

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьріччя 15-00 :
Півріччя 30-00 :
Річно 60-00 :

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Захр.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

ТУТКИ

NERVENO

150 ШТУК 35 СОТИКІВ

Переконайтеся!

Йде добра слава
що найліпшу — все свіжу

Пражену каву

дістанете лише в складах

„Народньої Торговлі“
у ЛЬВОВІ І В КРАЮ.

876 1—3

Польща не признає версайського договору про меншини.

ПАРИЖ, 29. „Фігаро“ повідомляє, що на чер-
зі нарад Ради Ліги Націй були дві меншостеві
петиції з Польщі. Одна на основі горішньо-шлес-
кої конвенції з 15. травня 1922. р., а друга на ос-
нові версайського договору про охорону меншин

з 28. червня 1919. р. У першій випадку польський
делегат брав участь у дискусії, а в другій здер-
жався. „Фігаро“ пише, що Польща не признає
жодного договору про охорону меншин, тільки горіш-
но-шлеску конвенцію з 1922 г.

Надзвичайна сесія парламенту.

ТАЛІН, 29. 9. ПАТ. Вчора пополудні відкри-
ли надзвичайну сесію парламенту. Препітником
парламенту вибрали кандидата опозиції Рудоль-
фа Пенно, який одержав 44 голоси; кандидат аг-
раріїв ген. Соте тільки 39 голосів. Опісля міністр

внутрішніх справ Айлоуд злеував політичне
положення Естонії. Внутрішнє життя в державі
паладнується. Міністр народньої господарства Сель-
тер обговорював господарське положення дер-
жави.

Гостра нота Японії до Злучених Держав.

ТОКІО, 29. 9. ПАТ. Японський міністр закор-
донних справ Гірата переслав японському амба-
саторові у Вашингтоні гостру ноту для департа-
менту закорд. справ з протестом проти ворожих

виступів у естейті Арізона проти Японії. Япо-
нський уряд домагається від американської влади
охорони життя та майна японських громадян.

Для П. Т. вибагливої Клієнтелі є

де вже приймає замовлення з матерій власних і довірених, — роботу виконує найсолід-
ніше за найновішою модою завдяки першорядній кваліфікації. — Ціни низькі, тому
горніться всі ошанні до нової фірми **ВОЛОДИМИР БОГАНІК**
Львів, — вул. Мохнацького ч. 8.

Новозаснована

КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ

Львів, — вул. Мохнацького ч. 8.

Політична поїздка мін. Ідена.

ЛЬОНДОН, 29. 9. ПАТ. В половині жовтня
мін. Іден буде з офіційною візитом до Швеції,
а опісля відвідає Данію, Норвегію та Фінляндію.
Його візита матиме велике господарське
й політичне значіння. В Лондоні кружляють

вістки, що візид мін. Ідена до Стокгольму, Ко-
пенгагену, Осло і Гельсінґфорсу є вступом до
тіснішої господарської співпраці держав т. зв.
інтернаціонального блоку.

Загадкова візита фон Папена.

БУДАПЕШТ, 29. 9. ПАТ. Вчора пополудні
з'явився до Будапешту німецький посол у Від-
ні фон Папен до одного з послів, а яким поїхав

на лон. Журналістам Папен з'явився до його
візита є наскрізь приватна.

Арештування комуністів у Німеччині.

БЕРЛІН, 29. 9. ПАТ. Тайна поліція арешту-
вала вчора двох визначних діячів німецької ко-
муністичної партії. Одним з арештованих є по-
літичний посол до рейхстагу Тілен з Кобленці. Оба

коми були кур'єрами в Німеччині. Крім того не-
далеко Гайдельбергу арештували ще двох ко-
муністичних діячів. Всі чотири відвізатимуть
завраї судом за державну зраду.

ОСТАННІ НОВИНИ НА СЕЗОН

порукає **Карло Янковський і Син**

Фабрика сукна Бельско, Відділ у Львові Ринок 32
(Ріг Трибунальської). Тел. 30-17. 22/80 1—3

Хочете чи не хочете,

Ваші будинки мусять бути обезпечені на
повну вартість. — Якщо їх добровільно не
обезпечите в 1/2 частині в „ДНІСТРІ“, то
ПЗУВ примусово стягне від Вас премію і
від тієї 1/2 частини, тому сповніть свій на-
родній обов'язок і бодай 1/2 частину премії
заплатіть в одинокому українському

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“

у ЛЬВОВІ, вулиця РУСЬКА ч. 20.

Женевський білянс.

Львів, 29. вересня 1934.

Коротка телеграма повідомила про закриття
82 сесії Ради Ліги Націй і Зборів, які перейшли
до історії через дві події: вступ Совітів до Ліги
і заяву міністра Бека. Ті дві справи є теж двома
найважливішими позиціями у білянсі тієї Лігової
сесії. — про додатний чи від'ємний характер тих
позицій була вже у нас мова і ніхто не має щодо
цього найменшого сумніву. Здається теж, що в
поміж членами Ліги, які підписували „запроси-
ни“ до Совітів і голосували за запропоновану їм
резолуцію, нема великого захоплення цим своїм
„успіхом“. Промова през. Метті і критичні го-
лоси частини паризької преси ввели „дисо-
нанс“, який напевне поглиблюватиме щораз
більше „каценієр“ після тієї перемоги.

Щож торкається заяви міністра Бека, то її
практичний вислід вже виявився на рішенні Ра-
ди — не розглядати на цій сесії єдиної менши-
ної петиції, яка стояла на черзі дня... Вся про-
блема охорони меншин заслужає знову — до осе-
ни, а Ліга задовольнилася ствердженням, що ге-
нералізація міжнародної меншинової охорони є
неможливою... Виправді дотеперішня процедура
зберігла свою правну силу, але доконаний факт,
створений Польшею, практично усуває нац. мен-
шини у Польщі зплі міжнародної охорони.

Третью поважною справою, що найбільш
увати займала на цій сесії, була справа забезпе-
ки австрійської суверенності. Перла цю справу
Італія, бажаючи дістати відозвіну заяву Ліги
Націй і Малої Антанти. У цій справі теж вишло
фіаско: Англія найрішучіше спротивилася при-
мати якієбудь дальші гарантії щодо терито-
ріального стану Європи, а також Югославія ніяк
не погоджувалася прикласти руку до фактичної
петрифікації верховодницьких італійських впли-
вів над Дунаєм. Скінчилося на повторенні старої
декларації трьох великодержав в австрійській
справі, декларації, яка в нічому не перешкодила
тому розвитку політ. в Австрії минулого літа,
що зовні і до вбивства Дольфуса і до демонстра-
ційної мобілізації Італії та порогов Югославії ви-

Важне для мешанців улиць:

Руська, Ринок, Боїмів, Вірменська, пл. Галицька і Марійська та поблизу них.

Відома зі своєї солідності хемічна пральня

STELLA ILLUSTRATA

повідомляє оцим Вп. Кліментю, що при вул. Руській ч. 18 не міститься уже філія фірми Стелла і що та перенесена на вул. СОВІСЬКОГО 9. (ріг Галицької).

шатися активно у спір на випадок переходу австрійського кордону італійцями. І навіть після повнедекларованої не зупинить зросту націонізму, впливів в Австрії, ані таборської пропаганди...

Ще більш міновим вислідом закінчилися — вже неофіційні — наради у справі східного пакту. Окладене за письмі становище Польщі до цього пакту рівняється фактично відмові відповідей — і це може найкраще з того що сталося під час цієї женевиської сесії.

Чейже до поважних справ годі зараховувати справу асирійських поселенців чи міркування на тему завдань фінансової комісії Ліги. Ціком гумористично звучав уже погляд Літвінова у справі розбройної конференції: це єдиний Ліг

вий „пацифіст“, якого пацифістичний характер підкреслювала недавно вся совітська преса, що з нагоди вступу до Ліги Націй зивала до скріплення червоної армії, як єдиної надії большевиків...

Зрештою всі справи Ліги Націй старалася відсунути до осені, до 13. листопада п. р. Тоді теж розглядатимуть справу Сарн. Взагалі тріюмфувала традиційна лінія Ліги Націй: відкладання, затримкування і безхребетного компромісу. Поруч з цим відзначився яскраво старий характер цієї установи, що завжди служила як вітнина для французької політики і як терен французьких порохунок. Поза всіми формальними справами, які офіційно фігурували на черзі варад чи в ході сесії випливали на верх, фактично найважливішою подією, що під час цієї сесії сталася у Женеві, це затіснення франко-совітських взаємин. Перша передумова франко-совітського союзу — вступ Совітів до Ліги — вже здійснена. Другу передумову — східний пакт — французька дипломатія старалася заступити якоюсь іншою подібною комбінацією. Союз Франції і Росії вже нині можна вважати доктованим фактом.

Для нас українців минула сесія Ліги завначилася самими негативними позиціями. — від тієї міжнародної установи покликаній для замирення держав і народів. ми завдали знову болючих ударів.

Закордонна преса про відповідь Польщі.

ЖЕНЕВА, 29. 9. ПАТ. „Журналь де Женев“ пише, що відповідь Польщі мін. Барту про східний пакт ставить такі вимоги: 1) Польща домагається згоди всіх зацікавлених держав (читай: Німеччини); 2) пакт має бути згідний із заключеними договорами (себто польсько-німецьким договором); 3) пакт не може порушувати пакту Ліги Націй. Польська відповідь натякає що Польща не радо бачила би підпис Чехословаччини під східним пактом. Таким чином польська відповідь натякає на недавній польсько-чехословаччий спір. Далі щоденник стверджує, що Німеччина і прибалтійські держави виступають проти східного пакту. Акцію Польщі спричинило наближення між Францією та СРСР.

Польща і прибалтійські держави не хочуть дати нагоду СРСР переходити червоної армії їхні кордони. „Журналь де Женев“, який поборює французьку політику зближення з СРСР черпає свої вістки з чехословацьких джерел.

„Журналь де Насіон“, зближений до держав Малої Антанти зазначає, що на думку Польщі Німеччина теж повинна підписати східний пакт. Щоденник пише, що текст польсько-німецької відповіді треба би було вмістити як окрему статтю в східний пакт. Польща не хоче теж брати ніяких зобов'язань супроти Литви та Чехословаччини. Зрештою Польщі проблеми над Дунаєм байдужі. На її думку вистарчають підписані протоколи в Лондоні.

ПРАГА, 29. 9. ПАТ. „Последні Листи“ пише, що нехтіть Польщі до східного пакту впливає з нехтіть до Чехословаччини. Орган мін. Бенеша „Лідове Новини“ зазначає, що Польща в своїй ноті до Франції про східний пакт заявила неприхильне становище до Чехословаччини. Однак Чехословаччина мусить погодитися з деякою міркою негатиї поляків і спокійно прямувати наперед.

ГОСТРА КРИТИКА ФРАНЦУСЬКОЇ ПРЕСИ.

ПАРИЖ, 29. 9. ПАТ. У „Торговельній та економічній Газеті“ предсідник сенатської комісії закордонних справ сен. Беранжер закидає Польщі, що в своїй самолюбній політиці пішла далі ніж Швайцарія. Акія марш. Плєсудського усунула в 1932 р. міністра Залєського як великого франкофіла і довела до порозуміння з Німеччиною. Вкінці відмовилась підписати східний пакт і виступила з терпкою інтерпретацією меншиневих договорів, підризавши повагу ради Ліги.

ПОХОРОНИ

влаштовує найкраще по цінах найдешевших БРАТСЬКІ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ „ХАРІС“

Львів, — вул. КОРНЯКІВ ч. 3., (в НАРОДНІЙ ДІМ). Все похоронне приладдя на складі. — Експлуатація та перевози власним санітарним авто. 643

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 1. ЖОВТНЯ 1934.

ВАС. МУДРИЙ.

9)

З подорожі до Швеції.

ВРАЖІННЯ ЗІ СТОКГОЛЬМУ.

Енгельбектскіркан це костел, положений на високій скелі. Йдеться до нього крутими серпентинуватими стежками. Костел величезний розмірами, новий і найбільший, аджеється, у Стокгольмі. Робить сильне враження. Внутрі всі стіни вилічені мармарами. Це костел протестантський. Ніяких мальовид у ньому нема. Віатер дуже дорогий. Всі лави прегарно різьблені. Стоячих місць там нема. Проходи поміж лавами вистелені хідниками. Це був одиникий костел, у якому мені довелося побувати в середині. А величавих протестантських костелів є там більше.

Відвідав я і стокгольмський стадіон. Він побудований у місті при тій самій вулиці, що згаданий костел і політехніка. Стадіон побудований, точніше закінчений у 1912 р. Може помістити 15.000 видців. Ціла будова із зовні робить гарне враження. Побудований він у формі правильної підкови. Цілий будинок, що має кількадесть входів, оточений невеличким городом зі старими деревами, а город обведений залізними штахетами. Від фронту архітектура стадіону нагадує старовинний замок-твердиню. Коли вийдете до стадіону і пройде-те крізь головну браму будинку, перед вашими очима являється прегарне місце для копаного мя-

ча, покрите рівенькою густою, зеленою травою, а довкруги грища широкий хідник, висипаний дрібненьким шутром. Коли кинете оком вище, побачите довкола трибуни, льожи і балкони, дуже гарно утримані, чистенькі та вигідні. Напроти головного входу побачите дві високі башти, по боках, а на них вежові годинники. Між баштами будинки, що замикають підкову. Ці будинки творять із цілим стадіоном гармонійну архітектонічну цілість. Це гардероби, відпочивальні та помешкання управителів стадіону і прислуги. Такий стадіон бачив я в житті вперше і тому не диво, що набрав я великої пошани до шведського спорту так само як і до шведської гімнастики.

З будов, які я оглянув, варто ще назвати славний дім шведської шляхти (Рідаргізет). Це барок із 17-го століття. Будинок невеликий, але чепурний, багато декорований. Про будинок королівської опери я вже згадував. Він робить величаве враження монументальної будови, особливо тоді, коли його оглядати з залу. Гарним і стилевим будинком розпоряджає і драматичний театр. Окрему увагу треба присвятити будинкові парламенту. Його будували від 1898 до 1905 р. в стилі т. зв. пізнього ренесансу. Парламент має дуже привабливе романтичне положення, що дуже сильно підкреслює його архітектурну красу.

Довелося мені бачити на прегарній площі, і до того дуже рухливій, ще й один з останніх подвигів ославленого шведського „короля сірників“ Крігера. Маю на думці величезний розмірами, наскрізь модерний дім, побудований з залізобетону і скла. Хмародером не можна його назвати, але він височезний. В день залом-

МАГАЗИН ОБУВИ „D E R B Y“
Львів, пл. Капітульна 3, поручає на теперішній сезон **обуву мундешну, жіночу, дитячу**
По цінах найдогідніших.
Великий вибір шкільної обуви. 23/81

3 церковних справ.

ПОСТІЙНИЙ ГРЕКО-КАТ. СВЯЩЕНИК В ЛЮБЛІНІ.

Пишуть нам: Становлення української греко-кат. громади в Любліні увінчалася успіхом: Люблін дістав від вересня ц. р. постійного греко-кат. священика в особі о. Филиповича, який відправляє кожної неділі богослуження в церкві св. Йосафата в Любліні при вул. Зелений ч. 3. — Крім місцевих громадян приходять до тої церкви також українці з околичних сіл і містечок. До звеличення богослужень призначається добрий мішаний хор під управою одного з тутешніх учителів співу. Свій.

ХТО ІЗДИВ З Т. ЗВ. ЛЕМКІВСЬКОЮ ДЕПУТАТІЄЮ ДО ВАРШАВИ.

„Український Бескид“ (ч. 37) повідомляє, що у відомій лемківській депутатці, яка їздила до Варшави і домагалася креування окремого лемківського єпископства, були м. ін. Кешко Кукіс та Стефан Макух, що оба промовляли там іменем лемків. Тимчасом показується, що згаданий Лешко Кукіс — то поляк Людвік Кукіс писар доколичних сіл зі Щавного, бувший тайний жандарм, який з тією метою спеціально перебрався у лемківську ношу, що вже зрештою робив не раз і давніше. А другий делегат, Стефан Макух — то комуніст, який все виступав проти свого пароха в Туринську. Не подає „Український Бескид“ тільки одного: за чиї гроші їздили ті „делегати“ репрезентувати українське населення Лемківщини у Варшаві. Та гадаємо, що це й без того ясно.

ПРАВОСЛАВНІ ЗАТІ НА ЛЕМКІВЩИНІ.

Ми вже повідомляли про те, що митрополит Діонісій спонукав дотеперішнього редактора православного офіціоза „Слова“, Юрія Павлишина, щоб вступив у духовний стан і присвятився пропаганді православ'я та русофільства на Лемківщині. І дійсно 1. вересня ц. р.

Нова Аптика

мр. К. Стечковської

ВІДКРИТА

при вул. св. Зофії ч. 26

телефон 80-18.

АПТИКА ЧИННА В ДЕНЬ І В НОЧІ. 357 1-2

люються в його скляних стінах від першого поверху до гори мільони соняшних промінів і граються різнобарвними рефlekсами, в скляних загибах стін. Вони немовби піжмурки бавились. У цьому дорогому будинкові мають приміщення готель, банк і численні люксові крамниці. Тут мав мешкати деякий час перед катастрофою Крігер.

Цікаво було зиркнутись бодай на кілька годин і поза Стокгольм. Я вибрав прогулю до місцевості, де є славний королівський замок Дроттнінггольм. Це має бути одна з найкращих літніх королівських резиденцій у Швеції. Замок положений на острові в озері Мелар. Він побудований в часі між 1682 і 1681 р. на зразок Версаю. Коло замку є театр, побудований у 1765 р. При театрі є багатий театральний музей.

Цей замок і парк я оглянув у товаристві випадкового провідника-шведа, який говорив добре по німецьки. Був це якийсь великий шведський патріот, що сам до мене зголосився і сам предложив мені свої послуги. Він пояснював усе спокійно, про все знав щось сказати, кожну річ умів зв'язати з якимсь спомином про того чи іншого короля. З ним оглянув я не тільки прегарний, украшений дорогими статуями, парк і всі забудовання, але й середину замку разом з усіми його багатствами мистецтва і культури.

Там побачив я велику збірку різьб у мармурі та граніті. Оглядав велику збірку портретів усяких європейських пануючих з минулих і давнинулих літ і віків. Бачив я окремий салон, удекорований виключно тільки мисливськими трофеями і предіями образами з мисливською тематикою. Не забув ніколи пов-

Павлишина висвятив на прав. священника виденський єпископ Теодозій, після чого митр. Діонізій відзначив Павлишина „набедренником за усердну службу“ і вислав на Лемківщину. Від трьох тижнів є зазначений Павлишин настоятелем прав. церкви в Чорнім, пов. Горлиці.

ВСЕСВІТНІЙ ЕВХАРИСТИЙНИЙ КОНГРЕС В АРГЕНТИНІ.

В жовтні ц. р. відбудеться в столиці Аргентини Буенос Айрес Всесвітній Евхаристійний Конгрес. Рахують, що на той конгрес прибуде який мільйон осіб. З Польщі вже виїхала велика делегація під проводом кард. Гьонда, Апостольську Столицю заступатиме на конгресі держ. секретар Ватиканської Держави, кард. Пачеллі. В тому святі візьмуть участь також бразильські українці під проводом протоігумена о. Василія о. Маркіяна Шкірпана з релігійними й національними прапорами, а на духовній святочній академії виступлять українські хори зі своїми продукціями. На конгрес мають також приїхати греко-кат. єпископи зі Злучених Держав і Канади.

Зброя для партії за державні гроші.

РИГА, 29. ПАТ. Президент і прем'єр Латвії підписали лімісії латвійського посла у Парижі Піленса. На його місце призначили посла з Варшави, а генерального консула Вальтерса призначено послом у Варшаві.

Преса повідомляє, що слідство проти колишнього підприємця союму Кальніна та інших соціал-дем. діячів за переховування зброї виявило, що Піленс видавав державні гроші на купівлю зброї для партії, коли був міністром закордонних справ.

Трагічні військові справи.

ВІДЕНЬ, 29. 9. ПАТ. Під час вправ ручними гранатами коло Граду внаслідок несподіваного вибуху гранати загинув сотник Ерліх. Поручник Вітер тяжко ранений, а двох воїнів лехше ранених.

Плян отроїти всіх старшин.

БУКАРЕШТ, 29. 9. ПАТ. Румунські подвійники подають сепаративну вістку про плян отроїти всіх старшин, які харчуються в касині у Букарешті. Колишній арештар касина хотів вспилати до справ стрихніну. Про свій плян втаємничив бібліотекаря касина. Бібліотекар не тільки не згодився на пропозицію, але ще повідомив про цілий плян судову владу.

Страшна залізнична катастрофа.

ЛЬОНДОН, 29. 9. ПАТ. Вчора в год. 21-й експрес Льондон—Ліверпуль заударився на стації Блекпул з моторним вагоном. Експрес їхав зі швидкістю 96 кілометрів на годину. Звід розбитих вагонів добули 9 убитих і 25 тяжко ранених.

них експресів та сили образів, на яких живили виглядали хорги. Але там, у тому замку пройшов і переглянув я цілий ряд величезних полотен, на яких були увіковічені найбільші дії слави шведських воєнників. Були там прецизно представлені поодинокі війни, точніше битви. Докладно був змальований, скажімо, перший день битви під Варшавою. Всі полки там розставлені історично вірно перед битвою першого дня, потім на черговому образі їх позиції після битви першого дня, а далі відтворений вірно другий і третій день битви. Таких полотен там дуже багато. Роблять вони на вас якесь містичне враження. Віднаходячись у них, ви немов чуєте, що зобраза спливає на вас якийсь невидимий флюїд, який викликає в вашій увазі дивні рефлекси. Ви ніби починаєте відчувати і чути галас, крик, гук і гамір давно минулої боротьби, що оживає в вас у формі якогось несамовитого голосу минулих століть. Та це довго не триває. Ви скоро здригаєтесь, немов будитеся із просоння та заставляєтесь над тим дивним явищем, що каже вам зближуватись почуваннями до минулого шведів, до лицарського духа тих давніх героїв, яких символи бачите на мертвою полотні. Надирався я доволі старовинної атмосфери цього королівського замку, в якому з кожного кутка промовляє до вас традиція віків. Вийшов утомлений, спітнілий і розпрощавшись та подякувавши своєму призначеному провідникові, сів на авто і просто втік до Стокгольму. Жаль мені було, чому в нас немає такої живої героїчеських подвигів наших предків і такої переконливої атмосфери славної, великої традиції.

Назубний камінь можна усунути через чищення зубів.

Хто відповідно плекає свої зуби, цей може не боятись їх найгіршого ворога — назубного каменя. Треба лише постійно чистити зуби Кальодонтом.

Кальодонт є одиноким у Польщі — пастою до зубів, що має Сульфорицинолеат на підставі д-ра Бройнліха. Завдяки цьому препаратowi усуває він назубний камінь і не дає йому на ново творитись.

KALODONT

Усуває назубний камінь

Чи треба зберегти і пошкрити народню ношу?

ОДНО АКТУАЛЬНЕ ПИТАННЯ.

Останній Жіночий Конгрес висунув деякі справи, над якими варт би призадумались і зяктуалізувати їх на довшу мету. Одна з таких, що надається до прилюдної дискусії, це справа народньої ноші та народнього строю.

Свідомо розділюю ці два — в дійсності нерозлучні — поняття.

Народня ноша — це спосіб убирання мешканців одного чи кількох сіл даної округи, це обличчя села в минулому й теперішньому. Про вагу наукових студій над народньою носею для культури даного народу, не гадаю. Нас цікавить зовнішній образ її краси та практичне застосування її в щоденному житті. Перед нашими очима все ще й досі яскраво миготять три моменти Жіночого Конгресу, а саме: свято селянки, етнографічна вистава і равіт під гаслом: „Шануймо народню ношу“. Про свято селянки писали вже очевидці та підчеркнули його незвичайне значіння й вагу для національного підйому всіх верств нашого громадянства.

Вражіння, що їх пережили очевидці на вид бадьорих рядів селянок з найближчих і подальших околиць Станіславова, не затреться мабуть, й ніколи. Тут відділ у темних спідницях і вмізовах, там у різнокольорових хустках і вишиваних сорочках, за ним бадьорим кроком манерує відділ у червоному, то знов синьому вбранні. Дальше посувається громадка поважних громадянок із Городенщини (село Тишківці) в чудових біленьких перемітках, то з них так і низирає традиція давніх іде княжих часів.

За ними бачимо оригінальні, дивно з хусток закручені чуби унівських міщанок, а там невеличку, на жаль, громадку гуцулок у тяжких, але своєрідної краси одностроях. Дальше ідуть довгі ряди все інших та інших убрань, інших колорів і ліній.

Лише Станіславів зі своєю околицею, де ще й досі у різних селах збереглася оригінальна стара ноша, міг зібрати таку велику кількість її різноманітних і прегарних зразків та приготувати учасникам того свято ніколи незабутий і всім дорогий образ і то тим дорожчий, що правдивий, природний, а ще до того осяяний ясним промінням весняного сонця.

Цю красу і вартість старої народньої ноші може відчувати й оцінювати лише той, що живе в околицях, де традиція давньої ноші вже або зовсім затерлася, або з неї залишилися лиш незначні сліди. Зразки хоч і незначні — такої деформованої ноші (бляшками нашитої корсети й фартушки) можна було — на жаль — бачити і тут. Їх власники не заслуговували на оплески.

Не слабше вражіння залишилося в нас також із другої частини свята, а саме з руханкових вправ. Цілі ряди вправляючих у прегарних і одноцілих одностроях мантили своєю красою та гармонією рухів, що повні достроювалися і до святоточного настрою і до прегарних зразків рідної народньої ноші.

І як дивно, що ця народня — часом доволі тяжка ноша — не тільки що не перетворилася

естетичним рухам, але й не заслонювала гарних ліній тіла.

Дисонансом у тому калейдоскопі барв народньої ноші була громадка руханочок у звичайних руханкових строях.

Велику кількість різних зразків народньої ноші можна було бачити на етнографічній виставі.

Велике признание належить тим, що прислали на цю виставу такі численні й цінні моделі (м. і. прешітно виконана лялька з Яворова) і впорядникам, які вложили багато праці на її влаштування.

Для осіб, що не мали нагоди бачити такої збірки, велика шкода, а для тих, що її оглядали, нова насолода. Ця вистава була би ще краща в відповідній великій салі, де було би доволі місця на свободне вилонження показів поодиноких округ. Однак — на мою думку — як це бачимо зрештою з досвіду — улажені під час Конгресів вистави не сповнюють як слід свого завдання. І не диво! Хто щільно слухав виладів і рефератів, рідше не мав часу й сили, щоби ще точно звидіти виставу. Побіжний перегляд експонатів не може ніколи дати повного вдоволення. А велика шкода, бо ця етнографічна виставка коштувала багато-багато праці при її влаштуванні, чимало гроша при її перевезенні, а немало відповідальності і журби за такі великі скарби.

Третьою нагодою пізнати й полюбуватися народньою носею був равіт під гаслом: „Шануймо народню ношу“!

Говорю тут тільки про ношу наших пань, що появилася в оригінальній ноші своїх околиць, або в низичених зразках народньої ноші з етнографічної вистави.

На святі селянки бачили ми народню ношу дійсну, немов живу, на виставі музейні зразки, на равіті бачили ми оба роди тої ноші. — Дуже влучно схарактеризувала це свято п. Нижанківська, кажучи, що: „у багатстві цієї оригінальної народньої ноші ми губились і купались“...

Для світлиць були жива! Не знати лише, чи аматори й фахівці-світлиці користали з тої нагоди та насвітлили кожну оригінальну ношу на святі селянки, равіті та на етнографічній виставі. Вправді ми бачили чимало світлиць при праці, однак — на жаль — досі не видно слідів їх роботи (в ілюстрах, часописах, на видівках та альбомах). Це була ріка нагода утревалити такі скарби народнього мистецтва на фотограф. плитах. Аж прикро стає на саму

Реформацькі пігулки ЧЕРНЕЦЬ

з маркою (Zakopnik).
регулюють шлунок, боронять від терпіння печінки, надмірної опасистости, паторок, заподать гемороїди і при нахвалі до обструкції с задієм про чищуочим засобом. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч.

31/69 25—7

Конто ПКО. ч. 143,467.

(Докінчення буде)

рожанок зложило від себе 15 дол., Товариство „Дочки України“ 10 доларів, а ще з українців окремо 4 дол. — разом 60.35 дол. П. Говикевича виїхала з Філадельфії до Нью Йорку і буде старатись перед відїздом до Галичини відвідати ще по змові кілька українських громад і товариств в околиці Нью Йорку, щоб перевести там грошову збірку на сплату довгу, який тяжить ще на домі згаданої бурси

Ремісничі гімназії.

М-ство освіти опрацьовує програми навчання для нового типу фахових шкіл, ремісничих гімназій. Ремісничі гімназії не будуть 4-літні заведення. Приймаються до них молоді після почінчення 6-х відділів вселюдської школи.

Досі опрацьовували проекти програм для гімназій: столярських, механічних, кравецьких і йдла. У фахових гімназіях викладатимуть крім строго фахових предметів: науку про Польщу, історію, одну з чужих мов, господарську географію та рисунки. У столярських гімназіях викладатимуть технологію дерева та матеріалознавство. В механічних гімназіях: токарство, ковальство, шлюсарство; в кравецьких гімназіях: крої, науку про одяги.

До фахових гімназій приймаються молоді у віці 14—17 літ.

Організаціям господарського самоврядування предложили висліди праці м-ства освіти в справі програм навчання в середніх фахових школах. Предложені матеріали містять напрямні для авторів програм у механічних, столярських, кравецьких, білизнянських і купецьких гімназіях та заг. основи організації фахового шкільництва.

При промислово-торговельних палатах мають повстати спеціальні шкільні комісії, яких задатим буде видавати опінію про програми навчання у фахових школах.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Домовини з тліними останками канцлера о. Зайпеля і Дольфуса перенесли з цвинтаря до катедри св. Степана. В суботу поховать їх у підземеллі на площі Кримицької.

— Ліга Націй побилизшила своє число членів приєднанням республіки Еквадор.

— Італія пішлась своє посольство в Китаю до степені амбасаді, повідомивши про це В. Британію ледви на кілька годин і ставлячи великі пержави перед докозанням фактом.

— Адміністраційна рада міжнародного бюро праці в Женеві закінчила свої наради.

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ
Львів, Кохановського ч. 21.
Д. Л. Найман (Рік осн. 1880). — Тел. 6-74
Можна дістати у всіх більших ювілейських магазинах в цілій країні. 3/3 3—50

Вибори до Промислово-Торговельної Палати.

Комунікат Гол. Виборчого Комітету ч. 2.

Головний Виборчий Комітет відбув чергове засідання в п'ятницю 28. ц. м. Після обговорення виборчої ситуації рішив Комітет візвати всі місцеві виб. комітети, щоби припилинували провірку виборчих списків і потрібні рекламції тих, яких прізвись чи фірм у списках не поміщено. Рекламувати можна за себе і за інших.

У Львові виборчі комісії урядують в осьятих льокалях:

(1) Територіальна округа Скарб. Урядів № 1 і 2 — Міський Уряд V Дільниці, площа Домбровського ч. 3.

(2) Терит. округа 3, 4 і 5 Скарб. Урядів — мужеська школа ім. Жовківського, вул. Красницьких 12 (партер).

(3) Терит. округа 6, 7 і 8 Скарб. Урядів — жіноча школа ім. Сташца, вул. Підвале ч. 17. (партер).

(4) Для повітів: Львів, Бібрка, Яворів, і Жовква — Львів, вул. Академічна ч. 9. (парт.).

Головний Виборчий Комітет.

Уживаймо лише
знаменитої цикорії „ЛУНА“
здорової
підмінки кави „ПРАЖІНЬ“
виробів української кооперативної фабрики
1301 „Суспільний Промисл“ у Львові.

„Перемога“ оклеветує, але не спростує.

Від Кооперативного Союзу у Сокалі дістаємо такого листа:

Тому, що редакція двотижневика „Перемога“ не помістила нашого спростування до статті „На ленті нашого життя“ в ч. 21. цього двотижневика, а ми не уважаємо судової дороги відносно до висловлення справи, просимо Хв. Редакцію ласкаво помістити отсю нашу заяву:

„Неправдою є, наче би Кооперативний Союз у Сокалі звертався якогонебудь дорогою до п. Якубовського та спроваджував від нього шкільні книжки, тому, що про існування подібної фірми Управа К. С. довідалась вперше з „Перемоги“, а правдою є, що вищезгадані книжки спровадив К. С. на рах. кооп. „Н. Базар“ в місці черев „Центросоюз“, як це постійно К. С. робить.

Неправдою є, що К. С. писав когонебудь у торговельних справах до п. Якубовського, як та-

кож ніколи ця фірма не відносилась в ніяких торговельних справах до Управи К. С., а правдою є, що К. С. писав в цім конкретнім випадку до книгарні Т-ва ім. Шевченка, як свідчить про це наше письмо з 28. VIII. 1934., яке названа книгарня, очевидно, між кореспонденцією у себе мусить мати.

Неправдою є, наче би Управа К. С. у Сокалі не приймала на практику якогось абітурієнта тому, що він ширить у своєму селі „Перемогу“, а правдою є, що справа з абітурієнтом є більше скомплікована, як п. Паліну здається і в цілості найде свою розв'язку на терені від нас незалежному.

Тимсамим піддержали в ч. 22. „Перемоги“ твердження є також неправдиві та пвдаються значайною клеветою“.

Запрошуємо до Інституту Чистоти!

Малий прохід на пл. Бернадинську ч. 4 — і так прецінь Вп. Пані часто буваєте в тих сторонах і дістанете Вп. Пані в Інституті Чистоти дарові вказівки, як треба прати скоро і ошадно всілякого роду тканини.

Завжди будете Пані милим гостем на показах, які відбуваються щодня від 9-ої рано до 7-ої вечір. Нічого не коштує — отже просимо до нас.

SCHICHT-LEVER S.A.

Ювілей о. М. Світенського.

Життя й діяльність Ювілята. — Як пройшло ювілейне свято.

В п'ятницю 21. вересня ц. р. відбулося в Ладичині, пов. Тернопіль, заходом окремого комітету і місцевих культурно-освітніх установ небуденне свято, а саме ювілей 50-ліття священства місцевого пароха о. кан. Михайла Світенського.

Сам Ювілят — людина, яку не часто стрінути. Уродився в незаможній селянській сім'ї в Теофілівці, пов. Бережани, в 1859 р. До гімназії ходив у Бережанах і як багато селянських хлопців, уже від нижчих клас пробивався власними силами, заробляючи на прожиток лекціями як одна з перших учнів гімназії. Матуру зложив у 1880 р. і перейшов на богослов'я до Львова, що його скінчив у 1884 р. і висвятився осеню тогож року. Вже в гімназії, а ще більше в духовнім семінарії брав дуже живу участь в українському житті. Між українськими студентами теології львівського університету в початках 80-тих р. р. минав стол. о. М. Світенський своєю освітою, вимовою й темпераментом вибивав на перше місце і на другому вічу українських студентів високих австрійських шкіл у Коломиї дня 7. серпня 1884. р. під проводом д-ра Костя Левицького входив у склад президії як секретар.

По висвяченні був якийсь час сотрудником і адміністратором у різних парохіях на Поділлі. Поводив скоро і це було причиною, що кинув село. Був короткий час співробітником „Русла-

на“ у Львові. Діставши посаду військового духовника в Перемишлі, був там кілька літ. Однак військова служба не була по нутру о. М. Світенському. Він її добровільно кидав і переходить на пароха в Ладичині біля Тернополя, де безперервно працює понад 30 літ. Бучуди з природи дуже живої адачи, кидається у вир народньої праці, особливо політичної організації в рамках тодішньої Української Національно-Демократичної Партії. Організує численні віча й наради і завжди стає на чолі руху при кожних виборах до союму, парламенту, як і до повітової ради. Завдяки його заходам у 1908. і 1913. р. виходить послом до галицького союму з тернопільського повіту з IV. курії пов. Павло Думка, селянин з Купчинців. Цю кандидатуру — хоч з Української Радикальної Партії висунув і перелер саме о. М. Світенський, думаючи побороти нею довголітнього посла з цієї курії і маршалка тернопільського повіту та великого магната гр. Коритовського з Плотичі. Так і сталося і це була тоді велика політична перемога. Незвичайно рухливий був о. М. Світенський при парламентарних виборах у 1907. і 1911. р. і дуже причинився до першого та другого вибору на посла проф. д-ра Ол. Колесси, а в 1907 р. першого сіоніста посла у віденському парламенті з чортківської округи, до якої належав микундницький судовий повіт — д-ра Малера з Праги. Був діяльний і при кандидатурі на посла 1907. і 1911. р. д-ра Із. Годубовича і причинився також до його перемоги в 1911. р. Сам на посла не кандидував, хоч до цього мав усі особисті дані — а головне політичний хист, інвенцію і вимову. Вдовольняв тільки скромним постом члена повітової ради і повітового відділу в Тернополі, де зумів здобути собі голос і значіння та прислужився добре для повіту. Очевидно, що весь передвоєнний час готував у склад управи повітової організації УНДП і був членом Ширшого Народнього Комітету, у якого нарадах брав завжди діяльну участь.

В часі світової війни лишився на місці і мав часто нагоду стрічатися з російськими старшинами, між якими були й українці та знав розповідати про це не одну факцію, бо о. М. Світенський визнається й досі великим гумором і до тепом та, не зважаючи на своїх 76 літ, є ще все життєрадісним. В кіл теж і дуже талановитим бесідником-проповідником. З його патріотичних проповідей замітні є між іншим проповіді на похоронах Адама Коцюка в липні 1910 р. у Львові, на посвяченні Нар. Дому в Заліщиках у травні 1913. р., а передовсім на святі у перші роковини смерті І. Франка в червні 1917. р. в Тернополі, де його натхненої промови на площі слухали не лиш тисячі наших селян з Поділля, але зі ще більшим загалом і тисячі українців зза Збруча в солдатських мундурах.

На свято 21. вересня ц. р. прибуло 16 священників і гурт інтелігенції з Тернополя й Микундниць. Ювілята привезено до церкви і відведено з неї в процесію. Службу Богу відправив сам Ювілят і він по традиції стискав голови присутніх. Попол. відбулася академія біля церкви.

Мундуркові матеріяли найдешевше
купити у ВЛАВАТНОМУ БАЗАРІ
вул. Боїмів ч. 12. — ГАНДЕЛЬМАН.

**Великий
Театр**
год. 3-30
год. 7-30

Йди нині до Вел. Театру і поживись як
„Я переміг кризу“
Остання нагода побачити
„ПАННУ МАЛІЧЕВСЬКУ“
Г. Запольської

**Театр
Ріжної-
родностей**
год. 7-30

Вершок дотепу і гумору

„МЯКУН“

Г. Г. Дейвіса.

Промовив уроженець Лодичина д-р М. Фуртак, лікар з Микулинець, описав місцевий господар п. Андрій Скакун, даліше теж місцевий уроженець п. Станімир, дир. Пов. Союзу Кооператив у Перемишлі, а накінцею о. Кароль з Микулинець. Відчитано численні привіти, між ними від Пов. Нар. Комітету, УНДО, Українбанку, філії „Про-

світи“, кружка „Рідної Школи“, філії Т-ра Українських Купців і Промисловців та ще від деяких установ з Микулинець і сусідніх громад та від різних приватних людей. В антрактах співав хор і грає оркестра. На ті всі привіти відповів о. Ювілят і його промова зробила на присутніх глибоке враження.
С. Б.

Внутрішня позичка Рідній Школі — це ударне гасло сучасної хвилини.

Кожне українське товариство, кожна кооперація, організація, установа і кожне підприємство платить бодай одну позичку Рідній Школі. Те саме робить кожний член і прихильник Рідної Школи. Одна позичка 25 зол. На цих 25 зол. може складатися і кілька осіб. Можна сплачувати парово або ратами. Нема ніяких обмежень щодо числа позичок.

Не відкладайте до останнього речинця (31. жовтня 1934. р.), але підписуйте позичку і правильно вплачуйте рати та присилайте позичку. Всі, що впривіляли позичку, одержуть грамоти.

ПКО. ч. 503.624.

РІДНА ШКОЛА, Львів, Словацького 14.

Японець інспектором сх.-кит. залізниці.

ТОКІО, 29. 9. ПАТ. Манджурський уряд доручив своєму послові в Токіо порозумітися з японським урядом у справі перебрання на власність китайської залізниці. Манджурський уряд задумує призначити барона Окуру генеральним

інспектором східно-китайської і манджурської залізниць. Бар. Окура відіграв велику роль в японській політиці при призначенні незалежності Манджу-Ко.

Автомат залізничним сторожем.

ПРАГА, 29. 9. ПАТ. Чеський механік Фрига винайшов автомат, який заступає працю залізничних сторожів. Під час досвіду автомат замикав і отримав переїзди залізниць, подавав сигнали, світла і гасив сигнальне світло. Конструкція ав-

томату полягає на ділянці електричної струї, яку залучує переїзджуючий поїзд. Чехословацькі залізничні кола зацікавилися тим винаходом і задумують скористати з праці цього автомату.

Найсмачніша Грецька халва ::: КАВУРАСА :::

ПРОДАЄТЬСЯ

в складах Народної
Торговлі та в усіх ко-
оперативах.

362 1-10

З'являється летуном.

ПРАГА, 29. 9. АТ. В аероклубі в Браті о. Бернарда Пшеревського склав іспит на летуна. Це перший летун-сапінчик у Чехословаччині.

Пожежа копальні.

НІЛЬГАГЕН, 29. 9. ПАТ. Нині рано вибухла пожежа у вертикальній вежі недалеко Дісальдорфу. Причиною пожежі вибух газу. Шість робітників гетько ранених. Доля двох робітників, які були у вежі невідома.

Перед 31. Державною Лотерією.

18. жовтня п. р. починається тягнення першої класу нової лотерії. Продаж лосів уже почався. Характеристика є для цієї лотерії дуже збільшена кількість великих виграшів по 100.000 зол., що побіч головної виграєної в квоті мільона золотих становить найбільшу атракцію. Позатим загальне число виграшів майже на 20 проц. збільшене так, що тепер на кожних 12 лосів 7 виграє, а лише 5 залишається без виграю. Цим способом дотеперішні високі шанси ще збільшені. У першій класі є передбачених 16000 виграшів.

НОВИНКИ

— Хотите мати добре футро, ідіть до відомої фірми Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— Найкраще випраний ковнірець тільки в українській пральні „Брін“, вул. Бляхарська 21. 18-20 11—?

— Вибори до громадських рад вже розписані! Всім необхідно знати виборчі постанови! Вибірчий регулямін до галицьких сільських громад в опрацюванні Володимира Целевича вже вийшов друком! Від середи 3. жовтня 1934 р. можна буде дістати в Народній Канцелярії, Львів, вул. Підвалля ч. 7, III. поверх і в усіх Повітових Народних Комітетах у краю. Ціна примірника 30 сотників, з пересилкою 40 сотників.

— Прилад до орієнтування в музичних ключах. Молодий наш музик. п. Степан Горницький, абсолютемент краківської музикольогії та кількартний елев варшавської консерваторії, цього року закінчивши як професор теорії

та гри на скрипці до філії Муз. Інституту ім. Лисенка в Бориславі, сконструював дуже помісний прилад, помісний при відчитуванні нот у різних ключах. Пересічно люди знають до 2-3 ключі: віоліновий та басовий. Читання нот в інших ключах, яких ще дотепер уживають в оркестральних партитурах для відповідних інструментів, як чельо, фагот, пузон і т. д. та для різних голосів у науці контрапункту, справляє немалу трудність. Згаданий прилад облякує дуже орієнтування в різних ключах та помагає в скорім відчитуванні нот. Конструкція його нескладна, величина середньої листової коверти. Про прилад цей варшавський музикант висказався у пресі дуже прихильно та признав його практичне застосування у відповідній ділянці науки музики. Приладом цим зацікавилися музичні круги і за границею, як напр. у Празі, а лотиська композиторка п. Гаруш має завести уживання цього приладу в муз. школах у Ризі. — І. Приймоча.

— Смерть акад. Олексі П. Новицького. 24. вересня помер у Києві після тяжкої недуги на 72 році життя визначний дослідник історії українського мистецтва, акад. Олексі Петрович Новицький. Похоронили його на Лукінівському цвинтарі 26. вересня.

— Затверджений присуд на священика. Найвищий Суд в дні 29. вересня п. р. відкинув касаційну скаргу о. А. Онуферка, пароха в Скалаті. о. Онуферко відкликався від присуду окружного суду в Тернополі, який засудив його на 4 тижні арешту за зневагу влади.

— Сукна на мужеські убрання, рагляни, плащі і покриття до футер старайся закупити у відповідній і найдешевшій джерелі А. Віттельс, Львів, Рутівського 7. напроти катедри. Оглянь виставу і переконайся про низькі ціни. 20/80

— Один скандал в Бучачі. Пишуть нам: По париських, жирардівських і т. п. скандалах прийшла черга й на наше провінційне місто з тією тільки різницею, що бучацький скандал має не фінансове, а еротичне тло. Одного гарного осіннього дня містом потрясла „сензаційна“ вістка, що один професор у тутешній державній гімназії і великий „даляч сполучення“ кликав до гімназії гімназійних учениць, де з ними замикався для інтимних зносин. Ця трапила ко-

са на камінь. Коли згаданий професор вибрав нову жертву панну Р., вона заявила, що не дається, хочби п. професор сконав. Що більше, забуваючи про псевдо-соромливість, розповіда про все батькам, які негайно повідомили про „подвиги“ професора дирекцію й Кураторію. Професора-еротомана покищо в навчання припинили. Який даліший хід цього скандалу, нзм невідомо. У місті кружляють уперто по голоски, що якісь „вищі сили“ стараються цю справу якось зам'яти та що все скінчиться на перенесенні згаданого учителя до іншої місцевості. Поживемо, побачимо.

— Дві тисячі випадків червінки. Крем'янецький повіт навістив страшна пошесть червінки. У Крем'янці занотували досі 868 випадків червінки, із тих 159 було смертельних. У крем'янецькому повіті 1033 випадки, з тих 183 смертельних. Шпитали переповнені, крім того додає ще 249 ліжок для жертв цієї страшної недуги.

— Львівська хроніка. На основі вердикту суду присяглих засудив трибунал у суботу 29. вересня п. р. вольного санаторії „Червоного Хреста“ Войтіха Гураля на півтора року в'язниці за вбивство свого шахрая Росіка. — Перед судом Бочаром у міській городській суді у Львові відбулася перша зацікавлення між Евгеном Р. та його дружиною Софією, яка зраджувала свого чоловіка зі своїм вітчимом. Софія П. присладала своєму чоловікові, що вийшла за нього заміж тільки тому, що він багатий. Тому Еуген П. вніс до суду скаргу дозволити на сепарацію.

— Краєва хроніка. „Газета Коломийська“ орґан ендеків у Коломиї перестане виходити з приводу фінансових клопотів. — Суд у Коломиї засудив Й. Юрасика, робітника зі Снятина на один рік в'язниці за знаслування Анни Горкої.

— НОВА МОДА В Р. 1934. Бачимо, що все підлягає моді і навіть уже солодощі підлягають тій засаді. І так в останнім році здобула собі халва відому дотепер головно на Сході, величезну популярність і в Польщі. Та популярність є зрештою зовсім зрозуміла, бо халва вироблювана головно з насіння сезаму, цукру і горіхів має при незвичайно низькій ціні дуже високі відживні вартості. Однак збагачення публіки дотепер мала невеличку дозірку до халви, яку фабрикивали переважно мелі фабрички, які річ проста, не могли виробити товар, що стояв би під кожним оглядом на належнім рівні. Цього року урухомила відділ фабрикації халви фабрика чоколяди БРАНКА А. С. у Львові. Піднята ця галузь продукції через БРАНКУ безсумнівно причиниться до дальшого зросту консумції того предмету, що відтепер при дуже приступних цінах будуть його вироблювати у спосіб зовсім змеханізований з високою вартіснью сирівців. ХАЛВА БРАНКИ вже в найближчих днях з'явиться на ринку.

— Покарали смертю. У Ченстохові за вбивство ротмістра покарали смертю на основі ухвали військового суду рядовика Стецюка зі Зборова.

— Оргії комуністів. У Радомську на сходинах комуністів відбувалися еротичні оргії. Одного дня провідник комуністів Гросберг заманив до себе наречену свого товариша Гольдберга Лаяу Шапсью і хотів її знаслувати. Лаяу встигла вирватися з рук і атікла та оповіла про все своєму нареченому. На найближчих партійних сходинах підчас оргії Гольдберг убив Гросберга. Суд засудив убивника на 5 років в'язниці.

— Троє дітей під колесами трамваю. В Лода трамвай переїхав в п'ятницю 28. вересня п. р. трьох хлопчиків, які переходили вулицею. Згинув 4-літній Розенфельд, 5-літній Вільнер і третій хлопчина невідомого прізвища.

— Помер гр. Яків Потоцький. У Геленові біля Варшави помер на 71. році життя граф Яків Потоцький. Весь свій велитенський маєток залишав на польські добродійні цілі. На майно Потоцького складаються обширні земельні території, розкинені по всій Польщі, а саме Бережани з околицею, в Тернопільщині та Люблинщині, біля Варшави і т. д., загалом 60 тисяч гектарів землі. Далі гр. Яків Потоцький мав пишні вілли в Біяріці, Конхах, палату в Хуан де Пін, копальні заліза в Піренях, дві палати в Парижі. Крім того належали до нього безлічнї збірки мистецьких творів, галерії образів голландської школи в Парижі, галерія архитворів малайстрів в Геленові, артистичні дорожочинності, родинні клейноди, срібла великої вартості і т. д. Твори мистецтва передав покійник Національному Музеєві, а майно на створення фондції для боротьби з туберкульозом. Коли про останню волю гр. Потоцького повідомили президента Польщі, цей надав Потоцькому велику стяжку

Вже надійшли

найновіші воєнні матеріали
з першорядних фабрик на
осінній сезон на суні,
костюми, плащі по
сензаційно низьких цінах до

фірми **Галицький Магазин Новин**
:: Львів, Галицька 15. ::

ордеру „Польонія Ресітута“. Віденки ці вручив Потоцькому на три дні перед смертю, себ-го 24. вересня, державний підсекретар у присутності віцеміністра суспільної опіки. Пок. Яків Потоцький, син Станіслава та Марії зі Санигі, народився в Берліні 1863 р. Він був останнім із роду Потоцьких у Бережанах. Тіло Потоцького похоронять на бережанському цвинтарі, згідно з останньою волею в дубовій гробі без прикрас.

— **Смерть пачкаря наркотиків.** Канадійського мільонера Пінкаса Брехера засудив суд у Монреалі на рік в'язниці за пачкарство наркотиків. Пінкас Брехер занедужав і тому його відвезли до в'язничного шпиталю. Брехер хотів втекти і вискочив через вікно з другого поверху та вбився.

— **Ріжні вістки.** З нагоди 70-ліття Ріхарда Штрауса влаштують у Діссельдорфі музичний гідденс у честь ювілянта; оркестрою буде проводити він сам. — У Женеві зібрались на нараду представники держав, що зберегли досі виплату золотом при розрахунках. — При виборах делегатів на конференцію християнських синдикатів у басейні Саари перемогли противники гітлерівців. — У віртемберському містечку Вейнгартен один робітник найшов на дорозі пару старих черевиків, виповнених золотими монетами. — З нагоди 85-л. святого рос. фізіолога Павлова сов. академія рішила видати 5 томів його творів. — У Білгороді зробили на клініці операцію ока 103-літній жінці Марії Божик, яка прозріла після 12 літ.

— **Палі з Шікаго.** У цьому місті, славному з бандитів і великих нечистих інтересів арештували ватагу паліїв, якою провадили 55-літня Берта Варшовська чи Варшавська. Вона була агенткою товариства обезпечень від огню і ввійшла у порозуміння з бандитами, які підпалювали вказані об'єкти. Вона обезпечувала їх як власників камениць, видавала їм поліси, а потім давала наказ, де, коли і що підпалювати. Коли згоріло 12 великих домів Варшовська дістала 2 мільйони доларів, а її спільники теж чимало гроша. Заробивши гроші мантийка хотіла зажити спокійним життям, але її спільники не хотіли тратити джерела доходів і втягнули її до нових планів. Одні із банків довідався, що Варшовська є власницею великих домів, а не тільки агенткою і так поволи дійшли до нитці до клубка цілої змови. У Шікаго горіло досі денно 30 до 40 домів. Мало хто догадувався, що той огонь одних руйнує, а других збагачує.

ФУТРО

Найсolidніше обслуговує
БАЧЕС
Львів, ЛЕГІОНІВ 19.
у брамі. — Тел. ч. 29-48.

— **Німецькі „ерзаци“.** Не маємо досі слова на цей німецький винахід видуманий підчас війни, коли замість правдивих харчів давали підроблені. Берлінський кореспондент „Корієре де ля Сера“ пише, що ці часи вертаються тепер у Німеччину. Уряд рішив перевести контроль всяких виробів і оврівці, яких бракує у краю заступити „підмінками“. Промисловці мають право тільки до 40 проц. купувати металів, воєнне і базові на чужині; решта мусить заступити „ерзацами“. Населення кинулось на товари, які „ерзацують“. Населення кинулось на товари, які „ерзацують“. Ціни бараболі підскочили у відношенні з 30 на 62,5, геродни з 105 на 141, м'яса з 92 на 98. Починають уже по-тайки фальшувати деякі харчі і треба було створити окремі відділи урядовців для боротьби з цим явищем.

— **Гареми сезають з Європи.** Наслідком економічної кризи шораз більше сезають гареми з Югославії. Треба знати, що це найбільше магомеданська країна в Європі; а там дівтора мільона магомедан. Усі вони дорожче настроєні до

З дороги життя.

Ц сарські залищенки.

Було це в 1895. році. Театр „Бесіда“ гостив тоді в Бережанах і грав у великому, спеціально збудованому дерев'яному павільйоні. В околиці Бережан відбувались великі маневри, на яких представником папуючої династії був архикнязь Петро, північний інспектор артилерії, що як вірити альманахам, живе ще й досі у Відні. Бував він тоді молодим поручником, малого росту, під опікою адютанта майора, що його ні на мить не спускав з ока. Архикнязь бував щоденним гостем в українському театрі; з ним разом приходило багато старшин так, що властиво половина осібних маневрів (була справді осінь) відбувалась в нашому театрі.

Молодому Габсбургові впала в око наша прихильниця Марія Фіцнер, що була тоді саме в розквіті краси.

Пок. Стечинський, що був під той час управителем театру, щоби догодити високому гостеві знав Дунаю, намагав у репертуарі німецькими й французькими оперетками. Отже відходили: Штраус, Целер, Делінгер, Міллер, Оффенбах, Плянке, Лекон та безумовно „Ой не ходи Грицю“...

Архикнязь був скромний. На почесне місце (поочені від о. Кордуби фотель і диван від ноги) велів сісти своєму адютантові, а сам сідав на звичайне крісло. Жовнір приносив на кожну виставу велику витицю свіжих квітів, які архикнязь у відповідній хвилині кидав Фіцнерівній під ноги та бив браво як захопленний ученик III класу реальної школи.

Після вистави ждав, коли Фіцнерівна вийде з гардероби, кидав кілька компліментів та під ескортом свого поважного адютанта вертався на квартиру.

Та раз на одній дії не стало ні архикнязя ні адютанта. Вже тоді видно анав він ситуаційний плян розміщення в театрі, заглядав крізь шару

Кемаль Паші, що почав боротьбу з традиційними звичаями. Вони надалі носять давні шапки, жіноцтво серпанки на обличчях, мають по кілька жінок. Хоча багатокітство в Югославії заборонене, але влада не хоче виступити проти нього у відношенні до магомедан, яким Магомед доручив мати і по 4 жінки. Але жінки коштують гроші і Магомед тут безсилий. Навіть думки, що мали по кілька жінок позбуваються їх, воліють їм дати одноразове відступне, ніж постійно їх утримувати. Гареми стали вже в Югославії рідкістю. Можна їх найти ще по більших містах, куди віддаються чужинці. Магомеданки скидають серпанки, деякі з них як еманципантки воюють за рівноправність. Цікаве, що саме тепер магомеданські правники відкрили десь у святих книгах буцім-то магомедани можуть тільки тоді брати собі другу жінку, коли перша на це дасть свою згоду. Ясно, що кожна боронить свого „стану посідання“ і такої згоди не дає.

— **Школа нового віку.** У голандських школах почали вчити географію найновішою методою. Діти сідають на літаку і з кількох метрів висоти оглядають рідний край. Учителі викладає перед мікрофоном, а школярі у спеціальних шоломах, прислухуються викладові. Ясно, що так учать покищо тільки географії рідного краю.

— **Довгий сон.** В Англії в місті Фолькстон населення витало цими днями мешканця, що пролежав у шпиталі в іншому місті 4 роки у сні. Стенлі Клів був залізним робітником; 6 літ тому почав він занепадати на сонноту і часто засипав під час праці. Коли його відіслали до шпиталю він попав у транс і спав 4 роки. Коли прокинувся мусів 2 роки лежати, щоб навчитись рухати ногами та руками. Він не пам'ятає нічого за весь той час, коли спав.

— **Модерний театр в Європі.** У Мюнхені кінчать перебудовувати державний театр, над яким працюють уже 18 літ. Праця тяглася так довго тому, щоби не переривати вистав. Театр має подвійну рухому сцену, яку можна обертати довкола, пересувати вниз і вгору. Верхня сцена віддалена від нижчої на 10 метрів. Уся її будова важить 200 тон і тримається на 4-ох гідравлічних пресах. Технічно сцена винайдена

Фуке солодить життя!

Молочна чоколяда

НА СВІЖІМ МОЛОЦІ
БАГАТА У ВІТАМІНИ

Fuchs

575 калорій
мас 100 гр. таблиця

до жіночої гардероби, ба навіть пробував відривати дошку. Лихо напало Олександрівське, що в темні не пізнав достойного гостя п'яним, що не звичайний злодій. Вхопив його за обшарку, але тут як зіп'ятого вприс адютант, відтрутив Олександрівського і коротко висловив йому з ним має діло. Біле старе акторське вернулося в гардеробу і довго тряслося зі страху...

Може й архикнязеві гитав поразний адютант великоп'яну науку, може ще й закінчить драматичною фразою: „Було тобі Грицю на перчорниці не ходити“...

Театр мав у цьому сезоні незвичайний успіх. Барак чи павільйон був що вечора поряний. Українська інтелігенція під проводом рідкі о. маршалка Кордуби була на кожній виставі.

Перед відходом театру справив о. Кордуба у своїй хаті прощальну вечеру для театральної дружини. А до обслуги спровадив зі Львова в ресторану „Імперіаль“ вишрачених калітерів.

Почали сходитися наші бідні акторики. Побачивши людей у фраках, збентежились дещо та стали по черзі їм представлятися і дружньо стиснути руку.

Поймо в часі вечери пізнати свою помилку...

Тиберій Горобень.

так, що песа може йти без антрактів, хоча ма-ла не знати як багато на. Коли йде акція можна підготувати обстановку до інших сцен. Завісу спускати можна тільки на кілька секунд. Усі машини безшумні і глядач має те саме враження, що на екрані. Це буде найсучасніший, найкраще технічно вивірений театр в Європі.

ПОРОШКИ
‘KOWALSKINA’
ВЖИВАЄМО
ПРИ ДОШКУЛЬНИХ
БОЛЯХ ГОЛОВИ
КОЖЕ БІ ЗНАКОМ
„СЕРЦЕ У ПЕРСТЕНІ“
FABRYKA CHEM FARMACE. A KOWALSKI TRETAWA

— **Дитячий параліж.** У Данії поширюється епідемія дитячого параліжу. Майже в усіх більших містах школи зачинені. У місті, Міддelfарт зробили такий експеримент: усі мамі мусили прийти до школи зі своїми дітьми. Від кожної мамі взяли кров і після аналізу вприсли її дитині. Нові дослідні ствердили, що кров батьків, які не мездували ніколи параліжем, хоронить дітей від цієї недуги. Кілька літ тому зробили такий досвід у Пенсильванії і з 1300 зашпелених дітей ніодна дитина не занедужала.

— **Автомат, що сам повідомлятиме поліцію.** Франц. міністр почт і телеграфів оголосив обіжницю, яким повідомляе, що в найближчому часі у париських автоматичних телефонах запедуть новий винахід. Якась нова машина зможе автоматично повідомляти сама поліцію, коли до хати ввійде злодій або вибухне там пожежа. Автомат на такого „робота“ буде коштувати 25 фр. річно. Ніхто покищо не знає, яка тайна цього винаходу. Та перші будуть імовірно про це знати злодії.

— **Жінка генералом.** У совітській пресі оголошений декрет про те, що Тамара Сукіна призначена начальником жіночої дивізії. Її заут „червонною Тамарою“ і „Жанною д' Арк совітської армії“. Свого часу вона вславилась (дуже сумними подвигами завойовниці) у Грузії.

SALAMANDER

обува світової слави в'дома з елегантності, якості і надзвичайного фасону. Наша спеціальність ортопедична обува т. зв. „FUSSARZT“. — Після закінченої митної війни знову можна дістати у нашій філії **Львів, вул. ЛЕГІОНІВ 4. 11.**

ДИВОГЛЯДИ.

СКІЛЬКИ БІЛЕТІВ МОЖЕ КУПИТИ ОДНА ОСОБА?

Є у Шікаго театрик „Парк“. Цього літа родинні знамениті інтереси. Що вечора всі білети були в ньому розпродані. Але на сцені сиділи тільки один глядач. Був ним чудак-мільйонер Теттін. Він викуповував усі місця, щоб придивитись песті без товариства. Директор був захоплений таким гостем. Зате актори були сильно невдоволені. Вони не мали ні публіки, ні критиків, ні оплесків. Не можна було переконати Теттіна, щоб пустих і ще інших глядачів. Тоді актори почали проти нього процес. Якими аргументами будуть вони воювати на суді — варт було би послухати.

ЯК ДІЙТИ ДО МІЛІОНІВ.

В американському місті Крафтон (Північ Дакота) купець Едгар Малль мав який копальні, яка одного дня збанкрутувала. Цінні козиські перли стали безварті, але вони мали гарний кольоровий орнамент і Малль хотів сховати їх на пам'ятку. Обив ним кімнату. Менуло багато часу. Повстала нова акційна спілка і почала нові розкопки у старій забитій копальні. Найшли багаті мінеральні зложки. Малль позирив свої тапери і став за мільйонером.

РОЖА ЗАМІСЦЬ ПОДАТКУ.

Цими днями помер в Англії сер Торберн, власник заводу у Піблшір, один із найбагатших і найбагатших англійських землевласників. Він не платив ніяких податків на підставі вікового закону, який дозволяв власникові того майна не платити їх, коли складатиме щорічно коро-

леві данину. А данина ця була неабияка: червона рожка з власного городу. Теперішній король, коли відвідав майно Торберна з нагоди відкриття якогось пам'ятника, сам узяв собі ченю шо данину. Чому ж нім бідакам не дозволяють складати замість податків — червоних помідорів або цибулі?

БОРІТЬБА З ПАПУГАМИ.

У зимі поведуть у Невзеландії боротьбу проти дивного ворога: — проти папуг. Від 100 літ розмножився там рід папуг дуже дасих на мясо. Вони такі завзяті, що нападають на ягнота. Кожного року фермери мають через них мільйонні шкоди.

3 театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „МЯКУН“, комедія в 3 дії Дейвіса.

Що таке мякун? — про це чуєте підчас цієї пєси за часто і за багато. Це така живина, що любить якнайменше рухатись; спить собі десь у морських глибинах і шалена, що не потребує реагувати на зверхній світ. Коли така порода ви-плекається між людьми, то вона дістає ще риси своєрідної інерції. Автор пробував вивести тут туди жіночки, що витрачає незвичайно багато часу на енергію на те, щоб усі свої обов'язки скинути на інших. Коли дивинишся на ту вічно втомлену, адорону, сильну жінку, нагадує собі не одну таку жертву своєї вдачі, що затроє своєю без-кваліфікаційністю всіх довкола. У славля таких зразків багато і саме тому важко було з них зробити такий дивогляд, як робить це представник англо-саксонської енергійної раси.

Пєса має мало інтриги і небагато гумору. Вся

Пєса у шведських інтрах. Уявляємо собі, що на англійській сцені вона стає концертом для артистів. У Львові вишла вона досить блідо і мати-виставили її тільки тому, що потребує тільки чотирьох акторів і не вимагає ніякої об-становки.

СПОРТ.

ФІНАЛ СІТКІВКОВИХ ЗМАГАНЬ.

В неділю 30. IX відбулися в 9 годині ранку на токах УССК-у фінали ситківкових змагань другої класи. По змаганнях вручення нагороди п. Дзєровича.

УКРАЇНСЬКА РІВЕНСЬКА ГІМНАЗІЯ ПЕРВАКОМ РІВНОГО.

На днях відбулося змагання у плаванні всіх рівенських середніх шкіл. На цих змаганнях наша українська гімназія здобула абсолютну перевагу. Були це змагання штафетного плавання, у якому українська мужеська п'ятка здобула перше місце, залишаючи мужьку російську гімназію на 75 м., а польську державну гімназію на повних 15 метрів за собою. Про інші середні школи не приходитьсь вже навіть згадувати.

Сама ще згадати, що в літні п. р. побила наша гімназія мужьку тутешньої жидівської спортивної клубу Гасмоней, що торік був пераком Волинні у ситківці, не менше й не більше як 11:3.

Так то наша молодь, не звалюючи на заборону творити на Волинні українські спортивні організації, бо-дай на цьому місці доведе, що першество у спорті можна вивести нашої молоді хіба лиш заборону управ-ляти спорт.

ЗА ПОБИТТЯ СУДДІ.

Управа ЛЗОПН счеркнула з листи своїх членів і розняла управу польського військово-цивільного спорт. клубу „Ягма“ в Золочеві за побиття на його гришці львівського спорт. судді п. Саварина.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 30. IX. год. 3:30 попол. „Панна Іванівська“.

Неділя, 30. IX. год. 7:30 веч. „Я переміг крізу“.

Понеділок, 1. X. год. 7:30 веч. „Я переміг крізу“.

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 30. IX. год. 7:30 веч. „Мякун“.

Понеділок, 1. X. год. 7:30 веч. „Мякун“.

Кіно.

„ТЛЯНТИН: „Чар віденського вальса“ (Лео Саслак, музика Штрауса).

ІРАЖИНА: „Бару“ і „Страшна ніч“.

Закордонне радіо.

Неділя, 30. вересня 1934.

Відень (506,8) 11:45 Симф. концерт, 17:45 Квартет, 18:25 „Кохання та смерть корнета Х. Різне, поема Райнера М. Різне, муз. Пашторія, 19:15 Пісні (Шужан, сопран), Братислава (298,8) 10:15 Спринк, арфа, 12:15 Концерт, 17:30 Хор, Прага (470,2) 10:00 Камер. музика, 1:30 Академія в честь 20-ти роковин чеських зогіонів, 19:00—22:00 „Мазепа“ оп. Чайковського, Париж (1649) 12:05 Писенкар Вайль, Агльона (531) 20:45 Співа, Білгород (349,8) 13:00, 22:15 Пондупові незольді, 20:30 Оп. арф, Люблін (569,3) 11:00 Оркестра, співа, Берлін (356,7) 17:30 Концерт, Кельн (455,9) 17:30 Нар. танці й пісеньки, 19:00 Музика, співа, Ляйпціг (382,7) 20:00 „Чорна Марзана“ оп. Штрауса Осльо (1154) 19:30 Свято скандинавської музики, співа, Будапешт (349,5) 13:10, 15:45 Концерт, 18:30 Циг. музика, Рим (420,8) 17:00 Інстр. вок. концерт, 20:45 „Шопен“ оп. Орфіче.

Понеділок, 1. жовтня 1934.

Відень (506,8) 17:25 Фортенні, 19:00 Муз. вок. концерт, 21:00 „Евангеліст“ оп. Кінда, 23:20 Віденські пісеньки і квартет, Братислава (298,8) 20:35 Співа, Прага (470,2) 17:45 Шужанові пісні, 21:00 Богослуження св. Вандала (сола, хор, оркестра, органи), Париж (1649) 12:00 Концерт, Агльона (531) 20:30, 21:35 Співа, 21:20 Ірл. музика, Білгород (439,8) 20:30 „Веселі музички в Віндсору“ оп. Ніколя, Берлін (356,7) 18:30 Социсти, Мінхен (405,4) 22:10 Вок. інстр. концерт, Будапешт (349,5) 12:05 Вок. квартет, 17:35 Співа, 19:50 Фортенні, Мільно (368,6) 11:30 Тріо, 16:45 Для дітей, Рим (420,8) 13:30 Квартет, 17:00 Вок. інстр. концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 30. вересня 1934.

9:00—9:55 Ранішня ауд., 11:57 Сигн. часу, 12:03 Метеоролог.-різні вістки, 12:05 Сільва рерум, 12:40 Тиждень театр. огляд, 12:15, 13:15 Муз. поранок, 13:00 Відч., 14:00 Присвита муз. з гр. пз., 15:00 Цінами чи машиною?, 15:25 Огляд ринків різн. продуктів, 15:35 Кашубські пісні,

15:55 Багачтво в багні (репортаж із Досвідного Звед. управи торфопали біля Сарн), 16:00 Реч. проза: „Циганський король“ (Шельбург-Заремба), 16:20 Співа, форт., 16:45 Для дітей: „Під блакитним небом Каліфорнії“, 18:00 Концерт народної оркестри, співа, 17:50 Про книжку Нані Льона: „Стократний чоловік“, 18:00 Театр Улані: „Дні хвиля“ (комедія Марковського), 18:45 Життя молоді, 19:00 Легка музика, 19:30 Актуальний фейлет, 20:00 Концерт (симф. оркестра, форт.), 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 На веселій зльвівській хвилі, 21:45, 21:46 Спорт. вістки, 22:00 Почт. техн. скринька, 22:15 Рекл. концерт, 22:30 Веселі монолози (Вирів), 22:50, 23:05 Танкова музика.

Понеділок, 1. жовтня 1934.

6:45 Ранішня аудіція, 7:50, 20:15 Рекл. концерт, 11:57 Сигн. часу, 12:03 Метеоролог., 12:05 Огляд преси, 12:10 Сальва. музика, 13:00 Подудневий денник, 13:05 Масканий маловідомі твори з оп. „Аміко Фріс“, Іріс, „Барбароса“, „Візі“ (гр. пз.), 13:30 Експорт, 15:45 Збіжжя біржа, 15:40 Сільва рерум, 15:45 Година легкої музики, веселі рецитативі, 16:45 Лекція нім. жовні, 17:00 Форт., 17:35 Легка мадерська муз. (гр. пз.), 17:50 Загибачі великої соловини морей і вод, 18:05 Справа працюючої молоді, 18:15 Спринк, форт., 18:45 Муз. ладання для старших дітей, 19:30 Фейл: Парисська біржа, 19:50, 19:56 Спорт. вістки, 20:00 Легка муз., ревелерен, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Концерт оркестри, форт., 21:45 Культурна та парларство, 22:15 Жид. муз. та пісні, 22:30 Спогади з Будапешту, 23:15 Танк. музика.

Оголошуйтеся в найстаршій укр. щоденнику „ДІЛО“!

БІРЖА.

ГРОШ.

Дозир у Львові у приватних оборотах 5:20—5:22 зол.
Нім. марка 193—200, фр. франки 34,80—35,00, шв. франки 172,25—172,75, фунти стерлінги 25,80—26,10, австр. шлінг 28,50—29,50, чеські корони 21,70—22,00, рум. леї 39,00—40,30, ліри 45,25—46,00.
Золото: Дозир 8,91—8,94, франки фр. 34,50—34,80, дукати 82,20—82,30, корони 36,20—36,60, рублі 45,00—46,00.
Срібло: Корони 0,30, рублі 1,20, фальорені 9,70.

ШНИ „МАСЛОСОЮЗ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 29. вересня п. р. кооперативам платити за: львів. Львів.
1 кг. масла десероного 1,90 зол.
1 л. молока 0,14 „
1 л. сметани 0,60 „
1 кг. лепи 2,55—2,60 „
Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові 1 літра 22 сов.
Тенденція на масло і яйця сильна, на молоко і сметану адекватна.

Маслосоюз повідомляє, що від 1. жовтня п. р. платити своїм достанням за 1 кг. живої ваги птиці, львів. подіра птахо-мисарні „М. С.“ у Львові (вуд. Б. Глоуанського 23):

Курята і жури пріма за 1 кг.	0,90	зол.
„ІІ кл.	0,50	„
Індички і пштарки пріма	1,00	„
„ІІ кл.	0,70	„
Качки	0,70	„
„ІІ кл.	0,50	„
Тенденція спокійна.		

Подяка.

Дня 18. вересня п. р. невідблага й несподівана смерть забрала зпоміж наших рідів ревуку робітницю, члена Управи філії „Союзу Українок“ у Кремниці **Валентину Богдюкевич**. Цією дорогою дякуємо всім, що прийняли участь у похороні бд. пам. Валентини. Зокрема дякуємо Всесесним пан-отцям: Архидиядритові Серафимові за відправу панахиди, Гермонахові Ніколаю, о. о. Петрові Мельничукові, Одесандрові Вітенькові й дякуючи В. Копальському за участь у похоронах, а також і хоромі за владчання похоронного обряду. Разом з тим висловлюємо вдячність о. Вітенькові за тепле слово над могилу померлої. Щиро спасибі належить Всесесному Отцю Намісникові Монастиря Петропавловського за виявлення ним сердечного відношення і справі похорону бд. п. Богдюкевич. Нехай Всевисшій винагородить всіх Вас за трудя, за Ваше добре серце. Кремниці, 20. вересня 1934 р.

Управа філії „Союзу Українок“ у Кремниці.

ОПОВІСТКИ

Вп. П. Проф. Д-р В. Старосольському складаю подяку за широкі опіку в часі мого чотиримісячного побуту в турмі. Львів-город, 28. IX. 1934.

Ольга Чемаринська курс робіт трикотарських і модерного корпоратива та шиття рукавичок. Курс розпочинається дня 1. жовтня 1934 р. Зголошення приймається щоденно від 10—1 год. передпол. в домашній філії вул. Підвалів 7. І. п. 346

Зльомантований скарб. службеник б. рахун. старшина-поручник У. Г. А., від 2 років у Миським Заведенні для невилічливих на тяжку хворобу грудей, просить про депут і стару одежу для своїх 4 дітей сиріт без мамі від 10—15 літ. — Іван Заремба, Миське Заведення для невилічливих при вул. Білянських ч. 9. 3—3

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

ШУКАЮ кімнати (окремий вхід; без харчів) для себе й сестри. Зголошення до Адміністрації під „Околиця політехніки“. 23/81 1—1

ВУГОЛЬ. — Калитя, Байн 14, тел. 38-24. Станиславів, Каліфова 2. 204 25—30

ВИНАЙМУ умебльований, фронтальний по-вій для 1—2 осіб. Генінга 34/1. 359 1-2

ЗАСТУПНИКІВ ТА КОРЕСПОНДЕНТІВ по всіх місцевостях Сх. Галичини та Волинні шукає торговельний відділ Кооператива Імженерських Робіт К. І. Р., Львів Льва Сагіна 53. 361 1—2

ПАПЕРОВУ КРАМНИЦЮ з трафікою в середмісті в добромі місці дешево продам. Інформації: Рапе, пл. Бенедиктинська 5. 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

Д-р Ф. Мергрін-Гроссінгер

ора. у внутр. і жін. недугах від 3—6 попол. Львів, Зіморівича 19. тел. 50-80

Красу дають виробні: маг. В. Паздєрського: **Крем „Галина“ ч. 1** усуває веснянки, угри, жовті і червоні плями **Крем „Галина“ ч. 2** ідеально плєкає черу, усуває зморшки. Можна дістати: в Аптеках і Дрогеріях. Фабр. Хем. Косм. „Pharmachemia“, Бидгощ. 386 6-16

Спортивне приладдя й одяг купують наші спортсмені тільки у своїй кооперативній **„ПЛАСТ“** Львів, Сикстуська 29, — Городецька 95. тел. 26. 1632 тел. 26.

ЕБЕ утретвалений сік чісники

ціна 2—3 зол.

Марійська Аптика

Домагайтеся безплатної брошури.

Теодор Кисьяк і Сини

п. Львів, пл. Смольки ч. 4. н. тел. 40-09. поручають: тел. 40-09.

Мебловий матеріал, фіранки, тапети, дивани, хідники і т. д. Також тапчани, меблі обивані, рудети і т. д. виконані у власних паретаті. 2—10

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 18-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бес-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарі: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Нова сензація в політичному світі.

ПОЛЬСЬКА НОТА В СПРАВІ СХІДНОГО ПАКТУ.

Зміст ноти, що її польський уряд вручив у Женеві мін. Барту оголошено щойно тоді, як із нею ознайомиться французький уряд.

А всеж „Еко де Парі“ принесло вже такі точ-
ки тієї ноти:

1) Польща вважає конечною участь Німеч-
чини в східному пакті, 2) не хоче приймати на
себе якихнебудь зобов'язань дотично Литви, 3) не
може брати на себе зобов'язань у справі Чехосло-
ватчини, не розглянувши цієї справи. Під ні-
вою умовиною Польща не може займати станови-
ща в справі якоїнебудь держави в дунайській кіт-
ловині, 4) пакти неагресії та інші двосторонні
пакти, які обов'язують у середній Європі, ви-
скачують для безпеки мира. Зайве щосьбудь
додавати.

Цю польську відповідь „Еко де Парі“ уважає
звичайною відмовою.

ВІДМОВА ПОЛЬЩІ ПРИСКОРІТЬ ФРАН- ЦУСЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКЕ ЗБЛИЖЕННЯ.

Після повороту зі Женеви мін. Барту ска-
зав представникові „Матена“, що булоб дуже
але, колиб справи в Женеві були інакше уложі-
лися.

„Експельзіор“ повідомляє, що одним із
перших завдань мін. Барту буде ознайомити
раду міністрів із польським документом у спра-
ві східного пакту. Часопис передбачує, що від-
мовне становище Польщі прискорить фран-
цузько-більшовицьке зближення. Мін. Барту
сподіється, що 15. жовтня стрітеться з Літві-
новим у Женеві підчас сесії Ради Ліги. Перед-
тим югославський король відвідає Париж, а
мін. Барту стрітеться в Римі з Мусолінієм.

ОБВИНУВАЧЕ ПОЛЬЩУ.

Еміль Біре в „Ль Ордр“ обвинувачує Поль-
щу у невдячності для Франції та пророкує змі-
ну системи уряду в Польщі. Мін. Барту — гвер-
дить автор — міг теж порозумітися з Гітлером
поза плечима Польщі. Тепер французький уряд

не може рахувати на Варшаву. Французькі про-
мислові інтереси загрожені, до тюрми саджа-
ють французьких директорів, бунтують робіт-
ників. Годі терпіти таке. Терпелівість Барту ви-
черпується. („Ль Ордр“ це орган правниці. Емі-
ля Біре вважали досі великим приятелем Поль-
щі).

„БЕК ТРІУМФАТОР“.

Німецька преса приносить різні здогади в
зв'язку з меморандумом мін. Бека в справі сх.
пакту. „Берлінер Тгт.“ дав тій статті заголовок
„Бек-тріумфатор“.

МІН. БЕК У ПІЛСУДСЬКОГО.

Мін. Бек приїхав до Живця, опісля авто-
мобілем до Мошеніни до Пілсудського. Народи
тривали довший час.

ПОВОРОТ БЕКА.

У неділю вернувся з Женеви до Варшави мі-
ністер Бек. Державні та приватні дома прибра-
ли прапорами. Терен двірця заповнили стар-
шинські делегації та всі члени уряду з преміє-
ром Козловським. У рецепційній салі привітав
мін. Бека голова „Комітету пропаганди поль-
ського чину“ проф. д-р Міхалович. У від-
повідь мін. Бек сказав, що праця марш. Пілсуд-
ського поставила Польщу в ряді сильних, скри-
сталізованих держав, які шанують себе, шану-
ють інших і вимагають від інших пошанівку
для себе. Нинішню маніфестацію розуміє як
вияв тривкої неможливості тих принципів. Ті
принципи бесідник старається виконати.

ТЕЛЕГРАМА ДО МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО.

„Комітет пропаганди польського чину“ в
телеграмі до марш. Пілсудського в Живці по-
відомляє, що після маніфестаційного переїзду мін.
Бека на шляху від Катовиць до Варшави органі-
зації бувш. військових, професійних союзів без-
ріжничі орг. приналежності, суспільні т-ва та
населення Варшави устами голови „Пропаганди
польського чину“ подякували мін. Бекові за вчи-
нок із 19. вересня.

Інтерв'ю Нікербокера з Мусолінієм.

„Н. Вр. Журналь“ привів інтерв'ю відомого
американського журналіста Нікербокера з Му-
солінієм про мілітаризм. Мілітаризм — сказав
Мусоліні — це найвища форма морального ви-
ховання народу. Італія дає про вдержання ми-

ра, та не вірить у вічний мир. Треба кочче вдер-
жати незалежність Австрії та згадати, що розви-
ваються приязні італійсько-французькі взає-
мини.

Вибори до льокальних рад ССР.

МОСКВА, ПАТ. У зв'язку з визначеним на 5.
І. 1935 сесією конгресом рад розписали вибори до
льокальних рад, які підуться 1. XI. н. р. Заг.
конгрес має право ревізії конституції. Це конче-
не з огляду на вступлення ССР до Ліги Націй.
Виборців буде 90 міль. У зв'язку з виборами ого-
лосили відозву ЦК ССР, у якій підкреслюють ми-

ролюбність більшовицької політики та взивають
до оборонного потовілля, до боротьби з корупцією,
до охорони прав робітників, винні відозва під-
креслює „ширий демократизм“ більшовицького
устрою та поручає виборцям користуватися пра-
вом самокритики підчас справоздавчих зборів
льокальних рад.

Заборонили літати понад Італією.

Італійський уряд розпорядком обмежив знач-
но право перелету чужих літаків і кермових ба-
льонів над Італією. Торкається це головню місце-
востей азов. гір, побереж, над пристанями і т. д.
Винітку зробили для літаків постійної цивільної
міжнародної летунської комунікації.

З уваги на географічне положення Італії, її
гірський характер, велику скількість пристаней
та довготу побереж двох морей, королівський де-
крет виключає майже всю Італію згід права віль-
них перелетів чужих літаків.

Відпустка для Вітоса.

У Варшаві були в суботу наради Начальної
Ради Строніцтва Людового. В заступстві Віто-
са проводив нарадами бувш. берестейський ва-
зень Пугек і пос. Валерон. На аїад приїхало око-
ло 150 делегатів, діячів і послів Строніцтва.
Відчитали приїзти м. ір. від Вітоса та Вагінсько-
го та писмо Вітоса, в якому зрікається головуства
Нач. Ради. Того зречення Рада не прийняла, а при-
знала Вітосові відпустку на час його неприясу-
тності в краю.

У другому міі заард пос. Руг зясував полі-
тичне положення та обговорив відношення партії
до уряду. З його промови виходить, що партія
готова би під деякими умовами підтримати
уряд. Далі пос. Руг сказав, що партія домагаєть-
ся 1) розв'язання законодавчих установ і розви-
сання нових виборів. 2) дальшої чистки в са-
мій.

Довкола вбивства тайного агента

Поліційне слідство в справі вбивства тайно-
го агента в Жонкві т. Яцини вже закінчене. А-
рештований під замітом убивства це 20-літній пе-
реплетчик переплетні оо. Василія у Жонкві
Гришко Куликівцев. Замешкалий він у Ліпни-
білі Жонкві, де його й арештували.

В п'ятницю рано відбулася на місці вбивства
льокальна вісія, підчас якої — як повідомляють
польські джерела — Куликівцев демонстрував
убивство та пояснював подробиці обставини вби-
ства.

Після замкнення слідства Куликівця та двох
його товаришів в п'ятницю перевезли під силь-
ною ескортою до Львова та помістили у в'язниці
при вул. Казимирівській.

Під фірмою ОУН.

12. вересня бобовський цадик Гальберштам
(який тепер живе в Тшебіні) дістав листа, в яко-
му автори домагалися під загрозою смерті окупу
20.000 зол. Грозили теж смертю цадикоті, колиб
повідомив поліцію. Під листом підписана була
Українська Націоналістична Організація.

Окруження рабіна повідомило про лист полі-
цію. Хшанівська поліція погнала слідство, а ріш-
ночасно уклала засідку. До коверти вложили
покрапані папери та поклали у визначеному місці.
До коверти підійшла якась жінка. Її арештува-
ли. Слідство виявило, що ОУН не мала з цією
справою нічого спільного, а була це поміст місце-
вих шаптаністів. Арештували кілька осіб. По-
дробиці держать у тайні.

Помилували берестейських в'язнів.

ВАРШАВА, ПАТ. На внесення міністра спра-
ведливості президент держави підписав акт по-
милування бувших послів, засуджених у пропе-
сі Центролігу: Барлінького, Мастека, Пугека,
Дібеа та Цюлкоша. Помилування не торкається
бувш. послів, які втікли за границю.

Жінки служитимуть при війську.

Оголошили декрет президента Польщі про
військову помічну службу. Обов'язує така
служба в хвилині вибуху війни або зарядження
мобілізації. Помічну службу рада міністрів мо-
же ввести і в часі мира, колиб цього вимагав ін-
терес держави. Обов'язані до помічної служби
мужчини від 17. до 60 року життя, які не спо-
вняють чинної військової служби та не обов'язані
до служби в резерві або заг. ешалоні. До по-
мічної служби покликані будуть теж жінки у віці
19—45 літ, які підчас мира скінчили
військове вишколення або які добровільно згодо-
силися до виконання її. Помічна служба це
виконання вартової служби, злуки, пасивної
протилежності, протигазової, протипожежної,
технічної, санітарної, борової.

Особи покликані до помічної служби діста-
ють платню, квартирунок, однострій, а їх родини
мають право на військовий притинок. Декрет
передбачує карні санкції, коли хто ухиляється
від приписування. За це, коли не ставиться в
сваденому часі на місце, а саме кару арешту до
3 місяців і кару арешту до 3.000 зол. Хто не за-
реєструється, на того наложать кару і місяця
визинці та 1000 зол. гривни.

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно
доброї книжки для наших братів на заході?

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Португальська й еспанська поліція ствер-
дила, що португальські емігранти в Мадрид
створили комітет для приготування революції в
Португалії, що мала вибухнути нічю на 4. жо-
вня. Арештували багато осіб.

— 27. вересня почалися свята з пагоди 70-літ-
рочокни провідника словаків о. прал. Глізю.

— У залізничній катастрофі біля Швернуля
було 15 убитих і більше як 30 ранених.

— Конференція шахтірків у Карлфі (Далі)
ухвалила відкликати гірничий страйк.

П р и с и л а й т е п е р е д п л а т у !

Чи треба зберегти і поширити народню ношу?

II.
АНОМАЛІ.
(Докінчення).

Пригляньмося, як виглядає ця ноша.

Сорочка — часто заступлена блюзкою, довгою аж до клубів. Прикраси розкинені по всьому вбранні без плану. Такі взори та скісні й поземі лінії деформують статі.

В такій псевдо-народній ноші бачимо часто поперечниці-фартушки, обов'язково з френзіями, як у рушників, а на голові, пристроєній цією ношею, видно багато герданів та безліч аж до стіп довгих, спущених наперед стяжок. Ознакою ще більше зукраїнізованої ноші є камізоля або корсетка, звана в нас жупаном, що його часто зашивають кораликами, бляшками, а часом малюють або гаптують різнородними цвітами. Оця часто чудернацька псевдо-народня ноша формується під впливом театральної гардероби, що часто прибирає вид для дешевого ефекту, або наслідком незнання цієї справи театральних управ. Такі строї починаються до депривації естетичних почувань та поняття про правдиву народню ношу не лише у наших сільських, але також і в міських дівчат.

Це явище часто має місце під впливом наслідування краківської ноші, що — як новина — видно подобається та помалу втискається в глиб нашого краю, викликаючи поганний ефект.

Нпр. гуцулки в Я. носять уже замість пре-гарних запасок чорні оксамитні спідниці зі золотими й срібними гальонами, а жіноцтво Залішків вживає до зовсім покритих вишивкою рукавів, що так гармонійно виглядають при їх тяжких кожухах, довгі, дуже блискучі, шклянні коралі, з таким непошануванням дотеперішньої краси, що аж біль і жалю огортає тих, що цю красу відчують. Брак розуміння краси правдивої народньої ноші бачимо не лише на селі, але часто й серед інтелігентного жіноцтва.

Пригадаймо собі лише виступи хорів на всяких національних святах. Виступаючи — головню в хорах — часто в останній хвилині комплектують свій народній стрій. Наслідки того нерідко бувають такі, що кожна частина того строю походить від когось іншого. Чи може такий стрій виглядати добре?

Про ондуляцію волосся в дітей і старших — при народньому строю — говорили вже як про велику аномалію.

Не слід теж із естетичних оглядів і з огляду на незгідність з дійсною народньою ношею націплювати великого числа всяких прикрас, а головню намист і стяжок, що не лише заслонюють лінії тіла, але часто й опоганюють гарне личко та гарну струнку жіночу статі. Такий здеформований т. зв. народній стрій, чи народньому строю треба конче щось протиставити, дещо просто заказати носити, але також і дещо показати, дечого навчити, а вікні до деякої міри й накинати.

Отже треба конче й то скоро обдумати й випрацювати кілька зразків народнього строю,

а головню для тих сіл, що не мають своєї питомої ноші, як і для всіх тих, що з нагоди свят, шлюбів та всяких інших святочних виступів хотіли б убраться в народній стрій.

Щоби підкреслити потребу такого строю, а то й велике національне значіння, пригадуємо лише часописні описи свят у чехів, хорватів, мадярів і румунів. Там при нагоді прилюдних виступів, чи підчас національних і державних свят не лише представництви аристократії, але й члени пануючих династій убираються в національний одяг, щоб підкреслити свій зв'язок із народом.

Не для екзотики, не для чужих, але для себе, для піднесення свого духа треба це робити й у нас.

Який-же повинен бути наш національний стрій? Замість народнього строю будемо вживати національного строю, щоб надати йому більше загального значіння.

Признаюся, що заповіджений равіт під гаслом „Шануймо народню ношу“ представляла я собі зовсім інакше. Опираючись на статті у „Новій Хаті“ та на розписанім на народній стрій конкурсі, бачу, що й Діловий Комітет мав іншу мету.

На равіті бачили ми пані, що перебрались були в народню ношу різних околиць. Спеціального якогось — загально національного строю, — що міг би бути зразком для всіх, на равіті ми не бачили.

А велика шкода, бо досі не маємо на чому опертися та не маємо досвіду, як такий стрій виглядати повинен.

Всі мусимо погодитися з тим, що ані стрій з околиць Городенки, ані Коломиїщини, Станіславщини чи Лемківщини не може бути ані цілковито ані частинно взором для загально-національного строю, без огляду на свої містецькі прикмети.

В першій мірі він є зтяжкий і тому для жіноцтва з інтелігенції не надається.

На мою думку треба у нас відрізнити 3 роди національних строїв: княжий, дворянський, (шляхотський) і людський.

Для ближчого пізнання першого з них маємо так мало досліджених джерел, що його лишаємо на боці. Значимо тільки при цій нагоді, що на його оформлення мали чималий вплив Скандинавія, Візантія та Схід з огляду на тісніші сусідські державні зносини.

Вже більше можемо занятися „шляхотським“ строєм з огляду на його ще недавно

Український народ! Памятай, що від Тебе залежить національна свідомість наших братів на далекому Сході і Заході, тому шли датки і дарові книжки на адресу Т-ва „Просвіта“ у Львові.

традицію. З портретів наших панів 16, 17 та пізніших віків бачимо, що національний стрій тих часів з дорогих шовкових матерії є до полудки зближений і подібний до строїв загально-світової моди.*) Має він досить відмін у барвах, лініях, узорах тощо.

Третім родом є нинішній стрій — опертий на людській ноші. Його ділимо на т. зв. наддні-пряньський і галицький.

Звичайною характеристичною рисою першого є плахта і довга корсетка (жупан), а другого складана в малі фалди (дрібки) спідниця й коротка без рукавів камізоля.

Як бачимо, великої різниці між обома відмінами цього строю нема, бо ця основна різниця у плахті дуже нагадує нам фоти, та олівки наших гуцулок і покутянок.

Корсетка (жупан) є спільна обома відмінам, бо її находимо і в Сокальщині (Чорні) та в Городенщині (с. Серафимці). Така форма напевно є ще й по інших селах, ближче нам незваних. Замість плахти виступає тут зморщена, складана, фалдована спідниця.

Як бачимо з того, — то після деякої модифікації матеріалу та його родів, гармонійно підбравши коліри, можна цей стрій, опертий на народній ноші, перетворити на гарний, святочний національний стрій.

Тут поле до праці для тих, що на основі дотеперішніх узорів уміють до народньої ноші ввести відповідне багатство прикрас завдяки своєму замишлюванню до естетики.

Перші неспілі кроки в напрямі витворення такого національного строю можна було запримітити на Конгресі.

Однак на жаль не було основної підготовки та відповідного зацікавлення до цієї — на мою думку — немаловажної справи.

Велика шкода для цієї справи — як і для цілого Конгресу — що не було на ньому нашої критики п. Федорович-Малицької, що вміла би була вражіння з цілого Конгресу з його багатством подій та наші переживання естетичного, виховного та громадського значіння утворювати прегарною літературною формою.

Свої замітки кінчу. Мали вони на меті в першій мірі підкреслити те, що можна народню ношу пристосувати до національного строю, далі звернути ще більшу увагу нашого громадянства на те, що вже в тому напрямі ми зробили і спонукати ширші кола нашого інтелігентного жіноцтва до уважливості праці над виплеканням правдивого, гідного світлої традиції нашого народнього мистецтва, — рідного святого національного настрою.

Це треба нам зробити конче, бо як каже котрийсь із наших істориків, що „ціна наша в історії залежить не від того, як наслідуватимемо цивілізацію інших, але як зуміємо вихиснувати ту силу, що в нас є і покористуватися дорібок наших батьків, а не прогайнувати його через недбалість й недостачу свідомості. Тим наше діло важніше і тим більшу цінність буде мати для інших, чим більше будемо опиратися на свій ґрунт, бо і в житті одиниці, і в житті народу кожний мусить зачинати від себе“.

Олена Кульчицька.

*) У ньому крім східних бачимо також уже й західно-європейські впливи.

ФЕЯЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 2. ЖОВТНЯ 1934.

ВАСИЛЬ СОФРОНІВ.

2)

Лемківські типи і краєвиди.

У ЛЮТОВИЩАХ НА ЯРМАРКУ.

На Опаса у Лютовищах великий ярмарок. Торговці кишать як мурашки. Десятки кілометрів їдуть бойки та лемки на цей ярмарок, женуть і везуть свій річний приховок. Як мухи у спаліску снуються посередники, купці, барі, швайки, зліпники. Відомо перестрашеному „гаді“ аж мутиться в голові. Закричать його, загортають, напросяють, дають у долоню, але стерпів і він не осямається, як віддає свою худілку за половину тих грошей, яких сподівався.

На торговниці з рогатою худобою наймітніше, галіко пропхатися. Вона все ще у лемків та бойків головний продукт на експорт зі села, хоч вже далеко не в такій мірі як давніше. Кажуть, що лемки доти не знали біди, доки не було в них коней. Кожний гада випасає бодай пару волів, волів обробляв своє мізерне поле, волів ставив з полоним сіно, а що два три роки, або і що року гнав пару на ярмарок і продавав за добрі гроші. По війні почався поря на коні, для яких у далекіх горах нема постійної роботи, головню у зимі. А відомо, що за зиму він сам себе зість. Лемки „зідать тепер скорше, але ізять помалінь“.

Статочні, заживні, задумані боли, спровожає просто з високих, соловкопашних полоним, здається, принесли сюди своїми рогами, ще трохи палкого, верховинного сонця, ще трохи буйного вітру у рожевих відрях і трохи блакитного неба у спокійних, великих, ласкавих очах. Вони добродушно дивляться на гурми бородатих та пейсатих жилів, що нервово, подразнено, крикливо оглядають їх, обшукують, мірають. На горбі, як вожд, що кермує битвою, походить грубий панок у чоботях, у білім кашкеті, з тростинкою в руці. Це головний купець зі Шлеська. До нього то хвилями підбігають посередники, щось заважато шваргочуть і знову біжать у гущу рогатих, флегматичних голів.

— Кілько? — Оімоот! — Бери п'ять! — Оімі! Купець байдуже відходить, щоби зараз знову вернутися. Несподівано зчіпаються і біють себе словами як ударами пастуків.

— Бери, кажу, п'ять! — Дай сім! — Бери п'ять! — Мовчанка. — А п'ять двадцять? — Шість вісім! — П'ять п'ятдесят! — Н-й!

І знову купець відходить. За хвилину те саме. Гада зацікавлений, червоний. У руках купця спокусливо шалестять байкоти. Долоні біють як пранники. Врешті купець з ромахом прибиває цівку, дає руйн як птахи залітають у гору. — П'ять сімдесят п'ять! Гада тремтливими руками заважає гроші у платину і близько оглядаючись, ховає їх глибоко за пазуху.

За своїми парохіями побігли на ярмарок

майже всі доколичні священики, рідко котрий з жінокою, бо тут у горах переважно молоді целеби.

— А-а-а! Слехом слухати, видом видати!

— Як ся маєте отче сусідо!

— Ви отче совітнику, також тут? Волинь продаєте, що?

— Вичка маю на продаж. А ви? Що продаєте, чи купуєте?

— Що? Я? Білий целебе на вигнанню, там де дідько добраніч каже? Що я можу купувати, або продавати! Маю трохи довжаників, приїхав постягати.

Отець совітник киває із зрозумінням головою.

Панотці проходжуються по торговниці. Час до часу протискається до свого панотця дядько або фірмал.

— Прошу егомостя, є Іван Бунга. Продаю злізку і Микола Цига з підсаянком.

Панотець витягає записник.

— Іван Бунга — 15 зол. за похорон на весні. Пильнуйте добре, реватні. Микола — два золоті за шакі не додав!

Резитий мотав собі на вуо і знову пряє у гущу людей вилізувати егомостевих довжаників.

Хто знає, як тяжко тепер зтягнути від довжаника на селі залегість, не подивується ця запобіглива тактиці гірських панотців. Ярмарок на Опаса у Лютовищах це день платності напохнів і не можна його прогайнувати.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

КАТАСТРОФА В ПАСІЧНИЦТВІ

У зв'язку з нашою нестатком в ос. „огляді“ про лихий збір меду у цьому році, дістали ми від п. Д. Ковальського, голови львівської філії „Сільського Господаря“ ось такі заваги:

Минулий 1933. рік був дуже лихий для пасічників, та цей рік є прямо катастрофічний. Грозить загинуть більшої частини наших пасік. Зимна і посушна весна, а відтак слогає літо, не дали бджолам можливості придбати стільки меду, щоб могли пережити осінь і зиму. Обережні і досвідчені пасічники не брали цього року меду кіла лише в деяких більш медодайних сторонах і то від 1 пня не більше як 2—3 кг. Тепер віддають мід пчолам назад, та це замало, бо на це, щоб пень перезимував, мусить він мати бодай 10 кг. меду.

Маємо численні відомості від наших пасічників, що вже тепер через брак поживи бджоли гинуть.

Уряд видає на підготовку бджіл по зниженні ціні лише по 2 кг. денатурованого цукру на цілий рік. Однак ті пасічники, які дістали по 2 кг. цукру на весні, не дістають його тепер. Старання пасічничих установ з Польщі, зокрема „Сіль. Господаря“ про те, щоб уряд збільшив приділ цукру бодай до 5 кг на один пень (в Чехословаччині напр. дають по 14 кг.) наразі зістали без успіху. Не допомогли теж інтервенції в Хліб. Палаті.

Польська хроніка.

ПІСЛЯ ЗІЗДУ ПРЕЗИДЕНТІВ ХЛІБОР. ПАЛАТ. ДНІСТЕР „ПОЛЬСЬКИМ РЕЙНОМ“.

„Ц. Газета Гандльова“ надрукувала розмову свого представника з през. Союзу Хліб. Палат п. Фулаковським. Відповідь останнього на питання польського журналіста: „Що було темою останнього зїзду Хліб. Палат у Львові“ настільки цікава і для нас, що її тут коротко зreferуємо.

Останній зїзд повинен привести — мовляв — поважні висліди з уваги на ряд нових питань, які на ньому виринули. Учасники поспілкувались з новими ділками сіль. господарської продукції, в першу чергу з продукцією винограду і „польських вин з польського винограду“. Долина Дністра не тільки мальовничим краєвидом подібна до долини Рейну, але теж ґрунтом і кліматом. Хто знає, чи Дністер не стане колись „польським Рейном“, осередком продукції винограду і вина — заявив п. Фулаковський. Досі помітні там піонерські почини одиниць і ними треба зацікавитись. Продукція наддністрянського винограду могла б в недалекій майбутності покрити більшість краєвого запотребування. Позатим, долина Дністра може стати осередком плантацій високоякісних тютюнів, овочів і городових. З уваги на таку ситуацію хліборобства, повинно воно використати всі можливості продукції, на які тільки дозволяють кліматичні й агрологічні умови даного обшару.

ЩЕ РІК ГІПОТЕЧНОЇ МОРАТОРІЇ. — СУПЕРЕЧНОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ПОЛІТИКИ.

Продовження гіпотечної мораторії з 29. березня 1933 р., якої першочинний речинець сягає до цього понеділка, можна було передбачити. Щоправда деякі органи преси виявили деяке схвильованість тому, що уряд вибрав останню хвилину для полагоди цієї справи. Але саме ця обставина дозволяла з певністю чекати продовження мораторії, бо її несподівана ліквідація була б суперечлива з цілою політикою уряду, якої зміст: оборона довжиків. „Курер Варшавський“, пригадуючи урядові день 1. жовтня ще перед його рішенням, не без слушності вказав рівночасно на суперечність в господарській політиці уряду. З одної сторони — як відомо — підкреслює уряд вагу втрутіння капіталізації (спадщини) а з другої сторони веде він широку акцію відловлення і проголошує мораторії.

ГОСПОДАРСЬКІ НОВИНИ З ОСТАННЬОГО ТИЖНЯ.

В „Газеті Гандльовій“ різні автори ведуть дискусію про можливість чи неможливість збільшення продукції в Польщі. Як бачимо — пристрасть Чехословаччини показався заразом.

линий. — Висліди анкети вказали, що пересічне задовження державного урядовця рівне близько 1.480 зол. Джерелом його здебільша закупів на сплати. — „Наш Фраз Прессе“ занотувала такий дивовижний факт: польське вугілля йтиме тепер до Відня морським шляхом (Гдиня, довкола Європи Дунай). Показується, що цей шлях дешевший. Такі дороги є залізничні фрахти в ЧСР. — В Рівному основано делегатуру Держ. Пром. Збіжних Завезень, яка буде безпосередньо вести на Волині інтервенційну збіжну акцію. Її вели там досі Львів або Варшава за посередництва гуртовників і агентів. Через те хлібороби діставали вищі ціни. — Уряд заміряє вилати нові облигації п. п. „до смертна рента“ в сумі 200 міль. зол.

Світова хроніка.

КІНЕЦЬ ДЕМОКРАТІЇ У ФРАНЦІЇ. — ГОСПОДАРСЬКІ НАСЛІДКИ.

Проголошення через радіо преа. Думергом план реформи устрою Франції є небуденним „знаком часу“. Палуть останні тверді демократії і парламентаризму і це треба вважати переломовою подією нашого часу. Нас цікавить, які це матиме господарські наслідки. Відомо, що одне йде в парі з другим. Ми попереднього тижня згадали про „план 9. липня“, який об'єднує різні ідеологічні групи і партії. Цей план передбачує три виборчі тіла: парламент, велику раду громад Франції і найвищу нац. господарську раду. Останню вибиратимуть корпоративні союзи і вона висловлюватиме свій погляд про всі господарські чи фінансові заміри уряду та парламенту, давала би критичну оцінку бюджетового прелімінарія, тощо. Чи на фундаменті нового політичного устрою постане всевишівша станова надбудова — годі з певністю сказати. Зате з певністю сказати можна, що і в господарській діяльності Франція зміниться незабаром дуже міцно.

ПІСЛЯ УСТУПЛЕННЯ ГЕН. ДЖОНСОНА. — АМЕРИКА ПОЧИНАЄ БОРОНИТИ ДОЛЯРА.

Ген. Джонсон, керманець „Найри“ і його співтворець уступив і його димісію президент прийняв. Це велика подія в житті Зл. Д. П. Америки. Це доказ зрозуміння у Рузвельта, що до-

Мундуркові матеріали найдешевше
купити у БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ
вул. Бойків ч. 12. — ГАНДЕЛЬМАН.

теперішня система госп. відбудови краю мусить бути змінена, що „синій орієнт“ мусить змінити напрям свого лету. Який цей напрям буде — треба почекати.

Та вже замітним явищем зміни переконань є те, що уряд рішився на оборону долара перед дальшою девалюацією. Це вважають нахилом до стабілізації вартості долара. Про те говорять два розпорядки: завіщення закупів срібла і збільшення вивозу золота за кордон. Одно і друге викликало численні коментарі в світовій пресі.

ЧИ БУДЕ СПІВПРАЦЯ „ЗОЛОТИХ ДЕРЖАВ“?

Блок „золотих держав“ готується до господарської співпраці. Замітне, що в конференції, яка відбулась з почину белг. мін. Жаспара в Женеві, Польща не взяла участі. З промови, що її вголосив фр. міністр торгівлі на ювілейному святі франц. Торг. Палати в Швайцарії, виходить, що змонтування такої співпраці Франції не дуже всіміхається.

ЕКОНОМІЧНІ АКТУАЛІЇ.

Французький уряд рішив дати новому союзникові — більшовикам з Москви поважний довгочасний кредит. Спротивився тому — як подає „Берлінер Тагеблят“ — гувернер емісійного банку, погрожуючи негайною димісією. Уряд мусів йому покоритись і більшовики користатимуть тільки з торгів. кредитів Франції. — Відомий господарський т. зв. „новий план“ Німеччини, точніше Г. Шахта, скритикувала не тільки французька й англійська преса, але теж московські „Ізвестія“. Вони передбачують велике стрясання німецького капіталізму без якихнебудь позитивних вартостей як наслідку реалізації цього плану. — Чехослов. міністерство хліборобства перестерігає хліборобів, аби вони не поширювали засівної площі збіжжя на рік 1934/35, щоб дотично жита її навіть зменшили. Воно радить сіяти лен, ріпак, мак, соняшники, сою, кукурудзу (наше Закарпаття) і пашу. — СССР приступив тепер до поль.-нім. збіжнєвого договору, заключеного 1. серпня ц. р. Дотичить він — як відомо — вивозу жита і житньої муки.

В. Н. вч.

Великий
Театр
год. 7-30

Нині! остання лекція
як
„Перемогти кризу“
всі мусять з неї скористати.

Театр
Різно-
родностей
год. 7-30

Ніжиний дотеп. — сатира на злі жінки
„МЯКУН“
знаменита комедія Г. Г. Дейвіса.

Новий адміністративний поділ м. Львова.

Від 1. жовтня ц. р. обов'язуватиме розпорядок президента В. Дроздовського про новий поділ м. Львова. Замість 9 дільниць буде тепер шість і стільки адміністративних округ.

I. Округа обіймає південно-західну частину Львова, себто частину другої дільниці Богданівку, Сигнівку, Левадівку (дільниця VII.) і частину Кульпаркова I. (дільниця VI.). Межами тієї дільниці є: Городецька, Кульпарківська дорога до залізничного шляху Львів-Станіславів, залізничний шлях до Вулицької дороги і ця дорога, межі Львова на довжині від Вулицької дороги до вул. Янівської і вул. Янівська до вул. Городецької. Міський уряд тієї дільниці буде при вул. Городецькій ч. 92 в домі дотеперішнього міського уряду VII. дільниці.

II. Округа обіймає північно-західну частину міста. Межами другої дільниці є вул. Янівська, межі міста Львова від вул. Янівської до вул. Северина Гоциньського на Замарстиніві і ця вулиця, вул. св. Мартина, вул. Королівська до вул. Замарстинівської, вул. Замарстинівська, вул. Полтви, вул. Казимирівська до вул. Янівської. Таким чином крім частини простору колишньої дільниці II. і III. ще колишні громади: Клепарів, Голосів Малі і Замарстинів (VIII. дільниця). Міський уряд буде при вул. Кушівській ч. 1. (Стара Ріпа). Однак доки домішки не змонтують, буде при вул. Львівській ч. 89. на Замарстиніві.

III. Округа обіймає північно-східну частину міста. II межами є: вул. Полтви, вул. Замарстинівська вул. Королівська, вул. Мартина, вул. Северина Гоциньського, лінія від тієї вулиці до залізничного шляху. Львів-Бережани, колишня границя Львова і Звєсілля до вул. Геліяна, вул. св. Войтіха, вул. Театинська, вул. Шкарпова, вул. Стрілецька, вул. Костельна, вул. Краківська і вул. Голуховських до вул. Полтви — себто крім частини колишнього простору III. і IV. дільниці

ще давнє Звєсілля. Міський уряд буде при вул. Жовківській ч. 114.

IV. Округа обіймає східну частину міста. II межами є: вул. Голуховських, вул. Краківська, вул. Костельна, вул. Стрілецька, вул. Шкарпова, вул. Театинська, вул. св. Войтіха, вул. Геліяна, колишня границя Львова і Звєсілля до залізничного шляху Львів-Бережани, межі Львова адовж залізничним шляхом до вул. Пасічної, частина тієї вулиці, границя Пасік Галицьких і Личаківських, потік Пасіка, вул. Погулянка, вул. Кохановського, вул. Лозинського, вул. Академічна, вул. Лєгіонів до вул. Голуховських. Міський уряд буде при вул. Личаківській ч. 101.

V. Округа обіймає південну частину міста. II межами є вул. Маріївська, вул. Академічна, вул. Лозинського, вул. Погулянка, потік Пасіка, границя Пасік Галицьких і Личаківських до вул. Пасічної, частина вул. Пасічної, межі Львова від вул. Пасічної до Вулицької дороги і ця дорога, вул. ген. Івашкевича, вул. Вулицька, вул. Йосифа Томицького, вул. Коперника до вул. Маріївської. Міський уряд буде при вул. Домбровської ч. 3.

VI. Округа обіймає простір, обмежений вул. Казимирівською, вул. Лєгіонів, вул. Коперника, вул. Йосифа Томицького, вул. Вулицька, вул. ген. Івашкевича, залізничний шлях Львів-Станіславів до Кульпарківської дороги і ця дорога, вул. Городецька до вул. Казимирівської. Міський уряд буде при вул. Красівській ч. 12.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого
роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Вже надійшли

найновіші воєнні матеріали
з першорядних фабрик на
осінній сезон на сукні,
костюми, плащі по
сензаційно низьких цінах до

фірма Галицький Магазин Новин
: : Львів, Галицька 15. : :

НОРИМКА

— Польські часописи на індексі. Польське мі-
ністерство внутрішніх справ відібрало добі-
лком польським часописам: „Наш Кур'єр“ і
„Нове Жиче“, які виходять у Парижі. Вони по-
містили статті, в яких напади на Польщу.

— Хуртовина з громами перейшла на поль-
сько-болгарському кордоні, що в цій порі
треба вважати небезпечним явищем. В околиці
Корня вихор позирив стріхи зі стоділ. У с. А-
нівці біля Корня повстала пожежа від грому.
Недалеко того села грим убив корову.

— Львівська хроніка. Поліція арештувала
спричинників смерті купчихи Сал. Дайкслевої
(Святохресна 22), які вкинули до її крамниці
спрувтку із самоzapальною рідиною. — Полі-
ція арештувала купця з вул. Лещинського ч. 26.
Маврикія Флайшера, бо підозріває, що він
сфінгував влом до своєї споживної крамниці. —
На вул. Обертинській тріох злодіїв (старалося
вломити до меблевого воза. Як побачили полі-
цейці пустилися втікати. Поліцейці пустилися за
злодіями в погоню та постріляли одного. Пере-
везений до шпиталю помер. Хто зін невідомо.

— На розі вул. Яблонівських і На Скалці авто
директора Заг. Союзного Банку Шоца, зударив-
ся з мотоциклом. Мотоцикліст службовець
Нойсбергер потовквся тяжко. Його забрали до
шпиталю. Мотоцикліст і авто мають шкоди біль-
ше як на 1000 зол.

— Краєва хроніка. На залізничному шляху Бо-
леховичі-Гай Вижені невідомі люди положили
каміння, тому вискочив поїзд, що їхав із Дро-
гобича до Стрия. Жертв у людях не було. Зло-
гадуються, що каміння покладали пастухи. — У
Бориславі витекло зі збірника спілки „Газів
Земних“ 10.000 кг. скідницької ропи, вартості
2.000 зол., тому що талок розлузнівся.

— Жидівська солідарність. У Бориславі при
вул. Панській жидівський купець дав свій дім
відрастварувати українському підприємцеві.
Коли жиди довідалися про це, счинили крик і
купец зірвав контракт а роботу віддав жидові.

— „Напшуд“ перенісся до Варшави. Краків-
ської соціалістичний „Напшуд“ перенісся з 1.
жовтня до Варшави, де виходить спільно з го-
ловним соц. органом „Роботніком“.

— За вбивство наймички. У Кракові закінчи-
лася розправа проти вбивників наймички Гер-
цажівни та грабж: Івана Дольця засудили на
12 літ, Володимира Бобжецького на 14 літ, Ка-
зімира Шенкіжика на 10 літ в'язниці.

— Вбивство воляника. До Гдині виїхав був у
пошукуванні заробітку луцький горожанин Со-
пранюк. Він заприятелював з якимсь Вісневським,
що теж шукав праці. Оба ночували в лісі, щоби
не видавати грошей на нічліг. Вісневський до-
дався, що Сопранюк має прискладати в ПКО
гроші, годинник і при собі трохи грошей на най-
конечніші потреби, тому вбив Сопранюка, роз-
даваючи йому череп каменем. Кілька днів піз-
ніше шкільні діти бавилися в лісі та знайшли тру-
па. Вбивника приловили в селі біля Гдині як прав
закровавлені штани. Найшли в нього теж Со-
пранюкову валізу. 29. вересня відбулася в гдин-
ському суді розправа. Вісневського засудили на
смерть.

— Накрали 159 тисяч золотих. У 28. скарбо-
вому уряді в Варшаві три службовці допусти-
лися надужити на суму 159.000 зол. При ревізії
в мешканні одного арештованого службовця
поліція нашла 22.000 зол. і ці гроші підуть на
забезпечення тих величезних втрат державного
скарбу.

— Гарна погода. Не тільки над нашими голо-
вами, але і в сусідніх краях прийшла пора гарної
погоди. Метеорологи ворожать іще гарну по-
году на якийсь час. Дехто лякається, що воро-
жать її запізано і що скоро прийдуть дощі.

— Менше чужинців у Відні. Статистика висо-
ких шкіл у Відні ствердила, що числа студентів-
чужинців у них малі. У 1930/31 р. було там за-
писаних 5000 чужинців, а в 1933/34 тільки 1535.
У цьому році буде ще менше. Відень перестав
бути спокійним містом — каварень, вальсів та
оперетки, бо чути в ньому щораз частіше ви-
стріли на вулиці.

— Новий рекорд перелету. 20-літн. австралій-
ський летун Джеймс Мельроз перелетів від пор-
ту Дарвіна з Австралії до Лондону за 8 днів і 9
годин. Цим побив він рекорд, установлений ан-
глійським летуном Моллісоном, що потребував
на цю віддачу 8 днів і 22 години. Мельроз брати-
ме участь у перегонах Лондон-Мельбурн. Коли
він осів на летовищі біля Лондону, у Кройдоні,
митний урядовець не повірив, що він прилетів
просто... з Австралії.

— Тайна двох трупів у поспішному поїзді. Па-
риська поліція вже викрила тайну двох трупів,
які знайдені в поспішному поїзді Париж-Венті-
мілья. Один це звинувачення своєї швагрової Ціфер.
Він то вбив у поїзді свого товариша, потім сам
покірив самогубством. Ціферів товариш це
теж пошукуваний вбивник. Він у 1923 р. вбив
свою наречену в лісі біля Брюсселі. Звався Бет-
ляміні. Його пошукували від 1923 р. Як зійшли-
ся оба злочинці, чому прийшло до подвійного
вбивства, невідомо.

— Американський дослідник шукатиме по-
твори. Кілька днів тому приїхав до Ліверпулю
славний американський учений Й. Віліямсон,
що досліджує морську глибину. Він винайшов
спеціальне човенце на дві особи з камерою, що
може фотографувати морське дно і ріжки його
прояви. Після ріжких сенсаційних вісток про
таємну потвору в Льюч Нес, рішив він у тому
небезпечному місці зійти на дно. Віліямсон при-
чепив свій апарат до якогось великого кораб-
ля, що буде постачати йому повітря і електрич-
ного струму. Зі своєї камери пустить він силь-
не світло на ті глибини, де жити має фанта-
стична потвора. Він певний, що зможе огляну-
ти величезні простори під поверхнею озера і
потвору вистежить. Боротьби з нею не боїться.
Він ставить гіпотезу, що це своєрідна „чор-
нильна“ риба, що малою попала з моря до озе-
ра і там виросла. Ці риби часто роблять вра-
ження морських зміюк і вміють дуже добре
приспосовуватись до життя у солодкій воді. Ві-
ліямсон з походження англієць, але від літ жи-
ве в Америці. Він написав славу книжку „Два-
цять літ під морем“.

— Печені яблука та грушки на деревах. У Ві-
комб Гарш згоріла фабрика, довкола якої є сад.
Горюч горючих будинків спекла гарно овочі на
600 яблунях і грушах сусіднього саду. Робітники
довгий час мали смачно спечені овочі.

Ріжкі вісти. В околицях Каріона в Еспанії
невідомі напасники застрілили француза Маса-
то, високого урядовця в Мароко. — Югославян-
ська королева Марія тяжко занедужала. — Під-
час пожежі в Будапешті пожежна сторожа га-
сила вогонь вином, бо не було води. — Міжпар-
ламентарний конгрес у Стамбулі рішив склика-
ти міжнародну конференцію у справі реформи
календаря. — Колишній еспанський король Аль-
фонс має намір поселитись на постійне у Римі,
де вибудує собі віллу. — Представник Світ-
ського Союзу в Еспанії робить заходи, щоб на-

ладнати наново дипломатичні зносини між обо-
ма державами. — На відпочинок до Бад Гаштай-
ну (Австрія) приїхав індійський магараджа з
Капуртала, що побував тепер у Парижі та
Лондоні; візьме він участь у ловах. — У Бер-
ліні помер письменник і гуморист Алексан-
дер Московски, що був довгі роки дирек-
тором гумор. журналу „Люстіге Блеттер“; мав
83 роки. — Шведський представник поліції на
міжнародній політичній конгресі помістив свої
вражіння з побуту в Австрії, стверджуючи, що
австрійська таємна поліція одна з найкращих.

ДИВОГЛЯДИ.

ГОДИННИК-СЕМИДІЛЬНИК.

Якийсь англієць придумав незвичайний го-
динник. Ця пекольна машина не тільки будить,
але сама варить каву або яєця і після цього е-
лектричним способом годинить. Годинить так швид-
ко, що часто власник годинника ще дрімає.

КИШЕНКОВІ ЗЛОДІ НА ПЕНСІ.

В ірландському місті Бельфасті довгі роки
працював тандитник, що ходив по хатах і зби-
рав усяке лахміття. Називався він Бандлер. Мав
він теж побічне заняття кишенькового злодія і
кілька разів снів у в'язниці за це мистецтво.
Доробившись маєтку вибудував він захист, де
можуть жити тільки колишні кишенькові злодії,
що постарілися не можуть уже красти. Ціка-
во, що влада знаючи про це застереження не
заборонила такого захисту ані не розкопує
життєпису старих пенсіонерів, що мають на
своїй совісті не один гріх.

Сумні осінні та довгі зимові вечори

весело перебудете, — якщо замовите собі

„ЖОРНА“,
сатирично-гумористичний журнал

„Жорна“ мають двічі в місяць. Ціна прим. 25 сот.
Вишліть 1'50 зол. на адресу:

„Жорна“ Львів, Ринок 10,
а будете мати заплачено на один чвертьрік. 7-7

СПОРТ.

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

КАТОВИЦІ. Рух — Погонь 5:0 (3:0).
ВАРШАВА. Краковія — Варшавянка 2:0 (1:0).
КРАКІВ. Висла — Подгуже 1:0 (1:0).
ПОЗНАНЬ. Ларія — Варта 3:2 (3:1).

МИСТЕЦТВА ОКР. ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Гасмонія — Світець 3:0 (2:0).
ЯРОСЛАВ. Огісько — Другий Сохіль 2:2.

ЗА ВХІД ДО ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Чорні — П. К. С. (Луцьк) 3:0 (1:0).
СТАНІСЛАВІВ. Репера — 7. п. х. Лег. (Холм) 2:0.

ЗА ВХІД ДО ОКР. ЛІГИ.

ПЕРЕМІШЛЬ. Сян — Погонь (Стрий) 3:2 (3:1). Во-
рота для Сяну добув Дигдалевич. Турко і Партика. В
другій половині змагання здерлася на ґрунті тублика і
тільки завдяки інтервенції поліції не дійшло до висту-
пів. Судував п. Бик.

Нові книжки й журнали.

БЮДЕТЕНЬ братства українців-католиків Канади.
Йорктон, Саск ч. 9. 1934. Р. II

ОГОЛОШЕННЯ

На оголошення реклами не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр
Понеділок, 1. X. год. 7:30 веч. „А пере-
міт крізу“.
Вівторок, 2. X. год. 8:15 Концерт Й.
Шнідта.

Театр Ріжнородностей.
Понеділок, 1. X. год. 7:30 веч. „Мяку-
ш комедія Делієса“.
Вівторок, 2. X. год. 7:30 веч. „Мяку-
ш комедія Делієса“.

Кіно.

АТЛАНТИК: „Чар віденського вальса“
(Лео Саслак, музика Штрауса).
ГРАЖИНА: „Бару“ і „Страшна ніч“.

Закордонне радіо.

Понеділок, 1. жовтня 1934.
Відень (306,8) 17:25 Фортенні, 19:00
Муз. вок. концерт, 21:00 „Евангеліст“
оп. Кіндія, 23:20 Віденські пісеньки і нар.
квартет, Братислава (298,8) 20:35 Сніг,

Прага (470,2) 17:45 Шуманові пісні, 21:00
Богослуження св. Вацлава (сола, хор,
оркестра, органи), Париж (1649) 12:00
Концерт, Агльона (531) 20:30, 21:35 Сніг,
21:20 Ірл. музика, Білгород (439,8) 20:30
„Веселі кумони“ з Вінсдору“ оп. Ніко-
лая, Берлін (356,7) 18:30 Салісти, Мінхен
(405,4) 20:10 Вок. інстр. концерт, Буда-
пешт (549,5) 12:05 Вок. квартет, 17:35
Сніг, 19:30 Фортенні, Мільно (368,6) 11:30
Тро, 16:45 Для дітей, Рим (420,8) 13:30
Кв інстр., 17:00 Вок. інстр. концерт.

Вівторок, 2. жовтня 1934.

Відень (306,8) 17:30 Сучасні австр. піс-
ні, 10:30 „Фр. Легар“ муз. вок. подвірі,
Братислава (298,8) 15:55, 20:35 Концерт,
Кошиці (299,1) 17:10, 17:35 Сніг, Прага
(470,2) 17:30 Югосл. пісні, Париж (1649)
12:00 Симф. концерт, 20:00 „Сніжинка“
оп. Рижського-Корсакова, Білгород
(439,8) 19:30 Пісні, Берлін (356,7) 9:45
Для дітей, 16:00 Концерт, 20:10 Монар-
хівський веч., Кенігсвертергаузен (1571)
18:10 Валентинівська соната Бетовена
(форт.), Мінхен (405,4) 16:00 Концерт,

19:30 „Марта“ оп. Фальотта, Будапешт
(549,5) 12:05 Циг. орк., 17:30 Скрипка,
Мільно (368,6) 11:30 Легка музика, Рим
(420,8) 13:05 Оркестра, 20:45 Вок. інстр.
концерт.

Львівське радіо.

Понеділок, 1. жовтня 1934.

6:45 Ранішня аудіція, 7:40, 20:15 Рекл.
концерт, 11:57 Сигн. часу, 12:03 Метеор.
вістки, 12:05 Огляд преси, 12:10 Салюн.
музика, 13:00 Подушний денник, 13:05
Масканієві мелодійні твори з оп. „Аміко
Фрін“, „Іріс“, „Баркарола“, „Вісі“ (гр.
пл.), 13:30 Експорт, 15:35 Збіжжя біржа,
15:40 Сільна реруж, 15:45 Година легкої
музика, веселі респітанії, 16:45 Легка ім.
жоні, 17:00 Форт., 17:35 Легка малярська
меч. (гр. пл.), 17:50 Загайючі незаті
солоних морей і вод, 18:05 Спрала пра-
цюючої молоді, 18:15 Скрипка, форт., 18:45
Муз. загадки для старших дітей, 19:30
Фейл.: Париска біржа, 19:30, 19:35 Спорт.
вістки, 20:00 Легка муз., реведерси, 20:45
Веч денник, 20:55 Як працюємо, 21:03

Концерт оркестра, форт., 21:45 Культура
та варварство, 22:15 Жид. муз. та пісні,
22:30 Спогади з Будапешту, 23:15 Танц.
музика.

Вівторок, 2. жовтня 1934.

6:45 Ранішня ауд. 7:30, 22:00 Рекл. кон-
церт, 11:56 Сигн. часу, 12:03 Метеор.
вістки, 12:05 Огляд преси, 12:10, 13:05
Концерт, 12:45 Листи від дітей, 13:00
Полуд. денник, 15:30 Експорт, 15:35 Збіж-
жя біржа, 15:40 Сільна реруж, 15:45 Легка
муз., пісеньки, 15:45 Скрипка ПКО,
17:00 Віолончельний ресіталь, 17:25 Кут.
мощі, 17:35 Р. Штраус: Симф. інтермеццо
(гр. пл. з поясненнями), 17:50 Почт. техн.
скрипка, 18:00 Львів. турист. бюлетень,
18:05 Пластичні вістки (т. зв. популярне
мист.), 18:15 Концерт труб орк., 18:45
Чорновидість репортажі, 19:00, 19:30
Хор Дана, 19:20 Актуальна балачка, 19:50
19:55 Спорт. вістки, 20:45 Веч. денник,
20:55 Як працюємо, 21:00 Сиг. вок. орк.
форт., 22:15 Танц. муз., 22:35 Про вибір
заваня в давніх часах, 23:00 Комунікати,
23:05 Музика з гр. пл.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пош.
Конто почт. швед. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічна 15-00 „
Піврічна 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 30 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
З інших адрес 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні: 29-28.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Точні інформації

про законні вимоги при улаштуванні вистав, фестивалів, забав, концертів, академій, відчитів і прилюдних збірок, — **найдете в календарі „КРИНЦЯ“ на 1935 р.**

Виборчий регулямін до сільських рад.

Вже вийшов виборчий регулямін до сільських громадських рад в опрацюванні Володимира Целевича. Цей регулямін з докладними поясненнями, прикладами й зразками, поміщений у ч. 38. тижневика „Свобода“. Щоби всім громадам у краю якнайшвидше доставити регулямін, без якого майже неможливо перевести вибори, сьогодні розсилається те число „Свободи“ до всіх Повітових Народних Комітетів Українського Національно-Демократичного Об'єднання в краю. Коли би внаслідок цього примірників регулямину було за мало, прохаємо негайно замовити ще потрібну кількість.

Зголошуйтеся негайно до Повітових Народних Комітетів за числом за „Свободи“, яке містить виборчий регулямін.

Посередництво Мадярщини між Німеччиною й Австрією.

Німецький посол у Відні фон Панен негайно по приїзді на Мадярщину до посла Мешера відбув довгу нараду з прем'єром Гембешом в хаті посла Мешера. Уряд заперечує поголоски закордонної преси, наче би Мадярщина змінювала свою орієнтацію в закордонній політиці з Італії на Німеччину. Згодується, що Мадярщина буде посередничити між Німеччиною та Австрією, коли Панен обійме своє становище у Відні. На-

Число „Свободи“ з регуляміном коштує всього 30 сотиків.

Спішіться, бо вибори за плечима, а щоби їх з успіхом для нас перевести, то треба добре ознайомитися з постановами виборчого регулямину.

Виборчий регулямін коштує також окремою відбиткою, яку можна замовити в Адміністрації „Свободи“ (Львів, Ринок 10.) і в Краєвій Народній Канцелярії (Львів, Підвалля 7.) Коштуватиме також лише 30 сот.

Назамість на розсилці примірників часопису з регуляміном чи за відбитку прохаємо слати до Краєвої Народної Канцелярії на адресу: Гриць Галчин, Львів, Підвалля 7., або ченом „Свободи“ з допискою „лібі регулямін“.

КРАЄВА НАРОДНА КАНЦЕЛЯРІЯ.

СОЮЗ МІЖ ПОЛЬЩЕЮ І МАДЯРСЬКОЮ.

ПАРИЖ, ПАТ. „Евр“ повідомляє: В женьєвських колах кружляють поголоски, що по підписі

Гембеша у Варшаві Польща і Мадярщина запланували згоду про ненапад.

Перед упадком еспанського уряду.

ПАРИЖ, 1. 10. ПАТ. З Мадриду повідомляють, що дійде до кризи уряду Сампера. Уряд має підтримку в кортесах тільки 80 голосів радикальної партії та частину голосів незалежних. Таким чином уряд не здобуде більшості, бо в кортесах є 450 послів.

„Берлінер Тагеблат“ повідомляє, що в Мадриді відбулися наради проволу „Народної Акції“ під проволу Гіль Робля та радикальної партії в

справі урядової кризи. Гіль Робль заявив, що його „Народна Акція“ не буде підтримувати нікого уряду, який матиме меншість у кортесах. Коли би не дійшло до коаліції між партіями, Гіль Робль буде домагатися розв'язання кортесів і розписання нових виборів.

Радикали годяться на співпрацю з урядом і іншими партіями тільки під умовиною, що уряд створить їхній провідник Леру.

Поворот короля Югославії.

БІЛГОРОД, 1. Х. ПАТ. Король Олександр з дружиною і міністром Бачичем та почотом вернувся вчора до Білгорода зі Софії. Югославська преса присвячує великі статті візиту коро-

ля Олександра підкреслюючи, що поворот короля Югославії до Софії матиме велике значення для ходу подій на Балканах.

През. Рузвельт про господарське положення.

ВАШІНГТОН, 1. 10. ПАТ. През. Рузвельт виступив до радя промову про господарське і суспільне положення у Злучених Штатах. Президент підкреслює, що головним завданням владжати і розбудувати уряд народної відбудови, в рамках якої мусять співпрацювати підпри-

ємці і робітники. В жовтні задумує президент скликати заради підприємців і робітників, щоби закласти „мир у промислі“. Крім того, президент звернеться до парламенту, щоби призначив уряд „Найри“ складовою частиною державної адміністрації.

Комінтерн під проводом Сталіна.

МОСКВА, ПАТ. Москва святкувала 70-ліття інтернаціоналу. На першій сторінці „Правди“ виділено товстим друком назву: Комінтерн під проводом Сталіна поведе пролетаріат усіх країн до перемоги світової, комуністичної революції. Та-

ким чином орган комуністичної партії стверджує офіційно, що Сталін перує комінтерном. Безпосередньо під тим заголовком надрукований лист з промови ком. Літвінова у Женеві про початок співпраці розбройної конференції.

Окремі школи для жидів.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Австрійський міністр освіти видав розпорядок, щоби учеників жидів відокремити в гімназіях в одній класі. Віденська шкіль-

на рада дістала приказ поділяти жидів батьків, які могли би провести власні дітей розпорядку.

Не відкладайте

виповісти 1/4 частину вартости Ваших будинків у ПЗУВ на пізніше, тільки зробіть це найдалше до 31. жовтня ц. р. і цю 1/4 частину зголосіть до забезпечення в одинокому українському

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Перед новою колонізацією

наших земель.

ЗАВДАННЯ „ЗЕМСЬКОГО Т-ВА ПАРЦЕЛЯ-ШІННОГО“ У ЛЬВОВІ.

I

„Новий Час“, обговорюючи в числі 192-ім колонізаційні плани поляків, а тої гадки, що колонізація Сх. Галичини закривається ще маленьким фіговим листком. Тимчасом поляки поробили вже зовсім новорічні і далекойдучі приготування до нової колонізації Сх. Галичини і того ніким фіговим листком не скривають.

І так у червні ц. р. вписано в судовий реєстр у Львові нову Акційну С-ку під назвою: Ziemiake T-wo Parcelacyjne S. A. we Lwowie. Акційного капіталу має С-ка 800.000 золотих. П. завідуючим директором є п. Казимир Козловський, стрічний брат прем'єра. Згідно з нашими інформаціями новостворена С-ка є придбавкою „Т-ва Кредитового Земського“ у Львові, яке є власником більшої частини акцій. Далішими акціонерами, як нас інформують, є львівська і краківська Каса Осхадности та Галицька Каса Осхадности, які поза акційним капіталом отворили для С-ки кредит у висоті десяти мільонів золотих. Крім того має С-ка записаний кредит Банку Рільного.

ЦІЛЬ НОВОЇ СПІЛКИ.

Ціль тої Спільки — колонізація Сх. Галичини елементом зі західних воєністів. Для своїх цілей буде Т-во набувати в першій мірі маєтності, ліктовані його матірнім Т-вом Кред. Земським та іншими інституціями довгоречинцевого кредиту, як також маєтності, продані з відної руки. До речі: Т-во набуло вже для колонізаційних цілей в останніх 2—3 тижнях цілу низку маєтностей. Цікаве, що на маєтності, ліктовані тепер Т-вом Кред. Земським у Львові, нема буквально ні одного рефлектора і тому всі ці маєтності набуває новостворена колонізаційна С-ка. Коли взяти під увагу, що до купівлі маєтностей, ліктованою інституціями довгоречинцевого кредиту, потрібна лиш дуже мала готівка і що ціна купівлі-продажу є дуже низька, то обставина, що до ліквідації не стають ніякі приватні особи, видається наскрізь загадковою і мимоволі надувається думка, що це слід приписати чимсь сильним впливам.

До переведення в життя свого завдання має Т-во між іншим дуже великі фінансові можливості і ми мусять рахуватися з тим, що вже в найближчій часі почнуть їхати до нас, як у перших повоєнних роках, масово мазури і ділитимуть між себе двори, тоді, як наше наскрізь відмілене і спролетаризоване село буде безраздо лонати руки, жаліе праці.

КОН'ЮНКТУРА З ЧАСІВ ІНФЛЯЦІЇ.

Новостворене Т-во старатиметься повернути для колонізації, у зв'язку з планом уряду зліскувати надмірно задолжені земельні маєтності, кон'юнктуру з часів інфляції. Тоді йшов мазур на нашу землю, бо за свій один проланий морг землі купував у нас кілька, кілька-нація, ба навіть кількадесят моргів. Колонізаційна філа розбивалася та зупинялася на

Вже надійшли

найновіші новинні матеріали
з першорядних фабрик на
осінній сезон на сукні,
костюми, плащі по
сензаційно низьких цінах до

Фірма Галицький Магазин Новин
:: Львів, Галицька 15. ::

яких десять літ не завдяки політиці, не через занебані поляками плянів дальшої колонізації наших земель, але припинило її само життя. Ціни за землю пішли так високо, що господарі своїх земель не мали вже інтересу продавати своє господарство та їхати на схід. Навпаки: деякий відсоток колоністів, маючи змогу продати, за безцін набути, землю за дуже добру ціну нашому селянству, продавав її і вертався у своїй.

В цей спосіб наш селянин яких десять літ був майже одним покупцем землі і то тим більше, що й наші фінансові інституції, в першій мірі Земельний Банк Гіпотечний і Коопер. Банк „Дністер“ приходили чи не в кожнім випадку потрібним з фінансовою помічю в формі вексельного кредиту. Польські дідачі діставали від місцевих, українських селян добру, аж надто добру ціну за землю і лише в дуже рідких випадках шукали покупця на неї на заході. Рільничий Банк своєю кредитовою політикою також не мав змоги вплинути на зміну природного ходу справи. Через дуже високі ціни на землю кредит, що його давав Рільничий Банк на купно землі, міг лише в малій частині, значайно в одній четвертій, покрити ціну купна, через що й мало було тих, які на цей кредит рефлексували.

**ЧУДОВО НАЛАДНАНА ФІНАНСОВА ПОМІЧ
ДЛЯ ПОКУПЦІВ.**

Новооснована С-ка має за завдання, як вище згадано, „накручувати“ конюнктуру для колонізації, що й по всякій правдоподібності у великій мірі й удасться. Маючи змогу набувати на ліценції за безцін маєтності, буде мати тимчасову змогу і продавати їх по розмірно дуже низьких цінах.

Найважливіше, що й фінансову поміч купуючим налагоджено в часах гострої грошової скрути просто чудово, бо крім акційного капіталу і готівкових фондів даних С-ці до диспозиції грюма вище згаданими банками, має основана А. С. змогу диспонувати ще дуже великими фондами в дорозі звичайного книжкування, безготівковим переливом гіпотечних обтяжень парцельованих маєтностей. При парцеляційній продажі ґрунтів мати буде Т-во змогу перелити на набувців усі гіпотечні довги, як довгоречинцеві, платні переважно протягом 55 літ, так і короткочинцеві банкові і приватні, які в найближчій часі стануть також довгоречинцеві, бо, згідно з новим проектом відновлення рільництва, будуть сконвертовані на низькопроцентний кредит з 10—15-літнім речинцем

платності. Сегрегація гіпотечних довгів на ділки, утворені при парцеляції, не представляє вже згідно з теперішнім законодавством більших трудностей, а чинність ця буде в нових законах у справі відновлення рільництва ще більше облегшена.

II.

Ціна ґрунтів тепер, як відомо, є всього 20—33 при. ціни з часів доброї конюнктури, значить: морг доброї землі коштує 400—600 зол. ґрунти, якими буде диспонувати колонізаційна С. А., будуть все в 100 при., або майже в 100 при. обтяження. Набувець, приймаючи обтяження, не потребуватиме на купно зовсім грошей: він буде мати змогу приступити до купна з мінімальною готівкою, бо львину частину ціни купна буде міг сплачувати в дуже догідних ратах з мінімальним опроцентуванням у часі кільканадцяти, ба навіть кількадесяти літ.

КОЛЬОНІЗАЦІЯ — БЕЗГОТІВКОВИМИ ЗАСОБАМИ.

Отже коли в часах доброї конюнктури і високих цін землі „одиноким“ можливим довгоречинцевим кредит Рільного Банку міг відігравати лише малу роль, бо при складних і нелегких обставинах можна було дістати яких 50 при. ціни купна, то при нинішніх низьких цінах

землі і високім обтяженні маєтностей такий кредит може дійти дуже часто до цілих 100%, чи майже 100% ціни. Для тих, що есентуально страхалися довгів, буде готовий аргумент, що і давнішим колоністам, які черпали обільні гроші з ріжних кас і фондів, нічого злого не сталося.

В той спосіб матимуть поляки змогу фінансувати в широкій мірі колонізацію, такби сказати, зовсім безготівковими засобами. Акція хитро й добре обдумана і нашому народові грозить нова велика небезпека. Вона тим більша, що новостворена колонізаційна спілка, хоча є ніби приватною установою, в дійсності покликана до життя урядовими чинниками, бо нам зовсім докладно і певно відомо, що всі зовнішні уряди підтримують і форсують її всякими можливими способами.

Що це велике лихоліття не десь за хмарами, але вже за спиною, видно добре хочби зі статті „O ziemię dla kombatanów“ в часописі комбатантів „Редута“ з 9. вересня ц. р. У цій статті сказано, що справа добуття землі для польських військових уже дозріла до того, щоб перемінитися в реальне діло, себто що настав уже час творити у Сх. Галичині дальші „колонії“ бувших військових на розпарцельованих двірських просторах.

Агроном.

З української преси.**ОУН, батьки, поліція і школа.**

На тему діяльності підпілля на терені українських середніх шкіл оголосила „Мета“ дві чергові статті. Перша з них п. н. „Деякі спроби українських громадських чинників опанувати відтинком молоді“ (ч. 37 з 23. IX.) є подекуди відповіддю на закиди польської преси („Газета Польська“, „Бюлетин польсько-український“ і і.), що українські чинники щонайвище обмежуються до „ереміади“, але нічого реально не роблять для опанування ситуації у середніх школах та позбавлення на середнєшкільному терені всяких впливів підпілля. Автор статті залишає на боці заходи українських чинників, що належать до загальної боротьби з підпіллям та обмежується до виявлення деяких спроб очистити атмосферу в школах.

Уваги автора мають подекуди характер ревелції, тому, що про деякі факти автор уперше виступає на сторінках преси.

ІНТЕРВЕНЦІЯ.

У першу чергу слід би згадати про інтервенції у краєвих і центральних чинників. Завданням тих інтервенцій не було лише „рятувати“ арештованих учнів, або „випрошувати“ облегчення наслідків арештів. Хоч, що правда, і те в поодиноких випадках було потрібне й удавалося. Інтервенції мали дві провідні

думки: представити польським державним чинникам, що пропаганда нелегальних бюлетенів і листочок серед молоді своїм змістом і методично не є так дуже загрозлива для державного ладу, отже не повинна бути поборювана з такою безоглядністю. А вже в ніякій пропорції до неї не стоїть система втягати молодь до служби конфіденційної і провокаційної, система, що піддає найглибші основи моралі і почуття правдивості серед усього громадянства. Другою провідною думкою було те, що в українських школах повинні бути дозволені учнівські організації, перш усього „Пласт“, бо в тих організаціях виживає молода енергія. На нелегальну конспірацію було б менше часу і нагоди.

У першій справі переведено багато розмов на краєвому ґрунті і в центрі з найбільш відповідальними чинниками, внесено в Союми

ФУТРА

жіночі від золотих 165
найелєгантніші
тільки в АПІСДОРФА

Львів, Рутівського 21. в брамі —
Першорядна фахова робітня.

26/81

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 3. ЖОВТНЯ 1934.

ВАС. МУДРИЙ.

10

З подорожі до Швеції.**ВРАЖІННЯ ЗІ СТОКГОЛЬМУ.**

Галерія Тіля була останньою, яку я оглянув перед виїздом зі Стокгольму. В ній зібрані малярські твори і різьби шведських мистців передвоєнної доби. Це переважно твори, що покласти за час яких п'ятнадцять років перед вибухом світової завірюхи в 1914 р. Галерія Тіля приміщена в прегарному будинку, який положений на далеких окраїнах міста в затишній і повній природній красі околиці. Коли увійдете до тієї галерії та зупините око на розвішених там образах, то відразу відчуєте, що це новий, досі для вас невіданий мистецький світ, передовсім з уваги на тематику його творів. Шведські краєвиди не поліди до наших. Шведські фйорди, острови й сілги та леди — це для вас речі чужі, але не зважаючи на те вони вас приковують і притягають. Ви почуваете, що вони питома шведські і бачите в них не тільки мистецьку правду, але й реальну життєву дійсність. Кольтор цих образів поважний, подекуди похурний і навіть строгий. Він здається такий, як ціла шведська природа, як ціле середовище, що ці твори зродило.

Не мені, очевидно, оцінювати зібрані в галерії Тіля твори мистецтва, бо я в тих справах тільки ляк. Але ляк має право теж ділитися своїми враженнями з того, що бачив. А відомо,

що оцінка на основі мистецької міри і вражіння — це дві зовсім окремі речі. Між розвішеними у тій галерії образами промовляв мені безпосередньо до душі твори Пінса, Фестада, Янсона, Крігера, Ларсона, а особливо Нордстрема і Стріндберга. З різьбарів агризлися мені в пам'ять спомини про оглядини творів Вігелянда, Яріксона й Едстрема.

В часі, коли я був у Стокгольмі, були там нечинні театри і тому не можна було ввійти ніяк у контакт ще з тією діяльною шведською культурою і мистецтвом. Значці Швеції кажуть, що це для чужинця, який побуває в Стокгольмі, велика втрата. Цю втрату відчуваю і я, але вона тоді була для мене неминучою і треба було з цим фактом згодитися.

До цілої дотеперішньої фільми моїх вражень зі Стокгольму хочу впасти ще одно, доволі цікаве та навіть до деякої міри екзотичне, а саме, враження зі стрічі, зовсім випадкової стрічі, з одним українським емігрантом. Це мола людина, що має тепер коло трицятку літ, з покінченою середньою і початку вищою освітою. Живе ця людина у Стокгольмі зазедан кілька місяців у характері емігранта й користується допомогою від шведського уряду (там емігрантам помагає постійно держава). Не зважаючи на те, її тойже шведський уряд видає за Швеції. Наш земляк не дається. Він вніс проти рішення про видалення відклик до короля. В найближчих днях після мого від'їзду мав бути на аудієнції в короля в справі свого побуту, чи краще в справі видання дозволу на постійний побут у шведській столиці. Він запевняв мене, що вступив уже зв'язатися з впливовими чинника-

ми і то політичними, які є в опозиції до теперішнього лівого шведського уряду і які мають поважний вплив на короля. Вони, ці чинники, запевняли йому підтримку короля в його „слухній“ справі. Зручна це людина, як бачимо, коли після такого короткого побуту в Стокгольмі встигла вже до тої міри познайомитися зі шведськими політичними відносинами, що використовує їх як аргумент для своєї особистої справи.

Цього земляка бачив я в Стокгольмі не вперше. Я пригадав собі разом із ним, що перед кількома роками був він у мене в редакції проїздом з Парижа до Румунії. Тоді він їхав на ферії та інформував мене про відносини серед української еміграції в Парижі. Якже він попав до Стокгольму? На перший погляд сталося це ніби зовсім просто, бо приїхав туди. Але на ділі опинився він аж у Стокгольмі незвичайно скomпліковано.

Свого часу був він у румунській армії. З якоїсь невідомої причини він її покинув і опинився в Польщі. Звідси без грошей і документів зумів пробратись до Чехословаччини, потім до Німеччини, а звідтам до Франції. Ніде не дали йому дозволу на побут. У Парижі відмовили йому теж права на побут. Тоді він вступив до французької чужоземної легії. Пробув там два роки, скінчив підстаршинську школу і став підстаршиною. Усміхався перед ним ще старшинська французька школа, але він по двох роках побуту в легії вважав за відповідне втіти з неї. Він зумів сісти в африканській пристані на якийсь чужий корабель, який їхав до Америки і заїхав ним до Бразилії. Хотіли його з корабля викинути, але він

Англійська відповідь на заяву мін. Бека.

Заява польського мін. закордонних справ Бека у Женеві в справі меншин стрілася з дуже живим відгомном в англійській пресі. Оціню англіїського загалу (уряду) дуже влучно висловив сер Джон Саймон у своїй відповіді мін. Бекові: Англія не признає одностороннього ухвалення договорів, та ще до того таких, під якими фігурує піліс Великої Британії.

Першу звістку про „женевську бомбу“ позав у Лондоні нечирій часопис „Івнінг Нюс“ (13. вер.) під заголовком „Потрясення для Союзу Народів — Польща підмовляється бути надалі вигаданою меншинними договорами“. Між іншим пише кореспондент: „У Женеві дуже поважно зваляється на поступок Польщі, яка відмовилася від ринкування договорів в року 1919. Польща одержала свою незалежність після війни, на Мировій Конференції під умовою підписання цього договору. (Підчеркнення „Ів. Нюс“).

„Морнінг Пост“ (14. вер.) подає довшу статтю, в якій обговорюється заява мін. Бека. Наголошено статті: „Сер Джон Саймон відмовить“. Далі великим друком: „Відмова дальшої охорони меншин у межах Польщі викликала в Женеві здивування. Міжнародний нагляд над виконанням меншинних прав, на умова, на підставі якої альянти після війни признали Польщі незалежність“.

„Делі Телеграф“ (14. вер.) пригадує, що „згідно з арт. 12 цього договору (меншинної конвенції) Польща зобов'язалася, що справи, які торкаються расових, релігійних і мовних меншин, будуть підлягати міжнародній контролі і будуть стояти під охороною Союзу Народів. Їх не вільно змінити без згоди більшості членів Союзу Народів“. Далі повідомляє кореспондент, того денника, що сер Джон Саймон заміряє гостро відповісти міністрові Бекові.

Довшу статтю про меншинні справи а також особну передовику про меншинні справи помістив „Таймс“ (14. вер.) під заголовком „Меншини. Відповідальний крок Польщі. — Виповідження охоронного договору. — Відмова від співпраці зі Союзом Народів“. Стаття розводиться в подробицях над вимогою Польщі і над легальністю такої вимоги.

„Манчестер Гардієн“ (14. вер.) має свої власні думки. Він каже: „Істнує загальне переконання, що польський і німецький уряди йдуть рука в руку в цій (меншинній) справі. Оба уряди недавно заявили між собою, що вони не в зацікавленні в долі меншин у межах обох держав. Така заява не буде ніякою несподіванкою, коли між

ними істнує якийсь такий договір у цій справі. Перед заключенням німецько-польської дружби, відмова польського міністра закордонних справ булаб викликала бурливі протести німців. Сьогодні нема ніяких протестів. Німці прийняли заяву зовсім спокійно і без протестів“. „Манчестер Гардієн“ недоволенний також постановою міжнародної організації меншин. Наголошено, що вона стає німецьким знаряддям. „Також і відгук офіційного представника міжнародної організації меншин не був такий, як можна було сподіватися. Він видав дуже волю підпущену декларацію, в якій говориться, що Союз Народів надалі зобов'язаний займатися меншинними справами...“

Промова сер Джона Саймона, виголошена на слідуючий день по заяві мін. Бека викликала бурю признання в Англії: „Івнінг Нюс“ (14. вер.) пише на першій сторінці великими буквами: „Сер Джон Саймон дає Польщі науку“. Підтигу: „Пригадує прип'яті нею зобов'язання. — Мирових договорів не можна нехтувати“. Опісля слідує текст промови сер Джона Саймона у Женеві, в якій він між іншим каже: „Держави, яку я заступаю, підписала разом з іншими сторонами польський меншинний договір. У тому договорі Польща прийняла зобов'язання, що Союз Народів стає гарантом охорони національних меншин. Умов арт. 93. мирового договору не можна нехтувати“.

„Морнінг Пост“ (13. вер.) обговорює промову сер Джона Саймона у статті під заголовком „Нагана для Польщі“. Стаття починається словами: „Польща дістала сьогодні, підчас отвертого засідання асамблеї, нечуване досі на міжнародній арені напівнесня зі сторони представників Великої Британії та Франції. Це була відповідь на вчорашню відмову мін. Бека від дальшої співпраці зі Союзом Народів у справі охорони меншин“. Дальше слідує переповідження апаменної промови сер Джона Саймона, про яку писали всі часописи без винятку.

Найгостріше виступає проти польського внеску „Ню Кроувікль“. Змісту тої статті, ба навіть самого її заголовку, не подіємо з цезурних причин.

В меншинних справах появилася у денній пресі багато отвертих листів. В „Таймсі“ з дня 30. вересня пише про ті справи лорд Ділісон, який все цікавився долею меншин, особливо української. Дня 21. вер. появилася в тому ж щоденнику лист проф. Гільберта Морраля, буні, члена британської делегації, яка брала участь у

складанні меншинних договорів. У шотоському щоденнику „Скотсмен“ (Едінбурґ, 24. вер.) і в „Болтон Івнінг Нюс“ (Болтон) появилася отверті листи Українського Бюро в Лондоні і ін. Справа національних меншин напевно найде ще дальший відгук і в англійському парламенті, коли він тільки зіб'ється на осінню сесію в листопаді. (УКБЮРО, ЛЬОНДОН).

Катастрофа на морі.

КОНСТАНЦА, 1. Х. ПАТ. Вчора вночі у віддалі кілька миль від берега бачили над фвілом сильну дуну. Зараз вислали воєнні кораблі. Кораблі вернулись нині рано та не нашли нічого. Побожуться, що луна повстала наслідком катастрофи, яка могла стрінути корабель на повному морі, який зараз після вибуху втонув.

Генеральний страйк.

МАДРИД, ПАТ. В Толедо проголошено генеральний страйк. Губернатор оголосив відозву, в якій називає страйковий рух нелегальним і загрозна репресіями на випадок заворушень.

Самоходова катастрофа.

БЕРЛІН, 1. 10. ПАТ. Недалеко Верден у Вестфалії самохід наїхав на дерево і розбився на кусні. Всі чотири пасажери померли.

Газ, який засипляє.

НЮ ЙОРК, Перед комісією сенату, яка досліджує методи виробу зброї та муніції, зізнавався власник тайної хемічної лабораторії Гер. Власник заявив, що американському урядові перелан свій винахід газу, який засипляє. Гер запевняє, що його газ засипляє людину на 2 або 3 години і не залишає ніяких шкідливих наслідків. Його газом можна прислати цілу армію на віддалі 100 метрів.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У Гамбурґу стали голову комуністські Жасперові за криваві напади на гітлерівців.

— У Парижі недалеко домівки російських комбатантів вибухла бомба. Жертв у людях не було. Справники залишили карточку з написом: „Не бажаємо проливу крові. Це перша остога. Опісля висадимо домівку“. Підпис: Добровольці спільного фронту“.

— При частинних виборах до парламенту в Ленісе посол національної елості Леніс переміг кандидата соціалістів і комуністів Блюха та радикалів Дедікса.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 3. ЖОВТНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ.

62

3 Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Зарядження Міністерства Краєвої Оборони про ранги, видавання приказів, дистинкції і віддавання чести.

Одначе для нас найважливіше з організаційного огляду цирк. зарядження Мін. Кр. Оборони з 21. 11. 1914 р. P r ä s. Nr. 10203/II, надруковане в „Verordnungsblatt für die k. k. Landwehr“, ч. 91 з 28. XI. 1914 р., стор. 762 і слід. Складається воно з чотирьох частин: I) Ранга (Rangstellung), II) Видання приказу (Befehlgebung), III) Дистинкції (Distinction) і IV) Віддавання чести (Ehrenbezeugung).

В першій частині говориться, що в позаслужбовім відношенні стоять четарі („die Zugskommand.“) польського й українського легіону поза особами XI ранги збройної сили і жандармерії, сотники („Komp.- (Eskadrons)-kommandant.“) поза тимж особами IX ранги, курінні отамани („die Bataillonskommand.“) поза особами VIII., а полкові отамани („Regimentskommand.“) поза особами VI. ранги. Хорунжі обох легіонів за хорунжими і рівнопоставленими степенями збройної сили й жандармерії. Шож до підфіцерів, то тут згадується лиш командантів роїв (Schwarkommandanten), — що стоять поза капралями і рівнопоставленими з ними та командантів чет, їх заступників (Zugskommandanten — Stellvertreter) за фельдфеблями і рівнопоставленими степенями збройної сили та жандармерії.

В другій частині означено позво до прика-

зу. Цей уступ звучить дослівно: „Шож до видавання приказів стоять в загальні різні команди названих легіонів поза особами належними до війська, обох краєвих оборон та загального ополчення, які ведуть таку саму команду, без огляду на степені (Charge) тих останніх, навіть якщо вони мали бути підфіцерами на офіцерів (Offiziersaspirant) або підфіцерами.“

Одначе перші є лише тоді управленні випадково двати приказ як старші над офіцерами, хорунжими й аспірантами війська, обох краєвих оборон та загального ополчення та над відділами, якими ті останні проводять, коли вони безпосередньо перед своїм вступленням до легіону були професійними (активними) або резервними старшинами, або старшинами у стані супочинку, чи пак хорунжими або аспірантами на офіцерів у війську і в обох краєвих оборонах.

Всі інші команданти легіонів мають на випадок стрічі з відділами війська, обох краєвих оборон і загального ополчення, якщо ті стоять під командою офіцерів (хорунжих, аспірантів) і як потрібно одноцільного приказу, тим останнім підчинити себе, навіть якщо їх функції були вищі“.

В третій частині (про відзнаки) говориться, що для українського легіону будуть ще видані зарядження. Ношення легіонного однострою в обсягу армії та в середині краю дозволено лиш тим членам обох легіонів, які зложили ополченську присягу. Команданти легіонів і приділені їм активні офіцери та військові урядовці армії в полі носять привислий полевий однострій.

Видання чести, про яке говориться в че-

твертій частині, є аналогічне постановам § 46. службового регуляміну для ц. к. війська, і частина. Таксамо особи збройної сили, яким віддають честь відділи, варті, вертові або особи українського й польського легіону, мають відповідати регуляміновим поздоровленням. Те саме відноситься й до випадків, коли сходяться відділи легіонів з військовими, з тою відмінкою, що командант дотичного легіонного відділу перший заряджує віддавання чести.

Мужна має здоровити легіонних офіцерів по постановам регуляміну, підчас коли для взаїмного поздоровлення офіцерів є міродайні дотичні постанови служб. рег. I. частина.

До того розпорядку додає ще Міністерство Краєвої Оборони отсі додаткові уварі:

„Самовільна зміна дистинкцій, що стоїть у противенстві до нормованих дотичних постанов, а головн ношення золотого офіцерського портупе, гостро забороняється легіонним старшинам. Командантам легіонів признається право підносити легіонних підфіцерів, що здобули собі незвичайну заслугу за своє поведіння перед ворогом, до степеня фельдфеблів (вахмайстрів), одначе вони стоять як заступники командантів чет поза фельдфеблями і рівнопоставленими збройної сили й жандармерії.“

Шож до дистинкцій і степенів (шарж) українського легіону має його команда видані в порозумінні з АОК дотичні зарядження подати якнайскорше просто до відома міністерства.

Робиться уважним, що у всіх справах дотично українського легіону, наскільки до їх поладнання потрібна інстанція міністеріяльна, треба вживати виключно посередництва Міністерства Краєвої Оборони“.

(Далі буде.)

„Побіда селянства“.

В місячнику „Нейшера“ (Льондон) міститься відомий часу цікава стаття звання англійського журналіста і економіста Ланселота Лотона на тему „Соціалізм по війні“. У статті за вересень („Побіда селянства“) присвячує автор багато місця селянській справі на Україні, перед війною і по війні. Подаємо коротенькі уривки зі статті.

„До року 1906. спосіб ведення сільського господарства дуже різнився у різних провінціях Росії. На Україні, на плодovitому чорноземі, рілля була власністю господарів, переважно селян, вони її обробляли. В інших частинах тодішньої Росії земля належала до громад і її розділювали відповідно до працездатності чоловіків у кожній родині. Нема найменшого сумніву в тому, котра система господарювання давала кращі висліді. Український селянин був більш підприємчий, більше мав віри у власні сили, йому краще поводилося, ніж селянам в інших сторонах імперії.“ Автор переповідає далі спробу Століпінна перевести зміну в цілій господарській системі імперії, що поволі запроваджував подібну господарку як на Україні. Автор переходить до часів революції та до найновіших часів.

„Відбивши перший напад большевиків (на селянство) в часі між 1917. і 1921., Україна відгравала чинну роль і тоді, коли большевизм повів другий, більш впертий напад на селянство. Україна ще й далі відіграє її. Нічого дивного, що вона веде таку боротьбу. Україна все була європейською державою в повному значінні того слова: вже сама назва вказує на неї як на „ограїну“ (граничний край), що означає, що старинні історичні традиції, останню європейську державу перед Азією. Вона належала до Європи через свою близькість, традицію, культуру та бажання належати до неї; московський орієнталізм (азіатство) був для неї чужим. Головно ж завдяки українській обороні Захід врятувався від татарської інвазії.

„В Росії тільки половина селянства перейшла була в останніх часах (перед війною) до індивідуальної господарки, коли тимчасом на Україні всі селяни були самостійними господарями, так само, як і їхні предки. Іншими словами, коли в інших частинах Росії приватна власність була ще дуже новою спробою, на Україні була вона законом від найдавніших часів.“

Автор закінчує статтю описом боротьби українського селянства з большевицькою колективізацією. (УКВІРО ЛЬОНДОН.)

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ,
ЩО ОГОВОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ
ПРЕСІ.

Криваві бійки у Франції.

ПАРИЖ, ПАТ. В Арра дійшло на відкриті посла Ренода до стрілянини між комуністами і соціалістами та членами праних організацій. По обох боках є ранені. На політичній вічу в Ліоні дійшло теж до бійки. Пять осіб ранених.

Вибух у фабриці.

ГАГА, 1. 10. ПАТ. У Лейден у фабриці штучних огнів де Кат вступив вибух. Двох робітників убитих, а двох ранених.

Катастрофа летунки.

АТЕНІ, 1. IX. ПАТ. Англієська летунка міс Томсон, яка задумувала летіти в Англії до Австралії, мусіла осісти в Атиці. Літак упав і розбився. Летунка врятувалася.

Криваві бійки з хунхузами.

МУКДЕН, 1. 10. ПАТ. Недалеко Чуен-Го-Шен ватага хунхузів, соборна в кріси, напала на два автобуси, які їхали під охороною манджурських воєнків. Дійшло до завзятих боїв з хунхузами. Вісьмох пасажирів і воєнків убитих, а 18-ть ранених.

Сумні осінні та довгі зимові вечори

весело перебудете, — якщо замовите собі

„ЖОРНА“, сатирично-гумористичний журнал

„Жорна“ мають двічі в місяць. Ціна прим. 25 сот.

Вишліть 1.50 зол. на адресу:

„Жорна“ Львів, Ринок 10, а будете мати заплачено на один чвертьрік. 8-8

Українське життя на Буковині.

СУСПЕНДОВАНІ УКРАЇНСЬКІ УЧИТЕЛІ ЗА-СКАРЖИЛИ ДЕРЖАВУ.

Без дисциплінарки й суду віддалені українські учителі сторожинецького й черновецького повіту внесли через адвокатів д-ра Дутчака, д-ра Сивого й д-ра Желерія скаргу проти держави, в якій домагаються, з огляду на те, що їх суспендували, не зважаючи на законні постанси, знесення суспендування, а також морального й матеріального відшкодування.

Німецькі газети приносять звістку, що інспектор-шеф Добош-Бока вибрався до міністра освіти, щоб звернути його увагу на наслідки цього процесу.

„Лімінжа“ пише, що й мін. Ністор невдоволений, що учителів віддалили без слідства зі служби та що суспендування українських учителів — це політична помста.

БЕЗГОЛОВЯ.

Під ним наголовком читаємо у черновецькому тижневику „Рада“:

Зі сторожинецького повіту суспендовані оці учителі: Володимир Муровик, Микола Франтик, Бруно Грушка (німець), Фраціян Іван, Лаза Олександр, Попович Володимир (румун), Струц Іван (румун), Копачук Іван, Ісак Віктор (румун), Аврам Онісин, Фрунза Олександр (румун), Перч Дмитро, Колотило Михайло і Колотило Іван. Цей останній навіть не учитель, а селянин з Банилова-Бережниць. Чи не свідчить це про безголовля, коли за „вороже становище проти румунської держави й румун-ського народу віддають зі служби чотирьох румунів, а з учительської посади наганяють селянина і здержують йому навіть платню?!

ЩЕ ІСПИТИ З РУМУНСЬКОЇ МОВИ.

Через ніч зарядило міністерство іспити з румунської мови для меншостевих урядовців черновецького магістрату. Причина іспитів звана. Всіх тих меншостевих урядовців є 330.

РОЗВЯЗАЛИ ДИТЯЧУ ЗАХОРОНКУ!

Більше як 10 літ удержує „Жіноча Громада“ в Чернівцях захоронку для українських сиріт. Тому кілька днів поліція „віджила“, що захоронка існує неправдою й дала наказ розіслати дітей по домах.

СЕН. О. КИСІЛЕВСЬКА В ЧЕРНІВЦЯХ.

Сенаторка Кисілевська відвідала в товаристві письменниці Дучиминської Чернівці й усі українські установи в місті. У честь гості дало Т-во „Мироносині“ традиційний чай.

Добро Вашої громади, у Ваших руках!

Тому не вільно Вам іти до громадських виборів не підготованим.

Підготуватись до громадських виборів дуже легко, купити тільки за 80 сот. — з поштовою оплатою 85 сот.

Новий Самоуправний Закон.
Замовляти в Адміністрації „Діло“, Ринок ч. 10.

Українець головою гавайського сенату.

(З життєвих пригод князя Миколи Судзиловського).

Десь у початках вісімдесятих років минулого століття втік до Америки, рятуючись від поліційного арешту, студент київського університету, Микола Константинович Судзиловський. Він ще в себе дома змінив своє назвище на Русель. Отак під іменем доктора Миколи Константиновича Руселя він жив у Сан Франціску десь до кінця 90-тих років. Маючи європейську лікарську освіту, він скоро добув собі славу не лиш серед славянської еміграції, але й серед американців.

Доктор Русель тішився великою популярністю серед населення Сан Франціска. Між іншим тут у нього повстав конфлікт з російським єпископом Володимиром, якого Русель, як лікар, обвинуватив у неморальних зносинах з хлопцями його єпископського хору, яких він привіз з Росії. Єпископ Володимир за це кинув анатему на доктора Руселя. Ця анатема закінчувалась такими словами: „Хай буде людині, що називає себе Миколою Руселем, анатема і хай буде він переданий у владу Сатани на мuku вічну. Хай буде позбавлений права називатися православним християнином“.

Не зважаючи на цю анатему, Русель був далі популярний серед славян у Сан Франціску, а тимчасом на скаргу Руселя до російського синоду в Петербурзі пішло повідомлення, що анатема єпископа Володимира не закінчена. Скоро Русель дістав від оберпрокурора Святішого Синоду, Победоносцева, особливий лист, у якому той писав, що єпископ Володимир божевільний, невідповідальний за свої вчинки і скоро опиниться в домі божевільних. Разом з цим Победоносцев просив Руселя, щоб той не звертався до американського суду й не робив неслави російському імені. Єпископа Володимира потім, замість забрати до дому божевільних, призначили вороніським вікарієм єпископом, а пізніше нагородили орденом „за усердіє“.

З Америки довелося йому виїхати тоді, коли Русель та інші особи передали справу аморальності єпископа до американського суду. Коли „грінд джури“ зробила постанову про арешт єпископа і приведення його до переслухання, то єпископ утік з Америки і на цій справі припинилась. Це діялося в 1890 році.

По десятилітніх літах ми стрічаємо Судзиловського-Руселя на Гавайських островах, як провідника тубильської партії автономістів. Він був одиноким білим, що пройшов до сенату з лісти тубильців під назвою „Кавка Лукіні“, що значить: „руський доктор“. Коли в 1899 році почалась агітація американців серед тубильців, щоб вони голосували при виборі до сенату й місцевої легіслатури на членів партії республіканської, або демократичної, тоді Русель виступив на сцену вже із організованою ним третьою партією тубильською.

Він розвинув незвичайно жваву передвиборчу агітацію і в супроводі тубильців обїхав майже всі найдальшє заселені пункти островів та скрізь закликав тубильців голосувати на свою власну партію, а не піддаватися агітації республіканців чи демократів, які однаково чужі для тубильців. Ця третя партія тоді називалася „незалежниками“, або „гомрулістами“. Сам Русель кандидував на члена сенату і був вибраний, діставши в першому сенатському окрузі таке число голосів, що з чотирьох senatorів він був на другому місці.

В своєму листі з 5. грудня 1900 року він писав своєму приятелю Е. Лазареву: „Сесія сенату починається в лютому й перед нами стоїть завдання зробити революцію в житті Гаваїв, і то знизу до самого верху в цілому гавайському законодавстві. Тому, що я майже одинокий білий в обох палатах, котрий хоч трохи щось розуміється в техніці законодавчих машин цивілізованих країн, то на мені мабуть буде лежати більша частина праці в справі зладження проєктів законів, а тому про літературні та наукові праці тепер годі думати. В інтересах гавайського населення, яке так довго визискували різного роду зайди-хижаки, необхідно в першу чергу провести зараз на першій сесії кілька невідкладних реформ. На черзі будуть: 1) Законопроект про місцеве самоврядування (Гаваїям остогидло залежати все від „тузіл“ столиці), 2) Радикальна реформа санітарної служби, 3) Не менше радикальна реформа системи податків, 4) Скасування смертної кари, 5) Поширення кредитів на народні школи й улаштування музичної консерваторії для гаваїїв у Гонолуло (гаваїї дуже люблять спів) і 6) Введення норвеської чи якої іншої системи регулювання продажі алкогольних напівків. Необхідно охоронити гаваїїв від систематичного опоювання їх дурманом“.

На першому засіданні нового сенату Судзиловського вибрали головою сенату. На цьому становищі він розвинув незвичайно кипучу діяльність на користь Гавайських островів, що стали його новою батьківщиною, та на користь своїх прибраних братів гаваїїв, і багато з намічених ним реформ перевів у життя на користь гавайського населення. Оттак творчий дух українця проявив себе й на далеких островах, де за традицією він став до боротьби за визволення народу від експлуатації та від політично-партійного гнету.

В. К.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого
роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

VII-ий зїзд фізиків Польщі.

Як ми заздалегідь повідомляли, відбувся в Кракові від 27. до 29. вересня ц. р. VII зїзд фізиків Польщі, в якому брали участь 2 у країниці й 1 литовець. Розпочався зїзд уже в середу 26. вересня вечором спільним чаєм у „Краківським Технічним Товаристві“. Ціль того чаю: познайомити взаємно як найбільшу кількість учасників зїзду, що прибули до Кракова з Варшави, Вільни, Львова, Познаня та зноза границь Польщі. Слід тут зараз так зазначити, що краківські господарі подбали за своїх гостей як найкраще. Українські учасники зїзду почували тут вперше з досвідом достовірного джерела (Харкова) сумну вістку про те, що на Східній Україні розстріляли (а може „тільки“ вивезли на Соловки?) відомого теж у Львові фізика інж. д-ра Павлова. З отриманих інформацій виходило, що його запідозрили у приналежності до „контрреволюційної військової організації“. На сходинах припіднімалися деякі варшавські учасники, що заготили їхати літаком та мусіли по дорозі осідати десь на полях коло Колюшків...

ІНВІГУРАЦІЙНЕ ЗАСІДАННЯ.

Офіційне відкриття зїзду відбулося в четвер 27. вересня в 10 год. в авіа Ягеллонського університету (т. зв. „Colleg. Novum“) при участі представників влади, наукових інституцій та 170 фізиків. Відчинив зїзд голова організаційного комітету професор гірничої академії Єжевський, що запропонував на керівниця конгресу професора варшавського університету Бялобжеського. Цей останній виголосив теж вступну промову про величезний поступ в останніх літах фізики, яка стала неначе магією природи, а її дослідники кастою взаємничаних магієв. Другу частину вступної промови присвятив проф. Бялобжеський пам'яті помершої у цій році великої вченої Складовської-Кірі. У цій частині промовець зазначив, що заслугою помершої є теж і нинішні висліди праць її школи: тільки завдяки дуже сильним радіоактивним препаратам, призначеним помершою, можна було відкрити в її лабораторії нейтрони та викликувати штучно радіоактивність.

Дальшими точками цієї інвентураційної програми був відчит професора вільського університету Вайсенгофа п. з. „Теорія релятивності і хвилеста механіка“ та загальні збори Польського Фізичального Товариства. Головою товариства на місце уступаючого професора варшавської політехніки Вольфке виступив проф. Бялобжеського.

РЕФЕРАТИ ПО СЕКЦІЯХ.

Після обіду розпочалася фактична конгресова праця, що тривала до суботи 29. вересня в полудне. Вона була поділена на 3 наукові секції та одну дидактичну. Крім секційних засідань відбулися теж 4 відчитні на загальні теми, а саме проф. Бялобжеського з Варшави про два ідейні напрями у квантовій механіці, доцента львівського університету Інфельда про проблему структури електрону в сучасній фізиці, професора львівського університету Льорії п. з. „Елементарні складники атому у світлі нових дослідів“ та професора краківського університету Закшевського про нові методи в техніці низьких температур. Усі відчитні викликали майже неймовірне зацікавлення краківської публіки.

З рефератів на секціях зазначимо лише найважливіші та реферати українців. Найбільш цікавими були реферат М. Борна та Л. Інфельда про нову квантову електродинаміку, Й. Аліхневича про громадянсько-державне виховання у навчанні фізики (навчання фізики є школою думання та школою характеру; самостійна творча праця учня творить тип пристосованого до життя громадянина; слід зазнайомити учнів з відповідними державними інституціями і їх компетенцією для добра загалу), М. Даника та М. Жива про новий радіоактивний перенес (річ у радіоактивних ізотопі флюору, що висилає позитрони), М. Жива про штучну радіоактивність потасу, А. Солтана про витворювання нейтронів без помічі радіоактивних тіл, К. Наркевич-

Йодка та С. Земецького про космічне промінювання на атлантійському океані та ціла низка рефератів в Інституту Експериментальної Фізики варшавського університету про абсорбційні та флюоресценційні спектри.

ДВА УКРАЇНСЬКІ РЕФЕРАТИ.

Оба українські фізики говорили рівночасно в четвер 27. вересня пополудні на двох різних секціях: один на секції теоретичної, другий на секції експериментальної фізики. Перший реферат В. Мілянчука торкався впливу магнетного поля на явище Комптона (теоретичне висвітлення електронних виступів при фізиках Боте), другий подавав цікаві зорки, як обчислити інтенсивність „вимушених“ спектральних діполевих ліній. Тоді, коли теоретичні реферати Мілянчука мали більш спеціальний характер експериментальний реферат А. Ластовського („Рентгенографічні дослід структури графіту різного походження“) можна вважати остільки більш загального характеру, що були в ньому обговорювані м. і. вирішні дослідні референти над

тим, що представляє собою т. зв. чирчинська графітова субстанція, виконана в одному з найгладших закутків нашої Гуцульщини. Пригадуємо, що згаданими копалинами Гуцульщини займався недавно в „Газеті Поранній“ д-р Конти (інтерв'ю з проф. Токерським) та кілька днів пізніше й „Діло“.

ЗАКРИТТЯ ЗІЗДУ ТА ВРАЖІННЯ.

Усіх рефератів було 140 (десять літ тому тільки 39!). Спільна вечера учасників конгресу відбулася у п'ятницю 28. IX. вечором у відомім ресторані Гавелки. Зїзд закрили в суботу в 13-й год. Багато учасників відвідало ще в суботу копалиню камінної солі у Велічці.

Якщо на основі праці конгресу можна видати оцінку наукової діяльності фізиків, то найкраще запрезентувала себе Варшава (більша кількість знаменито улажених лабораторій, яких не постидалась би й заграниця). У деякій, а проте пропорційній віддалі, аз Варшавою йдуть наукові осередки у Вільні (університет), Кракові (університет та гірничо академія) та Львові (політехніка та університет), причім слід зазначити, що 50 відсотків рефератів з теоретичної фізики було зі Львова.

Велике свято Рогатинщини.

Ювілейне свято 25-ліття приватної української гімназії в Рогатині.

Для 15. вересня ц. р. минуло 25 літ від заснування прив. української гімназії в Рогатині. У зв'язку з цим місцеві рідношкільні установи, школа, найближчі села і колишні учні й учителі рогатинської гімназії відсвяткували для 29. IX. в Рогатині 25-ліття освітньої і культурної праці цієї гімназії. Не зважаючи на дошкульні економічні умовини, що з ними наша суспільність бореться куди важче ніж інші народи, Рогатинщина виявила чимале зацікавлення святом і даючи доказ, що розуміє вагу освіти та шкільної організації, подала разом надію, що піддержити далі станицю різної освіти й культури в Рогатинській Землі.

Свято розпочав директор гімназії п. О. м. Бачинський, витаючи у великій руханковій салі кол. учнів та учителів гімназії. За той час шкільна молодь і запрошені гості усталились до походу з просвітянською оркестрою на чолі. Поход 300 члорк рушив до церкви, де зібралися уже рогатинські й бабинські мішани та помішальну Службу Божу за учнів, учителів і добрідів гімназії. Після Служби Божої і аанахиди на камінній терасі перед входом до церковним дверми рогатинський декан о. Йосиф Яворський, заст. декана о. Телішук і патехит о. Т. Кудрик довершили посвячення гімназійного прапору з погруддям патрона школи кн. Володимира Вел. По промові о. декана Яворського, голови Батьківського Комітету п. Вігуса і дир. гімназ. п. Бачинського дитора відсвяткувала рідношкільний гимн і при звуках просвітянської капелі відбулася дефіляда перед прапором.

Дальша частина свята перенеслася до шкільного будинку і на просторий шкільний майдан. Третью з черги точкою свята було відкриття пропагандної таблиці, приміщеної на коридорі І. пов. в будинку проти сходової клітки. На цій таблиці вирізані в хронологічній черзі імена голів Кружка УПТ. і Р. Ш., під ними імена 10 управителів гімназії*) за літа 1909—1934. До речі: ці списки варто було подати на двох окремих таблицях.

З черги відбулася на шк. майдані святочна академія. Зложилися на неї 2 промови, з речитації, пролукуції трьох хорів і просвітянська оркестра. Головною точкою академії була промова дир. Бачинського, де були подані важливі вістки про розвиток і теперішній стан рогатинської гімназії, натомість реферат одного з учителів про діяльність станового товариства „Учительська Громада“ був обчислений на дещо іншу публіку. Бездоганно вишшли деклямації і продукції обидвох шкільних хорів (літотого й мішавого), велике захоплення викликав селянський хор із Пукова під управою о. Солорія і

*) Насправді було їх тільки 9, а не 10.

незвичайно прецизним виконанням і на диво чистими голосами селянок та селян у сольових партиях.

Це були офіційні точки свята, що з невеликими перервами протилися до 2 години пополудня. На 4-ту годину (після обідньої перерви) були визначені товариські сходини кол. учнів та учителів гімназії, на 6-у год. комерс. Треба жалувати, що (може через спізнену пору?) відпали товариські сходини і тільки одна класа їх відбула тай то в часі перерви, призначеної на обід.

Від 7—9. год. відбувся безалькогольний комерс у кол. Могиланській салі (тепер там рефетар малой дух. семінарії), водночас у руханковій салі йшла весела забава з танцями шкільної молоді. На комерсі виголосив промову д-р Д. Лукіянович, як одинокий із кол. управителів рогат. гімназії; проф. Бачинський промовляв від кол. учителів; д-р Мучий від кол. учнів.

Назгал свята випало добре. При гарній погоді зібралося у церкві й на цвинтарі багатько народу, на академії (за платним вступом) було около 500 учасників, на комерсі біля 200; у святі взяло участь біля 50 осіб із жидівської публіки як колишні учні (до 1920 року чимало жидів користало з науки в рогат. гімназії). В характері запрошених гостей виявилися на святі: делегат Львівської Шк. Кураторії, місцевий староста, бурмістр і директор польської гімназії.

Всякі свята-ювілеї, отже й ювілейне свято рогат. гімназії треба мірити свалею зацікавлення й захоплення приватних і виглядами на реальні успіхи. Емоція на рогатинському святі була доволі поміркована. Реальні успіхи? Треба підтримати гімназію ювілейним даром, притягнути до співпраці ті кола, що наслідком міжпартійних взаємин стояли від школи подальше, і треба дещо навчитися з 25-літньої історії рогатинської гімназії.

Д. Л.

НОВИНКИ

— ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сихтустька 17 від 9—1 і від від 3—6. Пльомбовання зубів, штучні зуби з золоті, платині і кавчуку. Н а с с 33 1-3

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46. Приймає футра до перехову на літо. 1287 48-1

— Взуття різного роду поручає фірма Черній і Беряк, Львів, Руська ч. 3. 324 9-10

— Кооперативна „Суспільний Промисл“ фабрика цукорі Луна, кави Пражін і солодової кави прийме одібних пропагандистов для ведення пропаганди своїх виробів у Львові і на провінції. Кандидатки, що працювали вже в тому напрямі в тій самій бранжі та ті, що мешкають у Львові мають першештво. Зрештовуватися письменно з поданням перебігу життя і свідоцтвами праці. — Суспіль. Пром., Львів XV., вул. Церковна 2. 372a

— „Тиждень Вселюдної Школи“. Під таким наголовком появилася в польській пресі стаття, з котрих довідуюся, що саме цього місяця минає рік від оснування Комітету підтримки публічних вселюдних шкіл, котрий за один рік на терені Львівської Шкільної Кураторії приєднав 23.800 членів і зібрав 153.400 зол. із зібраної суми видано підмог і безпроцентових позичок 139 громадам. В однім році виключення

Вбивство поліційного агента на приказ ОУН?

Агенція „Всхуа“ повідомляє: Слідство про вбивства поліційного агента в Жовкві С. Яцини закінчене. Слідство знавило, що Яцину вбито на приказ ОУН. С. Яцини в дні 21. вересня ц. р. вертав з концерту в Народнім Домі і тоді його вбито. Вже 28. вересня ц. р. поліція арештувала у селі Липині Гринька Куликівця, 21-літнього переплетника з Жовкви під замітом убивства. Крім того поліція арештувала в Жовкві Тараса Галапана, 25-літнього міщанина.

Володимира Касару, переплетника під замітом співучасті у вбивстві. Приказ убивства видав централь ОУН у Львові. Влада вже на слідках дальших учасників убивства. Гринько Куликівець позичив перел убивством плащ і капелюх від знайомих і це його зрадило. Всі арештовані заперечували свою вину. Прокуратор уже виїс до суду акт обвинувачення. Розправа відбується в половині жовтня.

(на терені Львівської Шкільної Кураторії) 220 шкільних клас. Далше довідуємося, що ініціативу в цій справі взяло громадянство тому в свої руки, бо статистика виказує з року на рік приріст шкільної дітвори, а громади нових будинків не будують, бо не мають на це фондів. Через недостачу шкільних будинків на терені Львівської Шкільної Кураторії 3.061 дітей опинилося поза школою. Щоб ликові бодай частинно зарадити, Комітет організує в часі від 2—8. жовтня ц. р. „Тиждень Всалюдної Школи“ в цілі придбання фондів і передачі грошевої допомоги тим громадам, що самі не в силі побудувати школи. Комітет рахує на жертви всього громадянства без ріжниць на національну чи релігійну приналежність, бо має на увазі добро всієї дітвори.

— Концерт А. Рубінштейна. Бюро Тірка повідомляє, що в четвер 4. жовтня у салі польського Музичного Товариства відбудеться І. мистецький інструментальний концерт у цьому сезоні. Програму виконає Артур Рубінштейн, один з найчільніших сучасних піаністів. У четвер гратиме твори, яких ще у Львові ніхто не виконував.

— Посол Бачинський скарижить. Посол Бачинський, комісар „Народного Дому“ заскаржив до суду відповідального редактора „Діла“ за зміст недавно поміщеної статті.

— Скасування поштових оплат за доручення. У зв'язку зі знижкою поштової, телефонічної та телеграфічної тарифи, яка вийшла в життя з 1. жовтня, дирекція пошти і телеграфів у Львові повідомляє, що з тим же днем скасовано оплати за доручення: поштових переказів, телеграфічних переказів і вартісних листів.

— Поліція в львівських кінах. В неділю 30. вересня ц. р. поліція під проводом ком. Ераіха перевела облогу в кінах „Аполло“, „Палас“, „Міраж“, „Рай“, „Пасаж“ і „Пан“. Поліція обставила всі двері. Опісля кількох поліцаїв вхопили на салю та переривано висвітлювання фільми. Поліція переводила контроль: в тих кінах тому, що згадані кіна продають білети молоді обох полів нижче 18 років на недозволених фільми. І так кіно „Міраж“ аж роїлося від гімназійних учнів і учениць. Поліція усунула молоді, а каси мусіла звернути гроші за закуплені білети. Власників кіна „Міраж“ пригнано до судової відповідальності. Так само в кіні „Палас“ усунуто багато молоді, нижче 18-ти років. У передсінку цього кіна арештовано злодія Ковальчука. В передсінку кіна „Аполло“ арештовано злодія Кліновського. Майже половина публіки в кіні „Пасаж“ складалася з малолітніх нижче 15-ти років, які захоплювалися ревією. В операторні кіна „Пан“ було кілька непокликанних осіб. Оператора притягнули до відповідальності. Облога поліції виявила, що в кінах аж роїться від молоді нижче 18 літ, яка приглядається з насолодою різним еротично-кримінальним фільмам та неморальним ревіям.

— Річний абонамент на компетне умундування студента, а саме: убрання, плаш та мундур військового підготовки ратами по 10 зол. місячно, лише в спеціальній магазині студентських убрів А. Віттельс, Львів, Рутівського 7, напроти катедрі. 20/80 4-2

— Львівська хроніка. Трибунал засудив Вайліха Сметанського у Львові на 10 років в'язниці за вбивство свого батька Йосифа. — При вул. Городецькій злодій Казимир Гольц тяжко зранив ножем свою колишню любовку Софію Пеленську за те, що його покинула. Гольц арештувала поліція, а ранену Пеленську відвезла ритуальна каретка до шпиталю. — Йосиф 36-річний, як замішався на лавці на Лисинівці, вкрав злодій торбинку із срібним годинником, ключами та записками. — У військового суду у вівторок 2. жовтня починається розправа проти рядовика Маньковського, який вбив свою матуху.

— Пропав гаєвий. Йосиф Гавриліч з Козової коло Скольного, гаєвий з лісів барона Гредля вийшов ще 26. вересня ц. р. з хати і дотепер не вернувся. Всякі розшуки не помогли. Згодуються, що Гаврилова потайки вбито або його пожегли дикі звірі. Розшуки за Гавриловим веде поліція і селяни.

— Краєва хроніка. В Станіславові застрілявся Ігнат Гордзевич, касієр магістрату у своїм бюрі. — З в'язниці у Перемишлі намагався втекти грізний бандит Пłosкoнь, який ширив пострах між населенням перемиського, ряшівського та ланцуського повітів. — У неділю в Михайлівцях коло Щирця невідомий справник застріляв 22-літню Катерину Войтик, коли ввечері вертала з фестивалю. — В Бучині коло Бродів Павло Луцик довинувся в бік вистрілом

Великий
Театр
год. 7-30

Препрем'єра! Запра в середу
Інавгураційна препрем'єра
І. Каспровича
„МАРХОЛТ“
літ. та артистична сензація. Абон. 3.

Театр
Ріжно-
родностей
год. 7-30

Нині у вівторок — і завтра в середу
першок гумору і дотепу
„МЯКУН“
комедія в 3-ох діях Г. Г. Дейвіса.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Prinz-Gemahl.

Князь-муж. Знавий нам цей титул з історії, спеціально нам — галичанам, ще від часів Марії Тереси. Скільки на цю тему в дотепі, анекдот і наслідків! Так ніби це страшений вистид бути чоловіком королеви, не будучи одночасно королем. В останніх часах інституція принцгемала страшила свій компромітуючий пошак. Ніхто вже нині не сміється з „князь-мужа“ голландської королеви, який — хай з Богом спочиває — не був нічим іншим від князя Лютариского, чоловіка Марії Тереси. Ба що більше. Наслідки голландського престолу, дівчина, кажуть, не першої юності і не надзвичайної краси, не може обійнятися від залогівників з ріжних королівських родів.

Зміну погляду на князь-мужа спричинила не тільки рівноправність жінок, але й загальна і всестороння криза.

Покійний король бельгів Альберт сказав раз (ще за свого життя!) до міністрів підчас наради над безробіттям: „Так-так, мої панове, і в моїм фаху є чимраз більше безробітних!“

Князі крові мають чимраз менше виглядів на королівські посади, бо людство переживає тепер період телячого захвату диктатурами, так, як колись республіками, а при обсаді диктаторських посад не дивиться на піднебіння. Ось ковала — в Італії, сні теревилзюльки — в Німеччині, аби тільки мав один з другим вистарчу бороду, сильний голос і тверду руку. Тому, як трапляється якась „партія“, то за князями крові двері не замикаються.

Коли криза дала себе відчуття аж там, у стратосфері людства, то що говорити про приземні верстви! Тут вона притиснула людей сто раз сильніше і болючіше. Чиж можна дивуватися хлопцям, що стають принцгемалами жінок, які мають добрі, або загалом якісь посади, що не

стидаються цитувати панчохи і колісати діти, підчас того, як їх королеви заробляють по бюрах на хліб.

З одної сторони чому не мають безробітні парубки віддаватися, а довготерпеливі відданиці женитися, коли нині чимраз тяжче за посаду — для мужича, а за мужа — для жінок.

Правда, такі відносини напевно виборять і спеціальний тип мужичини і спеціальний тип жінок.

Був я недавно в одній такій родині.

Входжу — застаю тільки чоловіка.

— Позвольте познайомитись — кажу — Я прийшов у такій-то справі...

— Вибачте — перериває мені, обертаючи стирку від посуду в руках — але я не знаю тієї справи. Прощу почекати на мою жінку.

В другій кімнаті арештувала дитина.

— Вибачте по хвилину! — і побіг пацяти-кувати.

„А—а, а—а!“

Сні дитиницько мала...

Дитина втихомириться і принцгемаль вернувся ладат та бив мене аж до часу приходу королеви.

Вийшла з розмахом, грюнула дверми і змірила мене гострим поглядом.

Я розповів цілу візантию.

— Ти можеш іти, як не маєш часу — сказав до мужа. — Я вже дам відповідні інформації.

Заложива ногу на ногу, закурила „дуба“ і почала:

— Отже сарапа мається так...

Дитина знову звернула! князь-муж побіг. Ще довго в нашу розмову з панєю дому вліталося коліскова пісня, співана ліричним басом:

„А—а, поти дла“

Сірі-бурі обидва...

Пікаво, чи в королівських палатах так само?!

Галактіон Чіпка.

з кріса. Поліція веде слідство. — Із в'язниці в Богородчанах утікли вилонивши крати три злодії, Зіняк, Костяк і Герстенфельд. Їх зловили. — У Дрогобичі повстало жидацьке „Тво святкування суботи“, яке погрожує репресіями жидам, що не святкують суботи. — Бандит Цвітунов, якого пострілила золочівська поліція підчас погоні, зізнав, що його ватага виконала багато грабінницьких нападів і забрала ок. сто тисяч зол. Винявив місце, де крадені річі закопані та подав назвища співників. — З ями з кипячкою фірми „Малопольська“ в Бориславі добули трупа 20-літньої Заячківської, що пропала ще 26. вересня. — Вояк, що стріляв до яструба, постріляв Івана Панчака з Борониці (Дрогобиччина). Панчакові ампутували руку. — Вломники вкрали в тернопільському воєвідстві машину до писання вартости 500 зол.

— Засудили шофера за самоходову катастрофу. Суд у Седликах засудив шофера Чеслава Хилієського на 2 і пів року в'язниці за те, що в дні 8. серпня ц. р. спричинив катастрофу під Садівним коло Любани. Автобус упав до Бугу і тоді втопилося 18 осіб.

— Арештували вуглевого барона. На приказ прокуратора в Варшаві в готелі „Польонія“ арештували вуглевого барона Нельсена, бо у зв'язку з аферою Потоцького викрили його надужиття на суму 10 міль. зол.

— Маленький мозок у динозавра. Д-р Рой Чапман Ендрус, директор Американського Музею Природничої Історії, оголосив звіт з розкопок для видобуття кісток передпотопового динозавра, ведених цим музеєм у горах Биг Горн у стейті Вайомінг. Ендрус каже, що це перша звірюка того роду, на яку подав учений світ. Вона жила перед 140 мільонами літ і важила біля 30.000 фунтів. Дотепер відкрили цілу голову, довгу на 11 сантиметрів у промірі. Тому не дивно, що в цьому черепі містився мозок, що важив ледви одну унцію. Зате ціле тіло було довге на 50 стій.

— Совітська відплата Німеччині. З Москви повідомляють, що совітський уряд взявся до відплати Німеччині за її неприяні кроки супроти СРСР. Совітський уряд казав розібрати німецьку лютеранську церкву в Полтаві і засудити на каторжні роботи Густава Вірта, голову німецької лютеранської церкви на Україні і останньому десятилітті. Вірт жив в Харкові і його арештували в половині січня. За що, цього не оголошено.

— Залишають масово продажу алкогольних напій. У Нью Йорку є 6.000 ресторанів, в котрих продають алкогольні напійки. З них 2.400 не буде старатись за відновлення дозволу продавати алкоголь. Таке оголошує президентський організації власників ресторанів. Нові концесії розпочинаються в перших днях жовтня. Він подає причину того так, що їм не виплачується платити зноски оплати за дозвіл, а крім того ще й податок. Оплата за дозвіл на продаж алкогольних напійків коштує 1.200 дол. на рік, а крім цього самі напійки дуже дорогі, бо від їх виробу треба платити високий податок. Минулого року видано 36.000 дозволів.

— 20 родин зажаждали. В одній селі над Дунаєм влада відкрила 20 прожакених родин, які займалися риболовством. Більшість прожакених мали відкриті рани. Румунська влада викарала зміняти контролю над табором прожакених у Тітлешті.

— Напад на ресторан. У стейті Іліной у місцевості Сен Якоб бандити напали на ресторан, де сиділо чотирьох людей. Бандити стероризували присутніх і почали грабувати. Тоді власник ресторану антагнув швидко револьвер і одним стрілом убив одного з напасників. Почалася стрілянина підчас якої бандити застрілили двох присутніх, а двох зранили. Власник ресторану застріляв ще одного бандита. Тоді напасники зі страху перед поліцією втікли забравши зі собою тіла вбитих товаришів, які залишили на східлах шпиталю.

— Про жидів у Нью Йорку з нагоди Нового року. З нагоди свята жидацького нового року („Рош Гашана“) появилася багато новиних у Нью Йорку, найбільшому жидацькому центрі світу. Читаємо м. ін., що жидацькі свята святкують місто 125.000 дол. денно. Шкільна рада міста Нью Йорку оголосила свої жалі, що через жидацькі свята місто мусить доплачувати до шкільного бюджету по 125.000 дол. денно. Це тому так, що стейт Нью Йорк доплачує до шкільного бюджету міста великі суми гроша на підставі пересічного числа учнів у школах. Тимчасом у часі жидацького нового року бракує по всенародних школах разом 360.000 дітей і 6.000 учителів чи вчительок. Вони не заступаються до школи, бо це саме початок шкільного року, а приходять аж після початку навук. Міська рада висилає до стейту видавати фреквентії шкільних дітей і лістає чалеко мен-

ше, ніж дісталаб, колиб життєвські діти прийшли разом з іншими. При цій нагоді довідуємося, що повне число учнів у народних прилюдних школах в Нью-Йорку дійшло до 1,150,000 дітей.

— Назва обов'язує. Найліпшим прикладом цієї засади є мило Шікт „Білий Олень“. Його вигляд відповідає назві: є біле, сміжно біле. І таке саме є білий випране милом Білий Олень. Не залишається на ній по пранні жодної плямки, всілякий бруд зникає. При цьому мило „Білий Олень“ хоронить білія, яке перетриває довгі роки.

Із судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН

В окружному суді в Перемишлі почалася розправа проти Ольги Стасів, яку обвинувачують у приналежності до ОУН. Борогить адвокат посол д-р Загайкевич. Акт обвинувачення твердить, що Ольга Стасів дістала в березні 1934. р. в Академічному Домі у Львові при вул. Сувійського летючки для перемиського відділу ОУН. Летючки ті поліція нашла при ревізії. Обвинувачена до вини не погувається, а каже, що власника крамниці вислала її до Львова, щоб розпізнати про цінні вироби фабрики „Фортуна“. Вальзу в летючкми дала їй якась старша жінка, щоб в Перемишлі доручила п. Порембальській. Що було у вальзі, обвинувачена тоді не знала.

З кіна.

КІНО АТЛАНТИК: „ЧАР ВІДЕНСЬКОГО ВАЛЬСА“.

Фільм да називається в оригіналі „Опелі-ланія з віденського ліску“, „Віденський лісок“ — фірма ресторанику на містом, де лунає вальс і летіть вино. Весілля, весела комедія з усіма прикметами фільм вироблюваних у наддніпровській столиці. Те, чим колись була віденська оперетка, нині стає віденська фільм: легка, дотепна інтрига, щирий сентимент, що бере за сер-

це і все ще той самий, неперстарілий Штраусовий вальс.

Подорож молодою, змученою американкою до Відня, щоб нарешті самостійно працювати стає притокою до кількох „дів про кво“. Мешканці Відня, що від часу війни бачили так багато прикладів, як міліон одного для розсипуються, мріють і лосі про той рідинний приклад, як білі стають через багатими. А що кожен із нас теж любить про це помірляти, то така фільм впливає як цілющий пластер на болючу рану. Грають дуже симпатичні артисти під проводом старого Шнайдера, весілляного в ролі фіякря. Його міміка і кожний жест викликають бурю сміху. Магда Шнайдер у головній ролі — дає дуже симпатичну креатію. Георг Александер, як звичайно творить тип трохи підозрілого джентельмена. Концерт віденської симфонічної оркестри — справжня насолода.

Величезна зала „Атлантик“ була битком набита.

Спорт.

КРАЄВИЙ ТРИЗМАГ ЖІНОК.

Жіночий тризмаг, що відбувся минулої неділі у Львові, згуртував на старті аж... 3 змагунки. Цього-річне мистецтво і матороду „Капаті“ добула Орися — Плай, добуваючи рекордне число 85 точок. На другому місці опинилася Ніжніковська — Стріла з 65 точками. Ріжнінською двою точок (62 т.) умістилася за нею Чайківська — Плай. Четверте й останнє місце, завдя Котушок — УССК (33 т.) З провінційальних товариств не було на жаль нікого.

ПЯТИЗМАГ ЗА МИСТЕЦТВО СТУДЕНТА.

Цьогорічний п'ятизмаг за мистецтво українського студента зібрав на старті небудули досі жвавість, бо 17 змагунів; не неабиякий успіх. Всіх змагунів поділено на дві групи, на студентів та абсолютентів середніх шкіл.

Мистецтво добув студ. політехніки Сліпко — Черник 2335.490 т.; 2. Матинювич — УССК з дрібною різницею 2333.375 т.; 3. Березовський — УССК 2073.12 т.; 4. Роканівський Яр — Черник 2036.17 т.; 5. Круць — УССК 1932.12 т.; 6. Гаврилюк — Черник 1860.17 т.; 7. Захарків — УССК 1776.17 т.; 8. Полотнюк — Черник 1306.92 т.; 9. Полішук — УССК 1292.27 т.; Шербинський

не скінчив, бо мав при бігу на 200 м. і не досягнув мінімуму.

У другій групі черговість була така: 1. Гнатейк — УССК 2339.345 т. (третій в загальному токуванні); 2. Маруняк — УССК 2155.345 т.; 3. Чорний — Плай 1890.32 т.; 4. Свидицький — УССК 1822.97 т.; 5. Глоз-лешний — Черник 1679.07 т.; 6. Залізняк — Плай 1667.595 т.; Флюнта — Ропина (Борислав) 1555.22 т. (зотираний в загальному токуванні).

МИСТЕЦТВА У. С. С.

ОЛЕШНИЧІ.

ЗБРУЧ — СОКІЛ (Судова Вишня) 6 : 0 (2 : 0).

Сокіл програв рішуче за високо, але перемучений ізду фірми (65 км), не міг як слід розвинути ліній-небудь рішучіших акцій. Треба підкреслити спокійну гру обох дружин. Судював добре п. Харембура з Яворова.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ПЕРЕМИШЛЬ.

БЕРКУТ — СПАРТАК 7 : 1.

Спартак грав без шаста, при тім не використав жарного. Судювали на зміну п. Лавецький і Гук.

ЛЬВІВ.

27. IX. ТРИЗУБ — СОКІЛ (Рудно) 5 : 1.

Тризуб переміг без труду сокільську дружину з Рудня, яка града дещо за брутально.

30. IX. ТРИЗУБ — УРСК 4 : 1 (1 : 0).

УРСК був слабший від Тризуба під кожним оглядом. У другій половині суддя п. Пропіський (молод.) принесений був виключити двох змагунів УРСК — у за неспортову поведінку.

КРАЄВІ НАКОЛЕСНІ ЗМАГАННЯ.

Ці змагання не відбулися з причини заборони адміністраційної влади і відбулися в дні 14. п. м. Згодом змагунів слати до 10. п. м. Траса цих змагань іде, як не уже було подано, шосею Львів — Стрий — Львів.

ДЕНЬ ГІНЦІВ.

У дні 7. п. м. відбулися у Львові на площі Сокола-Батяка день гінців. Програма змагань: мужики: 4×200 м., 3×1.000 м., 100—200—300—400 м., жінки: 4×75 м., 200—100—75—60 м.

ЛЬВІВ — ПЕРЕМИШЛЬ — СТРИЙ.

Міжмістові легкоатлетичні змагання Львова, Стрия і Перемишля відбулися 13. і 14. жовтня в Перемишлі.

Листування Редакції.

Вп. М. Д. Броди „Споини на піді“

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Театри.

Великий Миський Театр.
Вікторок, 2. X. год. 8-15 Концерт Н. Шіхта.
Середа, 3. X. год. 7-30 веч. „Маріотт“, І. Каспронича. Прем'єра.

Театр Річнородностей.
Вікторок, 2. X. год. 7-30 веч. „Мяку“ комедія Дейвіса.
Середа, 3. X. год. 7-30 веч. „Мяку“ комедія Дейвіса.

Кіна.

АТЛАНТИК: „Чар віденського вальса“ (Лео Слезак, музика Штрауса).
ІРАЖИНА: „Бару“ і „Страшна ніч“.

Закордонне радіо.

Вікторок, 2. жовтня 1934.

Відень (306,8) 17-30 Сучасні австр. пісн., 10-30 „Фр. Легар“ муз. вок. попури, Братислава (298,8) 15-35, 20-35 Концерт, Кошиці (259,1) 17-10, 17-35 Спів, Прага (470,2) 17-30 Югос. пісн., Париж (1649) 12-00 Спів. концерт, 20-00 „Сміхники“ оп. Римського-Корсакова, Білгород (439,8) 19-30 Пісн., Берлін (356,7) 9-45 Для дітей, 16-00 Концерт, 20-10 Мопар-тський веч., Кенігсвустергаузен (1571) 18-10 Валентинівська соната Бетовена (форт.), Мінхен (405,4) 16-00 Концерт, 19-30 „Марта“ оп. Фальтова, Будапешт (519,5) 12-05 Циг. орк., 17-30 Скрипка, Мільно (368,6) 11-30 Легка музика, Рим (420,8) 13-05 Оркестра, 20-45 Вок. інстр. концерт.

Середа, 3. жовтня 1934.

Відень (306,8) 12-00 Концерт, 15-40 Для молоді, 16-10 Форт. твори Брамса, 16-35 Пісн., Прага (470,2) 15-55 Танк. муз., 21-00 Концерт, Париж (1649) 20-45 Спів. концерт, Штрасбург (349,2) 20-30 Вечір опереток Білгород (439,8) 16-30 Спів, 19-35 Слов. музика, Любляна (569,3) 20-45 Спів. квартет, Берлін (356,7) 18-30 Камер. муз. (скрипка, форт.), Кенігсвустергаузен (1571) 18-55 Фінляндська муз., 21-00 „Проба в опері“ ком. оп. Ляорінга, Кельн (4359) 17-15 Хор. пісн., Мінхен (405,4) 19-00 Муз. дрібнички, Будапешт (519,5) 17-00 Популярні арії в спів. пн. орк. Мільно (368,6) 11-30 Тріо, 17-10 Кам. концерт, Рим (420,8) 13-05 Легка музика, 20-45 „Корабель-марше“ оп. Р. Вагнера.

Львівське радіо.

Вікторок, 2. жовтня 1934.

6-45 Ранішня ауд. 7-50, 22-00 Ред. концерт, 11-56 Сигн. часу, 12-03 Метеор. вістк., 12-05 Огляд преси, 12-10, 13-05 Концерт, 12-45 Листи від дітей, 13-00

Полуд. денник, 13-30 Експорт, 15-35 Збж. біржа, 15-40 Сільна реру, 15-45 Легка муз., пісоники, 15-45 Скрипка, ІКО, 17-00 Відомості денний реєстр, 17-25 Кут мови, 17-35 Р. Штраус: Симф. інтермедіо (гр. п. з. похисення), 17-50 Почт. тез. скрипка, 18-00 Львів, турист. бюлетені, 18-05 Плясичні вістк. (т. зв. популярне мист.), 18-15 Концерт труб орк., 18-45 Чорнонидськ репортажів, 19-00 19-30 Хор Дана, 19-20 Актуйальна балачка, 19-30 19-55 Спорт. вістк., 20-45 Веч. денник, 20-55 Як працюємо, 21-00 Спів. коні орк. форт., 22-15 Танк. муз., 22-45 Про вибір звання в давніх часах, 23-00 Комунікати, 23-05 Музика з гр. п.

Середа, 3. жовтня 1934.

6-45 Ранішня аудіція, 7-50 20-15 Ред. концерт, 11-57 Сигн. часу, 12-03 Метеор. вістк., 12-05 Огляд преси, 12-10 Концерт, 13-00 Полуд. денник, 13-05 Великі артисти як виконавці власних опер (гр. п.), 13-30 Експорт, 15-35 Збж. біржа, 15-40 5 хв. вітру від моря, 15-45 23-ті роковини тайного сканствства в Галичині, 16-00 Гр. п., Театр. ном. Сільна реру, 17-00 Концерт муж. і хлоп. хор, 17-25 Для жінок, 17-35 Спів, форт., 17-50 Спорт. порадник, 18-00 Наука-стенографія, 18-15 Камер. концерт, 18-45 Чи та як можна боротися з хриною, 19-00 19-30 Концерт манд. орк., 19-20 Балачка, 19-50 19-55 Спорт. вістк., 20-00 Міжконтинентський веч. 20-45 Веч. денник, 20-55 Як працюємо, 21-00 Шопенівський концерт, 21-30 Бал. в пісн. мові (а міжмар. віду географів), 21-45 Спів, 22-15, 23-05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5-23 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 26-02, Париж 34-89, Берлін 213-00, Швейц. 172-68, Амстердам 358-75, Прага 32-04, Італія 43-39, Ньюйорк кабелі 5-24 1/4, Ньюйорк чеки 5-24 зол.

Акції та цінні папери.

Банк Польський 93-50 зол.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 1. жовтня п. р. кооперативам платити за: львів.
1 кг. масла десероного 1-90 зол.
1 л. молока 0-14 „
1 л. сметани 0-16 „
1 л. верш 2-55—2-60 „
Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові і літра 22 сот.
Тенденція на масло і яйця сильна, на молоко і сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 2. жовтня п. р. платити своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птінці, львів. подвіря птахо-мисарні „М. С.“ у Львові (вул. Б. Глоз-цького 23):

Курата і курі пріма за 1 кг.	0-90 зол.
„ П. п. „	0-50 „
Індійки і пастарки пріма	1-00 „
„ П. п. „	0-70 „
Качки	1-15 „
„ П. п. „	0-50 „
Тенденція спокійна.	

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

КОЖНА ДИСКУСІЯ є безцінна, бо не ному іншого біля, як лише з краківської фабрики біля „Пав“, Львів, Сніктуська 1. Цінники даром. 284 10—30

ВУГОЛЬ. — Калитяк, Байки 14, тез. 38-24. Станіславів, Колібова 2. 204 26—30

ВИНАЙМУ умебльований, фронтовий покій для 1—2 осіб. Геніта 34/1. 359 2-2

ЗАСТУПНИКІВ ТА КОРЕСПОНДЕНТІВ по всіх місцевостях Сх. Галичини та Волині шукає торговельний відділ Кооператива Іжженерський Робіт К. І. Р., Львів, Льва Саліні 53. 361 2—2

ПЕРФУМЕРІЮ добре просперуючу в центрі Львова продам на догідних умовах. Інфо-мації: Рале, па. Бенедиктська 5.

УКРАЇНКА, брутетна, милого вигляду, ладіної вдачі, інтелігентна, досить заможна, пізнає мужчину інтелігентного у матримоніальній цілі, вдачі спокійної до 30 міт, добре ситуованого або на постійній посаді, або і вдівця, який тужить за шасноним домашнім огнищем. Листи слати до Алм. „Діла“ під „Viribus Unitis“.

УКРАЇНСЬКО-польську машинку до писання продам опазійно. Зголошення до Адміністрації під „290 зол.“ 367

ПОКІЙ умебльований з окремих входом для панів. Задірянська 19. І. дв. 5. 1—2

ІНТЕЛІГЕНТНА особа займеться домашнім господарством, дітьми або хорим. Зголошення до Алм. „Діла“ під „Солісна“.

ПОВАЖНЕ УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО у Львові, що має слою реальність та велику, дуже добре просперуючу фабрику приймає вкладки до обороту від 500 — до 3-000 зол. з новими забезпеченням валюти. Відсотки після умови. Ласкаві зголошення до Алм. „Діла“ під „Першорядна львівка“. 372 1—3

РУТИНОВАНІЙ кандидат нотаріату з 10-літньою практикою нотаріальною і односторонньою адвокатською, колишній голова філії „Прогресу“, голова тов. „Соція“ іредікції самосостійного гуртка чит. „Прогресу“, і співробітник інших українських культурно-освітніх установ, зредукований від 1. січня ц. р. по введенні нотаріального закону, а опинившись в наслідок цього з жінкою і з дитиною без ніяких засобів до життя, шукає якогось-будь канцелярійного заняття. Ласкаві зголошення приймає: Д-р Микола-Фуртат, лікар, Микулівці коло Тернополя. 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

Вже вийшла X. кн. „Вістника“, за жовтень.

ЗМІСТ: Евген Маданюх: Моя Мадонна. Евген Маданюх: З подорожнього нотатника. Удас Санчук: Жарт життя. Пер Домінік: На приклад. Юрій Ліпа: Селянський король. Денис Лукіянович: Наталя Озаревич-Кобринська у своїх заповітах. М. Гоца: Універсалізм. Бенжамен Креме: Мистецтво з демократії. О. Думін: Про причини огранічення чисельності УСС. М. Кордуба: Де перебував Шевченко під кілець 1843 і 1844 рр.? Дм. Донцов: Точка над і. М. Л.: З пресового фільму. Бібліографія. — Від Адміністрації.

Адреса Редакції й Адміністрації: Львів. Чарнецького 26. м. 21. Чековеkonto П. К. О. 500.371.

Ф. Детефон комплект зол. 30— П.
Р. Аппліфон скріплювач зол. 99— З.
П. Бінофон 2 ламповий зол. 165— Т.
Державні Заведення Теле- і Радіотехнічні. Продажа виключно у фірмі:
ФОТО-РАДІО-ПАЛАС
Львів, площа Марійська ч. 8. (будинок Шпрехера). Тел. 86-08.
Догідні ратальні умовини. 29/81 1—1

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ
МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ
Ціна 3 зол. з почт. пересилкою 3.50 зол.

Ширіть наш часопис!

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шваб. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 3-00 зол.
Чвертьрічно 13-00
Піврічно 30-00
Річно 60-00
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-25.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИКІРНИКА
20 сот.

Переконайтеся!

Йде добра слава
що найліпшу — все свіжу

Пражену каву

дістанете лише в складах

„Народної Торговлі“
У ЛЬВОВІ І В КРАЮ.

Лейбур Парті проти співпраці з комуністами.

ЛОНДОН, 2. 10. ПАТ. У Сартпорт почався втора конгрес англійської робітничої партії Лейбур Парті. На конгресі дійшло до гострих суперечок меншості, т. зв. соціалістичної Ліги з по-
павляючою більшістю партії. Перша буря розпу-
галася під час звіту виконавчого комітету про
спільний фронт проти фашизму та створення
допомогового комітету жертвам німецького й ав-
стрійського фашизму. Члени виконавчого комі-
тету заявили проти такого допомогового комі-
тету та домагалися, щоб Лейбур Парті заборони-
ла своїм членам належати взагалі до допомо-
гового комітету. Цей допомоговий комітет під
проводом лорда Марша є під впливами кому-
ністів. Від виконавчого комітету промовляв ко-
лишній міністр комунікації Морісон і гостро кри-

тикував Марша та його прихильників які нама-
гались довести до співпраці з комуністами. Мо-
рісон домагався, щоб конгрес для добра партій-
ної дисципліни заборонив членам Лейбур Парті
належати до допомогового комітету жертвам фа-
шизму. За його резолюцією голосувала подавля-
юча більшість делегатів. Голосування виявило,
що великі сфери т. зв. соціалістичної ліги дове-
сти до співпраці з комуністами розбилися.

Конгрес уладив бурхливу орацію для Артура
Гендерсона, довголітнього генерального секрета-
ря Лейбур Парті. Гендерсон заявив, що уступає
зі становища секретаря партії з приводу старо-
сті і злого здоров'я. Всі свої сили присвятить
справі розбродження.

Підприємці проти перемиря з робітниками.

НЬЮ ЙОРК, 2. 10. ПАТ. През. Рузвельт оголо-
сив заклик до підприємців і робітників, щоб по-
кинули боротьбу. Робітники згодилися на пере-
миря. Підприємці висунули домагання до робіт-

ників, щоб під час перемиря приєднувалися
теперішніх умов праці, бо у противному ви-
падку не згодяться на перемиря.

Кара смерті для 9-ох комуністів.

СОФІЯ, 2. 10. ПАТ. Оголошено присуд у ко-
муністичним процесі. 9-ох комуністів засудили
та кару смерті; 2-ох на до смертну в'язницю, 33-х

на 12 років; 39-ом припинили кару, а 42-ох
звільнили.

Велика залізнична катастрофа.

КРАКІВ, 2. 10. ПАТ. Нині в год. 8-й дійшло
до залізничної катастрофи коло Кшешович. По-
спішний поїзд, який їхав зі Збондівич зуда-
вився з поспішним поїздом, який їхав з Гдині.

Причиною катастрофи густа мряка. Числа жертв
покищо не устійнено. До Кшешович виїхала пе-
гайно комісія краківської залізничної дирекції з
дир. Волкановським.

АДРЕСИ

українських організацій, установ, купців, про-
мисловців, ремісників, лікарів, адвокатів,
інженерів і всяких вільних професій найдете
в календарі „КРИНИЦЯ“ на 1935 рік.

Видаток з протоколу спільного засідання невідомого!
Суд окружний Військовий VI. кав. у Львові в складі ві-
сепрезес С. О. Л. Маліцький як провідний, С. О. Д-р
J. Locker і С. О. R. Michale jako głoszący, w sprawie
konfiskaty Nr. 258 z czasopisma p. t.: „Dilo“ z daty, Lwów,
dnia 27 września 1934. do Sępn. VI. 1. Pr. 502/34. na po-
danie 27 września 1934. do dnia 28. września 1934. r. po wysłu-
szeniu niejawnym w dniu 28. września 1934. r. po wysłu-
szeniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, po-
stąpienia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 28. wrześ-
nia 1934. przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę
z czasopisma p. t.: „Dilo“ Nr. 258 z daty, Lwów, dnia 27. wrześ-
nia 1934. zawierającego: 1) w artykule p. t.: „Na Chotyn-
szczyźnie“ a) w ustępie od słów: „Czoho ne robyle“ do
słowa: „ministerstwo“, b) w ustępie od słów: „Tam pidez-
słowa: „ministerstwo“, c) w ustępie od słów: „Ale czoho“ do
słowa: „wybory“, d) w ustępie od słów: „Podwy-
słowa: „Chotyszczyna“, d) w ustępie od słów: „Podwy-
słowa: „Chotyszczyna“ — znamienna wstępu z art.

197 k. k. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wy-
dać w myśl §. 493 p. k. zaskaz dalszego rozpowszechniania
tego pisma drukowego. Zarazem wydać się odpowie-
dzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzecze-
nie niniejsze umieścić bezpłatnie w najbliższym numerze
i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu po-
ciąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21 ust.
druk z dnia 17. grudnia 1903. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1883.
1. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400
złotych. Uszczególnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionego
wyżej artykułu ma na celu znieważenie Władz Państwa
Polskiego w związku z otwarciem cerkwi na Chotyn-
szczyźnie. Według §§. 487, 489, 493 p. k. oraz §§. 36 i 37
ustawy prawowej jest zatem powyższe postanowienie uzas-
adnione. Przewodniczący: L. Malicki w. r. Protokulant:
Wolański w. r. Za zgodność: Janowicz kier. sekret.

ФУТРА

жіночі і чоловічі готують і до міри
по найнижчих фабричних цінах —
поручає

Фабрика футер „ХРОМ“.
Львів, Руська ч. 20. Телефон 71-83.
Городецька ч. 97. 53-29.

Фабрика хемічних виробів

О. Левицька і С-ка

У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881

поручає в л а с к і вироби найкращої якості

Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.

Пасту до взуття „Елегант“ воскову

Пасту до підлоги „Французська маса“

Віск комбінований до підлоги

Васеліну до шкіри

Синку до білля

помади і корону

Шварц до чаю. — Віск шевський. — Смола шевська.

Перед новою колонізацією

наших земель.

ЩО МИ МОЖЕМО ПРОТИСТАВИТИ АКЦІЇ
„ЗЕМСКОГО Т-ВА ПАРЦЕЛЯЦІЙНОГО“
У ЛЬВОВІ?

III.

В попередніх уступах представили ми
завдання „Земського Т-ва Парцеляційного“ у
Львові і вказали на ті матеріальні засоби й
можливості праці, які це Т-во має перед со-
бою. А тепер спитаймо: Що ми можемо проти-
ставити акції згаданого Т-ва?

У відповідь на це мусимо, на жаль, сказа-
ти, що дуже-дуже мало. До ведення парцеля-
ційної акції ми не маємо організованої ніякої
установи і не маємо на ту ціль ніяких фондів.
З цих та інших зрозумілих причин не маємо
теж змоги використати при викупі землі без-
готівкових способів його фінансування. Вкінці
від дирекції чужих фінансових установ ми
стрічали завжди і стрічати будемо й далі самі
перепони. До того наш селянин майже перестав
цікавитись купом землі, бо за готівку нині в
різному господарстві дуже тяжко, а наші фі-
нансові установи, яких фонди здебільша замо-
рожені, не в силі давати нових кредитів. Про
купю землі наш селянин тепер не думає тим-
більше, що продавець з добре зрозумілих при-
чин вимагає нині з-півпраці цілої ціни в го-
тівці.

ЩО МАЄ РОБИТИ НАШЕ СЕЛО?

Село наше не може рахувати на ніяку зор-
ганізовану поміч згорн, бо такої помочи воно
через нашу нездарність і в повсякденні часі зов-
сім не мало, хоча тоді були обставини куди
сприятливіші і зорганізувати такої помочи
легше. Селомі в наших дуже сумних обставинах
не лишається нічого іншого, як звільнитися
схв-так з теперішнього задоволенням завдяки
найновішій урядовій акції відловлення ріль-
ництва, отримати з байдужості і братися
жити з найбільшими зусиллями до купна
землі. Ціни її тепер такі низькі, що навіть при
теперішніх мізерних цінах різних продуктів
купю землі нашому селянському калькулюється.

Аби зберегти найбільше землі для себе,
мусимо тепер наше село часто-густо коопе-
рувати з ділками, хоча яким великим купю-
зом це неодному буде видаватися. Власник
маєтності може дуже часто при теперішніх за-
конних постановках удержатися при власності,
значить: не допустити до продажі своєї маєт-

Оказіана продава — фланел на білі 0-65, баталіна 1-80, штруки в барханах за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів 4. 12.

ности, оскільки продасть якусь частину маєтку, часто вже кількадесять, ба навіть кільканадцять моргів землі. І якщо обставини на це дозволяють, то в інтересі нашого села є допомогти зусиллям діда удержатися при маєтності, через купно від нього тої, значайно невеликої, скільки землі. Село, рятуючи разом з дідачем його маєтність від примусової продажі, оберігає для себе можливість викупити його землю поступово в цілості, коли натомість майже кожна маєтність, продана чи то на ліквітації, чи з вільної руки дідачем, який не має змоги при її власності удержатися, побільшить запас землі, призначеної на колонізацію чужим елементом.

ЗАВДАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА.

Наше громадянство всеж таки не може байдуже приглядатися тяжкому змаганню села за його варстат праці і повинно бути селом в цьому ділі помічником. Вже за колонізацію в перших, повоевних роках мусить наша суспільність у деякій мірі приписати сама собі винуватину. Рятувати землю для свого народу було тоді розмірно легко. Цін за землю були в тих часах незвичайно низькі. Її просто роздаровували, бо морг доброї землі коштував тоді переважно всього два-три кірні абіжа. До того село тоді було засічене в готіжку, а за океану плали масово долари. На жаль, цією справою абсолютно ніхто у нас не займався, не було ніякої, хочби найпримітивнішої організації акцій. І вислід такий, що чужий елемент забрав масово найкращу землю, а нашим селянам залишалося безплідні корони і марок, якими ще інші діти бавляться. Дійшло до того, що наші селяни просяться тепер у колоністів на роботу, щоб заробити у них кількадесять сотників...

Нині щонебудь у цій справі поважного зробити куди тяжче, але все таки громадянство не може байдужо приглядатися, як решту запасу землі будуть у нас ділити між прищельцями із заходу. Перш усього вся українська суспільність повинна негайно стягнути без винятку свої грошові сили з чужих інституцій та ульокувати їх у своїх установах, даючи їм у той спосіб змогу без жалюсних жертв зі свого боку подати селам хоча яку-так грошову поміч на викупно землі.

ОБОВ'ЯЗОК ПРОВІДНИХ КРУГІВ.

Думаю також, що обов'язком провідних кругів суспільності є створити якусь організацію, що поведла відповідну роботу, бо ніяк не можна зрозуміти, чому про найважливішу справу,

від якої залежить наше бути або не бути, ніхто не думає, гейби та справа торкалась китайців, а не нас самих. Очевидно — таку організацію слід пошукати до життя без великого шуму в інтересі самої справи.

Вкінці обов'язком Української Парламентарної Репрезентації звернути увагу урядовим чинникам на те, що зазіхання на варстат праці нішого селянина не ведуть і не доведуть до нічого доброго.

IV.

Наші інформації можуть бути в деяких подробицях неточні, бо й не маємо доступу до джерелих матеріалів. Однак в загальному вони вірні. Факт, що тепер всі сусідські чинники урядові і приватні пропагують гасло „Polska ziemia tylko dla polaków” — безсумнівний. З форсуванням колонізації наших земель польським елементом стрічаємося зрештою на кожнім кроці. Земельні уряди, які влучено до адміністрації, явно-славно вимушують на власниках, щоб вони не продавали землі нашим людям, лиш полякам, або тим, що зміняють обряд. Ті самі уряди змушують влас-

ників віддавати маєтності до парцеляцій ново-основаній Агн. Спілці, відмовляючи інакше дозволу на парцеляцію і т. д. Зновуж С-ка, яка розпочала вже парцеляційну продаж ріжчих ґрунтів, ставить справу зовсім ясно, що „для руснуф” землі не має.

Краківський відділ Річного Банку фінансує в широкій мірі купно-продажу селянських господарств у західній Галичині, власники яких переселяються на нашу землю. У війську, як загально відомо, йде широка агітація в цьому напрямі, щоб старшини і підстаршини купували масово землю у воевідствах з українською більшістю; наслідком цієї агітації видно вже нині.

З того бачимо, що на наших землях йде організація всіх і вся, щоб і клатчик землі скібно-галицьких дідачів не потрапав в українські руки і щоб яконайбільше чужого елемента поселити на наших територіях. Отже момент дуже грізний, переломовий! Час нагальний, тому українське громадянство мусить безпробовно за-ревувати і зібрати всі сили до оборони.

Агроном.

Чи є нові засоби міжнародної пропаганди?

Американський діяч Айві Лі видав невеличку книжку „Проблема міжнародної пропаганди. Нова техніка необхідна для зміцнення порозуміння між народами”. Розіслав він її до всіх часописів у світі і таким робом попала вона на стіл нашої редакції. Була це спершу виклад, зроблений у Лондоні для людей, що цікавилися міжнародними справами. Лі вірить у необхідність порозуміння між народами. Для цього порозуміння повинні працювати всі ті, що не вірять у війну як єдину розв'язку конфліктів. „Війна — каже він — це по суті призначення факту, що народи остаточно не знають інакше розмовляти, як гарматами”.

У 1914 р. ніодин уряд не хотів війни, а проте ніодин не вірив другому, коли той залягував, що війни не хоче. Народи не бажать війни і їх єдине бажання — спокійно плодити своєї праці. Нинішня економічна катастрофа це наслідок факту, що при мирних договорах сиділи політики, а не люди, які хотіли б направити будівлю, розхитану війною.

ЗВІСТКИ І ФАКТИ НЕ ДОХОДЯТЬ ДО МАСИ.

Американський дослідник сучасних міжнародних відносин стверджує, що одна з важких причин нинішнього безладдя це те, що народи не знають дійсного стану справ. Вони розмовляють не тільки ріжними мовами — ре-згують зовсім інакше на звістки і факти. Пере-довсім пропаганда звісток і фактів не нала-

мана як слід. Ті, що роблять цю пропаганду, не журяться, щоб представити самі факти, а змалюють їх, забарвляючи по своєму, маючи на увазі ріжні інтереси.

Друга обставина — служба преси в руках тих, що ведуть ці інтереси. Французький нарід купував у ширій вірі папери російської позички у 1906 р. і шоймо по війні виявилось, що французьку пресу купив був для цієї про-паганди царський уряд.

Не може існувати пропаганда без здоро-вої та чесної політики. Основи цієї політики треба виложити ясно і прилюдно, щоб усі зна-ли, куди вона йде. Уряд треба оцінювати на підставі вчинків, а не слів.

ЗАВДАННЯ УРЯДУ.

Загал мало знає про діяльність свого уря-ду. А проте кожний нарід приймає політику свого уряду, що боронить так мовити „націо-нальних інтересів”. Не диво, що перекопати в цих інтересах інші народи — важко; вони ма-ють теж свої інтереси. Високим завданням у-рядів було би використовувати пресу для точ-них інформацій. Якщо ці інформації мали б на-маті правду, то нема сумніву, що правда про-кладала собі шлях.

Одна характеристична ознака нинішньої доби — маса дійшла до голосу. Навіть дикта-тори, що ведуть її, підлягають її контролі. Нпр. американський уряд радо змінив би умову щодо воєнних довгів з європейськими держа-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА” З ДНЯ 4. ЖОВТНЯ 1934.

ВАС. МУДРИЙ.

11

З подорожі до Швеції.

ВРАЖІННЯ ЗІ СТОКГОЛЬМУ.

Блукуючи кілька днів по Стокгольмі, мені не довелося бачити ні одного воза, запряжено-го в коні, ні одного коня на вулицях шведської столиці. Цілий комунікаційний і транспортний рух там змоторизований. Рух авт, автобусів і вантажних авт у Стокгольмі великий. Так само дуже рухлива там комунікація моторовими човнами.

У будень передполуднем ви стрінете на численних площах цілі ряди прегарних, критих авт (лімузин), що стоять без ніякої опіки й об-слуги. Це приватні авта, якими приїжджають урядовці на заняття. Коло третьої години спо-лудня ті авта йдуть у рух і роєм розсіпають-ся в усіх напрямках міста. Це шведські урядовці і загалі ділові люди вертаються доміва із варста-тів своєї праці. Таке саме явище заобсервовує-те і на бережках численних проливів, пере-важно біля мостів. Там при березі стоять сотні моторових човнів теж без ніякої опіки. Це теж приватні човни, що ждуть безпечно на своїх власників, які працюють по урядах і підприєм-ствах.

Багаті ці шведи, коли в них так дуже по-ширені названі приватні комунікаційні засоби. Крім того вони і дуже висококультурні та по-ставили в себе на незрівняний рівень прилюдну безпеку, коли так преспокійно лишають свою

власність на прилюдних, загально доступних місцях і не побоюються за її долю. Але такий стан треба приписати не тільки добре зоргані-зованому апаратові прилюдної безпеки, але й високорозвиненій моралі та глибоко вкоріненій пошани до індивідуальної власності.

У Швеції майже всі залізничні електрифі-ковані, всі ріки й потоки арегульовані та при-способлені до плавання човнами там, де це, оче-видио, можливе і корисне.

Літом не багато шведів живе у місті. Маю на думці Стокгольм. Більшість їх живе в окре-мих літніх оселях, далеко поза містом. Я маю нагоду оглядати ці літні оселі. Це невеличкі дво- три і чотирокімнатні, переважно дерев'яні, дімки з городцями, квітниками в романтичних околицях, переважно серед чатинних лісів. Ко-жний дімок призначений для одної родини. Ве-личина дому чи вілли залежить, очевидно, від матеріальної спроможності власника. За Сток-гольмом є окремі літні оселі і для робітників. Це переважно одно- і двокімнатні домики. Всі вони теж мають свої городці та квітники, а то й садки.

Такі літніща, чи літні оселі мають елек-тричне освітлення, водотяги й такі угодіщен-ня, про які, скажімо, в наших містах нікому і не снилось. Там є електричні холодильні, елек-тричні печі, електричні т. зв. притривальні для страви і т. подібні, недоступні й невидані в нас вигоди.

Будові й розбудові таких літніх осель не тільки сприяє, але й активно допомагає держа-ва. Зокрема, допомагає вона кредитами уря-дним і робітничим, але не всім, а тільки таким, що є жонаті і мають щонайменше двоє дітей.

Стокгольм є містом, у якому на диво є ду-же багато відріжних помешкань. Чому? — спи-

таєте. Причина цього явища дуже значенна і для наших мешканців міст буде малозрозумі-лою. Якій помешкання пустують? Отже неза-мешканими стоять прегарні, повним комфор-том, на нашій відносини, вишновані помешкан-ня, себто помешкання з електричним світлом, лазничками, а теплою і холодною водою. До того це помешкання в нестарих, передвоєнних кміянницях. Шведські міські громадяни мають тепер більші вимоги до помешкань. Описаний комфорт їх не задовольняє. Вони перепрова-джуються до нових домів, що є висловом най-модерніших здобутків будівельної техніки. Ці нові, повоенні доми будовані у формі великих блоків з великими подвір'ями, в яких є дере-вина і квітники, словом городи. Кожне помеш-кання вишноване не тільки в лазничку, але й в електричні прилади до чищення підлоги, меб-лів, до прання білиз, до варення, огрівання, при-грівання і навіть масажів. Кожне помешкання має невеличку електричну холодильник. Спальні в них уряджені так, що на день у них ліжка хо-вається в стіну. Наслідком того стокгольмськ во-лять у тих нових домах три кімнати замість пя-ти у старих помешканнях. Ось чому тепер у Стокгольмі багато вільних помешкань. Старі, передвоєнні доми, з комфортом у нашому ро-зумінні, тепер перебудовують, поправляють і вишновують у найвищий комфорт, але це йде повільно і не всюди воно можливе.

Стокгольм визначається, як це вже я пи-сав, надзвичайною чистотою. Всюди, в усіх льокалах ця чистота хапає вас за очі. Навіть у місцях загального прилюдного ужитку ця не-звичайна чистота доведена до невиданих у нас границь. І там ви знайдете чистесенький ручник і мило і дзеркало, а в умивальницях навіть те-плу та холодну воду.

лами, але опінія американської маси не дозволяє на це. Американський народ не хоче передати своєї долі опіції міжнародного трибуналу, що радить в Європі.

Одна велика перепона, щоб поширити ідеї міжнародного порозуміння це дипломатичний жаргон. Договори і постанови держав уживають такої правничої стилістики, що інтелігентний загальний їх не розуміє. З другого боку великі промови та письменники самою суттєвістю слова впливають промовити до глибини сердець свого народу, якого психологію знають.

У ДОБІ ТЕХНІКИ.

У добі великої техніки, пропаганда не вистала засобів, щоб поширювати ідеї, потрібні для зміцнення націй і держав. Треба взяти на увагу три засоби, які слід би використати у міжнародній пропаганді. Ось вони: преса, кіно та радіо. Преса могла би при допомозі урядів розкинути мільйони примірників із лозунгами інформації. Нема сумніву, що якби широка маса читачів ознайомилась була напр. з основними тезами такої книжки як Кейнеса „Економічні наслідки миру“, то погляди людей на наслідки війни були би зовсім інші. У пресі можна популяризувати складні факти, а навіть ілюструвати їх.

Автор наводить приклад манджурського конфлікту. Мало хто знає, як багато Японія зробила доброго в Манджурії і японці досі не зуміли звести собі симпатії в цій справі тому, що світ не поінформований про те, що діється.

Окреме місце у пресі займають оголошення. Мало який уряд уміє ними користуватись для поширення точних і правдивих звісток. Великі торговельні фірми знають силу такого впливу. На жаль, цей вплив поширений досі тільки на інтереси, а не на ідеї.

Кіно і радіо могло би мільйонам представити дійсний стан справ, політичних та економічних, якби ми могли постійно чути представників держав і діячів у тих хвилинах, коли вони рішають справи першорядної ваги. Остаточно все зводиться до доброї волі та широти. Ці ідеї мало мають спільного з дотеперішніми методами пропаганди серед народів. Новий світ вимагає нових методів, але чи є назія їх зліпшити — на це не маємо відповіді у книжечці Айві Лі.

Чи Ви вже зложили книжки або латок на купно доброї книжки для наших братів на заході?

Спустошення гурагану.

ВЕЛІНГТОН, 2. 10. ПАТ. Над частиною Нової Зеландії лютував страшний гураган, який заповняв великі спустошення. Залізнична, телефонна і телеграфічна комунікація перервана. На дорогах лежать дерева, повиривані з корінням. Численні плантації опинені. Матеріальні втрати годі покрити обчислити.

Словом, Швеція є країною високої культури, а при тому строгих обичаїв і питомої її населенню суворості моралі. За свій короткий побут у Стокгольмі і заleden кількагодинний побут позаним, важко було все зліпити і пізнати, але сам поверховний контакт з тією країною та її життям наповнив мене ще більшими симпатіями, ніж вони були до неї досі.

Виїздив я зі Стокгольму з жахом, що не міг у ньому лишитись на довше. Корабель поїс мене і моїх товаришів на полудне. Море було неспокійне. Ще у фйордах почали подорожні хорувати на морську недугу. Колиж ми виплили на повне море і коли коливання корабля ставали чимраз сильнішими і монотоннішими, морська недуга робила серед подорожніх спустошення. В ідальнях у часі їди були пусткі. В кабінах, на чердаку і на коридорах ви стрічали сліди тієї прикрої недуги. Яких 80 відсотків подорожніх хорувало на неї. Від самого виду її жорст можна було розхоруматись. Ті, що не давались морській недугі, блукали по чердаках, заглядали застів до бару та заливали себе косяком, щоб замкнути таким чином до себе доступ неможливої недуги. Мене вона якось не чіпала і не підкосила, але зате мій товариш з кабіни пролежав і промучився від неї всю дорогу від Стокгольму до Гдані. Найприкрішою була ніч. Мене зовсім не тягнуло до кабіни, де треба було стояти лише в лице з недугою і тому пізні ночі проспав я на чердаку, а решту ночі мусів пробути таки в кабіні. На другий день чердаки були заповнені недугами. Всі вони лежали апатично і терпіли. Ждали-виждали з розгубленою спокійною суходою. Вкінці під вечір він з'явився.

Вже

над йшли найновіші воєнні матеріали з перш. фабрик на осінній сезон, на сукий костюми, плащі, по сензацийно низьких цінах до

Фірма Галицький Магазин Новин
:-: Львів, Галицька 15. :-:

Бюрократична вдача і манія „дістатися в пани“.

Кілька уваг у дискусії на тему розбудови українського промислу.

I.

На сторінках нашої преси ведеться жива дискусія на тему створення українського промислу. Збирають в ній голос наші техніки інженери, громадські діячі. Намічують детальні плани організації поодиноких галузей промислу, появляються навіть до подробиць виготовлені теоретичні схеми цілої нашої національної індустрії, з її завершенням — українським промисловим банком.

У цій дискусії, бється головню на безробіття нашої інтелігентної молоді, яка маліє знайти працю в нашому промислі, вдаряється в патріотичну струну почувань.

Дивне, що в цій дискусії інших економістів-теоретиків та громадських діячів не збирали досі голосу чільні практики нашого промислового, купецького й ремісничого світа. Не чули ми голосу пп. Преторіоса, Мих. Стефанівського, Ів. Глинчака, А. Заяця, М. Галібея, Тита Яримовича, Ів. Майже (з Тернополя), дир. Чумика, Авдиковичевої, Д. Стецькова і ін. (Мої знайомі хай дарують, що їх тим способом викликаю до дискусії), які або самі ведуть свої власні підприємства, або кермують ними. Їх життєвий досвід, їх невдачі та успіхи будає може не тільки цікаві, але й повчальні. Так само ніхто з наших робітників — а такі певне є — які працюють у чужих промислових підприємствах не подав нам своїх помічень про ті фабрики та їх підстави істнування.

Так і видно, що в дискусії над створенням нашого промислу ставимо шойно перші кроки.

Це й не дивиння, коли навіть наше гарне письменство, поза деякими спробами Франка, Черкасенка та молодших письменників на Радянській Україні, не дало нам такого опису модерної фабрики як це маємо у Золі, Сінклера, Келермана, Фалькбергета, або хочби у Жеромського. Трудно, література — чи хто хоче, чи не хоче — це відзеркалення життя. Наша література має описи степів, бо фабрик у нас мало, та й вони не дуже цікавили наших письменників саме тому, що їх було мало.

Степовий характер нашої території та нашого життя був не тільки, як це вже нині загально признають наші історики, причиною наших державних трагічних невдач, але цей степовий характер народу не дав нам змоги створити свого рідного промислу, своєї торгівлі, не сприяв навіть виникненню великого зацікавлення ними.

Досить вказати на те, що наші емігранти в Америці, які працюють у великих фабриках добирались майже, вернувшись до краю екзалдали свої долари не у фабричні підприємства, а в купно землі. Чи тут не відігравало у них атавізм степу? Чи дух розлогих наших степів не спиняв їх піти слідами Бата? Чи може конструкція ума нашого емігранта в Америці не дає йому змоги засвоїти собі досвід та практики нової часної фабрики, в якій він працює? Цьому перешкодило ті великі підприємства — які як це вперевіряють іночні свідки, — в Америці є, та яких власниками є саме українці.

Та як би не було, незгадан мусимо признати, що на полі творення нашої індустрії кладемо ми покищо тільки перші, дитячі ще кроки.

Багато зложилось на це причини, що так воно є. І брак своєї держави й політичні умови життя в чужих державах і спосіб життя нашого народу, природа нашої території і т. д. все те не сприяло розвитку нашого промислу.

Але те, що нашими природними багатствами пр. нафтою, покористувались чужинці, це таки у великій мірі наша власна вина. Не тільки простий наш селянин не вмів та не відав, що можна творити свій промисел, але навіть наші інтелігенти не були певні, що у нас такий на ширшу мірку промисел можливий та поплатний. Адже син такого дітяка як о. Кечала створив фабрику мінеральних вод у Кніві, а чомусь не звернув свого хисту пр. до Трускавця чи Криничі на Підкарпаття. Не було у нас навіть таких як у поляків — Леваковський, Длугош, Корфанти і ін.

Нас побиває тут не наша бідність, не брак капіталів, але недостача а то й цікавий брак людей здібних творити промисел, працювати у ньому, бути його піонерами та кеоманічниками.

Дотеперішній спосіб життя та виховання так нашого простолюддя як і інтелігенції далекий був від життєвого ризику. Селянин мав поле, худобу, хату — їх майже незмінну вартість мав усе перед очима, наглядно, — інтелігент знову так привик до „пенсії“ на кожного і-го, як селянин до кіп у полі та худоби в стаїні, один і другий не розумів та далекий був від непевного, нестійкого та ризикового способу життя промисловця. І селянин і інтелігент так засиділись на своїх постійних місцях, один на ґрунті, другий на бюровій посаді, що не мали охоти пускатись на ризиковані, чужі, для них неперевірені шляхи „промислати“, думати в житті.

Це видно ще й нині. До класичної гімназії йде більше молоді, не тільки з інтелігентних, але й зі селянських та навіть робітничих кругів. І то молоді не все злібно до класичних студій. А до наших торговельних та промислових шкіл треба тут молоді аж заганювати.

Не знаю скільки наших укінчених гімназистів зголосилось до торговельної школи Тов. „Просвіта“, чи до терміну у наших варстатах, але чув я, що на і. рік духовної академії в одному Львові, вплинуло поперх 350 подань, дарма, і священничих місць не стає і життя парохів те пер злиденне.

Або чим нормальне не явище, коли у самому тільки Львові, як це стверджують дані наших організацій, є 75 українських лікарів і 47 адвокатів на нещільні 200 наших промислових та торговельних фірм? Нічого тут не помагає наука, що бюрових чи інтелігентських посад тепер мало, що погоня за ними майже безвиглядна, що фізичної праці, промислу їм не потрібно, що тут доволі вілних місць.

Ще якби може хто створив нам промисел поставив фабрики, то може пішлиб ми до них працювати, але самим створити собі варстати праці, нам чомусь тяжко...

У нас є охота вживати „діти в пани“, але до того йдемо старим втертим шляхом, класичною гімназією, урядничю кляшкою, випрошуванням посад, але ніколи впрогою своєї духовної та фізичної енергії. Цікаво теж, що у погоні за „панською кляшкою“ перед ведуть чомусь саме діти наших внів. Знаю селянського сина, абсолювента філософії з учительським іспитом, який для посади змінив обряд, оженився з донькою графського люка, посади гімназійного вчителя всетаки не дістав і нині сидить у теста на марку та за 20 зол. місячно як голова читальні Т. Ш. Л. викладає там: „з дзеюв ойчистих“, хоча пониженням для себе вважав бути складарем в місцевій кооперативі. Знаю другого теж селянського сина, що ходив на теологію, змінив обряд, оженився з донькою колоніста та через протекцію польського ксьондза дістав посаду „аж“ дітара у старостів.

Звести боротьбу з манією за всяку ціну дістатись „в пани“ легким способом, це одно з найперших та найважливіших завдань на шляху творення національного промислу.

Антін Чернецький.

Позірі! Позірі!

Кружки Сільського Господаря і рілники!
Кооп. „Суспільний Промисел“ у Львові — закупить для своєї фабрики цукор і сукупатів кави більшу скількість грубо-зернистого, однородного ячменю, до виробу „Солодової Кави“. Оферти з прібками слати на адресу: „Суспільний Промисел“ Львів, XV, вулиця Церковна ч. 2.

372

30 годин праці.

НЮ ЙОРК, 2. 10. ПАТ. Провідник федерації праці в Злучених Державах Грін на конгресі професійних союзів у Сан Франціско висунув до матання 30 годин праці на тиждень для робітників.

Погодоматання привтали делегати робітників бурхливими овесками. Грін підкреслив, що уряд Руавельта багато зробив для боротьби з безробіттям. Однак не треба спинятись на позитивні шляхи, бо чисті безробітні доходи у Злучених Державах до 10 мільйонів. Грін висунув з гострою критикою проти підприємців обвинувачення їх на викликання страйку тачів, які зовсім до кінця заворушували страйкарів.

Димісія еспанського уряду.

МАДРИД, 2. 10. ПАТ. Прем'єр Сампер повідомив парламент, що уряд уступає. Після оголошення президентом прохання з димісією уряду. Президент Замора прийняв димісію. Сампер радив президенту, щоб не розпускав парламенту, але утворив уряд при підтримці радикальної партії. Гіль Робль, провідник „Народної Акції“ гостро критикував уряд заявляючи, що його партія не буде підтримувати уряду. Гіль Робль має за собою 115 послів. Кортеси перервали свої наради аж до утворення нового уряду. Вівторок президент відбув наради з провідниками партій. Поліція вдержує строге посотівля щоб не допустити до заворушень крайніх організацій.

Димісія румунського уряду.

ПАРИЖ, 2. 10. ПАТ. Агенція Аваса повідомляє, що прем. Татареску оголосив димісію цілого румунського кабінету. Король Карло прийняв димісію уряду і доручив прем. Татареску утворити новий уряд.

ЖЕНЕВА, 2. 10. ПАТ. Представник агенції Аваса довідується, що причиною димісії румунського кабінету було уступлення міністра закордонних справ Тітулеску. Його димісію прем. Татареску прийняв. Мін. Тітулеску є прихильником більш самостійної міжнародної політики Румунії, бажаючи взяти на себе повну відповідальність. Зустрінувшись з опозицією мін. Тітулеску оголосив свою димісію.

БЕРЛІН, 2. 10. ПАТ. З Бухаресту повідомляють, що мін. Тітулеску не вийде до нового кабінету.

ПАРИЖ, 2. 10. ПАТ. Агенція Аваса повідомляє з Бухаресту, що мін. Тітулеску уступив ще перед збіркою димісією цілого уряду. Однак з причин була різниця поглядів з прем. Татареску на розв'язку проблеми національних меншин, яку висунуто на останній засіданні Ради Ліги Націй.

Закупно грамоти на позичку Рідній Школі по 25 зол. це так, як вкладка в банку. Ви вже закупили?

Смерть летуна.

АМІЕН, 2. 10. ПАТ. Летун Лемоан вискочив з легкопудом з літака. Однак легкопуд не отворився і Лемоан убився.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Прем'єр Мадярщини Гембеш заявив журналістам, що по поверненні з Варшави поїде до Риму.

— Бельгійський міністр Местрію заявив на зборах ліберальної партії у Монт, що урядовцям об'єднати платні на 20 відсотків з метою вирівняти мільярдний недобір.

— До Москви приїхав новий німецький амбасадор граф фон дер Шуленбург.

— Большевицьким амбасадором у Парижі буде теперішній амбасадор у Токіо Юренев.

— Господарська Рада держав Малої Антанти закінчила свої наради. Рада устійшила договори про співпрацю в ділянці залізничної, телефонічної, телеграфічної та повітряної комунікації, плавби Дунаєм, туристики і т. д. Найближчі сходни відбудуться в Празі в січні 1935. р.

— Адвокати на Мальті оголосили 24 годинний страйк проти введення до суду мальтійської мови.

— У місті Туан-Чу в Манджу-ко покарали смертю 15 комуністів, засуджених за державну зраду.

— У Лондоні кружляють погослови, що румунський король Карло погодиться зі своєю дружиною княжною Оленою.

Уживаймо лише
знаменитої цикорії „ЛУНА“
і здорової
підмінки кави „Пражінь“
виробів української кооперативної фабрики
1301 „Суспільний Промисл“ у Львові.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 4. ЖОВТНЯ 1934.

МІКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК.

Гло Федьковичевої доби.

Хвиля галицького відродження вдарила була досить бадьоро й надійно і здавалося, що вже справді прийшов благословенний час... Працювала вже повна громада людей, як митр. Ангелович, Мих. Гарасевич, Андрій Вілецький, Микола Скородинський, Арсен Радкевич, Модест Гриневецький, Матвій Шанковський, Іван Земанчук, Петро Лодій і здавалося, що справа відродження на добрій дорозі, а пречинь не так склалося.

Виклади на університеті (теологія й філософія) аразу цікаві, скоро перевелися на тарбарщину і знеохотили молоді. По 1814. році розвиває діяльність Іван Могильницький, що складає підручники та вводить до школи народню мову. Помагає йому Іван Лаврівський, законік перемиської кавітули. З'являються граматики: Павловського та Левинського — остання надрукована в друкарні єп. Івана Снігурського, який широко підтримував ці почини.

Ентузіазм для народної мови й творчості панував у всьому славянському світі. Ще в 1821. р. проф. Пітнер в часоп. „Der Pilger von Lemberg“ звернув був пильну увагу на народні пісні — грінт для Шашкевича був підготовлений. До поширення народної мови причинилася також революційна література по польським повстанням 1831. р., хоча та мова ніяк не відзначалася чистотою. 1835. р.aborониза цензура „Зоря“. 1837. зав'язується „Русалка Дністрови“ й від того часу властиво датується відродження. Але розвиток суспільності вже тоді був видний. Русофільська тенденція, що від пізнь XVIII. ст. виникла з Підкарпаття (Орлай, Валуцянський, Кукольник, Лодій) скріпилася 1849. р., коли російське військо масовувало на Угорщину. З початком п'ятидесятих років русофільський рух був уже значний у політичних колах. І вже рано, ще сказати у пеленках, треба його розуміти не як політичну орієнтацію, а просто як ренегатство, національний зв'яз — і в цьому вся наша

трагедія. Русофільську „об'єднательну“ діяльність на тлі політичних зела у Відні російська амбасада. Перші кроки в Галичині ставлять Кепен і Погодин (у Відні Татішев), ці тенденції нахочать грінт головно серед духовенства, бо Росія спомогала ту „Позаремну Русь“ грішми й посадами. Ще до кінця 30. р. р. симпатії були по боці Австрії. Колиж почули в Галичині „теплу“ руку батюшки-царя, погодинська коловія започаткувала зі своїм „атаманом“ Д. Зубрицьким ганебне діло національного лямчарства. Про лійсну Росію й рос. мову ніхто не мав поняття. Церковну мову вважали саме за російську, мішали сюди всячину, а коли долати ще й польонізмами, то справа була це „столптвореніє“, що зродилося з нездорових випарів. Повстало щось таке, що, як каже Франко, тонклося, мов Марко Проклятий. — не маючи вступу ні до пекла, ві до неба — бож це не була мова! Це письменство не дало ані одного твору, ані не виховало письменників, які в скарбницю творчості внесли б щось живе, оригінальне, закінчене. Найшла „духова пошесть“, москвофільство, що стало підточувати основу силі наростаючої інтелігенції. Граматик Лосоду Левинський обурюється на цю „мову“ й називає її: ein Muster der babylonischen Vermischung moskowitischer, polnischer, kirchenslawischer und kleinrussischer Sprachelemente.

Початки відродження в Галичині з'являють з спробами створити з церковно-славянської мови мову літературну й тому так завзято поборювала духовна цензура гурток Шашкевича. Зрештою сам Зубрицький, як каже Возняк, зовсім не розумів славянського відродження, а в мовних справах не визнававсь зовсім.

За Зубрицьким пішов Головацький, а далі цілі гурти. Помогала тут Росії сама Австрія, яка давала всякі прояви літературного життя. В 1846 і 1847 з'являється у Відні „Вінок“ під ред. Івана Головацького, але на другій книжці він мертвий і перестав продовжувати традиції Шашкевича.

Від 1849. року доводить Авт. Петрушевич, що російська мова то не московська а дваруська, очевидно не зі становища нинішньої філології. Від 1831. р. пізнає цьому курсові також „Зоря Галицька“. Але література тим ланічем, що

хотіло звати себе російською мовою, була таки неможлива, бо як каже Верхратський — „з ропавінням языка також і зміст річі ставав недолугий і вялий“. Погодинська коловія пімнесла голову. Качковський підпомагає: „Ладу“, Погодин „Семейну бібліотеку“. Але коли зі „Зорі“ уступили Дідичський і Шехович, а прийшли молоді люди як: Климкович, повіяло новим духом. Поволі, але твердо зарисовувалися два табори, які ніколи не поєднуються: одні ті, що з народом і його мовою, а другі ті, що все народне мають у погорді і без лиця переходять у ворожнечу москвофільський табор, ренегати. Була це трагедія — страшна трагедія народу, яка й до нині не зовсім скінчилася.

Коли ще взяти під увагу забучну війну, що затяглася аж до 1859. р. від виступу Йос. Лозинського в р. 1835. (Ruskoje westie), матимемо повний образ безладдя, яке поправді в тім часі тяжко було опанувати. Справа з латинкою не повелася, але урядово задумав її перевести Іречек — та це йому також не вдалося. Також стала тоді актуальна справа правопису, якої першим реформатором у Галичині був Шашкевич, що звів фонетичну, пізніше Йосип Лозинський і Йосип Левинський. Наука української мови стояла нижче всякої критики. Інших предметів майже до кінця 1867. р. з винятком релігії ачили в німецькій мові.

Як впливало „язичіє“ на молоді, хай посвідчить уступ зі Споминів Ол. Барвінського: ч. I: „В дальших класах нижчої гімназії учня Климентій Мерунович і свящ. Лопушанський... Мерунович був образований і тамуший професор... Однак рускою мовою літературною вважав він церковно-славянську, якою видав у Львові, 1852. р. „Покореніє Новгорода, повість историческая изъ Карамзина“, що нам давав до приватної лектури, (sic!) однак без уваги на гарну тему та лицарську постать Марти Воронецької, ми не могли одушевитися, а навіть до кінця дочитати цієї книжечки, бо вона була нам зовсім незрозуміла“. Були спроби впровадити до школи московські книжки, а заходів у цьому напрямі вживали Я. Головацький, Маркія Попель, Л. Цибик, Гушалеви. Взагалі десятиліття 1849—1859 лишилося в пам'яті під пильною: „тісні роки“.

(Лазі буде.)

по найдешевших цінах!

Подробиці страшної залізничної катастрофи.

ВАРШАВА, 2. 10. ПАТ. У залізничній катастрофі коло Кішешович є 10 осіб убитих, 20 тяжко ранених.

ХІШАНІВ, 2. 10. ПАТ. Внаслідок удару двох поїздів поїзда два вагони розтерщені. Зпоміж убитих устійнено дотепер прізвища двох осіб а саме, Теодора Кишешовського та Івана Барана. Тяжко ранені такі особи: 1) Тадей Махоняк — поліцей з Тернополя, 2) Стефан Литвин — у голову, зі Станіслава, 3) Візьгельм Герберт з Кракова, начальник поштового амбулясу, 4) Марія Баран зі Львова, 5) Майор Володислав Швед з Познаня, 6) Адам Навков з Мисловіць, 7) Ян Чех з Глині, зломані обі ноги, 8) Леопольд Патер з Кракова, 9) Вінкентій Цайбер — зломана права нога, 10) Агата Пизалівна учителька з Познаня, 11) Ерна Герберт з Данцігу. Ні неможливо врятуватися, 12) М-р Гостковський з Горуля, ранений з дружиною і двома дітьми, 3) Гертруда Робачевська з Рибнича, 14) Гертруда Кальвінська та 15) Адам Лукаський з дружиною з Кракова.

Убитих примістили в заплембованій трупарні у Кішешовичах. Під румовищами вагонів є ще групи трьох убитих, які годі витягнути. На місці катастрофи приїхали представники влади.

ХІШАНІВ, 2. 10. ПАТ. Прізвища убитих такі: 1) Іван Баран, смер. залізничний кондуктор, 2) адв. д-р Дзюбчинський — оба зі Львова, 3) Людвик Старах, залізничник, 4) 10-літня дівчинка, невідомого прізвища, 5) 15-літня Гербертвіна з Данцігу, 6) Теодор Кишешовський. У катастрофі було 6 осіб убитих, а дві померли.

В год. 12.50 розібрано розтерщені вагони. Тепер усувають румовища зі шляху. Ранених перевезли до Хшанова і до Кракова. Перерви в комунікації не було. На місце катастрофи прилетів літаком віцеміністер комунікацій інж. Ю. Писецький, дир. Гроневський та інспектор Бончаківський.

За прилучення Монголії до Манджурії.

Московська „Правда“ паріє, що японські імпері розвели широку акцію у внутрішній Монголії та серед утікачів із зовнішньої (більшевицької) Монголії за прилучення цілої Монголії до Манджуро-ко. „Правда“ пише, що до Манджуро-ко прилучать спершу провінцію Чачар. Недалеко кордонів монгольської республіки появилася вже японські панцирні самоходи.

Французькі літаки в Римі.

СТ. РАФАЕЛЬ, 2. 10. ПАТ. Нині в год. 8-й рано вилетів з Діжон до Риму 9 літаків. З ескадрою полетів 4-моторовий літак. Летунів приймає у Римі міністер летунства, а в четвер у Міляно Мусоліні. Ескадра вертається в суботу до Франції.

Сумні осінні та довгі зимові вечори

весело перебудете, — якщо замовите собі

„ЖОРНА“, сатирично-гумористичний журнал

„Жорна“ мають двічі в місяць. Ціна прим. 25 сот.

Вишліть 1'50 зол. на адресу:

„Жорна“ Львів, Ринок 10, а буде мати заплачено на один чвертьрік. 8-8

Шість осіб втонуло.

ЛЬОНДОН, 2. 10. ПАТ. З миль від Фолькстону корабель „Біарі“ вилетів з моря рештки літака і шість трупів. Корабель їхав до Бульон, але завернув назад до Фолькстону. На місце катастрофи виїхали рятувальні кораблі, але не наїшли дальших жертв катастрофи, бо море лигало, падає дощ і панує густа мряка. На летовищі у Крейдон відобразили тривожні сигнали „рятуйте“ невідомого літака, який не встиг вже подати своєї державної приналежності, ані означити географічної ширини.

Біблія в циганській мові.

БРНО, КАП. Д-р Маня, доктор англійської мови в університеті у Брно почав перекладати Біблію Старого і Нового Завіту на циганську мову. В тяжкій праці помагає йому кілька студентів циганів, які вчаться у Брно. Переклад потрапляє на великій трудності, бо циганська мова є шаргоном різних мов тих народів, на території яких кочують цигани. Ні граматика ні правопис циганської мови не устійнені. Всім таки перекладчик зі своїми молодими співробітниками сподіється, що всі труднощі подолає.

Повчаючий епізод з діяльності комуністів у Львові.

У зв'язку з останнім, досить голосним і вже ліквідованим страйком робітників у львівській фабриці цукорків та шоколад „Бранка“, скликає Дирекція фабрики мит. тижня пресоу конференцію. На ній поінформовано представників львівської преси про підклад та ліквідацію цієї безперечно прикрої події.

Як вишло з пояснень дир. Брандштеттера, підтриманих низкою документів, — страйк мав свій підклад у комуністичній агітації, яку започаткувала у фабриці ще перед роком, комуністична 20-літня Сала Дінер. До її приходу, фабрика „Бранка“, що існує вже 63 роки, ніколи не переживала ніяких страйкових потрясень. Що більше, навіть в останні роки затажної госп. кризи, не було у фабриці ніяких редукцій персоналу, а зменшення заробітків було мінімальне, що зрештою устійнено в окремому договорі робітників з дирекцією, що об'язував до липня 1933 р. Завдяки уступливості та компромісовості Дирекції дійшло врешті до цього, що в останньому часі фактично кермував фабрикою робітничий комітет 12 мужів довіря, складений з недолітків (19—21 років). Цей комітет, певний своєї сили, висунув несподівано 21. м. м. домагання підвищення платень на 10 пр., заплати за святочні

літ, забезпечення 46-годинного тижня праці, — а що найбільше характеристичне — звільнення з праці тих робітників, що їх подасте комітет підчас переговорів! Також дальші домагання як контракти праці на один рік, призначення надалі мужів довіря, заплати робітникам за час страйку — вказували наглядно на характер проголошеного страйку.

Страйк, що одночасно вибухнув, тривав кілька днів, при чому робітники в числі 320 осіб, захопили фабричні забудування, не уступаючи ні кроку та не допускаючи урядовців фабрики до середини. З огляду на загрожені машини та дорогий сировець, що був в магазині, дирекція була примушена поліційно опорожнити забудування фабрики від страйкарів.

Закінчуючи свої пояснення дир. Брандштеттер заявив, що з мин. понеділка праця у фабриці проходить вже нормально. З числа 320 страйкарів, прийнято назад до праці около 300 та приймається дальших, в міру зголошень. Одночасно запевнив дир. Брандштеттер, що не думає нікому замикнути можливості праці та заробітку і змагає до налагодження якнайбільш приязних відносин між робітниками та прадавцем.

НОВИНКИ

— ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від від 3—6. Пломбування зубів, штучні зуби в золоті, платині і кавчуку. Нас с. 366 2-3

— З Українського Лікарського Товариства. У п'ятницю дня 5. ч. м. в год. 19. відбудеться у домі Товариства при вул. Чарнецького ч. 26. відчит д-ра Я. Малиса: Німецька хірургія у 1914—1918 рр. 373

— Останнє 19-е число „Жорен“ з 1. жовтня сконфісковане за рисунком „Мелітінська“ „независима“ преса

Осній і олімпіада починає красномовним „посланням“ до післяплатників, в якому сильно плаче над власною незалежністю і сміється над чужою. Особливо наукова стаття дає ради, як платити передплату. Спосіб, найденний співробітником „Жорен“ попросту геніальний і його повинні би стосувати всі передплатники і всі адміністрації. Тому, що це число присвячене все пресі, з нагоди місяця преси, маємо ще другу статтю про те, що робити з таким поганим місяцем і третю Галакціона Чіпки про хиблену проповідь. Ці основні студії мають ілюстрації, як виглядає адміністрація часопису, коли до неї входить передплатник і як виглядають читачі різних наших органів: „Діла“, „Вістей“, „Народної Справи“, „Комаря“ та „Жорен“. Особливо ілюстрація показує клопоти головного редактора „Діла“ підчас київського страйку. Число прикрашують рисунки малого Ромця, поезії для всяких фірм великого Ромця, лист про пресу Панька Затирки, листи читачів до всяких редакцій і пів коли дрібних дотепів, які можна оповідати всім, що не читають „Жорен“.

— Власники кін і редакції. Один із наших передплатників приніс нам цікаву інформацію, яку дістав від одного власника кіна у справі підприємства становнища кіно-вих підприємств у Львові. У союзі власників у Львові перевагу мають власники дрібних кін. Цих кін є більше, як великих. Вони найзавзятіше обстоюють проект, щоб кожна редакція мала тільки одну карту до всіх кін, бо тоді члени редакції ходитимуть виключно до великих кін, а ніколи до малих. Мали кіна матимуть нарівні з великими рекламу, яка не коштуватиме їх нічого і в заміну за це не будуть примушені відступати від своїх місць.

— Музей „Бойківщина“ в Самборі має від 30. VI до 30. IX. ч. р. 186 каталогових чисел, приросту, до ч. 3.454 включно. В шодиноких відділах предмети: палеонтологія 8, археологія 121, етнологія 102, різьби 10, ікони 3, церк. мистецтво 9, старі пам'ятки 6, образи 1, портрети 6, старі матерії 1, монети 12, печатки 5, медалі 3, стара зброя 1. Архів і бібліотека: книжки 129, стародруків 1, рукописні книги 5, новіші документи 21, мапи 1, часописи 462, афіші 4, світлин 141, альбуми 1. Жертводавцями були: 2. Бережанський О., рад. Бережанський В., д-р Білинський І., д-р Безушко В., Васильчук Р., Велосанська М., Грушкевичівна О., о. Гматрик С., Деппіх І., Іосифова С., о. Карпінський П., Карпінська О., Карпінська Ю., д-р Кобільник В., д-р Котлякович І., Клевонич М., Костів Ю., Ладанай С., Ладженський Я., рад. Лашкевич Ю., Т-во „Бойківщина“, д-р Максимчук І., проф. Мелітінський Г., д-р

Мельник А., дир. Мелітінський С., Микітізна, Михалішко З., Накрийко В., Нахт І., проф. Пучкач І., д-р Рабій Ю., Саварин М., д-р Скорик М., Сусуловська С., Сосновська Л., Стахур С., дир. Тач О., Т-во Наукове, Львів, д-р Фальковський І., д-р Федак І., проф. Филипчук І., Ших Р., Яновичева М., о. Яковський, Ярема П. — Управа складає отрим подяку Союзові Українок у Львові, за посередництвом котрого філії в Калуші, Сколі, Старому Самборі та Самборі переслали свої експонати з етнографічної вистави з нагоди Жіночого Конгресу у Станиславстві для нашого музею. Ширі подяку складає Управа музею Вископов. п. проф. д-рові Премиславські Домбковському, визначному ученому, за вставленням котрого Наукове Т-во у Львові жертвувало до нашої бібліотеки комплект „Актив городських і земських“ та інші наукові твори, вартості понад 1000 зол. Коли уважити, що комплект „А. Г. і З.“ є одним з найкращих у нашому місті та ще до того доступним для всіх охочих до праці і що між жертвованими науковими творами є багато високої вартості праць самого проф. д-ра Домбковського, то з подякою стверджуємо ще раз благородний жест Жертводавця. — Управа Музею „Бойківщина“ в Самборі.

— Відповідна дорога до закупки студентського мундuru, плаща та мундuru військового підготування є лише фірма А. Віттельс, Львів, Рутівського 7, напроти катедри. Ціни мундuru від 25 зол., плаща від 45 зол. 21/80 4-7

— Управа Союзу Українок Емігранток у Варшаві, цим складає сердечну подяку Іменем союзу та батьків, за приміщення на лінії закарт дітей незалежних емігрантів 6. козаків української армії, філії Союзу Українок в Раві Руській, Кружкам Союзу Українок в Любичі Князях і Любичі Камеральній, високодостойному п. отцеві Г. Зячцеві та Добродіям-тромадям і промадям: Гнідець М., Гафтолович В., Головка Т., Домбковському І., Канцірові І., Лунейкові І., Сичові І., Сич П., Хмільові Т., Шуматі В.

— Школа ім. о. д-ра Г. Котельника. Українки з Руського Керестура в Югославії внесли до мін. освіти у Білгороді прохання дозволити їм назвати в цьому селі школу ім. о. д-ра Гавриїла Котельника, якого бачанські українці вважають найбільшим своїм поетом. Міністерство прихилилося до побажання керестурців і їх школа матиме відтепер справді таку назву.

— Перед „Днем доброти для звірят“. В перших днях місяця жовтня пригадується звичайно „Ліга зборони звірят“ у Львові пам'яті співромадян, улаштуючи „День доброти для звірят“, бо в тім місяці припадає свято і відзначає спомин великого опікуна звіринного світа, св. Франца з Асизи. Далекий він від нас віками і національністю, але рідний саме тим, що над усе любив природу і тим об'єднує всіх людей доброї волі. До них апелює Ліга по пам'яті і опікунство та просить зступати в ряді її членів. Завдяки допоміжній групі Митрополітич. Ординаріату у Львові будуть заготовлені в тому дні відповідні повчальні проповіді про опіку над звір'ятами, яка вимагає докладної реформи. З ідеями Ліги зв'язаність суспільності лютючка роздавана на вулицях і відкритий відчит, виголошений у радіо.

ЦІКАВІ КНИЖКИ

	Ціна	Почтова пересилка
Буреверхи — Емілії Бронте, переклад — М. Рудницький	2-30 коп.	0-50
Мацицький — Альфонса Доде, переклад із французької мови М. Рудницького	2-—	0-50
Мім Ідею і формою — М. Рудницького	2-—	0-50
Блакитна кімната та інші оповідання — Проспера Меріме, із французької мови переклад Василь Софронів	0-95	0-25
З японського дому — Ст. Левинського	2-—	0-25
Сміх землі — Володимира Островського	1-50	0-15
Спогади — Евгєна Чикаленка	8-—	0-50
Частина I, II, III.		
Окрема частина по 3 зод.		
Крізь дим і вогні — Мис. Матіве Медальна	0-30	0-10
Безпутні — Гордія Брасюна	0-30	0-10
Шевченко й княжна Репніна — Михайла Возняна	1-30	0-15
Українці і відсіч Відня 1683 р. — д-ра Івана Німчука	1-—	0-15
За Сяном — д-ра Івана Німчука	0-30	0-10

Замовляти в Адміністрації „Діло“, Ринок ч. 10.
Надешливість надсилати складаннями П. К. О. 143-322

— **Ліцензійна продаж військових коней.** В п'ятницю 5. жовтня ц. р. в год. 8.30 на міській торговині (коло міської різні) відбудеться ліцензійна продаж військових коней.

— **Львівська хроніка.** У понеділок, коло 9-ої год. вечором на залізничній шляху в Старім Знесінню залізничний сторож знайшов непритомну молоду жінку, убрану в піжаму та плащ. Лікар ствердив дві рани на голові. Поліція устигла, що це 31-літня Павлина Пелех. Тяжко ранену відвезли до шпиталю. Кружляють по головах, що її застрелив невідомий справник, а отісля поклав на залізничній шляху. — При вул. Театинській 19-літній злодій Роман Слук, вирвав торбинку з 19 зод. Емілії Гольцер. Прокіжі схопили злодія і відобрали гроші. — В. Прокіж, студент медицини повідомив поліцію, що злодій Е. Бяковонс відраджується йому побиттям за те, що обтяжив його на розправі.

— **Краєва хроніка.** У Бориславі 54-літня Марія Пйонткевич убила в суперечці Еву Дезаконську, яка підняла в неї помешкання. М. Пйонткевич арештували. — У лісі бар. Гредля, найшли трупа гавого Йосифа Гавриліва, за яким від кількох днів пропав слух. Гавриліва згинув від стріли в плечі мабуть з рук чигуна (лісного стрільця). — У селі Безбрудах пов. Золочів чотирьох замаскованих справників увійшли вечором до городу вігта Михайла Погорільця. Зустріпли сторожа Петра Качковського домогалися, щоб він збудив вігта. Коли Качковський почав утікати, один з напасників почав за ним стріляти з револьверу, але не зранив його. Після того напасники відішли. — У Коломиї адм. влада розв'язала проф. фризерський союз, бо закладав йому, що поширював протидержавну діяльність під впливом КЗУ. — Поліція арештувала Як. Гайстлінгера з Гельзендорфу (Стрийщина) від закладу підпалу власних будинків, щоб дістати асигнування премії. — Слідча влада в Перемишлі веде слідство в справі Арона Гольвендера, який підбив підпис о. Коланковського на 200 зод. — Станіславський суд засудив на три роки злихорку Марію Заяць, що недозволеною операцією спричинила смерть своїй пацієнтки Цесляковської.

— **Паліві спалили руку.** В селі Бобрі селяни схопили Станіслава Ушко, який підпалював хату. Від пожежі згоріли сусідні будинки. Обурені селяни тяжко побили паліві, а отісля спалили йому в пожежі руку, якою підложив вогонь. Поліція вирядувала паліві і тяжко раненого та непритомного відвезли до шпиталю.

— **Кара смерті за шпигунство.** Нагай суд у Луцьку засудив Івана Маркевича на кару смерті за шпигунство.

— **Засуд 34-ох комуністів.** Суд у Луцьку засудив 34-ох підсудних за приналежність до К. П. З. У., а деяких ще й за підпад військового осадника Торуня. Трох головних підсудних: Мацьоху, Дядюка і Вітюка по 12 років і втрату громадянських прав на 10 років; 4-ох по 6 років; 3-ох по 4; 5-ох по 3; 2-ох по 2 і нія; 15 по 2; один півтора року та один на рік з припи-

ненням кари на 3 роки. Всім засудженням відібрано громадянські права від 5 до 10 років.

— **Центрالی фальшивих печаток і документів.** У Рівному поліція перевела ревізію в помешканні крамниці Лукії Петровської і відкрила велику кількість, добре підроблених, округлих, гумових печаток різних державних та самоврядних урядів. Крім того поліція забрала фальшовані друки, бланкети та документи. Петровську арештували. Одночасно в Бересті над Вутом арештували її любника Юрія Мильченського чи пак Леонарда Зелінського. Арештування відбуваються теж на терені цілої Польщі.

— **За приналежність до ОУН.** Окружний суд у Луцьку на в'їзній сесії у Володимирі засудив Тимотея і Володимира Проциків, студентів богослов'я у Львові по 4 роки в'язниці за приналежність до ОУН, а Василя Кисіля на 3 роки. Всім 3-ох засуджених засудив суд на втрату громадянських прав на 8 років.

— **Держава без парламенту.** На міжнародній парламентарній конференції у Стамбулі чехословацький делегат поставив внесок, щоб на конференцію допустити теж представників Соціального Союзу, а огляду на те, що С. С. увійшов до Ліги Націй. На це відповіли йому, що у С. Союзі нема парламенту.

— **Страшний апарат.** Професор берлінського університету Бурген-Віланген винайшов апарат, який назвав пластометром. Ця машинка накладена на голову дозволяє за кілька хвилин означити, чи дана особа належить до арійської раси, а навіть показує, який процент неарійського елементу має в собі нещаслива жертва. Тепер уже не треба буде претягати метрику ані генеалогічних дерев у Німеччині — поставлять громадянина під апарат і скажуть: „Виджай на чужині шукати своїх предків неарійського походження!“

— **Бійка адвокати.** У палаті справедливості в Парижі дійшло до бійки між адв. Кальзан і Гупертом. Перед кількома місяцями адв. Гуперт намагався скоїти самогубство з приводу афери Станіського. В понеділок 1. жовтня ц. р. Гуперт прийшов до суду і тут його Кальзан привитав словами: „Не пустимо того пана. Геть з Гупертом“. Обох адвокатів підчас бійки розділили жіні гвардії.

— **Нешкідливий світільний газ.** Міська урива тим. міста Гамелін рішила виробляти у газових фабриках газ, очищений від усіх шкідливих домішок. Газ цей дорожчий і навіть, коли хто хоче, не може ним отруїтися.

— **Бюрократична помилка.** Громадянка міста Ліси Андрієнна-Марселі Барбіє маючи 24 роки рішила вийти заміж. Для цього чомусь досі акмають метрику. Вона написала за метрикою до рідного містечка. Метрика прийшла, але на ім'я П. брата, що помер 10 літ тому. У магістраті в книгах її похоронили. Відня лівиння мусить чекати аж суд окремою постановою її воскресить, тоді вона зможе взяти шлюб.

— **До купення треба мати гроші.** Коли Гітлер прийшов до влади, у Берліні і в інших провінціальних містах Німеччини, уряд скоїфіскував більші крамниці. Між іншим секве-

стрував таж знамените підприємство: Тітц, з якого розігнав усіх жидів, посадивши на їх місця фашистських урядників. Тепер оголо-сали справоздання з цієї фірми: 5 і нія-мілі нія дефіциту.

— **Де є Троцький?** Були ними днями звістки, що Троцький перебуває в Еспанії. Париський „Матен“ повідомляє, що має інформації з достовірних джерел, що Троцький досі сидить у Фрнції, бо ніодна держава не хотіла його випустити на свою територію.

— **Річні вістки.** Лондонська міська рада рішила від 1. листопада знизити ціну комірного в усіх міських домах. — Віденський суз засудив князя Рудольфа Віндшгреда, правнука Франца-Йосифа на 2 міс. в'язниці за небережну їаду автом, яке розіхало людину. — Число безробітних в Австрії меншає: цього року є там на 37.000 менше, ніж минулого, в якому було 247.000. — Міжпарламентарний конгрес, що радить у Стамбулі рішив скакати міжнародні конференції для реформи календаря. — Соці-ський Червоний Хрест жертвував 100.000 ен на поміч японським жертвам тайфуна. — У 79 р життя вмер німецький портретист Гуго Фогель, він намалював знаменитий портрет Гінденбурга, що був дуже популярний підчас війни. — На приказ Гітлера фільм, що зображує недавній націонал-соціалістичний конгрес у Нюрнберзі, буде називатися „Свято воли“.

— **Банкротство цирку.** Один із найбільших світоах цирків Гаяйха збанкрутував підчас своїх останніх виступів у Празі. Артисти віддавна не діставали платні, а суд положив руку на касу. Більшість звірів відкупив праський зпиронець. Сотні артистів і служби залишилися на вулиці.

ДИВОГЛЯДИ.

НАЙМОЛОДША ФАШИСТКА.

Новонароджена італійська книжка Марія-Пія має тиждень. Центральний комітет сквятив фшистів у Міліно записав її святочно між своїх членів. Вона не протестувала.

СТРАХ ЛІКУЄ.

Жінка одного торговця у Лондоні втратила 4 роки тому мову підчас одної пожежі. Лі-мрі не могли їй нічого помостити. Цими днями авто роздушило на смерть її чоловіка. Коли вони почули це, крикнули з жаху так сильно, що втратила пам'ять. Прокинувшись з памороків почала говорити, якби ніколи й не була ні-мою.

ЗЛОЧИНЕЦЬ ДИРЕКТОРОМ БАНКУ.

У бразильському місті Мапа помер цими днями директор банку Леон Шарбуа. З його заповіту виявилось, що він ніколи не був банковцем у Франції, звідки буцім-то приїхав, а що втік попросту з каторги в Каен, засуджений як грабіжник і душегубець. 22 роки тому приїхав він до Бразилії і як банковець доробився майна.

Добро Вашої громади, у Ваших руках!

Тому не вільно Вам йти до громадських виборів невідготованим.

Підготуйтеся до громадських виборів дуже легко, купіть тільки за 80 сот. — з поштовою оплатою 85 сот.

Новий Самоуправний Закон.

Замовляти в Адміністрації „Діло“, Ринок ч. 10.

Із судової сали.

ПІД ЗАМІТОМ ОРГАНІЗУВАННЯ ПРОТИ-ШКІЛЬНОЇ АКЦІ.

У Станіславській відбулася перед судом прасяглих розправа проти Івана Мороза й Миколи Рибак з Грушки, пов. Товмач, яких прокуратура потягнула до відповідальності за організування в тій громаді протишкільної акції. Зокрема акт обвинувачення закидав обом названим громадянам, що вони послуговувалися власними дітьми, які за їх намовою виривали з шкільних книжок портрети державних достойників, не хотіли співати в школі польських патріотичних пісень ані писати на такі теми польських задач, а домагалися навчання у школі рідною українською мовою і співання пісень у тій-же мові. У висліді розправи засудили Івана Мороза на 1 рік в'язниці, а Миколу Рибак увільнили.

Присилайте передплату!

3 нових видань.

Олена Ржевська: **НА БЕРЕГАХ ГОРИНІЯ.** Львів, 1933. ст. 48. Накл. Українського Т-ва Допомоги Емігрантам з України.

І заголовком і зверхнім виглядом книжка не привабить читача. Нема навіть підзаголовка. Може ще хто подумати, що це спомини з подорожі по славній річці і не пригадати де вона. Це оповідання і писане так, начеб не мала бути повість. Хоч звязано, але з такими деякими подробицями, що моглиб посажити на ширший мащюнок.

Хто читав Гамсунового „Пана“, зараз пригадує схожість. І тип героя і середовище, в якому він обертається — ліс, мають той самий запах. Відлюдок із такими нервами, що важко рішити, чи це сильна воля, чи звичайні примхи неврівноваженості, який утікає на лоні природи відпочити серед праці, забувшись. Любовна історія теж не зовсім свободна від цього впливу.

Оповідання написане цікаво, нешаблонно. Є в ньому дрібні помічання, доступні тільки для спостережливого ока і людини з життєвим досвідом. Є теж дещо із того привчання до людей, що охоплює нас теплом ціннішим, ніж усякі премудрі естетичні викрутаси.

„Коло стації стояв поїзд. Навесні ніхто з тих, що сидять у поїзді, і в думках своїх не мають того, що тут ось, недалеко від них, під високим безкраім небом, іде вночі самотня людина, в плечі її пошукє (?) легенький вітерець і помагає їй нести тягар золотого щастя. А щастя в цієї людини так багато, що вона може поділитися ним із людьми в поїзді. Так, так, сваяжіть тільки їй — і вона поділиться з вами!“

Характеристична риса цього оповідання, що в ньому нотки радощів — точніше: бажання цих радощів — переплетені з глибоким сумом. Це не стилізована композиція, а піднята душа людини. Просто, природно.

„Час минає. Поїздів пасажирських не чути, ідуть лише товарні. Проспівали другий раз пісні, та сході небо побігло. Дивлюся на Квочку й Волосяжар, відшукую зорі на Чумацькій дорозі, але їх нема. Я вже зовсім стратив надію, коли несподівано зовсім близько почувся знайомий голос.“

„Продзвенів у повітрі чистий, як бризгаць, звук...“

І забув притихлу тугу в моєму серці. Заспіва-ли два жіночі й один чоловічий голос.“

Оповідання залишає жаль, що кінчиться таким обривистим акордом. Може і непотрібно трагічним. Ще раз пригадуємо Гамсуна. Тут уже мотив з вужем нагадує його віссу „У вігтах життя“. Та може це тільки випадкова асоціація. Жаль ще одного. Таке оповідання на 48 сторінок (хоч і великих) пропадає серед книжок. Якби мало поруч себе ще два три інші, булоб уже справжнє книжка і навіть можнаб щось більше сказати про обсяг та прикмети таланту авторки.

м. р.

СПОРТ.

ХОДОРІВ. УКРАЇНА II. — ЦУКРОВНЯ 5:1.

В мин. неділю гостила в Ходоріві П. дружина (резерва) України, яка розіграла товариські змагання з місцевою Цукровою, що має марку дуже сильної дружини. Резерва України грала одні з кращих змагань сезону і своєю концертною грою викликувала просто подив серед численної зібраної аудиторії. Це були пропаганда копаного м'яча у найкращому розумінні цього слова.

ЛЮБАЧІВ. СОКІЛ (ЯВОРІВ) — ХОРТИЦЯ (ЛЮБАЧІВ) 0:3 (0:0).

Дня 27. 9. н. р. відбулися в Любачеві змагання, які в значній частині мали заохочити, котра з дружин поїде змагатися до Львова. Ставка була велика і змагання залили себе найкращим, з яворівці були заохочені якнайкраще, колиб не кітеший інцидент. У першій половині гри помітну перевагу має Хортиця, яка в тім часі не використала аж двох карних. Сокіл має лиш небезпечні проби, які переводить переважно міжкрилом. У другій половині гри рівноборство. Акції дружин постійно змінюються. В 20 хв. оборона Сокола звеніє третього карного, якого використовує Кошіл. На 3 хв. перед кінцем з пробою Сокола падає на ворота Хортиці стріл, який відбивається від кінця горішньої поперечки і який ловить воротар Хортиці Дубик. Тут дійсно булоб і найкращому судді рішити тяжко, чи ворота були, чи ні. Але коли суддя рішив, що воріт нема, то ще не причина, щоб дружина сходила з грища, як це зробив Сокіл; бо це і неспортивно, і до того така дружина на основі правил містить воковер 3:0 в користь противника. По відході Сокола суддя п. Гайдаук відставив воковер у користь Хортиці. Зі Сокола вирізнявся довокриловий ігровик і Мартинюк, з Хортиці Гуль і Вахмич з оборони. Слабший того дня був Лешчівський.

ВИІЗД УКРАЇНИ ДО ТЕРНОПОЛЯ.

На найближчу суботу (6.) і неділю (7. X.) виїждять І. дружина України до Тернополя. В суботу розіграє Україна товариські змагання з Кресами, в неділю з Поділлям.

НАШ СПОРТ. КЛЮБИ В ЮГОСЛАВІІ.

Як довідаємося з югославянських часописів, у Шинді відбулися змагання в копаному м'ячі двох українських спортивних дружин: „Русина“ з Руського Керестура і „Слози“ з Шинди. Змагання зібрали на трішні багато гостей. Технічно краща дружина Шинди виграє з „Русином“ 3:2.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Юхим Фомошник: **ДЕ ПРАВДА?** На таї українських релігійних відносин. Станіславів, 1934. Накладом автора.

ЖУРНАЛИ.

„НОВА ХАТА“, журнал для поклонників домашньої культури. Рік X. Ч. 10. Львів, жовтень 1934. Зміст: І. Наріжний: Вийду в сад. Входить в десятиліття. Р. 40. Жіночі клуби. К. Малицька: Балада про котів. С. О. Федорчук: Вплив мешкання на психіку людини. С. Модерне улаштування мешкання. Л. Б.: Дещо про хмари. П. 1. О. Липицька: Кімнатні квіти. Д. Віленька: Дефіляда змагунків. Дітоті садки. Інж. Ст. Чижович: Львів — конопі — конна. І. Б.: Зайдіть до нас. В. Д. Кошир-Вілінька: Лисенки й Ставочки.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ, ілюстрований журнал історії та побуту. Р. VI. Ч. 10. Львів, жовтень 1934. Зміст: М. Лебедякський: Вирухи в похід. Д-р Ник. Гриняк: Війні Українських Січових Стрільців. Б. Гнатевич: Дядько Іван. Р. Л.: Дещо з історії ПІ групи „Глибока“ VIII. самбірської бригади. Д-р Л. Гапкевич: Умова в справі релігійних, похоронних та інтернаціональних. о. Юс. Іванець: Вольфсберг. Д-р М. Р.: Останній козацький похід за гетьманування Богдана Хмельницького (1656 — 1657). За поголовне членство „УКТОДІ“.

„ВІСНИК“, місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Рік II. Князька 10. Львів, 1934. Зміст: Євген Малайко: Моя Мадонна. З подорожнього нотатника. Улас Самчук: Жарт життя. Пер. Домінік: На прямих. Юрій Липа: Селянський король. Денис Лукіянович: Наталія Озаркевич — Кобрицька у своїх заповідях. М. Гонч: Універсалізм. Бенжамин Крема: Мистецтво й демократія. О. Духні: Про припинення членства в УСС. М. Кордуба: Де перебував Шевченко під німець 1843 і 1844 рр.? Д. Донцов: Точка над і. М. Л.: З пресоного фільму. Біографія.

„НАШ ПРИЯТЕЛЬ“, місячний журнал для молоді. Рік XIV. Ч. 3. Львів, жовтень 1934.

„MORZE“, organ Ligi morskiej i kolonjalnej. Rok IX. № 10. Warszawa, październik 1934.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Театри.

Великий Миський Театр.

Середа, 3. X. год. 7:30 веч. „Маріолет“. І. Каспровича. Прем'єра.
Четвер, 4. X. год. 7:30 веч. „Я переміг крізу“.

Театр Рівнобордності.

Середа, 3. X. год. 7:30 веч. „Мякуш“ комедія Дейвіса.
Четвер, 4. X. год. 7:30 веч. „Товариш“.

Кіно.

АТЛАНТИК: „Чар вікенського вальса“ (Лео Селас, музика Штрауса).

ГРАЖИНА: „Бару“ і „Страшна ніч“.

КОПЕРНИК: „Передмістя“. (Волес Бері).

МАРУСЕНЬКА: „У неволі джунглі“ та ревіз.

Закордонне радіо.

Середа, 3. жовтня 1934.

Відень (506,8) 12:00 Концерт. 13:40 Для молоді, 16:10 Форт. твори Брамса, 16:55 Пісні, Прага (470,2) 15:35 Танк муз., 21:00 Концерт, Париж (1649) 20:45 Симф. концерт, Штрасбург (349,2) 20:30 Вечір опереток Білгород (439,3) 16:30 Спіл, 19:35 Слов. музика, Люблін (356,3) 20:45 Спіл. квартет, Берлін (356,7) 18:30 Камер. муз. (скрипка, форт.), Кенігсвертергаузен (1571) 18:55 Фінляндська муз., 21:00 „Проба в опері“ ком. оп. Ляорінга, Кельн (4559) 17:15 Хор. пісні, Мінхен (405,4) 19:00 Муз. дрібнячки, Будапешт (349,3) 17:00 Популярні арії в супр. п'ят. орк. Мільно (363,6) 11:30 Тріо, 17:10 Кам. концерт, Рим (320,8) 13:05 Легка музика, 20:45 „Корабель-жарело“ оп. Р. Вагнера.

Четвер, 4. жовтня 1934.

Відень (506,8) 12:00; 13:10 Концерт, 15:40 Для дітей, 17:10 „Франц із Ассі“ каптата (хор, вок. квартет, скрипка, форт.), 17:10, Скрипка, 19:30 Пісні, Прага (470,2) 17:20 Літ. рецитатії, 19:30 Концерт, Париж (1649) 20:00 Камер. концерт, Білгород (439,3) 17:00 Популярні мелодії, Берлін (356,7) 9:45 Для дітей, 19:00 Віолончелі, Гамбург (331,9) 21:00 Спіл. Кельн (455,9) 16:00 Вес. похулюне, 17:20 Тріо б-дур Бетовена, 20:10 „Юлій Цезар“ траг. Шекспіра, Мінхен (405,4) 14:20 Со-

дисти. Ленінград (1224) 18:00 „Князь Ігор“ оп. Бородин, Будапешт (349,3) 12:05 Концерт, 19:00 Спіл, 23:00 Циг. орк., Мільно (363,6) 16:45 Для дітей, 20:45 „Шоппен“ оп. Орфиче, Рим (420,8) 17:00 Вокал. концерт, 20:45 Концерт при участі скрипки Де Віто.

Львівське радіо.

Середа, 3. жовтня 1934.

6:45 Ранішня аудіція, 7:50, 20:15 Рекл. концерт, 11:57 Сигн. часу, 12:03 Метеор. вістки, 12:05 Огляд преси, 12:10 Концерт, 13:00 Полудн. денник, 13:05 Великі артисти як виконавці класичних опер (гр. п.), 15:30 Експорт, 15:35 36бж. Біржа, 15:40 5 хв. вітру зі моря, 15:45 25-ті роковини тайного свідчення в Галичині, 16:00 Гр. п., Театр. нов. Сільва рерум, 17:00 Концерт муз. з хлоп. хор., 17:25 Для жінок, 17:35 Спіл, форт., 17:50 Спорт. порадник, 18:00 Наука стенографії, 18:15 Камер. концерт, 18:45 Чи та як можна боротися з крізою, 19:00, 19:30 Концерт манд. орк., 19:20 Балада, 19:50, 19:56 Спорт. вістки, 20:00 Міжконтинентський веч. 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Шопенівський концерт, 21:30 Бал з нім. мови (з міжнар. відгу географів), 21:45 Спіл, 22:15, 23:05 Танк. музика.

Четвер, 4. жовтня 1934.

6:45 Ранішня ауд. 7:50, 22:00 Рекл. концерт, 11:57 Сигн. часу, 12:03 Метеоролог. вістки, 12:10 Любимі закріта (балада, оповідання, пісеньки), 12:30 Концерт, 13:00 Полудн. денник, 13:05 З ринку праці, 13:10 Польські танці (гр. п.), 15:30 Експорт, 15:35 36бж. Біржа, 15:45 Валери недискреції (муз. ауд.), 16:45 Лекція ф-мова, 17:00 Театр Уяви: „Де жиста побідити“ (сміхотливка), 17:50 Листів та програми, 18:00 Сільва рерум, 18:05 „Гоголь“ (125-роковинні уроки), 18:15 Концерт (квітків, форт.), 18:45 Що читати, 19:00 Спіл з супр. форт., 19:20 Балада, 19:30 Твори на хальфоповому орк., 19:50, 19:56 Спорт. вістки, 20:00 Легка муз. спіл, форт., 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Концерт (орк. скрипка, форт.), 21:45 Між вулами і магнетом, 22:15 Пять найгварніших голосів світа (Пам'ятіні соуп.; Веласкес мпосоуп.; Алькайде те-нор; Строчаре баритон; Пасеро бас) із гр. п., 22:45 Музика з гр. п., 23:00 Комунікати, 23:00 Сальвонне тріо (скрипка, віолончель, фортепіан).

БІРЖА.

ГРОШ.

Долар у Львові у припадних оборотах 524 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 25:67, Париж 34:89, Берлін 213:00, Шріх 172:68, Амстердам 358:70, Прага 22:06, Італія 45:38, Ньюйорк кабела 6:26 1/2, Ньюйорк чеки без трансації.

Акції та цінні папери.

Банк Польський 93:75 зол.

ШНИ „МАСЛОСОЮЗ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 2. жовтня н. р. кооперативам платня за: львів. Львів.

1 кг. масла десерного 1:90 зол.
1 л. молока 0:14 „
1 л. сметани 0:60 „
1 л. смет. 2:55—2:60 „

Пастеризоване молоко в доставку до дому у Львові і Шріх 22 сот.

Тенденція на масло і цінні сільва, на молоко і сметану здержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 3. жовтня н. р. платити своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птін, львів. подвіря птахомислярні „М. С.“ у Львові (вул. Б. Глопальського 23):

Курата і курі пріма за 1 кг. 0:90 зол.

„ІІ кл. „ 0:50 „

Індик і павтарки пріма „ 1:00 „

„ІІ кл. „ 0:70 „

Качки І класа „ 0:70 „

„ІІ „ 0:50 „

Тенденція спокійна.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

ВУГОЛЬ. — Калітан, Байси 15, тел. 38-24. Станіславів, Кошілова 2. 204 27—30

ПОВАЖНЕ УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО у Львові, що має свою реальність та велику, дуже добре просперуючу фабрику приймає вкладки до обороту від 500 — до 5:000 зол. з повним забезпеченням валюти. Відсотки після умови. Ласкаві оголошення до Адм.п. „Діла“ під „Першорядна львотата“. 372 3—3

ПОКІЙ в окремим входом, лазничкою, для трьох нанан з цілим утриманням. Боніфратріє ч. 2. парт. да. І. 374

ПОКІЙ умебльований з окремим входом для пани. Захрипська 19. І. да. 3. 2—2

РУТИНОВАНІЙ кандидат нотаріату з 10-літньою практикою нотаріальною і однією адвокатською, колишній голова філії „Просвіти“, голова тов. „Сокіл“ провідник самоосвітнього гуртка чит. „Просвіти“, і співробітник інших українських культурно-освітніх установ, аредукований від 1. січня н. р. по введенні нотаріального закону, а опинившись в наслідок цього в жіночю і з дитиною без вітних засобів до життя, шукає якогонебудь канцелярійного заняття. Ласкаві оголошення приймає: Д-р Микола Фуртак, лікар, Миколініці коло Тернополя. 2—3

ОГОЛОШЕННЯ

РЯТУЙТЕ ВОЛОССЯ І 256 7—10

Вживайте зільного бальсаму

маг. В. ПАЗДЗЕРСЬКОГО

„МАГ“ ч. 1. усуває порпалі, не дає випадати волосся.

„МАГ“ ч. 2. (не фарба) усуває посполно сивину.

Можна дістати в Аптіках і Дрогеріях. Фабр. Хем. Косм. „Pharmachemia“ Баден.

Спортівці! Одні і спортове прилада першої якості купите тільки в арміяних кооперативах „ПЛАСТ“ І Львів, Сикстуська 29. Городецька 95. — тел. 26. 1632

Ф. Детефон комплект зол. 30— П.

Р. Ампіфон скрипльовач зол. 29— 3.

П. Бінофон 2 ламповий зол. 165— Т.

Державні Заведення Теле- і Радіотехнічні. Продажа виключно у фірмі:

ФОТО-РАДІО-ПАЛАС

Львів, площа Маріанська ч. 8.

(будинком Шпрехера). Тел. 86-08.

Логічні ратальні умовини. 29/81 2-2

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місяць 5-00 зол.
Чвертьріччя 15-00 „
Півріччя 30-00 „
Річно 60-00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Швейцарії 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 100 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-28.

В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Тутка

Formitan

це найвищий гатунок!!
Остерігаємо перед лихими виробами!!

КОНФІСКАТА „ДІЛА“.

Вчорашнє (265) число „Діла“ підпало кон-
фіскації за одну статтю на шкільну тему, яку
цензура вичеркнула в цілості разом з наго-
ловком і за одно речення у новинці про кон-

фіскації найновішого (19-ого) числа „Жорен“.
Це вже 37-а з черги конфіскації нашого органу
в цьому році.

До Берези Картуської.

У понеділок, 1. жовтня ц. р. до Берези
Картуської вивезли Богдана Шерстила, студен-

та львівської політехніки та двох селян: Василя
Сущка і Степана Сущка зі Сулимова

Новий румунський уряд.

Перед зміною закордонної політики в Румунії.

БУКАРЕШТ, 3. 10. ПАТ. Новий румунський
уряд під проводом прем. Татареску ухвалює
так: прем'єр Татареску обійняв посаду
управу міністерством закордонних справ та об-
няв міністерство оборони; міністром внутрішніх
справ став Інкулеску; справедливості Ангонеску;
фінансів Флявеску, який обняв теж управу міні-
стерства промислу і торгівлі аж до поверо-
ту мін. Манулеску-Струнга; освіти д-р Ангелеску
та промислу і торгівлі Манулеску-Струнга.
З міністерства уступило кілька державних се-
кретарів. Новий уряд склав уже присягу на ру-
ки короля.

ПАРИЖ, 3. 10. ПАТ. Агенція Авакса повідом-
ляє з Букарешту, що участь мін. Тітулеску в но-
вому уряді вирішиться найближчого тижня
щойно після його повертання з закордону.

БЕРЛІН, 3. 10. ПАТ. Німецька преса при-
свячує цілі статті кризі румунського уряду. До

змін в уряді дійшло тому, що король і прем'єр
Татареску не погоджувалися з політикою мін.
Тітулеску, який провадив політику, прихильну
для Франції. Тому румунська політика порізи-
лася з польською.

„Березинський“ пише, що взаємні між
Польщею і Румунією відносини велику роль в
зміні уряду. Політика мін. Тітулеску супроти
Польщі викликала невдоволення прем. Татареску,
який згідно з бажаннями короля Карла ба-
жає вдержати якийсь взаємний з Польщею.
Тому прем. Татареску осудив інцидент з поль-
ським послом у Букарешті.

ПАРИЖ, 3. 10. ПАТ. Агенція Авакса повідом-
ляє: Тітулеску узагаднює вступлення до ново-
го уряду від гарантій, яких йому ще не дав
прем. Татареску. Своє рішення відложив на
кілька днів, бо незабаром зустріне з прем.
Татареску в Букарешті.

Гостра критика політики мін. Барту.

Паризький тижневик „Комедіа“ помістив
статтю пера Габрієля Боасі з гострою крити-
кою політики мін. Барту. Боасі спирається на
виступи мін. Барту за кордоном у Букарешті,
Югославії, Варшаві та Женеві. На думку ав-
тора мін. Барту переступив усі можливі межі в
Женеві. І тому всі французи повинні крикнути:
Досить того! Журналіст наводить численні у-

ривки з промови мін. Барту в Женеві з нагі-
ркою на женевські установи та гостинність Швай-
царії. Франція не стерпить, щоб з образливи-
ми несправами нападали на Швейцарію і Бель-
гію. Вкінці Боасі дуже побоюється, що саме
мін. Барту буде репрезентувати Францію в Ри-
мі в хвилині, коли рішатиметься дуже важливі
справи обох держав.

Лейбур Парті проти генерального страйку.

ЛОНДОН, 3. 10. ПАТ. На конгресі Лейбур
Парті представник соціалістичної ліги Кріпс по-
ставив внесок, щоб Лейбур Парті після прихо-
ду до влади перевела націоналізацію банків і
великого промислу. Цей внесок перепав подав-
ляючою більшістю голосів. Гендерсон виступив
з гострою критикою промови. Кріпс. Заявив,
що Лейбур Парті буде поборювати небезпеку
війни за посередництвом Ліги. Ви туди! теж
проти генерального страйку, який мав би про-
голосити Лейбур Парті автоматично з вибухом

війни. На внесок Гендерсона конгрес величез-
ною більшістю прийняв резолюцію, що на випадок
війни негайно зійдеться партійна рада і на-
чальна рада професійних союзів і тоді рішати,
чи слід оголошувати взагалі генеральний
страйк. Народи конгресу виявили, що Лейбур
Парті поборює крайній радикалізм, щоб на ви-
падок виборів до парламенту не відмовляти
але приєднувати виборців, які є розчаровані по-
літикою теперішнього уряду національної єд-
ності.

Криваві бійки у Франції.

ТУЛУЗА, 3. 10. ПАТ. На сходинах у квар-
ті під час промови кандидата до кантонових
виборів дійшло до кривавих сутичок з комуні-
стами і соціалістами. Багато осіб рахують. Полі-
ція з тяжким трудом розділила нападників.

ПАРИЖ, 3. 10. ПАТ. Вчора ввечері у кіль-
кох французьких містах відбулися політичні
демонстрації і криваві бійки. На міністра спра-
ведливості Шерона ждало на залізничній двірці

кілька тисяч демонстраторів. Коли міністр до-
їхав про це, висів з поїзду на передмісті. Ше-
рон приїхав до Мецу на відкритті вистави і
торгів. На вулицях привітали його демонстра-
нти окликами: До лімісі! Нехай живе справед-
ливість! У Ліоні дійшло до вичу до стрілянини.
В Парижі в залаті справедливості адвокати у-
ладили демонстрацію. Частина адвокатів кри-
чала: Домагаємося справедливості!

ПІВ МІЛІОНА ЖИДІВ У МОСКВІ.

НЬЮ ЙОРК, 20. вересня (Ва. кор.) — Спе-
ціальна каблетграма до „Таймсу“ з Москви го-
ворить про святкування там судного дня (Йом
Кіппур) жидів. Тут релігійні практики — ка-
же дописувач — хоч і дозволені, однак в „не-
ласці“.

„В Москві, де тепер живе пів мільйона жи-
дів, вони сходяться на богослуження з чоти-

рьох синагогах, що ще лишилися отворені. Я-
ких 5 до 6 тисяч жидів брало участь у богослу-
женнях, і стільки їх зібралось на протирелігій-
ну демонстрацію у своїх клобах. Більшість жи-
дів не цікавилася святом взагалі“ — звідомляє
кореспондент.

Допилювати виборів!

Львів, 3-го жовтня 1934.

При кінці жовтня матимемо вибори до гро-
мадських рад у Галичині. Ці вибори відбудуть-
ся серед повсім нових обставин. Бо на основі но-
вого адміністративного поділу краю на волости і
на основі нової виборчої організації. Часу до ви-
борів уже не багато. Тому треба до них щільно
приготовлятися вже тепер і не протягивати ні
одної днини без підготовчої праці.

На основі регуляміну міністра внутр. справ
з дня 18. вересня 1934. р. позивні старости має
розписати вибори в позивних громадах. У тіх
хвилях де виготовляння виборчих списків,
що має протягнутися до половини жовтня. Віс-
так півні оголошувати в громадах розпорядки про
розписання виборів. На другий день по оголо-
шенні виборів мають бути негайно внесені
листи кандидатів на радних і їх заступників.
Саме голосування відбудеться найпізніше 11-го
дня по розписанні виборів у громадах. Розпи-
сання виборів і голосування не відбудуться од-
ного дня в цілому краю, а в різних речинах
залежно від місцевих обставин.

Дуже значущою триметою виборчої ор-
ганізації є те, що позивні виборці голосуватимуть
на одну четверту частину кандидатів на радних
і на одну четверту частину кандидатів на заступ-
ників. Якщо українці хотіли б проєкти до ради
включити тільки кандидатів зі своєї листи, то
мусіли б розділити голосуючих на чотири частини,
доручаючи кожній частині голосувати на іншу
четвертину радних і заступників.

Вже досі сказане наглядно доводить, що ви-
бори на основі тієї організації вимагають дуже
багато підготовчої організаційної праці та безза-
стеречної солідарності і дисциплінованості се-
ред виборців.

Тому наші пролітні та підпозивні одиниці
на місцях мусять дуже совісно опанувати терен
і виборчу організацію, а крім того допилювати
всіх дуже складних формальностей при згодо-
шуванні лист кандидатів і при голосуванні. Щоб
би їм, як і всім виборцям, уникнути орієнтацію в
лих складних виб. справах побало Українське
Національно-Демократичне Об'єднання про ви-
дання виборчого регуляміну в обробленні голови
секретаря партії Володимира Пеленця. Цей ре-
гулямін підписав в „Свободі“ (ч. 38. з дня
Львів, 7-го жовтня) в опресою брошуру. Ця
число „Свободи“ розіслано масово до всіх пові-
тових комітетів УНДО і воно повинно бути вже
в руках заінтересованих. Брошуру можна набу-
вати і на повітах і в Народній Канцелярії у
Львові.

Нашим обов'язком є тепер допилювати ви-
борчу акцію та належно в тім підготувати насе-
лення до самого акту виборів. Самой віри в ко-
рисний вислід виборів для нас за мало. Тут тре-
ба великої праці, бо тільки вона може нам за-
безпечити успіх.

Громадська самоуправа — це в нашому гро-
мадському житті велика річ. Ми не можемо ли-
шитись без впливу на її ведення, на господарю-
вання громадським добром і не сміємо дати себе
віддати у порядкуванні громадськими справа-
ми на дальний, або хоч і ближній, далекий пляч.
Нашим обов'язком є подбати про те, щоб мати
впливовий вплив на громадсько самоупра-
ву. І тому треба змобілізувати всі сили та
всі засоби на те, щоб провести своїх кандидатів
до громадських рад. Словом, треба нам до-
пилювати громадських виборів.

По ділах пізнається свідомого громадянина,

тож забезпечить дозволена законом 1/4 ча-
стину вартості будинків, — а рухомості
в повній вартості у своєму рідному

Т-ві Взаємних Обезпечень „Дністер“

в Львові, вул. Руська ч. 20.

З польської преси.

Переконуюча сила нужди совітського села.

Московський кореспондент „Газети Польської“ Отмар в обширній кореспонденції з половини вересня повідомляє про дуже цікаві подробиці з ділянки, яка в центральній темі у всіх совітських часописів і просто підставою екзистенції цілого режиму: про доставку збіжжя до державних складів.

Цьогорічний план державних достав виконало по день 25. вересня п. р. — мажорит офіційно совітські дані — на 75,6 відс., себто більшо, ніж на три чвертини. Це був би величезний успіх, колиб не деякі подробиці. І так — переловом не скрізь пішло гладко зі збіркою збіжжя, — даліше: проти видачі решти „належної“ пайки збіжжя висунувають найагітративніші селянські скрізь по всьому Союзу. Цей спротив (читаймо в Отмара) приймає найагітративніші форми саме там, де врожай був найбільшій, а саме на західному Сибірі, що виконав досі ледви 21,6 відс. річного плану, і в челябінській окрузі, яка виконала несповна 40 прц. Совітська преса знову заговорила про „саботаж“ і почала атакувати місцеві органи влади, які через свій „лилий лібералізм“ не видусили з селян останнього зерна. Цікаво поглянути на орієнтаційну таблицю „саботуючих“ околиць:

Вороніж має аж 34 „саботуючі райони“. В деяких околицях селяни масово закопують збіжжя в землю або крадькома продають його. Партійний вороніжський комітет амобілізував і вислав на село 200 „активістів“. Така жорна експедиція носить класичну назву „соціалістичної допомоги“.

Самара над Волгою масово закопує збіжжя. Ледви 10 прц. індивідуальних господарств виконало план. У цілій низці колхозів для державної доставки призначили збіжжя найгіршого сорта. В саратовській окрузі 3 райони саботують, в деяких околицях до кінця вересня не закінчили жнив.

У сталінградській окрузі (Донщина, Волга) темп достав щораз нижче. 63-ох господарів погнали до відповідальності за затримання збі-

жжя і спекуляцію. Аналогічні вістки прийшли з Ростова над Доном. 4 райони „обкоплені масовою спекуляцією“. Колхози доставляють до елеваторів перепокладу пшеницю. У 14 районах лавітської округи (Кубань) індивідуальні господарі взагалі стрималися від виконання плану. В околицях Краснодару (де переведено колективізацію „100-відсотково певним елементом“, а саме резервістами червоної армії) квітне спекуляція, якої місцева влада навіть не побороє. В околицях Пятигорська (північний Кавказ) селяни кооперативно молотять і мелють.

На Україні в печеніжському районі (Харківщина) наказано вдруге „чистку“ партійного складу внаслідком хліборобського саботажу, — хоча три місяці тому одна така чистка вже там відбулася. Багато комуністів, висланих на Поділля на село, — залишилося по містах, а на село не поїхало!

У колхозах на Уралі до праці в полі виходить ок. половини мужчин, злібних до праці. В челябінській окрузі саботує 14 районів, а після ствердження „катастрофального стану“ при молотбі — після відъяду контрольних властей селяни молотять — для себе...

Отмар наводить довгу низку подібних даних, зі західного Сибіру, з семіпалатинської округи, зі східно-сибірської округи, з Иркутськом на чолі, з районів бурятсько-монгольської „республіки“ і т. п. І наприкінці звертає увагу на найцікавішу подробицю, що спеціально визначається цього року:

Підчас репресій проти селян у 1932—3 рр. сов. влада встановила по селах самостійні „політвідділи“ з найбільш надійних комуністів. Це були такі „залізо-бетонні елементи“, що члени тих політвідділів були навіть звільнені від обов'язку переходити процедуру, передбачену при „чистці“ ком. партії. Тимчасом тепер усунули

Оказійна продаж — фланель на білі 0-65, баталіна 1-80, штрукси і бархани за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

кількох ватажників „політвідділів“ у різних місцевостях (у кореспонденції вони подрібно ви числені), а деяких потягнули до карної відповідальності. Мотив в усіх випадках такий сам „поблажливості кулакам і заскорузлим елементам у колхозах“. Коли взяти під увагу що „політвідділи“ були складені з однієї найбільш боєсердечних і безопальних, злібних до всяких звірств, — неслася, в яку вони тепер попадають, є надзвичайно характеристичним явищем. Кореспондент „Газети Польської“ так це явище „елітарно“ пояснює: „...Навіть ті люди як-чуть під впливом несповна дволітньої зустрічі з дійсністю совітського села...“

Тимчасом „Правда“ заповідає нову хвилю репресій так проти „саботуючих“ селян, як проти надто „миких“ льоньських властей...

Якщо хочете брати участь у виборах до громадських рад, то негайно замовте собі

Новий Самоуправний Закон

разом із

виборчою ординацією

д-ра Степана Барана

Замовляти в Адміністрації

цф „Діла“ Львів, Ринок 10.

Ціна примірника 0-80 зол.

з почт. пересилкою 0-95 зол.)

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Фон Папен вернувся з лавів до Будапешту, звідкіль іде до Відня.

— В одній з копалень у провінції Фукуші-ма вибух газ. 26 вуглекопів убитих.

— У Дебальні закінчується страйк друкарів, який тягнувся від 1. липня п. р. Повних три місяці Ірландія була без часописів.

— Ген. Валле призначено начальником летунських сил Італії. Його покликали на секретаря летунства на місце ген. Бальбо який відійшов на губернатора до Триполісу.

— Американського банкіра-обманця Самуїла Іссуля судить суд у Шікаго за зловживання на 143 мільони доларів.

— В катастрофі англійського літака, який летів до Ле Бурже, згинуло 7 осіб.

Найсмачніша Грецька халва :: КАВУРАСА ::

ПРОДАЄТЬСЯ

в складах Народної
Торговлі та в усіх ко-
оперативах.

362 3—10

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 5. ЖОВТНЯ 1934.

І. ПРИМОВА.

Про музичну освіту загалу.

Завжди було розводитися над тим, яку важку роль в культурній суспільності відіграє мистецтво. Сміло можна сказати, що майже нема освіченої людини, якої в більшій або меншій мірі не цікавила література, театр, музика або плястичне мистецтво. Входить вони щораз частіше у рамки нашого щоденного життя, перестають бути предметом якогось люксову, потребою якоїсь тільки верстви вибраних людей; навпаки — вони стають духовною потребою майже всіх інтелігентних людей. Стають найчастіше темою у товариських розмовах, можна сказати: є наче ядром товариського життя.

В ліній, сказав я, незрозумілі суперечливості з тою загальною потребою, з тим загальним зацікавленням є обсяг наших відомостей про мистецтво, яке нам дає наше сучасне виховання чи то шкільне, чи домашнє. Не дістаємо навіть елементарних відомостей про ті справи, з якими так часто будемо зустрічатися, які нас будуть оточувати, про які будемо розголошувати свої погляди. Війшок становить наука літератури: в інших ділянках мистецтва, як архітектура, різьба, малювання, маємо дуже скупи відомості. Часом тільки при науці загальної історії трапляється згадка про найбільших мистців якоїсь епохи: відомості про музику не входять уже зовсім у рамки загальної освіти.

Яко велике значіння і вплив на розвій психіки й етики людини має музика, усвідомити собі вже старовинний світ і призначив музику за один з найважливіших виховних чинників у молоді. Мудріці старовинного Китаю бачили в музичній конструкції візитку космічних правд, а науку

музики тісно лучили з наукою про світ, державу та людину. Погляд їх через Вавилон та Єгипет перейшов до греків. Віра греків у моральне, етичне, а навіть терапевтичне ділення музики стає підставою її виховного значіння.

Тепер, якщо хто не студіює музики в окремих фахових музичних школах, не знає про неї нічого. Неодмінно ходить час до часу на концерти, часом у радіо почує якийсь музичний реферат, однак ці відомості є доривочні, невпорядковані, а часто така людина навіть виробляє собі мильний погляд. Звідси і та пропасть поміж мистцями й публікою, яка не розуміється на мистецтві. А всеж таки від тої публіки залежить часто існування мистців, залежить навіть просто рівень мистецької культури в краї. Річ ясна: де загальна суспільності не має виробленого смаку, де публіка смакує в тандиті, там є тандитська сила факту. Хочби серед такої суспільності родилися найбільші таланти, хочби найшлися одиниці, які люблять і підтримують правдиве мистецтво, то воно не може насправду розвинути, якщо не знаходить відгуків серед загалу. Більшість артистів або емігрує або марнується.

Якщо хочемо піднести рівень музичної культури, то передовсім загаль повинен бути музично освічений. Популярні концерти з планово уложеною програмою, з добре опрацьованим та доцільним рефератом, який зазнайомить слухачів з епохою, автором, стилем та характеристикою інтерпретованих творів, можуть сповнити велику педагогічну роль. Треба дуже часто навчати публіку, в який спосіб слід слухати якісь твори, за чим у них слідкувати. Тоді напевно участь слухачів на концертах не буде пасивна, не буде позитати на вигідному підданню себе слуховим враженням, що якісь втомить, бо і довга безцінність думки також веде до втоми. Але навпаки: слухач муситиме працювати розумом та увагою. Буде слідкувати за думкою автора та за засобами, якими автор послуговується.

Реферат зацікавить ві стилем. Почуття стилю — це одна з найважливіших прикмет, яку мусить мати як інтерпретатор, щоб як слід віддати твір, так і слухач, щоб міг оцінити й відрізнити добре виконання від алого. Інакше грають Баха, як Моцарта або Бетовена, інакше романтиків, як Дебісіа, а вже зовсім окремий підхід є до Прокоф'єва. Інакше співають арію Вагнера, як т. зв. Arie Antique з XVII. чи XVIII. в. І тут є патос і там, але вони основно різняться між собою. Кожний автор має свій стиль, свою мову, яку слід зберігати.

На окремій знову площині стоїть народна пісня. Здавалось, нічого легшого, як заспівати народну пісеньку. А тимчасом заспівати її добре — тяжко. Тут інтерпретатор мусить знати психіку народу. Тому то й народна пісня є така цікава, бо в ній безпосередньо відбиваються почуття, якими дотичний народ реагує на життєві прояви.

Даліше референт може ознайомити публіку у приступний та зрозумілий спосіб і з інструментальною чи вокальною технікою. Часто неусвідомленим слухачам імпонує шкоре перебірає на пальцях на інструменті, або дуже голосне співання. Одно і друге належить до найлегших. Дуже часто тяжкі технічні проблеми є саме мало ефектні. Але на це треба звернути увагу та навчити публіку слухати. Артисти мусять собі публіку виховати і напевно праця їх принесе користь і одній і другій стороні.

Саме таку педагогічну працю для ширших кругів нашого громадянства у Львові та на провінції повинен взяти на себе недавній заснований „Союз українських професійних музик“ у Львові. Наші артисти виконавці та музиканти теоретики мають напевно багато доброї волі, щоб дати публіці кілька насправду корисних та гарних хвилин. Але треба ще, щоб і публіка тієї доброї волі пішла назустріч.

Другий міжнародний з'їзд славянських фільольогів.

Статут з'їздів славянських фільольогів, що його прийнято в Празі 1929 р., визначає такі з'їзди що п'ять років при чому кожний із них повинен відбуватися в котромусь місті однієї зі сучасних славянських держав. Тоді й визначено за сілдок найближчого з'їзду — одне з міст Польщі. Організаційний з'їздовий комітет, що його склали польські фільольоги славянські, спинився на Варшаві та Кракові і зв'язав з'їзд із століттям появи Мішкеничевого „Пана Тадеуша“ (1834). Тимто, коли перший міжнародний з'їзд славянських фільольогів відбувався під знаком пошанування пам'яті патріарха славянства, чеха Йозефа Добровського, що помер 1829 р., так другий присвятив велику частину своїх праць — Мішкеничеві. Значіння польського поета для польського народу й його вплив на славян і неславянські країни — розбирали на двох окремих засіданнях історично-літературної секції з'їзду (25. та 27. вересня) в Варшаві. Крім низки викладів (12), на цю тему, сполучених із дискусіями, відбулося в честь Мішкенича пленарне святочне засідання з'їзду в Кракові — вже без дискусій (29. вересня ц. р.), характеру більш інформаційного (Мішкенич у чехів, у сербо-хорватів та словінців, в Італії, Польщі й Росії в концепції Мішкенича).

Організаційний комітет — президія: професори Й. Розвадовський, С. Слонський, В. Дорошевський, С. Шобер — підготував З'їзд уже більш ніж від року. Змісти рефератів від чого місяця були вже в руках учасників, докладну друковану програму З'їзду дістали всі на місці. З'їздові праці йшли в чотирьох окремих секціях: лінгвістичній, історично-літературній, культурно-історичній (сюди входила етнографія й археологія) та дилативній. Виклади з дискусіями відбувалися то на засіданнях поодиноких секцій, що знову відповідно до змісту реферату, поділялися на окремі відділи (методологічні питання, порівняння славянське мово-чи літературознавство, поодинокі славянські мови й літератури, славянська етнографія, археологія й т. д.) — то на пленарних засіданнях поодиноких секцій, де порушувалося загальні питання. Ці останні засідання були організовані так, що кожний член З'їзду міг у них брати участь, без огляду на те, до котрої секції зголосився. Викладач в поодиноких секціях відбувався рівночасно.

Усіх рефератів на З'їзд зголошено — 225. Ясна річ, що коли З'їздові праці розтягнуті на чотири (з кріжесом засіданням — на п'ять) днів, то на кожний реферат могло припасти не багато часу. Організаційний комітет передбачував на доповідь із дискусією — пів години, але ж виміряти докладно час на підити важко, до того як і не кожний реферат можна в той час убити, бо ж часто й дискусія, коли справа ділава й нова, мусить затягнутися. Не диво, всі засідання затягалися поза визначений час, і тим, що читали останніми, доводилося через запізнену пору свій реферат чи скорочувати, чи просто задовольняти найважливішими думками з чього та й дискусія бувала коротша. Тай узагалі програму викладів можна було виповнити тільки тому, що багато рефератів відпало — не доприїжджали референти...

Почався З'їзд у неділю, дня 23. вересня у великій залі варшавської політехніки (тут відбувався й усі виклади). Після формального відкриття З'їзду головою організаційного комітету, проф. Розвадовським і промов заступника міністерства освіти та представника м. Варшави про праці З'їзду й його завдання говорив голова правлячого З'їзду, професор М. Мурко. Організатора З'їзду дуже аручно оминули конфлікт, який зарисовувався був на правлячому З'їзді у зв'язку з призначенням З'їзду від представників поодиноких націй і держав. В 1929 р. допущено до головування, хоч українське містав голос тільки від Наукового Товариства ім. Шевченка, про-

ти чого заперестували були знов російські емігранти, які голосу не дістали. Всіх схільних славян репрезентував офіційно представник еміграції ССРСР, проф. Сакулін. Узагалі на З'їзді славянської науки здерся принцип державний, не національний, і з цього погляду українці все зазнають припад. На варшавському З'їзді не було привітальних промов ні від поодиноких держав, ні від поодиноких націй. Проф. Мурко вистав З'їзд від представників усіх наукових установ усіх держав і націй — таким чином із цього погляду не було ніяких неприємностей. Але ж коли випирнула справа організації викладів на майбутньому з'їзді (внесення проф. Празана з Праги), щоб поодинокі питання погостити та передискусувати заздалегідь до З'їзду, тоді не було великої розбіжності в думках і думки не будуть повторюватися — скласти комітет для перевірки таких викладів мають представники поодиноких держав, не — націй...

Тількиж із призначенням планести годиться, що українцям на другому міжнародному З'їзді не довелось відіграти того, що міг би був відіграти дехто з нас у 1929. р. у Празі — деріномітного трактування нас у порівнянні з іншими слав'янами, через що майже всі українські учасники з'їзду не брали участі у товариських сходинах, що їх тоді влаштував був організаційний комітет з'їзду (повну рівноправність відчувати українці поїхав у Братиславу, де про них не „дабували“, а то у Празі та Берлі часті так бувають). Учасники з'їзду українці почували себе справді рівнопрагними членами З'їзду. Українці брали

Жа прогульки

потрібна добра обува
Знижки з гумової шкіри
BERSON-OKMA
є не до зниження, дає еластичний
і певний хід, не ховзаються, а не
коштують дорожче, — ніж звичайні
зі шкіри.

ГУМОВА ШКІРА
BERSON-OKMA

участь у працях секцій. Іх запрошували на голосні засідання (Ф. Колесса, В. Щербачевський, В. Сімонович), а почесні члени комітету вибрано з'їзду Ст. Смоль-Стоцького, українці брали участь у делегаціях, у почесній президії на відкритті з'їзду засідав українець (проф. Лотоцький), декілька Наукового Товариства ім. Шевченка (д-р Я. Гордінський) сидів на почесним столом на бенкеті, що його влаштував організаційний комітет і т. д.
(Долі буде.)

Бюрократична вдача і манія „дістатися в пани“.

Кілька уваг у дискусії на тему розбудови українського промислу.

II.

Прийнялася у нас думка, що за реміслом можуть братися лише хлопці, які своїми духовними здібностями не годяться до гімназії, іншими словами, що стати ремісником чи купцем — це „диагност“ і для даної одиниці і всієї її рідні. Тимчасом у нас повинно залучати пасло: Хай на практику, до терміну чи до промислової школи йдуть не самі тільки „гумани місмізяті“, для яких нема місця в гімназії, але хай тут вступають саме розвинені, інтелігентні діти.

Так як колись амбіцією кожного патріота було післати зі свого села чи містечка найбільше дітей до гімназії, так нині хай такою амбіцією і національним обов'язком буде спрямувати як найбільше молоді до промислової школи, а в крайнім випадку до практики, до т. зв. терміну.

Хай не повториться у нас більше те, що сталося з фундацією пок. о. Любача з Острова к. Тернополя, який кілька тисяч корон зложив на стипендії для ремісничої молоді: всі гроші здевалюувалися, але до терміну не пішов ні один зі славянських синів, парохівню подумоюго патріота-фундатора.

Тепер широко розписується про заобуття фондів на створення нового промислу, на заложення наших фабрик. Думаємо їх дістати від наших багачів в крою та на еміграції в Америці, від нашого загалу.

В минулому році счинилися в нашому кооперативному світі правдива буря з приводу справ роздобуття грошей на приватні чи кооперативні фабрики. А вислід такий, що ні приватних ні кооперативних фабрик у нас не освоюють, бо ні на одні, ні на другі наші патріотичні крезуси, ні наша „свідомо меса“ не дають грошей. До речі, не дають тому, бо не довіряють а то й не розуміють промислу, і то не його ваги, потреби та значіння для нашого народу, але не розуміють самої техніки, не знають тех-

мовити душі, істоти промислу, яма для них во-всім чужа.

Що й говорити, нам треба ще вполювати в нашу інтелігентну молодь пошану до фізичної і то постійної праці. Нехай студент університету, син якого б тиморгового селянина не стидеться йти косити чи вязати, або колати барабани, нехай наш абітурієнт семінара не сидіється в „Нар. Торговлі“ позамітано склеп чи вимити бочку, нехай наш д-р прав, який від-був практику та має т. зв. визвільний лист з промислового фаху не летить на отворення адвокатської канцелярії, бо й без нього є багато, але нехай краще веде промислове підприємство, якого вчиться і на якому розуміється певне не гірше, як на адвокатських параграфах! Чи пошани фізичної праці має вчити нашу патріотичну молодь аж Береза Каргуська, чи не можемо ми вчитись патріотизму он хочби від жидівських халюзів? Не самі гроші, не тільки капітали творять фабрики, але ті „диплодеробілі“, яких нам ще бракує.

Неодні з американських фабрикантів-мільярдерів дійшов до високої кар'єри простою фізичною працею. А й у нас „Дністер“ постав не тільки зі 100.000 корон, зложених патріотами, але його утворювало важка каторжна праця пок. Кудачковського та його робітників. У тій самовірченій праці амарувався не одна одиниця, але діло його — „Дністер“ — стоїть.

А „Народна Торговля“, друга велика наша інституція, як твориться? Чи її осознанки пок. о. Дудкевич, інж. В. Нагірний, А. Ничай, чи вони самі не тільки не замітали склепу, не ставили за ділою при нозі, але чи на своїх плечах не зносили з возів скрині?

Я сам тямлю, як кілька літ тому у Львові у склепі „Маслосоюзу“ д-р Д. і п. Л. не стиділись зносити з двох скринь до пивниці. А робити це без реклами, тихо, скромно, сплалували не тільки національний д-г, але й громадянський обов'язок. „Аптека праці“, свідують молоді, читаючи ці рядки, нехтування капіталом у соціалістах, засміюються стерші. Ні одно, ні друге. Не ставлю на когось святості самої тільки фізичної праці, не помітую капіталом.

Обов'язок праці для кожної свідомої одиниці нашого народу дає нам нинішній історичний момент і на нього, як громадянин, звертаю тепер увагу нашої молоді.

Якби не були форми нашого виробництва приватні чи кооперативні, без тої фізичної праці нам не обійтись. Працею, азаман трудом здвигнув д-р Чумак кооперативну „будучність“ і її ф-рику напереві „Колоса“, важкою пра-

Велика крадіж вибухових матер'ялів.

НЮ ЙОРК, 3. 10. ПАТ. У Брітжпорт стейту Комітет повстав переполох: вислідок великої крадіжки 200 тонню в складах муніцип. в Ремінгтон. Польноль в дві тисячі разів сильніший від пороху. Вкрадена кількість вибухового матеріалу вистарчає щоб висадити цілі дільни-

ці міста. Серед 40 тисяч мешканців Брітжпорту повстав переполох. Польноль припадає в раю і в пресі, щоб апернути вкрадені вибухові матеріали, але даремно. Часопис пишуть, що польноль вибухових від найменшого поруху і його не можна перевозити ні залізницею ні самоходом.

Вже

кад йшли найновіші війняні матеріали з перш. фабрик на осінній сезон на сукні костюми, плащі, по сензаційно низьких цінах до

фірма **Галицький Магазин Новин**
:: Львів, Галицька 15. ::

нею стояли Зубик, Борис, стояли нині М. Стефанівський, Галідей, Карпак, Преторіус та інші. Не самі тільки гроші, не директорські місця чи платні, але праця видигнула їх наверх.

Знаючи нині відносини смію твердити, що др. фабрику різноманітних машин найлегше в нас створити з такою фірмою „Преторіус-М. Стефанівський-Ів. Глинчак“, що деревинним промислом краще зайнятися нашим столарем та будівничим, що текстильним наш промисел можуть створити наші емігрантські робітники, які працюють в текстильній індустрії в Америці та які крім доларів мають певне й фаховий вишкіл. Може краще крім підмог для старого краю — хай дадуть вони нам створені ними на нашій землі фабричні підприємства.

За українську цукроварню повинні взятися не тільки наші фінансові інституції та кооперативи, але самі плантатори буряка — селяни, які з неї малиб повний і найбільший дохід. Безробітні селяни можуть дати свою працю, плантатори буряк, громади землі чи дерево, фінансові інституції та кооперативи й американські потенти гроші і машини. Все у формі уділів, частку на дохід з виробленого цукру і т. д., але вже тепер треба вислати молодь на науку цукроварства.

Промисловий український банк повстане й розвинеться у нас аж тоді, коли будуть у нас фабричні, промислові підприємства, які дадуть доміря чи гарантію вкладникам та акціонерам.

Але того доміря не можуть нам дати підприємства, ведені нефахівцями. Історія кооперативної лікарні в Тернополі доводить, що дилемований інженер не мусить ще бути добрим педярем, а без такого фаховця ніяка лікарня не обійдеться.

А чи давні „Відбудова“, „Подолання“ і ін. не впали через брак простих фахівців, хоча мали людей з директорськими імбіціями чи фабрикантськими жемами?

Підносячи в характері дискусії ці заваги, не відарю в стіну самого патріотизму, не маюю широких перспектив розвитку та експансії нашого промислу, бо не зрозуміле само собою.

Хочу тільки, щоб ми на цьому полі зірва-

ли з нашою інерцією, зі страшною байлаужністю, з якою наш загаль відноситься до цієї справи.

Важко, що справа ця повинна стати цілою своєю вагою на черзі дня не тільки у нашій пресі, кооперативах, фінансових інституціях, промислових школах. Нею мусять зацікавитися в першій мірі організації тих, що нині вже працюють на цьому полі. „Міщанські Брацтва“ та Тов. „Зоря“ по містах, які об'єднують наших промисловців, повинні перевести дискусії, анкети, зібрати матеріал з місць про потреби, недомагання, болячки та вигляди поодиноких галузей промислу, про можливість їх о-существлення, фонди, про відношення наших коо-

ператив до українських виробів (продаж чужих, коли є свої), статистику поодиноких галузей промислу даної округи і т. д. Націж знову підприємці, власники промислових заведень чи виратів, повинні подати нам поччення зі свого фаху чи бранжі, статистику, а навіть історію, а то й біографію свою та діячі даного фаху.

Саме надходять осінь та зима, найвільно-відійний час до такої роботи та нарад. Зібраний матеріал послужить не тільки в далішій дискусії, але й віддасть неоцінені прислуги у практичній праці, у творенні нашого промислу, в будові українського промислу.

Антін Чернецький.

Один спосіб боротьби за власність на Поділлі.

Під увагу компетентним чинникам.

Село Березовиця Мала, збараського повіту, є селом з мішаним населенням. Українці мають там свою церкву, яка належить до парохії Іванчани. Побіч церкви є малий кусник ґрунту, на якому стояла звичайна хата, звана в селі „ляківкою“. Згадана ляківка від найдавніших літ була в посіданні церкви, церква уважала себе її уважає власницею згаданої „ляківки“.

Коли в минулому році перевели в Березовиці помірні, то виявилось, що чомусь ґрунт, на якому стояла „ляківка“, вписаний на якийсь школу людську, якої в часах, коли вже „ляківка“ існувала, в селі не було і ніхто про неї не чув. Тоді ті, яким на тім залежить, по-добили про те, щоб староства „ляківку“ заперечило.

Внаслідок цього церква в Березовиці за-скаржила школу і державний скарб про при-звання права власності до згаданого ґрунту і процес цей мабуть уже кінчається.

Тимчасом сталося чудася. Однієї ночі біля „ляківки“ з'явилося кілька десятків людей, які з гуркотом і гамором завалили хату так, що зникла по „ляківці“ тільки гола площа, а свої, хоч чули цей гамір, боялися виходити з хат, щоб не стрінутись з небезпечною бути по-битими згаданими типами.

І стався ще одна чудася, бо справників цього знищення не викрито...

На місці, де стояла „ляківка“, виложили з каменів польський державний герб. Хто і на що це зробив, хіба не тяжко догадатись. Герб цей хтось у ночі зневажив. Під замітом знева-ження гербу арештовано двох парубків і спра-ва вже є в суді.

Ми не беремося покищо розсуджувати, чи зневаження цього гербу є виправом пімсти чи провокації. І хоч такий спосіб ми все осуджує-мо: таксамо, як осудилиб ми поляка, що зне-важив би нам наш герб, то не можемо не ви-сказатись в одному:

Чи є вказаним уживати державного гербу на те, щоб рішити про право власності річи, яка можливо буде належати кому іншому? І коти до того річ та не була ніколи в посіданні нікого іншого, як церкви? Невже це має бути тим доконаним фактом, який має позбавити евант. церкву її права? І чи той, хто це зробив, має право розпорядкатись державним гербом по своїй уподобі, не дивлячись на те, чи це не порушує припадково престоїку цього гербу?

А ми знаємо, що ачинок цей, що стався з приватної ініціативи, не найшов і не наводить похвали навіть таки серед самих місцевих по-ляків.

Можеб так п. воєвода вглянув у цю спра-ву та прийняв відповідні заходи, щоб люди до цього покликані не попереджали фактів і не брались вирішувати справ, які одиноким може вирішити і вирішити суд.

Чи читали Ви вже

„Жорна“ ч. 19

Ціна тільки 25 сот.

ФУТРА

жіночі від золотих 165
найелегантніші
тільки в **АПІСДОРФА**

Львів, Рутівського 21, в брамі —
Першорядна фахова робітня. 26/81

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 5. ЖОВТНЯ 1934.

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК.

Гло Федьковичевої доби.

Родя Вагилевича. — Приїзд Куліша до Львова. — Дідичський вагається. — Перші голоси про Шевченка. — Захоплення Федьковича.

Мабуть, почував Шашкевич долю народ-нього слова, коли писав свою „Веснівку“. Ва-гилевич, що фактично не мав поетичного ха-ресту, але міг бути вченим, який не матеріальні обставини, умер в нужді. Про нього каже Франко, що це була подина зліба, але не-наслідна. Головацький уже від 1849 р. пішов шляхем на Москву і став лямі гетьмем рідні-краю. У практичному житті була у нього заса-да: де не можеш перескочити, там підліз. Себто: всімсьм бьмъ, да всяческан приобра-шу... Цей тип викликав пізніше формальну мандрівку галицької інтелігенції по моско-вське руно... (Подорож Лебединцева до Львова і його зв'язки з Головацьким і Дідичським, що стали агентами Росії й деморалізували інтелі-генцію).

До гурту ще станули навіть білий налітні, як Устимович і Монтанінінський. Це було ви-дугло відичу струту, яка й досі ще ділає... Го-ловнеж, коли подумати, які наслідки цієї де-моралізації були в початках 1914 р., та як доро-го довелося народній платити за відступство своєї власної інтелігенції! Ця хата людей, що до престолу і до його мови мала тільки по-горду, мусіла часом заокостеніти. Бездіяльність, грубий матеріалізм, а якімні значаєне „путе-шество“ за милостинею характеризує особли-во Івана Наумовича (Роб Хаїм), що як каже Франко: було щось живіське в його гнучкій, еластичній та не глибокій натурі: він усе по-близь бути там, де білість, де сила, де влада...

Всеж так довга подорож до, по, відшуче-

ли пробудження здорового духового життя. 1858. прибуває перший раз до Львова П. Ку-ліш. Він розвів пляни широких зносин, задумав працю, яку він у 50-тих рр. у Петербурзі. Хоч і злих дорадників зустрів Куліш в особах Головацького та Зубрицького — але важне те, що тоді з'явилися книжки у чистій мові Наддніпрянської України, головної: „Черна ра-да“ та „Народні оповідання Вовчка“. Це була для тих, що хиталися, криниця життя й велика нова свідомість, що правда по боці тих, які хотять народньої мови. І народова! відчувли, що вони переможуть, бо за Збручем не моско-вська, але українська мова.

1860 року станув на чолі літературного ру-ху згаданий Богдан Дідичський, який, як ка-жуть, не знав на яку стати. Був він пропагато-ром якоїсь панської мови для тієї окремої „класи“, що звалася інтелігенцією. Про нього каже Т. Ревукович: „Задумавши мрією Б. Ді-дичського було: злізати австрійську українську літературну мову з московською. Се я чув із уст самого Богдана Дідичського, до якого приїшов був у перших днях вересня 1862 р. у редакцію „Слова“. Але давав він у „Слові“ місце народній мові, а в 15. числі з 1861 р. по-містив некрольов по смерті Шевченка. Того самого року в 49. числі стаття Вол. Бернато-вича викликала велике зацікавлення особою Шевченка. Деякі поезії Шевченка були вже в Галичині в підписанні, але про автора мало хто що знав. Всеж такі підчеркає Верхратський, що ці поезії та твори ін. укр. письменників вплинули на розвій „руської бесіди“. — „Русь-ке слово звучало межі інтелігенцією шораз частіше!“ Може більше вже знали в Галичині про Шевченка, коли в невеличкій книжечці „Сонце видінь“, що її написав М. В. Р. (Львів 1862 типом Староп. Инст.) появилася між іншими стаття: „Где що про українське-го софаака Тараса Григоровича Шевченка“ (стр. 97—106). За нею йде вірш О. Косинського: „На смерть Тараса Г-а Шевченка“ з датю: В Полтаві 28. II. 1861 стр. 106.

Біографію Тараса взяли з „Народнього Чтенія“ ки.Оболонського. Й міг був дістати від галичан Федькович, який 1862 р. був при вій-ську в Самборі. (1863 року з'явився в ка-лендарі „Перемішлянин“ стаття: „Дещо про Музу Шевченкову“).

Скоро появилися в Галичині твори Шев-ченка, почали творитись „Громади“, яких ду-шею став теолог Данило Танацькевич (1861—1864), один з найщиріших друзів Федьковича. Коли згадаємо про приїзд Куліша та про кни-жки, які в Галичину привіз пізніше Димет, то вже ясно нам буде, що впливи Наддніпрянщи-ви були тут рішачі. Про це вже дає нам де-який доказ Шашкевич у листі до Козловсько-го з 1842 року, при пересилці Гребінчиної Ла-стівки.

Порівняймо тої цього листа з листами Федьковича — побачимо безтямне захоплення й радість в одному і другого — хоча ці момен-ти розмежовує довгий час двадцяти літ!

Шашкевич пише до Козловського: „Рідні! любезнієнькі! Несе ся воздухами до Вас, мої миленькі, шпарка Ластівка. Ой ластівкаж то ластівка! такої ще ніхто з роду не бачив, бо не то їй, що гарно виспівує та щебече та так мов примовляє, а то ще і на зиму не ховає ся і все сине ся і все літає і все виспівує, то за-будеш і біду і горе і смуток і журбу і здає ся тобі, що завієла весна“. А Федькович до Гор-бала на Вознесення 1862 року:

„Sevčenko, batjko naš Sevčenko! — uže se slovo same je take čudotvorne, šo ničo ny treba, lyč ho rečy, aby litet a čki naši uzurpaty, šo hej toty rapavi žiebny po Haličyni sehodne krikajut, tuda pozalizaly, se im Boh sudyv buty: u boloto, Sevčenko, solovlju! čhto sribrenoho tvoho holo-sočku raz čuv, čy može toho žiebnynoho krikotu dožydaty? — Marusia, Marusenjka — Božečku mylyj, koby my ny sorom, to bihme bym šče raz splakav... Kiljko liuby, kiljko poezij!... O ny daj Bože takych knyžok bohato, taže čolovik mih by z tuhy za tilj-kov krasov odurlyt abo i zahynuty.“

(Докінчення буде.)

На тривогу!

(З приводу ліцитації народного майна.)

Для 18. жовтня ц. р. має відбутися ліцитація філіварків Народного Дому Білка-Костенів. Ліцитацію веде на домагання Товариства Кредитового Земського у Львові нотар Наврський.

Оба філіварки мають 1.200 моргів, з того 470 моргів ліса і 450 моргів орного поля. Прозичка Т-ва Кредитового Земського у Львові є 31.530 ам. дол., а весь маєток оцінений на 925.000 зсл.

На основі статутів тогож Т-ва Кред. ціна викликана — це ціна оціночна, нижче якої маєток проданий не буде. Але по закону з дня 24. VI. 1927 р. про екзекуції, якщо на першій терміні не буде ліцитантів, то Товариству Кред. З. прислуговує право обняти власність такого маєтку за інтабульований довг. Значить: Т-во Кред. З. може той маєток, вартості одного мільона зсл. набути за суму 31.530 ам. дол., себто за суму 160.000 зсл. Очевидно — ліцитантів не буде і Т-во Кред. З. набуде той маєток за таку дрібку суми.

Банки, що мають право користати з повного права, оснували спеціальний банк, котрий набути в такий спосіб маєтки парцелює, сплачує довги, а потім ділиться зиском з банком, котрий йому такий інтерес передає до зреалізування. Треба побоюватися, що і маєток Народного Дому Білку-Костенів стріне така доля і він перейде самоврозуміло в польські руки, а наше селянство не набуде ані морга ґрунту, котрий будуть продавати дуже дешево.

По 9. листопада ц. р. відбудеться ліцитація кольосального дому при вул. Курковій ч. 14, власність Народного Дому, де міститься бурса на 60 учеників, величезна бібліотека, все закритий музей Н. Д., пансіон для дівчат та „общезитіє“ для студентів високих шкіл. Друга половина є чиншева. Ліцитацію веде Банк Господарства Краєвого, львівський відділ, в цілі стягнення свого довгу в сумі 150.000 зсл., крім того на реальності ляжить довг Комунальної Каси Ощадності у Львові на суму 36.000 ам. дол. Камениця оцінена на 560.000 зсл., але ціну знижено на 30 пр. з уваги на кризу.

Ціна виклична 310.000 зсл. Якщо на першій терміні ніхто такої суми не дасть, то відбудеться другий термін, де викличною ціною буде тільки сума 276.000 зсл. і за ту ціну можна буде набути ту величезну п'ятиповерхову каменицю.

І так народній маєток, вартості півтора мільона зсл. може бути проданий за суму 400.000 зсл.

Слід додати, що від обох етажерок, затягнених в 1930 і 1931 роках, не заплатила управа Народного Дому ані одної рати...

Наша суспільність повинна доложити всіх старань, щоб той маєток для нас не пропав. Правда, було у нас багато зусиль в справі Народного Дому, але на крику й скінчилося. Існують аж два комітети для рятунку Народного Дому: один „руський“, котрого головою є п. Третак, б. сеніор Станіславів, відколи він перестав бути сеніором Станіславів, відтоді нічого не зроблено в справі Народного Дому; другий український комітет під проводом д-ра Костя Левинського, однак він також поза висиланням депутатів до воєводи в останніх часах не давав про себе чути.

Чи не адарити нам на тривогу? Чи не поручитиб усе громадянство, наші банки, товариства, а навіть приватних капіталістів, щоб спасти народне добро?

Нехай це розважать усі, що можуть діяти допомогти.

Український народ! Пам'ятай, що від Тебе залежить національна свідомість наших братів на далекому Сході і Заході, тому шлі датки і дарові книжки на адресу Т-ва „Просвіта у Львові“.

Вовну можна прати без остраху —
на зимно в Люксі

Тепер можна прати вовну скоро і вигідно: Новий Люкс є такий лагідний, що дає негайно багату піну в зимній воді. Вовна після прання не змінюється: залишається еластична, м'яка і пушиста.

Значно дешевший — одначе ліпший

Новий Люкс

Д. Є НЕГІЙНО ПІНУ В ЗИМНІЙ ВОДІ.

Охорона національних меншин у всесвітній історії.

У зв'язку з кампанією довкола проблеми міжнародної і внутрішньодержавної охорони національних меншин, що її розпущала несподівана заява м-ра Бека, не відірваного від історії охорони меншин, який нахилимо у книжці д-ра Владислава Залеського п. н. „Міжнародна охорона меншин“, Інст. Нац. Дослідів, Варшава 1932.

Проблема меншин повстала на тлі розбіжностей змагань, завдань і цілей держави і народу. Розв'яз той проблеми історично представлявся коротко так:

ОХОРОНА ВІРОІСПОВІДАНЬ МЕНШИН.

Для визнання правних джерел охорони меншин треба сягнути до трактатів, які закінчили період 30-літньої війни. Устійнена тоді засада у договорах у Мінстері й Оснабріку: „люди релігійно є релігійні“ була у практиці змінена при передачі територій: у текстах наступних трактатів найшлися гарантії для населення, яке мало іншу релігію, як володар території, що займає даний простір. Договір давав тому населенню змогу зберігти своє віросповідання. У наслідку під пауванням одного володаря найшлися піддані, що були визнаванцями його релігії, а також такі, які визнавали іншу релігію, хоронену договором. В той спосіб повстало поняття віросповідної меншини в нинішній термінології. Це факт дуже важливий тому, що охорона віросповідних меншин дала початок пізнішій проблемі національних меншин.

ЦІКАВІ ДОГОВОРИ.

Договірна охорона віросповідних меншин розвивалася від того часу у двох періодах, а саме: між християнськими державами і щодо нехристиянських держав. До першої групи належать договори:

1) В Оліві в 1660 році (Карло XI, Як Казимир і вел. прусський князь), що забезпечував релігійну свободу мешканцям Пруського Помора і Польської Ліфляндії, котрі то краї перейшли до Швеції (католики й євангелісти); 2) у Німвегені в 1678 р. (Людвиг XIV. і Голандія) для католиків у місті Маастріхт, яке прилучено до Голандії; 3) у Рісвігу в 1697 р. між тими самими державами у користь голляндців, які підчас французької окупації перейшли на католицизм; 4) у Бреславі в 1742 р. між Пруссією й Австрією у користь католиків на Шлеску, що його Австрія відступила Пруссам; 5) у Варшаві в 1773 році у користь греко-католиків, які у першому поділі Польщі перейшли до Австрії, і в користь римо-католиків, що замешкували простори, забрані Пруссією і Росією.

Рік 1814 — Віденський Конгрес — приписав дальшу договірну охорону віросповідних меншин для бельгійських католиків, протестантської Голандії і для католиків Савонії (Савой), прилучених до Женевської Республіки. Той останній договір постільки характеристичний, що 11. ст. IV. протоколу з 20. березня 1815. р. задала королю Сардинії право інтервеніювати у користь католиків відступленого краю. У 1822 р. король Сардинії використав призначене йому право інтервенції у користь католиків, виступаючи проти подругого права, призначеного як протикатолицьке та проголошеного женецьким урядом.

ХРИСТІАНСЬКИЙ І НЕХРИСТІАНСЬКИЙ СВІТ.

Колиж мова йде про розвизування проблеми релігійних меншин у взаєминах між християнськими і нехристиянськими державами, то воно мало значіння аж до найновіших часів, бо, як відомо, нехристиянські держави не враховували до релігії цивілізованих держав.

Перші права признав Гарун Аль Рашид під лавим Карла Великого. Після інвазії турків до Європи, щоб забезпечити свободу християнським віросповіданням, прийшло між Францією і Туреччиною в рр. від 1535 до 1740 до низки умов, при чому слід тамити, що капітуляційні умови не забезпечували охорони християнським підданам султана, лише тим християнам, які віддавалися під оліку короля Франції. Капітуляційні умови з Австрією, Польщею і Венецією розтагали охорону (головно карловцький договір з 1699) на всіх християн у Туреччині і то, як нпр. з Австрією, з правом інтервенції у Високої Порти.

Справжню договірну охорону меншин у нехристиянських державах приносять т. зв. нерівні договори, які майже всі держави Європи і Злучені Держави Америки заклали з Китаєм, починаючи від договору з Францією у Тієнціні 27. VI. 1858, даючи охорону китайським громадянам-християнам.

Охорону православних у Туреччині забезпечили російсько-турецькі договори у Кучук-Кайнарджі в 1774 р. та Адринополі в 1829 р. Претенції Росії у тій ділянці довели до Кримської війни.

БАЛКАНСЬКІ ДЕРЖАВИ.

Льондовська конференція з 1830 р., приймаючи Грецію до європейської рідні народів зобов'язала її до повної законної і фактичної рівноправності різно-віросповіданих громадян. Роки 1858 до 1878 були вповнені інтервенціями європейських держав у Туреччині, хоча на Парискому Конгресі у 1856 р. проголошено заслау не

Увага!

Тутки

повноватки

В найближчих днях появляться
в продажі небувалої якості

„КАЛИНА“

В КОРОБКАХ

150 штук за 35 сот.

стручуватися європейським державам до турецьких справ, засада яку викликали суперечні інтереси в Туреччині — Франції і Англії з одного боку та Росії з другого.

Коли Горчаков викликав у Сербії і Чорногорії повстання проти Туреччини, після скінчення російсько-турецької війни, закінченої трактатом у Ст. Стефано, Берлінський Конгрес у 1878 р. ставив охорону релігійної свободи і рівноправності в найширшій площині для всіх підданих султана, віддаючи гарантію тієї рівноправності в руки цілого цивілізованого світу. Подібні зоб'язання наложено на повзазсновані держави: Болгарії, Чорногорії, Сербії і Румунії при їх признаванні.

Рік 1881 приносить у протоколі конференції у Константинополі охорону поселення мусулман на просторах, відступлених Греції.

ПОВСТАННЯ ПРОБЛЕМИ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН.

— У повному нарисі промовчани конституційної рівності окремих держав, м. і. постає проблема рівноправності усіх національностей у 19. ст. австр. конституції з 1867 і 44 ст. угорської конституції. Так само до окремої категорії належить розвиток жидівської проблеми. З повного нариса видно, в який спосіб охорона віроповідних меншин виникла на повстання проблем інших меншин. XIX і початки XX ст. відновили дуже сильне на розв'язок національної ідеї, висунувши на перший план признання і охорону культурних, політичних і ін. прав національних меншин та засаду самозначення. Суперечність між ідеями, які проголосила французька революція, та всевладою держави, які криваво боронили монархію, — вирішило життя.

На чолі меншиневих проблем висувалися у XIX ст. питання польське, вірменське і болгарське. Доля і спосіб розв'язування національних проблем царської Росії загально відомі. Австрія, яка на ділі не мала більшості, шукала розв'язки меншиневих проблем у девіз "абсбурського дому „дівіде ет імпера".

ГАСЛА ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ.

Підчас великої війни 30. грудня 1916 р. союзні держави проголосили як засадничу умову мира — признати національний принцип і незалежне існування малих держав. Проходять відомі заяви: лорда Асквіта з 27. IX. 1917 і 11. XI. 1918, Грея, Льюйда Джертика з 5. I. 1918 і акційні заяви Вільсона з 8. I. 1918 зі слоганами 14 точками. Нотами з 12. і 27. жовтня 1918 р. Німеччина і Австрія прийняли засаду національності і самозначення як умову будучого мира.

Якийже був практичний ефект доктрини Вільсона?

Японія найбільшим ворогом Злучених Держав.

Сензаційна заява. — Розбудова летунства Злучених Держав.

ВАШІНГТОН, 3. 10. ПАТ. В комісії для справ летунства ген. Мічелі сказав, що переопанування військових кот. наче би повітряні сили Злучених Держав могли побороти летунські сили кожної держави, цілком необосновані. Також не умотивовані нічим заяви, висловлені в морській комісії, наче би Злучені Держави найбільше фабрикували моторів до літаків. На думку генерала освіти Злучених Держав у тім зв'язці можуть бути немор. забавкою для дітей.

ТОКІО, 3. 10. ПАТ. Заява ген. Мічелі, що Японія є найбільшим ворогом Злучених Держав та його домагання до уряду — розбудовувати летунство, щоб приготуватися до боротьби з Японією, вражають у Токіо мотивом горючих політичних обробок Америки. В імені японського уряду японський амбасадор у Вашингтоні зверне увагу, що подібні заяви не матимуть додаткового впливу на взаємини між Японією і Злученими Державами. Тому, що ген. Мічелі сказав свою правду напередодні скликання морської конференції. Злучені Держави виявили таким чином своє вороже ставлення до проекту Японії збільшити свої повітряні і морські сили.

Арештування спільника Гавтмана.

НЬЮ ЙОРК, 3. 10. ПАТ. Преса повідомляє, що поліція арештувала спільника Гавтмана, якого переслідували 36 годин. Спільник признався, що брав участь у відмові еміграції Ліндберга. Звідав, що він держав трайну, по якій Гавтман вліз до помешкання Ліндберга. Коли Гавтман вийшов сина, рішили його вбити, а тіло поховати недалеко Монтрое. Арештований спільник признався, що одержав частину грошей від Гавтмана.

Великий
Театр
год. 7-30

Нині ще один доказ, що нема кризи
знаменита комедія

„Я переміг кризу“

Театр
Різно-
родностей
год. 7-30

Ще одна нагода побачити

„Товарищ“

Й. Деваля.

Найшли чоловіка, що взяв від Ліндберга 50.000 доларів.

В Бранксі, в північній частині Нью Йорку при 222-тій вулиці, арештували Бруна Ріхарда Гавтмана, котрий взяв від Ліндберга 50.000 доларів у 1932 році, як викуп за сина Ліндберга. Він тоді передав був через посередника „Джефі“ суковку схопленої дитини Ліндберга як доказ, що в нього є дитина, з тим, що має віддати дитину живую. Однак він дитини батькам не доручив. Пізніше в ліску знайшли тільки кости маленького Ліндберга, що там помер покинутий або вбитий.

Гавтман позався в руки поліції через 10-доларові „золоті сертифікати“, які міняв, платячи за газоліну. Власник газолінової стації сказав до Гавтмана:

— Таких „золотих сертифікатів“ тепер нема!

— О, я маю їх сотки! — відповів на це Бруно Гавтман.

Тоді власник стації на „золоті сертифікати“ записав число на автомобілі і повідомив про це

поліцію, а банк повідомив поліцію, що це баннот з грошей, що їх заплатив Ліндберг.

Тоді поліція стала слідити Гавтмана. Слідила три тижні, щоб викрити, чи він не має спільників. Але коли не було сліду ніяких спільників, арештували самого Гавтмана.

Перешукали його хату, а відтак гараж, де вийшли на поліції у бляшанці 1000 дол., а під долькою і в стіні 13.750 дол. Суму 25.000 інвестував у якогось брокера. Значить, витратив усього понад 6.000 доларів.

Гавтман — це нелегальний емігрант з Німеччини, де сидів три роки в тюрмі за злочинство. Він жоватий і має 10-місячного сина.

Ви маєте в себе кілька рідних установ, а чи Ви знаєте, що на чужині пропадають душі наших рідних братів? Тому присилайте передплату на українську пресу та місячні видання „Просвіти“ та призначуйте їх для своїх братів.

Мін. Барту відклав свою візиту в Римі.

ЛЬОНДОН, 3. 10. ПАТ. В Лондоні сподіються, що між Югославією та Італією дійде незабаром до згоди. Тому мін. Барту не вийде до Риму вже 15. жовтня, але щойно коло 25. жовтня.

Криваві заворушення в Злучених Державах.

НЬЮ ЙОРК, 3. 10. ПАТ. У місті Рома в стеїт Джорджія, зійшло до кривавих заворушень із гутниками, які страйкують уже 12 тижнів. Губернатор стеїту вислав до Рому відділи міліції зі скорострілами, гранатами та слізними бомбами.

Інспектор на кораблі.

ВАШІНГТОН, 3. 10. ПАТ. Висліді слідства в справі катастрофи на кораблі „Марокестль“ привели департамент моринарки перевести основну перевірку на кораблях. Департамент моринарки рішив, на кожнім торговельнім кораблі один старшина буде перевіряти улаштування безпеки дотичного корабля.

Летунська катастрофа.

ШТРАСБУРГ, 3. 10. ПАТ. Недалеко Вішпод улав військовий літак, розбився і згорів. Згинуло 4-ох членів екіпажу. Пятит вискочив у пору з легкоматом і пригрався.

Поліція у большевицькій кліюбі.

МОСКВА, 3. 10. ПАТ. З Хабаровська повідомляють, що на стації східно-китайської залізниці Лупін маньчжурська поліція обсадила кліюбі большевицьких залізничних урядовців. Директор східно-китайської залізниці Рудин повідомив адміністраційну владу про цей факт, домагаючись, щоб маньчжурська поліція покинула большевицький кліюбі.

Атеїсти не можуть женитися з католичками.

ЧИТТА ДЕЛЬ ВАТИКАНО, 3. 10. ПАТ. Папська комісія покликана виважувати правні принципи канонічного права, висвітлює ставовине церкви до членів атеїстичних організацій. Комісія одностайно рішила, що з членами атеїстичних організацій треба поводитися так, як з сектантниками або сектантами у справах подружжя, священства та правних ділань. Рішення комісії матиме такий наслідок, що католичкам буде строго заборонено виходити заміж за атеїстів.

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЕМІЛІЯ БРОНТЕ

БУРЕВЕРХИ

у перекладі М. Рудницького.

Обмежена кількість примірників.

Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.

ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.

Для передплатників „Діла“ 1 зол. 80 сот. Пересилка 50 сот. більше.

Китай протестує.

БЕРЛІН, 3. 10. ПАТ. Німецьке інформаційне Бюро повідомляє з Нанкіну: Китайське міністерство закордонних справ затривожилось погрозками японської преси, яка пише, що Китай вестиме протияпонську політику. Міністерство доручило китайському послові у Токіо запровадити перед японським урядом проти розсівання таких погрозок. Китайський посол запевняє японський уряд, що виконуватиме усі обов'язки, наложені на Китай договором про перемир'я у Тангу.

Згоріли на прогульці зі самоходом.

ЕССЕН, 10. 3. ПАТ. У Вердені у Надренії дружина промисловця Брокмана вийшла самоходом з трьома доньками на прогулю. Самохід яким керувала Брокманова наїхав на дерево і почав горіти. Негайна рятувальна акція не помогла. Зі самоходу витягнуто чотири свалені на вугіль трупів.

Потопає корабель.

ГАЛІФАКО, 3. 10. ПАТ. 700 миль від Нової Фунляндії потопав англійський корабель „Брікет“, який боретяся з бурливими хвилями. На допомогу вийшов канадський корабель „Бервергль“.

Священик про релігійні переслідування на Україні.

ЛЬОНДОН, КАП. До Англії приїхав бувший парох на Україні о. Іван Ладига. Ного, після 4-літньої тюрми разом із іншими чотирма священниками виміняли за литовських комуністів. Представник „Католик Таймс“ сказав о. Ладига, що в теперішніх відносинах життя вірних, які є в СРСР, пригадує життя християн у перших століттях християнської ери, коли Христову віру визнавали потайки. Хоч теоретично проголосили свободу совісті, в СРСР все ще переслідують релігію, вбивають священників, переслідують віруюче населення, замикають церкви. В листопаді м. р. на 1500 тисяч католиків було відкритих делань 10 церков (перед переворотом в Росії та на Україні, без Кавказу та Сибірі, було 317 католицьких церков і каплиць). Протестанти мали ще тоді 5 церков. Тепер положення, само собою, погіршилося.

Жертви страшної залізничної катастрофи.

КРАКІВ, 3. 10. ПАТ. Досі устиглили, що в зал. катастрофі у Кішешовицях згинуло 5 осіб, а саме: Людвік Старк, смеритований залізничник Іван Баран, смеритований кондуктор, ала. д-р Ян Давидицький — всі три зі Львова, Яніна Ковальчиківна, студентка з Катовиць і невідома дівчинка коло 13 літ. Понад 20 осіб тяжко ранених перевезли до шпиталю в Хшанові і Кракові. По дорозі до шпиталю померли: Ян Чех, канцляр з Гдині та Леопольд Попер з Кракова. М-р Адам Пампкін помер у Кракові, а Вінокентій Зайда з Макова пов. Вавошиці в Хшанові. Одна дитина загинула. Лекше ранених і потовчених начислюють 40 осіб.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого
роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

ДИВОГЛЯДИ.

ЖІНКА, ШО СТАЛА МУЖЧИНОЮ

Три роки тому вели в Лондоні цікавий процес проти саваного „полковника Блєркера“, який як виявилось був жінкою. Засуджена за фальшиве прізвисько, фальшиву довголітню ролю і подружжя з особою жіночого пола Ліліяна Сміт, відсидівши своє, знов за якийсь час вернулася до мужеського вбрання. Тепер вона називається Джон Гіл і знову ступила перед судом. Прокуратор запропонував судді вислати питання, з яких причин обвинувачена живе як чоловік і носить мужеський одяг. Суддя відмовився відповісти, що обвинувачена має імовірно якісь достаточні підстави, які суд не інтересують. Пані Сміт має 15-літнього сина.

ПОКІЙНИК ВРАЖЛИВИЙ НА ПОХОРОННИЙ МАРШ.

В англійському місті Сундерленд ховали одного музику. Він лежав на катафалку. Його товариші зібрались біля нього і почали грати похоронний марш на вічну його дорогу. Тоді почули, що щось починає хрипіти. Покійник прокинувся, бо спав летаргічним сном. Його відвезли до шпиталю і там він скоро очунав. Якби не музикальні причеті, поховали б його живим.

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на заході?

СПОРТ.

ПЕРЕД ФІНАЛЬНИМИ ЗМАГАННЯМИ КОПАНОГО М'ЯЧА ЛЬВІВЩИНИ.

В наближчу суботу й неділю (5 і 7. ж. м.) відбудуться у Львові змагання за першество Львівщини між чотирма найкращими дружинами У. С. С. які у своїх групах досягнули два перші місця. До тих змагань стоять зі Львова Чорноморці, Тризуб і Богун, з Комарна Хуртовина. Всі дружини крім Богун назагал рівноборні, так що заповідається насправді цікава й запальна боротьба за першество Львова і за право участі у кращих змаганнях.

Порядок змагань устійнено жеребом так, що в суботу пополудні грають Чорноморці з Богунем і Тризуб з Хуртовиною. В неділю переможці між собою, а

потім переможці. Порівнюючи ці дві дружини, можна сподіватися, що за перше місце змагатимуться в неділю Чорноморці з Тризубом. Одне не є ексцентричною здогадкою.

Про час і місце змагань повідомимо в одному з чергових чисел „Діла“.

НАШИМ СПОРТОВЦЯМ ПІД РОЗВАГУ.

В останніх часах появилися в українських і польських часописах статки про жалюгідні події на спортивних гришах. В Золочеві змислювано судю, в Дрогобичі побивали між собою глядачів, в Олешнічах поліція відправляла змагань змагань і т. д.

Остаточно жби ці події мали місце тільки на гришах наших сусідів, могли б ми сказати собі: „Моя хата з краю“, хоч спорт, де він не був би і хто його не плевав би, не може й не сміє бути покритишкою до виласування андських аанторичних інстинктів. Та в тім саме найбільше лихо, що на поганій приклад з чужих гринь задіялися і наші дружини. Ходорів, Олешнічі, Борівці — це місця, де змагання і глядачі зовсім жабно розуміють зміст і призначення спорту.

В наближчих днях будемо у Львові і Станіславові свідками рішучих змагань у козаному м'ячі. Ставка велика! Це ж іспит цілорічної праці. На ньому треба довести, що змагання не тільки зміють гірше або краще грати, але що є спортивними в повному цього слова значінні і що мають загартувати не тільки м'язи, але й волю та нерви.

Якщо змагання лежать на серці добро спорту загальні і окремі розвиток українського копаного м'яча та його якнайбільше поширення серед нашого громадянства, то повинні пам'ятати, що в найгорячіших хвилинах гри не сміють траїти рівнобави та зинної арови. Гра може бути дуже запальна, але повинна бути лицарська!

Тіж самі звавати можна скерувати під адресою глядачів, яким звавати принадаються уроки кивади, а вини за те спихають на судю і протичну дружину.

Спортовець мусить уміти не тільки вигравати, але й мужно та гідно програвати. Глядач повинні бути справді глядачами, з дрібною хитрістю м'якою безсторонності, а не згістеризованою, царковсью жорстою.

Р. Сл.

УКРАЇНА II — ЦУКРОВНЯ (ХОДОРІВ) 5:1 (2:0).

Про ті цікаві змагання дітаємо, ще оті уагні:

Вже по кількох мінутах гри майже вся численна збрала публіка була по сторонах. Українці горучо опанували всі дві добрі заграання. В Україні не було слабшого пункту. Микитин певені в обороні виділявся Мисиків, але й Заводівський своє завдання сповнив. Поміч добра

офанзивно і дефензивно, підкривав Яким. Напад був прикрасою дружини, комбінучав і багато стріляв. На перший план виділявся тут Стіхенко, який чим найкращий день у сезоні. Сиротюк узяв віч напад. Крушельницький добрий. Яким на праці крім своїм зорочим бігани і пренизним центрами створював зазвичай такі ситуації під воротами протинника. Лейкевич, слабший у першій частині, у другій розігрався і був не менше грішній, як Яким. Цукровка на ті знамениті протинники випадає слабше. Найліпші в грі — не середньої помічник Домєрадський (бувний грав львівської Полони) і правий оборонець. Гра велася майже час під знаком переваги чорно-червоних, для яких ворота добував Стаженець 2. Крушельницький, Лейкевич і самогубий протинник. Цукровка добула ворота з візьного гри став 2:0. Видів околю 1200. Стів зазвати, що Видів С. Т. „Цукровка“ дуже гостинно приймає грішні, України так що з Ходорова вивести вони якнайкращі спомини. Та кож публіка була обективна і спортово вироблена.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Проф. Андрій Яковлів: УКРАЇНСЬКО-МОСКОВСЬКІ ДОГОВОРІ В XVII—XVIII ВІКАХ. Появився в шкільно: Праці українського Наукового Інституту в Варшаві. Варшава 1934. Стор 178. Форм. 8-о.

Проф. інж. І. Шкогенів: ВОДНЕ ГОСПОДАРСТВО В БАСЕЙНІ Р. ДНІПРА НА УКРАЇНІ. („Дніпробуд“ і „Великий Дніпро“). Вийшло в світ: Праці Українського Наукового Інституту. Варшава, 1934. Стор. 69. Форм. 8-а. До тексту додучені карти.

Дмитро Чижевський: ФІЛЬОСОФІЯ Г. С. СКОБОР(ДІ). Видання українського Наукового Інституту. Варшава 1934. Стор. 224. Форм. 8-о.

О. Лотоцький: СТОРІНКИ МІНУЛОГО. Частина третя. Видання Українського Наукового Інституту. Варшава 1934. Стор. 396. Форм. 8-о.

Д-р Кость Кисілевський: ПРАВОПИСНІ ПРАВИЛА. Львів, 1934. Накладом автора. Сто 16. ф. 8-о.

ЖУРНАЛИ.

НАЗУСТРІЧ, ч. 19. двотижневик. Львів І. Х. Література, мистецтво, наука, громадське життя. Ціна 50 сот. Зміст: Володимир Січинський: Олександр Номінаційський. Юрій Косач: Марія Башкирцева. Бог. Бірчак: Хитрий Панько. Сатира. Л. Володимирів: Із записника А. Чеховського: Един і Антигона. С. Болно: Актуальність старої політичної хартії. Ю. Косач: Епітафія. Анатоль Курдидик: Альбомні вірші. Софі. М. Рудницький: Чи пишуть у нас любовні листи. М. Островерха: Весілля у горах. Ст. Левинський: Залишки в Чорногорію. Міха Пастернакова: Слідами Ізидора Дукача. З нових німецьких повістей. Реней. Горобі на дровах. Мистецька хроніка. Листів 40 сорок... Листування редакції.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 4. ж. год. 7:30 веч. „Я переміг кізку“.

П'ятниця, 5. ж. год. 7:30 веч. „Маріонт“.

Театр Ріжгородностей.

Четвер, 4. ж. год. 7:30 веч. „Товариш“.

П'ятниця, 5. ж. год. 7:30 веч. „Мякуш“.

Кіно.

АТЛАНТИК: „Чар віденського вальса“ (Лео Слезак, музика Штрауса).

ГРАЖИНА: „Бару“ і „Страшна ніч“.

КОШЕРНИК: „Штука життя“.

КАСІНО: „Тарзанове кохання“ в Дж. Вайсфелері.

МАРУСЕНЬКА: „У леводі джунглі“ та ревіз.

Закордонне радіо.

Четвер, 4. жовтня 1934.

Відень (506,8) 12:00, 13:10 Концерт, 13:40 Для дітей, 17:10 „Франц і Асці“ кантата (хор, вок. квартет, скрипка, фор.), 17:10, Скрипка, 19:30 Пісні, Прага (470,2) 17:20 Літ. рецитатії, 19:30 Концерт, Париж (1649) 20:00 Камер. концерт, Білгород (439,8) 17:00 Популярні мелодії, Берлін (356,7) 9:45 Для дітей, 19:00 Біографія, Гамбург (331,9) 23:00 Спіл. Кельн (455,9) 16:00 Вес. полудне, 17:20 Тріо 6-дур Бетовена, 20:10 „Юлія Цезар“ траг. Шекспіра, Мінхен (405,4) 14:20 Соціаліст. Ленінград (1224) 18:00 „Князь Ігор“ оп. Бородин, Будапешт (549,5) 12:05 Концерт, 19:00 Спіл, 23:00 Циг. орх., Мільно (368,6) 16:45 Для дітей, 20:45 „Шопен“ оп. Орфиче, Рим (420,8) 17:00 Вок-інстр. концерт, 20:45 Концерт при участі скрипки Де Віто.

П'ятниця, 5. жовтня 1934.

Відень (506,8) 17:20 Сучасні австр. пісні, 20:00 Симф. концерт, 22:10 Австр. популярна музика, Братислава (298,8) 15:35 Концерт, Прага (470,2) 17:00 Квартет, Париж (1649) 12:30 Концерт, 20:45 Оп. музика, Атланта (531) 19:30 Іра. музика, 20:00 Іра. пісні, Рига (314,6) 17:40 Лейтські пісні, Берлін (356,7) 12:00 Концерт, 16:25 Пісні, 21:00 Сучасна нім. муз., 22:30 Шубертові пісні, Ляйпциг (382,9)

18:15 Нар. музика, Осльо (1434) 20:00 „Іфігенія в Тавриді“ оп. Глюка, Будапешт (549,5) 20:20 Популярні арії, Мільно (368,6) 16:45 Для дітей, 17:10 Вок. концерт, Рим (420,8) 13:05 Оркестра, 20:45 „Княжна долларів“ оп. Л. Фала.

Львівське радіо.

Четвер, 4. жовтня 1934.

6:45 Ранішня ауд., 7:50, 22:00 Рекл. концерт, 11:57 Сигл. часу, 12:03 Метеоролог. містни, 12:10 Люб'м звірята (балада, оповідання, пісеньки), 12:30 Концерт, 13:00 Полудн. денник, 13:05 З ринку праці, 13:10 Польські танці (гр. пл.), 13:30 Експорт, 13:35 Збїж. біржа, 13:45 Балеті недискреції (муз. ауд.), 16:45 Лекція фр. мови, 17:00 Театр Уяви: „Це мусить побідити“ (сміхоніка), 17:50 Листи та програти, 18:00 Сільва рерум, 18:05 „Гоголь“ (123-роковини уродни), 18:15 Концерт (альтінка, фор.), 18:45 Що читати, 19:00 Спіл у супр. фор., 19:20 Балачка, 19:30 Творч. на аспілофону орх., 19:50, 19:56 Спорт. вістки, 20:00 Легка муз., спіл, фор., 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Концерт (орх. скрипка, фор.), 21:45 Між вулгям і магісмом, 22:15 Пять найкращіх голосів світа (Пам'ятині сопр.; Великез ипосопр.; Алькаїде тенор; Стречаре баритон; Пасеро бас) іа гр. пл., 22:45 Музика з гр. пл., 23:00 Комунікати, 23:00 Саломоне тріо (скрипка, віолончеля, фортепьяно).

П'ятниця, 5. жовтня 1934.

6:45 Ранішня аудіція, 7:50, 20:15 Рекл. концерт, 11:57 Сигл. часу, 12:03 Метеоролог. містни, 12:05 Огляд преси, 12:10 Легка й популярна музика з гр. пл., 12:45 Балачка для жінок, 13:00 Полудн. денник, 13:05 Великі артисти з малій пісеньки (гр. пл.), 13:30 Експорт, 13:35 Збїжєла біржа, 13:40 Сільва рерум, 13:45 „Мікро-ревіз“ (муз. ауд.), 16:30 Музика з гр. пл., 16:45 Ауд. для хорів, концерт, 17:15 Камер. концерт, 17:50 Огляд видання, 18:00 Фейл, „Зелені жоді“, 18:10 Сільва рерум, мист. життя, 18:15 Спіл, 18:45 Життя та звичай у звірат, 19:00, 19:30 Легка музика, 19:20 Балачка, 19:50, 19:56 Спортівні вістки, 20:00 Куртє красавичного т-па, 20:05 Муз. балачка, 20:15 Симф. концерт, спіл (Вермійська), 22:30 Рецитатії поезій, 23:00 Комунікати, 23:05 Танцюва музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приплатних оборотах 524 зол.

У Варшаві буди такі курси: Лондон 25:89, Париж 34:89, Берлін 213:40, Ціріх 172:67, Амстердам 358:70, Прага 22:08, Італія 45:78, Ньюйорк кабель 6:28, Ньюйорк чеки 5:23:50.

Акції та цінні папери.

Банк Польський 94:30 зол.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 3. жовтня п. р. кооперативам платити за: львів. Львів.

1 кг. масла десероного	2:10 зол.
1 л. молока	0:14 „
1 л. сметани	0:60 „
1 л. несп.	2:60 „

Масло в дні 2. жовтня п. р. також 2:10 зол.

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 22 сот.

Тенденція на масло і яйця сильна, на молоко і сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 4. жовтня п. р. платити своїм доставкам за 1 кг. лишків наги птиці, львів. подіра птахомисарні „М. С.“ у Львові (вул. Б. Глоацького 23):

Курята і курі пріма за 1 кг.	0:90 зол.
„ІІ кл.	0:30 „
Індичі і наварки пріма	1:00 „
„ІІ кл.	0:70 „
Качки	0:70 „
„ІІ кл.	0:50 „

Тенденція спокійна.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОВАЖНЕ УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО у Львові, що має свою реальність та велику, дуже добре перспекуючу фабрику приймає вклади до обороту від 300 — до 5000 зол. з повним забезпеченням налоти. Відсотки після умови. Ласкаві оголошення до Адм. н. „Діла“ під „Першорядна льоната“.

ШУКАЮ старшого практиканта до корінного садку. Гуда, Тарнопольського 85. 376 1—3

ВІДОМЧ УКРАЇНСЬКА БРОНЗІВНИЧА РОБІТНЯ Федисського Степана у Львові, Ринок ч. 9. виконує всю церковну посудину з бронзи і срібла та відноає часи і т. п. по найнижчих цінах. 94 10—4

ВУГОЛЬ. — Калитяк, Байки 14, тел. 38-24, Станіславів, Кодікова 2. 304 25—30

ДЕШЕВІ станції для студентів. Виспівського 12. ж. 3. 377 1—1

РУТИНОВАНІЙ кандидат нотаріату з 10-літньою практикою нотаріальною і одиоричною адвокатською, козний голова філії „Прогреси“, голова тов. „Соціал“ провідник самоосвітнього гуртка чит. „Прогреси“, і співробітник інших українських культурно-освітніх установ, зредукований від 1. січня п. р. по введенні нотаріального закону, а опинившись в наслідок цього в жінкою і з дитиною без ніяких засобів до життя, шукає якогонебудь канцелярського заняття. Ласкаві оголошення приймає: Д-р Микола Фуртат, лікар, Микитині коло Тернополя. 3—

НАДЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „СОКОЛА-БАТЬКА“

відбудуться дня 14. жовтня 1934 р. в домі „С-Б“ при вул. Руській ч. 20 з таким порядком нарад:

- 1) Відкриття зборів.
- 2) Звідомлення з III. Краєвого З'їзду.
- 3) Постановлення до диспозиції З. Зборам мандатів Старшини.
- 4) Внески й запити.

Початок З. Зборів в год. 9-й ранку а в разі браку приписаного статуту комітет Загальні Збори відбудуться в годину пізніше з тим самим порядком нарад без огляду на число присутніх членів. Праву участі в рішальним голосом у Загальних Зборах мають фізичні члени та делегати Соціалістич. Гнізд, які запланували членську вкладку до наші Сокола-Батька по 1933 виключно рік. Делегатам на Загальні Збори С-Б може бути лише місцевий голова, або член Старшини Гнізда. Делегати виказуються належимо підписанням уповноваженнями.

ЗА СТАРШИНУ СОКОЛА-БАТЬКА: Ілл. М. Хроноват, Е. Благітня, голова, справник.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шедл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-43.
„Друкарні“: 29-26.

В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

В. Британія не піде на уступки Німеччині.

ЛОНДОН, 4. 10. ПАТ. Вчора відбулося за-
сідання британського кабінету, який радив над
сплатуванням довгів Німеччиною. Фінансовий
дорадник Лейт Рос склав звіт із своїх перегово-
рів у Берліні. Рос підкреслює, що не хоче пла-
тити довгів за привезені товари з Великої Бри-
танії. Британський кабінет рішив, щоб в даль-

ших переговорах домагатися від Німеччини без-
оглядно заплата довгів перед війною
жовтня ц. р. Коли німецький уряд не виконає
тієї умови, британський кабінет введе в жит-
тя закон про розрахункову палату. Таким чином
між Німеччиною і В. Британією дійшло би до
економічної війни.

Уряд національної єдності в Іспанії.

МАДРИД, 4. 10. ПАТ. Уряду утворив новий
уряд в Іспанії, до якого увійшли члени радика-
льної партії та Католицької Народної Акції.
Міністром закордонних справ став дотеперішній
прем'єр Сампер; міністром справедливості пред-

ставили Католицької Народної Акції Айсун,
міністром внутрішніх справ радикал Саласар-
Альонсо, міністр освіти демократ Вілларьєрос.
Новий уряд підтримує ті партії, які заявили-
ся за вдержанням республіканської влади.

Перед зближенням Німеччини до Італії.

ПАРИЖ, 4. 10. ПАТ. Кореспондент агенції
Аваса повідомляє: Від кількох днів у політичних
колах у Римі кружляють поголоски про зусилля
Німеччини довести до порозуміння з Італією ще
перед візитою мін. Барту в Римі. Німеччина за-
підтримку Італії в справі розбродива запропо-
чувала політичне перемир'я в справі Австрії на
10 літ. Кружляють поголоски, що канцлер Гіт-

лер вислав свого тайного делегата фон Рібентро-
па до Італії, щоб перевірити опінію італійського
уряду. За кілька днів має зустрітися з Муссо-
ліні у Мілані. Ці поголоски поширює німецька
колонія в Римі.

Італійські політ. кола не заперечують цих
вісток.

Німеччина за господарською співпрацею держав.

БЕРЛІН, 4. 10. ПАТ. На міжнароднім кон-
гресі власників готелів державний секретар д-р
Тунк виступив промовою підкреслюючи, що ні-
мецький уряд доложиться усіх зусиль, щоб побо-
роти труднощі в міжнародній господарстві. Відбу-
това нормальних торговельних взаємин у світі

лежить в інтересі Німеччини. Це буде можливе
щойно тоді, коли зацікавлені держави матимуть
спільний план, оснований на дорозій рівності
між країнами з пазміром сирінці і промисло-
вими країнами. Тоді теж зайняти були би валютні
експерименти.

Прем. Татареску про політику Румунії.

БУКАРЕШТ, 4. 10. ПАТ. Прем. Татареску
здає журналістам, що новий уряд буде вико-
нувати програму попереднього уряду. Зміст цієї
програми такий: у внутрішній політиці замирен-
ня, відпущення, вдержання ладу і відбудови; у
закорд. політиці вдержання дотеперішніх союзів
і приятельських взаємин з усіма державами М.
Атланти та тісна співпраця з Францією, з якою
єдина Румунія традиція та взаїмні інтереси.

Здійснення цієї програми буде головною метою
діяльності уряду. Зміненний уряд буде співпра-
цювати з представниками молодшої генерації.
Про співпрацю уряду з мін. Тітулеску прем. Та-
тареску відповів: На прохання мін. Тітулеску
згодився стати міністром закордонних справ. По
його поверненні до Букарешту обговоримо умови
нашої співпраці

Робітники годяться на перемир'я през. Рузвельта.

НЬЮ ЙОРК, 4. 10. ПАТ. Представники профе-
сійного союзу ткачів у листі до през. Рузвельта

висловили згоду на прохване шестимісячне
перемир'я між робітниками і підприємцями

Співпраця комісара поліції з націонал-соціалістами.

ВІДЕНЬ, 4. 10. ПАТ. Вчора арештували у
Відні комісара поліції д-ра Зонлайтнера під за-
кидом виявлення урядових таємниць націо-
нал-соціалістам. Арештований пересидів вістки
до Німеччини тайним шифром. Тому німецька
влада і преса могли оголошувати заздалегідь

вістки про полії в Австрії. За свою працю Зон-
лайтнер отримував високу винагороду, а гроші
складав до віденських банків. Поліція арештува-
ла теж його дружину, сестру та канцелярійного
урядовця віденської дирекції поліції

Історія націонал-соціалістичної революції в Австрії.

ВІДЕНЬ, 4. 10. ПАТ. Вчора появилася офі-
ційне видання про революцію націонал-соціаліс-
тів в дні 25. липня ц. р. Публікація подає істо-
рію націонал-соціалістичного руху в Австрії на
основі урядових документів. У передмові в пу-

блікації урядовий комісар пропаганди д-р Адам
підкреслює, що полва такої книжки має на меті
засувати положення, як основу до можливого
порозуміння

Три присуди смерти за вбивство комуніста.

БЕРЛІН, 4. 10. ПАТ. У Сталінграді засудили трьох селян на кару смерти за вбивство кому-
ніста. Присуд негайно виконали.

Вже

над йшли найновіші воєнні ма-
теріали зперш. фабрик на осінній
сезон, на сукий костюми, плащі,
по сензаційно низьких цінах до

фірми Галицький Магазин Новин
:: Львів, Галицька 15. ::

Арештування спричинників катастрофи.

КРАКІВ, 4. 10. ПАТ. На приказ прокуратора
д-ра Спужьника з Кракова поліція арештувала
вчора Габрієля Неця, дискурного руху на станції
Кшечовичі та службовика Антона Драбика як
спричинників залізничної катастрофи у Кшечови-
чах. Арештованих відвезли до арештів у Кракові.

Повний список жертв страшною залізничною
катастрофою у Кшечовичах покищо не устійне-
ний, бо частину ранених приміщено крім шпи-
талів теж по приватних хатах. Влада оголосить
список жертв катастрофи мабуть нині

ФУТРА

жіночі і чоловічі готові і до міри
по найнижчих фабричних цінах —
поручає

Фабрика футер „ХРОМ“.
Львів, Руська ч. 20. Телефон 71-83.
Городецька ч. 97. 53-29.

Др. Маркіян Дзерович

вернувся

Львів, — вул. Романовича ч. 10.

Чи буде амнестія?

Львів, 4. жовтня 1934.

29. вересня президент Польщі підписав ам-
нестійний декрет про припинення кар на три
роки чотирьом в'язням, засудженим у т. зв. бере-
стейському процесі, та про дарування кар пя-
тому в'язневі. Річ йде про б. послів польської лі-
виці Цюлкоша, Мастка, Путака і Дібуа, при чо-
му перші три в моменті амнестійного декрету на-
ходились на лікуванні відпустці, лише б. пос.
Дібуа сидів у в'язниці: коли цьому останньому
відчитали амнестійний акт, він застерігся, що
амнестії не просив і свою кару підсуджував, не
користуючи теж з св. відпустки. Всі вони до ча-
су відсидження решти кар після трьох літ при-
пиненні у своїх громадянських правах. — Іншими
словами, мають надалі загорожену дорогу до
прихильної політичної діяльності. Лише б. пос-
лові Барліцькому дарована підком кара, при-
верненні всі права та його засуд скреслено з ре-
єстру карних справ. Тому теж щодо Барліцько-
го йде тепер у пресі інтерпретаційний спір між
польськими правниками, чи повернуть йому по-
сольський мандат ще у цій соймовій каденції;
особлива постанова амнестійного декрету супро-
ти Барліцького мотивована його старшою громад-
сько-політичною діяльністю, що принесла поль-
ському народові поважні прислуги. Всіх бере-
стейських в'язнів, які втекли за кордон і в той
спосіб оминули виконання кар, — амнестія не
торкається. Отже поза нею осталися Кернік, Лі-
berman Варієський і Вітош.

Справа стара, тягнеться від пам'ятного літа
1930 року, коли то до Берестя вивезли м. ін. та-
кож і 5-ох б. українських послів. Всі вони пере-
ходили потім судові розправи за пічені промови.
ліхто теж з них, через брак змоги підписати по-
сольську заяву, не ввійшов до нового сойму. За-
те названі польські посли стали в січні 1932.
р. перед судом у Варшаві під закидом організу-
вання бунту через свою активну участь на кра-
ківському конгресі польських опозиційних цен-
траліних партій, і були засуджені з позбавлен-
ням прав. Зрештою, нічого про справу й пригаду-
вати: вона належала до найголосніших історій,
що діяли і хвилювали польське громадян-
ство і нахилили свій відгук і на чужині. Зреш-
тою, це так мовити, внутрішньо-польська спра-
ва, що вплинула з одного боку на такі специфіч-
ні обставини у половині 1930. року, з другого
боку спеціально на ті боротьби різних поль-
ських політичних груп.

Ширше значіння має питання загальної ам-
нестії, що виринуло у зв'язку з проголошенням
амнестії для частини берестейських в'язнів. Чи-
таємо у польській пресі, що у Варшаві голосни-
ми стали поголоски, що 11. листопада, з нагоди
роковин польської державності, має бути прого-
лошена амнестія, завдяки якій вийде на волю
5.000 в'язнів, між ними деяка частина в'язнів
політичних. Одночасно кілька тисяч карних
справ має бути припинених. Недавно читали ми
теж про головний мотив амнестійного плану:
мояти в'язниці у Польщі такі переповнені, що
необхідно перевести частину редуцій в'язнів,
— необхідно теж відлякати демо суди, надмір-
но напечані надалом справа.

П р и с и л а й т е п е р е д п л а т в і !

Чи правдиві ці мотиви чи ні, все одно потреба широкої амністії дає себе назвичайно відчувати у цілому прилюдному житті в Польщі, зокрема в житті українському. Амністія завжди є актом не лише найвищої арозумілої гуманітарності, але й актом політичного розуму, який відає собі справу, що карно-судова репресія у площині і громадської моралі і нормалізації держ. відносин є засобом лише тимчасовим, перехідним, саміж основини тієї моралі і тієї нормалізації мають бути побудовані на зовсім ін. підвалинах. Це аксіома, яку признають і соціологи і правники і гром. діячі, та навіть всі ті, які на спутуванні свободи одиниці глядять лише як на ригор, який не лише не може бути цілю самою для себе, але навіть тривалим засобом до цілі.

Ясна річ, що амністії бувають різні, — а різних можуть бути і положень, різні практичні цілі мати на увазі і різний контингент охоплювати. Чим ширша амністія — тим поважніші її впливи. Ніщо так не причиняється до відрядження атмосфери, до успокоєння умів, до нормалізації відносин — як широка амністія для політичних засуджених. Нема теж прецеденсу, щоб політична амністія вийшла на шкоду державі. Поміняємо факт, що хіба лише мінімальний відсоток зліпнених на підставі амністії одиниць наражується втратити свободу через таку саму чи подібну провинну. Зате скіль-

ки одиниць марнується, скільки екзистенція домиється, скільки буває горя родинного і напруження у суспільних відносинах через зачинявання того вентилу, — яким буває саме амністія!

На жаль, ніхто не дбає у нас про статистику українських політичних в'язнів і ми теж не можемо подати їх точного числа. А всеж можна казати про сотні, — про сотні молодих людей, які, випущені на волю, могли стати найкращими громадянами — не конає зі шкодою для польської держави. Не торкаючись зовсім критики судових присудів, яка є недопустимна, можна предібно погодитися, що не завжди буває так, що висота виміру кари дійсно відповідає висоті провини: цеж саме і є одною з головних причин інституції амністії — коригувати по лівій гуманітаризму помилки правосуддя. Не порушуючи основ правосуддя, амністія дарує частину кари і припинює деякі справи, вважаючи, що карма місія закону вже достатньо дала себе пізнати. Ажте амністія є теж одною з функцій правосуддя.

Ціле українське громадянство, без огляду на політичні різниці, без огляду на боротьбу ідей, яка йде в кожному громадянстві, з надзвичайним вдволенням прийняла факт амністії, — але справжньої широкої амністії, яка повернула життя сотні наших людей, з того життя вони виключених.

Чи читали Ви вже

„Жорна“ ч. 19
Ціна тільки 25 сот.

йй активне сальдо 2,175 тис. зол. в товарообміні з Францією. Зате сальдоючі роки фатальні. 1933-й рік приніс Польщі 3,367,000 зол. недобору, а перший піврік ц. р. аж 2,832,000 зол. недобору. Це очевидно мусить трівожити і польська преса ажитає цього як аргументу, що збиває докори Франції за невдячність, про-явлену Польщею у її заграничній політиці, як теж у відношенні до французького капіталу, який працює у Польщі (Жириадів). Між аргументами читаємо таке: Політика Франції у відношенні до Польщі паралізує її експорт, замість навпаки, як її віритель, старатися про збільшення цього експорту: її капітал у Польщі працює хижацькими методами.

І саме на тлі того стану річей вдаряє одна, коли повернемося до акції Жаспара: Польщу на конференції держав „золотого блоку“ не запросили. Зате появилася в закорд. пресі до-вамі євсна заява ініціатора, що не нібито йде покищо про співпрацю зах.-європейських держав і що пізніше до порозуміння вони втяг-нуть також Польщу. Франц. міністер торгівлі Лямуре, застановлюючись у своїй промові на комерсі з приводу ювілею франц.-швайцарської Торговельної Палати у Женеві над мож-ливостями господарської співпраці країв „зо-лотого блоку“, поминав Польщу, хоч назвав по імені всі інші держави.

Булоб передчасно врожити акції Жас-пара далекойдучі успіхи. Хоч появилася комуні-кат з женеvської конференції (названий у пре-сі „маніфестом держав зол. блоку“) з черго-вим запевненням вірності дотеперішній валю-товій політиці з заповідю торговельної спів-праці, то проте становище франц. преси і не-скриваний експтицизм згаданого мін. Лямуре не дозволяє на великий оптимізм. Появилася, щоправда, вістка, що в краях двох інших бло-ків (штерлінгового і доларового) рахуються з „економічною антантою держав золотого блоку“ як з фактом, а на англ. біржі говорять навіть, що „золотий блок“ створить спільний валютно-вирівняльний фонд, — то це все ще далеко від дійсності.

Скликана на 20. ц. м. до Брюселі конферен-ція міністрів торгівлі Франції, Італії, Голландії Швайцарії і Люксембургу має знятися доклад-ніше проблемою співпраці. Отже зачекаймо бо-дай то її вислідів.

Та — якби не було — Польща фактично скінчилась поза рямцями „золотого блоку“ і не подія, яка заслуговує на увагу. Тимбільше, що та подія — на нашу думку — може заважи-ти на долі польського золотого.

В. Несторович.

„Золотий блок“

і французько-польське непорозуміння.

(Акція Жаспара без польського представництва.)

На терені Женеві відбулися в останньому часі важні події, а саме: у склад Ліги Націй у-війшла СССР, а Польща виповіла міжнародні зобов'язання щодо нац. меншостей. Ці дві події, далекосяглі своїм змістом, відхутили в тій теж немаловажну третю подію, а саме: акцію бельгійського мін. закордонних справ Жаспара. Його заходом відбулася 24. і 25. м. м. конференція зах.-європейських держав, яка мала на меті змонтувати господарську співпрацю т. зв. „золотого блоку“.

Як відомо, „золотий блок“ повстав на невдачній міжнародній конференції в Лиселоні 3. липня 1933 року і мав досі властиво тільки декларативний характер. Шість держав, між ни-ми і Польща, зобов'язались задержати дотеперішній стан у валютарній політиці, себто не відкидати і не змінити золотої основи (стан-дарту) та не принорвляти обмежень у міжнар. грошовому обороті. В тих зобов'язаннях ви-тримали досі всі держави з виїмком Італії, яка таки обмежила грошовий оборот із закорд-ном (девізова регламентація).

Цей декларативний характер „золотого блоку“ не дозволяв усіх його членів. Щоправда — при атаках міжнародної спекуляції на голландського гульдена і швайц. франка з наміром обнижати їх курс була ніби якась помін-

Франції в обороні тих валют. Та цього мало. Все більше підносились голоси у краях, які ввійшли до „зол. блоку“, про потребу акти-вної господарської співпраці, про призначення собі взаїмно преференцій (себто першинства) в товарообміні. Та Франція, яка висуну-лась на чолі цього блоку, як найсильніша фі-нансова плута, старалася не дочувати тих го-лосів з уваги на своєрідну торговельну полі-тику, що її в себе вона повила. Такий стан річи дратував перш за все Польщу і причинився чи-мало до напруження взаємин, що стоїть у я-кравій суперечності до заключеного в 1921. р. альянсу між цими державами.

В польській пресі появились за останній час цілі акти обвинувачення супроти Франції. Вона — мовляв — була зовсім чужою для Польщі „смоком-помпою“, що витискала з польського господарського організму животворні соки, не даючи їй у заміну майже нічого. Ці тези до-казують польські публіцисти цифрами.

В тих обвинуваченнях таки багато правди. Коли відчинимо польський урядовий „Малий статистичний річник“, то найдемо там пересіч-ну вартість у відсотках за роки 1927-1931: привіз з Франції 7.2, вивіз до Франції 2.7. Ріж-ниця — як бачимо — дуже велика. Щоправда, рік 1932-ий був для Польщі корисний. Він дав

до мятр. Шептицького. Одним словом, пхав хлопчину угору.

До митрополита привів мене професор замурувати скритку, зловити притрєчення тайни, з тим, що відстану їй кор за роботу і поплаунок в чолі від митрополита на дальшу дорогу жит-тя. Я був зворушений до глибини. Відійшов з сильним духом і постановою, що ніхто не до-дається про скритку від мене.

Якеж було моє розчарування, коли на дру-гий день зачепив мене святоюрський мешканець Скокун і запитав, чи я дістаю за роботу для митрополита. Удів я, що нічого не знаю і чим скорше повідомив про це професора. Профе-сор казав далі мочити. Вкворті прийшли мо-скалі і гуляли по Львові. Я працював у профе-сорі при рисунках. Одного дня прийшли же-н-дари до бюро професора і мене арештували. Завели на вул. Янівську і за добу випустили. Ні-чого не питали. Але вже вквч: на другий день в год. 12. з великим гуком забрали мене з ліжка і завели на вул. Коперника, де була тоді росій-ська жидармерія і де урядувал полк. Лукіанов.

Взяли мене на допити. Відповіді мої були полковникові не до вподоби. Верещи на ціле горло, товк кулаками об стіл, грозив шиурами і що вивезе родичів на Сибір. Я завзято мо-чав. Лукіанов видав приказ вибити. Вибили. Хитаючись на ногах, тичкали мене до полков-ника. Побитий, я перетвердів на живіт Лукіа-нова. Цей відпихнув мене і товстою рукою уда-рих з цілою силою в лице. Мені стали крутитися свічки і сльози в очах. Від тоді я замож цілком і не відзивався на запити. Називав мене євре-ем, сухим сином, мазепицем. По-тій операції завели мене до тюрми на Батонія, відібрали

шлейки, краватку і шиурівки. Відай на те, аби не повисився. В тюрмі роздумував я, як то пол-ковник хитро говорив, що проф. Левинський все вже сказав. Я знав, що москаль умисне по-кинується на професора, аби мене змусити го-ворити. Я був вдоволенний, що видержав тяжку руку охрєн і дикого полковника. Ходив від стіни до стіни, вікно було під стелею, ніч без двєрцятка, прича і кльозет в одній кімнаті. Раз на день прохід по трикутнику в товаристві тю-ремників один від другого однієм у віддалі Дні минали, довгі, безжовтні.

Одного дня до моєї келії прийшли якісь великі люди в мундурах з великими відзнаками. Казали показати руки і оцінили, що це дитина. Показалося, що був це граф Бобринський зі своїми прибічниками. Я сидів далі. Не тямлю вже, по яким часі приїхали по мене возом і ка-зали їхати. Штани тримав я в руках і як обір-ванець їхав „на гостро“ через місто. Привезли мене до палати Шептицьких, де ждав уже Лукі-анов. Салдатня з великими залізними дручками ходила по палаті і розбивала стіни. Розбивали кожний слід у стіні. Мене поставили аби при-дивлявся, а полковник питав за кожним разом: — „Ну, скажи, де то“. Я бачив, що москалі не знали точно місця. Радів, що розбивають місце без значіння. Але бороть моя була страшна, бож Лукіанов наамисне мене привіз, аби крити зрад-ників. Старий священник, не знав його назвєска, дивався на мене. Я зрозумів все, але мусів мо-вчати. Москалі тимчасом розбивались майже у кожній кімнаті.

Нічого не нашли. Тоді пішли до кухні і тут все скінчилось. Почали розбивати мур, пе-ревернули шафу зі слоками конфітв — ще не

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛО“ З ДНЯ 6. ЖОВТНЯ 1934.

ЛЕВ ГЕЦ.

Три точки З ДНІВ ЖАХУ

С. Шматьковецького „Діло“ ч. 250.

„Св. Юр був приготований на прихід во-рожного війська. Завзятісідя зібрано денки па-перів головні „Acta congregationis de propaganda fide“ та замуровано їх у безпечній скритці у пивниці підкухнею. Слато замурування переіт присланий Левинський студент при помоці хлопця з прислуги Гриня; так і звавалось, що того гробу ніхто не найде і не відкрє... (У по-ловині лютого полковник Лукіанов знав уже цю тайну...)“.

Студент, що перевів свято замурування при-томочі Гриня живе. Студент цей пережив на свій тоді вік правдиві дні жаху. Було йому тоді років 18 і було це перше правдиве страхїття у його житті.

Студентом цим був я, Лев Гец, автор цих незручних рядків, колишній У. С. С., нині Ваш напар і вчитель. Послухайте.

У пам'ятні дні був я студентом будівництва і як несаможній заробляв підчас фєрій при бу-дові разом з І. Федєвим, Хом'ком і Джули-нським у проф. І. Левинського. Зчасом проф. Ле-винський звернув на мене увагу — впровадив до своєї архітектонічної робіти, заієнів зі своїми дітьми, завів до Поквського, а палі

Хто і перед ким відповідалий?

Нью-Йорк 20-го вересня 1934.

Санчо Панза воював з вітриками. Здається, що наші американські передові люди мають далеко інше завдання, коли роголошують промови і пишуть статті до серця й розуму „народних мас“ на еміграції. А прецінь вислід фантастичного лицаря і реальних українських патріотів в Америці є чи не ті самі.

На точні соборності ми дійшли до делірій і слів. Не можна навіть критикувати найбільш фантастичних засобів, проповіданих патріотами, щоб не паразити себе на остракізм. А тепер придумали, як ця соборність переводиться в практику.

Візьму за приклад Нью-Йорк, щоб не попасти в підозріння переповідання казок, поданих іншими. Від кількох літ йшла тут завзята боротьба проти Українського Народного Дому такими аргументами: Будинок Народного Дому не відповідний на теперішні часи; селя замала; адміністрація в некомпетентних руках. Треба нового, величавого будинку.

Серед такої критики прийшло до лінійки будинку Народного Дому. Його купила горстка людей з витрачанням останнього долара, поставила адміністрацію, що майже не бере платні за працю, відновила салу і будинок і ввела всякі можливі опадності. Запросила усе громадянство в членів Народного Дому, показала дорогу, як відібрати собі давні втрати.

Саме в тому часі, коли йшла криза в Нар. Домі, значна частина громадян розпочала безпосередню боротьбу проти дотеперішньої єдиної української церкви, що містилася при 7-мій вулиці, і створила, во ім'я „соборності“, нову церкву, яка після різних назв: „автокефальної“, „греко-православної“, „народної“ і т. п. тепер стала цілком незалежною від нікого і опинилася в руках бувшого гр.-кат. священника. Оцей новий рух розбив досі єдиний під релігійним оглядом юрійську українську громаду, хоч на словах йшла проповідь „соборності“.

Після яких 5 літ вже присмиріли пристрасті, загаль погодився, що мусить бути дві церковні громади. Але проповідь соборності лунала даліше. Минулої неділі посвячено під цією назвою церквою нову прилюдну „національну галю“. Властиво дві галі: одна на представлення, друга на товариські забави. Галю на представлення на половину менша від галі Народного Дому; галю на танці зовсім мала і не покриває коштів адміністрації. Нова церква 8 минут ходу від Українського Народного Дому.

Отже соборність у практиці представляється так: Народний Дім є все над берегом баякництва, бо проти нього піду силу пустили більшовики, які мають свою галю на 5 минут ходу від Нар. Дому. Крім цього наші недомогання в минулому відбиваються ще й тепер. Ніхто не хоче прийти з фінансовою допомогою у виді табулярної по-

зички („мортгеджу“). Критика з національних кругів, що селя Нар. Дому замала і не досить модерна для нашого достоту. А вислід такий, що отирається друга прилюдна галю, на половини меншу і ще більше невідому, для конкуренції Народному Домові!

Нью-Йорк це не пересічна мала українська громада в Америці. Це до деякої міри провізна громада для цілої еміграції. Яким прикладом є ця громада для цілої американської української людності.

Але може горстка людей набавитися бжевілля і йти всупереч народним інтересам. Чи почули ми хоч одно слово остороги від провідних українських патріотів, що проповідують соборність? Мусмо провідні національні органи, але не чуємо в них сльоз осуду для тих, що зі словами соборності на устах і нищать основи тієї соборності.

Фінансова криза може довести не одну людину до розпуки. Але не мають до цього причини ті, що самі поклали закони своєї церкви і позбавили себе спроможності користати з бенефіцій цієї церкви. Коли в них нема того добробуту, якого вони зазнавали тоді, коли були служителями престолу, то в теперішньому часі криза вони повинні хоч на стільки мати дисципліни й розуму, щоб не руйнувати основ, на яких будується якунебудь народня сила. А коли мали відвагу покласти основи навіть загально прилюдної прилюдної етики, то тепер нехай спроможуться на відвагу просити підмоги на життя з прилюдних американських фондів. Цим хоч по-

кажуть, що в них є ще якісь примітивні моральні засади і почуття національного інтересу.

Очевидно, що вся ця проповідь є лише реторикою і ніхто з інтересованих її не послухав. Але може знайдеться хтось серед цілого українського громадянства, хто схоче пригаднатися, чи є який спосіб створити якусь „народну“ установу, перед яку можна поставити отакі одиниці чи гуртки, що свідоми, для власної матеріальної користі чи хоч би амбіції, руйнують основи існування української громади?

Мане Текель Фарес пишеться тепер на стіні української еміграції в Америці. Величезну агітацію переведено останніми літами за посиланням української дітвори до українських шкіл для науки української мови. Найбільші українські громади, що нараховують тисячі душ, посилають десятки української дітвори до українських шкіл. Допомогли центральні організації серед незвичайно енергійної пропаганди за новими членами дістають десятки олімпіад нових членів. Проводять неапатисти, що йшла серед української громади в Америці упродовж десятиліття, положила п'ятно на наше громадянське життя.

Все це бачать і знають народні провідники. А одночасно ми всі говоримо про видатну допомогу вигнаючому українському народові в Європі. Спонуємо мрії про українську державність. Укладаємо навіть форми майбутнього державного ладу.

А не маємо сили навіть заперестувати проти таких свідомих актів нищення народного життя, яких малий зразок поданий в одній статті. Скажіть, хто мав більше виглядів на успіх, Санчо Панза, чи ми?

Семен Демидчук.

Другий міжнародний з'їзд славянських фільольогів.

II.

Участь українців у цьому другому З'їзді була розмірно велика. Учасників зголосилося — 30 із 32 рефератами, з них у лінгвістичній секції — 13 викладів, у літературно-історичній — 14, у культурно-історичній — 5. На жаль, не було ні одного українського реферату в дидактичній секції — і це велика шкода, бо ця секція (найменша) займалася справою навчання мови в серед. школах, продискутовувала нові навчальні плани, підносила справу навчання славянських мов у середніх школах і т. д. В теперішніх часах, коли українська мова в середніх школах ставить перед її вчителів такі великі завдання, ця справа повинна була зацікавити наших практичних педагогів, і вони повинні були дати хоч одного якого реферату для четвертої секції. Хайби учасники З'їзду були почули, серед яких умов доводиться працювати в середній (і не тільки в середній) школі українському вчителю і як нелегко йому приспособовувати

плавні чужої мови до — української (маючи на увазі цілком відмінну структуру української мови й польської). Єдиний на диктичну тему оголошений виклад І. Огієнка про церковно-славянську мову в вищій школі полав у програму першої лінгвістичної секції.

Українці зголосили (й викладали) свої реферати в великій перевазі українською мовою, та на загальні теми були зголошені доповіді й німецькі (А. Артимович, Д. Чижевський, І. Борковський), а то чеські (Е. Перфецький). Були й реферати й не на загальні теми — польські (Т. Пачовський, Й. Шемлей, М. Мочульський, І. Огієнко), хоч дехто читав по-українськи, дарма, що у програмі був польський заголовок (М. Мочульський). У дискусії всі українці вживали своєї мови.

Темі українських рефератів доторкалися до загальних питань (про потенціальність мови А. Артимовича, про вплив церковної релігії на українську мову Е. Грицака, про східно-славянську правову С. Смоль-Стоцького й К. Чеховича; про основи і критерії періодизації української літератури О. Колесси), то мали характер монографічний чи з поля мови (І. Ковалюк — про формальні наворотні укр. дієслів; Я. Рудницький — укр. наросток -ше, -сьмо; В. Сімович — дієслівні форми типу: знав, брав і з погляду структурального; Й. Шемлей — слів орфографічної школи Евтимія у Ставропольського; Р. Смоль-Стоцький — значіння укр. прикметників), чи з літератури або й літературознавства (Д. Чижевський — Скворода як поет; Гнатішак — славянофілізм С. Руданського; Ф. Колесса — Формули закінчень в укр. народних думах, М. Любинецький — Підкарпаття в чеській літературі). Крім цього, багато викладів посвячено взаїмним відносинам між славянськими мовами чи літературами, здебільша українською й польською (Ів. Зілинський — українська й польська мова у своїх взаємовідносинах; Я. Гордицький — Вислянський і Українці; В. Лев — Фрэнко й польські позитивісти; М. Мочульський — Гошчинський, Словацький і Шевченко — співи Колявщини; А. Княжинецький — Мішквич і укр. трійця: Костомарів, Куліш, Шевченко; Т. Пачовський — Відгомін „wotów świętych“ П. Скарги в миніях Д. Роговського), а то й між письменством українців і в інших славян (А. Ішак — вплив київської школи письменників на Московщину; К. Студинський — К. Я. Ербен і Я. Головацький. Л. Луцків — вплив Шевченка на Сарамба ліча В. Шербанівський — расова й соціальна психічність у деяких славянських народів), зокрема реферат Ф. Колесси освітлював відгомін старославянських вірувань про позитивне життя в українських голосіннях. Один реферат доторкався української діалектології (Ів. Пинкеник,

те. Відсунули шафу і знайшли ще мокрий слід замурування — знайшли тайну. Я стояв як свідок. Бачив якісь цимові скрині з гербами цеглу і порох. В голові крутились різні думки — страх, розпука і горе получились в одно. Стояв я — блідий то червоний серед руїн, безпомічний. Полковник урадуваний поспитав, чи мене дуже боліло, як били і казав іти до дому. Відходячи, сказав зголоситися на другий день у жандармерію на Коперника.

Зломаний невдачею, без огляду на свою вперту мовчанку, я вернувся до Левинського. Не мав жадного свідка на оборону. Перед професором я ледь міг говорити. Памятаю, що кров вдарилася мені до голови і я стояв без слів. Був без вини, але тайну мусів даліше придержувати, бо дав приречення мітрополитові. З цієї тайною я ходив аж до повороту мітрополита в Росію. Жандармерія зробила мені увагу, аби я ніде не втікав. Відходячи з уряду — урядник упхав мені незаметно якийсь папір у кишеню. В голові крутилось від надміру переживань. На вулиці побачив я, що це 10 рублів. Москва хотів спідлати людину до дна. Не знаю, як Вам це описати — як віддати переживання 18-літнього хлопчини. Ударів було так страшно багато, що нині мусів би бути мистцем слова, аби те все зумів передати на папір. Нехай вистарчитьте, що вдача моя була дуже ніжна, завзята і мрійлива. Був це час, коли я жив тільки мрією бути малярем, вчитувався в книжки і за всяку ціну старався бути чесним і сумлінним. Це спонукало, здається, професора, що впровадив мене до свого дому, де я бував постійним гостем.

Це був мій перший виступ у житті і перший довгий день жаху. Вмів я мовчати, але влада

цього світа робила з дитини все те, що описую. Вернувся я додому, а на другий день утік з хати і скрився в невикінченім тоді домі Лисенка у Львові. Маленький братчик носив раз під ніч істи мені і ще другому товаришеві недоли Курцебі, що теж сиривався зі мною аж до приходу австрійців. По місті оповідали різне під адресою таємного муляра. Я мусів далі мовчати. Переживав невольні муки — не міг ні словом боронитися.

Дальша моя доля вже зв'язана з УСС. Мітрополит вернувся до Львова. Здаю звіт у однострою стрільця. Обвиняю Скокуна, що мітрополит потверджує і звільняє мене з приречення. Прояснюється і віддих стає лекший. Збираючись до борні я пішов даліше у світ. Академія і праця з бідою. Але по літах всі ці рани відкриває визначний наш учень і робить мені тяжкий закид. Переживання, війна і малярська біда робить мене тупим і я пишу попросту невольний лист до мітрополита. Мітрополит визнає мене до себе і справа на довгі літа знову замирає. Востаннє пригадав мені її п. С. Шманьковецький при допомозі трьох невинних точок. Я вдячний йому за це, бо може раз поладують цю справу ці люди, що її спричинили, а для котрих я так широко і з любов'ю боровся. Не можу ж лишити людину під трьома точками здогаду, або колись віддати на жертву історикові, який махне рукою на малого, бо треба рятувати великого. Точками не можна позбутися розжаленої людини. Ось споминаю із молодечих моїх днів.

Цими словами хочу повідомити, що адогадний студент живе і оповідає про цю подію з гарячкою на дні. Студент цей має серце і дивиться що серце не не трісло.

Південно-карпатські укр. говіри в їх відношенні до інших укр. говірів) один староруської мови (І. Свенціцький; мовні прикмети стар. укр. пам'яток домогоської доби). Причиною до пізнання відносин австрійського уряду до слов. відродження був виклад Ф. Тершаківця (За куліе австрійської цензури). Д. Чижевський розглядає вплив німецької містики на слов'янський світ, а зголошені виклади Е. Перфецького (Другий і німецький літопис) й І. Борковського (До шнурової культури над Одрою). Україністи не торкалися зовсім.

Із зголошених викладів декілька не прочитано, бо не прийшли їх автори (І. Борковський, Ів. Зілинський, О. Колесса, Ф. Колесса, М. Любименський, Е. Перфецький, Ів. Свенціцький, акад. С. Смаль-Стоцький).

Крім українців на українські теми було декілька цікавих рефератів. Вони доторкалися безпосередньо україністики (В. Курашкєвич, Нові висліди дослідів над українським ікатиним).

ПРАВНІ ІНФОРМАЦІЇ.

Нова податкова ординація.

ПЛАТНИКИ ТА ЇХ ЗАСТУПНИКИ.

Податок платять фізичні і правні особи. Кожний платник має установити свого заступника. В такому випадку повноважень треба списати на письмі. Скарбова влада може домагатися удостоверення підпису на повноважності. Не вимагає вона цього тільки тоді, коли заступником платника є адвокат.

Платники, які перебувають постійно за кордоном, мусять установити свого заступника, який постійно проживає в Польщі.

Правні особи (різномірні товариства), ані і командитні торговельні спілки заступають ті особи, яких уповноважує статут заступати перед владою.

ЯК СКАРБОВА ВЛАДА УСТІЙНОЄ ДОХІД?

Головним обов'язком скарбової влади устійнити дійсний дохід податника, від якого визначає податок.

Податкова ординація накладає на деякі уряди, установи й особи обов'язок повідомити скарбову владу про деякі чисельні дані, на основі яких ця влада визначає податок. І так місцеві уряди повідомляють до 31. січня кожного року скарбову владу, які нові лікарі, інженери, мірники, дентисти і т. д. почали виконувати своє звання або перестали його виконувати. Промислова влада І. інстанції (старства) повідомляють, які нові ремісники дістали ремісничі карти себто дозвіл виконувати своє ремесло. Окружні суди повідомляють до 31. січня кожного року, що до реєстру записані

то посередньо у зв'язку з аналогічними явищами в інших мовах (Г. Конечна, Натомісне здолження у слов'янських мовах), то освітлювали взаємні впливи між українцями й іншими народами (Я. Янув — вплив поляків на літературу України до кінця XVIII в.; Ю. Яворський — до польських і чеських впливів на укр. літературу XVI—XVIII в.; А. Фльоровський — вплив русизму на східних слов'ян; Е. Кухарський — відносини поль.-укр. X—XI в.; Б. Моронь — українські елементи у Словацькому). Зокрема треба згадати про характеристику світової книжної мови в Великому кн. Липовському (М. Рудзінська), та про виклади, де згадувалося і про працю українців: Й. Голомбек — Про переклади Пана Тадеуша І. Горяка, слов. балади в добі романтизму. Нас міг цікавити ще виклад Погодіна про походження „руського государства“, алеж референт не прийшов. Евразійські фантазії П. Савицького, явна річ, нікого з нас цікавити не могли. (Кінець буде).

нові званні, перекладчики, нотарі, гіпотечні писарі (на Волині, Полісі, Підляшччч і Холмщині) та коморники, які почали вже урядувати. Далі суд повідомляє до 7-ох днів, що вписав до торговельного реєстру нову фірму або викреслав фірму зі свого списку. Адвокатські палати повідомляють до 31. січня кожного року про адвокатів, які створили або припинили свої канцелярії. Вкінці власники будинків і будівельних площ по містах, містечках та деякі по селах зобов'язані до 15. січня кожного року повідомити скарбову владу про кількість помешкань, мешканців і висоту комірних, криниць, які приміщуються в їхніх будинках і т. п. Кожний новий власник нерухомості зобов'язаний повідомити скарбову владу, що придбав право власності і заплатити податок. Кожний підприємець зобов'язаний теж повідомити скарбову владу, заки урхує підприємство, коли від нього треба заплатити податок.

Крім того ця влада має право переслухувати свідків і знавців без або від присягою і від них засягати вісток про дійсний дохід платника. Однак свідків і знавців записує і переслухує гордський суд.

ОСНОВА ОБЧИСЛЕННЯ ПОДАТКУ

Основною аміру податку є: 1) зібрані дані від урядів, суду, установ та осіб; 2) заяван платників, які виконують промислові свідства і реєстраційні карти; 3) зізнання деяких податників, які платять промисловий податок від обороту і дохідний податок; 4) вкінці добро-

вільні зізнання податників про їхній дохід, хоча вони не були зобов'язані складати таких зізнань.

Опісля скарбова влада порівнює та перевірює весь зібраний матеріал. Колиж ще має деякі сумніви, тоді скарбова влада переслухує: 1) свідків і знавців; 2) платника; 3) переглядає торговельні книги, господарські записки і документи; торговельні книги, які платник вів згідно з постановами торговельного кодексу і засад книговодства та згідно з дійсністю, а сеювою обчислення податку. Вкінці влада може переводити люстрацію підприємств та оглядати домівки крамниць. Шоймо на основі всіх зібраних матеріалів влада обчислює висоту податку.

Про обчислений податок скарбова влада повідомляє платника таким чином, що надіслає йому платничий наказ. У наказі влада зобов'язана покликатися на відповідний принцип закону, подати основу обчислення податку, речини платності, наслідки незаплати податку в означеному речинці та вкінці подати, до якої влади невдоволені податники мають внести відклик.

ПОДАТКОВІ ОБЧИСЛЕННЯ.

Скарбова влада може додатково визначити податок, коли виявиться, що позначена ватагалі обчислити комує податок (такі випадки в нашій дійсності не трапляються), або обчислює за низький податок (стаття 104).

ВІДКЛИКИ

Невдоволений податник може внести відклик до 30 днів від найближчого дня після того, як дістане наказ заплатити. Відклик треба златити на письмі і внести до того скарбового уряду, який обчислює і визначив податок. У відклик слід подати точні закиди, чому невдоволений з обчисленого податку та покликати на оборону нові докази. Відклик потрапляє скарбову палату або відкличний комісії при скарбових палатах. Відкличний комісія може відкинути відклик або змінити наказ заплатити. Колиж дійде до перекінання, що обчислен за низький податок, відсилає всі акти до скарбового уряду себто І. інстанції, щоб підвищила податок. В такому випадку скарбовий уряд златує новий платничий наказ, в якому визнає податника доплатити різницю податку.

Рішення відкличної комісії можна заскаржити до Найвищого Адміністративного Трибуналу.

НЕПРАВИЛЬНА ПОУКА.

Бувають випадки, що скарбова влада помилково подає податникові коротший речинець або не ту владу, до якої слід внести відклик або жалобу. Шож діється в такому випадку? Стаття 41-ша нової податкової ордина-

ФЕДЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 6. ЖОВТНЯ 1934.

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

3)

Тло Федьковичевої доби.

Голос Кобилянського. — „Вечерниця“. — Успіх Федьковича. — Його роль в Галичині.

(Докінчення).

Треба признати, що чистота й краса мови Придніпрянщини була, а й на віки буде чарівною музикою, якій ніхто не забуде той, хто її раз уже почував. Якже страшно мусіла виглядати в порівнянні з нею галицька тарбарщина! Мусіла й неважко Кобилянський, людина високої інтелігентності, хоча трохи дивак. Його неначе починають мочачкою — але ми мусимо піднятися ту рішучість, із якою він боронить права рідної (народної) мови: „Лялька нелюбів книжкових нестойиться, як ся покаже народної мови подати! Лиш би то зміти добре того слово і знати його в цілій ширині, глибині і красі його! Наша, як кожна інша мова вийде і до вулиці і до книг, але не через таких, що її не знають, та інші гейби на посміх рідної роблять, і не видять засліплени, що роблять. Вийде вона з оковів, котрі їй наклали книжки, медзукі, але вийде аж тоді, як встануть в народі співці і потраплять зашебетати різним голосом, але не ошуканим теперішніх перекиначів, таких, що амажк свого язика не знали, його ся стидали, а тепер раптом поетам і писарчукам стали. Добре в кадамутній полі рибі ланти, добре одинокому межі сліпим корозем бути; поетам теж добре бути, як ся виродили недавніми часами в наших Львів. А я Вам кажу, що прийде небадом чоловік з гір гуцульських, з своєї родини; Той с мовою Вам заспіває так, що всі наші поетички обривуться в жаби“.

Про „равані жаби“ говорить і Федькович, прочитавши Шевченка і Квітку, алеж бачимо, як великий вплив мав на Федьковича й Кобилянський, коли поет уживав латинки на спосіб Кобилянського, та в листах відчуваємо теж його лексику.

Брошуру Кобилянського дістав поет уже на чужині, прочитав там свої вірші, але і прочитав, що він „солов'ї з гір гуцульських“ і мачічна сила цієї похвали вже зачала ділати на його амбіцію. Та Федькович тоді ще не мав за собою великого доріжку. Кобилянський авторитетно влевив, що Ф-ч має свою місію: 18. травня 1861 року він пише до поета: „Ти шевчу себе для тих, що тебе люблять“. Перед тим 7. травня тогож року брошуру послав Кулішеві, а в листі пише: „У нас в Галичині ані раз ясених голів не видко. Приватними листами, не раз і дуже обширними, до сторони словістських стараєм ся ліпший смак зашелити, де лиш мож було, против навалу зарази, що їде „вія“ учених львівських... Най Вас Бог боронити видіти що за мову они ведуть і які безсенс асени до своєї газети укладають! Ми би тут в'їздили газету нарізну: особливе Федькович давно тим планом займаєсь, але як тут до грошей прийти, до пенуерантів, то не знати“.

Так зродилась „Вечерниця“... В листі до Дідицького з 5. IV. 1861. розплінається Федькович у своїй смиренності з вдячності за призначення. Тут переплітає лещо й Кобилянському, але вже в 48. числі „Слова“ з 15/27. липня 1861. читаємо нотатку: „С правдивою радістю помічаєм ту поетичний утаори мислонатійного, що мало еще знавственого руского півця І. Федьковича... Молодий півець, возрстий межі співаними Гуцулами, одарений глибоким для поезії чувством, складає из скромного матеріалу селясько-народної бесідли півсеними творення, котры йдуть вь заволі сь утворами найлучшим, наших пос-

тов“... Але також з великим одволенням повідомляє редакція про співрацю Кобилянського. Чи-ж це не велика перемога народовців, чи-ж треба більшого признання для борців за рідне слово?... І „Слово“ і пізніше „Галичанин“ таки не можуть обійтися без Федьковичевої лірики. Правда, що Федькович понав у головокружний мальштром словословій Дідицького, правда, що співачка амбіції пізніше потонула в Шевченковому річчії, але Федьковичева лірика зявилася в Галичині, як символ „Великої перемоги“. Не широка, ані всебічна її тематика, але глибоко-безпосередня й зрозуміла народній душі — позилась освіженою чарівною хвилею і зрушила запліснену нетеч паламаршину. Настала за вітрами весняними вілліга і за „солов'єм із барвінкових гір зелених“ перейшов історичні кордони Апостол правди і науки: після прольоту — опільог.

Тому не можна брати особу й творчість Федьковича, як дрібний продукт гір буковинських, як поета вузько локального значіння. На ґрунті галицьким він ще більший, як на своїм ріднім буковинським. Творчість його гуцульсько-воєцька була найвищим елементом, який у ті часи міг захистити масу й поставити на її сторожі слово. У боротьбі нерівних сил саме пробудженого народовства з рознузданим запроланим москвофільством творчість великого Гуцула була ранішою зорею, що встала перед сонцем і світ заповіла. Всю освітила поля й луки і звела до купи тих, що зброю в ділснях держали і ставали на першій білі із найважливішим національним алем — ренегатством.

Автор використав тут відомі праці Франка, Оголюського, О. Барвінського, Замежича, Сфрежова, Н. Шурата, О. Грушевського, О. Терлецького, Верхратського, Ревляничка, М. Кордуби, Станіславського, М. Вольника та Я. Голдинського.

ції постановляє, що помилкова праця не може мати шкідливих наслідків для платника. І ось, коли платник внесе відклик або жалобу (zażalenie) в речницю, подані у помилковій пошті, або до іншої влади, все те вважається правильним. Колиж платник ще перед відкликом або жалобою дотримає помилку або його не поучено взагалі, може до 14 днів домогтися від влади такого поучення.

Напружені відносини в Тунісі

АЛЬЖИР, 4. 10. ПАТ. У Тунісі сильно напружена ситуація. Націоналістична організація арабів розвела озброєну діяльність. У Сфаксі під час переїзду французького президента Пейруто арабські купці демонстраційно позамикали крамниці, а мешканці не виходили на вулиці. В Узаль-Загар на зустріч президентові виїхав похід шибраків у лахмітті.

Поглиблення безбожництва.

МОСКВА, 4. 10. ПАТ. Народний комісаріат освіти опрацював нову програму з метою поглибити протирелігійне виховання в нижчих та середніх більшовицьких школах. В учительських семінаріях введено спеціальний предмет, а саме методику протирелігійного виховання.

Автобусова катастрофа.

КОНСТАНТИНОПІЛЬ, 4. 10. ПАТ. Автобус, який їхав до Малатї у східній Анатолії вїхав з розгоном на міст, зломив поруче та впаав до ріки. П'яток пасажирів утонуло, 4-ох тільки врянух. Катастрофу спричинив шофер

КИТАЙ ЗАМОВИВ ГИДРОПЛАНИ В ЗЛ. ДЕРЖАВАХ.

МУКДЕН, ПАТ. Із японських джерел повідомляють, що китайський уряд замовив у Зл. Державах 21 гідропланів. До Нанчану має небаром приїхати гурток американських летунів для вишколення китайських пілотів.

Вимоги Японії.

ТОКІО, ПАТ. Під час наради у морських справах, яка починається 17. жовтня ц. р. японський делегат адмірал Ямото зголосить такі вимоги японського уряду: 1) нові морські зброєння можуть переводити держави тільки з метою оборони, а не з метою нападу; 2) морська конференція мусить початися в Лондоні найпізніше в березні 1935 р.; 3) конференція рішить які кораблі, призначені до нападу, треба знищити. В кожному випадку число таких кораблів треба обмежити; 4) конференція устаткує відношення збройних сил на основі договорів у Вашингтоні і в Лондоні.

ЛЕТУНСКА КАТАСТРОФА.

БАРСЕЛЬОНА, ПАТ. Під час вправ упав зійсковий гідроплан. Його капітан-пілот згинув на місці.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У різних ділянках Гавани вибухло 12 бомб. Поліція арештувала 70 осіб за підготовку генерального страйку.

— Перед відходом до Відня німецький посол у Відні фон Папен відбув довшу нараду з прем. Гембешом.

— Розправа проти Гавлмана, арештованого за вбивство сина Ліндберга, відбудеться 11. жовтня ц. р.

— У Парижі мін. Барту відслонив пропалити плиту в пам'ять покійного Делькасе, міністра закордонних справ і творця союзу між Францією та В. Британією в домі, де покійник колись мешкав.

— Союз закордонних журналістів у Берліні вислав листа до міністра пропаганди Гебелса з протестом проти промови спікера радіо в Берліні, який закинув, що закордонні журналісти подають неправдиві звіти про події в Німеччині.

— Мін. Барту поїде до Риму щойно після візиту югославського короля Олександра в Парижі.

— Делегати Злучених Держав на морську конференцію в Лондоні будуть домогтися вдержання відношення 5 : 3 : 3 і вдержання як максимальної містоті лінійних кораблів 35.000 тон.

— Прем'єр Меклопаль вернувся з наради в Канаді. З пристані у Ліверпулі відїхав негайно залізницею до Лондону.

— Під проводом Регіни Івонс отворили в Лондоні конференцію консервативної партії. Участь у нарадах бере 2.000 делегатів.

При
болі
голови

ASPIRINA

Можна дістати у всіх аптеках.

Американська фльота відплине на західне побережжя.

НЮ ЙОРК, 17. вересня. (Вл. кор.) Американська фльота, яка перед двома місяцями була зібрана в Нью-Йорку, а потім відплила до різних пристаней на Сході, пригтовляється до відпливу на Тихий Океан. Головна її частина пливе тепер на південно в околицю Західної Індії і по до-

розі переведе маневри в околиці Куби. Після маневрів перепливе як одиниця Панамський Канал і попливе до пристаней в Сан-Дієго та Сан-Педро в Каліфорнії. Там має вона зібратись біля 1-го грудня

Зростає кількість забезпечень на життя.

НЮ ЙОРК, 17. вересня. (Вл. кор.) Від двох літ завважають у фінансових кругах, що серед загальної кризи зростає число людей забезпечених на життя, а також і висота забезпечень. Докладні дослідження показали, що люди, які донедавна рахували на зиск в підприємствах, почали тратити віру в можливість збагачення себе та в успіх інтересу загально і почали вкладати свої гроші в життєві забезпечення. Минулий рік — на диво — виклав більше грошовит сум, льокованих в забезпеченнях, ніж колинебудь давніше.

Цей рік приносить даліші несподіванки. За місяць серпень зросла загальна сума забезпечень в 42 компаніях на 1.6 відсотків, а за 8 місяців вона зросла на 12.8 відсотків у порівнянні з тим самим часом і місяцем у минулому році. Загальна сума нововиданих поліс у місяці серпня доходила до 700 мільйонів дол. за 8 місяців до 5 мільярдів і 850 мільйонів дол. Тих 42 товариств забезпечень представляє 85 відсотків усіх забезпечених на життя, отже є справжнім мірилом руху в забезпеченнях.

Стверджує убуток населення в Америці.

НЮ ЙОРК, 17. вересня. (Вл. кор.) Д-р Павло Ністром, професор торговельних наук у коломбійському університеті в Нью-Йорку, покликався втора на цензусове бюро (статистичне) у Вашингтоні і сказав, що там знають докладно, що населення Америки маліє. Бюро не хоче ще цього оголошувати орилюдно. Обчислення показують, що Америка осягне найвище число населення в 1950 році. Такі були сподівання доне-

давна. Населення мало в тому році досягнути цифри 165.000.000 душ. Але статистика останніх літ вказує, що до цього ледви чи дійде, бо є призики, що його число паде. Від 1930 р. зріст населення впав на 1 відсоток. Передтим приріст був на півтора відсотка, а ще передтим далеко до 1930 р., приріст був 2 з половиною до трьох відсотків.

34 людей з одного товариства згинуло на Морро Кесл.

НЮ ЙОРК, 17. вересня. (Вл. кор.) Кораблем Морро Кесл, що погорів перед двома тижнями, їздила прогулянка співацького товариства „Конкордія“ з Брукліна. В пожежі згинуло 34 його

членів. Управа товариства збирається процесувати ліній Ворда за відшкодування родинам погибших членів.

Музичне життя в Тернополі.

Праця „Тернопільського Бояна“ і філії Муз. Інституту ім. Лисенка. — Влатні Імпрезні. — Організація сільських хорів. — За музичну освіту.

Коді оцінювати діяльність якоїсь інституції по її прилюдних виступах, чи наглядних добутках, то для ілюстрації вислідів праці в діяльній музичній культурі вказати на прилюдні виступи „Терноп. Бояна“ і філії Муз. Т-ва ім. Лисенка в останньому році. Треба тут зазначити, що успіхи у тій діяльній доволі значні, завдяки тісній співпраці обох названих товариств.

Заходом цих товариств уладжено в минулому році: 1) Вечір творів Р. Вагнера з нагоди 50-ліття смерті великого композитора; 2) Вечір творів Деніса Січинського у 25-ліття смерті цього першого галицько-українського музиканта-професіонала; 3) Музичний Вечір, в якого програмі був виклад на тему „Єство музики“, ілюстрований відповідними вокальними та інструментальними творами різних композиторів. Крім цього хор „Терноп. Бояна“ виконав у відповідному часі в церкві комедиї і воскресні пісні, а на запрошення інших товариств виступав на ювіл. концерті в честь Ласі

Українки, на академії з нагоди 50-ліття Т-ва „Українська Бесіда“, на святі в честь проф. І. Боберського та брав участь у збірних хорах повіту на академії у 120-ліття уродин Шевченка. До цього додалися два пописи елевів Муз. Інституту ім. Лисенка, що представляло цілість прилюдних проявів музичного життя названих товариств.

Треба ствердити, що послідовна праця у цих двох товариствах дає помітно додатні висліди. Музичний Інститут уже виховав доволі добрих елевів інструменталістів, в останній часі вибиваються, хоч і початкуючі ще, учні сольоспіву, а оркестра з елевів Інституту, доповнена членами аматорами, виконує вже декількі твори Гріга і Вагнера. Хор „Терноп. Бояна“ відбуває аправи постійно, що дає змогу правильно вишколити учасників та робить враження здисциплінованого, а то й фахового співацького гуртка.

Від кількох вже літ ведеться у нас спроба виступів обєднаних існуючих у повіті хорів. Висліди доволі гарні, бо збільшується число хорів і кріпляють поодинокі. Останній виступ обєднаних хорів на академії у 120-ліття уродин Шевченка (12 хорів з 296 хористами) був доволі вдатний. Тут замічу, що для таких хорів нема у нас досі відповідних творів, але треба надіятись, що наші композитори подбають про усунення цієї нестачі.

Назагал можна сказати, що зацікавлення і плекання музики у нас росте. Доказом цього доволі значна, як на теперішні часи, фреквенція в Муз. Інституті та постійна праця в „Терноп. Бояні“. В планак обох цих товариств є послідовно плекати музику і дати змогу придбати собі таку потрібну нині музичну освіту.

Остан Сіян.

Якщо хочете брати участь у виборах до громадських рад, то негайно замовте собі

Новий Самоуправний Закон

разом із

виборчою ординацією

д-ра Степана Барана
Замовляти в Адміністрації „Ціла“ Львів, Ринок 10.
Ціна примірника 0-80 зол.
з почт. пересилкою 0-95 зол.)

Великий Театр

Чрхтвир польської літератури на сцені Вел. Театру
Найбільша пєса сезону! — І. Каспрович

Нині!

другий раз

„МАРХОЛТ“

З огляду на високі кош.и вистави цей твір по-
внється на львівській сцені тільки шість разів.

Японсько-італійські взаємини.

ТОКІО, ПАТ. Заступник генерального се-
кретаря Ліги, Йотару Сугімура, якого недавно
іменували японським амбасадором у Римі, ска-
зав, що між Італією та Японією є чимало
спільних інтересів у морській царині. Це по-
заслужить зацікавити японсько-італійські вза-
ємини.

Женяться, щоби рятуватися

від обов'язку праці.

ДАНЦИГ, ПАТ. Новий закон про обов'яз-
кову службу праці мав несподіваний наслідок.
Тому, що закон не торкається жонатих, багато
мужчин женяться. Уряд цивільного стану пе-
рестав працювати.

Мусоліні серед 13.000 селян.

МІЛАН, ПАТ. Приїхав тут прем'єр Мусо-
ліні. Витав його 13.000 селян у народній по-
лі, які зібралися з усієї провінції.

В Іспанії спокій, лише анарх. неспокійні.

Труднощі в творенні еспанського уряду.

МАДРИД, ПАТ. Лєру натрапляє на великі
труднощі в творенні нового уряду. Сумніва-
ються, чи він взагалі зуміє створити уряд, хоч
президент Замора виставив йому довіру. В у-
сьому краю спокій, скріпили свою діяльність
лише анархісти. Кількох анархістів арештува-
ли превентивно. В них найшли зброю.

Поворот марш. Пілсудського.

Маршал Пілсудський вернувся з Монте-
віди Живця до Варшави.

3 нових видань.

Теодор Курпіта: НА ДОСПИВАХ ВЕС-
НЯНИХ. Книжка лірики. Рогатин, 1934. В—во
„Сині дівчачки“, ст. 68.

Дуже характерна збірка: не для самого
автора, а для сестри тих, що прислають вірші до
друку, врані-годи попадають на сторінки вся-
ких журналів, ще частіше до коша. Автор каже
у передмові, що „весна й її краса та вплив їх на
авторову душу, склалися на наготовок і харак-
тер книжки...“ Весна і краса часто мають жах-
ливий вплив.

Пічнемо від першої поезії:

На лєзах бара, кутів і ліній,
на лєзах творчих мрій і снів —
шовковим дотиком богині
горять в душі нові пісні.

Весна за вікнами у борах,
на крилах ярих голубів —
ростуть будуча чорні грози,
ростить любов і буває і гнів...

Театр Ріжнородностей

Дотепі

Гуморі

„МЯКУН“

Г. Г. Гавіса.
Слово „Мякун“ стало приповідкою у Львові
Повдніється чому?

І я рещу обявляти трелі
слова сердечні — тучі, бур,
розстелю яркі пастелі,
ставлячи світ, поля, юрбу...

Розстелю яркі пастелі:
терцин голубий синій ахт —
у тілах тихої оселі —
де тільки сонце, Бог і я!

Щоби дзвінко, і так дзвонить в ушах, що аж
чужі відгомін десятка чужих абірок, від „Моло-
дої Музи“ до Тичини. Великі бувають відгомони.
Та в цих віршах переплуталось все, починаючи
від здорового розуму.

Чи барви, куті та ліній можуть силити на ле-
зах? Пісні горять дотиком (мабуть: „від доти-
ку“) богині. Мрії та снів — очевидячки творчі,
дотик шовковий, весна у борах... Українська мо-
ва за біла, має дощі тільки будучину, будуч-
ність, майбутність, прилежність — але Курпіті
краще подобається будуча: „грози“ мусять
бути чорні.

Як можна обявити трелі і як розстелювати па-
стелі — не збагнув. Чи знає автор, що таке
„терцина“? Мабуть ні, бо каже, що розстелює
„ахт терцин“, але їх у збірці нема. „Голубий,
синій ахт“ — ці два прикметники для нього ма-
ють однозначні.

Попробуйте уявити собі якийсьбудь із цих
образів — потемніє вам в очах: це слова, не
образи.

Нічого не влієш. Автор сповідається:

Такий бо часом порив в моменту,

що ти — пєсавби: лірики — та

: оця...

Славив би дівчини: красу — та

: вроду.

однак в фляшці бракле атраменту!

Найважливіше в цій поемі риси і крапки. Це
одна з найсуттєвіших ознак „модерної“ поезії. Їх
найлегше наслідувати, навіть таким, що проти
цєї „модерної“ борються як Курпіта у перед-
мові. Той „порив моменту“, що каже постійні
складати одні і славити дівочу красу, поєднаний
із трагічною обставиною: недостатню чорнила у
пляшці — створює своєрідний настрій. Вибуха-
єш реготом. Таких місць у збірці сила-силенна:

Устами спраги — до

притвору храму —

Іду до Нього із життя намулу,

в очиданні чогось, що ще не бу...

чєначе в картах: рекса...

аса...

дамі...

Поет, що говорить про духову спрагу, намул
життя і притвор храму і думає про гру в карти,
коли грач дістає туза, короля („рекса“) або даму
— має безумовно несвідомий талант розбуджува-
ти сміх.

Зі збірки бачимо, що не розуміє він як
свід усіх слів, яких уживав, не знає, що багато
з них чисто московські, інші чисто польські,
і не відчував, що деякі вигадані ним повторю-
ють тільки зразки наївного чужеродства.

В рими та ритмі, але відного вірша, де ви-
ко було б поетичний талант.

М. Р.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІР-
МАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧА-
СОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА
ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА,
що всякі оповістки про загальні збори, концер-
ти, відчити, товариські сходини, посмертні згад-
ки та вістки особистого характеру міститимемо
тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.

— Спортово-лікарська Порада Українського
Гігієнічного Товариства у Львові, вул. Ходоров-
ського 15 відчинена від 4. жовтня в понеділок
і четвер для хлопців, у вівторок для дівчат від
год. 7—9 вечором.

382

— Позір! Субота 6. X. год. 8. веч. лансінг-
брідж — саля Бєсєди. 386 1—1

— Харківня Т-ва „Основа“ Львів, пл. св. Юра
5 повідомляє, що від дня 5. жовтня ц. р. розпо-
чине видавати харчі. Харківня улажена на
зразок ресторану, буде видавати смачні й де-
шевші харчі в кожній порі дня і матиме до вибо-
ру кілька зуп, ріжні м'яса, ярини і лакомства.
З харківні можуть користати й нестуденти. Для
абонентів знижка.

— З „Союзу українських професійних музик“
повідомляють: Ширші сходини всіх членів „Со-
юзу українських професійних музик“ і засідан-
ня всіх секцій відбудуться в неділю 14. X. ц. р.
в год. 10.30 у доміні Муз. Інституту ім. Лисея-
ка у Львові, вул. Шапкевича 5. Перед сходина-
ми і підчас перерв Рада „Супромту“ буде прий-
мати нових членів, так що вони зможуть ще
взяти участь у нарадах.

— Про IV-ий Византиїстичний конгрес мати-
ме відчит директор І. Свенціцький в неділю 7-го
жовтня, в год. 11-й в науковій роботні Націо-
нального Музею (Мохнацького 42), з показом
літератури питання.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“

Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.

Виконує швидко і солідно всілякого
роду друкарські роботи

по найдешевших цінах!

— Зміна доручування пошти. В тих районах
Львова, де листарі доручували тільки один раз
пошту, мешканці не одержували листів, які на-
дійшли по 8-й год. рано. Тепер листарі будуть
виходити з будинку головної пошти замість з
год. 8-й рано щойно коло 10 год. і тому всі ли-
сти з Варшави та з інших позальших місцевос-
тей мешканці одержуватимуть 24 години ско-
ріше.

— Новий поділ дрогобичського повіту.
Оголосили новий територіальний поділ Дро-
гобиччини, що обіймає 2 окремі міста: Дрогоби-
ч Борислав, 2 одиничні громади, Трускавець і
Східниця, 10 збірних громад і 72 громад. Ви-
бори до гром. рад відбудуться в найближчому
часі.

— У Т-ві Приятелів Штук Красних у Львові
у Музею Промисловім (вхід від вул. Дзеду-
шицьких 1) відчиняє 7-го ц. м. в год. 11 гурт
львівських артистів-пластиків „Стер“ виставу
збірних праць Госцінського, В. Коханівського,
С. Кацкого та Е. Вишатицької, а з попередніх
вистав А. Бунаш, В. Федорський, К. Лотоцький,
І. Труш і Витживальський. Вистава цікава тим,
що твори не переходили через ніяке журі.

— Львівська хроніка. При вул. Під Дубом 4.
18 любчик 20-літньої жінки Фрізі Гіртлер, За-
тяжко зранив ножем її мужа Шимона Гір-
тлера, який щойно два місяці тому одружив-
ся. Тяжко раненого Гіртлера відвезли до шпи-
талю, а його жінку арештувала поліція. Саль-
утік. — При вул. Бенедиктинській ч. 8 повіс-
лася Марія Бєлявська. — Поліція уладила вночі
облаву та відставила шупасом кількадесят без-
домних дітей. — Поліція арештувала д-ра прав
Бол. Ніча, а якого свого часу нашла застав-
ничі картки, на фотографічні апарати, які про-
пали були в Фото-Радіо-Палєсі. Д-р Ніч боро-
нився, що купив апарати в якогось Кєлєра. Ви-
явилось, що Ніч вигадував таке назвище, тому
його тепер арештували.

— Кинули петарду. В четвер в 9. год. рано я-
кийсь молодий чоловік вкинув петарду до пер-
фумерії під фірмою „Еніс“ на скруті вул. Лєгіо-
нів і Копєрника. Петарда вибухла, вибила ши-
бу та заподіяла шкоду на виставі. Вичовників а-
рештували.

— За образу держави. Станіславський суд
засудив гімназійного абітурієнта Дмитра Ону-
чака з Нижнова на рік в'язниці за образу поль-
ської держави.

ЦІКАВІ КНИЖКИ

	Ціна	Почтова пересилка
Буреверхи — Емілії Бронте, переклад — М. Рудницький	2-50 зол.	0-50
Маціцький — Альфонса Доде, переклад із французької мови М. Рудницького	3- .	0-50
Між Ідеєю і формою — М. Рудницького	3- .	0-50
Блакитна кімната та інші оповідання — Прєспєра Меріє, із французької мови пе- реклад Василь Софронів	0-95 .	0-25
З японського дому — Ст. Левинського	2- .	0-25
Сміх землі — Володимира Остроєського	1-50 .	0-15
Спогади — Євгена Чикаленка Частина I. II. III. Окрема частина по 3 зол.	8- .	0-50
Крізь дим і згар — Мих. Матієва Мєльнича	0-50 .	0-10
Безпутні — Гордія Брасюка	0-30 .	0-10
Шевченко й княжна Рєпніна — Михайла Волинця	1-50 .	0-15
Українці і відсіч Відня 1683 р. — д-ра Івана Німчука	1- .	0-15
За Сяном — д-ра Івана Німчука	0-50 .	0-10

Замовляти в Адміністрації „Діла“, Ринок ч. 10.
Надежитість надсилати складаними П. К. О. 143-322

Оказійна продажня — флякеля на біллі 0-63, наталіна 1-80, штрукси і бархани за безцін купити у **ВЛАДІСЛАВНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

— Краєва хроніка. У долиньському повіті лютує червінка. У Витвиці захворіло багато дітей. В горішківському повіті лютує черевний тиф. — Ватага Мачуги впадала на управителя нар. школи в Дрогобичі Кульона та А. Фірта з Передмістя Дубецького. — Коліснийський суд засудив Дм. Монюка на 5 літ в'язниці за те, що з воза трьох колісних купців забрав 15 залізних горшків.

— Конкурс на державний гимн. Чехословацьке міністерство освіти розписало конкурс на переробку чехословацького державного гимну на мішаний хор. Уся гармонічна структура гимну мусить бути дуже проста. Перша частина „Кде дому мій“ має бути в тонації ф-дур, друга „Над Татру се блиска“ в А-моль. Призначать 3 нагороди по 1000, 700 і 500 ч. корон. Перелік рукописів до 31-го ц. м. анонімно.

— Футряні верхи готові, містові і спортові з бельських матеріалів під гарантією продаж найдешевше фірма А. Віггелс, Львів, Рутівського 7, напроти катедри. Ціни дуже приступні, фахова обслуга. 80/80 4—?

— Річні вістки. У Парижі помер мист. критик Поль Гійом, великий прихильник мурин. мистецтва. — У Марієнбаді було цього року до кінця вересня 25.038 лікувань — на 3535 більш, як у минулому; у цьому 9171 з Німеччини, 2370 з Австрії, 2194 з Польщі, 304 з Америки, 128 з Азії, 82 з Африки, 3 з Австралії. — Американський літак, що перевозив пасажирів із Нью-Йорку до Сан-Франциско зударився на висоті 3000 метрів з метеоритом; апарат сильно порушений, але літакові вдалося на час осісти. — Із в'язниці в Річмонді (стейт Вірджинія) втіло двоє небезпечних гангстерів, убивши одного вартового і двоє ранивши. — В Амієн у костелі повісилась 13-літня дівчинка з розпуки, що згубила невеличкі гроші, які мала передати. — У зв'язку зі збільшеною еміграцією жидів населення палестинського міста Тель-Авів переступило 100.000 душ. — Із 55 учасників повітряних перегонів Англія-Австралія в 13 англіїців, 5 голандців, 2 італійців, по 4-х із Франції, Австралії та Нової Зеландії та по 1 з Німеччини, Індії, Фінляндії, Нової Гвінеї та Швеції.

— Книжка потрібна перед шлюбом. Один книгар у Букарешті почав друкувати в пресі величезні реклами: „Купуйте видану мною книжку п. з. „Що повинна кожна дівчина знати перед шлюбом?“ Оголошення зробило своє. Видавець продав величезний наклад. Читачки були розчаровані; це був підручник куховарства, ще й старий, що лежав у книгаря віддана непродавний. Деякі читачки обурені подали видавця в суд; він, мовляв, ошукав їх. Але суддя рішив, що реклама казала правду: — кожна дівчина повинна, заки вийде заміж, уміти варити.

— Жовта пропасниця нарешті переможена. Директор Інституту Пастера у Тунісі д-р Ніколь повідомив Академію Наук у Парижі, що він найшов спосіб боротьби з жовтою пропасницею. За останні 3 місяці у французькій сх. Африці заціпили винайдену ним сировицю 3000 людям. Висліді знамениті, одно заціплення вистачає на ціле життя. Жовта пропасниця забрала досі мільйони жертв. Велика заслуга у нинішній перемозі науки над нею належить американському майорові Вальтерові. Рід, що ціле життя шукав за мікробами цієї недуги. Коли він вийшов на Гавану познайомився там з одним лікарем д-р Фінлессом, якого всі вважали чудаком тому, що він шукав спричинника недуги у москітах. Одного дня два асистенти Ріда рішили дати себе покусати москітам, що мали заразити цієї недуги. Оба вони вмерли Рід віддав дослід. Він найшов нового героя, Моро, що жертвував себе для дальших дослідів. Виявилось, що спеціальний рід москітів „стегомія“ поширює жовту пропасницю. Після смерті Ріда Ніколь довів його працю до кінця і найшов янтidot на отруйного бацяля.

— Жертва науки. Директор фізіологічної лабораторії при париському університеті Жак Ріслер зарізався під час своєї праці мікробами. Він мусить уже п'ятий раз піддаватися операції наслідком такої зарази.

— Господині між собою. Кожна господиня має якусь малу тайну, якою не дуже охотно ділиться з іншими жінками. Але якщо її невинно питають, як це діється, що біля є завжди сніжнібілі, тоді вквітці признається їм, що вживає до прання виключно мила Шікт „Білий Олені“, який надає біллі сніжний полиск.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Генії і авторитети.

(Дискусійний фейлетон).

Стрічав мене мій добрий знайомий на вулиці та ні з цього, ні з того роздратований кричить до мене:

— Ти знаєш, що з нами дуже але!

Я випрісний на нього здивовані очі:

— Як то, друже? Ти тепер щойно відкриваєш Америку, таж я і всі ми разом про це вже давно знаємо.

— Ех! Ти все собі кепкуєш з поважних річей, добре тобі балакати, як ти ніколи нічим не переймаєшся.

— А в чому ж саме те лихо? — питаю я його, прибираючи хотя-нехотя повязку міну.

— От бачиш, ціле нещастя нашого народу походить відси, що в нас нема геніїв чину, ну хочби звичайних собі авторитетів, яких усі шанували, слухали, які видавали розумні накази, та зуміли загал примусити до їх виконання. Де наші Мусоліні, Гітлери, Кемаль Паші, Напо...? Ет, хочби собі такі авторитети як Бенеш. Де Валера, Штаремберг і інші.

Пробую перебити:

— Ти, друже, несправедливий, подумай, що ми живемо в інших умовах, що в нас...

Не даю скінчити:

— Це нікого не оправдує, ось це саме справжні генії і авторитети, які вміють панувати над масами і довершувати великих діл у найбільш несприятливих умовах. А маси в нас — Боже мій — свідомі, дисципліновані, відважні аж до очайдушності, лиш дай їм доброго провідника, що вміє би їх зловити за серце. Підуть за ним хочби в пекло. От тоді, то ми не стояли би в нічній ласці, не хилили наших голів під кожним ударом долі, а йшлимо все сміливо все вперед, всі враз!

Мій друг так розгорячився, що почали на нас люди на вулиці зглядатись, а я в страху, щоб не вийшла з того яка політична халенка, вдаю, що погоджуюсь з висновками мого передбесідника, махаю згідливо головою та запрошую його на чайок до каварні.

— Там — кажу — спокійніше побалакаємо, заходь.

Але в каварні, коли мій сусід дещо успокоївся, починаю знову видвигати мої сумніви та застереження:

— А хто зна, чи в нас і тепер не відгребав би вже як не авторитети, то принайменше кандидатів на авторитети. А то, знаєш, хоч поглянь в нас якийсь там авторитет, то деякий час хвалить, подивляють, в покорі кланяються в пояс, аж тут нараз тарх його хтось обухом по голові і вже по авторитеті. Думаєш маси?

— Слідами Лянді. Париський злочинець Лянді, якого повісили за те, що спалив кілька жінок, вів довгі роки систематичне листування з ріжними легковірними кандидатками подружжю стану. Позавчора віденська поліція відкрила одного талановитого його учня, Отта Троста, 41-літнього ошуканика. Він давав у пресі матримоніальні оголошення, розписував листи і зустрічався з охочими нареченими. Зрадив його записник, де він вписував тексти своїх оголошень, адреси помешкань, які наймав для зустрічей і поміщував характеристики своїх знайомих з точними даними професії, віку, адреси тощо. Характеристики його жертв були короткі, але проречисті: „Гарний дім, є прут кілька моргів“, „Бідна“, „Без засобів“, „Має більшу готівку“, „Сподівається небавком спадщини“. Трост мав таких знайомих 79; він записував собі теж ріжні їх духові та фізичні прикмети: „Чистий характер“, „Гарно збудована“, „Передвоєнна вдача“, „Хоче вийти заміж“, „Ошадна“, „Безоглядно чесна“. Віденська поліція, що дістала такий багатий монографічний матеріал може його тепер сміло передати якось бюро в посередництва подружжю.

3 концертної салі.

ІОСИФ ШМІДТ, ТЕНОР.

Бувають ріжні концерти. Одні дають нам багато задоволення — вводять нас у цікавий та гарний світ думки, другі захоплюють, з інших виходимо втомлені з напруженої уваги або зі знеудження. З деяких знову винесемо неясне почування, що чогось не доставало.

Таким саме концертом для мене був концерт Шміда. Признаюсь, що я розчарувалась. Можливо, що недиспозиція, яка давалася відчувати, відбала блеск красці голосу, який у середніх та низьких тонах звучав слабо. Можливо, що це голос того роду, який краще виходить на плиті в радіо, ніж на концертній естраді. Однак Шмід уміє дуже добре співати, голосом орудєє вільно та з фінезією. високі

Ні! От так собі звичайний чоловічок. Ті, що мали би щось про те сказати мовчати, бо й щомбудуть говорити, дрібниці — якось то затреться. А маси думають: щось там таки мусить бути, коли нашого „доспіваного“ провідника хтось там шарнув поза вуха і пес за ним не гавкає. І авторитет скінчений. Або ще інакше. Живе собі якийсь громадянин, робить собі спокійно свою роботу, накладають на нього ще й другі свою пайку роботи, як на дикого осла. А він тягне та лиш постогнує і то зтика. Буває: часом і за життя такого похвалять, напишуть про нього в газеті, за приклад поставлять і вже адеться, що з авторитетського ембріона виросте правдивий авторитет.

Іде собі такий ембріон вулицею і неспадіно якийсь громадянин схватить поані пригорші грязюки та бах йому в саме лице. Виходить битися з „атентатчиком“, але якось не ллється, а загал мовчить, бо це особиста справа між двома членами нації, не треба вмішуватись, кай вони собі самі справу поладнають. І справа поладилась... Ембріон умер скоростигжно.

— Ти все на своє загинаєш — відрізується мій сусід, що цілий час моїх висновків бубнив нетерпеливо по столі. — Ти хотів би, щоб того, як ти кажеш ембріона допустити до того, щоб йому аж вирости роги? Побачив би ти його потому, як буде носа дерти до гори. Як він уже розпаношиться, то без бука до нього й не приступай. Він значне всім приказувати, схоче, щоб всі його безапеліційно слухали, не зважаючи на те, що ми всеж таки демократичний народ, кожний з нас має теж свою власну думку, якийсь провід мусить повинуватись! Розумієш? Він потому, маючи маси за собою, готов узяти в руки керму цілого нашого життя, а хочби якогось товариства, або установи, а тоді брате мовчи і роби, чого він лиш захоче, бо інакше горе тобі буде. Треба завчасу такому ембріоні протерти роги, щоб занадто не вирости понад нас.

Аж тими досадними висказаними мій друг мене зовсім переконав і я цілковито з ним погоджуюсь.

У нас не можна допустити до появи ніяких авторитетів і треба їх безпощадно нищити ще в стадії ембріонства, бо без авторитетів але, але з авторитетами ще гірше.

Шолом.

Ось такий фейлетон дістав я з просьбою „зробити з ним, що буду вважати за відповідне“. Я вважав за відповідне його помістити, як дискусійний. Маю враження, що й я заберу гоłos у дискусії, відчувуючи в собі здавна завдатки на авторитет — сам заінтересований у цій справі.

Галактіон Чіпка.

тони атакує з великою легкістю. Довгий відліт дозволяє йому користуватись динамічними ефектами.

Програма була підібрана до смаку ширшої публіки. Крім оперових арій почули ми пісеньки таких авторів, як Тості, Таліяфєррі та Буші Печія. Отже уложення такої програми не може задоволити концертних бувальців, а й не годиться воно для співака з поважними аспіраціями. Арію Моцарта з опери „Зачарований флет“, яка найбільш вимігала музичної культури, відспівав Шмідт найслабше.

Сала великого театру була переповнена. Переважна частина публіки — це видно кінові бувальці, які з великим ентузіазмом та жаром домагались пісеньок, що їх Шмідт співав у фільмі. Фільма, як бачили ми вчора, безперечно робить співаком велику популярність серед широких кругів. Якщо не висвітлювано передшє у Львові фільми з режисурою Шміда, якого голос у фільмі робив велике враження, то напевно концерт його пройшов би скромно в салі консерваторії.

Акомпаніював д-р Е. Штайнбергер, відомий нам як знаменитий акомпаніатор. Однак роля його була скромна, бо акомпанімент у співаках творів був мало цікавий.

І. Приймova.

3 театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „МАРХОЛТ ГРУБІЙ, ЦЕ І СОРОМІТНИК“ пєса на 4 дії. Я. Каспровича.

Вибрав цю річ міський театр на інавгурацію нового сезону. Треба було дати яесь більше імя з польських авторів. Виспанського мабуть лаякались; публіка знає, що це переважний іспит. Чому не дали якоїсь нової пєси? Видко на новини скрута.

Каспрович має імя великого поета, а його „Мархолта“ мабуть не читав ніхто. 14 літ лежить на клятарських полицях. І буде лежати далі. Про той той мріяв поет все життя і несподі

ного рукопису, який у величезній кількості. Каспроніч не був драматургом; але проби, що друкуються в світ під своїм літературним ім'ям, мають величезне значення для його творчості. Він хотів бути драматургом, але його не вистачило. Він хотів бути драматургом, але його не вистачило. Він хотів бути драматургом, але його не вистачило.

Каспроніч перекладав Арістота, Шекспіра, Гіттиана (ж. п. «Полоніум і я») і не міг опанувати ні одним з них. Він хотів бути драматургом, але його не вистачило. Він хотів бути драматургом, але його не вистачило. Він хотів бути драматургом, але його не вистачило.

У. Р.

3 к'на.

КІНО-РЕВІЯ: „МАРУСЕНЬКА“:
„У НЕВОЛІ ДЖУНГЛІ“.

Пересічна, літературна фільм, якої вистачило перекладу в Голлівуді при допомозі штучних декорацій. Коли порівняти її з фільмами про Тарпана, тоді можна цю фільм безпечно назвати пародією екзотичної фільми. Не рятують ситуації дотепні та сильно натягнені гумористичні ситуації. Пара добрих артистів: Кітлет Кольбар і Герберт Маршалл, не мають нічого до роботи.

На сцені дуже добра ревія в Ручовською та Доманським на чолі. Найбільше подобається симпатичний, гротесковий гуморист. Генко Доманський, якого публіка так і не пускає зі сцени. Сміх і танці дуже добрі.

(ст.)

Дописи.

КАЛУШ.

Дитяча бібліотека при Клубі „Рідної Школи“ в Калуші. Один із краєвих здобуток Клубу „Рідної Школи“ в Калуші за минулий рік — це відкриття дитячої бібліотеки. За час від 17/ХІІ. 1933. до Загальних Зборів Клубу, тобто до 16/Х. п. р. придбала бібліотека 410 томиків книжок, з того 384 примірників куплених і 26 дарованих. За цей час прочитало 303 дітей

5-10 книжок. Майже бібліотека представляє вагомий інтерес. Тому, що утримує бібліотеку під проводом молодого енергійного д-ра Дозорського має намір відкрити відділ для молоді в позашкільному відділі, який буде, щоб громадяни збільшили про бібліотеку, жертвували на ту цілі відомі книжки. Інше цей гарний почин готов розвинути.

Загальні Збори Т-ва „Чайка“ в Калуші. Дня 8/Х. п. р. відбулися надзвичайні Загальні Збори Спортивного Т-ва „Чайка“ в Калуші. На яких переміщено новий Виділ і Контр. Комісія. Слід сподіватися, що новий Виділ ознаменуватиме наслідок спортивного життя цього товариства в Калуші українського спорту. Т-ва, яке на останній час було засміщено. Зокрема усунути власні незалежні діяльність серед членів, що було головною причиною впади спортивного життя в цьому товаристві на останній час. У недалекому вже асметарському сезоні слід би подбати про відновлення спортивного сезону, яка має вже в попередніх літ гарну традицію.

Шість аломи і підпал одної молочної. Існує в Красній, калуського повіту, молочно-молочна, давніше самостійна, тепер приналежна Районної Молочарні в Рожнітові. Якесь темні думи загрозили знищити її існуюче. Хотіли не змочити зробити всіма аломи до станції, підчас яких збирали частини кружалів і найтіш тероризували обслугу. Аломи цих за час одного року було аж 6 (!) Випливає, що не довело до закриття молочної, в березні п. р. підпалили д-м Н. Зварука, в якому містилася аборія. Лім ней аборія до тла. Характер цих аломів являв на те, що зробили вони не на грабінницькі, а на конкурентний тлі. Таї загадка опція села показує на годовому справляння аломів і підпалу та його спільників. Ведене свідство не зуміло устояти дійсних справляння, а арештованих у зв'язку із підпалом ще на весні п. р. аломи парубків із Красної випустили в останньому часі на волю. Та аломи і підпал не аломи постанови закриття молочної мати власну коопер. станцію, тож разом із Районною Молочною будуть тепер під приміщення молочної власний д-м.

— 0 —

СПОРТ.

СЯН — Т. Ш. Л.

Відкриті змагання за вход до Окружної Ліги між перемиським Сяном і львівським Т. Ш. Л. відбулися в неділю 7. ж. м. на гриші Т. Ш. Л. у Левандівці. — Початок: год. 3. полог.

ПРОГРАМА ЗМАГАНЬ ЗА ПЕРШЕНСТВО ЛЬВІВЩИНИ.

Змагання ці відбулися в найближчу суботу й неділю (6. і 7.) на гриші 26. п. п. при вул. Клепарівській між чотирма дружинами: Трибуном Черноморцями і Богуним (Львів) та Хуртовинною (Комарно). Змагання ці мають інтегрувати мистця Львова, який з черги буде змагатися вже в чергову неділю 21. ж. м. за першество краю.

В суботу в год. 14-й грають Богун — Черноморці, в год. 15-30 Хуртовина — Трибун. У неділю в 9-й год переможці, од'їзд переможців.

КРАЄВЕ ПЕРШЕНСТВО СПОРТОВИХ ГОР.

Рівночасно з фінальними змаганнями в конаному мачі відбулися в неділю рано на гриші 26. п. п. змагання за краєве першество в спортивних грах, себто в підбиванні й копінні (мужі й жінки). — Грає мистецтво Львова „Плай“ та мистецтво Станіславова й Перемішля. Ця імпреза викликала велике зацікавлення.

ДЕНЬ ГІНЦІВ.

У перервах між фінальними змаганнями конаного мачі організує УСРГ різні ряд гінців (шпартет), а саме мужі: 4 × 300 + 100 + 75 + 60. Гінці — це дуже цікава і гарна легкоатлетична конкуренція. Спеціально пікало заповідається 3 × 1000, де створюється дві найкращі на тім дистанції дружини Черника і Плай.

Як бачимо, в неділю (7.) передпал на гриші 26. п. п. в Клепарівці чекають нас великі і дуже різноманітні та цікаві спорт імпрези. Ціни білетів низькі.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКА ТА ЛИТОВСЬКА НАЗВИ РОСЛІН. Українські назви подані проф. Теодором Фотиним. Львів, 1934. Накладом Миколи Матвійчука. Стр. 23. Ф. 8-0.

Ілюстрований ГОСПОДАРСЬКИЙ КАЛЕНДАР „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР“ НА РІК 1935. Річник VII. Календар Краєвого Господарського Т-ва „Сільський Господар“. Вінета й заставки роботи арт. мад. д-ра І. Іванця. Львів 1934. Стр. 212 + 14 оголошень. На змист календаря складається календарна частина і господарська. У господарській частині маємо статті з ділянок: аграрної політики, лісборобства, ветеринарії, дукінництва, комосації та меліорації, рибальства, садівництва й городництва, сіножатництва і використання річкових вод. Календар, як бачимо, наскрізь фактовий, господарський і тому представляє велику цінність для наших сільських господарів.

ЖУРНАЛИ.

РІДНА МОВА, ч. 22. Зміст: І. Огієнко: Спогади про відкриття прикметного рішення з головним (котрий—який—що). Я. Мандюкова: Українська жінка й рідна мова. І. Огієнко: Член в українській мові, історично порівняльний нарис. „Мовний порадник“ для Редакторів, Видавців, і Робітників пера, лист перший (щоб, а не щоб, Три козаків приїхали). В. Група: Наша інтелекція й рідна мова. І. Огієнко: Шевченкова мова. III. українська в російських писаннях Шевченка. Я. Маркія: Культура нашої буденної мови. В. Безумно: Як писати „УЗЕ“ англійські слова по українському. М. Приймак: Лемківський словничок. Е. Пеленський: Бібліографія укр. мовознавчої бібліографії. ПЛАСТУН, часопис пластової молоді, Севлюш (Закарпаття). Рік XIII, ч. 6-3 1. X. 1934.

СВІТЛО, освітньо-господарський часопис. Мукачів. Рік II, ч. 7. за вересень.

SLOVASKY PREHLED, місячний чеський журнал. Прага. 1934. ч. 7. Річник XXVI.

ORIENS, dwumiesięcznik poświęcony sprawom religijnym Wschodu. Рік II, ч. 3. за вересень—жовтень 1934.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

П'ятниця, 5. ж. м. год. 7:30 веч. „Мархольт“. Субота, 6. ж. м. год. 7:30 веч. „Мархольт“.

Театр Річності.

П'ятниця, 5. ж. м. год. 7:30 веч. „Міжуси“. Субота, 6. ж. м. год. 7:30 веч. „Товариш“.

Кіно.

„АТЛАНТИК“: „Чар віденського вальса“ (Лео Слезак, музика Штрауса).

„ВАНДА“: „Пісня Ночі“ (Ів. Канура), „Вірлятка“.

„ГРАЖИНА“: „Граф Заров“ і „Тайна білого пекла“.

„КАСІНО“: „Тарзанове кохання“ з Дж. Байнінгом.

„КОПЕРНИК“: „Штуча життя“.

„МАРУСЕНЬКА“: „У неволі джунглі“ та ревія.

„СВІТ“: „Заморожений відгомін“.

„СТИЛЕВІ“: „Останній отаман Анненків“ і ревія.

Закордонне радіо.

П'ятниця, 5. жовтня 1934.

Відень (306,8) 17:20 Сучасні австрійські, 18:40 Сімф. концерт, 22:10 Австр. популярна музика. Братислава (298,8) 15:55 Концерт, Прага (470,5) 17:00 Квартет, Париж (1649) 18:30 Концерт, 20:45 Оп. музика, Аляска (331) 19:30 Іра. музика, 20:00 Іра. пісні, Рига (314,6) 17:40 Латвійські пісні, Берлін (356,7) 12:00 Концерт, 18:25 Пісні, 21:40 Сучасна пісн. муз., 22:21 Шубертові пісні, Ляйпциг (332,9) 18:15 Нар. музика, Осло (1134) 20:00 „Іфігенія в Тавриді“ оп. Глюка, Будапешт (319,5) 20:20 Популярний арт., Мільно (368,6) 16:45 Для дітей, 17:15 Вок. концерт, Рим (420,8) 13:05 Оркестра, 20:45 „Княжна дольра“ оп. Л. Фала.

Субота, 6. жовтня 1934.

Відень (306,8) 12:00, 13:10 Концерт, 19:00 Пісненьки, 19:15 Австр. нар. музика, оп. 20:15 „Гриця Галата“ ком. Нестров, 22:10 Концерт симф. орх. Братислава (298,8) 20:45 „Ле Бакард“ ком. оп. Оффенбаха, Прага (470,5) 15:00 Нім. пісні, відомі, 15:55 Концерт військ. оркестри, Копенгаген (255,1) 21:25 Пісні в супр. акомп., Париж (1649) 20:00 Веселий вечір (пісні, музика, оперетка), Аляска (331)

19:30, 20:35, 21:00 Спін, Білгород (199,8) 20:40 Авдіція (музика, співи), Любляна (369,3) 18:30 Гумор, 19:00 Хор, Берлін (356,7) 16:00 Веселе муз. попудиння, 18:35 Веселі оповідання, 20:10 „Польська кров“ оп. Недбала, Мінхен (403,4) 13:25, 16:00 Концерт, 20:10 „Лісвот“ муз. кож. Кінеке, Берлін (339,6) 12:00 Нар. пісненьки, музика, 19:00 „Чародійний флет“ оп. Монарта, Будапешт (349,5) 12:05 Військ. оркестра, 13:30 Циг. музика, 17:30 Фототелія, Мільно (368,6) 16:45 Для дітей, 20:45 „Корабель-Марено“ оп. Вагнера, Рим (420,8) 17:10 Вок. інстр. концерт.

Львівське радіо.

П'ятниця, 5. жовтня 1934.

6:45 Ранішня аудіція, 7:30, 20:15 Река концерт, 11:57 (ігн. часу), 12:05 Метеор. вістки, 12:05 Огляд преси, 12:10 Легка й популярна музика з гр. ін. 12:45 Балачка для жінок, 13:00 Полудн. денник, 13:05 Великі артисти в малій пісненьці (гр. пл.), 13:30 Експорт, 15:35 Збірна біржа, 15:40 Сільва реву, 15:45 „Мікрофон“ (муз. ауд.), 16:30 Музика з гр. пл., 16:45 Ауд. для хорів, концерт, 17:15 Камер. концерт, 17:30 Огляд видання, 18:00 Фейла, „Зелені води“, 18:10 Сільва реву, мист. життя, 18:15 Спін, 18:45 Легка та звичай у вірстві, 19:00, 19:30 Легка музика, 19:20 Балачка, 19:30 Спортивні вістки, 20:00 Куток краєзнавчого т-ва, 20:05 Муз. балачка, 20:15 Сімф. концерт, співи (Вермійська), 22:30 Рекація поезій, 23:00 Комуністи, 23:05 Танцювальна музика.

Субота, 6. жовтня 1934.

6:45 Ранішня ауд., 7:30, 22:00 Река концерт, 11:57 Сімф. часу, 12:05 Метеоролог. вістки, 12:05 Огляд преси, 12:10 Концерт сальон. муз., 13:00 Полудня денник, 13:05 Ревелерія (гр. пл.), 13:30 Експорт, 15:35 Сільва реву, гр. пл., 15:45 Новинки з гр. пл. 16:30 Для старших дітей: „Австрійці“, 17:30 Дім і родина, 18:00 Львівський гумор, часописи (фейла), 18:10 Театр. реперт., мист. життя, 18:15 Теорія на відомчелю та фортепья, 18:45 Бал.: „Жулія, рідне село марш. Пасадського“, 19:00 Концерт хору, 19:20 „Збараж“ (відл.), 19:30 Серинков тюрні Сігетів (гр. пл.), 19:30, 19:56 Спорт. вістки, 20:00 Легка музика, співи, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Фортепья, 21:45 Роман-

тичний театр (літер. нарис), 22:15, 24:00 Танцювальна музика, 23:00 Комуністи, 23:05 „Віденська аудіція“ — пародія оп. „Вікіні“, 23:35 Легка й танц. музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШ.

Доляр у Львові у приватних оборотах 5.25-50 зол.
У Варшаві були такі курси: Лондон 25.92, Париж 34.85, Берлін 213.25, Шріх 172.67, Амстердам 358.70, Прага 22.10, Італія 45.38, Нью-Йорк кабель 5.26, Нью-Йорк чек 5.23.30.

Золото: Доляри 8.91-8.94, Франки фр. 34.30-34.80, Дулати 82.00-82.50, Корони 36.30-36.60, Рублі 45.30-46.30.

Срібло: Корони 0.30, рублі 1.20, фльорени 0.70.

Ації та цінні папери.

Банк Польський 94.75, 94.75, 94.50 зол.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Південночеська льво Львів від до від до
Пшениця збірна 15.25-15.50 17.00-17.25
Ячмінь однокл. 13.25-13.50
Ячмінь на мліно 12.50-12.75 13.75-14.00
Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 4. жовтня п. р. кооперативам платити за:

1 кг. масла десерового 2.10 зол.
1 л. молока 0.14 „
1 л. сметани 0.60 „
1 л. верш 2.60-2.65 „

Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові і міста 22 сот.

Тенденція на масло і яйця спадла, на молоко і сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 5. жовтня п. р. платити своїм доставцям за 1 кг. жиної ваги птиці, льво Львів птахомислярні „М. С.“ у Львові (вул. Б. Глоцького 23):

Курята і курі пріма за 1 кг. 0.90 зол.
„ II кл. 0.50 „
Індички і пастарки пріма 1.00 „
„ II кл. 0.70 „

Качки I класа 0.70 „
„ II 0.50 „
Тенденція спокійна.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

КОЖНА ДИСКУСІЯ є безцільна, бо не пому іншого біда, як лише з країнської фабрики біла „Пай“, Львів, Силотуська І. Цінник даром. 284 11-30

ВУГОЛЬ. — Калитка, Байли 14, тел. 38-24. Станіславів, Колінова 2. 204 29-30

ШУКАЮ старшого практиканта до корінного складу. Гудз, Тарновського 85, 376 2-3

ТВОРЧА ДУМКА знайшла свій досконалий вираз у фантасматичних мужських п'єсах по 890 фабрики „АСТРА“ Сикстуська 2. 370 а 1-8

МАШИНИ ДО ПИСАННЯ українсько-польської проди оказійно Машиндом. Львів, Слонського 2 напроти пошти 383 1-3

КУХАРКА, довголітні свідства, гарно пере, прасує, — шукає посади. Болі в 8. у дозорні. 385 1-1

ОГОЛОШЕННЯ

Вже вийшло 3-тє число „Книгозбірні Вістника“.

Д-р М. Антонович

НОЗЕФ ГЕРРЕС

Вістник німецької єдності, апостол великого зриву німецького народу проти ярма Наполеона, той хто розбудив прислану дужку поневоленої Німеччини, чий писання стали дорожчим ланцюгом нового покоління. Ціна 1 зол., для заграниччя 1.20 зол. Перекладати в Вістнику 1.20 зол. Замовляти в книгарнях або в Вістнику Львів, Чарнецького 26 м. 21. чек. ком. П. К. О. № 500.371.

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ

3 ЯПОНСЬКОГО ДОМУ

Ціна 2 зол., з почт. пересилкою 2.25 зол.

Читайте „Діло“!

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. адм. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічне 15-00 „
Піврічне 30-00 „
Річно 60-00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.

в СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Переконайтеся!

йде добра слава
що найліпшу — все свіжу

Пражену каву

дістанете лише в складах

„Народньої Торговлі“ у ЛЬВОВІ І В КРАЮ.

Прем. Думерг гостро критикує комуністів.

ПАРИЖ, 5. 10. ПАТ. Вчора прем. Думерг зголосив другу промову до радіо з гострою критикою комуністів і соціалістів, які утворили спільний фронт. Прем'єр підкреслив, що уряд мусить мати авторитет. Тому уряд підготовляє низку реформ з господарської ділянки і приступить до боротьби з безробіттям і дорожньою. Реформа судівництва унезалежить його від політичної влади. В закордонній політиці Франція закінчить всякі мирові договори, з винятком тих, які накладають на Францію обов'язок забезпечити мир. Розп'яжені обичаї, духовний занепад, безладдя в суспільності, все це наслідки війни, які спостерігаємо в усіх краях. Але найбільший

жах огортає на згадку домашньої війни. З уваги на те, що домашня війна може розгорітися у Франції вже завтра, я — каже прем. Думерг — задержав владу в своїх руках. Владу задержав не тому, що повстав спільний фронт соціалістів і комуністів, але тому, що цей фронт є під командою комуністів. Прем. Думерг гостро критикував програму комуністів, яка доводить до розбиття громадянства і до домашньої війни. Прем'єр накликав зберігти вольності і свободу, яку вибороли батьки. Свою промову закінчив прем. Думерг запереченням, що не кермується ніякими особистими цілями, тільки добром держави і вольностями громадян.

І-ий Трубний Фестиваль українських трубних оркестрів

відбудеться в неділю дня 7-го жовтня 1934 р. початок в годині 1-ій в полудне на площі Сокола-Батька. Сподіваємось, що укр. Громадянство міста Львова буде мати змогу пізнати в якому стані знаходяться наші трубні оркестри.

Організаційний Комітет: І. Козіцький, Я. Вашук, С. Краковецький.

Генеральний страйк в Іспанії.

Цензура преси.

МАДРИД, 5. 10. ПАТ. Після оголошення списку нового уряду під проводом прем'єра Леру синдикалісти проголосили генеральний страйк. Новий іспанський уряд складається з 8-ох радикалів, 3-ох членів правих, 2-ох аграрників, одного ліберала та одного незалежного. Міністром внутрішніх справ є Вакейро, війни

Гідалго, фінансів Морако та міністрами без теки Ромеро і де Вальєско.

Поліція арештувала 66 страйкарів. Під час розпорошування юрби страйкарів на передмісті Мадриду дійшло до стрілянини. Один поліцай убитий. Уряд завів строгу цензуру преси.

Югославянський король у Парижі.

БІЛГОРОД, 5. 10. ПАТ. Вчора ввечері виїхав до Парижа король Олександр з королевою Марією та почотом. З королем виїхав до Парижа також міністер закордонних справ Єфтич. Король виїхав з Катаро війсьним кораблем

„Дубровник“ до Марсальї. Подорож короля, завіз мін. Єфтич кореспондентів Аваса, є доказом, що між Францією і Югославією панує взаємне довіря. Обі держави об'єднують спільні політичні інтереси.

Не зменшать м стоти кружляків.

ВАШИНГТОН, 5. 10. ПАТ. Морський плян Японії зменшити містоту кружляків усіх держав викликав велике невдоволення в Злучених

Державах. Уряд Зл. Держав радше вирічється морських договорів, а не згодиться на цей плян.

Справи векслевих довгів,
сплати довгів у чужій валюті, передавнення відсотків, сплати довгоречинцевих довгів, справи ексекції з вичисленням, які предмети від неї вільні, і т. д. найдете як слід висвітлені — в календарі „КРИНИЦЯ“ на 1935 рік.

Громадяни!

Зложіть свій гріш у своїй установі і обезпечіть законом дозволена 1/3 частину вартости своїх будинків — в одинокому українському

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Фабрика хемічних виробів

О. Левицька і С-ка

у Львові, вул. Кордецького ч. 51.

Телефон 60-04.

ПКО. 503-881

поручає в ласні вироби найкращої якости

Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.

Пасту до взуття „Елегант“ воскову

Пасту до підлоги „Французька маса“

Віск комбінований до підлоги

Васеліну до шкіри

Синку до білля

помадкову і коронову

Шварц до чоїт. — Віск шевський. — Смола шевська.

Чи наша інтелігенція має духові потреби?

(3 нагоди місяця української преси.)

Львів, 5. жовтня 1934.

Місяць преси або місяць книжки не має в нас ніодної з тих рис, які мають такі пропагандові місяці в інших краях, звідки вони до нас приїждять. Думка проголосити день, тиждень або місяць у честь якоїсь ідеї виринула з захоплення нею. До нас дійшла вона в жарикатурній формі як лік на недугу. Так само як у Світах придумали „пятницю“, щоб розбудити охоту до праці там, де панувала тільки відраза до неї, так у нас почали вести пропаганду в обороні книжки та газети тоді, коли нехиті і байдужість до них поширилась серед громадянства, наче заразлива недуга.

Знаємо способи, як заохочувати сіру, широкую масу до писаного слова. Тоді розяснюємо наліз неграмотним, яку користь можуть вони мати з освіти, знання, зі звичайних практичних порад в їх професії. Та що можна сказати інтелігентові, який відчуває щоденну потребу курити, бодай раз на тиждень заїзати в кар'є та випити, піти до кіна, відвідати приятелів і знайомих, щоб поготорити, але до газети і книжки заглядає тільки випадково?

Стоїмо перед ним збентежені питаючи себе: „чи можна промовляти до нього як до неграмотного та півінтелігента, коли сам він і всі довкола нього вважають його інтелігентом?“

Місяць преси або книжки повстає у нас на те, щоб пригадати інтелігенції ту її роль, яку вона повинна мати в суспільності і має віддавати у цивілізованих країнах. Часопис і книжка це не ознаки культури, а вже цивілізації, — це одні з необхідних засобів порозуміння між людьми такі самі як залізниця, телеграф і телефон.

Українська інтелігенція у своїй масі не витворила в собі ще деяких духових потреб до тої міри, щоб вони стали буденною звичкою. Як довго наш інтелігент устаючи рано не простягає руки за газетою, досі може він одізнатися добре не щодня вживатись і сорочку та комірці змінити щойно тоді, коли вони самі пригадають йому дошкульно, що носять їх на тілі.

Про нестачі нашої преси писали в нас багато і говорять щодня ще більше. А проте ті, що знають найважливіші її хити забувають про одну їх причину, яка належна тільки про всі не-

достачі. Ця причина — мінімальні духові потреби нашої інтелігенції. Часопис, що є джерелом щоденних інформацій, може здобувати ці інформації тим краще, чим він слабший матеріально, чим більше незалежний. Матеріальну підставу та незалежність можуть дати йому тільки читачі.

У народів, що мають капіталістичні міліонери, преса може розвиватись, завдяки міліонним вкладам, які згодом оплачуються. У державних народів великі пресові органи повстають часто завдяки урядовим субвенціям. Але саме тоді повстають теж паразальні часописи з приватного почину, щоб давати громадянству інформацію незалежну від офіційних впливів.

Історія розвитку англійської преси є найкращим прикладом, яку велику роль може відіграти преса в боротьбі за незалежну, правдиву інформацію. Англійські щоденники з міліонними накладками мають могутній вплив у державі, ніж кабінети; вони трясуть міністерськими кабінетами і стоять на сторожі ладу та справедливості, маючи завжди на увазі у першій мірі правду.

Українська преса не маючи нині за собою меценатів з міліонними капіталами, ані промислових потентатів ані державної підтримки, може розвиватись тільки завдяки читачам. Вона не потребує навіть міліонів читачів, а задовольниться десятками тисяч. Вона має за собою одну з найважливіших позицій, яку може й позадирити преса не одного багатого народу з сотня-

ми літ державності: — вона ідейна, невідчужима і має на увазі головно добро народу.

А проте з такою позицією не можна діставати задурно паперу на друку друкарської праці ані розбудувати широку сітку співробітників. Українська інтелігенція, що зрідка-годи так живо цікавиться нашою справою на чужині, не зрозуміла досі ваги преси, що повинна підтримувати звязки з земляками, розсіяними по найдаліших закутках нашого глобу. Нашу пресу читають покищо тільки тисячі, не десятки і не сотні тисяч, а на кожний випадок, коли і доривочно читають, то десятки тисяч її не передплачують. І коли ця преса ще досі існує, то тільки завдяки жертвенності одиниць, що величезними зусиллями домагаються за неї. Її вигляд і сила безпосередньо звязані з її матеріальним станом.

Коли український інтелігент не вагається витратити що місяця по кільканацять золотих на необхідні розваги, а вагається витратити кілька золотих на щоденник — наваряд, чи заслуговує він на почесну назву інтелігента. Частіше не достигає йому навіть розуміння, чим ризикує він від тих, що мають якісь вищі та буденні духові потреби.

При обструкції, розладі органів травлення, згазі, ударах крові до голови, болях голови і загальним недомоганням заживають рано натіле шклянку природної гіркої води Franciszka-Józefa. — Поручають її лікарі. 1—1

Дивні методи американої „Свободи“.

У ньюйорській „Свободі“ знаходимо в ч. з 13. і 14. вересня дві статті, які викликають дуже сумні рефлекси на тему нинішніх взаємин краєвого українського громадянства і нашої заморської еміграції та розуміння своєї місії у нинішніх кривавих деліх наших заморських національних органів преси. Річ іде конкретно про „Свободу“ — і це саме найсумніше: бож це найбільший, найстарший, репрезентативний орган української національної думки в Америці, себто такий орган, який ніколи не повинен давати притоки навіть до тієї підозріння, що поміж ним, як виразником відповідальних американо-українських кол та відповідальними українськими правдами чинниками існують якінебудь розбіжності. Річ ала, інший ґрунт, інші місцеві умовини, хочби тільки інші умовини щодо свободи говореного і писаного слова, та специфічні окремі завдання краєвих і еміграційних чинників — усе це накладає на обі сторони і інші безпосередні цілі й ін. методи. Це речі безспір-

ні. А проте такою самою безперечною правдою мусить бути те, що зусилля одних і других не сміють собі взаємно шкодити, що праця на краєвому терені не сміє бути паралізована далекими заморськими емігрантами, що повинно існувати найтісніше взаємне розуміння себе і своєї праці, — передовсім арозуміння у наших заморських братів тих переважних обставин, в яких тут нам живеться і серед яких приходиться боротися. Боротися щоденно, важкою мозольною працею, стежити на всіх полях за небезпечкою, яка існує та наваго погрожує ріжним ділянкам національного розвитку, боротися за збереження старого стану посідання і працювати над розбудовою нових цінностей, — а при цьому мати все на увазі, те саме, що мають на увазі і наші заморські брати і всі українці на землі суші...

На превеликий жах, того розуміння ми від деякого часу у кривавих американої „Свободи“ не знаходимо. Вони, як видно, прислуху-

ються до голосу всіх і вся, тільки не до голосу найбільш відповідальних наших краєвих світських і духовних чинників, тих, які однією повинні бути для них авторитетом. Бо так само, як ми звідси не можемо узурпувати собі права настановляти провінційні українському громадянству в Америці, так само не можуть вони претендувати на те, щоб бути рішучим чинником у краєвих справах, — вони, літати відірвані від краєвого ґрунту та зрослі своєю працею і всіми особистими життєвими обставинами з чужинським далеким тереном. Коли краєв борюється за засаду своєї незалежності від якогосьбудь європейського еміграційного центру, тим більше не міг би признати засади — відпорядкуватись якомусьбудь еміграційно-американо-американському чинникові!

Це такий очевидний абсурд, що тім вимоги ніхто з наших заморських діячів ніколи навіть не підняв і не підняв. Ніколи теж не зголошує таких претенсій ньюйорська „Свобода“. Але не претендуючи ані до ролі надзвичайного чинника, ані судді краєвого організованого і відповідального проводу, — „Свобода“ робить ще гірше, оклеветує той провід, дискредитує його в очах еміграції, що більше, дозволяє собі на безприкладні високі висатати проти цілого українського громадянства, обелганого у політичних партіях і Греко-Католицькій Церкві та заступлених величезною більшістю краєвих — партійних і безпартійних — часописів.

Зразком таких високів є дві статті у звязку з убивством дир. Бабія. Річ тут не в особі вбитого діяча, річ не в оцінці його діяльності. Річ у тому підході, якого вживає „Свобода“. Вона поміщує величезний анонімовий допис якогось „визначного громадського діяча“ (!!) Ів. Замарстинівського, допис який є шиплем аналіфетизму, алої волі та звичайної брехлі. Вся стаття побудована на інформаціях „Веку Нового“, еулічній львівській газетці, і покликана на ті інформації як на авторитетне джерело, що має характеризувати обличчя українського галицького єпископату та відповідальних громадсько-політичних кол! Зокрема „Свобода“ друкує товстим тиском ті твердження „Веку“, які були за раз таки спростовані на сторінках української преси і які абсолютно не відповідають правді.

Стаття п. Ів. Замарстинівського затитулована: „По похороні хруня“ — вже сам наготовок характеризує автора, що з легкої руки живим і мертвим розліває свідоцтва „хруніяти“. Більша

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛО“ З ДНЯ 7. ЖОВТНЯ 1934.

БОГДАН НИЖАНКОВСЬКИЙ.

Злодійський сентимент.

Я знаю, що ви думаєте про злодія. Знаю, що ви їх осуджуєте. Це люди, що йдуть в розріз з законом. Вони є поза скобками громадянства. Для них один Бог: чуже майно. Але... Є одно male, може навіть дуже male „але“. Але вони — цікаві.

Злодій? Добре. Він себе не бачить. Він думає, що те що робить — цілком звичайне, що його кодексу життя нецікавий. Він знає, що він злодій. Знає, що йому з цим треба ховатися. Він знає, що чинить зло. Отже він не знає, що він людина. І ця людина з нього вилізть. Те, що в людині людське сходить з ним до гробу. І тому мене цікавить ця сподука. І тому власне я хочу оповісти цю подію. Звичайна і пересічна подія.

Іх було двоє. Робота мала бути чиста. Дуже чиста і легка. Заробити можна було грубо. Тиждень раніше мали вже уложений план. Тиждень в їх головах кучерявилися рожеві надії. При кожній стрічі не забували один одному сказати: „грубо заробимо“, або „розкішна буде робота“. І всміхалися. Всі можливості розглядали під прецизійним мікроскопом свого плану.

На Сиріцькій вулиці під числом 14 мешкав Іларіон Кішка. Партер. Три кімнати і кухня. Вікна з кухні виходили на невеличкий сад обгороджений трьома метрами муром. За муром затішпа, вічно спокійна і без міхтарев вулиця Кутник. Поліція ніколи там не було. Вікна трьох кімнат спиралися на вулицю Сиріцьку. Був лише і всі вийшли на фені. Липався там Ів. Кіш-

ка. На тому кінець. Справа була легка, дуже легка. Мешкання аж просилося, щоб його якойсь ночі відвідати. І тому вони два уложили цей план. Вони два: Цокало і Соха. Звичайні злодії. Таких орудок вони певно у своєму житті зробили більше. Ждали терпеливо. Совість у них не ворухилася. Вони її не знали. Вони бачили тільки себе і таких як вони самі. Решта це тільки предмети для експерименту. Це були тверді люди.

Того вечора Соха і Цокало приготувалися. Соха переглядав жмут витриків і витирав рушником велику шкіряну течку. Цокало лежав на погнутому ліжку і курив розсиплену папіроску. Йому було трохи нудно і він говорив: — Я цікавий, чи старий твердо спить? Збудиться? Як думаєш? Не повинен. Що?

Соха голосно стріпував рушник. — А який збудиться? Дістаєш штанотряста? Не бієш і так у середині не будеш. Твоє місце пильнувати тої вулиці, що за садом. Щоби робота вдалася, це вже моя голова. А мусиш признати, що вона трохи мудріша за твою. Ні?

Цокало разом зі сніжною випаюнув смердючий недокурок.

— Побачимо.

Був трохи злий. Кожного разу як йшли на роботу, Соха віднаходив у ньому страх. Але він був тільки обережний, а це чейже ніколи нікому не завадить.

Була година десята. По півночі мали вийти. Ще раз переходили план. Соха перебрив усі можливі перешкоди — дійшов до висновку (уже сотий раз), що робота мусить айтися. Бо і чому не малаб удалитися? Така чиста робота.

Курили не багато. Не мали що. Вся налія була на цю роботу. Цокало почав зраховувати гроші, заставу, біжущерію, годинники... Усе амі-

стове і дороге. Білля, убрання — це за великий клопіт. Зрештою такий великий клопіт міг хто запримітити. А течку? Ніхто.

— Правда, що ніхто?

Соха мовчав. Цокало був дурний. Ніхто? Певно, що ніхто. Це вже його голова в тому. А те, що мав брати, покажеться на місці. А говорити наперед? Пощо ворожити? Це може вийти навпаки. Таки Цокало був дурний.

Соха сплюнував на долівку і важко придивався черевиком.

— Не халасуй! Будеш рхувати як вернемось. А тепер можемо поводити виходити.

Соха витягнув з кишені плоский „Льонжін“ і подивився за чорною шкалкою.

— Пів до дванадцяті? Но, гаси свідо.

Цокало прикрутив гніт і подув.

Вулиця Кутник була дійсно дуже мала, дуже темна і затішна. Стримані, тихі кроки глухо мовляли між прямолінійним невеличкого тротуару. Хто їх міг бачити? Хто їх міг чути? Один Бог. А вони цього не боялися. Він був справедливий, але з цього приводу не робив крику. Річ цілком ясна. Хіба пощо? Чуже майно? Що значило земне майно? Рай, це тамтій світ.

Сохові було трохи весело. Заповідалось добре. По дорозі не стрінули нікого. (Люди, що не звертали на них уваги — це ніхто). А поліцей? Напевно приїде аж рано — що дай Боже! Як дві хиткі тіні підходили до мурі. Цокало сперся плечима об вигладжені цегли і сціпивши долоні разом зробив стремено. Соха перед остаточною скоком пригадав:

— Небезпека: вступ до арії „Соняшного фокстрота“. Все в порядку: закінчення. Головно не потребуєш свистати. Іде недалеко, буду чути. Проходиться аж розі: між Кутником і Сиріцькою. За п'ятнадцять хвилин на тому самому місці. І перекидай див. с. Убавка!

Оказіяна продажа — флякелла на біллі 0-65, баталіна 180, штрукси і бархани за безціни купиш у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Ботіміа ч. 12.

частина допису — переклад в цілості з „Веку Нового“, м. ін. з брехнями про пок. І. Бабія як про „завязлого“ і т. п., — з додатком власних квіток, як вислів: „отже був (Бабій) простим агентом поліціїним“. Потім переходить до становища, яке в справі того збивства зайняло громадянство і так його характеризує: „...в українській пресі розпочалася прямо оргія самопоширення, — з хури і бувшого шіона зроблено героя і мученика...“ І слідує лайна на „провідників народу“ та духовенство, з висновком, що „та похоронна хурицька маніфестація“ була виконана „зі страху перед Березою“!... Редакціяж „Свободи“ бере все, що дістає від того папа Замарстинівського, за добру монету, вірить йому більше, ніж отим двоє єпископам, 24-ом священникам, (між якими були люди, що напевне трохи більше заслужились і натерпілись для батьківщини від п. Замарстинівського) — і тим громадянам, що виступили були з повними своїми підписами в обороні збитого діяча, та тим кравчим національним часописам, що подали свою оцінку цілої події. І в черговому числі „Свободи“ редакція від себе дає статтю, в якій беззастережно стає на становищі свого нікчемного дописувача та доходить до висновку, що становище галицького громадянства у тій події, це „упіднення нації перед ворогом і самим собою!“

Куди з такими твердженнями виступив той пан Замарстинівський на Замарстинівському передмісті у Львові, то тамошні наші свідомі громадяни на місці дали йому належну відправу, — для „Свободи“ це авторитетні інформації, достаточні, щоб болотом обкидати світських і духовних кравчих діячів. Тої самої методи трималася „Свобода“, друкуючи свого часу сфальшовані розмови з кравчими діячами п. Міхалевича, — розмови, які були пашавілами на найвідповідальніших кравчих провідників.

В чю користь таке діється і яку мету має „Свобода“? Хочемо теж знати, чи „Свобода“ стала власністю гуртка політиків, які поклоняються якійсь, добрій чи злій, але одній вузькій доктрині, чи це загально-національний орган, якого завданням не є підтримувати одну групу, що її поборює весь край, лише гармонійно співпрацювати з кравчими відповідальними чинниками в ім'я любови спільного рідного краю і спільних ідеалів.

Отаманів була нещастям українського народу впродовж цілої його історії. З отаманією боремося ми тут, у краю, як з розкладовим чинником.

На одну хвилину Соха легко сперся на вершину трюхметрової мури, відбився і глухо придавив собою тазу. Перед ним як різно витесана скеля бовваніла двоповерховий камінець. Це світилося ніде. Соха поволи, ставляючи обережно стопи, перейшов дванадцять метрів невідбавного саду і приляг до стіни. Простого неба головою було вікно кухні. А за вікном? Соха над цим не роздумував. Роба а мала бути за п'ятнадцять хвилин. Малим діамантом в металевій оправі викроїв кусень швиби і обережно положив її на траві. Отворити вікно — дурниця. Соха був у кухні. Сліпою ліхтаркою лизав стіни і дивився на двері. За цими дверима кімната. А двері? Повинні скрипіти. Хіба. Малою лійкою насливлював завіси. Не скрипіли. В останній кімнаті спав старий Іл. Кішка. Напевно спав. Соха положив тещу на стіл і по черзі переходив кожний квадратний сантиметр кімнати. Це мусіло бути швидко. Пятнадцять хвилин, страшно короткий час. Соха був вдоволений. Бачив, що робота випадається. Не сортував нічого. Без гризоту складав до великої тещи.

На його „Льонжині“ минуло вже сім хвилин. Перша кімната була готова. Був певний, що все вартісніше лежало у його тещі. Друга кімната вимагала більше умілости. За сусідніми дверима спав Іл. Кішка. Найменший шелест міг його збудити. Хто знає, який він мав сон? Може терпів на безсонницю, а може спав як забитий. А може?... Соха тямив, що мусить виконувати свою працю цілком безшелесно.

Але... Чорт знає, як це сталося! Соха мусів щось скинути. Мабуть зробив якийсь незручний рух. Бо Іл. Кішка пощоб уставив з ліжка? А він по ночах не любив вставати. Тепер устан. Мусів щось почути. Соха цього не сподівався.

Соха не любив „микрої“ роботи. Згасив ліхтарку і насторожився. Мязи були напружені і тремтіли. (Докінчення буде.)

ком, що співпрацює рама об рама з усіма чинниками, заінтересованими в розкладі нашого національного організму і в параллелі всієї творчої національної праці. Чи завданням відповідальних кол американської еміграції, які кермують найповажнішим тамошнім органом преси, є не лише потурати отаманії, але й самим ставати розкладовим чинником, валити існуючий авторитет кравчого проводу, сіяти хаос і дезорієнтацію та при всьому тому спиратися на злобних брехлих невідповідальних дописувачів, що часто печуть на тому свою особисту печеню?

Вірно, що адорова велика більшість українського громадянства в Америці так не думає і вірно, що та більшість покладе край деморалізуючому жалюгідному видовищу, яке улаштує північний редакційний персонал „Свободи“. Тим

Перед виборами до Торг.-Промислової Палати у Львові.

Приготування до виборів до Торговельно-Промислової Палати у Львові в повнім ході. Українська кооперація та українські купці і промисловці в цілому краю, розуміючи вагу і значіння свого представництва в Палаті, виконують точно доручення Головного Виборчого Комітету у Львові. В усіх виборчих округах покликано до життя виборчі Комітети, котрі припильнують, чи в виборчих списках вписані всі українці, управленні до голосування і вносять есентуальні рекламції. Для 10. жовтня кінчиться право вношення рекламцій.

Український торговельно-промисловий світ, як кооперативний, так і приватний, приступаючи до цих виборів, не може забути, що дотеперішня практика показує, що з виборами буває „ріжно“. Виборці бувають певні одного висліді виборів — а потім „тверда“ дійсність показує щось зовсім інше.

Проголошена урядом Головна Виборча Комісія дає нам дуже багато до думання. В цій комісії нема ані одного українця. Факт поминення українців у Головній Виборчій Комісії дає підставу до всяких сподівань.

Чи не йде це цілком у розріз зі словами мін. торгівлі і промислу на відкритті цього-

футра жіночі від золотих 165
найелегантніші
тільки в **АПІСДОРФА**
Львів, Рутівського 21. в брамі —
Першорядна фахова робітня. 26/81

більше, що — як видно з допису п. Демичука з Нью Йорку, який ми саме вчора друкували, — на самій американській землі, серед тамошньої української громади, існують чималі можливості вилаштувати свою енергію для добра і краю і еміграції. Не панують там, як видно, такі світлі відносини, щоб з браку роботи займатися — оплюнуванням старо-правого громадянства і сілним роздором тут і там...

річних Східних Торгів у Львові? Міністер уважав за конечне участь українців у господарським житті, а найближча дійсність показує щось зовсім інше, хоча би при виборах до Торговельно-Промислової Палати.

Цей факт вказує на те, що є чинники, котрим дуже на цім залежить, щоб українці не мали в Палаті заступництва, тісного української господарської сили. На це мусімо бути приготувані, що зріст української господарської сили не подобається. Означе недопущення відповідної української репрезентації до Палати не змінить дійсності.

Знаючи нашу дійсність і з цим зв'язані можливості з вислідом виборів, український торговельний і промисловий світ розуміє велике завдання Виборчого Комітету під проводом дир. Заячківського. Ми переконані, що Комітет поведе енергійно працю, означе немешне справдані вимоги українського промислового і торговельного світу до Комітету, щоб зробив усе потрібне для досягнення відповідної української репрезентації в Палаті.

Перед нами ще одні вибори до самоврядної установи. Побачимо, чи будуть вони подібні до інших і чи цим разом українці дістануть належну їм репрезентацію. Промисловець.

З польської преси.

За колонізацію наших земель шлезькими безробітними.

В 259. числі „Діла“ ареферували ми заклик кс. Діонізія Бончковського, поміщений у щоденнику „Польська Західня“ (Катовиці) до польських безробітних на Шлезьку, щоб вони вибирались масово на „східні креси“, де, мовляв, є землі подостатком і де вони чекає на осадників із заходу. Після того заклику „Польська Західня“ помістила в ч. 265. з 26. м. м. нову статтю на ту саму тему, в якій акше, що плян ліквідації безробіття на Шлезьку через осадництво на „східних кресах“ викликав велике зацікавлення у всіх кругах шлезького населення. До редакції „П. З.“ напливають, мовляв, листи, приходять туди теж подвійні люди, що зацікавилися планом кс. Бончковського, щоб довідатись про конкретні умовини поселення на сході. З надісланих до редакції листів помістила „П. З.“ зміст уваг на цю тему якогось Юрія Польока зі Свентохлови, який м. м. пише:

Надія на те, що при повероті кращої кон'юнктури зникне криза — омана. Тоді може прийти, щоправда, до малої поправки, але про зліквідування безробіття не може бути мови. Хтож може на це рахувати, що безробітні на Шлезьку знову повернуться до промислової праці, коли багато з їх давніх вартатів праці вже здемонтовано і вони вже не існують?

Отже треба оглядатись за вишукуванням іншої праці для безробітних поза промислом. А праці в Польщі може бути багато. Держава, що має подостатком рілі, повинна дати не зволікати, але поселювати безробітних на рілі.

Звичайно кається, що на таку айцію нема грошей. Означе на допомогу для безробітних видала досі держава ок. 800 міль. золотих. А скількиж то осад, а навіть сім мільярдів за ті гроші збудувати і загосподарувати! Таким чином безробітні і їх нащадки малиб забезпечене життя. А оснування таких нових-осель принесло би велику користь і цілому громадянству і державі.

Отже на те, що в будучности сплатиться, повинна держава знайти засоби. Якщо хтось скаже, що безробітні не пішли би на креси, то треба зазначити що так добре, як

50 прц. населення з села прибуло до промислу за хлібом, так само нині безробітне населення буде змушене йти там, де знайде хліб. Ті, що йдуть на рілі, будуть учитись господарки одні від других.

В дальшому згаданий Польок пише, що урядові чинники мусять тепер зайнятись радіональним переведенням колонізації на „кресах“ і вступною допомогою для колоністів.

Якщо на східних кресах — як писав у „П. З.“ кс. Бончковський (ч. 260) — можна дістати та поля за таку просто ссінну ціну, як 100 зол., то чийже маємо всі умовини до колонізації. В таких умовинах можна би настр. гектарове господарство на одну родичу разом з дерев'яним будинком уладити за 1.000 зол. А таку квоту спотребовує безробітний на Шлезьку, вичисляючи кошти адміністрації, в двох роках. І хочби уряд створив для безробітної родичи рілню оселю коштом 3.000 зол., то нічого на цьому не стратить, бо видані гроші вернулись би в кількох роках у формі ренти або відсотків до держ. скарбу з поворотом. А гроші, вида-

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись добрій української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатись, як це говорять український народ, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА“

...історичний всебічний виклад української мови. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Європі 9 зл., поза Європою 2 амер. долари. Зразкове число 50 гр. Ковто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції в Адміністрації: Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови“ виходить тижневик „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ“. — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Європі 5 зл., поза Європою 1 амер. долар.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

вані досі на допомогу, зникають, як дим з папіроски.

Я переконаний сильно, що якщо уряд на східних кресах зважався до колонізації на догідних умовах, то найшлися би кандидати навіть серед тих, які мають працю в промислі. Бо людина з радістю працює на власному загоні. А хоча умови в різницю нині тяжкі, то проте різниця є пам'ятю на своїй

землі. Є це в кожному разі підставою існування.

З того бачимо, що справа нової колонізації наших земель незвичайно поважна, коли за нею йде така інтенсивна агітація між безробітними на далекому Шлеську. Нехай-же українські відповідальні чинники подбають задалегідь про охорону нашого населення перед новим заломом колоністів із заходу!

„Білі свитки“ й український терор.

Статті Ст. Шпотанського про Галичину.

„Кур'єр Варшавський“ (найстарший і найбільший польський щоденник, 114-й рік виходу, 2 денні видання, безперечно найбагатше польське часописне підприємство) поміщує серію статей-репортажів одного з чільних своїх редакційних співробітників, Ст. Шпотанського. „Кур'єр Варшавський“ — газета ендецька, а проте не зв'язана тісно з партійним проводом і дієтикою. Традиція прожитого віку теж залишає свої сліди: тому у тому — хоч ендецькому — часопису знаходимо від часу до часу уваги на українській темі, які далеко відбігають від стереотипного характеру україножерної ендецької публіцистики. Ми стверджували це вже при нагоді статті „Кур. Варш.“ після вбивства мін. Перацького, — треба це теж повторити з приводу статей п. Шпотанського. Вони затирають теж фатальне враження, яке на довго залишилося в українських читачів тої газети — після колишніх дуже плоских фейлетонів-репортажів Юліана Подоського.

У першій статті „Білі свитки“ (2. ц. м.) автор подає загальні враження після свого приїзду до Львова. Ставить тезу про духову близькість поляків і українців і доводить це м. і. польським характером Львова, на який не змогли вплинути українці через відсутність власних маркантно інших питомостей. Залишаємо на боці правильність тієї тези й оригінального аргументу, тим більше, що на тему національного характеру Львова, зовнішніх та дійсних його ознак, писати не дуже безпечно. Зате цікавішими є міркування автора на теми української преси й літератури. Цитує напр. кілька речень з повістей Будановського, признає йому „безсумнівний талант“, але жаліє, що „не рушить його совість“ при описі деяких надто драстичних сцен... Вважає, що поляки мають право у цих справах теж забирати голос, бо „ми (поляки) повинні мати живі зв'язки з українським письменництвом“.

Отже правдиве вдоволення викликає те, що українська преса не гонить за сенсацією, не розводиться над скандалами, не жирує на злочинах і збоченнях. Абстрактно тепер від політичної сторони тої преси, від усіх її нагачів і думок, розсіаних поміж рядками, стверджуємо лише, що обичаєво вона чиста. В українському домі, в якому є діти, нема нічого страшиного залишити газету на столі і ніхто вихований нею не помандрює до криміналу... Свіжість і чистота українського письменництва, української поезії, в якій знаходяться дуже гарні твори, походять може між іншим і звідти, що вона родиться в душі народу, який є народом селянським, що його ще не надшарпав зуб урбанізму. Українська література є як ті білі свитки...

У черговій своїй статті автор заторкує вже іншу проблему: українського підпілля („Український терор“, 4. ц. м.). Наводить свої уваги до факту, що приїхав до Львова швидко після

вбивства дир. Бабія. Висловлює при цьому спостереження і цікаві і подекуди — дуже влучні.

Читаючи українську пресу і слухаючи, що говорять люди, доходимо до переконання, що Організацією Українських Націоналістів є передовсім сгрупповане само українське громадянство. Про політ. українські організації поговоримо точніше в одній з чергових ко-

„Poskromić białym hajdamaków!“

Виходить собі в Ченстохові газета „Слово Ченстоховське“, якої начальним редактором є проф. Здзіслав Врубель. І ось у ч. 159 того органу появилася вступна стаття під поданим вгорі наголовком, підписана криптонімом: З. В., себто по всій правдоподібності самим изч. редактором. А в тій статті знаходимо такі „уніт-ки“ (подаємо їх в оригіналі: аби через переклад не ослабити в чому їх аромату):

„Trzeba raz skończyć z jakimś wewnętrznym zelamywaniem się na duchu, trzeba raz wyrzucić się jakiejś dziwnej i niewyłącznej litości wobec morderców i złodziei hajdamackich i rozpocząć walentem pięścią w mordę ruską, tak, żeby krwią cała hajdamaczyna spłynęła. Trzeba na akt gwałtu i sabotażu odpowiedzieć szubienicą i karabinem.“

респондентів, тут зазначимо, що і ОУН треба розглядати на ті руху і перемін, що обхоплюють взагалі молоді, у зв'язку з пануючою нині кризою. Велика кількість молодих українців залишається без праці і заробітку. В їх переконанні екзистенцію і будуччину забезпечує би їм лише велика Україна. Пишучи це, не обвинувачую їх у матеріалізмі, але знаю, що в революційних рухах матеріалізм і ідеалізм нераз в'яжуться дуже тісно. Призгадуючись над українським революційним рухом не можна поминути того питання...

Дуже гарне свідчення дає про себе автор, коли заявляє:

Про залежність ОУН від якихось чужих чинників, про що стільки говориться, писати не буду. Не хочу, бо не знаю.

Так само похвальним є признання:

Можуть бути проблеми, головні в такій справі, в яких помиляюся, але нема проблем, яких я не хотів би зрозуміти чесно і без упередження.

Trzeba powyrzucać z urzędów, stanowisk i posad wszystkich urzędników, nauczycieli i robotników narodowości ruskiej, czy też pseudoukraińskiej. Trzeba dla bezrobotnych ruskich czy rosyjskich ucieklinierów z Rosji, złodziei i zbrodniarzy zdegenerowanych ze stron hajdamackich stworzyć osobne obozy izolacyjne, ale także, z których już żaden więcej by nie wyszedł. Trzeba pousuwać z wyższych i średnich zakładów naukowych wszystkich hajdamackich uczniów i studentów i zrobić dla tego pokolenia zbrodniarzy numerus klausus. Pozamykać ruskie gimnazja i szkoły powszechne. Do każdej gminy na 5 lat zakwaterować batalion wojska polskiego na koszt i utrzymanie gmin“...

Гадаємо, що та стаття не потребує з нішого боку ніяких коментарів.

Другий міжнародний з'їзд славянських фільологів.

III.

Із інших народів, (крім поляків, яких було, звичайно, найбільше) дуже численна була делегація чеська, сербо-хорватська, словацька й болгарська; крім того було багато німців, менше французів, італійців, англійців, румунів, були представники із Данії, Швеції, Норвегії, Фінляндії та не було нікого з СРСР, з Литви, з Латвії, з Греції, здається, не було ці одного лужичанина.

Коли порівняти другий з'їзд із з'їздом у 1929. р., то з організаційного боку варшавський, може й дорівнював пражському, але на мій погляд, пражський був цікавіший. Цікавіший тим, що порушував на пленарних засіданнях куди більше методологічних питань і з поля лінгвістики і з поля літератури. Зате сесійні засідання на варшавському з'їзді були укладені краще: організатори старалися по змозі надісланий викладацький матеріал класифікувати й давати на особині засідання матеріал споріднений. З другого боку, такий розподіл був для учасників невигідний тим, що не давав їм змоги побувати на викладах із іншої матерії, бо — реферати частенько збігалися один із одним щодо часу. З другого боку, такий розподіл указував на те, що славянська фільологія так уже розрослася, що універсалістом тепер уже бути годі. Це було видно і з дебат, де визначні представники славянської науки за-

бирали слово тільки зі своєї спеціальності. Виступи „універсалістів“ робили прикре враження своїм дилетантизмом і відразу виявляли, що дискусіант не у свій заліз город і говорить не до теми. Одне пленарне засідання лінгвістичної секції й було присвячене окремому питанню, що тепер треба розуміти під славянською фільологією. Референт дійшов до того погляду, що розуміння її треба сильно поширити, не обмежувати її на мову, літературу й етнографію, а зв'язати її зі славянознавством взагалі.

Теми рефератів були дуже різноманітні й охоплювали дуже широкую програму. Крім питань, що торкалися мови, літератури чи етнографії поодиноких народів славянських, викладачі освілювали мікрославянські культурні вітні сини цим разом без потоку славянофільської фразеології, яка так лунала у Празі, славянофільські течії в минулому, культурні взаємини між славянськими народами і світом германським, відносини між славянськими й балтійськими націями, славянами й румунами, мадярами, трапцями племенами, фінськими народами і т. д. Вперше порушено на варшавському з'їзді вагу для славянознавства т. зв. балканського союзу мов (неспоріднених між собою генетично, але близьких щодо структури)... Окремі засідання були присвячені староболгарській мові й її пам'яткам. У мовознавчій секції були цікаві реферати з поля складні, ономастики; менше уваги присвячено звучні, найменше — морфології. Так само якимсь губилися серед повені викладів ті, що освілювали мовні явища з погляду фонологічного (структуральні й функціональні). І на цьому з'їзді дискусювало справу славянського лінгвістичного атласу, який ухвалено видати попередній з'їзд, й який підготував вибрана на ньому окрема комісія (з українців туди входив і Зілинський). А нова на цьому з'їзді справа була — видання ономастичного славянського словника. На жаль, референт її (Варингард із Праги) не приїхав і її не передискусювано як слів.

Внесень та бажань на цьому з'їзді було куди менше, ніж у Празі. Воно й не диво. Безліч бажань із пражського з'їзду так і залишилося бажаннями, не всі постанови можна було за п'ять

Перепацювання зброї до Португалії.

БОРДО, 5. 10. ПАТ. На домагання еспанського уряду французька поліція перевезла ревізію на турецьким кораблі і знайшла 20 скорострілів, кількасот крісів та численні скрині з муніцією. Зброя походила з Еспанії. На кора-

бель завантажили її в Кадікс з призначенням до Антверпії. Поліція здогадується, що корабель мав вивантажити зброю в Лейксеос, щоб її перепацювати до Португалії.

Австрійський уряд переговорює з Габсбургами.

ВІДЕНЬ, 5. 10. ПАТ. На сходинах австрійських монархістів князь Макс Гогенберг, син

архикнязя Фердинанда заявив, що Габсбурги переговорюють з урядом про маєткові справи.

Розігнали парламент за опозицію.

РИГА, 5. 10. ПАТ. Безпосередньою причиною закриття надзвичайної сесії парламенту був виступ посла Юнгмана з незалежної фрак-

ції з особистою напаєю на міністра внутрішніх справ Айнбунда.

Нові докази вини Гавптмана.

НЬЮ ЙОРК, 5. 10. ПОТ. Підчас ревізії в куфрах Гавптмана поліція знайшла обтяжуючі матеріали. Між іншим поліція знайшла спеціальні мапи тих місцевостей, в яких полк. Ліндберг мав свою віллу. Крім того слідство виявило, що

драбина, по якій Гавптман виліз до помешкання Ліндберга і виніс його сина, походила зі складу дров у Брансвє коло Нью Йорку. В цьому складі дров саме тоді працював Гавптман.

ФУТРО Найсолідніше обслуговує **БАЧЕС** ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ 19. у брамі. — Тел. ч. 29-40.

Вже

над йшли найновіші воєнні матеріали з перш. фабрик на осінній сезон, на сукні костюми, плащі, по сензаційно низьких цінах до

Фірма Галицький Магазин Новин
:: Львів, Галицька 15. ::

років виконати. Віддалі між поодинокими краями, тяжкі матеріальні відносини (криза!) — не дають ніякої змоги все це переводити в життя, що здавалося не то корисним для славянства, а — потрібним. Ми ще й досі не маємо надрукованої першої частини праці про кращий з'їзд. Про те, щоб варшавський організаційний комітет міг опублікувати всі прислані реферати, як це робили у Празі, не може бути мови. Та про те ніхто на з'їзді й не згадував...

Та вага з'їзду, власне, не в рефератах, не в пленарних чи секційних засіданнях, не в тій безодні (хоч і дуже цікавих) читань, що їх на цьому порушено, може, і не в дискусіях (і так сильно обмежених часом!). Чи раніш чи пізніше, учасники з'їзду і так із ними були знайомі. А вага його в тому особистому суттєві, в особистому контакті наукових робітників із поміж різних народів та з різних країв та у сполученні з цим контактом риміною думок. А для того давали нагоду не тільки сходили в мурах варшавської політехніки, в домівках, де учасники жили, але й на вечірках, що їх улаштувала чи влада, чи місто, чи організаційний комітет, на гулянках, теж придуманих організаційним комітетом для учасників з'їзду (їзда пароплавом на

Вислі у Варшаві, автокарами до Лазенков, Вілянова; оглядини Кракова, Велічки й т. д.). Навязаний контакт має велику вагу для науки, не кажучи вже про те, що він краще за всяку книжку, чи виклад знайомить чужинця зі становищем поодиноких народів, їх науковими потребами й бажаннями. З цього погляду другий з'їзд і для нас приніс дуже багато корисного. Коли голова організаційного комітету сповістив на закритті з'їзду 29. вересня учасників про те, що Український Науковий Інститут у Варшаві всім учасникам подарував виданий ним український переклад Пана Тадеуша (М. Рильського) — авіа краківського університету зариміла від оплесків. Міркуємо, що не один із прихильників Міцкевича муш зпоміж славистів, коли візьме цей переклад у руки й у ньому зачитається, позбудеться тих поглядів на українську мову, що ними годували їх досі призначені офіційно теорії.

Пріємно вражало, що за численну участь українців у з'їзді проф. Розваловський прилюдно на закритті з'їзду дякував, як дякував за численну участь представникам чеської й сербохорватської делегації.

Місцем найближчого з'їзду назначено Београд.

Василь Сімович.

Совітсько-манджурські перепросини.

Офіційна японська агенція Сімбун-Ренго повідомляє, що між Манджурією і Совітами покладено мирно недовідані існуючі межі. Один з них торкався совітського летуна, що осів на манджурській території. Манджурська влада видала Совітам літак, пільота і механіка.

Совітський консул у зв'язку з тим відвідав міністра закорд. справ манджурського уряду і висловив жаль з приводу цього інциденту, повідомляючи, що совітський летун буде покараний.

— о —

Обстріл американської амбасад.

ГАВАНА, 5. 10. ПАТ. Кількох невідомих людей обстрілювало зі самоходу будинок амбасад.

Злучених Держав. Південні провінції Куби під управою війська. У Сантьяго вибухло 28 бомб.

МИ КУРЦІ ГОРДІ

з незрівняної якості рідної продукції

ПАПЕРЦІВ І ТУТОК КАЛИНА

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 7. ЖОВТНЯ 1934.

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ.

63

З Українськими Січовими Стрільцями. СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Критика розпорядку Міністерства Краєвої Оборони. — Наслідки того розпорядку.

Після уважної застанови, а ще важніше, після кількатижневої воєнної практики, так і видно, як багато бракує тому розпорядку. Виданий вже під кінець четвертого місяця війни, застав він деякі значаєві права, з якими було трудно тим, що до них привикли, або що з ними було їм ліпше, розставатись. Дальше не стрічаємо тут найменшого натяку на те, хто іменує та затверджує легіонових старшин. Не роз'яснено зовсім справи тих, що у війську внаслідок студії та зв'язаних з ними прав користали би з прав одностороннього добровольця. Сама назва ступнів лиш по функціям, які догичиний старшина виконує, ввела велике замішання з назви. А що не було сили, яка точно пильнувала би, щоб розпорядку в цілому придержувались ті, до яких він відносився, тому стрічаємо звесь час, як легіонові старшини прибирають собі назви Leutnant - a, Oberleutnant - a, Hauptmann - a, Major - a і т. д. Рідко коли можна було бачити, щоб легіоновий старшина носив інше, як золоте шортгоп, а роззети носило лиш кілька.

Ще більше замішання було в українських назвах. Коли мене питали, як я маю себе називати, то справді був я у великому клопоті. Остаточно вибрав я найменшійш для себе

назву „начальник“. Тою назвою іменували мене довгий час, а дехто лишився їй вірний понинішній день. Однак мушу заявити, що поволи став я привикати й до інших назв, як „отаман“, а відтак „сотник“. Але не пригадую собі того, щоб хто назвав мене „четарем“. Та в інших легіонових старшин така зміна назви була завжди на денному порядку. От Косак був і полковником, а остав остаточно отаманом. Були такі приклади, що як четар дістав якої днини провід над сотнею, то він вже не був четарем, але сотником. Завтра прийшов справжній сотник, то він вже ставав знову четарем. Завжди були ми в неприємному положенні при титулятурах, щоб кого не образити та не назвати по тій функції, яку в тій хвилині старшина, з яким ми розмовляли, виконував.

Цей аномальний стан підтримував зовсім міністерський розпорядок. Не ліпше було і з підфіцерськими ступнями. Розпорядок призначав їх лиш два: а тимчасом у легіоні існували від самого початку три підстаршинські ступні: вістун (капраль), десятник (цугсфірер) та старший десятник (фельдфебель). Не бракувало й таких сотень, де були фрейтри.

Так само не придержувалися ніхто в полі постанов дотично видавання приказу. І це може навіть добре сталося, що тих постанов ніхто не знав, а старшини збройної сили при стрілі з нашими признавали висоту ранги згідно з цим або підчиняли себе під їх прикази, або обіймали команду, якщо були рангою вищі. В протилежнім випадку було би приходило до безнастанних суперечок в моменти прикріпних подій.

Криваве повстання на Сибірі.

Харбінська преса повідомляє, що в районі Чіти вибухло велике протибольшевницьке повстання. Втікачі зі Сибіру, які прибули до Манджу-ко впервають, що повстання почалося в селі Покровське, де збунтувався один відділ війська. Повстання охопило негайно поближні станції козаків. Таким чином повсталася велика військова частина, яка розпоряджалася скорострілами, польовими гарматами і панцирними самоходами. Повстання викликало правдивий переполох в Чіті де негайно в кількох полках ГПУ розгоріло воєнну. Одночасно видано приказ зі строгою заборобою покидати казарми хіба за спеціальним дозволом. Службу в казармах виконували спеціальні відділи комісаріату внутрішніх справ, себто колишній відділ ГПУ. В районі Чіти проголошено воєнний стан. Між повстанцями і відділами ГПУ розгорілася завзята боротьба, яка тягнулася три дні. Повстанців розбили тому, що їм не стало муніції. Крім того війська ГПУ користувалися допомогою літаків, яких не мали повстанці.

Позірі! Позірі! Кружки Сільського Господаря і рільники!

Кооп. „Супільний Промисл“ у Львові — закупить для своєї фабрики цукор і сурогатів кава більшу кількість грубо-зернистого, однородного ячменю, до виробу „Солодової Кави“. Оферти з прібіками слати на адресу: „Супільний Промисл“ Львів, XV, вулиця Церковна ч. 2.

372

Сплата царських довгів за нову позичку.

ПАРИЖ, 5. 10. ПАТ. Агенція Авака повідомляє з Москви: Большевицький амбасадор у Вашингтоні Троїновський виїхав до Москви з метою доінформувати уряд, що Злучені Держави дадуть позичку большевикам, коли вони сплатять царські довги.

Наслідки виданого розпорядку були слідні зараз і в полі й у Відні. В полі легіонові старшини стали пристосовуватись до тих постанов і відповідно до своїх функцій понашивали собі дистинкції: оба отамани Косак і д-р Шухевич срібні ковніри з одною зіркою, сотники три зірки, четарі одну, а деякі, які називали себе старшинами четарями, по дві зірки; хорунжі золотий вузький пасок з однією зіркою. Щоб подати при цій нагоді всі можливі, в тім часі ношені відзнаки, вважалося, що ті стрільці, які мали би право одностороннього добровольця, носили на рукавах такі відзнаки, які носять одні добровольці при війську. Не бракувало і гузика на ковнірі. А ті фельдфеблі, що покинули студії, носили срібний пасок з трьома зірками та називали себе, чи їх називали Legionsoffiziersaspirant. — Тої назви вживають ще й тепер залюбки не тільки стрільці, але й деякі стрілецькі команди, хоч добре знають, що тої назви не вільно вживати.

Хоч у поданім вище розпорядку нема мови про платні офіцерів, вони самі велили собі виплачувати платні відповідно до їх рангів. Це і я признавав слушним з тою ріжницею, що рішуче противився такій поведінці, де старшини, побираючи побори привязані до рангів, ще й казав виплачувати собі денний додаток, привязаний до виконуваної функції. Цю недостатку в розпорядку відчуло пізніше і само міністерство, як дійшли до його відома зловживання у поборах, але видало дотичні постанови шоймо в грудні 1915 р.

(Далі буде).

Найсмачніша Грецька халва :: КАВУРАСА ::

ПРОДАЄТЬСЯ

в складах Народної
Торговлі та в усіх ко-
оперативах.

362 4—10

Загальні збори видавництва „Червона Калина“.

У четвер 4. жовтня ц. р. в 5-й годині по-
полудні відбулися в залі „Веселий“ Загальні
Збори видавничої кооперативи „Червона Ка-
лина“. На зборах було 60 членів. До нової Над-

зірної Ради ввійшли здебільша ті самі люди,
що були тепер. Головою Надзірної Ради ви-
брали адв. д-ра Степана Шухевича.

Федеральний уряд позичив гроші на будову погорілого корабля.

НЬЮ ЙОРК, 17-го вересня. (Вл. кор.) В часі
злість, яке переводить федеральний департа-
мент торгівлі з Вашингтону у Нью-Йорк митнім
уряді в справі пожежі, яка знищила корабель
Морро Кест перед кількома днями, виходять на-
верх мало знані подробиці або її важні речі. Так
повідомляється також, що компанія „Ворд Лайн“,
як власник погорілого корабля, дістала позичку
з федеральних фондів на його будову в сумі
2,700.000 дол. Це сталося на підставі недавнього
закону, щоб уряд підпомагав американське мо-
реплавство і давав позички аж до висоти 75 від-

сотків вартості корабля. „Ворд Лайн“ вибуду-
вала в 1930. році два свої найбільші кораблі
Морро Кест та Оріант, коштам 10 мільйонів дол.
Морро Кест був обезпечений на 4,200.000 дол. в
американських та британських товариствах обез-
печень, отже федеральний уряд дістає якийсь
зворот позички. Дві третини обезпечення взяла
на себе одна американська фірма, тому не буде
труднощів в одержанні підшкодування. — Морро
Кест був будований як резервний корабель на
випадок konieczности.

Реформа палати лордів.

ЛОНДОН, 5. 10. ПАТ. На конференції кон-
сервативної партії прийняли більшістю голосів

резолуцію, щоб уряд представив парламентові
законопроект про реформу палати лордів.

Криваві заворушення в Іспанії.

Масові арештування в Мадриді.

МАДРИД, 5. 10. ПАТ. У Мадриді поліція ар-
ештувала минулої ночі коло 400 осіб після про-
ходження генерального страйку. Між страйка-
рями і народною гвардією дійшло до завязаних
боїв. 3 особи вбиті, 7 тяжко ранених. Обидві сторони
стріляли. Поліція приказала всім прохожим
вертати до дому. Неслухняних арештувала. Ни-
ні всі крамниці в Мадриді крім молочарень замк-
нені. Трамваї та автодорожки не їздять. Зітє

під охороною поліції їздять автобуси. Підзем-
на залізниця теж припинена. Вийшли тільки два
щоденники.

Генеральний страйк охопив теж деякі мі-
ста на провінції, всі міста в Каталонії, Севілью
і Кордобу. До Мадриду надійшли вістки про
криваві заворушення в Севільї і Барселоні. Те-
лефонічна комунікація з Астурією перервана.

Америка зброїться.

На засіданні комісії повітряних і морських
зброєнь конгресу у Вашингтоні один із членів
комісії полк. Ріпенбайн пропонує свій 10-літній
план ребудови зброєнь. Комісія затвердила його
і незабаром він має дістатися на пленарні на-
ради конгресу. Програма передбачує 4-кратне
зміцнення американської флотії, повітряної і
морської, і то матеріалами та людьми.

Манджу-ко хоче співпрацювати з СССР.

ЧАН-ЧУН, 5. 10. ПАТ. Урядові кола Ман-
джу-ко запевняють, що переговори між Япо-
нією і СССР у справі східно-китайської заліз-
ниці ще не закінчені. Уступлення більшовиць-
ких урядовців і залізничників доведе до по-
літичних переговорів. Уряд Манджу-ко хоче
завести безпосередню комунікацію з Європою
через Сибір. Тому Манджу-ко запропонує
більшовицькому урядові заключити спеціаль-
ний договір. Одночасно Манджу-ко хоче пе-
реговорювати з СССР про налагодження пере-
возу товарів між Далеким Сходом та Європою.
Вкінці манджурський уряд задумує вислати до
Москви дипломатичного представника не че-
каючи на визнання Манджу-ко урядом СССР.

Господарські переговори між Поль- щею і Німеччиною.

ВАРШАВА, 5. 10. ПАТ. Переговори між
Німеччиною і Польщею про заключення ком-
пензаційного договору дохлянуть до кінця. В
найближчих днях договір парафують. На осно-
ві договору Польща вивезтиме хліборобських
продуктів у висоті п'яти 10 мільйонів марок. В
заміну Польща привозитиме в Німеччину теж
деякі хліборобські і промислові товари. Одно-
часно договір вирішить проблему заплати за
вивезені товари.

Великий політичний процес на Литві.

КЕНІГСБЕРГ, 5. 10. ПАТ. З Ковна повідом-
ляють, що в найближчих днях відбудеться най-
більший політичний процес від часу повстання
литовської держави. Перед судом стане 126 нім-
ців з Мемеля, яких прокуратор обвинувачує за
преналежність до розв'язаної націонал-соціалі-
стичної партії у Мемелі. Акти справи обіймають
33 томи.

Франція виселила 1.200 робітників.

ЛІЛЬ, 5. 10. ПАТ. Копаляні в Марле і
Бріо звільняли 1.200 робітників з Польщі, хоча
після транспорту робітників 26. вересня ц. р.
до Польщі дирекції копалень запевняли, що
з них звільнень робітників уже не буде.

Чи читали Ви вже

„Жорна“ ч. 19
Ціна тільки 25 сот.

СЕРЕД НОВИХ КНИЖОК.

Володимир Целевич: НАРІД, НАЦІЯ, ДЕР-
ЖАВА. — Політична бібліотека Українського
Національно-Демократичного Об'єднання. Львів,
1934. Стор. 120.

Маємо нову книжку на суто-політичні теми.
У нашій бідній і скупій на політичну літературу
дійсності поява цієї книжки є незвичайно відрад-
ним і додатним явищем. На зміст цієї книжки
складаються крім переднього слова дві частини.
Першу частину виповнює популярне, приступ-
но сконструйоване пояснення таких понять, як
„нарід, нація, держава“. Ці пояснення обширні
і всесторонні. В них використані найновіші дані
й досягнення соціології та політики. Цілу другу,
значно більшу об'ємом частину виповнює відпо-
відь на питання: як повстають нові держави?

У другій частині автор зручно і дуже владно
висвітає у відповідь на поставлене питання ана-
лізу причин недовлати української незалежної
держави. При тому оперує нашими істор. факта-
ми, проводить аналогію з нашою історією та з історією
інших народів, які ще вчора були недержавни-
ми. Довше зупиняється на розгляді методики
державного будівництва, зокремаж над підго-
товчою роботою до власної державности. І саме
тут аналізує нашу теперішню політичну дійс-
ність та розглядає методи нашої підготовчої пра-
ці до здійснення національних ідеалів.

З великим знанням справи широко і безпосеред-
ньо висуває цілу ланку переконливих аргумен-
тів проти гасла про т. зв. перманентну націо-
нальну революцію, що його завзято форсує наше
підлілля. Доказує безцільність та шкідливість
терору, саботажів й експропріацій та їхній від-
ємний розкладовий вплив, особливо на наше мо-
лоде покоління. Датами і фактами розторошує
тезу нашого підлілля про те, що нібито одинач-
ним терором чи саботажами. (це складники т. зв.
перман. революції) можна дійти до власної дер-
жавности, чи взагалі до поліпшення долі свого
народу.

У книжці автор стає в обороні органічної
праці на всіх ділянках життя, яка єдина може
вести нарід від досягнення до досягнення та мо-
же забезпечити йому при відповідних сприятли-
вих обставинах повне осягнення політичних на-
ціональних ідеалів. Словом, органічну працю,
геройську муравлину працю будня для народу й
органічний розвиток уважає автор незамінною
і єдиною правдивою підготовкою державности.

Автор дуже енергійно та вміло розправляє-
ється з такими невідповідальними гаслами в на-
ціональному і громадському житті, як те, що,
чим, довше, для народу гірше, тим для справи,
нібито, краще. Крім того різко протиставляється
лясованій деякими нашими маловідповідальни-
ми чинниками в прилюдному житті „дасали“, що
„ціль, мовляв, виправдує засоби“.

„Мобілізація всіх укритих сил української
нації для невичнущої боротьби мільйонів на фрон-
ті органічної праці вирятую нас з тяжкого по-
ложення і доведе до заміченої й усіма вижданої
мети“. — Наведені слова це вінцевий багаторий
акорд цінної і корисної книжки п. Володимира
Целевича.

Ціла книжка написана живо, приступно з
небуденним хистом та запалом. Писала її людина,
що не тільки багато думала й читала про по-
літику та її ведення, але й дуже і дуже багато
практично в політиці працювала. Книжка ця є
тому дисципліною не тільки теоретичних міркувань
та базачок, але й практичної праці. А це в таких
справах велика річ.

Книжка В. Целевича надається до масового
поширення серед усіх станів нашого народу.
Вона повинна найтися і серед найширших ко-
л нашого селянства і робітництва і серед інтелі-
генції. Словом, під теперішню пору вона по-
винна стати найнеобхіднішою лектурою всього
українського громадянства. Зокрема треба її
поширити серед нашої молоді. Тут показує
ролю в її поширенні повинні зіграти батьків-
ські комітети при середніх школах та найближ-
чі опікуни нашої молоді по селах (нібито наші
читальні, спортивні товариства й інші установи,
яким на серці добро нашого народу, зокремаж
доля нашого молодого покоління).

Книжка видана добрим і робить самим
виглядом культурне та міле враження.

В. М.

Найбільша і тому
найдешевша україн-
ська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“

виконує в найкоротшому часі
твори, брошури, афіші та всілякі
інші друки. — Ціни дуже низькі.
АДРЕСА Львів, Ринок 10.

Жидівські рабини про жидів.

НЮ ЙОРК, 17-го вересня. (Вл. кор.) З нагоди нового року жидівські синагоги в Америці були переповнені вірними. Крім цього багато звичайних забавових та театральних галей треба було повинняти на час свят, щоб примістити жидівських „однорічників“. Рабини мали нагоду заговорити про положення жидів у цілому світі.

Рабин Йосиф Гагер зі синагоги при Волл Стріт видав зазив до жидів, щоб вони молилися за успіх праці Рузвельта для поліпшення економічного положення. При цій нагоді притягав своїм вірним, що в Німеччині „більше ніж пів мільйона жидів призначили на загибелі економічну, релігійну, суспільну і політичну“. Тому треба всіми силами поборювати націонал-соціалізм.

Д-р Ізраїль Голдстін з конгрегації В. пан Бшурум падав на антисемітську меншину в Америці. „Вони приносять зі собою реакцію, антисемітизм і терор. Єдина Америка між цивілізованими народами вільна від тих язв“.

Рабин Лев Юнг з Жидівського Центру в Мангеттен хвалив німецького кардинала Фавльгера за його простодійну оборону жидів перед переслідуваннями Гітлера. „Кардинал Фавльгер показав, що віра є найуспішнішою школою характеру в цілій історії людства“.

Рабин Ізраїль Герберт Левінгаль, що недавно повернувся з Палестини, виголосив проповідь у Жидівському Центрі в Брукліні. Він звернув увагу на те, що серед дуже несприятливого настрою до жидів у цілому світі Палестина є рятунком для свого колишнього народу.

А рабин Вілліам Марголіс з конгрегації Хаф Зедек висловив свій жал, що загально в цілому світі вважають жидів за гонителів і мучителів людства, замість віддати їм признання за поширення свободоловних ідей.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Румунські студенти знищили редакцію та адміністрацію щоденника „Факля“ тому, що в статті закинули проф. Кузі, їхньому провідникові зв'язок з румунськими масонами.

— Мін. Барту рішився далі переговорювати з Польщею і Німеччиною з метою довести до закінчення східного пакту.

— Німецька преса закликає австрійському уряду, що всіми силами ставить трудові місії фон Папена і тому оголосить брошуру про анти-неву революцію націонал-соціалістів.

— Коло стації Ракарі в Румунії обкладено наміням міжнародній експрес. Вибито кілька шиб. Поліція веде слідство.

— У Лісбоні згоріла історична королівська палата Квельо, звана португальським Версаєм. Вогонь знищив колекцію різьб і образів.

НОВИНКИ

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46. Приймає футра до переохову на літо. 1287 50-?

— Архівні матеріали ген. В. Петрова. Генерального штабу ген.-хорунжий Всеволод Петрів передав до Музею кілька тек з матеріалами свого особистого архіву. Вони містять документи в справі пацифікації 1930 р., зібрані В. Петровим як заст. голови протестаційного комітету в Празі; деякі листування ген. Петрова, як голови Ревізійної Комісії Союзу Українських Пластунів Емігрантів та голови „Платприту“ в Ржевних і листування прр. 1930—1933 в справі організації Січей у Празі. Крім того ген. Петрів передав до Музею кілька видань воєнного характеру.

— Щоби дати змогу кожному купити мужеську гардеробу, як убрання, плаща, раглану, рішила фірма Віттельс, Львів, Рутівського 7, напроти катедри, дати кредит довгочасний, але в таких цінах, за які продає товари за готівку. 20/80 4-?

— Музей Визвольної Боротьби України. Музей ВБУ одержав від д-ра М. Галагана збірку фотографій з українського життя в Празі, Прібрамі, Кошицях, Берні, Ліберці й ін. містах ЧСР, а також скульптури й різні видання. Проф. Б. Мартос передав матеріали власного архіву, фотографії й часописи; Е. Вировий збірку вірців різних емісій українських пошт, марок архушами і багато книг; Н. Кошицька пластичний матеріал і фотографію української участі на куховарській виставі у Відні; І. Олексюк з Брюсселя надіслав посилку газетних витинків з чужої преси; проф. Ф. Слюсаренко передав части-

Монументальна По раз 3-ий і 4-ий Найкраща
вистава Нині і завтра польська мова
у Великій Театрі
величавий твір І. Каспровича
ще тільки 3 рази „МАРХОЛТ“
3 приводи великих коштів вистава „Мархолта“
відбудеться лише 6 разів.

3 дороги життя.

Життя повне непорозуміння і тихого смутку...

Сказав уже так давно один галицький письменник, а дійсність що дини підтверджує його слова.

Стріну мене вчора мій старий добрий друг, колись багато-надійний оперовий тенор, тепер професор емеритованої музики, що перейшов у заслужений стан дальшого відпочинку з достойним VI. ступенем і не менше приналежним шаблем „бе“ чи може навіть „фе“.

Ще й сьогодні є в нього голос, що в до-лішньому реєстрі пригадує жидівський грамофон з Тандитної вулиці, а в горішньому новий трамвайний віз на гострому закруті кого головної пошти. А всеж відрікся він співацьких аспіранцій; навіть не любить згадувати про давні часи, коли літав у сніж до високого „С“.

Стрінув мене на темних валах і став жалуватися на часи і на людей. Подлі часи, а люди марні. Був субьєктором у мешканні емеритованого радника судового, що недавно (і то перед першим!) помер, бо так, видно, було написано у зв'язках.

Вдова виїхала на село. Хотячи рятувати свій субьєкторський стан посідання, вишукав професор емеритованої музики нового емерита з провінції, що мав обняти головну роль головного льокатора. Та

ну свого листування, документів і дружок. М. Битинський рідкі військові видання, графіку й пляжати; полк. В. Філонович манджурські й югославянські видання; проф. С. Сірокожко — екслібриси; К. Антонович українські оголошення; проф. В. Горбачевський з Закарпаття свою книгу про ієократію; Ір. Наріжна збірку часописів; полк. Д. Антонович різні друки й чеські пресові матеріали про Україну; Т. Гаврилюк з Америки надіслав свою книгу про українську націю; проф. С. Шелухін передав свою публікацію про Руську Правду (2. част.); від Народного Просвітнього Дружества в Руському Керестурі (Югославія) одержано три посилки його календарних видань.

— Новий „Дом Стшелецькі“ в українському селі. У Хриплині біля Станиславова відбудеться в неділю 7. ц. м. посвячення новозбудованого „Дому Стшелецького“. Дім той величезний, по-ложений при залізничному торі недалеко зал. двірця. Збудували його поляки зі Станиславова, головні судовики. Хриплин, як відомо, чисто українське село, де крім кількох залізничників та емеритів нема зовсім поляків.

— Тепла осінь і природа. З різних сторін надходять вістки, що цьогорічна тепла осінь оживила дерева, які замість вянути цвітуть на ново. Не тільки на Поділлі, але й в Сокальщині цвітуть овочеві дерева і каштани, малини і полуниці дають втретє овоч. Так само в інших повітах середньої Галичини. Зацвів навіть виноград і дає зв'язки овочів.

— Зловживання в Бригідках. В канцелярії у правні в'язниці „Бригідок“ у Львові викрито зловживання, яких допускався систематично від довгого часу сторож Май, зайнятий при депозитах. Май присвоював собі частину грошей, які прислали родини для в'язнів, вписуючи їх до депозитових книг як зредуковані. Коли зловживання виявились, Май арештували.

— За шпигунство. Перед окружним судом у Рівному станула Євфимія Пасічник під закидом шпигунства в користь сусідньої держави. Засуджено її на 3 роки в'язниці та втрату прав на 10 літ. Знайдені при ній 6 ам. дол. і 50 зол. скарбів.

— Кара на комуністів. Перед судом присяжних у Львові відбулася розправа проти п'ятих комуністів, самих жидів, що розкидали по місті летючки. Всі дістали від 3 до 5 літ в'язниці.

— Зимовий розклад їзди на залізницях аходять з днем 7. жовтня. В зимовому сезоні число потягів буде зредуковане, тому що рух у тому часі слабший. Зате в часі від 1. грудня ц. р. до 30. березня 1935 р. будуть курсувати спеціальні зимові потяги, м. і. Варшова-Ворохта та в інші гірські райони.

— Карні за ексцеси на спортових майданах. Виділ ігор і спортової дисципліни львівської округи Союзу копеного мяча розглядав справу подія в часі мечу Сян — Корона у Львові, пе-

Гумор! Сміх
Нині! в Театрі Ріжнородностей
популярна комедія Делала
„Товаріщ“
60-ий раз Рекорд усміху

новий гість гаяв із тим святочним моментом, коли мав „обняти стан... посідання“ (що за чудовий зворот!) нової садиби, а старий небіжчик-господар лишив служницю, яка далі панувала в мешканні небіжчика.

Надога професорові інтуз, ремізент і погробовець в одній особі старої поганої служниці. Одного вечора приказав їй вибратися, а мешкання замкнув на ключ. В мешканні залишилися речі служниці, що розлючена записала смертельну помсту.

Явилася другої дини, отворила куфер, де по всякій імовірності була перина і 4 зол. і повідомила поліцію, що їй пропало з куфра 100 доларів.

Пішла машина в рух — слідство, евіденція — роз'яслюючи — протоколи і т. д. і т. д.

А хлописько гризеться, маріє і пренадле за цюнову душу. Вже й стратив апетит і смоту до життя.

Жалувався переді мною, впадав у ліризми і сентимент та ханликами вибухав огненним гнівом. Присягав помститися на законній дорозі.

Я заспокоював його, як міг.

— Не бери собі того всього до серця. Часи подлі, а люди марні. Або навпаки. Вчесь людей любити не за їх прикмети, а не вважаючи на їх хибі.

Загям собі: Хто на тебе камнем, ги на нього пачкою цукорі. А найліпша цукорія „Луна“. Так каже реклама — підойма сучасної доби.

Тиберій Горобець.

перваного тому, що публіка вмішалася в гру і впало на мейдани. Доходження викрили, що одним із тих, що спровокували події, був грач Корони Штаерман, який наслідком дискваліфікації не брав участі у змаганнях, тільки стояв як глядач за воротами. Виділ уярав Штаермана досмертною дискваліфікацією. Подібну кару наложено на члена управи Корони, Ернста. Крім того кількамісячною дискваліфікацією покарано кількох грачів Корони і Сяну.

— Студент політехніки виробляв нафту. Тж було в Львівю пов. Надвірна, де студент львівської політехніки Петро Марич виробив без дозволу з ропи 20 літрів нафти. За те поставлено його перед суд у Станиславові, який засудив Марича на тиждень арешту і 20 зол. гривни.

— Напад на лікаря. На дорозі між Любачевом напали три особи на лікаря Шиманського і побили його та візника. Поліція арештувала трьох парубків під закидом нападу.

— Напад на млин. На млин Беріша Вайденбавма в Судовій Вишні напало вечером 3 озброєних людей, з яких кількох було замаскованих і обсадивши всі двері, стероризували присутніх револьверами та забрали з каси 3.000 зол. Відходячи, дали кілька стрілів у повітря і втікли.

— Пожежа. На фільмарку Любіна Міхаловського в Поліцях пов. Чортків вибухав велика пожежа, в часі якої згоріла стодола зі збіжжям, мторовою молотильною, січкареною і т. д. загальною вартості 10.000 зол. Причиною пожежі була необережність з вогнем.

— Львівська хроніка. Інавгурація академічного року на львівській політехніці відбудеться 8. ц. м. — При вул. Коцевіч ч. 16 попеклася тяжко служниця Анна Григорюк наслідком вибуху бензину в примісі. — Той, що ежинує петарду до перфумерії „Еніс“, це студент університету.

— Краєва хроніка. В Камінці Дубрівці пов. Рава Руська господар Олекса Солтис убив мотикою Михайла Гнатяка, що баламутив йому жінку. — В Сокальщинах під Львовом згоріла 4-літня дівчинка, на якій запалилася одіж від вогню при копанню бульби в полі.

— Самогубство адвоката. На лінії Варшава-Гродзіска кинувся під потяг 60-літній адвокат Земон Шлешінський і згинув на місці. Тому два дні засуджено його на рік в'язниці з припиненням кари за те, що присвоїв собі кавці приватних людей.

— 30 осіб занедужало від хорої свині. В Льовеніраїті в Німеччині занедужало 30 осіб, споживши впрове м'ясо, яке купили в одного рісника. Одна жінка навіть померла. Показалося, що різник зарізав свиню, якої не давали до оглядача худоби, а тимчасом свиня мала грижину. Зі страху перед нєрою різник повісився.

— Катастрофа бомбового літака. Біля Льос Анжелес (Каліфорнія) впав із значної висоти літак з американської повітряної флотії. Літак

віз бомби, які вибухли і рознесли його на друзи. Покозничі частини були розсіяні на просторі кількох сот метрів. В катастрофі наїшла смерть ціла злочина, зложена з трьох старшин і двох підстаршин.

— Запертя. Свинні лікарі свідчили, ставлять це з ділення природної гіркої води FANCISKA-JOZEFA в під кожним оглядом доволеним.

3 к'на.

Кіно „Аполло": „П ЕКСЦЕЛЕНЦІЯ ПРАЧКА".

Віденська комедія з незрівняною артисткою Гансі Нізе, яку зможемо на майбутнє оглядати тільки в тих фільмах, що їх вистигли накрутити ще за її життя. Вигадка, щоб посидіти прачку на княжому престолі і показати, як треба заводити на дворі і в державі лад, — одна з тих думок, які вирішили вже по розпаді австро-угорської монархії. У добрій державі повинні панувати лад, як у добре веденій пралні і так само совісно повинні прати там бруди, не перемішуючи чистого сальонового білих з вуличним шматтям. Завязка цієї комедії дотепна і не зовсім шаблонна: находимо в ній чимало пікантних подробиць.

Кіно „Коперник": „МИСТЕЦТВО ЖИТИ".

Психологічна т. зв. сальонова песа, з непересичним хистом і ніжним дотепом. Молода жінка кохає одночасно двох приятелів, обох дуже талановитих, але незліких до дещидної

праці. Завдяки своїм незвичайним прикметам, головно практичному хистові, вона зміє спривувати їх на властивий шлях і забезпечити їм кар'єру. Та засоби, яких уживає вона — подиву гідні. Ця новітня Муза розуміє практичний бік життя і має крім серця зрозуміння для гумору. Песа жива та пікава.

„Касіно": „ТАРЗАНОВЕ КОХАННЯ".

Відомий режисер „Метра" Ван Дайк продовжив свою попередню фільму про Тарзана зі славним переможцем „Олімпіади" плавцем, Джонні Вайсмілером, що називалася „Людина-мавпа". Донька англійського подорожника, який агнував на швинтарні слонів, закохалася в Тарзана і рішила й надалі проживати в джунглях. Коли її знайомі і рідні стараються її відвести від цього шаленого рішення, це їм ніяк не вдається. Вся акція фільму незвичайно жива та емоційна. Прегарні знімки з підводних еволюцій героїні фільму, мила сценка, коли малюк лікує злізлого раненого Тарзана і врешті жакливі картини боротьби Тарзана з хижакими.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Осип Годуцько: ЛІНІ БОРІСЯ — НЕ МИРИСЯ. (Реферат про о. Маркіяна Шапкевича). Львів, 1934. Накл. Вид. Кооперативи „Мета". Стор. 15, ф. 8-0
Юхим Фольоняк: ДЕ ПРАВДА? Станиславів, 1934. Стор. 90, Форм. 16-0.

Із судової салі.

ЗАСУД П-И ОЛЬГИ СТАСІВНОЇ У ПЕРЕМИШЛІ.

До короткої вістки про засуд п-и Ольги Стасівної перемиським судом на 4 і пів року в'язниці за приналежність до ОУН (див. „Діло" ч. 266) додаємо ще таке доповнення з Перемишля:

Розправа проти п-и Ольги Стасівної, що відбулася в днях 1. і 2. ц. м., викликала в нашому місті велике зацікавлення. Акт обвинувачення, внесений прок. д-ром Мітанюю, був короткий: він спирався на тому, що п-у Стасівну приховали як вона вбито перевозила з Перемишля до Львова валику з протидержавною бібудою. На розправі переслухано кілька свідків. Сама обвинувачена боролася тим, що їздила до Львова в торговельних справах. По промові прокуратора й оборонця м-ра Ст. Я. Навроцького, який викладав невинність обвинуваченої, присягді судді відповіли на питання головне (злочин головної зради) 11 голосами „так", після чого трибунал (у складі: президент о. с. Пехе, воянти о. с. Харламович та Айсер) засудив обвинувачену на 4 і пів року в'язниці та на втрату громадянських прав на 10 літ. Засудження прийняла присуд спокійно.

Чи Ви вже зложили книжки або датові на купно доброї книжки для наших братів на заході?

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення платити не віднодіє

Театри.

Великий Миський Театр.

Субота, 4. X. год. 7:30 веч. „Мархолт".
Неділя, 7. X. год. 7:30 поп. „Я переміг прагма".

Театр Річпородностей.

Субота, 6. X. год. 7:30 веч. „Товариш".
Неділя, 7. X. год. 7:30 веч. „Мархолт".
Неділя, 7. X. год. 7:30 веч. „Товариш".

Кіно.

АПОЛЬО: „Боря в свіжій воді" (Гансі Нізе і Рената Місер).

АТЛАНТИК: „Чар віденського нальса" (Лео Слован, музика Штрауса).

ВАНДА: „Пісня ночі" (Ів Кенура).

ВІРАЖО: „Граф Зарок" і „Тайна білого пекла".

КАСІНО: „Тарзанове кохання" з Дик. Вайсмілером.

КОЛЬОСЕЙ: „Я кохала його" і ревія.

КОПЕРНИК: „Мистецтво жити".

МАРУСЕНЬКА: „У неволі джунглі" та ревія.

МУЗА: „Чібі".

ПАЛІАС: „Чи Люцина це дівчина" (Смоларська, Бодо, Цейліська).

ПАН: „Я маю темперамент" і ревія.

ПАСАЖ: „В обороні закону" і ревія.

РАЙ: „Ніч для тебе".

СВІТ: „Замкнений відгомін".

СТИЛЕВЕ: „Останній отаман Анненків" і ревія.

УТІХА: „Втіхачі" і ревія.

ХІМЕРА: „Весела Зузана" (Піліна Гарлей).

Закордонне радіо.

Субота, 6. жовтня 1934.

Відень (306,8) 12:00, 13:10 Концерт, 19:00 Пісненьки, 19:15 Астр. нар. музика, спіл, 20:15 „Тригла галата" ком. Нестро, 22:10 Концерт симф. орк. Братів-Злава (298,8) 20:45 „Ле Бавар" ком. он. Фенбаша, Прага (470,2) 15:00 Нім. пісні, айдит, 15:35 Концерт нім. оркестри, Копенгаген (255,1) 21:25 Пісні в супротиві, Париж (1649) 20:00 Веселі вечір (пісні, музика, оперетта), Агльона (531) 19:50, 20:35, 21:00 Спів, Білгород (439,8) 20:40 Андісія (музика, спіл), Люблина (569,3) 18:30 Гумор, 10:00 Хор, Берлін (356,7) 16:00 Веселе муз. поплудне, 18:35 Веселі оповідання, 20:10 „Польська кров" оп. Неабала, Мінхен (405,4) 13:25, 16:00 Концерт, 20:10 „Лінелот" муз. ком. Кінеке, Беромінстер (539,6) 12:00 Нар. пісненьки, музика, 19:00 „Чародійний флет" оп. Монарта, Будапешт (519,5) 12:05 Військ. оркестра, 13:30 Циг. музика, 17:30 Фортепія, Мільно (368,6) 16:45 Для дітей, 20:45 „Корабель-Марено" оп. Вагнера, Рим (420,8) 17:10 Вок інстр. концерт.

Неділя, 7. жовтня 1934.

Відень (306,8) 11:50 Спів концерт, 13:00 Класична муз., 17:40 Нар. пісні, 19:00 Пісні Г. Вольфа, 19:45 „Циганський барон" оп. І. Штрауса, 23:40 Легка муз., спіл, Братислава (298,5) 16:00 Концерт, Прага (470,2) 10:00 Соната Р. Штрауса за скрипки та форте., Париж (1649) 14:30 „Мірей" оп. Лунода, 21:00 Всячина (спів,

соньки, маріонетки, музика), Білгород (439,8) 13:00, 20:30, 22:00 Спів, Берлін (356,7) 11:30 Соната п-дур Бетовена (форте.), 18:30 Концерт, 20:00 Оп. вечір, Франкфурт (351) 10:15 Хор. пісні, 20:00 „Продана наречена" оп. Сметани, Гамбург (331,9) 19:00 Фортепіяно музика, Кенігсверггаузен (1571) 14:07 Для дітей, 20:00 Сучасна оп. музика, Лейпциг (382,2) 16:00 Нар. пісні, 16:35 Весела айд., Мінхен (405,4) 17:50 Сол'єсти (муз. спіл), Ленінград (1224) 18:00 Евгений Онегін" оп. Чайковського, Монте Ченарі 13:00 Нар. пісненьки, 20:00 Два форте., 21:10 „Вензель" м-та Ідліна Граньяна, Будапешт (519,5) 12:00 Оп. орк., 19:30 „Янош Вігел" оп. Понграна Кача, Мільно (368,6) 10:45 Концерт ін. оп. групи, Рим (420,8) 17:00 Вок-інстр. концерт, 20:45 „Ля Фарса Амороза" ком. оп. Зандонаї.

Львівське радіо.

Субота, 6. жовтня 1934.

6:45 Ранішня айд., 7:50, 22:00 Рекл. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеоролог. вістки, 12:05 Огляд преси, 12:10 Концерт сальон. муз., 13:00 Полудневий денник, 13:05 Релігійна (гр. пл.), 15:30 Експорт, 15:35 Сільна рерум, гр. пл., 15:45 Новинки з гр. пл. 16:35 Для старших дітей: „Австрійка", 17:50 Дім і родина, 18:00 Львівські гумор. часописи (фейд.), 18:10 Театр. реперт. жист. життя, 18:15 Теорія на віолончелю та фортепія, 18:45 Бад.: „Жулія, рідне село марш. Пасудського", 19:00 Концерт хору, 19:20 „Збараж" (відч.), 19:30 Скрипков. твори Сігеті (гр. пл.), 19:50, 19:55 Спорт. вістки, 20:00 Легка музика, спіл, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Фортепія, 21:45 Роман-тичний театр (літер. нарис), 22:15, 24:00 Танцюва музика, 23:00 Комуніати, 23:05 „Віденська зазудка" — пародія оп. „Вікція", 23:35 Легка й танц. музика з гр. пл.

Неділя, 7. жовтня 1934.

8:30 Ранішня айд., 9:30 Коронація чудотворного образу Богоматері в Бокні, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеоролог. рильні вістки, 12:05 Сільна рерум, 12:13 Тижневий театр. огляд, 13:15 Муз. пор., 13:00 Ваканції над Чорним Морем, 14:00 Легка муз. з гр. пл., 15:00 Балахача: „Як бавимось?", 15:15, 15:35 Пісні в супр. фортепіяно, 15:25 Огляд рильних рильних продуктів, 15:45 „Бабська айд." (відч. І. Сметанського), 15:00 „Диспут" фрагмент із повісті Т. Новачького, 12:20 Скрипка, 16:40 Юрчик на лет. турнірі (балахача для старших дітей), 17:00 Музика до танцю, 17:30 Книжка та знамен, 19:00 Мадридська сучасна музика, 19:50 Фейлетон, 20:00 Концерт симф. оркестри, спіл, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 На веселій лів. хвилі, 21:45 21:45 Спортівні вістки, 22:00 Почт. теле. саринька, 22:15 Рекл. концерт, 22:30 Теорія І. С. Баха з гр. пл., 23:05 Танцюва музика.

БІРЖА.

ГРОШ.

Дозар у Львові у приватних оборотах 5.23 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 25.84, Париж 34.89 1/2, Берлін 213.00, Прага 172.60, Амстердам 358.60, Прага 32.10, Італія 45.37, НьюЙорк кабеля 3.25 1/4, НьюЙорк чеки 3.23 1/2.

Анциї та цінні папери.

Банк Польський 94.00 1/4 зол.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Південноєвської злочо Львів від до від до
Мука пш. I. А. 32.00—32.50
Мука пш. I. Б. 30.00—30.50 34.00—34.50
Мука пш. I. Ц. 28.00—28.50 31.00—31.50
Мука пш. I. Д. 27.25—27.50 30.00—30.50
Мука пш. II. А. 25.50—26.00
Мука пш. II. Б. 24.00—24.50 27.50—28.00
Мука пш. II. Ц. 23.50—24.00 25.50—26.00
Мука пш. II. Д. 21.00—21.50 23.50—24.00
Мука пш. II. Ф. 19.00—19.50 22.00—22.50
Мука пш. II. Г. 18.50—19.00
Мука житини посл. понад 70% 13.75—14.25
Вісївїи пшес. сер. 8.50—8.75
Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 5 жовтня п. р. кооперативна платня за: злочо Львів.
1 кг. масла десероного 2.10 зол.
1 л. молока 0.14 „
1 л. сметани 0.60 „
1 м. кефі 0.65 „
Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 22 сот.
Тенденція на масло сільна, на молоко і сметану ідержана, на яйця звискова.

Маслосоюз повідомляє, що від 6. жовтня п. р. платити своїм доставцям за 1 кг. живої лати птінці, злочо подвіря птахомисаоні „М. С." у Львові (вул. Б. Глопського 23):

Курята і кури прїма на 1 кг. 0.90 зол.
„ „ „ „ „ „ 0.50 „
Індичі і пантарни прїма „ 1.00 „
„ „ „ „ „ „ 0.70 „
Качки „ 1.45 „
„ „ „ „ „ „ 0.50 „
Тенденція спокійна.

Оголошуйтеся в найстаршїм укр. щоденнику „ДІЛО"!

ПОДЯКА.

Приблїти горем з причини втрати Найдорогого Мужа і Батька Теофіла Головацького, складаємо Всім найсердечнішу подяку Всім, що несли слова щирого співчуття і потїхи.

Щиро дякуємо Ви. п. д-рові Ю. Подітлої за опіку в часі недуги. Високопреподобним Отцям: о. Дек. М. Раковському за провід у похоронах, о. Кат. М. Хавлюкові за згуртування промисловців над могилою, о. Власенкові, о. П. Костикові, о. Лебедювичеві, о. Лукомському, о. Я. Раковському, о. І. Скороботому, о. П. Чехутові, о. Я. Теліжинові за участь у похоронах. Виділові „Народнього Дому" і „Сокола" за вінки, Громадянам Жидачеві і окольні за численну участь у похороні.

Жидачів, 15. IX. 1934.

Катерина Головацька, дружина.

Володимир і Марія, сини.

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ
3 ЯПОНСЬКОГО ДОМУ

Ціна 2 зол., з почт. пересилкою 2.25 зол.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

ВУГОЛЬ. — Казітєк, Байки 14, тел. 38-24. Стайславів, Кодіова 2. 204 30—30

ШУКАЮ старшого практиканта до корінного судену. Гудз, Татновського 85. 376 3—3

МАШИНИ ДО ПИСА-ННЯ українсько-польські продає оказібно Машинодом, Львів, Словацького 2 напроти почт. 393 3—3

ДО ВИНІЙМУ під Личаківським парком 4 покої і кухня повний комфорт при трапезах айд. Вітракова 6. 389

КАВАЛЕР дїт 47 з унів. освітою на приватній посаді, ожениється з павною або пловою без дітей до дїт 38, яка має свою реальність і готівку. Фотографії бажана, яку зверну. Надіслати офери „Дїло" під „Будучність".

МОЛОДА, маюча, гарна жінка пізнає мужчину 40—52 дїт на становищі з метою аистування і т. д. „Сама одна" до Адм. „Дїла". 391

ДОБРЕ розвинене і високопоопеаютьче підприємство у Львові, пошукє співіинка з капіталом від 3—5 тисяч зол. для поширення продукції. Зголошення під „КОРИСТЬ" до Адмїн. „Дїла". 392 1—3

ЗВОРУШУЮТЬ дешеві ціни білїа фабрики „Астра" Сикотуська 2. Жїноч. стрийні сорочки 1.30—2.90, нічні гафтовані 3.90, теплі реформи 1.50. 370 6 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

Виділ Товариства

„Бурса св. О. Николая в Перемишлі"

повідомляє, що Загальні Загальні Збори відбудуться в понеділок 15. жовтня 1934 о год. 3:30 пополуїні, в домії Філі Т-ва „Просвіта" в Народній Домі. На випадок браку комплексу відбудуться того самого дня, в тїй самїй домії в год. 6 вечором, з таким порядком нарад:

1. Відчитання протоколу з останніх Заг. Зборів. 2. За 1933/34 адм. рія звіти а) секретаря Т-ва, б) скарбника Т-ва, в) спільного управителя обох інтернатів, г) контрольної комісії. 3. Презіміар на рік 1934/35. 4. Вибір членів Виділу. 5. Внески і інтерпеляції членів. На основі § 29. уст. б. статуту членів, які не заплатили що найменше по кінець 1933 р. членських вкладов уважимо як таких, що виступили з Товариства і їм не прислугує право участі на Зборах.

Виділ.

Красу дають виробі: маг. В. Пазьдзерського: **Крем „Галина" ч. 1** усуває веснячки, угри, жовті і червоні плями. **Крем „Галина" ч. 2** ідеально плелє перу, усуває зморшки. Можна дістати в Аптеках і Дрогеріях. Фабр. Хем. Косм. „Pharmachemia", Бидгомь, 286 7-10

Ширїть наш часопис!

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. поз.
Конто почт. шваб. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бель-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

ТУТКИ HERVEWO

150 штук 35 сотиків
з популярних найліпші

70-ліття Українського Театру.

Відозва в справі його святкування.

У цьому році минає 70 літ від хвилини, коли віцемаршал галицького союму Юліян Лазарівський разом з нашими купцями Товарницьким і Диметом, письменником Климовичем і учителем Полянським створили у Львові Український Театр. Відтоді наш театр працював серед дуже тяжких обставин. Однак його праця будження національної свідомості і служби мистецтву дала великі успіхи. Український Театр був першою національною школою, в котрій виховувався наш нарід.

Вже пару поколінь наших театральних мистців і працівників, захоплених високою ідеєю, кочує по всім краях нашім. Вони показали нам наше минуле, відтворене в прегарних образах і жреціях. Вони показують нам нашу дійсність. Вони дають нам візію кращої будуччини.

Роль театру навіть більша від ролі книжки і часопису, бо театр говорить відразу до зібраних сотень і тисяч людей, говорить виразно навіть до неграмотних. Театр найглибше ділає на уяву, бо різночасно впливає на два найважливіші змісли людей: на зір — живими образами і на слух — рідною піснею і рідною мовою.

Сімдесятліття праці нашого театру це найбільше відповідний час, щоб українська суспільність усвідомила собі вагу і значіння свого театру для життя і розвитку всієї нації та щоб відповідно шанувала цей його ювілей. Найкраще шануємо його, коли дамо змогу існування і праці ідеалістам театального мистецтва. Вони азяли на себе мабуть найтяжчий хрест з усіх працівників нашої землі і присвятили багатострадалне життя своє високій та гяжкій службі у святині нашого театального мистецтва. Отже з великим ім те життя, з великим зорганізованим зусиллям, з великим у добре зро-

зумілім інтересі цілої нашої нації, з великим загальним зацікавленням і масовою жертвенністю.

Щоб гідно шанувати 70-ліття успішної праці нашого театру завязався у Львові спеціальний Ювілейний Комітет. Такі комітети повинні повстати по всіх містах і селах Галичини й Володимирії. Вони повинні зорганізувати ювілейні свята в формі вистав, концертів, академій. Дохід з тих імпрез треба призначити на будову Дому Українського Актора в столиці Галичини й Володимирії. Про хід свят повідомляти письменно Головний Ювілейний Комітет у Львові на адресу секретаря: Луць Лісевич, у Львові, Музичний Інститут ім. Лисенка, вул. Шашкевича 5. Гроші слати на адресу: Микола Заячківський, Народня Торговля, Ринок ч. 36.

Почесний Комітет:

Дир. Василь Барвінський, Марія Біберовичева, Д-р Іван Брик, Дир. Константи Вишневський, Д-р Михайло Волошин, Проф. Іван Галушинський, Сильвестер Герасимович Рад. Йосиф Дремалік, Дир. Микола Заячківський, Д-р Іван Конач, Інсп. Володимир Кузьмович, Прелат о. Леонтій Кунинський, Д-р Володимир Левницький, Д-р Дмитро Левницький, Іванна Левницька, Д-р Кость Левницький, Ред. Василь Мудрий, Д-р Осип Назарук, Сен. Юліян Павликовський, Іван Рубчак, Посолка Мілена Рудницька, Софія Стаднікова, Д-р Володимир Старосольський, Дир. Іван Тиктор, Д-р Василь Шурат, Д-р Степан Федак.

ЗА ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ:

Іван Гіряк, голова. Луць Лісевич, секретар.

Вистава з нагоди 70-ліття Українського Театру.

„Союз Діячів Українського Театального Мистецтва“ у Львові влаштує у п'ятницю 12. ц. м. в салі Театру Ріжнородностей (Нар. Дім) у Львові святочну виставу з нагоди 70-ліття Українського Театру в Галичині. На програму вечора складуться: вступне слово д-ра В. Шурата, вистава одної дії „Марусі“ (на підставі по-

вісти Квітки), одної дії з „Ой, не ходи Грицю“ й одної дії із „Запорожця за Дунаєм“. В усіх цих пєсах гратиме ансамбль театру ім. Тобілевича. Крім цього декламуватимуть В. Блавацький та О. Кривіцька, члени театру „Заграва“. В год. 8. зранку того сгамого дня відбудеться з нагоди ювілею богослуження у соборі св. Юра.

Святочна інавгурація академічного року Богословської Академії.

В неділю 7. ц. м. відбудеться святочна інавгурація академічного року у Греко-Католическій Академії у Львові, вул. Коперника 36. Інавгурація почнеться в 9. год. архиєрейською Службою Божою в церкві Св. Духа. Опісля в авлі Академії зложить завіт за минулі два роки о. ректор д-р Й. Сліпий, а інавгурацій-

ний виклад виголосить о. проф. д-р В. Лаба на тему: „Св. Теодор Студит — реформатор чернечого життя“. Крім того хор питомців виконає Б. Кудрика „Хвалить діти Господа“ (пс. 112). Після закінчення свята — оглядини Музею Академії.

Вступ до авлі тільки за запрошеннями

Питання

про суспільні забезпечення, пенсії для інвалідів У. Г. А., розємні уряди, навчання ремесла, вивласнення ґрунтів тощо. — Згідно з найновішими законами і розпорядками є розв'язані на сторінках календаря „Криниця“ на 1935 рік.

Центральний Кооперативний Банк

У ЛЬВОВІ

(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вкладки ощадності.

Конто ПКО. ч. 143.467.

Чергова революція в Еспанії.

Львів, 6. жовтня 1934.

Коли після краху диктатури ген. Прімо де Рівєри (січень 1931) і двох короткотривалих перехідних кабінетів — ген. Беренгера та адмірала Азнара — в три після республіканського висліду муніципальних виборів абдикував король Альфонс XIII, — всі часописи на світі, за винятком хіба соціалістичної преси, поставились з великою резервою до питання про тріакість нової революційної влади і нового республіканського устрою. Це було 15. квітня 1931 і тоді політики й публіцисти пригадали собі, що в 1873 році теж була проголошена в Еспанії республіка, яку завалили самі еспанські революціонери.

Сьогодні телеграми з того боку Піренейс кажуть про події, які щораз більше приймають характер справжньої революції. Хто її робить проти кого? Зорієнтуватись у цім — по правді — нелегко. Еспанію нероз порівнювали до вулкану з кількома кратерами. В останніх тижнях курилося вже з різних еспанських кратерів. — чи вибух прийшов в одному з них, чи в кількох відразу, це зясуєть найближчі події і це буде теж рішати, чи втримається там республікансько-демократичний устрій, чи теж розлетиться, щоби відступити місце реакції правій або лівій.

Отже передусім маємо нині до діла в Еспанії з відосередковими тенденціями автономістів-басків та самостійників-катальонців. Вибори до муніципальних рад, зорганізовані басками проти волі центрального мадридського уряду, довели до заборон, демонстрацій, резигнацій яких 75 пр. дотеперішніх радних, їх арештування, словом, до загострення, яке могло стати знаменитим вступом до отвертої революції одної державної провінції проти супрематії центру. Ще поважнішим конфліктом є еспансько-катальонський взаємин, що творять цілу історичну проблему, відому під назвою катальонської проблеми, самостійницького катальонського руху. І катальонські і баскійські змагання мало у нас відомі. Винчлюючий нарис тих проблем поданий у знаменитій книжці О. І. Бочковського п. н. „Боротьба народів за національне визволення“ (Подєбради, 1932), — зазначено там теж цікаві точки, що нагадують українську визвольницьку боротьбу: історія катальонських змагань може бути для українців надзвичайно повчальною.

Але поруч зі „сепаратизмом“ катальонців і басків має одноцїла еспанська республіка ще інші клопоти. Отож на тлі боротьби між правими і лівими прийшло до затяжної кабінетної кризи. Покинчилась вона створенням центро-правого

Оказійна продаж — флякелі на біллі 0-65, баталіна 1-80, штуркси і бархани за безціни купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

кабінету, проти якого відразу задемонстрували — соціалісти. Ці останні творять на терені Іспанії, так само як на терені Франції, „єдиний пролетарський фронт“ з комуністами. І ось невідомо, чи останні заворушення є ділом у першу чергу того „фронту“, який очевидно стоїть під командою комуністів. В тому останньому випадку ми мали би знову класичну паралелю 1917 року в Росії і на Україні: повстання московських більшовиків та використання внутрішньо-московської борні українським національним рухом. Коби тільки той українсько-московський приклад не став історичним прецедентом для еспансько-катальонських відносин, які хочуть по своєму „розв'язати“ еспанські комуністи...

Цікава річ, що саме недавно виявили в Іспанії скандальну аферу таємничої трансакції з еспанськими державними фабриками муніцій, призначеної для якихось зовсім таємничих цілей, при чому виявилось відразу, що головну роль в тій трансакції грають — соціалісти, з першим республіканським прем'єром Азаною на чолі. Читали ми недавно в часописах, що та афера є могильним каменем еспанських соціалістів. Можливо, що іншій революція є спробою той камінь з гуком відвалити.

У Мадриді гарячково радить спеціальний „Комітет безпеки Каталонії“, що був покликаний на те, щоби дбати про тривкість зв'язків між Мадридом і БарCELьною. У тому кабінеті перевагу мають еспанці, які грозили вже давно, що в Каталонії заведуть еспанську поліцію. Чи вдасться це після того, коли недавно катальонська поліція мала силу і відвагу арештувати державного прокуратора „за зневагу катальонської державної влади“ — можна дуже сумніватися.

Одночасно варта пригадати, що останній генеральний страйк у Мадриді, уладжений комуністами, коштував впродовж 24 годин 10 вбитих і кількадесять ранених. Існує в Іспанії ще одна гостра проблема, проблема католицизму та взагалі — взаємин церкви і держави, яких нова республіка унормувати не зуміла. Є вкінці й фанатики-монархісти, що кожне якенебудь напруження відносин раді використати для пропаганди гасла, що лише реституція монархії принесе спокій державі...

Ось ті еспанські кратери, з яких курилось та які тепер спалахнули полум'ям. Котрий з них найгрізніший та чи матиме силу новоскладений кабінет здусити або витримати на собі його вибух — про це вже рішать мабуть найближчі дні.

По році праці в Господарсько-Садівничій Школі Товариства „Просвіта“ в Милованні.

Закінчення 11-місячного курсу. — Фреквенція школи. — Засоби до практичного навчання. — Перед новим курсом. — Обов'язок громадянства.

Дня 27. вересня ц. р. закінчився 11-місячний сільсько-господарський курс у Господарсько-Садівничій Школі Т-ва „Просвіта“ в Милованні у присутності повної учительської Ради, членів Опікунчого Комітету милованської школи при філії Т-ва „Просвіта“ д-ра Юліана Олесницького, голови Комітету, дир. О. С. К. у Станіславові Миколи Шваляка, директора Українбанку в Станіславові Костя Вісневського, управителя канцелярії філії Т-ва „Просвіта“ у Станіславові м-ра Кушніра, куратора школи сен. д-ра Івана Макуха та делегата від Головного Виділу Т-ва „Просвіта“, Сільського Господаря і Маслосоюзу інж. д-ра Михайла Холєвчука.

Присутніх привітав управитель школи інж. Євген Брилинський та в довгій промові пригадав вихованкам милованської школи їх обов'язки як будучих зразкових господарів та громадян. Абсолютно курсу Осип Підгарбій виголосив ретерат на тему: „Якими засобами можна побільшити дохідність сільського господарства?“, вказуючи на невикористані у нас або недоцільно ведені ділянки сільського господарства.

З черги попрощав учеників інж. д-р Холєвчук від Головного Виділу Т-ва „Просвіта“ й українських центральних установ, які спів-

працюють у веденні школи з Головним Виділом „Просвіти“. Бесідник вказав на ті труднощі, в яких доводиться Головному Виділові „Просвіти“ удержувати і вести одинокую українську фахову сільсько-господарську школу. Установи, які бесідник заступає, слідкують за працею в школі, по своїй змові підпомагають працю школи та очікують стрічі абсолютів курсу при практичній праці на селі. Бесідник подякував іменем установ, від яких прощав учеників, управителів й учителів за їх тяжку і відповідальну працю серед дуже несприятливих матеріальних умов, як також Опікунчому Комітетові та кураторові школи за збавлячу опіку школою й учениками.

Від Опікунчого Комітету прощав учеників його голова д-р Ю. Олесницький, що в гарній промові начеркнув завдання свідомого господаря і примірного громадянина та висловив переконання, що вихованки милованської школи це завдання як слід сповнять. Гарну, звязку промову виголосив до курсантів також куратор школи сен. д-р Іван Макух, добрий знавець сільського життя і селянських душ.

Школу покинуло 22 учеників, з того 7 із товмачського повіту, в якому є школа. Зі станіславського воєводства покинуло школу 16 учеників, з львівського 4, а тернопільського лиш 2 учеників. Хоча привільно є, що зі школи має користати в першу чергу доколичне населення, то всеж таки слід підчеркнути слабе зацікавлення школою в дальших районах. Родюче Поділля здобулося ледви на 2 учеників, львівська округа на 4, тоді, коли школа могла вмістити ще 20 учеників.

Милованська школа з кожним роком побільшує засоби для практичного навчання. Шкілка овочевих дерев, яринний і насінний город, овочевий сад, управа господарських рослин, розплодова обора, хлівня, курник та пасіка — все це засоби, на яких учаться ученики практично поступового господарства. Школа підготовляє учеників також до громадянської праці. Практика в місцевій Районній Молодечні, в контролі місцевості, в гуртках хліборобського вишколу сільської молоді обов'язкова для всіх учеників милованської школи.

Всі ці засоби практичного навчання оглянули делегати установ та одногласно ствердили великий вклад фахової праці в розбудову поодиноких ділянок сільського господарства для цілей практичного навчання на курсах.

Чи Ви, Пані, знаєте вже

найновіший

сметанковий будинок

Дра Еткера

Знаменитий спеціал — смачний і дешевий.

Просимо спробувати!

Всюди можна дістати.

1 пачка тільки 21 сот. для 4-6 осіб.

Dr. A. Oetker

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 8. ЖОВТНЯ 1934.

БОГДАН НИЖАНКОВСЬКИЙ

2)

Злодійський сентимент.

(Докінчення).

Але це було дивно.

Соха бачив, як сідає Іл. Кішка хитмувся і з глухим грохотом повалився на долівку. Він цього несподівався. Насторожено почекав кілька хвилин — і вкінці засвітив ліхтарку.

На долівці без руху лежав Іл. Кішка. Соха нахилився. Лице Іл. Кішки було лабрюке й поспиніле, а з грудей крізь розхилені уста протискався важкий відіх. Соха у своїй практиці не подібного випадку не мав. Але він пізнав, що то була — серцева атака. Хто його знає з чого? Може зі страху? Може прийшов такий час? Що він мав робити? На плоскому „Льонжіні“ дохило п'ятнадцять хвилин. Показало певно перекинувся шнур і ветерпелівався.

Що він мав робити? Течка з дорогими річима лежала на столі.

Тікати.

Тікати? А Іл. Кішка? Може вмерти. А міг би жити. Може можна його врятувати?

Але, що Соху обходило Іл. Кішка? Хіба це його річ? Кожний мусить умерти. Зрештою він прийшов тут за своєю справою, — а не на те, щоби банитися в лікаря.

Думки снакали, як іскри на електричному проводі. Не було часу. Соха узяв течку. Хотів йти. Хотів, але не міг. Він не був болягу. Болягу? Чув важкий відіх Іл. Кішки. І тому не міг.

Бо Іл. Кішка міг жити. Це залежало від нього. Що мав робити? Дивно, але це його настановило. Знав, що уже не відріде.

Отже, що мав робити?

Був лихий. Лихий на Іл. Кішку, на Покала.

на себе. Бо знав, що так уже не відріде, і що справа може але скінчитися. Але, що мав робити? Іл. Кішка був людиною. І він також. З професії злодій, але з природи людина. Хіба йому не вільно було бути людиною? Вільно. Це залежало від нього. А признатися до цього було важко. Бо чейже, що його міг обходити цей Іл. Кішка? Але часом людина буває дивна.

Соха напружив свої жилисті м'язи, й узявши Іл. Кішку перед себе переніс його до третьої кімнати. Це була спальня. Соха положив його на розстелене, розбурхане ліжко і відсапнув.

— Віда...

Здається, Іл. Кішку треба було напоїти водою. А може лимона олад? А може покріпляючі краплі? Але передовсім треба було швидко лікаря. Телефон був у першій кімнаті.

Соха почув себе вдоволенним.

Цілкою певно лікаря. Швидко перебіг другу кімнату і вліз мив слухальце.

— Галло!.. Прощу рятункове поготівля.

У телефонічній централі лучили з Поготівлям.

— Поготівля?

Соха ветерпелівався.

— Прощу зараз на вул. Свирітську ч. 14., мешканця Іл. Кішки. Смертельний випадок.

На Поготівлі записували адресу.

Соха дивився на годинник. За кілька хвилин могло прийти авто Рятункового Поготівля? Пять, сім хвилин. А до цього часу? Не знав, що робити. Чи він був лікарем?

Паскудна ситуація.

Іл. Кішка розкинувши широко руки лежав на змерзлених постелі. Що з ним було? Повинен був бути живий. Хіба люди так скоро вмирають? Грошей йому ніхто не записував.

Але...

Соха дивився в лице Іл. Кішки і вагався. Мусів чекати на авто Рятункового Поготівля. Чого мусів? Міг забанитися нагайно, але мусів. Кого

це обходило? Це його справа. Мало річей є на світі, до яких люди не хотять вляпати? Його приковували справи, які він торкав руками і бачив. А це?..

Тепер думка його на короткий мент плитнула на вул. Кутик. Що робив Покала? Таке співнення це не жарти. А він любив бути точним. Його професія вимагала точності.

Соха той ночі вже втретє дивився на годинник. Минувло двадцять п'ять хвилин. Двадцять п'ять хвилин! Звичайно при такій роботі одна хвилина йде на вагу золота. А та?..

Соха догасив ліхтарку.

З Окрітської вулиці, через мури ледви чути протискався вступ до арії „соняшного фокстро-та“. Що то було? Небезпека? Рівночасно вдовж вулиці з зойкотом котився голос спрени Рятункового Поготівля.

Треба було забиратися. Швидко перекутили електричний контакт і в кімнаті, де лежав Іл. Кішка захвилювало світло. Течка з краденими річима була за сорогом. Було ще дві хвилини часу. Соха зашморкнув ремнем випхану течку і заверзав до кухні. По дорозі витрихом отворив входові двері. Чейже з Рятункового Поготівля мусів кудись уійти.

Соха надслухував.

Йшли. Чути було голоси й кроки. Крізь вікно кухні видно було кілька дерев і високий, як стіймені брови мур. А за муром?..

Соха здригнувся. Щось собі нагадав. Де він подів свій кашкет? Це було небезпечно. Часом мала дрібниця веде до клубка. Положив течку на вікні і безшесно вховався до першої кімнати. Кашкета не було. Чорт з ним!

До входових дверей хтось стукав. Запізно?!

Зі скрипом отворених дверей Соха одним розматистим скоком залишив поріг кімнати і з витягненими руками, головою вниз плитнув через вікно. (Це був т. зв. „львиний скок“). Мусів

Повних 11 місяців пильно працювали ученики по черзі у всіх відділах милованської школи та в місцевих громадських установах.

Ученики свідомі цього, що вони за цей короткий час встигли здобути ледви основні знання у веденні сільського господарства, тому в них проявляється велика охота до дальшої науки. Два ученики милованської школи пішли на дальшу науку до садівничо-городничих шкіл у Заліщиках і Вульці Капітанській, три ученики пішли до молочної школи Маслосоюз в Стрию, а кількох зголосилося на дальшу практику в милованській школі. Це доказ, що милованська школа своєю цілю сповнає як слід.

По короткій перерві школа розпочинає 1. листопада новий курс. Члени Опікунського Комітету відбуду з Учительською Радою і делегатом львівських установ по закінченні курсу нараду, в якій обговорили план праці Комітету для забезпечення школи потрібних засобів до її ведення та приєднання учеників до школи.

Помочі потребує школа видатної. Шкільне господарство перебуває крізу, як усі інші великі господарства. Воно задоволене, доходи з господарства не вистарчають на оплату рат і відсотків і нема мови, щоб з доходів господарства можна було покривати недобори школи, як це було в попередніх роках. Управа школи розбудовує енергійно ті ділянки шкільного господарства, які можуть бути більш дохідні, як шкільні овочеві дерева та насадження, наскільки це дається зробити без нових більших вкладів, які на таку розбудову необхідні. Понадзвичайних доходів можна сподіватися шойно за три роки, коли буде на збут окола 12.000 нових щеп овочевих дерев.

Тому то громадяни мають допомогти удержати милованську школу. Ця допомога може бути двома: Перша: надсилати до Т-ва „Просвіта“ безпосередньо грошові датки з призначенням на утримання і ведення школи і посередне в цей спосіб, що філія Т-ва „Просвіта“ в читальнях і місцевих господарських установах організують допоміжні фонди, з яких будуть давати зворотні допомоги на удержання учеників у милованській школі. Чим більше подбає дотичний район про те, щоб вилати якнайбільше учеників на науку до милованської школи, тим скорше й легше буде можна досягнути в тому районі господарський поступ.

Закупно грамоти на позичку Рідній Школі по 25 зол. це так, як вкладка в банку. Ви вже закупили?

Чи Ви Лакі, знаєте як прати вовни? шовки? штучний шовк? коліри?

Просимо відвідати наш Інститут Чистоти при площі Бернардинській ч. 4., — де зовсім даром покажуть

Вам, Вп. Пані, як скоро, легко і ощадно прати новою упрощеною методою коліри, вовни, шовки, та всілякі інші тканини! — Просимо зайти і особисто переконалися!

SCHICHT-LEVER S. A

Публичний запит до Кураторії Львівської Шкільної Округи.

Дня 1. IX. ц. р. громадяни села Підгайчики, пов. Зборів, віднесли письмом до Кураторії Львівської Шкільної Округи із запитом, чому в їх школі не введено з новим шкільним роком української мови навчання, хоч шк. плесіцит, переведений в осіні м. р., випав у користь української мови. Тоді зібрано 99 декларацій на 134 дітей. В школі всі діти є греко-кат. обряду й української народності. Нема ні одної дитини

римо-кат. обряду. Все була в школі мова навчання українська. І шойно в 1933 р. введено зовсім несподівано утравізм. Також ніхто не переводив плесіциту за іншою мовою навчання. Тому запитуюмо отсім Шкільну Кураторію, чому до цієї пори не сповнено волі родичів шкільних дітей, як того вимагає закон? Просимо негайної відповіді.

Родичі.

Невже ми гірші від чужинців?!

За будову дому на Музей Визвольної Боротьби України у Празі.

Справа зі збіркою на Музей Визвольної Боротьби України у Празі затягається на довгі часи. Для збірки на якусь українську ціль такий стан не є чимсь надзвичайним, але все таки стає трохи прикро при дорівнюванні зібраного досі Комітетом Музею з тим, що збирали на національні цілі інші поневолені народи, з якими тепер у нас такі шедри на всякій аналогії. Як наприклад ішла у чехів збірка на Національний Театр у Празі? Історія вибудування цього театру зали-

шиться на завжди класичним прикладом жертвенности поневоленої нації. Збірка проходила при національному одушевленні, а коли так все-народними силами збудований театр згорів небавком по вибудуванні, то це було днем загальної жалоби в цілій Чехії, але рівночасно й німого рішення: „Національний театр мусить бути!“ Знову оголошена збірка в кілька тижнів дала втричі більшу суму, ніж та, що коштувала пропаща будова, — й театр знову вибудували. Письменник Макс Брод оповідає, що його служниця-чешка на саму вістку про те, що Національний Театр згорів, жертвувала на вибудування всі свої ощадности. „Така нація мусіла відізнати свою державу“, — закінчує своє оповідання Брод, що ніяк не належить до приятелів чехів.

До яких песимістичних висновків мусимо дійти, порівнюючи жертвенність простої служниці-чешки з 80-х років мин. віку й багатьох українських інтелігентних і заможних громадян з віку XX! У нас всі вже знають, всі вже чули про Музей і про збірку на нього. Кожен погоджується, що вибудування такого Музею — це справа коначна. А чиж багато на практиці довело своє зрозуміння справи хоч мінімальною жертвою? Листа жертводавців виглядає порівнюючи досить убого. Національний Театр у Празі є будова, що може бути окрасою кожного міста своїми розмірами й пишністю. Український Музей задумано в скромних розмірах двоповерхової кам'яниці — і за майже два роки збірки маємо засоби на виведення двох стін! Тож коли такими досягненнями міряється жертвенність нації, що претендує числом населення на назву „великої“, то можемо бути спокійні — ні один ворог не скаже про нас: „Ця нація мусить мати свою державу“.

Тому, створивши багато народних установ, мусимо подбати і про забезпечення наших архівних скарбів, розкинутих на чужині. А ті скарби збереже для нас Музей Визвольної Боротьби України у Празі, якщо матиме приміщення у власній хаті.

ПОХОРОНИ

влаштовує найкраще по цінах найдешевших

БРАТСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ „ХАРІС“

Львів, — вул. КОРНЯКІВ ч. 3, (в НАРОДНІЙ ДІМ). Все похоронне приладдя на складі. — Експлуатація та перевози власним самітаним авток.

утікати. Про течку не думав. Течка? Вона лежала на вікні.

Чи за ним хто біг? Не оглядався. А як Цокало не перекинувся шнуром?

Перед муром Соха повів сліпою ліхтаркою. Шнур? Був. Звисав недбало і торкався трави. Соха свиснув. Напружив м'язи і в двох посухистих рухах рук і ніг ледви торкнувшись гори, скопив у порожнечу. Падав тяжко. Чув, що вога його і черево зударилися з чимсь м'яким — і він покотився по хіднику. Швидко зірвався на ноги й лизився по вулиці. Що то було? На два кроки від нього поволі, як п'яний підводився Цокало. Дурень. Соха був злий. Чейже Цокало міг знати, що він скопив під шнур.

Цокало держався за голову. Соха стиснув його під рама.

— Якого чорта лисого стоїш? Чекаєш на поліцай?

Цокало не відповідав. Зрештою не було часу говорити. Швидко вийшли з Кутки на Пільну — рівнобіжно в протилежній стороні від Сирітської. Було пусто. На хвилину зупинилися і слухали. Чи хто біг? Ні. Вони були самі. Могли йти спокійно. Соха держав руки в кишенях і думав. Ця ніч була інакша як до цього часу всі інші. З ним ще ніколи таке не трапилось. Телефонувати по Рятункове Поготиєля!

Соха пльнував перед себе і скривив лице.

Соха не був злий. Він кожна річ розумів просто. Сталось це все так м'яко. Зробив своє. Та — чи людина знає, що таке „своє“? Міг був цього не зробити. Та чи міг дивитися, як людина перемінюється в трупа?

Соха подивився на Цокала. Чорт бери! Був спокійний. Це дурниця. Йшов легко. Зважалося йому, що той ноці йому таки повезлося.

Соха легко свистав. Цокало, що песь час шог мовчки, зупинився.

— Ти чого свистиш? Соха зупинився теж.

— Або що?

— Де течка?

— Лизилася.

— Все?..

— Навіть кашкет.

Цокало журав слуху.

— І то чому?

— Якто чому? Не повалося.

— Такий довгий час без перешкоди і неповалося? Щось невизначно.

— Може тоб. Бо мені цілком виразно. Зрештою за те треба бути все приготованим.

Цокало не переставав. Він мусів все знати докладно. Два тижні чекати на це і невдача.

— Як це сталося? Може я також хочу знати? Ні?

Соха мовчав. Йому захотілося вернутися на Сирітську вулицю і дізнатися, що з Іл. Кішкою. Цокало держав його за руку.

— Що тоб'є? Не чуєш, що я говорю?

Соха дивився вдовж Пільної.

— Хочеш знати, чому так сталося? Це страшно покручена справа.

Цокало стиснув його руку сильніше.

— Но?..

Соха розповів.

— Це все?

Соха здвигнув раменами

— Все.

— То ти маєш трохи за багато сентименту.

Сентименту? Соха затиснув зуби. Що то кого обходило? Це його справа. Підступив уперед.

— А ти трохи забатає зубів.

Це тривало одну десятку секунд.

Цокало почув на устах твердий удар і з гримотом анімався на силепопу рулету.

Соха не сказав нічого. Недбало обернувся й по-патом, як змучений цілоденною працею робітник, пішов у сторону Сирітської вулиці, де пригасивши рефлектори, стояло авто Рятункового Поготиєля.

Найсмачніша Грецька халва :: КАВУРАСА ::

ПРОДАЄТЬСЯ

в складах Народної
Торговлі та в усіх ко-
оперативах.

363 3-10

Перед виборами до Торг.-Промислової Палати у Львові.

Комунікат ч. 3.

Для успішного ведення дальшої передви-
борчої акції потрібно Головному Виборчому
Комітетові у Львові повідомлення з дотеперішньої
роботи Повітових Виборчих Комітетів, з пере-
веденою контролі виборчих списків та вісти про
інші заходи на місцях для збереження інтересів

українських купців та промисловців. Такі звідомлення треба негайно присилати на руки го-
лови Комітету дир. Заячківського, Львів, Ри-
нок 36 II. Туди треба також звертатись з усіма
запитами і за інформаціями.

Гол. Виб. Комітет.

Вселюдне шкільництво в небезпеці.

Хотять завести шкільні оплати і зредукувати час навчання

В справі катастрофального положення все-
людного шкільництва в Польщі явилася у пре-
мієра Козловського делегація союзу польського
вчителів. Прем'єр Козловський запевнив її,
що глобальний державний бюджет на 1935/36
р. не буде зредукований, однак державні обтя-
ження відбилися на бюджеті міністерства осві-
ти. Щоби не зменшувати і так малої числа
шкіл і вчительських етатів, прем'єр передбачує
деякі засоби в обсязі самого міністерства, перш
усього постійні оплати за дітей у вселюдних
школах.

На висунений делегацією проєкт створити
спеціальний позичковий фонд задля рятунку
вселюдності і наукового рівня шкільництва,
прем'єр відповів відмовою.

Делегація була опісля у міністра освіти
Єнджеєвича і цей теж признав, що бюджетові
вигляди міністерства освіти є некорисні. Крім
того ходила делегація до президента Мосціць-
кого, який обіцяв зайнятися вселюдним шкіль-
ництвом.

Після авдієнції у прем'єра Козловського
відбулося надзвичайне засідання головної у-
прави союзу польського вчителів. Рішено
зголосити протест проти всяких спроб зменши-
ти число літ навчання, бо це зведе би шкільниц-
тво в Польщі на найнижчий рівень в Європі.
Вчительство домагається, щоби бюджету шкіл
не тільки не зменшувати, але щоби в ньому
знайшлися кредити на оплату нових учителів
і будову нових шкіл.

Знамениті! Тутки Пріма Аїда.

Обезпечуйтеся в „Дністрі“!

В літніх та осінніх місяцях знаходять чита-
мі українських часописів оголошення Т-ва
взаємних обезпечень „Дністер“, в яких Управа
цього Т-ва пригадує українському громадян-
ству, що 31. жовтня кінчиться речиння випо-
внення обезпечення 1/3 частини будинків у
ПЗУВ на слідуєчий рік та що до того речиння
повинен кожний українець, власник будинку
виповісти в ПЗУВ обезпечення 1/3 частини вар-
тості будинків і обезпечити її в одинокому у-
країнському Т-ві взаємних обезпечень „Дні-
стер“. Ці заклики в справі перенесення 1/3 ча-
стини вартості будинків до „Дністра“ повторя-
ються рікрічно і не один з наших громадян міг-
би думати, що ці оголошення є вже зовсім зай-
ві. Можна би припускати, що протягом кількох
нашати літ, від часу заведення обезпеченового
примусу це вже так вбилося в пам'ять нашого
громадянства, що нема більше в Польщі ні од-
ного такого українця — власника нерухомос-
ти, який не переніс би обезпечення 1/3 вар-
тості своїх будинків до „Дністра“. Так воно на
жаль не є, тому уважаємо річю корисною та
конечною звернути увагу українського грома-
дянства на ці заклики Т-ва „Дністер“ та прига-
дати нашим власникам реальності цю важку
законну постанову.

Нашим читачам відомо, що по світовій вій-
ні польське законодавство ввело примус обез-
печення будинків від огню і то в такий спосіб,
що 2/3 вартості будинків мусять бути обезпе-
чені в „Повишехнім Закладі Убезпечень Взає-
мних“ (ПЗУВ), а тільки 1/3 частину може кож-
ний обезпечити в іншому товаристві. Якщо тієї
1/3 частини не обезпечено в іншому товаристві,
то вона мусить бути обезпечена в ПЗУВ.

Здавалось би, що із введенням примусу
обезпечення будинків від огню, громадяни-у-
країнці використовують у цілости цю постанову
і всі як один обезпечать 1/3 частину вартості
будинків у своєму одинокому українському то-
варистві взаємних обезпечень, як це зробив би

кожний інший нарід на нашому місці. Бож обез-
печити своє майно у своїй рідній установі, тоді
коли існує примус і коли муситься сяк чи так
своє майно обезпечити, є звичайним примітив-
ним національним обов'язком кожного свідомого
українця, який шанує свою народну честь і
добровільно не віддає важко запрацьованого
гроша у несвої руки.

Та на жаль так воно не сталося. Досі тіль-
ки около 1/8 частина громадян українців спов-
нила цей свій народний обов'язок, а всі інші не
дбають про те, щоби скріплювати свою всна-
родню установу, для них є байдужа справа, куди
йдуть їхні гроші. Сотні тисяч українських
громадян не здають собі справи з того, що че-
рез таке занедбання щорічно около 4 мільони
золотих йде в чужі руки і таку велику суму тра-
тить наше господарське життя.

Зі звідомлень Т-ва „Дністер“ бачимо, що
ця справа в останніх роках дещо поправилася,
бо від 1931 року побільшився стан обезпечень
з 93.000 на 142.000, значить майже на 50 прц.
Однак такий стан далеко незадовольняючий, як-
що возьмемо під увагу, що українських госпо-
дарств на території б. Галичини є кругло мільон,
та що ще перед війною в 1913 році мав „Дні-
стер“ у своєму портфелі майже 270.000 обезпе-
чень. А пригадуємо нашим читачам, що це все
були добровільні обезпечення, бо перед війною
не було ніякого примусу обезпечувати будинків
від огню.

Мимоволі насувається думка, що цей стан
не дуже добре свідчить про національну свідомість
українського громадянства, бож обезпе-
чування в „Дністрі“ не вимагає ніяких жертв.
До того обезпечування нічого не доплачується.
Треба тільки трохи доброї волі й охоти цієї
справи допильнувати. Ми надіємося, що між
нашими читачами нема таких власників реаль-
ностей, які цього найпримітивнішого національ-
ного обов'язку не сповнилиб. А цю статтю пи-
шемо на те, щоби наша інтелігенція, яка пере-
важно читає наш часопис, застановилася над
цією справою та своїм впливом постаралася,
щоби цей стан змінився на краще. Справа обез-
печування в „Дністрі“ не є приватною справою
самого „Дністра“, але вона є важна для цілого
українського народу. Наш український нарід не
має так багато капіталів, щоби міг дозволити
собі на локсус тратити добровільно щорічно
тих кілька мільонів золотих, які могли би за-

держатися в його руках. Ці капітали напевно
причинялись би до розбудови цілого нашого на-
родного життя, бо „Дністер“ є одною з най-
важливіших станиць нашого господарського жит-
тя. „Дністер“ дає працю сотні урядовців і за-
робіток півтора тисячі агентам. Він стає в при-
годі нашим добродійним товариством, при по-
мочі Т-ва обезпечень розвинувся до могутньої
фінансової інституції і Кооперативний Банк
„Дністер“. Усе те є поважними позиціями в на-
шому господарському житті, яких не можна
легковажити, тому обов'язком цілого свідомого
українського громадянства є стало і послідовно
піддержувати цю нашу обезпеченеву установу.

Уживаймо лише
знаменитої цикорії „ЛУНА“
і здорової
підмінки кави „Пражінь“

виробів української кооперативної фабрики
1031 „Суспільний Промисл“ у Львові.

Уряд шукає співпраці.

ТАЛІН, 6. 10. ПАТ. Уряд шукає співпраці з
представниками партій. Тому президент Петс,
ген. Лайдонер і віцепрем'єр Аппунд запросили
представників парламентарних фракцій на на-
раду.

РИГА, 6. 10. ПАТ. На нараді членів уряду з
представниками парламенту обговорено вну-
трішнє положення держави і плановану урядом
реформу державного уряду.

Французькі урядовці протестують.

ПАРИЖ, 6. 10. ПАТ. Комітет генерального
союзу працівників скликав засідання і рішив
запротестувати проти реформи урядовців, яку
заповів прем. Думерг.

Злуч. Держави за зменшенням зброєнь.

ВАШИНГТОН, 6. 10. ПАТ. Норман Дейвіс
відіхав до Лондону на морські переговори. Кола
оближені до уряду Злучених Держав заяляють,
що американський уряд підчас переговорів у
Лондоні буде домагатися обмеження і зменшен-
ня морських зброєнь.

Літак упав у море.

ЛОНДОН, 6. 10. ПАТ. Недалеко Фірт оф
Форт у Шотландії бомбовий літак зачепив дри-
лом авіоцетку і впав до моря. Один з летунів
затонув, другий зламав обі ноги і тяжко по-
товкся.

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СРІБНИХ ВИР. Б В

Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21.
(Рік осн. 1880). — Тел. 6-74

Можна дістати у всіх більших ювілейських магазинат
в цілій країні. 3/3 4-50

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ

— У Плімуті підчас промови провідника
англ. фашистів Мосеса дійшло до заворушень
підчас яких ранили около 200 осіб.

— Большевицький амбасадор у Токіо Юре-
нев і міністр закордонних справ усталили умо-
вини купівлі східно-китайської залізниці.

— День 6. жовтня проголошено національ-
ним святом Мадярщини для відсвяткування річ-
ниці розстрілу 13-ох мадярських генералів під-
час повстання проти Австрії.

— Президент Франції Лебрен відбув довшу
нараду з французьким амбасадором у Варшаві
Ларошем.

— В Ліпцу відбувається розправа проти
Франца Геля, тайного кур'єра націонал-соціаліс-
тів за державну зраду. Гель перейшов 26. липня
ц. р. кордон Австрії з метою доручити австрій-
ським націонал-соціалістам важні листи і вка-
зівки а централь в Мінхені.

— У Дрезні відбувається з'їзд начальників
націонал-соціалістичної партії при участі мп.
Гебельса і Геса.

— Вальдемарас, засуджений на 12 років,
виїс прохання до президента Сметони помилу-
вати його.

Переворот у ділянці білля!

Відома в цілій Польщі фабрика білля „АСТРА“
Львів, Сикстуська 2, продає теплі бонжурні
в наймодніших барвах і фасонах 8-90, раніш-
ні плащі 11-90, попелінові мужські сороч-
ки 6-90, найновіші шовкові 9-50, довгі нічні 4-80,
дуже тривалі димкові підштанці 2-50, 370 3-6

Реформацькі пігулки ЧЕРНЕЦЬ

з маркою (Zakonnik).
регулюють шлунок, хоронять від тер-
пін, печінок, надмірної опасистости,
паморок, загодять гемороїди і при-
назні до обструччя є засідним про-
чищуючим засобом. Вживати 1 до 2
пігулок на ніч. 31/69 2-7

Шанси збогатитись.

Не можемо ще забути зворушення на думку тягнення четвертої класи, коли то з лотерійного колеса падали великі виграші, що ушасливали передчасно людей тяжкої праці, яких мала чекати сума майбутності, а вже надійшов час засобитися в лос до чергової, 31-ої Державної Лотерії.

Правдивим інтересом для кожного гравця в брати участь у всіх чотирьох класах не тільки у тій найбільш привабливій. Не говорячи вже, що завжди легше видати якунебудь суму грошей у чотирьох ретах, як відразу, то треба тямити також і про те, що хто грає тільки у четвертій класі, непотрібно тратити шанси виграшу у попередніх класах. Тими виграшами не треба погорджувати, бо в їх багато по 100 і 50 тисяч, крім цього багато менших, але також захоплюючих квот.

План гри 31-ої Лотерії поважно зміненний у порівнянні з попередньою, та разом з тим збільшилися значно шанси легко збогатитися, або бодай можна брати участь у грі задурно. Ті шанси прислуговують кожному, хто у речинці купить лос.

Вже можна їх дістати у всіх колекторів. Тягнення 18. ч. м.

Конституанта у Франції.

ПАРИЖ, 6. 10. ПАТ. Партія неосоціалістів у Франції рішила зголосити в парламенті внесок, щоби скликати конституанту, яка перевела би реформу державного ладу.

Спустошення тайфуну.

САЙГОН, 6. 10. ПАТ. Над Індокитаєм лютував двома наворотами тайфун і спустошив побережжя Анаму. Багато домів знищених. 60 осіб убитих.

Зол. 1'50

Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу

„ЖОРНА“

Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА“
Львів, Ринок 10, Конто ПКО. 503.469.

Революція в Еспанії.

КРИВАВІ БОІ З ПОЛІЦІЄЮ І ВІЙСЬКОМ.

МАДРИТ, 6. 10. ПАТ. Генеральний страйк у Каталонії обхопив усі галузі промислу. Президент Каталонії оголосив відозву до населення накликаючи його зберегти спокій. У Барселоні завмер цілий рух. У багатьох місцевостях перервані телефонічні і телеграф. дрони.

У Мадриті дійшло до завзятих боїв між поліцією і страйкерами. Трамваї, які виїхали на місто під охороною поліції, страйкарі обкидали камінням. Кількадесяті ранених.

ЦЕНТР РЕВОЛЮЦІЇ.

Дуже завзяті бої відбуваються в Астурії, де є копальні вугілля. Центром революційного руху є місто Овієдо, з яким перервана телефонічна і телеграфічна комунікація. Є двох убитих і 5 тяжко ранених. На вулицях і площах розміщено скоростріли і гармати.

ВОЄННИЙ СТАН В АСТУРІЇ. ЕСКАДРИ ЛІТАКІВ І ВІЙСЬКА ПРОТИ ВОРОХОБНИКІВ.

На вістку про революцію в Астурії вислано до вуглевого басейну ескадри літаків. В цій провінції Астурії проголошено воєнний стан. Ситуація дуже напружена.

УСТУПЛЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА ТРИБУНАЛУ.

Президент трибуналу конституційних гарантій Альборнос уступив тому, що не погоджується з урядом.

ФРАНЦУСЬКА ПРЕСА ПРО ПОДІЇ В ЕСПАНІЇ.

ПАРИЖ, 6. 10. ПАТ. Париська преса прив'язує цілі статті політичній ситуації. Новий уряд прем. Леру піддержують радикали, аграрники, ліберали, демократи і т. зв. автономічна конфедерація преси Гіля Робля. Уряд мав в кортежах 234 послів себто парламентарну більшість. Абсолютна більшість вносить 230 голів.

ФУТРО

Найсолідніше обслуговує
БАЧЕС
Львів, ЛЕГІОНІВ 19.
у брамі. — Тел. ч. 23-47.

Жарівки Тунгсрам Д

треба оцінювати на підставі світляної справності в декалюменах та на підставі зужиття струму у ватах. — В цей спосіб бачимо ощадність нової жарівки ТУНГСРАМ Д. Завдяки новому подвійно звиненому світляному дротикові жарівки ТУНГСРАМ Д дають до 20% більше світла.

ЖАРІВКИ

TUNGSRAM D
з Двоскрутним дротиком, в Декалюменах оцінювані.

Німеччина виповість версайський договір.

ПАРИЖ, 6. 10. ПАТ. Щоденники „Еко де Парі“ і „Евр“ повідомляють, що генеральний штаб рейхсвері домагається від уряду, щоби виповів військові клявузі версайського договору, бо годі далі скривати збільшення ефективів, виробовених матеріалів і танків. „Еко де Парі“ запев-

няє, що ген. Вльомберг подав день 1. жовтня п. р. як останній речинець, до якого треба виповісти договір. Однак цьому домаганню спротивився мін. Нойрат. Оба щоденники впевняють, що цю справу хвилює відложено

Арештування комуністів у Болгарії.

СОФІЯ, 6. 10. ПАТ. У Старій Загорі поліція викрила велику комуністичну організацію та арештувала 45 комуністів.

Політична поліція арештувала у Борисав-

граді 67 членів широкорозгалуженої комуністичної організації. Між арештованими є молоді і жінки. Арештовані відповідатимуть за порушення закону про охорону держави.

Спеціальна католицька епархія в Манджу-ко.

ЧАН-ЧУН, 6. 10. ПАТ. Між урядом Манджу-ко і Ватиканом дійшло до порозуміння і на тій основі католицькі церкви будуть підлягати ка-

толицьким єпископам у Китаю. В Манджу-ко повстала спеціальна дієцезія.

самохід і почали обстрілювати поліцію. 40 агентів заарештувалися. Їх визволило шойно військ. Число вбитих дуже велике. Арештовано понад 100 осіб. В інших містах арештували сотки осіб. У Сарагосі згоріла станція телеграфів.

До Овієдо приїхали дві ескадри літаків та численні військові відділи. В Барселоні проголошено стан облоги. Арештовано коло 300 осіб. По вулицях кружляють зміщені поліцейські і військові стежі. У баскській провінції положення дуже напружене. У Валенсії нема води, харчів, газу та електричного світла. Революційний комітет у Мадриті видав відозву, що всі казарми в Астурії здобули революціонери. Залізничний рух в Астурії перерваний. Поліційні відділи відступають у напрямі Мадриту.

НАРАДИ УРЯДУ.

МАДРИТ, 6. 10. ПАТ. По кількохгодинних нарадах уряду прем'єр Леру заявив: Зі звіту міністрів внутрішніх справ, комунікацій і публічних робіт виходить, що в Еспанії вибухла революція. Однак революціонери не мають плану, відповідної підготовки та однолітного проводу. Головним осідком революціонерів є Астурія, де оголошено стан облоги. Уряд слідкує за подіями і на випадок поширення революції оголосить стан облоги в інших провінціях.

СТРАШНА ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

БЕРЛІН, 6. 10. ПАТ. У Сарагосі криваві бої страйкарів з поліцією. Багато вбитих по обох боках. У Мадрагон застрілили посла правниці. У Сан Себастьян убили одного урядовця. В Астурії революціонери окопалися. У Мієрес страйкарі наотупляють. Підчас стрілянини вбили 10-ох вуглекопів. У Медіна-Ріо-Секо стара цивільна гвардія попала в засідку. Провідник стежі убитий, всі воїни тяжко ранені. Поїзди припинені, бо залізничні сторожі покинули працю. В Мадриті революціонери пересунули рейки і тому три поїзди зударився. Багато осіб ранених. У багатьох містах вибухають раз-у-раз бомби, які потягають нові жертви. Всеж таки уряд пакує над ситуацією. По вулицях кружляють стежі і вантажні самоходи зі скорострілами. В Мадриті поліція арештувала понад 200 осіб.

ПОНАД 100 УБИТИХ.

ПАРИЖ, 6. 10. ПАТ. „Журналь“ повідомляє, що число вбитих в Еспанії сягає понад 100 осіб, з чого 80 припало на Астурію.

сів. Французька преса пише, що кортези не відзеркаляють дійсного обличчя суспільних рухів. Участь в уряді конфедерації Гіля Робля викликала обурення між соціалістами і комуністами, які проголосили генеральний страйк.

ХІД ПОДІЙ. БОЇ В МАДРИТІ.

Страйк обхопив усі міста Еспанії. На передмістях Мадриту дійшло до завзятих боїв страйкарів з поліцією. На передмістію Просперідад є 7 убитих і дуже багато ранених

ГОЛОСИ ОЧЕВИДЦІВ.

Очевидці оповідають, що страйк в Астурії перемінився в революцію. В Овієдо не зв'язуючи на приказ губернатора, тільки частинна крामीнь відчинена. В Люгано революціонери заатакували гвардію і вбили кількох воєнків.

У Каталонії в Сабаделі синдикалісти і молоді катальонської лівниці здобули владу в місті та утворили свою міліцію. Міліція забрала багато самоходів, на яких прибила картки: „Зав'язані революціонери“.

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ КАТАЛЬОНІЇ.

Кружляють поголоски, що катальонський уряд проголосить Каталонію незалежною державою у федерації з еспанською республікою. Маніфест уряд оголосить у відповідній хвилині.

ПРАВИЛЬНІ БОЇ З ВІЙСЬКОМ І ПОЛІЦІЄЮ.

ПАРИЖ, 6. 10. ПАТ. З Мадриту повідомляють: Вчора передполуднем дійшло до заворушень у ділянці Атоха. Страйкарі намагалися здобути шпиталь. Поліція відбила наступ скорострілами. Одна особа вбита, багато ранених. До завзятих боїв дійшло в Посадас, де є кілька убитих і ранених. У Мієрес революціонери побили поліцію. Вислано військо з допомогою. В Сама де Лянгредо комуністи здобули владу, поінтернували урядовців та копальняних інженерів. Мачором військо здобуло місто та обсадило магазини з вибуховими матеріалами. У Ст. Себастьян поліція вела завзяті бої з революціонерами. Один убитий, 8-ох ранених. В Овієдо число вбитих і ранених сягає понад 50 осіб. У Баравальдо страйкарі перекинули вантажний

в Адміністрації „Діло“, Львів, Ринок ч. 10,

ГЕМОРОЙД

є причиною злого самопочуття, надмірної нервовості, браку гумору і т. д. Треба безумовно усунути ті дошкульні терпіння. — У тія ціли вживати

Anusol
Goedecke

ДІСТАНЕТЕ В АПТИКАХ.

зі біля Киверець Олексук вискочив з потягу крізь вікно, хоча був скований кайданами, і потягнув за собою поліцей Ант. Вітчака. Поліцей зломив собі ногу й руку, а в'язень утік.

— Збудилася в домовині. Як повідомляють із Вильни, в лівонській громаді заснула летаргічним сном 32-літня Аммстазія Кульбова. Коли не завала знаку життя, родина рішила її поховати. Вночі перед похороном Кульбова прокинулася зі сну. Коли побачила свічки і домовину, в яку її зложено, зірвалася так нагло, що впала на землю. А тимчасом люди, які сиділи коло неї, бачучи, що небіжка підноситься, втікли з хати.

— На віденському університеті було записаних в мин. літньому семестрі 10.200 звичайних слухачів. Найсильніша фреквенція була на філософському факультеті з 3.600 студентами, з того половина студенток. На другому місці стоїть медичний факультет, на який було записаних 3.500 студентів, між ними 800 студенток. Теологічний виділ мав 322 слухачів і дві слухачки.

Надзвичайне! Знамените! Захоплююче!

Це одностороння опінія жінок, після вживання МЕНАЛЮ. — Меналь це безперечно найдеальніший рослинний косметик при періоді у-палах. Вживається тільки назверх. — Домогайтесь в уласному інтересі в аптечних і косметичних складах, де нема в Генераль. Репрезентаті „МЕНАЛЮ“, Львів, ул. Потоцького 11 а.

— Наслідують гітлерівців. У Чехословаччині повстав чеський національний союз, що поставив собі за завдання боротись з подружжям чехів або чешок з німцями. Почав він свою працю від того, що видрукував перший „чорний список“ тих непатріотичних громадян. „Прагер Прессе“ виступила гостро проти такої ідеї, називаючи її наслідуючим гітлеризму. Приватне життя, каже цей впливовий часопис, не може ставати предметом таких метод нагінки.

— Дорога дитина. Слідство ведене американською владою і приватними особами, щоб в'яснити, хто пірвав дитину Ліндберга коштувало досі грібні десятки мільйонів. Заробили на цьому сотні тайних агентів і бюр на обох півкулях. Самого Ліндберга коштувала ця справа теж величезні гроші.

— Міжнародний конгрес фізиків. У Лондоні почали 2. ч. м. радити фізики. Вступне слово сказав голова Академії Фредерік Говланд Голкінс про нинішній стан науки про атоми. На зїзд приїхала теж донька відкривачки радю Кюрі, яку предсідник назвав „найбільше вченою жінкою у світі“.

— Готові убрания, плаші, губертуси, візитові штани, мундури військової підготовки та футряні покриття найсолідніше і найдоступніше купити у фірмі А. Віттельс, Львів, Ругівського 7, напроти катедрн. Переконайся особисто і оглянь виставу. 20/80.

— Річні вістки. Айшштайн, що викладає тепер в чмер. університеті Принстона заявив журналістам, що не має наміру вернутись більше до Європи. — З бібліотеки м. Брістоль уклали річний видання Шекспіра, що мають величезну цінність; згодом доставля через двері про які знали тільки в урядовці. Макензен скінчив на днях 84 роки; 65 літ він є вже старшиною. — Відомий франц. письменник Анрі Барбіс, комуніст, що вліхав недавно до Москви, пише життєпис Сталіна. — Австрійський уряд дуже пильнує фон Папена, який дістає багато листів з погрозами; до нього не допускають ніяких осіб крім тих, які знають особисто його секретаря. — У Гамбурзі міська рада рішила знанити на половину ціну за воду та електрику для всіх громадян, що мають шестеро дітей. — В Австрії карбують гроші з подобою Дольфуса. — У Логбатані, біля Новоросійська, знайшли нові джерела нафти.

Заздрість сусідки

Мило Шіхт
„Білий Олень“

ВІДГУКИ ДНЯ.

Менше про геніїв, більше про авторитети.

Стрічає мене мій добрий знайомий на вулиці... так зачинався фейлетон п. Шолоха „Генії і авторитети“.

Нинішній, мій, може так само зачинатися. Отже стрічає мене мій добрий знайомий і зразу:

— Ти читав фейлетон Шолоха?
— Якжеж ні. Навіть ще перед друком.
— Ах, правда, я й забув, що на кімні була твоя доліска. І що?
— Нічого собі. Автор має рацію..
— Але...?

— Іменно з „але“. Всі зітхаємо рано і пвечір, ба навіть крізь сон, за авторитетом, а в молитвах за генієм, але авторитету не любимо, а в генія не віримо. Трохи виши тут і генії і авторитети. Перші тому, що не показуються, другі тому, що завжди показуються.

— Шолох геніїв розумію, щодо авторитетів ні в зуб.

— Зараз витолкую. На мою думку авторитет може бути авторитетом тільки у своїм фаху. Коли починає авторитетничати в справах, на яких дуже мало, або зовсім не розуміється — тоді є але. Напевно кожна талановита людина визнається ще на чімсь, крім свого фаху, але — май Бога в серці — не на всім. А тимчасом ми, українці, переборщуємо. Я, наприклад, міг би в деяких справах стати авторитетом. Направду на дещо розуміюся. Але маю манію говорити авторитетно про політику.

— Чогож говориш, коли знаєш про свою манію.

— Національня влада, друже, нічого не зробить... Ба що більше: не маю амбіцій на авторитет у справах, на яких розуміюся, зате в політиці —

— Істи це розкіші! Справді, чому не мало б так бути. Але тільки, хто розумно потрапить істи, буде себе почувати молодим та міцним навіть у пізньому вже віці. М'яса споживають менше, бо легкострапні а при цьому поживні будні „Еткера“, які прилашнують на молоці, є поживні та скріплюючі, передовсім, коли їх їмо зі свіжими або звареними овочами. Делікатний і згущений їх смак цінують старші і діти. Мінеральні соли, які є в будиньових порошках д-ра Еткера, є дуже потрібні до складників крові дітей та зміцнення.

ДИВОГЛЯДИ.

ПІСТОЛЕТИ ДЛЯ ЖІНОЦТВА.

Будуть вони не більші від наперстка. Можна їх буде ховати наче ті мініатюрні дамські годинники, що нагадують шпильки від маншет. Придумала їх на 2 см. завбільшки одна американська фабрика зброї. Фабрика апевняє, що кулі з такого пістолета влучають на 20 метрів і то смертельно. Жінки зможуть ними користуватись для оборони, а всі інші, коли треба.

ЖИРАФИ НА ЛІЦИТАЦІ.

У Капштаді продавали цими днями з молотка небуденні предмети. Було це 28 жираф і 55 газель з одного хутора. Більшість із них пішло до одного звірення, частина як домашні звірята.

ЧОГО ЛЯКАЮТЬСЯ СЛОНИ.

Центральний індійський уряд видав наказ, щоб не полювати на слонів при допомозі білих мишей. Туземці відкрили, що слони справляються з цими дрібними звіряток і тоді втікають у паніці. Утікаючи попадають у пастки викопані в землі. Білі миші поширювані туземцями для цих ловів приносять більше шкоди, ніж є користі з убитих слонів.

страшенні. Коли говорю про поезію, а хтось мені перечесть — відповідаю: „може бути, але на мою думку“... і т. д. Зате в політичних комбінаціях і гороскопах: „Пане товаришу, треба бути сліпим, щоб цього не добачувати“...

— Добре, — каже мій знайомий — пехай так, як кажеш, але це ще не все...

— Ясно, що ні. Хібно деяких наших авторитетів є їх переконання, що вони обов'язані дутися. А тимчасом це зовсім нековечне. Навпаки. Назву тобі цілі десятки світових авторитетів — дуже скромних і приступних.

— Але це також нековечне!

— Я цього не тверджу. Бувають авторитети які дуться. Їх річ. Та тоді мусять бути пригтовані на те, що нароблять багато злої крові людям.

Мій знайомий спустив голову і задумався.

— То правда — сказав по хвилині і начеб сумовито. — Роблять злу кров... От, наприклад, моя жінка працює в одній установі. Установа установою, а приватне життя — зовсім інша пара кальотів. Недавно сиджу з жінкою в каварні і ще хтось з нами... Входить директор моєї жінки, пристуває, витається. Наперед зі мною, потім з моїм товаришем, а щойно на кімні з моєю жінкою, бо... вона його службовичка...

— Ось бачиш! Хібно зрозумілі права авторитету. У своїй установі він не є обов'язаний до спеціальної уважливості, хоч... жінка все таки жінка, так, що й там воно не зашкодилоб. Але... Знайомий аж кинувся:

— Знов те сакраментальне „але“.

— Так є. Знов „але“... Але скажи мені: чи легко в нас стати авторитетом, будучи скромним і приступним?..

— А ти знов скажи мені: чи тяжко в нас стати авторитетом, хочби без ніяких даних на нього, будучи зарозумілим і неприступним?..

Розмова була скінчена...

Галактіон Чіпка.

Фукс солодить життя!

Молочна чоколада

НА СВИЖИМ МОЛОЦІ
БАГАТА У ВІТАМІНИ

Fuchs
Ся 600 калорій
мас 100 гр. табличка

3 кіна.

КІНО „ПАЛАС“: „ЧИ ЛЮДИНА ЦЕ ДІВЧИНА“?

Легка комедія зі зорею польського екрану Смосарською в одному із найкращих польських фільмових акторів — Бодо. Смосарська ще раз повторює роль „самостійної жінки“ з чоловічою професією; як Алісса Горн була прокуратором, тут — інженіром. Грає вона чарівного хлопця і ще чарівнішу дівчину. Маємо тут ледвоцунту сатиру на незлобу тих багатих дівчат, що адобувши дипломом, з мріями про свою незалежність, роблять перший наступ на першого мужчину якого зустріли на своїй дорозі „нового життя“. Комедія ця має дуже добру інтригу, повні гумору сцени і кілька знаменитих дотепів. Цякляньська в ролі підстаркуватого графінні, що хоче жити уявою про свою вічну молодість — неарівняна. Дуже добра теж Чаплінська. Комедія могла йти на екранах найбільших столиць і має запевнений успіх.

Вже

над яшли найновіші новинні матеріали з перш. фабрик на осінній сезон, на сукий костюми, плащі, по сензацийно низьких цінах до

Фірни

Галицький Магазин Новин

—: Львів, Галицька 15. —:

Із судової сали.

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У ЧОРТКОВІ

В дні 2 і 3 жовтня ц. р. перед судом присяжних у Чорткові відбувся розправа проти 8-х хлопців і селян за приналежність до ОУН. Трибуналі присудили заступник президента Тертіш, потім судді Стошек і Вісневський. Підсудних боронили оборонці д-р Михайло Росляк і д-р Володимир Електорович, оба адвокати з Чорткова.

На лаві підсудних засіли: 1) Зенон Литвинка, 21 років з Тернава, урядовець з Тернополя, 2) Петро Туткалюк, 19 років, селянин, 3) Павло Туткалюк, 21 років, кравець, 4) Осип Курчаба, 27 років, селянин, 5) Василь Пенюта, 30 літ, селянин, 6) Михайло Курчаба, 23 роки, селянин, 7) Станіслав Сатій, 20 літ, селянин — всі з Вільхівки і 8) Степан Сенишин, 30 літ, селянин з Чабарівки.

Прокуратор притягнув перших сімох підсудних до відповідальності за приналежність до ОУН, по думці статті 97 § 1. к. з. С. Сенишина за переховування нелегальних видань ОУН по думці статті 155 § 2. к. з.

ПРОТИДЕРЖАВНІ ВІДОЗВИ.

Акт обвинувачення каже, що в половині січня ц. р. невідомі справники прибили проти-державні відозви на будинку громадського уряду у Вільхівці. Поліція перевела негайно допитування і викрила бойку ОУН у Вільхівці. II — каже акт обвинувачення — заснував підс. Зенон Литвинка при допомозі підс. Павла Туткалюка. Деякі підсудні схилилися в хаті

підс. Михайла Курчаби і читали статті зі „Сурми“ та поширювали нелегальні видання ОУН. Підсудні призналися на поліції у приналежності до ОУН. Однак в суді відкликали свої зізнання і боронилися тим, що свої зізнання на поліції склали під побоями.

По дводенній розправі судді присяглі заперечили більшістю голосів питання щодо державної зради зі статті 97 § 1 к. з. Зате potwierдили питання зі статті 155 § 1 і 2 к. з. про поширювання нелегальних видань ОУН.

ПРИСУД.

На основі вердикту трибунал засудив: 1) Зенона Литвинку на 2 і пів року; 2) Павла Туткалюка на 2 роки; 3) Осипа Курчабу і 4) Михайла Курчабу по півтора року; 5) Станіслава Сатія на 14 місяців і 6) Петра Туткалюка на один рік виступи. Василя Пенюту і Степана Сенишина звільнили.

Засудженим зачислили слідчий арешт від 19. січня ц. р.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Перед судом присяжних у Львові станув у суботу 6. X. ц. р. Петро Закоць, кравецький челядник з Вовкова, львівського повіту. Акт обвинувачення закинув йому, що він брав участь в організації ОУН і що дня 10. II. ц. р. розкинув листочки в Мелатичах, Товшові і Вовкові. Тому, що не перебув головної свідок обвинувачення, Роман Петришин з Товшова, розправу відложив. Обвинувачував прокуратор Мінасанч, боронив д-р Лев Ганкевич.

АРОЗА

БУДИНІ українського виробу незрівнянн в смаку можна вже дістати в усіх складах „Народної Торговлі“.

„Ароза“ — виробни харчевих артикулів. Анна Рожанковська, Львів, Дзержинського 30. Телефон 5-64.

СПОРТ.

ЧОРНОМОРЦІ І ТРИЗУБ У ФІНАЛІ

Субота 6. X.

Чорноморці — Богун 4:1 (2:1).

Як було до передбачення в підфінансових змаганнях за перенство Львівщини перемогли фаворити вибору. Чорноморці легко без напруження дали собі раду з Богунем, однак саме гра стосилася на низькому рівні. Багато пошкодила гри дощ. Ворота для Чорноморців добули Русин 2. Петрівський і Чорний, для Богунів Онуферко з карного. Суддював п. Процівський.

Тризуб — Хуртовина (Комарно) 5:0 (3:0).

Висхід крилатий лешо Хуртовини, яка мала — особливо в другій половині — багато з гри. Почесних воріт не добула Хуртовина через стрілову пені та не з'явлення нападу. Ворота для Тризуба добули Малюха Скодєнь III, Сич (з карного) і Чик 2. Суддював п. Назар добре. Вистів з причини дощу дуже мало.

В неділю рано грають год. 9:30, граєть 26. п. вул. Клепарівська Хуртовина — Богун; год. 11-а Чорноморці — Тризуб.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення печатків не відплатив

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

Камінка Струмилова:

8. X. Корівельські даюни.

9. X. Залізна Острога.

10. X. Товариш.

Львів: (сала Театру Ріжнородностей).

11. X. Залізна Острога.

Початок вистави год. 7:30 веч. Відіти в Союзному Базарі, вул. Руська.

Великий Миський Театр.

Неділя, 7. X. год. 3:30 поп. „Я переміг криву“.

Неділя, 7. X. год. 7:30 веч. „Маркош“.

Понеділок, 8. X. год. 7:30 веч. „Я переміг криву“.

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 7. X. год. 7:30 веч. „Товариш“.

Понеділок, 8. X. год. 7:30 веч. „Макуш“.

Кіно.

АПОЛЬО: „Буря в скляній воді“ (Ганзі Нізе і Рената Мілер).

АТЛАНТИК: „Чар відьмського надзв'язу“ (Лео Сазан, музика Штрауса).

ВАНДА: „Пісня почі“ (Ів. Копура), „Вірши“.

ГРАЖИНА: „Граф Заров“ і „Тайна білого пелюка“.

КАСІНО: „Тарзанове кохання“ з Дж. Байсмідером.

КОЛЬОСЕЙ: „Я кохала його“ і ревія. КОПЕРНИК: „Мистецтво життя“.

МАРУСЕНЬКА: „У неволі джунглі“ та ревія.

МУЗА: „Чібі“.

ПАЛАС: „Чи Людина це дічина“ (Смоларська, Бодо, Ціцільська).

ПАН: „Я маю темперамент“ і ревія.

ПАСАЖ: „В обороні закону“ і ревія.

РАЙ: „Ніч для тебе“.

СВІТ: „Заммерай підгрім“.

СТІПЕВ: „Останній отама Анисин“ і ревія.

УГІНА: „Вітхачі“ і ревія.

ХІМЕРА: „Весела Зузанна“ (Ліліана Гарней).

Закордонне радіо.

Неділя, 7. жовтня 1934.

Відень (306,5) 11:30 Симф. концерт, 13:00 Класична муз., 17:40 Нар. пісні, 19:00 Пісні Г. Вольфа, 19:45 „Циганський барон“ оп. II. Штрауса, 23:40 Легка муз., 24:00 Братислава (298,8) 16:00 Концерт, Прага (470,2) 10:00 Соната Р. Штрауса на скрипку та форт., Париж (1649) 14:30 „Мірей“ оп. Лунода, 21:00 Весільна (пісеньки, маршечки, музика), Білгород (479,8) 13:00, 20:30, 22:00 Симф. Берлін (356,7) 11:30 Соната п-дур Бетховена (форт.), 18:30 Концерт, 20:00 Оп. вечір, Франкфурт (231) 10:15 Хор. пісні, 20:00 „Продана наречена“ оп. Сметани, Гамбург (331,9) 19:00 Фортепианна музика, Кенігсбергергаузен (1571) 14:00 Дал дітей, 20:00 Сучасна оп. музика, Лйпціг (382,2) 16:00 Нар. пісні, 16:30 Весела ауд.,

Мінхен (405,3) 17:30 Солясти (муз. спів), Ленінград (1224) 18:00 „Евген Онегін“ оп. Чайковського, Монте Ченері 13:00 Нар. пісеньки, 20:00 Дня форт., 21:10 „Венеція“ муз. Ідиза Граваніа, Будапешт (519,3) 12:00 Оп. орк., 19:30 „Янош Вітез“ оп. Понграда Кача, Мільно (368,6) 10:45 Концерт іт. оп. трупи, Рим (420,8) 17:00 Вок-інстр. концерт, 20:45 „Ля Фарса Амороза“ ком. оп. Зандонаї.

Понеділок, 8. жовтня 1934.

Братислава (298,8) 15:55 Концерт італ. опер, 19:30 Словацькі пісні, Мор. Острава (292,1) 17:40 Шуманові пісні, Прага (470,2) 12:35 Савьон. орк., 17:45 Фортеніи, Париж (1649) 13:00 Концерт, 21:01 Камер. муз., 22:00 „Ен нас де консіан“ пьеса Буржета, Барселона (293,5) 19:00, 22:00 Музика, Мадрид (274) 16:30 Мелодія, Білгород (439,8) 20:00 Вечір опер, Берлін (356,7) 21:00 Нім. музика, 22:30 Пісні й камер. музика, Гайльсберг (291) 18:55 Камер. музика, Лйпціг (382,2) 18:20 Оп. музика, Будапешт (519,3) 12:05, 22:00 Циг. музика, 20:20 Симф. концерт, Мільно (368,6) 11:30 Тріо, 21:45 Камер. музика, Рим (420,8) Вок-інстр. концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 7. жовтня 1934.

8:30 Ранішня ауд., 9:30 Коронація чудотворного образу Богоматері в Бокні, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеоролог. ризів. вістки, 12:08 Сільва ретур, 12:13 Тижневий театр. огляд, 12:15 Муз. пор., 13:00 Накази над Чорним Морем, 14:00 Легка муз. з гр. п., 15:00 Балада: „Як бачимося?“, 15:15, 15:35 Пісні в супр. фортепіану, 15:25 Огляд ринків різних продуктів, 15:45 „Бабське літо“ (відчит І. Сметанського), 15:50 „Диспут“ фрагмент із повісті Т. Новачького, 16:20 Скрипка, 16:40 Юрчик на лет. турнірі (балада для старших дітей), 17:00 Музика до танцю, 17:50 Книжка та знавця, 19:00 Мадридська сучасна музика, 19:30 Фейдатов, 20:00 Концерт симф. оркестри, спіл., 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 На веселій дн. хвилі, 21:45 21:46 Спортивні вістки, 22:00 Почт. техн. скринька, 22:15 Рел. концерт, 22:30 Твори П. С. Баха (з гр. п.), 23:05 Танцюва музика.

Понеділок, 8. жовтня 1934.

6:45 Ранішня ауд., 7:40, 22:00 Реклам. концерт, 11:00 Інвентурація шк. року у льв. політехніці, 11:57 Сигл. часу, 12:03 Метеоролог. ризів. вістки, 12:05 Огляд преси, 12:10 Тяжк. муз., 13:00 Полудн. денник, 13:05 Симф. танці (гр. п.), 13:30 Експорт, 13:35 Біржа, 14:45 Муз. репортаж: „Шалашин“, 16:45 Легка нім. музи., 17:00 Скрипка, фортепіан, 17:32 30-ж. біржа, 17:35 Пісеньки, фортепіан, 17:50 Балада Бр. Вінавера, 18:00 Бал: „Яніс б. Лявома“, 18:15 Легка музика, 18:45 Дал старших дітей: „Як я проведла канікули“ (з гр. п.), 19:30 Відважні германці (відч.), 19:50, 19:56 Спорт. вістки, 20:00 Легка муз., пісеньки, 20:15 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Форт., 21:45 „Господарська й культурна діяльність“ (відч.), 22:15 Концерт маж. орк., 23:05 Комуніст., 23:05 Танцюва музика.

БІРЖА.

ГРОШ.

Долар у Львові у приватних оборотах 3.23 1/2 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 23:47, Париж 34:89, Берлін 212:90, Ціох 172:67, Амстердам 358:75, Прага 22:09, Італія 45:35, Бельгія 123:55, Данія 172:75, Нью-Йорк кабелі 3:25 7/8, Нью-Йорк чеки без трансакцій.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 6. жовтня ц. р. кооперативам платив за:

1 кг. масла десероного 2:10 зол.
1 л. молока 0:14 „
1 л. сметани 0:60 „
1 к. ящі 2:65 „

Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові 1 літра 22 сот.

Температура на масло сильна, на молоко і сметану вдержана, на ящі знизилася.

Маслосоюз повідомляє, що від 6. жовтня ц. р. платити своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, доко додвора птахомисарні „М. С.“ у Львові (вул. Б. Глозавського 23):

Палтарик	пріма	за 1 кг.	1:30 зол.
Індійка та індички	І к.	1:0	„
Курята і кури	І „	1:05	„
	II „	0:70	„
	III „	0:90	„
	IV „	0:60	„
Качки	I „	0:65	„
	II „	0:50	„

ПОДЯКА.

Повбиті горем по втраті Мужа і Батька, бд. п. Івана Білинського, емер. управителя школи в Пчанах, складаємо ширшу подяку всім, що віддали йому останню прислугу: Зокрема дякуємо Вир. О. Лепанові Раківському за провід похоронів, Всес. оо. Голозовичеві, Скоробогатові, Чехутові, Філютові, Хавлюкові і Метельському за відправлені молитви і зпелання похоронного образу, о. Голозовичеві за сердечні слова над домовиною, Вп. Д-рові Юргову за надгробне прощання від Нар. Організації хідчаківського повіту, товариствам: Соція, філія „Прогреси“, Вільна пом'я, Народний Дім у Жидачеві та читальни „Прогреси“ у Пчанах за прислання музичні, предстванники і вістки, Вп. Товаришам Покійника і Приятелів та Громадянам Пчани і околиці за висловні співчуття й участь у похоронах.

Жінка з дітьми і родиною.

ОПОВІСТКИ

Інавгураційна Служба Бога Марійської Дружини Студентів відбудеться дня 10. X. (серда) в церкві О. О. Василів в 8-й год. рано.

На інвалідів зол. 100 азовила Вп. Лідія Бурчачинська. Львів, УКТОДІ. 399

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

КОЖНА ДИСКУСІЯ є безпідляна, бо не пошу іншого біла, як лише з краківської фабрики біла „Пав“, Львів, Снятурська 1. Цінини даром. 284 12-30

МЯШИННИ ДО ПИСАННЯ українсько-польські продає оказійно Машинною, Львів, Словацького 2 напроти почт. 383 3-3

ДОБРЕ розвинене і високопроцентує підприємство у Львові, пошує співзачника з капіталом від 3-5 тисяч зол. для пошто-няє продукції. Зголошення під „КОРИСТЬ“ до Адміа. „Діло“. 392 3-3

ПРОДАМ або внарендую оказійно новочасно-уряджену цукорню при головній і дуже рухливій уліці. Чинш низький. Адм під „Сезон“. 396

ЗАСТУПНИКІВ ТА КОРЕСПОНДЕНТІВ по всіх місцевостях Сх. Галичини та Волині шукає торговельний відділ Кооператива Інженерських Робіт К.І.Р., Львів, Льва Саніні 53. 361 1-3

ОГОЛОШЕННЯ

Кухаря

доброго треба негайно до Студентської Харчівні: ЛЬВІВ, СУПІНСЬКОГО 21, 1-Зголошення з референціями і умовами винагороди слати до 15. X. 1934.

Мухолапки кооперативу „ЦІЛІС“ лешате безплатно усіх мух. Жадайте їх усюди. Замовлення поштою „ПЛАСТ“, Львів, Городецька 95. 1-а. 26. 1632 8-7. Тел. 26

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

Шевченко й Княжна Репина

Ціна 1.50 зол. з почт. пересилкою 1.65 зол.

Декорації кімнат, фіранки, тапети, дивани, мебл. матраци, обивалі меблі, килими, отомани, тапчани та ін. поручає **ТЕОДОР КИСЯК і СИНІ** Львів, пл. СМОЛЧІ 4. тел. 40-09. Найбільша в Галичині обивалі: декоративна робітня. 1-1

Читайте „Діло“!

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і декур.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бе-
сарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
З інших адрес 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарі: 29-28.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИ-
СТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Інавгурація академічного року

у Богословській Академії.

Львів, 8. жовтня 1934.

Інавгурація нового академічного року у Гре-
го-Кат. Богословській Академії у Львові відбу-
лася щиро дуже святою. Розпочалася вона ар-
хиперейською Службою Божою в церкві св. Духа,
яку відправив Преосв. Будка в численній
асисті. Співав хор питомців, що закінчив бого-
служення багатолітніми і молитвою „Боже“,
вислужив благання. Церква була переповнена.

Після того учасники перейшли до гарно при-
браної авлі, де відбулася друга частина свята.
Започаткував її добре вишколений хор питомців,
що відспівав новий твір Б. Кудрика: „Хваліть
ім'я Господа“ (пс. 113).

З черги о. ректор д-р Й. Сліпий зложив
ядерне вітання з праці Богословської Акаде-
мії за минулі два роки. З того вітання ми
довідалися, що Академія розвивається з року
на рік краще і здобуває собі щораз більше при-
знання і в краю і за кордоном. Академія має до-
трийний професорський склад, цінну підручну
бібліотеку (крім великої бібліотеки Дух. Семи-
нарії й окремої бібліотеки Богословського Наук.

Т-ва), власний, незвичайно цінний музей, що
зростає постійно і т. д. Професори Академії ви-
дали в мин. році 5 томів нових наукових праць.
Найкращим доказом зросту й розбудови Академії
є постійний зріст її слухачів. Во коли в акад.
році 1928-29 було в Академії 177 слухачів, то
вже в 1931-32 році було всіх слухачів 291. В мин.
акад. році 1933-34 мала Академія 319 слухачів,
які походять з 7 Епархій. На удержання Акаде-
мії складається дотація, визначена Митрополи-
том та оплати слухачів.

Після звітомлення о. ректора виголосив ще
о. проф. д-р Василь Лаба виклад на тему:
„Св. Теодор Студит — реформатор чернечого
життя“.

На закінчення відспівав хор питомців гим-
нолиту „Боже Великий“, після чого світські
учасники, між якими були найвишараніші пред-
ставники українських центральних установ,
Парламентарної Репрезентації, преси і т. д., пе-
реїшли до музейних кімнат, де під фаховим про-
водом д-ра М. Драгана оглянули всі важливі му-
зейні експонати.

I-ий Фестиваль українських трубних оркестр.

В неділю, 7-го жовтня відбувся заходами Т-ва
„Воля“ у Львові перший Фестиваль українських
трубних оркестр на площі „Солова-Батька“. Фе-
стиваль почався перед год. 2-ою пополудні.

Взяли в ньому участь такі оркестри: 1) ор-
кестра читальні „Просвіти“ з Миколаїва над
Дн.; 2) оркестра чит. „Просвіти“ зі села Неми-
рова; 3) орк. чит. „Просвіти“ з Мостів Великих;
4) орк. чит. „Просвіти“ зі села Чижикова; 5) орк.
чит. „Просвіти“ з Винників; 6) орк. чит. „Просві-
ти“ з Лисинич; 7) оркестра Т-ва „Воля“ у Львові.

Організатори фестивалю подбали про те, що-
б організувати опіючню комісію, себто журі
для оцінки продукцій оркестр, що брали участь
у фестивалю. До цієї комісії належали: д-р Ст.
Люткевич, дир. Вол. Барейський, інж. Я. Віни-

ковський, д-р Михайло Волошин, д-р Ст. Фезак
і д-р О. Барилка. Комісія мала окреме місце на
площі, з якого присуджувалася продукціям. Під
кінєць фестивалю представник цієї комісії д-р
Мих. Волошин проголосив усім учасникам фести-
валю і всім присутнім на цих мистецьких зма-
ганнях, що в праці всіх оркестр помітний поваж-
ний поступ. Від комісії подякував оркестрам за
продукції, що зложились на програму фестивалю.
Накінєць заявив, що подібну оцінку всіх точок
програми та її виконавців журі опублікує в най-
ближчому часі на сторінках зашої щоденної
преси.

Публіка на цьому рілкому святі було коло
тисячки. На загал зробило це свято на всіх при-
сутніх якнайкраще враження.

Не вдасться воскресити розбройного Лазаря.

Мусоліні про мир і війну.

РИМ, ПАТ. На закінчення 3-денного побуту
в Мілані Мусоліні перед тисячами народу виго-
лосив промову, яку трансмітували через радіо.
Сказав, що корпоративний устрій це одиниця
всїх із господарської скрути. З Югославією не
прийде до зближення, поки не припиняться дра-
матичні полеміки. Італія не допустить, щоб Австрія
втратила незалежність, та це не значить, начеб
Італія хотіла мати протекторат над Австрією.
Взяття в Фрацію позипшуюся, до певного

зближення прийде з кінцем жовтня або з почат-
ком листопада. Це буде велика користь для всієї
Європи. Щодо розбройної конференції, то Ген-
дерсон упертий англієць, та йому не вдасться
воскресити розбройного Лазаря, придаленого гар-
матами та воєнними кораблями. Коли буде справ-
жній мир, італійці займають свою зброю олівною
галузкою, а як буде інакше, прикрашають свої ба-
гати заврами побіди. — По речення викликало
величезне одушевлення.

Польсько-японський союз?

„Фелькштер Беобахтер“ твердить, що в боль-
шевицьких політичних колах вірять, що між
Польшею та Японією ішли таїні переговори в
чпрів польсько-японської співпраці. Японія хо-
че використати охолодження польсько-больше-
вицьких взаємин для своєї політики, тому пред-

ложила Польщі, щоб на випадок японсько-
большевицького конфлікту Польща була не-
тральна. „Ф. Б.“ вважає правдоподібним, що
Японія буде старатися здобути для цієї цілі
балтійські держави.

Турки острілюють французькі торпедовці.

СТАМБУЛ, ПАТ. Надбережні турецькі ба-
гері острілювали французькі торпедовці „Ка-
ар“ і „Гіпар“, які плили до Смирни після гос-

тини, яку зложили грецькій флотії. Командан-
ти торпедовців повідомляли про подію фран-
цузький уряд.

Можуть стріляти без пардону.

БАРСЕЛЬОНА, ПАТ. Рівночасно з боями в
Катальонії в Мадриді були також поважні за-
ворушення. Оголошений в усій Іспанії стан обло-
ги дозволяє воякам стріляти без пардону до ре-
волюціонерів. Тому в вуличних боях згинув ба-
гато людей. Офіційно подають, що ост. ночі
в Мадриді було 3-х убитих, 50 ранених. Жертв
рішуче було більше.

Цив. губернатор у Мадриді оголосив відоз-
ву, в якій каже, що уряд зовсім заволів поло-
женням у Катальонії та Астурії. До Астурії ви-
слали 5 полків піхоти.

Уряд розважав м. раду в Мадриді й іменував
комісарську управу.

— о —

11-годинна республіка.

ПРОГОЛОСИЛИ КАТАЛЬОНСЬКУ РЕПУБ-
ЛИКУ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Райтерова Агенція пові-
домляє з Барселоїни, що там проголошено каталь-
онську республіку під назвою: катальон-
ська держава федеральної еспанської республіки.
Прем'єром Каталонії мав би стати прем'єр
мадрідського уряду Азана. Проголосили каталь-
онську республіку з балкону палати Джене-
раліада. Президент Компаніс відчитав заяву,
що висловлює волю катальонського уряду бо-
ронити республіку та постанову зіврати з теле-
рішнім мадрідським урядом, Уряд — сказав
Компаніс — проголосить вільну державу в со-
юзі іберійських республік

ПРОГОЛОСИЛИ БАСКІЙСЬКУ РЕПУБЛИКУ.

У Бернео проголосили баскійську респуб-
ліку та вивісили червоний прапор.

ЯК ЗДАВИЛИ НЕЗАЛЕЖНУ КАТАЛЬОНІЮ.

БАРСЕЛЬОНА, ПАТ. Каталонська респу-
бліка після 11 годин існування належить до
минулини.

Після проголошення катальонської рес-
публіки в Барселоїні до 23. год. був спокій, я-
кий вдержувала зорганізована міліція. Новий
уряд спитався губ. Каталонії Батета, чи готов
підпорядкуватися новому урядові.

Батет, з роду катальонець, застеріг собі
годину для надуми. Та ще не минула година,
як еспанське військо, що було під його коман-
дою, приступило до облоги палати катальон-
ського уряду. Центр. влада зараз після прого-
лошення незалежності Каталонії призначила
Батетові виступити якнайстрогіше проти сепар-
атизму. Прийшло до кровавого бою біля па-
лати. Перша стріляла міліція, вірна катальон-
ському урядові. Вона виперла відділи правлі-
ного еспанського уряду на бічні вулиці. Та за-
раз змобілізували все еспанське військо, 10.000
воїків під командою ген. Батета. Каталон-
ському урядові не вдалося його старання змо-
білізувати 20.000 людей. Опівночі прийшло до
вуличних боїв. Принагідні бесідники звивали
горожан боронити волю та незалежність Ката-
лонії. Тимчасом ген. Батет заявив цив. легови-
ще, з якого артилерія стала острілювати уря-
дову палату. Еспанські війська підійшли до па-
лати не зважаючи на спротив міліції. Около 3.
год. над раном еспанські війська дісталися під
палату та почали справжню облогу. В год. 5.
рано ген. Батет вислав до Компаніса та членів
катальонського уряду ультимат, у якому під за-
грозою збурення палати домагався капітуляції.
През. Компаніс безупину через радіо звивав ка-
тальонців видержати в боротьбі. Підчас його
промови еспанські війська підпомігані арти-
лерією пішли наступом. Компаніс зно-
ву підійшов до мікрофону та востаннє звивав
катальонський народ. Та вже було запізно. В
год. 7. еспанці війшли до палати. През. Компаніс
та всі члени незалежної Каталонії арешту-
вали. Президент провізоричної катальонської
республіки Азана втік. Втікли й інші провідни-
ки незалежницького руху.

Про наступ і арештування катальонського
уряду еспанська влада повідомила через радіо
весь край.

Компаніс і члени уряду незалежної Ката-
лонії відповідатимуть перед конституційним
трибуналом.

Не зважаючи на капітуляцію у-
ряду, йшли ще в Каталонії дрібні бої. Щойно
пополудні військо опанувало зовсім положення.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— На Морі Мармара недалеко Княжих
Островів зударився корабель, що виїхав із Дар-
данель із невідомим кораблем. Невідомий кора-
бель затонув. Було на ньому 40 людей.

— У всіх каятонах Франції крім Парижа та
департаменту Севрани почалося голосування
для виборів 1511 радних до деп. рад.

П р и с и л а й т е п е р е д п л а т у !

НА ДАВНІ ШЛЯХИ.

Чому припинився вплив селянської молоді до шкіл у містах. — Як зарадити цьому лихові? — Ще про вагу бурс.

(Стаття надіслана.)

Це незаперечний факт, що вплив селянської дітвори до шкіл у містах майже цілковито припинився. Припинився не тільки зі сід, які дільше віддалені від шкільних осередків, але навіть від тих, що віддалені на кілька десятків кілометрів. От нпр. село Порошина, віддалене від Львова на яких 10 кілометрів, завало тому десь літ чи не п'ятнадцять хлопців до школи — нині щось двох чи трьох. І не шукати нам причини цього явища в тому, немов би наш селянин зневірився в ті благодатні, які пливають з покінчення школи (мовляв, не дістану посади), але причина лежить у тому, що навіть середньозаможному газді годі послати дитину до міської школи, бо й так завдає тільки з бідою кінці до купи і вдоволення, якщо не впаде в довг. Ніякі переконання не помагають. Селянин сам добре розуміє, бо буває по світі в часі війни, що його дітям треба в першу чергу не так досади, як сучасної зброї-освіти, однак розкладає безпоміжно руками на всі аргументи й переконання.

Як оповідали мені достовірні люди, то і наш провід у селі теж без ініціативи і безрадіний у випадках, де безасібну, але злібну дитину треба би хоча б послати в школу до міста. Кінчиться часто на цьому, що навіть до управ шкіл „Рідної Школи“ приходять посвідки від кооперативу, читальні „Просвіти“, парохіального уряду, що дитина заслуговує на звільнення від шкільних оплат і ті установи підтримують її просьбу. — Яка наївність у тих посвідках! Хтось десь там є, що ту школу утримує, платить професорів і т. д. Ми привикли вже до того, що мусить бути якийсь тато, а ми тільки й знаємо, щоб звертатися з домаганнями до нього.

А чейже воно колис було трохи інакше, як менше було наших установ по селах і містечках та інтелігентів у них ще менше. Був злібний хлопчина в селі — то священик, учитель і засібний газда складали що-місяця яку п'ятину і хлопця здобували звання. Чи не лекше було б нині зробити у нас? Там бодай тисячка сіл має у себе по 3 або й більше товариств разом з кооперативом. Вони сміло могли б одного хлопчину удержати в школі. І певно не тяжко їм прийшло б це зробити. Адже дають фестини, амат. вистави, збирають вкладки і т. д. Не пропадала б для нації талановита молодь, не було б нарікань на низьку фреквенцію в школах! Було б кому, за якийсь час ставати до праці і провину по селах. Во прибуток тисячки чи двох тисяч інтелігентів, людей зі знанням, для нації велика допомога.

Повітові осередки знову могли би взяти у свою опіку з кожного повіту бодай по одному студентом університету, щоб у нас не падало число людей з високою освітою. Бо ж при сучасних високих оплатах у високих школах не нападів

ніші можуть користати з науки, але ті, що можуть таку оплату зложити.

Шкільний спосіб допомоги у продовжуванні науки своїм молоді мали львівські німці. Чи мають його ще й нині, не знаю. Мати вони зорганізований осередок, до якого з цілої Галичини звертались їхні земляки за інструкторами. Якщо навіть котрий гімназист з нужди не міг продовжати студії, то видав школу, йшов на рік-два як інструктор, а заробивши який-такий гріш, вертався назад у школу і продовжував науку. Чи не могло б щось подібне зорганізувати наше „Товариство опіки над молоддю“?

Саме до того Товариства повинна належати справа наших бурс. Бурси мали в своїх основах за завдання дати приміщення негасібній молоді. Сталося навпаки, бодай у Львові. Бурси стали приміщенням для синів учителів, священиків, багатих селян. Не перече, що тримають і кількох учнів безплатно. Та своєю оплатою в сумі 40 золотих у місяць відстрахують. Негасібі шукають приміщення по сутеринах за п'ять або десять золотих, решту ж покривають харчами. А знаю факти, що в бурсах Станіславів і Народного Дому платять місячно по 9—15 зол. Чей же бурсам наші села не відмовили б харчів у натурі даром, якщо б до них звернутися. Гроші треба би було тоді лиш на коничні потреби, як служба, світло, вода і податки. Навіть опал можна дешево набути. Тимчасом бурсами цікавиться кількох священиків, а не суспільність.

Ще одна болячка нашої шкільної молоді: багато її доїжджає до школи. Це просто занадання

Опозіційна продаж — флякеля на біллі 665, наталіна 180, штрумен і бархани за безцін купити у ВЛАДІСЛАВІ ВАСІЛІ ГАНДЕЛЬМАН. — Львів, вулиця Воїнів ч. 12.

над нею. Дванадцять-чотирнадцятилітній хлопчина встає часто в год. 4. рано, мандиє дві або і три кілометри на дворець, дрімає на годинах, про кілька руханку й не говорить йому, бо він уже перерукався. На годину четверту або п'яту сподудня він шойно дома. Про пополудневі шкільні заняття навіть мови нема. А з ким він стрічається за той час, з ким їде в потязі і т. д.? Навіть шкільні сотаги не дають чейже бажаної опіки, де їде ріжма віком молоді. А треба знати, що та молоді доїжджає до школи і тоді, коли сон не гріє і слота, тоді, як мороз, чи метелиця...

При дешевизні бурс уся молоді могла б там приміститися. Тоді не було б нарікань на професорів, школу і т. д. Для нас повинен бути почальним факт, що сусіди творять чимраз більше бурс. От у Кривчицях чи не минулого року повстала бурса для молоді львівського повіту. Тим, що не погоджуються з бурсацьким вихованням, можна сказати, що все воно гірше, ніж виховання у львівських сутеринах.

Кидая тих кілька газок під розвагу. Сам не берусь до реалізації їх, бо не маю на це фізичної змоги. Але мають її десятки і сотні наших громадян, особливо ж емеритів, які могли б заслужити собі на відпочинок молоді і не вважали б себе людьми нездатними до нічого тільки тому, що до них причеплено назву „емерит“. А прикладом для них може бути також емерит пок. Стахів Стеблецький, що з шістьдесяти роком життя потрапив узятися до такого діла, як викупило Українського Городу у Львові, на що зібрав 7.000 доларів і викупило для молоді три морги землі у столиці краю.

Кооперативні пекарні в Чехословаччині.

У Чехословаччині існують дві категорії кооперативних пекарень: одна — сільсько-господарські кооперативні пекарні; друга — робітничі. Про перші ми скажемо зараз декілька слів.

Кооперативні пекарні сільських господарів значно зменшують та здешевляють працю, яка звязана з випіканням хліба у себе дома. Незалежно від того, кооперативне випікання хліба дозволяє сільському господареві мати свіжий хліб не менше двічі на тиждень, тоді як при домашнім печенні хліба свіжий хліб буває один раз на тиждень та навіть ще рідше. Однак, для свого успіху, згідно з практикою Чехословаччини, кооперативні пекарні випікання хліба потребують передовсім вистарчаючої кількості як членів, так і власних капіталів. Останні необхідні для того, щоб пекарня не була обтяжена з са-

мого початку боргами, що коштують високі відсотки.

Переважаю вистарчують малі кооперативні пекарні. Під такими, звичайно, розуміють такі підприємства, з яких кожне має одну графову піч, вистарчаючий покій для праці (без машини для мішання), магазин для потрібної кількості борошна та палива й дві кімнати для майстра-пекаря. При влаштуванні такої пекарні усувається розвіз хліба членам на дім. Такий розвіз при вантажному самоході в півтора тона обійдеться коло 45.000 кч. річно, тобто 10—

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на заході?

ФЕЛДСТОН „ДЛА“ З ДНЯ 9. ЖОВТНЯ 1934.

РОМАН СМАЛЬ СТОЦЬКИЙ.

Расовий і соціальний дуалізм українців.

Наш заслужений вчений проф. В. Шербаківський виголосив на II Міжнародному З'їзді Славистів у Варшаві цікавий реферат, зміст якого надрукований під заголовком „La parallelisme de la dualité raciale et sociale chez quelques peuples slaves“ у книжці рефератів III (Культурно-суспільної) секції з'їзду, виданої у Варшаві. Хочемо коротко схопити головні думки цього реферату.

Проф. Шербаківський є тієї думки, що на формування українського народу склалися два чинники: 1. елемент індоєвропейський, що вступив здебільшого в його мову, і 2. елемент лямарський (або арменійський), що виявляє свій вплив головним чином в антропологічній структурі.

Цей наш расовий дуалізм наш дослідник вважає вже достатньо доведеним вислідами археології й антропології, а в своїм рефераті хоче він дослідити вплив цих двох чинників на життя українського народу, — передовсім на таке основне суспільне явище, яким є „родина“.

У індоєвропейців панував „патріархат“ в родині, в якій абсолютну владу і авторитет батька дідились по його смерті первородний син, як це було в москалів і сербів. Проф. Шер-

баківський протиставить цьому праву „родинний лад“ українського народу. В українців влада батька рівна владі матері. Ось це поменшення влади батька примусує проф. Шербаківський впливам прейндоєвропейської раси, а саме димарської, і відшукує сліди цього впливу в українській родинній термінології, в якій, на його думку, є дві групи, що від себе цілковито різняються.

Перша група безумовно індоєвропейського походження: батько, мати, син, дочка, муж, жона, брат, сестра, зять, свекор, свекруха — все це рештки патріархальної термінології. Зате друга група, без жадного сумніву, не є індоєвропейською, на думку референта: няня „gran-se-mère“, неня „mère“, няня „enfant fem.“, лада „feme“, дідо „grand père“, дядько „oncle“, дядько і отець „père“, няню „enfant masc.“, лад „mari“, неньо „père“.

Цю термінологію другої групи професор Шербаківський виводить із ріжних вимерлих мов Малої Азії. Такий джерелам є: лікійське „lada“ — жінка, каспійське „attas“ — отець; джерелом слова „няня“ є слово „nena“ мати з теперішньої гурійської мови на Кавказі; „дідо“ — дядько походять з гал. мови від назви бога „Дада“ і імен королів Duda, Dudda і Duda. Автор звертає ще увагу на те, що „дідо“ сполучається із значінням духа родини, якого символізує сніп „дід“ підчас куті. Цьому мужському богу відповідає „nana“ — богиня з Малої Азії, що має епітет Magna Mater, звідтіля „няня“ — „grande mère“. Отож коріння всієї цієї термінології треба, на думку професора Шербаківського, виводити з Малої Азії та її старих народів, що як не дослідник Кінг показав, мали патріархат.

Я не забираю би слова до цього погляду, якщо б професор Шербаківський опирав свою теорію виключно на вислідах антропології й археології.

Але він старається підтримати свої погляди також аргументами філології, — і тут українська філологія покликає в першій черзі перевірити його філологічні аргументи.

Ставляємо питання: як задивляється при теперішньому стані науки україністика і славістика на походження тих слів, які проф. Шербаківський подає нам, як слова „без жадного сумніву не індоєвропейські“?

Хоча етимологічний словник Бернкера ще незакінчений, то всеж таки Етимологічний словник Миклошича і Етимологічний словник Брікнера дають нам цілком певні підстави для висноження етимології тих слів. Ось вони: безумовно праслов'янського й індоєвропейського походження є „дід-дідо“; слово це є загальнословянське і знають його всі словянські мови. Йому відповідає грецьке „tethe“ — бабка, „theios“ — дядько і т. д. А до цього родинного терміну „дід, дідо“ утворені всілякі дітячі форми: дядь, дядько, дядь, дядько. Значіння „духа, родинного бога, домовника“ випливає цілком природно із значіння „дід-предок“; маємо це значіння і в білорусів. Звідтіля взяті „Dziady“ Микшевича. Ми, українці, маємо ще того самого коріння слово „дідько“ — нечиста сила.

Так само і щодо етимології слова „отець“ справа ясна. Це слово знов є у всіх словян. Воно індоєвропейського коріння, який маємо у формі „atta“ — батько в грецькому, в латині, готичному...

Щодо форми „lada“ — femme і ладо —

16 сотників на один кілограм випеченого хліба. Відтак, при малій кооперації для випікання хліба легше набирати власний капітал для пекарні.

Загальна коштовність влаштування малої пекарні не має перевищувати 100.000 кч. Для виплатності такої пекарні необхідно, щоб вона випікала не менше ніж 1.200 квінталів хліба річно. В такій кооперації, звичайно, член одержує за 100 кг. принесеного жита 34 кілогр. хліба та 31 кілогр. отрубів; при тому він платить 42 кч., з яких одна третина йде за змелення зерна а дві третини за випечення хліба. За 100 кг. борошна звичайно випікається хліба від 129 до 140 кг. (Земельське Дружестві Лєсти, 1934, ч. 14). Загальні видатки випечення, що

припадають на 1 кг. хліба, досягають 29 сотників, тоді як у великих пекарнях, де хліб розвозиться членам, собівартість випечення та доставка хліба колихається між 39 й 45 сотниками.

Таким чином малі кооперації для печення хліба мають значну перевагу перед великими, а тому не дивно, що розвиток кооперації та печення хліба поміж сільськими господарями в Чехословаччині йде шляхом заснування малих кооперативних пекарень. У сучасний мент таких пекарень є між землеробами біля 73, рахуючи в тому й кооперації, що працюють у тісному зв'язку з кооперативними млинами.

Спеціальний інтерес уявляють із себе робітничі кооперативні пекарні, але про них — слідуючим разом. Проф. С. Бородаєвський.

Разом з будинками горить хатня обстановка і господарське знаряддя, тому

обезпечуйте від огню

— весь свій живий і мертвий інвентар — на повну вартість тільки в одинокому українському

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Німецьке селянство — твердив Дарре — було зовсім зруйноване. Треба було подумати про його відбудову. В основу відбудови поклали дві засади: певність і порядок. Певність землі дали ми селянам, упорядкувавши законом ділячність землі, певність плодів землі і порядок дали ми, нормуючи відповідним т. зв. „законом про харчування“ збут сіль.-госп. продуктів. Обговоривши відтак докладніше, в який спосіб повернено сіль.-господарству розмірну рентовність і які не наслідки принесло для промислу, міністр підкреслив реалізацію другого великого національного завдання: поселення чи пак творення нових селян. Після 130 тисяч гектарів землі віддано на поселення селян. Сільське господарство втягнуло досі о-коло 200 тисяч безробітних.

Як бачимо, поворот до землі, до ґрунту міського населення — це гасло, яке Німеччина так зовсім поважно реалізує.

ВИСЛІДИ ГОСПОД. КОНФЕРЕНЦІЇ МАЛОЇ АНТАНТИ.

Третя конференція госп. ради Малої Антанти покінчилася з початком цього місяця. Радика вона цим разом у Білгороді під проводом югосл. мін. Ефтича. Видано офіційний комюнікат, у якому вичислюють 17 ріжних конвенцій і договорів, що їх заключили будьто всі три держави-учасники між собою, будьто дві з них. Вибрано також постійну комісію, яка має дбати за тісну госп. співпрацю ЧСР, Югославії і Румунії. Чергова конференція відбудеться в січні 1935 р. у Празі.

ЗА ЗАГАЛЬНУ ДЕВАЛЮАЦІЮ. — ЦІКАВІ МІРКУВАННЯ Д-РА ЕНГЛІША І ПРОФ. РЕНО.

Як відомо, 90 прц. валют світа має сьогодні меншу вартість у золоті, ніж мали раніше, себто є адевалюовані. Тримається тільки золота фортеця, т. зв. „Золотий блок“. „Манчестер Гардіян Комершель“ помістив тепер інтерв'ю, яке мав д-р Шахер з презид. чеського держ. банку, відомим реформатором чеської валюти, д-ром Енґлішом. Він сказав між іншим таке:

„Ми дуже тішилися б, колиб усі „золоті держави“ адевалювали свій гріш, бо цим вони відновилиб нормальний рівень цін. Вони відчинилиб теж двері знову для різної торгівлі нам і всім іншим державам. Ці двері тепер зачинені саме державами золотого валюту, бо вони мають непереможний рівень цін“.

Б. мін. скарбу у Франції проф. Рено теж не відпочиває у пропаганді за девалюацією франка. Його аргументи зібрана тепер „L'Information“ у 36 пунктах. Починаються вони зі ствердження факту, що 49 держав перевело девалюацію і до сі того не жалують, а починаються засудуванням усіх жахливих наслідків дефляції.

ЕКОНОМІЧНІ АКТУАЛІ.

На бенкеті, що його влаштував мер Львондуу для купців і промисловців, закінчив канцлер скарбу Чемберлен, що уряд не думає стабілізувати фунта на окресленому рівні. — Большевики стараються в Англії про позичку, яку хочуть дістати здебільша в товарах, а сплачувати її мають новодобутим золотом на Уралі. — Наслідком ген. Джонсона став Клей Біліамс. Та він не має вже диктаторської влади, як його попередник. „Найра“, якої він предсідником, складатиме тепер з 5 членів, отже в збірним органом. — Франц. агенція Аваса опублікувала оцінку теперішнього госп. положення СССР. Він у великих фінансових труднощах. У зв'язку з цим має пізнати „Торгсін“, різниця зарплати між золотим і паперовим карбованцем буде знесена, дальша розбіжність буде дуже сильною контролювана. Взагалі в госп. політиці Совітів мають зайти великі зміни.

В. Н.—вч.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

УКРАЇНСЬКИЙ ДРУКАРСЬКИЙ, ВИДАВНИЧИЙ І КНИГАРСЬКИЙ ПРОМИСЛ.

Карло М. Гавбольд помістив у кількох числах варшавського журналу „Спудзельчи Пшегльонд Наукови“ (починаючи з травня ц. р.) більшу студію п. н. „Кооперація у друкарстві, у видавничому і книгарському промислі“. В книжці за вересень ц. р. обговорює він СССР і Польщу, займаючись теж цим родом кооперації серед українців. Дуже багато місця присвячує автор харківській „Книгоспілці“ (в автора чомусь усі українські назви транскрибовані в московській вимові; і так: Книгоспілка, Кооперативное Життя і т. і.). Діяльність „Книгоспілки“, як видавничої кооперативної централі і як книжково-роздільної організації, обговорена широко, при чому автор ілюструє текст численними статистичними таблицями. В статті підкреслена перевага кооперативної організаційної форми у видавничо-книгарському промислі у відріженні від інших частин Союзу. Також підкреслене те, що книгарські пункти „Книгоспілки“ займаються й освітньою працею (кіно, радіо, музичні інструменти, бібліотеки) і співпрацюють з т. зв. „книгарськими поліціями“ по селах, з комсомолом і з учительством та з кооперативами учнів. Добре булоб, колиб наша кооперативна преса зреферувала докладніше цікаві дані про „Книгоспілку“.

Польщі присвятив автор у своїй студії 12 сторінок. Та тут друкарсько-видавничої кооперації українців на наших зах. землях не обговорено докладніше і взагалі мало помітна, бо розгублена в заг.-польському матеріалі. У статистичних зіставленнях є згадка також про цей тип українських кооперативів, як членів нашого Рев. Союзу, тут і там у тексті находимо ще кілька слів, що торкаються їх — і це вже все. Про „Діло“ напр., яке є будь-що-будь поважним друкарсько-видавничим кооперативним підприємством, не сказано ані слова.

магі“, то й вони мають свою етимологію, яка задовольняє; вгається вона із словом „лад — порядок“. Лад — порядок означає гармонію, а гармонія — красу. Повчальне є польське „ładny“ із своїм значінням. Із цього значіння розвинувся потім епітет: „ладо“, що ажиться у веснянках — епітет закоханих. І це слово не спеціально українське. А маємо його в російській, болгарській, сербській, чеській і польській мові. Маємо всі підстави вважати його праслов'янським і індоєвропейським, хоча й Берникер не бачить цілком певних відповідників в інших індоєвропейських мовах.

Вкляці щодо групи „няня, няня, нянь, няня, нянь“. Вже самі формації цих слів ясно показують, що маємо тут до діал із словом дитячої мови й її словотвором, який має багачко спільного із дитячими словотворами всіх мов взагалі. Ніяня і дядя, як і кака, тата, папа (істи), цяця, мма, баба — це все одна родина — дитяча мова. Ці слова, як пише Брікнер, є загальнодитячі, які ми маємо і в угорській і в турецькій і інших мовах.

Наведені приклади примушують мене ствердити, що етимології проф. Шербаківського викликають поважні застереження, поминаючи вже ту методичну помилку, що він порівнює форми сучасної української мови з формами вимерлих мов прастарих епох.

Крім того слід звернути увагу на те, що „термінологія матриархату“ проф. Шербаківського не є чимось специфічно-українським, а як ми це вже згадали, слова цієї термінології є поширені по цілій Слов'янщині, в першій черзі в росіяні і сербії.

Варшава, 3. X. 1934 р.

Польська хроніка.

ЗА ЗМЕНШЕННЯ ПОДАЧІ ЗБИЖА.

В польській пресі присвячено тепер чимало уваги тому, що на ринку появилася величезна кількість збіжжя. Експортні можливості тепер дуже невеликі, розмірно невелика тут поємність краєвого ринку. Державний інтервенційний апарат закупив досі великі маси збіжжя та заповнив ним свої магазини. „Ц. Газета Гандльова“ нарікає, що оба роди кредиту, які моглиб тут чимало зарадити, а саме т. зв. реєстровий (для великої власності) і т. зв. зачетовий (для дрібних хліборобів) не є якслід розпроваджуваний. Згадана газета домагається теж зовсім слушно, щоб зменшено до мінімальних меж екекційний натиск на хліборобів, бо цей натиск є часто причиною того, що хлібороб збуває збіжжя в найгіршому часі, бо зараз після жнив, не дожидуючи пізнішої звишкової кон'юнктури.

КОНВЕРЗІЙНА АКЦІЯ І НОВИЙ ПЛАН ВІДОВЖЕННЯ.

Конверсійна акція йде тепер дуже пиняво. Довжиники-хлібороби чекають на нові засади відовдження, що їх опрацьовує уряд. Вони бояться, що можуть стратити корисніші умовини відовдження, колиб тепер користали з услуг Акцепт. Банку. Та компетентні чинники вносять, що ці побоювання безосновні. Нові декрети братимуть під увагу усі старі конверсійні договори. Їх кількість досі є 66 тисяч, а обіймають 110 міль. короткоречинцевих хлібор. зобов'язань.

ГОСПОДАРСТВО І ПОЛІТИКА. — ПАНУВАННЯ КЛІК У ЖИДІВ.

Львівська „Хвіля“ видрукувала „з прикриттю“ статтю, яка вказує на поважні тертя серед сх.-галицького жидівського громадянства. Вказуючи на катастрофальне господарське його положення, вона жалується, що до господарських справ мішаються політики, що нездоровий голос у них мають не заінтересовані кола, а амбіція одиниць і клік. Саме ці кліки хотіли заснувати Централю Жид. Госп. Обеднань і скликати на 7. ц. м. госп. зїзд. Та це їм не вдалось.

ГОСПОДАРСЬКІ НОВИНИ З ОСТАННЬОГО ТИЖНЯ.

Появилася вістка, що уряд відмовився від думки реорганізації суспільних обезпечень. Вістки цієї офіційно ще не potwierджено. — Міністерство пошти і тел. ввело в Польщі від 1. ц. м. новий тип переказу т. зв. переказ розрахунковий. Особи, які висилають гроші за газети в сумі не більшій як 15 зол., можуть покористуватись ними. Вони платять тільки 1 сотик за блякет і нічого більше. — Акцію податкового виміру, яка кінчається звичайно 1. жовтня, продовжено цього року ще на місяць. — Вклади в кредит. кооперативах були 1. серпня ц. р. 248.9 міль. зол. З того в польських — 143.5, в німецьких — 60.6, в жидівських — 37.9, в українських — 6.9. Найменше шалють українці!

Світова хроніка.

НОВА СЕЛЯНСЬКА ПОЛІТИКА НІМЕЧЧИНИ. ЧИСЕЛЬНЕ ЗБІЛЬШУВАННЯ СЕЛЯНСТВА.

В недавній великій промові через берлінське радіо німецький міністр прохарчування і сільського господарства Дарре подав синтезу дотеперішніх заходів гітлеризму для зміцнення селянського стану, потрібного Німеччині з уваги на програму самовистарчальності. З цієї довгої промови подамо тут кілька важливіших місць у скороченні.

Вже

надійшли найновіші воєнні матеріали з перш. фабрик осіннього сезону, на сукні костюми, плащі, по сензаційно низьких цінах до

Фірма Галицький Магазин Новин
::: Львів, Галицька 15. :::

НОВИНКИ

— Видавництво шкільних книжок перенесли з Львова до Варшави. У Львові лишається лише філія продажі книжок того видавництва. Улагодження та обстановку видавництва шкільних книжок висилають до Варшави. Весь персонал видавництва, за винятком 4-х осіб, які з новою дирекцією переносяться до Варшави, одержав відповідження.

— Дорогові роботи у Львові. Після перебудови вулиць Городецької та горішньої Янівської технічний відділ львівського магістрату виготовив на другий рік плану перебудови поверхні вулиць довшої Янівської та Зеленої, далі Казимирівської, площі Голуховських і Краківської та Полтавської, все це коштом 660 тисяч зол. Крім того проектується перебудова вулиць Зближених, Кадетської, Вулицької, Фридрихів і ін., оскільки знайдуться на це гроші.

— За кулісами великих податників. В окружному суді у Львові ведеться розправа проти Станіслава Рудрофа і Вільгельма Шмідта, у правителів маєткової спілки Броди. Впродовж останніх 5 літ вони предкладали фальшиві звання про свій дохід і через те державний скарб потерпів великі податкові втрати. Мілістерська люстраційна комісія, переглянувши книги лісової спілки „Броди“, відкрила великі рахункові ошуканства, що доходили до мільйонів. Наслідком того наложено на Рудрофа і Шмідта грошову кару у висоті 12 мільйонів 256.000 зол., а коли вони цієї суми не могли заплатити, Рудрофа арештовано. Шмідт лежить хорий. Слідство відкрило, що спілка укладала фальшиві біланси, фальшувала різні документи на видатки, яких не було або не вписувало впливів з продажі дерева. Розправа кидає ярке світло на податкові практики, якими власники великих маєтків викручуються від податків, а рівночасно мільйони дрібних податників вгинаються під тягарем плачених податків.

— Львівська хроніка. На військовій стрільниці при вул. Клепарівській повісився 40-літній столяр Михайло Августин, переодівшись наперед по жіночому. Причиною були матеріальні клопоти. — На Личаківській рогаці прийшло до бійки між 26-літнім шлюсарем Тимчином і його товаришами. Поліцей хотів забрати Тимчинина на комісаріат. Тимчинин пустився втікати, поліцей постріляв його в груди. Забрали Тимчинина до шпиталю. — На вул. Стрийській на Павла Дідуха, що вертався до дому, напали невідомі люди. Один із них пробив Дідуха ножем у живіт. Раненого забрали до шпиталю. — Степан Малиновський (Кульпарківська 96) кертався на підпиту та на Гроховській вулиці зачепив об дротяний пліт. При цьому упав камінь, який став та потовк Малиновському обі ноги. Рятункова станція відвезла Малиновського до шпиталю.

— Краса хроніка. Олекса Бойчук, що пас худобу в Плоскій біля Яблінки (пов. Надвірня), поступив до моторової шопи загіртися. Бойчука схопив трансмісійний ремінь, поломив йому руки, ноги та роздав голову. Бойчук згинув.

Станіславський суд засудив за підроблювання 10- і 20-сотиків Ізр. Ляста на 3 роки в'язниці, Наталю Ляст на 2 роки, Жанету Шарфер на 3 місяці. — Суд присяглих у Чорткові розглядав справу нападу на торговця худобою Сам. Гертнера з Тлустого. Гертнер твердив, що Ад. Бичовський та Ст. Хайко з Анилівки побили його та забрали 43 зол. Суд ухвалив обох.

— Похорон гр. Якова Потоцького. У Раю біля Бережан відбувся похорон гр. Якова Потоцького, якого тіло привезли авто з Геленова біля Варшави. Похоронний обряд відбувся в Бережанах і Раю. У похороні взяло участь духовенство всіх трьох віроісповідань, загалом 50 священників. Жалібне богослуження було насамперед в українській церкві в Ринку, якої покійний був колятором. Відси відправили тіло до костела. На другий день несли труну побережники аж до Раю. В Раю виголосив промову в українській мові о. Евзевій Бачинський та тернопільський воєвода Марушевський в імені уряду. Труну поклали в спеціально збудованому мавзолеї біля мисливської палатки.

— Мільйонні шкоди наслідком пожежі в Бориславі. Як ми вже повідомляли, в Бориславі згоріли 4 центральні магазини концерну „Малопольська“. Жертовю вогню впало багато матеріалу, технічного приладдя, кілька десятків моторів, копальничі лопи, багато смарів. Які величезні втрати видно з того, що інвентар займає кілька десятків позицій та що магазин був обезпечений на 1.300.000 зол. Підчас пожежі вибухали разураз „балюни“ із киснем тиснення 100 атмосфер. Вибухи їх було чути в промірі кількох км. Загалом шкоду оцінюють більше як на мільйон зол.

— Летунська катастрофа. Біля Кельц тітак наслідком мряки зачепив за дерево. Пільот-поручник згинув, обсерватор-капітан ранений. Його забрали до шпиталю. Сила упадку літака була така велика, що пообтинали галуззя. На верховітті сосон остали рештки крил, а кабіна упав між дерева.

СПОРТ.

УКРАЇНА У ТЕРНОПОЛІ.

В суботу 6. ж. м. розіграла львівська Україна товариські змагання з „Кресами“ і зрештувала 1:1 (0:0); ворота добув Магоцький. В Україні пододалася оборона Скрегота-Воробець і Підлісський у допоміж. Непад грав доволі слабо.

В неділю 7. ж. м. перемогла Україна, Поділях 5:4 (3:2). Ворота для України добули Магоцький 3, Мікльш і Скрегота. Поділях грав дуже амбітно і на такий почесний виступ заслужив. Україна грала назагал пересічно, ще найкраще грала Подіч, Мікльш у нападі і Воробець в обороні. Дебют Гудула на воротах випав цілком добре.

СЯН (ПЕРЕМИШЛЬ) — Т. Ш. Л. (Львів) 0:0.

Розіграні на гриші Т. Ш. Л. на Левадівці змагання за вхід до Окружної Ліги між перемиською дружиною Сяну і левадівською дружиною Т. Ш. Л. закінчилися нерішено. Українська одиниця грала незвичайно амбітно й жертовно і мала велику перевагу в полі.

покої, на жаль, не зміг використати напад перед грою тамі противника. Не можна сказати, щоб напад Сяну грав слабо, навпаки: видно було у його гравці і завагати і жадну виграти, та шож, коли бракувало йому пробою. Якби напад української дружини менше комбінував перед чужими воротами, а пер усіми силами ш то як цілість, чи послідовними гравцями на ворота, то вислід тих зрештою тяжких змагань міг певно вирішити у свою користь. Як мається перед собою такого твердого й амбітного противника, яким була дружина Т. Ш. Л., що диспонує, шоправда, дуже сильною, але не назовою обороною, то слід було нападові Сяну приновити відповідну тактику, а саме форсувати більше сольовими випадами і пробоєм. А до таких пробоїв має Сяну вже добре завантажених гравців, які зміють знаменито мінати чи кидати противника. На жаль, таких пробоїв ми вчора зовсім не бачили, бо напад обмежувався весь час до чисто комбінаційної гри і хоч працював як машина та стріла доволі багато (переважно в руки воротаря), то проте не дав ради противникові. Не вигравши цих змагань, став Сяну ще до третього розіграння зі стрийською Погонєю і шойно після есентуальної виграної з нею доходить до фіналу. Вислід ок. 300, в тому дуже багато українців. Склад Сяну: Лозинський, Побідінський, Онісик, Партика, Макар, Гібалевич, Турко, Федорович, Дягдалевич П., Дягдалевич І. Білинський.

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

Львів. Погоня — Варта 3:1 (2:1).
Варшава. Легія — Л. К. С. 6:1 (2:1).
Краків. Подгуже — Польонія 5:0 (4:0).
Краків. Гарбарня — Висла 3:1 (1:1).

МИСТЕЦТВА ОКР. ЛІГИ.

Львів. Другий Союз — Гасмонія 1:0 (1:0).
Ярослав. Орніско — Ресовія 6:2 (4:1).

Сумні осіні та довгі зимові вечори

весело перебудете, — якщо замовите собі

„ЖОРНА“,
сатирично-гумористичний журнал
„Жорна“ мають діяти в місяць. Ціна прим. 25 сот.
Вишліть 1'50 зол. на адресу:

„Жорна“ Львів, Ринок 10,
а будете мати заплачено на один чвертьрік. 8—8

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Осия Годуцько: ЛИШ БОРИСЯ — НЕ МИРИСЯ
Львів, 1934. Накладом видавничої кооператив „Мета“.
Стор. 16, ф. 34.

ЖУРНАЛИ.

НИВА, часопис присвячений церковним і суспільним справам. Львів, вересень 1934. Ч. 9. Р. XXIX. Зміст: В роковини терпіння і слави; о. Августин, студит; Уніфікація чи унія; о. прот. Я. Табінський: Сучасний церковний розкол та його причини; о. Л. Глинка: Проблема релігійного мистецтва від сучасну хвилю; о. П. Жевуський: Відповідь на одну статтю; Присутній: Із літа обнови душі; Нові книжки; Всесина.

НОВА СКИБА, вісник філії „Сільського Господаря“ в Луцьку. Ч. 9. Р. II.

КАМЕНЯРІ, Львів 1934, ч. 10.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича:
Каміліна Струмилова:
6. Х. Корнелієвські давони.
9. Х. Залізна Острога.
10. Х. Товариш.

Львів: (сала Театру Ріжнородностей).
11. Х. Залізна Острога.
Початок п'ятих год. 7:30 веч. Білети
і Сюзному Базарі, вул. Руська.

Великий Міський Театр.
Понеділок, 8. Х. год. 7:30 веч. „Я перестав кричати“.
Вівторок, 9. Х. год. 7:30 веч. „Марлотт“.

Театр Ріжнородностей.
Понеділок, 8. Х. год. 7:30 веч. „Міхуа“.
Вівторок, 9. Х. год. 7:30 веч. „Міхуа“.

Кіно.

АПОЛЬО: „Буря в скляній воді“ (Ганзі Нізе і Рената Мілер).

АТЛАНТИК: „Чар віденського надся“ (Лео Слезан, музика Штрауса).

ВАНДА: „Пісня ночі“ (Ів. Кепура), „Вірантко“.

ГРАЖИНА: „Граф Зарок“ і „Тайна білого пелла“.

КАСІНО: „Тарзанове кохання“ в Дж. Чайлдерсерам.

КОЛЬОСЕЙ: „Я кохала його“ і ревія.

КОПЕРНИК: „Мистецтво жити“.

МАРУСЕНЬКА: „У неволі джунглі“ та ревія.

МУЗА: „Чай“.

ПАЛАС: „Чи Людина це дітина“ (Сисарська, Бодо, Цайлісська).

ПАН: „Я маю темперамент“ і ревія.

ПАСАЖ: „В обороні закону“ і ревія.

РАЙ: „Ніч для тебе“.

СВІТ: „Замкнений відомий“.

СТІЛЕВЕ: „Принатне життя Генриха VIII“ та ревія.

УТІХА: „Легіон смерті“ та ревія.

ХИМЕРА: „Весела Зузанна“ (Ліліана Гарвей).

Закордонне радіо.

Понеділок, 8. жовтня 1934.

Братислава (298,8) 15:35 Концерт (італ. опер. 19:30 Словацькі пісні, Мор. Острава (259,1) 17:40 Шуманові пісні, Прага (470,2) 12:35 Сальон орк., 17:45 Фортеп'яни, Париж (1649) 13:00 Концерт, 21:00 Камер. муз., 22:00 „Ен кас де консіан“ п'єса Буржета, Барселона (291,5) 19:00, 22:00 Музика, Мадрид (274) 15:30 Медьодія, Білгород (439,8) 20:00 Вечір опер, Берлін (356,7) 21:00 Нім. музика, 22:30 Пісні й камер. музика, Гайльсберг (391) 18:35 Камер. музика, Ляйпціг (382,9) 18:20 Оп. музика, Будапешт (350,3) 12:05, 22:00 Циг. музика, 20:20 Симф. концерт, Міліано (368,6) 11:30 Тріо, 21:45 Камер. музика, Рим (420,8) Вок.-інстр. концерт.

Вівторок, 9. жовтня 1934.

Льондон (342,1) 22:00 „Осіліні маневри“ оп. Кальмана, Братислава (268,8) 17:15 Симф. концерт, 20:40 „Злочин і кара“ айд. Зоппена, Прага (470,2) 19:30 „Лес Огарі“ діточа оп. Кріпкі, Париж (1648) 13:00 Симф. концерт, Білгород (437,3) 19:30 Оп. аріє, 21:05 Пісеньки в супр. орк., Любляна (369,3) 18:00 Гумор, 20:20 Ковно (1935) 17:20 Лит. музика, 18:20 Орк. вок. концерт, Берлін (356,7) 9:45 Для дітей, 20:10 Легка муз., 21:30 Нова муз., Кенігсгаузергаузен (1571) 19:30 Пісні балтійських композиторів, Мінхен (403,4) 17:40 Форт. твори Ліста, Беромінстер (539,6) 20:00 „Фігарове весілля“ оп. Мопарта, Будапешт (350,3) 13:30 Військ. муз., 20:00 Вок. концерт 22:40 Грігові твори, Міліано (368,6) 16:45 Для дітей, 17:10, 19:00 Легка муз., Рим (420,8) 17:10 Популярна музика, 20:45 Камер. концерт.

Львівське радіо.

Понеділок, 8. жовтня 1934.

6:45 Ранішня ауд., 7:30, 22:00 Реклам. концерт, 11:00 Інвентурація шк. року у львівській літ., 11:57 Сигн. часу, 12:05 Метеоролог. різні вістіки, 12:05 Огляд преси, 12:10 Танк. муз., 13:00 Полуд. денник, 13:05 Симф. танці (гр. пл.), 13:30 Експорт, 13:35 Біржа, 15:45 Муз. репортаж: „Шпалюні“, 16:45 Леанія нім. моли, 17:00 Скрипка, фортеп'яни, 17:32 Збів. біржа, 17:35 Пісеньки, фортеп'яни, 17:50 Балада Бр. Вінавера, 18:00 Бал.: „Яніа б. Льво-“.

за“, 18:15 Легка музика, 18:45 Для старших дітей: „Як я проведла нахапці“ (з гр. пл.), 19:30 Відважні жерманичі (відк.), 19:50, 19:56 Спорт. вістіки, 20:00 Легка муз., пісеньки, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Форт., 21:45 „Господарська й культурна діяльність“ (відк.), 22:15 Концерт нид. орк., 23:00 Комунія, 23:05 Танцюва музика.

Вівторок, 9. жовтня 1934.

6:45 Ранішня ауд., 7:50, 22:00 Реклам. концерт, 11:37 Сигн. часу, 12:05 Метеоролог. вістіки, 12:05 Огляд преси, 12:10, 13:05 Концерт, 12:45 „Сирій горобець“ (для мола дітей), 13:00 Полуд. денник, 13:30 Експорт, 13:35 Біржа, 15:45 Легка музика, пісеньки, 16:45 Скрипка ПКО, 17:00 Форт., 17:25 Сусп. балада: „Судове візвання“, 17:35 „По одній піснці“ (гр. пл.), 17:50 Поч. техн. скринька, 18:00 Льв. туристичний бюлетень, збів. біржа, 18:05 Літер. фейлетон, 18:15, 19:00 Концерт симф. орк., спіл., 18:45 Літер. парес; „Осінь у поезії“, 19:20 Актуальна балада, 19:30 Давня хор (гр. пл.), 19:50, 19:56 Спорт. вістіки, 20:00 Муз. скринька, 20:15 Літер. вечір Львова присвячений поет. творчості Майковського, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 „Весілля“ (обрад. ауд. укладу Льва Шпалера, муз. спіл.), 22:15, 23:05 Танк. музика, 23:45 Нові народні Вілг. Кораблювського.

Читайте „Діло“!

За редакцію відповідає Олександр Костик.

Видав. Видавничої Спілки „Діло“.

З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів. Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пом.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місяць 5-00 зол.
Чвертьріччя 18-00 :
Півріччя 30-00 :
Річно 60-00 :
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 8 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Ще одна жертва.

Большевики замучили 6. комуністичного посла із Закарпаття Ф. Сидоряка

Ужгородський „Вперед“ (ч. 19. з 1. п. м.) зриває таку вістку:

Бувший посол комуністичної партії Федор Сидоряк, родом із Великого Бичкова, який був

утік на Сов. Україну, попов там під арешт. Тепер надійшли вісти, що він 18. IX. ц. р. помер у в'язниці. Нотуємо ще одну жертву московської брехні й насильства.

Згноблення революції в Еспанії.

СТРІЛЯНИНА В МАДРИДІ.

МАДРИД, 8. 10. ПАТ. Впелудне дійшло до стрілянини недалеко позудневого двірця. О-після розгорілися бої в дільницях Атога, Пуер-та дель Соль, Прадо та недалеко парламенту-кортезія. Революціонери обстрілювали поліцій-ні стежі з дахів домів. На вулицях вибухають бомби. В дільниці Ляватіє безупинна стріляни-на між робітниками і поліцією. Кілька убитих і ранених. На ринку і перед товарним дворцем раз-у-раз доходило до сутичок з поліцією. Трох убитих і кілька ранених. До Мадриду стягнули полк гвардії на підмогу поліції.

ВОЄННІ КОРАБЛІ В БАРСЕЛЬОНІ.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. На підмогу урядовим військам приїхало кілька воєнних кораблів з порту Картагена. З Чеути відійшли до Барсе-льони 2 шолки закорд. еспанської легії. Коман-дант урядових військ у Барсельоні ген. Батет оголосив у радіо, що за всі акти саботажу су-проти війська або з метою унеможливити пра-цю каратиме з безоглядною строгістю. Військо обсадило пошту, телеграф і телефон, залізнич-ні двірці та підземну залізницю. Каталонських революціонерів карають дуже строго. През. Компаніса та членів незалежного каталон-ського уряду перевезли з палати генераліта-на корабель „Уругвай“.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ КАТАЛЬОНЦІВ.

Урядові війська арештували бурмістра м. Барсельони і тих членів міської ради, які були в палаті генераліта. Військо переводить масо-ві арештування.

РОЗПУЧЛИВІ БОЇ КАТАЛЬОНЦІВ

У Героні урядові війська звели завзяті бої з військами, вірними незалежному каталон-ському урядові. Вбили п'ять старшин та одного генерала урядових військ. Тому ген. Батет ви-рушив з більшими йвськовими відділами до Герони, щоби згнобити каталонське військо. До Гендалі приїжджають поїзди з Еспанії пусті. Еспанський уряд забовиня покидати територію Еспанії.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. З Барсельони пові-домляють, що урядові війська звели завзяті бої в Героні з відділом війська, який станув за каталонським урядом. П'ятеро убитих, багато ранених.

ЧИСЛО ВБИТИХ.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. Підчас трагічної ночі в Барсельоні згинувло 55 осіб, понад 300 ра-нених.

У Барсельоні в робітничих дільницях стрілянина неугає. В порті мабуть від кудь повстала велика пожежа збірника бензини. У Сан Себастьян теж криваві сутички. Двох уби-тих. У Більбао на вулицях криваві бої.

ПОВСТАНЦІ ВТІКАЮТЬ З ЕСПАНІЇ.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. До Гібральтару втікло багато еспанських повстанців, між якими є трох колишніх міністрів.

ОБСТРІЛЮЮТЬ ПАЛАТУ ПРЕМ'ЄРА.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. Віллаю прем. Леру об-стрілювали з револьверів зі сусідніх домів. На вулиці Амперо дійшло до завязаних боїв робіт-ників з поліцією. Є кілька убитих і кількра-нених.

ВСІ ШКОЛИ ЗАМКНЕНІ.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. На основі розпорядку міністра освіти всі школи замкнені аж до від-кликання розпорядку.

ПЕРЕМОГА ЕСПАНСЬКОГО УРЯДУ.

МАДРИД, 8. 10. ПАТ. По упадку каталон-ської республіки і здавленні пемолуції в Асту-

рії зріс авторитет уряду. Населення Мадриду втало з ентузіазмом прем. Леру в хвилині, ко-ли їхав до міністерства внутрішніх справ. Всі вулиці коло будинку ради міністрів виповнила публіка, домагаючись появи членів уряду на балкони. Велику маніфестацію уладила юрба прем. Леру, коли їхав до президента Замори. Радіоними окликами витала теж юрба військо-ві відділи. Населення на провінції теж визнає піддержку для уряду за згноблення революції.

Уряд пріголосив розпорядок, щоб усуну-ти тих робітників і урядовців, які не вернутися в понеділок до праці. Провідник еспанських со-ціалістів Лерго Кабалеро утік з Еспанії.

КАТАЛЬОНСЬКИЙ УРЯД БЕРЕ ВИНУ НА СЕБЕ.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. Хоча урядові війська розбили військо незалежного каталонського уряду, цілу неділю велися криваві бої з урядо-вими військами. Каталонці ще не втратили на-дії. Іберійський союз анархістів видав відозву із закликом до боротьби з урядом Леру. В гір-ській окрузі Леон повстанці втікли в гори зі зброєю та великою кількістю муніцій. В Гіхон відділи каталонців втікли на гору Санта Ката-ріна, яку обстрілював кружляк „Лібертад“. У бстатках місцевостях відбуваються криваві бої. В провінції Альба Чета згинувло 6 осіб, 25 ра-нених. Провідник повстанців застрелився. У Бар-сельоні цілу ніч відбувалися стрілянина. Арти-лерія урядових військ обстрілювала повстан-ців, які окопалися на однім сквері. Від гарма-тних стріл вибухла пожежа одної фабрики ба-вовни. Нова влада оголосила стан облоги. Ву-личний рух заборонено. Комунікація з Барсельоною перервана. Заборонено приглядатися з вікон та з балконів.

Президент Каталонії Компаніса та кількох міністрів інтерновані на кораблі „Уругвай“. За-явили, що беруть на себе цілу вину за повстан-ня каталонців. Ген. Батет оголосив, що рево-люцію в Каталонії здавить з цілою енергією.

2.000 КАТАЛЬОНЦІВ УБИТИХ.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. З Мадриду повідо-мляють, що підчас вуличних боїв в Барсельоні згинувло та поранено около 2.000 осіб. Корес-пондент „Пгі Журналь“ здогадується, що на-слідок повстання в Еспанії повстане новий устрій, зближений до італійського фашизму, або німецького націонал-соціалізму.

ПРЕМ'ЄР АЗАНА УТІК.

ЛБОНДОН, 8. 10. ПАТ. Прем'єр уряду ка-талонської республіки Азана втік до Франції.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. З Мадриду повідо-мляють, що минулої ночі арештували кількх соціалістичних провідників.

Ген. Сан Хуріо, який брав участь у рево-люції в 1932 р., сківав представникові агенції Райтера, що зголосився до послуг прем. Леру, бажаючи боротися з каталонцями.

„ТАЙМС“ ОСУДЖУЄ.

ЛБОНДОН, 8. 10. ПАТ. „Таймс“ обговорю-ючи події в Еспанії висловлює переконання, що еспанський уряд приймає опозиції „мучеників“. Вибачливість та компроміс запевнили би Еспа-ній трітій устрій, якого нема від упадку мо-нархії.

ПОРТУГАЛЬСЬКИЙ УРЯД ПОБОЮЄТЬСЯ ПОВСТАННЯ.

ЛБОНДОН, 8. 10. ПАТ. Португальський уряд видав офіційний комунікат, що слідкує уважливо за подіями в Еспанії. Побоюючись повстання в Португалії, уряд видав розпоре-док з метою зберегти спокій і лад в державі.

ФУТРА

жіночі і чоловічі готові і до міра
по найнижчих фабричних цінах —
поручає

Фабрика футер „ХРОМ“.

Львів, Руска ч. 20. Телефон 71-83.
Городецька ч. 97. 53-29.

Перед ювілейним святом Українського Театру в Галичині.

Львів, 8. жовтня 1934.

Союз Дітячів Українського Театрального Мис-тецтва улаштує для 12 ц. м. в салі Театру Ріж-нородностей у Львові ювілейне свято в 70-ліття Українського Театру в Галичині. До Ювілейно-го Комітету між іншими запрошено теж Марію Віберовичеву, участь у виконанні ювілейної програми свята приймають найкращі мистецькі сили наших театральних дружин ім. Тобилев-ча й „Заграва“.

Ця вістка, як таков поява у нас першого на-рису історії українського театру в Галичині, аде-дженого Степаном Чарнецьким і виданого накла-дом фонду „Учїтеся, брати мої“, ставить зваву перед кожним тамучим українським громадян-ном опрацю українського театру у цілій ширині та навіває цілий рій дум, з яких одна деять серце, друга роздирає...

Від багатьох літ бєдется у нас доволі жива і широка дискусія над театральним питанням і на терені поодиноких наших організаційних осеред-ків, і на сторінках нашої щоденної преси, голов-нож „Діла“. Здебільша переважала у тій дискусії жадоба вийти якогось винуватця тої незавидної долі української сцени. Одні добачували вину у недомаганнях дирекцій, режисерів та артистів, ватомісь інші виключчо в інертності самого громадянства.

Та слушність і справедливість лежить по се-редині. За дозю українського театру мусить нести неподільну відповідальність ціла нація: мистці-творці, мистці-виконавці, управи театральних дружин і найширші маси слухачів та глядачів — словом, ціле українське громадянство.

Пригадую собі з мого побуту на Всеславян-ському Здвизі Соколів у Празі 1912 р., якто че-хи, запрошуючи нас до свого театру „Народне Дівадло“ над Велтавою, підчеркували з нета-вою гордістю:

„Ви, дорогі наші гості українці, бачили нашу сокільську організацію, а як побачите наш на-ціональний театр (тоді йшла „Продажа неве-ста“ Сметана), то щоймо тоді оціните справед-ливо культуру чеського народу“.

І слушно. І преса і театр належать до тих зовнішніх проявів життя, що є критеріями для оцінки культурного розвитку дотичної нації. До-свід майже всіх, навіть сильних державних на-родів вказує на те, що не завжди преса, а вже ніколи театр, як чинник духовної культури, не застєг абудувати на виключно торговельно-промислових бізнесових засадах так, щоб сам се-бе опдачував та постійно виклаував якісь біля-сові зиски. На це потрібні поважні постійні мате-ріальні субвенції, що у державних народів пли-нуть з державних та комунальних фондів.

У нас преса ледви животє з добре пам'я-них причин: ані за нею, ані за українським те-атром не стояли ніколи якінебудь фонди меце-натів. Про смішно малі субвенції для нашого те-атру за часів австро-угорської монархії нема що й гадувати. Тож перед обмишуванням покое-будь за нинішній стан треба перш усього з по-чуттям справедливості запитати, чи можлива ці-лою невиністю підтверджувати, що колиб котри-небудь з нинішніх навіть найкультурніших дер-жавних народів був приневолений прожити стіль-

ни не десятків, а соток літ серед таких духових, матеріальних і політичних злиднів, як наш нарід — то чи був би зумів довести до країнних успіхів своєї рідної сцени?

Це щоді змівів у сторону громадянства
А артисти?

Історик українського театру Степан Чарнецький згадує у своєму творі, що і я виступав гостинно в роках 1903—1905 на рідній сцені в операх „Запорожець за Дунаєм“ Артемовського та „Катерини“ Аркаса. Це правда. Додам, що навіть воли „Катерина“ йшла раз на сцені міського Великого Театру у Львові, то мені доручили партію Андрія як партисерві зналої оперної артистки львівського театру, Фільомени Лоратинської. Це мило для мене спомини, а згадує про це тут для зазначення, що доволі частий мій зв'язок з нашими артистами в театрах дозволив мені пригладитись ближче їхньому життю, домі в недолі, їхній праці й осігам тієї праці.

Скажу коротко: Серед злиднів життя буття тих наших дорогих громадян-сценістів їхня посвята, самовідречення і пожертвування особистим та родинним щастям для рідної сцени — це щось значно більше і вище, як звичайна боротьба за хліб насущний. Це щось дійсно неодолимне, щось, що хіба подяковане справжньою іскрою Божою — тою великою любов'ю до рідного мистецтва.

Для 12. ц. м. 70-літній ювілей українського театру. Нехай же того вечора не залишиться ані одно вільне місце у Театрі Різноманітностей у Львові. Прийдіть усі аложити пошану минулому і сучасному українському театральному мистецтву! Покажіть нашу широкую вдячність дорогим, заслуженим корифеям нашої сцени!

І нехай цей ювілейний день буде початком кращого майбутнього українського театру в Галичині.

Д-р Михайло Волошин.

Кров на вулицях Барцельони.

КАТАЛЬОНІЯ У БОРОТБІ ЗА САМОСТІЙНІСТЬ.

КОМУНІСТИ І КАТАЛЬОНІИ.

Наші передбачення, висловлені у попередній статті на тему характеру еспанської революції, частинно здійснились: революція іде під гаслом „диктатури пролетаріату“, її вибух спричинило покликання до життя кабінету кількох разів до теперішнього прем'єра Лару, що оперся м. і. на католицьких людювців, а ведуть революцію соціалісти з комуністами, пам'ятаючи заповіт Леніна, що перша держава у західній Європі, в якій пролетарі повинні пробувати здобути владу, це Еспанія. Здійснились теж передбачення, що теперішні заворушення в Еспанії використовують катальонські патріоти для побільшення незалежницьких прав катальонської держави.

У вчорашніх і нинішніх телеграмах подані подробиці проголошення суверенної катальонської республіки „у федеративному зв'язку з еспанською республікою“ та кривавого здушення того акту катальонських самостійників. Каталонія переживає знову великі і криваві дні. З того приводу слід кількома словами згадати про той край і нарід, про який український загальний жаль так мало знає. Спіраємося на згаданому вже у позавчорашній статті знаменитому творі О. Бочковського: „Боротьба народів за національну визволення“.

КАТАЛЬОНІЯ І УКРАЇНА.

Рух катальонський (О. Бочковський тримається точної транскрипції: каталанський) все ще мало відомий за кордоном. Щойно останніми часами, зокрема після світової війни, відколи він виступив на міжнародній арені, йому

присвячують більше уваги. Проте катальонське питання саме з націоналістичного боку дуже цікаве: боротьба Барцельони проти Мадриту — це один з найяскравіших варіантів новочасних визвольних змагань поневолених народів. Зокрема ж зі становища української протимосковської боротьби т. зв. катальонізм (або каталанізм), як звичайно називається катальонський національний рух, є дуже повчальний. Аджеж Каталонію іноді і не безпідставно порівнюють з Україною.

ІСТОРІЧНА КАТАЛЬОНІЯ.

Треба розрізняти Каталонію історичну від сучасної. Середньовічна Каталонія в часах свого розвитку, мріючи про збудування великої „піренейської імперії“, обіймала крім власних катальонських провінцій довкола Барцельони, ще Валенсію, Сердань і Русіон, де й досі ще живуть рештки катальонського населення; а звідси політична гегемонія старої Каталонії поширювалась на цілу південну Францію аж до Німеччини, обіймаючи не лише цілу Провансалью, але й сусідні краї. Слід додати, що стара Каталонія була морською великодержавою, яку слушно називають іноді середньовічною Англією. Звідси велика зокрема торговельна її експансія

та придбання островних володінь (в Сицилії, Сардинії, на Корсиці та Баlearських островах). Ці острови ще й досі належать до національної області катальонського народу. Цим шляхом історична Каталонія панувала один час і над атенським Акрополісом.

СУЧАСНА КАТАЛЬОНІЯ, КРАЙ І НАРІД.

Коли казати про сучасну Каталонію, то передовсім береться під увагу еспанську Каталонію, де катальонський нарід після довгого національного летаргу прокинувся та став на шлях національного самовизначення. Сучасна жвава Каталонія лежить у північно-східній частині Еспанії, обіймаючи чотири провінції, а саме: барцельонську, хіронську, таррагонську і ллейдську (лерідську). Мапа країни має вигляд простокутного трикутника. В Еспанії живе понад 4 мільйони катальонців, себто майже 20 проц. всього населення тої держави, а в Європі взагалі нараховують катальонців близько 5 мільйонів. Існує теж чимала заокеанська еміграція.

Основні катальонські провінції об'єднались перед війною в автономну країну т. зв. „Манкомунікат“, компетенція якої поширювалась лише на поверх 2 мільйонів людности, що заселює компактно катальонську національну область. Остаточне залишилось чималий її кусень, завдяки еспанській адміністративній геометрії.

СТАН ПЕРЕД І ПІСЛЯ РЕВОЛЮЦІЇ З 1931 Р.

Історія Каталонії надзвичайно цікава, особливо історія катальонських змагань у XIX ст., після 1914 і 1918 року до часів Прімо ді Рієри, який, до речі, був з походження катальонцем, типу наших малоросів: він теж здушив назовні катальонський визвольницький рух, що перенісся на еміграцію, проявився зраз так після упадку диктатури та з цілою силою вибух після упадку монархії. Альфонс XIII. обіцяв був Каталонії автономію, але — як звичайно — запізно. Каталонська республіка була проголошена 14 квітня 1931 на сім чи вісім годин скорше, ніж це сталося у Мадриді. Фр. Масія відчитав з балкони історичної палати катальонської крайової влади маніфест, на якого вступі казалося таке: „Каталонію! Інтерпретуючи почування та бажання народу, які він виявив своїм голосуванням (це було після фатальних для монархії муніципальних виборів. — Прим. Ред.), проголосую Каталонську Республіку як інтегральну державу Іберійської Федерації... Наприкінці маніфесту казалося: „Для Каталонії, для інших братських народів Еспанії, для братства усіх людей та всіх народів, зумійте — катальонці — бути гідними Каталонії!“

Мадритська революційна влада признала тоді катальонську автономію, здобуту вія факті. 14. липня 1931 катальонська влада проголосила проект „катальонського статуту“, який правно-державний стан Каталонії формулував

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 10. ЖОВТНЯ 1934.

В. ДОРОШЕВИЧ.

Східні казки.

Як з Гассана зсунулися штани.

Так, так. Ось іменню й зветься:
— Як з Гассана зсунулися штани.
Ось як це було:
Жив, бував у великому й славетному місті Багдаді багатий й знатний купець.
Як його кликали?
Коли він ще бавився на колінах у своїй матері...
(Де рай? — На колінах у матері!).
Мати звала його:
— Гассан-Хаккі. Гассан-Щасливий.
Був Гассан молодий, вродливий, розумний та багатий.
Чого йому ще бракувало?
Гассан вирішив — одного:
— Женитися.
Подумав — зробив.
Йому висватали дівчину найкращу в цілому місті.
Вона була... вона була... ні, словом цього не скажеш...
Хіба лише музиком можна би висловитися про красу її.
Словом вона була така чарівна, як Ваша люба, мій пане!
І як Ваша!
І як Ваша, мій добрий пане:
(Таким чином, я надіюся, що ми догодимо всім смакам.)
Цилий Багдад закликав до себе Гассана на бенкет.
Ось тут-то багдадські кухарі й довели, що по-

ни педаремне мають славу найкращих кухарів у світі.

А між овечими отарами пішла чутка:

— Вже настає кінець світа! Гассан вирішив знищити всіх молоденьких баранчиків, поначиняти їх фісташковими горішками й запекти!

Дивлячись на це веселе, богате, пишне весілля, жінки плакали зі задроти аж солодкими слезами, так понаїдалися вони шербетів, рожевих рахат-лукулів та медових конфітурів із пелюстків цвіту броскви, мигдалю й морелі.

Дівчата живились лише зацукрованими цвітами бузини й фіялками та присягалися, що більш нічого не будуть їсти аж до весілля.

Людам голова крутилася від музики.

І молоді ноги підкулювались від танців і підскоків.

Старшим людям і солідним, заборонене кораном вино, як раб падало до ніг, хапало їх за ноги і кидало об землю.

Але ось настала північ — надійшла бажана хвилинка.

Жінки відвели молоду до багато прибраної спальні.

Сміючись та жартуючи, роздягли її та поклали на шлюбне ліжко, заслонене мережею.

Свахи пішли за Гассаном.

У супроводі приятелів він ішов так, як слід людям молоді і мудрі.

Ішов бацьоро і весело, — але не поспішаючи.

Тому, що мудрий нікуди не поспішає: ані на страту ані до шлюбу.

Життя і так летить як стріла.

Нема чого ще й поспішатися жити.

Поволі присів Гассан на тахту супроти ліжка, заслоненого мережею, поволі вислухав побажання від своїх приятелів, поволі піднісся і сказав:

— Схилий голову перед вами, друзі мої мо-

лодисти, прощаючись зі своїм парубочьким життям.

Повільно ступив до ліжка.

Але... в цю хвилину з Гассана раптом зсунулися штани...

Довкола пішов регіт ніби грім.

Якби хто їх різав, заверещали баби.

Ніби дівчочки забреніли молодіці.

Аж по підлозі качалася мужчини.

Головою зареветалася молода, що все це вишля кризь мережані завіски, а щоб не чути було її несамовитого сміху, стала шалено бренькати браслетами й запястями.

Довкола все вмирало з реготу.

А Гассан безпорадно стояв з голими ногами, зі спущеними штанами.

Навіть ноги в нього почервоніли.

Без тямки зі сорому, він схопив штани і вискочив геть з хати.

Він вибіг на подвір'я, вискочив на першого ліпшого, який лише трапився йому, коня, що лежав якомусь гостеві, з усієї сили вдарив його пятами по під боки і вилетів на вулицю.

А з хати чути було несамовитий регіт.

Від яких дрібниць вераз залежить людське життя!

Як без пам'яті летів Гассан просто дорогою, куди лише очі видять.

Без тямки поганяв він коня.

І рано ранком увидів, що він хутко наближається до Дамаску.

Кажуть ніби хліб вигнання — гіркий.

Земля вигнання зовсім ніякого хліба не родить для вигнанця.

Не має смаку хліб вигнання.

Жебраком, без цехіна в гаманці, опинився Гассан на вулицях чужого міста.

В чужому місті злід кожних воріт готовий вискочити на нас пач. як на злодія.

так: „Катальонія є автономною державою в лоні еспанської республіки“. Ця стаття викликала надзвичайно бурхливі дебати в мадридській конституанті, яка й чуті не хотіла про віяку конфедеративну державу. Ці дебати довель остаточно до компромісу, який не задовольняв ані еспанських ані катальонських націоналістів: одні змагали вічно до обмеження катальонських прав та уніфікації і централізації, другі до поширення тих прав. Виграла Каталонія, ставлячи ра-у-раз Мадрид перед щораз новим доконаним фактом, якому мадридський уряд не мав сили протиставитись, маючи цілу низку інших клопотів, передовсім боротьбу довкола соціальних питань і боротьбу за владу в державі: адже молода еспанська республіка відразу стала предметом атак з двох протилежних сторін: монархістів і комуністів. Анархо-синдикалістичні робітничі союзи в руках ліво-соціалістичних елементів, які недавно заключили навіть формальну спілку з комуністами, поруч з примітивною господарською структурою країни, довели врешті до революції нинішніх днів. Поруч із цим читаємо про проголошення катальонської республіки та збомбардування історичної барцельонської палати.

Можливо, що тепер повернеться жандя протикатальонських репресій. А проте можна сумніватися, чи вдасться еспанцям здушити вищеозначений гін народу, який дозрів до такого високого ступня національно-політичної свідомості і поклав такі поважні політичні й культурно-господарські підвалини під власну державність.

Вибори до генеральних рад.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. У вчорашніх кантональних виборах до генеральних рад у Франції загальні здобутки поодиноких партій не змінили впливів поодиноких політичних партій. „Еко де Парі“ пише, що авторитет прем. Думерга зріс. „Матен“ пише, що сподівання комуністів і соціалістів не здійснилися. „Популяр“ пише, що соціалісти перемогли, бо здобули 30 прд. голосів порівняючи з виборами у 1924 р. „Юманіте“ пише, що число комуністичних мандатів зросло майже подвійно порівнявши висліди голосування аперед 6-ти років.

Не дають Совітам збіжжя.

З наказу совітського центрального уряду, у сучасно знову 41 провідників совхозів і колхозів тому, що доставили збіжжя з великим припущенням. За дотеперішніми звідомленнями совхозів і колхозів доставили досі тільки 32 прд. планового збіжжя.

Кожні двері в чужому місті на те й чекають, чи не постукає ви, щоб з грукотом запертися перед вашим носом.

В чужому місті кожний камінь у бруку, ніби хоче полетіти вам у голову.

І тільки дерева в чужому місті зустрічають вас гостинно, протягуючи вам свої гілки з дівчатами:

— Вітайся!

З жахом поглянув Гассан на чуже місто.

Пішов на торг.

Продав змученого коня, що на ньому приїхав, а за всі гроші купив він пражених мигдалів.

Завдав мішок з мигдалами собі на плечі та пішов, зупиняючись перед вікнами, що були з деревляними ґратами, — перед гаремами.

— Ось я чоловік, що приїхав здалека! Я шукаю жіночих зубків, щоб могли помагатися своєю білиною з моїм мигдалем! Гей! Де тут найбіліші жіночі зубки!

— Ой, якби не поламати зубів твоїми мигдалами — відповідали заа ґратів.

— Не турбуйся пані, — відповідав хлипаючи Гассан, — мигдал мій трісне з заадрости, як лиш попаде в твої ротик! Побачить лише твої біленькі зубки й трісне з заадрости! Не треба буде тобі навіть розкусувати!

До полудня він розпродав усі мигдали.

Підрахував зарібок і купив помаранчових корольків.

— Де тут такі пурпурні уста, щоб могли помагатися з моїми корольками.

— А чи соковиті твої помаранчі? — запитували заа ґратів.

— О, пані, мої помаранчі, коли опиняться в твоїх устах, зі заадрости перетворяться в сльозу!

І хоч сонце було ще високо, але всі помаранчі вже розпустилися.

(Докінчення буде).

З української преси.

ДЕ ВИХІД?

В останньому числі „Меті“ з 7. ц. м. наводимо чергову статтю на тему діяльності підпілля у середніх школах. Це — як видно — з цього циклу остання стаття, з підсумками і висновками. Поміщуємо її з невеликими пропущками: Після короткого вступу про фрагментарний характер дотеперішніх його статей на цю тему, автор заявляє:

ГОЛОВНІ ПРАВДИ ПРО ОУН У ШКОЛАХ.

„У наших статтях ми поставили собі лише завдання оголосити матеріал, здебільша невідомий широкому колу українського громадянства. З огляду на це досі виходить: 1) що непомірно велика частина активної молоді в наслідок діяльності конспірації шкіл не кінчає; 2) що це є карою, яка не стоїть у ніякій пропорції до провин цієї молоді ані до „революційної“ вартості її виступів; 3) що законспірованим автором „революційних“ виступів української середньшкільної молоді може бути рівно добре провід української нелегальщини як і зовсім посторонній чинник. У створених умовах український відповідальний світ не є в силі механічними засобами перешкодити деградації української молоді, як сусп. верстви і ліквідації українського шкільництва, якщо це стається внаслідок виступів молоді, спровокованих закоспірованим світом; 4) українські родині здебільша не здають собі справи з того, яким впливом підпадає найактивніша частина їхніх дітей; 5) нелегальщина в школі спирається по суті на тих самих перших молодечої душі, що й кожна виховна система. Коли з усіх тактичних засобів її діяльності і пропаганди відкинути псевдоревольюційну декорацию, залишається дуже примітивний, майже дитячий зміст; 6) дотеперішні заходи українських громадських чинників перед польськими державними чинниками, заходи, які мали на меті зменшити вплив конспірації на українську шкільну молодь, були безуспішні.

У БОРОТБІ ЗА ДУШУ МОЛОДІ НЕ МОЖЕ БУТИ НЕВТРАЛЬНИХ.

Це, так би мовити, проблематика конспірації в середніх школах як громадянсько-політичне явище. Вона не залишає найменших сумнівів. Або приїде повна деградація душі сьогоденного молодого покоління, викривлення й обезпіднення його молодечого ідеалізму і творчого патосу, або ОУН вицофається з терену середньшкільної молоді. Чи можемо ми, старше громадянство, відповідати в тих умовах, отже не маючи безпосереднього впливу на те „вицофання“, за трагічний стан, витворений незалежними від нас чинниками на тому відтинку молоді? Наша відповідь звучить беззаперечно: так! Це не суперечність, хоча, на ділі, це наша трагедія. В історії нема виключної відповідальності одних та безвідповідальності других. За політичний стан даного громадянства відповідають і ті його частини, що хочби й не причинилися до витворення того стану. Глибокий сенс і мудрість криється у тенденції законів Сольона, які карали смертю тих, що в громадянській війні не декларувалися ані по одному ані по другому боці. І тепер ми є учасниками громадянської війни за душу нашої молоді. То, що вона є ведена такими жакливими засобами і що безпосередню відповідальність за їх створення несе Організація Українських Націоналістів, — не має рішачого значіння. Рішаче значіння має наказ, що в тій війні не можна бути нейтральним...

МОБІЛІЗАЦІЯ ПРИЛЮДНОЇ ОПІНІ.

Для нас він одиницький: мобілізація української прилюдної опінії, повна і беззаперечна. Ця опінія мусить знати всю правду про наслідки діяльності сьогоденної української конспірації. І під натиском одностайності цієї опінії мусять счезнути два явища з нашого громадського овида: 1) те, що український націоналістичний рух утворює себе з тероризмом і перманентною революцією; 2) те, що він опирається на дітей. У цих двох питаннях не сміє бути вагання ані нейтральності. Саме їх продуктом є моральний, духовий і біологічний розвал майже цілої нашої не лише середньшкільної, але взагалі молоді, як суспільної верстви...

Молоді не вільно за ніяку ціну втисати в активну політику, в безпосередню політичну боротьбу різних політичних таборів. Душа молоді людини повинна бути свята святих для цілої нації. Якщо наші й найзапекліші партійні у своїх партійних перегонах не скажуть собі перед тією святою святих „стопа“, це буде найбільш видимий знак, що ми далі котимось нестримно в національну чагиль.

ДЕКАДЕНЦІЯ РОМАНТИКИ.

Переживаємо героїчні часи. Здаймо собі справу з того, Здаймо теж собі справу з того, що наша молодь є хвора надмірною національною романтикою. Націоналістичний рух збудув молодь, але наслідком своїх первородних гріхів, він не викресав з неї владних і незалежних гонів, лише навпаки, він у романтику розложив, довів до декаденції. Серед молоді — в масі — переважають інстинкти рабів: з одного боку беззаперечна улеглість, з другого сліпа ненависть. Характерів сильних, з почуттям відповідальності, сміливих послідовних у негомінкій діяльності, ми в масі молоді не маємо.

Розуміємо теж, що в таких часах ані до питань революції, ані до питання молоді не можна підходити зі солодко-теплою фразеологією міщанства. І тут доходимо до одної органічної неадапції українського відповідального політичного світу: він не дав ні одної політичної індивідуальності, яка створила би напрямки українського позитивного визвольництва, яка збудила би відповідний патос і віру найширших колу українського громадянства, отже й молоді, що саме ці напрямки ведуть до цілі. Ось тут і вияснення, як могли, по суті незвичайно примітивні і в більшості безглузді, гасла українського націоналістичного руху заковити теперішню молодю генерацію. Це саме другий складник історичної відповідальності, який тяжить на теперішньому політичному українському світі.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ „ТИП“.

...Перед типом людини, який є продуктом сучасного українського ферменту, проймає жах. Нормальний глузд його не розуміє. Цей глузд зрозуміє фашистський і гітлерівський тип, зрозуміє комсомольця, але те обличчя, яке надають українській „новій людині“ ідеологі українського націоналістичного руху, є незрозуміле у своїй проямочій деструктивності. У катехізмі фашизму для організації фашистської молоді читаємо, що її завданням є „відважно жити і не боятися небезпек, відчувати погорду до вигідного і м'якого життя, бути завжди готовим до відважних чинів, так у житті одиничному, як і збірному, любити правду, ненавидіти лож, любити отверту щирість, гідувати всяким підступом, працювати витривало, шанувати авторитети“.

ФРАЗЕОЛОГІЯ „НОВОЇ ЛЮДИНИ“.

Та ось наша молодь виховується на такій „ідеологічній“ характеристичній своїх „батьків“: „Ви проповідуєте вічну боротьбу між живими? — Це варварство (і кланцяють зубами заїдаючи стерно). Вас не кортить встроїти носа в гнобачу? — Ви ломите єдиний фронт! — Затикаєте носа перед гієнським смухом? — Ви не шануете різних авторитетів! І яніють і яніють аж сміх бере“. В другому місці: „Нераз серед них вовкулаків наступає страшна сварка (це буває при розділі мандатів перед виборами)“. (Цитати з одного журналу, дуже поширеного серед молоді). Не дивота, що вислідом такого „політичного виховання“ є те, що в органах молоді має право горожанства слово „зграя“, яким окреслюється український легальний політичний світ, або те, що в тих органах культиується гасло „боротьби для шалу безумства“, „розкоші на вид крові за кров“. Вдумаємося у позитивний патос фашистського формування обличчя молоді або в слова, що (гітл. Юнгдойчер-Орден), або, що підставою „виховання молоді до військового і державного провідництва є жованський дух і героїчний світопогляд“ (Юнгштальгельм) і порівняємо з тим українську цитату: „Чи є що краще і маєстатичніше, як ця хвилина смертельної тиші... хвилина, коли кріваві очі одних і других відляються в себе пообавлені жаху, розуму й розсудку, наліті демонічним хотінням торічної істоти?“

ІДЕОЛОГІЯ ВОВКУЛАКИ І НОЖА.

Або ідеологія вовкулаки і ножа, імпортована зі сходу, або громадські чесноти, оперті на двотисячлітні перли християнської цивілізації.

Або, або. Третього не має — рійаймося!

Оказійна продаж — флякеля на біллі 0-65, баталіна 1-80, штрукси і бархани за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїнів ч. 12.

Внутрішня позичка Рідній Школі.

Зіставлення декларованих і виплчених позичок по кінець вересня 1934 р

„Зріст рідношкільної діяльності на місяцях, а при цьому господарська криза та її наслідки спричинили від неї роки зменшення грошових впливів до Головної Управи Р. Ш. на потреби „Рідної Школи“. Наслідком того, як Головна Управа, так і деякі Клуби Р. Ш. були примушені обдвожити свої нерухомості, щоб врятувати довголітні, з трудом придбані збудовки. Тому, що таке обдвоження погрожувало руйнуванню майна „Рідної Школи“, втратою статусу посідання, між іншим у самому осередку української культури — у Львові, що могло би мати нечисленно шкідливі наслідки, тому, що безнастанні клопоти про сплату довгів і вдержання нерухомостей втягують руки їх Головної Управи, так і Клубам Р. Ш., зупиняють їх розмах та ініціативу, що мусить відбитися некорисно на цілості Товариства, —

Загальний З'їзд Рідної Школи взяв нову Головну Управу Р. Ш. розписати в місяці лютому 1934 внутрішню безпроцентову позичку серед українського громадянства на суму 250 тисяч зол. при допомозі довжних грамот у найвищій ціні по 25 зол.

Загальний З'їзд Р. Ш. взяв ціле українське громадянство підтримати цю акцію як найприхильніше і масовим закупом довжних грамот чи то особами, товариствами, чи гуртами уможливити в найкоротшому часі розвинути Р. Ш. таку діяльність, якої від неї вимагає український народ і час“.

Така була одностайна ухвала Загального З'їзду Рідної Школи дня 25. грудня 1933 р.

Головна Управа Рідної Школи виконала цю ухвалу, організувала й розписала внутрішню позичку. Як відгукнулася досі поодинокі повіті — показує ось зіставлення:

П о в і т	декларував	виплатив у зол.:
1) Львів-місто	36.450	25.618.43
2) Стрий	17.250	5.195.68
3) Тернопіль	11.500	4.923.65
4) Дрогобич	11.125	7.498.79
5) Перемишль	6.525	5.094.—
6) Рогатин	4.675	923.—
7) Калуш	3.525	1.818.—
8) Львів-повіт	3.400	2.171.04
9) Бережана	3.325	225.—
10) Підгайці	2.500	1.697.50
11) Сколе	2.500	1.367.25
12) Коломия	2.425	1.553.—
13) Перемишляни	2.325	1.284.20
14) Жовква	2.125	1.735.19
15) Станіславів	2.025	1.116.25
16) Добромиль	2.000	945.54
17) Жидачів	1.775	1.155.—
18) Рава Руська	1.775	1.120.—
19) Камінька Струмилева	1.625	749.—
20) Скалат	1.575	1.008.—
21) Заліщики	1.475	1.121.25
22) Чортків	1.475	864.—
23) Сокаль	1.375	1.240.—
24) Бібрка	1.350	898.75
25) Косів	1.325	540.—
26) Ярослав	1.200	595.50
27) Снятин	1.000	573.—
28) Надвірня	975	662.50
29) Мостиська	950	717.—
30) Зборів	900	425.—
31) Бучач	825	736.—
32) Долина	825	457.—
33) Лиско	800	623.—
34) Самбір	800	403.71
35) Теребовля	775	559.50
36) Збарж	725	591.40
37) Радехів	725	334.50
38) Броди	675	244.50
39) Старий Самбір	650	437.50
40) Городенка	575	350.—
41) Турка	575	205.—
42) Копичинці	575	70.—
43) Рудки	525	340.—
44) Борщів	475	422.20
45) Любачів	400	322.50
46) Сніг	350	220.—
47) Городок н. Львів	275	250.—
48) Тосмач	200	130.—
49) Золочів	175	97.50
50) Яворів	25	25.—
Волинь	175	175.—
Польща	6.100	4.165.10
Заграниця	325	275.—
Разом	150.000	58.695.43

*) З лугського повіту 125 зол. і з повіту Волинський 50 зол., а з останніх північно-західних земель українських досі не влізло нічого.

**) В тому з Франції 25 зол., а решта з Чехословаччини. Українська Еміграція інших держав, як також уся українська еміграція за океаном досі не візвинулася.

Подаємо до прилюдного відома дотеперішній вислід внутрішньої позички Рідній Школі по повітах, щоб українське громадянство мало перегляд, наскільки кожний поодинокий повіт сповнив досі свій обов'язок.

Докладне зіставлення розвитку цілої позички і подрібний розгляд поодиноких повітів оголосить Головна Управа Рідної Школи шойно після закінчення позички. Але вже з повищеного виходить, що коли деякі повіти декларували і виплатили доволі показну суму, то позичка подавляючої більшості суто українських повітів дуже мала — багато менша ніж наприклад позичка українських заточених у Польщі. А чейже при добрій волі і при згідному співділанні усіх церков, кооператив, товариств й установ та всіх свідомих громадян усіх станів можна в кожному повіті легко досягнути бодіть таку суму внутрішньої позички, як її виказують українські заточенці в Польщі. Не сумніваємося, що про це подбають ще Повітові Райони і місцеві Комісії Позички Рідній Школі та поодинокі установи й особи.

Сплата позичок залежна від справності дотичних Позичкових Комісій. Коли деякі повіти сплатили позичку майже в цілості, то інші відносно ще дуже малу частину. Всі Комісії подбають, щоб з їхньої позичкової області дійсно постигати і переслати до Головної Управи Рідної Школи всю декларовану позичку.

Якщо деякі Позичкові Комісії збрали, але ще не прислали підписаних декларацій і виплчених позичок до Головної Управи Рідної Школи, то нехай зроблять це негайно, бо шойно тоді ті позички будуть вчислені до зіставлення, а дотичні особи дістануть грамоти.

Звертаємося цією дорогою з гарячим проханням до наших Братів і Сестер та всіх українських організацій за границею і зокрема за океаном, щоб також надсилали внутрішні позички Рідній Школі, бо справа доцільного виховання українського молодого покоління є безумовно найважливіша підставова справа між усіма дуже важними справами сучасної доби.

Пригадуємо, що одна позичка вносить 25 зол. На 1 позичку може складатися і кілька осіб. Позички можна сплачувати нараз або ратами. Для заможніших осіб чи установ нема ніяких обмежень щодо числа позичок. Не відкла-

Пропозиції Гітлера Мусолінієві.

Нарада фон Папена з австрійським міністром.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Німецький посол у Відні фон Папен сказав у п'ятницю першу візиту австрійському міністрові закордонних справ Бергеру. В суботу відбув нараду в уряді канцлера.

Дейлі Геральд зазначає, що Гітлер запропонував Мусолінієві заключити договір з гарантією незалежності Австрії на 10 років на зразок польсько-німецького договору. Крім того Німеччина та Італія заключили би два тайні договори. Перший обіймав би постанови, що Мусоліні і Гітлер використають свої впливи в Австрії, щоб налаштувати співпрацю Гаймлерів з націонал-соціалістами в новій австрійській уряді з метою усунути дотеперішні терти. „Дейлі Геральд“ зазначає, що з тією метою фон Папен відбув нараду з канцлером Шустером і провідником австрійських націонал-соціалістів Райтлером.

дайте до останнього речення (31. жовтня 1934), але вже тепер підписуйте позичку і правильно сплачуйте рати.

Грамоти висилаємо всім, що вплатили позичку.

Позичкові декларації і почтові складанки Р. Ш. ч. 503.624 на пересилку рат висилає на бажання даром і оплатно: Рідна Школа, Львів, вул. Словацького 14.

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ
Іван Галушинський, Д-р Мирон Коновалець,
голова, секретар.

Отто Габсбург хоче вернутися до Австрії.

Отто Габсбург надіслав лист з подякою кільком стирійським громадам, що іменували його почесним громадянином. В листі пише м. ін., що вінколи не робив відповідальними австрійських народів за кривди, які йому зроблено. Католицькі селяни моєї батьківщини — лише Отто — не брали участі в злочині перевороту. Як тільки створяться передімною границі, вернусь до Австрії без ніякого огірчення. Лист вичитався словами надії на швидкий поворот.

Страйк моряків.

НЬЮ ЙОРК, 8. 10. ПАТ. Нині вибух страйку моряків військової флотії Злучених Держав, яка мала покинути порти над Атлантичним Океаном і мексиканським заливом. Причиною страйку конфлікт за платню і час праці. Крім того моряки домагаються, щоб уряд дозволив морякам належати до професійних союзів.

Арештують вояків за комунізм.

СОФІЯ, 8. 10. ПАТ. Поліція викрила тайну друкарню, в якій друкували комуністичний орган. В Гаскові поліція закинула комуністичну лачейку. Поліція перевела численні арештування між військом.

Нові докази проти Гавпмана.

НЬЮ ЙОРК, ПАТ. Вільбур Уайтман знав, що бачив Гавпмана недалеко від Ліндберга перед скопленням сина.

Підготовка до комуністичної резолюції у Франції.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. Головний комітет генеральної конфедерації праці по дводенних нарадах рішив об'єднатися з конфедерацією праці, в якій пробівають комуністи. Основою співпраці буде синдикалістична демократія. Спеціальна

комісія узгодить спільну програму. Після того відбудеться надзвичайний конгрес. Таким чином після створення спільного фронту політичних партій соціалістів і комуністів, дійшло до об'єднання професійного руху у Франції.

Стамбул осідком Ліги Націй.

Прийняття, якого зазвали учасники незадової міжпарламентарної конференції в Стамбулі від турецької влади та населення, зробило невзначайно сильне враження в колах конференції. Перш усього засідання відбувалися в палаті Іздіа, давній величавій резиденції султана Абдул Гаміда. На конференції висунуто пропозицію перевести Лігу Націй із Женевы до Стамбулу, оскільки місто на світі, положене на двох континентах, через що воно являється й найбільш

центральною точкою від географічного огляду. Делегати балканських країв, Італії, Сирії, Туреччини, Персії та Єгипту згодилися без застережень на цю пропозицію. Багато делегатів вказувало на потребу „зміняти духа Женевы“, щоб увільнити Лігу Націй від дотеперішніх політичних впливів, переносити осідок Ліги до відповідного осередку. Одночасно турецький уряд працює вже від кількох років над справою перенесення осідку Ліги над береги Босфору.

Вже

над Ямми найновіші новинні матеріали з перш. фабрик на осінній сезон, на суки костюми, плащі, по сензаційно низьких цінах до

Фірма Галицький Магазин Новин
::: Львів, Галицька 15. :::

До історії рогатинської гімназії.

З нагоди її 25-ліття.

Засновок приватної української гімназії в Рогатині вийшов із громадянської душі і збірної праці рогатинських і околицьких інтелігентів: учителів і священиків, від 1897 року згуртованих у Філії У. П. Т., що об'єднувала українське народне учительство в повіті і на перших загальних зборах ухвалила заснувати бурсу для учнів шостикласової міської школи в Рогатині. Коли число українських абсолютів цієї школи зросло, виявилася потреба дати їм середню освіту. Найсміливіший крок, бо від слова до діла зробив о. Ваньо, парох Заланова біля Рогатина, улаштувавши (в 1907 році) в себе на селі гімназійні курси, ведені студентом прав В. Бабяком, вимовою спосібним інструктором (він воював у рядах У. С. С., потім У. Г. А. і не вернувся з Великої України). Заланівські курси процвітали, курсисти (всі до одного) гарно склали у Львові іспити першого й другого року, але не на довгу мету такий примітивний сурогат середньої школи був достаточний. Йворівщина вже мала свою прив. українську гімназію, рогатинська гром. Рада збиралася заснувати утравістичну, а тоді й Філія У. П. Т. рішала на українську. Вона, „Приватна Гімназія з руським язиком викладовим Філії Р. Т. П. в Рогатині“ дня 1. жовтня 1909. р. відчинила свою браму для 160 учнів, трьох нижчих класів у 4 відділах; для 3 класів відразу, завдяки заланівським курсам.

В 25-літній історії рогатинської гімназії можна відмітити три очертки: довоєнний, воєнний і післявоєнний.

I. Перший, п'ятилітній очерк, від засновки гімназії до вибуху світової війни (1909—1914. року), під управом учителя державної землемірської гімназії на відпустці Мих. Галушинського становить добу розквіту: число учнів і учителів зросло, з року на рік зростало; збільшувалися засоби навчання; кріпилися ті чинники, що мали забезпечити розвиток школи; зацікавлення повіту школою поширювалося і не слабало; остаточний вислід: гімназія промінювала в повіті як освітній і культурний осередок. В п'ятому році існування і праці (1913-14) ачалося 572 учнів у 20 відділах, 7 класах (I—VII); в приготівці було 27 дівчат, в гімназії 58 приватистів (ок), так, що число з кінцем шкільного року дійшло до 667 молоді проти 717 записаних

на початку шкільного року. Учительський збір мав 24 членів + учитель приготівки. Приріст у бібліотеках (учительських і учнівських) виказався на 415 томів, у кабінетах на 95 позицій. У п'ятих бурсах мешкало 259 учнів; 5 учнів були поділені стипендією Гол. Виділу „Просвіти“ у Львові; 1 учень підприємця мав удержання з Фонду ім. Бориса Мачеха (харківського поміщика), заснованого для підприємців. Шкільна, закладова праця молоді зосередилася у кружках: для самоосвіти, для фізичного розвитку, для господарського й економічного впровадження; — прибрала вона форму горожанської підготовки в рамках самовлади.

Очевидно, ще протягом 2—3 дальших років поступ зростав би був так само швидко, та вже в найближчих роках довелося би було необхідно сконсолідувати, тобто закріпити й поглибити сміливим розмахом здобуті позиції в ділянці навчання і виховання чи в класі, чи в учнівських гуртках і установах. Але повний розвиток гімназії, як експанзивний так нормальний і правильний — перепинила світова війна. Ще найменше потерпіла від неї шкільний будинок, наявний слід і доказ зацікавлення людності гімназією і прихильності до неї. З рідким у нас залом учнів рогатинці й бабинчани з допомогою сусідніх сіл, особливо Пукова до будови двоповерхової камениці і вже в першій половині вересня 1912. р. перенеслися до неї гімназія. Найшла там вона просторе й розкішне приміщення: окрім шкільних сал була величава „Могильська“ сядя в партері на виклади, ще більша руханкова сядя в сутеринах, дуже простора сядя для засідань Педагогічної Ради на I. відповідне приміщення для книгозбірень і кабінетів на II. поверсі. Будинок впріє із галицьких помертв при допомозі американських земляків; найбільшим добродієм гімназії був Іван Телевек, красносілецький селянин у Збаражчині; він (як читаємо в „Неділі“ ч. 6—8 1911. року) жертвував їй гімназію все своє майно, п'ятдесятілітні тисячі корон. Табулярним власником шкільного будинку і площі була „Руська Каса“, що перемінилася в „Українка“.

II. Колишньою Кравчою Шкільною Радою у Львові в серпні 1916 року від військової служби звільнений учитель вишницької гімназії (на Буковині) д-р Денис Лукіянчик при до-

мозі голови У. П. Т. у Львові д-ра Остана Макарушки і рогатинського пароха пок. о. Павла Кудрика спричинені війною труднощі опанував і урвався гімназією підчас трьох воєнних років: 1917—1920. Місцеві рогатинські чинники вже раніше робили заходи, щоб обновили науку в гімназії, вислідом тих заходів були самочинні гімназійні курси, на жаль, тільки одномісячні (березень-квітень 1916. р.), поділені на 5 клас. І 5 учителів-Усусусів за відпусткою з Копча вчили на цих курсах під проводом о. Т. Кудрика. Так було і так записано і в Звідомленні рогатинської гімназії за шк. рік 1923-24. стр. 3. В ювілейній брошурі, виданій з приводу 25-ліття тої гімназії*) на стр. 41 через недогляд записано інші вісті про цей курс.

В році 1917 німецька етапна команда звільнила для гімназії будинок бурси „Шкільної Поміч“, але крім голих, і то брудних та пошнених стін гімназія не мала нічого. Серед невимовно важких умови узялося з днем 7. листопада розпочати правильну науку передполудневу і попудневу для 177 учнів (миць) у класах I—VI. Шойно в лютім 1918. перенеслася гімназія до власного будинку, де ніякі опорожнилі I. і II. поверх, задержуючи тільки партер. Тоді можна було наявно ствердити, що всі кабінети були порожні, всі книгозбірки на 95 проц. проріджені. В наступному шк. році (1918-19) число молоді зросло на 338 і було 7 клас. Уся Зах. Україна, в тому й молодь рогатинської гімназії пережила велику і безмежну радість, бо від 1. листопада 1918. р. до кінця травня 1919. р. були вони громадянами української держави. Під кінець третього воєнного року (1919-20) польсько-більшовицька війна не тільки сколотила працю в школі, але й принесла другий погром шкільного майна і спричинила велику руїну так, що в 1920 році, шкільна наука лочалася шойно 18. жовтня. Треба знати, що від 1. листопада 1918. р. неспинно стояло в гімназії військо, а в часі вступів працювали там обсерватор і командант артилерії. В третьому воєнному році фреквенція гімназії впала, бо старша молодь вступила в ряди УГА, тим то замість 8 було тільки 6 клас для 246 учнів (миць).

Д. Лукіянчик.
(Докінчення буде).

*) Рогатинська гімназія Рідної Школи в Рогатині, історичний нарис із приводу 25-ліття гімназії. Передрук із журналу „Рідна Школа“ Рогатин 1934.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 10. ЖОВТНЯ 1934.

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ.

64

3 Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Становище Боевої Управи.

Таксамо і Боева Управа заняла відповідне становище до того міністеріального розпорядку. Бо вже дня 8. грудня 1914. р. видала свої ухвали, які післала до I. полку УСС. Ось той документ:

„До Хвального Начальства 1-го полку УСС при Піхотній Дивізійній Команді ч. 55.

Маємо честь подати в залученні ухвали Б. У., контрастиновані Президією Г. У. Р., до Вашого відома і просити, щоб вони були виконані без лишньої проволоски“.

Ті ухвали відносилися до того, що Б. У. іменувала четарями Катамає з осідком у Відні і старшим четарем д-ра О. Левицького, кажучи виплачувати їм належні платні.

Дальше в тому документі читаємо:

„До повищого письма уважаємо потрібним додати отсе пояснення:

I. На основі розпорядку Ц. К. Міністерства для краю оборони дотично У. С. С. і польських легіонів з дня 21. XI. 1914. През. Н. 10203 П. „Ферордунгоблатт“ з дня 28. XI. 1914 та устного в'яснення референта цієї справи при вище названім міністерстві, Б. У. прийшла до погляду, що право номінації офіцерів при У. С. С. прислуговує Б. У. чи як Г. У. Р. Номінації такі не потребують до своєї важности ніякого вищого затвердження. На основі вже самої номінації Б. У. прислуговує номінованому офіцерові право до відзнак і поборів, відповідних до назаного йому Боевою Управою ступ-

ня, а через подання до відома дотичним військовим властям конкретних номінацій усі потрібні формальности є тимсамим вичерпані.

Слідом за тим Б. У. прийняла номінаційні ухвали, подані в долученні тут письмі, а на будуче просимо, щоб Начальство У. С. С. предклядало Б. У. свої пропозиції щодо номінацій та авансів офіцерів У. С. С.

При цій нагоді подаємо до відома, що номінаційна пропозиція Начальства У. С. С., предложена свого часу Начальній Команді Армії, є мериторично полагоджена і нині є у стадії експедиції або може вже єя дорозі до Начальства У. С. С.

II. Просимо поробити всі потрібні заходи та зарядження, щоб на будуче ані урляоповані стрільці, ані навіть суперарбітровані не приїздили непотрібно до Відня, а то тому, що Б. У. не має ніяких фондів на їхнє виживлення, приміщення, ані одягнення. Оскільки це можливе, найліпше булоб задержувати одних і других у Горонді при кадрі. Так поступають в аналогічних випадках з жовнірами всі галицькі полки з огляду на заняття Галичини. Лиш таких урляопованих можна в крайній konieczности присилати до Відня, котрі викажуться, що у Відні мають цілком забезпечене удержання. Щодо зовсім увільнених просимо в кожнім конкретнім випадку наперед порозумітися з Б. У., подаючи докладно, хто є той увільнений від військової служби, який його маєтковий стан, родинні відносини, пощо хоче приїхати до Відня (напр. укінчення науки, школи) і шойно то таким попередженні кожного конкретного приїзду зможе Б. У. приготувати наперед усі умовини, що уможливилиб дотичному бувшому У. С. С. досягнути бажану цим ціль.

III. Просимо також стрільцям, урляопованим з огляду на стан їх здоров'я, виплачувати побори точно по військовим нормам, отже наперед, а не по закінченні відпустки, бо з яких грошей будуть жити?

IV. В кількох випадках шпиталі виплатили У. С. С. їх побори наперед, і після того домагаються від Б. У. звороту виплачених квот. Розуміється Б. У. не має на це фондів і тому вже телеграфічно просили ми Начальство, щоб кредитовано нам на цю ціль значнішу квоту і прислано до наших рук. Б. У. виплачуватиме всі належитости і перешле Начальству дотичні квіти.

V. Багато наших офіцерів жалується, що Начальство не виплачує їм платні в належній висоті. Отже просимо на основі постановов, обиятих розпорядком Ц. К. Міністерства для мр. оборони з дня 21. II. 1914. През. ч. 10203/II. зарядити виплату відповідну до устійнених тамже норм.

VI. Урляопованим У. С. С. просимо у всякім випадку виставляти окремі „урляобшайни“, бо нотатка на маршруті не вистачає для військових властей.

Зміст шього письма дотично урляопованих чи пак признаних за неспосібних до військової служби просимо подати до відома Команді Кадрі У. С. С. у Горонді.

VI. В недовгім часі перешлемо Вам виказ тих У. С. С., котрим Б. У. виплатила урляоповні належитости в заступстві Начальства.

Відень, дня 8. 12. 1914.

(Печать) Українська Боева Управа.

(Підписи)

Д-р К. Толяновський вр. Волод. Темницький вр.
(Далі буде).

Великий сатр
год. 7-30

Нині! Величаво вистава.
зворушлива музична ілюстрація.
Тільки ще 2 рази!
„Мархолт“
Л. Каспровича.

Гасур Ріжко-родностей
год. 7-30

Сміх! Гумор!
Нині остання вистава
комедії
„М я к у н“
концертна гра артистів

Пацифікація в Іспанії.

ВОЯКИ ПЕРЕТОМЛЕНІ. — ПАЦИФІКАЦІЯ АСТУРІЇ.

БЕРЛІН, 8. 10. ПАТ. Німецьке Інф. Бюро повідомляє з Барселони: Урядові війська, які від кількох днів беруть участь у здавлюванні революції, є виснажені. До Барселони приїшли підмоги, один батальйон піхоти та відділ чужинної легії. Сподіється ескадри літаків. У пристані стоять 4 контрторпедовці. Має приїхати ще кілька воєнних кораблів. У Барселоні арештували більше як 500 осіб.

Пацифікацію Астурії переводять дуже енергійно. Тому, що це гориста країна, повстанці війська можуть легше боротися. Та влада вірить, що їй вдасться зліквідувати зовсім повстання в Астурії ще сьогодні.

ПОВОРОТ ДО НОРМАЛЬНОГО ЖИТТЯ.

БАРСЕЛЬОНА, 8. 10. ПАТ. Урядова телеграфічна агенція повідомляє, що Барселона вер-

Генеральний страйк на Кубі.

ГАВАНА, 8. 10. ПАТ. Нині вночі проголошено генеральний страйк. У кількох ділянках дійшло до сутичок. Вибухло понад 30 бомб.

Бот японців з хунхузами.

БЕРЛІН, 8. 10. ПАТ. З Шангаю повідомляють, що манджурські повстанці напали на поїзд на лінії Мукден—Шангаю. Ескорта поїзду відбила наступ. У провінції Кірін дійшло до боїв між японським військом і атакою 500 повстанців, яких японці розбили. Трох японців убитих, 12 ранених.

БЕРЛІН, 8. 10. ПАТ. Коло Ціцікар ватага китаїців напала на японський автобус з колоністами. По завершенні боротьби китаїці опанували автобус, забрали в полон кілька осіб і втікли в гори. Згинуло п'ять японців і шість корейців.

Самоходова катастрофа.

ЛІСЬК, 8. 10. ПАТ. Вантажний самохід, який віз дружину копаного мяча зударився з другим самоходом. 15 осіб тяжко ранених.

Мадяр застрілив чеського жандарма.

ПАРІЖ, 8. 10. ПАТ. Мадярський громадянин Ласло Брік, виселений з Чехословаччини, вернувся і застрілив чеського жандарма та митного урядовця. Два інші митні урядовці ранені.

Арештування за шпигунство.

ЧЕРНІВЦІ, 8. 10. ПАТ. Румунська прикордонна сторожа у Сороках арештувала Ігнатенку, студ. унів. в Ясах у хвилині, коли намагався переплисти Дністер та дістатися до большевиків. При ревізії забрали в нього документи, які вказували його участь у широко розгалуженій шпигунській ватазі.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У Варшаві парафували господарський договір між Польщею і Німеччиною. З Польщі вивозитимуть хліборобські продукти, гуси, яйця, масло і дерево.

— У ковальні Коняк де Мінь вибухла пожежа, в якій згинуло п'ять вуглекопів.

— До Булапешту приїхав німецький міністр освіти Руст. Офіційні кола зазначають, що його візита не має політичного характеру.

— Німецький уряд не згодився на пропозицію литовського уряду заключити розрахунковий договір тому, що між обома державами нема промислових.

Арештування у Львові.

Агенція „Вехуд“ повідомляє: „Слiдство в справі вбивства С. Яциня, поліційного агента у Жовні дошло до нових арештувань у Львові. Тому акт обвинувачення проти трьох арештованих за вбивство у Жовні поширено теж на арештованих у Львові підозрюваних намови до вбивства. Розправа проти всіх підозрюваних не відбудеться в жовтні ц. р., але дошвидко пізніше.

тається до нормального життя. Трамвай, автобуси і підземна залізниця курсують правильно. Робітники поступово вертаються до своїх занять.

ЛОНДОН, 8. 10. ПАТ. Агенція Райтера повідомляє з Мадриду: Уряд опанував положення. Трамвай і підземна залізниця курсують під охороною війська. Більшість крамниць відчинена, але для безпеки вистави закриті сторами. Про харчування мешканців Мадриду клопочеться військо. Військові вантажні самоходи довозять харчі. Уряд призначив полк, Антоніа Хіменеза Арену президентом каталонського генералітету.

ПАРІЖ, 8. 10. ПАТ. Залізнична комунікація між Францією та Іспанією непрацює. Нечисленні іспанські поїзди ведуть інженіри.

3 церковних справ.

ЩО ТАКЕ ПАПСЬКА СЕМИНАРІЯ В ДУБНІ?

З найновішого числа краківського „Орієнту“ довідуємося, що новий шк. рік у папській семінарії в Дубні на Волині почався вже 1. вересня ц. р. богослуженням до св. Духа, що його відправив о. А. Неманцевич. Після того інавгураційну промову на тему: „Св. Кирило і Методій — перші апостоли славян“ — виголосив о. віцекоректор Бурчачевський. У професорському складі зайшли деякі зміни: вийшли зовсім о. Любчик Досталь до Югославії й о. Яків Моріалло до Бельгії; зате прибув о. Антін Неманцевич, б. парох у Сикшовичах. Катедра по о. Моріалло покинула не обсаджена; заступає його тимчасом о. Казимир Рачинський, що скінчив філософський курс у Кракові. Весь професорський збір складається з 6 священиків і 2 схоластиків; господарство ведуть 3 черці-брати. Число питомців зросло на кільканадцять нових, так що тепер на всіх 5 курсах є їх 42, у тому двох черців (Облати Марії Непорочної). По народності є 16 питомців поляків, 16 українців, 3 білорусів і 2 росіян. Уродинних у латинському обряді є 10, у греко-кат. 14, прилучених з православ'я 9. Питомці походять: з Галичини 14, з північно-східних повітів 13, з повітів центральних і західних 11, з Волині і Поділля (тепер територія СРСР) 4.

Наведені вище дані й цифри дуже пророчісті. Обставина, що в професорському складі семінарії (зложеному з самих єзуїтів) нема ні одного українця, а між питомцями, які мають чейже працювати в першу чергу між українським народом, є аж 14 поляків, — говорить сама за себе.

ПРАВОСЛАВНІ УКРАЇНЦІ У ВАРШАВІ БЕЗ СВЯЩЕНИКА.

З Варшави перенесли нещодавно до Люблина останнього священика-українця, о. Монуховича. Перенесення це відбулося без згоди о. Лопуховича; не помогли також нічого інтервенції представників українських православних кругів. З того видно, як дуже лежать на серці православній митрополії духові потреби українських вірних...

З УНІЙНОГО РУХУ НА ВОЛИНІ.

Село Гаї Левацькі недалеко Радивилова майже в цілості перейшло на унію (ок. 800 душ). Парохом тої нової станції іменований о. Теодор Пасичник. Тому що уніяти відбувають свої богослуження у б. православної церкви, прав. церковна влада веде проти церкви ревіндикаційний процес.

В рівненському повіті перейшла на унію прав. громада Мишшин-Посягва. Новоутворену парохію обслуговують тимчасом о. І. Гук з Кусовця Великого та о. Іван Герматюк із Застави. Адміністративна влада опечатала в тому селі церкву давно і покищо не дала також дозволу уніятим на відправу богослужень в іншому будинку (переробленому з маґазину). Тому богослуження у Мишшині-Посягві відбуваються тепер по приватних домах.

Парохі уніятських парохій: о. Ксенофонт Керша з Антонівки й о. Василь Долик з Ожидучи перенесені дієцезальною владою одні на місце другого. Деканом усіх парохій греко-кат. обр. на Волині залишається й надалі о. В. Долик.

НОВІ ПРОТЕСТАНТСЬКІ ДОМИ МОЛИТВ НА ТЕРЕНІ СТАНИСЛАВІВСЬКОЇ ДІЄЦЕЗІ.

Станіславський протестантський місячник „Стат“ повідомляє, що у селі Крехівцях під Станіславом і в містечку Бауполі (пов. Станіславів) відбулося у вересні ц. р. посвячення ново-збудованих домів молитви (церков) для українсько-августурської (лютеранської) громади. Акт посвячення довершили євангелістські духовники, при чому в Бауполі був на посвяченні сам суперінтендент євангелістської церкви д-р Теодор Цеклер зі Станіслава.

НОВИНКИ

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46. Приймає футра до переходу на літо. 1287 31-?

— Василь Гресяк, веде далі свою кравецьку роботу, при вул. Сикстуській ч. 23, у подвір'ї III. сходи I. пов. 323 5-20

— Концерт Марії Сокол у львівському радіо. В середу 10. п. м. львівська радіостанція надаватиме концерт Марії Сокол. Вся програма складатиметься з творів Антона Рудницького, співвиконавця концерту. Програма концерту така: 1) Сім пісень любови, 2) Тема з варіантами (з 1. фортепіанової сонати), 3) Три спокійні пісні, 4) Зоряна грамота, 5) 4 пісні „Китайська флейта“. Початок виступу, яка триватиме 45 хвилин, точно в 20 год. (8. вечір).

— До звідомлення із зїзду славянських філологів. З „Учительської Громади“ виносять: На зїзді славянських філологів не виголосив ніхто із середньошкільних учителів рефератів про навчання української мови тому, що „Учительська Громада“ наслідком помилкової адреси дістала дуже пізно запрошення, бо вже по 15. березня, себто по речинні зголошування рефератів. Колиж Рада Т-ва, бажаючи взяти через своїх членів активну участь у працях дидактичної секції, зголосила деяких своїх членів і заповіла присилку рефератів, хоч і по речинні, дістала від Організаційного Комітету за підписом проф. Станіслава Шобера письмом з дня 9. квітня ц. р. ч. 451 відповідь, що речинське зголошування минуло і що „годіб нам прийняти дальші реферати“.

ЦІКАВІ КНИЖКИ

	Ціна	Почтова пересилка
Буреверхи — Ем'лі Бронте, переклад — М. Рудницький	2-30 зол.	0-50
Маціцький — Альфонс Доде, переклад із французької мови М. Рудницького	3-—	0-50
Між Ідеєю і Формою — М. Рудницького	3-—	0-50
Блакитна кімната та інші оповідання — Проспера Меріме, із французької мови переклад Василь Софронів	0-95	0-25
З японського дому — Ст. Левинського	2-—	0-25
Сміх землі — Володимира Островського	1-50	0-15
Спогади — Евгєна Чикаленка Частина I. II. III. Окрема частина по 3 пол.	8-—	0-50
Крізь дим і згар — Мик. Матієв Мельника	0-50	0-10
Безпутні — Гордія Брасюла	0-50	0-10
Шевченко й княжна Рєпніна — Михайла Возняка	1-50	0-15
Українці і відсіч Відня 1683 р. — д-ра Івана Німчука	1-—	0-15
За Сяном — д-ра Івана Німчука	0-50	0-10

Заказати в Адміністрації „Діла“, Ринок ч. 10.
Надслати надсилати складаними П. К. О. 143-322

Найсмачніша Грецька халва :: КАВУРАСА ::

ПРОДАЄТЬСЯ

в складах Народної
Торговлі та в усіх ко-
оперативах.

362 6—10

— Покладання костела у Львові. В суботу вечором розпочалися врочистості посвячення нового костела Остробранської Богоматері на горішньому Личакові. Врочистості надані чимусь військовий характер, бо кариту архієпископа Твардовського від його палати аж на місце супроводили два п'ятони уланів під командою офіцера, а під костелом дожидає архієпископа ціла сотня в розвиненому порядку. Під тріумфальною брамою знаходилися члени будівельного комітету, духовенство і представники військової та цивільної влади. Висіли з повозки, архієпископ поблагословив військо та публіку. Опісля пішов з процесією до каплиці під костелом і зложив реліквії на вівтарі. Опісля цілу ніч відбувалися адорація реліквій та співано релігійні пісні. На другий день, в неділю в год. 8. розпочалася консекрація костела при замкнених дверях. Архієпископ Твардовський виголосив проповідь, подану мегафонами, опісля відправив Службу Божу в прійаві представників влади та делегацій різних місцевих і замісцевих організацій.

— Помість червінки і червеного тифу поширюється далі на терені станіславського воєводства. Надходять все нові вістки про занедужання в різних місцевостях. Багато дітей захворувало на червінку в селі Витвиці і Лука пов. Городенка. В Нивисках занедужано кілька випадків шкарлатини, в Нартові пов. Снятин кілька занедужань на плямистий тиф. Санітарна акція дуже важка, бо місцева населення затяє занедужання перед владою, особливо серед дітей.

— Новий костел. В українському селі Літва пов. Дрогобич посвячено 30. м. м. костел. Участь в посвяченні взяв між іншим гр. кат. парох о. Осип Оленяк, що виголосив також промову, як пише „Курер Львівський“, „в паньствоваму духу“. На кінець свята відспівано „Не ржущим земі, сконд наш руд“.

— Сукна на мужеські убрання, рагання, плащі і покрива до футер старайся закупити у відповідній і найдешевшій джерелі А. Віттельс, Львів, Рутівського 7. напроти катедри. Оглянь виставу і переконайся про низькі ціни. 20/80

— Конфідент перед судом. Як повідомляє „Курер Станіславський“, перед станіславським судом відповідав Микола Шаргоник з Ворохти, що був конфідентом граничної сторожі і перепачковуючи з іншими пачкарами товар, повідомляв про це граничників. Шаргоника потягнуто до відповідальності також за пачкарство, але коли показалося, що був конфідентом звільнено його від кара.

— Природний приріст зростає. Головний статистичний уряд оголосив обчислення, що торкаються подружжя, уродин і смерті в першій половині ц. р. у Польщі. Подружжя було менше ніж у тому самому часі торік (причина: гірші життєві умовини), але природний приріст (наданшкє уродин над випадками смерті) є більший на 1.3 проц.)

— Нелегальні варильні соли викрито в Угрові пов. Коломия. Бригада скарбової контролю в Коломиї при допомозі поліції в Яблоніві перевела в селі обלאву і знищила 36 нелегальних варильних соли, в яких знайшла 1.100 кг. соли і 1.300 літрів солянки. З винуватцями списано карні протоколи.

— За образу польської держави. Дмитра Онисюка з Петрилів засудив станіславський суд на 6 місяців в'язниці за те, що образив у читальні польську державу.

— Краєва хроніка. В Пустомитях пов. Львів хтось підпалив будинок Анастасії Когут, що згоріли до тла. — На дім Натана Рібенфельда в Канчузі пов. Перевоцьк напали вночі замасковані бандити і зрабували 4.500 зол. — В Ясениці Замковій пов. Турка Іван Демян убив мотикою Василя Наливайка під час сварки за грунт. — Гута скла в Жовкві відновила працю. Працює в ній 210 робітників.

— Електрифікація Покуття. Щоби піднести туристичний рух на Гуцульщині, компетентні кола задумують перевести електрифікацію долини Прута. Окружна електрична має стати в Микуличині, поміжні в Десятині і Ворохті. Опал до моторів мають вжити з траниння, тому кошти продукції струму будуть дуже низькі. Таким чином усі місцевості в долині Прута користатимуться з електричного освітлення. Крім того є проект побудувати велику водну електро-

ню в Коломиї. Вона має доставляти струм до всіх місцевостей від Коломиї до Кут.

— Зарібки впали до половини. Зладжено цікаву статистику спадку зарібок у Польщі наслідком господарської кризи. Сума зарібок, не числячи державних пенсій, зменшилася з 4 мільйонів 850 тисяч за 2 міль. 800 тисяч.

— За вбивство мачохи. Перед військовим судом у Львові відбулася 5-денна розправа проти рядового 6-го дивізіону танків Вацлава Маньковського за вбивство своєї мачохи Антонини Маньковської, б. учительки в Куровичах, та грабунок шадничої книжечки на 1.200 зол. Злочину доконав при вул. Свентокшиській у Львові, де вона мешкала наспісді. Гроші він пропущав з жінками легких обичаїв. Після переведення розправи Маньковського засудили за дезерцію на 1 рік в'язниці, за вбивство на 5 літ, а за крадіж на 1 рік в'язниці, замішуючи все разом на 6 літ.

— 1000-ліття Фірдуся. При участі 40 учених цілого світа розпочалися в Тегерані врочистості для ашанування найбільшого перського поета Фірдуся з приводу 1000 ліття його урдин. На зборі, що відбувся в будинку нового університету, президентом конгресу вибрано перського міністра закордонних справ Есфендієрі, а заступниками проф. Сарє (Німеччина) і Хрістензена (Данія).

— Буржуазні витребеньки в Москві. У Москві відчинили першу парфумерію і салон краси на зразок європейських. Досі такі підприємства були заборонені як буржуазні. Найшовся підприємець, що такі добавляв свого і покищо влада дивиться ласкавим оком навіть на його рекламу при вул. Горького ч. 60. Купець сироважує свої вироби з Парижа, тільки називає їх совітськими термінами. Є там „руж“ Сталіна, губний олівець Леніна, революційний крем краси тощо.

— Марлена Дітріх як Катерина Велика. 10-го ц. м. дають одночасно два львівські кінна „Компекс“ і „Марусенька“ могутню фільму з Марленою Дітріх „Імператриця“. М. Дітріх гратиме роль Катерини Великої. Режисерував фільму Йосиф Штернберг. Фільма відтворить постать кривавої „Семіраміди Сходу“ і добу її правління. Рекляма каже, що „божеська“ Марлена ввійшла своєю новою великою роллю після своїх давніх успіхів у „Мароко“ і в „Х 27“.

— Гимн німецької Олімпіади. Організаційний комітет XI. Олімпіади, яку приготувують на 1936 рік у Берліні рішив замовити на це свято окремий гимн. Музику написав Ріхрд Штраус, а на текст оголосили конкурс з нагородою 1000 марок. На конкурс прийшло більш як 3000 поезій. Письменник Беррієс фон Мінхгаузен, що мав оцінювати твори вибрав поезію молодого берлінського поета Роберта Любана. Поезія звеличує мир і нагадує „Пісню про давні“ Шілера. Комітет звернеться у часописах різних країн з проханням до поетів, щоб перекладали цей гимн на різні мови. Як буде з гонораром, про це преса досі не згадує.

— Річні вістки. Мустафа Кемаль їде до Тегерану, щоб віддати офіційну візиту перському шахові. — Рідня подружжя пари Грізмер, що потонули на пароплаві „Морро Кастл“ звернулася проти корабельного товариства з процесом домагаючись відшкодування 50.000 дол. — Лондонська і новозеландська поліція порозумілися між собою, щоб обмінюватися поліційними урядовцями. — Французький міністер торгівлі Лямуре запевняє, що в найближчому році зорганізує у Парижі великий літній сезон, який перевищить своєю пишнотою всі цього року вистави. — За першу четвертину цього року дефіцит у бюджеті Злуч. Держав дійшов до рекордової цифри 500 міль. доларів. — Громадянка Діссельдорфу пані Брассар увійшла на верх Кіліманджаро (6010 метрів). — За минулий рік (до 31. серпня) до Палестини виїхало 23.000 жидів; до цього треба додати 10.000 туристів, що залишились у Палестині як нелегальні емігранти; тепер Палестина має 325.000 жидів, себто 10 проц. усього населення. — У Венсен згоріло 12 перегонних коней в одній зі стай. Кажуть, що вогонь підклали нацисти.

— Вчимося ціле життя. Пані Оля часто пригадувала, чому біля її приятельки набирає пума прання сніжного поліску і вигляду як нове. Припадково пізнала тайну: її приятелька аживала до прання мила Шіхт „Білий Олень“. Від тоді в господарстві пані Олі ніколи не бракло мила „Олень Шіхт“ і господиня вдоволеням дивилася на своє білля.

Дописи.

Львів.

Загальні Збори Кружка „Рідної Школи“ ім. Т. Шевченка. Загальні Збори Кружка „Р. Ш.“ ім. Т. Шевченка в Галицькій ділянці Львова (на Стрийським передмісті) відбулися в неділю 30. м. м. в 6 год. веч. у домі Кружка при вул. Сум'яського 21 а. Коли руханкова сила хлопчачої школи ім. Т. Шевченка виповнилася членами Кружка, голова його, проф. Микола Ластовецький, відкрив їх і покликав на секретаря члена Старшини. п. Василя Дзуля. По прочитанні та прийнятті протоколу попередніх надзвичайних Загальних Зборів приступлено до звітів з діяльності. З загального представлення справ головою Кружка довідалися зібрані члени, що минулий звітовий рік був дуже тяжкий для Кружка і через загальну кризу і через анжикові місцеві відносини, які приневолили були Старшині скликати в листопаді 1933 р. надзвичайні Загальні Збори. Однак Старшина не зражувався ніякими перешкодами, яких не усунули й надзвичайні Загальні Збори, лиш добула зі своїх членів тільки посаяти та зусиль, що могла похвалитися чималими успіхами по році своєї праці. Старшина не лиш працювала сама, але й зуміла створити гуртки членів, які й у праці помагали, і мала вчительський збір, відзначив рідношкільній праці під проводом такого організатора-проводника, як управитель школи п. Августин Домбровський. — Тимі організованими гуртками були: Жіноча Секція з п. Степлею Марітчанкою у провіді, Батьківський Комітет під кермою дуже в цій ділянці заслуженої п. Марії Ігнатової, комісія для переведення внутрішньої позички для „Р. Ш.“ під проводом п. Бляки Баранової та комісія перереєстрації, якої завданням було переглянути давні списи членів Кружка, перелікати їх і заархивувати нові. Ця комісія працювала під проводом п. Ольги Сенів, студентки філософії та делегатки Ради львівського Повіт. Союзу Кр. „Р. Ш.“. З новин у рідношкільній діяльності годиться згадати акцію придання „рідношкільних опікунів“. Старшина Кружка (проф. Ластовецький і пп. Марітчанка й Соненік) упростили заможніших членів Кружка, щоб вони зобов'язалися весь шк. рік 1933-1934 платити шкільному салату за учнів незможних батьків у хлопчачій школі ім. Т. Шевченка. Такими опікунами стали: П. П., Н. Н., які не бажали виявлення свого імені, проф. Платон Лущинський, інж. Олександр Пежанський та посол д-р Любомир Макарюшка, які складали місячно по 10 зол., і п. д-р Софія Парфанович та радник Зенон Луквещкий, які платили по 8 зол. місячно. — Зі звітів годиться ще зазначити, що всі рідношкільній свята, відкриття, реферати, „просфору“, „святені“, всі імпрези та багато чого іншого улаштувала Жіноча Секція; що про доживання шкільної дітвори та про свято св. Миколая подбав Батьківський Комітет, який обдарував теплим одяганням, обувом та солодощами бідну шк. дітвору зі зібраних на ту ціль ок. 300 зол.; що позичкова комісія збрала 38 декларацій внутрішньої позички для „Р. Ш.“ на суму 1.619 зол. (яку майже всю вже сплачено) та ще й тепер цю акцію продовжує; що в 6 класах було 183 учнів і що всі ті, котрі зголосилися до 1. кл. гімна. нового типу, склали аступний іспит; що переведено повний ремонт шкільної домішки зовні та внутрі, побудовано одягальню, підмуровано содінно залізані штахети, направлено дерев'яний паркан (всіми тими роботами безкорисно й уміло кермував член-господар Старшини п. Павло Стрижинський); що вкладок, жертв і доходу з імпрез було 4.734.12 зол., що шкільні оплати дали 6.108.05 зол., що Гол. Управа додала 7.590.100 зол. і що повне удержання школи з усіми значайними й надзвичайними андатками, яких у звітовому році було багато, коштувало 18.492 зол. Тому не дивно, що Старшині за всю ту працю висказано однодушно на знесення Конгр. Комісії призначення та без гаяння часу однодушно вибрано головою четвертий раз проф. Миколу Ластовецького й таку Старшину: п. Ст. Марітчанку (зтретє), п. Анну Хоминову (варуге), п. Цимбалісту, п. Богдана Бородайку, п. Похмурського і п. Павла Стрижинського (варуге); заступниками членів Старшини: п. Фурду, п. Сосяклову й п. Петришина. — Після вибору Контрольної Комісії та її заступників вибрано ще делегатів на Заг. Збори львівського Пов. Союзу Кр. і на Заг. Збід „Р. Ш.“ — Збори пройшли незвичайно ділово й поважно. З побажанням до нової Старшини треба віднести голос п. Кривошанського, який домагався, щоб Старшина взяла у свої руки ініціативу в справі будови Народного Дому в Галицькій ділянці Львова. Зібрані розходилися зі Зборів у надії, що небаром почують про лашу жваву роботу нової Старшини.

Нові книжки й журнали.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, ілюстрований популярно-науковий журнал-місячник. Вилас Т-во „Прогрес“, Рів VII, ч. 10. Львів, жовтень 1934. Зміст: Книжка. В. Вернякова: Союз виводження України. Ф. Коковський: Тисові дерева в Сибірії. В. Січинський: Перемінливі. А. Аринкович: Що таке фотологія. А. Лотопський: Китай — країна супротивностей. Едем-В. Левинський: Чи можливе життя на планетах. Ф. Коковський: Львівський купець Петро Камушак. Я. Б. Як лікували в старині сухоты. Р. Крохмалюк: Письмо і идча людини. Й. Шемлей: Хто такі староні. М. Андрусек: Як поступали галицькі москвофани від 70-тих років XIX. Я. до світової війни. Р. Славський: Денно про пісмія. Пастернак: Могильники княжої доби. Д. Луцінович: Про коєдукацію. Бібліотечний порадиш. В. Левинський: Про освіту бібліотечарів. PRZECIĄG SPOŁECZNY. Lwów 1934. ч. 9. Р. VII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 18-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр.-фр.,
Італії 7-50 зол., Швейцарії 7-50 зол.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Звізна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
З СПРАВИ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Тутка

Normitan

це найвищий ґатунок!!
Остерігаємо перед лихими виробами!!

Померла Марія Заньковецька.

Дня 4. жовтня ц. р. померла на Україні по тяжкій недузі одна з найкращих українських сценічних артисток. Марія Адамовська-Заньковецька. Комісаріат Освіти УОСР видав застереження про урочисті похорони Заньковецької, яка мала почесний титул „народної артистки республіки“.

В черговому числі „Діла“ подамо ширшу згадку про Покійну. Нині згадаємо тільки, що

Адамовська-Заньковецька прожила 75 літ (ур. в 1860 р. в селі Заньках б. Ніжева — звідсіля її сценічний псевдонім). Від 1882 р. виступала в трупі М. Кропивницького, в Полтаві й Києві, опісля в Петербурзі, де її талант виявився в сильно драматичних ролях. Критика ставила її вище Сари Бернар і рівняла з Елеонорою Дусе. Грала Заньковецька найбільше в Садовським. В останніх роках жила в Ніжені

Твір Архипенка у Львові.

Національний Музей дістав нарешті з митиці твір Олександра Архипенка, відлитий у бронзі, що його вислав Українська Громада з Америки в дарі Музею після світової вистави в Шікаго. Цей прегарний відлив, приміщений у репрезентативних залах старого будинку Музею, а в ті образів сучасних мистців України, виступає з усіма вальорами модерної мистецької куль-

тури. Святочна передача цього твору і постійної галерії сучасного українського мистецтва, у відновлених залах партеру старого будинку, до прилюдного вжитку відбудеться в неділю, 14. жовтня ц. р. в год. 12. ввечері. Уввара Національного Музею запрошує Українське Громадянство до якнайчисленнішої участі (за загальним вступом по 30 сот.).

Нові українські кооперативи.

Рішенням Дирекції РСУК з дня 22. IX. ц. р. прийнято в члени Т-ва такі кооперативи:

1) „Любов“ кзов. — Гомів, 2) Пром. С-ка „Братів Поміч“ кзов. — Гомів, 3) Хліб. С-ка

для заг. зак. і зб. „Згода“, кзов. — Янівка (пов. Долина), 4) „Районова Молочарня“, кавуд. — Ширець (пов. Львів), 5) „Народний Дім“, кзов. Дідушинці Вел. (пов. Стрий)

Бої в Еспанії не вгавають.

ЛЬОНДОН, 9. 10. ПАТ. Вчора пополудні розгорілися знову бої в кількох дільницях Мадриду. Раа-у-раз на вулицях вибухають бомби. На полудневім дворі безупинна стрілянина. 6 убитих, багато осіб ранених. До кривавих заворушень дійшло в дільниці Пуерта дель Соль. У Валенсії революціонери здобули касарні і повбивали рідню вояків цивільної гвардії. Наступали теж на захист сиріт, де вбили декілька сестер і дітей.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК ПОШИРЮЄТЬСЯ.

МАДРИД, 9. 10. ПАТ. Генеральний страйк, піддержаний анархістами поширюється. Підсилена пропаганда довела до вибуху страйку в Малазі і Гренаді. У Сан Себастьян страйкують майже всі робітники. Генеральний страйк охопив теж робітників у Севілі. В усіх тих містах завязі бої не вгавають. Понад 10 убитих і багато ранених. В Севілі арештували 60 осіб. Революціонери намагаються зорганізувати партизантку в кількох провінціях Андалузії. В однім селі коло Льограно революціонери підпалили церкву і будинок мера. Поліція розігнала повстанців. Трох убитих.

ГРАЮТЬ ГАРМАТИ.

В Астурії положення дуже напружене. Страйкарі добре озброєні і мають гармати. В Гренаді завязі вуличні бої. Страйкарі під проводом анархістів захопили важніші міста в Андалузії. До порту Тарагона прибуло 2.000 вояків: до Хіхон 2.500 вояків.

ПАРИЖ, 9. 10. ПАТ. Революційний рух зосередився тепер в Андалузії, де провід генерального страйку взяла в свої руки анархістично-синдикалістична організація, яка відіграла в цій провінції дуже велику роль. В Мадриді лобуються, що страйкова акція зі Севілі поширюється теж на інші провінції. У Мадриді вій-

шло до нових боїв між страйкарями-вуглекопами і цивільною гвардією. Трох членів цивільної гвардії убитих, 15 осіб ранених. У Патерна дель Кампо підпалено церкву і приходство. Поліція переводить численні арештування. В Севілі арештували 130 осіб. У Барселоні коло Валенсії революціонери висадили касарні цивільної гвардії. Багато родичів членів цивільної гвардії вбито.

200 ПОЛІЦАЙВ УБИТО.

МАДРИД, 9. 10. ПАТ. Повстанці в Астурії вбили 200 поліцаїв, які в погоні за повстанцями зайшли в гори і там їх усіх вистріляли.

МОБІЛІЗАЦІЯ ЗАЛІЗНИЧНИКІВ-РЕЗЕРВІСТІВ.

МАДРИД, 9. 10. ПАТ. Сподіваючись генерального страйку на залізницях, уряд зміліта-ризував управу залізниць і змобілізував усіх резервістів залізничників. У Мадриді ввечері вулиці опустіли. Тут і там було чути поодинокі стріли. Страйк поширюється головню в полудневій Еспанії. На півночі влада опанувала ситуацію. В Астурії військові літаки бомбардують повстанців, які втікли в гористі околиці. Багато повстанців піддалося.

КАТАЛЬОНІЯ СПЛИВАЄ КРОВІЮ. — ВОЄННІ СУДИ.

ЛЬОНДОН, 9. 10. ПАТ. В суботу і в неділю поліція арештувала понад 2.000 осіб. Воєнні суди почали свою діяльність. У Барселоні жалуть на приїзд колисьяльних військ з Мароко. Покищо змобілізовано дві компанії резервістів. Заборонено привозити закордонні часописи. Залізнична комунікація з Мадридом налагоджена. Підчас ревізії в будинку катальонського міністерства закордонних справ поліція забрала 1000 криїв, вісім скринь з бомбами та велику кількість динаміту.

Сповнення обов'язку

приносить вдовolenня, а Вашим національним обов'язком є забезпечити законом дозволену 1/3 частину вартості своїх будинків в одинокому українському

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Фабрика хемічних виробів

О. Левицька і С-ка

У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.

Телефон 60-04. ПКО. 503-881

поручає в ласні вироби найкращої якості

Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.

Пасту до взуття „Елегант“ воскову

Пасту до підлоги „Француська маса“

Віск комбінований до підлоги

Васеліну до шнїри

Синьку до білля

помадку і коронову

Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

Завдаток

на велике.

Міркування з нагоди недільного фестивалю.

Львів, 9. жовтня 1934.

В неділю, 7. жовтня, відбувся, як ми про це вже повідомляли, на площі „Сокола-Батька“ перший у нас і до того пробний фестиваль українських трубних оркестр заходами львівського Т-ва дозорців і домової прислуги „Воля“. Ми не хочемо тут вводити оцінку поодиноких точок фестивалю ні їх виконавців. До того похликані фахівці. Крім того про цей фестиваль скаже своє слово оціночна комісія, зложена з наших музиків і зорганізована самими ініціаторами цих своєрідних мистецьких змагань між нашими оркестрами.

Ми бажали підійти до цього фестивалю з іншого становища та хочемо мірити його не мистецькою, а чисто громадською мірою. І тому робимо це саме на тому, а не іншому місці нашого щоденника.

Ми не знаємо, хто піддав думку влаштувати такий фестиваль, але зате знаємо, що здійснило цю думку Т-во „Воля“, не вважаючи на ніякі труднощі та кошти. Ми переконані, що Т-во „Воля“ зробило добре діло. Своім подвигом воно передовсім звернуло увагу українського громадянства на зовсім переочуваний досі і тимсамим недоцільний як слід, а може й занедбаний відгук нашого культурного життя.

Знаємо, що при читальнях „Просвіти“ в краю є 130 трубних оркестр. Крім того є такі оркестри при сокільських, лугових та інших наших організаціях. Не переборщимо, коли приймемо, що маємо коло двісті дутих чи трубних оркестр. У фестивалю взяло участь загалом сім оркестр і своїми продукціями вони відкрили нам очі на деякі дуже важні та пильні справи, яких нам треба допильнувати.

Виявилось, що нашими оркестрами досі мало хто опікувався. А доказом на це ось хоч би недостача відповідно обробленого та пристосованого для них репертуару. На фестивалю, наприклад, одна оркестра грала аж „увертуру“ якогось невідомого „американського композитора“. Натомість ніодна оркестра не заграла українського марша. Так і видно було з усього, що ті оркестри працюють над собою самотужки, самі промощують собі шляхи для існування та мистецького вдовolenня, якщо взагалі про це останнє може бути мова. Вони не мають мистецького проваду ні який. Цим

ми не хочемо ніяк обмежувати чи зменшувати заслуги диригентів цих оркестр, які працюють з посвятою і до того працюють важко над тим, щоб оркестри піднялися на можливо найкращий рівень. Вони дають від себе усе, що можуть. Але річ у тому, що і їм треба допомогти, а може й деякого з них треба ще підучити чи бодай поінструувати, як далі працювати. Хтож має цим зайнятися? Хто має слідкувати за тим досі стихійним рухом самоорганізації оркестру?

Думаємо, що до мистецького проводу та мистецького виховання наших оркестр покликані українські музичні центри. Вони повинні цим зайнятися в порозумінні з „Просвітою“ та при її допомозі, бо найбільше оркестр існує при читальнях „Просвіти“. Крім того „Просвіта“ показана до того, щоб цією справою пильніше зайнятися ще й тому, що оркестри і хорі при читальнях — це один із проявів культурно-освітнього життя.

Якщо наші відповідальні і покликані до цього чинники займаються ближче справою наших оркестр, якщо спільними зусиллями подбають про відповідний репертуар для них, а також про відповідно вишкolenіх провідників і диригентів, тоді варто такі мистецькі змагання, як невідомий пробний фестиваль, робити частіше та зробити з цих змагань дійсно велику річ.

Невідомий фестиваль розкрив нам ще одну сторінку життя наших сіл, містечок і навіть міст. Львівська „Воля“ вложила в улаштування свята багато праці та енергії. Всі її члени почували, що вони роблять щось гарне, небувале. Вони були захоплені фестивалем. Для нього вони змобілізували себе духово й морально. Вони були цілком слушно горді на свій подвиг. Їхні очі на площі „Сокола-Батька“ падали огнем віри в свої сили, в свою спроможність та свою здатність до гарних, вартісних і загальнокорисних учинків. Таке саме захоплення справою бачили ми і в усіх активних учасників фестивалю, що приїхали сюди зі своїми інструментами з близьких і далеких сіл чи містечок. Усі вони мали шире бажання стати на фестивалю першими, і тому вкладали в гру все своє чуття, всю свою амбіцію. Вони були опановані благородною амбіцією бути між найкращими. Це коштувало їх багато праці, терпеливості та витривалості. Все це гідне похвали і гідне признання. І все це доказує, скільки в нас у селянській масі та в міському свідомому робітничому середовищі благородних поривів, скільки шляхотних бажань наскрізь громадського характеру, яких нема кому належно ні використати ні скапіталізувати для загального добра і для загального вдоволення.

Думаємо, що країна пора звернути в нас належну увагу і на мистецькі аспірації та мистецькі прямування нашого народу. Не можна цього відтинку нашої культури лишати далі без опіки і без проводу. І саме найбільшою заслугою невідомого фестивалю є те, що він відкрив нам очі на цей відтинку нашого культурного життя.

В. М.

Боротьба Франції з комунізмом.

Змагання прем'єра Думерга до реформи державного устрою.

Забобонна людина могла б казати про „кару Господню“ на Францію за її політику підтримки Світів. Це не сміх: так складається, що ледви скінчилася женевська сесія і ледви прогмоніла палка промова Барту в обороні Світів, як чинники міжнародного ладу і стабілізації, аж ось у Франції розляглися голоси тривоги перед комуністичною небезпечкою, і боротьба з цією небезпечкою стає найпершим і найважчим завданням всіх французьких патріотів.

26. вересня п. р. прем'єр Думерг виголосив велику промову крізь радіо: громив прихильників політики інфляції і перестерігав французів, що партійний соціалістично-комуністичний фронт тому агітує за інфляцією, бо через руйнування франка хотять вони, комуністи, довести до загальної руйни, як пригожого моменту для введення диктатури пролетаріату. І заповів, що змагатиме до таких реформ парламентаризму, які забезпечили б політичну стабілізацію, як передумову стабілізації господарської.

А 4-го цього місяця виголосив крізь радіо нову промову, в якій просто визнавав всіх французів лучитися в один великий фронт, якого завданням повинна стати боротьба з небезпечкою громадянської війни: хто тої війни не хоче, мусить протиставитися соціалістично-комуністичному блоку. Старий прем'єр вдарив у високі струни: „Переживаємо нині рішучу годину. Находимося на небезпечних перехрестях стежках. Маєте до вибору безладдя або порядок, перекреслення вольностей і прав, що їх вибороли ваші батьки, або збереження тих прав. Внутрішній мир держави, що є передумовою миру зовнішнього, або братовбивча боротьба, яка завжди родить війну з зовнішніми ворогами“. „Я затримав це у своїх руках владу не тому, що склався спільний фронт соціалістів і комуністів, а тому, що бачу, що той фронт склався під прапором комунізму...“

І хоча невідомо ще, який буде остаточний вислід тої боротьби, то проте вже відгукнувся на поклик Думерга ентузіастичний звелічник Світів Еріо, який у промові в Ліоні так само гостро накинувся — на комуністів! Цікава річ: якщо справді п. Еріо бачив у Світах самі чуда, то навіщо він виступає проти акції комуністів у Франції, які чейже хотять над Секваном завести порядок точно по зразку московських теоретиків і практиків? Треба було безпосереднього марша совітського раю на вулицях

Парижа і Ліону, щоб покласти край ентузіазмові, що його диктувала французька закордонна політика та інтереси ліонських промисловців...

Але французькі комуністи і їх московські зверхники роблять, здається, Франції одну прислугу: прискіпять реформу французького державного устрою, який захитався найбільше серед кривавих демонстрацій на вулицях Парижа у лютому цього року. Поправді для цієї цілі й перейняв керму кабінету колишній президент французької республіки Думерг, що склав „кабінет авторитетів“. Афера Стависького, яка виявила моральний розклад кермуючих партій, була першим важким ударом для вселади парламентаризму. Соціалістично-комуністичний фронт є другим дзвоном на тривогу. Повна залежність уряду від парламенту, якого уряд не має права розв'язати, брак окреслення у конституції функцій прем'єра, вічна літатія всіх партій щодо видатків без обов'язку шукати покриття бюджетового дефіциту, акція величезна свобода рухів синдикатів, якими правлять ліві політичні елементи, — все це причини (поруч із численними іншими), через які у Франції уряди змінюються що кілька тижнів чи навіть днів а кожнорічне ухвалення бюджету завжди получене з димісіями міністрів фінансів та кабінетними кризами. Потреба реформи того стану річей, який радше компромітував ідею демократії, ніж її репрезентував, накидувалася вже давно. Думерг має бути тим діячем, який таку реформу зважуватися перевести, спіраючись головню на особистий авторитет.

Чи це йому вдасться, невідомо. Невідомо, чи вдасться відібрати політичним партіям, репрезентованим у французькій палаті депутатів, право рішати про долю кабінетів і про висоту податків для виборців, чи вдасться перевести постанову, що коли в означеному преключивному терміні не буде ухвалений бюджет — обов'язує бюджет минулорічний. В усякому разі Думерг готується до кампанії за такі реформи. Тому теж користується радієм, промовляючи до народу „понад головою парламенту“. Особисто агітує, апелюючи до здорового розуму своїх земляків.

Кампанія проти комуністів, які всіх зусиль вживають, щоб дискредитувати Думерга і не допустити до планованих ним реформ, що закладуть вуздекку більшовицькій демагогії, зно-

Усі Пані

купують найгарніші плащі
сукні, блузки, спідниці тощо
у відомій фірмі:

Яків ПОСАМЕНТ
Львів, — ул. Академічна ч. 2.
(Готель Жоржа).

406 1—2

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 11. ЖОВТНЯ 1934.

В. ДОРОШЕВИЧ.

2

Східні казки.

(Докінчення.)

Отак продавав він рахат-лукум, всілякі шербети; став відомий по ярмарках, здобув собі кредит, але він, замість того, щоб стати цукорником, взявся торгувати ювелірними речами.

Понеділками, коли за східним звичаєм, торг відвідують лише жінки, Гассан порозкладав навколо себе свій крам та хитренько підсміхавшись зпід своєї чорної бороди, каже:

— Найкраща пані! Найкраща пані! Хочеш, щоб твої очі ніколи вже не плакали? Купи ці ковтки! Подивися, що то за діаманти! Сявони! Справжні сльози! Жінку мусять прикрашувати сльози! Вже така її доля! Кіземет! Купи ці ковтки й сльози ніколи не будуть блищати на твоїх очах! Дай хабаря долі! На щож мають у очах твоїх сльози блищати, коли вони можуть на твоїх ушках блищати?

— Найкраща пані! Незрівняна пані! Нічого не купуй у мене, лише поглянь! Лише поглянь! Від твого погляду цей смарагд стане подібний на клаптик неба! Скажи своєму милому, нехай він купить тобі шпильку з цього смарагду! Нехай він увидить клаптик неба на грудях у своєї милої!

Ось сафір, синій і глибокий як море! А ось рубін, як каплянка крові! Він світить навіть у

підмі. Пані! Найкраща пані! Попроси свого милого, щоб він подарував тобі або море або краплину крові! Моя рада взяти краплину крові! В краплині крові більше бур, ніж у цілій безодні моря!

— Красуні! Красуні! Ось перли! Ось перли!

— Я боюся. Перли то сльози!

— Лише дрібні, пані! Лише дрібні! Лише дрібні викликають сльози. Ніколи ще дорідні перли не були причиною жіночого плачу!

І так жартуючи і сміючися весело гомонів, торгував і богатів Гассан, що невдовзі став відомий цілому Дамаску.

Чутка про нього дійшла аж до самого султана Дамаску.

Аллах одиникий султан!

Нема султанів крім султана султанів — Аллаха. Аллах Акбар!

Султан забав подивитися на загального улюбленця, задоволення його міркуваннями й розумом, при розмові сказав йому:

— Найтяжче для султана, — це призначення везирів!

— Тобі краще відомо, зверхнику! — відповів низько схиливши голову Гассан, — але мені ця справа не здається вже такою тяжкою. У нас звичайно так робиться: беруть якого небудь чоловіка, роблять з нього везира й кажуть: „ось вам розумний чоловік! Ви обов'язані слухати його, а ясти не будете, — то голову геть!“ А що якби зробити інакше? Не піднісуювати чоловіка заразом до розумних людей і везирів. А от узяти найрозумнішого чоловіка та зробити з нього везира?

Султан лише похитав головою:

— Це дуже ясно! Але в цього ніколи не

мав на думці. Взяти розумного чоловіка й зробити його везирем? Гассан, ти розумний чоловік і я роблю тебе своїм везирем!

— Зверхнику! Почути тебе — покоритися! І Гассан став Великим Везирем.

Був він добрий, розумний і справедливий. Добрі його любили, злі боялися.

Завони, що він їх видавав, подобалися всім і всі в Дамаску здивовано говорили:

— Який везир у нас! Не вельможний, не селічний, не славетний, а просто розумна людина!

Так минуло десять літ.

Султан Дамаску закликав до себе свого улюбленого везира й сказав йому:

— Гассане, хай буде благословенний той день, коли вітер відірвав тебе від рідного дерева й заніс до нас! Хай буде благословенний Великий і Святий Коран, що наказує нам бути гостиним до чужинців! Ось уже десять літ, як я слухаю твоїх рад і виконую твою волю для добра мого Дамаску. Тепер я хочу, щоб ти вислухав слова мого і виконав волю мою. Чуєш, Гассане! Не довго вже буду вислухувати твоїх добрих рад. Мій шлях до могилы такий короткий, що ледви чи встигну гланити ще назад. Я бачу мій рідний Дамаск щасливим під твоєю мудрою управою й хотів би зберігти йому це щастя до кінця твоїх днів.

Чуєш, Гассане! В мене нема нащадка. Я одружу з тобою свою юхану доньку і зроблю тебе султаном Дамаску. Чуєш і корися!

Гассан поцілував землю у стій султана і сказав:

— Почути твій голос не покоритися. Султане! Аллах одиникий Султан! Нема султанів крім

сильно неприємний для п. Барту і п. Літвінова дисонанс у французько-радянськіх відносинах. Коли внутрішня ситуація у Франції загостриться до того ступня, що справді край розпадеться на прихильників диктатури пролетаріату і ворогів, тоді не є виключене, що прилюдна олімпія, завжди у Франції рішуча про найважливіші державні проблеми, звернеться і проти пропагандистів приязні з СРСР, як чинником європейської стабілізації".

Критикують Росію в церквах.

НЮ ЙОРК, 24. вересня. (Вт. кор.). З нагоди звісток про приїзди Радянщини до Ліги Націй багато протестантських проповідників взяло за тему своїх проповідей по церквах вчорашньої неділі цей факт. Др Молленгавер з першої пресвітеріанської церкви сказав між ін. таке: Я думаю, що я все буду перестрашений відносинами в Росії, де не лиш мільйони дітей виховують без релігії, але вчать їх, що глупотою є загалом покладатися на віру. А це справа, яка є основою життя, бо серед найгіршого нещастя людина має надію на поправу відносин. Коли таку країну допустити до Ліги Націй, то вона може заразити своїми поглядами весь світ і спровокувати нещастя на ціле людство.

М'н. Барту їде до Риму.

ПАРИЖ, 9. 10. ПАТ. „Матен“ повідомляє, що мін. Барту приїде до Риму 4. листопада п. р. негайно на другий день відбуде наради з Муссолінієм.

Політичний скандал у Франції.

ПАРИЖ, 9. 10. ПАТ. У Лілі арештувала влада комісара поліції Маріані, який конфіскував у пачкарів наркотики на те, щоб їх перепродувати і шантажем брав гроші від багатих людей. Тепер поліції вдалося арештувати в Антверпені члена ватаги ком. Маріані Бонара, який подав прізвиська співників ком. Маріані. Арештований зізнався, що ватага ком. Маріані продавала не тільки наркотики, але також виробляла папір порти для самоходів. Тепер поліція шукає другого шефа тієї ватаги, корсиканця Торо.

Будують морську твердиню.

ЛЬОНДОН, 9. 10. ПАТ. „Дейлі Телеграф“ повідомляє, що Злучені Держави збудують на островах Алеутів в т. зв. „Голландській пристані“ велику морську твердиню.

Міліонові зловживання в СРСР.

МОСКВА, 9. 10. ПАТ. У центральні більшовицьких кооператив відкрили зловживання на 2 і пів мільйона рублів. Урядовці вимагали від державного банку 2 і пів мільйона рублів кредиту та їх шпугайнували.

Султана султанів, — і ось що сказав мені Султан над султанами: „Гассане! — сказав він мені, — чудовий Дамаск, — але твоя батьківщина Багдад! Багато красунь є на світі, — але ніяке обличчя красуні не може ніколи зрівнятися з красою зморщив матері! Той, хто вважає, що краще бути султаном у чужому краю, ніж звичайним громадянином у своєму, — не вартий бути ані звичайним громадянином у своєму краю, ані султаном у чужому“. Так сказав мені Султан султанів, всі султани землі мусять мовчати!

Це загнівало султана.

— То так ти, слуга, виконуєш волю свого зверхника? Я хотів зробити тебе щасливим. І я зроблю тебе щасливим! Я зроблю так, як вирішив!

Ця невеличка хиба мають султани.

Вони певні, що можуть робити людей не лише вельможними, багатими, потужними, але й щасливими.

І щоб зробити Гассана щасливим, султан наказав ув'язнити його.

Але Гассан утік.

Він осідлав коня, набив гаманець золотом і в опівніч чкурнув до Багдаду.

Так як і десять літ тому не давав він спочинку коневі доти доки сонце не бризнуло іза гір промінням та не уявив він, що вже спинився біля брами Багдаду.

Гассанові здавалося, що ніде у світі так не пахнуть і не пахнуть дерева, як навколо Багдаду.

Він скопив з коня, вклякнув і поцілував землю.

Вже

над йшли найновіші новини матеріалів з перш. фабрик на осінній сезон на сукні костюми, плащі, по сензаційно низьких цінах до

Фірма Галицький Магазин Новин

::: Львів, Галицька 15. :::

Военне ракетіство.

(Кореспонденція з Америки.)

Ню Йорк, 27-го вересня 1934.

Коли тхось живе соками другого, його називають в Америці „ракетіром“. На ділі ціле американське життя пронизане ракетіством. А тепер в Америці відкривають ще на велику сказу організоване міжнародне ракетіство. Це воєнне ракетіство.

Федеральний сенат установив спеціальну комісію під проводом сенатора Ная для провірки діяльності фабрикантів муніцій. Перші засідання тієї комісії принесли міжнародну сензацію. Коли почали переслухувати свідків, то показалося, що навіть англійський король та князь Валлі підтримували англійських фабрикантів муніцій — підкупили зі шкодою для свого краю, — а пан Василь Загаров закрючував контракти для доставки муніцій з державами, які свідомі були того, що їх противник теж слухав Загарова. Крім цього вийшло на яву, що Німеччина будувала підводні лодки на основі плянів, що мали американський патент. Отже американський винахідник у часі війни американські кораблі.

Метою комісії Ная є дослідити над діяльністю „одиноць і корпорація Злучених Держав“, зайнятих виробом, продажем, ввозом і вивозом зброях війни. Однак ці студії не могли обмежитися до одиноць у Злучених Державах. Те, що вийшло на яву, виказало, що істнує не лише порозуміння, але навіть і договори між фабрикантами муніцій на цілому світі.

І так, нпр., коли американська фірма, що продавала підводні лодки для Перу, не могла одночасно продавати таких-же лодок для Чіле. Тому вона порозумілася з англійською фірмою і через неї витягувала великий дохід для себе. Тоді американська фірма стягнула свою заплату з Перу, так, що тамешній уряд визав бони, які у великій кількості закупили американці. Таким чином американська фірма дістала з Перу шось 75 мільйонів дол. Ці бони впади цілковито на вартості опісля, але фірма не втратила нічого. Отже виходить, що то американці закупили муніцію в дарунок для Перу.

Практика, щоб за муніцію для якоїсь держави платили громадяни іншої держави, не є новою. Після світової війни заборонили подібні державні зброїстні угоди. Угорщина була тоді ворогом Франції. Але вона потайки зброялася, бо муніцію купувала від славної французької фірми Швайлер-Крезо. Тому, що Мадярщина не мала грошей, згадана фірма пішла на угоду з мадярським урядом. Треба було прийняти скла-

ти ратами. Але, щоб цю сплату приспішити, фірма Швайлер-Крезо спонукала французький уряд дати мадярському урядові позичку, яка в цілості пішла до каси фірми. Отже населення Франції заплатило за муніцію для Мадярщини навіть проти заборони французького уряду!

Коли такі й інші трансакції почали витягати на світло в американському сенаті, американське міністерство закордонних справ почало доставати телеграми з погрозами від інших держав, головню з Південної Америки та з Англії, щоб напрям слідства звернути куди інанше. Об'єднані Держави втратять на бізнесі. У ході слідства деякі свідки відверто висловлювали свої погляди на партію урядовців на високих становищах і тим розрушили гніздо шершень. Так нпр. один свідок сказав, що в Південній Америці не можна пролати муніції доти, доки якийсь високий урядовець не дістане комісового. І то йшли навіть відверті торги: коли одна фірма не хотіла дати вимаганого комісового, тоді догичний урядовець казав, що друга фірма дасть йому більше. Те саме мало бути з продажем муніцій царському російському урядові і американські фабриканти муніцій знали, що до звичайної ціни ще треба додати суму, яку мали дістати царські чиновники у формі комісового.

Та найцікавішою частиною студій сенатської комісії було те, що розбродна конференція, започаткована Америкою в Женеві, мусіла потерпіти невдачу головню через інтригу фабрикантів муніцій з Франції, Англії і своєї таки Америки. Про це відчитали багато ріжних документів на засіданні комісії, а в багатьох з них відверто казалося, щоб ті документи знищити після перчитання.

Саме приходять вісти про цілковите звинелення агенд розбродної конференції в Женеві. Кажуть, хто лише поверховно слідяв працю комісії Ная, прийшов до висновку, що конференція розбилася лише через затії фабрикантів муніцій. В газетах появляються голоси, щоб фабрики муніцій відібрати з рук приватних одиноць, а передати їх в державні монополії.

Сьогодні принесла агенція „Юнайтед Пресс“ звістку, що більшовицький комісар, Макс Літвінов, поставив учора в Лізі Націй в Женеві резолюцію, щоб установити постійну розбродку, або як він каже мирову конференцію при Лізі Націй. До цієї конференції він хоче також втягнути і Злучені Держави Північної Америки.

Деколи люди шукають щастя в вештості. Можливо, що коли розбродку конференцію розбили фабриканти муніцій, то тимсамим вони дали почин до думок, якби створити шось такого, чогоб не могли знищити навіть міжнародні гешефтирі та торговці людською кровю. Америка, занадто свого ідеалізму, малаб добру нагоду поправити в Лізі Націй те, чого не міг досягнути її творець американський президент Вудро Вільсон.

Семен Демидчук.

Титулеску нараджується.

БУКАРЕШТ, 9. 10. ПАТ. Титулеску приїхав до Сіная, де його повитав прем. Татареску та інші достойники. Титулеску відмовився дати якінебудь висловлення перед розмовою з королем. Розмова Титулеску з королем почалася в гол. тіл до другої. Титулеску язсував королеві моттви свого уступлення. Опісля відбув нараду з прем. Татареску.

Прем. Татареску просив мін. Титулеску, щоб обняв провід міністерства закордонних справ. Мін. Титулеску застеріг собі три дні на відповідь.

Юрба перед німецькою амбасадю.

ЛЬОНДОН, 9. 10. ПАТ. Вчора попозудні невідомий справник завісив на будинку німецької амбасаді в Лондоні білу хоругву з написом: „Звітають Тельмана“. Урядовці амбасаді пішли на обід і не доглянули прапора. Щойно велика юрба перед амбасадю звернула їх увагу і прапор негайно усунуто. Прапор завісив мабути англійський комуніст, який переліз з даху сусіднього будинку князя Мальбору, а звітіля на дах амбасаді, де завісив прапор.

А в цей час у міської брами сиділа стара жєбращка й вичісувала кузки з голови внучки.

— Дивинося, бабусю! Дивинося, що це він робить? — сказала дівчинка, — він їсть землю?

— Не їсть, а цідує, мовчи дуренька, мовчи! — відповіла стара, — а тобі що до того? Це може бути чоловік, що дуже любить свою батьківщину, а може бути — п'яний. Але не варто зачіпатися ні з одним ні з другим. Як тобі не соромно? Ти вже не маленька!

— А скількиж мені літ, бабусю? — постилося дівчє.

— Тобі? Йде на одинацятий. Ти народилася то го самого року, коли з кузії Гассана на весіллі зсунулися штани!

Так якби рідна земля плюнула в обличчя Гассана.

Він мерщій підвівся.

— Аллах Акбар! О, Аллах! Великий, милосердний і всемлистивий! Вони рахують час від того дня, як з мене зсунулися штани! і якенебудь паршиве дівчє, що не знає скільки їй літ, знає, що десять літ тому з Гассана зсунулися штани! Я прожив два життя, я починав життя спочатку, кермував державою, я видавав мудрі закони, я зробив щасливою цілу державу, я міг стати султаном, а тут якась жєбращка, що вичісує кузки з паршивого голови дівчєнати — внучки, не може забути, що десять літ тому з мене зсунулися штани!

І вискочивши на коня, Гассан поведонув його й понісся куди очі видять.

Ось, що дізнався про людей Гассан.

А все про них знає лише один Аллах

Перекал. Мих. Остапович.

Горько писи.

Українські партії в польському освітленні.

Ст. Шнотанський оголошує в „Кур'єрі Варшавським“ з 5. п. м. статтю з циклу статей-репортажів із подорожі по Галичині. Присвячена та стаття українським політичним партіям, але починається вона від літературного звороту: про українські переклади з польської літератури. Згадує про переклад „Папа Тадеуша“ автор хоче вказати, що галицькі українці найбільше так прислухуються до всього, що йде з наддніпрянської України і живуть цим, — маючи в цьому на увазі плями чисто політичні: плекання соборницько-державних тенденцій. Автор, як видно, не знає настільки українських відносин, щоб розуміти, що не треба віскої політичної тенденції, щоб галичани цікавилися Наддніпринною і навпаки, та щоб взяті література, творення тут і там, була одноставною літературою одного народу.

Перегляд українських партій подає автор досить правильно, спираючись на дані свого українського інформатора. Список тих партій залишив в польському публіциста враження партійного хаосу. Це теж тому, що почує лише назви, які для нього всі мають рівнозначне значення, а не знає вилі історії української політичної думки та фактичного укладу українських партійно-політичних сил. Коли б це знав, то мусів би у своєму об'єктивізмі признати що той партійний хаос багато менший, ніж у польському таборі.

Уживаймо лише
знаменитої цигорії „ЛУНА“
і здорової підмінки кави „Пражінь“
виробів української кооперативної фабрики
1031 „Суспільний Промисл“ у Львові.

До історії рогатинської гімназії.

З нагоди її 25-ліття.

(Докінчення).

III. Відступ більшовицьких військ розв'язав військовий фронт над Липою і Сверхем — річкою в рогатинському повіті, а з цим почалося і для тамошньої гімназії повоєнне лихоліття. Цей очерк іще незакінчений.

Займа рік викладати, що загальні умовини українського життя в Галичині відбилися на українському шкільництві, отже й на рогатинській гімназії. Здебільша всі наші приватні школи, не сама тільки рогатинська гімназія боролися й борються з тими самими перешкодами.

Поза труднощами при відбудові післявоєнної руїни (інвентаря і засобів навчання) чимало ускладнилось довкола питання т. зв. права прилюдності школи. Для батьків це право було і є мірою вартості школи, алеж і важко тим батькам погодитися з умовинами, що їх шкільна влада висуває, даючи, то відбираючи право, і часто вина за ці умовини спадає і спадає на управителів школи. В зв'язку з цим приходять до кризи на становищі управителів. Кризи спричиняє і шкільна влада, бо такий управитель, що йде по компромісовій лінії, не завжди розважає пропорцію національного й державного виховання. Нерідко молодь і посторонні чинники одним відруком, а то й придуманим ходом розбивають ту, з трудом підтримувану рівновагу.

Друга група ускладнень зв'язана з правами урядової мови (в 1924 р. Міністерство усунуло, в 1926-му почастя реабілітувало українську мову в приватних школах).

В рогатинській гімназії зокрема відомо відбився на управі, посередньо й на деяких справах школи — кількालітній спір і чималі тертя між Гімназійним Комітетом і Кругом У. П. Т., поки після ліквідації Комітету (в серпні 1922 р.) гімназія перейшла під опіку і на удержання Круга У. П. Т. „Рідна Школа в Рогатині“).

Не тільки розвиток рогатинської гімназії гальмує, але й удержання її утруднює міжпартійна боротьба в повіті, а вона не спинається на шкільних межах. Чимало випадків (хочби й події у Філії Союзу Українок) показують, що Рогатинщина належить до найбільш розполітизованих округів і на жаль немає ні авторитету в повіті, ні застанови у засвоєннях, щоб вирішити загальнонаціональні цінності.

Дуже сильний удар, такий, що й сьогодні рогатинській гімназії важко після нього двинути, впав на неї, коли в зв'язку з подіями 1930 року її розв'язали в місяці вересня того року. Тоді львівський Митрополичий Ординаріат зоснував у Рогатині малу духовну семінарію і шойно після однорічної перерви в 1931 році за згодою Міністерства засновано (на основі коацесії виданої трьома рогатинськими українцями) нову гімназію під назвою: „Приватна коедукційна гімназія ім. князя Володимира Великого в Рогатині“. Була це друга з черги зміна назви, бо від 1912—1930 р. гімназія не була під фірмою Філії У. П. Т. і „д. руським яанком викладовим“, а звалися „Прив. гімназія з укр. мовою Круга У. П. Т. в Рогатині“.

Від осені 1921 р. чергуються в рогатинській гімназії управителі ось як: Мих. Кузьма (1 рік), д-р Клявій Білинський, до війни проф. червоноцької гімназії (2 і пів року), пок. проф. Вас. Білецький (пів року), Ант. Крушельниць-

кий (2 і пів року), д-р Мик. Чайківський (3 роки), д-р Евг. Голубович (1 рік), Ом. Бачинський від 1931 р. управляє досі. Як бачимо, причі доводилося змінити управу серед року. Але й цього не досить, бо не завжди директори один від одного переймали управу, а тоді рятував справу о. Теодозій Кудрик, що не зв'язуючи на працю в парохії і катехитурі, брав на себе обов'язки тимчасового управителя гімназії.

За перших 10 років (від 1921 до розв'язання гімназії Круга У. П. Т. в 1930 р.) її фреквенція була найнижчою в 1921-22 р. (записалося на початку року 186 молоді), найвищою в 1925-6 р. (записаних було 481). Після розв'язання гімназії, в об'єднаній від 1931 р. число молоді значно вросло: з 369 записаних у 1929-30 році зменшилося до 138 записаних у 1931-32 році. В двох останніх роках, тобто 1932-33 і 1933-34 було 139, 123 молоді; на рік 1934-35 записалося 129 до I—II кл. нового і V—VIII старого типу.

За всі 13 повоєнних років було в гімназії 8 правильних матур, 176 арілих абсолювентів пустила гімназія в світ, найліпше пішло абітурієнтам у 1927 р. (здали 34 на 36 зголошених), найсумніше в 1928 р. (15 на 40 зголошених). З признанням треба піднести, що здебільша управителі гімназії старалися обновити (крім інвентаря) засоби навчання і це їм повелося, хоч у найкращій ділянці (бібліотеки). Хроніка гімназії на 1925-26 рік записала дві відрізні події: 1) перенесено воєнний цвинтар із шкільного ґрунту, 2) Кругок докупив для потреб школи сумішний ґрунт і таким робом гімназія дістала гарний, великий майдан.

Темпо і рівень шкільної праці, у зв'язку з цим освітня й культурна вартість гімназії для повіту були вислідною енергією управителів з учительськими зборами, допомоги місцевого Круга і впливів, чи навіть натиску Головної Управи Р. Ш. у Львові. На роки 1922-23—1926 припадає жвава, плідна і творча праця Рідної Школи; живчик рідношкільної праці ударив жвавіше в краю, в Рогатині і в тамошній гімназії (за управи д-ра Білинського й А. Крушельницького). Тоді зросла фреквенція гімназії, ожили учнівські кружки, зосібна закипіли життям хлоп'ячий і дівочий Пласт; тоді починала школа проміювати, подібно як у передвоєнні добі (заснування публічної бібліотеки, освітньо-культурна праця Філії Учит. Громади в міс-

ті і в повіті); тоді управа гімназії випустила річні звідомлення VI і VII (в 1924 і 1925 р.)⁴, а до VI-го звідомлення Кругова Старишина додав докладний звіт про 4-класову народню школу (засновану в 1912 р.), про працю учителів у повіті, про грошову поміч сільських громад і американських земляків.

Теперішній стан гімназії невідрадний, не дивно, що мимоміст пригадуються воєнні роки 1917—1920. Відколи гімназію розв'язали її фреквенція впала, в гімназійному будинку містяться ще й мала семінарія, народня школа і бурса Шкільної Помочі. Соціальне, економічне і політичне становище українського народу в зв'язку, хочби тільки з господарською скрутою в Польщі, об'єднує в очах публіки вартість і вагу гімназії, що переходить тепер фазу перебудови з 8-класовою на 4-класову. Одно і друге з додатком міжпартійних ускладнень ставить місцеві чинники перед важку проблему. В добу загального занепаду освітнього й культурного рівня українського народу в зв'язку з тим, що мало нашої молоді вчиться в середніх, іще менше у високих школах, — удержання кожної, навіть невеликої освітньої установи, є незвичайно важке для будуччини нації. З уваги на те Кругок і Управа школи повинні довести до савиції і влити в школу трохи життя. Колиж міродатні чинники вирішили, що побіч малої семінарії (відповідно поставленої!) важко буде процвітати гімназії, і варто її замінити на школу з практичною, не загально-освітньою (як до-тепер) програмою — то й у цьому треба виявити енергію.

Д. Лукіянович.

⁴ Перед війною вийшло їх п'ять: VIII в 1930 (невеликої вартості), IX в 1933, X в 1934 році.

Бої з повстанцями в Манджу-ко.

ШАНГАЙ, 9. 10. ПАТ. В околицях Мукдену наступає 7.500 китайських повстанців. Повстанці напали коло Сафі на японсько-маньчжурську станцію і побили залозу. Крім того опинилися в полоні понад 100 японських і маньчжурських солдатів та їх побивали, забираючи зброю і муніцію. Між повстанцями і військом дійшло до кривавих боїв, які тривали три дні.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ

— З Мільно усунула італійська влада кореспондента Німецького Інформаційного Бюро д-ра Вільгельма Білікі.

Бенітський король Фуад тяжко занедужав. До недужого візвали німецького лікаря д-ра Бергмана та двох італійських лікарів.

— Мадярьський міністр освіти Гоман гостив німецького міністра освіти Руста, з яким конференцію прем. Гембеш.

— Підчас генерального страйку на Кубі чотирьох осіб вбито 10 ранених. У Саата Кляра оголошено воєнний стан.

— Провідник австрійських націонал-соціалістів інж. Райтаталер у незасці німецького уряду. Його пропагандову акцію в Австрії заборонила поліція.

— До Буенос Айрес приїхав на ексархистичний конгрес державний секретар Ватикану Пачеллі.

— Чеська поліція арештувала кількох членів німецької партії „Шлезіше Гайматсфронт“ за державну зраду.

Обов'язком кожного читача „Діла“

в місяці жовтні не тільки вирівняти залогості за „Діло“, але й приєднати нашому органу хоч одного нового передплатника.

Дальші арештування за залізничну катастрофу.

КРАКІВ, 9. 10. ПАТ. Слідчий суддя у Кшешовичах на приваа прокуратора доручив арештувати кондуктора поїзду з Гдні Антона Кач-

марчика та службовика Вартоломея Зембівського. Арештовані з обвинуваченими Нецьом і Драбіком відповідатимуть за залізничну катастрофу.

Третє слідство в справі погорілого корабля.

НЮ ЙОРК, 21. вересня. (Вл. кор.). Два слідства веде федеральний уряд над причинами пожежі на кораблі Морро Кесл, а тепер зачнеться ще третє. Конгресмен Діксті, що веде в доручення конгресу слідство над діяльністю комуністів в Америці, хоче розслідувати, чи справді більшовики тут не причасні. Він хоче розпитати кожного члена залози, що лишалися при житті, які були відносини на кораблі.

Цікаве світло кидає на катастрофу зізнання машиніста-кадета корабля, Вільяма Трнпа. Він дав і корабельні записки про сигнали звуком.

давні капітаном. Ці записки вказують на те, що капітан дав знак спустити рятуноків лодки ще завчасу. Таксамо записки вказують, що корабельні машини перестали функціонувати перед тим, заки пішов сигнал їх застановити.

Слідство ведеться вже два тижні, а ще не видно його кінця. Власники корабельного підприємства „Ворд Лайн“ роблять усі зусилля, щоб скинути зі себе відповідальність за катастрофу. Тому їх адвокати наперед дають вказівки членам залози, що вилучалися, як мають зізнати

⁴ Звіт Гімназійної Дирекції за рік 1923-24, стор. 4.

ТО НЕ БУВ СОН...

СПОМИНИ ВОЯКА.

Осінь на північному фронті. Рік 1917. Після большевицького перевороту в Петрограді російська армія остаточно розпалася. „Товариші“ — москалі розбіглися з фронту поглиблювати революцію. На фронті лишилися тільки національні частини „інородців“, головним чином українці.

Сумні вістки доходять на північ з України. Стари адемізовані москалі хмарою рушми з фронту і, як та саранча, все нищать на своїй дорозі. З півночі посували на Україну з наказу Петрограді орди червоноармійців і вже почали пљудувати прикордонні райони. Додітали також чутки, що примушували серце сильніше битися з радості: Центральна Рада проголосила III. Універсал. Україна проголошена окремою республікою...

Саме тоді Українська Рада 5-ої Армії призначила в Двинську перелаз військових сил. Величезний майдан коло катедральної церкви заповнений військовими частинами — море людей. Повно національних прапорів. Попалаються й прапори союзних держав: Англії, Америки, Франції тощо. Коротка молева Служба Божа. Чи не вперше слухають її воїни на далекій чужині в рідній українській мові. На осмалених і припорошених негодами війни обличчях зворушення. Голова Ради вітає військо в імені генерального секретаря військових справ України й оголошує III. Універсал Центральної Ради. Могутнє „Слава“ котиться далеко поза фронт. Настав найбільш гріхотиста хвилинка: присяга. Живе море заволихалося. Воїни падають на коліна. Поверх голов піднесені пальці для присяги та діс багнетів, що так миготять на сонці... Долоють прапори. Старчі уста священика сльзуються яко мога голосніше провазати слова присяги. Їх повторюють команданти, за ними воїни. Ревнули гармати: присяга скінчилася. Далі — національний гімн. А потім парада війська і похід вулицями Двинська — на цей раз уже Української Армії... Другої днини до команданта Української 5. Армії зголосився генерал, шеф французької військової місії, з повідомленням, що французький головний штаб призначив його бути представником при Українській Армії.

Кінець 1917-го року. 5-та Армія дістала наказ наступати на Петроград. Такий самий наказ дістали й інші українські частини північного фронту. Треба було за всяку ціну відтягнути червону заваду з України. Передові частини вже зловули місто Псков, але далі не пішли. Тут почався розклад нашого війська. Большевицька гангрена почала нищити ще незміцнілий організм. Воїни стали відмовляти послуху. Вони не надали рації боротися за Україну на чужій землі. Хотіли й рятувати дома. На радість москалям українські частини рушили на Україну, хто як міг.

Мабуть останніми вертались на Україну на початку січня 1918 р. голова Військової Ради та військовий сан-отець. Після двотижневих митарств по різних „фронтах“, які тоді повстали в зазіллі на Московщині, поїзд зупинився на прикордонній стації на Україні. З „тедушки“ вийшов о. Петро і так як сніг, упав на коліна, прогорнув сніг і спраглими устами почав цілувати вілну вже різку землю. „Нині відпускаю службу Твою...“ „Дякую тобі, Боже, що дозволило дожити до цього моменту. Тепер можу спокійно умерти“, — молився він.

Рання весна 1918-го року. Святочна днина 25-го березня. Благівіщення. Наше військо побільно входить у золототерхий Київ. З усіх кінців міста маширують під звуки музики військові частини. Все пливе до Св. Софії. На вулицях повно народу та квітів. Квітами жіноцтво обкладає визволителів України. На кожному кроці зворушливі сцени. Ось-де сивооголосий дідуць, що не міг дочекатися коли в лавах побачить свого сина — тисне до грудей молодого воїна. Старий сміється і плаче одночасно. А он-там ще молода мати намагається протиснути до „старшого“, щоб йому передати свій найдорожчий скарб — свого молоденького олінака... Всюди радість, щастя, сонце. А над столицею в повітрі лавони київських святинь видзвонюють побільний гімн...

Отакі образи стелються перед моїми очима, коли я, змучений працею і виснажений чужиною, перебуваю підчас короткого відпочинку в Музеї Визвольної Боротьби України. Не раз лиш проскочить думка: Чи не це не був сон?.. Може. Але коли такий сон міг приснитися раз, то чому він не може приснитися і вдруге? Оліначе дошматовані в боях військові прапори, українські однострой, що ще й досі зберегли всю свою свіжість і ніби ще пахнуть кров'ю, зброю, універсали, накази і все те, що ось тут навкруги мене, — все це каже, що то не був сон, а справжня дійсність, і що дійсність ця, якщо ми тільки сильно захочемо...

Добро Вашої громади, у Ваших руках!

Тому не вільно Вам іти до громадських виборів не підготованим.

Підготуйтеся до громадських виборів дуже легко, купіть тільки за 80 сот. — з поштовою оплатою 85 сот.

Новий Самоуправний Закон.

Замовляти в Адміністрації „Діло“, Ринок ч. 10.

Жінки! У своїй бюджеті мусите взяти на увагу Меналь. Бо при перелізі у планках передоїсім Меналь не найбільша благодать. Ніщо так не плекшує способи рухів у таких випадках як Меналь. Цей найвідоміший рослинний, косметичний оліїон є рішуче нешкідливий, бо впливає його наверх. У власному інтересі домагайтеся Меналю в аптеках, в аптечній або косметичній складі, а де його нема, тоді дістанете „Меналь“ — Львів, ул. Потоцького 11 а.

мо, може знову відновитися... І до цього ми мусимо готуватися. А покищо національна честь велить нам усім — кожному з нас! — подбати, щоб національні святині, що так реально доводять нам, що наше визволення не сон, — мали достойне приміщення, свій „Пам'ятник Визвольної Боротьби“ — Український Дім у Празі.

Хай-же кожний виконає свою повинність — доложити і свою цеглину на цей наш пам'ятник! Збудований жертвами всіх — і тих, що полягли, і тих, що живуть. Цей пам'ятник українських визвольних змагань впливатиме безпастанно всіх нас до визволення, до перемоги.

Д. Антонович

Редакція закликає всіх своїх читачів і прихильників, усіх українських громадян і громадян та всі українські організації й установи скласти свою жертву на Музей Визвольної Боротьби України — на власний Український Дім для Музею у Празі.

Жертви надіслати на адресу директора Музею проф. Д. Антоновича: Prof. D. Antonowycz, Praha, Nusle 245, Czechoslovakia.

В Галичині посылати грошові жертви на адресу: Земельний Банк Гіпотечний, Львів, Словацького 14 (з допискою: На Музей у Празі).

Кополь Олександр у Франції.

МАРСІЛІЯ, 9. 10. ПАТ. До Марсїлії приїхали міністри Барту і Пієтрі на стрічу югославянському королеві Олександрові. Недалеко старого порту закинули якорі панцирники „Кольбер“ і „Дікесн“, які шопитають югославянського короля з королевою. На стрічу кружляка „Дубровник“, який веде короля в супроводі трьох контрторпедовців, вирушили мпудою ночі три інші контрторпедовці. Перед портом стоять воєнні кораблі і підводні човна, колоніальна піхота та сенегальські стрільці, які будуть вітати короля.

Кр'іваві сутички в Токіо.

ТОКІО, 9. 10. ПАТ. Частина трамваївників відкинула рішення мирового суду та обсадила в ночі з 7 на 8. жовтня ц. р. декілька трамваєвих реміз. Оліначе страйкарів не піддержали інші робітники. Поліція шовкидала страйкарів з реміз. Підчас цієї чистки доходило до кр'івавих сутичок.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 11. ЖОВТНЯ 1934.

ЄВГЕН ЧЕРЕВАНЬ.

Покривджений передплатник.

„Нема правила без винятків“ — каже якась стара німецька приповідка. І справді бувають такі люди, що поступають всупереч загальному аринатим засадам. Іноді трапляється, в якійсь державі посол, що відобрає деяку роль в політичному житті, то еманципантка, що виїде заміж, то знов гуморист, що придумав зовні жарт.

Радник Онуфрій Кочерга, старший уже собі панок за емеритурі, член-добродій кількох товариств, усім загально шанований, чоловік аракрової жінки і батько двох, з добрим, давнім вихованням доньок був з багатьох причин винятковою людиною. Олія його винятковості проявлялася хочби і тим, що будучи трицять вісім років передплатником „Діла“, ніколи ні годинки не спізнився з передплатою, ще й перед кожним тьосуванням натород для точних передплатників висилав до адміністрації візитку з допискою: „Колиб я виграв премію, то жертвую її на пресовий фонд Вашого Хваленого Щоденника“.

Тому нехотіла метушню в редакції сорочинив лист пана радника до головного директора. Тріскотіли двері, тремтіли співробітники. Те, що невідомо була причина люті редакційного Завеса, скріплювало ще загальний страх. Вреїтті головний директор вийшов зі свого кабінету і кинувшись на стіл страшний лист, видувши обділаними в досади устами: Читайте.

Всі кинулися читати. Власноручно м. радником написане було:

До Дирекції „Діла“.

Приміть до відома, що я від трицять вісім років Ваш передплатник, дальше не буду читати газети, яку редагують такі невідповідальні одиначі як ви. Ви, руйнівники святости домашнього огняща! Ви, невідчуйні глїтаї, Ви деморалізатори родини передплатників. Залйте собі, що коли відважнєтесь прислати мені ще ту нікчемну, деморалізуючу газету, яку редагують, завину в неї камінь і кину ним у Ваше вікно! Залйте собі! Бо так не поступається з дозголітніми читачами.

Онуфрій Кочерга, емер. радник і постійний передплатник.

Прочитавши це всі побараніли. Один поєрав на другого і гм... гм...

— Підете до радника і довідаєтеся в чому річ — звернувся до мене директор, мені потемніло в очах. Ну і місія!

Підходжу до тарної вілїчки радника. Чорна зависть давить серце. Мій Боже, як розкішно тут жити! Поводзі, як добре вихована людина, натискаю дзвінок. Відчиняються двері. Немов хмара воєнного газу валить на мене сопух. Цибуля. Неприємно лоскоче ніздри. Нічого не влієш. Обов'язок. А це що? Переходжу в сальон. І тут щось тхне. Коби шкільне вирватує. Нарешті, з хустиною при носі, входить радник.

— Ви чого? — чую чемне питання.

— Я з „Діла“.

— Що? — скочив мов опарений радник — Як ви смієте показуватися мені на очі. Геть...

— Пана радника, мене прислати спитатися вас, що за причина, що ви образилися...

— Що за причина? Ви...! Геть мені з очей, а то... хоча я старий...

— Не знаю, чи вас хто з наших співробітни-

ків особисто образив чи може ви змінили переконання...

— Змінив переконання? — перервав мені з криком — я через вас буду змушений свою жінку та свої діти змінювати. Безсовісний!

Це мене обурило.

— Пана радника — говорю достойно — я ваш гість і вам не вільно...

— Питаюся вас — кричить до мене — питаюся: чи вільно мені в моїй хаті не любити цибулю? Що? Чому не відповідаєте?

— А вжеж, що вільно (збожеволів нещасний, думаю). Цеж ваша особиста справа.

Радник скочив, немаче дикий тигр. Увесь у фіолеті.

— А це? це — ревів, скопивши число „Діла“ — це теж моя особиста справа — вимахував мені пальцем під носом, вказуючи на якусь новинку.

Я стояв, мов дурний. Гострий запах цибулі підходив разом з газетою під очі.

— А те, що через вас я дихаю цибульною атмосферою, що насили хотять мене копирити цибулею, це теж моя особиста справа? Що?

Я ждав коли вже він почне мене бити. Та на диво радник нагло злагіднів.

— Пана — застогнав алаксиво — з усього на світі найбільше ненавиджу цибулі і ви мені, мені, що завсіди з таким респектом і признанням відносився до вас, що всіх намовляв, що примушував жінку і діти читати вашу газету, ви мені задля дурної сенсації зруйнували родинне життя.

Мені стало жаль бідного радника, що (я був цього певний) збожеволів.

— Пана радника аджеж я не знаю, з чому річ — сказав я чемно.

— Ох, ця новинка, ця проклята новинка! Че-

Великий Театр.
Гумор! Смій! Забава!
„Я ПЕРЕМІГ КРІЗУ“
найпопулярніша комедія сезону
и и и у Великім Театрі.

Театр Ріжнородностей.
Добре і мило переведе вечір
той, що прийде на ювілейну
60-ту виставу „Товарища“

Дальший хід подій в Іспанії.

СТАН ОБЛОГИ В СЕВІЛІ.

ПАРИЖ, 9. 10. ПАТ. Агенція Аваса повідомляє: Бой з урядовими військами тривають далі. Число вбитих і ранених готі пошкодило устійливості. Повстанці дуже добре озброєні. Провідника Хімена де Асуа арештували. В Севілі оголошено стан облоги. На вулицях скоростріли. У Більбао стрілянина. Вбито 4 особи. Страйкарі знищили кілька фабрик. В Альгевірас проголошено генеральний страйк. У Етопод Реаль арештували д-ра Валіна, провідника синдикалістів.

УТЕЧА ЛІТАКОМ.

МАДРИД, 9. 10. ПАТ. З Барселони повідомляють, що прем'єрові каталонського уряду Азани вдалося втечи до Франції.

Вбили короля Югославії.

ПАРИЖ, 9. X. ПАТ. На югославинського короля Олександра, що приїхав до Марсальї, виконали замах. Короля перевезли до шпиталю. Атенатчик вбили на місці поліційні агенти.

БЕРЛІН, 9. X. ПАТ. Нім. Інф. Бюро повідомляє за Авасом, що король Олександр помер наслідком ран.

ПАРИЖ, 9. X. ПАТ. Показується, що короля ранили, як переїздя повозкою разом із мін. Барту. Короля поцілило три кулі. Барту ранений в руку. В годині 17.20 короля перевезли до ратуша, де він помер.

Від ран помер теж міністер Барту.

З дальших вісток показується, що загалом віддано до королівського почоту ок. 20 стрілів. Ранений теж генерал, який був у третій з ряду повозки королівського почоту.

Атенатчик, якого вбили, це кремезний, около 40-літній чоловік, мабуть югославинин.

ПАРИЖ, 9. X. ПАТ. Причеплення короля відбулося в марсальській пристані в год. 16.10 по приписаним церемоніям. Король увів у повозку й королівський почот рушив вулицями міста до префектури. Біля баржі, де зібралося багато людей, з юрби вилетіло ок. 20 стрілів. Дальші інформації кажуть, що атенатчиків було 10, більшість із них провала в юрбі. З виднів теж багато ранених.

без неї моя життя, мої доньки їдять щодня цибулю... і мене примушують їсти... Пане я не можу!.. Чи ви розумієте?

Я взяв газету і глинув на новинку: „Цибуля відмолоджує людей“. Харківський проф. мелічний Пейсаківич виявив, що цибулі річовану, що відмолоджує людей. Він робив проби на звірятах і вони вдавалися. Коли хто почуває, що постарівся, нехай їсть цибулю, а знову відмолодиться“.

Ось, що може наоріти одно мелічне відкриття! Турниці — відмолодження! Хто там ялі збав би про те, щоб довше жити, але втратити одного такого переплатника!

— Воно справді! — кажу — дуже необережно подавати такі звістки. Ще і в Харкова. Чи можна вірити, що в такому місті, де докола панує голод, хтось відмолоджується. Пане раднику! Може би лати спростували...?

— Коли хочете, щоб я талі був переплатником...

— Обов'язково!

Прийшов я до хати і написав спростування: „Всупереч звісткам, що цибуля відмолоджує, тих американських учених з університету Каліфорнії, Сміт і Томпсон, вернувшись з Галичини після двохтінних студій ствердили, що галицькі жида, які живлять цієї гордиши від часів Мойсея, не живуть ні трохи довше від християн, які цибулі не люблять. Цибуля авторова тільки хоребний стан і змій будити людина почуває себе молодша, води в ваннах. Крім цього запах цибулі не можна вбити настільки до зубів, а це шкодить при стрілах...“

Від цього інциденту в радником цієї новинки про відмолодження мусить член редакції предплатати адміністрації до перевірки. Чи вони не можуть зашкодити переплаті,

КАРА СМЕРТИ ДЛЯ ПРЕЗИДЕНТА КАТАЛЬОНІ?

БАРСЕЛЬОНА, 9. 10. ПАТ. Заперечують вістки, наче би президента Каталонії Компаніса засудили на кару смерті. Африканський полк і батальон чужоземної легії приїхали до Барселони, де є вбитих 23 особи. Барселона вертається до нормального життя. Комунікація налагоджена. Народна конфедерація праці визнає своїх членів до праці.

200 УБИТИХ.

БАРСЕЛЬОНА, 9. 10. ПАТ. Урядові джерела повідомляють, що в Барселоні 200 убитих.

ЧИСЛЕННІ АРЕШТУВАННЯ В ПОРТУГАЛІІ.

ЛІСБОНА, 9. 10. ПАТ. Влада перевела численні арештування. Між арештованими є кілька старшин. Телефонічна комунікація з Мадридом перервана.

I. Діточі Торги у Львові.

Цікава імпреза наших найменших.

Як нас повідомляють, українське громадянство Львова дожидає у найближчі дні цікава й небачена ще в нашому столичному городі імпреза: 14. ц. м., на Покрови, під якої опікою проходили старовинні ярмарки Львова, влаштовують українські діти Діточий Ярмарок. Протекторат над цим ярмарком обняла „Українська Захоронка“, а зголосили до нього свої стійла такі українські фірми й виробництва (у скобках подаємо продавців): Нар. Торговля (Павликовська), Альоє (Левинська), Фортуна Нова (Лончинівна), Маслосюз (Мудриківна, Палівна), Нар. Мистецтво (Павловська), Центросюз (Мартюківна, Шепарович), Здорова (Юзич), Золотий Колос (Мечні йна), Елегант (Скоплярівна), Луна (Костельниківна), Діточа Бібліотека (Таранько) і Дзвіночок (Тиктор). Крім цих фірм і їх продавців, з яких віднин не матиме більше як 10 літ, на ярмарку будуть ще продавати морозиво (Болюрків), цукри (Федусевич), цитрини (Приймівна), дріб (Гашинська), конфекцію для ляльок (Нагірня), Балетники (Вічковська), а малий Юзич продаватиме справжнього коня на бігунах. Для розради гостей буде ще на тім ярмарку папуга, цигани, катеринка, співаки й танцюристи (такіж великі, як і продавці) та здоровий і смачний буфет.

Стільки тайн удалося виловити про цю „нечувану“ імпрезу нашому співробітникові від ініціативного комітету. Нема сумніву, що хоч покищо місце ярмарку невідоме, то в найближчу неділю наші громадяни гурмою підуть на ці перші діточі торги й розкуплять у прегарних кіосках розложений товар, який рекламуватимуть наші найменші і з якого дохід піде на Українську Захоронку.

Місце ярмарку подамо завтра. Фірми, що хотіли виступити у ньому, можуть ще зголоситися до п-ї Ірини Макух-Павликовської у Нар. Мистецтві, Львів, Ринок 39.

НОВИНКИ

— Інавгурація українського музичного сезону. Концерт на лемківських повення. Корчистаючи з короткого побуту в краю Марії Соки, яка постійно перебуває тепер за кордоном, Т-во Письменників і Журналістів ім. І. Франка прислало її виступити на концерт, якого чистий дохід призначений на лемків, що потерпіли цього року від жахливої повені. Концерт виводить програма, складена з народних пісень і оперних арій, при чому окрему частину творитимуть перше співаки у нас лемківські пісні. Концерт відбується при співучасті Антона Рудницького (фортеп'яні) і Євгена Козулькевича (скрипка). Всі пісні й арії артистка співатиме перше. Реченьце — середа 17. ц. м. велика зала Муз. Т-ва Лисенка, початок в 8.15 вечора. Ціль концерту, концертантка і співаччини та фірма Т-ва Письменників і Журналістів дають запоруку, що цей інавгураційний вечір нашого щогорічного музичного сезону стане місцем зустрічі всієї української інтелігентської громади та виповнить вщерть концертну залу. Подвійну програму подамо згодом.

— Українська пісня і музика з Львівському радіо. Пригадуємо, що сьогодні, в середу, від 8. год. вечора до 8.45, львівська радіостанція надає концерт творів Антона Рудницького у виконанні Марії Соки.

— Комунікат Рад Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові. Рада Т-ва на своєму засіданні дня 1. X. ц. р. прийняла в члени Т-ва: Івана Гладилонича, Федора Дудка, Галину Журбу, Павла Зайцева, Юрія Липу, Ігоря Лоського, Антона Нивинського, Михайла Островерху і Михайла Хомяка. Новоприйняті члени платять членські вкладки (0.50 зол. місячно) від жовтня 1934 р. і вносять 10 зол. По-замісцевих членів просимо переслати вкладки і вписове на адресу: М. Островерха, Львів, Ринок 10 („Діло“).

Рада Т-ва.

— Український Комітет Допомоги Хорим у Львові влаштує в п'ятницю, 26. жовтня ц. р. т. зв. „День хорих“ для тих всіх хорих міста Львова, що через свою затяжну хворобу не мають змоги брати участі в богослуженнях і приймати в церкві св. Тайни. Того дня в год. 8. рано в Успенській церкві відправити єпископ Іван Бучко на інтенцію хорих торжественну Службу Богу, а хорі будуть мати нагоду прийняти св. Тайни. Тому, що комітет не має точної евіденції всіх таких хорих у Львові, звертається до П. Т. громадян з проханням подати точні адреси знаних хорих до парохіальних канцелярій або карткою на руки Антонії Конрадовой, Львів, вул. Павлинів 9. Адреси потрібні для евіденції та есентуальної помочі хорим в переїзді до церкви і з поворотом домі. — Комітет.

— Трагедія інтелігентської молоді. Які трагічні розміри приймає сучасна господарська криза, свідчить важке положення молоді сдох полів, що покінчили середні і вищі студії. Бюра посередництва праці повні таких безробітних. Доходить до того, що молоді жінки з освіттю, не можуть знайти заняття, відповідного до своїх кваліфікацій, роблять конкуренцію слугам і наймаються до домашньої прислуги, а в найкращому випадку як бони і доглядачки до дітей. Є між ними навіть зредуковані вчительки, які часто оферують свою силу тільки за харчі та дах над головою.

— Українка. У 16. томі „Науки Польскей“ з 1932 р., вид. Каси ім. Мянвоського у Варшаві знаходиться на стор. 25—38 розвідка Антона Кюта п. з. „З дзюв офярносий Подоля, Волиня і України на ціле осьвати в добе Польскі неподлеглей“.

— Пожежі. На фільварку в Будинків пов. Сокаль вибухла з невідомої причини пожежа і знищила всі будинки. Вогонь перекинувся на загороду Івана Матвійчука, яка теж згоріла. — В Клаусові пов. Сокаль згоріло господарство Мендя Векера вартости 10.000 зол. Вогонь був підложений.

— За образу польського народу. Перед судом у Станиславові станула перед кількома днями Филиппа Кубиш під закидом образи польського народу. В нічліговій кімнаті української захоронки вона сказала: „Польки зайді, українці зроблять з ними кінець і будуть тут панувати“. Крім того мала глузувати з римокат. обряду. Кубишову засуджено на 6 місяців в'язниці.

— Львівська хроніка. Суд присяжних засудив кравчику Хаву Емер на три роки в'язниці за комуністичну агітацію. — На Збіжівській площі арештовано Хаву Фрідман, що несла клунок з комуністичними відозвами. — На вул. Академічній вкрадено з кишені Іди Крель з Тернопілля 260 зол. — В мешканні Гельмана Дорбавма при вул. Трибунальській бригада скарбової контролі skonфіскувала 1.500 заборонених запальничок, 32 кг. складових частин і більшу кількість сахарини та морфіни. — При вул. Косинерській ч. 1. тяжко зранився вистрілом з револьверу Ф. Радомський, урядовець Польського Банку. В трісному стані відвезли його до шпиталю. Причина нервовий ристрій.

— Краєва хроніка. Ринок у Збаражі називають іменем мід. Бр. Перецького. — З міського арешту в Козовій пов. Бережани втік чехословачський громадянин Франц Скроба, якого відставляли з Тернополя до чехословацької границі. — На подвір'ї загороди Томкевича в Городенці знайшли трупа знамого злодія, вбитого ще в червні ц. р. Одного з винуватців душогубства арештовано, за другим шукають. — У Волиці Космаровій пов. Сокаль на фільварку Кучинського бик ударив так сильно пастуха Антона Соху, що той згинув на місці.

— Крадіж на пошті. В окружному суді відбулася карна розправа проти поштового візника Франца Мончки за крадіж 1.744 зол. Мончку засуджено на один рік в'язниці з призначенням на два роки.

— **Річні вістки.** Італійський король вибирається в подорож до Кольонії 21. п. м.; в королем поїдуть міністер колоній, генерал де Воя і велика дружина. — Бельгійський уряд електрифікує залізницю на шляху Брюссель-Антверпен. — Рішили не вертатись більше до Німеччини колишні нім. канцлери Брюнінг і Вірт. — Чехословацький бюджет за мін. рік не мав дефіциту. — Між представниками рідні Габсбургів і австрійським урядом ідуть переговори, чи уряд не звернув би їм майна, сконфіскованого після австрійської революції. — У Міль згинув на гільотині Людвіг Галь за те, що вбив малолітню Яніну Оснік. — Цими днями роздали в Лондоні нагороди на конкурсі найкращих дітей. — Згинув в автомобільній катастрофі англійська маркиза Малакріда, одна з найпопулярніших пропагаторок автового спорту в Англії. — Над побережжям Індокитаю пройшли один за одним два тайфуни, що знищили комунікаційні засоби, дома і вбили 60 осіб. — Корабель „Софольк“ врятував 10 людей з корабля „Сіті оф Кембрідж“. — Ватага берлінських злодіїв вкрала 50 самоходів, а між іншими теж відомий фільмовий артист Брігіті Гельм. — На шосе між Шварценбергом і Грінгаймом склалася самоходова катастрофа, в якій згинув 3 особи і дві тяжко потовклися.

— **Людина магнес.** В Лондоні помер нещодавній Джеймс Мортон, що визначався дивною фізичною прикметою. Доломі його як магнес притягали кусинки заліза і змінювали положення магнетичної ігли.

— **Одно не надається до всього...** подумала пані Оля, коли мала прати шовкову блузку і вовняний светер. „Шкода, що це не таке легке, як прання білля“. „Ні, воно легке — сказала її приятелька — коли вижеш Радіону. Бо Радіон пере все: біле білля і колірове, шовки і вовни“. Нині пані Оля не потребує вже застановлятися, як вижати делікатні тканини. Бере Радіон, який вже випробувала. Радіон пере все.

3 концертної салі.

АРТУР РУБІНШТАЙН.

Мимоволі насувається мені на думку питання: для кого пишеться в українській пресі музичні рецензії? Відповідь природна й легка: для українців. Але ж бо українці на свої концерти ходять мало, а на чужі, хочби найкращі й найхосенніші — майже ніколи. От візьмим під увагу концерт А. Рубінштайна. Не видно було зовсім українців, крім кількох осіб-фахівців, яким остаточно непотрібно ніякої рецензії. Але цю справу слід би порушити окремо.

П'яніст А. Рубінштайн — це мистець високої класи. Колиж візьмемо ще під увагу його сценічну, так сказати, „практику“, тоді зможемо собі представити, як добре та з якою незвичайною свободою передає він слухачам своє уміння. Йогож уміння та артизм проявляються у великій вдумчивості у виконуваний твір та рівночасно у збереженні стилю виконаного автора. Тут мушу заважити, що ця його вдумчивість прибирає часом доволі екзальтовану форму, що у даному випадку вийшло може навіть на користь самому творові („Ліст „Ноктюрн“). Очевидно, техніка Рубінштайна є на такій висоті, що дозволяє легко поборювати всі, нараз дуже великі труднощі і через це виконання набирає ще свободнішого і більш безпосереднього характеру. Рубінштайн грав твори майже усіх стилів від Баха до Бартока (сучасний малярський композитор). На мою думку артист повинен був нам заграти якийсь оригінальний фортепіановий твір Баха замість скрипкової Шаконни, яка в опрацюванні Бусонія до деякої міри затрачує риси строгого Бахівського стилю. Найкращою точкою програми були симфонічні етюди Шумана. Шопена Польонез-фантазія оп. 61 і фантазія оп. 49 були заграні незвичайно поетично, етюди без закиду. У другій половині концерту почули ми твори Ліста, Дебїсса, Равеля, Мацейовського й Бартока. Твори Дебїсса були виконані оригінально та фінезійно, твір Равеля „Форяна“, всупереч найкращим інтенціям виконавця, не викликав ніякого враження. У ньому чути ми Пуччініа, Гріга й Мільо, а й сам збіст твору дуже невинуватливий. Два мазурки Мацейовського, лещо під впливом Шимановського (головно друга), тип творів, у яких за велика скомплікованість фактури не гармонізує з безпретенсіозним наголовком і змістом. Пощо творити речі, які є вже віддана написані краще і простіше? І тут Рубінштайн, виявившись знаменито зі свого завдання, однакче припускає, що твори ці з огляду на свою сумнівну вартість недовго вдержаться в його репертуарі. Акробатична **стадія концертів** (на жаль, концерти без акро-

ВІДГУКИ ДНЯ.

Авторитет з дискусією і без дискусії.

(Дискусійний фейлетон.)

Тому, що читачі „Відгуків дня“ були запрошені до дискусії на тему генія і авторитету, дозволю собі і я звернути слово, хоча згорі заявляю, що в справах фейлетоністичного стилю і гумору я зовсім не авторитет. Потішає мене, що один з найбільших галицьких авторитетів (забираю слово у справах, на яких мало розуміється) п. Дмитро Палів з обуренням відкрив нещодавно Америку, що малий фейлетон заступає інколи аступну статтю. Отже хоч не хоч не маю заміру пхатися і до „передовиків“, мій професорський тон може не принести диспекту 7-й сторінці „Діла“.

Здається мені, що п. Шолом зі своїми жалями на бурителів авторитету, маючи рацію щодо анархо-індивідуально-отамансько-сиремудрої вдачі земляків (здається, що вже й Куліш виллював деякі історичні приклади на цю нашу питому „прикмету“). — помиляється у двох засадничих пунктах: 1) авторитет є саме тому авторитетом, що його за такого признають без попередніх дискусій і 2) що правдивий авторитет, а навіть авторитетського емібриона пізнати по тім, що він нічого собі не робить, коли хтось на нього тут чи там „скочить“ та зуміє свій авторитет втримати при всяких шпильках і зачіпках.

З тою авторитетністю лутчиться ще одно чуже слово: індивідуальність. Можна назвати не бути фаховим авторитетом у ніякій справі, а впливати („ділати“) на людей силою свого „я“, тих ріжних важких до окреслення прикмет, що складються на поняття індивідуальності. Ось нап. Наполеон, коли йшов на Італію, ще не був признаним військовим авторитетом, але зломив опозицію впертих генералів і пірвав за

батики не мають серед загалу повного успіху) була заступлена двома творами: Бартока — Аллегро Барбаро й Ліста — Мефісто-вальсом, що викликали бурю оплесків. Захоплена публіка змусила Рубінштайна до трьох наддаків (Шопена — Вальс, Ліста — Ноктюрн та Альбініца — Гранда).

Публіки багато. Настрій високо мистецький. Можна погратувувати бюрові Тірка, що так гарно почало цикл мистецьких концертів.

В а. Роман Савицький.

3 к'на.

КІНО АПОЛЬО: „БУРЯ В СКЛЯНЦІ ВОДИ“.

Ця австрійська фільма зроблена на підставі поеми німецького письменника В. Франка, що йшла теж рік тому у Львові з великим успіхом. Це легка, дуже дотепна сатира на бюрократію. Не віримо, що один малий песик, зовсім не расовий, може стати героєм дня і відсунути в тінь члена міської ради, що ладиться до кар'єри бурмістра. Бачимо, що може зробити одна смілива стаття, написана у відповідній хвилині. Часто за таку статтю викидають журналіста з редакції і він може починати кар'єру на йшому полі.

Головну роль у цій фільмі грає несорівня Гансі Нізе. Поруч неї виступає приваблива Рената Міллер.

КІНО ХИМЕРА: „ВЕСЕЛА ЗУЗАННА“.

Коли на рекламних афішах з'явиться ім'я Лізія Гарвей, так це вистачає, щоб сідати була лабіта публікою. І цим разом симпатична німка дає концерт авторської гри. Головною прикметою фільми є участь театру маріонеток лей Шлоді. Картини з рухливими ляльками просто захоплюють публіку. В у фільмі кілька прегарних сцен. Чуємо там цікаву думку: вої люди — це тільки маріонетки; коли вони щонебудь роблять, так це буває під впливом когось другого, що тягне їх, наче шнурком. Чоловічу роль у песі креує примісний Джим Реймонд. Фільма подобається, шкода тільки, що зникає місцями невірація й знищення. Фільму попереджує добрий репортаж ПАТ-а про бальові змагання за чашу Гордон-Беннета.

Дописи.

ПЕРЕВОРШІНА.

Величаве свято на західних окраїнах. Дня 16. вересня ц. р. відвідав село Тарнаву, пов. Перевоцьк. о. становлю парохію на західних окраїнах нашої землі, що викає ще розговорної української мови. Пребс. Йоасаф Коциловський з Перемішля. Супроводжений Зандерією, у склад якої входило 40 господарів, одітих у давню місцеву мову, з блокотно-жовтими лентами на грудях, в 9-й год. рано приїхав владика з автом у товаристві о. канцлера Гриняка перед тойомфальну бозму.

собою нездисципліноване воцтво силою своєї появи і свого слова. Можна інтушно робити рекаляму генієві чи авторитетові, щоб їх спочуляризувати в масах, але створити їх не можна: так само, як не можна зробити дурного розумним, переконавши його, що він дурний.

З жалями і претенсіями наших кандидатів на авторитетів є ще одна заковика: є люди, які гадають, що авторитет особи є зв'язаний наче автоматично з посадою, зі становищем, з суспільною позицією. Трошки воно так, трошки ні. Бо припустім напр., що на початку становища знаходиться достойник, про якого і його підвладні службовики і всі знайомі знають чи відчувують, що він і в своїм фаху і взагалі не є мудріший від такого то скромного службовика, не кажучи вже про маніри! Тоді той достойник є просто не на своїм місці! Для нікого авторитетом бути не може. Він може втримувати свій „авторитет“ лише на терені своєї інституційної силою своїх зверхницьких прав.

Є нап. інший достойник, директор установи, — меткий, активний, громадянський діяч, в своїм фаху справжній фаховець, але своєї установи дуже заслужений. Але і він має свої слабости (хто їх не має?) і хтось собі з тих слабостей зажартував, на їх тему похиткував. А він відразу ображений, скрізь нарікає, помстує, скарги вносить, малу річ сам роздуває до розмірів Цепеліна... Чи в той спосіб він підносить свій авторитет, якого — до речі — ніхто не порушує? І чи він переконає людей, що кожний директор мусить бути признаним авторитетом і що посада директора є персональне „табу“?

Фільософ.

Стільки пан Фільософ, а тепер я:

Маючи багато знайомих директорів я незвичайно вдоволенний, що при атаці на їхні позиції, зможу не брати участі, як це роблять на кожних маневрах заграничні військові аташе.

Галактіон Чіпка.

де його очікували численно зібрані парохіани. В імені парохії виголосив до сліз зворушуючу промову гом. Касіян Хома, витягнувши епископа хлібом і сіллю. Відтак слідували інші віршовані привіти від місцевих релігійних організацій, а саме від дружини мужичів і жінок „Апостольства Молитви“, від У. М. К. та від шкільної дітвори, що їх виголосили на переміну діточка: Любчик Калинич, Оля Шафран та Оля Пікура, вручаючи владі ці китичку цвітів. Перед церковною брамою приніс владіку місцевий парох о. Т. Калинич, що передав йому ключі церкви. На тихій Са. Божій запричашав опісля владика сотки вірних та подав перше св. Причастія дітям, що були у вишиванках (тут це новина), прикрашених блокотно-жовтими стяжками. З нагоди першого св. Причастія виголосив владика прегарну промову до дітей, закінчену роздачею образків та ювілейних налітків. Опісля була співана Са. Божя в церкві, яку відправив о. Калинич, що виголосив теж відповідну проповідь. Співав знаменитий місцевий хор. По Са. Божій була супілкація, яку відправив владика в євстії тухло-венства, а потім на дворі виголосив велику проповідь, що залишила в серцях численно зібраних вірних глибоке враження. Особливо обіклав в пам'ять ті місця, а яких Преос. Коциловський вказував на вагу і красу рідного образу та потребу його любови. — Полудни відіхав владика, прощаний слідами вірних і співом „Многая діла“, до дочерної парохії, села Гадля Шклярських, де на границі села попрощала його тарнавецька банда грімком „Слава“. Всю дорогу обкидувало населення зто владика цвітами, що найкраще свідчать про привязаність місцевого населення до рідного образу і свого єпископа. В Гадлях зібралось несподівано багато народу, а вже поголовно прибуло греко-кат. населення, і те навіть з подальших сіл, де воно творить уже тільки дрібні острови. Тут при тріюмфальній брві привітали високого гостя назначені громади (українська) у польській мові (бо все наше населення говорить тут тільки по польськи), а шкільна діточка виголосила привітний вісн по українськи (хоч у школі не чють ні слова по українськи, а від року навіть не святкують греко-католиків) та вручив владіку цвітів. Преосвященний відправив у церкві молебні і поблагословив нарід Найса. Тайнами, а потім виголосив знову знамениту, приморозалну до місцевих обставин, проповідь, що її вислухали вірні з запертим відходом. По роздачі образків дітям і відспіванні многолітств відіхав владика пізнім вечором до Перемішля на заслужений спочинок. Отся візитація мала для нашого народу в перевоцькому політі таке значення, якого ніхто не зміг би описати. Вистяє сказати, що гр.-кат. населення в цих околицях, яке не бачило від непом'ятних часів свого єпископа, на цю з усіх сторін іде напір польонізації, після цієї візитації набрало віри в себе і скріплює на душі так сильно, що може стати в неодолю прикладом для нашого населення у східній частині краю.

Нові книжки й журнали.

Теодор Фотинюк: УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКІ ТА ЛАТІНСЬКІ НАЗВИ РОСЛИН. Атлас з ілюстраціями. Стор. 20. Наказом М. Матвійчука.

З ловкарні Вид. Спілки «Діло». Львів. Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. шлях. 143.322.

Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьріччя 15-00 „
Шарічне 30-00 „
Річне 60-00 „ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-00 зол., Німеччині 7-00 зол.
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. ш., Румунії 150 лей, Болгарії 7-00 зол., Австрії 7-00 зол.—
Зміна адреси 1 зол.Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Український рільничий ліцей.

Як повідомляє варшавська агенція „Іскра“, на основі рішення міністра віросповідань і освіти з початком шкільного року 1935-36 буде відкритий державний рільничий ліцей з українською мовою навчання в одному з південно-східних повітів. Міністерство викладає програму та приготує організацію тої школи.

ською мовою навчання в одному з південно-східних повітів. Міністерство викладає програму та приготує організацію тої школи.

Після марсельської масакри.

ПОДРОБИЦІ ПОЛІТИЧНОГО АТЕНТАТУ У МАРСЕЛІ.

ПАРИЖ, ПАТ. Югославський король Олександр приїхав на панцирнику „Дубровник“ до Марселя, де його повитали згідно з прийнятим церемоніалом. Міністер закордонних справ Барту пізійшов до короля Олександра та привітав його в імені президента Франції Лебрана та уряду. По короткій привітанні король Олександр сів до авто і з почотом відїхав.

САЛВИ СТІЛІВ.

Коли король з почотом переїздив коло Лржі зпоміж юрби впало яких 20 стрілів. Між юрбою повстав переполох. Кількох ранених вляків упало на землю. Самоходи з королем і почотом не спиняючись поїхали до будинку префектури себто управи міста Марсель.

СМЕРТЕЛЬНІ СТІЛИ.

Виявилось, що король Олександр тяжко ранений трьома кулями. Одна з них попала в серце, дві в голову. Мін. Барту зранили тяжко в ліве рамя. Стріли ранили теж тяжко генерала Жоржа, члена найвищої воєнної ради і наслідника ген. Вегана. В атентаті на короля брали участь кільканадцять атентатчиків, які встигли скритися між юрбою. Крім ген. Жоржа тяжко ранено теж ще одного генерала, адмірала Бертельста та одного югославського генерала. Всі три генерали теж помирали від ран.

ЩО КАЖУТЬ ОЧЕВИДИ?

Шофер авто, яким їхав король, зізнав: Коли авто переїздало площу біля, якийсь невідомий скочив на сходи самоходу і віддав чотири або п'ять стрілів до короля. В тій хвилині я — оповідає шофер — думав на атентатчика, щоби його обезсилити. Одночасно адютант короля, який їхав з королем, витягнув шаблю і рубнув атентатчика декілька разів. Атентатчик упав на землю. Юрба підбігла і змасакувала його.

Підполк. Поле, який їхав кінем ліворуч авто з королем Олександром, мін. Барту і ген. Жоржем, подає такі подробиці:

Авто підїжджало до марсельської бірки на розі вул. Королевої Єлисавети. В тій хвилині з юрби вибіг якийсь мужчина, минав поліцію на краю хідника і скочив на сходи авто короля. Свідок несподівано завернув конем, але вже не міг перешкодити атентатчикові витягнути руку з револьвером до дверей авто. Стріла вліч, або тричі. Шаблем вдалось скинути атентатчика на землю. Одночасно шофер кор. авто стріляв до атентатчика, хоча він лежав уже на землі. Його стріли зранили двох поліційних агентів та одну жінку з юрби. На атентатчика кинулись поліисти. Кінтчики республіканські гвардії оточили авто.

АТЕНТАТЧИК — ХОРВАТ АБО МАДЯР.

Атентатчик, який стріляв до короля Олександра, називається Петро Келемен. Це хорват, громадянин Югославії; народився 1899 р. у Загребі. Займався торгівлею. При ньому найдено паспорт, виставлений у Загребі. Агенція Аваса повідомляє: Келемен перейшов еспансько-французький кордон в дні 28. вересня п. р. і ніколи не був записаний у списку підозрілих, який югославська поліція переслала французькій поліції. З нагоди приїзду короля Олександра французька поліція zorganizувала спеціальну службу безпеки. Понад 200 агентів, з фотографіями підозрілих осіб, кружили по вулицях міста.

До Варшави надійшла з Парижа сензаційна вістка, що атентатчик на короля Олександра не є громадянином Югославії, але мадяром. Ця вістка викликала у Варшаві дуже велике враження. Політичні кола сподіваються з цього приводу нових міжнародних ускладнень. Атентатчик стріляв з револьверу марки „Парабеллум“.

„Парі Соар“ пише, що дотепер не розпізнали у замаскованих мужчині атентатчика. Келемен був тілком його олімпіком і легко ранений. В його кишені найдено бомбу та два револьвери.

ЗАХОДИ ЛІКАРІВ БЕЗУСПІШНІ.

Тяжко раненого короля відвезли до префектури, де лікарі поспішили з першою допомогою. Виявилось, що нема ніякої надії врятувати короля. „Парі Соар“ друкує зізнання лікаря д-ра Каменарі, який був біля короля. Король помер мабуть негайно. Дві рани були смертельні і з носа спливала кров, перемішана з мізком. Тіло вбитого короля зложено на кавазі, прикриваючи його трьохбарвним прапором. Руки короля складені на грудях, лише бліде і спокійне. В салі погашено всі електричні лампи, залишаючи дві запалені свічки. В сусідній кімнаті гірко ридав старий камердинер, який ціле своє життя провів з покійним королем від ранніх літ. Тут зішлися теж югославські журналісти, які ще перед кількома хвилинами читали з ентузіазмом слово короля. Всі вони мають сльози в очах. Перед тілом короля стоїть почесна сторожа. Килим перед тілом засипаний квітами.

ЖИТТЕПИС ПОКІЙНОГО КОРОЛЯ.

Король Олександр I з династії Караджорджевичів народився 17. грудня 1888 р. в Цетинії, столиці Чорногори. Був другим сином короля Петра та королеви Зорки, доньки чорногорського короля Миколи. Виховувався спершу зі своїм старшим братом Юрієм у Росії, в корпусі кадетів. Опісля вернувся до Білгороду, де склав матуру і студіював право, де від 1903 р. його батько володів Сербією. Коли старший брат Юрій зрікся прав до престолу, сербський парламент проголосив його в 1909 р. наслідником престолу сербського королівства. Підчас вибуху балканської війни в 1912 р. король Олександр перебрав провід першою сербською армією і в битві під Кумановом виїхав переможцем. Від 24. червня 1914 р. до 15. серпня 1921 р. був регентом, бо його батько Петро тяжко нездужав. Зі сербською армією перебував цілу світову війну. В 1915 р. мусів втікати зі сербською армією через сніги і гори до альбанських портів. Звідтіля армію перелазли на острів Корфу, де її зорганізовано. По смерті його батька Петра проголошено Олександра королем сербів, хорватів та словінців. 6. січня 1929 р. король Олександр склав конституцію і поклав авторитативний уряд під проводом ген. Жіковича. В дні 2. вересня 1931 р. проголошено нову конституцію, на основі якої 3. жовтня 1931 р. королівство сербів, хорватів і словінців дістало назву королівства Югославії. Останніми роками король Олександр вів дуже активну політику на Балкані. В дні 7. лютого п. р. підписали балканський пакт Югославії, Греції, Румунії і Туреччини. Король Олександр одружився 8. червня 1922 р. з княжною Марією, донькою румунського короля Фердинанда і королевою Марії. Залишив трьох синів Петра, Томислава та Андра.

Обов'язком кожного читача „Діла“

в місяці жовтні не тільки вирівняти залеглости за „Діло“, але й приєднати нашому органу хоч одного нового передплатника.

Державний рільничий ліцей з українською мовою навчання.

Інформації з наших господарських код.

На іншому місці оголошуємо комунікат півофіційної агенції „Іскра“ про змір польського уряду відкрити державний рільничий ліцей з українською мовою навчання з початком шк. року 1935-36. Познайомившись зі змістом цього комунікату, ми звернулися до наших господарських код за інформаціями в цій справі тому, що нам відомі були заходи наших господарських установ у напрямі відкриття рільничої школи вищого типу. На наш запит дістали ми у „Сільському Господарі“ такі інформації:

Комунікат поданий півофіційною телеграфічною агенцією „Іскра“ говорить, що з початком шкільного року 1935-36 розпочне працю, внаслідок децизії міністерства освіти, державний рільничий ліцей з українською мовою навчання. Згідно з нашими інформаціями має це бути 3-літня агроном. школа, до якої вступ будуть мати абсолювенти 6 клас теперішньої гімназії, або абсолювенти гімназії нового типу, чи фахової середньої агрономічної школи. Завданням таких шкіл є виховати в першу чергу добрих, практичних господарів, що зуміють керувати середнім та більшим господарством, різного роду хліборобськими підприємствами, а крім того могли би бути теж керівниками, чи добрими урядовцями хліборобських та кооперативних установ. Маємо теж відомості, що научний персонал цієї школи буде зложеної з українських наукових сил.

Таким чином приходить до зреалізування нова державна школа з українською мовою навчання, яка через свій фаховий характер, а до того через те, що вона призначена саме для навчання хліборобських наук, повинна мати в майбутньому чимале значіння для піднесення хліборобської культури наших земель.

Креування цієї школи треба звести до тих заходів, які наші господарські установи робили від довшого часу перед урядом. В місяці жовтні 1933 року внесли наші господарські установи меморіал в справі українського господарського шкільництва на руки тодішнього прем'єра Януша Сиджевича, в якому представлено конкретні креування високої української господарської школи в межах Польщі з трьома факультетами: 1) агрономічно-лісовим, 2) кооперативно-економічним та 3) технічно-інженінським.

У відповідь на цей меморіал звернено делегатам увагу, що в часі, де зривається польські високі агрономічні школи, трудно буде креувати такуж високу школу з українською мовою навчання, а то тимбільше, що вони випускають людей теоретично підготованих з найвищими кваліфікаціями, яких в краю небагато треба, а які могли би високі студії кінчити в інших школах. Натомість є потреба вищої ніж середньої школи практичних рільничих наук і в цьому напрямку підуть праці уряду.

Як видно з комунікату ця праця є вже в такій стадії, що школа повинна з початком чергового шкільного року увійти в життя. Брак у комунікаті відомостей про те, де та школа буде, хто нею буде керувати та хто у ній буде вчити. Припускаємо, що в цих справах віднесуться представники наших хліборобських код до уряду та представлять свою гадку в цій справі.

Означе потуючи сам факт креування нової державної української вищої школи і поміня

ючи тут всі болячки нашого шкільництва в межах Польщі, які ми обговорюємо на шпальтах нашого часопису і які є тому нашому загальному відомі, мусимо констатувати, що цей факт є позитивним для нашого хліборобства та для дальшого розвитку господарської культури на

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ

сплати своїх зобов'язань супроти „Діла“ на пізніше, тільки вирівняйте негайно ваш довг і ми рідь „Діло“ в крузі своїх знайомих!

Стріли і кров у Марселі.

Львів, 10. жовтня 1934.

Після вбивства австрійського канцлера Дольфуса — вбивство югославського короля, получене в „припадковим“ убивством французького міністра закордонних справ та одного генерала (спершу писали про трьох). Масовий загин жертв політичної боротьби — у невдалій революції в Австрії і невдалій революції в Іспанії — це попури тло, на якому марклятно виступають ці два останні великі акти індивідуального політичного терору. Вчорашній атентат у Марселі буде записаний у історії історії, як одна із таких найбільш кривавих акцій, які покищо впливають величезне схвильовання у всьому світі.

Кажемо „покищо“ тому, що невідомо, чи вбивство короля Олександра не матиме найбільш далекосяжних політичних наслідків. Адже у львівській пресі появилася відома тривожна порівняння Марселя із Сараєвом. А проте ніяких висновків політичних з того вбивства робити ще — бодай у хвилині писання цих рядків — не можна. Робити цього тому не можна, що повсім незрозумілий характер убивства — не відомо ще навіть, хто по правді був безпосереднім виконавцем атентату, чи це одна людина, яка стріляла зі ступня авто, чи замаховців було аж 10 — як показували інші телеграми — чи вбитий поліцією чоловік належав до замаховців, чи теж може це випадкова жертва страшного замаху, яке повстало після стрілів. Тим більше нічого казати не можна про тло убивства, про кулі і про цілі цієї потрясаючої політичної демонстрації.

наших землях. При цьому, як і в інших справах, само переселення в діло цієї школи та вирішення бракуючих деталей буде також рішенням про те, яке значіння буде мати ця школа для українського життя в межах Польщі взагалі.

Надіємося, що в скорому часі буде можливість закомунікувати наші суспільності про всі деталі логіки цієї школи та припускаємо, що вони будуть полагожені згідно з бажаннями, які в цьому напрямку пропонували урядові уповноважені представники українських господарських установ.

Перша думка зараз після звістки про атентат казала добачувати в ньому руку хорватських самостійників, — але одночасно появилася теорія, що це однаково добре могло бути діло македонців. Здається, що вже югославські офіційні джерела подали до преси звістку, що вбивник (або вбивниці) — Каліман чи Келемен — це маляр, або бодай маляр, громадянин. Ця остання звістка влазувала би на тензенті перекидати відповідальність за атентат на зовнішні чинники.

Так чи інакше — і внутрішня і міжнародна ситуація Югославії може бути багатим джерелом здогадок на тему політичних причин убивства володаря цієї держави. Не перша це теж криваві дата в історії Югославії. Гинули з братовбивчих рук королі династії Обреновичів Милош III. († 1868) і Олександр (разом із своєю дружиною Драгою, 1903). Щойн торкається новітньої історії об'єднаного королівства сербів, хорватів і словенців, то страшилина дату записала у ній справжня масakra хорватських послів у білгородському парламенті, в якій загинув м. і. авелічений вождь хорватів — Степан Радіч.

Хорватська і македонська проблема осталися в Югославії невирішеними по нинішній день. Централістичний напрямок із верховодництвом сербського старшинського елементу, той напрямок у внутр. режимі, який надав перший прем'єр Югославії старий Пашіч, найшов свою алобату у державному устрою т. зв. відозданської конституції (28. V. 1921.). Демонстрували проти неї македонські, черногорські і хорватські автономісти, — ці останні найголосніше, маючи теж найважливіші історичні, культурні і моральні, ба навіть правні підстави домагаючись чинкувати їх як рівноправний і рівноправний чинник бодай у спільній державі. Але сербські правителі і слухати не хотіли про федерацію народів, лише з титулу віби найбільших жертв принесених у світовій війні, приписували собі право до найбільших привілеїв.

„GUTE LAUNE“
Веселій настрій
може тепер
кожний мати
читаючи
GUTE LAUNE.
GUTE LAUNE
це новий місяч-
ник для веселих
людей і тих,
що ними хочуть
бути.

Смерть Степана Радіча не причинилася до пацифікації відносин, — хіба, навпаки — поставила державу безпосередньо перед маревом громадянської війни. Король Олександр протиставився тім небезпеці слухаючи знову дорадників із сербських старшинських кол: розв'язав 5. січня 1929 скупштині (парламент) та припинив важливість відозданської конституції, передаючи диктаторську владу генералові Живковичеві. Від того часу Хорватія стала тереном політичних протихорватських судових процесів, а політичну ситуацію ще дужче ускладнювали закордонно-політичні відносини, головне незалежне положення хорватів і словенців у сусідній Італії. Нинішній кабінет Уауновича ситуації у нічому не поліпшив.

Таксамо білгородський уряд не зміг розв'язати проблеми співжиття з македонцями, що опинилися в рямцях югославських границь, по лінії доброзичливого порозуміння. Політика політичного тиску доводила до постійних арештів і нових репресій. Колиж в останньому часі міжнародна ситуація казала Болгарії шукати порозуміння з Югославією і король Борис склав візиту в Білгороді, ба навіть болгарський уряд пішов на репресії супроти македонських революційних організацій задля спокою з Югославією, — ця остання все одно не здобулася на відважний крок — пірвати з традиціями, які сербські центалісти й асимілятори перейняли від старих російських арештів. Трагедія короля Олександра у тому, що він сам, здається, був людиною д'бальних поглядів і рад був піти на уступки хорватам та македонцям, — не мав лише сили протиставитись старшинській камарілі.

Разом із цими рефлексіями, що зринають на згадку про марсельський атентат, важуться

ФУТРО Найсолідніше обслуговує
БАЧЕС
Львів, ЛЕГІОНІВ 19.
у брамі. — Тел. ч. 29-48.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 12. ЖОВТНЯ 1934.

о. П. ЗАСТИРЕЦЬ

НАШ ТЕАТР

зперед п'ятдесяти літ.

Минуло 50 літ з надвипадком, коли я був уперше у нашому театрі. Я був тоді учнем першої класи народної школи ім. Конарського у Львові, бо українських шкіл тоді ще тут не було. Мій стрийко, урядовець намісництва, в якого я мешкав, узяв мене на дві вистави в салі при вул. Францішканській і до „Фрозіну“ (тут нині готель Жоржа), де мешкали наші артисти. На першій виставі, тамля, чудово танцювали і підчас танцю вгиналася підлога. Дома говорили, що на сцені вложили другу рухому підлогу, аби викликати такий незвичайний ефект. У салі „Фрозіну“ грали „Нещасну любов“.

Сильне враження зробив на мене наш театр в якому чи не 1883. р. у Бродях, де я далі став вчитися. Я прийшов на співану Службу Божу до церкви і побачив за хорах під органами несподівано багато старших панів, повбраних в дорожні футра з комірами з видр і сибірських кун. Дуже гарно були повбрані і пані. Коли священник почав співати Службу, почули всі в церкві прегарний хор замість зантаїної гри на органах, на яких пригравав завісім старенький органіст-дядь Лукаш, а приспівував йому дещо молодший від нього дядь Бартошко з донькою Лукаша. При дальшій співі почули злиновані мішани прегарні сопав співати Службу, почули всі в церкві прегарний хор замість зантаїної гри на органах, на яких пригравав завісім старенький органіст-дядь Лукаш, а приспівував йому дещо молодший від нього дядь Бартошко з донькою Лукаша. При дальшій співі почули злиновані мішани прегарні сопав співати Службу, почули всі в церкві прегарний хор замість зантаїної гри на органах, на яких пригравав завісім старенький органіст-дядь Лукаш, а приспівував йому дещо молодший від нього дядь Бартошко з донькою Лукаша.

Був це перший хор, що співав в тій церкві і це стало великою сензацією. А був це хор українського театру, який заповів афішами до місті.

що ввечері тої неділі буде в т. зв. „Музикферайні“ перша вистава комедії: „Перше помірало, а потім ся поборали“.

В цілім місті говорили тої неділі тільки про чудовий спів акторів у церкві, а ввечір мішанство заповнило театр, викупивши всі білети. Я пішов з моєю господинею Семиновичкою, сестрою священника з Голотир, яка була вдовою по багатім болварю. Коли завіса театру „Гриневецького і Біберовича“ піднеслася, побачили ми на сцені нашого органіста Лукаша з заложеною на руці кривульню. Навіть бесіда і рухи були Лукашеві. Злинування не мало границь. Публика синнула браво. Актор Стефурак, великий наш комік, підплинув рано на хорах в церкві нашого Лукаша і схарактеризувався за нього. Всі вистави, в яких Стефурак виступав, були випродані, бо пова того актора, одна-дві його міни вистарчали, щоб публика від сміху заходила. Він був і незабутнім мандатором у „Верховинцях“.

На вистави театру віддалися священники з жінками і доньками та брали зі собою і селян. Нераз серед снігові або дощові пори заїдали під „Музикферайн“ з 20 саней або фір, щоб відвести ті священничі родини в далекі віддалені села. Хот майже всі парохі Врїштини були „твердої партії“, враз з послом о. Оіркком, підтримували солідно наш театр!

Навіть німці звернули увагу на наш театр. Після вистави „Запорожця за Дунаєм“ нераз наші вчителі-німці звертались до нас, учнів, жартом: „Du! або Sie, Zaporozce, Kosake!“

Актори вели моральне, родинне життя, вистави були ідейні, без зайвої еротики, двоєзначників і пікветерії польських львівських театрів або німецьких, які до Бродів заїдали. З нас, які тоді грали, тамля „Довбуша“, „Чорного Матвія“, „Наталку Полтавку“, „Гальшку Острожську“, „Дзвони в Корнєвіль“, „Гаспароле“, в яким пописувалися обоє Гриневецькі, „Запорожця за Дунаєм“, пізніше чудово виставлену „Різдвяну Ніч“

та „Полуботка“, якого грав Біберович. „Назаря Стодолу“ злучили одного року з концертом у честь Шевченка.

Цікаво згадати, що коли пізніше, завдяки священникам Амвросію Рибаківі та Павлові Дудикові устали в церкві органи і почали співати хори студентів, то на вступі до Служби Божої співали вони з „Дзвонів Корнєвільських“ пісню дзвонів: „Диги, диги, диги“ і т. л. Перехомовою була для політичних і партійних обставин у Врїштині вистава „Полуботка“. Від тої вистави глянули всі, а найлаче гімназійна молодь критично на зайве звеличування Москав. В 1892. р. молодь тої німецької гімназії, яка знала досі тільки твори Наумовича і „Зоря Галицьку“ з 1901. р. влаштувала перший в Врїштині концерт у честь Шевченка. Це заслуга українського театру, бо молодь була досі захоплена тільки німецькою культурою і поезією, яку черпала з викладів своїх німців-професорів.

Української мови зчив надобовязково двічі в тиждень проф. Беркешук, а короткий час, вже ширше Кокорудз і Скобельський. Згадані професори роздавали двічі-тричі в тиждень по 10 білетів на вистави нашого театру. Говорили старші громадяни, що дирекція театру прислала ті карти вступу тому даром, щоб в молоді будити національні почування і виробляти собі „театроманів“. Велике розуміння психології!

Ми, учні гімназії, видавали укр.-німецькою мовою сатирично-гуморист. рисований часопис „Горшкокрай“, де були нераз чудові карикатури захоплених театром товаришів. Зберіглась у мене і досі одна карикатура, яка зображає три народності, українця, поляка і жиде, які студіють на вулиці афіші українського театру.

Споминів, зв'язаних з нашим театром, кожний із нас має багато. Неоднє завдячує йому найкращі хвилини захоплення, може неогн і національну свідомість.

Оказійна продаж флягел на олії 1.00, баталіна 1.80, штруси і бархани за безцін купити у **ВЛАДІСЛАВІ БАЗАРІ** ГА-ПЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів 12.

рефлексів на трагічну смерть французького міністра закордонних справ Барту. Згинув той магушлий старець (мав 72 роки) майже безпосередньо після свого сумнівного триумфу у Женеві, до якої перепачкував Совіти, як кандидата до військово-політичного союзу із Францією. Нелюбо сталося, що помер Барту у той спосіб: він став нині в очах усіх французів мучеником своєї активності у службі батьківщині і тому його їм буде для французів сповити ореолом. Всі противники його русофільської і соціалістської політики волили би, щоб сам Барту ще за свого життя признав свою помилку так, як уже нині Еріо, заангажований у боротьбі з комуністами на краєвмі терені, жалів мабуть прогавити, яку робив комуністам своїми п'єсами на честь совітських порядків.

Переживаємо важкі, страхітливі часи, часи пораз більшого згущування міжнародної атмосфери, серед якої дупають стріли і летять кров. І всі посяки вказують на те, що ті стріли і та кров, це лише прелюдія до нового великого потрясення у цілому світі.

Пропав прем'єр Панамі.

ПАНАМА, 10. 10. ПАТ. Прем'єр Галідо Сальваса виїхав у веділю з двома посланцями до Караїмо над Тихим Океаном і дотепер не вернувся. Злогадуються, що літак з прем'єром осів у лісах. На розшуки виїхало кілька літанів.

Літак перервав проводи.

ПАРИЖ, 10. 10. ПАТ. Незалежно двірця Етамп літак зачепив за будинок залізничної стації та зірвав проводи великої напруги. Рух поїздів припинився на кілька годин.

КОЖНА УКРАЇНСЬКА УСТАНОВА:

читальня, кооператива, кружок „Р. Ш.“, Соціалістичний Луг — повинні заобов'язати для своїх членів „Діло“. Видаток, зложений на передплату „Діла“, оплатиться кожному товариству сторницею.

Великий страйк в Японії.

Криваве повстання в Манджурії.

Як повідомляють з Москви, в Токіо розпочався перед кількома днями страйк портових робітників на економічному підкладі. Страйкарі відкинули умови, пропонувані роземчою комісією, наслідком чого до страйку приступили теж інші робітники. Страйк поширюється з кожним годинною, перекидаючись на інші категорії

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на заході?

Чи лікарі належать до бюрократів

і панів!

(З лікарських кол.)

У статті „Бюрократична влада“ з підзаголовком „Манія дістатися в пани“ пише п. А. Чернецький у 265 ч. „Діла“ з дня 4. X. таке: „Або, чим нормальне це явище, коли у самому Львові, як це стверджують дані, є 75 українських лікарів і 47 адвокатів на нецілих 200 наших промислових фірм“.

Виходило би з того, що лікарів українців у Львові за багато. Не думаємо, що п. Ч. розуміє це так, як дехто з пануючої нації: незалежно лікар поляк (д-р Х.) наймає мешкання в камениці, що її власничкою була українка. На увагу власнички, що вона волілаб винягти хату лікарів українців, він сказав: „Що? Лікарі українці не мають чого шукати у Львові, для них місце на провінції!“ Мабуть цей лікар, як багато інших із того фаху, дійшов до того переконання, що наша публіка часом воліє лікуватися у чужих, як у своїх, бо їй все імнунує чуже більше як своє.

Пригляньмося цифрам, скільки є всіх лікарів у Львові, а скільки на провінції. В грудні ц. р. відбудуться вибори до Лікарської Палати і з

робітників та інші частини краю, і готові переміститися в страйк генеральний. Змобілізовано поліцію, що має вдержати порілок за всяку ціну.

Одночасно звідомляють, що в Манджурії шириться повстання, причому між населенням та армією приходять до кривавих сутичок. Повстанці заатакували авто з муніцією і здобули кількавацять скринь з ручними гранатами. В останній хвилині число повстанців доходить до 70 тисяч людей.

тої нагоди появилися урядові листи членів лікарів, що мають право голосування до Палати. Осьже всіх лікарів у Львові є 835; з того таких, що їх можна зачислити до українців (тобто і наших „руських“) нарахували ми 56, себто 6.7 проц. А українців у самому Львові є приблизно біля 20 проц., отже наших лікарів могло би бути у Львові бодай втричі стільки. Число 75, що його подає п. Ч. мабуть з календарів, пояснюємо тим, що там виказані всі лікарі, між ними і такі, які шойно покінчили студії і практикують у шпиталі, а ще не вписалися до Лікарської Палати.

Та сама офіційна листа подає у 36 повітах 3 східно-галицьких воєвідств на 1319 лікарів 195 українців. Коли від того відрахуємо 5 суто польських повітів з їх 87 лікарями, то буде 1239 лікарів з 194 українцями себто 15.7 проц. усіх лікарів. Лише у двох повітах є поважніший відсоток наших лікарів: Камінька Стр. 50 проц. і Рогатин 40 проц., а в інших повітах, особливо у тих з більшими містами наших лікарів бодай менше. А є і два повіти: Турка (10 лі-

Австрія перед новими потрясеннями.

Відень, 8. жовтня 1934.

Положення Австрії з кожним днем стає гірше і гірше і з економічних і з політичних причин. Австрійський бюджет має з кожним роком все більший дефіцит. Полковник Адам, комісар пропаганди, подав в одній промові до відома, що пучки, які відбулися в лютім і липні ц. р., коштували державу 200 міль шілі, на які нема покриття. Регулярний бюджет на рік 1934 буде мати 150—200 міль ш. дефіциту, який хочуть зменшити різними озлобностями. В кожному разі дефіциту буде, як вирахували фахівці, не менше як 150 міль ш.

Стан австрійських залізниць, які в державним підприємством і дефіцит яких мусить покривати держава, також все погіршується. Праця, товарний рух збільшився внаслідок римського пакту, але грошовий прихід зменшився, бо Австрія зобов'язалася зменшити тарифи на перевіз італійських та мадярських товарів. Також особливий рух зменшився цього року і тому припускають, що дефіцит австрійських залізниць не буде менший, як 100 міль ш.

Загалом Австрія потребує 500 міль ш., щоб покрити свої залежності і канцлер Шумніг пробував у Женеві дістати нову позицію, яку мали дати ті держави, що гарантували незалежність Австрії. Він хотів, щоб ті держави дали хоч стільки, щоб можна було покрити кошти тих двох пучків, які загрожували незалежності Австрії. Але ситуація Австрії в Женеві, яка була з початком засідань Ліги Націй дуже добра, про що свідчить хочби успіх першої промови Шумніга, раптом змінилася. А саме після першої промови Шумніга австрійські соціалісти-емігранти в Женеві розіслали до всіх делегатів так звану „чорну книгу австрійської диктатури“, в якій описані всі політичні процеси з приводу лютневого пучку і жорстокі репресії теперішнього уряду супроти бунтних соціалістів і націонал-соціалістів. Передмову до цієї брошури написав Еміль Вандервельде, бувший бельгійський міністр і теперішній президент П. Ітернаціоналу, який має великий вплив в Женеві. На представників т. зв. „лівого женецького курсу“, а саме на Барту, Бенеша й ін. ця брошура зробила дуже прикрі враження і тому прийшлося Шумнігові ви-

голосити другу свою промову перед майже порожньою салею. В кожному разі Австрія грошей на покриття свого дефіциту не дістала і не має вигляду, авідки їх моглаб дістати. Навіть Італія відмовилася дати Австрії позичку.

Політична ситуація в Австрії даліше неясна. Націонал-соціалісти додержуються тактики не показуватись наверх. Вони очевидно хочуть наповно-реорганізуватись і надолужити понесені втрати. Процеси проти учасників лютневого пучку ще не скінчилися, але перед суди сталять лиш другорядних людей. Д-р Рінтленд, якого пучисти проголосили канцлером проголошеного уряду, збожеволів. Офіційне повідомлення про незустрів з поліцією багато високих осіб, які пообов'язались, що Рінтленд на допиті виклаже їхню причастність до націонал-соціалістичного пучку. Уряд рахується з „маці“ і хоче всякою можливою агітацією зменшити число їхніх сторонників, переліпнувшись їм, м. м. в антисемітизм!

Наприклад орган австр. католицьких штурмових відділів (Sturmsharen), провідником яких є канцлер д-р Шумніг, пише в одній статті: „Ми („штурмшари“) є лінійні антисеміти, ніяк націонал-соціалісти. Життя треба поборювати не силою, а католицькою ідеєю і через відповідне законодавство“. Ці ідеї уряд вже починає перетворювати в життя. На початку шкільного року виїшов розпорядок, щоб відділювати шкільські діти від інших в окремі класи. Коментуючи цей розпорядок офіційний орган уряду „Райхспост“ пише, що цього мало, „треба ще розпорядку, щоб лише християнські учні мали право вчити християнських дітей“. Цим уряд хоче показати австрійським „маці“, що він також проти життя. Але цим він не рятує собі „маці“ і не ослабить їхніх впливів. Навіть соціалісти дуже добре знають, що теперішній уряд нічого поважного не може зробити.

Дотепер урядові д-ра Шумніга не вдалося поширити свою базу. „Наці“ лиш тоді моглиб підтримувати уряд, як їх у якійсь формі легалізують, а це означалоб цілковиту зміну австрійської політики, якої теперішній уряд не може перевести. Згода з соціал-демократами є непевна, бо вже пів року стараються перевести її в життя і ніяк не можуть цього зробити.

Не лиш „маці“, а також соціал-демократи загрожують поважне урядові д-ра Шумніга. Здійснений спільний фронт між комуністами та соціал-демократами підняв дуже їхню активність. Їхня військова організація, Шумбунд, має вже, кажуть, понад 15,000 добре озброєних членів. Кожного тижня поблять вони демонстрації, переводять страйки і т. д. Управу спільного фронту видає масу нелегальної літератури революційного змісту.

Ю. А.

карів), Коросно (28 лік.), де нема ніодного лікаря українця.

Отже лікарів українців могло би бути багато більше, якби тут не стали на перешкоді дві причини: 1) Кошти і довгота студії, що вимагають з обов'язковою шпитальною практикою біля 8 літ. 2) Систематичні труднощі для наших студентів, що не можуть студіювати медицини при т. зв. нумерус кляузус, що обов'язує не лише при вступі на медицину, але і при нострифікації заграничних дипломів. До студії не приймають нас тому, що нема місця, бо місце мусить бути передовсім для науючої нації. А як хто вже з великим накладом коштів покінчить науку за границею, тоді і тут мусить часто чекати роками на чергу, щоб міг повторити іспити і дочекатися права на практику. Ясна річ, що на всякі посади чи то окружних лікарів, чи то в Касах Хорих, дістаються з наших лікарів лиш білі круки.

Друга справа, те, що п. Ч. називає „манією дістатися у пани“. Часи, коли лікарі належали до більших панів, вже мабуть минули безповоротно. Загальна криза не пощадила їх теж і нині лікарський стан мусить боротися за своє існування так тяжко, як інші вільні стани, що їх п. Ч. називає панськими. Доказом того збожіння лікарів є хочби шораз частіші просяби лікарів до Лікарської Палати в справі допомоги тоді, коли давніше такі підмоги діставали лиш вдови і сироти по лікарях. А теперішнє становище наших лікарів ілюструє найкраще такий дрібний, але характеристичний момент. На недавній заг. зборі Укр. Лік. Тов. у свій час оголошені в „Ділі“, прийшла лиш 1/3 львівських лікарів. А на інтерпелляції деяких, чому не були на зборах, відповідь була: вони не знали, бо не мають за що передплачувати „Діла“.

Вже

надійшли найновіші новинки матеріалів з перш. фабрики на осінній сезон, на суку костюми, плащі, по сензацийно низьких цінах до

Фірма

Галицький Магазин Новин

—: Львів, Галицька 15. —:

Смерть українського діяча у Пряшівщині.

† О. ЕМІЛІАН БІГАРІ.

Українське громадянство у Пряшівській Дієзії (Словацька) потерпіло велику втрату: у Пряшіві помер канонік греко-кат. капітули О. Еміліан Бігарі в 74 році життя.

З Покійним зійшов у могилу один з найвизначніших українських громадських діячів у тій частині Закарпаття, що належить до Словацької (за рікою Ужом). Страта ця тим більша, що свідомою української інтелігенції у Пряшівщині дуже мало і кожний український діяч їй там можна сказати, на вагу золота.

Еміліан Бігарі, скінчивши богословські студії, був священником у Земпліні, потім у Бардіїві, де завжди рівно і чесно працював над своїм стадом, обороняючи його по силах перед мадяризацією і словакізацією. Покликаний як крилошанин до Пряшова, зійшовся тут по війні з невеликим гуртком молодих українських

інтелігентів, з якими, як широким народовець, по-вільно спільно освідомлюючи працю над нашим народом. Від оснування філії „Просвіти“ у Пряшіві був о. Ем. Бігарі її головою до останніх днів свого життя, хоч мав через це неодну прикрість (пряшівський єпископ Гойдич підтримує, як відомо, русофілію). І як голова філії „Просвіти“, і як громадський діяч, і як духовник греко-католицької поліції по собі о. Еміліан Бігарі найкращу пам'ять.

Вічна пам'ять заслуженому Діахону!

УСТАНОВА, ШО НЕ ПРЕНУМЕРУЄ „ДІЛА“
для своїх членів, кривдить найбільше саме тих членів, бо позбавляє їх найважливіших і найточніших інформацій про все цікаве, що діється у нас та в широкому світі

З української Бесарабії.

Відкриття першої української кооперативної молочної в Бесарабії

Вже довгі роки підготувалися українці в Старо-Козацькій Бесарабії до відкриття власної кооперативної молочної. Роки праці не далися без наслідків і оце цю першу на Бесарабії українську кооп. молочарню відкрито. Ось що пише про це часопис „Рада“, що виходить у Чернівцях:

В неділю 16. вересня ц. р. відбулося у нас офіційне відкриття молочної при сільсько-господарській кооперативній „Надія“ („Сераванка“). Зібралось багато людей: були представники повіт. ріллянської камери, місцеві урядовці і селяни.

Після мотобля і посвячення помешкання, диготосив промову голова кооперативи п. Г. Боровик. В цій промові він закликав усі тружущі, з яких ми повних три роки організували молочарню й нарешті — рілляну кооперативу. Але, не зважаючи на перешкоди і свідомо допоки елементи, сила духа й віра в праве діло перемогла: кооператива й молочарня при ній вже працює. Висловлено подяку ріллянській камері за її мате-

ріальну допомогу нашій молочарні, а також і всім тим особам, котрі в той чи інший спосіб причинились до відкриття цього кооперативного підприємства, такого корисного і такого необхідного, як для нашого села, так і для нашої округи.

Місцевий учитель п. Андронакі вголосив промову в румунській мові, в якій підкреслив значіння економічної праці взагалі й необхідність її для селянства, а ріллянних кооператив зокрема. Потім присутні зібралися за товарицьким столом, де в теплій бесіді обговорювали значіння для нашого народу сьогоднішнього дня й можливі перспективи на майбутнє. Чудова погода, гарний хор, товарицька бесіда, свідомість того, що робиться велике народне діло — це все сприяло піднесенню настрою в присутніх. Розійшлися усі під враженням урочистого народнього свята.

Бажаємо нашим селянам свідомості й солідарності для підтримки своєї молочної кооперативи

С. Чорнуха.

Революція в Іспанії.

БОЇ НЕ ВГАВАЮТЬ.

При ліквідації повстання в Астурії урядові війська вживають літаків. Повстанці обсадили військовою арсенал в місцевості Трубія в провінції Овієдо, стріляючи до урядових військ з гармат, які незабаром знищено бомбами з літаків. В часі стрілянини знищено церкву в Овієдо.

В одній місцевості біля Сарагоси повстанці здобули казарми піхоти, однак урядові війська приневолили їх незабаром піддатися.

У Валенсії повстанці спалили живцем одного католицького священика.

За неоприлюдненими досі вістками в місцевості Баруельо в Астурії повстанці висадили в повітря казарму цивільної гвардії, причому багато гвардійців загинуло. В місті Гіхон повстанці ще вночі на вівторок були панамі ситуації. На другий день урядові війська заняли Гіхон, обстрілявши його артилерією з кружляка „Лібратас“. Багато сіл в околиці знаходиться ще в руках повстанців. Овієдо держать урядові війська. Відділи генерала Лопеза Очоа машинують на Трубію, де знаходяться державні артилерійські фабрики. Трубія є ще в руках повстанців.

В різних місцевостях повстанці допускають акти терору і вбивають поліцейських. Всюди покладено церкву, причому визначалися особливі жінки. Денде урядові війська мусять відступити і аж у вівторок відобразило втрачені позиції.

Соціалісти і комуністи проголосили в Гранаді новий генеральний страйк. З того приводу прийшло до важких сутичок, в яких убито 10 осіб, а багато тяжко ранено.

Як повідомляє агенція Ава, іспанський уряд оголосив урядові радію, що вживе всяких засобів, щоб здушити повстання. 500 повстанців, що опанували в гірській місцевості Гіхон, піддався урядовим військам.

ЛОНДОН, 10. 10. ПАТ. Агенція Рейтера повідомляє з Мадриду: У провінції Астурії

повстанці висадили вантажний самохід з 52 воїнами. Всі загинули. В Севільї соціалісти та анархісти об'єдналися до спільної боротьби. Страйкарі підпалили історичну церкву в Севільї св. Трійці. Церква згоріла.

ХТО ЗОРГАНІЗУВАВ РЕВОЛЮЦІЮ?

Революцію в Іспанії, як повідомляють з Мадриду, мав зорганізувати комуніст Беа Кун коштом 40 мільйонів песетів.

Дальші подробиці атентату у Марселі.

ЯКИМ ЧИНОМ КОРОЛЕВА МАРІЯ ВРЯТУВАЛАСЯ.

Королева Марія не їхала кораблем, але виїхала з Білгороду поїздом до Парижа. З королем Олександром мала зустрітись у Діжоні. На вістку про трагічну смерть свого чоловіка королева зімліла.

До Марселя приїхала нині в год. 5. рано. Негайно з мін. Еріотом поїхала до префектури. Під час подорожі поїзд мусів спеціально спинитись, бо до королеви треба було кликати лікарів. До Марселя приїхав теж през. Лебрен, щоб віддати поклін покійному королеві та помершому міністрові закордонних справ Барту.

ВІДЕНЬ, 10. 10. ПАТ. „Наес Вінер Тагелат“ повідомляє, що королева Марія сподіється нащадка.

ЧИСЛО ЖЕРТВ СТРАШНОГО АТЕНТАТУ.

Вся преса поміщує фотографії з описами трагічної смерті короля Олександра і мін. Барту. Крім короля і мін. Барту по операції помер тільки ген. Жорж. З інших осіб тяжко ранений поліцейський агент, який перший хотів обезсилити атентатника. Зпоміж публіки ранено 8 осіб, між ними дві жінки і 14-літнього хлопця. Поголоски про смерть адмірала Бертелюта та маршала Югославії Димітрієвича неправдиві. Адмірал Бертелюст вернувся вже з Марселем до Туль-н.

У вівторок передполодим вивезено 3.000 арештованих катальонців на острови Балеари. де відповідатимуть перед воєнним судом. Ціла іспанська середземноморська флотія сконцентрована тепер перед Барцельоною.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ІНФОРМАЦІЇ.

Московське радіо подає низку вісток з Іспанії, що перевищують своєю грозою всі дотеперішні вістки про іспанську революцію. За соціалістичними інформаціями багато іспанських полків виповіло послух, переходячи на сторону революціонерів. В Андалузії оголошено соціалістичний режим.

Військові суди засудили на смерть кілька сот збунтованих воїнів і старшин, під час коли революційні суди у Віллія Робледон засудили на смерть старшин, які не хотіли піддатися під владу самозваного комуністичного уряду.

ВОЄННІ СУДИ.

Уряд закликає робітників вернутись негайно до праці, інакше поставить їх перед воєнним судом. Команда міста Мадриду видала до населення візозу, щоб не збиралися на балконах домі, бо військо має наказ стріляти. Хто переховує зброю, буде засуджений на кару смерті. У вівторок розпочали діяльність воєнних судів.

УРЯД ОГОЛОСИТЬ МОБІЛІЗАЦІЮ

Як довідується французька преса, в Іспанії зноситься на оголошення мобілізації. Кабінет урядові в перманентній.

Яксь тайна радіова станція закликає громадян ставити владі збройний опір, поширюючи одночасно різні тенденційні поголоски.

ІСПАНСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПІД ОХОРОНОЮ ПОЛІЦІЇ.

Про ситуацію в Іспанії повідомляють з Мадриду: Пленарне засідання Кортесів скликає на вівторок ввечері. Влада безпеки наказала всім засоби обережності й есентуальний революційний замах на парламент являється виключеним. Будинки Кортесів оточено кордонами.

В год. 16.30 відкрито засідання Кортесів. Посли крайньої лінії не прийшли. Провідник людської акції Хіль Роблес оголосив внесення з домаганням, щоб відкласти Кортесів аж до людської акції Хіль Роблес оголосив внесення висловлю теж довіря урядові. Після коротких нарад Кортесів прийняли внесення Роблеса, відкладаючи засідання до повороту нормальних відносин.

СИТУАЦІЯ ПОПРАВЛЯЄТЬСЯ.

ПАРИЖ, 10. X. ПАТ. Агенція Ава повідомляє з Мадриду: Урядовий комунікат каже, що загальна ситуація в краю поправилася. Мобілізація залізничних службовців йде спокійно. Залізничні курсують нормально між Мадридом і Сарагоссою та Аліканте і Барцельоною, зате не відновлена ще на лінії Сарагоса-Сан Себастіан-Аліканте.

ФУТРА

жіночі від золотих 165
найелігантніші
тільки в АПІСДОРФІ
Львів, Ругоського 21. а брані —

Першорядна фахова робітня.

26/31

Добро Вашої громади, у Ваших руках!

Тому не вільно Вам йти до громадських виборів не підготованим. Підготуватись до громадських виборів дуже легко, купіть тільки за 80 сот. — з поштовою оплатою 85 сот.

Новий Самоуправний Закон.

Замовляти в Адміністрації „Діло“, Ринок ч. 10.

фельд в Австрії, Букс у Швейцарії та прикордонної францусько-швейцарської станції Вальдорфе. Келемен стріляв з автоматичного револьверу з магазином 20 куль. У кишенях убитника знайдено коло 100 куль та бомбу. Вбивник купив собі у Парижі нове убрання та черевачки. На лівім рамені витатуована трупяча голівка з буквами: „В. М. Р. О.“, букви терористичної македонської організації. Тому здогадуються, що атентат заадаєгіль добре підготовано.

ГОСТРА КРИТИКА ПОЛІЦІЇ.

ПАРИЖ, 10. 10. ПАТ. „Експельзюр“ гостро критикує француську поліцію і домагається радикальних реформ та санкцій. „Евр“ подає вістку, що міністер внутрішніх справ Саро оголосив димісію.

ПРЕМ. ДУМЕРГ МІНІСТРОМ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

ПАРИЖ, 10. 10. ПАТ. Прем'єр Думерг обняв покищо керму міністерством закорд. справ.

ЖИТТЕПИС МІН. БАРТУ.

Мін. Людовик Барту уродився 25. серпня 1862 р. у селі Ольбрес. Послом вибрали його зперше 1889, а вже 30. травня 1894 р. став міністром публичних робіт. В 1896 р. увійшов до уряду Мелена як міністер внутрішніх справ. З 1906 р. став знову міністром публичних робіт, опісля в кабінеті Бріана в 1909 та 1913 р. міністром справедливості. 22. березня 1913 р. утворив уряд і був одночасно міністром освіти. Тоді перевів закон про трьохлітню військову службу. Підчас війни в 1917 р. був міністром закордонних справ. В 1919 р. був генеральним референтом у парламенті для версаяського трактату. В січні 1921 р. був міністром війни, а в 1922 р. втретє міністром справедливості. В квітні 1922 р. проводив французькій делегації на конференції в Генуї. В липні 1926 р. увійшов до кабінету Поанкаре як мін. справедливості й вступив швидко в листопаді 1929 р. В кабінеті Стега був міністром війни. Вкінці від 10. лютого ц. р. міністром закордонних справ аж дотепер. Покійний мін. Барту був теж від травня 1918 р. членом Французької Академії. Залишив багато творів: історичних і літературних студій. Крім цього належав до найбільших франц. бібліофілів.

ПЕТРО ІІ. КОРОЛЕМ ЮГОСЛАВІЇ.

БІЛГОРОД, 10. 10. ПАТ. Перші вістки про вбивство короля Олександра надійшли до Білгороду коло год. 6. вечором і викликали глибокий жах та обурення між населенням. Всі крамничі замкнено, кіна і театри перервали вистави. Рада міністрів під проводом прем'єра Уачновича радить перманентно. Перед своїм виїздом король передав прерогативи королівської влади раді міністрів, яка виконує цю владу. Рада міністрів рішила проголосити королем Югославії 11-літнього сина, королевича Петра, який вступить на престіл як Петро ІІ.

РЕГЕНЦІЙНА РАДА.

Підчас нарад влучив кн. Петро прем'єрові коперту із заповітом покійного короля. Згідно зі заповітом до регенційної ради ввійде кн. Павло Караджоджевич, колишній міністер освіти сенатор Станкович і бан банату Сави з-р Перович. Рада міністрів рішила скласти присягу на вірність короля Петра ІІ. Міністер війни і міністер маринарки видали приказ, щоб військо і моряки присягнули негайно вночі новому королеві. Присягу складуть теж державні урядовці. Рішено видати відозву до народу про трагічну смерть короля та оголосити 6-місячну жалобу.

Король Петро ІІ. перебуває тепер в англійській школі Сандройд коло Лондону. На бажання югославянського посла британський уряд вислав до Сандройд Інспектора „Скотленд Ярду“ та шістьох детективів, щоб берегли молоденького короля. Нині рано приїхали до школи його бабка, румунська королева Марія та посол Джуріч і повідомили про смерть батька. Король Петро ІІ. мабуть покине школу та віде до Марселю, а звідтіля з королевою до Білгороду.

НЕМА МОБІЛІЗАЦІЇ В ЮГОСЛАВІЇ.

Урядова телеграфічна агенція рішує заперечувати вістки закордонної преси, начеб в Югославії наказано частинну мобілізацію.

ЗАЯВИ СПІВЧУТТЯ.

На вістку про смерть короля Олександра представники дипломатичного корпусу в Білгороді склали в міністерстві закордонних справ заяви співчуття в імені своїх урядів. Таксам сталося у Парижі. Папа надіслав заяви співчуття югославянському уряду.

Великий
Театр
год. 7-30

Нині! Величавна вистава,
позатерте враження! Величавий твір!
Передостання вистава
„Мархолт“
І. Каспровича.

Театр
Ріжко-
родюстей
год. 7-30

Найважливіша проблема
молодого покоління!

„Дівчата в одностроях“

Смерть нашої великої артистки.

МАРІЯ ЗАНЬКОВЕЦЬКА.

Дістали ми телеграфічну вістку про смерть Марії Заньковецької. Дехто думав, що більш як сорокліття її праця на сцені і піаніші атиде, особливо ост. літ, зімнали її тихцем зі світа, як багато наших чільних діячів, про яких питаємось щодня: „Чи живе ще?“ Артистка, що сходила зі сцени відчуває це як великий удар і рідко коли переживає його. Заньковецька мала величезну життєву енергію і ця енергія дала перемогти їй найтяжчі умовини акторської праці у мандрівних трупах, пізнанні і роки лихоліття.

З її іменем український театр увійшов на вершини європейського акторського грою. Якби не політичні обставини, що не дали змоги цьому театрові виїхати у світ, хто зна, чи Заньковецька не булаб зазнала кар'єри фільмової артистки. На кожний випадок могла була виступати на найбільших сценах і відкрити чужинцям наше театральне мистецтво.

Почала Заньковецька свою кар'єру в найтяжчих роках політичного гніту, після царського закону 1876. р., що відбирав нам права різної мови. Театр перший висадив собі дозвіл ставити народні пєси народною мовою. Дебютувала Заньковецька у 1892 р. у „Наталці Полтавці“. На виставу дав дозвіл сам міністер внутрішніх справ Лоріс-Меліков. Не тільки українська публіка, але і російська критика відрізнялась оцінкою величезний талант нової артистки.

Талант Заньковецької був дуже широкий. Вона відтворювала ролі трагічні та гумористичні, аничайні, сірі типи та постаті з великим поетичним патосом. Найкраща була вона в тих роліях, що відповідали духові її доби: — реалістичних і то народнього побуту. Ролі у „Наймичці“ та „Везеланній“ уважали її полисовими. Тільки гра такої артистки як Заньковецька, могла пояснити те незвичайне явище, що неодна пєса без п'якої літературної вартості не сходила з афіш довгі роки і притягала до театру все нову і ту саму публіку, часто і ворожу до нашого національного руху.

З іменем Заньковецької зв'язана найкраща доба розвитку нашого театру дарма, що не була доба важких починів. Коли згадуємо наших най-

більших організаторів цього театру, режисерів і драматургів, постаті Заньковецької вирінає між ними невіддільно. Кропивницький, Старицький і Карпенко-Карий може не були би досі в нашій уяві тими, що є, якби Заньковецька не була створила в їх пєсах постаті повні життєвої сили. Заньковецька знала психологію простолюдня і зміла з незвичайною природністю передавати поодинокі типи. Хто хоч раз її бачив, порівнював інші артистки в тих самих ролях а її грою як зразком.

Не знаємо, які були дійсні причини, чому Заньковецька після більшовицької революції зійшла зі сцени. У 1922 р. дістала вона почесний титул „артистки республіки“ і призначення її перейшло як фірма новоутвореного театру, а проте більше вона не виступала. Можливе, що з хворобою, коли до голосу прийшов лавий експериментальний театр, вона не наїшла в ньому ролі, може як високоінтелігентна людина не хотіла виставляти на пробу своїх сил у поважному віці невпевна, чи серед нових вимог зможе втриматись на тій висоті, яку вже досягла. Відійшла вона з ауреолом мистця, що не хоче відірвати своїх слабощів ані насилувати свого таланту. Своєю доволітньою працею на сцені зложила вона доказ, що на першому місці стояла в неї завжди служба для національної справи. Вона могла зі своїм талантом найти багато кращі умовини праці на російській сцені. Ані матеріальні користи ані „ширші“ успіхи не спокушали її ніколи відвертись від своєї сцени.

Не тільки те, чим була на сцені, але і те, чим була у житті, як людина кришталеного характеру, робить із неї зразок для молодого покоління наших театральних артистів.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого
роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

АРЕШТУВАЛИ БРАТА ВБИВНИКА.

ПАРИЖ, 10. 10. ПАТ. У Білгороді арештувала поліція брата вбивника Келемена, який є дентистом.

САРАЄВО З 1914 РОКУ?

ЛОНДОН, 10. 10. ПАТ. Вбивство короля Олександра викликало великий відгомін. Преса порівнює його з вбивством у Сараєві з 1914 р. Політичні кола в Лондоні коментують вбивство мін. Барту, як великий удар для престижу закордонної політики французького уряду. Здогадуються, що французький уряд уступить.

ВІДОЗВА ДО НАРОДУ.

Після засідання ради міністрів прем. Думерг оголосив відозву до народу з осудом вбивства короля Олександра та висловами співчуття від французького уряду і цілого народу для Югославії. Рада міністрів оголосила односторонню жалобу в армії та маринарії. Мін. Барту поховують на державний кошт.

ВІДГОМІН В ІТАЛІЇ.

Вбивство короля Олександра викликало обурення в Італії. В Римі побоюються, щоб смерть короля не погіршила взаємини між Югославією та Італією. Ще більше враження викликала в Італії смерть мін. Барту. Політичні кола Італії сподівалися, що після недалекої візити мін. Барту в Римі дійде до цікавості згоди між Францією та Італією, бо вирішиться важливі міжнародні проблеми.

ФАЛЬШИВИЙ ПАПШПОРТ.

ПРАГА, 10. X. ПАТ. Чеське пресоє бюро повідомляє, що після одержання вістки, що папшпорт, який наїшли при вбивнику Келемені, виданий чехословацьким консулатом у Загребі — повелів зараз енергійне слідство при співпраці югославянської влади. Слідство виявило, що папшпорт фальшивий. Чехословацький консулат у Загребі не видавав ніколи папшпорту на таке назвище.

ГЕН. ЖОРЖ ЖИВЕ.

ПАРИЖ, 10. 10. ПАТ. Агенція Агаса повідомляє, що вістки про смерть ген. Жоржа неправдиві. Лікарі, які опікуються раненим генералом, заявляють, що його здоров'я не грозить небезпека.

ПРИСЯГА КОРОЛЕВІ ПЕТРОВІ ІІ.

БІЛГОРОД, 10. 10. ПАТ. Члени уряду, армія і маринарка склали присягу королеві Петрові ІІ.

СТРАШНА ВІСТКА ПРО СМЕРТЬ БАТЬКА.

ЛОНДОН, 10. 10. ПАТ. Малолітнього короля Петра ІІ. збудив вранці перед 6. год. англійський корепетитор. Він шепнув королеві до вуха, щоб не будив інших хлопців і негайно пішов за ним. Коли король увійшов до кабінету директора школи, ждав на нього югославянський посол у Лондоні Джуріч, який повідомив про вбивство батька та про вступлення на престіл. Малолітній король тихо заплакав і блідий сіз з послом та корепетитором до самоходу, араз з Інспектором Скотленд Ярду і відїхав до Лондону.

В год. 9. рано король був в югославянському посольстві.

КОРОЛЬ ПЕТРО ІІ. У ПАРИЖІ.

ЛОНДОН, 10. 10. ПАТ. Поволудні відїхала з Лондону румунська королева до Парижа, а з нею згідно з бажанням матері король Петро ІІ. Нині в год. 7. вечором королева югославянська Марія в товаристві президента Франції Лебрена відїхала до Парижа на стрічу короля Петра ІІ.

ВЕЛИКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В ПАРИЖІ ПРОТИ ПОЛІЦІЇ. БІЙКИ З КОМУНІСТАМИ.

БЕРЛІН, 10. 10. ПАТ. Вчора вечором відбулися в Парижі великі демонстрації проти поліції. Перед будинком директора поліції зібралася юрба демонстрантів з окликами проти поліції. Демонстрантів поліція озброїла. Органі-

завілі пранії організували вдруге демонстрацію в латинській ділянці Парижа проти міжнародних справ Соро. Дійшло до кривавих боїв з комуністами. Один студент тяжко ранений.

ПОХОРОН МІН. БАРТУ.

ПАРИЖ, 10. 10. ПАТ. През. Лебрен з міністрами Тардіє та Еріотом поїхав з двірня престо до префектури, щоби висловити заяву співчуття королеві Марії.

Тіло мін. Барту перевезуть нині в год. 7. вчором до Парижа. Похорон мін. Барту на державний виступ відбудеться в суботу.

НАЦІОНАЛЬНА ЖАЛОБА У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 10. 10. ПАТ. Рада міністрів оголосила національну жалобу у Франції аж до похорону короля Олександра в Білгороді. На знак жалоби прапори схилені до половини машту. Нині і в день похорону всі школи закриті, вистави в театрах відкриті.

ТІЛО КОРОЛЯ ВЕЗУТЬ ДО ЮГОСЛАВІЇ.

ПАРИЖ, 10. 10. ПАТ. Тіло короля Олександра перевезли в год. 16. на чердак кружляка „Дубровник“, який відвезе його до Югославії. З кружляком їде ескадра французьких кружляків і лівійців контррозвідників. На кружляку „Дубровник“ їде до Югославії міністер маринарки Петрі та ген. Пенан, які репрезентуватимуть Францію на похороні короля Олександра.

ЛОНДОН, 10. 10. ПАТ. Японський імператор відіслав королеві Марії заяву співчуття і оголосив жалобу.

БЕРЕЖИТЬ ЮГОСЛАВІЇ — ОСТАННІ СЛОВА ВБИТОГО КОРОЛЯ.

БІЛГОРОД, 10. 10. ПАТ. Югославський уряд видав відозву до народу про вбивство короля. Одночасно повідомив, що згідно з конституцією найстарший його син Петро вступив на престол Югославії. В четвер 11. жовтня ц. р. парламент присягне на вірність королеві, як це вже вчинили уряд, військо і маринарка. Останні слова вмираючого короля Олександра: „Бережіть Югославію“ залишаться спадщиною югославського народу. Уряд візав нарід, щоби вірно беріг цей заповіт. Під відозвою підписані всі члени уряду.

БІЛГОРОД, 10. 10. ПАТ. Преса в жалібних обвідках подає найдрібніші вістки про короля та його трагічну смерть. В урядах і на вулицях доходить до звернувшись сльоз. По церквах дзвонять дзвони. На всіх домах і приватних будинках повішують жалібні прапори. Всі крамниці і школи закриті. У Білгороді повстав народний комітет, щоби підготувати похоронне свято.

МІН. БАРТУ — ЯВНИЙ ВОРОГ НІМЕЧЧИННИ.

БЕРЛІН, 10. X. ПАТ. Німецька преса призначає цілі сторінки атентатів у Марселі з осудом убивства. „Берлінер Тагеблат“ пише: Не спростуємо відкритих домовин, коли скажемо, що цей злочин є вогняним сигналом на ривні Європи, який виявив у формі перестороги неспокій світа. „Дойче Альгемайне Цайтунг“ в статті „Нові дві жертви Версаю“ вказує на цей постільний неспокій, якому товаришать революції, вбивства і заговори. В обличчя смерті мін. Барту всякі ворожі почування Німеччини мусять затихнути. Барту був явним ворогом Німеччини. До гробу сходять політик, якого прізвисько залишилося в політичній хроніці Німеччини, як прізвиська Поанкаре і Делькассе в передвоєнній історії.

МАДЯРСЬКА ОСУДЖУЄ.

БУДАПЕШТ, 10. X. ПАТ. Ціла мадлярська преса осуджує вбивство у Марселі. Мадяри з відразою відвертаються від тих, які сплямили свої руки людською кров'ю і злочин вважають знаряддям політичної боротьби. Преса підкреслює, що мадяри беруть участь у жалобі Югославії та Франції.

НАГЛІ СУДИ В ЕСПАНІЇ.

ПАРИЖ, 10. 10. ПАТ. З Мадриду повідомляють, що вже почали урядувати воєнні суди, які судять повстанців, скоплених зі зброєю в руках.

3 нових книжок.

Порція макіявелізму для земляків.

Микола Макіявель: ВОЛОДАР. З італійської мови переклав М. Островерха. Передмова Д. Донцова. Львів, 1934. Книгозбірня „Вісника“ ч. 2, ст. 115.

Одна з тих книжок, яку повинна мати у перекладі кожна культурна нація. Знаємо термін „макіавелізм“, не знаємо Макіявеля. Сам цей термін, що поширився у різних мовах, виторив віддавна фальшивий погляд на великого флорентинця. „Володар“ це не вислів світогляду, а аналітична студія. У цій книжці як і в студії про Тита Лівія, Макіявель поставив собі за завдання розглянути різні можливості, а якими матиме до діла людина, що візьме провід державних справ. На цьому становині вона може бути припозволена користуватись усякими засобами, щоб рятувати батьківщину. Як виглядають ці засоби, бачили ми під час останньої війни. Недурно Бекон сказав про Макіявеля: „Нічого він не вчить тиранів: вони самі знають, що мають робити; зате може повчити народи, чого вони мають лякатись“.

Величчя Макіявеля в тому, що він має перший сміливість сформулювати той кодекс хитрощів і насильства, які нині можна назвати „тайною дипломатією“. На прикладах з історії показував він, як різні володарі доходили до влади і втримували її керму; з тих прикладів виходило, що найдовше трималися на престолі ті, що були львом і лисом наперемінку. Ні, це порівняння ображує звірят; війний хижак не вмів так прикидатись і вживати таких засобів, як людина, коли хоче знищити противника.

Досі у літературі панує спір, з якою метою написав Макіявель „Володаря“ і чи можна познати погляди тут висловлені з іншими його творами та його життям. Макіявель у ролі дипломата пшов на всі дивські інтриги, лести і штурварства; як теоретик пригадував, що інколи помагав отрута і штилет.

Є у „Володарі“ авороти, які можна знайти у підручнику для тайних агентів і професійних злочинців: є й інші, що мають звук найчистіших металів — чесноти і чесноти. Щоб зрозуміти цю дивну сполуку, треба пригадати добу, в якій жив автор такого твору: XV-ий вік Цезаря Борджі. Читаючи його приватні листи, не маємо сумніву, що при всіх незвичайних прикметах своєї існої інтелігенції і небуденних поривах хоробрости, характер його був більше, ніж сумнівний.

Книгозбірня „Вісника“ приносить нам „Володаря“ з виразною тенденцією. Д-р Донцов у своїй передмові ставить Макіявеля як зразок державника, що міг би неодного навчити сучасних нам політиків. „Перед вами відразу відкривається широкий світ, такий складний, та в суті річній такий простий і такий однаковий — тепер і пів тисячі літ назад (!). Ті самі сили, що й тоді, ділять у ній (!) і тепер, помімо (!) нашої „цивілізації“ і „культури“.

Після цього йдуть відповідні соковиті епітети на адресу „трусів“ (богузія), про „малечення півголівків“, „хмару політичних хамеолонів і цілу чехарду (!) наших „програм“. Виходило, що якби наші політичні провідники взяли собі за приклад принципи реальної політики „Володаря“, то справа нашої державности давно стояла б добре. Лихо тільки в тому, що ці принципи знають теж вороги не від нині; за останньої війни та революції різали ми, крутили і йшли на заріз не менше як інші.

Д-р Донцов важе, що „хочеться вогком зити з заздрости, що Італія мала одного Макіявеля, замість соток наших учених... Нічого не збажеш із таких вигуків. Італія мала Макіявеля і вчених теж. Що мають учени до провуду держави? Сам Донцов — професійний революціонер і професійний державник мав більший вплив на політичні справи, як наші вчені. Чому ж усе життя кидав він заводи громи на тих, що вели

практичну політику і всупереч усім поукам Макіявеля кидав заводи тільки теоретичні гасла? Політика, наука, література все їде у нього всуши. Послухайте:

„Ці „учені“ добре зробили, коли замість Толстих, Франсіс, Шовів, Тагорів, Марксів і Декобрів, Еренбургів і Горких та їх українських епігонів, що з побожною облудою схлиблюють найнижчим істинностям маси, — перестудіювали твори великого флорентинця“. Дивна ерудція! Що слово то баламутство. Хто політики вчиться з творів письменства і при чому тут учені? Як може редактор бадай трохи літературного журналу ставити поруч таких геніяльних письменників як Толстой і Шов — Декобру, автора будіварних романів, про якого ніхто в літературі не знає? Що робить між ними Маркс, до речі трохи більший учень Макіявеля, ніж сам Донцов. Ми, зігнали європейці, що віримо у такі ідеї, як справедливості і чесності, не розуміємо, чому Донцов, воюючи все проти нас, воює теж проти найбільшого сучасного учня Макіявеля — Сталіна. Саме Сталін приклав на практиці всі рати з „Володаря“: брехню, облуду, насильство, владу та сотню інших способів, щоб повести масу за собою; від чрезовичайки до Ліги Націй. Проповідувати насильство і обурюватись на тих, що вживають його це теж макіявелізм, але досить примітивний.

Не диво, що саме така тактика і такі „боєві“ авдавинства мають такий великий успіх між молоді, що їде на красномовні „фасверки“.

Переклад М. Островерхи неологаний, але даремне перекладчик пише за вступі, що „старався лишити стиль і форму (?) М. Макіявеля“. Та прозорість, яка стає справжньою насолодою при лектурі „Володаря“ в неодному місці цього перекладу сильно замричена і треба, щоб зрозуміти думку, заглянути до оригіналу. Нпр. IV-а глава починається так:

„Веручи під увагу труднощі, які існують при вдержанні новолюбної держави, міг би дехто дивуватись, що коли Олександр Великий, стівши у кількох роках володарем Азії і левим вистиги зайняти її, умер; коли адавався всім зрозумілим, либи в цій державі вибухло повстання, то наслідники Олександра всежтаки вдержали її; в інших труднощів у вдержанні її не мали, як лише ті, які виривали між ними, а причини їх амбіції“.

Дослідно, а не розуміш ні в зуб. Виходить, що дивно, чому Олександр умер тоді, як ледва завойовував Азію... Тимчасом думка тут ясна: Можна було сподіватись, що коли Олександр завойовував Азію, небаком після того помер, тоді край обунтується проти його наслідників; тимчасом його наслідники там утримались і єдиною перепорою в їх правлінні були їх різні суперечні амбіції.

Переклад їде за оригіналом так дослідно, що находимо в ньому численні пасивні форми, зовсім суперечні з духом нашої мови, нпр: „Треба оминати бути погордженим і зневаженим“, „Як треба рідити (!) володарствами, які, заки були (!) зайняті (!), жили своїми правами“, „Про нові володарства, які здобуваються власною зброєю“, Є і такі жахливі авороти, як „поступав (!) якраз протина (!) тому, як треба...“ „Ще зробить зайняти цієї країни найневнішим...“ „бож хоч як хтось (!) сильний своїм військом, то щоб увійти в країну й її зайняти, треба йому завжди прихильності...“ „Країна не є обдірана твоїми урядовцями...“ „ніколи не сміється (!) допускати...“ „через (!) здобуття (!) військових рани, отрималих (!) серед тисяч невитол...“ „підляхом злочину“, „упадок володаря приходить (!) тут в першим жеж (!) нападом“. Є і російські „середства“ і польські „розважання“ і такі кайки правопису як „Макіявель“ на обгортні і „Макіявель“ на заголовній сторінці.

м. р.

Тільки 1.80 зол. КОШТУЄ великий, ілюстрований, інформаційний КАЛЕНДАР КРИНИЦЯ

Дня 14. жовтня 1934 р. в салі Державної Гімназії при вул. Льва Сап'їги ч. 14. уладжує Т-ВО „УКРАЇНЬСЬКА ЗАХОРОНКА“

I. Великий Дитячий Ярмарок

з багатою програмою і несподіваними для молодих і старших. На ярмарок відають усі українські фірми, які готують великі несподіванки для дітей. Закупите все що бажаєте. — Заповіджений приїзд мандрівного цирку, катарини і інші цікаві видовища. Сніжіть всі, а не пожалуйте! — Наші малі купці ждуть на вас. Музика. Початок в год. 2. в пол. Буфет на місці.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЯ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46. Приймає футра до переходу на літо. 1287 52-?

— Затверджені владою Косметичні Курси з правом видавання дипломів Стефанії Гавришевичеві, Коперника 42а/II, телеф. 72-18 додаткові вписи. Практика у кабінеті „Distinction“, отвертий цілий день. Поради даром. ч. 330 5—10

— Найкраще випраний ковнірець тільки в українській пральні „Бріа“, вул. Влахарська 21. 18-20 14—?

— На осінь. Зізна українська фірма „Те-Ка“, Львів, Трибунальська 1, поручає свої дешеві і модні дяги, пальта, рагляни, — готові і до міри. 3803-3

— Василь Гресак, веде далі свою кравецьку роботу, при вул. Сикстуській ч. 23. у подвір'ї III. сходи I. пів. 323 6-20

— Відчит про враніжні з Женев. Львівська Філія Союзу Українок влаштує в четвер дня 11. жовтня ц. р. в год. 6. вечором у власній домівці (вул. Підваля ч. 7) Членські Сходина, на яких п. пос. Мілена Рудницька поділитися своїми враженнями з поїздки до Женев.

— Вестір української поезії у львівському радіо. Під таким заголовком висильна стація львівського радіа надає в год. 22.30 дня 12-го ц. м. (п'ятниця) переклади поезій М. Рильського, П. Тичини, С. Гордієнського, Б. Кравцевої, І. А. Курдидика. Переклади зробили два львівські поети А. Баумгартен і З. Кунстман. Перший із них скаже вступне слово, другий буде творити декламувати.

— Дитячий Ярмарок. Вчорашню вістку про I. Дитячі Торги, що відбудуться, як відомо, в салі Держ. Гімназії при вул. Льва Сап'їги, доповнюємо остільки, що конфекцію для ляльок продаватиме не ньому Назарівна, а не Нагірна; маленька Нагірна буде репрезентанкою „Бібльосу“, а пропущена у вчорашньому списку „антасців“ Целевічівна матиме чудові, такі самі позспівані, як вона, канарки. Громадяниста мусить подивитися і на ці канарки і на інші кіоски дітей-антасців, і тому до побачення із I. Дитячих Торгах в медіаю!

— Прийняті в члені Т-ва Письменників і Журналістів. У доповідні до вчорашнього комунікату Ради Т-ва Письменників і Журналістів ім. I. Франка подаємо до відома, що в члені згаданого Т-ва прийнятий I. ц. м. леж п. Франц Ковальський.

— Українка. У 9-му випуску міжнародних сучасних ювілейних альбомів для музики й поезії німецько-австр. союзу авторів, що саме появляється у Відні, поміщено м. і. сольову пісню нашого композитора Я. Лопатинського „Кладу весло...“ до слів М. Рудницького в німецькому перекладі А. Залужної-Кучабської. Ця пісня для тенора свого часу вийшла у „Торбані“.

— Моторизація залізничного руху. Віцеміністер шляхів Пасецький заявив у розмові з представниками польської преси, що уряд виготовляє план моторизації залізниць, який вводить комунікацію поодинокими моторними вагонами. Тим способом можна побільшити швидкість і скоротити віддалі між поодинокими містами. Моторні вагони будуть мати 86 місць, значить тільки, кілька досі осіб нахвалюється пересісти в одному потязі. Досі рух особових потягів приносив дефіцит. При моторних вагонах кілька пасажирів заплатять за потрібну кількість палива. Однак моторизація не може зовсім заступити пари. Вжити її можна тільки в день і найбільше на 4 години їзди. Залля цього побудують спеціальний тип вагонів.

— Відгомін процесу проти ОУН. Перед станиславським судом присяжних відбувся перед кількома місяцями процес 16 молодих людей, членів ОУН, під закладом планованого нападу на якусь державну касу. Підчас переслухання як свідків на домагання прокуратора арештовано Емілію Фуркевич, польку, напечену од-

ного з обвинувачених. Прокуратор виготовив проти неї акт обвинувачення і незабаром вона стане перед судом.

— Арештування гр.-кат. священника. З наказу слідчого судді арештовано гр.-кат. пароха з Вислока Вижного, о. Марка Тимофтея за переступство з арт. к. з. і відставлено до в'язниці в Сяноці.

— Комісар у касі ощадності. З наказу станиславського воеводи розв'язано управу міської каси ощадності в Станиславові під проводом адв. д-ра Лявфера. Тимчасовим комісарем управи тої каси став нотар Фогель.

— Реформа судових оплат. В міністерстві справедливости обмірковують проект реформи судових оплат, щоб уможливити доходження претензій перед державними судами. Проект передбачує систему дигресії, себто зменшування судових коштів у відношенні до вартости спору. В міру побільшування вартости висота оплат має маліти. Одночасно проектується обниження ріжних оплат постійних, від позвів у справі виявлення маєтку, в справах гіпотечних, від доручування судових повідомлень і т. п.

— Червінка в станиславському воевістві шириться далі. Найбільше випадків занедужань стверджено в томацькому повіті. В селі Олеші змиряють на цю пошесть масово діти.

— Краєва хроніка. У Вільці Новосільській пов. Любачів напали бандити на дім Якова Вайсберга і зранили його революційними вистрілами, зрабували 70 зол. та ріжні річи. — В Стинаві Нижній пов. Стрий 23-літній Василь Андрусейко постріляв через необережність 21-літнього Івана Лушів, наслідком чого він помер. — В Гребеніві біля Скольного отроїлася 35-літня Настя Савчинрова, жінка власника споживчої крамниці, з жалю до чоловіка, який її зраджував. — У Нущі (пов. Зборів) до хати колючіста Карпа Козюти під його несприятелістю вломився злодій та вкрав 3.000 доларів і ок. 400 зол. у бильоні.

— Боротьба за чар-зілля. Перед трибуналом присяжних суддів у Коломиї розпочалася розправа проти Дмитра Остапчука і Петра Досинчука з Ключова Малого за грабунок. якого допустився на Палагні Кузьменко з Печеніжчина серед незвичайних обставин. Палагна залюбилася в однім постерунковім, але без взаємности. Тому пішла до Параски Назарук у Ключові, щоб дала їй зілля „любимене“, яким хотіла здобути любов поліца. Довідавшись про це Остапчук і Досинчук коли Палагна верталася вночі додому, напали на неї по дорозі, побили й забрали притім їй 10 зол., які вона дістала від Назарукової за протілу козу. Півдоголена поліція арештувала обох напасників, яких поставлено перед суд. На розправі Остапчук борониться тим, що хотів тільки відобрати Палагні чар-зілля, щоб вона не вийшла заміж за поліца, а Досинчук тільки грозив їй револьвером, щоб не опиралася.

— Смерть в трясині. Селянка Марія Войцеховська із Забелча пол. Н. Санч вибралася на беріг Дунайця, щоб наблизити ріща. Вертаючись до дому, зусіла перейти луку, яку заляла була повінь. Коли знайшлася серед луки, нагло запалася в трясину по шию й утонула.

— Ограблення готельного віз. На почтовий віз між Хенцінським і залізничною стацією біля Кедель напали три замасковані бандити і стероризувавши візника та конвоєнта, забрали мішок з грішми та іншими посылками. Щоб уможливити погоню, випусти коні від воза. Сума зрабованих грошей похищо невідома.

— Зловживання при війську. Перед військовою судом в Познані розпочався процес з приводу великих зловживань на шкоду 58 п. піхоти, докнаних в роках 1930—33. На лаві обвинувачених засіли кпт. М. Скібіньський, матеріальний старшина цього полку, майор Мих. Каміонка і сержант Б. Дуткевич, що управляв магазином.

— Спосіб на таркани. До біологічного інституту в Берліні, лабораторії проф. Газе, приїхало з Балкану 40 зразків великого павука, якого звуть по латині „біла смерть“. Цей павук годується тільки тарканами і коли дістає інший харч, умирає з голоду. Зате там, де живе цей павук, таргани втікають негайно. „Білу смерть“ привезли на те, щоб очистити домівки, де живуть звірята потрібні для наукових експериментів — морські свинки, коти, пси і шурі; ці звірята терплять від тарканів. Досвіди показали, що таркаючі павук виконують теж прегарну службу у приватних домах.

— Мадярьські історичні пам'ятки. Після призначення Совітів Мадяриною союз мадярьських патріотів старається, щоб московський уряд дозволив перевезти до краю ріжні історичні пам'ятки, що збереглися в російських музеях з подій в 1848 р. М. Іхотять мадяри відобрати 52 полкові прапори, які забрали російські війська, та образ, що представляє капітуляцію

мадярьської твердині. Образ намалював один російський старшина, що належав до окупаційної армії.

— Летунський рекорд. Мадярьський летун Людвик Рстер устійнив новий рекорд, держучись у повітрі 24 години і 10 минут. Молодий летун вистартував вранці з узгір'я Буди і весь час кружляв над Будапештом.

— Операція серця. Московський хірург Благовещенський перевів удачну операцію серця, пробитого наскрізь ножем. Зшивання серця тривало 15 минут. Опісля переведено трансфузію крові і хорий протунув та приходить до здоров'я.

— Мав 56 жінок. Совітська влада засудила б. шефа Чеки в Гулі, Арешова за мисогенство на 10 літ примусових робіт. Впродовж п'яти літ він звінчався з 56 жінками. За той час став батьком 105 дітей. Можливе тільки в більшовицькому раю.

— Величезні зловживання в СоВітах. Як повідомляють з Москви, в централі совітських кооператив викрито великі грошові зловживання. Арештовано багато осіб, що одержали нелегально з державного банку кредити в сумі півтретя мільона рублів.

— Анальфабетизм у Франції. В часі від 1892 до 1931 р. французькі видатки на вселюдне шкільництво зросли в 21 разів. Зате число не грамотних в 1931 р. було таке саме як в 1892 р. Після 50 років загального, обов'язкового і безплатного навчання Франція має пів мільона старших людей, і то французів, що не вміють ні читати ні писати.

— Ріжні вістки. Англійський уряд заперечує звістку, буцим-то Меклондаль покине становище прем'єр-міністра і піде на генерал-губернатора Канади. — Ленінградів загрожую повінь: вода в Неві піднялась 5 стій понад звичайний рівень. — Відому німецьку фірму Тавкніца у Ляйпцігу, що існувала більш 100 літ і видавала дешеві найкращі англійські твори, відкупилася фірма О. Брандштетера. — Уряд Злуч. Держав дав досі пароплавним товариствам 32 міль. дол. підмоги; тепер дватиме тільки 10 міль. — Англійський наслідник престолу продає свій літак, яким мандрував по Європі; дістане він за нього добрі гроші і купить собі за це щось інше. — Відомий віденський диригент Ф. Вайнгертнер закінчив симфонію, яку колись почав писати Шуберт; ця симфонія піде в віденській філармонії під його орудою. — Стан алороль короля Фуада погіршився.

ДИВОГЛЯДИ.

МІНІСТР, ЩО ДАЄ НАУКИ ВЧЕНИМ

Німецький комісар справедливости д-р Франк заявив на зборах расистівських професорів дня 5. ц. м. таке: — Панове! Ви не повинні вести між собою наукової полеміки. Факт, що професор Ікс полемізує з професором Ігрек на тему ріжних наукових теорій — незвичайно прикре явище. Нарід не має з цього ніякої користі. Я роблю вас відповідальними за той приклад, який ви даєте Німеччині. Професійні суперечки непотрібні!

Коли комісар справедливости уявляє собі, що змиїна думок між ученими нагадує партійну суперечку на вічу, тоді це справді незвичайно прикре явище.

ШАСЛИВА ЖІНКА.

В югославській пристані Оліп одна хорватська селянка хотіла цими днями купити білет передвоєнними австро-угорськими грішми. Вона була здивована, коли їй сказали, що ці гроші вже вийшли з „курсів“. Вона похвально, що зібрала собі 700 крон 30 років тому саме на таку подорож. На пароплаві від подорожних, що купили їй за спільну складку білет, довідалася вона вперше, що була велика війна і що після цієї війни прилучили Хорватію до самостійної Югославії. Вона чула про всі ці річі одним вухом, але гадала, що люди в селі жартують. Прихильники традиції зовсім незурна, ані не божевільна і хоч має 80 літ, зовсім нормальна. Воєнні та післявоєнні події попристу не змінили її життя і тому вона їх не лаптомітала.

Листування Редакції.

Б. Л., Станиславів: Приславні нарисні написані непогано, але вони наймає всі без сюжету. Антоа їде на поезію у проз, а не дуже важко, коли хто не є майстром слова. Єдиного нарис не є сюжетом „Лінаас“, що міг би ціти, помістивши в „Ліа“, не маючи сюжету на небезпечну тему.

СПОРТ.

У. С. Т. „ПРОЛОМ“ (СТАНИСЛАВІВ)
У ЦЬОГОРІЧНОМУ СЕЗОНІ КОП. М'ЯЧА.

Цьогорічні мистецтва Б-хвисті станиславської округи сичились. Пролом займає 5-те місце з таким вислідом: 12 гор, пунти 10 : 14, ворота 23 : 33. Станиславські „Вид. Спортсмен“ так характеризують цьогорічний склад дружини: „Пролом, по підкозв'язці підходженні склада, викликає повновартісною доунивою, яка має найвищу будучи перед собою і козби не слабкий пункт, який мала у воротарі, то напевно булаб з неодних змагань вишла побідно і тим самим булаб здобула краще місце в табелі“. Ця характеристика дружини влучна. Дійсно, козби кращий воротар, то Пролом був би як не мистецтв, то віце-мистецтв напевно. Майже кожні змагання програли буз з ними воротарів.

Склад дружини, який грає майже весь сезон, був такий: на воротах Роздовський і Олійник; на обороні Молдович, Росак; поміч: Кудіба, Керняк і Чалдинський; напад: Демчук, Коровайчук І., Андрійшин І., Якібчук І., і Лисенчук І. Оба воротарі Роздовський і Олійник — це шойно матеріал; оба ще слабі, залишували майже завжди програли. Молдович і Росак на обороні деожались добре. Найліпшою лінією в дружині була поміч, найкраща, як цілість у Станиславові. Найліпший тут був безперечно Керняк на середині, дуже працотливий та амбітний. Він був теж цілий рік капітаном дружини. Кудіба на правій допоміжній та амбітний, але мусить подбати про фізичну кондицію, яка не завжди була добра. Чалдинський на лівій допоміжній грав усі змагання надзвичайно жертвенно і твердо, технічні браки надбав амбіцією та завзяття. Напад давав найбільше клопоту Проломові. Шойно припині трохи зігрався і почав стріляти ворота. (Щодо

здобутих воріт, то Пролом стоїть на 3 місці за Раз Дев Три й 49 п. п.). На прав. кінці грає постійно Демичук, грає лінійний, але зате має дуже добрий біг і незлий стріл. Тип такого гравця, як Демичук (козби і пересобовенні), мусить бути постійно у добрій формі, бо інакше голати вартість для дружини. Щоб бути в формі, такий гравець, як Демичук, мусить бути постійно в тренінгу. На жаль, Демичук не дуже плазував тренінгів. На лів. кінці грає Лисенчук Богдан, який шойно припині сезон — мизначився до лівій сторони (переднім грав завжди на правій стороні). Має найліпший біг у дружині, зате під воротами задвог рішався. На лівій кінці грає Коровайчук І. (на прав.) і Якібчук І. (на лів.). Якібчук, найліпший технік і стрілець у дружині, та на пункті техніки „намісний“ і тому своїми технічними „тріками“ приносив більше шкоди, як користи, бо часто передержував нини гру. Рівночасно належав до найпрацотливіших гравців у нападі. Коровайчук І. добрий технік, амбітний, теж працотливий. Мусить постаратися про більшу вагу й ріст та позбутися заздалеку гострої інколи гри. Крім лінійних гравців у трьох змаганнях Борисевич на допоміжній, який є шойно дуже добрим матеріалом, та зате слабо визнається на спорт. ідеї, бо коли Пролом, як слабого, не визнає його до І. дружини, — він „загігрався“ і вступив до У. С. К.-у. В нападі часом грав Прідум і Базюк, обидва дуже добрі як матеріал на будуче.

Богдан Лисенчук.

ЗМАГАННЯ У. С. С.-У У СТАНИСЛАВОВІ.

Минулої неділі розіграв У. С. К. (Станислав) тов. змагання зі Соколом із вислідом 4:1 у свою користь. Ворота для У. С. К.-у здобув: Лисенчук П. 2, Андрухевич П. 2, для Сокола — Харин і У. С. К.-у (символічний). Муничка (У. С. К.) перестріляв карного. Суддявав п. М. Стегневич.

В суботу й неділю (13 і 14 жовтня) відбулись у Станиславові фінальні змагання за першество

„Групи Схід“, в яких беруть участь першуні своїх округ: Сокол ІІІ (Станиславівщина), Пробій-Горосен-на (Колодийщина), Буревій — Бучач (Чортківщина) та (Колодийщина). В суботі грають: Сокол ІІІ й Роксолана (Рогатинщина) і Роксолана — Буревій (суддя п. М. Стегневич). В неділю переможці релій (суддя м-р М. Світний). В неділю переможці релій (суддя м-р М. Світний) і переможці (суддя м-р М. Світний) Б. Л.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

Ужгород. С. К. РУСЬ — Ч. С. К. 3 : 0 (1 : 0)
Козляр зломив ногу!

Розіграні в мин. неділю в Ужгороді змагання за мистецтво східної футбол. дивізії між місцевими суперниками вирішила Русь по тяжкій боротьбі у свою користь. Першого гола для Русі стріляв Козляр (8. мін.) з подання Мінчика. Стріленого в першій половині ще одного гола Крижон суддя Гайдекер з Кошиць не признав. У другій половині Русь грала проти вітру, та проти віку в другій мін. стріляв для неї гола Ковач. Після того граві Ч. С. К. починають грати брутально і жорстоко тої брутальності наду Козляр, якому воротар Ч. С. К. Шенбергер зломив ногу та, що його відвезли на те, Русь мала даї перевагу, яку й використав Мінчик, що стріляв третнього гола для своєї дружини. Вину за брутальну гру Ч. С. К. і за зломлення ноги Козляра не поносить суддя, що від самого початку допустив до гострої і небезпечної гри ужгородських чехів.

Чернівці. ДОЗБУШ — ПОЛЬОНІЯ 2 : 1 (1 : 0).

Розіграні в мин. неділю змагання за мистецтво Буквини вирішили жовто-білошкі по великій тяжкій боротьбі у свою користь. Склад дружини Довбуша, що отсе занепадає для себе першу перемогу в новому сезоні, такий: Попович, Лесак, Будний, Журковський, Цопя, Унгурян, Рибал, Бернштик, Мігайлюк І., Яковий та Суховерський.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення рішення не відповідає

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича:
Львів: (сали Театру Річкордностей).
11. Х. Залізна Острога.
Початок вистави год. 7:30 веч. Білети в Союзному Базарі, вул. Руська.

Великий Міський Театр.
Четвер, 11. Х. год. 7:30 веч. „Маркоат“ Абон. 3.
П'ятниця, 12. Х. год. 7:30 веч. „Я переміг кріпаку“.

Театр Річкордностей.
Четвер, 11. Х. год. 7:30 веч. Вистава Українського Театру „Залізна Острога“.
П'ятниця, 12. Х. год. 7:30 веч. Ювілейна Вистава Українського Театру.

Кіна.

АПОЛЬО: „Буря в скляній воді“ (Ганзі Нізе і Рената Мілер).

АТЛАНТИК: „Чар віденського вальса“ (Лео Слезак, музика Штрауса).

ВАНДА: „Пісня ночі“ (Ів. Келупа), „Вірально“.

ГРАЖИНА: „Граф Заров“ і „Тайна білого пелла“.

КАСІНО: „Тут парює гумор“ (Файн і Файн).

КОЛЬОСЕЙ: „Спопнені“ мріє і ревія.

КОПЕРНИК: „Імператриця“ (Марлена Дітріх).

МАРУСЕНЬКА: „Імператриця“ (Марлена Дітріх).

МІРАЖ: „Король циганів“ (Дж. Мо-хін).

МУЗА: „Чибі“.

ПАЛІАС: „Чи Люцина по дівчина“ (Спасарська, Бодо, Цікелінська).

ПАСАЖ: „В обороні закону“ і ревія.

РАП: „І експлуатація працка“ (Ганзі Нізе).

СВІТ: „Заммерай відомі“.

СТІЛБЕ: „Підняття життя Генриха VIII“ та ревія.

УТІХА: „Легіон смерті“ та ревія.

ХУМЕРА: „Весела Зузанна“ (Ліліяна Гарвей).

Закордонне радіо.

Четвер, 11. жовтня 1934.

Братислава (298,8) 12:35 Концерт. 17:30 Словацькі народні пісні, Кошиць (299,1) 15:35 Концерт. 17:10 Пісні, Прага (470,2) 11:05 Саломонів владет, 16:55 Для дітей: Дамі танці, сін, 17:20 Арфа, 20:25 „У боків рука“ (пісні), Париж (1649) 19:05 Опереткова музика, 19:30 Для дітей, 22:00 „Богемі“ оп. Пуччіні, 24:15 Пісеньки, Білгород (457,3) 17:00, 21:00 Пісеньки, 22:15 „Осінь“ — Концерт, Рига (514,6) 17:00 Лотиські пісні, Берлін (356,7) 19:00 Популярна музика, 19:00 Сиринка, Кельн (455,9) 12:00, 13:00 Концерт, Лейпциг (382,3) 17:20 Старонорвеські пісні,

22:00 Сучасна музика, Мінхен (405,4) 17:30 Камер. музика, Будапешт (350,3) 20:10 Фортеп'я, 22:30 Концерт, Міліно (368,6) 11:30 Легка музика, 16:45 Для дітей, 20:45 „Ля фарса Амороза“ ком. опера Зандонаї, Рим (420,8) 13:05 Легка музика, 17:00 Вок-інстр. концерт, 20:45 Симф. концерт.

П'ятниця, 12. жовтня 1934.

Братислава (298,8) 18:01 Музика, Прага (470,2) 15:35 Опереткова музика, 19:30 „Димітрій“ оп. Двожака, Париж (1648) 21:45 „Рахил“ ком. Грігетта, 22:30 Танк. музика, Рига (514,6) 15:30 Лотиські пісеньки, Берлін (356,7) 18:30 Пісні, 22:20 Музика, Франкфурт (251) 9:15 Пісні, 22:30 Базида Лева (Штрінг бас), Гамбург (331,9) 19:00 Танковий прок (симф. конц.), 23:00 Фортеп'яноне тріо Шуванна, Кенігсштергаузен (1571) 15:15 Пісні ліж. жінок, Лейпциг (382,3) 20:00 „Ді Фір Гробіане“ муз. комедія Вольф-Ферарія, Мінхен (405,4) 21:00 „Дер айфериштіге Екстермадурер“ (авд. на ос. Сервантеса), Штутгарт (522,6) 10:45 Пісні (Ольмессдал, альт), Будапешт (350,3) 18:20 Циг. оркестр, Міліно (368,6) 11:30 Легка музика, 13:00 Камер. орх. 17:10 Вок. концерт, Рим (420,8) 22:45 Оперетка.

Львівське радіо.

Четвер, 11. жовтня 1934.

6:45 Радіошні ад., 7:50, 22:00 Рекл. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеоролог. вістия, 12:05 Огляд преси, 12:10, Для дітей: „Як сваті сипу Воїтхоні на чиня розум“, 12:30, 13:10 Концерт (муз. сп.), 13:00 Полудн. денник, 13:05 З ринку праці, 13:30 Експорт, 13:35 Біржа, 13:45 Легка музика, веселі рецитативі, 16:45 Лекція фр. мови, 17:00 „Домон із нарт“ муз. ком. Гранішгедтера, 17:50 Листи та програми, 18:00 Сільна рерум, реперт. театрі, збін. біржа, 18:05 З мончазного дому, 18:15 Фортеп'я, 18:45 Що читати, 19:00 Твори на саксафон (гр. пл.), 19:20 Актуальна базачка, 19:30 Стари вальси (гр. пл.), 19:50, 19:56 Спорт. вістия, 20:00 Муз. ад.: „З краю до краю“, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Концерт (муз. симф. орх. форт. і спів: Розалінда Пірах, сопран), 21:55 Вразіння з конгресу філософів у Празі, 22:35 23:05 Тан. муз., 22:45 „У Львові горить“ (фейл. Вільг. Раурта),

П'ятниця, 12. жовтня 1934.

6:45 Радіошні ад., 7:50, 22:00 Рекл. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеоролог. вістия, 12:05 Огляд преси, 12:10, Для дітей: „Як сваті сипу Воїтхоні на чиня розум“, 12:30, 13:10 Концерт (муз. сп.), 13:00 Полудн. денник, 13:05 З ринку праці, 13:30 Експорт, 13:35 Біржа, 13:45 Муз. ад.: „Як залізниця при пісеньці мандоліна“ (сеневерсн. манд., гітари), 16:45 Для хорих, концерт, 17:15 Сосієти: Г. Грабіана (сопран) фортеп'я, 17:50 Огляд пер'одиків, 18:00 Сільна рерум, вист. життя, 18:05 Фейл: Листа легіонних втрат, 18:15, 19:00 Концерт, 18:35 Гр. пл., 18:45 Життя та зичай зорят, 19:20 Ан-

туальна базачка, 19:30 Пісеньки (Вітає, бас) із гр. пл., 19:30, 19:36 Спорт, 20:00 Як провести свято, 20:05 Муз. базачка, 20:15 Симф. концерт; Веч. денник, Як працюємо, 22:30 Українські поети (рецитація творів суч. українських поетів у перекладі Ол. Бавмгартена та Зад. Кунстмана. Рецитус Кунстман), 23:05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доля у Львові у приватних оборотах 5,25 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 25-86, Париж 34-89, Берлін 21-25, Цюріх 172-65, Амстердам 358-70, Прага 22-10, Італія без трансакцій, НьюЙорк набель 5-27 3/8, НьюЙорк чеків 5-25 7/8.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 10. жовтня п. р. кооперативна платня за:

1 кг. масла десероного 2-10 зол.
1 л. молока 0-14 „
1 л. сметани 0-60 „
1 л. верш 2-80—2-90 „

Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові 1 літра 22 сот.

Тенденція на масло і яйця сильна, на молоко і сметану нідеркана.

Маслосоюз повідомляє, що від 11. жовтня п. р. платять своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птінці, льоко подвіра птахомасові „М. С.“ у Львові (вул. Б. Глопняцького 23):

Пантарки пріна	за 1 кг.	120	зол.
ІІ ад.		1-0	
Індик та індичка І ад.		1-05	
ІІ „ „ „		0-70	
Кури та кури І „ „		0-90	
ІІ „ „ „		0-60	
Качки І „ „		0-65	
ІІ „ „ „		0-50	

ОПОВІСТКИ

Зачайні Загальні Збори Кружка Філої Школи ім. Кн. Льва Личаківського Дільничі відбулись в неділю 21. жовтня 1934. в годині 5-й вечором в домі Кружка при вул. Кривоносій в. 17. із зачайними порядком нарад — Коли в 5 год вечором не збереться приписане число членів, Збори відбудуться в годину пізніше, без огляду на число понятих членів. — Старшина Кружка Р. Ш. ім. Кн. Льва у Львові на Личаків.

Львівська Філія Союзу Українової адистонує в четвер. дні 11. жовтня п. р. в год. 6-й вечором в адистій доміні (вул. Підвала ч. 7). Членськ. Сходина, на яку п-ні пос. Мілена Рудинська поділять своїми вказаннями з довідом до Женеві — ЗА ВІДІЛ ФІЛІІ С. У. Софія Олесницька, голова. Ольга Гіжа, в о секретарки

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

ВІДОМІ УКРАЇНСЬКА БРОНЗОВИЧА РОБІТІЯ Федиського Степана у Львові, Ринок ч. 9 мислює всяку першокнижку пошуду з бронзи і срібла та відновляє чаші і т. п. по найнижчих цінах. 94 11—?

СЕМИНАРІЯЛЬНІ АБСОЛВЕНТКА шукає декіль або якоїнебудь праці — Вийти, вишлати. Може також зайнятися домашньою господарською. — Зголошення прошу слати до Адміністрації „Діла“ під „Сирота“. 403 2—2

ЗВОРУШУЮТЬ дешеві ціни білий фабрики „Астра“ Сикстусова 2. Жіночі стрійні сорочка 1-50—2-90, нічні гафтані 2-90, теплі рефрані 1-50. 370 6 2—2

ПРОДАМ РЕШЕВО дім: 3 покої кухні в'язні, криниця, сад, 600 сажнів, 15 гектарів під трамваєм Околиця Янівська. — Відомість: Відомість ч. 3, Пам'ячукова. 413 1—1

ПРИСТІНА холода д'ячина, на державній учительській посаді, бажає пізнати ідейного характерного хлопця з підлі матримоніальній. Може допомогти в укінченні студії. Зголошення слати враз зі змиском о Адміністрації „Діла“ під „Дисеренія“. 416 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

Вийшла з друку книжка
Ю. ГОРЛІС - ГОРСЬКОГО
Холодний Яр

Холодний Яр — це одна із найсправніших сторінок привольної боротьби в Україні. Мало хто знає закордоном, що після захоплення червоною москалем України, над Ли пром істнувала своєрідна „республіка“, яка під національним прапором провадила запеклу збройну боротьбу з окупантами аж до 1921 року. Ці події нині остаточно, бо мало залишилося в живих учасників тієї боротьби — ще менше відсталось їх за кордон. Книжка гарно видана, 173 сторінки друку великого формату. Ціна 2 зол. Замовляти можна (ІК) на яких обов'язково дописати: „Коопер. банк „Діло“ у Львові. Чек. ном. 143.961. вказав 16.931. Поштою замовлення і грошей переказати на адресу: Львів Чарницького 26, Друк. Науч. Т-ва ім. Шевченка Ю. Л. Сооскою. — Хто збере і принесе гроші на п'ять прийнятих — шість книжку одержить даром. — При замовленні одного примірника додучувати 25 сот. на пересилку. Хто замовить п'ять або й більше примірників — за пересилку не платити. Кольортердам — 20 % кингар-плек 3%, одуст. 415

Ширіть наш часопис!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти.

Ім. одношпальтний або його місце в рубриці оголошення	зол. 0.35	Дрібні оголошення від слова: натримоніальні і приват. кореспонденції по куплю, продаж, винаєм і т. п. шукаючі праці	зол. 0.15	Остання сторінка 11	зол. 480—
однотипний в тексті і новинах на першій сторінці	0.60	слова товстим друком подвійно.	0.07	1/2	250—
	0.80			1/4	130—
				1/8	70—

За редакцію відповідає Олександр Костик.

Видає Видавничий Спільня „Діло“.

З друкарні Вид. Спільня „Діло“, Львів. Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРИЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зимна адреса 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Після політичного вбивства.

ЖИТТЕПИС ЧЛЕНІВ РЕГЕНЦІЙНОЇ РАДИ.

БІЛГОРОД, 11. X. ПАТ. Згідно зі заповітом покійного короля Олександра до регенційної ради ввійдуть кн. Петро Караджорджевич, сенатор Станкович і д-р Перович. Кн. Петро Караджорджевич, це стрийчний брат короля Олександра. Уродився в 1893 р. у Петербурзі. Вчився в Білгороді і в Англії, де скінчив студії в університеті в Оксфорді. Підчас світової війни був адютантом короля. В 1923 р. одружився з княжною Ольгою, донькою грецького князя Миколи. Має двох синів: Олександра і Миколу. Бере живу участь у культурному житті Югославії. Сенатор Станкович у кабінеті Кркіча в 1932 р. став міністром освіти. Є професором медицини та бере дуже живу участь у публичному житті. Був членом народної ради в Загребі, яка керувала визвольною боротьбою хорватів і довела до об'єднання хорватів зі сербами.

Д-р Перович скінчив юридичні студії в Празі і в Відні. Вже студентом брав живу участь у громадянському житті. Після об'єднання Югославії став прокуратором у Спліті, а з черги префектом у Дубровнику. В 1931 р. став баном банату Сави.

ХАЙ ЖИВЕ КОРОЛЬ!

Нові подробиці вбивства.

ПАРИЖ, 11. X. ПАТ. На основі зізнань свідків хід вбивства виглядав так:

„Після привітання король Олександр сів до закритого авта з мін. Барту ліворуч та ген. Жоржом напроти. Почот не відіхав ще на 200 метрів, коли з юрби перед будинком біржі шугнув кремезний мужчина, відпихнув поліційного агента і з окликом „хай живе король!“ скочив на східці авта. Тим окликом змінив поліцію. Зі східців авта почав стріляти вглуб авта. Король дістав три рани, мін. Барту та ген. Жорж теж ранені. В одній хвилині шофер спинив авто. Одночасно полк. Піоле завернув конем і ударом шаблі скинув атентатчика на землю. негайно надбігли поліційні агенти кидаячись на вбивника, який тяжко ранений у голову, ударом шаблі, стріляв далі. В юрбі повстав переполох, перервано кордон поліції і люди почали маскувати вбивника. Поліція з тяжким клопотом вирвала вбивника з рук юрби. Авто з королем спинилося перед префектурою. Незорієнтована юрба витала окликами короля, який уже змирав. Коли внесли короля до салі префектури, король був уже без пам'яті і не вважаючи на заходи лікарів помер.

Мін. Барту не втратив притомності. Ранений у ліву руку хотів власними силами підвестися, але захитався і впав. Підчас операції дійшло до кровотечі і лікарі перевели трансфузію крові. Та ці заходи були даремні і міністр помер. Коли Барту на хвилину перед операцією очунився, спитав, чи король живе. Притакуючись відповідь викликала вдволення.

Раненого ген. Жоржа перевезли до шпиталю. Підчас операції витягнули кулю і його здоровля поправилось.

РЕВІЗІЯ ТА АРЕШТУВАННЯ В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, 11. X. ПАТ. Поліція перевела в Парижі численні ревізії серед югославянських емігрантів. В колишнього міністра внутрішніх справ Прібічевича забрала книжку документів. Ревізії відбулися в товаристві югославянських студентів, робітників та емігрантів. У сина вбитого посла Радіча знайшли багато документів і арештували двох його товаришів, які мали револьвери.

ПРАВДИВЕ ПРІЗВИЩЕ ВБИВНИКА. — СТЕЖНІ ЛИСТИ.

Паризька поліція устійнила, що вбивник короля Олександра і мін. Барту скривався під фальшивим прізвищем Келемена в Парижі від 30. вересня до 5. жовтня н. р., де мешкав в од-

нім торговельнім готелі. Вбивник називається Рудольф Стук або Сук. Пашпорт на прізвище Келемена фальшивий. Вбивник мешкав у готелі з якимсь типом, який замешдувався під прізвищем Володислава Бенеша. Обоє їх відзнав третій тип, якийсь Нікомір Наліс зі Спліту.

Югославянська поліція поінформувала паризьку поліцію, що Наліс є дуже підозрілою особою. Його в 1933 р. засудив суд у Марселі на 4 місяці в'язниці, а коли відсидів кару, вигнали його з Франції.

Поліція шукає за Налісом і Бенешом, за якими розіслала стежні листи.

ВИКИДАЮТЬ ЧУЖИНЦІВ.

Міністерство внутрішніх справ оголосило, що нагляд над чужинцями загострено. І так коли в перших місяцях 1933 р. поліція виселила з Франції 3.930 чужинців, то в перших місяцях н. р. виселили вже 5.400 осіб, а тепер ще 6.728 осіб.

АРЕШТУВАННЯ В ПРАЗІ.

БЕРЛІН, 11. X. ПАТ. „Берлінер Тагеблят“ повідомляє, що праська поліція арештувала колишнього члена чужинної легії Антона Вавріна, якого число пашпорту тотожне з числом пашпорту Келемена. Пашпорт Ваврінові виставив чехословацький консулят у Загребі. Ваврін служив у чужоземній легії в Марокко, де задержав і його звільнили. Шукаючи за працею приїхав до Югославії, де загубив пашпорт. Поліція не хоче дати ніяких висновків.

ПРАГА, 11. X. ПАТ. Офіційний комунікат зазначає, що Петро Келемен не був ніколи чехословацьким громадянином. Консулят у Загребі не видавав йому теж пашпорту. Ваврін каже, що свій пашпорт загубив мабуть в Югославії.

ГОСТРА ЦЕНЗУРА В ЮГОСЛАВІЇ.

РИМ, 11. X. ПАТ. „Джорнале д'Італія“ пише, що на вістку про вбивство короля у Марселі, югославянська влада приказала негайно замкнути кордон Югославії. Перервано теж телефонічну і телеграфічну комунікацію Югославії зі закордоном. Опісля комунікацію привернено, але загострено прасову цензуру. Виявилось, що в Білгороді існує сильна терористична організація, яка підготувала вбивство короля. На політичний острів Югославії впливає прізвище ген. Жівковича, який 1929 р. був прем'єром уряду.

ДАЛЬШІ ЗАЯВИ СПІВЧУТТЯ.

БІЛГОРОД, 11. X. ПАТ. Югославянський уряд дістав заяви співчуття від прем'єра Франції Думерга, Польщі Козловського, прем'єрів Болгарії, Ірландії, Мусоліні, державного секретаря Злучених Держав Гула. Одночасно міністерство закордонних справ вислало ноти до всіх посольств у Білгороді з повідомленням про смерть короля та вступлення на престіл малолітнього короля Петра II.

ДЕНЬ ПОХОРОНУ КОРОЛЯ.

Панцирник „Дубровнік“ з тілом короля Олександра приїде до порту Спліт шойно в суботу 13. жовтня н. р. в полудне. Спеціальний поїзд з тілом короля приїде до Білгороду з неділю ранко. День похорону ще не устійнений, але не відбудеться раніше, ніж у середу або четвер.

ДЕМОНСТРАЦІЇ ПРОТИ ІТАЛІЇ. МАДЯРСКИНИ ТА ХОРВАТІВ.

ПАРИЖ, 11. X. ПАТ. Політичні кола в Білгороді переконали, що вбивник короля Олександра є членом македонської терористичної організації. В Загребі і Любляні відбулися маніфестації з ворожими окликами супроти Італії та Мадярщини. В Сараєві маніфестували проти Італії та хорватів.

Ділом докажіть

що розумієте гасло „Свій до Свого“, тому обезпечуйте будинки в дозволений законом 1/3 частині, а рухомості в повній вартості в одинокому українському

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

ФУТРА

жіночі і чоловічі готони і до міри
по найнижчих фабричних цінах —
порукає

Фабрика футер „ХРОМ“.
Львів, Руська ч. 20. Телефон 71-83.
Городецька ч. 97. „ 53-29.

Перед Загальними Зборами Сокола-Батька .

Львів, 11. жовтня 1934.

На неділю 14. жовтня н. р. заплановані Загальні Збори Сокола-Батька. Ці Збори будуть до деякої міри епілогом подій, що відбулись 30. червня н. р. на майдані Сокола-Батька в часі ювілейного з'їзду. Там, як відомо, частина соколів виповіла послух своїй виборній, повноправній Старшині та зірвала найкращу точку програми, а саме масові вправи тисячки соколів, і тим самим піхорвала ціле ювілейне свято власної установи. Ця подія зробила на наш загальний гнітуче враження.

Вся українська преса вдарилася в дзвін тривоги. Бо дух анархії закрився до установи, яка в житті нашого народу працювала цілі десятиліття, заціплюючи та поглиблюючи дисципліну як виховний чинник в українському громадянстві. У цій болючій справі забирали голос і ми. Ми стали беззастережно в обороні престижу установи, в обороні порушеного авторитету Старшини і в обороні світлих виховних традицій С.-Б. Ми нап'ятували стеловий дух анархії та бунту, що проявився в такій безглуздій формі на святі. Однак не вся преса зайняла аналогічне становище. Чули ми у нашій пресі і голоси, які намагалися виправдати спричинників скандальної події і тим самим санкціонувати в нашому теперішньому організованому житті цей прецедент бунту проти власного проводу. Це тут місце полемізувати з такими голосами, але всеж варт їх пригадати, щоб наше громадянство усвідомило собі той жагучий факт, що в нашому народі все так в обороні анархічного бунту та деструкції в організованих колективах. Це мусять собі особливо добре усвідомити передовсім усі ті, що братимуть активну участь у недільних Загальних Зборах Сокола-Батька.

Нема сумніву, що до цих Загальних Зборів іде алавна підготовка. Готовляться до них напевно не тільки ті, що стоять на становищі беззастережного пошанування дисципліни та субординації в тій заслуженій для виховання нашого народу установі, але й ті, що ідею бунту проти авторитету проводу пізнали до рівня якоїсь панаші, що нібито може еділо і еділючно поставити на ноги чи випростувати бунімото „заломаного духа нації“. Ми думаємо, що таких прихильників ідеї бунту на Загальні Збори установи, якої найважливішим завданням є вловувати добровільний послух та дисципліну у своїх членів, не треба взагалі допускати. Колиж це було б неможливе, то треба вжити відповідних та гідних заходів на те, щоб їх по Зборах з тієї установи безоглядно усунути. Бо така установка, як Сокол-Батько, що має за собою такі світлі традиції, що має і дуже пошановані настанови, що була і може заті бути тільки

як вразком солідарності, організаційної єдності і дружності, не може собі дозволити на те, щоб у вій виступав та виростає дух бунту.

На цих Загальних Зборах між іншим має терішню Старшина, як зауважено, аложити свої мандати в розпорядження Зборів. Це має вона, мовляв, зробити тому, що дехто приписує їй винуватого інциденту на ювілейному святі. Гадано, що перекидати вину на Старшину несправедливо і недоцільно. Свого часу на пресовій конференції, влаштованій Старшиною С.-Б. для висвітлення причин і генези інциденту, ми мали нагоду переконатися, що Старшина зробила все, щоб ювілейне свято випало якнайкраще. Ми на брали тоді переконання, що її вина тут ні при чому. Зате ця Старшина заповіла тоді, що буде твердою рукою санувати відносини в Товаристві та ліквідувати анархію. Чи Старшина на цьому полі оспінула багато — не знаємо, але на Загальних Зборах напевно про це довідаються інші

учасники. Думаємо, що цілі Загальні Збори пройнуть саме під знаком саторовлення відносин у Товаристві та привернення належного і гідного становища підірваній дисципліні й субординації, що все були і тепер мають бути підвалинами соціальної організації. Ми не сумніваємося, що Загальні Збори наділять свою Старшину відповідними повноваженнями в цьому напрямі та покласть на майбутнє про те, щоб Сокол-Батько розвивав якнайкраще і якнайширше свою виховну діяльність у напрямі культу для добровільної дисципліни, послуху й пошани авторитету.

Жалюгідні події на ювілейному святі переконали хіба весь арійний український загаль у тому, що кожній Старшині Сокола-Батька, яка буде послідовно боротися з елементами анархії та розкладу в соціальній організації, треба дати сильну та солідну підтримку і таким чином допомогти їй вивести цю установу на ясний шлях для спільного добра всього українського народу.

Джерела терору.

Шум у світі з приводу марсельського вбивства.

Львів, 11. жовтня 1934.

Вся т. зв. прилюдна думка у широкому світі, репрезентована названими тисячами газет, подобає на схильоване море. Шум, який скінчився з приводу кількох стрілів на марсельській вулиці, не тільки не улягся, але щойно змагається, в міру того, як поглиблюються рефлексії і виривають щораз нові сумніви на тему нинішнього стану у всьому світі, такого пригожного для народів людей, які не бачать іншої можливості боротьби за свої вимоги, не бачать ніякої іншої можливості зміни того існуючого стану річей, як лише бомбами і революціями.

Усіх тих, що цікавляться справою замаху, можна поділити на три групи: одні стараються устійнити всі найменші подробиці вбивства, при чому, очевидно, найважливішою справою є вічна ще загадка особи вбивця. Цю сторінку події виповнює слідство, яке ведуть не лише французька і югославянська поліція, але мабуть поліції всіх європейських столиць, що постійно стоять у взаємному зв'язку. Адже ми відразу читали, що вбивник мав при собі чеський паспорт — і цей момент поставив на ноги чеський поліцейний апарат: різномірні чужинські подорожні візи, зазначені у тому паспорті, казали віднести до всіх дотичних вла-

стей; бельгійські чинники безпеки ствердили, що югославянське посольство у Брюсселі дістало пересторогу, що існує план атентату на короля; болгарська поліція заступилася на звістку, що атентат походить з македонських кол, — словом, слідство заточило найширші розміри і вона найприкритіше дає себе відчувати всім югослав'янам на чужині, головну у Франції. Зараз на першу звістку про атентат югославянська влада замкнула границі і Югославія зайшла наче ізольована від світа, колиж і привернено уважок — він залишився під гострою контролею.

Той підхід югославянських властей до справи слідства найкраще вказує на тамонні внутрішні відносини. Виявлення ніби то віразу великої терористичної організації на югославянському терені ще яскравіше світло кидає на підложу, на якому могла розквітати революційна конспірація. І тому довший момент у цій трагічній історії, який звертає на себе у-

Обов'язком кожного читача „Діла“

в місяці жовтні не тільки вирівняти залеглості за „Діло“, але й приєднати нашому органі хоч одного нового передплатника

вагу, це внутрішня ситуація у Югославії, — розбіжності поміж сербами з одного боку та хорватами, словінцями, чорногорцями і болгарськими македонцями з другого, врешті система диктатури, як пануючий режим. Короткий історичний огляд тих відносин подали ми у вчорашній статті. Німецька преса, яка поставилася надзвичайно співчутливо, підкреслюючи героїську поведінку короля Олександра підчас останньої війни, — висловлює острах, що смерть короля не причиниться до пацифікації внутрішніх відносин у Югославії; відпаде лише в його особі тамулиць для сербських амбіцій і претенсій. Вістка, що на політичний овід у Белгороді впливає знову ген. Жівкович, безперечно винуватець страшного загострення міжнародних відносин в Югославії і спричинник репресій проти всіх провідників хорватських автономістів, та звістка казала би на велику короткозорість впливових сербських кол, які жалобу по трагічній смерті короля хотять використати для ще дужчої петрифікації тих відносин, серед яких зродилася думка атентату.

Засаднича проблема терору, його джерел і доцільності — це третій момент марсельської трагедії. Міркування на цю тему все актуальні, а в цьому році їх актуальність зростає справді „рекордово“. В лютому революція на вулицях Парижа (50 убитих і поверх 1000 ранених), у тому самому місяці громадянська війна у Відні (238 убитих і 658 ранених), під кінець лютого знову криваві комуністичні заворушення у Франції. У березні ц. р. змова Вальдемараса у Литві, генеральний страйк зі стрілами в Естонії, спроба фашистського перевороту в Естонії, замах на мін. Герінга. У квітні старшинська змова у Румунії, таємнича історія зі змовою в

Усі Пані купують найгарніші плащі **Яків ПОСАМЕНТ**
сукні, блузки, спідниці тощо
у відомій фірмі: **Львів, — ул. Академічна ч. 2.**
(Готель Жоржа). 406 2—7

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 13. ЖОВТНЯ 1934.

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА.

Фльоренція.

(Із подорожнього записника.)

Покидав Рим. З настроєм, який дивився ще на староримські водопроводи в полі. Якоюсь дивно-давно повуру на душі.

Заходить сонце. В його проміннях, що стіха перебирають на пальмах, як на струнах гарфи, іще тремтять бадьорі слова приятелів, які прийшли на стадію прощати мене:

— Рим, друже, це наркотик для душі служебної людини: напевно незабаром знову побачимося тут!

Гомоніли ці слова, вперто, як стукіт експресу об рейки.

Прийшла й сутінь. Тут зорі запалила: на них, як на кляксах небесної музички, спочили очі мої!

Рим зникав — поїзд ніс мене у сторону Фльоренції: вічне місто немов нішком закривалося серпанком туги, а місто ренесансу все більше в душі виривало.

Пригадує собі чомусь той славетний п'ятнадцятий рік, коли у Фльоренції кипучою струєю лило всестороннє культурне життя: ренесанс, яким Європа до кінця свого існування буде дихати.

Поїзд жене. Молодик заходить в темні по-бальтоне небо. Праворуч різкими контурами зринає місто Аренцо: на шляху Рим—Фльоренція, це важливий історичний пункт. Це тут на початку 1300 років проводив гібеллінами великий гібеллінець Угоцціоне делла Фалзіюла. Тут проживав єпископ Гулієльмо Убертіні великий полководець, що в Службу Богу правив у полоні і з мечем при боці. Тут проживав єпископ і князь Гвідо Тарлаті да Петрарала. Цей теж, як і Убертіні був людиною престолу й баталії: захищав гібеллінів до останку сил. Це він, Тарлаті, „у 1327 році в Мілані положив королю на голову Людовика Баварійського, якого оточували князі й пани,

захистники гібеллінів і бунтівники проти святої церкви. Він це був незвичайним коронатором виклятих імператорів“. У одній із церков Аренцо, св. Франческа, знаходяться найкращі з усіх творів Пера делла Франческа, монументальні фрески „Розбиття і смерть Ковров короля Персі“...

Серед таких роздумувань залунало чарівне слово:

— Фіренце!

Мигтіли зорі і серце товклося у грудях, і зорі і серце раділи.

Був пізній осінній вечір. Вулиці повні світла, народу, дасленкого трамвая, трубок авт. У повітрі, проміж церкви й палати, несеться невмирущий легіт ренесансу.

Біля станції у зоряне небо знімається альбертська фасада церкви Санта Марія Новелла. Поліхромія фасади легко зливається в колір ночі. Величній готиком немов злітає собор Санта Марія дель Фіоре й першою банєю ренесансу з розмахом вірається у небо. Дебело й суворо могутні Християнські Струнки біло рається у гору лавіниці Джіотта якої поліхромія з поліхромією фасади собору радіють у славні рефлектори.

Сторожко сіріє потужна палата Сміорії Від віків шумить Арно.

Ніч.

Ранком, іще в кімнаті готелю, приходять на думку слова Е. Мінца: „Ренесанс, вірши, що лише наслідок, творив ex novo. І зробив чудо: в умовини поступу поставив традицію“. То виринули слова Ренана: „Греція створила все: мистецтво, науку, філософію — усе те, завдяки чому наше життя стає гарне і дороге... І як Греція все те створила, то Італія усе те відродила“... І колесою того відродження стала Фльоренція.

З такими думками швидко колою поминаю до собору Санта Марія дель Фіоре. Тут, напроти собору звертає мою увагу Християнська — Баттістеро — вона з XIII. віку, кременна, вражає простотою своєї архітектури. Належить до ренесансу, аніж зачала школа родини мистців Пізано. Це той перший ренесанс, що зближений іще дуже до старовини але який уже передчу-

ває Брунеллеска. Троє бронзових дверей Християнської, це твір — плоско-й високорізьба — різьбяр Гіберті. Він увесь поринав у студії над грецькою різьбою. Для нього Лівіо був у різьбі богом. Ці двері, головну другу й третю, це найкращий твір життя Гіберті: оцій плоскорізьбі від XIII. віку досі ніхто не подолав. Над дверима по-статі — різьбяр А. Пізано, Донателліа, до бронзу якої припадає сонце. В середині Християнської: вся потужна баня в мозаїці тієї візантійсько-норманської доби, XIII. вік. Мистецтвом багатством та вибальністю нагадують нам мозаїки Санта Марія ін Трастевере, у Санта Марія Маджі оре в Римі. Та ці в Християнській, ще багатші розкішю подиху, ширшою замислу. Довкола, горю потужна баня, вічна романського стилю, вже того легкого, в якому щедає вагата старого Риму. З цих вікон світло радісно бе на чорта в мозаїці, який, опершись двома ногами на грішників, заїдає смашенько грішника.

Звідсіля заходжу в собор. Його будову почав в 1296. р.: себто, це той чистий готик, що ще встигнув захопити й Фльоренцію. Згори бе світло з круглих вікон, то аза густих, важко колірних вітражів. В дещо з різьби Пізано, Донателліа. Собор своїм готиком, який має у собі стільки архітектоніки майстрів Скєзи тогож XIII. віку, — переходить зверху у могутню баню перших років ренесансу Брунеллеска (перша пол. XV. віку).

Біля собору, легко, мов чарівна стаття Афродити Анадіомене, вириває струнку в гору лавіниці. Називають її лавіницею Джіотта, бо він працює біля неї від 1334 р. до своєї смерті 1337. р.

Потім іду в церкву Санта Кроче (св. Хреста). Побудував її Арнольфо ді Камбіо, у XIII. віці. Це пантеон славних людей ренесансу Італії Тут поховані: Гіберті, Боккаччіо, Аретіно, Мікельанджело, Маніавеллі, Галілео Галілей, Леонардо Бруно й багато інших. Окрім того є тут і монумент-могила Данта. Це лиш символічно, бо Данте спочиває у Равенні, де був на вигнанні. І хоч фльорентинці хотіли мати моги Данта, то раве-няни не дають їм, бо — могила — ви його прогнали а ми дали йому захист

(Далі буде).

Італії, бомбові замах на вієнських кавар'ях, у травні криваві комуністичні заворушення у Парижі, знову бомби у Відні і замах на Дольфуса у Зальцбурзі, — заворушення на Латвії, серія нових замахів в Австрії і замах на Шта-ремберга. Червень приніс нові події в Австрії, у басейні Сарн, на Литві, у Каталонії, у Франції, врешті кривавий кінець місяця в Німеччині. Липень записав вбивство Дольфуса і криваві демонстрації в Гельсінкі. У вересні військова революція у Греції, врешті у жовтні — революція в Іспанії і стріли у Марселі...

Справді жахливий реєстр — зрештою далеко ще неповний, бо брак в ньому напр. подій у Польщі. І коли німецька преса твердить, що головним джерелом того напруження у світі, що створює атмосферу постійного неспоккою, є версальський мир і створені ним політичні умовини, — то це твердження не є позбавлене підстави. Поділ на переможців і переможених, брак толеранції до переможених, централізм, уніфікаційні зусилля, легковаження народів, яких Версаль не взяв зовсім під увагу або які найшлися в залежності від таких побратимів, як серби (доля хорватів і словенців), це причини, які лягли у підстав масових стрілів, які лунають по всій Європі жародовж цього року.

Закарпаття.

СКРУТНЕ ПОЛОЖЕННЯ Т-ВА „ПРОСВІТА“ В УЖГОРОДІ.

Т-во „Просвіта“ в Ужгороді попало в конкурс. Перед усім нашим громадянством за Карпатами виринуло питання: як вирятувати Товариство від упадку? На цю тему помістив д-р Мих. Брашайко передову статтю в „Українському Слові“, з якої довідуємося, що грошові труднощі ужгородської „Просвіти“ повстали головним наслідком удержування довгі роки постійного театру, а також і через те, що в державним бюджеті на рік 1923 було для театру „Просвіти“ призначено 1,000,000 кч., а з того дійсно дістала „Просвіта“ лиш 200,000 кч. Іменно тодішній міністр шкільництва д-р Вавро Шробар дав 800,000 кч. як наглу поміч словацькому театрові у Братиславі з тим, що за короткий час „Просвіта“ дістане ці гроші. Небавом д-р Шробар як міністр уступив, а „Просвіта“ й до нинішнього дня тих грошей не дістала.

В надії на ці гроші „Просвіта“ не ліквідувала зразу театру, але на його удержання за-тягнула позичку. Тих 800,000 кч. з процентами виросли вже сьогодні на подвійну суму. Окрім того і при будові „Народного Дому“ повстали нові довги. Кіно, яке було призначене у Нар. Домі два роки йшло дуже добре і принесло найбільш чистий зиск, як калькульовано. Але потім наслідком кризи та відкриття при кінці 1930 року нового, також модерного звукового конкурентного міського кіно, прибутки впали до тої міри, що не вистачали вже на амортизацію, проценти і щоденні видатки.

В цілі рятівання установи подав Виділ „Просвіти“ 1932 року прохання про державну субвенцію в сумі 1,200,000 кч., а потім цю свою просьбу змінив так, що не просить підмоги, лиш державної гарантії на 2,000,000 кч. Ця гарантія потрібна для одержання дешевої позички, яку Т-во сплатило би в часі 25—30 літ. Два мільйони потрібувала би „Просвіта“ тому, бо в міждчасі наросли проценти, а крім того хотіла би виплатити пів мільйона кч. позички Земському Банкові у Празі, щоб мати лиш одного великого вірителя. Прибутки кіно чи пак „Народного Дому“ приносять і тепер, коли „Просвіта“ через тяжку фінансову скруту мусіла заключити досить несприятливі для себе договори найму, 140—150,000 кч. річно. Ці прибутки зовсім вистачали на амортизацію 2,000,000 кч.

В дальшому д-р М. Брашайко застамовляється над можливостями рятунку „Просвіти“ в чому заінтересоване сильно не тільки наше громадянство, але й чл. держава. Про це читаємо:

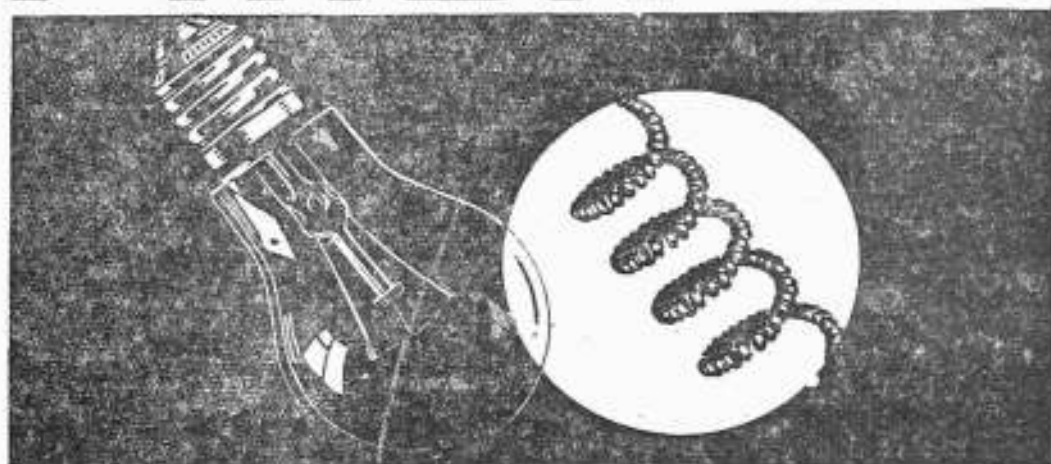
„Щодо можливості врятування „Просвіти“ при державній допомозі, то про це не може бути найменшого сумніву. Наша держава має більше мільярдний бюджет і в тім бюджеті мільйон або два великого значіння навіть при нинішній господарській кризі не мають і не мо-

УСТАНОВА, ЩО НЕ ПРЕНУМЕРУЄ „ДІЛА“

для своїх членів, кривдить найбільше саме тих членів, бо позбавляє їх найповніших і найточніших інформацій про все цікаве, що діється у нас та в широкому світі.

Купуйте 40 декалюменові жарівки

PHILIPSA

PHILIPS

PHILIPS

Super-Arga Super-Arlita

Жарівки зі сріблитою осадюю і подвійною звійкою жаріння. Дає 20% більше світла при тій самій кількості витраченого струму!

Кожна жарівка має мірку, яка вказує кількість світла жарівки і кількість зуживаного струму.

Декалюмен — кількість світла, Ватт — зужиття струму.

PHILIPSA

SUPER-ARGA і SUPER-ARLITA

незмірно ошадні при втраті струму

тільки ціна дещо дорожча.

Жарівки Філіпса з подвійною звійкою виробляють на: 40, 65, 100, 125 і 150

Декалюменів

Звертайте увагу на мірку!

жуть мати. На культурні цілі жертвує держава і цього року величезні суми. Напр. для театрів призначено у бюджеті 11,280,000 кч. День-у-день читаємо, що на публичні будови, на мости, на дороги, на регуляції рік і т. д. дає держава мільйони. Хай виставне напр. згадати, що Ужгород дістав на новий міст через ріку Уж 2,000,000 кч., що в Михалівцях тепер будуть хліборобську школу — мільйонним вкладом, у Велятині коло Хусту поставлений залізничний міст через Тису, до якого держава додає 1,200,000 кч. і т. д. і т. д. — Тож колиб ішло не про гарантію, але навіть про дар для „Просвіти“, то влада має можливість найти цю суму та її виплатити.

Відома річ напр., що пару літ тому праський Національний Театр дістав 8 міль. кч. субвенції. Таксамо відома річ, що Словацька Матиця дістала від перевороту десятки мільйонів підмоги, а крім того виставлено для неї державним коштом величезну будову в Турці. Св. Мартині — як зачувати — за 12 міль. кч.

Ми побудували собі „Народний Дім“ самі, самі хочемо його виплатити й удержати, а від держави домагаємось лиш поруки та вможливлення дешевої позички.

На закінчення своєї статті висловлює д-р М. Брашайко надію, що чл. уряд прийде „Просвіти“ з допомогою з таким чином та центральною освітньою установою на Закарпатті буде врятована від загибелі.

КАТАСТРОФАЛЬНИЙ ВІНОЗБІР.

Власники виноградів на Закарпатті сподіваються цього року гарних приходів, тимчасом виноград погнив. В Ужгороді і в Мукачеві є місця, де грозно погнило на 70 відсотків.

СОВІТСЬКИЙ КОНСУЛЯТ В УЖГОРОДІ?

Закарпатська преса нотує вістку, що в Ужгороді мають у найкоротшому часі відкрити консулят СРСР. Кажуть, що уряд чл. республіки пропонував на осідок консуляту місто Кошиці, але уряд СРСР настоює на тому, щоб консулят був в Ужгороді.

Зріст чи убуток учнів у ньюйорських школах?

НЬЮ ЙОРК, 27-го вересня. (Вл. кор.) Еґен Ніфенекер, директор шкільної статистики в Нью Йорку, оголошує помічення з нагоди запису до прилюдних шкіл. Він каже, що цього року підскочило число студентів у видних прилюдних школах на 10,815 у порівнянні з попереднім роком. Це вказує на велике зацікавлення молоді наукою. Він каже, що 91 відсотків дітей у шкільному віці може тепер ходити на науку з повним научним планом, а не також частин.

В елементарних (аселюдних) школах слідно упадок дітвори на 6,737 у порівнянні з попереднім роком. Отже це убуток, а не приріст, як бувало ще перед двома роками. Ніфенекер пояснює цю причину замкненням імміграції, бо головні іммігранти збільшували число населення в Нью Йорку і їх діти заповнювали ньюйорські школи.

Крім цього є ще убуток шкільних дітей на 15,408 осіб, але це вже тому що вони перешли до інших шкіл — каже директор.

Незавидна селянська доля.

Після всьох запевнень перед світом про „цілковиту свободу“ селян-односібників у Світах та після осмічення багатьох дипломатичних успіхів у Женеві, Світи вертаються до свого перерваного завдання, цілковито зникли незалежного селянина. Коли заважити, що самостійне господарство було найбільше розвинене на Україні, то не буде сумніву, що теперішні розпорядки звернені в головній мірі проти українського селянина.

„Таймс“ з дня 1. п. м. подає докладне звітництво свого кореспондента про ці переслідування самостійних селян.

„Совітська влада — аніж „Таймс“, — почала, як можна спостерігати, нову фазу примусової соціалізації селян у СРСР. Два роки тому уряд припинив був похід колективізації, пояснюючи своє припинення тим, що він закінчив перший її період. Після урядового звітомлення, дві третини всього селянства організовано в колективні господарства...”

Але недавно почалася нагла зміна на гірше. Цього літа совітський уряд дав до пізнання, що два роки перемиря покінчилися. Не вважаючи на обіцянки, які уряд дав був пару місяців тому, що буде ставитися однаково до всіх селян, нагла зарплата, щоб самостійні селяни, які не мають ні до колективних господарств, віддати цілу половину щорічного збору для держави — себто більшу частку, ніж віддають колективні господарства. В червні цього уряд доручив заплату дуже високого доходного податку грінши, крім однієї обіця. Це дуже важко відбилося на самостійних селянах. Ще не встигли вони сплатити належного в червні податку, як уряд проголосив новий, додатковий податок, виключно на селян, які не належать до колективів. Цей новий податок річний 75 до 100 проц. висоти вже назначеного податку.

Перший період колективізації переведено примусом, яквляючи війська, щоб ухити селян до колгоспів. Другий період колективізації, як видно, хоче уряд перевести іншою метою, а саме, накладаючи на самостійного селянина такі

податки, які його врешті цілковито зломлять. У параграфах нового закону сказано, що збірники податку дістають повноваження збирати подвійно або й почвирно стільки податку, скільки офіційно наложено, з „саботажників та буланів, а також з тих округів, де селяни мають більше гроша“. За цим розпорядком прийде напевно нова хвиля переслідувань селянства. Щоб не допустити до поширення незадоволення в рядах армії, совітська влада звільнила зовсім від плачення податків усі ті родини, яких члени служать активно в рядах червоної армії, або належать до деяких частин резерви.

(УКБЮРО, ЛЬОНДОН.)

За зворот маєтку Габсбургів.

Ліндський щоденник „Tagesspost“ подає цікаві подробиці з переговорів, які веде австрійський уряд з родиною Габсбургів за посередництвом її повновласника, б. посла Вієнера. Не говорючи вже про коронні добра, щодо яких звороту нема навіть мови, решта маєтку може бути тільки частинно звернена. Всі частини цього маєтку, що мають характер публичного користування, як двірська бібліотека і родинна філікомісова бібліотека Габсбургів, залишаться власністю держави. Зате звороту б. царській роди-

КОЖНА УКРАЇНСЬКА УСТАНОВА:

читальня, кооперація, кружок „Р. Ш.“, Соціалістичний Луг — повинна заобонувати для своїх членів „Діло“. Видаток, зложений на передплату „Діла“, оплатиться кожному товариству сторницею.

Новий Самоуправний Закон

ораз 2

виборчим регуляміном

Ціна тільки: зол. 0-80 (з поштовою пересилкою 0-95 зол.). — Замовляти в Адміністрації „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.

Револуція в Еспанії.

В АСТУРІЇ ІДУТЬ ЗАВЯТІ БОЇ.

МАДРИД, 11. X. ПАТ. Оголошено тут вістку, що при перших проявах невдачі каталоського повстання більшість провідників утікла. В Барцельоні відбудеться вчорашній похорон воїнів, що полягли в боях. В Астурії тривають ще завязті бої. Число повстанців, озброєних новачасними скорострілами, доходить до 40.000 людей. Вони ставлять сильний опір урядовим військам.

ПАРИЖ, 11. 10. ПАТ. З Мадриду повідомляють: Військові операції прийняли дуже поважний характер. Не є це значайна пацифікаційна експедиція, але справжні військові операції, в яких військо вживає артилерії й літаків. В акції бере участь кілька тисяч воїнів, що ви-

ступають у трьох кольорах, які оточують повстанців. Незабаром всі три кольори звучать в гірничому басейні.

БОЇ В МАДРИДІ, КОРДОВІ І БІЛЬБАО.

БЕРЛІН, 11. 10. Вчора ввечерю арештовано в Мадриді кількох революціонерів, що стріляли до поліції. У вівторок арештовано в Мадриді 270 осіб. Підчас реалізації знайдено багато зброї, м. і. скоростріли. В Кордові і Більбао йшли вуличні бої між революціонерами і поліцією. До поліції стріляли з дахів. Багато є раних і вбитих.

ПЕРЕМОГА ЕСПАНСЬКОГО УРЯДУ?

МАДРИД, 11. 10. ПАТ. Уряд оголосив радієм, що повстання в Астурії й Кастилії оста-

Дня 14. жовтня 1934 р., в салі Державної Гімназії при вул. Льва Сапига ч. 14.

уладжує Т-ВО „УКРАЇНСЬКА ЗАХОРОЧКА“

І. Великий Дитячий Ярмарок

і багатого програного і несподіванки для молодих і старших. На ярмарок відіждуть усі українські фірми, які готувать великі несподіванки для дітей. Закупите все що бажаєте. — Заповіджений приїзд мандаринного тирку, катаринки і інші цікаві видошниця. Спішіть всі, а не покажете! — Наші малі пупці їдуть на час Музики. Початок в год. 2 в пол. Буфет на місці.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 13. ЖОВТНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ.

65

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Б. У. й іменування старшин. — Дистинкції для старшин і підстаршин. — Озна лист от. Коссака. — Зрівняння членів добровольчих формацій з членами збройної сили.

(Докінчення.)

Хоч Б. У. запевняє, що пропозиція на офіцерів, вислана мною ще у вересні, є поладана і в стані експедиції, ані я, ані ніхто інший відповіди у цій справі не дістав. А що торкається жалоб старшин на те, що їм не виплачували належних платень, то вони почасти мали рацію. Ту справу щойно пізніше правильно ведено.

Б. У. користався ще тільки раз із свого адогадного права іменувати старшин. Було це на засіданні дня 21. 12. 1914, коли іменувала четарем Юліана Бушмарока, якому „поручила рівночасно знимати світлини в полі“ та Юліана Нестайка „з рівночасним приділенням його до кадри з функцією інструкційного четаря (Instruktionsoffizier)“. До урядової своєї дописки до Б. У. таку нотатку: „Проситься прийняти до відома отсі іменування і для четаря Юліана Бушмарока вислати посильне прилічення до „Боевої Управи“, яка виниле його потім з фотографічним апаратом в поле“

Б. У. зайнялася також виповненням домагання міністерства подати до відома та затвердження АОК. дистинкції для офіцерів та підофіцерів. Д-р Гіряк, який перебував під той час у Відні, пише в листі з 15. XII. 1914, що висланий проект є ось-такій: „1) Для офіцерів: на ясно-синіх вилогах золоті розети (Sternrosetten) і портопе, як для військових урядовців; есент. портопе офіцерське, зн. золоте — мережане синім шовком (зам. чорним). 2) Для підофіцерів: на тих-же вилогах білі шовкові розетки і портопе з жовтого шовку без орла. Інст і ст і з тим рішила Б. У. після затвердження проекту нач. командою армії (АОК) вислати в поле: а) паролі, готові до нашиття, для всього полку, б) матові гузики також для всіх, в) відповідну кількість ігол та ниток, щоб улекшити шиття в усім полку“.

У листі згадує д-р Гіряк про свої клопоти з евіденцією урляпованих стрільців і страт. Відпущені з поля або з кадри без виплати поборів находять Б. У., яка і так не мала майже ніяких засобів. Щоб усьому тому запобігти, просив д-р Гіряк „заборонити видавати урляпи до Відня“.

Що після мого повороту з Відня відносини в полі між стрільцями не поправились, доказом того хочби лист от. Коссака з 16. XII. 1914 р. Він заявляє охоту поїхати в Туреччину. „Я тутешньої роботи маю досить. Мої черни вже неможливі і я ввесь розбитий. Працюю чесно, а за це маю інтриги наших таки людей. Замість мені толати силн. відбивають у...“ Можб

показався д-р Томашівський або Рожанковський на якийсь час. Я відпочив би кілька днів і знову до праці. Нераз так мені тяжко на душі, що скоро покінчив би з собою, колиб не гадка, що мені цього зробити не вільно як українцеві і як батькові родині“.

Додавлюся, що на настрої того листа вплинули вісти з Відня. Одначе мушу додати, що моя оборона от. Коссака вплинула добре на відношення Б. У. і віденської громади до особи от. Коссака. Він, видно, ще не мав вістей про ту перемену в настроях.

З того самого листа видно, що от. Коссака рішуче не думав кинути думки про сполуку влади над обома куренями в своїй руці. Та його думка, хоч грозила розбиттям У. С. С. і довела до відібрання досить великої нашої автономії у тім часі, була така сильна, що він примував до неї усіми можливими способами.

Щоб покінчити з розпорядками 1914 р., виданими в користь У. С. С., слід згадати про цирк. рапорт М. Кр. Оборони з дня 11. XII. 1914 р. Präs. Nr. 1169/II, де говориться про Grundsätze für die rechtliche Stellung der poln. und ukr. Legionäre. На його основі внаслідок царського рішення зрівняли членів добровольчих формацій в усіх правах та обов'язках з членами збройної сили. Значіння цього рішення мало не лиш внутрішню силу, але розтягалося і назовні. А видане воно було, здається, з того приводу, щоб ворожі армії уважали легіоністів комбатантами і тимчасими поводитися з ними згідно з пописами габсбурзької конференції

ВЖЕ надійшли до Галицького Ма-
газину Новини, Галицька 15
найновіші матеріали на сезон осінній
і зимовий — по ц і н а х найнижчих

точно здавлено. На сенті урядового комуні-
кату в різних еспанських містах відбулися на-
родні маніфестації, що висловили урядові до-
віря.

МІЛІТАРИЗАЦІЯ ГВАРДІЇ І ПОЛІЦІЇ.

ПАРИЖ, 11. 10. ПАТ. З Мадриду пові-
домляють, що міністерство війни наказало мі-
літаризацію гвардії і муніципальної поліції.

АЛЬФОНС XIII. ГОТОВ ВЕРНУТИСЬ ДО ЕСПАЇЇ.

Перший раз від часу своєї втечі з Еспанії
виступив б. король Альфонс XIII. супроти своїх
б. підданих як монарх, хоча живе на вигнанні.
Після смерті його сина наспіло так багато кон-
доленців з Еспанії, що б. король рішився від-
повісти своїм приятелям офіційним маніфе-
стом, в якому зазначає, що вважає себе даль-
ше монархом і що тільки хвилева політична
кон'юнктура привела його покинути край,
до якого має надію вернутися. Маніфест кін-
читься запевненням, що як тільки його нарі-
д того зажадає, він готов кожної хвилини при-
чинитися до відбудови батьківщини.

СМІХ ЛЮДЯМ СКАЗАТИ.

Триндик був у к'ні.

Погано, коли референти від політичних
статей пишуть про кіно. Ще гірше, коли малі
фейлетоністи не визнаються ані в к'ні ані в по-
літиці і йдуть до кіна робити політику. Має
„Новий Час“ малого фейлетоніста. Таланови-
тий це хлопча. Що вропне, то все це йде
просто до друку. Ніхто не вчить його, ніхто не
потягне за чуприну, коли думає зовсім по-
польськи: „Інша е отже“... І хлопча починає
вже давати лекції патріотизму.

Пішов Федь Триндик раз до кіна. Фільма
була польська. Не подобалася йому дуже. Ку-
пив собі „Курер Віленський“ (ніхто його тут не
читає і з чого відписати) і прочитав там, що
„Чи Люцина — дівчина“ це „буйда“. Узав по-
тім „Діло“ і прочитав, що це комедія першо-
рядна. Скопнєся бідолуха за голову. Тут пахне
коушастістю! Хвалити подьську фільму, тоді як
„Курер Віленський“...

Бахнув фейлетон. Такий політичний, як за
найкращих часів Палівщини, коли все у „су-
сідів“ пахло йому угодовщиною і зрадою. Не-
відомо, чи хто в редакції „Н. Часу“ читає фей-
летони Триндика. А з них можна зробити не-
раз принципіальну передовицю.

А вже зовсім негарно, що редактори „Н.
Часу“ дають своему малому фейлетоністові так
рідко білети до кіна. Нехай ходить хлопча і
вчиться. Тільки з одним застереженням: не з
кухаркою. Бо тільки в товаристві кухарки мож-
на мішати політику з Люциною.

Розмах! Нині майже остання нагода побачити
знамениту комедію П. Бульпієса
Рух! „Я переміг крізу“
Сміх! у Велик'м Театрі в год. 7.30 веч.
Гумор! У в а г а! Завтра прем'єра „12.000!“
Сатира! „12.000“ буде гаслом дня.

Часом треба Завтра в суботу
відважно погля- в театрі Ріжнородностей
нути правді в очі сенсаційна п'єса Хр. Віньо
„Дівчата в мундурках“
В неділю вечір „Товариш“.

Міжнародна журналістична біржа.

НЮ ЙОРК, 27-го вересня. (Вл. кор.). Деякі
коломбійського університету і професор журна-
лістики, Карло Аерман, подає проєкт створення
міжнародної журналістичної біржі. Її метою
було перевіряти газетарські новинки цілого
світу і відповідно їх класифікувати. Аерман
думає, що таке міжнародне газетарське бюро
вимагало багато причинилося би до вдержання ма-
ра. Його аргументи такі: Дотеперішні новинки
про інтриги одної нації проти другої викликають
сензацію а також і відокріння в націях, які мо-
жуть потерпіти шкоду. Зате мало звертають ува-

ги на новинки, які вказують на приязні відноси-
ни одного народу до другого. Щоб і такі новинки
могли сягнути свою ціль, треба мати міжнарод-
не бюро, де їх реєструвалиб, а потім давали до
відома інтересованих держав.

Крім цього задачею такого бюро виміни було б
також слідити за джерелом тих новинок і прові-
рити, чи вони правдиві, чи лише парочно інспі-
ровані. Це було б доцільним способом для злаго-
дження цензури в тих краях, де вона парочно не
пускає неприємної правди, а зате пускає у світ
навіть різні смітні або вісти, спрепаровані
урядом. Аерман думає, що таку біржу можуть
сфінансувати американські богачі, подібно, як
Пулліцер зафундував різні інші журналістичні
та літературні стипендії при коломбійському у-
ніверситеті.

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ

сплати своїх зобов'язань супроти „Діла“ на
пізніше, тільки вирівняйте негайно ваш довг
і ширіть „Діло“ в крузі своїх знайомих!

36 відсотків фільм з розбишацького життя.

НЮ ЙОРК, 27-го вересня. (Вл. кор.) Директор
організації „Католицька Добробільність“ д-р Ел-
вард Мур боронив учора акцію „Легіону При-
личности“ у справі уморальнення американських
фільм. Він оголосив їм призирану статистику,
з якої виходить, що 36 відсотків усіх фільм,
зроблених у Голівуді, взяті з розбишацького життя

американських гангстерів. Це має дуже демора-
лізуючий вплив на молодь, бо вона втворює со-
бі ідеал з фільмових вистав. По обрахункам Му-
ра 75 мільйонів осіб в Америці платять кожного
тижня вступ до кінотеатрів. Можна собі уявити,
який вплив має кінотеатр з такими фільмами на
підле населення.

ASPIRINA

існує тільки одна!

МОЖНА ДІСТАТИ У ВСІХ АПТЕКАХ.

Підчас злої погоди... АСПІРИНА.

Організм ослаблений через ка-
тар, простуду або грипу вимагає
успішної допомоги: дає її Аспірина.
Тому не повинно ніколи Аспіри-
ни бракувати дома.

1-2

З природи й техніки.

ТРАГІЧНА НАУКОВА ЕКСПЕДИЦІЯ.

1925 р. вибралася до Перу німецька науко-
ва експедиція, що складалася з 32 осіб. Керма-
ничем експедиції був хемік Отто Шульце. За-
данням експедиції було дослідити фармако-
логічні прикмети тропікальних рослин, яких
вплив на людський організм ще досі не дослі-
джений. Після переходу рівнинною Гран Шако,
Болівією та горішнім Перу експедиція верну-
лась недавно до Гваяквілю в Еквадорі. З 32
учасників експедиції лишилось живими тільки
11 осіб. Двадцять осіб померло на тропікальні
недуги або згинувло в нещасливих випадках.
Керманіча експедиції спалили перувійські ін-
дійці.

Наукові здобутки цієї трагічної експедиції
мають бути величаві тому, що вона відкрила
цілу низку невідомих досі алькалоїдів та пе-
ревірила лікувальні прикмети великої кілько-
сти невідомих досі рослин.

ФОТОТЕЛЕГРАФІЧНА СЛУЖБА У ФРАНЦІЇ.

З весною ц. р. завели у Франції правильну
фототелеграфічну службу. Завдяки їй можна
вислати з Парижа фотографії телеграфом до
сприймальних станцій у Франції і за границею.
Таким робом телеграфічна переписка фотогра-
фій та репродукцій документів можлива з Па-
рижа до Лондону, Амстердаму, Штрасбурга,
Ліону, Ніцци, Марсей і Бордо. Цю комунікацію
поширять незабаром і в інших напрямках. Опла-
та таких фототелеграм залежить від віддалі,
однак мінімальна ставка рівня приблизно 100
золотим.

ДОСЛІДИ НАД ЛІБІЙСЬКОЮ ПУСТИНЕЮ.

У неспокойних воєнних роках почались мо-
дерні дослідження над лібійською пустинею. Саме
тоді оазис Куфра став базою для диверсійної
акції арабської релігійної секти сенуссі, що бо-
ролися проти військ антанти при допомозі турків
і німців. На північ від озера Тсад воювали про-

ти сенуссі французів, на лібійській пустині ан-
глійців, а у Лівії італійців. Однак ці воєнні ді-
ляння не зліквідували організації сенуссі. Це
сталося щойно у 1931 р., коли італійці зайняли
підчас пацифікації Лівії цілу її подудневу ча-
стину араз з Куфрой та Феззаном. Однак бо-
ротьба з сенуссі підчас світової війни має ве-
личезне значіння для географії, бо саме ці бої
довели до того, що французький полковник
Тільо розслідував докладно величезний гірський
масив Тібесті. Ці мбоєм завдячують географи
перші конкретні відомості про середину пу-
стині та про велику депресію Каттара (—134 м.)
у північній її частині.

Зараз після війни кинулися досліджувати
лібійську пустиню англійці й єгиптяни. Труд-
нощі цих дослідів у тому, що бракує там зовсім
води до пиття та у величезній морі пісків, що
його недавно поборолі самоходами англій-
сько-єгипетська експедиція Клейтона. Вислід
останньої експедиції (з 1932 та 1933 р.) обгово-
рює саме Пендерель у англійським „Географіч-
ним Журналі“. Ця експедиція вживала самохо-
дів, а мала крім цього авіонетку для недалеких
летів понад досліджуваними областями. Ці ле-
ти над полуднево-західною частиною єгипет-
ської території обіймали широкий шмат землі
та змогли виділити у цій області нову
орографічну одиницю — плиту Джільф Кебір.

Лівійська пустиня це назавгал рівнина, що
спадає звільна до півночі, шокрита пісковими
засипами, що доходять подекуди до 100 метрів
висоти. Сухі корита уедів, що глибоко вріза-
лися у рівнину, роблять цей краєвид більш ріж-
нородним. У південній частині цієї рівнини
стрічаємо горби, що мають характер гірських
масивів. Їх висота сягає до 2000 метрів. Назва-
ли їх Джебель Увейнат, Джебель Аркену і т. д.
Перший з них є зовсім масивною гірською гру-
пою на праниці Лівії, Єгипту та Судану. Тільки
там є добра вода до пиття.

Зате Джільф Кебір, що знаходиться на пів-
ночі від згаданих горбів, є височиною, що має
1000 метрів понад рівень моря та обнижується
до півночі. Її поверхня рівна біля 40.000 квад-
ратових кілометрів. Нема там зовсім води,
зате стрічаємо на скелях старі рисунки звірів.
Це свідчило би про те, що люди жили там тоді,
коли клімат на Сагарі був вогкіший.

ФІКЕРА 365.

Одна німецька фірма розпочала продук-
цію нового протиракового препарату „Фікера
365“, якого завданням є зміцнити при схильно-
сти до рака оборонні сили організму.

Препарат цей походить від проф. Каєтана
Фікери, директора національного інституту для
дослідів над раком у Міляно. Цей дослідник є
одним з найстаріших і найвизначніших піонерів
біологічної методи лікування рака. А саме
Фікери стверджує, що організм має в собі суб-
станції, які сприяють розвитку рака, а також ін-
ші, що опиняють цей розвиток. М. і. спиноючі
субстанції знаходяться у селезінці, кістках
стрижків тощо. Отже новий препарат є екстрак-
том з таких антибластичних (спиноючих ріст
новотворів) органів.

Впорснений препарат „Фікера 365“ нерід-
ко вбиває новотвір, якого не можна було зни-
щити ні хірургічно (операцією) ні насвітлюван-
ням (радом або й рентгеном). Найліпше стосу-
вати новий препарат як помічний лік для опе-
рованих та насвітлюваних хорих. Позитивних
вислідів можна теж надіятися у стадіях, що
попереджують появу рака, а також в осіб, що
лідижно обтяжені раком.

СКІЛЬКИ НА СВІТІ РАДІОВИХ АПАРАТІВ?

Згідно зі статистикою департаменту тор-
говлі Злучених Держав Північної Америки бу-
ло на цілім світі з кінцем 1933 р. 42 мільйонів 540

тисяч 239 радіальних приймачних апаратів, 3 тисячі 605 апаратів світлої, на Європу 18 мільйонів 504 тисяч 605 апаратів світлої 43,7 при. на 31. Держави Півн. Америки 18 мільйонів 500 тисяч 43,5 при. усієї кількості.

900 МЕТРІВ ПІД ВОДОЮ.

Американському дослідникові з-риві В. Біббі пощастило піти під воду на 900 метрів глибоко. Цю глибину досягнув він недалеко від то з островів Меланезії у спеціально збудованій кулі «батисфері», а якою дуже добре можна пірнути у глибоку воду. Біббі стверджує, що зливе світло можна ще спостерігати у глибині 570 метрів. При цій глибині сильних рефлексів поробив він у морських глибинах цілу низку фільмових знімок. Таким робом утворюється змінний світ візачається незвичайною різноманітністю і красою.

КОРАБЕЛЬ-ВЕЛИКАН.

26. вересня ц. р. спустили на воду найбільший паровий корабель світа: англійську «Королівську Марію». Має він містоту 28 тисяч тон і майже півне більший від найбільших німецьких кораблів. Потужність корабельних машин злішка 180 тисяч коней, стерно важить 140 тон себто стільки, скільки важить 25 трамвайних возів.

НОВА ЗМІННА ЗІРКА.

Д-р і офіційний астрономічний університетський спостерігач у Берлін-Бабельсберґ відкрив на фотографічних знімках неба нову змінну зірку. Вона знаходиться у знаці Волоноса. Можна її бачити при допомозі зовсім малих телескопів. Силу свого світла змінює ця зірка періодично в часі 88 хвилин. Щоб зірка перейшла з найслабшого блиску до максимального треба тільки 15 хвилин. Яка причина такої швидкої змінчивості, досі не знаємо.

ШЕ ПРО КОСМІЧНІ ПРОМІНІ.

Від вересня 1931 р. до травня ц. р. міряли проф. д-р Віктор Гес, д-р Грауляде і д-р Штайнмавер натуту космічних промінів на горі Гафелекар (2300 м.) біля Ісесбруку. Виявилося, що натута космічних промінів ледо менша у літніх місяцях, ніж у зимових. Дуже важним вислідом є те, що натута космічного промінювання залежить від пори дня. А саме вона найбільша вполудне, найменша між 21. і 3. год. вночі. Це безперечно вплив сонця. Однак не виключена і та можливість, що горішні веретні стратосфери інакше поглинають (всипують) космічне промінювання удень, інакше вночі.

50 ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ ЗА ВІНАХІД ЛІКУ НА РАКА.

Центральний виконавчий комітет у Нанкіні визначив 50 тисяч доларів нагороду за успішний лік проти рака печінки. Кожен лікар без огляду на державну приналежність може старатися здобути цю нагороду.

З приводу цієї нагороди заважають критичні німецькі часописи, що цей лікар, що винайде лік проти рака, певно не буде потребувати цієї нагороди. Зате ця нагорода придалась би швидко для улаштування лабораторії, де можна би вже тепер працювати над ліками проти рака.

А. Л.

Вистави в Оберамерґаві.

БЕРЛІН. КАП. 26. вересня була остання пасійна вистава в Оберамерґаві в цьому, ювілейному році 300-их роковин тих вистав.

Провізоричні обрахунки з цисторічних вистав показують теперішнє число учасників на 330.000. В цьому 60 тисяч чужинців, самих англійців 23 тисячі, американців 14 тисяч.

У серпні був такий великий наплив гостей, що не вистачало для них помешкань. Тому їх приміщено в сусідніх селах і містечках. Пересічне число відвідувачів на кожній виставі доходило до 6 тисяч, хоча що тижня відбувалося 5 вистав.

АТЕНТАТ НА РУМУНСЬКОГО КОРОЛЯ?

Румунська пресова агенція заперечує погоски, начеби на короля Карла виконано атентат.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Лорд Роберт Сесіль виступив у берлінському університеті відчит про охорону національних мистецтв, в якому закликає за генералізацією міжнародних зобов'язань.

— У копальні Пер Лі Палі згоріло 24-ох вуглекопів.

— На основі нового торговельного договору між Австрією і Польшею вивозитимуть до Австрії меду кітківське бовіє, але зате дозволено на вивіз жита.

Дальші подробиці атентату у Марселі.

БЕРЕЖУТЬ МАЛОЛІТНЬОГО КОРОЛЯ.

ПАРИЖ, 11. X. ПАТ. Король Петро II, з королевою Марією приїхав до Парижа. Поліція спинила поїзд 15 км. від Парижа і під охороною короля зі своєю матір'ю приїхав до Парижа.

СКОНФІСКУВАЛИ ФІЛЬМИ ПРО ВБИВСТВО КОРОЛЯ.

ПАРИЖ, 11. X. ПАТ. Поліція сконфіскувала на однім з кораблів, які відпливали з Шербурґа до Америки, сім фільмів про вбивство короля Олександра.

ПЕРЕРВАЛИ НАРАДИ.

АНКАРА, 11. X. ПАТ. На вістку про атентат у Марселі, конференція балканських держав в Анкарі перервала свої наради на обмежений час.

АТЕНИ, 11. X. ПАТ. На вістку про смерть короля Іоан. Барту парламент перервав свої наради. Уряд проголосив жалобу в цілій державі на один місяць.

ЖАЛОБА.

Югославський уряд проголосив національну жалобу на 6 місяців; уряд Чехословаччини на 3 дні.

ЗАПОВІТ МІН. БОРТУ.

ПАРИЖ, 11. X. ПАТ. Мін. Барту залишив заповіт, щоби його поховали без почестей. Всіх тих уряд рішив за його заслуги для Франції поховати його на державний кошт. Похорони мін. Барту відбудуться в суботу поплудні з міністерства закордонних справ. Прем. Думерґ вігосить промову про його заслуги. Описав відбудеться дефіляда військо і домовину відвезуть до палати інвалідів, де духовенство відправить похоронне богослуження. Барту похоронять на цвинтарі Пер Ляшез.

ХТО БУДЕ НАСЛІДНИКОМ МІН. БОРТУ.

Як наслідників мін. Барту називають Еріот, Поль Бонкура, Тарліє, Фламена або Де Жувенеля. Міністром внутрішніх справ буде мабуть Ляваль.

МІН. САРО ВЕДЕ СЛІДСТВО.

ПАРИЖ, 11. X. ПАТ. Міністр внутрішніх справ Саро візвав директора тайної поліції, щоби склав звіт про хід подій у Марселі.

ПРИГНОБЛЕННЯ В МОСКВІ.

МОСКВА, 11. X. ПАТ. Большевицька преса подає вістки про вбивство без коментарів. Смерть мін. Барту викликала серед большевиків у Москві пригноблення. Літвінов і Молотов вислали прем. Думерґові заяви співчуття.

ПОМСТА ЗА ГНЕТ ХОРВАТІВ.

ПАРИЖ, 11. X. ПАТ. Багато французьких журналістів широко розписуються про мотиви вбивства. Комуністичний шоденник «Юманіте» пише, що атентат був розпучливим актом помсти хорватів за їхній гнет сербами. «Котідієн» широко пише про сепаратизм хорватів та про терористичну організацію Павеліча. «Ордр» пригадує, що від недавна прихильники французької політики падають від кулі. І так убито румунського прем'єра Дуку, Дольфуса та Олександра, до того ще на французькій землі.

ПРИСЯГАЮТЬ НОВОМУ КОРОЛЮ.

БІЛГОРОД, 11. 10. ПАТ. Нині в 11. год. було засідання Національного Зібрання сенату та сккупщини під проводом маршала сккупщини Томашича. Після складення присяги на вірність новому королеві, Петрові II, прийшли до сали регенти кн. Павло, сенатор Станкович і бан Перович та їх заступники. Регенти зложили присягу конституцією присягу на вірність королеві Петрові II.

СЕНЗАЦІЙНА ПОГОЛОСКА.

Кружляють поголоски, що до мін. Барту стріляв не убивник короля, але невідомий справник з вікна сусідньої камениці та ще до того з кріса.

Далі кружляють поголоски, що вбивник короля не загинув від масакри юрби, але його застріляли два невідомі люди, щоби не виявив джерела і розмірів змови.

ПОЛІЦІЯ ЗНАЛА ПРО ПЛАНОВАНИЙ АТЕНТАТ?

Французька преса веде велику нагілку проти поліції. І так «Ле Жур» пише, що французька поліція довідалася про планований атентат на короля Олександра ще перед кількома днями. Далі «Ле Жур» вживає, що після вбивства короля плановано атентат на визначних повідників французької армії.

ДВІ НОЧІ ПЕРЕД УБИВСТВОМ

Останні дві ночі перед убивством короля атентатчик мешкав у готельку в Екс, віддаленому 28 км. від Марселі. Разом з ним було двоє людей під прізвищами Крамер і Шан. Оба втікли з Екс негайно після вбивства.

НА СЛИДАХ СПІЛЬНИКА.

ПАРИЖ, 11. X. ПАТ. У Фонтнебльо жандармерія пошла на слід відомого Келемєвого спільника. Як жандарми ввійшли в його хату, він привтав їх револьверовими стрілами, опісля втік у ліс. Ного стріли не зранили нікого.

ЗДОГАДНИЙ СПІЛЬНИК УТИК.

ПАРИЖ, 11. 10. ПАТ. Агенція Аваса повідомляє, що здогадного спільника Келемєна арештували жандарми на дворі у Фонтнебльо у хвилині, коли ввійшов до Евієр-ла-Бел. Підчас ревізії жандарми знайшли в нього паспорт на імя Шальмі. Однак арештований використав темряву і втік жандармам. Погоня його не схопила.

АРЕШТУВАЛИ ДВОХ ПІДОЗРИЛИХ ЛЮДЦІВ.

БЕРЛІН, 11. 10. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: Нині недалеко французько швейцарського кордону, 5 км. від Женевы поліція арештувала двох людей, яких підозрює, що вони є спільниками вбивства короля Олександра.

ВБИВСТВО КОРОЛЯ РІШЕНЕ З ВЕСНОЮ.

БУДАПЕШТ, 11. 10. ПАТ. «Ун Мадяршаг» зазначає, що хорватські емігранти видали присуд смерті на короля Олександра ще у квітні ц. р. Незабаром преса хорватів і македонців писала, що король Олександра рішено вже давніше вбити і тому домагалася від Палевіча, провідника хорватських терористів, щоби видав приказ виколоти атентат.

ГАНГСТЕРИ І ЛАЙДАКИ.

Французька преса пише, що французька поліція, крім кількох цінних людей, складається з авантюристів, гангстерів, пролажних урядовців та політиків. Преса закидає, що поліція не подбала про належну охорону короля, бо не додала королеві Олександрові ескадрони кінноти, як почесної сторожі. Така почесна сторожа була би бодай утруднила атентат на короля.

НОВИНКИ

— Спільне засідання трьох секцій Наук. Т-ва ім. Шевченка відбудеться в суботу, дня 13. жовтня, в 18. год. в Бібліотеці. На денному порядку: відомлення делегата Н. Т. Ш. з поїздки на конгрес славянських фільмів у Варшаві.

— Любка Колеса занедужала. Як повідомляють віденські часописи, слава п'яністка Любка Колеса, що мала перший раз виступити у віденському академічному театрі у пєсі «Червоний стіл», занедужала на катар олегочної і мусила виїхати на південь. Лікує її інтерніст д-р Тутнавер, який заборонив їй на якийсь час виступати в театрі. Придуману для неї роль у «Червоному столі» обняла артистка Ортнер-Кадіна.

— Новий людський дім посвячено в селі Янівці біля Петрикова пов. Тернопіль при участі м. І. воеводи плк. Марушевського і тернопільського старости Малицького.

— Програми фахових шкіл. Міністерство освіти виладжує програми навчання для нового типу середніх фахових шкіл. Досі виладжені програми для шкіл столярських, кравецьких, механічних і білаєвських. Програма навчання передбачує поза фаховими предметами науку про Польщу, історію, господарську географію, рисунки й одну чужинну мову. До фахових предметів належать: технологія деревної, матеріалознавство в школах столярських, токарство, кравецтво і шлюсарство в школах механічних, кой і науку про вбори в школах кравецьких. До середніх фахових шкіл будуть приймати молоді у віці від 14 до 17 літ після скінчення 8-класової всезагальної школи.

Оказіяна продажня — Флякеля на біллі 0-65, паталіна 1-80, штурки і бархани за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїнів ч. 12.

ВІДГУКИ ДНЯ.

ФЕСТИВАЛЬ.

Був фестиваль. Чуже, щоправда, слово, але рідні оркестри.

Відбувся він у минулу неділю, на площі Сокола-Батька при величезній фреквенції почесного комітету, а при малій — публіки.

Сім трубних оркестр пописувалося грою, а один чоловічок... патріотизмом.

Про патріотизм годі мені ширше розводитися, бо основою нинішнього фейлетову не є ця вдача тема. Скажу тільки коротко: благословення патріотичного інциденту з цьогорічного сокізьського адвигу буде ще довго „со всім нами“.

Починається, наприклад, якась імпреза. Пастрій святочний, погода вимріяна — „лиш дивитись і радіти і нишечком втирати слюзу“. Очевидно — слюзи радості, захоплення, чи іншого подібного душевного стану. А тут вам перед очі гульк — козарлюга! Років п'ятнадцять, може п'ятнадцять з половиною.

І вважись полід боки, гука:

— Годі цього хрунвіства!

Ніхто не бере козарлюгу за шиворот, а всі розпитують:

— Скажіть (обовязково: будь ласка!), що за хрунвіство.

Козарлюга, хоч і верадо, але дав пояснення. Імпреза рветься, счиняється замішання. Одні боляться не признати рації, другі признають, хоч не знають у чім річ, а треті втихомпроють. Справа в патріотизмі, а це справа дуже делікатна.

Але, але... я про патріотизм, а тут фестиваль жде.

Отже був фестиваль.

Направду треба подивляти організаторів фестивалю, що потрапили в таких тяжких часах стягнути сім оркестр і уладити такими скромними засобами симпатичне і повчаче свято.

мешканців і пожирають. Активність канибалів стає поважною проблемою для влади, яка примножена зорганізувати воєнний похід проти людодів. Бельгійська колоніальна поліція влаштувала в останньому часі карну експедицію і при тій нагоді зловлено 30 канибалів з племені цало-цал і арібеми, яким доказано, що їли людей. Всіх тринятрьох страчено в короткій дорозі.

— **Життя наслідую літературу.** У Пенсильванії в місті Уількесбар судили минулого тижня 21-літнього студента Роберта Едвардса за те, що збив на ріці, плаваючому човном, свою 27-літню приятельку Фріду Кечні. Вці подробиці й обставини цієї трагічної події сходяться точнісінько з повістю Теодора Драйзера „Американська трагедія“, відомою теж із фільми. Едвардс був приятелем Кечні від молодих літ, в університеті познайомився зі студенткою Крен і щоб з нею оженившись хотів позбутись її сулениці. Едвардс засудили присяжні судді на смерть. Письменник Драйзер був на процесі і стежив за тим, як життя повторило придуманий ним сюжет. Дуже можливе, що засуджений герой попрабував наслідувати прочитану повість.

— **Світло з місяця в радіо.** Праська радіова станція зробила цими днями незвичайні досвіди. Світло, яке виходить від місяця і зір, перетворювали у звук і передавали його слухачам. Телескоп спрямували на місяць; жмут світла падав на звукову стяжку. Після цього зробили те саме з зорями. Звук від місячного сяйва дуже нагадував той, який чуємо з голосника. Найцікавіше те, що звук, який чули люди на землі належав до 1908 року. Бо світло від зірки, з якою робили цей досвід, іде нормально 26 і пів року.

— **Голуби помагають опіюмістові.** Лондонська поліція арештувала у китайській ділянці продавця опію Ту-Лінг Сама, після тусу зробленого в його хаті. Він мав голубчик повний голубів, що переносили у коробочках привазок до ніг опій для своїх клієнтів. Найшли в нього теж книжки без листків, між якими був схований опій.

— **Ріжні вістки.** З Каліфорнії повідомляють, що у пристані Сан-Педро відкрили в американській флотії більшовицьку організацію, що могла підготувати бунт. — Німецька державна палата заборонила їм. музикантам уживати чужих імен або псевдонімів, що не звучать по нім.

— У Москві приймали франц. летунів офіційним бенкетом. — В околиці Вільна селяни зловили палія, всадили його руку до вогню, заки вона зовсім не сполелася. — Цими днями покінчила 98 літ відома французька письменниця Жюліет Адам, якої політичний салон у Парижі мав славу після війни 1870 р. — Брянський залізничний двірцев у Москві назвали „кнївським“. — Біля Парижа в венсенському лісі зго-

Заходом Т-ва Письменників і Журналістів ім. Івана Франка

на дохід жертвам повені на Лемківщині відбудеться дня 17. жовтня п. р. в залі Музичного Т-ва ім. М. Лисенка у Львові концерт

Марії Сокіл

ПРОГРАМА:

С. Василенько: Три любовні гіндуські пісні: а) Раві, коханий ти мій; б) Я прошу тебе; в) Ти в небі моїх снів (зі скрипки); Українські народні пісні: В. Барвінський: Ой зйди, зйди...; А. Ревуцький: Черпоная ружа; Моя жила, премила (лемківська); М. Колесса: Три лемківські пісні; З. Лиско: Не стій вербо (лемківська пісня). Оперові арії: К. М. Вебер: Каватіна Агати з опери „Der Freischütz“; В. А. Моцарт: Арія з оп. „Il re pastore“ (зі скрипки); Г. Шарпантіє: Арія з оп. „Люба“; Е. В. Корігольд: Арія Марієтти з оп. „Die tote Stadt“; Дж. Верді: Арія Леонори з оп. „La forza del destino“.

Всі твори будуть виконані вперше у Львові. При фортеп'яні Антін Рудницький; скрипка: Євген Козулькевич. Початок в год. 8:15 веч. Білети продаються в Книгарні Т-ва ім. Шевченка, від 50 сот. до 3 зол.

Хтось подумав би: організатори музичного фестивалю? Певно якісь музичні кола, може прихильники музичних кол, а що найменше руханкові товариства!.. А бачите — ні.

Товариство українських джорців „Воля“ взялося за це діло і виявилось зовсім добре з поставленого завдання. Зайвий доказ на те, що не святі горшки ліплять.

Інша справа оркестри...

Одні грали ліпше, другі гірше, як то звичайно буває.

Зате одно цікаве:

В кожній музичній точці був один і той сам рефрен:

„Львів повинен вже нарешті мати бодай одну добру, репрезентативну оркестру!“

Галактіон Чіпка.

— **Недозволені лютерії.** Найвищий суд у Варшаві видав рішення в справі каральності лютерії, улаштування без дозволу скарбової влади. Навіть коли лютерійна гра не сполучена зі стратою для учасників, це не виключує каральності. За недозволену лютерію слід уважати кожну льосову гру. Тому на основі рішення Найвищого Суду переступством є всі конкурси, фантові лютерії, колеса шастя, лютерії зі солодошами і т. п.

— **Пересторога.** Якийсь псевдо-студент, що зове себе Іваном Роговським, ходить по домах і покликається на поручення п-ї Любоми Панчиничевої та збирає якісь збірки. П-ї Панчиничевої заявляє, що не має з тим добродієм нічого спільного і перестерігає перед обманом.

— **Чеська православна церква у Празі.** В неділю 14. п. м. відбудеться посвячення чеської православної катедральної церкви у Празі. Богослуження відправлятиме чеський православний єпископ Горазд.

— **Асекураційна спекуляція.** Перед трибуналом присяжних суддів у Львові розпочалася розправа проти двох паліїв: 28-літнього Авраама Ерліха зі Стрілох пов. Бібрка і 19-літнього Давида Штурма. Дня 17. травня ц. р. вночі вибухла на поді дому Ерліха пожежа, яку швидко вгасили сусіди. В часі докопання поліція ствердила дивні факти, що попередили пожежу. Виявилось, що Ерліх незадовго перед пожежою заасекурував дім на 6.450 зол. і в розмовах зі сусідами він сам і його жінка говорили, що мають недобрі перетичивання, що їх хтось підпалить. Як ствердили свідки, першим на поді дому, що зачав горіти, був Штурм, який розбив бутлю з запальною рідиною, щоб спричинити більший вогонь. Наслідком того Ерліха і Штурма арештовано.

— **Краєва хроніка.** В Кульчицях Шлях. пов. Самбір згоріла загорода Гонг. Кульчицького, обезпечена на 2.500 зол. — На дорозі в Батятичах пов. Камінька Стр. хтось застрілив з револьвера місцевого господаря Пйотровського. — В Кияжу пов. Коломия утонув у віднозі Черемоша в приступі падачки Петро Ферей. — В Боршевці застрілилися наслідком духовної депресії кельнер Володимир Ваєдів. — В Кутах пов. Волочків Михайло Петрович убив сокирою Косенчу Пастух, з якою жив в конкубінаті, а потому повісився на вербі. — В млинці Найбаєра в Стрию згинув Лободзювський, присипаний зерном. — В тартаку Глезінгера в Брошнівці пов. Долина згинув один робітник при натяганні трансмісійного пояса. — 72-літня Марія Кусь, переходячи вночі крізь міст між Різдвянами і Берналівкою, впала з мосту і втопилася. — В Мостах Великих відобрав собі життя краєць І. Рачинський з причини грошових клопотів.

— На кару смерті засуджено в Пйотркові Владислава Талату, 34-літнього магістратського робітника, що збив свою 40-літню любовницю Йсифу Томашевську.

— 13. ЖОВТНЯ 1934. Дансінг Медиків в залі Народного Дому, Рутівського 22. Початок в год. 20. 418

— **Фатальний вислід матури.** Із 379 абітурієнтів, які ставилися до іспиту зрілості в осінньому реченні в Чернівцях допущено до письменного іспиту тільки 150, а іспит зрілості здало тільки 80 кандидатів. Відсоток тих, що перепали при сьогорічній матурі, найбільший за останніх 9 літ.

— **Жертва більшовицького режиму.** У Фінляндії біля Петсаме знайшли чоловіка, що змер з голоду. З документів, які мав при собі, показалося, що це Олександр Валевський, б. професор більшовицького університету в Полтаві. Документи були виставлені в українській мові. Мав 29 літ і був професором математики. Перед кількома роками більшовики заслали його до Мурманська, звідки втік до Фінляндії і по дорозі згинув з голоду. Два кілометри даліше знаходилася людська оселя, але дійти до неї він не мав уже сили.

— **Старезний студент університету.** Рекорд щодо віку серед університетських студентів отримав Педро Абуелью в Сарагосі, який записався на перший рік як студент медицини. Він має 81 літ і досі ніде не студював.

— **Людодіи в Судані.** З Хартуму (Судан) надішли вістки, що в околиці Вамба (бельгійське Конго) білі і чорне населення терплять сильно від безнастанних нападів канибалів, які зазскакують самітно доложні оселі. вимордовують

рілю в стайні підчас пожежі 11 першорядних перегонних коней, що належали до міста Парижа. — У Каїро в селі Бега 8 осіб умерло від загрозеного верблужого мяса і 120 лежить у шпиталі.

— **До відома українського студентства у Львові.** Академічна душпастирська канцелярія міститься в доміні Марійського Т-ва Молоді при вул. Сикстуській 39 а і є чинна щодня від 12—13 год., крім неділь і свят. В тому часі можна реєструватися і заступити від душпастиря інформацій та поради. Реєстрація студентства потрібна для статистичних цілей. В неділі й свята відправляється постійно академічна Служба Божа з проповідю в 9 год. в церкві св. Духа при вул. Коперника. Сповідь можна відбутися в тійже церкві кожної суботи і в навечері свят від год. 16.30—17.30 — Академічне Душпастирство.

— **Біле — білий!** Найліпше це докаже нове біле, мило Шіхт „Білий-Олень“. Цим милом прати це справжній приємність. Усуває весь бруд, хоча б він наскрізь перейшов тканину. Тому „Білий Олень“, хоча від недавня його виробляють, знаходиться нині вже в кожнім господарстві.

3 кіна.

КІНА „КОПЕРНИК“ і „МАРУСЕНЬКА“: „ІМ ПЕРАТРИЦЯ“ (з Марленою Дітріх).

У ція фільми сподівались ми побачити Катерину Вел. вже на престолі, тому, що перша фільма з життя великої російської імператриці, з Єлисаветою Бергнер, показувала нам Катерину Вел. в її молодечих роках аж до приходу до влади. Тимчасом і ця фільма повторює ту саму добу Бергнер зображає нам молоду німецьку княжну — майбутню російську імператрицю дитячо-найвою, — М. Дітріх надає цій найвоности риси затурканости. Перехід від остраху, ніяковости і незрозуміння свого середовища до перших проблєсків жіночої зрілості майстерний у Марлені. В у фільмі дві чудові, дрібні есенки: зі стебел-ликами на соломі і зі свічкою у церкві, коли подумя блимає, наче вперше пробуджена свідомість. Режисер Штернберґ за багато ваги поклав на декоративний бік фільми і при цьому завадот довірив мабуть власним силам. Замість запрохати до співучасті добрих знавців російської історії. Церковні дзвони, процесії, військові паради, багатотисячна юрба — все це добрі кінові ефекти, але тільки кінові у гіршому значенні. Коли напр. слухаємо церковної відправи, хотіли б бодай мати враження, що вона нагадує російську православну церкву. Давоїм і процесії ріпуче у фільмі за багато. Ролі Петра-діота з несласопитими очима і вел. князя Сергія — першорядні фільма ефектовна, але полишає голод чогось глибшого.

Із судової салі.

АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД У ЛЬВОВІ КАСУЄ ВИРОК ПЕРЕМИСЬКОГО СУДУ.

До поміщеної в ч. 255 „Діла“ з дня 24. IX. у відділі „Краєва хроніка“ нотатки: „Апеляційний Суд у Львові потвердив присуд перемиського суду, який засудив колишнього суддю Коляджина в Судовій Вишні за діяльність на шкоду вірителів на 8 місяців в'язниці“, прошу отримувачів не відмовитись помістити в „Діло“ отже спростування: Неправдою є, начеб Апеляційний Суд у Львові затвердив присуд перемиського суду, що засудив колишнього суддю Коляджина на 8 місяців в'язниці, натомість правдою є, що Апеляційний Суд у Львові в цілості скасував дотичний вирок перемиського суду, увіляючи тимчасовим смерт. суддю й о. Боронця в карних справах Маріяна Коляджина в Судовій Вишні від вини і кари.

Маріян Коляджин.

Закупно грамоти на позичку Рідній Школі по 25 зол. це так, як вкладка в банку. Ви вже закупили?

СПОРТ.

ЛЕШО ПРО ЧЛЕНІВ ТА СИМПАТИКІВ СПОРТИВНИХ КЛЮБІВ.

Кожний спорт. клуб прямує до того, щоб мати якнайбільше членів. Чим більше членів — тим могутніший клуб, тим більше поле діляння перед ним. Загалом членів у спорт. клубах можна поділити на дві частини: 1) члени чинні і 2) члени спомогаючі-організатори.

Якщо завдання тих других, яка шль їх приналежності до клубу — про це спробуємо поговорити в нинішній статті.

Отже першим завданням та обов'язком спомогаючого члена є платити вкладку, без якої клуб не може розвиватись. Зате той член користується з прав члена, як

напр. зі знижених карт вступу на змагання. Та у нас дуже часто такий член приходить до каси з легітимізацією і вимагає зниженого білету, хоч поза внеском і першою вкладкою (і то різко!) вкладок не платить. А не діставши зовсім слушно знижкового білету, „гемляється“ на клуб, або боляй на того, що сидить при касі.

Даліше до членів-організаторів клубу належить організації і провід клубу. В нас дуже часто трапляється так, що „діяльні“ громадяни „позволяють“ анбрати себе до проводу (почесті!) і поза парерозовою приналежністю ніякої участі в праці клубу не беруть. За них працює кілька осіб. (І чи то діється таке лиш у спорт. клубах!). Вся їхня діяльність зводиться верілко до присутності на заг. зборах і „ласкавого“ позволення вибрати себе до проводу. На засіданнях того проводу в часі цілого року тих людей не видно. На діляння може, бо деякі наші „діяльні“ привикли за засідання якоїсьтам наза, ради чи іншої контрольною комісії брати гроші. А спорт у нас за бідний, щоб членам проводу платити за втрачений час; пашпак — у нас спорт вимагає деякої посвяти і віддачу з власної кишені.

Річ ясна й доведена, що наша спортова публіка, симпатична клубу, спортово ще зовсім не виробилася. Такі симпатичні клубу вимагають від змагунів (напр. кеп. меча), щоб вони кожні змагання вигравали, щоб на кожних змаганнях доказували чудеса. Їх не обходить, що той або другий змагун але відкидається або спрацьований, що ціла дружина може бути в хвилі недиспозиції фізичній і психичній, що й найкращому нога може повинується. На те все симпатичні клубу не звертають уваги. Їхній клуб мусить виграти й кінець! А по програних змаганнях всі такі симпатичні накладаються на змагунів, шарпають їхніми й так уже розбитими нервами, при змагунів заставляють про своє виступлення з клубу, про несплату вкладок на будуче і т. д. і т. д. А за день два, як мине горячка, ті самі симпатичні знову „дають голову“ за клуб. І тоді насувається питання: Пощо ті гніпи і крики, пощо дегенерувати себе та змагунів, коли без того всього можна добре обійтись? (Варто було читати по часописах про олімп. проводу німецької дружини перед змаганнями Німеччина-Польща).

Вкінці симпатичні клубу у нас як і на цілому світі! дуже часто добувають вину програю свого клубу в противників або найчастіше в судді. Правда, трапляється часом, що судді доводять до скажених змагунів і симпатичні своїми мильними чи там аналіфатичними рішеннями, та поодиноких випадків не можна узагальнювати. До завдань клубів належить виховувати симпатичні у спортовому дусі, а до симпатичні українських спорт. клубів належить (це вже давно повинно було статися) зрозуміти вже нарешті ідею спорту, українського спорту зокрема.

Богдан Лісевич.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Юрій Косат: **СОНЦЕ В ЧИГИРИНІ** (повість про декабристів на Україні). З послів'ями і привітаннями М. Голубця. Львів, 1934. „Українська бібліотека“, ч. 9. Стор. 128.

Юрій Герліс-Герський: **ХОЛОДНИЙ ЯР**. І. частина. Львів, 1934. Накл. сот. Івана Зуба. Стор. 173.

Д-р Андрій Ластовський: **ТЕОРІЯ РЕЛЯТИВНОСТІ** у ЕКСПЕРИМЕНТІ. Вибітка з 2-3 ч. „Теоретичних Вістей“. Львів, 1934.

ЖУРНАЛИ.

ЖІНОЧА ДОЛЯ, часопис для українського жіноцтва. Рік X. Коломия, 1. жовтня 1934. Додатки: 1) для українського жіноцтва (Світ молоді) і 2) для єврейського жіноцтва (Жіноча Воля).

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАСТВО, орган Красного Молочарського Союзу „Молочосюз“. Рік IX. ч. 10. Львів, 1. жовтня 1934.

МУЗИЧНІ ВІСТІ, орган для поширення музичної культури. Рік I, ч. 4. на нерівні — жовтень 1934. (Адреса: Львів, вул. св. Софії 78).

ДА ЗЛУЧЕННЯ! Беларуская релігійная часопись. Алябуртін. Рік III, ч. 10 (34).

BULLETIN MENSUEL DE RENSEIGNEMENTS ÉCONOMIQUES ET SOCIAUX. Roma, 1934.

Листування Редакції.

Яворові „Загублених Шляхів“: Маємо в теплі багато рукописів. Прочитаємо небавом і напишемо Вам свою думку.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відмовляється

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича: Львів: (сала Театру Рівногородностей). 12. X. год. 7:30 веч. Ювілейна вистава з 70-ліття українського театру.

Ходорів:

13. X. Корнелівські дзвони.
14. X. Залізна Острога.
15. X. Товариш.

Великий Міський Театр.

П'ятниця, 12. X. год. 7:30 веч. „Я переміг в'язу“.

Субота, 13. X. год. 7:30 веч. „12.000“.

Прем'єра.

Театр Рівногородностей.

П'ятниця, 12. X. год. 7:30 веч. Ювілейна вистава Українського театру.

Субота, 13. X. год. 7:30 веч. „Дівчата в однострої“.

Кіна.

АПОЛЛО: „Чоловік двох світів“.

АТЛАНТИК: „Чар віленського вальса“ (Лео Слезак, музика Штрауса).

ВАНДА: „Пісня ночі“ (Ів. Кепура), „Вірність“.

ГРАЖИНА: „Кю вальс“.

КАСІНО: „Тут царює гумор“ (Філіп і Філіп).

КОЛЬБОСІ: „Спопнені мрії“ і ревія.

КОПЕРНИК: „Імператриця“ (Марлена Дітріх).

МАРКУСЕНКА: „Імператриця“ (Марлена Дітріх).

МІРАЖ: „Король циганів“ (Дж. Моніка).

МУЗА: „Чібі“.

ПАЛАС: „Чи Людина це дівчина“ (Смоларська, Бодо, Ціклявська).

ПАН: „Мілон на вулиці“ та ревія.

ПАСАЖ: „Дівчина на приказ“ і ревія.

РАЙ: „Експозиція праця“ (Галлі Нізе).

СВІТ: „Замірений відгомін“.

СТИЛЕВ: „Прийняття життя Генриха VIII“ та ревія.

УТІХА: „Легіон смерті“ та ревія.

ХИМЕРА: „Весела Зузанна“ (Лілія Гарвей).

Закордонне радіо.

П'ятниця, 12. жовтня 1934.

Братислава (298,8) 18:00 Музика, Прага (470,2) 15:55 Опереткова музика, 19:30 „Дністр“ оп. Дюжана, Париж (1648) 21:45 „Рахія“ ком. Гріласта, 22:30 Танк музика, Рига (314,6) 15:30 Лотиські пісн., Берлін (356,7) 18:30 Пісні, 22:20 Музика, Франкфурт (231) 9:15 Пісні, 22:30 Баяди Лева (Штрінг, бас), Гамбург (331,9) 19:00 Танковий марш (симф. конц.), 23:00 Фортепианне тріо Шумаха, Кенігсверг (1571) 15:15 Пісні нім. жінок, Ляйпциг (382,2) 20:00 „Ді Фір Гробіне“ муз. кохедін Вольф-Ферарія, Мінхен (403,4) 21:00 „Дер айфериштіге Екстермадурер“ (янд. на осв. Сервантеса), Штутгарт (522,6) 10:45 Пісні (Ольмедаль, алет), Будапешт (330,5) 18:30 Циг. оркестра, Міляно (368,6) 11:30 Легка музика, 13:00 Камер. орх. 17:10 Вок. концерт. Рим (420,8) 20:45 Оперетка.

Субота, 13. жовтня 1934.

Братислава (298,8) 16:40 Для дітей, 19:30 Словацькі пісні, 21:15 Кабарет, Кошиці (239,1) 17:00 Сільські гармоністи, Прага (470,2) 17:05 Суч. рос. пісні, 19:10 концерт зійськ. орх., Копенгаген (255,1) 20:35 Дамські пісні, 21:20 „Весела ніч“ оп. Н. Штрауса, Париж (1648) 13:00 Симф. концерт, 16:00 Для дітей, 21:00 „Лі Піт Марі“ оп. Лекко, Берлін (356,7) 18:05 Камер. музика, Гайльсберг (291) 11:30 Концерт оп. орх., Кенігсверг (1571) 10:30, 11:30 Для дітей, 20:30 Вес. вечір, Мінхен (403,4) 12:00 Концерт, Будапешт (330,5) 13:30, 22:40 Циг. орх., 18:40 Арфа, Палермо (331) 20:45 „Ле філь де мадам Анго“ оп. Лекко, Рим (420,8) 16:30 Для дітей, 17:10 Вок.-інстр. концерт.

Львівське радіо.

П'ятниця, 12. жовтня 1934.

6:45 Ранішня аудіція, 7:50, 22:40 Рекл. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеоролог. вісті, 12:05 Огляд преси, 12:11 Концерт, 12:45 Для жінок: Закупно меса, 13:00 Полудн. денник, 13:05 Концерт арт. ОпераКомі у Парижі (з гр. пент), 15:30 Експорт. 15:35 Бірка, 15:45 Муз. аль: „Як заванять при пісовні мандоліні“ (ревелерси, манд., гітара), 16:45 Для хорих, концерт, 17:15 Соієсти: Г.

Грабізна (сопран) фортепи, 17:30 Огляд періодиків, 18:00 Сільна рерун, мист. життя, 18:05 Фейд: Ліста легіонист втрап, 18:15, 19:00 Концерт, 18:35 Гр. пл., 18:45 Життя та занаят звірат, 19:20 Актавела балачка, 19:30 Пісоники (Вітас, бас) і з гр. пл., 19:30, 19:36 Спорт, 20:00 Яя провості свято, 20:05 Муч. балачка, 20:15 Симф. концерт: Веч. денник, Яя працюємо, 22:30 Українські поети (рецинтація творів суч. українських поетів у перекладі Ол. Ваймартена та Зад. Кунстмана. Рецитує Кунстман), 23:05 Танк. музика.

Субота, 13. жовтня 1934.

6:45 Ранішня аудіція, 7:50, 22:00 Рекл. концерт, 11:57 Сигн. часу, 12:03 Метеоролог. вісті, 12:05 Огляд преси, 12:10 Танк. муз. 13:00 Полудн. денник, 13:05 Дрібні скрипкові твори (гр. пл.), 15:30 Експорт, 15:35 Бірка, 15:45 Новинки (гр. пл.), 16:30 Вес. ауд. для дітей: „Котель-Могель“, 17:00 Пісні в супр. форт., 17:20 Фортення, 17:30 Відк. Корсет і подружжя, 18:00 Польська філія на переломі, 18:10 Сильна рерун, мист. життя, 18:15 Гішні м'яги, 18:15 Легка музика, 18:45 В гостині в КОП-а, 19:00 Пісоники (нар. хор), 19:20 „Шамотуан — місто Гальшиї з Острога“, 19:25 Дікзони фантазія (гр. пл.), 19:30, 19:36 Спорт, 2:00 Легка музика, пісоники (Грипа Карієро), форт., 20:45 Веч. денник, 20:55 Яя працюємо, 21:00 Концерт (орх.; спіл. Михаловський, бас), 21:45 Село в більшевизній літературі, 22:15, 24:00 Танк. музика, 23:00 Комунікати, 23:05 Львівська Галузія: „Прому хотаного суду“ (янд.).

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ

3 ЯПОНСЬКОГО ДОМУ

Ціна 2 зол., з почт. пересилкою 2.25 зол.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Дозв'яз у Львові у принахит оборотів 5.25:30 зол.

У Варшаві буди такі курси: Лондон 23:71, Париж 34:89, Берлін 213:25, Швейц. 172:63, Амстердам 378:50, Прага 22:09, Італія 45:36, НьюЙорк кабель 5:26 5/8, НьюЙорк чеки без трансакцій,

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 11. жовтня ц. р. кооперативам платив за:

	цього Львів.
1 кг. масла десероного	2:10 зол.
1 л. молока	0:14 „
1 л. сметани	0:60 „
1 м. яєць	3:00 „

Пастеризоване молоко в доставку до дому у Львові 1 літра 22 сот.

Тендерція на масло сільна, на молоко і сметану вдержаня, на яєця замшкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 12. жовтня ц. р. платять своїм доставкам за 1 кг. живої ваги птиці, цюко подіря птахомисарні „М. С.“ у Львові (вул. Б. Глоацького 23):

Пантарни пріма	за 1 кг.	1:20	зол.
І кл.		1:40	
ІІ кл.		1:05	
ІІІ кл.		0:70	
Курята і кури	І „	0:90	
	ІІ „	0:60	
Качки	І „	0:65	
	ІІ „	0:50	

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ШУКАЄ торговельних заступників на Галичину і Волинь, мистецтво - хемічна робітня „ОКО“ Львів, Потоцького 38 а. 407

АСЕСОР НОТАРІАЛЬНИЙ шукає посади від зарп. Добра практика. Ласкани зголошення до кооператив „Віра“ в Раві Гуській. 417 1—2

Шукаю жінки до самостійного ведення дому. Посте рестоанте „Негайло“, Косів

Вже від зол. 19.— дістанете одну пару солідного взуття у фірмі „АР-КА“ Львів, 148

Зіморонича 17.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади І. П. III. часть

Ціна 8.— зол., з почт. перес. 8.80 зол.

Окрема частинка по 3 зол.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мн. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зох. 0.35	Дрібні оголошення від слова:	Остання сторінка 1/1	зох. 480—
одношпальтовий в тексті і новинах на першій сторінці.	0:60	матримоніальні і принах. кореспонденції по куплю, продаж, винаєм і т. п.	1/2	250—
	0:80	шукаючі праці	1/4	130—
		слова тогости друком подвійно.	1/8	70—

За редакцію відповіля Олександр Костин

Видає Видавничка Спілка „Діло“.

З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТИ В КРАЮ:
Місто 5-00 зб.
Червоний 10-00
Шарічів 20-00
Річів 30-00
ЗА ГРАНИЦЮ: 8 Америкі 1 дол.,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зб., Німеччині 7-50 зб.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 7-50 зб., Австрії 7-50 зб.,
Зміна адреса 1 зб.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

„Народня Торговля“

повідомляє своїх П. Т. Відборців,
що на днях дістала

Свіжий транспорт

Чаї

найновішого збору.

Чаї

Народньої Торговлі

продають

усі склади Народньої Торговлі — а також усі
українські кооперативні крамниці
по дуже приступних цінах.

Вже за 12. сотиків дістанете 1 кг. доброго чаю.

Плянували другий атентат на короля в Парижі

СЕНЗАЦІЙНІ ЗІЗНАННЯ СПІЛЬНИКІВ АТЕНТАТЧИКА.

ПАРИЖ, 12. X. ПАТ. Поліція заявила, що
паспорт арештованого чоловіка у Фонтенеб-
ло під прізвиськом Сильвестр. Належало фран-
цузьку візу з дня 28. вересня 1934. Поліція ареш-
тувала двох чоловіків в Анмас на швейцарським
кордоні, які мали паспорти з прізвищами Бе-
неш і Новак. Бенеш уродився в Зарі 1903 р., Но-
вак у Горіції 1900 р. Оба прибули до Цівануарі
28. вересня ц. р. з Італії. Здається, що арешто-
вані прибули з Фонтенебля. Бенеш признався,
що в Парижі мешкав в однім готелі з Келеме-
ном та що Новак і Нале є тією самою особою.
Оба арештовані Бенеш і Новак мали убрання з
того самого паризького магазину, де купив у-
брання вбивник короля Олександра.

Арештовані призналися, що на випадок не-
вдачного атентату в Марселі, мали повторити
атентат у Парижі. Подали, що належали до тай-
ної терористичної організації та є спільниками
вбивника короля. Обоє арештованих Бенеша
і Новака, які мали чехословацькі паспорти,
відвезли до Парижа. Арештовані слабо володі-
ють французькою мовою. Зізнають дуже обме-
жено. Виявилося, що їхні паспорти фальши-
ві. Всежтаки паризька поліція переконана, що
арештовані були спільниками вбивника короля,
Келемена.

МИНУВШИНА ВБИВНИКА.

ПАРИЖ, 12. X. ПАТ. З Брюсселі повідомля-
ють, що вбивник короля Келемен проживав де-
який час у Лієжі. Знало його багато хорватів,
які працюють по фабриках. Келемен покинув
Лієж у травні ц. р. Також кількох вуглекопів
з Югославії заявили югославянському консулу
в Лієжі, що знали вбивника.

АРЕШТУВАННЯ В ПАРИЖІ НЕ ПЕРЕВО- ДЯТЬСЯ.

ПАРИЖ, 12. X. ПАТ. Поліція перевезла ре-
візії у Сен Дені, на передмісті Парижа в домі-

ках і ресторанах, де сходяться емігранти. Ареш-
тували трьох підозрілих людей і відвезли до
Парижа. Підчас ревізії забрали деякі докумен-
ти в італійській, сербській та хорватській мові,
які кидають цікаве світло на підпольну пропа-
ганду. Арештовано 12 людей.

ЗАПЕРЕЧУЮТЬ ВІСТКИ ПРО БОРОТЬБУ ХОРВАТІВ ЗІ СЕРБАМИ.

РИМ, 12. X. ПАТ. Добре поінформовані ю-
гославянські кола в Римі заперечують вістки
італійської преси, начебто в Югославії дійшло
до боротьби між сербами і хорватами. В цілій
Югославії панує лад і спокій.

ОРДЕР ВРЯТУВАВ ЖИТТЯ.

ПАРИЖ, 12. X. ПАТ. Ген. Жорж одержав
кілька ран. Одна куля поцілила коло серця.
Стріла був би смертельний, але куля поцілила в
сербський ордер, завішений на грудях генерала.

МІН. САРО ЗГОЛОСИВ ДИМІСІЮ.

ПАРИЖ, 12. X. ПАТ. Офіційний комунікат
підтверджує вістку, що міністр внутрішніх
справ Саро зголосив димісію. Одночасно з ним
уступили Бертоан, директор тайної поліції
„Сюрет Національ“ і префект департаменту
Бунді-Рон з осідком у Марселі Жугенно.

Виявилося, що директор тайної поліції Бер-
тоан негайно по атентаті зголосив свою димі-
сію мін. Саро. Однак міністр димісії не прийняв,
тільки покарав гостріше, бо усунув його з уря-
ду. Димісія мін. Саро викликала між послани
широкі коментарі. Уряд димісію прийняв. Рекон-
струкція кабінету відбудеться швидко в понеді-
лок. Міністром закордонних справ стане мабуть
міністр Фаланден. Президент Лебрен відбуде на-
ряду з прем'єром Думергом про зміни в уряді.
„Евр“ пише, що прем'єр Думерг згодиться на
основні зміни в уряді швидко тоді, коли матиме
більшість у парламенті.

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego!
Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie, w składzie
viceprezesa S. O. L. Malicki, jako przewodniczący, S. O. T. Be-
laszewski i S. O. D-r L. Cworzak jako głosujący w sprawie
konfiskaty Nr. 265 czasopisma pt. „Dilo“ z daty Lwów, dnia
4. października 1934. do Sygn. VI. I. Fr. 516/34, na posiedzeniu
niejawnym w dniu 6. października 1934 r. po wysłuchaniu zdania
Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać
za usprawiedliwioną dokonaną dnia 1. października 1934. przez
Starostwo grodzkie we Lwowie, konfiskatę czasopisma pt.
„Dilo“ Nr. 265 z daty Lwów, dnia 4. października 1934. zawierają-
cego: 1) w artykule pt.: „Znowu zmniejszenia ukraińsko-
ho uczytelskiego stanu“ w całości wraz z tytułem 2) w
artykule pt.: „Nowynky“ w ustępie od słów: „czytacz“
do słów: „presy“ — znanioną występkę z art. 170 k.
k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i udroż-

w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania
tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzial-
nemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie
niniejsze umieścić bezpłatnie w najbliższym numerze
i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu
pociąga za sobą następstwo przewidziane w § 21 ust. druk.
z 17/12 1880. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za prze-
kroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie
drukami wymienionych wyżej artykułów ma na celu sze-
rzenie fałszywych wiadomości o rzekomo tragicznej suta-
cji nauczycielstwa ruskiego w Polsce, a które to wido-
mości mogą wywołać niepokój publiczny. Według §§. 447,
489 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyż-
sze postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: L. Ma-
licki w. r. Protokulant: Wolański w. r. Za zgodność: Jano-
wicz kł. sekret.

ПОДЯКА.

Перфумерія „Льотос“ у Львові складає одним
широку подяку мистцеві Павлові Ковжуну за ви-
конання мистецького проекту львівської та нагляд
над роботами, Кооп. нж. Робіт — КіР, у Львові
за проект порталу та його виконання, — мист-
стол. робітні Томочко-Галюп за солідне пере-
ведення столярських робіт. Львів, 12. X. 1934.

Перфумерія „Льотос“

Львів, вул. Синтуська 21. Тел. 12-38.

Фабрика хемічних виробів

О. Левицька і С-ка

У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.

Телефон 60-04. ПКО. 503-881

поручає в ласні вироби найкращої якості

Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.

Пасту до взуття „Елегант“ воскову

Пасту до підлоги „Французська маса“

Віск комбінований до підлоги

Васеліну до шкіри

Синку до білля

помадинову і коронову

Шварц до чоїт. — Віск шевський. — Смола шевська.

Одна занедбана ділянка

в нашій праці.

Львів, 12. жовтня 1934.

Недавно переглядали ми річник львівської
„Газети Поранної“ за минулий рік і в числі з 18.
III. того органу, в статті про пок. львівського ри-
мо-кат. архієпископа Більчевського, наїшли в
одному реченні такі підсумки його праці: „За
управи Більчевського його стараннями й захода-
ми повстало у Львівській Архидієцезії 21 нових
парохій, 96 експозитур, 328 костелів і
каплиць (з того 5 у Львові і на його пе-
редмістях) та около 130 захоронків“.
Всього того довершив архієпископ Більчевський
за неповних 25 літ, при чому на той час припала
також велика світова війна коли про явнєбудь
будівництво нових костелів чи захоронків не
можна було й думати.

Наведені тут цифри незвичайно багатомовні
і вказують недовільно на ту велич праці й е-
нергії, яку пок. Більчевський і його окруження
вложили в будову й розбудову станиць римо-кат.
костела у Східній Галичині. Ті цифри є теж про-
рочистим доказом на те, які величезні успіхи ви-
дала та праця.

Хотілося б мати підсумки праці в наших пер-
ковних кругах за той самий час — хочби для
простого порівняння. На жаль, такої статистики
ніде не наїдемо. Знаємо певно тільки одно: ви-
східні праці наших церковних кругів не стоять у
ніякій пропорції до вислідів праці римо-кат.
костела на наших землях. Чому воно так — не-
хай на це дадуть відповідь компетентні церковні
круги.

Як сумно стоїть у нас справа будови нових
церков, зокрема у Львові, знаємо і до цієї теми
ще не раз повернемося. У нинішній статті хочемо
звернути увагу на справу, про яку у нас дуже
мало пишуть і якою ще менше займаються, а са-
ме на захоронки, на що таку пильну увагу
звертав у своїй діяльності пок. Більчевський.

Скільки українських захоронків працює нині
на терені Східної Галичини, зам не відома. На
всякий випадок не буде їх більше як ото, себто
значно менше від того числа польських захо-
рок, які основано у нас за управи одного тільки
архiep. Більчевського. А скільки нових поль-
ських захоронків повстало у нас вже по смерті
архiep. Більчевського!

Щодо управи українських захоронків, то вона
переважно в руках СС. Службецьких, які ще най-
більше заслужилися для розвитку й побудови

жорданність супроти звичайних законів; але санкції (наслідки), які випливають з цього факту, не мають вагомості". Навіть польський елек і протівник скороти меншини, К. Керський, пише таке у своїй великій книжці: „Охорона прав меншості в Польщі“ (стор. 293):

„Прийняття конституцією постанов про охорону меншин само собою не забезпечує меншості прав, дійсно належних їм. Закони і виконавчі розпорядки не все можуть гармонізувати з конституцією“.

В той спосіб порушено найосновнішу точку. Бо коли суди не є покликані до того, щоб перевіряли конституційність законів, на практиці численні конституційні постанови не мають вагомості. Той стан став причиною, що меншини в численних випадках, не маючи можливості перевести свої права законотворчу до-

рогою, були змушені йти на дорозу меншини всі міжнародної охорони. Практика показала (деякі процеси напр. Міжнародного Трибуналу у Гаазі), що справді деякі акції чи розпорядки йшли в розріз з охороною меншин.

Тому, що все це єдиною ознакою добре у Польщі, як поза нею, річ іде у Женевському випадку про щось заздалегідь. Момент був негигієнічний для того, з одного боку через відсутність Німеччини з другого через прийняття Савітів. Річ іде про справу велику, про повне скасування всякої міжнародної охорони меншин...

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ

сплати своїх зобов'язань супроти „Діла“ на пізніше, тільки вирівняйте негайно ваш довг і ширіть „Діло“ в крузі своїх знайомих!

У розгарі громадських виборів.

ВИБОРЧІ РЕЧИНЦІ.

У Вістнику Закнів Р. П. ч. 84 з 25. вересня п. р. оголошено під п.ч. 760 розпорядок міністра вн. справ з 18. вересня п. р. в справі виборчого регуляміну до громадських рад на території всіх чотирьох галицьких воєвідств та всевідств поморського і познанського, який в цілому оголошено в „Свободі“ ч. 38 з 7. п. м. разом з поясненнями і візирями ред. Вол. Целевича і який повніша окремою відбиткою. Цю відбитку під наголоском „Виборчий регулямін до сільських громадських рад у Галичині“ можна набути в Народній Канцелярії, Львів, вул. Підваля 7, III. поверх, в ціні по 30 сот., з поштовою пересилкою 45 сот. і вона повинна знайтися тепер в руках кожного сільського політичного діяча, що досі ще її не має.

Не буду тут торкатися цілості повнішого виборчого регуляміну, а хочу тільки пригадати щось з виборчого поступування, що має під цю пору велике практичне значіння.

Перед тим, як заряджено вибори до сільських громадських рад на терені Галичини, відбулися у Варшаві наради заінтересованих всевідств в міністерстві внутрішніх справ, де обпрацьовано виборчі інструкції для старостів. Щобмо опісля воєводи у Львові, Станіславові, Тернополі і Кракові зарядили в дні 30. вересня п. р. переведення виборів до громадських рад по селах і малих містечках, де ще обов'язує давній галицький громадський закон з 1866 р., очевидно зі змінами, що їх увели пізніші галицькі закони і польський самовправний закон з 23. березня 1933 р. Від дня 30. м. м. існує вже у нас т. зв. виборчий календарик, де подані речинці, у яких найпізніше мають відбутися засідання виборчої чинності, передбачені виборчим регуляміном. У перших днях п. м. відбулися у кожному з галицьких воєвідств зібрання повітових старостів, де обговорено справу громадських виборів і намічено виборчу тактику. З терги старости скликали у себе сесії виїзів і громадських писарів, дали їм там усіх посудження в виборчих справах і виборчу машину пустили в рух.

Тому, що в пресі не оголошено виборчого календарика, уважав я за краще поінформуватися особисто у тернопільського старости п. Малицького, головна щодо часу оголошення виїзів виборів по громадах і часу самого голосування. Найважливіший з усіх речинців є день оголошення в громаді виборів, бо тільки наступного дня по дні оголошення в громаді виборів можна зголосити на руки предсідника громадської виборчої комісії листи кандидатів на радних і на заступників радних письменно

або усно до протоколу. Тогож дня — себто наступного дня по оголошенні в громаді виборів — викладається у виборчому локалі всі виборчі списки (листи) до перегляду виборців і розпочинається триденний час до вношування рекламаций, що їх полагоджує невідлучно сама громадська виборча комісія. На осн. постанов виборчого регуляміну виїт має оголосити вибори у опосіб, практикований в громаді — напр. устним оголошенням під церквою — а крім цього вивішенням оголошення перед локалем громадського уряду на час трьох днів. У цьому оголошенні подається день зарядження виборів, число мандатів, що припадає на одну громаду, число виборчих округів і припадаючи на них мандатів у випадку поділу громади на виборчі округи, виборчі локалі, повний склад громадської виборчої комісії, місце, день і годину вношення рекламаций, прізвища представників усіх комісій в повітових виборчих округах і локалі тих комісій, число виборців, що мають підписати листи кандидатів, акцій місце, день і годину голосування.

Буде правилом, що по селах не буде поділу на виборчі округи і там буде лише одна громадська (гмінна) виборча комісія та один виборчий локаль. Тільки в дуже великих громадах з числом виборців дуже значно понад одну тисячку, де буде звичайно 30 мандатів, старости поділять громаду на окремі виборчі округи. Таких округів мусить бути при 30 мандатах найменше 10 (десять), бо одна виборча округа на селі може мати один, два, а найвище три мандати. Очевидно мусить бути також саме число окремих виборчих комісій — тільки для переведення голосування — і тількиж виборчих локалів, а утворити на селі такий великий виборчий апарат не буде так легко.

Виборчий регулямін з 18. вересня п. р. постановляє, що між днем оголошення виїтом виборів в громаді і днем голосування мусить бути найменше 11 днів, а тимчасом може він бути і довший. Після тижня виїти виборчі списки виборців, які надійшли до 15. п. м. мають бути в старості. Там їх переглянуть і вирішать, чи громада має творити одну виборчу округу, чи буде поділена на більше число округів і скільки мандатів попаде на кожну округу, що має творити одну суцільну територіальну цілість. Тоді для кожної округи виїт виготовляє з головної виборчої листи окрему виборчу листу і передає її предсідникові комісії даної округи. Завертаю при цьому увагу, що в громадах з більшим числом округів, листи кандидатів зголошується тільки в головній громадській виборчій комісії, яку регулямін називає гмінною, а всі інші громадськими — і тільки гмінна виборча комісія полагоджує виборчі рекламаций.

Супроти скремлісавної техніки і навалу праці старости з перевіркою виборчих списків не будуть з правилами готові перед 21. п. м. Тому оголошення виїтами виборів в громаді буде майже всюди між 21. і 28. п. м., або і до кінця п. м., а термін голосування буде тоді на звичайний на перші дні листопада до половини листопада п. р. На цьому і скінчилась би виборча кампанія по селах вибором солтисів, а по кількох тижнях — отже десь з кінцем п. р. або з початком 1935 р. переведено би вибори до великих рад.

День голосування навіть у громадах тої самої волости може бути ріжний, а то тому, щоб всім дати виборчим комісіям поліційну ясність.

Відносно свободи передвиборчих зборів — то існує вона від 30. вересня п. р. до дня голосування і зборів по селах в замкнених ло-

калях у справі громадських виборів не треба зголосувати в старості чи на постерунку поліції.

У воєвідській владі інтервеніювали представники Української Парл. Репрезентації і УНДО в справі законного переведення громадських виборів. Політична влада обіцяла це зробити, а як справді буде на ділі — побачимо. Про есентуальні виборчі надужиття треба негайно довести до нашого повітового проваду, до Народньої Канцелярії у Львові, вул. Підваля 7 та подавати до відома нашої преси.

Виборча акція по селах вже розпочалася. Не всюди однак має вона відповідний розмах і тут то там видно за мале ще заінтересування виборців. Це поле праці громадських виборчих комітетів, які повинні бути в кожній громаді. Очевидно konieczною річю є об'єднання всіх українських національних елементів у селі і виставлення одної листи кандидатів при строгому задержанні всіх формальних вимог виборчого регуляміну. Кандидатами повинні бути тільки розважні люди, що мають на оці добро громади і нашого народу. Треба завше пам'ятати, що громадські вибори є підбудовою волесних, а далше посередньо і повітових виборів і цієї обставини нам ніяк не можна не врахувати.

Щодо числа кандидатів, то вказаним є ставити лише таку скількість $1/4 - 1/2 - 3/4$ загального числа мандатів, яку власними силами можна вибрати. Повне число кандидатів можна би зголосувати тільки там, де число українських виборців вносить понад 80 пр. Інакше буде шкідливо у висліді розтіг голосів. Треба заздалегідь перевести відповідний поділ виборців, щоб кожна частина голосувала солідарно на одну четверту частину радних. Тим інакше буде у великих громадах, де буде багато виборчих округів. Там можна голосувати тільки на одного кандидата. Зрештою подібні подані у виборчому регуляміні.

Ще кілька слів про т. зв. виборчі компроміси з виборними польською народністю в національно-мішаних громадах. Заключення такого „справедливого“ компромісу не буде для нас нічим національним злочинном, якщо ключ розділу мандатів відповідатиме чисельному відношенню такої народності в громаді і якщо друга сторона не буде мішатися до осіб наших кандидатів. Тоді зголошуватися дві листи кандидатів — українську і польську, — що разом обі мають таку скількість мандатів, яка припадає на громаду. Якщо ті обі листи будуть „лишнього важкі“ — голосування ч. буде і вийдуть всі кандидати „бох лист. Не буде теж голосування, якщо буде тільки одна спільна важка листа кандидатів.

В пошті м. р. і в травні п. р. мали ми вибори до міських рад в Галичині, що на загальні випадки для нас дуже некорисно, не тільки тому, що були уневажнення наших лист кандидатів у багатьох округах та що були і виборчі зловживання, але теж і тому, що ми були за мало практичні. Досвід з останніх міських виборів хай для нас буде наукою для кращого і успішнішого переведення теперішніх сільських громадських виборів!

Д-р Степан Баран.

ПОДОРОЖ МІН. ІЛЕНА ДО СКАНДИНАВСЬКИХ ДЕРЖАВ.

ЛЬВІВ, 12. 10. ПАТ. Мін. Ілен виїхав з візитою до скандинавських держав.

В АСТУРІ 200 УБИТИХ.

МАДРИД, 12. 10. ПАТ. Щоденник „Ель Деба“ повідомляє, що в боях в Астурії полягло 200 людей.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРА НА МОВІ

Хто хоче навчитися добрій українській літературній мові, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорять український народ, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА“

Місячник присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.50 чвертьрічно. За границею: в Європі 9 зл., поза Європою 2 амер. долари. Зразкове число 50 гр. Ковто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови“ виходять тижневик „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ“. — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Європі 5 зл., поза Європою 1 амер. долар.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

Оказійна проща — флякел на біллі 0-65, баталіна 1-80, штрукси і бархани з б. е. з. і купити у **БЛАГОУМНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

Тайна торгівлі людьми
Нині прем'єра у Великій Театрі
„12.000“
сензаційна п'єса Бруно Франка
Режисерія Р. Невяровича. — Декорації Отто Рекс.

Останній раз величала гра в Театрі Ріжнородностей
найактуальніші життєві проблеми
„Дівчата в одностроях“
Зворушлива п'єса Хр. Вінсльо.

50-ті роковини закону про розводи.

ПАРИЖ, ПАТ. Цього року припадають 50-ті роковини обов'язуючої сили закону про розводи, який ухвалили у Франції 27. липня 1884 р. „Інтрансіжан“ подає при цій нагоді цікаву статистику розводів. У першому році після введення цього закону було 1657 розводів. У другому році зросло розводів вже до 4123. В 1912 році розвелось 16723 подружжя. Під час війни розводи значно зменшилися. В 1915 році розійшлося лише 1952 подружжя. В 1919 році дали 19465 розводів, а в 1920 році 41279, в 1927 році 21592, а в 1931 році 28505.

Тепер навіть ліберальна преса та радикальні посли з парламентарної трибуни накликають, щоб зробити кінець розводів пошесті, яка довела до того, що французький народ помало вигибає.

ВИ НЕ МУСИТЕ ПІДПИСУВАТИ ЗАЯВУ НА ПОЗИЧКУ РІДНИЙ ШКОЛІ, ЯКЩО ВПЛАТИТЕ ВІДРАЗУ ГОТІВКОЮ.

Передвиборчі наради.

НАРАДИ ДЕЛЕГАТИВ СУДОВОЇ ОКРУГИ В БОЛЕХОВІ.

В дні 8. п. м. відбулася в Болехові нарада делегатів громад, що організовані в Повітовий Народний Комітеті УНДО в Болехові. Завдяки праці голови Повітового Народного Комітету О. декана Сухого явилися представники всіх громад: зокрема треба в признанням пізнати факт, що не бракувало майже нікого з наших священиків на цих зборах.

Реферат про наше політичне положення і про вибори виступив посол Дмитро Великанович.

По рефераті виявилася жива дискусія, в якій брало участь багато учасників. Пояснення давав О. Сухий, О. Штайден та посол Великанович.

Перед закінченням ухвалено одноголосно резолюції, в яких висловлено: 1) довіра правдові УНДО та Української Парламентарної Репрезентації, яка гімн й овіснює боронить прав українського народу; 2) подяку пос. Великановичеві за його овісню й успішну працю. В дальшій резолюції візвано наш провід до поборювання партійних спорів та до злуки всього нашого громадянства для успішної боротьби за здійснення змагань українського народу. В останній резолюції нарада візвала всіх наших громадян по селах взяти активну участь у громадських виборах та доложити всіх зусиль, щоб вийти успішно з виборчої акції.

На закінчення присутні дістали від правдову інформації про виборчий регулямін та про інші громадські справи.

НАРАДА У СКОЛІМ.

Дня 5. п. м. відбулася у Сколім нарада в справі виборів до громадських рад. Прийнятих було ок. 50 делегатів. З причини короткого ча-

су не могли дістати на час повідомлень про нараду дальші громади й тому учасників було менше, як звичайно.

Реферат про наше політичне положення виступив пос. Дмитро Великанович, реферат про вибори до сільських громадських рад д-р Степан Біляк. До обох рефератів виявили присутні багато зацікавлення і переважи річеву дискусію.

На закінчення п. Марцінків запропонував вібраним висловити довіра Українській Парламентарній Репрезентації і провові УНДО та подяку послові Великановичеві за реферат. Внесення це пройшло одноголосно.

Еспанія успокоюється.

ЛЬОНДОН, 12. 10. ПАТ. Райтер повідомляє з Мадриду, що на основі поголосок б. прем'єра Азана, арештованого військовою владою в Барселоні за участь у катальонській змові, випущено.

Український народе! Пам'ятай, що від Тебе залежить національна свідомість наших братів на далекому Сході і Заході, тому шли датки і дарові книжки на адресу Т-ва „Просвіта у Львові“.

по па вогню. Означе ця вістка офіційно не затверджена. Тутешні політичні кола кажуть, що генеральний страйк скінчиться в найближчих годинах. В Мадриді панує майже повний спокій. Революціонери ставлять тільки спорадичний острі в Астурії. Овідео бомбардували урядові літаки. На терені цілої Еспанії тривають дальше дрібні сутички між революціонерами й урядовими військами.

Загострення совісько-японських взаємин.

Совітський уряд оголосив змійот пот між Совітами і Японією в справі схілно-китайської залізниці. В японській ноті з 4. пересня вказано на те, що совітських громадян арештували на основі манджурських законів і що японський уряд не може давати ніяких приказів суверенному манджурському уряду. Далі опрокняено закид, що японська преса веде кампанію проти Совітів. Вкінці нота покликуюється на низку залізничних замахів і зазначено, що численні арештування совітських громадян були легальним розпорядком.

В совітській відповіді з 5. жовтня ц. р. сказано, що найбільше репресій зазнали совітські громадяни. Про вороже відношення Японії до Со-

вітів свідчить заява японського міністра військових справ. Совітський уряд авалює всю відповідальність за нову політичну ситуацію в приводу схілно-китайської залізниці на уряд японський, який санкціонував всі порушення совітських прав. Вкінці совітська нота стверджує, що японський уряд, арештуючи совітських громадян, порушив міжнародне право.

МОСКВА, 11. 10. ПАТ. Оголошену виміну нот між японським міністром закорд. справ Гірою та совітським амбасадором в Токіо Юреєвом у справі арештування совітських залізничників у Манджурії оцінюють тутешні дипломатичні кола як позначку нового напруження совісько-японських взаємин.

Тайна н'мецько-японська умова.

Покликується на „Ланіт Стар“, совітська преса повідомляє, що між Німеччиною і Японією ставудла тайна умова на 3 літ. Згідно з тою умовою Німеччина вислала до Японії 600 пілотов і

механіків як інструкторів. Совітська преса висловлює авправді деякі сумніви щодо позаної цифри, але думає, що дешо правди в тій вістці му- сить бути.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 14. ЖОВТНЯ 1934.

ЕРІНН РОЗЕНБЕРГЕР.

Один золотий волосок.

У післявоєнних роках у Константинополі збралась маса російських утікачів. Були це чоловіки й жінки, що після революційного перевороту не хотіли більше жити у батьківщині або не могли й втікали що-сили, щоб вийти у Константинополі захист, на довший або короткий час.

Були між цими емігрантами люди, що бачили кращі часи — князі, графи, вищі старшини, колишні багатії та всякі представники влади.

Одного дня — а було це в соняшний весняний день 1921 р. — в обідній порі ввійшов до скромного ресторанику молодий брйонет. Рестораник, хоч і мав скромний вигляд зверху і містився на одній бічній вулиці від головної Пері, славився доброю кухнею і був досить відомий.

Власник ресторанику походив десь зі Сходу і його жінка вміла прилаштовувати страви так смачно, що мав він у себе гостей із найкращих кол, земляків і чужинців.

Згаданий нами молодий брйонет, що сіз за чистий стіл був перс, торговець килимами. Приємний зверхній вигляд, володів усіма європейськими і східними мовами, багатий. З його манер видно було, що знав він західні форми доброго тону.

Подали йому зупу. Перс глянув бистрим оком на тарілку, якби хотів її передірати, набрав на ложку кип'яток — наче який чоловік

чудесну рідину, або дослідник, що шукає скарбів.

Кивнув на послужницю, але так дискретно, що жінці навіть не запримітили цього. Говорив так тихо, що кельнер мусів нахилитись до нього.

— Будь ласка, покликайте мені господаря. Господар підбіг негайно, задоволений, усміхнений.

— Будь ласка — сказав до нього пошепки торговець килимами — сідайте на хвилинку при мому столі. Я хотів би вам задати одно питання, дуже для мене важне. Та ви не рухайтеся і не змінуйте свого голосу під час розмови, навіть якби моє питання вас здивувало.

На здоровому обличчі господаря можна було запримітити велике здивування. Він знав перса як людину, що мало говорить і скриту. Перс спитав:

— Отже обіщуете мені сидіти зовсім спокійно?

— Адеж зовсім ясно!

— Будьте добрі сказати мені, звідки той волосок? — І показав пальцем на беріжок тарілки.

Господар поблід. Його усміх щез. Він зробив мимовільний рух, якби хотів утікати до кухні, але молодець поклав йому на плечах свою руку.

— Сидіть тихо... Ви ж обіщали мені!

Золотий волосок виблискував у сонці, якби дригнув обох цих чоловіків: один споглядав на нього впаявши свої очі, другий відвертався від нього, якби ображений у своїй честі власника ресторанику.

Коли господар хотів виправдатись, гість перебив його мовою чужою:

— Ви не розумієте мене. Я зовсім не є обурений. Ані мені в голові. Я тільки хотів би знати, до якої жінки належить цей волосок.

І тоді, як господар почав думати: яка би це могла бути причина такої розмови, молодий перс надалі придивлявся осяєному волоскові. Дивився, якби це був золотий шнур аудки, якою він надаремне пробував антигнути з глибини моря дорогоцінність.

Пригода була проста. Молодий перс закохався нестямно від першого погляду у золотому волоску. При допоміж господаря він відкрив без труднощів причину цієї історії. У ресторанику поміщицею кухарки була одна російська дівчина незвичайної краси; вона як попелюшка сиділа десь у кутку кухні.

Був це час, коли дами з високого шляхетського роду з колишньої царської імперії приймали в Константинополі всяку працю, щоб заробити на хліб. Можна їх було найти по бюрах, цукорнях, навіть у приватних хатах як служниці.

Перс був щасливий, коли довідався, що ця золотоволоса кухарка була інтелігентною дамою з аристократії. Виявилось, що крім зверхніх фізичних прикмет мала вона ще й цінні прикмети владі. Молода дівчина згодилась покинути посаду кухонної помічниці і стати панією дому у багатого перса.

Весілля відбулось в окремій кімнаті того самого ресторанику. Крім шлюбної пари тільки господар знав тайну їх знайомості. Під час вчереї сказав ані тільки тихцем до молодого:

— Уявіть собі, які страшні наслідки маваб ваша подія для мого інтересу, якби гості мого ресторанику довідалися, що у зупі можна находити теж волосся.

Перекл. аб.

КАЛЕНДАР

КРИНИЦЯ

це книжка, яку мало Вам раз перечитати і відложити. Ви му- сите хоч-не-хоч вертатись до неї багато разів

Виборчий регулямін.

До Краєвої Народньої Канцелярії закликає багато замовлень з різних сіл в краю на окремі примірники виборчого регуляміну до сільських громадських рад, переданого по українськи В. Целевичем. Цей регулямін у Львові вже пичерпаний і тому замовляти його треба лише в Канцеляріях Повітових Народніх Комітетів або у мужів довіря УНДО по повітах.

По Повітових Народніх Комітетах є також дуже обмежене число регуляміну, а регулямін, з уваги на його складність, повинен бути в кожній громаді, бо без нього просто неможливо перевести вибори. Всеж, коли би в якомусь Повітовому Народньому Комітеті після задоволення потреби

повіту були зайві примірники регуляміну, то просимо не притримувати їх у себе, а негайно відіслати до Краєвої Народньої Канцелярії. З другого боку, коли ще де бракує регуляміну, то просимо негайно прислати замовлення. Коли замовлень виллється більша скількість, то видрукуємо другий наклад регуляміну. З уваги на великі кошти друку чергові замовлення можуть бути лише на таку скількість, яка буде зазначена, себто, якої справді потрібно. Рівночасно просимо надсилати належність за одержані лосі примірники регуляміну.

КРАЄВА НАРОДНЯ КАНЦЕЛЯРІЯ.

Великі демонстрації проти Італії.

ШЕ ОДНА ЖЕРТВА АТЕНТАТУ.

МАРСЕЛЬ, 12. X. ПАТ. У шпиталі померла одна жінка, ранена під час атентату на короля Олександра.

РУМУНСЬКИЙ КОРОЛЬ НЕ ПОЙДЕ ДО ПАРИЖА.

ПАРИЖ, 12. X. ПАТ. „Фінансова й економічна агенція“ повідомляє, що румунський король Карло не поїде з офіційною візитом до Парижа мовляв тому, що тепер оголосив жало-бу по королеві Олександрові.

ВИСВІТЛЮЮТЬ ФІЛЬМИ ПРО ВБИВСТВО КОРОЛЯ.

ЛЬОНДОН, 12. X. ПАТ. Всі льондонські кіна висвітлюють фільми про трагічні події у Марселі. Справді французька влада сконфіскувала фільму в Ле Бурже, яку накрутила „Брітіш Гомонт“ перед відлетом до Лондону, але з-те вдалося вирібні Парамант переглясти фільму до Лондону про атентат у Марселі. Ці фільми присвячує преса цілій статті.

КОРОЛЬ ОБЕДИНИТЕЛЬ

БІЛГОРОД, 12. X. ПАТ. На засіданні Народнього Зібрання рішено назвати покійного короля Олександром I. Обединителем.

ДИМІСІЯ ЮГОСЛАВЯНСЬКОГО УРЯДУ.

БІЛГОРОД, 12. X. ПАТ. Після присяги короліві Петрові II прем'єр Маунович оголосив димісію цілого кабінету. Регенційна рада рішила, щоби кабінет поладнував далі свої справи

ПОХОРОН КОРОЛЯ.

БІЛГОРОД, 12. X. ПАТ. Після приїзду тіла короля Олександра до Білгороду в неділю або понеділок, тіло виставлять на три дні у великій залі королівської палати. Короля похоронять в Опленцу, 80 км. від Білгороду в королівським мавзолею.

ЯК ЗДЕМАСКУВАЛИ СПІЛЬНИКІВ АТЕНТАТУ У МАРСЕЛІ.

До здемаскування спільників атентатника у Марселі дійшло таким чином: У Парижі всім до таксівки один мужчина та приказав шоферові відвезти себе до Фонтенебльо. Це здивувало шофера, бо між Парижем і Фонтенебльо їздять поїзди що годину, а до того його пасажир не мав ніяких багажів. Тому шофер спинився перед найближчою станицею жандармерії і повідомив про свої підозріння. В хвилині, коли жандарм в год. 9-й вечором оглядав паспорт підозрілого пасажира на пероні перед поїздом, цей штовхнув жандарма в груди і пропав за ним слід у темряві. Погоня схопила його щойно вчора пополудні. При арештованні

найдено білет II. класи до Евієн, звідкіля можна відіхати до Льозанья. Одночасно поліція довідалася, що до Фонтенебльо виїхало самоходом теж двох підозрілих людей. Їх вдалося вислідити та арештувати. Спільники Келемена приїхали з Італії. Тому „Попюлер“ друкує сенсаційні вістки, що хорватські терористи доставили зброю в Італії, на Мадярщині і в Німеччині.

СПІЛЬНИКИ АТЕНТАТНИКА ГРОМАДЯНАМИ ЮГОСЛАВІЇ.

ПАРИЖ, 12. X. ПАТ. Під час дальших зізнань арештований Бенеш признався, що називається Іван Райліх та походить з Югославії. Новак покищо не хоче виявити свого прізвища. Оба призналися, що знали Келемена та проживали з ним у Парижі. Однак заперечують свою співучасть в убивстві короля.

ПОЛІЦІЯ ЗАНЕДБАЛА ОХОРОНУ КОРОЛЯ.

ЛЬОНДОН, 12. X. ПАТ. Фільма про атентат на короля у Марселі викликала великий відгомін та зацікавлення англійської опінії. На фільмі видно, що самохід з королем не мав ніякої охорони. Щойно кілька кроків за самоходом їхала кізна охорони. По стрілах повстав нечуваний переполох між юрбою. На домагання Скоджен Ярду вирізано сцену змушення юрби над атентатником. Фільма підтверджує критичні зауваги англійської опінії, що французька поліція не подбала про відповідну охорону короля.

ВЕЛИКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ ПРОТИ ІТАЛІЇ. ВИБИВАЮТЬ ВІКНА І БЮТЬ ІТАЛІЙСЬКИХ УРЯДОВЦІВ.

ПАРИЖ, 12. X. ПАТ. Агенція Аває повідомляє, що в Югославії відбулися великі демонстрації проти Італії. В Загребі юрба вибила виставові вікна більшої італійської фірми. В Любляні побилан урядовця італійського консуляту. Юрба вибила шибви в будинку італійського консуляту. Поліція закінчувала демонстрації. Биття шиб відбулося теж у Сараєві.

ВЗАЄМИНИ МІЖ ЮГОСЛАВІЄЮ ТА ФРАНЦІЄЮ НЕ ЗМІНЯТЬСЯ.

ПАРИЖ, 12. X. ПАТ. Міністр закордонних справ Югославії Ефтич відбув нараду з прем'єром Думергом і генеральним секретарем французького міністерства закордонних справ Лежером. Мін. Ефтич обговорив низку проблем, які цікавлять обі держави. Міністр заявив, що атентат затіснить взаємини між обома державами. Прем. Думерг заявив, що новий міністр закордонних справ продовжуватиме політику мін. Барту.

Відложена візита прем Гембеша.

БУДАПЕШТ, 12. 10. ПАТ. Мадярська офіційна агенція повідомляє, що візита прем. Гембеша до Варшави покищо відложена з приводу тра-

гічної смерті короля Олександра і мін. Барту та жалоби в кількох столицях.

Спеціальні кредити большевиків на зброєння.

МОСКВА, 12. 10. ПАТ. Тасс заперечує вістку „Лейпц Експресу“ про тайне засіання централь-

ного комітету, який призначив спеціальні кредити на зброєнні цілі.

Риж на Україні.

У київських „Вістях“ з 9-го жовтня ц. р. виходимо таку замітку: „Цього року колгоспи 11-ти районів Харківської, Одеської та Донецької Обласей засіяли 320 гектарів ріжку. Перші дні зборів доказали, що ріжж в умовах України може дати чималий урожай. Колгоспи никопольського району збирають пересічно 25 сотнарів з гектара. Колгоспники артілі ім. Будьонного Охтирського району на Харківщині вже зібрали 30,7 сотнарів ріжку із гектара. На 1935 рік намічено засіяти 1150 гектарів ріжку на Україні.

ПРОГУЛЬКА ДО БЕРЛІНА

від 30 X. до 7. XI. Ціна 90 зол. 1—3

Зголошення тільки до 19 X. 1934

П. Б. П. „ФРАНКОПОЛЬ“

Львів ФРЕДРА Б. — ТЕЛ. 45-65

Перед новою політичною розправою.

Дальші арештування в зв'язку з убивством тайного агента.

Аг. „Всхд“ повідомляє: „Як відомо вже, в зв'язку з убивством тайного агента Яцини в Жовкві арештували безпосереднього зиконавця убивства Куликівця та його двох помічників Касарабу та Халатацу, членів ОУН. Вступив слідство дало до арештування дальших шістьох членів ОУН, які в під закидом різних проступків. Арештовані: 1) Зімон Матлах, студент філософії (вул. Каспра Бочковського ч. 3), 2) Юрій Малиновський, студент прав, у Жовкві. 3) Лев Стойкович, краєцький челядник (св. Марка 8), 4) Семен Васечко, гімназійний абсолюент із Воїня біля Жовкви, 5) МIRON Богун, магістер прав, адвокатський конципієнт (Листопада 40), 6) Іван Микитюк, авіацмен із Сокаля.

Слідство в справі убивства поліційного агента Яцини є на покінчєнні. Всі засв'ят стануть небаром перед судом“.

При іскіаці (запаленні кульшового нерву) після вжиття зрана натше шклянки природної гіркої води **Franciszka-Józefa** наступає легке і сильне випорожнення, яке спричинює приємне самопочування. Поручають її лікарі.

Відгомін ліських подій.

Помилування чотирьох засуджених.

Агенція „Всхд“ повідомляє: В лютому ц. р. президент зменшив трьом в'язням Дуниківі, Мадєй та Малецькому досмертну тюрму на 3 роки в'язниці, а четвертому в'язневі Паславському на 4 роки. Тепер на внесок міністра справедливости преа. Мосціцький помилував 4-ох засуджених селян за ліські події. Акти відійшли вже до прокуратора і помилувані селяни вийдуть незабаром на волю.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Регент Горці відбув довшу нараду з вімедьким міністром освіти Рустом. Описля гостин його та вімедького посла Макєзєна свіданням.

— Після поладнання інциденту, до якого дійшло внаслідок обстрілювання двох французьких воєнних кораблів турецькими гарматами, оба французькі контрторпедовці приїхали з офіційною візитом до Стамбулу.

— Литовський університет у Коані не приняв на лікарський виїзд ні одного жила.

— Японський уряд переміняє своє посольство на амбасаду.

— Ріка Таро в Італії виступила з берегів і залила кілька сіл. В рятувковій акції бере участь військо. Залізничні лінії Пескаре—Рим і Мічано—Пескаре перервані.

Доставляють зброю хунхузам.

МОСКВА, 12. 10. ПАТ. Влада Манджук-го звільнила 11 большевиських залізничників, яких арештувала з приводу нападу на поїзд ч. 11. на східно-китайській залізничці. Одночасно в Кірині арештувала кількох японців і комуністів під замітом доставки зброї хунхузам.

Після І-го Фестивалю орхестр.

(Поміщення й уваги.)

Тим, що хоч трохи цікавляться нашіми орхестрами, відомо, що в тій діяльності нашого культурного життя ми дійсно зробили великий крок вперед. Бо якже? На недільному фестивалі грало 7 орхестр, а зголошено було їх аж 12. Як на сьогоднішні обставини, то воно ніби й так, але таку саму штучку можна було втяти 20—25 літ тому, колиб... І це „колиб“... яке стало при кожних подібних імпрезах, починах (т. п., заважило й тепер.

Але найважливіше високоембітні одиниці, які хотіли доказати, що при добрій охоті можна уладити таку імпрезу, яка зацікавить ширші кола нашого громадянства. Думку влаштувати спільний попис орхестр, яка кружляла вже давно по провінції, здійснило, на превелике чудо, Товариство дозориців та домашньої прислуги „Воля“ у Львові, не знаючи на те, що у Львові існує під довгих літ „Музичне Товариство ім. М. Лисенка“, особливо матіне Тов. „Просвіта“, яке нараховує у своїй читальні поверх 100 орхестр! Я певний того, що колись були ініціатори та організатори того фестивалю звернулися до тих товариств, то вони не були відмовилися взяти провід у свої руки, а сама імпреза зійшла тоді кудись краще. І хто знає, чи саме з тих причин не взяли участі у фестивалі 3 дальші львівські орхестри, а то: Читальня „Просвіта“ на Левандівці, „Сокола Уссу“ на Замарстинівці та орхестра Т-ш ремісників „Зоря“.

Рівнож годі було припустити, щобі потайші орхестри витрачували в теперішніх важких часах по кількадесят, а то й по кількесот золотих на дорогу, тому і не дивниця, що вони не прибули до Львова. Коли до того додати, що і поря була досить невідповідна (7. жовтня, в год. 1-й), та що нпр. оціночна комісія не була передтим поінформована, які твори будуть грати, і що вкінці ціла імпреза мала зовсім непотрібно характер якогось національно-церковно-музично-освітнього свята, з численним почесним комітетом на чолі і т. д., то з того видно наглядно, що фестиваль не був підготовлений як слід. Це все треба мати на увазі, коли будемо давати іншим разом прилюдний доказ нашої освітньо-музичної праці.

Однак переходячи до того, що ми бачили та що чули в минулу неділю, не можемо не висловити своєї великої радості й признання. Всікі дальші „жікси“ і т. п. ідуть в кут, коли

увидимо собі, серед яких обставин наша молодь горнеться до співу й музики. Без відповідної домішки, при поганім світлі, без пультів, — руки й пальці втомлені від молота чи коси — грають з завзяттям, щоб разом здисципліновано показати тим, що складають дрібні жертви на закупівлю інструментів, як і що вони зуміють. А слухачі радіють так, як тішилися ми в неділю. Заслуга в цьому вельми без сумніву тих диригентів, які перейняли провід в музичній діяльності культурно-освітньої праці по селах та містечках. Вони, ці диригенти хорів та орхестр, підіймають духа там, де він не раз паде. Вони взяли тепер на себе колишню працю священників та вчителів.

А тепер кілька уміг на адресу наших фахівців, робітників музичного пера.

Помістити добре почате діло — ніяк не годиться. Не кажу, щоб на кілька одиниць звалити ще одну, преважну працю, але, слава Богу, маємо вже чимало одиниць з дійсно основним фаховим музичним знанням і на нихкладаємо обов'язок зайнятися орхестрами та хорами. Виявилось м. і., що наші орхестри або зовсім не мають доброго українського репертуару, або слабо поінформовані, чи в тому напрямку щось робиться або й зроблено. Журнал „Музичні Вісти“, що від квітня виходить у Львові, присвячений поширенню музичної культури серед усіх верств нашого народу, у кожному числі згадує про хори та орхестри, а в останніх 2-х числах помістив навіть фотографії знімки поруч з цікавою статтею про курси для капелмайстрів. Журнал розсилають всім і всюди, а тимчасом учительські музичні кола мало цікавляться його появою. Саме ті вчителі і вчительки повинні зійти анга і доглянути роботу орхестр. Тоді при спільній праці з такими практичними діями як пп. Ярослав Ващук, Іван Козицький і ж., що своєю ініціативою й роботою розпочали велике діло, буде можна не одну прогалину у нашому музичному житті заорати й засіяти здоровим зерном.

Я. Ярославенко.

УСТАНОВА, ШО НЕ ПРЕНУМЕРАЄ „ДІЛА“ для своїх членів, кривдять найбільше саме тих членів, бо позбавляє їх найповніших і найточніших інформацій про все цікаве, що діється у нас та в широкому світі.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГолошуються в нашому ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГолошення.

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, 1. пов. Тел. 54-46. Приймає футра до переходу на літо. 1287 53-2

— Загальні Збори Товариства оо. катехитів відбудуться дня 2. листопада 1934 в год. 9. раніо в залі Марійського Товариства при вул. Сикстуській ч. 39 А.

— Подаємо до відома українського громадянства, що в суботу 13. п. м. буде відкрита перша у Львові українська парфумерія „ЛЮТОС“ при вул. Сикстуській ч. 21, тел. 12-58.

— Ще про Дитячі Торги. Нас просять повідомити, що між виставцями Дитячих Торгів, які відбудуться в найближчу неділю в залі Держ. гімназії при вул. Льва Сап'їги, будуть, крім давніше вже згаданих, мати свої кіоски: „Просвіта“, „Труд“, „Русалка“, „Ароза“ (продає Леся Храплива) та „Золота кави“, а крім цього маленька Ганущаківна продаватиме ярини („зелене“) та також Зубрицька — медівнички. Приходьте поглянути і на кіоски і на продавниць у них!

— Нове число „Торговлі і Промислу“. Появилось друге число двотижневника Союзу Українських Купців і Промисловців „Торговля і Промисл“ з датою 15. жовтня ц. р. Містить воно цілий ряд актуальних статей, а саме: голови Союзу п. Скопцяка на тему нашого госп. розвитку і організації приватників, редактора В. Несторовича про „Суспільне становище українського купця і промисловця“, статтю п. н. „Степові поля і шкідливі фантазії“, де обговорені фантазії Палієва у „Перемозі“ („Золоті поля“). Нову податкову ординацію обговорює широко м-р М. Х. „Болючі питання“ порушує один дописувач з Городенки. Його міркування разом з довшими заувагами редакції зацікавляють напевно не тільки наших приватників, але й нашу кооперацію. Справі виборів до Пром. Торг. Палати у Львові присвячена більша стаття, де розглянені заходи нашого Гол. Виб. Ком., поляків і жидів та подана техніка виборів. З великих фейлетонів заслуговують на увагу оба,

Руханковий попис львівського „Лугу“.

Чергова імпреза в Луговому Городі.

В неділю, 14. жовтня ц. р. львівський „Луг“ уладжує в Луговому Городі, ріг вул. Вулицької й Іванківської руханковий попис. Програма попису: 1) мішані вправи луговників і луговничок, 2) весі, 3) молитва — пластичні вправи, 4) національний танок, 5) руханка малих луговничок, 6) руханка луговників, 7) руханка луговничок, 8) весі, 9) вправи луговничок смолоскипами, 10) аркан при ватрі. Початок попису: год. 8. попол.

Це з черги друге свято-попис Лугової Організації на власній площі, одній з найкращих у Львові, збудованій заходами самих луговників та їх Старшини. Хто знає, що таке українська площа у Львові, той повинен прийти на це свято, яке львівські луговники влаштовують на дальшу заплату авіаційних з нею видатків. Після величавого Лугового Свята у 20-ліття вимаршу УСС буде п це свято доказом лугової праці, що проходить тихо й непомітно, а проте творить безсумнівної цінності організаційного характеру. Зрозуміння тієї праці повинно львівське українське громадянство виказати масовою приплатою на площі львівського „Лугу“.

поміщені в цьому числі. Дир. Д. Коренець вказує кращим приватникам на необхідність цікавитись купецьким і ремісничим доростом. Д-р І. Витанович публікує рідкі дані про Михайла Димета, купця і заслуженого громадянина. Поміщена в цьому числі теж малодоступна досі знімка Мих. Димета. Цікавий малий фейлетон дав Галактіон Чіпка. Число, яке цим разом вишло на 10 сторін має багатий інформаційний відділ (загальний і податковий), вирізки з преси, трибуну читача, організаційні вісти, біржу і т. і. Як бачимо з того, зміст не є вузько спеціальним, а охоплює різні відтинки господарського фронту. Черезте з зацікавленням прочитають „Торг. і Промисл“ усі, для яких розвиток госп. життя нашого народу не є маловажний. Не згадуємо про тих, які активно працюють на тому фронті, а тому і без заохоти зацікавляться кожним новим випуском такого журналу.

— Українська хроніка у варшавському щоденнику. Варшавський „Кур'єр Поранни“ поміщує в числі з 11. п. м. на останній сторінці „Українську хроніку“. Є там про появу двотижневника „Торговлі і Промислу“, про вступ двох українців до жандармської армії, про смерть О. Новицького, про ювілей „Маслосоюзу“, про вітвертий лист Мелешка в „Ділі“ до Винниченка, про монографію В. Січинського про собор св. Юра, про кількість українців у Польщі, про діяльність „Рідної Школи“.

— У краківському університеті було в шк. році 1933-34 всіх студентів (ок) 7.162. З того 5.710 поляків, 1.116 жидів і 198 українців. Студенток у краківському університеті було 2.074.

— Друга весна. В Перемишлі на ринку можна купити свіжі малини й суниці. Посходили знов горішок і редькава.

— Українці. У „Кур'єрі Поранні“ з дня 12. п. м. находимо велику статтю з нагоди праці Д. Чижевського „Філософія Сквороди“, що вийшла накладом Українського Наук. Інституту. Статтю п. з. Український Жан Жак Руссо написав Зигмунт Мазур.

— Як натягують людей. До численних фінансово-спекуляційних підприємств, що розсилають по краю агентів і продають доларівки та інші облігації на рати, належить „крайовий зв'язок спулдзельч“ у Львові. Клієнтом цього „зв'язку“ був теж Хіль Вайсброт, який згідно з умовою сплатив 20 рат по 2.70 зол. і мав дістати доларівку. Тимчасом доларівки Вайсбротів не ансали, тільки зажадали додатково ще 37 зол. Вайсброт передав справу прокураторії.

— Жахливий злочин. Перед судом присяглих у Коломні станув Михайло Симонович із Жукова, обвинувачений, що закопав живцем Параску Стецюк, місцеву зарібницю, з якою мав любовні зносини. Тому, що мусів платити на удержання дитини, рішив її позбутися. Заманив її підступом до ліса і тут побив її тяжко рикалем. Хоча нещасна давала ще знаки життя, негод затягнув її до рова, який викопав заздалегідь, присипав землею та рісцем і спокійно пішов в поле до роботи. З огляду на те, що Симонович робить вражіння упослідженого на умі, розправу відложено, щобі засягнути опіні лікарів.

— Львівська хроніка. У крамниці Шехтера при вул. Веселій скарбова контролювався тайний магазин соли для худоби, якої живили деякі жидацькі лікарні та цукорні до своїх виробів. — При вул. Джерельній впала 3-літня дитина до кїтла з кипятком, наслідком чого незабаром померла.

КОЖНА УКРАЇНЬСЬКА УСТАНОВА:

читальня, кооператива, кружок „Р. Ш.“, Сокіл чи Луг — повинна заобов'язувати для своїх членів „Діло“. Видаток, зложений на передплату „Діла“, оплатиться кожному товариству сторинцею.

Східний пакт погребаний.

РІГА, 12. 10. ПАТ. Генеральний секретар міністерства закордонних справ виголосив у радіо промову про останню сесію Ліги Націй. Обговорюючи загальне політичне положення Мунтєре заявив, що від року відбувається перегрудування держав і зміна орієнтації з метою розв'язки проблеми безпеки. Східна Європа творить цілу систему договорів про безпеку. Від 1933. р. СССР за допомогою Франції намагався про систему топовнити договором взаємної допомоги. Таким чином зродився східний пакт, який внаслідок неприхильності Польщі та Німеччини відложено до актів. Означе тепер ведуться далі переговори між Францією і СССР. Взаємне довір'я поміж великими державами приневолює їх завоювати тісніші союзи.

Конфлікт між військовими провідниками.

БРЮСЕЛЬ 12. 10. ПАТ. У Бельгії повстав конфлікт між шефом генерального штабу ген. Нітеном і міністром військових справ Девесом. Шеф штабу виступив з гострою критикою оборонного шляху Бельгії та інтервенував в одного міністра безпосередньо, не звертаючись до свого верхника — міністра військових справ. Ген. Нітєн каже, що бельгійська армія на слові цього плану оборони Бельгії не сипила би ворога. Тому преса нападає на ген. Нітєна і домагається його димісії.

Обов'язком кожного читача „Діла“

в місяці жовтні не тільки вирівняти залеглості за „Діло“, але й приєднати нашому органі хоч одного нового неабиятника.

ВЖЕ надійшли до Галицького Магазину Новин, Галицька 15, найновіші матеріали на сезон осінній і зимовий — по цінах найнижчих

— Краєва хроніка. Перемишльський суд присяглих засудив Дмитра Сагіна і І. Лучинина, першого на 5 літ, другого на 3 роки в'язниці за те, що напали на мешканця учительки Кулясінної в Сераківцях пов. Перемишль. — В Зарічу біля Делятина згорів дім Параски Загорчук наслідком підпалу. Серед згорілого знайшли дві фляшки нафти.

— Грабункові напади. До мешканця Болеслави Малгожатович, учительки в Яблонівці Кільській пов. Камінка Стр., добувся вночі якийсь озброєний чоловік і зажадав видачі кріса, який був власністю місцевого стрілецького відділу. Стероризувавши вчительку, забрав кріс і торбину, в якій знаходилося 26 зол. В часі нападу двох спільників грабіжника стояло під вікном. — У Фалькенберзі пов. Дрогобич напали вночі на дім кс. Йосифа Пенти якийсь опришок і стероризувавши священника та службу зброєю, арабували кількадесят зол., дві срібні чаші і дві фляшки богослужебного вина. — Подібний напад був у Бібрці, де два замасковані бандити ограбили Нухіма Віркіха на кількасот зол.

— Трагічна доля сербських володарів. В 1804 р. відбулося сербське повстання проти гурецької влади під проводом селянина Кари Джорджа і боярина Милоша Обреновича. Повстання принесло сербам автономію, а Обреновичів ставило на місце намісника. Кара Джордж утік був тимчасом за границю, але коли вернувся до краю, став жертвою скритовництва. Поблизько суперника, запанували в Сербії Обреновичі, прийнявши титул князів. Однак вже третій з черги Обренович, Михайло, наслідком загального невдоволення в краю і революції мусів тікати за границю і край оголосив своїм князем Олександром Караджорджевичем, сина першого бейлика за волю Сербії. Тимчасом завдяки рос. інтригам ворожа партія скинула його з престолу. Караджорджевич утік до Австрії і там умер, а сенат покликав на престол знову Обреновичів. Другий з них, Мільян III, став жертвою вбивства в 1868 р. Але Обреновичі панують далі, ведуть війни з Болгарією і Туреччиною, а в 1888 р. здобувають навіть титул короля. На одного з них, Мільяна виконано кривавий атентат і він виїхав за границю, де й помер. Його син, король Олександр Обренович загинув з жінкою Драгою в 1903 р. з рук військових змовників. Тоді вернулись на престол знову Караджорджевичі й одного з них Олександра постигла смерть у місті Марселя.

— Отруїли скандинавського графа. Тиха Скандинавія, що мало має кримінальних афер, стежить за історією відомого шведського летуча графа Дугласа Гамільтона. Батько летуна у 72 р. життя несподівано помер: напав на нього він з дуже молодою жінкою. Підозрівають, що рідня його отруїла. Згідно з його заповітом велика частина майна мала перейти на молодшу жінку і на добродійні цілі. Синови виплатили їй його лаяку, коло мільона корон, ще за життя. Та заки затвердив заповіт граф залишив записку буцімто передає все майно синові. Рідня погодилася і поділила майно. Але в останній хвилині поліція арештувала сина-летуна. Його брат видрукував у пресі заяву, що батька отруїли. Батько підозрівав, що так агіте і лишив домагання, щоб зробили аналіз його тіла після смерті, тимчасом це його домагання знехтували. Поліція веде слідство.

ФУТРА

жіночі від золотих 165
найелігантніші
тільки в АПІСДОРФІ
Львів, Рутівського 21. в брамі —
Першорядна фахова робітня.

— Смерть славного скрипака. Помер у Парижі Анрі Марто. Чули його гру всі; виступав він не раз і у Львові. Належав до найкращих світових мистців. Був професором у музичній академії в Женеві і Берліні, потім диригентом у Гетеборзі. Від 1921 р. був ректором музичної Академії в Парижі і знов у Лейпцігу та Дрездені. Залишив композиційні твори.

— Річні Вістки. У Гаазі помер один із найбільших голландських мистців Ісаак Ізраєльс; загинув в автобійній катастрофі. — У Зальцбурзі суд засудив провідника місцевих націонал-соціалістів Штраубінгера на смерть за те, що скривав вибухові матеріали. — Міжнародний конгрес для колоніальних питань у Неаполі прийняв рішення, що бажане було б при Лізі Націй утворити Інститут коло-

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Український актор.

(З нагоди ювілею).

Ви знали їх. Відомі типи.
Батьорі всі щодо одного.
А кожний — ніби чарку випив
І як живе, то дивно. З чого?

По двадцять золотих в місяць гажі.
На сцені сотня-два костюмів.
(В житті так ходить, як на пляжі
І так і ляже може в труні...)

Та — чорт бери! Біда і квіти,
Бенкет на сцені, дома — голод,
Раз жити, то змов животити —
Так все у світі блудить колом.

Бо доля — дівка-бадамутка.
І пре кудись, неначе трактор.
Життя — така суфлерська будка.
А чоловік — на сцені актор.

Анатоль Курдидик.

ніальний. — З віденської в'язниці звільнили відомого соц.-демократичного діяча Даннеберга, колишнього голови парламенту. — У Ессені утворили організацію, що домагається національної католицької церкви, незалежної від Ватикану. — У голландській Гвінії недалеко бразилійського кордону знайшли великі поклади руди; відкрив їх американський інженер Сіккінген, що 10 місяців провів сам у джунглях.

— Премія за діти. Один громадянин в Онтаріо в Канаді записав 6 мільйонів доларів для жінок, що в провінції Онтаріо буде мати найбільше дітей. Американська преса займається тепер справою призначення цієї премії якійсь Матю Кенні, що в десятих роках зродила десятеро дітей. Тепер Матю знову наліється дитини, а лікарі кажуть, що будуть близнята.

— Безробітний відрізав собі голову. До дирекції електрики в Лодзі зголосився Владислав Герц, зредукційний навісний її службовець і просив, щоб його знову прийняли до праці. Стрінувшись з відмовою, добув бритву і відрізав собі так сильно горло, що голова ледки держалася кадовба. По дорозі до шпиталю він помер.

— Українка засуджена на смерть за вбивство чоловіка. У канадському місті Едмонтон засудили на смерть Лину Дранчук, мабуть, з Надзіпринщини, за те, що вбила свого чоловіка. Хоч присягли судді прохали суд зм'якшити обвинуваченій кару, суд не послунав їх. Обвинувачена ввесь час завзято мовчала на процесі і шойно після присуду сказала: „Прешу вислати мої діти до рідні мого чоловіка, може вони заопікуються ними“. Суд уволив її волю. Син Дранчукової, 12-літній хлопець, що находився на конторі суду, не хотів бачитись з матір'ю.

— Убили архієпископа. Як повідомляють з Риги, нічю на п'ятницю вбили архієпископа Івана Помера, голову правосл. церкви в Латвії. Коло півночі заalarmовано пожежну сторожу вісткою, що в дільниці віль під містом вибухла пожежа. Показалося, що незнай людиці підпалили дім, де мешкав самотній архієпископ Помер. Згасивши вогонь, пожежна сторожа зробила жадливе відкриття. В одній кімнаті знайшли змасакроване тіло архієпископа. В мешканні панувала великий нелад. Бюрок і шафи були поотвірні, а на землі валялися купи документів і актів. Замітний факт, що душогуби не забрали анігали з мешкання грошей. Поліційна влада думає, що злочин стоїть у зв'язку з процесом за опроренірення церковних грошей, який має розпочатися в найближчих днях. Помер мав виступити як головний свідок обвинувачення. Після вбивства злочинці хотіли видко затерти всякі сліди, підпалили мешкання і втікли.

— Ваволити всіх, це штука — думаємо часто, коли стрінемося з критикою, бо в житті мало хто ту штуку придбав. Однак є винятки. Одну з ділянок нашого життя займає домашнє господарство; до нього належить праця, праця є саме таким винятком. Не є воно важке, бо існує Радіон — універсальний засіб до праці. Делікатні тканини, шовки, батики, а навіть корони можна прати в Радіоні. Тому до праці звичайного білля, як і делікатних тканин ітд. РАДІОН.

Українське Лікарське Т-во і Т-во „Народна Лічниця“ сповіщають про смерть свого Члена, Товариша і Співробітника

Д-ра Івана Довбуша

лікаря у Львові,
що наступила дня 12 го жовтня 1934 року.
Похорони відбудуться у неділю, дня 14-го жовтня 1934 р. в год. 15. зі жалібного дому при вул. Льва Саніги ч. 5. на Личаківський цвинтар.

Виділ Українського Лікарського Т-ва і Виділ Товариства „Народна Лічниця“.

ДИВОГЛЯДИ.

ШКІДЛИВА МЕЛЬОДРАМА.

У Гановері студентський союз гітлерівців виставив домагання, щоб у театрі з репертуару зняли давно відому мелюдраму „Старий Гейтельберг“ тому, що вона... шкідлива з погляду нових державних ідеалів. Прояв як у більшості. Може прийде ще небавком черга на Шілера і Гетеого.

ВУЛИЦЯ З ЛЮДЬМИ, ЩО НЕ ІСТНУЄ

Париська пошта дістає листи до осіб, що мешкають на вул. Корез. Почтові урядовці не знаходять її в офіційному списку і пишуть на конвертах: „Такої нема“. Тимчасом вона існує у XX-й дільниці, чого доказом є таблички на домах. На ній мешкають, по ній їздять. Виявляється, що відділ міської ради охрестивши цю вулицю, забув повідомити кого слід, що вона народилася. Покищо всі, що живуть на цій вулиці належать до людей „без постійного місця побуту“. Їм не дають ніяких документів і вони не можуть поладжувати інших формальностей, до яких треба мати реальне місце осідку.

БЛОХА НА 2 ЦМ.

У Сан Франціско в одному шпиталі для моряків знайшли доглядачі на тілі трьох незужих моряків блохи небувалої величини. Ці влізліві живинки мають по 2 см. довжини, хоч точнісінько подібні до звичайних наших бліх. Блохи нізавмандували в островів Філіппинів де вони розвиваються. Американці лякаються, щоб ці блохи-велетні не поширилися у них, бо хоч вони і більше замітні, ніж їх дрібні свояки, але знайомих з ними не — приємніша.

3 кіна.

КІНО „КАСІНО“: „ТУТ ПАНУЄ ГУМОР“.

Фарса з ревією. Два сіамські коміки Льюрель і Гарді, Люпу Велза, „мікі-мави“, страхотний гуморист Дуранте (номен-омен!) і живі льви... на афіші. Як усе це разом погодити? Починається фільм від розмови голівудських бізнесменів, що публіка вже не пле на льви випхані трюками, а хоче правдивих. Отже кінові підприємці хотять навипередки купити пару львів, яких їдуть у себе два львині опікуни Льюрель і Гарді. Один із голівудських потентатів дає величавий бал, щоб залучити собі фантастичного барона Мінхгаузена, що саме ці льви вже купив для себе. Бал перетікає в балетом і прекомічними сценами. Публіка сміється широким, коли Гарді шие Льюреліві питання і коли Люпу Велза обмазують їх ялицями. Найгарніша колірова рисуваткова сцена — боротьба чекотілових воликів. Уся фільма досить нескладна збирання всяких обривків.

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на заході?

Із судової салі.

Велика розправа під замітом приналежності до ОУН в Бережанах.

Перед судом окружним як судом присяглих у Бережанах відбулася в днях 3., 4. і 8. ц. м. розправа проти Івана Думки і Омеляна Лануцьких студ. прав, обох з Потутор у справі до ч. 11. к. 798-34 за злочин головної зради та проступок з арт. 158 к. к. Акт обвинувачення закидав підсудним, що в роках 1933. і 1934. в повіті Бережани, зокрема в Потуторах та в Бережанах, належали оба до ОУН, крім цього Думкові провину з арт. 158. к. к. доповнено в той спосіб, що на весні ц. р. в Дрищеві, пов. Бережани, підробив літворю на пасовиську, винищував чого вчать її в школі, даліше намовляв до вбивства шкільних портретів, непослуху учителям і т. п., вкінці вважав пісні про Віласа та Данилишина. В обоснуванні акту обвинувачення наведено, що на горі „Лисоні“ під Потуторами устанвлено чотири рази дубові хрести на могилах, що дня 19. 3. ц. р. вибито вікна управителями

школи та ще чотирьом громадянам Потур, що 9. 4. розкинуто в селі летючки п. наг. „Український народ“, що 10. 4. висічено на церкві жовто-блакитний прапор, що оба підсудні виголошували антидержавні реферати.

Підсудні заперечили свою вину, лиш Думик признав, що виголошував реферати історичні та літературні по читальнях; Лапунька признав, що мав підшит у Потуріху про літоті салки, а з Йосифівці про потребу позички для „Р. Ш.“

На розправі, що тривала три дні, пересунали гурт свідків доказових, як і оборонних. Перші доказували вину підсудних на основі конфіденційних відомостей, другі викладали або „алібі“ підсудних, або зміст рефератів з читальні.

Ся. Владислав Врубель, шкільний слідчий поліції в Бережанах, подав, що обвинувачених знав лиш „з вигляду“, знав, що оба є членами ОУН, що Думик є районним командантом ОУН, що втягнув Лапуньку і ще трьох інших до свого гуртка ОУН, але назви їх не може подати з огляду на урядову таємну, що в Бережанах є повітова команда ОУН, якої складу не може з огляду службових, що Думик належить до читальні в Потуріху, до секції культурно-освітньої при філії „Просвіти“ в Бережанах, яка є під впливом ОУН, що оба підсудні виголошували антидержавні реферати та в справах вибиття вікон, висічення прапору на церкві та ставлення хрестів на стрілецькій могилі на „Лисоні“. Ревізію переведено у них без вислідку, та свідок предкладає судові інструкцію ОУН та брошуру

„До боротьби за душу української дитини“ і стверджує, що оба підсудні мали у себе інструкцію і агадану брошуру. Далше з візном того свідка виходить, що старші та поважні громадяни з Потуріху були в бережанського староства в депутатів з проханням усунути могили з „Лисоні“, бо вони підносять патріотичного духа серед населення, і внаслідок того багання могили усунуто. Тому, що постерхували контактували з начальником громади, гром. секретарем і з управителем школи та ще з дещим, всім їм у дні 10. 3. п. р. вибили вікна. Про шкільний плетив свідок знав стільки, що і акцію протишкільну і акцію протимонополістичну припоручила краєва ексекютива ОУН, про що писано в бюлетні ОУН з 1933 р.

Згідно з правдою Головна Управа „Р. Ш.“ проголосила позичкову акцію в краю, але її справу використовує ОУН. Далше свідок сказав, що Товариство „Відродження“ є вправді легальне, але під впливом ОУН, а вкінці подав, що на потреби ОУН майже всі кооперативи в повіті дають а річних доходів відповідний відсоток.

Свідки Стефан Мультан, Каска Ленчук, Петро Райгер, Павло Білан, Михайло Корніцький, всі діти 10—13 літ з Дрищова, ствердили, що Думик чи пак якийсь такий подібний учив їх протишкільних пісень, щось про Біласа, але не казав, хто він такий був, питав за читальнею, казав робити збитки полякам і т. п.

Присягаді по вразі признали Думика винним злочину з арт. 97. § 1. к. к. і провини з

арт. 135 к. к. з шосто підс. Лапуньки його вину заперечили.

На основі того вердикту судив присяглих Івана Думика засудили на кару 5-літньої в'язниці, з позбавленням прав на 3 літ та суд. оплату 320 зол. Омеляна Лапуньку який свідів оплату 320 зол. Омеляна Лапуньку який свідів оплату 320 зол. Омеляна Лапуньку який свідів оплату 320 зол.

У складі трибуналу входили: о. с. д-р Суро, як президент і о. с. д-р Фудалі та Олександр Свистун як воянти. Обвинувачував віцепрокур. Вовіницький. Оборонили адвокати: д-р Бемко і д-р Західний.

СПОРТ.

ВІДКЛИКАННЯ КРАЄВИХ НАКОЛЕСНИХ ЗМАГАНЬ.

Як ми вже повідомляли, заплановані на 14 жовтня п. р. краєві наколесні змагання не відбудуться з причини заборони адміністративної влади. Змагання ті пересунути на неділю 28 жовтня.

ПОЛЬЩА — РУМУНІЯ.

Міждержавні змагання копаного м'яча Польща — Румунія відбудуться в неділю 14. п. м. на грніш Чорних. Початок: год. 12-а вночі. Передаті в год. 10. змагання лігової Погоні з Гасмонією.

Нові книжки й журнали.

ПРОГРАМА ВИКЛАДІВ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В ПРАЗІ в зимовій півроці 1934—35. Прага 1934.

ОГОЛОШЕННЯ

На оголошеннях печатків не відносяться

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

Ходорів:

13. Х. Корнелієвські дзвони.

14. Х. Залізня Острога.

15. Х. Товариш.

Великий Міський Театр.

Субота, 13. Х. год. 7-30 веч. „12.000“.

Прем'єра.

Неділя, 14. Х. год. 3-30 поп. „Я переміг ерзу“.

Неділя, 14. Х. год. 7-30 веч. „Маркоша“.

Театр Рівноборності.

Субота, 13. Х. год. 7-30 веч. „Дичаха в однострах“.

Неділя, 14. Х. год. 7-30 веч. „Товариш“.

Кіно.

АПОЛЛО: „Чоловік двох світів“.

АТЛАНТИК: „Чар віденського вальса“ (Лео Савак, музика Штрауса).

ВАНДА: „Пісня ночі“ (Ів. Кенура), „Вірлітто“.

ГРАЖИНА: „Кво жаліс“.

КАСІНО: „Тут парює гумор“ (Файл і Файл).

КОЛЬОСЕЙ: „Сповіді“ мрії і ревія.

КОПЕРНИК: „Імператриця“ (Марлена Дітріх).

МАРУСЕНЬКА: „Імператриця“ (Марлена Дітріх).

МІРАЖ: „Король циганів“ (Дж. Моніна).

МУЗА: „Чибі“.

ПАЛАС: „Чи Люцина не дівчина“ (Сюсарська, Бодо, Цайхінська).

ПАН: „Місія на вулиці“ та ревія.

ПАСАЖ: „Дівчина на прилазі“ і ревія.

РАЙ: „І експедиція праця“ (Ганзі Нізе).

СВІТ: „Пригода на Ліді“ (з Пікаро-ром), „Ніч для тебе“.

СТИЛЕВ: „Приватне життя Генриха VIII“ та ревія.

УТІКА: „Легіон смерті“ та ревія.

ХІМЕРА: „Весела Зузіана“ (Ліліана Гарвей).

Закордонне радіо.

Субота, 13 жовтня 1934.

Братислава (268,8) 16-40 Для дітей, 19-30 Словацькі пісні, 21-15 Кабарет, Кошиці (259,1) 17-00 Словацькі гармоністи, Прага (470,2) 17-05 Суч. рос. пісні, 19-10 Концерт військ. орх., Копенгаген (253,1) 20-35 Данські пісні, 21-20 „Весела війна“ оп. П. Штрауса, Париж (1648) 13-00 Сімф. концерт, 16-00 Для дітей, 21-00 „Ля Піті Марі“ оп. Ленок, Берлін (356,7) 18-05 Камер. музика, Гайльсберг (291) 11-30 Концерт оп. орх., Кенігсвустер-

гаузен (1571) 10-30, 11-30 Для дітей, 20-30 Вес. вечір, Мінхен (405,4) 12-00 Концерт, Будапешт (250,5) 13-30, 22-40 Циг. орх., 15-40 Арфа, Палермо (531) 23-45 „Ле філь де малан Анго“ оп. Ленок, Рим (420,8) 16-30 Для дітей, 17-10 Вок.-інстр. концерт.

Неділя, 14 жовтня 1934.

Братислава (268,8) 21-15 Словацька програма, Брно (325,4) 10-00 Саксофонові музика, Кошиці (259,1) 17-30 Пісні словацьких емігрантів, Прага (470,2) 16-00 Веселі невідомі підвечір, 20-05 „Ми в році 2005“, 20-30 Для форт., Галін (410,4) 12-15 Хор, Лигті (1807) 19-00 Сімф. Берлін (356,7) 11-30 Бахові твори, 22-00 „Ді Гайрат лідер Вілас“ ком. оп. Гумпердінга, Кельн (455,9) 13-15 Концерт, 18-00 Муз. казка, 19-30 „Голландець-сиротиня“ оп. Вагнера, Ляйпціг (382,2) 11-30 Камер. музика, 15-00 Солісти, Мінхен (405,4) 12-15 „Льогентрін“ оп. Вагнера, Будапешт (250,5) 12-30 Бізетові тв., 15-30 Військ. орх., 18-00 Циг. музика, 23-00 Нар. мелодії, Мільно (363,6) 20-45 Концерт, Рим (420,8) 17-00 Інстр. вок. концерт, 20-45 „Сеніальний циркуляр“ оп. Росіні.

Львівське радіо.

Субота, 13 жовтня 1934.

6-45 Ранішня аудіо, 7-30, 22-00 Реконцерт, 11-37 Сигн. часу, 12-03 Метеор. вісті, 12-05 Огляд преси, 12-10 Танк. муз., 13-00 Подія. денник, 13-05 Дрібні скрипкові твори (гр. пл.), 15-30 Експорт, 15-35 Біржа, 15-40 Новинки (гр. пл.), 16-30 Вес. ауд. для дітей: „Когель-Могель“, 17-00 Пісні в супр. форт., 17-20 Фортелан, 17-30 Відк. „Корсет і подружка“, 18-00 Польська філія на переломі, 18-10 Сільна рерум, мист. життя, 18-15 Гіпкіні мистиги, 18-30 Легка музика, 18-45 В гостині в КОП-а, 19-00 Пісеньки (нао хор), 19-20 „Шамотуля — місто Гальши з Острога“, 19-20 Джелові фантазії (гр. пл.), 19-30, 19-35 Спорт, 2-03 Легка музика, пісеньки (Прима Карнеро), форт., 20-35 Веч. денник, 20-35 Як працюємо, 21-00 Концерт (орх.: спів. Міхаловський, бас), 21-45 Село в більшовицькій літературі, 22-15, 24-00 Танк. музика, 23-00 Коміканти, 23-05 Львова Глумниця: „Прому коханого суду“ (авд.).

Неділя, 14 жовтня 1934.

9-00 Ранішня аудіо, 10-10 Гр. пл., 11-37 Сигн. часу, 12-03 Рідині - метеоролог. вісті, 12-05 Сільна рерум, 12-10 Театральний фейл, 12-15 13-45 Муз. поранок, спів, 13-00 Сухолодами та морями, 13-15 Меч Польща - Чехословаччина, 14-00 Концерт (віолонч., форт.), 14-30 Гр. пл., 15-00 Госп. ансамбль зм. вокальної інстани, 15-15, 15-35 Пісні, 15-25 Огляд ринків різних продуктів, 15-45 Рідині. скрипка, 16-00 Остання Яноскова розбішанька вправа, 16-20 Біолончелі, фортелан, 16-45 Загадки, 17-00 Музика до танцю, 17-30 Жп-

тти заслуженого горожанина (спогоди д-ра Лясоцького), 18-00 Театр Улані: „Горетинський“ пєса Словацького, 19-00 Концерт Еріяковського хору, 19-30 Фейлетон, 20-00 Концерт симф. оркестра, фортелан, 20-45 Веч. денник, 20-55 Як працюємо, 21-00 На веселій дн. хвилі, 21-45, 21-46 Спорт, 22-00 Почт. техн. скрипка, 22-15 Реклам. концерт, 22-30 Репортаж із мечу Позьна — Чехословаччина, 23-10 Метеоролог. вісті, 23-15 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Поляр у Львові у приватних оборотах 3.22 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 25.78, Париж 34.89-50, Берлін 213.20, Ціріх 172.35, Амстердам 358.75, Прага 22.10, Італія без трансакцій, Ньюйорк набель 3.23 3/8, Ньюйорк чеки без трансакцій.

Акції та цінні папери.

Банк Польський 25.00 3/4 зол.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 12 жовтня ц. р. кооперативам платити за:

Львова Львів.

1 кг. масла десероного 2.30 зол.

1 л. молока 0.14 „

1 л. сметани 0.60 „

1 к. лець 3.00—3.10 „

Пастеризоване молоко в достовно до дому у Львові 1 літра 22 сот.

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану адержана, на яйця зашкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 13 жовтня ц. р. платити своїм доставцям за 1 кг. живної ваги птиці, львова подвіра птахо-мисарні „М. С.“ у Львові (ауд. Б. Гловацького 23):

Пастарки пріма за 1 кг. 1.20 зол.

ІІ кл. „ 1.10 „

Індички та індички І кл. „ 1.05 „

ІІ „ „ 0.70 „

Курята і кури І „ „ 0.90 „

ІІ „ „ 0.60 „

Качки І „ „ 0.65 „

ІІ „ „ 0.50 „

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

КАВАЛЕР, діт 41, вища освіта, приватна посада, одружений з панною інтелектуальною, пристійною, милою вдач, середнього росту, незвичних винок. Незаінімі зголошення зі зниклою до „Діла“ для „Приватника“.

419

ІНСТРУКТОРКИ (РА) вправної (го) до ученині VI кл. гімназії влясочної, давнього типу треба від зараз. Платія за умовою. Зголошення до Заряду школи в Хмільні п. Лопатин.

420 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

МАРІЙСЬКЕ Т-ВО ПАНЬ У ЛЬВОВІ влаштує в 30-ліття своїх основни

Ювілейний Зїзд

Марійських Дружин Пань

в днх 2., 3. і 4. листопада 1934.

ПРОГРАМА:

І. День. 2. XI. г. 8. р. Заулок. Служба

Божа за всіх оо. провідників і членок

Мар. Тов. Пань у церкві СС. Василіянок

при ауд. Зибіженіча. г. 9-30 Святоче

відкриття Зїзду при даславій участі

Пресос. оп. д-ра Івана Бучка. Вибір пре-

зидії. Привітти Приняття денного поряд-

ку й правління Зїзду. г. 10. І. Рефер-

Значіння культу Пресв. Богородиці в

нині часах — о. Я. Семіаський ЧСВВ.

ІІ. реф. З історії Мабіс. Дружин — п.

Дублянська (Перемішль). ІІІ. реф. Істо-

рія жіночого руху й участь у ньому на-

тодичного жіноцтва — п. проф. Тимши-

ська. Обідова перерва. г. 16. ІV.

реф. Організаційні проблеми Мар. Дру-

жин — о. Ір. Назарю ЧСВВ. V. реф.

Секарістичне життя в Мар. Дружинах —

п. Шаркова. VI. реф. Світський апосто-

лат Мар. Дружин — п. Яцишинівна

(Перемішль).

ІІ. День. 3. XI. г. 8. р. Служба Божа

в церкві СС. Василіянок. г. 9-30 VII.

реф. Харитативна акція — п. Конрадо-

на. VIII. реф. Мар. Дружини і виховання

молоді — п. М. Янович. IX. реф. Пре-

сові й реферативні секції — п. Фіголева.

Обідова перерва. г. 16. Молебін

з наукою. Свята година, в часі якої від-

будеться св. сповідь, потім супікання.

ІІІ. День. 4. XI. г. 8. р. Архієрейська

чит. Служ. Божа в канд. гімн. СС. Васи-

ліянок. На вій спільне сп. Причастя.

Після Богослуження спідання й закін-

чення Зїзду.

УВАГА: Зїзд відбудеться в салі гімн.

СС. Васи. при ауд. Даугоша 17 а. До

участі в Зїзді уповноважені Пані з Мар

Дружин і Пані Гості що підкажуть дру-

жинному і згадати катох організацію. Де-

легатія Мар. Друж. і катох жіночих ор-

ганізацій — безплатне приміщення. Зго-

лошення до 25. X. по адресі: п. Ольга

Бачинська. Львів Театинська 31.

Львів, X. 1934.

Управа М. Т. П

Красу дають виробі: маг. В. Паздзер-

ського: Крєм „Галина“ ч. 1 усуває

всепікан, усон, кокті і червоної плями.

Крєм „Галина“ ч. 2 ідеально плекає

перу, усуває зморшки. Можна дістати:

в Аптеках і Дрогеріях, Фабр. Хем. Косм.

„Pharmachemia“, Бидгосш. 386 8-10

Ширіть наш часопис!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти.

1 мж. одностпальтовий або його місце в руб-

риці оголошень зол. 0.35

„ одностпальтовий в тексті і новинках 0.60

„ на першій сторінці 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матриковійдальні і приват. кореспонденція по зол. 0.15

куню, продаж, винаєм і т. п. 0.10

шукаючи праці 0.07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 зол. 480—

„ 1/2 250—

„ 1/4 130—

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місяць 5-00 зол.
Чвертьріччя 15-00 :
Півріччя 30-00 :
Річно 60-00 :
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Швейцарії 7-50 зол.,
Швейцарії 3 ш. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

ТУТКИ HERVEWO

150 штук 35 сотиків
з найдешевших найліпші

Громадяни!

Цього року минає сто літ, як у гірській за-
кутній буковинській Гуцульщині побачив світ
один із найкращих синів українського народу,
поет Осип Юрій Федькович.

Імя „буковинського солов'я“ тісно вяже-
ться з відродженням українського народу в Га-
личині в 60. рр. XIX. ст. Після тяжкої реакції,
в роках глибокої мовчанки, коли по смерті
Маркіана Шашкевича ввесь наш край потонув
у глибокому сні, з недалекої Буковини віді-
звався легкий, але сміливий голос нового Спі-
вця, що незабаром потермосив народнім сум-
лінням, у душі молодого покоління нову впа-
надію, зледенілі серця старшого оживили, що
почали живіше битися. Не було числа украї-
нського журналу в Галичині, що не приносило
б його пісень, не було одної молодожі, що тоді
громади, що не прислухувалася була тоді
до його слова.

Та полишив Федькович сліди своєї праці
в Галичині й на інших полях. На становищі
першого редактора видань „Просвіти“ він дав
народові цілу низку книжечок, що й досі не
втратили своєї вартості і ще й сьогодні диву-
ють нас знанням душі народньої, розумінням
потреб народу і змілим способом, як до села
підходити, як його красу зберігати, як зроби-
ти його свідомим, розумним, багатим. Небага-
тий на репертуар український театр 70 рр. XIX.
ст. наводив у Федьковичеві раз-у-раз свого
великого помічника. Чиста, як гірська вода,
народня мова його писань завертала небігате
на таланти українське письменство Галичини на
шлях правдивий. Живе його слово докотилося
аж до Києва й мило вразило уха земляків на-
ших над Дніпром.

Та на всю ширинь розрослася Федьковиче-
ва праця в його рідній Буковині, де йому до-
водилося розвивати тверді криги, що від віків
заморожували народнє життя.

Федькович — поет і повістяр, Федькович —
літературний, Федькович — організатор шкіль-
ництва, письменник для дітей, укладач шкіль-
них книжок. Федькович — пробудник нашого
народу на Буковині. Федькович — борець за
народні права.

Громадяни! Сто років від народин велико-
го українця не може в нас прогнати без слі-
ду. Український нарід скрізь там, де має до
того змогу, вшанує цього року Федьковиче-
ву пам'ять. Не сміє в нас бути ві одної культурно-
освітньої установи, що її діяльність чи одно-
звучна з працею поета, чи нагадує своїм змі-
стом його працю — щоб хоч якнайскромнішим
святком не вшанувала цього року Федьковича.

Підписані установи, що за почином „Про-
світи“, де кмілись працював Федькович, склали
окремий Комітет для вшанування цього року
пам'яті поета і святкуватимуть її окремим свя-
тком у Львові, звертаються до цілого краю
із закликом:

Вшановуйте Федьковичівські свята всі ра-
зом — громадою!

Треба показати перед світом, що украї-
нський нарід своїх великих людей шанує!

Хоч і як скромне вийде свято, а воно бути
мусить!

Через те, що імя Поета найбільше в Гали-
чині зв'язане з „Просвітою“, ми сполучуємо
цього року свято в честь Федьковича із святом
„Просвіти“.

Місяць грудень „Просвіти“ й Федькови-
чеві!

У Львові, в місяці жовтні 1934 р.

Товариство „Просвіта“, Наукове Т-во ім. Т.
Шевченка, „Рідна Школа“, „Союз Українок“,
Т-во Письменників і Журналістів, „Учитель-
ська Громада“, Взаємна Поміч Українського
Вчителства, Ревізійний Союз Українських
Кооперативів, Т-во „Сільський Господар“, Т-во
„Львівський Боян“, Музичне Т-во ім. Лисенка,
Акад. Хор „Бандурист“, Українське Співацьке
Т-во „Сурма“, Т-во „Відродження“.

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ:

Д-р Іван Брик — голова, Д-р Василь Сімович —
заст. голови, Микола Дужий — секретар, Пос.
Зиновій Пеленський, Д-р Іван Німчук, Ред. Ро-
ман Купчинський, Дир. Іван Охримович, Інсп.
Петро Петрик — члени.

ЛІТЕРАТУРНА НАГОРОДА 1934.

КОМУНІКАТ РАДИ Т-ВА ПИСЬМЕННИКІВ І ЖУРНАЛІСТІВ ІМ. І. ФРАНКА У ЛЬВОВІ.

Збірка фондів на літературну нагороду на
рік 1934 з причини вакаційного часу припини-
лася. Т-во пригадує українському громадянству,
що речинець визначення нагороди зближується
та просить усі ті українські установи і тих гро-
мадян, які ще досі не зложили своїх жертв, при-
силати дятки на цю висококультурну ціль на а-
дресу: „Центробанк“, Львів, вул. 3. Мая ч. 15 з
допискою „Літературний фонд“.

Рівночасно Рада Т-ва просить усіх пись-
менників і видавців присилати твори, видані в
часі від 1. січня 1934 у кількості 5 примірників
для підручної бібліотеки журі. Книжки слати
на адресу: Т-во Письменників і Журналістів ім.
І. Франка, Львів, вул. Зіморозова 20.

Журі, яке буде переглядати твори, буде
визначене Радою Т-ва в найближчому часі.

Центральний Кооперативний Банк У ЛЬВОВІ

(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вкладки ощадності.

Конто ПК. ч. 143.467.

До 31. жовтня ц. р.

повинен кожний українець власник будин-
ку виповісти у ПЗУВ обезпечення $\frac{1}{2}$ ча-
стини вартості будинку — і обезпечити її
в одинокому українському

Т-ві Взаємних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Непростима інертність і байдужість.

З приводу відношення української інтелігенції
на Волині до церковних справ.

Волинь, 13. X. 1934 р.

I.

Історія українського церковного руху на
Волині некоротка, а до того ще — прикрашена
багатьма яскравими епізодами, яких ніколи
не забуде український нарід.

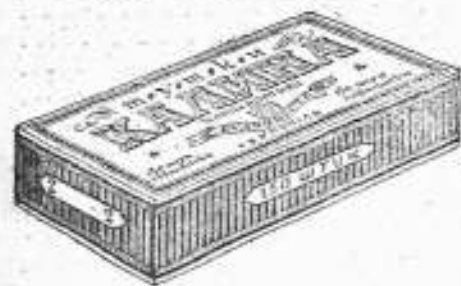
Не маємо наміру повторювати її тут. Події
дня вимагають лише підкреслення ще раз ком-
плексу чинників, що або счиняють заколоти в
українській православній церкві на Волині, або
їх явно чи тайно підтримують для потрібних їм
цілей.

Чинником, що викликає постійний фермент
у церкві, є жменька московських недобитків
революції, що занесли їх до волинських бере-
гів мутні хвилі подій: б. поліцаї, емеритовані
„обрусітелі“, військові та їхні нащадки. На
„обрусітелі“ Волині воно так добре заробляло,
що сьогодні мають помістя (двори зі значни-
ми просторами землі), дома, торговельні під-
приємства, електричні й готівочку. А до того
ще добрі посади.

Чого ще їм бракує, як не заслуг перед Мос-
квою та слави борців за „єдиною Русь“? Не дар-
мож вони витворили приповідку: „З жиру бе-
сится“.

І справді скаженіють, особливо, коли ба-
чають, що „захли“ стають свідомим народом і
в своїй хаті хочуть мати свою правду й волю.
Між іншим — у церкві.

Другий чинник — православні єрархія весь
час підтримує оце „мракобесіє“ в церкві, а на-
зовні покірно вмигає руки або вдає, що нічого
не бачить і не чує. А якщо люди й робить, то хі-

Увага!
Вже появились
в продажі

ТУТКИ

В КОРОБКАХ

Жадайте всюди!

КАЛИНА

по 150 штук за 35 сот.

Жадайте всюди!

Нема

серед нашої календарної літератури такого всестороннього енциклопедичного і так по календарному, опрацьованого календаря, як саме **КАЛЕНДАР „КРИНИЦЯ“** на рік 1935.

Ціна зол. 1-80 — Поштовою пересилка 50 сотників.

ба те, що під натиском мас „пропускає“ українцям по центиметрові на рік. Звичайно, коли приходить сприятливий момент, не прогамає його і знову сіпає підлад подушене.

Польські політичні чинники постійно придиляються до цих душпастирських змагань з українським народом, хоча іноді, задля тих чи інших міркувань, готові висловити йому своє співчуття. Звичайно, оскільки, оскільки погодився віддати свою церкву під протекторат та безпосередню керму. А до того часу — коли там московські недобитки допікають українцям.

II.

А самі українці? Маса здають іспит добре. Вони роблять усе, що всім робити. Без проводу, без інтелектуальних засобів не лише обороняють свою рідну, себто українську церкву, але ще врятували перехолати у доцільний наступ на москалів, правдивих чи фарбованих, і — досягають більший чи менший успіх.

Прігода, дехто здоламлюється й гине — впадає у сектарство, відпливає в інші релігійні громади, кидається в безбожництво й т. д. Та нема війни без трупів і ранених, є навіть і без дезертирів. А особливо, коли полководці або бездіяльні або самі дезертирують.

Ось у цьому найгірше лихо української православної маси — в пасивності та дезертирстві української інтелігенції. В церкві, мовляв, засіли москалі, тому я кидаю її і переходжу до іншого ісповідного табору. Або: я властиво невірний, то чого мені лізти в халепу. А треті: неварто пхатися, бо може „хто“ взяти де за але... Виджується українська інтелігенція.

А молодь? Молодь з часів революції, переважно та, що студювала за кордоном, під впливом різних соціалістів, розгубила в собі душу свого народу та стала порожніми міхами, а які ще невідомо, хто й що вальє.

Якже москалі не використовувати цього стану української інтелігенції? Якже штудістам не заповнювати цю порожнечу своєю сдланкою (в самому Луцьку мають два домн, в центрі гарне помешкання біля театру, та збирають гроші на величезний дім у самому „серці міста“). „Евангелізм“ теж не марнують часу і то тембіліше, що різні соціалісти та атеїсти задля розваги (безплатної) заповнюють місця на їхніх проповідях?

Ні. Вина падає не лише на москалів, що верховодять і в центрі й по парохіальних церквах та соборах; не лише на чужих потікців,

які булиб диваксьми, колиб не використовували для себе доброї кон'юнктури. — але й на українську інтелігенцію. Передовсім на неї — обезличену, роздіжену московським соціал-атеїзмом, збайдужілу й вивірену з ідейного запалу та громадської енергії.

Церква є одним з важких тисячелітніх національних чинників. І хто дезертирує з неї, уступаючи місця москалям, хто відривається від неї задля еціалістично-атеїстичної моди, хто байдуже до неї в своїх щоденних турботах про шматок хліба і „спокій“, той не вико-

нує свого обов'язку перед нацією, той діє на її шкоду. Помінаємо вже тих, що почали торгувати вірою і совістю, як часово попитним крамом, задля зиску.

Цих кілька гірких слів змушує сказати нашу пресу сама волинська церковна дійсність. Не для заподіяння комусь прикраси, а для направи лиха.

Українська інтелігенція Волині мусть знову зацікавитися церковними справами й масово влитися в церковні стіни, щоб припинити в них чуже „мракобесіє“.

Senex.

З польської преси.

Добра стаття і погана дискусія.

Такою доброю статтею була у „Часі“ кілька днів тому обширна редакційна стаття п. в. „Проблема Східної Галичини“ (в оригіналі скрізь „Малопольщі“). Головна теза тої статті, що ніколи Польща на терені Східної Галичини не вела і не веде плянкової політики та не вибирає ні з двох можливих доріг: або асиміляція або розбудова українських цінностей („уступки“). Признаючи згорн, що для переведення якоїнебудь програми на цьому трудному терені потрібні діяти з широким політичним оком і великою енергією та цивільною відвагою, автор з жалем стверджував, що таких одиниць при практичній розв'язці проблеми Східної Галичини нема. Обмірковуючи спроби унормування відносин між поляками і українцями переліком „Час“ згадує про А. Потоцького і М. Божинського, повлікуючись на плянність їх діяльності. Щодо часів післявоєнних, то тут на думку „Часу“, сягає ясний плян мати у цій справі лише два політики: Т. Голушко, який поручав політику уступок супроти українців і Стан. Грабський, прихильник політики асиміляції. Фактично ні один із тих політиків не мав успіху і своєї праці не

скінчив. Тепер нема польонізації, — що більше (наже автор) польські колоністи підлягають процесові „рутенізації“, — але нема теж піяного руху, який змагав би до придбання українців для ідеї співжиття з Польщею.

„Правління (у Галичині) виразно поліційне. Українська молодь не находити ніякого виходу для своєї енергії і бажання праці: після закінчення студій збільшує лише ряди невдоволенних і огірчених. Ще гірше, що тактика властей зовсім не одностайна. Вона залежить від індивідуальності вояводів, ба навіть старостів. В одному повіті Фонд Праці будує українську школу — малу палату (де? — прим. Ред.), — теж дивний засіб поборювання безробіття, — в сусідньому повіті староста гатить кари по кількості золотих навіть за церковні процесії, за спів українських пісень. Річ ясна, що того роду зигзакувата політика нікого не вдовольняє і не може дати ніяких вислідів: ані не спольонізує Галичини ані не загоїть давніх рани і не усеє недовіра у польсько-українських взаєминах“.

Нарікає також автор на становище польської

Найсмачніша Грецька халва ::: КАВУРАСА :::

ПРОДАЄТЬСЯ

в складах Народної
Торговлі та в усіх ко-
оперативах.

361 7—10

ФЕПЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 15. ЖОВТНЯ 1934.

Д-Р ВАСИЛЬ ШУРАТ.

Розвиток нашого театру.

(Промова на ювілейному святі дня 12. ц. м.).

Людське життя — це не іграшка. Завсіди більше в ньому журн і горя, ніж радощів, більше боротьби зі злиднями ніж хвилин спокою й відряди. Так воно вже споконвіку. Але щоб у боротьбі життя не падати, щоб у ній якомсь відіхнути, людина рідко переноситься в кращий світ своєї уяви. Тут і джерело всякого творчого мистецтва, починаючи від пісні, а кінчаючи на театрі, який неначе втілює в собі всі здобутки всієї творчої уяви й тим самим є вже виразом вищої культури людства.

Завдяки признаючи вишність культури грекам і римлянам, здовна насаджуючи її в наших школах, ми вже завдяки тим школам зазнаємо любові до театру. На жаль, був він для ширших мас народу недоступний. Для них доступ до театру став можливий щойно тоді, коли наряд запанував у літературі, науці, громадянстві. Приймаючи народною мову замість чужої, зв'язавшись з почуттями й інтересами народу, став наш театр народним театром щойно на початку минулого століття на Придніпрянщині, а щойно коло 1840 р. в міс. І були це тільки нечисленні аматори; а нас тільки молоді питомці львівської Духовної Семинарії, що перші, загірті ідеями Маркіяна Шашкевича, давали їм вираз у своїх театральних виступах, давали початок великому ділу, з захопленням підтриманий пізніше найвишнішими нашими патріотами

з 1848 р., а вже в кільканих літ пізніше, не лише на пам'ятку 25-ліття подвигу Шашкевича, увічнений постановою заступити аматорський, мандрівний театр театром постійним у Львові.

При всіх моральних зусиллях і матеріальних пожертвах виконання постанови з 1864 р. було тільки половинне. Аматорів заступлено акторами по званню, але мандрівним залишився театр далі й залишається, на жаль, таким і сьогодні. Не повинно це бути причиною до обезцінювання заслуг тих людей, яким вони справедливо належаться. Бож театр обслугований фаховими акторами показався відразу без порівняння кращим від аматорського театру, який не міг очевидно, розвиватися, не будучи постійно активним. Поза фаховістю проводу й акторів, між якими знайшлося доселі багато й придніпрянських, новозорієнізований театр, міг повеличатися передовсім і новим репертуаром також з придніпрянської України, що незвичайно освідомлював нас національно. Як уже в 1848 р. в ньому знайшлася між іншим „Наташка Полтавка“ Котляревського, так знову від 1864 р. за переріркою Квіткиної „Маруся“ появляється на нашій сцені Шевченків „Назар Стодоля“, а там цілий ряд замітних творів придніпрянських драматургів.

Зацікавлені придніпрянським репертуаром росло в парі особливо з новим, а щораз то могутнішим культом Шевченка в Галичині. Але й антирусофільські настрої, поширювані в Галичині також поляками після укладу їх повстання в Росії, зважили тоді чимало в боротьбі за вірість і український характер нашого театру, в боротьбі з проблемами русифікації, без яких не обійшлося. Вониж, особливо в 1867 р., неведь на наш театр підозріння в нахилі до Росії, хоч тоді австрійський уряд загіржила тільки часописна вістка про грошеву збірку на

„русский“ театр у Галичині, заініційована на славіянським зїзді в Кронштадті. Зв'язана з цим праця австрійських детективів може пригадувати хіба долю польського театру в Росії до повстання з 1830 р., коли то на припоручення різних Любонідських і Рожницьких записувано навіть, хто, коли й за що оплескував польських акторів.

Відки й не виходили би спроби русифікації, з кола своїх людей чи чужих, наш театр ніколи їм не піддався надовго, хіба що лиш занепадав тимчасово, щоб небагом знову підійматися вгору, чи то завдяки кращому провідові й міцнішим зв'язкам з придніпрянськими артистами чи завдяки тимчасовим кращим політичним констеляціям тай хоч невеликій, а все таки помітній матеріальній допомозі Краєвого Виділу, чи вкінці наслідком нових зусиль заінтересувати театром свою суспільність при допомозі преси, оповіщування драматичних конкурсів, притягання до праці визначних музиків і композиторів, а хочби й використання народних здаттів у диях національних свят. Усе це складалося на те, що вже часи від 1874 до 1880 р., а потім від 1882 до 1892 р. представляються нам як дві кращі доби в розвитку нашого театру.

Вже тоді побуджував він до літературної творчості цілий ряд наших письменників з Федьковичем на чолі, збогачував нашу літературу перекладами кращих чужих творів, давав поле до попису таким музикам, як Гуневич, таким композиторам, як Лаврівський, Вербицький, Матюк, Воробкевич, спонукував працювати таких малярів-декораторів, як Корнило Устиянович, а вносячи на сцену народню обстановку й народній одяг, давав почин до нового культу народнього мистецтва, звертаючи на нього увагу чужинців і нимітуючи за поріг сцени всяке сміття давніх карикатур, трагедій з гу-

припущення опії до проблеми польсько-українських відносин, залишаючи журбу виключно державній адміністрації, яка такої проблеми ніколи не розв'язує і розв'язати не вміє. Польську політику характеризує повний песимізм і брак виразної волі польського громадянства.

„Або хоче воно — закінчує „Час“ — політизації Східної Галичини, — в такому разі потрібне багато більше зусиль ніж теперішнє. Або воно бажає собі мирного співжиття обох народів: у такому випадку необхідні далеко більші уступки для українського населення від тих, які йому тепер робимо. Можемо наслідувати або політику давньої Австрії супроти Галичини або Пруссії супроти Познанщини. Півзасоби — яких приклад бачимо часто в історії після розподілу Польщі — звичайно помилкові і кінчаються розчаруванням“.

Об'єктивно — польський автор має назвати безперечно правду. І хоча він сам від себе не поручає ніякої із двох наведених доріг політики супроти українців, а проте з його міркувань і сумнівів та, як видно, знання відносин, виходить досить ясно, що він не є прихильником політики асиміляції і — слушно — не вірить в можливість її успіху.

Словом, стаття була, як сказано на вступі й у наголовку, — добра. Але вона кінчилася покликом до дискусій: і тут редакція „Часу“ зробила найбільшу помилку, бо добре врахувала з цієї статті зараз в кілька ліній пізніше геть замазала найближчою дискусійною статтею — дуже поганою. І коли весь рівень першої статті був безперечно поважний, то цієї другої пілком мізерний і гумористичний.

Появилася та стаття у числі з 12. п. м., а головна її теза така, що ні одна з двох доріг, вказаних першим автором, не веде до цілі. І від себе поручає автор пілком іншу доріжку: ані підтримувати український „націоналізм“, який чомусь то найшов би підпору в автономії (автор видно не знає, що автономізм це для українських націоналістів найбільш зневажена і поборювана концепція), ані асиміляція. Конкретно, автор бере собі приклад з розпорядків... сербської диктатури, яка мовить „одна югославянська нація“ назвичайно доцільними засобами: найкращим доказом правильності тих засобів є чейже марсельський атентат... Але цієї дрібнички автор не бере під увагу: він захоплюється введенням у Сербії латинки (промовчуючи, що це введення лише частинне і паралельне до кирилиці), та забуває, що між сербами і хорватами нема ніяких мовних різниць. Він рішуче поручає — примусово ввести латинку для українців, — до шкіл і кореспонденції з владою, — а в „рекомпенсату“ поручає польській стороні „шляхувати українську мову“ — відповідаючи на ті українські писемства, латинкою писані... по польськи.

иором пянства й наївності, та оживляючи історичною драмою національну традицію героїзму.

І все це було неосціненою заслугою того нашого актора, що у вічних мандрах склав на жертвеннику національної культури всю свою працю, цілий свій талант, разом зі своїми аждажками й вічною журую про непевне завтра своє й своєї сім'ї.

Прикро нам згадувати це нині в 70-ліття початків важкої праці нашої театральної дружини, приносячи і нині їй лиш один поклон в нагороду. Алеж бо так само прикро було говорити про це вже в 1889 і 1914 р., а 25-ліття і в 50-ліття заснування нашого театру. Як перші вступили, його в 1864 р. ось тут у нашій ненадійній саї, так і оба згадані ювілеї доводилося нам святкувати під чужими крівалями. Правда, постанову дати своєму театрові свій власний будинок у Львові, а своєму акторові належну забезпечення життя, постанову з 1864 р., повторили урочисто теж двічі, а навіть більше разів, ніж двічі. Правда, були вже й починки для виконання цієї постанови, поважні починки з 1892 р. Було й зазаятка, висловлена в 1904 р. словами дуже поважного нашого діяча, кинесмен в сторону противників нашого театру: „Отже робітьте, що постанови театр і без вас!“ Були й пригадки того всього у зачатку нашої театральної дружини до української суспільності з 1907 р. Були... Колиж не так складалося, як бажалося, вина тут хіба нашої долі. Та маймо надію, що вона побудує. Нехайже нашою постановою нашої суспільності, а разше новою пригадкою давньої постанови буде сьогоднішнє наше свято. Будуймо наш театр, будуймо храм нашої культури! Але й забезпечуймо слуг його всіма нашими силами. До 75-ліття їх нехай часом не буде далеко...

1. засада!

RADION

RP 19-34

сам
пере

Біле 6' для варити
бодай 15 хвилин!

Тепер
також у
практичних
малих
пачках

Виходить, що або автор кепкує собі, або його знання відносин, знання українського народу і ступня його національного розвитку таке, як знання відносин — у Югославії. Найнекраще світло кидає нагад на весь інтелектуальний рівень тої статті її закінчення:

„Якщо колишній Австрії вдалося колись виплекати у Східній Галичині український націоналізм коштом староруських партій (!!), то

на деякий час (!) вдасться напевне (!) повчати Польщі приваєрути на своїх пілвенто східних „кресак“ назад стан вперед розподілу Польщі, себто панування серед русинів засади „гента рутенус — націоне польонус“. Тільки треба поставити собі ясно ціль і йматися до неї зм'їзо, енергійно і послідовно“.

І чи не скандалить себе редакція поважного часопису, друкуючи такі капітальні дурниці?!

Український хліборобський ліцей.

От. Лось поміщує у „Часі“ з 13. п. м. під пошпним наголовком широкую статтю, на початку якої радить, що постанови уряду здійснює першу точку програми, яку він пропагував у польській пресі щодо розв'язки проблеми українського шкільництва. Автор застерігається, що не знає, поскільки за цією постановою уряду підуть чергові по тій самій лінії, висловлює лише від себе думку, що це залежатиме у великій мірі від становища польського й українського громадянства. В усякому разі твердить, що „маємо тут до діла з поважною пробою заспокоїти палючу хліборобську потребу українського загату“.

Українське громадянство дістає в межах Польщі важливу станину, станину дуже корисну, але скріплюючи свій стан посізання бере теж на свої плечі відповідальність за дальшу її долю“...

Пригадуючи спробу за часів братів Грібських рушити з мертвої точки університетську справу,

автор каже, що тепер уряд робить другу спробу, цим разом у ділянці хліборобської освіти.

Українські хлібороби-експерти дали міністерству освіти дуже багато партійного інформаційного матеріалу і дуже багато річової аргументації, яка здебільша переконувала. Фундаменти нової школи спементувала польська добра воля й українська річевість. Гадаю, що не впаде добре ворожити про тривкість цієї школи“.

Рішуче твердить автор, що остання постанови уряду не має нічого спільного з виступом міністра Бека, при чому покликується на факт, що логічне рішення було прийняте ще в часі, коли не було ще гадки про плин жепевського виступу. П. Ст. Лось бачить у факті креування у української хліборобської школи, поважну спробу польської конструктивної політики у шкільній ділянці“.

Як видно зі статті, п. Ст. Лось добре поінформований про всі річеві подробиці цієї справи.

Чи перед, чи після катару?

купуюмо

кальози

і

дощевики

3'50

3'90

4'—

5'—

Del-Ma

Завжди перед!

Можна дістати у всіх філіях і заступництвах.

Вбивники короля членами терористичної організації.

ПАРИЖ, 13. 10. ПАТ. Слідство виявило, що атентат на короля виконали члени терористичної югославянської організації та що в атентаті брало участь кілька осіб. Тому югославянська поліція та інших держав шукає за спілниками атентатчика. Коло Парижа французька поліція легітимувала два дні всіх прохочих та іздів. Поліція шукає за втікачем, який утік жандармів у Фонтенебльо підчас перевірювання його паспорту.

Арештовані Бенеш і Новак призналися, що є членами терористичної югославянської організації Перебіча та що їхні паспортні фальшиві. Бенеш, який називається Іван Райчич, зізнав, що паспорт дістав у Парижі від Сербюта. Новак у Ціріху від Ганса Петіта. До Анмас у Савой приїхав інспектор югославянської поліції та устійниа, що Бенеш це дуже небезпечний член терористичної організації і відограв підчас атентату роль шефа та інструктора.

„Парі-Мілі“ подає вістку, що Бенеш і Новак на кілька днів перед атентатом мали нараду в Мінхені з одним провідником терористичної організації. Від нього дістали вони приказ іхати до Ціріху, де вручити їм білжину кількість гроша і проїхати іхати до Парижа. В Парижі ждали на них три тижні, члени організації і відвезли їх до Фонтенебльо. Тут мали дістати

дальші аказівки. В Парижі мешкали в готелю з убивником короля Келеменом. Бенеш володіє добре португальською мовою, бо деякий час був активним членом хорватських організацій у полудневій Америці.

Револуціонер, який утік з Фонтенебльо і за яким розбивається французька поліція мав декілька прізвиськ, а саме: Налеіс, Тіксмір, Мадьяні і Хальмі. Минулої ндї в лісі коло Фонтенебльо зустріли чоловіку, подібного до втікача. Поліція з псами почала розшуки, але без ніякого успіху.

„Парі-Мілі“ повідомляє, що в Загребі живе коло 20 родин Келеменів, але ніхто з них не пізнає на фотографіях, поміщених у часописах, убивника короля.

ПРИЗНАЛИСЯ ДО ВИНИ.

Арештовані спілники Бенеш і Новак, перетримані підлеглим слідством від ранку до вечора зізнали, що брали участь в атентаті. Новак признався, що в 1904 р. уродився в Югославії і називається П'єспішль. Мешкав у Будапешті. Суди у Югославії засудили його позачно на кару смерті за участь у убивствах кількох поліцаїв та директора одного шовеники П'єспішль утік з Югославії до Австрії, звідтїля на Мадьяршину й опинився у табірї хорват-

Реформацькі пігулки ЧЕРНЕЦЬ

з маркою (Закопник)
регулюють шлунок, хоронять від тер-
піння печінки, надмірної опитності
памором, загостряють гемороїди і при-
нахля до обструкції в дагидии про-
чищуючим засобом. Викласти 1 до 2
пігулок на ніч. 3-169 26-7

ських емігрантів недалеко кордону Югославії. В таборі група хорватських емігрантів рішила відити короля Олександра і визначила стрічу в Мінхені, де дійсно зішлася тріох змовників. З Мінхену поїхали до Ціріху, де недалеко двірця зустрілися з двома іншими змовниками, між якими був теж Келемен чи пак Сук. З Ціріху виїхала ціла п'ятка до Льозани, а звідти до Парижа. Змовники побоювалися висісти в Парижі і поїхали до Фонтенебльо, а звідси до Парижа. Тут поділилися на групи. Новак і Хальмі замешкали в готелю Пале д'Орсе, два інші в готелю Регіна. З Парижа Сук і Хальмі поїхали до Марселя. Новак з Бенешом залишилися у Парижі. Коли він довівся про вбивство короля, виїхав негайно до Євіен і намагався атекти до Швайцарії. Новак-Поспішіль признався, що був би вбив короля, якби атентат не алався. Знав, що маражує саме життя, але свій обов'язок супроти терористичної організації був би виконав. Арештовані будуть відповідати за співучасть у вбивстві.

ДЕМОНСТРАЦІЇ ПРОТИ ІТАЛІЇ, ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ І ХОРВАТІВ.

БІЛГОРОД, 13. 10. ПАТ. Вчора відбулися в кількох містах знову демонстрації проти Італії. В Люблянці юрба побита італійського консула. В Сараєві демонстрували проти хорватів, католиків. Кружляють погослоски, що юрба вибила теж вікна у чехословачькому консуляті. В місті Осієку знищила юрба кілька житлових крамниць. Жандармерія привернула лад.

Нова АПТИКА

мр. К. Стечковської
ВІДКРИТА
при вул. св. Зофії ч. 26
телефон 80-18.
АПТИКА ЧИННА В ДЕНЬ І В НОЧІ. 357 2-2

ДІЙДЕ ДО МІЖНАРОДНОГО КОНФЛІКТУ?

Мадяри зорганізували атентат?
БУДАПЕШТ, 13. 10. ПАТ. Агенція Авакс повідомляє, що поліція в Будапешті, поінформована про зізнання Новака-Поспішіля, почала слідство на Мадярищині.

ЖЕНЕВА, 13. 10. ПАТ. „Журналь де Насіон“ гостро виступив проти Мадярищини. Зізнання спільників Келемена перемінли трагедію у Марселі в міжнародний конфлікт. Тепер буде тяжко малярському урядові скинути зі себе відповідальність, бо виявилось, що на Мадярищині в Янка Пушта був табор хорватських емігрантів, де перебували спільники атентатника. Вони дістали теж малярські пашпорти. Світ стоїть перед новим міжнародним злочинном. Атентат викликав марсово війни. Годі домагатися від Югославії, щоб дивилася крізь пальці на злочин, підготований у сусідній державі. Якби в 1934 р. обставини були подібні до 1914 р., го-лі було би оминути війни. На щастя існує Ліга Націй, яка може і мусить інтервеновати для адержання миру.

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРІБІВ

Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21.
(Рік осн. 1830). — Тел. 6-74

Можна дістати у всіх більших ювілерських магазинах в цілій країні. 3/3 3-30

ПОДРОБИЦІ ЗІЗНАНЬ СПІЛЬНИКІВ.

ЖЕНЕВА, 13. 10. ПАТ. „Журналь де Насіон“ подає подробиці слідства в Анмас. Бенеш-Райчич і Новак-Поспішіль призналися, що перебували в таборі хорватських емігрантів на Мадярищині в Янка Пушта. З початком серпня ц. р. дістали приказ виїхати до Нейканіча, а при кінці серпня вже з малярськими пашпортами дістали приказ виїхати до Ціріху, де ждав на них провідник. Бенеш дістав пашпорт на прізвище Йосифа Севера, Новак на прізвище Інгвара Унгара в Будапешту, Келемен на прізвище Сука з Брна Моравського. Четвертий дістав пашпорт на прізвище Бомбая з Фіюме. З Ціріху їхав зі спільниками провідник до Льозани, де відобраз їм малярські пашпорти і дав їм фальшиві чеські пашпорти.

МОБІЛІЗАЦІЯ ТРЬОХ РІЧНИКІВ.

БІЛГОРОД, 13. 10. ПАТ. Кружляють погослоски, що до зброї покличуть три річники старшин резерву.

ВЖЕ надійшли до Галицького Ма-
газину Новин, Галицька 15,
найкращі матеріали на сезон осінній
і зимовий — по цінах найнижчих.

ЧИСТКА В ПОЛІЦІЇ.

ПАРИЖ, 13. 10. ПАТ. В понеділок відбу-
ється засідання ради міністрів, на яким вирі-
шать кари для поліції за вбивство короля. Се-
ред поліції переведуть основну чистку. Наже-
дуть начальників поліції у Марселі і керманців
центральної урядів безпеки.

ПЕРЕД ЗМІНОЮ УРЯДУ.

ПАРИЖ, 13. 10. ПАТ. Внаслідок димісії мі-
ністра Саро та необхідного призначення міні-
стра закордонних справ на місце мін. Барту
уряд подається до димісії.

„Журналь де Деба“ запевняє, що коли
прем'єр Думерг зустріне труднщі при прина-
ченні міністра закордонних справ, тоді покля-
че до керми міністерством закордонних справ
одного з амбасадорів. Тоді амбасадор підляга-
тиме Думергові, але щоденник не називає його
імени. Політичні кола сподіються, що внаслідок
зближення між Францією та Італією і намаган-
ня налагодити приязні взаємини між Італією та
Югославією, кандидатом на керманця міні-
стерством закордонних справ буде мабуть ам-
басадор який відіграв велику роль у справах
східної Європи.

ДЕМАРШ ЮГОСЛАВЯЧЬКОГО УРЯДУ В РИМІ.

ЛЬОНДОН, 13. Х. ПАТ. Агенція Райтера по-
відомляє з Білгорода, що югославянський уряд
зробив демарш у Римі з приводу неприхиль-
них коментарів італійського радіо про внутрі-
шні положення в Югославії. Італійське радіо
зплевняло, що в Югославії дійде незабаром до
заварувань, себто до домашньої війни.

ПОХОРОНИ

влаштовує найкраще по цінах найдешевших

БРАТЬСЬКЕ
ПОХОРОННЕ
ЗАВЕДЕННЯ „ХАРІС“

Львів, — вул. КОРНЯКТІВ ч. 3, (в НАРОДИН ДІМ).
Все похоронне приладдя на складі. — Експуації
та перевози власним санітарним атом 648

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 15. ЖОВТНЯ 1934.

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА.

3)

Фльоренція.

(Із подорожнього записника.)

Я в церкві Санта Марія Новелла. Будова її з
XIII. віку, а фасада, архітекта Л. В. Альбертія,
з першої пол. XV. в. Пречудові головні двері: в
їх арці душа прибирає форми цієї соняшної
грації.

Праворуч, у церкві, в глибині великий образ
якоти Чімабус Малонна дел Ручеллаї.

Ліворуч великі фрески Рай і Стрітний Суд
— Орваніа.

В головному престолі преблагото фресків Гір-
ландая. Деллі фрески Філіппіна Ліппі сірим ми-
нундум пиширять зі стін.

Світло в церкві як і в соборі і в Санта Кроче,
бе з округлих вікон атори.

На майдані, перед церквою С. Марія напроти
церкви портки, легкі, ренесансові, а над ними
мелазьовані святих — терракота Делла Роббіа.
Вагати Фльоренція без родни мистця у терра-
коті Делла Роббіа важе собі уявити.

Вечір. Година пізня. Майдан деля С'ніорія
залигає тиша, самота. Грізно могутні зі отру-
ною вешкою Палата С'ніорії (1294. р.) Сіріє на-
мінь, який осипають гогицьні пікна. У цій сіроті
пам'ять, яку ви бачите і у фасаді, і в палаті Піті-
ті, відчувати оду грізну силу, що кріпає пану-
вала в часах ренесансу. Бо мармору не бракувало
фльорентійцям. Та мармор це висказ печеної
виготи, вибачливості, а то й розп'яженості. Сі-
рий камінь, який інколи вистває бризою рипто-
во п мурі (палати Пітіті, архітектура Брунеллес-
ка), це вираз потуги, просто незбаганої сили,
якою дихають груди Давида Мікельанджеля, зли-
чинці, шибайголови Андріа дель Кастанія. І ни в
цій пізновечірній тиші чуєте лиш натугу мон-
тазної сили Давида, перет якою тремтить тиша,
по неосвітлених лавках ховається самота. Да-

леко, на бездонно темному небі тремтять зорі. В
нишні церкви Орсамікеле бузюлично глянуть на
вас св. Юрія Донателлія. І до його щиту пригор-
тається тиша, в його бронзі відблискує світло ву-
лиці, яке ніяковіє у красі очей Малонна, з тисяч-
трьохсотих років, на розі, напроти Орсамікеле.

Зранку, коли сонце стрімголов летіло з бла-
киті, щоб, прибравшись у портки, арки, в му-
зику марморів, виїти на місто, — я приспіненою
холою ішов у напрямі церкви Сан Лйоренцо. По
дорозі зустрічав багато фльорентинок, які в кри-
льній червоній, зеленій одязі, їдуть на роверах.
Хлопчиська горлають наголовки щоденників, про
приїзд Літатнова до Риму: він тоді починає за-
платати на європейських державних мужів золо-
тосіяні узелчки, щоб їх осідлати.

Сонце промінням, мов зубами, міцно зачіпи-
лося за сірий камінь фасади Сан Лйоренцо. В се-
редній церкві — просторий, широко стрункий,
живий ритм Брунеллеска. Бана, мов радість до-
брої душі, що здіймається соняшно в простори.

З творів малярства, лиш найважливіші зга-
даю, ліворуч св. Броним Гірландая. Напроти
нього образ Благовіщення Фра Філіппі Ліппі: цей
до того захоплювався архітектурою Брунеллес-
ка, що кращого тла й не міг найти для Малонна
и ангола, який крильми оживає ще більше ці
пружко чисті арки.

Врешті переходите до тієї ославленої капли-
ні Медічі, чи, як теж звуть її, Сакрестія Нуова.
Будував її теж Брунеллеско. 6 тут гроби двох
Медічів, один із них славний володар Фльорен-
ції Лйоренцо І-й Маніфіко Медічі, за часів якого
ренесанс сягнув найвищого вершичку свого роз-
витку. Тут у цій каплиці бачимо славіз різьби
Мікельанджеля: сидить постаті двох Медічів і
алегоричні на гробах постаті. Та чоловіка постать,
яка каже: Тихо, лиш мене в супокую!, скільки,
яка глибина в ній того песимістичного супокую,
філософії. При цій постаті приходить на думку
п Адам Мікельанджеля в Сикстинській Каплиці
на стелі. Навіщо кличеш мене до життя? — яви-

зом очей, рухом тіла каже Адам до Творця. Так
уже воно буває: Мікельанджель, якого твори,
гляючи на них, прокидають у нас силу та охоту
до життя, ми відчуваємо, як наші груди сповня-
ються великістю і ширією життя, — сам мно-
тець підходив до тієї творчості з песимізмом, із
важким докором.

Так само і постать жінки — Сон — чи та дру-
га — Світланок — коли їх побачите, все життя
їх чутимете в душі.

Тут, у цій каплиці, Брунеллескі і Мікельан-
джельо стоять поруч себе, оба великі оба одно-
агідні.

Виходите на світ. Виразно чуєте, що сонце з
дивною жалобом припадає до вас: каже й воно хо-
че милуватися багатством колірів італійського
ренесансу, якими ви рвоби вашу душу.

Цу здоваж берега Арно. Сілаю на мур і м'яко,
легко вливаюся в прудкі хвилі річки. Недалеко
помічаю якусь придорожню каплицю. Підходжу
до неї ближче. В ній, на великим склом, образ
„Зложення з хреста“. Твір Д. Гірландая. Дума-
єте: Га, на це, щоб у придорожній каплиці, при-
звичайній вулиці „Ліонго де Мура ді С. Роза“,
був твір мистця ренесансу таї такого як Гірлян-
дано, може собі дозволити лише Фльоренція. Ін-
ші міста, хоч які багаті в пречудові музеї, як у
Міляно Врара, не мають ні одного твору цього
мистця. І то тут, у Фльоренції, у кількох місцях
побачите виставлені в привуличних капличках
твори раннього ренесансу, не кажучи вже про до-
брі копії, вміщені в мурях домів.

Коли сонце коверзливо стало пригладзися
горбам Фієзоли, я пішов іше в напрямку церкви
Марія дель Карміне. Тут можна оглянути твори
фльорентійського мистця, що, після Давітта, по-
чав отой золотий ренесанс. Маччучіо (1401-1425).
Коротко жив, але велике діло виконав, поставив-
ши мистецтво від-на-віч природі, людині. Не за-
ремне всі великі мистці ренесансу всі, навіть і
Мікельанджельо, ходили до Санта Марія дель
Карміне і студіювали фрески Маччучія.

(Далі буде.)

Оквізна продаж — флякел на біллі 0-65, баталіна 1-80, штуркси і бархени за безцін купити в **СЛАВЯНОМУ БАЗАРІ** Г. ПЕП'ЯН, — Львів, вулиця Бомби 11.

ТАЄМНИЧА ЖІНКА.

Французська поліція ствердила, що змовники вдержували взаємні з молодшою гарною жінкою, яка приїхала в неділю 7. жовтня ц. р. до Екс-ен-Прованс. Влашникові готелю заявив, що називається Марія Вождрох і є чешкою. Невідома жінка привезла зі собою чотири куфрі, в яких — здогадується поліція — була зброя для Келемена.

АРЕШТУВАЛИ ПРОВІДНИКА ХОРВАТСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ПАРИЖ, 13. X. ПАТ. Поліції вдалося арештувати адвоката д-ра Павеліча, провідника хорватської терористичної організації. Поліція знайшла при ревізії аквізиту терористичної організації.

ДАЛЬШІ АРЕШТУВАННЯ.

ПАРИЖ, 13. X. ПАТ. У Шамбері поліція арештувала 56-літнього хорвата, громадянина Австрії, під замітом співучасті в убивстві. Арештований запевняє, що до Франції приїхав на відпочинок. Крім того в Доне поліція арештувала ще двох людей теж під замітом співучасті в убивстві.

БЕНЕШ ПОТВЕРДЖУЄ ЗІЗНАННЯ СПІЛЬНОКА.

ВАРШАВА, 13. X. ПАТ. З Анмас повідомляють, що Бенеш-Рейч підтвердив зізнання Новака-Поспішля.

ВИТАЮТЬ ЗІ ЗАХОПЛЕННЯМ МОЛОДОГО КОРОЛЯ.

БІЛГОРОД, 13. X. ПАТ. Вчора ввечері приїхав до Югославії малолітній король Петро II. зі своєю матір'ю королевою Марією. Непроглядні маси народу уладили королеву Петрові II і королеві Марії велику овацію на прикордонній станції, опісля в Люблянці.

Короля Петра II. вітала у Білгороді 100-тисячна юрба, регенційна рада, уряд, вище духовенство з патріархом Варнавою.

ФУТРА

жіночі від золотих 165
найелігантніші
тільки в **АПІСДОРФА**
Львів, Рутівського 21. в брамі —
Першорядна фахова робітня.

26/81

Бої в Іспанії.

ТЕЛЕФОНІЧНА КОМУНІКАЦІЯ З ІСПАНІЄЮ ПЕРЕРВАНА.

МАДРИД, 19. X. ПАТ. Оголошено заборону розмовляти телефонічно зі закордоном.

ЛОНДОН, 13. X. ПАТ. З Мадриду повідомляють, що урядові війська здобули при допомозі бомбардувальних літаків місто Овієдо, головний осідок повстанців. Тепер наступають на північний двірець, який ще залишився в руках повстанців.

БАРСЕЛЬОНА, 13. X. ПАТ. Воєнний суд засудив 12 осіб на довічне тюремне ув'язнення за наступ на цивільну гвардію.

Бомбардувальні літаки заатакували поїзд і вантажні автомобілі з повстанцями. В Хіхон та Овієдо воєнні суди судять уже повстанців. Втраги повстанців у боях з урядовими військами дуже великі.

14 дешевих днів

30% знижка цін на всілякі блаватні і вовняні товари

Для прикладу кілька цін:

Флякел на біллі	0-60	Сирішка	0-55
" на піжамі	0-75	Димка на підштанці	0-65
" у найк. зорні	1-—	Зелір на сорочці	0-80
Бат двостор.	1-50	Попеліна на сорочці	1-30
Вельвети і штуркси	1-75	Хустини до пояса	0-15
Баталіна	1-50	Вафл. ручники	0-30
Шел'юти на мундурці	1-80	Купел. ручники	0-60
" на убранні	2-30	Помешки	2-00
Вовна на сукні	1-70	Кали і обрусні	2-75
" на плащі	6-—	Підпояски до кофари	3-90
Пледі	5-50	Позитиво на прости.	1-25
Коци	5-—	Сатинові кофари	9-00
Позитиво	0-55	—	—

Великий вибір найновіших вовняних матеріалів на сувій костюми і плащі по найнижчих цінах.
У В А Г А: При закупці товарів від 5 зол. даром білетів до кін Палас, Аподео, Атлантис і інших.

Галицький Магазин Новин

Львів, Галицька 15

Назубний камінь треба усувати завчасу.

Назубний камінь спричинює багато недуг, — а можна легко від нього остерегтись, коли будемо чистити зуби Кальодонтом.

Кальодонт є одинокою у Польщі — пастою до зубів, що має Сульфорицинолеат на підставі д-ра Бройніліха. Завдяки цьому препаратові усуває він назубний камінь і не дає йому на ново творитись.

KALODONT

Усуває назубний камінь

Ювілейна вистава у 70-ліття нашого театру.

Коли ювілейна вистава в 70-літні роковини існування галицького театру мала нашім публіці пригадати ті давні часи, коли наш театр бився між циганськими злиднями і побутовим репертуаром, то вона вдалась напроці. Учорашня публіка відкопала із дна своїх споминів якісь призабуті зворушення і напевне вертаючися додому не пробувала їх персоніфікувати.

Вільність глядачів не знає напевне й досі, що ювілейну виставу, організовану „Союзом Дітячів Українського Театру Мистецтва" у Львові взяла на свої плечі тільки трупа одного нашого театру „Театру ім. Тобілевича" і то саме тоді, коли цей театр переходить велику кризу. Гради те, що могли, такими силами, які були. З цього погляду дали теж усе, що могли найкраще, бо справді важко було домагатись від трупи без передових артистів чогось більше.

Впередило сценічну виставу вступне слово д-ра В. Шурата, яке друкуємо на іншому місці.

Сценічну перерібку Квітчинної „Марусі" вибрали на спомин першої галицької театральної вистави. Якби великий режисер з великими авторами хотів був відтворити цю виставу в тій формі, як вона колись виглядала, то мабуть не вдалось би їм зробити це найліпше і більше поаматорському. Це був такий блідесенький образчик, що нагадував витерті старі ілюстрації з прадічних книжок. Маруся ледви жила; не можна було вірити у те, що закохалась уперше, тим більше, коли з любовного горя сіла за миску попоєсти.

Не краще було з Грицем. Не було кому грати Гриця, а на безсмертну Марусю попросили в останній хвилині Софію Стадницьку теж невідомо на чий місце. Маруся у „Грицю" взагалі не існувала. Зате в „Запорожці за Дунаєм" мала Стадницька свій величезний успіх. Неодні міг іще раз зазиро передумувати ту велику правду, що артисти на сцені вміють не старітись. Якби грамфонна плита була зберегла теж колишній голос Рубчака, то могли ми на мить мати враження, що бачимо „Запорожця за Дунаєм" у фата-моргані, або наче той промінь світла, що мандрує з деяких вір на землю 20 літ і більше.

М. Бенпаль — дуже добрий Хома у „Грицю" теж мусів грати аж дві ролі, так само, як артистка, що грала дві мам, зовсім пересічно, без одної риси „характеру".

Крім трьох діл із цих трьох п'єс нашого традиційного побутового репертуару витягнули до програми ще дві декламації. Владацький багатокранний актор, ніж декламатор і не мав у чому виявити свого таланту. Кілька строф поезії С. Чарнецького „На сцені Гриць конан", поезії зовсім ліричної, майже інтимної, не дали теж нагоди Крип'яцькій показати, як вона рміє декламувати.

Були оплески і святочинні настрої. Святочно одягнена і святочно випрямлена публіка це була та єдина „ювілейна" річ, на яку більшість

прийшла поглянути. Програма не давала ні історичного огляду нашого театру ні образу теперішнього його стану ні одного зразка мистецького зусилля. Уявляємо собі, що нпр. досить було одної дії з одної побутової п'єси; на другу повинна була піти бодай одна Карпенка-Карого, на третю одна Винниченка, або одна якась така сучасна, що дозволить двоєтрьом нашим справжнім артистам дати міру нашого театрального мистецтва.

До ювілейної вистави треба було безумовно притягнути наші найкращі сили з усіх наших труп, може й оперових співаків, розкинутих по чужих сценах. Кожного могло вразити нпр. таке дивне явище, що на такий вечір не запрохали одного із наших найбільше заслужених організаторів галицького театру дир. П. Стадника, людину чималих заслуг і неменшого досвіду. Він напевне був би звернувся до режисера цієї вистави увагу, що декламації артистів у сальоновім одязі не можна „пускати" на середині сільської хати, тільки треба їх вивести на тлі спущеної завіси, або, що не личить у сільській хаті лишати на стіні польську ікону св. Юзефа.

Характеристична риса таких наших ювілейних свят: установи та товариства, яких представляли підписані у почеснім комітеті, прислають на такий вечір красномовно-мудрі привітні та телеграми замість допомогти в організації самого свята. Але ті, яких запросили, щоби скріпили своїм авторитетом повагу 70-літнього вигляду, не знали нічого: які сили виступають і як зуміють вони виконати програму для більшості теж невідому. Навіть ті, що самохітно були б допомогли такій виставі, не мали ні часу ні змоги понебудь змінити. Все пішло по лінії найменшого опору, складене наопаки одною бідою театральною трупою, яку запросили до Львова на дві вистави „Союз Дітячів Українського Театрального Мистецтва". Організація була така, що до її

Повакаційний квадрімеср.

Не всі віддають собі справу з того, що міліони людей не обчислюють часу на пори року, чвертьріччя або семестри, але на чотиримісячні періоди, які можна назвати квадрімесрними.

Ті періоди надаються на речинні п'ятихвилинні дьотері, яких є три річно і можна з них тоєвше 4 місяці. Саме 18 п. м. починається такий іновачійний квадрімеср — перше тягнення 1-ої класи 31-ої дьотері.

Це сензація для граців, бо в тій дьотері побільшено кількість вигравів і то дуже значно (на більше 27 тисяч) як також шанси виграти. В самій першій класі кількість вигравих побільшено на 4.000, так, що разом їх є 16.000. Головна виграна цієї класи залишається як даніше у висоті 100.000 зол. Також і ціла лось (10 зол. за четвертину) та сама. Лише треба поспішити з купом лось, бо не лише може втекти сто тисяч, але з наслідках, потім у січні теж і міліон.

участи не запросили навіть тих двох товаришів, що найбільше цікавилися розвитком нашого драматичного мистецтва і могли були найбільше допомогти для збільшення свята: — не запросили ні „Кооперативний Український Театр“, ані „Т-ва письменників і журналістів“.

„ЗАЛІЗНА ОСТРОГА“ — музична комедія на 3 дії з життя УСС. Лібретто: Л. Лісевич і А. Курдидик. Музика: М. Гайворонський.

В 70-ліття українського театру вибрав Союз Дітячів Українського Театрального Мистецтва саме „Залізну Острогу“ на репрезентативну виставу. Рахували на касовий успіх і не перерахувалися: селя Театру Рівнобордостей була повна. Виставляв комедію Театр Тобілевича в середу 11. а. м. Потягнула людей на цю виставу не так цікавість, як добре арозумілий сентимент до нашого недавнього минулого, яке ось на очах переходить у легенду.

Українські Ойцові Стрільці! Скільки з тією назвою зв'язаних надій, споминів, пісень і літературних творів! Нарід, якого військова традиція деловно блимала в темряві століть, діждався у 1914. р. свого війська (дарма, що невеличкого, дарма, що в алупі з австрійською армією і — дарма, що „Вісті“ його за українське не признають!). З тієї хвилини військова традиція осяє не тільки живим, але й плодотворим. Без 1914. р. не було б 1915., а без цих двох років величезного поступу нації.

Тому УСС-ам так дорожить наш загаль і тому стільки любови до всього, що нагадує оцей „повчоч невеличок“.

Доказом цього були ясні оплески, які залунали вже при появі стрілецьких одностроїв на сцені. Перший раз це йшла п'єса про Стрільців, а напевно не останній. Усусути — маю враження — дають стільки вичаюного матеріалу для драматурга, що... тільки дай Боже драматургів!..

„Залізна Острога“. Назва комедії зішла від лицарського ордену, який повстав у 1916 році серед Усусути. Назва дуже атракційна, має свою традицію, але до комедії, яку ми вчора бачили, вона не підходить. Далеко ліпше відповідала б тут назва: „Стрілецьке кохання“, бо всі три дії Стрільці (без ріжених ран) кохають і закохують у собі. Лицарство Залізної Остроги виступає тільки на самім початку першої дії і на самім кінці третьої. Є немов декорація до решти комедії і темою кількох речень у цілій комедії.

Я завдав собі труда і перевів приваглітний публіцист між знайомими, тому й співзвучив на один день з рецензією. Після того я вирішив: писати так, як про це думаю я і люди, що мають якесь відношення до літератури, чи так, як про це думають пересічні глядачі.

Фактом є, що на десять пересічних глядачів вісім хвалило „Залізну Острогу“, а на десять музиків, малярів, літератів і редакторів вісім ганило.

На мою думку „Залізна Острога“ має дві засадничі хиби: фабулу і тип. Фабула примітивна, нецікава, неінтригуюча. Глядач не стежить за розвитком акції, бо автори не змушують його до цього. Коли мова про типи, то маю на думці старшин, а в першу чергу стрільців, які вийшли зовсім не підлібно. Усусути істнували тому двадцять літ, навіть ще тому п'ятнадцять літ, тому сучасний автор не може з їх побутом так довільно поводитися, як з кляким, козацьким, чи хоч би з „Народною Гвардією“ з 1949. р. А автори „З. О.“ повелися зі стрілецьким побутом занатто сповільно. Колиб зі стрілецького життя було більше п'єс, це ще не так разилоб. Але „Залізна Острога“ одинока! Жінки, які служили в рядах УСС, не будуть вдячати авторам за ці дві стрілки, що через три дії зітхавть, обіймаються і заглядають за хлопцями. Наскільки більше правдивим і далеко цікавішим був би тип стрількині, яка нехтує коханнями, не терпить компліментів і хоче бути тільки воємком. Стрілецькі старшини теж не вийшли ліпше. Де не стрінуть своїх товаришів зброї — освідчаються і лізуть цілуватися.

Головна постать комедії — легендарний Пипка-Скоронад вийшов нерельєфно — не тільки з пини актора який до цієї ролі не підходив. Четар Ларина — роза така, що навіть п'ї Бенцалева не могла її оживити. Те саме можна сказати і про поручника Жмайла. П. Бенцаль робив, що міг.

До вдатніших літературно типів належить хорунжий від кінової і санітарка. Тому п'ї Ленська і п. Нікітін багато причинилися до доброго настрою публіки. Чура поручника Жмайла теж добрий, а п. Яковлів, який грав цю роль, виявлявся з неї прекрасно.

З поодиноких сцен найліпші: початок другої дії і початок третьої. Стрільці підхоплені добре, сцена в окопах жива і весела. Те саме можна сказати і про сцену в кінці, де врешті виступають „цивільні“ дівчата. Аж лежало, що любовні заклання вже не йдуть на адресу стрількині.

„Залізна Острога“ була виставлена дбайливо, темпо живе, що у великій мірі допомогло п'єсі. Тільки декорація третього акту невідповідна. Розвалена хата викликає враження фронту, а не далекого запліла.

Чув я такий голос: „Залізна Острога“ спонукає неодного написати ліпшу п'єсу з життя УСС“. Коли це справдиться, то Союз Дітячів Українського Театрального Мистецтва добре зробив, що виставив „Залізну Острогу“ в 70-ліття українського театру.

Роман Купчинський.

Нині у Великій Театрі
год. 3:30 **„Я переміг кризу“** Останній раз
П. Вульфовіча.
год. 7:30 Передостанній раз **„Мархолт“**
І. Каспровича.

61 раз Нині
у Театрі Рівнобордостей
незрівняний **„Товар'щ“** Девал
джерело веселости та гумору.

Нова президія союзу большевицьких письменників на Україні.

Президія большевицьких письменників на Україні уконституувалася так: І. Кулик — голова; І. Минитенко — заступник голови і керманіч театрального відділу; П. Панч — другий заступник голови і керманіч літературного фонду; І. Кириленко — відповідальний секретар і керманіч літературної преси; С. Шупак — критик; О. Коппіленко — дитяча література; І. Фефер і П. Тичина — література народів УСРР; Н. Гордєєв та А. Головино — референти літератури, присвяченої обороні держави; І. Ле — праця з молодими письменниками.

Музику підготовляв піломий український композитор Ревушкий.

„Наталка Полтавка“ на фільмі.

Київська фільмова виробля підготовляє на 1935 р. звукову фільму п. н. „Наталка Полтав-“

ка“. Музику підготовляв піломий український композитор Ревушкий.

Радек про закордонну політику Польщі.

БОРотьБА ПРОТИ ФРАНЦІЇ.

Совітський журналіст Радек оголосив у „Большевизму“ статтю, що характеризує закордонну політику поодиноких держав у зв'язку зі вступленням Совітів до Ліги Націй. Автор кепкує із заяв делегатів Португалії та Швейцарії й висміює ті часописи, які думали, що Совіти після вступлення до Ліги „попрайдять свої обичаї та вичернуться світовою революцій“.

Опісля Радек займається польською політикою, присвячуючи особливу увагу польсько-німецьким взаєминам. Німецькі східні програми має на меті або злишити Польщу або втягнути її у сферу німецьких впливів. Щоби розбити польсько-французький союз, Німеччина зрештою покладає претенсії до Помор'я. В Польщі відбуваються процеси, які ставлять під знаком питання польську політику з останніх двох років. Після пакту про неагресію між Совітами і Німеччиною польська дипломатія, думаючи, що змінила свої позиції, почала зловувати великодержавне становище, спримоу-

ючи боротьбу перш усього проти союзу Франції.

Автор наводить відгомін останніх посушень Польщі на терені міжнародної політики у закордонній пресі та полеміку, яка розвинулася у французькій пресі про польські справи. Автор звертає увагу, що як взаємини з Польщею будуть далі загострюватися, Польща буде пригноблена шукати опіри в Німеччині, а це потягнуло б за собою залежність польської політики від Берліна. Німецька преса на думку автора вірить в можливість втягнути Польщу в орбіту німецьких впливів і має надію, що ледь весті спільну польсько-німецьку політику на сході, зате польська преса запевняє, що ті надії безосновні та що Польща хоче тільки здобути рівноправність зупроти Франції та інших держав. Будущче покаже, — пише автор — яке є справжнє значіння змін що відбуваються в польській політиці.

Уживайте лише

знаменитої цукорії „ЛУНА“
здорової підмінки кави „ПРАЖИЇ“
і зернистої „СОЛОДОВОЇ кави ЛУНА“
виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл“ Л в і в Х V,
Церковна 2. тел. 42-97

Д-Р ІВАН ДОВБУШ

Львівський лікар, що помер несподівано у розквіті своїх фізичних сил у 34 р. життя, належав до незвичайно цінних наших громадян, що у своїй праці могли би бути зразком для товаришів у своїй професії і для небагатьох діячів. Працював він зранку до ночі. Крім своїх фахових обов'язків по шпиталях, в українській академічній гімназії, в ординаційних годинах дома, присвячував він чимало часу громадській, науковій і філантропійній праці. Як член „Українського Лікарського Товариства“ дав у ньому небагато рефератів, безкорисно працював при Психотехнічній Порадні „Рідної Школи“ оглядаючи діти, а головні спільно з помічником всім недужим, що потребували негайної лікарської ради.

І. Довбуш був людиною крихтального характеру і незвичайно чутливого серця. Мав він найкращі прикмети лікаря: ніжність, м'якість, безпосередню теплоту і безкорисність, що впливала на пацієнтів, краще ніж ліки. Це був справжній філантроп, якому зовсім не залежало на тому, щоб хтонебудь знав про його гуманітарну працю, що своєю скромністю зворушував і ставив небагатьох пацієнтів у прікрі становища, коли не хотів прийняти від нього гонорару. Всі, що знали його приватно, на звістку про його несподівану смерть, мусіли відчувати різкий просто фізичний біль, як при втраті когось дуже близького. І. Довбуш належав до найкращих і найвірніших приятелів; була це людина, на яку можна було завжди рахувати. Був це товарисько тип європейського джентельмена: чесного, совісного, точного і дискретного, тип, що досі належить у нас, на жаль, до винятків.

ФУТРО Найсолідніше обслуговує
БАЧЕС
Львів, ЛЕГІОНІВ 19.
у брамі. — Тел. ч. 29-48.

Початок викладів у православній студії.

ВАРШАВА, ПАТ. В дні 8. жовтня ц. р. в год. 1. митрополит Денис в асисті професорів архимандритів д-ра Іларіона Басдекаса і д-ра Григорія Перадзе, о. прот. Миколи Смольського та студентів відправив в архикафедральній церкві св. Марії Магдалини на Празі торжественне богослуження з нагоди нового шкільного року. Підчас богослуження о. проф. архимандрит Іларій Басдекас виголосив проповідь у польській мові (1).

КРІВАВІ ЗАВОРУШЕННЯ В МЕКСИКУ.

МЕКСИКА, 13. 10. ПАТ. Перед народною палатою зійшлося коло 1.000 католиків з метою заперестувати проти теперішньої системи навчання, яка зводиться до поширювання соціалістичних засад серед молоді. Поліція почала розганяти демонстрантів шаблями та слізними газами. Колиж не помогло навіть сальва стрілів на пострах і юрба демонстрантів почала зростати, дійшло до стрілянини. Багато людей і поліції ранено, а ще більше католиків арештовано.

НІМЕЧЧИНА СПЛАЧУЄ ДОВГ.

ВАШИНГТОН, 13. 10. ПАТ. Німецький уряд заплатить 15. жовтня ц. р. 2.100.000 доларів відсотків від борів позички Дога.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ

— До Парижа приїхав міністр Саймон на похорон мін. Барту.

— През. Рузвельт приказав об'явити час праці в базовнім промислі з 40 на 36 годин від 1. грудня ц. р.

— У Шікаго 70 тисяч католицької молоді демонструвало проти неморальних фільмів.

— Австрійський міністр освіти заборонив участь у боях шкільних студентів, які брали участь у липні ц. р.

— У Булапешті арештована поліція купця Фердинанда Естеррайхера за фальшивування 190-доларових банкнотів.

ГЕМОРОЇД

є причиною злого самопочуття, надмірної нервовості, браку гумору і т. д. Треба безумовно усунути ці дошкульні терпіння. — У тій цілі вживати

Anisol
-Goedecke-

ДІСТАНЕТЕ В АПТИКАХ.

НОВИНКИ

— Хочете мати добре футро, ідіть до відомої фірми Оліяна Глушевського, Львів, пл. Капігульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— Найкраще випраний ковчезець тільки в українській пральні „Брін“, вул. Бляхарська 21. 18-20 15—?

— Василь Гресак, веде далі свою кравецьку роботу, при вул. Сикстусській ч. 23. у подвірі III. сходи I. п'яв. 323 7-20

— Попис львівського „Лугу“. Пригадуємо, що нині, в неділю 14. ж. м., на площі Лугового Городу відбудеться попис львівського „Лугу“. Початок в год. 3-ій. Ті, що не бачили ще Лугового Городу, повинні прийти його оглянути, ті, що вже бачили, знайдуть нову несподіванку: третю готову площу, призначену на відбиванки, рек, поруча, гойланку і т. п.

— Почтовий уряд Ворохта вестиме весь рік цілоденну телефонічну та телеграфічну службу також поза літнім сезоном від 7-ої або 8-ої до 21 години в будні, а від 8-ої до 12-ої і 15-ої до 18-ої в неділі та свята.

ПРОГУЛЬКА ДО БЕРЛІНА
від 30 X. до 7. XI. Ціна 9) зол. 2—3
Зголошення тільки до 19 X. 1934
П. Б. П. „ФРАНКОПЛЬ“
Львів, ФРЕДРИ 6. — Тел. 45-63.

— Про виповідження праці умовним робітникам. Цивільна палата найвищого суду у Варшаві оголосила важне рішення в справі виповідання праці умовним службовцям. Суд рішив, що припис арт. 29 закону про умовних службовців, на основі якого не вільно виповісти праці підчас недуги робітника, не містить зовсім заборони розривати службові відношення в часі його недуги. З інших причин звільнити можна за вчинок, що управління позбавити службовця посади без виповідження, як напр. за винну зневагу працьовидця і т. п.

— Ліквідують залізничну дирекцію в Станиславові. Центральна влада, не зважаючи на протести інтересованих код, рішила звільнити станиславівську дирекцію залізниць. Кажуть, що її агенція приділяє до залізничної дирекції у Львові. Кількох начальників відділів перенесено вже до інших дирекційних округ. Все це задля ощадності.

— Податкові полекші. Появився розпорядок міністра скарбу, що вводить зміни в торішньому розпорядку в справі полекш у сплаті податкових задегlostей. На основі нового розпорядку скарбова влада може платникам, що не мають нерухомого мвтку, на якім можна би забезпечити задегlostи, відписати четвертину тих задегlostей, під умовиною, що дальші з четвертини податки сплатити 12 кварталними ратами за оплатою відсотків проволони. Задля цього треба внести окремі подання, як слід умотивовані.

— Кілька цінних завваг для господарів! Мотилиця це недуга овець і рогатої худоби, яка робить великі шкоди в господарствах. Мотилиця є тому грізніша, що коли цей гадапас разом зі свіжою пашою дістанеться до шлунка звірини, розмножується дуже скоро з весною і восени, а передовсім у дощевих роках. Одиним польський специфічний засіб „Етрональ“ (затверджений рег. Мін. Сп. Вн. ч. 1606) лікує мотилицю в 100 проц. від 24—48 годин. Цей засіб клінічно випробовувався на львівській Академії Ветеринарії з великим успіхом. „Етрональ“ не тільки лікує, але також запобігає тій грізній недузі. „Етрональ“ у формі желатинових капсул подаваний рогатій худобі і візям впливає також додатково на зовнішній вигляд звірини і збільшує видаєність молока.

— Поліцей-убивник придумав саботаж. У львівському суді почалася розправа проти поліцей Станислава Беленя за вбивство Івана Коцяна. Тіло Коцяна знайшли 20. вересня на гостинці між Равою Руською та Жовкою біля залізничної станції Лавриків. Того самого

дня, коли знайшли трупа Коцяна, поліцей Белень повідомив повітову команду поліції в Раві Руській, що Коцяна хотів виконати саботаж і що у власній обороні він застрелив Коцяна. Слідство виявило, що поліцей сам заінсценізував нібито якийсь саботаж, щоб затерти вбивство. При секції ствердили на тілі Коцяна чотири рани від стріль і чотири зранення на лиці, завдані вже по смерті якимсь гострим предметом. Підозрюють, що й ті рани завдан Коцянові Белень. Психіатри ствердили, що Белень відповідальний за свої вчинки. На розправі Белень заперечив свою вину. Каже, що він візав був Коцяна, щоб зупинився, а Коцяна не послунав і вистріляв із втятого кріса. Тоді Белень скочив у рів і відтам вистріляв п'ять разів. Коцяна, твердить обвинувачений, належав до тайної української організації. На запит прокуратора стверджує Белень, що він (себто Белень) мав уже тричі слідство за ужиття зброї. Командант поліції в Раві Руській ствердив, що зізнання обв. Беленя суперечать зізнанням свідків і тому казали здогадуватися, що Белень не жив зброю у конечній потребі. Тому командант візав Беленя до себе та дав йому ніч до надуми, щоб зізнав правду. На другий день Белень признався, що Коцяна до нього не стріляв, лише він (Белень), як побачив кріс у нього, стріляв до Коцяна. А що боявся відповідальності, придумав саботаж.

— Листонош дефравдант. Перед судом присяжних у Львові станув грошевий листонош Йосиф Ласота, що спроневірив 700 зол. надісланих на адресу проф. Леснянського, а крім того різні суми на шкоду інших адресатів. Розправа скінчилася зачудженням Ласоти на 10 місяців азижні з припиненням на 5 років.

— В погоні за душогубами. Злочинців, що вбили перед кількома тижнями кс. Садовського, польського пароха в Зимній Воді, не зловлено досі, хоча поліція арештувала чимало людей. Вночі на 12. ж. м. поліційна стежа наскочила біля Камінеброду на трьох людей, що дали до неї кілька стріль. Підчас обосторожної стрільниці ранено одну особу. Підозрілі люди скрилися на багнах в околиці Городка Яг. Кажуть, що це бандити, які вбили кс. Садовського.

— Буревій перейшов над Перемишлем і повітом у суботу передполуднем і заподіяв великі шкоди, виривав дерева з корінням та зривав дахи з домів.

— Краєва хроніка. До текстильної фірми Волін-Шраер у Станиславові, вломився в часі обідньої пори злодій й забрав з бюрка готівку коло 10.000 зол. — У Перемишлі застрівився поліцей Фр. Василевич, якого в квітні постріляв був бандит Мачуга й тоді йому ампутували ногу.

— Викрили злодів після двох років. Ще в серпні 1932 р. dokonano влому до мешканця Станислава Крохмалю в Одржиконю пов. Кросно, причому вкрадено йому з шухляди 3.000 доларів, 1500 зол. і біжутерію вартості 30.000 зол. Переведені тоді поліційні докождження не дали ніякого висліді. Аж тепер відкрили злодів, якими показали мешканці села Войківка, Яків Якубаш і Стан. Шарик. За вкрадені гроші вони купили собі поле, домове уладження і т. п. Крім того арештовано кілька осіб, що затирали сліди крадіж.

Присно і пожиточно переведеш час
в новочасно уладженій
ЧИТАЛЬНІ ЧАСОПИСІВ „ТЕМПО“
при вул. Коперника ч. 11, — яка отворена щодня
без перерви від год. 9. до год. 22. Ціни приступні.

— Убив тещу. Міщанин передмістя Крем'яни-Пересілки Василь Бойковський поймав 26. ж. м. на нічліг, а вернувшись вранці додому, не застав своєї жінки дома, бо її мати вислала в поле пильнувати конюшину. Бойковський попросив тещу, щоб дала йому їсти. Теща, з якою він не жив у згоді, сказала: „Можеш сам варити й сам собі брати їсти“. Обурений Бойковський скочив до неї і став бити. Врешті вдаривши у сисок, поклав її трупом. Але спершу думав, що теща тільки впаде і мовчить, тому вдарив її ще кілька разів ногами і перебив їй в дванадцять місця ребра. Опісля Бойковський хотів ще вбити жінку, бо й з нею жив у незгоді, але її тоді в хаті не було. Повідомлена про цей жахливий злочин поліція арештувала Бойковського. В поліційному арешті він хотів покістися, але йому перешкодили.

— Легуницька катастрофа. Біля Пулава упав військовий літак. Пільот-поручник агинув, літак розбився зовсім. Обсерватор помер у шпиталі.

— В Румунії зародили яблоні. Завдяки дуже гарній погоді в Мамай над Чорним Морем зародили наново яблоні та інші овочеві дерева. Добрий врожай дали теж сади в інших сторонах Румунії.

Жінка хривдить себе думе, якщо досі пер не знає чим для неї є „МІНАЛЬ“. — Закохана приманка палі, що аме йогі жинали, повинні сплатити їм без винятку паяж, що таного ласобу як Мензель ніколи перед тим не було, що його вартість в часі періоду та при уладах просто несподівана — Відкинь і признання не найбільша заперуна що ней ліше назверх ажиналий рослинний оцінок є справді спасенням у тих прикрив днях кожної жінки. — Продають антики, античні і косметичні складки, а де не можна дістати у Лен. Респуб. „МЕНАЛЬ“, Львів, ул. Потоцького ч. 11а. 379

— Українська колонія в Бразилії. В бразилійській провінції Сао Павльо знаходиться українська колонія Раншарія, що лежить у віддалі 12 км. від станції тої самої назви, залізничної лінії Сороксбама. Колонію оснував П. Карманський 8 літ тому. На колоній мешкає 36 родин. Земля на колонії, хоч і піскувата, але родюча й надається на плекання всякої рістні. Раншарії ведуть культурну господарку: мають кавові плантації, розводять шовкопрядку і крім цього великі простори своєї землі засаджують картою, на яку крім картоплі нема. Один альяєр дає пересічно 400 аровів вати в ціні по 8—10 мільрейсів за арову. Як бачимо, ціна досить висока. Біда лише в тому, що ця ростила має багато шкідників, з якими нашим колоністам доводиться зводити важку боротьбу. Культурне життя колонії гарно розвивається. Українські свята відзначаються загальними зборами українських колоністів, співами а навіть виставами. На колонії є гарна школа та церква. З сусідніми колоністами є зв'язок, головню з японцями, яких тут чимало.

Фукс солодить життя!

Молочна чоколяда

НА СВИЖІМ МОЛОЦІ
БАГАТА У ВІТАМІНИ

Fuchs

Ca 500 калорій
має 100 гр. табличка

— За тяжке побиття матері. В Березній косто-пільського повіту, в родині Хилюків панували суперечки з приводу поділу майна та й без того через кожну дрібницю вибухали суперечки, а то й бійки. Одного дня між 23-літнім Адамом Хилюком і його сестрою вибухла суперечка за кусок полотна. Мати стала в обороні дочки. Тоді молодий Хилюк ахопив гостру лопату і вдарив нею стару матір по голові. Вістря лопати пробило нещасній жінці череп і нарушило мозок, що спричинило частинний параліж тіла, а крім того Хилюкова втратила розум. Значило-го сина арештували і за свій вчинок він засів недавно на лаві обвинувачених окружного суду в Рівному. В свою оборону він не мав нічого сказати, казав лише, що не пам'ятає, як то сталося. Суд засудив Адама Хилюка на 6 літ в'язниці.

— Перевага японської фльоти. Стокгольмська газета „Свенска Дагбладет“ пояснює, чому японська фльота сильніша нині від американської. Злуч. Держави чисельно мають верх над Японією; вони мають 15 нових дреднавтів проти 9 японських і 250 хижаків проти 106. Зате японські панцирники „Нагато“ і „Муцу“ можуть стріляти зі своїх гармат що 30 секунд, а американські тільки що 35 секунд. При рішальнім бою швидкість стрільби має не менше значіння, як число гармат.

— Докори совісти по 20 роках. У місті Ангудем прийшов цимі днями до жандармерії 50-літній мужичина і домагався, щоб його арештували. Заявив, що називається Жіль Метеер і є воєнним дезертиром. У 1915 р. утік він із фронту, взявши зі собою документи вбитого бельгійця. 5 місяців скривався він у Парижі потім кілька місяців у Гааві, знову вернувся у Гааві і вступив як моряк на торговельний бельгійський пароплав „Батерфлай“. Вислуживши там кілька літ, Метеер вернувся у Париж і оженився. На підставі фальшивого пашпорту бельгійця діставав він 475 франків місячно. Після 20 літ затужив він за рідним містом і вернувся в Ангудем. Мати і брат не тільки не пізнали його, але не повірили йому, що він їх близький. Мати діставала весь час пенсію за свого вбитого сина, якого після смерті нагородили ще військовою медаллю і хрестом. Коли він те все почув, відчув такі докори совісти, що пішов просто до жандармерії. Цікаво, що там його не арештували. Час заглади його личу і його тохоні вистачили за кару.

— Рікні вістки. За вересень число безробітних в Англії зменшилось на 54.590 осіб, а коли порівняти з минулим роком на 254.740 осіб; нині є їх іще 2.081.987. — У Лісабоні є чулки, що крійні революційні елементи приготувалися у Португалії до таких самих виступів як в Іспанії; уряд приготувався до таких виступів. — Франція і Зап. Держави відписали конвенцію про поштові мандати. — У Бельгії карбують нові 20-франкові монети з портретом короля Леопольда. — Парламентські вибори в Греції призначені на 24 листопада. — На конференції англійської соціалістичної організації прийнято резолюцію з протестом проти обмеження жіночої еміграції до Палестини. — У Берліні сфінксовали вже п'ятий раз за півтора місяця число лондонського „Таймса“. — „Правда“ повідомляє, що у совітських антиках нема найпростіших ліків, навіть таких, які виробляють з гірських; нема свнячого сада, на якому багато цих ліків виробляють.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

ІВАН КРОХМАЛЬНИЙ.

Дня 7. X. н. р. упокоївся в Полюхтві Великій, перемишлянського повіту, студент теології Іван Крохмальний в 23. році життя. Неприйнятий на далішій студії з причини невірвання належності за удержання, працював близько два роки в місцевій кооперативі за 18—30 зол. місячно (3 проц. торгу). Обирався кілька місяців по повній упадку, коли було манка понад 1500 зол., крім величезних довгів і задлягалих оплат. Своєю муравлиною працею, енергією та ініціативою упорядкував кооператив і причинився у високій ступні до випалення 40 тисяч цегли і зведення інших матеріалів на будову кооперативної домівки. На жаль, ті люди, що довели кооператив до упадку, побачивши, що вона дивається, а навіть прийшла до значного майна, злучилися проти нього, а діставши деп-

ку підтримку, ввійшли знову в управу і надзирну раду. Прийшло їм це легко, бо село москво-фільське і сильно здеморалізоване. І ось Крохмальний мусів покинути кооперативу, через що попав у розпуку і помер у сильній горячці (ім-вірно на тиф).

Від трагічної смерті свого батька проби-вався Крохмальний через життя власними сила-ми від IV. гімн. класу і терпів тяжкі злидини, з Веселим у поведінці, проповідував християнські гарний голосом, проповідував християнські чесноти і любов до свого народу. Був ширим, ідейним, характерним народним робітником, завжди строгим для себе. Терпів багато і зів-занк з цього світа як жовір на постерунку.

Ця згадка і величавий похорон нехай будуть заплатаю за його труди і кров, що сплинула з його рук при відбиранні і складенні цегли. Рід-на земля нехай Покійному пером буде!

Помисляйте передчасно!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення платити не відмовляти

Театри.

Укр. Молодий Театр „Заграва“ під артист. провідом Н. Євданицького. Борислав-Тустановичі:

- 14. X. „Земля“.
- 15. X. „Шан-Тонг“.
- 16. X. „Синте полуми“.
- 17. X. „Тарас Бульба“.
- 18. X. „Звільня“.

Вже театр відідає Східницю, Мраз-ницю і Трускавець.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

Ходорів:

- 14. X. Задіна Острога.
- 15. X. Товариш.

Великий Міський Театр.

Неділя, 14. X. год. 3:30 поп. „Я переміг крізу“.

Неділя, 14. X. год. 7:30 веч. „Мархолт“.

Понеділок, 15. X. год. 8 веч. Виступ Ганни Орловської.

Театр Річпорядностей.

Неділя, 14. X. год. 7:30 веч. „Товариш“.

Понеділок, 15. X. год. 7:30 веч. „Ма-ку“.

Кіно.

АПОЛЛО: „Чоловік двох світів“.

АТЛАНТИК: „Чар віденського вальса“ (Лео Слезак, музика Штрауса).

ВАНДА: „Беззахисні“.

ГРАЖИНА: „Кво валіс“.

КАСІНО: „Тут царює гунор“ (Файн і Файн).

КОЛЬБОСЕН: „Сповідні“ і ревія.

КОПЕРНИК: „Імператриця“ (Марлена Дітріх).

МАРУСЕНЬКА: „Імператриця“ (Мар-лена Дітріх).

МІРАЖ: „Король цитаві“ (Дж. Мо-ніна).

МУЗА: „Чибі“.

ПАЛАС: „Чи Люцина це дівчина“ (Смолярська, Бодо, Цикліська).

ПАН: „Місія на вулиці“ та ревія.

ПАСАЖ: „Дівчина на приказ“ і ревія.

РАЙ: „В експедиція праця“ (Ганзі Нізе).

СВІТ: „Пригода на Ліді“ (з Шкаве-ром), „Ніч для тебе“.

СТИЛЕВ: „Принатіє життя Генрі-та VIII“ та ревія.

УТІХА: „Легіон смерті“ та ревія.

ХІМЕРА: „Весела Зузана“ (Ліліяна Гарвей).

Закордонне радіо.

Неділя, 14. жовтня 1934.

Братислава (298,8) 21:15 Словацька програма, Брно (325,4) 10:00 Сахсофону-на музика, Кошиці (299,1) 17:30 Ілліні словацьких емігрантів, Прага (470,2) 16:00 Веселий недільний підвечір, 20:05 „Ми в році 2005“, 20:30 Два форте, Галич (410,4) 12:15 Хор, Лягу (1807) 19:00 Співа. Берлін (356,7) 11:30 Бахові твори, 22:00 „Ді Габрат відер Візен“ ком. оп. Гум-пердіна, Кельн (355,9) 13:15 Концерт, 18:00 Муз. казка, 19:31 „Голландець-скиталець“ оп. Вагнера, Ляйпціг (382,2) 11:30 Камер. музика, 15:00 Солисти, Мін-хен (405,1) 18:35 „Людентріп“ оп. Вагне-ра, Будапешт (350,5) 12:30 Бізетові тв., 15:30 Військ. орк., 18:00 Циг. музика, 23:00 Нар. мелодії, Міяно (368,6) 20:45 Концерт, Рим (320,8) 17:00 Інстр. кон-церт, 20:45 „Семіальний циркуль“ оп. Россіні.

Понеділок, 15. жовтня 1934.

Відень (506,8) 17:30 Співа, 19:20 Легка віден. музика, 20:40 Нім. оп. музика, Братислава (268,8) 15:35 Концерт, 19:30 Словацькі пісні, Мор. Острва (260,3) 17:35 Співа, Прага (470,2) 12:35 Легка му-зика, Париж (1648) 21:00 „Дон Кіхот“.

оп. Маскані, Агльона (331) 10:30 Співа, 21:05 Ірл. музика, Берлін (356,7) 16:00 Неседа попозудне 21:45 Камер. музика, Кенігсверстергаузен (1571) 18:40 У кра-ті баски, 20:45 Сичиний квартет, Штутгарт (322,6) 16:00 Симф. концерт, 18:30 Солисти, 22:30 Пісні, Бресля (315,8) 20:45 Форте. сонати Бетовена, Будапешт (350,5) 15:30 Оркестра, 22:11 Циг. музика, Міяно (368,6) 11:30 Тр. о., 21:00 Камер. музика, Рим (320,8) 17:00 Вов.-інструмен-тальний концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 14. жовтня 1934.

9:00 Ранішня ауд., 10:10 Гр. пл., 11:37 Сигн. часу, 12:03 Радіо-метеоролог. вісти, 12:05 Сільва репум, 12:10 Театраль-ний фейл, 12:15 13:45 Муз. поранок, співа, 13:00 Сухолодани та моряки, 13:15 Меч Польща-Чехословаччина, 14:00 Концерт (Львівська, форт.), 14:30 Гр. пл., 15:00 Госп. виступ дів. мовонової виступи, 15:15, 15:35 Пісні, 15:45 Огляд ринків різних продуктів, 15:45 Радіо. скринька 16:00 Остання Ньюска розбішанка випра-ва, 16:20 Ньюсчелл, фортеня, 16:45 За-гадки, 17:00 Музика до танцю, 17:50 Жи-ття заслуженого громадянина (спогоди д-ра Лисовського), 18:00 Театр Ужви: „Горючийський“ песа Слованського, 19:00 Концерт Ерідрового хору, 19:30 Фейлетон, 20:00 Концерт симф. оркестри, фортеня, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 На веселій дів. хвиля, 21:45, 21:46 Спорт, 22:00 Почт. техн. скринька, 22:15 Реклам. концерт, 22:30 Репортаж із мачу Польща — Чехословаччина, 23:10 Метео-ролог. вісти, 23:15 Танц. музика.

Понеділок, 15. жовтня 1934.

6:45 Ранішня ауд., 7:30, 23:00 Реклам. концерт, 11:37 Час, 12:03 Метеоролог. вісти, 12:05 Огляд преси, 12:10 Концерт (музика, співа), 13:00 Полудн. денник, 13:05 Нар. танці та пісні з гр. пл., 15:30 Ек-спорт, 15:35 Бірка, 15:45 Концерт сал. орк.; співа (Павловський, баритон), 16:45 Ленція ім. мови, 17:00 Співа, форт., 17:25 Як слухаємо на диво, відбірки 17:35 Рос. симф. музика з гр. пл., 19:50 Госп. чоловіка на морі, 18:00 Чортів — жісто кол роже, 18:15 Фортеня, 18:45 Два стар-дтей: „Остання осіння прогулянка“, 19:3 У Наполеоновій батьківщині, 19:50, 19:56 Спорт, 20:00 Легка й популярна музика, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Істор. концерт польської музики, співа, (у прог. твори з 1424—1430 р.), 21:45 Техніка та культура, 22:15 Форте. 22:35 Фільм. Мелодії з гр. пл., 23:05 Танц. музика.

БІРЖА.

ГРОШ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.21:50 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 25:84, Париж 34:89:50, Берлін 21:20, Ціохі 172:64, Амстердам 358:75, Прага 22:10, Італія 45:34, Нью-Йорк набель 5:25 1/4, Нью-Йорк теки 3:24 3/4.

Золото: Долари 8:91—8:93, Франки фр. 34:20—34:63, Лекати 81:70—82:20, Корони 36:00—36:30, Рублі 45:30—46:30.

Срібло: Корони 0:30, рублі 1:20, фльо-рени 0:70.

ЗБИЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льво Львів від до від до Ячмінь односпільний 14:25—14:30 Ячмінь на манно 13:50—13:75 13:75—15:00 Інші курси незмінні.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 13. жовтня н. р. кооперативам платити за:

	льво Львів.
1 кг. масла десерного	2:30 зол.
1 л. молока	0:14
1 л. сметани	0:60
1 кг. верш.	3:00—3:10

Пастеризоване молоко з доставкою до

дому у Львові і дітра 22 сот.

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану вдержана, на ййля зашчова

Маслосоюз повідомляє, що від 13. жовт-ня н. р. платити своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льво подіра птако-жисарні „М. С.“ у Львові (вул. Б. Гого-льського 231):

Пантарни прома	за 1 кг.	1:00	пол.
„Ц. ка.“	„	0:95	„
Індичи та індички І кл.	„	1:12	„
„	„	0:75	„
Курата і кури І „	„	0:95	„
„	„	0:60	„
Качки і гуси І „	„	0:70	„

Тенденція дешево сильна.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

ШУКАЄ торговельних заступників на Галичину і Волинь, мистецтво — хемічна робітня „ОКО“ Львів, Петровського 38 а. 407 3—3

АСЕСОР НОТІРІАЛЬНИЙ шукає посади від зарар. Добра правтина. Ласкаві зго-лошення до кооперативу „Віра“ в Рамі Руської. 417 2—2

ІНСТРУКТОРКИ (РА) вправної (то) до учениці VI кл. гімназії класичної, дав-нього типу треба від зарар. Платня за умовою Згодошення до Заряду школи в Хмельні п. Лопатин. 420 2—2

ЗВИЧАЄМ мудрих людей, всі купити фальсифіковані мужські піджакі 8:90 ж. н. оці 9:80, дитячі 4:30, лише у відомій фабриці білля „Пав“, Сикстуська 1. 284 13—30

АТІКА Бергера Львів-Левандівка до знаходження або продажу. Просимо особи то зголошуватися або телефонічно 28—78. 428

ПРОМИСЛОЗЕЦЬ літ 34, з гот'в. 25.000 зол. одружиться з підприємливою пан-ною що має відповідне майно. Ласкаві зго-лошення wraz зі світлицною проху свати до Діла під „Будучість“ 425

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади І. П. III. часть

Ціна 8.— зол., з почт. перес. 8.50 зол.

Окрема частина по 3 зол.

ЕТРОНАЛ

(Затверджений рег. Мін. Сп. Ви.

ч. 1606).

Одинокий красний засіб

лікує мотиліцію за 24 години.

ОГОЛОШЕННЯ

Д-р Назар Омелян СВИТЛИК

УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ У ВІДІ ГАУФФАССЕ ІВ призначення судовим переклад-ником української й польської мови з оцідком у Відні.

Спортивне приладдя й одяг купують наші спортовці тільки у своїй ко-оперативі „П Л А С Т“ Львів, Сикстуська 29, — Городецька 95, тел. 26. 1632 тел. 26.

Цибілки гіацинтів, туліпанів.

Оприскувачі огородові поручає

„Насіння Ростин“

Керівн. Д-р З. Бах.

Львів, Ринок 29. (брани Андріольського)

Теодор Кисяк і Сини

у Львів, пл. Смольки ч. 4. п.

тел. 40-09. поручають: тел. 40-09.

Мебловий матеріал, фіранки,

тапети, дивани, килимки і т. д.

Також тапчани, меблі обива-ні, рулетки і т. д. виконані у власній майстерні 2—5

Ізрібня музичних інструментів

Фр. Невчик

Львів, вул. Горо-децька 2Б. Теле-фон 25-76. Поручає всілякі музичні ін-струменти, прилад-дя, грамофони, плін-ти і т. п. по при-ступити цінах. — Ціни на бажання. Приймає напрари. 31/81 1—10

Читайте „Діло“!

Всі європейські стації

Philips 33 A

Модель 1935

Радіо-приймач з обводосий до електричної

сіти з динамічним голосником. Ратальною

системою Філіпса 10 місячним

32/81 1 15

виключно до купна

„Фото-Радіо-Палас“

Львів, Марійська пл. 8. (Дім Шпрехера)

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шваб. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зб.
Чвертьріччю 15-00
Півріччю 30-00
Річно 60-00
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зб., Німеччині 7-50 зб.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зб., Австрії 7-50 зб.,
Зміна адреси 1 зб.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

В справі виборів до сільських громадських рад.

Вибори до сільських громадських рад вже розписані. Передвиборчий період триватиме приблизно 1 місяць. На цей час Повітові Народні Комітети мають виконувати обов'язки Повітових Виборчих Комітетів у справі виборів до громадських рад. З огляду на те Повітові Народні Комітети мають:

- 1) Подбати, щоб українці йшли до виборів солідарно й організовано;
- 2) Подбати, щоб у всіх громадах повстали Українські Громадські Виборчі Комітети;
- 3) З огляду на складність виборчого регламенту подбати, щоб поширити виборчий регламент у всіх громадах політу та щоб з його постановами познайомилися всі члени Громадських Виборчих Комітетів і повчали про них виборців;
- 4) В цілі підготовки населення в повіті до

виборів скликувати повітові й районні середвиборчі наради й віча. Про повітові віча й наради, на яких мали би реферувати пп. послі або делегати Централі слід завчасу повідомити Краєву Нар. Канцелярію (Львів, Підвалля ч. 7, III. пов.).

- 5) Слідити хід виборів у поодиноких громадах і на випадок зловживань інтервентувати у владі й доносити Краєвій Народній Канцелярії;
- 6) Негативно по виборах подати до Народньої Канцелярії цілий хід і вислід виборів.
- 7) Винні пригадуємо всім Виборчим Комітетам дуже важку постанову виборчого регламенту, що листи кандидатів мають бути внесені до виборчої комісії невідкладно слідуючого дня по прибуттю оголошенні в громаді про розписання виборів.

ГОЛОВНИЙ СЕКРЕТАРІАТ УНДО.

Святочний день у Національному Музею у Львові.

14-го ц. м. в 12-й год. управа „Національного Музею“ у Львові відчинила свої ворота для гостей, що були цікаві поглянути на новий твір, яким збагатився наш музей. Це твір, що буде певне надовго найбільшою atrakцією для відвідувачів львівських музеїв, аматорів і знавців мистецтва: — різьба Архипенка, прислана в дарі нашими американськими земляками.

Поміщена вона у найбільшій залі т. зв. старого будинку, куди перенесли саме тепер модерну галерею із саль, що містились досі на доверсі. Як вражливий глядач може запитати: чи модерна галерея складена покищо наоспіх і різні її твори ще не розміщені, а розвішені випадково. А всеж в там речі, що напевне залишаться у галерії на постійне, як образи Грінченка, Андрієвця. Годні. Майже всі ці речі бачили ми вже на догтеринських виставах „Над. Музею“.

Цікавих на твір Архипенка було мало. Само

на той день у подуві припав мет „Румунія—Польща“ і між ними тисячами, що побігли на спортивні змагання була напевне сотня таких, що відвідали музей відклали собі на кілька днів пізніше. А всеж число 33 відвідувачів, із яких половина складала чужинці — таки надто мала сума навіть на день спортивної сенсації.

Неодн. злинується, коли подивитись, що різьба Архипенка не величезних розмірів. У репродукціях Архипенкові різьби роблять враження монументальних. Вони приневолюють нас пригадувати над тим: що саме рішав про їх динамічну величину. Саме зверху враження тут не вистачає. Було б цікаво якби управа „Нац. Музею“ влаштувала коли такий природний вистав, на якому різні мистці та мистецтвознавці пояснювали б вибраним по черзі, кожний коротко по своєму, як він розуміє твір нашого геніального різьбара та як його оцінює.

Допоможіть Лемківщині.

Від кількох тижнів ідуть в українській пресі поклики, щоб українське громадянство змадало латки для наших бідних лемків, яких постигає цього літа страшна доля: жаклива по-вінь, що залила майже всю Лемківщину, руйнує її лорібок.

Трапляється знаменита нагода винягти своє співчуття лемкам. Товариство Письменників і Журналістів улажує в середу концерт, чого дохід призначений на повення Лемків-

щини. Концертанткою виступає найчільніша сучасна українська оперна артистка Марія Со-кід, так, що бути на тому концерті — буде на-солодою для слухачів.

Тому це буде знаменита сподука користі: го з приємним: допомога лемкам і приємне та культурне переведення вечора!

Концерт відбудеться в середу 17. ц. м. в 8.30 вечір. Билети у книгарні Т. Шевченка.

—0—

Вбивник короля Олександра — болгарин.

ПОМЕР КІНООПЕРАТОР.

ПАРИЖ, 14. 10. ПАТ. Нині вночі помер фільмовий оператор Брукс Даком, який зробив фільмові знімки марсельського повстання. Із трагічних подій Даком вийшов ціло. Щойно як вернувся до Парижа, при праці в лабораторії захворів по-важно. Лікарі ствердили закровачення мізку, перевезли Дакома до шпиталю, де він помер.

ЗАБОРОНИЛИ ВИСВІТЛЮВАТИ ФІЛЬМУ.

ПАРИЖ, 14. 10. ПАТ. Французська влада за-боронила висвітлювати фільму з марсельських подій.

ОБВИНУВАННЯ СПІВВИНУВАТЦІВ.

БІЛГОРОД, 14. X. ПАТ. Із Марселя пові-домляють, що судова влада поставила офіційно в стан обвинувачення Райтіча та Послі-шіля, як співвинників агента на короля Олек-сандра.

НА ПОХОРОН КОРОЛЯ.

ПАРИЖ, 14. 10. ПАТ. Президент Лебрен ви-їжджає завтра вечером до Білгорода на похорон короля Олександра.

ВАРШАВА, 14. X. ПАТ. На похорон короля Олександра їде до Варшави в ім. президента Польщі в характері надзвичайного амбасадора ген. бригади в-в Веняв-Плугонський із стар-шинками.

ВСЕ ТРЕБА ЗАБУТИ ТА ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ

ЮГОСЛАВІЇ.

БІЛГОРОД, 14. X. ПАТ. Голова бунш. сло-вінської католицької партії о. Коромець при-хав до Спліту, щоб віддати честь тлінним ос-танкам короля. Журналістам сказав: „У хвили-ні, коли вся Югославія оплакує смерть свого великого короля, все треба забути. Треба жити та працювати для Югославії“.

ЖИД ЧИ БОЛГАРИН?

БІЛГОРОД, 14. 10. ПАТ. Сьогоднішня „Полі-тіка“ помістила фотографію убивника короля Олександра із такою заміткою: Свідство, яке ве-дуть у Марселі, досі не устійлило ідентичності убивника. Арештовані в Анмао! Бенеш і Нонак зі-янали, що пізнають із запропонованої їм Келемен-ної фотографії Сука, а яким стрінулися були в Шріху. Потверджується вістка, що Келемен-Сук був болгарин.

БІЛГОРОД, 14. X. ПАТ. Згідно з вістками з Парижа там устійлило ідентичність убивника. Злогадний Петро Келемен звється Владе-Геор-гієв. Він болгарин, член македонського рево-люційного комітету. Тому 4 режисери покинув Вла-дарію та працював „режисером“ хоронго-екстрем-тів.

Осінній попис львівського „Лугу“.

Чергова імпреза в Луговому Городі.

В неділю 14. ц. м. уладив львівський „Луг“ осінній руханковий попис своїх членів, що пройшов дуже гарно. Жаль тільки, що з при-чини недостачі якоїсь реклами (афіші на місці появились напередодні попису, таксамо в останній хвилині повідомлено пресу!) і не-певної погоди та зима публіка явилася у не-великому числі.

На програму попису зложилися: мішані вправи луговиків (дві чети) і луговичок (одна чета), мішані вєжі, плястичні вправи луговичок до слів молитви „Боже великий“, національний танок, що його вивело вісім пар, показ рухан-ки луговичок і луговиків, вєжі на двох драби-нах, вправи луговичок смолоскипами та аркан при співучасті пісочні луговиків. Останні три точки виведено вже в сумерку при світлі вели-кої ватри, розпаленої на середині площі, що відтлало не тільки оригінально, але й мальов-ничо.

Всі точки доволі широкої програми йшли гладко і справно, переран між поодинокими точками були мінімальні. Ця чергова імпреза в Луговому Городі була ще одним доказом на те, що у львівському „Лузі“ ведеться справді планова й інтенсивна праця.

До поодиноких точок програми і в часі пе-рерв града оркестра під проводом п. Манька.

Похорон д-ра Івана Довбуша.

Похорон д-ра Івана Довбуша відбувся в не-ділю 14. ц. м. в 3. год. попра. з дому жалоби при ауд. Льва Саліги на Личаківський цвинтар при участі непростяглих мас народу, що засвідчи-ли велику популярність Покійного серед укра-їнського громадянства, та шкільних і лікар-ських кол.

Участь у похороні взяла теж організовано українська державна гімназія, в якій Покійник був лікарем. Похоронний похід провадив о. д-р Й. Застирень. Гремівально явилися українські лікарі, батьки учнів української гімназії та ши-рокі маси пацієнтів і знайомих Покійного.

Над відкриттю могилою промовляли д-р Штенцель від Загального Шпиталю, проф. Гор-динський від української держ. гімназії, д-р Л. Максимонько від Українського Лікарського Т-ва та д-р Іж. Лучиниш від Психотехнічної Комісії Рідної Школи. В усіх тих уставах промовав активно Покійник. Розходились у-часники тої жалібної церемонії з найприкрішим почуттям, що втратили молоду, метку, гарну, культурну людину, яка могла ще в житті бага-то добра зробити.

СПОРТ.

РУМУНІЯ — ПОЛЬЩА 3:3 (1:1).

Розіграні вчора у Львові міждержавні змагання ко-паного м'яча Польща — Румунія закінчилися ремісом, хоч Румунія була в сумі дружинною значно ліпшою і за-служила на виграш. Польща звільнює ремісний вислід суціль Фабрісові з Югославії, що підкинував аж для карні копн проти Румунії, які певно еклектував Марти-на, поруч Урбана найкращий грав у репрезентації Поль-щі. Третього гола для Польщі стрілаз Урбан з прециз-ного подання Нехцьола (львівська Погона), який грав щойно у другій половині (на місці Бальдера). Румуни стріляли всі три голи після соф'яної співпраці цілої дру-жини, яка і технічно і тактично і під оглядом старту до м'яча переважала польську репрезентацію у всіх місцях. Змаганням приглядалось ок. 7.000 видців, отже значно менше, як того наділялись аранжери тої імпрези.

ПОГОНЬ — ГАСМОНЕЯ 1:0 (0:0).

Перед змаганнями Польща — Румунія розіграла резерв Погоні, якої напад від Сич м'яч з Гасмонєю з вислідом 1:0.

ПОЛЬЩА ЛАТВІЯ 6:2 (4:2).

ЗА ВХІД ДО ЛІГИ.

СТАНІСЛАВІВ. Резерв — Чорні 2:1 (2:1).

ЗАКОРДОННІ ЗМАГАННЯ.

ПРАГА, 14. X. ПАТ. Перший м'яч копаного м'яча між репрезентацією ССРСР і репрезент. чеських робітничих дружин скінчився перемогом Москви 13:3 (7:3).

Чехословаччина під вражінням марсельського атентату.

Прага, жовтень 1934.

Перша вістка про марсельський атентат прийшла до Праги вже в півтори години після атентату і лисавкою рознеслася по всіх усядах, бо зараз таки подали її до загального відомства всі чехословацькі радіо-станції. Вже перше вражіння про саме виконання атентату було величезне, а поганили його ще подробиці наслідків атентату, себто про смерть короля Олександра і міністра Барту. Прага заметушилась. Вулиці повні народу, що миттю розхлює всі надзвичайні видання часописів. На деяких місцях цілі юрби стоять мовчазно і слухають швидко то нових вісток, що їх голосить радіо. Те саме по каварнях і ресторанах. Театри і деякі кіна переривають свої вистави, музики по домішках перестають грати, а з радіо-голосників раптом думують нові подробиці жакливі події і переплітаються зі сумними згукми похоронних маршів. На деяких домах повзляються вже перші жалібні прапори, як зовнішній знак загального смутку. Але найкраще і найрізкіше виявляється перше вражіння марсельського атентату в голосі чехословацької преси. Вже самі наголовки статей вказують, як глибоко і болісно відчуває чехословацький народ обі ці втрати. З голосів преси пробивається не лише глибокий жаль, але і занепокоєння, чи ця подія не відібере на дальшому майбутньому найтіснішого союзника Чехословаччини Югославію та на тому політичному ділі, яке з таким зусиллям будував міністер Барту, прихильник тісного союзу Франції з Чехословаччиною. Читаючи теж ті голоси чехословацької преси не слід забувати, що сутні інтереси Чехословаччини зв'язані з Францією і її політ. напрямками.

Вся чехословацька преса однозвучно підкреслює, що патос кривавого вчинку в Марселі не вичерпується лише особистою долею тамошніх жертв, але що та подія не може не мати наслідків і для загальної європейської політики. І так „Лідове Новини“ пишуть: „В моменті, коли довголітня й важка праця над консолідацією непевних відносин в Європі наближалася вже до щасливого кінця, в часі, коли в всіх росла надія, що вже ось-ось розійдуться важкі чорні хмари, що нависли на європейській овіді і зпаса них вирине нове світло кращого завтра, в таку саме пору гинуть від злочинної руки два великі мужі-творці нової Європи. Кілька стрілів сліпої мести вистарчило, щоб вбити ці надії, і щоб в основах потрясти так тяжко творенням ділом європейської пацифікації. Смерть міністра Барту є так само тяжким ударом для європейських конструктивних сил, як смерть короля Олександра сильним потрясінням південного сходу нашого континенту. Ніхто з нас нині ще не може сказати, які наслідки може мати та велика п'ятниця, що розпростерла свої крила над долею народів. Віримо, що цей злочин порушить всіх до глибини і що люди на всіх відповідальних становищах Європи, поглядавши просто в вічі страхітливій безладі, відповідять на його страчне мемен, то єдиною відповіддю: напругою всіх сил для вдержання миру“.

Очевидно, ми — українці — інакше тинимос на партію консолідаційних заходів п. Барту і в успіхах його політики бачили досім інші вплили для європейської будуччини. А проте цігаро, як стрілоплас чехо-слов. прилюдно опівія: не характеристичний показник загальних європейських настроїв, що в усьому бачать небезпеку війни.

Подібно пише і „Право Ліду“: „Жертвою злочину впади два мужі визначного політичного значіння сучасної Європи. В подорожі короля Олександра до Франції йшло не лише про підкреслення широкій приязні між Югославією і Францією, але про те, щобі найти биті шляхи для певного закріплення європейського миру. Подорож Олександра до Парижа йшла цілком по лінії загальної французької закордонної політики. І тому в тим більшим жалем відчувало, що другою жертвою марсельського атентату впад мін. Барту. Тяжко нині спавати — пише далі „Право Ліду“, які наслідки може мати атентат взагалі, а зля Югославію зокрема. Він певне злібється на внутрішніх відносинах Югославії, яка не вважаючи на диктаторський режим короля, не в ще нині достаточна консолідована. Також і сусіди Югославії не є плякою зарукою мира і по-

вмішування у внутрішні її відносини. І коли ще до цього нашого остраху додамо ще дальші сумніви, які випливають з трагічної смерті великого французького державного діяча мін. Барту, якого працю злочинний вчинок перервав якраз в найважливіший моменті, то будемо мати перед очима всю небезпеку марсельського атентату. Так отже не лише чисто людське співчуття над смертю двох визначних людей, але також страх на майбутнє обхолає нас нині. Марсельський атентат це новий докар, в який дикій лобі живемо і які страшні несподіванки може нам принести кожна хвилинка“.

Тані самі думки занепокоєння висловлюють „Вестков“ і „Прагер Таблят“. Особливо цей останній звертає увагу на те, що марсельський атентат може мати тяжкі наслідки для Югославії. Так як король Олександр так і міністер Барту представляли своїми індивідуальностями не лише програму, але і суму традицій та досвіду, які не так легко можна переносити на інші індивідуальності. Франція тепер перенесе — каже „Прагер Таблят“ — цей удар, ніж Югославія. Демократія республіканської Франції розпоряджає ще цілим рядом випробованих політи-

Обов'язком кожного читача „Діла“

в місяці жовтні не тільки вирівняти залеглості за „Діло“, але й приєднати нашому органі хоч одного нового передплатника.

ків, які можуть заступити політика з такими самими напрямками, яким кермувався Барту. Але смерть короля Олександра врізується в живе тіло Югославії, бо там державний режим органічно тісно зв'язаний з особою короля і його втрату Югославія може відчувати дуже важко і то в усіх проявах її державного життя.

„Чеське Слово“, орган, що стоїть близько до особи мін. Бенеша, називає марсельську подію нещастям, яке Чехословаччина відчуває так, немаче воно торкнулося її самої. „Чеське Слово“ вважає марсельський атентат небезпечкою для європейської ситуації й з тривогою запитує, які він може мати міжнародні наслідки.

Вся республіка чехословацької преси пише менш білий в такому самому тоні загального потрясіння умів і занепокоєння, з якого видно, що справді Європа подобає нині на бочку пороху, до якої доступ із горючим смолоскипом надзвичайно легкий.

М—н.

Скільки осадників на Волині?

„Курер Варшавський“ повідомляє, що від березня 1921 р. до січня ц. р. повстало на Волині 3.550 військових колоній з 55.726 га землі, 16.576 самостійних парцель на 124.251 га, 51.135 господарств, яким доповнено наділа землі 100.412 га, та 3.419 уласнень на 23.058 га.

„Уласнені — пише „Курер Варшавський“ — це польські колоністи, які прибули тут за ро-

сійських часів, коли полякам не вільно було купувати землі, які тому брали землю в аренду. Їх уласнення причинилося сильно до скріплення польського елементу на Волині. До того причинилося незмірно військово осадництво“.

Чи Ви вже зложили книжки або латок на купно доброї книжки для наших братів на заході?

Чехи переслідують словаків.

Чехословацький уряд стосує екстермінаційну політику не тільки супроти українців, але й супроти своїх ближчих побратимів словаків. Недавно припинила центральна влада словацький щоденник „Народні Новини“, що виходить у Свати Мартін. Є це новий досказ систематичного гноблення всякої самостійної політичної думки на Словаччині. Пітсбурська умсва гарантувала також словакам широку автономію, од-

наче чехи ніколи її не виконали. А тимчасом словацький народ не вирікся своїх прав і безпастанно бореться за свої нац. ідеали. Великі вричності, що відбулися недавно в Нітрі з приводу 1000-ліття введення християнської віри на словацькій землі, були одначасно великою національною маніфестацією. Тому чеська влада арештувала багато словацьких діячів і загострила місцеву цензуру.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ТРИЙЦЯТИЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО КООПЕРАТИВНОГО МОЛОЧАРСТВА.

На ювілей нашого молочарського промислу звернува увагу не тільки українська преса, але теж польська. Появились довші чи коротші згадки про нього також у варшавській пресі. Орган Маслосоюз „Кооперативне Молочарство“ в числі за жовтень помістив дві статті, присвячені ювілейному святу. Першу п. н. „Трийцять літ тому“ написав дир. А. Палій (як легко здогадатись з букв А. П.), другу нестружений статистик української кооперації п. Андрій Жук.

У передовиці дир. Палія находимо ось-такі засування завдань сучасного проволу нашої молочарської організації:

Ми змагаємо до об'єднання всього нашого хліборобства в українських кооперативних молочарнях. Ми стремимо дорогою фахового вишколу і технічного устаткування молочарень до найвищої якості продукції, на рівні з другими народами, що в цьому напрямі придбали найкращі осяги. Ми хочемо дати хліборобові найвищу освіту за його продукт — за набіл, та причинитися до народного добробуту взагалі. Ось це наші завдання“.

Стаття кінчиться: „Хоч як важка наша дійсність, хоч як люте госп. кріза, то задивлені в світлі приміри і повні віри в перемогу справжніх кооп. засад, йтимемо твердо до наміченої мети“.

Польська хроніка.

КОМПЕНЗАЦІЙНИЙ ДОГОВІР ПОЛЬЩІ З НІМЕЧЧИНОЮ.

На днях покінчилися переговори між Польщею і Німеччиною, які дотичили розширення товарного обміну обох цих держав. Фактично було це продовження хліборобських розмов з весни ц. р.

З уваги на відому трансферову політику Німеччини (строга регламентація девізового обороту) засадничою точкою переговорів був роз-

рахунок. Польщі йшло про те, щобі не заморозити своїх претенсій за вивезені яйця, масло, гуси й інші продукти. І справу наладнано в той спосіб, що польський імпортер за спроваджені з Німеччини товари платитиме Поль. Т-ву Компензаційної торгівлі і та виплачуватиме з тих же фондів належність польським експортерам за товари, вивезені до Німеччини.

Але треба заважити, що договір цей дотичить тільки деяких артикулів, які містяться у признаних контингентах. Та не вважаючи на те польська преса признає йому немале значіння. „Наше хліборобство — пише Гестор у „Газ. Поль.“ — мотиме льокувати в Німеччині деякі — і дуже підставові — продукти. І тому при всіх застереженнях треба визнати цей договір „практичним“. Дає реальні хоч невеликі можливості. В сьогоднішніх часах треба їх повністю використати“.

ЗМІНИ В ДІЯЛЬНОСТІ „АКЦЕПТАЦІЙНОГО БАНКУ“.

Ми вже писали про те, що польський уряд опрацьовує новий плян відновлення хліборобів, який має мати значно глибше значіння, ніж уся дотеперішня акція. Зревідована буде теж дотеперішня діяльність Акц. Банку.

Перш-за-все дотеперішні договори при помочі того банку будуть достосовані до корисніших умовин нових розпорядків. Відтак з уваги на свого роду примус, якому підлягати-муть обі сторони (доежник і віритель) дотично угоди, компетенція Банку буде поширена. Очевидно для примусу не передбачені карні санкції, а тільки деякі ригори цивільного характеру. Справність ділення Акц. Банку має бути сильно піднесена, в чому помічні будуть дотеперішні досвіди.

КОНТРОЛЯ ГОСПОДАРКИ КООПЕРАТИВ.

В усіх кооперативах будуть переводити щонайменше раз у рік дуже докладну контролю книговодства і загальної господарки. В кооперативах, які не будуть приновлятися до прийня-сін і розпорядків, дирекція буде покарана грошесвою грошачою до 500 зол

Оказійна продажня — флякали на біллі 0-65, баталіна 1-80, струнки і бархані за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН. — Львів, вулиця Бойнів ч. 12.

ГОСПОДАРСЬКІ НОВИНИ З ОСТАННЬОГО ТИЖНЯ.

Польський уряд займається тепер дуже пильно бюджетом, а саме тим, як покрити його дальший дефіцит. Плянує він ріжні заходи до здобуття гроша й ощадності. Виключає у своїх комбінаціях маніпулювання грошми. — Посвідки для осіб, які стараються про право бідних (убогих), мають видавати громадські уряди на спеціальних друках. Таке оголосило тепер мін. справ. — Появилась чутка, що Рильнічі Палати будуть об'єднані з Пром.-Торг. Палатами. — Мін. скарбу повідомило скарбові уряди, що надзв. маєткову данину треба відрозумовити від доходу підприємства при обчислюванні доходу. податку. — До Варшави приїхали відповідники двох великих англійських пром. підприємств і ведуть технічні та фінансові розмови з управою поль. залізниць щодо електрифікації варшавського вузла. — 10 ж. м. почала працювати в Хожові при фабриці Азотових Сполук фабрика супертомасину, знаменитої навозу. Виробляють супертомасину з фосфоритів, спроважуваних з Уралю. Це перша така фабрика в Польщі. Дала вона працю 50 робітникам.

Світова хроніка.

ДАЛЬША МАНІПУЛЯЦІЯ ЧИ СПЕКУЛЯЦІЯ? — АНГЛІЙСЬКИЙ ФУНТ І ЙОГО КУРС.

Фінансисти колять собі голову над тим, що властиво вплинуло на нову плавність курсу фунта штерлінгів і то з постійною знижковою тенденцією. Об'єктивні господарські обставини в Англії не можна вважати спричинником того. Отже що: маніпуляція чи наслідки спекуляції біржевиків. Думки є поділені. Дехто каже, що після каяття Рузвельта за помилкову політику цін (підтримання їх) Англія мусить обнижувати курс фунта, щоб заховати конкурентність після спадку американських цін. Поки ці цінні йшли в гору, девальсація долара не мала більшого впливу на торгівлю В. Британії. Тепер, коли цінні замінені відносно грі податку і попиту — ситуація змінилась. Інші кажуть, що це так спекулянти діють після заяви Чемберлена, що Англія не зацікавлена в тому, щоб вважати довільність рухів фунта. З того, що валютний англ. фонд не інтервеніює, здогадуються, що уряд є за тим, аби фунт зрівнявся з долларом на старому паритеті.

КРИЗА КАПІТАЛІЗМУ У СВІТЛІ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ДИКТАТОРА.

Журнал „Большевiк“ видрукував розмову Сталіна з Уельсом. У тій розмові Сталін заявив приблизно так:

Плянуйте господарка в рямцях капіт. устрою є важка до переведення. Капіталісти ніколи не згодяться на повну ліквідацію безробіття, ані на агармонізування продукції з потребами суспільства. Капіталіст прагне тільки до зисків і кожна спроба загородити йому шлях до зисків мусить скінчитись невдачею. Тому і зусилля Рузвельта (дуже, мовляв, похвальні) є даремні, хоч не зовсім. Незначну регуляцію національної господарки, частинне зменшення безробіття і невеличке скорочення закладності капіталістів зможе він досягнути. Однак погодити інтереси праці і капіталу в капіт. устрою неможливо. Тільки пролетаріат, створивши новий устрій, може це досягнути. Тоді інтелігенція може бути помічна, як тепер у Сов. Союзі.

Капіталізм може частинно вийти з кризи, але не вчорах. Без зруйнування власних засад повного виходу не найде. Зміна сусп. господарського устрою шляхом реформ і уступок пануючій класу неможлива.

ЕКОНОМІЧНІ АКТУАЛІІ.

Чехословацьчина не хоче бути франц. колонією. Подібно як Польща, так і вона бунтується проти зачинювання франц. ринку. Її намієне сальдо в оборотах з Францією сягає 400 мільйонів. — Москва має великі клопоти з колективами. До кінця вересня доставили вони ледви 32 відс. наміченої госп. планом кількості збіжжя. Репресії не допомагають. — Фінансові кола рахуються з можливостями дальшої девальсації долара. Таку можливість признає теж сен. Bulkley після монетарної конференції з през. Рузвельтом. — До Праги приїхав інж. Вiнтер, творець Дніпрельстану. В розмові зі співробітником „Прагер Прессе“ ствердив він повну справність Дніпрельстану і щораз сильніше використання його електричної енергії.

В. Н. мж.

Нині година 8-ма у Великім Театрі

„Ганка Ордонівна“

в новім репертуарі.

Сатира! Гумор!

Нині год. 7:30

Знаменита комедія Г. Г. Дейвіса

Капітальні типи

„Мякун“

Лекція для лінивих жінок — якими бути не повинні.

Пільги при сплаті комунальних податків.

Пресова конференція в магістраті.

В суботу 13. ж. м. відбулась в бюрі директора міських фінансів п. Шандровського пресова конференція, на якій президент міста представив найновішу постанову Міської Управи дотично комунальних податків.

Управа вирішила на основі постанови з 2. жовтня 1934 р., яка спирається на арт. 44. закону з 23. березня 1933 (частинна зміна устрою територіального самоврядування Дн. 3. № 35), признати платникам усіх громадських податків й оплат (з винятком готельового і від видовищ) спеціальні пільги. А саме йде про сплату заздалегідь.

Ті пільги поділені на 2 групи, залежно від того, в якому часі заздалегідь будуть заплачені.

В часі від 15. жовтня до 15. листопада 1934. будуть пільги признавані у формі боніфікати у висоті 20 відс. заздалегідь, яка відноситься до одного з комунальних податків (оплат), а повстала перед 31. грудня 1933 року. Заздалегідь мусить бути в цілості заплачена в касах Міської Управи.

Крім того Управа міста рішила не рахувати кар за проволочку від заздалегідь усіх громадських податків й оплат, зменшених у наслідок боніфікати, як також від усіх інших впад, які вплинуть безпосередньо до кас Міської Управи на рахунок заздалегідь в самостійних громадських податках і оплатах. Дотичить це теж заздалегідь, що повстали після 1. січня 1934, але

тільки тоді, коли будуть заплачені в речинні від 15. до 31. жовтня 1934. При вплатах від 1. листопада 1934. буде Управа міста рахувати кар за проволочку у висоті 6 прц. (у річному відношенні) від законного речиння платності.

Реферуючи цю справу перед журналістами през. Дрояновський заплелював до преси, що би вона представила своїм читачам користь, які випливають з тих пільг. Платники повинні якнайшвидше скористати з постанов Управи міста. Тим вони причиняться теж до побороування безробіття, бо комунальна влада хоче добути в той спосіб готівку вжити у великій частині на інвестиції, тобто на акцію зменшування числа безробітних.

Важною річю є також те, щоб заздалегідь вплатами якнайшвидше, бо тільки тоді можна буде користати з повних пільг. У другому періоді, як сказано вище, ті пільги є вже менші. Зрештою виростуть теж і технічні труднощі, бо в останніх днях годі буде поагодити всіх платників.

Президент підкреслює, що час тих пільг не буде продовжений й Управа міста після того вичерпає усі передбачені законом засоби, щоб стягнути в дорозі ексекуючі заздалегідь належності.

Дашо про цю конференцію подамо в черговому числі.

Надзвичайні Загальні Збори „Сокола Батька“.

Епілог інциденту на останньому Сокольському Зданні.

В неділю 14. ж. м., у домі Сокола-Батька у Львові, відбулися Надзвичайні Загальні Збори тої організації, скликані виключно у зв'язку з відмовою послуху частиною вправляючих на III. Краєвому Зданні СБ. у дні 1. липня ж. р.

Явилися делегати з 47 краєвих гнізд, 87 т. зв. фізичних членів, 22 гості і 17 представників української преси.

Головуючий весь час на Зборах голова СБ. інж. Хроноват, відкрив Збори такою короткою промовою, в якій відразу підкреслив вагу тих сходів:

ПРОМОВА ГОЛОВИ С. Б.

„Нинішні Надзвичайні Загальні Збори „Сокола-Батька“ спричинені надзвичайною подією, яка потрясла Товариством до основ. Крім ударів, які приходять на Соколість ззовні, завдали Т-ву удар, глибоку рану, на жаль такі власні члени. Жалюгідна подія, яка сталася на площі Сокола-Батька в часі краєвого здвигу Соколіства з нагоди 40-літнього ювілею, створила в нашій організації відносини, серед яких дальше працювати важко. Тому ціллю цих Загальних Зборів прояснити ту ситуацію. Нинішні Надзвичайні Загальні Збори були заповіджені комунікатом Старшини зараз після Здвигу. Те саме зробила Старшина на пресовій конференції, що відбулась у справі інциденту на зданні. Минуло вже поверх три місяці від прикрої події, отже було досить часу на те, щоб прохолодило уми. Тому можна вже нині спокійно призадуматись над причинами і наслідками тої сумної події, та передусім над дальшою долею 40-літньої Соколіської організації.

З теперішньої ситуації бачить Старшина тільки два виходи: або Загальні Збори приймуть до переконання, що винною заломанню Соколіської дисципліни є Старшина, — тоді геть з такою Старшиною, а тоді бунтуватись вільно всім і все, або завинили поодинокі неадаптизовані Соколи, тоді Загальні Збори приймуть відповідну постанову щодо тих Соколів. Третього виходу тут нема. Тому Старшина зголошує зречення своїх мандатів.

ТІ, ШО ВІДІЙШЛИ...

Крім вищезгаданого удару потерпіла Соколіська організація в ювілейному році ще інші важкі удари, в цьому випадку вже від Соколіства незалежні. Нанесла їх передусім смерть, забираючи зпоміж живих многозаслужених для Соколіської ідеї побратимів:

1) 8. IX. ж. р. відійшов на вічний відпочинок почесний член Т-ва, б. заступник голови СБ. та голова Збіркового Комітету викупна Мико-

йського Городу — побр. Стасій де Остопа Стеблецький. Небіжчик поклав великі заслуги для справи викупна Українського Городу, якою з молодечею енергією займався буквально до останніх днів свого поважного віку. 2) 4 VII. ж. р., отже безпосередньо після Здвигу, помер Кирило Станіслав Лаврів, довголітній член Старшини і хорунжий СБ. і 3) 25. IV. ж. р. помер Іван Володимир Кіалик, б. член Старшини СБ. і секретар Комітету викупна Українського Городу.

На поклик голови присутні вшанували пам'ять названих заслужених Соколів 1-хвилинною мовчанкою, стоячи на „позір“.

„МОМЕНТ НАДЗВИЧАЙНОЇ ВАГИ“.

Ствердивши, що Зат. Збори скликані формально і є правосильні, голова привітав присутніх гостей і представників преси, представників гнізд та поодиноких членів. „Надійшов момент — закінчив він свою промову — для Соколіства надзвичайної ваги, тому вживаю полішити всякі пристрасти на боці і мати на серці виключно добро українського Соколіства“.

ЗВІТИ.

Після відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів С. Б. з дня 22. ж. р., який Загальні Збори прийняли без спротиву, голова відчитав привітну телеграму з Праги голови українського Соколіства з закордону побр. Цісаря.

З черги побр. Благітка відчитав звіт з III. Краєвого Здвигу. Найважливіша його частина, що торкалася відомого інциденту, а саме адогасної справи оркестри, відома вже зі звіту на загальній пресовій конференції. Справу оркестри реферував буз на старшині детально музичний референт п. Ярославенко, який знаменито знав тодішній стан усіх львівських українських оркестр. Справу Старшина розглядає детально і своє рішення (заагажувати оркестру грамзаєвників) прийняв після докладного обміркування.

Справоздавець жаліється кількекратно, що організація III. Краєвого Сок. Здвигу не найшла належного відгуку у краєвих гніздах, які ані матеріальною допомогою, ані організаційною підготовкою та взагалі краєві гнізда своїм зацікавленням не підтримали у відповідний спосіб старшини львівської централі. Всеж, розмірно малу участь побратимів із краю на Зданні треба пояснити головню відмовою залізничних змажок. — У звіті кається теж подробице про відкриття пропам'ятної таблиці у брамі будинку „Дністра“, святючі еволюції та всі інші моменти

ВЖЕ надійшли до Галицького Магазину Новин, Галицька 15, найновіші матеріали на сезон осінній і зимовий — по цінах найнижчих.

ти ювілейного свята. Кажучи про сам інцидент референт заявив, що не знаходить ніякого оправдання для руховиків і руховинок, які до бронтіліно зголосились були до вправ і в останній хвилині самовільно, всупереч наказам, відмовились до них стати чи їх виконати.

Сам Ш. Завит вийшов не менше імпонуюче, як попередній. Колиб не непогода і відмова злижжю, учасників глядачів було б напевне ще багато більше, ніж їх було. До вправ стануло було пополудні 1. 7. 1934 — 930 побратимів, 115 учасників, 24 учасниці, 36 чумаків, 495 по-сестер, разом 1600 вправляючих, глядачів було яких 10.000; великий клопіт старшині і впоряд-чникам завдавали позамісцеві глядачі, які юрба-ми приходили на площу та ображувалися і на-модилися на впорядників, коли їх не хотіли да-ром туди впустити. У попередньому П. Криво-му Звизі взяло в похід участь 12.447 осіб, вправляло загалом 2.263 осіб, з того 1141 соко-лів і 1122 січовиків.

Кштував Ш. Кривий Звиз 12.181 зол. 30 сот., з чого вернулося 11.628 зол. 79 сот., дефі-цит лише 552 зол. 51 сот.

Докладний і в гарній формі складений звіт п. Благітки повинен бути надрукований в ціло-сті у найближчому числі „Сокільських Вістей“, як теж і інші матеріали про останній Звиз та інцидент на ньому.

ПРОТОКОЛИ ПРО ІНЦИДЕНТ.

Голова відчитав два протоколи, списані головою Звизового Комітету побр. О. Карпін-ським та інж. Благіткою на вимогу Старшини. Перший з них твердить, що з усіх скарг і жалів, які чув на площі, ні одна не торкалася націо-нального характеру музики. Це були головні жалі на натовп біля брам і на те, що краєвим музикантам не дають грати. Щойно від інж. Благітки довідався, що „руховики бунтуються“, але не відніс враження, що це може означати відмову від вправ. У розмовах на площі чув не-годування, але не почув ні одної конкретної ви-моги, ні погрози. Невдоволенням п. Карпін-ський висловив, що Організаційний Комітет наважує на українськими музикантами, але це не дає позитивних наслідків, — що Звиз це пла-тна імпреза і що публіку не цікавлять внутріш-ні суперечки організації, тому слід усі претен-сії залишити до висношення на внутрішньому те-рені організації. На площі обов'язує приказ. П. Карпінський відніс враження, що своїм ви-своженням вдоволив руховиків і тому попросив їх словом „Гаразд!“ Побр. Благітці всетаки за-явив, що на випадок якогонебудь непослуху — дані чети треба негайно винести з майдану.

Протокол нач. Благітки також твердить, що крім дрібних клопотів ніхто не зголошував ніяких конкретних претенсій. Поодинокі краєві оркестри, головні стрийська, наче свідомо пе-решкаждали. Наводить свої розмови з побра-тимами зі Стрия і Станіславова, характерис-тичні для маленьких амбіцій різних маленьких „достоїнників“ з краю. Побр. Колодницький зі Стрия запевняв, що ніякого „бунту“ не буде. Всеж, стрийська колона була осередком бун-ту, до якого прилучилися гнізда Станіславів-щини, Дрогобича і Львів.

Крім того голова інж. Хроноват заявляє рі-шуче, що йому, як голові С.Б., до самого ін-циденту нічого не було відомо про якінебудь бунтівничі інтенції і тому пізніші поголоски, начебто Старшина знав вже від ранку про не-безпеку бунту, абсолютно не відповідають правді. Так само з пальця виссані всі інші та-

тарські вісти, як напр. про те, що заангажована музика сиділа підчас національного гимну, ба навіть ніби то пили тоді пиво. Ніхто не є непо-милий і Старшина теж може зробити помилку. Але хай навіть Старшина зробила помилку заангажуванням міської музики, хайби навіть зробила це з якихось політичних мотивів „уго-довства“, то всетаки це ще не давало підстави до бунту і бунту не виправдує. Старшина був вибрана три місяці тому і потягну Старшину до відповідальності можна було на найближчих Загальних Зборах. Усякий інший спосіб зваяву критики й невдоволення — це руйнівницька а-нархія.

ЩО ВІЯВИЛО СЛІДСТВО?

Старшина назначила слідчу комісію, яка зби-рала всі відповіді гнізд, яким Старшина вислала після Звизу приказ-анкету. Вислано той приказ 119 гніздам, які брали участь у Звизі. Відпо-відь надіслало 90 гнізд, при чому Повітовий Союз у Стрию прислав відповідь на основі рішення Надзвичайних Загальних Зборів Союзу в імені всіх гнізд, що вправляли на Звизі, себто 14. Два гнізда стрийського Повіт. Союзу, Гребенів і Тру-ханів прислали окремі відповіді, а відповідь Тру-ханова ріжнися від відповіді Повіт. Союзу. Від-повіді не прислало 27 гнізд, бо 2 гніздам прика-зу не доручено. На підставі відповідей ствердже-но, що послуху відмовило 31 гнізд, а саме: Мельничі, Підгайчики-Двориська, Тустано-вичі, Товнів, Дрогобич, Гребенів, Ворців, Ново-сілки-Піски, Гуменець, Почапи, Підпечари, Тя-жів, Чемеринці, Лагодів, Яворів, Туханів, Фра-га, Жовтанці, Верчані, Кавчий Кут, Завадів, Олександрів, Дашава, Ярушнічі, Ходовичі, Пятнич-ні, Гірче, Сихів, Сихів-Долішній, Конюхів, Ді-длів. Ті гнізда мали 231 членів. Два гнізда, які не брали активної участі у звизі, а саме Перва-тичі і Журавні, солідаризуються з бунтівника-ми. Так само солідаризуються з ними Дубе і Якимичі, які вправляли. Гнізда в Ремекові і Ланах заперечують, що брали участь у бунті і осуджують їх. Яворів, Труханів і Фрага осудили поступок своїх членів, а Труханів покарав їх. Яворів виправдується непорозумінням.

У висліді переведеного слідства голова С.Б. приходить до переконання, що не можна обвину-вувати тих хлопців, які може є більшими па-тріотами, ніж соколами. Зате треба обвинувачу-вати провінціалів. І коли голова стрийського „Со-кола“ заявляє, що він „не впливав“, але „тіл-ки“ сказав своїм соколам, що він „при польській музиці не буде вправляти“, то такий провід є на 100 проц. відповідальний за непослух підчинених. Важка праця в умовах, коли чути з одного бо-ку, що організація виховує революціонерів та з другого боку, що виховує уголовців. Тому від во-новибраної Старшини годі вимагати й у будучо-му чудес.

Перша і друга промова голови С.Б., викло-пена краснорічливо і палко, з чуттям і глибоко переконуваними аргументами, викликала осяні оплески.

ДИСКУСІЯ.

З технічних причин подрібний хід дискусії подамо завтра. Зазначуємо лише, що зараз пер-ший промовець, радн. д-р І. Конач, зголосив ви-сок не прийняти до відома телеграфічної старшини. Лише один промовець, п. Янів зі Стрия, ставив виразно на становищі абунтованих і боронив їх. Він був зовсім самотній. Дискусія стояла на по-важному і високому рівні.

На піднесені в дискусії заміти відповідали

член старшини побр. О. Карпінський, інж. Благітка і Конач, збиваючи голосно твер-дження делегата зі Стрия. Ці їх відповіді пода-мо завтра разом з дискусією.

НАПЯТНУВАННЯ БУНТУ.

За внеском відкрити резолюцію Старшини на 135 голосуючих 4 голосувало проти й 11 стри-мало від голосування.

РЕЗОЛЮЦІЯ ДОВІРА

Після короткої наради Старшина предложи-ла такі резолюції, від яких узагальнила збере-ження надалі своїх мандатів:

„Незалежно від мотивів, які спонукали час-тину Соколів до жалюгідного вступу підчас Со-кільського Звизу 1. VII. 1934. р., Загальні Збори стверджують, що такі засоби недопустимі у нашому сокільському Товаристві. Недопустимим є в інтересі добра Товариства, щоби одиниці чи гурт виявляли в такий нечужаний спосіб та прилюдно своє невдоволення, замість доходити своїх прав статутною прийнятими засобами. На-слідком того Загальні Збори Сокола Батька осуд-жують з усією рішучістю жалюгідний виступ нездисциплінованих членів, спричинників бун-ту, та висловлюють повне довіра до проводу Со-кола Батька. Загальні Збори доручають Стар-шині Сокола-Батька повестися супроти незди-сциплінованих членів згідно з приписами ста-туту.

Загальні Збори доручають Старшині Сокола-Батька вилати нову сокільську відзнаку, яку бу-дуть видавати членам шойно після 6-місячного часу та дефінітивного прийняття“.

Друга резолюція звучить так:

„Загальні Збори, на знак осуду інциденту на ювілейному Звизі та скріплення сокільської організації, рішають перевести в ювілейному році збільшену збірку на управлінській майдан, щоби таким робом дати наглядний доказ здорової реакції проти всяких спроб ослабити сокільську ідею. Загальні Збори доручають всім сокільським організаціям і членам вилатити в цьому році пе-важніші дати на викуп українського майдану. Загальні Збори визнають українських громадян вступати в члени Сокільської організації“.

Проти тих резолюцій, голосованих „ан-блоск“, піднеслося лише 3 голоси.

НЕЗРУЧНИЙ ВИСЛІВ ПРО ПРЕСУ.

Один із промовців у дискусії, проф. Гайду-чок, кажучи про важкі умови праці Старшини С. Б., назвав був частину прес „злочинною“, а її редакторів „злочинцями“. У зв'язку зі застере-женням ред. Б. Кравців („Вісті“) проти та-кого вислову, голова С.Б. інж. Хроноват висловив жалі з приводу тих слів і признав їх невідпо-відними.

ВНЕСКИ І ЗАПИТИ.

У внесках і запитах делегати різних гнізд порушили цілу низку важливих для сокільської організації справ, як напр. преси С.Б., директив для сільських гнізд, можливостей практичного виконання деяких приказів, кочування членів спортивних товариств з організації до організації, засновування нових гнізд, нового статуту і т. д. Дуже жаль, що спізнена пора не дозволила зай-нятися ближче і ширше саме тими діловими справами.

В усякому разі ті Загальні Збори закінчува-ли одну болячку С.Б. і підтримали авторитет старшини, від якої тепер залежить санація від-носин у Товаристві та його відродження.

Тривали Збори від 10. год. ранку до 4. попол-

Театри.

Великий Міський Театр.
Понеділок, 15. X. год. 8 веч. Виступ Ганни Орловської.
Генер. Рішоположеностей.
Понеділок, 15. X. год. 7:30 веч. „Ма-хун“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Чоловік двох світів.“
АТЛАНТИК: „Чар віденського надся“ (Лео Сазав, музика Штрауса).
ВАНДА: „Беззахисні“.
ГРАЖИНА: „Кво паліс“.
КАСІНО: „Тут царює гумор“ (Файн і Фіан).
КОЛЬОСЕЙ: „Сповідні“ ірлі і ревія.
КОПЕРНИК: „Імператриця“ (Марлена Дітріх).
МАРУСЕНЬКА: „Імператриця“ (Мар-лена Дітріх).
МІРАЖ: „Король циганів“ (Дж. Мо-діла).
МУЗА: „Чобі“.
ПАЛЯС: „Чи Людина це дівчина“ (Сюсарська, Бодо, Цвіклінська).
ПАН: „Мілон на вулиці“ та ревія.
ПАСАЖ: „Дівчина на приказ“ і ревія.
РАН: „І експедиція праць“ (Ганзі Нізе).

СВІТ: „Пригода на Ліді“ (з Пікаве-ром). „Ніч для тебе“.
СТИЛЕВ: „Принатне життя Генри-та VIII“ та ревія.
УТІХА: „Легіон смерті“ та ревія.
ХІМЕРА: „Весела Зузана“ (Ліліана Гарвей).

Закордонне радіо.

Понеділок, 15. жовтня 1934.
Відень (306,8) 17:30 Спіл, 19:20 Легка віден. музика, 20:40 Нім. оп. музика.
Братислава (268,8) 15:55 Концерт, 19:30 Словацькі пісні, 20:00 **Острава** (269,3) 17:35 Спіл, 19:20 **Прага** (470,2) 17:35 Легка му-зика, 19:45 **Париж** (1648) 21:00 „Дон Кіхот“, оп. Маскнілі, 21:00 **Атльона** (331) 19:50 Спіл, 21:05 Ірл. музика, 21:10 **Берлін** (356,7) 16:00 Весела пополудня, 20:45 Камер. музика, 21:00 **Кенігсверстергаузен** (1571) 18:40 У кра-їні басків, 20:45 Симфонічний квартет, 21:00 **Штутгарт** (322,6) 16:00 Симф. концерт, 18:30 Солісти, 20:30 **Пісні, Бресля** (315,8) 20:45 Форт. сонати Бетовена, 21:10 **Будапешт** (550,5) 13:30 Оркестра, 22:10 Циг. музика, 21:00 **Міліно** (368,6) 11:30 Тр-о, 21:00 Камер. музика, 17:00 **Вос.-інструмен-тальний концерт**.
Вівторок, 16. жовтня 1934.
Відень (306,8) 16:55 Для дітей, 17:40 **Фортепиано**, 19:30 Айзлерові твори (спіл, рт.), 21:15 Евр. музика, 21:15 **Братислава**

(298,8) 19:10 **Скрипка**, 20:30 Легка музика, 20:30 **Кошиці** (299,1) 18:15 Для Закарпаття, (пісні віден.), 19:20 **Прага** (470,2) 12:35 Легка музика, 17:5 **Вольфові пісні**, 19:10 **Весе-ла програма**, 19:10 **Лягі** (1807) 18:35 Спіл, 19:10 **Париж** (1548) 13:00 Легка муз., 19:10 **Атльона** (331) 21:00, 22:15 Спіл, 21:10 **Берлін** (356,7) 16:00 Пополудня музика, 20:10 Симф. концерт, 22:20 **Монартові твори**, 21:10 **Гамбург** (331,9) 20:10 **Мадрид** (Ліліант) оп. Герстера-Кенігсверстергаузен (1571) 20:15 **Вос.**, 20:15 **Кельн** (355,9) 17:15 Сучасна музика, 17:15 **Ляйпціг** (382,2) 20:10 „Дон Паскаль“ оп. Домініетті, 20:10 **Штутгарт** (322,6) 20:10 Тисячі ріжних народів, 20:10 **Бресля** (315,8) 18:15 Солісти, 20:10 **Будапешт** (550,5) 18:30 Нап. пісеньки, 20:10 **Міліно** (368,6) 20:45 „Дя Сінторіна Джоз“ оп. Панаїті, 20:10 **Рим** (420,8) 17:15 Легка музика.

Львівське радіо.

Понеділок, 15. жовтня 1934.
6:45 Ранішня ауд., 7:50, 22:00 Реклам. концерт, 11:57 Час, 12:03 Метеоролог. вістки, 12:05 Огляд преси, 12:10 Концерт (музика, спіл), 12:10 **Полудн. денник**, 13:05 Нар. танці та пісні з гр. пл., 15:30 **Ес-порт**, 15:35 **Бірка**, 15:45 Концерт сал. орх.; спіл (Плохський, Бартонов), 16:35 **Лекція** нм. мови, 17:00 Спіл, 17:25 **Як слухавмо на ямні**, 17:35 **Рос. симф. музика** з гр. пл., 19:30 **Госп. чоловіки на морі**, 18:00 **Чортів** — місто

колірове, 18:15 **Фортепиано**, 18:45 Для стар-дітей: „Остання осіння прогулянка“, 19:30 **У Наполеонів батальйоні**, 19:30, 19:36 **Спорт**, 20:00 Легка й популярна музика, 20:45 **Веч. денник**, 20:55 **Як працюємо**, 21:00 **Істор. концерт польської музики**, спіл, (у прог. твори з 1424—1430 р.), 21:45 **Техніка та культура**, 22:15 **Форт.**, 22:35 **Фільм**, Мелодія з гр. пл., 23:05 **Танк. музика**.

Вівторок, 16. жовтня 1934.

6:45 **Ранішня аудіція**, 7:50, **Рекл. кон-церт**, 11:57 **Сигнал часу**, 12:03 **Метеоро-лог. вістки**, 12:05 **Огляд преси**, 12:10 **Ді-ти в музиці** (казки та гротески), 12:45 Для молодших дітей: „Івас на грибах“, 13:00 **Полудн. денник**, 13:05 **Концерт**, 13:30 **Еспорт**, 15:35 **Бірка**, 15:45 **Легка музика**, спіл, 16:45 **Скрипка ПКО**, 17:00 **Фортепиано**, 17:25 **Кутю нові**, 17:35 „Ко-рабель-марено“ оп. Вагнера з гр. пл., 17:50 **Почт. техн. скрипка**, 18:00 **Львів. турист. білетен**, 18:05 **Нові муз. видання**, 18:15 **Легка музика**, 18:45 **Музика в по-ході на Парнас** (літ. нар.), 19:00 **Концерт хорі Юрада**, 19:20 **Балада**, 19:30 **Шо-пенівський ресіталь** (форт.), 19:50, 19:56 **Спорт**, 20:00 **Транск. з Варшави**: „Ци-ганський барок“ оп. Я. Штрауса; **Веч. денник**, **Як працюємо**, **Рекл. концерт**, 22:30 **Дебісі: Рамонія** з гр. пл., 22:45 **Нові народі**, 23:05 **Танк. музика**.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шад. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьріччя 15-00 „
Півріччя 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бе-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

„Народня Торговля“

повідомляє своїх П. Т. Відборців,
що на днях дістала

Свіжий транспорт

Чаїв

найновішого збору.

Чаї

Народньої Торговлі

продають

усі склади Народньої Торговлі — а також усі
українські кооперативні крамниці
по дуже приступних цінах.

Вже за 12. сотиків дістанете 1 кг. доброго чаю.

Професор Олександр Кошиць при новій роботі.

НЮ ЙОРК, 1. жовтня. (Вл. кор.) Проф. Олександр Кошиць піднявся нової праці на за-
клик одної американської організації, що зай-
мається студіями фольклору. Він організує у-
країнський хор з роджених тут українців і з
ними має взяти участь у контексті міжнародної
музики і співу з кінцем листопада в Нью Йорку.
Місце і програма ще не оголошені, але це

має бути попис на велику скалю, мабуть у Ме-
дисон Сквер Гарден, отже в найбільшій ньюор-
ський салі, що вміщує 20.000 людей. Україн-
ський хор складатиметься із сімох хорів при
українських католицьких церквах з околиці
Нью Йорку. Проби вже відбуваються в різних
місцевостях під Нью Йорком.

Вислід виборів у Франції.

ПАРИЖ, 16. 10. ПАТ. При виборах до гене-
ральних рад на 1.512 мандатів консерватисти
дістали 70, республіканці 578, незалежні ради-
кали 143, соціальні радикали 548, неосоціалісти
23, соціалісти 117 і комуністи 33. Консервати-
сти втратили 4 мандати, незалежні радикали
23, соціальні радикали 23. Помірковані респуб-
ліканці здобули 16 мандатів, соціалісти Блюма

2 мандати і комуністи 16. Права преса пише,
що зусилля комуністів і соціалістів не увінча-
лися успіхами. Комуністична і соціалістична
преса розписується знову про свою велику по-
биду. Преса стверджує, що політичне положен-
ня внаслідок виборів до генеральних рад не змі-
нилося. Вибори доказують, що французи є
прихильниками політики прем. Думерга.

Смерть Поанкаре.

Смерть колишнього прем'єра і президента
Франції сходиться дивно з трагічною смертю
останнього прем'єра Барту. Оба були членами
Французької Академії і зазнали найвищих по-
честей.

Раймон Поанкаре, сестрінок славного ма-
тематика Анрі, помер у 74 р. життя. Був з про-
фесії адвокатом. Почав свою кар'єру як журна-
ліст, редактор журналу „Вольтер“ у 1882 р. У
1886 р. був шефом кабінету при міністерстві
хліборобства; від 1887 р. послом; у 1893 і 1895
р. міністром освіти, у 1894 міністром фінансів,
у 1895—98 заст. президента парламенту. Від
1903 р. сенатором; у 1906 міністром фінансів; у
1909 увійшов до Академії. Як міністер закор-
донних справ у 1912-3 р. він досить сильно на-
ціональну політику і вислав Ліоте для нацифі-
кації Марока. У 1913 р. вибраний президентом
республіки 483 голосами проти 296 (за міні-
стром Памсом).

Імя Поанкаре було однозначне в тому часі
з війною. Підготувавшись до війни, при помо-
чі Барту, міністра, звів він 3-літню військову
службу. У липні поїхав відвідати царя до Пе-

тербурга! У 1917 р. покликав на прем'єра Кле-
мансо, свого ворога, щоб оборонити ті самі
домогання проти Німеччини.

У 1920 р. був головою репараційної комі-
сії; у 1922 р. повалив кабінет Бріана, який хотів
разом з Англією йти на уступки Німеччині.
У 1925 р. повалив кабінет Еріота, що підтриму-
вав порозуміння з соціалістами. У 1926 р. утво-
рив він т. зв. національне міністерство, що мало
на меті новими податками стримати фінансову
катастрофу. При виборах на весну 1928 р. ви-
шов переможцем як той, що виграв своєю по-
літикою війну.

Поанкаре належав до найкращих промов-
ців у Франції і найзручніших дипломатів по-
руч Бріана. З талантом еднан він незвичайну
працьовитість і совісність. З його творів відомі
„Сучасні ідеї“, „Політичні проблеми і по-
статі“, „Те, чого домагається рідний край“,
„Політична історія, двотижнева хроніка“,
„Дипломатичні причини війни“, „Перемога і
мир“. До останньої хвилини працював над спо-
минами „На службі Франції“, з яких видав сім
великих томів.

Якщо до 31. жовтня ц. р.

Ви не виповілиби в ПЗУВ $\frac{1}{3}$ частини вар-
тості своїх будинків і тієї частини

не забезпечили в Дністрі

то проволічете виконання важного народ-
ного обов'язку непотрібно знову на цілий рік

ФУТРА

жіночі і чоловічі готові і до міри
по найнижчих фабричних цінах —
поручає

Фабрика футер „ХРОМ“.

Львів, Руська ч. 20. Телефон 71-83.
Городецька ч. 97. „ 53-29

НАШІ ЧАСОПИСИ І ПЕРЕДПЛАТНИКИ.

Якось сумно стає при словах „українська
преса“. Особливо, коли порівнювати нашу пресу
з пресою інших народів, навіть недержавних. Ось
кілька чисел. Тираж деяких чеських часописів:
„Народні Політика“ — 138.000 прим. (недільне
число 324.000 прим., вівторок „Ческе Слово“ 370
тисяч прим., жіночі часописи тижневики — „Зо-
ря“ („Гвізда“) — 204.000 прим., „Правжана“ —
210.000 прим. Ці часописи виходять у Празі.
Возьмім провінціальну пресу: „Моравске Нові-
ни“ — 82.000 прим. (недільне число — 94.000
прим.). Порівняймо тепер тираж наших часо-
писів...

Далі: преса московської еміграції. Виходять
два солідні щоденники — „Последнія Новости“
і „Возрождение“. Дуже солідний місячник —
„Современная Записки“ та безліч інших. Пра-
да, немало такої нашої української еміграції чи-
тає та передплачує цю московську пресу. Хоч
деякі передплатники українці якось ніяковіючи
заявляють, що вони читають московську емі-
грантську пресу лише тому, бо, мовляв, „мусять
знати, що діється у ворожому таборі“. Але це
ніщо інше, як хитре „малоросійське“ оправдання.
А проте справді краєва преса не дуже багато
присвячує уваги СРСР. Звістки може емігрант
довідатися, що діється там, у нього дома, як не
з якогосьбудь московського „Возбужденія“? До
психології еміграції варто мимоходом додати та-
ку подробицю. Колись виходив у Берліні мос-
ковський часопис „Руть“, що писав кожного дня
сензаційні вістки про скорий упадок больше-
визму і покликався на різні симптоми того
швидкого упадку. По московських читальнях у
Празі була величезна черга на той часопис. Чи-
тач любив читати не те, що правдиве а те, що
йому миле...

Красні редактори безумовно самі знають най-
краще хити їхньої преси, головна нестача ін-
формаційної частини газети. Це торкається і всіх
українських земель і всього закордону: головна
причина залежність від чужинських пре-
сових агенцій.

І тут доходимо до „зачарованого кола“ — се-
ред яких обставин та матеріальних засобів нашу

Тільки
1-80

30 Л.

коштує
великий,
ілюстрований,
інформаційний
календар
„КРИНИЦЯ“

Порто 50 сот.

ДАРОМ

додаємо оди
календар кожному
хто пришле гроші
на п'ять календа-
рів, при чому оп-
лачуємо самі пор-
то цілої посылки.

Оказіяна продаж — Флякель на біллі 0-65, наталіна 1-80, штрукси і барханн за безцін купити у БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

пресу видають і редагують? Хто не ознайомлений з виданням українського друкованого органу, може легко кинути на нього камінем, але хто тут без гріха? Передплатник, редактор, видавець? Передплатник не точно платити свої заборгованості, та найбільш неточний він супроти рідних виданців. На своє оправдання він покликається на дорожню ціну наших часописів і їх нижчий рівень та менший обсяг від дешевших нпр. великих закордонних газет. Це правда, що важко вимагати від чоловіка, щоб він носив „різні чотири“ свого виробу, хоч вони й дорожчі від чужинських боксових черевиків. Такий патріотизм не може мати масового характеру. Тут також потрібна пропаганда. І то досить зперта. До преси являється. Чужоземна преса та всі заборгованості ідуть до читачів місяць або й більше даром „на пробу“, щоб читач привів до неї, щоб вона стала йому денною потребою. Українські видавництва не можуть собі на це дозволити.

Винні наші англійці? Може, але вони не дивляться кінці з мінцями: видатки за друк, за папір, за пошту так їх прикривають, що вони ніколи забувають за адміністративно-технічний бік свого видання, обрхований на далеку мету. Вирішують ще інші питання. Нпр. річ у тому: мати передплатників чи місячплатників? У своїм „Щоденнику“ покійний великий видавець Е. Чикаленко згадує про цю проблему: придбати багато передплатників та знизити передплату. Але ця спроба якось йому не вдалася. Тоді тепер бачимо, що масовий передплатник не платить своїх заборгованостей, а тому приходиться обмежуватися малою кількістю точних передплатників, приймати газети, а щоб часопис міг при таких невеликих оплатах жити, треба встановити високу передплату. Завдання місяця української преси й полягає у тому, щоб 1) післяплатників перетворити на передплатників і 2) щоб придбати більше передплатників і таким чином знизити передплату часопису.

Торкнемось змісту наших часописів. Чому наша преса не може дорівнювати змістом чужій? Тут вже занадто біди редакції та співробітників. Можемо навіть почути голоси, що нема у нас виробленого кадру фахових журналістів. „Часопис не цікавий, відомості настарі, запізнані“ — і т. п. паркання почути на редакції часопису.

Коли мова про наших журналістів, люди забувають, що кожен з них не „Мелхен фір аллес“. Функції і обов'язки редактора охоплюють всі ділянки часопису, від закорд. політики до технічної сторінки друку включно. Співробітники українського часопису працюють здебільша за „донор“, а не за „супер“. Мабуть один український журналіст не може вижити виключно з праці в одному часописі, кожен мусить здобувати собі кусень хліба всякою іншою публіцистичною і літературною працею. Деж він тоді може присвятити час і гроші на фахові книжки, на щораз нові студії, на інформаційні поїздки і т. д. Він завжди перетомлений, з надшарпаними вервами, з головою забитою справами, що часто не мають ніякого відношення до журналістики (кусень хліба!). Літа практичної праці потрібні для доброго інженера лікаря, педагога. Деж мають вироблятися наші журналісти? В чужій, ворожій нам пресі? Чи думають коли читачі рідної газети про долю її редактора в його старості?

Правда також, що появляється у нас часами новий часопис, як гриб на дощі. Лише скільки тих повотворів доживає року — трудно сказати. Він викликає на деякий час шум, кликає якийсь час і цезує, залишаючи за собою одиний вислід: підірвання ще трохи старих існуючих часописів. Чуті теж паркання, що нема „великого, безпартійного, інформаційного, „легкого“ часопису“. Але скільки капіталу треба, щоб такий часопис оснувати і скільки десятків тисяч передплатників — про це люди не думають.

Роль всеукраїнського напартійного часопису, з допущенням до дискусії людей з різних політ. партій грає „Діло“. Ось нпр. ідея Всеукраїнського Національного Конгресу викликала живий відгук у всіх українців. Всяка справа в теперішніх умовах життя, коли вона хоче мати успіх, мусить початися з пропаганди. Пропаганда Всеукраїнського Національного Конгресу почалася теж з дискусії на сторінках „Діла“. „Діло“ бореться з усіма тими перешкодами, що стоять перед кожною українською газетою. Має теж за собою кількадесятитисяч моральний капітал. Коли нині кинче до післяплатників — стає передплатниками і одразу нових читачів — має до нього найбільше моральне право.

М. О

Сарське питання.

Прага, жовтень 1934.

На порядку дня останньої, 82-ої сесії Ліги Націй була між іншим і справа Сарі. Але до її розгляду тепер не прийшло і її відложено до осені сесії, що почнеться 13. листопада ц. р. Хоч таке відкладання це вже традиційна лінія Ліги Націй, то на цей раз склалася на це особлива причина. Тяжкі клопоти зі вступом Савіа до Ліги, заява міністра Бека, складна справа забезпечення австрійської суверенності та неофіційні наради у справі східного паву, все це так напружило женецьку атмосферу, що вже нікуди було — розглядати таку „делікатну“ справу, як сарське питання.

Для розгляду такого питання, яке — як це недавно сказав Барту — є одним із питань, що криє в собі загрозу майбутнього воєнного конфлікту, треба спокійнішого середовища і спокійніших голів. Але далі відкладати справу Сарі вже нікуди, бо там прийде вже і її кінцеве вирішення — плебісцит. І хоч до чергової сесії Ліги Націй ще майже півтора місяця і хоч на перше місце європейської політичної арени висунулися такі питання, як становище Польщі до східного паву питання французько-італійського порозуміння і підготовка до поїздки Барту до Риму, французько-савієцького зближення, загадкова візита Папена в Будапешт, королівські відвідини на Балкані й ін., то все таки нема дня, щоб цілком європейська преса не написала щось про сарське питання. Робимо це й ми і таким чином сповняємо свій журналістичний обов'язок перед нашими читачами.

На початок декілька загальних інформацій. Від 1670. до 1815. р. була Сарщина інтегральною частиною французької держави. 1815. р. т. зв. другим парижським договором віддано Сарщину Пруссії. Від 1870 р. до 1918., була Сарщина частиною німецького цесарства. Після закінчення світової війни, при версальських мирних переговорах Франція домогалася прилучення Сарщини до Франції. Це своє домагання доказувала Франція „історичним правом“ та господарською konieczністю. Але проти такого домагання Франції виступили інші союзники: головном Вільсон і Ллойд Джордж доказували, що прилучення Сарщини до Франції було б очевидним порушенням засади самовизначення народів, бож більшість населення Сарщини творять німці. Остаточно найде компромісову розв'язку. Зі Сарщини створено самоопіку територію і віддано її під контроль Ліги Націй. Сарщиною управляє п'ятичленна рада. Троє членів цієї ради призначає Ліга Націй, одного Франція й одного Німеччина. Як дорадче тіло цієї ради створено окрему установу т. зв. Краєву Раду, зложеною з тридцяти членів. Членів Краєвої Ради вибирають вільним голосуванням всі горожане території, що скінчили 20. рік життя. 49. точка версальського миро-

вого договору постановляє, що в 1935 р. має населення сарської території рішити вільним голосуванням про дальшу долю країни: чи має вона бути прилучена до Франції, чи до Німеччини, чи бути прилучена далі при дотепершній системі.

Таким чином зі Сарщини створено „сарську державу“, що займає простір 1.900 кв. км. отже приблизно стільки, як Люксембург, і має вісімсот тисяч населення. Більшість населення це єврейська, тільки третина є протестантська. Густина населення Сарщини виносить 400 мешканців на 1 кв. км. Головним містом Сарщини є Сарбрікен з 120.000 мешканців. За ним ідуть по величині Нойкіркен, Дудвайлер, Зульбах, Велькінген й ін.

Більшість населення живе у містах і займається переважно промислом і торгівлею. Для розвитку рільництва немає тут відповідних умов, бо — дуже мало тут пригодного місця під uprawу рілі. В промислі переважає тяжкий промисел. Сарщина виробляє річно 2 мільони тон литого заліза і сталі, себто четвертину цілого французького виробництва. В 1925 р. злучено Сарщину з французькою митною територією, а вже від 1923-го року законною валютою на території Сарщини є французький франк. До 1927 р. була Сарщина обсаджена французькими гарнізонами, а після їх відкликання службу публічного порядку і безпеки виконує тисяча місцевих жандармів і сімсот поліцаїв. Шкільництво лишилося таким як було до війни т. зв. переважно німецьке.

Сарщина — це дуже багатий кам'яновугільний басейн. У 1913 р. добувано в ньому біля 14 мільйонів тон вугілля. До кінця світової війни всі копальні були державним маєтком Пруссії й Баварії. Нині всі вони є французьким державним маєтком. Дістала їх Франція як відшкодування за знищені німецькими військами копальні в північній Франції. Окрема точка версальського мирного договору постановляє, що це французьке власництво є дефінітивне і незалежне від висліду плебісциту. На випадок, коли ціла Сарщина заявила за прилученням до Німеччини, мусілаб Німеччина, згідно з 36. точкою мирного договору викупити копальні за ціну, платну золотом та зобов'язатися, що буде додавати Франції за означену ціну стільки вугілля, скільки Франція буде потребувати для свого промислу і для домашнього вжитку. Сарський кам'яновугільний басейн є одним з найбагатших на світі. Займає простір 600 кв. км., отже третину цілої території і сягає до глибини аж 1500 м. Лежні тутешнього вугілля обрховують на 12 мільярдів тон. Річно добувають тут тепер стільки вугілля, що і перед війною. Окремим проливом є Сарщина получена з райнсько-марнським каналом. Через Сарщину проходить ще крім цього шість залізничних шляхів, що сполучають Німеччину з Францією.

М-н.

Дискусія над бунтом...

Доповнення звіту про Надзвичайні Загальні Збори „Сокола-Батька“.

Подано у вчорашньому числі „Діла“ звіт з Надзвичайних Загальних Зборів „Сокола-Батька“, що відбулися в неділю 14. ц. м., ми зазначили, що з технічних причин (зменшене по-неділкове число газети та великі розміри всього звіту) подамо подрібний звіт з дискусії у черговому числі. Робимо це нині. Вся дискусія з природи річи оберталася довкола того прикрого інциденту на III. Краєвому Сокильському Зданзі 1. 7. ц. р., який спричинив скликання самих Загальних Зборів. Заторкано при цьому справу дрібні, але й справи найповажніші для цілого сучасного українського громадського життя.

Перший у дискусії радн. І. Копач питає, чому голова заявив, що Старшина дальша проця неможливі. На те голова вияснює, що нинішня Старшина скомпромітована фактом непослуху і не має певності, чи найближчим разом зможе не стрітись з бунтом. О. Дунай з Перемішля спростовує, що Перемішля не мав нічого спільного з бунтом. Голова вияснює, що це гніздо Чесанів асоціалізувалося з бунтом. Мучій з Олеська не бачить створеної ситуації у таких чорних колірах. Склад Сокильства нині новий і пливкий, нема старих соколів, перейнятих ідеологією Сокильства навіть у приватному житті. Те саме бачимо навіть у проводі Сокильства. Тому треба повести працю у виховному напрямку, з увагою на відносини серед молоді, податливої на розкладові впливи й заходи. Сам інцидент був радше випадком неспорозуміння. В усіх організаціях є нині мальконтенти і тихі розбивачі. При такому ставленні справи, як це робить нинішня Старшина, ніхто ін-

ший не перейме від них проводу. Треба рахуватися, що на місцях маєтись до діла з рознузданим елементом і не слід так розуміти загального стану, що ніби прийшло заломання Сокильства. Не слід теж резигнувати з гнізд, які відмовили прислати відповідь. Треба туди прислати ідеологічних референтів, справу вияснювати і людей виховувати. Інцидент був жалюгідний, але слід поладнати його компромісово, бо підготовка до Зданзі була недостаточна й ідеологічний зв'язок централі з краєм був дуже слабкий.

Радн. І. Копач припадає, що він настільки старий сокіл, що вправляв у цій салі, коли замість величазного будинку „Дністра“ стояла ще рудера. Від ряду літ стоїть вже осторонь сок. організації. На Зданзі був і вінні прикре враження, — зовсім не через музику, але через те, що взагалі Старшина зі Зданієм виступила. Старшина хотіла показати велич організації, а показалося, що все розлігається. Найстарші книги мудрости кажуть, що з хаосу твориться порядок. У хаосі ніхто ніколи не міг жити, — змагання до порядку є інстинктовим гоном життя. Коли жому не подобається існуючий порядок — хай старіється його змінити на інший, — але якийсь порядок мусить бути. Жаль, що зданг відбувся. Коли це факт, що в 1933 р. деякі гнізда відкошилися до здангу негативно

ВЖЕ надійшли до Галицького Магазину Новин, Галицька 15, найновіші матеріали на сезон осінній і зимовий — по цінах найнижчих.

і що на грошевій допомозі виявилася нехитість гнізд — треба було хазяйку відложити. Колиж Старшина цього не зробила, краху не передбачила і ту помилку зробила, то це ще не така провина, щоб приймати резигнацію Старшини. Промовець зголошує внесок не прийняти до відома зречення Старшини.

Цей внесок сая стрінула загальними оплесками.

Інж. А. Палій висловлює бажання, щоб справді ці Збори стали переломними в історії українського Соколяцтва. За цілу організаційну підготовку здику не несе відповідальності, але ніколи, навіть у 1919 році, не відчув такого удару, як 1. 7. 1934. Бо тоді була розгін підударам ззовні, тепер вона прийшла з власної середини, та ще й не вважаючи на той величезний поступ, який зробив нарід впродовж останніх 15 літ. Але після надуми треба було так виправдати неспівідомих хлопців, введення на фальшивий шлях своїми або чужими інспіраціями. Однак на жаль найшлися у громадянстві люди, які витягнули на верх сакраментальне „але“ та почали змішувати речі величі з малими, злочини з помилками. Послух і довіра до проводу — це річ велика, помилка проводу — річ мала. Проводи роблять речі навіть цілком непопулярні, незрозумілі масам, — але люди маси дисципліновані і мають довіру до проводу — ідуть за проводом. Приклад: становище німців до Польщі перед приходом до влади Гітлера і зміна того становища на приказ Гітлера. Лишм сьогодні дрібниці на боці, не дискутуємо над дрібницями, а демонстраційно треба осудити бунт. Колиж усе соколяцтво й громадянство одностайно осудило бунт, подія з липня 1934 не булаб страшна. Колиж ми стверділи, що і маси погані і провід поганий — тоді чема загальї ґрунту для ніякої праці.

Д-р М. Дзерович не був на Здвизі. Соромняся, читаючи звіт, з огляду на компромітацію українського імені перед чужинцями. Але щасливим є момент, в якому рубом ставило питання: або є дисципліна або її нема. Експеримент зроблений, а всі наслідки експерименту мусить ліквідувати та сама Старшина.

Проф. Гайдушок глядить на соколяцку організацію, як на школу. Показалося, що та організація нації ще не виховала, але можливість цього ще впереді. Краще вийти засоби, як це найкраще і найдоцільніше зробити. Краще дискутувати, як до кінця викупити площу, як паркан поставити, як домівку в краю здвигнути, як гроші з кишені гнізд видобути. Правда, Старшині дуже важко працювати, коли має до діла зі злочинною нелюбов'ю преси. Коли Старшина посилав спростування до газети, а та газета його не друкує, або додає свої баламутні уваги — то це злочинна робота. (Наслідком застереження присутнього ред. Кравців, голова Зборів признав вислів „злочинці“ під адресою журналістів невідповідним. Вислів справді незручний і всі без винятку присутні журналісти прийняли з задоволенням до відома заяву голови Зборів. А проте добре було би зазначити собі саме ред. Б. Кравців і його одностайність, що треба бути взагалі обережнішим у класифікаціях „злочини“, та ще й „національної зради“, якими вони так рівно займаються. — Прим. Ред.). У такій атмосфері важка праця. Пачує у нас деспотизм маси, психологія юрби. Тимчасом спочивають справи, які треба негайно поладнати. Справа резигнації Старшини повинна бути мершій поладнана і не повинна забирати часу, потрібного для позитивної праці. Коли кому не подобалося чужа музика, то дуже жаль, що ті самі люди инр. аюнсують у своїх газетах чужі фірми, або ходять у вбранні з польських фабрик, замість носити полотнянки власного виробу...

П. Яців зі Стрия старається виправдати стрийський Сокол і його провідників. Жаліється на перевтому після цілоденного маршу серед дощу і на кепську організацію Здику. Промовець заявив був разом із п. Колодницьким п. Карпінському, що вони, соколи зі Стрия, не виступлять до вправ при чужій оркестрі, але п. Карпінський поіритований відійшов. Заперечує, на чобі заміщення на площі зробили соколи зі Стрия, бо вони на площу взагалі не вийшли. Стрийська оркестра була до вправ приготована. Промовець просить зробити якийсь порядок зі стрийським повітовим Союзом С.Б.: або він потрібний або треба його розв'язати. Не слід звертатися понад головою Повіт. Союзу безпосередньо до гнізд. Стрийські соколи не заслу-

жили собі на назву бунтівників. Промовець виправдує тих, що відмовили послуху, вважаючи, що непослух диктувався їм „національна честь“.

Побр. Дунай з Перемишля: Сама Перемишля у Здвизі з незалежних причин участі не взяла, але знає, що соколяцка дисципліна була там зломана, — без огляду на те, з якихнебудь мотивів це сталося і без огляду на емент. промах Старшини С. Б. Патріотизм не може бути перечуваний аж то того ступня, щоб доміти соколяцку дисципліну. Треба поглиблювати соколяцку ідеологію, щоб не допустити до чергового такого інциденту.

Побр. Лисий (Сокол IV) спростовує, що Старшина Сокола IV осудила зломання дисципліни, а тих своїх членів, які теж тут провинилися, виключила.

Побр. Корчинський (Галич) промовляє в імені 20 гнізд свого району і в порозумінні з делегатом Станіславським. Більшість тих, які відмовили послуху, виправдуватися, що їх просто підбунтували та годували ріжним фальшивим вістками, і жаліли свого ачинку. В імені соколяцтва Галицького району осуджує зломання дисципліни та виступає проти самочинного суду проводу дозволеними одиницями чи орг. комітками. Поручає перевести різкаліну чистку.

Побр. Білик осуджує зломання дисципліни. Заявив начальник руховиків інж. Благітка, який не зміг вивести руховиком, що його приказ правильний. Не злізав провідників гнізд, не перевіряв стану дисципліни по гніздах, не повідомив про той стон голови С.Б.

Побр. д-р Мучій: Не тільки соколяцка організація хворіє, але навіть суспільний організм хворий. Немає до поручати операції, бо коли боляків надто багато, оперувати не візьмо. Треба оздоровити організацію іншими методами. Нічого вимагати дисципліни, коли взагалі поняття про дисципліну в соколяцтві фальшиве. Треба перевести реорганізацію Соколяцтва і глядіти на неї як на школу.

Побр. Дм. Палій: Авторитет Соколяцкої Організації захитаний. Йї протиставляється дисциплінованість „Лугів“. Стрий не здавав собі справи, що компромітує цілу Соколяцку Організацію. Того, хто бунтував і впливав, щоб не слухати приказу, треба виключити з Соколяцкої Організації.

Голова Здвигового Комітету п. Карпінський відповідає на оголошені заміти щодо організації Здику, головню щодо кватир (брак грошей

ПРОГУЛЬКА ДО БЕРЛІНА

від 30 X. до 7. XI. Ціна 90 зол. 3—3

Зголошення тільки до 19 X. 1934

П. Б. П. „ФРАНКОПОЛЬ“

Львів, ФРЕДРА 6. — Тел. 45-66.

на кавці за домівки на випадок пожежі). Заждає п. Яців зі Стрия, що свідомо говорить неправду і наводить деталі розмови з ним на площі. З домаганням, щоб стрийська музика грала на Здвизі всім вправляючим, навіть ніхто — ані п. Яців не виступав, бо і для самих стрийців було ясно, що це дика вимога, яка при практичному виконанні ввела би шалений хаос.

Інж. Благітка заявляє, що це неправда, на чобі стрийці не вправляли. Лише відділ Яціва відразу розійшовся, але половина стрийської колюни вийшла була на площу і вже там відмовилася вправляти. На самому Здвизі ніхто не може мати спеціальних привілеїв. Хто хтось стає до генер. проби, до дефіляди і до вправ, то чим дає достаточний доказ, що хоче і буде вправляти.

Начальник апарату побр. Копач заявляє, що він сам запровадив побр. Яціва зі Стрия на нічліг на площі Сокола-Батька. Як теж можна повірити, що голова Стрийського Сокола, що прийшов на стрийську рогачку, не знає, — де лежить площа С.Б. у Львові!

Наприкінці голова С.Б. інж. Хроноват запитує піднесеним голосом побр. Яціва зі Стрия: „Якщо навіть Старшина Сокола-Батька зробила злочин, то хто покликаний ствердити це, подинок руховиків зі Стрия, чи Загальні Збори? І коли якийнебудь провід зробить найгірший злочин, то чи не дає право поодиноким членам організації до анархічної реакції і ломання організаційної дисципліни?“

Підчас дискусії видно було, що річеві пояснення, логічні аргументи та пажі промови заслужених громадян і активних діячів соколяцкого руху роблять поважні враження на тих, які прийшли на сядо уперезжені, насторожені до Старшини неохоче. Лише мала жмінка гуррапатріотів, що залишаються під впливом молодців, які лише себе вважають повновартими членами нації й управління суддями національної чести, — зсоцідаризувалася з бунтом. Як ми вже вчора повідомили, проти резолюції довіри Старшині голосували лише 3 (три), особи.

Масові розстріли в Еспанії.

Воєнний суд у Мадриді перевів масову розправу проти арештованих підчас останніх революційних заворушень. 30 соціалістів і комуністів засуджено на розстріл. Присуд виконано негайно. У Барселоні воєнний суд засудив на кару смерті паж. Перена Фараса і ют. Екскфета за участь в останньому повстанні; майора Саласа і капітана Льюпеа Гателю на до смертну в'язницю.

ПАРИЖ, 15. 10. ПАТ. З Мадриду повідомляють, що в Овідіо спокій. Військові відділи в Астурії ведуть ще бої з повстанцями, які втікли в гори.

АРЕШТУВАЛИ ПРОВІДНИКА ЕСПАНСЬКИХ СОЦІАЛІСТІВ.

ПАРИЖ, ПАТ. У Мадриді арештували провідника соціалістів пос. Ляро Кабалеро.

Полекші у сплаті комунальних податків.

Ще про пресову конференцію в магістраті.

Вчора подали ми до відома наших читачів зміст постанови Управи Міста дотично податкових пільг. У рефераті, що його мав на цю тему перед репрезентантами львівської преси през. міста Дрояновський, було виразно сказано, що є причиною цієї премії для неплатників. А саме: йде про збільшення готівкових резерв у міській касі. Ця готівка потрібна між іншим на зменшення нужди безробітних. Отже мотиви не тільки рахункові, але теж суспільні: зменшення безробіття шляхом нових інвестицій. Очевидно, що рахункові мотиви не є маловажні. Вказує на те хоч би дуже висока квота чинних (тобто активних) задегностей міського самоврядування, у яких ланіна і податки творять переважачую більшість.

Фактично також і давніше — як заявив журналістам п. Дрояновський — магістрат ішов на руку тим громадянам Львова, які мали задеглости і мали добру волю їх позбутися, себто заплатити. Він боніфікував їм відсотки і кари. Цим разом боніфікація є куди глибша, бо зменшує на 20 пр. теж довжну суму.

Пільговий період — як відомо нашим читачам з учорашнього звіту — сягає від 15. ц. м. до 15. листопада і в ньому повністю респектована буде 20-відсоткова боніфікація в задег-

стях до 1. січня 1934 р. Зате належні відсотки будуть повністю збоніфіковані тільки під умовною заплати до 31. ц. м. В 1. половині листопада магістрат боніфікуватиме їх тільки у висоті 50 пр.

Примір:

Коли хтось заявляє квотою 1000 зол. за комун. податок 3 роки, то при впаці до 31. ц. м. опустить йому 200 зол. з самого податку і 360 з відсотків. При впаці до 15. листопада 200 зол. з податку, але тільки 180 зол. з відсотків.

П. Дрояновський підкреслив, що це останнє посушення Управи Міста. Така премія для опірних платників, шоправда відтягує податників, дає їм змогу виїзти з задегностей, але рівночасно їх деморалізує. Тимбільше, що є такі громадяни, що ведуть спеціальну тактику і нарощують не виявляються з податкових обов'язків.

У конференції взяли участь представники шоденників Діло, Н. Час, Курер Льв., Хвіля, Поранна і Век Нови. Журналісти ставили ріжні питання, на які давав відповіді президент міста, а відтак у його заступстві директор міських фінансів Шандровський. Особливо широко обговорена була доля бездомних. Репрезентанти преси довідалися, що магістрат буде тепер 4-й барак, а також призначив грошеві допомоси для тих, які найдуть на час зими якийсь захист. З міських домів не виселено магістратних, які на основі присуду повинні бути виселені. Зокрема справа безробіття була ширшою темою цієї пресової конференції.

ФУТРА

жіночі від золотих 165

найелегантніші

тільки в АПІСДОРФ

Львів, Ругівського 21. в барі —

Першорядна факторя поб тия.

26/81

Обов'язком кожного читача „Діла“

в місяці жовтні не тільки вирівняти залеглості за „Діло“, але й приєднати нашому органі хоч одного нового передплатника.

Димісії та іменування нових міністрів

ПАРИЖ, ПАТ. Рада міністрів прийняла до відома димісію міністра вн. справ Саро та постановила президентові республіки внесення іменування деп. Маршанда міністром вн. справ, сен. Лавала міністром закордонних справ і деп. Ролена міністром колоній. На цьому ж засіданні міністер справедливості Шерон подався до димісії.

„ПОРА ПОЗБУТИСЯ ТЯГАРУ“.

ПАРИЖ, ПАТ. Засідання ради міністрів лише на око пройшло спокійно. Іменування міністрів було вислідом балачок і компромісу, який прем. Думерг досягнув із провідниками партій, заступлених в уряді. Тому теж саме іменування мін. Лавала, Маршанда та Ролена не викликало застережень. Колиж прем'єр спитався, чи хто не має що заперіти, маршал Петен сказав: Всі в уряді відчуваємо тягар, якого позбутися вже крайня пора. Міністер справедливості Шерон спитався, що це за тягар. Марш Петен: Кажу про вас. Серед присутніх повстало збентеження. В обороні Шерона виступили провідники двох ворожих таборів в уряді: мін. Еріо та Тардіє. Та справа Шерона перепадала і йому не оставало нічого, як зректися теки. В листі до прем'єра Шерон каже, що кампанія, яку проти нього поведи, кривдить його дуже, тому не може оставати в кабінеті. Колиб суди були незалежні та безсторонно видавали присуди справу Станіського можнаб було подагодити до тижня. Вбивство судді Пренса вихисновують для підколювання гром. думки. Партійний дух застроює атмосферу.

„Добре заслужився для батьківщини“.

ПАРИЖ, ПАТ. Депутований Мортімер поставив у палаті депутатів таке внесення: Громадянин Людвиг Барту, міністер закордонних справ, що згинув у службі для мира, добре заслужився для батьківщини.

750 мільонів на зброєння.

З Риги повідомляють, що на таємному засіданні центрального виконавчого комітету призначено 750 мільонів рублів у золоті на будову кружальків і панцирників на Балтійським Морі та на будову 3.000 літаків для „охорони“ західних кордонів в СССР.

Похорон мін. Барту.

В суботу відбувся в Парижі похорон міністра Барту, що перемінився у велику національну маніфестацію. На знак жалоби життя в столиці замало. Молодь звільнено від шкільних занять. Більшість урядів, бюр і крамниць була замкнена. На площі Інвалідів зібралася велика маса народу. На домовині шебїжника аложено багато вінків від різних держав і урядів, французьких установ і приватних осіб. В год. 13. домогину з тілом міністра внесли в будинок міністерства закорд. справ і аложили на гарматній ляфеті. За домовиною станули найближча родина, президент Лебрен, представники різних держав, делегація французьких установ і т. д. На перелі похоронного походу йшли військові відділи. Тимчасом з трибуни промовив французький прем'єр Думерг, даючи характеристику покійного та оцінку його політичної діяльності.

Наступила дефіляда військових відділів і делегацій, що брали участь в похороні. Описав відвели домовину до гарнизонної церкви св. Людовика, де відправлено молебєн. Жалібні врочіости закінчено звуками героїчного маршу Сен-Самса. Вкінці відвели тіло на цвинтар Пер-Ляшез, де аложили в приямі найближчої родини і приятелів у родинній гробниці.

Туреччина видалює болгар.

Турецький уряд видалив усіх болгарських громадян з Туреччини. Це викликало серед них велике огірчення. Видалено коло 100.000 болгар. Нині зав'язався теж болгарський уряд, приготувавши для них приміщення і чарчі.

Важне для української кооперації на Волині.

Ми виграли справу в суді.

Луцьке повітове старство покарало на 30 зол. голову управи кооператива „Український Селянин“ у Воютині, луцького пов., за те, що не представив до затвердження плану урядження крамниці і помешкання к-ви по думці арт. 14 промисл. права, бо як старство, так і всевідство в Луцьку стояли на становищі, що для ведення к-ви не вистачає звичайне зголошення по думці арт. 7 промислового закону, а треба представлення агаданих планів.

Покараний подавав відклик до окружного суду в Луцьку, вислідок чого дня 6. ц. м. перед тим судом відбулась розправа. Кооперативу заступав пос. д-р Ст. Біляк зі Львова. В довший і сильно умотивованій промові оборонець доказував, що арт. 14 пром. права не може ма-

ти принасліднення до кооператив, які займаються лиш торгівлею мішаних товарів, а лиш до таких промислових підприємств, які урештє косяються механічною силою, або коли ведення підприємства загрожує в значній мірі публичній безпеці чи здоров'ю людей.

Суд прихилився до становища оборонця пос. д-ра Біляка і звільнив покараного від всякої кари, ствердивши цим, що для існування і ведення кооперативних крамниць згідно з арт. 7 пром. права вистачає лиш зголошення про це до старства.

Це рішення для наших кооператив округи луцького суду є дуже важне. Треба в аналогічних випадках покликуватись на це рішення суду.

С. В-ий.

Зменшують державний бюджет на 200 мільонів.

Як повідомляють з Варшави, урядові чиновники працюють над зменшенням бюджетового прелімінара на 1935-6. Є план зменшити бюджет на 200 мільонів зол. З доручення марш. Пілсудського бюджет міністерства військових справ мають зменшити на 20 мільонів. Великі труднощі показались при устійненні бюджетів освіти, земельних справ, промислу і торгівлі.

Одночасно обмірковують справу рентовності державних підприємств, особливо монопо-

лів, які приносять щораз менші доходи. Кладеться натиск на редукцію видатків при одночасному побільшенні доходів, підносячи рентовність у відношенні до капіталів, інвестованих у державні монополії.

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ

своїх зобов'язань супроти „Діла“ наміше, тільки вирівняйте негайно ваш довгірті „Діло“ в крузі своїх знайомих!

Шляхи від несправедливого до справедливого мира.

(Міжнародна конференція б. комбатантів — СІАМАК)

Українські читачі пригадують собі звіти про річні міжнародні конференції Товариства Інвалідів і б. комбатантів, де репрезентована й українська Спілка Інвалідів-емігрантів. За кожним разом представник української Спілки на цих зборах, здебільшого проф. Роман Смаль-Стоцький, брав живу участь у дебатах у з'їзді. Минулого року конференція СІАМАК-у прийняла резолюцію в справі голоду на Україні. Організація ця і тепер має за собою мільони людей, розкинутих по різних країнах, але значини її впало безперечно. Давніші конференції були значно живіші і значно численніші. Основний інтерес їх підлягає в тому, що тут сходилися вороги: німці і французи. Але німці, що налізали на ці конференції, були демократами чи соціалістами. Коли прийшов до влади Гітлер, їх організації закрили, а колишніх делегатів послали до концентраційних таборів. Нині вибув новий член СІАМАК-у — Австрія і сам б. голова організації австрійський соц. дем. Брайтшвейд шойно недавно на поруки за гроші був випущений з в'язниці. Все таки зіхалось чимало французів, як правого так і лівого, але більше лівого напрямку. Прибули делегати з Чехословаччини, Данії, Польщі, з Румунії, з Бельгії. Українська Спілка Інвалідів була заступлена цим разом проф. О. Шульгиним.

Програма конференції дуже докладно розроблена комітетом, що доручав різним делегатам подати на письмі реферати про матеріальне становище інвалідів по всіх країнах, про вплив безробіття на молодь і т. д.

Але найважливішими бувають там реферати і дебати про міжнародну ситуацію й оборону справи мира. Реферати в цій останній справі подали гп. Віяля (Франція), Каркошка (Польща), Пиптчек (Чехословаччина). Основний відчит п. Віяля подав в систематичному порядку всі основні світові явища за минулий рік. Референт дуже турбувався неадацією конференції розбродом і ослабленням Ліги націй через вихід Німеччини, вітая вступ СССР до Ліги Націй, радий організації Балкану, посиленню Малої Антанти, підготовці східного Лискарна. Побюювався гітлерівської Німеччини і лобачував у Японії пряму загрозу мира.

Зближення між Польщею і Німеччиною не викликало ентузіазму першого референта і на цьому ґрунті винили у нього суперечки з польським делегатом Каркошкою. Головне, що закидалося полякам це те, що їх пакт з німцями не має ніякого зв'язку з Лігою Націй. На це поляки відповіли, що вони не могли присилувати

німців, аби відмовилися через Лігу Націй від такого важливого кроку в напрямку мира. Чехословацький делегат вияснявав головним чином становище Малої Антанти.

Хоч кінець кінцем прийнято досить помірковані резолюції, в дебатах вичувалося здебільшого лівий настрій аудиторії.

Нераз поверталися промови до вступу СССР до Ліги Націй і в більший або менший мірі ставилися до цього явища позитивно. Треба додати, що польські делегати в дебатах згадували і відстоювали заяви міністра Бека в меншостевій справі.

Всі ці точки примусили й українського делегата зайняти становище до них. Він говорив:

„Вся людність прагне мира і цього мира хочуть так само і ваші українські товариші-комбатанти, що потерпіли від війни не менше вас всіх, але які й досі мусять тяжко відчувати її наслідки, тинючися по чужих країнах, зазнавши на протязі довгих літ гіркий хліб вигнання, хоч гостинність таких країн, як Франція, Чехословаччина та інших і полекшила їх гірку долю.“

Всі ми хочемо мира, але якого мира? На це відповідь наша ясна. Мира справедливо-го. Як можемо ми радіти тому мирові, що є, коли наша батьківщина поневолена, коли вона знаходиться під військовою окупацією нашого ворога“.

Проф. Шульгин в коротких словах нагадує історію московсько-української війни і додає: „Ми не одні находимось в такому стані: і Кавказ і Туркестан (разом з нами 60.000.000 населення) теж опинилися в совітських кайданах, як ще й інші поневолені Москвою народи. Коли українці чи кавказці обстоюють своє право — це річ природна, але й ви всі, що прагнете організації мира не можете не брати під увагу становища і змагань цих 60.000.000 енергійного населення, що намагається здобути своє право“.

„Нині тут висловлювали задоволення з прив'язу вступу СССР до Ліги Націй. В іншому характері і в іншому місці я вже гомосно заявляв про становище українців у цій справі: це становище чисто негативне. Я не буду тут торкатися різних застережень, що ми їх ставили супроти вступу совітського союзу до Ліги, а запитую тільки вас, яку реальну силу уявляє цей союз, що реально-го може він принести Лізі Націй? Відповідь наша дуже категорична: Нічого. Москва нині не може рухатися, бо кожна військова сутинка приведе до кінця режиму і до роспаду самого союзу. Ще в царські часи війна з Японією шала першу революцію, війна з центральними державами привела до революції 1917 року. Нині війна ще більше небезпечна для Москви з огляду на жахливий внутрішній стан совітського союзу. Чи була би Мос-

ФУТРО

Найсолідніше обслуговує
БАЧЕС
Львів, ЛЕГІОНІВ 19.
У боаі. — тел. ч. 29. 48

ква в Лізі Націй чи ні — на якусь агресію ні- ні вона все одно не здатна: Отже аступ сові- тів до Женеві нічого нового для мира не приніс. Колиб якась інша держава стала на шлях агресії і війни, колиб Ліга Націй ухва- лила примирити артикулі 16-й пакту, себто збройно виступити проти нападника в обо- рону покривдженої сторони і в цьому випад- ку совіти, оскільки їх самих ніхто не чіпати- ме, будуть сидіти смиренно.

„В ССРСР є багато аеропланів, є складні технічні прилади військові, алеж не сама техника рішає про успіх війни: не меншу ро- лю відіграє й настрій війська, як і настрої населення. Большевики може й знайдуть си- лу, щоб кидати бомби, але перша мобіліза- ція може стати для них катастрофою. До того їх кадрове військо потрібне їм у першу чергу, щоб тримати під своєю владою оку- повані країни, як Україна, Кавказ і т. д. Вий- ти на фронт війни з чужою державою воно фактично не може.

„Від аступу ССРСР до Ліги Націй виграє хіба тільки одна Москва. Але вернімося до справи миру. Мир справедливий можна астванити тільки на основі свободи наро- дів. Цей мир не може спиратися на рабстві одних для добра інших. Принципи ці астано- вити звичайно легше, ніж їх реалізувати. Нам, повезеним народам, часто припису- ють думку, що ми шукаємо інтервенції, що ми опрдіаємося, що нас визволять інші. Це не є правдою: ми завжди в першу чергу ра- хуємо на сили наших народів. Те, чого ми завжди від інших держав жадали, про те не раз аже на наших конгресах говорив проф. Смоль-Стонський, це бажання, щобі західні держави не допомагали тим, що нас душать за горло. Всього час ми протестували проти тої допомоги, яку давали большеви- кам після Рапалля німці; нині цьому прий- шов край, Рапалль вмерло, але на зміну нім- цям приходять інші народи, що знов захоп- люються червоною Москвою. Коли це за- хопплення зветься до самих сентименталь- них декларацій, нам це байдуже, колиж на- ступники німців у цій політиці знов почнуть на нашу голову наоброювати і підтримувати Москву, ми не можемо не протестувати.

„Ми не є субектом міжнародної політи- ки, але всеж свій погляд і свою громадську опінію маємо і ця опінія гаряче жадає внут- рішнього порозуміння між державами захо- ду, бо тільки тоді перестане один або другий з них переманювати на свій бік ССРСР, що на думку багатьох із присутніх тут є небезпеч- ним як для одної, так і для другої сторони. Через це вітали ми політику європейського замирення, що її вів Аристид Бріан, вітали план європейської федерації, і широко віта- тьб усяке можливе поліпшення відносин між Францією та Німеччиною, а чому полягає природно вузол цілої європейської політики. „Народи Кавказу, Туркестану та України“ кдали свої протести проти прийняття ССРСР ю Ліги Націй, але вони заявили про своє ба-

жання продовжувати свою діяльність при Лізі Націй, добуваючися поагодження своїх наці- оновальних справ у кадрах Ліги Націй. Отже від останньої і від нас буде залежати чи ці мето- ди ладуть явісь конкретні результати чи ні”.

„Нині, закінчує свою промову проф. Шуль- гин, — говориться багато ще про одну справу, дуже важливу для організації миру, про справу генералізації охорони меншин, про міжна- родні гарантії прав людини. Ми ці наміри ши- ро вітаємо хот би з огляду на тяжку долю на- шого населення під совітами. Але не може не зазначити, що друга частина заяви мініс- тра Бека, на основі якої він досі істнує у міжнародній гарантії охорони прав національ- них меншин Лігою Націй відкидає щодо Поль- ші, дуже занепокоїла українське громадянство в Галичині. І ми, представники Великої Укра- їни не можемо без схвилювання астанитися до цих справ. Нині, коли ми, всі українці, пере- живаємо тяжке лихоліття, одна утіха у нас може істнувати — це братерська моральна єд- ність всіх частин українського народу. Наші західні брати приходять нам на допомогу у всіх наших страпних бідах, боротьбах разом з нами за утворення національної державности, ми так само співчуваємо їх цілком законним амаганням упорядкувати свою долю в тих державах, де вони опинилися”.

„Своїм голосом тут, на цьому конгресі, я хо- чу приєднати українську родину до цивілізо-

ваних народів, що прямують до утворення справжнього миру, миру справедливого”.

Цю промову вислухали з увагою, але віднес- лися до неї трохи змисно, бо основні ідеї її були не дуже до аподоби більшові. Але промова всеж викликала і приватні коментарі і дві репліки референта Віалі та головуєчого французького депутата, соціаліста Андрю.

Репліки ці були цікаві, але вимагали конче нової відповіді, що було тим більше тяжко тех- нічно зробити, що це були останні промови і де- бати були арипинені. П. Віалі, висловивши спів- чуття до амагань повезених народів, заявив, що це є справа внутрішня ССРСР і СІАМАКУ трудно чимось допомогти. А п. Андрю заявив, що коли йому ладуть на вибір „несправедливий мир“ чи „справедливий айна“ він вибирає перше.

Далі вироблено резолюції в справі миру, ре- золюції досить стримані і загальні, до яких мож- на було приєднатися і українцям, але всеж там побіжно згадувалося, як про явище позитивне про аступ ССРСР до Ліги Націй.

Пропозиція про лисення в цій справі окре- мої резолюції про поздоровлення Ліги Націй все була відкинута.

Але, щоб ясніше зазначити свою позицію, що до цієї резолюції і лати відповідь пп. Віалі і Ан- дрю, проф. Шульгин заявив офіційно, що подя- до президії СІАМАК-у листа з застереженням що до резолюції і заяв головуєчого і референта. Листа свого український представник передав.

Після вбивства короля.

МИНУЛЕ ВБИВНИКА КОРОЛЯ.

БІЛГОРОД, 15. X. ПАТ. Убивник короля О- лександра і мін. Барту Петро Келемен-Влада Георгієв був членом македонської революцій- ної організації. Георгієв убит 1924 р. болгар- ського посла Гаджі Дімова, знову в 1930 р. за- стрілив Томашевського, визначного члена ма- кедонської групи Протогорєва. Після того його арештовано. В 1931 р. вийшов на волю. Опісля Георгієв став шофером Михайлова, провідника македонської революційної організації. Дієті був помічником агента македонської організа- ції в Будапешті, а згодом призначено його а- гентом тієї організації.

Слідство виявило, що між македонською революційною організацією і хорватською те- рористичною організацією Парчеца та Павелі- ча істнувала тісна співпраця.

ІНІЦІАТОР УБИВСТВА КОРОЛЯ.

ПАРИЖ, 15. XI. ПАТ. Французькій поліції адалося атвердити, що ініціатором атентату на короля Олександра був Евген Кватернік, 24-літ- ний студент з Білгороду. Кватернік був тією о- собою, яка була в Екс ен Прованс, у Льозані та в париській готелю „Регіна“. Кватернік легіти- мувався асюди як Крамер. Виявлося, що Кват- тернік і Крамер є тією самою особою. Його фо- тографію надіслано всім станіцям жандармерії і прикордонної сторожі.

„МОЗОК ОРГАНІЗАЦІЇ“.

ПАРИЖ, 15. X. ПАТ. З Анмас повідомля- ють: Директор поліції у Білгороді Сіманович і директор тайної поліції у Льозанні Жажіяр за- явили журналістам, що крім терористів, замі- шаних в убивство в Марселі, істнував ще хтось третій т. зв. „мозок організації“, який кермував убивством. Низка терористичних груп під ру- кою одного керманіча виконали атентат на ко- роля, хоча не знали про себе нічого.

АРЕШТУВАЛИ ШЕ ОДНОГО СПІЛЬНИКА.

БЕРЛІН, 15. X. ПАТ. З Генуї повідомляють, що під замітом убивства в Марселі поліція аре- штувала одного чеського громадянина, який негайно по атентаті приїхав до Німч і 10. жо- втня ц. р. приїхав до Італії.

СЕРБІЗАЦІЯ ПРИЧИНОЮ АТЕНТАТУ.

На сторінках париського часопису „Левр“ публіцист Жуверель висуває питання, хто є справжній душогуби в Марселю і каже, що шу- кали їх треба у внутрішній політиці Югославії, а саме в загальній сербізації, яку переводиться на терені цілої югославянської держави. Кон- центрація цілої державної влади в руках сербів є теж одною зі спонук марсельського атентату. Жуверель пригадує притім убивство сербської королівської пари Олександра і Драги, які аги- нули з рук членів тайного товариства „Народна Охрана“. Вкінці французький публіцист боро- нить Італію, заявляючи, що вона не має нія- ких анексіонних та агресивних намірів супроти Югославії.

ПОМИЛКОВА ПОЛІТИКА ЮГОСЛАВІЇ.

„Попольо ді Гома“ бачить у марсельськім атентаті боротьбу серватів і словенців проти

сербського гневу. Король Олександр, який на- магався об'єднати хорватів і словенців, спираю- чись заади цього спору на демократію й пар- ляментаризм, оп'іля на військовий диктатурі, переплатив свої зусилля життям.

„Тевере“ побоюється, що після смерті ко- роля Олександра Югославія може розпастися. Європа мусить зрозуміти помилковість політи- ки, розпочатої тому 15 літ.

ХТО НАЛЕЖАВ ДО АТЕНТАТЧИКІВ?

ПАРИЖ, 15. X. ПАТ. Париська преса подає список осіб, що брали безпосередню участь в марсельському атентаті: убивник Келемен, Райтіч, що виступає під назвищем Бенеша або Севера, безпосередній спільник убивника; Зно- нимир Поспішіль, що вживає назвища Новак або Унгар, також спільник убивника; Янко Бом- бай, що вживає назвища Сілану. Його тогожос- ти ще не атверджено. Був спільником Келеме- на і брав участь в марсельському атентаті. Досі поліція його не зловила. П'ятий спільник це Маллин або Халлин, якого назвища також ще не атверджено. Маллин був тим, що втік жан- дармам у Фонтенебльо і досі аходиться на во- лі. Крім того часописи наводять мужа довіри, провідника хорватської революційної організа- ції „Управа“ Шабо. Він був справжнім кермані- чем змови і марсельського амаху. Шабо теж досі не зловили.

Вкінці список атентатчиків наводять назви- ще Марії Юдрош або Вудров. Є це жінка, що товаришила змовникам у Марселі та Екс-де-Прованс. Вона задержувалася в першорядних готе- лях, а в її валізах був укритий цілий вибуховий матеріал, наслідком чого змовники до остан- ньої хвилини не мали нічого у своїх багажах, що при можливій ревізії могло би їх обтяжи- ти. Крім того згадують про якогось Крамера, що мав грати ролю шефа змови і пропав без сліду. Крамер, кажуть, був тим делегатом, яко- го дожидали в Парижі Новак і Бенеш. Часописи звертають увагу на незвичайну старанність, з якою амах був приготований. Терористи-на організація передбачила всілякі можливості і знаменито розділила ролі.

ПАРИЖ, 15. X. ПАТ. Кілька часописів гри- несло вістку, що біля Анмас а Сьбаваді арешто- вано коловока, якого підозрівають, що брав уч- асть в атентаті, бо в днях 8. і 9. ц. м. перебу- вав у Марселі. В Марселі арештовано югосла- вянине Ольху, товариша гляданого Наліса. Кіль- кох підозрілих людей арештовано в Каєні та Кіла. Дотеперішнє слідство вказало, що ці ки зм'яги ведуть до Янза Пуста, угорської міс- цевості недалеко югославянської границі, де мав аходитися головний штаб терористів.

АРЕШТУЮТЬ ПІДОЗРЛИХ.

ПАРИЖ, 15. X. ПАТ. У Перпініані ршту- вали 6 підозрілих, що приїхали з Марселі, а не мали документів. Вони подалися за збігів з Німеччини.

ПОДРОБИЩІ ПРО ТЕРОРИСТИЧНУ ОРГАНІЗАЦІЮ.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас приніс подробищі про терористичну організацію, яка виконала ате- нтат на ко. Олександра. Організацію

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Мадарський премієр Гембеш приїде 19. ц. м. до Варшави.

— У Парижі арештували австрійську грома- дянку Ерну Рум, яка друкувала летючки для хорватів.

— У Фінфкірхен на Мадарщині 950 вуглеко- пів почало є копальні голодовий страйк на знак протесту проти легковаження їхніх доагань.

— У Нью Йорку комуністи уладили велику демонстрацію проти італійських амаганів. Полі- ція розігнала комуністів. Багато осіб ранених.

— Слідство виявило, що раненого архієписко- па Йонаса Помера обляпи злочинці бензином і підпалили.

— У Ліоні відбувся похорон 84-ох вуглеко- пів, які агинули підчас катастрофи у копальні в Сен Пієр ля Палюд.

— Мін. Ізен заявив журналістам, що В. Бри- ганія і Швеція бажать вдержати мир. Мін. Ізен склав візиту міністрів закордонних справ Сандлерові, опісля був на авдієнції у короля.

— Провідник політичної македонської ор- ганізації у Стамбулі пропав від кількох днів без сліду. Кружляють поагоски, що Туреччина ви- селила його після атентату на короля.

— Вибори до бразилійського парламенту від- булися спокійно при великій участі виборців, що доходив до 90 прц. управлених до голосування.

УСТАНОВА, ШО НЕ ПРЕНУМЕРУЄ „ДІЛА“ для своїх членів, кривдить найбільше саме тих членів, бо позбавляє їх найповніших і найточніших інформацій про все цікаве, що діється у нас та у шиокому світі.

д-р Павлович, бувши посол у Загребі, що належав до хорватської партії екстремістів, за франкістами від політиків Франка, який хотів оснувати велику австро-угарсько-хорватську державу під егідою Габсбургів. Першим актом організації було вбивство Шлегеля, директора загребських „Новостей“. Потім відбулася проба атентату на кор. Олександра. На шляху куди переїздив король, терористи поклали дві невеликі машини. Тоді арештували 18 осіб. Із них повісили 2, решту засудили на довічне ув'язнення. Провідники організації Павлович і Поспішіль тоді втікли. Павлович працював далі в Італії, потім на Мадярщині. Відтоді почалося багато атентатів.

ЩЕ ОДИН ЗМОВНИК.

Із Брюсселя повідомляють, що в Шарльвілі арештовано одного 30-літнього югославця, який назвав себе Савичем. Хотів дістатися за границю. Поліція ствердила, що Савич прибув з Франції у вівторок і доходить тепер, чи він не вмішаний в атентат на югославського короля.

МАДЯРСЬКА ПРЕСА ПРОТИ КЛЕВЕТНИКІВ.

БУДАПЕШТ, 15. X. ПАТ. Мадярська преса з обуренням осуджує фальшиві і тенденційні зісткі, що лущать Угорщину з марсельським захом. Угорщина не має нічого спільного з атентатом на югославського короля. Югославські емігранти перебувають на Угорщині подібно як в інших державах, особливо в Парижі. Досить назвати сина посла Редича або провідника Прібичеца, який у виданій у Франції публікації виступає гостро проти короля Олександра, а кожна стрічка повинна ненавиди до нього.

Акція, що хоче вмішати Угорщину в марсельський атентат, лише угорська преса, походить із Чехословаччини і звідтам дісталася до французької преси. Чеські часописи доказували, що Келемен мадярське назвище (від Кольмана), однак показалося, що правдиве назвище атентатника Сук, яке з мадярською мовою не має нічого спільного. Один чеський часопис писав, що встановлення фальшивих чехословачьких паспортів не є новиною. Відомо, що також Горгулов мав чехословачький паспорт і 10 літ перебував у Празі. А що тепер знайшли при атентатнику також чеський паспорт, то чехи, на думку мадярської преси, стараються відвернути від себе підозріння, вказуючи на мадярів. Преса зазначає, що на Угорщині нема ніякого табору югославських емігрантів, якщо є якийсь число тих емігрантів на Угорщині, то число в інших краях є значно більше.

ПОЧЕСНА ФРАНЦУСЬКА ЧЕТА.

ПАРИЖ, ПАТ. Аг. Аваса повідомляє, що на похороні короля Олександра французьку армію заступатиме почесна чета 150 п. п. з Вердену.

ПОХОРОНИ КОРО. ОЛЕКСАНДРА

СПЛІТ, 14. X. ПАТ. Кружляк „Дубровник“ приїхав нині з тілом кор. Олександра до Спліту. Все місто прибрано жалобою. Нічю приїхало багато спеціальних поїздів, що привезли делегації з різних сторін краю. В 5 год. рано зібралася біля пристані 150.000 людей. На кружляк ждали ки. Арсен Караджорджевич, член уряду, скульптини, сенату, сотки делегацій з прапорами. Кружляк привітали гарматними вистрілами. Ки. Арсен із членами уряду пішов на чердак і тут ствердивши ідентичність тіла короля віддав честь тлінним останкам. Віддав честь і англійський адмірал Фішер і французький мін. моринарки Петрі. Труну установили на осережі на високому катафальку, окруженому ксьмюнами, на яких горів вогонь. Оркестри відіграли нац. гимн, перед труною похилили ліс прапорів і людські голови. Військо віддало почеси. Над катафальком літали гидроплани та кидали вініти, акриті, жалобою. Після того духовенство відправило богослуження, а багато тисячна маса народу віддавала почеси своєму королеві. В год. 10. відімали тіло залізницею до Біягороду.

Дитячий ярмарок.

Минулої неділі 14. п. м. відбулася в селі української державної гімназії при вул. Савіти оригінальна імпреза — дитячий ярмарок. На тому ярмарку мали свої стовники різні українські устатки, а продавали самі діти і треба відзначити, що робили це з незвичайним захопленням і добачливістю.

Виставляли свої експонати: Союзний Базар, Арога, Альоє, Центросоюз, Елегант, Народня Торговля, Маслосоюз, Конфедерація дитячок, Пона Фортуна, Вільбос, Русалка, Діточа Бібліотека, Просвіта, Льотос, Народня Мислитель, Око, Кон-

фекція п-ні М. Чижович, Луна, Якір, Золотий Колос, Золота Кава й багато інших.

Також програму виконували самі діти з Жовківського і Городецького передмість. Найкраще написався чітка „Малих Бурлак“, яка відтворювала оригінальний таток і відтворювала веселу шкільську пісню.

Ініціатором цієї імпрези, виділові Т-ва „Українська Захоронка“, належить повне призначення за влаштування цього удачного ярмарку, який приніс не тільки матеріальний, але й моральний успіх.

З СУДОВИХ ПРОЦЕСІВ НА ВОЛИНІ.

СПРАВА КООПЕРАТИВИ „НАРОДНИЙ ДІМ“ У ЛУЦЬКУ ПЕРЕД СУДОМ.

Кооператива „Народний Дім“ у Луцьку, яка має своїм завданням вибудувати в Луцьку Народний Дім, видала в 1929 р. ілюстровану поштову картку роботи арт-маж. Фартуха. Друкарня на підставі відомих приписів згоди дала друку до староства. Картка не була сконфіскована і кооператива її продавала. В осені 1934 р. управа вислала по 4 примірники цієї картки до деяких своїх знайомих, пропонуючи її набути і гроші переказати через ПКО на конто в „Українбанку“ в Луцьку.

Деякі особи картки набули й належитість вислали, а більшість не давала відповіді. В тому часі ввійшов у силу новий закон про публічні збірки (з 1. IV. 1933 р.). Управа, бажаючи зацікавити продаж карток, розіслала згаданим особам пригадку, яка опинилася в руках поліції.

Староства добачило в продажі поштової картки незаконну збірку і покажало членів управи пп. В. Островського, Ев. Петриківського й Ос. Сакала по 40 зол. гривни та постановило сконфіскувати одержані з продажі гроші на користь польського „сероціньця“ в Луцьку.

Оборонцем у цій справі виступав адв. д-р С. Біляк. Стоячи на тому, що не було збірки грошей, а відбувалася лише продаж вартостевого друку своєї продукції, члени управи хотіли доказати своє ставовище. Натомість суд зажадав виказання одержаних грошей, чого вони не могли зробити, бо не вважали продаж за збірку. Тому суд розправу відложив та постановив визначити експерта для ствердження суми, яка впнула з продажі карток.

Справа має засадничий характер і тому українське громадянство Луцька, позбавлене культурно-освітньої організації та домішки для вистав, концертів і т. д., з нетерплячкою чекає її вирішення. І цікавить громадянство ця справа ще й тому, що молоді Луцька, позбавлені культурно-виховних розваг і бібліотеки, „ахочуться“ на вулиці та на найгірших кримінальних і еротичних фільмах у місцевих кінках.

Громадяни.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Як „Діло“ вже коротко повідомляло, на в'їзній сесії луцького окружного суду в Володимирі відбулася розправа проти братів Процюків: Тимофія, студента богослов'я та Володимира, учня 7. кл. греко-католич. малої семінарії у Львові (обох з Володимиром; батько їх є служачим правос. собору) і Василя Киселя, молодого селянина з с. Ориш на Горохівщині, обвинувачених у приналежності до ОУН, переховуванні й поширюванні нелегальної літератури. По кількохгодинній розправі суд оголосив присуд, яким засудив: обох Процюків по 4 роки в'язниці і Киселя на 3 роки, всіх трьох з позбавленням гром. прав на час 3 років. Обвинувачених боронив д-р В. Старосольський зі Львова, який оголосив апеляцію.

Перед окружним судом у Рівному відбулася розправа проти молодого селянина с. Звізда, рівняського пов. Івана Кублія, обвинуваченого в поширюванні листочок О. У. Н. і веденні т. зв. протиприродної акції. Суд засудив його на 8 місяців в'язниці.

ВЕЛИКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ ПРОЦЕС У ЛУЦЬКУ. 125 ЛІТ ВІЗНИЦІ.

Перед окружним судом відбувся процес проти 37 обвинувачених у приналежності до КПЗУ і веденні протидержавної діяльності на терені повітів володимирського і грубешівського. З обвинувачених (молодих селян) і 12 жінок, 10 відповідало з в'язниці, решта з вільної столиці. Головних обвинувачених Мацьоху, Дядюка, Вітюка та ін. крім того обвинувачували в підвалі військового осадника Торуня. В перший день розправи обвинувачували за образливе у відношенні до суду поведіння гуцули в селі. Обвинувачені заявили, що вони солідаризуються з українцями і хотіли зізнатися по українськи, але суд заборонив їх зізнаватися по польськи. Всі обвинувачені до приналежності КПЗУ не призналися.

Лише твердили: українці, що належали до Сельробу, коли ця партія ще була легальна, жили, що належали до професійних союзів. Деякі обвинувачені підтвердили злочини в слідстві декларування про те, що викресилися комунізму. Під час розправи 6. зас. начальника слідчого уряду з Луцьку С. Заремби обвинувачені влаштували демонстрацію голосними вигуками і співом, на що суд покарав їх арештом, але потім на прохання оборони ту кару зменшили. Свід. С. Заремба категорично твердив, що в слідстві ніхто обвинувачених не бив і не робив на них ніякої протисі. Як апаець зізнавав урядовець повіт. відділу громадського уряду К. Гладковський, який докладно схарактеризував роль КПЗУ та її прибудовок Сельробу й УСО. По промовах прокуратора й оборонців у 6-ому дні розправи суд оголосив присуд, яким засудив: головних обвинувачених Дядюка і Вітюка по 12 років в'язниці і позбавлення громад. прав на 15 літ, 4 обвинувачених по 6 літ в'язниці, 3 обвинувачених по 4 роки в'язниці, 5 до 3 років в'язниці, 15 по 2 роки, одного на півтора року й одного на рік в'язниці з призначенням виш. кар на 3 роки і позбавленням громадянських прав на час від 3 до 10 літ. Всім зарахували слідчий арешт. Деякі сидять у в'язниці вже 4-й рік.

НОВИНКИ

— Замість квітів на домовину невіджалованої пам'яті лікаря д-ра Івана Довбуша, що зі справжньою самопожертвою опікувався мною перед важкою операцією і після неї, і взагалі весь час моєї затяжної недуги дав мені стільки доказів свого фахового знання і доброго серця, — складаю 20 зол. на Український Шпиталь. — Олександр Костик.

— Лемківська пісня на львівській естраді. Тво письменників і журналістів, разом із людьми, що займаються спеціально збіркою на потерпілих від повені лемків, пригадує, що в середу 17. п. м. у вел. залі Лисенка відбудеться великий концерт народних і екзотичних пісень та оперних арий! Концертантка арт. Марія Соція уже в суботу розпочинає низку концертів у Чехословаччині, звідки вертається до Берліна. На концерті в середу співатиме в супроводі фортепіану і скрипки всю досі ще неспівану програму, м. і. низку лемківських пісень. Цей вечір стане напевне місцем зустрічі всіх тих громадян, які засвідчать своєю присутністю співчуття для долі лемків і розуміння для благородного співу та музики. Білетів від 50 сот. до 3 зол. у книгарні Шевченка.

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, 1. пов. Тел. 54-46. Приймає футра до переходу на літо. 1287 54-?

— П'ять нових парохіальних костелів на Волині. На терені луцької дієцезії на Волині закінчено цього року будову п'ятих нових костелів. На весну п. р. посвячено новий мурований костел у Новородичах над совітською границею. У вересні посвячено костел на Краснім у Луцьку, а 7. жовтня в Маневичах. В найближчому часі будуть посвячені два парохіальні костели: в Радивиліві і Семженічівці.

— Винагорода за недільну службу. Польська рада міністрів ухвалила розпорядок про службові додатки для нижчих державних службовців. Розпорядок передбачує, що нижчі службовці за службу в неділю або свята одержують службовий додаток у висоті 1/30 місячної основної платні, обчислюваної із місячної додатком і вирішуючою підмогою. Додатку не виплатять, коли в найближчому тижні можна буде діти службовцеві одиоденний відпочинок у будень. Розпорядок не торкається лише службовців, які працюють у закордонних установах і державних заведеннях плекання коней. Закон обов'язує від 1. лютого 1934 р.

— Береза приготується на зиму. Зачувати, що ізоляційний табір у Березі Картуській задержать також на осінні і зимові місяці. Пороблено вже відповідні заходи, щоб охоронити ізолюваних перед морозами. Всіх ізолюваних примістять в мурованих будинках, де була школа підхорунжих.

— Нові. Міністерство скаргу видало обіжницю у справі оплат на фонд праці від комірного. За основу тих оплат береться тільки чистий чинш без додаткових чинностей. Від нової власники нерухомостей і члени їх родин, оскільки займають мешкання безплатно. Відліт від тих оплат також готелів кімнати.

— Напад на лікаря. Як повідомляє „Век Новий“, на лікаря д-ра Матіяшка в Самборі напад учень VII кл. гімн. Микола Городицький і вдарив його з заду в голову. Сталося це під домішкою „Української Бесіди“. Напад був підмогою за становище д-ра Матіяшка в управі місцевої „Рідної Школи“. Надіємось, що дістанемо з компетентного боку виснаження в цій справі.

— Під закидом комуністичної діяльності. На виїздовій сесії рівненського окружного суду в Дубні розпочався 15. п. м. один з найбільших політичних процесів на Волині. На лаві обвинувачених засіло 53 селян із Ставрова пов. Дубно, яким закидають, що належали до КПЗУ та управляли переворотом акцією на терені повітів дубенського й луцького. Між обвинуваченими знаходиться 12 жінок, яким акт обвинувачення закидає участь в акції. Всіх обвинувачених, що перебували на вільній стопі, перед розпратою арештовано. Один із них, Фльоріан Шпек, що втік перед арештуванням, зголосився сам в дні розправи до суду.

— В Москві 3,600.000 мешканців. За урядовими статистичними даними до мешканців Москви осягнуло 1. січня ц. р. 3,600.000 осіб, коли в 1913 р. жило в цьому місті всього 1,665,800 людей.

— Під закидом саботажу. Серед селянства в околиці Олики пов. Луцьк поліція ствердила агітацію проти плачення податків і довозу харчів до міста. Акція мала перемінитися в вивчення державних улаштувань, шкіл, тощо, а гаслом до загальної акції мала бути пожежа стирти віса на полі олицького ордината кн. Януша Радзівіла. На основі поліційних довідок головних винуватців потягнуто до судової відповідальності. На розправі, що відбулася в луцькому повітовому суді, засуджено Григ. Маркевича, Петра Олійника й Як. Лучинського по 3 літ в'язниці, а Степ. Кошія на 6 літ. Всіх засуджених позбавлено громадянських прав на 10 літ.

— Львівська хроніка. До канцелярії другого дому техніків добулися вломники, розпороли залізну касу, однак не могли дістатися до скринки, в якій знаходилася більша готівка. — При вул. Сулімського 15, застрілявся 73-літній купець Руд. Кітлер. Причина: невилічима астма. — На вул. Зелений сполошилися коні різників братів Жехонків. Різ переривався та приїздив і поранив обох Жехонків і Францішку, Михайлику Жехонек. Жінок забрали до шпиталю. — 3 хати Ем. Гелера (Понінського 15) злодії вкрали два футра, зарукавок, одягу, біллі, все вартості 2,380 зол.

— Злочин постерункового. Розправа, яка велася перед львівським судом проти постерункового поліції, Станіслава Беленя, під закидом, що застрілив чоловіка, щоби похвалитися перед владою, що вбив небезпечного саботажиста, скінчилася засудом. Суд прийняв, що обвинувачений допустився тільки переступлення границі компетенції оборони і за те засудив його на 7 місяців арешту, за калічення трупа на 4 місяці і за ошукання влади у зв'язку з видуманим саботажем також на 4 місяці — разом на загальну кару одного року в'язниці.

— За образу польської держави. Суд у Коломиї засудив Вол. Стригуна з Микитинець на 6 місяців в'язниці за образу польської держави. Стригун обвинувачувався, що він на Шевченківських вечорниках декламував Шевченків "Сон", повставав власні уступи.

— Великий врожай грибів. В Скільщині в цього року такий врожай грибів, якого не пам'ятають там від кількох десятих літ.

— Краєва хроніка. В Пасічній пов. Надвірня застрілявся Ізраїль Шехтер, що вів у заступстві батька поштової агенції. — У Станіславові арештовано Зигм. Туртельтауба зі Львова, що був посередником станіславських злодіїв. — У Ворохті пропав турист Вільгельм Штарк, студент варшавського університету, що виїхав в гори, впаав мабуть у пропасті по чехословацькому боці Карпат. — Нічю на неділю на дорозі до Лучич (пов. Перемишль) невідомий чоловік поранив у голову писаря с. Корованк Василя Стасла Стисла помер у шпиталі. — На залізничного будинка біля Замкої Води під Львовом напали вночі якісь люди й тяжко його побили. — У Гаях Нижніх (пов. Дрогобич) Павло Луців напав із сокирою на господаря Мех. Кравця. В обороні батька кинувся на Луціва сини Кравця та вбили Луціва. — На пасовиську в Питковичах пов. Ярослав кінв кокнув 7-літнього Талея Вельгоша і вбив його на місці. — На судовій розправі в Козовій селянин Тимко Венгер ударив свою сестру (з якою процесувався за поле) молотком у голову. Її забрали до шпиталю, Венгра арештували.

— Страшна пімста. До мешканця села Клімонта пов. Сосновець, Тобіяша, напіла пачка, вислана з Мехова. Коли Тобіяш приніс пачку з пошти до дому, жінка його Кароліна почала її отворити. Підчас розпакування нагло склалася експлозія, що рознесла жінку на кусні, а її чоловіка тяжко ранила. Збіглися сусіди і побачили в кімнаті порозкидані частини тіла Тобіяшової, а Тобіяша без пам'яті серед калюжі крові на долівці. Показалося, що в пачці знаходилася невелика машина, яку вислав хтось залпа пімстят

НИНІ у Великій Театрі НИНІ
Бариста ноша! 12.000 Торішні жінки
Напружена акція! Любимий мисом!
успіх європейських сцен пера
німецького письменника Бруно Франка.

ВІДГУКИ ДНЯ.

ДРУКАРНЯНИ НЕДОЛІ.

Коли хтось робить купецьку калькуляцію якогось видавництва, то на першому місці в позиції: „кошти“ — фігурує друкарня, а на останнім автор. Такий звичай існує в нас ще від часів Федоровича і його вже здається ніхто не змінить. Відношення коштів друку до авторського гонорару стоїть менш-більше у таких відношеннях як 5:1. З того пішла алість на друкарні, мовляв, вони багато винні, що українська книжка дорога. Друкарні взяли собі це до серця і почали знижувати ціни. Що рік, навіть що місяць. Врешті дійшли до границь, за якими простягається хіба вже тільки дефіцит і ліцитація.

Помстували і я пера на друкарні. Напсували й мені крові, коли директор котроїсь із них підсував мені під ніс рахунок і рідко якусь колумбу перемінював на меншу.

Але справедливість домагається взяти в оборону і друкарні. Не можеж так бути, щоб тільки одна сторона металі була знала світові.

Берім акрау.

Друкарня „Діла“. Стара друкарня, знайома друкарні, видала тисячі кілометрів друкованих аркушів. Заходжу до неї щодня, коли вже не за орудкою, то з привіткою. Привіт за десять років до неї, так само як до редакції і так само розпитую й там про новини.

— Новини мало — відповідає директор, — а її ті, які в — сенсативній. Погано починає бути в видавничім світі.

— Віда?

— Гірше. Дні претенсії.

— Щож такого?

— Пелягра в Румунії. Зі статистики Ліги Націй виходить, що в Румунії трапляється щороку 5 тисяч випадків пелягри. В роках 1930—1932 померло на пелягру 5447 осіб, то значить найбільший відсоток у світі. Найбільше поширена ця страшна хвороба в повіті Яси. Хворіють більш жінки ніж чоловіки і то між 25 і 30 роком життя. В селі Псой 8 відс. населення заражені. Незавно відвідав яський повіт делегат Ліги Націй проф. Айкродд інтересуючися гігієною, з особливою пелягрією. З анкети професора виходить, що селяни достатньо візнають, що тільки та їжа не має поживності. Префект повіту роздав протягом 3-ох місяців в Осой 30 тисяч кг. хліба, щоби зарадити лихові. Після неї Ліги Націй замітив також, що в Румунії є найбільший відсоток смертності (головно в регіах), який він приписує нездоровому мешканню селян.

— Не хотять прийняти жидів. Як повідомляють із Сальонік, на грецькому острові Піра в Егейському архіпелазі висіло минулого тижня 300 жидівських емігрантів з Німеччини, однак їм не дозволили залишитися на грецькій території. Емігранти мандрують вже від довшого часу від одного порту до другого. Корабель з емігрантами відплив до Стамбулу, але й там турецька влада не дозволила їм осісти.

— 159 народів у Світах. Світська академія видала нову статистику, з якої виходить, що на терені теперішньої Світської Росії живе 159 різних народів.

— Ріжні вістки. Щорічний конгрес американської федерації праці прийняв одностайно постанову, щоб домагатися для всіх галузей промислу 30-годинного робочого тижня. — У промові, яку мав Льюїс Джордж заявив, що Європу спасти від нової війни зможе тільки інтервенція всіх християнських церков. — Грецький президент Заїміс пробував примирити урядову більшість з венецелістами надаремне. — Папа Пій XI. у розмові з бостонським архієпископом зазначив, що дивиться на міжнародну ситуацію оптимістично, бо у світі можна запримітити змінення релігійних почувань. — Японський уряд заявив жидівській делегації, що вживе засобів, щоб припинити антисемітську пропаганду, яку ведуть крайні праві кола російських емігрантів в Манджурії. — Великий гімнуский поет Рабіндранат Тагор звернувся до Ганді з проханням, щоб він змінив свою постанку, що покидає активну політичну діяльність. — 5 мільонів виграв на лотерії у Франції один мешканець міста Ангюлем; банк, що виплатив йому гроші не хотів згідно з правилом вилучити його прізвища. — В околиці Пті де Дом в самохоловій катастрофі загинув 6 осіб.

ЗАВТРА у Театрі Різнообразностей
Найпопулярніша сучасна
російська комедія! „Чужа дитина“
В. Шварліна
— Цю пєсу грають різноразночасно чотири московські театри —

— Кричали на друкарні, що використовують видавництва, тепер перестали, бо вже нема куди. Ми стягнули пояс на останню дірку. А видавництва?... Не важу всі, але деякі напівдрукують дивні засади. Ось наприклад: Друкує в нас одно видавництво журнал. На „ступі“ „Пане директор! Ми хочемо за свої гроші мати солідну роботу!“ Буде — відповідаю. „Пане директор! Коли не зробите за час — наша страсть!“ Добре — відповідаю... Друкують... Мають і солідно і на час. Раз якось навал роботи, число спізнилось дві години. Нещастя чисте. Нарікань ціла гора. Друкують далі. Платять точно місяць, два, врешті перестали. Тоді я до них: Можеб так якісь гроші?... „Не маємо — кажуть — але це тільки хвилює“. Друкують... Минув рік — не платять, минув другий — не платять, минув третій — час до часу щось капнуть. Кажу їм: Так далі бути не може. А вони не заїкнувшись: „Ми вже маємо іншу друкарню. Далеко дешевшу оферту нам дала!“ Пропу дуже — відповідаю, — а як буде з грошми? „Не маємо! Можемо що найвище піти з нами на таке: будемо вам помагати сплачувати. Може рік, може два, може більше...“ Зле — кажу. — Ми маємо також зобов'язання. В банку позичку, в папірні рати, все з відсотками. Переберіть від нас банківий довг і сплачуйте. „Добре — кажуть — але відсотки як платити?“

— Так-так, пане редактор, — кінчив директор. Недобре діється у видавничім світі. Друкує хтось у нас на кредит рік, два, три. Потім переноситься до іншої друкарні, друкує там на кредит, а як багата закінить — їде до третьої...

— А як і там закінить? — питаю.

— Вертається до першої і во два місяці платить. Навіть наперед.

Галактіон Чіпка.

— Старшина Альберто Уніберті, який винайшов шолом для нурців, загинув зі своїм винаходом під водою. — У Каїро поліція арештувала ватагу торговців наркотиками з провізником Руфом Ваусі аль Мотам, сином колишнього міністра хліборобства. В помешканні Аль Мотам в Геліополіс поліція забрала більшу кількість героїну і морфіну.

— Стипендії для студентів. Комітет Допомоги Незамощним Студентам у Варшаві при Українській Економічній Бюрі (Групека 40 А м. 12) повідомляє, що так як у минулих роках буде виплачувати в акад. році 1934-35 одну або дві стипендії. Умотивовані прохання тільки письменно складати до дня 1. XI. ц. р. Першенство мають ті, що студіюють торговельні та технічні науки.

— Рада для молодих господинь. Молода господиня завжди є в страху, чи делікатні тканини з її виправи не зніщаться в пранні. Її страх зовсім зайвий, якщо вживе Радіону, універсального засобу до прання. Делікатні тканини, шовк, батисти, навіть коронки можемо прати в Радіоні. Тому до прання звичайного білля як також делікатних тканин лише Радіон.

ДИВОГЛЯДИ.

ЛЮДИ ВТІКАЮТЬ ПЕРЕД МАЛПАМИ.

Мешканці малого індійського міста Прагпур вели від довгих місяців завзяту війну з малпами, що гніздилися в суміжних пралісах. Малпи бігали по вулицях, нападати на людей і відати всякі харчі. Індусам не вільно забивати звірат, тому малпи мали перевагу. Мешканці рішили одного дня покинути свій осідок і вбудувати собі інше місто — 30 км. далі. Так 1200 людей утікло перед малпами.

ЗГОРІВ НЕАБІЯКИЙ МУЗЕЙ.

Пробував покінчити самогубством мешканець Падови, рентієр Паоло Скіяфетті. Причин, на — згорів музей, який він заснував і передав місту. Цей музей мав 30.000 коробочок сірників різного роду, зібраних цим чудаким 50 літ. Коробки не мали сірників, а проте пожежа вибухла в музеї і то з невідомої причини. Цікаво, чи Скіяфетті замість умерти не пічне збирати коробок наново.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Олексій Наливайко, ємер, парох Лопі, колишній парох Голооска, помер у 90. році життя й 61 році священства на Захаристиніві дня 13. ц. м. Поховоний відбувся 15. ц. м. в Голооску. — В. Й. П.

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО": „ЧОЛОВІК ДВОХ СВІТІВ“

Прегарна фільма з життя ескімосів, тим цікавіша, що це сюжет дуже рідко використовуваний німцем і має своєрідний чар „цікавої екзотики". Фільма наскрізь реалістична, нема ні одної позомірної сцени, — для ескімосів підкреслення реалізму — нема навіть музичної ілюстрації. Надзвичайно вміло переведений процес маніпуляції примітивної широї людської природи — сучасною цивілізацією. У зустрічі з тією цивілізацією „дикий" ескімос уперше вчиться лувати, полювати — настільки не розуміє брехні і лукавства цієї цивілізованого світа, що переживає глибоку трагедію. Зворушливі реалістичні сцени з родного життя ескімосів, — могутніми в сцені то-ків. Фільма справді вартісна, — це не лише програма старий, як світ, наддток (дозвільний текстівний промисел): таким наддтками, повторюваними впродовж кількох тижнів, плавання між ілюстрацій публіку.

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „12.000", пєса на 3 дії Бруна Франка.

Один з німецьких калів на часів Фридриха Великого постачав Англії війська, яке Англія висилає до Америки проти американців, що борються за незалежність. Дістає цей військ по 50 таларів за голову. Сам він — деспот, дивиться на новобранців як на гарматне м'ясо.

Головна роль припадає у цій пєсі його секретареві, що виїхав з народу, але згадав собі його беззастережне довіря. Приходить мент, коли душа його бунтується проти насильства: — два його брати теж продані до війська. Розумно і хитро кміє він використати своє становище щоб спаралізувати цю людську експедицію. Як? На це варт подивити.

Пєса зі сильною суспільною ноткою і сильним драматичним вервом. Велика суспільна трагедія, зведена до рамок сальвової пєси. Сидить у фо-

тезі, як і герої цієї пєси, а має враження, що бере участь у боротьбі двох великих сил, які лийми стоять армії й народи. Діяльог про владу, наріз, силу та справедливості мають гостроту послідику на шпалі. У короткій розмові має цілу характеристику англійської моралі й політики. Полеміка пєси Фридриха Великого з князем, що хоче бунтуватися проти короля — справжня насолода.

Приходить мент, коли аудиторія, забуваючи про 1776 рік, адригається. На сцені йде розмова про те, які то подати можна придумати, щоб придушити наріз. Самі „полодарі" регочуться під своєю несамовитою вигадкою: податок під мешкання, огороженого ґрунту, похорону. І представники XX-го віку на сцені на мить відчувають сумнів щодо своєї культурної вишости.

Першорядна пєса, дуже добре відограна.

М. Р.

Дописи.

ГОРОДЕНКА.

„Вспулище" в практиці. В нашому повіті сплюються на українські установи заборони за заборонами. Наведено кілька для прикладу: заборонено господарський куос у Городенці, заборонено кооперативне свято у Вільшівці, скаржено з програми кооперативного свята в Корнієві похід і то цестовний, заборонено „Свято Матері" в Городенці, заборонено вести наванчання навіть системою девятко, дозволено на фестивалі у Тишківцях — у закритому мешканні, заборонено похід та акаденію під голим небом на кооперативному святі в Черняхівці і навіть заборонено всякий передвиборчий рух. А все це в найновіших часах, коли у нас стільки говориться про „вспулище".

КОСТОПІЛЬЩИНА.

Чи місцеві робітники не потраплять такої роботи? В останньому році посилено працю й експлуатацію в камінеролах на Волині. В Івановій Долині (Костопільщина) працює ок. 2.000 робітників, у Берестові ок. 3.000, в Клевові ок. 3.600. Але цікаво, що робітників до цих камінеролах спроваджують з інших частин Польщі, бо, мовляв, „тутешні населення до такої роботи не надається". Дуже, значить, складна робота... А нам здається, що при бажанні й місцеві робітники зовсім добре до такої роботи надавалися б, а багато безробітних, зайвих робочих рук, що є по наших селах, могли б при цьому дати заробіток. Треба тільки тим, що цією справою віддають, цього хотіти. Камінеролають переважно до західних частин Польщі на будову доріг.

СПОРТ.

ПЕРШЕНСТВА КРАЮ ГРУПИ „СХІД" У СТАНИСЛАВОВІ.

Субота 13. X. СОКІЛ III — ПРОБІЙ (Городенка) 1:0 (1:0).

Гра нагадала на шизькості рівні. Сокіл III, переважав усе час. В Пробію найкращий Яворський, грат технічно й тактично високо заангажований. Суддуював добре п. Назар зі Львова.

РОКСОЛЯНА (Рогатин) — СТ. ЛА (Копичинці) 2:1 (1:0).

Стріла готла дуже добре, натомість Роксоляна слабше. Все ж таки Роксоляна перемогла, маючи більше вирішальну дружину. Суддуював м-р Світний. Ридців першого дня мав.

Неділя 14. X. ПРОБІЙ — СТІЛЯ 6:2 (4:1).

За одну ніч обі дружини змінилися не до пізнання. Пробій на ніз не небо крашій, Стріла гірша. В Пробію найкращий Яворський, який був найліпшим гравцем на грині з усіх чотирьох дружин. У Стрілі слава грати оборона й напад.

РОКСОЛЯНА — СОКІЛ III 2:1 (1:0).

Роксоляна добула ворота в 4 хв. і 86 хв. Сокіл 69 хв. з ладного. В першій половині перевага Роксоляни, в другій гра більше вирішальна, і то на доволі високому рівні. Роксоляна нагадала вирішальна, має свою підпору в твердій обороні і стилевим воротарі. В Сокілі добрий напад. Воротар зачинив другі ворота. Судді п. Назар. Видція ок. 200. По змаганнях дістали переможці китицю якій від У. С. К-у. Добуття Роксоляною першества Станіславщини є великою несподіванкою, але при тім зовсім заслужене.

НОВИЙ СВІТОВИЙ РЕКОРД.

БЕРЛІН, 15. 10. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє з Токіо, що в Осакі підчас легкоатлетичних змагань Вальсевичина устійшила новий світовий рекорд, бо 200 м. перебігла за 23,8 сек. Дотепершій світовий рекорд Вальсевичиною був 24,1 сек.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ВІДПРАВА ЮВІЛЕЮ ВІДКУПЛЕННЯ. Мохитав для освячення ювілейного відпусту (в старословянській і народній мові). До друку признач. о. Ісидор Луб ЧСВВ. Жовтня 1934. Стор. 20, 16-о.

ПРОВІДНИК ДО УКРАЇНСЬКИХ ФІРМ ТА ІНСТИТУЦІЙ В КРАЮ І ЗАКОРДОНОМ Ч. І. на 1935 рік. Виходить щотижня 1-го червня під ред. Івана Ша-веди. Накладом Вид-ва „Українська Реклама". Львів, 1934. Стор. 192. Форм. 8-о.

ОГолошення

За оголошення редакції не відповідає

Театри.

Великий Миський Театр.

Вівторок, 16. X. год. 7:30 веч. прем'єра. „12.000" Абон. 4. Пєса Брун. Франка. Середа, 17. X. год. 7:30 веч. „12.000" Абон. 4.

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 16. X. Вистава не відбудеться в причини генеральної проби „Чужа дитина".

Середа, 17. X. год. 7:30 веч. прем'єра „Чужа дитина" комедія Шварца. — Абон. 3.

Кіна.

АПОЛЬО: „Чоловік двох світів".

АТЛАНТИК: „Чар віденського вальса" (Лео Селаск, музика Штрауса).

ВАНДА: „Беззахисні".

ГРАЖИНА: „Кво жаліс".

КАСІНО: „Тут царює гумор" (Фані і Фані).

КОЛЬБОСЕЙ: „Спожнені" мрії і ревія.

КОПЕРНИК: „Імператриця" (Марлена Дітріх).

МАРУСЕНЬКА: „Імператриця" (Марлена Дітріх).

МІРАЖ: „Король циганів" (Дж. Мокіна).

МУЗА: „Чібі".

ПАЛАС: „Чи Люцина це дівчина" (Смоларська, Водо, Цікаліська).

ПАН: „Міліон на вулиці" та ревія.

ПАСАЖ: „Дівчина на приказ" і ревія.

РАЙ: „І експедиція приказ" (Гамзі Ніас).

СВІТ: „Пригода на Ліді" (з Пікассо-ром), „Ніч для тебе".

СТІЛЕВЕ: „Приватне життя Генри-за VIII" та ревія.

УТІХА: „Легіон смерті" та ревія.

ХІМЕРА: „Весела Зузанна" (Ліліяна Гарсєй).

Закордонне радіо.

Вівторок, 16. жовтня 1934.

Відень (506,8) 16:55 Для дітей, 17:40 Фортенія, 19:30 Айзлерові твори (спів, форт.), 21:15 Евр. музика, Братислава (298,8) 19:10 Скрипка, 20:30 Легка музика, Кошмиці (259,1) 18:15 Для Закарпаття, (пісні відч.), Прага (470,2) 12:35 Легка музика, 17:35 Вольфові пісні, 19:10 Весела програма, Лигті (1807) 18:35 Спів, Париж (1548) 13:00 Легка муз., Атльона

(331) 21:00, 22:15 Спів, Берлін (336,7) 16:00 Популярна музика, 20:10 Симф. концерт, 22:20 Моцартові твори, Гамбург (331,9) 20:10 „Мадам Лізельот" оп. Герстера, Кенігсвергсгаузен (1571) 20:15 Вол-ава, Кельн (455,0) 17:15 Сучасна музика, спів, Лайпціг (382,2) 20:10 „Дон Паскаль" оп. Домініеті, Штутгарт (322,6) 20:10 Танці різних народів, Бреславль (315,5) 18:15 Солоїсти, Будапешт (350,5) 18:30 Нар. пісеньки, Міяно (368,6) 20:45 „Ля Синьоріна Джеа" оп. Панатті, Рим (420,8) 17:15 Легка музика.

Середа, 17. жовтня 1934.

Відень (506,8) 12:00. 20:05 Концерт, 17:25 Сучасні пісні, 23:00 Легка музика, Братислава (298,8) 19:30 Легка музика, Прага (470,2) 11:05 Концерт сальон. орх., Париж (1548) 13:15 Легка музика, 21:45 Симф. концерт, Атльона (331) 22:00 Ірл. пісні, Ковно (1935) 20:20 Спів, Берлін (336,7) 20:10 Веселі хоральні пісні, 21:00 Військ. орх., Гамбург (331,9) 17:30 Бази-да й поезія, 19:00 Шведські пісеньки, Гайльсберг (291) 20:10 Пісні в супр. дити, Кенігсвергсгаузен (1571) 15:45 Діточі пісеньки, 17:30 Солоїсти, Мінхен (403,4) 14:20 Солоїсти (скр., форт.), 17:30 Пісні Р. Штрауса, Бухарешт (364,5) 17:00 Легка музика, 20:00 Скрипка, 20:45 Спів, Будапешт (350,5) 18:45 Саксофон, 21:10 Танка та Кіношита співають як пісні, 22:20 Циг. музика, Міяно (368,6) 11:30 Тріо, 16:45 Для дітей, 17:10 Камер. музика, Рим (420,8) 13:05 Легка музика, 20:45 „Добора" муз. пєса Нізетіа.

Львівське радіо.

Вівторок, 16. жовтня 1934.

6:45 Ранішня аудія, 7:30, Рекл. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеоро-лог. вісті, 12:05 Огляд преси, 12:13 Ді-ти в музиці (казки та гротески), 12:45 Для молодших дітей: „Івась на грибах", 13:00 Полудн. денник, 13:05 Концерт, 15:30 Експорт, 15:35 Біржа, 15:45 Легка музика, спів, 16:45 Скрипка ПКО, 17:00 Фортенія, 17:25 Курок мови, 17:35 „Ко-рабелі-жарело" оп. Вагнера з гр. п., 17:50 Почт. техн. скрипка, 18:00 Львів, турист. бюлетені, 18:05 Нові муз. видання, 18:15 Легка музика, 18:45 Мужики в по-ході на Парнас (літ. пар.), 19:00 Концерт гору Юранда, 19:20 Балачка, 19:30 Шо-пенівський ресгаль (форт.), 19:30, 19:56 Спорт, 20:00 Транс. з Варшави: „Ця-ганський барок" оп. з. Штрауса; Веч. денник, Як працюємо, Рекл. концерт, 22:30 Дебей: Роксоляна з гр. п., 22:45 Нові народні, 23:05 Танк. музика.

Середа, 17. жовтня 1934.

6:45 Ранішня аудія, 7:30, 22:00 Рек-лам. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеоролог. вісті, 12:05 Огляд преси, 12:13 Діти в музиці, 13:00 Полудн. денник, 13:05 Фрагмент з оп. Пучіні (гр. п.), 15:30 Експорт, 15:45 Пять хв. вітру від моря, 15:50 Вікент: Ідея брата Альб. Хмільовського, 16:00 У стій спійняні не-литів, 16:45 Варваринні звірята (опов. для ст. дітей), 17:00 Пісні в супр. фор-тенті, 17:25 Жінки в професійних сою-зах, 17:35 Гр. п., 17:40 Спорт. поради, 18:00 Наука стенографії, 18:15 Скрипка, фортенія, 18:45 Грім і кредит у бороть-бі з кризою, 19:00 Спів. фортенія, 19:20 Актуальна балачка, 19:30 Гр. п., 19:50, 19:56 Спорт, 20:00 Легка музика, спів, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Шопенівський концерт, 21:30 Гр. п., 21:40 Скрипка, фортенія, 22:15 Гр. п., 22:35, 23:05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШ.

Дозір у Львові у приватних оборотах 528:50 зоз.

У Варшаві буди такі курси: Лондон 25:79, Париж 34:89:30, Берлін 213:20, Ціріх 172:63, Амстердам 358:75, Прага 22:10, Італія 43:35, НьюЙорк набель 323 7/8, Нью-Йорк чекі без трансакції.

Золото: Дозіри 8:91—5:93, Франки фр. 34:20—34:60, Дукати 81:70—82:20, Корони 36:00—36:30, Рублі 45:30—46:30.

Срібло: Корони 0:30, рублі 1:20, фльо-рени 0:70.

Акції та цінні папери.

Банк Польський 96:00—95 3/4 зоз.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 13. жовтня п. р. кооперативна платня за:

Львова Львів.
1 кг. масла десероного 2:30 зоз.
1 л. молока 0:14
1 л. сметани 0:60
1 м. яєць 3:00—3:10

Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові 1 літра 22 сот.

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану вдержання, на яєць знизкова. Маслосоюз повідомляє, що від 16. жовтня п. р. платити своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птінці, львоко подвійна птаго-мисарні „М. С." у Львові (муд. Б. Глопа-льського 23):

Пантарки пріма за 1 кг. 1:20 зоз.
" II кл. " 0:90
Індія та індіячки I кл. " 1:12
" II " 0:80
Курята і кури " 0:95
" II " 0:65
Качки і гуси I " 0:70
Тенденція дешо сильніша.

ДРІБНІ ОГолошення

ШУКАЄ торговельних заступників на Галичину і Волинь, мистецько-керамічна робітни „ОКО" Львів, Петопького 58 а. 407 1—2

НАКАЗОМ звільни є купувати: гарні дитячі чедурні сорочки 1-30, теплі ре-формин 70 сот. Фабрика біля „АСТРА", Снятська 2. 370 3—8

Ширіть наш часопис!

ВСІ ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ

Philips 33 A

Модель 1935

Радіо-приймач 3 обводний до електричної сіті з динамічним голосником. Ратальною системою Філіпса 10 місячним

32/81 2-15

виключно до купна

„Фото-Радіо-Палас"

Львів, Марійська пл. 8. (Дім Шпрехера)

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00
Піврічно 30-00
Річно 60-00
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Латв.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Оціночна Комісія про I. Фестиваль українських трубних оркестр.

Оціночна Комісія, по вислуджанні дня 7. 10. д. р. продукції, названої I-им фестивалем українських трубних оркестр — під протекторатом Преосв. Кир Івана Бучка — відбула дня 10. жовтня засідання і прийняла ось-які рішення:

1) Визнаючи конечну потребу інтенсивного аншкору українських трубних оркестр, як мовного культурного чинника серед нашого народу, Оціночна Комісія висказує ініціаторам, упорядникам і виконавцям цього першого гарного свята щире привітання і подяку.

2) Оціночна Комісія перевела основну дискусію над усіми додатковими осягами, як також над деякими недомаганнями цілої імпрези і доручила своїм членам: д-рові С. Людкевичеві, дир. Василеві Барвінському та інж. Ярославові Вінцковському представити вислід цієї дискусії і свої погляди у щоденній пресі окремими статтями.

3) З огляду на ті недомагання у самому зааранжуванні програми свята, підтвернені у певних окремих статтях, Оціночна Комісія, не маю-

чи ще повного субстрату до дефінітивної класифікації поодиноких оркестр та їх рангування, поділила концертуючі оркестри на дві групи.

До I. групи однодушно зачислила: Мости Великі, Немирів, Чижиків, Львів (Вотя). Ці оркестри виказали вже такі примети, що при дальшій інтенсивній праці зможуть похвалитися справді гарними вислідами.

До II. групи зачислено: Миколаїв, Лисичині і Винники. Ці оркестри вимагають ще дещо більшої праці над опануванням поодиноких інструментів та кращого зіграння.

4) Оціночна Комісія висказала однодушно потребу приготування й улаштування чергового фестивалю по напрямках, висказаних у дискусії і представлених у врище згаданих фахових статтях.

ОЦІНОЧНА КОМІСІЯ:

Др. С. Людкевич, вр., дир. В. Барвінський, вр.,
Інж. Я. Вінцковський, вр., д-р М. Волошин, вр.,
д-р С. Федак, вр., д-р О. Барилук, вр.

Єп. Нярадий у справі вбивства короля Олександра.

Греко-католицький крижевацький єпископ Діонісій Нярадий видав відозву в справі вбивства короля Олександра, в якій каже, що король працював для добра Югославії та європейського мира. Король Олександр відвідав був греко-католицьку катедру в Крижівцях і при цій нагоді висловив велику радість з при-

воду розвитку нашого єпископства. Далі єпископ Нярадий визнає підчищене собі духовенство, щоб дзвонити в усі дзвони згідно з місцевим звичаєм аж до похоронів, а в день похоронів щоб відправили торжественний парад, в якому повинні взяти участь усі вірні та місцева цивільна влада.

Російський православний архимандрит став католиком.

НЮ ЙОРК, 1. жовтня. (Вл. кор.) Дня 26. вересня, за спеціальним дозволом ньюйорського кардинала Патрика Гейса, прийняв о. Джан Корбет з конгрегації Єзуїтів у колегії св. Франца Ксав'єра при 16-ій вулиці о. Варнаву Шкіюгушу, бувшого архимандрита російської православної церкви і секретаря православного митрополита Аполінарія, до зв'язи з Католицькою Церквою. Аполінарій має тепер свою церкву при вулиці Вашингтона в дільниці Бронкс міста Нью Йорку.

Архимандрит Варнава уже звав на приго-

товлявся перейти на католицьку віру і студіював канони Католицької Церкви. Він навіть студіював теологію за вказівками о. Корбета. Не дальші теологічні студії він піде до духовної семінарії в Ліль, у стеїтї Італії. Там створився окремий комітет для опіки над наверненням з російського православ'я.

О. Шкіюгуша має зайняти працю серед православних російського походження, що уродилися в Америці. Він є напів індійського роду з Аляски і колись дуже цікавився місійною працею серед індіан.

Спільний фронт соціалістів і комуністів у Греції.

АТЕНИ, 16. 10. ПАТ. Спільний фронт соціалістів і комуністів викликав гарячкову протиправну організацію студентів. Студенти

пропонують створити однопільний фронт націо-

Голодовий страйк 5.000 робітників.

ФІНФКІРХЕН, 16. 10. ПАТ. На приказ генеральної дирекції у Відні в копальні у Фінфкірхен на Мадярщині перервано працю і 4.800 робітників залишилися без праці. До Фінфкірхена вислав уряд 2 полки піхотинців і 100 жандармів, щоб перешкодити заворушенням. Прем. Гембеш вислав спеціального урядовця, щоб мирно поладнав конфлікт робітників з дирек-

цією. Вугакопи заявили, що страйк має чисто економічну основу та є добрим мадярами. Однак дирекція вже стільки разів їх обманула, що не вірить тепер у ніякі мирні пропозиції дирекції, доки їх не спинять на пісм'ї. Тому вугакопи рішили дальше обстоювати свої домагання.

Передсмертні судороги революції в Іспанії.

ПАРИЖ, 16. 10. ПАТ. З Мадриду повідомляють, що урядові війська оточили поодинокі відділи повстанців в Астурії. В Овідо арештували соціалістичного посла Менендеса і двоє провідників революційних відділів. В Астурії ведуться ще бої в копальнях басей-

ні. Зрештою в цілій Іспанії та Барселоні спокій. Прем'єр іспанського уряду Леру дістав понад 1.000 телеграм з проханням помилувати катальонських старшин Фабаса й Ескофета, засуджених на кару смерті.

Нагілка проти чужинців у Франції.

ПАРИЖ, 16. 10. ПАТ. У Ренне урядив союз колишніх військових віче, а після похіду при участі 15-тисяч комбатантів проти чужинців. Вічевики наклепували уряд, щоб виселити усіх

чужинців з Франції, бо тепер має багато своїх безробітних. Крім того чужинці використовують гостинність Франції на те, щоб зводити свої політичні порахунки.

Ганді усувається від політичного життя.

КАЛЬКУТА, 16. 10. ПАТ. Ганді заявив жур-
налістам, що усувається від політичного життя

тому, що конфлікт між його поглядами та конституції

Фабрика хемічних виробів О. Левицька і С-ка

У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО 503-881

поручає в л а с к і вироби найкращої якості

Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.
Пасту до взуття „Елегант“ воскову
Пасту до підлоги „Французька маса“
Віск комбінований до підлоги
Васеліну до шкіри

Синку до білля

помадку і коронову

Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смоли шевську.

ПОЛІТИЧНІ НАСЛІДКИ МАРСЕЛЬСЬКОГО ВБИВСТВА.

Львів, 16. жовтня 1934.

Коли зараз після марсельського атентату західна преса висловила острах, що ця подія матиме важкі політичні наслідки для цілої Європи, бо навіть моглося порівняння того атентату з убиством у Сараєві в 1914. році, — можна було не вірити у той песимізм. Ажте у 1914. році Європа була ясно поділена на дві групи ворожих держав, а пропалесшими інтересами і тенденціями. Обидві групи рахувалися з можливістю, що та суперечність інтересів доведе до збройного конфлікту і до такого конфлікту організовувалися. Знаємо теж з історії останньої війни, що сараєвський атентат був використаний військовими сферами різних держав для припідняття збройного конфлікту, дарма, що сам атентат не давав ще причини рятати у кривавий танок мало не всю людність.

Нині ситуація зовсім інша. Європа і весь політичний світ знаходиться у стадії хаосу і лише на нечисленних пунктах глобу можна позначити безсумнівних взаємних приятелів та ворогів. Іспратий приклад тієї неясності ситуації, вічно плываюї і змінлююї, дають польсько-французькі відносини: між цими державами існує формально найтісніший політично-військовий союз, а проте останні місяці і тижні дали чимало причин до таких взаємних голосних докорів, велених у такому тоні, що навіть найповажніші публіцисти французького й англійського табору почали сумніватися у практичну вартість того союзу. Ту саму плываюість міжнародних відносин бачили ми на німецько-італійських взаємних, на взаємних балканських державах, на становищі різних держав до Сербії. І тому, хоч всі відчувають, що існує у світі безліч неполаданих найважливіших справ міжнародної натури, що внутрішня і зовнішня ситуація цілого ряду держав далеко не є стабілізована і що тому існують об'єктивні причини до конфлікту у найгостріших формах, то проте важко просто визначити місце еventуальним противникам: хто найдется по чинному фронті.

Ті мотиви казали скептично ставитися до післямарсельських алармів. Однак мало теж було таких, які наївно вірили, що Марсель — це кривавий епізод, який по найбільше відібється на внутрішній ситуації Югославії, зродившись з атмосфери і відносин тої внутрішньої ситуації. Нині справа виплилася вже постільки, що — стоїмо виразно в обличчі поважних міжнародних комплікацій, наслідків марсельських стрілів.

Стрижень тих конфліктів — це боротьба за вплив над Дунаєм, в якій головними партнерами є три держави: Італія, Югославія і Мадярщина. Німеччина грає у цій боротьбі посередню роль, через проблему „Аншлюсу“, яка в свою чергу втягає до тієї гри й інші держави. Ця боротьба за наддунайські впливи особливо яскраво виступила назовні після останнього невдалого „пучку“ в Австрії, підчас якого агітував канцлер Польбує. Як відомо, Італія відповіла на

той „луч“ мобілізацією трьох корпусів війська над австрійським кордоном. — а на цю мобілізацію як стій відгукнулася Югославія: югославський посол у Парижі заявив у французькому міністерстві закордонних справ без обиняків, що перехід австрійської границі італійським військом викличе негайно внаслідок югославських військ на територію Італії. Італія проголосила таку погрозу „ударом“ у спину, але мусіла настільки рахуватися з тою погрозою, що всілякі інтервенційні протинавстрійські апетити моментально потахли. Показалося, що Югославія на міяку ціну не допустить до закріплення монопольних впливів Італії над Дунаєм, навіть колиб прийшлося виступити з Малої Антанти. Річ ясна, що таке становище автоматично наблизило Югославію до Німеччини. Югославія також поважно рахувалася з можливістю конфлікту з Італією, що розважала собі руки на сході, пішовши на порозуміння з Болгарією.

Витворена ситуація стала надзвичайно незручною для Франції, яка мусіла збати за цілість Малої Антанти. Існуючий від останньої війни перманентний конфлікт між Францією і Італією не був для Барту такою важкою, як утримання найширшого протинавстрійського фронту. Гострий виступ Муссоліні проти Німеччини у зв'язку з австрійським „лучом“ і розчарування італійської преси щодо гітлеризму, наблизили Італію до Франції і на черзі дня стояло вирішення існуючих між тими державами ризиків. Мало це сталося саме на заповідженій візні меткого Барту у Римі. У тих рим. розмовах Барту мав взяти на себе ініціативу посередництва між Югославією і Італією, і тому прелюдією до римської подорожі Барту була подорож югославського короля до Франції, де було докладно висліджені всі розбіжності югославської політики з політикою інших держав Малої Антанти, Італії та самої Франції (м. ін. Югославія вперто відмовляється нав'язати дипломатичні зв'язки з Совітами), та всі можливості поладнання тих суперечностей.

Марсельський атентат усі ті замирюючі плани раптово загальмував. Замість згоди, висліли відразу на верх старі анимозії. Очевидно, вся міжнародна преса сам акт атентату куртуазійно осудила а про смерть обох державних діячів, короля і міністра, висловилися з великим жалем. А проте до оцінки джерел атентату і його наслідків поставилася дуже різно. І так італійське радіо подало звістку, що внутрішня ситуація в Югославії така складна і напружена, що не дасть себе втримати і треба рахуватися з розвалом державної єдності Югославії. Італійські часописи точно теж ребстрували всі позначки хорватсько-сербської ворожнечі, що проявилися після атен-

тату. Те становище італійської інформативної служби викликало офіційне демарш Югославії у Римі. Проти Італії виступає теж югославська і частиною французька преса за підтримання хорватських самостійників в їх протисербських виступах, бо навіть підкреслюється факт, що такі то хорватські революціонери користувалися асплєм на італійській землі.

Другий фронт конфлікту — це югославсько-мадлярський бік. Як відомо з вислідів слідства, безпосередні вивуатці марсельського вбивства перебували у спеціальному таборі хорватських втікачів з Югославії, що знаходився на мадлярській території, недалеко югославського кордону. Ті хорватські самостійники-революціонери куртуазувались нібито активною підтримкою Мадлярщини. Югославський уряд підлякратно вже проти цього ремонтував, і 13. III. ц. р., мадлярський уряд заповнив Білгород, що той та-

бор зліквідований. Однак суперечка на цьому тлі існувала далі і 8. червня ц. р. Югославія згодила була до Ліги Націй офіційну скаргу на Мадлярщину. Паризька преса гостро тепер Мадлярщину атакує і домагається навіть силувати надзвичайну сесію Ліги Націй для розгляду справи підтримання революційних організацій одної держави другою державою.

Очевидно, окрему сторінку творять політичні наслідки марсельського вбивства внаслідок Югославії. Гострі протихорватські і протимакедонські репресії пішли паралельно з претенсіями сербських військових кол до проголошення військової диктатури та з атаками на існуючий уряд Узуновіча. Нова ретенція має розгрісти твердий горіх.

Як далеко розвинулися політичні наслідки атентату — це важко передбачити. Одао лише певне, що безслідно він не пройде.

Загроза голоду на Поліссі.

Майже ціле літо на Поліссі безперервно падали дощі, внаслідок чого вода позаливала поля, а це в значній мірі утруднило збирання бароблі, яка по селах Полісся є майже єдиним засобом поживи, бо ж збіжжя там родить дуже марно. Вода позаливала в деяких місцевостях поля так, що там досі не засіяли озимини. Не з'ясувати, чи взагалі вдасться її засіяти. Коли до цього додати величезні шкоди, спричинені по-

вню в липні-серпні на Поліссі, то трагедія поліського селянина, що знову стає в обличчі голоду, стане в повній ширині. Допомогову акцію голодуючому Поліссю розпочала вже державна і самоврядна влада, але цього мало; обов'язком і українського громадянства всіх наших земель є розпочати енергійну допомогу акцію. Звертаємо на це увагу наших громадських чинників.

ФРАНЦУСЬКІ ТВЕРДИХІ.

ОСТРАХ ПЕРЕД „ЛУЧЕМ“ У САРЩИНІ І ПРИ ГОТУВАННЯ ФРАНЦУЗІВ ДО ЗБРОЙНОЇ ІНТЕРВЕНЦІЇ.

П. Стіфенс, кореспондент льондонського „Дейлі Експрес“, якого недавно усунули з Німеччини, перебуває тепер у Сарщині, де відвідав французько-сарське пограниччя і передає відти свої дуже цікаві враження. З тих його вражень виходить, що Франція боїться якихось небезпечних несподіванок від Німеччини у Сарщині, які можуть заскочити Францію і Лігу Націй якраз напередодні тамошнього плебіситу.

На самому французько-сарському пограниччі відбуваються тепер великі маневри французької армії. Від світової війни не чули ще мешканці Сарбрікен стільки і такої канонади, як саме тепер. Сотні робітників працює при напіві і поширюванні нових стратегічних доріг зі Штрасбургу і Мец до Сарщини. На дорогах повно авт з французькими старшинами і з матеріалом на будову нових французьких укріплень вздовж французько-сарських кордонів. На рів-

нині коло міста Біч, що лежить у віддалі п'яти-наятих кілометрів від німецького кордону, має війська. Між ним повно білих мундурів африканських відділів. У цій околиці бачив англійський кореспондент теж кількадесят танків, а в Рорбаху цілі сотні війська.

Один з французьких воєнків так пояснював англійцеві цей військовий рух, що нагадує війну в часі миру: „Наш генерал нам казав, що відюсина у Сарщині просто критична і ми мусимо бути готові, щоби кожної хвилини на приказ могли вийти на сарську територію і там здусити якийнебудь пуч“. Далі Стіфенс подає, що на південному заході від Сарбрікен гармичково працюють, щоби заповнити незакріплений ще відтнок в сусідньому поясі прикордонних французьких фортифікацій. Будують головно підземні тунелі-фортеці. Ціла твердиня має тут аж три пасма: одно з кулеметами, друге з легкою

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 18. ЖОВТНЯ 1934.

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРКА.

4)

Фльоренція.

(Із подорожнього записника.)

(Докінчення.)

Мимходом, нашивидко, вивуши ще востаннє очима по церкві св. Духа, виходите на майдан. Потім звертаєтеся праворуч у вузьку вулицю. Обабіч крамниці з усячиною. Де-де на порозі крамниці стоять крамарі, які легко глумливими очима супроводять чи не кожного прохожого. І справді: віде в Італії я не помітив стільки зрозумілого глуму, чи то пак, скептицизму, що тут у Фльоренції.

У церкві С. Марія дель Карміне пробув я до смерку. Світло масляної лампочки вже сонно кліпало в Христових очах Мазаччія, як я виходив із церкви.

В душі багатий світ вражень. Я так гарячо припав до цього світу: — з усіх боків огорожую його ренесансовими портинами, наливаю сонця у душу.

З пими враженнями вхожу на міст золотарів. Обабіч, на мості, розміщені крамниці з золотом, самопитами. Тут виразно почуваю, що мій внутрішній світ щастя грається у сходах діамантів, горить рубінами, притихає топазами, заливається ізмарадами.

Знову на майдані Сінорії.

Виснули світла. В них гономом заграти бризки водограю, які розсипає ангелок Донателлі у подвір'ї Палати Сінорії. При вході до палати Мікельанджело Давид могутньо і супокійно проливає очима вечір. Палата Сінорії стоїть мов величезна із насупленим чолом. В Льонні деї Лянці голова потвори в руці побіжника Портає Челлінівого жахом нечелюсті ще лише.

Суди-туди по майдані Сінорії. Швидкоими образами в думці проходять перед моїми очима минулі часи самостійної Фльоренції, часи Люренца Шляхетного.

Пізня вечір. Зорі жартівливо моргають очима. Рух міста поволі втихає. Зібравшись у собі засипляють вузькі вулиці міста.

Іду і я втомлений.

Ще: тут, у цьому домі родився Данте. В іншій вулиці: в цьому домі жив і творив Микіавеллі.

Останній акорд вечора: собор із дзвіницею Джотта.

Ніч.

На другий день захожу до Палати Медічі, тепер Рікарді. Архітектура Філарете. Є в цій палаті каплиця, яку всю фрескував Беніццо Готтолі, ученик Беата Анджеліка. Маленька й захиста ця каплиця. Ренесансові стелі, касетонами. Світло дня, палке сонце приходить тут присмирено, аумисне приборкане: тут, по рвучкому житті міста, захистна тиша. І тому, що мало тут світла, то й фрески свіжі, немов учора мальовані, а не у XV. віці.

Всі фрески представляють зовні. Є тут, як учасники, родина володарів Фльоренції — Медічі. Бачимо тут і визначних мистців — між ними й автопортрет автора фрески. — гуманістів. Усе те живе, соковите кольоритом. Декоративно пребагато: зелень кипарисів, півні, інших дерев, багаті, як райська мрія, квіти, що пахнуть свіжістю рос: всі ті павуки й інші пташки: усе те блискотіє, багатору струєю з молоді уяви мистця. Біля престолу обабіч, стоять, клячуть ангелі хори, які співають: прислухайтеся й почувте співи палкої краси минутих віків, що гономом стелються по гористих кравдизах, лісних, де золотяться похмарні, де ячуть блакиті.

Заглядаєте ще до церкви Бадія Фльорентіна. Стіль Брунеллеска. Ця церква невеличка. Усетаки є тут стоїть славний образ Філіппіно Ліпті —

Мати Божа серед ангелів з'являється св. Домініко ві, який перед розгорненою книжкою клячуть на клячнику. В кілька гробівців із другої половини XV. в. Один із них роботи Мікеланджело.

*

Та бо й гамірлива ця фльорентійська осінь. Позолоті неба ранком, небесна кріваля, що синя вою жакхить, зелені міста, крик дітвори — все аж жакхить.

Сідаю на трамвай: іду на гору Сан Мініато. За двадцять хвилин їди вгору-вгору, прибуваю до мети.

Все небо в сонці. А сонце те осіннє: як світить по альній безхмарній блакиті, то таке воно раде та голосне, що на землі аж палкіше палають золотом дерева в балках, мов пайцніші скарбниці. Горби в цьому золоті, мов у дорогих коронах. А лист, що паде, вдаряє у промінь радісного сонця а тон проміння брешінням напружує мов серце, очі.

Ось в таку днину, звичайно, іду на верх Сан Мініато. Звідтіля дивався, як у долині в осінніх туманах ріки Арно теж Фльоренція: з гамором потуги знімається баня Брунеллеска; володарським зривом жене вгору вежа палати Сінорії; чепурними зарисами ясніє фасада С. Марії Новеллі.

На південь, зі Сан Мініато, легкі верхи Апеннін. На їх схилах ніжним туманом стелються маслини. Виривають темні кипариси: як вони далеко, на верхи, то здається, мов наші мовчаливі, повні туги дополи. Де-де насупилися широковісті півні, які своїми розлогими верхами наче хотять у себе втягнути всю ясність осінньої блакиті. Тут-там на схилах виривають білі хати, які якими тонами звеселяють іще більше цю ясну зелені поезії, то чепурні вілли, які стоять тут, мов казкові замки. На небосхилі куповляються білі хмари.

Базиліка святого Мініато стоїть на вершечку гори Велочана вона з 1013 році у візантійському

артилерією, а третє має вже з артилерією най-
важчих калібрів. Кажуть, що укріплення коло
Біч будуть могутніші, сильніші, ніж коло Вер-
дену...

З того опису виходить, що одного гарно-
го дня світ може стати перед доконаним фак-
том збройного франко-німецького конфлікту
на терені Сартини. Тому й деякі закордонні по-
літики вважають, що легковажені прилюдною
опінією світа та гейби првадуть справа оста-
точного познання державної приналежності
басейну Сари належить до найнебезпечніших
точок на карті Європи.

М.и.

Криваві сутички у Франції.

ПАРИЖ, 16. 10. ПАТ. При виборах до гене-
ральних рад помірковані партії здобули нові
мандати, радикали втратили. Цікавий факт, що
соціалісти Блюма придбали тільки 3 нові манд-
ати, а їхні союзники комуністи подвоїли свій
стан посідання зі 17 на 34 манд. У Нант дійшло
до великих демонстрацій. Поліція юрбу розігна-
ла. В Епіно було кілька осіб ранених. У Рубе
юрба повинувала в редакції вікна. В Лані теж
кілька осіб ранених. У Ліль з виборчої урни про-
пали картки виборців. Справника арештовано.

Нарада мін. Бенеша з Лявалем.

ПАРИЖ, 16. 10. ПАТ. Мін. Бенеш відбув дво-
годинну нараду з прем. Думергом, обговоривши
з ним усі проблеми міжнародної політики. Опи-
сля мав нараду з новим міністром закордонних
справ Лявалем та генеральним секретарем міні-
стерства Лежером.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Японські фірми дістали виключний до-
звіл будувати телефонічну сітку в Манджуко.
Одноразово одержали повноту від японських
банків.

— Директором тайної поліції у Франції став
префект Мані.

— Міністром справедливості у Франції став
Енрі Лемері, заступник предсідника сенатської
комісії закордонних справ.

— Посол фон Пален відлетів літаком до
Берліна.

— 15. листопада ц. р. відбувається надзвичай-
на сесія Ліги Націй, щоб позначити конфлікт
між Болівією та Парагваєм.

— Тіло Поанкаре буде виставлене прилюдно
аж до дня поховань.

стилі. В XV. віці дуже добре відреставрована:
розуміється що непереможний ренесанс увійшов
тут. Чудова фасада базиліки своєю полі-
хромною дуже легко ясніє. У середині — остатки
фресків із XIII, XIV. і XV. віків. Найкраще і
найцінніше, що тут є, це в головній абсиді мозаї-
ка з року 1297: на престолі Христос цар,
довкола знамя чотирьох євангелістів, а обабіч
— Мати Божя і „S. Miniat rex Erminio“. 6
тут іше дуже цінний образ мистця ренесансу Ан-
тонія Полляйола, а саме — три святі Вінцентій,
Яків, Евстахій. 6 образи Діофанія Біондо, Алес-
сія Бальдовінітті; в чудові медальони Люки дел-
ла Роббія; в прегарний бальдахим Мікельандже-
ло Мікельанджолі. Це найстарша церква Флоренції.
Довкола церкви, зпереду такі найкраще вид-
но, бачимо мури: це в першій пол. XV. в. Мікель-
анджель побудував тут фортецю.

Стою на порозі базиліки Сан Мініато. Сонце
сходить на кочергу над небосхилом. На північний
захід сунуть тумани. Праворуч на верху гори
садо зелене і будинками біліє Фієзоле. Рівними
пругками адалеку майорють виноградники. Над
Флоренцією прозоріє, як чиста вода аж почуват-
ється його, — повітря. Місто аж мерехтить у чист-
тому, рожевому серпанку. До величї баві Вру-
неллеса єдинається дзвіниця Дакіотта. Баві ван-
лічі Медічі, біля Сан Лоренцо, бє сутією у го-
ру. Сунуться дуже сіркою вежа-палати Сініор-
ії. Верх фасада С. Марія Новелла що стремить
у рожевих хвилях. Всі криві палат і домів міста
чорно-червонозавіють.

Флоренція — місто Вічне, як і Рим!
Нові Атені нашої культури.
Його володарі ренесансу разом із мистцями
жили на те, щоб володіти і нове мистецтво
творити.

Недаремне: Лоренцо Медічі Шляхетний у-
мираючи, вже в останній хвилині, віддаючи дух,
поцілував срібний, дорогими самоцвітами вило-
жений хрест — найкращий із його провантій-
збірок.

Водночасно у Москві
у Львові! Знаменні типи! Сучасний больше-
вицький громадянин! Нині в середу 17. жовтня
найпопулярніша большевицька комедія
„Чужа дитина“ в Театрі
Ріжнородностей

Інтриги на
нижніх дворах!
Горголь живи-
ми людьми!
Нині у ВЕЛИКІМ ТЕАТРІ
Барана низка гарних костюмів
у глибокій пєсі знаменитого
німецького автора
Бруно Франка „12.000“

Вислід нашого конкурсу на фейлетони.

З початку цього року оголосив наш денник
конкурс для неприємників: на короткий спо-
мин про найцікавішу подію з життя. Рукописів
дістали ми до означеного речиння понад сотню.
Але й тоді, коли речиння конкурсу минуло,
рукописи не перестали напливати. Ми мали вже
нагоду висловити свою думку про цей конкурс.
Між присланими рукописами була неодна ціка-
ва річ, але вона не відповідала умовизам кон-
курсу: деякі автори, замість описати найціка-
вішу подію із свого життя, пересилали попр-
сту, збіжні споминок, списки величезних розмі-
рів, або твори, де ніякої події не було.

Треба було чимало часу, щоб усі рукописи
прочитати. Кращі з них друкували ми у фейле-
тонах „Діла“. Тепер, коли весь матеріал ми

переглянули, можемо проголосити вислід кон-
курсу.

Першу нагороду у сумі 30 зол. призначає-
мо авторіві споминок „Несамовита дефіліда“
поміщеного у нашому фейлетоні 29. березня
ц. р. під псевдонімом: М. Хмельник.

Другу нагороду у сумі 20 зол. призначаємо
авторіві споминок „Камера № 10“, поміщеного
у ч. „Діла“ з 17., 18. і 19. квітня ц. р. під псевд.:
Михайло Александрович.

Третю — всі видання „Діла“ — авторіві
(авторіві?) споминок під буквою „Г“: „Один
концерт“, поміщеного у нашому фейлетоні
2. квітня.

Згаданих авторів просимо оголоситись до
нашої Редакції, подаючи свої адреси.

З виборчого фронту.

ПЕРШІ ЛАСТІВКИ.

Хто познайомився з виборчим регулямі-
ном до сільських рад, той спостеріг, що у по-
станові регуляміну про речиння оголошення
кандидатських лист криються одні з найважли-
віших виборчих труднощів. Виборча практика,
принаймні у деяких випадках, ще збільшила ті
труднощі для наших селян.

Ось, наприклад, що сталося у селах Соко-
лівка, Кологурі, Лемі і Пятничани, пов. Бібрка.
У всіх тих селах оповістка про громадські ви-
бори появилася в годині 11. веч. 13. X. А речин-
ня для оголошення кандидатських лист у цих
оповіщеннях визначений був на 14. X. від 7. до
12. години дня.

Особливо цікавим був спосіб оголошення
виборів у селі Пятничани. Там, при церкві ви-
стиг закратована скринька і у ній звичайно вмі-
щують усі урядові оголошення. Але для ниніш-
ніх виборів зробили виняток. Оповістка про ви-
бори з'явилася не у тій скриньці при церкві, а
далеко від головної вулиці села у сліпому заву-
лочку на хаті у заступника віята, очевидно в но-
чі в 11 годині. Оповідать селянин: вечір був до-
шевий та дув сильний вітер; здається, що і ква-
пився той, що вивішував оповістку про вибори.
Досить, що вітер зірвав це оголошення. І тоді
його вдруге прибили високо під стріхою, щоб
був захист від вітру. Довго не могли тому знай-
ти наших селян тієї оповістки. Прийшли вони в
ночі під хату заступника віята з ліхтаркою, сві-
тили на різні сторони, обмацували стіну рука-
ми та оповістки все не було. Вже почали дума-
ти, чи не зашуткував хто з них, кажучи, що вже
є оповіщення про вибори. Аж ось випадково
підіслали анше міхтар і його світло впало на
край білого папірця. Це і було оповіщення про
вибори, але мокре, заболочене. А закратована
скринька під церквою була пуста. Трохи інше
було у селі Лемі. Там наші свідоміші селяни
просто вартували: що дві години приходить од-
ин з них до громадського уряду і все шукає
оповістки про вибори. Так цілісний день 12.
X., але нічого не було. На другий день, 13. X.
раненько — вже висіло оповіщення про вибори,
але на диво — датоване днем 12. X. Метнулися
селяни за своєю листом. В 8 годині 15 минут
рано приносять її до предсідника виборчої ко-
місії. Цей спочатку відмовлявся її прийняти, бо,
як казав, вже спізнений речиння, але згодом
давсь намовити, прийняв. Пізніше віят признав-
сь, що оповіщення про вибори вивісив у ночі
з 12. X. на 13. X.

Як бачимо, вже добре використовується
першу грубу колоду виборчого регуляміну, що
дає можливість зашкочити виборців уже при зго-
лошуванні кандидатських лист. Хоч як стерег-
лись селяни, але наприклад, у селі Кологурах
не встигли внести своєї листи. А скільки інших
перепон містять у собі дальші виборчий регу-
лямін. Згадайте хочби рекламційну практику
і спосіб перевірки власноручних підписів на
кандидатських листах підчас виборів у Львові,
а виборчий регулямін до сільських рад дає ті
самі можливості. Додайте до того, що по селах
зправила ніхто не має особистих документів та
що у всіх списках виборців застосована поль-
ська термінологія: Ян, а не Іван, Анджей, а не
Андрій. Якеж не широке поле для недопущення
виборців до голосування наслідком неможли-
вості установити ідентичність особи виборця. А
саме голосування на 1/4 радних, які зовні вели-
кі труднощі та небезпеку коєне у собі.

Справді трудний сам по собі цей іспит, пе-
ред яким стоїть наша сільська маса. Оскільки:
був би він тяжчим, коли б відбувався він
при такій виборчій практиці, яка зазначилася
у селах Пятничани, Кологурі, Лемі і Соколі-
вці, повіту Бібрка.

Є вістка, що подібна виборча метода засто-
сована на цілій Гуцульщині. Можна тому при-
пускати, що справді в багатьох випадках не бу-
де виборів, але, очевидно, це не буде мати нічо-
го спільного з досягненням виборчого порогу-
міння між українськими і польськими вибор-
цями.

Посад С. Хруцький.

ПЕРЕДВИБОРЧА УВЕРТУРА.

Пишуть нам:

В Бариліві, повіт Радехів, під проводом
місцевого пароха, о. Івана Нагурського, почав
виборчий комітет приготуватись до громад-
ських виборів. А є в Бариліві горстка „русс-
ких“ зпід стягу посла о. Яворського, яка під
проводом комісара громади, наказаного віята Л.
Мартинюка, вже три роки робить, що тільки
хоче. Знаючи згорі вислід виборів, „партія“ та
починає денеруватись.

Сталося, що в дні 10. жовтня ц. р. хтось ви-
бив шибі в домі Демка Хомяка, члена Повіто-
вого Народного Комітету, який працює разом
з парохом. Мало того: в ночі з 13. на 14. жов-
тня ц. р. в год. 1. по півночі, рівночасно вибито
вікно вдруге у Д. Хомяка і всі вікна на при-
ходстві в о. Івана Нагурського.

Повідомлена поліція з Увиня з'явилася пе-
редполуднем на місці і постерунковий заявив,
що в такі справи поліції не слід мішатись; це,
мовляв, лиш ушкодження чужої власності, зре-
штою це — як він казав — виборча увертура.

Чи так воно має бути?

НАДВІРНА.

Дня 7. жовтня ц. р. відбулася в Надвірній
передвиборча нарада, на якій явилися представ-
ники поодиноких сіл надвірнянського повіту.
Реферували: д-р Микола Николайчук про само-
управний закон, д-р Санюцький про виборчий
регулямін і пос. Юра Чукур про потребу органі-
зації при виборах.

БОЛШІВЦІ.

Дня 8. жовтня ц. р. відбулася передвиборча
нарада в Болшівцях для сіл болшовецького су-
дового району в рогатинському повіті. Народою
проводив Іван Цимбалістий, господар з Бовше-
ва, секретарював студент прав Белей з Болшо-
вця. На нараду явилися представники і члени
виборчих комітетів з 10-ти сіл. Реферат про са-
моуправний закон і виборчий регулямін виголо-
сив пос. Степан Кузик. У дискусії забирали го-
лос п. Хомин, господар з Кінашева, п. Синюк з
Болшева, п. Верещинський зі Скоморох Старих,
п. Дяків зі Слобідки Болшовецької й інші. Зі-
брані постановили взяти масову участь у вибо-
рах та прямувати до того, щоб внесено тільки
одну українську листу кандидатів.

БУРШТИН.

Дня 9. жовтня ц. р. відбулася передвиборча
нарада в Бурштині для громад. бурштинського
судового повіту. Народою проводив о. Паламар-
чук, парох з Куропатник і мр. Федунків з Демя-
нова. На нараді явилися представники з 14-ти
сіл району. Реферат про значіння виборів до
громадських установ та виборчий регулямін

виголосив пос. Степан Кузик. У дискусії забили слово пп.: Крайчівський з Рівнян, Мурафа з Ботшева, м-р Федунків та Іван Федунків з Демінова, Задоржний та Ільків з Конюшок, Петро Войничин з Коростовця та Ільків з Проник з Посвиржа. Слідче було велике зацікавлення виборців до громадських рад. Зібрані рішуче взяли масову участь у виборах та об'єднанні в один виборчий комітет представств до громадських рад якнайбільше представників українців.

ДІБРИНИВ.

Дня 7 жовтня п. р. відбулося передвиборче віче в селі Дібрині, рогатинського повіту. Реферат виголосив о. Г. Скасків, місцевий па-рох. На вічу вибрано виборчий комітет.

БЕРЕЖАНЩИНА.

В справі громадських виборів відбулася передвиборча нарада в Ланшині дня 10. п. м. Предсідником наради був гром. Борик. Присутніх около 100 осіб, самих господарів. Вибрано виборчий комітет.

Дня 12. п. м. відбулася повітова передвиборча нарада в Бережанах у залі „Наді“. На нараді було заступлених 35 громад. Всіх присутніх около 100 осіб. Наряди скликав і їх отворив д-р В. Бемко, предсідником наради був проф. Атанас Мидлак з Рибник, а секретарем п. Стах Менацький, господар з Біща. Закон про громадські вибори пояснив м-р Ю. Поппельський. Відтак реформували пос. Ст. Кузик і д-р В. Бемко. Нарід зацікавлений виборами, чого доказом була низка запитів, що їх ставили присутні селяни. Замітна відсутність інтелігентів; на залі було всього трьох священників.

Уживайте лише

знаменитої цикорії „ЛУНА“
здорової підмінки кави „ПРАЖИЇ“
і зернистої „СОЛОВОЇ кави ЛУНА“
виробів української кооперативної фабрики
„Успішний Промисл“ Львів XV,
Церковна 2. тел. 42-97

ЗБОРІВ.

На день 7 жовтня скликав Повітовий Народний Комітет віче в справі виборів до сільських громадських рад. В год. 1. прийшов до льокалю „Річної Школи“ в Зборіві. де мало відбутись віче, комісар староства Кмець. А тому, що вічевани щойно почали сходиться, він заявив, що віче було назначене на год. 1. і з уваги на те, що воно не почалося в означений годині, він віче заборонює. Після того приказав поліції розігнати і тих присутніх, які вже на віче зішлися.

З уваги на те пос. Кузик запросив присутніх на передвиборчу нараду, яка мала відбутись в год. 2. попол. На це комісар староства заявив, що до наради теж не допустить, бо без згодошення до староства нарада не може відбутись. На заяву посла, що обов'язує свобода зборів, бо розписані вибори до громадських рад, сказав комісар Кмець, що вибори до цієї пори не розписані, а лише староства поручили громадам виготовляти виборчі списки.

Комісар доручив поліції не допускати до льокалю нікого, а присутніх на подвір'ю селян казав списувати. Опісля примусив усіх людей вийти з льокалю.

Та все таки пос. Кузик скликав нараду до маленької залі в „Українка“ у Зборіві, на яку явились представники 20 сіл повіту. Нарядою проводив місцевий адвокат д-р Макух, секретарював д-р Хомяк.

Реферат про значіння виборів до самоуправних установ та про виборчий регулярин виголосив пос. Кузик; у дискусії промовляли та ставили запити представники майже кожної громади, між ними о. Олійник з Плаучі, голова Повітнього Народного Комітету, адв. д-р Стефанішин, адв. д-р Макух, канд. адв. д-р Хомяк і інші.

Зібрані з великим зацікавленням вистукали реферату та виказали велике зрозуміння для ваги будучих виборів.

ЖИДАЧІВ.

Дня 10 жовтня п. р. відбулася передвиборча нарада в Жидачеві. На нараді явились представники 27 громад Жидачівщини. Нарядою проводив о. Скоробогатий. Промовляли пос. Степан Кузик і голова Повітового Народного Комітету д-р Михайло Юрків. Запити ставили селяни з різних сіл та підносили закиди, що староства назначило всюди предсідниками виборчих комісій нікому незнайомим урядовцям з Жидачева або з чужих сіл повіту. Селяни вірять, що до сільських громадських рад проведуть якнайсвідоміших українців.

Вирібня вудження 3. Конопацького

Фабрика вул. св. Мартина ч. 25. — Головиний склад вул. Галицька ч. 17.
Має честь повідомити своїх високоповажаних Відборців про відкриття
Філіяльної Крамниці при вул. Зелений ч. 32.
(ріг ул. Тарновського). Телефон 68-86.
і поручає надалі високоповажаний Клієн-
тели своїй відомості вудженням. 414

Мовчанка і вичікування...

Виступ проф. О. Шульгина на Унії Т-в для Ліги Націй проти Совітів.

Міжнародна Унія Т-в для Ліги Націй дотепер мала місцем осідку Брюссель: там постійно перебував Секретаріат Унії та відбувалися деякі чергові збори. Нині, особливо під натиском англійського Товариства та його голови лорда Роберта Сесіля, Секретаріат Унії перенесено до Женевы і приміщено в старому женецькому будинку серед великого парку, зовсім поруч з новою величезною палатою Ліги Націй, що має бути відкрита щойно в 1935 році. 29.—30. вересня та 1. жовтня вперше в цій помешканні відбулися збори Унії. Засідали комісії виховання, правнозаконності та меншинства. В неділю відбулися збори Ради Унії. Крім того, з нагоди перенесення Секретаріату до Женевы, місто, себто голова уряду п. Ніколь, соціаліст близький до комуністів, приймав членів Унії. Дивно було бачити, як обмінювались ласкавими промовами голова Унії Джаніні, сенатор італійського королівства, близький до п. Муссоліні і боевий соціаліст п. Ніколь. З приводу цього дехто з присутніх говорив, що всеж в одній хаті можна тримати часом і вовка і ягня.

Унія завжди йде в своїй роботі поруч з Лігою Націй, або претендує навіть, що вона на рік-два обганяє останню і приймає рішення, до яких офіційні чинники Ліги приходять щойно пізніше. Головною темою, що хвилювала тепер Лігу Націй і саме XV. Збори Ліги була справа прийняття СССР. Але ця справа ні рік тому ні тепер не стояла на черзі дня Унії. Тільки у Фолькстоні, на весні, в цій справі сказано кілька принагідних промов серед дебатів, що в них взяла участь і українська делегація, але ніяких рішень в цій справі тоді не прийнято. Так і тепер ніхто не зголосив внеску, щоб протестувати проти вступу СССР до Ліги Націй, але ніхто й не вітав цієї події.

Члени Унії діляться на чистих ідеалістів пацифістів та на практичних політиків, що дуже близько стоять до своїх урядів і тому замість принципів дуже часто воліють спиратись на аргументи доцільності, себто до опортунізму. Большевики не мають тут великих прихильників, крім двох-трьох осіб, але відчувається, що з причин доцільності більшість уважає всеж вступ СССР до Ліги Націй фактом радше позитивним.

В усіх разі справа, що в кінці вересня була в Женеві у всіх на устах, не стояла на деннім порядку ні Ради Унії, ні її комісії. Але українським делегатам важко було її обминути і на Раді Унії в розділі про непередбачені справи збрив слово проф. Шульгин.

Подіємо цю промову голови українського Товариства майже повністю:

„Пане Голово, пані й панове! Сталася подія, за яку краще в імені нашого Товариства мушу скласти тут ось заяву: СССР прийнято до Ліги Націй. Ми протестували проти цього прийняття, бо перш за все цього вимагала наша гідність: Москва тримає під своєю окупацією Україну. Але у своїй опозиції проти СССР ми виходили з інтересів самої Ліги Націй. Ми вказували, що вступ СССР до Ліги стоїть в повнім протиріччю з першою статтею, що вимагає „свободи управління“ та „вірності договорам“. Про свободу управління на Україні нема що говорити, вірність же своїм зобов'язанням показали Совіти хочби на прикладі Грузії. Договір з якою вони ганебно порушили. Нагадую й статтю 23. про зборону рабства та, нарешті, перемову до пакту. Все це рішуче заперечувало прийняття СССР до Ліги.

„Чи ж нині ми, українці, зможемо входити до складу товариства для оборони Ліги Націй? На це мушу сказати, що обороняти саму Лігу Націй, яка забула про свої власні принципи в ім'я короткозорого опортунізму, ми не можемо. Але ми можемо й будемо обороняти в світі й перед вами пакт Ліги Націй, принципи, що покладені були її славними фундаторами. Ми будемо обороняти їх високі ідеї, хочби й проти самої реальної Ліги Націй.

„Унія наша не приймала постанов про вступ СССР до Ліги Націй, але вона й не протестувала проти того вступу. Отже частини моральної

відповідальності лежить за те порушення пакту, що сталося, й на Унії.

„СССР є вже у Лізі Націй. Це доконаний факт, але нині перед вами повстає можливість примусити нового члена Ліги пристосуватись до її принципів. На жаль найбільше важливий момент вже перепущений: в моменті вступу СССР до Ліги Москві не поставлено ніяких умов ні щодо України, ні до Грузії ні до інших повноволених народів. Навпаки, мовчазно була прийнята заява Літвінова у відповідь на запрошення трицяти держав, що старі конфлікти, які мали місце до вступу СССР до Ліги, її компетенції не підлягають. Але ми з глибоким задоволенням зауважуємо, що достойний представник Швейцарії у своїй блискучій промові ясно заявив, що питання України, Вірменії і Грузії лишаються **отвертими**, не вирішеними і що таким чином це не є ніяке внутрішнє питання СССР. Ця заява ніким заперечена не була.

„Отже нині знову перед Лігою і перед нашою Унією повстає низка нових завдань і проблем. Але дозвольте нагадати вам, що дечим на цьому шляху ви вже заангажовані. Нагадаю вам, що в 1930 році у Женеві на річних Зборах Унії ви прийняли резолюцію протесту проти терору на Україні та релігійних переслідувань. Смію вас запевнити, що ніщо по суті не змінилося і що СССР так само тримається виключно на насильстві і переслідуванні своїх громадян.

„Нагадую вам, що в Монте в 1933 р. наша Унія прийняла постанову, спіраючись на 23 ст. пакту Ліги Націй, і поручала останній звернути пильну увагу на надзвичайно важливі факти, подані в українському меморіалі з приводу каторжної праці. З того часу знов таки ніщо не змінилось.

„Нагадую і резолюцію, прийняту вами в Фолькстоні в справі Грузії, становище якої цілком ідентичне з українським. Але ця остання резолюція не дала, як ми бачимо, ніяких наслідків.

„І, нарешті, не можу не згадати про голод, про наші заяви і благородний виступ в минулому році п. Мовінкети, голови Ради Ліги Націй. Справа йде ні про що інше, як про вимірювання мільйонів населення у країні, що її московський уряд до нащадку визискує і не дбає навіть про те, щоб нагодувати цих своїх рабів.

„Раніш нам говорили: — що робити, — СССР не входить до Ліги Націй, ми не маємо впливу на нього. Справа змінюється, це заперечення не з нашої вини впало. Ваше сумління, громадська опінія країн, що ви їх репрезентуєте, мусять глибоко над цими проблемами застисновитись. Чим-же є нині Ліга Націй? — Політичним ярмарком? Rendez-vous міністрів справ закордонних? — Чи це та установа, в основу якої покладено моральні підвалини, що й давали їй у боротьбі за мир і за астановлення справедливості у світі авторитетне право промовляти до урядів і народів?“

За українським делегатом виступив грузинський, п. Шавішвілі. Він цілкомитно приєднався до попереднього промовця. Однак на цих заявах скінчилося. Царина повна мовчанка. Не витримав тільки польський делегат п. Ліпацевич, який несподівано вихопився з такими словами: — „Що, мовчите? Так ви мовчали колись супроти Польщі, бо потребували й боялися Росії. З тих-же причин мовчите й тепер... Між головою і делегатом Польщі виявилася коротка перепалка.

Не цім скінчилося засідання. Аж тоді яки розв'язались і більшість членів зібрання міцно стискала руку українському делегатові та висловлювала співчуття Україні. Слухали і українці і грузини з напруженою увагою всі, але мовчали, бо „треба, мовчати, почекати... Може чекати доведеться недовго...“

Оказіяна продаж — фліял на білях 0-65, наталіна 1'80, штрукси і бархани за безцінці п. купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

Політичні атентати по війні.

Про важку політичну атмосферу в Європі після війни говорить ціла низка політичних атентатів. Ось декілька припадків: 1. листопада 1918. р. убили малярського прем'єра міністрів гр. Тісу; 1919. р. тяжко ранили Леніна; 19. лютого 1919. р. легко ранили Клемансо; 14. травня 1920. р. убили президента Мексики Каранцу; 5. березня 1921. р. убили іспанського прем'єра міністрів Дато; 26. серпня 1921. р. убили німецького канцлера Ерцбергера; 22. червня 1922. р. убили німецького міністра закордонних справ Ратенауа; 10. грудня 1922. р. першого президента Польщі Габріеля Нарутовича; 1. лютого 1923. р. тяжко ранив чехословацького міністра фінансів Рашина; в червні 1923. р. убили болгарського прем'єра міністрів Стамбуліського; 1. червня 1924. р. тяжко ранили австрійського канцлера о. д-ра Зайпеля; 14. квітня 1925. р. невдалий атентат на болгарського короля Бориса; 10. квітня 1925. р. другий атентат на короля Бориса. Вибух пекельної машини в катедрі потягнув за собою смерть 150 людей. Король Борис врятувався; 7. квітня 1926. р. легко ранили Мусолініа; 25. травня 1926. р. більшовицький агент, жид, Шварцбарт убив у Парижі гол. Отамана Симона Пелюру; 11. вересня 1926. р. невдалий атентат на Мусолініа; 14. жовтня 1927. р. убили альбанського посла Цена Бега; 12. квітня 1929. р. атентат на італійського короля Віктора Емануела, який врятувався, 23 особи вбиті; 20. червня 1929. р. зосол Р. Рачія застрелив у скупщині в Білгороді провідника хорватів Радіча; 20. лютого 1931. р. атентат на альбанського короля Ахмеда Зогу. Король врятувався; 7. травня 1932. р. москаль Корбулов застрелив президента Франції П. Думера; 15. лютого 1933. р. атентат на президента Рузвельта. Президент врятувався, але від кулі згинув бурмістр Шкага Чермак; 6. червня 1933. р. невдалий атентат на грецького прем'єра Венізелоса; 3. жовтня 1933. р. убили румунського прем'єра Дуку; 16. червня 1934. р. убили міністра внутрішніх справ В. Парашького; 25. липня 1934. р. убили канцлера Дольфуса; 9. жовтня 1934. р. у Марселі убив Келемен короля Югославії Олександра і французького міністра закордонних справ Л. Барту.

ВСТАНОВА, ШО НЕ ПРЕНУМЕРУЄ „ДІЛА“ для своїх членів, кривдять найбільше саме тих членів, бо позбавляє їх найповніших і найточніших інформацій про все цікаве, що діється у нас та в широкому світі.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 18. ЖОВТНЯ 1934.

ЛІВІО Е. ВІТТУРВІ.

Кактуси.

Сильвіо Міралі саме пообідав; нерадо допускав він до себе гостей у такий порі, але якось згодився. Не любив взагалі знайомитись із чужими. Але його господині Мадда описала йому гостя як такого елегантного добродія, що він сам поцікавився, хто би це міг бути. Граза ще тут ролю порожнеча. Мадда сказала, що незнайомий олядав дуже пильно кактуси в його вікні і висловився, що мусить добре придивнитись цій чудовій колекції.

Хвилину оіаніше ввійшов гість. Високий, худощавий добродій, десь коло 40-а літ. Зверхнім виглядом був дуже подібний до Міралія. Тільки Міралій не мав такої свіжої пери, ані такого доброго вбрання.

Зараз після кількох слів гість вияснив мету своїх відвідин. Вітторіо Вуга — так називався він — поглянув довкола себе по кімнаті, де було багато кактусів.

— Сам я бачив у своєму житті досить кактусів і не це приводить мене до вас.

Говорив спокійно і дуже ділово і це дратувало Міралія.

— Бачите — вінчия гість — я живу довгі роки в Індії.

— Розумію, розумію — відповідав Міралі, зовсім байдужий, де його гість жив і як довго.

— Чим можу служити?

Розмова тяглась уже якийсь час. Міралі семіхнувся і сказав:

— Гого! Чейже ви не схочете, щоб інтелігентна людина повірила в такі небылиці?

Гість відповів спокійно:

— Я не хочу, щоб ви мені вірили, аки не побачите експерименту. Для цього потребує тільки кактус. що ще не даяніє. Самі мусите при-

Після вбивства короля.

ПОГОТІВЛЯ ШВАЙЦАРСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ.

ЖЕНЕВА, 16. 10. ПАТ. Французький інспектор поліції Піті з двома комісарями мав довшу нараду з шефом поліції в Женеві. Здогадуються, що арештовані спільники вбивця короля Поспішіль і Райтіч мали зустрінутися у Льозані з організатором атентату Евгеном Кватерніком. Женевську поліцію заalarmовано, що Кватернік зайшов до одної з каварень. Швайцарська поліція береже французько-швайцарський кордон. Слідство виявило, що спільники підготовляли атентат на короля Олександра в Льозані на випадок невдалого атентату в Марселі. Король Олександр хотів поїхати до Льозани до лікаря-ларинголога.

РОЗШУКИ ЗА КВАТЕРНІКОМ ТА СПІЛЬНИКАМИ.

ПАРИЖ, 16. 10. ПАТ. Кватернік, під прізвиськом Крамера налаштовував між поодинокими членами терористичної організації, дав гроші і вказівки змовникам. Він зібрав разом усіх змовників спершу у Ціріху, опісля в Льозані. Двох спільників приїхало до Швайцарії з Мінхену, двох з Мадящини. Між ними був убивця короля Келемен-Сук-Георгієв. Поліція здогадується, що Кватернік і решта змовників скривається у Швайцарії або в Парижі.

ВАЛІЗА З ОДЖОЮ І ЗБРОЄЮ.

ЛЬОЗАНА, 16. 10. ПАТ. На залізничній двірці поліція забрала з багажу валізу терористів, які відїдали її переховувати перед відїздом з Марселя. У валізі найдено три старі убрания, автоматичний револьвер марки Мавзер 7.65 мм. з осьми набоями, автоматичний револьвер марки „Вальтер“ 6.35 мм. з 6 набоями і 18 магазинків по 6 набойів.

АРЕШТУВАЛИ ШЕ ОДНОГО СПІЛЬНИКА.

ПАРИЖ, 16. 10. ПАТ. На передмісті Парижа Мален поліція арештувала Сильвестра Мальмі-Хальні, одного з членів терористичної організації, який перед 4-ма днями втік із рук жандармів у Фонтенебльо. Мальмі зайшов до ресторану, бо від чотирьох днів нічого не їв. По довгій блуканні по лісах зайшов до Мален, де купив собі пальто і шапку, щоб втекти перед поліцією. В ресторані звернувся на себе увагу. Повідомлено поліцію, яка арештувала Мальміа, забрала йому 700 франків і компас. По довшім допиті Мальміа признався до участі в змові на життя короля Олександра.

НАПАД НА ХОРВАТІВ.

ЛЕЙДЕН, 16. 10. ПАТ. Югославянські робітники, які працюють по фабриках у Лейдені, уладили маніфестацію з протестом проти вбивства короля. Минулої ночі двоє сербів закралися до бараку, замешкалого хорватами і почали стріляти. Один хорват ранений.

Жінки! Не цікавитись косметичною повинною, якою є революційний Мєналь, азначить занедбати супроти себе найідеальнішу гігієну в часі періоду, менструації і уплянів. — В таких випадках перед очі м Мєналь. Домогайтесь проспектів. — Проложить антики античні і космет. склади, — де не можна дістати тоді в Ген. Репрез. „МЕНАЛЬ“ — Львів, Потєнького 11 а. 379

ЕКСТУМАЦІЯ ТРУПА ГЕОРГІЄВА.

СОФІЯ, 16. X. ПАТ. Болгарська поліція оголосила, що шукала Георгієва вже від допущеного часу, як небезпечного члена терористичної македонської організації. Софійська поліція переслала до Білгороду відтиски пальців Георгієва. Його дружина, яка мешкає в Софії заявила, що її муж Георгієв мав на тілі характеристичний знак, на основі якого можна ствердити його ідентичність. Тому трупа Георгієва екстумують.

ПРЕЗ. ЛЕБРЕН І КОРОЛЬ КАРЛО ІДУТЬ НА ПОХОРОН.

ПАРИЖ, 16. X. ПАТ. На похорон короля Олександра виїхав до Білгороду президент Лебрен з маршалком Петеном і делегацією послів.

БУКАРЕШТ, 16. X. ПАТ. Нині вечором вїїжджають до Білгороду на похорон короля Олександра король Карло, кн. Микола, міністр Тітулеску, маршал Презан, ген. Анджелеску та міністр комунікацій Франковічі.

ВАЖЛИВІ НАРАДИ В БІЛГОРОДІ.

СТАМБУЛ, 16. X. ПАТ. Міністр Тітулеску скликав до Білгороду на нараду міністрів закордонних справ держав Малої Антанті, яка відбудеться після похорону короля.

СЕНЗАЦІЙНІ ЗІЗНАННЯ АРЕШТОВАНОГО СПІЛЬНИКА.

МЕЛЕН, 16. X. ПАТ. Арештований учора Мальмі чи пак Хальні даліше зізнав, що атентат на короля підготовлено в Марселі і в Парижі. Трьох змовників приїхало до Ціріху 26. вересня ц. р. і там зустрінулися з двома іншими

звати, що коли плекаємо таку рослину, то не раз додросту дратує нас те і дратує, що мусимо місяцями і роками чекати, аки вона виросте. При моїх методах все те їде швидше.

Тепер уже Міралі не був цікавий, а злий. Цеж був найзвичайніший обман і варт було би такого пройдисвіта адемаскувати. Чиж це не небылиця: поставити язонку із кактусом на аемлю, потримати над ним руки, сказати кілька слів у незрозумілій мові і рослина негайно зацвіте. Нема сумніву, що це якийсь злодіє, що хоче тільки відвернути увагу від свого брудного пляму.

— Чудово — відповів Міралі, бо сам уже тішився такою ситуацією. — Тільки звертаю вашу увагу, що трікві я ніяких не признаю.

Чужинець був надалі дуже поважний. Він сказав, що йому незвичайно дивно, чому йому сінсьор Міралі не вірить, але шож? він не може щодо цього мати претенсій. Зате годиться послухати всіх доручень Міралія.

— Отже ви такі смієте твердити, що цей кактус зацвіє під вашими руками?

— За десять хвилин. Відомо, що індійські факіри змюють те саме робити з великими деревами.

Міралі почав сміятись; усе йшло як він собі бажав. Але в чому міг би лежати цей трік? Коли тримати руки над кактусом, тоді не можна добре стежити за всім.

Ще три хвилини розмовляли на загальні теми, зовсім свобідно, а потім Міралі поставив свої домагання: Гість мусить сісти при вікні і не відійти йому вставати; крім цього мусить одягти на себе червоний лічний халат (у такому чужинець не може втекти на вулицю, бо зараз зверне на себе увагу поліції) і крім цього мусить свій золотий годинник і всі гроші покласти на столі, зараз при ньому, господареві.

Вуга згодився на все. Халат Міралія навіть дуже добре лежав на його особі. Сів біля вікна, зробив згуджену міну і почав читати газету.

Міралі нукнув на кактусом: найшов один дуже

малий і поставив його на столі. Простягнув над ним руки і почав свої закляти. Господи, що звійшла, приказав одним страшним поглядом цежнутти. „Що за грубий обман!“ думав він. „От, мані падме гум“ — повторив чародійні слова. Гість не спускав з очей. Якби той тільки порухнувся з місця, він йому покаже, чим це пахне. Міралі шепотів чародійні слова під носом і думав, чи не варт було такти поклакати поліцію або потягнути його палицею.

Міралі саме скінчив останні слова „От, мані падме гум“, коли двері відчинились і явсья голова показалась у них. „Я сам уже цікавий, що з цього вийде“... сказав він — „бо...“

І чевідомо, як хотів скінчити це речення. До кімнати вбігли два кремазні мужички, кинулись на Міралія, наложили йому на руки ланцюжки і спитали одночасно:

„Ну?“

Хоч як він протестував, його тисли та обшукую за двері.

Вуга встав і зупинив їх одним рухом руки.

— Чи це божевільний?

— Ні, алочинець, — відповів йому — що прикидається божевільним і ограбляє людей, оповідаючи їм вигадки про кактуси. Маєте шастя, пане Міралі, що ми стежили за ним крок за кроком... небезпечно мати такого гостя у себе дома.

Міралі надаремне протестував на схолах. Зі той час Вуга скінчив із себе халат Міралія і вивів з його шафи пальто. Натягнув рукавички, відчинив шубляди бюрка, випорожняв їх із грошей та дороготинностей і вложив усе до кишені. Накінець поклонився перед розгойданим їде фотелем, у якому недавно сидів.

— Цим разом було неслуго — сказав до себе — і треба було інакше. За яких три години, коли він сюди вернеться..

І чув, як поліційне авто відїїздило Міралія, що кидався і кричав мов бігудний.

Перевідав в. а.

змовниками. Двох з них виїхало до Франції через Еліен, трьох переїхали кораблем по Женевському озері до Тонону. Описи всі зустрінулися в Парижі. Малий з Келеменом виїхав до Марселя, де Келемен убив короля.

ЗАЯВА ПРОВІДНИКА ХОРВАТІВ.

БІЛГОРОД, 16. X. ПАТ. Провідник хорватської народної партії і наслідник пок. Радіча д-р Мачек надіслав заяву співчуття королеві Марії. Д-р Мачек заявив, що буде співпрацювати з регентською радою, але щойно по уступленні теперішнього уряду. Заява д-ра Мачека викликала велике враження у Білгороді.

ПЕРЕД ПОХОРОНОМ КОР. ОЛЕКСАНДРА.

БІЛГОРОД, 16. X. ПАТ. Нині від ранку величезні маси народу переходять перет домовиною короля Олександра, яку виставлено в старій палаті. З цілого краю приїжджають делегації з вінцями, які складають на домовині короля. В год. 12-й вполудне дипломатичний корпус під проводом нунція Пелегріметті склав вінець на домовині короля.

В Загребі перед домовиною короля пресувалося понад 300.000 людей.

До Білгороду приїхав в год. 6.30 вранці кн. Юрій на чолі англійської делегації на похорон короля. З князем приїхала його поречена грецька княжна Марина.

Страйк закінчився.

БУДАПЕШТ, 16. 10. ПАТ. Страйк вуглекопів у Фінфкірхен закінчився нині передполуднем. Робітники погодилися на запропоновані умовини уряду і поїхали копальню після 108 годинного страйку.

Повінь у Данії.

КОПЕНГАГЕН, 16. 10. ПАТ. Великі бурі зі шквальною навістило Данію і спричинили повінь у кількох місцевостях. Найбільша злива навістила західну Ютландію, де вода у фьорді Рамден піднялася на півтора метра та затопила частину міста. Мешканці втекли крізь вікна рятувалися зі життям. В околиці затонуло 30 штук худоби. Повінь заподіяла великі шкоди на побережжі кремуландським. Коло Копенгагена вода піднялася на 55 см.

Тайфун і землетрус.

МАНІЛА, 16. 10. ПАТ. Над архіпелагом Філіппинських островів лютував тайфун і заподіяв півтора мільйона доларів шкоди. Пять осіб убитих.

ІРКУТСК, 16. 10. ПАТ. У Верх-Удінську на Сибірі відчували землетрус, який тривав кілька секунд.

Пожежа редакції французького щоденника.

ПАРИЖ, 16. 10. ПАТ. Вчора згорів будинок редакції великого французького щоденника

„Ле Журналь“. Підчас пожежі згинув один робітник.

Артур Новак про українську графіку.

Артур Новак, найвидатніший чеський мистецтвознавець і редактор одного з кращих в Європі графічних журналів „Mollar“, в останньому числі цього журналу помістив більший варіант про українську графіку.

Шановний автор щироно опрацював матеріали про українську графіку, які пераєр цитує, головне німецькі і чеські, та подає і свої цінні враження і спостереження з вистави української графіки, що відбулася недавно в Празі.

Праця Артура Новака є цінним вкладом у чужинну літературу про нашу графіку і наших мистців. Як відомо, чужинна література про у-

країнську графіку у багатьох європейських мовах зовсім вдовольняє і чи найчисленніше представлена. Про українську графіку маємо найбільш і менші праці у німецькій, чеській, французькій, англійській, польській і ін. мовах. Наші графіки здобували нагороди на міжнародних виставах і справді, ця галузь мистецтва є у нас свіжа, цікава та на високім рівні.

До статті А. Новака додані ілюстрації у дуже гарному виконанні таких наших мистців: Василя Масютина (2), Михайла Осінчука, Олени Кульчицької, Олексі Усачова, Софії Наліпінської-Бойчук, Михайла Жука і Павла Ковжуня.

З природи й техніки.

МАЛПЯЧА КАВА.

Преф. Е. Грефе сповідає в „Умшав“ одну цікаву історію. Річ у тому, що овочем деревця кави є червона кістянка. М'ясо цієї кістянки сочисте і солодке. Під м'ясом знаходиться в овочі кави два насіння, які є саме зернами кави. Тоді, коли людям потрібні лиш ці зерна кави (насіння), малпи, цибети й інші звірята заїдають з великим смаком солодке м'ясо кавових овочів. Розуміється, що притім вибирають собі ці звірята найкращі та найрізніші овочі. Означе тому, що тільки м'ясо є страanne, а кавові зерна ні, то небажані гості кавових плантацій депонують нестравні частини кавового овочу на тихже плантаціях. І плантаційні робітники вибирають ці нестравні малпами частини та віддають плантаторам, які незвичайно ним вдоволені, бо малпача кави має бути найліпшим продуктом цілої плантації. З цього теж приводу плантатори задержують її для себе, гостять цю своїх гостей або обдаровують нею своїх приятелів. Якщо й попаде невеличка кількість такої кави на ринок, ціна її дуже висока.

Плантатор М. Гайслер з місцевості Нгобо (біля Амбарави) на острові Ява передав навіть проф. Грефе порцію такої кави. Її доставили йому звірята, подібні до цибетських котів, звані „люаксами“. Тому й називали цю каву „люаксовою кавою“. На плантаціях Гайслера збирали цю каву цілий „пікуль“ себто 60 кілограмів.

З цього бачимо, що малпа може бути пожиточна для чоловіка своїми внутрішніми органами. У деяких випадках вона може прислужитися людині і своїми зовнішніми органами. Напр. здовж західного берега Суматри живуть вивчених малп до зривання кокосових орхів. У цих околицях витворилася навіть каста ремісників, що мандрують з місця до місця з виласосованими малпами і оферують малпичі послуги. Розуміється, що таку малпу держать на довжезній лямі, щоб не захотіла часом втечи з кокосової пальми. Малпу тресують так, щоб вона зривала тільки великі і спліз свої. Так само на Цейлоні має лізуватися подібна тресура малп.

ДОРОГА ДЛЯ АВТ З БАГДАДУ ДО ГАЙФИ.

При допомозі англійського уряду вибудували недавно величавий гостиниць для авт з Багдаду до Гайфи, який лучить обі ці мандатові держави. А саме цей автомобільний шлях іде гостинцем Багдад-Дамаск аж до оазис Ругбат. Тут скручує на південний захід до Гайфи та Амману, столиці британської мандатової держави Трансйорданії. Подорож автобусом з Багдаду до Гайфи має тривати тільки 28 годин. Таким робом подорожні з Іраку оминають митну ревізію на границі французької мандатової держави — Сирії. Уживані для цієї комунікації автобуси мають мотори потужності 110 коней та досягають швидкості 100 кілометрів на годину. Для вигоди пасажирів автобуси мають ледівню (шлях веде чейже через частину сирійської пустини) та кухню.

А. Л.

Присилайте передплату!

НОВИНКИ

— Василь Гресак, веде далі свою кравецьку роботу, при вул. Сикстуській ч. 23, у полівірі III. схоли I. пов. 323 8-20

— Пригадуємо, що сьогодні, в середу 17. жовтня четвер на 9. вечором у великій залі Музичного Товариства концерт Марії Соки на потерпівших від повені лемків. Вся програма нова. Решта білетів у книгарні Шевченка та вечором при касі.

— З Українського Лікарського Товариства. У п'ятницю дня 19. п. м. в год. 19. відбудеться у доміці Т-ва при вул. Чарнецького ч. 26/1. схоли членів з рефератом д-ра Е. Дурделла.

— Іванна Синенька-Іваницька в чеському радіо. Відома українська співачка п. Іванна Синенька-Іваницька, як довідуємося, має бути заангажована в найкращому часі до німецької опери в Тепліц у ЧСР. Найновіше число чеського „Радіо-журналу“ принесло зникну нашої співачки.

— „Синя квітка“. Повіdomляють нас, що письменник Дмитро Николішин у Коломиї викінчив оперету-песу зі стрілецького життя п. н. „Синя квітка“. Вся основа на мотиви загально відомої пісні „Синя чічка“ Акиція відбу-

по-яка.

Одним почуваюся до обов'язку зложити появу Товариству взаємних забезпечень на життя „Карпатія“ у Львові за скорі і без зайвих трудощів виплатити повної забезпеченої суми по моєму бл. п. мужикові Іванові Топольницькому.

Скорі й акуратне виплатити забезпеченої суми амер. доларів 1000— уповажимо мене поручити по одинок українське Товариство забезпечень на життя „Карпатія“ у Львові найширшим кругам української суспільності.

Тернопіль, дня 20. вересня 1934.

Софія Топольницька.

вається на Поділлі в часі Гетьманщини (1918 р.) в домі дідачки (дві дії) і на монастирському подвір'ї (3-тя дія); між діями особами є стрільні і німецькі старшини. Музику до „Синьої квітки“ написав Мих. Гайворонський. Тепер іде праця над інструментацією доволі обємистої партитури.

— Нові документи про Шевченка. В архіві історика-етнографа І. Бодяського в Києві найдено невідомі досі тексти листів і рукописи Тараса Шевченка з років 1844—1855.

— Радіофонізація села. Міністерство внутрішніх справ вислало до повітів і повітових відділів обіжників у справі радіофонізації села. Обіжник пригадує, що з дзем 1. п. м. введено обнижений радієвий абонамент для мешканців сіл, де головним джерелом удержання є різниче господарство або фізична праця у землевласника. Оплати, які можуть брати громади за посвідки, що хтось відповідає умовинам для досягнення обниженого радієвого абонаменту, мають бути якнайменші і не можуть переступати 10 сот. Одновременно міністерство велить видати далі розпорядки, що мають на меті поширення радіа на селі.

— Новий „Дом Людови“ посвятив священик Цісю в неділю 14. жовтня п. р. у Лисятичах пов. Стрий. „Дом Людови“ збудовано на середній селі на ґрунті, подарованім кн. Любомірським.

— За образу вчительки. Перед городським судом у Мушині станув о. Іван Качмар, гр. кат. парох у Злоській пов. Н. Санч за те, що виступав проти діяльності місцевої учительки Антоніни Крамковської і в проповіді — як твердить акт обвинувачення — назвав її школу „домом розпустити“. Обвинуваченого засуджено на 2 тижні арешту і 50 зол. гривни.

— Зима йде. В північній Англії впали сніги, причому температура обнизила на кілька ступнів нижче зера. Снігом покритися теж німецькі гори та західні Карпати.

— Засудили комуніста. Перед судом присяжних у Львові відбулася розправа проти комуніста Ст. Гайслера з Лодзі, зоведеного у Львові, як перевозив агітаційні відомості. Ще в січні п. р. постерунковий знайшов його зімлілого на вулиці у Львові. Поліцей переніс його до найближчої брами і сів у до його кишені, глядаючи за документами. При тій нагоді знайшов комуністичні листочки. Доходження виказало, що Гайслер приїхав до Львова як делегат комуністичної ячейки з Лодзі та що він був у Катовицях, Кельях і інших містах. Обвинувачений признався, що є комуніст, але заперечив, що займався агітацією. Засуджено його на 6 літ в'язниці.

— Тайне горілиництво управляют люди в радехівському повіті, заважаючи багато журі контрольным органам скарбової сторожі. В останньому часі ліквідовано дві тайні горальні в Ляшкові, де викрито маїчини і більшу кількість готової самогонки. Нелегальних продуцентів Влад. Бучка, Степ. Журавля і ін. потягнуто до відповідальності.

— Жертва небережності. 20-л. служниця Кат. Мандзій у Ширці в часі топлення воску на кухні спричинила експлозію і так тяжко попеклася, що померла, перевезена до львівського шпиталю.

— Львівська хроніка. В хемічній фабриці „Лякоон“ тяжко попеклася робітниця Олена Магор наслідком вибуху спирту. — В понеділок переведжено проби з новими алармовими картками, що спричинювали сильні експлозії, які було чути в цілому місті. — На вул. Жовківській вирвав якийсь злодій Ернестині Фіш ручну торбину з грішми і річима загальної вартості 200 зол. і втік. — Новий будинок вищої торговельної школи побудують при вул. Сакраменток. Посвятять вугольний камінь вже в листопаді п. р.

— Фальшивий студент прав. Перед окружним судом у Львові станув 27-літній Вільгельм Сівіцький, що сфальшував документ. удавав студента прав у Львові, Дрогобичі і Варшаві. Був корепетитором і діставав навіть на літню колонію. Якийсь час перебував у монастирі.

14 дешевих днів

30% знижка цін на всілякі блаватні і вовняні товари у фірмі **Галицький Магазин Новин**
Львів — вул. Галицька ч. 15.

З ДОРОГИ ЖИТТЯ.**3 окрушків.**

І ось кілька днів плели ми по життєвому морі — під гордою бандерою Мельпомени. Гости-ва театру ім. Тобілевича, соняшна поява Кри-вилької і симпатичного Вларацького, ювілей з його своєрідно-традиційним настроєм, все те ра-зом дивними чарами сповивало душу і розбу-джувало повільні предвічні спомини.

Зі щирим зворушенням слухав я, як у часі антракту старий отаман Грозник переповідав ме-ні свої спогади про першу виставу з р. 1864., на яку глядів очима 12-літнього хлопчини.

Посипалися спомини, як з дірявого мішка, старші добували зпід попелу згадок якусь іскру, що вказала з історією нашої бездольної галиць-кої сцени і пригадувала їм шалені хвилини із днів, призабутих ними весни.

Зі щирим зворушенням читав я і спомини о. дра Застирця, що своїм теплим фейлстопом при-гадав мені ще другого великого коміка Степана Стефурака (щоби не було непорозуміння: пер-шим коміком у театрі був Антін Молценський). І пригадав мені о. професор пок. радника Сидо-ра Мидловського, що в молодих літах як актор, вісімше як автор м'єлодрам „Капраль-Тимко“, „Інвалід“ та „Нещасна любов“ служив нашої сцені серцем і талантом.

І одну несамоовиту новину сказав мені о. про-фесор з перед 50-ти років, себто з часу, коли у Бродях ходив до театру „зі своєю господинею Семішовичкою, сестрою священика з Голосір, яка була вдовою по багатім боярину“.

Були це давні, добрі, патріархальні часи, ко-ли то директори театру діставали листи з адре-сою: До Світалого репертуару русько-народного Театру під дирекцію (імпрев) а зі змістом: „Ові-тлий Репертуар! Маю намір вступити до театру. Молода, пристійна, висоти 170 см. Люблю театр і розумію театральне мистецтво. Грала вже ролі. Перепилили в „Наташці-Калаташці“. Ударки в „Напорожці за Дунаєм“ та Хоми в „Он, не ходи Грицю“.

Відна молода адептка театрального мистец-тва не знала, що Хома, хоч кінчиться на „а“, не є жіночою роллю, а вже рішуче не підходить для пристійної ще й показної на 170 см. високої.

Директор бився з думками. Може сходить зоря? Але для певності відповів їй: „Підготуйте-ся добре до ролі Хоми і дайте знати дві неділі за-здалегідь, коли хочете йти пробу виступити“.

Адептка вже біганинею не аголошувалася. Ма-буть не напнула себе до ролі Хоми.

Такий той зачарований світ куліс. Повний по-милок, непорозуміння та інших промахів. От про-

сто як тверде, дійсне життя. Але є ризики. В театрі аському вишен або режисер або суфлер. В дійсному житті ні режисер ні суфлер не відпо-відають.

Та які збитки робить життя людям, вишко з фе-летону о. Застирця. Сказано там: „Коли в Бро-дах усеушли в церкви органи і почали співати хори студентів, то на вступ до Служби Божої співали вони із „Дзвонів з Корневіль“ вісню дзвонів: Диги, диги, диги і т. д.“

Hergott von Sachsen! Там же мусіло бути слуховище гіже горів! Хтож подумав би, що весела пісенька Жермани, повсім куплетової породи, зі скочним рефреном:

„Диги, диги, диги, диги, диги, диги, дон
Задзвонітьже давови розженіть наш сон!“

а в дальшій строфі:

„Диги, диги...“

Задзвонітьже ви нам у веселій тон!“

що той куплет міг бути в нас пісню співаною на вступі до Служби Божої.

Я на свої вуха чув у латиських костелах ін-термеццо з „Сільського парубочтва“, навіть арію з „Роберта-діавола“, але це „диги, диги, диги“ якось мені не до шмиги...

Або помилка або непорозуміння. Але життя театру пребагате в такі помилки і промахи, а всьому тому вишен режисер або суфлер.

Наведу невинний приклад:

Було це в 1903. р. Театр перебував у Кален-ці Подільському. В той час була велика настані расової худоби.

Одної днини казали нашої театральній дру-жині співати на виставі галицькі пісні. Під ору-дою Рубчака співало брацтво кілька годин. І прийшов момент, коли до них приступив якийсь режисер худобячої вистави і попросив, щоби на ладний знак хор заспівав „галицьке многолет-ствіє“, бо явиться протекторка вистави княжна Схилкова.

Наші акторики настроїлися на врочистий на-мертон; за часок режисер дав знак і залунали грімке „Многая літа“. А з шатра, з якого мала вийти княжна, вискочив претарний повнопро-вний араб, гвідий огер, хвилину пристав, опісля передефілював перед трибуною, на якій співав хор, а коли його коники аловили і завели до па-тра, вийшла княжна Схилкова.

Всьому був вишен режисер.

Та арія з „Дзвонів з Корневіль“ у церкві — інше діло. Хоч все у світі можливе, тим більше, що це було перед 50-ти роками.

Одно певне, що як сьогодні заспівав би хор ту арію в церкві, підставили би його кариком „Рятункового Поготіла“ на культурківську дорогу...

Тиберій Горобець.

двірі. Ньюйорська поліція нараховує уже 23 точ-ки проти Гавтмана, яких він не в силі опро-кинути.

— **Великий руротяг.** На днях віддано до ажит-ку нафтовий руротяг з Мосула до Гайфи, дов-гий на 900 км. Руротяг розгалужується в Гай-те над Ефратом на два. Один з них веде з Тара-бузуса до Гайфи.

— **Японський Робінзон.** На острові Кейкі До в корейському заліні проживає японський 60-літній Робінзон Тона Юї Сузукі wraz з дружи-ною і дітьми. Сузукі це артист маляр, який із-дня по Європі, Африці та Монголії. Після вели-кого землетрусу в Японії 1923 р. покинув Япо-нію і поселився на острові. Цікавим туристам, які відвідували його на острові, показував до-шку з написом: „Дружина й я не бажаємо собі, щоби ви нас трівожили. Прощайте! Сподіє-мося, що більше вас тут не побачимо“. Подат-ковий уряд почав стягати від нього по 250 ен податку на рік за користування островцем. То-му Сузукі внісдав від корейського уряду, що може користуватися островцем безплатно під у-мовиною, що його загосподарить. Сузукі збу-дував хату та декілька доріжок. Тепер має 8 тисяч крілків. Деколи їде на Корею і купує риж. В 1930 р. відвіз до Японії своїх дітей до школи, а сам проживає далі з дружиною на о-строві. Тепер його ненависть до людей змен-шилася і Сузукі радо гостить на острові ту-ристів.

— **Ріжні вістки.** В Пуї де Дом у Франції скла-лася самохідна катастрофа в якій загинуло 6 о-сіб. — Бандити з гайти Кентекі вхопили жінку промисловця Стола, домагаючись 50.000 дол. Хоча окуп одержали жінка не вернулася до дому.

— **Невідомі острови.** До Ленінграду верну-лись учасники гидрологічної експедиції до Нової Землі, зорганізованої совітським арктич-ним інститутом. Експедиція виїхала під прово-дом Ермлаєва на пароплаві „Софія Перова-ська“, що мав таж і моторові човни. Доїхала вона до Фастувського острова і тут замість од-ного того острову, як сподівались, найшла но-

вих 15, що мають поклади міді і шунгіту. На східній побережжі Нової Зеландії надбали до-слідники чотирьох промисловців, що сиділи там уже три роки і не бачили за той час ніод-ного пароплаву.

— **Куди висилатимуть злочинців.** Республіка Коста Ріка має один свій острів Кокосовий, де як вірають усі відданці, знаходяться дорожчіні скарби — золота та поклади інших металів. Уряд досі не дослідив науково, чи це правда, але заприїмтив, що приїжджає туди щораз більше чужинців шукати за скарбами. Тепер заборонять туди виїздити чужинцям і зроблять колисьню для злочинців; злочинці під догля-дом при каторжних роботах шукатимуть скарбів.

ДИВОГЛЯДИ.**ДІМ БЕЗ ВІКОН.**

Один римський архітект вибудував місце-вому банкірові оригінальну віллу. Нема в ній вікон і світло сонця туди не доходить. Замість сонця є там такі лампи, що світлом своїм від-повідають соняшному. Є там вентилятори, що втягають свіже повітря тим лекше, що вілла побудована далеко від міського пилу. Саме то-ді, коли вікна у модерних домах стдють щораз більші, римський мільонер зрікся їх, щоб мати певний спокій.

З ПЕРОМ ПРОТИ ТИГРА.

Англійський журналіст Леслі Коворн опи-сує у пресі свою оригінальну пригоду. Підчас останньої виправи до джунглі в Індіях стрінув-ся раз віч-на-віч з тигром. Коворн вибрав-ся туди не на лови і не мав при собі зброї зовсім так, як Бастер Кітон або Гарольд Льюїс. Що мав під рукою то кинув. Єдиним предметом його оборони було „вічне перо“. На щастя, мало воно загострений кінець і так сильно вля-рало тигра в око, що той з болю перелаяний утік. Хто може, нехай тому повірить.

Аж коли їхав до Варшави за укалеміною зниж-кою, залізничний ревідент відхрип фальшиву а-кадемічну легітиміацію. Сівіцький признався до ошуканств і після розправи засуджено його на 8 місяців в'язниці з припиненням кари. Після оголошення присуду Сівіцький попросив суд-дю, щоби дав йому корепетицію, бо не має з чого жити. Суддя порадив йому вступити до монастиря.

— **Зловживання при війську** викрито в Криво-ві. В 5. телеграфічному баталіоні арештовано пор. Бідзінського і сержантів Барулю та Сті-ха, а врешті урядовця інтендантури Шевчика, які допускалися грошевіх зловживань ще від 1932 р. Спроневірені гроші доходять до висо-ти 60.000 зол. Військова влада переводить в тій справі слідство.

— **Будівельна катастрофа** склалася в поведі-лок у Катовинях при будові шлесської катедрі. При зміні робітничої дружини кількадесять ро-бітників зібралось на руштуванні, де відбира-ли вказівки від священика. Дошки і бельки, під-мокли в часі останніх дощів, не вдержали над-мірного тягару і заломилися. Всі робітники з будівничим і священиком впали з висоти 8 ме-трів разом з руштуванням, яке їх прикрило. На-слідком того 60 осіб погинуло, деякі навіть гяжко. Лікарі займалися потовченими на місці, а тяжко ранених відставлено до шпиталю. Один із них має зломаний хребетний стовп і стан йо-го дуже грізний. На місце катастрофи приїха-ла судово-лікарська комісія, яка ствердила, що на руштуванні находилося поверх сто осіб, а тягар перевищав вітроє вдержувати конструкції.

— **Проти литовського духовенства.** На дома-гання цивільної влади виленський архієпископ Яблжиковський усунув з парохій литовських священиків Зайончковського, Якованіса, Задзі-са і Кузьмінського за протидержавну діяльність.

— **Молочний шлях — до міністерства.** Англій-ський міністр хліборобства Волтер Елліот, про-мовляючи до школярів у Лондоні, сказав: Те, що я пив молоко, спричинило, що я став міні-стром. Якщо і ви питимете молоко, то можете стати ще ліпшими міністрами від мене.

— **Мода на російські продукти в Ньюйорку.** Колишній директор бостонської симфонічної оркестри і менаджер Українського Національ-ного хору Кошиця, Макс Рабінюв, хоче ще раз спробувати свого щастя як імпресарію. Тим ро-зом він організує Космополітичну оперу, яка дає вистави в будинку Гіподрому від 8. жовтня. На першу виставу пішла „Кармен“ Бізета, опі-сля він перейме цілий репертуар російської опери, що минулими літами підготувала російські опери: „Хованщина“, „Борис Годунов“, „Золотий півник“ та „Князь Ігор“. У виставах беруть участь також українські артисти, як Мих. Шевець, Лідія Корещько, а в хорах багато на-ших співаків. Деякі з тих артистів взяли участь в польській опері „Галька“ Монюшка, яку виста-вили 7. жовтня. Крім російської музики розго-лошують в Ньюйорку „російський хліб здоров-ля“. Це чорний хліб, на зразок большевицького, отже має зпочатку популярність, доки його не спробують. Крім того мала свій перший при-людний виступ російське „водка“ під протек-торатом урядової совітської торговельної аген-ції Амторг. З нагоди загально-американського зїзду торговців вина і лікерів у Волдорф-Асторія готелю пописувалися різні знавці мішаним горівок у „кактейл“. Один „артист“ спрепару-вав також мішанину російської водки під звук нового гимну „Вніз на матушке на Водке“, але при спробі водка перепала. Судді признали пер-шенство коктейлей Френка Прамагтоні з готе-лю Ст. Моріс.

— **Матеріали до американської епопеї.** Америка не має своєї народної епопеї і мабуть тому американська преса, а за нею й інші чинники, так пильно збирають матеріали, з яких можна буде створити колись національну поему. Отак хіба можна витолкувати собі переліцитовуван-ня репортерів у збиранні новинки загоди арештування Бруна Ричарда Гавтмана, підозріло-го у скопленні Ліндбергового хлопчини перед двома літами. Ньюйорські газети записали таку подію: Фільмове підприємство відсвітлює май-же кожний предмет, що лучиться з сензаційним арештуванням, а врешті запросили жінку Гавт-мана, щоби позувала для фільми в ролі матері. Гавтманова справді далася номовити і кодеса-ла свого 10-місячного сина. Але коли нагада-ла собі про гірку дійсність, залилася слізини як-раз у моменті, коли співала „своєму нещасному синові колисьову пісню. Щастя, що поліція не пустила до неї товпи, яка зібралася була в тому часі перед її домом. А фільм відбивали в по-

З театру.

ВЕЧІР Г. ОРДОНІВНОЇ.

Найславніша польська пісенька. Французів мають на це термін „лізес“ така, що напіва пісеньку, напіва декламує; скажім — співомовиння. Великі її успіхи від літ незаперечні. На цього перед виставою висіла при касі львівського театру оповістка „Вітати на 3-й балетон випрошани“, а третій балетон це голос народу. Прийшла тепер Ордонівна після виступу в Палестині, а жиди в нас у мистецьких справах це голос опії. Було їх у театрі 90 при.

Ордонівна репрезентує один дуже різкий тип „модерності“ посунений до такої крайності, що аж бє по нервах. Перверсія, яка пахне м'риною і кокаїною. Може саме тому так під смак аматорам звичайної баранки. Почала Ордонівна від м'якої лірики з танковими виходами і поступово зміцнювала тон аж до свого патентованого жанру: кабаретної шансонетки. Найбільше оплесків зібрала саме за той свербіжний жанр, який за нею наслідують нині десятки інших пісенькарок. Репертуар мала багатий. У „Наші гірські“ впало зі сцени теж ім'я Т. Шевченка і козаків.

Чи читали Ви вже

„Жорна“ ч. 20

Ціна тільки 25 сот.

СПОРТ.

ПРОЛОМ — БЕСКИД 3 : 2 (1 : 2).

Товариські змагання, розіграні в Надвірній, принесли зовсім заслужену перемогу Пролому, який виступив без Керницького, Росака й Мокловича, а резервові не заступили їх добре. Бескид зробив великий гоступи, то у великій м'рі є заслугою Новицького (знаного воротаря) який перенів в Бескидом кілька тренінгів. Про саму гру годі мови сказати, бо шалений інтер її зовсім утруднював. Видів околом 200.

ЗМАГАННЯ У. С. С. У СТАНИСЛАВОВІ.

Розіграні минулої суботи й неділі фінальні змагання за титул мистця „Групи Схід“ дали такі результати: 1) Рокосшана, 2) Соня III, 3) Пробій, 4) Стріла. Перше місце здобула дружина, яка найкраще презентувалась технічно. Фінансово найкраща була Стріла, анфією та правовитістю переважили усіх Соня III, який міг здобути перше місце, коли у випаді був грав Лехицький. Пробій у медію показався гіршою дружиною. Тут слід зазначити легковажне ставлення до змагань Пробієм, який на такі важкі змагання їхав з Горденком, який найкращим чином (14 годин їзди на коні й який не міг зупинити добре на дружині). Пробій уже давно знав, що буде в фіналі „Групи Схід“, тож міг явись потрібні гроші собі анстартати. Та таке легковажне ставлення відбилося болюче на Пробію, який, беручи під увагу неділі змагання зі Стрілою, міг здобути мистецтво.

ПРОГРАНА ДОВБУША.

У змаганнях на мистецтво Буконини, розіграних між неділі між Довбушем і Ч. Ф. Р. у Чернівцях, програва українська дружина у відношенні 2 : 0 (2 : 0).

ЗМАГАННЯ ЗА ЧАШУ СЕРЕДУШОЇ ЄВРОПИ.

БЕРЛІН ПАТ. У Женеві відбулися мачеві змагання за чашу середньої Європи між Швейцарією та Чехословаччиною з вислідом 2 : 1 (2 : 0) на користь Швайцарії. На змаганнях було 14.000 глядачів.

У тих змаганнях в де Італія; 2) Мадридська, 3) Австрія, 4) Чехословаччина, 5) Швайцарія.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Д-р К. Коберський: СВІТ КАПІТАЛУ І СВІТ ПРАЦІ. Наука суспільної економіки. IV частина. Львів, жовтень 1934. Видавництво Самоосвіта. Стор. 40. ф. 16-а.

ЖУРНАЛИ.

„ЮНІ ДРУЗІ“, ілюстрований журнал для дітей. Рік I. ч. I. Львів, жовтень 1934. Видав. Вид-во „Українська Революція“.

„КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛІКА“, економічно-суспільний місячник. Львів, жовтень 1934. Річник VII. Зміст: На окраю дня. В. Томіні: До питання про провід в кооперації. І. Ольховий: Валютерна політика. І. Ступницький: Огляд однокорічної праці кооперативів району ПСК. Калум за 1933 рік. А. Жук: Відношення між кооперативом до справи упорядкування сітки кредитових кооперативів. В. Доманицький: Дослідження соціальної економіки Закарпатської України. Гесподарська ховіка. Венчина. Додаток.

„ВІДРОДЖЕННЯ“, ілюстрований орган українського протипалкового руху. Львів, жовтень 1934. Рік VII. ч. 18—19—20.

„УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО“, ілюстрований журнал української молоді. Рік II. ч. 10. Львів, жовтень 1934.

„НАЗУСТРІЧ“, ч. 20. Двопівнянське. Література, наука, громадське життя. Львів 15. X. 1934. Ціна 50 сот. Зміст: Шенченко у 16 томах (Розмова з директором Українського Наукового Інституту О. Г. Лотоцьким). Сала Голованівський: Навис М. Рудницький: Може вже завтра... Навис Дура. Сухий ювілей. С. Голованівський: Мужність. М. Рудницький: Жду дасла. Микола Матія-Мельник: Осілля. Василь Софронів: З орудій. Галина Лашенко: Небо над містом. Костянтин Мадницький: Що наші діти читають? Ст. Левицький: Календарі. Гастон Рамсо: Панування невиспаного. Д-р Роман Довбушевський: Чистота раси і національна культура. О. Дипровський: Дебют молодого автора. Фільмова сторінка. Замітки й рецензії. „Ми“ (С. Горд.) Лето 49 сорок. Горобці на дровах.

„NASZA PRZYSZŁOŚĆ“, trybuna polskiej myśli państwowej. Tom XXXIX. Warszawa, wrzesień—październik 1934.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення, редації не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 17. X. год. 7:30 веч. „12.000“

Абон. 4.

Четвер, 18. X. год. 7:30 веч. „Мархолт.“

Театр Різнонародностей.

Середа, 17. X. год. 7:30 веч. прем'єра „Чужа дитина“ комедія Шварца. —

Абон. 3.

Четвер, 18. X. год. 7:30 веч. „Микун“.

Кіно.

АПОЛЬО: „Чоловік двох світів.“

АТЛАНТИК: „Чар віденського палца“ (Лео Саска, музика Штрауса).

ВАНДА: „Беззахисні“.

ГРАЖИНА: „Кво паде“.

КАСІНО: „Тут царює гумор“ (Флім і Філіп).

КОЛЬБОСІ: „Спопнені“ жрі і ревія.

КОПЕРНИК: „Імператриця“ (Марлена Дітріх).

МАРУСЕНЬКА: „Імператриця“ (Марлена Дітріх).

МІРАЖ: „Король циганів“ (Дж. Моніа).

МУЗА: „Чібі“.

ПАЛАС: „Чи Люцина не дієчна“ (Спасарська, Бодо, Цейліська).

ПАН: „Бунтівник“ і ревія.

ПАСАЖ: „Дієчна на приказ“ і ревія.

РАП: „Ді експедиція праця“ (Ганзі Нізе).

СВІТ: „Пригода на Ліді“ (з Пікавером).

СТИЛЕВ: „Приматне життя Генрієта VIII.“ та ревія.

УТІХА: „Легіон смерті“ та ревія.

ХІМЕРА: „Весела Зузана“ (Нізіяна Гарей).

Закордонне радіо.

Середа, 17. жовтня 1934.

Відень (506,8) 12:00. 20:05 Концерт, 17:25 Сучасні пісні, 23:00 Легка музика, Братислава (298,8) 19:30 Легка музика, Прага (470,2) 11:05 Концерт салон. орх., Париж (1658) 13:15 Легка музика, 21:45 Симф. концерт, Агальона (331) 22:00 Гра. пісн., Ковно (1935) 20:20 Спін, Берлін (356,7) 20:10 Веселі хоральні пісні, 21:00 Вієська орх., Гамбург (331,9) 17:30 Балладн й поезії, 19:00 Шведські пісеньки, Гайльсберг (391) 20:10 Пісні в супр. лютні, Кенігсустерганзен (1371) 15:45 Піснотні пісеньки, 17:30 Солісти, Мінхен (305,4) 14:20 Солісти (спр. фор.), 17:50

Пісні Р. Штрауса, Букарешт (363,5) 17:00 Легка музика, 20:05 Скрипка, 20:45 Спін, Будапешт (350,5) 18:45 Саксофон, 21:10 Танка та Кіношіта співають як пісні, 22:20 Циг. музика, Мільно (363,6) 11:30 Тріо, 16:45 Дитячі, 17:10 Кіно, музика, Рим (420,8) 13:05 Легка музика, 20:45 „Лебора“ муз. паса Нізетін.

Четвер, 18. жовтня 1934.

Відень (506,8) 11:30 Про авіації холоді, 15:40 Для дітей, 17:30 Фортепіан, 19:30 Давня віденська музика, Кошиці (299,1) 13:55 Вієська орх., 17:30 Циг. музика, Прага (470,2) 10:15 Концерт, 19:30 Легка музика, Париж (1648) 21:00 Історія фр. мелодії (спін, музика), Берлін (356,7) 20:10 Танк. вечір, Кенігсустерганзен (1371) 15:40 Свої новелі оповідає Брокмаер, 17:15 Скрипка, 19:30 Нар. пісні, 20:15 Шопенові твори, Кельн (455,9) 14:00 Популярна музика, 17:15 Гайльсберг та Монартоні твори, Ляйпціг (382,2) 18:30 Опереткова музика, Бресляв (315,8) 17:45 Фортепіан, Будапешт (350,5) 19:05 Спін (Роніта, сонран), 23:10 Фортепіан, Мільно (368,6) 11:30 Оркестра, 26:45 „Селіський циркуліан“ оп. Росініа, Рим (420,8) 17:00 Вок-інстр. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 17. жовтня 1934.

6:45 Ранішня аудіція, 7:50, 22:00 Реклам. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеорологіч. вісті, 12:05 Огляд преси, 12:10 Концерт, 13:03 Полудн. денник, 13:05 Фрагмент з бн. Пучініа (гр. пл.), 13:30 Експорт, 13:45 Пять хв. вітру від моря, 15:30 Вілнці: Іван брати Альб. Желікозського, 16:00 У стін свіжких мелодій, 16:45 Варшавський звірота (опон. для ст. дітей), 17:00 Пісні в супр. фортепіану, 17:25 Жінки в професійних союзах, 17:35 Гр. пл., 17:50 Спорт. порадник, 18:00 Науда стенографії, 18:15 Сюрінна, фортепіан, 18:45 Грім і кредит у боротьбі з крізою, 19:00 Спін, фронт, 19:20, Ред. Стічницький: Пляйкаре 19:30 Гр. пл., 19:40 19:56 Спорт, 20:00 Легка музика спін, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Шопенівський кон., 21:30 у Львові горить, 21:40 Скрипка, фронт, 22:15 Гр. пл., 22:35, 23:05 Танк. музика.

Четвер, 18. жовтня 1934.

6:45 Ранішня ауд. жал. богослуж. з Білгород, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеорологіч. вісті, 12:05 Огляд преси, 12:10 У мистецькій купі курни собі сидять (балачка для мол. дітей) а муз. та піснотні, 12:30, 13:10 Поранок (муз. спін), 13:05 З ринку провін., 15:30 Експорт, 15:35 Віржа, 15:45 Легка музика, піснотні, 16:45 Лекція фр. мови 17:00 Театр Улан:

„Катастрофа Г. 33“ (авд. Майснера), 17:30 Листи та програми, 18:00 Як поводитись ріжні управні рослини підчас понові та яка відслід наука, 18:15 Мусоргський-Равель: „Образці а Вистави“ оркестра (а грам. плнт), 18:45 Що читати (літ. фея), 19:00 Орг. ресіталь, 19:20 Актуальна балачка, 19:30 Легка музика з гр. пл., 19:56 Спорт, 20:00 Концерт легкої музики, 20:45 Транс з Тюрніа: „Селіський циркуліан“ оп. Росініа, в перерві оп. 21:25 Веч. денник, 22:40 Як працюємо, 24:05 Балачка з англ. саузаціи.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5:25-50 сот.

У Варшаві були такі курси: Лондон 25:82, Париж 34:90, Берлін 213:50, Ціох 172:67, Амстердам 358:80, 1-га без трансакції, Італія 65:33, Нью-Йорк, кабедя 5:23 3/4, Нью-Йорк чеки 5:24 1/4.

Золото: Долари 8:91—8:93, Франки фр. 34:20—34:67, Лунати 61:70—62:20, Корони 36:00—36:50, Рублі 45:30—46:30.

Срібло: Корони 0:80, рублі 1:20, фльорени 0:70.

ЗБИЖЕ.

Ціни парітас Підволицька львоко Львів від до від до Ячмін на мизно 13:25—13:50 14:50—15:75 Овес од незам. 4:59 15:00—15:50 17:0—17:50 Овес од незам. 4:59 14:25—14:75 16:25—16:20 Овес од легкого зам. 13:25—13:50 15:25—15:50 Овес од білий зам. 12:75—13:00 14:75—15:00 Овес од білий зам. 11:75—12:00 13:75—14:00 Гречка 13:00—13:30 Крупи гречані 25:50—27:50 Пшоно 13:30—14:00 Макухи львівні 14:30—15:50 Висівні ячмінні 10:50—11:00 Крупи ячмінні 28:00—30:00

Інші курси незмінні.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляв, що в дні 16. жовтня п. р. кооперативам платив за: львоко Львів. 1 кг. масла десерового 2:50 зол. 1 д. молоча 0:14 „ 1 д. сметани 0:60 „ 1 м. яєць 3:40—3:50 „ Пастеризоване молоко в доставку до дому у Львові і вітра 23 сот. Тенденція на масло, молоко і сметану адержана, на ялія замшкова. Маслосоюз повідомляв, що від 17. жовтня п. р. платити своїм доставцям за 1 кг. жиної ваги птінці, львоко подвірні птахонасарні „М. С.“ у Львові (муз. Б. Голованівського 23):

Пантаран пріма	за 1 кг.	1:20	зол.
ІІ кл.		0:90	
Індик та індичка І кл.		1:12	
„ П „		0:80	
Курата І курі		0:95	
„ П „		0:65	
Камли і туси		0:70	

Тенденція дено сильніша.

ОПОВІСТКИ

Філія Союзу Українок у Львові зібрала 18 зол. 90 сот. і передала їх на Г-во Прихильників Освіти в нагоди реферату П. П. Міхей Рудницької. 438

П. Мих. Горішний зложив свою провізію зол. 10— на Рідеу Школу в нашій Адміністрації.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЗВИЧАЄМ мудрих людей, всі купують фаворитні мужські піжами 8:90 жіночі 9:80, дитячі 4:50, лише у відомій фабриці біла „Піа“, Синістутська 1. 284 15—30

РУТИНОВАНІЙ концентрат необхідний канцелярії адв. д-ра К. Троїана в Ходорці. Місце пільне зараз. 435 1—1

З КІМНАТИ, кухня, комфорт від 1. листопада. Львів, Листопада 95. 432 1—1

КУХАРЯ негайно потребує харчівня „Осикоки“. Львів, пл. Юра 5. 437

ФОТОГРАФУВАТИ вчу найкращими методами. „Фото 55“. 435 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

РЯГУЙТЕ ВОЛОСЯІ 286 9—10

Вживайте зільного бальсаму маг. В. ПЛАНДЕРСЬКОГО

„МАГ“ ч. 1. усуває порпід, не дас ян-патати волоссю.

„МАГ“ ч. 2. (не фарба) усуває посто-пелно свяну.

Можна дістати в Аптеках і Дрогеріях.

Фабр. Хем. Кем. „Pharmachemia“ Бидгош.

Спортсмені! Одяг і спортивне приладдя першої якості купуйте тільки в ковальських кооперативах „ПЛАСТ“! Львів, Синістутська 23, Городацька 95. тел. 26. 1632

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мн. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	од. 0,35	Дрібні оголошення від слова:		Остання сторінка 1/1	од. 430—
		матрионіальні і приват. кореспонденція по	од. 0,15		
одношпальтовий в тексті і новинках	од. 0,60	куліно, продаж, винаєм і т. п.	0,10	1/2	250—
		шукачі праці	0,07	1/3	130—
на першій сторінці	од. 0,80	слова товстим друком подвійно.		1/5	70—

За редакцію відповіляа Олександр Костик.

Видав Видавництва Спілка „Літо“.

З лавкамі Вид. Спілки „Літо“. Львів. Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шлях. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Шірично 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Тутка

Portvitan

це найвищий ґатунок!!
Остерігаємо перед лихими виробами!!

„Народня Торговля“

повідомляє своїх П. Т. Відборців,
що на днях дістала

Свіжий транспорт

Чаїв

найновішого збору.

Чаї

Народньої Торговлі

продають

усі склади Народньої Торговлі — а також усі
українські кооперативні крамниці
по дуже приступних цінах.

Вже за 12. сотників дістанете 1 кг. доброго чаю.

Спомини Евгена Олесницького.

З цим числом „Діла“ починаємо друкувати
в наших фейлетонах давно заповідні споми-
ни з життя одного з найвизначніших україн-
ських громадських діячів, пок. посла д-ра Ев-гена Олесницького. Імя автора говорить само
за себе, тому надіємося, що спомини Олесниць-
кого викличуть широке зацікавлення в усіх
кругах нашого народу.

ЦІЛКОВИТЕ ВИНИЩЕННЯ ПРИВАТНИХ ГОСПОДАРСТВ У СОВІТАХ.

НЮ ЙОРК, 1. жовтня. (Вл. кор.) Як повідом-
ляв кореспондент „Таймсу“ Гарольд Денні, со-
вітський уряд видав сьогодні розпорядок з ме-
тою цілковитого знищення приватних сільських
господарств. „Приязні переконання минулого лі-
та — каже Денні — не могли спонукати остан-
ніх приватних господарів прилучитись до колек-
тивів. Таких господарств у Світах ще ціла тре-
тина. На них накладає тепер уряд ще нові подат-
ки в додатку до теперішніх податків у грошах і
збіжжі. Селяни мусять платити по 15—25 руб-
лів від свого господарства, коли в ньому нема ху-
доби, ані вони не продають збіжжя. Коли з госпо-
дарства можна ще продати хоч крихітку збіжжя,
тоді податку буде 30—50 рублів. А де ще є ху-
доба до праці, там буде 50—125 рублів податку.
Крім цього вже в теперішньому році „кула-

ки“ мусять платити, поза правильним податком
від господарства, ще 200-відсотковий додток до
нього за рік 1934. А господарства, які не доста-
вили урядові вимаганого валову збіжжя, мають
тепер лати подвійну кількість збіжжя.

Місцеві Світи мають право, без огляду на
все, наложити ще 30-відсотковий додток до зви-
чайного валову в тих околицях, які мали добрі
жнивня в цьому році.

Всі ті податки мусять бути стягнені до 15-го
грудня, а половина до 15-го листопада ц. р. Три
четвертини доходу з тих податків іде на покрит-
тя державного бюджету.

Совітський уряд не криється з тим, що все
те робиться на те, щоб винищити приватні се-
лянські підприємства і перевести цілковиту со-
ціалізацію землі наближше до 1937-го року.

Два мільйони м'сячно на большевицьку пропаганду в Америці.

НЮ ЙОРК, 1. жовтня. (Вл. кор.) — Ерл Г.
Гріффітс пастор першої баптистської церкви в Ін-
Па., вголосив учора в баптистській церкві в Нью
Йорку проповідь з остерогою перед большевиством.
Соціалісти й комуністи — говорив він — хо-
чуть повалити теперішній лад на світі та встано-
вити одну страшний універсальну владу із столи-
цею Москвою. Вони хочуть загартувати Китай у
часі двох найближчих літ; звідти перейти до

Японії; а після підуть просто до Америки. Для
підготовки свого режиму в Америці вони видають
два мільйони доларів місячно.

Комунізм — це безбожництво — сказав Гріф-
фітс. Російський уряд нищить чистоту, визна-
є дітей і нищить індивідуалізм через анархію
і бунтарство. Там панує слівослов'я для безправ-
ства, глум з подружжя, а атеїзму вчать дітей, як
вони лише покинуть колиску.

Чи Ваша церква: парохіяльні будинки, чи-
тальня, школа, кооператива обезпечені —
в дозволений законом 1/2 частині

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“?

Якщо ні, то обезпечіть негайно цю части-
ну в „ДНІСТРІ“ за попереднім виявлен-
ням у ПЗУВ.

Німеччина на роздоріжжі.

Львів, 17. жовтня 1934.

Від довшого часу нічого у пресі не чувати
про ніякі німецькі виступи та взагалі різні спра-
ви виривають і поринають у круті міжнарод-
ні „сензації“, а Німеччині ваче не стало. Річ
ясна, що це зовсім не значить, що європейська
політика перестала крутитися довкола Німеччи-
ни: навпаки, як знаємо, і всі заходи пок. Барту
і метушня Італії на останніх Зборах Ліги у спра-
ві Австрії і конфлікт Югославії з Італією і спра-
ва Сарні — все це таки безпосередньо торкається
Німеччини і кожний із відповідальних чужинців
них дипломатів дє з думкою про Німеччину.
Річ ясна також, що Німеччина не заперестала
свої дипломатичної роботи та не закліпалася
у собі, реагуючи з активної закордонної полі-
тики. Німеччина переживає лише тепер період
випробування і підготовки: одно і друге дє у
моменті, яка дє світовий пресі притоку до най-
ріжнорідніших здогадів.

Очевидно, що всі міркування, оперті лише на
здогадах, обертаються в порожні і мають ту сла-
бу сторону, що можуть виявитися — цілкові
фальшивими. Тому влине, що в такій ситуації
може мати вартість, це устійнення безперечних
фактів, з якими мусять рахуватися і німецька
закордонна політика.

Таким безперечним фактом є поразка, яку
зазнала III. Німеччина на закордонно-політич-
ному ґрунті, поразка, яка виявилася назовні у
зміні на гірше супроти неї цілої міжнародної
опінії. Треба пам'ятати, що прецінь зараз після
приходу до влади Адольфа Гітлера не лише іта-
лійська преса привітала той факт з правдивок
радістю та англійська преса віднеслася до зміни
уряду в Німеччині радше прихильно, але навіть
у французькій прихильній опінії панувала дум-
ка, що добре сталося, що тепер уже ситуація в
Німеччині вяснена, що можна глядіти на нову
німецьку владу, як на щось тріве, з яким треба
всі спірні справи по мужньому з'ясувати і ви-
рішити. Постепенно ця ситуація змінювалася на
шораз гірше відношення прихильної опінії. Аб-
страгуючи від впливу соціалістичної і жидів-
ської тенденційної антигітлерівської „пропаганди
страху“, яка назвала провалилася, неприхиль-
ні настрої за кордоном викликали незручний ходи
і внутрішньої і закордонної політики Німеччини.
Пригадаймо нпр. розправу з „лучом“ Рема 30.
червня ц. р., яка може справді врятувала Німеч-
чину від громадянської війни, та яка проте зро-
била скрізь у світі найпоганіше враження. Те
саме торкається останнього „лучу“ в Австрії:
вбивство Дольфуса виробило шаленого шуму, а
всі противники Німеччини подбали вже за те,
щоби воно пішло на вишочний рахунок гітле-
рівської Німеччини, — і нічого тут вже не помо-
гла німецька тактика, пристосована до загальної
атмосфери. Словом, Німеччина справді опинила-
ся в атмосфері моральної ізоляції. Колиб не та
атмосфера, булоб річю виключеною, щоби у та-
кому розмірно швидкому часі антинімецькій
французькій політиці вдалося не лише відбуду-
вати одностайний протинімецький фронт серед
самих французів, але й цементувати старий од-
ностайний фронт цілої — адалось би — на віки
наке похороненої Англії. Адице це факт, що на-
літь пролет схилого нахту стінки в Львові

П р и с и л а й т е п е р е д п л а т и !

Тільки 1-80

30 Л.

коштує
великий,
ілюстрований,
інформаційний
календар

„КРИНИЦЯ“

Порто 50 сот.

ДАРОМ

додаємо один
календар кожному
хто пришле гроші
на п'ять календарів,
при чому оплачуємо самі пор-
то цілої посылки.

і Римі прихильну підтримку. — а найяскравіше перемога Барта проявилася у Женеві, коли всі великодержави без суперечок перевели до Ліги Націй і її Ради Світів, знаючи знаменито, що це великий удар — для Німеччини.

Вступ до Ліги Світів був теж тою подією, з можливістю якої не рахувалася ні Японія ні Німеччина. Нема теж двох думок, що колиб Німеччина була у Лізі і її Раді — був би цілком виключений маневр Барта з перепачкуванням Світів до Женеві „задніми дверима“. Нема теж сумніву, що Німеччина своєю незручною тактикою допомогла Франції відбудувати її передвоєнний союз з Світами.

І ось сьогодні Німеччина опинилася наче на роздоріжжю: або миритися з фактом франко-світового союзу і творити йому протипаузу у новому блоці, або йти на злагоду з Світами. Перша евентуальність казала би сподіватися збільшеної німецької активності на лівій Варшаві — Будапешт — Рим, друга — вимагала би відмови від внутрішньої антисвітської кампанії, проголошення нейтральності в світовсько-японському конфлікті та наблизення до Ліги Націй.

На тему обох евентуальностей появилися вже у пресі різні поголоски. Одна з них каже добавувати у недавній „делікатній“ промові мін.

Нойрата у Штутгарті замирюючу оферту під адресою Світів, інша знову вказує на подорож фон Папена до Будапешту і заяву малярського прем'єра Гембша, що після подорожі до Варшави поїде він до Риму: невідомо, чи це значить, що місія Папена не вдалася, чи навпаки — Гембш перейняв на себе роль посередника між Берліном і Римом. Кружляє теж версія, що у відповідь на міланську промову Муссоліні, в якій він признав Німеччину необхідним чинником європейської рівноваги, німецькі кола запропонували Італії 10-літній пакт, в якому Німеччина гарантувала би за той час суверенність Австрії. Але тут же слід пригадати пересторогу австрійського канцлера Шушніга у Женеві, що коли великі держави не вирішать трішки й остаточно питання державної екзистенції Австрії до січня 1935 року, то негайно після плевбіситу у Сарі Німеччина поведе новий наступ на Австрію, як на найважливіший відтиск свого закордонного фронту.

Так чи інакше, треба сподіватися в найближчому часі якихось нових ходів німецької політики, які зясують цілому світові невизначну позицію нинішньої Німеччини: не підлягає сумнівові, що Німеччина не буде довго приглядатися, як її помілки використали найгірші її вороги.

Що оповідає робітник про нужду в Радянському Союзі.

„Ілюстрована Курер Цодзени“ містить ре-
веляційну статтю на підставі оповідання з
польським комуністом Й. Енглем, що після
3-літнього pobytu у Рад. Союзі вернувся назад
до Катвиць.

Приїхавши до Рад. Союзу дістав він місце
інструктора в копальні у Челябінках. Учив він
там „економію праці“, хоч зовсім на цьому не
розумівся. Як спец-чужинець діставав 300 рубл.
міс. і мав право до вищого харчового пайка;
місцеві діставали всього від 80—100 рубл. З
картки на картку мав діставати місячно пів
кіля масла, 16 кілю муки, 200 гр. цукру, 2 кіля
круп, 5 кіля баранини і медвежої ковбаси. Сала,
смаляцю ані впровину не було. 200 гр. масла
коштувало 10 рублів.

З визначеного пайка не можна було про-
харчуватися; треба було докуповувати їжу
приватно, а в приватній продажі 1 кілю барани-
ни коштує 20 рубл., 1 к. цукру 30 рубл., 1 к.
масла 40 рубл.

ПЛАТА І ХАРЧІ.

Інженір, що мав право річно на 4 убрання,
продавав їх по черзі за ціну втричі більшу, бо
люди не мали в чому ходити. За вбрання, за яке
платили 300 рубл., платимо тут 15 зол. Убрання
імпортоване з Польщі вартости 100 зол. ко-
штує у Рад. Союзі 1000 рубл.

Світський робітник дістає місячно 80—
100 рб.; а заживши, що кілю муки коштує 300
рб. — мусить він усякими таємними способами
добувати харчі.

Більшість голодує. Люди падають на вулиці
обезсилені. Хмара дитвори бігає по вулицях
напів голо і ніхто ними не журиться; часто
батьки відпечкують їх.

СТРАШНА ФАБРИКА.

У фабриці існує норма 8-годинного дня
праці. Але робітники вже від досвітка ждуть
своїх черг, щоб дістати картку на обід: на во-
лючу рибу і глєвкий хліб. Після пра-
ці мучать робітників обов'язковими викладами-
агітками. Із місячної плати відтягають усе: ці-
ну на обід, партійний податок, „добродійні“
пожертви на пропаганду так, що не лишається
навіть на п'юти. Нема й мила і ходять усі
страшно брудні.

Хто занедужає, не має лікарської держав-
ної помоці. Скрізь усякі недуги і то небували,
що повстають із голоду та броду. Нема су-
спільного забезпечення: рента на старість —
20 рб. місячно, тимто стає робітникам мусить
шукати милостині.

Характеристичне явище у Рад. Союзі: маси
безробітних, що мандрують із міста в місто,
має свою причину у нужді та голоді.

КАТОРГА, ЗВАНА КОПАЛЬНЕЮ.

Челябінськ — славний фабрикою тракто-
рів. Але ці машини швидко псується, ніхто їх
не наставляє. У фабриці працюють здебільша
політичні каторжники — українці та білоруси
і втікачі, що переходять кордон.

Трактори лежать безділяно як і чорнозем,
на якому селяни нероздо працюють. Усе живо
відбирають селянинові, тому він доміє зісти
корову й коня і ставати безробітним пролетар-
ем.

Утікач-комуніст, що передає ці подробиці,
тік до Москви 1933. Не мав з чого жити, бо
не діставав харчових карточок. — жив з ласки
німців. Поневолі згодився на працю в копаль-
нях цинку у Маньчжурії, в Олованій. Робітники
працюють там у сорочках при 55 ст. морозу,
машини замерзають, — замість хат — ліпняки.

Замість обіцяних 600 рб. платні діставав
„спец-інженір“ місячно 3 кг. мяса, півтора кг.
цукру, 2 кг. квашених огірків і кілька кг. яче-
ню. Купити нічого там не можна. Хтонебудь
що вислав туди, не доходило. Виголоджені чу-
жинці почали страйк і тоді їх вислали назад до
Москви.

Найдешевша — горівка; 12 рб. літра. І люди
з горя та нужди п'ють. Коли лежать п'яні на ву-
лицях, поліцай проходить мимо і каже:

— Лишіть їх. І так самі встануть, коли про-
тверезяться, а коли ні — замерзнуть.

Європа безпечніша ніж Америка?

НЬЮ ЙОРК, 1. жовтня. (Вл. кор.) Вчора вер-
нувся з Німеччини власник газети „Нью Йорк
Американ“ та кількадесятьох інших газет, Рен-
дольф Герст. Він перебував в Європі 4 місяці, від-
відав Англію, Іспанію, Голандію, Бельгію, Авс-
трію, Італію і Німеччину та прийшов до такого
висновку: В ніякому краю не видно заворушень.

футро

Найсолідніше обслуговує
БАЧЕС
Львів, ЛЕГІОНІВ 19.
у брамі. — Тел. ч. 29-4.

За океаном.

ФРЕКВЕНЦІЯ УЧНІВ У СТЕМФОРДСЬКІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ.

Українська Католицька Школа у Стемфор-
ді, Коннектикат, розпочала цьоголітню навку при
здобутті числі учнів у порівнянні з минулим
роком. Цього року прийнято до школи 42 учнів.
З них 28 приміщені в інтернаті в будівлю шко-
ли, 14 доходить з міста. Ректором є д-р о. Пав-
ло Процько, учителюють ті самі, що торік, от-
же пп. Нагірний, Тиханський і проф. Микитяк,
а крім них прийшов ще для науки латини й ре-
лігії о. Сміт з чину св. Духа з Норвук, Конн.
Обрядів Української Церкви учить о. Процько,
української мови проф. Микитяк. Крім учнів
гай скул, перебуває в інтернаті ще 5 учнів, які
вже деінде покінчили середню школу. Вони те-
пер приготівляються до виїзду на теологічні
студії в колегії св. Йосафата в Римі. З латин-
ської мови приготівляє їх проф. Микитяк, то-
му що вимова латини в Америці відмінна від
вимови, вживаної на континенті.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ НА СВІТОВІЙ ВИСТАВІ В ШИКАГО.

Українці міста Шикаго уладили Український
День на Світовій Виставі в Шикаго дня 7. жо-
втня 1934 в Гол оф Стейтс від години 2. до 5. по-
полудні. Управа Світової Вистави з Шикаго за-
просила українців, щоб улаштувати цей день.
Комітет приготівив програму, що складалася
з двох частин. Перша частина: Вступна про-
мова д-ра Мирослава Сіменювича і промови інших
бесідників. Друга частина: Українська музика:
соля, квінтет і мішаний хор, українські народ-
ні танки під проводом балетмайстра Василя
Авраменка.

ПОСТІЙНА УКРАЇНСЬКА РАДІОГОДИНА В НЬЮ-ЙОРКУ.

Із стації WHOM у Ньюйорку передається щод-
ня, крім неділей і понеділків, програма „Голосу
України“ від години 2.30 до 3. пополудні. Крім
концертних програм є теж виклади в україн-
ській та англійській мові. Стація WHOM 1.450
кілосайклів, досяжна для Ньюйорку й околиці.

„GUTE LAUNE“
Веселий настрій
може тепер
кожний мати
читавши
GUTE LAUNE.
GUTE LAUNE
це новий місяч-
ник для веселих
людей і тих,
що ними хочуть
бути.

Державний рільничий ліцей.

ПРЕДСТАВНИКИ УКРАЇНСЬКИХ ГОСПОДАРСЬКИХ УСТАНОВ У МІНІСТРА ОСВІТИ.

(Кореспонденція з Варшави.)

У понеділок ввечері вийшли зі Львова представники наших господарських установ до Міністерства Освіти в справі рільничого ліцею з українською мовою навчання, заснування якого заповіло недавно це міністерство. У віаторок ці представники були в міністра освіти. Про свій побут у міністра вони прислали нам нині такі інформаційні дані:

Дня 16 жовтня відвідали представники Сільського Господаря, Українського Клубу у Львівській Хліборобській Палаті та референт шкіл „Рідної Школи“ міністра віроісповідань та освіти Вацлава Єнджеєвича у зв'язку з креуванням державного рільничого ліцею з українською мовою навчання, який має почати працю з початком шкільного року 1935-36. Сільський господар та Український Хліборобський Клуб у Львівській Хліборобській Палаті заступали заступник-президента „С. Г.“ сен. інж. Юліан Павликовський, член президії радник інж. Юліан Мудрак та інж. д-р Євген Храпливий, а шкільні установи інспектор Володимир Кузьмович.

Провідник делегації сен. інж. Юліан Павликовський заснував становище українських господарських кол до створення ліцею ось як:

„Пане Міністре! Від Крзевого Т-ва Господарського „Сільський Господар“, головної рільничої корпорації українського народу, а також від Українського Клубу в Львівській Рільничій Палаті нехай нам буде вільно зложити на руки Пана Міністра вислови широкі подяки за перший крок уряду в напрямі заспокоєння деяких потреб українського народу в ділянці фахового рільничого шкільництва, цього невідкладного постулату додатнього розв'язування зв'язаних до білого аграрних відносин на наших землях.

Рішення Пана Міністра, що відноситься до креування рільничого ліцею з українською мовою навчання з дня 10 жовтня 1934 р. прийняло українське громадянство в тому розумінні, що це перший етап на дорозі до розв'язання справи українського фахового рільничого шкільництва як цілості, яка обіймає всі клітини від нижчої школи через середню аж до повної, спеціалізованої в окремих виділах високої рільничої школи академічного типу. В консеквенції ця діяльність має творити властивий поміст до розв'язки цілості українського шкільництва, природним підложом якого мусить бути загально-освітнє шкільництво в усій своїй ширині.

Реалізація рільничого ліцею з українською мовою навчання, вирішена Паном Міністром, була попереджена заходами авторитативних українських господарських кол, які сконкретизували свої постулати в меморіалі, що його внесли в липні минулого року Крзево Т-во Господарське „Сільський Господар“ у Львові і центральне об'єднання української кооперації „Ревізіоні Союз Українських Кооперативів у Львові“ на руки тодішнього прем'єра і міністра віроісповідань та освіти п. Януша Єнджеєвича. Цей меморіал відносився до високої рільничої школи з трьома факультетами академічного типу.

Постулат високої рільничої школи з українською мовою навчання є і буде актуальним постулатом, беручи на увагу розвиткові тенденції українського хліборобства і зв'язаної з ним нерозлучно української кооперації.

Розуміємо, що креування високої рільничої школи академічного типу з українською мовою навчання могло би натрапити на деякі труднощі зі скарбово-бюджетових оглядів у теперішній мент, коли в міродній сфері рахуються ніби з неминучістю зв'язати частинно існуючі вже школи рільничої науки вищого типу.

Дивлячися тверезо дійсності в очі, приймаємо акт креування рільничого ліцею з українською мовою навчання за акт подиктований можливостями теперішньої хвилини. Однак вважаємо його за акт, що негативно не пересуджує слушного постулату українського хліборобства на креування для нього високої рільничої школи як основи української науки, яка вже в теперішній час є в силі давати і розвивати в спеціалізованих виділах цілість рільничих дисциплін і суспільних наук, які зв'язані з рільництвом.

Разом зі словами подяки за прямування уряду покликати до життя в шкільному році 1935-36 рільничий ліцей з українською мовою навчання нехай нам буде вільно пропонувати п. міністрові наше прохання: раціонально доповнити ліцейське навчання, оскільки елементи ліцею не мають натрапити при своїй праці в терені на порожнечу — креуванням нижчих українських

рільничих шкіл, шкіл спеціалізованих для господарки рільничої, звірничої, рільничого промислу (в тому молочарських) і кооперативних, а також школи інструкторок жіночого господарства сільського типу.

Українські установи, що працюють у ділянці суспільної агрономії і загруднюють ок. 50 агрономів з університетською освітою, з яких 34 виконують функції повітових інструкторів рільництва, натрапляють у своїй праці на селі на поважні труднощі в поширюванні рільничої культури. Причина цього: відсутність фахово-вишколених сільських господарів, які могли б бути, як піоніри рільничого поступу, вишколені нижчою рільничою школою, природним зв'язком між працею агрономів-суспільників та багатоголовою масою сільських господарств, ведених нині часто системою відстаючої, поприбавках одідишеної господарської рутини.

Абсолютент української нижчої рільничої школи, ведучи під кермою агронома-суспільника з вищою освітою зразкову власну господарство, прикладом того ж господарства, як учить нас досвід, пізнають найуспішніше рільничий поступ на селі.

Відчуваємо це сильно в праці нашої суспільної агрономії там, де наша акція може на селі позискати природного союзника чи то в абсолютенті української рільничої школи Т-ва „Просвіта“ в Милославці, пов. Тарнав, чи то в курсистів, вишколених на практичних курсах „Сільського Господаря“ в Ячмині, пов. Перемишляни, чи теж у Коршеві, пов. Коломия, а також на молочарських курсах Мелососюзу.

Це самозрозуміла річ, що скромні матеріальні засоби українського громадянства, яке втримує нижче рільничє шкільництво власними силами, не можуть вистачити на те, щоб дати українському селу елемент, вишколений до суспільно-хліборобської праці, яка йде у зразкових господарствах. Відтіля теж просьба до Пана міністра, щоб разом з оснуванням рільничого ліцею з українською мовою навчання зводив звернути увагу на недовідані у ділянці нижчого хліборобського шкільництва українського народу і, не забуваючи про вимоги вищого шкільництва, приступив одночасно до оснування у відповідних полюсах нашого краю відповідних, до господарських умовин пристосованих, нижчих українських рільничих шкіл.

Маємо надію, що предложені наші вимоги найдуть у Вас, Пане Міністре, як у відповідального керманника справ народньої освіти, прихильний відгук.

Вертаючись до реальної нині справи креування рільничого ліцею з українською мовою навчання, будемо вдячні Панові Міністрові за заставе ближче сконкретизування практичних актів, зв'язаних з відкриттям ліцею зі шкільним роком 1935-36, а саме, щодо його осідку, про-

грами навчання й особистого персоналу так при проводі ліцею, як в етатах учительських сил.

З місцем осідку ліцею органічно зв'язана справа земельного маєтку, необхідного для цілей практичної науки господарства, господарського інвентаря, шкільного будинку й господарських будинок. Поважну роль мусить грати справи вивідування установи у науковій засобі, та взагалі справа бюджету школи.

Фахово-технічні доповнення Пана Міністра будуть сутнім доповненням комунікату про креування ліцею з українською мовою навчання. Вони будуть не лише бажаною інформацією для громадянства але й підставою для фахових українських хліборобських і педагогічних кол, на якій ті кола устійнять характер і розмір допоміжних робіт, які вони мусять виконати при введенні в життя ліцею.

Підкреслюючи ще раз позитивне становище інтересованих чинників українського громадянства супроти креування рільничого ліцею з українською мовою навчання, маю честь запевнити Пана Міністра, що так рільничі кола, як і педагогічні готові віддати до праці при його реалізації та кермуванні найбільш кваліфіковані свої сили.

У відповідь на цю промову міністр В. Єнджеєвич заявив, що рішення про відкриття цієї школи трактує як заспокоєння істотних потреб українського населення в ділянці фахової освіти. Український державний ліцей буде зорганізований на тих самих засадах і буде мати таку саму програму навчання як рільничі польські ліцеї. Реалізація ліцею наступить поступово впродовж трьох літ, а в будучому році урухомлять перший курс.

У найближчому часі буде вирішена справа остаточного вибору місцевості на приміщення школи. По закупівлі відповідного об'єкту буде призначений директор ліцею. З уваги на те, що однією з умовин прийняття до рільничих ліцеїв є відбуття річної рільничої практики, вже в короткому часі оголосять вписи до ліцею, щоб таким чином уможливити прийняття кандидатів вивідання відповідних практик та виповнення таким чином одної з передумовин вступу до ліцею.

Вкінці міністр зазначив, що бажав, щоб при внутрішньому уладженні майбутнього ліцею він був удекорований та вивішований українськими мистецькими мотивами і тому доручив підзавданним собі органам звернутися у своєму часі до українських мистецьких кругів у цій справі.

З черги пішла розмова на загально освітній темі, при чому міністр цікавився живо потребою українського шкільництва.

Японія випов'ла вашингтонський договір.

ТОКІО, 17. 10. ПАТ. Японський уряд оголосив офіційний комунікат, що виповідає вашингтонський трактат. Представник міністерства закордонних справ передав цей комунікат журналістам, який обіймає вказівки японського уряду для адмірала Ямамото, делегата Японії на морську конференцію в Лондоні. Вказівки сформульовані так: 1) Кожний нарід має право до безпеки. Тому Японія домагається права забезпечити

миру на Далекому Сході; 2) Японія домагається зменшення зброї; 3) Японія домагається зменшити завізну зброю, але одночасно збільшити оборонну зброю; 4) Вашингтонський договір липовідає тому, бо сподіється закінчення нового морського договору на нових основах; 5) На випадок неуспіху нарад, Японія подбає про свою безпеку.

Делегації Японії і Злучених Держав у Лондоні.

Делегації Злучених Держав і Японії майже одночасно приїхали у вівторок, 16 жовтня ц. р. до портів Пілмуте і Савтемптона та негайно відїхали до Лондону. Здогадується, що негайно відбудеться нарада делегації японських і англій-

ських під проводом прем'єра Мекдональда. Опісля англійська делегація зустрінеється з делегацією Злучених Держав. Франція та Італія не беруть участі у вступних морських нарадах.

Гітлер досмертним канцлером.

БЕРЛІН, 17. 10. ПАТ. На адміністраційній академії державний секретар д-р Лімере заявив, що на основі закону з дня 1. серпня ц. р. про об'єднання уряду президента і канцлера А. Гітлер

є досмертним президентом і канцлером Німеччини. Канцлер Гітлер як президент Німеччини не відповідає перед парламентом. Зате міністри відповідатимуть тільки перед канцлером.

Хочуть зробити справу Гавптмана політичною.

НЮ ЙОРК, 1. жовтня. (Вт. кор.). Конгресмен Дікстайн, що розслідує з доручення конгресу діяльність комуністів та фашистів в Америці, пався також до розслідування політичної сторінки афери Гавптмана. Він закликав на пересуду кілька жінок, між ін. також і власну лонч в котрій мешкав Гавптман, щоб розни-

тит їх про різні сходини, які відбувалися в мешканні Гавптмана. Покликав також кількох „чужакинів“, які недавно прибули до Америки. Всі покликані особи — це німці. Дікстайн хоче довідатись, чи часом всі ті наради і сходини не були вислідом якогось політичного плану.

БОЛЮЧА СПРАВА.

Одну болючу справу муситься пригадати громадянству. Це справа воєнних вдов, сиріт і батьків по загиблих членах Української Галицької Армії.

Багато втрат завдала українському громадянству війна в 1918—1920 рр. Чимало могли втратити в тих кровавих роках по всій Україні. Лягли в ній найкращі сини народу, лишаючи все, що мали найдорожчого. Вальний наріз не забув їх великої кровної жертви та з пошаною згадав полкових героїв Українського Війська. В забутті остали тільки полишені ними вдови, сироти й батьки, що дуже часто втрачали в полях одинокі пілори в їх житті.

Усі держави забезпечили досмертними пенсіями воєнних вдов, сиріт і батьків. Одні тільки українські воєнні вдови та сироти не мали того щастя. Їх забув та покинув закон про забезпечення інавалідів. Забуло їх теж українське громадянство. І так усім забуті вони досвідно примикають у голоді й холоді.

А чейже їх сини чи муші, вмираючи на кровавих побоєвищах усієї України, думали, що як не своя держава, то своє громадянство заопікується їхніми найближчими. А тимчасом... 250 вдов, сиріт та батьків враз з родинами жде в над-хочачу злиху голод і холод!

Воєнними вдовами, сиротами й батьками по членах УГА опікується Т-во „Український Фонд Воєнних Вдов і Сиріт у Львові“. Воно видало в 1932—1933 рр. на підмоги вдовам і сиротам 16.000 зол. при чому скористало з них біля 200 вдов і сиріт. Не одержавши від двох років дозво-лу влади на переведення публічної збірки й ви-терпавши на підмоги всі свої фонди. Т-во зму-шене припинити допомогну акцію в користь вдов і сиріт. Не зважаючи на кількарітні при-гадки в пресі українське громадянство тільки дуже скупо жертвує на цілі Т-ва. На 3.000 пошто-вих вкладок, розісланих перед великолітніми святами ц. р. вплинуло тільки 23 (дослідно: два-дятьри) пожертв на заг. суму 75 зол. А чейже в інших громадянствах поміч звичайним (не во-

єнним!) вдовам знаходить краще зрозуміння! То-варство має всього 80 членів (усі майже у Льво-ві), що платять місячну вкладку. Чи справді не-ма у нас більше людей, що могли би дрібною лептою або вкладкою допомогти воєнним вдовам?

Т-во опинилося без ніяких фондів! Майже ні-кого не має. Дозволу на збірку дістати важко. Щож зробити? Чи вілітати вдови й сироти, що помочі благають? До кого? Що відповісти вдовам, що підмоги просять такими словами: „Вже й дивитися не можу на голодні діти, нужденно під-живляювані. Не можу їм навіть два рази дати ї-сти. А прецінь їх батько заслужив собі на опіку над ними, коли положив свою молоду голову за добра Батьківщини! Дякую прощу устами покійного мужа ласки для його дітей! І ще раз прошу не відкинути моєї просьби, бо мені з діть-ми остався вже тільки один вихід: наложити на себе і дітей руку“. А таких прохань приносить пошта до Т-ва щодня по два-три.

Український Фонд Воєнних Вдов і Сиріт без помочі громадянства не може допомогти тим найнещасливішим жертвам війни. І тому тією дорогою звертається до всього громадянства за помічю. В першу чергу Управа Т-ва звертається до українського жіноцтва, бо воно передовсім по-винно зрозуміти жорстоку долю своїх посестер і безталанних сиріток, та закликає його до спів-праці й жертвенности. Важку сирітську долю повинні зрозуміти також товариші зброї поля-них героїв і вони не повинні відмовити своєї по-мочі. А далі ціле українське громадянство повинно стати опікуном воєнних вдов, сиріт і батьків полястих наших героїв!

Управа Т-ва „Український Фонд Воєнних Вдов і Сиріт“ просить усіх тих, що ша-нують пам'ять героїв, що співчують вдові вдов та сиріт, вступати в члени Т-ва й болей член-ською вкладкою вести їх поміч. Вкладка невисо-ка й вносить тільки 30 грошів місячно, або 6 зол. річно. Далі Управа Т-ва просить приси-лати жертви на підмоги вдовам і сиротам на по-дану нижче адресу Т-ва, або на конто ПКО ч. 149.655.

ЗА УПРАВУ Т-ВА

„УКРАЇНСЬКИЙ ФОНД ВОЄННИХ ВДОВ І СІРІТ“

Львів, вул. Потоцького 49.

в. д-р Л. Ганке,

голова в заступстві.

О. Стецур,

секретар.

КОЖНА УКРАЇНСЬКА УСТАНОВА:

читальня, кооператива, кружок „Р. Ш.“, Со-кіл чи Луг — повинна заобов'язати для сво-їх членів „Діло“. Видаток, зложений на пе-редплату „Діла“, оплатиться кожному това-риству сторичею.

„Волинські новотвори“.

Волинь, 15. X. 1934.

I.

В суботу, 6. жовтня ц. р., відбулися в Луць-кому окружному суді дві чергові на Волині розправи з рекурсив українських кооператив на адміністративні кари.

І того самого дня переведено в Луцьку ор-ганізаційні збори Х з черги „волошинівки“, себто кооперативного новотвору винаходу п. Волошинівського, названого „районовими кооперативами“.

Не кажемо про зв'язок між подібними по-діями, як тут, так і в інших повітах Волині. Явища всім відомі. П. Волошинівський не лю-бить розпочинати „праці“ на невідготовленому терені.

Щож до новотвору, то не порівнюємо його з такими новотворами, як рак чи інші хвороби. Проте мусимо сказати, що новотвори п. Воло-шинівського справді повстають на організм світової кооперації, а зокрема — волинської, завдяки моральному розкладові деяких клітин нашого національного тіла — поодиноких осіб, що в ватрі часу затрачують найцінніші для членів нації прикмети — честь і відчуження ко-ристі своєї прикмети.

Звичайна річ, п. Волошинівський не винен у цьому. Може й він відчуває огиду до людей подібного гатуку. Але чому ж йому не викорис-товувати їх? Аджеж добрий господар мусить порпатися й у гною, щоб досягнути врожай.

II.

Заложення „районові кооператива“ в Луцьку п. Волошинівський попередив передовою статтею в часописі „Волинь“, яка вийшла того самого дня — 6. жовтня — під наголовком „Волинські комбінати“ (іронічна назва, кинула одним із польських часописів). У цій статті автор каже:

„Що другий „комбінат“ — „Союз волин-ських комунальних кас і кооперативних ор-ганізацій“ і т. д. і т. д., теж скомбінований п. Волошинівським, який, як він каже, згодом

має зробити собі гаракірі, „відіграв роль ініціатора оздоровлення (?) кооперативного руху на Волині“, себто позбавлення україн-ського народу власної української коопера-ції і що

„волинські районівки мають також і свою власну, яскраво волинську прикмету (таких дійсно ніде на світі нема!), яка цілко-вита оправдує назву „волинських комбіна-тів“. Цією прикметою є участь у волинських районівках обох „рзєнних“ ту національно-стей (п. Волошинівський і всі його співро-бітники та патрони теж усі „рзєнні“ волиня-ки!) — польської та української, яких істо-тною життєвою потребою є конструктивне пошукування форм згідної співпраці і згід-ного співжиття на одній спільній землі“... „з цілковитим пошануванням тих (їхніх) від-рубностей“.

А тому:

„Склад членів національно-мішаний“. — „Склад органів управління кооператив — мішаний національно й інтелектуально“.

Поза тими прикметами „районівки“ п. Во-лошинівського є кооперативами з деякими найкращими кооперативними прикметами, які незабаром викаже саме життя

Переоцінка німецької історії.

Проф. Райнерт організував у Берліні „дер-жавний союз для німецької праїсторії“. Перше-ного засідання відкрив на днях шеф закордонної політики гітлерівської партії, Альфред Розен-берг, вголосивши реферат про „переоцінку ні-мецької історії“. М. ін. він сказав: Поняття за-гальної світової історії і загального, на всі часи важного ідеалу, до якого прямуємо шляхом хри-стіянського або гуманістичного виховання, сьо-годні захиталися. Досвід німецького народу ка-же, що властиво нема ніякої історії в такому ро-зумінні. В тільки історія народів і рас. З почат-ком 1936. р. появляється велика, строго наукова.

Окремі продажі — фліпелі на біллі 6-65, баталія 1-80, штрукси і бархани за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

III.

Наведені вище слова п. Волошинівського аж занадто ясно говорять, що його „комбіна-ти“ є нічим іншим, як „політичними комбіна-ціями“, які мають на меті українські господар-ські організації заступити організаціями міша-ними і при їх допомозі прямувати до дальшої політичної мети, яка є добре відома не тільки українській інтелігенції, але й найтемнішому селянинові.

Тому треба з цілою відвертістю сказати, що п. Волошинівський займається не кооперацією в європейському розумінні слова, а дуже ху-торянськими політичними комбінаціями, ши-тими білими нитками. І цьому ми не дивуємось. Мусить же людина щось робити і з чогось жи-ти. Мусить якось заробляти на хліб і всі ті, що крутяться біля нього.

Дивує нас інша річ. П. Волошинівський та його зверхники хочуть переконати, що в своїх „комбінаціях“ мають певний лік на заогнені польсько-українські відносини. І кого? Вар-шавський центр, вищі політичні чинники. Ос-ільки позакладають ці районівки і польсько-українське питання на Волині буде розв'язане: українці забудуть, що вони тільки „комбінати“; до переконання, що вони тільки „комбінати“, плюнуть на все життя, заявлять перед цілим світом, що поза „комбінаціями“ п. Волоши-нівського нічого їм більше не треба.

Не думаємо, що є багато таких польських політиків на верхах, які так само найнові див-лись би на життя. Про Волинь не кажемо — тут є таких аж за багато.

Щоби переконати кого слід, що його „комбінації“ є правдивим клеєм для склеєння в одно ціле „двох рзєнних національностей“, п. Волошинівський раз-у-раз оголошує цифро-ві дані — про кількість кооператив, кількість членів і т. д. На нещастя п. Волошинівського, люди за цифрами шукають реальних річей. А ці річі говорять зовсім не на його користь.

Отже, хто ці члени його комбінатів, а пра-вильніше „комбінацій“? Урядники, війти, сол-тиси, члени гм. рад, поліція і т. д. Себто ті, які не можуть відмовитися від членства, коли їх „просять“. А від кого впливають уділи? Може п. Волошинівський сказав дещо про Сарни? Там, здається, хтось „допросив“ усі гмінні уря-ди влатити по 100 зол. А може ми помиляємо-ся? А як справа стоїть у інших місцевостях? Чи не подав би п. Волошинівський цифрових даних, скільки є членів у його „комбінаціях“ поза урядовими особами — урядниками, війта-ми, солтисами і т. д.

Гадаємо, що Варшава з цікавістю почула б ці цифрові дані, щоб уявити собі чудодійний політичний лік „комбінацій“ п. Волошинів-ського.

А з кого складаються надзирні ради та у-прави цих районів „комбінацій“? Хто від-писує в характері ініціатора відозви перед за-ложенням подібних районів?

Хто понад цифрами п. Волошинівського глянє на „об'єднанні ним „рзєнні“ національно-сти“, той відразу побачить нещасну фікцію. А хто придивиться політичному укладові грома-дянства, той, крім цього, мусить твердо сказа-ти, що п. Волошинівський у своїй наївності копає все більшу прірву між українським і польським населенням Волині, все сильніше за-огнює відносини.

Бо українські маси давно вирости з дитя-чих „комбінацій“ п. Волошинівського, і тому в цих „комбінаціях“ їх нема.

Таке розв'язування української справи на Волині є нічим іншим, як підливанням оливи до вогню.

Senex.

але всежтаки ясна історія, що починається не від цимірів і тевтонів, але кілька тисяч літ раніше. Сьогодні стоїмо, заявив Розенберг, еманципацій-но настроєні, не по боці римської універсальної монархії, але виразно по боці німецької націо-нальної думки. Тільки тоді, коли перейдемо цю внутрішню переміну, викінчимо теж німецьку революцію.

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ

сплати своїх зобов'язань супроти „Діла“ на пізніше, тільки вирішуйте негайно ваш довг і ширіть „Діло“ в крузі своїх знайомих!

Морські сили Франції.

ЛОНДОН, 17. 10. ПАТ. „Дейлі Телеграф“ повідомляє, що Франція матиме в каналі Ла Манш і на Атлантичному Океані сильну флоту для оборони побережжя Франції. Після закінчення будови нових кораблів Франція матиме в портах у Бресті і Шербурзі п'ять панцирників, 8 кружляків, 8 легких кружляків, 14 контрторпедовців, 36 підводних човнів і 30 торпедовців.

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на заході?

Всі згідно стверджують:

Мило Шіхт „Білий Слень“

Як працює Рідна Школа.

Звичайні Загальні Збори Повітового Союзу Кружків Р. Ш. у Львові.

Відбулися в неділю 14. ц. м. при участі 81 делегатів, що заступали 23 сільських та 9 міських Кружків, представників Головної Управи Р. Ш. та 4 гостей. Збори відкрив в гол. 15. голова Повітового Союзу проф. Ластовецький і проводив ними.

У своєму звідомуванні згадав голова про ті нові справи, які цього річ Рада започаткувала, а саме: організовано при школах у Львові, так за опікує рідношкільної дітвори. Були то замовні громадяни, які оплачували за бідну дітвору шкільні плати та опікувались ними дітьми При Богословській Академії у Львові організовано „Гурток прихильників Р. Ш.“. Займалася Рада в освіті теж плембиситовою акцією: 17 громад внесло 1.240 декларацій за 1946 дітей.

Секретарський звіт здав за секретар Ради п. Атаманюк Микола. З нього ми довідалися, що Рада переважно займалася внутрішньою позичкою для Рідної Школи та організацією дитячих садків, не занедаючи рівночасно й інших візанок рідношкільного життя. Внутрішня позичка дала у Львові 25.618.43 зол. на 36.450 зол. декларованих; у повіті вплачено 2.171.04 зол. на 3.400 зол. декл.

У самому львівському повіті було 51 садків, організованих і ведених Кружками Р. Ш., з чого у Винниках, Гаях та Ширші помагали Союзу Українок. Всіх садків було 62, бо у Львові 5, 1 вели СО. Василівки у Жаравці, 1 був при церкві у Сихові, а 4 в сумешних повітах, що організації належать до львівського Союзу. Давніше дає деякі дані про ті 51 садків, організованих та ведених Кружками у повіті. Дітей записаних було 2.119, пересічно ходило 1.637. Місячні платні провідниць 3.390 зол. грішми; крім того багато провідниць мали безплатно мешкання та удержання, яке давали свідоміші селяни та священники. Платні провідниць дали загальну суму 7.245 зол., з чого Кружки ще завили провідницям 829.27. З доручення Ради відвідано 43 садки та стверджено, що провідниці вивазувались зі своїх

обов'язків найкраще. Санітарна опіка виконувалася безплатно, була в руках українських лікарів: д-ра М. Мандзика зі Ширці, д-ра К. Мельника з Підлісок Великих (оба голови місцевих Кружків Р. Ш.), д-ра Коновальця з Куликова та д-ра В. Сташинського зі Збоїска. З дальшого звіту довідалися ми, що цього року заложено 6 нових Кружків, а уконституовано 21, так, що разом у повіті є тепер 82 Кружки з 3745 членами; в місті Львові 14 Кружків з 4276 членами. При 57 Кружках є організовані дитячі дорослі, які мають 997 членів, у своїх бібліотеках 2.863 книжок, перечитали 3675 книжок, уклали 18 пописів, а у 46 випадках виступали разом з дитячими садками.

Від І. V. до 31. VIII. уклали Кружки 105 ристав, 55 фестинів, 51 забав, 47 дитячих пописів, 23 свята матері, 5 свят молоді, 2 свята та 1 свято літа — разом 305 імпрез.

Рада мала дуже живий зв'язок зі своїми Кружками то через намісцеларів, яку у звітовому часі відвідало 4576 людей, що полагодували справи зв'язані з працею їхніх Кружків, то через висилання делегатів до сільських Кружків. Відбулося 260 поїздок з рефератами 124, на Загальні Збори 51, лекстрації Кружків 32 і відвідані дитячих садків 43.

Про львівські Кружки сказав секретар: „Зовсім інший характер має праця львівських

Кружків. Усі вони мають одну або й більше шкіл під своєю опікою, а вимоги, які до них ставлять українське громадянство, є часто такі, які ставлять до найбільших героїв у часі найбільшого бою! З одної сторони нема майже ніяких приколів, а другої кольосальні видатки. Праця Кружків ім. В. Грінченка, Г. Барвінок, Т. Шевченка, К. Данила, Кн. Льва, Левандівки та Клепарова є така, що схарактеризувати її кількома словами рішуче неможливо. Де береться у тих громадах стільки ідеальності, стільки часу та пильності, що вони гордо й високо тримають стяг „Рідної Школи“ у Львові — годі відповісти. З народних шкіл з 1.516 дітьми та дві фактори з 100 дітей — це той наглядний знак їхньої праці і того, що мало, бо вони помагали Українській Захороні у веденні закладівних пісесей, а Кружок на Личаків приступав до будови величального будинку для школи Р. Ш. Сам Кружок ім. В. Грінченка має річно 35.787.85 зол. видатків, а чого замалює половину покрила Головна Управа Р. Ш.

В дискусії, що розвинулася над звітами, говорили і представники сільських і міських Кружків, даючи цінні вказівки, що ще треба зробити. Звертали увагу на те, щоб громадяни вплачували поголовний податок Р. Ш., платили соціально членські вкладки, а також займалися більше дорослом.

Нововибрана Рада від проводом того самого голови (вже четвертий рік) проф. Ластовецького Миколи, дає заповню, що праця у слідуючому році піде дальше тим самим руслом на добро і славу „Рідної Школи“.

Смертні засуди в Совітах.

Військова колегія найвищого суду в Москві розглядала справу службовців кузнецкого гірничого комбінату (місто Сталін у західній Сибірі), яким закинуто контрреволюційну діяльність і шпигунство. За актом обвинувачення контрреволюційну групу, зложену з кількохсот осіб, організував інженір Латінінський виладив програму і статут на фашистський зразок. Члени тайної організації видавали контрреволюційні де-

тютки. Найбільш активну роль грав Саров, що від 1924 р. був платним агентом закордонної тайної служби і займався шпигунством. Сарова, Латініна і Давидова засуджено на кару смерті, два інші контрреволюціонери дістали по 10 літ в'язниці. Інженіра Рєгуша, що знав про тайну організацію, але не повідомив влади про неї, засуджено на довічне в'язницю.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛО“ З ДНЯ 19. ЖОВТНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

СТОРИНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

ВСТУП.

Від давних часів мав я намір списати спомини з мого життя. Мені судила доля багато бачити і пережити та дозволила бути не лиш свідком, але в частині навіть і активним учасником подій, які записалися незатертими буквами в історії нашого народу. За мого життя перейшли через світ такі події, яких не довелося людству часом пережити в інших часах за цілі століття. Події ці заслуговують на те, щоб їх докладно описати, — часи ті заслуговують, щоб їх всесторонньо освітити, а таке освітлення виходить найкраще в особистих споминах сучасників.

Я не був ані покликаний, ані кваліфікований відіграти в тих часах будь-яку роль. Та припадала вона мені без мого старання, сама собою. На кожний випадок пережив я і бачив чимало.

Списати мої спомини в молодших літах не було для мене можливо. Ціле моє життя було таке повне праці в усяких напругах, що на це ніяк не було в мене часу. Точніше міг я працювати в 1888—1897 рр., а зрештою обмежувався лиш до списування коротких заміток, понаби-

ривав дрібні записки, з думкою колись їх упорядкувати і доповнити. Та це якось відкладалося з року на рік, аж прийшов час світової війни, який захопив мене у Відні, відтатого від краю і звичайних моїх там робіт. Та ось у Відні прийшла праця ще більша й важніша. А проте і при тій праці я вже від першого дня війни розпочав вести денник воєнного часу — дуже докладно, з усіма документами і письмами. Цей денник довів я до теперішньої хвилини й веду його окремо далі: він буде дуже багачим матеріалом до історії того часу, особливо з огляду на наші внутрішні відносини.

Серед цієї роботи знайшовся час і на ті загальні спомини з мого життя. На весну 1916 р. постигла мене тяжка недуга, параліж лівої сторони організму. Це відняло мені спромому працю на широкій публичній арені і привязало мене до бюрка в хаті. Та, на щастя, не відняло мені умових сил і влади правої руки так, що цей час примусового ув'язнення міг я вжити на впорядкування цих споминів на основі зібраних записок. Я розпочав ту роботу, та чи скінчу і чи далеко доведу — невелика надія при стані мого здоров'я. Буду старатись написати, кілька лиш зможу. На кожний випадок спомини з часу світової війни вийдуть обемисті, товні й вірні, як окрема річ. Перед війною опрацював я вже був доволі основно мої спомини за час від 1888—1896 рр., та, на малу, записав ті пропази мені в Львові в часі москов-

ської інвазії. Як у нинішніх записках дійду до цих часів, буду мусіти ті спомини поновляти. Це очевидно велика прикрість і тяжкий труд.

У моїх споминах кермуюсь лиш самою правдою. Пишу лиш те, що тамлю і що, згідно з найліпшим моїм пересвідченням, є дійсне і правдиве. Пишучи про поодинокі особи, далекий я від будь-яких упереджень, а йду за самою об'єктивністю. Я є нині в тих літах і відносинах, що вже нічого для себе не виждаю, тож і всякі особисті справи й огляди мені чужі та далекі. У віддаленні часу можуть тратити представлені поодинокі події на докладність в подробицях, та за не зискують вони безперечно на перспективі й об'єктивності.

Хотів би я якнайбільше світла кинути на сучасні відносини, на розвій публичних справ, а поминати особисті справи, або чисто приватні. Та їх, на жаль, часто не можна поминути і цілком зі споминах виділити. Через те може розмірно за багато заберуть вони місця. Однак і в цих приватних проявах життя найдеться не одне цікаве та не позбавлене загальної ваги.

У Відні, в серпні 1916.

І. МІЙ РІД І ПОХОДЖЕННЯ. — МИНУЛЕ НАШОЇ РОДИНИ.

Я родився 5. березня 1860 р. в селі Говилів Великий, гусятинського повіту, в Галичині. Мій батько, Гомжорій Олесницький, був в тім

Великий театр
НИНІ
год. 7-30

Остання нагода побачити
величаву містер'ю І. Каспровича
„МАРХОЛТ“

Театр Ріжнородностей
Усі мусять побачити
„МЯКУНА“
Г. Г. Дейвіса
год. 7-30

Епілог подій у Гнилицях Великих.

Аг. Вехуд повідомляє: „В окружному суді в Тернополі відбулася розправа проти учасників подій в Гнилицях Великих підчас побуту еп. Бучка на канонічній візитації в червні п. р. Обвинувачені у чинному спротиві владі та повелінні: Гуцайлюк Євген, Доманський Євген, Шевчук Алоїз, Грегоришук Йос. Йос. і Роман Шевчук, усі ці Шельпаки, Гуцайлюки та Шевчу-

ка Р. засудили по 1 р. в'язниці, інших увільнили. Обвинувачені відповідали з вільної стони. Після проголошення присуду прокуратор поставив анекдот, щоб засуджених негайно арештувати. Внесений це прийнято. Обох засуджених зараз арештували. Обвинувачені зголосили відклик від присуду“.

Сензаційний процес за пів мільона золотих.

У четвер 18. жовтня ц. р. відбудеться перед апеляційним судом у Львові сензаційний цивільний процес за зворот пів мільона золотих. Справа в тому, що кн. Заєнко-Шенборн продав іси ключа Богородчани одночасно митрополито-

ві Шептицькому та єпископові Хомининові і взяв від обох достойників задатки на сотки тисяч золотих.

Шіріше про хід цієї сензаційної розправи напишемо завтра.

ЗАЯВА МІН. ЛЯВАЛЯ.

ФРАНЦІЯ ЗІРВЕ СОЮЗ З ПОЛЬЩЕЮ.

ПАРИЖ, 17. 10. ПАТ. „Евр“ пише, що новий міністр закордонних справ Ляваль продовжує політику мін. Барту. Події в Марсєль виявили, що середня Європа є воєнним конфліктом. Тому теж довгі розмови мін. Бенеша з мін. Лявалем притягають увагу політичних кол. тим більше, що мін. Бенеш є не тільки представником держав Малої Антанти, але теж провідником Раді Ліги Націй. Слідство у справі вбивства у Марсєль енергійно вестимуть далі, щоб його висліді засудити Раді Ліги Націй вже на листопадовій сесії. Згаданий щоденник підкреслює, що Франція затіснить взаємини з СССР.

Визначні політики інтервенювали в мін. Ляваля, щоб Франція зірвала союз з Польщею. Годі вдержувати взаємини з державою, яка за-

лишається у дуже тісній порозумінню з Німеччиною. „Евр“ додає, що мін. Ляваль був і здається теж далі є прихильником угоди з Німеччиною.

МОСКВА, 17. 10. ПАТ. „Ізвестія“ оголосили заяву мін. Ляваля, яку він склав кореспондентові того щоденника: „Буду продовжувати справу організації миру, якій мін. Барту присвятив останні 8 місяців свого життя. Буду працювати над зміцненням нашого союзу і приятельських взаємин. Після Еріота і Барту працюватиму з тією самою ширістю над дальшим зближенням Франції з СССР. Смерть мін. Барту не перерве закордонної політики Франції. Навпаки! Буду її продовжувати.“

Ультимат Югославії до Мадярщини?

УЛЬТИМАТ ЮГОСЛАВІЇ ДО МАДЯРЩИНИ?
ПАРИЖ, 17. 10. ПАТ. Деякі щоденники повідомляють з Білгороду, що югославський уряд негайно після похорону короля Олександра вишле ультимат мадярському уряду.

МАДЯРЩИНА ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ОБВИНУВАННЯ.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Урядова телеграфічна агенція повідомляє: Мадярський уряд і ціла

преса з обуренням відкидають обвинувачення закордонної преси, наче би Мадярщина зорганізувала марсєльський атентат.

„Немезгі Уйшар“ пише, що Мадярщина домагається притягнення клеветників до відповідальности.

„Пестер Льюйд“ протестує проти поведінки чехословацького консула в Будапешті. Пашпорт одного змовника мав те саме число, що пашпорт учительки-чешки Маєрскої в Будапешті, хоча його видали у Празі. Урядові консуляту довідавшись про те, стягнув пашпорт від Маєрскої, але не повідомив про цей факт мадярської влади.

БОМБОВІ АТЕНТАТИ В ЮГОСЛАВІЇ?
БУДАПЕШТ, ПАТ. Кружляють поговори, що в Білгороді виконано бомбовий атентат на мадярське та італійське посольство в Білгороді.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА В ОБОРОНІ МАДЯРЩИНИ.

БЕРЛІН, 17. 10. ПАТ. Німецька преса з обуренням виступає проти нагілки французької чехословацької преси, яка закидає Мадярщині моральну відповідальність за атентат у Марсєль.

„Діпломатішполітіше Кореспондент“ пише, що можна би дивитися крізь пальці на заходи мін. Бенеша в Парижі, якби не використувано ситуації з метою зорганізувати міжнародно акцію проти Мадярщини.

Мадярська преса закидає мін. Бенешові завогнювання взаємин між державами, які бажають вдержати мир. Далі заперечує вістки закордонної преси, наче би між атентатом у Марсєль і побутом фон Папена у Будапешті був який-небудь зв'язок. Мадярський уряд забороняє висвітлювати фільму про вбивство короля.

ЗА ЗБЕРЕЖЕННЯ ХОЛОДНОКРОВНОСТІ.

ПАРИЖ, 17. 10. ПАТ. Агенція Аваса повідомляє з Білгороду, що дотепер ще не вирішено, яких дипломатичних заходів вхопиться югославський уряд з приводу атентату на короля Олександра. Політичні кола підкреслюють, що слід підждати на закінчення слідства, яке виявить безпосередніх винуватців атентату.

Париська преса обговорює дипломатичні наслідки цієї потаємної за собою атентату в Марсєль.

сель. Покищо не відомо, чи югославський уряд вжив дипломатичних заходів у Будапешті чи в Женеві.

ТОТОЖНІСТЬ УБИВНИКА КОРОЛЯ.
БІЛГОРОД, 17. 10. ПАТ. Міністерство внутрішніх справ устійнило тотожність убивника короля на основі відтисків пальців і спеціальних знаків на тілі. Убивник Кемен називається Владімір Георгієв-Чернозевський і був македонським терористом. Болгарію покинув 1932 р. і виїхав до Будапешту, де був одночасно інструктором терористів на Мадярщині і в інших державах та агентом македонської організації.

СПІЛЬНИК УБИВНИКА ШОФЕРОМ ПОЛІЦІЇ У БУДАПЕШТІ.

ПАРИЖ, 17. 10. ПАТ. Арештований співник Мальні-Хальні зізнав, що називається Міо Краљєй та є хорватом. Приказ убити короля видав Павеліч, провідник терористичної організації. Убивник короля Георгієв був делегатом Павеліча. До Марсєль виїхав з Георгієвом і замешкав у готелю. До їхньої кімнати зайшов студент Кватернік і заявив: „Знаєте, що маєте робити. Король приїжджає до Марсєль. Стріляйте“. Опісля передав обом два револьвери і кулі. Георгієв вибрав найкраще місце між юрбою: Міо Краљєй стояв теж між юрбою з Кватерніком, якому заявив, що не буде проливати крові невинних людей. Кватернік вхопив його за руку і держав при собі. По атентаті виїхав до Авіону, а звідтіля до Парижа. Далі зізнав, що був шофером політичної школи в Будапешті, де прийняв його з дорученням другого провідника хорватської організації Перчеца.

СЕНЗАЦІЙНА РЕВІЗІЯ.

ПАРИЖ, 17. 10. ПАТ. В Екс-де-Провенс, де мешкав Міо Краљєй від 7. до 10. жовтня ц. р., перевели ревізію. В його помешканні поліція наїшла дві бомби і два автоматичні револьвери. У Парижі поліція наїшла відомі і нелегальні хорватські пропагандистські видання.

З Франції вислали сина вбитого провідника хорватів Павла Радіча.

ВІДКРИЛИ КРИВКУ МАКЕДОНСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ.

СОФІЯ 17. 10. ПАТ. Поліція відкрила кривку македонських терористів і арештувала Недарсбу, Аргірова, Стефанова та особи, які їх скривали.

СТЕЖНІ ЛИСТИ ЗА ПРОВІДНИКОМ ТЕРОРИСТІВ.

ПАРИЖ, 17. 10. ПАТ. Дирекція поліції розіслала стежні листи до поліції всіх держав за провідником хорватських терористів Анте Павелічем, ур. 1889 р. у Югославії.

КОРОЛЬ БОРИС І ПРЕМ. ГЕРІНГ У БІЛГОРОДІ.

БІЛГОРОД, 17. 10. ПАТ. Нині приїхав до Білгороду спеціальним поїздом болгарський король Борис з почотом. На похорон приїхали теж делегації: турецька під проводом міністра закордонних справ Теффік-Руждї-бея і грецька під проводом міністра Максимоса.

До Білгороду приїхав теж літаком пруський прем'єр Герінг. У повороті задержиться Герінг в Будапешті.

ДО ВІЗНИЦІ У МАРСЄЛЬ.

ПАРИЖ, 17. 10. ПАТ. Співників убивника Георгієва Поспішіля і Райтча відвезли до в'язниці у Марсєль.

Стріли на мадярсько-югославянському кордоні.

БУДАПЕШТ, 17. X. ПАТ. Урядово повідомляють, що вчора югославська прикордонна сторожа застрілила мадяра зі села Ленті, яка лежить коло югославського кордону. Мадяри застрілили в хвилині, коли переходив кордон.

Спільна заява держав малої антанти.

ПАРИЖ, 17. X. ПАТ. Агенція Аваса повідомляє: Румунські політичні кола у Бухаресті переконані, що мін. Тітулеску, Бенеш і Ефтіч андадуть спільну заяву. В заяві держав Малої Антанти підкреслять, що будуть далі продовжувати політику з метою вдержати мир і не дозволити, щоб руйнуючі сили нарушили теперішній лад.

Еспанія спливає кровю.

БАРСЕЛЬОНА, 17. X. ПАТ. Агенція Фебра повідомляє, що в Каталонії згинув 12 членів каталонського парламенту, 64-ох ранено. До моря скинули 8.000 кг. зброї та муніції.

селі від року 1840 парохом. Мати моя походила зі старого польовського роду Познанських. Я був наймолодший з рідні й уродився тоді, як обоє родичі були вже старими людьми.

Родина наша з батьківського боку сягає давніх часів. Нема сумніву, що походила із старого польовського роду Олесницьких, з якого вийшов у XV-ому стол. славновісний єпископ, краківський кардинал Збігнев Олеснішкі.

Традиція цієї родини, переховувана дбайливо в давніх поколіннях аж до часів мого діда, затерлася за мого батька. Мій батько був найстарший зі своєї рідні й виховав сам майже всіх своїх братів і сестер. Він прожив майже ціле століття (1816—1905) і був від самого почину ширим і свідомим українцем (або — як тоді називали — русином)¹⁾ і, здається, соромився свого шляхотського польовського походження. Про це ніколи не було мови в хаті, а коли часом згадувалося, то хіба з насмішкою. У мого батька були старі родинні записки і документи, та все те затратилося, або поницилося. Мої сестри, значно старші від мене, згадували не раз у пізніших роках, що наші шляхотські документи наша покійна мама зужила в кухні під пляшки.

(Далі буде.)

¹⁾ Слово „руський“ ужите тут як рівнозначне зі словом „український“. Уживаю цього слова там, де пишу про часи, коли тепкін „український“ не був ще загальнопоминаний.

Збройна неутральність.

ВІДЕНЬ, 17. X. ПАТ. „Наас Вінер Журналь“ повідомляє, що в Копенгаген відбуваються між Данією і Швецією переговори про закінчення угоди збройної неутральності. Обидві держави задумують укріпити пролив Зунд, який лежить між Балтійським Морем і Північним.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

- В Японії йде до зміни в уряді.
- Більшевицький амбасадор Юренев обговорив з мін. Гітокою у подробицях звільнення більшевицьких урядовців східно-китайської залізниці.
- Внаслідок сніжних опадів у Сирії телефонічна комунікація перервана.
- Плебісцит у басейні Сарі мабуть не відбудеться у січні, ц. р.
- Турецький парламент зійдеться 1. листопада ц. р. з метою ратифікувати Балканський договір.
- Англійський кружляк „Адвентур“ поспішив з допомогою китайському кораблеві „Тай-хо“, якого захопив тайфун. 90 моряків потапає.

Політичний процес у Львові.

Розправа проти убивника С. Яцини, політичного агента у Жовкві, Г. Куликівця і товаришів відбудеться перед судом присяжних у Львові в дні 5. листопада ц. р.

НОВИНКИ

- Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46. Приймає футра до переходу на літо. 1287 55-?
- Затверджені владою Косметичні Курси з правом видавання дипломів Стефанії Гавришевичеві, Коперника 42а/II, телеф. 72-18 додаткові вписи. Практика у кабінеті „Distinction“, отвертий цілий день. Поради даром. ч. 330. 6—10
- Найкраще випраний ковнірець тільки в українській пральні „Брів“, вул. Бляхарська 21. 18-20 16—?
- Останнє 20 ч. „Жорен“ приносить на 1-й сторінці „Крик розпучки“ у розмові з найкращим платником нашої преси... післяплатником. „Ака“ (кіль) плаче у строфах на згадку якою долею. Овсія! Сльотіпака розяснює, чому життя не безпечний місяць і з огляду на погоду і з огляду на фінанси. Театральний ювілей надхнув нашого карикатуриста до двох сцен із „Запорожжя за Дунаєм“, з тих часів, коли Рубчак мав голос і з тих, коли мусить співати без огляду на голос. Хто журився на цьому ювілею, може прочитати собі фейлетон „Раз на 70 літ весело“. Гіжикит Брунька журиться новим розпорядком, що передбачає для жінок військову службу. Є теж ілюстрація як ставиться до цього „Союз Українок“. Панько Затирка пише про театральну бриндю, редакція про місяць післяплатника. Є теж ілюстрації до великої музичної події: — перший український фестиваль трубних оркестр. Дрібних дотепів як маку або довгів у білянці кожного гумориста.
- Українські пісні в чеському радіо. В суботу 20. ч. м. від год. 14.30 пополудні співає п. Іванна Синьєнка-Іваницька у праському радіо українські пісні в гармонізації композитора Василя Барвінського.
- Ще про Заг. Збори „Сокола-Батька“. У звіті з Заг. Зборів „Сокола-Батька“ під наголовком: „Дискусія над бунтом“ вкралися помилка, яка могла би неслухняно діткнути одно з сокільських гнізд, а саме сокільське гніздо в Чесанові. У загаданій статті сказано: „Голова діяє так, що це гніздо Чесанів зсолідаризувалося з бунтом“. Цього не міг голова сказати, бо гніздо Чесанів послуху не відмовило і вправляло бездоганно в часі сокільського зльоту на площі С.Б. Голова діяє тільки делегатові з Перемишля, що гніздо Чесанів подало у своїм письмі інформації про свої спостереження в часі сокільського зльоту. Цю помилку з охотою простуємо.
- Місцеві і краєві поштові посилки. Львівська дирекція пошти і телеграфів пригадує мешканцям м. Львова, що для місцевих листів є окремі поштові скриньки. Хто кидає місцеві поштові посилки до скриньок, призначених для краєвих посилок, припізнає їх доручення, бо вони не потрібні мандрують до поштового уряду на головному дворі, а щойно звідтіля вертають назад до міста. Посилки, кинені до місцевих скриньок перед 12 год. в полудне, доручуються ще того самого дня адресатам у місті.
- Яка буде зима? Метеорологи ріжних європейських країв заповідають, що сьогоднішня

АПОЛЬО

Від нині безсмертний твір Віктора Сарду п. н.

ФЕДОРА

АПОЛЬО

з франц. трагічної Марією Федією в головній ролі. Двірська виставність — дворська намарилія, нігілісти, атентати, любов і еротика складаються на цілість, про яку Львів небаром буде говорити.

ма буде дуже гостра, подібно як зима 1929 р., що так сумно записалася в пам'яті хліборобів. Спостережено багато познач, які були перед страшними морозами в 1895 і 1929 р. Ластівки відлетіли передчасно на південь. Коло берегів Італії появилися кити, — явище, яке виступає тільки перед сильними морозами. Обсервації вчених метеорологів підтверджують ці спостереження. З підлітків околих пливуть до Європи струї значно зимніші ніж звичайно. Те саме було перед гострими зимами 1895 і 1929 р.

— Реєстрація новобранців, роджених 1914 р. і тих із річників 1913—1885, котрі досі не доповнили того обов'язку, відбувається у Львові в жовтні та листопаді ц. р. по черзі дільниць і по азбучному порядку назвищ. До реєстрації обов'язані ті, що 1) живуть постійно у Львові, 2) дійсно тут живуть, а не мають постійного місця осідку. Реєструватися треба особисто в V. військовому відділі Міської Управи (ратуш. III. п. двері 338) в год. 9—13 з метрикою уродження або її витягом, посвідкою з першої реєстрації річника 1914 та евіденційною карткою, виданою адр. бюро (Рутівського 11. II. п.). Річниці реєстрації річників 1914: дільниця III: 15.—22. жовтня, дільниця IV: 23.—31. жовтня, дільниця V: 2.—10. листопада, дільниця VI: 12.—15. листопада, дільниця VII: 16.—17. листопада, дільниця VIII: 19.—22. листопада, дільниця IX: 23.—26. листопада. Додаткова реєстрація 27.—30. листопада 1934. Письмива реєстрація дозволена лише з умотивованої причини (недуга, не-присутність).

— Кривавий епілог злочину в Зимній Воді. Після вбивства кс. Садовського, рим. кат. пароха в Зимній Воді, стверджено, що душогубами могли бути тільки Ян Сліпек, Н. Когут і Лісовський, які до останнього часу вміли сховатися перед поліцією. Минулого тижня поліція стрінула їх уночі під Городком, але вони втікли відстрілюючись. Перед кількома днями поліція одержала довіроче повідомлення, що Сліпек, Когут і Лісовський сховані в Мадковичах біля Городка. Автоми і мотоциклами вибродосудили більше число поліцейців під команду комісара Гіжєйовського. В Мадковичах обступили дім, де надалися знайти бандитів. З криками готовими до стрілу добулися до хати, але не знайшли нікого. Тоді пішли до стодоли, з якої впало кілька стрілів. Виявилася з обох сторін дошка стрілянина. Стріли поліції були нешкідливі, бо кулі відбивалися від мурованих стін стодоли. Зате одна револьверова куля зі стодоли попала в груди постерункового Яроцького. Тоді кинено до стодоли ручну гранату, від якої згинули Сліпек і Когут. Одночасно від гранати почала горіти стодола. Лісовський не хотів ніяк піддатися, аж акінці агнузу серед вогню. Коли місцеві люди згасили пожежу, серед зарив знайшли три спалені трупи. Раненого постерункового відставлено залізничним потягом до львівського шпиталю.

— Львівська хроніка. Біля парку Йордана якийсь злодій виліз з рук п. Яніни Вегеман, владистельки реальності, торбину, в якій находилося 600 зол. і почав утікати. На крик жінки кинулися за ним робітники і тоді злодій пустив торбину з грішми на землю і втік. — Власник пекарні при вул. Домса 16 зголосив поліції, що його наймичка Ант. Сохецька вкратила гардероб на 1000 зол. і втікла. — Злодії розбили вогнетриву касу Як. Розенцвайга при вул. Жовківській 27 та забрали багато російських і австрійських монет і кілька тисяч зол. у банкоматах. — У брамі діму при вул. Крашевського ч. 23 найшов робітник фірми „Геліос“ Н. Семчишин підкинену дитину.

— Краєва хроніка. В Лисці пов. Станіславів під час добування глини усунулася земля й засипала трьох робітників. Одного з них уратовано, а інші померли, перевезені до дому. — З фабрики шкір Маргошеса в Станіславові вкрадено більшу кількість шкіри. Злодії несли вкрадений товар до села Загіздя, але на вид поліцейців покидали мішки на землю і втікли. — Суд присяжних у Чорткові засудив на довічну в'язницю Генрика Зиховича із Затишся біля Мельниці за вбивство бл. п. Урбановської. — В Борщеві арештовано повітуху Антішку Чернецьку за недозволених заходів, наслідком яких померли дві жінки.

— Засудили комуніста. Варшавський карний суд розглядав справу Марка Айзеншера зі Стрия за провід державну діяльність. Айзеншер був вже караний 4-літньою в'язницею за тому-

ністичну роботу. Тепер закинено йому, що був інспіратором комуністичної організації, якої члени станули свого часу перед судом у Ковалі і були засуджені на в'язницю до 15 літ. Обвинуваченого засуджено тепер на 8 літ в'язниці.

— Під вагонами їхали до Риму. В Леобен у Сирії придержано п'яток молодих людей, які без білетів їхали до Риму, умістившись під вагонами потягу, що їхав з Польщі безпосередньо до Італії. Після 12-годинної їзди були такі перемерзлі та виснажені, що мусіли занехати дальшу подорож. Перший виліз з під вагону 15-літній хлопець, а за ним чотири інші. Всіх арештовано і відставлено назад до Польщі.

— Небезпечний літак. Під Пушем біля Грудзьондза знаходиться військове летовище, а коло нього поле, на якому орав селянин Леськевич. Під час орання надлетів військовий літак, але так низько, що обидва коні від плуга Леськевича уринувалися тим способом, що швидко положився на землю. Літакові не сталося нічого.

— Вкрали дитину задля окупі. Перед варшавським окружним судом станула шайка, що на американський спосіб хотіла заробляти, крадучи чужі діти. До шайки належала Казимира Яйко та її співлиники Вельгус і Кухарська. Вони вхопили 3-літню дівчинку, дитину безробітного, що бавився в городі Польського Банку, беручи її за дитину котрогось з банкових урядовців. Поліція віднайшла незабаром дитину. Обвинувачені призналися, що вхопили дитину задля окупі. Після переведеної розправи суд засудив Казимиру Яйко на 2 роки в'язниці.

— Підземна залізниця в Москві. Будова першої підземної залізниці в Москві, довгої на 11.5 км., вже кінчиться. На днях відбулася проба у рухомлення залізниці на відтинку 2 км. і дала задовольняючий вислід. Будова залізниці розпочалася в 1931 р.

— Сензаційний процес. В Парижі скінчився процес Віолети Нозієр, що отруїла свого батька і хотіла теж отруїти маму, щоби здобути після них маєток. Суд присяжних не знайшов ніякої обставини, що облекшувала її вину, і засудив обвинувачену на кару смерті. Процес наробив серед французького громадянства великого шуму, бо відкрив depravaцію університетської молоді, яка звела обвинувачену на дорогу проституції, щоби тягнути з цього матеріальні зиски. Смертний присуд викликав серед французького громадянства велике вражіння, тим більше, що загострено його наказом, щоби засуджену вивести під гілотною босою, в білій сорочці і з лицем закритим вуалькою.

— Люди мають гумор. Відомий гумористичний журнал „Флігенде Блеттер“ розпочав конкурс на гумористичну новелу. Першу нагороду дістав Освальд Шульц із Кельна. Коли новелу видрукували, відомий німецький гуморист Рода Рода повідомив редакцію, що це його новела, видрукована у першому томі його збірних творів. Плягіатор Шульц переписав її дослівно. Редакція звернулася до плягіатора, щоб віддає гроші, які йому виплатили як премію. Шульц відповів: „Ані не думаю. В умовинах конкурсу ви заявили, що рішення журі остаточне і безспірне. Ви самі винні, що вибрали собі таке журі. На другий раз вибирайте людей, що краще знають гумористичну літературу“. Тепер черга на Рода-Роду: нехай він скажить Шульцу за плягіат. Але славний гуморист мабуть цього не зробить і-о тому, що дістав призначення за найкращу річ, 2-о тому, що Шульц не видрукував його твору, тільки переписав і переслав до оцінки. Всі сміються із „Флігенде Блеттер“ краще, як досі.

— Ріжні вістки. У Лондоні помер у 72 р. життя лорд Кешенден (дійсне прізвище Ренальд Мек-Нейль), що у 1928 р. був одним із фактичних керівників міністерства закорд справ, а потім представником Англії в Лізі Націй. — 19. ч. м. у Брюсселі збираються на конференцію представники тих держав, що не покидають основи золота у своїх розрахунках. — Директор єгипетського державного банку Сідней Брей упав із літаком у море біля Каїра і потонув з піллотом. — В Італії заборонили ввозити акінебудь шовкові товари: це оборона проти японських товарів, страшенно дешевих. — Золотий запас франц. державного банку збільшився за останній тиждень на 66 міль. фр. — Ум річний тепер 82 мільярдам і має 80 проц. покриття в золоті. — 1110 дівчат, що родились в останньому часі в Італії дістало імя Марія-Піа та іменем лондонського наслідника престолу.

14 дешевих днів

30% знижка цін на всілякі благодатні і повсякденні товари у фірмі **Галицький Магазин Новин**
Львів — вул. Галицька ч. 15.

ДИВОГЛЯДИ.

МІСЦЕВА ЦЕНЗУРА.

Соцістський часопис „Труд“ у числі з 8. п. м. пише, що у львох клубу залізничників в Скагерінодарі лежить уже довго 4000 книжок, що лишили їх викинути з бібліотеки як шкідливі. Що це за книжки? Твори Гоголя, Тургенєва, Салтикова, Чехова — та інших класиків, яких постійно перевидують державні видавництва. Чому їх викинули? Бо вони видруковані — старим правобисом. Є теж між ними деякі твори Леніна.

ВМЕР ВІД ГОЛОДУ ІЗ ЗОЛОТОМ У КИШЕНІ.

В околиці пустині Калюгарі віднайшли тіло невідомого англієця, що мав у кишені штаби золота. Був це один із дослідників, що віддавали від караванів шукачів золота. Помер від голоду нещасливий, як той багач у казці, що перли хотів проміняти за кілька дактилів.

ЛЕГКО ПАПУГУ НАВЧИТИ ПО УКРАЇНСЬКИ.

Один славний годівельник папуг у Парижі поробив досліди з папугами, вивчивши їх ріжних мов. Ствердив він, що найлегше вивчають папуги такі мови, де багато голосівок, а мало шепелівок. По-італійськи вчать легко, славянські мови такі як чеська або польська, що мають багато шипіючих звуків для папуг дучи.

же важкі. Українська мова, як відомо, має деякі слова зовсім подібні до італійської (напр. „каміння“), інші, як „пеструг“ або „шкварки“ для папуг зовсім нестравні.

Дописи.

ГОРОДОК.

З рідношлюбного життя. Загалом Збориш Повітового Клуба „Рідної Школи“ в Городку відбулися 9. ж. м. під проводом заст. голови о. д-ра Ігнатія Цегельського. Звіт Старшини виклав оцінку діяльності Клуба як у місті, так і в повіті. Головою Клуба була в 1933/4 р. п. Марія Біланова, яка подала великі заслуги оцінку організування дитячої бібліотеки, що має 700 книжок і 301 чисел журналів та в я-пів незначно книжок 300 дітей, що прочитали 3.354 творів. Уроком було те дитин садки. По відвіді п. Біланової до Львова він Клубок заст. гол. о. д-р І. Цегельський. Клубок має 150 членів, періодично 7 журналів, Доходів було 3.147-69 зод. розходів 3.068-67 зод. Дітян і 1/2-ові привнеси 414 зод., збрива 302 зод., жер-тин 286 зод., колада з 37 громад повіту 950 зод. та писанка від 43 громад 361 зод., з імпрев 511 зод. При Клубку крім дитячої бібліотеки є ще бібліотека ана-торського густя, в якій є 238 доаматичних пес, архів пот має 15 чисел, педагогічно-організаційна бібліотека 275 книжок; крім того численний інвентар з 6. повнато-ної української школи й дитячого садка. Аматорський гурток „Р. III“ в Городку дав в адміністративному році 12 вистав (Пасхальна драма, Ісус в Єгипті, А-мериканка, Лісова ніч), 4 академії (У. М. Х., Свято Матері, 2 Шевченківські), 2 концерти (Шашкевичів-ський). Під опікою Клуба існує 14 Клубків „Рідної Школи“ по селах (Риччани ім. Л. Українки, Арциш ім. Т. Шевченка, Страді ім. М. Шашкевича, Тучани Сторона ім. Т. Шевченка, Галичани ім. І. Мазеши, Дроздович ім. І. Франка, Керинія ім. М. Шашкевича, Шешенці ім. Б. Хмельницького, Любів, Малий ім. Т. Шевченка, Маликович ім. М. Шашкевича, Оброшин ім. М. Шашкевича, Ставчани ім. Короля Данила, Мшана). Дітячі садки веде Клубки: в Городку 2 (при церкві св. Івана і на Підгір'ї, в Дроздовичах і в Мшані. Усі Клубки відбули рідношлюбну анкету в Городку І. III.

СПОРТ.

КРАЄВИЙ СУБРЕФЕРАТ КОПАНОГО М'ЯЧА.

1. Згідно з правилами С. Р., проголошеним у 23. ч. „Готомі“, О. К. Львівщини переніс львівський розгрівочний четверок першунів групи „Захід“. Змагання відбулися в такий порядок:

Субота 20. ж. м. год. 10: першун Стрийщини — першун Яворіщини; год. 12: внодуні: Беркут (Перемішль) — Тризуб (Львів).

Неділя 21. ж. м. год. 10: переможці за третє й четверте місце: год. 12: переможці за першенство групи „Захід“ і друге місце.

Змагання відбулися на грині „Сокола-Батька“ у Львові.

2. Дружини подають до 18-го п. м. час приїзду (день і годину) на адресу: УСС., Довніканська 11/І.

3. Колиб дружина не могла ставитися до пиз розгрівоч, то повідомити про це подаючи притину, Окружний Комітет Львівщини і Краєвий Субреферат копан м'яча у Львові до 18. п. м. В такім випадку протина дружина виграє без гри і входить до фіналу.

4. Повідомлення мають бути вислані порученим анкетом або телеграфічно.

5. Дружини обов'язані явитися на грині в означеному часі з іншею.

6. Дружини мають до того часу врівняти всі задегости до свого О. К. і на домгання представника У. С. С. показатися посвідкою заплати.

7. Комунікат у „Готомі“ не є повний, тому обов'язує всіх пей комунікат, проголошений у „Ділі“.

ПІВФІНАЛИ ЗА ВХІД ДО ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

Третє, рішачє змагання за вхід до Окружної Ліги між переможцями Синою і стрийською Погонєю та між санборською Короною і переможцями Чувачів відбулися на неділю 21. ж. м. на нейтральному терені, а саме в місті Бориславі.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича

Жидачів:

18. X. „Товариш“.
19. X. „Корнелівський Ланон“.
20. X. „Золоторезь за Дунаєм“.
21. X. „Задіана Острога“.
З Жидачів іде театр до Рогатина потім до Тернополя.

Великий Миський Театр.

Четвер, 18. X. год. 7:30 веч. „Мархолт“.

П'ятниця, 19. X. год. 7:30 веч. „12.000“.

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 18. X. год. 7:30 веч. „Макун“.

П'ятниця, 19. X. год. 7:30 веч. „Чужа штина“.

Кіно.

АПОЛЛО: „Федора“ (на осп. Віктора Сарду).

АТЛАНТИК: „Чар віденського вальса“ (Лео Слезак, музика Штрауса).

ВАНДА: „Беззахисні“.

ГРАЖИНА: „Кво валис“.

КАСІНО: „Тут царює гумор“ (Фліп і Фліп).

КОЛІСЕН: „Жінка - орхідея“, ревія: Пара жовірихін“.

КОПЕРНИК: „Імператриця“ (Марлена Дітріх).

МАРУСЕНЬКА: „Імператриця“ (Марлена Дітріх).

МІРАЖ: „Король пуганів“ (Дж. Мотіка). „Дівчина з гір“.

МУЗА: „Чиб“.

ПАЛАС: „Чи Люція не дівчина“ (Смоларська, Бодо, Ціклінська).

ПАН: „Бунтівниця“ і ревія.

ПАСАЖ: „Дівчина на приказ“ і ревія.

РАШ: „В експедиції працька“ (Ганзі Нізе).

СВІТ: „Пригода на Лідо“ (в Пікаве-ном). „Ніч для тебе“.

СОНЦЕ: „Велика гримина“ та ревія.

СТІЛЕВ: „При закритих дверях“ і ревія.

УТІХА: „Легіон смерті“ та ревія.

ХІМЕРА: „Весела Зузія“ (Ліліана Гарвей).

Закордонне радіо.

Четвер, 18. жовтня 1934.

Відень (306,6) 11:30 Про звання мода-лі, 13:40 Для дітей, 17:30 Фортепія, 19:50 Давня віденська музика, Кошніці (339,1) 15:55 Військ. орх., 17:30 Циг. музика, Прага (470,2) 10:15 Концерт, 19:30 Легка музика, Париз (1648) 21:00 Історія фр. мейодії (спів, музика), Берлін (356,7) 20:10 Танк. вечір, Кенігсгаустергаузен (1571) 15:40 Свої поведі оповідає Брок-маєр, 17:15 Скрипка, 19:30 Нар. пісні, 20:15 Шопенові твори, Кельн (455,9) 14:00 Популярна музика, 17:15 Гайдукові та Моцартові твори, Лейпціг (382,2) 18:30 Опереткова музика, Бреслав (315,8) 17:55 Фортепія, Будапешт (550,5) 19:05 Спів (Рокіта, сопран), 23:10 Фортепія,

Міліно (368,6) 11:30 Оркестра, 25:43 „Се-міський проуляник“ оп. Росіня, Рим (420,8) 17:00 Вок-інстр. концерт.

П'ятниця, 19. жовтня 1934.

Відень (306,6) 12:00, 19:10 Концерт 17:30 Пісні, Братислава (398,8) 20:05 Сміх до-теп, гумор, 20:30 Легка музика, Прага (470,2) 20:05 Квартетні арії та пісні, Париз (1548) 13:00 Оп. арії, Атлєона (431) 22:30 Музика, Берлін (356,7) 14:15 Солісти, 18:30 Вок-дт. анкетія, Кенігсгаустергаузен (1571) 20:55 Музика, Кельн (455,9) 17:15 Фортепія, Будапешт (550,5) 17:55, 23:15 Циг. музика, 19:30 Опера, Міліно (368,6) 11:30 Популярна музика, 16:43 Для дітей, Рим (420,8) 17:10 Легка музика, 20:45 Опера.

Львівське радіо.

Четвер, 18. жовтня 1934.

6:45 Ранішній анд. жан. богослуж. з Від-город, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метео-рологіч. лістин, 12:05 Огляд преси, 12:13 У мішнєцькій пущі курки собі сидять (балада для мод дітей з муз. та пісень-ками), 12:30, 13:10 Поранок (муз., спів), 13:05 З ринку праці, 15:30 Експорт, 15:35 Бірка, 15:45 Легка музика, пісеньки, 16:45 Лекція фр. мови, 17:00 Театр Уяви: „Катастрофа Г. 33“ (анд. Майсера), 17:50 Лістин та програми, 18:00 Як по-вдарилися ріжні управні рослини підчас по-вєні та яка відіслі наука, 18:15 Мусорг-ський-Равель: „Образці з Вистави“ оркестра (з грам. плит), 18:45 Що читати (літ. фея), 19:00 Орг. ресіталь, 19:20 Актуальна балада, 19:30 Легка музика з гр. пл., 19:50, 19:56 Спорт, 20:00 Кон-церт легкої музики, 20:45 Транс з То-ріня: „Семіський проуляник“ оп. Росі-ня, в перерві ок. 21:25 Веч. денник, 22:40 Як працюємо, 24:05 Балада з англ. слухачами.

П'ятниця, 19. жовтня 1934.

6:45 Ранішній анд., 7:50, 22:40 Реклам. концерт, 11:57 Сигл. часу, 12:03 Метео-рологіч. лістин, 12:05 Огляд преси, 12:10 Легка муз. з гр. пл., 12:45 Для жінок: Як ула-дити хату дешево й гарно, 13:05 Пону-дарний концерт і солісти (гр. пл.), 15:30 Експорт, 15:35 Бірка, 15:45 Салон. орх., 16:45 Анд. для хорих, концерт, 17:15 Со-лісти (Мокшинська, сопран), фортепія, 17:50 Моді, 18:00 Сільна рерум, репрт. театрів, 18:05 Сонішній острія (фея), Юр. Тепі), 18:15 Скрипка, 18:45 Леа (на пильку життя та змичні аспіри), 19:00, 19:30 Легка музика, 19:50 Актуальна ба-лака, 19:50, 19:56 Спорт, 20:00 Кутон кра-савачого т-ла, 20:05 Муз. балака, 20:15 Симф. концерт, 22:30 Репитатії поезій, 23:05 Легка музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.22 зод.
У Варшаві були такі курси: Лондон 25:87, Париз 34:90, Берлін 213:40, Ціріх 172:73, Амстердам 358:70, Прага 22:10, Італія 43:33, Ньюйорк кабель 5:23 3/4, Нью-йорк чеки без трансакцій.

Ліції та цінні папери.

Банк Польський 95 1/4—95 00 зод.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 17. жовтня п. р. кооперативна пачина за-льво Львів.

1 кг. масла десероного 2:50 зод.

1 л. молока 0:14 „

1 л. сметани 0:60 „

1 п. яєць 3:40—3:50 „

Пастеризоване молоко в доставою до

дому у Львові 1 літра 22 сот.

Тенденція на масло і яєця знизюва,

на молоко і сметану здержка.

Маслосоюз повідомляє, що від 18. жовт-

ня п. р. платити своїм доставцям за 1 кг.

живної яєць птій, львоко подвіря птахо-

м'ясної „М. С.“ у Львові (вул. Б. Гло-

цького 23):

Пантаран пріма за 1 кг. 1:20 зод.

П. ил. 0:90 „

Індичи та індички І кл. 1:12 „

І. „ „ 0:80 „

Курята і курі І „ 0:95 „

І. „ „ 0:65 „

Качки і гуси І „ 0:70 „

Тенденція депо злижніша.

ОПОВІСТКА

З Товариства „Зоря“ у Львові. Пер-ші великі осінні вечерини з танцями для своїх членів з родиною і прошепих гостей, улаштує Товариство в субо-ту дня 30 жовтня п. р. у власній салі при вул. Вірменській ч. 25, на першій по-версі. Початок год. 9 веч.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ВІДОМА УКРАЇНСЬКА БРОНЗІВНИЧНА РОБІТНИЯ Федисинського Степана у Льво-ві, Ринок ч. 9. виконує всяку церковну посудину з бронзи і срібла та відновлює чаші і т. п. по найнижчих цінах. 94 12—?

ШУКАЄ торговельних заступників на Галичину і Волинь, містелько-пєрамична робітниця „ОКО“ Львів, Потоцького 58 а. 407 2—3

ДО ВИНДІМУ 3 покої, кухня, повний комфорт. Генінга 30. Оглядати пополуно. 445 1—1

РІШУЧИМ наказом хвиляни є купувати: гарні жіночі сорочки, колірові, — білі 1:5 —2:00, нічні гафтовані 3:90, теплі ре-фогия 1:50. Фабрика Білія „Астра“ Сих-стуська 2. 370 3—5

ПОДЯКА.

Приблїті тяжким горем з причини втра-ти Найдорожчої Жінки: Мани бл. п. Ірени з Бахталовських-Кеніш, потли-ваної передчасно перед Престієм Всевш-нього сїдалаємо всім, які в-якийнебудь спосіб причинялися до злагіднення на-шого болє сердечну подяку.

Передусім дякуємо Вс. О. О. Дєканан В. Квмірові, М. Вергунові і З Жєга-ловичеві і Вс. О. О. М. Горчинському, О. Лєтоцькому, І. Лудининові, О. Дур-бакові, М. Постригазові, М. Служинськ-му, І. Бєбизякові і І. Вергунові за участь у сунім похороннім обрїді. Зокрема дя-куємо о. М. Горчинському, духовникові Понїйпці, що часто відвідував її, при-готовив на дорогу вічності і за надгроб-не слово.

Дякуємо теж за похоронні промови: Вс. О. О. Лєтоцькому і М. Вергунові, Вл. П. Дідичеві М. Лупькому і студ. В. Дєрошові.

Сердечне Спасибі щирим Дружам і Су-сідам нашого дому, що часто відвідува-ли і розраджували Понїйпцю в часі її недуги, зокрема Вл. П. П.: Любі Лупькій, Давидовичі і О. Колтунюквичі за зас-лаву поміч в улаженні похоронів.

Дякуємо всім Дорогим Сусїдам і Зна-йомим, що прибули на пей сумний обрїд рівном Братцям Церковним і Громадя-нству, що взяли численну участь у по-хоронах своєї Імості.

Всім, що устїю чи письменно зложили слова співчуття сердечне „Спасибі“!

Дусянів, дня 5. жовтня 1934.

о. Ярослав, муж

Роман, Юрко, Мирон — сини

Оголошуйтеся в найстаршій

укр. щоденнику „ДІЛО“!

ВСІ ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ

Philips 33 A

Модель 1935

Радіо-приймач з обводовий до електричної сіти з динамічним голосником. Ратальною системою Філіпса 10 місячним

32/81 3 - 15 виключно до купна

„Фото-Радіо-Палас“

Львів, Марійська пл. 8. (Дім Шпрехера)

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто пошти шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зод.
Чвертьріччя 15-00 „
Півріччя 30-00 „
Річно 60-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зод., Німеччині 7-50 зод.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
нії 7-50 зод., Австрії 7-50 зод.,
Зніма адреси 1 зод.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Моделі Заграницні в плащах, сукнях

порукає фірма
50% дешевше

Брати Карель
Львів, вул. Ягайлонська 7. -- Станиславів, пасаж.

Еспанська хуртовина.

ОБРАЗ ЗНИЩЕННЯ.

ПАРИЖ, 18. 10. ПАТ. Подорожні, що прибули в Еспанії і були в Овієдо в часі бою оповідають, що деякі ділянки міста пригадують своїм виглядом і знищенням французькі місточки на фронті в часі світової війни. Шкоди перевищують 200 мільйонів сепів.

СОТНІ УБИТИХ.

ПАРИЖ, 17. X. ПАТ. Урядові війська ліквідували останні революційні вогнища в Трубія, Міерес і Сенс. В Овієдо військо здобувало лям за домом. Повстанці були добре озброєні в скоростріли та найновіші гармати, забрали з фабрики зброї в Астурії. Є понад 700 убитих.

До Парижа надійшли вістки, що в Еспанії вибух новий генеральний страйк. Телефонічна комунікація зі закордоном перервана.

ЕСПАНСЬКІ ПОВСТАНЦІ ШЕ БЮТЬСЯ.

ПАРИЖ, 18. 10. ПАТ. З Мадриду повідомляють: Вчора оголошено закон про повернення

ня кари смерті за деякі проступки, як атентати при підмочі вибухових матеріалів або пальної зброї, що спричинили смерть або рани осіб. Підчас засідання ради міністрів міністер війни заявив, що акція урядових військ в Астурії проти повстанців розвивається правильно. Сили повстанців обчислюють на 20.000 людей. На слідом морозів і снігів, які впали в Астурії, військові відділи одержали зимову одіж.

БОЇ В АСТУРІЇ.

МАДРИД, 18. 10. ПАТ. Міністерство війни оголошує, що військовий губернатор провінції Леон одержав приказ вислати військовий корпус до Гіерос.

У Валенсії поліція викрила в одному склепі 1.260 гранат і кілька скринь динаміту. В Більбао знайдено 40 бомб, 4.000 динамітових вабоїв і скриню з муніцією. Арештовано багато осіб. Урядові війська бомбардують містечність Нава в Астурії, що знаходиться ще в руках повстанців.

Критичний голос про Югославію.

МОРАВСЬКА ОСТРАВА, 18. 10. ПАТ. Вчора, напередодні похорону короля Олександра в чеському часописі „Дух Часу“ появилася стаття, що знеславляє пам'ять югославського короля.

Стаття піддає гострій критиці політичні відносини в Югославії, подаючи на цьому підкладі дуже некорисну характеристику короля Олександра.

Зізнання Райтіча.

МАРСЕЛЬ, 18. 10. ПАТ. Райтіч, переслуханий вчора, зізнав, що уродився в Югославії в 1903 р. і є рільником. Перед атентатом перебував в Яка Пуста серед хорватських емігрантів, які під проводом Павеліча прямують до відорвання

Хорватії від Югославії. Тому, що між зізнаннями Поспішіля і Райтіча не стверджено поважних розбіжностей, планирана конфронтація не відбудеться.

Не було угорського пашпорту.

ЛЬОЗАННА, 18. 10. ПАТ. Співчилися дослідники документів, які залишили на двірці учасники атентату в Марселі. Міродатні джерела ствер-

джують, що між паперами не було ніякого угорського пашпорту.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У Відні арештували 250 комуністів, яких підставили до табору у Велерсдорфі.

— Недалеко Мавілі (Філіппинські острови) затонув японський корабель Кото Мару зі 45 моряками.

— Мін. Герінг заявив представникові „Дейлі Мейль“, що Німеччина готова зробити з Англією летувську угоду.

— У Токіо відбувається 15-та міжнародна конференція Червоного Хреста при участі 246 делегатів.

— Бельгійський король Леопольд підкріпив кавал ім. короля Альберта, який лучить Лисак в Антверпен.

— Міністр закордонних справ Лаваль відбудову нараду з румунським послом Пезіану.

— Лікарі заборонили прем'єрові Мексикальдові працювати з огляду на його лихий стан здоров'я.

— Фільмове підприємство з Нью Йорку вислало гідроплан на стрічу корабля „Вашингтон“, віддаленого 900 км. від берега, який віз фільму про убивство короля Олександра у Марселі. Гідроплан перекинувся, летун потонув, 4-ох пасажирів врятувалося.

— Президент сенату в Давідігу д-р Развільінг заявив, що нема конфлікту між ним і провідником націонал-соціалістичної партії Ферстером.

— Куба зірвала дипломатичні взаємини з республікою Сан Домінго тому, що не виділя колішнього президента Куби Машадо революційній владі.

Внутрішня позичка Рідній Школі — це ударне гасло сучасної хвилини.

Кожне українське товариство, кожна кооперація, організація, установа і кожне підприємство платить бодай одну позичку Рідній Школі. Те саме робить кожний член і прихильник Рідної Школи. Одна позичка 25 зод. На цих 25 зод. може скластися і кілька осіб. Можна сплачувати параз або ратами. Нема ніяких обмежень щодо числа позичок.

Не відкладайте до останнього речинця (31. жовтня 1934 р.), але підписуйте позичку і правильно вилачуйте рати та присилайте позичку.

Всі, що вивішали позичку, одержать грамоти.

ПКО. ч. 503.624.

РІДНА ШКОЛА, Львів, Словацького 14.

Ф У Т Р А

жіночі і чоловічі готолі і до міри по найнищих фабричних цінах — поручає

Фабрика футер „ХРОМ“.

Львів, Руска ч. 20. Телефон 71-83.
Городецька ч. 97. 53-29.

До чого прямує Німеччина.

Дещо про нові шляхи й вигляди теперішньої німецької політики.

Відень, 15. жовтня 1934.

Дотепер після засідань Ліги Націй було звичайно спокійно в міжнародній політиці. Цього разу сталося інакше. В цілій Європі говориться про різні комбінації, важні подорожі різних міністрів і на денному порядку. В багатьох тер-жанах закордонна політика перебудовується. Взагалі дипломатичний рух надзвичайний. Причиною того руху і великих змін в європейській політиці є націонал-соціалістична Німеччина.

Німеччина почала перед півтора роками виробляти заборонену їй зброю, як військові літаки, танки, важкі каніони і т. д. Взагалі Німеччина зірвала була тоді версальський договір і, щоб потім примусити інші держави улегалізувати це, виступила з Ліги Націй. З початку виглядало так, якби Німеччина знов стала вповні ізольована. Франція виступила гостро проти Німеччини і почала зараз-же відновляти свою передвоєнну політику. Еріо поїхав до Москви і підготував там вступ Совітського Союзу до Ліги Націй, щоб скріпити позицію цієї інституції, яка після виступу Японії і Німеччини дуже ослабла. Барту їздив до Англії і переконував там англійських політиків, що Німеччина не загрожує через свою поведінку європейському миру. Далше прийшло порозуміння Франції з Італією щодо австрійського питання, в яким Італія має саме протилежні інтереси, як Німеччина. Подорож Барту до Румунії виявила справу Бесарабії і Румунія згодилась на вступ Совітів до Ліги Націй, що було отвергим кроком антинімецької політики. Здавалося, що ізоляція Німеччини переведена вповні.

Але німецька дипломатія почала зараз, як побачила, що їй загрожує, активізувати свою політику і то з немалим успіхом. Подорож Гельбелса до Польщі поклав ґрунт до німецько-польського порозуміння, яке було першою великою поразкою французької політики. Це порозуміння не дало Німеччині нічого практичного, спірні справи остали в завішенні. Але німецьким політикам ішло про щось зовсім інше. Вони дуже добре знали, що уявлення Польщі від французького впливу буде прикладом для деяких держав малої антанті і що в такий спосіб можна розбити цілу французьку концепцію. А що німецькі політики не помилились, показали дальші події.

Югославія хоче якнебудь вирватись зпід французького впливу і вести більш незалежну політику. Першим кроком був торговельний договір з Німеччиною, в яким Югославія забезпечено закуп у неї аграрних продуктів. Далше пішла підмога австрійським „наці“, які зтікли після лютевого пучу до Югославії. Подорож Барту до Югославії була невдачна, він не міг переконати югославських політиків, щоб во-

ни признали Савіти. Зовсім ясно стало становище Югославії, коли вона не захотіла підписати декларації про незалежність Австрії. Подорож короля Олександра до Франції мала відновити добрі відносини між цими двома державами, але македонський убийник короля перешкодив цьому. Продовження франкофільського курсу в Югославії неправдоподібно. Тепер ситуація така, що вплив Німеччини на цю державу може дуже легко збільшитися.

Але німецькі дипломати досягнули дорогою розуміння з Польщею також щось інше. Польща має з Румунією військовий договір, який є гарантом проти більшовицького нападу. Взагалі відносини цих двох держав у питаннях закордонної політики дуже тісні, бо їх лучать важкі спільні інтереси. Політика Румунії мусить остаточно йти тими самими дорогами, що політика Польщі. На прикладі Польщі Румунія побачила, що через більш незалежну політику від Франції вона може лиш скористати і, як показують деякі факти, хоче перевести зближення до Німеччини. Зовсім визволитись від французького впливу Румунії не вдасться, бо її економічне життя цілковито залежне від Франції, але вона пробує. Германофільська течія румунської політики ще не перемогла, на що акцентує вступ Титулеску до уряду, але в змінених політичних умовах, які можуть прийти внаслідок марсельського атентату можуть прийти, побіда тої течії не є виключена.

Отже теперішня закордонна політика Франції — рятункувати своєї міжнародної позиції при помочі Савітів — може мати для французів зовсім несподівані наслідки. Єдність малої антанті є загрожена, бо лиш Чехословаччина має користь із теперішньої французької політики. Також ревізіоністичний блок під проводом Німеччини не є вже утопією і може незабаром здійснитись.

Бо не лиш у середній Європі, а також на заході Європи французька позиція ослабла. Англія підтримує на далекому Сході Японію проти Савітів, які загрожують англійським коловим своїм пропагандою. А коли Англія на далекому Сході проти Савітів, то вона не може підтримувати їх в Європі. Значить: не може бути союзником Франції і противником Німеччини. Що Німеччина веде протирадянську політику — це річ ясна, а тому й Англія буде змушена підтримувати Німеччину в цій її політиці.

Щодо Австрії, то Німеччина остаточно переконалася, що переворот у ній був би причиною європейської війни, тому хоче порозумітись в цій справі з Італією, щоб також тут забезпечити собі підтримку в справі порушення версальського договору.

Плян Німеччини полягає у тому, щоб утворити великий ревізіоністичний континентальний блок держав з авторитарним режимом. Політична ситуація для Німеччини корисна і тому цей план може їй вдатись.

Ю. А.

Без програми.

СУТЬ І ПІДСТАВИ ІТАЛІЙСЬКОГО ФАШИЗМУ.

Від чільного Італійського публіциста дістаємо статтю на тему: Ідеологічний джерел фашистського руху. Містимо її як безсумнісно дуже цікавий підхід до цієї справи, — причому, очевидно, за всі свої твердження відомілає Ш. Автор. — Прим. Ред.

I.

Фашизм, це явище складне. Тому й важко звести його до звичайних норм і напрямків. Будинок фашизму не збудований на підвалинах доктрини. Бо всі доктрини, які розуміємо як звичайні академічні дискусії, виключені зі щоденного життя фашизму.

Можна сказати, що фашизм діє при помочі інтуїції свого вождя, а вчені допущаються у тих діях глибоких причин. Доктрина, при її остатній аналізі, стає тим останнім аргументом, який узгоджує конкретний акт з його логічними мотивами. Фашизм — це поворот духа до римської епохи. Це виявляється у згадках: „жити, з цим і потім філософувати“.

І саме тому, на початках римської цивілізації, коли у Греції філософія заходила, щоб висвітлити, які взаємини існують між одиницею і державою, тоді Рим не звертав ніякої уваги на ніяку філософію і поширював свою імперію, даючи народам закони. І саме тому, коли християнізм голосив ідею братерства у Хр-сті, Римська Церква — конкретне здійснення — клала підстави під свою реальну організацію.

І тому в той час, коли вчені середньовіччя з трудом заходилися біля реставрації підпавшого авторитету церкви й царства, тоді вирінали комуні. — вияв латинства, який ніхто не шкідливо вплив.

І так, коли для французької революції підготовка в царині ідей була повільна й доктринарська; коли для більшовицької революції підготовка вимагала праці трьох, а то й більше, поколінь, — для фашистської революції все те не було необхідне.

Народ, із прагненням гляючи на дійсність, помітив гріхи парламентарної і демократичної

політики і зареагував, вибираючи собі іншу форму уряду.

Яку?

Цю, що відповідала найбільше його життєвим потребам.

Сталося так, що правна сила революцій універсальна перший вияв волі народу.

МОНАРХІЯ.

Демократично-конституційна монархія, це орган без сили й без життя: вона примушена функціонувати як регулятор соціальних змагань партій.

Монарх, це людина без ніякої відповідальності; він примушений робити добру міну до партій, що володіє; примушений глядіти безсильний на боротьбу партій, щоб потім зійти з процесу і стиснути руку переможцю. По думці конституційної доктрини монархія, це немов запобіжник в електричних проводах, в якому у випадку моменті вилагоджуються суперечні сили партій.

А чим була монархія у душі Італійського народу? Вона була чимось чистим та ідеальним, одинокою силою, що реально висловлювала почуття батьківщини і справедливості. Це слова й поняття невідомі в парламентарних державах у післявоєнній Італії.

Фашизм знову віддав монархію народові. І тепер монархія стала найвищою синтезом усіх енергій нації. Свідоме зрозуміння історичної розвитку народу утоточило поняття монархії з поняттям батьківщини. Тому голос Італійської монархії, це не голос партії, що верховодить у парламенті, а голос цілого народу.

Ця форма монархії, яку можемо назвати корпоративною, це послідовний прояв концепції єдинення і цілості держави.

Але ми, логічно, могли би сказати, що монархія попередила доктрину, бо вона була вже живучою дійсністю і, хоч не була признана парламентарною формою уряду, все одно так а не інакше жила серед здорових настроїв народу.

ФАШИЗМ І НАРІД.

Фашизм не зробив нічого іншого, лише пішов назустріч народові. А Італійський нарід просякнута живою й віковичною традицією родини, звичаїв, релігії і батьківщини. Це найсильніші ідеали, які стають у проводі кожного відродження Італійського міщанина. Бо Італійський нарід у своїй суті наскрізь міщанський. Щоб про це переконатися, вистарчати, ме, коли приглянемося його сторінці економічній і соціальній.

Італія це в основі країна хліборобська. Назагал перевищає середня й мала власність. А де велика посілість (латифундії) розширяє своє коріння, там вона організована в такий

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛО“ З ДНЯ 20. ЖОВТНЯ 1934.

ІМРЕ ГАЛІАС.

Бюро щирости.

Мій приятель покликав мене до себе в каварні і сказав мені нішком:

— Завтра відчиняю своє бюро. Прийди до мене, я дуже цікавий, що ти на це скажеш?

Яке це мало бути бюро, він не хотів вибачити.

— Тільки прийди! побачиш. Зимова вулиця 10. — сказав із таємним усміхом.

На другий день вибрався я туди. Вже здалека бачу той дім і на ньому гарну, нову вивіску. Підходжу ближче і читаю:

— Перше загальне бюро щирости.

Чи добре бачу? „Бюро щирости“. Що це, до біса, може бути?

Входжу до бюро. Євген усміхається до мене:

— Ти здивований, що?

— План, мушу признати, оригінальний. Але чи не міг би ти мені пояснити, чим таке бюро займається?

— Моє підприємство постане під впливом того простого факту, що люди назасял нещирі, а навіть обріхують один одного. Але щодо себе самого ніхто не підходить зовсім вітерто. Навіть дзеркало не показує нам нашого правдивого обличчя. Тимто ніхто не знає точно, чи він гарний, чи поганий, розумний чи дурний, талановитий чи ні, добре одягнений чи без смаку. Той, хто прийде до мого бюро, довідається найчистішу правду, яка вона і не булаб. Чи ти розумієш значення мого такої далекоюявля реформи?

— А скільки клієнтів було вже у твоєму бюро?

— Досі нікого. Мої оголошення появилися щойно в мінімішніх ранішніх часописах. Але я переконаний, що люди пристигнуть громадами. Незадовго згодяться заплатити 20 миліонів, щоб

нарешті довідатись правди про себе: про свої фізичні та духові прикмети.

Хтось зазвонив. Увійшов перший клієнт. Була це мала непоказна жінка, навіть дуже погана. Почала говорити:

— Я прочитала ваше оголошення і тому прошу вас сказати мені, чи я досить гарна, щоб надаватись на фільмову артистку. Мої знайомі кажуть мені, що я дуже фотогенічна і мені дається, що мої очі, мій усміх, уся моя стать...

Євген моргнув на мене і підійшов до дами:

Віповажана Пані! Не дайте себе натягати. Ваші знайомі брешуть. Чи це має бути лице для фільму? Чи це має бути фігура?

Дами обурилася:

— Мій пане! у такій сукуні я певна, що зроблю незвичайне враження...

Мій приятель знов моргнув на мене.

— Це має бути елегантність? Ви взагалі не повинні носити колірних суконь, бо цим ще різкіше підкреслюєте свою бридоту.

Дами глянула на нього обурена.

— Я дістану від вас двадцять миліонів гонорару — сказав мій приятель.

— Що? після того всього, що ви мені сказали, ви домагаєтесь ще грошей? Я хочу вам зрештовуватись і скажу вам, що ви невиховані та нахаба!

Ударив дверми і вибігла.

— Незадоволена — сказав мій приятель. — Але мусим признати, що я не міг бути ширішим.

Новий дзвінок і увійшов якийсь чоловік. Довгий як тичка, у штертовому пальті, з краватчю аргентично зав'язаний. По хвилині сказав:

— Послухайте. Я на смерть закохався в дівчину, що теж і мене обожав. Я написав для неї поезію, але не пишуть її, заки мені не скажете ширі, чи ця поезія гарна.

Євген прочитав поезію і пірвав її на кусні.

— Як вам не соромно виступати такі дурниці? — кличав він до нього — Передайте її

ципіально — навіщо ви пишете поезії для дівчини? Ця дівчина вас ошукує! Спитаєте, звідки я про це знаю? Зараз вам скажу. Досить на вас поглянути: такому чоловікові ніяка жінка не може лишитись вірна.

— Що?! Ви смієте мені казати такі речі? — і клієнт ударив мого приятеля двічі по лиці після чого втік.

— Мавш перший гонорар — зажартував я.

— Я пропав! — сказав Євген — я вложив усі свої опадності у це бюро та в аномі, а бачу, що не можу заробити ані сотика.

— Можеш, можеш! Дозволь мені прийняти найближчого клієнта. Я покажу тобі, як з ними розмовляти.

Клієнт появився скоро. Була це 50-літня жінка у страшно жовтій сукуні та зеленому капелюсі, одягнена без смаку. Спочатку було мені ніяково, але я заволодів собою і вибів їй назустріч. Ми аиміняли кілька фраз чужою.

— Будь ласка! — почав я говорити. — Хочу вам сказати, що мені дуже важко бути ширим, коли бачу перед собою неприємну особу. Зате я легко мені це зробити з особою молодого та гарного. Ваша сама поява, ваш смак в одязі, елегантність... інтелігентний погляд...

— Ви дуже симпатичні — відповіла врадувана дама — але як ви можете на перший погляд оцінювати людей? Я сказала ледви кілька слів, а ви —

— Навіть якщо ви не сказали ні слова, то для мене досить глянути у ваші щирі, інтелігентні очі, щоб виявити мені відразу всю правду...

— Дякую вам — відповіла дама і втиснула мені 50-миліонний банкнот у руку.

Коли вона відійшла, я махав баннотом і сказав своєму приятелю:

— Бачиш! Так треба вести інтерес. Тут можна доробитись майна, але треба вміти ширити бляхати.

Левекл. з мал. мови д. а.

спосіб, що дає початок акції виверження. Промисл в Італії зупинився на малих підприємствах. Брак сировини не дозволяє на митній риваріст індустрії. Ремісництво має свою столітню організацію і завжди спиралося на виробників.

Отож середня і мала власність, ремісництво й дрібний промисл завжди були противні всякому соціалістичному руху.

Головною причиною того треба шукати в тому, що такі форми організації не створюють чистого поділу між підприємцями і робітничими масами, переплутуючи дуже часто в тих самих особах — характер підприємця і робітника.

Соціалізм і вся демагогія політ. партій не зробили нічого іншого, а лише притримали цінності, виворнені за давніх часів. Рівновага і лад, які осягнулися у минулих століттях, стали порушені марксистськими ідеологіями. Але коли ці ідеології почали вести наріз шляхом, який провадив до руїни, тоді наріз віднайшов свою енергію й подався на шлях традицій, промощений батьками.

Та всетаки, у модерній суспільності, робітничі сили мають таку вагу, що не можуть бути легковажені там, де йде про здорову політику. Але ці сили організуються, обмежуються їх, коли грозять насильним вибухом і повертається їх на службу виробництву. Виробництву ж не вільно змагати до власної руїни і тому треба поставити його на мудрій підставі національної економіки.

І так фашистська держава правдо приєднала всі сили виробництва по окремих категоріях робітників і працевластів, щоб на рівній площині признати вартість міщанства і робітництва: перше з них багате досвідом і осягнуло витрачуваною енергією, та останнє — молоде, неспокійне, але благородне і тому потребує опіки.

Фашизм не знищив ані класів підприємців, ані заробітників. Він лише правдо признав їх у різних корпораціях, зорганізованих за категоріями виробництва, забезпечуючи їм таке саме представництво у тих корпораціях.

Коли фашизм дійшов до влади, тоді політичне, економічне й соціальне поле було поділене на два табори, які соціалізм нацькував до взаємної боротьби.

Латинський змісл гармонії підсунув лік. І закон, що єдине узгідне суперечні інтереси, явився як одинока сила, що могла суперників довести до рівноваги.

Так створено магістратуру праці, яка правдо злагіднює суперечності клас. І так зродилася корпорація, в якій обі сили, з уваги на розвиток і поширення національного виробництва, гармонійно зливаються.

Джованні Треві.

Вистава українського мистецтва в Національному Музею.

В неділю, 14-го жовтня ц. р. відбулося в репрезентативних залах Українського Національного Музею, як ми про це вже коротко повідомляли, відбудення свято. Це Управа Музею відкривала 32-гу в черги виставу українського мистецтва. На відкритті було зібрано 37 учасників-гостей, в тому половинна чужинців. Прикро було дивитися на таку фреквенцію українського громадянства, але на це не було ради. Виставу відкривали в 12-й годині вночі, а сам акт відкриття тривав дуже коротко. Отже можна було при добрій погоді вийти яку годину часу на те, щоб звітати свою участь свято. Вступ на виставу внісв лише 0.50 зол. Крім того Управа Музею задалегідь перед виставою заповіла одну атракцію, а саме відкриття різьби найбільшого українського сучасного різьбяр, широко відомого в цілому культурному світі Олександра Архипенка, саме на цій виставі. Але й це не вплинуло на фреквенцію нашої публіки.

І тому директор Національного Музею д-р І. С. Євменюк був примушений відкрити виставу при пустих залах, бо лишв при участі 37 гостей. Відкриваючи цю 32-гу в черги виставу він говорив:

„Вистава присвячена новітньому українському мистецтву, що в цих залах находити собі остаточне приміщення. Це твори, златється, всім змани, а всеж зовсім незнані на цьому місці і в цьому розподілі. Індивідуальна оригінальність кожного мистця вимагає замкненого в собі приміщення, що можна осягнути тільки через будув відповідних сал для галерії новітнього мистецтва.

„Покищо наслідком переваженої розбудови музею можна було примістити новітнє мистецтво в репрезентативних залах старого будинку якого музей є тільки власником, але не творцем. У майбутньому тільки музейна управа зможе при допомозі деяких перемін у розподілі сал і поверну і через розбудову 2-го поверху розв'язати питання гілного постійного приміщення галерії новітнього українського мистецтва, що вціло впродовж останніх 2-х віків.

„А всеж цей день розвитку Н. М. треба познати першим виступом новітнього українського мистецтва, хоча в спроможній, але вже багатішій і кращій обстанові, ніж досі.

„Але ось на сірі будні життя Музею і українського мистецтва в Галичині, що від трьох літ тяжко змагається з економічною кризою, златється промінь кращого Завтра. З обох виставок париської групи У. Н. М. 1931. і 1933. р. лишвлись у нас твори чітких мистців України, змани.

залих пі світом великих мистецьких надбань і течій.

„Виставлені тут образи в найкращим світовим шого. Одне першом і осередком нашої пазості сьогодні є перша спроможність познати в музейних збірках оригінальний твір світової слави мистця, сина Великої України — Олександра Архипенка. Життєтворчий твір України вийшов у великому мистецтві речини нових форм. Вагу появи мистецтва Архипенка зрозуміло громадянство української емігранції в Америці, яке пильно свою пошану для високого мистецтва свого земляка мистця відлином його твору в броні та передачу шого твору до збірок Н. Т.

„Скарбниця українського мистецтва, творена впродовж 30-ти років Основником Н. М. Владислав Митрополитом Кир Андрієм, збагачується новим твором і передає його під опіку громадянству Галицької Землі і всіх любителів, прихильників та друзів українського мистецтва.

„Вн. Громадянству златую за пошану шого зня та від Н. М. складаю Український Громад в Америці через д-ра Луку Мишугу слова сердечної подяки за цей дар, а Олександрові Архипенкові — ставі українського мистецтва — бажаю на довгі літа великої і радісної мистецької творчості“.

Відкривши ними словами виставу, д-р І. С. Євменюк зіврав пазону з твору Архипенка. Негайло всі гості обступили різьбу та уважно й довго її приглядались.

Думаємо, що не від речі буде пригадати нашому громадянству на цьому місці ще раз, що в Національному Музею відкрита 32-га вистава та покладає йому на совість обов'язок познайомитись з тією виставою, а зокрема з різьбою великого мистця Олександра Архипенка і таким чином патерти прикре враження, яке лишилось від соромно малої фреквенції відкриття вистави в неділю 14. жовтня ц. р.

Іського парламентарного клубу д-ра Дмитра Левицького. У цій заяві д-р Левицький цілком справедливо вказує, що процедура міжнародного забезпечення прав національних меншин не дала досі ніяких практичних позитивних наслідків. Всеж існування можливості апелювати до Ліги давало прийнятні моральне задоволення і д-р Левицький гадає, що українське населення Польщі не позбавлене златвою п. Бека свого права вносити скарги до Ліги. Вн не здивується, що ми, українці, маючи зрозумілі побоювання, не будемо тут виступати в ролі гарячих оборонців існуючих трактатів, що не дали нам ніякої користі.

„Цією промовою хочу перш за все злати наше співчуття й наші гарячі симпатії до змагає наших братів, що живуть у Польщі. По суті справи я резервую за собою право висловитись ще в меншиневій комісії“.

Дуже довго промовляв польський делегат п. Ліпацевич, що доводив несправедливість того, щоб Польща мала міжнародні зобов'язання, яких інші не мають і ріжними прикладами доказував необхідність генералізації. По суті він, як представник опозиції, гадає, що польський уряд мусить безпосередньо сам дати далеко ширші права ніж ті, що їх меншини мають і що є забезпечені трактатами.

Були ще інші менше значні інтервенції і в результаті збори прийняли, проти одного польського голосу, таку резолюцію:

„Комісія (правна і юридична) гадаючи, що ніякий уряд не має права відмовитись від деяких закнених зобов'язань, що випливають з приналежності його до міжнародної організації, сподівається твердо, що кінцева частина декларації міністра закордонних справ Польщі, зроблена ним на Зборах Ліги у справі меншин, не буде мати практичних наслідків і просить польське товариство довести цей погляд до відома свого уряду“.

Два дні пізніше у меншиневій комісії під головуванням Баккер ван Боссе дебати знову розпочались. Цей раз вони звернені були на більш загальні теми і зокрема на бажання генералізації міжнародної безпеки прав меншин.

З більшою промовою знову виступив проф. Шульгин. Стверджуючи, що міністр Бек тільки злат з денного порядку цієї сесії справу генералізації і що польська делегація від шого дозвання не відкрілася, що ця справа стоїть фактично і нині на порядку деннім, промовець гадає, що українське товариство завжди златилося позитивно до генералізації. Останній виступ

Збори Унії Товариств Ліги Нації і справа меншин.

Виступ польського міністра закордонних справ та українська позиція.

Другим — після вступу Совітів — по значній фактом останнього Збору Ліги Націй була „бомба міністра Бека“. Себто а) його пропозиція генералізувати міжнародну безпеку прав меншин на всі країни та б) заява, що до часу переведення цієї генералізації Польща відмовляється від даних нею зобов'язань щодо меншин, яких права від неї будуть забезпечені тільки самою польською конституцією.

Відомо, що генералізація не зустрічає великого співчуття саме у великих держах, які златляють, що у них „меншин нема“, а проте златються, що ті неіснуючі меншини рятують златяться. Особливо боролася проти охорони меншин завжди Італія. Друга частина заяви п. Бека знепокоїла і Францію і Англію тому, що це був акт одностороннього порушення договору, гарантованого саме цими державами. Особливо збентежилася Франція, що так уперто стоїть на непорушності трактатів. Про становище самих меншин, про те, як це відібеться на їх житті, великі пани звичайно мало думали, але в колах так званих меншин, не кажучи про українців, ця заява — як відомо — викликала справжню сензацію.

Коли справа вступу до Ліги Націй Совітів була порушена на Унії тільки українським та грузинським делегатами, „бомба Бека“ була центром цілої сесії. Обмірковували її спершу у юридично-політичній комісії, потім у меншиневій.

У першій обговорювалися справи з погляду чисто правничого. Пані Баккер ван Боссе (Голландія) реферувала дебати, ведені в Лізі Націй.

Психологічно розуміючи, що Польща нині не може підлягати тим виключним правилам, які вона підписала 15 років тому, в момент свого утворення, пані Баккер особливо наголошувала на тому, що це цілком недопустимий форм односторонньо зривати свої зобов'язання. Д-р Вільфан (словінець, голова Конгресу Меншин) вказував, що ця заява загрожує всім меншинам у цілому, бо й інші держави можуть піти тим самим шляхом, якщо заява польського міністра не зустріне ніякого спротиву.

Спокоїно, але рішуче промовляв делегат Франції проф. Еселя, що вказував на те, що кожний член Ліги Націй, як кожний член будь-якого товариства, мусить виконувати зобов'язання, взяті на себе перед цим товариством, оскільки цей член хоче до нього належати. Польща зобов'язана підлягати прийнятим на себе зобов'язанням щодо меншин і процедурі в Лізі, і він сподівається, що заява п. Бека не буде мати практичних наслідків. В цьому дусі п. Еселя зголошує резолюцію.

Далі слово бере проф. Шульгин. Промовець заявляє, що друга частина заяви п. Бека дуже збентежила українське громадянство в Польщі.

„Шого збентеження не можна не розуміти. Як я вже тут нераз заявляв, наше товариство репрезентує безпосередньо Велику Україну, поневолену Совітами. Речниками українців в Галичині чи Волині є безперечно українські посланці до польського союму, і я ще раз висловлюю свій жал, що вони не репрезентовані в самій Унії. Відрозумі по заяві міністра Бека златється в „Лізі“ декларація голови укол-

сок проф. Шульгин зв'язує зі справою міжнаціональної гарантії прав людини. Про це у Роттердамі вже була резолюція. Гарантія прав меншин і права людини, як індивідуума, є взаємно собі задовільні, але одна не покриває другої. Права меншин передбачають гарантію деяких чисто об'єктивних інтересів, яких гарантія прав індивідуума передбачати не може. Завданням Унії, на думку українського делегата, є поєднати обидва ці принципи.

„Ще для нас, українців, продовжує проф. Шульгин, має величезне значіння, з огляду на те становище, в якому знаходяться наші громадяни, напів, під Совітами. Шкода, що до другої частини декларації п. міністра Бека, то перш за все мушу нагадати сказану мною в юридично-політичній комісії. Дотеперішня процедура безпеки прав меншин Лігою Націй нічого позитивного не дала українцям. Не збільшилася, а зменшилася за цей час кількість українських шкіл в Галичині, університету українського й досі немає, про заповіджену польським урядом автономію нічого навіть не чути. Процедура забезпечення спр. меншин має ту хвилю, що вона торкається тільки конкретних фактів, у справі яких зацікавлені подали обґрунтовану заяву. Ліга Націй весь час хотіла лікувати наслідки, не добувши про причини, що зростають ці наслідки, про загальну ненормальність становища тої чи іншої меншини. А проте, як це сказав у своїй декларації д-р Д. Левинський, ця процедура давала принаймні моральне задоволення тим, що могли ствердити сказати про свою бідність. Шкода, що буде далі? — Ми прийняли в іншій комісії резолюцію з побажанням, щоб друга частина декларації міністра Бека лишлася без наслідків. Багато нам ніхто цього не забороняє, але такі рішучі заяви без наслідків

лишитись не можуть. Нас турбує звичайно те, як це відібється на загальному становищі українців у Польщі. Бачимо дві можливості: або все лишиться по старому, себто нічого доброго не буде, і занепокоєні представники українців під Польшею не тільки не зменшать своєї активності перед Лігою, а будуть шораз більше використовувати своє право на петиції, вже зрештою відразу зарезервував за собою д-р Левинський. Чи буде польська делегація у Лізі Націй на це відповідати чи ні — інша річ, але певних комплікацій моральної натури це її не позбавить. Інша можливість полягає у тім, що польський уряд, зв'язавшись на такий поважний крок, як виступ міністра Бека, вирішив показати, що скинувши міжнародну опіку він ліпше може поглядати навіть такі найскладніші відносини, як відносини польсько-українські, та вирішить відразу такі поважні справи як справа шкільництва, університету, автономії і т. д. Встановивши шляхом концесій порозуміння з найбільшою зі своїх меншин, урядові польському лишалося тільки знайти певні форми, щоб зі зацікавленими державами поглядати юридичну сторону справи, яка після переведення ре-

альних реформ в краю, не буде мати вже певного значіння, як згоді. Як саме розгортаються події — це залежить в першу чергу від самого польського уряду“.

На комісії виступав ще проф. Сесель, що майже цілковито приєднувався до теоретичної частини промови українського делегата у справі гарантії прав людини, вказуючи на необхідність санкцій і надання права кожній особі шукати тих санкцій в міжнароднім трибуналі.

Д-р Вільфан гаряче критикував політику асиміляції як небезпечну й негідну, викликаючи своєю заявою загальне співчуття.

Виступав проф. Банса (Чехословаччина), обстоюючи справу генералізації прав меншин. П. Ліпачевич (Польща) пропонував відразу прийняти резолюцію про генералізацію у редакції польської делегації. Але цю пропозицію передано у спеціальну підкомісію, яку саме створено на писемну пропозицію гол. комісії лорда Дікінсона, що пропонував доручити підкомісії слідкувати дальший хід подій у Лізі Націй в зв'язку з заявою міністра Бека. На голову підкомісії обрано лорда Дікінсона а на заступника — ланю Баккер ван Боссе.

З виборчого фронту.

ПОВІТОВІ ПЕРЕДВИБОРЧІ НАРАДИ.

ЗОЛОЧІВ.

Повітова передвиборча нарада в Золочеві відбулася дня 12. жовтня ц. р. Присутніх було ск. 200 осіб, делегатів 39 громад. Народою проходила д-р Ваньо, до президії входили м. Василь Кривуцький, Осип Головацький, Грицько Троян і секретар м-р Р. Олесницький. Виборчий регулярин реферували м-р Р. Олесницький і посол Хруцький. Народи були дуже оживлені. В цілому повіті слідне дуже велике зацікавлення виборами і делегат з кожного села мав щось до справи докинути. Цілий повіт добре підготований до виборів, про що позбав Повітовий Народний Комітет. Слід підкреслити, що Повітовий Народний Комітет для полегшення праці по громадах видав друковані зголошення лист кандидатів і заяв про згоду кандидувати на разного Треба надіятися, що Золочівщина зовсім добре зв'яжеться зі справами виборів.

ЛЬВІВ.

Дня 12-го жовтня ц. р. відбулася повітова нарада у Львові. На тій нараді було представлених 30 громад. Коли зв'язати, що напередодні, себто 11. жовтня ц. р., відбулася передвиборча нарада у Винниках для винницького району, а на неділю 14. жовтня заповіджена була нарада для щирецького району у Щирці, то львівська нарада збирала дуже поважне число представників громад. Народою проводив голова Повітового Народного Комітету ред. Гриць Гладкий. Виборчий регулярин реферували м-р Богдан Воролайко. З важкими запитами виступало кілька кандидатів учасників. У Львівщині вибори підготовлені нерівномірно, але в цілому, що більшість громад переважає їх успішно.

ПІДГАЙЦІ.

Дня 6. жовтня ц. р. відбулася в Підгайцях нарада для 20 сіл повіту. Народою проводив заступник голови Повітового Народного Комітету Гр. Скасків, виборчий регулярин лоявний д-р

Григорій Стецюк. За тиждень, себто 12. жовтня, відбулася в Підгайцях повітова нарада членів сільських комітетів Українського Національно-Демократичного Об'єднання. Присутніх було 104 членів сільських комітетів. Народи відкрив заступник голови ПНК Гр. Скасків, у президії були о. Григорій Шморган зі Швейкова і громадянин Осип Болдирець зі Соснова, секретарював гром. Петро Пришляк зі Заставча наз Золотою Липою. Виборчий регулярин пояснив д-р Стецюк. В повіті дуже велике зацікавлення виборами.

ПЕРЕДВИБОРЧІ НАРАДИ ПО ГРОМАДАХ.

В неділю, 14. жовтня ц. р. відбулися численні наради в справі виборів по громадах. Докладніші звідомлення дістали ми з Грабівця, повіт Надвірня, зі Соколівки, повіт Вірба, з Яричова Старого, повіт Львів. У Грабівці проводив нарадою о. Ліцовський і громадянин Книгинський. Справу виборів реферували пос. Чукур. На внесення гром. Пляниського зібрані висловили довіру проводові Українського Національно-Демократичного Об'єднання в Українській Парламентарній Репрезентації. В Соколівці перевів виборчу нараду і реферували пос. Хруцький. Селяни жалувалися на несправильності у зв'язку з оголошенням виборів. У Яричові Старім проводив нарадою о. Землинський. Справу виборів реферували голова Повітового Народного Комітету ред. Гриць Гладкий. На нараді зложено листу кандидатів.

В другій половині вересня і вже в місяці жовтні відбулася ціла низка нарад у Підгайцях. Дня 23. вересня ц. р. відбулося велике віче під голим небом у Вербові. Передтим, дня 16. вересня, відбулося велике віче в Новосілці, а 21. вересня в Голгочах. На всіх вічах були крім місцевих також громадяни сусідніх сіл. Справу громадських виборів реферували організатор Підгайщини п. Грицько Скасків.

Уваги до статті „Бюрократична вдача і манія дістатися в пани“.

ВІДПОВІДЖТЕ!

У статті Антона Черненького „Бюрократична вдача і манія дістатися в пани“ („Діло“ з 4. X. 1934) стрічаємося з таким твердженням, будьто би у нас є цілковитий брак людей здібних тасрити промисл, працювати у ньому, бути його керманічани та піонірами.

Шановний автор грубо помиляється, а то й протиприродно сам собі, бо з початку своєї статті вичисляє ряд наших промисловців, певних ініціатив та підприємливості. Автор вичисляє самих своїх „знайомих“, а скільки він міг би вичислити ще „незнайомих“!

Погоджуюся зі шановним автором щодо решти його тверджень, що ми не бідні та не бракує у нас капіталу. Правда, алеж бо той капітал переважно у людей без ініціативи, таких, що воліють дати 3.000 зол. чи скільки там за вироблення дитини посади за 40 зол. у місяць, замість дати ті гроші синові на заложення підприємства! Також влучно підійшов автор до справи наших інтелігентів, засиділих на „пенсіях“. Це бачимо і по наших приватних установах, де шановні директори починають кар'єру

від звичайного службовика, а кінчають смертю, або смертю зі старості.

Чому ніодне з них, перейшовши там практику і набувши досвіду, не творить власного підприємства? А чейже такі наші фінансові чи промислові підприємства повинні бути практичною школою людей, що мають якісь здібності та підприємливість.

Є у нас кооперативні банки, а чому нема приватних? Є кооперативна гуртівня „Д. С.“, а чому нема приватних гуртівень? Є „Маслосоюз“-кооператива. А не може бути приватне таке підприємство? І т. д.

Чому в нас не було ще досі такого випадку, щоб хтось із директорів великих наших підприємств заснував своє власне, приватне? Конкуренції не маємо чого жакатися, бо стану конкуренції не може бути там, де є життя.

Ще одне: є люди, що хотілиб щось творити, та свої не мають поміч, хочьби такої, як безплатна практика. Чому воно так? Чи страх перед конкуренцією?

І. Січинський.

§ 19.

До ВП. Павла Олександра Костика, відповідального редактора денника „Діло“ у Львові.

У зв'язку з дописом, поміщеним в „Ділі“ з тн. 15. 9. 1934. ч. 279. п. т. „З виборчого фронту Зборів“, прошу П. Редактора на підставі § 19. пресового закону з дня 17. грудня 1932. Ден. терм. зак. ч. 6. ек 1869 помістити в найближчому часі в тій самій рубриці і такими самими черенками таке спростування:

Неправдою є, буцім то Повітовий Народний Комітет скликав на 7. жовтня 1934. р. у Зборів віче у справі виборів до громадських рад. Віче правдою є те, що Повітовий Комітет УНДО у Зборів скликав на 7. жовтня 1934. на год. 13. збори, на які намітили такий денний порядок: 1) відкриття зборів, 2) справоздання з парламентарної діяльності УНДО, 3) реферат про вибори до громадських рад і повітового відділу, 4) реферат про значіння політичних організацій, 5) дискусія і ухвалені внески.

Неправдою є, буцім то я прийшовши до салі Рідної Школи в год. 13-й казав поліції розігнати присутніх через те, що збори не почались. Віче правдою є, що прийшов я до салі Рідної Школи в год. 13.5 і заставши там коло 40 осіб без предсідника, який скликав збори, доручив зібраним (а не поліції, бо її не було) покинути салю, тому, що зібрані чинили шум, а провідник за дальших 10 хвилин на салі не появився. Далі правдою є, що коли зібрані покинули салю і на салі з'явився предсідник Микола Стефанишин у товаристві посла Стефана Кузика, я згодився на їх просьбу, щоб збори відбулись у спізненому часі, після чого зібрані наново ввійшли на салю. Тому, що предсідник, хоч знову зібралось коло 50 осіб, не хотів відкрити зборів, але знову чекав на більшу кількість осіб, звернувся я до нього, щоб почав збори, даючи йому на це 5 хвилин часу. Коли цей час минув, предсідник зборів Стефанишин звернувся до посла Кузика з запитом, чи буде промовляти, рівночасно опраудуючись, що так мало людей, бо ще не вийшли з церкви (богослуження в церкві скінчилось в год. 12.15, а віддалі з церкви до Рідної Школи яких 200 кроків), посол Кузик відповів Стефанишинові, що до такого малого числа осіб не буде промовляти. У зв'язку з тим Стефанишин звернувся до зібраних із заявою, що з огляду на те, що реф. безпеки не хоче довше чекати на початок зборів — збори не відбудуться і він прохає зібраних покинути салю. Рівночасно посол Кузик заявив зібраним, щоб залишилися на салі, бо має намір улаштувати передвиборчі збори. Тому, що переміна політичних зборів на передвиборчі збори явно обходила приписи закону, я не згодився на такі збори, після чого зібрані покинули салю без інтервенції Державної Поліції. Тому, що вийшовши із салі, застав я на вулиці перед будинком „Рідної Школи“ групу коло 30 осіб, доручив я органам Д. П., щоб ківали зібраних на вулиці — розійтись.

Мечислав Клецік,

реф. безп. Зборівського Староства.

ПРИКРА СПРАВА.

МИСТЦЕВІ О. НОВАКІВСЬКОМУ ЗАГРОЖУЄ ЕКСМІСІЯ З ПОМЕШКАННЯ І ЛІЦИТАЦІЯ ОБРАЗІВ НА ВИРІВНАННЯ КОМІРНОГО.

Від одного з наших поважних громадян дістаємо до поміщення такі прикрі інформації:

Довідаємося, що Національний Музей веде проти О. Новаківського судові поступовання в напрямі розв'язання вайму й опорожнення мешкання, яке він займає в пам'яті Нац. Музею. Рівночасно Нац. Музей переводить при допомозі коморника евакуацію при допомозі ліцензійної продажі образів мистця для стягнення застало-го комірного. Вже в найближчому часі має відбутися ліцензійна заплата у нього образів.

Розуміємо, що як кожному власникові дому, так і Національному Музеєві прислугує законне право доходити проти локатора своїх прав і допускати прикру можливість навіть ліцензійної продажі рухомостей, чи умеблявання О. Новаківського. Однак важко зрозуміти, щоб Національний Музей, як Інституція покликана до підтримання мистецтва, отже і мистців, не могла інакше поладнати справи, як дорогою експлуатації на вулицю великого мистця разом з дітьми та сотнями його образів і через позбування ліцензійною продажою за безцінь і в якійсь-будь руки його творів. Не можемо повірити, щоб Кураторія Музею та його Управа привагували таку малу вагу до вислідів 30-літньої праці мистця, щоб не могли прийняти замість комірного творів

нашого мистця, шанованого високо і між чужими. Не можемо також повірити в те, щоб Кураторія та Управа Музею вважали, що твори Новаківського не повинні йти в галерії новітнього мистецтва Нац. Музею. Ми ж знаємо, що ця галерія незвичайно цінна, щоправда, але знов не така богата у твори мистецтва, щоб такі зовсім не потребувала праці О. Новаківського.

Сумніє не справа, коли треба викидати на вулицю якунебудь старшу людину, а вже хіба просто трагічна, коли мова про мистця тої міри і людини таких заслуг для мистецтва як О. Новаківський. Знаємо, що хоча Нац. Музей щедро відкупався фондом, чинити впливи є там потрібні і конечні. Але не можемо зрозуміти, чому у стільки домах, призначених на утримання Нац. Музею не може бути одне мешкання для заслуженого мистця в заміну за його твори, які є гордошами нашої культури.

Маємо повну надію, що Нац. Музей відкличе свої екзекуції, прийме від О. Новаківського його відповідні твори (які оцінить окрема комісія) на покриття комірного і що Кураторія та дирекція не допустять до того, щоб перел чужими соромитись тим, що не змімо оцінити шляхотної високої творчості людини, якої нам можуть заздрити також чужаці.

Г.

14 дешевих днів

30% знижка ціни на всі чинки блаватні і повняні товари у фірмі **Галицький Магазин Новин** Львів — вул. Галицька ч. 15.

о. прелат Т. Войнаровський безпосередньо з кн. М. Шенборн і перестав їй задаток 25.000 доларів. Добра ключа Богородчани купив митр. Шептицький для митрополії.

ІСТОРІЯ КЛЮЧА БОГОРОДЧАН.

Ті добра раніше одержала кн. Шенборн у спадщину. 1. вересня 1927. р. заключила вона із землевласником Яном Дропівським опцію, якого змісту, що він купить ці добра за 550.000 доларів. Тей опції Дропівський не міг перенести на нікого. Однак до тієї спадщини виступили ще з домаганнями гр. Ржищевський і заскаржив кн. Шенборн до суду в Кракові. І ось Дропівський, підписуючи опцію, згодився одночасно поладнати домагання гр. Ржищевського. І дійсно 4. січня 1928. р. Дропівський підписав з Ржищевським судову угоду, на основі якої граф зрікся за 30.000 доларів усіх своїх домагань до спадщини кн. Шенборн. Однак Дропівський передав гр. Ржищевському тільки 5.000 доларів, хоча в опції зобов'язався заплатити цілу ціну. Тому кн. Шенборн затигнула позичку в чеській промисловій банці і заплатила 25.000 доларів гр. Ржищевському.

СПІР ЗА 25.000 ДОЛЯРІВ.

Коли о. прелат Войнаровський довідався, що Дропівський має опцію на купню цілого ключа Богородчани, став з ним вести переговори. Вже 14. січня 1928. р. підписано з Дропівським договір, що він вносить від кн. Шенборн право відступити всі свої права з опції митр. Шептицькому. За зречення своїх прав Дропівський має дістати відступного 155.000 доларів. Крім того митр. Шептицький мав заплатити ціну купня 550.00 доларів за добра ключа Богородчани. Справді кілька днів перед таким договором з Дропівським митр. Шептицький записав листа до кн. Шенборн з баганим купити безпосередньо від неї задані добра. Однак відповідь надійшла тоїно 19. січня 1928. р. Кн. Шенборн погоджувалася продати ці добра митроп., але задала, що тоїно після поладнання справи з Дропівським, який нарийний має право купити ці добра. І ось 27. січня 1928. р. митрополітський синдик адв. д-р Е. Гвоздецький дістав від о. прелата Т. Войнаровського 25.000 доларів і цю суму перестав через Акційний Гіпотечний Банк у Львові до чеського промислового

Із судової салі.

Сензаційний процес за 25 тисяч доларів.

Й. Е. митр. Шептицький проти кн. М. Х. Шенборн.

Перед апеляційним судом у Львові відбулася в дві 18. жовтня ц. р. апеляційна розправа за зворот 25.000 доларів з відсотками. Звороту тієї суми домагався митрополит А. Шептицький від кн. Марії Христини Шенборн, яка живе в Чехословаччині.

Розправу вів віцепрезидент апеляційного суду Маркевич. До сенату входили ще радники: Обухович і Корещий. Позовника митр. Шептицького заступали адвокати: д-р Едгед Гвоздецький зі Львова і колишній генерал-судитор д-р Грубер з Варшави. Позовану кн. Шенборн заступав адв. д-р Апенцелер зі Львова.

ЩО КАЖЕ СКАРГА?

Радн. Обухович подав короткий звіт з попереднього ходу цього сензаційного процесу, який внаслідок відлику від вироку окружного суду в Станіславові, опинився перед апеляційним судом. З позову виходить, що в січні 1928. р. митр. Шептицький заключив з кн. М. Шенборн договір купня цілого ключа Богородчани за посередництвом Яна Мечислава Дропівського. Договір заключив в імені митр. Шептицького генеральний помішальник о. прелат Тит Войнаровський. Пізніше вже під час процесу позов змінене в тому напрямі, що договір купня заключив

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛО“ З ДНЯ 20. ЖОВТНЯ 1934.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

2

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

В році 1873, коли в Говиліві розбирали старе попівство і ставили нове, я, будучи тоді учеником гімназії, віднайшов на піді старої хати записки, писані рукою мого діда і ним підписані, в яких була історія нашої родини. Я перестудював їх докладно і мав відтак кілька літ у себе. Описав, як був уже студентом університету у Львові, дав я їх одному з товаришів, що студював історію, задля провірення історичних фактів, покликаних у цих записках; та в нього ті записки згинули, однак зміст їх зміг я ще незалежно згадати. Зрештою ані я, ані ніхто інший з родини не займався цим зовсім. Щойно в пізнішій віці почав я цікавитись тою справою. Щодо мене, то я прийшов до чересвідчення, що можна бути ширим українцем, а навіть визначним українським діячем, а проте походить з польської шляхотської родини і що це не приносить нікому сорому так, як не приносить це сорому сучасним польським провідникам, що багато з них походить з українських родів. Слідячи історію нашої родини, серед неї самої я не міг уже знайти і дізнатися багато. — Мій батько, що вмер 1905 р., був у цих справах до кінця життя послідовно лаконічний. Дещо встиг я роздобути з оповідання його молодшого брата, якого стрія Іззі Олесницького, та й цього було дуже мало.

Польські джерела історичні й геральдичні дають досить матеріалу до історії родини Олесницьких, а саме з часів давніших (від XII.—XVI. ст.), однак нема формальних, удокументованих доказів на зв'язок тих давніх поколінь з поколіннями віків останніх, хоч зв'язок той не підпадає ніякому сумнівові, тим паче, що в останніх віках крім нашої родини інших родин цього назвища ані в Галичині, ані за кордоном не було і нема.

В зіставленні початку історії нашого роду користуваясь я польськими історичними джерелами; родинну історію від кінця 18. в. ствердив я документами. Середина виповнить те, що я згадував із записок діда, які, правда, носять на собі легендарний характер, та диано складно в'яжуть події давнього минулого з долею нашої родини в другій половині 18. в.

Шляхотська родина Олесницьких жила спершу в Сандомирі та його околиці і жила печатки з гербом Дембно (Dębno)¹⁾ Длугош згадує про Петра Олесницького, що в р. 1259 оборонив город Сандомир перед облогою татар і русинів. Цей Петро Олесницький допустився буцімто зради в користь облогоючих і впустив їх до міста, після чого татари здобули замок і вирізали мешканців, а з ними позбавили також життя того Петра Олесницького і його брата Збігнева. Ту версію наводить історик Длугош на основі записок невідомого автора з другої половини XV. віку під заголовком „Vita Sbignei Cardinalis et Episcopi Cracoviensis“. Історик Каллімах простежує ту відомість, як не-

правдиву в тім напрямі, що Сандомир здобутий був у р. 1259 силою, а не зрадою, та що Петро Олесницький дістався до татарської неволі, в якій перебував довші роки і вже не вернувся додому. Те саме стверджує „Каталог краківських єпископів“ з пол. XV. стол., як також інші джерела з XIV. стол. Всі ті джерела вказують на те, що згаданий Петро був діячем дібр Кремпа (Krepa) й атенатом пізнішого кардинала Збігнева. Ті члени роду Олесницьких, що довгий час перебували в татарській неволі, мали там, як підносять згадані вище джерела, зносини з татарськими жінками, яких наслідком були діти, що опісля вернулись до батьківщини і проживали даліше на батьківських землях. Та сучасна польська шляхта докоряла їм татарським походженням і прозивала їх мішанцями, а історик Длугош підносить, що татарське походження пробивається навіть у рисах і вдачі членів цієї родини. Тому, що в тих часах умовилося шляхотство було шляхотське походження не лиш по батьківській, але й по матерній стороні, члени роду Олесницьких в XIII. і XIV. стол. стрічалися із замітом, що в їх жилах не пливе шляхотська кров і що тому не мають права користати з шляхотських прав і привілеїв. Щоб ті заміти раз на завжди від себе відсувати, вистарався один з визначніших у роді, Янко Олесницький, земський суддя краківський, в р. 1410 королівський привілей, яким король Володислав Ягайло виразно ствердив, що шляхотство цього роду є зовсім без догани і що цей рід може користуватися всіми шляхотськими правами і привілеями.

(Далі буде)

¹⁾ D-r Władysław Semkowicz: Przywilej rodu Dębno z r. 1410 w świetle genealogii rodu. Miesięcznik Heraldyczny. Lwów 1910. № II—IV.

Оказання послуги — Фабрика на біля 6-5, павільйон 180, штурман і бархани за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

банку. І тут починається законник. Пізніше Шенборн признає, що одержала 25.000 доларів. Однак додає, що з митр. Шептицьким ніякого договору не заключала. Ці гроші на її думку надіслав митр. Шептицький на рахунок Дропівського, якому вона позичила 25.000 доларів на сплату Ракішевському. Окружний суд у Станіславові ставив теж на такім становищі і видав некорисливий присуд для позовника.

ЗІЗНАННЯ СВИДКІВ.

На розправі відчитано зізнання таких свідків: 1) Володимира Голуба, генерального управителя лібр Богородчани, 2) Я. Дропівського, 3) о. пралата Т. Войнаровського та 4) д-ра Е. Гвоздецького.

О. пралат Войнаровський висновок, чому переговорював з Дропівським. Цей прирік, що крім відступлення своїх прав внімає теж у воєвідській уряді в Станіславові згоду на вирубу лісів лісця Богородчани на 60 років. Однак коли виявилось, що воєвідство годиться на вирубу лісів у 80-ти роках від дальших переговорів з Дропівським відступив і до Праги на конференцію в дні 3 і 4 лютого 1928 р. не поїхав.

Українська делегація в міністра вн. справ.

ВАРШАВА, 18. X. ПАТ. 18. жовтня міністер внутрішніх справ Зиндран Косиаківський приїхав делегацію українських хліборобських кол-

Признає, що на прохання Дропівського виставив 27. січня 1928 р. 25.000 доларів до Праги, але в листі не було згадки від кого ці гроші. Вислідом недуги, свідок поїхав з д-ром Е. Гвоздецьким до Праги на переговори щойно в червні 1928 р. І хоча до купівлі всеж таки не дійшло, за 25.000 доларів балачки не було.

Св. Дропівський заперення, що не зобов'язувався внімати у воєвідстві затвердження вирубу лісів у 60-х роках. Додає, що гроші 25 тисяч доларів вислали на його рахунок до Праги, а текст листа з повідомленням вислали грошей укладав його прівний дорадник адв. д-р Мильдурм у присутності адв. д-ра Е. Гвоздецького.

Вкінці д-р Е. Гвоздецький у зізнаннях каже: Дропівський заперення його та о. пралата Войнаровського, що річно можна буде вирубувати 40.000 куб. м. дерева. З доходу з продажу дерева легко буде можна сплатити ціну купівлі цілого лісця Богородчани. Квоти 25.000 доларів Дропівському не виплачено тому, бо він не внімав від кб. Шенборн згоди відступити свої права митр. Шептицькому. Признає, що гроші вислав до Праги згідно з постановою опції.

Після промов заступників обох сторін розправа закінчилася в год. 4.40 пополудні. Сенат випрок ще не проголосив, тільки аладить його на письмі і перешле заступникам сторін. Розправа тягнулася понад п'ять годин.

250 чужинних журналістів.

БІЛГОРОД, 18. X. ПАТ. Влада виділа відеву, щоб дати приміщення для 250 закордонних журналістів, які мусіли покинути готелі, уступаючи місця прибувним найвищим достоянникам. До двох годин прийшли зголошення на 2.000 приміщень в приватних домах.

НОВИНКИ

— **Вибірчий регулямін.** Краєній Народній Канцелярії адалось ще зібрати невелику кількість „Вибірчого регуляміну“ в опрацюванні Володимира Целевича. Загально відомо, що регулямін є так зложений, що не знаючи його, просто неможливо перевести вибори. Тому коли ще в якій громаді нема „Вибірчого регуляміну“, замовляйте його негайно в Краєній Народній Канцелярії, Львів, Підвалля 7. Ціна 30 сотників, з пересилкою 40 сотників.

— **Перші поважачіні сходни** Т. У. С. К. „Обнова“ відбудуться в неділю, дня 21. ц. м., після суга. Служби Божої в год. 10. в домівці Т-ва. Справи дуже важні. Присутність усіх членів обов'язкова. — **Виділі.**

— **о. Альфонс М. Рак (Raes) T. I.**, бібліотекар і професор Східних Літургій у Папській Орієнтальній Інституті в Римі, прибув був на кілька тижнів до Львова і працював у львівських бібліотеках, м. ін. у Національній Музеї та Станіславській бібліотеці. Найбільше працював у центральній василіянській бібліотеці. де студіював наші богослужбові видання (Требник та Служебники) XVI—XX. вв. Також відвідав деякі редакції у Львові, василіянську церкву і друкарню в Жовкві, Папську Семінарію в Дубні й василіянський монастир у Почаєві. (х).

— **Незатверджений вибір ректора.** Міністер освіти Єнджеєвич не затвердив вибору проф. І. Чекашовського ректором львівського університету.

— **Новий костел** посвячено в Гаях Вишних пов. Дрогобич. На будову костела зложили пожертви переважно представники польського промислу й громадянства в повіті.

— **Нові податкові проекти.** Як зачувати з Варшави, проєктований кавалерський податок на освітні цілі мають платити не тільки особи вільного стану, але й бездітні родини. Крім того обмірковують новий податок до доходного податку, призначений на шкільні цілі. Зальнені від нього будуть податники, що мають більшу родину.

— **Фільма з марсельського атентату в Польщі заборонена.** Міністерство внутрішніх справ заборонило висвітлювати в Польщі фільми про марсельський атентат подібно, як в інших державах. В одній тільки Англії висвітлюють ці образи.

— **Хто виграв на лотерії.** В нинішнім тягненні Держ. Клас. Лотерії впали виграні на такі числа: 10.000 зол. на ч. 30135. 5.000 зол. на ч. 52935 178576. 2.000 зол. на ч. 52644 139376 58593 85542. 1.000 зол. на ч. 47310 171270 4043 78997. 400 зол. на ч. 35222 44193 152211 154269 158963 162123 24133 29090 34557 39256 123714 124177 138199. 200 зол. на ч. 4180 13879 27040 40569 40834 56715 90626 102455 149580 169825. 500 зол. на ч. 10229 65304 81534 101319 121897. 200 зол. на ч. 25717 41175 74771 85477 79045 102960 117981.

— **Знижка цін вугля.** Наслідком переговорів уряду з власниками копалинь від 1. листопада ц. р. має подешевіти вугіль. Уряд домагався знижки на 20 проц., але промисловиці згодилися тільки на 7 до 12 проц. Одночасно буде обнижена тарифа за перевіз вугля залізницею. Транспорту до Галичини і Волині мають дістати більші знижки на основі т. зв. кресової тарифи.

— **Кишенкові злодії і наша публіка.** Вчора, як довідуємось від кількох знайомих, у салі Музичного Т-ва ім. Лисенка на концерті Марії Сокіл кільком особам пропали портфелі та торбинки. Кишенкові злодії систематично ходять на наші концерти та вистави і ніколи не здержуються з них із порожніми руками. Наші земляки назавгал дуже розсіяні і коли заведуть балачки про музику або політику, не відчувають біля себе нічого більше. Вхід до салі Лисенка, коли гайтно, сприяє злодійському ремеслу.

— **Наїхав на жінку та ліхтарню.** На вул. Краківській шофер Мих. Грицканюк наїхав на якусь около 60-літню жінку. Перевезена до шпиталю померла. Коли шофер пустився зтікати, люди утворили кордон, щоб спинити авто. Тоді шофер завернувся на вул. Леґіонів і тут біля театру наїхав на ліхтарню. Ліхтарню повалив, авто ушкодилось. Шофера арештували.

— **За лютючки КПЗУ.** Перед судом присяжних у Самборі відбувся процес 20-літнього електромонтера фірми „Малопольска“ в Бориславі, Йосифа Корби, що приїхав тому рік з Відня за поширенням лютючок КПЗУ. Акт обвинувачення

Ліцитація Блки -- Костенів не відбулася.

Ліцитація 1200 моргів поля Білка Костенів, власність „Народного Дому“ не відбулася в четвер 18. жовтня ц. р. Згадані фільварки виставлено на ліцитацію на покриття довгів Кредитного Земського Банку.

„Русское Слово“ з 17. жовтня ц. р. повідомляє, що ліцитація великої каменної „Народ-

директора „Сільського Господаря“ д-ра Храпливого, інженіра Мудрака та сенатора Юліана Павликовського.

ного Дому“ при вул. Курковій, визнає на 9. листопада ц. р. теж не відбудеться. Комісар М. Бачинський і дир. І. Слезюк впростили у Варшаві конверсію всіх довгів Народного Дому. Тому завдяки заходам у рішучих чинників згадані ліцитації не відбудуться.

Промова Герінга в скупштині.

СЕРБСЬКІ ОКЛИКИ В ЧЕШТ НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 18. X. ПАТ. Німецьке Інф. Бюро повідомляє з Білгороду, що міністер ген. Герінг на запрошення президента скупщини Куманудія прийшов учора до скупщини. Витали його численні послани. В промові Герінг як президент райхстагу зазначив, що німецьке народне представництво бере живу участь у югославянській жалобі. Герінг обговорив офісаль югославянсько-німецькі взаємини, яких основою є недавно заключена торговельна угода.

На цю промову відповів Кумануді, після чого піднеси оклик у честь Німеччини та міністра Герінга.

Міністер Герінг мав теж годинну наряду з регентом князем Павлом. Оба державні мужі у розмові, що мала дуже щирый характер, висловили бажання дальшого розвитку добрих взаємин, які є між обома державами.

300.000 народу на похороні короля Олександра.

БІЛГОРОД, 18. 10. ПАТ. Нині відбувся похорон короля при участі 300 тисяч народу. Домовину принесли вночі з палати до собору. В год. 8. рано патріарх Варнава в асисті вищого духовенства відправив жалібне богослуження у присутності короля Петра, королеви Марії, членів регентської ради і найближчої королівської рідні. На богослуженні був теж през. Лебрен, король Карло, Борис, кн. Юрій з Англії, мільканцять прем'єрів і міністрів закордонних справ. В год. 9. похоронний похід з домовиною короля вирушив зі собору на двірць залізничі. В год. 1. вполудне домовину відвезли до Опленца, 80 км. від Білгороду до королівського мавзолею. Попереду несено хрест. Опісля йшли військові відділи королівської гвардії і маринарки, відділи чужинних військ, а саме французької піхоти і маринарки, австрій-

ської маринарки, румунські, чеські, грецькі, турецькі та югославянські. За військом машерували соколи. Далі несено вініці від королів і президентів. Духовенство всіх віроісповідань діяло численну участь. У поході несено ордери короля, шаблю і королівський скиптр. На гарматі везли домовину короля. За домовиною йшли король Петро II, вдова королева Марія, члени королівської рідні, французький през. Лебрен, румунський король Карло, болгарський король Борис, князі, делегати президентів і урядів чужих держав, польська під проводом ген. Веняви Длугошевського. За ними йшов дипломатичний корпус, представники скупщини і сенату, делегації югославянських і закордонних товариств та величезні маси народу.

Арештували д-ра Павеліча та Кватерніка.

ПАРИЖ, 18. X. ПАТ. Алас повідомляє з Риму: На домагання французької судової влади італійська поліція арештувала в Торіні д-ра Павеліча та Кватерніка. В першому переслухванні

оба не призналися до участі в атентаті на короля Олександра. Їх замикнули в торінській в'язниці.

Большевики в Червоному Хресті.

ТОКІО, 18. X. ПАТ. На конференції Міжнародної Унії Товариств Червоного Хреста ухва-

лили прийняти СССР до Міжнародної Унії Товариств Червоного Хреста.

Рег. Горті на жалібному богослуженні.

БУДАПЕШТ, 18. X. ПАТ. На відправленому нині в сербській церкві в Буді богослуженні за душу пок. короля Олександра взяли участь регент Горті, члени уряду з прем. Гембешом, дипломатичний корпус й інші особи.

Злучили міністерства справедливости

БЕРЛІН, 18. X. ПАТ. На основі урядового розпорядку пруське м-ство справедливости злучили з німецьким м-ством справедливости.

Покликайте передплати

знення закинув йому, що був головним техніком комуністичної партії в нафтовому басейні, чим допустився головної зради. Крім того пробував перекупити квотою 200 зол. постерункових, що його арештували. Корба засуджено на 7 літ в'язниці і 500 зол. гривни.

— За зневагу урядовця. На виїздовій сесії станіславського суду в Калуші відповідав Герман Гольдер, учень VII кл. гімназії, за зневагу залізничного урядовця Словіковського, що хотів усунути Гольдера, який проходився на залізничному шляху. Під час сіпаним учень ударив урядовця в лице. Засуджено його на 6 місяців арешту.

— Жінка вбила чоловіка. В Обертині пов. Коломия шез підчас Великодня ц. р. заступник війта Михайло Марук. Поліційні докождження відкрили, що вбила його жінка зі сином. Обое вбила його підчас сну, відрубали ноги від кидовба і так почвертоване тіло закопали в полі, на якому посіяли ячмінь. Злочинців викрив поліція, що сховався в хаті Маруків і підслухав їх розмову. Спершу Марукова взяла всю вин, на себе, мовлячи, що помстилася за недобре поведіння з нею. На судовій розправі, як відбулася на днях проти неї, вона заявила, що син намовив її взяти всю вину на себе. Розправу відложено, щоби переслухати нових свідків.

— Краєва хроніка. У скільських Карпатах упав у ночі перший сніг, однак під промінням сонця швидко стопився. — В Коростові біля Скольного згоріла загорода Івана Калинова загальної вартості 2.000 зол. — Перед військовим судом у Перемишлі розпочалася розправа проти сержанта Франца Гайди, що вбив свою жінку. — Перемиський суд присяжних засудив на три роки в'язниці Гринька Кіндрика, що підпалив стодолу свого швагра. — На станції у Збаражжі дісталася 20-літня Яніна Моравська, жінка плотоногового, під колеса потягу, які відтнули їй одну ногу. В дорозі до шпиталю Моравська померла. — В Надвірній згоріли будинки Гехерліна зі шкодою 10.000 зол. — В Дилові пса. Бучач вбито сокирою 77-літнього Стефана Дардзя. Арештовано його синів, що сперечалися з ним за поділ маєтку.

— Кара на Мусоліні. Один італійський поліцейський в Римі укарав Мусолініа гривною у висоті 100 лірів за швидко їзду самоходом. Мусоліні, кермував особисто своїм возом і спізнився дуже на засідання ради міністрів, отже їхав за швидко. Число його самоходу записав поліцейський і зробив донесення своїй владі. Мусоліні звелів вислати негайно 100 лірів під адресою президії поліції, а рівночасно висловив призначення поліцейському за совісне виконання обов'язків.

— Монструальний бенкет. Як повідомляють із Сан Паулю, бразильська конституційна партія видала величезний бенкет на пошану відомого діяча д-ра Армандо де Салез Олівейра. Бенкет відбувся на спортовому майдані при участі 10.000 осіб. З краю прибуло 300 поліцейських провідників з прапорами. Столи, при яких засіли учасники, були довгі на 2,7 км., а лавки на 6 км. Спожито 5.000 курок, 2 тони ярини, 30 тисяч булок, 3 тони овочів, 20 тисяч літрів пива і десятки тисяч пляшок вина та мінеральної води. Був це найбільший пир у південній Америці.

— Ріжні вістки. У Зл. Державах живе 4 мільйони родин за гроші, які дістає з фонду для безробітних. — Останню книжку Айнштайна „Моя філософія“ заборонили у Баварії як „шкідливу для народу і держави“. — Суд у Виборах рішив, що близнята можуть мати двох ріжних батьків дарма, що знавши на суді признали це дуже мало ймовірним. — Австрійський уряд зачинив кордон для всяких емігрантів з Югославії. — У Франкфурті над Майном, у церкві Кармелітів, найшли незвичайно цінну ікону з XVI віку. — Цими днями ввели в Німеччині розпорядок, що всі іміці першої неділі кожного місяця мусять призначити якусь пайку на одну страву для безробітних. — У Мельбурні відкрили філіателістичну виставу, на якій марки оцінені на 250.000 фунт. штерлінгів; цю колекцію береже постійно 50 поліцаїв. — Кентський князь замовив у льондоських ювелірів шлюбний дарунок для княгині Марини; буде це нашийник і бранзолета з 372 дорогішими каменями зі збірки англ. королівської рідні. — Франц, міністер Барту похоронений у родинній гробниці на цвинтарі Пер Лешез по сусідству могили Шопена, Россіні і двох Караджоржевичів. — Біля Ютеборга (в Німеччині) особовий поїзд наїхав на автантаже авто, яким їхали робітники. Було 6 убитих, 12 ранених. — Жертвою тайфуну на Філіппінах стало 41 осіб, 35.080 людей знаходиться без даху над головою. — В Дітроїті засуджено на 10 літ в'язниці якогось Ліквеля за намагання-вимушення 5.000 доларів від Фелла під загрозою вбити його сина.

Величавна вистава
Нині у Великій Театрі
„12.000“
знаменита штука Бруно Франка.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Дитячий ярмарок.

Нарікаємо нерас: „Немає в нас помислових людей! Товариство, видавництво, установа має величезну змогу розросту, сприятливу кон'юнктуру і — не розростається, бо люди не мають помислів“. Дехто ще додає: „Все це наслідки бюрократичного виховання за небіжжя Австрії. Бюрок, платня, автоматичний аванс, певна смертура“.

Отже це все неправда. Є в нас люди помислові, мало того — майже всі українці є помислові, тільки одна біда: не на своїх місцях стоять і не можуть виказати що потраплять.

В „Українській Захоронці“ люди є на своїх місцях — чого доказом „Дитячий Ярмарок“, який я бачив минулої неділі у залі академічної їмнарії. Направду гарний помисл. (Тим я ні трохи не хочу образити „Поради Матерей“ — вони також мають помисли!).

Прийшла до мене одна пані.

— Зайдіть на нашу імпрезу. Водай на десять хвилин.

Я не сказав ні так, ні сяк, бо знаю, чим це звичайно пахне: вступ плюс фейлетон.

Але довідавшись, що вступ тільки 50 сот, а фейлетону виразно не домагаються — я пішов. Прекрасно було.

Довкола салі столічки, на столічках усякий

— Кожна господиня має свої способи! Тому господині стараються пізнати тайни інших пань дому: як чистять, перуть, варять. Порівнюючи придбані відомості з іншими господарств з своїми способами, господиня багато навчається. У спеціальності прання здобуде важну відомість: не лише до прання звичайного, але і делікатного білля, шовків, вовни і навіть коронок найліпший є Радіон, універсальний засіб до прання. Радіон пере все!

ДИВОГЛЯДИ.

ЯК РЕДАГУВАТИ ГАЗЕТУ?

Найновіше число „Нової Зорі“ з дня 18. жовтня приносить на 1-й сторінці 5 великих свіжих, актуальних новин. Вони такі: Перша: „Благословення хрестів“. Жінкам заборонено малюватися в часі конгресу“. Це новина з Буенос Айрес. „В Еспанії горять церкви“. Третя: „Княгиня, що сама варить“ — про княжну Марину, наречену Юрія, сина англійського короля. Четверта: „Торт на три метри високий“ — теж про ту саму княжну та її нареченого, а саме про те, який торт приготували для них в Единбургу. Пята: „Чому гусениці сильно розмножилися“...

Неодня пригадує собі славну гумореску Марка Твайна „Як я редагував хліборобську газету“. „Нова Зоря“ побиває Твайновий рекорд.

РЕКОРД.

Американський механік Тот поставив кантом одне на одному 146 штук доміна.

СОЦІАЛІЗАЦІЯ ГАДЮК.

Бразильський уряд має намір соціалізувати всі приватні збірки гадюк. Фармери тримають у себе отруйні гадюки, які потім продають для наукових цілей і ведуть ними часто брудну торгівлю.

3 концертної салі.

МАРІЯ СОКІЛ.

Товариство Письменників і Журналістів, користуючи з того, що артистка Марія Сокіл зупинилася на короткий час у Галичині, — улаштувало її концерт, призначуючи дохід для наших лемків. Вийшла з нього подвійна користь. Лемкам дістануть дохід (сала заповнена), а львівські громадяни пізнали красу лемківських пісень, які у знаменитім опрацюванні наших композиторів М. Колесси і Л. Ревуцького прибрали гарну й оригінальну європейську форму і у зразковій виконанні співачки задовольнили найвибагливішого слухача. З інших українських пісень артистка співала три гіндуські любовні пісні Василенка (зросліщений старий український композитор), композиції досить дешеві і може навіть з невеликим хистом зладжені. — І кілька народних пісень Барвінського, Ревуцького та Лиська. Всі ці пісні

Життя громадянина совітської Росії перед очима андія.
Нині у Театрі Ріжнородностей
комедія
В. Шварліна „Чужа дитина“
яку грають рівночасно у Львові і Москві

крас, а за столиками купці і купчихи. Бувало, що купець уже скінчив десять літ, а купчиха ще ні, буває навпаки, але трапляються і старші: до двадцяти доходять. Молодша купецька братія торгує парами: одні продає, друге провадить книговодство, старша — одинцем.

— Прошу купити мило. Звана марка „Центросоюз“! — захвалює малий Шепарович.

Коли купите — мала Мартюківна нотує прихід. Мала Скопльківна продає пасту, мала Павлівковська товари „Народної Торговлі“ — одним словом (ілюстрація до твору: „Слідами батьків“).

Та це тільки частина.

Більшість купців і купчих — це дорослі торговці в роді. Батько урядовець, діти селянини, а вони до купецтва беруться.

Думаю, добре, що так за молоду. Набере вправи і головне: побачити, що з цього можна жити. Коли не дуже добре (тяжкі часи), то бодай так, якби жило, колиб покінчилиш студії і маючи свідоцтво згодності і позалишиш на посаду і діставши її — не вилетіло з неї.

Не уявляю собі такого ярмарку перед війною. Булиб мами злі, а тати ображені.

Нині мами усміхаються, а тати платять вступли і з привабливими головами кивають...

— Так-так, вважаєте, пане добродію, колишні наші купці з Царгородом торгували. Може знову будуть!...

Виглядає, що будуть!...

Галактіон Чіпка.

співала М. Сокіл дуже добре і з повним зрозумінням стилю народних пісень, дарма, що акомпаніатор не все вглублювався в інтенції солістки й автора.

У другій половині концерту почули ми знаменито виконані атаки оперового репертуару М. Сокіл, з яких найкращими і може найбільш підходящими для солістки і стилю її співа були дві ліричні арії Шарпантиє з оп. „Люїза“ і Корнгольда з оп. „Мертве місто“.

Після закінчення офіційної програми солістка радо докинула захопленій публіці кілька пісень.

Акомпаніювали дискретно А. Рудницький (форте.) і Є. Козулькевич (скрипка).

Роман Савицький.

3 театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „ЧУЖА ДИТИНА“, комедія на 3 дії Шварліна.

Песа сучасного совітського автора, що має незначний успіх на совітських сценах і в Парижі. Молода діачина артистка (у цій пєсі можна оповісти інтригу, бо слухач знає її від самого початку) прикидається, що сподівається дитини. Це потрібне їй на те, щоб пережити ролю, до якої вона підготовляється в театрі. Кандидати до її руки та батьки на таку виству реагують різно і счиняються неабияка метушня.

Весь гумор пєси у ситуаціях, що нагадують париську фарсу і дотепам, можливих тільки у середовищі т. зв. нової суспільної діяльності. Гумор автора нагадує в неодному місці Воєнкіна: важко відрізнити сатиру від невинного жарту.

Який успіх має ця пєса у Совітах довідуємось із одної статті „Комсомольської Правди“ (з 3. ц. м.). Не тільки театри, але і клуби хотять мати цю пєсу у своєму репертуарі. Після всяких добродійних вєторів із концертами та відчитами, дають, щоб виправити касу, „Чужу дитину“.

„Заступник директора санітарного відділу управи Жовтневої дороги пропонує влаштувати виклад одного лікаря на тему: „Як зберігти дитину“. — „Яку дитину? Чужу?“ — питають його. — Ні, свою. „Свої нікому не потрібні. Я не виконав іще свого промислово-фінансового пляну, а ви зі своїми дітьми тут лізете. Дайте чужу дитину“.

Ще один приклад. У Ленінграді на „Домі культури“ залізничників появилася тєатра афіша: „Тільки один день. Сесія народнього суду. Чужа дитина. Вєсти продаємо“. В означений день зала суду була повна. Всі пішли на виставу. На сцену вийшли судді. Це була пачайна судово розправа проти 23-літньої громадянки Максимової, що вбила свою дитину. Судді взяли гроші як за виставу пєси Шварліна, але директора Дому Культури засудили на 3 місяці примусових робіт.

Песа чужакно матиме успіх і у Львові.

М. Р.

Відозви й комунікати.

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА!

Десять років минуло, як повстало у Львові "Товариство опіки над українськими емігрантами". Його завданням було опікуватись тими, що їх доля призвужає кидати Рідну Землю та на далекій чужині шукати кращих умов життя, утримувати звязки з тими, що вже живуть на чужині і врятувати тим, що лишилися у краю, помагати відшукувати пропавших членів родин у різних іміграційних краях.

Цю працю виконувало "Товариство опіки над українськими емігрантами" при допомозі інформаційний бюр, які безплатно давали усні та писемні поради й поучення, а також при допомозі часопису "Український Емігрант", що його розсилали до всіх місцевостей у краю на те, щоб він подавав правдиві еміграційні вістки, найповніші еміграційні розпорядки та остероги перед злочинною роботою еміграційних обманців.

По стільки роках праці всеж таки ще й сьогодні трапляються випадки, що наші селяни падають жертвою еміграційних маніфів, віддаючи в їх руки свій останній важко зарплатаний гріш. Бувають випадки, що несподівано й легковірно одинокі, даючи віру обманствам агентів, десятки кілометрів пішки йдуть до Львова, щоб тут почути гірку правду, що їх обманули.

Ці випадки, як і те, що в останніх часах длеться завважити деяке оживлення в еміграції, спонукали Управу "Товариства опіки над українськими емігрантами" помістити цю пригадку, що вно не припинило своєї діяльності і що всі зацікавлені в еміграції повинні звертатись за порадами тільки до нашого Товариства.

Як і попередніми роками, "Товариство опіки над українськими емігрантами": інформує про всі можливості виїзду на чужину, про умовини життя і праці в чужині, як життєвотатальних, так і заморських країнах і про найактуальніші еміграційні розпорядки; помагає для виїжджаючих всі справи та передвиїздові формальности; помагає полишенням у краю родинам відшукувати їх членів, що пропали на чужині; висте подання до влад і чужо-

державних представництв у всіх еміграційних справах; підготовлює виїзди родин на поселення, старається для них про пільги й охорону перед виїздом і після приїзду на нове місце замешкання; видає часопис "Український Емігрант", в якому виступає найновіші еміграційні поради.

Подаючи цю пригадку до відома українського громадянства, з особливим проханням звертаємось до Всечеснішого нашого Духовенства, до всіх українських інтелігентів, що працюють по селах, до всіх освітніх і кооперативних діячів, щоб при кожній нагоді звертали бачну увагу на нездорові еміграційні прояви серед нашого народу, були в контакт з "Товариством опіки над українськими емігрантами" і тільки до нього спрямовували всіх, що потребують помічі й поучення.

Усні інформації подає Товариство безплатно, писемні за зворотом поштової марки. Адреса Товариства: Львів, вул. Вишневецьких ч. 4 (Еміграційний Дім).

За Управу Товариства:

М. Заячківський,
президент.Д-р А. Говиківич,
секретар.

НЕ ДАЙМО МАРНУВАТИСЬ НАШІЙ МОЛОДІ.

По наших селах є багато молоді, що хотілаб учитися. Родичі, що їм не байдужа доля їх дітей, повинні післати їх до господарської школи, бо хліборобська освіта — це для них найкраще вивідування.

В Шибалині коло Бережани є Рільничо-Господарська Школа, де можуть аступити хлопці і дівчата від 14 до 19 літ. Школа ця є дворічна, наука лічнеться 5. листопада. Там крім загальної і хліборобської освіти учаться дівчата шиття і домашнього господарства (варити, пекти і т. д.), а хлопці теж кооператив, молочарства, майстерки і т. д.

Хлопці, що мають добрий голос і слух, матимуть змогу при малій деплаті учитися диригентурі і джаківства, а дівчата основніше краєвства.

До господарської школи в Шибалині повинні піти теж ті селянські хлопці й дівчата, що перервали гімназію чи семінарію, щоб не були т. з. недоуками, а мали і школу покінчену і добрий фак у руках.

Кошт науки невеликий, так, що навіть бідніші можуть цю школу покінчити. Звертайтесь по ближчі вказівки до Управи Рільничо-Господарської Школи в Шибалині, пошта Бережани, долучивши поштову марку на відповідь.

✠ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Бр. Севастіян Симеон Бурак, ЧСВВ, помер 17. жовтня ц. р. в дрогобичькій монастирі. Покійний родився 24. травня 1867 р. в Жовні. До василіанського Чина вступив у 1897 р. в Добромилі, де по новітній зложив 9. березня 1899 р. перші черпечі обіти. Врочисті обіти (професію) зложив у Крехові 14. січня 1904 р. Це був побожний і трудящий монах. Працював у різних монастирях: у Бучачі, Кристинополі, Крехові, Лаврові, Краснопуші, Улашківцях, Михайлівці й Добромилі. Від двох років працював у Дрогобичі. В. Й. П.І

СПОРТ.

Хуст. С. К. "РУСЬ" (Ужгород) — РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ СЛAVЯНСЬКИХ ДРУЖИН (Хуст) 12:1 (5:1).

В неплію 13. ж. відбувся в Хусті на Закарпатті матч між дружиною угорської "Русь", яка виступала без Кобзаря, і репрезентативу славянських дружин того міста. Противник "Русь" був дуже слабкий, тому програв аж у відношенні 1:12. На місці Кобзаря, що, як відомо, лічить завоювати ногу у шпиталі, грали на переміну Крайня і Шандор. Голі для "Русь" стріляли Криж 7, Міліня 3, Крайня 1, Суковський 1.

ХАРКІВ — КИЇВ 1:0 (1:0).

Дня 30. ж. відбувся на київському стадіоні "Динамо" найважливіший матч між репрезентативу Харкова та Києва. Виграда ті аматери по завязній боротьбі репрезентативу Харкова, стріляючи одного гола в карного. Видів 30.000.

ОЛЬДБОЙ СОКОЛА - БАТЬКА, ПОЗІР!

Рухався для ольдбоїв Сокола - Батька відбувається в риханковій залі по вул. Руській кожної середі і п'ятниці від год. 8-7 веч.

Нові книжки й журнали.

В Р. Stefanowski. WYDZ RACJONALNY. Wykład dla początkujących — zasady i analiza liczytacy, rozgrzywki i wista. Zagadnienia ogólnoteoretyczne. Konwencje. — Międzynarodowy kodeks brydżowy. Wydawnictwo M. Arcta w Warszawie 1935.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошенням редакції на відомостях

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича
Жидачів:
19. X. "Корпелівська Лявоні".
20. X. "Залізняк за Дунаєм".
21. X. "Залізняк Острога".
З Жидачева їде театр до Рогатина потім до Тернополя.

Великий Міський Театр.
П'ятниця, 19. X. год 7:30 веч. "12.000".
Субота, 20. X. год 7:30 веч. "Чужа дитина".

Театр Рівногородностей.
П'ятниця, 19. X. год 7:30 веч. "Чужа дитина".
Субота, 20. X. год 7:30 веч. "Люблю те з".

Кіно.

АПОЛЛО: "Федора" (на осп. Віктора-Сарау).
АТЛАНТИК: "Чар віденського вальса" (Лео Слезак, музика Штрауса).
ВАНДА: "Чемпі", "Тайна зоологічного го городу".
ГІРАЖІНА: "Кво валиє".
КАСІНО: "Твої уста говорять неправду" (Норма Шерер).
КОЛІСЯ: "Жінка - орхідея", ревія Пера жоніріки".
КОПЕРНИК: "Імператриця" (Марлена Дітріх).
МАРУСЕНЬКА: "Імператриця" (Марлена Дітріх).
МРАЖІ: "Король циганів" (Дж. Мовіна), "Дівчина з гір".
МУЗА: "Чибі".
ПАЛІС: "Чи Людина це дівчина" (Смоларська, Бодо, Цейкльська).
ПАН: "Буватиш" і ревія.
ПАСАЖ: "Сайди на світланку" та ревія.
РАЙ: "Катерина Велика" (Елізавета Бергнер).
СВІТ: "Пригода на Ліді" (з Пікассо).
СОНЦЕ: "Велика гримина" та ревія.
СТИЛЕВЕ: "При замкнених дверях і ревія".
УТІХА: "Легіон смерті" та ревія.
ХІМЕРА: "Весела Зузанна" (Ліліана Гарвей).

Закордонне радіо.

П'ятниця, 19. жовтня 1934.

Відень (366,8) 19:00, 19:10 Концерт 17:30
Пісні, Братислава (298,8) 20:05 Сміх дитин, гумор, 20:20 Легка музика, Прага (470,2) 20:05 Класичні арії та пісні, Париж (1538) 13:00 Оп. арії, Агільона (531) 20:30 Музика, Берлін (356,7) 14:15 Солісти, 18:30 Вок-літ. аудіо, Конігсвустерганген (1571) 20:55 Музика, Кельн (435,9) 17:15 Фортеп'яни, Будапешт (350,5) 17:35, 23:15 Пил. музика, 19:36 Опера, Міліно (368,6) 11:30 Популярна музика, 16:45 Для дітей, Рим (420,8) 17:10 Легка музика, 20:45 Опера.

Субота, 20. жовтня 1934.

Відень (366,8) 16:10 Концерт патрістів, 19:20 Спів, 20:00 Катакомби" комедія Дейвіса, 12:00, 22:50 Концерт, Братислава (298,8) 16:45 Для дітей, 19:25 Словацькі пісні, 20:00 "Веселіа бую" опера Вайнберга, Брюно (325,1) 17:30 Нім. анд. "Джаміле", оп. Бізета, 19:30 "Веселі жумоньки з Віндору" оп. Ніколя, Прага (470,2) 11:05, 12:35, 15:55 Легка музика, 17:05 Шубертіві пісні, Прага ІІ (249,2) 14:30 Українські народні пісні (сп. Іванюшка - Синиця), Париж (1648) 13:00 Легка муз., 21:30 "Мамон" оп. Масенета, Агільона (531) 20:35 "Граніята" оп. Берді, Рига (514,6) 18:30 Лотиські пісні, Берлін (356,7) 16:07 Опереткова музика, Конігсвустерганген (1571) 10:15, 11:00 Для дітей, 18:45 Камер. муз., Кельн (435,9) 19:00 Солісти (муз., співа), 20:15 Оперетковий вечір, Будапешт (350,5) 13:30 Військ. орк., 20:45 Оперетковий вечір, Міліно (368,6) 13:00 Орк., 20:45 "Добора е Джаєл", муз. паса Пізетія, Рим (420,8) 17:10 Вок-інстр. концерт.

Львівське радіо.

П'ятниця, 19. жовтня 1934

6:45 Ранішня ауд., 7:30, 22:40 Радян. концерт, 11:57 Сигн. часу, 12:03 Метеорологіч. вістки, 12:05 Огляд преси, 12:10 Легка муз. з гр. пл., 12:45 Для жінок: Як улаштувати хату дешево й гарно, 13:05 Популярний концерт і солісти (гр. пл.), 13:30 Експорт, 15:35 Біржа, 15:45 Сальон. орк., 16:45 Ауд. для хорих, концерт, 17:15 Солісти (Мокшінська, сопран), фортеп'яни, 17:50 Модн., 18:00 Сільська реліж., репрт. театрів, 18:05 Соняшник острів (фел.), Юр. Телі), 18:15 Скрипка, 18:45 Лев (із

пильно життя та зничай авірі), 19:00, 19:30 Легка музика, 19:50 Актуальна балачка, 19:50, 19:56 Спорт, 20:00 Кутюя краєзнавчого т-ва, 20:05 Муз. балачка, 20:15 Сімф. концерт, 22:30 Репитанії поезій, 23:05 Легка музика.

Субота, 20. жовтня 1934.

6:45 Ранішня ауд. жал. богослуж. з Бігговед, 11:57 Сигн. часу, 12:03 Метеорологіч. вістки, 12:05 Огляд преси, 12:10 Концерт, 13:00 Полудн. денник, 13:05 Сал. Саєно: Каювал авірі (гр. пл.), 15:30 Експорт, 15:35 Біржа, 15:45 Нові гр. пл., 16:45 Театр Улані: ауд. для дітей: У країні пилтучої вниші" (японська музична казка), 17:00 Г. Равель: Симфонічний квартет Ф-дур, 17:31 Арії та пісні в супр. форт., 17:30 Дім і родина, 18:00 Балачка про один профісійональний театр, 18:10 Сільва реліж., 18:15 Концерт мандоліністів, 18:45 Репортаж, 19:00 Спів у супр. форт., 19:20 Гора Кальварія, 19:30 Концерт вокального хору Ярова (гр. пл.), 19:50, 19:56 Спорт, 20:00 Концерт симф. орк., спіл (Умб. Маттез), 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Мандрівки по читальних, 22:15, 24:00 Танк. музика, 23:05 Театр Улані: Російський гумор, 23:35 Сальонна музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доля у Львові у приватних оборотах 5:25:50 зол.
У Варшаві були такі курси: Лондон 23:90, Париж 34:90, Берлін 213:35, Ціох 172:72, Амстердам 338:75, Прага 22:10, Італія 43:36, Ньюйорк набель 3:25 3/8, Ньюйорк чеки 5:24 3/8.

Акції та цінні папери.

Банк Польський 95 1/2 зол.

ШНИ "МАСЛОСОЮЗ".

"Маслосюз" повідомляє, що в дні 18. жовтня ц. р. кооперативам платити за: Львів.

1 кг. масла десероного	2:50 зол.
1 л. молока	0:14 "
1 л. сметани	0:60 "
1 кг. лепи	3:60 "

Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові і літра 22 сот.
Тенденція на масло і яйця сильна, на молоко і сметану вдержана.

Маслосюз повідомляє, що від 19. жовтня ц. р. платити своїм доставкам за 1 кг. живої ваги птлиці, льоно подарів птахомисарні "М. С." у Львові (вул. Б. Глопальського 23):

Пантарки проіма	за 1 кг.	1:20	зол.
ІІ пл.	"	0:90	"
Індій та індійці І пл.	"	1:12	"
" ІІ "	"	0:80	"
Курята і куря І "	"	0:95	"
" ІІ "	"	0:65	"
Качка і гуса І "	"	0:70	"
Тенденція демо сильніша.			

ОПОВІСТКИ

Старшина кружка "Рідної Школи" в Буську повідомляє, що для 2. листопада 1934 року в 11 годині передпол. у "Бусі на Греблі" відбудуться звичайні Загальні Збори.

Деканат Теологічного Виділу Греноват. Богословської Академії у Львові повідомляє, що передорядняційні і передконкурсні іспити в місній антолоді відбудуться для 14-го замісця 7-го.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

МАШИНУ до писання "Underwood" українську оказійно продає "Машинопол" Синіуська 9. 447 1-2

ШУКАЮ жінки старшої до ведення хатнього господарства. Зголошення до Адм. "Діла" під "Одна особа". 450

КІМНАТА при вул. бічній ливчарської недалеко костела св. Антонія мебльована, фрептова, два вікна, тепла, суха, світло, обслуга, місячно зол. 35 анш одній особі: на становині від 15. листопада або від 1. грудня до наймлення. Ближчі інформації при касі в Союзному Базарі вул. Руська ч. 20. 451 1-2

ПРОСПЕР МЕРМЕ
БЛАКИТНА КІМНАТА
ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ
Переклад із французької мови Василь Софронів. — Ціна 0.95 зол., з пош. пересилкою 1.20 зол.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не зберігаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 8-00 зол.
Чвертьрічно 13-00 „
Шірично 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 дол.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 100 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Моделі Заграничні в плащах, сукнях

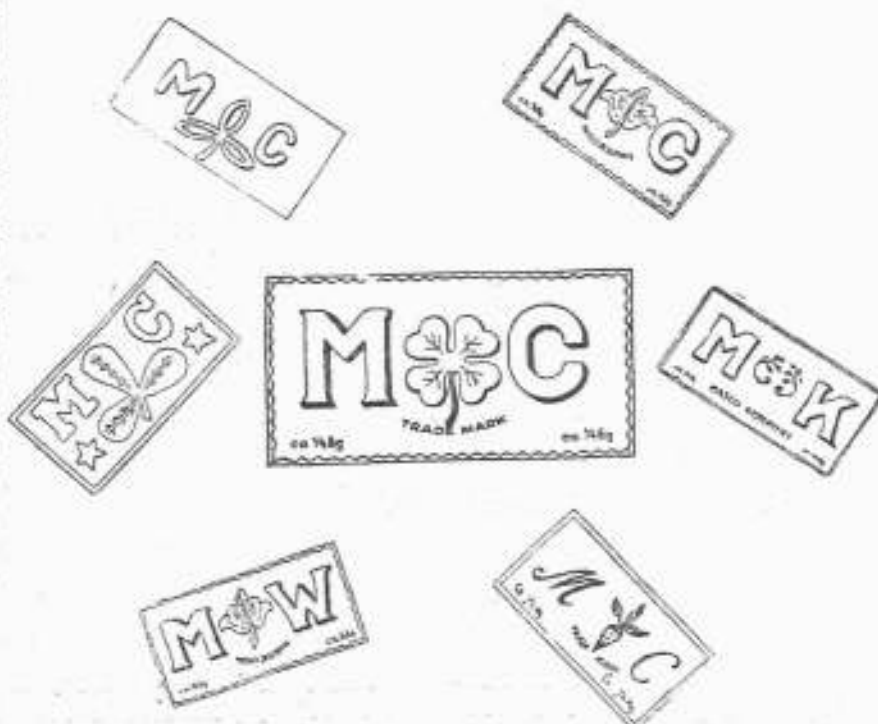
порукає фірма
50% дешевше

Брати Карель

Львів, вул. Ягайлонська 7. — Станиславів, пасаж.

Не дайтеся перехитрити!

В часах дорожніх цін масла, чи його браку — несовісні купці примішують до нього різні дешеві товщі. — Крім того, деякі купці, використовуючи вироблену вже опінію „Маслосоюзу“ щодо першоякісної вартості його продуктів і стараючися збільшити збут для свого продукту — наслідують охоронний знак „Маслосоюзу“ та вводять у блуд покупців подібність охоронного знаку. — Наглядним доказом цього є долучена знімка. Тому просимо П. Т. покупців, щоби вони у власному інтересі звертали на це увагу і уживали тільки масла і продуктів „Маслосоюзу“, а правдивим його охоронним знаком, який поміщений посередині цієї знімки.

ПАРИСЬКІ НАРАДИ МІН. БЕНЕША.

Свій париський побут на похороні міністра Барту використав мін. Бенеш для цілого ряду політичних розмов. І так за час цього свого недовгого побуту мін. Бенеш конферував з президентом франц. республіки Лебреном, з президентом міністрів Думергом, з наслідником Барту мін. Лявалем, а міністрами Тардіє і Ерїотом, з генеральним секретарем міністерства закордонних справ Вертольотом, з шефом генерального штабу французької армії та іншими французькими й чужими політиками. Що ж було змістом усіх цих розмов? Париський кореспондент „Ліонів Нювіс“ подає такий коментар до звістки про ту метушливість міністра:

Точного змісту усіх цих розмов не знаємо і цей їх тайний характер з уваги на вагу усіх обговорюваних питань і при теперішній неустійчивій ситуації — зовсім зрозумілий. Означено, що можна сказати про ці розмови, це взагалі лише на самі питання, над якими радить міністр Бенеш зі своїми розмовцями. Питання ці такі: Італія, білгородська нападницька конференція Малої Антанти та політичні наслідки відповіальності марсельського атентату.

У питанні Італії йде головню про те, як буде

далі з французько-італійським зближенням. Це дуже важке питання і — на думку дописувача — воно поставлене вже нині так, що засадничо по-му пізно не загрожувє. Можна тут узяти метафори і порівняти це зближення з будовою тунелю. При будові тунелю працює дві групи робітників з двох протилежних напрямів, але за точними обрахунками. Обі ці групи мають так довго працювати, поки обі не зійдуться. Марсельський атентат, це певначо неперероблена перешкода, яка — правда — не перервала самої праці, а лише відхилила її від перелісно вирахованого напрямку. Тепер йде про реституцію.

Що ж торкається білгородської конференції Малої Антанти, то — здається — не будемо зовсім далекі від правди, коли скажемо, що там будуть говорити теж і про причини недавньої румунської кризи.

Про третє питання париських Бенешових розмов, (Марсель і його наслідки), можна вже здається орієнтовно сказати, що після приїзду мін. Бенеша до Парижа вирішили деякі дані, які цілком справді надають депо йшого вигляду, ніж вона мала його первісно. Нині це справа не „плазміна“, ніж виглядала спершу.

Мін. Ляваль їде до Лондону.

Англійський часопис „Стар“ пише, що французький міністр закордонних справ Ляваль ще перед найближчим засіданням Ради Ліги Націй поїде до Лондону. Мін. Ляваль обговорить з мін. Саймоном певну для Франції проблему — а саме

владісність у басейні Сарн. Політичні кола при-
німають з доволенням стрічу керівника фран-
цузької закордонної політики з мін. Саймоном, які
обговорять при цій нагоді певну проблему між-
народної політики.

Політичні вбивства і масові арештування в Австрії.

ВІДЕНЬ, 19. 10. ПАТ. Політична поліція ве-
де слідство в справі таємного вбивства Кайблін-
гера, бурмістра міста Тульн. Поліція арештувала
трьох підозрілих людей під заміном убивства
Кайблінгера. Слідство виявило, що збігство
де слідство в справі таємного вбивства Кайблін-
гера був провідником місцевої військової органі-
зації „Штурмшарен“. Вбитий власн. жертвою
терор і співробітства між Гаймвером і Штурм-
шарен.

„Берлінер Ляокальнцайгер“ повідомляє, що
австрійські соціал-демократи і комуністи ведуть
оживлену діяльність. Тому поліція арештувала
у двох робітничих округах, у Фальорісдорфі 150.
у Штадлаві 100 соціал-демократів і комуністів.
Масові арештування перевозить жандармерія з
природу вбивства двох членів Гаймверів. З Тиро-
лю і Каринтії надходять вістки, що соціал-демо-
крати і комуністи скоюють масово зброю від
населення.

Закон дозволяє забезпечувати в „ДНІСТРІ“
1/2 частину вартості будинків. Не зрікайте-
ся добровільно свого права і найпізніше
до 31. жовтня виявляйте в ПЗУВ 1/2 ча-
стину та забезпечіть її у своєму

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Польща і ревізіонізм.

(Від власного праського кореспондента.)

Прага, жовтень 1934.

Негативне становище Польщі до концепції т.
зв. Східного Льокарна дає привід до заприж-
нороздільних коментарів і комбінацій, а одною з
найбільше заміжних є та, яка ставить Польщу в
ряди т. зв. ревізіоністичних держав. Такі комбі-
нації і такі закиди з бік Польщі можна було ви-
читати заздалегідь після вручення міністром Бе-
ном відомого меморандуму в справі Східного
Льокарна міністрові Барту головню у французь-
кій пресі. Але і на сторінках чехословацької пре-
си не бракло таких натяків. Цікаву статтю на цю
тему приніс праський тижневик „Фронт“ з 11.
п. м. Автором статті є Ян Скорашевський, а хід
його думок такий: У Чехословаччині, якій пере-
ловім загрожувє малярська пропаганда, слова
„ревізія мирових кордонів“ набрали того самого
значіння, що слова „ліквірація Словаччини“.
Такі журналістичне розуміння дуже зрештою
складних питань дійшло вже аж так далеко, що
при перших вістках про те, що Польща наважує
ближчі звязки з державами, що їх звичайно ви-
значають ревізіоністичними, подало у чехосло-
вацькій пресі вліркове гасло: погляди хочуть нам
звернути Словаччину!

Якже на ділі стоїть справа з цим польським
ревізіонізмом? На думку автора Польща жде ві-
ревізія мирових договорів усього іншого, тільки
не територіальних адобутків на Словаччині. Та-
ка ревізія поставилаб Польщу знову на шляху
німецької експансії на схід, яка тепер, коли
Польща в пакті з Німеччиною, виразно проголо-
сила свою нейтральність в австрійському пита-
нні, йде зловж Дунаєм на Україну. Польща не має
найменшого інтересу в тому, щоби сходяться на
південь від своїх татарських кордонів знову від-
повтовати німецько-польське напруження, яке
маршалові Пілсудському вдалося вістатнути на
цілих десять літ. Але крім того є ще й інші до-
кази, які вказують на те, як неоправдані є ці здо-
гади, що в північній політиці Польщі шукають за
наміром наступу проти Чехословаччини.

Німецько-польський пакт не вирішив, а лиш
на десять літ відсунув питання т. зв. коридору.
Доступ до моря це найпекучіше життєве пита-
ння Польщі. Але й Німеччина ніколи не покліне
спроб віднісати для себе той шмат території,
що відділяє Східну Прусію від решти німецької
держави. Десятиліття перемир'я в цьому пита-
нні є при наявній європейській ситуації вигідне
для обох сторін: ніяка з них нічого цим не тра-
тить, а обі можуть надіятися, що це питання мо-
же бути остаточно вирішене з повним задоволен-
ням обох сторін. Гасло Польщі, що „Поляки ві-
коли не зречуться Гдині“ треба оцінювати відпо-
відно до ситуації, серед якої його проголошено:
це „ліволи“ значить тільки, що „ніколи, доки
буде існувати така сама ситуація, себто доки

через втрату Глизи Польща втратилаб одиницький свій доступ до моря, не одержавши за нього якогось іншого. Польсько-німецький пакт що ситуацію, очевидно змінив і нині Польща падається, що — цей пакт інший, а не до того вигідний доступ до моря такий дістав. Іншими словами: за вільну руку Німеччини в австрійському питанні одержала Польща вільну руку супроти Литви. Але цей свій мети союзники не осмілють мирним шляхом, а тому треба догадуватися, що зобов'язалися вони взаємно до — військової допомоги на випадок такого конфлікту, який давав би їм можливість сповнити ці свої плани.

Шукати якоїсь іншої причини польської прихильності для ревізіоністичних держав голі, бо й самі Польщі загрожує небезпечна ревізіонізму і то так на її східних, як і західних кордонах. Коли Польща виняла з цієї своєї прихильності для ревізіонізму, то не на те, щоб потерпіла територіальні втрати, а якщо Польща дійсно „ствинула в ряди“ ревізіоністичних держав, то могло не статися лише через те, що — ревізіоністична Німеччина і протиревізіоністична Польща можуть взаємно зобов'язатися до такої допомоги в такій ревізії, якої можна буде досягнути без жертв з одного й другого боку. Таким зиском без обопільних втрат в для Німеччини Австрія, а для Польщі Литва.

Такі пакти польсько-німецького пaktu — каже автор — можуть бути несподіванкою лише

для тих політиків, які або не вміють представити собі правдоподібний розвиток європейської політики після світової війни, або ті, які здовольняються лише ауспльям одержати те, що їх народи після війни одержали, бо це є сповненням усіх їхніх аспірацій. Загально передбачували, що питання коридору стане вошею огнищем нової європейської війни. Згідно з такими комбінаціями Франція не хотіла гарантувати Польщі Глизи, а Чехословаччина не хотіла закласти з Польщею військового союзу зі страху, щоб не попасти у війну з Німеччиною. Нині показується, що ці побоювання не були оправдані. Польща мусіла шукати інших засобів, як забезпечити собі доступ до моря. Задумки пактові з Німеччиною має нині на не десяти років часу, а до цього має забезпечену допомогу свого ревізіоністичного союзника. Правда, — додає автор — можливе також і таке, що цих десяти років не вистарчить ані на сповнення німецьких планів в Австрії, ані польських у Литві. Тоді оба союзники будуть поступати відповідно до ситуації, яка буде панувати в Європі: або Німеччина і Польща продовжать свій пакт, або будуть шукати іншої розвязки. В найгіршому випадку буде положення обох держав таке, як тепер. Польща не потребує божевільної ізоляції. Добре уоруженого союзника з 35 мільйонами населення (за 10 літ) будуть витати в кожному блоку, до якого приступить.

М—н.

Без програми.

СУТЬ І ПІДСТАВИ ІТАЛІЙСЬКОГО ФАШИЗМУ.

II

КОРПОРАТИВНА ПАЛАТА.

Корпоративна — це найсильніший удар у демократичний парламент. Бо й спочатку, парламент став в Італії організацією політиків, які сівши на посольське крісло, мусіли догадувати своїм виборцям. І збірний інтерес був розділений в інтересі всяких виборчих гуртів.

Таким робом затрачувалася ідея держави. Але держава відродилася через стихійний адвиг тих, які входять у її склад. Бо держава — абстрактне поняття — стоїть понад бажання людини; діяльність держави, це не є вислід одиничних бажань, а вислід усіх збірних бажань громадян. І ця спільнота це злиття всіх бажань — одно, не є подумане як автоматичне суперництво сил, а як ворушке шукання рівноваги плівках інтересів.

І діється так, що Корпоративна Палата, ємниця синдикальних органів держави, перетворюється у збірний, де інтереси різних виробничих клас стають предметом дискусії від повільних делегатів. І ці делегати можуть проводити закон на підставі добутого у дискусіях розуміння, — але виключно під тією умовиною, що їх порозуміння буде згідне з найвищими цілями держави.

Тому тільки в такому зміслі можна сказати, що Корпоративна Палата, це представництво інтересів.

Тому фашистську конституцію, її підстави і сенс, можна зрозуміти лише тоді, коли знається ці конкретні відносини.

А пригляньмося історичній еволюції демократичних парламентів.

В Англії, коли не стало родових доходів короля, які давали йому економічну й політичну незалежність, а піддані були вільні від податків і вимушували, — затіснилися зв'язки між потрібним субсидій королем і підданими, які їх йому давали. Англійський парламент, що представляє духовенство, шляхту і простолюди, скористав зі своєї влади й перетворився в орган спершу злагіднюючий, а потім в установу, що суперничить з можливістю короля. Отже можемо сказати, що спершу англійський парламент мав свою роллю бути чинником злагіднюванням, а потім опозиційним супроти влади короля.

З французькою революцією цей характер парламенту зникає. Парламент притупив силу монарха і так зорганізувався, щоб його заступити у владі. Добре діється, коли парламент складається з одиниць свідомих з'єднань, які є їм поручені, коли не потапає у хаотичному балакунстві й борні. Така засаднича форма у республіканській державі має свої цінності й свої заслуги.

Але в державах, які після хуртовини французької революції змінили політичну конституцію, перетворюючись із абсолютних монархій у конституційні, такі форми устрою були несприятливі.

У цих руках знаходиться політична влада. Монарха, чи парламенту? А як влада виходить в обох руках, то вона ніколи не буде чесною розділеною, а зосередиться в руках

одних або других. І так настає диктатура короля, або приходить до влади двополова форма парламентаризму, в якому оборона інтересів нації стоїть позаду особистих сварок.

НЕВЖЕ ЦЕ ПРАВДА?

ЩО ПИШЕ РОСІЙСЬКИЙ ОРГАН ПРО ЛЬВІВСЬКИХ ГРЕКО-КАТ. БОГОСЛОВІВ.

„Русское Слово“, віленський щоденник, в числі з дня 18. жовтня ц. р. приносить таку вимову замітку: „Уніятські богослови створюють про вчислення їх до студентів православного богословського факультету“. Це наголовок замітки, а під ним такий текст: „Ректорат уніятської Духовної Семінарії у Львові зажадав з початком цього академічного року, щоб студенти підписали зобов'язання, що приймуть духовний стан у celibatі. Це домагання не стрінуло співчуття серед подавляючої більшості студентів. Численні з них звернулися до православного благочинного в Галичині о. архимандрита Філофея, настоятеля парохії у Львові, з проханням прилучити їх до православ'я і робити заходи в справі зачислення їх до студентів православного богословського факультету.

„Однак задоволення їхньої прохання стріне поважні перепони, бо всі майже уніятські студенти є українцями та рахують у майбутньому на парохії в Галичині, де є тільки „руські православні приходи“, які не бажать мати настоятелями українців“.

Щоб це підтвердити все те, що я сказав, вистане навести деякі приклади.

Потуга імператора Німеччини перед світовою війною: зосередження влади в руках монарха нової Сербії-Хорватії-Словенської держави, — це очевидні докази неадаптованості парави. А ще інший приклад: встане згадати не певне становище короля в останніх хвиликах королівства Еспанії, перед переменою його в республіку.

Тому в Італії накинута необхідність зреаформувати парламент. І ця реформа буде переведена в корпоративному устрою, таким способом, що представництво інтересів проходить вертикально-доземо — в усьому кістку держави: від Синдикату до Корпорації, від Корпорації до Національної Ради Корпорацій: від Корпорації до Корпоративної Палати.

БЕЗ ПРОГРАМИ

І все це без ніякої значної доктринарної підготовки. Треба це вважати як невблаганий ідеальний розвиток нерозлучно зв'язаний з практикою життя.

Всюди, де теорія попередить факт, вона лишилась мряча. І лише в докональному факті виявлять свої помилки й неточності. А щоб система втрималася, мусить пристосуватись до практики. В соціальних рухах лише діло має значіння, а практика вчить.

Реасумуючи — це соціальна мораль фашизму. Все те, що має бути виконане, виконується інтуїтивно. Практична дійсність показує шляхи, а релігія Батьківщини освічує їх.

Тому, у практичному ділі фашизм відрізняється від демократії.

І так уся фашистська політика виявляє цілу теорію лише в доконаних ділах: живий, страстний, синтетичний коментар діл закреслює лінії теоретичного, ідеального рисунку. Во фашизм діє з вірою, яка рівнобіжно ідеалізує націю і ерархію.

Джіованні Треві.

Уваги до статті „Бюрократична вдача і манія дістатися в пани“.

Інтелігенція і національна індустрія.

На мою дискусійну статтю в справі розбудови українського промислу відізвався перший представник наших промисловців, а лікарі, які почулися ображені тим, що я вказав на те, що лікарі, так само як і адвокати, у Львові є за багато в порівнянні до числа наших промислових і торговельних підприємств. З наших лікарських клас появилася обширне спростування в „Ділі“ ч. 273. з дня 12. X. ц. р., з якого виходить, що у Львові є на 20 при. українського населення тільки 6,7 при. лікарів українців з числа всіх лікарів Львова, що нема лікарів українців у повітах Кросно і Турка, що наші лікарі не є бюрократами ні панями, бо на державні посади ні до Кас Х-них їх не приймають, що деякі з них навіть „не мають за що передплачувати „Діла“.

Хоча як прикро мені викладати все наново, то мушу з прикрито ствердити, що провідної думки моєї статті — нехай не ображуються наші лікарі — вони не зрозуміли.

Всі ми знаємо, що коли брати загальне число українського населення, то нашої інтелігенції є майже вісімсот тисяч осіб, а

Перша частина цієї замітки вимагає авторитетного внясення з наших духовно-академічних клас у тому напрямі, чи взагалі наших питомців силувати підписувати зобов'язання про висвячування в celibatі.

Друга частина замітки, зокрема її останній уступ, не є нічим іншим, тільки звичайною „руською“ нахильністю. Бо тільки нею можна вяснити твердження, що в Галичині, мовляв, є тільки „руські православні приходи“ і що вони бажать мати „настоятелями“ тільки „руських“ священників.

Ціла замітка, якщо вона правдива, побудована на тому, що між питомцями греко-кат. Духовної Семінарії мали бути такі кандидати духовного стану, для яких зміна віри та торгування своїм релігійним сумлінням є благенькою справою, що може апрохти навіть на підкладі запропонованого їм celibatu. Гарні це були завдатки на душпастирів та оборонців своєї віри і церкви.

Присилайте передплату!

у інших народів. У відношенні до числа нашого населення за мало у нас не тільки лікарів, але ще менше є фармацевтів, за мало різного роду інженерів, за мало хемиків, артистів, музиків, за мало може письменників, журналістів і т. д.

Всі ми цього свідомі, але свідомі ми теж, що українських промисловців, купців, фабрикантів, ба, що більше: навіть промислових робітників і службовиків та торговельних помічників українців і в порівнянні з числом нашого населення і в порівнянні до числа неукраїнців, які живуть на нашій території з промислу й торгівлі, є у нас ще менше, як нашої високошкільної інтелігенції.

Наша високошкільна інтелігенція квантитивно і квалітативно залежить від того, що слабо у нас розвинені український промисл і торгівля, та що наші спроторизовані селяни не в силі забезпечити в інших обставинах прожитку та сак-так культурного життя нашої високошкільної інтелігенції.

Самі наші лікарі признають, що їх матеріальне положення незавидне, хоч їх мало. А незавидне воно не тому, немов би український

селянин чи робітник волів йти до лікаря поляка чи жиди, але тому, що робітник працює та зареєстрований від чужинців, а селянин не йде взагалі до лікаря, бо не має за що; відомо ж, що львівину частину доходу видає він за виробу чужинцям, бо своїх виробів, при яких працювали українські робітники в достаточній кількості, нема.

А промисловець чи купець не-українець, свідомий своєї національності, не все йде в потреби до українського лікаря, маючи своїх. Гріш нашого селянина, виданий на виробу чужої індустрії, збагачує чужу, а не нашу українську інтелігенцію та культуру (театр, книжка, газета і т. д.).

Перед нами стає практичне питання, що нам найперш потрібно: як модерний націй: збільшувати чисельно ряди нашої високошкільної інтелігентної бідноти, чи перш усього, створивши українську індустрію, дати матеріальні, а з тим і культурні підстави існування нашої інтелігенції?

Українська нація веде нині затишну боротьбу за життєві, елементарні основи свого буття-існування. В цій боротьбі, в часах памування техніки — в добі машин, пари та електрики — головну роль в житті нації відіграє індустрія, фабрика, торгівля. Героєм наших днів є продуцент, робітник, а ними серед нас є тепер не-українці. Українська нація з переважачою більшістю селянства стає тільки погноєм, на якому буйно розквітає чужа нам і ворожа інтелігенція та культура. Вони не тільки теоретично вже загрожують нашому існуванню, але своєю переважачою силою готові на прах розторопити нас як націю, разом з тою нечуваною інтелігенцією, яку ми нині маємо.

І тому свідомість цього мусить нам диктувати засоби оборони. Так як для армії потрібні різнорідні боеві формации: піхота, кавалерія, артилерія і т. д., так не менше новачасна армія не може обійтись нпр. без літаків.

Хоч як нам, українцям, потрібна високошкільна інтелігенція з класичною освітою, то ще потрібніші нам висококваліфіковані й вишколені промисловці та торговельники, бо промисл і торгівля — це найважливіші життєві артерії нації.

Не обезцінюю — як це дехто думає — духовних цінностей класичної культури, не помітую ролю інтелігенції в житті нації, не проповідую вульгарного месіанізму індустрії чи пролетаріату, — але звертаю тільки увагу на найбільш занедбану ділянку нашого життя. Чи правда є по тому та моїх однодумців бої, розсудити це будучість та життя. Не ваю інтелігенції, не виступаю проти неї, бо принаймні сам зачисляю себе до неї, але з другої сторони нашої молоді скажу, що інтелігентом можна бути і в чорній робітничій блузі, за конторськими книжками, за склеповою лядою. Історія всесвітньої літератури та мистецтва може на це завести багато імен.

Боротьбу за нашу державність, за українську культуру, розіграє, чи ми хочемо, чи не хочемо, така українська індустрія: без неї ми останемо й надалі навіть не колонією, а простим паріям серед інших культурних народів. Будучність наша як нації, фізичне існування нашої інтелігенції, зв'язані з розвитком та скріпленням нашої національної індустрії. І тому на неї треба нам тепер звернути перш усього нашу увагу.

Антін Чернецький.

ПОХОРОНИ

влаштує найкраще по цінах найдешевших
БРАТСЬКЕ
ПОХОРОННЕ
ЗАВЕДЕННЯ „ХАРІС“

Львів, — вул. КОРНЯКІВ Ч. 3, (В НАРОДИН ДІМ)
Все похоронне приладдя на складі. — Експлуатація
та перевози власним санітарним автом. 648

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У Берліні йдуть переговори з Чехословаччиною в справі заключення торговельного договору. Переговори надібувають великі труднощі.

— У Франції поширюють фальшиві вісті про смерть та атентат на визначних державних діячів.

— Французький парламент скликано на 30 жовтня ц. р.

— Циклон знищив містечко Асако, яке налічувало 2500 мешканців. Богато убитих і ранених.

— През. Лебрен відбув 2 і зів годинну нараду з прем'єром Угуюншем.

— Мін. Ляваль відбув нараду з сен. Бессонне і амбасадором Лявошем.

Твоя жарівка €... 40-Декалюменова

PHILIPS

Дуже ощадні в зужиттю струму

Ціна тільки дещо вища!

Жарівки Філіпса з подвійною звійкою виконується на 40, 65, 100 і 150 Декалюменів як Супер-Арліта (внутрі матован) і Супер Арга (ясні)

Подвійна звійка! Сріблиста осада!

Місія фон Папена у Швеції.

Німецький посол у Відні фон Папен, який перед кількома днями приїхав з Відня до Берліна, виїхав наразі до Швеції. Преса пише, що Папен виїхав до Швеції до своїх приятелів. „Анає“ повідомляє з Берліна, що Папен після наради в міністерстві закордонних справ виїхав до Швеції зі спеціальною місією. Папен має розв'язати побоювання шведських протестантів з приводу нової церковної політики німецького уряду супроти

протестантів. У Швеції побоюються нової державної боротьби в Німеччині внаслідок усунення протестантських єпископів у Баварії і Віртемберґі. „Prager Presse“ пише, що в Берліні незадоволені його місією у Відні, бо дотепер не дозволили у Відні покладання на нього вазії. Тому після повороту зі Швеції Папен виїде ще на короткий час до Відня, щоб підготувати ґрунт для свого наступника.

Мін. Ляваль їде до Риму.

ПАРИЖ, 19. 10. ПАТ. „Пті Журналь“ повідомляє, що мін. Ляваль виїде 2 листопада п. р. до Риму. У розмові з Мусолінієм обговорить усі проблеми, які цікавлять Францію та Італію, зокре-

емини між Югославією, Малою Антантою та Італією. Французька преса далі широко розписується, що закордонна політика Франції під прологом мін. Ляваля не зміниться.

Договір про ненапад між Японією і В. Британією.

Вільям Гаман кореспондент часопису „Універсал Сервіс“ помістив сенсаційну вістку, що Японія веде переговори з В. Британією в справі заключення договору про ненапад. Переговори між Токіо і Лондоном ведуться вже під допущеного часу. В останньому тижні японський амба-

сатор у Лондоні Матсудайра передав австрійському уряду вже конкретні пропозиції. Крім того японський делегат на морську конференцію адмірал Ямамото привіз до Лондону подрібні інструкції свого уряду в справі заключення договору про ненапад з В. Британією.

Завзяті бої з повстанцями в Еспанії.

ПОНАД 1000 УБИТИХ.

МАДРИД, 19. X. ПАТ. Урядові війська здобули міста Мієрес і Пелаяден, головні центри повстанців. Підчас здобуття м. Овієдо збито 1000 вояків. У Люарка поховали 300 повстанців. Революціонери змушували над політиками правих партій та духовенством. А Андрієрештували провідників доплів вілі 1000 від Валенті Азавареса.

Міністерство внутрішніх справ заперечило наголоски, начеби уряд мав намір не карати повстанців.

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ

сплати своїх зобов'язань супроти „Діла“ на пізніше, тільки виправляйте негайно ваш довг і ширіть „Діло“ в мові своїх знайомих!

Нова ситуація в нашому театрі.

Кілька тижнів тому передавали ми інформації, що дві наші театральні дружини „Театр ім. Тобілевича“ і „Заграва“ ведуть переговори, щоб об'єднатися в один театр. Мета такого об'єднання була скласти добрий ансамбль, що міг би подбати за кращий репертуар і піднести мистецький рівень нашого театру. Тимчасом переговори не дали ніякого висліді і змінили дотеперішнє піднесення сил. З „Театру ім. Тобілевича“ виступили п. Савачева і Кривіцькі та перейшли до „Заграви“; вже раніше почав цей театр дир. П. Стадник.

Гості на ювілейній виставі нашого театру в салі „Різнородностей“ у Львові дивувались, чому ця вистава випала слабше, ніж дотеперішні пересічні, відокремлені виступи „Театру ім. Тобілевича“ і „Заграви“ у Львові. Двогиджовик „Назустріч“, пишучи про цей „сумний ювілей“, домагається від щоденної преси висвітлення цього ювілейного непорозуміння. Частина цього непорозуміння вже висвітає нашим звітом із тої вистави. Ювілейну виставу організував „Союз Діячів Укр. Театр Мистецтва“ у Львові на власну руку, запросивши до неї труп Тобілевича у зменшеному складі; два члени „Заграви“ приїхали на свято з товариської чести.

ТЕАТР ІЗ ДОБРОЮ ФІРМОЮ І ТЕАТР ІЗ НОВИМИ СИЛАМИ.

Нова ситуація, що витворилась між нашими двома найкращими театральними трупами не тільки не ясна, але ще більше запутана. „Театр ім. Тобілевича“, що досі мав славу найкращої трупи, залишається тільки з трьома чотирма кращими силами і весь тягар, режисера та артистичного провідника, скинув на плечі М. Бенцалю. Театр цей уже від довшого часу перейшов на оперетковий репертуар, не дуже високого рівня, і це було причиною, що для драматичних артисток Савачевої та Кривіцької не було там місця. Боровик і Паздрій покинули цей театр раніше з тих самих мотивів, а дир. Стадник, як добрий знавець драматичної творчості, не мав теж що там робити.

„Театр ім. Тобілевича“ має ще за собою добру фірму і нею буде намагатися, як довго публіка на провінції не зорієнтується, який дійсний склад його ансамблю. „Заграва“, що щойно бореться за таку фірму, здала вже своїми двома виступами у Львові доказ, що хоче відійти від шаблону і на першому місці ставить не касовий успіх, а моральний.

ЗЛУКА ТЕАТРІВ І ГРОМАДЯНСТВО.

Дуже можливе, що це нове відношення сил обох театрів матиме деякий вплив при нових переговорах, коли представники обох труп добачать інтерес у злуці. „Театр ім. Тобілевича“ що досі ставився до „Заграви“ високо, маючи при собі кращі сили, тепер уже не матиме претенсій грати першу скрипку. Він починає ставити суперником другорядних труп, що йдуть на дешевенький репертуар і місцевих аспірацій зракається.

Львівське громадянство, що тужить врятувати за своєю виставою, є беззастережним прихильником злуки обох театрів. Нема сумніву, що якщо воно було знало всю правду про організацію ювілейного свята, то не було б виконано сали. Вистави професійних акторів, що мало різняються від аматорських, тільки знеохочують публіку і стримують її відвідувати театр. Артисти самі повинні розуміти, що їх матеріальні успіхи безпосередньо зв'язані з успіхами моральними. Раз захитане довіра до фірми театру нелегко направити.

ОДНА З БОЛЯЧОК.

Серед повені наших провінційальних мандрівних труп добре було мати одну, що перевищала інші і заслуговувала би на назву найкращого театру. Те суперництво, яке бачимо нині між нашими театрами мало має спільного зі змаганням дати справді добру виставу і до-

Уживайте лише

знаменитої цикорії „ЛУНА“
здорової підмінки кави „ПРАЖИЇ“
і зернистої „СОЛОДОВОЇ кави ЛУНА“
виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл“ Львів XV.,
Церковна 2. тел. 42-97

брий репертуар. Правда, що матеріальні злидні не дають змоги засобитись у добрі сили, добру обстановку та нові костюми, ще менше в нові пєси.

Одна з найбільших болячок наших труп у тому, що вони не мають справжніх директорів і режисерів. Ще менше є між ними знавців драматичного мистецтва; трають усе, що попало під руки і як хто вміє.

„Театр ім. Тобілевича“ розхитався головню через т. зв. виборну систему проводу. Цей провід вибирає вся дружина і вона може кожної хвилини його скинути, невдоволення будьяким його вчинком. Фактично провід театру мають ті, що мають за собою якнайбільше голосів у дружині — найбільше піднесених рук на зборах. Наслідок такий, що театром трясуть підрядні актори і то ті, що за кулісами вміють зеднувати собі якнайкращіше голоси.

А тому, що найслабші артисти найбільше лякаються, що при злуці двох театрів вони залишаться поза об'єднаним театром, то вони є найбільшими ворогами такої злуки.

Югославія домагається вияснень від Мадярщини.

ЯК АРЕШТУВАЛИ ПАВЕЛІЧА І КВАТЕРНІКА.

ПАРИЖ, 19. 10. ПАТ. Преса подає цікаві подробиці про арештування провідника хорватської організації терористів Павеліча та його співробітника Кватерніка. Французька поліція довідалася, що Павеліч і Кватернік втікли

зі Швейцарії до Італії. негайно вислано телеграми до поліції в Римі з проханням арештувати організаторів атентату в Марсєль. Обоих арештували ще в середу, але до преси подано вістку щойно в четвер. Павеліч посварився з хорватськими емігрантами у Швейцарії Кригевичем і Кошутічем, які були противниками терору в політичній боротьбі. Павеліч виїхав з Югославії по вбивстві посла Радіча в скупщині в 1928 р. За всі атентати в Югославії суди у Югославі засудили його заочно на кару смерті. Перед виїздом до Турину, Павеліч перебував у Тесаро, а туди приїхав з Львовани. Арештований Кватернік є сином колишнього австрійського полковника. Кватернік брав участь

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 21. ЖОВТНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

СТОРІНКИ З МОГОЖИТТЯ.

Д-р Семкович наводить у згаданій вище студії ще інші причини, що оправдують надання родові Олесницьких привілею з р. 1410, а саме незвичайні заслуги, які цей рід поклав у XIV. ст. на королівському дворі. Між тими заслугами наводить він отсі: В дуже близьких відносинах до пануючих королів стояли члени цього роду, особливо за королевої Ядвиги й короля Володислава Ягайла. Завіша Олесницький був найближчим повірником королевої Ядвиги. Коли в р. 1386 польська шляхта намовила Ядвигу, щоб вірвала з австрійським князем Вільгельмом, з яким лучили її відносини любови, вона вийшла за литовця Ягайла. Лякалася вона дикого литовця, про якого кружляли вісти, що виглядає оброслий як дикий звір та має члени тіла непропорціональні, і все те впливало дуже депримуєчо на молоду дівчину, розмірну зносинами з гладким та культурним австрійським князем. Тому, коли Ягайло зближався вже до Кракова, Ядвигу вислали напроти нього Завішу Олесницького з порученням, щоб добре приглянувся литвинові і знайшов спосіб провітрити вісти щодо його фізичних недоліків. Ягайлові донесли його довірочні, в якій місці перебуває Олесницький; щоб покласти кінець тим прикрим поголоскам, він припустив його до свого найвищого товариства, а навіть узяв його з собою до лазні та дав йому охромому пригласитися собі зовсім докладно і ствердити, що не має

зовсім чого соромитися станути перед королевою. Через те реляції Завіші випали зовсім корисно і Ядвигу рішилась остаточно вийти за Ягайла. Про це пише Длугош у своїй Історії, том II. З цього виходить, що для родини, яка стояла так близько королеві і котрої член мав такий вплив на справу її подружжя з Ягайлом і тимсамим на долю такого високополітичного акту, як злука Литви з Польщею, мусів Ягайло бути повний признання і вдячності. Ягайло дійсно не забув Олесницьким цієї прислуги, давав їм завжди докази свого довіря, наділяв їх високими урядами і достоєствами та вкладав у їх руки багатоважні державні й політичні місці.

В році 1390 установав Ягайло, по зложенні князя Свидригайла (Скіргайла) з управителя Литви, брата Завіші Олесницького, Яська, а в р. 1409 викупив власним коштом другого брата Завіші, Добка Олесницького, з татарської неволі. В р. 1410 стояв Завіша на чолі посольства, висланого до угорського короля Жигмонта Люксембурського, в яким то посольстві відіграв дуже важну роль, бо він один тільки з його членів знав малярську мову. Отже дуже можливо, що королівський привілей, наданий родові Олесницьких королем Володиславом Ягайлом 1410 р., був нагородою за ті визначні заслуги членів цього роду.

У Папроцького¹⁾ знаходимо родовід Олесницьких, починаючи від XIII. ст. Згадує він про брата згаданого вже вище Петра Олесницького (з Кремля), що жив у половині XIII. стол. і звався Збігнєв, а відтак ще про двох з того століття: Яна, підлещого королівського (1347) і другого Збігнєва (1359). Від цього останнього

походить дуже численне покоління, а саме 12 синів, між ними Ян, суддя землі краківської (1390—1413), Добеслав з Сенна, воевода сандомирський (1410—1440) і Завіша, підсудок сандомирський (1386—1433), той сам, що — як вище представлено — тішився особливим довірям королеви Ядвиги. Це були три брати, що жили десь коло першої половини XV. ст. Перший з них мав двох синів, один звався Ян, прозваний Гловач, що був воеводою сандомирським і в р. 1436 маршалком коронним, а другий був Збігнєв, пізніший кардинал краківський (умер в р. 1455). Добеслав мав одинацятьох синів, між іншими Андрія, воеводу сандомирського. Та генерація Олесницьких сягала до кінця XV. стол.

Родина та дуже розрослася. Від Яна Гловача, маршалка коронного, походять сини Андрій і Ян, воевода люблинський. Цей Ян, якого Папроцькі в іншій місці називає також воеводою руським, мав синів Яна, Станіслава і Збігнєва. Ян мав багато замків і 75 сіл на Русі і мав синів: Петра, що держав Олесько, Залізі і Підкамін, і Станіслава, що держав Золочів і Лопатин. Андрій, син Гловача, воеводи сандомирського, що сам був підсудком сандомирським, мав синів: Шасного, Яна, Станіслава (єпископа краківського) і Петра. Ян мав синів: Миколу, що дістав Пінчів, і Яна, що дістав Хмельник у Сандомирським. Другий син Яна, воеводи руського, мав сина Вікторина, каштеляна малговського, а цей мав сина Збігнєва з Римакова, каштеляна сніцького. Синами цього Збігнєва були: Ян, каштелян галицький, підкоморний сніцький, Станіслав і Збігнєв.

Ці численні покоління Олесницьких живуть ціле XVI. і початок XVII. ст., Ян, каштелян галицький, згодом жаланий, що

¹⁾ Бартош Папроцькі: Herby rycerstwa polskiego Kraków 1855, s. 384. 324.

в атентаті на дирекцію поліції в Загребі, Перебував у Німеччині в сестри, яка вийшла заміж за німецького промисловця. Кватерник є теж сестринком хорватського провідника Іво Франка, який хоче відорвати Хорватію від Югославії.

ПАВЕЛІЧ І ТАЄМНИЧА ЖІНКА У МАРСЕЛІ.

ПАРИЖ, 19. 10. ПАТ. Слідство виявило, що Павеліч з кінцем вересня н. р. був у Марселі, куди приїхав з Парижа. В готелю у Марселі Павеліч замешкав з невідомою жінкою, кажучи, що називається Подалеску і є начальником залізничного бюро в Бухаресті.

ЮГОСЛАВІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ВІСНОВЕНЬ.

БУДАПЕШТ, 19. 10. ПАТ. Югославський посол у Будапешті зажадав висножень від малярського уряду з приводу атентату у Марселі. З огляду на хід слідства цілу справу держать у таємниці.

220 СТІЛІВ НА ХВИЛИНУ.

ПАРИЖ, 19. 10. ПАТ. Слідчий суддя має такі предмети вбивства короля, а саме: автоматичний револьвер, який віддав 220 стрілів на хвилину, п'ять магазинів з набоями і п'ять без набойів, 66 куль та автоматичний револьвер.

НІМЕЧЧИНА І МАДЯРСЬКА ЗАПЕРЕЧУЮТЬ.

БЕРЛІН, 19. 10. ПАТ. Бюро закордонної політики націонал-соціалістичної партії запевняє офіційно погоджені паризької преси, на це би націонал-соціалісти фінансували терористичні організації.

БУДАПЕШТ, 19. 10. ПАТ. „Пештер Лейд" підкреслює, що ніодим арештований співник убивця короля не є малярським громадянином. Табор у Яна Пуста звинений вже від 7-ох місяців. На основі тих фактів „Пештер Лейд" пише, що малярський уряд не має нічого спільного з підготовкою до атентату. Не можна Мадярщині закидати, що дала емігрантам з Югославії право азилу, бо такий закид можна видвинути майже проти всіх європейських держав. Вкінці малярський щоденник пише, що мін. Бенеш є ініціатором протималярської кампанії.

ЩЕ ОДИН СТЕЖНИЙ ЛИСТ.

ПАРИЖ, 19. 10. ПАТ. Французька поліція вислала ще один стежний лист за співником Павеліча Міо Баїком.

Чи Ви вже зложили книжки або латок на купно доброї книжки для наших братів на заході?

опісля став львівським архієпископом, умер у р. 1582. До того часу сягають відомості про родину Олесницьких, оперті на історичних і геральдичних студіях. Від половини XVIII ст. є вже дальші певні відомості, які не лишають ніякого сумніву, що відносяться до нашої родини.

Мій праділ Ілля Олесницький живе в другій половині XVIII ст. на Волині, як православний піп, а в р. 1801 переходить до Галичини, де приймає унію і стає уніятським священиком у Пеняках під Бродами. Звідки цей скок, ця прогалина між воеводами сандомирськими і православним попом на Волині?

В записках мого діда відносяться до цього оповідання про долю нашої родини, яке, здається, саме виповняє ту прогалину і пояснює ту зміну.

Один з Олесницьких, тобто Микола Олесницький, приймав у себе кальвінів і сам перейшов на кальвінізм та з цієї причини підпав карі утрати маєтку і вигнання з краю (бачення). Він емігрував до Англії і там оженився з англичанкою, взяв за нею маєток, вернувся до батьківщини і купив собі за це земські добра на Волині. Ті добра пропали серед політичних заворух в останніх часах існування Польщі і по її розборі. Один з Олесницьких (останній, як пише в записках мій дід) згинув в уманській різні, а його сина, малого тоді хлопчину, вирятував старий слуга. Цей хлопець найшов притулок у домі православного священика, виріс у нього, оженився з його дочкою і сам став відтак православним попом. Це, на перший погляд легендарне оповідання діда має в собі дуже багато правдоподібности. Інакше тяжко пояснити собі, як нагло згинув цілий значний рід

у Сандомирщині з усіма маєтками й урядами і звідки взялися Олесницькі на Волині, коли їх там передше не було. Що кальвіни були в Польщі переслідувані, це факт історичний, а Миколів було в рідні Олесницьких багато. Один Микола належав до братів Яна, Добеслава і Завіші. Другий був син Добеслава в половині XIV. в. Один Микола був правнук згаданого вище Яна, воеводи руського, а син Збігнева з Риманова, каштеляна снідського, якого Папроцький зве підкоморним снідським; отже й під цим оглядом інформації діда набирають правдоподібности, а літа мого праділа, який був православним попом, годяться саме з оповіданням діда про вирятуваного в уманській різні хлопця. Уманська різня була 1768 р., а мій праділ у 1801 р. прийняв унію, будучи вже передтим православним попом. Отже є зовсім правдоподібне, що він був тим хлопцем, що 1768 р. дістався до родини православного попа і найшов там притулок. Дальша доля праділа і діда жива вже в традиції нашої родини. Разом з прадідом прийшов до Пеняк мій дід, також Ілля, що мав тоді 11 літ, значить, роджений був 1790 р. Праділ дістав, як сказано, по прийнятті унії парохію в Пеняках, але не довго нею тішився. По кількох роках приїхала раз у нелі до Пеняк, положених над російською границею, кібітка з шістьма російськими козаками, котрі забрали праділа силою до Росії. Нього завезли до Москви і посадили, як утікача, до в'язниці, в якій пересидів два роки. Задлякн заходом своїх близьких виїшов на волю і вернувся до Пеняк, однак вже не як священик, а як управитель дібр графа Мисюницького. На цьому стані він по кількох роках умер. (Далі буде.)

Спростування Кураторії Львівської Шкільної Округи.

ВР. а/5/1/198/34. Львів, 19. X. 1934.

До Пана Олександра Костика, відповідального редактора „Діла" у Львові.

У зв'язку з нотаткою в часописі „Діло" ч. 269, з 8. IX. 1934. п. н. Прихильний запис до Кураторії Львівської Шкільної Округи Пан Редактор зводиться на основі § 19. пресового закону з 17. 12. 1862. р. Дн. д. з. ч. 6, екс 1903. помістити на тому самому місці і тими самими черенками:

Неправдою є, немов би Кураторія ввела зовсім несподівано в публичній школі вслідній в Підгайчикях утримань, зате правдою є, що ореченням з дня 30. серпня 1932 ч. 11149/32, яким на основі декларацій за державною мовою навчання введено від року шкільного 1933-34 двомовний виклад, подано до відома заінтересованих батьків способом, який вказується §§ 10. і 12. розпорядку міністерства віросповідань і освіти з дня 7. січня 1925 (Дн. Зак. Р. П. ч. 3. поз. 33), бо висновок його віт п. Йосиф Капшій в громадським уряді в Підгайчикях у часі від дня 14. до 28. червня 1933, в виду чого повинні його заінтересовані батьки знати і не можна його вважати „несподіваним".

Введення двомовного викладу витала Кураторія, придержуючись отже арт. 3. закону з дня 31. липня 1924. (Дн. Зак. Р. П. ч. 79 поз. 766) і § 13, уступ 3. розпорядку міністерства віросп. і осв. з д. 7. січня 1925 (Дн. Зак. Р. П. ч. 3, поз. 33).

Від того оречення не введено відклику і тому стало вже правосильним.

Кураторія зазначає, що коли на шк. рік 1934-35 зложено на школу в Підгайчикях 99 де-

ярацій для 134 дітей з домаганням руської мови навчання, удержала ореченням з дня 20. вересня 1934, р. ч. 22368/34 двомовний виклад тому, що згідно з розпорядком Президента Р. П. з дня 29. листопада 1930, в справі зміни закону з дня 31. липня 1924, який містить у собі деякі постанови про організацію шкільництва (Дн. Зак. Р. П. ч. 82, поз. 644) від останнього правосильного оречення з 30. серпня 1932, ч. 11149/32 7-місячний час ще не минав.

Оречення це переслала Кураторія Шкільному Інспекторові в Золочеві з припорушенням подати його до відома заінтересованих батьків.

Це оречення є рівночасно відповіддю на лист-мо мешканця Підгайчик з дня 1. вересня 1934.

П. о. начальника Війську Р. Кестайс в. р.

В часах

Пошесних недуг

давайте дітям
і самі пийте
тільки

**Пастеризоване
Молоко**

„МАСЛОСОЮЗУ"

Возбавлене всіх хвороботворчих бактерій

З виборчого фронту.

СТРИП.

В четвер, 11. ц. м. відбулася у великій залі стрийського Н. Дому нарада представників усіх громад стрийського повіту в справі громадських виборів. Нарату скликав голова повітового комітету д-р Антін Гарасимів. Явилось понад 600 представників, у тому чимало з духовенства. Постанови закону й виборчої ординації реферували д-р Гарасимів та посол Остап Луцький. По обидвох рефератах розвинулася жива й поважна дискусія. Зацікавлення виборами велике.

РАДЕХІВЩИНА.

Повітовий Народний Комітет у Радехові, щоб організувати перевести вибори до сільських громад у цілому повіті, рішив відбити районні передвиборчі наради. Цей спосіб організації виборів у повіті показався дуже успішним, бо на ті наради прибули найсвідоміші громадяни поодиноких сіл і мали нагоду докладно познайомитися з новим виборчим регуляментом.

ЛОПАТИН.

Перша районна нарада відбулася в Лопатині в суботу 13. жовтня ц. р. На нараду прибув як делегат Повітового Народного Комітету, інж. Гриць Герасимович з Радехова і пос. Зиновій Пеленський зі Львова. Нарату відкрив іменем ПНК інж. Герасимович Гриць. Нарата проводив адвокат д-р І. Стадник і п. Паламарчук. Секретарював д-р О. Хавалко. Реферат про виборчий регулярин до сільських громад вголосив посол З. Пеленський. Цей реферат був справжньою лекцією. Прелегент переходив точку за точкою регулярину й опісля на запити присутніх давав додаткові висношення. Нарата вирішила повести активну працю по селах. Дальші інформації в справі виборів буде подавати в Лопатині д-р Іван Стадник і д-р О. Хавалко.

РАДЕХІВ.

В Радехові відбулися в днях 14. і 15. жовтня ц. р. дві районні передвиборчі наради. Нарата проводив голова Пов. Народного Комітету д-р Ярослав Селезінка та інж. Гриць Герасимович. Секретарював п. Паласюк. Лекцію-реферат про виборчий регулярин до сільських громад вголосив пос. Пеленський. На за-

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА

Хто хоче звичитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче допитатися, як де говорять український народ. ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

— це щомісячний всебічний вивчення УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Європі 9 зл., поза Європою 2 амер. доларя. Зразкове число 50 гр. Ковто чеконе П. К. О. число ч. 27110. — Адреса Редакції в Львові: Wagażowa, ul. Stofowa 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови" виходить тримісячний „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ". — Передавати: 3 зл. річно; за границею: в Європі 5 зл., поза Європою 1 амер. долар.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

Тільки
1'80

30 Л. Порто 50 сот.

коштує
великий,
ілюстрований,
інформаційний
календар
„Квічича“

ДАРОМ

додаємо оди
календар кожному
хто пришле гроші
на п'ять календарів,
при чому оплачуємо самі порто цілої посылки.

3 к'на.

КІНО АПОЛЬО: „ФЕДОРА“.

Відома песа Сарду, одного із найплодотивніших театральних продуцентів, спонукала вже не одного фільмового сценариста, що використав його тему. Бачили ми фільми з Гретою Гарбо та іншими артистками, що грали ролі шпигунків, які захоплюються у своїй жертві. „Федора“ Сарду має, як ці дуже популярні фільми, за тло російські революційні кола з князями і поліцією. Це песа, що нагадує голубку на сцену; має сильні драматичні моменти. З режисерського погляду фільм досить пересічний.

✚ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Д-Р ІВАН ГРИНЧИШИН.

Дня 15. жовтня ц. р. умер у Чорткові адв. д-р Іван Гринчишин. Уродився він у 1890 р. у селі Давишівці, пов. Чортків, так що в хвилині смерті скінчив 44 роки життя. Ходив до гімназії в Бучачі й у Львові, потім студіював право у львівському університеті. Служив при Українських Січових Стрільцях. В часі української державності працював у Повіт. Комісаріаті в Чорткові, а відтак в адміністративнім апараті в Кам'янці Подільській. Від 1928 р. він у Чорткові адвокатську канцелярію. Був членом усіх українських товариств у Чорткові і дуже часто вибирали його до виборів тих товариств, або на голову. Від багатьох літ хорував тяжко на очі. Внаслідок того в 1929 р. страпив зір. В 1933 р. піддався операції ока у Відні і по усуненні одного ока на друге око відзнявся зір. Однемо лічення ока викликало у нього хворобу нирок, яка остаточно загнала його до гробу. Лежав обложно хороні на ту хворобу від Великодних Свят ц. р. до смерті. Його смерть, що викликала щирий жаль у всіх, що знали пок. Івана Гринчишина, є великою втратою для всього українського громадянства. В. Й. ПІ

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 зол.

Спорт.

СКАЛА (Стрий) — ЗБРУЧ (Олешичі).
БЕРКУТ (Перемишль) — ТРИЗУБ (Львів)

Як ми вже були повідомили, в суботу 20. і в неділю 21. ц. р. відбулися у Львові незвичайно цікаві фінальні змагання за мистецтво У. С. С. у групі „Захід“. Змагання відбулися на площі Сокола-Батька і починаються з обох діл в год. 10-їй рано. В неділю граються з собою переможці і переможки. Змагання закінчуються пікано тоном, бо всі дружини виступили у своїх найкращих складах. Стрийська Скала виступила до них змагання зі змагання грачами Ланцюк, пиль, Косово, Тризуб і Лисенко. Сподіємося, що в обох діл лийтяться на грині С.-Б. багато глядачів, які схочуть скористати з такої рідкої нагоди, щоб оглядати гру чотирьох найкращих дружин У. С. С. з Львівщини, Стрийщини, Перемишльщини і Яворівщини. Ціни вступів пильні, від 0.25 до 1 зол.

УКРАЇНА І Б — ЧОРНІ І Б.

Товариські змагання між цими дружинами відбулися в неділю 21. ц. р. на грині Чорних в год. 10.30 передполуднем. Зогляду на добру форму обох дружин, спеціально пильну Україну, змагання заповідаються дуже цікаво.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича
Жидачів:
20. X. „Запрошення за Дунай“.
21. X. „Залізна Острого“.
3 Жидачів: Іде театр до Рогатина
північ до Тернополя.
Великий Миський Театр.
Субота, 20. X. год. 7.30 веч. „Чужа дитина“.
Неділя, 21. X. год. 3.30 поп. „Я переміг крізу“.
Неділя, 21. X. год. 7.30 веч. „Чужа дитина“.
Театр Ріжгородський.
Субота, 20. X. год. 7.30 веч. „Любо то й“.
Неділя, 21. X. год. 7.30 веч. „Любо то й“.

Кіно.

АПОЛЬО: „Федора“ (на осп. Віктора Сарду).
АТЛАНТИК: „Чар відьмського пазьса“ (Лео Слезак, музика Штрауса).
ВАНДА: „Чемп“, „Тайна зоологічно го городу“.
ГРАЖИНА: „Кво валіс“.
КАСІНО: „Твої уста говорять неправду“ (Норна Шпрер).
КОЛІСЕН: „Жінка-орхідея“, ревія Пара жовнірків“.
КОПЕРНИК: „Імператриця“ (Марлена Дітріх).
МАРУСЕНЬКА: „Імператриця“ (Марлена Дітріх).
МІРАЖ: „Нібелунги“.
МУЗА: „Чібі“.
ПАЛЯС: „Чи Людина це дічинна“ (Сисарська, Бодо, Ціклінська).
ПАН: „Бунтівники“ і ревія.
ПАСАЖ: „Свідки на світанку“ та ревія.
РАЙ: „Катерина Велика“ (Єлісавета Бергнер).
СВІТ: „Ного експозиція субект“, Мого раджа в Римі“.
СОНЦЕ: „Велика гримішніна“ та ревія.
СТІМЕНЕ: „При замкнених дверях“ і ревія.
УТІХА: „Легіон смерті“ та ревія.
ХІМЕРА: „Весела Зуляна“ (Ліліана Гарсей).

Закордонне радіо.

Субота, 20. жовтня 1934.

Відень (506,8) 16.10 Концерт інструментів, 19.21 Спів, 20.00 „Катакомби“ комедія Лейбеса, 22.00, 22.30 Концерт, Братислава (385,8) 16.45 Для дітей, 19.25 Словацькі пісні, 20.00 „Весняна буря“ опера Байнбергера, Брно (325,4) 17.30 Нім. ауд. „Діамант“ оп. Бізета, 19.30 „Веселі мушкетери в Вандорі“ оп. Ніколі, Прага (470,9) 11.05, 12.35, 15.55 Легка музика, 17.15 Шубертові пісні, Прага II. (249,2) 14.30 Українські народні пісні (сп. Іва-

ницька-Синьська), Париж (1645) 13.00 Легка муз., 21.30 „Мамон“ оп. Масенета, Аглонна (531) 20.30 „Граніта“ оп. Верді, Рига (514,6) 18.30 Лотиский і селі, Берлін (356,7) 16.00 Опереткова музика Кенігсбургергаузен (1571) 18.15, 11.00 Для дітей, 18.45 Камер. муз., Кельн (353,9) 19.00 Сонети (муз. співа), 20.15 Оперетковий вечір. Будапешт (350,5) 13.30 Військ. орх., 20.45 Симфонічний вечір, Мільно (368,6) 13.00 Орх., 20.45 „Дебора е Дінава“ муз. песа Піветті, Рим (420,8) 17.10 Вок.-інстр. концерт.

Неділя, 21. жовтня 1934.

Відень (506,8) 11.15 Симф. концерт, 12.30 Опереткова музика, 18.10 Концерт б-дур Бетовена, „Ю. Ю. Рунд ун Лібе“ оп. О. Штрауса, Братислава (385,8) 18.45 Словацькі пісні, Прага (470,9) 8.50 Для фортепіано, 9.25 Ред. музика, Париж (1645) 17.00 Комедія, 18.00 Симф. концерт, Берлін (356,7) 16.00 Популярна музика, Франкфурт (251) 20.00 „Дер Зігер“ песа Ферстера, Кенігсбургергаузен (1571) 13.30 Шопенові твори, Кельн (353,9) 18.00 Фортепіано, Букарешт (364,3) 20.00 Спів, Будапешт (350,5) 13.30 Концерт ор. оркестру, 18.35 Циг. музика, Мільно (368,6) 20.45 Симф. концерт, Рим (420,8) 17.50 Легка музика, 22.15 Опереткова муз.

Львівське радіо.

Субота, 20. жовтня 1934.

6.45 Ранішня ауд. жак. богослуж., з Білгород., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеоролог. вісті, 12.05 Огляда преси, 12.11 Концерт, 13.10 Подуш. денник, 13.05 Сан Саєнс: Каонавал зірвін (гр. пл.), 13.30 Експорт, 13.35 Біржа, 13.45 Нові гр. пл., 16.45 Театр Умані: ауд. для дітей: У країні цвітучої вишні“ (японська музична павка), 17.00 Г. Равель: Смичковий квартет Ф-дур, 17.3 Арті та лісні в супр. форт., 17.50 Дім і родина, 18.00 Бадачка про один провінційний театр, 18.10 Сільна реор., 18.15 Концерт мажорістів, 18.45 Репортаж, 19.00 Спів і супр. форт., 19.30 Гора Кавказів, 19.30 Концерт хорового хору Ярова (гр. пл.), 19.30, 19.36 Спорт 20.00 Концерт симф. орх. співа (Умб. Мацнез), 20.45 Веч. депіки, 20.55 Як працюємо, 21.00 Манарія по читальнях, 22.15, 24.00 Танк музика 23.05 Театр Умані: Російський гумор, 23.35 Сальовна музика з гр. пл.

Неділя, 21. жовтня 1934.

9.00 Ранішня аудіція, 10.55 Ред. муз., 11.10 Популярна муз. з гр. пл., 11.37 Сигнал часу, 12.03 Метеор.-рілля. в стилі, 12.05 Сільна реор., 12.10 Театр огляд, 12.15 13.15 Муз. поранок, 13.00 „Бомбай — порота до Індії“, 14.00 Легка музика з гр. пл., 15.00 „У сільській загороді“, 15.25 Лисова спринька, 15.35 Гупельські пісні й танці в нині, гупельського Театру в Жабю (гр. пл.), 15.45 „Пісня червоної роп. худоби“, 16.00 Павло Кален: Герой мимоволі, 16.20 Фортепіано, 16.45 Для старших дітей: Діти за ко. домом, 17.50 Книжка та звання, „Дер мешахіке Лабенс-лауф альс пенх Пробас“ Шара, Булер,

18.00 Театр Умані: „Людський голос“ песа Кекто, Редія Сигетинського та Валідена, 18.45 Смерть святого-легіоніста, 19.00 Концерт симф. орх., 19.50 Акт. фелетон, 20.00 Іюльонч. ресіталь, 20.45 Веч. депіки, 20.55 Як працюємо, 21.01 На веселій дль. ханзі, 21.45, 21.46 Спорт. вісті, 22.00 Почт. техн. спокійка, 22.15 Реклам. концерт, 22.30, 23.05 Танк музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 3.2350 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 26.09, Париж 34.90 50, Берлін 213.35, Цейх 178.70, Амстердам 358.65, Прага 22.10, Італія 45.35, НьюЙорк набель 5.25 5/8, НьюЙорк чейн без трансакцій.

Золото: Долари 8.91—8.93, Франки фр. 34.20—34.60, Ляхати 81.70—82.20, Корони 36.00—36.50, Рублі 45.20—46.30.

Срібло: Корони 0.80, рублі 1.20, фльорени 0.70.

ЗБИЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льво Львів від до від до

Овес од неказ 473 15.25—15.75 17.25—17.75
Овес од неказ 459 14.50—15.00 16.50—17.0
Овес од легво зам. 13.50—13.75 15.50—15.75
Овес збіжний зам. 13.00—13.25 15.00—15.25
Овес одноц. зам. 12.03—12.25 14.00—14.25
Висівки пше. гр 7.75—8.00
Висівки пше. сер. 7.25—7.50
Висівки пше. міакі 7.75—8.00

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 19. жовтня ц. р. кооперативам платили за:

збоко Львів.

1 кг. масла десерового 2.50 зол.
1 л. молока 0.14
1 а. сметани 0.60
1 к. яєць 3.60

Пастеризоване молоко в доставою до дому у Львові і літра 22 сот.

Тендеція на масло і яєця сильна, на молоко і сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 21. жовтня ц. р. платити своїм доставцям за 1 кг. жиної ваги птні, льво поділя плато-мисарні „М. С.“ у Львові (муз. Б. Глазопського 23):

Пантарки пріми па 1 кг. 1.20 зол.
II яд. 0.90
Індик та індичка I кл. 1.12
II кл. 0.80
Курета і кури I 0.95
II 0.65
Качли і гусп I 0.70
Тендеція дельо сильніша.

Мухоланки кооперативу „ІЛА“ і-пінати безплатно усі мухи. Жидайте їх усею. Замовлення погоджусьмо відворотню поштою.

„ПЛАСТ“, Львів, Городецька 95.
Тел. 6. 1632 9—7 Тел. 26

ОПОВІСТКИ

Порядок Богослужень у церкві Успення Пр. Д. Марії (Волоцькій). В неділю і свята: Утрень в 6 год. Читані Служба Божі в 7 г. з проповіддю, 8, 9 (перед нею в г. 8.45 проповідь) і в г. 12 Співана Служба Божі з проповіддю в г. 10. Вечір в г. 4 з проповіддю і співанєм і благословенням Найс. Тайнани. В свята перша Служба Божі читаня в г. 6.15. В будні дні Служба Божі в г. 6.15, 7 і 8 і вечір в г. 6. Святишени сповідають від год. 6 рано і везером від 6. Кожної першої п'ятниці і місяці по Службі Божій в г. 6.15 а кожної першої неділі по Сл. Божій в год. 7 і 10 благословення Найс. Тайнани. 1—4

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЗОЛОТО, СРІБЛО купує і платить найвиш ціни Дойбровський і Розмажевський. Львів, Академічна 2. 36/32 1—10

ЗРЕДУКОВАНІ учителька пошукує лекції в нижчих клас. Зголом. Самбір. poste restante № 473/6754. 455 1—2

ЗВІЧАЄМ мудрих людей, всі купують фільмени мужеські піжмами 8.90 жовні 98). дитачі 4.50, лише у відомій фабріці біля „Пав“, Сикстутська 1. 284 16—30

ФОТОГРАФУВАТИ вчу найновішні методи. „Фото 35“. 435 2—3

МАШИНУ до писання „Underwood“ українську оказійно продає „Машинополь“ Сикстутська 9. 447 2—2

РЕАЛЬНІСТЬ окодо 600 м² парцелі з мешкальним будинком о 6-ох покоях і 2-ох кухнях в середмісті Станіславова на дуже корисних умовах до продажу. Ближні інформації у д-ра В. Хонина, в Станіславові, муз. Вілнського 5. 452 1—2

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт швдв. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 8-00 зол.
Чвертьріччя 18-00 „
Півріччя 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.
Швейцарії 3 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 7-50 зол., Астрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Популярні тутки

HERBOWO

150 ШТУК 35 СОТИКІВ

Чи інваліди УГА дістануть державну ренту?

Польський закон про забезпечення інвалідів з дня 17. III. 1932 р. обіщав в арт. 69 державну ренту деяким інвалідам Української Армії. Довідаємося, що таких інвалідів УГА, котрі могли б підносити претенсію до державної ренти на основі того закону, в ледви 250 зпоміж 2.000. Виконний розпорядок до закону отворив речинськ реєстрації українських інвалідів на час від 13. лютого 1934 р. до 13. лютого 1935. Частина українських інвалідів внесла подання про призначення їм державної ренти. В останньому часі дістануть інваліди, замешкали на терені тернопільського воєводства, такі оречення:

„Urząd Wojewódzki Tarnopolski. № ZO. 108. Tarnopol, dnia... 1934. Za recepisem zwrotnym. Do Pana (адресу пропущено). Urząd Wojewódzki na zasadzie §. 24 a. rozporz. z dnia 10. stycznia 1923 r. (Dz. U. R. P. № 20. poz. 132) w brzmieniu podanem rozporządzeniem z dnia 6. lipca 1929 (Dz. U. R. P. № 59. poz. 429) nie uwzględni-

prośby Pańskiej, skierowanej do Starostwa Powiatowego w Tarnopolu, o zarejestrowanie roszczenia do zaopatrzenia inwalidzkiego, ponieważ przeprowadzone dochodzenia wykazały, że nie złożył Pan aktywnej lojalności państwowej i przywiązania do Państwa. Wobec tego nie odpowiada Pan tem samem wymogom przewidzianym w art. 69 ustawy z dnia 17. marca 1932. o zaopatrzeniu inwalidzkim (Dz. U. R. P. № 27. poz. 238). — Od powyższej decyzji przysługuje Panu prawo odwołania się do Ministerstwa Opieki Społecznej w Warszawie przez Urząd Wojewódzki w Tarnopolu w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia niniejszej decyzji. Za Wojewodę (—) Mr. Praw Strusiński — Kierownik Oddziału”.

Вимоги активної лояльності і привязання до держави, яких нема ні в законі, ні у виконному розпорядку, при ширшій та складній інтерпретації тих вимог унеможливають зовсім нашим і так нечисленим інвалідам користати з постанов інвалідського закону.

Нові звільнення з Берези Картузької.

В днях 17. і 18. жовтня ц. р. звільнили з тaborу в Березі Картузькій 11 українців, 8 поляків і 6 комуністів. Звільнені українці такі: д-р Іван Козак, Андрій Рачинський, Антін Крайник, Володимир Дибайло, Микита Опришко, Петро Валько, Михайло Возняк, Петро Сагай-

дачний, Фарина, Мерцал і Германович. Між звільненими комуністами є теж двох українців. Між звільненими поляками є трьох б. членів О. Н. Р. з Варшави: Владислав Хадзкевич, Зигмунт Дзярмага, й Анджей Корицький.

Спільна заява держав Малої Антанти.

ПАРИЖ, 20. I. ПАТ. У Білгороді оголошено комунікат ради Малої Антанти і балканських держав такого змісту: Рада висловлює глибоку співчуття Югославії з приводу смерті короля Александра I, Франції з приводу смерті мін. Барту. Рада дійшла до переконання, що атентат у Марсель виконали люди, підтримувані поторонніми чинниками. В останньому часі доконано низки терористичних актів з метою порушити міжнародні взаємини або усунути тих людей, які довели держави до народньої єдності. Ця міжнародна анархія вбивством короля Александра обсягула свій вершок. Тому рада Малої Антанти бажає собі співпраці всіх держав. Рада домата-

ється організувати всі сили, щоби на майбуттє не допустити до подібних актів. І коли тих міжнародних сил не організується, то слід сподіватися міжнародних конфліктів. На всякий випадок терористичні акти не спровокують держав Малої Антанти і вони далі пестимуть теперішню політику. Уряди держав Малої Антанти і балканських держав заявляють Югославії свою солідарність, прирікають виконати свої зобов'язання і продовжувати енергійно дотеперішню політику. Рада Малої Антанти поробить усі заходи, щоби політику співпраці і наближення продовжувати з таким зав'язанням і захопленням, яке виявили король Олександр і мін. Барту.

В. Британія за співпрацею Італії з Югославією.

ЛОНДОН, 20. 10. ПАТ. На зборах у Портсмуті мін. Саймон висловив велику промову, осуджуючи вбивство короля та мін. Барту. Цей атентат не тільки огидний, але теж найдурніший політичний злочин. Мін. Саймон обговорив положення після вбивства у Сараєві і в Марсель. Наслідки вбивства в Сараєві не можна порівнювати до ситуації, яка виникла внаслідок вбивства у Марсель. Розсудок і впливи державних мужів виключають такі можливості, які повстали після вбивства в Сараєві. Велику роль може відіграти теж Ліга Націй. Велике вдоволення валишила теж промова Муссоліні, яку він виступив напередодні вбивства у Марсель, дня 6. жовтня ц. р. у Мілані.

Муссоліні висловив бажання досягнути згоди

Нарада прем. Герінга з марш. Петеном.

РИМ, 20. 10. ПАТ. Ватиканська радіостанція повідомляє з Білгороду, що прем. Герінг вертається із Білгороду мав з марш. Петеном 15-ти хви-

лину розмову. Марш. Петен їхав тим самим поїздом, що Герінг і запросив його до свого севедіу.

Центральний Кооперативний Банк У ЛЬВОВІ

(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вклади ощадності.
Конто ПКО. ч. 143.467.

Мадярський прем'єр у Варшаві й українське Закарпаття.

Львів, 20. жовтня 1934.

Вчора, в п'ятницю вечором, приїхав до Варшави на триденні відвідини до польського уряду мадлярський прем'єр Гембеш. Витали його дуже урочисто, на двірці явився польський прем'єр з усіми міністрами, польська офіційна і в яв'явсьбудь мірі залежна від уряду преса поміщує портрети регента Мадярщини і її прем'єра та низку статей у найсердечнішому тоні. „Газета Польська“ підкреслює, що „це відвідини, які не родяться з проминаючих потреб щоденного дня, але вони є передовсім висловом взаємних, постійних і серед віминчивих обставин невинних відносин приязни обох народів“. Одначасно сам прем'єр Гембеш, у спеціальній, для тої газети зладженій статті заявляє: „Я перекоаний, що Польща й Мадярщина поза історичною й ідейною спільнотою покликані до пожиточної співпраці. Поклиблення спільних прихильських взаємин між обома країнами може віддати великі присауги не лише обома нашим народам, але також справі нової констеляції у Середній Європі, якої реалізація у адоровому і справедливому дусі буде найпевнішою гарантією європейського миру“.

Та заява мадлярського державного діяча говорить вже трошки більше, ніж польські голоси, бо каже не лише про історичні традиції приязни, але й натикає на можливості реальної співпраці в теперішньому і майбутньому. А проте й вона не дає, очевидно, відповіди на ті всі запити й сумніви, від яких нині роїться у всій європейській пресі у зв'язку з дією варшавської візитою. Ця візита — це справді одна з найбільших сенсаций широкого міжнародного значіння.

Інтригуючий характер цих мадлярських відвідин у Варшаві стоїть у зв'язку з останніми відомими ходами польської закордонної політики та міжнародними згодами на її тему: чи Польща витриває у союзі з Францією, чи теж заступить той союз приналежністю до іншої конфігурації держав, з іншими сутніми інтересами, ніж їх мав післяверсальська Франція. Цей момент підкреслює факт, що це Мадярщина з осередком всього т. зв. ревізіоністичного руху і що Мадярщина знаходить у своєму ревізіонізмі підтримку однаково у Римі, як у Берліні. Правда, австрійське націонал-соціалістичне повстання, яке так страшенно погіршило італійсько-німецькі взаємини, поставило Мадярщину в дуже несприятельне становище, бо каже їй балаясувати поміж тими обома державами з неприємливими вигодами, що припадуть з одної з тих держав зрантувати. Але прецінь на який тиждень перед відходом Гембеша з Будапешту був там у „приватному“ характері фюр. Папен і двічі довго конферував з ним: безпосередньо після подорожі до Варшави

прем'єр Гембеш вибирається до Риму, про що Папєн уже знав, — якщо сам не брав участі у вирішувальній потребі тої полорожі: одночасно плерто втримуватися поголоски, що Німеччина для відновлення італійської приватної політики гарантувати на 10 літ австрійську суверенність. Отже й малярські політики мають деякі підстави потішатися, що ревізіоністичний німецько-італійсько-малярський фронт буде втриманий. Коли читаємо, що в розмовах авторитетного керівника Мадарщини з авторитетними керівниками Польщі (м. й. прем. Гембеш буде двічі у Вельведері) будуть порушені всі справи, які цікавлять обидві держави, то годі припускати, що не буде заторкнено справа нинішньої ситуації у середній і східній Європі.

І тут починається сфера наших українських інтересів. Ці інтереси мають двоїтий характер: 1) якщо йшло про творення фронту держав з протисовітськими тенденціями, у протигу виникли французькій політиці, оперті на русофільстві й існуючому стані речей у східній Європі, то очевидно наші симпатії були б по стороні того державного блоку. З цього погляду факт, що у 1920 році малярський уряд висловив згоду взяти активну участь у війні з Савітами, сам собою мав для нас уже тоді позитивне значіння. У ція точці, коли мова йде про стан у Східній Європі, авторитетний версальський і ризький трактатом, наша українська політика теж ревізіоністична. 2) Однак, коли мова про специфічний малярський ревізіонізм та про неоднократно висловлюваний погляд у польській політичній публіцистиці, що в інтересі Польщі була б безпосередня границя з Мадарщиною, то тут ми, українці, рішуче такий комбінації протиставимося: бо тут взодить у гру доля українського Закарпаття та порівняння стану тої країни з часах її перебування під режимом Мадарщини з теперішнім станом під режимом Чехословаччини. Брак нашого довіря, чи не повторилась би стара історія з тою частиною української етнотериторії, чи не вернувся би старий передвоєнний малярський режим супроти намаларського населення Закарпаття, — цей брак довіря з одного боку та можливості національного розвитку Закарпаття у Чехословачській Республіці рішають про наше становище до малярської концепції ревізіонізму і польської концепції спільних польсько-малярських кордонів...

Цього моменту, для нас найсуттєвішого, чужинська преса не заторкує, а радше в ої це роблять лише у делікатно-маскованій формі. Вся польська ендецька преса, надзвичайно вразлива на все, що можна з якихнебудь причин інтерпретувати як протисовітський акт, — ставиться до цих варшавських відвідни яскраво негативно. Те саме робить теж преса французька і чехословацька, — ця остарил найделікатніше.

В імя правди слід признати, що нинішні відвідни прем. Гембеша були лавно вже заповіджені. Колиж їх не відкликали, то це може що найвище вказувати на факт, що польсько-малярська приязнь стала вже такою сильною, що не лякається ніяких потрясень. Порівняння поміж формами прийняття, яке Варшава владила прем. Гембешові та пок. міністрові Барту дає теж при- току до здогадів, що ця приязнь справді переступає межі проєктів про торговельні і культурні взаємини.

Відвідни мін. Гембеша у Варшаві є одним із придорожних камілів на шляху розвитку міжнародних подій, які і нас повинні у найбільшій мірі цікавити.

Основи преси в нас і в Америці.

Не тільки в новоутворених, але загально у всіх європейських державах завважуємо по стійкій війні характеристичний проєкт, а саме: швидкий зріст періодичних видавництв, особливо — часописів. Цей проєкт спостерігаємо навіть серед українського народу в Галичині. Причиною цього явища буде в найбільшій мірі мабуть та обставина, що наслідком воєнних і повстанських подій, коли живчик новочасної суспільності при- співнявся, зросло серед людської маси зацікавлення до політичних і загально громадських справ.

Незвичайно швидко почали множитися в кожного напрямку часописи: одні описували тільки актуальні політичні події, стаючи органами виключно партійними; інші занадто становили по- сторонніх інформаторів, а тисячі найменше поважних часописів присвятили своїм стоїм виключно для кривавої, або „масної“ сенсації.

Шукання шляхів до всебічного заспокоєння потреб українського народу, щоб осягнути загально-національний ідеал; ріжні погляди на засоби і шляхи в тому напрямі; незгідні світогляди двох поколінь, вихованих у зовсім відмінних епохах, на всьому випадок — не якісь зарічкові огляди — викликали й серед українців зріст української преси. Вона служить передовсім тим своїм ідеологічним, політичним чи літературно-мистецьким напрямом, з яких пов-

стала. Як парід, що важко змагається з лавно в боротьбі за життя, ми не мали не то змоги, але й часу полковати на сенсації, тимбільше, що кожний день приносив і приносить нам „грубі“, далекосяглі новини. Тому в нас нема ані сенсаційних органів, ані не видно нахилу їх творити. Щоденні злидні так нас придавили, а боротьба з ними забирає стільки зусиль, що навіть гумористичний часопис уважаємо за локсус, а коли його читаємо, то ледви скривимось до усміху. Та цей усміх є радше виявом болю, ніж веселості. А цей, ніби то „природний гумор“ нашого народу, що про нього говорять огляди української літератури, — належить до історії, якщо загально можна вважати за гумор розповідні народні приказки чи зачайні мовні прикраси.

Загально інформативних, понадпартійних органів — у нас покищо так, якби не було. Навіть ті органи зими не є, що намагаються ними бути.

Америка зареагувала інакше на ті перемінні, що їх викликала війна. По другому боці океану число часописів дуже велике. Але воно не росте, тільки навіть маліє. Натомість дуже збільшуються наклади. Таке явище спостерігаємо не тільки в чисто американській пресі (англійській). Деякі чужомовні органи також йдуть за тою написаною засадою. Нпр. німці мали в 1909. р. — 785 німецьких часописів в Америці, а 1932 р. — всього 201.

Вияснення цього на перший погляд дивного явища лежить в економічному законі — зосередження підприємств. Мало що не вся сьогодиння американська преса стретована. Пречінь тут іде передовсім про обнижку коштів продукції, а з другого боку про побільшення дивіденд і тн- тієм. Як виглядають американські статистики, грошеві приходи з прохажі денніків покривають

Незрівняні! Тутки Пріма Аїда.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 22. ЖОВТНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

5

СТОРИНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

При прадіді був у Пеняках у службі як офіціаліст Мйончинських мій дід Ілля, та відтак перенісся на мандатора до Загребелі під Тернополем, що була власністю Кросновських. Дід мав багато дітей. Найстарший був мій батько, Григорій, який вродився в Пеняках в 1816 р.; всі молодші вродилися в Загребелі. Оженився був дід з Олександрою Юськевичівною, донькою інспектора поліції в Тернополі, гр.-кат. обряду. Крім мого батька мав синів: Матія, пізніше салінарного урядовця й Іллю, пізнішого залізничного урядовця та п'ять доньок. Всі вони були хрещені й виховані в греко- кат. обряді, якого держалися до смерті. Та національної свідомості ані в діда, ані в його дітей не було. Дід був перенятий традиціями шляхотсько-польськими та мріяв про своїх ентенатів. Мій батько ходив до шкіл у Тернополі. В 1835 р. скінчив там у єзуїтів гімназію і тоді дід дав йому 10 рублів (в області тернопільській, що належала від 1808 до 1815 р. до Росії, довго ще описля курсувала російська валюта) і виправив його до Львова на права: одначе не обіцяв, бо й не міг дати йому дальшої підмоги. Ті 10 рублів скоро розминулися і не було даліше з чого жити. Це спонукало батька, що послухав ради своїх товаришів-

теологів з тернопільської гімназії і вступив без відома діда до гр.-кат. духовної семінарії. Тут був до 1838 р., бо був це час, коли богословські студії тривали лиш три роки. Вступивши до семінарії, не зміг батько по українськи ані писати, ані читати. Та стрінувся з такими товаришами, як Маркіян Шашкевич і Микола Устиянович і швидко найшовся під їх впливом, в атмосфері першого національного відродження в Галичині. Я ще бачив у батька відписані тоді поезії Устияновича українськими буквами, яких питомці вчилися напам'ять. Пізніше вже літами пригадував собі батько з пам'яті вірш Устияновича: „Слез на гробі барона Гарасевича“. Бачив я також писані рукою батька з того часу проповіді в українській мові, одначе латинськими буквами. Дід довго не знав про те, що батько вступив на теологію та думав, що він ходить на права. Аж вкінці це мусіло викритися і дід мусів це переболіти.

Та ще тяжчий удар ждав діда з жениханням батька. Дід вишукав був йому суджену в родині Посуховських, дрібної шляхти в Петрикові під Тернополем, посвояченої вже з дідом, бо найстарша донька його, Марія, віддана була за Посуховським у Петрикові. Тимчасом батько заїздив на вакації до своїх товаришів із семінарії, переважно поповників, між іншими до попівської родини Познанських у Бірках Малих коло Скалата. Одна з сестер Познанських припала батькові до вподоби і батько рішив оженитися з Софією Познанською. Та лихо було в тім, що батько мав тоді (1838)

всього 22 роки, отже був малолітній і потребував дозволу діда, який ані чути не хотів про подружжя з попадячкою, бо це було зганьбленням його „шляхотського клейноду“.

Та й на це найшлася штука. Був у Тернополі урядовець при магістраті Котовський, який оженився з Юськевичівною, сестрою бєбки, отже був дідові шурином. Котовський любив заглядати до чарки, а дід, здається, також не був від того. Оба сходилися вечорами в шинючку Драйссінгера при вул. Руській у Тернополі на медок. Раз при такім медку підписав дід консенс батькові на женитьбу з Софією Познанською. Це зорудував Котовський, при чому Драйссінгер мусів правдоподібно того вечора мати добрий заробіток. На цій основі оженився батько в 1838 р. в Бірках Малих з моєю матою і жив з нею дуже щасливо аж до 1881 р., отже 42 роки. Через це подружжя авійшов батько в стару попівську родину з усіма давніми попівськими традиціями, в якій не було, що правда, національної свідомості в теперішньому розумінні, але яка своїм світоглядом відбігала далеко від світогляду шляхотського і живучи близько народу, була польському шляхотству чужа і ворожа.

Коли в 1848 р. знесено з панщиною і домінії, стратив дід місце мандатора й опинився без хліба. Тоді проживав часто в домі батька, а моя мати ходила коло нього, як коло рідного. І дід любив її дуже, хоч була попівського роду. В 1852 р. умер дід у Тернополі. Після того, батько, як найстарший віком, мусів займатися далекою ованти відні, з якої були ще два

ледви одну третину видавничих коштів, очевидно лише тоді, коли вклад доволі високий. Недобір часопису треба покрити приходами з оголошень. Означе лихо в тому, що ніяке мало, а хоч би й трохи більше часописне підприємство не вміє зібрати великого числа оголошень без вдатної підтримки великих рекламних агентств. Одиночним виходом з цього показалися трести. Тільки ці великі підприємства, якими проводять упрява, що розпоряджає величезним капіталом, могли встоятися у безоглядній конкурентній боротьбі.

Купецькі основи серед американської преси дійшли сьогодні до найдавших меж. Це вже не належить до виняткових випадків, що один трест видає кілька часописів, пераз таких напрямків, що себе взаємно поборюють. Один часопис кричав: геть з прогібіцією (законною заборобою вживати алкогольні напитки); інший боровив завзято цього права: а оба були друковані в одному будинку й користувалися навіть одним інформаційним апаратом. Цей приклад, що один часопис республіканський, а другий демократичний, зовсім не перешкоджає їм згідно працювати на зиск для одного підприємства. Навіть українці в Канаді, що в суспільному житті більше нагадує Злучені Держави, як Англію, маю й мають часопис у такому „бізнесовому“ підприємстві. (National Presse), де одночасно за плечима українського редактора сидить редактор польського часопису. В наших поняттях це ненормальне явище. (Дехто каже навіть: неморальне). В Канаді є також такі, що так думають про згадуваний український часопис. Але дехто розяснює, що це так, якби ми платили вступ на прилюдну дискусію, що її ведуть два табори. Тільки, що замість язиком — ведуть її пером.

Лев Ясінчук.

Великий лет Англія-Австралія.

ЛОНДОН, 20. 10. ПАТ. Нині вранці в год. 6.30 на летовищі Мільленголд в Англії вилетіло 20 літаків до Австралії. Лет відбувається у двох конкуренціях для спеціально легких літаків, які не обов'язані осідати на заздалегідь означених летовищах. Перший етап лету з Лондону до Багдаду в дуже тяжкий і вносить 4.050 км.; другий етап Багдад—Алягабад 3.700 км.; третій Алягабад—Сінгапур 3.340 км.; четвертий Сінгапур—Порт Дарвін 3.460 км.; пятий Дарвін—Шарльвіль 2.253 км. і останній Шарльвіль—Мельбурн 1.288 км.

На летовище прибуло 20.000 осіб. В год. 6.30 вранці вистартував перший летун Молісон, другий відлетів Стак. З черги відлетіли голландські летуни, а вкінці англійські Джоанс і Валер. Летуни відлітали що 14 хвилин.

брати і три сестри незабезпечені — й вивести їх у люди.

У моїх родичів було семеро дітей. З них троє померли в дитячих літах. Лишилось нас четверо, двох синів і дві доньки. Доньки були старші. Найстарша Юлія, ур. 1840 р., вийшла заміж за священника Івана Барвінського, рідного брата знамих у публичній діяльності Олександра, Осипа і Володимира Барвінських. Друга сестра, Олена, ур. 1845 р., віддалася за священника Антона Туркевича. Старший брат Іван ур. 1850 р., став також священником; я був наймолодший у рідні.

Родина з маминої сторони була також майже виключно попівська. Три сестри вийшли за священників (Михайло Барусевич, опісля парох у Слободі Золотій коло Бережан, Омелян Брилинський, парох в Угріні коло Чорткова й Олександр Ганкевич, парох у Грималові коло Скалата). Один з братів матері, Діонісій Познанський, був священником у Бірках Малих коло Скалата, другий, Антін, кінчив права і служив при дирекції скарбу в Коломиї, третій, Михайло, був у війську капітаном, перебув пруську війну в 1866 р., де його ранили; він віттак виступив з війська, оженився з донькою священника і господарював по посесіях до смерті. Ми були через батька і матір споріднені з усіми майже попівськими родинами из Поділля. Широко розгалужені родини Білинських, Барвінських, Ганкевичів — усі були з нами споріднені, або посвоячені. На цілому Поділлі не було попівства, в якому не сиділи би хтось з нашої родини.

(Далі буде.)

Шовк прати також дуже легко!

Навіть зимний розчин Радіону має таку прикмету що привертає у пранні в чудовий спосіб шовкам, і правдивим і штучним, їх попередню красу, і вони виглядають як нові. — Делікатні тканини прати в зимнім або літнім

розчині — це засаднича умовина. Всілякі шовки після прання Радіоном стають гарні і лискучо чисті.

РАДІОН

це універсальний засіб до прання.

Дуже практичний — тепер також у практичних малих пачках.

Французська преса про ситуацію після марсейського атентату.

Ціла французька преса дуже скрупульовно розбирає питання міжнародних наслідків марсельського атентату. Вільність цієї преси закликає до розваги і перестерігає перед необдуманими рішеннями, особливо коли мова про пряме обвинувачення якоїсь держави у відповідальності за марсельську подію, поки не мається у руках наглядних доказів. Хоча метода, якою був організований марсельський атентат, трошені засоби й оружжя, якісь розпоряджали атентатники наводять на здогад, що терористи мали сильну підтримку в Угорщині, то все таки в такій важкій справі треба бути дуже обережним зі скорими рішеннями і цілу справу осуджувати тільки на основі точно провірених фактів. Дотеперішнє слідство доказує, що атентатники приїхали з Угорщини з правильними паспортами і що до атентату підготовлялися в таборі, що лежить на угорській території. Коли ці їхні зізнання є правдиві, то це значить, що стоїмо вічно-вічно з фактами, які йдуть у цілковитий розріз із моралю цивілізованих держав, вічно-вічно з учинками, що прямують до створення хаосу, який загрожуює мирній. Це належить уже до компетенції Союзу Народів. Та все таки — на думку цієї частини французької преси — при винятковій стабільності слідства не було б бажаним, щоб зараз таки

скликувати Раду Союзу Народів. Треба зачекати аж поки слідчі органи не вичерпають усіх можливостей і поки не докажуть безспірності фактів. Раді Союзу Народів мали б скликати швидко у випадку, коли б повне й закінчене слідство марсельського атентату доказувало ясно винуватість не лише осіб, але й держав.

Але не бракує у французькій пресі й інших, так сказати, менше розважливих голосів. І так напр. „Журналь“ рішуче домагається стійкості чи маларесній уряді підтримувати хорватських терористів, а роялістична „Аксіон Франсез“ говорить про тісний зв'язок хорватських терористів з угорськими урядовими чинниками вже як про цілком доказаний факт. Ліва „Ер Нувель“ гадає, що треба офіційно повідомити Союз Народів про дотеперішні дані слідства і закатити винесення цілої справи. На її думку найліпше було б, коли б це зробила не сама Югославія, але якийсь нейтральна держава і то після відповідної дипломатичної підготовки. Треба передовсім з'ясувати, яке становище у цій справі займе кожний член Союзу Народів. Але головне про становище Англії, Соціалістична преса звертає увагу на повільну підпору малареського ревілюванню з боку Італії і дійсними виводками марсельського атентату вважає фашизм.

М—к.

З польської преси.

Спільна платформа націоналізмів...

Ендецько-санаційна „Акція Народова“ (бофама несе, що 101-процентний ендек Клявдіюш Грабик, фрєндист з „Курера Львовського“, причапив тихенько до санаційного жолоба) приносить велику статтю названого свого видавця і редактора п. н. „Небезпечний інтелектуалізм“: вся стаття намагається оказати, що такі інтелектуалісти, як Ст. Лось, надзвичайно небезпечні, бо вміють логічно мотивувати справи, які суперечать польським національним інтересам. Як бачимо, заложення досить цікаве...

Притоку до міркувань п. Грабика дає стаття Ст. Лоса у „Бунті Млядих“ про потребу розбудови українського шкільництва (ту статтю ми свого часу реферували). Кл. Грабик обурюється. Він обмежується до ствердження факту, що польсько-український спір існує, а що предметом спору є територія, доходить до висновку, що ніякі засоби спору не закінчують. Можна і треба вести з українцями лише перманентну війну. Ситуація такої війни для поляків вигідна, бо українці програли на Світовській Україні, програли в Польщі у 1918-9 році, програли у 1923 році, і від того часу стали ще слабші. Бо розкладає їх і алясний їх націоналізм

ОУН. Щодо цього остатнього, то Кл. Грабик рішуче відрізняє своїм земляком з ним боротися: адже він існує в польському інтересі, бо „деморалізує до ґрунту українську молодь“. Тому єдиний доцільний метод супроти українців це „скріплювання польського елементу“ у Східній Галичині, — іншими словами — бімарккіська колонізація і „культуркампф“ у відповідно збільшеній формі...

Такий короткий зміст цієї чергової геніальної статті молодого-ендецького „спеця“ від українських справ. Забуває він лише одно: що його становище на 100 проц. нахилив відгук по стороні українського боєзго націоналізму, який всю свою теорію і практичні висновки будує на факті „територіального спору поміж

Реформацькі пігулки ЧЕРНЕЦЬ

з маріою (Zakonnik)

регулюють шлунок, хоронять від терпіння печінки, надірної опасності, памором, лагодять гемороїди і приймають до обстоуночі в латині про-чищуючий засіб. Вживати 1 до 3 пігулок на ніч.

31/09 25-7

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

30% знижка цін на всілякі блаватні і вовняні товари у фірмі Галицький Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

Польшею і українцями": тому, що цей спір тривкий — вирішити можна його тільки в той спосіб, щоб одні других зліли. Але що це не така легка справа, то треба приспівити той процес консумції радикальними засобами. І той процес іде. Поручають його і ОМН і андеки типу Грабика. І річ зводиться лише до питання: хто кого скорше зіст...

На жаль суспільні процеси не такі прості, як теоретичні формулки. І закн прийде час, що покаже правильність одної або другої тези — обі сторони зазнають шалених втрат. Ст. Лось не хоче їх, — Грабик їх не боїться. У тому вони різняться...

Мадярський мін. закорд. справ у Римі.

РИМ, 20. 10. ПАТ. Мадярський міністр закордонних справ Кани приїхав учора до Риму, де відбув нараду з Мусолінієм. Крім того відвідав міністра Сувіча.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Мадярський націоналістичний орган „Мадяр Оршіг" припинено на 4 дні за тенденційний опис похорону короля Олександра.

— У Берліні помер ген. фон Кляк у 82 р. життя, вожд німецької армії під час битви над Марною.

— 20. листопада ц. р. Ліра Нації на наслідній сесії поладнуватиме конфлікт Болівії з Прагвом.

— У Ліль генеральна рада домоглася від уряду, щоб не виселяв робітників чужинців з Фриції.

Пацифікація в Астурії.

ПАРИЖ, 20. 10. ПАТ. З Мадриду повідомляють, що урядові війська заняли міста Міерес, Поладельна, Ухо і Лангрео, які дотепер були в руках повстанців. Повстанці залишили 3.000 крісів і більшу кількість муніції. Повстанці, які не попали в полон, втікли в гори. Відділи урядових військ звільнили 160 заручників, яких забрали в Овіде та по інших містах Астурії. До Перпіньяну прибуло 30 каталонських повстанців, які перекралися через еспансько-французький кордон. Між утікачами є зачальник каталонського виділу безпеки Бадія, який заявив журналістам, що видав приказ стріляти до урядових військ. В останній хвилині не всі каталонці вхопили за зброю. Всеж таки Каталонія буде продовжувати боротьбу за волю.

Мексик проганяє єпископів і архієпископів

ПАРИЖ, 20. 10. ПАТ. Парламент уповноважив президента Родрігеса, щоб виселяв з Мексики всіх єпископів і архієпископів.

Помер кн. Волконський.

РИМ, 20. 10. ПАТ. Тут помер кн. Олександр Волконський, колишній військовий аташе у Римі. В 1930 р. вступив до монастиря, одержуючи священнічі священня.

14 дешевих днів

30% знижка цін на всілякі блаватні і вовняні товари

Для прикладу ціна цін:

Фланель на бізлі	0-60	Сирічка	0-55
на піжами	0-75	Димна на підштанці	0-65
у лан. збори	1-—	Зефір на сорочці	0-80
Бав двостор.	1-50	Попеліна на сорочці	1-30
Вельвет і штриксп	1-75	Хустини до носа	0-15
Батавіна	1-50	Ваф. ручники	0-30
Шевіоти на мундурки	1-80	Купел. ручники	0-60
на убрання	2-50	Пощени	2-00
Вовна на сукні	1-70	Капи і обрус	2-75
на плаші	6-—	Підштанки до коліна	4-90
Плед	5-50	Полотно на прост.	1-25
Копи	5-—	Сатинові ковдри	9-00
Полотно	0-55		

Великий вибір найновіших вовняних матеріалів на сукні костюми і плаші по найнижчих цінах. У ВАГА: При закупці товарів від 5 зод. даром бізети до кн. Палас, Аполло Атлантис і інших.

Галицький Магазин Новин
Львів, Галицька 15

Четвертий Міжнародний Конгрес Візантології в Софії.

(9—16. ВЕРЕСНЯ).

ПРЕДМЕТ НАРАД.

Головним змістом рефератів на конгресі були взаємні західної Європи і славянського світа до Візантії. Політика світська й церковна, письменство, мистецтво і взагалі духове життя та його суспільно-економічні основи.

Найчисленнішу групу візантиністів творили німці під проводом проф. Дельгера, редактора „Byzantinische Zeitschrift". Духовий провід цього конгресу виходив від бельгійського візантиніста і славіста, публіциста і поета проф. Грегуар, співредактора „Візантіон" і редактора місячника „Флямбо". Найважливішими представниками старшого покоління візантологів були: Васілев, автор історії Візантії та її взаємин з Арабією, нині професор в Медісон (Америка) та дослідник візантійської іконографії проф. Міле з Парижа. Адміністративний осередок конгресу творили представники болгарської візантології. Вони проводили працями чотирьох секцій — філологічної, історичної, Візантія і Славянство та археологічної. Господарі конгресу — професори: Златарски, Арнаудов, Філов і провідники секцій — Мутафчиев, Младенов, Кацаров та Романски були справжніми осередками конгресу, довкола яких оберталися всі його праці.

МОВИ І ПРЕДСТАВНИКИ.

Мовами конгресу були: французька і німецька, англійська з одним рефератом, з двох італійськими та російська з п'ятьма. Російська мова була признана за міжнародню конгресову рішенням візантологів на I-му конгресі в Лондоні, бо основоположними працями сучасної візантології були перш усього праці і видання російської Академії Наук та її Візантійського Інституту в Царгороді 1894—1914. Імена російських візантологів — Ламанського, Василевського, Кондакова, Еп. Порфірія, Успенського, Лаптева, Бенешевича, Лопарьова, Васілієва залишаються хвалою російської візантиністики. Західно-європейські візантиністи у своїй об'єктивності вповні признають заслуги російської науки у цій діяльності.

ЩО ЗНАЮТЬ ПРО НАС.

На цьому конгресі були вперше два українці: о. Скрутен з темою з церковної греко-латинської полеміки та підписаний з темою про культурні і мистецькі взаємини західно-українських територій з Візантією. На конгресі про Україну переважно знають, але є й такі, що дефініцію України бачать ось в чому: „Україна це країна, що її поетом є Шевченко та героєм Тарас Бульба; українець читає Шевченка, або згадує Тараса Бульбу тай плаче". Є й такі, що знають, що „на Україні живуть тільки мужики та говорять по слову". Зрештою на конгресі доволі об'явлено і давнішими працями Грушевського та виданнями Н. Т. Ш., ВУАН й Національного Музею. Дуже мило було стрінутись зі щирим признанням для видань Нац. Музею зперед 5—8 літ, присвячених дослідів галицької ікони, хоча про ці видання у нас досі ніхто навіть не згадав.

АТМОСФЕРА НАРАД.

Атмосфера чистої науки — без усякого особистого упередження і скритої зазисті на конгресі зближала перш усього спеціалістів і тих, що мали один одному дещо сказати та би-

яснити. Загально помітне бажання учасників конгресу щось нове пізнати та чужим поглядом свій провірити, змодифікувати, або й поширити. За цю нагоду провести 10 днів в атмосфері науки — господарям конгресу і його членам належить щира подяка.

Зокрема слід з подякою згадати опіку державних урядів над учасниками конгресу, що допомагали полешами членам своїх делегацій.

НАША РОЛЯ.

Звичайно буває так, що найбільше нового світла на поодинокі питання кидають аналітично-синтетичні реферати, у формі суцільних образів якоїсь територіально-національної ділянки. Однак на прикінці першого дня мило було українцям дізнатися, що невеличка латинська стаття покійного о. П. Крипкевича, складена 1913 р. за дослідом кард. Пітра стала вихідною точкою для дуже спеціального історично догматичного реферату представника Голандії — про 8-ий ім'яс акафісту Богородиці.

Букарештський прота Петреску своїми співними ілюстраціями напівів візантійської церкви з 12. віку впевнив нас у тому, що в галицькій церкві в багатьох випадках і сьогодні ще не відійшли від цих давніх напівів. Тож не зле було, якби на одному з майбутніх конгресів український музик-візантиніст зміг залюструвати глибокі культурні традиції нашого церковного співу.

ЦІКАВИЙ МАТЕРІАЛ.

А що українці навіть маленької Галичини мають чимало дуже цікавого матеріалу для візантиністів, свідчать про це ось такі дані: Основно опрацьовані і зільюстровані реферати проф. Дмитрієвича з Білгороду про богослужбові накриття голови духовенства („гуменце"), проф. Окулева з Праги про вияв асикічних стнів в іконописі та проф. Швайнфурта про ясно-темну („кіероскуро") техніку в давньому малярстві, можна було доповнити цінними даними з Укр. Нац. Музею.

До речі, нехай про вагу збірок Нац. Музею говорять чужинці: „У вашій іконі дуже багато первісно-візантійського" — говорили ті, що мали нагоду пізнати давнє українське мистецтво з видань Нац. Музею. „Ось де належало би улаштувати конгрес! В одних двох залах вашого Музею з іконами XV і XVI вв." — сказав після конгресу проф. Ласкаріс із Сальонік, відвідавши Національний Музей. Поважна збірка візантійсько-славянської ікони та постійні заняття нею в Національному Музеї найшли захопленого приятеля у директорі музею румунського мистецтва в Букарешті професорі Цігара-Самуркаш. На його думку це одиницький в Європі музей з таким великим багатством візанто-славянського малярства. Ось тому то піддав він думку створити на майбутньому конгресі в Італії окрему комісію, для питань реставрації та консервації візантійської ікони, а провідний реферат поручити членові конгресу, директорові Українського Національного Музею (Докінчення буде.)

І. Свеніцький.

УСТАНОВА, ЩО НЕ ПРЕНУМЕРУЄ „ДІЛА" для своїх членів, кривдить найбільше саме тих членів, бо позбавляє їх найповніших і найточніших інформацій про все цікаве, що діється у нас та в широкому світі.

Веселий початок і сумний кінець Українського Студентського Дому в Адлерсгофі.

І так дня 14. жовтня 1934. р. Український Студентський Дім в Адлерсгофі під Берліном закрився. Як на українські обставини, то він продержався всеж-таки довгенько — аж цілих шість років з добрим таким, починаючи від місяця червня 1927. р. Його ідея виринула озвучливо ще раніше, приблизно в осні 1926. року, з „днів" українського студентства у Берліні. В життя вона зреалізувалася завдяки заходам одних, то ним і потім опікувалися. З правого боку він належав до Українського Наукового Інституту в Берліні, який відповідав за нього й матеріально.

Містився Студ Дім в Адлерсгофі в одному напів бараківому будинку, в якому він займав двінадцять великих кімнат, досить велику сад, довгі сніги і т. д. Повітря в тій місцевості було здорове, було й де побігати, пограти в „валібол", було куди пройтись. Словом мешканцям того Студ. Дому поводилося непогано, вони жили навіть добре, бо мали що їсти і виглядали на чот

головою. Проте вони й за свої обов'язки дбали як хто міг та до чого був здібний: одні студіювали медицину, другі гризли техніку, треті говорили про фізику, знов інші рилися в архіві, студіювали мистецтво, літературу, суспільні науки, економіку, історію, філософію й т. д., як також багатьох — добрий фак на старість. Їх праця була назагал успішна: майже всі мешканці свої відповідні студії позакінчували, деякі їх самі припинили, і мало хто їх не зміг покінчити. Правда, мешкали в Студ. Домі й такі поодинокі особи, які ні про науку, ні про віякі студії не дбали. Зрештою „в найкращій родині може трапитись виронок".

Та проте рік за роком минав, життя змінювалось і студенти (та не-студенти) нові до Дому заходили, в тім числі „власні" і „платні" кореспонденти, бо в самому Берліні мешкати було їм не по кишені. За тм рік-роком атмосфера в Домі мінчалася, ваять, на жаль, затоплювалася тогд

рисують студентська меншала, злоба зростала, бо деяким почав Інститут стипендій відбирати, анову іншим не давати, а так звані націоналісти свою злобу у Дім підливали. Через це деякі мешканці його самі покинули, а інших просто викинули, бо вони за своє помешкання не платили, або „голові“ та „п'яті“ не подобалися, чи в якийсь спосіб провинилися. А злоба зростала і спаздала. Зрештою, коли люди у своєму буденному житті, та й ще у Німеччині, де є безробіття, залежать матеріально не від самих себе, лише від стипендій, то їх не міг задовольнити „пан голова“, ні вони „пана голову“ чи „кураторію української частини“.

Якщо не брати в рахунок цієї злоби, то в Студ. Домі жилося всеж-таки добре й було добре, коли не було в ньому вапиркині дурної „політики“. Маю враження, що кождий студент і студентка, який мешкав у Студ. Домі в Адлергоф, не злим словом згадує свою „домівку“, хоч би він навіть з великою залістю відійшов з Берліна. Бо всеж у ній мав він своїх знайомих, гостей, приятелів і т. д., та головне притулок. Також і гості та деякі професори зпова Німеччини, які замешкували у Студ. Домі день-два, чи й декілька місяців, ще й досі десь не забули про нього, як про одиницю на еміграції Український Студ. Дім, в якому жили здебільша не-емігранти.

І так дня 14. жовтня 1934. р., на Покрову, Український Студ. Дім в Адлергоф розвазався і його там вже більше нема. Стипендіати інститутські відішли до нової невеличкої домівки в саме місто Берлін, кілька дуже бідних, які дістають допомогу від „Вольфартсамту“, залишилося ще, а ласки вже німецького „Бепірксамту“, до мешкувати ще два тижні в старому Домі. В цей спосіб Інститут аж так позбувся їх, а вони відтепер дісталися від нього...

Сплять вони тепер на старих столах, що випадково залишилися. Колиб їх ліквідатор забрав був зі собою, спалиб ті сіромахи в німецькій столиці просто на підлозі.

Веселого почався Український Студ. Дім в Адлергоф, зате сумно якось скінчився.

Адлергоф, 14. 10. 1934.

Г. Домницький.

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ

Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1880). — Тел. 6-74

Можна дістати у всіх більших ювілейських магазинах в цілій країні. 3/3 6—50

Господарсько-садівнича школа в Милованні.

Звіт з діяльності Господ.-Садівн. Школи Т-на „Просвіта“ в Милованні за шк. рік 1933-34.

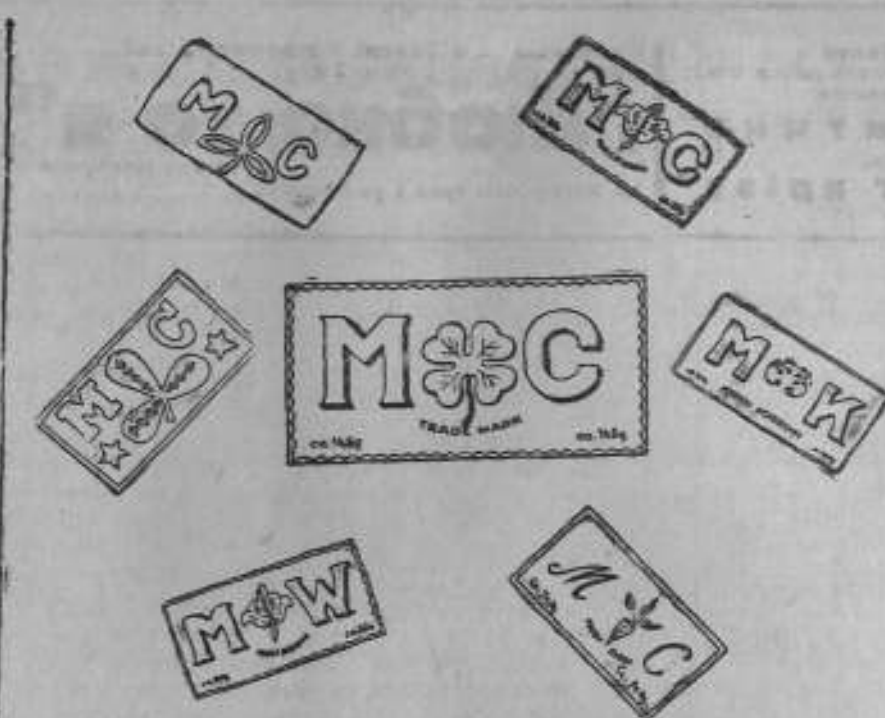
У шкільному році 1933-34 влаштувала школа 11-місячний господарський курс у часі від 5. XI. 1933 р. до 27. IX. 1934 р. Курс є тринадцятим курсом з ряду, який школа за час свого існування влаштувала.

В звітному році вписалося до школи 28 учнів, а школу покинуло 22 учні, з того 16 зі станиславівського воєводства (7 з томашівського повіту), з львівського 4, а з тернопільського 2. Учні були в віці 15—25 літ (15 л. — 1, 16 л. — 5, 17 л. — 4, 18 л. — 1, 19 л. — 3, 20 л. — 2, 21 л. — 5, 23 л. — 1). На загальне число 22 учнів 18 покинуло народню школу, двох 3 кл. гімна., а 2 мало гімна. матуру. Два учні це діти безземельних, батьки 3 учнів мають по 1 га, 5 учнів до 3 га, 8 учнів до 5 га, а 4 учні до 10 га поля.

У часі курсу було 222 дні навчання. Теоретична наука відбувалася зимою від 8—12 і від 15—17 год., а літом від 7—12 год. Практичні заняття були кожного дня, літом від 14—18 год., а зимою посподу, коли була робота і погода сприятлива. Всіх годин теоретичного навчання було 798 год., а того на фахові предмети 313 год. Практичного навчання було 746 год.

У школі вчили у справознавчій році 4 старші учителі. Крім того доходили: священник, — місцевий парох, ветеринар і представителі кооперативного книговодства та лісоводства.

Доповнення теоретичного навчання були практичні заняття учнів. Учні виконували працю в городі, шкільних, саді, обори, хлівах, курниках, пасіці і столярських верстатах школи. В яринімі городі виконували учні всі праці від посіву до збору, а за не одержували в городі

Риковисько в Карпатах.

Кілька інформацій про ловецтво в місцевості Перегінсько.

Спорт, що найбільше має в собі первісна первісної людини, це лови, ще краще — це мисливство. В ряді тисячоліть воно було джерелом прожитку людини, згодом показником фізичної справності, в теперішній порі найшляхотнішим мужеським спортом.

Серед багатьох і краси нашої землі неостаннє місце займає ловецтво. Найбухішим його тереном — наші Карпати. Наші Карпати — це справжнє Ельдорадо для мисливців теперішніх часів, коли зважити, що ще тут і на південь від них зберігся величезний та рідкий, такі вже рідкі десь представники пребатої коліси на нашій землі звірі, що царює тут карпатський олень, якому дорівнює хіба семигородський, а зрештою не знає собі рівного в світі — ні серед високогірських ні низинних, — що багатий є стан диків, лисів, борсуків, видра, серен, — що, хоч і рідкий, є ще гостем вовк та жбік, — що адержався в Карпатах орел і готур, передові з птичого світа, а між ними небуденні: чорний бузюк, орябка і слухач.

Найбільша ловецька атракція наших Карпат — це риковисько в осінь, коли настануть перші признаки зими — приморозки, коли жов-

тіють берези, багреніють буки, горять пурпурою трепети, коли у вечірні сумерки і мряковинні ранки з карпатських верхів іде громовий зов гордості Карпат, весільний крик оленя. Не ма для мисливця нічого більш фасцинуючого над риковисько, над радість оглядати цю красу, якою Всевишній обдарив наші гори, стежки та цими чудами його руки і дати волю приспаному інстинктові сягнути по ці скарби ау-силлями мязів, блискавичною орієнтацією, зручністю та бистротою, вмілістю ока та нехвибним стрілом. Нема естетичнішого твору серця нашої авіри: не має рівного собі образ укрешеного багатим вишем оленя серед вибранок його серця — лань. Якже приковує око наше гри і заливання цих фей наших лісів, а вже небагачом навіть з мисливих судилося бути свідком лицарського двобою між двома уявними нотаблями за право бути двигуном своєї раси! Ось чому найвишній мисливий світ куле вище цінують риковисько в Карпатах від ловів на львів і тигри, чи навіть слонів та носорогів. Не диво, що з усіх сторін щорічно відлітають у наші Карпати десятки ловців, щоб розкошуватись риковиськом, віддатися шляхотному спортові, прибрати дорогий трофей: оленів роги-вінці. А щогорічне риковисько не лишилось позаду від попередніх, не зменшилася теж гурт учасників ловів.

Ловецтво на наших землях заступлене гідно осягами місцевості Перегінсько, що є власністю нашої галицької Митрополії. Осягами останніх літ Перегінсько удержується на однім з перших місць у карпатським ловецтві. Оленевому віщеві (18-ак) з Перегінська признали в останнім році на міжнародній виставі третю нагороду, на виставі попереднього року признали першу нагороду і золоту медаль. Вислід щогорічного риковиська в Перегінську не тільки оправдав всі надії, але й перевищив сподівання оптимістів. Ось осяги його в поодиноких ловецьких ревірах:

I. „Пілляте“: Бар. Іке А. і К. з Варшави: 14-ка і 12-ка. III. „Мшанка“: віщев, Червінський С. зі Станиславова: 14-ка і 12-ка, няч. Самбор Л. зі Станиславова: 18-ка. IV. „Яліще“: граф Пальфі П. з ЧСР: 20-ка і 12-ка, проф. Гасс з Австрії: 14-ка. V. „Гича“: магіраджа Оф Кіч з Індії: 16-ка, граф Вурмбранд з Югославії: 12-ка. VI. „Чорна Ріка“: Ценський зі Львова: два 18-ки. Лазаревич С. з Варшави: 14-ка. VII. „Котелець“: граф Шептицький І. з Львова: 14-ка і 12-ка. VIII. „Плісцє“: князь Шенбурґ Ж. з ЧСР: 18-ка, IX. „Паренас“: граф Пальфі К. з ЧСР: 14-ка і 12-ка. X. „Петріс“: граф Тимшевич С. з Пожежаль: 14-ка.

Сумаричний вислід представляється ось-як: двадцятків: 1, вісімнадцятків: 4, шістнадцятків: 1, чотирнадцятків: 7, дванадцятків: 6 — разом 19 оленів, з чого: 4 дуже добрі, 7 добрих, 5 середніх, 3 марні. Хибало і не найдено 5 оленів. Не приїхали до своїх ревірів на щогорічне риковисько: д-р Вітерфельд Л. з Берліна й інж. Левинський Веселод зі Львова. Почалося щогорічне риковисько вчасно, бо вже в половині вересня і трвало до 10. жовтня. Замітне, що з величезної кількості Перегінсько-мисливців біля 110 штук, за останні 4 роки не застрілені ні одного, хоч кождий з ловців бачив їх по кілька.

Про вислід щогорічного риковиська в державних і приватних лісах говоритиме д. 31. жовтня ц. р. а радіо проф. Важек вичерпуючо, як попередніх літ.

А. М.

Окреміше продажа — флячки на біллі 955, баталія 180, штрукси і бархани за безцін купили у **БЛАВАННОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Бойнів ч. 12.

Гумор,
Забави,
Сміх!Нині 7:30 Великий Театр
Знаменита п'єса популярного совіт-
ського автора В. Шкваркіна**"Чужа дитина"**
Пополудні 3:30 по найнижчих цінах.
"Я переміг кризу"Знаменита
обсада в Театрі Рішнородностей
Нині 7:30**"Любко то я"**
Романа Невкровича
де автор сам грає і режисерує

Франція домагається видачі Павеліча і Кватерніка.

ПАРИЖ, 20. X. ПАТ. З Парижа повідомляють, що французький уряд домагається від італійського уряду видати арештованих у Турині д-ра Павеліча і Кватерніка. Італійський уряд не вирішив поки що цієї справи.

РИМ, 20. X. ПАТ. Закордонні журналісти здогадуються, що на випадок згоди італійського уряду передати Франції д-ра Павеліча і Кватерніка, Італія може домагатися від Франції видати їй італійських політичних емігрантів.

ТУРИН, 20. X. ПАТ. До Турину приїхав інспектор французької поліції. Його не затримано в хід слідства проти Павеліча і Кватерніка, бо повинно не покладати міжнародних формальностей. Поліція запевняє, що опис обох арештованих згоджується з описом Павеліча і Кватерніка.

МАЙЖЕ ВСІ СПІЛЬНИКИ ВБИВСТВА АРЕШТОВАНИ.

ПАРИЖ, 20. X. ПАТ. Поліція арештувала вже майже всіх спільників убивства короля. Тепер шукає ще Марію Вондрачек Вудроа, гарної товаришки Кватерніка, яка їздила зі спільниками атентатника в Екс, Париж і Марсель. Поліція ствердила прізвиська спільників і тепер справджує їхні зізнання. Тепер відбудеться ще конфронтація спільників з ініціаторами вбивства. Ці останні заперечують зізнання Поспішіля і Райтіча. Італійська поліція вже на сліді де од-

ного терориста, який мабуть належав до співробітників Павеліча. Слідство виявило, що провідниками терористичної організації були Павеліч, Кватернік і Перчет. Виконавцями були Георгієв, убивник короля, Міо Краць, Поспішіль і Райтіч. Їхніми спільниками були ще Марія Вондрачек, Міо Баїк і третя таємнича особа.

Невідомо теж, чи розправа проти спільників атентатника відбудеться в Екс, у Марсель чи в Парижі.

СОФІЯ, 20. X. ПАТ. В Болгарії поліція перевела численні ревізії та арештування македонських терористів.

СЛІДСТВО НА МАДЯРСЬКІЙ.

БУДАПЕШТ, 20. X. ПАТ. Мадярська телеграфічна агенція повідомляє: Мадярська поліція веде слідство, щоб в'ясувати чи Георгієв перебував на Мадярщині. Слідство не дало ніяких позитивних вислідів, на основі яких можна би було ствердити, що Георгієв проживав на Мадярщині.

ВИДАВНИЦТВО ЖИТТЕПІСУ КОР. ОЛЕКСАНДРА.

Головний комітет союзу книгарських організацій Югославії на прохання заступника президента Живковича постановив створити фонд видавання книжок про життя та працю короля Олександра. На цей фонд присугні відразу субскрибували 49.000 динарів.

Приїзд Гембеша до Варшави.

ВАРШАВА, 20. 10. ПАТ. Вчора в год. 23.05 приїхав до Варшави мадярський прем'єр Гембеш з кількома вищими урядовцями міністерства закордонних справ та декількома журналістами. На двірці привітав його прем. Коаловський і міністр Бек з двома віцеміністрами закордонних справ.

ВАРШАВА, 20. 10. ПАТ. Прем. Гембеш з мадярським послом Матускою відвідав в год. 11-й передполуднем прем. Коаловського, міністра Бека, віцеміністра Каспшицького та склав візит на могилі невідомого воїна.

З виборчого фронту.

ЛІСНЕВИЧІ.

Перетворена нарада виборців села Лісневичі коло Львова відбулася в понеділок 15. д. м. при участі посла Ілька Ліснесого. В нараді взяло участь понад 150 виборців. Метою цієї наради було довести до згоди розсварених українських виборців, устійнити листу кандидатів на громадських радних і їх заступників та випрацювати

план підготовчої праці місцевого виборчого комітету. По заслуханні постанов виборчої ординації і по затвердженні вибору членів місцевого українського виборчого комітету переведено вибір 17-ох кандидатів на радних і 17-ох заступників. Нарада досягнула своєї цілі. Між виборцями дійшло до згоди й устійнено одяку листу кандидатів.

Наради прем. Герінга у Білгороді.

БЕРЛІН, 20. 10. ПАТ. Німецьке Інформаційне бюро з Білгороду повідомляє: Прем. Герінг був на авіації на замку Дедіне в югославійській королеви Марії і румунської королеви Марії та відбув довшу нараду з румунським королем Карлом. Вечором склав візиту міністрів Обтічові.

Клопоти з басейном Саари.

СААРБРИКЕН, 20. 10. ПАТ. Фінансовий комітет Ліги Націй радить у Парижі над декількома справами, залежними від вислуду плебісциту. Найважливішою справою це копальні вугілля. Французи кажуть, що вложили в них понад 360 мільонів франків. Німеччина прирікає заплатити, але не знати, чи заплатити. Другою справою — це охорона закордонних кредитів, розділених мешканцям басейну Саари. Наради протягнуться тиждень. Про вислуду наради повідомлять комітет трьох для басейну Саари у Лізі Націй.

НОВИНКИ

— Хочете мати добре футро, ідіть до відомої фірми Юліана Глушевського, Львів, пл. Капігульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— Василь Гресак, веде далі свою кравецьку роботу, при вул. Сикстусській ч. 23. у підвірі III. сході I. пов. 323 9-20

— Найкраще випраний ковнірець тільки в українській пральні "Брія", вул. Бляхарська 21. 18-20 17—?

— Стипендії для академічної молоді. Міністерство освіти перевело поділ стипендій для студентів вищих шкіл. Стипендії у висоті 1.200 зол., річно призначено: на варшавському університеті 213 студентам, на краківському 160, львівському 140. З інших вищих шкіл львівська політехніка одержала 72, академія ветеринарії 16, академія мистецтв у Кракові 6. Розуміється, з української молоді не дістав стипендій ніхто.

— Перше засідання нової ради м. Львова відбудеться в понеділок в год. 7. вечором. На денному порядку справа устійнення скількості становити віцепрезидентів міста та вибори винагород для членів міської управи.

— Кари на комуністів. Львівський суд присяглих засудив на три роки в'язниці магістра прав Б. Перцера за комуністичну діяльність. — Окружний суд в Луцьку засудив члена КПЗУ Івана Крижановського на 4 роки в'язниці. В тому самому суді дістав 4 роки в'язниці П. Єфимчук.

— Хто виграв на лотерії? У нинішньому тижневій лотерії лотерії виграні впади на такі числа: 10.000 зол. на ч. 164458, 5.000 зол. на ч. 150243, 5.000 зол. на ч. 136017, 2.000 зол. на ч. 174912, 2.000 зол. на ч. 87666, 1000 зол. на ч. 16683, 36153, 78535, 115629, 129082, 174916, 1000 зол. на ч. 46140, 47276, 142951, 500 зол. на ч. 62176, 70324, 82389, 500 зол. на ч. 26343, 80017, 108234, 158942, 163778, 400 зол. на ч. 8117, 19069, 20046, 28142, 54253, 62267, 71551, 85757, 87396, 119975, 121857, 127960, 140741, 163974, 400 зол. на ч. 31142, 36612, 200 зол. на ч. 13275, 22763, 45789, 58725, 69538, 79675, 119582, 149879, 170641, 200 зол. на ч. 10689, 26839, 35365, 38740, 54481, 58421, 59903, 71835, 93477, 102388, 117815, 138049, 139259, 158626.

— Львівська хроніка. Арештовано Евстахія Вільчинського, б. судового урядовця в Копичинцях, що користувався фальшивими документами. — Начальником карно-слідчої в'язниці у Львові став Н. Павлік, перенесений з Кракова. — На рятункову станцію зголосилася мізиним вечером 23-літня студентка фармацевтичної Фільваркі з постріленою раною в череві, відмовляючи всяких інформацій. Її відставлено до шпиталю.

— Краєва хроніка. У Коломиї скопчав з моту в ріку 26-літня Марія Остафійчук, тому що довідалася, що наречений хоче оженитися з нею лише задля грошей. — Коломиїський суд засудив на 7 літ в'язниці Н. Сімонюка за вбивство любовниці, якій не хотів платити аліментів. — У Брошнів загоріло 10 осіб на черв'яку. — Станіславський суд засудив 75-літнього Йос. Гонька на 2 роки в'язниці за знасидування малих дітей. — Дрогобицький суд засудив Богдана Радущицького з Ясениці Сільної на місяць в'язниці (з припиненням на 2 роки) за чинну зневагу президента іспитової комісії при письмовних іспитах.

— Будуть сидіти далі у слідчому арешті директори жирядівських фабрик Ферморт і Каєн тому, що суд зажадав дуже великих кавцій. Така сама доля жде гр. Генрика Потоцького, за якого випущення слідчий суддя Демин зажадав кавції 5 мільонів зол., а родичи арештованого такої суми не в силі зложити.

ГЕМОРОЇД

є причиною злого самопочуття, надмірної нервовості, браку гумору і т. д. Треба безумовно усунути ті дошкульні терпіння. — У тій цілі важливі

Anisol
-Goedecke-

ДІСТАНЕТЕ В АПТИКАХ.

— Будова водопроводу у Бродях. Управа міста Бродів розпочала будову в середмісті водної станції і водопроводу, довгого на півгора кілометра. Крім того на вулицях міста будують кераниці з гидрантами, що дають здорову воду.

— Конекради душогуби. Зі стаїні Михайла Штика в Терехові вкрали злодії пару коней. Штик пустився за злодіями в погоню, але один із них вистрілом з револьвера положив його в грубо. Повідомлена поліція пустилася за ними в дальшу погоню і дістала їх аж у Тернополі. Коли злодії змирували, що грозить їм арештування, покинули коні і втікли. Правдоподібно подалися в напрямі Волині.

— Потяг наїхав на автобус. На перехресті шосе Прасниці-Хеланів зі шляхом вузької залізничної Млава-Красинськ потяг, навантажений буряками впав на приватний автобус Людов. Осташевського, наслідком чого перевернулася машина залізнички і розбився автобус у дребезги. В катастрофі загинула одна особа, а 9 осіб поранено. Ранених відвезено до шпиталю у Прасниці, де дві особи померли.

— Душегубство. В Снятині знайшли повішену Катерину Лакусту. Лікарі ствердили, що її хтось наперед удусив, а опісля повісив.

— Загадочна трагедія. В Орлові на Поморі відкрили в однім кіоску, що був зачинений, дві групи мужчини і жінки. На основі знайдених документів стверджено, що мужчина це Леон Гайт, приватний урядовець з Відня, що був у Галичині, а також у Львові. Вбитою жінкою показала 23-літня Іванна Патоля, гринат, обрала, донька емер. машиніста зі Стрия, студентка варшавської академії мистецтв. Покищо не знати, що було причиною їх смерті.

— 3 Польщі. При ревізії каси міської брахункової палати в Кракові стверджено грошові зловживання на 30.000 зол. — Біля Тарнова запалилися від іскри з паровозу сіно в одному вагоні, що спалахнуло вогнем. Спазнений вагон вилучено з потягу. В Білостоці згоріла фабрика свічок Новіка. — На дорозі між Бельском і Коморовіцями перевернувся автобус у рів на 4 метри глибокий. Із 19 пасажирів 6 тяжко ранених відставлено до шпиталю.

— Німецькі наукові експедиції. Із Франкфурту н. М. вирушила перед кількома днями наукова експедиція під проводом проф. Фробеніуса. Прибувши до Альжиру, експедиція поділиться на дві партії. Одна удасться до Лівії, опісля до Сирії, щоб досліджувати сліди передісторичного чоловіка. Друга партія досліджуватиме внутрішній Абіссинії, де за гіпотезою проф. Фробеніуса знаходилася прадавня людства.

— Певна користь з війська. Льюїс Джордж, уступивши з політичного життя займається тепер рільною господарською. Недавно запросив до своєї пошлості з Черг сусідів рільників, які йому показували свої збори, особливо величавий збір бараболів. Один з присутніх спитав господаря, скільки природного навозу дає на поле призначене під uprawу бараболів. — Двіста до призначено — відповів Льюїс Джордж. — беру собі з поблизу казарм. Перший раз можу сказати з чистим серцем, що військо може на щось придатися...

— За похвалу марсельського атентату. В римському місті Сату Марі засудили на 3 місяці діда Йосифа Наля за те, що похвалював убивство короля Олександра. Як тільки влада дістала про його слова, зараз його арештували і поставили перед суд, який негайно видав свій присуд.

— 3 тайн совітського села. В Царичині відбувся судовий розправа проти чоловіка і жінки Дякових, мешканців недалекого села, обвинувачених у цьому, що вбили 14-літнього сина Михайла. Процес відкрив справжній підклад справи. Михайл Міша, член місцевого відділу піонірів, помітив у газеті для комуністичної молоді статтю, в якій закинув своїм родичам, що скрипи частину збіжжя. Дякових потягнуто до відповідальності і незабаром злама відбутися розправа, на якій головним свідком обвинувачення мав виступати Міша. Як відомо, за вкра-

ВІДГУКИ ДНЯ.

Гроші на вулиці.

Нині за гріш як за воду на пустині. Не тільки заробити нема де, а й там, де чоловік заробляє, не дають грошей. Кажуть почевати на літні часи.

Тому кожна думка, яка намічує нові шляхи заробітку, ціниться на вагу золота, тому кожна стаття, яка подає нові проєкти в цім напрямі, викликає політ за газетою в далеко більший мірі як убивство короля, чи афера Оставіського.

Але за нові помисли так само тяжко, як і за самі гроші. Десь-комусь тралиться часом якась думка, якийсь проєкт, та вони або занадто скомпліновані, або такі нереальні. В словах, чи на папері виходить гарно, але на ділі — пшик. Це, очевидно, не може добре впливати на всіх тих, які живуть-виглядають рятунку в винятковій життєвій скруті. Зневірюються і потім легковажать навіть найбільш реальний проєкт.

Один з таких найбільш реальних проєктів хоту подати сьогодні.

Всі знаємо безробітних. Знає їх місто, відчувая село, співчуваю з ними ціла суспільність. Але в частини безробітних, на яких можна зробити певний інтерес.

Маб я вже кілька таких випадків: Отукає хтось до мого мешканця, відчиваю — якийсь білий.

— Безробітні. Проше о допоможіть.

Жаль заробитися — даю дрібний гріш. Що можу даю, бо таких як він, багато.

А потім:

— Хто лишив на коридорі десять грошей? — питаю домашніх.

Показується, що ніхто зі своїх.

Виходить, що безробітний додав до поларованих ще своїх п'ять грошей і пішов.

Я спершу не вірю. Пять грошей півні „файний грейцер"... Складка води содової, один „плаский", чекочака, булка, два дека ковбаси... Хіба не буде блідий покидатися таким грошем, мало того — ще додавати від себе стільки само?.

Чи Ви Пані знаєте,

що МЕНАЛЬ дає Вашої інтимної гігієни є такий необхідний як місячна переміна? Чи Ви знаєте, що МЕНАЛЬ не верховою гігієною кожної жінки при періоді і унікальній? Що це останній здобуток науки і знання? Будь ласка переконатися про це якнайшорше у власній інтересі. Ного ажитають тільки наперх. — Продають в аптеках, аптечних і косметичних складах, де нема в Ген. Репрезент. „МЕНАЛЬ", — Львів, вул. Потоцького 11 а. 370 1-1

Аж одного дня переконатися.

Не було в мене п'ять грошей тільки двадцять і чотири. Двадцять за багато, чотири трохи за мало, але, думаю, дам тих чотири — все таки гроші.

Даво...

— Милі не било? — питає мене тип.

— Як за мало, то не беріть! — віраю і аж кишу...

— Биде палу додам...

Додав своїх чотири, положили на вікні, махнув на прощання капелюхом і вийшов.

А я доложив ще гроша і купив собі „передній єгипетський". Вже давно не курив тієї доброї папіроски.

Отже до речі.

Можеб так по прикмету амбітних безробітних використати в організованій формі? Наприклад: замінити два-три золотих на двоє грошівки, послати когось із домашніх біля дверей і нехай пахтє. Пояде такий тип як милостиню — три гроші! Навпевно схвалюється і доласть від себе стільки само, або й більше.

Бувають ліні, що можна в той спосіб заробити і золотого на день. При винятковій скруті, кріп'ї застою — певний дохід.

А колиб ще при цім якось побічне бюро завести, то можна зорісмі добре просперувати.

Недурно американці кажуть: „У вас гроші на вулиці валяються!"

Може й правда...

Галактіон Чіпка.

2 роки ПРАЦІ 25 мільонів Нуждарі

коштувала нова реалізація, ФРАНКІВ, найбільшій європейській фільми

вання збіжжя в Совітах грозить кара смерті. Стрівожені родичі не бачили нішого рятунку, тільки вбили невинного свідка — власну дитину. На розправі за вбивство сина свідком був другий син Дякових, 10-літній Ваня. Він бачив, як родичі вбили брата, і повідомив про це владу. На запит прокуратора, що спонукало його вступити проти родичів, відповів: „Міша був моїм братом, отже я мусів за нього пімститися". Дякова засуджено на 10 літ в'язниці, Дякову на 3 роки.

— Противник Коперника. Астроном париської астрономічної обсерваторії проф. Антоніаді, видав книжку, в якій доказує, що Коперник був тільки спритним плагіатором. Теорія про оборот землі довкола сонця була відома вже в старовині. Голоси її Аристарх із Самосу в III віці перед Христом. Архимед і Плутарх зовсім вразно про це згадують. Французький професор дивується, чому та старинна теорія має назву новочасного вченого.

— Найбільший птах на світі. Тому сто літ тому йшла перша вістка, що на Мадягаскарі знайшли величезні птичі яйця. Одначе ніхто не признав цю вістку з недовіром. В 1850 р. один капітан привіз до Франції кілька штук тих яєць. Слабкий французький вчений Жофруа-Ст-Ілер прослідив їх і поставив гіпотезу про існування птаха великана, для якого придумав наукову назву „епіорнікус". В дальших роках часто знаходилися яйця неможливого птаха. Вони мали 40 см. довж. і 25 см. ширини. Обем їх перевищував ушестеро обем струсних яєць. Аж кілька літ тому попали на кістки таємного птаха. Він знаходиться тепер у природничому музеї в Парижі. Високий на 2 м. 68 см. і важить коло 150 кг. Крила птаха великана були нерозвинені, що зовсім природне при значній вазі тіла, яка за здогадами зоологів сягала до 500 кг. Д-р Жордан, який перебував довгі літа на Мадягаскарі, оголосив у „Реві Сієнтіфік" статтю, в якій обмірковує час, коли міг жити епіорнікус. Спираючись на свідонства подорожників, моряків і тубильців, д-р Жордан доходить до висновку, що величезний птах вимер щойно в половині минулого століття. Кістки епіорнікуса подібують сьогодні частіше, особливо в багнистих околицях південного Мадягаскару. Яйця птаха великана мають велику ціну серед багатих збірників рідких дивних або рідких річей. В останньому часі плачено за штуку 3.000 фр.

— Сміється цілий тиждень. До маршалської клініки привезли молоду дівчину, що безперер-

ивно сміється цілий тиждень. Дівчина прочитала в гумористичній газеті анекдот і відтоді почала сміятися. Лікарі пробували сперти її сміх всякими ліками, але все надаремно. Вони бояться, що дівчина може вмерти наслідком нервового виснаження.

— Річні вістки. У листопаді пленарна сесія Ліги Націй радитиме над конфліктом Болівії і Парагваю. — Італ. король відзначив австрійського віцеканцлера кн. Штаремберга великим хрестом ордену св. Маврикія. — В Італії є на 20.000 безробітних менше тепер, ніж минулого року; всіх 887.345. — У найближчих днях вертаються до Лондону два англійські послани Джордж Гікс і Ніл Маклін, що обїзджали Совітський Союз. — Між Москвою і Берліном буде налагоджена комунікація літаками також і всю зиму. — Відома німецька співачка Льюта Леман, що виступає тепер в Австрії заявила, що доміреж у Німеччині не зміниться, досі туди не вернеться. — Відомий німецький соціаліст Карло Кавтський скінчив 80 літ; від 20 літ живе він у Відні. — Англ. міністр хліборобства Еліот має в університеті Галагов відзна, в якому різко нападав на соціалізм; його обкинули помідорами і зігнаними яйцями. — У Мельбурні відкрили пам'ятник капітанові Куку, що відкрив Австралію; поруч обеліска поставили домок, де родився Кук, перевезений в Англію.

— Змагання бріджистів. У Лондоні йдуть змагання між англійськими й американськими бріджистами. Вже перша гра була дуже цікава. На самому початку англійці Інгрем і Юз мали великого шлема тоді, як американці з такими самими картами, не пішли далі малого шлема. Потім англійці мали малого шлема, тоді, як американці залишилися без одної. Американці, завдяки щастю, перейшли в наступ, а всеж англійці мали на 650 пунктів більше.

— До середини землі. Бельгійський учений проф. геології Каїєн хоче за мрією Верне дістатися до середини землі. Він є тої думки, що коли докопатися до глибини 3000 м. і 4000 м., то можна там найти явища, яких досі ніхто не підозрівають. Він сподіється найти в Арденнах вугілля. Водночас чуємо, що такі самі дослідні приготували у Совітах. Один із московських учених заявляє, що т. зв. цародійна паличка вказала йому на пребраті зложки золота, платини, живого срібла, нафти і всяких дорогих каменів. У дослідях земних глибин поруч бельгійських учених візьмуть теж учасність французькі вчені.

ДИВОГЛЯДИ.

ВЕСЕЛИЙ ПАРТИЙНИЙ ВЕЧІР.

Совітська „Правда“ в числі з 11-го ч. м. поміщує таку звістку. У м. Махач-Кала місцеві члени комуністичної партії мали викладати „неблагонадійних“ членів. Але тому, що це справа нудна, розклали такі афіші:

„Нині в год. б. веч

ВЕЧІР

присвячений чистці партії.

- 1) Виступає Байлалаков (сумор-сатира).
- 2) Справоздання політ. відділу.
- 3) Василь Шкілдин (про чистку партійних рядів).

Кілька теплих слів.

Незпінний регіт.

Приходьте усі на культбазу!

ПУДЕЛЬ МАЄ ПОЛІТИЧНІ ПЕРЕКОНАННЯ.

В одному місті Трансильванії, у парку виступала дресована вчора собака. Вона провела 20-ти іншими, теж розумними представниками цієї породи. Штук були всякі і публіка була браво. Після вправ собачи ставили під проводом білого пуделя в ряд. Але провідник, білий пудель, чи помилюся, чи теж мав інші політичні переконання, взяв у зуби замість румунського прапора, малярський.

Відшесті публіки — румуни, почала енергійно протестувати. Але пудель далі демонстра-

ційно вимахував малярським прапором, наче малярський націоналіст. Малиари і румуни почали на аудиторії сваритись і дійшло до такої бійки, що треба було покликати поліцію.

ВИСТАВА БОРІД.

У Лондоні відкрили небувалу виставу. На ній можна оглядати всякі штучні бороди, яких уживають злочинці та бандити, щоб їх не пізнали. Публіка вчиться не тільки пізнавати бандитів, але і сама може користатися з мистецтва штучних.

3 к'на.

КІНО КАСІНО: „ТВОІ УСТА ГОВОРЯТЬ НЕПРАВДУ“.

Психологічна драма з Нормою Шіпер, що зміє незвичайно ніжно передавати ниянсь за-поханої, зневірної та повної шляхетності жінки. Жінка з веселим минулим, про яке не знаємо нічого, заховається в одну мить у льорді, а він у ній. Милас кілька пачливих, ідеальних літ. Він мусить вийхати на якийсь час до Америки і вона через зовсім невинний флірт попадає в сітку наклепів бульварної преси. Дуже гарно викладений приклад до якої межі безоглядки ширість можлива у подружжі. Головні партнери Норми Шіпер — Маршал і Монтгомері, дискретні, дуже інтелігентні. Фільм зворушлива, попла життєвої правди.

Спорт.

СКАЛА (Стрий) — ЗБРУЧ (Олешині) 7 : 0 (3 : 0).

Скала виступила з Ланцюком на середній напад і Коспаю, натомість без Гомеєвського. Гра була майже весь час отлеотат; свою високу виграну завдячує Скала більшій рутині та орієнтації поодиноких нападників, які виказали знамените стрілове наставлення. Збруч дуже приємно розчарував, бо досить спадне комбінувана і накинута Скалі приємну систему гри. Воратар слабкий і має на совісті аж троє воріт. Оборона перівна, побіч добрих награнь мала пераз дуже слабі моменти. Виграти в принципі будня дуже мало. Суддював н. Проціньський, який дає легке завдання, бо обі дружини грали спокійно.

ТРИЗУБ — БЕРКУТ 3 : 1 (2 : 1).

Змагання обох дружин могли дати зовсім протилежний вислід і тоді він був би справедливий. В першій половині Тризуб грає з вітвом, але Беркутові вдається вдержати рівнорядну гру і стріляти перші ворота. В кілька хвилин пізніше Тризуб вирішив, а відтак з некоего справедливого жарного добуває другі ворота. Друга половина — це тренінг до воріт Тризуба, який грає з великим шастям. Натомість Беркута переслідують пех, бо його напад не зміє — досліано — з двох кроків стріляти до воріт, при тім суддя не добачив очевидної руки на карній полі. Під кінець гри Беркут не використовує жарного, а Тризуб з винаду добуває рішучі ворота. Суддював н. Назар слабо.

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ

сплати своїх зобов'язань супроти „Діла“ на пізніше, тільки вирівняйте негайно ваш довг і ширіть „Діло“ в крузі своїх знайомих!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення платити не віднодіає

Театри.

Великий Мисський Театр.

Неділя, 21. X. год. 3-30 поп. „Я переміг Крілу“.

Неділя, 21. X. год. 7-30 веч. „Чужа дитина“.

Понеділок, 22. X. год. 7-30 веч. „Чужа дитина“.

Вівторок, 23. X. год. 7-30 веч. „Чужа дитина“.

Театр Рівногородський.

Неділя, 21. X. год. 7-30 веч. „Любо то я“.

Понеділок, 22. X. год. 7-30 веч. „Любо то я“.

Вівторок, 23. X. год. 7-30 веч. „Ябни хотіла“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Федора“ (на осн. Віктора-Сарду).

АТЛАНТИК: „Чар віденського палъса“ (Лео Слезан, музика Штрауса).

ВАНДА: „Чени“, „Тайна зовбачічно го городу“.

ГРАЖИНА: „Као валіс“.

КАСІНО: „Твої уста говорять неправду“ (Норма Шіпер).

КОЛІСЕН: „Жінка-орхілея“, ревіз Пара жонвіркіа“.

КОПЕРНИК: „Імператриця“ (Марлена Дітріх).

МАРСУСЕНЬКА: „Імператриця“ (Марлена Дітріх).

МІРАЖ: „Нібелунги“.

МУЗА: „Чібі“.

ПАЛАС: „Чи Людина це дівчина“ (Сюсарська, Бодо, Цейлієвська).

ПАН: „Бунтівниця“ і ревіз.

ПАСАЖ: „Сиди на світанку“ та ревіз.

РАЙ: „Катерина Велика“ (Елісавета Бергер).

СВІТ: Його експедиція субект“, Мата-раджа з Рампуру“.

СОНЦЕ: „Ведика гріншниця“ та ревіз.

СТІЛЕВ: „При замкненні дверей і ревіз“.

УТІХА: „Леґіон смерті“ та ревіз.

ХІМЕРА: „Весела Зуляна“ (Ліліана Гарлей).

Закордонне радіо.

Неділя, 21. жовтня 1934.

Відень (306,8) 11-25 Симф. концерт, 12-30 Опереткова музика, 18-10 Квартет б-дур Бетовена, 20-10 „Рух ун Лібе“ оп. О. Штрауса, Вратислава (398,8) 18-45 Словацькі поезії, Прага (470,2) 8-30 Два фортепіани, 9-25 Ред. музика, Париж (1648) 17-00 Комедія, 18-00 Симф. концерт, Берлін (356,7) 16-00 Популярна музика, Франкфурт (251) 20-00 „Дер Зігер“ паса Ферстера, Кенігсверггаузен (1571) 15-30 Шопенові твори, Кельн (455,0) 18-00 Фортепіано, Бунарешт (364,5) 20-00 Симф. Будапешт (550,5) 12-30 Концерт оп. оркестри, 18-35 Симф. музика, Мільно (368,6) 20-45 Симф. концерт, Рим (420,8) 17-30 Легка музика, 22-15 Опереткова муз.

Понеділок, 22. жовтня 1934.

Відень (306,8) 12-00, 20-20, 21-45 Концерт, 17-30 Сидіти (музика, спіні), Прага (470,2) 17-45 Скрипка, Прага II. (349,2) 14-45 Югосл. пісні, Париж (1648) 21-00

Муз. пост. аудиторія, Данціг (334,2) 15-30

Камер. музика, Атльона (531) 22-00 Спіні, Ковно (1935) 17-20, 20-20 Спіні, 20-43 Давни японська, китайська, індійська та єгипетська музика, Рига (514,6) 16-05 Лотисська й литовська музика та спіні, Берлін (356,7) 18-40 Веселі мелодії, 21-55 Беркнерові твори, Франкфурт (251) 20-55 „Ля Кляш де ерент“ оп. Меларта, Гамбург (331,9) 21-25 „Малі півні, має листи“ мелодії рококо. Кельн (455,9) 17-15, 20-35 Пісні, Мінхен (305,4) 15-10 Бракоєві твори, Будапешт (350,5) 17-30 Листові твори, 19-20 Фортепіано, 23-00 Симф. музика, Мільно (364,6) 11-30 Тріо, 22-00 Камер. муз., Рим (420,8) 17-00 Вол.-інстр. концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 21. жовтня 1934.

9-00 Ранішня аудиторія, 10-55 Ред. муз. 11-10 Популярна муз. з гр. пл., 11-57 Сигн. часу, 12-03 Метеор-різні. в стилі, 12-05 Сільва рерум, 12-10 Театро оглед, 12-15 13-15 Муз. поранок, 13-00 „Бомбай — ворота до Індії“, 14-00 Легка музика з гр. пл., 15-00 „У сільській загороді“, 15-25 Лісова скрипка, 15-35 Гучувальські пісні й танці в стилі гучувальського театру в Жабу (гр. пл.), 15-45 Плякання червоної рог. худоби, 16-00 Пандо Казен: Герой мимолоді, 16-20 Фортепіано, 16-45 Два старших дітей: Діти за во-доном, 17-30 Книжка та звання, „Дер женішліке Лебенс-лауф алас псих. Проблем“ Шарл. Булар, 18-00 Театр Ульм: „Людський голос“ паса Кокто, Реліа Сигетинського та Вальдена, 18-45 Смерть ската-легіоніста, 19-00 Концерт симф. орх., 19-30 Акт. феллетон, 20-00 Бюльоня. ресіталь, 20-45 Веч. денний, 20-55 Як працює, 21-00 На веселій лян. хвилі, 21-45, 21-46 Спорт. вістак, 22-00 Почт. техн. скрипка, 22-15 Реклам. концерт, 22-30, 23-05 Танк. музика.

Понеділок, 22. жовтня 1934.

6-45 Ранішня ауд. 6-30, 22-00 Реклам. концерт, 11-57 Сигн. часу, 12-03 Метеорок. вістак, 12-05 Огляд преси, 12-10 Концерт сальон. орх., 13-00 Полудн. денний, 13-05 „Пять хвилин в Азії“ (гр. пл.), 15-30 Експорт, 15-35 Біржа, 15-45 Легка муз., спіні, 16-45 Лекція ім. мови, 17-00 Скрипка, 17-25 Слант. балачка, 17-35 Симф. музика з гр. пл., 17-50 Як повстає шовк, 18-15 Форт. тріо 18-45 З хвилями Дунайця, балачка з гр. пл., 19-00 Мандрівка мікро-фону, 19-30 Феллетон, 19-50, 19-56 Спорт, 20-00 Легка музика, 20-45 Веч. денний, 20-55 Як працює, 21-00 Концерт симф. оркестри, спіні, 21-45 Шіжжита між людьми, 22-15, 23-05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.24-50 зол.
У Варшаві були такі курси: Лондон 26-20, Париж 34-90-50, Берлін 213-35, Ціріх 172-70, Амстердам 358-70, Прага 22-10, Італія 45-35, Ньюйорк пабелъ 5-25, Ньюйорк чекі без трансакцій.
Золото: Долари 8-91—8-93, Франки фр. 34-20—34-60, Дукати 81-70—82-20, Корони 36-00—36-30, Рублі 45-50—45-30.
Срібло: Корони 0-30, рублі 1-20, флорени 0-70.
Акції та цінні папери.
Банк Польський 96-75 зол.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 20. жовтня ц. р. кооперативна платня за:

1 кг. масла десероного 2-50 зол.
1 л. молока 0-14 „
1 л. сметани 0-60 „
1 к. яєць 3-60 „

Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові і літра 22 сот.

Тенденція на масло і яйця сильна, на молоко і сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 21. до 25. жовтня ц. р. включно платять своєю доставкою за 1 кг. живої ваги птінці, льоко подвіря птахомисації „М. С.“ у Львові (вул. Б. Глоцького 23):

Пантарки I кл. за 1 кг. 1-25 зол.

II „ 1-00 „

Індички та індички I кл. „ 1-15 „

II „ 0-80 „

Молоді кури I „ 0-95 „

II „ 0-65 „

Старі „ I „ 0-85 „

II „ 0-65 „

Качки I „ 0-85 „

II „ 0-70 „

Годовані гуси „ 0-85 „

а від 25. до 27. жовтня ц. р. включно:

Пантарки I кл. за 1 кг. 1-25 зол.

II „ 0-80 „

Індички та індички I кл. „ 1-13 „

II „ 0-80 „

Молоді кури I „ 0-85 „

II „ 0-60 „

Старі „ I „ 0-80 „

II „ 0-60 „

Качки I „ 0-85 „

II „ 0-60 „

Годовані гуси „ 0-85 „

Тенденція слаба, на годовані гуси по-шту нема.

Ширіть наш часопис!

ETRONAL

(Затверджений рег. Мін. Сп. Вн.

ч. 1606).

Одинокий красавий засіб

лікує нотицію за 24 години.

ВСІ ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ

Philips 33 A

Модель 1935

Радіо-приймач 3 обводовий до електричної сіті з динамічним голосником. Ратальною системою Філіпса 10 місячним

32/61 а 15

виключно до купна

„Фото-Радіо-Палас“

Львів, Марійська пл. 8. Шпрехера)

Скоре і певне дізнання „ЕТРОНАЛЮ“ стверджене на зльвівській Ветеринарній Академії. До підкожного вилікування вилі ваги до 25 кг. вистарчає одна мала капсула і піні 90 сотиків. — До цілковитого вилікування корови або дола до ваги 200 — 250 кг. вистарчає 2 капсули більші за 4 зол. Можна лістати у хет лабораторії М-ра С. Едельмана, Львів, Телтінська ч. 16. та у всіх апіках. 424 2—6

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конте почт. шад. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 18-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 8 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зінна адреса 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Пресова конференція в Карпатії.

В суботу, 20-го жовтня ц. р. в год. 6-й вечо-
ром влаштувала управа Т-ва взаємних обезпе-
чень на життя і ренти „Карпатія“ у своїх салях
конференцію представників української націо-
нальної преси. На конференцію прийшли крім
представників преси також репрезентанти наших
економічних центрів.

Завданням конференції було познакомити її
учасників зі справою обезпечень на життя і рен-
ти взагалі і з розвитком „Карпатії“ та з її пра-
цею зокрема. Конференцію відкрив президент
Надзірної Ради цього товариства д-р Степан

Федак, а вичерпуючий реферат про обезпечен-
ня в нас і в інших народів та про перспективи
дальшої праці „Карпатії“ вголосив завідувачий
директор Т-ва д-р Іван Гнжа.

Після реферату ставили учасники цілу низку
запитів до управи в деяких актуальних справах,
зв'язаних із діяльністю Т-ва. Відповіді та вняс-
нення давали сев. інж. Юлія Павликів-
ський і референт д-р Іван Гнжа. Зі змістом
цінного реферату д-ра І. Гнжі познайомимо чи-
тачів у найближчих числах нашого щоденника.
Конференція затянулася до пізнього вечора.

Відкриття вистави образів улаштованої Музеєм Наукового Товариства ім. Шевченка й Українським Товариством Прихильників Мистецтва.

У неділю 21-го ц. м. в год. 12-й у полудне від-
крили цю виставу в салях Музею Наук. Т-ва ім.
Шевченка, вул. Чарнецького 24, при участі ду-
же чисельної публіки. Чотири салі цього Музею
були битком набиті. Можна підкреслити дуже
відрадне явище, що відкриття вистав стають у
час щораз частіше місцем сходни нашої інтелі-
генції, що вважає їх не тільки якимсь громадян-
ським обов'язком, а готовно товариською при-
в'язаністю.

У виставі взяло участь 18 мalarів і 1 різьбар,
разом із 186 образами: М. Анастасівський (6
праць), Ю. Бупманюк (9 праць), С. Гебусіла
(17 праць), В. Гаврилюк (9 праць), В. Іванюх (26
праць), О. Лешняк (10 праць), С. Луцук (25
праць), О. Манастирська (4 праці), А. Малиця
(12 праць), І. Нижник (12 праць), П. Обаль (12
праць), Л. Перфешкий (5 праць), О. Плешкан
(10 праць), О. Рубісова (4 праці), О. Рудакевич
(10 праць), Г. Смольський (5 праць), Р. Чорний (5
праць) і А. Павлюк різьбар (6 праць).

О. Новаківський, якого імя видніє на афіші
на першому місці, дав тільки один портрет (і то в

його студійній фазі) д-ра Дм. Левицького, решту
нових образів резервуючи собі для власної окре-
мої вистави.

Більшість мистців, що виступає на цій ви-
ставі це молоді таланти щойно у стадії розвитку
і з такого погляду треба до них підходити. Жорі
вистави було дуже виразне і допустило неод-
ну річ, яка могла би без шкоди задіти в ро-
бінні автора. Але ці автори нарікають часто, що
жорі відкидає їх образи, які саме мають найбіль-
шу похвалювальну силу між публікою, що рада би по-
вісити у себе в хаті якийсь образок, не питаю-
чись, чи він дуже різниться від звичайних ам-
аторських робіт.

Нема на цій виставі нічого, що насторожува-
ло би глядачів, приволобувало відгадувати сю-
жет або намір мистця. Все це різні загально доступ-
ні, а яких одні подобаються більше, другі менше
і промовляють до нерівного відгадувача. Це не
випускає, що є між ними неодна твір більшої
вартості.

Вистава буде відчинена місяць.

ПОЛЬСЬКО-МАДЯРСЬКІ УМОВИ.

ПРОМОВА ПРЕМ. ГЕМБЕША.

Урядово повідомляють, що малярський прем-
єр Гембеш і прем'єр Козловський та міністр за-
кордонних справ Бек обговорили всі справи, що
горяються польсько-малярських взаємин. Ви-
слідком того було підписання 21. жовтня 1934.
прем. Гембешом, міністром закордонних справ
Беком та міністром освіти Баджевичем поль-
сько-малярської конвенції в справі інтелекту-
альної співпраці. Крім того в обох краях у найко-
ротшому часі мають створити комітети еконо-
мічних студій і іменувати мішану польсько-ма-
лярську комісію для поширення взаємного торго-
вельного обороту, ще ц. р. почати переговори в
справі туристичної умови та заключити в най-
ближчому часі консульську конвенцію. Щоби ту-
ристам із Польщі зможливі довгий побут у
Мадярщині туристичний рух скеровували би
не на Краків—Богумін, а на Лавочне—Стрий—
Шаторя—Унгелі. Пам'ятові оплати мають об-
новити. В заміну на те Мадярщина закупила би
багато сирівців, голівно парафіни, коксу, шпину,
льняної пряжі та дерева.

ВАРШАВА, 21. X. ПАТ. Прем'єр Гембеш від-

відав 1. лугонський полк і фабрику Школи. Опі-
сля був у 1. дивізії кінної артилерії ім. ген. Бе-
ма. В год. 13.30 був на свіданні у мін. Бека. На
пресовій конференції прем. Гембеш у промові на-
в'язав до часів, коли то мадари давали Польщі
королів та що мадари шануватимуть пам'ять двох
королів, які згинувли для Мадярщини. Тоді
Гембеш як шеф малярського уряду хоче покля-
нитися духові історичного та морального братер-
ства, що лучить оба народи від десятих літ. Поза
історичною та моральною сторінкою є чимало
справ, які прикажуть обоєм краям лучитися. Бо
Польща, як безпосередній сусід карпатської кі-
лодвини покидає віліграти велику господарську
ролю в тіл частині Європи. Визначення наці-
ональної політики не може бути рівнодушне для
Польщі. Польща й Мадярщина доповняються ра-
зом під господарським оглядом і господарську ви-
мину можна значно збільшити, коли найтєтьєся
спосіб для усунення сільських перешкод. Поглиб-
лення добрих взаємин служимте не лише опра-
вам обох країв, а й мировому розвитку Європи.

Ініціатор марсельського атентату повісився?

ГРОШІ ХОРВАТСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ —
„КУНА“.

Ще 28. вересня повісився в Карльсбаді еме-
ритований австрійський старшина Стево Дуїч.
Щойно тепер зацікавлено ближче тим само-
губством. Чеська преса пише, що нібито ствер-
дили, що Дуїч був співробітником ген. Сарно-
гича, який з Відня кермував терористичною
закією. Дуїч був провідником штабу „уста-
шів“ і він нібито випрацював план марсельсько-
го атентату. Після того зістав від організації

приказ покінчити самогубством. Перед само-
губством дістав був Дуїч якусь посылку. Після
самогубства ствердили, що то були якісь жето-
ни. Тоді не звертали на це ближчої уваги. Тепер
переконалися, що то партійні гроші зв. „Куна“.
Видає їх „Усташи“, а загаломі менешат за
кордоном винищують їх опісля за звичайні
гроші.

ЯНКА-ПУСТА ВИМЕРЛА.

Будапештському кореспондентові А. ен-
пі Анаса прийшло на змисл подивитися на

місці із знаменитою школою хорватських теро-
ристів, яка була, як відомо, в Янка-Пусті. Ос-
що оповідає кореспондент:

Янка-Пуста вимерла. По словам дозволити
них селян більшість хорватів, що там були, ще
али ще в квітні. Пять людей осталися там до о-
статніх днів. Минулого тижня почалися розі-
дти. І останній хорват покинув Янка-Пусту
всього три дні тому.

Янка-Пуста виглядає тепер на забутий-поки-
нуту: повибиті шибки в вікнах, зірвані із з'єд-
нів двері.

СПРАВА ВИДАЧІ ПАВЕЛІЧА.

„Матен“ повідомляє, що Павеліч в від 7 літ
в Італії, а торинська поліція арештувала його
щойно на виразне домагання французької вла-
ди. Павеліч дав спокійно арештувати себе,
просив лише, щоби не виявляли адреси його
жінки та дітей. Це йому обіцяли. Італійська вла-
да не допустила до слідств французького ін-
спектора, згодилася лише переслухати Павелі-
ча в справі деяких подробиць. Французський ін-
спектор сказав, що його влада буде інтерв'ю-
вати тому, що його не допустили до Павеліча.
Домагання видачі Павеліча та Квотерніка звер-
нули на дипломатичну дорогу.

ХТО ФІНАНСУВАВ ХОРВАТСЬКИХ ТЕРО-
РИСТІВ?

„Н. Він. Журналь“ довідується, що з хорват-
ськими терористами була в зносинах і піддер-
жувала їх фінансово княгиня Юта, жінка
чорногорського князя Данила. Кня. Юта по-
ходить із дому Меклембург-Штреліч.

ДИМІСІЯ ЮГОСЛАВЯНСЬКОГО УРЯДУ.

БІЛГОРОД, 21. 10. ПАТ. Прем'єр Узунович
заявив, що уряд подається до димісії, щоб
уможливити регенції створення кабінету, який
відповідав би вимогам часу. Загаломі дума-
ють, що буде створений концентраційний уряд.

БІЛГОРОД, 21. X. ПАТ. Місню створити у-
ряд одержав бувш. прем'єр Узунович. Зага-
дуються, що склад його уряду не багато буде
різнитися від попереднього.

БІЛГОРОД, 21. 10. ПАТ. Перше засідання
нової сесії сенату й скупщини було посвячене
виборам президентів. Президію обох палат вибра-
но в тіл самім компеті.

ЗАХОДИ ГЕРІНГА.

Німецьке інформаційне бюро довіду-
ється з Білгороду: Прем'єра Герінга при-
няли на замку Делініє на спеціальному послу-
хливні югославянська королева Марія, опісля
румунська королева Марія і румунський король
Карл, який відбув з ним довгу розмову. Ве-
чором прем'єр Герінг зложив візиту мін. Євті-
чові.

ЩО СКАЗАВ ГЕРІНГ АНГЛІЙСЬКОМУ ЖУР-
НАЛІСТОВІ В БІЛГОРОДІ.

„Дейлі Мейл“ принесла інтерв'ю свого корес-
пондента в Білгороді п. з. „Олівера галузца Ге-
рінга для Англії“. В інтерв'ю цьому Герінг запер-
ив журналіста, що ві він, ні Гітлер, ні ніхто з
німецького уряду не вважають Англії своїм воро-
гом. Навпаки, вони радять, що Англія розбуду-
є своє летунство. Як Герінг довідався, що Ан-
глія оголосила план розбудувати повітряну флоті-
ю, зрадів більше ніж неодна англієць. Німеччи-
на знає, що Англія не нападе на неї. Вірять, що
Німеччина й Англія поступово будуть наближа-
тися до себе завдяки кровному спорідненню. Не
думає, щоби вбивство кор. Олександра довело до
війни. Сильна Югославія на порозі Балкану, не
забезпечена миром в Європі. Хоч Німеччина жаліє
над смертю Барту, то рішуче сподіється, що
політика, яку він вів супроти Німеччини, скін-
чилася з його смертю. Барту був учнем Клеман-
со відокремлювання Німеччини. Вірять, що Ле-
валь займе супроти Німеччини раціональніше
становище.

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ

сплати своїх зобов'язань супроти „Діла“ на
пізніше, тільки вирішуйте негайно ваш долг
і швидко „Діло“ в копії своїх знайомих!

Греція і югославянсько-болгарське зближення.

Прага, жовтень 1934.

Недавня софійська зустріч двох балканських володарів, болгарського короля Бориса і югославянського Олександра звернула на себе особливу увагу в Греції. Грецька преса ще в нині живо обговорює зустріч і загально признає її велике значіння, а навіть великий успіх у зусиллях до болгарсько-югославянського зближення. Офіційна грецька преса бачить у цій зустрічі заповід зближення Болгарії також до інших балканських держав, які підписали балканський пакт. Зате опозиційна преса — хоч сам провідник опозиції Венізелос не вірить у болгарсько-югославянське зближення — виявляє деяке поденервування і бачить у спробі зближення Болгарії з Югославією початок зовсім нової ери на Балкані. У спільній акції обох славянських держав Балкану і в їх аспіраціях у напрямку на південь бачить опозиційна грецька преса небезпеку для Греції, не дивлячись на те, що між нею та Югославією існує союз. У зв'язку з цим опозиційна грецька преса відновлює свою кампанію проти грецького міністра закордонних справ Максимоса і домага-

ється його димісії. Далі ця сама преса говорить про недалеку поїздку президента міністрів Цалдаріса до Букарешту і Вілгороду. „Геленікон Мельон“ доносить з Вілгороду, що — болгарсько-югославянське зближення зміряє проти Греції. Цей часопис кладе в вину Венізелосові, що він своїм поступованням у питаннях балканського пакту причинявся до того, що в Югославії печали ставитися до цього пакту з відверненням і що там почали зроджуватися дуже поважні сумніви в можливість югославянсько-грецької співпраці. Це мало такі наслідки, що Югославія почала шукати нових шляхів до стабілізації Балкану.

Делні солунські часописи принесли аларміві вістки з Драми, в грецькій частині Македонії, що в цих днях на грецько-болгарському пограниччю з'явилися болгарські літаки. Болгарська дирекція повітряних сил вістки рішуче заперечує. Про те все, що ми тут коротко ареферували, писала грецька преса ще на передодні марсеїського атентату. Повстав питання, чи смерть короля Олександра не змінить у деякому тілі ситуації.

В часах

Пошесних недуг

давайте дітям
і самі пийте
тільки

**Пастеризоване
Молоко**

„МАСЛОСОЮЗ“

позбавлене всіх хоро-
ботворчих бактерій.

Четвертий Міжнародний Конгрес Візантології в Софії.

(9—16. ВЕРЕСНЯ).

(Докінчення.)

ВИЗАНТІЯ І СЛАВЯНСЬКИЙ СВІТ.

Секція „Візантія і Славянський Світ“ відбувала свої зібрання з історії мистецтва Петрану з Кітви і Моле з Кракова, а історично-філологічні під проводом Романського, Погорелова і Овєнціцького. На основі дотеперішнього стану досліду ця секція рішила видати корпус Кирило-Методієвських джерел. Цю працю поручено перевести комісії у складі: Вайягарт і Дворнік з Праги, Погорелов з Братислави, Попруженко, Романський і Баланов зі Софії та Овєнціцький зі Львова. Завданням українського члена комісії є зібрати з рукописів та стародруків Галичини й Польщі усі статті, що відносяться до даного питання, та їх приготувати для потреб і ужитку редакції.

Очевидно, що поза поданими ось тут питаннями є ще чимало інших до розроблення та з яких могли би згодом повстати основи західно-української візантиністики. Належало би й нам накінець відмовитися від нашої розгубленості у зрбиничках та якоїсь дивної ворожості до прагматера української культури. Слід було би зайнятися плановим вивченням зв'язків, що існують обабіч Карпат між галицьким Придністр'ям та підкарпатським Потиссям і Візантією. А паваяли були торговельні, політичні та культурні.

Та ми, на жаль, дуже мало про них знаємо саме тому, що замало досі звертаємо уваги на пізнання історії і культури самої Візантії. У нас підхоплюють усяку гіпотезу, висказану іноді навгад, як нпр. Шмітова гіпотеза про зв'язки Києва з Грузією та Закавказзя, а не з Константинополем, щоби на них будувати гіпотези абсолютної самотності національної культури. Хоча Шміт уже давно вирікся своєї гіпотези, та з нас стадаються чогось східного візантійського типу української культури, та стараються вмовити в людей, що вся наша культура виключно західного походження. А проте справжній зміст зв'язків між Україною і Візантією слід не тільки пізнавати, але й часами навіть інтуїтивно відчути бракуючі ланки в ланцюгу річевих пам'яток цих зв'язків.

БОЛГАРІЯ І ВИЗАНТІЯ.

Болгарський уряд віддавна не жадіє златку на візантиністичні досліди, бо ж історія болгарського народу, його державність, письменство і мистецтво були завжди тісно зв'язані з Візантією, а через Візантію з традиціями староримської державності й культури. Тимто на улаження візантиністичного конгресу не пожаляв болгарський уряд ані грошей, ані часу. Учасники цього конгресу не тільки, що не платили звичайної

конгресової вказки з долярів, але ще дістали безплатний проїзд у 1-й класі по всій Болгарії на протязі вересня. Представники уряду, війська, громад посвячують членам конгресу свій час, щоби тільки зазв'язомити їх з життям Болгарії в минулому і сучасному. Цар Болгарії Борис III, відомий у науці як ботанік та знавець і покровитель природничих наук, випаковує конгрес своєю приваємстю на відкритті і закритті та сам приймає всіх членів конгресу на 4-годинній гостині у себе. На цій гостині цар Болгарії в дійсно живим зацікавленням розмовляє з офіційальними представниками державних делегацій на цьому конгресі та з представниками візантиністичних наук і накінець з ними, що зі становили візантиністичні досліджують старовину самої Болгарії і Югославії (проф. А. Грабар із Страсбурга). Після царя приймав членів конгресу болгарський митрополит Стефан. Він то приподним благословенням і обіймами вирішив при стрічі автора видань Найд. Музею про галицьку ікону і рядяну пісєвність. Ігумення й архимандрити у монастирях Земен і Бачково стрічали дзвонами та всім монастирським собором членів конгресу, що прибули оглядати старовину їх церков. Болгарські монастирі є зв'язані з давньою візантійською старовиною та традицією греко-візантійської культури, що після турецького погрому ховалася в ярах, балках та на тяжко доступних верхах Балкану. В тут для візантиністів багато дуже цінного матеріалу, але й ще більше поетичної краси болгарського минулого та особливої краси природи. Малодоступні, гейби дикі гори та нині плодородної землі приковують увагу чужинця і ваяють його у любих споминах в простосердечними господарями краю.

ЩО СЛІД ЗРОБИТИ.

Хоч письменство Придністр'я та Придніпр'я є генетично зв'язане з духовною культурою Болгарії IX—XI вв., то ми досі не маємо ніякого досліду українсько-болгарських зв'язків цього часу. А проте вони могли би дати

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 23, ЖОВТНЯ 1934.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ

5

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

II. ПЕРШІ ЛІТА. ВРАЖІННЯ І ВПЛИВИ ОКРУЖЕННЯ. ЖИТТЯ РОДИННЕ І ТОВАРИСЬКЕ В 60-их РР.

В тому оточенні і в такій атмосфері пережив я мої дитячі літа. Як наймолодший виховувався я без товариства ровесників між самими старшими і, здається, тому розвивався я скоро, як взагалі діти, що ростуть посполу зі старшими. Мене займало все, що довкола мене діялось, а передусім життя моїх родичів. Від найраніших літ цікавила мене дуже церковна відправа, як взагалі все, що в'язється з церквою. Я приглядався завжди щільно церковним обрядам, в яких мій батько був неабияким знавцем, швидко навчився церковних пісень і напівів, був правильно товаришем і приятелем усіх дячків і підлалчих, які брали мене з собою на хори. Вже як п'ятилітній хлопець проголошував я в церкві „Вірую“, як семилітній читав „Апостола“ і заступав нераз батькові підлалого при хрестинах дітей та інших обрядах і розумівся добре на церковних ритуалах, так, що всі заповідали, що з мене буде колись візиревий

священник. Довкола церковних питань крутилося зрештою все наше життя. Ще нині живо стоїть мені в уяві мала похилена дерев'яна церквочка в Гоміліві, а побіч неї старе, соломою крите, попісто, в якому я побачив денне світло. Складалося воно з трьох маленьких кімнат, з яких одна (батькова спальня) була навіть без помосту. Описав причипили ще дві кімнати і так стояло воно аж до 1873 р., коли почало вже грожити небезпекою завалення, так, що в тім році поставили попісто нове, муроване, яке стоїть і досі. Хату поклали при допомозі конуревців, значить: 5/6 частин дала громада, 1/6 колятор. Нову ж церкву поставив у 1864 р. сам колятор, граф Каєтан Левіцький з Хоросткова, власним коштом: церква мурована, крита бляхою, одна з найкращих в околиці. Цей Каєтан Левіцький, граф австрійський та ексцеленція, власник величезного земського маєтку на Поділлі, з якого утворив фідейкоміс (майорат) Сімінських-Левіцьких, походив з неаристократичного роду. Його батько був, правда, вже австрійським графом, але дід його був, здається, дяком, що доробився маєтку в часі розборів Польщі, доставляючи коні для російського війська і купуючи відтак одні село за другим, з чого утворювався хоростківський князь. Були це часи, де не було ні права, ні правового порядку. Маєтки були ні по чому, тож спритні люди добували їх різними способами. Хоростківщина, як взагалі піле Поділля

аж поза Бучач, належало передтим до маєтків відомого Потоцького-Каньовського, про якого кружляли довгі роки ріжнородні оповідання й анекдоти. Відтик цей величезний маєток розпався, і частини його переходили на людей ріжнородними шляхами. Взагалі подільські власники дібр були дуже ріжнородного, часто підозрілого походження. Всякі управителі та економі, що завідували довгі роки без рахунків добрами власників, що перебували за границею, або власників, що загинули безслідно серед воєнних заверюх, які потрясли світом у другій половині XVIII і в першій XIX ст., пізніше всякі спекулянти та військові ліверанти з часів кримської кампанії, всякі лицарі ріжнородного промислу, — всі вони мали спроможність наживатися та добували маєтки і багатства, громаджені працею панщизняків, а відтак купували графства та баронії; в дальше дізали в репрезентацію краю і державну як легітимована класа великої посілості, яка правила краєм і мусіла мати зпоміж себе намісника й перше слово в державній політиці. Таким способом ваялися численні аристократичні роди на Поділлі, як Левіцькі, Баворовські, Пінінські, Черняковські, Волянські, Городиські, Коритовські і багато-багато інших. Та граф Каєтан Левіцький був ще настільки чесний і людяний, що старався часом помагати своїм давнім підданам та облегчав їм конкуренційні тягари.

(Далі буде.)

неоднозначення в царині письменства, мистецтва та церковної архітектури, перш усього Галичини, для якої Болгарія була головним передвер'ям впливів Візантії. Правда — візантійська політика потубила Святослава, що ніби вже силі у Болгарії, а наслідники Володимира пробували визатися із середньо-європейським заходом; а всеж таки на раз закладених основах візантійський схід був український культурі завсіди ближчий, ніж римський захід.

Чимало цікавого матеріалу саме для вняшення отсих питань можуть доставити нам музеї у Варні, Пловдиві та Софії — народній, етнографічний та церковний, та рукописні відділи народних бібліотек у Пловдиві і Софії. Початі підписаним ще в 1911 році досліді у цьому напрямку годі було закінчити з огляду на брак гроша для поїздок. А великий жаль, що цим робом не можна галицькому українцеві звязатися з Болгарією так, як перед 100 літами звичив не Гуца Венеїлін з угорського боку.

Ці особисті наукові інтереси і задуми родинських дослідників є найкращою підставою міжнародної співпраці та приязні. Завдяки так поставленому національному питанню в царині науки в сірі будні провінційної байдушності для праці дослідника — вривається лоний, теплий промінь сонця міжнародної душової співпраці та наповнює його надією на остаточну перемогу правди і життєдайних сил невимрущого Генія Нації.

І. Свеніцький.

Заохочуйте

своїх кривних, своїхів і знайомил, — щоб вони виповіли в ПЗУВ 1/2 частини вартості своїх будинків і обезпечили її негайно — в одинокому українському

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

З ВИБОРЧОГО РУХУ.

ПОВІТОВЕ ПЕРЕДВИБОРЧЕ ВІЧЕ В ГОРОДКУ.

Заходом Повітового Народнього Комітету УНДО в Городку відбулося в четвер 11. жовтня п. р. в Городку в год. 12. вполудне у салі Народнього Дому повітове передвборче віче, присвячене виключно справам громадських виборів. Народами провадили: о. Епіфаній Роздольський, голова Повіт. Народнього Комітету і декан та парох Городка, і д-р Степан Андрущак, заступник голови Комітету і кандидат адвокатури з Дроздович. На вічу було заступлених 20 громад городецького повіту, всіх учасників було поверх 120. Реферати вигосили: пос. Ілько Лисий зі Львова про виборчий регулямін до громадських рад і д-р Степан Андрущак про далекосягле значіння наміченої зміни устрою територіальної самоуправи на підставі нового самоуправного закону та про вагу теперішніх громадських виборів.

Після дискусії, яку переведено над проголошеними рефератами, однодушно прийнято отсі резолюції:

1) Віче закликає українське громадянство городецького повіту, щоб масово взяло участь у наведених виборах до сільських громадських рад та розпочало негайно належну підготовку для їх успішного переведення.

2) Віче закликає всіх місцевих українських діячів, щоб безпробовочно скликали на місцях передвборчі наради для поучення виборців про постанови нового самоуправного закону і виборчого регуляміну з дня 18. вересня п. р. до громадських рад та для вибору місцевих виборчих комітетів, яких завданням буде зайнятися підготовкою громадських виборів, у першу чергу устаткування відповідних кандидатів на громадських радних і їх заступників.

3) Віче закликає загаль українських виборців городецького повіту йти до виборів самостійними листами кандидатів на радних і їх заступників, якими повинні бути свідомі та характерні українські громадяни, які з користю працюватимуть для добра громади.

4) Віче прохає Вл. адвокатів та інших правників у Городку і в повіті, щоб улаштували по селах передвборчі наради та поучували ним способом виборців про незвичайно ускладнену виборчу техніку.

КОЖНА УКРАЇНЬКА УСТАНОВА:

читальня, кооператива, кружок „Р. Ш.“, Сокил чи Луг — повинна заобов'язувати для своїх членів „Діло“. Видаток, аложенний на передплату „Діла“, оплатиться кожному товариству сторицею.

Життя совітських громадян
Нині у Великій Театрі
в год. 7-30 веч.
Гумор і сміх
Найпопулярніша совітська комедія, яку грають
різночасно в Москві і у Львові П. Шваріма
„Чужа дитина“

Знамениті ситуації
Нині Театр Ріж-
нородностей дає
Концертну
гра артистів
„Любо то я“
презавбавна комедія Р. Неехровича.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

СМУТКИ І РАДОЩІ В НАШОМУ ГОСПОДАРЬКОМУ ЖИТТІ.

Недавно зі смутком приглядались ми, як ліцитаційні гієни ліквідували крамничню нашого одного купця при Галицькій вулиці. Тепер знову з приємністю оглядаємо зі смаком улаштовану перфумерію „Лотос“ при вул. Сикстуській. Наше господарство має свої радощі і смутки. Воно виказує активні і пасивні у своєму зрості. І коли активні переважають, то проте пасивні теж чимало. Найновіше число „Кооперативної Рес-публіки“ радить поважно застаноанитись над фактом, що поверх 500 кооператив викреслила РСУК в останніх роках зі свого реєстру. А недавно подали ми на цьому місці аз польськими жерезлами цифри, які свідчать про те, що наш нарід щадить найменше з усіх народів Польщі. Останнє число „Госп. К. Часописа“ присвячене саме ідеї опшадності. Воно містить заканк Т-ва „Ошадність“ у Львові п. н. „Щадати — значить будувати будучість одиницям і націям“, даєше статтю дра Костя Левицького п. н. „Наша ошадність і господарність“ („Крайній час спам'ятатися...“ — читаємо там між іншим). Інж. Іллірій Ольховий („Завдання кредитової кооперативі під теперішню пору“) радить в обличчі звуження позичкової діяльності кредитових кооперативах перевести акцію збниження відсоткової стопи. Автор пропонує конкретно такі процентові ставки від вкладок 5 проц., від банкового кредиту 7 проц., від позичок 8 проц. Тепер голос за провадом кредитових кооператива! Будемо бачити, чи вміємо тільки копіювати, чи теж вміємо адобуватися на самотійну господарську політику, коли того вимагають обставини.

Польська хроніка.

ЩЕ ДЕЩО ПРО ПОЛЬСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ КОМПЕНЗАЦІЙНИЙ ДОГОВІР.

Про закінчення того договору ми вже писали. Незабаром обі сторони обмінюються рагифікаційними грамотами і в 10 день пізніше договір стане правосильним.

Факт польсько-німецького зближення дуже не по нутру жидам, які скрізь і всюди поширюють тепер геризнофобію. Не диво тому, що жидівська преса представляє компенсаційний договір Польщі з німцями в неприхильному освітленні, виказуючи її „непрактичність“. В ній пресі находимо назви артикулів, які будуть користуватись митними полекшами при спроваджуванні їх із Німеччини. Між іншим находимо там темне пиво мінхенське (радійте смакуни пива!), шампан і перфуми (конкуренція для Франції!), шкіра, пшнина і фортепіани, дуті інструменти, фотофільми, сочки машини до шиття, дивани і т. і. В свою чергу Німеччина зобов'язалась до митних полекш при анові польських товарів, між іншим дерева, масла, вець, гусей, тощо. Треба зазначити, що вже на вістку про відмінення німецького ринку і про контингент 120 вагонів масла до кінця ц. р. ціна масла піднеслась. Також на лєчному ринку тенденція змичилась.

„РІВНАННЯ В ДОЛИНУ“. — ДЕФЛЯЦІЙНИЙ ПРОЦЕС ТРЕВАЄ.

Обниження цін вугілля, яке заповів вся преса, є одним із об'явів дефляційної акції уряду. В останньому часі тих об'явів було більше (шукор, нафта, зал. тарифа, тощо). Ціна на перевозаючи з продукції краю артикули, якими є сіль, господарські продукти, є на безнадійно низькому рівні. Через те гаслом теперішнього часу мусить бути „рівнання в долину“, себто достроювання асього до низьких реєстрів риночного голосу. Та в тому напрямі чимало є ще до зроблення, починаючи від хатніх чиншів, акінчаючи податками.

ДОХОДОВИЙ ПОДАТОК МОЖЕ БУТИ ЗМЕНШЕНИЙ.

Військово важні випадки, як тяжка недуга чи елементарні нещастя в роді пожеги чи погону дають можливість тепер старатись про зменшення висоти дохідового податку. Міністерство Скарбу устатчило, що редукція в цих випадках іти може до трьох ступенів у долину. Наші громадяни повинні це зазначити і в разі потреби скористатися цимого права.

ГОСПОДАРСЬКІ НОВИНИ З ОСТАННЬОГО ТИЖНЯ.

Скарбова влада контролюючи в приватних і публічних інституціях потручення дохідового податку від платень ствердила часті випадки неправильних обчислень. А саме: обчислюють подекуди податок уже після відтяження соц. обезпечень. — Заповідь смісії нової внутр. позички т. зв. „вічної ренти“ викликала полеміку між урядовою й опозиційною пресою. Урядова преса доказує, що це інтерес для Обезпечатих (5 проц.), а протизний табір що це інтерес для скарбу. — „Ц. Газета Гандльова“ присвятила число з 16. ц. м. господарським справам Волині і Люблинщини. Є там кілька цікавих статей, які варт прочитати. — В додатковій умові Потьши з Австрією перша зреклась під натиском Австрії з 1/4 призаного колісь контингенту без рог у заміну за приміщення на австр. ринку більшої кількості жита з Польщі. З тим зв'язується нові інтервенційні закупки жита Держ. Збіж. Заведень.

Світова хроніка.

АТЕНТАТ В МАРСЕЛЮ І ГОСПОДАРСЬКЕ ЖИТТЯ.

Оповідать нам, що вбивство югославського короля і мін. Барту сколихнуло дуже міцно настрої нашої провінції, що розкопювала вона мигом нові транспорти газет (очевидно польських, бо все „чуже — крише“) і що дехто вірив уже таердо в нову міжнародну війну.

Наша провінція не виявила цим більшої подохливости, як це зробив увесь світ. Особливо господарське життя відчуло на собі марсельський атентат. Заметушилися фрнцузькі кінталасти, бояжкі — як усе — за свої гроші, зареагували всі біржі, хоч до речі не відзеркалдось це так у рівні курсів, як більше у сплненні нормального ходу біржевих інтересів. Амеграка знову похитуючи головою з недовірям глянула на старий світ, уважаючи його дальше несленим контрагентом у купецьких і грошевих справах.

„Кріза довіри“ дістала новий товчок а пемісти новий доказ, що правда по їх стороні. Світ у першу чергу політично недужий, а через те і господарське не скоро він видужає.

„ЗОЛОТИЙ БЛЮК“ ДАЛЬШЕ БЕЗ ПОЛЬЩІ ГОЛЯНДІЯ ХИТАЄТЬСЯ.

Дня 19. і 20. ц. м. склихана конференція держав, які належать до „золотого ब्लюку“, а додатком Люксембургу зате без Польщі. Ми вже в своїм часі обговорили в окремій статті факт незапрошення Польщі до акції бельгійського міністра Жаспара, яка має на меті змонтувати тісну господарську співпрацю держав з золотою валютою. Чим ближче до згаданої конференції, тим частіше і польська преса займається тим, що Польщу відсунуено поза скобки. Ясне, що причиною того є непослух Франції в загр. політиці і взагалі франко-польське напруження за останній час.

У мент, коли пишемо ці стрічки гурт найважливіших голандських фінансистів застановається на довірочній нараді в Еміс Банку, які вигляди має Голандія залучаючись дальше в „золотому блюку“. Є це знак, що переконались, так дуже тем досі дефляційні захатахись. Колиб Голандія перейшла до табору маніпульованої валюти, то був би це великий удар для „зол. блюку“.

КИТАЙ НА НОВІЙ ДОРОЗІ.

Появилась вістка, що Китай розглядає можливість переходу на золоту валюту. Стоїть це у звязку з великими закупками срібла в Китаю Зл. Державами Америки. Як відомо — Китай є найбільшою державою зі срібною валютою. На срібло впровадив він тепер рухоме мито. Для оборони госп. інтересів Китай рішив розбудувати промисл. До цієї акції оголошлась багато чужинських підприємств з Європи і з Америки.

В. Н-вич.

Оказіяна продаж — флакони на білий 0-65, баталіни 1-80, штрукси і бархани за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Бойків ч. 12.

РАДЕК ЗАПРОШУЄ НІМЕЧЧИНУ... ДО ЛІГІ НАШОЇ.

Радек в „Дзвінках“ визнає Німеччину, щоб повернулася до Женев. Ліга Націй — каже він, — доволі широка, щоб залучити всі держави, зацікавлені в цьому, щоб не допустити до нової світової катастрофи.

НЕЕСТЕТИЧНА ФІЛЬМА.

ТАЛІН, 21. X. ПАТ. Естонська в'язка заборонила висвітлювати фільму, що представляє марсельський атентат. За причину подано, що та фільм є неестетична.

Лет Англія-Австралія.

Як ми вже повідомляли, почалися великі летунські перегони на шляху Англія-Австралія. На лондонській підставі старту було ок. 25.000 людей, а нові маси народу все напливали. В останній усунувся від лету з причини катастрофи французький літак „Сатітер“, так що Франція взагалі не бере участі в перегонах. Від лету відступив і ірландський летун Фіцморіс наслідком непорозуміння з інституцією, що фінансувала його лет. Фіцморіс сказав, що він всеюди буде ним, що покаже летунам шлях до Австралії та летить поза конкурсом.

КАТАСТРОФИ.

ЛОНДОН, 21. X. ПАТ. До 20-ї години в перегонах були такі випадки. Голянський літак „Пандера“ прилетів до Алахабаду (Індія) в год. 15.55 зловив підставу та пропелер. Англіїський „Комет“ прилетів до Карачі (Індія) випереджуючи всіх, та наслідком дефекту мотору мусів о-сісти. Англіїський „Фалькон“ прилетів до Марселю в год. 10.35 та поважно ушкодив собі мотор. Австралійський „Луккед“ усунувся з перегонів в Алепо, бо при осіданні ушкодився. Англіїський „Бйратір“ усунувся з перегонів у Марселі.

Тепер у перегонах бере участь 17 літаків. Англіїський літак, що віз контролорів перегонів розбився біля Сінгапуру. Шість осіб загинуло.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.

— Затвердження ректора. Сенат львівського університету одержав повідомлення, що президент республіки затвердив вибір д-ра Яна Чекановського, професора антропології, на ректора. Вибір важний на три роки.

— Засудили гр.-кит. священика. В тернопільському суді відбулася апеляційна розправа в справі відомих подій в селі Токах пов. Збараж. Цим разом ставав місцевий парох, о. Петро

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ
30% знижка цін на всілякі блаватні і вовняні товари у фірмі Галицький Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

Петриця, обвинувачений за зневагу старості і невідповідне поведіння супроти волісника в службі. Після переведення розправи о. Петрицю засуджено на кару 9-місячного арешту без припинення.

— Вд'ом в білий день. В год. 13., юлан на Академічній вулиці у Львові найбільший рух, до дому під ч. 3. підкопом дісталися злодії до пивниці, де розбили суфіт. Опісля дісталися до споживчої крамниці Вжовського, потім до складу забавок Кляпера, а звідси до ювілірської крамниці Байтля. Саме тоді переходив Байтель вулицею та заглянув крізь віконце в жидюль, вивав поліцію й вона арештувала вломників.

— Соті роковини Болеслава Лімановського. В неділю відбулося в Варшаві зорганізоване ППС свято в честь Болеслава Лімановського, який вже почав сотий рік життя. Академію отворив проф. Арцішевський, а різні політичні організації склали бажання для ювілята, підкреслюючи його заслуги на політичному, науковому і літературному полі.

— Краєва хроніка. Біля церкви в Корвонці (пов. Кольбушова) Микола Козій з пімсти пробив ножем Андрія Бобеля. Бобель помер, убивник утік. — На дорозі між Коршівом і Неміровом бандит напав на Нусена Пергамента з Томашева Люб., побив його палицею по голові та стягнув з нього плащ. — Замасковані бандити напали на хату Мойс. Пельца в Бахові біля Перемишля. Один із бандитів сказав, що він Мачуга. Бандити забрали біжутерію та готівкою 1.800 зол. В погоні поліція одного бандита постріляла. Його відставили до перемиського шпиталю.

— Поліцей вбив різника. У Вильні прийшли до хати різника Іар. Гліньського два поліцей, бо довідалися, що він нелегально різє худобу. Різник ставив опротив при ревізії й один поліцей застріляв його.

— Напад на залізничну станцію. В Бесарабії dokonano незвичайно смілого нападу на залізничну станцію Редіор. 15 напасників, озброєних револьверами, крісами та ручними гранатами, обсадили дворець, заклали телеграф і телефон та замкнули всіх пасажирів, що чекали на потяг, у ждальні. Добичю бандитів стала буфетова касо, одначе білетової каси не встигли вкрасти, бо начальник станції замкнув касу і втік. Почувши сигнал надходячого потягу бандити втікли. Всі відділи жандармерії з Білєць і Кишинєва розпочали погоню.

— Большевики вертаються до Жиль Верна. „Вечерная Москва“ повідомляє, що „Детти“ видав відому повість Жиль Верна „Діти капітана Гранта“. В найближчому часі видадуть „Загадочний острів“.

— Освічений Сталін. На 17-ті роковини жовтневої революції на верхах Петропавлівської

твердині ведуть роботи, щоб уложити сілуету Сталіна з неонових світичних рюрок. Розмір портрета 18×18 метрів. Під портретом із відбиткою в воді буде улажене перебігаюче гасло: „Хай живе світовий жовтень!“ Кожна буква буде велика на три метри.

Спорт.

ЧОРНІ І — УКРАЇНА ІІ 2:1 (0:1).

Товариські змагання. Україна ІІ грає добре у першій частині і мала перевагу. Ворота добув Ліскавич у 27 хв. По зміні воріт ініціативу беруть Чорні і стріляють двоє воріт у 2 і 7 минут. Кілька доглядних ситуацій не зумів використати незалежований напад. В Україні подомалися Бутель ІІ і Сиротюк.

ЗБРУЧ — БЕРКУТ 3:0 н. о.

Беркут недоволенний програвою з минулого дня обидняє на всіх і вся і виїхав до Перемишля, резигуючи з дальших розгрівок. На таке поступовання одного з найстаріших українських спортивних товариств нема оправдання. Сором тай тільки.

БОГУН — ЗБРУЧ 3:0 (2:0).

Замість мистецьких змагань відбулися товариські змагання 2 × 25 хв., які покінчилися легкою перемогою Богун. Збруч в протиставі до попереднього дня грав слабо. Суддя п. Сліпак.

ТРИЗУБ — СКАЛА (СТРИЙ) 3:2 (0:1) (1:0).

Глядачі не могли жалітися на брак емоцій. Першу половину натискає Скала. Здається, що Тризуб програє високоциферно. Скала все адрється, а атакуючий Гошовський раз у раз пхав свій напад до переду. Оборона Тризуба і воротар мають повні руки роботи. В другій половині образ гри змінюється. Скала опочує на лавах, натомість Тризуб береться до роботи, вирізняє а відтак добуває другі ворота. Гра чинився більше загострюється, стає першою і небезпечною, до чого в невеликій мірі причиняється суддя п. Проціньський. Незадовго перед кінцем адрється Скала вирізняти. Нормальний час гри приносить 2:2. Заряджена догрозка приносить несподіваний аорота Тризубові і тамсамим перемогою. Всі зусилля Скали, щоб вирізняти, розбиваються на добрій оборонній тактиці Тризуба. Остаточно мистецтво — при великій дозі щастя — добуває Тризуб. Суддя п. Проціньський робить, що міг, щоб віссувати ті неправду цікаві змагання. Ворота для Тризуба добув Чик з карного, Малуха і Скошеня ІІ, а для Скали Хомишинець і Левинський. Виднів біля 300.

МИСТЕЦТВА ЛІГІ.

Львів. Погонь — Польонія 2:1 (1:0).

ВЕЛ. ГАЙДУКИ. Рух — Краковія 3:1 (1:1).

КРАКІВ. Висла — Легія 3:2 (2:1).

ВАРШАВА. Варшавіанка — Гарбарія 3:1 (2:1).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Львів. Гасмоцел — Лехія 4:2 (3:1).

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Петро Коваль-Степовий: ПЕРЕД СВІТАНКОМ. Поезія. Нахл. В-ва „Рідний Колос“ в Луцьку. 1934. Ст. 34.
Михайло Таранько: МАЛИЙ ДЕКЛЯМАТОР. 36 ір. ка вірши до деклямацій та всім національним й шкільним свят та обходів. Львів. Нахл. В-ва „Світ Дитини“, 1934.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Миський Театр.
Понеділок, 22. X. год. 7:30 веч. „Чужа дитина“.
Вівторок, 23. X. год. 7:30 веч. „Чужа дитина“.
Театр Річнородностей.
Понеділок, 22. X. год. 7:30 веч. „Любовно то“.
Вівторок, 23. X. год. 7:30 веч. „Якби я хотів“.

Кіно.

АПОЛОН: „Федора“ (на осп. Віктора-Сарду).
АТЛАНТИК: „Чар віденського вальса“ (Лео Слезан, музика Штрауса).
ВАНДА: „Чемп“, „Тайна зоологічного городу“.
ГРАЖДИНА: „Кво вальс“.
КАСІНО: „Твої уста говорять неправду“ (Норма Шрер).
КОЛІСЕЯ: „Жінка-орхідея“, ревія Пара жовнірків“.
КОПЕРНИК: „Імператриця“ (Марлена Дітріх).
МАРУСЕНЬКА: „Імператриця“ (Марлена Дітріх).
МІРАЖ: „Нібелунги“.
МУЗА: „Чибі“.
ПАЛІС: „Чи Людина це дивчина“ (Смоларська, Бодо, Цинклінська).
ПАН: „Бунтівник“ і ревія.

ПАСАЖ: „Сиди на світанку“ та ревія.
РАЙ: „Катерина Велика“ (Єлисавета Бергнер).
СВІТ: Ного експеленція субент“, Мага-раджа в Рампур“.
СОНЦЕ: „Америкайська трагедія“.
СТИЛЕВ: „При замкнених дверях і рвія“.
УТІХА: „Легіон смерті“ та ревія.
ХІМЕРА: „Весела Зузана“ (Ліліана Гарвей).

Закордонне радіо.

Понеділок, 22. жовтня 1934.

Відень (306,8) 12:00, 20:20, 21:45 Концерт, 17:30 Сольїсти (музика, спів), Прага (470,2) 17:45 Скрипка, Прага ІІ (249,2) 14:45 Югос. пісні, Париж (1648) 21:00 Муз. поет. аудіція, Данціг (134,2) 15:30 Камер. музика, Агльона (511) 22:00 Спів, Ковно (1935) 17:30, 20:20 Спів, 20:47 Давня японська, китайська, індійська та єгипетська музика, Рига (614,6) 18:05 Лотисська й литовська музика та спів, Берлін (356,7) 18:40 Веселі мелодії, 21:35 Бріжнероні твори, Франкфурт (231) 19:55 „Ля Клош де серміт“ оп. Меларта, Гамбург (331,9) 21:25 „Мад. поїти нале дпста“ мелодії рококо Кельн (455,9) 17:15, 20:55 Пісні, Мінхен (403,4) 15:10 Брамсові твори, Будапешт (550,5) 17:30 Лістові твори, 19:20 Клавесин, 23:00 Циг. музика, Мільно (368,6) 11:30 Тріо, 22:00 Камер. муз., Рим (420,8) 17:00 Вок.-інстр. концерт,

Вівторок, 23. жовтня 1934.

Відень (306,8) 12:00, 22:15 Концерт, 17:25 Пісні й арті, 18:55 „Вільний стої-лець“ оп. Вебера, Прага (470,2) 16:30 Еспанський хор, 17:50, 21:30 Скрипка, 19:10 Популярні пісні, Прага ІІ (249,2) 14:45 Рос. романси (сп. Ювеніцька), Париж (1648) 13:00 Симф. концерт, Берлін (356,7) 18:00, 18:00 Популярна муз., 18:40 Брамсові й Петерсові твори-Гайльсберг (291) 17:25 Італ. аорі, Кенігсхустергаузен (1571) 19:00 Реситанті та пісні євр. народів, 20:35 Лістові твори, Мінхен (403,4) 14:20 Сольїсти (спів, муз.), Штутгарт (392,6) 20:10 „Ріголето“ оп. Верді, Брес-ля (315,3) 20:10 Пісні хдіборів, Будапешт (550,5) 12:05 Вільська музика, 13:30 Сальон. муз., 17:30 Спів, Мільно (368,6) 16:35 Для дітей, 20:45 „Віденська врон“ оп. Штрауса, Рим (420,8) 20:45 Камер. музика (сольо; індійська співачка ан-Люшані).

Львівське радіо.

Понеділок, 22. жовтня 1934.

6:45 Радіошлях. 6:30, 22:00 Радіошлях. концерт, 11:37 Сигнал часу, 12:03 Метеорологічні вісти, 12:05 Огляд преси, 12:10 Концерт сальон. оох., 13:00 Полудн. денник, 13:05 „Пять хвили в Азі“ (гр. п.), 13:30 Експорт, 13:35 Ніжжа, 15:45 Легка муз., спів, 16:45 Лекція пів. мови, 17:00 Скрипка, 17:25 Скват балачка, 17:35 Симф. музика з гр. п., 17:50 Як повстає шовк, 18:15 Форт. тріо 18:45 З хвилля Дунаїя,

балачка з гр. п., 19:00 Мандрівка мікро-фону, 19:30 Фейлетон, 19:40, 19:56 Спорт, 20:00 Легка музика, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Концерт симф. оркестра, спів, 21:45 Співжиття між людьми, 22:15, 23:05 Танк. музика.

Вівторок, 23. жовтня 1934.

6:45 Радіошлях. 6:30, 22:00 Радіошлях. концерт, 11:37 Сигнал часу, 12:13 Метеорологічні вісти, 12:05 Огляд преси, 12:10 Концерт, 12:45 Поезія й байки для молодих дітей, 13:00 Полудн. денник, 13:05 Пісні: Галлі (сопр.), Діжій (тен.) з гр. п., 15:30 Експорт, 15:35 Бю-на, 15:45 Мікрофонія з участю Ярошія, 16:30 Легка музика з гр. п., 16:45 Скрипка ІІКО, 17:00 Камеральний концерт, 17:25 Чи сьогодні більше нужди, ніж данише, 17:35 Пісні (Гельд-Гарнака, бас) фортепья, 17:50 Почтово-технічна саринька, 18:00 Львівський туристичний бюлетен, Сільва перум, 18:05 Богема в мисті-рстві, 18:15 Фортепья, 18:45 Панло Касен — автор і перекладчик, 19:00 Пісеньки в супроводі фортепья, 19:20 Актуальна балачка, 19:30 Мелодії зі звукопика „42 музика“ (гр. п.), 19:50, 19:56 Спорт, 20:00 Віденський поштів від Штрауса до Легара (музика, спів), 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Мандрівні птахи: Артисти за кордоном, 22:15, 23:05 Танк. музика, 22:45 Вибух війни (спогоди).

Оголошуйтеся в найстарішій укр. щоденнику „ДІЛО“!

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шваб. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Не дайтеся перехитрити!

В часах дорожніх цін масла, чи його браку — несовісні купці при-
ишують до нього ріжні дешеві
товари.

Крім того, деякі купці, викорис-
товуючи вироблену вже опінію
„Маслосоюзу“ що до першокласної
якості його продуктів і стара-
ються збільшити збут для свого
продукту — наслідують охорон-
ний знак „Маслосоюзу“ та вно-
сять у буд побудови подібністю
охоронного знаку.

Нагадавши доказом цього є до-
лучена знімка. Тому просимо П. Т.
покупців, щоб вони у власному
інтересі звертали на це увагу і
уживали тільки масла і продук-
тів „Маслосоюзу“, а правдивим
його охоронним знаком, який по-
міщений посередній цієї знімки.

Фабрика хемічних виробів О. Левицька і С-ка

У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881
поручає в ласні вироби найкращої якості
Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.
Пасту до взуття „Елегант“ воскову
Пасту до підлоги „Французька маса“
Віск комбінований до підлоги
Васеліну до шкіри

Синку до білля

понадкову і коронову
Шоври до шовіт. — Віск шевський. — Смола шевська.

Нова загроза українській кооперації.

Розмова з президентом РСУК,
сен. Ю. Павличковським.

Львів, 22. жовтня 1934.

Знаючи, що найдавніше до 9. листопада, згідно з новелами до кооперативного закону з 18. III п. р., всі Ревізійні Союзи в Польщі мають подати на затвердження їх права на ревізію кооператив, ми звернулися до голови Ради РСУК з проханням поінформувати нас про стан, в якій знаходиться т. зв. авторизація Ревізійного Союзу. Очевидно, що це справа, яка цікавить найширші українські кола тому, що вона тісно пов'язана збереженням 30-літніх національних набувань української кооперації.

Голова Ради РСУК, сен. Ю. Павличковський, пояснив, що РСУК, повинуючись постановам ст. 3. згаданої новели до кооперативного закону, ще 20. VI. п. р. вніс до міністерства скаргу подання на затвердження йому права на ревізію. На це пошло дня 19. жовтня п. р., себто саме 4 дні тому, внаслідок міністерства скаргу відповів (датована 16. п. м.), що Ревізійному Союзові Українських Кооперативів не можна накласти права ревізії тому, що його дотеперішній статут не відповідає вимогам змодифікованого кооперативного закону. РСУК — кажеється у тому письмі — міг би дістати право ревізії, коли б в речинні до 30. жовтня п. р. (себто ледви за один тиждень часу!) змінив цілком свій статут, згідно з вимогами міністра скаргу або бодай до того речинні представив міністрові скаргу проект зміни статуту по лінії, висловленій у тому міністерському листі. Ці вимоги такі...

— Вибачте, пане голово, але мене найбільше дивує короткий речиніць, даний на зміну статуту, яку чей же мусять перевести Зат. Збори. Чи Вам раніше нічого про це з Варшави не казали?

— Про переведення зміни статуту формально згідно з законними вимогами, себто на підставі рішення Загальних Зборів, мови бути не може, бо ми обов'язані, на підставі існуючого ще теперішнього статуту, скликати Загальні Збори на 2 тижні раніше, — а тих двох тижнів уже нема! Тому на президіальній засіданні з Дирекцією РСУК, скликаному негайно після того, як прийшло те письмо з міністерства, себто 19. п. м., всім нам ясно було, що до 30. п. м. можемо обмежитися тільки до алаженя проекту зміни статуту. Той проект представимо Раді РСУК, яку я скликав на 25. п. м. Наля проєктом нового статуту працюємо тепер на дві руки, а саме я сам і паралельно Дирекція РСУК зі своїм правним Відділом.

Щодо того, скільки нас писемно міністерства заклопотало, звертаю увагу, що ми писали прецінь писемно до міністерства ще 20. червня. Нейно 10. жовтня міністерство розпочало (доки ще не закінчену) ревізію нашого Союзу. Наде-

КОНФІСКАТА „ДІЛА“.

Понеділкове число „Діла“ з 22. п. м. під-
пало конфіскації за один уступ у передовій
статті „Мадарський прем'єр у Варшаві й укра-
їнське Закарпаття“ та за одну статтю на 6. сто-

рінці, яку цензура вичеркнула в цілості разом
з наголовком. Це вже 38-а з черги конфіскація
нашого органу в цьому році.

Світовий протижидівський союз.

ЖЕНЕВА, КАП. Від 22. до 28. вересня п. р.
у Белізоні в Швейцарії радив міжнародний про-
тижидівський конгрес над розв'язкою жидівської
проблеми. На конгресі були представники 27
держав. Комісія цього конгресу, яка досліджує
цю проблему від 1928 р. рішила: змінити „Това-
риство пропаганди чину“ на „Світовий проти-
жидівський союз“. Новозаснований союз звер-
нувся до всіх народів з покликком уладити проти-
жидівський світовий конгрес, який мав би вирі-
шити такі проблеми: 1) устатувати програму
світової акції з метою покінчити з галавасним
життям жидівства, що має поселитися на новій
великій території, де міг би приміститися цілий
жидівський народ; 2) покликати постійне цен-

тральне бюро союзу; 3) видавати місячний орган
Союзу; 4) видати відозву до всіх народів зі за-
вою, що кожний народ має право до свободного
розвитку на своїй території без жидівських гала-
васів та його міжнародних інтриг, які заклопо-
тують світовий мир і нищать братерство людства;
5) Союз доложити зусиль, щоб знищити над-
зупиття жидів, збернені проти загальних інтере-
сів людства. Не чекаючи на конгрес, Союз покли-
кав до життя центральне бюро, якого осідок буде
по черзі в тих державах, що входять у склад
союзу. До центрального бюро увійшли представ-
ники В. Британії, Голландії, Франції, Німеччини,
Швейцарії, Мадарщини, Туреччини і Польщі.

Франція побоюється зміни політики в Югославії та Румунії.

ПАРИЖ, 22. 10. ПАТ. „Льордр“ помістив стат-
те про закордонну політику Франції. Мін. Ля-
валь у протилежності до Вріана є реалістом. То-
му бажав зустрінутися з Мусолінім. Новий мі-
ністр переконаний, що союз Франції з балкан-
ськими державами буде тривким тоді, коли Іта-
лія не тільки не буде їх боїтися, але буде з ви-
ми співпрацювати. Суперництво Італії та Юго-
славії може вийти на користь тільки Німеччині,
яка вседе тепер у Югославії велику пропаганду.

Король Олександр побоювався наслідків цієї
пропаганди і тому рішився їхати до Парижа. З
подібною зручністю веде Німеччина свою політи-
ку в Румунії, яка знаходиться в тяжких господар-
ських клопотах. Тому слід сподіватися, що мо-
лоде покоління Румунії зирне союз з Францією.
„Льордр“ радить берегти дотеперішніх союзників
та протиділати німецькій пропаганді. Крім того
треба шукати за новими союзниками.

Дальші арештування хорватів.

ЛІБЖ, 22. 10. ПАТ. Бельгійська поліція з
представником французької поліції переслужала
Періча, головного співробітника Павеліча. Періч
забережив, наче би організував марсельський
атентат. Признався, що у Франції зустрінувся з
Кватерніком. Преса пише, що Періч зміняв 17.

жовтня п. р. чек на суму 4.800 фр., чек вистав-
лено 9. жовтня п. р. на прізвище Аліча, одного
з провідників терористичної організації.

ПАРИЖ, 22. 10. ПАТ. У літній Дієн арешту-
вали хорвата Артагонича, який мав мадарський
паспорт, виставлений у Будапешті 5. лютого п. р.

Воздушні маневри біля Риму.

На летовищі Фурбара, 50 км. від Риму, від-
булися в присутності Мусоліні та італійських
генералів воздушні маневри, щоб випробувати
дідання найновіших вибухових матеріалів. У ма-
неврах взяло участь 160 нових літаків. Пере-

ведено атаку на морський арсенал, промисловий
центр і летовище, які відтворено згідно з дій-
сністю. Скинуто около 1000 бомб загальної ваги
35.000 кг. Після вирав Мусоліні переконався
особисто про надійність бомбардування.

гал духовенства не знає собі справ, на що заноситься. По світової війни цілий світ колибався в замінанні хаосу. Якесь темні, але укріплені сили, підмінують цілий порядок, установлений Божим правом природи і наприроди. Плявою щораз більше змагається борба і наступ проти Церкви і релігії. Духовенство не знає собі справи, що колись, може незабаром, приїде час, що духовенство буде позбавлене всякої правної оліки й оборони, як також матеріального удержання і буде викинене на брук. І тому не вистарчить давно, вигідна метода душпастирства, не вистарчить тільки голошення проповідей і спотворювання звичайних душпастирських функцій, але констатують абсолютну жертву, самопожертву, терпіння і молитви. Треба тепер створити армію християнських душ, котрі разом з духовенством борються за Боже царство".

„Крім сего духовенство обов'язане звернути увагу і чуйну увагу також на жерела, з котрих нам переважно загрожують небезпеки і підняти заваду боротьбу. Маю тут на увазі головне всякого рода світські установи, як читальні, народні доми, кооперативи та інші. Всі вони дивувалися переважно жертвою і старанням духовенства. А тепер вони в переважній частині стали плісниками й доміжками організацій ворожих Церкві і вірі, а всіма планами вказують, що й релігія з часом займе дещо вороже становище. Ніхто не заперечить, що всякі деструктивні сили, як і всякі інтеграційні в тих установках, а сектанти знаходять в них приют. Всякі бунти єретики і парохіальні Церкви мають огнище в читальнях, або інших установах. Організатор, чи який інший дмагог, що скаже і проголосить в читальні чи в кооперативі, то се має послух у вірних, а упіймання і проповідь священника в церкві або не має впливу, або священник просто висміяний і зневажається і навіть наразений на напасти й ворожнечу. Однак загальне духовенство сего не бачить і не відчуває. Напівки бере в них участь і спонсорує та задуває себе надією, що в той спосіб запобіжить лиху. Тимчасом ворожі впливи під різними формами в кожному дні змагаються і коли будуть певні свої сили, виповідають отверту боротьбу вірі і Церкві, згуртувавши в своїх установах зведених вірних, а церкву опустіють".

„Завдяки сій причині треба подбати про установи, котрі стояли під впливом і властю Церкви. В той спосіб спаралізується деструктивна робота і вплив світських ворожих установ. І про се треба краще подбати і то чим скорше, бо вичікування може гірко завести. Вже три на дванадцять. Коли духовенство про се не подбає, колись гірко буде покутувати".

Змалювавши так грозу теперішнього стану, станіславський єпископ робить такий висновок:

„Відчуваючи і маючи на оці руїну громили під кожним оглядом, я постарався о статут Товариства під назвою „Скала" і статут Читальні під тою самою назвою. Товариство се об'єднує всю життєву діяльність під кожним оглядом і то під забезпеченням впливом Церкви. Поручаю Всесвітньому Духовенству знятися сам Товариством і осноувати по парохіях дотичні установи, а першодовсім Читальні. Головний Виділ сего Товариства ста-

новить центр, який надає одноціліну акцію по парохіях, а Читальні по парохіях дуже легко організувати, бо не треба в кождім данім случаю просити світську владу о подтвердження статутів, вистарчить, коли 10 членів в даній місцевості повідомить без ніякої такти дотичну світську владу про основання читальні з обсягом ділянки зазначеним в головному Товаристві „Скала". Навіть, коли нема власного дому на читальню, то мимо того не треба відволікати в її основанню, на разі треба її примістити в винаятім домі".

„Може хто закинути, що в тій парохії не треба читальні, в котрій світська читальня має членів доброї волі і нешкідливих для віри і релігії, то однак мимо того треба організувати парохіальну читальню, бо по перше, нема певності, чи та світська читальня в часом, як се звичайно буває і досвідчить, не переміниться в порошу установу. По друге, се нічо не шкодить, коли побіч світської читальні є також парохіальна, котра може бути стримом і гальмою для світської читальні, щоб вона не стала ворожою. Буває часом, що в більшій і розгалуженій місцевості є кілька світських читальнь, чому отже в парохії побіч світської не може бути також парохіальна читальня? Вкінці, коли вільно осноувати світські читальні, то чому не вільно осноувати також читальні під впливом і покровом Церкви? Проте світські установи не мають виключного права монополії".

„З іншим Пастирським Листом про католицьку акцію розгляну попри правильники кат. акції в Епархії і в парохії також Статут Товариства „Скала". На діяльності й установах сего Товариства, як також Читальні має спиратися Акція Католицька. Призначається, що від тепер устатковується „Парохіальна Читальня" а потім іще називатиметься „Парохіальна Читальня Скала". Рівнож належить змінити дотеперішній Статут „Парохіальної Читальні" на Статут „Парохіальної Читальні Скала".

В дальших розділах відозви представлено, що таке Католицька Акція і як має виглядати її праця. І хоч, мовляв, Кат. Акція аполітична і не може сама безпосередньо займатись політичними справами,

„однак вільно членами катол. акції належати до політичної партії, коли та партія складається з католи-

Уживайте лише

знаменитої цигорії „ЛУНА"
здорової підмінки кави „ПРАЖИЇ"
і зернистої „Солодової кави ЛУНА"

виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл" Львів XV,
Церковна 2. тел. 42-97

ків і веде політичні справи після засад катол. Церкви. У нас є така політична організація під назвою: „Українська Народна Обнова" (УНО). Ту організацію можна сміло поручити, бо вона стоїть на католицьких основах. Організація та у нас не має популярності, бо у нас взагалі все, що католицьке, не має пошиту, а по друге тому, що організація та стоїть на становищі лояльності до тої держави, в котрій знаходиться, бо се диктує простий розум і логіка, але се ще не значить, аргументування з культуральних домагає свого народу, се ще не значить зречення з ідеї своєї державності, коті приїде сприятлива історична хвиля і коли будемо до сего пристосовані".

Ось сутні місця найновішої відозви єп. Хомишина. Нового в ній небагато, хіба тільки ширше представлення Католицької Акції. Бож парохіальні читальні пропагував станіславський єпископ ще перед війною, а з яким успіхом — знаємо. Ріжниця тільки то, що перед війною мали ті читальні назву „Єдність", а тепер дістали нову назву — „Скала". Чи та зміна назви причиниться до популяризації в нашому народі парохіальних читальнь, сумніваємося. Не сумніваємося тільки в одному: Якщо підчинене станіславському єпископові духовенство схоче по головній і в цілій основі виконати його поручення, то майже в кожній місцевості Станіславської Епархії приїде до всяких тертів і непорозумінь, а навіть до боротьби між вірними одної і тої самої церкви, що належно не скріпить ні авторитету церкви, ні тимбільше її духовенства.

З ЛЕМКІВСЬКИХ ГІР.

ШКОДИ ВІД ПОВЕНІ. — НА ЦЕРКОВНОМУ Й КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОМУ ПОЛІ.

Грибів, 18. X. 1934.

Повінь, яка навістилась цього року в місяці липні західну Галичину, захопила також Лемківщину і між іншим і грибівську округу, до якої входить 21 лемківських сіл. Головною шкодою повені шкоди в гірських селах, себто дальших. Між іншим потерпіли отсі села цієї округи: 1) Більцарева, 2) Богуща, 3) Королева Руська, 4) Вафка, 5) Фльоринка, 6) Брунарі Вижні і 7) Брунарі Нижні і т. д.

Шкоди ті лиш частинні в цьогоріч. зборах. І так прим. в селі Фльоринка шкоди ті виглядають так: пошкоджених є 79 господарств; шкоди в збіжжі є загальною на 2.239 зол.; поле забране водою: 6.865 м²; поле засипане шутром: 65.815 м²; шкоди в тартакі на 10.000 зол. Подібні виглядають шкоди і в інших тутешніх селах.

По повені був між інш. у тутешній окрузі пос. Гр. Тершаківець, який оглядав шкоди в селі Фльоринці, звідки дістав статистичні дані, як вище, для загального вжитку. Однак майже до останнього часу ніяке лемківське село не дістало ніякої помічі від уряду; щойно в останніх днях староство зачало вже видавати запомогли і деяким лемківським селам.

Які шкоди поробила повінь в інших сторонах Лемківщини, через відсутність даних не подаю. Може це хто зробить і подасть дані в інших пошкоджених сторін.

На інших ділянках тутешнього життя все по давньому: на церковному полі й далі спори за річці церковні між гр.-католиками й православними; в шкільництві всі майже учителі українці і „руські" або перенесені в корінну Польщу, або зредуковані (як Каміна), а на їх місце

прийшли лиш учителі поляки; кооперативи „руські", які тут були, для браку проводу й наладу пропадали і взагалі не можуть покищо здобути для себе тут ґрунту, хоча без кооперації неможливе взагалі піднесення добробуту Лемківщини.

Зате „Лемко" в Криниці в усіх майже числах веде війну лиш з українцями, як здогадують винуватцями і спричинниками Талергофу для „руських", а сам не хоче вдаритися в труди і пошукати за ними також між своїми сторонниками! Та все таки думемо, що вчислені там особи, як о. декан Дороцький і інші, повинні дати належну відповідь редакції тої реп-тильки.

От і вся тутешня „політика", що дають в цілої душі українців, замість якоїсь позитивної роботи. Та не вважаючи на вчислені причини і всякі інші перешкоди в житті тутешнього населення, українська нац. свідомість поширюється між лемківським населенням стихійно і зростає з дня на день.

В. С.

Необхідна книжка для нашого села, з уваги на недалекий вибори до сільських самоуправних установ

Новий Самоуправний Закон

Ціна тільки 1 зол. 0-80 (з поштовою пересилкою 0-95 зол.). — Замовляти в Адміністрації „Діло", Львів, Ринок ч. 10.

Шпигунський процес у Ленінграді.

МОСКВА. 21. 10. ПАТ. Перед колегією найвищого трибуналу в Ленінграді розглядали справу шпигунської організації. Головою тієї організації був німецький громадянин Фукс а його помітником австрійський громадянин Коттасер, що був техніком монтером у заводських турбастроу в Мурманську. Організація притягнула до себе також совітських громадян і працювала в Ленінграді і Мурманську. Вони розвідували, де

находяться відділи війська, найважливіші підприємства, що служать обороні краю, летовища і т. п. Подібні інструкції Фукс видав теж австрійському громадянину Каденцові, який повідомив про все політичний департамент. Коттасер збірив довірені відомості про військову флоту. Трибунал засудив Фукса на 9 літ в'язниці, Коттасера на 6, Боритковського на кару смерті а трьох інших обвинувачених на кару по 10 літ в'язниці.

Найсмачніша
Грецька халва
::: КАВУРАСА :::

ПРОДАЄТЬСЯ

в складах Народної
Торговлі та в усіх ко-
оперативах.

363 8—10

і випили люди на таких весіллях! Які то не завадили забави та жарти! Так хіба не бавилися люди ніде і ніколи, як на наших попівських весіллях. Питомці духовної семінарії їздили на весілля цілими громадами, бо на весіллях познайомлювалися вони з панночками. Кожне весілля було завязком цілої низки нових весілій. Отже весілля мали під тим оглядом велике значіння для родинного життя і тому ніхто їх не пропускав. У тих часах не було ще ні містак і містечках „Руських Касин" і „Бесід", тож кожний шукав нагоди зійтися з людьми, дізнатися дещо та забавитися. Славні були по весіллях хори питомців, які подекуди заступали пізніші концерти, що з ними їздила молодь по краю. Взагалі нема, здається, нікого між нами сучасними, хто з попівських весілій не виїс би справді веселого спомину минулого. Додати треба, що і на весіллях і в інших святах у попівських хатах брали тоді ще участь також і поляки. В теплі української гостинності гупилися національні антагонізми, та вже у 80-их роках ті ідилічні відносини стали змінитися, аж дійшло до повного розмеження і розбиття навіть товариських взаємин між русинами і поляками. Тодішній руський дух, який проявлявся лиш на празниках і весіллях, не був полякам протявний і вони його толерували в тих границях; та станули вони на зовсім іншій становищі, коли русини в Галичині почали набиратися національної свідомості та зажадали для себе також якихсь прав. Тут скінчилася ідилія і скінчилася приязнь. Розпочалася боротьба, що довела до чимраз більшого загострення.

(Далі буде.)

Вияснення

Управи Українського Національного Музею в справі О. Новаківського.

Мешкання при вул. Земляковського ч. 2, зложене з п'яти кімнат, передпокою, кухні, лазні та приналежностей, займає п. Новаківський в часі війни по власній волі після капітана З. Шимоневича, який платив за оце мешкання 158 кор. Тому, що тоді не було представників Управи Музею, умови найму не було. З огляду на це довелося по закінченні війни доходити Управі Національного Музею своїх претензій до чиниці від п. Новаківського судовою дорогою. Тоді п. Новаківський титулом чиншової належності за річмі літ, передав до збірок Нац. Музею свій автопортрет. Згодом довелося Управі Музею знову доходити належного їй чиниці від п. Новаківського судовою дорогою та на покриття цього чиниці по 1929 р. прийняти нарис образу „Явлення Христа Маргариті“ (а ціні 7.000 зол.). Рівнож у 1931 р. довелося Управі Музею доходити судовою дорогою оплати чиниці від п. Новаківського, що з кінцем лютого 1932 р. дійшла до 2310 зол. і 30 зол. копій судової угоди з 7. 5. 1932. р.

На рахунок цієї належності виплатив п. Новаківський 6. 4. 1932 — 270 зол., а 23. 3. 1933 р. 500 зол. і 5. 10. 1933. — 70 зол. Разом 640 зол. З огляду на те, що по кінці серпня 1934 р. чинищовий довг п. Новаківського був 8.650 зол., Управа Національного Музею мусіла вступити знову на судову дорогу, бо всілякі перетримки в суді спроби через уповноважених представників кураторії Нац. Музею для поладнання цієї справи з п. Новаківським залишилися без успіху. А що полаткові залежності на домі, в якому мешкає п. Новаківський та видатки направи, комуніарів, зони, освітлення, сторожа є сьогодні около 6.000 зол. Управа Нац. Музею, згідно з ухвалами Кураторії у справі п. Новаківського, була фізично змушена шукати своїх претензій на п. Новаківському, тим більше, що 3-ий скарбовий уряд займає із збірок Музею на покриття однієї незаплатеної рати чотирьох образів західних малярів, на квоту 1800 зол. При цій нагоді Дирекція Нац. Музею

стверджує, що у звіті Управи за 1933 р. та 8. стор. ось таке до вселюдного відома подала:

„Управа Музею звертає увагу всього Громадянства на цей грізний стан наукової установи. В ній оминилася вона завдяки повній байдужості до своїх обов'язків супроти цієї установи — її довжиків і всіх тих, що цю байдужість у них морально і матеріально піддержують. За останні 20 літ Національний Музей був змушений відчислити із своєї передбаченої дохідності за 40.000 золотих. Постійне невплатчування чиниці то одним, то другим, то третім громадянством-мешканцем музейних домів стає немов би примусовою контрибуцією, якої ніяк не може вдержати установа, покликана для загально-національної праці, а не для вигоди та благодіяння мешканцям її домів“.

А що п. Новаківський через польську пресу левірно інформує про фовадційне майно та дохідність Національного Музею взагалі, то на цьому місці доводиться ствердити, що фундація є власницею двох злучених чинищових домів при вул. Земляковського і Міцкевича, першої вартості 135.000 кор. і партерного дому при вул. Петра Окарти, вартості 190.000 кор. При найкращій економічній кон'юктурі ці дом давали на удержання Музею квоту 3.000 зол., до якої основник Національного Музею дозвачував рік-річно квоти, потрібні на оборудування і побільшення збірок та на удержання потрібного для праці в Музею персоналу. Від 1926 р. фундація не має від о. Митрополита ніяких допомог. А що передачу готівку залізного капіталу у висоті 150.000 зол. Кураторія Національного Музею вложила в розбудову для збірок, що сьогодні складаються з 80.000 предметів, то положення Національного Музею стає дійсно грізно скрутивим. Залежних податків є 7.350.84 зол.; персоналові належить за виконану роботу 2.400 зол., а це все тільки тому, що претенсії Музею до чинищовиків дійшли разом з п. Новаківським до 14.000 зол.!

Місія й експісія великого мистця.

СВОЄРІДНА СЕНЗАЦІЯ.

За останній тиждень Львів має своєрідну сенсацію. По місті пішла звістка, що мистця О. Новаківського виселяє „Національний Музей“, якого опікуном є митр. Шептицький, дотечерішній опікун і меценат О. Новаківського. „Діло“ помістило голос одного з найпакіших речників Новаківського, щоб дістати прилюдне спростування від „Нац. Музею“. Всі, що ближче стоять до тих справ знають фактичний стан. І мабуть тому кампанія в обороні Новаківського перейшла на сторінки польської преси. „Газета Поранна“ вчить нас патріотизму, „Кур'єр Львовський“, що так дуже журиться розвитком нашої культури просто глазує собі з неї. „Лякаюся — лише там таж анонім — що коли бразне там (у галерії сучасного малярства Нац. Музею) образів Новаківського, директор Свенціцький буде у поважному клопоті, чим заповнити стіни“.

Ця «польогія» у „Кур'єрі Львовським“ починається характеристичною фразою: „Олексі (!) Новаковські не шукає розголосу, лише остронь людей у самотній своїй роботі, прихилившись виключно мистецтву“. А проте не було досі на нашому ґрунті мистця з більшим хистом до реклами.

СВОЄРІДНІ ОБОРОНЦІ МИСТЕЦТВА.

Сям-там чуємо від деяких наших громадян широтепле обурення: „Як можна заслуженого мистця викидати на вулицю!“ Годав би хто, що це обурення подиктоване зрозумінням яку-то велику цінність має для народу мистецтво. Тимчасом на наших очах пропадає у найгірших злиднях кільканадцять наших першорядних мистців, які не можуть продавати своїх образів навіть по 50 і 30 зол.

Що більше, деякі талановиті учні самого Новаківського не мають навіть на прожиток; двох із них нпр. копали землю при вирітнюванні „Лугового Городу“ за 2 зол. денно!

Новаківський із шедрим жестом після судового процесу за ціну 8-літнього комірного передає до Нац. Музею — свій автопортрет!

Всі наші мистці заздять Новаківському. Новаківський зміг так улаштуватися, що дістає замовлення на портрети, за які серед так-то бідолошнього громадянства як наше, дістає сотні доларів і то дістає їх навіть паніма. зяки

роботу викінчив. Новаківський користується якнайтеплішою опікою Митрополита, якому завдячує прегарне велике мешкання з 5 кімнат і опікою цілого „Т-ва прихильників мистецтва“.

Т-во це видало недавно прегарну його монографію, душа цього Т-ва — о. І. Левницька збудувала для Новаківського хату в Дорі, саме тепер ходить по Львові цілий комітет пань збирати жертви на ікону, яку малюватиме Новаківський для св. Юра, і яка коштуватиме 18.000 зол.

ЗАКУЛІСОВІ ХОДИ.

Чи справді хто повірить, що думка про ікону повстала в серцях побожних громадян, які не мають до чого в церкві молитись або що св. Юр такий бідний, що на його прикрасу мистець складається громадянство? Чи не вразже кожного майже гротесковий збіг обставин, що саме тоді, коли польська преса бідає, що українська суспільність не зміє оцінити такого мистця як Новаківський, львівські добродійні пані обіцяють йому на кілька літ постійну місячну платину по 500 зол., щоб він тільки зволія приготувати задуманий ним образ Все це вимагає коментарів, без яких люди необознайомлені з різними закулісовими ходами нічого не розуміють.

Новаківський належить до рідкого типу мистців. З малярським розмахом і темпераментом єдице він хист практичної дипломатії, якої може йому позаздрити не один купець. Не від нині люди оповідають цілі анекдоти про всі ті митарства, яких мистець мусить уживати купець або установа, щоб видобути від Новаківського заплачені вже образи.

Увесь конфлікт із „Національним Музеєм“ вийшов саме з тої тактики. Новаківський оцінює свої образи по впадобі на велитенські суми, що й не хоче з ними розстатись. Варта послухати, як він говорить про свою творчість! Мікельанджельо або Леонардо да Вінчі це йому пара, і хоч були геніяльні таки могли б були дещо від нього навчитись!

НЕОЦІНЕНИЙ ГЕНІЙ.

І тут доходимо до того основного питання, яке єдине нас у даному випадку цікавить і довкола якого обертається вся тактика та всякі нарікання Новаківського — „жестови свадільної належності“.

Серед найбільш культурних народів бачимо Гогенів і Ван Гогів, що вмирають з голоду неспризнані. Одна з найсутніших рис великого мистця це саме зрозуміння, що сучасні його зрозуміти не можуть і що він мусить вибирати між свобідною творчістю без огляду на матеріальні обставини і вигідним становищем загально-шанованого, добре забезпеченого лавреата.

Новаківський хотів би поєднати ці дві зовсім протилежні позиції і треба признати, що хвилинами не знаємо з ким маємо до діла: із аслогом тельцем, довкола якого скачуть жрецькі чи з неоціненим генієм.

Можемо до глибини душі спочувати кожному малайреві, що мусить розставатись із своїм твором. Можемо признавати його велитенський талант, але не можемо нічого порадити на те, що можна людина мусить продавати плоди своєї праці, коли хоче з них жити.

НАШЕ ГРОМАДЯНСТВО І ТВОРЦІ.

Тисячі мистців були б щасливі, якби могли передавати свої твори до свого Національного Музею за хату і харч. Коли-ж наш Нац. Музей ржаками робить заходи, щоб він зволив дати якусь свою річ на рахунок комірного, тоді він роками прикидається найвним, як скупар, що сидить на бочці з золотом і кричить, що вмирає з голоду! Треба признати, що у великій мірі вина тут тих деяких наших громадян, які оточили його авреолом і призначили до метод, які ніяке інше громадянство не стерпіло би.

Новаківський домагається умови праці і цін понад сили нашого громадянства. Пригадаймо працю Франка і його долю у тому самому Львові. Коли Франкові під кінець життя купили земляки хату, то місяцями працював він серед неогрітих стін і був би їх гриз, якби можна було жити вапном і цеглею. На великого мистця нашої прози Стефаніка ніхто не збирав ювілейного фонду; Мартович жив і вмер як собака; Карманський ледви міг дістати 200 зол. гонорару за свої збірки і докі ачителю на провінції.

А мистці?

Один із найоригінальніших мистців М. Бутвич, єдиний із сучасних наших малярів, що зміє поєднати європейську техніку з чисто національними сюжетами, дослівно гине з голоду на чужині. П. Холодний наш заслужений діяч і мистець жив роками у Львові тільки в одній кімнатці, яку сам оплачував.

Реєстр цей безконечний.

Досі серед наших бідолошних обставин Новаківський мав випадкове щастя, що від довгих літ користувався опікою такого мецената як митр. Шептицький і нечуваною досі спочутливістю для своєї особи деяких кол нашого громадянства. Обставин його праці не можна в ніякому разі порівняти з тією тяжкою боротьбою, яку мусіли вести на рідному та чужому ґрунті за хліб насущний такі мистці як Труш, Архипенко, Грищенко, Андрієнко, Глушенко, Панькевич, Северин, Зарицька і тих десятків інших, що голодують нині тут у Львові надовго горді, щоб простягнути руку і надто чесні, щоб організувати довкола себе цілі добродійні імпрези для рятування їх мистецьких цінностей.

ОБЛУДНА ЛЕГЕНДА.

Слава Богу маємо вже нині стільки знавців мистецтва, що зміємо оцінити величину і заслуги Новаківського і водночас знаємо, що ані наше сучасне ані львівське мистецтво на його особі не кінчиться. Неспризнаний нашим громадянством його маєстат і кривди заподіяні його талантові це одні з цих облудних легенд, які поширюють тільки ті наївні особи, що їм він сміє оповідати всякі фантастичні історії.

Експісія не тільки великого мистця, але й малої людини — прикра річ і всі симпатії стоять тоді на боці того, кого викидають з хати. А проте місія мистця ще більша річ, — головню тоді, коли сам він на неї покликається.

Той, хто має претенсії, щоб шанували його величину не може знижувати себе до різних малих, дрібничкових людей, що живуть крутійствами. Мистець може робити зі своїми образами, що хоче і вільно йому заявити, що ним не торгує. Але коли починає ними торгувати, тоді мусить триматись принципів загально прийнятих у чесній торгівлі і не торгувати при цьому своїм великим іменем. Новаківський роздуб своє ім'я, свої заслуги і цінні своїх образів до таких фантастичних меж, що вдесятеро багатше громадянство ніж наше не могло б його оплатити. Коли-ж його оплачує, робить це з кривдою для інших.

М. Рудницький.

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Річній Школі на суму 25 зол.

Німецька преса про візиту прем. Гембеша у Варшаві.

Німецька преса присвячує побутові прем. Гембеша у Варшаві цілі сторінки та приважає до цієї візиту далекосяглі політичні плани. „Дер Ангріф“ пише, що ця подорож буде мабуть новим кроком наперед наддунайської політики. Польща дала повний доказ, що веде свою закордонну політику самостійно, коли не завагалася розбити прем'єра держави, що змагає до ревізії мирових договорів і є явним противником держав Малої Антанти. Німецька преса здогадується, що тепер Польща не заключить політичного договору з Мадярщиною, але не виключає цієї можливості в майбутньому.

Візита Гембеша — пише „Фелькшер Беобachter“ матиме вплив на дальшу політику в середній і східній Європі. Польща і Мадярщина не мали і не мають ніяких суперечних політичних інтересів. Навпаки! Обі держави бажають спільного кордону. „Дер Ангріф“ пригадує теж претенсії Польщі до Чехословаччини.

Кореспондент „Берлінер Tageblatt“ з Будапешту зазначає, що ціла мадярська преса вже патякає на новий союз держав від Північного до Середземного моря. Кореспондент аналізує причини і наслідки візиту Гембеша. Європейська політика стала еластичніша і рухливіша з хвили-

ною, коли Польща відкинула проєкт східного Львова, звільняючися від заскорузлої системи французької політики, наблизившись до Німеччини та захитавши свій союз з Румунією. З цієї то причини для Польщі і Мадярщини можуть повстати корисні наслідки тим більше, що Польща не ратифікувала договору у Трієні. Крім того Польща у своїм меморіалі у справі східного пакту заявила Франції, що не буде гарантувати південних кордонів Чехословаччини. Цього факту прилюдна опінія не знає. Він має тим більше значіння, що підтверджений документом. Одним словом німецька преса снує дуже цікаві плани в середній Європі, навіваючи до візиту Гембеша.

Будапешт, 22. 10. ПАТ. Мадярська преса присвячує дуже багато місця візиту прем. Гембеша у Варшаві. Заперечує вісти про політичні союзи Мадярщини з Польщею.

Жадайте всюд!

Жадайте всюд!

найкращу рідину,
пасту і порошки
до чищення
металів і посуду

„Сільва“

Як створити або розбудувати варстаті праці для наших людей.

ДЕЩО З ПРАКТИКИ ОДНОГО ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА.

(Стаття в порядку дискусії.)

У статті „Діла“ ч. 25 з'явився п. Чернецький наших промисловців, щоби вони діялися публічно досвідом, що їх зібрали при веденні своїх промислових підприємств. Бо теоретичні міркування мають вправді свою вагу, але практика опрокидує не раз і найкращу теорію.

Йдучи за його заклик, хотів би і я поділитися з нашим загалом своїми поміченнями за 10 літ праці в нашому промислі. На мою думку ми завчасно взяли до промислу. Бо творення і розбудова промислу серед якоїнебудь нації вимагають відповідної підготовки і відповідного наставлення суспільності до рідних виробів. А в нас тої підготовки з хвилиною творення перших промислових варстатів не було, а свідомість про необхідність підтримання рідних виробів — розуміється з виїмками — ще і досі нема.

Причини того явища: і психологічні і матеріальні і всякі інші, що їх дуже влучно навів п. Билина у своїй статті з дня І. вересня. Вправді пишемо і говоримо багато про потребу розвитку рідного промислу, про самовистарчальність нації, про гасло свій до свого по своє, про консолідацію всіх національних сил і так інше, але всі ті гарні гасла лишаються по більші частині в сфері самих міркувань. Наше громадянство — розуміється з виїмками — просто не хоче зрозуміти ваги рідних промислових станиць і з великими упередженнями відноситься до їх виробів, вишукуючи найрізноманітніші причини — включно до чисто особистих — на оправдання свого негативного до них відношення. Одні з браку довіри, другі з обави, щоби, не дай Боже, наш промисловець не став завеликим багатчем.

Кооперативні промислові підприємства є ще в остільки вигіднішому положенні, що їх обов'язково мусить підтримувати торговельний апарат кооперації, розсіяний по цілому краю. Натомість приватні наші фабрики, позбавлені, з причини слабо розгалужених приватних купецьких торговельних станиць, можливості розпихати свої вироби — здані на більше або менше прихильне наставлення наших кооперативних осередків. І коли деякі з тих останніх завдають собі багато праці для введення на ринок рідних виробів, — не допускаючи з засади чужих фабрик до своїх складів, — то інші залежно від обставин, роблять менші або більші виїмки з тої засади. Зеднувши селянина до задоволення своїх потреб у рідних кооперативних установах, рівночасно самі накладають тому селянинові чужі — а не рідні вироби. А як ці панське помиляються, коли думають, що селянин не дає собі справи з їхнього поступовання, про те свідчать листи селян, писані до Фортуну Нової.

Фабрика Фортуну Нова існує вже понад 10 літ. Є це одинока українська парова фабрика солодощів на наших землях, яка своє модерне вивідування завдячує в великій мірі гр. Шеп-

тицьким. У підприємстві заангажовані поважні капітали наших громадянських установ, як Земельного Банку і Народного Торговлі. Фабрика докладає всіх зусиль, щоби йти з вимогами часу та впроваджує на ринок щораз то нові вироби. Пристосовуючися до вимог села, виробляє дві сорти найбільш уживаних кармелюваних цукорків, з яких друга сорта, так звана краєва, є на 45 зол. на 100 кг. дешевша від першої сорти. Зновже ціни першої сорти є зрівнані з цінами двох найбільших львівських чужих парових фабрик, які затруднюють кожна по звиш 300 робітників. Крім цукорків виробляє фабрика помадки, андрути, кухонну чеколяду (а чеколдів випустить на ринок і табличкову), і солодкі печиво, разом понад 100 сорт. Фортуну Нова має також змогу виробляти вапново мармелю.

Здавалось би, що наша суспільність має великий вибір під оглядом задоволення своїх потреб на солодощі і то тим більший, що на якість наших виробів нема на загал нарікань. Також можна би думати, що фабрика, маючи задоволяти потреби скажім лише 4-міліонного українського населення в Польщі — не буде мгти наспіти з виконанням замовлень, навіть серед теперішньої скрути.

А тимчасом що діється? Вже від кількох літ працює фабрика паровою і то частинною всією двома в тиждень. Її коштовні машини стоять невикористані, а робітники, яких так мовольно приходилося вишуклювати за час 10-літнього існування, не маючи відповідного і постійного заробітку, лише з трудом держаться установи. І коли ця фабрика бореться за існування та вже на замовлення української суспільності, виростає в Станіславові жидівська фабрика цукорків Гельбанд, Світний і С-ка (Рубінгер). Того роду незареєстрованих ручних робітень є повно по цілій Галичині і не було б в тому факті нічого дивного, якщоби жидівський та єдиний власник тої фабрики п. Гельбанд, який вів її ще перед війною, а від двох літ враз зі своїм спільником п. Рубінгером не був заангажований до неї нашого земляка м-ра Світного. М-р. Світний за вкладом кількох сот золотих одержав після наших інформацій — малий уділ у зисках тої жидівської фабрики на те, щоби цю, вже перед його приходом підупавшу фабрику, вивести з опресії при допомозі замовлень української кооперації. В часі, коли наші машини стоять через брак збуту безчинно, а робітники не мають заробітку і фабрика наражується на неслухне посуджування в злій волі супроти своїх вірителів, м-р. Світний за ціну марної провізії з проданого ним жидівського товару

В часах

Пошесних недуг

давайте дітям
і самі пийте
тільки

Пастеризоване
Молоко

„МАСЛОСОЮЗ“

позбавлене всіх хоро-
ботворчих бактерій.
453 1—2

в українській кооперації, підраває до речки існування нашої фабрики. А все це діється тому, що як злобні слухи у Львові доносять, м-р. Світний є своїм одним нашим визначного громадянина.

Ті, що підтримують цю жидівську фабрику можуть вправді на своє оправдання сказати, що вона оферує свої вироби на 10—15 зол. на 100 кг. дешевше від подібних виробів Фортуну Нової. І це правда. Але на те дозволю собі замітити таке: Передовсім є велика різниця між паровими фабриками і ручними робітнями, а вслід за тим ніяка парова фабрика, що є обтяжена різними соціальними і публічними тягарями, не в силі зрівняти своїх цін із ручними, покупними робітнями, які тих тягарів не поносять. Бо якби не було в засаді можливе, то не лише Фортуну Нова, а в першій мірі великі і заможні парові фабрики, яких ціни рівняються цінам Фортуну Нової, могли би за одним замачом повалити всі ручні робітні цукорків. По друге прошу не забувати, що Фортуну Нова, здвигнена при допомозі капіталів українських підприємців і українських суспільних установ, дає розмірно поважні рекомпензати в формі насаджування українського промислу в своїй діяльності. Вона дає працю робітникам, дає жертви на народні цілі, підтримує національну пресу й ін. По третє, оскільки мова про тривкий розвиток нашого промислу на довшу мету і виповнення національної потреби, то цю роль виконає чейже виключно українська станиця, від якої наші загал має право вимагати національного наставлення і деяких свідчень на користь нації, а в ніякім випадку жидівська, якої чейже виш нарід до своїх економічних надбань не замислять.

Я нарочно спинився довше над powyщою справою, бо вважаю її засадничою для всіх наших промислових підприємств. Толеруючи того роду виступи поодиноких наших громадян, дійдемо часом до того, що різні чужі фабрики будуть безплатно признавати уділи в зисках нашим людям за те тільки, що вони приєднають українських покупців. Також не є виключене, що будемо мати в одній бранжі по кілька і кільканазять клигаючих, а тим самим мало вартісних, бо нездорових і нездатних до життя однородних підприємств, підчас коли багато інших економічних ділянок буде зовсім виторканих, а їх опрацювання полишаться на дальше чужим нашої нації підприємцям. Знаю, ще дехто посудить мене в монополістичних тенденціях, але виразно підчеркую, що того роду монополізм, принаймні в часі, коли наш промисл починає поволі запускати коріння, вважаю за конечний. А конечний не тому, щоби існуючі вже підприємці мали змогу набити собі кишені, бо на те при існуючій від 1930 р. скруті зовсім не заноситься і ще в додатку в таких підприємствах, які, як наразі Фортуну Нова, заложені при допомозі чужих капіталів, але на те, щоби вони, зайвствувавши чужі чи свої капітали, мали в змину за свою ініціативу, ризиком те вложено працю бодай ту певність, що зможуть хоч частинно замортувати чи сплатити інвестиційні вклади та розвинути й удосконалити своє виробництво. А на те треба чимало часу, взявши під увагу, що не маємо вишколених фахівців і мусимо гірке здобувати власний досвід.

Думаю, що для правдиво підприємчих людей є ще і так велике поле для праці й заробітку, коли зважити, що, як це зазначив гр. Шепарович на останньому засіданні Промислової Ради, на 1.000 артикулів, якими Центросоюз торгує, аж около 950 доставляють або виробляють чужинці. Отже нема покішно, на мою думку, найменшої потреби, щоби наші люди купували підприємства, які вже у нас існують і які і так з причини браку збуту не мають заняття для своїх робітників. Бо таке купівельство, у нас значить акоріюватися, не є ніяким „вершком“ підприємчості.

Не менше шкідливим для розвитку нашого промислу є ще й таке явище: Наші промислові

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ
30% знижка ціни на всілякі блаватні і
повняні товари у фірмі Галицький
Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

стениці можуть опертися лише на своїй суспільності. На сталий збут у чужих не можуть числитися, бо чужі, розуміється, з виїмками щодо осіб і артикулів, беруть лише тоді наші вироби, коли мусять. А тому, що не всі наші вироби можна пізнати по зверхній позначці, бо це може бути лише при маркованим товарі, як при паперях Казини, то не один несовісний купець впроваджує в блуд наших відборців, насилуючи прим., як це знаю з досвіду, в пушки Фортуні Нової цукорки чужого походження. І під час коли чужий купець старається всіми способами викручуватися від наших виробів і тим самим звукує для них поємність ринку навіть серед наших консументів, проявляється у нас звичай, що деякі наші інтелігенти, ради куска принагідного хліба, — що його могли би здобути в інших чужих фабриках, які з нашим промислом не конкурують, а рівночасно доставляють свої вироби нашим торговельним центральним, — приймають заступництво тих чужих великих фабрик, що конкурують з нашими, відносно молодим підприємствам. Завдяки тому збут рідних виробів ще більше маліє, бо такий заступник має звичайно свої впливи і знайомства, а підтримуючи їх аргументом, що також мусять жити, добуває замовлення на чужі вироби зі стратою для рідного виробництва. Буває також і таке, що такий наш інтелігент дезорієнтує відборців, оправдуючи своє поступовання тим, що і в його, себто в чужій фабриці, яку він заступає, працюють наші люди, хоч сам знає, що, абстрагуючи від того, що характер тої фабрики національно чужий, не раз крім фірми або якого сторожа, ніхто інший з українців в тій великій фабриці не має праці.

Тому коли поважно застановимося над розвитком рідного промислу, то не можемо не пригадати, що так українці співники чужинської фабрики як і українці-заступники чужинської фірми завдає чималий удар нашому виробництву, позбавляючи його через підірвання збуту — кардинальної основи його існування. Коли ще додати, що не лише чужі фабриканти допомагають не раз „до комплету“, з власної ініціативи, артикули, що їх виробляють рідні фабрики та що багато консументів без ніякої принуки купують самі чужі вироби, тоді будемо мати приблизний образ того, скільки збуту убиває нашому виробництву.

Що мої нинішні завваги дотичні неслучайного підривання існування наших промислових варстатів через наших власних земляків — не є цілком позбавлені рації, нехай на доказ цього послужить маленький приклад, узятий з життєвої практики. Знаю особисто жидівського інженіра у Львові, що деякі літа заступав позашкільні німецькі фабрики на тутешнім ринку і з того заступництва виключно жив. Нині, коли панує гітлерівський режим, цей інженір, хоч сам без майна і утримання, а в додатку жонатий, покинув ті заступництва і шукає нових способів прожитку, бо не має ніякої показуватися між жидівських покупців з товарами німецького походження. І це роблять жиди, які на загал мають марку великих матеріалістів!

Вкінці хотів би я зазначити ще одно, а саме: Переглядаючи нашу пресу, бачу в ній дуже часто впадаючі в очі оголошення саме тих чужих фабрик, що конкурують з нашими варстатами, натомість нахожу дуже мало анонсів всіх інших чужих фірм, які стоять у поважних зв'язках з нашими торговельними установами. На це я вже звернув увагу і один селянин, лист якого маю у себе. На мою думку повинна наша преса, яка також переходить своє люте время, змодифікувати дотеперішній спосіб реклами чужих фабрик та, закладаючи анонсування чужих, конкурентів з рідним промислом підприємств, шукати за посередництвом наших торговельних централів відповідної рекомендації в анкетах тих чужих фірм, що є доставцями тих централів. Бо чи не виглядає воно дивно, що лише тим чужим установам, що конкурують з нашими, належить на рекламі в наших часописах, коли 950 інших чужих доставців, які з рідним промислом не конкурують, за таку рекламу зовсім не дбають. Таким чином не лише наша преса здобуває би собі поважне джерело доходу, але також і рідних наших громадян, що своїми особами дезорієнтують як співників або агентів чужих конкурентів фабрик, наших покупців, можна би при допомозі наших торговельних централів примістити в тих чужих установах.

Ділячись своїми поміченнями з нашим громадством, зробив я це тому, що порушені мною питання стять на перешкоді розвитку нашого промислу. Вони відстрашують наші правдиво підприємчі одиності від закладання нових промислових варстатів, а наших маючих людей від інвестування в промислі своїй капіталів. Однак все таки я далекий від того, щоб твердити, будьто би наша суспільність не мала права ставити вимог до наших проми-

слових стениць. Навпаки! Вони як такі, що мають служити своїй суспільності, повинні примувати до чимраз більшого удосконалення, приміноватися до наказів хвилі та кожодчасних обставин. Але з другої сторони думаю, що ті вигоди не можуть загрожувати існуванню установи, яка працює хочби посередньо для добра своєї нації. При зичливому й вразумілому взаємному відношенні громадянства до рідного виробництва, а також повинно все бути головне тоді, коли нарід ставить перші кроки в промисловій діяльності, дається не одно непорозуміння усунути дорогою взаїмних уступок. Але до того треба праці, праці і ще раз праці над нашим загальним економічним освідченням. Бо державні народи хронять свій початковий промисл при допомозі охоронних мит і всяких інших

засобів, а ми, як недержавна нація, можемо протиставити всім розбивачам нашого промислового фронту, і то як своїм так і чужим, лише наше свідоме купецтво і наше свідоме громадянство.

Коли, як слушно пише п. Чернецький у своїй другій статті, українська нація, що веде нині затишну боротьбу за життя, елементарні основи свого буття, не хоче далі бути тим погноєм на якому буйно розквітає чужа і ворожа нація інтелігенція, то лише розбудова і скріплення нашої індустрії і торгівлі зможе нас виритувати від загибелі. Буду дуже радий, коли мої поміччя спричинять поважну, прилюдну дискусію і таким чином спричиняться до прояснення нашої замряченої тепер економічної атмосфери.

Теофан Глинський.

Відкинули український виборчий протест.

Повідомляють нас, що львівське воєводство рішенням з дня 19. жовтня ц. р. відкинуло протест проти виборів до міської ради у Львові у 7-й виборчій окрузі. Воєводство мотивує тим, що на протесті залишилося тільки 267 важких підписів, тоді як до оголошення протесту закон ви-

магав тільки 370 підписів. Протест підписало багато більше осіб, але додержання виявило, що 12 підписів було невалідних. Таким чином три сумнівні підписи рішили про долю протесту.

Ще про процес за 25 тисяч доларів.

Спростування неправдивих вісток польської преси.

У зв'язку з відомим цивільним процесом Бископреосв. о. Митрополита Андрія з графинею Шенборн появилася в польській пресі неправдиві вістки про судовий процес між Експ. о. Митрополитом Андрієм і Преосв. владикою станиславським Кир Григорієм за аліч Богородчани.

Як правий заступник Експ. о. Митрополита стверджую, що взагалі ніяких судових процесів, а зокрема в справі Богородчан між обома владиками ніколи не було і нема.

Д-р Євген Гвоздецький.

Арештування терориста Михайлова.

Із Стамбулу наспіла вістка, що там виледжеко й арештовано голосного провідника болгарського революційного комітету Михайлова. Покищо держать його у перехідному арешті. Арештування стоїть у зв'язку зі слідством у справі марсельського атентату.

Михайлов є провідником терористичної організації ВМРО (Внутрішня Македонська Революційна Організація). Він жонатий з голосною те-

рористкою Менчією Каручією, що перед кількома роками застрілила у віденському Бургтеатрі македонця Паніцу. Відома була свого часу афера, коли головний атентатчик на югославського короля Влада Георгієв задушив руками одного македонця, що напастував Менчію, за що вона вдарилась напасника в лице і він хотів її застрілити. Влада Георгієв урятував її життя, задушивши напасника.

Павел'ч і Кватернік заперечують свою вину.

ТУРИН, 22. 10. ПАТ. Павел'ч і Кватернік заперечили рішуче, наче би вони щонебудь мали

спільного з атентатом у Марсель. Оба заявили, що останні тижні провели в Італії.

Комуністична централа у Відні.

Віденська поліція викрила після довгих глянц комуністичну централу, що займалася поширюванням комуністичних відоів, друкованих

у Чехословаччині. Арештовано 25 комуністичних агітаторів. Під час облави придержано теж багато гітлерівців.

Торговельний договір Японії з Німеччиною.

ПАРИЖ, 22. 10. ПАТ. „Дейлі Геральд“ повідомляє, що Японія заключила з Німеччиною взаїмний торговельний договір. Німеччина буде спроваджувати з Японії річно мільон тон сої;

Японія буде доставляти з Німеччини муніцію і хемічні вироби. 300 німецьких інженірів летуватимуть в 1935 р. до Японії.

Летунські катастрофи.

БЕРЛІН, 2. 10. ПАТ. На летовищі коло Міхену упав літак, яким кермував відомий німецький летун зі світової війни Беніат. Летун помер у шпиталі.

БУКАРЕШТ, 22. 10. ПАТ. Недалеко Альба Юлії аударилися два військові літаки. Один летун загинув, другий врятувався легкою формою. Оба літаки розбилися.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— На залізничному шляху Пекін—Мукден хунхузи перекинули собі. Багато осіб убитих і ранених. 5 манджурців і двох японців бандити забрали зі собою.

— У Дебліні дійшло між республіканцями і фашистами до кровавих сутичок. 5 осіб і одна жінка тяжко ранені.

— В Атенях арештували ватагу Каратавазіса, яка 6. листопада 1933. р. виконала атентат на Бенізелюса.

— Японський корабель Сако-Мару затонув зі 40 моряками внаслідок тайфуна.

НОВИНКИ

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46. Приймає футра до переходу на літо. 1287 57-?

— Т-во „Народний Дім“ у Перемислі улаштує свято відродження віснуді 24. п. д-ра Теофіля Кормоша дня 28. жовтня 1934. в год. 6-й вечером.

— Недбальство. У всенародних школах у Горонку біля Львова від мізаци ніхто не вчить російської. Катехит вітійшов, наслідника ще нема, а заступники може найшлись би, але чомусь до нині і тих нема, і подумати тільки: 1) Чи справдані наші жалі за редукції годич релігії? 2) Чи до такого недбальства дійшло би у поляків, 3) хто цьому винен?

— Відложення військової служби для учеників. Міністерство військових справ оголосило, що ученики середніх шкіл, які закінчили під час військ. бражки до категорії А і приходять до останньої класи школи, досягають умовини до відложення військової служби. Зате ученики останньої класи не можуть дістати такого відложення, хіба, що не адали ще матури, або будуть повторяти останню класу.

— Виклад проф. Дмитра Дорошенка з Праги у Брї. Коменського вища школа народня у Брї улаштує в жовтні та листопаді ц. р. серію викладів на тему чехословацьких культурних зв'язків з усіми іншими славянськими народами в минулому й теперішньому часі. В рямцях цих викладів буде мати на запрошенні Чехословацького

Українського Об'єднання у Брні Дмитро Дорошенко, професор Карлового університету й українського університету у Празі, дня 24. жовтня ц. р. в год. 7 і пів веч. в Освітнім Домі у Брні виступав на тему: „Чехословацькі культурні взаємини з Україною“.

— **Україніка.** В каталонському місячнику „Л'Апелль Каталон“ (ч. 9.), що виходить у Женеві французькою і каталонською мовою, вміщена стаття п. Ганні Чикаленко на тему „Віктор Катала в оцінці українки“. В Катала — всеосяжним каталонською письменником п. Катерини Альберт, яку п. Чикаленко порівнює з Марксом. Воляком щодо її значення та літератури. Текст по дано французькою і каталонською мовою, портрет письменниці ілюструє статтю.

— **Мешкальні дома.** Скарбова влада рішила, що мешкальними домами треба вважати будинки, яких 2/3 ужиткової поверхні служать мешкальним цілям. Мешкальними кімнатами треба вважати м. ін. кухні, ванні й алькіри.

— **Пашпортні пільги.** Міністерство внутрішніх справ уповноважило старостів видавати пільгові пашпорти за оплатою 80 зол. на 4 тижні. Пашпорти будуть видавати старостам без огляду на майтєвий стан і кінечність виїзду. Крім того треба заплатити 5.50 зол. на стемплі до прохання.

— **Припинили діяльність читальні „Просвіти“ в Стоянові.** Адміністраційна влада припинила діяльність читальні „Просвіти“ в Стоянові, мотивуючи це тим, що діяльність читальні виходила поза рамки статуту.

— **Хто виграв на лотерії?** В нинішній тягненні Держ. Касової Лотерії впади виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 138656, 10.000 зол. на ч. 99958, 5.000 зол. на ч. 140254, 1000 зол. на ч. 90055, 1522290, 2000 зол. на ч. 2224, 63841, 140237, 500 зол. на ч. 12230, 79581, 80151, 90352, 132187, 163185, 500 зол. на ч. 72708, 145000, 146283, 148660, 400 зол. на ч. 34187, 42035, 88432, 91150, 100880, 117280, 119341, 155574, 171819, 400 зол. на ч. 7972, 11700, 13627, 28674, 28264, 42145, 54309, 55567, 96238, 117207, 142400, 158668, 159325, 162847, 176699, 200 зол. на ч. 45158, 60533, 69921, 132154, 137878, 142027, 158852, 200 зол. на ч. 14139, 47567, 67673, 130060, 131314, 143621, 147896, 171790, 176022.

— **820 випадків червінки.** Пошесть червінки в краю не вигасає. Минулого тижня воевідські уряди здоров'я зареєстрували 820 випадків червінки на терені Сх. Галичини і Волині.

— **Ошуканства з інвалідською рентою.** У ставіславській окружній суді відбулася карна справа за ошуканство і надуриття урядової влади проти Парані Князевич в Раківці, громадського писаря Дмитра Сеньчака і війта Дмитра Луценка. Прокуратор закинув Парані, що роздбула в громаді фальшиве свідчення, що її мати живе, хоча перед кількома місяцями померла. Цей документ предлужила в поштовій уряді в Надвірній і на тій основі виплачувало їй два місяці інвалідську ренту, якої не має права діставати після смерті матері. Сеньчак і Луценко потягнуто до відповідальності за безправне видання того свідчення. Обоє засуджено по півтора року в'язниці, а Параню Князевич на 6 місяців.

— **Нічний сторож спричинив пожежу.** У Посянській (пів. Тернопіль) згоріло господарство Павла Філіпота. Згоріло 117 кіп пшениці, 153 копи гороху, 100 кіп сочевиці та мопогілка, загальної вартості около 10.000 зол. Слідство виявило, що нічний сторож Карло Янішевський, який той ночі вартував при стирках, розпалив був вогонь, щоб собі спекти баранця. Сильний вітер понівів іскри на стирці й усе збиже пішло з вогнем.

— **Поворот після 18 літ.** В Тернополі придержано 41-літнього Амвросія Бучковського, якого ще в 1916 р. забрали з Козової пов. Бережани російські війська як в'язника до Росії, де перебував досі. Тепер більшовицька влада виселила його як чужинця біля Підволочиськ, звідки прийшов пішки до Тернополя. Його відставили шупасом до родинного села.

— **Краєва Хроніка.** В Дрогобичі посварився вряк із Самбора Волод. Стадло зі своїмком Вац. Вишневицьким і б'єтотом пробив його на смерть. — Карний суд у Львові засудив на два роки в'язниці Антона Крочак зі Сокальщини за вбивство свого товариша. — Директором державної гімназії в Сокалі іменований проф. Вігек зі Львова. — В Журавці пов. Рава Руска застріляв хтось вчором Івана Цала, що стояв на подвір'ю. — Іван Виняр у Болхівці пов. Сянік розбив голову своєму батькові, ударивши його колом по голові.

— **Арештування в 20 п. п.** Краківська жандармерія перевела ревізію грішєвої господарки в 20. п. п., яка виказала значні неправильності. У зв'язку з тим арештовано кілька осіб а інтендант

Дотеп
Гумор
Сатира

ВІСНІ

дня 24. жовт. год. 7-30
Великий Театр

Життя совіт.
Росії на українській сцені

виставляє повну гумору комедію
совітського автора В. Шаваркіна

„ЧУЖА ДИТИНА“

З дороги життя.

У світі помилок.

Чудний той світ театральних куліс, світ омани, домилок і непорозуміння! Чудний той народець, що його заселяє...

Нисвалжива перелюба прадя, невпинне оббивання між твердою дійсністю і крайною уяви, між життям і ролю, що витворює у висліді страшний ситуації. Нпр. Отелло за кулісами заставляє у експреса годинник, а ліричний амант посидас рекет-ентора по 1/10 бонгу за 1 зол. 15 сот. Усі ті контрасти відбиваються на нервах, вдаті театральників і ведуть до ситуацій, з яких важче вийти, ніж зі сцени у Т-ві Лисенка.

В р. 1864 грає театр „Бесіди“ в Коломиї „Марсус“ Квітки-Основаєнська.

В часі антракту молоді, бучи брва, доматалася конче появи автора на сцені. Чи хотіли вони побачити самого Квітку, що тоді вже 11 років лежав у гробі на Холодній Горі в Харкові, чи автора перерібки, себто Голембіовського, що теж мабуть вже не жив — не можна було знати. На всякий спосіб один з акторів вийшов на сцену і поклонився.

Так роблять в Америці із Шекспіром. Відси пішла була навіть по краю чутка, що сам Квітка-Основаєнський був у Коломиї на виставі своєї пєси.

— **На 415 смертних присудів 98 при. помилювань.** Від початку існування незалежної чехословацької держави до кінця минулого року з'явлено на терені Чехословаччини 406 смертних присудів. Однак страчено тільки 9 осіб. Між страченими не було ні одної жінки. Отже із загального числа смертних присудів виконано тільки 1.75 проц. Характеристичні дані до порівняння з юстифікацією інших держав.

— **Злука двох щоденників.** Відомий орган Гугенберга „Дер Таг“ перестав з днем 23. ц. м. виходити як окремий часопис і стане складовою частиною щоденника „Берлінер Лякаль-анцайгер“. Теперішній наклад щоденника „Дер Таг“ доходить „тільки“ до 42.000, підчас коли перед гітлерівським режимом мав 80.000 накладу.

— **Горить корабель.** Німецький торговий корабель, що знаходиться 200 км. на північ від Ріо де Жанейро, знаходиться в небезпеці і кличе радіотелеграфічно на поміч. Вночі вибухла на ньому пожежа, яка поширюється на цілий корабель.

— **Жіночі посади в Англії.** В Англії видають нові службові приписки для державних урядників. На основі тих приписок державні посади можуть займати тільки незамужні жінки або вдови. Замужня жінка може зайняти урядову посаду тільки виняково і за дозволом вищої влади.

— **Незвичайний ордер.** Гумористичні переживання описує голландський автор д-р Фабріціос зі свого побуту в Сіамі. Він має в столиці цього краю, Бангкоку, гарну віллу, де залюбки плекає гарні екзотичні голуби. Одного разу король Сіаму, переїздячи попри віллу, побачив ті голуби і прислав свого маршала двору з запитом, чи не міг би ті гарні птахи побачити зблизка. Д-р Фабріціос подарував королеві найкращу пару голубів. За кілька днів король, реванжуючись за дарунок, переслав йому ордер білого слона, що є найвищою сіамською відзнакою. Голландський автор уважав це за дуже велику честь і носив відзнаку по місті. Але як досі ніхто не звертав на нього уваги, так тепер гурми гарних сіамських жінок, особливо дівчат почали ходити за ним, усміхаючись привабливо. Це його сильно бентежило і він перестав виходити з дому. Однак і тепер сіамські дівчата не давали йому спокою і вистоявали перед його віллею, немов чогось дожидаючи. Вкінці голландець довідався, чому сіамські жінки так ним зацікавлені. Ордер, який він дістав від короля, надавав йому право мати 20 жінок. Кандидатки на жінки самі тепер зголошувалися.

— **Смерть великого видавця.** Помер мин. тижня у Берліні один із найвідоміших видавців ХХ. віку С. Фішер. У 1886 заснував він видавництво, присвячене виключно літературі. У нього дебютували всі чільні німецькі письменники і він перший аумів оцінити великих пісннчих авторів, яких твори видавав в німецькому перекладі, як Юсен, Берисон, Банг, Йонас

У Театрі Ріміноподиностей в год. 7-30

це тільки кілька разів

Сентимент
і французький дотеп

„Колиб я хотіла“
комедія П. Джеральда

І ще раз було непорозуміння із привітанням Квітки. Було це мабуть у 1900 р. Стадник, що вчора збирав рясні оплески, як знаменитий танцюрист. Театр грав у Бучачі, де делегатом „Бесіди“ був натар Телішевський. Одної днини по-явився із місті оповістки, що заповідали виставу. „Сватання на Гончарівці, оперета в 3 діях Йосифа Стадника“ з додатком, що виставу закінчить козак в 4 пари укладу Григорія Квітки-Основаєнська.

Телішевський лютився, Стадник споважнів, а весь Бучач реготався...

Був час, коли в кожному театрі пропівала поезія. Багато авторів стало писати гірші, мабуть із розпущки, як гімназисти, коли не знають, чи вмирати.

Так нпр. Даньчак-добряга написав якусь есею, що зачинялася:

О, ти місяцю сизокрилиї...

Теодор Вовчак забув на столі в мешканні поезію свою, що так виглядала:

О, ви мари сонні,

Чи я видажу,

Чи я сиджу —

Я сам не розумію...

Його співзвукатор завіс таір до театру і читав артистам. Твір мав такий успіх, що Вовчак, розгніваний, побив свого недискретного товариша.

Тиберій Горобець.

Лі, Гарборг. Коли прийшов до влади Гітлер Фішер, як жид, утратив свободу при видаванні творів; цензура почала обмежувати його працю. Расістських мало талановитих авторів не хотів він видавати. Все-ж уряд не знищив його як Моссога або Ульштайна і хотів, щоб він працював далі. Фішер помер у 75 р. життя.

— **Ріжні вістки.** У Берліні знову сконфіскували продажу „Дейлі Телеграф“ за статтю про лідерів расизму; цю англ. газету конфіскують у Німеччині вже четвертий раз. — За вересень совітський уряд поробив в Англії замовлень на 1.110.418 фунт. шт. — У Москві помер відомий хірург проф. Розанов. — Від 1925 р. число жидів у Німеччині знизилось усього на 65.000 осіб; разом є їх усіх іще 500.000; 40.900.000 протестантів і 21.200.000 католиків. — Над Філіппінами гуляв тайфун, що спричинив величезні шкоди; зруйнованих 10.000 домів; потонуло 7 пароплавів. — Підчас земних робіт в околицях Берліна відкрито руїни села, що належать до кам'яної доби. — Коні Ага-хана виграли цього року на франц. перегонах 4 мід. фр. — Померла донька винахідника швальної машини Зінгера і залишила 95 мід. фр.; що суму розділили між 11 членів її рідні і 17 приятелів, між якими є теж одна шаріська мошкетка.

ДИВОГЛЯДИ.

МІСТО З ТЕМПОМ

У совітському „Літературному Лемінграді“ товарищ Семьонов описує „нову українську столицю — Київ“:

„Імперіалістичні історики люблять авелічати його як матір руських городів. Київ тепер росте, молодіє...“

„Було таке собі спокійне місто. Небагато там було людей і ті не квапились. Поїзди приходили не часто. Можна було дістати кімнату. Тепер люди не ходять, а біжуть. Кімнату? Ніякою силою, тим більше кімнату в готелі. Живуть по 60 осіб в одній. Води? годі нема. Нема енергії для освітлення. У трамвай сісти куди важче, ніж у Москві“.

Нема нічого, а зате „темни“, що заступають усе інше. І ще щось... посеред нияи — товарищ Постішев.

ОСЕЛЕДЦІ ОПИНИЛИ ПАРОПЛАВ.

Маленький скандинавський пароплав вибрався цими днями в околиці острова Фальсе на ловлю оселедців. В одному місці не міг він рушитись, бо наїхав на таку масу оселедців, що вода побала на густу кашу. Було з чим вертатись додому.

ЛІЖКО В КИПЕНІ.

На технічній виставі в Міляно оглядають від відучачі модель ліжка з легкого металу, який можна скласти і сховати до кипені. Ліжко кажить півтора кіля і витримує вагу 140 кіля. Коли хтось їде до чужого міста і не хоче златити готелю, може таке ліжко взяти з собою і переспатись у передпокою знайомих.

Спорт.

РІШАЮЧІ ЗМАГАННЯ ЗА ВХІД ДО ОКРУЖНОЇ ЛІГИ СЯН — ПОГОНЬ У ЛЬВОВІ.

Змагання Сян — Погонь (Стрий), що мали відбутись минулої неділі в Бориславі, в останній хвилині відклалися тому, що Сян і Чунь, обі перемисльські дружини, заперечували проти визначення змагань у Бориславі, уважаючи, що Борислав, лежачи за близько Стрия і Сандора, обох зацікавлених у висліді тих змагань. Тому рішення змагань Сян і Погонь визначено на найближчу неділю, себто 28. н. ж. Відбудуться вони на границі Погоні в год. 11. передполуднем.

ІІ. СОКІЛЬСЬКИЙ ГУРТКОВИЙ БІГ НАВПРОСТЕЦЬ ЛЬВОВА.

До бігу, що відбувся 21. н. ж. на площі С.-Б., ставило 52 змагунів в 4 сокольських товариства — Вислід так:

- 1 км. побратими:
1. С.-Б. І. — 5'36" (Корейба, Козачок, Сокольський, Тиховський).
2. С.-Б. ІІ. — 5'01" (Кашар'я: Круль, Пешняк, С. ІІІ. Фінки, Кулечко І.)

3. С.-Б. ІІІ. — 6'11" (Жарський, Когут, Будзюновський, Савик).
4. С. ІІІ. — 6'16".
5. С.-Б. ІІІ. — 6'30".
6. С. ІІІ. — 6'32".
Найкраще прийшов до мети гурток С.-Б. ІІІ. з проф. Жарським.

1 км. посестри:

1. С.-Б. І. — 4'06" (Огай І, Забоцька, Лучина Пасичка).
2. С.-Б. ІІ. — 4'17" (Михалевич, Сорока О., Катруся, Сорокова).
3. С. ІІІ. — 4'44" (Сорока, Ясеньовська, Попадій, Сороканич).

1 км. учасники:

1. С.-Б. І. — 3'15" (Підня, Лесня, Павлюк, Леонтій).
2. С.-Б. ІІ. — 3'27" (Петро, Остап, Стріла, Всеволод ІІІ).
3. С. ІІІ. — 3'39" (Степан І, Білий, Мирон, Степан ІІ).
4. С.-Б. ІІІ. — 3'40".

Дуже гарно держався гурток С.-Б. ІІ

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ У ВІДБИВАНЦІ.

Посестри:

- С.-Б. — С. ІІІ. 7 : 0 (15 : 6, 15 : 12).

Оказійна продаж — флякелі на біллі 0'65, баталія 1'80, штрукси і бархани за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмін ч. 12.

Учасники:

С.-Б. ІІ. — С. ІІІ. 2 : 0 (v. o.).

Побратими:

С.-Б. (учасники) І. — С. ІІІ. — 0 : 2 (8 : 15, 9 : 15).
С. ІІІ. — С.-Б. — 2 : 0 (15 : 10, 10 : 17).
С. ІІІ. — С. ІІІ. — 2 : 1 (15 : 13, 13 : 15, 15 : 5).

КОЖНА УКРАЇНСЬКА УСТАНОВА:

читальня, кооператива, кружок „Р. Ш.“, Соціалістичний Луг — повинні заабоновувати для своїх членів „Діло“. Видаток, зложений на передплату „Діла“, оплатиться кожному товариству сторичною.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Театри.

Великий Миський Театр.

Вікторок, 23. ж. год. 7:30 веч. „Чужа дитина“.

Середа, 24. ж. год. 7:30 веч. „Чужа дитина“.

Театр Рівнобородностей.

Вікторок, 23. ж. год. 7:30 веч. „Якби в хотіла“.

Середа, 24. ж. год. 7:30 веч. „Люблю то я“.

Кіно.

АПОЛЬО: „Федора“ (на осп. Віктора-Сарду).

АТЛАНТИК: „Чар віденського паласа“ (Лео Сасан, музика Штрауса).

ВАНДА: „У тайній службі“, „Сховайте свої смутні“ (Фліп і Фліп).

ГРАЖИНА: „Кво валі“.

КАСІНО: „Твої уста говорять неправду“ (Норна Шпрер).

КОЛІСЯ: „Жінка - орхідеа“, режис. Пара жовнірчиків.

КОПЕРНИК: „Імператриця“ (Марлена Дітріх).

МАРУСЕНЬКА: „Імператриця“ (Марлена Дітріх).

МІРАЖ: „Нібельунги“.

МУЗА: „Чібі“.

ПАЛАС: „Чи Людина не дівчина“ (Смоларська, Водо, Цейлінська).

ПАН: „Бунтівник“ і режис.

ПАСАЖ: „Сліди на світанку“ та режис.

РАЙ: „Катерина Велика“ (Еммануела Бергнер).

СВІТ: „Ного експеримент субект“, Магараджа в Рампурі“.

СОНЦЕ: „Американська трагедія“.

СТИЛЕВ: „При замкнених дверях і режис.“

УТІХА: „Рандеву із Віднем“.

ХІМЕРА: „Весела Зузанна“ (Ліліана Гарвей).

Закордонне радіо.

Вікторок, 23. жовтня 1934

Відень (506,8) 19:00, 22:15 Концерт, 7:25 Пісні й арії, 18:55 „Вільний стоїць“ оп. Вебера, Прага (470,2) 16:20 Еспанський хор, 17:10, 21:30 Скрипка, 19:10 Популярні пісні, Прага ІІ (249,3) 14:45 Рос. романси (оп. Юденіца), Париж (1648) 13:00 Симф. концерт, Берлін (336,7) 12:00, 16:00 Популярна муз., 18:30 Брамсові й Регерові твори Гайльсберг (291) 17:25 Італ. аорі, Кенігсвергавген (1571) 19:00 Репитант та пісні евр. народів, 20:35 Лістові твори, Мінхен (403,4) 14:20 Солісти (спів, муз.), Штутгарт (322,6) 20:10 „Ріголето“ оп. Верді, Бреслав (315,5) 20:10 Пісні хаборова, Буагешт (550,5) 12:05 Військ. музика, 1:00 Салон. муз., 17:30 Спів, Мільно (368,6) 16:45 Для дітей, 20:45 „Віденська кров“ оп. Ш. Штрауса, Рим (420,8) 20:45 Камер. музика (соло: Індійська співачка ім. Люшана).

Середа, 24. жовтня 1934.

Відень (506,8) 17:30 Пісні (Фунар, бас-баритон), 19:20, 22:10 Концерт, 23:45 Легка віденська музика Братислава (298,8) 12:35 Концерт, 19:10 Словацькі пісні, 21:30 Спів, Кошиці (239,1) 17:40 Чеські пісні, Прага (470,3) 11:45, 15:30, 19:10, 20:30 Концерт, 16:45 Для дітей, Париж (1648) 21:45 Пісоники, Атілона (531) 21:30, 22:15 Спів, Любляна (369,3) 20:00 Опера, Рига (514,6) 17:40 Лотисні пісоники, Берлін (336,7) 12:00, 19:15 Легка муз., 18:30 Шуманові твори, 20:10 Солісти, 19:20 Сучасна музика, Гамбург (331,9) 17:50 Нар. пісні, Кенігсвергавген (1571) 15:15 Пісоники для дітей, 19:00 Нар. пісні й дуети, Мінхен (403,4) 14:20 Солісти, 17:50 Бахові твори, 21:00 „Приборка гоструха“ оп. Генз, Будапешт (550,5)

17:00, 22:20 Циг. музика, 19:30 Опера, Мільно (368,6) 13:00 Оркестра, 17:10 Кам. музика, Рим (420,8) 20:45 „Дочка полку“ ком. оп. оп. Доніцетіс.

Львівське радіо.

Вікторок, 23. жовтня 1934.

6:45 Ранішня ауд., 7:30, 22:00 Реклам. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:13 Метеорологічні вістни, 12:05 Огляд преси, 12:10 Концерт, 12:45 Поезії та байки для молодих дітей, 13:00 Полудн. денник, 13:05 Пісні: Галія (сопр.), Дітій (тен.) з гр. пл., 15:30 Експорт, 15:35 Біржа, 15:45 Мікроскоп з участю Яосіа, 16:30 Легка музика з гр. пл., 16:45 Скрипка ПКО, 17:00 Камеральний концерт, 17:25 Чи сьогодні більше нужди, ніж давніше, 17:35 Пісні (Гельб-Гарнава бас), фортеп., 17:50 Почтово-технічна служба, 18:00 Львівський туристичний бюлетен, Сільва рекур, 18:05 Богатя в м'єті крій, 18:15 Фортеп., 18:35 Павло Кален — автор і перекладач, 19:00 Пісоники в супроводі фортеп., 19:20 Актуальна балада, 19:30 Мелодія зі звуковика, 19:42 Мелодія (со. пл.), 19:50, 19:56 Спорт, 20:00 Віденське покурі від Штрауса до Легара (музика, спів), 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Мандолині та інші: Артисти за кордоном, 22:15, 23:05 Танк. музика, 22:45 Нибух війни (спогоди).

Середа, 24. жовтня 1934

6:45 Ранішня ауд., 7:30, 22:00 Реклам. концерт, 11:57 Сиг. часу, 12:05 Метеорологічні вістни, 12:05 Огляд преси, 12:10 Концерт, 12:45 Полудн. денник, 13:05 Гр. пл., 15:30 Експорт, 15:35 Біржа, 15:45 Пять хв. вітру від моря, 15:50 Театр. містечка, 16:00 Концерт салом. муз., 16:30 Для старших дітей: Рішення конкурсів: Перша жінка в Польщі, Хвилина п'ят. н. 17:00 Концерт, 17:25 3 фабрики над море, 17:35 Концерт хору реверсів, „Весела п'ятка“, 17:50 Спортивний парадокс, 18:00 Наука стенографії, 18:15 Твори Рінського-Корсакова з гр. пл., 18:45 Інестичні в боротьбі з безробіттям, 19:00 Легка музика, 19:00 Актуальна балада, 19:50, 19:56 Спорт. вістни, 20:00 Концерт (музика, спів, Біччо, бас), 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Шовенівський концерт 21:30 Літер. хвилина, 21:40 Спів (А. Михаловський, бас), у супр. форт., 22:15 Гр. пл., 23:05 Танк. муз.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 3,24 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 26 04, Париж 14 90 50, Берлін 213 25, Ціріх 172 72, Амстердам 338 70, Прага 22 10, Італія 45 38, Нью-Йорк набель 5 26 5/8, Нью-Йорк чек 5 26 1/8.

Золото: Долар 8 91—8 93, Франки фр. 34 20—34 60, Дукати 81 70—82 20, Корони 36 00—36 50, Рублі 45 50—46 30.

Срібло: Корони 0 30, рублі 1 20, фальсони 0 70.

Акції та цінні папери.

Банк Польський 96 00 50 зол.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 22. жовтня н. р. кооперативні платів за Львів.

1 кг. масла десероного 2 30 зол.
1 л. молока 0 14
1 л. сметани 0 60
1 к. яєць 3 60

Пастеризоване молоко в доставку до дому у Львові 1 літра 22 сот.
Тенденція на масло і яйця смальна, на молоко і сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 21. до 23. жовтня н. р. відносно платити своїм доставцям за 1 кг. живої плати птиці, двоко подіра птахомисарні „М. С.“ у Львові (вул. Б. Глоацького 23):

Пантарки І кл.	за 1 кг.	1 25	зол.
ІІ		1 00	
Індійки та індійки І кл.		1 13	
ІІ		0 80	
Молоді курч.	І	0 95	
ІІ		0 65	
Старі	І	0 85	
ІІ		0 65	
Качки	І	0 85	
ІІ		0 70	
Годовані гуси		0 85	

а від 23. до 27. жовтня н. р. відносно:

Пантарки І кл.	за 1 кг.	1 25	зол.
ІІ		0 80	
Індійки та індійки І кл.		1 13	
ІІ		0 80	
Молоді курч.	І	0 95	
ІІ		0 60	
Старі	І	0 80	
ІІ		0 60	
Качки	І	0 85	
ІІ		0 60	
Годовані гуси		0 85	

Тенденція слаба, на годовані гуси пошту нема.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ГОДИННИКИ напаліве прецезібно й дешево Домбровський і Розажевський Львів, Академічна 2. (З провінції просимо поштою): 36/82

ЗВІЧАЄ І живих людей, всі купують флякелі мужеські піжами 8-90 джюні 982 дитячі 4-50, лише у відомій фабріці біллі „Пав“, Сикстуська 1. 284 17-30

АБСОЛВЕНТ ГІМНА ІІІ шукає дитці у Львові або на провінції. Зголошення Руська 1 ф-ма „Іта“. 457

НЕ ПОПАДЕШ У ПОДВІНУ ПОЧИПКУ (щодо якості і ціни) якщо купиш мужеські і жіночі теплі піжами по 8-90, вибагливі бонжуони 9-80 у Фабріці Білля „АСТРА“, Сикстуська 2. 370

„Вперед“!

100—120 ЗОЛ. МІСЯЧНО можуть заробити дорослі, молодіж у міст. на селі, без шкоди для щоденних занять. Просимо надіслати свою дозвільну адресу до фірми „Szybko-Sprzedat“, Warszawa 1, skrzynka pocztowa 394. 8/16

ФОТОГРАФУВАТИ лцу найновішими методами. Фото 55. 424 3-3

ОГОЛОШЕННЯ

Сирий Білянс Земельного Банку Гіпотечного Співка Акційна у Львові на день 30. вересня 1934.

Чинний стан: Каса і суні до диспозитиву в Банку Польський і П. К. О. 134.542 68. Загальні залишки 26.074 77. Цінні папери: а) державні позички 46.049—, б) заставні листи 8.676 01 ж) акції 5.147 60. Консорціальні інтереси 33.589 50. Цінні папери заг. резерв. фонду 118.533 75. Краєні банки 11.244 72. Загальні банки 27.302 98. Векселі 4.962 193 08. Біжучі рахунки (сальдо дебет): а) забезпечені 743.474 33, б) незабезпечені 74.463 06. Термінові позички 3 97 42. Діж 474.469 31. Кощи і т. п. 207.088 97. Агенції 107 096 99. Ріжні рахунки 1.897.709 31. Довготермінові гіп. позички 223.754 08. Ріжні довготермінові відділи 26.181 71. Разом 9.517 305 47.

Довжині стан: Власні капітали: а) акційний 5.000 000—, б) резерв. 232.09 65. а) інші резерви 23 017 19, г) амортизаційний 160 930—. Виліді: а) термінові 1.123.392 49, б) а vista 962 411 58. Біжучі рахунки (кред. сальдо) 114.517 88. Інкасові зобов'язання 1.767 20. Реєсконт 749.393 18. Загальні банки 1.270 45. Відсотки, провінції і ріжні зисли 293.841 18. Агенції 107 234 49. Ріжні рахунки 290.458 76. Заставні листи 223 754 08. Фонд укорення заг. лист. 7.153 29. Ріжні довготермінові відділи 4.614 05. Разом Зох. 9.517 305 47. Гарантії 5.861—. Інкасо 23.731 38.

реалізуємо це гасло у кожній ділянці Тільки економічно сильні народи перемагають! Досі пропагували гасло „свій до свого“, а цих „своїх“ ніхто не знав. — У першій половині жовтня появилася накладом „В-ва „Українська Рекляма“ — (Львів, Корняків 1/ІІ.) покажчик наших організацій і підприємств розсіяних по цілому світі.

Календар. Телефони. Спів чеківих конт. — Розклад поспішних та особових поїздів.

Ось така оцінка „Провідника“ інж. Творидлом:

„...безумовно позитивне явище, цей перший покажчик наших підприємств, потитивне не лиш для тих, що в ньому помінені, але й для всіх хто його матиме в руках. Він розвіє песимістичні думки, на чє б то наш нарід був такий бідний, що не має власних підприємств, та скріпить віру в краще майбутнє й спонукає неодного та дасть йому змогу сповнити обов'язок — „свій до свого по своє“.

Шліть замовлення! Ціна 3 50 зол. — Пересилка 25 сотників. Чекове кодо. П. К. О. Львів 504.158. з допискою „Пров.“ 439

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і помер.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Останні
париські
новини!

Плaщі, сукні, костюми

купите Впов. Пані, найдешевше
в новозаснованім домі моделей
Львів, — 37/82 1—3
Рутенського 7. (Давніше М. Обері).

Адо́льфа Ебля

Тутка

Portvitan

це найвищий ґатунок!!
Остерігаємо перед лихими виробами!!

Ф У Т Р А

жіночі і чоловічі готові і до міри
по найнижчих фабричних цінах —
порукає

Фабрика футер „ХРОМ“.
Львів, Руска ч. 20. Телефон 71-83.
Городецька ч. 97. 53-23.

Новий югославянський уряд.

ПАРИЖ, 23. 10. ПАТ. Агенція Аваса повідом-
ляє з Белґороду: В год. 12.30 вночі прем'єр Узу-
нович створив кабінет. Переговори Узуновича з
провідниками давніх сербських, хорватських і
словінських партій не довели ні до чого. Однак
гук підкреслюють, що всетаки в склад кабінету
входить один словінець, 4 хорватів і 11 сербів.
Мін. Живкович, який об'являє теку міністра війни,
має за собою підтримку військових коз. Маріков-
ич репрезентує давню партію демократів, які не
брали участі в попереднім кабінеті.

Югославянська урядова агенція повідомляє:
Б. прем'єр Узунович покликав уряд в такому
складі: голова ради міністрів Узунович, мін.
закорд. справ Бфтич, мін. війни Живкович, мін.
внутр. справ Лазич, мін. публичних робіт
Сржувич, мін. скарбу Георгієвич, мін. освіти
Шуменкович, мін. лісів і копалин Ульманський,
мін. справедливости Максимович, мін. рільни-
цтва Козич, мін. оуол. опіки Новак, мін. промислу
і торгівлі Деметрович, мін. шляхів Кузманіч,
мін. без теки Марікович і Сржич.

Німецькі пропозиції для Югославії.

ПАРИЖ, 23. 10. ПАТ. Белґородський корес-
пондент „Парі Суар“ довідується, що в часі по-
буту ген. Герінґа в Белґороді він зробив регентам
і мін. Бфтичові пропозицію німецько-югославян-
ського порозуміння, яке полягає на признанні

Югославії підданної Каринтії та на признанні
підтримки проти Італії за угоду Югославії на по-
турання німецької діяльності в середній Ев-
ропі. Мін. Бфтич дав на це відмову, хоча ви-
ливу відповідь.

Реформа французької конституції.

ПАРИЖ, 23. 10. ПАТ. Рада міністрів устій-
нить законопроект конституції, яку прем'єр
Думерґ оголосить парламентові в дні 6. листопа-
да ц. р. і поставить внесок скликати національні
збори, які перевели би зміну конституції. Уряд
запропонує такі зміни в конституції: 1) Прем'єр
матиме повноту влади, 2) На випадок конфлікту
з парламентом може домагатися від президента

негайно розв'язати парламент, 3) Тільки уряд
матиме право ініціативи державних витратків, 4)
Уряд може продовжити бюджет з року на рік, ко-
ли парламент у законній речинці не прийме но-
вого бюджету, 5) До конституції входить теж
статут урядовців та службовиків. Прем. Думерґ
при оголошенні свого внеску буде домагатися
заяви довіри.

Підготовляли атентат на короля Карла.

„Ді Штунде“, віденський щоденник повідом-
ляє, що вночі зі суботи на неділю арештовано
віддалено Араду двох мужичин під замітом, що
підготовляли атентат на короля Карла. Король
зертався у неділю рано через Арад з Белґороду
до Букарешту. Тому поліція уладила облогу та

арештувала теж двох мужичин, які швендалися
по залізничнім шляху. Поліція запевняє, що ареш-
товані болгарин і хорват, члени терористичної
організації, мали показати вбивникам шлях, яким
іхатиме король. При арештованих поліція не на-
йшла ніяких документів.

Приготовляються до морської конференції.

ЛЬОНДОН, 23. 10. ПАТ. Сьогодні в год. 10.30
віз проводом Мендональда розпочалися у Фо-
рмі Офісі приготівні розмови до морської конфе-
ренції, яка має відбутися в наступному році.

Веруть участь делегації В. Британії й Японії.
Перша стріча американської делегації з япон-
ською буде мабуть у середу.

Чи Павеліча і Кватерніка

видадуть Франції?

РИМ, 23. 1. ПАТ. Справа есентуальної ви-
ачі Павеліча і Кватерніка французькій владі в
дальшом темою коментарів місцевих пресових і
політичних кол. До Риму не наспіло досі з Па-
рижа домагання видати обох арештованих. У
французьких правничих колах переважає дум-
ка, що французький уряд може домагатися ви-
дачі, спираючись на італійському законі, який пе-
редбачує виначу на випадок, коли італійський

закон признає вчинок алогічним. Італійська по-
ліція мала би право арештувати чужинців на до-
магання французької поліції. Італійська влада
може держати їх найдовше 60 днів. Якщо в тім
часі французька влада не зажадає їхньої ви-
дачі, випустять їх на волю. Однак час придер-
жання можуть продовжити на 30 днів. Справу ви-
дачі рішатиме апеляційний суд.

Зпалені господарські знаряди,

хатня обстановка і живий інвентар пред-
ставляють на випадок пожежі більшу втра-
ту як погорілі будинки. — Це знає кожний
добрий господар, тому обезпечує від огню
свої рухомости в

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“ у Львові, вул. Руска ч. 20.

ВІДДОВЖЕННЯ ХЛІБОРОБСТВА.

Новий етап урядової акції. — Користа для ма-
лоземельних.

Справа віддовження хліборобства голосна
вже від довгого часу. Вона найшла вже свою
розвязку в конверсійній акції новоствореного
Акцетатійного Банку, однак ця розвязка пе-
казалась неповна. Тому віддовженням хлібороб-
ства цікавився польський уряд дельше і в ре-
зультаті підготував нові проекти законів, які
мають цю справу посунути далеко вперед.

На днях офіційна „Газета Польська“ при-
несла у формі інтерв'ю з міністром скарбу проф.
Завадським авторитетні інформації про зміст
нових законів. Хочемо їх тут коротко передати.

Після довгого вступу, в якому справдує мі-
ністр те, що уряд сягнув законом у ділянку при-
ватних кредитових взаємин, проф. Завадський
перейшов до засування нової реформи у тій ді-
лянці.

Передбачені полекші — різні, залежно від
характеру довжника чи вірителя. Закон виразно
різніжляє індивідуального вірителя від креди-
тової інституції, наділяючи останню деякими
привілеями. Кредиторі інституції посередничать
позбїж масою анонімових вкладчиків і довжни-
ками і якщо клієнти зазнавали втрат, то підірва-
лоб довіра до установи та принесло величезні
шкоди. Цеж сотні щадничих кас і тисячі коопе-
ратив, які збирають скромні сотки мільйонних
вкладчиків.

Щодо довжника — то нові закони прино-
сять найбільші привілеї для дрібних хліboro-
бів. Селянські господарства середніх розмірів
теж багато користатимуть із акції віддовження,
але вже у вузких рямцях. Найменші полекші
дістануть власники, яким легше виізати з дов-
гів, ніж обом першим категоріям.

Полекші є різні. В першу чергу всі довжни-
ки зможуть сконвертувати частину приватного
завдовження на довгоречинцевий кредит. Доти-
чить це в асвалі довгів забезпечених (т. зв. пу-
білярна забезпечка). Кредит будуть признавати
в 4 і пів проц. заставних аистів, які віритель бу-
де мусіти приймати „аль парі“. Користь із цьо-
го для обох сторін. Для довжника — платність
впродовж 50-ти літ і низьке опроцентування; для
вірителя — певний папір, який матиме біржову
вартість замість претенсії, яку тяжко або й зо-
асім не можна стягнути.

Снайдена проща — флякеля на біллі 0-65, баталіа 1'80, штрукси і бархани за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

Дальша полекша (теж для всіх) — це можливість сплатити за 3 роки довг вище 500 зол. вартісними паперами, які довжник зможе дістати по упривілеєному (отже зниженому) курсі.

Решта полекш силою закону дотичить дрібних і середньо-великих хліборобів. Вони зможуть собі розложити сплату довжного капіталу (приватного довгу) на літ 14, при чому проценти будуть обнижені до 3 проц. Дрібні власники користатимуться теж із боніфікати в разі, коли перед речинцем заплавають свій довг готівкою.

Також у відношенні до короткочасного зорганізованого кредиту (інституцій) полекші для обох вище згаданих категорій ідуть дуже далеко. Для кредитових інституцій як вірателів вводять новий закон примус договорів безумовний супроти дрібних хліборобів, а супроти середняків тоді, коли задовження не переходить 75 проц. Відсотки тут будуть обнижені до 4 і пів проц. В землі за уступок кредитових інституцій держава поширює гарантії і боніфікати, передбачені в дотеперішніх законах, що вимагає відповідних жертв з державної скарбниці.

Поза полекшами на основі закону — можливі теж полекші, які признаватимуть т. зв. „роземчі уряди“, редукуючи навіть висоту довгу. Буде це можливе в трьох випадках, які є болячками села: 1) при лихварських довгах, 2) при довгах, які повстали з родинного поділу, 3) при довгах з титулу решти цін купна.

Щодо довгоречинцевого зорганізованого кредиту, то між них суттєвих змін не міститиме в собі закон із 20. грудня 1932, з тільки невеличкі організаційні поправки.

Уряд також для себе як вірателя впроваджує обов'язок причинитись безпосередньо до акцій відновлення хліборобства. Цей обов'язок він виконує відписуючи довги довжникам Держ. Рільного Банку і Обор. Фонду Рільної Реформи в сумі 450 міль. золотих.

Разом з усіми полекшами проєктовані є розпорядки, які усунуть зловживання довжників. Вестимуть боротьбу з фікційними записами, обмежуватимуть права подружжя чи родинних гіпотек. Коли виявиться, що довжник незаконно збавився завдяки полекшам, які йому дали нові закони, то ці полекші можна буде відкликати.

Міністр Зевадський зазначив, що проєктвана акція не задовольнить мабуть ні одної ні другої сторони. Бо довжники мали надію, що їм взагалі закон скреслить старі довги, а вірателі — заціпенізовані номінальною цифрою

претенсії — будуть думати, що є пошкодовані. Міністр також не робить собі ілюзії, що вислідок цієї акції відновлення шевнуть всі трудючі. Проте нові закони дадуть можливість хліборобам бодай змагатись з цими трудящими. Значіння реформи є велике.

Намічену акцію вважає проф. Завадський остаточною. Вдруге вертатись до такої операції — означало б порушувати кредитові підстави. Коли буде закінчена акція відновлення мусить залишитись вільне поле для ділення господарського автоматизму, мусить знову прийти до згідності фактичного стану з правичним станом.

Коли заповіджені закони стануть правосильні, то наша особливо народна преса повин-

на їх якнайширше спопуляризувати. Український хлібороб небагато скористав з акції Акцепційного Банку. Полекші, що їх несуть нові закони, призначені в першу чергу, як зазначено вище, для малоземельних хліборобів (ліцензійна оцінка є величина власної землі). Зокрема боротьба з лихварством через зменшення позиченої суми має для нашого села значіння.

В. Н-вич.

КОЖНА УКРАЇНЬСЬКА УСТАНОВА:

читальня, кооператива, кружок „Р. Ш.“, Соціял чи Луг — повинні заобонувати для своїх членів „Діло“. Видаток, зложений на передплату „Діла“, оплатиться кожному товариству сторницею.

Організація американської преси.

Преса у Злучених Державах Америки це дійсно дохідне підприємство. В 1930 році було (1900*) щоденників, що виходили в англійській мові. Їх друкували щодня в 40 мільйонів примірників. Це така кількість, що на продукцію паперу для неї треба знищити великий ліс. Ой смереки й ялиці, що їх віттям гралися вітри може століттями, що їх бершки стягали громовина з хмар, що служили захистом для пташок і додавали краси американській природі, — сьогодні стали поживою неенаситної ротаційної машини. Нижній шелест чатини змінюється на шарудіння газетного паперу.

Якщо взяти на увагу 21 мільйонів родинних домів на області Злучених Держав, то вийде, що кожна американська родина має кожного дня мало що не два щоденники. Цю обставину можна ствердити коли, не цифрово, то звичайним оком. Хто тільки рано їде до роботи трамваем, або залізницею, несе в руках оберемок ранішніх часописів, зараз їх розгортає й переглядає. В п'ятій годині пополуночі кінчиться денна робота в Америці. Хмари всякого роду трудових людей вертаються домів, засобившись уже у вечірній часопис. Чи це буде банкір, урядовець, купець, панна від машини, кравчиха, чи фабричний робітник — кожне з них несе домів під пахою добру паку задрукованого паперу, себто часопис. У Нью Йорку забирають впорядки вагонів підземної чи наземної залізничної цілими стиртами полишені у вагонах часописи. В самому Нью Йорку вивозять смітарі щодня по 30 тон викинутих часописів, яких ніхто не вибирає, щоб читати. Бо навіть ті, що не мають нужденного мешкання тільки доміють по парках, купують для себе часопис. Тому то доходи з продажі газет привели в 1932 р. 400 мільйонів доларів, а оплата за отримання косяла мільярда доларів.

* В 1929 р. було 2,388 щоденників, 7,211 книжкових журналів, 12,329 тижневиків.

які американські багатії починали свою кар'єру від вуличної продажі часописів.

Очевидна річ, що при такому велитенському поширенні преси, видавництва мусять організуватись щораз тісніше на промисловий лад, а це в Америці майже рівнозначне з творенням трестів. П'ятсот найбільших американських щоденників, яких наклад сягав 40 проц. загальної продукції всіх газетних друкарень, було з початком 1932 р. в руках 57 трестів і концернів.

Найбагатший пресовий концерн в Америці це концерн пресового короля Рандольфа Герста (Hearst). Він є власником 27 щоденників і 17 тижневиків, які виходять у 30 містах Злучених Держав. Один з тижневиків того концерну „The American Weekly“ має неправдоподібний наклад: 4 мільйонів тисел. Преса Герста націоналістична, ворожа Європі та її справам і форсує доктрину Монро. Всі часописи Герста редактовані так, що борються засади крайнього централізму. Їх обслуговує один начальник публіцист при допомозі одної інформаційної агенції.

З Герстом найповажніше конкурує інший трест, знаний під назвою Scripps-Howard Syndicate. Ця спілка побудовується відмінними засобами. Вона залишає поодиноким видавництвам велику свободу. Засадом компанії є притягнути читача з найменше замовних верств: робітників, дрібного фермера, промисловця (чи як тут називають техніка). Ідейний напрям газет того тресту не такий шовіністичний. Концерн Говарда ширить гасла лібералізму, міжнародної солідарності й толеранції. До цього концерну належить найкраще організована телеграфічна агенція світа, Юнайтед Прес, що обслуговує в 15 мовах часописи на цілій земній кулі. У самих Злучених Державах користує з послуг Юнайтед Прес яких 1000 часописів. А знов велитенська телеграфічна агенція Асошіейтед Прес ще важливіша установа від самого часопису. Один незалежний американський часопис написав раз про неї, що

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 25. ЖОВТНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

7

СТОРИНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Відавалися попівські доньки правильно лиш за питомців духовної семінарії. Дуже рідким випадком було, що попадянка виходила за світського і це вже уважали мезалінсом. Автім світських женихів русинів з університетською освітою було дуже мало. На ціле Поділля не було тоді ані одного русина адвоката, ані лікаря. Між вищими урядовцями бували часом у Тернополі також деякі з роду русини, але це вже звичайно старі люди. Отже попадянка не мала виходити за кого із світських, хіба за якого нижчого урядовця, або народного вчителя, що вже уважали невідповідною партією.

Ще рідші були випадки, що попадянка виходила за поляка. Хоч товариські відносини з поляками були ще тоді зовсім можливі, руські родини не входили з ними в тісніші родинні зв'язки. В кожному поляку сиділа давня панська бута, в кожному русині бачив він таки недавнього підданого панщиняка. Ніде не було чувати, щоб котра русинка вийшла добре на подружжя з поляком та могла остоятись при своїй народності і вірі.

Попівські сини йшли також переважно на питомців; хіба тільки ті, що не могли покінчити гімназійних шкіл та зложити матуру, йшли на нижчих урядовців, на по. на почт. до по-

деткового уряду, або на канцелярійних урядовців при суді, або на народніх учителів. Правдом було богословія. Лише у пізніших роках почали деякі виломлюватись з під цього правила і йти також на права або філософію, менше на медицину, а ще менше на техніку.

Селянські сини, що кінчили середні школи, йшли майже без винятків на богословія, бо було ідеалом для селянина, що довів сина до високих шкіл, бачити його священником. Взагалі на селі уважали ін. заняття менше вартими і шанованими. Коли я, скінчивши середні школи, пішов на права, не подобалося це дуже ровільським селянам і деякі з них жалували перед моїми родичами, чому я „не вчнюся так добре“, як мій старший брат, який пішов у своїй часі на теологію і був уже тоді священником.

Дух у нашій хаті був руський. У давніших часах говорили родичі між собою, як взагалі в попівських родинах, по польськи, та опісля, в часах, які я затамив, говорили по українськи. Одначе з нами, дітьми, говорили всі лиш по українськи, так, що в дитячих роках я зовсім по польськи не вмів. Та як лиш у хату увійшов поляк, тоді говорили не тільки з ним по польськи, а що більше, ставало тоді загальна розговірна мова польською. Така вже була наша сервілістична руська натура і це переходилося в нас до останніх часів. Взагалі товариська польська мова в попівських домах цвила звичайно більше серед жіноцтва. Це належало до ліпшого тону. Мужчини говорили між собою все по українськи, а з жіноцтвом в відносинах

більш церемонних також по українськи; зате у відносинах більш фамілярних часто по польськи. Питомці, що заїздили в попівські родини, привозили з собою рідну мову й пісню. Та як котрий з них став у хаті трохи більш домашнім, то починав часто в домашнім жіноцтвом польську конверсацію, яка опісля переходила звичаєво в молоді попівські подружжя. Так було в роках 60-их; опісля стало це змінюватися на ліпше. Признати треба, що молоді священники, що вийшли з селянства, берегли краще національного характеру своїх родин і домів, ніж ті, що вийшли зпоміж полів. Зате попівські сини звичайно краще зміали держати своє достоїнство супроти шляхти, польського духовенства і взагалі супроти поляків, ніж сини хлопські. Та правила під цим оглядом ставити годі. І в однім і в другім напрямі були численні винятки.

Пожиття товариського між попівськими родинами і родинами шляхтичів-коляторів у нас на Поділлі не було. Може тому, що тут були переважно латифундії, власність великих магнатів, графів, як Сімінські-Левіцькі, Баворовські, Голуховські і т. д., значить: були це самі магнатські родини, які не входили в товариські зв'язки навіть з дрібною шляхтою, не то з полами. Таксамо не було життя з латинським духовенством, що супроти руських полів ставило себе завжди на вищому становищі та правильно управляло душехвастством. Це саме виключало всякі дружніші відносини.

(Далі буде.)

„виросла велитенська політична машина, щоб дунути правду й поширювати фальшиві здогадки“. Без сумніву, що ті агенції мають і свою незаступну вартість.

Поза цими найбільшими концернами-велитнями існує ціла громада менших провінційальних трестів. Вони вилазять по візьма, або кільканацять денників. Кожен найменше містечко має свій місцевий часопис, примішаний звичайно з такою власною будинку, що козцери усієї української преси разом не міг би на такий спромогтись.

І що пишуть такі часописи? Поза короткими телеграфічними звітками з усіх галузей і з цілого світа, подають докладніше все, що в їх місті діється. Там пишуть не тільки про те, де такий „містер“, чи така „місіс“ виїхала, в якому домі приймали гостей, хто оженився, а хто помер, — але й це що нпр. делегат Рідної Школи промовляв, або буде промовляти про українське шкільництво в такій то саді. А в нашій провінційальній пресі важко дошукатися місцевих новин. За цими треба шукати у львівських часописах.

Може трохи зловлює — Алтон Сінклер „обзивачує великі, на купецький лад ведені, видивництва, за велику провинку: вони застосовують методи американської стандартизації масової продукції до писаного слова“. „Видаєць часопису — каже — це сьогодні так, як начальник відділу велитенської фабрики. Він мусить мати у правильних відступах часу точно стільки і стільки матеріалу, щоб заповнити вільне місце поміж оголошеннями про мило, цигарети чи авта. Він потребує точно стільки і стільки принади, щоб заманити публіку у свою лапку анонсів. Якщо він перекозастеся, що якийсь рід принади добре виконує свою службу, він замовляє ще більше того роду і пропонує ціни, проти яких не може встоятися ніяка жінка“.

Одначе було би кривдою для американської преси думати, що вся вона тільки гонить за дешевою сенсациєю. В пресах її того роду, як нпр. „Christian Science Monitor“, що подає тільки те, що етичне, добре, велике, що убагороджує людину, що не вносить ворожбачі між людей і народи й намагається вирівнювати чи бодай збалансувати різниці походження, раси, мови, а навіть віри.

Поза трестами виходять ще й окремо деякі денники, які з огляду на своє поширення дорівнюють трестам. До цих належить нпр. „New York Times“. Про розмір часопису свідчить нпр. така обставина, що його адміністративний і редакційний персонал має понад 3.000 осіб. У вікнах велитенського редакційного хмародеру, положеного при найвищій площі в Нью-Йорку (Times Square) розставлені передруковані великим друком новини вперед 5-ти літ, або образки тодішнього Нью-Йорку, на яких найславніша Fifth Ave („Пята алея“) чи Бродвей побуджують до сміху своїм виглядом, схожим на теперішній наш Куликів. Вечором знов пересуваються безнастанно до пізньої ночі на найвищому гаймі редакційного будинку світляні відомості з останньої хвилини, щораз то нові та громадять у відомісній віддалі юрбу цікавої та метеріальної публіки.

Не буде прогіхом признатися, що розмірно мала потужність української преси на землях у Польщі, це наслідок не самого матеріального стану українців. Це теж наслідок нижчого пересічного культурного рівня української народної маси, від маси інших народів, наслідком невеликої скількості міст та українського свідомого елементу в них, а не менше — й наслідком того, що в нас ще не виплекана часописна культура. А це дозволяє нашому братові триматися особливих звичаїв — читати часопис задурго. Коли це минеться, тоді преса стане так, що не буде потребувати соромливо виправдуватися, що вона „ніколи не мала на очі матеріальних користей“. Бо буде загально відомо, що преса може нести й несе зиски.

Лев Ясінський

„Добре але що я на цьому зароблю?...“

СПРАВА ЧИСТКИ В ББ.

На зїзді голівної ради шлеської санації, яка зовється там „Народово-християнське Об'єднання Праці“, голова ББ полк. Славек вголосив промову на тему нинішніх характеристик відносин у Польщі і в ББ.

У першій частині своєї промови критикував спадщину польських політичних партій, які навчили людей мати претенсії до кожночасного партійного уряду тому, що ці партії підчас виборів тільки й те робили, що обіщували своїм виборцям всякі блага. Вони стали „централями обіцянок“. Тут він бачить причину, чому „той самий купець, ремісник чи рільник за ворожого займаницького правління давав собі якось раду“, тепер кричить лише за підтримкою уряду.

Полк. Славек виступає проти методу таких обіцянок, які по суті є лише демагогією і радить „лучитися у спільному зусиллі для реалізації місцевих потреб, спираючись на власну працю і власні засоби. Це буде напевне краще, ніж шукати складних рецептів на „спасення Польщі“, — тим більше, що вони родяться в головах людей, які найменше розуміють дійсність і мають найменші кваліфікації для їх розважків“.

„Застосування у праці (громадянства) партійних методів, що полягають на підтриманні і протегуванні людей, передусім приналежних до організації, може вести до викривлення самої ідеї. Забагато є людей, які хотіли би за свою працю дістати якусь заплату у формі ордеру, посади, посольського мандату чи концесії. І заваді біля тих, які стають до праці, бо сама ціль для них спонукою, будемо стрічати інший сорт діячів, таких, які додатково запитуватимуть більше-менше так: „Добре, але що я за це дістану?“

„Можна помилитися, приймаючи якогось чоловіка до організації. Це ще не опоганює. Однак коли потім поступки того чоловіка будуть затаювані, стаємо співвишуватцями його провин чи зовсім кримінальних злочинів. Тому з цілою рішучістю зазначаю, що для втримання

нижчого морального авторитету мусимо викидати таких людей зі свого гурту. Якщо до організації прїдїстається надто багато таких одиниць, кінчається її вплив, її значіння, її додатня роля“.

Полк. Славек вважає, що „замість послугуватися плямями, які мали би стати наганячем членів до організації, треба краще виховувати. Поручає перейти від фрази, доктрина і демагогії до „розв'язування реальних журб...“

Як бачимо, то катвицька промова полк. Славека порушує ту саму болячку нинішнього польського прилюдного санаційного життя, яку у Кракові вперше голосно заторкнув полк. Пристор. У міжчасі минуло вже кілька місяців. Видно, що справа все ще настільки актуальна, що треба було ще раз про неї говорити. Зрештою, не треба аж такого авторитетного ствердження, що „чистка“ у ББ ще не переведена: ось нпр. недавно передрукували ми з „Курера Львівського“ запит, чи та чистка обхитить пана Міхала Бачинського з „Народнього Дому“ і чому його парламентські санаційні зверхики не прослідкували досі бодай тих речей, які виявили людські розправи.

Ендецька „Газета Варшавська“ з 23. п. м. інтерпретує промову полк. Славека в той спосіб, що це він звертався під адресою внутрішньої опозиції санаційного табору. Його слова мали для тої позиції більш-менше таке значіння „не обіщуйте забагато, бо не зможете дотримати! Не домгайтеся програм, бо це річ небезпечна! Хочете моральної чистки? Добре, це можемо зробити“...

Так чи інакше, видно навіть ендеки сподіюються, що чистка в ББ, якій досі підлягли лише дві чи три особи, — буде переведена. З цікавістю прочитаємо реєстр „вичищених“ і з приємністю приймемо до відома не слова, але фактичний стан, що впис до ББ не є глейтом до кар'єри...

З польської преси.

„Бюлетин П.-У.“, „Новий Час“ і „Луги“.

Останнє (42) число варшавського „Бюлетину Польсько-Українського“ (з 21. п. м.) приносить обширну передову статтю п. я. „Луги“ як експеримент польської конструктивної політики на Червоній Русі. Майже ціла стаття присвячена історії „Лугу“, при чому подано там короткий нарис взагалі українського передвоєнного фізичного виховання, заманіфестованого зливом 23. червня 1914. р. Потім читаємо там про останні перипетії „Лугу“, завершені недавнім відкриттям власного городу. Як виходить зі статті, саме цей останній Луговий опис спонукає редакцію часопису до поміщення тої статті і висловлення на кінці власних рефлексій. Ті рефлексії такі:

„Виринає питання: якщо свобода розвитку, яку дістали „Луги“, в нічому не пошкодила державі та корисно причинилася до нормалізації польсько-українських відносин на одному відтинку, то чи не слід би зробити це також на інших відтинках? Чи не слід би нпр. послухати голосу поважних українських оліяниць, які твердять, що реактивування українського сквантінгу — „Пласту“ — на засадах широкої автономії, з залашенням української мови в цілому житті організації і вснарушення ідейного її змісту, лише з піддачею контролі, щоби

той зміст не вдаряв в інтереси держави, що така відмова „Пласту“ причинилася би сильно до санації відносин серед молоді. Адже таксамо розв'язання „Пласту“, хоч би навіть формально правильне, безперечно причинилося до погіршення тих відносин, до збільшення впливу О. У. Н., до відкриття доступу для шкіль для нелегальної консолідації, яка захоплює тепер фантазію і молодецько-дитячий темперамент, що не має ніякого вентилу. І чи не слід було би піти ще далі і діяти на підставі доброї науки з політики супроти „Лугів“ до висновку щодо загальної польсько-української політики: залашити широкі можливості розвитку всім українським конструктивним силам, які мають дані на те, щоби витворювати культурні, господарські і суспільні вартості, які в сумі будуть чейже власністю громадян Польщі і цілої держави...“

Але „Новий Час“ відіштов до тої статті дуже оригінально. Реферуєчи ту статтю, пропустив зовсім наведений суттєвий її висновок. Зате повірив деякі речення і слова (випускаючи звіти теж, що було вигідно) і зробив із них бомбу „проти „Лугів“! У кількох місцях подавав у скобках іронічні уявля і закінчив побідним реченням: „Ось так дивляться на справу „Лугів“ по польській стороні“. Те сакраментальне ствердження вистарчило, щоби той примітивний і накручений реферат з „Б. П.-У.“ удостоївся стати — передовою статтею в „Нов. Часі“.

Тимчасом з наведеного у нас цитату виходить, що дивляться по польській стороні на „Луги“ цілком правильно і добре. Зате фальшиво і погано дивляться на „Луги“ по українській стороні скрізь там, де цей погляд іде крізь — тенденційні радикальні окуляри. Досить радикальні почути слово „Луги“, сказане в якійнебудь лютичній комбінації, щоби зараз не почати дивитися на „Луги“. Притока й у даному випадку була справді мала. Але вона достаточна: бо чейже толопним редактором „Нового Часу“ став від нещодавнього діяльний член радикальної партії

Українка з Китаю в переїзді через Нью-Йорк.

НЬЮ-ЙОРК, 3-го жовтня. (Вл. кор.) Відома українському громадянству в Галичині із своїх дописів з Китаю п.-а Софія Яблонська, що від літ перебуває в Китаю та звидкує сусідні краї, в теор у дорозі до Парижа, а опісля до Галичини. С. Яблонська незвичайно рухлива, мабуть чи не перша галичанка, що пустилася в широкий світ власними силами. Вона перебула часи невільної війни на Великій Україні, пізніше вернулася назад до дому свого батька, українського католика-хлященика в Ораві, повіту Стрий, а відтак виїхала в Париж. Там почала працювати з одним фільмовим підприємством і виїхала до Кохихів, відтак поселилася на довгий час в Юнафу, в віддаленій частині Китаю. Жила також на острові Та-

гіті. Вона має велику колекцію світлин на фільмі, які сама збирає, приготувавшись до обідки з викладами.

За весь час свого побуту в Азії, не мала нагоди ані разу почути українську мову. Не вважаючи на те, говорить рідною мовою дуже чисто й цікавиться живо громадянським життям.

До Нью-Йорку приїхала через Австралію Сан-Франциско—Венісвер—Квебек і Монреаль у Канаді. Тут загостила до українсько-католицького пароха о. П. Полятишина. Дуже врадувалася, що могла почути рідне слово, але не має часу на довгий побут в Америці, бо з кіном таке виїздить в Європу.

Обезпечення в нас і в інших народів.

(З нагоди пресової конференції в „Карпаті“.)

ФАЛЬШИВИЙ ПОГЛЯД ЗАГАЛУ.

Обезпечення, а зокрема забезпечення життя це для широкого загалу найменше знайомий ділянка народного господарства. Знають люди, що таке забезпечення на життя, але дуже мало з них знає його основи, а ще менше його техніку. Не диво, що дуже часто стрічаємо людей навіть з вищою освітою, що забезпечення зокрема життєві забезпечення вважають за шахрайство, за легалізований спосіб видерга гроша. Промислові чи торговельні установи в тому шасливому положенні, що вони продають чи збувають товари, які вони перед тим можуть показати клієнтам, можуть робити ефектні вистави, клієнт може їх оглядати, вони діляться на його зір, на його смак і т. д. Наш товар „ідеальний“, наш клієнт при купні не бачить того товару, навіть дуже часто на ньому не розуміється, зданий є виключно на довіру до дотичної установи, — він шойно після довгих літ, — а при забезпеченні посмертних навіть не він, лише його рідня, — пізнає і дістає реальну вартість забезпечення, себто забезпечений капітал.

У нас таке загальне переконання, що життєве забезпечення торкається виключно інтересів товариства й забезпеченого. На перший погляд воно так. Товариство дістає премію, а забезпечений у своєму часі забезпечений капітал. Але крім цього, значіння життєвого забезпечення є значно ширше, воно сповняє між іншим велику соціальну місію, бо на випадок смерті жителя родини — дає матеріальні засоби сиротам, що не допускають до того, щоб сироти стали гяґером суспільності або щоб жили чи гинули в нужді. Але ще більше значіння мають життєві забезпечення для народного господарства. Премії, які платять забезпечені від своїх забезпечень, лише в малій означеній частині можна зжити на адміністративні і оквізичні кошти. З решти премій мусить Товариство творити резерви, щоб покрити забезпечені зобов'язання. У цей спосіб Товариство життєвих забезпечень стає резервуаром величезних капіталів, які мусить відповідно льокувати і то так, щоб ці льокувати були живийневмиші. Тому товариства забезпечень велику частину своїх фондів льокують у нерухомостях, у гіпотечних позичках, у цінних паперах, що мають пупілярну безпеку.

ЗНАЧІННЯ ОБЕЗПЕЧЕНЕВИХ ТОВАРИСТВ.

З тої причини значіння забезпеченських товариств для народного господарства є значно більше як банків, що не можуть заморожувати своїх фондів у такій висоті і на такий час, як можуть це робити товариства життєвих забезпечень. І внаслідок цього великого значіння життєвих забезпечень для одиниці і народу, пропаганду за життєвими забезпеченнями ведуть не лише самі забезпечені товариства, але веде держава й сама суспільність.

Завдяки цій пропаганді відповідальних чинників і ширенню ідеї забезпечень життєві забезпечення розвинулися в культурних країнах до неімовірних розмірів. Для інформації наведу висоту забезпечень на життя в 1931 р. в деяких державах.

На першому місці стоять Сполучені Держави Північної Америки, де життєві забезпечення в 1931 р. дійшли до 108.885.563.000 дол.

■ Англія	12.176.465.000
■ Канада	7.916.000.000
■ Німеччина	4.327.598.000
■ Японія	3.757.683.000
■ Франція	1.707.283.000
■ Швеція	1.290.275.000
■ Голландія	1.202.072.000
■ Італія	1.145.675.000
■ Швейцарія	619.015.000
■ Австрія	520.861.000
■ Норвегія	385.770.000
■ Ч. С. Р.	275.311.000
■ Фінляндія	244.568.000
■ Польща	100.731.116

Цифри ці говорять самі за себе, говорять вони також про те, яку функцію суспільну сповняють життєві забезпечення, яку роль відіграють при творенні національного капіталу і яке значіння мають товариства життєвих забезпечень.

З ІСТОРІЇ НАШОГО ТОВАРИСТВА.

„Карпатія“ — це одинокі українське товариство життєвих забезпечень на західних українських землях а забезпечений капітал в ньому доходить кругло до 6.500.000 зол.

Якщо мільярдам забезпеченого капіталу інших народів протиставимо 6.500.000 забезпеченого капіталу „Карпатії“ — матимемо яскравий образ нашого економічного недорозвитку.

„Карпатія“ założeno в 1911 році в Чернівцях, а в 1913 році перенесено в Львів. Її розвиток перервала в 1914 році війна. Після війни почали робити заходи, щоб відновити діяльність Товариства, які надбували великі перешкоди, зокрема з огляду на вимоги доповнення основного фонду до висоти 220.000 золотих. Шойно в 1927 р., коли вдалося це зробити, починається післявоєнна праця „Карпатії“. Праця ця була незвичайно важка. На нашій території вже зараз після війни почали вести живу діяльність чужі товариства й за тих кілька післявоєнних літ, коли Карпатія не працювала, успіли здобути велике число забезпечень між нашим громадянством саме тих, що були найбільше зацікавлені забезпеченням. Праця була тим тяжча, що Карпатія мусіла шойно здобувати собі довіру громадянства та що проти неї повели заступники деяких чужих Товариств сильну конкурентну кампанію. Та всеж таки з кожним роком зростало в „Карпатії“ число забезпечень, забезпечений капітал і забезпечені фонди.

З днем 31. грудня 1928 р. мала „Карпатія“ забезпеченого капіталу 1.098.456 зол., який за п'ять літ (до дня 31. грудня 1933 р.) зріс до 6.045.300 зол.

(Далі буде.)

Серед наших „руських“.

СКІЛЬКИ Є ЧИТАЛЕНЬ КАЧКОВСЬКОГО.

В. Каренін подає у виленьськ „Русскім Слові“ (ч. 243), що всіх читалень „общества ім. Качковського“ є тепер ок. 300. В дійсності — як це знаємо із зовсім певних джерел — усіх тих читалень (вже разом із тими, що існують тільки на папері) є мало що понад 200. Що воно дійсно так, вказує на це нехотючи сам п. Каренін. А саме наводить він такі цифри з діяльності того „общества“: За другий чвертьрік ц. р. основано нових читалень Качковського 14, в 9 читальнях відбулись річні загальні збори, в 17 читальнях переведена була контрола (провірка) з центру або з філії. Каренін приймає, що крім 9 читалень, які відбули свої річні заг. збори і повідомили про це центрально, було ще 9 читалень, які, відбувши свої річні збори, не повідомили про це головної управи „общества“. Значить: за чверть року виявило свою активність 18 читалень, за весь рік дадоб'є цифру 72. Таким робом можна прийняти, що читалень Качковського, які проявляють яку-такую діяльність, буде найбільше 100.

ЩО ГРОЗИТЬ МОСКВОФІЛЬСЬКИМ УСТАНОВАМ?

Як відомо, „общество Качковського“, Ставропільський Інститут і деякі інші москвофільські установи виставили свого часу на рятунок банку „Защита Земли“ векслі на значні суми, ручаючи своїм майном за операції того банку. Тому, що „Защита Земли“ опинилась у ліквідації, названі установи мусять тепер заплатити ті суми, які вони гарантували своїми векслами. Так отже „общество Качковського“ має заплатити понад 100.000 зол., Ставропігія 40.000 зол., інші установи ок. 40.000 зол. В найгіршому положенні опинилось „общество Качковського“, яке муситиме мабуть продати свою казенницю при вул. Валовій; тимбільше, що „Банк Рольні“ вже виступив супроти нього з домаганням заплатити негайно 47.000 зол. Згадані москвофільські товариства, як довідуємося, роблять заходи, аби добитись розв'язання тих сум, які на них припадають на довголітні рати.

Присилайте передплату!

Спроба атентату на Михайла Бачинського?

У виленьському „Русскому Слові“ з 20. ц. м. читаємо буквально таке:

„У цих днях в канцелярії „Народного Дому“ у Львові явилися в урядових годинах два молодці, які — здогадуючись по їх мові — були українцями. Їх поведінка вказувала на те, що вони прийшли, щоб виконати на комісара атентат (?!) — Ред.). Спершу вони відмовилися назвати ціль свого приходу, але потім, на бажання секретаря, написали на приймальній карточці: „У справі Білки і Костенєва“. Як відомо, Білка і Костенів — це масти „Народного Дому“, яким грозить продаж з молотка через довгі установи. Державний комісар Бачинський, якого урядовець перестеріг, відмовився прийняти інтересантів, які вийшли, висловлюючи своє невдоволення. На думку присутніх у канцелярії інтересанти були без сумніву (?) молодими недосвідченими українськими терористами, які відразу арадили себе невідповідною поведінкою. Їм дозволили втекти тому, що вони тримали руки в кишенях, веначе готові в кожній хвилині вжити зброю. Про заадкових

гостей повідомлено владу, щоб встановити їх ідентичність“.

Для пояснення варто зазначити, що „Русское Слово“ має від недавнього часу у Львові свого кореспондента, ославленого б. редактора „Русского Голоса“ п. Сірка-Кареніна-Білінського-Бондаренка, який пускається на всякі „сензації“, щоб виробити собі добру марку у нових хлібодавців. У той спосіб нпр. недавно подав там неабияку сензацію, винаходячи в Галичині автохтонне російсько-православне населення, яке не хоче українців-священників, — такою самою сензацією була звістка, що якісь громадянські („общественні“) кола ввійдуть до прибічної ради комісара „Нар. Дому“, щоб рятувати його авторитет. — І т. д. Гадаємо, що до тої самої категорії „віродостойних“ відомостей належить вище наведена „сензація“. Вона зробить теж знамениту прислугу старому протекторові Сірка — п. Бачинському, який до всіх дотеперішніх великих своїх прикмет додає ще заслугу — мученика...

Воздушні перегони.

АНГЛІЙЦІ ПРИЛЕТІЛИ ПЕРШІ.

МЕЛЬБУРН, 23. 10. ПАТ. В год. 3.33 осіли на тутешньому летовищі англійські летуни Скот і Блек, займаючи тим способом перше місце в гігантському леті на просторі Лондон-Мельбурн. Переможців повнтала ентузіастично непроглядна юрба. Молода дівчина з Нової Зеландії передала летунам квіти. Бритійські летуни перебули всю віддал 19 тисяч км. впродовж двох днів 24 годин і 25 минут.

МЕЛЬБУРН, 23. 10. ПАТ. Голяндські летуни Паумантіє і Мольт. що стаються даянтя

в летунських перегонах друге місце, летять безпосередно за Скотом. Вчора вечором вони покинули порт Дарвін.

МЕЛЬБУРН, 23. 10. ПАТ. На основі останніх обчислень британські летуни Скот і Кембел перелетіли простір Мінденталь-Мельбурн завдовжки 11.296 км. на протязі двох днів і 58 минут. Інші летуни теж продовжують лет.

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно лобної книжки для чаших братів на захолі?

Полекші для хліборобів.

ВАРШАВА, 23. 10. ПАТ. Рада Міністрів прийняла чотири декрети про полекші для хліборобів. На днях їх текст буде оголошений у „Деннику Законів“ і тоді основно їх обговоримо на сторінках „Діла“. Покищо подаємо тільки хід думок у зв'язку зі вступною статтею.

ПОДІЛ ГОСПОДАРСТВ НА ТРИ ГРУПИ.

Перший декрет згадує, що хліборобським довгом є довги власників господарств, арендарів та ужитковців. До хліборобського господарства зачисляє декрет не тільки рілля, але також ліси, городи, насадження, годівельні, бджільні та рибні господарства. Коли ж хлібороби ведуть крім господарки промислові заклади і варстати, тоді декрет зачисляє їх теж до сільського господарства. Хліборобські господарства поділено на три групи на основі простору землі. І так до першої групи А зачислено всі господарства простором 50 гектарів; до другої групи Б господарства від 50 до 500 гектарів і до третьої групи В всі господарства простором понад 500 гектарів.

ХТО ОЗНАЧУВАТИМЕ ХЛІБОРОБСЬКІ ДОВГИ І ВЕЛИЧИНУ ГОСПОДАРСТВ?

Роземний уряд рішає про те: 1) до якої групи слід зачислити сільське господарство; 2) чи довг є хліборобським; 3) коли довг повстав і 4) хто взяв гроші. З полекші при сплаті довгу користають не тільки хлібороби-довжники, але також їхні ручителі.

СПЛАТА ДОВГУ ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ

Декрет постановляє, що до трьох років від дня обов'язуючої сили декрету хлібороби-довжники можуть сплачувати свій довг понад 500 зол. (не менше 500 зол.) цінними паперами. Міністер скарбу з міністром хліборобства рішає, якими саме цінними паперами можна буде сплачувати довг.

Цінними паперами можна буде сплачувати не тільки капітал довгу, але також відсотки, провізію, кошта та інші побічні чинитиби, належні за весь час аж до 1. листопада 1934 р. Зате декрет упорядковує тільки сплату довгів, які повстали до 1. липня 1932 р.

Цінними паперами не можна сплатити 1) відшкодування та 2) довгів, які — на думку роземних урядів — хлібороби-довжники можуть сплатити готівкою.

КОНВЕРЗІЯ ДОВГІВ

Далі декрет передбачує, що хліборобські довги, записані у ґрунтових книгах на нерухомих, можна до трьох років без згоди вірителів замінити на довгорочнищевий кредит. Відсотки обнижуються при такій зміні гіпотечних довгів на 4%, річно, а довги можна сплачувати 55 років та ще до того заставами листами.

СПЛАТА ДОВГУ І ЗНИЖКА ВІДСОТКІВ МАЛОЗЕМЕЛЬНИХ ДОВЖНИКІВ.

Декрет постановляє, що довги хліборобів, які мають господарства простором до 50 гектарів і до 500 гектарів, розкладається без ніяких заходів довжника на 28 піврічних, рівних сплат, а відсотки таким хліборобам-довжникам обнижуються на 3 проц.

Довг сплачується 1. квітня і 1. жовтня кожного року. Перша сплата так розложеного довгу припадає на 1. квітня 1935 р.

Закон розкладає на такі догільні сплати навіть ті довги, яких сплату присудили суди та роземні уряди. Крім капіталу розкладається на сплати також відсотки, кошти і провізію. Коли довжник заплатити скорше сплати довгу, їх ще дещо обнижують.

Вичислені полекші може роземний уряд скасувати, коли прийде до переконання, що довжник їх не потребує і без шкоди для свого господарства може свій довг сплатити без таких полекш. Те саме діється також тоді, коли довг повстав із відшкодування або довжник ни-

щить своє господарство. В таких випадках роземний уряд може рішити про негайну сплату цілого довгу і підвищити відсотки до 4%, при-

ЗАГАЯННЯ ДВОХ ЧЕРГОВИХ СПЛАТ.

Коли довжник, якого господарство сягає до 50 гектарів, не заплатити двох чергових сплат, тоді цілий довг мусить заплатити негайно в цілости. Те саме діється з тими хліборобами-довжниками, яких господарство простором від 50 до 500 гектарів є задовжене понад 75 проц.

СПЛАТА ДОВГІВ ВЕЛИКИХ ВЛАСНИКІВ.

Довги землеуласників з господарством понад 500 гектарів роземний уряд може розложити на догільні сплати на 14 років, а відсотки, починаючи від квітня 1935 р., може знизити найнижче до 3 проц., найвище до 4%, при-

ПЕРЕГОВОРІ З ВІРИТЕЛЯМИ.

Декрет передбачує теж угодове позадкування сплати довгів для надмірно задовжених довжників і тих, які перестали сплачувати не тільки довги, але також податки і т. д. Довжникам, які не можуть взагалі сплачувати довгу, можна буде продати господарство. Далі для довжників державних банків передбачує декрет, що створить окремий фонд для відновлення в квоті 100 міль. зол. Вкінці буде теж змінені закон з 1933 р., на основі якого веде свою діяльність Акцептаційний Банк.

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході.

Пам'яті о. прал. Емануїла Бігарія.

* 14. XII 1854. — † 4. ЖОВТНЯ 1934.

В 273. числі „Діла“ з дня 12. жовтня ц. р. подали ми коротеньку згадку про смерть визначного українського діяча в Пришєві на Словаччині, бл. п. о. пралата Емануїла Бігарія. Нині можемо доповнити ту замітку (головно з ужгородським „Українським Словом“) цікавішими й повнішими даними з життя і праці цього небуденного Покійника. — Ред.

Бл. п. Емануїл Бігарі народився 14. грудня 1854 р. в Белжі. Середні школи покінчив із відзначенням в Ужгороді і Пришєві, теологічні студії в будапештському університеті. В 1878

р. одержав духовні свячення і розпочав душпастирську працю як адміністратор у Великій Польні. Звідтіля перейшов 1896 р. до Печіна, а 1911 р. став парохом Бардієва. Там розпочинає широку душпастирську діяльність, закінчуючи її будовою величавого Божого Храму. З Бардієва покликає Його еп. о. Нирадий в 1923 р. як спірітуала духовної семінарії до Пряшєва, де стає небаром каноніком гр.-кат. консисторії, а в 1931 р. пралатом.

Стріча Покійного з цим апостольським мужем поглиблює в нім священні чесноти й повертає Його в цілости, вже на склоні життя, своєму рідному народові. Перед Його очима являється новий світ, утаєний дотепер чужою школою і вихованням. Та з цим світом зачинається Його тернистий, але заразом правильний національний шлях, по яким послідовно йде й не сходить з нього до самого гробу. Він з боєм серця дивиться, як заініціований ним і піддержаний матеріально еп. о. Д. Нирадий тижневик „Русское Слово“, для поглиблення релігійного світогляду й національно-культурного уздоровлення нашого народу на Словаччині, небавком по відході з Епархії крижеського адміністратора починає ширити національно-політичні ересі. Хочаби своєму народові такий здоровий душевний корм та охороноу Його від національно-культурної депривації, Покійний зі своїми молодшими однодумцями освоює філію „Просвіти“ в Пряшєві й окремою відозвою звизнає населення „чуже шанувати, а своє любити“...

Цей Його високо-ідейний і патріотичний крок викликає у переважачій більшості амаризованого духовенства рішучий спротив, що зчасом переходить у безпощадний моральний терор супроти Покійного і Його однодумців. Небіжчика стараються дискредитувати не лиш в очах молоденьких богословів і кандидатів учительського зв'язу, але публично і в очах гр.-кат. вірних. Священники народовецького напрямку й деякі учителі прашівських церковних шкіл, перелякані страхом за власні екзистенції, усуваються від культурно-освітньої праці в „Просвіті“ й повертають на свої попередні позиції або для людської облуки мусять ширити раз національне русофільство, то знову національний регіоналізм. У філії лишається лиш незначний ґурток членів під проводом незломного Покійника, що із завершенням молодого ентузіаста працює до останньої хвилини свого трудолюбивого життя.

Дня 7. серпня ц. р. стаємо вночними свідками Його надлюдської працьовитості й патріотичної саможертви. Несповна два місяці перед смертю він, 80-літній старець (чуєш, наша молодь!), приймає на Загальних Зборах філії „Просвіти“ в Пряшєві знову її головуство, щоб своєю особою творити для ворожих ударів громад, а для слабих духом охорону.

Покійний зазнав в останніх роках свого життя немало важких моральних ударів від ви-

Православне богослуження польською мовою!

„Відомості Українське“ повідомляють, що 11. листопада ц. р. в річницю незалежності православне військово-духовенство у Варшаві від-

править богослуження польською мовою. Це було би перше православне богослуження польською мовою.

Про вагу й ролі захоронку.

Від Ред.: Про вагу й ролі українських захоронку писали ми ширше в передозній статті „Діла“, ч. 275, п. н. „Одна заповідна ділянка в нашій праці“. На цю тему знаходимо величку статтю в найновішому числі „Українського Бескиду“ (ч. 40), яку дозволяємо собі навести в цілости з уваги на її практичний підхід до справи.

Хто мав нагоду — читав там — ближче приглянутись релігійно-культурній і юліко-любній праці СС. Службінців і СС. св. Йосифа, той певно горіче бажав, щоб у кожній нашій громаді повстав дім цих трудолюбних черниць. Де основано їхні доми, там село за кілька літ змінюється — підноситься там високо рінені релігійності і національної свідомості.

Сестри-черниці засновують захоронки, ведуть церковні хорі, удержують лад у церкві, обслуговують хорих, учать старших дічат ручних робіт, ведуть також і зорганізовані школи (Перемішлі б-кл. вселюдну школу, в Бориславі школу шиття і крою). Особливо веденням захоронку (дитячих садків) віддають вони нашим селам неосцінену прислугу, бо опікуються дітьми рою в передшкільній віці і виховують її.

Вимоги цих черниць скромні: удержуються вони зарібком і добровільними жертвами. Йде

тільки про те, щоб громада дала їм пристановище — дім з городом і кілька моргів поля як підставу існування, а решту сестри самі собі роздобудуть. Дім повинен бути обшуканий, щоб не тільки був мешканням для сестер, але щоб мав також більшу кімнату на захоронку.

Багато наших сіл має десятки і сотки моргів громадського пасовища або поля. Чейже можна виділити з того кілька моргів на таку шляхотну цілі, як громадська захоронка. Тай дім тепер не тяжко збудувати, бо дерево дешево. В однім селі цього літа при добрій волі громадян за час одного місяця станув великий дім для громадських установ: громадська рада подарувала площу, люди зложили окролом 1.200 зол., в означенім дні ціле село поїхало по дереву, опісля ремісники безплатно дім збудували. Таким способом можна і дім для службінців виставити. „Громада великий чоловік!“

Кожна громада повинна собі поставити богоугодне завдання дати пристановище сестрам Службінцям або св. Йосифа.

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ

сплати своїх зобов'язань супроти „Діла“ на пізніше, тільки вирівняйте негайно ваш довг і ширіть „Діло“ в крузі своїх знайомих!

Перед судом Гавптмана.

НЮ ЙОРК, 23. 10. ПАТ. У Трентоні (стейт Нью Джерсі) відбулася конференція між оборонцем Гавптмана з ґен. прокуратором і пресидієм суду, який буде вести розправу проти Гавптмана. Устійнено, що Гавптман стане перед судом в середу в год. 11. Оборонець обвинуваченого до-

магався 6-тижневої проголоки, однак прокуратор спротивився цьому, заявляючи, що матеріал зібраний проти Гавптмана є зовсім достаточний. На думку прокуратора годі припустити, щоб в справу вхопилися тільки Ліндберґа били імішачі ще інші особи.

Складанкою П. К. О.

яку долучуємо до цього числа, просимо ВП. Передплатників надіслати передплату — за листопад зол. 5! — Всіх ВП. Передплатників просимо вирівняти залежності. АДМІНІСТРАЦІЯ.

ці та проте не відчував до них ненависти, а переносив усе з правдивою християнською терпеливістю, з національним виrozumінням і — що найцікавіше — з мовчанкою, бо не хотів несправедливо промахи своїх противників оскаржувати високоцінний священнический стан, якому заповідав велике післяництво в національно-культурному відродженні нашого народу. Це була постать людини, що своїми християнськими чеснотами, високими громадянськими й люд-

ськими прикметами стояла понад своїми противниками й понад своїм оточенням.

Читачи ці сумні рядки, не забудьте пригадати сучасникам і переказати нащадкам, що на західних окраїнах українських земель, у місті Бардіні, спочили тілні останки не лиш великого священника, але й великого нашого громадянина, бл. п. о. прадати Емануїла Бігарія. В. Й. П.

Рівночасно у Львові і Москві. Нині 23. X. 1934. Правдиве життя совітського громадянина. „ЧУЖА ДИТИНА“ знаменита совітська комедія автора В. Шварккіна

Пріємно провести вечір. Нині 23. X. 1934. у Театрі Різнобарості. Режисер автор, актор в одній особі. „Любоко то я“ повна гумору і веселости комедія Р. Несяровица

Велике спортове свято в Перемишлі.

Свято-ювілей у перемишльській державній гімназії з нагоди 25-ліття „Сянової Чайки“.

При державній гімназії з українською мовою навчання в Перемишлі існує від життя 1909 р. спортивний кружок молоді під назвою „Сянова Чайка“, що його організував молодий тоді учитель руханки п. Е. Любович. Був це на терені міста Перемишля перший спортивний гурток та один з перших у Галичині. Розвій цього гуртка і його діяльність займають в історії українського спорту чільне місце. Нині виявляє гурток повну живучість і тенденцію до дальшого розвитку, чого переко-нує ючим доказом є спортове свято, яке члени „Сянової Чайки“ влаштували у днях 13. і 14. жовтня ц. р. з нагоди 25-ліття.

Свято складалося з трьох частин. Частина I свя-та відбулася дня 13. X. пополудні на військовій стаді-оні, де влаштовано легкоатлетичні змагання старших членів гуртка з такою програмою: 1) олімпійська дефі-лада змагунів, 2) приймт змагунів, 3) біг 100 м., 4) сту-сан кулею, 5) скок у височину, 6) мет диском, 7) біг на 300 м., 8) скок у довжину, 9) мет ратинцем, 10) біг 4 X 100 (штафета). Змагунів виказали, не вважаючи на незго-ду і вітер, велику справність у виступах, при чому ося-ги їх дорівняли в деяких точках осяган краєвих укра-їнських змагунів, а в скоці у височину навіть перевищи-ли. Вислід змагань такі: біг на 100 м. 12.1, мет диском 32.10 м., мет ратинцем 38.98 м., стусан кулею 10.10 м., скок у височину 1.63 м. (уч. кл. VII Шехович), скок у до-вжину 5 м., біг на 300 м. 2.28, штафета 1 мін. залучені класи VII і VIII.

Судувала комісія учнів та учителів факультета, що про висліді сповіщала мегафоном глядачам, які запов-няли трибуни.

Друга частина свята відбулася з нагоди 14. X. рано. Учні зібралися до шкільної залі на богослуження, яке вісправив у наміренні б. і теперішніх членів „Сянової Чайки“ о. катехит гімназії; під кінець вісправив хор мно-голітній основникові „С. Ч.“, який нині вже на емериту-рі. По богослуженні зібралася молодь до великої гімна-стичної залі, де відбувся вокально-руханковий поранок зле-ний „Сянової Чайки“ при співучасті Рішних учнів (звичай) заведення. Програма поранку була богата, різ-номанітна й добрана, а саме: 1) „Огляд історії „Сянової Чайки“ за 25 літ“ — реферат професора; 2) мін. хор відспівав дві веселі композиції а) Д. Котика; б) Чумарча-ка; 3) О. Кошиця „Композик“; 4) три ритмічні вправи учених до народних пісень — при смичканій оркестрі учнів; 5) вправи на поручах старших учнів; 6) руханко-ві вправи учнів кл. I і II; 7) „Патизмат феакиба“ у гості Одисей — вміток з 8. піснє Гомерозоді Одисей в перекладі П. Байзи-Нішинського, рецитация учня кл. VII; 8) вміт на кані молодших учнів; 9) збірні вміт стар-ших учнів; 10) муж. хор відспівав (з гарним баритоновим со-льом учня кл. VIII) привабу вже, але з Перемиш-лем зв'язану пісню „Де сріблосвітний Син пліне“, компо-зицію о. М. Копка до слів першого директора гімназії Гр. Цеглиньського, отже обох перемишлянців; 11) показо-ві вправи шпалами; 12) класичні ризорні статуї; 13) за-кінчення, яке виголосив директор заведення. На свято це прибув перший голова „Сянової Чайки“ з 1909 р., то-ді учень кл. VII, тепер лікар у Каміні Стр., д-р Андрій Кокосинський, якому молодь зробила сердечну одацію. Основника, проф. Е. Любовича, на жаль, не було.

Пополудні цього дня в год. 17. повторили молодь цей свій вокально-руханковий виступ перед гостями і запрошеними гостями. Родичів немало надзвичайно велика кількість, так, що годі навіть було всіх у ру-ханку помістити. Свідчить це, що й старше громадянство цікавиться спортивним рухом і радо спільно на нього розу-імпрези. А робить це тим радше, що мужеська гім-настика двох літ виробила собі в місті опінію, що всі

і прилюдні концерти й імпрези є модерно організо-вані, дуже збалансовано підготовані і до тонкостей виконе-ні, як це признав перемишльський „Український Бескид“. Навіть декорация залі й запрошення мають усе свій о-ригінальний вигляд. І так напр. селя на це свято „Сян-Чайки“ була удекорована в цілості лиш у спортовому стилі, що було для всіх неабиякою несподіванкою. Крім батьків були запрошені гості зі старшого громадянства, а також директори інших тут. середніх шкіл, учителі

З виборчого фронту.

ТУРКА.

Дня 12. 10. ц. р. відбулася в Турці довірочна нарада відпоручників 37 громад турчанського повіту в справі розписаних виборів до сільських рад. Зборам проводив голова Повітового Наро-днього Комітету д-р Кондрат. Реферували: пос. Д. Великавич і д-р Вабій. У дискусії промовляли о. Криса з Ісаїв, о. І. Кошиця з Розлуча, Д. Марців зі Соколиця та інші. Заціка-вленні виборами в Турчанщині мінімальні. Бо нема надії на конкретні успіхи, чого доказом факт, що у всіх селах (з винятком трьох) є лиш одна компромісова листа.

ЧОРТКІВЩИНА.

Зараз по розписанні громадських виборів за-чалася в Чортківщині підготовча праця. Дня 8. жовтня ц. р. відбулися в Чорткові скликані по-вітовим проволком УНДО збори відпоручників майже всіх громад повіту, яким проводив о. Ми-хайло Фіголь. Сенатор д-р Горбачевський представив значущі і вагу теперішніх виборів до громадських рад, а м-р Мартюк по-яснив зібраним у популярній спосіб постанови виборчого регуляміну. Зібрані вислухали з ве-ликим зацікавленням обох рефератів і зверну-лися до скликувачих збори із запитом перевести організацію і втягнути до виборчої акції всіх активніших українських громадян без огляду на партійну чи групову приналежність. Збори при-няли резолюцію із запитом до всіх громадських діячів у повіті, щоб якнайскорше подбали про заснування виборчих комітетів по громадах, які мають вести виборчу акцію в тіснім контакті з Повітовим Комітетом. Того самого дня уконсти-тувався Український Повітовий Комітет, що роз-ділив між своїх членів працю на місцях, прийма-ючи за основу організації місцевості, що мають становити осідки новоутворених громадських волостей. У найближчому часі вийшли члени Комітету на села, щоб поінформувати украї-нське громадянство про постанови регуляміну та інші зв'язані з виборами справи, а також зіб-рати інформації щодо стану справи на місцях.

ДОЛИНА.

Виборча нарада делегатів долиньського райо-ну відбулася в Долині дня 18. жовтня. На нараду прибули з околичних сіл самі селяни. Вражала повна відсутність духовенства з сіл (був тільки о. Чорнога з Долини), яке чомусь від кількох літ не приїжджає до Долини на політичні чи громад-ські наради. (В Болехівщині і Рожнітівщині ду-ховенство піклується громадським життям, тут видно занепад).

Нарада мала дуже поважний характер, при чому присутні селяни виявили в дискусії багато зацікавлення справою. Реферат про наше полі-тичне положення з наголошенням до теперішніх виборів виголосив пос. Великанович, рефе-рат про виборчий регулямін виголосив д-р Де-

руханки та представники спортивних гуртків збори з інших перемишльських гімназій. Програму виконали з цілості з повним успіхом серед широкого озвучення глядачів. Усі точки лавали прийняти насолоду, але до найкращих точок слід зачислити: а) виступ дітяк, що в народних строях при спілі народних пісень у супроводі оркестри та при світлі рефлектора робили чарівно-ма-гове враження; б) емоціональні вправи на поручах стар-ших учнів і а) показові вправи старших учнів штатами у повнім виразі, що було в Перемишлі новиною.

Означе вершом свята була промова директора гімназії, виголошена на закінчення до молоді на тему, як треба розуміти старе галицьке гасло „En тігіей, со-маті — тігіей піснє“, тобто „В здоровому тілі — здоро-ва душа“ та роздача нагород і почесних дипломів за змагунів за селян у легкій атлетикі. І так від основника „С. Ч.“ вручено класі VII, що здобула найбільше точок у змаганнях, чашу ім. проф. Любовича; штафета, що здобула перше місце, дістала від голови „Кружка Рі-шних“ металеву фігуру маратонського бігуна на мар-морі; від директора гімназії дістав загальний оземо-жець у змаганнях (був ним теперішній голова „Сяно-вої Чайки“ уч. кл. VII Шехович Лев) бронзову фігуру олімп. переможця з лавровою галузкою, а старенька п. О. Літинська, що є вже прабабунею і в гімназії має яну-кін, вручила ученицям членям „Сян. Чайки“, металеву фігуру Діани на марморі за вправи. За інші осяги діста-ли змагунів почесні дипломи.

До вправ і в перервах пригравала шкільна смичко-ва оркестра. Свято залишило у присутніх незабутні вра-ження, а вже молодь пережила його справді повною ду-шею.

Гість

УСТАНОВА, ШО НЕ ПРЕНУМЕРУЄ „ДІЛА“ для своїх членів, кривдить найбільше саме тих членів, бо позбавляє їх найповніших і найточніших інформацій про все цікаве, що діється у нас та в широкому світі.

БУЧАЧЩИНА.

На зазив політичного проволу в Бучачі явив-ся там дня 14. жовтня сенатор д-р Горбачев-ський на конференцію відпоручників громад-ських д-ром Гриневичем, який зreferував постанови виборчого регуляміну. Сенатор д-р Горбачевський поінформував присутніх про так-тичні засоби при цих виборах, звертаючи особли-ву увагу на konieczність відповідної організації. По оживленій дискусії, в якій забирали голос д-р Гринів, д-р Слюзар, о. д-р Пеліх та інші, по-рішено заснувати безплатно Повітовий Ви-борчий Комітет на судові повіти Бучач і Золотий Потік та звернутись до діячів у Монастиреччині, щоб заснували якнайскорше Комітет у Монасти-риськах, який повинен розвинути передвиборчу акцію в окрузі тамошнього суду.

САМБІР

Старанням повітового Народнього Комітету відбулася в Самборі дня 15. жовтня ц. р. нарада в справі громадських виборів. На нараду, яку отворив голова ПНК м-р Іван Гут-Куль-чицький, явилася понад 100 виборців-делегатів 37 сіл повіту. Новий самоуправний закон і виборчий регулямін вичерпуючо зreferував по-сол д-р Біляк, який при кінці своєї 2 і піє-го-диної промови візав учасників до масової й організованої участі у громадських виборах. Пі-сля реферату вивзалася жива дискусія, як до-каз великого зацікавлення виборами в повіті та великої складності й неясности виборчого регу-ляміну. При кінці наради на внесення о. Макара висловлено Українській Парламентарній Репре-зентації, зокрема пос. д-рові Білякові, повне довіра.

ЛЮТОВИСЬКА.

Дня 18. м. м. відбулася довірочна нарада в Лютовиськах (судов. повіт) у залі читальні „Просвіти“. Збори отворив голова Повітового Комітету м-р Малиновський. Реферував пос. Гринів Тершаковець. Повіт поділено на підставі волостей і вибрано голови волостних комітетів, які мають у своїх районах перевести технічну підготовку при допомозі виборчих гро-мадських комітетів. Цією виборчою акцією кер-мує Повітовий Народній Комітет у Лютовиськах.

РУДКИ.

Дня 9. жовтня ц. р. відбулися подібні збори в Рудках. Збори отворив скликувач о. Овчин-кевич. Зборами проводив о. дек. Галушко. Реферували пос. Тершаковець.

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ
30% знижка цін на всілякі блаватні і
повняні товари у фірмі Галицький
ггазин Новини Львів — вул. Галицька ч. 15.

Новий уряд у Португалії.

ЛІСБОНА, 23. 10. ПАТ. До нового уряду Салазара не увійшли дотеперішні міністри внутрішніх і військових справ, хліборобства та скарбу. Прем. Салазар об'єднав керму міністерством скарбу. Міністром закордонних справ став Чарло Дамал; полк. Лінгарес де Ліма міністром внутрішніх справ.

Гембеш їде до Відня та Риму.

ВІДЕНЬ, 23. 10. ПАТ. Нині в год. 6.20 приїждє тут прем'єр Гембеш з повороту з Варшави. В год. 8.25 прем'єр Гембеш відїхав до Будапешту. В малярських колах здогадуються, що задуманий виїзд прем'єра до Риму відбудеться на другий тиждень. Перед тим прем. Гембеш приїде на два дні до Відня.

Напад бандитів на поїзд.

СВЯЛЬ, 23. 10. ПАТ. Китайські бандити напали на залізничному шляху Татунгу—Шіань—Шію на поїзд та ограбили всіх подорожніх. 6-ох залізничних сторожів убили, 9-ох пасажирів забрали зі собою.

Втікають до Румунії.

БУКАРЕШТ, 23. 10. ПАТ. Часописи повідомляють, що французька та югославська поліція на спілку з румунською співпрацює, щоби устїйнити, чи правдиві вїстки, що деякі югославські революціонери старалися втікти до Румунії.

Тяжко засимілювати.

МЕХІКО, 23. 10. ПАТ. Іміграційна рада приготувала реформу іміграційного законодавства для Мехіко. Передбачена заборона еміграції з терзав середою та східної Європи, м. ін. з Польщі. Комісія виправдовує проєкт тим, що емігрантів із тих країв тяжко засимілювати.

Заборонили продавати зброю.

МЕХІКО, 23. 10. ПАТ. Міністр військових справ оголосив розпорядок, який забороняє продавати зброю в кількох провінціях. Це має на меті зупинити мехіканським католикам збройно за-протестувати проти віросповідної політики уряду.

Кожний може вбити безкарно.

СОФІЯ, 23. 10. ПАТ. Уряд оголосив постанову, яка ставляє поза законом 6-ох членів македонської революційної організації. Її провідники Михайлова шукають далі. На основі того розпорядку кожний горожанин може безкарно вбити революціонерів, поставлених поза законом.

Засудили на смерть.

МАДРИД, 23. 10. ПАТ. Військовий трибунал в Ов'єдо засудив на смерть 4 революціонерів, а трибунал у Леоні двох революціонерів. У гірничій околиці Сама влада викрила склад зброї, 5.000 крісів і багато скорострілів.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Як повідомляв єспанський щоденник „Епока“ в часі домової війни в Астурії полягло 2.500 людей.

— Звільнено провідника давньої партії слов'янських католиків, б. прем'єра Корошеца, що був інтернований на острові Гвар.

— Ганді сказав, що рішався остаточно зректися провладу конгресу й не брати участі в його нарадах.

— Зачувати, що до Риги приїде комісар закордонних справ Літвинов.

НОВИНКИ

— **ЗНИЖКА ЦІН НАШИХ ВИДАНЬ.** Щоби уможливити за купити наших видань якнайширшим колам громадянства, рішили ми, з нагоди місяця пропаганди за українською книжкою, обнизити якомога їх дотеперішні ціни. На іншому місці подаємо наш новий ціник і поручаємо його ласкавій увазі наших читачів.

— Василь Гресяк, веде далі свою кравецьку роботу, при вул. Сикстуській ч. 23. у подвір'ї III. сходи I. поя.

— Вияснення Управи Укр. Нац. Музею. У цьому виясненні поміщеному у вчорашньому числі „Діла“ треба спростувати друкарську помилку суми „180.000 зол. залізного капіталу, який Кураторія Нац. Музею вложила в розбудову для збірок“ треба спростувати на 18.000 зол.

— Нова міська управа у Львові. В понеділок вчором відбулася у Львові перше засідання нової міської ради. Після повитальної промови

през. Дрояновського радний д-р Бжеський зreferував справу числа віцепрезидентів міста та винищення членів управи. Рада устїйнила число віцепрезидентів на трьох і ухвалила такі платні: президент міста 1.251 зол., віцепрезиденти по 933 зол. Крім того встановлено 8 членів з винагородою по 25 зол. за участь в кожному засіданні.

— **Перед виборами президента м. Львова.** На основі рішення львівського зоеводи през. Дрояновський скликав на суботу 27. жовтня п. р. на год. 6-ту вчором міську раду з метою вибору управи м. Львова, себто президента, трьох віцепрезидентів і 8-ох лавників.

— **Хто виграв на лотерії?** В нинішньому тягненні Держ. Клас. Лотерії впади виграні на такі числа: 100.000 зол. на ч. 167868, 50.000 зол. на ч. 134138, 5.000 зол. на ч. 146865, 113306, 2.000 зол. на ч. 98874, 146350, 82633, 1.000 зол. на ч. 62481, 125191, 500 зол. на ч. 18615, 60782, 76130, 138374, 144868, 102176, 139351, 400 зол. на ч. 79188, 4583, 42932, 106752, 118704, 150962, 200 зол. на ч. 3986, 33981, 98600, 104668, 118704, 127282, 138474, 155094, 176444, 37388, 51268, 80640, 87506, 92391, 98163, 114424, 130967, 132021, 137669, 140499, 140778, 149914, 151611, 175334.

— **Моторні вагони замість поспішних потягів.** Міністерство шляхів задумує заступити всі поспішні денні потяги моторними вагонами. Зв'язана з тим інвестиційна акція буде зреалізована впродовж 3—4 літ. У Хшанові будуть уже 16 моторних вагонів. Осіною 1935 р. мають урухомити моторні вагони на лініях Варшава—Гдиня, Варшава—Познань, Варшава—Краків і Варшава—Лодзь. З Варшави до Кракова будуть їхати 3 і пів години замість 5 і пів години. Щоби заступити всі поспішні денні потяги моторними вагонами, треба вибудувати коло 80 таких возів.

— **Людові дом у Брідшині.** В Паликоровах, Сухолі і Болдурах відбулися в останньому часі посвєчення нових людських домів. Незабаром відкриють знову кілька домів так що у брідському повіті буде цього року 17 людських домів.

— **Молоко тільки у фляшках** будуть продавати від 15. листопада у Варшаві на основі розпорядку міністерства суспільної опіки та городського старства.

— **Пошесть червінки** не вигасла ще в Делятинщині, де вмерло що день по кілька осіб. Школи ще не відкриті, а суди не покликують засуджених до відсиджування кар.

— **Глядають за співзвучниками бандитів.** У зв'язку з убивством кс. Садовського в Замжій Воді поліція ствердила, що вбиті в stodолі у Мелковичах були в змові з кільканадцять особами в городському повіті. На тій основі арештовано м. і власника stodoli Мартиняка в Малковичах.

— **Засудили комуніста.** Перед львівським судом присяжних відбулася розправа проти двох фризирських помічників Мендлі Вальда і Максима Цінобра за комуністичну агітацію. Вальда у вільнено, Цінобра засуджено на півтора року в'язниці.

— **Львівська хроніка.** 13-літня донька антикаря Гольдштайна, Емілія, учениця II. кл. гімназ. Стшалковської, пропала без вісти. В листі подала за причину вчителя математики, що дав їй несправедливо злу ноту. — При вул. Гетманській ч. 8, вискоchlа з II. пов. 22-літня Валерія Степанівна, учениця торговельної школи і тяжко потовкхнись, померла в шпиталі. — Арештовано Стефана Ештафу, що подавав се-

Жіночу

молодість продовжує і зберігає передовіс'я **Меналь.** Користанте з того нового наукового здобутку! — **МЕНАЛЬ** — це рослинний оліїон, його нешкідливість урядом стверджена. — У приватних дних періоду, як також при унавіах, дєсть Ван МЕНАЛЬ недосаджні дотепер присауги. Домагайтєся в апіках апітїних і косметїчних складах, де нема, у Гєн. Рєспрєзєнт **МЕНАЛЬ**, — Львів, вулиця Пєтєрєвського 11 а. 379 1—1

бе за студента політехніки і крав плащі з вишиваними салі.

— **Мотоциклев катастрофа** склалася на шосі біля Винник. Шосою їхав мотоцикл з двома особами. Коли минали одну фіру, сполосхнєся кїнь і впа в мотоцикл, наслідком чого оба мотоциклїсти поспадали на землю і тяжко потовкхнєся. Один із них розбїв собі голову і зімлів. Обоє відставлено до львівського шпїтала. Одночасно один кїнь поломив собі нїти.

— **Вязні-фальшивники грошей.** Золочівський суд розглядав справу золочівських вязнів, які відсиджували кару в золочівському замку й рівночасно там фальшували гроші. Засудили: Ст. Коморонського на 8 літ, Ол. Ризунова на 6 і пів року, Ст. Вільчинського на 6 літ тюрми з позбавленням громадянських прав через 3 літ. Бувших вязничних сторожів Миколу Мазепу, Йосифа Потоцького, Каз. Дїля та Фр. Бая і вязнів Дм. Федорчука й Вол. Волиця суд у вільний.

— **Згорїла дитина.** В Лїсївцях пов. Сянін Ксєня Кирило пасла худобу і розпалїла в полї вогонь, при яком лишила свою 5-літню дїтину. Коли мати віддалїлася від вогню, дїтина приступила необережно до вогню, наслідком чого запалилася на нїй одїж. Налякана дїтина почала тікати, але в протївному напрямї нїж відїїшла мати. Вкїнци впа і вмерла, обгорївши на цілому тілі.

— **Краєва хронїка.** В Лїсївцї пов. Равє Руська 34-літній Йосїф Лопух заскоchlа Михайла Кульпу з Потїлїча, як пас худобу в його рові. В часї сварки Лопух ударив Кульпу так сильно холем по голові, що той агїнує на мїсці.

— В Березові злодії підкопалїся крізь стїну до складу шкїр Якова Шерця і вкрали товар загальної вартостї 3 тисячі зол. — В Мякішї пов. Ярослав Іван Костємбї пострілив через необережність свою 17-літню сестру Стефанїю, яка незабаром померла.

— **3 Польщі.** В Краковї розпочалася судова розправа протї Влад. Будзіша, бувш. секретаря університетських клїнік, за спрєвєрення 40 тисяч зол. — Під Краковом вїнулася під потїг 31-літня Аполонїя Мїхалїк, якї колеса відрїзали обї нїги.

— **Рїкїні вїстки.** Департамент справедлївостї повїдомив прєсу, що славного гангстера Флїойдта, означеного як публїчний вїрог ч. 1, після звбївства Дїлінгєра, ранєно смертєльно біля Іст Лїверпулє в стїїтї Огайо в часї сутички з поліцією. — Після смертї Поанкарє цілий ряд франц. мїст назвє всьакї площї та вулицї його іменем. — Єспанський уряд обрєхував, що боротьба з повстанням коштувала його всього 200.000 зол., у цьому не рахували кошти зруйнованих домів і знищеного майна приватних осіб. — Катєрінослав, що його більшовїкї перєхрєстїли на Дїпрєпетровськ, має тепєр 400.000 осіб; у 1913 р. було там 165 тїс. мешканцїв. — Відомий фїльмовий артїст Джекї Куглєн скїнчїи 20 літ; за рік лістане він

Ціник видань Видавничої Спільки „ДІЛО“

твори.	Ціна	Почтова пересилка
Буреверхи — Е. Бронте переклад М. Рудницький	1-30 зол.	0-30
Маціцький — Альфонса Доде, переклад із французької мови М. Рудницького	1-—	0-30
Між ідеєю і формою — М. Рудницького	1-30	0-30
Блакитна кімната та інші оповідання — Проспера Меріме, із французької мови переклад Василь Софронів	0-95	0-25
З японського дому — Ст. Левинського	1-30	0-25
Сміх землі — Володимир Островського	0-80	0-15
Спогади — Евгєна Чикаленка Частина I, II, III.	4-50	0-30
Окрема частина по 1-30 зол.		
Крізь дим і згар — Мик. Марїана Мєльнїка	0-50	0-15
Безпутні — Гордія Брасюла	0-50	0-15
Шевченко й княжна Рєпїна — Михайла Волиця	0-80	0-15
Бєлєй і Конїський — Волиця	0-30	0-15
Новий Самоупр. Закон — д-ра Барана	0-80	0-15

Дїстати можна у Видавничїй Спїлцї „Дїло“ — Львів, Ринок ч. 10. або в книгарнї „Прєсвіта“ — Львів, Руська ч. 10.

3 друківні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
"Діло" Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьріччя 15-00 "
Півріччя 30-00 "
Річно 60-00 "
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і ложу,
Франції, Голландії, Бельгії 30 фр.-фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бе-
лгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Моделі Заграничні в плащах, сукнях

порукає фірма
50% дешевше

Брати Карель
Львів, вул. Ягайлонська 7. — Станиславів, пасаж.

Не дайтесь перехитрити!

В часах дорогих цін масла, чи його браку — несовісні купці при-
мішують до нього різні дешеві
говщі.

Коли того, деякі купці, викорис-
товуючи вироблену вже опінію
"Маслосоюзу" що до першолітської
вартості його продукту, а і стара-
ючися збільшити збут для свого
продукту — наслідують охорон-
ний знак "Маслосоюзу" та зва-
ляють у бід похитливі подібністю
охоронного знаку.

Наглядний доказ цього є до-
лучення знімки. Тому просимо П. Т.
покупців, щоб вони у власному
інтересі звертали на це увагу і
уживали тільки масла і продук-
тів "Маслосоюзу", а правдивим
його охоронним знаком, який по-
міщений посередній на знімку.

САМОПАС...

Львів, 24. жовтня 1934.

Одно львівське товариство, яке має яких три-
ста членів, рішило зайняти домішку. Характер
товариства того роду, що його членів об'єднують
і спільні світові минулого і спільна сфера
громадських інтересів і більш-менш спільна су-
спільна верства. Тому домішка потрібна цьому то-
вариству не для налагодження панцелярських
формальностей, а для втримування тієї духової
спільноти членів. Одночасно управа хотіла піти
назустріч бажанням і жалам, які не раз чути з
різних сторін, що існуючі досі касинові това-
риства не можуть вдовольнити всіх тих громадян,
які хотіли би мати терен для товариських зу-
стрічей, гулянок, невинних розваг, рефератів,
вечірок. Словом, ослушавши любі, придбали вітра-
зу поверх двісті членів, найняли гарну, вигідну
домівку, модерно її улаштували. І вийшло так, що
— домішка спить пустою, ніхто з членів клубу,
за винятком буквально кількох одиниць, туди
не навідується...

Ніби дрібна внутрішня справа одної устано-
ви і від бід можна би всю вину скинути на ту
установу: на її членів, на погану організацію чи
подробниці неадаптої імпрези. На ділі це ціле су-
спільне явище, це одна з болячок всього україн-
ського життя. Цією болячкою є якась органічна
нехті наших земляків не лише до форми товари-
ського життя, прийнятих у цілому культурному
світі, але й взагалі до всякого товариського
життя.

Ми не англичани і можемо не мати того розумін-
ня ваги клубного життя, яке там існує у тій
класичній країні клубів: там клуб є другим ро-
динним домом, там людина відпочиває, зустріча-
ється з усіма найближчими і наймілішими зна-
йомими, без яких не може обійтись, переводить
час на культурній розвазі і полагодує серед ви-
східної атмосфери спокою, тишини і вигоди най-
складнішої справи. Можемо погодитися з тим, що
ми просто не доросли до розуміння тих правд,
які для кожного англичанина ясні і очевидні. Але
цей же нема у нас і родинного товариського
життя: у кожному місті можна на пальцях пора-
хувати домівки, які дивним чином ще себе взаємно
відкидають. Нема в нас нпр. ані тієї того гарного
звичаю, що існував на Великій Україні, та яко-
му на їм широка гостинність, не як обов'язок
куртуазії і доброго виховання, а як органічна
потреба людей, що взаємно відкидаються і
гостювання вважають веродзлучною частиною
життєвого змісту.

Грошева скрута, яка теж чимало причиняла-
ся до того, що навіть родини, які раніше „при-
мали“, тепер відсуваються від знайомих і закле-
плюють у своїх чотирьох стінах, цілком перекре-
стивши теж можливість, що їх відкриває праста-
рий звичай візиту: зустрітися за склянкою
чаю у прилюдній капальні, за своїми „штам-
тисами“ або у клубових напівприватних кімнатах.
Не зважаючи на велику господарську скруту у
Відні й раціоналізацію тамошньої працюючої інте-
лігенції той звичай — хай навіть у трохи мен-
ших розмірах — існує далі: бо він увійшов
у кров, у світовий культурний візитив, які не
можуть чейже уявити собі життя без знайомих,
без товариства, без розмов, без кількох різних
рідних і чужинних часописів, — без зустрічі зі
світом, бодай тим невеличким, що його дає віде-
ська кавария.

У нас існує цілком своєрідний „звичай“: ані
клубів, ані каварий, ані приватні візитив! По-
думав би хто, що це наслід філософії або подо-
рожництва! Але адже статистика книжкового
і часописного українського руху дає проречивий
образ духового життя українських інтелек-
туальних людей, які нікими міждинами обхо-
дять.

Митрополит Діонісій призначає єпископів для українських православних в Америці!

Варшавська Православна Пресою Інформа-
ція повідомляє:

Перед кількома днями митрополит православ-
ної церкви в Польщі Діонісій дістав від архіє-
пископа Атеніагораса, управителя православної
грецької архидієцезії в Північній і Полудневій
Америці та представника екуменічного патріар-
хату в Америці, лист, в якому архієп. Атеніаго-
рас просить подати йому кількох кандидатів на
єпископа для української православної дієцезії в
Америці, якої управитель бл. п. єпископ Йосиф
Жук помер у березні п. р.

Як відомо, українська православна дієцезія
в Америці залежить від архієпископа Атеніаго-
раса і підлягає канонічній юрисдикції екуменіч-
ного патріарха. Згадана дієцезія повстала у Злу-
чених Державах перед кількома роками і начи-
сла з кількох тисяч вірних та коло 50 парохій
у Злучених Державах і в Канаді, які постійно
зростають. Вірними українських православ-
них парохій в Америці є здебільша емігранти з
Галичини, колишні уніати, які перейшли на пра-

вослав'я. Літургічною мовою у згаданих парохі-
ях є церковно-словянська мова з українською
вимовою.

А що українська православна церква в Аме-
риці не має з Галичиною ніякої підтримки, звід-
ляла могла діставати священників, церковні кни-
ги і т. д., то з цієї причини згадана церква зва-
жувала наворотами зверталася до митр. Діоні-
сія в таких справах, який подачував їх прихиль-
но. І тепер митр. Діонісій прихильно подає
прохання архієпископа Атеніагораса. Тому поро-
бив заходи, щоб його виконати.

Отже „незалежна“ українська православна
церква в Америці, що зродилася і зросла на де-
мологічній боротьбі з греко-кат. церквою, яка
мовчала, залежна від Риму і через те нібито не
може як слід служити своєму народові, бере свого
єпископа — за посередництвом грека — від ми-
трополита Діонісія. Чи може бути більший
куріоз?

Доля українських учителів

на Буковині.

Шкільна влада приготувала вже другу серію
українських учителів, яких мали віддати зі
служби. Цим разом переведення цього акту ма-
лоб відбутись більш урядово. Для того завізано
урядово (писемно) до крайового інспекторату у
Чернівцях за 22. ц. м. на год. 9. рано около 100

наших учителів. Усі завізвані зійшлися точно на
означену годину і чекали до год. 12-ої, щоб до-
датися про свою долю. В год. 12. сказали всім,
що нині можуть вертатись додому і будуть по-
кликані другий раз до інспекторату.

Лівиця проти зміни конституції.

Демократична група сенаторів відбула вчора
вранці, на якій сенатори Мартен і Кюміналь скла-
ли звіт з розмов з прем. Думергом про ревізію
конституції. По дискусії радикальні сенатори і
управа демократичної групи заявили, що в заса-
ді погоджуються на зміну конституції. Зате кри-
тично ставляться до проєктованих постанов но-
вої конституції, на основі якої президент матиме

право розвязати палату послів, не засягаючи на-
віть опії сенату. Для основнішого обговорення
законопроектів конституції рішаво скликати усіх
сенаторів демократичної групи на нараду.

Коли палата послів відкине законопроект кон-
ституції, тоді прем. Думерг буде домогатися від
сенату розвязати палату послів. Коли сенат не
згодиться прем. Думерг зголосить димісію.

През. Рузвельт не хоче одного емісійного банку.

З Вашингтону повідомляють, що през. Рузвельт не хоче, щоб в Злучених Державах
був тільки один центральний емісійний банк.

ся без одної книжки і без одної газети (хвіба польські 10-гровішки запобігають ту прогалину і „вистарчують“ нашим інтелігентам). До виїзків належать теж ті пасажирі, які мають змогу від часу до часу (раз у рік чи на кілька літ) виїхати на кілька тижнів закордон, а на тисячі можна рахувати тих інтелігентів, які ніякої туди за кордоном не відчували, ніякої потреби відчинити своє маленьке віконце у широкий світ, поширити трохи свої вузькі погляди, безпосередньо зустріти з Європою.

Живуть у нас люди самотні і вдоволені з цього. Плекають у своїх чотирьох стінах свої амбіції, які потім у дуже примітивній формі виявляють на офіційних зборах і засіданнях установ, закопують у собі жовч до всього світа та займаються вуличними селетями. Найпримітивніші справи, які можна з найбільшою легкістю позаложити при особистій зустрічі на „нейтральному“, аполітичному, товариському ґрунті, вкладаються, попадають у кліщі формалістики і місяцями залагають просто тому, що люди — не мають де і як стрітнутися. Раз-у-раз можна стрітнутися з такими зразками товариських форм, які належать до замірених епох. Поруч із тим упалком товариської культури йде явище талого примітивізму в оцінці поодиноких людей і

поодиноких подій. Разом із цим — віра лише у свою особу, яка стає центральною точкою всього світа: бо який інший, як не егоцентричний світогляд може вироблятися у людини, яка йде крізь життя самотас, яка не признає впливу на себе свого товариського оточення, не признає взагалі нікого товариства...

Коли історики й політики парікають на ті питомі риси української вдачі, які так зловісно затяжні на всій різниці історії, — коли українські господарські діла мають теж претензії до української вдачі, що зупиняє розвиток української економічної сили — то слід теж боротися з тою рисою української вдачі — яскравою головою в нас, в Галичині, — якою є нехит до товариського життя. Треба боротися за товариську культуру, підставу культури містечкової, громадської і політичної. Покликані для цього установи повинні придумати всі способи, щоб витягти людей до осередків товариського життя, а поодинокі громадяни повинні просто наломлюватися до участі в товариських сходинах, так довго, поки потреба товариських зустрічей не стане їх звичкою. Пронагнана товариського життя і боротьба зі способом життя осторонь від товариства, це одно з чергових завдань акції оздоровлення українських суспільних відносин.

Дивогляди й банкруцтво колективізації.

На цю тему подає в „Газеті Польській“ її московський кореспондент (Отмар) дуже цікаві подробиці. Отже довідуємося, що селянський саботаж проти колективізації совітська влада здушила вже тепер цілковито. Цьогорічний врожай буде відданий державі згідно з планом майже без ніяких труднощів. Але чи після того закінчилася запекла боротьба села з містом?

БОЛЬШЕВИЦЬКІ УСТУПКИ.

Слід сумніватися. Коли большевики побачили, що самим терором не опанують села, пішли на уступки. Перемир'я зі селянством заключено на таких умовах: 1) дозволено на вільну торгівлю харчами, 2) допущено, щоб в межах колективів існували індивідуальні, приватні, підручні господарства, яким вільно мати власний городень, одну корову, трохи скота та дробу.

Якщо ці уступки втрималися би надалі, то може якийсь час був би спокій. Але показується, що большевики ледви чи зможуть оставити їх без шкоди для самої ідеї колективізації.

56 МІЛІОНІВ САМОСТІЙНИХ ГОСПОДАРСТВ.

Совітський уряд переводить тепер другу п'ятилітку, в якій передбачено, що до кінця 1937 р. не буде вже в СРСР ні одного приватного господарства. Все буде сколективізоване.

Під теперішню пору, — після стримання розгону примусової колективізації, є в СРСР 60 відс. сколективізованих, та 40 відс. приватних, індивідуальних господарств. Тих 40 відс. впертих „едінолічників“, не виключно бідні селяни, які ніяк не хочуть йти в колективи. Влада не відважилася забрати їм насильно землю, бо боїться наново розбухати село. Це вже не „куркул“, цебо багаті селяни, яких при відповідній пропаганді можна було „розкуркуляти“, — це біднота; а тої бідноти є около 56 мільонів голів! Ця величезна маса селян-приватників несе на собі величезні податкові тигари, але проте не дається аломити. „Едінолічників“ („одно ліцо“ — одна особа, — так названо окремих господарів приватників — прим. Ред.) оподатковано пересічно на 50 відс. вище, як колективи; вони не користають з державної допомоги, не дістають рілничих машин, штучних добрив, насіння, ні кредиту. Навпаки, — влада їх переслідує на кожному кроці, намагаючись примусити їх до вступу у колективи. А проте, ті „едінолічники“ живуть назагал краще, як члени колективів і саме ця обставина є наглядним доказом проти колективізації. Тому влада скорше чи пізніше мусить взятися далше за нищення „едінолічників“, якщо не схоче допустити, щоб існуючі колективи розвалювалися, так, як це почало діятися кілька років то-

му. Тодішні колективи мали дуже строгий, соціалістичний лад і були наділі кольтоніями не-вільників, що все запрацьоване мусіли віддавати державі. Ясно, що в таких умовах нікому не хотілося совісно працювати і большевики, не хотіючи ідею колективізації, мусіли піти на уступки. Тоді саме повстали вищеозгадані індивідуальні господарства членів колективів. Колективники мали наразі щось свого і процес розпаду колективів тоді стримано. З другого боку, таке існування приватних господарств в межах колективів має безперечно шкідливий вплив на саму большевицьку ідею колективізації, через те, що приватні господарства кращі, чистіші, культурніші і багатші. Зайво пояснювати, що така практика є просто глумом над ідеєю колективізації і тієї ідеї по-важно шкодить. Тому слід рахуватися, що большевики й тут візьмуться за репресії.

САМОСТІЙНІ ГОСПОДАРІ-НУЖДАРИ — ШЕ БАГАТІШІ ВІД СКОЛЕКТИВІЗОВАНИХ СІЛЯН.

Однак покищо колективів вони не рухають, а зате сильніше взялися до „едінолічників“. В останньому часі наложено на них одиоразову грошову данину, яка є двічі більша, як усі державні податки разом. При тій нагоді большевицька влада на місцях дістала довіроче доручення, щоб від тої данини звільнити тих селян, що виявлять схильність перейти в колектив. Чи ця данина заломить „едінолічників“ слід сумніватися. Їм живіється ще й інші куди краще, ніж колективникам. Такий „едінолічник“ зробився метким купцем, він не має над собою тяжкого апарату колективної управи, промишляє на власне ризико і вміє моментально пристосовуватися до всіх змін на „вільному“ ринку. Крім цього заробляє дуже добре кіними. Кожний майже „едінолічник“ має свого коня і займається з ним до праці в промислі, при чому заробляє в день не раз до 100 рублів. Це тому, бо фабрика звичайно мусить виконати план (себо віддати стільки а стільки фабрикатів в означеному речинні), а грапляється, що забракне залізничних вагонів для транспорту, або авто посповані, (що є на денному порядку). Часто можна стрінути „едінолічників“ з кінями при вирубі лісів, за що платять їм натурою (будівельним матеріалом).

Врешті ще одно, найбільш куріозне: „едінолічник“ працює зі своїм конем на приватних загородах колективників, беручи високі оплати натурою (луд збіжжя за день), або приймаючи від колективників „відробок“. Совітська преса подає „таксу“ такого відробку: саме: колективник мусить відробити один день на полі „едінолічника“ за кожний віз зважений ним з поля колективника.

МИТАРСТВА СКОЛЕКТИВІЗОВАНИХ СІЛЯН.

Тому й не дивно, що совітська преса бе на тривогу. Виявляється, що під кінець 17-го року існування СРСР і напередодні закінчення колективізації, на селі починають діятися несамо-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛО“ З ДНЯ 26 ЖОВТНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

8

СТОРИНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

III. ПЕРШІ ВРАЖІННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ЖИТТЯ. ІВАН БОРИСІКЕВИЧ, ЙОГО ВПЛИВ І ЗНАЧІННЯ.

В 60-их рр., до яких сягає моя пам'ять, було на Поділлі національне життя вже розбуджене. В домі мого батька були всі руські часописи, що виходили в Галичині, та всі видавництва, що появлялися від 48-ого р. Батько був членом усіх тодішніх організацій, обирав дуже западаючи дати на всякі народні цілі, зокрема на львівський „Народний Дім“, якого членом він був від початку, та на руські бурси; закладав у повіті школи, які тоді стояли під управою консисторії, та ширив просвіту у своїх громадах.

Для себе передплачував батько „Слово“, „Страхопуда“ з „Золотою Грамотою“, „Нелілю“, видавану Маркилом Попелем, та взагалі всі руські часописи, які тоді виходили, без огляду на політичний напрям. Для громадян випишував популярні брошури, які вже тоді стали появлятися у Львові й Коломиї. Погадую собі, що в половині 60-их р. у нас на селі книжка не була незвичайною появою. Сільська

молодь рвалася за книжками, читала їх дуже рало, а й старі радо слухали, як хто їм читав.

Від 1861 р. почалися вибори до союму. Їх пильнував батько дуже і не було ніколи, щоб котрий з виборців в обидвох громадах віддав голос не на руського кандидата. Мов крізь сої тямлю одні правибори до союму в громаді Говилів Великий, які відбувалися у нас на попівстві, як усі громадяни під проводом батька віддавали голоси на виборців Гринька Бобяка і Якіма Кибу, двох найчільніших господарів села, і лиш кількох латинників, намуштрованих латинським парохом з Хоросткова, голосувало на Якуба Бобовського, засяпкового шляхтича, який очевидно перепав.

Тямлю також акт вибору війта в громаді, що відбувся ще перед виданням громадського закону з 1866 р.

На нашій подвір'ю зібралася вся громада. На ганок вийшов комісар, що приїхав із староства і запитав: „Кого хочете, щоб був війтом?“ На це піднявся одиодушний оклик: Петро Свистун! Тоді комісар зняв з дотеперішнього війта, Василя Бабія, бляху, завішену на рамени на грудях і переверсив її на груди Петра Свистуна; цим актом був вибір довершений. Голосів ніхто не числив, отже це був плебісцит, що довершив вибору через „аклямацію“. Це могло діятися лиш перед виданням закону 1866 р., котрий змінив виборчу ординанцію, що й досі залежала.

Почавши від 40-их рр. XIX стол. був великим приятелем нашої родини Іван Борисікевич і головно його впливам треба приписати, що в нашій родині запанував руський дух. Був він майже ровесником, а в кожному разі товаришем зі шкіл і взагалі з молодих літ, мого батька; визначна роль, яку він у тих часах відіграв у публичному житті, не могла лишитись без впливу на ідеологію мого батька, а відтак і цілої нашої родини.

Іван Борисікевич уродився в селі Увисла, гусятинського повіту, в найближчій сусідстві Говилова. В Увислі був його батько священиком і там придбав собі власну реальність, яка складалася з около 100 моргів землі та гарного двірка з городом і господарськими будинками. Як заможна людина міг він відступити від звичаю давати сина на богослов'я і завдяки цьому пішов Іван Борисікевич на права. Була це в тих часах між русинами велика рідкість. Скінчив він права у Львові і саме коли був укінченим правником, припали часи Стадіона та рух 1848 р. Іван Борисікевич перебував тоді у Львові й взяв активну та гарячу участь у тім русі, перебув бомбардування Львова в 1848 р., зазнавав напастей від польської гвардії та став відразу і звесь час на руським національним становищі, не даючись заманити між поляків, ані між сторонників „Руського Собора“. Був він одним з головних основників „Головної Руської Ради“ й ініціатором „З'їзду Руських

вигляді: Трапляються випадки, що „єдинопісник“ потайки арендує землю від колективів, або колективники арендують її від „єдинопісників“. Один одному піддає у найкращій згоді.

Отже бачимо, що колективізація стала на ділі параваном для індивідуальної, приватної господарки. Большевики це бачать, але покищо

не можуть рішуче протиділати, бо бояться нової катастрофи у сільсько-господарській продукції.

Наприкінці кореспондент стверджує, що большевики все більше починають розуміти слова Мірабо: „Найбільшою пристрастю людини є пристрасть власності“.

Наболілі питання української преси.

(Голос читача й співробітника українських часописів).

Найголовнішу роль преси звичайно вбачають в тому, щоб вона своєчасно подавала читачеві інформації про світові події та належно їх освітлювала. І справді, часописи з великим терпачем не зупиняються перед витратами, щоб своєчасно — за допомогою модерних засобів пресової комунікації (телеграф, телефон, радіо) — одержати інформації про світові події та негайно подати їх до відома своїх читачів. Розуміється, не можна вимагати цього від українських часописів (я маю на увазі тут українську пресу поза межами СРСР, України), що в кращому випадку налічують декілька тисяч передплатників.

Отже, не претендуючи конкурувати щодо своєчасності та повноти інформації про світові події з чужою пресою, українська преса має, на мою думку, свої надзвичайно важливі завдання, що їх не може виконати за неї чужа преса, а саме — освітлювати світові події з погляду інтересів української справи, інформувати своїх читачів про життя на всіх українських землях і колоніях та бути виразником opinio українського громадянства.

Цим самим, гадаю, вирішується питання, чи можна ставити в обов'язок кожного українця підтримувати свою пресу, хоча б вона й мала деякі хибі щодо своєчасності та повноти інформації про світові події.

Беручи на увагу ті особливі завдання, що їх має здійснювати українська преса, можна ствердити, що назагал українська преса виконує їх совісно. Однак — ніде правди діти — й у нас уже можна зареєструвати т. зв. збиткову (продажну) пресу, що служить чужим інтересам, а також, т. зв. жовту пресу, що має на меті задовольняти насамперед низькі інтереси своїх читачів — любов до сенсаційних та кримінальних справ.

Не треба забувати, що у виданні часописів беруть участь два контрагенти — редакція та адміністрація, яких інтереси не завжди йдуть в парі: нерідко адміністрація дивиться на часопис, як на комерційне підприємство, а тому в погоні за передплатниками звертається інколи до таких засобів, що не мають нічого спільного з завданням часопису (напр. лотерія, аскурація і т. п.).

Не стану тут докладно засновувати всі ті неморальні явища, що погано — за прикладом

чужої преси — просявються й у нашу пресу; вкажу лише для прикладу на такі, як поміщення рецензій видавця чи редактора на власні видання, уживання недопустимих лайки поміж ворогуючими органами, передрук матеріалу з українського часопису не тільки без оплати авторського гонорару, але й без зазначення назви запозиченого органу і т. д.

Здається мені, що вже настав час, щобі скликати у Львові чи деінде з'їзд українських журналістів для обговорення всіх наболілих питань української преси. Скликання такого з'їзду диктують інтереси української преси, так само і професійні інтереси діячів української журналістики.

Слід пам'ятати, що пресова справа, за висловом відомого англійського журналіста В. Стіда, „має діло з людською душею і торгує людськими цінностями“. Чи не є повинністю українського громадянства й насамперед українських журналістів подбати про те, щоб українська преса могла якнайповніше здійснювати своє велике призначення? Ст. Сіропало.

Обезпечення в нас і в інших народів.

(З нагоди пресової конференції в „Карпаті“.)

ЗРІСТ ФОНДІВ.

Ще кращий розвиток унаслідок зросту фондів. Фонди Товариства складаються з фонду основного й резерву.

Фонд основний рівний зол. 220.000 і він є від р. 1927 незмінний. Резерви Товариства, які складаються з премійних резерв, фонду резервового, фонду на амортизацію вартості нерухомостей вальоризаційного фонду зростають постійно з кожним роком, а саме:

З днем 31. XII 1928 всі ці резервові фонди не вчисляючи основного рівні зол. 40.506.86

з днем 31. XII 1929 всі ці резер. фонди рівні	71.715.49 зол.
1930	130.359.91
1931	249.519.64
1932	365.992.66
1933	410.311.99

З днем 31. грудня 1928 всі фонди Товариства дійшли до 260.506.86 зол., з днем 31. XII. 1933

Учених“ у Львові, делегатом на славянський з'їзд у Празі разом з Гинилевичем та Олексієм Замлинським, членом усіх депутатів, що їздили від „Головної Р. Ради“ до Відня, вкінці депутатом до конституційної Держ. Ради в 1848 р. у Відні, яка відтак була перенесена до Краєво-го союму з курії сільських громад гусятинського повіту. Між тодішніми руськими був він, здається, одиницький юрист, людина жива, що орієнтувався добре в ситуації, тож віддавав справі великі прислуги, при чім також усюди, де було треба, причинявся і гроши. Стадіон хотів його заманити до державної служби, де ждала його безперечно шкоро і висока кар'єра. Та хоч у політиці йшли тоді русини разом з урядом, не хотів бути залежний і не прийняв державної посади. Він сів на батьківський ґрунті в Увсєлі і там господарив. Не женився, мав особисті потреби невеликі, зате працював усюди. де того вимагала народна справа. В 60. рр. впринудили ріжницю між ним і тодішніми святоюрськими керівниками, тоді то він усунувся від політичного життя. Борискевич був з одного боку рішучий противник поляків, однак з другого боку також не менш завзятий противник москвофілів. Він був уже в 1848 р. свідомим українцем, він видав тоді своїм накладом „Ма-укаїнцем, він видав тоді своїм накладом „Ма-укаїнцем“ Основаненка з передмовою в українській мові й на тім самім становищі стояв на „Зізді

Руських Учених“. Він не міг очевидно погодитися з еволюцією, яка зайшла в 1866 р., коли орган святоюрців „Слово“ оголосив програму: „один народ“ (один народ) і з тими політиками не міг далі йти. Тому не хотів більш кандидатувати до союму і держався від політики оподалік. У 80-их рр. почала керма політики переходити в руки народовців. У 1884 р. стало виходити „Діло“, в 1883 р. увійшли вперше до союму у значнішим числі народовці. Цей рух почитав Борискевич з великою радістю. Він був тоді уже за старий, щоб взяти в нім активну участь. З кінцем 80-их рр. почав занепадати на здоров'я, стратив зір, умові сили почали також слабнути, вкінці з початком 90-их рр. продав реальність в Увсєлі й переїхав до Відня. Там постиг його швидко трагічний кінець. Безпомічного, слабкого старця постигла нагльа смерть на вулиці, серед ночі. Мусів, здається, впасти жертвою грабежі, бо при ньому ні ніяких грошей не знайшли, ані не показалося ніякого маєтку, який повинен був лишитися з продажу реальності. Так скінчив той на ті часи серед нашої суспільності дуже визначний громадянин. Та вплив Івана Борискевича на національний настрій у нашій родині лишився і був очевидний. Перенісся він також і на мене.

(Далі буде.)

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на захолі?

Найбільша Фільма усіх часів.

Кіно „Атлантик“ — Нині прем'єра!!!

Обов'язком кожного читача „Діла“

в місяці жовтні не тільки вирівняти заборгованості за „Діло“, але й приєднати нашому органу хоч одного нового передплатника.

до 630.311.99 зол., стіже за п'ять літ зросли на 369.805.13 зол.

В тому самому часі виплачено обезпеченим разом зол. 138.416.95.

За дев'ять місяців цього року виплачено вже обезпеченим зол. 36.934, а на днях прийдє ще до виплати зол. 27.293 зол.

Стан позичок признаних членам в дні 3. XII. 1933 р. дійшов до зол. 51.177.72, а в цьому році признали вже позичок на суму зол. 15.039.

Фонди „Карпаті“ з кінцем цього року досягнуть суми близько три чверти мільона золотих. Це вже поважний вклад у нашу національну господарку.

ПОРІВНЯННЯ З ЧУЖИНЦЯМИ.

А проте в порівнянні з життєвими обезпеченнями чужих народів — ми стоїмо далеко-далеко на сірому кінці. Якій цьому причини? Перша причина в тому, що наше громадянство не доцільно вага обезпечення на життя. Навіть найбільш освічені одиниці вважають життєве обезпечення за марно викінений гріш, за люксус. Тоді, коли американці, англійці, або німці вважають життєве обезпечення за найкращу форму ощадливості, найважливіший засіб забезпечення себе і своєї рідні, за найважливішу ділянку суспільної економії, зваживши, що в них одиниця й нарід під економічним оглядом стоять на недосяжній для нас висоті — то тим більшу роль відіграє обезпечення життя для нас і нашого народу. Не є ніяким оправданням, що ми бідні, — саме ця обставина повинна бути сильнішим товчком до поширення ідеї обезпечення. З другого боку багатші одиниці в нас вважають, що їм не треба обезпечення саме тому, що вони зможніші.

Бельгійський король дещо заможніший як наші громадяни, а вважає за вказане обезпечитися в користь своєї родини на шість мільонів швайц. франків.

Ця нехтіть до обезпечення в нашому громадянстві є майже така сама, як у польському. Лише жиди користають найбільше з життєвого обезпечення.

НЕОХОТА І ЧУЖА КОНКУРЕНЦІЯ.

Але крім цієї неохоти до обезпечення взагалі, на яку хоріе наше громадянство, є ще важливіший момент, який гальмує розвиток нашого Товариства, а ним є тенденція обезпечитися в чужих Товариствах, а не в „Карпаті“.

Фактом є, що багато наших громадян є обезпечених в чужих товариствах і то не лише з того часу, коли „Карпаті“ не проводила ще діяльності, але діється ще й тепер, коли „Карпаті“ працює повною силою нарі.

Причину цього явища слід приписати нашій атмосфері, яку старіються витворити деякі „Карпаті“ агенти деяких чужих установ і осіб.

важно української народності, що хотять впоїти в наших громадян переконання, що „Карпатія“ фінансово слаба установа і не зможе виконати своїх зобов'язань. Ці агенти вказують на міліонні суми, якими оперують їхні товариства та приставляють їм фонди „Карпатії“.

Цей аргумент може переконати тільки незнайомих із технікою обезпечень.

Діяльність Товариства обезпечень є подвійно унормована законами і приписами Міністерства Скарбу, підлягає безпосередній і дуже суворій контролі Міністерства Скарбу Державного Уряду Контролі Обезпечень. Ці приписи є для кожного обезпеченого великого і малого Товариства однакові. За кожне обезпечення мусить Товариство зложити приписану резерву премій, — отже ніодно товариство не може мати менших резервів як є унормовані законом.

Та не лише резерви премій є подвійно унормовані, але так само є нормовані приписами видатки адміністративні й еквізичні. Вони не можуть перевищити означеного відсотку премійних впливів, або обезпеченого капіталу. Правда, є товариства, що мають міліонні резерви, але ці резерви мусять покривати ще інші зобов'язання дотичного товариства і відношення резерв до зобов'язань у цьому великому товаристві є таке саме, як у малого товариства, що має малі резерви, але й малі зобов'язання.

(Далі буде.)

Совітський амбасадор поїхав

до Європи.

НЮ ЙОРК, 5-го жовтня. (Вл. кор.). Совітський амбасадор Олександр Троїановський виїхав учора з Нью Йорку до Радянщини, щоб порозумітися зі своїм урядом про дальші переговори з Америкою в справі налагодження фінансових відносин між обома державами. Після призначення Собітіа Америкою виникли такі труднощі в покладженні давніх довгів, що їх затягнули давніші російські уряди в Америці, що вілк не можна було дійти до якогось порозуміння. Кілька разів переговори розбивалися, аж остаточно совітський уряд побачив, що на підставі дотеперішніх пропозицій Америка не зможе дійти до порозуміння.

Кажуть, що російський уряд пішов би на великі уступки супроти Америки, але боїться, що інші держави негайно використають ці уступки і зажадали б для себе полекш та привілеїв. Щоб знайти якусь формулку для виходу з важкого положення, рішився Троїановський предложити всі труднощі Москві, бо совітський комісар закордонних справ, Максим Літвінов, не має часу вглянути в справу. Надіються, що Троїановський вернеться до Америки за 6 тижнів.

Одночасно, як повідомляють телеграми, американський амбасадор Буліт їде до Америки, але через Сибір і Японію, а не через Європу.

Українська секція на жін. виставі.

НЮ ЙОРК, 8-го жовтня. (Вл. кор.). На виставі американського жіноцтва, що відбувалася минулого тижня в готелі Астор при Бродвею № 42 вулиці в Нью Йорку, була також улаштована українська секція заходом Союзу Українок Америки. Український відділ мав багато виробів домашнього промислу, головне вишивок і був приміщений в дуже доглянутому місці. Вистава мала бизнесовий характер, тобто розголошення різних виробів,

головно уживаних жінками. Це помагало й українській секції, бо продавала досить зі свого краму. Очевидно, що разом з тим ішла і пропаганда праці серед відвідувачів, при чому дівчата, зодягнені в народні строї, дуже добре гармонізували з цілістю українського відділу. Тому, що Союз Українок дістав запрошення на виставу досить пізно, не було часу видати відповідну брошуру про український домашній промисел. Отже для пропаганди треба було вживати інших брошурок та летючок.

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ

сплати своїх зобов'язань супроти „Діла“ на пізніше, тільки вирівняйте негайно ваш довг і ширіть „Діло“ в крузі своїх знайомих!

Великий бюджет міста НьюЙорку.

НЮ ЙОРК, 3-го жовтня. (Вл. кор.). Сьогодні оголосили прелімінар бюджету міста Нью Йорк на наступний рік. Видатки передбачені на 550,980,553 дол. 6 це перший бюджет мейора Ля Гарді, який кандидував під гаслом ощадності. Одначе показується, що він передбачує зменшення видатків лиш на 85,000 дол. Зате він каже, що пороби змін у видатках поодиноких департаментів і признає більше гроша на конкретні видатки. Зайшла теж важка зміна в справі прийняття бюджету. Над тим радять поступово аж 4 ріжні комісії, поки акція він не прийде від наради лавників. Рада лавників може зменшити

позиції в бюджеті, а не може їх підвищити. Ощадність 85,000 дол. вийшла з того, що скасували багато посад як зовсім непотрібних.

Японська армія домагається

державного соціалізму.

НЮ ЙОРК, 3-го жовтня. (Вл. кор.). „Геральд Трибюн“ повідомляє з Токіо, що там появилася брошура, видана військовими колами, з домаганням ввести в Японії державний соціалізм з

метою скріплення цілого народу, щоб зробити його готовим на всякі випадки. Їде про те, щоб перестати господарські реформи для заспокоєння незадоволених. Брошура викликала велику сензацію, бо в Японії існує цісарський декрет ще з 1867. р., що армія не сміє вмішуватися в політику.

Закупно грамоти на позичку Рідній Школі по 25 зол. це так, як вкладка в банку. Ви вже закупили?

Минуле д-ра Павелича.

Павелич є провідником хорватської революційної організації „Усташа“. З професії є адвокатом. Перед проголошенням диктатури в Югославії в дні 6. січня 1929. р. був Павелич провідником хорватської націоналістичної партії у скупщині. Члени партії ненавиділи сербів і Білгороду і звідси їхні симпатії до македонців та діяльності В. М. Р. О. Тому, коли в 1928. р. в Скоплі відбувався великий політичний процес проти македонських студентів д-р Анте Павелич був головним оборонцем підсудних. Його співробітником став Густав Перчич. По проголошенні диктатури в Югославії оба втікли за кордон, де зорганізували революційну організацію до боротьби за незалежну Хорватію. Першою жертвою цієї терористичної організації, як запевняє югославянська поліція, став директор загребського часопису „Новости“ Тоні Шлегель. У квітні 1929. р. прийшли до Софії на переговори з македонським народним комітетом. Македонці привітали їх з ентузіазмом. Крім того Павелич є провідником легальної всерхорватської організації „Домобран“, яка минулого року надіслала до Ліги Націй петицію з підписами 350.000 хорватів-емігрантів в Америці, Франції та Бельгії. У меморіалі домагаються хорвати незалежної хорватської держави. На еміграції хорвати видавали часопис „Усташа“; В. М. Р. О. часопис „Во-

ля або смерть“. Хорвати в Югославії відкидають революційні методи боротьби і впливи групи Павелича зевеліки.

Вистава Укр. Т-ва Прихильників Мистецтва.

Вистава українського плястичного мистецтва влаштована Музеєм Наук. Т-ва ім. Шевченка і Українським Т-вом Прихильників Мистецтва зібрала чимало праць мистців зі школи О. Новаківського і різьби п. Павлося. Може слід було робити дбайливіший вибір між працями, що вдекишло би оцінку творів і не давало деяким мистцям змоги показувати свої слабші твори поруч добрих.

Хоч образи були розміщені з великим смаком і гарно, але такий їх розподіл стояв на оерепоні, щоб виготворити собі погляд про характер творів, бо полотна різних мистців висіли одно поруч одного, а образи одного автора були розсіянні по різних стінах. Всеж признати треба, що вистава робить добре враження, дарма, що цим разом маємо тут праці різної вартости і мистці не засіли доходити до сподіваної висоти.

Образ п. О. Новаківського, провідника маляр-

ської школи, звертає на себе увагу глядача. П. Новаківський має свій стиль, з яким можна погоджуватись або ні, але який свідчить про його визначну і дуже самостійну, паскрий малярську індивідуальність. Кольор і пластика це ті прикмети, якими образи п. Новаківського завжди відзначалися і які ставлять їх у ряді найбільших архитворів сучасного малярства. Крім цього п. Новаківський цінить передовсім характеристику осіб, які малює і підкреслює дуже сміливо те, що на його увагу заслуговує. Не самі риси обличчя, але характер цілості, вислів і будова займають головню мистця і ціла особа від голови до рук є наче історія портретованої людини, згазана з її життєписом і заняттям. Це замишування до барви і характеру подивляємо в останньому портреті д-ра Д. Л.

Крім цього треба привітати з найбільшою радістю талант п. А. Павлося, що виставив три голови і дві групи. Групи запряжених коней — знамениті і суцільно скомпоновані, мають рух, живучість і справді є монументальним твором. Постає ізця верхом є у своєму стилі, упрощена, повна виразу, знаменита в рисунку і пропорції і лише незвичайно сугестивним розмахом. Той розгін коня найшов свій вислів у лінії двох хребтів: людського і кіньського, у похилених і злитих водно двох тілах. Талант п. Павлося заслуговує на найвище признаєня.

Серед малярських творів переважають краєвиди і вони становлять найкращу частину вистави. Є багато портретів і квітів, в яких дуже сильно чути стиль мистця Новаківського.

Вид з вікна п. Анастасієвського і краєвид належать до найудатніших творів. Портрети п. Вуцмаєвська — дуже цікаві своїм харак-

Великі склади вибух. матеріялів.

ВІДЕНЬ, 24. 10. ПАТ. У Пенінгдорф поліція відкрила у трьох братів Кавфманів великі склади вибухових матеріялів, зброї, мушкетів, ручних гранатів і т. д. Двох братів втекло до Німеччини;

третього залізанного урядовця арештувала поліція. За переховування вибухових матеріялів грозить йому кара смерті. Всі три брати були загорілими націонал-соціалістами

Мін. Тітулеску їде до Туреччини.

БУКАРЕШТ, ПАТ. Агенція Радор повідомляє: Міністр закордонних справ Тітулеску їде 25. жовтня ц. р. до Анкари, де візьме участь у на-

ціональним святі Туреччини. 30. жовтня ц. р. буде на нарадах балканської антанги

—o—

Бюджетовий недобір.

ВАРШАВА, 24. 10. ПАТ. Бюджет на 1935-36 р. вже складений: його предложать сеймові та сенатові. Видатки означено кротою 2.135 мільонів,

доходи 1.987 мільонів. Недобір бюджету сягає 148 мільонів зол. Його поквирять скарбовими резервами.

Ознайомтеся з продажем — фліяеля на біллі 0-65, ваталіна 1-80, штрукси і бархани за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

гером; крім цього гідні уваги студії рук цього малює. П. Гебусівна виставила чотири акварелі, з яких найкраща „Зима“ відзначається милою гармонією кольорів і композиції. Ілюстрації до „Гамлети“ не приносять багато нового для публічного розуміння цієї драми, — постать Офелії радше невдаха.

Кравиди, дереворити — середньої міри. П. Гаврилюк є під впливом французької школи, але у своєму автопортреті шукає власних порів і досить сміливо трактує будову тіла. Ярмарок у Соколі п. Іванюка це зовсім добрий образ, дуже барвистий; добрі теж його барвисті моноліти і картонна над Вугом. Про кінці цього сказати не можна; вони трохи штивні і замало цікаві в колірах.

Композиції п. Лощева не дуже виправдані; трохи барв свого мистця, трохи власного стилю, але ще невиробленого. Непоганий портрет з особою мистця Струханчука.

Дуже багато є праць п. Луцка, що відзначаються живими колірами. Тільки деякі з них дуже різні кравиди дають поняття про його талант, інші — вербальні в кольорах.

Акварелі і квіти п. Манастирської досить милі.

Портрети п. Малюці — різної вартості; деякі зовсім добрі, як теж кравиди з досить буденним кольоритом.

З образів ланки Ніжик — хлопець з багатою заслугою на увагу з огляду на композицію, але не вільний від рисункових помилок.

Автопортрет п. Обала — це найкращий його твір; студія голови робить враження чогось неокінченого; квіти скорше без кольору.

Талант п. Перфесського повинен би головним розвиватися у напрямку ілюстрації а ля Ділак, де є багато елегантності і приваби. Його символіка й історичні образи терплять від недостатці суцільності.

П. Ольга Пашканівна дає кілька добрих портретів і студій і кілька дуже вдалих кравидів. Пані Рубісова виставила зовсім удатні дереворити і гваш. Кравиди п. Рудаківничої — мало самостійні; видно в них вплив кольорити Новаківського; дуже милий є її автопортрет.

Студія голови п. Смоляського заслуговує на увагу з огляду на кольорит і рисунок; кравиди не виходять поза звичайну міру. П. Чорний, відомий своїми знаменитими карикатурами, виставив більший образ „Ловець“, де є багато малювальних прикмет, багато еластики і розуміння для повітря; проєкти плякатів варті уваги. Гудул менше вдалий, з огляду на деяку штивність і не дуже гармонічний кольорит.

Д-р Вацлав Морачевський.

КОЖНА УКРАЇНЬСЬКА УСТАНОВА:

читальня, кооператива, кружок „Р. Ш.“, Соціалістичний Луг — повинні зааборонувати для своїх членів „Діло“. Вилаток, зложений на передплату „Діла“, оплатиться кожному товариству сторницею.

З Музею Визвольної Боротьби України у Празі.

КОЛЕКЦІЯ ВІДЗНАК.

Музейна колекція відзнак поповнилася в останніх часах новими експонатами. В ній найбільше відзнак металевих, є також емальові й інші. Відзнаки з пам'ятками українського війська наших академічних, спортивних та інших організацій, різних українських свят та участі українців у міжнародних конгресах і з'їздах. Частина відзнак інстальована на щитках і приступна для огляду відвідувачів Музею. Серед цих анвішених бачимо різні військові відзнаки, герби (з тризубом, левом та Арх. Михайлом), відзнаки „Сокола“, „Січі“ і її участі в пражській та віденській Олімпіаді, ЦЕСУС-а, Каменярів та їх академічних корпорацій, Української Громади в ЧСР, Свята Українських Стрільців у Ліберці 1929 р., I Конгресу Українських Інженерів у Львові 1929 р., відзнака Українського Пласту, участь українців у співочому фестивалі й багатьох інших. З новіших на особливу увагу заслуговує збірка дир. В. Дорошенка, в якій є відзнаки Українських Січових Стрільців з 1914 р., відзнака ювілейного Шевченківського Здвигу у Львові тогож року, пам'ятка з відкриття пам'ятника І. Котляревському в Полтаві 1903 р., металева відзнака з написом „Андрееві Шептицькому — Україна“ з погруддям Митрополита, відзнака львівських українських гімназистів та інші.

ДАР ВОЛОДИМИРА ДОРОШЕНКА.

Музей Визвольної Боротьби України дістав з Львова від знаного українського бібліофіла дир. В. Дорошенка посланку дуже цінних архівних і музейних річей. Крім великої збірки часописів, що містить і перші на Наддніпрянщині періодичні видання українською мовою, як „Хлібороб“, видання УСДРП, УСРП, УСД Спілки, багато українських періодиків з рр. 1917—1920, з ріжні офіційальні видання українського уряду, видання РУПу, такі рідкі тут публікації, як рос. правила для переведення трусів та арештів у Львові 1915 р., секретний донос полтавського губернатора Баговута, „Наша Політика“ М. Грушевського з графічними прикрасами, зробленими В. Кричевським на мотив гуцульського орнаменту і т. д. Передані матеріали містять багато різних друків, зокрема відозви і прокламації з українського руху, починаючи з 1896 р., що їх видавали різні організації й особи в Галичині, на Наддніпрянщині, в Женеві й інших місцях. Між друками є оголошення австро-угорського командування на Україні з 1918 р., оповіщення Союзу Визволення України, великий плякат роботи М. Івасюка з ювілейного Шевченківського Здвигу українських Соколів, Січей і спортовців у Львові 1914 р. Особливо приято від дир. В. Дорошенка 16 металевих українських відзнак, з яких найстарша датована 1903 р.

НОВЕ ЧИСЛО „ВІСТЕЙ“ МУЗЕЮ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРЬОТБИ УКРАЇНИ.

Вийшло нове (ч. 6) число „Вістей“ Музею ВБУ. Як і обидва попередні випуски і це число містить список жертводавців та їх жертви на Український Дім для Музею в Празі. Список

зложений про кожен країну окремо. В ньому фігурує ціла Україна поза совітською окупацією. З цього видно, що справа Музею Визвольної Боротьби і справа Українського Дому для нього є справою світового українства. Всі українці, де вони не жили, до яких би партій та організацій не належали, всі завідує відзначаються на звалики Музею і складають свої жертви на будівлю свого Українського Дому у Празі.

З Галичини у цьому списку зазначено всього 27 жертв. (Уже по закінченні друку надійшло повідомлення ще про 18 жертв з Галичини, що

III. ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНА ФОТОГРАФІЧНА ВИСТАВА У ВІДНІ.

На зазив Союзу австрійських аматорських товариств прийшли на III. Міжнародну Фотографічну Виставу у Відні численні світліни з краю і з заграниччя. Союз цей обіймає 46 фотографічних аматорських товариств в краю, а в самому Відні 21.

Виставовий Комітет зумів зібрати велику кількість мистецьких образів з різних сторін світа і тим способом дав змогу порівняти чужі мистецькі світліни з прадами власних мистців-фотографів, які — треба признати — займають одно з перших місць на віденській виставі.

На виставу прислало 600 авторів 3534 своїх праць, однак з цього прийняли всього 27 пр. надісланих образів. Прийняті образи поділено на дві групи: 1) образи мистецької вартості — 820 світлин, та 2) Фотографія батьківщини (Гаймат-фотографія) — 180 образів. Ця остання група має за завдання — як у каталозі зазначено — дати пізнати австрійську батьківщину теж при помочі світліни і таким робом поставити фотографію у перші ряди тих сил, що помагають рідному краю.

В каталозі читаємо імена 472 авторів, що репрезентують 24 держави. Прийнятих образів 1000. Щодо числа праць стоїть на першому місці Австрія, далі Мадарщина, Чехословаччина, Америка, Італія та Англія. Виставлені образи виконані в 9 родах фотографічної техніки. Най-

більше з них це бром, числом 569, далі плуту: хлоро-бром — 126, передрук — 69, бром-олій — 22. Техніки, як гума, пігмент, олій застудлені кількома образами. Оціночні судді признали такі нагороди: 2 золоті плякети Союзу дістали: Вальтер Ерне, Будапешт, Місон Леонард, із Джілі (Бельгія), а золоту медаль Кравані Союз Мадарських фотографів-аматорів. Далше плуту: 7 срібних відзначень, в бронзових, 32 почесних дипломів, кілька цінних нагород від фотографічних фірм та вирішення образів.

Каталог старанно видалий та прикрашений 23 репродукціями, що дають нам деяке поняття про високий мистецький рівень вистави. З репродукованих річей слід зазначити: 1) „Актон студію“, проф. Р. Конніца, Австрія, 2) „Нумаденний запряг“, Л. Місон, Бельгія, 3) „Гордісті отари“, Й. Гельцель, Мадарщина, 4) „Самотність“, Дель Постві, Іспанія, 5) „Мати і дитина“, Поннер, Чехословаччина, 6) „Сильветта“, Г. М. Рекс, Злуч. Держави.

На виставу прийняли теж образи одинокого українця, Романа Соляковського члена УФОТО у Львові. Образи ці такі: 1) „Материнство“ і „Поворот з поля“. В каталозі поміщений наш автор в рубриці „Польща“. Образ „Материнство“ був вирішений та на бажання Союзу перекладений до „Фотографічного Музею“ у Відні. Р. С.

Новий лет до стратосфери.

НЮ ЙОРК, 24. 10. ПАТ. Стратосферичним баллоном „Вознесення“ вилетів учора з летовища у Дітроїті проф. Пікар з дружиною в год. 11.59 до стратосфери. В год. 4.18 був на висоті 12.000 м. над містом Нордвок у стейті Огайо. Пані Пікар

повідомила радіотелеграмою, що лет відбувався у сприятливих умовах. Осягнувши висоту 18.000 м. проф. Пікар осів з баллоном у Радіостейті Огайо. Прилади не ушкоджені. Пікар і його дружина почуваються дуже добре.

**Найсмачніша
Грецька халва
:: КАВУРАСА ::**

**ПРОДАЄТЬСЯ
в складах Народної
Торговлі та в усіх ко-
оперативах.**

Життя
сучасних
росіян

Нині дня 25. X. 1934.
у ВЕЛИКИМ ТЕАТРІ

Ботан
Еротичні типи!

„ЧУЖА ДИТИНА“
найпопулярніша совітська комедія В. Шварцкіна

Знаменита забавна
французький дотем

Концертна гра
ансамблю

Театр Ріжнородностей дає нині

комедія П.
Жеральд'я **„Колиб я хотіла“**
успіх європейських сцен.

Бурхливе життя вбивника короля.

Убивник короля Олександра є болгарським македонцем і називається Влада Георгієв Черноземський. Уродився 1897. р. у селі Патрик в околиці македонського міста Стіл у Югославії. До Болгарії прибув 1913. р. де згодом вступив до внутрішньої македонської революційної організації В. М. Р. О. Незабаром вступив в організацію на поверхню і йому доручували провід найважливіші місії. На приказ В. М. Р. О. Черноземський убив у 1924. р. Діма Гаджидімова, посла до парламенту в Софії, який був провідником македонських комуністів. 6 літ пізніше Наума Томалецького, провідника македонців групи Протогерева. Суд засудив його на довічне ув'язнення. Але вже в січні 1932. р. внаслідок амністії виходить із ув'язнення і того року виїжджає з Болгарії. Болгарська поліція запевняє, що Черноземський опинився в таборі хорватських революціонерів „Усташа“ (повстанець), де був інструктором терористів. Убивник залишив у Софії дружину. Від 15. червня 1932. р. дружина не літала від свого чоловіка ні одної звістки та важкою працею заробляла на прожиток, постійно виглядаючи на зворот чоловіка. Довідавшись про смерть свого чоловіка, гірко заплакала. Висловлювалася про нього з найбільшою пошаною.

Старенький батько вбивника проживає в селі Каменіца в південній Болгарії, куди втік під час сербсько-болгарської війни в 1913. р. зі села Патрик, яке згоріло. На вістку про смерть сина, старенький батько заріва.

Новий атентат на амбасадора.

ГАВАНА, 24. 10. ПАТ. На амбасадора Злучених Держав Касера виконали п'ятий з чотирьох атентатів в останніх чотирьох місяцях. І тепер атентат не вдався. Поліція арештувала п'ять осіб.

Прем. Думерг розв'яже парламент.

ПАРИЖ, 24. 10. ПАТ. Вчора рада міністрів рішила скликати парламент на 6. листопада н. р. Президент республіки і трьох міністрів склали звіт зі своєї подорожі до Югославії на похорон короля. Міністр справедливості заявив, що владить законопроект з гострішими карами на тюрмівців, які обходять закон про виселення їх з Франції. Покищо рада міністрів не подала ще законопроект нової конституції.

Кара за протинімецьку демонстрацію.

БЕРЛІН, 24. 10. ПАТ. Із Кембріджу повідомляють: Суд засудив 6 мужиків і одну жінку на 6 місяців ув'язнення та грошову кару за участь у демонстрації проти керівництва закордонної пропаганди німецької нац.-соціалістичної партії з-ра Ганфштедтля, який у червні н. р. відвідав гавардський університет.

Болгарію запросять на конференцію балканських держав.

СОФІЯ, 24. 10. ПАТ. Турецький міністр закордонних справ Рухі-бей в переїзді через Софію з Більгороду сказав, що Болгарію запросять на найближчу конференцію балканських держав.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Військові маневри румунської армії закінчилися дефілядою перед королем Карлом в Альба Юлія.

— У По військовий літак упав на електричні проводи і згорів. Летун і обсерватор згинали.

— Мадарський парламент ухвалив прем. Тембешові велику одацію.

— Новий португальський уряд склав присягу президентові Кармоні.

— При доповнюючих виборах у Норд Лямбет до палати громад кандидат Лейбур Парті Штраус здобув 11.249 голосів, кандидат лібералів 4.988 голосів а кандидат національної партії праці 2.927.

— Німецьке Інформаційне Бюро офіційно заперечує вістки французької преси, наче би прем. Герінг пропонував Югославії південну частину Австрії.

— Французький амбасадор у Берліні Понсет склав візиту канцлерові Гітлерові і подякував за висловни співчуття.

Італійський король у подорожі.

ПОРТ САЇД, 24. 10. ПАТ. Приїхав тут Італійський король Віктор Емануель, який відвідує італійські колонії в Африці.

Страйк студентів у Мексику.

МЕКСИК, 25. 10. ПАТ. На вічу студентів рішили далі страйкувати тому, що уряд скасував свободу навчання та переводить у школі соціалістичні експерименти. Студенти хемії рішуче заперестували наче би вони виробляли бомби.

Бійка на м'ячевих змаганнях.

СОФІЯ, 24. X. ПАТ. У містечку Сєвєлєз, під час м'ячевих змагань дійшло до кривавої бійки. Коли суддя підняв карний мет дійшло до бійки між гравцями. На гриме адрєлас публіка і прелучилася до бійки. Коли поліція закінчувала бійку, на гримі залишилося кілька тяжко ранених, між ними суддя. Крім того кілька осіб легко ранених.

Арештували міністра у зв'язку з атентатом.

БІЛГОРОД, 24. 10. ПАТ. Преса повідомляє, що в Парижі поліція арештувала колишнього міністра Прибієвича з приводу атентату у Марселі. Прибієвич був кількома наворотами міністром справедливості. В 1930. р. виїхав з Югославії і став агітувати проти теперішнього режиму в Югославії.

Новий осередок повстанців в Іспанії.

Групи на вулицях міста.

МАДРИД, 24. 10. ПАТ. На основі рішення військової влади в Овієдо вуличний рух дозволений до 10-ої год. вечором. Тепер осередком революції в Міярес, де повстанці заснували фабрику бомб. Внаслідок бомбардування м. Овієда та околиць ще дотепер у багатьох місцевостях не поховані трупи. Масові арештування переводять далі.

Літвінов у Ковні.

РИГА, ПАТ. У Ковні кружляють погослови, що в листопаді приїде з візитом ком. Літвінов. Здогадуються, що Літвінов опиниться у Ковні у переїзді до Женеви на позачасне засідання Ліги Націй.

З ВИБОРЧОГО РУХУ.

КОМАРНО.

Для 8. жовтня н. р. відбулися такі самі збори в Комарні. Збори отворив і проводив ними д-р Ол. Пеленський, голова Повітового Народного Комітету, реферував пос. Гринь Тершаковець. На зборах були заступлені всі громади судового комарнянського повіту, який поділено на райони на основі волостей.

МОСТИСЬКА.

Для 3. жовтня н. р. відбулася передвиборча говірочна нарада в Мостиськах в селі Народного Дому. Збори отворив і проводив ними о. дек. Андрій Пшеніурський, голова Повітового Народного Комітету, реферував пос. Гринь Тершаковець. На зборах явилася велике число делегатів, які виказали поважне зацікавлення виборами. На зборах виникло на яву, що командувач поліції грозив лекому „Вєрєзою“. Тому пос. Тершаковець інтервеніював у місцевого старости та вказав старості на незаконну поведінку команданта пов. поліції. На зборах візав посол Т. присутніх, щоб про подібні справи подавали негайно до відома послові, або Народній Канцелярії у Львові. Староста привітав, що ця справа негайно розгляне.

ПОГІРЦІ.

Для 14. жовтня н. р. відбулися волостні збори в Погірцях, повіт Рудки, де в заступстві пос. Тершаковець, який у важних справах виїхав з повіту, реферував д-р Ол. Пеленський, голова Повітового Народного Комітету на суловий повіт Комарно. Зборами проводив голова волостного виборчого комітету о. Захарясевиц, парох в Подольсь.

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на захолі.

Бійка на святі руської „культури“.

Агенція „Всхуд“ повідомляє: „У Батятичах (пов. Камінка Стр.) руське населення уладило 21. жовтня свято руської культури при численній участі околничного населення та польської і руської інтелігенції.

„Після свята гурт українських націоналістів озброєний ножами, кастетами та камінням напав з темноти на учасників свята, що верталися до дому, та побив кілька осіб, а одного так тяжко, що його негайно відвезли до Камінки для переведення операції“.

Сенсаційна розправа у Львові.

У Львові відбувся 23. X. процес проти Юрка Залуського і трьох його товаришів, обвинувачених за грабіжницький напад на жидівську родину і Шмідта в Тарасівці, коло Горинської Візьки, повіт Любачів.

Перед закінченням розправи прок. Хліпальський відкликав акт обвинувачення проти трьох товаришів Залуського і домагався припинити справу. Проте суд перенів справу до кінця та поставив питання проти всіх обвинувачених.

На основі вердикту трибунал засудив Залуського на три роки ув'язнення та втрату громадянських прав на 5 літ. Його товаришів ув'язнили. Підсудних боронили: обор. д-р Степан Шухевич та з уряду — Ліблінг, Ліпман і Ляєлав.

НОВИНКИ

— Робітня футер Юліана Глушевського. Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46. Приймає футра до перекошу на літо. 1287 58-2.

— Затверджені владою Косметичні Курси з правом видавання дипломів Стефанії Гавришівчів. Коперника 42а/II, телеф. 72-18 додаткові вписи. Практика у кабінеті „Distinction“, отвертий цілий день. Поради даром. ч. 330 7—10.

— Найкраще випраний ковчирський тільки в українській пральні „Брін“, вул. Бляхарська 21 18-20 18—?

— Чотири дні вільні від науки. У зв'язку зі святами латинського обряду в днях 1. і 2. листопада шкільна влада звільнила шкільну молодь також в дні 3. листопада. Таким чином молодь буде чотири дні вільна від науки.

— Посвячення нового костела. В Токах пов. Бібрка посвячено новобудований костел. Посвячення перемилося, як зазначає „Курєр Львовський“, „в стихійну національно-релігійну маніфестацію, до чого причинилися повітові організації Сокола, Стшельда, Резервістів. Приспосіблення, які з музикою бобрєцької пожежної сторожі взяли масову участь“.

— День ошадности. Міністерство внутрішніх справ вислало до воєводів, предсідників повітових виділів і президентів міст об'явки у справ. „дня ошадности“, який відбудеться в дні 31. и. м. Воєводи мають організувати локальні комітети при участі представників адміністраційної самоврядної влади, місцевих шалничих установ, духовенства й учительства. З огляду на велике господарське й виховне значіння ошадности комітети мають постаратися, щоб організація „дня ошадности“ була переведена справно і доцільно. Акція „дня ошадности“ повинна мати на меті тільки видвиження самої ідеї ошадности з підкресленням її ролі та значіння, причому повинна переводитися безіменно, т. є. з поминенням пропаганди в користь поодиноких шалничих установ.

— Стан безробіття. В дні 20. и. м. зареєстровано в Польщі 291.876 безробітних осіб. Безробіття зросло на 591 осіб.

— Дуплікати військових книжечок. М-ство скарбу згодилося, щоб дуплікати військових книжечок видавали без побирання стемплевих оплат. Також подання в справі видачі дуплікату військової книжечки або іншого військового документу вільні від стемплевих оплат. При видаванні дуплікату військової книжечки не вільно теж домагатися звороту коштів паперу або друку.

— Розв'язали Українську Громаду в Любліні. Сенат люблінського університету рішив розв'язати всі студентські організації. Крім кількох польських організацій розв'язано теж Українську Студентську Громаду.

— Українка. В останній книжці париського журналу „La Anthropologie“ (Ч. 3—4, 1934) вміщено на 23 сторінках розвідку п-ї О. Недригайлової, лекторки антропології на природничому факультеті харківського університету, на тему „Фізичні ознаки південно-українських болгар“ („Les caractères physiques des Bulgares du sud de l'Ukraine“). — Далі С. Сірополька (мод.) про Хведора Боака у зв'язку з появою бібліографії праць Хв. Боака а також рецензії

на дві праці українських авторів М. Рудницького і Т. Теслі та докладний зміст III і IV. тому митського збірника „Антропологія“.

— **Пашпортова афера.** Польська поліція викрила велику пашпортову аферу. В усій Польщі організована була добре ватага, що перепачковувала за кордон криміналістів і тих, що не хотіли служити при війську. Агенти ватаги скоювали пашпорти від злодіїв і підробляли їх. Герштом ватаги був Мойсей Шифман із Варшави. В зв'язку з аферою арештували сто осіб.

— **Трагічне кохання.** Перед військовим судом у Львові станув стрілець зі школи підхорунжих Лешек Фігура, що вбив свою стрілецьку сестру Уршулю Фігуру. Знав її як доньку свого стріля лісничого у Ксаверівці пов. Сокаль від дитинства і любився в ній. Здавши гімназійну матуру в Каміні Стр., вступив до школи підхорунжих, а тимчасом Уршулю познайомився з іншим молодцем і вела з ним листування. На Великдень ц. р. Фігура взяв відпустку з війська і приїхав до свого стріля у Ксаверівці. Тут бавився весело зі своєю стрілецькою сестрою, але коли мав відійти, посумнів. Написав кілька листів до родичів і знайомих, а врешті увійшов до кімнати Уршулі і після короткої розмови стріляв до неї тричі з револьвера. Після пійшов на поліцію і повідомив, що застрелив свою наречену, тому що не хотів дати її поцілувати. В часі слідства виявилось, що Фігура вже давно носився з наміром убити Уршулю і відвернути собі життя. На розправі Фігура не зміг пояснити, чому властиво застрелив дівчину. Розправа триває далі.

— **Львівська хроніка.** Аптека Гольдштайн визначив 500 зол. нагороду за відшукування його 13-літньої дочки Емілії, що пропала без сліду. Останній раз бачили її на головному дворі в Львові. — Арештовано залізничного сторожа Адама Лішевського за викрадання товарів з вагонів. В його мешканні при вул. Шептицьких ч. 23 знайдено цілий магазин крадених річей. Арештовано теж його жінку. — Д-р В. Шпінгель повідомив поліцію, що його служниця Марія Мидля краде йому 370 зол. та гардеробу вартості 500 зол. і втікла.

— **За похвалювання вбивства.** Польські джеле повідомляють, що в Бориславі арештували Степана Турика за похвалювання вбивства короля Югославії Олександра.

— **Краєва хроніка.** В Басівці під Львовом арештовано Йосифу Клімівич та її доньку Антіпину за те, що отруїли свого чоловіка і батька. — До мешкання Мошкі Пельца в Басівці пов. Перемишль вломився вночі три озброєні бандити і вкрали 360 зол. та дорожності вартості півтора тисячі зол. Одного з них вже арештовано. — 21-літня Аделя Констатин у Перемишлі повісилася в приступі нервового розстрою. — У бучацькому суді почалася розправа проти гр. Леонії Потоцької з Космирини (пов. Бучач) за недоволений вируб ліса.

— **Грошевий возний злодієм.** Станиславський суд засудив на три роки безоглядної в'язниці Йосифа Шеберта, грошевого возного з поштового уряду в Делятині, за крадіж грошей і фальшування підписів. Він присвоював собі гроші, надіслані до поодиноких адресатів, підробляючи на поштових переказах їхні підписи. Акт обвинувачення вичислив 18 таких випадків. Наслідком тих зловживань державний скарб, відповідальний за гроші, потерпів шкоду в сумі 1531 зол. і 10 ам. доларів.

— **Підпал.** У Старому селі пов. Бібрка вибухла впопудне гріана пожежа в будинках господаря Гринька Заголика. Вогонь знищив стодолу з усім цюгорічним збором. Поліційні докопання викрили, що стодолу підпалив Іван Губовський з місти за прогнаний пронос. Палія арештовано.

— **Комуністичний пронос.** На сесії рівненського окружного суду в Дубні розпочався великий комуністичний пронос 53 осіб, обвинувачених в комуністичній агітації. Є не молоді хлопці та дівчата, що походять з окличних сіл, де поширювали комуністичну літературу й переводили недоволений збірник. Обвинувачені до вини не почувалися. Коли поліція вела їх до судового будинку, поклялися покатом на вулиці, але поліція гумовими палками приневолила їх встати. На розправі головний обвинувачений Андрій Рабчук пробував кілька разів промовляти іменем обвинувачених, але предсідник недовпустив до того. Розправа триває кілька днів.

— **Не скажи до потягу в руху.** На залізничній станції в Ланьцуті пробував 22-літній Фердинанд Мірак, абсолювент учительської семінарії з Велички, вскочити до потягу в часі руху і посовнувшись, дістатися під колеса, які відтягли йому обі ноги. Наслідком упливу крові нещасний помер за кілька хвилин.

— **Вбила чоловіка за кусник масла.** В Переспі пов. Любомль згинув серед таємних обставин господар Степан Демчук. Тіло знайшли біля стодоли. На голові були рани від удару тупим предметом. Жінка вбитого Акулини оскаржила свого брата Дмитра, що жив у незгоді зі Степаном. Наляканий Дмитро втік кудись, а тимчасом справою занялася поліція. Врешті викрито, що Демчука вбила таки його жінка Акулина. Вона призналася до злочину, а за причину подала, що Степан зів у коморі кусник масла без її дозволу. Це так її розлютило, що вхопила молоток і ударила чоловіка по голові, киднувши його трупом. Після винесла трупа за стодолу, щоб виглядало, що він згинув з чужої руки. Акулину арештовано.

— **Населення Варшави.** На основі останніх статистичних обчислень в дні 1 дні 1. вересня ц. р. Варшава мала 1,215,181 мешканців. За один місяць серпень число мешканців зросло на 4,467 осіб.

— **150.000 зол. за смерть чоловіка.** Вдова по інж. Стефані Гіртлері у Варшаві, що вмер зачудившись, вступила до суду проти власника дому й архітекта, домагаючись відшкодування в сумі 150.000 зол. за смерть чоловіка. Гіртлер зачудився в лазничці наслідком хибної будови печі.

— **Трамвайова катастрофа.** В Лодзі причинний вагон відчепився від трамваю, покотився в діл, розбив два вози та фякер, вискочив зі шин і перевернувся кілька ліхтарів. Були ранені: три візники, дівчина та дві жінки.

— **Напад циганів.** Поліцію в Краснику повідомлено про незвичайно смілий напад циганів на Йосифа Романського в Сторожеві. До Романського, який орав у полі, приступило двоє циганів і запропонували купити його коня. Романський зажадав 100 зол. Цигани згодилися. Коли один з них рахував гроші, другий вхопив нагло Романського за руки і викрутив їх звід. Одночасно товариш його ограбив Романського із 300 зол. готівки і забрав кімський пашпорт. Після цигани взяли його коня, запрягли до воза, що стояв у недалекому лісі і втікли. Поліція розпочала погоню за циганами.

— **Летунська катастрофа.** Летун Дольман, що брав участь у перегонках Льондси-Мельбури, впав біля Палацо сан Джервацио в провінції Потента. Апарат спалахнув вогнем і згорів, причому всі летуни погинули. Літак вибрався в дорогу з Риму до Атен.

— **Рициний олій.** Поліційна влада в Пенсильванії лоборує оригінальним способом не-

ГУМОВІ ОБЦАСИ
BERSON надзвичайно
тризкі

сбичайність серед дітей. Дітям нижче 14 літ не вільно виходити з дому після 9. год. вечором. Поліцейсти, що роблять службу вечірною порою, дістали флашки з рициновим олієм і кожний малолітній, придержаний поліцією після 9. год. вечором на вулиці, мусить випити великий ковток рицинусу, поданий йому поліцейським. Влада переконана, що досягне бажаний успіх.

— **Нагорода для малярів інституту Карнегі.** На міжнародній малярській виставі в Пітсбургу, яку організував інститут Карнегі, роздали кілька нагород. Першу премію дістав американський мистець Петро Блюме за образ „На півдні Скрентоні“, другу швайцарець Карло Оффер; почесні відзначення еспанець Сальватор Далі, що живе в Парижі, Олександр Дейнека, москаль, Едуард Віар і Андре Дерен, парижани.

— **Спокійна демонстрація безробітних.** 800 учасників „голодного маршу“ на місто Лізь увійшло до міста, де прийняла їх делегація з префектом департаменту, бюро генеральної ради, президентом міста і міністрами. Делегати безробітних передали їм своє прохання, а місто призначило їм 8000 фр., тарно їх утешивши, Демонстранти не нарушили спокою і відійдуть з міста.

— **Біла плахта над в'язницею.** Над в'язницею міста Скуч у Чехословаччині вивісили на дніх білу хоругву. Згідно з традицією таку хоругву вивішують над в'язницею тоді, коли в ній нема нідного в'язня. Торік у Скучі вже був один випадок, що над в'язницею появилася біла плахта, але за годину мусіли її зняти, до в'язниці доставлено нових арештантів.

— **Три особи згоріли в авті.** Біля Зігбурга в Німеччині склалася жахлива катастрофа. Вагтажний самохід, на якому їхало двоє чоловіків і одна жінка, ударив уночі об дерево з такою силою, що передня частина самоходу розторопилася. Одночасно експлуатувач збірник з бензиною і самохід спалахнув полум'ям. Всі три особи, придавлені розбитим самоходом, не могли рушитися і згоріли живцем.

— **Женився з чемності.** В Лондоні засуджено одного купця на 20 місяців примусових робіт за те, що оженився з чотирма жінками. Він оправдувався, що зробив це з великої звички. Був за чемний, щоб відмовити жінкам, що хотіли за нього вийти й оженилися. Переводити розвід з попередніми жінками не мав часу.

— **Ріжні вістки.** Гітлерівці наслідуючи большевиків назвуть у Мінхені вулицю, де почалося гітлерівське повстання „Вулицею 9-го листопада“, на пам'ять про цю подію. — 28. листопада в роковини походу фашистів на Рим почнеться будова двох лінійних кораблів по 35.000 тон. — Генер. секретар Ліги Націй запрошує членів Ліги на надзвичайну сесію, яка 20. листопада радитиме над конфліктом між Болівією і Парагваем. — До німецького берега хвилі моря принесли тіла восьми фінляндських моряків, що потонули недавно разом із човном. — У Чехословаччині арештували як малярського шпигуна графа Леопольда Берхгольда, сестринка колишнього міністра закорд. справ Австро-Угорщини. — У Москві радить зїзд хірургів. — Рада Міжнародного Червоного Хреста рішила організувати відділ на Далекому Сході: у Токіо або Сінгапурі. Сесія 15-ої конференції М. Ч. Хреста почалася у Токіо 21. ц. м. з участю представників 57 країн. — Корабель-цистерна Дегені, що находиться 900 морських миль на схід від Філіппінських островів, розіслав сигналі, що буря знищила йому керму. На кораблі находиться 40 моряків. З допомогою поплив американський корабель Олімпія.

ДИВОГЛЯДИ.

ЧИ „СВИНЯ“ — КОМПЛІМЕНТ ЧИ ОБРАЗА?

Париський суд рішатиме скаргу артистки Клес, що подала в суд славного маляря, який її образив. А образив її тим, що після одної вистави після її свинку-жатку. На кільцях свинки був білет з величчником. Артистка твердить, що це образа, маляр, що — приймений комплімент.

МАСКАРАДА В СІНГ-СІНГ.

Уперше від часу, як існує ця страшна американська в'язниця, управа дозволила злочинцям засудженим на довгі роки, організувати для себе маскараду. В'язні самі вишили собі костюми, приладили оркестру та всякі атракції. Тільки алкоголь їм не дали. Підчас маскаради на базейні селі при вході стіла озброєна сторожа. Були аязні, що знехтували маскараду.

3 кіна.

КІНО АПОЛЬО: „НУЖДАРИ“. (В. Гюго.)

Величезська повість В. Гюго дуже надається на фільмовий сценарій. Фільмували її досі вже двічі і за кожним разом успіх її був незвичайний. Ця нова, як кажуть версія, у головних лініях мало відрізняється від першої. Покищо не хочемо говорити про різниці між ідеєю твору Гюга і кіноним підходом до неї тому, що маємо перет собою першу її частину. Розміри „Нуждарів“ такі величезні, що режисер, який хотів би звести їх до одного сеансу веретом би глядачів і слухачів. Основна різниця між давньою фільмовою і нинішньою — у звуці. Те, що давніше мусів режисер добувати зоровими ефектами, нині добуває великий артист часом силою свого голосу. Така сцена як судова розправа, на якій бурмістер Мадлен признається, що він тогочасний і колишній каторжанин, зворушує самою споудою. Кожні чують плач дитини або передсмертне хрипіння нещасливої дівчини — очі заходять сльозами.

Головну роль Вальжана грає незрівняний трагік Гаррі Бор, якого дехто може пам'ятати із „Давида Гольдбергера“. Фізіономія, міміка, інтонація привертують увагу, що ця людина багато пережила і має в собі велику фізичну та моральну силу.

УСТАНОВА, ШО НЕ ПРЕНУМЕРУЄ „ДІЛА“
для своїх членів, кривдить найбільше саме тих членів, бо позбавляє їх найповніших і найточніших інформацій про все цікаве, що діється у нас та в широкому світі.

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

30 знижка цін на всілякі блавації і новинні товари у фірмі Галицький Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

СПОРТ.

С. К. „РУСЬ“ (Ужгород) — СПІШСЬКА НОВА ВЕСЬ 1 : 1 (1 : 1).

Змагання за мистецтво дивної мис „Русь“ і „Спішською Новою Весою“ починялися реваншем англійців 1 : 1. Після цього посліду перше місце в своїй групі заняла „Спішська Нова Вєсь“, „Русь“ опинилася на другому місці. Є надія, що коли на весну поверне до змагань Кобзар, „Русь“ висунеться знову, як і попередні роки на перше місце у своїй групі.

СПОРТ У МАСИ...

Кожний клас добрий, коли не перечесть життя, правам природи і коли він, річ найважливіша, можливий до перевернення в життя. От тому перед кінцем якого класу треба конче не звертати увагу.

До одного з класів, які люди собі створили, належить і клас: „Спорт у масі“, що його багато народів перенело й переводить в життя. Клас той безперечно життєвий, не фантастичний, належить до тих, які людям приносять великі користі та під одну унію класу що його люди не сиривають.

Як з тим класом маєте справу у нас, між нами? До того класу, на жаль, у нас привчаються на мало ваги, або, що гірше, дуже часто його сповідають. Тому він нам часом замість користі приносить шкоду. Невже й без застанови вважали в житті той клас прийняти, а часто й розвивати працю в товариствах, які в свою чергу працювали й розвивалися. На думку нас тут треба глядіти „Союзи“ (у Станіславщині), які, йдучи за класом „Спорт у масі“ позакладали дружини коняча (як давніше розвивали того великого класу), через що стигла ідея соціальної. Нагад! останніми часами дається в нас зловжити класу неограничений гін до творення спорт. товариства, клубів чи клубіків. Річ ясна, що це переводиться раціонально

класу „Спорт у масі“, та сама з себе випливає класичність творити нові клуби. Та щоб той класний клас негдалеко переводити в життя класу „Спорт у масі“ (а неж його завдання), він мусить мати до того класу спорт. клуб не розвивається, а скорше чи пізніше мусить розлетітися, залишаючи по собі довгі, незатонілені й нехиті до спорту.

От чому ми мусимо добре застановитися перед тим, коли поспуємо до нашої клубу, чи той клас потрібний, чи він буде сповняти своє завдання, чи він класу „Спорт у масі“ не сириває і сам собою не припиниться саме до кінця того класу. Завдання не повинні бути саме до кінця того класу, чи „новий клас“ лиши току, щоб „комусь показати“, чи „мусь на вісти“ а прикриватися класу класом „Спорт у масі“ — це безглузддя і шкідлива робота, класу треба протиставитися.

Замість того, щоб творити великі спорт. клуби, які давали б змогу розвиватися спортові (мислові) виключно своїм і чужиним, тою ведучою підтримувати духа своїх, вчити солідарності й єдності, — у нас творяться худорляві клубики періодично з особистих амбіцій різних „поколювачів“ і „догматичних“ людей. Ті клубіки у величезній мірі утруднюють перескодження в життя і акризувати класу „Спорт у масі“, а часами ширять такі між своїми ненависть та анархію. Все те замість сиривувати наш класний організм, це більше його нищить.

А коли воно так, то чи ми, спортові, можемо мати претенсії до громадянства, що воно неохоче ставиться до спорту?

Про інші болячки та слабкі сторони у нас класу „Спорт у масі“, нпр. про те, що у нас на класних змаганнях стартують від кількох літ одні й ті самі змагуни, що ми не маємо інструкторів, спортових літератур і т. д. — іншим разом. Богдан Ліскавич.

СЯН (Перемишль) — ПОГОНЬ (Стрий).

Змагання цих дружин за зхід до Окружної Ліги відбудуться в неділю 28. п. н. на грині Погоні, як було заповідаємо, а на Цитаделі. Початок: год. 11-а передполуднем. Українська публіка, яка певно прийде на ті змагання з рекордовим числом, повинна зберігати спокій до кінця і не допустити до ніяких ексцесів, аби ним не пошкодити українській перемишльській дружині, яка накладом усіх сил, великої амбіції і жертвенності прямує до перемоги.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.
Четвер, 25. X. год. 7:30 веч. „Чужа дитина“ Абон. 5.
П'ятниця, 26. X. год. 7:30 веч. „Чужа дитина“ Абон. 5.

Театр Рівнобородостей.

Четвер, 25. X. год. 7:30 веч. „Коліб я тоїла“.
П'ятниця, 26. X. генеральна проба пєси „Х. 33“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Нуждарі“ (Вінтора Гіго).
АТЛАНТИК: „Віва Вілла“.
ВАНДА: „У тайній службі“, „Сховайте ваті смутки“ (Флік і Флан).
ГРАЖИНА: „Чар віденського вальса“.
КАСІНО: „Твої уста говорять неправду“ (Норм Шерер).
КОЛІСЕУ: „Жінка-орхідея“, ревія Пара жовнірників.
КОПЕРНИК: „Імператриця“ (Марлена Дітріх).
МАРУСЕНЬКА: „Імператриця“ (Марлена Дітріх).
МІРАЖ: „Нібелунги“.
МУЗА: „Чобі“.
ПАЛАС: „Чи Люцина не дівчина“ (Сносарська, Бодо, Цейліхська).
ПАН: „Бунт молоді“ та ревія.
ПАСАЖ: „Сліди на світанку“ та ревія.
РАЙ: „Катерина Велика“ (Елісавета Бергер).
СВІТ: Ного експозиції субєнт, Мага-раджа з Рампуру.
СОНЦЕ: „Американська трагедія“.
СТІЛЕВЕ: „Спутані орли“ і ревія.
УТИХА: „Рандеву із Віднем“.
ХИМЕРА: „Весела Зузанна“ (Ліліяна Арвей).

Закордонне радіо.

Четвер, 25. жовтня 1934.
Відень (306,8) 12:00 Концерт, 17:20 Італ. арті та пісні (Місслер-Капер, сопран), 21:45 Бетовенові твори (Вольфганг Форт), Братислава (298,8) 15:55, 17:00 Концерт 19:30 „Співа“ ком. оп. Ферстера, Брно (325,1) 19:40 „Тайна“ оп. Меттани, Прага (470,2) 19:10 Діточий голос (муз.-вокал), 20:00 „Дні вдови“ оп. Сметани, Париж (1648) 13:30 Концерт, Ятльона (331) 21:30 Італ. арті та пісні, Ковно (1935) 18:20, 20:20 Співа, Люксембург (1504) 21:20 Голландські пісні (Сіса барит), Берлін (356,7) 13:15 Солісти, 18:30 Коорелюсові пісні, Франкфурт (251) 20:10 Оп. музика, Кенігсвустергаузен (1571) 20:30 Бетовенівський вечір (муз. оп.), Ляйпциг (382,2) 20:10 „Ябука“ оп. Й. Штрауса, Будапешт (550,3) 12:05 Хор, 13:30, 22:40 Циг. музика, 18:50 Співа, Міліано (368,6) 11:30 Легка музика, 17:10 Співа, Рим (420,8) 20:45 „Дон Джіані. Дале Кальце Верді“ о. Каравелі.

П'ятниця, 26. жовтня 1934.

Відень (306,8) 12:00 Концерт, 17:20 Італ. арті та пісні (Місслер-Капер, сопран), 21:45 Бетовенові твори (Вольфганг Форт), Братислава (298,8) 15:55, 17:00 Концерт 19:30 „Співа“ ком. оп. Ферстера, Брно (325,1) 19:40 „Тайна“ оп. Меттани, Прага (470,2) 19:10 Діточий голос (муз.-вокал), 20:00 „Дні вдови“ оп. Сметани, Париж (1648) 13:30 Концерт, Ятльона (331) 21:30 Італ. арті та пісні, Ковно (1935) 18:20, 20:20 Співа, Люксембург (1504) 21:20 Голландські пісні (Сіса барит), Берлін (356,7) 13:15 Солісти, 18:30 Коорелюсові пісні, Франкфурт (251) 20:10 Оп. музика, Кенігсвустергаузен (1571) 20:30 Бетовенівський вечір (муз. оп.), Ляйпциг (382,2) 20:10 „Ябука“ оп. Й. Штрауса, Будапешт (550,3) 12:05 Хор, 13:30, 22:40 Циг. музика, 18:50 Співа, Міліано (368,6) 11:30 Легка музика, 17:10 Співа, Рим (420,8) 20:45 „Дон Джіані. Дале Кальце Верді“ о. Каравелі.

Львівське радіо.

Четвер, 25. жовтня 1934.

6:45 Ранішня аудіція, 7:30, 22:00 Рекл. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеор. вістки, 12:05 Огляд преси, 12:10 Про діяння ганчірку, 12:30, 13:10 Поранок (музика, співа), 13:40 Полудня денник, 13:05 З ринку праці, 15:30 Експорт, 15:35 14:45 Легка музика з гр. пл. (орк. Ед. Ляранд), 16:45 Лекція фр. мови, 17:00 Театр Уліан: „Заручини ком. Чехова, 17:50 Листи та програми, 18:00 Сільна реру мист. життя, 18:05 Популярна біограф. література, 18:15 Концерт, 18:45 Шо-чистати, 19:00 Співа (Ст. Рок. тенор), 19:30 Актуальна балачка, 19:30 Фортелія (Ізерліс, із гр. пл.), 19:50, 19:56 Спорт, 20:00 Легка музика, пісеньки, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Концерт, 21:45 Чоловік науки й чоловік чину, 22:15, 23:05 Танк музика.

П'ятниця, 26. жовтня 1934.

6:45 Ранішня аудіція, 7:30, 22:40 Рекл. концерт, 11:57 Сиг. часу, 12:03 Метеор. вістки, 12:05 Огляд преси, 12:10 Концерт, 12:45 Для жінок: „Як аберетти дитину від туберкульозу“, 13:00 Полудня денник, 13:05 Органові твори з гр. пл., 15:30 Експорт, 15:35 Біржа, 15:45 Легка музика, співа, 16:45 Авд. для хорів, музика з гр. пл., 17:15 Зарембський: Фортені-попий квітєх г-моль, оп. 34, 17:50 Огляд періодиків, 18:00 Сільна реру, театр. репертуар, 18:05 Париский театр, 18:15 Польські пісні в опр. Фр. Пулєнса (спів. муз.), 18:45 Шімпаза (життя та звичаї звірів), 19:00 Хор Юранда з гр. пл., 19:20 Актуальна балачка, 19:30 Легка музика в поп. пінг. орк. (гр. пл.), 19:50, 19:56 Спортові вістки, 20:00 Куток краєзнавчого т-ва, 20:05 Муз. балачка 20:15 Спінф. концерт (орк. форт.: Орлов), в перерві: Веч. денник, як працюємо, 22:30 Репітат-цій поезій, 23:05 Танк музика.

Читайте „Діло“!

БІРЖА.

ГРОШ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.25-50 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 26.31, Париж 34.91, Берлін 213.40, Шпіх 172.74, Амстердам 358.75, Прага 22.10, Італія 43.38, Нью-Йорк кабеля 328 3/4, Нью-Йорк чеків 528 1/4.
Золото: Долари 8.91—8.93, Франки фр. 34.30—34.60, Ліврати 61.70—62.20, Корони 35.80—36.30, Рублі 45.30—46.30.
Срібло: Корони 0.30, рублі 1.20, фльорени 0.70.

Акції та цінні папери.

Банк Польський 95.00—96.00-75 зол.

ЗБИЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська від до Сіма коопляне 24.00—33.00
Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 25. жовтня ц. р. кооперативна платив за львів Львів.

1 кг. масла десерового	2.30 зол.
1 л. молока	0.14 „
1 л. сметани	0.60 „
1 к. яєць	3.60 „

Пастеризоване молоко в достатню до дому у Львові 1 літра 22 сот.

Тенденція на масло знижкова, на молоко і сметану слаба, на яєця підтримка. Маслосоюз повідомляє, що від 25. до 27. жовтня ц. р. включно платити своїм доставляти за 1 кг. живої ваги птінці, львів поділяти птахомайстерні „М. С.“ у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Пантарки 1 пл.	за 1 кг.	1.25 зол.
„ „ „	„	0.80 „
Індички та індички 1 пл.	„	1.13 „
„ „ „	„	0.80 „
Молоді курки 1 „	„	0.85 „
„ „ „	„	0.60 „
Старі „	„	0.80 „
„ „ „	„	0.60 „
Качки 1 „	„	0.85 „
„ „ „	„	0.60 „
Годовані гуси 1 „	„	0.85 „

Тенденція слаба, на годовані гуси по-питу нема.

ОПОВІСТКИ

Загальні Збори Кружка „Рідної Школи“ в Тернополі відбудуться дня 28-го жовтня 1934. в год. 3. пополудні в домі „Українська Бесіда“ в Тернополі. Денний порядок значайний.

Пригадуємо, що Надзвичайні Загальні Збори Т-ва Український Фонд Воєних Вдовців і Сиріт у Львові відбудуться в п'ятницю, дня 26. жовтня 1934 р. в год. 18-й (6-тій вечорі) у домі „Центросоюз“, вул. Зіморівна ч. 22/І. — Членів Товариства просимо явитися. Управа.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

ШВАЙЦАРСЬКІ ГОДИНИКИ продає дешево Домбровський і Розмажєвський. Львів, Академічна 2. 36/82 1—10

ВІДОМА УКРАЇНСЬКА БРОНЗІВНИЧА РОБІТНЯ Федиського Степана у Львові, Ринок ч. 9. виконує всяку церковну посудину з бронзи і срібла та відновляє чаші і т. п. по найнижчих цінах. 94 13—?

ПРАВДОЮ Є, що попелінові мужеські сорочки 6.90, дуже треба підтаніти з подвійними в кроці клячками 2.50, продає тільки фабрика білла „Астра“, — Снягуська 2. 370

КВАЛЕР літ 32, висока освіта, першорядна партія, оженється з інтел. панною, освіченою, пристійною, матеріально покісно незалежною. — Дискретія і ескет. зворот зпикни заповнені. Познайні неанонімові зголом. до Адм. „Діла“ „Акорди“. 467 1—1

Солідні меблі

кухонна обстановка власного виробу виконує і поручає: С А К К — Сикстуська 18. Столярня, Пенарська ч. 14. 38/82 1—10

ВСІ ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ

Philips 33 A

Модель 1935

Радіо-приймач з обводний до електричної сіти з динамічним голосником. Ратальною системою Філіпса 10 місячним 32/81 5—15

виключно до купня

„Фото-Радіо-Палас“

Львів, Марійська пл. 8. (Дім Шпрехера)

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11-12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьріччя 15-00 „
Півріччя 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехословач-
чині 20 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-25.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Конфіскація „Діла“.

Вчорашнє (287) число „Діла“ підпало кон-
фіскації за одну новинку, прислану нам з Лем-

ківщини. Це вже 39-а з черги конфіскація нашо-
го органу в цьому році.

Апостольський Візитатор

для Галицької Церковної Провінції.

В „Меті“ (ч. 42, з 28. ц. м.) подав Митрополит Андрей радісну вістку, що Св. Отець назначає для трьох єпархій нашої Церковної Провінції Апостольського Візитатора. На цей уряд вибрано о. Івана Гудечка, черця Ч. Н. Ізбавителя, генерального консультора Згромадження оо. Редemptористів і консультора кількох римських конгрегацій.

Подавши цю вістку, Митрополит висловлює надію, що ця Апостольська Візита „принесе цій нашій Провінції і нашій Єпархії таке відношення духа, яке приносить добре відбута і добре прийнята місія. Особисто маю щастя Апостольського Візитатора знати віддавна і мав неодноразово нагоду переконатися про його велику прихильність для нашої Церкви“.

Закінчив Митрополит таким бажанням:

„Бажаю, щоб Апостольський Візитатор пізнав ціле релігійне життя нашого народу, всі його прикмети й недоматання; тому усилено прошу всіх Висшесних Отців, а й усіх світських людей, з якими скотів би Апостольський Візитатор говорити і до себе запросити. Йому з якнайповнішою ширістю й отвертістю все сказати, що може мати тільки якесь значіння для вашого релігійного життя. В справу справді великого значіння для цілої Єпархії, а частини для цілої Церковної Провінції, щоб все те Апостольський Візитатор пізнав. Для мене особисто було би також невичайно великою благодаттю з тієї нагоди довідатися про все, що мені в моїй архієрейській діяльності могло би бути корисне та що могло би допомогти до її виконання“.

Воєнна флотія Злучених Держав пліне на Тихий Океан.

КРИСТОБАЛЬ, 25. 10. ПАТ. Вчора весподі-
вно приплила воєнна флотія Злучених Держав до Панамериканського каналу. 80 воєнних кораблів ста-

ло негайно переплізати панамериканський канал на Тихий Океан. Тому рух торговельних кораблів припинився на 40 годин.

Конгрес французьких радикалів.

ПАРИЖ, 25. 10. ПАТ. У Нант починається нині 31. річний конгрес радикальної партії, який своїми рішеннями заважить на укладі політичних взаємин у Франції. На конгрес приїде 1.200 делегатів, між ними 200 послів і сенаторів. Одночасно відбувається конгрес радикальної організації молоді. Конгрес відкрити і виголосить промову мін. Еріо; реферат про реформу конституції пос. Корні, який рішуче виступає проти проєктованої зміни конституції в тому напрямі, щоб президент мав право розв'язувати палату послів.

Проти Еріота та його прихильників виступає опозиція, яка буде домагатися зірвати співпрацю з іншими політичними партіями. Горюча політична дискусія відбудеться щойно в п'ятницю пополудні. Резолюції прийме конгрес щойно ввечері.

Група радикальних послів принципіально згодилася на ревізію конституції. Однак послы протестують проти широких прав для президента, який матиме змогу розв'язувати парламент.

Японія затіснює співпрацю

з В. Британією.

З Токіо надійшли вістки, що японський імператор прийняв на довгий авдієнції англійських промисловців, які приїхали до Японії і Манджуко, щоб розглянути можливості співпраці англійського промислу з японським на Далекому Сході. Японська преса пише, що авдієнція в мікада є

характеристичним винятком в історії Японії, бо дотепер мікадо ніколи не приймав ніяких торговельних делегацій. Преса здогадується, що В. Британія і Японія незабаром заключать торговельний договір, який принесе користь обоим державам.

Завзята плєбісцитова кампанія.

ПАРИЖ, 25. 10. ПАТ. Амас повідомляє з Женев: Міжнародний комітет радикальних діячів надіслав до ради Ліги Націй меморіал із запереченнями, що до списку управнених до голосування в басейні Сарри вписано забагато людей. 330.000 осіб це за велике число управнених до

голосування, бо комісії свідомо вписували фальшиві дані особам, які не мали права голосувати. Таким чином виборчі комісії піддержали „лімський фронт“ з некористю для прихильників, які не хочуть, щоб басейн Сарри прилучено до Німеччини.

Нарада французького амбасадора

з Гітлером.

БЕРЛІН, 25. 10. ПАТ. Вчора мав французький амбасадор Понсет довшу нараду з канцлером Гітлером. Підчас наради був присутній міністр закордонних справ Нойрат. Політичні кола сподіваються, що мін. Ляваль хоче наважити взаємини з німецьким урядом і до цієї наради при-

в'язують велику вагу. Офіційний комунікат згадує тільки, що амбасадор Понсет подякував в імені президента і французького уряду за співчуття канцлера Гітлера та німецького уряду з приводу довівства мін. Баргу.

Домагаються карі для начальників поліції.

ПАРИЖ, 25. 10. ПАТ. Посол Доманж оголосив інтерв'ю до прем'єра Думерга, домагаючися гострої карі для начальників тайної полі-

ції за вбивство короля. Мотивує тим, що цього вимагає престиж Франції на міжнародній арені.

Що волите?

чи заплатити кілька зол. премії за обезпечення Вашого мешкання від крадіжки-вчому

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

чи втратити кілька тисяч золотих у цьому випадку, якщо вломники обікрали би Ваше необезпечене мешкання.

ФУТРА

жіночі і чоловічі готові і до міри
по найнижчих фабричних цінах —
поручає

Фабрика футер „ХРОМ“.
Львів, Руська ч. 20. Телефон 71-83.
Городецька ч. 97. 53-29.

Важка доля Академічного Дому.

Львів, 25. жовтня 1934.

Академічний Дім у Львові, це — як відомо — власність Наукового Товариства ім. Шевченка. Підприємцем і адміністратором є Товариство Прихильників Освіти на таких умовах, що воно має зі своїх прибутків покривати всі видатки, зв'язані з адміністрацією дому. Таким робом НТШ стоїть від Академічного Дому осторонь, маючи — зрештою — чимало власних турбот. Аж ось раптом кілька днів тому дістало від адміністрації влади листа, який створює зовсім нову ситуацію і ставить на чергу дня цілу справу Академічного Дому, справу просто його екзистенції.

Лист городського староства настільки цікавий, що подаємо його в цілості в оригіналі:

W ostatnich latach stwierdzono, że Ukraiński Dom Akademicki przy ulicy Supińskiego l. 21. stał się siedziskiem propagandy O. U. N. i kuźnią roboty wywrotowej tej organizacji. W czasie każdorazowej perlustracji Ukr. Domu Akadem., przeprowadzanej przez organa P. P. stwierdzano stale, że instytucja ta służy na pomieszczenie osób podejrzanych o przynależność do O. U. N., których przytrzymywano i przekazywano do dyspozycji władz sądowych, ostatnio zaś w dniu 17-go czerwca 1934 r. spośród mieszkańców Domu Akademickiego 4 osoby, jako zagrażające bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu, odstawiono do obozu odesobnienia w Berezie Kartuzkiej. Z faktów najbardziej jaskrawych podnieść należy wynik rewizji przeprowadzonej przez wydział śledczy P. P. w dniu 10. X. 1932 r., w czasie której znaleziono i zakwestjonowano w różnych ubikacjach tej realności większą ilość literatury OUN. I archiwum egzekutywy tej organizacji, oraz stwierdzono, że na 157 mieszkańców tego domu 84 osób było niemeldowanych, za co zarządcę Włodzimierza Markusa pociągnięto do odpowiedzialności karno-administracyjnej. W czasie likwidacji zamierzonej w dniu 30. IX. 1933 r. demonstracji wywrotowców OUN. pod Urzędem Wojewódzkim stwierdzono, że większość demonstrantów rekrutowała się z mieszkańców Ukr. Domu Akadem., spośród których organa policji przytrzymały 6 osób. Ostatnio w toku śledztwa karno-sądowego ustalono w dochodzeniach, że w Ukr. Domu Akad. jedną ubikację utrzymywano w stanie wolnym (niezamieszkaną) do dyspozycji OUN. jako lokal przeznaczony na konferencje i narady tej wywrotowej organizacji przy zachowaniu wszelkich środków konspiracji normalnie w porze nocnej i przy zgaszonych światłach.

Ponadto stwierdzono, że stowarzyszenie „Przychylników Oświaty”, które przejęło od P. T. administrację samodzielną Ukr. Domu Akad. na zasadach samowystarczalności, prowadziło tak nieudolną gospodarkę, że pomijając dla naukowych celów tabularnego właściciela tej realności, dopuściło ze szkoda dla skarbu państwa do bardzo znacznych

обciążenia powyższej nieruchomości zaległościami podatkowymi, wynoszącymi po koniec 1933 roku sumę około 2.400 zł.

Ponieważ powyższy stan rzeczy, zagrażający bezpieczeństwu, spokojowi i porządkowi publicznemu nie może być nadal tolerowanym, zechce P. T. jako tabularny właściciel Ukr. Domu Akad. celem nie dopuszczenia do represji przewidzianych i uzasadnionych obowiązującymi przepisami usławowymi (art. 16. ustawy o stowarzyszeniach z dnia 27. X. 1932 r. Dz. U. R. P. № 94. pozycja 808) i wyzula tomsatem młodzieży ukraińskiej akademickiej z jedynego domu studenckiego niezwłocznie przystąpić do usunięcia tych uchybień dotychczasowego administratora „Tow. Prychylnykiw Oświty” przez przejęcie we własny zarząd Ukr. Domu Akadem. i wyznaczenia ze swego łona specjalnego komitetu administracyjnego dla tej instytucji, w skład którego wchodziłby również delegat Starostwa Grodzkiego z głosem decyzji w sprawach dotyczących likwidacji wywrotowych agend i poczynić elementów hołdujących hasłom OUN.

O zapadłej decyzji proszę mnie zawiadomić z podaniem składu personalnego Komitetu administracyjnego powołanego do sprawowania zarządu Ukr. Domu Akadem. celem wyznaczenia z mej strony delegata tut. urzędu.

Starosta grodzki d-r Klimów.

В той спосіб на Наукове Товариство Шевченка паде несподівано ще один важкий тятар. Наукове Товариство, очевидно, мусить повинуватися розпорядкові влади і перейняти у свою управу Академічний Дім. Із цим, як бачимо з листа городського староства, вляжуться дві справи: 1) моральної натури, — справа закилів влади щодо „атмосфери” в Академічній Домі і 2) справа грошевої натури, себто поважних догів, які тягнуть на Академічному Домі. Приймати адміністрацію Академічного Дому серед таких обставин — річ справді мало приманлива.

Не входячи у детальну аналізу наведеного листа городського старости, мусимо підкреслити, що це вперше влада створює судоти українських установ прецедент на підставі закону про товариства з 1932 р., делегуючи свого представника до комітету, що адмініструватиме Академічним Домом. Не знаємо ще, яких заходів вживе у цій справі Виділ НТШ і Т-во Прихильників Освіти, в усякому разі останній розпорядок влади це безперечний удар — хоч би лише для престижу українських установ.

Виріває думка, чи — залишаючи на боці правдивості наведених конкретних аргументів влади і всі безпосередні та посередні причини, що втворили відомі течії серед української молоді, — чи не можна було запобігти такому, як оцей, розпорядковій владі. Справа безперечно дуже складна. Бо коли мова йде про догви, які зробило Товариство Прихильників Освіти, то не слід забувати, що головною матеріальною підпорою того Т-ва це впливи з прилюдних грошових збірок.

З хвилиною, коли влада ті збірки заборонює — створює просто заворожене коло: не допускає збирати гроші, які в першу чергу йшли на оплату податків Акад. Дому, і потім за незалатув тих зобов'язань потягає до відповідальності!

Таких заворожених кол у справі „Акад. Дому” більше. Відомо наприклад, що однією з найбільших болячок українського злиденного студентського життя — це брак дешевого помешкання у Львові. Не одного українського студентського дому треба, а трьох! А всеж чуємо, що тепер на яких 110 місць в Академічному Домі живе там всього ок. 50 студентів, — та й то здебільша не студенти університету! Не дивинця: жити в ат-

мосфері вічних поліційних ревізій неприємно, та вчитись вже зовсім неможливо.

Розпорядок городського староства актуалізує не лише справу Академічного Дому. Рубом стає питання всієї студентської долі, питання нужди українського студента й національного обов'язку опіки над студентською молоддю: опіки моральної і матеріальної. Цей обов'язок громадянства тягнеться на ньому навіть без огляду на те, чи само студентство собі цього бажає, чи ні, і чи своєю поведінкою, якої класичний приклад ми бачили на відомій затажній крізі у Т-ві Прихильників Освіти, не відстрашує найбільш охочих громадян від праці у цій ділянці.

Інформаційна служба американської преси.

Читаючи вістки про поширення, чисельність і велетенський наклад американських часописів, не один буде захопити в голову, які обставини приписати такий високий тираж американських часописів і таке відношення публіки до преси.

В нас віпшло „в моду” ставити справу так, що все треба робити з патріотизму. З патріотизму треба піддержати підприємця, хочби він був неолідний, неолідний і давав лихий виріб за добрий; з патріотизму треба належати до кооперативи, з патріотизму належати до касинового товариства і з патріотизму — читати часопис. Веручи справу з другого боку, в нас витворюються одиниці, які вчаться з того жити, що причислюють себе до українців.

Веручи під увагу пресу — Америка ставить справу по купецтві й каже: дам тобі часопис велетенний подвійної як „Діло”, в найменшому об'ємі на 16—60 сторінок, а в неділю на 160 сторінок, або й більше. Тому, що не знаю, кому часопис попаде в руки, я напхаю там усяких відомостей; що тебе не цікавить, цього не мусиш читати. І дійсно є тут відомостей багато і всі ачасві. І не дивно. Бо нпр. „Нью Йорк Таймс” видає річно на саму тільки пересилку депеш пів мільона доларів. Знамі випадки, що нпр. цілі енцикліки пади, що мали по кільканадцять тисяч олів, перекаблювалися з Риму до Нью Йорку того дня, коли вони поновилися. Це вже стало правилом, що найважливіші події, які діються нпр. у Парижі, американська преса подає в найгіршому разі на кілька годин пізніше, ніж париські часописи. Всі передплатувачі дебати в Лізі Націй обговорюють американські щоденники подрібно у вечірніх виданнях, а вісти з поля бою в „Манджурії” доходили до Вашингтону чи Шікаго щонайбільше на 12 годин пізніше. Як бачимо, то під тим оглядом там дещо інакше, ніж у нас. У чаю ракія, літаків, електрики, у нас люди обходяться тижневиками, або й щоденниками з олізеними відомостями, бо

вчитача публіка не дасть змоги zorganizувати власну пресову службу.

Було би помилкою думати, що нема інших причин, що примушували би американця підтримувати пресу. Цін обставини сприяє також американський звичай, що часописів нема ані по ресторанах, ані по каварнях, ані по фризнерських льокалях. Хочеш читати, хочеш знати, що діється у світі, чи хочби у своїй власній місцевості, мусиш купити часопис. В Америці нема звичаю зогиджувати мурі міста, а тимсамим його вигляд — клепсидрами, афішами чи якимись оголошеннями. Це т. зв. реклама. Для цих справ є часопис. Хотять українці подати до відома, що приїде до міста хор Кошиця, чи балет Аврамея, мусять також подати про оголошення в американських часописах і заплатити велетенські суми, ще й предложити наперед прихильні оцінки інших газет. Має кіно чи театр якусь притягуючу новину, мусить це проголосити в часописі. Має купець на продаж крам, чи робить вигородаж або дає якісь полехкі при закупіві, мусить подати це до відома при допомозі преси. Та ще за мало цього: треба в публіку вмовити, що цей артикул найкращий, що цей лік найвартівший, що ця беневина найвидатніша, що такіто консерви мають найбільше вітаміни і т. п. — це все зробить у першій мірі преса. Це т. зв. американська реклама.

Звіт рекламного комітету виказує, що Америка видала за 1932 рік на рекламу 365 мільонів

Обов'язком кожного читача „Діла”

в місяці жовтні не тільки вирівняти залежності за „Діло”, але й приєднати нашому органі хоч одного нового передплатника.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА” З ДНЯ 27. ЖОВТНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

9

СТОРИНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

IV. ВІДНОСИНИ ДО СЕЛЯНСТВА. ЖИТТЯ НА СЕЛІ. ПРОЯВИ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ.

Відносини моїх родичів до місцевих селян були, як вище вже згадано, добрі й сердечні. Говилівських селян уважали ми всі собі близькими. До батька ходили вони по пораду й поміч у кожній справі. Він робив між ними справи, годив спори, був суддею, на якого пресуд алавалися безвідклично. Взагалі не лиш у своїй парохії, але й у цілій околиці мав батько велику повагу. Як довголітній декан мав часто до діла зі спорами між парохом і парохіянами, або між парохами й сотрудиниками і звичайно брав сторону тих других, себто парохіян, чи пак сотрудиників. Це робило зла кров між старшими священниками, але зеднувало нарід. Мати була порадицею селян у всіх потребах. Лічила домашніми ліками, часто сама ходила до хорих і вераз варилася у нас дома поживніші, або гігієнічніші страви, які висилали хорим на село. Селяни любили і поважали „Імось”; як умерла мати в 1881 р., плакало за нею ціле село.

Правда, ми жили ще серед відгомонів традицій старої шляхетчини, з її поглядами на хлопа. Однак у наших відносинах до народа ті традиції в практиці не пожитосовувалися, а

навпаки: нас виховували в поглядах, що це також людина і що треба її поважати. Тялю, як був я 5- або 6-літнім пустим хлопцем, юнував я раз грудною чи камінцем за якимсь господарем, що прийшов до батька з орудкою. Він пожалувався батькові. Батько, з яким у подібних випадках не було жартів, зробив зі мною ексекцію на місці, а крім цього казав мені того мужика поцілувати в руку. Це вілося раз на все в мою пам'ять і вплинуло рішуче на мою орієнтацію в справі мужицтва. Не було у нас ані здріствя народа за треби, як у інших священників, ані даремщини, себто роботи парохіян безплатно при господарстві. Часом лише у літній порі, в жнива, в неділі пополудні по вечірній, посилали господарі батькові зяпруги, звозити збіжжя з поля. Це була й уся даремщина, яку я затамив.

При всіх важливіших нагодах гостили родичі визначніших господарів села у своїй хаті і при своїм столі. В кожне Різдво і кожний Великдень приходили в другий день свят по богослуженні в церкві репрезентанти громади, звичайно в числі двадцять і кількох, на свячене. В гостинній кімнаті були для них застелені столи, довкола яких засідали вони разом з батьком, а ми їм услугоували. При нагоді весіль у родині, як віддавалися мої сестри, або хто інший з родини в нашої хаті, відбувалося вже кілька днів наперед весілля для громади. Тут уже просили всіх господарів і господиць та гостили їх обильно, при чому співано весільні пісні: опісля молодь танцювала при сільській

музиці. Таким способом громада почувалася немов членами єдиної родини і цікавилася її долею. І кожний з нас по довгих роках, хоч уже виїшов з дому і проживав далеко від нього, стрінувшись з кимбудь із говилівських, відчував, що стрічається із своїми, неначе з родиною. В себе гостили люди на селі батька, а часом і нас, тих, що були дома, найчастіше при нагоді „поминок”, тобто богослужень, які в осени, або в зимі наймали сільські господарі за померлих своєї рідні. По таких богослуженнях відбувалися в домі дотичного господаря обід, на який просили священника, часом ще дехого з його родини, свояків та сусідів. При обіді обговорювалися місцеві справи, а часто і справи зі світа, при чому ті селяни, що читали книжки, ділилися тут своїми враженнями з іншими.

Читалень у 60-их рр. не було ще, та були вже в селі такі селяни, що читали охоче тодішні часописи та книжки. Щойно в 1868 р. розпочинаються видавництва „Просвіти”. На селі у нас читали охочо видавану „Просвітою” „Зорю”, опісля видання Наумовича „Науку” і „Руску Раду”, які через свою популярність находили широкий попит. Треба признати, що ті видавництва причинилися значно до піднесення освіти народа. Видання Наумовича не були з початку розсадниками москвофільства. Взагалі в тих часах (60-і рр.) москвофільство на селі не прокидувалося. Про партійні ріжнни нарід не знав, а й між інтелігенцією на провінції не було ще партійних спорів. В моїх найован-

голярів. Отже — це поважна пайка в утриманні часописів. Найбільші видатки на рекламу мають фабрики авт (64 міль. дол.), тютюну (22 міль. дол.), харчевих засобів (20 міль. дол.), фармацевтичні (13 міль. дол.), нафтові фірми (10 міль. дол.), фабрики мила (7 міль. дол.), залізниці (6 і зів міль.) і т. д.

Ніде правди діти, що наші „Бесіди“, каварні, ресторани та інші випочивкові льокали не причаються до збільшення накладу української преси.

Лев Ясінчук.

Новий Самоуправний Закон

Необхідна книжка для нашого села, з уваги на недалекий вибори до сільських самоуправних установ

Ціна тільки: зол. 0.80 (з поштовою пересилкою 0.95 зол.). — Замовляти в Адміністрації „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.

Національні роковини.

МИТРОПОЛИТ ШЕПТИЦЬКИЙ ПРО СВЯТКУВАННЯ 1-ГО ЛИСТОПАДА.

У сьогоднішньому числі „Метр“ (з 28. ж. н.) знаходимо на першій сторінці таку статтю Й. Е. Митрополита п. н. „Національні роковини“:

Кожна важлива подія в житті однієї людини і цілої суспільності-народу звертає думку й серця християн до Всевишнього Сотворителя неба і землі, бо від Провидіння Його залежить доля і людей і народів. Тому й усі національні роковини звеличують християнські молитви й торжественними Богослуженнями. Знають, що від Благодеті Всевишнього і від Його святого Благословення мають випросити собі кожний зокрема і цілому своєму народові всі ті дари небесні, яких потрібно до всестороннього і шасливого розвитку всіх народніх сил і прикмет і до благословенного розвитку духового й матеріального життя народу.

В день Першого Листопада зберуться до наших церков українці, віруючі християни-католики, щоб перед престолом Всевишнього предложити свої молитви, подяки та прохання. Виславляючи передовсім всемогутчу Силу Спасителя нашого і Царя Христа, будемо складати Йому подяку за всі даяння-блага і за всі совершені дари, що задля заслуг Його життя і смерті на наш нарід спливають кожної днини. Будемо Христа Спасителя благати за милосердя для всіх тих, що терплять, будемо поручати Його милосердю душі всіх померлих, а особливим способом Тих, що поклали буйні голови на полях слави і сповненого обов'язку.

Церква і церковні установи стали практичною вік і силою Божої установи до того ступня осередком життя та джерелом світла й сили, що навіть ті, котрі відчужилися від Правди, яку Церква голосить, та від принципів, яких боронять, у великі національні роковини стають у ряди з українцями-християнами і дучаться з ними як не вірою, надією й молитвою, то бодай зовнішньою привабливістю в наших храмах. Ми

ших літах, коли я лиш навчився читати, виходив я на таких видавничств, як „Поезія“ Миколи Устияновича, яких учили мене напам'ять, і то навіть тоді, коли я не вмів ще читати таких, як „Неділя“, видавана Попелем, а відтак на виданнях Наумовича, які в перших роках читав я дуже охоче. Та з кінцем 60-их рр. полав мій старший брат Іван, що був тоді гімназійним учеником у Бережанах, привозити з собою „Правду“, а таксамо почала приходити „Правда“ також і зі Львова. „Правда“ з початку була для мене трохи незрозуміла. Я не міг привикнути до фонетики та до світського світогляду, який там домінував у протиставленні до чисто церковної атмосфери, що панувала в усім, що я досі читав або чув. Коли раз брат привіз поезії Шевченка, що вийшли тоді у Львові, то я також не міг відразу до них придивитися. Вони не підходили тоді під мій світогляд.

Те саме враження мали і ті письменні селяни, які вже рвалися за книжками. „Якесь воно дивно“ — казали вони про українські книжки, з яких повіяло новим духом. Та швидко цей погляд змінився і в них. Вже в початках 70-их рр. були у нас на селі люди, що купували дорогі тоді українські видання, як напр. повісті Нечуя-Левицького і читали їх із захопленням. Були вже і передплатники „Правди“, а згодом стало ціле село свідомо українським і задержало ту свідомість навіть тоді, коли по смерті батька покійного туди парох, рязний москвофіл.

(Далі буде.)

допускаємо їх раз, бодай до того зовнішнього учасництва з нами, незлічучи, що зовнішні форми і звичай доведуть їх за Божою Благодетю до внутрішньої духової спільноти, що нас поєднує з Богом, а з Богом веже в те всесвітнє і вічне братство Любви Божої, яке св. Письмо називає Містичним Тілом Христа.

Хвилина торжественних молитов і сердечних всенародніх благань за милосердя зворушує часом і тих, що — чужі Христовій Благодеті — все таки оцінюють, чим є релігія і Церква для народу.

Однак бувають, на жаль, і люди, що до того ступня затратили християнську ару, і до того ступня відчужилися від християнської думки, що в торжественну хвилину всенародніх молитов приходять у наші храми, щоб святощі наші святотаським поведінням топтати. З храму Божого і з храму молитви роблять арену крикливих і нерозумних політичних демонстра-

цій, якими зневажають Всевишнього і ображують християнські почуття свого народу. Перед таким зловживанням нерозумних і засліплених, для яких Богослуження в тільки зовнішньою формою, а патріотизм помагає тільки на словах і криках, мусимо двері наших храмів замкнути.

Вище наведені стаття Й. Е. Митрополита мусить покласти край тій фальшивій інтерпретації, з якою деякі люди — напр. священники-москвофіли — старалися тенденційно підходити до відомого розпорядку Митрополита про заборону відправляти богослуження для політичних цілей; ту заборону дехто хотів у той спосіб зловбно накручувати, що не вільно правити богослуження також з приводу великих національних роковин чи якихось поважних культурних або суспільних нагод (ювілей просвіти чи господарських установ і т. п.). Очевидно, що згадана попередня заборона ніколи таких думок не мала, а проте треба вислухати з признання найбільш авторитетного у цій справі голосу Й. Е. Митрополита, що виключає на будуче всякі можливості зловного перекурчування митрополичих інтенцій.

Голос Митрополита є теж найповажнішою пересторогою для всіх тих наших молодих одиш, які своїми легкомудрими виступами під час святкування національних роковин не лише каламутять святочну атмосферу, але й стигають репресії на учасників свята без ніякої користі для ідеї, що просвічувала даним історичним по-дієм.

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ

сплати своїх зобов'язань супроти „Діла“ на пізніше, тільки вирівняйте негайно ваш довг і ширіть „Діло“ в крузі своїх знайомих!

Обезпечення в нас і в інших народів.

(З нагоди пресової конференції в „Карпаті“).

ЩО ТАКЕ РЕАСЕКУРАЦІЯ?

Кожне обезпеченне товариство реасекурує свої ризики у відповідному відсотку в інших товариствах. Т-во „Карпатія“ реасекурує свої обезпечення в заграничних товариствах — так, що за кожне обезпечення, зключене в т-варистві „Карпатія“, має відповідальність не лише Карпатія, але також реасекуратори. З тих причин не може бути й мови, щоб обезпечення, зключені в „Карпатії“ були менше певні, як в інших товариствах.

Крім обезпечень безпосередніх Карпатія має цілий ряд обезпечень, відданих їй в реасекурацію обезпечень з Австрії, Чехословаччини, Німеччини, Югославії, а навіть Туреччини і за ці посередні обезпечення несе таку саму відповідальність, як за свої безпосередні обезпечення.

Через непорозуміння суті реасекурації і незнання того, що кожне навіть найбільше товариство віддає частину безпосереднього обезпечення іншому товариству до реасекурації, і то на те, щоб переводити так зване вирівняння ризика, — стрічаємо в нашій пресі серед нашого громадянства погляд (розуміється кельпортований воротами товариства), будьто б Карпатія була агентурою Фенікса.

Фактом є, що Карпатія має реасекураційні договори з іншими товариствами між іншим з т-вом „Фенікс“, що по своїй величині є другим з ряду обезпечених товариств на континенті і це для обезпеченого є лише прикметою, що в їхніх ризиках беруть участь теж інші товариства. Однак з титулу реасекурації обезпечений не має ніяких доплат, бо без огляду на те, чи стичне обезпечення товариство реасекурує чи ні, премії є однакові. Лише той, хто не знає техніки обезпечення, може твердити, що товариство, що стоїть в реасекураційних взаєминах з агентурою чужого товариства, в такому разі нема на світі ні одного обезпеченого товариства, що було б самостійне, — бо кожне мусить мати реасекураційні зв'язки.

Та в останніх часах деякі чинники, яким залежить на тому, щоб підкопати довіру до Карпатії, починають вочовати проти неї ще одним аргументом, а саме заявляють її членів тим, що Карпатія є товариством, опертим на взаємності, та що члени товариства у випадку його

ліквідації або банкруцтва будуть відповідати за зобов'язання товариства до висоти обезпечених сум так, як у кооперативах до висоти своїх уділів. Це дуже зловбне визискування не-свідомості громадянства.

УДІЛИ І УДІЛОВЦІ.

Є засадничі різниці між кооперативом і товариством взаємних обезпечень. Кожний член кооперативу мусить бути рівночасно уділовцем кооперативу. Зате обезпечений у товаристві взаємних обезпечень є членом товариства, одначе уділовцем є лише тоді, коли зложить уділ. Із членів обезпечених у нашому товаристві лише декілька є уділовцями, які при заснованні товариства або доповнюючи його основний фонд (себто уділовий капітал) вплатили добровільно уділи (уділи 100 зол.). Більшість уділів вплатили наші установи й вони є уділовцями; у випадку ліквідації або банкруцтва вони а не обезпечені ручать своїми уділами за зобов'язання товариства. Члени не є відповідальні супроти вірителів товариства, відповідають лише супроти товариства. Виповісти основний, себто уділовий капітал уділовці не можуть. Сплачувати основний капітал можуть уділовці у випадку ліквідації або банкруцтва тільки тоді, коли будуть сплачені всі інші зобов'язання. Навіть на сплату основного капіталу не можна побирати від членів доплат.

Крім основного фонду має Товариство так зв. обезпечений фонд, а його головним складником є так зв. премійні резерви. Фонд цей зростає з кожним роком, бо до цього фонду мусить товариство відкладати від кожного обезпечення відповідно до правним приписам премійну резерву. Фонд цей мусить мати кожної хвилини повне приписане покриття і він не є власністю товариства лише власністю членів в управі товариства та стоїть під безпосередньою незвичайно строгою контролею Міністерства Скарбу Державного Уряду Контролі Обезпечень. Його не може товариство порушити без спеціального дозволу Державного Уряду Контролі Обезпечень.

НА ВИПАДОК ЛІКВІДАЦІ.

У випадку ліквідації товариства є забезпечені всі права обезпечених, що випливають з договору обезпечення тим, що докати обезпеченого фонду себто премійні резерви, що є власністю членів, творять окрему масу і ця маса, якщо вона не має повного покриття, треба доповнити до повної висоти із загальної маси, себто з уділового капіталу, тощо. У випадку ліквідації звичайно всі обезпечення з пошлагаж

Оказійна продаж — флякля на біллі 0.65, баталіна 1.80, штуркси і бярхани за безці купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Воїнів ч. 12.

ними до них премійними резервами переносяться до іншого товариства забезпечень і забезпечення продовжується. Те саме роблять і в акційних спілках. Тепер майже нема ніякої різниці між акційною спілкою і товариством взаємних забезпечень. Тепер нема чистого типу акційного або опертого на взаємності товариства, лише є типи мішані. Навіть ця обставина, що акційні товариства мають більший основний капітал як товариства взаємних забезпечень не є суттєве, бо дуже часто акційного капіталу в цілості не вплачують, лише в частині.

Давніше дійсно була величезна різниця між акційними і опертими на взаємності товариствами. Акційні товариства побирали від забезпечення премії в устійненій агорі висоті, а товариства взаємних забезпечень, побирали лише зачети, та щойно з кінцем забезпеченого року після обчислення прибутків і витрат устійнювали висоту премій і розкладали на членів відповідно до висоти їхнього забезпеченого капіталу.

Тепер акційні й оперті на взаємності товариства забезпечень працюють лише на основі постійних премій. Премії товариства забезпечень чи акційних чи взаємних є такі самі, бо є побудовані на тих самих елементах і кожна тарифа мусить бути затверджена Державним Урядом Контролі Обезпечень та мусить відповідати законним приписам так, що і під тим оглядом нема ніякої різниці між товариством забезпечень акційним і взаємним. (Докінчення буде.)

У справі целібату у львівській Греко-Католицькій Семинарії.

З авторитетних кол. гр.-кат. семинарії дістаємо таку заяву:

У зв'язку з прийняттям питомців на I рік Богословія поширилися серед нашого громадянства різні здогади і сплетні, які, відповідно приправлені, найшли потім відгомін у польській, російській та навіть — у передруках — в українській пресі. Так напр. один впливовий польський орган у Варшаві розписався недавно про „бунт“ питомців, які з протестом проти введення целібату ніби їздили до Апостольської Нунціятури у Варшаві, а виленське „Русское Слово“ пустило другу сенсацію, що „численні“ (?) студенти Духовної Семинарії у Львові „звернулися до православної благочинної в Галичині, о. архимандрита Филотея, настоятеля парохії у Львові, з проханням прилучити їх до православ'я і робити заходи в справі зачислення їх до студентів православного богословського факультету“.

Ми уповноважені подати до відома, що нотатка про „бунт“ і поїздки до Варшави це зовсім вигадка, а також подібною вигадкою є нотатка „Русского Слова“, якщо річ іде про „численність“ перебіжчиків до православ'я. Чи справді якісь поодинокі заходи неприємних питомців були, не можемо ствердити, бо до цього не маємо ані змоги, ані охоти. Цеж — якщо це правда —

апостазія найгіршої, бо продажною сорти, з людського боку так само жалюгідна, як кожний злочин. Та проте віра в нашу молодь не дозволяє нам навіть припускати, щоби це було можливе, а тим менше, щоби це було „числення“, як хоче орган російщини, сподвижник православ'я.

Врешті щодо всяких сплетень чи перебіжчень про „силування“ підписувати зобов'язання про висвячування в целібаті, ми теж уповноважені подати до відома, що в гр.-кат. Духовній Семинарії целібат не обов'язує асх нововступлючих без винятків. Дійсний стан є такий, що з огляду на специфічні потреби нашої Церкви, їх Експезенція Митрополита зарезервує половину місць для тих, що хотять висвятитися безженними, та половину для тих, що захотять вступити у подружній стан. Очевидно всі, що вносять прохання, мусять це у проханнях відповідно зазначити. Цей стан триває вже від 1918. року.

При цій нагоді хочемо ще зазначити, що з огляду на брак місця і великий наплив прохань (у цьому році було їх понад 400 на не п'ятих сто місць!) з природи річ величезна більшість цих прохань не може бути позитивно поладнана. Звіти очевидно невдоволення, а далі нарікання сплетні і злоби.

Компетентні чинники гр.-кат. Семинарії готові завжди дати безпосереднє висловлення у всяких сумнівах.

КОЖНА УКРАЇНЬСЬКА УСТАНОВА:

читальня, кооператива, кружок „Р. Ш.“, Соціалістичний Луг — повинні заобов'язати для своїх членів „Діло“. Видаток, зложений на передплату „Діла“, оплатиться кожному товариству сторницею.

Неуцтво чи провокація?

Бруківський „Експрес Ілюстрації“ (ч. 290) допустився вибрику, якого досі в польській пресі не готовано. В згаданому числі цей орган умістив допис з Луцька під голосним наголовком: „Вивроботиці пшад сондем в Луцку“, в якому читаємо:

„Окружний суд в Луцку... розглядав цими днями кілька справ обвинувачених у приналежності до КПЗУ, УНДО й УСО“.

А далі: „На 4 роки засудили Пафнутія Єфимчука з Милуш біля Луцька за протидержавну діяльність і приналежність до УНДО“.

Що це — політичне неуцтво, чи провокація?

УНДО є легальною організацією і за приналежність до легальної партії ніхто нікого карати не може. Але Пафнутій Єфимчук ніколи членом УНДО не був і тому й не міг бути покараний за приналежність до цієї партії.

Чому бруківський „Експрес Ілюстрації“ вставив УНДО між КПЗУ й УСО? І чому він взагалі пустив у світ подібну вістку про засудженого неувидця? Треба сказати, що цей часопис дуже поширений на „кресах“ і в свого роду речанком волинської політики.

З протвердженням волинських мас УНДО нахилили собі на Волині щораз більше прихильників. Чи не на те пущена фальшива чуток, щоб

настрашити українців: мовляв, за приналежність до УНДО суд карає в'язницею? Якби це було так, то лодзький бруківський помішався: волинські не такі наївні, щоб подібних страхів боятися.

А може це значайне політичне неуцтво?

Х.

„ТИМ, ЩО ХОТЯТЬ ВПЕРЕД“.

Чого можна навчитися з публікації „Український Технічно-Господарський Інститут позаочного навчання“.

Саме вийшла у світ чепуренька брошура з ілюстраціями, що оце лежить перед нами і має наголовок: „Український Технічно-Господарський Інститут позаочного навчання“. (Подєбради, 1934). З прив'язки появи цієї публікації хочемо сказати кілька слів.

Знаємо дуже багато людей, що з приємністю стверджують появу кожної нової української книжки, але... ніколи їх не читають. Однак що брошуру, хоч вона не є літературним твором, а лиш інформаційним виданням, мусить з цікавістю перелістувати кожний, хто не на словах, а на ділі цікавиться українською справою та її успіхами. Бо ця брошура хоч і скром-

но, але цифрами говорить про успіх українства в ділянці позаочного навчання.

Про цю справу українське громадянство, правда, вже дещо чуло і знає з тих коротких звісток та оголошень, що з'являються у пресі. Однак нова брошура цінна тим, що подає саме підсумки довірчих змагань Української Господарської Академії в напрямку насадження в умовах сучасної української дійсності справи позаочного навчання.

Треба об'єктивно признати, що ця справа показала зовсім життєвою: уже нині Український Технічно-Господарський Інститут позаочного навчання (в скороченні: УТГІ) серед культурних українських установ може по праву зайняти поважне місце. Навіть не хочеться вірити, але фактом є, що до Інституту зголосилося уже досі 390 слухачів. При чому вага цієї цифри в тому, що це слухачі не з „патріотизму“ і не „для статистики“. Ні, це ті, що прийшли за знанням, прийшли з поважним наміром учитися і щось з того в житті мати, бо ця школа є платна і побудована на принципі самовистарчальності. Вона, правда, йде назустріч нашій загальній нужді, вимагаючи за свою працю мінімальної винагороди; правда й те, що деякі окремі менші курси (як напр. пасічництва, садівництва, перероблювання садівини й городини, миловарства, радіотехніки) коштують лиш по 10—20 зол., але ці гроші кожний студент мусить заплатити.

Беручи статистично, така велика нація, як українська, повинна мати уже грубі тисячі людей на курсах позаочного навчання, але здається, краще не гнатися за великими цифрами. Воно може й правильніше, що школа розвивається органічно і ступеневі без нервових скоків: тим міцніший буде її фундамент. Гаслом школи є: „Тим, що хотять вперед“, а таких не тільки у нашої, а й у кожної нації не так уже багато.

Публікація, про яку мова, на 66 сторінках подає вичерпуючі інформації про УТГІ — його історію, завдання та програми поодиноких відділів і курсів, про методи навчання, шкільні такси і т. д. За браком місця не можемо тут спинятися на цьому, відсилаючи заінтересованих до самої книжечки, яку можна набути в „Сільському Господарі“, Львів, Ринок ч. 10. Тут спинимось коротко лиш на деяких найважливіших моментах.

Отже передовсім треба з великим вдволенням ствердити, що в складі УТГІ задержався в повному вигляді в'осьмисесторінний Еко-

Громадські вибори в Ярославщині.

ЯРОСЛАВ, 25. 10. ПАТ. У 107 дотеперішніх односільських громадах а тепер волостях наказав повітовий староста на день 30. ц. м. вибори до громадських рад. На день 19. ц. м. припав речинець зголошування кандидатів на радних і за-

ступників радних. У всіх 107 громадах зголошено тільки по одній листі кандидатів. Тому, що виборчі комісії признали їх кандидатськими листами, вибори в тих громадах не відбудуться, а громадські ради уконститууються без виборів.

Арештування провідників македонської організації.

СОФІЯ, 25. 10. ПАТ. Недалеко турецько-болгарської границі в Курталак арештувала болгарська прикордонна сторожа двох людей, зветься Драггова і Настева, найближчих співробітників Михайлова. Оба вони є членами центрального комітету революційної македонської організації і за ними шукала болгарська поліція. Арештованіх відвезли до Софії, де устійнять їх тотожність.

Прем. Георгієв заявив журналістам, що арештовані македонські терористи є найважливішими діячами. Воведу Драггова вважає югославська поліція лучником македонської організації з хорватською.

Атентати на Герінга і Гебельса?

„Дейлі Геральд“ приїє поголоску, що в останніх днях виконано атентати на Герінга і Гебельса. Вістку про це держать у тайні. Часопис довідчується, що до Герінга стріляв один з близь-

ких кривняків убитого ген. Шляйхера. Підчас замаху на Гебельса була, мовляв, ранена його жінка.

Не хочуть співпрацювати з комуністами.

ПАРИЖ, 25. 10. ПАТ. Агенція Аває позідомляє з Лондону, що виконавчий комітет Лейбур Парті відкинув пропозиції вести переговори з комуністичною партією та крайніми лівими організаціями з метою створити спільний фронт проти фашистів.

СТОКГОЛЬМ, 25. 10. ПАТ. Виконавчий ко-

мітет шведської соціал-демократичної партії відкинув пропозиції вести якінебудь переговори з Комінтерном. Представники шведської соціал-демократичної партії будуть рішуче поборювати на засіданні виконавчого комітету II. Інтернаціоналу всі проєкти вести спільну дію з Комінтерном.

**Тільки
1-80**
30 л.

коштує
великий,
ілюстрований,
інформаційний
календар
„КРИНИЦЯ“
Порто 50 сот.

ДАРОМ

додаємо один
календар кожному
хто пришле гроші
на п'ять календарів,
при чому оплачуємо самі порто цілої посылки.

номічно-Кооперативний Відділ, який є якби самостійною високою українською економічною школою. На відділ зголосилося нині 120 слухачів, вони правильно переходять з семестра на семестр, для них поступово друкуються лекції, отже це школа, що живе нормальним академічним життям. Факту цього не можна не доцитувати в наших тяжких часах, коли навіть держави мусять заняти свої продинокі високі школи.

Другою цікавою і цінною складовою частиною УТГІ є одно- і двосеместрові фахові курси, завданням яких дати слухачам практичні знання і заробіток у житті. Ці курси ґрунтуються в міру зголошення на них студентів і вже нині цих курсів оголошено 12, а саме: курси бухгалтерії, контроль-асистентів (годівал худоби), громадської агрономії (для осіб з високим агрономічною освітою), сільсько-госп. рахівництва, чужих мов (англійська, німецька, французька), пасічництва, садівництва, обробу шкіри, радіотехніки, практичної фотографії, миловарства і перероблювання садювини та горюдини. На цих курсах перейшло досі 189 осіб, багато вже курс закінчило. Сюди записувались люди і з найменшою освітою — господарі та робітники, що хотять придбати новий варстат праці. Нарешті до деякої міри новиною є в УТГІ курси українознавства. Ці курси створено внаслідок бажань, висловлених зпоміж українського громадянства. Вони організовані великим накладом праці з участю найвизначніших наших професорів-фахівців і безумовно будуть значним вкладом у нашу культуру. Курси складаються з восьми дисциплін: українська мова, історія українського письменства, історія України, історія українського громадського руху в XX. ст., українська культура (колективна праця багатьох авторів), фізична географія України, економічна географія України і націоналізм. На курс приймають слухачів, незалежно від попередньої освіти, але форма викладу пристосована приблизно до інтелектуального рівня осіб, що закінчили 6 клас гімназії. На цих вищих курсах українознавства є вже 114 студентів. Але вже нині чути голоси, що такі курси повинні би перейти кожний український інтелігент. Годі піле життя залишатись дилетантом у таких справах, про які говоримо щодня!

Брошура подає деякі цікаві статистичні дані про студентів УТГІ. Ось напр. як студент-

ство УТГІ розподіляється по віку (у відсотках до його загального числа):

Групи щодо віку: до 20 літ 4 прц., 20—25 літ 32 прц., 26—30 літ 22 прц., 31—35 літ 20 прц., 36—40 літ 11 прц., 41—45 літ 7 прц., понад 45 літ 4 прц.

Як бачимо, значиння й вигідн позаочного навчання оцінили в першу чергу люди дозрілого віку. Здебільша зв'язані службою, працею і родиною, вони в УТГІ найшли відповідині способи поширити свою освіту й озброїтися для дальшого життєвого шляху. Гадаємо, що у зв'язку з кризою та іншими моментами на інститут позаочного навчання мусітиме звернути пильну увагу і вся українська молодь. Це явище вже помічається й нині.

Брошура подає в цифрах також цікавий образ того, хто саме, люди яких професій, учаться в УТГІ. Тут ми маємо таку картину:

Професійні групи:	% до всіх студентів:
1. Учителі середніх та нижчих шкіл	15,8
2. Особи без постійного заняття	15,1
3. Хлібороби (самостійні господарі та с.-г. робітники)	14,4
4. Ремісники та промислові робітники	14,0
5. Кооператори (директори та службовці в кооперативних установах)	13,8
6. Урядовці та службовці в установах і підприємствах	11,0
7. Промислові й торговельні підприємці	4,1
8. Студенти високих шкіл	3,8
9. Інженіри й техніки різних фахів	3,5
10. Особи вільних професій	2,4
11. Духовні	2,1

Отже, як бачимо, лиш 15 прц. студентів УТГІ не мають постійної професії; це здебільшого молодь, що покинула середні школи і студіює дома. Рештаж — 85 прц. — це люди, що заробляють на хліб та одночасно хотять поступити наперед. Цікаво також ствердити, як позаочне навчання стало несподівано чинником реалізації ідеї духовної соборності української нації. Справді, саме на цьому терені вся українська нація: серед студентів УТГІ ми маємо українців з усіх наших земель (за винятком, очевидно, Східної України) і з цілого світу, — Європою починаючи й Америкєю та Азією кінчаючи. Всі вони побирають науку з одного джерела, всім їм розсилають одною літературною мовою писаний студійний матеріал (досі видруковано 532 аркуші лекцій). І чи не в цьому резальна підвалина соборності нації?

Дня 12. листопада н. р. Інститут кінчає два роки свого існування. Як бачимо, за цей короткий час зроблено роботу дуже поважну. Українська Господарська Академія — ця старша сестра УТГІ — довела свою життєздатність і всеж таки, серед дуже несприятливих умов, втрималась на службі нації.

Побажаємож, щоб і нація наша належно оцінила ці змагання і використала як слід ті цінності, що несе їй Український Технічно-Господарський Інститут позаочного навчання.

А. Краєвий.

Ніхто не обмежує Вашої особистої свободи. Можете підписати довільну скількість позички Рідній Школі. Кожна позичка по 25 зол.

Страшна помста повстанців

комуністів.

ПАРИЖ. 25. 10. ПАТ. Прем. Леру заявив, що повстання в Астурії даремні військові заходи. Астурія була ощередком повстання. Повстанці висадили в Овієдо ліцей двома тонами динаміту. Під звалищами ліцей згинув багато осіб. Вибух був такий сильний, що 10 поближніх будинків розлетілося та погребали своїми звалищами нові жертви. Прем. Леру заявив, що уряд не кермується пістною і не думає халатися зайвих репресій. Важко тільки повернути лад.

З Мадриду повідомляють, що влада веде слідство проти чужинки, яка виступала під псевдонімом „Флер де Ліо“ („Квіт лави“), яка купила в Швейцарії 80 крісів по 150 песетів.

До Овієда приїхали міністри: війни, справедливості і приватних робіт та беруть участь у слідстві проти повстанців. Дотепер в Овієдо похоронили 1.000 жертв повстанців. У вуглевім басейні в Астурії сконцентровано 22.000 війська.

У вісьмох днях довкола світа.

Як повідомляють з Нью Йорку, великі закордонні летунські товариства хотять провести дві летунські лінії довкола світа, причому апарати відбували би дорогою у вісьмох днях. Комунікація має розпочатися на другий рік літом. Товариство „Панамериканські повітряні шляхи“, що розпоряджає 32 особовими літаками, організує лінію з Нью Йорку до Європи крізь острови Бермуди й Азори до Портсмута, звідки інше летунське товариство обійме дальший лет понад Європу до Азії.

Одночасно „Бритійське повітреплавання т-во“ і

обійме лінію в протилежному напрямі, а саме з Корку в Ірландії до Сен Джон в Новій Фундландії, а звідси крізь Канаду до Сан Франціско. Планиють теж лінію крізь Аляску до Петропавловська в Сибірі, а звідси до Покогами в Японії. Другу лінію, що веде понад Тихий Океан, має випробувати Ліндберг.

Беруть теж в рахунок третю лінію, що має вести зі Сан Франціско на Гонюлю до Йокогами, причому в леті понад Сибір будуть заангажовані совітські та німецькі апарати.

Еміграційні справи.

ВІДНОВА КОЛЬОНІЗАЦІЯ В АРГЕНТИНІ.

В Аргентині почалася кольонізація в двох провінціях у Тукумані і Кордобі. На кольонії в Тукумані можуть їхати родини зложені принаймні з 4 осіб, де дістають наділі землі 25 гект. Крім цього родина дістає інвентар та поміч у прохарчуванні на один рік. Все це сплачує родина не грошми, але працею при будові шос та при очищуванні терену. Сплата на відробок розложена на 3 роки.

В Кордобі можуть осідати самітні різнники або родини. Залежно від цього дістають наділі: від 11 до 33 гект. Гектар землі коштує 60 зол. Перед виїздом кольоністи закладають землю по 22,50 зол. від гектара, решту сплачують в 6 річних ратах, починаючи платити від 2 року після поселення. За інвентар платять кольоністи окремо.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЕМІГРАНТІВ ДО БРАЗИЛІ.

Від дня 12. вересня ц. р. обов'язує новий бразильський закон про еміграцію. Давні афідавіти не є важні і треба виробляти нові, крім цього вимагають від емігрантів, які не їдуть до близьких своїх, показових квот. Показова квота 3 тисячі мілірейсів.

Ніяких документів ві показових квот не потребують лише рішничі родини, що їдуть на поселення в Парані.

У СПРАВІ ПОВОРТУ РЕЕМІГРАНТІВ ДО КАНАДИ.

Реємігранти можуть вернутись до Канади до одного року від дня виїзду до краю з канадської пристані. За згодою канадського представника можуть тепер реємігранти забрати зі собою до Канади жінок й діти до 18 років.

Ганді виступив з партії.

З Бомбею повідомляють, що Ганді зрікся провду в націоналістичній конгресовій партії, ре аважаючи на прохання своїх прихильників. Одночасно Ганді виступив з партії. Він сказав, що не думає відтягнути зовсім від політичного життя, але покищо займеться організацією ручного промислу на селі, перш усього пропагандою домового ткацтва. Виймкове зацікавлення Ганді в цьому напрямі було й головною причиною рішничі думки, яка повстала між ним та іншими чільними людьми конгресової партії. Ганді м. і. домагався, щоб кожний член партії раз на рік подавав якусь скількість пражі власного виробу. Однак президія партії відмовилася прийняти резолюцію з домаганням Ганді.

**Фабрика хемічних виробів
О. Левицька і С-ка**
у Львові, вул. Кордецького ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881

порукає в ласні вироби найкращої якості
Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.
Пасту до взуття „Елегант“ воскову
Пасту до підлоги „Французька маса“
Віск комбінований до підлоги
Васеліну до шкіри

Синку до білля

понадкову і коронову

шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смола шевська.

життя. Для жінки вимагають показової квоти 100 дол., для кожної дитини по 50 дол. Якщо реемігрант перед поворотом до краю перебуває у Канаді менше як 5 літ, мусить тепер мати показову квоту 100 доларів.

Зайняті в еміграції повинні звертатися за необхідними інформаціями до Товариства Опіки над Українськими Емігрантами у Львові, вул. Вишневецьких 4. I. пов. На відповідь треба долучувати марку за 50 сот.

З природи й техніки.

АСИРІЙЦІ ФАБРИКУВАЛИ СКЛО.

Недавно відійшло класичне письмо з часів короля Ассурбаніпала. Як подіє англієцький „Журнал хемічного виховання“, у цій письмі наводяться цікаві замітки про те, як знаменито змілі асирійці фабрикувати скло. Отже довідуємося з цього письма, що асирійські скляри виробляли наперед як півфабрикат безбарвне скло, що мало високий відсоток алякаліїв. Це звичайне скло переробляли відтак на барвисте, додаючи окисів металів. До закрашування скла змілі вже уживали й золота. Приписи, що збереглися у згаданій класичній письмі, вказують на те, що асирійці виробляли скло найрізніших барв.

ВПЛИВ ДЕРЕВА НА ЗВУК СМІЧКОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ.

Відомі дослідники над старими скрипками мистців Амати, Гварнері, Страдіварі і інших. Завдання цих дослідів було викрити причину чудесного звуку цих скрипок. Припускають загально, що на звук їх мають вплив крім їх форми ще й рід дерева, політура та вік інструментів. Недавно розслідували Лярк-Горвін та Кальдвелл з фізичного інституту університету у Ляфает (стейт Індіана) вплив структури дерева на звук інструменту. Перебравши при допомозі промінів Рентгена дослідів виявили, що смічковий верх доброго смічкового інструменту вказує т. зв. волокнисту структуру. Це значить, що у смічковій дереві, з якого зроблений верх скрипки, багато поодиноких кристаліків у порядкуються в однім напрямі. Зате рентенографічна знімка яворового споду доброї скрипки виявила, що кристаліки його зовсім неупорядковані, розсіпані. Ми кажемо тоді, що структура такого дерева аморфніша. Зате структура споду скрипки, що давала дуже пискливі і нечіткі тони, виявилася у світлі рентгенівських промінів волокнистою структурою.

З цього висновку, що у смічкових інструментах високої вартості верх інструменту повинен мати „волокнисту структуру“ (себто швидкість звуку в упорядкованих напрямі мусить бути йша, ніж у прямих напрямі до нього напрямі), зате спід інструменту мусить бути „аморфнішим“ (себто швидкість звуку мусить бути в всіх напрямках цього споду однакова).

ПРИКЛАДЕННЯ ТИТАНУ.

Хоч титан є дуже розповсюдженим перенем на землі (майже 0.40 відсотка земної кори), експлуатувати його донедавна досить рідко.

Сьогодні уживають його до виробу болокон у жарівках, металургічних столів, димових стрілен, до покривання заліза електролітичним способом, до фарбування (окисом титану) штучних клеївотів тощо. Однак найчастіше уживають окису титану як фарби: річну продукцію цього окису оцінюють на 25 тисяч тон.

Тому, що окис титану подібний до окису цинку, живлять його всюди там, де досі уживали цинку, себто в малярстві, при виробі лакерів, кавчуку, паперу, чорнила, в кераміці. Крім цього потребує його й косметика до виробу пудрів, мил, кремів, порошків до нігтів тощо.

Титан є зовсім нешкідливий. Він є складним компонентом рослинних і звіриних організмів.

НЕЗВИЧАЙНИЙ ВИПАДОК ЗАТРОЄННЯ ОЛОВОМ.

У німецькій „Часописі хеміків“ стрічаємо нотатку про затроєння оловом серед дуже цікавих обставин. А саме це затроєння ствердили в одного робітника, у крові якого майшли кілька міліграмів олова на один літр. Затроєння обляглося сильними болями та ломанням у ногах та руках.

Докладні дослідники вказали, що це олово походить зі ступні, що мала оловяні руди. Затроєння оловом цього робітника датувалося від хвилин, коли цей робітник отримав свій радіоапарат з землею при допомозі згаданої оловяної руди. Перехід олова до води викликали слабі електричні струми, які переводять олово у розчин. Як тільки робітник уступив радіоапарат уземлення до оловяної руди ступні, олово зміглося до води.

А. Л.

Коперник

Нині революційна премія!

Марусенька

небувалий пробосанк американського виробництва Юнайтед Арт'істс за повістю Е. Золі

„НАНА“

а головній ролі гарна українка

Анна Стен

В Копернику крім того колірова комедія і найновіший тижневик. В Марусеньці нова ревія „Прогібіція шале“.

З виборчого руху.

СТАНІСЛАВІВЩИНА.

Дня 7. жовтня ц. р. відбулася в Станіславові заходом Міжпартійного Комітету, створеного з ініціативи Повіт. Комітету УНДО, довірочна анкета в справі виборів до громадських рад у припадності 300 делегатів з 20 сіл. На анкеті цій виборо Повітовий Виборчий Комітет, у склад якого ввійшли: д-р М. Бих, голова, дир. Микола Швалюк, секретар, інж. І. Попович скарбник і як члени дир. О. Трач, інж. Семянчук, д-р Юлія Олесницький і дир. Кость Висневський зі Станіславова о. Михайло Галушевський з Угорник. Когутяк Луць з Оврішовець, Долчук Іван з Ямниці і Вовчук Михайло з Креховець. Справу виборчого регуляміну реферував д-р Бих. Після 2-годинного реферату відбулася річева дискусія. З огляду на досить тяжкий регулямін, рішено скликати на слідуючу неділю (14. 10.) ще одну анкету в Станіславові, на якій мав відбутися курс для інструкторів і мужів довіри.

Друга анкета відбулася при співучасті 200 делегатів, на якій реферував регулямін знову д-р М. Бих і в річевій дискусії дав вказівки й відповів на всі запити припадних делегатів. Створено теж канцелярію Повіт. Виборчого Комітету, яка виготовила всі потрібні заяви і друки до виборів.

Крім цього відбулися в поодиноких селах передвиборчі віча, а саме: в Бауполі і Сільці — реферував м-р Петрунів, в Угринові Горішнім — реферував д-р М. Бих, у Хрипліні — реферував м-р Л. Крушельницький, в Тисменичанах — реф. м-р Федяський і студ. О. Ясеницький, в Пасічній — реф. м-р О. Крушельницький, в Угорниках і Мнигінцях — реф. о. М. Ганушевський, в Забережжі — студ. Ткачук.

Вбили бельгійського консуля.

БРЮСЕЛЯ, 25. 10. ПАТ. Бельгійський консуль у Сантандер в Іспанії, Стаклер, з початком жовтня навідався був до Овієдо. Там його вб'яв революціонер із револьвера в готельних сінях.

16 ПРИСУДІВ СМЕРТІ.

МАДРИД, 25. 10. ПАТ. Военний трибунал засудив 16-ох повстанців в Астурії на смерть. У найближчих днях военний суд буде судити в Овієдо кількесот повстанців. В Овієдо вибухла бомба, яку кинули повстанці. 4 особи вбиті.

РАДИКАЛИ ЗА ДАЛЬШИМ ЗБРОЄННЯМ ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 25. 10. ПАТ. „Ер Нувель“ оголосив звіт, який ген. Брісо-Демелет виглосив на конгресі радикальної партії в Нант від комісії оборони держави. Генерал запевняє, що Франція гадилася на обмеження зброєнь. Однак Німеччина збрійється і видає річно 10 до 11 мільярдів франків на зброєння. Німеччина може виставити 90 дивізій війська. Для 3/4 дивізій має вже зброєння. Також СССР розбудує інтензивно свою армію. Тому домгається, щоб не зменшувати бюджету на зброєння Франції.

ПО ШІРОКОМУ СВІТІ.

— Ген. Форжа, якого раніше підчас збивства короля у Марсель, перевезуть до Парижа, де хірурги витягнуть кулю з легепів.

— До Риму приїхав з Варшави італійський амбасадор Вастіаніні, де відбув наради з Мусолінієм.

— До Парижа приїхав з Риму еспанський король Альфонс XIII.

— Женевська поліція устїпнула, що в липні і у пересні ц. р. убивни короля Георгієва в Ратічом і Калтерніком були в Женеві, де в ресторанах платили бонами за харчі, бо не мали грошей.

ПОВІНЬ У МАРОКО.

КАСАБЛЯНКА, 25. 10. ПАТ. Нагальна заява спричинила повінь у північній Мароко. Всі ріки виступили з берегів. Довгий міст в околиці Саї Саф, на яким стояло кілька самоходів, забрала вода. Всі самоходи втонули. Багато людей теж потонуло. Повінь заплідняла міліонні втрати.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЯ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— Марія Сокіл і Антін Рудницький в радіо у Познані. Після великих успіхів у львівському концерті та в концертах в Чехословаччині виступить Марія Сокіл з Антоном Рудницьким при фортеп'яні у поворотній дорозі до Берліна, в радіо в Познані, а саме в суботу 27. ц. м. в год. 19-й (7-ма веч.). Авдіція Марії Сокіл буде присвячена італійським оперним аріям. У програмі: Каталяні: Арія з оп. „La Wally“ Верді, „Forza del destino“ і „Отельо“, Пучіні: Батерфляй, Богема, Турандот, Джіані Скікі.

— Пятій зїзд українських лікарів і природників. Організаційний комітет пригадує, що черговий зїзд відбудеться у Львові дня 21. і 22. квітня 1935 р. в часі лат. Великодних Свят. Зголосувати теми рефератів, оглядів та комунікатів до дня 30. грудня ц. р. на адресу: Природничий Музей Наук. Тов. ім. Шевченка, Львів, вул. Чарнецького 24. II.

— Пресова агенція для російських справ. Варшавська пресова агенція „Варшавська Інформація пресова“, власність п. С. Люблінера, яка видає щоденні бюлетени жидівської преси та бюлетени про українські справи п. н. „Відомості Українське“ (ВУ), бюлетени про справи литовські і т. д. (нпр. про суспільні справи і польські політичні партії) розпочала видавати також щоденний бюлетень про російські справи п. н. „РО“ (Росія). Як видно з першого бюлетеню, інформації торкаються однаково совітських справ, як теж емігрантських.

— Консуль Чехословацької Республіки у Львові з нагоди державного свята 28. ц. м. прийматиме приятелів Чехословаччини у домі консуляту при вул. Уейського 4 від 10—12 год.

— Фільма з Анною Стен у Львові. Нині кіна „Коперник“ і „Марусенька“ починають висвітлювати нову фільму „Нана“ на підставі славної повісті Золі. Це буде перша фільма із новою зіркою екрану, яку відкрила Америка. Анна Стен — киянка, що має в собі шведську кров по батькові.

— Сензація в українському журналістичному світі. У відповідь на нашу привагдну замітку про те, що голсаним редактором „Нового Часу“ став активний член радикальної партії, появилася у „Новому Часі“ заява, що „Новий Час“ редагує колегія під начальним проводом редактора Івана Тиктора безсторонньо, інформативно та понадпартійно. Ця вістка є для українських журналістичних кол свого роду сензацією тому, що досі п. Іван Тиктор був відомий чейже лиш як видавець і головний адміністративний керманець своїх часописних та книжкових видавництв. Наведена заява стверджує, що п. Іван Тиктор починає брати теж безпосередню участь у журналістичній роботі. Вістка про зміну в редакційному складі „Нового Часу“ ще й тому вартісна, що відтепер відома не лиш видавничо, але й редакційна відповідальність п. Івана Тиктора за „Новий Час“.

— Ціна цукру. У зв'язку з наказом скарбової влади, що ціна одного кг. цукру не може перевищати 1.25 зол. організація польських купців і промисловців у Львові повідомляє, що т. зв. рафінаду продають по склепах по 1.25 зол. за 1 кг. Зате цукор подвійно рафінований і спеціально кристалований, як кістки, грубий грисок, мучка, голова і т. п. мають ціни вищі.

— За грошеві зловживання. З наказу прокуртури арештовано у Львові Маріяна Вебера, голову відділу „Т-ва опіки над могилами польських героїв“ та урядовця в „Міській громадській сторожі“. Арештовано за грошеві зловживання на шкоду останньої установи.

— Відійшла дівчина. 13-літня дочка львівського антикаря Гольдштайна віднайшлася в Ярославі. Вона сама зголосилася до тамошнього адвоката Іберала, перетомлена. Призналася, що втікла з дому, бо зазнала кривиз від учителя математики. Тому, що не вистало їй грошей на подорожування залізницею, їздила теж селянськими возами. Адвокат повідомив батьків дівчини, що вона є в нього.

— Львівська хроніка. На розі вулиць Коперника і Пелчинської якийсь злодійчук вирвав зчором з рук Адольфіни Мосіної ручну горбину з готівкою 250 зол. і втік у напрямі парку Кілія

ського. — Телефони мабуть подешевіють, а дотеперішні три категорії (приватні, бюрові, крамничні) зрівняють. — Ще 19. жовтня скозили на вул. Яблонівських скаженого пса. Ті, що їх пес покусав, повинні зголоситися з ветеринарному уряді. — Під закидом крадіжів товарів на суму 1000 зол. у гуртвіні антики „Озон“ при вул. Колонтая 8 арештувала поліція львівських М. Ковача і Б. Цюру з Мшани. — У бюрі магістрату захорів із голоду 60-літній службовець Ад. Санетра. Забрала його рят. стація. Санетра лістає місячної платні 50 зол. із яких мусить утержувати жінку й двоє дітей. — Два пияци вибили шиби в будинку польського „Сокола“ при вул. Сокола, в льокалі „Кур'єра Львівського“ та в шинку й двох приватних мешканцях. Одного з людей, що їх здоганяли, авантюристи побили.

— Краєва хроніка. В Сапогові пов. Борщів розгінне колесо у млині вдарило державця Гольдгарта так сильно в голову, що він незабаром помер. — До віта в Потгоріліських пов. Зава Руска зголосився 23-літній Федько Мицика і признався, що застрелив Івана Сала в Журавці, який відбив йому дівчину. — Городський суд у Тлустім засудив Н. Штурма, вломника до склепу М. Гертнера, на 18 місяців в'язниці. — На даху особового поїзду Іхав з Давидова до Львова 26-літній Ян Мазур, але дуже нещасливо, бо вдарив головою об міст і впав неживий на землю. — В Оравичку біля Сколього арештовано Ілька Микучина під закидом застрілення гаєвго Івана Гаєрилова.

— Риба віткла зі ставу до ріки. В Руднику пов. Жидачів незнамі зловив красти рибу зі ставу і спустили заставу. Наслідком отворення шлюзу відплило до Дністра 60 сотнарів риб і 10 сотнарів нарібку. Власник Влад. Полянський має шкоду на 15 тисяч зол.

— Смертний присуд на шпигуна. В Рівному засуджено на кару смерті Яніма Касянчука з Бистриці пов. Костопіль за шпигунство. Засуджений прийняв присуд спокійно. Оборона звернулася до президента республіки з проханням, щоб його помилував.

— Дівчинка згоріла живцем. В Забірю пов. Рава Руска діти розпалили в полі вогонь і пекли бараболі. Біля вогню бавилося троє дітей: 5-літня Катерина Музика, 5-літня Савка Сохан і 10-літній Михайло Сохан. Під час забави Савка потрутила Катерину, яка втратила рівновагу і впала у вогонь. На дівчинці займалася швидко ціла одіж, наслідком чого вона обгоріла на цілім тілі. Перенесена до дому померла серед мук.

— Вбивство на відпусті. В с. Хворостів на Волині відбувався відпуст, на який прибуло дуже багато народу. Не всі змістилися в церкві. Тому деякі селяни стояли гуртками недалеко церкви й балакали. В одному такому гуртку посперечалися між собою Федон Федюк з Гордієм Греком, якого Федюк порізав ножом. Грек по кількох хвилинах умер на місці.

— Ціна одної пісні. В 1925 р. співав перед мікрофоном Польського Радія молодий студент, що за свій виступ одержав 25 зол. Кілька літ пізніше той сам співак виступив перед тим самим мікрофоном і з тою самою піснею. Тим разом заплачено йому за виступ 20.000 зол. Був це Ян Кеппа.

— З Польщі. В Ломжі арештовано судового урядовця Шеліговського за зловживання в гіпотечному відділі місцевого суду. — На дорозі між Краковом і Водовицями завалився міст з фірою, наслідком чого дві особи згинув, а п'ять потовклося. Коні утонули. — В Гдині арештовано б. голову Лерії інвалідів з Перемишля, Шершеня у зв'язку зі зловживаннями, яких він допустився.

— Отруєння або шибениця. На основі розпорядку президента естонської держави введено в Естонії нову карну процедуру, що вводить зміну в карі смерті. На будуче кару смерті в Естонії будуть виконувати під контролею прокураторії, причому засудженому вільно вибирати смерть або на шибениці або від отруєння. Як що засуджений хоче, щоб його отруїли, то директор в'язниці має приказати катові, щоб дав йому отруї. Колиж в останній хвилині засудженому не стане відваги отруїтися і він не захоче отруї до 5 минут, кат має його повісити. Про рід отруї рішає санітарна влада.

Гумор
дотеп

Мині в п'ятницю 26. жовтня
у Великім Театрі!

Сучасне
життя
Росії

„Чужа дитина“

найпопулярнішого совітського автора В. Шваркіна.

Відгуки дня.

Весілля не вино.

Питався я раз адміністратора „Діла“:
— Скільки треба булоб „Ділові“ передплатників, щоб воно не робило боками?
— Ані одного більше як має! — відповів.
— Чомуж у такому разі... до сто сот фірматників... ви тримаєте в касі гроші, а ми?!...
— Почекай, не горячись! Передплатників не треба більше, але... послухай: В бєльського рабіна було весілля. Вибрався на те весілля ціла хмара жінок з усіх усядів. А є такий значай, що кожний гість має дати рабінові фляшку вина. Вони привозять те вино, відкорковують і зливають до одної великої бочки. Аж потім щойно його подають до стола. Збираються жиди на весілля до цадика і готують вино. А один з них, видно якийсь філософ і видно не дуже багатий, видумав собі таке: „Коли — має — я привезу в фляшці не вино а воду, то цього ніхто не пізнає. На тільки вино тільки люди — не пошкодять!“ Набрив у фляшку води і поїхав. А в Белзі на подвір'ю рабіна велика бочка, кожний гість підходить і вливає туди своє вино. Підійшов і білий філософ та вилл своє. Церемонія скінчилася, бочка повна — тепер тільки зачерпувати і пити. Перший підійшов рабін і — як думаєш, що сталося?
— Пізнав, що в бочці була одна фляшка води...

— Фальшиві монети в Румунії. В останньому часі в цілій Румунії появились масово фальсифікати 100 лєвових монет. Фальсифікати виконані так прецізійно, що годі відрізнити їх від правдивих. Уряд рішив стягнути 100 лєвові монети зовсім з обігу і заступити їх іншими, які трудніше підробити.

— Віктор Маргеріт має совітські симпатії. Відомий французький письменник В. Маргеріт, автор відомих повістей про сексуальне питання, приєднався до гурта франц. письменників, що мають совітські симпатії. Він рішив написати повість „Вавилон“, де хоче змалювати занепад капіталістичного ладу. З тією метою має навіть намір поселитись у Рад. Союзі, щоб запозичити для ще нової повісти „Народини світа“ матеріялу на місці!

— Скочила до кратеру. Донька американського мільонера Ліліана Фреш, студентка університету, скочила до кратеру вулкану Магара Яна в Японії. Причиною самогубства була трагічна смерть нареченого, асистента університету д-ра Мічельсона. До того кратеру скакли вже не раз самогубці і тому пильнувала його поліція. Однак заки зміркувала, що студентка, яка подала себе за туристку, хоче кинутися, вона щезла в опарах лави.

— Ріжні вістки. У Парештах в Румунії 100 циганів прийняв рівночасно хрещення. — Суд у Пекині засудив китайку Шаньгу-Фу на кару смерті за надуживання наркотиків. Присуд виконали. Тойже суд засудив на смерть чотирьох інших наркоманів, яких лікарі признали невилічними.

— В Англії також. Знаємо, що великим успіхом тішиться краєвий відбірник Філіпс 33 А, який продають тисячами. Тепер довідуємося, що в Англії здобули також виробу Філіпса рекордний успіх, про що свідчить факт, що на льондонській Радієвій Виставі за перший тиждень продали цілу річну продукцію англійської фабрики Філіпса. Це ще один доказ великого довіря і признання, яким тішається виробу фабрик Філіпса на цілому світі.

— Справлення помилок. У вчорашньому (287) числі „Діла“, у фейлетоні „Сторінки з мого життя“ д-ра Евгєна Олесницького, зложено помилково, що „Діло“ стало виходити в 1884 р. має бути: в 1880 р. — У статейній „III. Інтернаціональна Фотографічна Вистава у Відні“ пропущено піднаголовок: Липень-серпень 1934.

Мині в п'ятницю 26-го

Театр Ріж-нородностей зачинений, тому, що приготує суботнішню сензаційну прем'єру, повну найцікавіших фантів досі закритих дипломатичною тайною це назва нової пєси „Х—33“

— Ні. В бочці не було ні краплі вина! Кожний гість був такий самий філософ і так само думав як той перший: Пощо я маю везти вино, коли одної фляшки води ніхто не пізнає.

— Якжеж це пристосувати до передплатників?

— Зовсім просто. Передплатник думає: „Коли я не пішло передплати, то це серед великого числа переказів загубиться“. Має би цілковиту рещю, колиб так само не думали всі інші...

— І тому ти кожного першого маєш цілу бочку води?

— Так є. Кожного першого — цілу бочку.

— Розумію і вибач! Я на початку, здається, заклика був негарно.

— Нічого. Ти зі свого становища мав рацію. Ми думали, що ми сидимо на грошах...

— Якийже вихід з ситуації?

Адміністратор злигнув плечима.

— Пробуємо всіляких способів, не помагає.

— Знаєш, друже, я маю ідею!

— Кажі! — зрадія адміністратор. — За добру ідею добре заплатимо... Очевидно, коли буде успіх — додав з остерожности.

— Напишіть до бєльського рабіна. Що він зробив при другім весіллі. Ажже не міг допустити до того, щоб всі знов навезли йому води.

Не знаю чи написали, але думаю, що не зашкодилоб...

Галактіон Чіпка.

ДИВОГЛЯДИ.

НОВА ФОРМА ОБЕЗПЕЧЕНЬ В АМЕРИЦІ.

У Зл. Державах трапляються випадки, що ховають людей живими, хоч усі зверхні ознаки кажуть, що вони вмерли. Мерці встають і нічого за це не дістають. Отже деякі т-ва обезпечень рішили розписати обезпеченні премії на випадок таких фальшивих сконів. Кого поховать через помилку дістає добру премію, а за життя платять мало. Бо рідко трапляється така помилка.

РИБИ НЕ ЛЮБЛЯТЬ КАВИ.

На бразилійському побережжі сильно обвизилась риборовля. Коли почали шукати за причинами цього явища, ствердили, що винна цьому кави, яку викидали в море. Кави має у собі щось такого, від чого риби втікають.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

МАРІЯ ВИГНАНСЬКА.

Дня 15. м. м. померла в Оришківцях ж. Количинець Марія Кароліна Вигнанська, вдова по священнику, який упав жертвою тифу в часі наших визвольних змагань, як полевий курят. Покійна, мати чотирьох синів, не зважаючи на тяжкі матеріальні злидні, брала живу участь у громадянському житті та із справді молодечим запалом і вірою віддавалася організаційній праці над сільським жіноцтвом. На цьому полі, як довголітня організаторка „Союзу Українок“, поклала великі заслуги й багато сільських кружків „С. У.“ завдячує їй своє існування та розвиток. Обдарована великим організаційним хистом та розумінням як мало хто, душу сільської жінки, відвідувала Вигнанська найдаліш закутими краю та всюди приносила із собою палке слово заохоти до праці. Синів своїх, з яких один, Славо, впав у львівських боях, а два інші живуть на еміграції в Чехословаччині, виховала на добрих дітей українського народу. Дружина священника-ідеаліста, була сама всією душею віддана його ідеям. Чоловіка й одного сина віддала в жертву Україні, двох синів вислала на чужину — а сама пішла в тяжку службу рідному народові, для добра якого працювала до кінця свого життя. Нехайже-ж легкою їй буде рідна Подільська Земля, яку так дуже любила!

Знову дістанете:

Філії:

Львів, Legionів 4. 11.

КРАКІВ,

Фльоріанська ч. 18.

КАТОВИЦІ, св. Яна ч. 4.

Закінчення митної війни дало змогу знову спровадити обуву світової слави Марк

SALAMANDRA

Обув Марк „Саламандра“ відзначається першорядною якістю, надзвичайною тревалістю, елеганцією і гігієнічною будовою. Наша спеціальність отопелічна обuva т. зв. „FUSSARZT“ для впазлих ніг.

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

знижка цін на всілякі блаватні і
ловнячі товари у фірмі Галицький
Магазин Новак — вул. Галицька ч. 15.

Дописи.

КРЕМ'ЯНЕЦЬ.

Відомі політичних процесів. Дня 9. жовтня арештували і заборили до кременецької в'язниці сестер Роттлі і Клариді Незавеских та студ. Аркадія Ткачука і Кременця, засуджених спершу рівнянським окр. судом, а після Апеляційним Судом у Любліні на 10 місяців в'язниці за участь у демонстрації в часі проголошення присуди в процесі „Юнака“.

Панахида за тих, що поглигли за Рідний Край. Згідно з місцевою традицією в день провід на монастирському кладовищі в Кременці в неділю 14. жовтня п. р. в год. 4. віправлено панахиду на могилах старшин і козаків Української Армії, що полягли за волю Батьківщини. Українське населення Кременця й околиць сід, як і завжди, достойно поставилося до цієї врочистості, як численню прибуло на панахиду. Деякий дисонанс вносила сонна відправа священників, які й досі як слід не опанували української мови.

ЛУЦЬК.

Ще один ревіз. союз кооператив. У Луцьку цим диним відбувся з'їзд делегатів т. зв. „Волинського Союзу комуністичних і кредитних та господарських організацій і кооператив“, який перед кількома роками був гут створений по рецепті п. Волошинського. Цей знервований союз вирішив умерти шляхом самогубства, бо життя нім не могло його ні прийняти ні перетранити. Запропонував ліквідацію союзу сам п. Волошинський. Але одночасно висунув проект створити вже справжній ревізійний союз польсько-українського характеру з метою політичного „співжиття та співпраці“. Ініціатори цього союзу надіються перебрати під свій вплив українські кооперативи, що є членами РСУК.

Де нема освіти. Мешканка села Заліска на Волині Марія Прокопчук зліла на примарку в Ратні 20 дкг. веретеного сала, а потім напилася води з рова при дорозі. Той самої ночі після страшних боля умерла.

Арештування священника. Перед тижднем саїмча влада арештувала й осадила в луцькій в'язниці пароха православної церкви в с. Городищі на Лучині (гм. Чаруків) о. Табаковського, швагря засудженого на 4 роки в'язниці за приналежність до ОУН Анварі Закошутя з с. Лаврова. Св. Табаковському (до речі — членові Т-ва Петра Могили) закинули протидержавну діяльність, а саме, що він буци-то роздавав листочки ОУН, молився в церкві за засудженого Закошутя і т. д. Цкаво, що все околишнє населення, а тому числі й подяки, зокрема осадники, підписали подання до влади про невинність арештованого. Доміркується, що приклад руку до цієї справи особистий ворог Табаковського.

КОВЕЛЬ.

„Костел народний“. На Ковельщині, як і в інших повітах Волині, з'явилися визнавачі „католицько-апошольського польсько-народового костела“. На чолі громи цього костела в код. Осці та околишніх сіл гм. Турійськ стояв якийсь польський кошовий Юліан Кравчик. Він від довгого часу старався за дозвіл на будову каплиці, та йому завжди відмовляли. Тоді його приятель Вюрю почав будувати їм буци-то для свого ажиту, але з наміром переробити його на каплицю. Віст Тимчук повідомив про намір Вюрю старосту, яке наказало їм розібрати. Вюрю зрівав печатку і продажував працю над викінченням каплиці. Прибув віст з поліцією, але юрба „народовців“ виступила проти них. Тоді прибув сам староста з відділом міської поліції. Юрбу розпорошено, провідників заарештовано. Окружний суд у Луцьку на сесії в Ковелі засудив Кравчика на 3 роки, а решту на 2, півтора і рік в'язниці (всього 15 осіб).

СПОРТ.

КРАЄВІ НАКОЛЕСНІ ЗМАГАННЯ НЕВІДКЛИЧНО В НЕДІЛЮ.

В неділю 28. п. м. відбуються вже невідклично кілька разів відкладані краєві наколесні змагання на трасі Львів—Стрий—Львів. Старт в год. 8. рано біля площі Сокола-Батька. Приїзд змагунів до Стрия сподіваний окол. год. 10.30—11.00. Виїзд у поворотну дорогу в год. 13.00.

Участь у змаганнях зголосили найкращі змагуни Львова, Стрия, Перемишля і Станиславова, тому боротьба заповідатється дуже завзята.

І. БІГ НАВПРОСТЕЦЬ З ПЕРЕШКОДАМИ.

Спорт. секція Сокола-Батька влаштує в неділю 28. п. м. в год. 10. рано і. індивідуальні змагання в бігу навпростець з перешкодами для сокольських гізді Львова. Для побратимів 1 км. з 7 перешкодами, для учасників 600 м. з 6 перешкодами і для посестер 1 км. без перешкод. Збірка змагунів на площі С.-Б. в год. 9.30 рано.

СЯН (ПЕРЕМИШЛЬ) — ПОГОНЬ (СТРИЙ) НА ГРИШ 40. П. П.

Змагання між цими дружинами, що викликали таке велике зацікавлення в усіх спортивних кругах Львова, будуть розіграні, як має повідомляють, не на Штанделі, а на гриші 40. п. п. на Погуляні (грише Лехів). Змагання відбудуться в неділю 28. п. м. Початок: год. 11.4 передполуднем.

УКРАЇНА — СВИТЕЗЬ.

Товариські змагання між цими дружинами відбудуться в неділю 28. п. м. в год. 2.15 пополудні на гриші Світезі на Замарстиніві. Попередять змагання Україна II. — Світезь II. Ціни білетів низькі.

ДРАГОШ ВОДА — ДОВБУШ 4:0 (2:0).

Катастрофальна програма Довбуша, що на кожних змаганнях змінює своїх гравців і ніяк не може устояти складу своєї дружини.

Нові книжки й журнали.

Т. ШЕВЧЕНКО, Повне видання творів. Том II. Період 1837—1842 рр. За редакцією Павла Зайцева. Український Науковий Інститут. Варшава-Львів, 1934. ст. 352. Обгортка П. Холодного. З автопортретом Т. Шевченка та з 12 ілюстраціями. Зміст: Передмова. Чигиринський Кобзар і Гайдамаки. Поезія ранньої доби. Варіанти та заваги до тексту. Пояснювальні статті: Павло Зайцев: Редагування тексту Шевченкових поезій. П. Зайцев: Текст ранніх поезій Шевченка. П. Зайцев: Перші три „Кобзарі“. П. З. Жандармська оцінка політичного значіння першого „Кобзаря“. В. Дорошенко: Альманахи, що в них співробітничав Шевченко. П. Зайцев: „Перебензя“. П. Зайцев: Послання до Основ'яненка. П. Зайцев: „Два Підкова“. П. Зайцев: „Тарасова Ніч“. Л. Білецький: „Катерина“. Я. Брик: „Гайдамаки“. П. Зайцев: Ода на смерть Котляревського. П. Зайцев: Послання до М. Маркевича. П. Зайцев: „Гамалія“. П. Зайцев: „Марина-Черинця“. Л. Білецький: Баллади Шевченка. Є. Мазанюк: Ранній Шевченко. — Ціна 2 зол. 50 с. для передплатників. У книгарській продажі 4 зол. Цей II-ий том є перший з черги досі виданих. I-ий том з життям Шевченка з'явиться пізніше.

Листування Редакції.

Всч. о. І. Качмар, Злоцьке: Ваше висвітлення пішло, на жаль, в цілості конфіскації.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

П'ятниця, 26. X. год. 7.30 веч. „Чужа дитина“ Абон. 3.
Субота, 27. X. год. 7.30 веч. „Чужа дитина“.

Неділя, 28. X. год. 3.30 поп. „Я переміг біду“.
Неділя, 28. X. год. 7.30 веч. „Чужа дитина“.

Театр Ріжнородностей.

П'ятниця, 26. X. генеральна проба пєси „X. 33“.
Субота, 27. X. год. 7.30 веч. Прем'єра „X. 33“, пєса Маліса та Вукара.
Неділя, 28. X. год. 7.30 веч. „X. 33“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Нуждари“ (Віктора Гіго).
АТЛАНТИК: „Віва Вілла“.

ВАНДА: „У тайній службі“, „Сховайте ваші смутки“ (Флін і Флін).

ГРАЖИНА: „Чар віденського вальса“.

КАСІНО: „Твої уста говорять неправду“ (Норма Шіпер).

КОЛІСЕЙ: „На позорниці“, ревіз: „Перегони гумору“.

КОПЕРНИК: „Нана“ (на осн. Е. Золя). Крім того: колірова гротеска та найновіший Тяжелек Параманту.

МАРУСЕНЬКА: „Нана“ (на осн. Е. Золя) і ревіз: „Прогібіція шалі“.

МІРАЖ: „Нібелунги“.

МУЗА: „Чібі“.

ПАЛІС: „Чи Люціана це дівчина“ (Смоларська, Бодо, Цикліська).

ПАН: „Бунт молоді“ та ревіз.

ПАСАЖ: „Білий опір“ і ревіз.

РАЙ: „Катерина Велика“ (Єлисавета Бергнер).

СВІТ: Його експансія субект, Мага-раджа з Рампур“.

СОНЦЕ: „Американська трагедія“.

СТИЛЕВЕ: „Віра в окопах“, ревіз: „Відаємо — Львів — Голіуд“.

УТІХА: „Рандеву із Віднем“.

ХИМЕРА: „Весела Зузіанна“ (Ліліана Гарпей).

Ширіть наш часопис!

Закордонне радіо.

П'ятниця, 26. жовтня 1934.

Відень (506,8) 12.00 Концерт. 17.25 Італ. арті. та пісні (Міслія - Капер, сон-ран). 21.45 Бетовенові твори (Сіолонч-форт). Братислава (298,8) 15.55, 17.00 Концерт. 19.30 „Сенка“ ком. оп. Ферстера, Брно (325,4) 19.30 „Тайна“ оп. Сметана, Прага (470,2) 19.10 Літотий голос (муз. - вок. авд). 20.00 „Дві вдови“ оп. Сметана, Париж (1648) 13.30 Концерт, Альяона (531) 21.30 Італ. й англ. пісні, Ковно (1935) 18.20, 20.20 Спів, Люксембург (1304) 21.20 Голандські пісні (Емса барит). Берлін (356,7) 14.15 Солісти, 18.30 Корнеліусові пісні, Франкфурт (251) 20.10 Оп. музика, Кенігсвустергаузен (1571) 20.40 Бетовенівський вечір (муз. оп.), Ляйпціг (382,2) 20.10 „Ябука“ оп. Й. Штрауса, Будапешт (550,3) 19.03 Хор, 13.30, 22.40 Циг. музика, 18.50 Спів, Мільно (368,6) 11.30 Легка музика, 17.10 Спів, Рим (430,8) 20.45 Дон Джіа. Далс Кальце Верді о. Каравелі.

Субота, 27. жовтня 1934.

Відень (506,8) 17.10 Труба орх. (твори Чібульни), 19.30 Фортепія, Брно (325,4) 17.50 Музика, спів (нім. авд.), Прага (470,2) 17.03 Спів, Париж (1648) 21.00 „Ля Перікозе“ оп. Офенбаха, Данціг (230,2) 11.30 Концерт, Альяона (531) 21.35 Спів, 22.30 Нар. музика, Берлін (356,7) 20.10 „Цирюльник із Багдаду“ оп. Корнеліуса, Кенігсвустергаузен (1571) 18.40 Марші й вальси, Мінхен (405,4) 13.25, 16.00 Концерт, Штутгарт (332,6) 10.45 Спринка, 14.15 Солісти, Будапешт (550,3) 13.20 Сальонова муз., 19.45 „Блакитна хусточка“ оп. Сілагія, 22.35 Циг. музика, Мільно (368,6) 16.45 Для дітей, 19.30 Легка музика, Рим (430,8) 17.10 Вок.-інстр. концерт, 20.45 „Дочка полку“ ком. оп. До-піцеті.

Львівське радіо.

П'ятниця, 26. жовтня 1934.

6.45 Ранішня авд., 7.50, 22.40 Рендж. концерт, 11.57 Сигн. часу, 13.03 Метеор. вістки, 12.05 Огляд преси, 12.10 Концерт, 12.45 Для жінок: „Ях зберетти дитину від туберкульозу?“, 13.01 Попудя. ден-ник, 13.45 Органові твори з гр. пл., 13.50 Експорт, 15.35 Біржа, 15.45 Легка музика, спів, 16.45 Авд. для хорих, музика з гр. пл., 17.15 Заєцьбський: Фортепі-новий квінтет г-моль, оп. 34, 17.50 Огляд

періодиків, 18.00 Сільна рерун. театр. репертуар, 18.05 Паризький театр, 18.15 Польські пісні в опр. Фр. Пуленса (спів, муз.), 18.45 Шиниана (життя та звичай звірів), 19.00 Хор Юранда з гр. пл., 19.20 Актуальна балада, 19.30 Легка музика в вок. плг. орх. (гр. пл.), 19.50, 19.56 Спортивні вістки, 20.00 Кутюк ярвезначного т-ва, 20.05 Мва. балада, 20.15 Симф. концерт (орх. форт: Оргом), у череря: Веч. теніс, як працюємо, 22.30 Рецитації поезій, 23.05 Танк. музика.

Субота, 27. жовтня 1934.

6.45 Ранішня авдінція, 7.50, 22.00 Рекл. концерт, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеор. вістки, 12.05 Огляд преси, 12.10 Концерт, 13.00 Полудн. денник, 13.05 Оп. фрагменти з гр. пл., 13.30 Експорт, 15.35 Біржа, 15.45 Найновіші гр. пл., 16.30 Театр Уланів авд. для дітей „Перший лист“ (на осн. Ред. Кіплінга), 17.00 Фортепія, 17.30 Арті та пісні (Зелон Дольнінський), 17.50 Пім і родина: Зписований обід, 18.00 Літ. балада про трюх Пайгертія, 18.10 Сільна рерун. театр. реперт., 18.15 Хор, Реслер - Стоковська (мецосопран), 19.45 Прогулянка до Сх. Прусії, 19.00, 19.30 Легка муз., 19.20 Як нині виглядає Город Жовнівських, 19.50, 19.56 Спорт. вістки, 20.00 Легка музика, спів, 20.45 Веч. ден-ник, 20.55 Як працюємо, 21.00 Концерт симф. орх., 21.45 Роховини народни Жеронського, 22.15 Танк. музика, 23.05 Вилеєська Завула, 23.35 Сальонова музика з гр. пл., 24.00 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ

Долар у Львові у приватних оборотах 5.26 зол.

У Варшаві буди такі курси: Лондон 26.38, Париж 34.91, Берлін 213.20, Швейц. 172.74, Амстердам 358.40, Прага без трансакцій, Італія 45.38, НьюЙорк набель 5.28 1/2, НьюЙорк чеки 5.28.
Золото: Долари 8.91—8.93, Франки фр. 34.30—34.60, Лунати 81.70—82.20, Корони 35.80—36.30, Рублі 45.50—46.30.
Срібло: Корони 0.80, рублі 1.20, фльорени 0.70.

ЗБИЖЕ.

Цини парітас Підволочиська льоко Львів від до від до
Рівня літній 34.00—39.00
Інші курси незмінні.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 26. жовтня п. р. кооперативна платня за льоко Львів:

1 кг. масла десерового	2.30 зол.
1 л. молока	0.14
1 л. сметани	0.60
1 ж. яєць	3.60

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра, 22 сот.

Тенденція на масло знижкова, на молоко і сметану саба, на яєця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 27. жовтня до 1. листопада п. р. вичлочно платити своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птінці, льоко подвіря птагоисарі: „М. С.“ у Львові (вул. Б. Гіловацького 23) Пантарки І кл. за 1 кг. 1.25 зол.

Індички та індички І кл.	1.00
Індички І кл.	1.13
Кури молоді І кл.	0.80
Кури молоді І кл.	0.85
Кури старі І кл.	0.50
Кури старі І кл.	0.80
Кури старі І кл.	0.50
Качки І кл.	0.85
Качки І кл.	0.60

На годовані і негодовані гуси попиту зовсім нема. Тенденція саба.

ОПОВІСТКИ

На Рідну Школу зложили в нашіх Адміністрації зол. 10— п. Осип і Марія з Маріонівців Мелішків з нагоди свого вінчання.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЗВИЧАЄМ мудрих людей, всі купують фльнелеті мужеські піжами 8.90: жіночі 9.80, дитячі 4.50, лише у відомій фабриці біля „Пав“, Сикстутська 1. 284 18—30

Елегантна і тревала
ОБУВ

LA VONTE
Львів, Леґіонів 27.

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Адольфа Ебля

Значить, українські кооперативи мають ледь 1/21 частину тих ошадностей, що польські, 1/9 тих ошадностей, що німецькі й 1/6 тих ошадностей, що жидавіські. А не слід забувати, що українців у Польщі є втричі стільки, що жидів і п'ятеро більше, аж німців та що поляки

міщії й жиди мають ще величезні приватні капітали, а ми їх не маємо. Причиною зложення таких малих сум на вкладках ощадності в українських кредитових установах є і те, що українці десятиліттями ошадностей складають у чужих банках та в цей спосіб свідомо чи не свідомо зменшують наш національний капітал. У доятку серед наших людей ще не вдалося викоринити шкідливої звички переховувати ошадності у себе дома. Ця звичка позбавляє людей відсотків від їх ошадностей, а крім цього багато таких ошадностей марно пропадає наслідком крадіжки, грабунку, вогню і т. п.

ЧИ ВСІ МУСЯТЬ ОЩАДЖУВАТИ?

Кожна одиниця мусить ошаджувати, бо тільки ошадність дозволяє людині жити щораз вигідніше та легше, бо тільки ошадність забезпечує майбутність одиниці і їх нащадкам. У доятку нація мусить мобілізувати національні капітали:

1) Щоб український селянин міг збільшити свій варстат праці, себто набути землю.

Наш селянин не може під теперішню хвилину докупити собі землі, бо українські кредитові кооперативи з браку капіталів не можуть дати йому довгорочинцевого кредиту.

2) Щоб підняти наше хліборобство та збільшити дохідність сільських господарств.

У нас ціни сільсько-господарських продуктів низькі, бо українські кооперативи мають за мало капіталів, щоб zorganizувати на велику скалу збут сільсько-господарських продуктів; через те грубі міліони гроша переходять у руки чужих приватних посередників.

3) Щоб розбудувати рідний промисл і ремесло а таким робом дати працю десяткам тисяч безробітних українців.

Вже зі сказаного бачимо, що мобілізація національних капіталів дасть селянинові землю і добробут, дасть безробітним працю, скріпить нашу силу по містах.

14 Д Е Ш Е В И Х Д Н І В

Знижка цін на всілякі блаватні і вовняні товари у фірмі Галицький Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

МАСОВА ОЩАДНІСТЬ РЯТУНКОМ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ.

Ідея ошадності і складання ошадностей в українських установах мусить стати всеародним гаслом, мусить увійти в кров і кість кожного українця. Дрібні кількості ошадностей міліонів людей дадуть нам міліони національних капіталів, спричинять буйний розвиток нашої кредитової кооперації. Хто не ошаджує, не є добрим українцем, бо не причинюється нічим до відродження нації.

ВЧІМ МОЛОДЬ ОЩАДЖУВАТИ!

Яка молодь, така майбутність нації. Коли ошадність має таке велике значіння у житті нації, мусимо вищлювати молоді чешоту ошадності й господарності і ті великі чешоти мусить бути підставою виховання нашої молоді.

НОВИЙ ЕТАП НАШОГО ЖИТТЯ.

Цьогорічне Свято Ошадності відбудеться у Львові в неділю 28. жовтня ц. р., а в краю в місяцях листопаді, грудні й січні. Вочо не сміє скінчитись на словах. Наслідком його мусить бути діла, значить: збільшення національних капіталів в українських кредитових установах шляхом дрібних масових вкладок і збільшення кількості наших кредитових кооператив.

Львів, дня 12. жовтня 1934.

ЗА НАДЗІРНУ РАДУ Т-ВА „ОЩАДНІСТЬ“ У ЛЬВОВІ:

Д-р Мих. Волошин, о. Дамян Ловатинський.
ЗА УПРАВУ Т-ВА „ОЩАДНІСТЬ“ У ЛЬВОВІ:
Д-р Кость Левницький, Остап Луцький, Володимир Целевич.

Зелена Україна перед голодом.

ВАРТОВІ НА ПОЛЯХ, ПАРТИЗАНИ ТА СТРИГУНИ.

Українська Пресова Служба з Харбіну перестала нам такі цікаві, хоч дещо спізнені інформації.

ПРОВАЛЮЄТЬСЯ ВСЕ.

Останні відомості з Хабаровська оповідають про те, що справа з заготовкою хліба у всьому краю йде але та що радада не в стані підписити цю болючу для неї справу.

Так у ч. 196 „Тихоокеанська Звезда“ пише: „На 20. серпня ц. р. Радгоспами Зерножнивнрста було зжато хліба тільки 13,222 га, себто 15.2 проц. Всі Радгоспи заціпилися з косовицею. Рівночасно не має як слід приладдя для „улавливання“ зерна, що просипається дуже сильно з комбайнів. Так в Райчининськїм Радгоспі ці апарати поставлено так, що вони зовсім не працюють і зерно силється прямо по стерням.“

На цей часло хлібодача виконана ледви на 13.7 проц., а деякі Радгоспи її зовсім не починали. Зі всіх радгоспів ледви тільки три „конують завдання“. Газета зазначає, що така поведінка адміністрації радгоспів — це „проявлення витогосударственных тенденцій“.

СТРИГУНИ НА Д. СХОДІ. БОРОТЬБА ЗА ХЛІБ.

В яких умовах живуть та працюють наші селяни, про це читаємо у „Тихоокеанській Звезді“ ч. 200:

„Боротьба за хліб продовжується. Після того, як колгоспи та радгоспи краю отримали різні льготи, як наприклад звільнення від зернопостачання на 10 років та пониження більш як на половину віддачі державі сільсько-господарських продуктів, боротьба за хліб не тільки незатримана, а повинна ще більш бути посиленна. В Івановському районі було намолочено 1500 сотнарів пшениці а віддаю державі... тільки 75 сотнарів. Боротьба за хліб має антидержавні тенденції, спробі затягти розрахунки з державою робляться з вказівками на те, щоб усі сили кинути на зборку хліба.“

Далі в тій самій статті газети пише: „Охраняй хлеб круглые сутки!“ На полях колгоспу „Красний пахарь“ у тамбовському районі злов-

лено кілька „парикмахерів“, що „воровали“ колгоспний хліб.“

У Колгоспі ім. Буденого Отраденської МТС не тільки призначено окремих вартових, що обзирають верхі поля, але вночі на поля відходять для догляду комсомольці, що провірюють, як працюють вартові.

Далі газета у розпучі кричить: „Треба, накінець, усім колгоспам виконати вказівки крайкома партії про те, аби з ранку до ранку охороняли хліб“. (Підкреслення не наше, ред.).

ІВАНОВКА ЗНОВ ПРОВАЛЮЄТЬСЯ.

Івановка на Приморщині провалилась не тільки в літніх польових роботах, а за останніми вістками, вона провалюється знов, але цим разом на шкільному фронті. Не може справи-

тись з завданнями радада, що абсолютно не розуміється на справах. Так ряд шкіл у Івановському районі зовсім не був готовий до початку шкільного року. Старі не відремонтовані, а нові ще не викінчено.

ХЛІБ СИПЛЕТЬСЯ.

На ст. Завитая, що знаходиться на Амурській залізничі, положення з хлібом трагічне. „Розрив між косовицею, обомолодом та складанням хліба у стирти у Троєбратський МТС дуже великий. Більш як 2 тисячі гектарів пшениці, що була вже скошена, почала осипатися. Всі поля, як повідомляють, покриті зерном“.

ПАРТИЗАНИ НА ПРИМОРЩИНІ.

За отриманими тут вістками, на Приморщині в багатьох місцях орудують невеликі групи повстанців, що складаються головнз селян та бувших червоноармійців.

Ці партизани добре озброєні й роблять постійні напади на залізничі, колгоспи, радгоспи та різні господарські установи, увесь час агітуючи серед населення за безупинну боротьбу з рададою, що розвалює господарське життя українського селянства.

За цими вістками селяни активно допомагають повстанцям та роблять різні перешкоди тим кзрним відділам ДПУ, які сформовані у великих містах та озброєні різномодною зброєю для боротьби з повстанським рухом.

А ДЕ УКРАЇНЦІ?

У Владивостокі 16. липня відбувся зїзд „інтегральної“ кооперації, на якому були присутні представники 15 „народностей“ ДВР (Далеко-східного краю), серед яких можемо нарахувати 21 нанайця, 10 уде, 4 евеня, 9 ескімосів, 4 тунгуса, 2 ульта, 4 коряка, якутів... негідальці, корейці, гиняки, камчадалі, чукчі, москалі, але немає згадки про представників чи навіть просто про окремих українців, серед 104 делегатів, що свідчить найкраще про те, як на українській землі під комуністичною владою її дійсні господарі не мають права голосу.

НОВІ ТАБОРИ У СССР

Радянська влада створила на Далекому Сході два нові концлагери у Волочаєвці та в Комсольську. (Останній у новому місті, яке будують руками засланих).

Більшість в'язнів у концлагерях українці та кавказці.

Всі ці вістки харківської Української Пресової Служби дещо спізнені, але цікаві. Вони досадно характеризують та підтверджують ще з одного боку недоладність большевицької господарки, зокрема показують, якими шляхами йде експлуатація українського села навіть там, у тій частині Зеленого Клину, що опинився під червоним пануванням.

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ

сплати своїх зобов'язань супроти „Діла“ на пізніше, тільки вирівняйте негайно ваш довг і ширіть „Діло“ в крузі своїх знайомих!

Пресова цензура у Совітах.

Один з найбільш відомих американських журналістів, Віліям Генрі Чемберлен, бувший кореспондент „Крішчян Саєнс Монітор-а“ в Москві, написав знову довшу статтю про свій досвід з Совітів, де він перебував повних десять літ. Стаття поміщена у жовтневому числі льондонського журналу „Фортнайтлі Ревю“.

Чемберлен подає цікаві інформації м. і. про ту строгу цензуру, яку завела Совіти на всі вістки, що їх висилають за кордон. Ніяка європейська держава, навіть така, в якій панує диктатура, не обмежує свободи журналістів так, як це робиться в Совітах. „Перш усього — пише Чемберлен, — існує цензура всіх пресових телеграм. Цензурою послуговуються і в інших європейських краях, але навіть у тих, де панує диктаторська влада, цензура це тільки засіб, якого хвтаються в час великого напруження чи у виїмкових випадках, та і тоді легко обійти ту цензуру. Телефон все під рукою, а коли перервуть пошукання, то кореспондент може легко скочити до найближчої поштової контори за кордон та потелеграфувати з сусідньої держави.“

„У Совітах цензура не дозволяє передавати вісти телефоном, це нелегальна річ, а коли журналіст виїде поза межі Совітів, щоб зкордоном вислати кореспонденцію, якої не міг вислати з Москви, то по всякій правдоподібності не зможе більше вернутися назад...“

Новим кореспондентам вияснює звичайно совітська влада, що цензура заведена на те, щоб „не допустити до поширювання неточних вістей“. „Розуміється, це сміху варта. Одинок журба совітської цензури, як і кожної цензури взагалі, це власний інтерес. Вона не журиться тим, чи вислані вісти подають правдиві факти, але тим, яке вражіння вони зроблять на публичну опінію того краю, до якого їх вислано.“

„Впродовж останніх кількох літ дуже зросло число тих справ, які совітська влада хоче закрити перед ширшим світом. Від року 1929 число смертних присудів, тайних і явних, значно збільшилося... До того прийшли ще всілякі примусові роботи, переслідування за релігію, а врешті страшний голод починає від року 1932.“

„Коли журналісти бажають вислати якісь відомлення за кордон і бажають, щоб їхні вісти перейшли крізь сито цензури, мусять вживати всяких неясних та двозначних виразів, арозумітих тільки для втемниченного гурта читачів, але незрозумілих, на жаль, для більшості публики. Такі погані слова, як „голод“ або „примусові роботи“ треба оминати; можна тільки говорити про „недостачу засобів поживи“, або про „хвороби спричинені недоїданням“ або про „працю в'язнів“...“

Автор дуже докладно описує цензорську систему, яку йому самому прийшлося випробувати впродовж десятилітнього побуту в Сові-

Жадайте всюди! Жадайте всюди! найкращу рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуду „Сільва“

тах. Особливо строгу цензуру введено на вістки про голод. „Це нечуване в ніякій державі“, каже автор. Кореспондентам взагалі заборонено було відвідувати ті провінції, в яких панував голод!

„В офіційному поясненні зборони сказано, що журналістам тому не дозволяється „подорожувати, бо чужинські кореспонденти не ризикують би під час життя! Це більш смілим, ніж це твердження, що кількох подорожуючих журналістів могло би поважно загрожувати життям на просторі, який рівняється майже шостій частині земської кулі, було наївне переконання, що чужинці дійсно цьому повірять!“

Чемберлен описує враження своєї подорожі по Україні та Північному Кавказі осінню 1933 року, коли йому врешті вдалося дістати спеціальний дозвіл на відвідини тих частин Союзу. Богатої Кубані він майже не пізнав. Колись багатий край, тепер зарослий бур'янами. Села за пустіли, голод їх винищив. Навіть пси не оставили, їх поїли.

„Подібні обставини побачив я також біля Полтави. Одна жінка розплакалася, коли почала мені оповідати про ті страшні хвилі, які місто переходило зимою та на весну, коли на вулицях валялися трупи погинувших з голоду зцікаві доти, доки не надіхало вантажне авто, яке щоденно їх вибирувало. Ніяка війна не забрала в нас стільки жертв, скільки цей голод забрав“, казала вона.

Описи голоду на Україні вже такі всім відомі, що їх поминаємо. „Совітська влада — каже автор, — могла легко запобігти голодові власними засобами, колиб вона була того забезпечена. Повне здержання вивозу засобів поживи в році 1932 та призначення малої суми грошей на закупню зерна і інших річей було б вистарчило. Постанову Совітів, здається мені, дуже влучно схарактеризував Межуев, голова полтавського Совіту, який сказав мені під час інтерв'ю: „Спробувати збіжжя було б понизило наш престиж. Оставляти збіжжя селянам було б їх заохотило зменшити продукцію“.

Вже появились в продажі

Тутки „КАЛИНА“
в коробках по 150 штук за 35 сот.
Жадайте всюди!

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 28. ЖОВТНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

10

СТОРИНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

У. ПОЛІТИЧНІ НАСТРОЇ СЕРЕД ІНТЕЛІГЕНЦІЇ. ПОЧАТКИ І ПРИЧИНИ МОСКВОФІЛЬСТВА.

Можна сміло ствердити, що в 60-их рр. не було між інтелігенцією на провінції москвофільства в тім розумінні, в яким воно розумілося, себто як течії, що нехтує самостійність українського народу і що прямує до політичної та релігійної злуки з Москвою. По москвофільству ніхто не вмів і не говорив, а мало хто й читав. Усі любили свою рідну українську (як її тоді називали: руську) мову, українську пісню, український театр, народний стрій, танець, обряди і звичаї. Та попри все те було щось, що потягало до Росії і робило її симпатичною. Передусім йшла та симпатія через церкву. У нас панувала в цілім тодішнім житті церковщина. Перша ознака русина була та, що він ходив до церкви і любив її. Такого русина, який би до церкви не належав і не вважав її за першу національну святість, не можна було собі тоді уявити. Однак та церква була у нас супроти латинської понижена, духовенство зіпсоване нижчий ступінь, а тут за границею церква та була державна, до неї належали найвищі до-

стойники і сам цар. Вона була окружена aureoleм слави і сили. Що між цією церквою і нашою уніатською заходили догматичні різниці, що вона була рівночасно твердинею царства і деспотизму, це мало хто розбирав. Згал привадував більше ваги до зовнішніх форм, які були схожі з нашими, а на кожний випадок ближчі, як римо-католицькі — і це рішало. Церковна мова у нас була така сама, як у Росії, книги друковані тими самими буквами, а що слова вимовлялись інакше, це мало хто знав, бо границя була дошками забита і рідко хто через неї в цей або другий бік діставався. Наш загальний бачив лиш здалека, а те, що бачив, приваляло йому до симпатії і почувань. Наше духовенство, одинокі тоді наша інтелігенція, було католицьке, однак зі стороною догматичною віри занадто не рахувалося. Не було воно тоді на цій точці злібне до зради, але не було також охоче до боротьби за унію проти православ'я. Унія не дала йому ані під оглядом церковним, ані під оглядом національним того добра, яким могла б привязати його до себе, а віденні сторони православ'я були йому закриті й мало відомі.

На кожний спосіб початки москвофільства прийшли до нас через церкву і духовенство, а першим його пронагатором була Польща й австрійський уряд, що нас віддав Польщі.

Австрійська лояльність нашого народу в усіх його верствах не була ніколи брехнею.

1.X . . . 31.XII

???

ті дві дати обмежують час
великого конкурсу

під гаслом

**З ЛЯМПОЮ ТУНГСРАМ
У ШИРОКИЙ СВІТ!**

Подорожі і умовини в радієвих фірмах.

По обчисленням Чемберлена вигинуло під час тої голодової катастрофи, яку викликав сам совітський уряд, біля чотирьох мільйонів населення. „Страхіття цього останнього акту трагедії, яку переживали селяни-одноосібники підкреслює ще й той факт, що жертви гинули тихо, без ніякого спротиву так, що навіть не встигли побурхати співчуття світа. Про те вже подбала совітська цензура...“

Чемберлен описує також, якими способами старається совітська влада перешкодити журналістам у висиланні вістей за кордон. Над ними все висить меч Дамокла — всякі урядові репресії. Нема найменшого сумніву, що Чемберлен, який десять літ придивався тим практикам, знав їх дуже добре.

„Знаного журналіста рідко коли відважувалися викласти прямо; це викликало б забагато шуму і скандалів. Але совітські агенти хитрим, підступним заходами старалися захитати за кордоном позицію небажаних кореспондентів. До одного британського видавництва, яке має в Москві одного з найкращих і найбільш знаних кореспондентів, зайшов без урядовців совітської амбасаді. „Ви не повинні знову висилати п. Х. до Москви“, звернувся цей совіт-

ський урядовець до редактора того часопису. „Йому там не дозволять перебувати“. Згаданий кореспондент Х. саме під ту пору приїхав до Англії на відпустку. „Чи ви противитесь його звідомленням?“ — запитує редактор. „О, звсім ні!“ — брехав урядовець. „Але, бачите, він згадує — гм — справи, які вистаріють, щоб його викинути. „Дійсно?“ — відповів редактор. „П. Х. озме тепер знаходитися в редакції; можу вас з ним сконфронтувати та буду цікавий побачити ваші докази“. — „Це не потрібне“, — відповів урядовець, — „але докази вас напевне здивують“. Редактор, чуючи такі інсинуації врешті втратив терпіння і випросив урядовця за двері. Кореспондент вернувся до Москви. Ніяких „доказів“ його „справок“ не пред'явлено. Але не всі інтриги кінчаються так щасливо для кореспондентів.

Стаття Чемберлена — це ще один образець дійсних відносин у Світах.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН).

Закупно грамоти на позичку Рідній Школі по 25 зол. це так, як вкладка в банку. Ви вже закупили?

Нова катальонська партія.

БАРСЕЛЬОНА, 26. 10. ПАТ. По здавленні незалежного катальонського уряду повстала нова катальонська партія т. зв. „Катальонська Народна Акція“ під проводом міністра праці Сою. У відозві провід партії заперяв, що партія не зрі-

ється автономії Каталонії. Основою світогляду є католицький світогляд; боротиметься завзято з марксистами. Провідник Еспанської Народної Акції Хіль Робль подорожує тепер по Каталонії.

—о—

Назва „тирольців сходо“ не була пустою фразою, а відповідала правдивій дійсності. Бо не було в очах народу більшого нещастя, як Польща з її панями і нарід волів би був їти під самого чорта, як нараз під польську владу. Тяжко я добре з часів мого дитинства оповідаю про гари народів від панів, про панщину, про те, як людей кували, про те, як люди буквально гинули під вагайками, а роки шістьдесяти були саме часом, де та Польща почала вертатись, правда, не в старій, а в іншій формі. Прийшла польська автономія, польські школи, урядова мова, вибори — і нарід, що по 1848 р. із запалом горнувся до Австрії, почав розуміти, що від тої Австрії починає заносити Польщу. А тут за межею, за близькою границею, був хтось, що ту Польщу тримав сяк-так в руках, не дозволяв на вибрики, на повстання, не допускав нарід кричати. Цього сусіда поляки тоді не любили, проти нього бунтувалися, і це вистачало, щоб він нашому народові став симпатичний. Правда, австрійський цісар все був ще святою особою і все стояв на першому місці й вірності йому нарід ніколи не зрадив, але, як правда не приходила, а пани гуляли, те не дивиння, що могли знайти послух і такі, які створили, що ще з іншої сторони тої правди можна надіятися. Це ще не було москвофільство, але було підготовленням терену і це передусім серед інтелігенції і то духовної.

(Далі буде.)

Вибори до Промислово-Торговельної Палати у Львові.

Тому, що до виборів Промислово-Торговельної Палати у Львові внесено одну листу, дня 28. жовтня ц. р. вибори не відбудуться. З цієї листи входить до Промисл.-Торг. Палати директор „Центросоюзу“ п. Юлія Шенарович.

Тепер приходять на чергу вибори по союзах

промисловців і купців. „Союз Українських Купців і Промисловців“ вибирає двох членів до Промисл.-Торг. Палати.

До Палати входять ще члени з номінації міністра торгів і промислу та кооптації Палатою.

ГОЛ. ВІВ. КОМІТЕТ.

Голос розпуки.

Допис з українських нотаріальних кол.

Ще в літах 1923—1928 на загальне число 133 було в окрузі львівської апеляції 32 українських нотарів. Це число систематично зменшувалося, а перед кількома місяцями без вичислення дисциплінарки усунули дальших 11 нотарів-українців. Поіменно усунули таких нотарів: Іван Раставецький, Володимир Левицький, Олександр Підмишський, Едмунд Базилевич, Роман Заячківський, Степан Левицький, Теодор Будановський, Василь Маковський, Арсен Волосянський, Теодор Павлюх і Михайло Савчинський. Зі звільненням тих нотарів-українців не зменшили загального числа нотарів в окрузі львівської апеляції, а навпаки ще побільшили це число на 27, так, що тепер є в окрузі львівської апеляції 160 нотарів. Вже попереднє число українських нотарів далеко не відповідало числу українського населення в окрузі, а вперше відношення ще погіршилося на некористь українців.

На звільненні нотарів українців не скінчилося. За нотарями пішла черга також на асесорів, нотаріальних аплікантів і навіть канцелярійні сили української національності у нотаріальних канцеляріях. Поскільки усунення нотарів нанесло шкоду сучасному стані українського нотаріату, постільки дальші звільнення, себто звільнення асесорів і нотаріальних аплікантів загрожують тим, що в майбутньому взагалі не було ні одного українського нотаря. Виповіли працю в нотаріальних канцеляріях в остан-

ніх часах між іншими таким асесорам, аплікантам і канцелярійним силам української національності: Степан Купчинський, Микола Ціцмірський, Олександр Юркевич, Ярослав Богачевський, Степан Добрянський, Дмитро Генсьорський, Володимир Гелетович, Іван Данилович, Микола Басараб, Микола Галас, Роман Пелех, Мих. Питляр, Андрій Коблюк, Степан Базилевич, Григорій Головач, Степан Сахно, Ярослав Левицький, Степан Волянський, Андрій Білозор, Олександр Крупа, Гонтарський, Василь Фідик, Кобилецький і інші.

Слід згадати, що виповідження зі служби зачіпали також старорусинів і жидів. Одні й інші вже вислали в тій справі делегацію до президента Апеляц. Суду п. Зелінського, але безуспішно.

Люди, яким виповіли службу, не мали — повторюємо — ніякого дисциплінарного слідства і взагалі не можна їм нічого закинути. Коли в цій справі інтервеніювали у нотарів, що виповіли службу своїм працівникам, то вони й самі зазначили, що їм школа таких добрих робітників, але звільнюють їх під натиском згорі.

Наслідком згаданих звільнень цілий ряд людей без найменшої провини опинився без хліба. А треба мати на увазі, що ці люди мають виключно фахову нотаріальну освіту і практику і тепер разом зі своїми численними родинами просто не мають де подітися.

Допоможіть студентам платити такс!

На днях звернулося кілька студентів університету до Української Парламентарної Репрезентації з проханням дати їм грошеву поміч на оплату шкільних такс. Їх мотиви дуже слушні. Це діти бідних селян або робітників, які від довгих літ удержуються заробітками з лекцій, вистав і т. п. Тепер за заробіток щораз важче і та молодь не має засобів на життя, а вже тим більше не може добути фондів на оплату високих шкільних такс.

Знаємо, що багатші від нас громадяни не втратять егерійну акцію за допомогу, та зокрема за вібання фондів на оплату шкільних такс неза-

можної студіюючої молоді. Знаємо, що наша молодь відсутня від матеріальних позекш на польських університетах (стипендії, позички і ін.). Не маючи ні звідки надії на поміч, наша студіююча молодь повинна дістати ту поміч від своїх.

Українська Парламентарна Репрезентація, до якої часто звертаються в таких справах, є переважно витратами на найрізніші конечні цілі. Хоча українське громадянство матеріально вбоге, всеж таки є чимало українців, які мають забезпечене існування, і чимало таких, що не мають родинних обов'язків. Ті в першу чергу повинні звернути увагу на потребу нашої неможливої студіюючої молоді та допомогти їй. Зокрема смію заапельювати до наших мужиків і жінок вільного стану, щоби вони, заки уряд оподаткує їх на загальні шкільні цілі, складала грошеві датки хоч на частинну оплату шкільних такс за наших неможливих студентів.

Жерти прошу посилати до редакції „Діла“ або на чековеkonto ПКО ч. 501.629.

Посол Дмитро Великанович.

Уживайте лише

знаменитої цигорки „ЛУНА“
здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ“
і зернистої „СОЛОВОЇ кави ЛУНА“

виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл“ Львів XV,
Церковна 2. тел. 42-97

Конфлікт між В. Британією

та Єгиптом.

ЛОНДОН, 26. 10. ПАТ. Між В. Британією і Єгиптом діяло до конфлікту, який може мати далекосяглі політичні наслідки. Бритійські кола зазначають, що єгипетський прем'єр звернувся до британського представника в Каїро за порадою, що робити на випадок дальшої недуги короля Фуада. Єгипетський король заведував і в останніх місяцях дворська камарилья була посередником між ним і урядом. Тому британський уряд порадив єгипетському урядові призначити спе-

ціального шефа кабінету короля. Одне вчора король Фуад несподівано прийняв на авдієнції прем'єра, який опісля в пресі заявив, що ніколи не звертався до британського представника за політичними порадами. Єгипетська преса счинила крик, що британський представник втручається до внутрішніх справ Єгипту. Англіїці заперечують ці вістки. Тому в Єгипті мабуть дійде до зміни в уряді та загострення конфлікту з В. Британією.

Підпольна акція в Австрії.

ВІДЕНЬ, 26. 10. ПАТ. Віденська поліція вирила тайну друкарню соціал-демократів, де вони друкували свій орган „Арбайтер-Цайтунг“. Влада видала такий комунікат: Управитель друкарні Лябаль видрукував у вересні і в жовтні ц. р. в чисел органу „Арбайтер-Цайтунг“ в числі 20.000 примірників; часопис „Ді Революціон“ 10.000 примірників та 20.000 летючок. Поліція арештувала багато осіб. Арештований Вільмар австрійський чеський папшорт і тому міг кількома наворотами йти до Чехословаччини.

Комуністи теж почали оживлену пропаганду в Відні. Поліція напавала певізію в тихх пеле-

гальних борах „Червоної Допомоги“ і арештувала багато осіб. Дотепер засудила адміністраційна влада 20 соціалістів і 50 комуністів на кару арешту до 6-ох місяців. Опісля інтернують їх у концентраційних таборах. Арештовані за вилання нелегального часопису „Арбайтер-Цайтунг“ відповідатимуть за державну зраду.

Поліція арештувала теж кількох націонал-соціалістів, які видавали у Відні нелегально летючки п. н. „Донафронт“ і „Брасерфронт“. Націонал-соціалісти мали у Відні теж нелегальну лемівку. Поліція арештувала кільканяцять осіб.

Закарпаття.

ЗА ПІДГОТОВКУ ДО ВИБОРІВ.

В ужгородському „Українському Слові“ (ч. 38) появилася передова стаття д-ра М. Брашайка п. н. „Вибори“, з якої довідуємося, що вибори до праського парламенту й сенату, а також до краєвих, окружних і громадських урядів відбудуться найпізніше в осени 1935-го року. Не зважаючи на той далекий ще речинець виборів, підготовка до них різних партій іде вже відтепер. Не видно тої підготовки тільки серед українського населення Закарпаття. Тому д-р Брашайко апелює до всіх свідомих громадян українців, щоб забралися заздалегідь до праці, аби довести народовецький напрям до повної перемоги та зліквідувати ось-так раз на завжди національні та мовні спори.

В дальшому автор статті пише:

На виразнім народнім становищі стоять досі з коаліційних партій: християнсько-народня партія і соціальні демократи. Ці партії повинні взятися до роботи і при використанні народньої ідеї досягнути якнайкращі успіхи. Розуміється, що без праці успіху не буде. Соціальні демократи поволи рухаються, оживляють свою діяльність і можуть мати надію на більший успіх, як при попередніх виборах. Для християнсько-народньої партії ситуація теж добра. Вона має багато широкіх прихильників, є незалежна, програма її відповідає домаганням та світоглядом широким мас, але повинна би вона більше рухатись, а не спати. Її провідні члени досі працювали культурно, виконували освідмочуючу роботу, працювали в господарських установах, а політичну організацію й агітацію цілковито занедбали. Тепер ще все нічого не чути за якусь активнішу діяльність. Так дальше бути не може. Треба булоб партію вже відтепер зреорганізувати, оживити, розвинути діяльність на селах, навести контакт із своїми прихильниками. Інше партія втратить своє політичне значіння, а на її місце видвинеться якась нова, а може й ворожа народовецькому напрямові група, яка ще більше розіве наше і так поторожене політичне життя й унеможливить тут працю і розвиток. Отже треба братися до праці, щоб не було за пізно!...

МІНІСТР Д-Р ДЕРЕР НА ЗАКАРПАТТІ.

З приводу державного свята 27.—28. X. загостить міністр д-р Дерер на Закарпатті. Дня 27. виголосить промову в Ужгороді, 27. передпол. буде в Тячові, де святочно передасть нову будову окр. суду до загального вжитку і ще того самого дня вечором виголосить промову в Хусті.

ФЕНЦИК ВІДІХАВ ДО АМЕРИКИ.

Відомий москвофільський агітатор, б. греко-кат. священик д-р Фенчик виїхався дня 11. жовтня ц. р. з Ужгороду в подорож до Америки. Ведення „общества Духовнича“ передав він шкільному інспекторові Павлові Федорові, а ведення газети „Карпаторусскій Голос“ Фариничеві. Можемо уявити собі, яку боротьбу настане тепер серед закарпатських емігрантів в Америці і яку жорню посіє серед них д-р Фенчик.

ЗА САНАЦІЮ ДОВГІВ Т-ВА „ПРОСВІТА“
В УЖГОРОДІ.

„Карпаторусскій Голос“ повідомляє, що ужгородська „Просвіта“ вислала у Прагу до чл. уряду депутацію під проводом о. А. Волошина, щоб там добитися державної гарантії для безпеки бежових довгів Т-ва „Просвіта“. Чи і які обіцянки дістала депутація у Празі, не знаємо.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА
НА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорити український зарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА“

призначений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Європі 9 зл., поза Європою 2 змер. доларя. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: Warszawa, ul. Stalews 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови“ виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ“. — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Європі 5 зл., поза Європою 1 змер. долар.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

Обезпечення в нас і в інших народів.

(З нагоди пресової конференції в „Карпаті“).
(Докінчення.)

ДОПЛАТИ.

У статутах взаємних товариств є постанова, (ще з тих часів, коли товариства взаємних обезпечень працювали не за постійними преміями), що на випадок білянсового недобору члени обов'язані до доплат, що їх висоту устійнюють Загальні Збори у відсотковому відношенні до приписаних премій. Однак ця постанова тільки формальна, бо якби і повстав білянсовий недобір, то в одному році не буде він такий високий, щоб на його покриття не вистачили резервові фонди товариства. Зрештою й на це є рада, бо існує так зв. асекюрація доплат, якою самі товариства забезпечують своїх членів перед можливими доплатами.

В обезпеченні грає найважливішу роль довіра і прикріп, що багато наших громадян дає віру здебільше не наклепам саме тих людей, що для них існування одного українського товариства обезпечень на життя небажане. Вже з кінцем цього року капітали Т-ва „Карпаті“ досягнуть близько три чверти мільйона золотих. Можемо собі уявити, якими капіталами розпоряджалося б тепер Карпатія, якщо українці, обезпечені в чужих товариствах, були обезпечені в Карпаті.

Карпатія стала б в дійсності резервуаром капіталів, які можна би було льокувати в таких інших господарських ділянках, які ані тепер ані в найближчій будучності ніяких капіталів здобути не можуть.

ОБЕЗПЕЧЕННЯ — ДОПОМОГОЮ В ГОСПОДСТВІ.

Дотепер Карпатія працювала майже виключно між українським середнім станом, між священством, учительством, військовими званнями. Вже в тому році почали ми підготовку праці між селянством і уважаємо, що в інтересі нашого селянства та в інтересі нашої національної господарки є, щоби життєві обезпечення поширилися між ним якнайбільше. Щораз більше кардоватимуть наші різні господарства через їх поділ. Тому поділові можна запобігти тільки так, що господарство переходить лише на одного спадкоємця, а решта діставатиме плату. Звичайною обачністю господар не збере відповідного капіталу на сплату решти дітей. В цьому може йому помогти лише обезпечення. Тож не диво, що і в Польщі при обмірковуванні проекту закону про неподільність різних господарств бачили під увагу примус обезпечення на життя. І скоріше чи пізніше до цього прийде. Практика доказала, що малі обезпечення так зв. народні мають перед собою величезну будучність і сповняють величезне соціальне завдання.

РОЗВИТОК ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЧУЖИНІ.

Зокрема після війни почався незвичайний розвиток народних обезпечень і в роках 1927—1928 себто в часах найвищої кон'юнктури досягнув кульмінаційну точку. У Зл. Державках і Канаді в 1927 р. число народних обезпечень досягнуло суму 75 мільйонів поліс з обезпеченим капіталом 14 мільярдів доларів.

В Японії після війни ввели народні обезпечення як монополію і в 1927 р. було там 9 і пів мільйонів договорів обезпечень на загальну суму 1 200 мільйонів ен.

Коли настала господарська криза темп розвитку народних обезпечень збільшився, однак всюди можна запримітити незвичайну твердість цих обезпечень і далі їх розбудувати. І так в Канаді, хоч там незвичайно високе безробіття, в 1927—1932 р. зростає число і капітал народних обезпечень. Навіть в 1931—1932 р., коли безробіття досягнуло свій вершок,

вплив премій народних обезпечень був вищий як у 1927 р. В Японії в часі від 1927—1932 р. число й капітал народних обезпечень зріс майже на 100 проц.

Після війни майже всюди цей рід обезпечень розвивається в швидкому темпі й на цьому буде народне господарство далекосяглі плани.

Ця ділянка стояла в нас дотепер обложеною, однак вже найвищий час почати й тут інтензивну працю.

Цього завдання не виконає само товариство, воно мусить мати підтримку всіх наших відповідальних господарських чинників, нашої преси та навіть зрозуміння серед цілої суспільності.

ВСЯКІ ТРУДНОШІ.

Одною з дальших поважніших болячок Карпатії є та обставина, що терези її діяльності обмежені лише до території чотирьох воєвідств. Це обмеження стримує також розвиток товариства, а з обезпеченого погляду є навіть незрозуміле, бо саме при життєвих обезпеченнях товариства не можна зв'язувати територією. Обезпечений сьогодні у Львові, завтра може мешкати в Луцьку.

Ще одна справа сильно гальмує розвиток такого товариства — це брак людей до праці. У часах загального безробіття не можна знайти людей на аквізиторів, хоч серед інших народів живуть цілі армії заступників. На оголошення „Карпатії“ в пресі в лютому ц. р. зголосилося 34 кандидатів, з них згодилося прийняти заступництво 7, — а з тих сімох не працює ані один. А пречінь аквізиторська праця не є гірша, ніж кожна інша праця і дає незгірний заробіток. Цікаве також явище, що в чужих товариствах аквізицією займаються і то з найбільшим успіхом, люди найбільш інтелігентні, з високими ступенями, а в нас цієї праці люди соромляться.

Так представляється в найгрібших зарисках теперішній стан Карпатії її планів на будуче й її найважливіші болячки.

Мимо цих всіх труднощів, мимо перешкод, що їх стрічаємо на кожному кроці так від чужих як і своїх йдемо крок за кроком вперед, в тому переконанні, що сповняємо величезне соціальне завдання, бо підтягаємо одиначі на вищий соціальний щабель згд. помагаємо їм, згд. їхнім родинам удержатись на досягнутому вже щаблі і в випадок нещастя. „Карпатія“ розбудовує теж одну важну ділянку нашого господарського життя, кладе підвалини під український національний капітал і то капітал не приватний, якого брак так болюче відчуваємо.

Це завдання можна виконати лише тоді, коли його зрозуміє українське громадянство.

Павелича і Кватерніка не видадуть Франції.

БЕРЛІН, 26. 10. ПАТ. Арештованих хорватів у Турині д-ра Павелича і Кватерніка Італійська влада не видасть Франції тому, бо їм не дозволяють участі в марсельському атентаті.

Таємнича жінка і хорватський емігрант.

БАСТІЯ, 26. 10. ПАТ. Поліція устійвила опис жінки, яка брала участь у марсельському атентаті. Таємнича жінка прибула до Бастії з Ліворно, після відїхала до Сардинії. Ця учасниця намагалася виправдати атентат у Марсель.

БУДАПЕШТ, 26. 10. ПАТ. Мадярська телеграфічна агенція повідомляє, що будапештська поліція арештувала того хорватського емігранта, якого арештування домагалася югославська посольство в дні 22. жовтня ц. р.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ

— У копальні сірки в Пертікара завалився хідник і придавив на смерть трьох робітників та сторожа.

— Бельгійський король призначив ген. Кімонта шефом генерального штабу.

— У Мароко поїзд зударився з вантажним самоходом. Три особи вбиті, 16 тяжко ранилих.

— В стейті Гіуагуа влада замкнула всі церкви. Церковні добра skonфіскувала держава.

— Мадярський міністр закордонних справ Каял відбув нараду з австрійським канцлером Шумпігом і міністром закордонних справ Бергер-Вальденгомом.

— Провідник французьких соціалістів Блюм на віту у Парижі заявив за дальшою спільною акцією комуністів і соціалістів.

— Віз 1. листопада ц. р. німецьке посольство у Варшаві і польське в Берліні піднесуть до степени амбасад.

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 зол.

Ліквідація повстання в Еспанії.

ДЕМОНСТРАЦІЇ ПРОТИ ЕСПАНЬСЬКОГО УРЯДУ.

ПАРИЖ, 26. 10. ПАТ. Шойно після інтервенції еспанського амбасадора в мін. Ляваль французька преса подала вістки про демонстрації проти теперішнього еспанського уряду прем. Леру, які відбулися минулого тижня в Тулузі. Вулицями тягнувся великий похід з катальонськими прапорами, сповитими в жалобу. Будинок еспанського консульату обмазано червоною фарбою.

Еспанський амбасадор заявив мін. Лявалю, що подібні демонстрації це втручання до внутрішніх справ Еспанії.

Мін. Ляваль заявив, що влада не допустить до подібних демонстрацій.

БОЛЬШЕВИЦЬКЕ ПОСОЛЬСТВО ПІДТРИМУВАЛО ПОВСТАНЦІВ.

Нагілка еспанської преси.

„Носе Фрає Прессе“ повідомляє, що уряд у найближчих днях скличе кортези і заслуговує внутрішні положення в Еспанії. Уряд оголосить документи, які виявлять, що революцією відготували соціалісти і синдикалісти (комуністи), які в тій цілі утворили спільний фронт. Преса веде завзяту нагілку проти большевицького посольства в Мадриді, якому закидає, що допомагало повстанцям. Одночасно преса згадує про провідника французьких комуністів посла Кашена, який теж організував допомогу для еспанських комуністів.

Еспанська преса пише, що по смерті першого большевицького посла в Мадриді Луначарського большевицький уряд не призначив нового посла тільки тому, щоби посольство мало віліну руку ширити большевицьку пропаганду. Більшість провідників повстання сидить у в'язниці. Мін. Тріето атік до Франції. По в'язницях сидять теж провідники незалежного катальонського уряду. Еспанський уряд запевняє, що автономію Каталонії збереже.

ЗНИЩЕННЯ В АСТУРІЇ.

Овієдо, найбагатше місто в Астурії, знищене та зруйноване. Повстанці грабили геть усе, всі банки і мешканців та крамничі. Старовинний університет з ціною бібліотекою згорів. Повстанці уладили головний осідок у палаці посла Мелькіядеса. Рішачий бій з повстанцями при участі артилерії розгорівся в Хіхон. Крім Овієдо зруйноване теж місто Авіль. Тут

Кожний господар мусить мати цей календар!

Бо це книга господарського знання, яка вчить мати кращі доходи в господарстві!

Кільнадесять статей з ділянки управи ріллі, племіння худоби, безріг, кудей, лувініцтва, пасічництва, городництва, кооперації і т. д.

Ціна 1'50 зол. (без пересилки).

Пересилка одного примірника коштує 0'50 зол.

Хто замовляє 10 прим., дістає 11-ий даром і не оплачує пересилки.

Адреса:

Сільський Господар, Львів, Ринок 10 III.

Питаєте за ним в українських книгарнях, Окружних Союзах, Р. Молочарнях і Філіях „Сільського - Господаря“.

Повстанці скопили посла Педрегала, якого за-
брали зі собою до Трубі, тепер головного цен-
тру повстанців.

НИЩЕННЯ ЦЕРКОВ.

У Вега дель Рей знищена славна старовинна
кatedра св. Христини з Лени. Повстанці зву-
чили найбільше над священниками і черцями.
Монастирі і церкви висаджували мінами. В од-

нім гірським містечку залишився тільки вели-
кий хрест-статуя, яку поставили на торговлиці з
табличкою: „Ми залишимо тебе, бо ти один
зпоміж нас“.

МАДРИД, 26. 10. ПАТ. У Гуельва недалеко
португальського кордону, поліція арештувала
6 повстанців, між ними організатора повстання
у Мадриді Амаро дель Росель.

З виборчого фронту.

ТЕРНОПІЛЬЩИНА.

З початком жовтня ц. р. покликано в Терно-
полі до життя Міжпартійний Повітовий Вибор-
чий Комітет, що взяв на себе завдання пригото-
вити наше сільське населення до громадських ви-
борів. За останні три тижні Комітет відбув цілу
низку засідань і агитував більше число місце-
вих незалежних інтелігентів як викладачів про-
повний самоуправний закон і виборчий регулямін.
З повіті влаштовано понад пів сотні передвибор-
чих зборів і нарад по селах, на яких докладно
поучено присутніх головню про постанови ви-
борчого регуляміну. Комітет видав теж і друки,
а саме оголошення листи кандидатів і деклара-
ції прийняття мандатів на радних і заступників
радних. Ті друки роздані по всіх наших селах,
поширюючи рівночасно і виборчий регулямін.

В середу 17. жовтня ц. р. відбулася в Терно-
полі передвиборча нарада відпоручників сіл з
цілого повіту, скликана згаданим Повітовим Ви-
борчим Комітетом, на котру явилось понад пі-
тора сотні учасників. Нараді проводили послі
д-р Ст. Баран і д-р Дм. Ладика та б. посол
Антін Кунько; секретарював Франц Ко-
лодій. Реферат про новий самоуправний закон
та про значіння громадських сільських виборів
вигословив пос. д-р Степан Баран, а про ви-
борчий регулямін пос. д-р Дмитро Ладика,
доповнений опісля д-ром В. Лисим. В оживле-
ній дискусії забирали голос багато учасників се-
лян, порушуючи передовсім важніші справи з
виборчої техніки. Наприкінці пос. д-р Баран
обговорив теж справу т. зв. виборчого компро-
місу, зазначаючи, що такий компроміс з польською
стороною можна заклjučувати хіба на основі
справедливого розподілу мандатів згідно з клю-
чем населення, при чому противна сторона не
може мішати до осіб наших кандидатів.

Староста Томаш Малицький розвинув незви-
чайно живу виборчу агітацію в повіті, обладжа-
ючи особисто майже всі більші села. Збори скли-
кував часто в домівці читальні „Просвіти“ і то
завіть там, де був польський „дім людовий“.
Звою промову зачинав від історіографії, дуже
„своєрідною“ навіть на сучасні галицькі відно-
сини, якої годі знайти в у Равіні Гаврольського.
А саме п. Малицький говорив (впр. в Гаубічку
Вел., Товстолузі і т. д.), що тут, на Поділлі, нема
українців. В часах великих татарських нападів
перед сотками літ тодішнє місцеве населення ви-
гинуло. Означе частина його лишилась, похован-
шись по лісах, дебрах та очеретах і не була в
спроможности взяти під управу спустошеної
землі. Нове життя повстало шойно з хвиліною,
як прийшли тут польські пани. Вони привели зі
собою на пусті землі мазурів, що змішалися з
рештками давнішого населення, що вижило з лі-
сів та очеретів. Для них польські пани будували
зела, ставили у них церкви, а для себе будували
костели та закладали міста для розбудови ре-
месла і торгівлі. Вони боронили край перед та-
тарськими і турецькими нападами і тільки поль-
ським панам треба завдячити, що поліська пу-
стийня перемінилася в культурний край. Не дба-
ли вони лиш про те, щоб польське римо-католицьке
населення лишилось при вірі батьків, з чого ско-
нистало руське духовество і давніших мазурів та
їхніх зашадів перетянуло на свою віру. В цей
спосіб стратили поляки около два міліони душ,
що з роду в поляками. Переходячи до виборів,
накинувся п. Малицький на тих, що ізлять від
Українського Комітету по селах, уживаючи при
ньому сів, яких присутні ніяк не сподівалися.
Зражені промови було ажраз інакше, як цього ба-
жав бесідинок. Кінчаючи, п. Мал. вимагав, щоб
в громадські вибори переведено на основі компро-
місу. А цей компроміс зовсім не йде по лінії спра-
ведливого компромісу.

Крім п. Малицького рад по разі розбіджають-
ся по повіті урядовці староства і повітового ви-

ділу, силуючи до виборчого компромісу наших
виборців на основах — головню щодо числа манд-
атів, — на які наші виборці зовсім не погоджу-
ються. Через те здебільша до компромісу досі не
прийшло.

Виборів по громадах ще не проголошено. Має
це статися у найближчих днях так, що голосо-
вання відбулося шойно між 10. і 15. листопадом
ц. р. Предсідниками виборчих комісій іменовано
майже виключно поляків. Заходить небезпека у не-
визначення українських лист кандидатів, а тоді
буде неможливо й вибрати наших кандидатів.

На окрему згадку заслуговує факт, що до ви-
борчої акції по стороні староства прилучився і
дехто з „Хмельницького Польсько-Українського
Зв'язку“, а передовсім головний його акушер
п. Андрій Коблюк, нотар. канц. з канцелярії но-
таря п. Філіпчука в Тернополі. Ходить поговірка,
що власть імуші обіпала йому скоро нотаріат, а
навіть посольський мандат зі ББ при найближ-
чих виборах. За це п. Коблюк, що як — видно —
пішов у політиці слідами Ількова і Даниловича,
рішився поїхати на село між наших людей в то-
варистві поліційного комісара, придленого до
служби в старостві, п. Августа Кудоревича і ста-
ростинського урядовця п. Алама Гарасимовича.
Був він у Березонці Великій, але ніхто з на-
ших людей не прийшов на збори і вони не відбу-
лися. В трійку відвідали тільки одного з наших
громадян і там п. Коблюк домагався від нього по-
ловини мандатів для поляків, хоч у селі нема їх
навіть одної пятої частини населення.

Важні жінки повинні усунути кожне за-
пертя стільця і тому вживати природну гірку
воду **Franciszka-Józefa**. Поручають лікарі.

Приватна поліція арештувала атентатчика.

АТЕНИ, 26. 10. ПАТ. 22. жовтня арештува-
ли виконавця атентату на Венізелюса, Карата-
назіса. Цікаве, що не арештувала його держав-
на поліція, а члени прибічної сторожі Венізе-
люса, головню бувш. старшини, яких усунули
з армії після невдалого перевороту ген. Пласті-
раса 6. березня м. р. Арештований Каратаназіс
має за собою кримінальну минувшину. Розпра-
ва буде 24. листопада.

Факт, що головного виконавця атентату
арештували приватні люди, а не покликана до
цього поліція, тай то так пізно, хоч Каратана-
зіс скривався в свого приятеля, викликав вели-
ке схвилювання та деякі політичні наслідки.
Міністер внутрішніх справ Янопулос подався
до димісії, а директора поліції, команданта
жандармерії та директора служби безпеки в
м-стві внутрішніх справ звільнили.

Голодує сто м'ліонів людей.

ШАНГАЙ, 26. 10. ПАТ. У зв'язку з між-
народним конгресом Червоного Хреста, який від-
бувається в Токіо, китайська преса повідомляє,
що в Китаю лютує голод. Наслідком непогоди,
катастроф, а передовсім громадянської війни
страшний голод є в 14 провінціях, у яких живе
сто м'ліонів людей. Останніми часами померло
з голоду 2 м'ліони китайців. Преса домагаться
негайної помочі для голодуючих.

Об'єднання політ. партій в Японії.

БЕРЛІН, 26. X. ПАТ. З Токіо повідомля-
ють: Провідник партії Сеюкаї заявив, що пере-
говори з ліберальною партією Ісейто закінчили-
ся створенням спільного блоку. Між обома
партіями дійшло до порозуміння в усіх спра-
вах внутрішньої політики. Обі партії мають у
парламенті 384 мандатів на загальне число 496
мандатів.

Товариство „Ощадн сть“ у Львові

оголошує, що в неділю дня 28. жовтня 1934 року
відбудуться Свята Ощадности в таких місцях:

1. Чит. „Просвіта“ Замарстинів год. 11-та.
2. Т-во „Бесіда“ год. 12-та пол.
3. Т-во „Міщанське Братство“ год. 12-та пол.
4. Чит. „Просвіта“ пл. св. Юра год. 12-та пол.
5. Кооп. „Згода“ Городицьке год. 4-та попол.
6. Чит. „Просвіта“ Богданівка год. 5-та попол.
7. Кооп. „Мордан“ Клепарів год. 5-та попол.
8. Т-во „Вода“ Середніста год. 5-та попол.
9. Чит. „Просвіта“ Сигнінка год. 6-та веч.
10. Чит. „Просвіта“ Жовківське год. 6-та веч.
11. Т-во „Св. Йосифа“ Середніста год. 7-ма веч.
12. Т-во Уряйський Робіт. Союз год. 7-ма веч.

Жапад бандитів на місто.

МЕКСИК, 26. 10. ПАТ. На містечко Тенанго
напала ватага 100 бандитів, обсадили станицю
поліції, перервали телефонічні дрони і почали
грабтки містечка. Влада вислала військo, перед
яким ватага бандитів утікла.

Відозва регенційної ради до народу.

БІЛГОРОД, 26. 10. ПАТ. Регенційна рада ви-
дала вчора відозву до югославського народу.
В відозві впевняє, що своїм святым обов'язком
уважатиме вдержати вповні діла покійного ге-
роя-короля Олександра I. Рада визнає югосла-
вську суспільність причинитися до спільної
праці в цьому ділі.

Перед політичним процесом у Львові.

Агенція „Всхуд“ повідомляє: Перед судом
присяглих у Львові відбудеться 5., 6. і 7. лис-
топада ц. р. процес проти Гриня Куликівця і т-ва
ришів за вбивство поліційного агента в Жовкві
С. Яцини та за приналежність до ОУН. За вбив-
ство агента С. Яцини прокуратор об'явлюваче
Гриня Куликівця, Володимира Касарабу і Гара-
са Галапаца. Гринь Куликівець застрілив 21. ве-
ресня ц. р. агента С. Яцину. Приказ убити вчи-
дав Куликівцеві обя. Касараба і вручив йому
теж револьвер марки Ф. Н. Г. Куликівець по-
чив п'яць і капелюх та виконав атентат.

Організатор атентату Т. Галапац зізнав, що
приказ застрілити агента одержав у Львові у за-
конспірованій домівці, де зустрінувся з невідомим
членом ОУН. Слідство підтвердило зізнан-
ня Галапаца та виявило, що в терористичній
акції у Львові брало участь ще кілька осіб. Во-
ни теж засядуть на лаві підсудних і відпові-
дтимуть за державну зраду, переховування зброї
і поширювання проп'янди. На лаві підсудних
знайдуться: Зенон Матла, студ. університету,
Лев Стойкевич кравець, Іван Микитюк, абсо-
львент політехніки, Мирон Богун, м-р прав, Юрко
Малиновський, студент прав і Семен Васечко,
гійм. абсольтвент.

НОВИНКИ

— Робітня футер Юліана Глушевського,
Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46.

Приймає футра до переходу на літо. 1287 59-?
— Діти! Приходьте усі на велику діточку заба-
ву, що її влаштовує Т-во „Українська Захоро-
ка“ дня 8. листопада ц. р. в год. 3. попол. в са-
лях „Бесіди“.

471
— Відчит про українські справи в Лондоні.
На запрошення Інституту Міжнародних Справ в
Лондоні вигословив проф. О. Шульгин дня 15.
ц. м. інформаційний відчит про теперішній стан
української справи. Відчит стрівува з великим
признанням, а після нього виявилася незвичай-
но цікава дискусія.

— З нашого театру. Як нас повідомляють, те-
атр „Заграва“ працює над зовсім новим виве-
денням „Ой, не ходи Грицю“. Віддавна була
думка, що таку популярну пєсу, з такими силь-
ними драматичними моментами треба віднови-
ти, пристосувати її до нових вимог режисерії.
Саме це пробує зробити тепер театр під режи-
серським проводом В. Блавацького і допомо-
гою доброго декоратора Боровика.

— Вистава обрзів У. Т. П. М. На бажання від-
відувачів вистави Українського Т-ва Прихиль-
ників Мистецтва управа вистави буде видавати
білети постійного вступу на виставу обрзів в
саях Н. Т. ім. Шевченка, вул. Чарнецького 24,
в цінах 2 зол. для старших і для молоді по 1
зол. Такий білет дозволить відвідувачев огля-
нути виставу довільну скількість разів. Хто вже
платив раз за вступ, доплатить тільки ріжницю.
На селі перебуває постійно хтось з мистців, що
буде пояснювати твори учасникам збірних про-
гульок.

**Найсмачніша
Грецька халва
::: КАВУРАСА :::**

ПРОДАЄТЬСЯ

в складах **Народньої
Торговлі** та в усіх ко-
оперативах.

362 9—10

— Турнір атлетів у Львові. Міжнародний союз змагувань повідомив львівський союз атлетів, що міжнародний турнір мистців змагань за чашу середньої Європи на 1934-35 відбудеться в найближчому часі у Львові.

— Автоматизація телефонів. Почалися технічні роботи над автоматизацією телефонів у Львові. Автоматизацію мають ввести м-ше-більше до року, а телефони автоматично мають функціонувати в жовтні або листопаді 1935 року.

— Діти втікають з дому. Втеча 13-літньої учениці Ємілі Гольдштайн, розголошена по газетах, зробила неабияке враження на шкільну молоді і вже знайшлися хлопці, що пішли її слідами. Львівська поліція одержала повідомлення, що з дому при вул. Травгута видався перед кількома днями 14-літній Жигмонд Ципер, ученик 7 кл. вселюдної школи і досі не вернувся. Пропав теж без вісти 13-літній Збігнев Марціняк, син сержанта, також ученик 7 кл. вселюдної школи.

— За комуністичну кольпортажу. Перед львівським судом присяжних відбулася розправа проти студентки філософії Сары Воль і 20-літнього Ківи Фінка за поширювання комуністичних відош. На основі вердикту судді студентку увільнено, а Фінка засуджено на 3 роки в'язниці.

— Самогубство студента медицини. На кіпці Люблинської Унії у Львові рішуче відократив собі життя Юрій Житинський, студент II р. медицини і стрілив до себе з револьвера, ранивши тяжко в голову. Нешкідливий відмовився подати причини самогубства, заявляючи що скаже це тільки своєму батькові Вацлавові, який живе в Луцьку.

— Львівська хроніка. В суспільній обезпечальні при вул. Курковій зломники розбили касу та вкрали 2.400 зол. Більше не взяли, бо при праці зломився їм „лом“. — Хату сторожиків дому при вул. св. Софії, Балової, обікрали злодій, а всі речі вивіз автом. Крадежі доконані до 20 хвилин. — В сінях дому при вул. Руській 4. найшли підкинутого хлопчика. — Невідома жінка кинула на віз Ів. Краєвського на Краківській площі 4-літнього хлопчика. — З бібліотеки шкільної міської ради при пл. св. Духа вкрали електролюкс вартості 800 зол.

— Гарні кооператори. В Коломий арештовано директора „Складниці різних кружків“ Станіслава Лучевського та бувають управителів цієї кооперативи, Станіслава Палончарже і Станіслава Домбровецьку за різні зловживання на шкоду членів кооперативи. Втрати доходять до 6.000 зол. Арештованих відставлено в розпорядження слідчого судді

ПОХОРОНИ

власнотворе найкраще по цінах найдешевших

БРАТСЬКЕ
ПОХОРОННЕ
ЗАВЕДЕННЯ

„ХАРІС“

Львів, — вул. КОРНЯКІВ Ч. 3., (в НАРОДИН ДІМ).
Все похоронне приладдя на складі. — Експуанції
та перевози власним санітарним автом. 648

— Два роки в'язниці за образу поліція. Мешканця села Довгого пов. Дрогобич, Стефана Осередчука арештовано за якусь провинку і відставлено до судового арешту в Меденичах. Коли арештований скаржився на злижню, постерунковий Антін Тарайло пішов до його хати і приніс йому куртку. За якийсь час Осередчук вийшов з в'язниці, зголосився до команданта поліції в Дрогобичі і заявив, що з його куртки пропало 30 зол. Тим образився постерунковий Тарайло, якому закинуто крадіж і заскаржив Осередчука до суду за клевету. Після переведення розправи Осередчука засуджено на два роки безоглядної в'язниці.

— В обороні коней вбив чоловіка. Перед карним судом в Коломий відповідав В. Горещкий із Серафимець за те, що вбив свого тестя Івана Алімана. Небачкик віз ганту і бив жорстоко коня допатою по крижах. Горощецкий просив його, щоб не знущався над конями і сам почав помахати віз. Коли Аліман не перестав бити, він вирвав йому з рук допату і вдарив тестя тричі по голові, наслідком чого він незабаром помер. Після Горещкий зголосився на поліцію. Суд прийняв, що обвинувачений убив тестя у великому зворушенні, і засудив його на 2 роки в'язниці, припинюючи її виконання.

— Пістнерові обнижено кару. В апеляційному суді у Львові відбулася розправа проти Ліберта Пістнера, власника дібр у Сопоті біля Скольбого і його таєвого Василя Вашеського, засуджених стрільським судом на кару по два роки в'язниці за участь у вбивстві селянина Бабяка. Злочинну дошнано у зв'язку з випадком, який зорганізував Пістнер на лісничівку, що бу-

Архитев гумору
сучасної Росії
год. 7-30

Мини в суботу
у Великім Театрі

Життя
совітського
громадянина

найпопулярніша совітська комедія

„Чужа дитина“

ВІДГУКИ ДНЯ.

Клопіт.

Маю клопіт.
Помістив я був свого часу чужий фейлетон про авторитети і дав аднотацію: „дискусійний“. Забрали в цій справі голос різні люди, з цього вибрав я два голоси, помістив і — ніхто не вірить, що це не я сам усе пописав.

— Але ж ви вже різні фокуси викидаєте! — говорить до мене один з найпильніших читачів „Відгуків дня“. — Дуже добре робите, в той спосіб оживляєте свої „Відгуки“.

Просту подумати, скільки разів ударив мене „на протязі“ двох речень. Пильний читач і — не пізнав ще мого стилю. Іншими словами: нема в мене власного стилю. Друге: Видно неадекватно представляються мої фейлетони, коли навіть чужі, які я вважаю за слабі, читач приписує мені. Тим, очевидно, не хочу образити авторів дискусійних фейлетонів, але перший раз прочитав „Відгуки дня“ від дошки до дошки. Третє і найстрашніше: Я побачив наглядно, що моя позиція фейлетоніста не така сильна, як мені здавалося. Одного гарного ранку сяде за моїм столиком „столебу“ і буде писати коли не ліпші, то бодай такі самі фейлетони. Це встане, щоб мені затроїти решту моєї життєвої осені.

Та на тім не кінчається мої клопоти.
Товариш Філософ, що написав останній з дискусійних фейлетонів, заціпив у нім Вл. П. П. Директорів. Очевидно, не того, чи тамтого, але „як таких“. Сподіваючись різного, я дав від себе нотатку, в якій наслідуючи біблійного Пилата, вмив руки від цієї справи.

Але так само як Пилатові — мені те не по-

ла предметом судового процесу. Розправа скінчилася обниженням карі до половини.

— Краєва хроніка. На дім лат. пароха Йосифа Панті у Фалькенберзі пов. Добромилі напали озброєні бандити й вкрали 30 зол., два долари, 2 срібні чаші і дві пляшки вина. Поліція арештувала чотирьох робітників і відставила до суду. — В Навірній вибухла велика пожежа в дефіляції нафти, викликаючи паніку в цілому місті, що потонуло серед чорного диму. Пожежний сторожі вдалося вогонь швидко вгасити.

— Повісили шпигуна. Президент республіки не скористав з права ласки супроти Якіма Касіянчука, засудженого в Рівному на кару смерті. У зв'язку з тим до Рівного приїхав кат Браун і в четвер досвіта повісив засудженого на повітрі рівенської в'язниці.

— Громадська управа в руках жінок. В хойницькому повіті на Кашубах знаходиться громада Мельно, одинока в цілій Польщі. де владу виконують самі жінки. На 12 громадських радних є тільки один чоловік, а 11 радних ходять у опідницях. Яким чином прийшло до такого вибору? Предсідник виборчої комісії в Мельні одержав листу кандидатів до громадської ради між якими було 11 жінок. А що іншої листи не було, жіночу листу затверджено і таким чином громадська управа знайшлася в руках жінок.

— Засудили шпигунів. Окружний суд у Вильні розглядав справу Яна Апанасевича, обвинуваченого в шпигунстві. Після розправи Апанасевича засудили на 6 літ в'язниці. — У Гдині засудили одного шпигуна на 10 літ.

— Корець бараболь за 1 зол. В Семигороді за 100 кг. бараболь платять 26 денів (1 зол.). Хлібороби рішили взагалі не копати бульби, бо робота дорожча ніж сам продукт.

— Світовий ошуканець. В Німеччині арештовано Володимира Бодника, що в одязі священика вивантажив від ігумена монастиру Францішканів 30.000 марок. За ошуканням глядала теж австрійська та швейцарська влада за різні провини. Арештований каже, що походить з Дорошова пов. Жовква, скінчив гімназію в Дрогобичі, опісля виїхав до Америки. Після світової війни їздив по Європі, вештаючись головно по монастирях і парохіях, подаючи себе за місіонера та легітимуючись фальшивими документами з підписами православного архієпископа Евлагія та митрополита Шептицького. В Парижі був караний 3-місячною в'язницею за сфальшування підпису митрополита.

— Медична нагорода Нобля. Цьогорічну нагороду Нобля в ділянці медицини поділено між чотирьох американських учених: Джорджа Мінота, Уїлєма Мерріба і Льюїса Уайллі.

Кохання це
найбільший
ворог агента

Мини
Від давня очікуване прем'єра
санзацийної опери Младса і Вукарда

„X — 33“

оце найцікавіший шпигунський документ із світової війни.

могло. Публична опінія приписала цей фейлетон мені і вийшло ще гірше: не маю, мовляв, пильної підстави отверто скочити на достояння, і тому змінив я псевдонім та сховав кінці у возу.

Тепер завважую, що Вл. П. П. Директори навіть трохи бокують від мене. Не кажу ніс, бо є їх у Галичині імпозантна сума, але деякі.

Завбав, наприклад, мене втора директор кооперативи „Поміч у кризі“ з далекого закутку ще дальшої провінції — і мокрим радном за мене!

— Що ви нас так чіпляєтеся? Чи не маєте вже про що писати? Ми потрафимо і редакторам притерти роги.

Я скрутився, вяснюю, даю слово — не помагав.

— Пліть, пліть, щоб вашого стилю не пізнав! Можете підписуватися як хочете — не поможу. Але раджу вам дати собі спокій... Розумієте... Назірні радн, загальні збори, дирекційні конференції...

Мав рацію, але я напавду не винен.

Вду я до одного з авторів дискусійних фейлетонів.

— Бачиш, — кажу — Філософе, якого ти мені пива гаварив.

— Нічого — сміється — випарує і ані знаку не буде.

— Припустім. А моє особисте почуття? Всі кажуть, що це все я писав. Доказ, що я вичачно поспувався.

— Ні — запевняє Філософ, — це доказ, що ці автори є вичачно іателігентні — і показав на себе.

Трохи мене потішив, але все таке... Яж якийсь спец, а вони тільки аматори!...

Галактіон Чіпка.

— Пів мільона людей скінчило самогубством. Посуха в Китаю спричинила в 14 провінціях величезні втрати на мільярд доларів. Катастрофа захопила коло 10 міль. людей. На основі інформацій японських газет досі згинуло з причини посухи вже два мільони осіб, з того пів мільона скінчило самогубством. Японський часопис „Ніші-Ніші“ пише, що це найвище число збірних самогубств, які знає історія.

— Ріжні вістки. З Югославії виселили кореспондента льондонського денника „Дейлі Експрес“ Пантона за те, що він буцімто передав неточні інформації про становище Югославії. — Перестала виходити стара німецька газета „Дер Таг“, що була у свій час улюбленим органом імператора Вільгельма. — Італія на підставі останнього перепису населення має 43.004.000 мешканців. — У Гаврі лікар Люї Дано у приступі божевілля забив свою жінку, малого синка і сам застрілявся. — У копальнях у Константі (Руршина) вибух газу вбив 7 вуглекопів. — У Пітсбурзі помер у 89 р. життя великий філантроп Джеймс Меллон, старший брат Андрея Меллона, відомого колекціонера образів, що дістав все майно — приблизно 8 мільярдів доларів. — Американський інженір Герберт Олендер при 12 спеціалістах-учених показував винахід машини, яка зможе добувати електричну енергію з повітря; її винахід покищо тримають у тайні.

— Запертя. Опінія університетських клінік годосить, що гірка вода FRANCISZKA - JÓZEFA дає певний успіх і хорі радо її приймають.

ДИВОГЛЯДИ.

ЯСНОВИДЦЬ НЕ ЗАВОДИ БАЧИТЬ.

Мукачівському робітові Спірі вкрали в часі його побуту в Польщі золотий годинник. Чудотворний не може відгадати злодія.

ДЗЕРКАЛА ДЛЯ СМІХУ.

Совітська „Правда“ пише в числі з 15-го ц. м., що в московських крамницях налетко діставили добрі дзеркала. Їх виробляє — читаємо там — „промкооперація, але її дзеркала мають ту особливу прикмету, що викривляють людську подобу так, що пізнати себе не можна. Обличчя в дзеркалі або розширюється або незначайно вдилюється. Ще частіше поодинокі частини обличчя перекривлені. Таке дзеркало може добре підходити до кімнати сміху“

СТЕРИЛІЗОВАНА БІБЛІЯ.

У берлінському університеті голова протестантської церкви в Німеччині, єпископ Міттермаєр заявив, що небажком вийде новий переклад Біблії з якої виключить „все жидівське“.

ЗНА.

КІНО АТЛАНТИК: „ВІВА ВІДЛЯ“.

Герой цієї фільми один із дійсних героїв Мексиканської революції за свою незалежність проти європейського панування. Чуючи там, що його ім'я перейшло до історії, але його притримали інші, більше офіційні привиди людей, що мали більше влади у нарізці. Часто чують про Діаза, Карранцу, Гуерту, Обрегону, Каллеса — менше про Панчо Віла. Воював він за президента Мадера, якого вбили у 1913 р. Боровся за волю селян проти європейців — за землю. Мадера був одним із великих прихильників справедливої земельної реформи і за цю ідею загинув, не переживши її.

Вілла був зачепленим бандитом, але відчував, як Довбуш, дуже сильно кривду поведінкою, безпросвітної маси. Це був мексиканський Махно з широким жестом, глибокою вродженою інтелігентністю, хоч неграмотний, а головне — з великим серцем, що прокидалось у нього з почуттями людяності після жорстоких актів.

Фільм ця, коли брати зверху, нагадує великі дивні „машини“ — оперує кривавою масою, волею рухом, наче у бандитських картинах. Сцени воєнних операцій — партизанських відділів, що йдуть уперед як гірський потік, хвилюючі прегарні. Але у своїй основі фільм наближає виняткової сили завдяки грі великого артиста Волеса Бірі, що вміє створити тип небуденний — не з кричі, а дуже складної людини, в якій змагаються найкращі пориви, такі як беззаперечна любов батьківщини, з різними низькими інстинктами.

Оказіна продаж — фліпелі на біллі 0-65, патал'на 1-80, штрукси і бархани за безцін купити у БЛАВНОМУ БАЗАРІ ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Ботміа ч. 12.

СПОРТ.

ПРОГРАМА НА НЕДІЛЮ.

В неділю 28. ж. м. відбудуться такі спортивні імпровізації у Львові:

Красіві наколесні змагання. Старт в год. 8. рано біля площі С.-Б.

І біг напростеч з перешкодами для сокольських гнізд Львова. Початок: год. 10. рано. Збірка змаганців на площі С.-Б. в год. 9.30.

Син (Перемішля) — Погонь (Стрий). Змагання за вхід до Окр. Лігн. Грише 40. п. п. на Погуляниці. Початок: год. 11-а.

Україна — Світець. Тов. змагання на гриші Світець. Початок: год. 2.15 попол.

ВІСНОВИЩА У. С. К. „БЕРКУТ“.

На замітку зі змагань „Трибуна“ — „Беркут“, поміщену в „Ділі“ з дня 23. ж. м., просимо помістити отже наше висновок:

Неправдою є, начеб У. С. К. „Беркут“ по програмі з У. С. К. „Трибуна“ був невдоволеною і тому відійшов до Перемішля, розгніваючи з дальших розгніток, зате правдою є, що У. С. К. „Беркут“ по відбутій дорозі з Перемішля до Львова розіграв змагання з „Трибуною“, а опісля чекав пітора (1.5 години на площі Сокола-Батька в холоді та голоді, бо ніхто з організаторів тих розгніток не явився, щоб потішити принаймні

перемішля та змучених змаганців, що дістануть якесь приміщення та харч.

Неправдою є, начеб відійшов У. С. К. „Беркут“ до Перемішля був для нього соромом, натомість правдою є, що сором є для О. К. Львів як організаторів тих фінальних розгніток, бо не подбав про приміщення та прохарчування замісцевих дружин.

До цього висновок дістаємо з кругів Спортової Ради У. С. С. отсі уваги:

Не візьмо, чи У. С. К. „Беркут“ відійшов невдоволеною програмою, чи прийняттям, зате знаємо, що обидва для всіх змаганців були приготувані на площі Сокола-Батька, щоб змаганці не потребували по змаганнях йти аж до міста. Не можна їх було теж видати кожний дружині окрема, але обидва всі замісцеві дружини разом. Те, що У. С. К. „Беркут“ по відбутій дорозі з Перемішля (вигідно, поїздом), програє змагання і чекав пітора години на площі в холоді і голоді, є нічим у порівнянні до правдивої спортової поведінки У. С. К. „Збруч“ (Олешки), яка ночувала під голим небом за Янівською рогакою, переїхавши поверх 200 км. фіреми, програвла високо зі Скалом і всежтаки ждала до закінчення фінальних змагань.

Дотично закиду, що на площі не було нікого з організаторів, пояснюємо, що був там член Спортової Ради п. Сливка і п. Вербицький, але ніхто з проводу „Беркута“ ніяких заміт перед змаганнями не робив.

Нові книжки й журнали.

Микола Шлемкевич: ФІЛОСОФІЯ. Збірник істор. філос. секції Наук. Тов. ім. Шевченка, Львів, 1934, ст. 140.

ОГОЛОШЕННЯ

На оголошення редакції не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 27. ж. год. 7.30 веч. „Чужа дитина“.

Неділя, 28. ж. год. 3.30 поп. „Я переміг кріпа“.

Неділя, 28. ж. год. 7.30 веч. „Чужа дитина“.

Театр Ріжнородностей.

Субота 27. ж. год. 7.30 веч. Прем'єра „Х. 33“, п'єса Мадіса та Бухара.

Неділя, 28. ж. год. 7.30 веч. „Х. 33“.

Кіно.

АПОЛЬО: „Нундари“ (Віктора Гіго).

АТЛАНТИК: „Віва Вілла“.

ВАНДА: „У тайній службі“, „Сховайте ваші смутні“ (Файн і Файн).

ГРАЖИНА: „Чар відецького нальса“.

КАСІНО: „Любовні мрії“ з Рішардом Тавбером.

КОЛІСЕЙ: „На позорищі“, ревія: „Перегоди гумору“.

КОПЕРНИК: „Нана“ (на осн. Е. Золя).

Крім того: колірною гротеска та найновіший Тиньков Параманту.

МАРУСЕНЬКА: „Нана“ (на осн. Е. Золя) і ревія: „Прогібіція шалі“.

МІРАЖ: „Нідеміон“.

МУЗА: „Жовтий квіз“ (Р. Новаро).

ПАЛАС: „Чи Людина це дитина“ (Смоларська, Бодо, Цейліська).

ПАН: „Будь молоді“ та ревія.

ПАСАЖ: „Білий опір“ і ревія.

РАЙ: „Катерина Велика“ (Єлисавета Бергнер).

СВІТ: „Ного експеримент субіт“, Магарадіа з Рампур“.

СОНЦЕ: „Американська трагедія“.

СТИЛЕВЕ: „Вірли в окнах“, ревія: „Визджені — Львів — Голішуд“.

УТІКА: „Рандезну із Віднем“.

ХІМЕРА: „Весела Зузіана“ (Ліліана Гарвей).

Закордонне радіо.

Субота, 27. жовтня 1934.

Відень (506,8) 17.10 Труба орх. (твори Чібульни), 19.30 Фортепіан, Брно (325,4) 17.50 Музика, спів (нім. ауд.), Прага (470,2) 17.05 Спів, Париж (1648) 21.30 „Ля Періозе“ оп. Оффенбаха, Даниці (230,2) 11.30 Концерт, Агльона (531) 21.35 Спів, 22.30 Нар. музика, Берлін (336,7) 20.10 „Цирюльня із Багдаду“ оп. Корнеліуса, Кенігсвергавзен (1571) 18.40 Марші й вальси, Мінхен (405,4) 13.25 16.00 Концерт, Штутгарт (372,6) 10.35 Скрипка, 14.15 Солоїсти, Будапешт (350,5) 13.30 Сальомова муз., 19.45 „Валкитна хусточка“ оп. Сілігі, 22.35 Пінг, музика, Мільно (368,6) 16.35 Дім дітей, 19.30 Легка музика, Рим (420,3) 17.10 Вок.-інстр. концерт, 20.45 „Дочка полку“ ком. оп. Дініпетрі.

Неділя, 28. жовтня 1934.

Відень (506,8) 11.30 „Реквієм“ Верді, 12.35, 17.10, 22.20 Концерт, 16.00 Канео. муз., 19.30 Скрипка, 20.05 „Айзмане Меншен“ п'єса Г. Галпмана, Прага (470,2) 9.30 Академія з нагоди держ. свята, 20.00 Спів, концерт, Париж (1648) 14.00 Концерт, 21.00 Мюзик-Гол, Агльона (531) 21.30 Вок. дуети, Копно (1935) 16.15 Спів, Рига (514,6) 17.30 Лотиські пісні, Берлін (356,7) 18.50 М'янка, Кенігсвергавзен (1571) 23.30 Шопенові твори, 20.00 Оп. музика, Лейпціг (352,2) 19.20 Нар. музика, Будапешт (350,5) 12.30 Опереткова музика, 17.15 Пінг, музика, 20.00 Солоїсти, Мільно (368,6) 20.30 Вок.-інстр. концерт, 21.30 „Іль Марчо іль Рома“ симфонічна поема Педролі, Рим (420,3) 17.00 Вок.-інстр. концерт.

Львівське радіо.

Субота, 27. жовтня 1934.

6.45 Ранішня аудіція, 7.50, 22.00 Рекл. концерт, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеор. вістки, 12.05 Огляд преси, 12.10 Концерт, 13.00 Полудн. денник, 13.05 Оп. фрагменти з гр. пл., 13.30 Експорт, 13.35 Біржа, 13.45 Найновіші гр. пл., 16.30 Театр Уман: ауд. для дітей „Промий лист“ (на осн. Ред. Кіплінга), 17.00 Фортепіан, 17.30 Арії та пісні (Зенон Должницький), 17.50 Дім і родина: Зінсванів обід, 18.00 Літ. балада про трьох Пайгертів, 18.10 Сільва рерум, театр, реперт., 18.15 Хор, Реслер — Стоковська (мелосопран), 18.45 Прогноз на до Сх. Прусії, 19.00 Арії та пісні Марії Соїлі при фортепіані Н. Рудницький, 19.20 Як нині виглядає город Жуковський, 19.40, 19.56 Спорт. вістки, 20.00 Легка музика, спів, 20.45 Веч. лекція, 20.55 Як працюємо, 21.00 Концерт симф. орх., 21.45 Рокочин народний Жеромського, 22.15 Танк. музика, 23.05 Відецька Зузіана, 23.35 Сальомова музика з гр. пл., 24.00 Танк. музика.

Неділя, 28. жовтня 1934.

9.00 Ранішня аудіція, 10.10 Місійний відчит, 10.25 Популярна муз. з гр. пл., 11.40 Рекл. муз., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеор. вістки, 12.05 Значіння осадності в сьогоднішніх часах, 12.15, 13.15 Муз. поролок, 13.00 У Деманівських печерах, 14.00 Легка муз. з гр. пл., 15.00 Практичне використання розпорядків про відпочинок, 15.15 Концерт муж. хору, 15.35 Нар. пісні (хор зі Збоні), 15.45 Четверть-годинна жонгльорська, 16.00 Танець-княжик (княжок із „Попіллі“ Жеромського), 16.45 Шведи на кораблі „Варшавка“, 17.00 Запросини до танцю (музика з конференсією), 17.50 Книжка Мавр. Палеолога про пеліж у світовій політиці 1904—1906, 18.00 Театр Уман: „Мандрівка Чонь-Лі“ на осн. Саші Гіпрі, 18.45 Життя молоді „Промий лист“, 19.00 Концерт творів І. Півгравса (орх. спів), 19.50 Актуальна балада, 20.00 Концерт симф. оркестру, 20.45 Веч. лекція, 20.55 Як працюємо, 21.00 На веселій дів. хвилі, 21.45, 21.46 Спорт. вістки, 22.00 Почт. — техн. свідчення, 22.15 Рекл. концерт, 22.20, 23.05 Танк. муз. з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШ.

Долар у Львові у приватних оборотах 2.26 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 26.26, Париж 34.90-90, Берлін 213.30, Ціріх 172.71, Амстердам 358.60, Прага 22.10, Італія 45.38, Нью-Йорк кабелі 5.28 7/8, Нью-Йорк чеки без трансакцій.

Золото: Подарі 8.91—8.93, Франки фр. 34.30—34.60, Дукати 81.70—82.20, Корони 35.80—36.30, Рублі 45.50—46.30, Срібло: Корони 0.80, рублі 1.20, фльорени 0.70.

ЗБИЖЕ.

Ціни паритас Підволочиська льво Львів від до від до

Ячмінь одноп'яний	13.75—14.00
Ячмінь на мліно	12.75—13.00 14.00—14.25
Ріпак озимий	25.70—26.00
Ріпак літній	33.00—30.00

Інші курси незмінні.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 27. жовтня п. р. кооперативам платити за льво Львів.

1 кг. масла десерового	2.30 зол.
1 л. молока	0.14 „
1 л. сметани	0.60 „
1 м. лави	3.60—3.70 „

Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові і дітра 22 сот.

Тенденція на масло і яйця здержана, на молоко і сметану слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 27. жовтня до 1. листопада п. р. включно платити своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льво подвіря птахогосподарні „М. С.“ у Львові (вул. Б. Гловацького 23).

Пантарни І кл.	за 1 кг.	1.25 зол.
„ II „		1.00 „
Індички та індички І кл.		1.13 „
„ II „		0.80 „
Кури молоді	І „	0.85 „
„ II „		0.50 „
„ старі	І „	0.80 „
„ II „		0.30 „
Качки	І „	0.85 „
„ II „		0.60 „

На годовані і негодовані туси пошту зовсім нема. Тенденція слаба.

ОПОВІСТКИ

Порядок Богослужень у церкві Успення Пр. Д. Марії (Володимир). В неділю і свята: Утрєня в 6 год. Читані Служби Божі в 7 г. з проповіддю, 8, 9 (перед нею в г. 8.45 проповідь) і в г. 12. Співана Служба Божя з проповіддю в г. 10. Вечірня в г. 4 з проповіддю і свідченням і благословенням Найсв. Тайнами. В свята перша Служба Божя читана в г. 6.15. В будні дні Служба Божя в г. 6.15, 7 і 8 і вечірня в г. 6. Святих свідчення від год. 6 рано і вечірнем від 6. Кожної першої латини з м. сні по Службі Божій в г. 6.15 і кожної першої неділі по Св. Божій в год. 7 і 10. Благословення Найсв. Тайнами. 2—4

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЗОЛОТО, СРІБЛО купує і платить найвищі ціни Домбровський і Розважневський Львів, Академічна 2. 35/82 2—10

КІМНАТА при вул. Бічній дичаківської недалеко костела св. Антонія мебльована, фронтонна, два вікна, тепла, суха, світла, обслуга, місячно зол. 45 лиш одній особі на становленні від 15. хистопада або від 1. грудня до наймлення. Близькі інформації при насі з Союзному Базарі вул. Руська ч. 20. 451 2—1

ВДОВА шукає місця на виїзд, розуміється на кухні і сільській господарстві. Має добрі свідчення. Зголошення: Марія Ярошівна, вул. Кордецького 46, дн. 12. 1—2

МУЖЕСЬКІ ПОПЕЛІНОВІ СОРОЧКИ 6.90, дуже товстий підштанні, подвійні лляни у ціні 2.50—3.25 треба купувати тільки у відомій фабриці „Астра“, Львів, Сикстуська 3. 370

ОГОЛОШЕННЯ

Красу дають виробі: маг. В. Паздзерського: **Крем „Галіна“ ч. 1** усуває веснянки, угри, жовті і червоні плями. **Крем „Галіна“ ч. 2** ідеально плікає перу, усуває зморшки. Можна дістати: в Аптеках і Дрогеріях. Фабр. Хем. Косм. „Pharmachemia“, Бидгош. 286 10-7

Солідні меблі

кухонна обстановка власного виробу виконує і поручає: **САКК — Сикстуська 18**. Столярня, Пекарська ч. 14. 38/82 2—10

Одиноке джерело дешевих цін і добрих товарів

в убраннях, плащах та футрах то **Фірма М. С. Майблєм**

Львів, Рутівського 16. (напроти школи Мінкевича). 1—3

Взуття всякого рода поручає фірма **Чорній і Беряк** Львів, ул. Руська 3. Лещетарський вже 1—7 від 24 зол.

Доротеум Львів, Браєрівська 3. **конікова меблева галія** купує, — приймає в коміс — продає. **МЕБЛІ** всього рода за готівку і на сплату.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 6-00 зол.
Чвертьріччя 15-00 „
Півріччя 30-00 „
Річно 60-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Латин.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 8 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 23-41.
Друкарні: 23-26.
в СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Останні
париські
новини!

Плящі, сукні, костюми

купите Влов. Пані, найдешевше
в новозаснованім домі моделей
Львів, — 37/82 2—3
Рутівського 7. (Давніше М. Обогі).

Адольфа Ебля

Відкинення українських виборчих протестів у місті Львові.

Перед двома днями доручили нашим грома-
дянам у Львові оречення львівського воєводи з
дня 19. жовтня ц. р., що повідомляє про відки-
нення виборчих протестів, виставлених проти вибо-
рів до міської ради у Львові. Відкинуто протес-
ти у всіх випадках з причин формально-правних,
так, що воєводство навіть не розглядало мерито-
ричних закидів, хоч вони були дуже поважні і
дуже річезо обосновані. І так: виборчий протест
проти виборів на жовківському передмісті,
де кандидували на радного президент Володимир
Дещикевич, був підписаний 425-ти виборцями.
Воєводство признало на тих 425 підписів лиш
267 підписів важких; а що до важкості протесту
треба було 270 підписів, тож з браку тих трьох
важких підписів — протест відкинуто.

Протест на Левандівці і Клепарові
підписало 277 осіб; важкими признало 221 підпи-
сів, а що до важкості протесту треба було 230
важких підписів, то для браку тих дев'яток під-
писів — протест відкинуто. Така сама доля отри-
нула і виборчий протест громадян Знесіння.

Цей протест підписало 230 осіб, з того призна-
но важкими лиш 160 підписів; а що до важкості
протесту було треба 170 підписів, тож з браку 10
важких підписів цей протест — відкинуто. Особ-
ливо закиди, піднесені в протесті зі Знесіння,
були такі важкі, що при їх розгляденні уневаж-
нення виборів було неминуче.

В той спосіб змогла нова міська рада у Льво-
ві без перешкод розпочати урядкування. Буде в
ній засідати одинокий радний украї-
нець, котрого ролі очевидно буде зведена лиш
до функцій обсерватора.

В суботу 27. ц. м. відбулись вибори прези-
дента міста Львова, трьох віцепрезидентів і вісь-
мох лавників. Польська преса, зближена до уря-
дових кол, помістила нотатку, що між тими лав-
никами буде вибраний також один українець.
Зорганізованому українському громадянству ані
про цей замір рішучих чинників, а тимбільше
про особу майбутнього кандидата нічого не-
відомо.

Компенсаційний договір

з Німеччиною і наша кооперація.

Найновіше (48.) число „Госп. Кооперативного
Часопису“ з 28. ц. м. повідомляє:

Польща заключила в останньому часі з Ні-
меччиною т. зв. компенсаційний договір, який
полягає на тім, що обидві держави будуть обміню-
ватися деякими своїми продуктами чи фабриката-
ми, які мають на експорт, за зниженим митом. Не-
забом мають обидві сторони обмінятися ратифіка-
ційними грамотами і в 10 днів пізніше договір
стане правосильним.

Наша кооперація дуже зацікавлена у цій
договорі, тому, що одним з найважливіших продук-
тів, який був би експортований до Німеччини,
булиб лляця, масло, дерево, гуси і т. п. На днях
вернувся з Берліна директор Центросоюзу п. Ю.
Шепарович, який їздив з польською делегацією
як делегат „Союзу союзів ляхарських експорте-
рів у Варшаві“ в справі цього торговельного до-
говору. Між делегатами були директор бюро „Со-
юзу союзів ляхарських експортерів“ д-р Наглік
і торговельний референт радн. Гавронський від
міністерства торгівлі і промислу.

Переговори велися з „Державною Ячною
Стацією“. Вони довели до корисних умовин.
Дальший вислід перотрактацій і переведення в
діло договору буде залежний від тих товарів, на
які польська держава згодиться знизити мито при
імпорті з Німеччини в компенсацію за експорто-
вані в Польщу артикули. Покищо артикули, які
Німеччина хоче експортувати, не представля-
ють для нашої кооперації великої вартости. Так
напр. у перших списках артикулів, які будуть ко-
ристуватися митними обниженнями, нахально те-
мне пиво мінхенське, шампан, перфуми, шкіру,
павіна і фортеп'яни, дуті інструменти, фотофіл-
ми, сорочки, машини до шиття, дивани і т. п.
Майже всі ці артикули стоять поза кругом заці-
кавлення нашої кооперації. Тому справа здійс-
нення нашого ляхного, а тимсамим ляхарсько-
го і т. п. експорту до Німеччини, стоїть ще під
знаком запиту і буде залежна від дальшого роз-
витку переговорів.

Нові українські кооперативи.

Рішенням Дирекції РСУК з дня 29. IX. ц. р.
принято в членів такі кооперативи: 1) „Само-
поміч“, ошадн. кред. кооп. — Вербиця, 2) Ошадн.
кред. С-ка „Взаємна Поміч“ з обм. 3-кр. відп. —
Молодиньче (пов. Вібрка), 3) Торг. пром. шев-
ська кооп. „Промисловість“, кооп. — Скала (пов.
Борщів), 4) „Українська Райфагаєнка“, кооп. —
Зелена (пов. Бучач), 5) „Самопоміч“, С-ка шадн.
кред. кооп. з необм. відп. — Гозлів (пов. Грубе-
лі), 6) Музична Накладня „Торбан“, кооп. —
Львів, св. Софії 78, 7) „Ошадність“, кооп. з необм.
відп. — Грушатичі (пов. Перемишль), 8) Шадн.
кред. С-ка „Самопоміч“, кооп. — Верхрата (пов.
Рава Руска), 9) „Українська Райфагаєнка“, кооп.
з необм. відп. — Ператин (пов. Радехів), 10) Кред. шадн.
С-ка „Сила“, кооп. — Містковичі, 11) „Віра“, Госп.

сп. С-ка кооп. — Сосань (п. Самбір), 12) „Прут“, кооп.
з необм. відп. — Завале (пов. Онятин), 13) Шадн. кр.
С-ка „Народний Дім“, кооп. — Станіславів-
Кігінини (пов. Станіславів), 14) „Самопоміч“, ошадн.
кред. кооп. — Марківці, 15) „Добробут“, кооп. —
Нижнів (пов. Товмач).

Рішенням Дирекції РСУК з дня 16. X. ц. р.
принято в членів такі кооперативи:

1) „Надія“, кооп. — Монастирок (пов. Бро-
ди), 2) „Добробут“, кооп. — Шиповичі (пов. Коб-
ринь), 3) „Українська Райфагаєнка“, кооп. —
Озерянка (пов. Зборів), 4) „Гуцульська Ошад-
ність“, кред. кооп. — Соколівка (п. Косів к. Кол.),
1) „Дніпро“, кооп. — Малашівці (пов. Терно-
піль).

Комісаріят внутрішньої торгівлі на Сов. Україні.

Центральний Виконавчий Комітет РП(б)У і
рада народніх комісарів сов. України рішкли
створити комісаріят внутрішньої торгівлі. Одно-
часно створено такий самий комісаріят для авто-

номної молдавської совітської республіки з
окружними, районними та місцевими підзалеж-
ними відомствами торгівлі.

Фабрика хемічних виробів

О. Левицька і С-ка

у Львові, вул. Кордецького ч. 51.

Телефон 60-04. ПКО 503-881

поручає власні вироби найкращої якости

Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.

Пасту до взуття „Елегант“ воскову

Пасту до підлоги „Французька маса“

Віск комбінований до підлоги

Васеліну до шкіри

Синку до білля

помадкову і коронову

Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смола шевська.

ЩАДИТИ ---

ЗНАЧИТЬ БУДУВАТИ БУДУЧНІСТЬ
ОДИНИЦЯМ І НАЦІЯМ!

ОЩАДНІСТЬ ПЕРЕМОЖЕ ГОСПОДАРСКУ
КРИЗУ.

Від ряду літ переживають одиниці, нації і
держави важку господарську кризу. Брак капі-
талів, безробіття, загальне зубожіння широких
верств громадянства, — отсе страшні наслідки
цієї кризи. В часі світової війни і по світовій вій-
ні господарське життя зішло на манівці, бо о-
диниці й цілі нації забули на давні часності не-
випушної праці, господарности й ошадности.
Тільки поворот до ошадности й господарности
переможе господарську кризу і виведе одиниці
на шлях гаразду й добробуту.

ГІН ДО ОЩАДНОСТІ ОПАНОВУЄ ЦІЛУ
ЗЕМСКУ КУЛЮ.

В Італійському місті Мілані відбувся в
1924 р. міжнародний конгрес ошадности. Цей
конгрес вирішив річково переводити святочно
день ошадности. Всі культурні нації світу по-
помочі живого й друкованого слова ведуть про-
паганду за поширенням ідеї ошадности в най-
ширші маси, улаштовують богослуження, віча,
збори, наради, сходини, видають книжки, ле-
тючки й часописи, присвячені агітації за цією
ідеєю. Від 1926 р. святкуємо й ми, українці, цей
день, а в 1927 р. повстало у Львові Товариство
„Ошадність“, яке має за завдання вести пропа-
ганду масової поголовної ошадности всього у-
країнського народу. Виследи пропаганди ошад-
ности в цілому світі великі.

НАЙСЛАБША СТОРІНКА НАШОГО ГОСПО-
ДАРСЬКОГО ЖИТТЯ.

Господарське життя націй не може розви-
ватися без національних капіталів. Найслабшою
сторінкою українського господарського життя
є саме брак національних капіталів. Бо до-
глядньо, які ми слабі та кволі щодо капіталів у
порівнанні з поляками й іншими націями, що
мешкають у межах Польщі.

Бюлетень Кооперативної Ради з 1. серпня
ц. р. подє, що в Польщі є 5.450 кредитових ко-
оператив, що належать до Ревізіонних Союзів,
які мають 248.900.000 золотих на вкладках о-
шадности.

З того польські кооперативи мають 147 мід.
500.000 зол. ошадности, німецькі — 60.600.000
зол., жидівські — 37.900.000 зол., українські
— 6.900.000 зол.

Значить, українські кооперативи мають ле-
дві 1/21 частину тих ошадностей, що польські
1/9 тих ошадностей, що німецькі й 1/6 тих о-
шадностей, що жидівські. А не слід забувати,
що українці у Польщі є втрое стільки, що жи-
дів і кінцево білків, як німців та що поляки,

німи й жиди мають ще величезні приватні капітали, а ми їх не маємо. Причиною злочинства таких малих сум на вкладках ощадності в українських кредитових установах є і те, що українці десятиліттями ошадностей складають у чужих банках та в цей спосіб свідомо чи не свідомо зменшують наш національний капітал. У додатку серед наших людей ще не вдалося викоринити шкідливої звички переховувати ошадності у себе дома. Ця звичка позбавляє людей відсотків від їх ошадностей, а крім цього багато таких ошадностей марно пропадає наслідком крадіжки, грабунку, вогню і т. п.

ЧИ ВСІ МУСЯТЬ ОШАДЖУВАТИ?

Кожна одиниця мусить ошаджувати, бо тільки ошадність дозволяє людині жити ширше, вигідніше та легше, бо тільки ошадність забезпечує майбутність одиниці і їх нащадкам. У додатку нація мусить мобілізувати національні капітали:

1) Щоб український селянин міг збільшити свій варстат праці, себто набутти землю.

Наш селянин не може під теперішню хвилину докупити собі землі, бо українські кредитові кооперативи з браку капіталів не можуть дати йому довгочасного кредиту.

2) Щоб підняти наше хліборобство та збільшити дохідність сільських господарств.

У нас ціни сільсько-господарських продуктів низькі, бо українські кооперативи мають за мало капіталів, щоб зорганізувати на велику скалю збут сільсько-господарських продуктів через те грубі мільйони гроша переходять у руки чужих приватних посередників.

3) Щоб розбудувати рідний промисл і ремесло а таким робом дати працю десяткам тисяч безробітних українців.

Вже зі сказаного бачимо, що мобілізація національних капіталів дасть селянинові землю і добробут, дасть безробітним працю, скоїть нашу силу по містах.

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ
30% знижка цін на всілякі блаватні і новинні товари у фірмі **Галицький Магазин Новин** Львів — вул. Галицька ч. 15.

МАСОВА ОШАДНІСТЬ РЯТУНКОМ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ.

Ідея ошадності і складання ошадностей в українських установах мусить стати всезагальним гаслом, мусить увійти в кров і кість кожного українця. Дрібні кількостикові ошадності мільйонів людей дадуть нам мільйони національні капітали, спричинять буйний розвиток нашої кредитової кооперації. Хто не ошаджує, не є добрим українцем, бо не причинюється нічим до відродження нації.

ВЧІМ МОЛОДЬ ОШАДЖУВАТИ!

Яка молодь, така майбутність нації. Коли ошадність має таке велике значіння у житті нації, мусимо впливати на молоді чесноти ошадності й господарності і ті великі чесноти мусять бути підставою виховання нашої молоді.

НОВИЙ ЕТАП НАШОГО ЖИТТЯ.

Цьогорічне Свято Ошадності відбудеться у Львові в неділю 28. жовтня ц. р., а в краю в місяцях листопаді, грудні й січні. Воно не сміє скінчитись на словах. Наслідком його мусять бути діла, значить: збільшення національних капіталів в українських кредитових установах шляхом дрібних масових вкладок і збільшення кількості наших кредитових кооператив.

Львів, дня 12. жовтня 1934.

ЗА НАДЗІРНУ РАДУ Т-ВА „ОШАДНІСТЬ“ У ЛЬВОВІ:

Д-р Мих. Волошин, о. Дам'ян Лопатинський.
ЗА УПРАВУ Т-ВА „ОШАДНІСТЬ“ У ЛЬВОВІ:
Д-р Кость Левицький, Остап Луцький. Володимир Целевич.

Зелена Україна перед голодом.

ВАРТОВІ НА ПОЛЯХ, ПАРТИЗАНИ ТА СТРИГУНИ.

Українська Пресова Служба з Харбіну передала нам такі цікаві, хоч дещо спізнені інформації.

ПРОВАЛЮЄТЬСЯ ВСЕ.

Останні відомості з Хабаровська оповідають про те, що справа з заготовкою хліба у всьому краю йде але та що радвлда не в стані поліпшити цю болючу для неї справу.

Так у ч. 196 „Тихоокеанська Звезда“ пише: „На 20. серпня ц. р. Радгоспами Зернохвиляста було зжато хліба тільки 13.222 га, себто 15,2 проц. Всі Радгоспи зацікавилися з косовицею. Рівночасно не має як слід приладдя для „улавлення“ зерна, що просипається дуже сильно з комбайнів. Так в Райчихинським Радгоспі ці апарати поставлено так, що вони зовсім не працюють і зерно силється прямо по отерням.

На цей час число хлібодавач виконана ледви на 13,7 проц., а деякі Радгоспи й зовсім не починали. Зі всіх радгоспів ледви тільки три виконують завдання“. Газета зазначає, що така поведінка адміністрації радгоспів — це „проявлення антигосударственных тенденцій“.

СТРИГУНИ НА Д. СХОДІ. БОРОТЬБА ЗА ХЛІБ.

В яких умовах живуть та працюють наші селяни, про це читаємо у „Тихоокеанській Звезді“ ч. 200:

„Боротьба за хліб продовжується. Після того, як колгоспи та радгоспи краю отримали різні льготи, як наприклад звільнення від зернопостачання на 10 років та пониження більш як на половину віддачі державі сільсько-господарських продуктів, боротьба за хліб не тільки незатримана, а повинна ще більш бути посилена. В Івановському районі було намолочено 1500 сотнарів пшениці а віддано державі... тільки 75 сотнарів. Боротьба за хліб має антидержавні тенденції, спроба затаїти розрахунки з державою робляться з вказівками на те, щоб усі сили кинути на зборку хліба“.

Далі в тій самій статті газети пише: „Охраняй хлеб круглые сутки! На полях колгоспу „Красный пахарь“ у тамбовському районі злов...

Жадайте всюдн! Жадайте всюдн!
найкращу рідину,
пасту і порошки
до чищення
металів і посуду „Сільва“

лено кілька „дармакхерів“, що „воровали“ колгоспний хліб“.

У Колгоспі ім. Буденого Отраденської МТС не тільки призначено окремих вартових, що об'їздять верхи поля, але вночі на поля відходять для догляду комсомольці, що провіряють, як працюють вартові.

Далі газета у розпущі кричить: „Треба, накінець, усім колгоспам виконати вказівки крайкома партії про те, аби з ранку до ранку охороняли хліб“. (Підкреслення не наше, ред.)

ІВАНОВКА ЗНОВ ПРОВАЛЮЄТЬСЯ.

Івановка на Приморщині провалюється не тільки в літніх польових роботах, а за останніми вістками, вона провалюється знов, але цим разом на шкільному фронті. Не може справи...

Один з найбільш відомих американських журналістів, Віліям Генрі Чемберлен, бувши кореспондент „Крістіан Саєнс Монітор“ в Москві, написав знову довшу статтю про свій досвід з Совітів, де він перебував повних десять літ. Стаття поміщена у жовтневому числі лондонського журналу „Фортайтлі Ревю“.

Чемберлен подає цікаві інформації м. і. про ту строгу цензуру, яку завели Совіти на всі вістки, що їх висилають за кордон. Ніяка європейська держава, навіть така, в якій панує диктатура, не обмежує свободи журналістів так, як це робиться в Совітах. „Перш усього — пише Чемберлен, — існує цензура всіх пресових телеграм. Цензурою послуговуються і в інших європейських краях, але навіть у тих, де панує диктаторська влада, цензура це тільки засіб, якого хвтаються в час великого напруження чи у виїжкових випадках, та і тоді легко обійти таку цензуру. Телефон все під рукою, а коли перервуть почуття, то кореспондент може легко скопити до найближчої поштової контори за кордон та потелеграфувати з сусідньої держави.“

„У Совітах цензура не дозволяє передавати вісти телефоном, це нелегальна річ, а коли журналіст виїде поза межі Совітів, щоб закордонем вислати кореспонденцію, якої не міг вислати з Москви, то по всякій правдоподібності не зможе більше вернутися назад...“

тися з завданнями рдвлди, що абсолютно не розуміється на справах. Так ряд шкіл у івановському районі зовсім не був готовий до початку шкільного року. Старі не відремонтовані, а нові ще не викінчено.

ХЛІБ СИПЛЕТЬСЯ.

На ст. Завитая, що знаходиться на Амурській залізниці, положення з хлібом трагічне. „Розрив між косовицею, обомолотом та збиранням хліба у стирти у Троебратській МТС дуже великий. Більш як 2 тисячі гектарів пшениці, що була вже скошена, почала оспатися. Всі поля, як повідомляють, покриті зерном“.

ПАРТИЗАНИ НА ПРИМОРЩИНІ.

За отриманими тут вістками, на Приморщині в багатьох місцях орудують невеликі групи повстанців, що складаються головно з селян та бувших червоноармійців.

Ці партизани добре озброєні й роблять постійні напади на залізниці, колгоспи, радгоспи та різні господарські установи, увесь час агітуючи серед населення за безупинну боротьбу з рдвлдою, що розвалює господарське життя українського селянства.

За цими вістками селяни активно допомагають повстанцям та роблять різні перешкоди тим карним відділам ДПУ, які сформовані у великих містах та озброєні різномордною зброєю для боротьби з повстанським рухом.

А ДЕ УКРАЇНЦІ?

У Владивостокі 16. липня відбувся зїзд „Інтегральної“ кооперації, на якому були присутні представники 15 „народностей“ ДВК (Далеко-східного краю), серед яких можемо нарахувати 21 нанайця, 10 уде, 4 евеня, 9 ескімосів, 4 тунгуса, 2 ульта, 4 коряка, якутів... негідальці, корейці, гиліяки, камчадалі, чукчі... москалі, але немає згадки про представників чи навіть просто про окремих українців, серед 104 делегатів, що свідчить найкраще про те, як на українській землі під комуністичною владою її дійсні господарі не мають права голосу.

НОВІ ТАБОРИ У СССР.

Радянська влада створила на Далекому Сході два нові концлагері у Волочаєвці та в Комсомольську. (Останній у новому місті, яке будують руками засланих).

Більшість в'язнів у концлагерях українці та кавказці.

Всі ці вістки харківської Української Пресової Служби дещо спізнені, але цікаві. Вони досадно характеризують та підтверджують ще з одного боку неадаптивність більшовицької господарки, зокрема показують, якими шляхами йде експлуатація українського села навіть там, у тій частині Зеленого Клину, що опинився під червоном пануванням.

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ

сплати своїх зобов'язань супроти „Діла“ пізніше, тільки вирівняйте негайно ваш довг і ширіть „Діло“ в крузі своїх знайомих!

Пресова цензура у Совітах.

Новим кореспондентам вияснює звичайно совітська влада, що цензура заведена на те, щоб „не допустити до поширювання неточних вістей“. „Розуміється, це сміху варта. Одинж журба совітської цензури, як і кожної цензури взагалі, це власний інтерес. Вона не журиться тим, чи вислані вісти подають правдиві факти, але тим, яке вражіння вони зроблять на публичну опінію того краю, до якого їх вислано.“

„Впродовж останніх кількох літ дуже зросло число тих справ, які совітська влада хоче закрити перед ширшим світом. Від року 1926 число смертних присудів, тайних і явних, значно збільшилося... До того прийшли ще всякі примусові роботи, переслідування за релігію, а врешті страшний голод почавши від року 1932“.

„Коли журналісти бажать вислати які звідомлення за кордон і бажать, щоб їхні вісти перейшли крізь сито цензури, мусять вживати всяких неясних та двозначних виразів, зрозумілих тільки для внутрішнього гурта читачів але незрозумілих, на жаль, для більшості публики. Такі погані слова, як „Голод“ або „примусові роботи“ треба оминати; можна тільки говорити про „недостачу засобів поживи“, або про „хвороби спричинені недоїданням“ або про „працю в'язнів“...“

Автор дуже докладно описує цензурську систему, яку йому самому прийшлося випробувати впродовж десятилітнього побуту в Совітах.

тах. Особливо строгу цензуру введено на вістки про голод. Це печуване в нічній газеті" вже затер. Кореспондентам взагалі заборонено було відвідувати ті провінції, в яких панував голод!

„В офіційному поясненні зборони сказано, що журналістам галу не дозволяється „дорозжувати, бо чужинські кореспонденти не реткували б під час життя! Ще більш смішним, ніж це твердження, що кількох подорожуючих журналістів могло би поважно загрозити життям на просторі, який рівняється майже шостій частині земської кулі, було наїване переконання, що чужинці дійсно цьому повірять!“

Чемберлен описує враження своєї подорожі по Україні та Північному Кавказі осіню 1933 року, коли йому врешті вдалося дістати спеціальний дозвіл на відвідини тих частин Союзу. Богатої Кубані він майже не пізнав. Колись багатий край, тепер зарослий бурянами. Села запустили, голод їх винищив. Навіть пси не залишились, їх поїли.

„Подібні обставини побачив я також біля Полтави. Одна жінка розплакалася, коли показала мені оповідати про ті страшні хвилини, які місто переходило зимою та на весну, коли на вулицях валялися трупи погинулих з голоду втікачів доти, доки не надіхало вантажне авто, яке щоденно їх вибирувало. Ніяка війна не забрала в нас стільки жертв, скільки цей голод забрав“, казала вона.

Описи голоду на Україні вже такі всім відомі, що їх поминаємо. „Совітська влада — каже автор, — могла легко запобігти голодові власними засобами, колиб вона була того збала. Повне здержання вивозу засобів поживи в році 1932 та призначення малої суми грошей на закупню зерна і інших річей було б вистарчило. Постанову Совітів, здається мені, дуже влучно скарактеризував Межуєв, голова полтавського Совіту, який сказав мені під час інтерв'ю: „Спроваджувати збіжжя було б понизило наш престиж. Оставляти збіжжя селянам було б їх захожило зменшити продукцію“.

Вже появились в продажі

Тутки „КАЛИНА“
в коробках по 150 штук за 35 сот.
Жадайте всюди! Жадайте всюди!

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛО“ З ДНЯ 28. ЖОВТНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

10

СТОРИНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

V. ПОЛІТИЧНІ НАСТРОЇ СЕРЕД ІНТЕЛІГЕНЦІЇ. ПОЧАТКИ І ПРИЧИНИ МОСКВОФІЛЬСТВА.

Можна сміло ствердити, що в 60-х рр. не було між інтелігенцією на провінції москвофільства в тім розумінні, в якому воно розвинулося, себто як течії, що нехтує самостійність українського народу і що прямує до політичної та релігійної злуки з Москвою. По москвофільству ніхто не вмів і не говорив, а мало хто й читав. Усі любили свою рідну українську (як її тоді називали: руську) мову, українську пісню, український театр, народний стрій, танець, обряди і звичаї. Та попри все те було щось, що потягло до Росії і робило її симпатичною. Передусім йшла та симпатія через церкву. У нас панувала в цілім тодішнім житті церковщина. Перша позначка русина була та, що він ходив до церкви і любив її. Такого русина, який би до церкви не належав і не вважав її за першу національну святість, не можна було собі тоді подумати. Однак та церква була у нас супроти латинської понижена, духовенство зіпхнене на нижчий ступінь, а тут за границею церква та була деожавна. до неї належали найвищі до-

стойники і сам цар. Вона була окружена аврелею слави і сили. Що між цією церквою і нашою уніятською заходили догматичні різниці, що вона була рівночасно твердиною царства і деспотизму, це мало хто розбирав. Загал прив'язував більше ваги до зовнішніх форм, які були схожі з нашими, а на кожний випадок ближчі, як римо-католицькі — і це рішало. Церковна мова у нас була така сама, як у Росії, книги друковані тими самими буквами, а що слова вимовлялись інакше, це мало хто знав, бо границя була дошками забита і рідко хто через неї в цей або другий бік діставався. Наш загаль бачив лиш здаєка, а те, що бачив, промовляло йому до симпатії і почувань. Наше духовенство, одинокі тоді наша інтелігенція, було католицьке, однак зі стороною догматичною віри занадто не рахувалося. Не було воно тоді на цій точці здібне до зради, але не було також охоче до боротьби за унію проти православія. Унія не дала йому ані під оглядом церковним, ані під оглядом національним того добра, яким могла б прив'язати його до себе, а віденні сторони православія були йому закриті й мало відомі.

1.X . . . 31.XII

???

ті дві дати обмежують час великого конкурсу

під гаслом

**З ЛЯМПОЮ ТУНГСРАМ
У ШИРОКИЙ СВІТ!**

Подробиці і умовини в радієвих фірмах.

По обчисленням Чемберлена вигинуло під час тої голодової катастрофи, яку викликав сам совітський уряд, біля чотирьох мільйонів населення. „Страхіття цього останнього акту трагедії, яку переживали селяни-одноосібники підкреслює ще й той факт, що жертви гинули тихо, без ніякого спротиву так, що навіть не встигли розбурхати співчуття світа. Про те вже подбала совітська цензура...“

Чемберлен описує також, якими способами старається совітська влада перешкодити журналістам у висиланні вістей за кордон. Над ними все висить меч Дамокля — всякі урядові репресії. Нема найменшого сумніву, що Чемберлен, який десять літ придивлявся тим практикам, знав їх дуже добре.

„Знаного журналіста рідко коли відважувалися викидати прямо; це викликало б забагато шуму і скандалів. Але совітські агенти хитрим, підступним заходами старалися захитати за кордоном позицію небажаних кореспондентів. До одного британського видавництва, яке має в Москві одного з найкращих і найбільш знайомих кореспондентів, зайшов буз урядовець совітської амбасаді. „Ви не повинні знову висилати п. Х. до Москви“, звернувся цей совіт-

ський урядовець до редактора того часопису. „Йому там не дозволять перебувати“. Згаданий кореспондент Х. саме під ту пору приїхав до Англії на відпустку. „Чи ви противитесь його звідомленням?“ — запитав редактор. „О, звичайно ні!“ — брехав урядовець. „Але, бачите, він займався — гм — справами, які вистарчають, щоб його викинути. Дійсно?“ — відповів редактор. „П. Х. саме тепер знаходиться в редакції; можу вас з ним сконфронтувати та буду цікавий побачити ваші докази“. — „Це непотрібне“, — відповів урядовець, — „але докази нас напевне здивують“. Редактор, чуючи такі інсинуації врешті втратив терпець і випросив урядовця за двері. Кореспондент вернувся до Москви. Ніяких „доказів“ його „справок“ не предложено. Але не всі інтриги кінчуються так щасливо для кореспондентів.

Стаття Чемберлена — це ще один образець дійсних відносин у Совітах.

(УКБІОРО ЛЬОНДОН).

Закупню грамоти на позичку Рідній Школі по 25 зол. це так, як вкладка в банку. Ви вже закупили?

Нова катальонська партія.

БАРСЕЛЬОНА, 26. 10. ПАТ. По здавленні незалежного катальонського уряду повстала нова катальонська партія т. зв. „Катальонська Народна Акція“ під проводом міністра праці Сою. У відозві провід партії запевняє, що партія не зрі-

кається автономії Каталонії. Основою світогляду є католицький світогляд; боротиметься завзято з марксистами. Провідник Еспанської Народної Акції Хіль Робль подорожує тепер по Каталонії.

— 0 —

Вибори до Промислово-Торговельної Палати у Львові.

Тому, що до виборів Промислово-Торговельної Палати у Львові внесено одну листу, дня 23 жовтня ц. р. вибори не відбудуться. З цієї листи входить до Промисл.-Торг. Палати директор "Центросоюзу" п. Юлія Шепарович.

Тепер приходять на чергу вибори по союзах

промисловців і купців. "Союз Українських Купців і Промисловців" вибирає двох членів до Промисл.-Торг. Палати.

До Палати входять ще члени з номінації міністра торгів і промислу та кооптації Палатою. ГОЛ. ВИБ. КОМІТЕТ.

Закарпаття.

ЗА ПІДГОТОВКУ ДО ВИБОРІВ.

В ужгородському "Українському Слові" (ч. 38) появилася передова стаття д-ра М. Брашайка п. н. "Вибори", з якої довідуємося, що вибори до праського парламенту й сенату, а також до краєвих, окружних і громадських урядів відбудуться найпізніше в осіні 1935-го року. Не вважаючи на той далекий ще речинець виборів, підготовка до них різних партій іде вже відтепер. Не видно тої підготовки тільки серед українського населення Закарпаття. Тому д-р Брашайко апелює до всіх свідомих громадян українців, щоб забралися задалегідь до праці, аби довести народовецький напрям до повної перемоги та зліквідувати ось-так раз на завжди національні та мовні спори.

В дальшому автор статті пише:

На виразнім народнім становинні стоять досі з коаліційних партій: християнсько-народна партія і соціальні демократи. Ці партії повинні взятися до роботи і при використанні народньої ідеї досягнути якнайкращі успіхи. Розуміється, що без праці успіху не буде. Соціальні демократи поволі рухаються, оживляють свою діяльність і можуть мати надію на більший успіх як при попередніх виборах. Для християнської народньої партії ситуація теж добра. Вона має багато широкіх прихильників, є незалежна, програма її відповідає домаганням та світоглядом широким мас, але повинна би вона більше рухатися, а не спати. Її провідні члени досі працювали культурно, виконували освідмлюючу роботу, працювали в господарських установах, а політичну організацію й агітацію цілковито занедбали. Тепер ще все нічого не чути за якусь активнішу діяльність. Так даліше бути не може. Треба булоб партію вже відтепер зреорганізувати, оживити, розвинути діяльність на селах, навести контакт із своїми прихильниками. Інакше партія втратить своє політичне значіння, а на її місце видвигнеться якась нова, а може й ворожа народовецькому напрямові група, яка ще більше розіве наше і так поторошене політичне життя й унеможливить тут працю і розвиток. Отже треба братися до праці, щоб не було за пізно...

МІНІСТР Д-Р ДЕРЕР НА ЗАКАРПАТТІ.

З приводу державного свята 27.—28. X. за-гостить міністр д-р Дерер на Закарпатті. Дня 27. виголосить промову в Ужгороді, 27. передпол. буде в Тячові, де святочно передасть нову будову окр. суду до загального вжитку і ще того самого дня ввечері виголосить промову в Хусті.

ФЕНЦИК ВІДІХАВ ДО АМЕРИКИ.

Відомий москвофільський агітатор, б. греко-кат. священик д-р Фенцик виїхався дня 11. жовтня ц. р. з Ужгороду в подорож до Америки. Ведення "общества Духовнич" передав він шкільному інспекторові Павлові Федорові, а ведення газети "Карпаторусский Голос" Фариничеві. Можемо уявити собі, яка боротьба настане тепер серед закарпатських емігрантів в Америці і яку жорню посіє серед них д-р Фенцик.

ЗА САНАЦІЮ ДОВГІВ Т-ВА "ПРОСВІТА" В УЖГОРОДІ.

"Карпаторусский Голос" повідомляє, що ужгородська "Просвіта" вислала у Прагу до чл. уряду депутацію під проводом о. А. Волошина, щоб там добитися державної гарантії для безпеки банкових довгів Т-ва "Просвіта". Чи і які обіцянки дістала депутація у Празі, не знаємо.

Допоможіть студентам платити такс!

На днях звернулося кілька студентів університету до Української Парламентарної Репрезентації з проханням дати їм грошеву поміч на оплату шкільних такс. Їх мотиви дуже слушні. Це діти бідних селян або робітників, які від довгих літ удержуються заробітками з лекцій, вистав і т. п. Тепер за заробіток щораз важче і та мова не має засобів на життя, а вже тим більше не може добути фондів на оплату високих шкільних такс.

Знаємо, що багатші від нас громадянства ведуть енергійну акцію за допомогу, та зокрема за зібрання фондів на оплату шкільних такс ве-

можної студіюючої молоді. Знаємо, що наша мова відсунена від матеріальних полеків на польських університетах (стипендії, позички і ін.). Не маючи ні звідки надії на поміч, наша студіююча мова повинна дістати ту поміч від своїх.

Українська Парламентарна Репрезентація, до якої часто звертаються в таких справах, є переважно витратами на найрізніші конечні цілі. Хоча українське громадянство матеріально вбоге, всеж таки є чимало українців, які мають забезпечене існування, і чимало таких, що не мають родинних обов'язків. Ті в першу чергу повинні звернути увагу на потребу нашої незаможної студіюючої молоді та допомогти їй. Зокрема смію заапелювати до наших мужиків і жінок вільного стану, щоб вони, заки уряд оподаткує їх на загальні шкільні цілі, склали грошеві латки хоч на частинну оплату шкільних такс за наших незаможних студентів.

Жерти прошу посилати до редакції "Діла" або на чекове конто ПКО ч. 501.629.

Посол Дмитро Великанович.

Уживайте лише

знаменитої цикорії "ЛУНА" здорової підмінки кави "ПРАЖИЇ" і зернистої "СОЛОВОЇ кави ЛУНА" виробів української кооперативної фабрики "Суспільний Промисл" Львів XV., Церковна 2. тел. 42-97

Конфлікт між В. Британією

та Єгиптом.

ЛОНДОН, 26. 10. ПАТ. Між В. Британією і Єгиптом дішло до конфлікту, який може мати далекосяглі політичні наслідки. Бритійські кола заперяють, що єгипетський прем'єр звернувся до британського представника в Каїро за порадою, що робити на випадок дальшої недуги короля Фуада. Єгипетський король заведував і в останніх місяцях дворська камарилья була посередником між ним і урядом. Тому британський уряд порадив єгипетському урядові призначити спе-

ціального шефа кабінету короля. Однак вчора король Фуад несподівано прийняв на авдієнції прем'єра, який опісля в пресі заявив, що ніколи не звертався до британського представника за подібними порадами. Єгипетська преса стинила крик, що британський представник втручається до внутрішніх справ Єгипту. Англіїці заперечують ці вістки. Тому в Єгипті мабуть дійде до зміни в уряді та загострення конфлікту з В. Британією.

Підпольна акція в Австрії.

ВІДЕНЬ, 26. 10. ПАТ. Віденська поліція відкрила тайну друкарню соціал-демократів, де вони друкували свій орган "Арбайтер-Цайтунг". Влада видала такий комуїкат: Управитель друкарні Лябаль видрукував у вересні і в жовтні ц. р. в чисел органу "Арбайтер-Цайтунг" в числі 20.000 примірників; часопис "Ді Революція" 10.000 примірників та 20.000 листочок. Поліція арештувала багато осіб. Арештований Вільмаєр мав фальшивий чеський вшпорт і тому міг тільки кома наворотами ділати до Чехословаччини.

Комуїсти теж почали ожидану пропаганду в Відні. Поліція перевезла ревізію в тихох веле-

гальних б'юрах "Червоної Допомоги" й арештувала багато осіб. Дотепер засудила адміністраційна влада 20 соціалістів і 50 комуїстів на кару арешту до 6-ох місяців. Опісля інтернують їх у концентраційних таборах. Арештовані за видавання нелегального часопису "Арбайтер-Цайтунг" відповідатимуть за державну зраду.

Поліція арештувала теж кількох націонал-соціалістів, які видавали у Відні нелегально листки п. н. "Доналфронт" і "Бравнерфронт". Націонал-соціалісти мали у Відні теж нелегальну зомілку. Поліція арештувала кільканих осіб.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорять український ларід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник "РІДНА МОВА"

призначений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІРАН ОПІЕНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.80 чвертьрічно. За границею: в Європі 9 зл., поза Європою 2 амер. долари. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції в Адміністрації: Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Як додаток до "Рідної Мови" виходять тридсячник "БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ". — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Європі 5 зл., поза Європою 1 амер. долар.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

Обезпечення в нас і в інших народів.

(З нагоди пресової конференції в „Карпаті“).

(Докінчення.)

ДОПЛАТИ.

У статутах взаємних товариств є постанова, (ще з тих часів, коли товариства взаємних обезпечень працювали не за постійними преміями), що на випадок бізнесового недобору члени зобов'язані до доплат, що їх висоту устійнюють Загальні Збори у відсотковому відношенні до приписаних премій. Однак ця постанова тільки формальна, бо якби і повстав бізнесовий недобір, то в одному році не буде він такий високий, щоб на його покриття не вистачало резервові фондів товариства. Зрештою й на це є рада, бо існує так зв. аскурація доплат, якою самі товариства забезпечують своїх членів перед можливими доплатами.

В обезпеченні грає найважливішу роль довіра і прикро, що багато наших громадян дає віру злобним наклепам саме тих людей, що для них існування одного українського товариства обезпечень на життя небажане. Вже в кінці цього року капітали Т-ва „Карпаті“ сягнуть близько три чверти мільйона золотих. Можемо собі уявити, якими капіталами розпоряджалося б вже тепер Карпатія, якщо українці, обезпечені в чужих товариствах, були обезпечені в Карпаті.

Карпатія стала б в дійсності резервоаром капіталів, які можна би було локувати в таких інших господарських ділянках, які ані тепер ані в найближчій будучності ніяких капіталів зловити не можуть.

ОБЕЗПЕЧЕННЯ — ДОПОМОГОЮ В ГОСПОДСТВІ.

Дотепер Карпатія працювала майже виключно між українським середнім станом, між священством, учителями, війсьними званнями. Вже в тому році почали ми підготовку праці між селянством і вважаємо, що в інтересі нашого селянства та в інтересі нашої національної господарки є, щоб життєві обезпечення поширилися між ним якнайбільше. Щораз більше карловатинці наші різні господарства через їх поділ. Тому поділові можна запобігти тільки так, що господарство переходитиме лише на одного спадкоємця, а решта діставатиме пенсію. Звичайною опадністю господар не зберіє відповідного капіталу на сплату пенсії дітей. В цьому може йому допомогти лише обезпечення. Тож не дивно, що і в Польщі при обмірковуванні проекту закону про неподільність різних господарств брали під увагу примус обезпечення на життя. І скоріше чи пізніше до цього прийде. Практика показала, що малі обезпечення так зв. народні мають перед собою величезну будучність і сповняють величезне соціальне завдання.

РОЗВИТОК ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЧУЖИНІ.

Зокрема після війни почався незвичайний розвиток народних обезпечень і в роках 1927—1928 себто в часах найвищої кон'юнктури сягнув кульмінаційну точку. У Зл. Державах і Канаді в 1927 р. число народних обезпечень сягнуло суму 75 мільйонів поліс з обезпеченням капіталом 14 мільярдів доларів.

В Японії після війни ввели народні обезпечення як монополію і в 1927 р. було там 9 і пів мільйонів договорів обезпечень на загальну суму 1.200 мільйонів ен.

Коли настала господарська криза темп розвитку народних обезпечень звільнився, одначе всюди можна запримітити незвичайну твердість цих обезпечень і дальше їх розбудовувати. І так в Канаді, хоч там незвичайно високе безробіття, в 1927—1932 р. зростає число і капітал народних обезпечень. Навіть в 1931—1932 р., коли безробіття сягнуло свій вершок,

вплив премій народних обезпечень був вищий як у 1927 р. В Японії в часі від 1927—1932 р. число й капітал народних обезпечень зріс майже на 100 проц.

Після війни майже всюди цей рід обезпечень розвивається в швидкому темпі й на цьому буде народне господарство далекосяглі пляни.

Ця ділянка стояла в нас дотепер облохом, одначе вже найвищий час почати й тут інтензивну працю.

Цього завдання не виконає само товариство, воно мусить мати підтримку всіх наших відповідальних господарських чинників, нашої преси та найти зрозуміння серед цілої суспільності

ВСЯКІ ТРУДНОЩІ.

Одною з дальших поважніших болячок Карпаті є та обставина, що терен її діяльності обмежений лише до території чотирьох повітів. Це обмеження стримує також розвиток товариства, а з обезпеченого погляду є навіть незрозуміле, бож саме при життєвих обезпеченнях товариства не можна зв'язувати територією. Обезпечений сьогодні у Львові, завтра може мешкати в Луцьку.

Ще одна справа сильно гальмує розвиток такого товариства — це брак людей до праці. У часах загального безробіття не можна найти людей на аквізиторів, хоч серед інших народів живуть цілі армії заступників. На оголошення „Карпаті“ в пресі в лютім п. р. зголосилося 34 кандидатів, з них згодилося прийняти заступництво 7, — а з тих сімох не працює ані один. А пречин аквізиторів праця не є гірша, ніж кожна інша праця і дає незгішній заробіток. Цікаве також явище, що в чужих товариствах аквізиторів займаються і то з найбільшим успіхом, люди найбільш інтелігентні, з високими ступенями, а в нас цієї праці люди соромляться.

Так представляється в найближчих записках теперішній стан Карпаті. її пляни на будуче й її найважливіші болячки.

Мимо цих всіх труднощів, мимо перепет, що їх стрічемо на кожному кроці так віт чужих як і своїх йдемо крок за кроком вперед, в тому переконанні, що сповняємо величезне соціальне завдання, бо підтримуємо одинокі на лиший соціальний шабел зга. помагаємо їм, зга. їхнім родинам удержатись на освіченому аже шабелі і є випадок щастя. „Карпатія“ розбудує теж одну важну ділянку нашого господарського життя, кладе підвалини під український національний капітал і то капітал не приватний, якого брак так боліюще відчуваємо.

Це завдання можна виконати лише тоді, коли його зрозуміє українське громадянство.

Павелича і Кватерніка не видадуть Франції.

БЕРЛІН, 26. 10. ПАТ. Арештованих хорватів у Турині д-ра Павелича і Кватерніка італійська влада не видасть Франції тому, бо їм не дозволяють участі в марсельському атентаті.

Таємнича жінка і хорватський емігрант.

БАСТІЯ, 26. 10. ПАТ. Поліція устійнила опис жінки, яка брала участь у марсельському атентаті. Таємнича жінка прибула до Бастії з Ліворно, опісля відіхала до Сардинії. Ця учасниця намагалася виправдати атентат у Марсель.

БУДАПЕШТ, 26. 10. ПАТ. Мадярська телеграфічна агенція повідомляє, що будапештська поліція арештувала того хорватського емігранта, якого арештування домагалося югославське посольство в дні 22. жовтня ц. р.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У копальні сірки в Пертікара завалвся хідник і придавив на смерть трьох робітників та сторожа.

— Бельгійський король призначив ген. Кімонта шефом генерального штабу.

— У Мароко поїзд зударився з вагтянним самоходом. Тон особи вбиті, 16 тяжко ранилих.

— В стейті Гігуагуя влада замкнула всі церкви. Церковні добра skonфіскувала держава.

— Мадярський міністр закордонних справ Каяя відбув нараду з австрійським канцлером Шумпфітом і міністром закордонних справ Бетгер-Вальдегем.

— Провідник французьких соціалістів Блан на візні у Парижі заявився за дальшою спільною акцією комуністів і соціалістів.

— Від 1. листопада п. р. німецьке посольство у Варшаві і польське в Берліні пізнесуть до степени амбасад.

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позицію Рідній Школі на суму 25 зол.

Ліквідація повстання в Еспанії.

ДЕМОНСТРАЦІЇ ПРОТИ ЕСПАНСЬКОГО УРЯДУ.

ПАРИЖ, 26. 10. ПАТ. Шойно після інтерв'єній еспанського амбасадора в мін. Лявала французька преса подала вістки про демонстрації проти теперішнього еспанського уряду прем. Леру, які відбулися минулого тижня в Тулузі. Вулицями тягнувся великий похід з катальонськими прапорами, сповитими в жалобу. Будинком еспанського консульату обмалювано червоною фарбою.

Еспанський амбасадор заявив мін. Лявалю, що подібні демонстрації це втручання до внутрішніх справ Еспанії.

Мін. Ляваль заявив, що влада не допустить до подібних демонстрацій.

БОЛЬШЕВИЦЬКЕ ПОСОЛЬСТВО ПІДТРИМУВАЛО ПОВСТАНЦІВ.

Нагілка еспанської преси.

„Ное Фрає Прессе“ повідомляє, що уряд у найближчих днях скличе кортеси і засудує внутрішнє положення в Еспанії. Уряд оголошить документи, які виявлять, що революцію підготували соціалісти і синдикалісти (комуністи), які в тій цілі утворили спільний фронт. Преса веде завзяту нагілку проти большевицького посольства в Мадриді, якому закидає, що допомагало повстанцям. Одночасно преса згадує про провідника французьких комуністів посла Кашена, який теж зорганізував допомогу для еспанських комуністів.

Еспанська преса пише, що по смерті першого большевицького посла в Мадриді Луначарського большевицький уряд не призначив нового посла тільки тому, щоб посольство мало візну руку ширити большевицьку пропаганду. Більшість провідників повстання сидить у в'язниці. Мін. Трієто втік до Франції. По в'язницях сидять теж провідники незалежного катальонського уряду. Еспанський уряд запевняє, що автономію Каталонії збереже.

ЗНИЩЕННЯ В АСТУРІЇ.

Овієдо, найбагатше місто в Астурії, знищене та зруйноване. Повстанці грабили геть усе, всі банки і мешканців та крамничі. Старовинний університет з ціною бібліотекою згорів. Повстанці уладили головний осідок у палаці посла Мелькіядеса. Рішачий бій з повстанцями при участі артилерії розгорівся в Хіхоні. Крім Овієдо зруйноване теж місто Авіль. Тут

Кожний господар мусить мати цей календар!

Бо це книга господарського знання, яка вчить мати кращі доходи в господарстві!

Кількадесят статей з ділянки управи ріллі, плекання худоби, безріг, курей, лугівництва, пасічництва, городництва, кооперації і т. д.

Ціна 1'50 зол. (без пересилки).

Пересилка одного примірника коштує 0'50 зол.

Хто замовляє 10 прим., дістає 11-ий даром і не оплачує пересилки.

Адреса:

Сільський Господар, Львів, Ринок 10 II.

Питайте за ним в українських книгарнях, Окружних Союзах, Р. Молочарнях і Філіях „Сільського - Господаря“.

п'юванці схопили посла Педрегалю, якого забрали зі собою до Трубії, тепер головного центру повстанців.

НИЩЕННЯ ЦЕРКОВ.

У Вега дель Рей знищена славна старовинна катедрала св. Христини з Лени. Повстанці жували найбільше над священиками і черцями. Монастирі і церкви висаджували мінами. В од-

нім гірським містечку залишився тільки великий хрест-статуя, яку поставили на торгівниці з табличкою: „Ми залишимо тебе, бо ти один зпоміж нас“.

МАДРИД, 26. 10. ПАТ. У Гуельва недалеко португальського кордону поліція арештувала 6 повстанців, між ними організатора повстання у Мадриді Амаро дель Росель.

—o—

З виборчого фронту.

ТЕРНОПІЛЬЩИНА.

З початком жовтня ц. р. покликано в Тернополі до життя Міжпартійний Повітовий Виборчий Комітет, що взяв на себе завдання приготувати наше сільське населення до громадських виборів. За останні три тижні Комітет відбув цілу низку засідань і агитував більше число місцевих незалежних інтелігентів як викладачів про новий самоуправний закон і виборчий регулямін. В повіті влаштовано понад пів сотні передвиборчих зборів і нарад по селах, на яких докладно поучено присутніх головню про постанови виборчого регулямину. Комітет видає теж і друки, а саме оголошення листи кандидатів і декларації прийняття мандатів на різних і заступників радних. Ті друки роздають по всіх наших селах, поширюючи рівночасно і виборчий регулямін.

В середу 17. жовтня ц. р. відбулася в Тернополі передвиборча нарада відпоручників сіл з цілого повіту, скликана згаданим Повітовим Виборчим Комітетом, на котру явилось понад півтора сотні учасників. Наралі проводили послы д-р Ст. Баран і д-р Дм. Ладика та б. посол Астін Кунько; секретарював Франц Колодій. Реферат про новий самоуправний закон да про значіння громадських сільських виборів вголосив пос. д-р Степан Баран, а про виборчий регулямін пос. д-р Дмитро Ладика, доповнений опісля д-ром В. Лисим. В оживалій дискусії забирало голос багато учасників селян, порушуючи передовсім важливі справи з виборчої техніки. Наприкінці пос. д-р Баран обговорив теж справу т. зв. виборчого компромісу, зазначаючи, що такий компроміс з польською стороною можна заключувати хіба на основі справедливого розподілу мандатів згідно з ключем населення, при чому протина сторона не може мішатися до осіб наших кандидатів.

Староста Томаш Маліцький розбунув незвичайно живу виборчу агітацію в повіті, обізджаючи особисто майже всі більші села. Збори скликав часто в доміщі читальні „Просвіти“ і то навіть там, де був польський „лім людський“. Свою промову зачиняв від історіографії, дуже „своєрідної“ навіть на сучасній галицькій відносини, якої годі знайти й у Равіні Гавроляського. А саме п. Маліцький говорив (нпр. в Глубичку Вел., Товстолузі і т. д.), що тут, на Поділлі, нема українців. В часах великих татарських нападів перед сотками літ тодішнє місцеве населення вигинуло. Означе частина його лишилась, поховавшись по лісах, дебрах та очеретах і не була в спроможности взяти під управу спустошеної землі. Нове життя повстало шойно з хвилиною, як прийшли тут польські пани. Вони привели зі собою на пусті землі мазурів, що змішалися з рештками давнішого населення, що вийшло з лісів та очеретів. Для них польські пани будували села, ставили у них церкви, а для себе будували постелі та заклали міста для розбудови ремесла й торгівлі. Вони боролися край перед татарськими і турецькими нападами і тільки польським панам треба завдячити, що поліська пустиня перемінилася в культурний край. Не дбали вони лиш про те, щоб польське римо-католицьке населення лишилося при вірі батьків, з чого скористало руське духовство і давніших мазурів та їхніх ватажків перетягнуло на свою віру. В цей спосіб втратили поляки около два мільони душ, що з роду є поляками. Переходячи до виборів, наживує п. Маліцький на тих, що їздять від Українського Комітету по селах, уживаючи при цьому слів, яких присутні ніяк не сподівалися. Вразіння промови було якраз інше, як цього бажав бесідник. Кінчаючи, п. Мал. вимагав, щоби в громаді вибори переведено на основі компромісу. А цей компроміс зовсім не йде по лінії справедливого компромісу.

Крім п. Маліцького раз по раз розідаються по повіті урядовці староства й повітового ви-

ділу, силуючи до виборчого компромісу наших виборців на основах — головню щодо числа мандатів. — на які наші виборці зовсім не погоджуються. Через те здебільша до компромісу досі не прийшло.

Виборів по громадах ще не проголошено. Має це статися у найближчих днях так, що голосування відбулосяб шойно між 10. і 13. листопадом ц. р. Предсідниками виборчих комісій іменовано майже виключно поляків. Заходить небезпека у не вижнення українських лист кандидатів, а тоді буде неможливо й вибрати наших кандидатів.

На окрему загадку заслуговує факт, що до виборчої акції по стороні староства прилучився і дехто з „Хмесьціянського Польско-Українського Звіновку“, а передовсім головний його акушер п. Андрій Коблюк, нотар. канд. з канцелярії нотаря п. Філіпчика в Тернополі. Ходить поголоска, що власть імущі обіцяли йому скоро нотаріат, а навіть посольський мандат від ВВ при найближчих виборах. За це п. Коблюк, що як — видно — пішов у політиці слідами Ільова і Даниловича, рішився поїхати на село між наших людей в товаристві поліційного комісара, приїзженого до служби в старостві, п. Августа Кудеревича і старостинського урядовця п. Адама Гарасимовича. Був він у Березовиці Великій, але ніхто з наших людей не прийшов на збори і вони не відбулися. В трійку відвідали тільки одного з наших громадян і там п. Коблюк домагався від нього половини мандатів для поляків, хоч у селі нема їх навіть одної п'ятої частини населення.

Важливі жінки повинні усунути кожне запертя стільця і тому вживати природну гірку воду **Franciszka-Józefa**. Поручають лікарі.

Приватна поліція арештувала атентатчика.

АТЕНИ, 26. 10. ПАТ. 22. жовтня арештували виконавця атентату на Венізелюса, Каратаназіса. Цікаве, що не арештувала його державна поліція, а члени прибічної сторожі Венізелюса, головню бувш. старшини, яких усунули з армії після невдалого перевороту ген. Пастіраса 6. березня м. р. Арештований Каратаназіс має за собою кримінальну минувшину. Розправа буде 24. листопада.

Факт, що головню виконавця атентату арештували приватні люди, а не покликана до цього поліція, тай то так пізно, хоч Каратаназіс скривався в свого приятеля, викликав велике схвилювання та деякі політичні наслідки. Міністер внутрішніх справ Янопулос подався до димісії, а директора поліції, команданта жандармерії та директора служби безпеки в м-стві внутрішніх справ звільнили.

Голодує сто мільонів людей.

ШАНГАЙ, 26. 10. ПАТ. У зв'язку з міжнародним конгресом Червоного Хреста, який відбувається в Токіо, китайська преса повідомляє, що в Китаю лютує голод. Наслідком непогоди, катастроф, а передусім громадянської війни страшний голод є в 14 провінціях, у яких живе сто мільонів людей. Останніми часами померло з голоду 2 мільони китайців. Преса домагається негайної допомоги для голодуючих.

Об'єднання політ. партій в Японії.

БЕРЛІН, 26. X. ПАТ. З Токіо повідомляють: Провідник партії Сеюкаї заявив, що переговори з ліберальною партією Ісейто закінчилися створенням спільного блоку. Між обома партіями дійшло до порозуміння в усіх справах внутрішньої політики. Обі партії мають у парламенті 384 мандатів на загальне число 496 мандатів.

Товариство „Ощадн сть“ у Львові

оголошує, що в неділю дня 28. жовтня 1934 року відбудеться Свята Ощадности в таких місцях:

1. Чит. „Просвіта“ Закарстий год. 11-та.
2. Т-во „Бесіда“ год. 12-та пол.
3. Т-во „Мішанське Брацтво“ год. 12-та пол.
4. Чит. „Просвіта“ пл. св. Юра год. 12-та пол.
5. Кооп. „Згода“ Городецьке год. 4-та попол.
6. Чит. „Просвіта“ Богданівка год. 3-та попол.
7. Кооп. „Мордан“ Клепарів год. 3-та попол.
8. Т-во „Воля“ Середмістя год. 3-та попол.
9. Чит. „Просвіта“ Сигнівка год. 6-та веч.
10. Чит. „Просвіта“ Жовківське год. 6-та веч.
11. Т-во „Св. Йосифа“ Середмістя год. 7-на веч.
12. Т-во „Український Робіт. Союз“ год. 7-на веч.

Напад бандитів на місто.

МЕКСИК, 26. 10. ПАТ. На містечко Тенанго напала ватага 100 бандитів, обсадили станицю поліції, перервали телефонічні дроти і почали грабити містечко. Влада вислала військо, перед яким ватага бандитів утікла.

Відозва регенційної ради до народу.

БІЛГОРОД, 26. 10. ПАТ. Регенційна рада видала вчора відозву до югославянського народу. В відозві вписане, що своїм святым обов'язком уважатиме вдержати вповні діла покійного герцога-короля Олександра I. Рада звиває югославянську суспільність причинитися до спільної праці в цьому ділі.

Перед політичним процесом у Львові.

Агенція „Всхуд“ повідомляє: Перед судом присяглих у Львові відбудеться 5., 6. і 7. листопада ц. р. процес проти Гриня Куликівця і товаришів за вбивство поліційного агента в Жовкві С. Яцини та за приналежність до ОУН. За вбивство агента С. Яцини прокуратор обвинувачує Гриня Куликівця, Володимира Касарабу і Тараса Галапаца. Гринь Куликівець застрілив 21. вересня ц. р. агента С. Яцину. Приказ убити видав Куликівцеві оба. Касараба і вручив йому теж револьвер марки Ф. Н. Г. Куликівець позичив плащ і капелюх та виконав атентат.

Організатор атентату Т. Галапац зізнав, що приказ застрілити агента одержав у Львові у заговорній доміщі, де зустрінувся з невідомим членом ОУН. Слідство підтвердило зізнання Галапаца та виявило, що в терористичній акції у Львові брало участь ще кілька осіб. Вони теж засядуть на лаві підсудних і відповідатимуть за державну зраду, переховування зброї і поширювання пропаганди. На лаві підсудних знайдуться: Зенон Матла, студ. університету, Лев Стойкевич кравець, Іван Микитюк, абсолювент політехніки, Мирон Богун, м-р прав, Юрко Малиновський, студент прав і Семен Васечко, гімна. абсолювент.

НОВИНКИ

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46. Приймає футра до переходу на літо. 1287 59-7

— Діти! Приходіть усі на велику діточу забаву, що її влаштовує Т-во „Українська Захоронка“ дня 8. листопада ц. р. в год. 3. попол. в сідях „Бесіди“.

— Відчит про українські справи в Лондоні. На запрошення Інституту Міжнародних Справ в Лондоні вголосив проф. О. Шульгин дня 15. ц. м. інформаційний відчит про теперішній стан української справи. Відчит стрівує з великим признанням, а після нього вивязалася незвичайно цікава дискусія.

— З нашого театру. Як нас повідомляють, театр „Заграда“ працює над зовсім новим виведенням „Ой, не ходи Грицю“. Віддавна була думка, що таку популярну пєсу, з такими сильними драматичними моментами треба відновити, пристосувати її до нових вимог режисерії. Саме це пробує зробити тепер театр під режисерським проводом В. Блавацького і допомогло доброго декоратора Боровика.

— Вистава образів У. Т. П. М. На бажання відвідувачів вистави Українського Т-ва Прихильників Мистецтва управа вистави буде видавати білети постійного вступу на виставу образів а саях Н. Т. ім. Шевченка, вул. Чарнецького 24, в цінах 2 зол. для старших і для молоді по 1 зол. Такий білет дозволить відвідувачеві оглянути виставу довольну скількість разів. Хто вже платив раз за вступ, доплатить тільки ріжницю. На селі перебуває постійно хтось з мистців, що буде пояснювати твори учасникам збілих прогульок.

**Найсмачніша
Грецька халва
::: КАВУРАСА :::**

продається

**в складах Народної
Торговлі та в усіх ко-
оперативах.**

— Турнір атлетів у Львові. Міжнародний союз змагань повідомив львівський союз атлетів, що міжнародний турнір мистецтв у змаганнях за чашу середньої Європи на 1934-35 відбудеться в найближчому часі у Львові.

— Автоматизація телефонів. Почалися технічні роботи над автоматизацією телефонів у Львові. Автоматизацію мають ввести м.нше-більше до року, а телефони автоматично мають функціонувати в жовтні або листопаді 1935 року.

— Діти вітають з дому. Втеча 13-літньої учениці Ємилії Гольдштайн, розголошена по газетах, зробила неабияке враження на шкільну молодь і вже знайшлися хлопці, що пішли її слідом. Львівська поліція одержала повідомлення, що з дому при вул. Травуга видалася перед кількома днями 14-літній Жигмонд Ципер, ученик 7 кл. всеобщої школи і досі не вернувся. Пропав теж без вісті 13-літній Збігнев Марціняк, син сержанта, також ученик 7 кл. всеобщої школи.

— За комуністичну кольторту. Перед львівським судом присяжних відбулася розправа проти студентки філософії Сари Воль і 20-літнього Ківи Фінка за поширення комуністичних відозв. На основі вердикту судді студентку увільнено, а Фінка засуджено на 3 роки в'язниці.

— Самогубство студента медицини. На кіпці Люблинської Унї у Львові рішуче відібрати собі життя Юрій Житинський, студент І р. медицини і стрілив до себе з револьвера, ранившись тяжко в голову. Неповний відмовився подати причини самогубства, заявляючи що скаже це тільки своєму батькові Вацлавові, який живе в Луцьку.

— Львівська хроніка. В суспільній обезпеченні при вул. Курковій аломники розбили касу та вкрали 2.400 зл. Більше не взяли, бо при праці зломився їм „дом“. — Хату сторожам дому при вул. св. Софії, Балової, обікрали злодій, а всі речі вивіз автом. Крадежі доконані до 20 хвилин. — В снігах дому при вул. Руській 4. найшли підкинутого хлопчика. — Невідома жінка кинула на віз Ів. Краєвського на Краківській площі 4-літнього хлопчика. — З бібліотеки шкільної міської ради при пл. св. Духа вкрали електролокс вартості 800 зл.

— Гарні кооператори. В Коломиї арештовано директора „Складниці різних кружків“ Станіслава Лучевського та бувших управителів цієї кооперативи, Станіслава Палончарже і Станіслава Домбровецьку за різні злочинства на шкоду членів кооперативи. Втрати доходять до 6.000 зл. Арештованих відставлено в розпорядження слідчого судді.

ПОХОРОНИ

влаштує найкраще по цінах найдешевших
БРАТСЬКЕ
ПОХОРОННЕ
ЗАВЕДЕННЯ „ХАРІС“

Львів, — вул. КОРНЯКІВ Ч. 3. (В НАРОДНИЙ ДІМ).
Все похоронне приладдя на складі. — Експлуатація та перевози власним санітарним автом. 648

— Два роки в'язниці за образу поліції. Мешканця села Довгого пов. Дрогобич, Стефана Осередчука арештовано за якусь провинку і відставлено до судового арешту в Меленічах. Коли арештований скаржився на змисл, постерунковий Антін Тарайло пішов до його хати і приніс йому куртку. За якийсь час Осередчук вийшов з в'язниці, аголосився до команданта поліції в Дрогобичі і заявив, що з його куртки пропало 30 зл. Тим образився постерунковий Тарайло, якому закинуто крадіж і заскаржив Осередчука до суду за клевету. Після переведеної розправи Осередчука засуджено на два роки безоглядної в'язниці.

— В обороні коней убив чоловіка. Перед карним судом в Коломиї відповідав В. Горещкий із Серафимець за те, що убив свого тестя Івана Алімана. Небіжчик від граву і був жорстоко коні доплатою по криках. Городецький просив його, щоб не змушувався над кіньми і сам почав похихати від. Коли Аліман не перестав бити, він вивіз його з рук лопату і вдарила тестя тричі по голові, наслідком чого він незабаром помер. Опісля Городецький аголосився на поліцію. Суд прийняв, що обвинувачений убив тестя у великому зворушенні, і засудив його на 2 роки в'язниці, припинюючи її виконання.

— Пістнерові обиджено кару. В апеляційному суді у Львові відбулася розправа проти Ліберта Пістнера, власника дібр у Сопоті біля Сколього і його гаєвого Василя Ващевського, засуджених стрийським судом на кару по два роки в'язниці за участь у вбивстві селянина Бабака. Злочину докзано у зв'язку з нападом, який організував Пістнер на лісничівку, що бу-

Архитектур гумору

сучасної Росії

найпопулярніша совітська комедія

Нині в суботу

у Великій Театрі

год. 7-30

Життя

совітського

громадянина

Кохання це

найбільший

ворог агента

Нині

Від давня очікування прем'єра

сензаційної п'єси Мадіса і Букарда

„X — 33“

оце найцікавіший шпигунський документ із світової війни.

„Чужа дитина“

ВІДУКИ ДНЯ.

Клопіт.

Маю клопіт.

Помістив я оуб свого часу чужий фейлетон про авторитети і дав адвотацию: „дискусійний“. Забрали в цій справі голос різні люди, з цього вибрав я два голоси, помістив і — ніхто не вірить, що це не я сам усе пописав.

— Алеж би вже різні фокуси викладаєте! — говорить до мене один з найпильніших читачів „Відгуків дня“. — Дуже добре робите, в той спосіб оживляете свої „Відгуки“.

Просту подумати, скільки разів ударив мене „на протязі“ двох речень. Пильний читач і — не пізнає ще мого стилю. Іншими словами: нема в мене власного стилю. Друге: Видно яєназдавчано представляються мої фейлетони, коли навіть чужі, які я вважав за слабкі, читач приписує мені. Тим, очевидно, не хочу образити авторів дискусійних фейлетонів, але перший раз прочитав „Відгуки дня“ від дошки до дошки. Третє і найстрашніше: Я побачив наслідно, що моя позиція фейлетоніста не така сильна, як мені здавалося. Одного гарного ранку сяде за моїм столиком — побудь і буде писати коли не ліпше, то боляй такі самі фейлетони. Це встане, щоб мені затроїти ренту моєї життєвої осені.

Та на тім не кінчається мої клопот.

Товариш Філософ, що написав останній з дискусійних фейлетонів, заціпив у ім Вл. П. П. Директорів. Очевидно, не того, чи тамтого, але „як таких“. Сподіваючись різного, я дав від себе нотатку, в якій наслідуючи біблійного Пилата, вмив руки від цієї справи.

Але так само як Пилатові — мені це не по-

ла предметом судового процесу. Розправа скінчилася обвиненням кару до половини.

— Краєва хроніка. На дім лат. пароха Йосифа Панті у Фалькенберзі пов. Добромилів випали озброєні бандити й вкрали 30 зл., два долари, 2 срібні чаші і дві фляшки вина. Поліція арештувала чотирьох робітників і відставила до суду. — В Надвірній вибухла велика пожежа в дефілярній нафти, викликаючи паніку в цілому місті, що потонуло серед чорного диму. Пожежний сторожі вдалося вогонь швидко вгасити.

— Повісили шпигуна. Президент республіки не скористав з права ласки супроти Якіма Касіячука, засудженого в Рівному на кару смерті. У зв'язку з тим до Рівного приїхав хат Бравні і в четвер досвіта повісив засудженого на повітрі рівенської в'язниці.

— Громадська управа в руках жінок. В хойницькому повіті на Кашубах знаходиться громада Мельно, одинока в цілій Польщі, де владу виконують самі жінки. На 12 громадських радних є тільки один чоловік, а 11 радних ходять у спідницях. Яким чином прийшло до такого вибору? Предсідник виборчої комісії в Мельні одержав листу кандидатів до громадської ради, між якими було 11 жінок. А що іншої листи не було, жіночу листу затверджено і таким чином громадська управа знайшлася в руках жінок.

— Засудили шпигунів. Окружний суд у Вильні розглядав справу Яна Апанасевича, обвинуваченого в шпигунстві. Після розправи Апанасевича засудили на 6 літ в'язниці. — У Гдині засудили одного шпигуна на 10 літ.

— Корець бараболь за 1 зл. В Семигороді за 100 кг. бараболь платять 26 левів (1 зл.). Хайбороби рішили взагалі не купати бульби, бо робота дорожча ніж сам продукт.

— Світовий ошуканець. В Німеччині арештовано Володимира Бодника, що в одязі священика вимантив від ігумена монастиру Францисканів 30.000 марок. За ошуканцем глядала теж австрійська та швейцарська влада за різні провини. Арештований каже, що походить з Дорошова пов. Жовква, скінчив гімназію в Дрогобичі, опісля виїхав до Америки. Після світової війни їздив по Європі, вештаючись головно по монастирях і парохіях, подаючи себе за місіонера та легітимуючись фальшивими документами з підписами православного архієпископа Евлогія та митрополита Шептицького. В Парижі був караний 3-місячною в'язницею за сфальшування підпису митрополита.

— Медична нагорода Нобля. Цьогорічну нагороду Нобля в ділянці медицини поділяють чотирьох американських учених: Джорджа Мінота, Уйлема Мурфія і Джорджа Майллі.

могло. Публична опінія приписала цей фейлетон мені і вийшло ще гірше: не маю, мовляв, цивільної відваги отверто скочити на достойників, і тому змінив я псевдонім та оховав кінці у воду.

Тепер завважую, що Вл. П. П. Директорів навіть трохи бокують від мене. Не кажу всі, бо є їх у Галичині імпованта сума, але делі.

Злибав, наприклад, мене вчора директор кооперативи „Поміч у кризі“ з далекого закутку ще дальшої провінції — і мокрим рідном на мене!

— Що ви нас так чіплетеся? Чи не маєте вже про що писати? Ми потрафимо і редакторам притерти роги.

Я скрутився, вяснюю, даю слово — не помагав.

— Ідїть, ідїть, щоб вашого стилю не пізнав! Можете підписуватися як хочете — не помаже. Але раджу вам дати собі спокій... Розумієте... Надіраї ради, загальні збори, дирекційні конференції...

Має радю, але я насправду не вичен.

Іду я до одного з авторів дискусійних фейлетонів.

— Вачиш, — кажу — Філософе, якого ти мені пила паварив.

— Нічого — сміється — випарує і ані аніку не буде.

— Припустім. А моє особисте почування? Всі кажуть, що це все я писав. Доказ, що я визначно поспувався.

— Ні — запевняє Філософ, — це доказ, що ці автори є визначно іателігентні — і показав на себе.

Трохи мене потішив, але все таки... Як якийсь спец, а вони тільки аматори!...

Галактіон Чинна.

— Піз мільона людей скінчили самогубством. Посуха в Китаю спричинила в 14 провінціях величезні втрати на мільярд доларів. Катастрофа захопила коло 10 мільйонів людей. На основі інформацій японських газет досі згинувло з причини посухи вже два мільйони осіб, з того піз мільйон скінчили самогубством. Японський часопис „Ніші-Ніші“ пише, що це найвище число збірних самогубств, які знає історія.

— Ріжні вістки. З Югославії висидили кореспондента льондонського денника „Дейлі Експрес“ Пантона за те, що він буцімто передав неточні інформації про становище Югославії. — Перестала виходити стара німецька газета „Дер Таг“, що була у свій час улюбленим органом імператора Вільгельма. — Італія на підставі останнього перепису населення має 43.004.000 мешканців. — У Гаврі лікар Люї Дано у приступі бжевілля забив свою жінку, малого сина, ка і сам застрівився. — У копальнях у Константі (Рурщина) вибух газу забив 7 вуглекопів. — У Пітсбурзі помер у 89 р. життя великий філантроп Джеймс Мелльон, старший брат Андрея Мелльона, відомого колекціонера образів, що діставав все майно — приблизно 8 мільярдів доларів. — Американський інженір Герберт Олендер при 12 спеціалістах-учених показував винахід машини, яка зможе добувати електричну енергію з повітря; її винахід покищо тримають у тайні.

— Запертя. Опінія університетських клінік го-лосить, що гірка вода FRANCISZKA-JÓZEFA дає певний успіх і хорі радо її приймають.

ДИВОГЛЯДИ.

ЯСНОВИДЕЦЬ НЕ ЗАВСІДИ БАЧИТЬ.

Мукачівському рабівові Спірі вкрали в часі його побуту в Польщі золотий годинник. Чудотворний не може відгадати алоділ.

ДЗЕРКАЛА ДЛЯ СМІХУ.

Совітська „Правда“ пише в числі з 15-го ц. м., що в московських крамлях надлетко дістали добрі дзеркала. Їх виробляє — читаємо там — „промкооперація“, але її дзеркала мають ту особливу примету, що викривляють людську подобу так, що пізнати себе не можна. Обличчя в дзеркалі або розширюється або незначайно вдовжується. Ще частіше поодинокі частини обличчя перекривлені. Таке дзеркало може добре підходити до кімнати сміху“.

СТЕРИЛІЗОВАНА БІБЛІЯ.

У берлінському університеті голова протестантської церкви в Німеччині, єпископ Міллер заявив, що неабавком вийде новий переклад Біблії, а якої називають „усе життєве“.

3 кіна.

КІНО АТЛАНТИК: „ВІВА ВІЛЛА“.

Герой цієї фільми один із дійсних героїв Мексики під час боротьби за свою незалежність проти еспанського панування. Чуюмо там, що його ім'я перейшло до історії, але його притримали інші, більші офіційальні прізвиська людей, що мали більше щастя у кар'єрі. Часто чуємо про Діаза, Карранцу, Гуерту, Обрегону, Каллеса — менше про Панчо Віву. Воював він за президента Мадера, якого вбили у 1913 р. Боровся за волю селян проти еспанців — за землю. Мадера був одним із великих прихильників справедливої земельної реформи і за цю ідею згинув, не переживши її.

Вілла був зачайним бандитом, але відчував, як Довбуш, дуже сильно кривду поневоленої, безпросвітної маси. Це був мексиканський Махно з широким жестом, глибшою вродженою інтелігентністю, хоч неграмотний, а головне — з великим серцем, що прокидалось у нього з почуттями людяності після жорстоких актів.

Фільм ця, коли брати зверху, нагадує великі дещеві „машини“ — оперує крикливою масою, волею рухом, наче у бандитських картинах. Оцени воєнних операцій — партизанських відділів, що йдуть уперед як гірський потік, хвилями прегарні. Але у своїй основі фільм набрав вишуканої сили завдяки грі великого артиста Волеса Бірі, що зміг створити тип небуденний — не з кричі, а дуже складної людини, в якій змагаються найкращі пориви, такі як беззастережна любов батьківщини, з віжними вишкочками „потинками“.

Оказійна продажня — фліпелі на біллі 0-65, паталіна 1-80, штурки і бархани за безцінь купити у **БЛАВНОМУ БАЗАРІ ГАНДЕЛЬМАН**, — Львів, вулиця Бойків ч. 12.

СПОРТ.

ПРОГРАМА НА НЕДІЛЮ.

В. невідомо 28. п. м. відбудуться такі спортивні імпери у Львові:

Краві на колесі змагання. Старт в год. 8. рано біля площі С.-Б.

І. біг напростеч з перешкодами для сокольських гнізд Львова. Початок: год. 10. рано. Збірка змагунів на площі С.-Б. в год. 9.30.

Сян (Перемиська) — Погонь (Стрий). Змагання за вхід до Окр. Ліги. Гріше 40. п. а. на Погуляці. Початок: год. 11-а.

Україна — Світязь. Тов. змагання на грині Світязь. Початок: год. 2.15 попол.

ВІСНОВЕННЯ У. С. К. „БЕРКУТ“.

На замітку зі змагань „Тризуб“ — „Беркут“, поміщену в „Діло“ з дня 23. п. м., просимо помістити отсе наше висновок:

Неправдою є, начеб У. С. К. „Беркут“ по програмі з У. С. К. „Тризубом“ був невдоволеною і тому відіхав до Перемисля, розгніваючи з дальших розгніток, зате правдою є, що У. С. К. „Беркут“ по відбутті дорож з Перемисля до Львова розіграв змагання з „Тризубом“, а опісля чекав шістора (1.5) години на площі Сокола-Батька в холоді та голоді, бо ніхто з організаторів тих розгніток не явився, щоб потішити прийняти

перемерзалих та змучених змагунів, що дістануть якесь приміщення та харч.

Неправдою є, начеб відіхав У. С. К. „Беркут“ до Перемисля був для нього соромом, натомість правдою є, що сором є для О. К. Львів як організаторів тих фінальних розгніток, бо не подбав про приміщення та прохарчування змішених дружин.

До цього висновок дістаємо з кругів Спортової Ради У. С. С. отсі уваги:

Не знаємо, чи У. С. К. „Беркут“ відіхав невдоволеною програмою, чи прийняттям, зате знаємо, що обидва змагання були приготувані на площі Сокола-Батька, щоб змагунів не потребували по змаганнях зти аж до міста. Не можна їх було теж видавати кожній дружині зокрема, але обидва всі змішані дружини разом. Те, що У. С. К. „Беркут“ по відбутті дорож з Перемисля (якщо, поїздом), програє змагання і чекав шістора години на площі в холоді і голоді, є нічим у порівнянні до правдивої спортової поведінки У. С. К. „Збруч“ (Олешичі), яка ночувала під голім небом за Янівською рогакою, переїхавши поверх 200 км. фірми, програє високо зі Скалою і асєтати ждала до закінчення фінальних змагань.

Дотично закиду, що на площі не було нікого з організаторів, пояснюємо, що був там член Спортової Ради п. Савка і п. Беремський, але ніхто з проволу „Беркута“ ніяких заміт перед змаганнями не робив.

Нові книжки й журнали.

Микола Шлемкевич: **ФІЛОСОФІЯ**. Збірник істор. філос. секції Наук. Тов. ім. Шевченка, Львів, 1934, ст. 140.

ОГОЛОШЕННЯ

На оголошення пеналів не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 27. X. год. 7-30 веч. „Чужа дитина“.

Неділя, 28. X. год. 3-30 поп. „Я переміг крілу“.

Неділя, 28. X. год. 7-30 веч. „Чужа дитина“.

Театр Різноманітностей.

Субота, 27. X. год. 7-30 веч. Прем'єра „Х. 33“, пєса Мадіса та Букара.

Неділя, 28. X. год. 7-30 веч. „Х. 33“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Нуждари“ (Віктора Гіго).

АТЛАНТИК: „Віва Вілла“.

ВАНДА: „У тайній службі“, „Схонайте ваші смутки“ (Фліп і Фліп).

ГРАЖИНА: „Чар віденського вальса“.

КАСНО: „Любовні крії“ з Рішардом Тавбером.

КОЛІСЕЙ: „На позорищі“, ревія: „Перегони гумору“.

КОПЕРНИК: „Нана“ (на осн. Е. Золя).

Крім того: колірова гротеска та найновіший Тижневик Парамантуті.

МАРУСЕНЬКА: „Нана“ (на осн. Е. Золя) і ревія: „Прогібіція шалі“.

МІРАЖ: „Нідемоні“.

МУЗА: „Жовтий князь“ (Р. Новаро).

ПАЛІАС: „Чи Людина це дівчина“ (Смєсарська, Бодо, Ціхліська).

ПАН: „Бунт молоді“ та ревія.

ПАСАЖ: „Білий опир“ і ревія.

РАЙ: „Катерина Велика“ (Євгенівна Бергнер).

СВІТ: Ного експєненція субєкт“, Мага-радла з Рампурі“.

СОНЦЕ: „Американська трагедія“.

СТИЛЕВ: „Вірли в оповах“, ревія: „Відаємо — Львів — Голівуд“.

УТІХА: „Рандеву із Відеєм“.

ХІМЕРА: „Весела Зузяна“ (Ліліана Гарвей).

Закордонне радіо.

Субота, 27. жовтня 1934.

Відень (506,8) 17-10 Труба орх. (твори Чібульки), 19-30 Фортеп'я, Врно (325,4) 17-30 Музика, спіл (нім. ауд.), Прага (470,2) 17-05 Спіл, Париж (1648) 21-00 „Ля Перікола“ оп. Оффенбаха, Данціг (230,2) 11-30 Концерт, Агльона (531) 21-35 Спіл, 22-30 Нар. музика, Берлін (356,7) 20-10 „Цирюльни із Багдаду“ оп. Корнедіуса, Кенігсвустергаузен (1571) 15-40 Марші й вальси, Мінхен (405,4) 13-25 16-00 Концерт, Штутгарт (522,6) 10-45 Скрипка, 14-15 Солісти, Будапешт (550,5) 13-30 Сальовна муз., 19-45 „Блакитна хусточка“ оп. Сігаліа, 22-35 Циг. музика, Мільно (368,6) 16-45 Для дітей, 19-30 Легка музика, Рим (420,8) 17-10 Вок.-інстр. концерт, 20-45 „Дочка пошу“ ком. оп. Деніцетіа.

Неділя, 28. жовтня 1934.

Відень (506,8) 11-30 „Реквієм“ Верді, 12-35, 17-10, 22-30 Концерт, 16-00 Камер. муз., 19-20 Скрипка, 20-05 „Айземе Меншен“ пєса Г. Гавітмана, Прага (470,2) 9-30 Академія з нагоди держ. свята, 20-00 Сімф. концерт, Париж (1649) 14-00 Концерт, 21-00 Мюзик-Гол, Агльона (531) 22-30 Вок. дуєти, Ковно (1935) 16-15 Спіл, Рига (514,6) 17-30 Лотиські пісні, Берлін (356,7) 18-50 Музика, Кенігсвустергаузен (1571) 22-30 Шопенові твори, 20-00 Оп. музика, Лейпціг (382,2) 19-20 Нар. музика, Будапешт (550,5) 12-30 Опереткова музика, 17-15 Циг. музика, 20-00 Солісти, Мільно (368,6) 20-30 Вок.-інстр. концерт, 21-30 „Іль Марчо Іль Рома“ симфонічна пєса Педроліа, Рим (420,8) 17-00 Вок.-інстр. концерт.

Львівське радіо.

Субота, 27. жовтня 1934.

6-45 Ранішня аудіція, 7-50, 22-00 Рекл. концерт, 11-57 Сигнал часу, 12-03 Метеор. вістки, 12-05 Огляд преси, 12-10 Концерт, 13-00 Популя. денник, 13-05 Оп. фрагменти з гр. пл., 13-30 Експорт, 13-35 Біржа, 14-45 Найновіші гр. пл., 16-30 Театр-Уяви: ауд. для дітей „Пєсний лист“ (на осн. Ред. Кінлінга), 17-00 Фортеп'я, 17-30 Арі та пісні (Зенон Доліницький), 17-50 Дім і родина: Зіпсований обід, 18-00 Літ. балада про трьох Пайєртів, 18-10 Сільва перу, театр. реперт., 18-15 Хор, Реслер — Стоковська (мецсопран), 18-45 Прогулянка до Ст. Прусії, 19-00 Арі та пісні Марії Соніа при фортеп'яні Я. Рудницький, 19-20 Як нині виглядає город Жовківський, 19-30 Спорт. вістки, 20-00 Легка музика, спіл, 20-45 Веч. денник, 20-55 Як працюємо, 21-00 Концерт симф. орх., 21-45 Роконини народних Жероцького, 22-15 Танк. музика, 23-05 Віленська Завула, 23-35 Сальовна музика з гр. пл., 24-00 Танк. музика.

Неділя, 28. жовтня 1934.

9-00 Ранішня аудіція, 10-10 Місійний відчит, 10-25 Популяри муз. з гр. пл., 11-40 Рекл. муз., 11-57 Сигнал часу, 12-03 Метеор. вістки, 12-05 Значіння осадності в сьогодні. часах, 12-15, 13-15 Муз. поранок, 13-00 У Деманівських печерах, 14-00 Легка муз. з гр. пл., 15-00 Правдиве використання розпорядків про відновлення, 15-15 Концерт муж. хору, 15-33 Нар. пісні (хор зі Збєрж), 15-45 Чвертьгодинна жінки хліборобки, 16-00 Танець-княжик (нім. ауд. із „Понілозі“ Жеромського), 16-45 Шведи на кораблі „Варшав“, 17-00 Запросини до танцю (музика з концертаєркою), 17-30 Книжка Марк-Палеолога про перелік у світовій політиці 1904 — 1906, 18-00 Театр-Уяви: „Мандрівка Чонь-Лі“ на осн. Саші Гітрі, 18-45 Життя молоді „Проміністі“, 19-00 Концерт творів И Штрауса (орх. спіл), 19-30 Актуальна балада, 20-00 Концерт симф. оркестру, 20-45 Веч. денник, 20-55 Як працюємо 21-00 На веселій лав. хвилі, 21-45, 21-46 Спорт. вістки, 22-00 Почт.-техн. скрипка, 22-15 Рекл. концерт, 22-20, 23-05 Танк. муз. з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.26 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 26-26, Париж 34-90-30, Берлін 213-30, Ціріх 173-71, Амстердам 358-60, Прага 22-10, Італія 45-38, Нью-Йорк кабеля 3-28 7/8, Нью-Йорк чеки без трансакцій.

Золото: Долари 8-91—8-93, Франки фр. 34-30—34-60, Дукати 81-70—82-20, Корони 35-80—36-30, Рублі 43-30—46-30.

Срібло: Корони 0-30, рублі 1-20, фальорени 0-70.

ЗБИЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська львоно Львів від до від до

Ячмінь однопланий 13-75—14-00

Ячмінь на млинці 12-75—13-00 14-00—14-25

Ріпак озимий 25-70—33-00

Ріпак літній 33-00—30-00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 27. жовтня ц. р. кооперативам платять за львоно Львів.

1 кг. масла десероного 2-30 зол.

1 л. молока 0-14

1 л. сметани 0-60

1 л. яєць 3-60—3-70

Пастеризоване молоко в доставою до дому у Львові 1 літра 22 сот.

Тенденція на масло і яєця адержана, на молоко і сметану слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 27. жовтня до 1. листопада ц. р. включно платять своїм доставцям за 1 кг. живої ваги пуні, львоно подвіря птахомисарні „М. С.“ у Львові (вул. Б. Глоуцького 23) Паятарки 1 кг. за 1 кг. 1-25 зол.

Індки та індички І я. 1-00

Індки та індички І я. 1-13

Кури молоді І я. 0-85

Кури старі І я. 0-50

Кури старі І я. 0-80

Качки І я. 0-50

Качки І я. 0-60

На годовані і негодовані гуси попиту зовсім нема. Тенденція слаба.

ОПОВІСТКИ

Порядок Богослужень у церкві Успєння Пр. Д. Марії (Волоський). В неділю і свята: Утреня в 6 год. Читані Служби Божі в 7 г. з проповіддю, 8, 9 (перед нею в г. 8-45 проповідь) і в г. 12. Служба Служба Божя з проповіддю в г. 10. Вечірня в г. 4 з проповіддю і співанією і благословенням Найсв. Тайнами В свята перша Служба Божя читана в г. 6-15. В будні дні Служба Божя в г. 6-15, 7 і 8 і вечірня в г. 6. Свєщенники сповідають від год. 6 рано і вечером від 6. Кожної першої п'ятниці в жєснї по Службі Божій в год. 7 і 10 благословєння Найсв. Тайнами. 2-4

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЗОЛОТО, СРІБЛО купує і платить найвищі ціни Домбровський і Розважєвський Львів, Академічна 2. 36/82 2—10

КІМНАТА при вул. бічній анцаківської, пєдажено кєстєда св. Антонія мебльована, фронтона, два пікна, тепла, суха, світло, обслуґа, місячно зол. 45 лиш однієї особи на станюванні від 15. листопада або від 1. грудня до найшєдєння. Близькі інформації при яєі в Союзному Базарі вул. Руська ч. 20. 451 2—2

ВДОВА шукає місця на вибєд, розуміється на кухні і сільських господарств. Має добрі свєдєнєтєвє. Зголошенєя: Марія Ярославич, вул. Кордєвського 46, дв. 12. 1—2

МУЖЕСЬКІ ПОПЕЛІНОВІ СОРОЧКИ 6-90, дуже товєвалі підтанєні, подвійні яєлєні у кропі 2-30—3-25 треба купувати тільки у відомій фабрїні „Астра“, Львів, Сикєстуська 2. 370

ОГОЛОШЕННЯ

Красу дають виробі: маг. В. Пазьдєрського: **Крем „Галина“ ч. 1** усуває веснянки, угри, жовті і червоні плями. **Крем „Галина“ ч. 2** ієдєально пєкає перу, усуває зморщини. Можна дієтати: в Аптеках і Дроґєріях. Фабр. Хєм. Коси „Pharmachemia“, Бєдєгєш. 286 10-7

Солідні меблі

кухонна обєтанова власного виробу виконує і поручає: **САКК — Сикєстуська 18**. Столярня Пєкарська ч. 14. 36/82 2—10

Одиноке джєпєло

дєшевєх цїн і добрих товарів

в убраннях, плаєах та футрах

то **Фірма М. С. Майблєм**

Львів, Рутєвського 16.

(напроти школи Міцєвичєвє). 1—3

Зуєтєя всьогє рола поручає фірма **Чорний і Беряк** Львів, ул. Руська 3. Лєщєтарський яєє 1—? від 24 зол.

Доротеум

Львів, Брасєрівська 3. комєсова мебєлева галєя купує, — приймає в комє — продєє.

МЕБЛІ всьогєго рола за го-тїву і на сплати.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шлях. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Шарічно 30-00 „
Річно 60-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Тутки

NERVENO

150 ШТУК 35 СОТИКІВ

з популярних найліпші

КОНФІСКАТА „ДІЛА“.

Вчорашнє (289) число „Діла“ підпало кон-
фіскації аж у двох місцях: за другу частину
фейлетону д-ра Е. Олесьницького „Сторінки
з мого життя“ і за статтю-допис з українських

нотаріальних код, яку сконфісковано в ціло-
сти. Це вже 40-а з черги конфіскації нашого
органу в цьому році.

З життя українців на чужині.

Відсвяткування Святої Покрови в Софії.

В день Святої Покрови 14. жовтня ц. р. у
церкві св. Кирила і Методія „Українська Гро-
мада“, гімнастичне т-во „Січ“, Софійська Ста-
ниця Вільного Козацтва Кубанців, Донців і Тер-
ців та Українське Вільне Козацтво святкували
традиційне козацьке свято торжественним мо-
лебнем. До церкви зібрались багато людей, бо
Покрова припала в неділю, коли кожний був
вільний від праці. Наприкінці молебня болгари-
ські священики піднесли многоліття за царя
Бориса, за український та болгарський народ і
за всіх присутніх. Український хор гарним ме-
лодієм співом додавав святочного настрою.
Пан-отець Дмитро сказав урочисте слово, по-
бажавши українцям під покровом Пресвятої
Богородиці здобути волю та незалежність У-
країни. Божу Мати — сказав він — теж була
емігранткою і тому ніколи вона не залишить
Вас, а візьме під Свій Високий Захист і при-
веде на Вашу улюблену Батьківщину.

Після молебня пішли всі до Українського

Клубу на товариський обід. Перший привітав
гостей голова Громади п. Павло Педашенко,
запрошуючи всіх почуватися, як у себе дома,
а січовикам побажав розвою в їх праці з при-
воду патронного празника Святої Покрови.
Другий промовив проф. Паращук, який від у-
ряду УНР привітав присутніх з національним
козацьким святом та з відкриттям Українського
Клубу, побажавши жвавішого повороту
на Україну під рідними прапорами. Гучне „Сла-
ва Україні“ було відповіду на його побажання.
Третій виголосив реферат голова соф. Станиці
Вільного Козацтва п. Яків Лопух про історію
празника Святої Покрови, так дуже поважано-
го всіма козаками. Він побажав на другий рік
справляти велике козацьке свято на своїх
вольних землях.

Офіційна частина свята скінчилася в 4-й
год. рано, а пісні та танці під свою музику
протривали аж до вечора.

Т. Карпівський.

Єгипет протестує.

ЛОНДОН, 27. 10. 1934. Єгипетський шарж
д'афер склав учора у міністерстві закордонних
справ протест проти вісток англійської преси,
яка на думку єгипетського уряду, навмисне роз-
дуває тенденційно конфлікт між єгипетським
прем'єром і представником В. Британії в Каїро.
Єгипетський уряд обвинувачує британського

представника про втручання до внутрішніх
справ Єгипту. Міністерство закордонних справ
відкинуло протест та заявило, що англійська пре-
са користується повною свободою і може писати,
що їй тільки сподобається. Крім того шарж
д'афер довідався, що британський представник
Петерсон має повне довіря свого уряду.

Бурхливі наради французьких радикалів.

Опозиція проти мін. Еріо та зміни конституції.

ПАРИЖ, 27. 10. ПАТ. На конгресі радикаль-
ної партії в Нанті до організаційних рефератів
Шмідта і звітів парламентарної репрезентації ра-
дикальної партії рішено співпрацювати далі з
теперішнім урядом. Більшість членів у дискусії
над зміною конституції заявлялась проти зміни
конституції. Вчора пополудні колишній міністр
летунства Кот виголосив реферат про заслуги
радикальної партії для всерйозного миру. Обго-
ворив діяльність міністрів закордонних справ,
Ерію, Поль Вонкура, Далазіє і мін. Барту. По-
сол Кот домагався поширення компетенції Ліги
Націй, зосередження боротьби проти націоналі-
зму і війни і то не тільки на терені міжнародної
конфедерації праці і міжнародним союзі колиш-
ніх військових. Домагався, щоб конгрес атодич-
ся на дефініцію більшовиків про нападника та
на створення міжнародної поліції, яка берегла
би безпеку європейських держав. Домагався від
уряду контролю над фабрикацією і торгівлею
зброєю та закріплення союзу тільки з тими дер-
жавами які в рішучим принципах миру.

Посол ген. Брісо-Мас закликав конгрес, що
Франція сподіється зорганізувати безпеку на
суші і на морі. Тому домагався підвищення видат-
ків на розбудову летунства. Перед закінченням
дискусії над закордонною політикою Франції
дійшло до великої бучі. Один з делегатів запропо-
нував, щоб вибір голови та управи партії від-
сувати аж після закінчення дискусії над ба-
гальною політикою. Внесок піддержали інші де-
легати. Тоді мін. Ерію заявив: Звідаюся гото-
вства і годжуся, щоб вибір президії відсунути
аж до моїх висловень про зміну конституції. Тоді
переконався, що я маю робити, а що ви. З усіх
боків розлягались оклики: „чванливість“. Пов-
став великий крик. Ерію знову почав балакати;
внесок змінити хід наради упав більшістю голосів.
Ерію сказав своє головоцтво в партії до дискусії
конгресу. Тому ціла французька преса та при-
людна опінія слідує за ходом конгресу ра-
дикалів. Сподіється, що мін. Ерію вдається вибити
неприємном та здобути захитану лодию.

Центральний Кооперативний Банк У ЛЬВОВІ

(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вкладки ощадності.
Конто ПКО. ч. 143.467.

Якщо хочете причинитись до розви-
тку українських установ, обезпечить негай-
но, а найдалше до 31. жовтня, дозволена
законом 1/2 частину нарности своїх будин-
ків в одному українському

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Необхідна ревізія.

Перед жахливими перспективами української
кооперації.

Львів, 27. жовтня 1934.

Наша передовиця з 24. жовтня ц. р., де пе-
редали ми розмову з президентом РСУК-а сен.
Ю. Павличковським, викликала широкий відго-
мін у краю. З різних сторін дістаємо запити
що думає робити наш політичний провід
перед жахливими перспективами, які ставить
перед нашу кооперацію лист предсідника Ко-
оперативної Ради при Міністерстві Скарбу у
Варшаві з дня 16. жовтня ц. р.

Вимоги, які обстоєлено у цьому листі і які в
умовині затримати право ревізії РСУК-ом,
можна поділити на дві групи. Перша — це речі,
які не порушують засадничо ні основ дотепе-
рішньої праці нашого ревізійного осередка, ні
не порушують його престижу, чи престижу на-
ції. І над ними не будемо тут зупинятись.

Зате друга група вимог має зміст цього
роду, що мусить викликати застереження не
тільки Ревізійного Союзу і цілого нашого ко-
оперативного світу, але теж усього нашого гро-
мадянства. Застереження ці мусять узяти під
увагу мірдатні чинники, коли не хочуть до
краю заогнивати відносини на інших етногра-
фічних землях під Польщею, коли не хочуть
дати нового матеріалу екстремістичним азіям.

Немає двох думок про те, що ніякі річеві при-
чини не лягли в основу територіального об-
скрєнення компетенції Рев. Союзу Українських
Кооперативів. Це акт — яскраво політичний,
який є просто визовом усього нашому народо-
ві в П. л. ші! Зведення діяльності нашого реві-
зійного центру до трьох східно-галицьких воє-
відств, щедрій заручок москафітам з нашої
Лемківщини і передача Волшинівському і Ко-
волин для його дивовижних експериментів —
це план, який втримує не тільки в дотеперішній
конституційній гарантії і в інших законних поста-
нові. Він воює саму думку української нації.

Оказійна продажня — флякелі на біллі 0-65, баталіна 1-80, штрукси і бархани за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Бойків ч. 12.

що мусить відчувати біль, коли живий її організм ділять на частини!

Вистарчить тільки усвідомити собі: Рев. Союз Українських Кооперативів, який своєю невсипущою працею здобув собі заслужене призначення не тільки серед своїх, але теж серед чужих, зокрема серед поляків, включно з урядовими колами Польщі, той Союз, що гордиться може височезною кількістю союзних кооперативів, має обмежуватись у майбутній своїй праці тільки до Східної Галичини. А „Р. Союз Русских Кооперативів“, якого вартість усім відома, а в порівнянні з РСУК-ом просто мінімальна, — він має мати право ревізії у цілій Галичині! Яка доля чекатиме українські кооперативи, які вже існують на Лемківщині, коли контрольним і опікунчим органом стане орган національних перевертнів?! Як вигляди має дальший розвиток нашої кооперації в Зах. Галичині, коли він залежний від „посвідок про доцільність“, які малиб виставляти москвофіли?! Чи це не є страшно, безсердечна наруга?! Чи така постановка могла зродитись на ґрунті господарських потреб?

А даліше: північно-західні землі мають поділити поміж себе польський ревізійний союз і мипаний, польсько-український союз п. Волосинського, який — як це ми подали 27. п. м. в листі з Луцька, мав саме з'їзд своїх делегатів. 416 кооперативів, які вже є членами і 250 кооператив-кандидатів, які зорганізовані при фінансовій допомозі РСУК-а, малиб від нього відійти, а зв'язуючись у чужій організаційно-ревізійній осередки. Нам скажуть: на Волині вони не чужі; там є українці. Ми маємо на це свою думку, яку — на жаль — не можемо голосно висказати.

ти. Має її і весь наш загаль. І ця думка примушує нас з великим сумом дивитись, як нові граничні ставки повстають на сокальському кордоні. У такій аполітичній діяльності, якою є кооперація, не можуть існувати кордони.

Інші вимоги Кооп. Ради, спрямовані до Рев. Союзу Українських Кооперативів, теж не мають господарського оправдання. Фахове обмеження, що виключає деякі важні кооперативні форми, силоміць витискає РСУК у ряди хліборобсько-ремісничої кооперації. Це очевидне обмеження розросту нашого господарського життя, яке не принесе ніякої користі тим, що замість зміцнювати господарський організм — починають вводити туди політику. Але — кому потрібна така децентралізація?

Дуже небезпечні моменти скривають у собі дві чергові вимоги. Арт. 61. кооп. закону призначає представникові Кооп. Ради право затверджувати ревізорів. Нараз у згаданому листі є вимога дати тому представникові право затверджувати і дирекцію РСУК-а! Це значить, що перестав існувати свободний добір провідників, який був досі і починається диктат у справі представників Кооперативної Ради! Така сама дивовижна і ще одна вимога: забезпечити членство Хліборобської Палати в Рев. Союзі. Та це виразно перечить 66. арт. кооперативного закону, який допускає до членства ревіз. союзів крім кооперативів тільки „добровільні стоваришення“ і то „коли вони служать для розвитку кооперативного руху“. А чейже Хліб. Палата не є добровільним стоварищенням! Чи малаб це бути форма комісарщини, відома нам уже на терені інших інституцій? Ми вважаємо, що це якесь непорозуміння, яке слід чимскорше вяснити.

Компетентні наші чинники напевне доложать усіх зусиль, аби переконати польські компетентні чинники в недоцільності вимог Кооперативної Ради. Справа важна і для нас у теперішній стадії дуже болюча. Становище Кооперативної Ради мусить бути піддане основній ревізії.

Етичний рівень американської преси.

Американська преса, що користується неможливими інформаційними засобами, що розходиться в мільйонах примірників, мусить безперечно мати велетенський вплив на виховання суспільності. Цікаво буде сказати децю про етичний рівень того могутнього пропагатора.

Очевидно, що в поважні видавці, що ставлять собі саме метою не заспокоювання інстинктів юрби. Все ж таки у великій мірі американська преса живе т. зв. сензаціями. На доказ вистало би навести інструкцію згаданого вже концерну Герста, яку він розіслав своїм провінціональним видавництвам, де читаємо між іншим: „Читачі часописів найбільше цікавляться справами, що мають у собі перани, які переважають в їх чуттєвому, примітивному житті, отже зв'язані з 1) самообережливим інстинктом, 2) любов'ю й еротикою, 3) себелюбством. Події, що мають один з тих пераних — добрі: події, що мають два з тих пераних — ліпші; ті, що мають у собі всі три перани — це першорядний часописний матеріал“.

Підучи за такими напрямками, подають американські часописи стільки сенсацій, що преса й сенсація трохи не стають синонімами. Чим більше самовбивств, убивств, чим більше несамолюбних авантур, тим більшу популярність здобуває часопис. Випадки навіть не мусять бути правдиві. Нікого це не буде обходити й ніхто не буде мати до часопису ніяких претензій, коли він подасть на своїх сторінках вістку із заголовком на 3 далі, що якийсь містер Дейвіс унакупив собі 18 куль у голову, бо не міг пережити втрати любови. Не клопочеться тим загалом сам той містер, що ще припадковим тисполучком живе зі своєю дружиною якнайкраще. Зрештою, якщо йому на цьому залежить, то може полати свої вяснення й буде — друга сенсація.

Америка любить героїв. Тому в американській пресі аж кипить від усіляких подвигов, напр., що хтось там вніс дитину з горючого дому, або врятував потоплячому життя, або молода дівчина жертвує своїм життям для милого, або дитина кидається в 60 поверху, щоби не бути татаром для старих німецьких батьків. Усе це буде широко описане й намальоване. Ну, що правда, то й у нашому краю є вже такі часописи американського стилю. Вони, зв'язавшись, навіть не лихий інтерес роблять.

Цікаві завваги про сензаційність американських часописів подає Антон Ошклер:

„Кожного року вишукує Америка нові категорії величчя й збирає пораз нових героїв до своєї слави. Чи то буде молодець, що переодичає

канал Кетелайн, чи дівчина, що „взяме“ інший канал, чи мужчина, що в 47 днів переїде піхотою континент, людина, що побє автомобільний рекорд з 207 милями на годину, людина, що перелетить понад північний бігун, людина, що з'їсть 4 квартали фасолі в 12-хвилин, дівчина, що вбє моголком свою суперницю, вчений, що випаде космічні промені, фільмова зірка, що виїде заміж 17-ий раз, проповідник, що прочитає біблію 20 разів раз за разом, — для кожного приїде день, тиждень, може навіть місяць, коли то він буде пишатися на заголовній сторінці часописів. Для кожного приїде час на контракт до фільми чи варієте. Кожен має свою течку в архіві, у „трупарні“ часописів, де лежать при купі всі витівки про нього, де їх можна легко віднайти,

ПРАВНІ ІНФОРМАЦІЇ.

Нові речинці податків.

НОВІ РЕЧИНЦІ ПОДАТКІВ.

Вже появилася виконний розпорядок до податкової ординації (Денник Законів Р. П. ч. 91 поз. 821 з 23. жовтня ц. р.), який обов'язує від дня оголошення. Суттєві постанови цього розпорядку такі:

ПОДАТКИ, ЯКІ ВИЗНАЧУЄ СКАРБОВА ПАЛАТА.

Скарбові палати визначають такі податки: 1) промисловий від обороту, 2) доходний та 3) від капіталів і рент — акційних спілок, кредитових установ, які видають заставні листи, азійських забезпечених товариств, спілок з обмеженою відповідальністю, кооперативів та інших правних осіб, яких закладовий капітал рівний найменше 100.000 зол. (нижче 100 тисяч зол. — скарбовий уряд). Всі інші безпосередні податки визначають скарбові уряди. Сюди належать податки: ґрунтовий, від нерухомости, від помешкань, від будівельних площ, від електричної енергії, пролажа промислових свідомств та реєстраційних карт, доходний податок від платень та емеритур, надзвичайний податок від деяких професій та військовий як додаток до доходного податку (§. 2).

ВІДКЛИЧНІ КОМІСІЇ.

Для вирішування відкликів, невідволонув податників, яким визначили за великі податки від будівельних площ, промислового від обороту і доходного існують пали кожній

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ

Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21.

(Рік осн. 1890). — Тел. 6-74

Можна дістати у всіх більших ювілейських магазинах в цілій краї.

коли така особистість зав'язує до міста і зробить щось сензаційного.

І наші часописи пускаються не раз на сензацію, але на „вчену“; і з того виходить нісенітниця, коли це компромітація. Недавно приніс був один часопис новинку, що в ньюйорській опері Гретхен у „Фавоті“ шила на машині, замість прясти кузіл. А це нібито тому, щоби зарекомендувати фірму, що ці машини виробляє чи продає. Те знов іншим разом, що за „Гамлеті“, в часі монологу Гамлета до мертвого черепа, спустили завісу, за який був поклик, щоби йти на танці. Нісенітниця таких сенсацій у тому, що Америка має всього три опери, а з них ідуть вистави з найкращими силами світу й найкращими причадами. На оперу ідуть найбільші інтелектуалісти, що напевно покинули би виставу за таку профанаційну рекламу.

Коли в Америці трапилася така подія, яка зовсім зрештою не є там рідкістю у таких колах, що мають гроші, що вкрали дитину американського летула, полковника Ліндберга, то без огляду на людські почування, що прокидаються у кожній людині на вістку про цей злочин, все ж було остогидло бачити два місяці кожного дня цілі сторінки записами історією злочину. Були там описані й намальовані всі причади; був навіть малюнок... драбини, що її залишили злочинці. А що вже говорити про саму дитину; її малювали на всі лади темор на фільмовій стяжці. І „Ойвес“ ішов.

Погодя публіки за героїзмом, а сліпе догдування часописів тій слабості, спричинили появу героїв на виворіт: розбійників, бандітів, злочинних злодіїв, контрабандистів, а в останніх роках перед скасуванням права прогібіції — вівібіників і торговців алкоголем. Нерідко бувають в Америці випадки, що негідні діти роблять якесь гідне діло, а приловчені визнають, що хотіли як герої для дістати з описами й малюнками на сторінки преси.

Так воно є справді. Але не без того, щоб не було людей, що не добачували би цього великого лиха в поляванні преси на сензації. В 1932 р. відбувався в Пітсбургу (на Флориді) конгрес спілки начальників міжнародної поліції. У промові, що нею тодішній президент, Гувер, витав цей конгрес через радіо, він сказав: „Не робіть героя з кримінального злочинця“. Він зазначив, що край не потребує слави й реклами для бандітів, а тільки тих чесних поліціянтів, що наражують або віддають своє життя в боротьбі з бандітизмом; бо саме вони — справжні герої.

Не треба навіть звертати окремо уваги, що під тим оглядом наша, українська, преса ще зовсім здорова.

Лев Ясінчук.

скарбовій палаті відкликні комісії. Відкликні комісії при першій скарбовій палаті у Львові на львівське воевідство буде складатися з 36-х членів і стільки заступників; при другій скарбовій палаті у Львові на ставиславське і тернопільське воевідство — дві відкликні комісії, кожна з 24-ох членів. Відкликні комісії у Кракові і в Любліні складатимуться по 36 членів, а в Луцьку з 24-ох членів. Половину членів цих комісій призначає міністер скарбу зпоміж платників податку: від будівельних площ, промислового від обороту та доходного; другу половину членів комісії покликую міністер скарбу на внесок директора скарбової палати. Кандидатів на цих членів зголошують директори палат хліборобської, промислово-торгівельної, ремісничої і лікарської палати та адвокатської ради. Перші відкликні комісії мають бути складені до 30. жовтня ц. р. і урядуватимуть до 31. жовтня 1936 р.

РЕЧИНЦІ ВИМІРУ ПОДАТКІВ.

Скарбові уряди і палати докінчать вимір:

- 1) ґрунтового податку до 31. березня;
- 2) податку від нерухомостей по містах і деяких будинків по селах до 31. березня;
- 3) податку від помешкань до 31. березня;
- 4) податку від будівельних площ до 31. березня;
- 5) промислового податку від обороту; а) для фізичних осіб, які не ведуть торговельних і господарських книг — по 1. травня; б) для фі-

зичних осіб, які ведуть торговельні і господарські книги — до 1. жовтня;

б) дохідового податку, надзвичайного від деяких професійних занять та військового, як додатку до дохідового податку;

а) для фізичних осіб, які не ведуть книги — до 15. серпня;

б) для фізичних осіб, які ведуть книги — до 1. жовтня;

7) промислового від обороту і дохідового податку правних осіб:

а) які підлягають компетенції скарбових урядів — до 1. жовтня;

б) які підлягають компетенції скарбових палат — до 31. грудня.

РЕЧИНЦІ ПЛАТНОСТИ ПОДАТКІВ.

а) Перша сплата ґрунтового податку — до 30. квітня; друга сплата — до 30. листопада;

б) податку від нерухомості по містах і деяких будинків по селах — перша сплата — до 30. квітня; друга — до 31. липня; третя — сплата — до 31. жовтня; четверта — до 31. січня чергового року;

в) податку від помешкань — перша сплата — до 30. квітня; друга сплата — до 31. липня; третя сплата — до 31. жовтня; четверта сплата — до 31. січня чергового року;

г) податку від будівельних площ — перша сплата до 30. квітня; друга сплата — до 31. липня; третя сплата — до 31. жовтня; четверта до 31. січня чергового року;

г) промислового оборотового податку — до 31. травня; зачети на промисловий оборотовий податок — за перше чвертьріччя до 15. квітня; за друге чвертьріччя — 15. червня; за третє чвертьріччя — 15. вересня; за четверте чвертьріччя — 15. грудня;

д) дохідовий податок до 15. вересня. Перша сплата на випадок устійнення надвишки дохідового податку — до 15. квітня; друга — до 15. червня; третя — до 15. вересня; четверта — до 15. грудня;

ж) дохідовий податок від платень, емеритур і винагород за найману працю — до 7-ох днів після одержання платні.

Надзвичайний податок від деяких професій і військовий у формі додатку до дохідового податку в речинцях, у яких платиться дохідовий податок. Фізичні особи, які складають зізнання про свій дохід, обов'язані заплатити до

Обов'язком кожного читача „Діла“

а місяці жовтні не тільки вирівняти заборгованості за „Діло“, але й приєднати нашому органі хоч одного нового передплатника.

ФІЛЕТОН „ДІЛО“ З ДНЯ 29. ЖОВТНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

11

СТОРИНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

В тих роках почав змінювати фронт і барву „Слово“, одинокий політичний орган, який читало і якому вірило духовенство та з тим ішло спільно, почавши від св. Юра. Правда, що в тих роках почав також будитися новий український рух і що він, і лиш він, міг успішно протидіяти москвофільству; одначе перед тим рухом стояла тяжка боротьба і нелегка задача, а причина цього майже виключно лежала в тім, що цей рух стрівся відразу у нас під замітом — польонофільства. Будучність показувала, що це було несправедливо, що українство спиралося на чисто ідейних мотивів і на виключно національних основах та що в ім'я цих мотивів і основ перемогло остаточно на всіх точках. Та фактом є, що поляки в початках мали намір використуватися ним і протиставити його не так москвофільству (бо його тоді ще у дійсній значинні слова не було), а взагалі єму, щоб убити кліна в розбуджену тоді руську силу і під цим оглядом було у них справді тенденція „*ruścić rusina na rusina*“. А це все вистачало, щоб серед нашої суспільності викликати недовіру до українського руху. Тамто, що коли почала виходити „Правда“, здається, в 1877 р. привезли до нас до дому перші П

числа латинський парох з Хоросткова, ксьондз Єзенецький, польський патріот і душехварт, та грек-кат. парох з Тур-р-ва, Волинський, поляк з переконання, один з виміраючого вже тоді типу. Він захвалявав цей новий орган: „*Tę prawdziwą matkę kuliszówką*“ — і пропонував передплату. Мій батько не був ніколи москвофілом і хто знає, якби був поставився до цього, одначе факт, що рекомендація вийшла з такої сторони, мусів згорі вже викликувати недовіру до „Правди“.

В тих часах розділ між інтелігенцією українською і москвофільською не зазначився ще різко. Була ще також тоді в нашій суспільності дрібна частинка згаданих вище „*porządnych*“, що почували себе просто поляками. Таких було за моєї пам'яті вже дуже багато. Були не вихованці давніх шляхотсько-польських традицій, часто родовиті поляки, що пішли на грек-кат. богослов'я, щоб після мотти оженились, або навіть перейшли в тієї цілі з латинського богослов'я. Були це звичайно сини дрібних шляхтичів та офіціалістів. Вони женилися з польками, вносили в життя шляхотсько-польську ідеологію, веліли по польськи; вони самі, або їх сини ходили до „повстань“ і носили шапки-конфедератки. Цей тип мислив дотепно й успішно ілюкою сатирою віденський „*Страхопуд*“ під редакцією Ливчака, тоді в священничих хатах дуже читаний і розширюваний. Священників таких, які все діставали найліпші парохії від польських коляторів, називали за „*Страхопудом*“ „*prosta puma*“, а їх жінки „*Ваніями*“. Та

дуже часто в другій вже генерації, під впливом оточення-сусідів, особливо ж школи, сини „*porządnych*“ ставали свідомими русинами та працювали для добра народу. Згодом цей тип вимер зовсім.

VI. ЗАМІТНІ ПОДІЇ З ЧАСІВ ДИТИНСТВА.

З найраніших часів дитинства тямлю ще деякі події, що особливо живо вбилися в мою пам'ять.

В часі, як я мав п'ять або шість літ, взяли мене родичі до Львова, де батько мав орудки в конисторії. Ізда до Львова і кількадемний побут там зробили на мене величезне враження. Тоді залізничі ще не було. Ми їхали з Говилова фірою два дні, через Тернопіль. Ночували по дорозі в Золочеві. До Львова віхали ми пізнім вечором через личаківську рогачку, зайшли до англійського готелю, що стояв на розі теперішніх вулиць Карла Людвіка і Ягеллонської, там, де тепер стоїть дім Шадиної. Рух великого міста, освітлення, вистави крамниць — усе те мене просто приголомшило. Таксамо зробив на мене велике враження святий Юр з митрополічною відправою та хором питомців (митрополітом був тоді Литвинівич). Я тоді поставив собі свято вчитися добре, щоб стати колись коли не єпископом, то принаймеш каноніком. Іздили ми також на головний двірць залізничний, куди приходили вже тоді поїзди з Відня; там бачив я вперше залізницю. Я вихав зі Львова з повною головою вражень, яких ми живі увесь рік.

(Далі буде.)

1. березня кожного року половину тієї квати, яка припадає від зізнаного доходу; правні особи зобов'язані заплатити половину тієї квати до 1. червня. Особи, які не складуть зізнання про свій дохід, зобов'язані заплатити половину дохідового податку за минулий рік.

Скарбова влада позав мотиви, чому вимірила за високий податок. Одне зацікавлений платник податку мусить внести письмове прохання, яке підлягає стемплевій оплаті за 3 зол.

СПЛАТА І ВІДСУНЕННЯ ЗАЛЕГЛИХ ПОДАТКІВ.

Скарбова палата може розложити заборговані податки до квати 50.000 зол. на догідні сплати на необмежений час; заборгований податок до 200.000 зол. на сплати до двох років. Крім того може відсунути сплату всіх заборгованих податків до 200.000 зол. найдовше на 6 місяців. Ці полегшення не торкаються зачетів і влат на рахунок податків.

Знову скарбовий уряд може розложити заборговані податки до 50.000 зол. на догідні сплати до 6 місяців; заборгований податок до 20.000 зол. на сплати до 18 місяців. Крім того може теж відсунути сплату заборгованого податку до 50.000 зол. на 2 місяці. Це не торкається теж зачетів і влат на рахунок податків.

ЯКИЙ ПОДАТОК МОЖНА ПОДАРУВАТИ.

Скарбова палата може подарувати до 1000 зол. заборгованого ґрунтового податку і податку від нерухомостей; до 10.000 зол. інших заборгованих безпосередніх податків. Незаплачені кари за загавання і відсотки за відсунення податку може скарбова палата подарувати без огляду на їх висоту.

Скарбовий уряд може подарувати найбільше 100 зол. заборгованого ґрунтового податку та від нерухомостей.

ЯКІ СТЕМПЛЕВІ ОПЛАТИ ТА ЕКЗЕКУЦІЙНІ КОШТИ МОЖНА ПОДАРУВАТИ.

Скарбова палата може подарувати до 1000 зол. за заборговані стемплеві оплати, податку від спадщини і даровизн; поодинокі оплати стемплевих підвишок, коли не перевищує 1.000 зол.

КОЖНА УКРАЇНСЬКА УСТАНОВА:

читальня, кооператива, кружок „Р. Ш.“, Соціалістичний Луг — повинна заабоновувати для своїх членів „Діло“. Видаток, зложений на передплату „Діла“, оплатиться кожному товариству сторницею.

ГЕМОРОЇД

є причиною злого самопочуття, надмірної нервовості, браку гумору і т. д. Треба безумовно усунути ці дошкульні терпіння. — У тія цілі вживати

Anusol
-Goedecke-

ДІСТАНЕТЕ В АПТИКАХ.

Може обжити або подарувати незаплатені карни за проволочку і відсотки без огляду на їх висоту.

Уряд стемплевих оплат може подарувати залеглу стемплеву оплату до 5 зол. Директор скарбової палати може подарувати до 1.000 зол. екекційних коштів; начальник скарбового уряду 25 зол.

ПОЛЕКШІ ДЛЯ ПОВЕНЯН.

Платники ґрунтового податку, які потерпіли від повені, повинні до 14 днів повідомити скарбовий уряд про розмір шкід і втрат. Скарбовий уряд зобов'язаний до 10 днів вислати комісію, яка устійно висоту шкід та ставить внесок, які полекші признати для платників ґрунтового податку.

КАРИ ЗА ПРОВОЛОКУ І ПОЛЕКШІ ПРИ СПЛАТІ ПОДАТКІВ М. ЛЬВОВА.

Пригадується зацікавленим платникам міських податків і оплат, що управі м. Львова тільки до дня 31. жовтня ц. р. не буде домагатися кар за проволочку при сплаті залеглостей у касах міської управи на рахунок міських податків і оплат. Зате від 1. листопада до 15. листопада ц. р. буде домагатися кар за проволочку у висоті 6 проц., по 15. листопада ц. р. по 12 проц. згідно з розпорядком міністра скарбу з 25. листопада 1933 р.

Одночасно 15. листопада ц. р. минає речинець для 20 проц. боніфікати, яку признає міська управа при сплаті залеглих міських податків і оплат зперед 31. грудня 1933 р. крім готелевого податку і від розривок. 20 проц. боніфікату дістають ті платники, які до 15. листопада ц. р. заплатають у касі міської управи весь залеглий податок.

Український народ! Пам'ятай, що від Тебе залежить національна свідомість наших братів на далекому Сході і Заході, тому шди датки і дарові книжки на адресу Т-ва „Просвіта у Львові“.

Взаємини між Югославією

та Францією псуються.

БІЛГОРОД, 26. 10. ПАТ. Кружляв поголоска, що югославський уряд відкликав свого посла у Парижі мін. Спалайковича, який є прихильником тісного союзу Югославії з Францією. Ця вістка викликала велике враження в політичних колах.

В останніх днях масово виступають члени з югославсько-французьких товариств. І так у

Білгороді виступило з цього товариства коло 150 членів. У Скопті замкнули філію цього товариства. Масовий відплив членів є наявним доказом зміни настроїв у Югославії по останніх випадках у Марсєль.

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 зол.

Молдавська республіка і її герой Котовський.

В місяці жовтні цього року святкують більшовики урочисто десятиліття існування автономної молдавської „республіки“ над Дністром, на терені України, зі столицею Балта. Республіку цю заклали були більшовики в 1924 р. для ширення ірригентів у Румунії. Здавалось, що з моментом, як більшовики погодилися з румунами, ця республіка буде анікілована. Показується тимчасом, що більшовики не дуже вірять у ширість договору з румунами, бо цю республіку не тільки не ліквідують, а ще її святкують її десятиліття. Рівночасно з тим пригадали собі більшовики й героя-бандита тієї республіки Котовського, відомого пізніше як одного з командирів червоної армії. Хоч він сам не з тієї республіки,

а з Бесарабії звеличують його тепер як героя і освободителя Молдавії. Не від речі буде згадати й те, що Котовський не був комуністом і комуністів ненавидів також само, як усіх інших людей, яких грабив, коли і де попало. Котовського і його кавалерію знають дуже добре всі воїни української армії. Більшовики побоювались популярності і сили Котовського і його підступним способом збили, тим більше, що їм було відомо, що він ненавидить комун. владу. Але тепер нічого їм не шкодить прославляти його як совітсько-молдавського героя. Молдавська республіка нахолодиться на території України. В ній більше українців, як молдаван, а проте обов'язує у ній московська урядова мова. (УП.)

В. Британія і Злучені Держави

протестують.

ВАШИНГТОН, 26. 10. ПАТ. Американський ґрад склав демарш у Токіо проти введення нафтового монополю в Манджу-Ко. Злучені Держави протестують проти зміни політики т. зв. „відкритих дверей“, яліво з договором 9-ох великих держав.

ЛОНДОН, 26.10. ПАТ. Такий самий демарш склали британський та голандський амбасадори у Токіо і в Манджу-Ко.

При всяких нагодах збирайте датки на мандоліні бібліотеки, які пілуть на західні землі.

Апетити москвофілів з Общества ім. Качковського.

Вилєнське „Русское Слово“ подає вистку свого львівського кореспондента, що Общество ім. Качковського старається дістати державну субвенцію, але (плаче дописувач) „безуспішно, не вважаючи на безсумнісну корисну (?) роботу того Товариства і його лояльність супроти держави“. В цій справі 7. ц. м. інтерв'ювала в міністерстві внутрішніх справ делегація, зложена о. Яворського, Ганасевича і Плешкевича. „Делегація заявила, що Общество ім. Качковського дістане субвенцію, але в меншому розмірі, ніж воно просило, себто не 65.000 зол.“

65.000 золотих — скромна сума. Навіть у нинішніх важких часах ніби з погляду 2-мільярдового бюджету гроші не великі. Але цікаво пригадати, що впр. „Просвіта“ не дістає а ні сотні ка держ. субвенції, лише її господ. школа в

Миловаїні дістає гроші на дві вчительські платні, що цифрово значить 7 і 1/2 (сім і пів) тисяч річво. А „Просвіта“ має 82 філії і 3014 читальень та історичні заслуги для піднесення культурно-освітнього рівня цілого краю, для відродження цілого народу, для поступу духа. Зате Общества ім. Качковського має інші формально несповна 200, фактично найвище 100 читальень і „несомненна полезность“ тої установи полягає на гальванізуванні заскорузлості в усіх ділянках національно-культурного життя та на пропаганді російщини. У світлі тих порівнюваних фактів — жадати 65.000 субвенції — це справді неабиякий апетит. Але найбільш треба подивляти відьату, що взагалі сподвижники російщини не задукуються просити грошей — від уряду Пілсудського! І субвенцію — дістануть...

„Прессовая слеза“ чи „хороший обичай“.

Недавня наша стаття п. н. „Наші часописи і передплатники“ про труднощі, з якими мусить боротися українська газета через несовісність її читачів і передплатників, які місяцями залягають з присланою передплатою, викликала велику радість ужгородського „Карпаторусского Голосу“. Зраділи закарпатські „ребята“, що ось уже гме українське друковане слово. Цілу статтю на цю тему вишварили п. н. „Украинская прессовая слеза“, яка закінчилася таким філософічно-люсьним висновком: „Словом — українці є, — але чи є українці, ті самі передплатники і післяплатники, — це річ сумнівна“.

Але видно, що найбільш „сумнительна“ ціла справа з підставами тої рускої радості. Бо ось інший „руський“, наш такий чоловік із Тернопільщини, який трохи краще знав відносини від „руських“ з Закарпаття, голосний п. Каренін,

пише про українську пресу в „Русском Слові“ щось зовсім протилежне. Цілий великий фейлетон помістив на тему, що в Польщі існує лише один-єдиний російський щоденник і що росіяни в Польщі повинні брати собі приклад — з українців, як поширювати друковане слово. Українці мовляв, „апроваджують український часопис мало що не в кожний дім“, і тому „не стыдно і нам, русским, навчитися дечого в українців, хоча вони найзавзятіші наші противники...“

Невідомо тепер, кому „руський“ читач має вірити: „Карпаторусскому Голосу“ чи „Русскому Слову“...

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ

сплати своїх зобов'язань супроти „Діла“ на пізніше, тільки вирівняйте негайно ваш довг і ширіть „Діло“ в крузі своїх знайомих!

Ще в справі о. д-ра Масцюха.

Спростування п. Івана Добровольського.

До Високоповажаного Пана Олександра Костика, відповідального редактора „Діла“ у Львові.

Прохаю на основі § 19. пресового закону помістити отсе спростування:

У числі 244. щоденника „Діло“ з дня 13. вересня п. р., у відповіді пос. Гр. Тершаківцеві о. д-ром Василем Масцюхом, парохом Горожанин Великої, той-же о Масцюх не тільки мене образив, підкопав до мене купецьке довіря та нарушив добре ім'я, яким я користувався в громаді й

околиці, а як купець також у Львові (що буде висвітлено в суді), але також подав невірну відповідь щодо закинутих фактів, які відносяться до моєї особи.

А саме неправдою є, будто би я позичав гроші, де лиш попаде, і віддаю їх щойно тоді, коли мене змушують. Зате правдою є, що як купець оочами, випозичив я на векселі гроші в „Дістрі“, в Земельнім Банку, в Священничім Банку та в „Защиті Землі“ і всюди в речниці віддав — без анікого примусу і скарги.

Неправдою є, щоб я був винен гроші „Сільському Господареві“, зате правдою є, що (як свідчить залучена посвідка тогож Товариства) винен я там, з рахунку за спровалжені щепи, всього 5 зол. (пять).

Неправдою є, що залятаю з більшим довгом у СС. Василянук у Львові, Потоцького 95. Зате правдою є, що моя донька Марія вчилася 4 роки в СС. Василянук, де я платив за неї точно щомісяця і щойно в останньому році, з огляду на господарську кризу і за згодою Матері Настоятельки, за час від 1. I.—15. VI. ма вя заплатити літом цього року.

Неправдою є, що в Раді Шкільній місцевої усунули мене з предсідника за грошові надужиття. Зате правдою є, що я уступив з предсідника тому, бо не мав часу займатися школою і залишаюся падалі членом Ради Шкільної місцевої — та правдою є, що при передачі касового денника в дні 7. 8. ц. р. касове сальдо відповідало замкненню денника, на що залучаю відпис протоколу місц. Шкільної Ради. Колиб я був допустився зловживань, то в тому випадку не міг би я бути дальше членом Ради. На доказ членства залучаю посвідку Ради Шкільної місцевої.

Також неправдою є, будто би я а р. 1925. підійшов о. Масцюха, зате правдою є, що при кінці року 1924. позичив я в о. Масцюха кботу 100 амер. доларів на час одного року на 3 проц. місячно, себто на 36 проц. річно. По уліку 14 місяців, коли я позички не звернув, зажадав віритель за цей час 50 доларів відсотків. На це жадання обіцав я дати 50 дол.; з того дав потівкою 35 дол. і почавши від кінця 1925. платив лиш по 2 проц. відсотки місячно. В тому часі почав падати курс американського долара і на жадання о. Масцюха перемінив я позичку доларову разом з залеглими відсотками на золоті, що дало квоту около 750 зол. Небажком курс долара аріс знову до квоти 10 зол. і тоді о. Масцюх зажадав переміни на долари, на що я знову погодився, так, що позичав йому позичених в 1924. п. 100 зол. і всі

Надзвичайні Загальні Збори Т-ва „Український фонд Воєнних Вдів і Сиріт“ у Львові.

Вибір нового голови. — Апел до українського громадянства.

Вдів і сиріт по членах Української Галицької Армії нараховують 319. Вони виключені від державної допомоги, живуть у крайній нужді, тим більше, що понад 200 з них — це просто нуждарі, що не мають навіть по 1 моргові поля.

Тими вдовами й сиротами опікується окреме Т-во „Український фонд Воєнних Вдів і Сиріт“ у Львові. Саме 26. 10. ц. р. відбулися Загальні Збори згаданого Т-ва. Відні Збори, як біда і незавидна доля тих вдів і сиріт. Прийшло всього 11 осіб (у тім дві жінки).

Збори відкрив о. д-р Лев Глинка і подав присутнім до відома, що надзвичайні Заг. Збори скликав головно тому, що дотеперішній голова Т-ва д-р Рудницький Іван зрештував з голові. Секретар Т-ва п. Степура відчитав протокол, який Збори прийняли.

Після того той же п. Степура відчитав короткий інформативний реферат, з якого присутні повідалися, що Т-во оснороване в 1920. р. В першій період діяльності до 1929 р. проявляло досить

живу діяльність (19 засідань управи в 1. році). Т-во перевело реєстрацію вдів і сиріт. З початку діяло Т-во дозвіл на публічні збори. Від двох літ влада не дає дозволу на переїздення збори. І цього року не дістанемо дозволу. Доходи Т-ва планувати зі зборів і членських вкладок. В останніх роках Т-во мало 24.074.18 зол. приходів. Видатки на адміністрацію, лікування і пенсії було 22.580.72 зол. Зареєстрованих вдів і сиріт 319. Вигляди на майбутнє похурі.

При кінці реферату відчитав п. Степура резолюцію, а котрі Збори звертаються до українського громадянства із покликком, щоб воно подало акцію за приєднанням членів. Далі Збори звернулися до українських економічних установ з проханням, щоб вони давали дані на потреби Товариства.

Збори прийняли до відома уступлення голови д-ра Рудницького і вибрали на голову о. д-ра Л. Глинку.

Збори скінчилися в год. 7. вечором.

Н и н і 28. жовтня у Великій Театрі
год. 3-30 поп. год. 7-30 веч.

„Я ПЕРЕМІГ КРИЗУ“

„ЧУЖА ДИТИНА“

Знаменита комедія Пульпіуса. Світська комедія В. Шварца.
В тім дні можна порівняти середовища двох окремих світів.

Тайни шпигунства
виявлені щойно
тепер

Театр
Ріжнородностей
дає нині сенсаційну п'єсу

Мадіса і Букарда

Х — 33
автентичний документ часів світової війни.

Перед політичною розправою у Львові. „Інструкторський курс О. У. Н. у Львові“.

Під заголовком: „Інструкторський курс ОУН у Львові перед виконанням двох терористичних акцій. Деконспірація, плани, метод і приклади ОУН на недалекій розправі“ приносить Агенція Вохуд такі інформації:

„Як відомо, 5. листопада починається розправа за вбивство тайного агента Яцини в Жовкві. Розправа виявить рівночасно організаційні методи ОУН та терористичні зарядження, що їх видавали різні особи, які проводили конспірації. Крім трьох осіб, обвинувачених у безпосередній участі в убивстві агента, наслідують ще інші особи, змішані в справу жовківського убивства й інших терористичних акцій. Це: студент університету Зіновій Матла, кравець Лева Отойкевич, абсолювент політехіки Іван Микитюк, мгр. праг МIRON Богун, студент прав Юрій Малиновський та гімназійний абсолювент Семен Васечко.

Вихідною точкою справи є подія, яка була в Жовкві з початком липня п. р. Антін Гумен вернувся ок. 12. год. додому. Як розповідає та клався у ліжку, крізь вікно чути вибух віддано двох стріли до Гуменової силуетки, що зарисувалася на фіранці. Одна куля пробіла Гумена наскрізь і нарушила ліву частину легень. Вистріл упав із віддалі кільканадцять кроків із пістолі. Слідча влада сховала кулі, знайдені в Гуменовій кімнаті та патрони, знайдені біля вікна.

Після застрілення аг. Яцини, що сталося кілька місяців пізніше, ствердили на основі слідства, що до Гумена та Яцини стріляли з тої са-

мої зброї. Арештовані Галапац і Касараб зложили ревіляційні зізнання в справі тих двох терористичних подій. Гумена мали вбити на приказ ОУН, як негідного для ОУН. Обвинувачені Отойкевич і Матла сповняли обов'язки інспіраторів убивства Гумена, а діяльність їх була рішуча. Недалека розправа розкриває організаційні подробиці ОУН у Львові.

Виявляється, що в зв'язку з повнотою справою та проєктованими іншими терористичними актами мия. зими відбувався у Львові інструкторський курс ОУН. На курсі м. ін. викладали основну конспірацію. Обвинувачений Матла виступав під псевдонімом „Чорний“ і він то видав приказ убити Гумена. Отойкевич знав теж про цей план. Всі вище названі особи брали участь у приготуваннях до вбивства Гумена, а остаточний приказ виконати вбивство одержав обвинувачений Васечко, гімназійний абсолювент і ученик молочної школи. Обвинувачений Касараб віддав Васечку на конспіраційну стрічку та дав йому пістолі. Галапац дав Васечкові дальші вказівки. Конспіраційні збори відбувалися переважно в лісі Нарай біля Жовкви. Вбивство це — як відомо — виконано.

Розправа виявить вину поодиноких обвинувачених, які вбивство Яцини приготували довгий час, агента слідкували, студіювали терористичні розпорядки ОУН і як терористичні конспіратори працювали довгий час на львівському та жовківському терені“.

НОВИНКИ

— Хотите мати добре фугро, ідіть до відомої фірми Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— Василь Гресяк, веде далі свою кравецьку роботу, по вул. Сикстусській ч. 23, у підвір'ї III. сходи I. п'єт. 323 11-?

— Найкраще випраний ковнівець тільки з української пральні „Бріа“, вул. Баяхарська 21. 18-20 10—?

— Марійське Т-во Пань у Львові пригадує, що в часі візду Марійських Дружин Пань Служби Божі відправлятимуться в черкві по вул. Зиблікевича, наради в селі гімназії СС. Васильянок по вул. Драгоша 17а. Вступ за запрошеннями. За інформаціями прохач звертається в дні 1. листопада від год. 15-тої до Т-ва при вул. Руській 10. перт., в дні візду (2. XI.) в гімназії при вул. Драгоша 17а. — Упова. 479

— Т-во „Український фонд“ востаннє вдів і сиріт у Львові уладжує 3. XI. 1934 о. Великі Осінні Вечерниці в саях Навольного Дому при вул. Рутівського 22. — Початок в год. 21 — Джамбел. — Бюджет в адміністративній управі.

— Нова домічка П. Ч. Хреста. Управа львівського відділу Польського Червоного Хреста повідомляє, що з днем 18. жовтня ц. р. переїхав до власної домічки при вул. Осолінських 13 (в пал. I. пов). Уразові години від 9—15.

— Не буде оплат у вселюдних школах. Як повідомляють з Варшави, проект введення оплат у вселюдних школах знякано. Урядові

ОЛЬГА З БАРИЧКІВ СЕНИШИНОВА

жінка священика

померла в 39 році життя 27. жовтня 1934 р.
Похорон відбудеться в понеділок 29.
жовтня 1934 р. в год. 9-тій, в Цирці коло
Львова.

чинники рахуються з опінією учительських клас, та протестами громадянства й обмірковують нові джерела доходів на покриття коштів вселюдного шкільництва.

— Двогдинний друкарський страйк. На знак протесту проти перенесення зі Львова до Варшави державного видавництва шкільних книжок і централізування друкарських робіт у Варшаві проголошено 2-гдинний страйк львівських друкарів. Страйк розпочнеться у віторок 30. ц. м. в год. 10. і триватиме до 12. год. впол. В тім часі відбудеться протестаційне віче в селі „Глязди“ при вул. Францішканській.

— Фантастична видумка. Краківський „Іл. Курер Цолзенин“ в погоні за сенсаціями подає вістку з Радехова, що там на заваді „Рідної Школи“ прийшло, мовляв, до „небувалої авантюри“, підчас якої жертвою „загальної масакри“ стали м. і. посол Зеновій Пеленський та директор Повітового Союзу Кооператив Корчиняк. З компетентної сторони довідуємося, що ця вістка є видумкою, а „небувала авантюра“ зводиться до дрібного інциденту між двома не-прошеними гостями, який швидко зліквідовано, так що завава тривала далі без перешкоди. Ні пос. Пеленський, ні дир. Корчиняк не потерпіли від нікого ніяких ран, як подає інформатор краківського „Курера“, що так поквапно зробив з мухи вола. Пос. Пеленський являється в нашій редакції здоров аж до позавидування.

ВИРІБНЯ СПОЖИВЧИХ АРТИКУЛІВ

„АРОЗА“ Анна Рожанковська, Львів,
вул. Дверницького 30.

— Під закидом образи польської держави. В городському суді в Бродках станули два грекат. священики, о. Юліан Дуткевич з Лешнева і о. Степан Гаврилюк із Шварова під закидом поширювання фальшивих вісток, спрямованих проти польської держави, а крім того 9 селян з Бріжчини під закидом зневаження поліції з Лешнева в часі походу з приводу свята української молоді. Після переведеної розправи засуджено безумовно о. Юліана Дуткевича на рік в'язниці, о. Степана Гаврилюка на 9 місяців, а інших обвинувачених на безумовний арешт від 4 до 9 місяців. Наслідком внесеної апеляції окружний суд у Золочеві затвердив присуд першої інстанції, припинюючи виїздові обом священикам виконання кари на три роки.

— Касаційна розправа за присуд 16 засуджених. У липні ц. р. відбувся в Станиславові великий політичний процес проти 16 молодих хлопців та одної дівчини за намісаний експропріаційний напад у Надвірній. Підсудних засудив трибунал на основі вердикту судді присяжних на каду в'язниці від 6 до 14 років. Засуджених, крім Романа Чорної, вивезли до в'язниці у Равні та Са. Хресті. Оборонці засуджених згодили касажію до Найвишого Суду 16. листопада ц. р. відбудеться у Варшаві касаційна розправа.

— Залізнична катастрофа склалася перед залізничною станцією в Тернополі. Вантажний потяг, що їхав з Миколаєва до Станиславова, в'їхав на перехресті шляхів до Станиславова, довгого вантажного потягу, що склався з 19 вагонів. Незабаром залізничні були стрілині, бо тоді вагони довгого потягу вийшли зі шляху і розторопили, а рівночасно в першому потязі розбилися три вагони за залізничною. Життя людей

Зізнання директора югославянського уряду безпеки.

ПАРИЖ. ПАТ. Слідчий суддя, що веде слідство в Марселі в справі атентату переслухав як свідка директора югославянського уряду безпеки Симоновича. Симонович зложив подробице зізнання про діяльність різних терористичних організацій на Балкані, а головне про акцію революційної македонської організації О. Р. І. Н., організації Радіча та сепаратистичної хорватської організації Анте Павелича. Опісля Симонович дав висноження в справі арештованих у зв'язку з атентатом у Марселі, Парижі, Торіні та Бельгії. Симоновичі зізнання мають дати основу для домагання видачі осіб, арештованих в останньому часі.

Ревізії та арештування в Тернопільщині.

У Березівці Великій, пов. Тернопіль подібно попередній ревізії та арештування. Арештованих: В. Тимкова, В. Кручового, О. Умрица, Волинця і двох братів Гаврилів перевезли до судових арештів у Тернополі.

Українці купують всяке взуття тільки в знаменитому зі солідності магазині

Львів, вул. Кілінського 2. „Ri Vera“

На складі великий вибір снігівців і кальсон. 476 1—3

14 Д Е Ш Е В И Х Д Н І В

30 знижка цін на всілякі блаватні і
воляні товари у фірмі Галицький
Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

не було, бо залізнична обслуга зіскочила завчасу з вагонів. Катастрофу спричинив машиніст Влад. Ткачик, що не доглянув сигналу і вїхав на другий вантажний потяг.

— 3 Польщі. В парку Йордана в Кракові знайшли трупа двох молодих постріляних людей. Були це трупи 25-літнього Юліана Данека і 22-літньої Софії Голуцької, які скінчили самогубством, не могучи побратись. — В селі Вислі Малій біля Пщини вкрадено з костела історичну чашу, що походить з 1600 р. — В Кракові засудили за спроневерення 40 тис. зол. з клінічної каси службовців Будзіша на 5 літ, Котарбу на п'ятеро, Парнеца і Лазарську на рік в'язниці. Крім того Будзіш має звернути всю вкрадену суму.

— Пімста на воєнний спосіб. В містечку Пакось біля Іновроцлава склалась вночі експлозія на поді одного дому. Тому, що дім відновляли, власник його Лучак перенісся був з розміною до іншого дому. Експлозія спричинила пожежу, що знищила дім з офіциною. Серед згарин знайшли обгоріле тіло молодого чоловіка, яким був Козловський, мешканець того містечка. Показалося, що Козловський залишався до доньки Лучака і стрінувшись з відмовою, рішив підпалити їхній дім. Тому закривав на під і спричинив вибух трьох гранат. Видко, що граната вибухла передчасно і Козловський сам згинув.

Рагляни,
пальта -- убрання
верхи на футра з бильських матер'ялів
порукає **Мечислав Залескі**
Львів, пл. Марійська 10.
Телефон 53. 375 1-3

— Голій з дітьми на вулицях міста. На вулицях Шетива з'явився молодий чоловік, зовсім голій, з трьома дівчинками, 2—8-літніми. Прохажі звертали йому увагу, що діти можуть перестудитися, та він відповідав, що з дітьми може робити що йому завгодно і випрошує собі, щоби встривали в його особисті справи. Іншим відповідав, що йде купатися. Вкінці поліція забрала нудиста та віддала під обсервацію психіатра. Національно-соціалістична „Померше Цгт.“ повідомляє, що цей нудист, то 29-літній Карл Гайнріх, що був членом комуністичної партії. Часопис здогадується, що Гайнріх хотів сфотографуватися на вулиці, щоби вислати цю фотографію до комуністичних часописів.

— Грамотність чехословацьких новобранців. Підчас затягання новобранців до чехословацької армії стверджено, що серед новобранців чехів є неграмотних всього 0.21 пр., німців 0.26, словаків 2.3, мадяр 5.5, жидів 5.7, українців 6 і циган 66 пр. Всі неграмотні новобранці в часі військової служби мусять навчитися читати й писати.

— Колективізація в практиці. Совітський найвищий суд у Смоленську засудив шістьох урядовців на розстріл і 45 службовців на карі в'язниці від 1—6 л. Обвинувачено їх, що вкрали понад 10.000 сотників збіжжя з державних магазинів.

— Клопін з надміром селедців. Англійська преса кажує на таке положення, в якому знайшлися англійські рыбаки з причини величезного полову селедців. Вони рішили не виїздити якийсь час на море. 6.000 рыбаків і портівних робітників здержалось від полову оселедців, доки дотеперішні запаси не будуть вироблені.

— Ще один процес за фільму „Распутін“. Лятовійська преса повідомляє про новий процес проти американської фільмової фірми Метро-Гольдвін-Маєр, що випродукувала фільму „Распутін“. Проти тої фірми виступав зі скаргою ки. Чагадаєв, що фігурує у фільмі як один з учасників убивства Распутіна. Ки. Чагадаєв.

який є адвокатом у Ризі, бачить у цьому кривду для себе і виступив з домаганням відшкодування за моральну атрау. Справу буде розглядати льондонський суд.

— Японія вводить протібіцію. Японський уряд почав сильну кампанію проти алкоголю. Пропаганду ведуть зручно всякі товариства, що дістали підмоги для зборів, віч і часописів. Головний аргумент такий, що старинні японці не вживали алкоголю і славу горілку „сакє“ ввели чужинці, щоб знищити японську расу. Японці не лякаються, що „сухий режим“ скінчиться у них так само як в Америці, бо вірять у патріотизм своїх земляків. Уряд має на меті виключно піднести добробут краю і хоче звести алкоголь, вироблюваний в Японії, внаслідок за кордон.

— Після Туенкгамона Клеопатра. Відомий англійський дослідник старовини Єгипту д-р Говард Картер, що відкрив разом з льордом Керівномом гріб фараона Туенкгамона, тепер сам вибирається в Долину Царів, щоб шукати за гробом жінки Туенкгамона. Водночас шукатиме він теж за гробом Клеопатри.

— Ганді теж має гумор. У Бомбаю соціалісти заочно зажагували собі з Ганді. Вкрали його козу, вбрали по чоловічому, наложили їй окуляри, так як носить індійський революціонер, положили на хребет кужіль і так возили козу по місті, щоб висміяти економічні теорії Ганді. Ганді довідавшись про це ні трохи не гнівався, а сам широко сміявся.

— Ріжні вістки. Гаський міжнародний мирний трибунал зібрався на нову сесію. — У Парижі відкрили міжнародний хемічний конгрес. — Дефіцит нім. бюджету за цей рік дійшов до 1.829.500.000 марок. — У Парижі помер ген. А. П. Богаєвський, колишній донський отаман. — Подружка пара Пікарія, що вбравалась у стратосферу, знизилась в околиці Кадіза (Оріо) з висот 15.000 метрів: аеростат зачепив за дерево і трохи зіпсований. — У старобільському університеті ввели для всіх студентів обов'язкову латинську мову. — У Бельгії утворив уряд окремих фонд на 50 міль. фр., щоб у величезні кредити купувати, промисловцям і ремісникам. — У Німеччині видають з нитки 175-ліття роковин від народження Шілера окремі поштові марки з його портретом. — Із Сан-Франціско повідомляють про страшний борець, що лютував уздовж західного берега Америки; знищені залізи, шляхи.

Переворот у ділянці біллія

Відома в цілій Польщі фабрика білля „АСТРА“ Львів, Сикстуска 2., продає теплі бонжурки в наймодніших барвах і фасонах 8-90, ранішні плащі 11-90, попелюкові мужські сорочки 6-90, найновіші шовкові 9-90, довгі нічні 4-80, дуже тревалі димкові підштанці 2-90, 370 3-6

Із судової салі.

ЗА НЕДОЗВОЛЕНЕ СИПАННЯ МОГИЛИ.

26 осіб на лаві обвинувачених.

В окружному суді в Чорткові розпочався великий процес проти Прокора Острука і 26 інших обвинувачених, селян із Тростянців, пов. Вучач.

На основі акту обвинувачення вночі на 3. червня ц. р. під церквою в Тростянцях успішно могили 4 м. широкі і півтора метра високу, а на могилі устало високий березовий хрест з написом: „На вічну пам'ять героям поляглим за Україну“. Крім того уміщено на таблиці анак тризуба. Поліція ствердила, що могили висипали члени місцевого Лугу, а місцевий парох о. Левицький посвятив її. Довідавшись про це, повітовий староста звелів могилу усунути і вислав

двох постерункових, які наказали війтові це виконати. Війт вислав людей з возами і коли почалось розкопування могили, зібралась туча місцевих селян, які почали сваритися з поліцією, мовлячи, що вона не має права усувати могили. Нараз роздався голос дзвонів і на місце прибігло кількасот селян. З юрби впало кілька стрілі, а на підводи поспиналось каміння. Постерункові відійшли до Устя Зеленого і повідомили про все команданта станції. На другий день прийшов до села більший відділ поліції, але селяни знову почали звонити і не допускати до розкопування могили. На третій день приїхав до села автом сам староста, а одночасно стягнуто з різних станцій кількадесят постерункових. І цим разом відозвались дзвони, збіглося ціле село. Люди, як каже акт обвинувачення, були „озброєні сокирами, вилами, лопатами і камінням“. Юрба не допустила старосту до голосу, кидала камінням. Аж коли з'явилися ще нові відділи поліції, наріз почав розходитися, а тимчасом інший гурт людей розкопав і усунув зовсім могилу. Арештовано кількадесят осіб і ввечері в селі настав спокій. Обвинувачені до вини не признаються і викачують своє алібі. Розправа триває з тиждень.

Жінки! На місячну перевищу хочте дайте МЕНАЛЬ, бо цей найідеальніший косметичний оліфок при періоді і уплах, де Ваша найдорожча радість, не Ваше досі незнане, найбільше добродійство. Додайте в антиках, античних і косметичних складах, де нема в Ген. Репрезент. „МЕНАЛЬ“ — Львів, ул. Потонського 11 а. 379

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

ОКСАНА СТЕФАНОВИЧ.

студ. прав, дочка Наталії і Романа Стефановичів, упокоїлась в Залізничках дня 26. ц. м. по довгій недугі в 21. р. життя. В її П. 481

СПОРТ.

УЖГОРОДСЬКА „РУСЬ“ В ОСІННЬОМУ СЕЗОНІ.

Осінні змагання за мистецтво у східній окрузі словацько-підкарпатської днаїлі закінчені. Ужгородська „Русь“, дотеперішній мистецький підкарпаття і цілої Словаччини, опинилися цим разом у табелі мистецтва на другому місці. Перше місце заняла несподівано дружина А. Ц. Нова Вєсь. Ось як виглядає табеля тої округи:

1. А. Ц. Нова Вєсь	6	4	2	0	13:8	10
2. С. К. Русь, Ужгород	6	4	1	1	19:9	9
3. КАЦ. Кошні	6	3	1	2	15:13	7
4. БФТЦ. Берегово	6	2	2	2	13:10	6
5. ЧСК. Кошні	6	2	2	2	10:13	6
6. ЧСК. Ужгород	6	1	1	4	9:17	3
7. МШЕ. Берегово	6	0	1	5	9:15	1

МИСТЕЦТВА ЧСЛ. ЛІГИ.

В мистецтвх чсл. ліги, яка складається з 12 дружин (професіоналів), беруть у цьому році участь дві дружини німечай: „Тепліцер Фусбальклуб“ і „Дайтшер Фусбальклуб“ (Прага). Останній змагався досі за аматорське мистецтво Чехословаччини, яке здобував кількома перемогами, а тепер зголосив свій перехід до професіоналів. На першому місці в табелі ліги є тепер С. К. Жіденіце, на другому — Вікторія Пльзень, на третьому — Славія, на четвертому — С. К. Простеїов, на п'ятому — Спарта.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК.

У вчорашньому (289.) числі „Діла“ зайшло кілька помилок у спортівій рубриці. М. й. під написанням У. С. К. „Беркут“ написані німечай: Вадіа У. С. К. „Беркут“ У відповілі на це виясненні аложено помилково, що дружина У. С. К. „Збруч“ з Овешч Іхала до Львова поверх 200 км. фірами. Має бути: поверх 100 км. фірами

Закінчення митної війни
дало змогу знову
спровадити обуву
світової слави Марки

SALAMANDRA

Обува марки „Саламандра“ відзначається першорядною якістю, надзвичайною тревалістю, елеганцією і гігієнічною будовою. Наша спеціальність ортопедична обува т. зв. „FUSSARZT“ для вразливих ніг.

Знову дістанете:

Філії:

Львів, Леґіонів ч. 11.

КРАКІВ,

Фльоріанська ч. 18.

КАТОВИЦІ. св. Яна ч. 4.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.
Неділя, 28. X. год. 3:30 поп. „Я переміг дриу“.
Неділя, 28. X. год. 7:30 веч. „Чужа дитина“.

Понеділок, 29. X. год. 7:30 веч. „Чужа дитина“.

Театр Рішорності.
Неділя, 28. X. год. 7:30 веч. „X 33“.
Понеділок, 29. X. год. 7:30 веч. „X 33“.

Кіно.

АПОЛЬО: „Нундари“ (Віктора Гіро).
АТЛАНТИК: „Віва Вілла“.

ВАНДА: „У тайній службі“, „Сховайте намі смутки“ (Файн і Файн).

ГРАЖИНА: „Чар віденського вальса“.

КАСІНО: „Любовні мрії“ з Рішардом Тавбером.

КОЛІСЕЙ: „На позоріші“, режис.: „Перегони гумору“.

КОПЕРНИК: „Нана“ (на осн. Е. Золя). Крім того: козацька гротеска та найпопулярніший Тяжелець Параману.

МАРУСЕНЬКА: „Нана“ (на осн. Е. Золя) і режис.: „Протібіліт шалі“.

МІРАЖ: „Нібеаюнг“.

МУЗА: „Жовтий князь“ (Р. Новаро).

ПАЛІАС: „Чи Людина це дитина“ (Сисарська, Бодо, Шнілліска).

ПАН: „Бунт молоді“ та режис.

ПАСАЖ: „Білий опір“ і режис.

РАЙ: „Катерина Велика“ (Єлсавета Бергнер).

СВІТ: „Наречена з Відня“, „Вірний шпиль“.

СОНЦЕ: „Американська трагедія“.

СТІЛЕВЕ: „Вірні в окопах“, режис.: „Відважно — Львів — Голіауд“.

УТІХА: „Рамдеву із Віднем“.

ХІМЕРА: „Весела Зузіана“ (Ліліяна Гарвей).

Закордонне радіо.

Неділя, 28. жовтня 1934.

Відень (505,8) 11:30 „Реніс“ Веодія, 12:45, 17:10, 22:20 Концерт, 16:00 Кане. муз., 19:30 Сиріна, 20:05 „Аліанже Меншен“ паса Г. Гавітмана, Прага (370,2) 9:30 Академія з нагоди держ. свята, 20:00 Сиріна, концерт, Париж (1649) 14:00 Концерт т., 21:00 Мюзик-Гол, Агльона (531) 22:30 Вол. дуети, Ковно (1935) 16:15 Спіл, Рига (514,6) 17:30 Лотисні пісні, Берлін (356,7) 18:30 Музика, Кенігслюстергаузен (1571) 25:30 Шопенові твори, 20:00 Оп. музика, Лейпціг (352,2) 19:20 Нар. музика, Будапешт (550,3) 19:30 Опереткова музика, 17:15 Цит. музика, 20:00 Солісти, Мільно (368,6) 20:30 Вол.-інструментальний концерт, 21:30 „Іль Марчо Іль Рома“ симфонічна поема Педерлі, Рим (320,8) 17:00 Вол.-інструментальний концерт.

Понеділок, 29. жовтня 1934.

Відень (505,8) 17:45 Арті та пісні, 22:30 Музика, Прага (370,2) 11:05 Салом. муз., Прага II. (239,2) 14:45 Спіл, 18:10 Концерт, Париж (1648) 13:00 Концерт, 21:00 „Баяно“ паса Савара, Агльона (531) 21:00 Шубертові твори, 22:15, 22:45 Спіл, 23:40 Ірл. музика, Рига (514,6) 19:15 „Шопен“ оп. на осн. Шопенових мотивів, Берлін (356,7) 15:25, 18:30 Музика, 20:10 „Ді Гайрат“ відер Віден“ ком. оп. Гумбертінка, Кенігслюстергаузен (1571) 14:40 Ремесло для дітей, 19:05 Форт. твори Баха й Моцарта, 19:30 Шубертові пісні, Лейпціг (352,2) 17:10 Кане. муз., 20:10 Мадяр музика, Спіл, Мінхен (405,4) 17:50 Брамсові пісні, Штутгарт (322,6) 15:30 З подорожі по Африці, 17:30 Солісти, Будапешт (550,3) 12:05, 23:00 Цит. муз., 19:00 Сиріна, Мільно (368,6) 11:30 Тріо, 20:45 Іт. нар. музика, Рим (320,8) 17:10 Вол.-інструментальний концерт, 20:45 „Фальстаф“ ком. оп. Верді.

Львівське радіо.

Неділя, 28. жовтня 1934.

9:00 Ранішня аудіція, 10:10 Місійний відіт, 10:25 Популярна муз. з гр. пл., 11:40 Рел. муз., 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеор. вістки, 12:05 Знаціння ошадності в сьогодні. часах, 12:15, 13:15 Муз. поранок, 13:00 У Деманіських печерах, 14:00 Легка муз. з гр. пл., 15:00 Практичне використання розпорядків про відновлення, 15:15 Концерт муж. хор, 15:35 Нар. пісні (хор зі 360-х), 15:45 Члеть-години літній хлібороби, 16:00 Танець кижки (вишук із „Попелюхи“ Жеромського), 16:45 Шреді на кораблі „Вартава“, 17:00 Запросини до танцю (музика з конференсерою), 17:30 Книжка Мавр. Падельога про переліт у світовій по-

літні 1904—1906. 18:00 Театр Уані: „Мандрівка Чонь-Пі“ на осн. Саші Гіт-рі, 18:45 „Киття молоді“ „Промісності“, 19:00 Концерт творів Н. Штрауса (оркестр), 19:30 Актуальна балайка, 20:00 Концерт симф. оркестру, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 На веселій дні, хвилі, 21:45, 21:46 Спорт. вістки, 22:00 Почт.-техн. скринька, 22:15 Рекл. концерт, 22:20, 23:05 Танк. муз. з гр. пл.

Понеділок, 29. жовтня 1934.

6:45 Ранішня аудіція, 7:50, 22:00 Рел. концерт, Сільва реру, 11:57 Сиг. часу, 12:03 Метеор. вістки, 12:05 Огляд преси, 12:10 Легка музика, 13:00 Подуха, денник, 13:05 Гр. пл. (Сиріна, г-моль Шуберта, нехоничена), 15:30 Експорт, 15:35 Біржа, 15:45 Останній пісонець Львова (муз. пок. ауд. на спогад Людвиківського), 16:30 Ліжесові вчання з гр. пл., 16:45 Лекція нім. мови, 17:00 Кане. концерт, 17:25 Жіночі часописи, 17:35 Пісні в супр. форт., 17:30 Світ барв. (теор. природ. відіт), 18:00 Фейл! Легіони та Гупульщина, 18:15 Концерт орк. манд., 18:45 Далі дитя: „Малій Івон на промі“ (брат. оп.), 19:00 Дрібн. скр. твори Фр. Крайнера з гр. пл., 19:30 Подихи на Схаліні, 19:30, 19:56 Спорт. вістки, 20:00 Легка муз., спіл, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Концерт симф. орк., 21:45 Перемога ідеї виховання, 22:15 Спіл (Івон Сиріта, баритон) у супр. форт., 22:35, 23:05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.26:50 зол.
У Варшаві були такі курси: Лондон 26:28, Париж 34:90, Берлін 213:30, Ціріх 172:67, Амстердам 358:48, Прага 22:10, Італія 45:35, Бельгія 123:63, Бухарест 17:00—38:00, Данціг 172:75, Копенгаген чекн без трансакцій, Осло чекн без трансакцій, Стокгольм чекн без трансакцій, Ньюйорк кабелі 5:29 3/8, Ньюйорк чекн без трансакцій, Відень 98:50—100:00, Золото: Долари 8:91—8:93, Франки фр. 34:30—34:60, Дукати 81:70—82:20, Корони 35:30—36:30, Рублі 45:50—46:30, Срібло: Корони 0:30, рублі 1:20, фальоресн 0:70.

ЗВІЖЕ.

Ціни паритас Південночеська льво Львів від до від до
Жито одноціле 14:75—15:00 16:50—16:75
Жито збірно 14:25—14:50 16:00—16:25
Ячмін одноцілий 13:30—13:75
Ячмін на мліно 12:50—12:75 13:75—14:00
Бараболі преміс. 3:25—3:50
Сімя конопляне 26:00—33:00
Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 29. жовтня н. р. кооперативам платити за льво Львів.
1 кг. масла десерового 2:30 зол.
1 л. молода 0:14 „
1 л. сметани 0:60 „
1 л. яєць 3:60—3:70 „
Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові і дітра 22 сот.
Тенденція на масло і яєць вдержана, на молоко і сметану слаба.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від 27. жовтня до 1. листопада н. р. включно платити своїм доставцям за 1 кг. живої паги птінці, львоко подіра птахомисарні „М. С.“ у Львові (вул. Б. Глоуацького 23):
Пантари І кл. за 1 кг. 1:25 зол.
„ II „ 1:00 „
Індик та індики І кл. 1:13 „
„ II „ 0:80 „
Кури молоді І „ 0:85 „
„ II „ 0:50 „
„ старі І „ 0:80 „
„ II „ 0:50 „
Качки І „ 0:85 „
„ II „ 0:60 „
На годівні і негодівні гусь попиту зовсім нема. Тенденція слаба.

ОПОВІСТКИ

Загальні збори фільм Музичного Т-ва ім. Лисенка в Тернополі відбулись в неділю 4. листопада 1934 в залі т-ва Бесіда в год. 6 вечером з таким порядком нарад: 1) Відкриття зборів 2) верифікація протоколу з останніх заг. зборів, 3) звіти Виділу і Управл. муз. інституту, 4) звіт Контрольної Комісії і внесення на ухвалення уст. Виділу абсолютної, 5) дискусія над звітами і ухвалення ухвалення абсолютної, 6) вибір Виділу і контрольної Комісії на р. 1934/5, 7) есентуадія. Виділ. 482

Заходом т-ва „Боян“ і муз. т-ва ім. Лисенка в Тернополі в четвер 8. листопада 1934 Вокально-музичний вечір для вшанування пам'яті композитора Михайла Вербицького. Початок в год. 6 (8 вечір). 482 а

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЗВІЩЕМ мудрих людей, всі купують фланелові мужеські піжами 8:90 жіночі 9:80 дитячі 4:50, лише у відомій фабриці біля „Пав“, Сикстуська 1. 284 19—30

ВДОВА шукає місця на виїзд, розуміється на кухні і сільським господарстві. Має добрі свідчення. Зголошення: Марія Йоосевич, вул. Кордєвського 46 дв. 12. 2—2

НЕ ЗАВЕДЕШСЯ купуючи теплі мужеські і жіночі піжами і бонжурки по 8:90—9:80, дитячі 4:50 у фабриці біля „Астра“ Сикстуська 2. 370

АДВОКАТСЬКИЙ апікант, три і п'яріч на практиці в обслу. Окружного Суду — шукає місця від зараз. Зголошення Адв. „Діла“, Апікант. 477

ДИПЛОМОВАНИЙ учитель спілу й музички, з кваліфікаціями до гімназій і семінарій, прийме посаду в школі або в якій іншій інституції поставити зразково хор (оркестру). Яр. Терлецький Львів, Мурарська 60. 478 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

ступних швах. — Ціни на бажання. Приймає направи. 31/81 3—40

Вирібія музичних інструментів

Фр. Невчик
Львів, вул. Городецька 2Б. Телефон 25-76. Поручає всілякі музичні інструменти, привади, грамофони, плити і т. п. по при-
ступних швах. — Ціни на бажання. Приймає направи. 31/81 3—40

ETRONAL

(Затвердження рег. Міл. Сп. Вл. ч. 1606).

Одинокий красний засіб лікує нотилицю за 24 годин.

Скоре і певне дізнання „ЕТРОНАЛЮ“ стверджене на львівській Ветеринарній Академії. До підкожного вликування візці ваги до 35 кг. вистарчає одна мала капсулка в ціні 90 сотників. — До підкожного вликування корови або вола до ваги 200—250 кг. вистарчає 2 капсулки більші за 4 зол. Можна дістати у хем. лабораторії М-ра С. Едельмана, Львів, Театинська ч. 16. та у всіх аптеках. 424 3—6

ВСІ ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ

Philips 33 A

Модель 1935

Радіо-приймач 3 обводовий до електричної сіті з динамічним голосником. Ратальною системою Філіпса 10 місячним

32/81 6—15 виключно до купна

„Фото-Радіо-Палає“

Львів, Марійська пл. 8. (Дім Шпрехера)

14 дешевих днів

30% знижка цін на всілякі блаватні і вовняні товари

Для прикладу кілька цін:

Фланель на білях 0:60
„ на піжами 0:75
„ у зайн. взорі 1:—
Бая двостр. 1:50
Вельвети і штрумен 1:75
Ваталий 1:50
Шевюти на мундурки 1:80
„ на убрання 2:50
Вовна на сукні 1:70
„ на пляші 6:—
Павди 5:50
Копи 5:—
Полотно 0:55

Сирілка 0:35
Динка на підштанці 0:65
Зефір на сорочки 0:80
Попеліна на сорочки 1:30
Хустини до носа 0:15
Вафл. ручники 0:30
Купел. ручники 0:60
Помешки 2:00
Каші і обрус 2:75
Підняки до коварі 4:90
Полотно до прост. 1:25
Сатилові коварі 9:00

Великий вибір найновіших вовняних матеріалів на сукні костюми і плаці по найнижчих цінах. — УВАГА: При закупі товарів від 5 зол. даром бігеті до кіл Палає, Апольо, Атлантис і інших.

Галицький Магазин Новин Львів, галицька 15.

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександр Костик.

Видає Видавничя Спілка „Діло“.

З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10.

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ
30% знижка цін на всілякі блаватні і
водняні товари у фірмі **Галицький**
Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

Між Парижем та Москвою.

Женева, 29. жовтня 1934.

Отже жертвою внутрішніх суперечностей, які загрожують розсадити військово-фашистський режим Сербії, став не лише югославський король, що стояв на чолі того режиму, а й французький міністр закордонних справ пан Барту. Так лише пан Радек в „Ізвестіях“ з 11. п. м. Але варто запитати пана Радека, чи „внутрішні суперечності в інших державах, які Париж і Москва примушують брати участь в їх комбінаціях, не грозять їм ніякою небезпечкою? Варто нарешті запитати пана Радека, чи внутрішні відносини в Союзі СРСР не створюють небезпечки розвалу тої держави, більшої, ніж для якогось іншого режиму в Європі?

Не є випадковим збігом обставин, що рік, в якому Париж та Москва заходилися особливо пильно організувати мир Європи в Женеві та поза нею, особливо багатий на криваві події. Нема сумніву, що політична криза в Європі є у значній мірі впливом господарської кризи в цілому світі. Не може бути також сумніву для розумної людини, що відповідальність за світову господарську кризу паде на московський уряд, який зруйнував ринки збуту для світового промислу на землях померлих націй і в Китаю та причинився до встановлення політичних відносин в Європі, що загострюють як політичну так і господарську атмосферу в цілому світі.

Але й безпосередня участь агентів III. Інтернаціоналу у деяких кривавих подіях цього року в Європі є поза всяким сумнівом. Провокація більшовицьких елементів в австрійській соціалістичній демократії пхнула частину австрійського робіництва до безнадійного повстання. Участь більшовиків у лютневих розрухах у Парижі не була ні для кого таємницею.

Прийняття московського уряду до Союзу Народів мало розпочати нову добу розвитку миру в Європі. Навернення Франціїю більшовиків прийнято урочисто до „буржуазної“ родини держав; кілька тижнів після того вибухло повстання в різних частинах Іспанії під безсумнівним провідом московського Інтернаціоналу. З цього більшовики арештою не роблять ніякої таємниці, пишучи: „Зріст сил контрреволюції створив ґрунт для боротьби робітничих мас під проводом комуністичної партії за єдиний фронт“. („Ізв.“ з 10. 1934. р.).

Засоби боротьби іспанських „революціонерів“, про успіхи яких з такою втіхою повідомляв власний кореспондент „Ізвестій“ з Парижа, не полишають ніякого сумніву щодо того, хто ними керував. „В Астурії селяни покарали смертю реакційного посла... У Навасі, 80 км. від Барселони, група повстанців обила нафтою оліж священика і запалила її. В Сан-Вінсент-Кастелеті намагалися зробити те саме, але священникові пощастило врятуватися. Церкву спалили“ І. т. д.

Агенція „Аваса“ повідомляє з Мадриду: „Здобуте 19. п. м. військом уряду місто Мірес творило центр цілого повстанчого руху. Повстанці уклали в місті комуністичний лад, вони склалися головним чином з комуністів та синдикалістів-анархістів. Вони доконали нечуванних терористичних актів. В одній місцевості біля Мірес вимордували 110 поліцаїв“. „Юнайтед Прес“ повідомляє з Гендай, що повстанці в Обідо вимордували в найбільш жорстокий спосіб родину приналежних до цивільної гвардії. Ці повстанці — самі комуністи.

Таким чином французько-московська „приязнь“ коштувала Іспанію дуже дорого. Викинені з Німеччини більшовики перенесли свій центр до Франції і використали протиурядовий рух в Іспанії, щоб перетворити його в криваві більшовицькі заворушення, в яких розприслися і національні змагання каталонців і економічні домагання робітників північної Іспанії, як і в багатьох інших державах, здорові початки національного і соціального руху і поставила країну перед лихим диктатурою чи більшовизму.

Більшовицькі заворушення в Іспанії є важливою і може останньою пересторогою і для самої Франції. На жаль, можна побоюватися, що які останні криваві події в Іспанії, які трагедія в Марселі не відвернуть в найближчій часі Францію від її фатального зближення з московським урядом. Лишається лише надія, що розвиток соціально-політичних відносин в самій Франції стримає ще її перед безоднею, до якої вона прямує.

А відносини в самій Франції щораз складніші. Московська преса недурно хвалиться, що комуністичні організації зросли у Франції впродовж останнього року більш ніж вдвоє. І можна думати, що більшовицька статистика щодо Франції точніша ніж щодо самого СРСР. У своїй великій промові в радіо Думерґ заявив,

що він виступає проти злученого фронту соціалістів та комуністів найбільш рішуче тому, що соціалістами проводять комуністи. І справді, на останніх виборах до місцевих управ соціалісти втратили деяку кількість мандатів, але комуністи придбали їх. На останньому конгресі учасників Франції, що заступає 80.000 членів, перейшли комуністичні резолюції і опіалось „Інтернаціонал“. В якому відношенні стоять сили комуністів та їх прихильників до сил французького уряду та партій, на які він спирається, сказати досить важко. Нелегко мабуть довідатися і самому французькому урядові, скільки прихильників мають більшовики у французькій армії та поліції. Певне лише одне, що московський уряд буде підтримувати спільний фронт соціалістів та комуністів проти союзницького русофільського уряду Франції не менш діяльно, ніж робив це в Іспанії.

Більшовицька преса не полишає найменшого сумніву щодо цього. „Ізвестія“ виступили незвичайно рішуче проти відомої промови Думерґа перед виборами до місцевих управ, заявляючи, що Думерґ повторив те, „що твердив Тардіє 6. лютого, коли французькі фашисти скинули радикальний уряд“. Натяк „Ізв.“ на 6. лютого, коли в Парижі йшли криваві розрухи, та обвинувачування сучасного французького уряду у фашизмі містять досить виразні погрози московського комун. центру під адресою сучасного французького уряду.

Лише цілковитим політичним засліпленням можна заявляти те, що французький уряд, не

Оказіяна продаж — флягеля на біллі 045, баталіна 1'80, штрукси і бархани за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН. — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

зважаючи на очевидну більшовицьку небезпечку в межах власної держави, робить далші заходи, щоб заключити союз з Москвою.

Женевський часопис „Ля Суїс“ висловлює досить спростане здивування, що французький уряд при сучасних політичних відносинах в Європі за всяку ціну хоче примусити Польщу пристати безоглядно до французької політики супроти Москви, погрожуючи в разі відмови навіть зірванням францусько-польського союзу. Цей часопис слушно припускає, що в разі франко-німецького збройного конфлікту московський уряд імовірно поспішився би передусім зайняти прибалтійські держави та виставити передоємні межі Росії. Отже стримане становище Польщі наводить у Швейцарії повне зрозуміння, а також очевидно й у всіх державах, яких уряди розуміють небезпечку франко-московського союзу.

Але чи лишиться Франція ізольованою між великими державами у своїй наближенні до Москви, чи московсько-французький союз допровадить до соціально-політичної катастрофи в самій Франції, і в одному і другому випадку українські чинники мусять рахуватися з тим, що українська справа може стати настільки актуальною на міжнародній арені, що можна буде про неї вже говорити не тільки інформативно.

М. Данько.

Українці в Манджу-Го живуть і працюють!

Кільканадять вісток про те, як живе і працює українська колонія на Далекому Сході.

З „Манджурського Вістника“, якого кільканадять чисел надіслано нам з Харбіну, довідуємося, що життя наших братів на Дал. Сході йде буйним ходом і розвивається щораз краще. Про це дають свідчення такі факти:

ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КОЛЬОНІ У МАНДЖУ-ГО.

Під теперішню пору українці Дал. Сходу об'єднуються в таких організаціях:

1. Недавно заснована політична організація „Український Національно-Державницький Фронт“ (про нього нижче); 2. Українська Національна Громада; 3. Союз Українських Емігрантів; 4. Т-во „Просвіта“; 5. Т-во „Січ“; 6. Союз Української Молоді і 7. Союз Молоді „Зелений Клин“.

Органом українців у Манджу-Го є тижневик „Манджурський Вістник“, що в вересні ц. р. почав шостий рік своєї праці. При цьому тижневику має небагато почати виходити окремих місячник-додаток „Ватра“, присвячений обговоренню та оформлюванню українського світогляду та проблем визвольної боротьби. Крім цього „Ватра“ матиме статті про історію й заведення Зеленої України, при чому частина його матеріалу друкуватиметься, для об'єднання чужинців, англійською мовою.

Редактором „Манджурського Вістника“ й „Ватри“ є п. М. Мілько.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОСТІЙНИЙ ТЕАТР У ХАРБІНІ.

Дня 21. вересня ц. р. відчинено в У. Н. Домі у Харбіні Український Театр, заснований Групою Українських Артистів.

Першою виставою театру була песа Тогобчного „Душогуби“, яку харбінська українська колонія привітала дуже радо. За нею йшов вечір української пісні, у якого програму авіаїшли песа „Червоний вогонь“ та сольоспіви Лобаніва, Курської й Савченка, врешті як третю з черги виставу поставлено комедію „Хатня Революція“ Володського.

Театр має добрий хор і оркестру та підготовляє низку побутових пєс і комедій.

УКРАЇНСЬКІ РАДІО-ВЕЧОРИ.

Заходом „Мандж. Вістника“ радіостанція Харбіну передає на весь Дал. Схід що який час окремі радіо-вечори, в яких програму входять реферати про змагання українського народу і працю його еміграції, переплітани продукціями хору та кращих українських солістів м. Харбіна. Ці радіо-вечори спопуляризували дуже їм Українці на Дал. Сході й добули прихильну критику навіть японських часописів, а досі було їх чотири: 26. липня, 2. серпня, 20. вересня й 4. жовтня. Дальші вечори підготовляються.

УКРАЇНСЬКА СТОРІНКА В ЯПОНЬСЬКОМУ ЧАСОПИСІ.

Японський часопис „Харбінське Время“ завіз у себе сторінки для чужинських націй, в тому числі для українців. Три місяці тому редагування сторінки передано Управі УНГ.

КНИГОЗБІРНЯ-ЧИТАЛЬНЯ УКРАЇНСЬКОГО НАР. ДОМУ.

Заходи, щоб упорядкувати книгозбірню читальню при УНДомі для української колонії, будуть швидко скінчені й небаром відбудеться її відкриття.

УКРАЇНСЬКА ГІМНАЗІЯ В ХАРБІНІ.

20. серпня ц. р. в Українськ. Нар. Домі відчинено Українську Гімназію з реально-комерційним відділом у складі трьох (3-х) підготовчих і 1-ої класи гімназії. Найпильнішу увагу звернено на практичне вивчення чужоземних мов (англійської, японської й манджурської), на вивчення різного ремесла та практичних предметів (бухгалтерія) і на фізичний розвиток учнів. При гімназії організовано бурсу. В майбутньому кожного року відчинятимуться вищі класи.

ПРИТУЛОК СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ ЕМІГРАНТІВ.

Спілка Українських Емігрантів дістала від Управління У. Н. Дому мешкання у подвір'ї, призначене на притулок для збігців з Зеленого Клину. Притулок відремонтовано, приведено до ладу та приміщено в ньому кількох наших вигнанців, з яких деякі дісталися сюди кілька днів тому, втікнувши з концетраційних таборів на Амурщині. Проведена серед громадянства акція збірки різних одягів, тощо, дала змогу роздати біднішим збігцям одяги.

НОВА ПОЛІТИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНЦІВ У МАНДЖУ-ГО.

Питання ділового активного об'єднання українських національно-державницьких сил на Далекому Сході для активізації боротьби з ворожою комуністичною навалюю, що ще недавно здавалося тяжкою проблемою, починає знаходити нарешті своє поладження.

Цю мету ставить перед собою й виховання нових кадрів активних національно-державницьких сил та зокрема популяризацію української думки на Далекому Сході має започаткувати перша українська політична організація в Манджу-Го: Український Національно-Державницький Фронт (УНДФ).

В другій половині серпня відбулися конституючі Збори, на яких обговорено предстелений ініціативний груповий статут та представителі політичної організації українців на Далекому

му Сході. Рівночасно устійнено провід УНД-Фронту до котрого входять: загальні політичний референт (ген. секр. Проводу) — М. Мілько, організаційний референт — П. Яхно, референт преси та пропаганди — І. Світ.

ВЕЧІР ПАМ'ЯТІ КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА.

Спеціальний комітет організував вечір, присвячений Володареві Української Князівської Держави Володимирові Великому, що відбувся заходами українських національних організацій м. Харбіна. У програму вечора входили: Національний гимн, Вступне слово п. Марчишина, Українська Національна Держава часів св. Володимира — реферат п. Паславського, „Накрила нічка“, мішаний хор, „Український юнак“, декламація Юрася Яхна, „Київ сі-лиця Державної України“, реферат п. Андрушенка, „Українська культурна ідея на Д. Сході“, реферат п. Світа, „Ой, видно село“, мішаний хор, „Українські вірші“, декламація Галі Кукурузи, „Вкраїно мати, кат сконав“, міш. хор, „Госту-іят соборности українських земель від Володимира Великого до наших днів“, реферат п. Мілька і „Молитва за Україну“ — мішаний хор.

КНИЖКА ПРО УКРАЇНСЬКИЙ ДАЛЕКИЙ СХІД.

Накладом „Манджурського Вістника“ появилася друком у російській мові книжка відомого харбінського журналіста, українця І. В. Світа, п. з. „Український Дальній Восток“. Книжка має кільканадцять ілюстрацій і коштує 20 фенів.

Еспанські в'язниці переповнені.

МАДРИД, 28. 10. ПАТ. У мадридській в'язниці, обчислений на 100 в'язнів, перебуває тепер 3.000 арештованих. В'язниці, в якій перебуває провідник соціалістів Ляро Кабалеро, невідомо. Арештованих можна відвідувати. Суспільна опіка піклується долею 110 сиріт, яких батьки загинули під час повстання в Астурії. Найвищий трибунал домагається від кортезі, щоби видав судові колишнього прем'єра Азанау і посла республіканської лівиці Люї Вельо.

В Овідіо зареєстровано всі вантажні самоходи, щоби звести трупи, порозкидані довкола міста. Зпід звалищ домів витягають багато людських трупів.

Соціалістичний посол Лявдров, колишній генеральний директор народного шкільництва зрікся посольського мандату. Університет в Овідіо видав відозву до суспільності за даними на відбудову університетської бібліотеки, яку повстанці спалили.

Польсько-французький союз не існує.

Голос французької преси.

ПАРИЖ, 28. 10. ПАТ. Французька преса публікує такі коментарі у приводі перемиї польсько-го посольства у Берліні і німецького у Варшаві на амбасаді.

„Лібєрте“ сумнівається, чи Польща більше задоволена з Гітлера ніж Франція зі Сталіна. Добре сталося, що Поморя, ще недавно пекуча, заплутова європейська проблема, не доводить уже до конфліктів і Німеччина поволеньки при звичається до своїх теперішніх кордонів. Чи це повелика шира, це справа інша.

„Журналь де Деба“ критикує польську і французьку політику. Пише, що хоча польсько-французький союз ще зареєстрований на папері, в дійсності вже не існує. Тому слід сподіватися, що Польща змінить свою орієнтацію, доки ще не запізно.

Пертінакс пише в „Еко де Парі“, що перемиїна посольства на амбасаді заспокоїла пристрасті амбіції Польщі. Цей символічний акт доказує, що польсько-французький союз з 1928 р. вже не є головною осею закордонної політики Польщі. Становище Польщі до східного півкулі змушує Францію змінити своє становище. Полорож прем. Гембеша до Варшави доказує, що між Польщею і Німеччиною існує не тільки порозуміння, але польський уряд є в таємній порозумінні з Мадярщиною. Тому автор висловлює бажання, щоби становище Польщі було добром лонцією для Франції під час теперішніх переговорів з Італією.

Схопили маклера діамантів.

ШКАГО, 28. 10. ПАТ. Чотирьох бандитів напало на маклера діамантів з Нью Йорку, притомили утрати револьверу і самоходом вивели за місто. По дорозі загарабили скриньку з неопліфонованими діамантами за 30.000 доларів і 500 дол. готівкою і шойно тоді виникли невинного маклера зі самоходу.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ГРЕКО-КАТОЛИКИ ВИКАЗУЮТЬ НАЙБІЛЬШУ СМЕРТНІСТЬ!

Цифри, які принесли тепер „Відомості Статистичне“ про природний приріст населення, для нас дуже невеселі. Український нарід у Галичині (гр.-католики) має найбільший відсоток смерті, бо 17.1 на тисячу (під увагу взяті П. четвертічка). Відповідні цифри інших віроісповідань ось такі: православні 13.2, римокатолики 14.2, євангеліки 14.5, жиди 9.6 Відповідно до того представляється природний приріст. Гр.-кат. 10.6 проміл, православні 13.3, римокатолики 14.6 (найбільше число уродин), євангеліки 7.6, жиди 11.3 проміл!

Як бачимо з того — ситуацію рятують українці на північно-західних землях. Це вже виказав останній спис населення. Найменший природний приріст гр.-католицької частини нашого народу, як теж жахлива смертність її викликає поважні рефлексії...

ЯК СТВОРИТИ ГУРТІВНІ ДЛЯ ПРИВАТНИКІВ-ДЕТАЙЛІСТІВ?

Під цим заголовком оголосила редакція двотижневика „Торговля і Промисл“ у 3. числі яке саме появилось, анкету, вважаючи, що розв'язка цього питання є для зацікавлених тим купців дуже важна. Йде про те, чи мають купці скористати з готового вже кооперативного апарату, чи мають творити окремі гуртви.

В цьому самому числі находимо ще статті інж. Дурбажа (юн.), дир. Скопляка (Гасла і дійсність), продовження статті В. Несторович (Суспільне становище купця в українському громадянстві), закінчення фейлетону дра Витановича про Димета, „Зизом на ринок“ Чіпки і багато інформаційного матеріалу.

Польська хроніка.

ГОСПОДАРСЬКІ ВИСЛІДИ ВІДВІДИН ГЕМБЕША. — ДОТЕПЕРІШНІ ВЗАЄМИНИ МАДЯРЩИНИ З ПОЛЬЩЕЮ.

Побізка Гембеша до Варшави викликала відповідний резонанс на заході Європи. Французька преса зазначила між іншим те, що Мадярщина, як край суто хліборобський не відбігає своєю економічною структурою від Польщі, через те ніяких господарських вартостей їй дати не може. Та справа не виглядає так але. Польща має деякі галузі промислу, які навіть дуже поважно зацікавлені у зміцненні взаємин з Угорщиною. В першу чергу важний для Польщі є вивіз вугілля до Мадярщини і вивіз текстильних виробів. Міцно заінтересований є і цинковий промисл.

Фактично до кінця 1929 р. торговельні вартості, які виміняли між собою Польща і Мадярщина, були доволі поважні, шойно 1930 рік був переломовий. Дотого з винятком 1925 і 1928 років Польща мала активне сальдо (воно й досі залишилось).

Як далеко посує візита Гембеша теж справу господарську — покищо невідомо. Практичним вислідом цієї візити є постановка викликати в обох краях комітети екон. студій і назначити мішану комісію для збільшення торгів. оборотів.

ПОЛЬЩА І „ЗОЛОТИЙ БЛЮК“.

Всупереч нашим здогадам, які ми висказали в останньому „огляді“ — Польща взяла участь у брссельській конференції країв „золотого ब्लюку“. Запрошення прийшло в останній хвилині.

Псруч з декларативною сторінкою брссельської конференції (знову підкреслює сильну волю витримати при золотій валюті), має вона і практичну сторінку. А саме конференція рішила збільшити на 10 проц. взаїмні обороти „золотих країв“. Та це покищо все таки теорія...

Провідник польської делегації мін. Долежал, заявив кореспондентові „Екон. і Фін. Агенції“ між іншим ось-що:

„Своєю участю в конференції Польща доказала, що її уряд має міцне бажання затримати зол. валюту і всіма засобами працювати над тим, аби адержати непохитну вартість польського золотого“.

БЮДЖЕТОВИЙ ПРЕЛІМІНАР І НОВІ ПОДАТКИ. — ЧИ ПІДВИШКА ДОХОДОВОГО ПОДАТКУ.

Цифри бюджетового прелімінара, які опубликував уряд, викликали різні коментарі в опозиційній пресі. Не йде так про „кінцевий ефект“, а саме про пасивне сальдо, передбачене в висоті 149 мільонів. Дефіцит був і буде. Зате звернув увагу факт прелімінування вищої суми доходів, ніж до цього давали би право дотеперішні осяги в доходовості. Колиж узяти під увагу те, що доходові джерела радше стають сухіші (державні підприємства, стемплеві оплати, мито, ба навіть монополії), то оптимізм уряду який дозволив йому рахувати на доходи, що переступають на 22 мільони доходів теперішні, мусить кожного поважно застановляти.

Острах, що уряд рішив збільшити податки, стає зовсім реальний. Преса сповіщає, що доходовий податок буде підвищений.

Уже раніше появилася вістка, що люди безжени платитимуть вищі дооходові податки. Та здобуті в той спосіб гроші мають йти на спеціальні потреби шкільництва. Чи на них рахує уряд? Чи взагалі доходовий податок буде підвищений? Останню можливість бере на увагу польська преса зовсім поважно, дарма, що таке потягнення яскраво суперечилоб політціи дефляції. Добре, що це покищо лиш здогад.

ГОСПОДАРСЬКІ НОВИНИ З ОСТАНЬНОГО ТИЖНЯ.

Пром.-Торг. Палата, яка доживає своїх днів, вивела на пленарному засіданні 24. ц. м. резолюцію, в якій протестує проти позбавлявання Львова різних інституцій, які уряд переносить до Варшави. Це веде до знищення господарського життя. — У торгівлі вугіллям великий застій. Купці і консументи чекають на заповіджену знижку вугілля. — Про негативну роль картелів свідчать цифри про теперішню ціну цементу і його збут. Після розв'язання картелю ціна цементу впала на 75 проц., а збут зріс на 100 проц. Але появилася вістка, що продуценти цементу монтують уже новий картель. — Польща заключила договір зі Соютами, в якому зобов'язалася спроваджувати українську залізничну руду за готові залізничні вироби.

В.Н.-виц.

Мистецьке життя.

УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО В ЕСПАНІ.

У серпні мистець Микола Глушенко улаштував виставку своїх творів у Барселоні. Барселонський музей закупив один твір. Мистецька критика прийняла творчість Глушенка дуже тепло.

ПУБЛІКАЦІЯ ПРО УКРАЇНСЬКУ ГРАФІКУ.

Міжнародний журнал графіки „Gebrauchs-grafik“, що виходить у Берліні в німецькій і англійській мові умістив у 7 числі за липень ц. р. фахову статтю знаменитого нашого мистця проф. Василя Масютини про творчість такого другого нашого графіка Олексю Кравченка. Стаття багато ілюстрована. Того роду статті, де мистець інформує про творчість другого мистця вважаємо за явище більше як відрядне. Це вказує, що інформація є авторитетна, що наші мистці живляють метод західно-європейських своїх товаришів, та що така інформація займає провідне становище в мистецькій критикі, розуміється, не виключаючи оцінок і інформацій критиків і істориків.

ВИСТАВА М. ГЛУШЕНКА В ПАРИЖІ.

Микола Глушенко улаштує виставу своїх еспанських етюдів в Парижі, в галерії Зана від

2. до 16. листопада. Видіно гарний ілюстрований каталог. Еспанські етюди М. Глушенка дуже цікаві в кольориті і блискучі в формі.

ПРОПАВ ТВІР З МУЗЕЮ.

З мистецьких творів, які возив Національний Музей у Львові на виставу українського мистецтва у Варшаву, пропала одна річ — „Гудул“ Р. Лісовського, аквареля.

НОВІ ТВОРИ В. КАСІЯНА.

Знаменитий наш графік В. Касіян зілюстрував нове видання „Кобзаря“. Деякі ілюстрації надруковані в українській радянській пресі.

ПОЛЬСЬКА ФАХОВА КРИТИКА ПРО НАШІ МИСТЕЦЬКІ ВИДАННЯ.

Останнє велике число „Głos - u Plastyków“ в Кракові приносить дуже прихильні рецензії на монографії О. Грищенка і М. Андрияка, видані львівською Асоціацією Нез. Укр. Мистців. В попередньому 7—8 числі того журналу була рецензія на „Мистецтво“, в якій піднесена фахова і дбайлива редакція журналу, його високий рівень, та відзначена ретливість і зусилля наших мистців. Крім того гарні рецензії на монографії М. Глушенка й О. Саспаської.

П. К.

НОВИНКИ

— Вибір президента м. Львова. У суботу відбулося засідання ради м. Львова для вибору президента міста, трьох віцепрезидентів і 8-ох лавників. Була зголошена на письмі одинока кандидатура дотеперішнього президента Львова Вацл. Дроновського. Прийшли всі 72 радні. Голосували в позачасному порядку, кидаючи картки до урни. Голосів віддали 71, в цьому важких 44. Кандидат Дроновський одержав 44 голоси й вибраний президентом. Віцепрезидентом вибраний після д-ра Ст. Островського 43 голосами на 72 голосуючих. Другий кандидат на віцепрезидента д-р Веринський (начальник персонального відділу шк. кураторії і президент „Стшельца“) перепав, бо одержав 40 неважких карток, а 32 важкі. До вибору третього віцепрезидента не дійшло. Скликання нового засідання для вибору дальших членів управи належить до компетенції нововибраного президента Дроновського.

— Знижка цін вугля. З 1. листопада подешевіє вугля: 1) грубе вугля (понад 40 мм.) обнижиться на 12 пр., 2) дрібне (нижче 40 мм.) 15 пр., 3) мілкий вугіль на 3 пр. Рівночасно місто промислу та торгівлі постановило обнизити перевозові тарифи для вугля всіх гатунків.

— Обнижка цін тютюнових виробів має прийти в найближчому часі. Мають подешевіти не тільки готові папіроски, але й сам тютюн. Крім того будуть введені нові дешеві сорти папіросок.

— Присуд у комуністичному процесі. Вночі з четверга на п'ятницю запов присуд у великому комуністичному процесі в Дубні, що тривав два тижні. Головного обвинуваченого Радчука засуджено на 7 літ в'язниці, Н. Заяця на 6 літ, п'ятьох дальших по 4 роки, десятих по півтора року в'язниці. 16 обвинувачених звільнено.

— Львівська хроніка. На Стрілецькій площі злодій вирвав течку емеритові Цихоцькому. Коли злодій став збогачити, він кинув течку, всеж його зловили. Це „торбинка“ Йосиф Мікош. — Невідомі злодії вкрали з крамниці Розеншвайга (Собієського 43) тютюну та папіросок на 200 зол. — Затроїлася грибами Пел. Коваленко з вул. Захарівича 7. Забрали її до шпиталю. — Судді Двожакові вкрали з бюро плац. Тому кілька місяців Двожакові злодій вкрав золотий годинник. — З вікна П. пов. дому при вул. Городецької 59а скочила жидівочка після суперечки з батьками. Потовкла на всьому тілі. Забрали її до шпиталю. — З хати гр. Ценської при вул. Сикстуській 45 злодій вкрав мужеський одяг і шкірки футра на 600 зол. — З кімнати Вікторії Ромістрович (Плоцького 14) злодій вкрав гардеробу вартості 800 зол., як го сподня вибігла з кухні. — З Кульпарківського заведення втік умовно хорий Маріян Пашинський з Рудня-Зимної Води. Перед утечею викирав, що мусить похитати всю свою родину.

— Краєва хроніка. Податкового службовця в Косіві Патковського засудили за дефравдацію

на рік в'язниці. — У Рудках кинулася під колеса залізничні А. Пестухівна. Згинула на місці. — Начальником відділу безпеки в Станиславові іменували Броневського, дотеперішнього начальника відділу безпеки в Познані. — На залізничному шляху біля Яремча колеса поїзду розшарпали Федька Дирдюка. Слідство виявило, що Дирдюка вбив любовник Дирдюкової за її згодою, а після кинув на шини. — Прокураторія зі Золочева опечатала книги управи лібр у Буську і передала їх судові. — В Адамові, пов. Камінька Стр., поліцей застрелив рядовика 52 л. п. Мих. Кілянського, якого шукали за крадіж. Поліцей казав їти Кілянському на постерунок, а він не послухав і після 3-кратного візвання застрелив його. — В Загіречку біля Ходорова наїшли вбитого музику Івана Грабаря, в його хаті. При семці найшли в мізку вбитого револьверову кулю. 70-літній батько вбитого зізнав, що в хаті вбитого чув у критичну хвилину якийсь лоскіт, а зброї не бачив. Пізніше признався, що зброю сховав у столі. — У Дрогобичі в саді жид. дому сиріт звалили яблунки та грушки.

— Арешт за незаплату платні. У Варшаві засудили адвоката Ляшевського на 200 зол. кари зі заміною на 10 днів арешту за те, що не виплатив платні своєму службовцеві. Це перший випадок того роду.

— 50-процентова популярність през. Рузвельта. Тижневик „Literary Digest“ розписав був анкету серед своїх читачів у справі популярності уряду през. Рузвельта. Анкета виявила, що за Рузвельтову політику заявлялося 50,57 пр. учасників анкет. В попередній анкеті през. Рузвельт мав 60 пр. прихильників.

— „Чорний Гітлер“. У Гарлемі (муринське місто в Америці) відбулася судово розправа проти Абдула Гаміда (якого там звуть „Чорним Гітлером“), що збігував між тамашніми муринами, щоб не купувати в жидівських купців. Суддя увільнив Абдула Гаміда, бо вини його до стійочно не доказано. Обвинувач Люїс Лянда сказав, що сплікуватиме пильно Абдула Гаміда, щоб ще раз засудити його.

ДИВОГЛЯДИ.

ЗА ШО НИНІ ЛЮДИ ПЛАТЯТЬ ГРОШІ.

У Львові продали 4 французькі поштові марки з доби 1849—50 р. за... 1250 фунтів штедлінгів!

БОКСЕР ЕПІСКОПОМ.

На острові Лонг-Айленд помер тамашній епископ Чарльз-Артур Нельсон, що був раніше боксером, відомим під назвою „Чарлі Нельсон“. Він ударив раз так сильно свого противника, що той мало не вмер. Це так його зворушило, що кинув ріг і став місіонарем. Підчас війни був на фронті у Франції як священник.

ПОВІТРЯ НА ЕКСПОРТ.

Деякі каліфорнійські фермери наїшли новий предмет збуту; висилають до Нью Йорку у вели-

чезних ставених пляшках свіже повітря. Славне на весь світ своєю чистотою. Велика пляшка коштує 5 дол. і можна нею відсвіжити собі кімнату. Назва „Інспектор свіжого повітря“ може коштувати і в нас стане позашля, коли пічемо спроваджувати повітря з наших гір.

3 кіна.

КІНА „КОПЕРНИК“ І „МАРУСЕНЬКА“: НАПА (за повістю Золі.)

Заголовок цієї фільми має ще досі силу другого магичного заголовку „Камелієва дама“ — твору, що колись належав до бульварних сенсацій. Повість Золі і досі не втратила своїх літературних прикмет; недурно був це зразок для тисячі авторів, що змальовували нещасливу долю „вуличних метеликів“. Повість представника школи натуралізму могла би стати ревецією для екрану, якби режисер і сценарист хотіли добути з неї все те, що підкреслював автор зовсім новою методою. А так вона тільки привабливий сюжет для артистки. Американське виробництво наїшло таку артистку з новим ім'ям і новим талантом. Анна Стен замандрувала з Києва аж до Голівуду і там зійшла як нова зоря, небезпечна суперниця вже признаних слав. Побачивши її вперше у Львові, мусимо признати, що реклами її таланту ні трохи не переборщена. Має вона у самому вигляді і голосі щось посереднього між Гретою Гарбо і Марленою Дітріх. Саме так уявляємо собі той посередній тип, який може дати слав'янка. Правда, пригадуємо собі, що в жилах Анни Стен пливе теж шведська кров і може саме тому віднаходимо в ній дещо спільного з Гретою Гарбо.

„Напа“ — звичайна любовна історія звичайної дівчини, що на хвилину блиснула на сцені і в сальонах. Має вона моменти, що широкі зворушують. Гра Анни Стен — мистецька. Її партнер Фліп Голмс, відомий із „Американської трагедії“ та інших першорядних фільм.

Відозви й комунікати.

ГОДІВЕЛЬНО-ВЕТЕРИНАРІЙНИЙ КУРС „С. Г.“

Годівельно-ветеринарний курс відбудеться при практичних курсах „Сільського Господаря“ в Явчині в часі від 1. до 31. грудня цього року. В програму теоретичного і практичного навчання входять: годівля і пакування та контроль ужитковості, домашніх тварин, годівельна гігієна та поміч у випадках наглого захворювання тварин.

На курс приймають кандидатів, що покінчили 18-ий рік життя з освітою не нижче всеобщої школи. Оплата за навчання, уживання наукових приладів і бібліотеки зол. 20, удержання (поміщення і харч) коштує зол. 30, разом за весь курс зол. 50.

Зголошення на курс слати найдальше до 15. листопада на адресу: Управа Практичних Курсів „Сільського Господаря“ в Явчині, пошта в місті.

Присилайте передплату!

ОГЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.
Понеділок, 29. X. год. 7-30 веч. „Чужа антипа“.
Вівторок, 30. X. год. 7-30 веч. „Чужа антипа“.

Генер Рішардовостей.
Понеділок, 29. X. год. 7-30 веч. „X 33“.
Вівторок, 30. X. год. 7-30 веч. „X 33“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Нуждари“ (Віктора Гіго).
АТЛАНТИК: „Віва Вілла“.

НАНДА: „У тайній службі“, „Сховайте наші смутки“ (Фліп і Флан).

ГРАЖДИНА: „Чар віденського вальса“.

КАСІНО: „Любовні ігри“ з Рішардом Тамбером.

КОЛІСЕЙ: „На поворинці“, ревія: „Переголи гумору“.

КОПЕРНИК: „Напа“ (за осн. Е. Золі). Крім того: колірова гротеска та найновіший Тижневик Парамавенту.

МАРУСЕНЬКА: „Напа“ (за осн. Е. Золі) і ревія: „Прогібіція шалі“.

МІРАЖ: „Нібельунги“.

МУЗА: „Жовтий ниня“ (Р. Новаро).

ПАЛАС: „Чи Люція це дівчина“ (Сюсарська, Бодо, Цивільська).

ПАН: „Бунт молоді“ та ревія.

ПАСАЖ: „Білий оспр“ і ревія.

РАЙ: „Катерина Ведика“ (Елісавета Сергнер).

СВІТ: „Наречена з Відня“, „Вірний шпиль“.

СОНЦЕ: „Присирини“ і ревія.

СТИЛЕВЕ: „Віра в окопах“, ревія: „Вилежимо — Львів — Голіауд“.

УТІХА: „Рандеву із Віднем“.

ХИМЕРА: „Весела Зузанна“ (Ліліяна Гарвей).

Закордонне радіо.

Понеділок, 29. жовтня 1934.

Відень (306,8) 17-45 Арті та пісні, 19-30 Музика, Прага (470,2) 11-05 Саломея, 18-10 Концерт, Париж (164,8) 13-00 Концерт, 21-00 „Банко“ песа Савоара, Агльона (331) 21-00 Шубертові твори, 22-15, 22-45 Спіл, 23-40 Іра. музика, Рига (314,6) 19-15 „Шопен“ оп. на осн. Шопенових нотних, Берлін (336,7) 13-25, 18-30 Музика, 20-10 „Ді Гайрат відер Відень“ ком. оп. Гумпердінка, Кенігсгаузергаузен (1571) 14-40 Ремесло для дітей, 19-05 Форт. твори Баха й Моцарта, 19-30 Шубертові пісні, Ляйпциг (382,2) 17-10 Камер. муз., 20-10 Мадер музика, спіл, Мінхен (405,4) 17-30 Браунські пісні, Штутгарт (522,6) 15-30 З подорожі по Африці, 17-30 Солісти, Будапешт (550,5) 12-05, 22-00 Циг. муз., 19-03 Скрипка, Міліно (368,6) 11-30 Тріо, 20-45 Іт. нар. музика, Рим (420,8) 17-10 Вок. інстр. концерт, 20-45 „Фальстаф“ ком. оп. Верді.

Вівторок, 30. жовтня 1934.

Відень (306,8) 12-00, 13-10, 18-50 Концерт, 15-40 Форт. на 4 руки, 17-05 Солісти (муз.,

сп.), 18-25 Нові фіз. відкриття, 20-05 „Слай“ оп. Вольф-Ферарі, Братислава (298,8) 19-30 „Продана наречена“ оп. Сметани, Кошиці (259,1) 19-25 Слов. пісні, Прага (470,2) 17-30 Фортени, 19-30 „Зітек“ і „Ялек“ дві оп. Баводека, Париж (164,8) 13-00 Симф. концерт, 21-00 Оп. вер. Атльона (331) 21-00, 21-20 Спіл, Берлін (336,7) 13-25 Радіоспівки, 18-25 Форт. ресіталь і. Штрауса, 22-55 Моцартові твори, Франкфурт (251) 20-10 „Легка казавалерія“ оп. Супе, Кельн (455,0) 19-00 З подорожі по С.Р., 21-10 „Симфонія Доместіна“ Р. Штрауса, Мінхен (405,4) 17-30 Новий Китай (вразіння з мандрівки), Штутгарт (522,6) 18-30 Оп. музика, Бресляв (315,5) 20-10 „Пісня дівчини“ оп. Штрауса, Будапешт (550,5) 13-30 Саломея, 18-30 Сольо на тарогато, 19-30 „Золото Рейну“ оп. Вагнера, 22-20 Циг. муз., Міліно (368,6) 20-45 „Донна трох дівчат“ оп. Шуберта, Рим (420,8) 17-10 Легка музика.

Львівське радіо.

Понеділок, 29. жовтня 1934.

6-45 Ранішня аудіція, 7-50, 22-00 Река концерт, Сільна река, 11-57 Сиг. часу, 12-01 Метеор. вісти, 12-05 Огляд преси, 12-10 Легка музика, 13-00 Полудн. денник, 13-05 Гр. пл. (Симф. г-моль Шуберта, недовічена), 13-30 Експорт, 15-15 Біржа, 15-45 Останній пісонець Львова (муз. воє. ака. на спогад Людвіковського), 16-30 Ліжові в'язники з гр. пл., 16-45 Лекція нім. мови, 17-00 Канеос концерт, 17-25 Жіночі часописи, 17-35 Пісні

в супр. форт., 17-30 Світ барв. (теор. природ. відчит), 18-00 Фейл: Ляліони та Гупульщина, 18-15 Концерт орх. манд., 18-45 Для дітей: „Малий іюн на промі“ (брет. оп.), 19-00 Дрібні: сир. твою Фр. Крайцера з гр. пл., 19-30 Полудн. на Сахаліні, 19-50, 19-56 Спорт. вісти, 20-00 Легка муз., спіл, 20-45 Веч. денник, 20-55 Ян працюємо, 21-00 Концерт симф. орх., 21-45 Перемога ідеї виконання, 22-15 Спіл (іюн Спіта, баритон) у супр. форт., 22-55, 23-05 Танк. музика.

Вівторок, 30. жовтня 1934.

6-45 Ранішня аудіція, 7-50, 22-15 Река концерт, 11-57 Сиг. часу, 12-05 Метеор. вісти, 12-05 Огляд преси, 12-10, 12-05 Легка музика, 12-45 „Як жила Людмила до школи спішила“, (для мал. дітей), 13-00 Полудн. денник, 13-30 Експорт, 15-15 Біржа, 15-45 Пісні в транспаранті (орх.), 16-45 Скрипка ПКО, 17-00 Спіл, 17-25 Кутос мопи, 17-35 Чайов у дівину (Гі форт.) четвертогодня легки форт. твори, 17-50 Почт.-техн. сарнава, 18-00 Льв. турист. бюлетен, 18-05 Сучасні кулч. наприки, 18-15 Фр. Сметана: „З мого життя“ (симф. квартет), 18-45 „Наш приятель Поль Казен“ (жиг. Бой-Желанський), 19-00 Пісоники (Ордоніана), 19-20 Ахтуальна бадачка, 19-30 Концерт міш. хор., 19-50, 19-56 Спорт. вісти, 20-00 Легка музика з гр. пл., 20-45 Веч. денник, 20-55 Ян працюємо, 21-00 Оп. Равеля „Еспанська година“ з гр. пл., 22-05 Танк. музика, 22-45 „Соті роковини „Пана Тадея“ відч. в есперанто.

За осякцію відповіля Олександр Костик.

Видав Вилянція Спілка „Ліле“.

З доукамі Вил. Спілки „Ліле“, Львів. Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шаян. 143.322.
Адреса для телеграм:
"Діло" Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТИ В КРАЮ:
Місечно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00
Піврічно 30-00
Річно 60-00
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бель-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Збірка адрес 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
—
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Останні
паризькі
новини!

Плящі, сукні, костюми

купите Впов. Пані, найдешевше
в новозаснованім домі моделів
Львів, —
Рутівського 7. (Давніше М. Обори).

Адольфа Ебля

Справа Ревізійного Союзу Українських Кооператив.

Ухвали чотирьох українських партій.

Уповажені представники чотирьох українських політичних партій, а саме Українського Національно-Демократичного Об'єднання, Української Соціалістично-Радикальної Партії, Української Соціал-Демократичної Партії і Української Народної Обнови обмірковували спільно становище Кооперативної Ради при Міністерстві Скарбу, висловлене в письмі її керівника до українського кооперативного руху та однозгідно постановили:

1) Ствердити, що вимоги Міністерства Скарбу до Ревізійного Союзу Українських Кооператив (Р. С. У. К.):

а) щоби він у своєму статуті зрікся права ревізії українських кооператив на Волині, Поліссі, Підляшші, Холмщині та Лемківщині;

б) щоби зрікся ревізії деяких видів кооператив;

в) щоби Дирекція Ревізійного Союзу Українських Кооператив мусіла бути затверджена президентом Кооперативної Ради; та

г) щоби до Національних Органів Ревізійного Союзу Українських Кооператив входили понинішні представники урядової Рільничої Палати —

є суперечні з основною ідеєю кооперації та правами, які українському народові гарантує Конституція Польської Держави.

2) Запроотестувати проти тих вимог як таких, що обмежують свободу українського кооперативного руху та не дають можливості українському населенню розвинути власними силами свого господарського життя й повести оборону проти жорстоких наслідків економічної кризи та всіх форм господарського визиску.

Скликали сойм і сенат.

ВАРШАВА, 29. 10. ПАТ. Шеф правного бюро прем'єра міністрів Пачовський прийшов до сойму в год. 10-й передполуднем і передав марш. Світальському письмо президента про скликання сойму на звичайну сесію в дні 31. жовтня ц. р.

10 хвилин пізніше дир. Пачовський доручив таке саме письмо заступникові маршала сенату Богущькому. Письмо президента має дату 27. жовтня ц. р.

Релігійна війна в Мексику.

Від часу, як вигнано католицьких єпископів, запруженість між католицьким населенням і мексиканським урядом прийняла в Мексикі революційний характер. В останніх днях прийшло до кривавих боїв, в яких були вбиті і ранені. В місті Тагуагуа влаштували католики демонстраційний похід проти соціалістичних розпорядків уряду.

Учасники походу зростали масово, так, що місцева поліція була безсилна. З допомогою прийшло до зважаних боїв зі збройною силою. Коли на замір розійтися нарід ставив опір, військо вжило зброї. Демонстрації відповіли той пожегою. Вбито 8 воїнів і 7 цивільних осіб. Крім того по обох боках було багато ранених.

Переговори австрійського уряду з НАЦІОНАЛ-СОЦІАЛІСТАМИ.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Канцлер Шушніг, віце-канцлер кн. Штаремберг і полк. Адам відбудули нараду з представниками австрійських націонал-соціалістів, щоби варті зліквідувати конфлікт між католіками і урядовими військами до кривавих боїв, в яких були вбиті і ранені. В місті Тагуагуа влаштували католики демонстраційний похід проти соціалістичних розпорядків уряду.

націонал-соціалістів, щоби припинили терористичну акцію, покинули надію на вплив чужих сил в австрійських справах і приступили до організації фронту батьківщини. До цієї організації будуть приймати націонал-соціалістів індіанцями. Головною умовиною канцлера Шушніга перед співпрацею з націонал-соціалістами є вимога, щоби вони признали суверенітет Австрії. Взаємні між Австрією та Німеччиною покривають тоді, коли збережуть незалежність Австрії.

ПАРИЖ, 29. 10. ПАТ. Французька преса пише, що канцлер Шушніг домагався від делегації

Т-во „Український фонд“ воєнних відів
і сиріт у Львові
уладикує 3. листопада 1934 р.

ВЕЛИКІ ОСІННІ ВЕЧЕРНИЦІ

в салих Народного Дому вул. Рутівського ч. 22.
Початок в год. 21 — Джембенд — Буфет у власній
управі.

Моральна інфляція нашої доби.

І.
Етична все була й є найчужбішим барометром громадської атмосфери кожної доби. Коли в суспільстві починається внутрішній розклад, — передовсім і заздалегідь реагує на це особиста та громадська етика. Етичний барометр падає звичайно у перетомових добах історії, коли вмирає одна епоха й починає народжуватися друга. Від світової війни та революції людство опинилося саме у такому історичному інтермедіо — при смерку старих ідолів і шукання нових богів. Природний через те і той загальний моральний розклад та занепад, якого ми є свідками від двадцяти років. Правда, він підготовлявся вже від кінця минулого віку. Його симптоми можна було добачати впр. у філософії депадентства, що особливо відбилася у літературі та мистецтві. Програмовий аморалізм філософії Ф. Нітше також був яскравим виявом цих тенденцій. „Переоцінка всіх цінностей“, про яку писав цей апостол „надлюдьини“, звелася в процесі світової війни та революції до обезцінення усіх цінностей, отже фактично до загальної інфляції, одним з наслідків яких є сучасна моральна інфляція.

Я свідомо беру цю назву з технічного сленгу на економічній мові. Інфляція, себто обезцінення грошей і зв'язаний з цим фінансовий крах, став таким побутовим явищем у післявоєнній добі, що навіть політична дитина без якихось пояснень розуміє трагічне значення цього технічного виразу.

Одначе не всі бачать, що інфляція, як соціальне типове явище, захопила цілий суспільний організм у всіх його складових частинах. Криза, яку переживаємо, у своїй істоті є строкату й різною. Тому католицькі її наслідки відбиваються докинуто на всі прояви громадського життя. Але мене цікавить тут лише один її бік, а саме відомий у сфері етики, себто те, що я називаю моральною інфляцією. Багато з того, що діється на наших очах і чого не раз не може зрозуміти людина, що реагує традиційними етичними категоріями та моральними, може бути з'ясоване лише по зв'язку зі згаданою моральною інфляцією нашої доби. Варто тому зупинитися над істотою й характерними ознаками цього сучасного громадського явища.

II.
У своїй істоті моральна інфляція, це обезцінення, а не переоцінка — всіх моральних цінностей. Запозичуючи знову термін із біржового жаргону — це моральна гра а la baisse, себто, — на знижку всіх етичних норм і категорій.

Зізнаюся наше твердження прикладом. Одним з найбільших надбань людської культури була цінність людського життя, себто — людськість. За це боролися найкращі представники людського духа від світанку історії. Цей постулат був нерушимий на перших таблицях етичного кодексу. У відомому замальованні Мойсея — він

П р и с л а й т е п е р е д п л а т у !

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

30% знижка цін на всілякі блаватні і вовняні товари у фірмі Галицької Магазини Новини Львів — вул. Галицька ч. 15.

висловлений як категоричний наказ — „Не уби́й!“ Світові релігії людства взяли під свій захист найвище право людини на життя.

Сучасна моральна інфляція викреслила це надбання людського споконвічного постулу. Людське життя тепер знецінене так, як воно було беззахисним мабуть понад тисячу років назад після європейського історичного хаосу у V—VII столітті.

Вже сама світова війна була масовим і дикуном винищенням людей. Більшевицький терор відтак лав вразок такого нищення людського життя, перед яким бліднуть усі історичні попередні приклади, навіть а кривавим 1793 роком великої французької революції. Більшевицький терор не був індивідуальний, але масовий, він винищував цілі суспільні групи, оскільки в походження чи ідеологічно паразитував їх до категорії контрреволюційного елемента, небезпечного бодай потенційно для совітського ладу. Ще у травні цього року — отже на 17 році існування радянської державної спілки, — Криленко — відомий большевицький лідер у промові до совітських суддів — казав: „Ворожі класи розбиті, але індивідуально класи ворогів ще існують, бо не всіх ми вже розстріляли, не всіх передовили, не всіх фізично знищили...“ Терор, подумки одного з найбільших представників совітської юстиції — примусова система громадського виховання загалу. В цій заяві Криленка вражає факт, що вона виголошена не партійним лідером на політичних зборах, але державним прокуратором у промові до суддів, як свого роду інструкція у ділянці юстиції. Як це суперечить відомій засаді, що „Юстиція регіструє фундаменти“. Юстиція, як вища надпартійна та безстороння установа, єдиним завданням якої має бути однакова оцінка справедливості для всіх громадян незалежно від їх походження або світогляду — у багатьох європейських державах якщо не програмово, то фактично перестала вже існувати. Скрізь там, де запанувала явна чи замаскована диктатура та автократія була зполітизована на користь пануючої партії або групи. Большевики під цим оглядом не є винятком: їм належить лише історичне першенство. За ними пішли інші держави та режими... Особливою юстиція сучасної німецької держави, т. зв. „третьої імперії“ є підкована на послугах пануючої національно-соціалістичної, себто гітлерівської партії. Трагічна надпартійність німецьких суддів, — що знайшли свій вислід у відомому історичному афоризмі — „Є ще судді в Берліні“ (це було сказано в наголос того факту, що один прусський се-

лянин виграв свій процес проти свого короля), — сьогодні на галенкрийтлерівському індексі, суддям не вільно бути безпартійними: вони мусять судити в дусі партійних політичних заповідей. Коли цього року в травні у Ваймарі була заснована „Академія для німецького права“ німецький міністр справедливості д-р Франк у своїй інавгураційній промові, ясновуючи завдання нового німецького права, виразно зазначив, що воно мусять мати партійний характер, себто має бути — „незалежним правом національного соціалізму“, додавши, що це буде „право пів“ (Герренрехт). Як таке право виглядає на практиці, показала кривава ніч 30. червня, коли на особистий приказ Гітлера та Герінга без переслухання та суду розстріляно коло сотні людей, у тім числі багато найближчих співробітників і будівничих цього режиму. Політично та партійно згноблене судівництво — чи можна собі уявити страшнішу карикатуру юстиції та яскравіший приклад сучасної моральної інфляції? Проте, це лише один з проявів сучасної суспільної патології, в основі якої лежить програмовий аморалізм, що визнає лише одну етичну норму: „все дозволене“ та свідомо відкидає всі накази гуманітарної етики, як вона складалася впродовж

усієї історії людства. Один з провідників гітлерівської молоді Н. Чоппе, нещодавно заснував моральний світогляд свого покоління на сторінках часопису „Нордланд“. Ось провізна його теза та наказ: „Хай буде прокляте співчуття й милосердя і слава всьому тому, що робить нас твердими!“ — Зовсім у дусі Нітше. Різняця лише в тім, що сорок років тому автора „Так казав Заратустра“ читали та захоплювалися ним гуртки декадентів, або снобів, а сьогодні вульгаризований його аморалізм поширюється масово як моральна наука пануючої партії.

У зв'язку з цим аморалізмом — життя було масово обезцінене. Ми є свідками відновлення старовинного культу крови. Доказом цього сучасний ренесанс кари смерті, що від середини минулого століття була в нальнім занепаді по цілій Європі. Також незвичайне поширення тепер масового терору, в його найбільше дикуномських формах, — свідчить те саме: Капітуляції юстиції — перед цими — наявно хоробливими проявами сучасної громадської психози — є одним з яскравіших проявів моральної інфляції, що захопила весь світ, а зокрема — Європу.

О. І. Бочковський.

Як живеться на східному Поліссі під Совітами.

Що сказали про це брати Адамовичі українському учителю.

До Америки приїхав з Галичини дня 5. жовтня ц. р. п. Роман Сліпий, молодий народний учитель українець. Він не міг дістати учительської посади і тому приїхав на постійний побут до Америки.

П. Сліпий їхав польським кораблем „Костюшко“ з Гдині до Нью Йорку. На кораблі зустріся з братами Адамовичами з Брукліна Н. Й., катрі, як відомо, перелетіли своїм літаком понад Атлантийський Океан і після приїзду в Польщі вертались домі. Перед поворотом брати Адамовичі відвідали свою рідну сестру на східному Поліссі під Совітами.

Вони сповідали в розмові з п. Сліпим на кораблі:

— Ми поїхали автомобілем через Галичину до рідного села на східному Поліссі, кілька миль від границі, щоб відвідати рідну сестру. Вони селянка і газдує в хаті батьків.

— Як ми приїхали, рідного села не пізнали. Древа всі вирубані. Стородки, хліви і деякі хати знищені. Ті хати, що дожилились, обдерті, брудні, западі. Булиб не найшли батьківської загороди, але їм люди показали. В хаті зустріли самотню жінку, але булиб не пізнали, що це їх рідна сестра, аж їм люди це відкрили. Вона була одіта в обдертий мішок, як остання жебрачка і це було все її одяг. Лице вкрите мо-

хом і повне морщин, вигляд нужденний. Все це з великого голоду і бід. Сестра сказала, що мати померла голодною смертю, бо не могла вже навикнути до харчування травами, як жили всі зрештою люди в селі. Батько також помер, після важкого побиття.

— Нам був великий жаль рідної сестри і ми хотіли помстити їй гришми. Але вона відмовилася їх прийняти, кажучи, що вона не зможе з того скористати, бо від неї заберуть, і хочби сховали або закопали, то будуть її катувати, поки їм грошей не дасть.

— В селі під час голодних вимерли дві третини людей. Але й та решта, що лишилась при житті, не подібні до живих людей, радше виглядають як ходячі трупи. Люди зовсім збайдужнілі до життя, без всякої радості, усміху.

Уживайте лише

знаменитої цикорії „ЛУНА“
здорової підмінки кави „ПРАЖИЇ“
і зернистої „СОЛОВОЇ кави ЛУНА“
виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл“ Львів XV,
Церковна 2. тел. 42-97

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 31. ЖОВТНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

12

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Друга наша подорож була до Бережан. Там ходив до гімназії мій старший брат, Іван. Було це в 1866 р., у часі пруської війни. Брат був тоді в сімейній гімназійній. В саму Зеленоу суботу пристав до нас один сусід-священник післямцем писем, що брат у Бережанах затаїнувся до війська і хоче йти на війну. Про це довідався той священник у Бережанах, відвідуючи там свого сина в школах та уважав своїм обов'язком уперезити про це родичів. Дома зробився судний день. Післали негайно до сусіднього села по священника на заступство у відправах Зелених Свят і обоє родичі сіли рівночасно на другу фіру, щоб їхати до Бережан. А що не мали мене з ким дома лишити, то взяли з собою. Ми їхали цілу ніч і аж над раном приїхали до Бережан. Батько пішов негайно до військової команди, де довідався, що брат дійсно зголосився, однак його не взяли; з уваги на те батько лиш святочно заявив, що не дає дозволу на його вступ до армії. Описав показалося, що цей крок брата був впливом агітації бережанських гімназійних учителів, переважно саме німців, які з австрійського патріотизму підмовляли хлопців заводити кров

за Австрію, обіцяючи скорий аванс на офіцерів та інші золоті гори. Відтак спроваджено деліквент-брата, якому мати плачем, а батько енергійною постановою вибили з голови ту геройську фантазію. Так воєнна виправа брата скінчалася зовсім мирно; зате він в світовій війні оба його сини стоять у полі.

Ще один спомина з раннях літ дитинства, що лишив велике і сильне враження, а саме: як я перший раз був у театрі.

Було це, якщо пам'ять мене не мильте, в 1864 р. По оснуванні українського театру у Львові трупа під дирекцією Омеляна Бачинського розпочала обїзду по головних центрах краю. Приїхала також у перших літніх місяцях до Тернополя. Люди зїздилися по кілька, або кільканадцять миль, щоб побачити новину, яка викликувала нечуваний ентузіазм. У нас дома говорили довго про те, що ми поїдемо до театру і я заздальгіль уже набив собі театром повну голову. Вкінці поїхали ми до Тернополя. Театр зробив на мене кольосальне враження. Я мав його потім довгий час безнастанно перед очима за дня і ночі про нього по ночах. Як глибоко вбилося кожне слово зі сцени в мою дитячу пам'ять, показує факт, що я, очевидно не маючи тоді поняття навіть про назву виставлюваних дес, — по кільканадцяти роках, як уже був гімназійним учеником, дійшов з читання, які пєси давали того вечєра. Були це: комедія Корженевського: „Вікно на першій поверсі“ й оперетка „Козак та пх-тник“.

З того першого враження лишилося в мене сильне замилювання до театру на все життя. Як ученик, коли лиш приїхав театр до Тернополя, ходив я буквально на всі вистави, чого вислідом було часто спустошення серед моїх книжок і моєї гардероби; а й у пізніших роках цікавився я живо театром і драматичною літературою. Був довгі роки театральним референтом „Руської Бєсїди“ у Львові й перекладав багато для української сцени.

VII. ПОЧАТКОВА ПРИВАТНА НАУКА І НАУКА В МІСЦЕВІЙ СІЛЬСЬКІЙ ШКОЛІ.

Мене почали вчити, як я скінчив п'ять літ. Першим моїм учителем, що вчив мене азбуки, був школяр місцевої сільської школи, господарський син Тимко Киба, який вже старий поважний господар, якого бачив я ще чотири роки перед війною, будучи востаннє в Говиліві. Він навчав мене читати і писати по українськи, а відтак посилав мене ще два роки до місцевої сільської школи, де скінчив я другу і третю класу; відтак мав я перейти до четвертої класу в Тернополі, де була найближча „головна“ чотирокласова школа. В Говиліві була „три-війальна“, себто трікласова школа, в якій учив один учитель хлопців і дівчат разом. Учидися разом в одній кімнаті три відділи, три класи. Дівчата вчилися загально ліпше, ніж хлопці.

Учителем був спершу старий учитель Філіп Глинський, великий ливак, крикий на одну ногу, так, що ходив на кудях. Був він для ді-

Оказійна продажня — фляпи на біллі 0-35, штатні 1-80, штрупи і бархани за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН. — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

надії. Лиш кілька дитались, коли буде війна, щоб скінчилося їх страшно терління. Люди загалом вже не мають на собі нічого крім драгих михків, а діти з'асім голі.

— Ми хотіли поїхати ще до сусіднього села, де жили наші свояки. Але сестра сказала,

що те село вже не існує, воно зметене з лиця землі. Люди вимерли з голоду, або решту „апертих“ вивезли на Сибір.

— Коли ми вертались до границі, зустріли по дорозі, як поліція гнала ціле село, старших і дітей разом, зовсім голих, до ріки купатись. Люди мали із собою лиш чорне мило з йодиною. Про причину тієї незвичайної купелі ми не могли розвідати. Можливо, що в селі була пошесть.

Брати Адамовичі зазначили, що розповідають це в Нью Йорку через радіо.

(„Америка“).

Українська преса в Америці.

Українська преса у Злучених Державах не велика числом назв. Все це, що має зверхню форму часопису, але не виявляє сильної ідеї, що показується слабим, обчисленням на бізнес чи на порахунок з кимсь — скоро проминає. І слід затирається за ним. Залишаються головні органи допомогних товариств та церковних організацій. Всі вони (особливо органи допомогних товариств) мають тверду фінансову підставу й вироблену лінійку. Всі ті часописи національні й патріотичні. Можна сказати, що всі вони й у соціальних питаннях не рідняться світоглядом. Ріжниця більше в тактиці і способі йти під лад, під смак своєї публіки. Один часопис учить нарід так, як хоче, щоб воно було. Інший учить зовсім інакше, як перший. Наверх робить це нерозв'язанням халаско приказанної шкідливої тактики, а не відмінного світогляду нормальної групи чи людини.

У Злучених Державах мають українці відповшого часу один щоденник (Свобода), а чотири часописи, що не виходять кожного дня в тиждні (Америка, Народна Воля, Українське Слово, Нове Життя). В Шікаго виходять „Січ“, а виходила „Україна“ й „Мазепинці“. В Дітроїт, Міш. виходить „Пєра“. „Мазепинці“ найбільше замітний часопис тим, що пробував увести латинку на англо-саксонський зразок, якої українцеві зовсім так само треба вчитися, як своїй власної азбуки. Крім цього виходять органи кожної з церков, до яких причисляються українці. Часом один часопис хоче другому доучити. Тоді пускає злобні вискази, що в часопис його противника читачі завивають сніданок. Це не виключене й нема що дивуватися, особливо, коли бачимо, як англійські часописи скритами ваяються по місті. Але правда залишається правдою, що самий щоденник „Свобода“ на цю жмінку української еміграції має стільки читачів, як половина всієї нашої країної української преси, такої численної на назви. Цього явища зовсім не обесцільює заміт, що читачі мають ті часописи обов'язково, як члени допомогних товариств. Бо — поперше — во-

ни платять за часопис окремо (разом із премією до товариства), а подруге — члени товариства могли би на якийнебудь свій конвенції постановити, що кожному обов'язок для членів — побирати часопис. Але цього вони не роблять і не зроблять.

Під впливом загальної культурності, якою пересичений американський воздух, наш український в Америці відчуває конечну потребу читати свій часопис. Невіг молоді — не рахуючи спроб видавати власні журнали — починає його читати й дописувати до нього; хто ще не гардає володіти українською мовою, той чинить по англійськи, але про українські справи та з українським серцем.

Порівняння нашого крайового читача з американським — не виходить дуже на нашу користь.

Годиться замітити, що як англійсько так само й українсько-американська преса розвивається також завдяки широкому признанню свободі слова. Те нове право вибороти собі американці в якнайширших розмірах. Критикувати хоч кго, хочби навіть самого президента, від-

Хочете чи не хочете,

Ваші будинки мусять бути обезпечені на повну вартість. — Якщо їх добровільно не обезпечите в $\frac{1}{2}$ частині в „ДНІСТРІ“, то ПЗУВ примусово стягне від Вас премію і від тією $\frac{1}{2}$ частини, тому сповніть свій народний обов'язок і бодай $\frac{1}{3}$ частину премії заплатіть в одинокому українському

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

на кожному. Тільки не можна нікого дати, не візьми накласти до злочинів, або відібрати комусь честь. Не можна також псувати комусь бізнесу, значить — не можна робити комусь у пресі таких закидів, що могли би закидати до віря до даної особи чи установи. Навіть деякі наші редакції впади були в халепу з цього приводу, критикуючи невідповідно противників. Дехто знов немов незвичне провокує образу, немовби на те, щоб на цьому заробити.

Назагал (з невеличкими винятками) українська преса в Америці стоїть етично високо. Вона без ріжниць патріотична. Нема з нім сенсацийних дурниць. Вона вчить і виховує. Хто постійно читає особливо поважніші українські органи, цей рішуче держиться як добрий син своєї нації. Коли звичайно, що вона відрвана від ґрунту й мусить тримати в настроях, в сентименті до рідної землі ціле українське громадянство в Америці не маючи з краю нікої моральної помочі, то треба з великим признанням ставитися до неї. І, якщо комусь з нас доведеться дожити хвилини, що українські молоді американці стануть на службу своему народові, то заслуга в цьому буде виключно по боці тамтешньої української преси. Лев Чеснчук.

Голос Волині.

(Від нашого кореспондента.)

Волинь, 22. X. 1934 р.

I.

На Волині пішла поголосока, що міністр внутрішніх справ п. Змиграв-Косишаківський спеціально студіює українське питання та зокрема й відносини на Волині. Ця поголосока викликала зрозуміле зацікавлення місцевого українського громадянства, тим більше, що Волинь ніяк не може „прийти до голосу“. В той час, як уже шість літ він зустрічає в цьому напрямку ріжні перешкоди, від її імені промовляє гурток людей, представляючи у своїх виступах волинську дійсність у фальшивому світлі.

Чому Волинь не може прийти до голосу, здається, відомо лиш волянкам. Тому першим питанням для кожного, хто студіює українське питання на Волині, повинно бути:

— Чому це так було?

Півтора мільона українського населення Волині не може промовляти безпосередньо. Маси промовляють через свої організації, через своїх представників. Волинь за 6 літ позбавлена всіх цих репрезентативних чинників, а разом з тим і голосу.

Одинокий часопис на Волині „Українська Громада“ мав безліч конфіскацій, а його відповідальний редактор дістав біля 4 роки в'язниці. Як усім відомо — „Українська Громада“ не була ні комуністично-селянською, ані теж націоналістично-революційною, а особа її основника й головного редактора, старого чільного громадянина, пок. сенатора Мих. Черкавського, казала про напрямок часопису. Всеж, серед таких умовин той часопис мусів припинитися.

Щодо громадських організацій, то майже всі вони вмерли. „Просвіти“ нема. „Відродження“ закриті. „Сільського Господаря“ не реєструють. Спортивні організації таксам не мають вигляду на легалізацію. А кооперативи? Про них писалося вже дуже багато. Залишається „Союз Українок“, який теж зустрічає чимало перешкод.

Легальне політичне життя? Літературу У.Н. Д.О. від селян відбирають. А як був у 1933 р. зриваний зїзд УНДО в Луцьку, „Діло“ писало докладно.

Перед кількома роками на Волині відбувалися загально-господарські, кооперативні, культурно-освітні та церковні зїзди. Сьогодні тихо. Не лише на такі зїзди, але на звичайний реферат годі дістати дозвіл.

І тому „все мовчить, бо „благоденстає“. Але чи справді все мовчить? Варшава певне вже знає, а тут широко відомо, що з огляду на унеможливлене легальне громадське життя, збирають вже голоси непокликані підпільні організації та відомі незорганізованих мас, які в свою

тей дуже суворий, розділяв часто карі і діти дуже його боялися. Та під ним ходив я недовго, бо він у короткім часі занедужав і виїхав з Говилова до родини та вже більше не вернувся. По нім прийшов зовсім молодий учитель, Миколай Дрогомирецький, таксам як попередник, нежонатий, який лишився вже в Говилові після до самого кінця своєї учительської служби; коли відтак пішов в емеритуру, лишився даліше, мешкав комірником у селянських хатах і позичав зібраний добайливо через ціле життя капіталізм зрібними сумами поміж селян. Засидівшись на селі без товариства і як-огнебудь духового відживлення, здивачив і став комічною фігурою села. Глазували собі з нього всі, почавши від селян, які довгі роки користали з його помочі і доброго серця. Війна застала його ще в живих як старого 70-літнього чоловіка. Що з ним даліше сталося, не знати; певне лиш те, що й тоді не покинув свого Говилова і лишився там даліше і під москалем, бо всю ту околицю, як пограничну, займили москалі зараз з початком війни в осени 1914 р. та й через те була вона найменше виставлена на знищення та на всякі інші наслідки війни.

До тої сільської школи ходив я два роки і вчився з добрим вислідом. Училися ми там читати і писати по українськи, польськи і німецьки, рахувати і катехізми. Наука німецької мови зачинялася щойно в третій класі. До неї був підлучний німецько-український, званий

„коменюшом“. Взагалі вся наука йшла по українськи. Науці польської мови посвячувано найменше часу. Говорити по польськи не вмів у цілій школі ніхто добре. В „головних“ школах по містах була тоді, таксам як у гімназіях, німецька викладова мова і тому називали ті школи німецькими, а гімназії латинськими. З цієї причини казали мені в третій класі найбільше вчитися по німецьки, щоб я міг відтак у Теревовлі зложити іспит до четвертої класи, де вже вся наука велася по німецьки. Тимчасом зійшли непередбачені зміни. Було це в 1867 на 1868 р., коли то авелі в галицьких школах польську викладову мову. Коли в осени 1868 р. привезли мене до Теревовлі, мене мали прийняти до четвертої класи „Hauptvormalschule“, піддали мене вступному іспитові з польської мови. Іспит випав нещасливо. Казали мені поодинокі слова з „коменюша“ перекладати з німецького на польське. „der Hund bellt“ переклав я по довгій надумі на „pies hawka“, на що дістав резолюцію з місця: „Będziesz ty „hawka“ jeden rok jeszcze w trzeciej klasie“. — Я впа в тут уперше жертвою нової політики і приневолений був ще рік повторяти третю класу нормально. З сільською школою розпрощався я з жалем. З моїми товаришами, сільськими школярами, жив я дуже добре. Вони любили мене, головні завдяки всяким ласощам, яких я їм тогочасно нечато з маминної спідниці.

(Далі буде.)

Жадайте всюди:

найкращу рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуду

Жадайте всюди!

„Сільва“

чергу доводять до масової контрахції адміністративних і масових процесів. Саме в останньому часі часописи реєструють масові політичні процеси комуністів, усяців, уміців і т. д. Нема ніякого сумніву, що велика частина тих підсудних і засуджених попала до тих організацій через брак змоги владувати свою енергію в легальних рямцях та користатися радістю життя нарівні з молоддю іншої національності.

II.

Українське громадянство на чолі зі своїм керівником відсепарувалося від крайніх елементів, що передовсім — на його думку — шкодять власному таки народові.

Ще українське громадянство, не зважаючи на всі труднощі, веде далі свою працю в економічній, культурно-освітній та політичній діяльності. Зі своєю працею воно не ховається, веде її згідно з конституцією та існуючими принципами, а проте на кожному кроці зустрічає перешкоди.

— Чому?

Чи лише тому, що хтось хоче працювати серед нашого народу без нас і за нас? Чи тому, що цей хтось надіється, що український народ, перетомлений цією дійсністю, махне рукою на всі свої права й потреби, а зокрема на власну культуру та власну душу? Коли хто так думає, то де має пзнаки, що дійсно так може статися? Чи може такими доказами є волинське село, ідилія співжиття, повне припинення праці підпілля, брак судових процесів, резигнація молоді? Чи дійсність не дає протилежні докази? Аджеж нічого цього нема. Навпаки, відносно з кожним днем заплутуються.

Ставимося до волинської дійсності об'єктивно і тому отверто кажемо, що поза організаціями, які не мають можливості існувати й розвинути, є ще інші способи прийти до голосу: преса й безпосередній зв'язок з відповідальними верхами.

На жаль, згаданих засобів не використовує волинське українське громадянство. У пресі ми зустрічаємо дуже мало відомостей з повітових осередків Волині, а статтей загального засадничого характеру майже не бачимо (поза церковним питанням).

Ще менше використовується другий засіб — безпосереднє вивчення справи з верхами. І ця мовчанка різно пояснюється: або нікого нема, або всі задоволені, або на нічому нікому не залежить і т. д. Приповідка: „Відсутні не мають рації“ в даному випадку знаходить цілком оправдання.

Правда, багато причин складається на таке пасивне відношення українського громадянства Волині до своїх справ. Є багато виправдуючих обставин, а передовсім обертання власної загроженої шкіри. А проте так далі не повинно бути.

Але й ті, що студіюють волинську дійсність, повинні би взяти під увагу ту саму обставину, яка унеможливає українському громадянству користуватися навіть цими двома засобами, щоб прийти до голосу, пресою та безпосереднім промовлянням до центру.

Українське питання вимагає всебічного пізнання його, а не половинного чи з якоїсь одної сторони. Осягнути це можна лише через зазнайомлення з голосом самого українського громадянства безпосередньо. В інтересі Волині лежить, щоб оце безпосереднє пізнання, пізнання „дійсної дійсності“, прийшло як найскорше.

Senex.

Безбожництво на Білоруси.

„Беларуская Крніца“ повідомляє про поширену діяльність безбожників на Віленщині в селі Марецьки. І так минулого місяця місцева молодь улаштувала безбожницьку демонстрацію „похорони Бога“. З дні зробили куклу, яку поклали на марш мерця з написом, що це Го-

Кілька слів про наші фабрики і промисл.

(Стаття надіслана.)

У 285. числі „Діла“ помістив п. Галинський статтю, де дуже широко описав невідрадний стан нашої фабрики цукорків „Нова Фортуна“. Є там скарги на наші кооперативи і на наших купців, котрі чомусь не підтримують своєї єдиної фабрики цукорків. Чому воно так?

На селіх тепер велика скрута, тож дивуватись нема чого, що там мало цукорків консумують. Але знаю, що діється по деяких наших Союзах Кооператив і Роздільнях. Дуже часті стикаюся з їх управами і чую таке, що аж дивно. Директор Роздільні напр. великодушно заявляє: „Ми беремо цукорки з „Фортуни“, але ми їх „піпчимо“ так, що вони знають, що ми значимо“. От бачите, свою фабрику „піпчуть“, себто їй доскують різними закладами, неоправданими вимогами, але я ніколи не чув, щоб вони „піпчили“ жиївську фабрику. А то приходить агент-жид із жиївської фабрики, оферує цукорки з крохмалю, без приписаної скількості складників цукрових, але „ребухем“, чи як наші селяни кажуть — „кольку“ і вже є замовлення...

Або так: Купую товар у міській кооперативі. Входить агент-жид та оферує егішому справникові паперці і тутки „Солялі“. Справник питається: „А кілько буде для мене?“ — „2 пр. дам для вас“ — каже агент і вже пише замовлення на 50 пачок паперців і 100 пачок туток „Солялі“.

От як іде у нас торгівля в багатьох кооперативах, а п. Галинський дивується, чому цукорки „Фортуни“ слабо відходять. Тут треба

гострої контролі і як селяни нерас говорять — „доброго“ бука, щоб повимігати несовісних і нефахових людей, котрі ще нині працюють у кооперативах, Роздільнях і Союзах для власної кишені, а зі шкодою для тих інституцій.

Нерас то просто досада бере, коли чуєш таке, що чесну людину може вивести з рівноваги. Управитель одного Союзу Кооператив замовляє в українського шіткаря 2 тузини рижових шіток і каже цинічно: „Зробіть нам лиш 2 тузини шіток, бо ми собі замовили 20 тузинів у жидів“. Прішу тільки подумати: Чи це називається наша торгівля і наш промисл? Та ті люди роблять собі з нашої торгівлі просто кпини. І певно, що як так далі піде, то далеко не зійдемо.

Підіть ви від кооператива до кооператива, від Роздільні до Роздільні, і пригляньтесь добре. В багатьох із них пропантає оте „ребухем“, або „колька“. А що наші фабрики шійно в пеленках, а ремісники бізні і ще не мають звідки тих „колеків“ на всі боки роздавати, тому й замовлень мають дуже мало.

Коли цих болячок не усунемо, і то радикальними способами, то й за 20 літ у торгівлі і ремеслі будемо там, де ми є нині.

В.

КОЖНА УКРАЇНЬСЬКА УСТАНОВА:

читальня, кооператива, кружок „Р. Ш.“, Соціялістичний Луг — повинна заабоунувати для своїх членів „Діло“. Видаєток, зложений на передплату „Діла“, оплатиться кожному товариству сторницею.

Переговори між Францією та Німеччиною.

„Насе Віпер-Тагблат“ повідомляє з Парижа, що нарада канцлера Гітлера з французьким амбасадором у Вердні Франсоа Понсетою започаткувала переговори між Францією та Німеччиною над вирішенням таких проблем:

- 1) Господарська співпраця між обома державами;
- 2) Культурно-політичне зближення між Францією і Німеччиною;
- 3) Дискусія над рівноправністю Німеччини і есентуальний поворот Німеччини до Ліги Націй;
- 4) Паблісцит у басейні Сари і відсунення речинця паблісциту.

У Парижі кружляють поголоски, що німецький міністр закордонних справ Нойрат запропонував Понсетою обговорити з ним ще інші проблеми. Тому французький амбасадор у найближчих днях поїде до Парижа, щоб поінформувати мін. Ляваля.

УСТАНОВА, ШО НЕ ПРЕНУМЕРУЄ „ДІЛО“ для своїх членів, кривдить найбільше саме тих членів, бо позбавляє їх найповніших і найточніших інформацій про все цікаве, що діється у нас та в широкому світі.

Наші музики організуються.

ПЛАН ПРАЦІ.

Дня 14. ц. м. Союз Українських Професійних Музик мав перші ширші сходини і наради своїх секцій: педагогічної, виконавчої, композиторської й музикологічної. По створенні сходин гідсвою Союзу д-ром Н. Нижанківським, кожна секція вибрала голову і секретаря, намітила план своєї діяльності і перевела пільний ряд резолюцій, які, коли їх успішно і скоро переведуть у життя, причиняться у великій мірі до унормування нашого музичного життя і більшого зацікавлення ним ширшого громадянства.

Педагогічна секція присвятила велику увагу недалекому педагогічному конгресові Рідної

Школи і рішила дати Комітетові конгресу до розпорядження відповідну скількість рефератів про вагу музичного виховання. Із своїх внутрішніх фахових справ, педагогічна секція радила як створити новий план навчання з особливою увагою української педагогічної літератури, як улаштувати педагогічні імпрези для учнів і громадянства і поладнати справу за приватні лекції і за науку хорів.

Виконавча секція ухвалила створити посередню для всіх наших установ, що влаштовують різні імпрези і безплатно порадию для тих установ у справах, зв'язаних з музичним зриванням концертів (зложення програми, добір солістів, акомпаніаторів, евіденція речниць і т. ін.). Рада над гонорами солістів й акомпаніаторів, наладнанням нашого концертного руху у цьому сезоні і над програмою українських музичних аудіцій у радіо.

Чи не найбільш ширшу програму діяльності намітила композиторська секція. Поодинокі точки цієї програми ось які: зладити статистику всіх живучих українських композиторів, їх друкованих і недрукованих творів, заснувати бібліотеку й випозичальню цих творів, заснувати композиторську „майстерню“, яка подбає би про виповнення програми у нашій музичній літературі, заснувати українське музичне видавництво, оголосити конкурс на українській музичній творі, награти укр. інструментальну музику на грамофонові кружки і врешті улаштувати вечорі, щоб ознайомити з новими нашими творами членів Супрому і громадянства.

Музикологічна секція постановила звернутися до Наукового Товариства ім. Шевченка з пропозицією, щоб у цьому Тов. мати змогу утворити свій варстат праці, рада над видаванням українського музичного часопису та рішила звернутися до громадянства з закликом у справі збирання памяток української музичної культури. Накінцеш намічено гонорарі за музичні реферати, виготовляні поіндивідуально членами Супрому.

Невдоволення Злучених Держав

співпрацю В. Британії з Японією.

З Лондону повідомляють, що американський амбасадор Норман Девіс і радник Атертон відідали несподівано прем. Макдональда і мін. Саймона. Американська делегація невдоволена, що японська делегація не засувала ще дотепер конкретних пропозицій та затягує хід нарад. Одночасно Норман Девіс висловив невдоволення з приводу вісток японської преси про місію англійських промисловців у Японії під проводом лорда Барбі і Чарльза Селігмана. Обидва вони заявили, що за згодою англійського уряду бажають налагодити співпрацю англійського промислу з японським у Манджу-Ко.

З Токіо надійшли вістки, що англійські промисловці підчас свого побуту в Манджу-Ко одержали замовлення на доставу сталі та матеріалів для залізниць на квоту 8 мільонів фунтів штерлінгів. „Дейлі Мейлз“ повідомляє, що згадане замовлення фінансуватимуть англійські банки.

У Лондоні відбулася друга нарада британської делегації з японською підчас якої англійська делегація переконувала, щоб японці проголосили свої конкретні пропозиції.

При всяких нагодах збирайте датки на манджинські бібліотеки, які підуть на західні землі.

Українці купують всяке взуття тільки в зна-
ному зі солідності магазині
Львів,
вул. Каліського 2. „**Ri Vera**“
на складі великий вибір снігівців і кальсонів.
476 "—3

Народи проходили цілий день в оживленому темпі і серед замітного зацікавлення всіх приїждивих членів Союзу.

ПОКЛИК, ЩОБ ЗБИРАТИ МУЗИЧНІ МАТЕРІАЛИ.

У зв'язку з цими сходинами дістаємо такий комунікат: „Секція українських музикологів, зорганізована з нагоди зїзду „Союзу українських проф. музик“, — вважаючи одним із своїх головних завдань зберегти і впорядкувати пам'ятки української муз. літератури та культури, щоб зробити їх доступними до наукових дослідів історії української музики — звертається отсим до українського громадянства, а особливо до любителів музики — із гарячим закликом, не відмовити їй у цій роботі своєї пам'яті, а саме: 1) подавати всякі інформації щодо місця переховування невідомих музичних творів старих українських і чужих композиторів, друкованих (випечених), а головне рукописних; 2) надсилати такі твори, а також письма, книжки, листи померлих музиків, тощо для збирання їх у майбутньому музею, чи осередку музичних студій, над нашою музичною старовиною.

Всякі письма, чи посилки просимо прямувати на адресу укр. музикологічної секції, поштою у домівці „Музичного Т-ва ім. Лисенка“, Львів, Шашкевича 5. Для об'єктивності можна передавати їх на руки управ. філій Музичних Інститутів ім. Лисенка в краю, які просимо ласкаво посередничити в цій ділі.

За Музикологічну Секцію:

Д-р Ст. Людкевич (Львів), Д-р Б. Кудрик (Львів), Д-р З. Лиско (Стрий), Д-р В. Витвицький (Перемишль).

Великі крадежі

в більшовицькій адміністрації.

Арештування в Києві, Москві і Ленінграді.

Московська урядова агенція повідомляє, що при ревізії належного комісаріату справедливості в т. зв. українській республіці стверджено великі зловживання. Заступник генеральної державної прокуратури на Східній Україні, Розвадзкий і контрольний державний прокуратор Тіверовський шукали державу на 1.220.000 рублів, причому помагають їм різні вищі судові урядовці. Слідство викрило, що колишній український комісар справедливості Поляков і його заступник Савицький, тепер головний комісар суспільних забезпечень на Україні знали про ті махінації. У зв'язку з тим між урядовцями народного комісаріату справедливості переведено багато арештувань.

Одночасно переведено ревізію в московському і ленінградському відділі тресту „Апатітен“. І тут викрито великі крадежі. Начальники обох відділів забрали великі грошові суми нібито на заплату факхових робіт, а власиво до власної кишені або на перекуплення різних контрольних чинників. Арештовано багато осіб, а весь трестовий апарат піддано строгій контролі.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Французький шаж д'афер у Відні поіформував австрійський уряд, що Франція домагасться видачі колишнього австрійського старшини хорвата Перцевича.

— Найближча конференція Міжнародного Червоного Хреста буде в Мадриді в 1935. році. Японський цісар дав 10.000 єнів на Червоний Хрест.

— Воєнний суд в Астурії засудив 21 повстанців на кару смерті.

— У 12-ті роковини походу на Рим відбулася у Римі в неділю 28. жовтня ц. р. велика дефіляда спортивних товариств. Мусолініві удалили овацію.

— Положення на Кубі загострилося. Оплідються проголошення військової диктатури.

— Недалеко Казе самохід дістався під поїзд 6 осіб згинув.

— Побережжя Аннату знищив тайфун і загинув великий школи.

— Ірландський летун Фіцморіс вернувся до Лімпи, бо підстава літака ушкодилася. Як летун спостеріг ушкодження, був над Брюкелем.

Конфлікт між Єгиптом і Вел. Британією поладнаний.

ЛОНДОН, 29. 10. ПАТ. Конфлікт між Єгиптом і Великою Британією можна вважати поладнаним. Прем'єр Єгипту Джемаль баша уступив під натиском домагань Великої Британії та згодився предложити королеві іменування шефа королівського кабінету. Король Фуад висновок прийняв

і заіменував на це становище одного з найвпливовіших і заслужених державних мужів Єгипту Зівера башу. Він був уже тричі прем'єром. Позиче іменування викликало серед мірошарних чинників Форін Офісу велике здивування.

Сензаційний процес

ЗА ШПИГУНСТВО.

ПАРИЖ, 29. 10. ПАТ. У Бельфорі, великій французькій твердині, відбувається процес проти колишнього військового інтенданта Фроже за шпигунство на користь Німеччини. Фроже одержав кілька відзначень підчас війни за хоробру боротьбу коло Вердуну. Втора зізнавався німецький шпигун С. Кравс, який заперечував, що Фроже пе-

редав йому програму викладів воєнної школи у Бельфорі та низку документів про оборону кордонів Франції і зате одержав велику винагороду. Інші свідки зізнавали, що Фроже левиний. Перед судом залегла юрба людей, дожидаючи сензацій.

Із судової салі.

Відгомін канонічної візитації

єп. Бучка.

В останніх часах відбулося перед окружним судом у Тернополі кілька карних розправ, що є у зв'язку з канонічною візитацією єпископа д-ра Івана Бучка в травні ц. р. на терені новоселецького деканату. Як відомо, цю візитацію перервано з причини кривавих подій у Галицях Великих і Новому Селі, збаражського повіту, для розсліду яких зіхала свого часу на місце окрема комісія, зложена з відпоручників міністерства внутрішніх справ і військової та делегатів Митрополитного Ординаріату. Про не з початком червня ц. р. було точне звідомлення в „Ділі“ на основі матеріалу, зібраного на місці послом д-ром Ст. Бараном. Відпис цього обширного матеріалу переслав пос. д-р Баран до вжитку Митр. Ординаріату, що дістав теж особисте звідомлення про ті події від члена ординаріатської слідчої комісії: оо. крилопан Ол. Козальського і Домета Сатоського зі Львова та о. Вол. Громицького з Тернополя. Що зроблено з цим матеріалом, невідомо, але практичних наслідків дотично КОП-у він досі не має ніяких.

Натомість поліція і прокуратура потягнула до відповідальності карно-адміністративної і карно-судової цілий гурт селян і священників зі збаражського і скалатського повіту за влаштування бандерії з жовто-блакитними прапорами на привітання єп. Бучка, за невідповідне поведіння супроти поліції і перешкоджання в її урядуванні.

І так перед трибуналом окружного суду в Тернополі відбулася карна розправа під промовою віцепр. д-ра Вендриховського проти: 1) Євгена Гуцула Гуцайлук, літ 34, слюсара в Голотках, пов. Збараж, 2) Томи Думанського, літ 37, різнюка в Кошляках, пов. Збараж, 3) Адольфа Шевчука, літ 41, різнюка в Кошляках, 4) Осипа Грегоращука, літ 35, різнюка в Кошляках і 5) Романа Шевчука, літ 30, різнюка в Кошляках, обвинувачених за те, що дня 23. травня ц. р. в Кошляках в часі канонічної візитації єп. Бучка не послушали зазиву предводника поліції Юзефа Зелінського, щоб адержати в їдї кінну бандерію і поїхали попри нього гальоном далі, через що ужили супроти нього насильства, що підбурювали інших учасників бандерії до непослуху супроти поліції окликами: „Не дайтеся, нічим наперед“, а надто Гуцайлук за невідповідне поведіння супроти поліції, а Романа Шевчука за слова зневаги поліції. По переведенні розправі засуджено Євгена Гуцула Гуцайлук і Романа Шевчука, кожного по одному роковій в'язниці; інших трьох увільнено. На внесок прокуратора засуджених, всупереч спротивові оборони, трибунал приказав арештувати на судовій салі і відставити до в'язниці. Оборона аголосила апеляцію. Воронили адвокати д-р Брикович і д-р Даєронич.

Відбулася теж апеляційна розправа проти 64-літнього пароха з Токів, пов. Збараж, о. Петра Петриці, засудженого городським судом

у Новому Селі на пару дев'ятимісячної в'язниці без припинення карн і 800 золотих гривень за устну зневагу в парохіальній канцелярії в Токів місцевому команданту постерунку і постерункового, що явилися там у справі бандерії з дорученням старости Рінга за її обмеження чи радше усунення; при цьому обвинувачений мав тоді висказатися під адресою старости Рінга зі Збараж, що він дотично значаючого привітання єпископа бандерією при нагоді канонічної візитації не дивляється на постанови закону. На апеляційній розправі, яку він віцепр. д-р Вендриховський, переслухав під присягою свідків оборони, що виказали неспівність поліційного допису та що о. Петриця супроти поліційних органів у своїй канцелярії від себе достойно і прилично, не ажидуючи ніяких образливих слів під адресою поліції чи старости. Зізнанням тих свідків, що підтвердили в цілості оборону обвинуваченого, прокуруючий суддя не дав віри і засудив о. Петрицю на дев'ять місяців в'язниці без припинення карн. Воронили д-р Вол. Старосольський зі Львова і д-р Ст. Брикович. Оборона аголосила касацію.

Врешті перед окружним судом у Тернополі (окр. суддя Мешковський) відбулася ціла низка карно-адміністративних розправ проти: 1) о. Теофіля Копилянського, новоселецького та збаражського декана і пароха в Клебанівці, пов. Збараж, 2) Івана Яремка й Андрія Лібера, господарів в Коршківці, пов. Скалат і 3) Василя Осички та Івана Войка, господарів зі Супрунівки, пов. Скалат, засуджених старостом у Скалаті за влаштування бандерії з жовто-блакитними прапорцями в честь єп. Бучка з нагоди його приїзду на канонічну візитацію у травні ц. р. без окремого дозволу старости. Суд признав їх усіх винними акліно з обвинуваченням, тільки жинив значно наложу на скалатським старостом кару і покарав усіх обвинувачених пригною по десять золотих або по два дні арешту. Воронили всіх обвинувачених д-р Ст. Баран і його апелянт м-р Вол. Палашевський.

ЗА ВЛАШТУВАННЯ АКАДЕМІ В ЧЕСТЬ ЄП. БУЧКА.

Дня 7. липня ц. р. приїхав єп. Бучко до Колодівки, пов. Скалат, для посвячення тамешньої церкви. По церковному акті, тому, що того дня були іменини Пресоа. Бучка (св. Івана), місцева громадянство влаштувало академію в його честь на церковній площі, про що місцевий парох о. Іван Цимбала повідомив заздалегідь старосту в Скалаті і дістав на це дозвіл. У затвердженні програмі було сказано, що привітну промову де єпископа має виголосити скалатський декан о. Вінярський з Іванівки. В останній хвилині з причини недуги о. Вінярського що привітну промову виголосив п. Олександр Пісецький, колишній державний секретар ЗУНР, що проживає тепер у Грималові. За цю зміну програми покарало скалатське старство о. Цимбалу гривною сто золотих, проти чого він аніс відклик до окр. суду в Тернополі, де проти нього відбується розправа в дні 18. листопада ц. р.

Крім цього місцева поліція зробила донесення проти п. Ол. Пісецького до суду в Скалаті за зневагу польської держави чи пая за державну араду, поповнену змістом його промови на академії в честь єп. Бучка в Колодівці 7. липня ц. р. Городський суд признав себе некомпетентним до вирішування цієї справи, відступив акти прокуратури в Тернополі, на внесок котрої ведеться карно-судове слідство проти п. Пісецько-

Повітряна міна

ДЛЯ БОРОТЬБИ З ЛІТАКАМИ.

З Токію повідомляють, що в Японії відбуваються маневри з повітряними мінами, які винайшов японський корабельний інженір. Спеціальна гармата вистрілює таку міну в повітря, де вона спиняється на точно означеній висоті при допомозі легкогоду і швидко тоді рибухає та викинує у широкім колі ворожі літаки. Такі міни будуть дуже добром зброєю підчас наступу літаків.

го, бо компетентним до осуду цієї справи є трибунал суду присяжних. Слідчий судзя зарядив конфіскацію п. Ол. Пісецького в Грималові аж до покінчення карно-судового судства, чи радше карно-судової розправи. Крім цього п. Пісецький має оголошуватися що третій день на постерунку поліції в Грималові.

КАРА ЗА ВІНШ НА СТІЛЕЦЬКІЙ МОГИЛІ.

В Зелені Свята (27. травня) ц. р., як щорічно, відбувся процесійний похід на стрілецькі могили на цвинтарі в Тернополі при участі місцевого населення і з доколичних сіл. Між іншими прибули громадяни і з Петрикова, а хлопці з цього села: Теофіл Сереза, Микола Сереза, Петро Послушний, Євген Мінтавовський, Богдан Лоза і Осип Лучків несли вінець, на якому був напис: „Борцям за Україну“. Довідавшись у місці, що староство зажадало якінебудь написи на лентях, хлопці взяли ленту і в похід несли вінець без неї. За цю ленту староство покарало кожного з них по 14 днів безоплатного арешту, а роти чого засудили оголосити відкати до окр. суду. На розправі в окр. суді змінили кару і засуджено всіх по п'ять золотих гривень або по два тижні арешту. Всіх обвинувачених оборонив чл. д-р Ст. Варан.

Промова прем. Козловського.

З Варшави повідомляють, що прем. Козловський виступив у середу 31. жовтня ц. р. в год. 3-ій пополудні промову до радіо. Прем'єр Козловський склав звіт з дотеперішньої праці уряду про відновлення хліборобства і виконання тих господарських планів, які заповів прем'єр у своїй промові в дні 1. серпня ц. р. Цю промову мав виступити прем'єр 1. листопада ц. р. Однак тому, що сейм і сенат скликано на 31. жовтня ц. р. прем'єр виступив своєю промовою один день раніше.

Масова смерть учениць.

ЛБОНДОН, 20. 10. ПАТ. У британській колонії Танганіка в Африці в місті Дер-ес-Салам вмерла учителька і 36 учениць, які з'їли страву, приладжену на олію з рекіна. Управителька та решта учениць тяжко захворіли. Влада заборонила продавати олію, а до школи вислала лікарів і поліцію.

Свідки в процесі за вбивство тайного агента.

Аг. „Вехуд“ повідомляє: „До розправи за вбивство тайного агента Яцини в Жовкві, яка починається у Львові 3. листопада, покликали 11 свідків, майже всіх із Жовкви. До той розправи в справі замаху на Гумена та у зв'язаних із цими справами покликали 8 свідків із Жовкви та Львова. Головним свідком цієї частини розправи, що торкається замаху на Гумена, буде сам Антін Гумен, якого члени ОУН мали вбити, як негідного для цієї організації. Одна куля, як відомо, не влучила Гумена, друга зранила його в плече, пробиваючи наскрізь. До замаху на Гумена, який був у тісних зв'язках із обвинуваченими, прийшло тому, що Гумена вважали прихильником комуністів і Совітів, отже ворогом українських націоналістів. Приготували замах на Гумена від червня до липня ц. р. Мали Гумена вбити на вулиці, та обставини все цьому перешкоджали. Тому стріляли до Гумена крізь вікно в його хаті“.

НОВИНКИ

— Робітня футер Юліяна Глушевського. Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46. Приймає футри до переоху на літо. 1287 60-?

— Листопадові роковини в Берліні. Українське студентське т-во „Зарево“ в Берліні влаштовує 1. листопада ц. р. в год. 11. передпол. на могилах І. Державного Військового Секретаря ЗУНР полк. Дмитра Вітовського і його ад'ютанта чл. Юліана Чучмана на кладовищі Геддінгс-кірхгоф Свято Листопадового Чину з відкриттям нової пам'ятної плити.

— Артист співак д-р В. Тишак відспіває у варшавському радіо в середу, 31. жовтня ц. р. в год. 7. веч. пісні В. Барвінського, В. Балтаровича, П. Чайковського, Ст. Невядомського і М. Солтиса.

— Уневаження виборів. Вибори до міської ради в Перемишлі в IV. окрузі (частина Засяня) уневажені. Появилися вже на мурах Перемишля оповістки про зарядження нових виборів.

— Де буде український державний рільничий Ліцей? Варшавський „Експрес Порянки“ з 28. жовтня повідомляє, що ліцей цей оснується набути у Луцьку.

— Український Науковий Інститут у Варшаві подає до відома, що 31. жовтня ц. р. в год. 9.30 веч. проф. д-р Р. Смаль-Стоцький виступить в радіо український відчит на тему: Український переклад М. Рильського „Пана Тадеуша“ Міцкевича.

— Пошесть червінки ширяться в околицях Надвірної так масово, що тільки в одній селі Пасічна вмерло впродовж двох тижнів 130 осіб. Денно умирає 15 людей, а 35 пр. мешканців села хорувє.

— Спальні вагони III. класи. На цей зимовий сезон приготували на залізничних вагонах III. класи із спальними місцями. Дочіплятимуть ці вагони при дальших прогуляках до популярних поїздів.

— Як джигун перемінявся у Марисю. В неділю 28. ц. м. в год. 15.15 надавала катовицька радіостанція свою програму на всю Польщу. Мужеський хор Бельдон під орудою Єсьюнка виконав польські народні пісні. Неодн. із наших слухачів із Львова не міг вийти, почувши між ними таку загально відому нашу пісню „Ой джигуне, джигуне“ зі словами „Ой Марисю тюбенько“, Гадаємо, що заки якийсь польський музикант колись написав окрему студію про те, як українські народні пісні перемандрували до польських, краще зробить нинішні аранжери таких музичних імпрез, коли не будуть робити таких позичок.

— За погрози проти комісаря Нар. Дому. Тому кілька місяців комісар Народного Дому у Львові Бачинський та директор Слезюк дістали листи з погрозами. Слідство виявило, що листи писав Пилип Марич із Постинева, москвофіл. Як впевняє агенція „Всхуд“ після візиту листи з погрозами атентату за намовою москвофілівських кол. недоволених лояльною державною політикою Бачинського. На судовій розправі обвинувачений признався до авторства листів. Трибунал засудив Марича на шість місяців в'язниці з попиненням.

— Поліцей присвоїв собі найдені гроші. 13-літній гімназист М. Хамец найшов на вулиці Львова пулярес із 28 зол. Поніс цей пулярес на поліцейну станицю. Поліцей взяв гроші та ще в додатку перевів у Хамеца особисту ревізію. Студент почувши цим ображений і дирекція гімназії знялася цією справою. Комісаріят старши, що поліцей не віддав до депозиту найдених студентом грошей. Далі ствердили, що поліцей цей то Фрэнц Фрончак. Фрончак засудив суд за це на два місяці арешту, та що студент зовсім рішучо не міг ствердити чи саме Хамецові дав пулярес, Хамеца увільнили. Тому перед студентом усталили весь плутон поліцей IV. комісаріату і він вказав на поліцей Пшибильського, як на того, що йому віддав пулярес. На розправі студент Хамец знову обтяжив поліцей Пшибильського. Також поліцей Волоша зізнав, що був при тому, як Хамец вручив Пшибильському пулярес.

— Увільнений душегоб. В понеділок скінчилися перед військовим судом у Львові розправи проти підхор. Лешка Фігури, що застрілив свою стрілецьку сестру, доньку лісничого біля Сокаля. Лікарі, які досліджували психічний стан обвинуваченого, ствердили, що він перебув свого часу запалення мозку, наслідком чого виступили фізичні і психічні zaburennia, які зменшили його умову осудності. Він терпів на психопатичну істерію і в її приступі допустився душегобства. На основі такої лікарської opinii оборонець д-р Аксер мав дуже влещене задоволення і трибунал оголосив присуд, яким увільнив обвинуваченого від вини та кари. Тому, що Лешек Фігура є небезпечний для оточення, рішено віддати його до заведення для умово недужих.

— Краєва хроніка. В Тернополі застрілился майор Ігн. Оздоровський, командант полку легкої артилерії. — В Косові засуджено на рік в'язниці урядовця місцевого староства Патковського за крадіж, яких допустився в урядованні. — В Коломиї засуджено на 2 і пів року в'язниці Івана Семовицю із Тростянця за смертельне побиття полевого В. Чобанюка. — У Заліщиках дружина адвоката Стефановича отруїла свою 20-літню божівільну доньку, бо не могла дивитися на її муки. Опісля сама напилася отруї. Донька померла, тяжко недужа мати бореться зі смертю в шпиталі.

— Напад на приходство. До мешканця гр.-кат. пароха Михайла Качмара в Билицях, пов. Самбір влезли крізь вікно злодії і вкрали рушницю та фльоберт. Коли виходили крізь кухню, зустрілись зі священником і його сном Петром, який відобраз одному з грабіжників рушницю. Тоді другий грабіжник стрілив із в'язного кірса і зранив 14-літню доньку о. Качмара. Злодії ще-зали без сліду, хоч шукає за ними поліція.

— Зловили конекрада-вбивника. Мим. тяжня на дорозі між Микунинцями та Чорторією вбито Михайла Штика з Тербова, що їхав возом до Тернополя. Вбивник влізав возом убитого до

ПО ЯКА.

Високоповажаному Пану Докторові Біласові Ростиславові, лікареві внутрішніх недуг у Львові, Коперника 48, складаю оцим ширю подяку, за безкорисну опіку і лікування мене в часі мого побуту у Трускавці.

Олександр Костик.

Тернополя. Шойно тепер тернопільська поліція зловила вбивника. Це Онуфрій Зланевич, що живе в Золочеві при вул. Галицькій 132. При цьому вайшли пістолем. Зланевич був ватажком конекрадів. Зланевичена ватага була вкрала коні в Штика, а коли він пустився в погоню за злодіями, вони вбили Штика. Зланевич убив Штика саме рік після того, як вийшов із тюрми. Де відсиждував 9-літню кару за грабіж.

— Відділ Еміграційного Синдикату в Бразилії. На днях відкривають відділ Еміграційного Синдикату в столиці Бразилії, в Ріо де Жанейро. До діяльності цього бюро належатиме: давати поміч при заходах, щоб взяти людей, які живуть у Польщі, продажа корабельних карт, інформовання інтересантів у всіх справах зв'язаних з еміграцією й рееміграцією та підтримування постійного контакту між ріднями в Польщі та Бразилії. Відділ у Ріо де Жанейро розтягне теж опіку над приїжджими переселенцями, що ідуть на кольонії, тощо. В зв'язку з цим особи, що мають своїх у Бразилії і мають намір туди поїхати або вийти з ними в контакт, можуть звернутися до найближчого бюро Синдикату та подати адресу своїх, щоб бюро могло справу відповідно поладити. Зорганізування бюро в Бразилії має велике значіння для поселених там наших людей, бо еміграційні приписи бразильські постійно змінюються і люди досі не мали змоги безпосередньо погоджувати всякі доволі ускладнені формальності.

— З Польщі. Окружний суд у Хойніцах засудив 15 членів народової партії за опір владі на тяжку в'язницю. — В Польщі живе 166.113 емеритів, з того 16.117 військових. — В одній селі кельського повіту відбувся двобій старих дідчат за мужчину, причому одна вбила свою сучерницю ударом тарілки по голові.

— Процес проти 46-ох комуністів. В Есені закінчався процес проти 46-ох комуністів, обвинувачених за державну зраду. 40 комуністів засуджено на кару в'язниці до 3-ох років, 6-ох звільнили.

— Річний абонамент на комплетне умундування студента, а саме: убрання, плащ та мундур військового підготовки ратами по 10 зол. місячно, лише в спеціальній магазині студентських убрань А. Віттельс, Львів, Рутівського 7, напроти катедри. 20/80 -?

— Річні вістки. У Шербургу спустили на воду новий франц. підводний човен „Мінерва“ на 600 тон. — Ганді заявив комітетові індійських національних зборів, що зриває з ним невідклично. — П'ять франц. академії зібралось на спільне засідання, щоб ушанувати пам'ять своїх членів, що вмерли недавно: математика і діяч Пенлеве, лікар д-р Ру, бельг. короля Альберта, маршала Ліоте, Бару і Пуанкаре. — На права америк. пароплаву „Моро Каса“, що його знищила пожежа, коштуватиме 2 міль. фр. — У Парижі мали свій зїзд директори, видавці та власники часописів 8 країв; проводив голова швайц. союзу видавців Рістман. — У Торіно помер італійський композитор Доляні. — Вождь англійських фашистів сер Освальд Мослей відповідатиме перед судом за порушення публ. спокою. — Совітський уряд купив у Голландії 25.000 тон оселедців. — У Ньюорку жінка безробітного робітника Кекилія Меліґа уродила четверо хлопців.

— Американський самосуд. В лісі біля Грінвуду в стейті Фльориди три тисячі фермерів виконали жорстокий самосуд на негрів Кальді Нілі, що вбив 22-літню доньку одного фермера. Самосуд відбувся опівночі при світлі самоходних рефлекторів і негра спалили на кострі, хоча батькові вбитої дитини прислужувало право означити рік смерті і час страчання. Однак юрба була така розлючена, що не ждучи на виконання кари, подірали негра кулями як решето і трупа змісила на масу. Опісля з проклинами повісила на дереві. Негр був спершу арештований, але юрба видерла його з в'язниці і повезла у тріюмфальному поході із 30 самоходів у ліс, де виконала на ньому самосуд.

— Перстень Сарн Бернар. Цими днями продавали в Парижі на ліцитації перстень, з яким не розставалась велика артистка все життя. Заплатили за нього 4.900 фр., хоч ювеліри оцінили його на 300 фр. Цей перстень подарувала

артистці давно в Москві вортжика-циганка в той день, коли С. Бернар мала виступати перед добірною двірською публікою із царем включно. Вистава була для артистки тріумфом і вона носила цей перстень як амулет усе життя. Її була забобонна.

ДИВОГЛЯДИ.

ПТАХИ ДІСТАЮТЬ СПАДЩИНУ В ДОЛЯРАХ.

Недавно померла в Шикаго мільйонерка Волнер. Вона олікувалася звірятами і рідня була пригтована на те, що частину свого майна залише вона на якоесь добродійне товариство цього року. Тимчасом готівку 100.000 дол. записала вона своїм двома папугам, „Союз приятелів звірят“, що став куратором заповіту, лопив собі голову, як виконати останню волю покійної. Два доми покійної перемістили на санаторії для звірят і папури помістили там на пачесному місці, 100.000 дол. зужили на будову дому, решту поклали до банку, щоб папури могли жити з відсотків. Біла тільки, що папури живуть дуже довго і спадкоємці мільйонерки не діждуться її майна.

У Сан Франціско купець Рокінг записав 4000 дол. своїм трьом колібрам з тим, що коли вони здохнуть, уся ця сума має піти на будову надгробника для них.

3 театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „Х — 33“, пєса на 3 дії Мадіса і Букарда.

Пєса, що має показати нам замотану сітку інтриг, яких уживали у шпійонажі підчас останньої війни дві ворожі держави. Все напруження глядача зосереджене на питанні: хто кого перехитрить і коли шпигуна зловлять — розстріляють, повісять? Поза цим питанням недобре ставити собі інших, нпр. моральну атмосферу, в якій ведеться така боротьба. З пєси так ніби виходило би, що Франція виграла війну теж тому, що мала кращих шпигунів.

Автори, що витратили досить енергії на ситуаційні штукарства, сильно переборщили, коли майже всі свої дієві особи зробили шпигунами. Шпигуни намагаються собі на пати так, що для інших людей нема вже й місця. Сучасний глядач заздалека багато бачив таких домиголовок у фільмі і навіть серед шпигунів, що все знають, знає часом на пів години скорше, що вони зроблять.

Коли пригадаємо славних „Шпигунів“ Лянса, то ця історія — тільки слаба спроба шпигунської козпєрації. Другий великий кіновий козир „Х — 33“ з Марленою Дітріх мав теж більше ефектовних моментів.

Ще щастя, що все тут кінчиться „генієм“, за який вибачаємо авторам опробу потерпати наші нерви.

3 кіна.

КІНО „КАСІНО“: „ЛЮБОВНІ МРИ“.

Річард Тавбер, дозволіть перший тенор віденської Державної Опери, надзвичайно популярний своїми одночасними виступами в оперетковому „Театер ан дер Він“, після націоналістичної революції в Німеччині переїхав з берлінської Держ. Опери до Лондону. Здається, що це сприяло реалізації фільму про трагічну любов Шуберта, за яку ваялася лондонська „Юнайтед Артисти“. Річард Тавбер, як виконавець головної ролі, музична ілюстрація побудована вся на шубертівських творах, нізкая його творів у чудовому виконанні одного з найцінніших сучасних співаків, історично-стилева обстановка в усіх поприбних, усе це складається на високо мистецький рівень цієї фільми. Це одна з найкращих музичних фільмів, які бачив Львів.

✠ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Володимир Левицький, парох Красної, помер 26. ц. м. проживши 80 літ.

Покійний ціле своє життя відмовляв собі всього, жертвуючи все найбіднішим: під його рукою скінчило кілька селянських синів вищі студії. Крім цього заміняв його діяльність на літературному полі, що припадає на долю Франка і Павлика. Його розвідка про княжий Галич, основана на переказах переказаних у родині, є мабуть одною з перших на цю тему. У товаристві і шоденному житті завжди погідний, умів всім підтримати на духу. З покійним кінчається в лінії Левицьких черга, що має за собою 300 літ священничої служби. Нехай рідна земля буде йому пером!

Марія з Тененбавнів Водяна, ем. вчителька дружини ем. гімназ. вчителя в Тернополі померла дня 27. жовтня ц. р. Прожила 66 літ. Похорон відбувся 29. жовтня ц. р. в Тернополі.

Кав'тальні ти-
пи соцієтє х
громадян

Великий Театр
нині у віаторон 30. жовтня
і в дальші дні

Новий світ
сучасної
Росії

„ЧУЖА ДИТИНА“

знаменита совієтська комедія В. Шкваркіна.

3 дороги життя.

Навемус рарат...

(Продьог у львівському ратуші.)

В суботу вечір закурился дим із усіх димарів львівського магістрату, щоби завітати всьому населенню, що вже маємо президента. На ринку діялися зворушливі сцени. Зібраний нарід, без ріжнни віри, народности, стану і професії кидався собі в обійми: люди цілувалися, складали собі побажання; у світлі газових зіхтарень творилася якась містерія. Частину захоплених забрала каретка рятукового поготилава, частину хотіла адертися на ратушеву вежу і спинити годинник.

Слава Богові! навемус рарат... Цілий порід нової міської ради був, що правда легкий, але передчасний, навіть прискорений. За моїх кавалієрських часів такого новородка оповинали ваткою, тримали в слою і штучно докормлювали, щоби прийшов до сили, а колись може навіть і до розуму...

Дещо подібне було і з новою радою міста Львова. Перетримали її у воєвідській ваті (чому не Брунса?) кілька місяців та наказали їй відразу ходити й говорити. Значить: затвердили її чаролійний вибір. Бо як то кажуть: дурний проволікає, мудрий чекає, а політик ділає...

Заповіли інавгураційну виставу репрезентації міста на суботу вечір з програмою: вибір президії. Щоб вистава здалася, завадали собі режисери чимало труду, особливо зі збірними явами гуртів. А тих гуртів у міській раді нема. Лиш представник українського населення сидить одинокий і глядить „ст тоской, как печально камін дагарает“...

Відозви й комун'кати.

ПРОСПЕКТ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ.

З днем 1. жовтня цього року почався третій рік праці Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання (УТГП) при Українській Господарській Академії в ЧСРР. Відозви.

Переглядаючи працю Інституту бачимо, що він успішно розвиваючись, захоплює все ширші кола українського громадянства і на українських територіях і поза ними.

Зголошень на Економічно-Кооперативний Відділ та окремі курси по день 1. жовтня ц. р. було 255 проти 187 за попередній шкільний рік. З числа 442 усіх зголошень було на повнім (4-річній) курсі Екон.-Кооп. Відділу 119, на курсі українознавства (3-семестровім) 111, на курсі бухгалтерії (2-семестровім) 34, на курсах пасивництва 41, обробу шкіри 48, практичної фотографії 29, практичної радіотехніки 18, практичного мисловарства 16; окремі предмети студіювало 27.

За два роки Інститут закінчив видання підручників: 1 — політична економія, 2 — теорія коопєрації, 3 — історія коопєрації, 4 — торговельне рахівництво, 5 — комерційна арифметика, 6 — світове господарство (економічна географія), 7 — цивільне право, 8 — загальне рахівництво, 9 — торговельна кореспонденція, 10 — цивільний процес, 11 — географія України, 12 — основні вищої математики, 13 — ботаніка I (анатомія), 14 — ботаніка II (морфологія), 15 — обрїб шкіри, 16 — практична радіотехніка, 17 — практична фотографія, 18 — практичне мисловарство.

У наступнім шкільнім році будуть закінчені видання підручників: 19 — теорія статистики, 20 — економія промисловости, 21 — фінансова наука, 22 — загальна наука права, 23 — місцеве господарство, 24 — товарознавство, 25 — політичне право, 26 — французська мова, 27 — англійська мова, 28 — німецька мова, 29 — націоналія, 30 — фабричне рахівництво, 31 — історія України, 32 — українська культура, 33 — історія українського громадянського руху в ХХ столітті, 34 — пасивництво. Крім того будуть видані чергові курси V. та VI. семестру Економічно-Кооперативного Відділу: 35 — торговельне право, 36 — сільсько-господарське рахівництво I, 37 — споживча коопєрація, 38 — кредитова коопєрація, 40 — калькуляція, 41 — промислове право, 42 — сільсько-господарська економія, 43 — адміністративне право, 44 — приватна економія, 45 — демонологія, 46 — хлібна торговля, 47 — соціальна гігієна; для курсу українознавства: 48 — економічна географія України, 49 — українська мова та для нових практично-технічних курсів: 50 — пасивництво, 51 — переріб садощини та городина.

Наскільки зростає зацікавлення українських кола Інститутом, показує число листів (4144), шкени в минулі роки. Складові частини Інституту об'єднують їх зацікавленіми особами.

Успіх усіх у Театрі Ріжнородностей
сцен Евро- незначайно сензаційна пєса
пи й Аме- М. Мадіса і Букарда
ки

Відкриті
закулісо-
ві тайни
св. війни

„Х — 33“

Х — 33 не зник ідейного агента.
Х — 33 це автєнтичний документ з часів
всєсвітної війни.

Отже зробили багато проб, ум'в. договорів, консолідацій, порозумін, піділили концесії, становили голови надзірних рад у всіх міських підприємствах і — штука не вдалася. Просто зірвали виставу.

Президентом вишшов Вацлав Дролновський — себто найлоніша зоря такої засвітила над нашим щоразо більше легковажним містом. Впало на нього 44 голоси. Може цей вибравець у найближчому майбутньому розвине пророчество Міцкевича про ту велику людину, що то поглімле jest 44.

Не менше відрадним явищем є факт, що першим заступником президента вибрали знаменитого хірурга д-ра Остроєського. Нїде мабуть стільки радикальних операцій не треба хрилово перевести, що в прєславному льв. магістраті. Як довго виходили ще польські соціалістичні часописи у Львові, мали окрему сторінку, присвячену магістратській господарці, енциклопедичні часописи поставили іншу діявочу: запалєння бистрою кишки дохолодою... Сяк чи так, операція потрібна і без хірурга не обійдеться...

При виборі другого заступника президента д-ра Веринського наступило „krótkie spriscie“ і кандидат соромно провалитися. А шкода, бо був не муж, що і на старовині начальника виділу комунального і як начальник реферату персональних справ у шийтній кураторії мав за собою великі заслуги і варт був того, щоби бути головою „Стшельца“ і стрімголов — провалитися при виборі на другого заступника президента.

Але трудно. Як пишуть польські денники перше засідання ради було прочисте і більшість а чернь неперва і все „w szerni“, вкльо цїнаць невдачна...

Тибєрій Горобєць.

Запис на всі курси УТГП не обмежується ечимнебудь речинцем, а ведеться цілий рік. Зацікавлених осіб просять звертатися на адресу: Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut, Podebrady Lazne, Ceskoslovenska Republika — та додати на відповідь інтернєціональну поштову марку.

Український Технічно-Господарський Інститут позаочного навчання при УТГ в Чехословачкій Рєспубліці продовжує запис на: Економічно-Кооперативний Відділ; бухгалтерські курси; курси українознавства; курси пасивництва; курси обробу шкіри; курси практичної фотографії; курси практичної радіотехніки; курси практичного мисловарства. Приймається запис на коз курси: садивництво, технічний переріб садощини та городина, сільсько-господарське рахівництво працє.

Звертатися на адресу: Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut, Zamek, Podebrady, C. S. R.

Дописи.

РАДЕХІВЩИНА.

Коопєративна анкетя в Кривім. Дня 7. ц. м. відбулася в Кривім, пов. Радєхів, коопєративна анкетя, скликана філією Кооп. Союзу в Радєхові. В анкеті взяло участь поверх 200 учасників, жінок, мужчин та молоді. Народи віжрива голова нади, ради місцевої коопєративної п. Гавришків. Проводив наразами о. Набережний, секретарюван п. Віток Ізидор. Реферат виголосила п. Н. Селезінкова. В першій частині обговорила референтка завдання коопєрації та її значіння для хліборобського населення. Друга частина була присвячена в цілості докоченній участі жіноцтва в коопєрації. А в третій референтка спинилася довше на збуті сільсько-господарських продуктів та на потребі боротьби з боргами. В дискусії забирали слово: о. Набережний, дир. Маланчик та інші. Вписалося 12 нових членів, а ще більше мало вписатися у наближчих днях. Відповідним національного гміну закінчилася ця дуже численна й поважна анкетя.

За оснування районової молочарні в Радєхові. В пєтницю 19. X, відбулася в ініціативній філії Кооп. Союзу Сохаль нарада представників усіх радєхівських установ у справі оснування районової молочарні. По вислуханні рефератів п. Криштала і п. Мєхємова рішено порозумітися в Дирекцію Маслосоюзу та розпочати підготовчу роботу в цілі оснування такої молочарні. Зібрані односторонно вирішили, що в радєхівському політї дається відчувати брх добре zorganizованого кооп. молочарського центра, який бул би для пошту районової молочарні в Радєхові. По довгий рішеній дискусії вибрано організаційний комітет, якого завданням обхати авесь повіт з відповідними рефератами, перестати реєстрацію членів будучої молочарні та зібрати декларації на приблизну скількість доставленого молока. У склад комітету входять: інж. Герасимович, дир. Маланчик, вет. лік. Дуткевич, Н. Селезінкова і рев. Кришталь Мих. В дискусії відбулося повторя нарада в Радєхові, на якій остєтєнє прийняли рішення молочарні.

СПОРТ.

Львів — Стрий — Львів.

Відкладані злічі краєві наколесні змагання відбулися минулої неділі 23. ж. м. До змагань стигло 10 змагунів — на жаль, усі зі Львова. Найкращим обидва змагання УРСК, виставляючи чотирьох змагунів. Три з них одного, Чорноморця одного, Сокола IV одного і Степа (незрозумілий) двох. Обидва змагання зі Стрия стартували по за конкурсом.

Зі Львова виїхали змагуни в год. 8:25 рано. Візиром заявлялася боротьба між Бучківським (С. IV) і Тузак (Чорноморець). Переможцем вийшов Тузак, який виступив на чолі наколесників і терпів прихід до Стрия, маючи 17 хв. перешкод від другого з черги Березюком (УРСК). Бучківський, «скінчений» боротьбою з Тузаком, відступав від змагання і з Миколаєм вертався до Львова. Третій приїхав до Стрия Наконечний з Тришуба. Однак вертався до Львова мусів везом, бо лікар заборонив йому докінчувати змагання.

Зі Стрия виїхали змагуни в год. 2:35 пополудні. Точка, що всі чоловічі наколесники піддали черет дефекти або зривували в гострій боротьбі, Тузак вертав до Львова, не наснажуючись і без конкуренції досягнув кращий час як у дорозі до Стрия (2 год. 40 м. 55 сек.). Не ма сумніву, що якщо Тузак був має таких грізних конкурентів як Бучківський, Наконечний і Гнатушка (УСК Станіславів), то його час був би ще кращий. Остаточним переможцем вийшов Тузак — Чорноморець, який трасу 150 км. переїхав у 5 год. 28 м. 39 сек. Друге місце добув

Березюк (УРСК) в часі 5 г. 40 м. По за конкурсом другий приїхав Степаняк (Степ) у часі 5 г. 32 м. 15 сек.

Всі інші в'їздили тут саме криється болячка наших змагунів, які до таких важких змагань стартують без належного підготування. Час Тузак є всього 5 хв. гірший від часу польських наколесників на тій самій трасі. По змаганнях вручено переможцям чашу фундузіву ред. Іа. Тиктором, а за оба другі місця жетони.

І БІГ НАВПРОСТЕЦЬ З ПЕРЕШКОДАМИ.

В неділю 28. ж. м. влаштувала спорт. секція Сокола-Батька імпрезу, яка вперше відбулася в українській спорті. Сім важких перешкод для побратимів львівських гнізд і 5 тих-же перешкод для учасників, дали доказ, що такий біг — це правдиво український біг. який повинні кожного року під осінь влаштовувати всі українські спорт. клуби. Це руханка й спорт, тісно зв'язані із собою.

Вислід ось-так:

1 км. — 7 перешкод (побратимів). Старт. 26. І. Козачок О. (С. Б.) і Лебачак Гр. (С. IV) в часі 4 мін. 3. Соколовський (С. Б.), час 4.04. 4) Кошуба В. і Тиховський О. (оба С. Б.), час 4.10. 6) Високий (С. III) — 4.11.5. 7) Когут О. (С. Б.) — 4.12.5. 8) Вальчик О. (С. Б.) і Крузь І. (С. Клепарів), час 4.14. 10) Будничковський А. (С. Б.) і Підлісський Л. (С. Б.), час 4.15. 12) Істеревич Р. (С. Б.), 13) Корейба Ю. (С. Б.), 14) Любимський (С. IV), 15) Березюкський (С. III), 16) Данчельський М. (С. Б.), 17) Мороз (С. III) 18) Поліський (С. III), 19) Жирко В. (С. III), Савак В. (С. Б.), 21) Квімар (С. Б.), 22) Петриня (С. V). Біг скінчили усі,

600 м. — 5 перешкод (учасники).

Старт. 8. 1) Лідчин — 2.12.5. 2) Павлюк — 2.22. 3) Остап — 2.32.5. 4) Олесь — 2.37. 5) Коник — 2.39. 6) Лесня — 2.53. 7) Білий (С. IV) в часі 2.28, зникла з фактом, пропустив одну перешкоду. Усі з Сокола-Батька, 1 бігу не скінчили.

Крім цього відбувся індивідуальний біг навпростець постер на 1 км.

Вислід: 1) Сорокова І. (С. III) 3.34. 2) Михалевич С. (С. Б.) 3.38. 3) Поводін (С. IV) 3.43. 4) Заборська Н. (С. Б.), 5) Пасичник С. (С. Б.), 6) Сорока О. (С. Б.), 7) Семчук (С. IV), 8) Яснювська (С. IV), 9) Катруся (С. Б.) 2 бігу не скінчили.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ У ВІДБИВАННІ.

26. Х. Олесь Бої С. Б. — Учасники С. Б. 2:1 (15:4, 14:16, 15:10).

27. Х. Черник (юніори) — С. Б. (учасники) 0:2 (8:15, 6:15).

28. Х. Жики С. Б. — С. IV 2:0 (15:3, 15:7). Мужчини С. III. — Плай 0:2 (8:15, 6:15). Плай — С. Б. 1:2 (10:15, 16:14, 12:15).

Нові книжки й журнали.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ. Подбрати 1934. Накладом Товариства Прихильників Української Господарської Академії. Стр. 68. ф. 16.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення розцінки не відповідало

Подаємо до відома, що в знаній харчівні

Д. Дружбяка Ринок 40,
снідання, обіди і вечері подешевіли

Театри.

Великий Миський Театр.
Вікторок, 30. ж. год. 7:30 веч. „Чужа дитина“.

Середа, 31. ж. год. 7:30 веч. „Чужа дитина“.

Театр Рішкоростей.
Вікторок, 30. ж. год. 7:30 веч. „Х 33“.

Середа, 31. ж. год. 7:30 веч. „Х 33“.

Кіно.

АПОЛЬО: „Нуждари“ (Віктора Гіро).

АТЛАНТИК: „Віна Відал“.

ВАНДА: „Кожному вільно похати“.

ГРАЖДИНА: „Чар віденського вальса“.

КАСІНО: „Любовні ігри“ з Рішардом Гавбером.

КОЛІСЕЙ: „На позоріні“, режис.: „Перегони гумору“.

КОПЕРНИК: „Нана“ (на осн. Е. Золя).

Крім того: копіювання гротеска та найновіший Тижневик Паранавиту.

МАРУСЕНЬКА: „Нана“ (на осн. Е. Золя) і режис.: „Прогібіція шалю“.

МІРАЖ: „Нібелунги“.

МУЗА: „Жовтий нізак“ (Р. Новаро).

ПАЛАС: „Чи Людина це дівчина“ (Сюсарська, Водо, Цайлінська).

ПАН: „Бунт молоді“ та режис.

ПАСАЖ: „Білий опир“ і режис.

РАЙ: „Катерина Велика“ (Єлісавета Бергер).

СВІТ: „Наречена з Відня“, „Вірний шпиль“.

СОНЦЕ: „Присмирник“ і режис.

СТИЛЕВЕ: „Віра в окопах“, режис.: „Виділяємо — Львів — Голівуд“.

УТІХА: „Радіо із Відня“.

ХІМЕРА: „Весела Зузіна“ (Ліліана Гарвей).

Закордонне радіо.

Вікторок, 30. жовтня 1934.

Відень (506,8) 12:00, 13:10, 18:30 Концерт, 13:40 Форт. на 4 руки, 17:05 Солісти (муз., сп.), 18:25 Нові фіз. відкриття, 20:05 „Слай“ оп. Вольф-Ферарі, Братислава (298,8) 19:30 „Продана наречена“ оп. Сметани, Кошиці (259,1) 19:25 Слов. пісні, Прага (470,2) 17:50 Фортелія, 19:30 „Зітек“ і „Янск“ дві оп. Бьоделя, Париж (1648) 13:00 Симф. концерт, 21:00 Оп. вечір, Аляска (531) 21:00, 21:20 Снів, Берлін (356,7) 15:25 Радіосенція, 18:25 Форт. респіталь м. Штрауса, 22:55 Мопартові твори, Франкфурт (251) 20:10 „Легка панаделія“ оп. Суле, Кельн (455,0) 19:00 З подорожі по ССР, 21:10 „Симфонія Доместіка“ Р. Штрауса, Мінхен (405,4) 17:39 Новий Китай (серажнія з мандрином), Штутгарт (522,6) 15:30 Оп. музика, Бресля (315,5) 20:10 „Пісня дівчини“ оп. Штрауса, Будапешт (550,5) 18:30 Сальон. орх., 18:30 Сольо на тарогато, 19:30 „Золото Рейну“ оп. Вагнера, 22:20 Циг. муз., Мільно (368,6) 20:45 „Домин трюх циячат“ оп. Шуберта, Рим (420,8) 17:10 Легка музика.

Середа, 31. жовтня 1934.

Відень (506,8) 12:00, 13:10, 18:30 Концерт, 17:10 Твори Пальстауфа (муз., сп.), 21:10 Скан. нивська поезія в слові та пісні, Братислава (298,8) 16:45 Для дітей 17:15 Скопка, 20:40 Снів. Кошиці (259,1) 17:40 Нар. пісні, Прага (470,2) 11:15 Сальон. музика, Лягелі (1807) 18:55 Хор, Париж (1648) 21:00 Камер. музика, Аляска (531) 20:55 Нок. квартет, 21:45 22:15 Ірх. пісні, Берлін (356,7) 15:25 Нар. піснотки, 18:30 Вод. муз. акад. Кемігсустергалаз (1571) 10:45, 15:15 Для дітей 15:40 Концерт птаців, Ляйпциг (352,2) 12:00 Концерт, Будапешт (550,5) 17:20 Циг. музика, 18:00 Снів, 20:10 Симф. концерт, Мільно (368,6) 11:30 Тріо, 17:10 Камер. музика, 21:45 Концерт, Рим (420,8) 20:45 „Бедьфагор“ зір. оп. Респітія.

Львівське радіо.

Вікторок, 30. жовтня 1934.

6:45 Радіошні аудіція, 7:50, 22:15 Рекл. концерт, 11:57 Сит. часу, 12:05 Метеор. вісти, 12:05 Огляд преси, 12:10, 13:05 Легка музика, 12:45 „Як мала Людмила до школи спішила“, (для мал. дітей), 13:00 Полудн. денник, 13:20 Експорт, 15:35 Біржа, 15:45 Пісні в транскрипції (оох.), 16:45 Скрипка ПКО, 17:00 Снів, 17:20 Кутюк мови, 17:35 Чайон у дії (Ті форт) четвертою легким форт. творів, 17:39 Почт.-техн. скрипка, 18:00 Льв. турист. бюлетен, 18:05 Сучасні культ. напрямки, 18:15 Фр. Сметана: „З мого життя“ (симф. квартет), 18:45 „Наш приятель Поль Казен“ (инг. Воль-Желенський), 19:00 Пісеньки (Ордовіна), 19:20 Актуальна балада, 19:30 Концерт міш. хору, 19:50, 19:55 Спорт. вісти, 20:00 Легка музика з гр. пл., 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Оп. Радіо „Еспанська година“ з гр. пл., 22:20, 22:05 Танк. музика, 22:45 „Соті роковини „Пана Тадея“ відч. в есперанто.

Середа, 31. жовтня 1934.

6:45 Радіошні ауд., 7:50, 22:00 Рекл. концерт, Сільна ретур, 11:57 Сигнал часу, 12:05 Метеоролог. вісти, 12:05 Огляд преси, 12:10 Концерт, 13:00 Полудневий денник, 13:05 Гр. пл., 13:30 Експорт, 15:45 Пять хвили вітру від моря, 15:50 Нім і ялики (вес. феія), 16:00 Концерт сал. орх., спів, 16:45 Листи від дітей, 17:00 Скрипковий респіталь В. Поповського, 17:25 Жінка скупа й жінка ошадна, 17:35 Популярна муз., 17:50 Спорт. порадник, 18:00 Цьогорічне риконіше (доповідний феія. проф. Ванека), 18:10 Стенографічна скрипка, 18:15 Анд. дия ошадности, 18:45 Щоби більше купувати, треба мати більше доходу, 19:00 Сп. респіталь В. Гисия в супр. фортелія, 19:20 Акт. балада, 19:30, 20:00 Легка музика, 19:50, 19:36 Спорт. вісти, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Шопенівський концерт, 21:30 Відч. в італ. мові „Міжквітч у палатоні світової літератури“, 21:40 Снів (Корвін-Шимановська) у супр. форт., 22:15 Легка муз. з гр. пл., 22:30 Камер. концерт (Шуванів квартет), 23:05 Сальон. і танк. музика з гр. пл., 24:00 Танкова музика з Лондону.

Велика знижка цін

видань Видавничої Спільки „Діло“

Євген Чикаленко — Спогади

	ціна	почтова пересилка
Частина I. II. III.	4.50 зол.	0.50
Окрема частина по зол 1.50		
Ст. Левинський — З японського дому	1.50	0.25
М. Рудницький — М ж ідею і формою	1.50	0.50
Е. Бронте — Буревіх переклад М. Рудницький	1.50	0.50
Проспер Мериме — Блакитна кімната та інші оповідання — переклад асиль Софронів	0.05	0.25
Альфред Поде — Маціний — із французької мови переклад М. Рудницький	1.00	0.50
Володимир Островський — Сміх землі	0.80	0.15
Микола Матвієвський — Кризь дим і згар	0.50	0.15
Гордіт Брасюк — Безпутні	0.50	0.15
Михайло Возняк — Шевченко і княжна Репніна	0.80	0.15
Михайло Возняк — Белей і Конський	0.50	0.15
Др. Ст. Баран — Новий самоуправний Закон	0.80	0.15

Дістати можна у Видавничої Спільки „Діло“ Львів, Ринок 10 або в книгарні „ПРОСВІТА“, — Львів. вул. Руська ч. 1.

Оголошуйтеся в найстаршій укр. щоденнику „ДІЛО“.

БІРЖА.

ГРОШ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.26 зол.
У Варшаві були такі курси: Лондон 26:21, Париж 34:90:50, Берлін 213:63, Амстердам 358:40, Прага 22:10, Італія 45:35, Ньюорк набель 5:28 1/8, Ейюорк чеки 5:28 5/8.

Золото: Долари 8:91—8:93, Франки фр. 34:30—34:60, Дукати 81:70—82:20, Корони 35:80—36:30, Рублі 45:50—46:30.
Срібло: Корони 0:30, рублі 1:20, фльорени 0:70.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 30. жовтня ц. р. кооперативам платня за львівське Львів.
1 кг. масла десерного 2.30 зол.
1 л. молока 0.14 „
1 л. сметани 0.70 „
1 л. яєць 3.60—3.70 „
Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові 1 літра 22 сот.

Тенденція на масло і яєць здержана, на молоко і сметану слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 27. жовтня до 1. листопада ц. р. яєцько платня своїм доставкам за 1 кг. жові лаги птні, львівське підліра птачомасарні „М. С.“ у Львові (вул. Б. Гловацького 23):
Пантарки І кл. за 1 кг. 1.25 зол.
П „ „ „ 1.00 „
Індичи та індички І кл. „ „ 1.13 „
„ „ „ 0.80 „
Кури молоді „ „ 0.85 „
„ „ „ 0.90 „
„ старі „ „ 0.80 „
„ „ „ 0.50 „
Качки „ „ 0.85 „
„ „ „ 0.60 „

На годівні і негодівні гуси пошту зовсім нема. Тенденція слаба.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

ГОДИННИКИ направляє препаційно й дешево Домбровський і Розважівський. Львів, Академічна 2. (З провінції просимо поштою) 36/82

МУЖЕСЬКІ ПОПЕЛІНОВІ СОРОЧКИ 690, дуже товсті підтанці, подвійні клани у кропі 2:50—3:25 треба купувати тільки у відомій фабриці „Астра“, Львів, Сикстуська 2. 370

З покої, кухня, комфорт від 1. XI Листопада 95. 486

ОГОЛОШЕННЯ

Ювілейне молення

досвідна відбита „Посвідчення Ювілейного Іскуплення“ з Х. ч. АЕп. Відомостей з 15. Х. 1934. як вкладка до малого молитовника по 10 с. за примірник. З поштовою пересилкою 50 примірників 4:25 зол. 100 примірників 8:50 зол. Висилає: Гр.-кат. парох. Уряд Успення Пр. Д. Марії у Львові, вул. Підвале 9.

ОБУВ Елегантна і тревала найдешевше у фірмі

LA BONTE
Львів, Леґіонів 27.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЯ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пом.
Конто почт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
"Діло" Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-50 зол.
Чвертьрічно 18-00
Шарічно 30-00
Річно 60-00
ЗА ГРАНИЦЮ: 3 Америк. і левир,
Франк, Італій, Бельг. 20 фр. фр.,
Італій 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Листопад === місяць українських інвалідів.

Святкуємо нові роковини Листопадових Днів. І знову з непереможною силою виривають у нашій уяві незабутні хвилини Великого Минулого, переходять перед очима нашої душі безконечні ряди сірих героїв,—зокремаж інваліди нашої героїської Армії, ті, що в жертві для нас зложили свою кр-а, своє здоров'я,—а тепер вимагають від нас лиш жертви на хліб і на ліки.

Хоч ні! Українські інваліди не можуть про-
сити жертви!

За жертву крови нема рівновартної жертви,
українським інвалідам не милостині належить-
ся!

Ми без прохання мусимо дати їм усе, що по-
трібне до життя і лікування ран. Це не буде ні-
яка жертва з нашого боку, тільки сповнення о-
бв'язку.

Зробімо це негайно! Не допускаймо до то-
го, щоб герої наших визвольних змагань, кінча-
ючи в нужді своє життя, замикали очі на віч-
ний сон з жалем та огірченням!

Небагато вже інвалідів Української Армії на
Галицькій Землі: дві тисячі зареєстрованих в
УКТОДІ, — а з них 500 важко окалічених.

Ніхто з них не дістає державної ренти.
Обов'язок забезпечення інвалідів УГА лиша-
ється наділом обов'язком Української Нації.

На жалі, жертви на інвалідів значно обни-
зились, а УКТОДІ було пригноблене в цьому році
гривні обколювати вже й так скромні інвалідські
пенсії.

Рента інших інвалідів десятикратно нижча
від державної ренти. Вже нижче вона впасти не
може.

100.000 ЗОЛОТИХ РІЧНО НА ЦІЛІ УКТОДІ
ДОБУТИ МУСИМО!

Двімісячні видатки УКТОДІ покриває річ-
ний чиниш з Дому Українських Інвалідів, який
закуплено за гроші заокресських братів. Решту
мусить зложити Українське Громадянство до-
бровільними жертвами і членськими вкладками.
Нехай відтепер не буде ні одного українця, ні-
одної українки, що не був би членом УКТОДІ,
або не зложив би жертви відповідно до своєї
спроможности!

ЛИСТОПАД — МІСЯЦЬ УКРАЇНСЬКИХ
ІНВАЛІДІВ!

ЖЕРТВУЙТЕ ВСІ. НАСКІЛЬКИ ВАС СТА-
ТИ!

Для нашої будучисті не є байдуже, чи
громадянство сплатить інвалідам затягнений
моральний довг, чи покине їх безпомічних
власному горю.

Дохід з листопадових свят присилайте на
інвалідів!

Нехай надія на Вас не заведе очікувань ін-
валідів!

УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО ДОПОМОГИ
ІНВАЛІДАМ.

Львів, Потоцького 48.

В. Британія не може вернутись до боротьби партій.

ЛОНДОН, 30. 10. ПАТ. Перед недалекими
сходами англійського парламенту прихильни-
ки прем. Мекдональда уладили політичний бен-
кет, на якому явилися заступники прем'єра Бол-
дуїна, міністр закордонних справ Саймон і коло
300 послів, прихильників уряду національної єд-
ности. На бенкеті промовляли прем. Мекдональд,
Болдуїн і мін. Саймон. Промовці підкреслювали,
що В. Британія не може дозволити собі на пово-
рот до давньої партійної політики і до партійної
боротьби. Всі три висловлювались за те, щоб
утримати уряд національної єдности. Найважли-
вою була промова Болдуїна, провідника консер-
вативної партії, яка підтримує уряд. Болдуїн ві-
зав усіх присутніх, щоб піддержали основу у-
ряду національної єдности. Провідник консерва-
тивів звернувся до виборців, щоб довірили те-
перішньому уряду і допомогли йому виконувати
владу теж у найближчій каденції. Його про-
мова залишила незатерте враження. Провідники
теперішнього уряду національної єдности Мекдо-
нальд, Саймон Болдуїн та їхні прихильники
змагаються перелести найближчі вибори до пар-
ламенту на тепер, основі національної єдности.

Після закінчення наради залишилися тільки
два члени делегації, що підтримували стару
політику. Вони були члени партії лівої опозиції.
Після закінчення наради залишилися тільки
два члени делегації, що підтримували стару
політику. Вони були члени партії лівої опозиції.

Нові труднощі підчас морських переговорів.

ЛОНДОН, 30. 10. ПАТ. Підчас наради япон-
ської делегації з американською японці висни-
ли, які кораблі є на їх думку заціпенною зброєю.
Японці домагаються, щоб сплатили панцирні
ви, кружляки, містоти понад 10.000 тон т. з.
авіоматки, себто кораблі, на яких є дотори-
сти літаків. Підчас дискусії над пропозиціями
японської делегації дійшло до дальших супер-
ечок між деп. В. Британії і Зл. Держав. Делегація
Зл. Дер. відкинула рішуче всі проєкти Японії, В.
Британія схилила піти на деякі уступки. Амери-

канська делегація покидаючи наради не скри-
вала свого розчарування, що британська делега-
ція не піддержала становища Злучених Держав.
Після закінчення наради поїздом офіційний по-
мунікат, що делегації Злучених Держав і В. Бри-
танії обговорювали теперішній стан переговорів.

Агенція Райтера підкреслює: Представники
обох держав ствердили, що теперішнє становище
дуже напружене і тому за всяку ціну треба про-
довжати переговори.

43 дітей вбили в Овієдо.

Число вбитих і ранених в Іспанії.

МАДРИД, 30. X. П. А. Т. Прем'єр Леру зая-
вив, що в боях в Астурії згинуло 220 вояків ци-
вільної гвардії, ранених 743 особи. Підчас боїв
в Овієдо вбили 43 дітей.

ПАРИЖ, 30. X. П. А. Т. Прем'єр Леру потвер-
див вістку, що в Овієдо вбили журналіста Люї-
се Сірваля. Редактора Сірваля арештувала ро-
дія. Підчас переслухання на поліції редактор
ворухнувся. Старший бачив, що журналіст
хоче кинутись на виступ і тому зупинив Сір-
валя.

27 лівих організацій колишніх військових
вислали до еспанського прем. Леру телеграму,
в якій засуджених повстанців на кару смерті не
розстрілювали.

МАДРИД, 30. X. П. А. Т. Після наради прем.
Леру з представником кортезіа Альбою ріши-
ли скликати кортези на нараду на 2. листопада
цього року.

При всяких нагодах збирайте датки на ман-
дринні бібліотеки, які цінують на західній землі.

Найбільша дата наших днів.

Львів, 30. жовтня 1934

Кожна велика невдача спонукує до рефлек-
сії, кожна програма викликає критику, яка зде-
більша приймає навіть форми самобичування.
Аналіз причин політичної невдачі це той нау-
ковий дослід, який своїми вислідами, своїми
конкретними висновками, має стати дороговка-
зом на будуче: не допустити до повторення по-
передніх промахів та позитивно дати такі вка-
зівки, які відзискалиб утрачене.

Невдача визвольницького здигу рр. 1917—
20, на Наддніпрянщині й у Галичині, викликала
аж цілу велику українську літературу. Не має-
мо навіть на увазі белетристичні, опертої на ви-
звольницькій тематиці, — а ту безліч споми-
нів, історичних нарисів, розвідок і статей, яких ав-
тори порушували різні моменти національного
підйому і національної трагедії, освітлюючи їх
крізь призму свого світогляду. Але цікава річ:
серед усіх тих моментів є факти, яких не торк-
нулася нічия критика, є дати, які не викликали
сумніву ні в одного очевидця чи історика. При-
гадаймо: наприклад навіть такий памфлет, яким
по суті є „Відродження нації“ В. Винниченка, —
книжка, яка може послужити за зразок, як не
слід писати історії визвольницького руху. На-
віть у тій книжці, в якій автор зогиджує вже всі
святощі, одна річ стоїть вище понад його здо-
бою. Це сам факт національно-визвольницько-
го зриву, це вілгук петроградських подій в Ки-
єві і дата 1. Універсалу.

І коли візьмемо напр. іншу книжку, поваж-
ний твір, присвячений виключно листопадовим
дням, найдемо там теж чимало критичних уваг,
чимало міркувань, проинтих жалем чи до осіб,
які не дослали до свого завдання, чи до нещас-
ливих обставин. Те саме находимо у всій полі-
тичній публіцистиці, присвяченій цілості всеу-
країнської революції або її подіючим період-
ом, — вона торкається теж дилематичної ак-
ції після ліквідації воєнних фронтів і пізнішої
діяльності краєвого політичного проводу —
аж по нинішній день включно. Багато у такій
критиці переборщення, відлітаються туди інколи
й особисті сміливі чи погляди наскрізь суб'єктив-
ного характеру. Однак критика й авторитетна
сила собою річ у політиці необхідна: творчі по-
зитивна критика є тим свіжим подихом, що не
дає запліснити політичним критеріям та прига-
дує, що нема людей непомильних. І коли поза
скобкою всякої критики стоїть якась дата, то це
найкращий доказ, що не можна її ставити на-
рівні з якоюнебудь, навіть найважливішою полі-
тичною подією, і коли й в згаданій книжці та
ззагалі ніде ніхто ніколи не торкався самої да-
ти 1. листопада, то діється це тому, що Перший
Листопад перейшов до української історії не
як один вдатний чи невдалий політичний ви-
ступ, лише як реалізація національного ідеалу,
який не підлягає критиці.

У цьому й вага цієї дати, якої не можна по-
рівнювати з ніякою іншою датою. Це не є один
із придорожних стовпів на шляху до мети. Це
була сама мета, — здобута і — втрачена. Мож-
на і треба дискутувати про причини, через які
ми ту мету втратили, але чи можна дискутувати
про вартість самої мети, про вартість національ-
ного ідеалу, свідомість якого рішає про те, чи
наріз залишився етнографічною масою чи пере-
творився у націю в модерному розумінні. У цій
площині самі реалізаційні можливості ідеалу —
це річ другорядна. Так само, як напр. сучасний
імперіалізм італійського фашизму чи німецько-
го націонал-соціалізму став не так голосом ак-
туальної практичної політики, як радше засо-
бом переродження психіки зневіреного й розсі-
яного народу, так само ідеал державности не-
державної нації є засобом втримання її на рівні
новітніх свідомостей нації.

Через те у 1-й Першого Листопада нема у
нас поділу на політичні партії з різними про-

грамми, різними тактиками, — нема в той день мови про політичні концепції чи конюнктуральні орієнтації, — нема адекватних їм мальонгентів: є лише свідомі члени нації і сама нація. У тім поринають обставини, серед яких був можливий історичний 1. Листопад 1918 року, — сам той рік не грає ролі: грає роллю символ об'єднання всього народу.

І тому й святкування 1. Листопада не є політичною маніфестацією чи демонстрацією: у-

часть у 1-Листопадовому Богослуженні чи на сходинах якогосьбудь товариства — не призначення себе до приналежності до української нації, до спільноти з усіми, хочби найбільш політично адифеференційованими земляками. Тому не найбільше свято всіх без винятку галицьких українців. — тому й цієї історичної дати не в силі вимазати ані перекреслити ніякі дати пізніші: бо вона живе у серці і в душі народу, яка є безсмертна.

Моральна інфляція нашої доби.

III.

Змалювати цю моральну інфляцію в цілому її обсязі вимагало би написання спеціальної розвідки. Тут я можу лише у загальному огляді зробити перелік типовіших її проявів, щобі відтак мати змогу проаналізувати істоту цього явища. Отже моральна інфляція відбилася дуже негативно на громадській думці та пресі. І в цій царині ми є свідками наивного розкладу та занепаду. Незалежна публічна опінія чи преса сьогодні вишкочили. Вони також цілковито були підпорядковані інтересам біжучої політики. Політичний кон'юктуралізм заважував у них непереможно. Не тільки було б навести силу прикладів на ствердження цього факту. Але досить буде одного, а саме — ставлення сайтової опінії та преси до Совітів; характерним для цього є відсутність етичного критерія і перевага моментів лише хвилювального політичного утилітаризму. Або пригадаймо собі той саботаж, з яким зустрілася в соціалістичних колах торішня рятункова акція в справі голоду на Радлящині. Річ перед 1914, разом зовсім неможлива.

Нещодавно економічний диктатор Німеччини г-р Шахт — зазначив, що завданням преси є лише їх громадська реєстрація фактів, а не їх громадське чи політичне освідчення. Таким ставленням справи журналістика тратьє своє функціональне призначення, як суспільно-творчий чинник. У державах з диктаторським режимом вона справді була змоніполізована на послугах пануючої політичної доктрини. В СССР, Італії, Німеччині вільної преси вже нема. Не менше шкідливою є дуже поширена запродайність сучасної преси. У зв'язку з аферою Ставіського виявилось, що багато французьких часописів користувалося грошовими субсидіями цього гошпап'єра. Не є ніякою таємницею, що з диспозиційного фонду держави або великих промислових концернів систематично купують часописи по цілому світі, особливо ж дуже поширена бульварна преса, яку багато читають, та яка морально деморалізує таким чином громадську опінію. Як це мусить відбиватися на моральній владі журналістів? Сьогодні він здебільшого наймит,

що не сміє мати власних засад і переконань, коли хоче існувати. Майже побутовим явищем є те, що журналісти мандрують з одного часопису до іншого зовсім протилежного напрямку. Вчора він був демократ і республіканець; сьогодні він фашист і прихильник диктатури; не знає де й що писатиме він завтра! Таке злиродіння публіцистики тепер не є чимсь надзвичайним. Загалом до цього привичаються і толерують. Такий занепад преси та розклад громадської думки — це дальший жахливий доказ сучасної моральної інфляції.

Іншим не менше загрозливим її симптомом, можна уважати перемогу політики над наукою. Вільність наукового дослідження в багатьох країнах стала вже спогадом минулого. В Совітах обов'язує діалектична метода. Вчений, що опиняється з нею у супреччі, мусить прилюдно кататися і зрікатися своїх „блудів“. У Німеччині наука цілком підпорядкована расомаїї, культурі мітичних прагерманських чеснот. Також фашистська Італія дуже обмежила свободу науки, примусово підпорядковуючи її інтересам державної ідеології теперішнього ладу. Наука без права вільного дослідження — є рослиною без коріння. Не дивно, що філософський конгрес, який на початку вересня цього року відбувся у Празі, мусів прийняти, оцю програмову й дуже симптоматичну заяву: „Тут з багатьох країн світа на VIII. міжнародньому конгресі зібрані філософи знову й урочисто маніфестують віру у своїх великих попередників, у свободу духа й сумління та право всіх людей вільно й без насильного обмеження висловлювати погляди, які вони широкі вважають правильними“.

Ця заява є документальним ствердженням одного з найзагрозливіших проявів моральної інфляції, що захопила вже також і царину науки. Можна було б так по черзі констатувати отруйний вплив цієї ведуги нашого часу у кожній ділянці громадського життя. Судова й кримінальна хроніка часописів щодня постачають численні її докази. Фінансове й господарське життя скорумповане тепер як ніколи досі. Згадаймо

бодай крах і самотубство „сірничкового короля“ Крігера, цього одного з найбільших капіталістичних потентатів, який у дійсності був найбільшим грошовим авантюристом нашої доби. Або афера Ставіського, що відкрила страшне згагренування не лише господарських, але й урядових установ, політичних діячів і преси у Франції. Візьмим далі для прикладу американський „гангстеризм“ цей типовий приклад плано-во організованого бандитизму, з яким не може дати собі ради держава. Що моральна інфляція, розпадає родину, яка переживає кризу, це майже природно. Проте, іноді вона виявляється тут у формах, перед якими безразно опускають руки старі досвідчені кримінологи. Для ілюстрації одия факт, що стався на початку літа в Празі. Юван школяр — 16 років з наказу й під примусом своєї матері задумив старшу заможнішу жінку, щоб ограбувати її й таким чином прилобати гроші. Отже злочин, що в історії кримінології є майже унікатом. Сюди треба віднести далі також незвичайно поширену тепер дитячу злочинність, як вислід безпритульності, занедбаності виховання, розкладу родинного життя, вплив невідповідної лектури детективізму і кіна. Ось кілька прикладів для ілюстрації: 11-літній хлопець вбиває дволітню дівчину; мотна злочинну — бажання відібрати їй солодкий пиріг, що їла ця дівчина (Чехословаччина); гімназисти старших класів на зразок „гангстерів“ і під впливом кіна організують банду, яка рабує і вбиває між іншим багатого фабриканта (Румунія). Була учениця шостої гімназійної класи організує банду розбійшак, що спеціалізувалася до тяжких рабунків (Моравія). Не знаю, але, на мою думку, ця дитяча злочинність — це чи не найжахливіший прояв теперішньої моральної інфляції, доказ, що сучасне суспільство згангренуване під цим оглядом заскряб аж до своїх біологічних фундаментів. Відомий французький письменник А. Жід — дав жахливий малюнок цієї сучасної дитячої злочинності у своєму документальному романі „Фальшивники грошей“.

Я лишею остеронь за браком місця прояви моральної інфляції у сфері сексуальній, де вона, річ ясна, має дуже вдячне поле для поширення й де можна констатувати найогидливіші приклади цієї ведуги нашої доби. Не можу тут не згадати, про ще один аспект, з погляду громадської етики незвичайно важний. Маю на увазі провокацію й конфідентство, що стали тепер, на жаль, майже побутовим явищем у політичному житті. Найстрашніше те, що це лихо захопило та розідає також молоді, яка, залутавшись у петрах політичного авантюриства, скочується іноді на дно найогидливішої азефщини.

Цей малюнок сучасної моральної інфляції може комусь видатися занадто чорним, а на загал песимістичним. Мовляв, усе це бувало також давніше в різних епохах людської історії. З та-

„ДІЛО“ З 1. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

13

СТОРИНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Ще як сільський школяр я запопадливо читав усе, що дістав у руки. Я читав тоді „Поезії“ Устияновича М., „Ластівку“ Наумовича, викидав нетерпеливо появи кожного числ тижневника „Неділя“. Особливо цікавили мене всякі історичні твори, тож я вичитував пильно з „Галичанина“, додатку до „Слова“, історію Русь Підлицького та любивався особливо описом козацьких війн. Крім того любив я дуже приглядатися географічним картам. У школі був глибок і велика карта Європи. Дома був великий атлас Штіллера, власність мого старшого брата. Моїм наймилішим заняттям було цілими годинами приглядатися тому атласові, вдивлятися в поодинокі карти, слідкувати за бігом рік, вишукувати великі міста та заставлятися над їх віддаленням від себе. В мене зродилося велике замилування до географії і горіче бажання побачити колись на місці все те, що я бачив і за чим слідкував на картах, побувати у високих горах, їздити морем і ріками та оглядати великі міста. Це замилування пстворило в мене знову зовсім нові бажання і пориви та випирало поводи світогляд, закрашений церковщиною. Однакешо, замість у далекий світ, треба було їздити до недалекої Теревовлі; але й це було звязане зі значними змінами мого положення, бо привело мене вперше кидати біду хату, родичів і своїх наймиліших товаришів.

Тоді попросив я рідне село, до якого вертався після хіба на короткий час на свята і фері. Пізніше довелося мені деінде, далеко від Поділля, проживати, а проте воно стоїть мені до нині перед очима. Не визначається воно різноманітністю або мальовничістю, а є в моїй уяві красивіше і принагідше від тих чарівних околищ, що я наглядався їх досить у моїх подорожах по світі. Перед очима моєї душі мріють широкополі подільські лани, акриті золотою пшеницею, що флюють під подузом вітру, немов зеро. Це найкращий вид, який я у своїм житті бачив. Таких збіж нема на цілім світі. Це невчепраї, багаті скарби української землі, що аяжуть мене споминами літ дитинних і частини молодечих. Не було в мене більшої розкоші, як літньою порою, коли збіжжа цвиге, або достигає перед самими жнивками, в теплу місячну ніч іти або їздити ланами вкритими збіжжям. Який тихий маєстат бе від тих ланів, яке почування переймає людину повну свідомості, що це скарбниця цілої людськості, головне джерело удержання, яке живить увесь світ! А який дивний, проймаючий запах іде від тих ланів! Такого запаху не стрічав я ніде більше, лиш на нашому Поділлі. Воно зовсім не романтичне, а промовляє до мене все чаром поезії. А нині, коли це пишу, те Поділля в руках єсприятеля, під московською займанщиною, зпід якої правдоподібно вже не видобудеться. Там і моє родинне село і моїми моїх родичів. Я вже їх не побачу ніколи. Страшна туга переймає мою душу, а золоте Поділля моїм було перед моїми очима до смерті.

VIII. ДВА РОКИ В ТЕРЕБОВЛІ.

В Теревовлі увійшов я в зовсім інші відносини. Передовсім опинився я з усіх боків окружений польщиною. В школі — польська мова викладова, учителі й ученики говорили лиш по польськи. Таксамо і дома чув я і бачив лиш польщину. Мене помістили на станції в директора головної школи, Грімберга. Був це старий засохлий „Schulmeister“, родом німець, та вже спольщений. Його сини були вже в польському повстанні 1863. р. і в хаті панував польський дух. Було нас на станції кількох хлопців, та з них був, крім мене, лиш один русин, також польський син, Аполлальон Головацький. Зрештою самі поляки, сини офіціалістів та посесорів з околиці. Всі говорили лиш по польськи та насміхалися з нашої русини. Я був окружений польським морем, хіба часом десь у закутку говорили з товаришем нижком по нашому, щоб ніхто не чув та з нас не насміхався. В школі учителем нашої класи був з роду русин. Кирило Електорович, якого батько був дяком та звався Когут і перемінив собі назвище на Електорович, знаючи, як дяк, що в нашій евангелії когут називався алектор. Та наш учитель був уже цілковитий поляк, від якого не чули ми рідного слова.

Вся наука в школі не лиш велася в польській мові, але й була пересякла польським духом. Поза тим, що було в книжках, учили нас при всіх нагодах про Польщу, її давню славу і блеск, так, що ми повинні були прийти до пересвідчення, що все польське є високе, гарне і благопопне, свідати чого все, що польське, му-

ним твердженням можна погодитися тільки з деякими застереженнями. Все таке дійсно бувало. Але ніколи, бодай, у позитивній історії, опія моральна інфляція не була таким масовим та майже епідемічним явищем, як тепер. У цьому власне й полягає критичність нашої доби. Була нпр. віпра санамського каналу; але у спадщині по ній залишилося слово панам а з означення моральної інфляції грошового порядку. Або була нпр. голосна свого часу справа безвинно засудженого Драйфуса. Але вона диктувала стихійний протест усього кращого й живого, що мала тоді Франція. Пригадаймо лише виступ Золя з його історичним „Я обвинувачую“, що зламаскував закулісові мілітарні інтриги та впливи на суд у цій справі. Не забуймо, що то на була приводом до заснування Ліги захисту людських прав і що, нарешті, — полковник Драйфус був не лише морально, але й судово зовсім реабілітований!

А сьогодні? Політичне насильство й злочин стали майже нормальним явищем. Авторитарні диктатури шляхом зполітизованої юстиції легалізували терор пануючої монархичної партії. Приспаве та анеморалізоване політичне світове сумління і опілія мовчати, а якщо й реагують, то залежно від своєї політичної орієнтації. Одні бачать лише злочини фашизму та гітлеризму; інші — большевизму. Але нема того вищого й безстороннього почуття справедливості, яке однаково засуджувало та протестувало проти всіх злочинів і насильств, незалежно від того, де вони діються — у Москві чи в Берліні, в Римі або Віні. словом — донебуди. Навіть Ліга захисту людських прав зполітизувалася, араджуючи свою первісну місію та традицію. Вона не спромоглася на захист жертв большевицького терору й останніми часами виступає виключно в обороні європейських комуністів — жертв фашистського судового терору. Власне оцей бранк однодушного протесту культурного світу в обороні людських прав і проти сучасної зполітизованої юстиції та масового політичного терору, — в, мабуть, зайсумнішим й найагресивнішим проявом сучасної моральної інфляції, клінічну аналізу якої нахотимо у безпросвітньо-песимістичному французькому романі Селіна: „Полорож аж на кінець ночі“, що є немов, апокаліптичним малюнком морального два нашої доби.

О. І. Бочковський.

Воєнний стан на Кубі.

ГАВАНА, 30. 10. ПАТ. Внаслідок кривавих збів між політичними партіями проголошено воєнний стан. Поліція арештувала багато осіб. Уряд припинив конституційні свободи для громадян на просторі провінцій Гавани і Сантьяго.

Цвинтар українських поляглих на Янівськiм.

З приводу завершення тривалого упорядкування могил українських поляглих на Янівському цвинтарі.

У Львові похоронені українські поляглі на обох цвинтарях: на Личаківському і Янівському. Саме на Янівському завершено цільного упорядкування могил українських поляглих, про що варто написати ширше — в науку й до дослідження всім філіям Товариства Охорони Речових Могила, які ще досі на своєму терені не перевели тривалого упорядкування воєнних могил.

На величезному Янівському цвинтарі у Львові є найбільше могила українських поляглих з цілого краю. Вони зібрані у великому чотирьохкутнику, де похоронено ок. 1.000 українських воєнків, поляглих від куль, або померших від пошесть та від виснаження по львівських цвинтарях. Є там теж трішки могил інтернованих цивільних українців, а теж могили незнаних поляглих. Могили переважно одиничні, але є теж немало могил збірних. Між могилами, що кривють у собі кости українців, є також 12 могил цивільних осіб польської народності, що лежать у різних місцях того цвинтарика. З того сімома могилами спікуються родини померлих, патяма — ніхто.

Заходом Товариства Охорони Воєнних Могила у Львові переведено в цьому році остаточно тривале упорядкування отсього Янівського цвинтаря. Започаткував ту працю ще виділ Т.О.В.М. під проводом незабутнього голови, пок. Бронислава Янова, що перед трьома роками сам спочив у найближньому сусідстві цього цвинтаря. За його головноста поставлено там 440 бетонних христів та впорядковувано щороку всі могили при допомозі пластунів.

Теперішній виділ Т.О.В.М. під проводом дир. Кривуцького вів далі відповідну акцію, щоб добитися дозволу від компетентної влади на тривале упорядкування того цвинтаря. На дозвіл прийшлося чекати повних два роки. Рікці Т-во дістало цей дозвіл: воєвідство загалом до предложений йому проєкт (з деякими змінами), а львівський магістрат зрікся по всі часи всяких такс, які побирає за місце під могилами. Дозвіл цей Т-во дістало в січні н. р., до праці забралось у травні і завершило всі роботи у вересні. Всю працю перевела Кооператива Інженерських Робіт (КІР) під проводом інж. Пясецького коштом ок. 13.000 зол.

Тепер той цвинтар-чотирьохкутник виглядає так: Упорядкованих українських могил на ньому є 648 (в деяких спочиває 2—3 і більш по-

ляглих). Всі могили уложені симетрично й обведені бетоном, при чому в середині кожної обведено місце (землю) на цвіт. В голові кожної могили закріплені бетонний хрест на зразок староукраїнських, на якому виріто їма, назвище, ступінь і частину, до якої належав покійний. Вгорі цвинтаря вислана по середині доволі велика збірна могила, на якій видіє високий дубовий хрест. Біля тої могили і того хреста духовенство відправляє щороку поминальні богослуження. На жаль, виділ Т.О.В.М. не мав змоги уладити там більше вільного простору, тому поза духовенством і хором у тому місці ніхто більше не стане. Весь терен того цвинтаря спадає легко до подудня. Тому, що він глиняковатий і підчас дощів сильно розмокається, засипано його верствою чорного жужля. Зроблено це ще й тому, що чорна барва жужля дуже добре гармонізує з бетоновою оправою могила і їх стрілецькими хрестами. Весь той цвинтар творить цілість сам для себе. Він обведений з усіх чотирьох сторін колючим дротом і має два вигідні входи від сходу і заходу, які в потребі можна замкнути.

Таким робом малиб ми вже як слід і надовгий час упорядкований цвинтар українських поляглих на Янівськiм. Завдячуємо це виділові Т.О.В.М. і КІР-ові, що виявився як слід з прийнятого на себе завдання. А передовсім завдячуємо це жертвенності українського громадянства, яке на поклик Т.О.В.М. зложило ще перед кількома роками поважні грошеві жертви на ту ціль, розуміючи добре вагу такого упорядкованого цвинтаря для сучасних і будучих поколінь.

Тепер лишалось би ще виділові Т.О.В.М. у Львові зайнятися відповідним упорядкуванням могил українських поляглих, що розкинені на сусідньому полі-квадраті, яке лежить ліворуч від нашого цвинтаря. На тому полі похоронено поруч і всуміш із денікінцями та большевиками також немало воєнків, членів У. Г. А. та Ермій У. Н. Р. Крімня пора, щоб і їх могили були упорядковані та дістали хрести з написами. Спис поляглих, що похоронені у тих могилах, зберігається у львівському воєвідстві.

І ще одно. Коли вже наш цвинтар на Янівськiм як слід упорядкований, то чи не перенестиб нам туди тайні останки Українського Невідомого Стрілця? Вониж спочивають і досі в зовсім невідповідному місці, на мохляку на самій долинці цвинтаря — в сусідстві могила чи то самовбивчиків, чи розстріляних або повішених на основі присуду суду. Про це мусть теж подбати виділ Т.О.В.М., бо цей обов'язок випливає з його статуту.

І. Н.

В. Британія займе Ісландію.

Данська преса повідомляє, що між великими державами дійшло до суперечок за Ісландію, яка має важливе стратегічне значіння, бо лежить на шляху до Атлантичного і Ледового океану. Ісландія намагається здобути повну незалежність від Данії. Одночасно В. Британія задумує придбати Ісландію до Англії, як нову домінію.

100.000 реклямацій.

СААРБРИКЕН, 30. 10. ПАТ. Платісцитова комісія дістала 100.000 реклямацій від невдоволенних виборців. Багато з них безпідставні. Однак комісія їх розгляне, щоб зладити списки виборців до 9. листопада ц. р.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— В Анкарі відбулося національне свято Туреччини з нагоди роковин проголошення республіки. Мін. Тігульску, Максимос і Бфтич склали побажання през. Кемалеві Памі.

— Литовська поліція викрила в селі Кокалішкі у землевласника Гавсдерфера вибухову матеріал, які були закопані в городі в глибині одного метра.

— Незалежо Яс упав літак. Летун і старшина тяжко ранені.

— Чехословаччина признала для СССР 425 мільонів корон кредиту на вивіз товарів до СССР.

— На вічу 3.000 комбатантів у Кан рішили піддержати уряд прем. Думерга. Зате домагалися, щоб уряд пів боротьбу з безробіттям, злочинництвом, змінив конституцію і анеморалізував поліцію.

сіло представлятися низьким і нікчемним. Два роки вчилися ми польської історії, уложеної віршами, яку нам диктував учитель у школі, а ми й мусіли записувати і вчитись напамять. Історія та починалася словами:

„Gdzie Wisła nurtu bystrze toczy srebrzyste balwany,
Lech at od morza Czarnego prowadzi dzielne Słowiany.
Gdzie gniazdo orle znajduje, tam miasto Oniearno buduje.
Sto lat rządzi Lecha plemię, a Polską zwano tą ziemię“.

До двох літ мусів кожний ту історію уміти цілу напамять. Так уміли братися до діла поляки, діставши в 1867. р. в руки всю владу в Галичині. Було це по пруській війні, після двудлестичного перестрою монархії. Тоїї поза плечима нашого народу і потайно все підготовано і долю цілої Галичини, отже й нашого народу, віддано в руки поляків. У школах заведено польську мову, таксамо в урядах. Польщина запанувала в цілому публічному житті. Поляки взяли у свої руки ввесь край, повіти, громади і робили все, щоб закріпити польські впливи й польське панування. Відчував я все те на собі, хоч не розумівся ще на політиці. Але чув я добре, що мені діється кривда, що мені забороняють бути русином, що я мушу критися зі своєю мовою, стидатися своєї віри, — та нераз у кутках гірко з жалю плавав. Вікна нашої хати виходили просто на гору, на якій стоять руїни теребовельського замку. Я знав це все, що на тому місці був замок колишніх руських князів, що вони збудували також і монастир, якого руїни стоять на другій горі, дальше в лісі, отже що тут панували колись руські володарі. Та про це не згадував ніхто ні словом, а я теж говори-

ли скрізь і все про геройські діла Софії Хмариновської, що обфоніла теребовельський замок перед турками та про подвиги польських королів. Так отже і наше історичне минуле і славу предків перед нами заслонювали.

Однією руською душею в Теребовлі, до якої я міг звернутися, був наш катехит, о. Павло Свистун, молоденький, шойно свіжо висвячений священник. Він живе ще нині, був перед війною парохом у Козіві коло Бережан. Московська інвазія прогнала його з численною родиною до Відня і я тут стрінувся з ним як з 75-літнім старцем. У Теребовлі ходили ми в теплі місця щоденно рано перед школою разом з учителями парами до костела і церкви, де о. Свистун відправляв Службу Божу. Це були для мене найприємніші години з цілого дня, бо тоді ми, руські ученики, були самі з собою, говорили по своєму, були в своїй церкві та співали свої церковні пісні. Та сталося раз, що мої польські товариші, з якими я разом мешкав на станції, заманили мене до костела. Зробив я це з цікавості, як виглядає костел, в яким я до того часу не був. Костел був справді великий і гарний, однак мені там зробилося якось страшно і сумно. Гук органів, труб і бубнів, яких уживали при відправах, разив мене та до того почала мене гризати совість, що я покинув свою церкву, так, що я, не діждавшись кінця богослуження, вибіг з костела і побіг просто до школи. З цієї причини терпів я довгий час докори совісті і не був би більше за ніщ в світі зробив чогось полібіного.

(Далі буде.)

Тіням Поляглих.

Яким сьогодні Вас вітати словом,
Щоб докотилось під зжовкзу мураву.
Щоб перелало, що Ваші моглили
І хрести пошкварили шумлять Вашу славу —
І малим дітям розказує мати,
Як ви уміли за волю вимрати...

Яким Вас нині розбудити звуком,
Щоб Ваші Тіни до нас заблизнились
Та прозвучали нашу збогу мову
І няли віру, що Ви нам приснились —
Бо око, серце пам'ять і сумління
Вас понесуть в далекі покоління...

Сини — борці, батьки — глядатори.
Холод і голод стискали Вам руку,
А Ви стояли приказові вірні,
Поки кров Ваша не збагрила бруду,
Поки над Вами не зявилась тривога:
Вийти живими — одна лиш дорога.

А всеж Ви Маратон і Тернопілі
І Берестечко і грізна Полтава,
Бо над Іваном не крився у запілля
І лиш по ньому ще лунає слава,
Що над нами довго не шуміти —
І довго мати вчити буде діти.

„Була листопадова ніч. Над Львовом
Погасли зорі і туман стелився“...
Яким за Вас молитись нині словом,
Щоб у житті нам смілий сон приснився.
Щоб пережили ми такі хвилини,
Коли одніський порив не затігне...

Яким до Вас промовить нині словом,
Щоб Ваші Тіни серед нас явилися
І щоб ми з ними завели розмову
Про горді дні, що наче то приснились
І кинули нас в безнадійні глуші
Та затроїли нам серця і душі...

Сини — борці, батьки — глядатори!
Просвітяться, астануть й стануть поміж нами!
Послухайте: заплілля зводить спори
Ще і торгує Вашими хрестами...
Хай Вашими сконів нас спомин погодить.
А Ваша з'ява ще раз нас відродить!

Ст. Чарнецький.

До статті: Кілька слів про наші фабрики і промисл.

Заява Дирекції Союзу.

У статті „Кілька слів про наші фабрики і промисл“, поміщеній у числі 292 „Діла“ кинув автор, скомований під буквою „В“, цілу низку болючих замітків під адресою кооперації для загального закупу і збуту, а зокрема під адресою Повітових Союзів, їх Розділень і їх правління. Усі ці закиди пороблені голосом і не підтримані ніякими фактами та цифрами. Цитати, аставлювані автором у не знайті чії уста, можуть мати для необачливих враження правди і саме тому можуть викликати невідповідальне правді поняття про дійсно ворожий настрій нашої кооперації до нашої молодого промислу.

Тому цією дорогою визнаємо схованого від буквою „В“ автора статті, щоби виявив своє ім'я і щоби подав на всі свої закиди докладні факти надужити з заподанням осіб, з датами, бо у протинному випадку будемо цю статтю уважати занебачною клеветною, а автора клеветником.

При цій нагозі підкреслюємо, що саме кооперація майже в цілості розбудувала цей наш промисл, що саме вона його підтримує, закуповуючи його товари, а найкращими свідками того є самі промисловці.

Дирекція Центросоюзу.

Спростування п. В. Новаківського.

До Хвальної Редакції „Діла“ у Львові.
В числі „Діла“ 285. — 18830, з дня 24, жовтня 1934, появилася стаття п. М. Рудницького п. з. „Місія п. експісія великого мистця“ і рівночасно з тим „Виснення управи управи Українського Національного Музею“ в справі О. Новаківського.

Дотично статті п. М. Рудницького не вважаю за потрібне на неї відповідати.

Натомість у справі виснення Українського Нац. Музею прошу помістити ласкаво слідує моє спростування:

Не є правдою, будьто би я через польську пресу невільно інформував про фондацию майже та дохідність Нац. Музею, а натомість правдою є, що аві польської, аві взагалі ніякої преси я не інформував аві про дохідність фондацийного майла Нац. Музею, аві про мій конфлікт з його управою, аві взагалі в ніякому напрямі нікому не уділяв ніяких інформацій. „Газета Поранна“ в своєму часі писала про мене статтю з нагозою мого впливу і з того часу має у себе кіншу мою фотографію, яку видно тепер без мого відома ужива. Запирімаю при тому, що я преси не читаю і про появу нотаток у пресі довідався значно пізніше через третю особу.

Не є також правдою, будьто би я титулом

члншової належності за 8 літ передав до збірок Нац. Музею свій автопортрет, бо на ділі автопортрет передав я Нац. Музею даром і без ніякого процесу. Зате правдою є, що мешкання від 1916. р. до 1921. р. значить за час, за який платилося тоді адевалюзованими грошми на ділі дрібні у внутрішній вартості чинші — згідно з пропозицією самої управи Нац. Музею заплата я образами, між ними мою композицію „Пробудження“.

На кінець мушу додати, що я ніколи не відмовлявся платити чинші образами, так як з браку доходів не міг платити чиншу готівкою і мноюкратно офірував я Нац. Музею через управу Нац. Музею сплату чиншу образами, але управа відмовилася прийняти образи і жалалі лише грошей. Колиж мене повідомлено, що його Експелеція Митрополит поручив мені аложити титулом адевалюзовану чиншу 4 відповідні образи, я передав до них ще 3 дальші образи, але мимо того Нац. Музей підтримує досі екекцію через літитацію моїх образів, як також процес за розвазання договору найму й опорожнення мешкання.

Львів, 30. жовтня 1934.

Остаю а правдивим поважанням
Олександра Новаківського.

Ліквідація одної нашої школи.

З історії державної учительської семінарії з українською мовою навчання у Львові.

З часописних оповісток („Діла“ з днів 10. VIII. і 12. VIII. 1934.) довідується українське громадянство, що Міністерство Віроїсн. і Осв. розпорядком з дня 17. червня 1934. Нр. II. С. 2745/34 перенесло II. державну вчительську семінарію (українську) до будинку I. державної учит. семінарії ім. Асника (польської) у Львові і віддало її управу п. Хелінській, директорці I-ої семінарії. У зв'язку з тим, як зачуваємо, перенесено одних учителів II-ої семінарії до I-ої та до інших заведень, других у нечинний стан. Також цілий інвентар II-ої семінарії передано до I-ої. Внаслідок цього II-а семінарія перестав передчасно існувати як самостійна школа. Щоправда її ліквідація відбувається вже від двох літ, у зв'язку з новою шкільною реформою, яка касує учительські семінарії, одначе, коли в інших семінаріях, нпр. в I-ій, і в усіх майже приватних, на місце касованих класів потворили класи нової гімназії, то при II-ій державній на це не дозволено. Вона, маючи тепер лише 4-тий і 5-ий курс, призначена на те, щоб шезла без решти, дотого виврвали її під кінець існування з її власного ґрунту.

Початок II-ї семінарії сягає часів, коли ще йшли зав'язі бої на нашій Землі за її принадлежність. Заснована вона 10. травня 1919. р. заходами учителів українців давніх утржівістичних державних семінарій, жіночої та мужеської, після того, як польська молодь цих семінарій заявила була своїм дирекціям, що в одній школі з українською молоддю сидіти не буде. Глопову заслугу при заснуванні семінарії поклали о. дир. Ю. Пезервня, дир. Амв. Андрюхович, члн. о. І. Рудович та пок. радн. і адитатор І. Матіва. Прихильно поставився до тієї справи тодішній президент Радн Шкільної Краєної п. Фридрих Поль. Так повстали українські коедукаційні Курси семінарії під фіомою товариства „Учительська Громада“, а дозвіл на їх заснування дач Радн Шкільної Краєної розпорядком з дня 10. червня 1919. р. ч. 1210/19/III.

Ще перед фєрїями 1919. р. т. е. в шк. році 1918/19. відбувалася навчк в семінаріїних Курсах. Курси обіймали повну семінарію старшого типу себто чотири класи і мали 55 учениць та 17

учеників. До них долучено також юбі українські школи вправ, дівочу та хлопчачу, давніх державних семінарій. Перший іспит зрілості відбувся в червні та в вересні 1919. р. під проводом радн. І. Матієва. Здало його разом 50 кандидаток, у тому числі також колишні учениці семінарії У. П. Т.

У дальших роках число класів і фреквенція зростали швидко. І так у шк. р. 1919/20. були такі класи: дівоча Iа і коедукаційні: Iб, II, III, IV при фреквенції 198 дівчат і 42 хлопців. У шк. р. 1920/21: дівочі класи Iа, Iб, IIа, хлопчача Iа, коедукаційні IIб, III, IV; фреквенція 269 дівчат і 61 хлопців. У 1921/22. шк. р.: дівочі класи Iа, Iб, IIа, IIб, IIIа, хлопчачі Iа, IIа, коедукаційні IIIб, IV; фреквенція 300 дівчат, 94 хлопців. У шк. р. 1922/23. дівочі класи Iа, IIа, IIб, IIIа, IIIб, IVа, хлопчачі Iб, IIа, IIIа, коедукаційні IVб; фреквенція: 287 дівчат і 141 хлопців. Число дівчат зменшилося в порівнянні зі шк. р. 1921/22. тому, що Кураторія Львівської Шкільної Округи скасувала другий дівочий відділ першого курсу з початком шк. р. 1922/23. і 45-ом дівчата, прийняті ще перед фєрїями 1922. р. на перший курс семінарії, не дістали дозволу вступити до семінарії. Для цих неприйнятих СС. Василіянок оснвували приватну вчительську семінарію. Від шк. р. 1923/24. почалося поступневе касування коедукації і хлопчачих відділів та переміна семінарії в чисто дівочу. (Розп. Мін. Вір. і Осв. з дня 20. III. 1923. № 1412/I). Заразом доручили скасування хлопчачої школи вправ, почавши від I-ої класи. (Розп.р. Мін. Вір. і Осв. з дня 20. III. 1923. № 10789/II). У тому самому шк. р. мала семінарія такі класи: дівочі I, II, IIIа, IVб, IVа, IVб, хлопчачі IIб, IIIб, IVа; фреквенція: 288 дівчат, 121 хлопців. У шк. р. 1924/25. семінарія має п'ять повних курсів нового типу в 10-ох відділах. Дівочі класи: I, II, IIIа, IVа, IVб, Vа, Vб; хлопчачі: IIIб, IVа, Vа. Фреквенція: 326 дівчат і 125 хлопців, разом 451, не рахуючи школи вправ. Це був вершок фреквенції та розвитку семінарії, хоч уже зарисоване було вразно її майбутнє обмеження до п'ятих, виключно дівочих, класів з максимальною фреквенцією около 240 учениць.

У шк. р. 1925/26. були такі дівочі класи: I, II, III, IVа, Vа, Vб; хлопчачі: IVб, Vа. Фреквенція 301 дівчат, 103 хлопців. У шк. р. 1926/27. було 5 дівочих класів і одна хлопчача (Vб); число дівчат 249, хлопців 45.

У дальших шкільних роках аж до 1931/32. включно, семінарія є вже чисто жіночою і має лише 5 відділів. Фреквенція в тих літах була така: у 1927/28. шк. р. 241, у 1928/29. 232, у 1929/30. 228, у 1930/31. 223, у 1931/32. 215. У шк. р. 1932/33. вже нема першого курсу, число учениць 162. У шк. р. 1933/34. вже нема двох перних курсів, число учениць 109.

Рівнобіжно з семінарією ліквідується дівоча школа вправ. Мін. Вір. і Осв. розпорядком з дня 4. IV. 1932. Ч. II. 2357/32 скасувало цілу дівочу школу вправ так, що в шк. рр. 1932-33 і 1933-34 мусіли кандидатки ходити на практичні лекції до міських народних шкіл. (Шашкевича, Сякевича і М. Магдалини) та до школи вправ СС. Василіянок. Безпосереднім приводом до цього була слаба фреквенція. Не зважаючи на те, що учительками школи вправ були першорядні сили і що майже всі діти школи вправ вчилися востім безплатно, почувалися в школі дуже добре та любили її, — у всіх чотирьох класах було в останньому році її існування несповна 50 дітей, з того в першій класі 6. Поклики в часописах та заходи Батьківського Кружка, щоб підняти фреквенцію не придалися ніякщо. Очевидно ала да мала поже виправдання, що замкнула школу, а вила цієї сумної події спадає на слабо те освіджену львівську українську громаду. Не можна того явища приписувати агітації за посиланням дітей до „Рідної Школи“, бо в польських міських школах є багато українських дітей, що моглиб задовольнити щонайменше десять українських шкіл.

Семінарією управляли: від заснування II до 30. вересня 1930. р. о. дир. Ю. Даєрович, від 1-го жовтня 1930. р. до 1. серпня 1931. р. д-р Р. Цегельський, а від 1. серпня 1931. р. до 19. серпня 1934. себто до останнього дня самостійного існування її дир. Астровій Андрюхович. Число учителів хиталося між 28 (у шк. р. 1924-25) і 10 (у шк. р. 1933-34). Поміж учителями були непересічні сили, як нпр. д-р І. Раковський, п. посолка Мілена Рудницька, ісп. В. Кузьмович і ін.

Поприбавлений.

Повне видання Шевченка.

Повне видання творів Т. Шевченка: т. II. Поезії 1837—42 рр. За редакцією Павла Зайцева. Український Науковий Інститут Варшава—Львів, 1934.

Ще й досі щорічні Шевченківські роковини належать у нас до тих виняткових національних свят, що мають деяке відношення до літератури. Відношення це прибрало вже заостренішу форму майже механічного обряду; хтось говорить якусь промову про Шевченка, повторюючи, чим гімназисти заповнюють свої вирази; хтось декламує, якийсь хор співає і тоді, як членом комітету під кінець такої маніфестації легшає на душі, неодному слухачеві стає невимовно важко.

Якби в нас була статистика проданих у Галичині примірників „Кобзаря“ за останніх 30—40 літ, то виявилось би, що навіть з нагоди кожних Шевченківських вечорниць не кулею комітет ні одного нового примірника „Кобзаря“, щоб подбати за кращий текст або нові ментарі до поем будим-то всім добре відомих.

Учили нас у школі нераз про переслідування „Кобзаря“ царською цензурою, а проте ті його видання, які лежали перед нами переходили теж „свою“ цензуру. Своєрідний був пієтизм деяких патріотів, що навіть справжнього тексту Шевченка віддрукувати не хотіли!

Може прийшов уже час, коли навіть цензура не всіляк найде у Шевченкових поезіях нічого небезпечного; історична перспектива вирівняла багато порохунків. Залишається тільки питання: чи не пораб пригадати нашому громадянству, що досі ми не мали повного видання Шевченка і що найшлися люди, які не заважалися узяти таку працю на себе.

Маємо перед собою перший том такого видання (означений як II-ий тому, що I-ий із життям Шевченка появиться щойно згодом) і вже на підставі нього можемо зорієнтуватись, як воно задумане і чим різниться від дотеперішніх. Редактор цього видання П. Зайцев у першій пояснювальній статті коротенько та ясно дає оцінку дотеперішнім виданням. Більшість редакторів цих видань давала до друку тексти Шевченкових поезій не на підставі оригінальних рукописів. Одні викидали рукописи різної вартості і вибірували з них те, що підпадало їм краще під смак, другі поправляли текст на підставі власних здогадів, ще інші, маючи під рукою вже деякі оголошені видання, складали із варіантів одного тексту — один новий той, що їм видався найкращий. „Головною хвилюючою всім виданням було те (про що писав Зайцев уже у 1914 р.), що редактори називали „Кобзарем“ усі поезії Шевченка та цілком нехтували волею поета, позбавляючи цілі групи поезій Шевченка тих заголовоків, що їх поет тим групам давав.

Заповіджена Всеукраїнською Академією Наук повна збірка творів Шевченка з'явиться ще не скоро. А навіть, коли і вийде у світ вона буде недоступна для нас через китайський мур кордонів.

Видання Українського Наукового Інституту водночас наукове і призначене для якнайширшої маси читачів. Фахівці можуть заглядати до варіантів тексту доданих в окремій частині, всі інші прочитають із цікавістю 17 коротеньких статей (150 сторінок усього!), що пояснюють поодинокі поєми Шевченка і головні питання зв'язані з працею поета над ними.

Кожний із нас пригадає собі, яка мрія вповивала неодну поезію або неодний момент життя поета Шевченка, коли ми читали його твори ще

на шкільній, пізніше й на університетській лавці. Ми почували неясно, що самі наші вчителі мають класик, щоб не одне розяснити. Нерідкі бували випадки, що самі видавці Шевченка додавали до поодиноких місць коментарі побудовані на нічім невинуватих здогадах або просто йшли за власною уявою, заплюгуючи те, що і без пояснень не було ясне.

Великий життєписний матеріал, яким користується оце останнє видання У. Н. Інституту має ту незвичайну прикмету, що відкриває нам поза творами поета — живу людину, яка брала свої сюжети із безпосередніх сплуків власного життя, яка знала, що хоче змалювати і чому це робить. Той галицький „Кобзар“, що досі тиньється по інтелігентських хатах поруч поодиноких томів якоїсь чужої всевітньої історії колись купленої на сплату або безплатних додатків до часописів — книжка досі мало зрозуміла та мало читана, хоч так часто з неї декламують і обов'язково у школі пояснюють.

За океаном.

ВЕЛИЧАВЕ УКРАЇНСЬКЕ ЛЕТУНСЬКЕ СВЯТО В КАНАДІ.

В неділю 7. жовтня в Торонто, Онтеріо (Канада), відбулось величаве летунське свято, на яке прибув літак „Україна“ з Дітройту, Мишиген. Це було третє з черги українське летунське свято (після Дітройту й Шикаго), а перше на канадській землі. У святі взяло участь 3.000 українців з Торонто й околиці. Були делегати з Дітройту й Шикаго. Погода була гарна, хоч день був вітряний та холодний. Появу літака „Україна“ привітав зібраний наряд одушевленими окликами „Слава!“ Свято піднесло високо настрої українського громадянства та лишило гарний спомин. На летунські школи зібрано поважну суму.

ІДЕЯ ЦІЛОДЕННОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ПЕРЕМАГАЄ.

Ньюйорська українська громада набуть остатня шодо вигляду на цілоденну українську школу з причини особливих труднощів. А все таки теперішня управа української греко-католицької парохії йде невпинно вперед для зреалізування тієї думки.

В неділю, 14. X. відбулось заходом парохії велике зібрання в церковній салі на американський лад. Була уладжена вечора з участю коло 350 осіб, на яку прибув також і єпископ Константин з Філадельфії.

Після вибору п. Дмитра Галичини товмистером, пішла ціла низка промов на шкільні теми. Першу виголосив єп. Богачевський, далі єп. Володимир Лотович, п. Василь Лазута, о. Йосиф Чаплинський, п. Ілля Гузар, о. Філомон Тернавський, п. Степан Ярема, д-р Семен Демидчук та о. Петро Понятишин.

Збірка, уладжена після промови о. Лотовича, принесла 200 дол.

Єп. Богачевський прибув з почотом оличних священиків з подібного свята в Ньюарку, Н. Дж., і ще того самого вечора поїхав до Української Католицької Вищої Школи у Стемфорді, Конн.

16 томів Шевченка це звучить для пересічного інтелігента як сенсаційна новина! Від цієї сенсації трохи ніяковіє, трохи гордіє патріотичне серце. Ніхто не, бо мало хто досі думав про те, що робив Шевченко поза віршами, які склались на „Кобзар“, — гордіє, бо мати національного поета у 16 томів, це таке не те саме, що мати його у двох або й чотирьох.

За тою чисто зверхньою сенсацією прийде друга справжня, якій доведеться присвятити ще неодну статтю. Досі панує у нас хибний погляд, що Шевченко самоук з дуже невеликою освітою, що плоди своєї уяви черпав у хвилених перелетних надхненнях, як це робить так багато „поетів“ незрозумілих ні з літературою своєї доби ні із засобами поетичної праці, доступними майстрам слова з великою інтелігенцією і справжнім світоглядом. Той великий апарат, з яким приступають щораз-то нові дослідники до видання Шевченка — все це за міль, щоб охопити всю його величчю. Може оця нова збірка спроба, в якій візьме участь 40 осіб, наче при редагуванні енциклопедії, зможе віддати Шевченкові те, що йому належить.

м. р.

Ньюйорська громада після вечері пішла в цілості на забаву з танками до Народного Дому. Був це зразковий вечір з метою прислужитись народній справі.

УЧАСТЬ УКРАЇНЦІВ У КАТОЛИЦЬКІЙ МІСІЙНІЙ ВИСТАВІ.

Бруклінська католицька єпархія уладим від понеділка 15. жовтня до понеділка 22. жовтня місійну виставу під протекторатом „Товариства для поширення віри“. В ній бере участь також і „Католицьке Товариство для допомоги Близькому Сходу“. Це товариство запросило до участі й українську греко-католицьку парохію з Ньюйорку з церковними річима нашої обряди. До помочи прийшли ще СС. Василіяни з Філадельфії та о. Володимир Лотович з Джерзі Сіті, Н. Дж. Наші експонати були в кіоску „Товариства для допомоги Близькому Сходу“ під опікою пралата Рейлі, генерального секретаря того товариства. Згаданий пралат відбуває щорічно подорож до Риму і до Святої Землі, добре ознайомлений із східними обрядами. І високо цинить працю наших СС. Василіянок. Він також відвідав перед двома тижнями монастир СС. Василіянок у Філадельфії і їх Матірний Дім у Факс Чейз під Філадельфією та висловив своє признание для їх великих осягів.

УКРАЇНЕЦЬ КАНДИДАТОМ НА СОЙМОВОГО ПОСЛА З НЬЮЙОРКУ.

Ньюйорська організація демократичної партії цього року дуже розбита перед виборами. Сталось це наслідком перемоги „Партії Відбудови“, яка провела Ля Гвардію як мейора міста. Через ослаблення партії повстали майже в кожній виборчій окрузі окремі самостійні організації, хоч з партійців демократичних. Таким робом повстала також „Іст Сайд Парті“, яка між іншим виставила кандидатуру адвоката Степана Яреми на члена ассемблеї в легіслатурі стейту Ньюйорк в Олбені. П. Ярема — це відомий український громадянин, що бере живу участь у житті українських товариств Ньюйорку, а також і в підньюйорських українських громадах. Людина молода, енергійна і самостійна. Це син загально знайомого в цілій Америці українського погребника, бл. п. Петра Яреми. „Іст Сайд Парті“ розвинула енергійну працю для проведення своїх кандидатів, а для п. Яреми видала окрему летючку з вичисленням його заслуг та його особистої програми. Кажуть, що п. Ярема має певнений вибір серед розгартів, який запанував у політичному угрупованні в Ньюйорку. Його округа — 8-ма виборча округа до сойму — замешкана у значній мірі українцями, поляками, підкарпатськими русинами, словаками, німцями й жєдами. Наскільки всі ті групи можна приєднати із сторони нашого кандидата, ще невідомо. На всякий випадок українці виборці підуть лавою за своїм земляком.

КОЖНА УКРАЇНСЬКА УСТАНОВА:
читальня, кооператива, кружок „Р. Ш.“, Со-
кіл чи Луг — повинна заабокнувати для сво-
їх членів „Діло“. Видаток, зложений на пе-
редплату „Діла“, оплатиться кожному това-
риству сторницею.

Важливі зміни в Австрії.

ВІДЕНЬ, 30. 10. ПАТ. Цього тижня залуць важливі внутрішньо-політичні зміни в Австрії. Кандидер Шушніг і віцекандидер вн. Штаремберг виголосять у вівторок і в середу промови про реформи конституції. До 48 годин призначать

членів чотирьох рад, краєвих сойників і урядів. Виборчу ординацію для м. Відня узгодять з постановами нової конституції. Від 1. листопада ц. р. існуватимуть у поодиноких дільницях Відня староства, які підлягатимуть бурмістрові Відня.

800 мільонів франків на зброєння.

ПАРИЖ, 30. 10. ПАТ. На вчорашній засіданні фінансової комісії марш. Петен заповів, що уряд пропонує парламентові законопроект на

додаткові кредити на закуплю і модернізацію воєнного матеріалу. „Матен“ пише, що додаткові кредити сягатимуть 800 мільонів франків.

Демілітаризація кордону Манджу-Ко і ССР.

ТОКІО, 30. 10. ПАТ. Японська преса повідомляє, що міністр закордонних справ Гіота задумує, після переходу східно-китайської залізничної в руки влади Манджу-Ко, вести дальші переговори з ССР. Спеціальна мішана комісія вирішить всі спірні проблеми. Мін. Гіота задумує

створити демілітаризовані смуги при кордоні обох держав. Преса повідомляє, що ССР годиться, щоб створити таку мішану комісію. Демілітаризація кордону стрінється з великими труднощами більшовиків.

Ціль поїздки Ідена до скандинавських держав.

Прага, жовтень 1934.

Саме на дзях виїхав відомий англійський політик лорд Іден до скандинавських держав. А про її ціль пише лондонський кореспондент „Лідонх Новін“ ось що:

Тепер щораз то сильніше помітне змагання англійських і німецьких впливів у прибалтійських державах. Давніше ці змагання мали більше характер господарський, а нині рідкують у ньому вже чисто політичні мотиви. Скандинавські держави належать до групи держав т. зв. штерлінгового блоку й тому англійська активність була тут зовсім оправдана. Тепер виявляється, що від цю пору не йде вже лиш про господарські питання, але передовсім про мілітаризацію Аландських островів. Німецьким військовим і політичним колам іде про те, щоб Аландські острови, розбросані на основі воєнної конвенції з 1921. р. стали воєнною базою не лише для Швеції й Фінляндії, але передовсім, для самої Німеччини. Думку мілітаризації Аландських островів підніс перший „Верлінер Березенцайтунг“, а зараз після цього прийшла заява філяндського

ген. Манертайма, який старався довести, що демілітаризація цих островів загрожує безпеці Швеції й Фінляндії. З другого боку СРСР вказує на те, що скасування конвенції з 1921. р. дуже скріпить німецькі впливи на Балтійському морі і тим самим і загрожує безпеці СРСР.

З метою не допустити до того, щоб Швеція зовсім перейшла в цій справі на бік німецьких поглядів, виїхав до Скандинавських держав лорд Іден. „Таймс“, „Правда“ і вся совіська преса різко підкреслює антинімецьке значіння цієї поїздки. Для паралізування її ваги має поїхати теж Папен до Швеції. Офіційною покривкою цієї його поїздки мають бути приватні відвідини; в дійсності Папен має в Адельснес зійтися з кількома шведськими політиками і перетягнути їх на бік німецької концепції. Само собою, що в цьому англійсько-німецькому двобою, симпатії СРСР стоять по стороні Англії й цим посилюється теж той факт, що совіська преса так живо цікавиться цим питанням і так детально наслідкує ціль Папенової поїздки.

М—и.

Про свята народної ноші.

Дуже щасливою треба назвати думку влаштувати свята народної ноші. Доказом того як дуже цікавиться ними ширше громадянство була масова участь не тільки жіноцтва, нараві під гаслом „Шануймо народну ношу!“ під час жіночого конгресу в Станіславові.

Незабутні на ціле життя залишаться хвилини, коли доводилось нам бачити стільки чудових, різнородних, соняшно-барвних стрій. Коли ми переживали настрій особливо святої, здавалось нам тоді, наче в тих строях щойно віднайшли своє правдиве й свою горлу принадлежність до своєї нації. Але не всім пришло те щастя пережити таку хвилину. І тому для тих, котрі не зазнали цієї краси, та ще й для тих, що вже бачили, але радо відвіжуть в своїй пам'яті чудовий спогад, улаштує товариство Захоронка і Товариство Народне Мистецтво у Львові раат під тим самим гаслом „Шануймо народну ношу!“

Станіславівське свято було, якби вдалою спробою. Та перегляд стрій на ньому був подекуди односторонній, тільки дорівнячно зорганізований. Львівські товариства хотять піти крок вперед і хотять нам дати зорганізований огляд народних стрій по змозі з усіх закутків краю і то саме таких стрій, які вже виходять з ужитку, а є цікаві й оригінальні. Щоб це бажання згаданих товариств могло здійснитись, на це потрібна дуже активна співучасть нашого жіноцтва. Хто має якийнебудь зв'язок з селом, нехай спроваджує стрій, нехай убирається або сам у них, або заохочує до цього інших. Призначені нагороди будуть або за сам стрій, або для його власника чи особи, яка посявляється в ньому. 21. листопада (подробіці подамо пізніше) появляться на цьому святі всі в народних строях, навіть старше громадянство. Зовсім хибний є погляд, буцімто тільки молодь має право носити наш сільський стрій. Подумаймо добре! Чи наше село рекрутується виключно з молоді? Чи нема там старших гадань і господарів? Так, і мужики нам треба на цьому святі, мужики у сільських стилевих одягах! Для доповнення жіночих, для заокруглення образу села, чоловічі одяги нам конче потрібні! Вже наші жінки мусять перекопати дещо вигідних своїх чоловіків, що такий одноразовий виступ потрібний і що на короткий час мають інтелігенти тереминитись у селян.

Існує одна можливість народнього вбрання, а саме стилізований народний стрій. Треба розв'язати проблему, як застосувати корисніше, не затрачуючи її характеристичних властивостей нашу народну ношу в щоденному житті. Дещо зроблено в тім напрямку, улаштовано конкурс („Нова Хата“) на „майгартніший стилі-

зований народний стрій“. Розв'язка не вийшла так щасливо, щоб могла поширяться серед нашого громадянства. Не створили ще строю, який можна би сміло носити і поза ризиками українських імпрез, нема змодернізованого народнього святоїчного вбрання. А важно було, щоб ми опріч вишиваних літніх суконь і костюмів мали ще й вечірній чи полудневий одяг, не з самими вишивками, але що й натякав би дискретно на характер нашої ноші, був при цьому модерний, елегантний і з добрим смаком підібраний.

І тут знов закликаю до нашого жіноцтва. Бо маю вражіння, що є багато жінок, які не брали з тих чи інших оглядів участі у конкурсі на „найкращий стилізований народний одяг“, а виблиб так практично створити щось таке, що можна б назвати: „Українським народним вбранням“.

Отже або чисто народний стилевий стрій, або оворований на народньому стилізований одяг. Але ніколи той, так званий „народний стрій“, який є збиранням всіх іншых, а в дійсності нічим. Вже краще не одягатись до народнього, чим назвати народнім щось таке, що зовсім не заслуговує на ту назву. Ще недавно мали такі „збирані“ стрій надзвичайний успіх, але від якогось часу ввійшло завдяки невтомній пропаганді „Нової Хати“ в моду мати свій власний, зовсім стилевий одяг. Великою популярністю тішається між інтелігентним жіноцтвом дійсно чудові полтавські вбрання. Не забуваймо про ще одно! Дбаймо про відповідну обув! Високі черевички, чобітки і мепти, але такі, як їх носять на селі. Невідповідною обувю можна легко зіпсувати загальне корисне вражіння стилевості строю.

Що торкається програми свята, то думаю, що оба товариства постараються, щоб і вона вийшла наскрізь стилєво і видержана в народньому дусі. Українські танкові виступи та народні пісні будуть творити добре і відповідне тло для наших барвистих народних стрій.

Меланія Нижанковська.

Підземні ганґари і реорганізація німецької армії.

ШТРАСБУРґ, 30. 10. ПАТ. Щоденник „Репюблік“ повідомляє, що в Альтегліт будуть велике військово-летовище, яке докінчатиме цього року. Летовище матиме підземні ганґари. Крім того згаданий щоденник повідомляє, що фабрика „Райнше Метальваффенфабрик“ у Дісальдорфі, якої головним акціонером є Круп, тепер теж німецький уряд, підвищили свій заводський капітал до 100 мільонів марок. Ця фабрика має monopoly на вироб гармат середнього калібру.

Пресоє бюро „Унабтегігер Цайтунґсдінст“ повідомляє, що німецьку армію реорганізовано. Вже в найближчому часі армія буде складатися з 24-ох корпусів, себто така кількість, як перед війною. Тому Німеччина буде поділена на 16 військових округів, в яких будуть осідки корпусних командантів.

Обов'язком кожного читача „Діла“

в місяці жовтні не тільки вирівняти залегрости за „Діло“, але й приєднати нашому органу хоч одного нового переплатника.

Поглиблення конфлікту серед німецьких протестантів.

ЛОНДОН, 30. 10. ПАТ. Бюро Райтера повідомляє з Берліна, що нині в полудне канцлер відбув нараду з трьома протестантськими єпископами. Цей факт є доказом, що конфлікт серед німецьких протестантів поглиблюється. Покійно невідомо, чи метою згаданої аудієнції було довести до об'єднання розсварених протестантів, чи це було останнє зусилля припинити затяжний конфлікт.

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.

— З Українського Лікарського Товариства. У суботу, дня 3. листопада в год. 19. відбудеться у домі Товариства при вул. Чарнецького 26 відчит д-ра В. Станецького: Гігієна вагітності. 493

— Програмовий концерт т-ва „Сурма“ 7. листопада п. р. Сала Муз. Т-ва ім. Лисенка.

— Апостольський візитатор у воеводи. Львівський воевода Беліна-Празимовський прийняв на аудієнції апостольського візитатора для трьох греко-католицьких дієцезій, о. Гудечка. З о. Гудечком був на тій аудієнції канонік о. Ковальський.

— Не зліквідують тернопільського воевідства. У зв'язку з ліквідацією станіславівської дирекції залізниць появилися чутки, що з 1. січня 1935 року зліквідують тернопільське воевідство. Тернопільський воевода заявив, що ті чутки неправдиві та неактуальні.

— Пошесть червінки, яка шириться від кількох місяців на терені станіславівського воевідства, особливо в Товмаччині й Городищині, перекинулася вже в гірські сторони. В косівському повіті стверджено вже кільканадцять випадків цієї пошести. В селі Ясеневі панує червінка вже від двох тижнів. Минулого тижня вмерло там 6 осіб, у суботу 3. Досі хорували на червінку переважно діти, тепер пошесть шириться серед старших.

— Знесли наглі суди. Дня 28. X. оголошено розпорядок ради міністрів, що зносить на терені цілої держави наглі суди. Як відомо, наглім судам були досі залишені тільки шпигунські справи. З днем 28. жовтня всі переступства підлягають звичайним судам. Останній смертний присуд за шпигунство виконано недавно в Рівному.

— П'ять нових декретів оголошено в останньому Вістнику Законів з 29. X. Появився там декрет про суди праві, декрет, що зміняє закон про суспільні обезпечення, декрет про особисті воєнні чинитьби та про комунальні каси ошадності.

— Мешканева мораторія для безробітних входить в життя з днем 31. жовтня п. р. На основі найновішого розпорядку в цій справі ексмісія безробітних від 1. листопада п. р. до 1. квітня є недопускальна.

— Перевіз вугля подешевів. З днем 1. листопада п. р. входить в життя обнижена тарифа на перевіз вугля. Знижка залежить від віддалі перевозу і хитається між 8 до 26 проц., а саме: на 200 км. 10 проц., 201—250 км. 14 проц., 251—300 км. 21 проц., 401—500 км. 24 проц., понад 500 км. 26 проц. Для Виленщини і східних воевідств приходить додаткова знижка 10 проц. При те першій обнижці перевозового устієнено оплату за тону від віддалі понад 350 км. на 14 зол. для Виленщини і східних „кресів“ на 12,60 зол.

— Маніфестаційний страйк складачів. У вівторок 30. жовтня відбувся маніфестаційний 2-годинний страйк львівських друкарів для за-протестування проти перенесення видавництва шк. книжок до Варшави. До страйку прилучилися всі повсюжені з друкарським фахом. Ухвалили резолюції, в яких домагаються відкликання розпорядку про перенесення держ. видавництва книжок, здержання централізації друкарських і переплетничих робіт і поділу їх на поодинокі воевідства.

— Комуністичні процеси в Ковлі. На виїздовій сесії луцького окружного суду в Ковлі відбулася розправа проти 6 осіб за належання до КПЗУ. Після переведеної розправи засуджено: Івана Ковалюка на 8 літ, Олександра Карпача і Луку Максимюка на 7 літ, Сергія Лебедя на 5, Семена Вавричука на 4 і Волод. Рудка на 3 роки. Тогож дня засуджено за подібну провинку 18-літню Анастасію Данилюк на 4 роки в'язниці.

— Напад бандітів. До мешкання Анни Хенцінської, вдови по лісничім в Пелятичі, добули-

Японія не злякається натиску Зл. Держав.

ТОКІО, 30. 10. ПАТ. Зближені кола до міністерства закордонних справ заявляють, що під час парад у Лондоні В. Британія і Злучені Держави виступають спільним фронтом проти Японії. В нарадах порушують теж політичні проблеми. На думку Японії наради повинні висвітлити тільки технічну сторінку морських зброєнь. Поширювані за кордоном вістки, що Злучені Держави розбудовують воєнні морські порти, політичні кола в Токіо вважають за натиск на Японію. Тому в Токіо сподіються, що Японія впадесть впливнотомський і льондонецький трактат.

ся опівночі замасковані бандити і під загрозою револьверів зажадали видачі грошей. Малакша жінка дала їм заощаджену готівку 100 зол., після чого бандити закрили вікна, засвітили лампу і почали палити ціле мешкання. Забрали біжутерію, гардероб і біллі таталяної вартості понад 5.000 зол. Опісля випили кілька нійдених фляшок вина та пива, забрали решту харчів з креденсу і втікли.

— Родичі вбили сина. В Довгій Войничівській пов. Калуш склалася трагічна подія на маєтковому підкладі. Давнятиськікалітній парубок Микола Луція був на заваді своєму батькові Михайлові та мачусі Фесі, бо хотів женитися і взяти свою пайку мзтку. Щоби до того не допустити, мачуха намовила трьох забіяків, які вночі на 23. ц. м. побили Миколу до безтатко колами і кинули до рова. На другий день Микола, перенесений до дому, ожив. Тоді родичі задушили його шнуром, а в селі оголосили, що він помер від побоїв. Однак лікарська секція тіла виказала, що він умер від удущення, тому й Михайла і Февронію Луців арештовано. Крім того арештовано трьох парубків, яких родичі намовили до збивства.

— Краєва хроніка. Найдорожчим містом щодо харчів у Польщі є Стеніславів. — В Стрию арештовано Осипа Павлюха, Івана Дикуну й Івана Сельо зі Львова, що обікрали недавно „Народний Дім“. Відібрано їм часті украдені готівки. — В Дрогобичі арештовано 16-літню ученицю Марію Білявську за знищення портрету марш. Пілсудського. — В Тудорковичах, пов. Сокаль, згинув 22-літній робітник Зеновій Кравчук, присипаний землею. — В Чайковичах, пов. Рудки, господар Яків Вийницький, посварившись з жінкою, убив її під час сну, розрубавши їй голову сокирою.

— Знахор ошуканець. Слідча влада в Стеніславові зацікавилася Василем Паливкою, який користується легковірністю селян й намагається їх на гроші, обіцяючи вилічити їх з різних недуг. Паливода виступав у богородчанському повіті як лікар чудотворець з Тибету, що при помочі цілющих зіл лікував всякі хвороби. Аж коли в багатьох випадках селяни змиркували, що стали жертвою ошуканця, повідомили поліцію, яка його арештувала.

— Злодійська історія. В Турні н. Стр. доконтано недавно втому до кооперативного банку, де вкрали 4.451 зол., 8 доларів і більшу кількість біжутерії. Поліція ствердила, що вломники втікли потягом в напрямі Самбора. Автом дівчала потяг і арештувала злодія Мельника зі Самбора та Вандя зі Львова. Далше стверджено, що вони були в порозумінні з б. державцем кіна зі Самбора Бірманом, та власником двох кам'яниць, одної в Бориславі, другої в Самборі, Д. Грінбергом. Обоє арештовано і відставлено до Самбора.

— Вкрали зажебраних 2.000 зол. В Замості доконтано грабункового напад на 54-літнього жебрака, Хаїма Мігельпункта. Грабінники забрали йому торби, в яких знаходилося 2.000 зол. зібраних жебраниною. Одного злодія арештовано незабаром, другий втік з грішми.

— Двоій редактора виленьського „Слова“. Між синаційним послом і редактором „Слова“ у Вильні, Мацкевичем і журналістом Гулевичем відбувся двобій на шаблі. Оба вийшли з двобою з легкими ранами. Причиною були карикатури у „Слові“, що осмішували Гулевича. Свого часу Гулевич побив у каварні карикатуриста „Слова“, опісля жінка карикатуриста побила в тій самій каварні Гулевича.

— 3 Польщі. До шпиталю в Радомську привезено команданта поліційної станиці у Великих Млинах, якого пострілив тяжко дикий стрілець. — В Глогові, пов. Лодзь згоріла загорода багатого господаря Яна Колодзейовського вартості 45.000 зол. Вогонь спричинив кіт, що вигрізався під печено і запалився від вугля. Спалахнувши полумінню, кіт вибіг на подвір'я та до столони, яка й станула незабаром у вогні.

— Чоловік 10 жінок і 42 дітей. До прокуратури окружного суду в Радомі вилнула скарга на Арона Кагана, що закинула йому многоженство. Скаргу внесло вісім його жінок. Каган женився з біднішими жидівками, забираючи від них майно і щезав. Так оженився десять разів і став батьком 42 дітей. Дві жінки вже померли. Коли його многоженство вийшло на яву, 8 жінок пішло до рабіна в Острівці по раду. Рабін звелів їм скласти „комітет ошуканих жінок“ і внести скаргу до прокуратури.

— Вибрали циганського короля. В лісі біля Лодзі відбувся перед кількома днями вибір короля польських циганів на п'ять літ. Вибір циганів на Квека, що буде називатися Михайлом II. Вибір попередила оживлена виборча кампанія, бо за гідність короля старалися теж два брати Квека. „Король Михайло II“ виладив план оснувати в Індії національну циганську державу й занехати кочове життя. Однак оба його

ВІДГУКИ ДНЯ.

ЛИСТКИ ПАДУТЬ.

Листки падають...

Як дні з дерева вічності. Один за одним, один за одним. Часом — помало, безшелесно, часом стрілою, мов кванзалічесь кудись. Падають дні на дорогу життя і акривають усякі сліди на ній. Буває — малі, а буває — й великі. Залежно від того, скільки літ і як густо падають.

Та в сліди, яких не може засипати ніяка скількість облітаючих буднів. Вони чорлітимуть на дорозі життя по віки вічні. Бо ті сліди зробила не одна нога, а мільони ніг, що йшли і йшли безупину, без стриму — вперед. А кожна з них ставала в той сам слід і поглиблювала його.

Листки падають...

Як надії з людських сердець, що бувало цвіло, що бувало шуміли кучерявим листом споді-

брати протівляться цьому плянові, що не годиться з циганською традицією.

— Протижидівські погроми. В Стрешенях біля Кишинева дійшло до кривавих протижидівських заворушень. Юрба, підюджена частями румунської націоналістичної партії „кузистів“, здемолювала місцеву синагогу й кільканацять жидівських склепів. З Кишинева прибула жандармерія й привернула порядок.

— Американська письменниця образила поляків. Поляки в Милвокі, Висконсин, протестують проти того, що американська письменниця Едита Фербер у своїй повісті п. з. „Прийді і дістань“ („Кам енд гет іт“) образила поляків, представляючи характер поляка в погньому світі. Вони домагаються перепрошення за це.

— Водна лінія Москва-Архангельськ. Світський уряд рішив повести водну лінію Москва-Архангельськ, що вестиме рікою Московою до міста Горькій (давній Нижній Новгород), а звідтіля ріками й каналами до Двини й Архангельська. Водна дорога буде довга на 3.300 км. Кораблі потрібуватимуть 27 днів, щоби перебути її геть і назад. Є це не перша спроба світського уряду, бо всі дотепершні зусилля повести корабельну лінію з Москви до Архангельська не мали успіху.

— Повітряні панцирники. Німецька преса, що слідкує пильно за поступом воєнних зброєнь, повідомляє про найновіші здобутки англійської техніки. Отже англійські інженіри збудували новий тип воєнного літака, що має рухому гарматну вежу. Стрілець уміщений на переді, а вежа охоронює його перед тисненням повітря, що досі все спричинювало велику трудність. Сама вежа обложена панцирем, який сильно змінює безпеку стрільця. Завдяки конструктивним уладженням може стрілець з літака, що летить зі швидкістю 320 км. на годину (понад 5 км. на хвилину) ціляти з такою певністю, якби знаходився на постійній підставі. Англійська преса зазначає, що цей тип буде загальною приватий в авіонавіції.

— Торговля жінками на Кипрі. На острові Кипрі процвітає незвичайна торгівля. Зіздяться там масово молоді араби з Палестини за жінками. Дівчата на Кипрі славні з уроді і родичі продають їх на лічтанії. Ціни „наречених“ хитуються між 1.500 до 7.500 франків. Торговля відбувається за згодою англійської влади.

— Американська фантазія. Як повідомляє американська преса, з початком нового року відбудеться на Флориді сензаційний старт ракети до місяця. Ракета буде мати вид Цепеліна 9 метрів завдовжки. Пробі виказали, що може летіти два км. на секунду. За обчисленнями фахівців, ракета повинна долетіти до місяця впродовж 8 годин. 14 смілих американців зявилось готовими взяти участь в тій спробі. В ракеті будуть інструменти до реєстрування температури й тиснення повітря. Лет можна буде обсервувати люнетом, довгою на 90 метрів.

— Річні вістки. Париский денник „Матен“ видрукував політичний заповіт Паукаре, який він склав 1. липня 1916. р. — „Шікаго Трібюн“ — найбільший пресовий орган у світі, купив власний літак, щоб ним пересилати постійно звістки для своєї париської філії. — Американський легіон звернувся до уряду з проханням призначити легіонерам 600 міль. дол. підмоги; таким робом населення збільшить свою покупну силу і зможе краще боротись із кризою. — У Бульон вибудують пам'ятник у тому місці, де у 1914. р. вперше вийшло на беріг англійське військо для допомоги Франції. — Англійський князь Жорж заявив, щоб приватні особи не посилали йому шляхотних дарунків, а всі жертви посилали на шпиталь св. Жоржа, де він є головною надзірною радю.

— Справлення помилки. У вчорашньому (292.) числі „Діла“ друкарський чортік наковів немало лиха, здеформували ціле закінчення фейлетону Тибетія Горобця „Набемис нават“.

вань. Ще день, ще два, ще може більше і під морозним подихом вітру надії ці обсипляться дощем. Останеться безлисте серце і біле буде навіть і в погуду. Схоже зашуміти — заскрипіти.

В серця, що тратьють листки надії, але п'яново, як тільки трошки блисне сонце, закосичуться ними. В серця, які вже ніколи не акривляться листом — раз стративши його...

Та в серця, що мов та смерека — вічно замані та свіжі. Нехай падають довкола них листки, нехай гуде довкола них негода, нехай вітри обігуються до них — вони не жовкнутуть від зневіри, не обсипляються від безнадії. Задивлені в далекі обрії ждуть і вірають.

А заки радісне сонце встане ізза гір, вони для всіх сердець безлистных — далеким спомином весни, що гріла їх і пестила колінь.

Дав Боже нам таких сердець як ті ліси. — цілі ліси і в кожнім місці!... Галактіон Чіпка

Те закінчення повинно виглядати так: Але трудно. Як пишуть польські денники, перше закінчення було дуже вичисте і більшість членів була „w szereg“ а чернь непевна і все невдачна.

ДИВОГЛЯДИ.

У МОГИЛІ СУХО І ТЕПЛО

Сторож центрального цвинтаря у Вільні передає та поліцію жіночку, яка провела ніч у своїй викопаній могилі. Вона заявила, що не має хати і тому мусіла проспавитись у могилі, де бодрі... сухо і тепло.

НЕ ТРЕБА ПИТИ ПІДЧАС ПРАЦІ

В околиці Парижа, у Сен-Клю, два злодії ограбили візку. Навантажили добро на авто, щоб поїхати до Парижа. При цьому випили теж, бо у пивниці було добре вино. Були підхмелені і замість зупинити авто перед своєю хатою, зупинили його просто перед поліційним комісаріатом. Поліція сміялась із них щиро.

100-ВІДСОТКОВИЙ АРІЄЦЬ

Берлінські радісти знайшли зразкового хлопця, що містить у собі всі ознаки арійської раси. Має 11 місяців, називається Отто Франц Вольф і дуже здоровий. Міністерство пропаганди відустало мільйон портретів з його подобою і вчені мають зацікавитись його розвитком, щоб крім фізичних своїх прикмет арійця мав колись і духові. Коли дійде він до віку, в якому хлопці закохуються, треба буде його вислати на острів із самими арійськими дівчатами.

Літературний куток.

ЯК ВИГЛЯДАЄ ЛІТЕРАТУРНИЙ РАДЯНСЬКИЙ КОНКУРС.

У київських „Вістях“ з дня 23. ц. м. знаходимо на 1-ій сторінці обяву, яку варт передрукувати, як характеристичний документ доби й обставин:

„Відкритий конкурс на кращий твір про радянський актив знатних людей нашої країни.

Величезних успіхів на всіх ділянках соціалістичного будівництва досяг робочий клас, колгоспне селянство, інженерно-технічні працівники, керсовані партією Леніна-Сталіна за час поміж XII. і XIII. з'їздами рад України, VI і VII з'їздами рад Союзу.

На ринтуваннях соціалістичних будов, на гігантах першої і другої п'ятирічки, в забоях, на колгоспних і радгоспних ланах, у зміні культурного лиця країни — на всіх ділянках соціалістичної реконструкції народжувався нові люди, зріс і зміцнів наш радянський актив.

В художніх творах до наступних з'їздів рад показати нових людей, показати шлях людщини, що виросла на керівника, депутата ради, це — почесне завдання, що не може не захопити письменника.

Оголошуючи конкурс на кращий твір про радянського активіста, про знатних людей нашої країни редакція „Вісті ВУЦВК“ закликає до участі в цьому конкурсі всіх радянських письменників.

Умови конкурсу:

1. Твори на конкурс не обмежуються жанром, мовою.
2. Розмір твору — не більше 15 тис. знаків.
3. Твори подавати з дня оголошення конкурсу до 1. січня 1935 р. на таку адресу:

Київ, вул. Леніна ч. 46 — Редакція „Вісті ВУЦВК“ (на конкурс до відділ рад).

Примітка: Конкурс відкритий, тому твори, одержані на конкурс і які задовольняють вимоги редакції, будуть друковані з оплатою гонорару за підвищеними ставками. Після закінчення терміну конкурсу (1. січня 1935 р.) жюри, розглянувши всі надруковані твори, потім на конкурс, буде присуджувати премії.

Встановлюються такі премії:

Назва премії	Кількість	Розмір прем. суми
Перша премія	1	5 тис. крб.
Друга премія	2	3 тис. крб.
Третя премія	3	1 тис. крб.

Жюрі конкурсу: Г. І. Петровський (голова), І. Ю. Кулик, Й. Ганс, А. А. Хвиля, П. Г. Тичина, П. Й. Панч, Ф. П. Таран, С. Б. Шупак, П. Й. Колесник.

Перше, що вражає у цьому конкурсі — програмова тема; друге — розміри твору обраховані на скільки друківаних злижків (навіть не букв!), третє — незвичайно короткий речинець для написання твору. За два місяці твор про „гігантів“ і „нових людей“!

МІЩКЕВИЧ ПО УКРАЇНСЬКИ.

Всеукр. Академія Наук видасть у найближчому часі кілька томів Мішкевича в українських перекладах Максима Рильського та Івана Франка. Видання редагує А. Хвиля і В. Шабельський.

СПОРТ.

Тернопіль. ПОДІЛЛЯ — КРЕСИ 2 : 1.

Для 28. ж. відбулися тенісні змагання в Тернополі поміж У. С. Т. „Поділля“ і В. Ц. К. С. „Креси“ з вислідом 2 : 1 у користь „Поділля“. „Поділля“ виступило в ослабленому складі, однак гарною комбінаційною грою показало, що може бути рівноправною, а навіть технічно вищою дружиною від мистця з Б., який входить цього року до кл. А.

„ЧОРНІ“ МИСТЦЕМ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ?

НАРШАВА, 30. 10. ПАТ. У змаганнях за взід де Лиги припинили нові клопоту. Ревіра зі Станіславова у змаганнях за мистецтво східної Окружної Лиги мала як джукту, у змаганнях з 7 п. н. у Холмі двох неуправлених граців. У такому випадку змагання енергійно фінують 3 : 0 на користь 7 п. н. і мистецтва східної Лиги здобув би довільний клуб „Чорні“. Справа висититься у найближчих днях.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ

SLOVANSKY PREHLED, zbornik Rijen 1934. Pač XXVI, cis. 8 Praha.
BULLETIN MENSUEL DE l'ENSEIGNEMENTS ECONOMIQUES ET SOCIAUX. Rome 1934. Stor. 437 — 492 ф. 8°.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.
Середа, 31. X. год. 7:30 веч. „Чужа дитина“.

Четвер, 1. XI. год. 3:30 поп. „Я переміг крізу“.

Четвер, 1. XI. год. 7:30 веч. „Чужа дитина“.

Театр Ріжнородностей.
Середа, 31. X. год. 7:30 веч. „X 33“.

Четвер, 1. XI. год. 7:30 веч. „X 33“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Нуждари“ (Віктора Гіро).

АТЛАНТИК: „Віна Віда“.

ВАНДА: „Кожному вільно кохати“.

ГРАЖИНА: „Чар віденського нальса“.

КАСІНО: „Любовні мрії“ з Рішардом Таубером.

КОЛІСЕЙ: „На позоріщі“, режис.: Пегероні Гумору“.

КОПЕРНИК: „Нана“ (на осн. Е. Золя).

Крім того: полірова гротеска та найновіший Тимішеник Параназиту.

МАРУСЕНЬКА: „Нана“ (на осн. Е. Золя) і режис.: „Протібілі шалі“.

МІРАЖ: „Нібельюнгі“.

МУЗА: „Кохав, любить, шанув“.

ПАЛІЯС: „Свампозь“ (Додзі Гас).

ПАН: „Бунт молоді“ та режис.

ПАСАЖ: „Білий опир“ і режис.

РАЙ: „Чи Люцина не дівчина“.

СВІТ: „Наречена з Відня“, „Вірний шпиль“.

СОНЦЕ: „Присириня“ і режис.

СТИЛЕВЕ: „Вірні в окопах“, режис.: „Виджасно — Львів — Голіада“.

УТІХА: „Рандеву із Віднем“.

ХІМЕРА: „Весела Зузіанна“ (Ліліяна Гарвей).

Закордонне радіо.

Середа, 31. жовтня 1934.

Відень (504,8) 12:00 Концерт, 17:10 Твори Пальстауфа (муз. співа), 21:10 Скандинавська поезія в слові та пісні, Братислава (298,8) 16:45 Для дітей, 17:15 Скрипка, 20:30 Співа, Кошниця (239,1) 17:40 Нар. пісні, Прага (470,2) 11:15 Святий музикант, Лягті (1807) 18:35 Хор, Париж (1648) 21:00 Камер. музика, Атльона (531) 20:55 Вок. квартет, 21:45, 22:15 Іра. пісні, Берлін (356,7) 15:25 Нар. пісеньки, 18:35 Вок. муз. анд., Кенігсштергавзен (1571) 10:45, 15:15 Для дітей, 15:40 Концерт латвія, Ляйпайг (382,2) 12:00 Концерт, Будапешт (350,5) 17:30 Пінг. музика, 18:30 Співа, 20:10 Спінф. концерт, Міліано (368,6) 11:30 Тріо, 17:10 Камер. музика, 20:45 Комедія, Рим (420,8) 20:45 „Бельфегор“ оп. оп. Респітіні.

Четвер, 1. листопада 1934.

Відень (504,8) 12:40 Спінф. концерт, 13:45 Квартет а-моль Бетовена, Братислава (298,8) 10:05 Фортепіан, 21:00 „Маяр і його дитина“ муз. комедія Костані, Прага (470,2) 10:00 Фортепіан, 20:35 Співа, Париж (1648) 18:00 Класич. поранок, 21:45 Спінф. концерт, Атльона (531) 21:00, 22:00 Співа, 22:10 Нар. музика, Берлін (356,7) 18:05 Промова мін. Гебельса, 19:00 Соціети, Гамбург (331,9) 23:00 Співа (Бетовен, Бранс, Гайнегер, Франц, Гречер), Кенігсштергавзен (1571) 15:40 Байки, Кельн (435,9) 17:20 Пісні Унгера (сп. Л. Ман, альти), 18:25 Фортепіан, Будапешт (350,5) 17:10 Оп. оркестра, 16:00 Хор, 18:30 Арфа, 19:30 „Реквієм“ Верді, Міліано (368,6) 13:00 „Чотирьох мушкетерів“ муз. пародія Сторачіа, 16:45 Для дітей, 20:45 „Фальстаф“ оп. Верді, Рим (420,8) 17:00 Вок.-інста. концерт, 20:45 „Іде Пале-де-ла Кампанеллі“ оп. Равіццата.

Стара і нова Росія в совітській сучасності

Нині в середу 31. X. 1934. Великий Театр

Гумор за параваном совітського життя

Кохання шпигуна до шпигуна

Нині в середу, 31. X. 1934. Театр Ріжнородностей

Могутнє історичне тло

„ЧУЖА ДИТИНА“

популярна комедія в 3 актах В. Шкавріна яку грають одночасно у Львові і Москві.

Львівське радіо.

Середа, 31. жовтня 1934.

6:45 Ранішня ауд., 7:50, 22:00 Реклам. концерт, Сільва рерун, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеоролог. вістки, 12:05 Огляд преси, 12:10 Концерт, 13:00 Полуденний денник, 13:05 Гр. пл., 15:30 Експоз. т., 15:45 Пять хвилин вістоу від моря, 15:50 Ніж і видки (вес. фейл.), 16:00 Концерт гад. орк., співа, 16:45 Листи від дітей, 17:00 Скрипковий ресіталь В. Поповського, 17:25 Жінка скупа й жінка ошадна, 17:35 Популярна муз., 17:50 Спорт. поради, 18:00 Цьогорічне рикоріне (ловечий фейл. проф. Вапєка), 18:10 Стенографічна скрипка, 18:15 Анд. для ошадности, 18:45 Щоби більше купувати, треба мати більше доходу, 19:00 Сп. ресіталь В. Тисяка в супр. Фортепіану, 19:20 Акт. базачка, 19:30, 20:00 Легка музика, 19:50, 19:56 Спорт. вістки, 20:45 Неч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Шопенівський концерт, 21:30 Відч. в Італ. мові „Мішкевич у пантеоні світової літератури“, 21:40 Співа (Корвін-Шимановська) у супр. форт., 22:15 Легка муз. з гр. пл., 22:30 Камер. концерт (Шуманів квартет), 23:05 Сальон. і танк. музика з гр. пл., 24:00 Танкова музика з Лондону.

Четвер, 1. листопада 1934.

9:00 Ранішня аудіція, 10:00 Богослуження: скрипкові твори Сігерія (Гр. пл.), 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеоролог. вістки, 12:05 Свято померших (фейл.), 12:15 Муз. поранок (спінф. орк., форт.), 13:00 На Поморі, 14:00 Концерт, 15:00 Всіх Святих на Шлеську, 15:15, 15:35 Транскрипції др. творів у виш. квартету Лелера (Гр. пл.), 15:45 Панітарі та Всіх Святих у Львові, 16:00 На сілськосту панітарі (з пов. М. Домбровської „Вітер в очі“), 16:20 Пісні (Май, баритон) в супр. фортепіану, 16:45 Світла над морем 17:00 Чайковський: Форт. тріо а-моль оп. 50 (спр., піанолончелла, форт.), 17:30 Тисяча разів більше, тисяча разів менше, 18:00 Театр Улян: „Мельник і його дочка“, 18:45 Що читати?, 19:00 Концерт симф. оркестри, 20:05 Акт. денник, 20:15 Спорт. вістки, 20:30 Представія Штротенгера про оп. Верді „Фальстаф“, 20:40 Транс. з Тюріна „Фальстаф“ оп. Верді, 23:00 Реклам. концерт, Сільва рерун.

†
Поминальне Богослуження за душу бл. п.
Романа Метика смер. судді
вбудується в архикатедрі св Юра у Львові, дня 2. листопада 1934 р. в год. 9. зрака. 491

БІРЖА.

ГРОШ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.2627 зол.
У Варшаві були такі курси: Лондон 2635, Париж 3489, Берлін 21275, Амстердам 35810, Прага 2210, Італія 4384, НьюЙорк набель 5293/4, НьюЙорк чеки 52930.

Золото: Долари 891—893, Франки фр. 3430—3460, Лукати 8170—8220, Корони 3580—3630, Рублі 4550—4630.
Срібло: Корони 030, рублі 120, фальсони 070.

ЗБИЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська львоу. Львів	від	до	від	до
Пшениця одноц.	1650—1675	1825—1850		
Пшениця збірна	1500—1535	1675—1700		
Жито одноц.	1450—1475	1625—1650		
Жито збірна	1400—1425	1575—1600		
Ячмінь одноц.	1325—1350			
Ячмінь на мліво	1225—1250	1350—1375		
Овес незам.	473	1475—1525		
Овес незам.	459	1400—1450		
Овес зб. легко зам.	1300—1325			
Овес одноц. зам.	1150—1175			
Овес збірний зам.	1100—1125			
Кукурудза краєва	1800—1850			
Фасоля біла	1700—2200			
Гречка	1300—1325			
Льон	4050—4150			
Сіна конопляне	2600—3300			
Крупні гречани	2500—2700			

Інші курси незмінні.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 31. жовтня н. р. кооперативам платив за львоу Львів.

1 кг. масла десерного	230 зол.
1 л. молока	014 „
1 л. сметани	060 „
1 л. верш	360—370 „

Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові 1 літра 22 сот.

Тенденція на масло і верш підтримана, на молоко і сметану слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 27. жовтня до 1. листопада н. р. включно платити своїм доставкам за 1 кг. живої ваги птінці, львоу поділяти птахомисарні „М. С.“ у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Пантарки І кл.	за 1 кг.	125 зол.
ІІ		100 „
Індичи та Індички І кл.		113 „
ІІ		080 „
Кури молоді	І „	085 „
ІІ „		050 „
„ старі	І „	080 „
ІІ „		050 „
Качки	І „	085 „
ІІ „		060 „

На годовані і негодовані гуси попиту повсім нема. Тенденція слаба.

Ширіть наш часопис!

ВСІ ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ
Philips 33 A
Модель 1935
Радіо-приймач 3 обводний до електричної сіті з динамічним голосником. Ратальною системою Філіпса 10 місячним
32/81-7 13 виключно до купна
„Фото-Радіо-Палас“
Львів, Марійська пл. 8. (Дім Шпрехера)

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошені шпальти.

Ім. оголошення	Розмір	Дрібні оголошення від слова	Остання сторінка 1/1
однорядковий або його місце в рубриці оголошення	зол 0.35	натримовані і принят. кооперативних по	зол 480—
однорядковий в тексті і новинах	0.60	купно, продаж, минаєх і т. п.	250—
на першій сторінці	0.80	шукаючи праці	130—
		слова товстим друком подвійно.	70—

За редакцію відповіла Олександр Костик.

Видав Видавничий Спілка „Діло“.

З довжоні Вил. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 8-50 зол.
Чвертьрічно 19-00
Піврічно 30-00
Річно 60-00
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Швейцарії 7-50 зол.
Швейцарії 8 ш. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Знижка адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Тутка Morvitan

це найвищий ґатунок!!
Остерігаємо перед поганими виробами!!

Фондація для української ремісничої і купецької молоді.

Крім ремісничої бурси для української ре-
місничої молоді у Львові нема у нас ні в одно-
му провінціальному місті подібної установи
для виховання української ремісничої, проми-
слової і купецької молоді. У поляків інакше. У
них в кожному більшому місті є великі бурси
і окремі товариства, яких метою прийти з ма-
теріальною і моральною допомогою для поль-
ських терміаторів та учнів, ремісничо-проми-
слових і купецьких шкіл, щоб виховати їх не
тільки на добрих фахівців, але теж на свідомих
та активних польських громадян, що мають
творити тривку основу до дальшого правильно-
го розвитку та скріплення польського елементу
у містах.

Цю велику прогалину у нашій міській ор-
ганізації має виповнити частинно нова фунда-
ція, що небагато має увійти в життя, а якої о-
сідком буде місто Тернопіль. Нотаріальним ак-
том з дати Віденя 5. вересня 1934, легалізова-
ним президією краєвого суду у Відні, віденський
лікар д-р Яків Турин та його подруга п. Магда-
лина Туринська уфундували фундацію під на-
звою „Фондація імені д-ра Якова і Магдалини
Туринів для української ремісничої, промисло-
вої і купецької молоді в Тернополі“, признача-
ючи на цю ціль квоту 40.000 (сорок тисяч) золотих,
яку в готівці вже зложили. Метою нової у-
країнської фундації, першої цього роду в Че-
сах повсякденного лихоліття і господарської скру-
ти, є прийти з матеріальною і моральною допо-
могою українській ремісничій, промисловій і ку-
пецькій молоді, що вчиться як терміатори у
приватних ремісників чи у купців, або у місце-
вих фахових промислових чи торговельних
школах та установах. Виховання молоді має
спиратися на християнських основ. У першу
чергу йде про створення бурси для згаданої мо-
лоді, яка має бути там відповідне дешеве або

і безплатне приміщення, прохарчування, опіку
та допомогу в наукових приладах, а в міру за-
собів також в одніні.

Фондацією має завідувати кураторія з п'яти
осіб, зложена з відпоручників тернопільських
товариств: Кружка „Рідної Школи“, Філії „Про-
світи“, філії „Товариства Українських Купців і
Промисловців“ і „Зорі“ та відпоручника родини
фундаторів, яким тепер є п. Микола Турин,
начальник складу Народньої Торговлі в Терно-
полі, рідний брат фундатора. Кураторію покла-
нує до життя Головна Управа „Рідної Школи“
у Львові, яка веде теж загальний нагляд над ці-
лою фундацією і контролює над діяльністю ку-
раторії. Уведенням в життя фундації згідно з
постановами обов'язуючих законів має занятися
п. Микола Турин. Правну сторону фундації
переводить посол д-р Степан Баран.

Фундатор д-р Яків Турин, лікар у Відні, має
своєдня 68 літ життя. Походить зі заможної
селянської родини в Староміщині біля Підволоч-
иська, пов. Скалат. Перед 50 роками скінчив гім-
назію в Тернополі і пішов на медицину у Відні.
По скінченні медицини оженився з а німкенню,
донькою одного віденського лікаря, практику-
вав довгі літа у провінціальних містах Доліш-
ньої Австрії, а ще перед світовою війною осів
на постійне у Відні. Працею та ощадністю зло-
жив значніший мзеток, переселившись перед вій-
ною своїм ощадністю до „Дністра“ і „Народньої
Торговлі“ (понад 60.000 К.), щоб хоч у цей спі-
сіб допомогти нашим установам. Був завжди
великим українським патріотом, цікавився і ці-
кавився живо нашими відносинами і вихова-
нн на свідомого українського громадянина свого
одиноким сина, знаменитого історика д-ра Івана
Турини, колишнього Усусуса, що у Відні видає
„Українського Філетиста“. Доньок живих не
має, тільки одного внука по померлій доньці.

Наради прем. Думерґа з президентом Лебреном.

Що буде зі зміною конституції.

ПАРИЖ, 31. X. ПАТ. Політичні кола споді-
валися, що на вчорашній засіданні рада міні-
стрів устійнить зміну конституції. Однак кому-
нікат каже, що міністри обговорювали на засі-
данні тільки зміну емеритур. „Парі Совер“ пише,
що прем. Думерґа покищо мзечить про свої план-
и реформи конституції і не зраджує їх назива-
ти деяким міністрам. Парламентарні кола споді-
ються таких трьох можливостей. Прем. Думерґа
порозуміється з мін. Еріо і висуне проект зміни
конституції, який задовольнить сенат і конгрес ра-

дикалів. Сенат матиме право розв'язувати пала-
ту послів.

Друга можливість така, що національні
збори уряд скличе до Версаю шойно після вирі-
шення бюджету. Третя можливість така, що між
прем. Думерґом і мін. Еріо не дійде до згоди
і тоді прем. Думерґа пропонує свій проект пар-
ляментарів. В такому випадку національні збори
зійдуться найскоріше 13. листопада н. р.

Вчора пополудні прем. Думерґа відвідав
шу нараду з през. Лебреном.

Чи дійде до порозуміння між Францією та Німеччиною?

Берлінський кореспондент „Дитрансїжан“ по-
відомляє про сенсаційні поговори, які круля-
ють серед політичних кол на тему важливих ро-
мов членів уряду. Діло в тому, що канцлер Гін-

тер знову має намір запропонувати згоду з
Францією. В Берліні сподіються дуже багато від
згоди з Францією, бо управити ними би господар-
ські проблеми, а в першу чергу справу сириатів.

ФУТРА

жіночі і чоловічі готові і до міри
по найнижчих фабричних цінах —
поручає

Фабрика футер „ХРОМ“.
Львів, Руська ч. 20. Телефон 71-83.
Городецька ч. 97. 53-29.

Не вистарчить,

що Ви виповіли в ПЗУВ обезпечення 1/2, ча-
стини вартости своїх будинків і Ви обезпечили

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Ви ще мусите найдальше до 25. груд-
ня ч. р. викупити свою будинкову полісу на
1935 рік у приналежній агенції „Дністра“.

Фабрика хемічних виробів

О. Левицька і С-ка

У Львові, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.

Телефон 60-04. ПКО. 503-881

поручає в ласні вироби найкращої якости

Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.

Пасту до взуття „Елегант“ воскову

Пасту до підлоги „Французька маса“

Віск комбінований до підлоги

Васеліну до шкіри

Синку до білля

помадинові і коронови

Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смола шевська.

ПІСЛЯ ПЕРЕРВИ.

Прага, жовтень 1934.

Марсельський атентат перервав в найгір-
шому моменті дипломатичну акцію нового
утрупування політичних сил Європи, так дбай-
ливо підготовану міністром Барту. Але ця пе-
рераза не тривала довго. З Парижа доносять, що
фран. дипломатія почала знову свою працю.
Наслідник Барту міністр Лявалль взявся кувати
залізо поки воно ще гаряче. Не знаєти тільки, я-
кий з нього буде коваль і чи вдасться йому до-
сягнути того, до чого так вперто змагав Барту,
бо всетаки марсельський атентат змінив в депо-
му ту загальну ситуацію, на тлі якої було мож-
ливі французькі успіхи.

Ось читємо, що в Парижі відбулася у цих
днях конференція міністра Лявала з генераль-
ним секретарем міністерства закордонних справ
Лежером та французьким послом у Римі
де Шамбреном. Темою конференції були пооди-
ночі точки есентуального французько-італій-
ського порозуміння. Кажуть, що це французь-
ко-італійське порозуміння було вже настільки
підготоване, що Муссоліні передбачив його о-
статочне оформлення і підписання на початок
листопада. Трагічна подія в Марселі порозумін-
ня зупинила, але що головне, вона відсунула по-
кладання такого пекучого в європейській полі-
тиці питання, як взаємини між Італією й Юго-
славією. Нині говориться, що і для цього було
вже все підготоване. Перед віздом короля Оле-
ксандра до Франції відбулися дві конференції
італійського посла в Білгороді з югославян-
ським міністром закордонних справ Евтічем, на
яких докладно проаналізовано становище обох
держав в головних спірних питаннях. Зявля Мус-
соліні, що Італія готова піти на порозуміння з
Югославією, дає ним нині змогу догадуватися,
що вже на них перших, вступних згодах у Біл-

П р и с и л а й т е п е р е д п л а т и !

гортаї обі сторони прийшли до якогось порозуміння. Правда, париські конференції короля Олександра вже не відбулися, але лате міністр Євтіч, вже після марсельської трагедії мав змогу виявити в Празі становище Югославії, чим дав нагоду Франції продовжити розпочате діло.

Цікаво, що говориться ще й про те, що в цій цій акції францусько-італійського порозуміння візьме теж участь англійська дипломатія. Вказує на те конференція державного підсекретаря англійського міністерства закордонних справ Монстерла зі Сувічем в Римі. Темою тої конференції (як пишуть газети) було налагодження францусько-італійських колоніальних взаємин та італійсько-француська співпраця в Середній Європі. Після францусько-італійської колоніальної згоди прийшла здалека на чергу колоніальна згода між Італією і Англією. Йде головню про Абіссінію та Арабію.

Конференція Ляваля з де Шамбреном торкалася теж австрійського питання, бож Італії особливо залежить на розв'язанні цього питання, та крім цього це питання треба вважати ключем до італійсько-француського порозуміння взагалі. В Римі є тої думки, що — якщо майбут-

ня подорж Ляваля до Риму має бути підготована вступним порозумінням хочби лише в найголовніших точках, — то треба передусім діяти до якогось порозуміння в питанні безпеки незалежності Австрії та в питанні головних напрямних Франції й Італії в середньоевропейській політиці. Без того всяке порозуміння між Італією і Францією не мало б основ для довшого і тривалішого існування, тимбільше, що — в цілу цю гру входить ще один чинник, а саме Мадярщина. Треба мати на увазі, що — після марсельського атентату і після недавньої поїздки малярського прем'єра Гембеша до Варшави і малярського міністра закордонних справ Кані до Риму, може Мадярщина у комплексі усіх цих питань відіграти спеціальну роль.

Яку роль в усіх цій грі грає Німеччина й Польща, чи втримається нинішня Ізоляція Німеччини може прийти до переломання її на якому відтинку та чи і-поскілки нинішнє становище Сов. Росії в Європі слабше, ніж було на останній сесії Ліги Націй, — це все окремі питання. В усякому разі скінчилася перерва у міжнародно-політичному русі, яку спричинив був марсельський атентат.

М-н.

Моральна інфляція нашої доби.

IV.

Нам лишається зупинитися на причинах цієї моральної інфляції. Наведемо тут бодай найголовніші з них. Отже, без сумніву, що породила її, як масове явище світова війна. Зриваючи силуміць усі суспільні зв'язки та взаємини, зупиняючи насильно тяглість соціального та історичного процесу, вона з ґрунту нарушила рівновагу людства й світу. Викликаний нею хаос відносин, звичайно, руйнівницьки вплинув переловсім на людську психіку, спричиняючи загальне схвилювання, розклад і занепад життєвої енергії, а відтак зневіру, в тому й апатію. Все це разом сприяло поширенню тої масової психози, якою захоплене післявоєнне людство та яка є одною з найістотніших ознак кризи нашої доби.

Війна далі розворушила лише назверх приспіві дикунські інстинкти, що жевріли в підсвідомості кожної культурної людини. Цим полегнюється відновлення тепер культ крові й смерті, впливом чого в звірача лють, фанатична нетерпимість, садистичний терор, що павають непереможно в сучасному громадському житті.

до шенту розкладаючи рештки міжнародного довіря та суспільного солідаризму. Війна порушила також біологічну рівновагу людства, масово винищивши або покалічивши найактивніші та найздоровіші його частини, головню середнього віку. Це у свою чергу спричинило порушення генераційної рівноваги; повстали значні прогалини між віковими групами й природню ще більше загострилася ворожнеча між поколіннями, особливож, споконвічний конфлікт між „батьками та дітьми“. Але це ще не все. Молода генерація, народилася підчас війни, прийшла на світ у значній мірі біологічно упереджена з одного боку внаслідок тогочасних впливів та загального неспокою, який вона відчувала на собі в лоні матері, а з другого — через арозуміло менше добайливе та занебане її виховання. Революція після війни ще поглибила та підкреслила ці відемні впливи. „Бунт молодих“ — у значній мірі є вислідом цих причин.

Війна й революція, річ ясна, сприяли поширенню й поглибленню сучасного масового аморалізму, під впливом якого опинилося чимало те-

перішньої молоді. Світова господарська криза, в якій людство загинувало від кількох років здекласувала цілі верстви населення, спричинивши нове його суспільне перешарування. Хоча цей процес був масовий та стихійний, то проте, найдошкульніше він ударив по середньому стані, інтелігенції та молоді; отже захопив головню тої саме елемент, серед якого найбільше поширена також моральна інфляція, як і наявні симпатії до автократизму та диктатури. Не можна цьому дивуватися. Людина — психологічно є істотою контрастів. По закону реакції кидается, зазвичайно у протилежний бік, коли щось їй не вдалося. Ідеалами політичного вчора — були демократія й соціалізм. Жертви сучасної кризи добачають причину її, а в тім і своєї особистої недолі власне в цій політичній ідеології. Через те вони рішуче їх відкидають та масово переходять до табору автократії й диктатури. Моавля, демократія до нічого. Вона уміє лише руйнувати, але не може нічого збудувати. Звичайно, це дуже примітивна соціологія; соціологія почувань і пристрасти, а не думання й критики. На агадакому філософічному конгресі в Празі питання „кризи демократії“ дебатовалося фахово й докладно в присутності представників Італії та Німеччини. Науково перемогла демократія. Як слушно зазначив д-р Е. Бенеш у своїй вступній промові до цієї дебати — те, що називається кризою демократії в дійсності є кризою демократів. Людина не дописала, а не система. Во демократична система потребує

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛО“ з 2. листопада 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

14

СТОРИНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Та зрештою мусів я погодитися зі своїм положенням і взятися за науку в школі, так, що в короткім часі я став одним з найліпших учеників. Та проте стрічали мене дома на станції часто всякі неприємні процедури тодішньої едукційної системи, бож у тих часах педагогія обмежувалася головню до всяких тілесних кар. Наш старий директор сидів з нами дома цілими вечорами при столі і переробляв лекції на черговий день; при тому перероблюванні не оминули нікого з нас у найліпшім разі штовхання і паці, які він розділював незвичайно щедро на всі боки. Моєю слабкою стороною була ще довго польщина, одначе і цю перешкоду поборов я так, що з кінцем року виявлянував на першого прем'єнта, себто: найліпшого ученика в класі і перейшов таким способом до четвертої нормальної.

В липні 1870. скінчив я теребовельську академію. Перед кінцем шкільного року приїхав був до Теребовлі на канонічну візитацію польський львівський архієпископ Вержхлейський. Були з тої нагоди великі паради в місті, в яких ми, ученики, мусів брати участь *ex officio*, уставляючись парами. Вкінці прийшов він також на візитацію нашої школи і кавав представити собі найліпших учеників, щоб їх нагородити молитвенниками. Учитель наш викликав з четвертої класи передусім мене і Головацького і нам вручили гарно оправлені польські молитвенники. Тоді зподілася я мене нагло талка проте-

сту і я сказав: *My jesteśmy rusini i modlimy się po rusku*. Весь учительський збір острапів на таку зухвалість і настала загальна констернація. Одначе архієпископ звернувся до свого капеляна і сказав: *„No, to dać im najpiękniejsze obrazki“*. І нам відобрали молитвенники, а дали образки. Я сам опісля дивувався своїй сміливості, та демонстрація та не спричинила якось для мене якихнебудь наслідків; мій батько, довідавшись про це, був очевидно цим дуже доволений.

Я був радий, як минули два роки моєї науки в Теребовлі. Це гарне містечко з незвичайно на Поділлі гарним положенням і мальовничою околицею, з прегарними лісками і проходами довкола, принадною купілю в Гвізні — не записалося добре в моїй пам'яті. Тут я в моїм вузьенькім обсязі ділання і думок увійшов уперше в конфлікт з польщиною і вперше станув до боротьби, яку опісля довелося вести вже все життя. Тут побачив я вперше кривду, яка нам діялася і це в моїй дитячій уяві поглибило сильне, незатерте враження.

Літо 1870. р. було пам'ятне прусько-француською війною. Вона мене вже цікавила і я радо читав часописи, які були дома, щоб дізнатися про війну, хоч не розумів причин, задля яких вона велася та її значіння для політичної історії світу. Не знаю, чому мої симпатії були по стороні пруській. Не можу собі цього чим іншим пояснити, хіба тим, що за французами маніфестувалися поляки.

ІХ. ПЕРЕХІД ДО ГІМНАЗІЇ В ТЕРНОПОЛІ. ТЕРНОПІЛЬСЬКА ГІМНАЗІЯ І ЇЇ УЧИТЕЛЬСЬКИЙ ЗБІР.

У вересні 1870 р. розпочав я науку в тернопільській гімназії. Я в якій перебував повних вісім

літ, 1870—1878 р. Можу сміло назвати Тернопіль мою вітчизною, бо там я виріс, дозрів, розвинувся фізично й умово, там поклав не лиш основи науки й освіти, але також і світогляду та всієї моєї будучої життєвої програми й діяльності. До Тернополя прийшов я хлопцем-дитяком, а вийшов з Тернополя зрілим молодим мужчиною, свідомим його становища і своєї задачі в світі.

Тернопільська гімназія була довгі роки головним центром публичного виховання на Поділлі. Початок її сягає часів, коли по віденським конгресі 1815 р. вдруге прилучили тернопільську область до Австрії. За польських часів не було в Тернополі ніякого наукового заведення з винятком парохіяльних шкіл, які удержувало для себе кожне віроісповідання. В тім часі була на Поділлі лиш одна вища школа ОО. Василіан у Бучачі, яку під Австрією перетворили на гімназію. В р. 1784. оснували нову гімназію в Збаражі, одначе мешканці Збаража не ставились до неї прижно, навпаки — жалувалися і вносили скарги, щоб гімназію зі Збаража забрати. Скористало з цього місто Бережан, яке в р. 1806. поставило будинок і запевнило опал та домагалось перенесення гімназії зі Збаража до Бережан. Так і сталося. Таким робом Бережани дістали скорше гімназію, ніж Тернопіль.

В р. 1809. перейшла тернопільська округа на основі шенбрунського миру під Росію та була під нею до 1815. р. По прилученні Тернопільщини знову до Австрії, уряд доручив у 1818 р. по цілому Поділлі збирати складки на заснування гімназії в Тернополі; ця акція довела до зібрання кількох тисяч золотих в готівці та до зобов'язання деяких доміній до преставії в натурі. Гімназію отворили 4 листопада 1820 р. та

Українці купують всяке взуття тільки в зна-
ному зі солідності магазині
„Ri Vera“
вул. Кієвського 2.
На складі великий вибір шкіряних і калашів.
476 3—3

літих людей з міцним хребтом, з почуваннями громадянської відповідальності всіх і кожного. Автократія є самовладдя в громадській безвідповідальності. Диктатура всю міць перекладає в руки одної людини, як це ми бачимо тепер, наприклад, у Німеччині, де вся влада й відповідальність зосереджена безконтрольно в особі Гітлера. А цей лаж, що відповідає лише перед Богом та історією, напрям якої визначає вже на 1000 літ наперед у своїй програмі промови за цюгорічно-му партконгресі у Нюрнбергу. Розуміється, таке трактування справи також не соціологічне, але містичне та месіянстичне. Засвірені та аде-форітовані життям зацьковані маси шукають, коли не порятунку, то принаймні якоїсь психічної наркоти у містичній та в ірраціональному, відкидаючи роздратовано політичну та суспільну логіку. Звідси той, на перший погляд справді парадоксальний факт, якого ми є тепер свідками, що міліони населення добровільно йдуть у громадське кріпацтво, прокладаючи політичну волю. Мусоліні й особливо Гітлер не безрадіє покликаються ідеї на те, що до влади вони прийшли демократичним шляхом і за згодою пів-владних. Але це була згода розпучки та знесвіри; згода безвихідного положення, коли люди йдуть за гаслом: хай гірше, аби інше. Історія знає такі парадокси, спричинені масовою психозом. Пригадаймо собі всі страхотні масові ізуверства на тлі релігійного фанатизму. Коли сьогодні читаємо про те, якось тяжко віритися, що таке могло бу-ти. Якщо людина хора й горячкує, то до її громадських проявів, звичайно, ставляться критично. Річ ясна, що такий критичизм ще більше ака-заний тоді, коли широкі маси і майже цілі наро-ди захоплені колективним психозом і суспільно горячкують, як це ось діється перед нашими оч-ма. На жаль, такого критицизму тепер обмаль. Бо коли з одного боку є маси, що добровільно йдуть у неволю, то з другого — існують ватажки та проводні, які не нове рабство хочуть зафіксу-вати в політично-державну систему.

На цей факт слід тут напикінці звернути увагу, бо він дуже обмежує боротьбу й лікуван-ня моральної інфляції. Сучасний неавтократи-зм, оскільки він являється в диктатурах (боль-шевизм, фашизм, гітлеризм) — є спробою пар-

тійної монократії. Своім заданням вона ставить зведення держави та нації до політичного знаме-ника одної одної партії, що захопила владу у свої руки. Мало цього; ця партійна монократія претендує на монополь у всіх громадських спра-вах. Хоча партійна політика та проводів під-порядкувати всі прояви громадського буття: ре-лігію, науку, світогляд, етику, культуру, еконо-міку; словом, увесь дуже складний комплекс су-спільних явищ і відносин. Соціологічно це така сама реакційна утопія, як біологічно було б нир-бажання повернути дуже різноманітний тва-ринний світ до стану Protozoa. У своїй істоті процес життя й розвитку — це чим далі тим більша і складніша внутрішня диференціація та організована інтеграція, а не монотонія, що веде природно до застою й смерті.

Партійна монократія може існувати та у-триматися лише з допомогою страшного примусу й насильства, що помінує винищує довіру між людьми — цей суспільний цемент; вона мусить послугуватися провокацією, конфліктністю та терором, себто тими самими засобами, які створюють ідеальну атмосферу для масового по-ширення моральної інфляції з одного боку, а гро-мадянського дефіцитизму — з другого. Як бачимо, світ тепер опинився, немачебто у брудній колі без виходу. Черед не одні добачають у сучасном: хаосі початок кінця Європи. Інші — крах капі-талізму, або безсильність демократії та соціалізму. В дійсності все це більше складне, щоб могло бути охоплене якоюсь одною соціологі-чною формулою. Радикальні рецепти лікування сучасної кризи на практиці не випадали еволю-нок (большевизм, фашизм). Соціологія щодо сучасної кризи є в положенні медицини, яка може встановити діянозу хвороби, але не має проти неї ліку. В таких випадках лікар звичайно не сміє кинути пацієнта на поталу, але мусить вжи-вати всіх засобів для його врятування.

Я тут зупинився спеціально на однім прояві сучасної кризи: а саме — на моральній інфляції. Максималісти можуть погіпатися, що вона сама щезне, коли відродиться й поверне до нормаль-ного стану громадське життя. На жаль, така ві-ха дуже проблематична. Бо ж маючи перед собою горячкуючого пацієнта, лікар не каже, що тем-пература сама впаде, коли пацієнт пічне виду-жувати, але вживає всіх заходів, щоб ослабити горячкування й допомогти процесові видужання. Так само й проти моральної інфляції нашої доби немимучо оздоровлююча боротьба вже тепер. Для цього у першу чергу покликана наука: її обов'язком є критикувати та демаскувати ту со-ціологічну альхімію, під якою безнадійно загнбає

сучасна політика. Конкретно це означає визна-чення науки зпід курателі конюнктур-ної політики та відновлення авторитету вільного наукового дослід. Далішим кроком у цьому напрямі має бути очищення громадської думки і головно преси від багн політичного спе-кулянтства та скорумпованості. Це означає рі-шучу боротьбу проти громадського дефіцитизму та безхребетності. Такі головні точки опертя для початкової акції проти моральної інфляції. Вступивши на цей шлях, можна буде незабаром розбити згаданий брудний круг, в якому опини-ся тепер світ, а в першу чергу прочистити хороб-ливу атмосферу, що морально трієть широкий загаль. Кожен досягнення у цьому напрямі авто-матично й позитивно вплине на змивання кри-зи. Бо якщо ця криза головню спричиняє сучасну моральну інфляцію, то масове поширення цієї громадської недуги у свою чергу посилює та ускладнює також саму кризу. Через те всі заходи, як проти моральної інфляції, так і проти кризи, будуть взаємно доповнюватися, гарантуючи біль-ший успіх оздоровлюючої акції на цьому фронті. Річ ясна, що вона мусить бути програмова й си-стематична; що не вільно її відкладати, але си-стематично і негайно розпочивати. Бо ж лише цим шляхом громадської самопомогі й співді-яльності можна буде вивести сучасне хорє люд-ство, блукаюче безрадно по мавівах історії, на шляху до майбутнього. Через поборювання мо-ральної інфляції нашої доби веде дорога від сьо-годнішнього сумерку європейської історії до за-трапного нового її ранку.

О. І. Бочковський.

віддали її єзуїтам. В р. 1848 прогнали єзуїтів з Австрії і рівночасно розв'язали тернопільську гімназію; однак по короткім часі створили її наново, та цим разом віддали її вже в руки світських учителів, майже виключно німців.

З тернопільської гімназії вийшло чимало людей, знаних в історії краю і держави. Поля-сам видала вона найзатніших політичних про-відників, як Земляковські, Голуховські, Гро-хольські, Лев Білінський та дуже багато поль-ської шляхти з цілого краю, яка по повороті ви-гнаних єзуїтів училася там у заснованій і злу-ченій з конвіктом приватній єзуїтській гімназії сім літ, а відтак складала іспит до восьмої клас-и в державній гімназії, яку кінчила і там при-ступала до матури. Та ще більше значіння мала тернопільська гімназія для нас, українців, не лиш тим, що з неї вийшло найбільше з усіх га-лицьких гімназій, по Львові і може також Пе-ремишлі, число інтелігентних українців, але й тим, що було це правдива твердиня українсько-го духа: в ній молодь гартувалася і набирала широ-народних українських ідеалів, витворю-вала в собі український світогляд, що беріг її і перед місквофілством і перед польщиною та давав тривкі основи на все життя. Тернопіль-ські ученики мали з цього огляду добру славу і були завзятими борцями та піонерами україн-ського руху в Галичині. В попередніх роках, за-хи я прийшов до Тернополя, перейшли через тернопільську гімназію цілі ряди наших найліп-ших діячів з минулого століття. Училися там Білінські, Борисевичі, Барвінські, Пулюї, Сі-чинські, Ганкевичі, Федіровичі, Темницькі, Танчківські і багато, багато інших. Жила там традиція сильного, зорганізованого студент-ства, що на кожнім кроці маніфестувало свою українську наші-нальність і своє національне

зав'язання, маніфестувало словом, піснюю козаць-кими строями та ширим українським світогля-дом. У попередніх роках число учеників україн-ців у тернопільській гімназії було переважаче. За моїх часів почали вже переважати поляки. Причиною цього була політична сила поляків, що зростала у краю від часу заведення авто-мії, збільшене число польської інтелігенції, осо-бливо у всяких урядах, дальше велике число жидів, які кинулись до шкіл і всюди висувались як поляки, а вкінці спеціально в Тернополі гр-кат. катехит о. Василь Копитчак, який нищив нашу молодь і розганяв її з гімназії. Досить згадати, що з числа понад 50 українців, які бу-ли зі мною в першій гімназійній класі, дійшло до матури — трох. Серед таких віжоси чи-сло української молоді мусіло малити. Та дух серед цієї молоді був сильний і традицій живий. І молодь ця вносила як у заведення, так і на міст: багато українського духа й характеру.

В Тернополі стрінувся я із зовсім іншою ат-мосферою, як у Теревовалі. Тут чув я на кожнім кроці, що я на своїй землі, між своїми, хоч ви-кладава мова в гімназії була польська та не бракувало заходів, щоб польщину всіми можли-вими способами впоювати в молодь. Та на це було і з нашого боку відповідне протидіання, і то передусім самої молоді. (Далі буде.)

Нова опозиція на Савітській Україні.

МОСКВА, 31. 10. ПАТ. Постишев, москов-ський диктатор на сов. Україні, виголосив у Ки-їві промову, в якій заявив, що на Україні викри-ли тайну організацію троцькістів. На чолі цієї організації стояли вищі большевицькі урядовці Винокур, Наумов і Павлов. Ця організація вдер-жувала зв'язки з українськими націоналістами. Таким чином на сов. Україні опозиція внутрі ко-муністичної партії пізляла онову голову.

НЕСПОДІВАНА ДИМІСІЯ югославянського міністра.

ПАРИЖ, 31. 10. ПАТ. Алас повідомив з Біл-городу, що міністр справедливости Максимович оголосив свою димісію. Негайно відбулося засі-дання ради міністрів. Причина димісії покищо невідома. Кружляють поговістки, що до димісії дійшло внаслідок особистих причин.

Кр'иваві бої безробітних з поліцією.

НЮ ЙОРК, 31. 10. ПАТ. 200 безробітних ви-хало вантязними самоходами до Алябами, щоб засувати владі свої домагання у зв'язку з прихо-дом зими. Урядовці поліції виїхали в погоню за самоходами. Демонстранти почали стріляти до поліції. Дійшло до зав'язаних боїв, 20 осіб тяжко ранили. Арештували 45 демонстрантів. Другу групу безробітних, яка їхала до Алябами з Бо-фальо, поліція приневолила спороштити і слізними гранатами вернутися.

Франція домагається видачі Павелича.

ПАРИЖ, 31. 10. ПАТ. Алас повідомив з Ри-му, що французький шари д'афєр Д'Амьєр пе-редав італійському урядові домагання видати арештованого Павелича, членівки хорватської терористичної організації.

З української преси.

Орган розбивачів під гаслом національної єдності!

Сьогодні, з датою 1. листопада ц. р., появилася перше число ще одного тижневика (бо їх досі мало) „Ватківщина“. Як видавець, фігурує кооператива тої самої назви, — як головний редактор — Дмитро Паліва. Передова стаття відзначається теж відразу скромністю стилу і думок, питомою п. Паліва. Наприклад пояснення появи часопису:

„Тому, що запанувала не тільки господарська, але всеукраїнська політична й культурна криза — побачила денне світло й зайшла у тридцять тисячів (має бути граматично: тисяч — Прим. Ред.) до селянських, міщанських і робітничих хат „Ватківщина“.

Скільки в одному реченні глибоких думок: 1) безумовно ніхто інший всенародової „культурної і політичної кризи“ не усуне як лише „Ватківщина“, 2) спекуляція Дмитра Паліва на „селянські, робітничі і міщанські хати“ єдина можливість після банкруцтва спекуляції на хати фателігентські, які швидко розчовпали вартість політичної і публіцистичної „творчості“ того діяча, 3) тридцять тисяч примірників розіслати можна, тільки не відомо, чи протектори того першого накладу довго покриватимуть кошти й усіх дальших таких „імпульсних“ накладів...

Очевидно, що професійний мальоконтент мусів зараз у першому слові напасти на провід, серед якого пробував стільки літ та який не всиді по нинішній день стратися з усіх наслідків його спадщини:

„Розгублені сили народу шукають опори в тих, що їх доля поставила у провіді народу. Де вони? Що роблять? Що думають? Глухо! І там зневіра в розтчі. І там хребти в каблучки викривилися“.

Передовсім — після того, як Дм. Паліва виникли з політичного проводу, розтчі нема. Шов до „викривленого хребта“, то це термінологія, без якої не всиді обійтись ніякий український демагог і стає аж прикро за Дмитра Паліва.

ліва, такого визначного спеца від демагогії, коли він хапається таких оклепаних засобів. Вже оригінальніше звучить такий елегійний зворот:

„...У такий час приходить до Вас „Ватківщина“ і вживає: Прийміть мене на свого постійного приятеля і дорадника...“

Справді знаменитий дорадник і надзвичайно льовальний приятель, — це можуть посвідчити дотеперішні політичні однодумці і співробітники п. Дмитра Паліва з різних періодів його політичної і редакційної діяльності...

Але вже просто гумористично звучить проголошене нове гасло нового часопису:

„...Спинити всеукраїнську розтчі і відбудувати всеукраїнську єдність...“

Людина, яка від літ розбиває громадську єдність, яка істерично кидається на всіх і вся та гуртує нині довкола себе самих мальоконтентів, що вже пробували шастя в різних таборах, від радянськості до націоналістичного, — нині проповіді „всеукраїнську єдність“...

Правда, — селянські, робітничі і міщанські маси радо прислухуються до фраз про єдність, про „творчий націоналізм“, ба навіть може про ледачість „старих“, яким на зміну треба покликати „молодих“, — хоча „молоді“ рекламують себе на галицькому терені не дуже переконуючо. А проте ті маси не такі наївні, щоби можна годувати їх на довгу мету пустомельщиною і щоби служити як експеримент, якого єдина мета — перетягти п. Паліва до „нового проводу нації“. Факт, що п. Паліва вираховував собі уже недалекий термін виборів та переорієнтувався на „всеукраїнську єдність“, був, видно, достаточний, щоби пивайти нову комбінацію союзників, які почали фінансувати те нове палівське підприємство. Але напевне замало, щоби переконати українських селян, робітників і міщан, що єдиного спасення „приятелем і дорадником“ має бути — Дмитро Паліва...

Україно=московський месіянзм == на 1.000 літ уперед...

„Мета“ помістила вназку фейлетонів о. д-ра Г. Костельника п. н. „Наша Доля“, які пеначе засовують національно-релігійний світогляд того нашого чільного духовника, письменника і громадзянина. Гр. Костельник — наскрізь інтелектуаліст з постійним нахилом до філософічних рефлексій. Ця прикмета не завжди дає добрі наслідки, відриваючи автора від „міра сего“ та переносячи його у — стратосферу.

У такій стратосфері поринає ш. автор фейлетонів „Наша доля“. Висловлені там погляди — глибокі, цікаві, не позбавлені льогіки. Тільки не т. зв. льогіка оманна, словесна, подібна до льогіки схоластики, — вона не відповідає льогіці „дійсної дійсності“. У чому ж річ?

Річ у теорії українського „східництва“, яка довела автора до висновків про тісну культурно-релігійну спільноту українців з москалями, таку тісну, що обидва ті народи мають спільну „місію“. Льогічно договорилося ш. автор до того, що „шастя українського народу йде в парі зі шастям російського народу“. Автор застерігається, що термін „Росія“ має різноманітне значіння. Стверджує правду і силу сучасного українського націоналізму в його боротьбі за національно-політичну самостійність і погоджується, що „для добра українського народу треба побороти державну систему Росії, як „єдиної неділимної“ та заломити психіку всеобрусителів“. Пояснює теж дуже розумно причини заломання російсько-царської імперії через „співзнення“ Росії у перегонах із Заходом. А проте о. Гр. Костельник зelvкий оптиміст і щодо Росії і щодо російсько-українських взаємин.

Російська революція показала всім, що не хотіли з тим погодитися, що Росія також мусить піти слідом за західною Європою і неминуче мусить національно диференціюватися...

„Очевидно, якщо хтось думає, що Росія сама від себе добровільно погодиться з українським націоналізмом, то такий дуже наївно думає. На втрату ніхто добровільно не годиться. Але це звичайно буває, що люди годяться на меншу втрату, щоб не понести більшої. Ні Англія „добровільно“ не згодилася дати свободу Ірландії, ні Бельгія фляманцям, ні Іспанія каталонцям... А мусіли вони не дозволити „для свого спокою“.

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

30% знижка цін на всілякі блаватні повняні товари у фірмі Галицька 42

Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 5.

Життя, що змагає до спокійного творення, оковане — по саях чи таких перипетіях — подиктує і Росії і Україні такі відносини, які принесуть для них мирне співжиття.

Все те, що тепер діється, діялось і буде ще діятись у ділянці російсько-українських відносин, це для ш. автора лише „породові бої“. Національна доля українського народу злучена, на його думку, з „наднаціональною місією“ — ширити на Сході греко-християнство... разом з москалями. І вірити, що цю місію українці виконують. Приходить йому це тим легше, що орудує цифрами 500 і 1000 літ уперед.

На цій площині спорити з ш. автором важко. Бо розгадувати тайну, що буде за тисячу літ — це річ хіба дуже сміливих ворожитів. На тему жовтої небезпеки існує вже теж чимала література, але покищо важко якомусьбудь європейському народові, в тому числі й українському, жити остраком перед залюбом китайцями...

Тому й Редакція „Мети“ найшла в трохи незручному становищі. Фірма імені Гр. Костельника така поважна, що безперечно годі не дати тому діячеві змоги висловити свої погляди на сторінках католицького органу. Всеж, Редакція „Мети“ висловила свої застереження, якими від отих поглядів так відмежувалась:

Обмежуючись до короткої редакційної замітки, завважуємо, що релігійна концепція місії греко-християнського світу, поставлена ш. автором, надто абстрактна і загальна, щоби переконувала про кончатість політичного співжиття Росії й України. Тому з думками ш. автора, висловленими в цьому розділі його нариса не погоджуємося. Уважаємо, що в питанні Росія—Україна рішачими є реальні, існуючі від ряду століть дані, себто духово-культурні, національно-расові і геополітичні противенства обох народів. Ці противенства є до того глибокі, існують уже так довго, що їм можна признати об'єктивну вартість, регулюючи цілість взаємин обох народів, отже й їх релігійну місію. Коли впродовж 3-х століть ці противенства розв'язує меч і екстермінація, то вікого не переконає те, що на ряд дальших століть неозначена „місія“ греко-християнського світу подиктує обоим народам „мирне співжиття“. Саме навпаки, в добі, коли перемники Петра В. — більшовики, переводять екстермінацію української активної верхівки при допомозі голоду, як системи боротьби з тією верхівкою, в такі добі — думаємо — ще ясніше виступають на яву ці реальні противенства поміж обома народами. З перспективи такої доби видно не „співжиття“ під аспектом релігійної „місії“ лише боротьбу на життя і смерть — за фізичне існування. І тому віру в спільну релігійну місію обох народів — російського й українського — вважаємо своєрідним занепадом віри в політичну силу українського народу.

Станіслав Стемпкович Футер

порукає на міру футра жіночі, мужські і дитячі. — Всілякі напрямки. — Ціни значно знижені. 41/62 1-10

Військова кольтонізація японців у Манджурії.

МОСКВА, 31. 10. ПАТ. Большевицька преса повідомляє, що в Манджу-Ко Японія творить оселі для військових. Крім того в західній Манджу-Ко поселяє теж російських емігрантів, для яких творить оселі на зразок колективних господарств.

Большевици пишуть, що кольтонізація викликала велике вражіння серед манджурських селян, які втікають масово до Китаю. Проти невдоволених селян японці висилають карні експедиції.

Нова сенсація у Франції.

Колишній прем. Шотан знав про обманства Стависького.

ПАРИЖ, 31. X. ПАТ. В ора зізнався перед парламентарною комісією для висвітлення афери Стависького один із співобвинувачів Дібарі, редактор „Вольонте“. На питання предсідника ред. Дібарі інтерв'ювався за Ставиським у дирекції поліції. За цю інтерв'ю Стависький приобіцяв для його видавництва 10 мільонів франків. Однак заплатив тільки 3,300.000 франків. На питання звідкіля Стависький мав гроші, Дібарі відповів, що Стависький був співвласником багатьох підприємств. Крім того посол

Боннор запевняв його, що Стависький мав мініонові капітали на Мадарщині. Нюдин інспектор поліції не остеріг ред. Дібарі, з яких джерел Стависький тягне гроші. Тільки президент поліції Шіян радив ред. Дібарі, щоби не продав „Вольонте“. Ред. Дібарі не хотів теж зредити, з яких тайних фондів брав гроші. Велику сенсацію викликала з'ява ред. Дібарі, який відповів радикальному послові Маганеві, що з колишнім прем'єром Шотаном говорив дуже часто про Стависького.

Москва боїться японської політики в Монголії.

МОСКВА, 31. 10. ПАТ. До Москви приїхала делегація уряду т. зв. монгольської республіки під проводом голови ради комісарів Гендуна. З делегацією є комісар законодавчих справ і військ.

До візиту монгольських політиків у Москві дійшло тому, що більшовики побоюються активної японської політики у Монголії. Така делегація відїхала на Сиб. Україну.

Ліквідація одної нашої школи.

З історії державної учительської семінарії з українською мовою навчання у Львові.
(Докінчення).

У часі свого існування переходила семінарія різні переміни. Спершу була коедукційна, у шк. році 1919/20 крім коедукційних відділів мала також один чисто жіночий, в наступному р. 1920/21. мала вже 3 жіночі класи й одну хлоп'ячу, крім трьох коедукційних. Почавши від шк. року 1923/24 були лише окремі дівчата й хлоп'ячі відділи. У шк. році 1927/28 зникають уже хлоп'ячі класи, лишаються лише самі дівчата.

Викладава мова була спершу українська. Від шк. року 1923/24 українська й польська. Кураторія веліла вчити у польській мові історію, географію, науку про сучасну Польщу та педагогічні предмети, інші предмети в українській мові (розп. з дня 12. 6. 1923, ч. 8280/І/С і з дня 13. 12. 1923, ч. 10782/І/С). Назва семінарії змінилася також часто. Назву „Українські Коедукційні Курси Семінаріїні“ перемінено на „Державні Українські Курси Семінаріїні у Львові“. Опісля розпорядком з дня 12. грудня 1922, ч. 23930/І/С міністерство вір. і ош. змінило назву на „Державна Учительська Семінарія з руською мовою навчання у Львові“, а в 1923 році на „III Державна Учительська Семінарія Жіноча у Львові“. Розпорядком з дня 2. III. 1924, ч. 590 Кураторія завела у семінарії урядову мову польську. Вкінці розпорядком з дня 26. X. 1930, ч. II. 22317/30 міністерство вір. і ош. змінило назву на „Polskie Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie we Lwowie“. Відносини в Семінарії були в перших десяти роках добрі, та ще й у трьох дальших роках доволі добрі. Поміж учительським збором і молоддю панувала повна гармонія та взаємне довіра. Молодь сповняла свої шкільні зобов'язки з великим задоволенням учителів та батьків і поза цим зобов'язаннями знаходила час, щоби працювати з запалом у численних шкільних кружках, прим. у кружку самообразування, драматично-літературному, в кооперативі, шадниці і т. д. Ще багато дівчат має в пам'яті різноманітні імпрези, улаштовані нашою семінарією молоддю, а саме гарні концерти в честь Шевченка, Лесі Українки, Ів. Франка, та драматичні вистави, відіграні з мистецьким хистом. При семінарії існував також „Пласт“, що плевав у молодих душ духа карності, солідарності та національної гідності. На жаль, міністерство вір. і ош. розпорядком з дня 23. IX. 1930, ч. II. 21799/30 розв'язало цю організацію по всіх школах. Була це велика втрата для школи тому, що „Пласт“ мав значний авторитет серед молоді, хоч стояв під опікою продинок учителів, відповідальних перед Кураторією. Після розв'язання „Пласту“ настала прірва, яку використали невідповідальні підземельні елементи. Вони поширили свою діяльність на середні школи та почали добиратися до шкільної молоді. Під їх впливом загніздилися серед молоді недовіра до старших взагалі, а до учителів зокрема. Коли давніше учительство при допомозі пластунок і пластунок могло впливати на загальну молоді, то тепер забракло чинника, що був ланкою між обома сторонами.

В останніх двох роках відносини в семінарії стали дуже прикрі. Деякі одиниці зпоміж молоді, збаламучені посторонніми чинниками, а може й провокаторами, почали в ім'я хибно зрозумілого патріотизму робити більш та менш демонстрації при різних нагодах, напр. під час державних свят або з нагоди річниці смерті Люболича. Очевидно кожна така демонстрація потягала за собою дисциплінарні слідства та кару з виключенням зі школи якнайменше (дівчат по кільканадцять учениць). Характеристичним проявом було також те, що вістки про ці внутрішні факти доходили дуже скоро до відомих різних позашкільних чинників.

І дивно, перед більше, як десяти роками були учениками семінарії 6. члени Української Галицької Армії, навіть підстаршини з відзнаками, що коротко перед тим зі зброєю в руці боролися за Рідний Край, але вони змінили пошанувати шкільну дисципліну та знали межі, яких у школі не вільно переступати. Вони були зразковими учениками та гарними пластунами. Рівнож жіноча молодь тих часів лишала по собі гарний спомин. Тепер образ змінився. Частина молоді окутана німбом „геройства“ та переконана, що її учителі це хуни, але те, що вона робить — робить для Нашої великої діла, доведеться своїми виступами до розвалу школи! А чейже була надія на краще державної української жіночої гімназії, або захароняської семінарії, на місці давнявих класів семінарії. У цьому на-

прямі півні був енергійні заходи Батьківський Кружок при семінарії під проводом п. н. Е. Гриньовської та за допомогою реф. шк. Р. III. п. В. Кузьмовича. У висліді цих заходів міністерство вір. і ош. писемом з дня 19. лютого 1934, ч. II. С 1154/34 подало Кружкові до відома, що вони візьмуть під розвагу заснування державної жіночої гімназії або захароняської семінарії з українською мовою навчання з шк. р. 1934/35. Та прийшов день 19. березня 1934. В цьому дні відбувся шкільний поранок у зв'язку з державним святом. Невеличка частина учениць улаштувала демонстрацію. По цій події стало ясним, що існування семінарії запечатане. Ті, що хотіли „будити духа“ посеред семінаріної молоді, довели до того, що не було кого будити! Шкільна влада відмовила дозволу на I гімна. класу, а рештки семінарії, як згадано, перенесли, себто просто влучила до польської.

А школа цієї школи! З неї вийшло около півтора тисяч національно свідомих учителів та вчителів, з яких значна частина працює по школах на нашій землі. Тепер гасне не вогнище освіти. І ніхто з громадянства ні з молоді не знає, скільки грошей вложено в його заснування, скільки праці та грошей зужито на випо-саження його в будинок гарні кабінети, робітні та всякі бібліотеки і, вкінці, скільки захо-

дів кештувало удержання його при житті, бо не раз вже й давніше, за режиму вшехлопків і людювців, насувалися над ним чорні хмари. Про це все могли би багаті розказати бувші директори та учителі цієї установи.

Ця історія, радше одна картина зі сумної історії наших днів, показує, як то нашими такими руками ми вбивали цвітки у домовину установи, що її піддержати було першим обов'язком самої молоді, а потім решти громадянства. Сумна ця історія ще й тому, що вона є зразком наших втрат у асьому українському шкільництві і державному і приватному. Так само вищифувала Кураторія проекти персональних, корисних для нас змін, після кожного арешту чи „саботажа“ в Сокалі, Бережках, Заліщиках, так само змінило шкільну сітку і мову навчання після недоречних шк. саботажів. Демонстрації з 19. III. 1934 (смерть члени, абсенті і т. п.) потягнули втрату приналежності двох середніх шкіл, кількадесят видалень учнів зі школи, не згадаючи про персональні втрати в учительських силах. Мимхіть насупається питання: Коли нарешті покладемо в нашої боротьбі тактику самовинищування?

Поінформований.

Нова жіноча станиця.

Основні збори жіночої видавничої кооперативи „Союз Українок“.

Широкі кола українського громадянства, а в першій мірі зорганізоване жіноцтво, приймуть певно з задоволенням як відома вістка, що повстає у нас перша жіноча видавничо-кооператива. Почни до її оснування вийшов від Т-ва „Союз Українок“, на яке Український Жіночий Конгрес, що відбувся з кінцем червня ц. р. в Станіславові, наложив зобов'язок подбати за видавання ідеологічного жіночого журналу. Дотичну резолюцію Українського Жіночого Конгресу прийняв одногласно всі делегати, а це найкращий доказ, як пекучо відчуває українське жіноцтво нестачу свого журналу, який охоплював би всі ділянки праці і зацікавлені української жінки як громадянки, матері і господині дому та який — займаючи становище до актуальних питань нашого національного

життя — оформлював би світогляд нашого жіноцтва.

Основні Збори кооперативи відбулися дня 26. жовтня ц. р. В склад Надзірної Ради вибрано: п. Ольгу Ціпановську на голову, п. Євгенію Макарушкову на заступницю голову, п. Наталію Дорошенко на секретарку; пп. Ірену Луневу, Іванну Левицьку, Євгенію Храпливу й Ірену Шахову, як членів. У склад Дирекції вибрано: пп. Мілену Рудницьку, Ольгу Кміщевичеву й Олену Шепарович на членів та пп. Марію Колтунюкову й Ольгу Писовичеву на заступників.

Як зачуваємо, кооператива приступає до видавання з днем 1. січня 1935 р. двотижневика п. з. „Жінка“, а також подбає за видавничество книжок і популярних брошур для жіноцтва.

Громадські вибори у львівському воєвідстві.

УРЯДОВИЙ ЗВІТ.

Львів, 31. X. ПАТ. Вислід виборів до громадських рад у львівському воєвідстві представляється так:

Повіт Березів. На загальне число 55 громад вибори без голосування відбулися в 49 громадах. У трьох громадах внесено протести, в 46 вибори правосильні. Загальне число здобутих мандатів 1.040, з чого на ББ припадає 169, людювці 179, ендеки 143, старорусини 42, українці 105, жиди 8.

Повіт Добромиль. Досі стали правосильні вибори без голосування в 3 громадах. Решти виборчих зборів устійнені на першу й другу половину листопада.

Пов. Дрогобич. Покищо без голосування вибори стали правосильні в 5 громадах. Компрісові листи зголошено в 31 громадах на загальне число 72.

Повіт Ярослав. У всіх 107 громадах пореблено компроміси, причому тільки в 6 громадах внесено протести. Поділ мандатів такий: загальне число радних 2.020, в цьому ББ 933, симпатки ББ 190, безпартійні 441, ендеки 16, людювці 51, старорусини 257, українці 121, жиди 5. По національності поляки 1.371, українці зі старорус. 642, жиди 7.

Повіт Львів. На 79 громад з першого турнуса дійшло до компромісу в 50 громадах, а 24 відбулися голосування. Поділ мандатів у 55 громадах такий: ББ 406, ендеки 5, людювці 8, ППС 4, УНДО 415, старорусини 128. В інших 45 громадах решти зголошення кандидатів ще не минули.

Пов. Любачів. На 1.192 радних у 61 громадах поляки здобули 686 мандатів або 57.5 проц.

українці 460 або 41.5 проц., жиди 16 або 1.4 проц. Вибори в цьому повіті вже скінчилися.

Повіт Ланьцут. Вибори правосильні досі у 29 громадах. Мандати розділено так: людювці 229, ББ 207, безпартійні 93, ендеки 3, УНДО 43. У 26 громадах вибори відбудуться 4. ц. м.

Повіт Мостиська. У 76 громадах вибрано радними: ББ 520, христ. дем. 5, ендеки 4, людювці 109, ППС 3, УНДО 545, ортодокси 4, сіоністи 3, безпартійні 152, з чого поляків 612, українців 696, старорусинів 15, жидів 17, інших 4.

Повіт Перемишль. На загальне число 100 громад вибори відбудуться у 38. Правосильні вибори без голосування у 72 громадах. ББ добуло 396, УНДО 619, старорусини 81, жиди 22 мандати.

Повіт Переворськ. У 37 громадах ББ здобуло 266 мандатів, людювці 106, селянські партії 69, ендеки 29, симпатки людювців 65. Вибори відбудуться ще в 8-х громадах.

Повіт Рудки. Вислід виборів у 60-х громадах: ББ 267, христ. дем. 1, людювці 66, ендеки 3, комуністичні 21, УНДО 599, УСРП 26, старорусини 19, безпартійні 76. Вибори відбудуться ще в 8-х громадах.

Повіт Рясів. Вибори відбулися в 110-х громадах. Б. Б. 1.641, людювці 440, безпартійні 123, ендеки 43, християнські демократи 6, УНДО 14, старорусини 6. Вибори вже закінчені.

Повіт Сянік. У 120-х громадах ББ здобуло 773, лемки 434, людювці 158, ендеки 26, П. П. С. 14, УНДО 352, жиди 22, безпартійні 4. Вибори відбудуться ще в 8-х громадах.

Повіт Сокаль. Голосування не відбулося, бо зголошено тільки одну листу. На 101 громад по-

Визиваємо на свідків

наших дешевих цін, тих всіх, що купили: анблагливі теплі мужеські піджаки і бонжурки по 1-90, попелінові мужеські сорочки 6-90, підштанці дуже тривалі 2-30. Фабрика Білая „АСТРА“, — Львів, Сикстуська ч. 2. 320

ляки здобули 501 мандатів, жиди 41, старорусини 73, українці 1.110, німці 5. Речинське для прогестів ще не минуло.

Повіт Турка. У 92 громадах ББ здобуло 328 мандатів, прихильники ББ 130, Агуда 66, сіоністи 48, УНДО 432, старорусини 260, безпартійні львівські русини 418, комуністи 16. Вибори відбулися ще в 5-х громадах. У 39 громадах політено мандатів так: ББ 207, симпатиків ББ 4, німці 17, жиди 2, УНДО 339, старорусини 173. Вибори відбулися ще в 29 громадах.

Повіт Лисько. Компромісові листи зголошено в 90 проц. громад. Подробичі покищо нема.

Повіт Городок. У 57 громадах вибрано: 340 поляків, 467 українців, 110 старорусинів, 78 німців, 7 жидів. Голосування відбувається ще в 11 громадах.

Повіт Яворів. Вибори вже правосильні в 27 громадах, ББ 92, старорусини 168, УНДО 100, УСРП 4, євдеки 2, людські 1, колишній Сельроб 3, німці 2, безпартійні 60. Голосування ще не закінчене.

ТЕРНОПІЛЬ. 31. X. ПАТ. Зацікавлення виборами до громадських рад збільшилося в останніх днях. В усіх громадах ведуться переговори між поляками та українцями з метою виставити компромісову лісту. У Брідичині відбувається голосування в дні 6. листопада ц. р., так само в повітах Камінька Стр., Копичинці, Підгайці, Перемішляни, Радеків та інших повітах.

СТАНІСЛАВІВ. 31. X. ПАТ. Вибори до громадських рад у станіславським воевідстві викликали велике зацікавлення. У 90 проц. громад зголошено компромісові листи.

ЧОРТКІВ. 31. X. ПАТ. Громадські вибори відбулися в 24 громадах у дні 6. листопада ц. р. У 25 громадах зголошено компромісові листи. В громадах, де відбулися вибори, зголошено тільки по одній польській лісті.

Французькі війська увійдуть до Сарщини?

У зв'язку з недалекою речинське плевбисциту в Сарщині французька влада поробила різні зарядження. „Матен“ твердить, що французьке військо вже приготувалося, щоб не допустити до німецького перевороту в Сарщині. Союз господарських товариств Сарщини звернувся до Ліги Націй, що треба поважно рахуватися з тим, що німецьке військо ввійде до Сарщини.

„Таймс“ повідомляють, що французький уряд призначив головному командантові французького війська на кордоні Сарщини, щоб на випадок, як того жадає голова правлячої комісії д-р Клод, французьке військо ввійшло до Сарщини.

Атентат на болгарського короля?

„Дейли Мейл“ принесла вістку, що на болгарського короля та королеву виконано атентат. В тендері локомотивного поїзду, що ним король і королева їхали зі Софії до Ексінограду, мовляв, укрили невольну машину. Машина вибухла, як поїзд був Остраціці. Палає і машиніст були ранені, а поїзд піким не провадженний, їхав далі. Король, що, як відомо, є теж і аматором-машиністом, перейшов до машини та зупинив поїзд. Рештки невольної машини знайшли між вуглем. Болгарська Телеграфічна Агенція заперечує вістку про атентат, а твердить, що на локомотиві вибухла лише пожежа з невідомої причини.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— До Лондону приїхав генеральний секретар розбройної конференції, щоб устійнити з Гендерсоном речинське скликання розбройної конференції.

— Болгарська поліція арештувала у Старій Загорі 30 комуністів.

— В. Британія і Китай піднесуть свої посольства в Нанкін і в Лондоні до степені амбасад.

— Прем. Гембеш складе міанту в поділю 3. листопада ц. р. канцлерові Шумнігові, в поведілок буде вже в Римі.

— Японський амбасадор у Вашингтоні заявив журналістам, що Японія буде дуже задоволена, коли до кількох років розбудує свою флоту до величини флоту Злучених Держав.

— Румунська рада міністрів рішила створити спеціальний фонд на озброєння армії і закуп найкращої зброї.

— У Стамбулі відкрили організацію, яка доконе великих обманств на шкоду митного уряду. Вибери в замінених 60 турецьких воядовців.

Великий Театр

год. 3'30 Популярна комедія П. Вульпіуса „Я переміг кізку“ — по найнижчих цінах. год. 7'30 Значення совітська комедія В. Шингаріна „Чужа дитина“ — Відмічні проблеми навіть у Совітській Росії не знаходять нової розв'язки. —

Театр Річководностей

год. 3'30 Дейвіса „Міжком“ — по найнижчих цінах. Довідається винні що не значить бути „міжком“ або що не значить „міжком“. год. 7'30 „Х-33“ сенсативна п'єса Мадіса і Букарда. Успіх на всіх сценах світа є справжня сенсация

Недобір 150 мільонів.

ПРОМОВА ПРЕМ. КОЗЛОВСЬКОГО.

ВАРШАВА, 31. 10. ПАТ. Нині прем. Козловський виступив до радіо промову про державний бюджет та господарку самоврядування. Хід думок такий:

НЕДОБІР БУДЖЕТУ.

Прелімінар бюджету на 1935-36 рік передбачує недобір. Насуваються два питання: 1) Чи недобір неминучий і 2) і як його покрити. Прем. Козловський каже, що Польща може покрити недобір навіть у теперішній скруті. Доказом цей рік, коли позичка дозволила покрити державні видатки, менше більше такі самі, які передбачує бюджет на будучий рік. Позичка допомогла покрити недобір без захитання основ суспільного господарства. Це доказує, що суспіль-

Оказійна продаж — флякеля на білях 0-65, баталіна 1-80, штрукси і бархани за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

не господарство, хоч не без зусиль, може покрити необхідні державні видатки. Іншими словами позичка доказує, що можна вдержати державні видатки на дотеперішній висоті. Недобір бюджету сягає 150 мільонів. Чи не можна його оминути? Якби уряд хотів обнизити державні видатки, тоді отерпіло би міжнародне становище Польщі, культурний рівень, або не обійшлося би теж без знижки платень для урядовців і службовиків. Справді це можливе, але на думку прем'єра не вказане, бо недобір 150 мільонів можна без клопоту покрити навіть у теперішній скруті.

ПОПРАВА НА ГРОШЕВІЙ РИНКУ.

На грошевий ринок значна поправа. Звишка процентних паперів і акцій доказує, що держава може легко користати з кредитів. Це ще не є доказом, що уряд бажає постійного недобору. Навпаки уряд веде постійно боротьбу з недобором. І так недобір у 1933-34 сягає 337 мільонів, на 1934-35 р. — 228 мільонів, а на 1935-36 р. — 150 мільонів. Дальші роки мусять довести до рівноваги в бюджеті. Повна рівновага під теперішню хвилину неможлива. Основні потреби мусять бути покриті через знижку інших дубличних тягарів. І тому уряд працює над суспільними забезпеченнями, відновленням само-

врядування, хліборобства. Всежтаки надії на збільшені доходи не брались під увагу при укладанні прелімінарного бюджету, щоб не втратити вперед очей опадностей, які ще довгі роки будуть хлібом насущним.

ВАЛЮТА НЕ ЗАХИТАНА.

Уряд осягнув тією акцією одно: прелімінар бюджету не захитав валютою. Крім того недобір 150 мільонів зол. є менший від передбаченої суми на господарські вклади.

ПРИЧИНА НЕДОВОРУ.

Це доказує, що недобір повстав внаслідок господарських вкладів. Він доказує, що остерожна і ошадна бюджетова політика держави та журба за дубличні фінанси витворює довіря серед громадянства. Доказом цього довіря, постійне збільшення запасу державного Польського Банку та низький курс золотих монет. Ці запаси не зуживаються на консумцію, тільки впливають на оживлення грошового обігу і біржі. Внаслідок того оживляється продукція і торгівля.

РЕФОРМА ГРУНТОВОГО ПОДАТКУ.

Уряд підготував реформу ґрунтового податку і вносить до сейму законопроект про нову класифікацію ґрунтів. Над іншими проектами податкових реформ уряд працює. Платниками обнижено відсотки і карі загання. Митна умова з Данією теж управильноє низку господарських питань.

Опісля прем'єр обговорив бюджетову політику в самоврядуванні. Уряд намагається зрівно важити бюджети самоврядувань союзів. З тією метою завів контролю над ними, яку буде перебудити ревізійний союз територіального самоврядування. Труднощі самоарядування облекшить спеціальний позичково-запомоговий фонд.

Катастрофа на маневрах воєнної флотії.

ВАШИНГТОН, 31. 10. ПАТ. Підчас маневрів американської воєнної флотії недалеко Панамського каналу зударилися два літаки, які вилетіли з чердаку корабля Лексінгтон з т. зв. авіоматки. Один літак упав до моря, оба летуни втопилися. Другий літак ще встиг осісти на авіоматку Лексінгтон.

Греція проти об'єднання з Малою Антантою.

АТЕНИ, 31. 1. ПАТ. Преса повідомляє, що грецький уряд виступить проти об'єднання Малої Антанти з балканськими державами. Політичні кола міркують, що співпраця з балканськими державами не може накинати Греції ніяких зобов'язань поза Балканом.

Міська Комунальна Каса Ощадності у Львові!

Не досить розбудити серед громадянства хист до ошадності і розуміння її ваги. Треба ще вміти збирати дрібні ошадності людей в капітал, що може стати діяльною силою у господарському житті у формі кредитів, які признають людям, щоб могли дати почин до якогось здорового господарського діла.

Таким огнищем пропаганди ошадності з метою витягнати її до служби господарського життя м. Львова стала від літ Міська Комунальна Каса Ощадності у Львові, яку покинула до життя громада м. Львова у 1912 р.

Майже від самих своїх засновки мусять перейти вона тяжку пробу своєї життєздатності; а моменту, коли ввели золотову валюту почалась доба тринкового й мічного її розвитку. І дарма, що теперішня конюнктура для цілей і розвитку Каси не найкраща, то проте принайці установа дає навіть у такому часі якнайкращі наслідки, завдяки загальному довірю, яке придбала ця Каса за час своєї діяльності.

Майже 100.000 зорганізованих осіб, що ошаджують, зложило на акцляки в Касі на підставі обрахунку з 30. червня 1934 повинну квоту 57.459.000 зол. — і не вважаючи на важкі господарські обставини, підчас яких люди звертаються до грошей складення чл. чорну голіну — прибувають нові вкладки так, що зростаючий капітал збільшился від дня 1. липня до 1. жовтня ц. р. на 1.722.941 31 зол. У тім короткім часі акцляки Каси 6.704 нових ошадностеанх книжечок, а загальною позаложили у вкладковім відділі 69741 клієнтів.

Для лаготи мешканців міста з периферії зоргані-

зувала Каса два Відділи, а саме на Городецькому передмісті і Жовківському. Постійний зріст ошадностей і шораз живіший рух клієнтів свідчить найкраще про те, що ці відділи виконують своє завдання.

З капіталів зібраних Касою користають власники реальності, яким у формі довгочеринських позичок позичила Каса більш 17 міль. зол., — купці, ремісники, промисловці і хлібороби як короточеринцеві акцляки позички позичили більш 20 мільонів зол., а призначений для населення у негайній потребі Заставний Замлад Відділ М. К. О. у Львові, який полагодує пересічно 435 осіб щоденно і анказує стан понад 32.000 признаєаних позичок — посідає в обороті понад 2.500.000 зол., які Каса признає.

З зисків, які Каса має, повстають Засобові фонди, що мають служити на забезпеку втрат, яких Каса може зазнати, а також деяку їх частину признає на суспільні цілі.

Засобові фонди Каси перевищують 5.059.600 зол., отже майже 10 проц. вкладкового капіталу.

На суспільні цілі в часі від 1924 р. признаєани більш 893.000 зол., а чого понад 300.000 на поміч для безробітних.

Той побіжний образ чинить, які виконує Каса для господарського життя Львова є якими доказом, що та кредитова самопоміч, яку організує громада міста через Міську Комунальну Касу Ощадності у Львові, що забезпечує вклади в Касі виконує через органи Каси управу над її фондами є поважним чинником господарського розвитку міста і цілого його населення. 310

Листів наш часопис!

СПОРТ.

СТАНІСЛАВІВ. У. С. К. — Каменярі (Вовчинці) 0:1. Тов. змагання закінчилися несподіваною програмою У. С. К-у, який виступив лише з 4 гравцями з першої дружини.

Біг на колісниках на трасі Станіслав-Надзвірна-Станіслав (около 84 км.) виграв певно Гнатюшка в часі 2:43.46.6, 2) Блаженко, 3) Зубаль. Гнатюшка здобув на власність нагороду дир. Т. Мартинця.

Ситківські змагання за нагороду імж. І. Поповича закінчилися перемогою Донського над Валькою в 3 сетах. У змаганнях не брав участі Андрухович П. Великою несподіванкою була програма Попеля з Донським. У змаганнях брало участь 7 змагунів, усі з У. С. К-у.

Б. Л.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Тарас Шевченко: КОБЗАР. Повне видання в 3 томах у редакції з передмовою та примітками Івана Станіславича. Том I. Станіславів 1934. Накладом „Української Бібліотеки“, ст. 312.

Тарас Шевченко: ТВОРИ, том II. Поезії 1837—1842. За редакцією Павла Зайцева. Видав Український Науковий Інститут. Варшава-Львів 1934. Стор. 352, 89.

Іван Зубенко: „ФАТУМ“. Повість із 1917—1920 рр. Коломия, 1934. Накладом Вид. „Ока“, ст. 136. Ціна 1.20 зол.

Іван Зубенко: „ГАЛИНА“. Повість із часів вільної боротьби. Коломия, 1934. Накладом Вид. „Ока“ ст. 137. Ціна 1.20 зол.

Максим В. Брилінський: СРІ ОДНОСТРОІ. Повість. Обгортка Ніни Голіан. Львів, 1934. В во „Неділя“ ст. 320, ціна 2 зол. 70 с.

Іван Горішівський: СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ. Історична картина з життя львівського братства в XVII в. Львів, 1934. Накладом Т-ва „Просвіта“, книжечка 9—10. Стор. 100, ф. 8.

ЖУРНАЛИ.

НАЗУСТРІЧ, ч. 21. Двоп'ятдесятник, Львів I. XI. 1934. Література, мистецтво, наука, громадське життя Ціна 50 сот. Зміст: Михайло Мочульський: Призабутий мистець — Юрій Пяньків. Святослав Гордійський: Листощ. Юрій Косач: Народження великого. Вистави малюнків у музеї Наук. Т-ва ім. Шевченка. Франц Ковальський: Стрілецька антологія. Ганна Чикаленко: Віктор Каталя. Ганс Бетге: Стріли в Барселоноі. І Шмер-

ковська-Приймова: Імпресіонізм у музиці. Ст. Левицький: Крапки над і: Де ля Пе. Василь Софронів: Кілька світлин з Лемківщини. О. Дніпровський: Спроба епічної поеми. З нових французьких книжок. Жак Іжаж: За два тижні. М. Рудницький: Гармонійні пахощі. Літературний Бім-Бам. Летіло 40 сорок...

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, ілюстрований популярно науковий журнал, місячник. Рік VII, Ч. II. Львів, листопад 1934. Зміст: Поклик у справі святкування пам'яті Федьковича; Кариків (Ф. Ковальський); Прозорі як шкло заплата (Е. Жарський); Дитячі літа Лесі Українки (М. Деркач); Жакливі воєнні винаходи (Хв. Дудко); Е. Чикаленко (С. Наріжний); Майбутнє нашої землі (А. Ластовецький); Хліборобство в баталії (А. Лотоцький); Заповідник у Киянцях (М. Багалук); Газинське московське фільство (М. Андрусак); Садить дерева й купі (А. Анатрієнко); Будівництво та промисл за книжках часів (Я. Пастернак); Парня і дівка (А. Крижовяз); Дещо про музику Сходу (Ф. Колесса); Додаток: Освіта й виховання; Бібліотечний поразник.

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ

сплати своїх зобов'язань супроти „Діла“ на пізніше, тільки врівняйте негайно ваш довг і ширіть „Діло“ в крузі своїх знайомих!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції на відповідь

Театри.

Українська Драматична Сцена у Львові (сала „Улю“, Осолодських 10).

Субота, 3. XI. год. 7:30 веч. „Поцілунок перед дзеркалом“.

Неділя, 4. XI. год. 7:30 веч. „Поцілунок перед дзеркалом“.

Великий Миський Театр.

Четвер, 1. XI. год. 3:30 поп. „Я перемагаю крізу“.

Четвер, 1. XI. год. 7:30 веч. „Чужа дитина“.

П'ятниця, 2. XI. год. 7:30 веч. „Мархолт“.

Театр Рівногородностей.

Четвер, 1. XI. год. 7:30 веч. „Х 33“.

П'ятниця, 2. XI. год. 7:30 веч. „Товариш“.

Концертне Бюро Тірка:

Понеділок, 5. XI. II. мистецтвий концерт: Ваза Пшігода, скрипка.

Вівторок, 6. XI. В. Пшігода у Дрогобичі.

Середа, 7. XI. В. Пшігода у Перемишлі.

Кіно.

АПОЛЬО: „Нуждари“ (Вінтора Гіго).

АТЛАНТИК: „Віра Вілла“.

ВАНДА: „Кожному відно кохати“.

ГРАЖИНА: „Чар віденського паласа“.

КАСІНО: „Любовні гри“ з Рішардом Тавбером.

КОЛІСЕЙ: „Грішник“ і ревія мистецтвий чалендія“.

КОПЕРНИК: „Нана“ (на осн. Е. Золя).

Крім того: кофрова гротеска та найновіший Тижневик Параманту.

МАРУСЕНЬКА: „Нана“ (на осн. Е. Золя) і ревія: „Протібідні шалі“.

МІРАЖ: „Нібельунги“.

МУЗА: „Кохає, любить, шанує“.

ПАЛІАС: „Стамполіо“ (Доллі Гас).

ПАН: „Присух життя“ і ревія.

ПАСАЖ: „Білий опар“ і ревія.

РАЙ: „Чи Людина це дівчина“.

СВІТ: „Наречена з Відня“, „Вірний шпиль“.

СОНЦЕ: „Присирини“ і ревія.

СТИЛІВЕ: „Князь Аркаді“ і ревія.

УТІХА: „Без чести“ і ревія.

ХІМЕРА: „Іх Експеленція мілає“ (Джан. Гейнор, Анрі Гара).

Закордонне радіо.

Четвер, 1. листопада 1934.

Відень (306,8) 12:40 Симф. концерт, 13:45 Квартет а-моль Бетовена, Братислава (298,8) 10:05 Фортепіан, 21:00 „Маларі і його дитина“ мюз. комедія Костая, Прага (470,2) 10:00 Фортепіан, 20:35 Співа, Париж (1648) 18:00 Класич. поранок, 21:45 Симф. концерт, Атльона (531) 21:00, 22:00 Співа, 22:10 Нар. музика, Берлін (356,7) 18:05 Промова мін. Гебелса, 19:00 Солісти, Гамбург (331,9) 23:00 Співа (Бетовен, Брамс, Гайагер, Франц, Гречер), Кенігсштергаузен (1571) 15:40 Байки, Кельн (455,0) 17:20 Пісні Унгера (сп. Л. Ман, альти), 18:25 Фортепіан, Будапешт (550,5) 12:10 Оп. оркестра, 16:00 Хор, 18:30 Арфа, 19:30 „Реквієм“ Верді, Мільно (368,6) 13:00 „Чотирі мушкетери“ мюз. пародія Сторачія, 16:45 Для дітей, 20:45 „Фальстаф“ оп. Верді, Рим (480,8) 17:00 Вок-іастр. концерт, 20:45 „Іде Пале-де-доль Кампанелі“ оп. Равіцця.

П'ятниця, 2. листопада 1934.

Відень (306,8) 17:10 Для дітей, 18:05 Фортепіан, Братислава (298,8) 19:10 Концерт козакської базилійської оркестри, Прага (470,2) 17:00 Квартет, 19:25 Скрипка, 14:45 Співа, Париж (1648) 13:00 Симф.

концерт, 21:00 Пісеньки, Атльона (531) 22:30 Ірландські пісні, Берлін (356,7) 18:30 Співа (Бамман, сопр.), 20:15 Сучасна музика, Кенігсштергаузен (1571) 19:00 Поезії, Ляйпціг (382,2) 15:00 Солісти, 22:20 Оп. музика, Будапешт (550,5) 12:10 Концерт оп. орх., 17:35 Фортепіан.

Львівське радіо.

Четвер, 1. листопада 1934.

9:00 Ранішня аудіція, 10:00 Богослуження: скрипкові твори Сігерія (Гр. пл.), 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеоролог. вістки, 12:05 Свято померлих (фейл.), 12:15 Муз. поранок (симф. орх., форт.), 13:00 На Поморі, 14:00 Концерт, 15:00 Всіх Святих на Шлеську, 15:15, 15:35 Транскрипції др. творів у вик. квартету Ленера (гр. пл.), 15:45 Цвинтарі та Всіх Святих у Львові, 16:00 На сільському цвинтарі (з нов. М. Домбоовської „Вітер в очі“), 16:20 Пісні (Май, баритон) в супр. фортепіану, 16:45 Світла над морем, 17:00 Чайковський: Форт. тріо а-моль оп. 50 (спр., відомочення, форт.), 17:50 Тисяча разів більше, тисяча разів менше, 18:00 Театр Уагні: „Мельник і його дочка“, 18:45 Що читати?, 19:00 Концерт симф. оркестри, 20:05 Актуальний фейл., 20:15 Спорт. вістки, 20:30 Поезії Штромагера про оп. Верді „Фальстаф“, 20:40 Трансм. з Торіна „Фальстаф“ оп. Верді, 23:00 Реклам. концерт, Сільва рерун.

П'ятниця, 2. листопада 1934.

6:45 Ранішня ауд., 7:50, 22:00 Реклам. концерт, Сільва рерун, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеоролог. вістки, 12:05 Огляд преси, 12:10, 13:05 Концерт, 12:45 „Тихі героїни“, 13:00 Полудневий денник, 15:40 Експерт, 15:35 Бірка, 15:45 Гр. пл. (Двожак), 16:45 Ауд. для хлопів, концерт сал. оркестров, 17:15 Фортуальст: „Реквієм“ (сп.), 17:50 Цвинтарі та Всіх Святих, 18:00 Культурне й мист. життя, 18:05 Польська середньовічна повість, 18:15 Форт. рецитали Павла Левинського, 18:45 На леґіоновому цвинтарі, 19:00, 19:30 Орг. концерт 19:20 Актуальна балада, 19:50, 19:56 Спорт. вістки, 20:00 Кутюк красанячого т-ва, 20:05 Муз. прелюдія, 20:15 Трансм. з варшавського Вел. Театру: „Реквієм“ Верді; в перерві: Вес. денник. Як працює, 22:30 Рецитатії поезій літер. авангаран, 22:40 Пісні (Цел. Наглі, сопран) в супр. форт., 23:05 Гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5,34—5,26 зол.

Нім. марка 185—195, фр. франків 3475—3500, шв. франків 17225—17275, фунти стерлінги 2615—2625, австр. шлілінги 9830—100—, чеські корони 2160—2295, рум. леї 3700—3800, ліри 4525—4585.

Золото: Долари 891—893, Франки фр. 3430—3460, Дукати 8170—8220, Корони 3580—3630, Рублі 4550—4630.

Срібло: Корони 030, рублі 120, фльори 070.

Акції та цінні папери.

Банк Польський 960050—960075 зол.

ШНИ „МАСЛОСОЮЗ“.

„Маслосоюз“ повідомляв, що в дві 31 жовтня п. р. кооперативна платів аа-льсько Львів.

1 кг. масла десероного 380—390 зол.

1 д. молока 014 „

1 д. сметани 060 „

1 к. яєць 360—370 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 22 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану слаба, на яєця сильна.

Маслосоюз повідомляв, що від 27. жовтня до 1. листопада п. р. відносно платити своїм доставкам за 1 кг. живої ваги птінці, льоко подвіря птахомисарні „М. С.“ у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Пантарки	І кл.	за 1 кг.	125 зол.
І кл.	І кл.	100 „	
І кл.	І кл.	113 „	
І кл.	І кл.	080 „	
І кл.	І кл.	085 „	
І кл.	І кл.	050 „	
І кл.	І кл.	080 „	
І кл.	І кл.	050 „	
І кл.	І кл.	085 „	
І кл.	І кл.	060 „	

На годонані і негодонані гуси попиту зовсім нема. Тенденція слаба.

ОПОВІСТКИ

Загальні Збори муз. Т-ва ім. М. Лисенка у Львові, відбудуться для 18. листопада 1934 (неділя) в год. 4 пополудне в малій залі Т-ва (вул. Шаткевича 5/III) зі звичайним порядком нарад. Виділя.

Звичайні Загальні Збори Тов. Українсько-руська Бурса ім. митр. Гр. Андрея Шептицького у Львові відбудуться в п'ятницю 16. листопада п. р. в домі Бурси при вул. Театинській ч. 10 в год. 5. веч. а з браку комплету в год. 6 при довідлив числі членів. Порядок нарад: 1. Відкриття Зборів. 2. Відчитання протоколу з поп. Заг. Зборів. 3. Звіт з діяльності. 4. Касовий звіт. 5. Звіт Контр. Ком.сії. 6. Вибір голови, 8-ох членів виділу, 3-ох заступників і 3-ох членів Контр. Ком.сії. 7. Внески і запшти — За Виділя: о. Проф. Ст. Шпетковський, голова, проф. Ол. Панейко.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

СТАРУ ГАРДЕРО: у міняю на першоєдний матеріал на вбрання. Хувеи, Обіздова 6, телефон 70-23. На візавія приходжу до дому. 508 1—3

ШВАЙЦАРСЬКІ ГОДИНИКИ продає дешево Домбровський і Розважовський. Львів, Акаденічна 2. 36/82 2—10

ВІДОМА УКРАЇНСЬКА БРОНЗІВНИЧА РОБІТНЯ Федиського Степана у Львові, Ринок ч. 9. виконує всяку церковну посудину з бронзи і срібла та відновляє часі і т. п. по найнижчих цінах. 94 14—7

Подаємо до відома, що в знаній харчівні

Д. Дружбяка Ринок 40,
снідання, обіди і вечері подешевіли

ВСІ ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ

Philips 33 A

Модель 1935

Радіо-приймач з обводовий до електричної сіті з динамічним голосником. Ратальною системою Філіпса 10 місячним

32/81 7 15 виключно до купна

„Фото-Радіо-Палас“

Львів, Марійська пл. 8. (Дім Шпехера)

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шваб. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Річно 50-00 „
Річно 80-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Європі,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарі: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Т-во „Український фонд“ всенних вдів
і сиріт у Львові

ладжує 3-го листопада 1934 р.

ВЕЛИКІ ОСІННІ ВЕЧЕРНИЦІ

в сали Народного Дому вул. Путовського ч. 22

Початок в год. 21. Джесбенд
Буфет у власній управі.

СВЯТО 1-го ЛИСТОПАДА.

АРХІЕРЕЙСЬКЕ БОГОСЛУЖЕННЯ У СВ. ЮРІ.

У катедральній церкві св. Юра відбулася 1. листопада п. р. Архиєрейська Служба Божья, яку відправив Преосв. єп. о. д-р Вучко в асисті капітули. Єпископ Вучко виступив теж патріотичну промову, побудовану на оповіданні Старого Завіта про жоду ізраїльського народу. Попликом до єдності й надії на Бога та благословенням усім присутнім і несутим і релігійно українському народові закінчив єпископ промову. Многочисним Українському Народові і молитвою „Боже Великий“ закінчилося Богослуження, яке — як кожного року — пібрало маси народу з усіх верств, що заповнили щирість просторий храм.

Порядок цього року ланував у церкві краший, ніж колинебудь. Перел великим вістарем був пригтований фотель для 1-го голови Генерального Секретаріату ЗУНР д-ра Костя Левницького, праворуч фотель колишнього головног команданта УГА ген. Тарнавського. Передові крісла були призначені для представників установ і ор-

ганізацій, окреме місце було визначене для колишніх членів австрійських армій, — воярники вказували місця. На представницьких місцях засіли послы і сенатори з головою УНДО д-ром Дм. Левницьким на чолі, голова ІТНІ, голова „Річної Школи“, директори „Сільського Господаря“, „Дністра“, „Маслосоюзу“, „Центросоюзу“, голова Музичного Т-ва ім. Лисенка, голова „Союзу Українців“ і ін.

АКАДЕМІЯ УНДО.

Після Богослуження у св. Юрі відбулися в домі Генеального Секретаріату УНДО у Львові святотні сходини членів партії. Збори відкрив короткою промовою голова д-р Дмитро Левницький, після якого короткий реферат виступив д-р Кость Левницький. Промовень пригадав важливі історичні дати та вказав м. ін. на великий зобіг обставини — повстання на Великій Україні саме одночасно з боями за Львів. Закінчив елущим покликом, щоб у такому святотньому моменті, як великі всенациональні роковини, не було місця для ніяких взаємних докорів.

Державна кооп. рада проти регіонального союзу на Волині. РЕВІЗІЯ КООПЕРАТИВНОГО РУХУ.

ВАРШАВА, ПАТ. 31. жовтня державна кооперативна рада радилася в м-стві скарбу над справою ревізії кооперативного руху. Віцеміністр скарбу Лехніцький сказав, що в висліді задуманої реорганізації кооперативного руху повинні повстати тісна співпраця кооператив і ревізійних союзів із господарським самоврядуванням.

У висліді нарад кооперативна рада постановила предложити міністрові скарбу прихильну олінію для плану консолізації кооперативного руху. Рада заявила за злукою двох найбільших кооператив: познанської „Уні“ та варшавського „Зелюченя“, до яких належить 9 рев. союзів і 5.000 кооператив. Рада поручає теж злучити польські союзи консументів, так

щоби в усій державі був лише один союз кооператив консументів Річнопосполитої.

Рада заявила за тим, щоби державний союз мав право ревізії українських і „руських“ кооператив і поручила, щоби діяльність тих кооператив обмежити до півд-східних повітів. Признали право ревізії двом жидівським і двом німецьким союзам у Познані та Грудзюндзі. Рада поставилася неприхильно до створення регіонального волинського союзу та до створення союзу при Річничій Палаті у Львові. Рада заявила за найтіснішою співпрацею кооп. організацій із господарським самоврядуванням, себто з річничими та ремісничими палатами.

Петровський керманічем закордонних справ ПРИ УРЯДІ РАД. УКРАЇНИ.

ВІДЕНЬ, 1. 11. ПАТ. Большевицького посла у Відні Адольфа Петровського відкликали в ім-

гували його керманічем закордонних справ при уряді української рад. республіки в Києві.

Скликають розбройну конференцію.

ПАРИЖ, ПАТ. Голова розбройної конференції Гендерсон постановив скликати засідання президії конференції до Женевы на 20. лис-

топада. На денному порядку буде мабуть і справа торговлі зброєю.

Арештували большевицьких спортсменів.

МОСКВА, 1. 11. ПАТ. Вістка про арештування большевицьких спортсменів чеською поліцією в Кошицях під закидом участі в демонстраціях збокальних комуністів прийшла до Москви вчор-

ра піаним вечером і викликала загальне обурення. Треба зазначити, що між арештованими є високий держ. муж, секретар наційної ради фізичного виховання СССР Дюмін.

Арештували болгарських старшин.

У Софії арештували двох ем. вищих старшин, бувш. команданта Софії ген. Георгієва та бувш. шефа віділу в м-стві війни Поркова. Кажуть, що є де в звязку з ліквідуванням македонського

революційного руху. Оба арештовані втримували взаємини з Михайловим. Арештували й соціалістичного посла македонця Дмітрова. Він був правним дорадником македонського нар. комітету.

Арештували графа під замітом шпіонажі.

УЖГОРОД, ПАТ. У місцевості Великий Камимир на Сх. Словаччині поліція арештувала земельного власника гр. Берхтольда під закидом шпіонажі в користь Мадярщини. Арештування

графа Берхтольда, сволка бувш. австро-угорського міністра та „посвощеного“ з малярською аристократією викликало заг. сензацію.

50 підводних човнів.

ЛОНДОН, 1. 11. ПАТ. „Дейли Телеграф“ повідомляє з Токіо, що одна визначна особа після повороту з Владивостоку сказала, що в там, воєнній пристані є ок. 50 підводних човнів. Цей

факт і велику кількість большевицьких літанів, які там є, японські урядові кола вважають небезпечною для Японії.

ВЖЕ ЗАКІНЧАТЬСЯ ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ СХ-КИТАЙСЬКОЇ ЗАЛІЗНИЦІ.

МОСКВА, ПАТ. Із большевицьких джерел у Токіо повідомляють, що амбасадор Юренев вручив мін. Прові большевицьку відповідь на ост. японську ноту в справі сх.-китайської залізниці. Комунікат каже, що стріча Юренева з Гіроюою припиниться до скорого закінчення переговорів.

ЖОВТНЕВА ПАРАДА.

МОСКВА, 1. 11. ПАТ. У Москві гарячково готувалися до жовтневої паради в армату з 17. роковинами революції. При декоративі міста працює 900 матерія, різьбарів і декораторів.

СТВОРЯТЬ ЗМОТОРИЗОВАНУ ДИВІЗІЮ.

МАДРИД, ПАТ. Уряд задумує створити нову дивізію війська силою 12.000 вояків, зовсім змоторизовану, що малоб кассарно в околицях Мадриду, а мотезд у потребі скоро відійти в якунебудь есп. провінцію, загрожену заворушеннями.

ЧАНЬ-КАЙ-ШЕК РАДИТЬ НАД РЕОРГАНІЗАЦІЄЮ АДМІНІСТРАЦІЇ.

МОСКВА, ПАТ. Маршал Чань-Кай-Шек під час побуту в Пекіні обговорив із кількома генералами справу реорганізації адміністрації так, щоби в Китаю введено авторитарне правління. Головою того уряду був би Чань-Кай-Шек.

СПРАВА БЕЗПЕКИ В ДНІ МАРСЕЛЬСЬКОГО ВБИВСТВА.

ПАРИЖ, 1. 11. ПАТ. Шеф ген. інспекції адміністраційної служби адм. міністрові внутрішніх справ звіт у справі безпеки в Марселі в дні агентау на короля Олександра та мін. Барту.

ДОМАГАЮТЬСЯ ВІД АВСТРІЇ ВИДАЧІ ТЕРОРИСТА.

ВІДЕНЬ, 1. 11. ПАТ. Французьке посольство у Відні зажадало від австрійського уряду видачі полк. Пердевича, якого певалио арештували у Відні. Віденська поліція веде слідство в справі його адогалих звязків із хорватськими терористами.

ЗЕМЛЕТРУС.

МОСКВА, ПАТ. У Закавказському краю відчувли землі сніжно землетрус у Баку, Ерівані, Шемаху та Степанакерт. Комунікат не згадує про жертви в людях.

КАТАСТРОФИ.

У задній сс. Лаврентія в Канаді біля островів Антикості затопув корабель „Рой Давіт“. Капітан і 4 людей із вагою доплили до бережка. Інші 6 моряків і 12 пасажирів всіли до рятункових човнів, та всі затопули.

На летовищі в Торонто (Канада) упав літан і спалахнув пожеж. Пілът агинув на місці, ученик лет. школи помер опісля. Рівночасно в Камп Беорден у летунській катастрофі агинув старший на-пілът.

У лісі біля Грану упав шкільний літан летунської школи в Таліафрі в Сирії. Пілът і його товариши тяжко ранені, літан зовсім знищений.

До торговельного дому в Каза Гранде (на Кубі) підчас лавибільного руху якийсь чоловік кинув бомбу. Бомба вибухла. Люди в переполосі кинулися до дверей. Було ранених кільканасть жінок, що саме купували. Дві померли на дорозі до шпиталю. Згадується, що бомбу кинув член монархістичної організації.

СНІГ.

ПАРИЖ, 1. 11. ПАТ. Сьогодні вночі між 12 і 4.30 падав у Парижі перший ц. р. великий сніг.

Також в Англії, Шотландії та Ірландії температура була нижче нуля. В багатьох місцевостях упав великий сніг, що доходить до 10, 15, м, висоти. На деяких сільських дорожках злиплий сніг був зовсім непридатним.

П р и с и л а й т е п е р е д п л а т у !

Господарська сторінка середньоевропейської проблеми.

Прага, жовтень 1934.

Гадаю, що не від речі буде подати ш. читачам хід думок дуже цікавого реферату, що його мав 30. ж. м. в. Бріні чехословацький міністр рільництва, відомий словацький політик д-р Мілан Годжа на загальних зборах Середньоевропейського інституту для господарського зближення середньоевропейських держав. Роблю це тому, що т. зв. середньоевропейська проблема не дійсно осередок пізньої нинішньої європейської політичної ситуації, а далі й тому, що і сам підхід референта до питання дуже оригінальний і найшов візгук у цілій Європі.

Відчит міл. д-ра Годжи носив назву: „Чому Середуща Європа?“, а його провідні думки такі:

Після здійснення виповільних амагань повнолевих народів зріс в новій Середущій Європі той господарський націоналізм. Головний його чинник — індустріалізація досі чисто рільничих країн. Між ними і Чехословаччина, через зменшене спотрібування рільничих продуктів, наближується до рільничої самостархатності. При такім природнім розвитку треба вважати господарську Малу Антанту великим активом середньоевропейських господарських взаємин. Мала Антанта є нині важним блоком, який може бути зме основою для співпраці і з іншими державами, бо оорочієм міліоніона регіональна одиниця може легше переговорювати ніж поодинці менші одиниці. Римський пакт з Малою Антантою господарсько не суперничить. Господарські взаємини держав Середущої Європи — все одно чи належать вони до малоантантської групи, чи то римського блоку, чи стоять обіч обох є замалі і не вистарчають на те, щоби стати самостійною регіональною організацією. Вони не стали нею навіть і тоді, коли обійали собою Польщу, Болгарію, Грецію та балтійські держави. Регіональні пакти в Середущій Європі не слід будувати на взаємному обміні товарів між її поодинними державами. Справа не поліпшилася, коли навіть втягнути до цього або Італію або Німеччину, або й обі ці великодержави. А проте господарська Середуща Європа мусить існувати. Вони мусить існувати тому, щоб на місце малих держав — хіба з винятком одної Польщі — могла виступити до взаємин зі Західною Європою сильна стоміліоніона регіональна одиниця, сильна кількістю свого населення, якого обновила покупна спроможність могола мати для Західної Європи якусь більшу вартість. Правда, скептики вказують на те, що Західна Європа вже стільки наоличалася грошей Середущої і Східної Європи, що ледви чи хоче ще й тепер принести якусь вичисту. Але тут не йде про жертву, а лише про добре продуманий власний інтерес.

Задовження Середущої Європи під цю пору величезне. Коли брати під увагу коротко і довго речивцеві довги, а також довги державні і приватні, то в Чехословаччині задовження виносить 1928 міліонів шванц. франків, в Австрії 2.576, в Мадярищині 3.541, в Югославії 3.951, в Румунії 5.266, а в Польщі 5.739 міліонів шв. франків. Значить, що задовження лиш шости держав доходять до 28-ох міліардів. З цих довгів треба платити відсотки й амортизаційну сплату, а не лише у цих шістьох державах робить річно суму 1200 міліонів шв. франків. Само собою, що держави, які гроші дали, мають право домогатися їхнього звороту. Але чи пенсі держави-донимники платити бодай відсотки і амортизацію готовими грошми? Також золота і левів у цих держав не багато, а золоте покриття в порівнянні зі Західною Європою у них невелике.

Середньоевропейська група держав — отже крім держав Малої Антанти і римського блоку ще Болгарія, Греція, Польща і балтійські держави, разом 11 держав, має 111 міліонів метианців і 347 міліонів золотих долларів обігової монети, враховуючи сходи паперові гроші. На другій стороні проти них стоїть у Західній Європі група п'ятеро більша, бо самі лише Англія, Франція, Італія, Німеччина, Бельгія, Голландія і Швейцарія мають разом 216 міліонів населення, а сім цих держав мало з кінцем серпня ц. р. аж 9.793 міліонів золотих долларів обігової монети, себто десять разів більше, ніж одинацять середньоевропейських держав. Коли ж знову поміняти апаши золота і левів в обох цих групах, то й тут порівняння виходить на некористь середньоевропейської групи держав. З кінцем ж. м. ц. р. мало сім західно-європейських держав 5528 золотих долларів запасів, а протилежна група мала їх в цьому самому часі лиш 345 міліонів золотих долларів. Якжеж може в цій ситуації жердан середньоевропейські платити західно-європейському банкету? У грошах нім не може, а тому лишається лиш експорт.

1932 р. процентова служба заграничних довгів середньоевропейських держав досягнула великих відсотків вивозу: в Чехословаччині це виносить 9 прц., в Румунії 22 і пів прц., в Австрії 40 прц., в Югославії і в Польщі понад 33 прц., а в Мадярищині аж 79 і пів прц. Іншими словами: щойно чотири п'ятих цілого мадярського експорту вистарчає на сплату відсотків від заграничних довгів. А деж довг, за який треба тепер платити і то або доброю валютою, або знову вивозом?

Вихід з цієї ситуації — на думку референта — лиш один: Хочуть середньоевропейські держави платити свої борги Західній Європі, то мусять це робити лиш у формі збільшеного вивозу. Але всі ці держави, з винятком лиш Чехословаччини та Австрії, це аграрні держави й вивозять більшістю різнничі продукти та худобу, ялиця та дріб. Крім цього можуть вони ще додавати деякі вартісні сировці. Але лиш про те, чи Західна Європа може і хоче нині ці продукти купувати. З господарського й фінансового погляду є в інтересі західно-європейських держав присвятити

Оказіона продаж — фліяеля на білля 0'65, ваталіна 1'80, штрукси і бархани за безцін купити у **ВЛАДІСЛАВІ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

більше уваги довозові рілничих продуктів та сировців з придунайських держав та з держав Середущої, а теж і Східної Європи (?). Тут не йде про філіантропію, але про здоровий торговельний інтерес.

Однак передумовою успішної розвязки цієї цієї проблеми є те, що рівновартим партнером супроти сильної Англії, Франції і т. д. не може бути ряд середніх та малих держав, з яких кожна йде саомпас. Господарська Мала Антанта є першим кроком на тому шляху, щоб у противагу Західній Європі поставити сильну господарську регіональну одиницю Сердущої Європи. Це — на думку референта — може у великій мірі причинитися теж до ступневої ліквідації теперішньої господарської кризи, а далі і до розвязки політичної сторінки середньоевропейської проблеми — цього ключа до мира і війни.

М.я.

Не соромитись простої роботи...

(Відповідь п. І. Січинському).

НЕМА В НАС ЛЮДЕЙ ДО ПРОМИСЛУ.

В „Ділі“ ч. 281 з 20. X. ц. р. п. І. Січинський забираючи голос в дискусії над розбудовою нашого промислу, поставив здається мені (зі змісту) від наших „молодих“ цілий ряд закидів та домагається категоричного „Відповідьте!“

Даю відповідь: Не помиляюсь, коли тверджу і далі, що в нас нема достаточного числа людей здібних творити промисл, працювати у ньому, бути його керівниками та ліонірами, дарма, що є у нас декілька метких одиниць, які ведуть чи то свої чи кооперативні підприємства. Тих одиниць є мало на скількість нашого населення та простір національної території, люди це старші, які в боротьбі за своє існування знищили свої сили, багато з них у своїй скромності не має сміливості виходити на велику арену, неодні з них почувають і як чесні громадяни признають, що можуть вести свої малі підприємства, але бояться кермж фабрики.

Якби у нас були відповідні люди, щоб творити промисл, то ми його малиб. Віда в тому, що їх нема й як видно зі статті п. С. нескоро їх будемо мати.

Закидає п. С., що „директори наших установ починають кар'єру від звичайного службовика, а кінчають емеритурою або смертю зі старості“, та що „перейшовши тем практику і набувши досвіду не творять власних: директори кооп. банків, своїх приватних банків, директори М. С. своїх приватних молочарських підприємств, директори Н. Т. чи Ц. С. своїх власних торговельних складів і т. д.

Щодо творення у нас приватних банків, то нехай п. С. не ображується, але коли він виходить тепер з тою справою, то зміцнює мене чомусь в переконанні, що на банковості він зовсім не визнається. Банки це не прості ремісничкі вкрстати чи звичайні крамниці. Директори наших кооперативних банків ані не всі такі неукі, ані такі ліниві, щоб не могли чи не хотіли творити своїх власних приватних банків, тільки, що банку не можна засновувати як швейський варстат чи крамницю з гудзиками та пастою.

Передовсім Ротшильдів між директорами наших банків нема; далі: творення банків нормують спеціальні закони, на банк треба мати концесію.

НАШІ БАНКИ І МОДЕРНІСТЬ.

Наші кооперативні банки ледва живіють. Не знаю, чи п. С. знає історію однішого нашого акційного банку: Земельного Гіпотечного, як ішла збірка його основного фонду, опісля підписки? Не знаю, чи відомо йому, хто врятував існування цього банку та в чийому портфелі є більшість його акцій?

Наша банківність пристосована до аграрного характеру нашого краю та народу. Діяльність нашого акційного та наших кооперативних банків оснований на обслузі потреб більшості нашого народу, наших селян, дрібно- і малоземельних рільників. На гіпотечні спіроються всі трансації наших банків. Наші банки несуть іще на собі тягар банковості старих та середньовічних часів, вони „сокоють“ (висказ одного з наших директорів) гроші, які їм дали вкладники, забезпечуючи їх, значить, знову „соко-

тять“ в позичках на гіпотехах, у кредитах довгоречинцевих.

Наші банки не мають іще характеру та прикмет новочасних банків, які „досередничать головню у виплаті та обороті кредитом“ та які в своєму підприємстві обертають переважно чужими, на довгий або короткий час, меншим або більшим числом клієнтів повіреним їм грошем“).

„Керманич банку — сказав визначний англійський банковець в Англії Haukey — мусить уміти відрізнити вексель від гіпотечки“). Модерні банки повставали скрізь з переминою природної рілничої господарки, в господарку промислову, торговельну. З відкриттям заморських шляхів, з поширенням колоніальної торгівлі, зі зростом фабричного промислу повстають модерні банки в Венеції, Голландії, Англії і т. д. Першими банкірами в Англії були жидівські купці“).

Короткоречинцевий банковий вексель у нас майже непрактикований, його аправила безнастанно прольонгують. Наші банки не зачетують експорту наших фабрикантів, бо його у нас нема, не ведуть їх рахунків чи виплат, у нас нема безгрішного банкового обороту.

Наші селяни не має своїх банкових конт, продає за готівку і готівкою платить, без банку наскільки не потрібне позички, наш селянин обходиться.

ПРИВАТНІ БАНКИ І КООПЕРАЦІЯ.

Деж тут грунт для наших приватних банків? Вони можуть у нас повстати хіба аж з переминою аграрного характеру нашої країни, з розвитком нашого промислу, нашої торгівлі.

Покищо ми ведемо ще тільки примітивну натуральну майже виміну (товар чи продукт за готовий гріш) господарку, а така господарка розвиткові банків, ще й приватних не сприяє.

На боці лишмо тезу економістів, що велике число банків не конче свідчить про здорову фінансову силу суспільності, та що нині скрізь йде концентрація фінансового капіталу, картелізація банків.

Не багато визнається п. С. і на нашій кооперації. Не знаю чи п. С. забуває чи не знає, що це таке кооперація й служба у ній. Кооперація це громадські, суспільні установи, які мають якусь ідею. Н. Т., М. С., Ц. С. це не звичайні тільки крамниці, обчислені на аиск, але вони сповнують велику суспільну, громадську ролю, організують на спільних у нас національних основах наші розпорошені економічні сили. Працівники наших кооперативних установ це не гешефтьєрі, а працівники в службі великої ідеї. А ідея вимагає вірності їй до кінця. Коли хтось накликає громаду до організації в кооперації, виказує її користі та вигоди, то як може він потім цю організацію сам розбивати, або кидати? Чи не булаб це деморалізація? Чи колиб священник виступав з церкви та основував свою власну — чи це булаб правильне, моральне явище?

П. С. не признає хіба кооперації ніякої ідеї, коли може щось подібне думати.

1) Dr. Georg Obst: Geld-Bank-u. Börsenwesen. Stuttgart 1922, str. 95, 101.
2) 3) 4) ibidem

КОНКУРЕНЦІЯ.

Про конкуренцію згадає п. С. і каже, що її теж нема чого лякатися. Тут хіба велике непорозуміння. Економічне життя підлягає певним законам, коли воно має функціонувати правильно. Український нарід своє економічне життя шойно упорядковує, організує. В інтересі сили та справності наших економічних установ та підприємств лежить, щоб вони розвивалися правильно, щоб не було між ними ніяких конфліктів, щоб одні доповняли других, щоб всі творили одну господарську цілість.

У нас, нації економічно слабо розвиненої, де наше господарське життя масово зосереджене в кооперації, конфлікт чи конкуренція між кооперацією і приватниками небезпечні, бо можуть принести шкоду нашому економічному розвитку. У нас мусить бути упорядковане відношення кооперації до приватників. Де вже є кооперативне підприємство, треба нам добре пригадати, чи у тій місцевості можливе та потрібне таке саме приватне підприємство і навпаки. Мені здається, що коли прим. кооп. „Будучність“ веде свою фабрику паперців, то нема потреби містити її ринку збуту для приватної української фабрики паперців, вона покищо нам непотрібна. Те саме торкається на мою думку і Маслосоюзу, Центросоюзу чи Народної Торгалі, як торговельних складів.

Зрештою над оснуванням гуртвалі, що обслуговувала б детальну продаж наших приватних крамниць, слід подумати організації нашого приватного купецтва Союзові Українських Купців.

Може можна б говорити у нас про другу, значить приватну фабрику мила.

КООПЕРАТИВНЕ І ПРИВАТНЕ ВИРОБНИЦТВО.

Думку про упорядкування взаємин між кооперативним і приватним виробництвом кидаю тут тільки мимоходом. Вирішити це повинні представники нашої кооперації РСУК та Союз Українських Купців та Промисловців, розподіливши терени приватного та кооперативного виробництва. Інакше стоїть справа з варстатами фризирів, бляхарів, фотографів, ковалів і т. д. Правильне розміщення їх повинно залежати від організації наших: „Міщанських Браств“, „Зорі“ та українських цехів, що шойно оснуються.

Питаю, що недавно одна місцевість через „Діло“ шукала бляхарів українців і до нині здається там такого не спроводила!

Коли йде про практику для молоді то дійсно для наших вискокшкішників тяжко її знайти. Торговельних інституцій наших мало. Одна лише „Народня Торговля“ ще як-так дійсно викликає молодий купецький нарібок.

П. С. К. такого вишколу не дають і дати не можуть. Ні торговельну шкільну, ні текстильну виробничу вишколу в П. С. К. не дістане, за ним треба йти до спеціалістів. Наш приватний купець чи навіть ремісник, який сам має малу теоретичну шкільну освіту, боїться приймати на практику півча — студента університету, за те радо прийме учня з відомої школи чи нижчої гімназії, хоч знаю студента університету, який працює у ковальському варстаті, студентку що працює у стрижі, студентку торговельну помічницю у чужому складі обуви і т. д. Та це у нас покищо білі круки і не селянські діти. Але при добрій волі наших організацій можна й цю справу налагодити.

МОЛОДЬ І ПОЧАТКИ КАР'ЄРИ.

Все-ж треба, щоб наша молодь починала свою кар'єру тільки „від звичайного службовця“, а то й простого робітника, щоб не мала воля покищо з великих аспірацій, щоб бралася за всяку працю, щоб не вехтувала навіть продаванням на вулицях мила, содової води, квасів — так як це робить нині жидівська інтелігентна молодь.

Трудно — життя важке, воно й боротьба. Неодні американець, що в молодості чистив чоботи, нині поважний бізнесмен. Чистити чоботи — аж якось лясно мені сказати це нашій молоді. А й з того живуть люди.

Живу на селі на кілька кілометрів від великого міста. Село фільваркове, сполетаризоване. Більшість „господарів“ не 3—4 моргові, а є й такі, що мають тільки 1½ морга і тих є добрих 20%. Від 10 моргів угору має може 5—7 проц. села. До школи до міста ходить тільки одна селянська дитина, хоч місто під носом.

А чому воно так? Бо хто ходив до школи сидить „без посади“, бо не хоче братися до про-

— 2 — вечірні вистави по найнижчих цінах! —
Востаннє! — Великий Театр — Востаннє!
„МАРХОЛТ“
остання нагода побачити цей архітектур на льв. сцені.
Ціни найнижчі! — 1 — Ціни найнижчі!

стої фізичної праці, хіба, що від напасти може дещо батькам у господарстві.

Тимчасом у селі є жид, веде крамницю, скуповує збіжжя, прядиво, шкіри, яйця, купив вже обійстя. У місті зараз коло торговині двох жидів на примітивних машинках з клочка роблять шмури, портяну упряж для коней, ливни і т. д. — і продають нашим селянам. Російський жидок з виробленого селянського клочка, продає селянам теж у крамниці різні потрібні в господарстві вироби, другий жидок веде крамницю з клочком та полотном купованим від селян. А недокінчений студент у тому селі ходить з парубками по чужих садах, та в селі утверджує переконання, що нема чого посилати дітей до школи, бо з неї й так нема хісна.

Практика життя нехай навчить нас, що наша молодь скінчивши загальну шкільну освіту, мусить братися за чорну працю, йти до практики, до терміну, а потім коли настануть сприятливі умовини за вищої студії. І в нас можуть бути фізичні робітники, які стави на ноги, зможуть кінчити студії, робити навіть докторати.

Покищо треба найперше простої фізичної, чорної праці, щоб нею опанувати промислове життя нашої нації, тільки тої простої праці, якої скрізь багато і до якої не треба аж опіки чи помічі, щоб не соромилась її наша студентська молодь. Поборовши сором перед простою, брудною працею наповнину зменшимо безробіття нашої інтелігенції. Антін Чернецький.

Театр Різнородностей
Останній раз! Останній раз!
„ТОВАРИЩ“
комедія Девала повна гумору і дотепу.
Великий міхз — Львів — Велика комедія — покійною

3 ВИБОРЧОГО РУХУ.

ЗОЛОТОПОТІЧЧИНА.

Дня 21. жовтня ц. р. відбулася в Золотім Потічці для місцевого громадянства, а дня 24-го жовтня для відпоручників сіл Золотопотіччини передвиборча нарада. Нарадами провів місцевий лікар д-р. Анатоль Юревич. На нарадах явилось понад 1½ сотні учасників. Обширний реферат про новий самоуправний закон, про значіння громадських виборів, як також про виборчий регулярний виголосив місцевий адвокат Осип Мисевич. Зацікавлення виборами велике, головню серед молодшого громадянства доколичинних сіл, яке зрозуміло вагу громадських виборів та рішало піти до них одним фронтом. У продинських громадах Золотопотіччини повстали місцеві комітети, які розвивали живу діяльність на місцях.

Навм'я тур
домашній праці
виплекані руки

КРЕМОМ
„НІВЕА“

ПЕБЕКО АКЦ. СП. У ПОЗНАНІ. Ціна: 30к. 0.40 до 30к. 0.60

Смерть д-ра Йосифа Пурицькіса.

Дня 25. жовтня ц. р. помер у Ковні наля удар серця д-р Йосиф Пурицькіс, голова Союзу Литовських Журналістів, асист. голови Комітету для висвободження Вільня, бувший литовський посол у Німеччині й один з перших міністрів закордонних справ відродженої литовської держави. З особою покійного зійшов у могилу один з найталановитіших і дуже продуктивних литовських публіцистів та діячів.

Д-р Й. Пурицькіс уродився в корінній Литві в 1883 році. Середню школу покінчив у Ковні: Духовну Академію в Петрограді. Для доповнення студій переїхав був до Швайцарії, де студіював історію, соціологію і міжнародне право. З вибухом світової війни розвинув широкі пропагандистські діяльність на швайцарському терені з користю самостійної литовської держави. Глибоким знанням та силою своєї індивідуальності здіяв вплив на становлення серед литовців на чужині. По проголошенні самостійної литовської держави іменував його литовський уряд спершу своїм представником а вітак акредитованим послом у Берліні. На тому пості зумів д-р Пурицькіс своїм дипломатичним хистом та переконуючою силою своїх аргументів і своїм знанням адобути собі належну повагу в тодішніх німецьких урядових колах, що знову дало йому можливість відпарувати всякі намагання деяких німецьких коб обмежити литовську державу самостійність. У 1920. р. був д-р Пурицькіс вибраний послом до литовського сейму й урядом д-ра Грінюса іменований міністром закордонних справ литовської держави. По довшому урядуванні подався до

Литві й посвятився публіцистичній діяльності, вибиваючись відразу на одні з перших місць у литовській публіцистичній. У всіх важливіх органах литовської преси можна було все стрінути статті д-ра Пурицькіса чи то політичного, чи економічного, чи історичного змісту.

Відоме було його ім'я теж серед українців. Озружений з українкою від багатьох літ живо цікавився українськими справами. Перелікаючи романи зробив без побачку по зах. українських землях і мав нагоду навізати особистий контакт з цілим гуртом наших визначніших політиків та кооператорів. Листів про Україну в литовському радіо, виплали про Україну серед литовського громадянства, а врешті ціла низка статей у найрізноморозніших литовських пресових органах про Україну були по найбільшій часті плодом праці д-ра Пурицькіса. Частинкою хотами покійного створено в Ковні Литовсько-Українське Товариство. Коли він мавши в найдаліших закутках Литви апають про Україну, коли українське живе слово та українська пісня находять вусли на Литві широкій відгомін та коли в литовській пресі віджили традиції давнього литовсько-українського братерства, то не в дуже значній мірі заслуга д-ра Пурицькіса. Він намагався, що так сказавмо, до тих перших піонерів, що після світової війни алали цесу до цесу під будову литовсько-українського об'єднання.

В особі покійного втрапила литовська держава одного зі своїх найкращих будівничих та політиків, а Українська Нація одного з найбільших своїх приятелів.

НОВИНКИ

— ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. Пльомбування зубів, штучні зуби в золоті, платині і кавчуку, регуляція кривовиростих зубів. На с. с. 494 2—4

— Сіль потаніла. На основі розпорядку міністра скарбу з днем 1. листопада ц. р. обнижено ціну соли. Сіра сіль потаніла на 8 проц. (із 26 на 22 с. за 1 кг.), сіла біла на 9 проц. (із 36 на 32 с.).

— Не буде знижки тютюну. ПАТ заперечує чаросисні вістки, нібито Польський Тютюневий Монополь видасть новий ціник, що передбачує знижку цін. Зате сподіються, що в продажі появиться новий рід папіросок п. н. „Гель“, для якого від довшого часу приготувляють мішанку. Будуть це папіроски зі смаком англійських і американських папіросок.

— Уневажили вердикт присяжних. Перед судом присяжних у Львові відбулася розправа проти Івана Кусяка з Чижів, пів. Бібрка, за те, що адуся свого тестя Дмитра Пилиоса. Після перелашування свідків і кімцевих промов прокуратора й обороня, присяжні судзі за-

явилися 6 голосами так, 6 ні. Отже обвинувачений, якому грозила кара смерті, мав би бути у звільненні. Однак трібунал засиствував нейвердикт і Кусяк стане перед іншим судом присяжних.

— Напад на касієрів. Два касові урядові копальні „Теслу“ зі Стебника, Грохольської і Заремба вертали 30. жовтня ц. р. з Прогобиці, везучи 33.000 зол. на виплату пенсій урядовим і робітникам. По дорозі взяли на віз війна зі Стебника, Григоревича. Коли віз злишовся біля Соляна під лісом, нагло вибіг з ліса бандит у чорних очинях та з револьвером у руках. У відповідь на те Грохольський добув револьвера і стріляв до бандита. В цьому менті вибігло з ліса ще тріох бандитів зі зброєю в руках і почали стріляти до воза. Урядовці „Теслу“ присіли на землю і відстрілюючись, доїхали швидко до Стебника. В часі стрілянини ранено припадково 35-літню селянку зі Соляна Шперинек, яку відставлено до дрогобичького шпиталю. За напасниками, що втікли в напрямі Равенці, пібралася поліційна погоня.

— Ограбили поштової віз. На дорозі між селом Безволя Девяна, пов. Радимін, ліжущий

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ
знижка цін на всілякі блавації і
нові товари у фірмі Галицька
Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

в білий день звичайного грабункового нападу на поштовий амбуланс, що віз із Радзими́на пошту та гроші на виплати для урядовців і вчителів. В лісі, де чатавали бандити, посипалися до поштової ваги револьверові стріли, від яких загинули поштовиків Юсиф Лашук і візник Мате́й Ришковський. Опісля бандити кинулися до воза, розбили двері, зграбували готівку 4.000 зол. і втікли в ліс. Повідомлена про це поліційна влада влаштувала облаву на бандитів.

— **Родзевичина дістала літературну нагороду.** Літературну нагороду фондації імені Елізи Ожешкової признали письменниці Марії Родзевичиній. Нагорода ця ц. р. виносить 1.800 зол.

— **Вбивство магістрального службовця.** ПАТ. повідомляє: 1. листопада над ранком при вул. Стрийській 76 у Львові, вбито трьома револьверними стрілами 55-літнього службовця магістрату Альфре́да Гославського. Особи вбивця покищо не устійняли. Прокуратура та поліція ведуть слідство.

— **Зловживання поштової уповноваженої.** Уповноважена поштової агенції в Хотині Юлія Слівінська, доручила одному реємігрантові з Канади грошеву послужку в сумі 500 доларів, вистави корабельною фірмою в Варшаві. Коли адресат отворив лист, недовідаючи в ньому 60 доларів. Пошкодованій повідомив про це поліцію і Слівінська станула на днях перед судом у Ковлі. На розправі устійнено, що цифру на листі перероблено і при дорученні обманувачка відкрила лист, щоб зтерти сліди. Слівінська засуджена на 6 місяців з позбавленням прав на 3 роки.

— **Осліп перед поворотом до рідного краю.** Після кількох років побуту в Бразилії рішав вернутись до батьківщини, до села Садки на Волині емігрант Садчук. Тимчасом він хорував на очі і в день від'їзду з Ріо де Жанейро він осліп. Не хотів вертати до рідного краю калікою, Садчук вискочив з вікна і помер на місці.

— **Гр. Потоцький на волі.** Суддя Демант зажадав за звільнення гр. Геррика Потоцького, бувшого президента жирардівських зведень 2 мільйонів золотих. Кавіцію цю забезпечили на нерухомих гр. Потоцьких, тому він вийде на волю.

— **Ще один видалений король.** Цим разом є чововибраний король циганів Михайло Квек, якого видалено раз на раз разом з родиною із Чехословаччини як невідповідного чужинця. Причиною видалення була невідповідне поведіння „корольської“ родини на весіллі в одного циганського старої.

— **Службовці мусять купувати гуси.** Литовська рада міністрів розглядала проект закону

мства хліборобства, щоб на державних службовців наложити обов'язок купувати гуси. До кожних 100 літів платні був би прив'язаний обов'язок закупити 1—1½ гуси. Так службовці закуплять понад 200.000 гусей і так розв'язали би збут гусей. Одна гуска платиться на Литві 4 літи.

— **Що жде сьогодні реємігранта.** Над озером Гело в шведському повіті хлопці, що пасли худобу, побачили людську ногу, яка виставала із землі. Повідомлена про це поліція розкопала пісок і добула тіло чоловіка. Доходження викрили, що це тіло реємігранта з Америки, який вернувся недавно до краю і хотів біля Швеції купити більшу посілість. В останньому часі бачили його в товаристві якогось підозрілого чоловіка. Поліція викриза незаробом того чоловіка й арештувала. Його назвище держать покищо в тайні.

— **Граната вбила три особи.** Біля містечка Паскен у Румунії склалася трагічна подія. Один сільський хлопець зійшов на полі артилерійське стріліно, яке взяв під паху, щоб принести до дому. Нарз важке стріліно висунулось йому з рук, впало на землю й експлуодувало. Від вибуху загинули одна жінка і двоє дітей. Третю дитину сильно пошкодило.

— **Вовк пожег дитину.** Сталося це в місцевості Леміа над озером Нарча, де вовк ухопив півтретялітнього сина Вінченца Корейва. Думаючи, що дитина заблукалась, батько повідомив поліцію. Почались гадання і знайдено погрізнені останки дитини.

— **Ограбили ще й побили.** Три замасковані злодії з револьверами ввійшли до банку в Балті (Бесарабія). Чотирьох службовців тяжко побили. Тому що грішми з гол. каси не вдовольнилися, пішли ще до кабінету директора, побили директора та ще одного службовця й забрали гроші з другої каси. Зобрали загалом ок. пів мільйона левів.

— **Останнє число „Жорен“, ч. 21, з дня 1. листопада починається символічним матюком осени на Поліссі; характеристичне цьогорічне явище — з берези дуже мало листочків паде.** Анатоль Кудрилик бабахнув сильну поезію, згадуючи один хмарний осінній ранок у листопаді. О. Ордан витягує із свого стола кілька нових жіночих шпильок. Осей Г., що має завжди гумор, коли тільки треба написати фейлетон, дав філософську розважку п. з. „Чи тільки лист паде у листопаді“, а А. К., його найближчий приятель, оповідає про те, як Осей поклекали до резерву. Три дрібні ілюстрації зображають клопоти „Т-ва письменників і журналістів“, що має виплатити цього року нову літературну нагороду. Другі три ілюстрації показують типетра

Укрїнського Наукового Інституту у Варшаві О. Г. Лещинського як факіра, що вміє зробити з одного Шевченка 16 томів. Директор „Національного музею“ з-р Свендінський тягне до Музею самого Новалинського, б. не хоче там копіювати самі оригінали; навіть мистці стукають до Міністерства Освіти, щоб воно дало їм малювати стіни в „білому“ господарському ліцею. Марія Соція тягне деякі високі тони. Лидько Панько має свої клопоти з військом, головний редактор з кіновими картами і радниками — одним словом за дні тижні „Жорна“ набирав здебільшого новин про цілу тору!

ДИВОГЛЯЧИ.

ІНДІЙСЬКІ СЛОНИ ТАНЦЮЮТЬ.

Індійський присмирник диких звірів Раса-ман із Казькути підібрав собі трупку із 24 слонів, в яких відкрив незвичайний хист до танцю. Танцюють ці слони неабияк, бо „російські танки“; не виключено, що є між ними теж наш го-пак і колмайко. Балетмайстер вибирається з ними до Європи впевняючи, що його слони здивують усіх своєю грацією та легкістю.

ПЕС НА ДОДАТОК.

Один ювіверський промисловець, що торгує заготовленими оповістями у пресі, що кожний хто купить у його фірми авто лістове на додаток гарного пса. За виставою своєї фірми помістив він зразки 20 псів найкращої породи, рахуючи головню на жіночу клієнтелю. Вік неодна жінка купила футро тільки тому, що мала стилеві рукавички.

НЕ ВІЛЬНО ГРАТИ МЕНДЕЛЬСОНА.

Президент німецької „Культурної палати“ рішав 27. м. м. питання: чи можна дозволити, щоб виконували на концерті ораторію Генделя і „Сон літньої ночі“ Мендельсона. Генделя дозволив, Мендельсона ні. „Національ Цайтунг“ пояснює це рішенням так: „Рейх не може взяти на себе відповідальність за музику Мендельсона. Ця музика — геніальна, але закони про расу і про кров треба прикладати без усяких винятків“. І це рішення теж геніальне.

Ніхто не обмежує Вашої особистої свободи. Можете підписати довільну скількість позички Рідній Школі. Кожна позичка по 25 зол.

СПОРТ.

Позьонія — Л. К. С. 4:2 (1:1).

КРАКІВ. Краківія — Легія 2:0 (0:0).

ОГОЛОШЕННЯ

На оголошення редакції не відповідає.

Театри.

Українська Драматична Сцінка у Львові (сала „Улю“, Оссолінських 10):
Субота, 3. XI. год. 7:30 веч. „Попілунюк перед дзеркалом“.
Неділя, 4. XI. год. 7:30 веч. „Попілунюк перед дзеркалом“.

Великий Міський Театр.
Пятниця, 2. XI. год. 7:30 веч. „Мархот“.
Субота, 3. XI. год. 7:30 веч. „Чужа дитина“.

Театр Різнобардностей.
Пятниця, 2. XI. год. 7:30 веч. „Товариш“.
Субота, 3. XI. год. 7:30 веч. „X — 33“.

Концертне Бюро Тірка:
Понеділок, 5. XI. II. мистецький концерт: Ваза Піліґода, скрипка.
Вікторія, 6. XI. II. Піліґода у Дрогобичі.
Середа, 7. XI. В. Піліґода у Перемишлі.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЯ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Кіно.

АПОЛЬО: „Нуждарі“ (Віктора Гіґо).
АТЛАНТИК: „Віна Відала“.
ВАНДА: „Кожному візьмо похати“.
ГРАЖИНА: „Чар віденського вальса“.
КАСІНО: „Любовні ігри“ з Рішардом Ганбером.
КОЛІСЕЙ: „Грішники“ і ревія мистецький часопис.
КОПЕРНИК: „Нана“ (на осн. Е. Зор). Крім того: колірова гротеска та найновіший Гидіевик Парамавту.
МАРУСЕНЬКА: „Нана“ (на осн. Е. Зор) і ревія: „Прогібиш шаліс“.
МІРАЖ: „Нібелунґи“.
МУЗА: „Кохав, добути, шанув“.

ПАЛІАС: „Смампольо“ (Доллі Гас).
ПАН: „Присуд життя“ і ревія.
ПАСАЖ: „Пригоди маждрівників“ (Віліам Десмонд) і ревія: „Гранда над Ріо Гранде“.
РАЙ: „Чи Люцина не дівчина“.
СВІТ: „Ганка оті чорні“ та циганський хор.
СОНЦЕ: „Присмирник“ і ревія.
СТИЛЕВ: „Князь Аркаді“ і ревія.
УТІХА: „Без чести“ і ревія.
ХІМЕРА: „Із Експедиції пілус“ (Діан. Гейнор, Анрі Гара).

Закордонне радіо.

Пятниця, 2. листопада 1934.

Відень (306,8) 17:10 Для дітей, 18:05 Фортепан, Братислава (198,8) 19:10 Концерт козачкої балайонної оркестри. **Прага** (470,2) 17:00 Квартет, 19:25 Скрипка, 19:45 Співа, **Париж** (1648) 13:00 Симф. концерт, 21:00 Пісеньки, **Атланта** (331) 18:30 Ірландські пісні, **Берлін** (356,7) 19:30 Співа (Бавжж, сопр.), 20:15 Сучасна музика, **Кеніґсвустерґазен** (1571) 19:00 Поезія, **Ляйпциг** (382,2) 15:00 Солоїсти, 22:20 Оп. музика, **Будапешт** (550,5) 12:10 Концерт оп. орх., 17:35 Фортепан.

Субота, 3. листопада 1934.

Відень (306,8) 12:30, 13:10 Концерт, **Прага** (470,2) 11:05 Сальон. муз., 21:40 Весела ауд., **Прага II** (240,2) 15:00 Пісеньки та балли (літ. ауд.), **Париж** (1648) 13:00 Концерт, 21:00 „Ле Жонґлер де Нотр Дам“ оп. Масне, **Атланта** (331) 21:00, 21:30 Оп. арії, 22:00, 22:15 Співа, **Берлін** (356,7) 18:40 Скрипка, **Кеніґсвустерґазен** (1571) 11:00 Для дітей, **Ляйпциг** (382,2) 16:00 Концерт (муз., співа), **Мінхен** (405,4) 20:10 „Кавалерія Рустікано“ оп. Маскні, **Будапешт** (550,5) 13:30 Циг. муз., 17:00 Фортепан, 18:30 Співа, **Міляно** (348,6) 17:10 Вок. концерт, 20:45 „Вельфогор“ ар. оп. Респіґі, **Рим** (420,8) 13:05 Легка музика.

Львівське радіо.

Пятниця, 2. листопада 1934.

6:45 Ранішня ауд., 7:50, 9:00 Реклам. концерт, **Сільва реруж**, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеоролог. вістни, 12:05 Огляд поези, 12:10, 13:05 Концерт, 12:45 „Тихі героїни“, 13:00 Полудневий денник, 13:30 Експорт, 13:35 Біржа, 13:45 Гр. пл. (Діножж), 16:45 Авд. для хохів, концерт сал. оркестру, 17:15 Фортепан, „Реклієм“ (сп.), 17:00 Цантарі та Всіх Святих, 18:00 Культурне й мист. життя, 18:05 Польська середньовічна поезія, 18:15 Фортепан, 18:45 На з'їздовому цвинтарі, 19:00, 19:30 Орг. концерт 19:20 Актуальна балада, 19:50, 19:55 Спортові вістни, 20:00 Кутюк краснавячого т-ва, 20:05 Муз. презентація, 20:15 Транс. з варшавського Вел. Театру: „Реклієм“ Нердія; з перерві: Веч. денник, Як працюємо, 22:30 Репітанції поезії літер. авангарду, 22:40 Пісні (Цел. Нараїк, сопран) в супр. форте., 23:05 Гр. пл.

Субота, 3. листопада 1934.

6:45 Ранішня аудіція, 7:50, 12:00 Реклам. концерт, **Сільва реруж**, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеоролог. вістни, 12:05

Огляд преси, 12:10 Концерт, 13:00 Полудневий денник, 13:05 Фантазія оп. Верді (гр. пл.), 13:30 Експорт, 13:35 Біржа, 13:45 Найновіші гр. пл., 16:30 Театр Улан: „Всі переселяються“ ауд. для дітей Карі Грея, 17:50 Про втрачений час і точність, 18:00 Лікарський конторар (фейл), 18:10 Мистецьке життя, театр. репертуар, 18:15 I. Концерт з циклу „Форте. сонати“, 18:45 „Сусп: життя рости“, 19:00 Скрипка, фортепан, 19:20 У Крушяній над Голлом, 19:30 Легкі пісеньки (Лі-Готі), 19:50, 19:55 Спорт. вістни, 20:00 Легка муз., Хор Дана, 20:45 Веч. денник, 20:50 Як працюємо, 21:00 Симф. концерт, фортепан, 21:45 Перспективна наймолодшої поезії, 22:15 Танк. музика, 22:05 Театр Улан: „Ловецькі брехні“, 23:35 Сальон. музика з грам. плнт, 24:00 Танцюва музика.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

СТАРУ ГАРДЕРОЗУ міняю на першорядний матеріал на збрання. Хуцен, Обіда-ла 6. телефон 70-23. На візвання приходжу до дому 508 2—1

ВСІ ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ

Philips 33 A

Модель 1935

Радіо-приймач з обводовий до електричної сіті з динамічним голосником. Ратальною системою Філіпса 10 місячним

32/51 8-15 виключно до купна

„Фото-Радіо-Палає“

Львів, Марійська пл. 8. (Дім Шпрехера)

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шая. 143.322.Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місто 5-50 год.
Червоні 15-00
Почт. 20-00
Річно 80-00ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 30 фр. фр.,
Італії 7-50 год., Німеччині 7-50 год.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 7-50 год., Австрії 7-50 год.,
Зміна адреси 1 год.Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА

20 сот.

Виконайте свій обов'язок!

СЛОВО ДО НАШИХ ПІСЛЯПЛАТНИКІВ, ПЛАТНИКІВ І ПЕРЕДПЛАТНИКІВ.

Місяць української преси минає, але у виданствах наших пресових органів не лишив по собі помітного і реального сліду. Читачі нашої преси показали себе якось мало чутливими на поклики, заохоти та переконування в тому, що належність за газету треба платити точно, що зокрема в місяці преси треба вирівнювати задегості та зеднувати наші преси нових передплатників.

Тепер входимо в місяць української книжки, себто в місяць інтенсивнішого, як звичайно, поширювання друкованого слова, до якого належить і преса. І тому в цьому місяці теж кожний культурний український громадянин не може забувати на свої зобов'язання супроти української незалежної преси.

Хто вирівнює задегості, той причиниться до скріплення життєздатності і справності преси. Хто з післяплатника стане передплатником, той дасть може пресі вільніше дихнути і подумати замість про боротьбу з матеріальними труднощами про поліпшення редакційної частини газети.

Щоби нашим післяплатникам, платникам і передплатникам улесшити виконання своїх зобов'язань супроти нашого щоденника, Адміністрація „Діла“ висилає з нижніми числом усім

окремі упімення з поштовими складанками, на яких зазначає, хто скільки винен і скільки має негайно вислати, щоби вирівнати задегості по кінець жовтня. Впертих неплатників буде Адміністрація в другій половині листопада викреслювати з листи пренумераторів, буде оголошувати їхні прізвища разом із висотою задегостей у щоденнику і буде доходити своїх грошевих претенсій судовою дорогою.

Крім того Адміністрація нашого щоденника заповідає книжкову премію для всіх тих передплатників, що в листопаді вирівнюють передплату по кінець грудня цього року. На премію призначені Спомини М. Гадущинського, що появлялись уже окремою книжкою і спомини п. н. „Я з більшістю“ Д. Лукіяновича.

Всім нашим передплатникам, післяплатникам і читачам не можна ніколи забувати, що найкращою допомогою і найкращою формою підтримки української незалежної преси є не що інше, як точне присилання передплати та своєчасне вирівнювання задегостей. Поширення і стан преси кожного народу є найкращим показником і мірилом його культури. Тому треба старатися виявити свою культурність підтримкою рідної преси.

Перед упадком уряду Думерґа.

ПАРИЖ, 2. 11. ПАТ. Політичні кола побоюються, що між прем. Думерґом і радикальними міністрами не дійде до згоди в справі зміни конституції. Вчора цілий день відбувались наради і розмови. Перед вечором през. Лебрен прийняв міністра внутрішніх справ, з яким відбув одно-годинну нараду. Здогадуються, що прем. Думерґ обстоюватиме, щоби президент Франції мав право розв'язувати палату послів без згоди сенату. В такому випадку радикальні міністри устуди-

ли би і прем. Думерґ створив би новий уряд без радикалів або зажадав би від сенату розв'язання палати послів.

Нині відбується в 5-й год. пополудні нарада ради міністрів після рішучої розмови прем. Думерґа з радикальними міністрами. Радикальні кола кажуть, що дійде до упадку уряду прем. Думерґа. Права переконана, що з огляду на міжнародне положення вимоги державної політики Франції візьмуть верх.

Трицять тисяч війська розбило повстанців.

ПАРИЖ, 2. 11. ПАТ. Колишній еспанський соціалістичний міністр Пріето, який утік до Парижа, з'ясував кореспондентові „Птї Журналь“ хід повстання в Еспанії так: Від трьох років правляча намагалася захопити владу. Маса були невдоволені надто правою політикою уряду. Більшість еспанців є республіканцями. Витворилось таке несподіване положення, що теперішній республіканський уряд більше ворожі свободі народу, ніж прихильники монархістичних урядів. В Еспанії є тепер лад, але тільки на

показ, для закордону. Щоби згасити повстання в Астурії уряд змобілізував 30.000 воїків. Війська послугоувались тяжкими гарматами і бомбами, які скидали літаки. Повстанців розгромили козюрові війська та побили їх тому, що населення по містах не було підготоване до боротьби, а синдикалісти не взяли участі в замаху. Тому урядові Леру вдалося розбити повстанців. Поворот монархії в Еспанії тепер неможливий. Теперішній республіканський уряд веде дуже небезпечну політику для цілості Еспанії.

В Еспанії вбили 257 священників.

Еспанська преса стверджує, що між жертвами кривавої революції в Астурії знаходиться 27 священників і черців. Тому, що не відомо, що ста-

лося з кількадесятьма іншими священниками, можна здогадуватися, що число жертв змід еспанського духовенства значно більше.

Державна рада в Австрії.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Президент Міклас призначив низі на внесок канцлера Шушніґа 50 членів державної ради, 40 членів культурної ради і 50 членів господарської ради. Президентом державної

ради призначили директора державних закладів Нака. Склад краєвих рад устатують пізніше. До них увійдуть начальники країв і краєві фінансові референти.

Засада відкритих дверей.

НЬЮ-ЙОРК, ПАТ. Конрадмірал і командант воєнного порту Елте Стерлінґ виголосив промову домагаючись, щоби Злучені Держави збільшили свою воєнну і торговельну флоту. Мусимо покори-стуватись — казав він — цілою нашою мор-

ською силою, щоби одержати свободу рухів на Далекому Сході. Знову державний підсекретар Філіпс заявив у Вашингтоні, що Злучені Держави не злякаються ніяких аусиль, щоби вдержати засаду відкритих дверей на Далекому Сході.

Рада Ліги Націй зійдеться 21. листопада.

З Женеви повідомляють, що предсідник ради Ліги Націй мін. Бенеш скликав надзвичайне за-

сідання 21. листопада ц. р. На черзі наради буде тільки півніснит в басейні Сави.

Заплатіть найдалше до 25-го грудня ц. р. премію за обезпечення 1/2, вартости Ваших будинків у

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

бо цим способом складаєте свою це-голку на розбудову українського економічного життя.

Фабрика хемічних виробів
О. Левицька і С-ка

У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.

Телефон 60-04.

ПКО. 503-881

поручає в ласні вироби найкращої якості

Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.

Пасту до взуття „Елегант“ воскову

Пасту до підлоги „Французька маса“

Віск комбінований до підлоги

Васеліну до шкіри

Синку до білля

помадку і коронову

Шварц до чоїт. — Віск шевський. — Смола шевська.

Перед сесією сойму.

Львів, 2. листопада 1934.

Після того, як декрет президента у конституційному терміні скликав сойм на нову звичайну бюджетову сесію, маршал сойму призначив перше засідання на день 8. листопада ц. р. В той спосіб починається в Польщі кількомісячний період, в якому треба і бодай в обмежених розмірах можна говорити про речі, про які годі казати при відсутності соймової трибуни.

Підуть останні приготування до того парламентарного періоду з обох сторін: уряду і політичних партій. Такими підготовчими кроками уряду з увагою на сойм була недавня промова полк. Славека про моральну санацію у санаційному таборі (про тина, що все готово до послуг: „добре, але скільки за це дістану...“), — під адресою сойму промовляв теж два дні тому у Варшаві, на Зіаді керівників регіональних груп БВ, — прем'єр Козловський.

Традиція післягравневих урядів каже їм підкреслювати виключно господарський, бюджетовий, характер осінньої сесії сойму, і мабуть тому теж і прем'єр Козловський весь час говорив виключно на теми бюджету й актуальних господарських справ держави та плянів уряду. Що-правда, деякі з тих справ є того роду, що їх годі зарахувати до нудних тем теоретичної дискусії фахівців-економістів: вони найбільш дошкульно торкаються всіх рядових громадян держави, бо-чи їх по кишенях...

Така справа — це бюджетовий дефіцит. У по-верх 2-мільярдному бюджеті на черговий рік, з яким уряд приходить перед сойм, згори передбачений дефіцит у висоті 150 мільйонів зол. Первісний короткий офіційний комунікат заповідав, що той дефіцит „буде покритий з резерв і нормальних кредитових операцій“. Половина промови прем'єра була присвячена виправданню дефіциту та усуненню сумнівів щодо його нега-них наслідків. Польський прем'єр — оптиміст. Свій оптимізм досить оригінально бодує на факті, що польська внутрішня т. зв. народова по-зичка покрила минулорічний дефіцит „без ви-разно відомених наслідків для ходу, ба навіть по-прави господарки“. 150 мільйонів дефіциту можна буде „покрити без труднощів“, — однак, на жаль, не чужо від п. прем'єра — у який спосіб. Можна лише догадуватися, що одним з тих спо-собів буде збільшення державних податків коп-том деяких позатків самоуправних, — однак без

якої полехкі для кишені самого податника. „Час“, відкаючи над бюджетовим дефіцитом, ніше виразно, що „тривання дефіциту без кінця мусить спінитися новими податками і в цьому головний корінь лиха“. Звертають також саваційні консерватисти увагу, що нічого політикуватися на внутрішню політику, з якої пресинь до весня 1935 року, себто початку чергового — дефіцитного — бюджетового року, не буде і сліду.

Далі премієр широко говорить про відновлення хліборобства, про потребу реформи самоуправних бюджетів, про господарські „ножиці“, про порт Гдані і допоміжну акцію для повенян. Найсильніша і найцікавіша частина промови премієра торкалася справи суспільних забезпечень, яку назвав „зрілою до розвазки“. Згадуючи про дотеперішнє суспільне законодавство, премієр заявив буквально: „Очевидно, це не усуває навіть у дрібній частині тих пісенітниць, несправедливості, переросту і кривд забезпечених, від яких аж кишить у тому поплутаному, опертому на фікції і по доктринерськи організованому явищі, яке зветься суспільним забезпеченням“. Треба признати, що характеристика справді правильна...

Не знаємо ще, який вілгук на соймовому терені наїде промова премієра Колковського і промова міністра фінансів, якою певне розпочнеться бюджетова сесія. Проголошений в офіційному прелімінарі бюджетовий дефіцит — це така примара, якої не всілі розвіяти найкращі фразеологічні аргументи. Не підтримані реальним впливом гроша до порожньої каси...

Той господарський момент, „моральні“ перипетії внутрі БВ на тлі жирандівської афери, афери Ізайковського і інших, досі ще „невичищених“ справ, та всілі гострі суперечки між радикальним та консервативним крилом БВ, — є безперечно водою на млин польської опозиції. Ентелія, людовці й непеси приготували гарячково внески й інтерпеляції. Матеріалу зібралось чимало. Згадати хоч лише про діланку аккордонної політики (тут і енделя і ППС підуть разом: енделя ві страху за цілість союзу з Францією і протисовітського фронту, непеси ві страху перед „братанням“ з німецько-мадарським фашизмом!) і про — Вереау Картуську.

Одночасно теж, як що року, соймові куляри починають заповнюватися оплетнями. Широке поле відкриває для них м. ін: розмірно недалекий календарний час нових виборів. Читаємо нпр. про оплетню, що БВ виступить у виборах не однопітно, а в 4-ох окремих групах, що перед виборами буде ще остаточно змінена конституція та

виб. ординація і т. д. Сьогодні „Кур'єр Льв.“ приніс справді „сенсаційну“ звістку про... розлом в УНДО на випадок виборів на „длеринальну“ і „націоналістичну“ групу, при чому той розлом мав би спричинити... митровозит Шептицький, дозволяючи духовникам вандувати до сойму!! Ця остання абсурдна „сенсація“ вказує напкраще, скільки партії й усі інші варшавські

оплетні, що розляться в атмосфері гарячкової пошуканки за якіминебудь звістками, що їх можна би пустити на газетній шпальти. Не знаємо фактіл — пресові кореспонденти їх вандують, — а не можуть знати фактіл про плани уряду. Бо польський уряд, як завжди, до останньої хвилини з ними скрипастіся. Тому й про цьогорічну соймну сесію сойму ніхто нічого ближче не знає.

За поширення і розбудову рідної преси.

КОЖНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ГРОМАДЯНИН ПОВИНЕН МАТИ У СЕБЕ ДОМА УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК.

В останніх часах помістиво „Діло“ кілька статей про потребу поширення і розбудови своєї рідної преси. Справді було зазначено, що про це „стидно навіть говорити“, одначе в іншій гадки. В місяці преси, а й при кожній іншій нагоді, а навіть без нагоди, не стидно про це говорити, а треба кричати і пачувати.

Дуже мене порушила стаття „З лікарських кол“, в котрій написано, що багато українських лікарів не було на своїм зїзді, бо не могли чим оплатити передплати „Діла“, не знали дня зїзду. Дуже прикро було це читати. Бачимо критичне животіння всіх верств нашого народу і хто знає, чи не буде гірше, чи не прибуде нам ще більше безробітних інтелігентів. Одначе спускається на дно нам не вільно. Убожість матеріально можна, але духом — ніколи! Бадьорість, сила духа мусить характеризувати нас всіх, а тої бадьорості і сили волі кожний з нас може набратися лиш з рідної преси. Мало в нас погідних днів і позитивних сягів, але не вільно нам користитися песимізмом. А хочби це була лиш сугестія, то й нею лічать хорих неврастеніків і безнадійніків. Тому не можна зрозуміти, як може інтелігент жити нині без свого часопису. Зає ще так не є, як пише той лікар, бо ще в кожнім місті чи навіть селі знайдеться 2—3 інтелігенти або й інтелігентних селян, що можуть зложитися на одну передплату „Діла“.

Я бачив не раз, як селяни по кількох складались на часопис і читали той часопис дуже охоче. Те саме можуть робити також ті інтелігенти, яким тяжко самим платити за свій щоденник. У нас дуже багато складається на брак грошів. Не берусь нікого моралізувати, але всі бачимо, що люди видають у нас надто часто гроші на те, чого не треба, а позім очевидно не мають на те, чого кінечно треба, себто на рідний часопис.

А тепер напишу про те, про що справді стидно говорити. Жаль дивитися, як деякі наші священники на прівіній по стаціях у кіосках купують стирти польських щоденників і тішаються, що накупили духовного корму... А буває й таке, що на селі священник позичає „Кур'єрка“ у постерункового і живе тими відомостями в глухих селі. Цікаве, що постерунковий стягнеться на передплату свого часопису, а священник ні. Часто, дуже часто наші інтелігенти, купуючи цілий місяць чужої преси, видають на неї більше, ніж коштує місячно передплата рідного часопису.

Або другий стан: наше народне учительство. Був час, що кожний наш учитель мав собі за велику честь передплачувати „Діло“. Нині велика розбіж. Маємо в Польщі понад 5.000 українського вчителства. З них ок. 250 передплачує „Діло“ і мабуть не більше „Новий Час“. Що читають ті 4.500 осіб нашого патріотичного вчителства? І чи не стидно про це пхотити? Цеж така ганьба для нас, якої ніхто не змне! Цеж просто неможливе, щоб 4.500 інтелігентів, які ширять освіту, не читали ніякого свого рідного часопису і жили життям темного, затурканого селянина десь під верхами Карпат, або на мокляках нехоступного Полісся. Це означає заломання духа, це знищення свого „я“, що наносить великанську шкоду нашому національному розвитку.

А до того треба ствердити з гордістю, що наша преса здорова, ясна, чиста і чесна, що потверджують навіть польські публіцисти. Чи мусимо начинятися бруковими описами жорстоких вбивств, сексуальних збочень, вирафінованих ошуканств і постійно читати про стріли кров, крадіж, словом: чистої води криміналістику, що так дуже deprave характер? Чи не краще нам діставати до рук погідні, повні розваги інформації, наукові та освітні відомості з рідного джерела?

Але й наша щоденна, а ще більше популярна преса повинна в часі загальної депресії духа відступити бедай трохи від плаксивого тону і писати бадьоріше, погідніше, держачись девізи „Контра спем сперо“; бо нині по перерахуванні у

Станіслав Стемпкович

порукає на міру футра жіночі, мужеські і дитячі. — Всілякі направи. — Ціни значно знижені. 41/82 2-10

Магазин і робітня ФУТЕР

Львів, пл. Капітульна 1. Телефон 48-50.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 4. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

15

СТОРИНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Директором гімназії був Лев Сідецький, людина стара, по збряді греко-католик, та по натуі поляк, один з тих, що їх звали „Gente Ruthenus, natione Polonus“. Тримався він до смерті гр.кат. обряду, навіть сповідався і причащався в церкві разом з учениками, та говорив у школі й поза школою лиш по польськи. Його сини ходили на гр.кат. релігію, та уважали себе поляками й залишилися такими в пізнішій житті. Його дім був очевидно польський. Зрештою, як людина, був доброго серця й великий оригінал. Сам його зверхній вигляд викликавав радше сміх, ніж поважання: грубий, з великою, як диня, зовсім лисою головою, із злітаючим постійно з носа цвікером, заганава, ідучи, ногами на боки, посуваючи їх так, що по тім характеристичним ході вже здалека можна було його пізнати. Говорив шипеляво, невиразно і дуже скоро, повторюючи ще друге слово „panie dzieju“ і мішаючи це навіть у німецьку розмову та у відчитуванні латинські і грецькі тексти (з фаху був філозофом). Все те робило з нього комічну фігуру і давало серед молоді пригоду до тисячних дїтепів та анекдот у відношенні до його особи. Між нами, учениками, було багато спеціалістів від „удавання“ (наслідую-

вання) директора і такі продукції викликували завжди гомеричний сміх. У цілому місті знаві були його домашні відносини, а саме його повна залежність від жінки, яка управляла ним і цілою гімназією, а передовсім інкасувала всі його доходи, так, що звичайно не мав він крейцара в кишені. Розуміється, що й ті відносини мусіли давати привід та дуже багатий матеріал до всякої гумористики. Та найбільше матеріалу давала таки його роль як директора й учителя. Поняття національності не існувало в нього, а лиш поняття обряду: отже був „język grecko-katol.“, „pismo grecko-katol.“, „pieśń grecko-katol.“ взагалі все, що було українське, називалося в нього „grecko-katolickie“. При цьому мав звичай забувати і перекирчувати назвища учеників, а навіть учителів. Усе те не могло такому директорові виробити в гімназії відповідної поваги між учениками, ані між учителями. Тому в учительським зборі траплялись різні „неправильності“, а передовсім деякі його члени відзначались легкою приступністю для подарунків, до чого в Тернополі було більше нагоди, як дебудь, бо ходили там до школи сини багатих родичів, шляхтичів, земельних власників та багатих купців-жидів.

В учительським зборі були за моїх часів також деякі учителі руськи. Д-р Данило Людкевич і Віктор Загайкевич, оба учителі історії, не запиралися своєї народности, та поза гімназією не брали в публічному житті ніякої участі. Перший з них, учитель суворий і вимагаючий, анзначався незвичайно гарним викладом. Сило

можу це ствердити, що такого викладу не чув я більше ані в гімназії, ані в університеті. І змістом і формою свого викладу попирав він і приковував увагу молоді та розбуджував незвичайне замишування до предмету. У нас викладав він історію в нижчій гімназії, бо у вищій перейняв цей предмет Загайкевич. Та виклади д-ра Людкевича вбились мені так у пам'ять, що стали фактично основою моїх відомостей із всесвітньої історії на все життя. У третій і четвертій класі була в нас така велика пристрасть до історії, що ми заведували інші предмети, щоб лиш учитися історії; ми з власної пильності вчилися не з підручників приписаних для нижчої гімназії, а з підручників історії Піна, призначених для вищої гімназії. Мав він деякі партії, які викладав з особливим замишуванням і тут його виклад був просто мистецький. Так напр. незвичайно образково представляв він конфлікт папи Григорія VII. з королем Гайнріхом IV., при чому його симпатії були явно по стороні останнього. Був взагалі вільнодумець, великий протиник езуїтів та шляхотсько-феодалних порядків і манифестував ті свої погляди при кожній нагоді в своїх викладах. З незвичайним жаром і пастикою викладав нам у четвертій класі історію французької революції, як про збурення Бастилі, ув'язнення й останні хвилини короля і королеви. Цей виклад і цього враження не забуваю й досі. Нераз бувала година історії остання пополудні. Вдарила година, прозвонили дзвони, а зпмовою порою налігала салю темнота. Час було йти додому, та з заслуханого громади

українського часпису випадає все плакати. Наші часописи майже кожну справу представляють безнадійно і читачі мимоходом попадають у песимізм, що його кожний з нас має так велику ділу в своїй хаті. Досить суму і невдач дома в родині, нехай бодай преса підносить нас на дусі в часі страшного лихоліття! Розуміється преса для інтелігенції і взагалі для людей більш політично-вироблених може й повинна освітлювати різні події з нашого життя критично, не скриваючи й не затаюючи і деяких сумних, відемних фактів та подій. Це й робить „Діло“, що таким робом і вчить і виховує широкі круги рід-

ного громадянства, подаючи їм на своїх сторінках нефальшовану правду.

Найвищий вже час українській інтелігенції і нашам товариствам звернути пильну увагу на розбудову такої підойми рідної культури, як рідна преса і не порівнювати нашої ідейної преси з іншою, чужою, обчисленою виключно на матеріальні зиски. Йдуть такі часи і такі події, що кожний український громадянин (нка) повинен мати у себе дома українську щоденну газету. Без свого рідного щоденника такий громадянин не заслуговує ані на назву громадянина, ані на назву українця.

В.

Конкурс Українського Технічного Товариства на проект нових підприємств.

Останніми часами звертаються до Українського Технічного Товариства люди, що мають трохи гроша за порадою, яке підприємство варто заложити. Відповідає на ці питання комісія розбудови українського промислу при УТТ. Вона намічує промислові можливості, старається їх оцінювати і зробити калькуляцію. Деякі з тих проектів вже здійснюються, інші підготовляють, до інших щойно шукають фахівців: інженерів, купців і інших спеціалістів, які завялились би їх калькуляцію.

Комісія розбудови українського промислу свідомо того, що намічені нею проекти не лиш дрібна частина існуючих у нас заробкових можливостей і що при співпраці ширших кол громад-яности можна буде підшукати сотні інших.

Щоби зацікавити загальну справу, КРУП оголошує оцим конкурсом на ряд проектів нових промислових і торговельних підприємств.

Надсилає проекти оцінюватиме окрема комісія і братиме під увагу їх новість, згоду прибутковості і вартість праці, вложеної в обробку проекту. Оціночну вартість оголошуватимуть у „Технічних Вістях“.

Технічне Товариство не має фондів на те, щоби заради преміювати найліпші проекти, тому виплата нагороди відбуватиметься щойно при реалізації дотичного проекту, з оплати стягненої КРУП від підприємця, який зацікавиться проектом і схоче перевести його в діло. Крім того КРУП зводитиме підприємця з проектодавцем, щоб налагодити співпрацю, засновану або і далі бачачи підприємство.

Учасники конкурсу мають повну свободу підбирати проекти відповідно до свого погляду на їх доцільність і згоду доходу. Всім більш-менш вигляди на реалізацію мають передовсім проекти підприємств з невеликим особним капіталом, тому, що більшість гроша, на який можна в нас числити, це невеличкі капітали, найвище до кількох тисяч золотих. У першу чергу варто брати такі підприємства, де ми самі набуваємо

вироби, або де ми є самі продуцентами сировини, далі такі, в яких треба багато ручної праці, а особливо ті, в яких можлива домашня праця (система халуцництва).

Конкурсний проект повинен по змозі давати виразний образ заміченого підприємства і його калькуляцію.

Наприклад проект продукційного підприємства повинен по змозі подавати: предмет виробництва, доцільне місце осідку підприємства, передбачуване запотребування і можливість збуту продуктів, далі нарис і обчислення коштів технічних улаштувань, виробничого процесу і збуту, потрібний капітал і рахунок рентовності.

КРУП надіється, що конкурс доведе до співпраці тих, що мають фахові звання і ініціативу з тими, які мають капітал і підприємчивість і у висліді доведе до повстання нових варетатів праці для умовних і фізичних робітників.

Перед упадком єпископа Мілера.

Відворот канцлера Гітлера.

БЕРЛІН, 2. XI. ПАТ. Вчора оголосив архієпископ німецької протестантської церкви розпорядок про певне положення та дисципліну протестантської церкви. Незабаром оголосять теж правильник про внутрішнє життя тієї церкви та її незалежності від громад. Німецький уряд намагається злягидити завязлі спори з протестантської церкви. Тому кружляють поголоски, що єпископ Мілер, голова протестантської церкви в Німеччині, поїде в найближчому часі на відпустку. Проти нього виступає дуже

гостро більшість членів протестантської церкви, які є згуртовані в синоді. Синод вірних протестантської церкви призначив нових єпископів проти волі німецького уряду, які не признають зверхності єпископа Мілера ні призначених ним єпископів.

Український народ! Памятай, що від Тебе залежить національна свідомість наших братів на далекому Сході і Заході, тому шли датки і ларові книжки на адресу Т-ва „Просвіта у Львові“.

Німецька сила в повітрі.

Париські часописи приносять потрібні статистичні вістки про повітряну силу Німеччини. Виходить, що німецька армія має понад 2.500 літаків. Крім того замовлено з речинцем достави

до кінця 1935 р. у Юнкерса в Десау 300 військових літаків, у Дорвієр теж 30 літаків а в американській фірмі Прат і Вітней 1.600 літакових моторів.

учеників ніхто й не порушився. Всі слухали даліше і були би радо слухали до пізньої, — таким чаром напувала нас незвичайна сила слова того професора.

Русином був також професор фізіології, Петро Левинський, визначна сила в своїм фаху, та як учитель без темпераменту і без впливів на молодь. З початку під оглядом національним неясний, по-трохи москвофіл і великий етимолог, відтак під впливами Горбала і Барвінського став свідомим українцем і брав участь в українських товариствах та організаціях, а навіть пробував дещо писати для „Діла“ і видань „Просвіти“. На кожний спосіб, як член тернопільської української громади, лишив по собі добру памятку.

Прийшовши до Тернополя, застав я там ще в гімназії учителя Євгена Згарського, який у попередніх роках належав там до кружка Омеляна Партицького, що редагував з Тернополя „Правду“, та й сам Згарський також допомагав до „Правди“. Як професор був люблений молоддю та мав на неї додатний вплив. Однак саме в тих часах настала в нього зміна: Передовсім розвивався та став ноторичною фігурою в тернопільських шинках. Рівночасно почав схильоватись до москвофілства, а перенесений пізніше до Львова, став зовсім москвофілом. Кілька літ пізніше, стрічався я з його назвищем в „Вісниках общества Качковського“, однак далша його доля мені невідома.

Та найвизначнішим русином-українцем і рівночасно найвпливовим на молодь був між ч-

чителями Кость Горбаль, учитель української мови у вищій гімназії. Це був один із замітніших людей нашого відродження у 60-их роках. У Львові був редактором „Ниви“ і „Руси“, отже одним з корифеїв українського руху. В Тернополі групувався коло нього молодь; його години були не так годинами науки, як радше дискусіями, серед яких обговорювано багато всяких питань. В нього не було сухого професорського викладу, а радше він він поговорку з учениками і нею вчив більше, ніж плянковою наукою з книжки. Ми почали цінити Горбала щойно тоді, коли стали старшими і зрозуміли його ближче. У вищих класах він поведився з нами по товаришськи. Я вже від п'ятої класи став бувати в нього дома гостем, діставав книжки до читання, говорив вільно про все і дуже багато користав. Йому багато завдячую і під оглядом розвою національної свідомості, і взагалі під оглядом загальної освіти.

Горбаль був у Тернополі довгі роки. У 1878 р., як ми були в восьмій класі, дістав місце постійного учителя в Стрию. Ми прощали його з дуже великим жалем. По нім обняв науку української мови проф. Петро Левинський, який ішов шляхом свого попередника, хоч не мав ані його звання, ані рутини. В нижній гімназії, а по відході Горбала також у вищій, учив української мови Іван Гошовський, що був прибитий життєвим горем і до того не мав ніякої кваліфікації на учителя української мови. Його відомості з української літератури не дорівнювали відомостям передічного ученика четвертої класи. Мо-

лодь кинула собі з нього і з його способу навчання. До того з переконання, оскільки як мав, був москвофілом. Однак крився з цим зі страху перед своєю владою.

Це були більш-менш учителі русини в часі як я ходив до тернопільської гімназії.

Окреме місце й окремий спомина належить катехитові о. Василю Копитчакові. Звичайно в гімназіях бували наші катехити, навіть ті, що були гострі, покровителями української молоді, наглядали над її вихованням і поведінням, помагали їй удержуватися та старалися при класифікаціях випрошувати в гострих учителів для своїх добрих поступів в науці. Таким катехитом був славновісний на цілім Поділлі о. Михайло Соневицький у Бережанах, що був просто батьком молоді, таким був у Тернополі польський катехит, ксьондз Несвятівський, який стояв усюди і при кожній нагоді за польськими учениками і не дав нікому зробити кривди. Ще більше—навіть ученики українці звертались нерідко до нього в біду, де треба було когось заступитись, або дещо випросити і він не відмовляв їм своєї помочі. Та до своїх катехитів не мали українські гімназисти в Тернополі абсолютно щастя. Попередніми роками був довгий час катехитом у гімназії голошений Лука Цибик, запеклий москвофіл, автор шкільних підручників науки релігії в гімназіях, уложених карикатурним язичієм. Таким самим язичієм послужувався він у своїй навці та своїх екскуртах.

(Далі буде.)

Львівські інституції переносять до Варшави.

Проти централізації публ. інституцій і друкарських робіт. — Демонстраційний страйк робітників поліграфічних професій. — Державне Видавництво Шкільних Книжок. — Українське шкільництво та українські шкільні книжки. — Заходи п. К. Перацького. — РСУК і друкарі та переплетники. — Резолюція і відповідь воеводи.

„Діло“ вже принесло коротку вістку про двогодинний протестаційний страйк друкарських, переплетничих та літографічних робітників у Львові, дня 30. жовтня н. р. В страйку взяли участь робітники та робітничі всієї поліграфічних заводів, зєднаних у професійних союзах та корпораціях власників, у числі коло 300 осіб.

Від кількох років варшавський уряд систематично переносить зі Львова та з міст південно-східних воєвідств до столиці польської держави всі державні, самоврядні та публічні суспільні інституції і зв'язані з ними друкарські та переплетничі роботи. Перенесені до Варшави також усі роботи судові, скарбові та інших державних установ, виконували колись тут на місці.

З цього приводу безробіття серед друкарів і переплетників сильно поширюється, починаючи вже шкоди, спричинені загальною паничною кризою. Безробіття в цих професіях дійшло до 30 відсотків загалу робітників.

Друкарні та переплетні, що донесла ще хвалили працю великої кількості робітників і робітниць, сьогодні представляють одне румошище. Число зайнятих у цих заведеннях робітників впало до мінімуму.

Та централізація в останніх часах прибирає просто катастрофічні розміри. Ось тепер знову левків кола мають намір перенести зі Львова до Варшави „Державне Видавництво Шкільних Книжок“, що існує тут понад 40 років. При видавництві цієї інституції є зайнятих пів тисячі друкарських, переплетничих та інших посадових професій робітників та робітниць, не вчислюючи в це умовних робітників. Якщо перенесли б цю інституцію до Варшави, то друкарським, переплетничим та іншим графічним заведенням, що вложили великі капітали у свої підприємства, поширюючи їх та спроваджуючи дорогі модерні машини — загрожує руйна. Очевидно, що жертвами впади би в першій мірі дові заняті при видавництві фізичні робітники і робітничі, яких число разом з рідними перевищує 2000 осіб.

Щодо друку українських шкільних книжок, то справа представляється ще гірше. Від довгих років не друкують у нас взагалі ніяких українських книжок (крім, дещо видрукувала фірма Жидачевського і... один словник друкарня Н. Т. ім. Шевченка!), хоч їх потреба просто певуча. Брак їх по книгарнях і антикваріях, хоч і за ними великий попит. Деякі книжки зовсім вичерпані і не дістанете їх навіть на виставці. Коли ж поспитаєте про причину того стану, то дістанете відповідь, — що українських шкільних книжок не можна друкувати, бо ще нема переведеної реформи чи пак просто видавництва. А тимчасом відставна і постійно друкують маси польських підручників.

Справа перенесення Держ. Видавництва Шкільних Книжок зі Львова до Варшави стала актуальною від часу замінування колишнього міністра освіти п. К. Перацького начальником директором Видавництва. Новий директор відомо не любить Львова і не хоче тут мешкати. Як великий прихильник централізації, поробив він усілякі заходи, щоб замешкати в столиці Польщі, а не в якійсь там „провінційній“, воєвідській городі... П. Перацький зовсім не чує слів і опінію таких львівських чинників,

як Промислово-Торговельна Палата, Ремісничка Палата, професори львівського університету, місцева преса, професійні союзи, корпорації тощо, — які солідарно заявили проти перенесення Видавництва Шк. Книжок до Варшави.

Та найбільше тут заінтересоване місцеве робітництво. Бо коли при переносі Видавництва до Варшави перенесуть туди, на кошт уряду, й умовних робітників, — то робітники фізичні лишаться на місці, без ніякого забезпечення. Побільшиться знову й так уже звелике число безнадійно безробітних.

І саме оборона варшавської праці є причиною демонстрацій робітництва. Ті демонстрації почалися спершу від меморіалів і делегацій до місцевої та центральної влади, а врешті дійшло до страйку, покищо двогодинного.

В часі згаданого страйку відбулося у переповненій залі „Звізди“ та в бічних убикаціях віче всіх львівських поліграфічних робітників та робітниць. Як референт п. А. Кусик так і поодинокі промови в гострих словах осудили шкідливу для місцевого населення, а зокрема для поліграфічного промислу та для робітництва політику варшавського центру, являну тим, що забирають із Львова та з міст південно-східних воєвідств до Варшави всі державні, громадські і суспільні інституції, між ними й Держ. Видавництво Шк. Книжок, зі школою для місцевого населення.

Зокрема п. Буняк навігав став українського шкільництва та наводив факти, як стримали видавництво українських шкільних книжок. Підніс також справу намагання заужування діяльності РСУК, що знову позбавило б варшавців

При недостатній чинності кишок, терпіннях печінок і жовчезних доріг, опастості і артритизмі, катарі шлунка і кишок, пухлині грубої кишки, терпіннях відходової кишки природна гірка вода Franciszka - Józefa скоро усуває застійні прояви і болі в підчереву.

Національний Музей і справа О. Новаківського.

Від Упр. Національного Музею у Львові дістаємо замість відповідей на запит п. О. Новаківського відписи протоколу діловодства Нац. Музею, що найкраще зисовують оправдані претензії Нац. Музею до п. О. Новаківського. — Редакція.

ПРОТОКОЛ ДІЛОВОДСТВА НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ У ЛЬВОВІ.

Рік 1920, стор. 127, ч. 263 з дня 14. 7. У арт. Новаківського оглядав директор предложені ним шкільні і краєвиди, з яких один він предкладає в ціні 12.000 К. Музеєві за чинши залеглий від 5-ти літ. З огляду на передвоєнний чинш належало би Музеєві або по доброму образкові, кращому як предложені, за кожний рік чиншу, або один добрий дійсної передвоєнної вартості 12.000 К. Тому, що артист розцінив образки вартості 500—800 К. передвоєнних по воєнному часові в 20 разів, тому Директор висказав бажання, щоб належність була сплачена готівкою. Свідком оглядин був п. Курилас.

від початку законодавчої каденції, 3) вилучення привілею уряду предкладати держ. видатки, 4) право прогромадження військового бюджету, коли не ухвалили державного бюджету в приписаному речинні, 5) поміщення в конст. законі урядничого статуту, що передовсім відібрав би службовцям право страйку.

Предметом спору є друга точка, себто право розв'язування палати.

ден заявив, що конгрес повинен підтримати задумані зміни конституції.

Проект зміни французької конституції.

ПАРИЖ, ПАТ. „Парі Соєр“ подає подробиці проекту прем. Думерга в справі зміни конституції. Проект передбачує: 1) реорганізацію президентії ради міністрів і надання президенту ві мін. ради титулу першого міністра, 2) право президента республіки розв'язувати палату без попереднього відкликування до сенату, колиб парламент повалив уряд у першому році тривання законодавчої каденції або на випадок повалення двох кабінетів бодай в часі 6 місяців

Партія мін. Фляндена теж радить над зміною конституції.

ПАРИЖ, 2. 11. ПАТ. В Аррас відбувається конгрес демократичного союзу партії мін. Фляндена. Народи прогромаються три дні. Мін. Флян-

Румунський король у Парижі.

ПАРИЖ, ПАТ. Алас повідомляє з Бухаресту: Румунський король Карло приїде з візитом

до Парижа в зимі. Згодуються, що король приїде до Парижа між 20—31. січнем 1935. р.

Вже появились в продажі

Тутки „КАЛИНА“
в коробках по 150 штук за 35 сот.
Жадайте всюди!

ту праці не лише досі зайнятих у РСУК службовців, але й друкарських і переплетничих робітників, бо РСУК видає журнали, книжки, всілякі публікації, друки тощо.

Згадане протестаційне віче, — на якому, крім робітництва, були представники корпорацій, цехів, Торговельно-Промислової Палати, Окр. Комісії Проф. Союзів, професори університету, представники преси і т. д. — було дуже бучливе, хоч наради велися незвичайно ділово.

Віче ухвалило резолюцію, такого змісту:

1) Домогатись негайно стримати централізацію публічних установ та друкарських і переплетничих робіт.

2) Залишити у Львові Державне Видавництво Шкільних Книжок.

3) Перенести назад до Львова вже зібрані роботи.

4) Поділити державні друкарські і переплетні роботи на поодинокі воєводства.

Окрема делегація, зложена з представників усіх поліграфічних професій, передала згадану резолюцію львівському воеводі на вваденій дня 31. жовтня.

Як зауважимо, воевода мав зайняти в цій справі досить прихильне становище.

Тільки як поладнає її варшавський центр? Чи ввійде він у суть справи і зрозуміє справді незалежне господарське становище місцевого населення, а зокрема місцевого робітництва, що живе в страшній матеріальній нужді?

П. Б.

Стор. 128, арт. 264 з дня 16. 7. Д-ру Голубовському, адвокату арт. Новаківського відповідь на запит у справі заплати чиншу: щоби поладнав цю справу з д-ром Гвоздецьким.

Стор. 135, арт. 332, з 4. 9. 1920. Звіщення Експертної Основики, що найкращим виходом у справі чиншу Новаківського була би продаж переданих ним двох образів.

Ч. 146 з дня 3. 5. 1922 (стор. 1). Ада. Голубовський прислав письмом Новаківського у справі визначення на виставу автопортрету і весняного краєвиду. Зажадено: подати час, на який має Музей визначити свої образи; зобов'язатися має арт. Новаківський до звороту належних Музеєві гірського краєвиду, з колибою і таким снігом та 3-х книжок рисунків з краківського шпиталю. — З д-ром Гвоздецьким умовитися щодо форми запоруки звороту музейних речей у означеному речинні до Музею.

Ч. 147. 4. 5. 1922 (стор. 2). Я. в. до д-ра Гвоздецького: запорука звороту чч. 14951 (I—III) і 16024, запорука звороту в умовленому часі нововизначених за згодою президії кураторії. — Устна конференція з ним.

Ч. 166. 9. 5. 1922 (стор. 6). Три посланці від арт. Новаківського за автопортретом і краєвидом. У прив'язі Преосвящ. Йосифа Боцяна заявлено їм: Управа видасть бажані речі на час збірної вистави, після звороту 3-х книжок Альбому і образка 16024 до Музею.

Ч. 472 з дня 4. 8. 1923 ст. 98. 9-а рано в роз'ємному суді проти арт. Новаківського. Його адвокат не підчинився предложенню предсідника суду вважати зажаданий чинш 60.000 мп. місячно нижчим від дійсної законом забезпеченої вартості і зажадав умови річної з чиншом $4 \times 6000 : 12 = 2.000$ місячно. Хоча закон не признає умови річної, адвокат Н-го стояв на своєму, з огляду на бідність пізаного. Предсідник звернув увагу на 5 кімнат, яких не займа-

Оказійна продаж — флякель на біллі 0'65, аваталіна 1'80, штруси і бархани за безцін купили у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїків ч. 12.

ють біди, на робітню, яка є власноруч предметом промислового заробітку, отже підлягає іншій промисловій тарифі. Представник Музею справив твердження пізаного про вартість мешкання перед війною 150 К., бо воно несло: 5 кімнат — 188 К. робітня 60 К. разом 248 К.

Ч. 378 з 4. 7. 1924 (ст. 189). Дру Ів. Гвоздецькому про основний чинш з 1914/VI за мешкання п. О. Новаківського: 5 кімнат 188 К. + робітня (сьогодні 2 кімн.) 60 К. Множник на липень 0.3439. Треба заплатити 85.28 + 2 зол. про-ти 79.10 заплачених нами + за червень 48.23 зол.

Ч. 699 з 10. 12. 1924 (ст. 232). Е. Митрополитові посилаємо платниче візвання Пенсійного Інституту до 8-ми днів заплатити 373.40 зол.; 15. XII. податки 185 зол. на що винен Новаківський за 6 місяців по 82.62 зол. і за канал 35 зол. Промисмо набути в Новаківського образ за ціну довгу 530.62, щоби без зайвих витрат усе заплатити до судової екзекуції. На 1926 р. переводиться чистого з чиншів 800 зол., а 1928 р. 1.500 зол.

СВЯТА 1-го ЛИСТОПАДА.

ЛЬВІВ.

Крім описаного у нас у вчорашньому числі архієрейського Богослуження в катедральному храмі св. Юра відбулися подібні святочні Богослуження в дні 1. листопада в усіх церквах Львова. У всіх церквах було повно народу, в усіх учасників тих Богослужень пакував піднеслий настрій. Урочисті відправи закінчилися у всіх церквах многолітствіями українському народові і молитвою-гимном „Боже Великий“.

Також деякі українські установи влаштували цю дня святочні сходини для своїх членів у пам'ять Листопадових Роковин. М. й. такі святочні сходини відбулися заходом Тва „Молода Громада“ в салі „Української Бесіди“, де крім реферату виступав теж муж. хор Тва „Сурма“. Подібні сходини для своїх членів влаштував

Ч. 744. з дня 30. 12. 1924 (5 ст.). У Е. Митрополита в справі прелімінара на 1925 р. з огляду на потребу необхідної готівки в Музею Експ. Митрополит рішив, що „чинш за Новаківського платитиме каса Е. Митрополита 530.62 за 1924 і про футуро аж до відкликання“...

Таким чином до каси Нац. Музею вплатили готівка за 46 місяців мешкання п. Новаківського з особистої каси О. Митрополита, як його дар п. Новаківському.

Разом з готівковою вплатою п. Новаківським за 65 місяців мешкання від березня 1914 р. Національний Музей прийняв від п. Новаківського 3 образи враз із портретом на покриття належності чиншів за 90 місяців від мешкання першої чиншової вартості в червні 1914 р. 248 К. В дану хвилину йде про чинш за 44 місяці та за безпідставне втягання у справу спору між п. Новаківським і Національним Музеєм с. основника і творця всенародної наукової фундації.

львівський „Луг“, де між концертовою програмою вголосили відповідні промови ред. Целевич і др Р. Дашкевич. Також святочні сходини відбулися на Личакові заходом тамшніх українських товариств, теж з багатою програмою. Усі ті сходини-академії тішилися дуже великою фреквенцією громадянства.

ПОЛЮХІВ ВЕЛИКИЙ.

Дня 1. 11. в год. 6-й веч. відбулася у нас панахида за поляхих. Панахида ця, що відбулася вперше у Полюхові Великій, стягнула до церкви дуже багато народу. Богослуження і парастас на могилі відправив о. Трач Андрій. Серед церкви стояла могила вся з квітах і березовий хрест з терновим вінком та жовто-блакитними прапорами. Коло могили з одної сторони стояли маленькі дівчата зі свічками в руках, а по другій стороні також хлопці. Співав місєвий хор під орудою дяка п. Івана Вуєва. До того свята найбільше причинилися пп. Іван Вуєв, Кузьмів В. і Степан Білий. Але в нас і такі люди, яким це свято не подобалося, і як люди йшли до церкви, то вони наслідували з них, кажучи, що „йдуть до церкви будувати Україну“. По панахиді відбулася коротка і річева проповідь, в якій о. Трач заохотив до спільної праці всіх і в якій вказав всім шлях до кращого майбутнього.

ПОХОРОНИ

влаштовує найкраще по цінах найдешевших
БРАТСЬКЕ
ПОХОРОННЕ
ЗАВЕДЕННЯ „ХАРІС“

Львів, — вул. КОРНЯКІВ Ч. 3, (В НАРОДИН ДІМ).
Все похоронне приладдя на складі. — Експлуатація та перевози власним санітарним автотом. 645

Відкритий лист до українських кооператив.

Український промисл і його розбудова стали причиною оживленої, деколи навіть шристаршої дискусії на сторінках української преси. У цій дискусії зринувала теж і справа однієї української фабрики солодощів „Фортуни Нової“ та відношення до неї української кооператив. Питання, яке вже не раз впродовж кількох літ обмірковувалося в українській пресі, яке було на всі лади висюване і яке по нинішній день невирішене.

Ніхто не заперечить, що основою нашого торговельного життя це кооператив, що густою мережею покрили цілий наш край. Приватних українських торговельних підприємств так мало, що вони покищо не можуть відігравати поважної ролі. Тому доля кожного українського виробничого підприємства, кожної української фабрики тісно зв'язана з кооперативами, якщо це підприємство, фабрика справді хочуть числитися на масовий збут своїх товарів.

З цього здала собі справу і з тим рахувалась фабрика „Фортуна Нова“ від самих початків свого існування і робила всі заходи в тім напрямі, щоби взаємними між нею й українськими кооперативами були якнайкращі. Було це тим більше потрібне, що виробн „Фортуни Нової“ це не якийсь специфік, призначений для обмеженого числа консументів, але річ масового вживання.

Не завдяки це вважалося. А причиною цього було те, що до поліції українських кооператив алобув собі доступ продукту куди гірший, що більше шкідливий для здоров'я, продукт вироблюваний у чужих покутанх „Фабриках“, який нижчою ціною мав бути тим магінесом, що помагає покупан. І від тоді стали пазати слова: селяни платять нижчих ціл, дають такі самі ціни, що й інші, як для наших селян задорогі і т. д. і т. д. Це питання наче червона нитка довгими роками тягнеться у взаєминах „Фортуни Нової“ з українськими кооперативами.

Вияснення тієї справи „Фортуна Нова“ вже не раз давала. У першій мірі вона звертала увагу на найбільше непорозуміння, а саме, що ніде й ніяк не можна порівнювати новочасної фабри-

ки з якоюсь підразною „фабричкою“, у якій нема ні машин, ні гігієнічного уладження, у якій шкідливі сурогати заступають правдивий сирівець. У паровій фабриці, що знаходиться під строюм контролю, це все виключене, її продукція зв'язана з більшими витатками, а через те її товар не може підходити ніяк порівняння як щодо якості, так і щодо ціл. Так воно було, так воно є і так воно буде, що справжній досконалий фабрикат, все мусить різнитися від якоїнебудь талдити.

Чиже ідеалом українського виробництва мала бути лише талдита? Це був би прикрий об'яз і тими методами ми ніколи не змогли би збудувати українського промислу, що міг би успішно конкурувати з чужим.

Промисл, торговля, це реальні річ. Вони сентименту не знають. Але в наших відносинах і сентимент повинен грати ролі. Повинен грати ролі, коли бачимо, що росте українська економічна сила, що повстають українські економічні підприємства, що вешті маємо власні, новочасно вивіновані фабрики, що можемо давати працю своїм людям, що перет чужими почиватися можемо своїм, різним. На жаль, цього у нас нема.

Цей відкритий лист містимо не як закид під адресу наших кооператив і їхнього відношення до приватного продуцента. Ні, це тільки ще одне висноєння. „Фортуна Нова“ має багато до завдання кількох поважним Союзам і з повинн вдоволенням може прилюдно ствердити, що якщо ціла українська кооператива дала їй таку підтримку, то її положення було б далеко краще і всякі висноєння були б зайві.

Але так не є. Чужі фабрики у Львові, що виробляють солодощі, є сьогодні під повною паром. Збільжається їхній сезон, сезон свят і збільшення закупів солодких річей. А димар „Фортуни Нової“ стоїть запертий і тільки деколи, рідко коли, бухне клубами диму, на знак, що фабрика працює. Одинок українська парова фабрика, як це шумно не раз голосимо. По інших фабриках рух, сотні робітників вештаються коло станків, замовлення ідуть за замовленнями і для кого? Чи не для українського консумента? А „Фортуна

Нова" забуває в той сам час з до 4 метри своїх виробів...

Чиже це не болюче? Чиже не шкода так важко і так довгими роками будованого діла? Взаємними обвинуваченнями і закидами нічого не осянемо. Але при цій нагоді подаємо до загального відомо, що зі статтею, поміщеною в 292 ч. „Діла“ під заголовком „Кілька слів про наші фабрики і промисл, підписаною буквою „В“ нічого спільного не маємо.

УПРАВА ФАБРИКИ „ФОРТУНА НОВА“

Міліон „синів вовчиці“.

Як повідомляє Італійська преса, нову фашистську організацію, зложеною зі самих дітей, мають влучити до загальної організації Баліла. Організація звага „синями вовчиці“, обіймає хлопців у віці від 6 до 8 літ і буде поширена на всю Італію. В 13-ому році фашистської ери число дітей, зорганізованих у „синах вовчиці“, має дійти до мільона осіб.

Напад на грецьку княжну в Парижі.

На суджену наймолодшого сина англійського короля кн. Юрія, грецьку княжну Марину, кинулися два мужчини й одна жінка, як вона йшла з готелю в Парижі, щоби поїхати до крамниці примірити шлюбну сукню. Хотіли схолити княжну. Поліція арештувала напасників. Вони пояснювали, що княжна дуже походить на одну їх своячку. Арештована жінка виправдувалася, що хотіла княжні вручити просьбу в справі підмоги. Арештовані це греки: Сулезар Абіелан, його 50-літня мати і Діемаль Маданіас.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— На конференції у Берліні всі намісники склали присягу канцлерові Гітлерові. Опісля радили над хліборобськими справами та вижити з країни.

— Міністром справедливости в Югославії призначили лотеперішнього міністра хліборобства Косіча.

— При міських виборах в Англії перемогли кандидати Лейбур Парті. Всі комуністичні кандидати перепали.

— „Курентул“ повідомляє, що Кемаль Паша з весною приїде з офіційною візитою до Букрешту.

— 2. листопада у роковини декларації Баліфура, прокламували серед палестинських арабів генеральний страйк. Досі страйк мало влявся.

— Після переходу диктатору рігень води на Неві загальною піднявся до висоти 129 см. понад нормальний стан.

— Командант „Цепеліна“ др Екенер предложив департаментові пошти Зл. Дерман перевозити пошту кермовниками. Зачувати, що департамент пошти прихильно відноситься до того проєкту.

— Мустафа Кемаль баша отворив 2. листопада сесію Національного Зібрання в присутності всіх делегатів балканських держав. Засував праці Туреччини та сказав, що його уряд зробить усе для міжнародної співпраці і вистовив вдоволення з порозуміння з балканськими державами.

— У Ковні заключили союз у справі співпраці поліції Литви, Латвії та Естонії.

— Англійська Лейбур Парті рішила поборювати комунізм, бо він піддержує капіталізм.

— В Онікштах на Литві поліція арештувала 50 осіб за комунізм.

— В Стінті оголосили димісію міністри хліборобства і комунікації.

— Над пізнічною Швецією лютувала метелиця. Залізнична, телефонічна і телеграфічна комунікація перервані. Затонуло кілька човнів. Одна особа померла, багато ранених.

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ
30% знижка ціл на всілякі блаватні і вовняні товари у фірмі Галицький Магазин Мовин Львів — вул. Галицький ч. 15.

Нині в суботу 3. листопада год. 7:30 веч.
Гарна вистава і за-
питальна гра артистів
„Чужа дитина“
дає в риний погляд на щоденні відносини сучасних
громадян нової Росії

г. 7:30 веч. у Театрі Різнонародностей г. 7:30 веч.
„X—33“
Мавіса і Букарта
„X-33“ захоплює видців „X-33“ успіх сцен світа
„X-33“ це сенсаційний „X-33“ треба побачити
репортаж тайного агента.

Що це значить?

(Прилунний запит до львівської Різьничої Палати).

З часописів довідуюся, що львівська Різьнична Палата передала урядові внесок, що-би міністр скарбу надіслав її правом Ревізійного Союзу для різнорічних кооператив на терені львівського, тернопільського і станіславського воєвідства — то що цей внесок був предметом нарад на засіданні Кооперативної Ради 31. жовтня ц. р.

Ясно, що це спрямовано передовсім проти „Ревізійного Союзу українських кооператив“ у Львові, тим більше, що про проєкт ревізії різнорічних „кас Стефчика“ які належать до „Патронату“, Різьнична Палата у своїй внеску навіть не згадує.

Ми запитували українців-членів львівської Різьничої Палати, що це має значити й одержала відповідь, що їм ця справа невідома, що ця справа ніколи не була на економічній комісії зні на засіданні управи „Різьничої Палати“ та

що цей внесок попав на „Кооперативну Раду“ виїмковим, їм зовсім невідомим шляхом.

Словом — містерія. Може пояснить нам цю містерію Різьнична Палата? Від себе додаємо: Новелізація кооперативного закону мала ардукувати бущим-то надмірне число Ревізійних Союзів, а тимчасом вже тепер на засіданні Кооперативної Ради з'являється просьба про затвердження нового Ревізійного Союзу на Волині і Ревізійного Союзу Різьничої Палати у Львові.

Власне тільки на Волині і у Львові...

Жадайте всюди! Жадайте всюди!
**найкращу ріднину,
пасту і порошки
до чищення
металів і посуду** „Сільва“

Громадські вибори у тернопільському воєвідстві.

АГЕНЦІЯ „Всхд“ повідомляє: У 156-ох громадах вибори не відбулися, бо оголошено одну компромісову листу, з якої вишло 14,483-ох радних: 7,100 поляків, 6,537 українців, 620 старорусів, 156 жидів, 80 німців. Голосування відбудеться тільки в 357 громадах, себто 32.6 проц. В подільських повітах вислід виборів такий:

БОРИЩІВ: у 47-ох громадах компромісова листа, у 27-ох відбулися вибори. З компромісової листи вибрали 287 поляків, 492 українців, 31 жидів.

КОПІЧИНЦІ: у 25-ох громадах компромісові листи, з яких вибрали 179 поляків, 217 українців. У 16-ох громадах відбувається голосування.

ПЕРЕМІШЛЯНИ: у 36-ох громадах компромісова листа, а в 36-ох відбулися вибори.

З компромісової листи вибрали 366-ох поляків, 323-ох українців, 21 старорусів, 13-ох жидів і 9 німців.

БРОДІ: у 38-ох компромісові вибори, з яких вибрали 252 поляків, 360 українців, 12 жидів. Вибори відбулися в 35-ох громадах.

БЕРЕЖАНІ: у 43-ох громадах компромісові листи, з яких вибрали 436 поляків, 204 українців, 4-ох жидів. Вибори відбулися у 41-ій громаді.

БУЧАЧ: у 69-ох громадах компромісові листи, з яких вибрали 658 поляків, 729 українців і 3 жидів. Вибори відбулися у 16-ох громадах.

ЧОРТКІВ: у 26-ох громадах компромісові листи, у 23-ох голосування. З компромісової листи вибрали 204 поляків, 245 українців, 1 жид, 4-ох німців.

КАМІНКА СТРУМІЛОВА: у 44-ох громадах компромісові листи, у 24-ох голосування. З компромісової листи вибрали 383 поляків, 336 українців, 60 старорусів, 4 жидів, 11 німців.

До концентраційного табору.

Перед кількома днями вивезли з Яворова до концентраційного табору в Березі Карпатській золотини Кунаши, абсол. мал. дух. семінарії, Геодора Перуна, 6. гімназиста і Миколу Чоника, інсентора Повіт. Торг. Спілки.

Море викинуло тіла летунів.

РІКА, 2. 11. ПАТ. З Ковна повідомляють: „Нічупор Зініс“ повідомляє, що в околицях Іллімпіи море викинуло тіла двох німецьких летунів, які агітували в літі під час тавних летунських маневрів в околицях Варнемінде. В тих маневрах, рахують, згинувло 9 летунів.

Жид із зброєю та муніцією.

ЄРУСАЛИМ, 2. XI. ПАТ. У Гаїфській пристані арештували пасажирів жидів, в якого вилізіли 23 автоматичні пістолі та багато муніції. Перевели ревізію на кораблі, що ним приїхав той подорожний, і знайшли укриту скриню з 73 пістоллями та муніцією. Арабська преса здійснила крик, вказуючи, що до Палестини систематично перепачковують зброєю.

РАДЕХІВ: у 36-ох громадах компромісові листи, у 17-ох голосування. З компромісових лист вибрали 233 поляків, 235 українців, 110 старорусів, 24 жидів, 37 німців.

СКАЛАТ: у 63-ох громадах компромісові листи, у 5-ох голосування. З компромісових лист вибрали 639 поляків, 577 українців, 6 жидів.

ТЕРНОПІЛЬ: у 35-ох громадах компромісові листи, у 32-ох голосування. З компромісових лист вибрали 605 поляків, 421 українців, 3 старорусів, 1 жид, 2 німці.

ТЕРЕБОВЛЯ: у 23-ох громадах компромісові листи, у 28-ох голосування. З компромісових лист вибрали 250 поляків, 149 українців, 13 жидів.

ЗАЛИЩИКИ: у 42-ох громадах компромісові листи, у 12-ох голосування. З компромісових лист вибрали 296 поляків, 314 українців, 2 жидів.

ЗБАРАЖ: у 63-ох громадах компромісові листи у 2-ох голосування. З компромісових лист вибрали 347 поляків, 215 українців, 142 старорусів і 3 жидів.

ЗОЛОЧІВ: у 71-ох громадах компромісові листи, у 24-ох голосування. З компромісових лист вибрали 603 поляків, 360 українців, 110 старорусів, 13 жидів, 17 німців.

ПІДГАЙНИ: у 67-ох громадах компромісові листи, у 17-ох голосування. З компромісових лист вибрали 711 поляків, 626 українців, 9 жидів.

9 кількограмова грудка золота.

ГУЯКІЛЬ, (Екватор), 2. 11. ПАТ. У ріці Морона знайшли 9 кількограмову грудку золота вартості кільканадцять тисяч доларів. Це найбільша грудка золота, яку досі знайшли в Екваторі.

Чи Ви вже зложили книжки або латок на купно доброї книжки для наших братів на захолі?

НОВИНКИ

— ПРИЙМАЮ ЯК ДАВЧІШЕ в моїм дентичним заведенні Сикстуська 17 віз 9—1 і від 3—6. Пльомбування зубів, штучні зуби в золоті, платині і кавчуку, регуляція кривизни зубів. На с.с. 494 3—4

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46. Приймає футра до перекошу на літо. 1287 +2-?

— Василь Гресик, веде далі свою кравецьку роботу, при вул. Сикстуській ч. 23, у подвір'ї III. схоли I. пов. 323 13-?

— Діти! Не забудьте прийти на „Велику дитячу забаву“, яку улаштує „Товариство Укр. Захронка“ в четвер, дня 8. листопада ц. р. год. 3. попол. в саях „Бесіди“. 512 1—2

— Зібрання Філологічної Секції Н. Т. Ш. в суботу 3. листопада год. 18-а в Бібліотечі Т-ва буде присвячене вітчині д-ра К. Студинського „Нива Глобала 1865 і Рудана Кринського 1865 п.“.

— Загальні Сходили Української Поради для Вибору Звання при Гол. Уряді Рідної Школи у Львові відбудуться в суботу, дня 10. листопада ц. р. в год. 6. вечором в доміні при вул. Словацького 14/II.

— 3 нашого театру. В днях 3. і 4. листопада відбудуться перші вистави новозаснованого українського театру під режисерським проводом П. Сорохи. На сцені побачимо відому драму на 8 картин Фодоре „Поцілунки перед дзеркалом“. Драма ця з великим успіхом зійшла всі європейські сцени. Вистави підуть у відновленій саль „Уль“, вул. Оскарівських 10. Початок вистав год. 7:30 веч. Білети вже можна дістати в „Сюзіні Бзарі“.

— Перший сніг у Львові став падати 2. ц. м. вранці, але разом з дощем і тому швидко й стопився. Земля вранці не вкрилася білим пухляком, але дістала недвозначну острогоу, що зима за плечима. Тому кавкаєт консулес! — забезпечуйтеся вуглем (очевидно зі складів Народної Торговлі, бо в неї вугіль потанів!).

— Родинна трагедія розігралася в бльові магістратських домі при вул. Стрийській у Львові. Мешкав там начальник VII. діляничного комісаріату Альфіз Гославський з жінкою та чотверо дітей. Найстарший син скінчив гімназію і відслужив при війську, наймолодша донька має 9 літ. Пожиття Гославських не було масливим. Він наважав зносити з іншою молодою жінкою, на яку виліав всі гроші, наслідком чого дома був недостаток і між чоловіком і легальною жінкою приходило до вічних сварок а то й бійок. Перед кількома днями Гославський вернувся з відпустки з Івоніча і на головному двірці виявили на його повитання обі жінки, причому розігралася між ними драматична сцена. Минулої середи Гославський вернувся до дому опівночі, причому знову дійшло до великої авантюри. Далі слідство виявило, що Гославський прокинувся в год. 4-ій вранці і після суперечки з жінкою стріляв до неї двічі з револьверу, але не вцілив. У цій хвилині прибігли зі сусідньої кімнати сини Стефан та Казимир і вхопили батька за руки, щоби вирвати револьвер. Підчас метушні Гославський стріляв нехотючи до себе і тяжко аринився у черево. В одній хвилині син Казимир вирвав револьвер з його рук і стріляв ще двічі до батька.

— Львівська хроніка. На Стрийському цвинтарі Роз. Гевіри із Голоска вкрала Каз. Шлезінгерів годяник вартості 90 зол. — На вул. Замарстинівській впав під мотоцикл Евг. Кміникевича 6-літній Дуньо Гедаль та потовк собі голову. — На Янівському цвинтарі Ан. Окенюлі вкрали срібного лиса вартості 700 зол., як вона молилася. — На Марійській площі злодій Фр. Лятавець украв із авто перемишлянського сюрсти Гродецького футро вартості 300 зол.

— Студентські готові мундурки, мундури військового підготовки, як також плащі, точно приписові у великій виборі на складі найдешевше у фірмі А. Вітельс, Львів, Рутівського 7, напроти катедр. Ціни значно знижені. 20/80 —?

— Всюди зловживання. Перед трибуналом карного суду у Львові станув Ян Кольбук, війт з Гути Обединської, що присвоїв собі 385 зол. з податкових грошей. Присуд ще не дав. — До судової відповідальності потягнена так у правительська поштової агенції у Мшані, пов. Львів, Марія Киселевич, що спроневірила 1,200 зол. і повідомила прадію, що пошту сграбили злодії.

— Загадочна справа. Слідчий виділ у Львові займається загадочною справою Стефана Кміта, яку привезли до шпиталю незнані люди. Лікар ствердив, що вона поранена і потовчена на цілому тілі. Дівчина каже, що якісь люди викинули її крізь вікно першого поверху, але де і серед яких обставин, вона не знає. Не знати навіть, де вона мешкає, бо подана нею адреса показала непрадиву.

— Засудили українського большевицького письменника Ірчана на 10 літ тюрми. На совітській Україні арештували українського большевицького письменника Ірчана, колишнього УСС, галичанина на 10 літ, а комуніста Сембана на три роки тюрми. У Канаді засудили Іх за приналежність до забороненої партії тільки на 5 літ і позовину кори їм даровано, описля виселили обох з Канади.

— Найбільший дворець в Європі це Клепем Джанкшен, роздільний дворець для руку, що йде на південь від Лондону. Впродовж 24 год. крізь нього переходять 2600 потягів. Число пасажирів сягають на пів мільона денно. В деяких хвилинах буває, що потяги переходять що пів минути, а часами бачиться, що п'ять або шість потягів переходить один за другим. В не-

Уживайте лише

знаменитої цукорії „ЛУНА“
здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ“
і зернистої „СОЛОДОВОЇ кави ЛУНА“
виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл“ Львів XV,
Церковна 2. тел. 42-97

чі переважають вантажні потяги. Клягем Джанкшен є теж найбільша роздільна станція молока в столиці. Воно приходить у великих цистернах, що мають скляне нутро. З них випомпують молоко до збірників у центральних складах, де його стерилізують і розливають у бутельки. Цей великий рух потягів контролює трьох людей, що сидять в малій кабінці над шляхами. В кабінці є сентралізоване орудування всіма зворотницями і сигналами, що кермує всіма потягами на всі лінії при максимум безпеки.

— Річні вістки. Болгарія увела в себе монополію на тютюн. — Офіційна совіська статистика стверджує, що цього року було на сов. залізницях на 62 проц. більше нещасливих випадків, ніж минулого року; найбільше було їх на гомбовській сітці — 492 випадків за вересень. — У Мадриді скасували цензуру. — У мексиканському місті Чігуагуа зачинила влада всі католицькі церкви. — У Ковні арештували нім. радиста Гундсдерфера, що мав у каті склад зброї. — У Румунії померла Ельза Неауруці, що записала своє велике майно братові короля Карла, Миколаєві. — У Спол. Державах увели обмеження, щоб не впускати чужиняч музак. — У Білоруському університеті в Мінську звели історичний факультет, на який вписалося 67 студентів; совіська „Правда“ каже, що 85 проц. із них комуністи. — У Бомбаю промовляв Ганді перед 90.000 слухачами, як упевнене, встанне на політичну тему, зрікаючись становища голови „диконавчого комітету конгресу“.

3 кіна.

КІНО-РЕВІЯ „КОЛІСЕЯ“: „ГРІШНИК“ і ревія МІСТЕЦЬКИЙ ЧАЛЕНДЖ.

Кіно „Колісея“ висвітлює від нового сезону нові фільми „Парамавату“ і „Юніверсал Корпорейшен“, які йдуть уперше у Львові. Остання фільма „Юніверсалу“ чисто американська: картярі, важко-атлетичні змагання, закулісові махінації менеджерів і... репід. І хоч у фільмі пічого нового, усеж акція жива і глядач емоціонується. Публика може розв'язувати таку проблему: чи професійний картяр, що у перебранні англійського пастора обігравав несовісних людей і освободжує убогих, чесних горожан від суворих бізнесменів, є грішником, чи... добродієм. Головну роль грає Джоел Мек Крі, відомий з фільми „Граф Заров“.

Другу частину програми заповнює двогодинна ревія, багата і різноманітна, яку кілька літ тому ставили замість опереток і опер найбільші театри. У цій ревії маємо: повний балет, герльси, гумористів, ревелерсів і збільшену оркестру. Завдяки численному ансамблеві (понад 20 людей) окремі точки ревії дуже добрі. Найбільше подобається відомий характеристичний актор Оціварський, що в провідником цілої ревії, п. Славський у своїх пісеньках, ревелерів „Евгена“. Найбільший успіх мала п. Слава Вастані, молода співачка, яка співає просто, щиро і дуже симпатично. Так і видно, що це її перші виступи.

До успіху ревії причиняються гарні декорації проф. Валька, особливо в інсценізованій картині „На Сагарі“.

Програма тягнеться чотири години. Е. Тк.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРА — ОДНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче долатися, як де говорять український народ, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „Рідна мова“

політичний асебічному значенню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 8 зл. піврічно, 1,60 чвертьрічно. За границею: в Європі 9 зл., поза Європою 2 зм.р. долар. Зразкове число 50 гр. Ковто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної мови“ виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ“. — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Європі 3 зл., поза Європою 1 зм.р. долар.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

3 ДОРОГИ ЖИТТЯ.

Країна мрій і туги.

Вступали ми повагом у місяць листопад. Вже сама увертюра до нього настроє на „местозо“ та насуває глибокі думи про позагробове життя; здавалось би, що в такий час люди забувають про своє сезонне існування на цьому, падолі сліз, що випливають своєї мачини, марності й дрібничковості та ростуть (бодай у своїх очах) до міри велитивів.

Та де там. Ледви у кількох людей пера блиснули вогники як слабкі позначки стаю, що називається мегаломанія акута, більшість зберігає рівновагу.

Хотів я бризнути ведром холодної води на голову тих бідних, щоб прочували...

Написав два фейлетони, перерісав їх на холодно і жбурнув у вогонь, нехай загоріються.

От і пишу третій...

Про щож писати у світлий день зі світом, як не про країну мрій і туги, куди рветься холодне тіло?

Тим більше, що і так чув я досить парікань між членами одного „братства доброї смерті“, що малі фейлетоністи за багато талапаються у рідних калабах, замість — як казав один емеритований льотерійний офіціал — мати відаату і пуститись на широке море політики?

— Прикаа, паче надрадику: поїду завтра на Адріатик. Зроблю це для вас, бо признаю слупність вашим цінним заввагам. Беру весло в руки.

Італіє! Країно моїх снів і туги, лазуристих хвиль і неба (гляди картина Вігнівальського...), чудових ранків над Тибром (пригадай III. дію з „Тоски“ Пуччіні...), гірських Велувія і Мусолінія (читай Донцова в перекладі Остроговерхи...), каналу і мосту зітхань (читай наші тижневики...).

Хотів би я тоді співати пісню віжлу, як твої облаки, горду як твої Апеніни, а голосну, як твоє дуче. Ти від ряду років стоїш у самому осередку закінчення всього світа!

ДИВОГЛЯДИ.

КАНДИДАТ НА МИРОВУ НАГОРОДУ НОБЛЯ.

У Білгороді гурт росіян на еміграції поставив пропозицію, щоб звернутись до комітету нагороди Нобля і висунути кандидатуру на мирову нагороду... покійного короля Олександра.

ЧОТИРИ МИШІ СЧИНИЛИ ПАНІКУ.

Одного дня увесь Лондон захвилювався. Із Наукового Інституту втікли чотири миші. Були це миші, яким прищепили бацили прокази. Всю територію довкола інституту оточила поліція; всі робітники і співробітники шукали за мишами, які могли рознести проказу по всьому місті. На щастя, миші втікли до пивниці і там уночі їх зловили.

ЩО ВАРТ РАДІОВИЙ АПАРАТ.

Муринське плем'я Ватупі у британській колонії Кенія в півд. Африці дістало недавно нового короля. Старий король вислуживши на своєму становищі 44 роки, хотів відпочати по важких трудах. Але відступити задурно престолу не хотів. Була нагода, щоб продати його за високу ціну і він подав до відомства, що його наслідником буде той, хто зробить йому дарунок з радіового апарату. Найшовся молодий мурин, що негайно вибрався до Капштадту і привіз звідти бажаний апарат. Старий король відтепер слухає радіа, а молодого слухають піддані.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Зиновій Кузьма, катехит народних шкіл в Теревовлі помер дня 31. жовтня 1934 ро. тяжкій недузі в 40 році життя. Покійний був дуже діяльним членом усіх культурно-освітніх і економічних установ в Теревовлі. Брав живу участь у визвольних змаганнях як старшина У. Г. А. Перебував всі воєнні страхити, які підтягли його організм і перед часом загнали його в могилу. Був добрим проповідником і промовцем, виступав на різних святах, нарадах і вічах — в його палке, щире слово, глибока ідейність і тверда віра в кращу долю нашого народу захоплювали слухачів. Теревовельщина понесла велику втрату — бо не стало одного з кращих активних діячів на всіх ділянках народнього життя. Земля йому пером!

Д-р Остап Постригач, адвокат і видний народний діяч в Тернополі, помер по довгій і важкій недузі в середу 31. жовтня ч. р., осиротівши: дві дочки та сина Володимира, адвоката, якого аплікавта в Тернополі і одного зі замітніших молодих українських поетів. Покійний прожив 55 літ. Похороні відбулися в Тернополі в п'ятницю 2. листопада ч. р. Ширшу загадку про Покійного помістимо окремо. В.Н.П.

Вже вийшла нова цікава історична повість із часів Хмельниччини

Андрія Чайковського

„Полковник Кричевський“

видання Кооперативи „ХОРТИЦЯ“ у Львові. — 192 ст. друку, ціна зол. 1-90

Набувати в книжництві Львів, вул. Руська ч. 3. Своім прихильникам Кооператива висилас книжку поштою з залученим чеком. 151

Та зачитався я, що про тебе пишуть безсторонні і посторонні люди, настроїв я поведолі свою гітару на веселу російську тонацію.

Бо я чого я не довідався?

Що вся Італія стоїть під диктатурою Мусолінія. Що фашисти правлять у вій, як сірі туси. Всі піддані під самоволою одної партії. Опозиція загалом не приходить до слова. Соєм в громадою манекінів, що безкритично ухвалюють урядові рєсски. Італія має короля, а король рад, що має Мусолінія, без якого певно не був би королем. Вівство Матеотія до цієї пори окутане глибокою тайною. Інші опозиційні мандрують до твердиль, або на Вербокі острови. Пресою метля затіснена. Данте і Петрарка існують лише „в дорозі особливий ласки“. Письменникам вільно славити цисаря і Августа: про Канігулю не вільно агадувати. Наріз збілів від полатків матеріально й морально. Словенські й німецькі меншостеві справи, зведені перед Лігою Націй Італія програває. Школи не слухають науді, лиш пропанді фашизму. Маркомі, що своїми винаходами зорінують нашим фашизмом, заходиться рятувати державний престіж Італії за кордоном. І взагалі творяться над Тибром діла, про які й філософам не снилося...

Італіє! Країно моїх снів і туги!..

Тиберій Горобець.

Дописи.

РУДКИ.

Осудження філії „Союзу Українських Купців і Промисловців“. Дня 26. X. ч. р. відбувся установчий збори філії „Союзу Українських Купців і Промисловців“ у Рудках в салі Народнього Дому. Збори отворив п. І. Роздольський і передав провід п. Осипові Смішкови (власник млина). Відтак делегат Головного Т-ва секр. Д. Котюх виголосив організаційний реферат. По дискусії підписали присутні статут і подання до старостів та вибрали тимчасовий комітет основників. Присутні були купці і промисловці місцеві та з сіл повіту, як також адвокат д-р П. Гайдучок з Рудок. Крім організаційних справ обговорювали зібрані купці справу власної гуртінної споживчих товариств для секції корінників. Серед купців і промисловців повіту сільна велика зацікавленість своїм становищем товариствам.

СПОРТ.

УКРАЇНА — ЧОРНІ.

Товариські змагання між цими дружинами відбулись в неділю 4. ч. м. на грині Чорних в год. 11:30 передпозднем. Попередять в год. 10-й змагання України — Чорні II.

КАМЕНЯРИ — ДНІПРО 2:2.

Дня 28. X. розіграли Каменярі (Львів) зі спортивною дружиною Дніпро у Винниках м'ячеві змагання, які покінчилися ревісовим вислідом 2:2.

ПІНГ-ПОНГ У ЛЬВОВІ.

Дня 16. X. відбулися в домі Каменярів у Львові пінг-понгові змагання між дружиною Каменярів і Соколом III. Перемогла Каменярі з вислідом 5:1.

Дня 23. X. відбулися пінг-понгові змагання Каменярів з пінг-понговою дружиною Спортивного Т-ва „Україна“. Змагання покінчилися перемогою Каменярів з вислідом 6:0. При відплатних змаганнях 29. X. перемогла Каменярі Україну у відношенні 5:1.

ТРЕТЯ ПРОГРАНА ДОВБУША В МИСТЕЦТВАХ.

Минулої неділі розіграв Довбуш змагання за мистецтво Буковини з жидівською дружиною Макабі. Змагання ті програв Довбуш у відношенні 2:0. Це вже 3-й з черги програма української дружини у мистецтвах (за всіх 4 розіграні змагання). По тих програмах опинився Довбуш на останньому місці в таблиці.

І „РУСЬ“ ПРОГРАЛА ЗМАГАННЯ З РУМУНСЬКОЮ ДРУЖИНОЮ!

Мин. неділі розіграла угоргородська „Русь“ на власному грині відплатні товариські змагання з румунською спорт. дружиною „Олімпія“ (Сату-Маре), які програв у відношенні 2:1 (0:0). Перші змагання з „Олімпією“, розіграні в Сату-Маре, виграла була „Русь“ у відношенні 5:0.

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

ВАРШАВА. Польонія — Л. К. С. 4:2 (1:1). КРАКІВ. Краковія — Лєгія 2:0 (0:0).

Тільки 1-80

30 Л.

коштує великий, ілюстрований, інформаційний календар „КРИНИЦЯ“

Порто 50 сот.

ДАРОМ

додаємо один календар кожному хто пришле гроші на п'ять календарів, при чому оплачуємо самі порто цілої посилки.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Українська Драматична Сценка у Львові (сала „Улю“, Осолодівська 10)
Субота, 3. XI. год. 7-30 веч. „Попілунко перед дзеркалом“.
Неділя, 4. XI. год. 7-30 веч. „Попілунко перед дзеркалом“.

Великий Міський Театр.
Субота, 3. XI. год. 7-30 веч. „Чука дитина“.
Неділя, 4. XI. год. 7-30 веч. „Я переміг кріла“.
Неділя, XI. год. 7-30 веч. „Чука дитина“.

Театр Рішоподобностей.
Субота, 3. XI. год. 7-30 веч. „X — 33“.
Неділя, 4. XI. год. 7-30 веч. „X — 33“.
Неділя, 4. XI. год. 7-30 веч. „X — 33“.

Концертне Бюро Тірка:
Понеділок, 5. XI. II. мистецький концерт: Ваца Пішгода, скрипка.
Вівторок, 6. XI. В. Пішгода у Дрогобичі.
Середа, 7. XI. В. Пішгода у Перемішлі.

Кіно.

АПОЛЬО: „Нумари“ (Віктора Гіро).
АТЛАНТИК: „Віва Вілла“.
ВАНДА: „Усміх шість“.
ГРАЖДИНА: „Чар віденського вальса“.
КАСНО: „Любовні мрії“ з Річардом Танбером.
КОЛІСЕН: „Грішниця“ і ревія мистецького таланту.
КОМЕРНІК: „Нана“ (на осн. Е. Золя). Крім того: поезія гротеска та найпопулярніший Тижневик Параміанту.
МАРУСЕНЬКА: „Нана“ (на осн. Е. Золя) і ревія: „Прегібілі шалі“.
МІРАЖ: „Нібелунги“.
МУЗА: „Кохав любить танув“.
ПАЛІАС: „Скажильно“ (Доллі Гас).
ПАН: „Присуд життя“ і ревія.
ПАСАЖ: „Пригоди мандолини“ (Віктор Десмонд) і ревія: „Гранда над Ріо Гранде“.
РАЙ: „Чи Людина це дівчина“.
СНІТ: „Ганка очі чорні“ та танцювальний хор.
СОНЦЕ: „Піднебесні лисарі“, ревія: „Осінні маневри“.
СТИЛЕВ: „Князь Архиді“ і ревія.
УТІХА: „Вез чести“ і ревія.
ХІМЕРА: „Іх Експеримент: пілує“ (Джан Гейвор, Аурі Гага).

Закордонне радіо.

Субота, 3. листопада 1934.

Відень (506,5) 12-10, 13-10 Концерт. Прага (470,2) 11-05 Салом. мюз. 21-40 Весела анд. Прага II. (240,2) 15-00 Пісочки та байки (м. анд.). Париж (164,8) 13-00 Концерт. 21-00 „Ле Жонглер де Нотр Дам“ оп. Масне, Агліона (531) 21-00, 21-30 Оп. арб. 22-00, 22-15 Спін. Берлін (246,7) 12-30 Спінгін. Кенігсверггаузен (157,1) 11-00 Для дітей, Ляйпціг (352,3) 16-00 Концерт (мюз., спіл.). Мінхен (405,3) 20-10 „Капелія Руїна“ оп. Масне, Будапешт (550,5) 12-30 Циг. мюз. 17-20 Фортеллі, 18-30 Спін. Мільно (368,6) 17-10 Вол. концерт, 20-45 „Беззагора“ лір. оп. Респігі, Рим (420,8) 13-05 Легка музика.

Неділя, 4. листопада 1934.

Відень (506,5) 11-10 Симф. концерт, 13-05 Тохбі інструменти, 20-15 „Вокатіо“ оп. Сунне, Братислава (208,8) 11-00 Концерт, Кошиці (350,1) 17-30 Емігранція ст. Словаччини в пісні, Прага (470,2) 16-00 Концерт вільної орк., 20-00 Концерт із філармонією, Париж (164,8) 18-00 Концерт симф. орк., 21-00 „Малій Фавст“ оп. Герве, Данціг (230,2) 15-30 Брамсові пісні, Берлін (356,7) 18-50 Давня нім. музика, Кенігсверггаузен (157,1) 11-00 Осінні меланхолі, Кельн (453,9) 15-00 Фортеллі, Ляйпціг (352,3) 15-00 Романтичні пісні Шуберта, Брамса, Регера, 17-20 Сонати,

Штутгарт (532,6) 20-00 Оп. вечір, Будапешт (550,5) 18-35 Циг. музика, 22-00 Концерт оп. орк., Мільно (368,6) 18-15 Легка муз., Рим (420,8) 17-00 Вол. інстр. концерт, 20-45 „Продана наречена“ оп. Сметани.

Львівське радіо.

Субота, 3. листопада 1934.

6-45 Ранішня аудіція 7-50, 12-00 Реклам. концерт, Сільва рерум, 11-37 Сигнал часу, 12-03 Метеорологіч. вістки, 12-05 Огляд преси, 12-10 Концерт, 13-00 Попілунко денник, 13-05 Фантазія оп. Верді (гр. пл.), 15-30 Експорт, 15-35 Биржа, 15-45 Найновіші гр. пл., 16-30 Театро Ульи: „Всі переїжджають“ ауд. для дітей Карі Грея, 17-50 Про вітаний час і точність, 18-00 Лікарський гонорар (фейл), 18-10 Мистецьке життя театр. репертуар, 18-15 I. Концерт з цикло „Форт. сонати“, 18-45 „Суєти життя ростин“, 19-00 Серенада, фортепіан, 19-20 У Крушани над Голдом, 19-30 Легкі пісочки (Лі-Готі), 19-50, 19-55 Спорт. вістки, 20-00 Легка муз., Хор Дана, 20-45 Веч. денник, 20-55 Як працюємо, 21-00 Симф. концерт, фортепіан, 21-45 Перспективи наймолодшої поезії, 22-15 Танк. музика, 23-05 Істор. Ульи: „Ловенькі боєві“, 23-35 Салом. музика з грам. плнт, 24-00 Танцюва музика.

Неділя, 4. листопада 1934.

9-00 Ранішня аудіція, 11-37 Сигнал часу, 12-03 Метеорологіч. вістки, 12-05 Сільва рерум, 12-10 Театр. огляд, 12-15, 13-15 Мюз. паранон, 13-00 У доміку дівоки людей, 14-00 Оп. концерт (гр. пл.), 15-00 Рілля, балада „Орг. рух серед селян“, 15-15 Нар. хор, 15-25 Огляд ринку рілля, продукція, 15-35 Балада та народні, 15-45 Почт.-рілля, скрипка, 16-00 „Перша рана“ (фрагм. рукопису повісті Маринеского), 16-30 Спін (Шабанська, меццо-сопран) у супр. форт., 16-45 Вер і Сана, балада для ст. дітей, 17-00 Нар. мюз. до танку, 17-20 Що це таке кіндики для молоді, 18-00 Театро Ульи, 18-45 Беззагора 19-00 Легка музика, 19-50 Акт. фейл, 20-00 Концерт симф. орк. (В. Попольський, скрипка), 20-45 Веч. денник, 20-55 Як працюємо, 21-00 На веселі дів. ульи, 21-45 Спорт. вістки, 22-00 Почт.-техн. скрипка, 22-15 Рекл. концерт, 23-30 I. Штутгарт, „Пригода Сінга цисіуса“ симф. поема, Вальс (Кавалір срібної рини) з гр. пл., 23-05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.27 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 26-43, Париж 34-90-50, Берлін 212-80, Амстердам 338-35, Прага без трансакцій, Італія 45-35, Бельгія 123-25, Данціг 170-80, Ньюборк кабелі 5-30 1/4, Ньюборк чеки без трансакцій.

Золото: Долари 8-91—8-93, Франки фр. 81-30—81-60, Дукати 81-70—82-30, Корони 35-80—36-30, Рублі 45-50—46-30.
Срібло: Корони 0-30, рублі 1-20, фальсони 0-70.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 31. жовтня п. р. кооперативна платня за львівське Львів.

1 кг. масла десерного 2-30 зол.
1 л. молока 0-14 „
1 л. сметани 0-60 „
1 п. верш 3-80—3-90 „

Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові 1 літра 22 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану слаба, на лілля сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 2. до 10. листопада п. р. включно купувати тільки індиків та паятарів. Німолі іншої птиці не прийматимуть. Початки від 5. листопада п. р. платити своїм доставкам за 1 кг. живої ваги птиці, львівське подорож птахомислові „М. С.“ у Львові (вул. Н. Галацького 23): Пантарки I кл. за 1 кг. 1-25 зол. II „ 1-00 „ Індик I „ 1-10 „ II „ 0-80 „

Велика знижка цін

видань Видавничої Спільки „Діло“

Евген Чикаленко:	Спогади	Частини I, II, III.	Окрема частинка по зол 150	платна ціна	пересилка
Ст. Левинський:	З японського дому		1-50	0-25	
М. Рудницький:	Мій ідею і формою		1-50	0-50	
Е. Бронте:	Буревісник, переклад М. Рудницький		1-50	0-50	
Преспер Меріме:	Блакитна кімната та інші оповідання, переклад „асиль“ Софронів		0-05	0-25	
Альфред Поде:	Маціцький, із французької мови переклад М. Рудницький		1-00	0-50	
Володимир Островський:	Сміх землі		0-30	0-15	
Микола Матія Мельник:	Крізь дим і згар		0-50	0-15	
Годді Брасюк:	Безпутні		0-50	0-15	
Михайло Возняк:	Шевченко і княгиня Репніна		0-50	0-15	
Михайло Воиник:	Белі і Кониський		0-50	0-15	
Др. Ст. Баран:	Новий самоуправний закон		0-80	0-15	

Дістати можна у Видавничій Спільці „Діло“ Львів, Ринок 10 або в книгарні „ПРОСВІТА“, Львів, вул. Руська ч. 1.

ПОДЯКА.

Невблагана підмакатина негідна і жінки сім'ї лабоза нам найдорожчий Особ. Духовний, Сестру і Тетю — ба. п. Марію Водичу. Усім Повістелям і Знайомим, що несли нам опалити потіху в нашій горі в часі негідності і по смерті Помоглої, як теж усім Тим, що внесли нам своє співчуття, скадаючи найвищою подяку, хочемо дякувати Ви. П. Д-рові Мисюков-а за лікарську опіку, о. Редemptористові Д-рові Більке за духовну опіку, Всецерк. свящ. Отця о. Кордосаном Р. Гродницьким на морі, зокрема о. Осаті, що не жалували трудів і понівали з пропінні, за провади тлічих останків на місце вічного спочинку. Тернопільський Гноміалістичний друкує за численну участь у жандінім поході.

Тернопіль, для 1. листопада 1934.
Муж і рідня.

ОПОВІСТКИ

Появляю Богослужень у церкві Успення Пр. Д. Марії (Володимир). В неділю і свята: Утрояє в 6 год. Читані Служби Божі в 7 г. з проповіддю, 8, 9 (перед нею в г. 8-45 проповідь) і в г. 12. Служба Служба Божі з проповіддю в г. 10. Вечірня в г. 4 з проповіддю і спільною і благословенням Найсв. Тайнами. В свята перша Служба Божі читана в г. 6-15. В будні дні Служба Божі в г. 6-15, 7 і 8 і вечірня в г. 6. Священники сповідають від год. 6 рано і вечірню від 6. Кождої першої п'ятниці в місяці по Службі Божій в г. 6-15 а кождої першої неділі по Сл. Божій в год. 7 і 10. Благословення Найсв. Тайнами. 3-4

Хто з колишніх старшин У. Г. А. знає про яку власність про Августа Бабія, код. команданта відтинка під Равою а відтак старшину VI (дається) бонгади У. Г. А. зволить подати до відомо батькові Д-р Михайлові Бабієві, адвокату у Львові вул. Льва Сап'їги 63. 309

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

СТАРУ ГАРДЕРУ з Ульи на першому одній матеріал на вбрання. Хуєн. Облікова б. телефоном 70-25. На візання приходжу до дому. 305 3-3

ЗОЛОТО, СРІБЛО купувати і платити найвищі ціни Дождирівський і Розважівський. Львів, Академічна 2. 36/32 2-10

ЗВІЧАЕМ мудрих людей, всі купують флазелені мужеські піжами 8-90 жіночі 9-80 дитячі 4-50, лише у відомій фабриці білих „Пав“, Сикстутка 1. 284 21-30

ЯБЛУКА, аннові пріма гуртом і подрібно продає Інж. В. Попович, Львів, Руська 20. 507 2-2

ФАНХІ ШІ обзнайомлені теоретично або практично з однією із численних тут ділянок пошиску, зволить зголосити Технічному Т-ву у Львові, вул. Косцюжова 3, свою адресу подляючи звістання про свої студії і практику. Гарбарство, фарбарство, театральний промисел, дьярство, конярство, і ті ділянки промислу, в яких можливе домашнє виробництво. 301 1-3

ОГОЛОШЕННЯ

Ювілейне молення

дослідна відбитка „Послідовання Ювілейного Покуплення“ з Х. ч. А. Е. Відомостей з 15 X. 1934. як заклада до нашого молитовника по 10 с. на приміювання. З поточною пересилкою 50 примірників 4-25 зол. 100 примірників 8-50 зол. Висплатити: Гр.-нат. парох. Уряд Успення Пр. Д. Марії у Львові, вул. Підвале 9.

Доротеум

Львів, Братівська 3.
комісова меблева галія купувати, — прийматися в коміс — продавати.

МЕБЛІ всляного рода за го-тівку і на сплату.

Взуття всього роду
портучає білім
Чорний і Беряк
Львів, ул. Руська 3
Лещетарський вже
3-7 від 24 зол.

Одиноке джечело дешевих цін і добрих товарів
в убраннях, плащах та футрах
то Фр. М. С. Майблєм
Львів, Рутівського 16.
(напроти школи Міхалевича). 3-3

Солідні меблі
кухонна обстановка власного виробу
виконує і поручає:
САКК — Сикстутка 18. Столярня,
Пенарська ч. 14. 38/82 5-10

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександр Костик.

Видає Видавничі Спільки „Діло“

З довжакні Вид. Спільки „Діло“. Львів, Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-50 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Ба-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Залив адреса 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-28.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Тутки NERVVO

150 ШТУК 35 СОТИКІВ
з найдешевших найліпші

Сокіл-Батько супроти нездисциплінованих членів.

Комунікат Старшини Т-ва „Сокіл-Батько“ в справі виконання поручень Надзвичайних Загальних Зборів, ухвалених окремою резолюцією.

Надзвичайні Загальні Збори Сокола-Батька ухвалили резолюцію, якою нап'ятували некарний вчинок деяких Соколів у часі Краєвого Сокольського Звізгу в дні 1. липня 1934 р. та доручили Старшині Сокола-Батька супроти спричинників бунту витягнути статутом передбачені конвенції.

Виконуючи повищу ухвалу Надзвичайних Загальних Зборів Сокола-Батька, на засіданні в дні 24. X. 1934 на внесення Слідчої Комісії Старшини рішила:

1. За похвалювання непослуху і солідаризування з неслухняними виключити з членів Т-ва 6-ох фізичних членів.

2. За відмову послуху в часі Звізгу, за солідаризування Старшини Гнізда з нездисциплінованими членами, як теж за постійне невиконання статутних обов'язків зірвати всілякі зв'язки без застереження з одним Гніздом.

3. Зі 16-тми Гніздами зірвано зносини до часу скликання у них Надзвичайних Загальних Зборів, перевибору Старшини та ухвалення резолюції, яка нап'ятувала би нездисциплінованих Соколів.

4. Трьом Гніздам поручено перевести слідство до дня 1. грудня ц. р. і винних непослуху покарати.

5. Трьом Гніздам та одному Союзові поставлено речинсь до 1. грудня 1934., до якого мають скликати Надзвичайні Загальні Збори, перевибрати Старшину та осудити виступ некарних членів на Звіззі.

6. Крім цього видано поручення всім Гніздам повести в доказ сокольської дисципліни як найінтенсивнішу збіркову акцію на викупно У-країнського Майдану у Львові.

Старшина Сокола-Батька.

Арештували комуністичних агентів з Москви.

БУДАПЕШТ, 3. 11. ПАТ. Будапештська поліція арештувала трьох комуністичних агентів, які прибули спеціально з Москви, щоби зорганізувати страйк у Фінфірхен. Завдяки фальшивим паспортам агенти перебували на Мадярині понад 4 тижні.

зувати страйк у Фінфірхен. Завдяки фальшивим паспортам агенти перебували на Мадярині понад 4 тижні.

Криваві бої у Манджу-Ко.

МОСКВА, 3. 11. ПАТ. Большевицька преса повідомляє, що в Манджу-Ко поширюється протияпонське повстання. У провінції Джеголь повстанці схопили керівника провінційного уряду, 2-ох японських радників і 2-ох японських старшин.

густо-часто доходить до бунту. Японські війська заводять криваві бої з повстанцями. У Джеголь повстанці схопили керівника провінційного уряду, 2-ох японських радників і 2-ох японських старшин.

Перемога китайських військ над комуністами.

ШАНГАН 3. 11. ПАТ. Китайські урядові війська ген. Чан-Кай-Шека здобули від китайських комуністів місто Чан-Тін у провінції Фу-Кіан.

Військо посувається далі в глибину території провінції Фу-Кіан, яка була в руках китайських комуністів.

Розчарування зі співпраці з большевиками.

БРАТИСЛАВА, 3. 11. ПАТ. Демонстрація комуністів у Кошицях при участі 12-ох большевицьких спортсменів, які приїхали з СССР на змагання до Чехословаччини, викликала велике невдоволення в урядових колах. „Словак“ пише:

про розчарування урядової преси, яка сподівалася, що після зближення між Чехословаччиною і СССР комуністи закинуть свою мету зотепорішньої акції.

Франція домагається видачі Павелича.

РИМ, 3. 11. ПАТ. Кола зближені до французької амбасаді повідомляють, що згора доплудні французький шари д'афер передав італійському урядові ноту з домаганням видати Павелича французькому судові. Італійська преса пригадує, що Франція постійно відмовлялася видати Італії II громадянина. І так у 1926 р. Франція не видала атентатників на Муссоліні, в 1929 р. атентатників на Італійського короля. Голоси італійської преси агазують на настрої в Італії.

пригадує, що Франція постійно відмовлялася видати Італії II громадянина. І так у 1926 р. Франція не видала атентатників на Муссоліні, в 1929 р. атентатників на Італійського короля. Голоси італійської преси агазують на настрої в Італії.

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie, w składzie: wiceprezes S. O. L. Malicki, jako przewodniczący, S. O. T. Będziewski i S. O. D-r J. Locker jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 283 czasopisma pt. „Dilo” z daty Lwów, 22. października 1934, do Sygn. VI. I. Pr. 362/34, na posiedzeniu niejawnym w 56. października 1934 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanowił: uznać za usprawiedliwioną dokonaną 20. października 1934 przez Starostwo grodzkie we Lwowie, konfiskatę czasopisma pt. „Dilo” Nr. 283 z daty Lwów, 22. października 1934, zawierającego: 1) w artykule pt.: „Majlarskiy premjer w Warszawie i ukraińskie Zakarnattia” w ustępie od słów: „W usich tych” do słów: „demonstracja” 2) w artykule pt.: „Myt. Zapisa pro widnosyny u Juhoslawiji” w całości wraz z tytułem znamiona ad 1) występu z art. 108, 111 k. k., ad 2) występu z art. 108 k. k. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydać kim odpowiedział-

nemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścić bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1863. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uszadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu ad 1), w chwili pobytu premiera węgierskiego w Polsce tendencyjnie przedstawić rolę Węgier w sprawie morderstwa w Marsylii, co w konsekwencji mogłoby doprowadzić do zerwania stosunków dyplomatycznych Węgier z Polską, oraz 2), ujemne przedstawienie sytuacji wewnętrznej i stosunków religijnych w Jugosławii, co mogłoby doprowadzić do zerwania stosunków dyplomatycznych Jugosławii z Polską. Według §§. 417, 489 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uszadnione. Przewodniczący: L. Malicki w. r. Protokulant: Mgr. Soltysik w. r. Za zgodność: Warszawa: 5. 11. 1934.

Що буде з нашою кооперацією?

Львів, 3. листопада 1934.

Пів століття праці має за собою наша кооперація, об'єднана від тридцяти літ у своєму єдиному організаційно-ревізійному осередку, яким є „Ревізійний Союз Українських Кооперативів” у Львові. Не змінила вислідів цієї праці навіть світова війна! Таке ваймкове привязання до кооперативної ідеї, таку сильну віру має і має наш нарід до своєї кооперації! Без державних кредитів і серед найважчої господарської кризи вона об'єднує 450 тисяч членів, згуртованих у 3350 кооперативах річного виду. Ці члени зложили у своїх кооперативах кругло 7.200.000 зол. на уділи і поверх 10 мільонів зол. на вклади. Цим рідним капіталом боремося проти бавнової та купецької лихви, ним заснували ми свої каси й торговельні закупочно-обітові установи та кладемо перші основи під різні виробництва. Позички, уділені нашою кооперацією в літах вайтійної кризи села виносить щорічно 16—25 мільонів зол., її щорічні торги 90—150 мільонів зол. Дотеперішній вислід цієї господарської праці такий, що на запасних фондах, які є забезпеченням можливих страт у будучині, наша кооперація має понад 11 мільонів зол. При нашій кооперації став можливим такий розвиток приватного українського апробіндства. Таким чином український нарід своїм власним і дійсно героїстичним зусиллям здобував собі не тільки найпевнішу основу для свого матеріального гаразду, але й забезпеку для своєї різної культури.

Цих вислідів не було би без „Ревізійного Союзу Українських Кооперативів” Це він придумав і усталив на основі докладної перевірки нашої господарської діяльності такі організаційні форми для наших кооперативів і перевів таку методичну працю в них та всебічну перевірку їх діяльності, що ці висліди нездійсненні деінде, стали живим ділом серед нас, а наша кооперація стала одухотвореною, всебічно розбудованою, господарським духом.

Певність, довіря

це гасло під яким

П. К. О.

працює і завдяки якому

**в и д а л а: 1,400.000 ошад. книжочок
90.000 обезп. поліс**

В осені 1930. року вдарив перший грим у нашу кооперативну будівлю, коли виявилось, що вона може жити і рости навіть по настільки відлижаним кількостісвітним кредитам в „Банку Рольмі“. У жалюгідних подіях цього часу приплосся втратити чимало. Та сила волі й віра народу перемогли. Зараз по тім прийшло виняткове кооперативне право передовсім на Волині. Від наших і тільки від наших кооператив на північних землях, адміністрація стала домагатися попереднього затвердження складень кожної крамниці та навіть ручної мочочарні. Старання про таке, промисловим законом непередбачене, затвердження урядові коштували в кожному разі до кількох сотень золотих і ніколи не вичинилися успіхом. Нам зачинево досі в північних воєводствах поверх сто кооператив. Така сама загроза повисла над рештою наших кооператив на Волині, Поліссі й Люблінщині. З усіх усядів пішов при цьому натиск на тамтешні наші кооперативи, щоб виступили з РСУК, бо тільки під цією умовиною перестане літати виняткове право! В більшості випадків і це не помагало. Пішли рекурси кооператив аж до Адміністраційного Трибуналу. Тоді почали появлятися в людськім півофіційним часописі „Wolyn“ статті про те, що нібито в українських кооперативах ведеться протидержавна політика і тому треба їх ліквідувати. Ця політика мала виявлятися в тому, що поміж членами цих кооператив траплялися і селяроби та комуністи. Кожний громадянин знає, що селяроби не привеза там наша кооператива, кожний розуміє, що власне український кооперативний рух це заперечення всякого комунізму, кожний знає, що РСУК до безпам'яті стоїть на сторожі, щоб його кооперативи не були млечем в руках будьякої, а тим більше протидержавної політики, кожний знає собі справу, що за винятки одиниць повинні відповідати ці одиниці, а не кооперативи і т. п.

Однак ніякі аргументи не помагали. Виняткового права не припинено.

Аж нарешті тепер офіційно зарекомендовано, що вже на основі нового кооперативного закону, який дає це право міністерству скарбу, наші кооперативи на Волині, Поліссі й у Люблінщині мають вже до 9. листопада ц. р. перейти під чужу верму... Щоб цей удар не розладати на запатто богато рат, додано до цих трьох воєводств ще й Лемківщину...

Цілий нарід огорнула тривога! Заповідження цього удару занепокоїло дійсно цілу українську націю! Всі чотири національні політичні організації, від соціалістів до католиків — зараз зібралися на спільну нараду, видали спільний комунікат у цій справі, вислали спільну делегацію до львівського воєводи і також сама делегація буде в понеділок, 5. ц. м. у прем'єра.

І дійсно — над цілим нашим вже навіть господарським життям, яке ми самі своїми

силами побудували, з якого користі має також і держава, яке (як це всі признають) з фахового боку відрізняється доброю суспільною працею, повне меч Дамокля. На великих, споконвіку майже всеціло нами замешканих землях, не сміємо мати свого проводу навіть в організуванні наших господарських справ! Чи може бути ще щось гірше?

Вирішав питання, чи така доля стрінула тепер, з приводу ввезення в життя нового кооперативного закону, та нового кооперативного закону? Чи якийнебудь інший наріз Польщі?

І на це питання мусимо відповісти: Ні! Це знову виняткове правило тільки для нас! На останньому засіданні Кооперативної Ради прийнято між іншим, що „Ревізіонний Союз жидівських кооператив“ може далі працювати на території цілої Польщі, — що „Р. С. жидівських купецьких кооператив“ так само може далі працювати на території Польщі, — що „Р. С. німецьких кооператив у Познані“ може далі працювати на території аж дев'ятих воєводств і т. д. Тільки наш „Ревізіонний Союз“ мусить забратися з 4-ох воєводств і відступити кількості своїх кооператив і право на дальшу кооперативну працю з цих воєводств варшавському „Зедночєню“.

Ніхто в українським народі, не може зрозуміти такої політики! Одне тільки знаємо, а саме, що такою політикою твориться величезний капітал загального огірчення, та що такий капітал не є здоровий ні для народу ані для держави, в якій він збирається і разуроз росте. Збирачі цього капіталу, задоволені можливим негайним матеріальним успіхом своєї сили, зовсім не думають про завтрашній день...

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ

Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21.
(Рік осн. 1880). — Тел. 6-74
Можна дістати у всіх більших ювелірських магазинах
в цілій країні. 3/3 8—50

Паніберизм еспанців — проти басків і катальонців.

(УП) У зв'язку з революцією в Іспанії пригадали собі газети про існування паніберизму, щоб якимсь чином оправдати все те, що діється в Іспанії з басками та катальонцями. Повстала ця ідея на переломі 19. та 20. століть, коли Іспанія втратила свої останні колонії у користь Америки. Нині має вона своїх прихильників серед всіх націй піренейського півострова. Літератури про неї нема багато. Ціль її об'єднати в одну цілість всі народи піренейського культурного круга. Практично беручи, то це щось таке, як москволюбний панславизм чи євразизм, а тепер „пролетарська єдність“, або сербське югославство чи навіть пангерманизм в найширшому його

розумінні. Проповідниками паніберизму в першу чергу еспанці, що хотіли під своїм прологом об'єднати народи піренейського півострова. Паніберизму не треба змішувати з іберо-американізмом, який повстав вже давніше як реакція на доларовий імперіалізм, відомий під назвою доктрини Монроя. Він обхопив Південну Америку і впливав побічною над доларовим імперіалізмом. Конференція в Монтевідео в 1933-34 рр. здійснила на практиці гасло „Піднесення Америки для південних американців“, а теперішній американський президент Рузвельт відкликав доктрину Монроя з її гаслом „Америка американцям“: це гасло вважали рівнозначним з опану-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 5. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

16

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Екзорти називалися у Цибикі „назидательное чтеніє“. До свого церковного візича наломлював він також свою приватну бесіду. Очевидно, що до такого катехита не могла мати молоді, ще до того в часах підєму українства, ані симпатії, ані поважання. Однак треба признати, що під ін. оглядами ставився він до молоді коли не признаю, то бодай по людському і тому не лишив по собі найгіршого спомину. За те становище Копитчак до молоді і поведінка його з нею були просто нелюдські і я, пишучи це нині по сорок років, з повним оправданням перед власною совістю можу твердити, що Копитчак був людиною в повнім того слова значінні нелюдською, крайню злосливую, без серця і людського почування. З подібним типом, як учелем, не стрічався я в моїм житті більше ніколи. Його строгість у навчанні свого предмету науки переходила всякі межі. Йшло йому очевидно не про те, щоб ученики предмет цей уміли, бо на це не треба було й десятої частини того, що він робив з нами, але щоб при цій нагоді виконали лати латини, найбільше в-

українських учеників репробувати, приневолити їх покинути заведення, або й зовсім закинути науку. Нас було в першій класі над 50 українців, а з них дійшло до матурії трьох; усі інші потубилися по дорозі, порозходилися по інших гімназіях, а все те головна заслуга Копитчака. Були випадки репробування з релігії при матурії! Були випадки, де він давав абітурієнтам, репробованим з іншого одного предмету на шість тижнів, ще в додатку третю класу з релігії і цим спричиняв репробування їх на цілий рік. Ніякого предмету не вчилися ми так серед курсів, з ніякого не приготувалися так до матурії як з релігії, і то часто без успіху. Його існування в класі було правдивою мартирологією. Малий, чорний, ніколи неоголений, в одязі до неприличності занедбанім, з нечувано злісливим виразом лица і прорізуючими мов ножем очима — ставав він перед викликаним учеником і ставляв йому питання, вивчаючися з нього очима, а рівночасно держав над отвертою нотаткою олівць, щоб у кожній хвилині прищипувати йому ноту. Вимагав дослівних відповідей, особливо дослівних цитат з „священного писання“ і з священного предання, а кожна найменша помилка була в нього вже „ересю“ і спричиняла луху ноту. „Сідай, ти ерестик, маєш третю класу!“ Коли бідний деліквент перебився щасливо через усі докази й цитати і виринував бездоганно цілу завдану останню лекцію.

то Копитчак не задовольнявся тим, а сягав до передостанньої лекції; а коли і тут ученик не похитнувся, то ще до дальшої везд, аж доки не приловив бідолаха на якій „ересі“, або на браку відповіді.

Тому не диво, що серед такого іспитування траплялися часто недостаточні ноти та що молоді мусіла атікати з гімназії. Як уже згадано, директор гімназії Сілецький тримався грецького обряду і сини його ходили на гр.-кат. релігію. Їм приходила наука тяжче, ніж іншим, бо не були вправні в українській мові. Тому катехит давав їм часто недостаточні ноти так, що вони через релігію лиш з бідою перелазили з класу до класу. До наймолодшого з них, який ходив двома роками нижче від мене, заангажував директор мене, щоб давати йому юреспетитції дома. Я піднявся цього: хлопець учився релігії завзято, аставав в четвертій рані і повторював цілийм годинам напам'ять, відтак я перепитував його та відсилав зовсім пригтованого до класу. А все-ж таки Копитчак наганяв йому такою страху, що він звичайно приносив зі школи двійку і діставав з кінцем першого курсу другу класу, а з кінцем другого поправку з релігії. Вікні було вже цього директора за багато і він заважився на ризиковий крок. Коли цей його син був у шестій класі і знову грозилася йому поправка з релігії, аголосив він за дозволом батька свій перехід на безконфесійність і заан-

занням Злученими Державами цілого американського континенту. Успіхи Іберо-американізму дали нову силу в ідею паніберизму, який по суті змагає до сфедералізації Іспанії, Португалії, Каталонії та Баскії під проводом еспанців. Дійсність показує, що ідея ця була доброю, доки була ідеалом та обмежувалась до культурної співпраці тих народів, не зачіпаючи ані національного ані господарського розвитку кожного їх окремо. Теперішні події загострили положення, бо Каталонія домагається повної незалежності, на яку не хочуть погодитись еспанці, а Португалія вже здавна є незалежною державою. Між іншими на Піренейському Півострові грають роль також дві постоїрні сили, Англія з впливами на Португалію і Франція з впливами на Іспанію. Об'єднання тих двох окремих, існуючих на півострові державних організацій в одну цілість не підходить ані одному ані другому чинникові, бо в тому випадку або оба позбулись би там своїх впливів або їх захопив би хтось один. Тому в інтересі і Франції і Англії лежить не дозволити до здійснення ідеї паніберизму.

Варта між іншим при цьому згадати, що здійснення цієї ідеї форсується такими аргументами, як от що еспанці та португальці колись спільно по морям ходили та відкриття робили, що півострів колись був могутнім чинником у політиці і т. п. Це дуже нагадує теперішні і минулі методи пропагування панславизму, як от про спільно велені війни, одної матері „діти“, „Київ мати руських городів“, „спільна культура“, триєдність всіх русів і т. д., або далі й аргумент „общаго патолка“, що повстав у воєнних роках світової війни. Треба припускати, що паніберизмові судивсь мабуть такий самий довгий вік, як і панславизмові чи югославизму.

Напружене положення у Франції.

РАДА МІНІСТРІВ РАДИТЬ НАД ЗМІНОЮ КОНСТИТУЦІЇ.

ПАРИЖ, 3. XI. ПАТ. Політичні і фінансові кола затрівожені долею кабінету прем. Думерга. Вчорашній день не приніс ніякої розв'язки. Прем. Думерг не говорив з ніким про реформу конституції. Зате мін. Ерїо був цілу годину на конференції у през. Лебена. В год. 5-й пополуноді почалося засідання ради міністрів. Прем. Думерг зясував свій проект зміни конституції, який розглянула рада міністрів. На засіданні наради було багато послів, які зійшлися у парламенті.

Колишній президент Франції Мілеран з'явився в інтерв'ю з редактором щоденника „Ле Жур“ за тим, щоб уряд мав право розв'язувати палату послів.

НАРАДИ РАДИКАЛЬНИХ МІНІСТРІВ.

ПАРИЖ, 3. XI. ПАТ. Аванс повідомляє, що мін. Ерїо скликав до свого помешкання радикальних міністрів та обговорив з ними проект зміни конституції. Наради тягнулися до пізнього вечора. По засіданні мін. Ерїо заявив, що рада міністрів прийме проект конституції.

шився безконфесійним аж до матури. При maturі зголосився знову, що буде здавати релігію, однак не перед Копитчаком. На це комісія згодилася і він по вакаціях доповняв матуру з релігії у Львові перед катехитом німецької гімназії, о. д-ром Йосифом Левицьким; цей іспит випав дуже добре. Ця історія наробила багато розголосу і характеризує найкраще, ким був Копитчак, коли навіть син директора гімназії мусів перед ним рятуватися — переходом на безконфесійність. При тому всьому визначався Копитчак грубою і високонетактовною поведінкою. Учеників навіть сестої й осьмої класи трактував як учеників. На кожне оправдання ученика була в нього відповідь: „Брешеш!“ А вже найбільше не любив, коли ученик був ліпше уложений або вихований, мав ліпші маніри, ліпшу й чистішу одіж. Такий ученик був уже в нього паничем, супроти якого вживав він найгостріших засобів і на кожному кроці давав йому докази свого невдоволення. Повний брак виховання ішов у нього в парі з браком благородніших людських почувань і з найкрайнішою безоглядністю.

Коли я був в осьмій класі, занедужала моя мати і мусів їхати до Львова, щоб порадились лікарів. Було це в місяці вересні. Мати приїхала до Тернополя в часі, як були два святкові дні разом, та привезла поручення від батька, щоб я, користаючи з тих двох днів, поїхав з нею, як

Вовна залишається пушиста і м'ягка!

Одинока умовина: витиснути її кілька разів в зимній, щонайвище літній розчині Радіону. — Не буде ані одної плями! — Рад'он пере однаково всілякі тканини. Не нищить їх, у найкоротшому часі стають незвичайно чисті, без жадного труду.

РАДІОН
це універсальний засіб
до прання.

Дуже практичний — тепер також у практичних малих пачках.

RADION
сам pierze!

Англійські настрої в українській справі.

(Кореспонденція з Лондону).

Дня 15. жовтня ц. р. відбувся у Лондоні в „Королівському Інституті для Міжнародних Справ“ виклад проф. О. Шульгина про сучасний стан української справи. Після викладу були довгі дебати. Згідно з правилами Інституту його засідання строго закриті і ні змісту викладу, ні дебат до преси ніколи не подається. В засіданні можуть брати участь тільки члени Інституту, британські громадяни. Раніше можна було бути присутнім на зборах ще співгромадянам лектора, коли він був чужинцем і давав свою згоду на присутність тих чи інших своїх земляків. Але минулого року під час викладу в Інституті проф. Мілюкова вивязалися гострі дебати між ним і п. Коростовцем, який за різко висловився з приводу деяких тверджень прелегента. Після цього регуляції Інституту став ще суворішим.

Цей Інститут є дуже поважною установою, метою якої є гуртувати всіх тих англіців, що по своєму урядовому становищу, або по своїм журналістичним, чи академічним інтересам прагнуть бути добре поінформованими про різні проблеми закордонної політики. Збори відбуваються в історичному Чатам Гаузі, де ко-

лись жив Піт Старший, лорд Дербі і нинішній Гладстон. Протектором Інституту є принц Уельський, головою лорд Сесіль, пп. Бодвін, Льюїс Джордж, почесними головами титулом своїх становищ віцекороль Індії, прем'єр міністр Великої Британії, Канади і т. д. Натурально ці достойники лише зрідка являються на зборах Інституту, але їх прізвища показують, яку поважну роль відіграє ця установа і оскільки важним є виступ у ній українського докладника.

Загальне враження з викладу таке, що інтерес до України в Англії існує, як і взагалі до всіх поважніших питань міжнародного порядку. Є чимало людей, які вже досить поінформовані в нашій справі і мають до ідеї незалежності України справжні симпатії. Цікавляться також справами „меншостевими“, себто становищем українців під Польщею, Румунією, Чехо-Словаччиною. Але ті елементи, які зацікавлені цими останніми справами і які нерідко виступали в оборону українського населення на західних землях, належать здебільшого до радикальних елементів, що часом ставляться прихильно до Світів і, таким чином, мало цікавляться справою увільнення Великої України з-під Москви.

Цим же останнім цікавилися завжди деякі консервативні кола, але в останні роки вони тримаються дуже обережної тактики щодо справ ССР. Але є і такі елементи серед британського громадянства, що, цікавлячись „меншостевими“ справами, не забувають і Великої України. Так лорд Дікінсон, голова меншостевої комісії при Унії для Ліги Націй, що нерідко виступав в оборону нашого населення під Польщею, погодився одночасно бути головою Комітету Допомоги голодним на Україні, секретарем якого є полковник Мельсон, був. посол, що раніше цікавився Світами, але рішуче в них розчарувався і став великим їх ворогом та прихильником України.

Центром відомостей і студій щодо України є славянський Інститут, що є складовою частиною лондонського університету. В своєму виданні, що виходить тричі на рік, умістили вони вже кілька статей про Україну і мають плани і щодо дальших статей. Десять років перед тим проф. Р. Смад-Стоцький піліх два семестри викладав в Інституті про Україну. На чолі Інституту, як декан, стоїть професор сер Бернхард Перс, відомий прихильник Росії, але людина дуже об'єктивна, що з цікавістю і з симпатією ста-

з недужою, до Львова. Я пішов до Копитчака просити, щоб звільнив мене від екзорт на ті 2 дні, бо пропустити в нього екзорти було великим злочинном. Коли я подав як причину недугу матері, почув я утертим звичаєм: „Ти брешеш“, а коли я покликався на лист батька і заявив готовість постаратися за письмем від нього свідцтво, дістав я резолюцію, що тут ніякий батько і ніяка мати не мають що говорити, що його ніяка хора мати не обходить і від екзорт він мене не звільнить. Та я так поїхав і це з'явив мені Копитчак при класифікації в найближчій семестрі; вписав від себе мені другу класу з поведінки, та збір учителів не допустив, щоб це вплинуло відемно на загальну ноту. Такий був чоловік, якому віддали релігійну освіту і провід над молоді. Тому вся молодь ненавиділа його, і так само ненавиділа предмет, якого вчив. Всі мусів вміти на пам'ять довгежні цитати з святого писма та з святих отців, мусів вичисляти всіх пророків великих і малих, але до справ самої релігії всі ми скоро почали ставитися скептично, бо цілу проблему віри прислонювала нам симпатична особа Копитчака. Між учнями був прокіт: „Бодай тобі Копитчак приснився!“, а й нині ще, майже після половини століття, мені бодай раз у рік мусить приснитися Копитчак і тоді встаю з бодем головою і в найгіршій настрою.

(Далі буде.)

Реформаційні пігулки ЧЕРНЕЦЬ
з маркою (Zakonnik).

регулюють шлунок, хоронять від терпіння печінки, надірної опасистости, паломок, лагодять гемороїди і при нахлї до обструкції в дагільним прочищующим засобом. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч.

31/69 30-7

ГЕМОРОЇД

є причиною злого самопочуття, надмірної нервовості, браку гумору і т. д. Треба безумовно усунути ті дошкульні терпіння. — У тій цілі вживати

Anusol
-Goedecke-

ДІСТАНЕТЕ В АПТИКАХ.

аються до української справи. Зовсім прихильно відносяться до нашої справи другий професор Інституту Сігон Вотсон, великий знавець всіх слов'янських і центрально-європейських проблем. У свій час він дуже допоміг президентові Маєзриксові, особистим приятелем якого він є і нині. Проф. Шульгин мав довші розмови з обома професорами.

Щодо англійської преси, то вона нині містить значно більшу кількість статей та листівок про Україну як давніше. Це пояснюється як збільшенням інтересу до України, так і діяльністю п. Кисілевського, що дуже активно провадить працю свого Пресового Бюро і, в міру можливості, подає до преси об'єктивні інформації про Україну. Проф. Шульгин побував також у деякого з найбільш видатних представників англійської журналістики, яких широко інформував про українські справи, а також відвідав англійське Т-во для Ліги Націй.

Загальне враження, що нині Англія дуже занепокоєна справами на континенті і особливо турбує громадську opiniю в Лондоні положення в Німеччині. Ці настрої привели до невдачі п. Коростовця, на теренах Англії, бо його діяльність всі, справедливо чи ні, інша річ, тісно зв'язують з Берліном. Пошкодив собі п. Коростовець ще й тим, що більше звертав увагу на пропаганду особи п. Скоропадського, ніж на ширше роз'яснення української справи: таке принаймні враження лишилося в англійців. Не розуміють також останні, як це можна за кордоном встановлювати ту чи іншу форму державного правління.

Щож до становища Англії до СССР, то Англія веде доволі активні торговельні відносини зі СССР. Вона навіть витиснула Німеччину і займає перше місце у торговельно-біляній СССР, але ніякого захоплення московськими порядками в Англії зовсім не помічається. На кредити СССР ще може надіятися в Англії, на позичку — ніколи. До зближення Франції з СССР в Англії ставляться скорше негативно. Нині ведуться чи будуть вестися стисліші розмови між Англією, Францією та Італією і ці розмови очевидно можуть відбутися на позиції самої Франції. Нищити Німеччину в Англії не хочуть, але бажалиб примусити її піти на справжнє і відповідне для них порозуміння зі своїми західними сусідами.

Дуже цікавлять англійців польсько-німецькі відносини; дехто, — це було і в пресі, говорить про існування таємного порозуміння між Польщею і Німеччиною в справі України чи, як деякі додають, на рахунок України. Та є деякі дані не вірити в існування такого порозуміння, бо передовсім урядова думка в Німеччині в українській справі ще дуже неясна, і очевидно не устійнена. Отже важко допускати, щоб існувало якесь постійне та ясне порозуміння між цими двома державами в східних справах. Безперечно англійська opinia поставилась би вороже до такого вирішення української справи, щоб Україна стала в ту чи іншу залежність, особливо від Німеччини: в Лондоні і досі не забули про плани німців встановити прямий шлях із Багдад.

Взагалі булоб безпідставним рахувати тепер на якісь активні виступи з боку Англії на користь України. Однак в Англії дехто розуміє, що українська справа не може бути вирішена без нових, поважних світових подій. Особливо цікавляться в Лондоні можливими подіями на Далекому Сході, які можуть розв'язати багато проблем і в тім числі проблему українську.

У. П. Б.

Центральний Кооперативний Банк У ЛЬВОВІ

(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вкладки ошадности.
Кonto ПКО. ч. 143.467.

Французькі війська ввійдуть до басейну Сари?

В. БРИТАНІЯ ГОДИТЬСЯ НА ОБСАДУ БАСЕЙНУ ВІЙСЬКОМ.

ЛОНДОН, 3. 10. П. А. Т. Кореспондент Польської Телеграфічної Агенції подає вістки про можливий кожної хвилини вхід французьких військ до басейну Сари на поклик президента правлячої комісії в басейні Кнокса.

НАРАДИ В ПАРИЖІ.

Бритійський шарж д'афер у Парижі у половині жовтня ц. р. відбув нараду з мін. Лявалем у справі безпеки в басейні Сари. Він підкреснив, що британський уряд затривожений розвитком подій у басейні і сподіється кожної хвилини перевороту від націонал-соціалістів. Бритійський уряд побоюється дуже за безпеку життя президента Кнокса. Шарж д'афер заявив, що британський уряд вислав до Саарбрікен 4-ох тайних агентів „Скотланд Ярду“ для охорони Кнокса. Тому британський уряд задумав узгодити з французьким урядом необхідні розпорядки, щоб вдержати спокій. Всі спроби змобілізувати міжнародну поліцію для вдержання ладу у басейні Сари на думку британського уряду годі брати взагалі під увагу. До того набір поліції з різних держав та її особистий склад не може забезпечити безпеки у басейні Сари.

ПОГОТІВЛЯ ФРАНЦУЗЬКОГО ВІЙСЬКА.

З таких причин британський уряд думає, що тільки правильне військо може зберегти лад і забезпечити авторитет президентові Кноксові, репрезентантові Ліги Націй. Найкращою розв'язкою на випадок потреби буде передання французьких військ до диспозиції президента Кнокса.

СВОЄРІДНА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ.

Рада Ліги Націй рішила в 1926 р., що президент урядуючої комісії у басейні Сари може домагатися військової допомоги від союзних дер-

жав на випадок безпосередньої небезпеки для публичного ладу.

Французький уряд рішив взяти на себе повну відповідальність за лад у басейні Сари.

ЗАХОДИ ФРАНЦІЇ.

Французький амбасадор у Лондоні закомуникував це рішення свого уряду міністрові закордонних справ Саймонові підкреслюючи, що французький уряд не буде вважати есентуальної військової акції за нову окупацію басейну Сари.

ВЕЛИКЕ НЕВДОВОЛЕННЯ У НІМЕЧЧИНІ.

Вчора надійшла до Лондону вістка з Берліна, що німецький уряд піддає в сумнів ле-

Станислав Грабський — московським конфідентом!

Санаційний часопис „Панство Праці“ з 21. ц. м. подає товстим друком таку цікаву замітку:

„Після нормалізації польсько-совітських взаємин, доходять сюди щораз частіше цікаві історичні матеріали, які торкаються останніх літ російської окупації у Польщі. Між іншими совітськими видавництвами на спеціальну увагу поляків заслуговує книжка п. н. „Польсько-російські взаємини в часі світової війни“ („Центроархів“, Москва—Ленінград 1928.). Та книжка має передруки різних матеріалів, листування і т. п. На меморіялах фігурує найчастіше вислів „секретно“. Їх автори видно рахували на дискрецію, яка завела...

До тих авторів, серед яких стрічаємо багато назвищ т. зв. „дзялачи народових“, належить м. ін. проф. Станислав Грабський.

Коли російські війська зайняли Галичину, паваний професор провадив живе й дуже цікаве листування з графом Бобринським, воєнним генерал-губернатором Галичини.

В одному з тих „довірочних“ (секретних) меморіялів проф. Ст. Грабський дає цінні інформації гр. Бобринському на тему політичних відносин в Галичині. Інформуючи слухача, що

Переворот у ділянці білля!

Відома в цілій Польщі фабрика білля „АСТРА“ Львів, Сингустська 2. продас теплі бонжурні в наймодніших борах і фасонах 8-90, ранішні плащі 11-90, попел'яні мужеські сорочки 6-90, найновіші шовкові 9-50, довгі нічні 4-80, дуже тривалі димкові підштанці 2-50, 370 4-6

гальність рішення Ліги Націй в справі входу французьких військ до басейну Сари. Німецький уряд каже, що рішення з 1926 р. не може бути правною основою, щоб вислати французьке військо до басейну Сари. Крім того німецький уряд вважає, що басейн Сари є німецькою територією і вхід французького війська порушує би договір у Люкарно. Німецький уряд рішений внести скаргу до трибуналу в Газі на випадок висилки французьких військ та візвати держави, які підписали цей договір, щоб боронили німецьких кордонів. Про своє рішення німецький уряд повідомив французького амбасадора в Берліні Понсета.

НІМЕЧЧИНА ЗАПЕРЕЧУЄ.

БЕРЛІН, 3. 11. П. А. Т. Німецьке інформаційне бюро повідомляє зі Саарбрікен, що представник канцлера у басейні Сари Біркель видав приказ до пробоевих відділів зі запереченням вісток про планований переворот націонал-соціалістів у басейні. Щоб відобразити чужим державам всяку можливість перевести мілітарну окупацію басейну Сари Біркель приказав, щоб націонал-соціалісти від 10. січня до 10. лютого 1935 р. у прикордонній смузі, широкій на 40 км. не ходили в одностроях, не відбували вправ ні збірок. Крім того керманіч німецького фронту Піро у приказі до своїх членів заявив, що некарних членів усуне з рядів німецького фронту і передасть їх прокураторові.

Відповідальність за марсельський атентат.

ПАРИЖ, 3. 11. ПАТ. „Матен“ повідомляє, що на сьогоднішньому засіданні кабінетної ради міністр внутрішніх справ виступить із внесенням застосувати нові адміністративні санкції у зв'язу із складеним учора рапортом шефа уряду інспекції генеральної адміністраційної служби. Шеф цей переводив слідство в справі устійнення відповідальності за атентат у Марселі.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ

— 14. грудня ц. р. відбудеться у Мемелі процес проти 126 мешканців за приналежність до націонал-соціалістичної партії Неймана.

— Риська поліція арештувала 51 осіб за валютні спекуляції.

— Австрійський уряд заборонив летунові Ванеківі літати тому, що він розкидав з літака летючки та перевозив націонал-соціалістів до Німеччини.

— Протестантський єпископ Баварії Майснер та Віртембергії Варм об'явили знову свої становища, з яких усунули їх за опозицію проти реформ єпископа Мілера.

— Голандський уряд виповів німецько-голандську роєрахункову умову.

— Прем. Герлінг вивав усіх президентів провінцій до боротьби з підвищенням цін на харчі.

— Міністри закордонних справ балканських держав підписали статут балканської антанти.

„до германофільських партій належать — соціалісти: Дашинський, Гулец, Марек, Гаванер, радикальний демократ Слівинський, жиди Сеттєгаз і Саре та цілком віддані віденському урядові жидофільські демократи: голова Кола Польського Лео, заст. голови парламенту Герман і посол Федорович, а з краківських консерватистів проф. Яворський“.

— Названий польський часопис домагається витягнути супроти проф. Ст. Грабського ті висновки, які зроблено супроти Людвіка Кульчицького за його інформації австрійському урядові. Жадає передовсім усунути Ст. Грабського з університетської катедри, а якої не сміє викладати царський конфідент.

Чи читали Ви вже

„Жорна“ ч. 21
Ціна тільки 25 сот.

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ
30% знижка цім на всілякі блаватні і
вовняні товари у фірмі Галицький
Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

58 ДЕКРЕТІВ.

ВАРШАВА, 3. 11. П. А. Т. Уряд переслав соймові до затвердження 58 декретів, які видав президент зі силою закону від останньої соймової сесії.

У холмських школах не вчать релігії.

Вилевське „Русское Слово“ з 2. листопада повідомляє, що варшавсько-холмська консисторія дістав останніми часами багато зажадань, головне з люблінського воевідства, що священникам не дозволяють викладати по школах науку релігії.

І так на 50 шкіл лише в 11 викладають науку релігії. Тому 2956 дітей зовсім не вчиться Закону Божого.

Крім того цього шкільного року значно зменшили число годин навчання релігії. У більшості шкіл вимагають від священників, щоби релігію викладали в польській мові, а не в рідній мові ученика.

Арештували революційний комітет.

Конфіскація зброї.

МАДРИД, 3. 11. П. А. Т. Щоденник „Ель Дебате“ повідомляє, що генеральний прокуратор веде слідство проти тих союзів і організацій, які брали участь у революції. Прокуратор виступить теж проти одного з провідників еспанських соціалістів, який в інтерв'ю з французькими журналістами взяв на себе і соціалістичну партію відповідальність за останні події в Еспанії. У місті Хаен поліція арештувала цілий революційний комітет у складі 13-ть осіб. Одночасно скофіскувала 1353 кріси і 229 револьверів. Комітет не брав участі в революції тому, що запізно одержав прикази і вказівки.

Рада міністрів затвердила два присуди смерті на двох повстанців, яких схопили зі зброєю в руках.

Еспанський комісар для Каталонії.

ПАРИЖ, 3. 11. ПАТ. Прем. Леру заявив, що уряд не вислав ще свого делегата до Каталонії. Можливо, що делегат буде одночасно провідником каталонського автономного парламенту та зв. генераліада. Теперішній каталонський парламент уже не зіткнеться на нараді тому, що виступив проти еспанського уряду. Уряд доручив одному міністрові алайти звіт про каталонський рух і революцію. Цей звіт уряд оголосить.

ПОРОШКИ

„KOWALSKINA“

ВЖИВАЄМО ПРИ ДОШКУЛЬНИХ БОЛЯХ ГОЛОВИ

КОНЦЕ ЗІ ЗНАКОМ „СЕРЦЕ У ПЕРСТЕНІ“

ФABРІКА CHEM. FARMAC. „A. KOWALSKI“ WARSZAWA

Великий тайфун.

250 людей убитих, 5.000 домів знищених.

САЙГОН, 3. 11. ПАТ. На побережі Сайгону лютував тайфун, який заповдів великі шкоди. 250 людей убитих, 5000 домів знищених. Ріки виступили з берегів і залили сусідні поля. Залишня комунікація перервана.

РАДИКАЛЬНІ МІНІСТРИ ЗБЕРЕГЛИ СВОБОДУ РУХІВ.

ПАРИЖ, 3. 11. П. А. Т. Агенція Аваса повідомляє, що рада міністрів більшістю голосів затвердила законопроект зміни конституції, який предпоставив прем. Думерг. Мін. Еріо заявив журналістам, що радикальні міністри матимуть вільну руку підчас голосування над справою розв'язання палати послів.

Законопроект конституції обмежує число міністрів до 20, не вчислюючи прем'єра. Президент Франції матиме право розв'язувати палату послів першого року каденції за згодою сенату, опісля вже без такої згоди. Нові бюджетові видатки буде можна ухвалювати щойно тоді, коли вжежеться одночасно джерела доходу. Коли парламент не вирішить бюджету в означеному часі, тоді обов'язує бюджет з минулого року. Держава забезпечує службову кар'єру урядовцям, але необосновану або зорганізовану перерву праці вважає за зіврання договору.

Оказійна продаж — флякелі на біллі 0-65, ваталіна 1-80, штрукси і бархани за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

Плекати церу без доброго мила річ неможлива

Навіть найдбайливіше плекання церкви не дасть бажаних наслідків, коли забудемо вибрати відповідне мило. — Мило 7 квітів Еліда є ідеальне тому, що є винятково лагідне, має великі косметичні прикмети і є вибагливо перфумоване. — Умовиною раціонального плекання церкви є вживати знаменитого мила, — а таким є

МИЛО 7 КВІТІВ ЕЛІДА

Внутрішня позичка Рідній Школі.

Продовження речинця сплати до кінця грудня цього року.

Згідно з підписаною заявою на безпроцентову внутрішню позичку Рідній Школі, позичку недоплачені вповні до 31 жовтня ц. р., припадають на беззворотний даток для Рідної Школи. Однак українське громадянство піднесло голос у пресі, що з огляду на короткий речинець, визначений на позичку Р. Ш. і з огляду на теперішній час матеріальної скрути — Рідна Школа не повинна би ще замикати речинця позички Р. Ш. Подібні домагання ставили також окремі громадяни зі Львова і краю, а навіть делегації (напр. зі Стрия).

Головна Управа Р. Ш. визнає ці погляди стійними й порішила ще не замикати речинця позички Рідній Школі до кінця грудня 1934 р.

При цій нагоді пригадуємо, що одна внутрішня позичка коштує 25 зол. На одну позичку може зложитись більше осіб. Можна влатити й більше число позичок — нараз або ратами. Грамоти, як доказ на вичащення позички Р. Ш., висилаємо тим, що влатили позичку Р. Ш. в цілості.

Таким чином усі українські інституції, кооперативи, товариства, організації і підприємства та всі українські громадяни мають повну змогу виконати свій обов'язок і дати Рідній Школі таке число позичок, на яке їх стати і яке велить їм дати їхня громадянська совість.

Віriamo, що в цьому ділі українське громадянство свій обов'язок сповнить.

Головна Управа Рідної Школи.

Вибори до громадських рад у Жовківщині.

Урядовий звіт.

ЖОВКВА, 3. 11. ПАТ. У жовківському повіті, який начислює 68 громад, вже відбулися вибори в 67 громадах. У селі Омерекові відбудеться голосування 30. листопада ц. р. У 63-ох громадах зголошено компромісову листу, у 4 громадах зго-

лошено по дві листи, але по одній владі уневажлила з формальних причин. На 1275 радних виборили 327 поляків, 252 старорусинів, 675 українців, з яких одна третина не належить до ніяких політичних партій і 21 німців та жидів.

Постишев про положення на Україні.

Московський сатрап на сов. Україні Постишев виголосив велику промову в дні 17. жовтня ц. р. на пленарній засіданні київського окружного комітету та окружного виконавчого комітету КП(б)У, в якій схарактеризував положення на сов. Україні так:

БОРІТЬБА З ОДНООСІБНЯКАМИ.

Постишев накликавав київських комуністів до безпощадної боротьби з господарями одноосібниками, які, мовляв, в деяких районах мають більші полемки у доставі збіжжя державі ніж селяни-колгоспники. Доставка (читай: грабїж) збіжжя державі є головним вузлом класової боротьби. Класові вороги намагались припинити доставку збіжжя і тому нищили молотілки, організуючи до веї неслухняних колгоспників.

КЛАСОВА ПІМСТА.

По селах „кулаки“ об'єдналися зі злочинними елементами до боротьби з комуністичною партією. Головною причиною шкідницької діяльності розгромлених кулацько-капіталістичних елементів є класова пімста.

ОВЕДНАННЯ НАЦІОНАЛІСТІВ З ТРОЦЬКИСТАМИ.

Картина класової боротьби була би неясна, коли би я — казав Постишев — не сплинився над діяльністю недобитків контрреволюційного троцькізму, українських націоналістів і московських великодержавників, які в останньому часі об'єднуються зі собою. Недавно викрито на Україні контрреволюційну організацію троцькістів. До

управи цієї організації належали Винокур, Наумов і Павлов. Вони намагались використати Україну як терен боротьби з комуністичною партією, її політикою та проводом. Ці провідники були до останнього часу в рядах партії та займалися науковою працею. Хоча їхній вплив на маси і робітників майже ніякий, проте не слід легковажити існування самої організації. Вона була осередком, біля якого групувались протиполітичні і контрреволюційні елементи. Тому треба з найбільшою увагою слідкувати за колишніми троцькістами, яких по розгромі привязали назад до партії. Другий факт, на який треба звернути головну увагу, це об'єднання троцькістів з українськими націоналістами і московськими великодержавниками. Об'єднувши свою силу, намагаються вести свою шкідницьку діяльність по наукових установах та на селі. Тому троцькісти використовують гасла націонал-шовінізму.

Рагляни, пальта -- убрання

верхи на футра з бельських матеріалів

поручає

Мечислав Залескі

Львів, пл. Марійська 10.
Телефон 53. 475 2-5

Вже вислали ми всім нашим довжникам пригадки з почтовими складанками, на яких виписана довжна квота. — Просимо бодай у місяці листопаді вирівняти свої борги.

Ще про комунальні податки.

Пільги для платників.

Управління міста Львова, беручи під увагу численні прохання тих, що заявляють з платністю податків і громадських оплат, продовжує речини, в якому не буде стягати кари за проволоку при впаді задеглотей в касі Управи міста до 6 листопада 1934 р. включно. Після того речини кари за проволоку буде 6 проц. в річ відношення.

Рівночасно Управа пригадує, що з днем 15. листопада 1934 р. минає речини признає Управою спеціальних пільг у формі боніфікати в висоті 20 проц. задеглотей, яка повстала до 31. грудня 1933. Дотичить це всіх податків і оплат з винятком готелевого податку і податку від видовищ під умовиною, що задеглотей у цілості заплачена буде в касах Міської Управи.

Незрівняні! Тутки Пріма Аїда.

НОВИНКИ

— ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. Пльомбування зубів, штучні зуби в золоті, платині і навічуку, регуляція кривовиростих зубів. На с.с. 494 4—4

— Хочете мати добре футро, ідіть до відомої фірми Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— Найкраще випраний ковнірець тільки в українській пральні „Брін“, вул. Бляхарська 21. 18-20 21—?

— Діти! Не забудьте прийти на „Велику дитячу забаву“, яку улаштує „Товариство Укр. Захоронка“ в четвер, дня 8. листопада ц. р. год. 3. попол. в салях „Бесіди“. 512 2—2

— Інж. Марія з Мудраків і Д-р Богдан Карпівичі, замість повідомлень про своє вінчання, складають 25 зол. на Рідну Школу.

— Замовляйте, щоб була у вас у хаті, книжку „Сірі однострой“, нову повість Максима Бринського, що вийшла накладом „Неділі“ й має 320 сторінок та кольорову окладинку. Ця повість, в якій тему дягли бої перших листопадових днів, має незвичайно живу акцію й кольорит, надається спеціально до читальн. клубових і приватних бібліотек з нагоди листопадових роковин, зокрема для читання наголос. Замовляти в Адміністрації „Неділі“, Львів, Ринок 10. Ціна 2.70 зол., порто 50 сот.

Рагляни, убрания, плащики і однострой

студентські продає безпосередньо консументам по цінах стисло гуртових

СКЛАД МУЖЕСЬКИХ ОДЯГІВ

Герман КАЦ, Львів, Легіонів ч. 7.

— Виставу графіки і фотографіки відчиняє 4. ц. м. в год. 12-й Т-во Приятелів Штук Красних у Львові п. з. „Львів давній і теперішній у графіці та фотографії“. Крім ріжних зразків графіки із приватних збірок і оригінальних творів прислали на цю виставу свої праці фотографіки-мистці із Львова, Познаня, Варшави, Кракова і Вильни.

— Концерт Т-ва „Сурма“. В середу 7. ц. м. в год. 8.15 веч. уладикує Т-во „Сурма“ при співучасті Т-ва „Львівський Боян“ свій щорічний концерт з такою програмою: З українських творів відспіває Т-во „Сурма“ М. Лисенка: „Квод лібер“, а Т-во „Львівський Боян“ Барвінського; Весілля ч. I і II, Верижівського; Хор з кантати: „Радість“, М. Лисенка; „Сон“ і С. Людкевича; „В осени“. Крім того Т-во „Сурма“ відспіває три чеські народні пісні та твори сеперішніх німецьких компоністів: „Через ніч“ Німгера, „Давін“ Лендзая і „Вечірню пісню“ Отегравена та Галлена; „Північний бій“. Всі твори цікаві, переважна частина у нас дотепер невиконувана.

— У перших днях найближчого тижня заповіти прем'єру третьої фільми з відомою маляркою Франческою Галь. Буде це „Весняна Паріда“, весела музична оперетка, де побіч Франчески Галь гратиме відомий з малярських фільм, Тібор фон Гольмай. Фільма піде в „Копернику“ і „Марусенці“.

— Листопадові дні у Берліні. „Українська Громада“ в Берліні уладила в четвер, дня 1. ц. м. в салі ресторану „Тіргартенгоф“, святячні збори членів т-ва з рефератами доцента інж. Ди-

миського й редактора Витанцького. Тогож самого дня після обіду відбулася в каплиці „Марія Шуц“ при Пфальцбургерштрассе заходом українського католицького душпастирства й „Української Громади“ панахида за полегших підчас світової війни та у визвольницьких боях.

— З адвокатської палати. Дня 2. ц. м. відбулося у Львові засідання ради адвокатської палати, на якому вильосовано членів, які згідно зі статутотом мають цього року випасти з ради. Крім померших цього року членів д-ра Ол. Мавера і д-ра Ів. Кміцікевича відпадутъ на основі льосування декан адвокатської ради д-р З. Станкевич, д-р Бр. Покорни, д-р А. Говикович і д-р С. Шуцман з Перемишля. Збори адвокатської палати відбудутъся 24. ц. м.

— Кого не вільно викидати з мешкання? З днем 1. листопада ц. р. стала обовязувати мешканеца мораторія в зимовій порі. Мораторія прислугує тільки безробітним, але не всім. Хто має більше мешкання, з мораторії користати не може. Експітувати не вільно тільки тих безробітних, що мають одно- або двокімнатне мешкання, причому мораторія може бути признана тільки за залегає комірне, а не за порушення домового порядку та спокую і т. п.

— Ляк перед українською мовою. Від дякого часу батьки ріжних осіб, які вийшли на Радянщину чи залишилися там з часів війни, почали одержувати від них листи російською мовою, хоча досі вони писали по українськи. В листах поясненъ цього явища нема, але здрасати легко домірковуються, що на Україні почалася страшна нагінка на українство й люди бояться писати по українськи.

— Компромітація українських протестантів. В той час, як „Стяг“ відпекується в останньому числі від свого проповідника евангелизму в Луцьку, всім добре відомо, що Кравчук таки був чимсь у цій церковній громаді, улаштував богослуження й проповідував у луцькій кірсі. Відомо також і те, що недавно приїздив до Луцька з Варшави суперінтендент на суд між Кравчуком і паст. Ярчуком. Найцікавішим в цьому суді було те, що обі сторони закидали собі взаємно безідейність і служення задля гроша. Словом, український протестантизм у Луцьку скомпромітований.

— До відома нашого студентства у високіх школах. У цьому шкільному році понад 100 учнів на правничому факультеті у Львові не допустили до іспиту через те, що кандидати запізно зголосилися. Від Української Парляментарної Репрезентації інтервеніював посол Д. Великанович у міністерстві освіти та прохав визначити їм новий речини. Одначе дістав відповідь, що на основі обіжника міністра освіти, виданого перед кількома місяцями не може шкільна влада робити винятку для Львова і давати дозволи на нове складання іспитів, а то тим більше, що

цього не практикують на інших польських університетах. З огляду на таке становище мусить студуюча молодь зберігати назначені речини і на час зголошуватися до іспитів чи вписів.

— Ціни вугля у Львові. З кол. що контролюють ціни вугля після останньої знижки, повідомляють: У Львові справа представляється так: домаяють: У Львові справа представляється так: Копальні обнізли основну ціну вугля на 12 проц. та відкликали рівночасно всі позкомвенційні роботи, які досі обовязували в висоті 5 проц., так що знижка справді виносить 7 проц. Дотеперішня ціна (перед знижкою) була 32.40 зол. за тону льоко копальня, тому знижка виносить околѡ 2.30 зол. Спражня знижка перевищить околѡ до Львова доволі велика, виносить 4.20 зол. на одній тоні. Отже разом ціна вугля льоко Львів калькулюється на 6.50 зол. на тоні дешевше. Досі тона горішнелеського вугля з доставою перед хату коштувала 55 зол. Тепер після знижки ціна винесе 48.50 зол. У дрібній продажі ціну вугля на складах у місті обніжено з 6—6.20 зол. на 5.40 зол. за 100 кг. льоко склад.

— Большевики розстрілюють. Свого часу ученик 8 кл. луцької української гімназії Вертченок Серед з с. Серники вийав на Світську Україну. Там він скінчив якусь інжиніону школу й працював у Полтаві. Раптом батьки перестали одержувати від нього листи. Також на листи до сина відповідь не було. Аж нещодавно щасна мати одержала від сторонньої особи листа з ледви помітною допискою, що сина розстріляли.

— Червінка і черевний тиф лютують у селах Білці Шляхотській і Красові пов. Львів. Санітарна влада намагається здушити ці помести. Влада перестерігає населення перед закупном молока і харчів від населення з цих сіл.

Білля вовняне та сист. проф. Єгера купуйте тільки у Фабриці Білля „АСТРА“, Львів, Сикстуська 2.: теплі підштанці 3-60, кафтаники 2-90, реформи 1-50 чисто вовняні 4-60, 370

— За похвалювання вбивства мін. Пералікого краківський суд засудив Ант. Невядомського (своєка Невядомського, обвинника першого президента Польщі Нарутовича) на рік в'язниці. Невядомського арештували на судовій салі.

— Краєва хроніка. На дім родини Айгенів у Буші пов. Бережани напало п'ять замаскованих бандитів і арабували кількасот зол. та 20 долларів. Побили й поранили притім Айгена, наслідком чого він помер у шпиталі. — В Пісках пов. Бродів арештовано 19-літнього Михайла Крохмалю під закидом убивства купця Фукса, що вертався візком з Бродів до Лешнева. — В лісі біля Возничця пов. Станиславів повісився Ярослав Стемпурицький, збанкрутований купець зі Львова. — Підчас копання глини в Ляхівцях, пов. Станиславів засипало Анну Крайчик, яку в тяжкому стані відствилено до шпиталю. — Ніз залізничному двірці у Львові арештовано Стефана Оржеховського зі Стрия під закидом окрадення стрийського Народного Дому. Найдено при ньому 530 зол.

— Смерть бар. Ротшільда. В Парижі помер у 89 р. життя барон Едмунд Ротшільд, голова французької родини Ротшільдів. Жиди заали його „батьком жидівської колонізації в Палестині“, в яку вложив коло 100 мільонів золотих франків. При його фінансовій допомозі повстали в Палестині десятки жидівських колоній, між якими багато є ріжних містечок, славних своїми виницями і аразковим загосподаруванням. Був теж почесним президентом жидівської агенції, що обіймає своєю діяльністю майже весь світ.

— Ріжні вістки. У Римі відсвяткували дуже пишню 13-ліття фашистського режиму; головна точка програми — похід 15.000 атлетів і спортсменів дорогою Великого Цирку, де саме закінчили відновні роботи. — У Парижі створять окрему бригаду жінок-поліцаїв для охорони залізниць і скверів; жінки матимуть спеціальні доручення. — Є чутки буцім-то англ. князя Джорджа, коли тільки оженився, зроблять генерал-губернатором Канади.

— Торговля картами до гри. Німецькі фабрики карт до гри подають до відома, що вивіз

Нині в неділю 4. листопада Великий Театр дає 3.30 Найпопулярнішу комедію сезону, незрівняну в дотеп, повну забавних типів віденської фінансієри

„Я переміг крізу“

П. Вульпіуса — по найнижчих цінах.

у Театрі Ріжнородностей

Архитеір англійської літератури комедія молиерівських прикмет год. 3-30 поп.

„Мякун“

Г. Г. Дейвіса

— Поповалі тільки для мушині —

7.30 Знамениту комедію совітського авт. В. Шкваркіна, яку грають рівночасно у Львові і Москві

„Чужа дитина“

Щоденне життя громади сучасної Росії, капітальні типи совітських діячів.

години 7-30 веч. „XX—33“

XX—33 це успіх всіх світових спел.

Надзвичайне! Знамените! Захоплююче!

Це одностороння оцінка жінок, після вживання МЕНАЛЮ. — Меналь це безперечно найідеальніший косметичний засіб при періоді і уловах. Вживається тільки на зовнішній поверхні. — Домагається власного інтересу в апічній і косметичній сферах, де нема, в Генеральній Репрезентації „МЕНАЛЬ“, Львів, ул. Потоцького 11 а.

карт з Німеччини на чужину збільшився на 25 прц. і що торгівля картами в самій Німеччині зменшилась на 22 прц. Рівночасно з тим пішли акції тих фабрик згору, бо акціонери сподіюються доброї дивіденди. Зменшення охоти до гри в карти йде в парі зі зменшенням безробіття в Німеччині. Зате поза Німеччиною поширюється гра в карти щораз більше. (УП)

— **Ще справа Маерлінгу.** У Відні мають незабаром з'явитися спомини вдови по архидияку Рудольфі Стефані, що вийшла вдруге заміж за кн. Лсьоня. Спомини мають дати нове освітлення трагедії в Маерлінгу.

— **Де Троцький?** Ньюйорська преса повідомляє, що невдовзі має він приїхати до Ньюйорку. Так бодей повідомляли про це у штабі американських троцькістів, на зборах радикалів. Інші твердять, що Троцький уже сидить у Ньюйорку.

— **Цигани хотять осісти на місці.** До Лондону приїхав із Варшави король циганів у Польщі Михайло Квік. Він робить заходи, щоб британський уряд відступив для 15.000 циган територію в африканській колонії, де можна би утворити власну державу. Коли цигани вибрали Квіка королем так рішили і підписали прохання. Квік із тою петицією з кільканадцятьма тисячами підписами приїхав до Лондону, де зробить теж мірне, демонстраційне віче у Гайд-Парку, щоб привабливо заявити, що циганам допекло вже мандрівне життя.

— **Футряні верхи готові, містові і спортові** з бельських матеріалів під гарантією продає найдешевше фірма А. Віттельс, Львів, Рутівського 7, напроти катедри. Ціни дуже приступні, фахова обслуга. 80/80 —?

— **Двічі западав у летаргію.** В одній китайській родині в Харбіні склалася несамолюбна подія. Малий хлопець запад у летаргію. Лікарі рішили, що він помер, однак перед самим похороном хлопець ожив. Незабаром він знову попав у летаргічний сон і тим разом лікарі сказали, що це смерть. Отже його похоронили, але родичі не дозволили засипати домовину землею і сиділи над гробом цілу ніч. Над раном побачили, що віко домовини рухається і батько добув із гробу дитину знову живу. Від тоді хлопець живе зовсім здоров.

— **Телевізія понад океан.** При відкритті нової римської радіостанції Прато Смеральдо Марконі звернувся з промовою до американських Злучених Держав. М. І. заявив, що за кілька місяців промовить з тої станції до американців, однак буде мати премію бачити своїх слухачів за океаном. Зі свого боку покаже їм свій апарат, який уможливило бачити на таку величезну віддачу.

— **Найбільший міст на світі** викінчено недавно над долиною Замбезі в Африці. Міст довгий на 3 км. 600 метрів і спочиває на 35 стовпах кесонної конструкції, що вбудовані на 40 метрів у глибину дна ріки. Крім того змонтовано помічні луки на стовпах, щоб уможливити перекинення залізничного шляху на міст. Будова мосту тривала три і пів року. Досі мусіли пасажирів висідати над рікою з потягу, щоб переправлятися на другий бік пероплавом. А що в часі великої посухи стан води сам обнижується, то пасажирів переходили ріку в брод.

— **Спорт і політика.** До Чехословаччини приїхала атлетична команда із СРСР на змагання до Кошиць. Після змагу пішли вони на комуністичне віче, яким проводив чеський комуніст Валло. Наслідок простий: їх відставляють до Кордону.

— **Большевицька бюрократія.** Із 6.613 мешканців Москви 649.900 припадає на державних урядовців, отже один урядовець на 5 мешканців. Такої величезної хмари урядовців не має ні одна європейська держава.

Із судової салі.

ВІДГОМІН ОДНОЇ СЕЛЯНСЬКОЇ ПРОМОВИ З НАГОДИ АКАДЕМІЇ В ЧЕСТЬ ЄПІСКОПА ДРА БУЧКА В КОЛОДІВЦІ.

Дня 7. липня ц. р. приїхав еп. д-р Бучко до Колодівки, пов. Скалат, для посвячення тамплиної церкви. По церковному акті, тому, що того дня були іменини Преосв. Бучка (св. Івана), місцева громадянство влаштувало академію в його честь на церковній площі.

ВІДГУКИ ДНЯ.**На Святі.**

Свято першого листопада. Небагато маємо веселих споминів, то й здавалось би повинні кожним з них дорожити як життям.

А чи дорожимо? Великий, прекрасний храм — катедральний Собор св. Юра. Палає сотнями свіч, хоч білий день, блистять єпископською мітрою, хоч ніби будень.

Чому свічі? Чому мітра, чому такий натопт у храмі?

Велике свято, великий спомин. Перед престолом крісла. А на кріслах люди, що тоді щось значили і люди, що тепер щось значать...

І одних і других є ще досить. Може крісел не стати.

Стане! Навіть за багато усталили ті, які сподівалися великого збору.

— А вже свято! А вже раз у рік! А спомин події що буває раз на століття! — думали, як уставляли.

— Чому не прийшли, чому не приїхали? — думають тепер, як розглядаються по храмі.

— Опізналися — оправдує хтось тих, які не прийшли.

— Далека дорога — тих, що не приїхали. Цікаво, що можна спізнитися на таке свято.

— Може заховували! — пояснює хтось. Цікаво, чому не післали заступників.

Направду прикро. Не тому, що хтось не прийшов, а тому, що крісла пусті.

В святі, яких не можна нам опускати, яких не вільно легковажити. Вони є і були в кожній нації, від часу, коли вона стала нацією.

Чиж ми не маємо права бути нею? Чи не заплатили ми дорого ціни за те право?

Свічі, святоточна відправа, тисячі людей... На міністерських кріслах тільки три мужі. А живих шість...

Хібаж не є щастям раз у рік бути міністром власної держави? Нехай вона — тільки спомин... Гудуть двони, гомонить хор, палає свічами храм.

Палають і тисячі сердець великою згалькою. А тут і тут і там і там — пусті місця.

Коби останній раз!... Галактіон Чіпка.

Між іншими витав його в імені кружка „Сільського Господаря“ рільник Петро Ляхович. Постерунок поліції у Колодівці він опісля проти Петра Ляховича до городського суду в Скалаті акт обвинувачення, закидаючи йому, що в своїй промові зневажив функціонерів поліції у часі, як вони виконували службові обов'язки, назвавши їх „програми“, бо висловився, *„ze ma duzo na sercu do powiedzenia, lecz nie moze wszystkiego tego wypowiedziec, bo sa tu progi, przyczem wskazał palcem na stojących posterunkowych Piotra Stasiaka, Buczkę i Wolickiego — a zatem nazwał publicznie posterunkowych „programi“, wobec czego zlewał ich słownie w czasie czynności urzędowej, uderzając tem samem autorytet i powagę Korpusu Policyjnego“*, (występek z art. 132 k. k.).

В цій справі відбулися три карні розправи, остання дня 27. жовтня. Обвинувачений заперечив змістові акту обвинувачення і боронився, що в своїй повитальній промові ужив слів „Витай наш Дорогий Владико в низеньких порогах нашого рідного села, витай Архирею між людьми, відданими Тобі душею й тілом і благослови і т. д.“.

Зміст акту обвинувачення потвердили під присягою свідки постерункові Стасяк і Бучек і рільник Мацей Жондло.

Знову численні свідки оборони, між якими були також селяни-поляки, потвердили під присягою в цілості обвинувачення і боронилися, при чому зізнали, що обвинувачений стояв під час промови з руками заложеними перед собою і ніяких рухів руками не робив.

Суддя дав віру свідкам оборони й обвинуваченого увільнив від вини і кари.

Обвинуваченого Петра Ляховича боронив адвокат д-р Мих. Мельник.

Характеристичне, що повище карне допущення постерунку в Колодівці так поділяло на місцеву людність, що навіть численні селяни польської народності зголосились добровільно на свідків, щоб ствердити невинність обвинуваченого.

Листування Редакції.

ВП. М. Ш. Гусятин: Прошу ласкаво пристати.
Вн. І. Цурковський: Станцеваби: Дамі підозріти, як кілька днів.

Часи**ЗМІНЯЮТЬСЯ...**

Нові жарівки „ТУНГСРАМ Д“ дають завдяки подвійно звиненому світільному дротикові, до 20 процент більше світла, тому багато економічніші від дотеперішніх жарівок. Жарівки нового типу „ТУНГСРАМ Д“ означені світільною справністю в декалюменах, — як теж вказують зужиття струму у ватах. Таким родом купуючий може зорієнтуватися на перший погляд що до справжньої вартости пропонованої жарівки

ЖАРІВКИ**TUNGSRAM D**

з двозвйним дротиком
оцінювані в Декалюменах.

ДИВОГЛЯДИ.

ПІЗНАЄТЕ ІХ ПО ВУХАХ ТА ІНШИХ ЧАСТИНАХ ТІЛА.

У Зл. Державах трапились випадки, що відтиски пальців деяких алочинців були до себе такі подібні, що не можна було їх відрізнити. Як відомо фотографічні знімки теж стають нераспричиною помилок, головню тому, що алочинці вміють змінити свою маску не гірше акторів. Тимто поліція рішила на майбутнє робити знімки не тільки в пальців рук, але з ніг, вух, носа, а навіть брати зразки волосся. Може ще за якийсь час треба буде робити відливи цілих людей і створити окремий музей воскових алочинців.

СЛОН НА ЛІТАКУ.

Із Нью Йорку до Сан-Лео привезли літаком слона. Пан слон заняв 6 пасажирських місць.

СПОРТ.**УКРАЇНА — ЧОРНІ.**

Товариські змагання між цими дружинами відбулись в неділю 4. п. м. на грині Чорних в год. 11.30 передполуднем. Попередять в год. 10-й змагання Чорні II — Україна II.

Нові книжки й журнали.

НОВА ХАТА, журнал для плекання домашньої культури. Ч. 11. 1. листопада 1934. Зміст: Уляна Кравченко: * * *, Лев Ганкевич: Жінки в Горожанському Комітеті. Гандзя Дантерко: Під Лисовичами. Соня Бей: Вічні Агасвери. С. Северина ЧСВЗ: Весільний фрагмент. Василь Ткачук: Не спидомися. М. Нижниківська: Концерт Марії Соки, Л. В. Із виставкової салі. Вістки звідусль. Л. В.: Померла Марія Заньковецька. Дитяча ярмарка. Нові книжки. Перегляд жіночої праці. М. Постернакова: Вправа з дітьми. Вікна на зиму. Наше письмо. Ольга Липинська: Зміняла рож. Приписи. Тепло біля. Валерія О'Коннор-Віліська: Лиселли в Старишці. — Ілюстрації: Листопад. Д. Стеросольська С. Одеськія. Олена Косевичева. Молодича зі селі Нагасова. Ст. Рудакевич: Автопортрет. Свійка кооп. У. Н. М. на дитячій ярмарці. Дитяча руханка. Марія Котляницька. Марія Заньковецька.

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринка ч. 10, II. пов.
Конто почт. шаяв. 143.322.
Адреса для телеграм:
"Діло" Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не зворотяться.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-60 зол.
Чвертьрічна 15-00 "
Піврічна 30-00 "
Річно 60-00 "
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-60 зол., Німеччині 7-60 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 180 лей, Бол-
гарії 7-60 зол., Аустрії 7-60 зол.—
Зміна адреси і зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарня: 29-28.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Німеччина виповість військові клявзулі.

Женевський кореспондент "Тану" заповідає, що Німеччина вже небаром виповість військові клявзулі версальського трактату. Кореспондент покликнується на вістки, що їх дістав від особи, яка знає закулісову політику Німеччини. Ста-

веться це після плебісциту в Сарцинні. Тоді німецький уряд проголосить рівність прав, яких домагався, та заявить, що Німеччина готова вернутися до Ліги й на розробну конференцію.

Найшли вбитого югословянина.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Віля станції Шварцвальд після переїзду поспішного поїзду з Парижа до Відня найшли вбитого югословянина Мілана Доду. Поїзд зупинили. Ствердили, що з Додою їхали ще два югословяни, Войнович і Зарич. Пасажи-

ри зізнали, що Войнович і Зарич сперечалися з Додою. Войнович і Дода признають, що сперечалися з Додою, однак не знають нічого про його дальшу долю. Обоє відставили до суду в Зальцбургу.

Французський міністер торгівлі їде до Москви.

Французський міністер торгівлі Лямуре на запрошення більшовицького уряду поїде на днях до Москви. Із міністром поїдуть вищі службовці

міністерства. У французьких політичних колах кажуть, що Лямуре буде старатися налагодити кращі обосторонні торговельні зв'язки.

Завоушення при виборах до сільрад.

У різних сторах ОССР прийшло до завоушення при виборах до сільрад. Більшовицькі часовиски повідомляють, що "кулаки" хотіли довести при виборах до заколоту та не допустити

виборців до урни. Подекуди селяни побили комуністичних кандидатів. Шойно міліція та ГПУ прибернули порядок і вибори відбулися.

Терористична югославянська організація в Берліні.

БІЛГОРОД, 4. XI. ПАТ. "Політика" повідомляє, що в зв'язку зі слідством у справі марсельського вбивства в від кількох днів у Берліні делегат югославянського м-ства ви. справ, якому помагав німецька поліція. Делегат ствердив істнування в Берліні еміграційної терористичної

організації, якою кермував Павеліч. Організація ця вдержувала зв'язки з такимиж організаціями в Австрії, Бельгії, Мадярщині, Зл. Державах і ін. краях. Берлінська організація репоряджала великими грошми.

Арештували двох службовців амбасад СССР у Берліні.

МОСКВА, 4. XI. ПАТ. Із Берліна прийшла вістка, що там арештували двох службовців, більшовицької амбасад, управителя будинку та шофера, обох більшовицьких горожан під зак-

дом державної зради. Більшовицька преса пише, що німецька преса тероризує всіх німецьких горожан, які працюють у більшовицьких установах, щоби прислужувати їх покинути працю.

ГЕМБЕШ У ВІДНІ.

ВІДЕНЬ, 4. XI. ПАТ. В год. 12.15 приїхав до Відня малярський преміер Гембеш, щоби відвідати канц. Шумніга. На дворці витав Гембеша Шумніг із міністрами та представниками влади. Гембеш зложив вінець на могилі Невідомого Во-
яка, а в церкві св. Степана на гробі о. Зайзля та

Дольфуса. Пополудні відвідав през. Мікляса, опісля мав нараду з канц. Шумнігом і міністром закордонних справ Бергером. Обговорили загальне політичне положення та справи, що торкаються Австрії і Мадярщини. В год. 22. Гембеш відїхав до Риму.

Димісії в зв'язку з марсельським убивством.

ПАРИЖ, ПАТ. У зв'язку з марсельським убивством рада міністрів постановила перенести в стан розпорядження бувш. директора Сікрета Національ і припинити в урядуванні головного

контрольора цієї установи. Цей останній крім того відповідатиме перед дисциплінарною комісією.

3-місячна бюджетова провізорія у Франції.

ПАРИЖ, 4. XI. ПАТ. Ухвалена вчора урядом постановою, щоби в'второк предложити палаті внесення ухвалити бюджетову провізорію на три місяці, заскочила і противників і прихильників уряду. Шойно після внесення, яке дали з найближчого премієрового оточення, члени уряду здали собі справу про значіння внесення.

Думерг бажаючи перевести державну реформу, не міг би перевести виборів у найближчих місяцях, колиб уряд не мав конечних повноважень стягати податки та робити видатки в пер-

ших трьох місяцях. Отже розв'язати палати не можнаб перед кінцем 1934 р., а не можнаб цього зробити пізніше, поки палата не ухвалить бюджету. Премієр сподіється, що не мусітиме братися за остаточні засоби. Бажає передовсім дискусії над проектом ревізії конституції, однак не хоче, щоби парламент натискав на нього підчас бюджетових в'раді.

Так прихильники держ. реформи, признають йому цю заяву довіря, а противники голо-
суватимуть проти провізорії.

Загострення кар за агітацію в війську.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Палата Громад прийняла 241 голосами проти 65 проект закону про судові постанови проти осіб, які ведуть підбурюючу агітацію в британській армії. Перед

голосуванням посли з Лейбур Парті та ліберали виступали завзято проти цього проекту. Твердили, що проект загрожуватиме горожанській свободі

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У Гавані в готелі "Президент", де живе багато представників дипл. корпусу, вибухла бомба. Будинок овороживили. Здогадуються, що то зробили комуністи.

— У травні 1935 р. минає 25 літ, як англійський король Юрій вступив на престол. Програма ювілейного свята буде почати мабуть така, як була на ювілею 60-их роковин королеви Вікторії.

— Австрійську державну раду скликали на конституційне засідання на 14. листопада.

— На передмісті Солуза Неаполі Ал Параскеві були протидіївські заворушення. Побили одного антикаря жила. В школі вибили шиб.

— Японський консул у Лос Анжелес за-
протестував проти виселення 162 японських ко-
лоністів із степу Арізона.

ПОЛІТИЧНА РОЗПРАВА У ЛЬВОВІ.

Нині, в понеділок 5. листопада, починається в Львові перед судом присяжних розправа проти 9-х обвинувачених у помиланості до ОУН і за

намагане робиство Гумана в Жовні. Між обвинуваченими є і вбивник тайного агента в Жовні Янина Родінак пале о. Лвожак.

14 дешевих днів 30% знижка цін на всілякі блаватні і вовняні товари

Для прикладу кілька цін:

Фланель на білий	0-60	Сирівка	0-55
" на піжами	0-75	Динка на підштанці	0-65
" у найм. взорі	1-—	Зефір на сорочки	0-80
Бав двостор.	1-50	Попеліна на сорочки	1-30
Вельвет і штруксп	1-75	Хустини до носа	0-15
Ваталина	1-50	Вафл. ручники	0-30
Шер'оти на мундурки	1-80	Купел. ручники	0-60
" на убрання	2-50	Помешки	2-00
Вовна на сукні	1-70	Капи і обрус	2-75
" на плаші	6-—	Підпаники до ковдри	1-90
Пляди	5-30	Позотно на прост.	1-25
Ковди	5-—	Сатинові ковдри	9-00
Позотно	0-55		

Великий вибір найновіших вовняних матеріалів на сукні, костюми і плаші по найнижчих цінах. УВАГА: При закупіві товарів від 5 зол. даром білет до кін Палац. Аполю Атлант і інших.

"Галицький Магазин Новин"
Львів, вул. Галицька ч. 15.

СПОРТ.

ЧОРНІ — УКРАЇНА 4:0 (1:0).

Україна: Бутель; Олійник, Воробець; Піддєсєцький, Якимів, Сиротюк; Федун, Магоцький, Миклош, Краєвський, Максимів.

Заслужена перемога нистя окружної ліги Чорних, які були ліпші у всіх частинях дружини. Найкращі їх гравці, це оборонці Хмельовський-Лемішко, Чижєвський у помочі Журковський в нападі. На таї противника Україна випала доволі слабо, мала у вічі нілковитий брак тренінгу, а з цим їде у пері недостаточна фізична кондиція, слабкий старт до м'яча і виразні технічні недомогання поодиноких гравців. З однаністю України у недільних змаганнях делан чи хто заслуговує на вирішення; може Воробець і Якимів (у першій частині), але і вони вже не раз краще грали. Гра велася при перевазі противника, а добути ворота були солісно не працювали. Україна мала нагоду добути почесні ворота, але непорядний м'яч не зміг здобути на цілний стріл. Виднів около 600.

УКРАЇНА II — ЧОРНІ II 3:1 (1:0).

Україна II грає краще і зіграла заслужено. Поділилися "Старевич" у нападі, Завадський в обороні і Микитин на воротах. Ворота добули для України II Старевич 2 і сизогубні противника. Почесні ворота для Чорних II добув ліній крайник в останніх хвилях гри.

ЧОРНОМОРЦІ — ЗНЕСЕНЬЧАНКА 3:0 (3:0).

Чорноморці розіграли значеві змагання в характері тренінгових. Обі дружини в повних складах. Знесенчанка сильна дружина класу Б, яка мала аспірації на А класу, представлялася при знаменитій комбінаційній системі Чорноморців дуже слабо. Чорноморці панували весь час над грою і без напруження добувають у першій половині троє воріт. По зміні мають можливість відкрити вислід удвоє, але напад маючи заплановану перемогу не потрібно бавитися під воротами у безконечні комбінації. В переможній грі когось виріжати, хіба треба відмітити те, що побачивши безпорадність противника, алековажили його, замість підвищити вислід. Ворота добули Согор, Чорний і Лотоцький. Суддя п. Ільницький добрий.

ЗНЕСЕНЬЧАНКА II — ЧОРНОМОРЦІ II 5:3 (3:3).

Змагання резерв обох дружин покінчилися перемогою польської дружини, хоч найкращий був би ремісовий вислід.

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

ВАРШАВА. Рух -- Варшавська 7:1 (2:1). Цими змаганнями Рух покінчив розгрівки і тим самим добув остаточно мистецтво Ліги.

КРАКІВ. Висла -- Краковія 5:0 (0:0).

ЗА ВХІД ДО ОКР. ЛІГИ.

СТРИЙ. Погонь (Стрий) -- Чувай 3:2 (2:1). Піфінал за вхід до Окр. Ліги. Відплатні змагання відбудуться 11. п. м. в Перемислі. Погоні вистарчить нерівногракий вислід, аби вийти до Окр. Ліги.

ЗА ВХІД ДО ДЕРЖ. ЛІГИ.

КАТОВИЦІ. Напшуд -- Сьміган 4:1 (3:1).

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ.

БЕРЛІН. Швайцарія -- Голландія 4:2 (4:1).

ЛЬОНДОН. Льондоль -- Брюссель 3:4.

Москва -- Чехословацьчина Руб. 9:1.

Брєсєля -- Палама 1:1.

Політика в кооперації.

Рівне, 1. листопада 1934.

Не можемо теперішній — казав у своїй мін. Кооперативний при ухваленні нового кооперативного закону — щоб в Польщі аж понад двадцять Ревізійних Союзів вели взаємну нездорову конкуренцію за кожну кооперативу, а уряд, щоб тільки приглядався цій суматосі!

Коли би навіть при такому, на нашу думку, вірнім погляді рішали в усталенні нового ладу логіка і справедливості, тоді хіба треба би признати, що закиди про надмірне число Ревізійних Союзів і їх нездорову конкуренцію не можуть торкатися нашої кооперації, яка працюючи в однім середовищі ціла є об'єднана з однім своїм „Ревізійним Союзом Українських Кооперативів“. Більша концентрація — неможлива.

Коли би в усталенні нового ладу рішали логіка і справедливості... Але від чогож політика?

Ця політика у відношенні до української кооперації, придумав передовсім волинський „революціонер“ пан Генрик Юзефський. Його опутали дві манії: не допустити галичан на „його“ Волині — і не допустити до цього, щоб життєва енергія волинських українців виявлялася на якійсьбудь площині життя у своїй споконвічній українській формі. Ціле життя українського народу на Волині має бути введене до волинського регіоналізму, без тієї зв'язки з рештою українського народу і має проявлятися у специфічно українським гермафродитизмі з вовільською печаткою. Мотив цієї політики зовсім ясний.

Така політика не може зміститися в рамках нормального розуміння права і тому мусило вийти на Волині виняткове для української кооперації „дубеське“ право, тому мусило прийти запериття багатьох наших старих волинських кооперативів за відумане недоречання законних вимог, яких ніде поза Волиню і на самій Волині не вимагається від нікого іншого, — тому „Маслосоюз“ не міг відчинити в Рівні своїй крамничі в магазині найкращих льокалів при вул. 3. Мая ч. 79. і 110, хоч у першій із цих льокалів може тепер бути приватна молочарська крамничка, — тому не вільно в нас дозволити українським кооперативам побудувати собі зовній дім (напр. у Вороневі дучького пов.) без прийняття „приватної поради“ про потребу виступлення кооперативів з РСУК, — тому гріші для життя приміщення наших кооперативів (напр. в Підлужу чи в Млинові дубеського повіту) отають нараз миттєвими, коли від тамтих опечатаних атадою наших кооперативів переберуть їх польські кооперативи, — тому напр. два роки опечатана наша молочарня в Уладках дубеського повіту стає з кожної сторони добром, аж коли за відомою „доброю порадою“ приступила до польського Ревізійного Союзу, — тому напр. нашу молочарню в Гучині рівнянського повіту треба опечатати в 1933 р., відпечатати в квітні 1934 р. по заяві, що виступить з РСУК і знову запечатати в травні 1934, коли виявилось, що кооператива даної старості заяву не додержала, — тому треба було придумати окремий не український, але утративший Волинський Союз Кооперативів і комунальних кас з польською верхівкою, тому нарешті треба було жадати впливння впливнього українського Ревізійного Союзу у Львові з Волині! Щоби ця трагічна подія мала свій комічний по-

смак, виправдується її закидом про політику РСУК, бо він допускає, що в українських волинських кооперативах трапляються не тільки прикломники уряду, але й сільробі...

Політичну примару п. Юзефського підхопила Варшава і придбала для неї горожанство на Поліссі та на Люблинщині. Це добре складається з політикою на Лемківщині й на Гуцульщині...

Чи така політика, навіть якщо її тонощо перевели на Волині чи на Поліссі, має для уряду якісьбудь вигляди на будуче?

Жадних. Треба пам'ятати, що українського руху не привнесли до нас, на Волинь, галичани. Наші давно вже розв'язані „Простіти“ не були „ділом“ галичан і „Ревізійний Союз Укр. Кооперативів“ у Львові не мав за цілий час існуван-

Оказійна продаж — фланель на білях 0-65, баталіна 1-80, штрукси і бархани за безцін купити у **ВЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Ботів ч. 12.

ня на Волині його відділу ані одного „личанина“. Національна свідомість волинських селян яко така сильна, велика й загальна, що не вб'є її ніяка штучка ані просвітницька, ані кооперативна. Спірітус флят убі вульф, Сокальський кордон це нісенітниця вже за нинішній день, не тільки в будучині.

Жах тільки огортає кожну зрілу людину, що такі хоробані політичні манії знаходять послух, що можливе загальне добро мусить зустрічати на своїм шляху аж такі перешкоди.

О. В.—к.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ПРИРОДНИЙ ПРИРІСТ НАСЕЛЕННЯ НА СОВ. УКРАЇНІ.

В попередньому нашому огляді подали ми цифри, які вказують на найбільшу смертність у Польщі галицьких українців і після євангелічних німців найменший природний приріст. У зв'язку з тим згадаємо тут цифри, які подав Петровський у своїй недавній промові в харківській міській раді. Ті цифри — коли їм можна вірити — вказувалиб на великий природний приріст населення Сов. України, не враховуючи на страшний спустошення, які зробив там голод. І так на Україні було населення (кругло): у 1927 р. 28.900 тис., у 1929 р. — 30.254 тис., у 1933 р. — 31.686 тис.

Зокрема надзвичайно швидко поступає там процес урбанізаційний (зросту населення міст коштам села). Коли ще в р. 1927 було по містах України 4 мільйони людей, то в 1933 р. уже 7 мільйонів.

Цифри подаємо за київськими „Вістями“, які принесли повний текст згаданої промови.

Польська хроніка.

ПРЕМ'ЄР КОЗЛОВСЬКИЙ ПРО ГОСП. ЗАХОДИ УРЯДУ. — СИНТЕЗА ОСЯГІВ І ПЛАНІ.

Промова, яку виступив през. ради міністрів проф. Козловський на засіданні клубу ББ 31. жовтня ц. р. викликала широкий відгук у пресі. Всі газети подали цю промову в цілості або в обширному змісті, а деякі з них здобулись на більше чи менше річеву критику.

Проф. Козловський дав синтезу останніх господарських постанов уряду і представив наміри на майбутнє. Характеризуючи державний бюджет підкреслив прем'єр його дефіцитність через інвестиційні видатки та заперечив усім грізним можливостям, які моглаб ця дефіцитність спричинити. Зате гірша справа з бюджетами самоврядування і тому потрібний окремий Ревіз. Союз, якого статут появиться в найкоротшому часі.

Потім прем'єр перейшов на тему цін. Згадав натиск уряду на промислові ціни й останні знижки вугілля, нафти, цукру і соли. Також нижча тарифа поштова і залізнична — це про-

дукт дефляційних заходів уряду. Друге рамя ножиць — ціни сіль-госп. продуктів — теж подекуди піднеслись. Ціни ячменю крапші, віся вже рентовні, з житом теж справа булаб крапша, колиб були хлібороби не кинули на ринок таких великих запасів (а чому?...). Прем'єр заповів нову інтервенцію Д. Збіж. Заведень, однак перестеріг, щоб хлібороби надмірно подачею збіжжя самі не збивали ціни. Довше спинався промовець біля акції відновлення хліборобів (цей уступ найсильніше атакує жидівська преса, вважаючи, що уряд веде дуже односторонню акцію відновлення, відновжуючи село коштам міста). Проф. К. сказав між іншим: „Ніяких дальших пілг не буде і розложені належності будуть стягані під загрозою ліквідації довжиків“. Реформа забезпечень, мовляв вимагає дослідів (чи не задовго вони тривають?!), уряд з свого боку змагає до ґрунтовної перебудови сусп. забезпечень. З інвестиційних робіт, які „підносять справність госп. апарату“, прем'єр обговорив довше розбудову залізничних ліній (на нашій націон. території розбудови нема) і розбудову Гдині. Скінчив проф. К. накликаючи громадянство до співпраці.

ОБНИЖЕННЯ ЦІНИ ВУГІЛЛЯ І ГОСПОДАРСЬКЕ ЖИТТЯ.

Прем'єр Козловський у згаданій намт вже вище промові висказався між іншим на тему обниження ціни вугілля ось-так:

„Одночасно знижено на яких 15 пр. ціну вугілля для потреб фабрик і ремесла. Це повинно мати корисний вплив на знижку коштів продукції, отже на оживлення промислового життя. Ціна вугілля матиме відповідний вплив на дальше обниження ціни електричної енергії. Позатим обнижена ціна вугілля, як важкого складника продукції мусить відбитись на обнижці коштів усієї продукції і на коштах утримання“.

„Газета Польська“ пише на цю тему між іншим таке: „Засадничо знижка ціни вугілля дасть найбільшу досі спроможність польській продукції калькулювати при низьких коштах і міцніше конкурувати на міжнародних ринках“.

ГОСПОДАРСЬКІ НОВИНИ З ОСТАНЬНОГО ТИЖНЯ.

Ціна сірої соли, призначеної для людей обнижена від 1. ц. м. чи від 5. ц. м. з 26 сот. на 22 за 1 кг. — Редукція правних відсотків, яких висота (10 пр.) не відповідає теперішній ситуації, мабуть близька здійсненню. Зайнялись тим кола, близькі міністерству торгівлі і промислу. — Тривожним будь-що-будь об'явом є те, що Польща належить до групи держав (м. і. Франція і Болгарія), де безробіття зростає. — Проти зростаючого в Польщі етатизму виступає дуже часто преса всіх відтінків, особливо жидівська. Катовицька „Польонія“ заатакувала на днях дуже сильно уряд за його статистичні заміри на Шлезьку (зал. промисл.). „Польонія“ нагадує, що до „Гути Покуй“ держава доплачує сотки тисяч місячно. — Загранична політика Польщі починає відчувувати від неї більший вплив не тільки політично, але й господарсько. Совіти відкликали вже деякі замовлення і дали їх негайно Франції. Занепокоєні тим у першу чергу текстильники, а відтак залізні гуті.

Світова хроніка.

В ЯКІЙ ДЕРЖАВІ НАЙБІЛЬШЕ ЩАДЯТЬ? — ЦІКАВА СТАТИСТИКА. — ОЩАДНІСТЬ У СССР.

У зв'язку з міжнародним днем ощадності находимо в пресі цікаві дані дотично щадничої чесноти громадян у поодиноких державах. І так: на першому місці стоїть Норвегія, де на одного громадянина приходить 913 зол. щадни-

Чому японські товари такі дешеві?

(УП) На таку тему відбувся дня 17. 1. 1934. в місті Ціріху виклад англійського знавця японських справ Персі. Короткий зміст його виступу такий: У текстильному промислі Японії працює тепер 10 міль. веретен і 28 тис. варстатів. Половина продукції ажуривається в самому краї, а друга половина призначена на експорт. Японія є сьогодні найбільшим експортером бавовняних виробів і другим в черги імпортером сирови бавовни. Розвій японської текстильної індустрії почався в часи світової війни. Продають японці свої виробы на 25—50 пр. дешевше ніж Європа або Америка. При текстильному експорті держава не дає фірмам ніякої премії. Знижка валюту в Японії впливає на знижку цін виробництва найбільше на 15—19 пр. Заробіткова платня робітників не є в Японії нижча від платні в деяких околицях Франції, Італії чи Чехословаччини. Порівнюючи мало платять жінкам та дітятам, а є їх у промислі 63.4 пр. всього робітництва і працюють вони по вісім і пів години денно. Тут стане дещо яснішою справа, чому японці можуть дешево продавати свої товари. Робітники живуть неначе по касарнях, а не індивідуально, як в Європі і Америці. Касарні існують на кошт фабрик і життя в них дешевше. Директори фабрик живуть дуже просто, коли тимчасом в Європі та Америці якраз в них дотиха помітний надзвичай-

ний людоєд. Акціонерам не виплачують великих дивіденд, а більшість зисків дають на резерви на прикрі часи. Серед урядництва нема протекційної системи, як в Європі, де вже всі місця в якіхсь фабриці обсажені на літа наперед. Там оцінюють чоловіка по тому, що він може зробити. За всі сировинні фабрики платять готівкою і при цьому дістають значні рабати, а також не потребують платити високих відсотків за бавовні кредити. Між власниками фірм можна відчувати національну солідарність. Вони взаємно діляться здобутими на практиці досвідами. Уряд підтримує заграничну торгівлю висилкою спеціальних місій, до яких звертаються всі фірми, тому не потребують вдержувати за границями своїх представників. Весь промисл творить корпорації. 6 їх є в Японії коло 400. Продаж товару також відбувається корпоративно, по змові виключаючи посередництво, яке в принципі все дуже дороге. Коли фабрика потребує кредиту, то його векселі дисконтують до 70 пр. сама держава. Беручи все на увагу, стане ясным, чому Японія може продавати дешевше свої товари на світовому ринку. У цілій японській організації якраз нема всього того, що в дорозжку європейську чи американську продукцію. Під цим оглядом японці можуть служити прикладом всім тим країнам, де промисл не розвинений, але починає розвиватись.

чих вкладів; відтак ідуть: Австралія (861 зол.), Данія (851), Швеція (743), Зл. Д. П. Америки (578), Люксембург (568), Голландія (465), Італія (398), Чехословаччина (392), Німеччина (383), Бельгія (331), Англія без колоній (305), Австрія (242), Франція з колоніями (210), Фінляндія (183), Японія (105), Іспанія (86), Канада (58), Півд.-афр. Унія (42), Польща (32).

Як бачимо з того зіставлення — Польща стоїть шойно на 20-му місці. Колиб ще взяти під увагу нас, українців, окремо, то ми напевне стоялиб ще значно даліше. Під оглядом ошадності — як ми вже вказували на цьому місці — стоять українці в Польщі на самому кінці. Невеселий це прояс. Не знаємо, як виглядають що до ошадності українці по ту сторону Збруча. Своєрідні обставини країни Союзу не дозволяють нам це збагнути, а брак можливости вловити найпримітивніші потреби, нужда, спричинена колоніальною політикою завойовника, його промисловою гігантоманією і милітаризмом, виключає взагалі нормальні критерії людських чеснот, зокрема ошадності. Та варто підкреслити, що більшовики всупереч своїм тео-

Докажіть ділом, що розумієте гасло „Свій до свого“

й заплатіть негайно, а найдаліше до 25-го грудня ц. р., премію за обезпечення 1/2 частини Ваших будинків у

Г-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

ріям ведуть тепер завзяту кампанію за ошадністю, а їхні щадливі каси, розсіяні по всій державі, платять відсотки від вкладів і то подвійно так високі, як у Польщі.

Слід замітити до повищеного зіставлення, що Франція, відома країна рентієрів, найшлає у ньому аж на 14-му місці тільки тому, що цифра є спільна також для колоній. А там напевне небагато шадять. Ошадність у малоцивілізованих громадянствах усе дуже низька.

ОДНІ СКИДАЮТЬ ВИНУ НА ДРУГИХ.—ФУНТ І ДОЛЯР ТА ІХНЯ СТАБІЛІЗАЦІЯ.

Б. президент Федер. Рез. Банку Блок вигосив промову, в якій вини за неможливість стабілізації доллара скинув на Англію. Поки, мовляв, вона не стабілізує фунта, поти Америка не може устійнити курсу доллара. Цього вимагає інтерес амер. закордонної торгівлі.

В дійсності у своїй торгівлі зі світом Америка загрожена не тільки Англією. Дуже важним суперником обох цих держав є Японія з її лампінговим експортом. До того ще в останній час бесси (знижка) китайського сріблястого доллара потягула за собою японську єну. До цього достроковатись мусить долар, а до нього фунт... і так у колісє.

Треба зазначити, що стабілізаційні настрої в обох англо-саських державах є шораз сильніші і мабуть недалекі час, коли обі валюти будуть стабілізовані. В Англії не сподіються вже дальшої господарської поправки з валютарних причин, а в Америці така поправка ізаа плекости долларової вартости взагалі прийти не може.

ЕКОНОМІЧНІ АКТУАЛІЇ.

Неабияку сензацію викликала в гооп. світі вістка, що Франція рішилась пустити в обіг золоті монети. Появилась ця вістка тому, що парлам. фінансова комісія вставила до бюджетового прелімінара кредит на карбування золотих 10-франківних. Та це тільки маніфестація Франції про її вірність золотому металеві. — Непевна політична ситуація анілізувала теж заколот у господарських справах Франції. Біржа виказує значно менше орудок, вартість цінних паперів значно обнизилає. У Франції взагалі загострюється господарська криза, господарське положення гіршає. — Завотована в останніх днях звизка фунта є спричинена хвилевим попитом на нього, зате звизка ліра викликає неосокій. Париж і Лондон очікує дальшої звизки ліри. Причини: спадок покриття, збільшена скількість банкнотів і взагалі гіршаюча ситуація торговельного і платничого білянсу.

В. Н.—вич.

Нині в понеділок 5. листопада 1934. Великий Театр 7-30

„Чужа дитина“

Знаменита комедія В. Шкваркіна, що дає пізнати відносини сучасної Росії. — Ця пєса має великий успіх у Москві.

Завтра прем'єра Г. Б. Шова „Чоловік і надчоловік“ артистична сензація Львова.

НОВИНКИ

— Українська Громада в Білгороді. Нова адреса товариства: „Ukrainska Gromada“, Beograd, Branicevska ul. 7. Jugoslavija.

— Україніка. В австрійському органі „Австро-тужинського Студентського Клубу у Відні: „Дер Студент ім Аусланд“ (чч. 5-6 за жовтень ц. р.) появилсь дві статті д-ра Володимира Левицького з Відня, а саме „Голос чужинця“ в рубриці „Чи хочемо мети чужинців у наших високих школах“ і докладний огляд про українське високе шкільництво в Чехословаччині та Німеччині, зокрема про Український Університет, Український Педагогічний Інститут, Студію і Соціологічний Інститут у Празі та про Український Науковий Інститут у Берліні.

— Новий костел. Кураторія будови „домів людських“ у Тернополі збудувала в Янівцях над Серетом костел. Буде це небаром парохіальний костел. На посвяченні костела був тернопільський староста Малицький.

— 13-та Краєва Конференція сіоністичної організації Сх. Галичини почалась у Львові в неділю 4. листопада в салі „Колісєю“. Було понад 300 делегатів організації та представників інших жидівських установ, як Жидівської Агенції, Бней Брит, Сіоністичних фондів і ін. Імагураційну промову виголосив д-р Ем. Шморак, який ствердив лояльність жидівського населення до польської держави та заявив, що організація замкнула біляніс останніх двох літ величезним успіхом, якого передбачити не міг і найбільший оптиміст. Реферат із парламентарної та політичної праці здав д-р Г. Розмарін.

— Тлініні останки д-ра Леона Райха перевезли до Палестини. Заходами езекутивної краєвої сіоністичної організації 4. листопада езекумували на львівському жидівському цвинтарі тлініні останки д-ра Леона Райха, щобі перевести їх до Тель Авів. Так жиди сповнили останнє передсмертне бажання свого провідника. Похоронний похід на залізничній двірєць провожали скавтівські відділи з прапорами, корпорції „Гасмоней“ з прапором, відділи шкільної молоді й ін. і великі маси жидівської суспільности.

— Арештували перед виїздом до Югославії. Поліція у Львові арештувала Фр. Криху з Камієнськ Стр., який на фальшиві документи хотів виїхати до Югославії. Там у місцевості Женка живе батько Крихи під називцем Павлович. На назвище Павловича підробив собі Криха документи, щобі шорше дістатись до Югославії, та його арештували, бо його пошукує військова влада.

— Краєва хроніка. На Мих. Стасевича з Верієй, пов. Долина, що вертав фірою зі Львова, напали біля Держова трьох озброєних грабників і забрали більшість товарів. — Біля залізничного шляху під Горлицями, знайшли тіло молодого дівчини з простріленою грудю. Показало, що це донька масаря Гоцька з Горлиць. Причини смерті покищо невідома. — Яна Кольбуха, віята з Гути Обедняської, засуджено у Львові за спроневерення податкових грошей на рік в'язниці з прилишенням кари. — Коломийський суд увільнив Анну Романюк, яка хотіла втроїти чемерницею чоловіка, бо був ненажарливий, а працювати не хотів. Звезець ствердив, що Романюк помер не від чемерниці лише від денатурату. — У Левичах (Жидачівщина) побили смертельно парібки Ів. Смолоду, якого приловили на крадіжці курей. — За фальшиву арисігу в процесех із селянами засудив суд рожнітвського жиди Хайма Шнаппа на 4 роки, а його трьох братів по півтора року в'язниці. — У Дрогобичі повиснає умовохорий фризєр Евіг. — Всі три нотаріальні уряди в Коломиї злучили в один. — Заг. Збори Комерц. банку в Коломиї ухвалили виступити на судову дорогу проти свого бувиш. директора Кріса, щоб в нього відобрати 5.200 дол. і 11.000 зол. — Львівський суд засудив віята с. Містки (Жовківщина) Тимко Дулібу на 1 1/2 року в'язниці за крадіж 10.000 зол. на школу громади. — У Снятині (Дрогобиччина) вбито вічно громадського вартівника, 22-літн. Василя Турка. Вбивник стріляв ізаа ним з бараболоми. — У коломиїському суді почалась розправа проти Агнішкі Геник із Березова за намагане вбивство Івана Генника. Вола розбила Геникові сокирою голову, всеж він видужав і обвинуватив Агн. Геник. До судової відповідальности притягли теж Акуліну Геник і Марію Аллеюштайн, які намовляли Геника, що-

Театр Ріжнородностей

Знаменита пєса Мадіса і Букарда

„XX—33“

година 7-30 веч.

Шпигунство у великій війні — боротьба за життя велике кохання. — Зворушуючі, повні захоплення сцени, образ правдивої події.

би за 3.000 зол. відкликав обвинувачення. — У Перемалші закінчилась розправа проти Каз Гардиша та Йос. Унгера за крадіж і вбивство матері там. адвоката Бетавера. Унгера засудили на 12, Гардиша на 7 літ.

— Масові ліцитації домів. Задовження в банках і кредитових товариствах зростає швидко, наслідком чого у Варшаві та інших містах відбуваються беззастанні ліцитації. В найближчому часі у Варшаві мають продати на ліцитації 154 каменіць. У грудні ц. р. відбудеться багато ліцитацій домів у Львові і Вильні за довги, що сягають до 10 мільонів зол.

— Нарушення домового спокою. Нїзаний суд у Варшаві рішив, що з огляду на потребу спокою для сусідів не вільно в хаті галасувати, грати голосно на фортеп'яні, танцювати, а навіть вбивати цвяхи в стіну. Хто нарушить в ночі домовий спокій, підлягає кєрі.

— З Польщі. У Варшаві відбудеться процес 27 постерункових і готелевих портєрів за піддержку проституції в готелях. — Перед взривським судом розпочалась розправа проти судового коморника З. Завадзького, ем. майора, за спроневерення 6.600 зол. — На 500 адвокатів в Кракові є 460 жидів і 40 поляків.

— Гаракірі в суді зробив собі якийсь Гіршович у Варшаві. Засудили його на півтора рокв в'язниці за торгівлю людським товаром. Коли суддя проголосив присуд, Гіршович добув з кишені кусник скла і з криком розтєв собі черево аж до кишок. В грізному стані відставили його до шпиталю.

— По 50 буків безбожникам. Як повідомляють з Вильни, в селі Лучах на Білорусі появилсь недавно комуністичні агітатори, т. зв. безбожники і стали язвою села. Населення зносило терпеливо вибрики комуністів, які згодом так розбрикались, що арешті людям терпєць урвався. Вони зловили трьох агітаторів: Кулешонку, Лісуня і Галевича, завели їх до лазні, там їх розібрали і кожному асипали по 50 буків. Після такої езекуції вигнали безбожників зі села. Поліція, повідомлена про їх діяльність, зловила агітаторів і передала слідчій владі.

— Щобі дати змогу кожному купити мужєську гардеробу, як убрання, плаща, рагляну, рішила фірма Віттельс, Львів, Рувовського 7, напроти катедрі, дати кредит довгочасний, але в таких цінах, за які продає товари за готівку. 20/80 —?

— Два смертні присуди. Воєнний суд у Ковні розглядав справу двох польських громадян з виленського воевідства. Аккевича і Демкіша, що знайшлися на території Литви. Их арештовано і поставлено перед суд під закидом шпигунства. Обох засуджено на розстріл, який негайно виконано.

— Большевицьких спортівців, що взяли в Кошицях участь у комуністичних демонстраціях, співали з місцевими комуністами комуністичні протидержавні пісні та кричали ворожі для Чехословаччини оклики, влада відтранспортувала до Богуміна. Відтам відшупасували їх до кордону.

— Панцирі для європейських можновладців. Інтернаціональна Пресова Служба в Лондоні подає, що останній марсельський атентат викликав паніку між європейськими можновладцями. Внаслідок цього один льондонський муніципал фірма, що виробляє панцирі для охорони перед кулями, має добрий заробіток. Зараз після марсельського замаху дістала ця фірма замовлення на 112 панцирів з одної середньєвропейської держави. Крім того численно надходять замовлення виробу панцирів під міру. Замовлення ідуть в тисячі і тепер ставлений відділ цієї фірми працює лише над виробом сталі на панцирі. Текий панцир складається з залізних штабок вшитих у спеціальну тканину. Важить він від 11 до 22 фунтів. Сталь груба на 1 міліметр його перешіується через плечі і стягається у поясі. Він має ще й ту прикмету, що кулі від його не відскакують, а замотуються в тканині. Такого панцира не пробиває ніяка револьверова куля. Одначе треба сумніватись, чи сталеві панцирі утунуть взагалі явище політичних атентатів. (УП).

— Ліквідація старої преси в Німеччині. Від початку минулого року перестало в Німеччині появлятись багато незабороненої досі марксистсько-комуністичної преси. Олжочасно припини-

14 Д Е Ш Е В Н Х Д Н І В

30% знижка цін на всілякі блаваїні і повні товари у фірмі Галицький Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

то свій вихід чимало національних газет, з яких деякі мали за собою століття історії. З більших газет заставлено „Фокс", „Дойтше Тагесцайтунг", „Тегліхе Вундшау", „Берзенкурієр" і „Дер Таг" та багато менших. Зате збільшилася попит на заграничну пресу. Це явище свідчить не добре про вплив нового режиму на читаючу публіку.

— **Рідня англійських мільйонерів.** Умер багатий англійський майор Джеймс Арчібалд Моррісон, один із рідні „шасливих Моррісонів". Звалися вони так тому, що їх рідня за останні три покоління мала казкове майно. За останніх 10 літ члени тієї рідні заплатали 5 мільйонів фунт. шт. податку від самих записів. Дід Джеймс Моррісон наприкінці 19-го століття з Шотландії просто без сотика в кишені і став помічником у сукопній армії. Згодом став співником, власником і підприємцем так, що син його дістав крім гарного підприємства 4 мільйони фунт. готівки. Син доробив до цього нових 5 мільйонів, а майор із братом дістали у спадщину більш 11 мільйонів фунт. від батька, 4 мільйони від тітки і 3 мільйони від дядька. Джеймс Моррісон закупив просторі землі у східній Африці, недалеко Найробі. Тепер більша частина майна перейде на молодшу жінку, з якою оженився у 60 р. життя чотири роки тому.

— **Конфіскація маєток католицької церкви.** Президент мексиканської республіки Родрігес вислав державному прокуратору писмо, в якому закликав католицькому духовенству підготувати революції проти уряду й звелів перевести в тієї справі строгі доходи. Крім того найвищий державний трибунал ухвалив рішення, на основі якого увесь маєток католицької церкви в Мексиці має бути конфіскований.

— **Господарська діяльність.** В республіці Чіле вибито 500 тисяч овець, бо не було запотребування ані на вовну, ані на м'ясо. В Голандії уряд викупив 115.000 штук рогатої худоби, які вибито з м'яса перероблено на консерви, щоб зарекомендувати крізі збуту молочних продуктів. Тимчасом підприємство з консервами показалося дефіцитним. Із 20 мільйонів пушок консерви удалося продати досі тільки 7 мільйонів. У Дюрен під час ліквідації знищено 40.000 кг. порічок, бо не було на них попиту. З тої самої причини знищено 50.000 кг. порічок у Німеччині. В Данії старі коні, призначені на заріз, є тричі дорожчі від расової худоби, бо живу цю худобу вивозять до Франції, а расову худобу ні. І коли в різних державах нищать масово харчові продукти, деінде, як напр. на Східній Україні, Китаю і т. д. гинуть мільйони людей з голоду.

— **Річні вістки.** Офіційна італійська статистика каже, що фашистська партія має тепер 1.851.700 членів; Союз студентів-фашистів 67 тис., союз фашистів молоді 657 тис., жіночі союзи 387.300 осіб. — У малому франц. містечку Еск-сюр-Вієн купив антикар на літній образ славного мистця Кора за смішно малу суму 2.450 фр., тепер він зможе на ньому розбагатіти. — Продали у Парижі на ліквідації півниці колишнього америк. посла Уолеса за 202.000 фр.; за пляшку коняку з 1811 р. платили по 225 фр. — За останніх 6 місяців число безробітних у Спол. Державях зросло більше

як на 1 мільйон. — Фр. міністр закорд. справ Барту записав головну частину свого майна Франц. Академії.

— **Нові французькі монети** на 5 франків появились учора. Вони заступають дотеперішні. У державному банку приготували їх на 250 мільйонів. Нові монети багато більші від дотеперішніх і більші від срібних 10 і 20 фр., щоб їх не плутати.

— **Неабияка помилка.** Перший паризький державний театр „Французька Комедія" заповідав псу Поль Клоделя „Заручник". Клодель — один із найбільших франц. поетів, диньомат, тепер франц. амбасадор у Брюсселі. „Франц. Комедія" поміщує у своїх програмах зміст псу. На генеральній пробі всі дуже живо читали цей зміст. Секретар, що приготував програму, переплутав псу з другою під таким самим заголовком, яку недавно грали у другому держ. театрі „Одеон". Сміху було багато.

— **Оргії на зачиненні шикагівської вистави.** 31. жовтня опівночі зачинили виставу в Шикаго. При цьому діялися страшні сцени. Гості кинулися на кіоски, розривали їх, брали все що попало „на спомин". При цьому приходило до бійок, бо один одному старався відібрати бодай дошку з кіоску. До кількох годин заподіяли шкоди на багато мільйонів доларів. По півночі кинулися на розривкові локалі, грабили алкоголь і інші всі: машини, машини навіть діти. Жінки напали на кіоски з цвітами та грабили цвіти, з яких один примірек коштував 300—400 доларів. У театрах понижали сцени й куліси, на долівці лежали ганчірки з костюмів, покровижені машини й жінки. Поліція з трудом привернула який-такий порядок. Та треба зазначити, що біляні із вистави був долатний. Відвізало її 48 мільйонів людей, що видало 60 мільйонів доларів. Після зачинення вистави 20.000 людей опинилося без праці.

Літературний куток.

ТУРЯНСЬКИЙ ПО АНГЛІЙСЬКИ.

В українськ. амер. органі „Америка" виходить велика стаття проф. Андрія Микитяка на тему перекладу „Пома межими болю" О. Туряньського на англійську мову. Читаємо там:

„На днях вдалося північному заінтересувати одного ньюйоркського накладчика перекладом книжки Осипа Туряньського „Пома межими болю". Поява цієї книжки про воєнні переживання автора, викликає була свого часу сенсацію не тільки серед українців, але й між іншими слов'янськими народами, тому що подібного твору не було в ніякого іншого народу на Сході Європи. Тож не диво, що була вона перекладена на чеську, польську, а навіть жидівську мову. Цей великий успіх спонукав покійного Туряньського задати друге, поправлене й побільшене видання для англійського перекладу, із зміненням заголовком „Заблукані тіні". Яку вартість має ця книжка, видно з того, що Наукове Товариство імені Шевченка у Львові обіцяло покійному предплатити його повість для нагороди Нобля у Швеції, як тільки вона появиться

у котрійсь із західно-європейських мов. Коли узяти на увагу те, що в Ньюйорку друкується тисри лиш передових чужоземних письменників та що тутешній книжковий ринок опанований нашими ворогами, то сама можливість виходу у світ перекладу української книжки набирала дійсно неабиякої ваги."

Можна тільки радити, коли таір українського автора появиться в англійській мові. Але автор згаданої статті досить слабо орієнтується у світовій (і нашій) літературі, коли уявляє собі, що саме повість Туряньського зверне увагу культурного світа. Коли не помиляємось то вона досі не перекладена навіть на ті слов'янські мови, про які п. Микитяк тут згадує. Вістка про обіцянку „Наук. Тов. ім. Шевч." представити цю повість на... нагороду Нобля подобає на чисто американську сенсацію. Повість Туряньського могла була бути читачів у чужинному перекладі безпосередньо по війні, коли таких повістей було мало. Нині вона ані у французькій, ані німецькій ані англійській мові не може зробити ніякого враження, бо у цих мовах дали вже десятки письменників творів з воєнним сюжетом занадто високого рівня.

РЕВОЛЮЦІЙНІ ФРАНЦУЗЬКІ ПИСЬМЕННИКИ ЗРОБИЛИ ВІЧЕ.

Агенція „Росія" передає інформації про конференцію французьких письменників у Парижі, які здавали справоздання із всесоюзного совітського з'їзду письменників. Ця конференція перемінялась у віче, бо мала 5000 осіб. Проводив збори Андре Жід, один із найбільших сучасних франц. письменників. До почесної президії ввійшли Горький, Ромен Роллан, Барбюс і німець Тельман. Андре Жід говорив про майбутні можливості совітської літератури, покладаючи всю віру на революцію, що звичайно перероджує людину. Промовляв голландський письменник Ляст, Еренбург, що приїхав із Москви у Париж та Андре Мальро, цього річний лавреат Академії Гонкурів за повість з китайської революції „Людська доля". Був між ними теж один робітник.

Французькі письменники говорили виключно про літературу і про „нову людину", яка родиться у Совітах. Єдиний із них справжній комуніст Барбюс це письменник, що після великого успіху своєю повістю „Ясність" зійшов у тінь. Жід, Роллан і Мальро не знають нічого про обставини у Сов. Союзі, навіть не знають російської мови, щоб могли мати якийсь погляд на рос. літературу. Їх революційні симпатії це тільки платонічне залицяння до революції чужим коштом і на чужій шкурі.

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході.

Нові книжки й журнали.

Карло Шпигелер: **ВОРОГИ ДІВЧАТ**, з німецького перекладу Василь Софронів. Накладом В-ва „Хліборобський Шлях" у Львові. Львів, 1935. ст. 135.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Театри.

Великий Миський Театр.

Понеділок, 5. XI. год. 7:30 веч. „Чужа дитина".
Вівторок, 6. XI. год. 7:30 веч. Прем'єра „Чоловік і Надчоловік" п'єси Бернарда Шопа.

Театр Річностірностей.

Понеділок, 5. XI. год. 7:30 веч. „Х—33".
Вівторок, 6. XI. год. 7:30 веч. „Х—33".
Концертне Бюро Тіма:
Понеділок, 5. XI. II. виступний концерт: В-ва Пшгода, спомин.
Вівторок, 6. XI. В. Пшгода у Дрогобичі.
Середа, 7. XI. В. Пшгода у Перемишлі.

Кіно.

АПОЛЬО: „Нуждари" (Віктора Гіго).
АТЛАНТИК: „Віва Вілла".
ВАНДА: „Усміх таста".
ГРАЖИНА: „Чар віденського паласа".
КАСІНО: „Любовні мрії" з Річардом Талбером.
КОЛОСЕН: „Гришні" і ревія мистецтвий чадендж.
КОПЕРНИК: „Нана" (на осн. Е. Золя). Крім того: коліброна гротеска та найпоширеніший Тижишник Параманту.
МАРУСЕНЬКА: „Нана" (на осн. Е. Золя) і ревія: „Прогібівні таста".

МІРАЖ: „Нібельюнг".

МУЗА: „Кохав, любить, шанув".
ПАЛАС: „Смакполю" (Доллі Гас).
ПАН: „Присуд життя" і ревія.
ПАСАЖ: „Пригоди мандрівників" (Вілія Десмонд) і ревія: „Гранда над Ріо Гранде".
РАЙ: „Чи Люцина не дітища".
СВІТ: „Ганка очі чорні" та циганський хор.
СОНЦЕ: „Піднебесні апар", ревія: „Осінні мавери".
СТИЛЕВЕ: „Князь Архад" і ревія.
УТІКА: „Без чести" і ревія.
ХІМЕРА: „Іх Експозиція цілує" (Діанс Геймор, Аері Гара).

Закордонне радіо.

Понеділок, 5. листопада 1934.

Відень (306,5) 12:00, 19:20 21:15 Концерт, 17:30 Солісти, Братислава (298,5) 12:35 Концерт, Прага (470,2) 14:45 Данський романс, 20:30 Славянські пісні, Прага II (24,2) 14:45 Рос. романс, Париж (164,8) 13:40 Концерт, 21:00 „Вісник Шансереза", „Ля тендо Росалін Моракса, „Академія" Д'Естрака, Мадрид (274) 14:30 Легка музика, Берлін (356,7) 19:20 Популярна музика, 20:30 Промона мін. Гебелса, Гамбург (331,9) 21:45 Спін (Крей, соран), Ля.пц (382,2) 17:25 Велика музика (пісеньки Куїл баритон), 22:20 Музика на різних інстр., Мінхен

(405,4) 17:30, 20:10 Спін, Будапешт (350,5) 12:05, 22:10 Циг. музика, 17:30 Спін, 19:40 Симф. концерт, Мліно (368,6) 11:30 Тіно, 22:00 Камер. музика, Рим (490,8) 17:30 Камер. концерт, 20:45 „Продана наречена" оп. Стетани.

Вівторок, 6. листопада 1934.

Відень (5 6,8) 12:00 Концерт, 17:30 Спін, 20:10, 2:30 М-га. гужор і дрібничка, Братислава (298,5) 12:35, 20:10 Концерт, 19:10 Літтор, солоний і пісні, 19:25 Оп. арі, Прага (470,2) 17:30 Камер. музика, 20:30 „Мова" ком. Чехова, Пост Париж (312,8) 21:15 „Біла дама" оп. Боальді, 22:00 „Жовта квітка" оп. Ст. Саенса, Париж (164,8) 14:45 Музика, спіл, рецитаті, Берлін (356,7) 12:00, 18:30 Концерт, Ля.пц (382,2) 18:00 Фортепія, 20:30 Славянська музика, спіл, Мінхен (405,4) 20:10 „Ля Спін Делюто" ком. оп. Мопарта, Будапешт (350,5) 22:10 Мал. мейоль, 22:40 Спін Іліно (368,6) 13:00, 17:10 Оркестра, 20:45 Оперетта, Рим (490,8) 20:45 Концерт.

Львівське радіо.

Понеділок 5. листопада 1934.

7:45 Ранішня аудія, 7:50, 12:00 Реклам. концерт, Сіва перун, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеоролог. вісти, 12:05 Огляд преси 12:10 (альон оркестра, 13:00 Подуд. денник, 13:05 Військ. орх. з гр. пл., 15:30 Експорт 15:35 Біожи, 15:45 Танк муз., 16:25 Пісеньки Звуд Погожельська, 16:45 Наука пін. ноні, 17:00

Спін (Евг. Московський) в супр. форт., 17:05 Нові зобутин в босотбі за коаний відбут, 17:35 Гр. пл., 17:30 Теор.-примод. відбут Бр. Віалера, 18:15 Легка музика, 18:45 Муз. загадки для старших дітей (Піанно інструменти), 19:30 Фейл: Дні тисичі приятелі 19:40, 19:55 Спортивні вісти, 20:00 Легка музика, 20:45 Веч. денник, 20:55 Ял. прамією, 21:00 Данія музика, спіл (Ол. Михалоский), 21:45 Тайна найменших організмів, 22:15 Перша денія танцю, 22:35 Легкі пісеньки, 23:05 Танкова музика.

Вівторок, 6. листопада 1934.

6:45 Ранішня аудія, 7:50, 22:00 Реклам. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеоролог. вісти, 12:05 Огляд преси, 12:10, 13:05 Концерт, 12:45 Лісти від дітей, 13:00 Подуденний денник, 13:30 Експорт, 13:35 Біржа, 15:45 Популярна ек. музика, 16:45 Спінська ПКО, 17:00 Пісні (Брагінська меносопр.) у супр. форт., 17:25 Злочинність у дітей, 17:35 Легка муз. з гр. пл., 17:50 Почт.-техн. скринька, 18:00 Ля. туріст. бюлетен, 18:02 Удхвалені матеріялісти, 18:15 Літ. лавно: Ст. Вітенья: „Портрет", 19:00 Спін (Московський) в супр. форт., 19:20 Актуальний фейл, 19:30 Форт. творч. Фр. Лукасевича з гр. пл., 19:50, 19:55 Спін: вісти, 20:00 Легка музика, пісеньки, 20:45 Веч. денник, 20:55 Ял. прамією, 21:00 Концерт симф. орх. відомчелю, форт., 22:15, 23:05 Танк муз., 22:45 Нова денія в побуту в „Балканському кітлі".

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто пост. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРІЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 8 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИПРИНКА
20 сот.

Конфіскація „Діла“.

Вчорашнє (298) число „Діла“ підпало кон-
фіскації за цілу статтю про положення україн-
ської кооперації на північно-західних землях.

Це вже 41-а з черги конфіскація нашого органу
в цьому році.

Німеччина припинила заграничні виплати.

БЕРЛІН, 5. 11. ПАТ. Оголошено такий урядо-
вий комунікат:

З огляду на некорисний розвиток девізової
ситуації Державний Банк приневолений скорис-
тати з права застереженого йому в берлінсько-
му трансферовому комунікаті з 29. травня 1934.
р. і відкликати пропозицію заплатити 40 пр. го-

тівкою на рахунок процентових бонів, а також
претенсій, які зрівняно з процентовими бонами.

Розпорядок Державного Банку відібється не-
корисно на інтересах заграничних вірителів,
особливо тих, що не користають з права викупу,
запевненого спеціальними умовами Німеччини з
тими країнами.

Балканська Антанта.

Агенція Аваса повідомляє з Анкари: Міні-
стри загр. справ держав, що входять у склад т. зв.
Балканської Антанти, підписали 2. п. м. статут
антанти, після чого зредатували спільний кому-
нікат, який стверджує: На Балкані мир не є за-
грожений, але оскільки він загрожений діяле,
то координація діяльності Балканської Антанти
з іншими чинниками дозволить їй стати напевно
ситуації на Балкані.

На основі ухваленого статуту виконним орга-
ном Балканської Антанти буде рада, зложена з
міністрів загр. справ, а при раді постійний секре-
таріат. Крім того буде створена економічна рада.
Наступне засідання ради Балканської Ан-

танти відбудеться в Букарешті. Статут передба-
чує, що президент може скликувати надзвичай-
ні засідання ради.

СТАМБУЛ, 5. 11. ПАТ. Мін. Титулеску за-
явив представникові агенції Аваса, що на конфе-
ренції балканського порозуміння в Анкарі об-
мірковувано справу здержання миру. Без огляду
на те, які можуть виринути можливості, Бал-
канська Антанта знає тепер шлях, яким має
ступати не вагаючись. Ми, говорив він, прагнули
не тільки для себе, але й для сусідів. Тому,
що хочемо співпраці з Болгарією, ставимося до
неї з такою прихильністю, якби вона була чле-
ном порозуміння.

Греція проти об'єднання Балкану з Малою Антантою

Грецький уряд заявився рішучо проти фузії
союзу балканських держав з Малою Антантою,
до якої прямує найбільше між. Титулеску. Про
ного наміри довідався завчасу Венізелос, що має
не тільки власних детективів, але й дипломати-
чних кореспондентів, які повідомили його про

плани між. Титулеску. Венізелос вислав негайно
телеграму до грецького міністра закорд. справ
Максімоса, що є теж ворогом нової балканської
політичної констеляції і не допустив до її здій-
снення. Тимто й спеціальна місія між. Титулеску
на балканській конференції не повелася.

Німецька преса проти французької інтервенції.

БЕРЛІН, 4. 11. ПАТ. Повідомлення Райтера
про французьке військово-політичне нагнітання на границі
Дарського басейну мало німецькій пресі привід
до завзятих атак на Францію.

„Дойтше Альг. Птг.“ запитує, чи Франція
хоче воскресити духа Шлягетера і затроїти на
всі німецько-французькі взаємини. „Остергайм
Еаропу.“ — пише часопис — що протестуємо про-
ти політики насилля, якого наслідки не дадуться
передбачити“.

„Бергел Птг.“ виступає з погрозами під адре-
сою президента аям. комісії Кюкса, заявляючи,

що мірка перебралася, називаючи його речником
найскрайнішої французької інтервенційної полі-
тики, якого треба негайно усунути і заступити
ким іншим, більше відповідним.

Урядова „Дипломатіш Політ. Кореспонденц“
полемізує з аргументами Франції, покликуючись
на рішення Ліги з 1923-6 р. й доказує, що ті рі-
шення мали на меті позбутися французьких
військ із басейну. Німецька опінія не може бути
байдужою супроти яскравого порушення зако-
ну, яким була би французька інтервенція в
Сардинії.

Протестують проти цензури.

МАДРИД, ПАТ. Посли з республіканської
якції та соціалістичні послы постановили не бра-
ти участі в нарадах кортезіа, поки буде цензура.

Також і баскійські послы заперечували проти
цензури.

Неясна ситуація у Франції.

ПАРИЖ, 5. 11. ПАТ. Генеральний бюджет-
ний реферат заявив, що бюджет буде представ-
лений в парламенті у вівторок. В політичних ко-
лах думають, що після суботньої промови Ду-

мерга наступна у парламенті деякий зворот на
користь уряду, хоч є сильна опозиція соціалі-
стів і зближених груп.

Большевики заплатять відшкодування.

МОСКВА, ПАТ. 4. листопада заключили умо-
ву між делегатом концесії та представником
г-на Лена Голдфилде.

Московський кореспондент „Дейли Телегра-
фу“ повідомляє, що англійсько-большевицький

спір за відшкодування за зрівняння умови Сові-
тами з концесіонарем Лена Голдфилде Комп.
оконечно зліквідували так, що Совіти заплатять
3 міль. фунтів до 5 і пів літ у 40 ратах.

Виселяють мадярів.

БІЛГОРОД, ПАТ. Адміністраційна влада по-
чала виселяти мадярських торговців, які жи-

вуть у Югославії. Їх около 30.000 осіб. Виселе-
ним дають три дні для полати особистих справ.

Національно-соціалістичний рух в Австрії.

(Від нашого кореспондента.)

Відень, 2. листопада 1934.

По невдачі націонал-соціалістичного пучу
в липні ц. р. німецькі націоналістичні сили в
Австрії стоять перед потребою нового зібрання
сил. Як не виникає до лютевий революції соці-
алістична течія, так і націоналістичний рух в Ав-
стрії ще живий. І надалі вірні йому в своїй
більшості інтелектуальні верстви і студентство,
мішани на провінції та почасти й селянська мо-
лодь. Але головна сила німецького націоналіз-
му в Австрії — це та велика частина урядовців
у державній адміністрації та ексекутиві, які до-
нині явно чи тайно стоять у його таборі. Симу-
патії суддів напр. до політично обвинувачених
нац.-соціалістів виявляються часом дуже
яскраво, а численна участь поліції, жовнірів
та урядовців у липневих подіях нині вже не є
ніякою тайною.

Не диво, що така поява справляє австрій-
ському урядові найбільшу журбу. Він, щоправ-
да, покищо ланом ситуації, але повних симпа-
тій ні в краю ні за границю не міг собі здобу-
ти. Так напр. робітництво дальше стоїть остор-
онь і бойкотує, де це тільки можливо, урядові
професози. Різ-ураз поліція відкриває нові
смізди червоної пропаганди, тайні комуністич-
ні друкарні тощо. Малою за собою у всякому
разі тільки меншість населення, уряд Шушніга
потребує для переведення свого „авторитет-
ного“ курсу співпраці вірного їй урядництва.
Головна це (в лезві чи також інтервенція рідко
коли в Австрії перебуваючого німецького посла
Папена) викликає вже від якогось часу
лекційний курс австрійського уряду супроти на-
ціоналістичного руху. Смертних присудів на
„політичних“ вже більше не виконують, ареш-
тованих, що сиділи в концентраційних таборах,
часами навіть урочисто в присутності члена
уряду а чимраз більшому числі амнестують.
Великі націоналістичні організації, як Німець-
кий Гімнастичний Союз, Німецько-Австрій-
ський Альпійський Союз або Німецьке Шкіл-
не Товариство, розвязання яких наслідком пучу
вимагали дуже енергійно, можуть спокійно
продовжувати свою діяльність.

В такій замиреній вже доволі атмосфері
почалися в останніх днях жовтня переговори
австрійського уряду з заступниками націона-
лістичних сил у справі понижання їх до
співпраці в державній роботі. Становище обох
сторін було ось-так:

Націоналісти під проводом інж. Рабінталера
і д-ра Ріеля вимагали: на полі заграничної по-
літики такого курсу, який відповідав би ні-
мецькому характерові Австрії та спільним ін-

тересам цілого німецького народу, а також покінчення з протинімецькою пропагандою; на чолі внутрішньої політики айнзатц для всіх заслужених та прештованих нац.-соціалістів, відкликання видалених зі служби урядовців, перебрання австрійських легіонерів-утікачів, допущення націоналістичних елементів до Фронту Батьківщини через створення у ній „єдиного національного фронту“, покликання націоналістів до поповнення урядових корпорацій.

Уряд поставив такі вимоги до нац.-соціалістів: зректись всіх терористичних актів, похитичи з гітлерівської пропагандою, вступити до Фронту Батьківщини одинцем (індивідуально).

Що ті переговори з обох сторін велися на підставі державної незалежності Австрії, розуміється само собою. Самозрозуміло також, що при таких далекосягаючих противенствах виявилась потреба відложити переговори до пізнішого речіння. Покищо 1. листопада створено в Австрії законотвірні державні корпорації, як видно зі списку їх членів, без участі націоналістичних елементів.

Голоси преси, як і публічна думка, дають новий вірний образ про теперішні вигляди німецького націоналістичного руху в Австрії. Той рух має підтримку в таких обставинах: Сиріплення національного руху у всіх народах, повстання постановами версальського договору, в реакцію природною. Щодо німецького населення Австрії, котрому зборили проти його волі та проти явної ухвали парламенту з 1918-го року злучитися з Німеччиною, то довготривале одностороннє й партійне фактичне панування соціальної демократії у Відні під переважним життєвським проводом приростає зі собою небудякий аристократизм. Той аристократизм, як відомо, характеристичний саме й для нового німецького націоналізму, найшов собі багатьох похитників і в кругах австрійських раймверів, і в кругах християнських суспільств. Протикрихістські тенденції приписують навіть канцлерові Шустеру та генеральному секретареві Фронту Батьківщини Адамові Про потребу зібрання всіх вірожан-

ських сил до боротьби проти відживаючого соціалістичного руху вже згадано. До того ще приходить величезне значіння німецьких туристів для австрійського готельярства, як взагалі значіння німецького ринку для австрійського господарства. Приклад національного обезнавання Німеччини, як і всеж таки деякі успіхи німецької заграничної політики саме в сусідстві наддунайського району, — всі ті обставини могли би спричинитись до майбутнього зміцнення обсягу та впливу німецького націоналістичного руху в Австрії.

Превелику шкоду спричинив собі безперечно націоналістичний рух сам своїм невдалим лучом у липні ц. р. Він виявив якраз всі недомогання націоналістичної організації, брак впливових провідників, доволі пусту фразеологію. Розвиток внутрішніх відносин у Німеччині також зробив своє. Особливо нещаслива церковна політика німецького уряду, використана відповідно католицькою пропагандою в Австрії, відбила широкі маси католиків від націоналізму. Крім тої церковної акції та веденої очевидно нелегально соціалістичної акції противиться поширенню гітлеризму в Австрії ще й третій чинник. Пропагуючи окрему

„староавстрійську традицію“ в противенстві до „асенімецького націоналізму“, поведлося створити ідеальний підклад для монархістичного руху в Австрії. За останній рік виріс він дійсно до несподіваних розмірів. Зовнішнім висловом його є ті численні признавання почесного громадянина Оттону Габсбургові в цілій низці австрійських місцевостей, далі доворот архикнязя Евгена з вигнання, урядовий план звороту прихвального Габсбургам та збільшення впливу староавстрійської шляхти на уряд та на адвокатуру, Реставрація Габсбургів в Австрії міністрацію, Реставрація Габсбургів в Австрії шоправда, ледве чи актуально, але всеж таки монархістичний рух як атракція для старшинства й урядництва протиділяє сильно розвинутому націоналістичним ідеалам.

А найважливіше: гостре противенство Франції та Італії, головних помічників кожного австрійського уряду, що оглядається за позичками (а котрий з них такої позички не шукає?), які ніколи не згодяться на якунебудь злуку Австрії з Німеччиною. Тимсамим вони всіма можливими засобами й силами протиділяють і будуть протиділяти всякому альнішому розв'язковому націоналістичному руху в Австрії.

Віденсь.

З нашої кооперації.

БУДУЧЧИНА РЕВІЗІЙНОГО СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ.

У відомій справі вимог Кооперативної Ради щодо зміни статуту Р. С. У. К. відбулося 25. жовтня засідання Ради Р. С. У. К. Ціла Рада вислухала з глибоким зворушенням заяви неохитної вірності, яку зложили Ревізійному Союзові Українських Кооперативів представники нашої кооперації з Волині, Холмщини та Полісся й однодушно рішили звернутися до Кооперативної Ради у Варшаві з представленням, що домагання про затвердження Дирекції Р. С. У. К. виходить поза межі обов'язуючих законів, а територіальне та фахове обмеження ревізійних управень Р. С. У. К. адаряє в український наріз так виїжково й болюче, як в ніякий інший наріз

та в ніякий інший Союз. Однодушно ухвалено теж повідомити Кооперативну Раду у Варшаві, що Р. С. У. К. готов пристосувати свій статут до нових кооперативних вимог, однак передовсім з цим, щоб його ревізійні управління охоплювали всі українські землі в Польщі.

Згідно з ухвалою Ради Р. С. У. К. виславно 27. жовтня відповідь Р. С. У. К. у Кооперативній Раді. Як довідуємося, представники польської кооперації на засіданні Кооперативної Ради не ступили в обороні компетенції Р. С. У. К. і голосували за обмеження діяльності Р. С. У. К. до трьох воєвідств. Рівночасно Кооперативна Рада висловила проти творення регіонального волинського Союзу і проти створення нового Ревізійного Союзу при Львівській Рільничій Палаті. Останнє слово в цих справах має ще міністр скарбу.

Ревізійний Союз Українських Кооперативів звертає увагу у своїм офіційнім органі „Госп. Кооп. Часописі“, що вже тепер перед остаточним рішенням деякі чинники, передовсім на Волині і Поліссі, намагаються на наші кооперативи.

Ніодна почтова складанка з виказаним боргом за передплату — не повинна змарнуватися. Негайно заплатіть Ваш борг за „Діло“.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛО“ З 7. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

17

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Копичак був катехитом у Тернополі до 1892 р. В тім році трапився в тернопільській гімназії страшний випадок. Учень Швед, укр. інець, застрелив учителя Гловацького. Це звернуло увагу на відносини в тій гімназії та на причини подібного значіння серед молоді, а одною з цих причин признали факт, що грек. катехит не лиш не має ублагороднюючого впливу на молоді, але деморалізує її своїми драконськими методами, своєю грубістю і безсердечністю. Це було причиною, що Копичака спенсіонували. Тоді він пригадав собі мене, — а був я тоді вже адвокатом у Стрию — і звернувся до мене з проханням, щоб виступити проти його спенсіонування в правній дорозі, або й у дорозі жалоби до адміністративного трибуналу. Та після розгляду справи переконався я, що до подібних заходів не було в цій справі ніяких основ і ніяких виглядів на успіх.

Кілька літ пізніше умер Копичак, живучи в Тернополі на пенсії. При тому асьому був він людиною глибоко очитаною, мав дуже багато відомостей з усіх наук, знав багато мов, між іншими такі, як гебрійську, сирійську і халдейську, так, що можна його було називати „ходячою енциклопедією“. Так щож, коли не було в нього „правильного“ інтелекту й ані трохи продуктивності! Всі його відомості були окрім, несбесаним матеріалом, якого не зміг використати ані для себе, ані для інших. З переконання був це з початку великий москвофил, страшний ворог фометик, про котру говорив усе, що коби міг, то одним замхом її „дистре-

билби“. Однак пізніше, здається, під впливом Барвінського, настала в нього деяка зміна так, що навіть раз написав статтю до „Правди“ про Владислава Челяковського, яка була й друкована у „Правді“, і то ненависною фометикою. Та це було неначе якесь *lucidum intervallum*. У людській пам'яті, зокрема в пам'яті молоді, не записався добре під ніяким оглядом.

Між професорами поляками, що були за моїх часів у Тернополі, були замітніші два математик, Міхал Дура і Фелікс Погорельський. Перший дуже строгий і вимагаючий, старий кавалер і дивак, відомий у цілій місті своєю оригінальністю, мав усеж серед молоді повагу, завдяки своєму ясному і легкозрозумілому викладові математики й фізики, а ще більше завдяки своїй справедливості і безсторонності. Вимагав багато і класифікував гостро, але не було в нього різниці між хлопськими синими і графчуками, яких багатьох переходило з вузтського конвікту до гімназії. Тамлю, як деяких з останніх в осьмій класі відправляв від таблиці зі словами: „Ależ to pan hrabia osioł jesteś!“ Другий математик у гімназії, проф. Погорельський, теж був строгий і вимагаючий, зате не такий дуже неприступний. Кожна матура була для нього багатим жинвом; любив половання і взагалі господарство та скуповував кроти під містом, з яких заокруглив часом гарний фільварочок. Фільварочок цей звався загально „матуруфка“. Погорельський перейшов відтак з гімназії на інспектора окружних народніх шкіл, а по смерті Сілецького став гімназійним директором. Пішовши на пенсію, став бурмістром міста і був також соймовим послом з міста Тернополя.

Велику повагу у гімназії мав професор фізіології Вілгелм Габріель, родом і переконаним німець, який учив у нас також

географії та німецької мови. Старий і справедливий педагог, став пізніше директором німецької гімназії в Бродях.

У моїх і моїх товаришів пам'яті найкраще записався як учитель Йосиф Чарнецький, фізіолог і германіст, який прийшов до Тернополя 1876 р. молоденьким учителем, покинувши шойно мури університету. Обнявши у нас у шестій класі науку греки й німецької мови, учив цих предметів і рівночасно був єсоподатрем класу аж до матури. Він умів поправді ачити і від нього скористали ми багато. Приготовлювався до родне у школі дуже дбайливо і вкладав в науку все своє єство. Його наука не була сухим питаюванням приписаних уступів з книжки, як у багатьох інших, а вкладав у неї життя і надавав їй принадну форму, вкладаючи вагу на естетичну сторону читаних творів і виробляючи в учеників літературний смак та замишування до літератури. З ним, літератури розбирав широко драматургію Лессінга й естетичні розправи Шлегеля, відтак трилогію Шіллера „Валенштайн“ і рівночасно у незвичайно займаючий спосіб при лектурі Софокла викладав про грецьку драму, причому переводив усе порівняння між старинною і сучасною літературою. Це був учитель, що давав ученикам правдиву класичну освіту, яка залишилася на все життя, а при своїй прихильній і тактовній поведінці здідував собі симпатії молоді. Його наука придалася мені нерз у житті і кожний із нас завдячує йому значну частину своєї освіти.

Людкевич, Горбаль і Чарнецький були наші найкращі вчителі, яких пам'ять переховую все з вдячністю. З інших учителів, які пересунулися в тих часах через тернопільську гімназію, не лишилося нічого замітнішого в моїй пам'яті.

(Далі буде.)

щоб вони якнайскорше виступили з Р.С.У.К., та вступали до польського Союзу „Слава“. Р.С.У.К. визнає кооперативи до останньої хвилини обстоювати своє право.

БОРІТЬБА З „МАНКАМИ“.

Ревізійний Союз Українських Кооперативів видає для своїх кооператив окрему інструкцію, як не допускати до касових і товарних недоборів (манк) та як забезпечуватися перед ними. Товарні та касові недобори — це побіч розборкування найстрашніша азва нашої і не тільки нашої, кооперативної. Читаємо у „Сполем“, офіційнім органі польського „Союзу Кооперативів Споживачів“, що кооперативи того Союзу мали в 1932 р. касових і товарних недоборів на просто неймовірну суму 1,055.000 зол. Наша кооператива, хоч не в такій мірі, але терплять теж на цей боляк у виді т. зв. манк, які винищують нашу кооперативу не тільки матеріально, але ще більше підризують її морально і відбракують довіру мас до неї.

Ревізійний Союз Українських Кооперативів приступив до безпощадної боротьби з цією азвою, і вівзав до цієї боротьби всі повітові осередки та низові кооперативи. Побіч правильного книговодства і постійної контролюючої чинності одним із засобів забезпечитися від манк мають бути готівкові кавчі від крамарів. На випадок, коли готівкове забезпечення буде невисистаржаче, слід крамарів стягати за безпечення в м'яси і платні.

СКІЛЬКИ В НАС КРЕДИТОВИХ КООПЕРАТИВІВ?

З нагоди „Міжнародного Дня Єдності“, який відбувся 23. X. т. р., подіє „Господарсько-Кооперативний Часопис“ докладну статистику наших кредитових кооперативів. З кінцем 1933 р. належало до Р.С.У.К. 490 кредитових кооперативів, об'єднаних у своїй кредитовій централі: „Центробанку“. Об'єднати статистику 467 кооперативів мали кругло 120 тисяч членів. Власні капітали цих кооперативів доходять до 5 мільонів золотих, пересічно на одну кооперативу поперек 10 тисяч зол. Шадничі вкладки 6 і пів мільона зол., себто пересічно на одну кооперативу 14 тисяч зол. Стан уділених позичок на одну кооперативу пересічно, около 24 тисячі зол.

Уживайте лише

знаменитої цигорії „ЛУНА“
здорової підмінки кави „ПРАЖИЇ“
і зернистої „СОЛОВОЇ“ кави „ЛУНА“
виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл“ Львів XV.,
Церковна 2. тел. 42-97

ASPIRINA

МОЖНА ДІСТАТИ У ВСІХ АПТЕКАХ.

Підчас злої погоди... Аспірина.

Скоріше позбудешся простуди, катару і грипу, якщо в пору заждиш Аспірину.

Аспірину мусите мати завжди дома.

Існує лише одна!

Жіноцтво Волині при сільсько-господарській роботі.

Філія „Сільського Господаря“ в Луцьку від кількох років веде господарську працю серед жіноцтва по селах, організуючи їх у жіночі секції при своїх кружках, а в цьому році спробувала влаштувати перший з'їзд представниць організованого жіноцтва з цілого повіту.

І ось для 28. жовтня т. р. відбулася в Луцьку повітова жіноча господарська нарада, на яку понад сподівання прибуло 102 жінки. Деякі прибули з досить далеких околиць — з Буянів (20 кілометрів), Звірів (22 км.), Тростенців (36 км.) і т. д.

Через те, що нарада була скликана безпосередньо радою Філії, відкрив її голова т. В. Островський коротким вступним словом про завдання наради і покликав на заступництво агр. інж. Ір. Зіброву, голову повітової жін. секції в Луцьку і голову жіночої секції при кружку „С. Г.“ в Буянів п. О. Сваріву, а на секретарку п. Прошинську. Потім п. Островський передав головування п. Зібровій.

Згідно з порядком дня вголосили реферати: агроп. інж. Зіброва про організацію жіноцтва в повіті, інж. агр. М. Ницый про участь жіноцтва в годівлі, інструктор К. Малаховський про жіночу працю в городництві, голова В. Островський про народний промисл і др. Л. Заричський, лікар-гігієніст Філії, реферат з ділянки гігієни.

Відомості жіноцтва з місць про працю жіночих секцій при кружках викликали надзвичайно симпатичне враження. Учасниці наради дедалі більше цікаво й корисно.

Отак секція в Буянів перевела вишкіл крою й шиття, конкурс чистоти хат, одягу, білля, посуду, комор і т. д. Секція у Вороневі теж пере-

вела вишкіл крою й шиття, а почасти й куховарства, розпочала плекання рубарбару, зайнялася перетворами овочів і ягід і т. д. Одні секції зробили більше, інші менше, але жіноцтво всіх секцій виявило жагуче бажання знання й практики та намагалося щось робити.

Інформації голови жіночої секції при кружку в Буянів п. Сваріву були забороджені дружелюбні оплесками. Ще сильніше оплескували пазачайно гарну по формі і цінну змістом промову голови жіночої секції в Піддубнях п. Кротюкової.

Наприкінці наради ухвалили резолюцію, якої загальний зміст такий: закликає все жіноцтво до організації на хліборобському ґрунті, здобувати собі знання з госп. книжок і часописів та від агрономів, а практику в досвідах кружків та бути вірним для решти жіноцтва.

Після кількох вітальних виступів голова п. Островський, ще раз привітавши сільське жіноцтво, закликав його до дальшої праці й господарського поступу та підкреслив великі здібності української жінки, що завжди брала діяльну участь у виторюванні наших культурних цінностей.

Згадана жіноча нарада буцім то родія невелика. Всього було з повіту 102 жінки. А проте ця нарада говорить дуже багато й має більше значіння, ніж здавалось би. Вона свідчить про те, що українське жіноцтво Волині швидко зростає в культурному відношенні й бере значну участь у господарському поступі. Конкурсові чистоти в Буянів моглоб позаздрити жіноцтво й найбільш культурного народу, гарна промова селянки п. Кротюкової булаб такою самою прикрасою кожної селянської господарської конференції на Заході, а загальне зацікавлення господарським поступом, видалене народом, є високим свідомством швидкого підіймання рівня волинського селянства.

І мимохіть вириває сумна думка: чому жіноцтво інших повітів не має можливості так само служити культурі, поступові й народньому добробуту?

А далі хочеться висловити жаль, що на цій нараді не було представників чужої преси, яка висловила про наше українське населення Волині всякі дурниці. Може неохай з цих протер би собі очі.

X.

СВЯТА 1-го ЛИСТОПАДА.

ВІДЕНЬ.

Український Клуб у Відні — це гарна домівка, зложена з 2 кімнат і салі зі сценою. Цьогорічне свято 1-го листопада згуртувало в його салі велике число нашого громадянства з різних кругів. Настрій незвичайно гарний, нічого жалючого, навпаки — вичувалося великий підйом духа, енергію та сильну волю. Вичувалося, що тут люди знають, чого хотять і хоч бачать перед собою тяжкий шлях, але у великій єдності та концентрації волі вірять у перемогу.

Талі думки висказав у палких словах промовець др. Світлик (мол.), витаючи приїзних. У зворушливий та красномірний спосіб змалював студ. Янда значіння незабутнього дня могутнього зриву. Далше програму висловляли: заявляція та продукції муж, хору під управою

п. Андрія Гнатюшина. Ми почули Гайворонського „За рідний край“, „Стрілецьким шляхом“ та Кошиця „Дума про зруйнування Оліч“. Переглядаючи тих творів було дуже дбайливе, хор адспілімований і зміє віддати динамічні акценти.

Спеціальна похваля належить диригентові за його працю у культивуванні нашої хорової пісні та за труд, який мусів вложити, щоб зібрати такий гарний та досить чисельний хор.

По офіційній програмі на товариській гуртірці пройшов час дуже мило. Я з приємністю стрінула тут різних наших співаків, п'яністів та скрипаків, які із запалом студіюють музику та можуть розвивати свій талант у тій музично високомистецькій атмосфері, яка все ще є у Відні.

І. Приймоча.

Радить бути обережним із СССР.

ПАРИЖ, 5. XI. ПАТ. Часописи зазначають, що відчит сен. Лереди про закордонну політику Франції на Конгресі Аліанс Демократік викликав живий відгомін серед слухачів.

Бесідики домагався навізання найтісніших зв'язків із Польщею та Малою Антантою, а радить бути обережним у відношенні до СССР. „Большеви́кам потрібний наш гаманець. Ми повинні їм на це відповісти: „Добре, однак перед тим закиньте всяку комуністичну пропаганду у

Франції“. Франції не треба большевицького амбасадора в Парижі, вистане лоялізм військового аташе.

Жадайте всюди!
найкращу рідину,
пасту і порошки
до чищення
металів і посуду

Жадайте всюди!

„Сільва“

Торговля жовтими.

НЬО ЙОРК, ПАТ. Поліція впала на слід ватаги, яка займається торгівлею жовтими. Тому два місяці привезли з Тринідаду 39 китайців, обіцяючи їм за 1.500 доларів уlepsити приїзд до Злучених Держав. Китайців помістили на дві корабля. По дорозі вкинули в море 4 жовтих, що

були занедужали підчас подорожі. Інших всадили до мішків від бараболі і викинули в Кінгсбері в етаті Нью Джерсі. Там їх помістили в пивниці покинутого дому. Як прийшла поліція було ще живих 17 китайців.

Чи читали Ви вже

„Жорна“ ч. 21

Ціна тільки 25 сот.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У Румунії арештували члена хорватської терористичної організації. Хто він, досі не ствердили. Арештований признався до участі в різних терористичних актах, та заперечує начебрав участь у марсельському акті.

— На 6-х виборах німецької соц.-демократичної партії в Чехії та Моравії взяло участь 90.000 осіб. Маніфестації ці були відповідю на конгрес судетських німців із 21. жовтня, на яким означилися нац. соціалістичні напрямки.

— Першу нагороду 2.000 фунтів за перегона Англія—Австралія отержав Пермелтіє. Другу нагороду 1.000 фунтів Мельрова.

Оказійна продаж — флякелі на біллі 0-65, баталія 1-80, штрукси і бархани за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

П р и с к л а й т е п е р е д п л а т у !

За замах на А. Гумена і вбивство поліційного агента Яцину.

Чергова велика судова розправа ОУН у Львові.

У понеділок, 5. листопада ц. р. почався перший судом присяжних у Львові черговий великий політичний процес проти 9-ох молодих українців. Розправою проводить окружний судья д-р Двожак, як воянти у трибуналі засідають судді Міхале і Козьоровський.

Обвинувачує прок. д-р Прахтель-Моравянський.

ПІДСУДНІ Й ОБОРОНЦІ

1) Зенон Матла, 24-літній студент університету зі Львова за приналежність до ОУН і приказ до вбивства;

Боронить д-р Ст. Шухевич.

2) Лев Стойкевич, 24-літній кравець, замешкалий у Львові, за приналежність до ОУН і намову до вбивства;

Боронить д-р Леа Ганкевич.

3) Іван Микитюк, 25-літній абсолювент техніки зі села Потурніці пов. Сокаль, за приналежність до ОУН;

4) Мирон Богун, магістер зі Львова, за приналежність до ОУН;

5) Юрій Малиновський, 22-літній студ. прав Жовкви, за приналежність до ОУН;

Всіх трьох вищезазначених боронить д-р Вол. Старосольський.

6) Тарас Галапац, 25-літній міщанин з Жовкви, абсолювент 6 гімн. кл. за приналежність до ОУН і намову та допомогу до вбивства;

Боронить д-р Павенцький.

7) Володимир Касараб, 23-літній переплетчик з Жовкви, за приналежність до ОУН і намову та допомогу до вбивства;

Боронить радн. Біліньський.

8) Семен Васечко, 20-літній абсолювент гімназійний, ученик молочної школи в Стрию, за приналежність до ОУН і намагання вбивства Антона Гумена в Жовкві (б. голови Повіт. Союзу Кооператив у Жовкві).

Боронить д-р Семен Шевчук.

9) Гриць Куликовець, 21-літній парaplетчик з с. Липища к. Жовкви.

Боронить д-р Ол. Марітцак.

ЗАЦІКАВЛЕННЯ ПРОЦЕСОМ.

Лавки для журналістів щільно затовнені представниками української, польської і жидівської преси у Львові. На сіді теж нема ніякого вільного місця. Зацікавлення розправою дуже велике.

ДВА АКТИ ОБВИНУВАННЯ.

На розправі відчитано два акти обвинувачення, а саме:

Проти підсудних Тараса Галапаца, Володимира Касараба і Гриця Куликовця за вбивство і намову до вбивства поліційного агента С. Яцини. Крім того одночасно відбувається проти підс. Зенона Матла і товаришів за приналежність до ОУН і намагання вбивства Антона Гумена.

ЩО КАЖЕ АКТ ОБВИНУВАННЯ У СПРАВІ ЗАМАХУ НА АНТОНА ГУМЕНА.

Вночі з 1. на 2. липня ц. р. Антон Гумен вернувся коло год. 12-ої з концерту до дому. Саме тоді, як роздавався, впали крізь вікно два стріли. Одна куля не вцілила, друга пробила ліву частину легена і мало не нарушила серця. Ку-

ольогію та організацію ОУН та засади конспірації.

Арештовані Касараб і Галапац пізнали зі світлин і при конфронтації, що на курсі викладали підсудні І. Микитюк і М. Богун.

У червні ц. р. підс. Касараб і Галапац рішили „спрятати“ Антона Гумена, якого вважали симпатиком комуністів. Цей план зясували підс. Стойкевичеві. По якійсь часі Стойкевич повідомив Галапаца, що „Чорний“ себто підс. Матла видав приказ убити А. Гумена.

Касараб по нараді з Галапацом рішили, що Гумена застріляти Васечко. Тому Касараб візав Васечку зі села Бояниця до себе і вручив йому револьвер. Вказівки у справі вбивства — каже акт обвинувачення — дав підс. Васечкові Галапац, який стрінувся з ним під лісом Гарай. Васечко став слідкувати за Гуменом. Щойно 1. липня ц. р. Васечко заявив Галапацові, що після вистави в Народному Домі застріляти Гумена. В дні 2. липня ц. р. Васечко — каже акт обвинувачення — оповідав подробицю Галапацові, як виконувати замах на Гумена. Згідно з вказівками Васечко йшов за Гуменом, опісля випередив його і хотів застріляти його на вулиці. Однак зайшов за далеко, бо Гумен увійшов до своєї хати. Тоді Васечко підійшов під вікно і побачивши силуетку Гумена, стріляв до нього двічі. Після того втік до Народного Дому й у ключезі сховав револьвер.

При кінці липня і з початком серпня ц. р. Касараб, Галапац і Куликовець розмовляли про докопання у справі вбивства Гумена. Тоді Куликовець заявив, що поліційний агент (Яцина) шкодить ОУН, та додав, що його „калатне“. Після цієї розмови Галапац зустрінувся зі Стойкевичем і йому заявив, що треба Яцину вбити, бо він є небезпечний для О. У. Н. І тоді підс. Матла видав приказ убити Яцину. Підс. Касараб приказав виконати цей атентат на Яцину Г. Куликовцеві. Цей почав слідкувати за Яциною і тому вбивство відволіклося. У міжчасі приїхав до Жовкви підс. Л. Стойкевич і робив зкидку Галапацові і Касарабі, чому ще не виконали приказу вбивства Яцини.

Підс. Касараб зізнав, що його втягнув до ОУН Юрій Малиновський.

Підс. Зенон Матла, Іван Микитюк, Мирон Богун, Семен Васечко і Юрій Малиновський не призналися до вбивства ні до приналежності до ОУН ні до намагання вбивства Гумена.

ЩО КАЖЕ АКТ ОБВИНУВАННЯ У СПРАВІ ВБИВСТВА АГЕНТА ЯЦИНИ.

В дні 21. вересня ц. р. вертався поліц. агент Станіслав Яцина з Народного Дому у Жовкві, де виконував службові обов'язки. При вул. Підсудського невідомий справник стріляв зпозаду в голову і С. Яцина несприятно упав на землю.

ВТЕЧА ВБИВНИКА.

Прохожі бачили, що вбивник, у білому плащі, утік у бічну вуличку, яка веде до села Липища. На основі конфіденційних вісток устійнено, що білий плащ у селі Липищі має Іван Тимків. І дійсно в його stodolі поліція знайшла білий плащ. І Тимків зізнав, що плащ позичив від нього критичного дня Гриць Куликовець.

РЕВІЗІЯ У ВБИВНИКА.

В дні 24. вересня ц. р. поліція перевела ревізію у Гриця Куликовця. У куферку емігранта Гриця Калитинського найшла нелегальні видання ОУН, військові підручники, револьвер марки Ф. Н., калібру 7,65 з п'яти кулями. Тому що побіч Яцини поліція знайшла луску калібру 7,65, впало підозріння, що саме з того револьвера вбито С. Яцину. Спершу підс. Г. Куликовець відпекнувся від вбивства. Щойно пізніше признався до вбивства, кажучи, що вбив Яцину на приказ ОУН. Цей приказ передали йому підс. Т. Галапац і Володимир Касараб.

До ОУН втягнув його підс. Касараб, передавав йому нелегальні видання ОУН, військові підручники і револьвер марки Ф. Н. У дні ц. р. підс. Касараб приказав Г. Куликовцеві слідкувати за С. Яциною, а в половині вересня ц. р. заявив, що має вбити Яцину. В дні 20. вересня ц. р. Г. Куликовець зустрінувся з підс. Галапацом і цей повідомив його, що має застріляти слідуючого дня С. Яцину по концерті в Народному Домі. Підс. Г. Куликовець позичив білий плащ від Тимкова, надягнув старий капелюх, який йому подарував давніше Галапац, і виїхав до Жовкви, де по концерті стріляв до С. Яцини і втік до Липища. По дорозі кинув капелюх.

плащ сховав у stodolі Тимкова, а револьвер сховав у куферку в Калитинського. Ключ від цього куферка носив зі собою і його найшла поліція.

Підсудні Т. Галапац і В. Касараб спершу не признавалися і щойно пізніше при взаємних конфронтаціях призналися, що видали приказ Куликовцеві вбити Яцину. Тому прокуратор притягнув підс. Т. Галапаца і В. Касараба до відповідальності за видачу приказу і намову до вбивства по думці статтей 26 і 225 § 1 к. з.

ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ.

Перший зізнав підс. Тарас Галапац, який признається до вини. До ОУН втягнув його по повероті з війська підс. Касараб. Опісля познайомив його з підс. Куликовцем. Подробицю оповідає про сходини цієї трійки за містом Жовкою, доставку лютючок зі Львова, які потім розкидали у Жовкві з нагоди свята 1. листопада, шкільної акції і т. д. Оповідає теж подробицю про свою стрічу у Львові з підс. Львом Стойкевичем, про свій побут на інструкторському курсі ОУН у Львові, який відбувався в Академічному Домі при вул. Супінського. Каже, що на курсі викладали підс. Мирон Богун та Іван Микитюк. Третнього прелєгента не знає. На курсі викладали про ідеологію ОУН та конспірацію членів і т. д. При кінці на курс прийшов підс. З. Матла і тоді підс. Касараб вказав на нього, що це член ОУН, який втямичений у справі ОУН. З Матлою підсудний зустрічався ще декілька разів. Дістав від нього пакуночок з лютючками. Матла заявив, що коли підс. Галапац відбуде спеціальний вишкіл, тоді може стати повітовим інструктором ОУН. Проти Гумена, б. директора П.С.К. у Жовкві виступав тому, що вважав Гумена комуністом. Думку „спрятати“ Гумена підсудний йому підс. Касараб. Згоду вбити дир. Гумена привіз Стойкевич зі Львова. Тоді підс. Касараб запропонував, щоб його вбив підс. Васечко, на що підс. Галапац згодився. Словом, Галапац підтримує в цілості оба акти обвинувачення. Додає, що підс. Куликовець самостійно згодився вбити поліційного агента С. Яцину, як небезпечного для ОУН. Згадує, що провідником їхньої трійки у Жовкві був Касараб. Підс. Матла був зверхником підс. Касараба, а Лев Стойкевич був зв'язковим. Після вбивства Яцини снівся підсудному і йому стало жаль його. До ОУН вступив тому, що вважав це добрим ділом. До вини признався тому, що почувався винним і тому, що підс. Касараб закинув йому річ, яких він не зробив. Підс. Галапац зізнався до вбивства півтора години.

В год 1-й після суду після 15-тихвилинної перерви почав зізнавати другий з черги підс. Володимир Касараб. Признається до приналежності до ОУН, куди втягнув його підс. Малиновський, з яким зустрічався у домі в Жовкві і балакав на різні політичні теми. Від підс. Малиновського одержував нелегальні видання ОУН і дістав револьвер марки Ф. Н. Малиновський доручив йому втягнути до організації метких хлопців. І дійсно підсудний втягнув до ОУН Куликовця, а згодом і Галапаца. Підсудний давав Куликовцеві читати видання ОУН; в зимі 1934 р. дав йому револьвер. Їздив до Львова, де стрічався зі Стойкевичем, від якого одержував протишкільні лютючки і літературу.

Заперечує рішуче, начеби втягнув підс. Васечку до ОУН і про його приналежність до ОУН нічого не знає. Каже, що в слідстві підтвердив зізнання підс. Галапаца у справі приналежності підс. Васечки до ОУН тільки тому, щоб вдарити його не завернули на поліцію.

Був на інструкторському курсі ОУН в Академічному Домі. Нікого з присутніх на тому курсі, крім підс. Галапаца і Стойкевича, не знає. Заперечує рішуче, начеби на курсі викладав підс. Микитюк і Богун. Каже, що підс. Матла теж не було в Академічному Домі. (Підс. Галапац на питання предсідника каже, що він згадав підсудний бував в Академічному Домі). Про вбивство Гумена теж нічого не знає. Від підс. Галапаца довідався, що він привіз зі Львова приказ убити Яцину. Каже, що був організаційним референтом. Боевим командантом був підс. Галапац і тому доволі часто їздив до Львова.

В год 3-й скінчив зізнавати підс. Касараб і предсідник перервав розправу до год. 5-ої по полудні.

Чи Ви вже зложили копійки або даток на купно доброї музики для наших богів на заході?

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

знижка цін на всілякі блаватні і повинні товари у фірмі Галицький Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

ля, найдена в кімнаті і луска побіч вікна вказували, що справник стріляв з автоматичного револьверу, калібру 7,65.

В дні 21. вересня ц. р. Гриць Куликовець застріляв на приказ ОУН, поліційного агента Станіслава Яцину, теж з автоматичного револьверу, марки Ф. Н., калібру 7,65. На тій основі поліція здогадувалася, що А. Гумена намагалися вбити теж на приказ ОУН.

Арештовані В. Касараб і Т. Галапац, каже далі акт обвинувачення, зізнали, що були членами ОУН і вдержували організаційні взаємини з Львом Стойкевичем, який був зв'язковим між членами ОУН у жовківському повіті і цією організацією у Львові. Він передав обом арештованим нелегальні видання ОУН, відбирав від них звіти і познайомив обох з підс. Зеноном Матлою.

В зимі 1933-34 підсудні Касараб і Галапац були кілька днів на інструкторському курсі О. У. Н. в Львові, на якому були викладачі про іде-

Кожний господар мусить мати цей календар!

Бо це книга господарського знання, яка вчить мати кращі доходи в господарстві!

Кількадесят статей з ділянки управи ріллі, плекання худоби, безріг, курей, лувінництва, пасічництва, городництва, кооперації і т. д.

Ціна 1'50 зол. (без пересилки).

Пересилка одного примірника коштує 0'50 зол.

Хто замовляє 10 прим. дістає 11-ий даром і не оплачує пересилки

Адреса:

Сільський Господар". Львів, Ринок 10 II.

Питайте за ним в українських книгарнях, Окружних Союзах, Р. Молочарнях і Філіях „Сільського - Господаря“.

Вдатна імпреза.

Господарський показ філії „Сільського Господаря“ в Калуші.

Філія „Сільського Господаря“ в Калуші улаштувала в днях 28.—31. жовтня ц. р. господарський показ. Показ цей подуманий спочатку як скромний підрахунок вислідів щорічної праці вишкільців хліборобської молоді при кружках „Сільського Господаря“ в повіті, розрісся на справдішню господарську виставу, яка досить наглядно, хоч не в цілості, представила життя повіту з господарського й етнографічного боку. Всесвітній терен показу, а радше вистави, становили експонати вишколу хліборобської молоді, що усталені зручно поруч експонатів (різничних плодів) їхніх батьків, наглядно вказували на наслідки господарства батьків і користі господарського вишколу їхніх дітей, агуртованих у вишкодах хліб. молоді.

Треба признати, що перший виступ вишколу хліборобської молоді — прибулків кружків „Сільського Господаря“, організації на терені калуського повіту зовсім молоді — випав уповні вдало. „Вишкіл хліборобської молоді“ поєднаний весною ц. р. при 8 кружках „С. Г.“, а саме в Голіні, Мислові, Новиці, Підгірках, Підмихайлі, Перекосах, Довгій Калуській і Довгій Войничівській. Найкращі виследи своєї праці за презентували члени вишколів хліб. молоді при кружках „С. Г.“ в Перекосах, Голіні, Підгірках, Мислові і Підмихайлі, за що й дістали збірні та індивідуальні нагороди. Позатим виставили самі кружки та їхні члени чимало зразків гарно виконаних на штучних погонях різничних плодів.

Друга ділянка, багато заступлена на виставі в цікаві експонати, це ділянка з етнографії повіту, зокрема його народні строї і вишивки. Треба знати, що калуський повіт своїм оригінальним положенням між Карпатами і Дністром єдина в собі примітний народний побут бойка, відірваний, а частинно й половецький, що очевидно унаслідок цього у збірці одягу і вишивки на її різноманітність. Слід вкрити зазначити, що показ народних строїв повіту, які поводи зазначають, в

першому тому роду імпрезою в Калуші і добре було подумати про окрему II виставу.

За гарне стійло з ділянки садівництва і пасічництва подбав п. Терпильок із Залукви, Повіт. Союз Кооператив у Калуші виступив з показом виробів рідного промислу, а філія „Просвіти“ з вишивками; п. Гнат Лесів із Підмихайлі виставив вироби першої сільської пекарні, п. Н. Мосієвський зі Студинки виступив із шатківницею, терницею і культиватором власного винаходу, прецизно сконструйованими. Зокрема ці останні експонати звертали увагу загально відвідувачів та насували думки про те, що й у нашому селі не бракує Елізів, які при відповідних засобах і студіях могли б зайти дуже далеко. На диво слабо був заступлений діл пасічництва, хоч у повіті є зорганізовані при філії „С. Г.“ кількасот пасічників.

Слід ствердити, що труд і матеріальні засоби, які філія „С. Г.“ вложила в організацію цього показу, оплатилися. Відвідувачів ок. 4.000, яких при кращій рекламі могло б бути і вдвоє більше. В загальному вистава не тільки дуже корисна, але й уповні успішна

Еміграційні справи.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЕМІГРАНТІВ ДО БРАЗИЛІ.

З огляду на обов'язуючі нові еміграційні приписи до Бразилії, всі емігранти, що стараються виїхати туди і мають візвання себто „аффідавіту“ старого типу, повинні ті документи відіслати своєму в Бразилії, щоб виробити нові візвання. Передавлені візвання можна також спрямовувати до Бюро Еміграційного Синдикату на провінції. Тому недовзі створять відділ Еміграційного Синдикату в Бразилії, що буде помагати людям на терені Бразилії, щоб вироблювали документи для осіб, яких вивають із Польщі. Особи, що мають нові візвання, вироблені по день 12 вересня ц. р., повинні також звернутися до Еміграційного Синдикату, щоб дістати інформації, які торкаються виїздових (формальностей, себто вироблення безплатного заграничного паспортів, вимагаючих свідств і т. п.

НОВИНКИ

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46. Приймає футра до переходу на літо. 1287 63-?

— Дня 10. п. м. улаштував Карпатський Лещетарський Клуб „Дансінг-брідж“ в саялах „Народної Гостиниці“. Окремих запрошень не видається. Гостям раді.

— Уже вийшов з друку Календар-Альманах „Червоної Калини“ на рік 1935. Календар багатий змістом подає нові цікаві причинки до історії наших визвольних змагань та багато нових дотепер неопублікованих світлин, як прих. ген. Тарнавського в українським генер. однострою. — Нова 3-барвна мистецька обгортка арт. Р. Чорній. — Ціна зол. 2.—, з пересилкою 2.25.

— Діка, який заступає томи творів! Бундзен, комісар гігієни Шікаго так висловлюється про пастеризоване молоко: „Від часу впровадження примусової пастеризації (в Шікаго), — не було випадку заразливої недуги, яку можна приписати би спожиттю молока. Є це рекордний доказ, що заступає томи творів про важливість і доцільність пастеризації, як охорони селення від зарази“. Ті інші уваги

довголітнього фахівця повинні бути мірдайн і для нас головні в теперішній час пошесних недуг. Тому в містах, в яких Маслосоюз продає пастеризоване молоко — повинні ми споживати заля безпеки здоров'я свого і наших дітей — тільки пастеризоване молоко, позбавлене всіх хвороботворчих бактерій.

— Податкові полекші. Міністр внутрішніх справ наказав полекші в самоврядних податках для населення, що потерпіло від повені. Полекші в самоврядних податках будуть прикладені згідно до полекш у державних податках, окреслених розпорядком міністра скарбу. Полекші мають торкатися особливо вирівняльного податку для сільських громад, податку „інвестиційного, спеціальних оплат, дорожніх і військового податку. Виконання цього розпорядку поручив міністр воеводам у Тернополі, Станіславові, Львові, Кракові, Варшаві, Любліні і Кельцах.

— Заняття належностей за достави для війська. М-ство скарбу зарядило, щоб скарби ві уряди не займали селянам титулом залягаючих податків більше як 25 проц. залежностей від державного скарбу за достави для війська. Метою того розпорядку є поширити серед хліборобства достави для війська з поминенням посередників.

— Школи не спляють злочину. Федеральний сенатор з Нью-Йорку, д-р Роял Ковчленд, що є головою сенатської комісії для запобіження злочинів, промовляв на зібранні методистів в Брукліні. При цій нагоді він подав свої поміччання про злочин в Америці. Він каже, що Америка видає біліони доларів на освіту й шкільну науку, а не вміє спинити злочину. Отже з цього сенатор робить висновок, що шкільна наука повинна йти в іншій напрямку. Америка видає на злочин 25 центів з кожного долара, заробленого пересічним громадянином. Коли він приглядався в'язням в Шікаго, підопс з них не має ще 25 літ. Їх пересічний вік є 23 літа. Найбільше злочинців має 18—19 літ. А всі вони хибно ведуть хдопці або дівчата. З цих поміччень робить сенатор такі висновки: Треба науку звернути на вивчення моральних засад. Дітей треба вчити їх обов'язків для родини і призначувати до чистоти серця. Цього року 9 мільонів дітей в шк. віці не пішло до школи, бо нема грошей на будинки. 350.000 хлопців і дівчат пустилося на волюшюжне життя. Першу відповідальність за це поносять батьки. Але батьків повинна вчити церква. В деяких громадах підземний світ сильніший ніж зорганізоване громадянство. В такій громаді церква може показати свою силу. Тоді церква буде також мати вплив і на молоді, а з тим зможе запобігати дальшому розвитку злочину. Коли церква не сповнить своєї ролі, то американські громадянські установи й засади мусять цілковито розложитися. Церква повинна співділати з домою, з поліцією і зі шпиталем. Тоді можна надіятися поправі відносин — кичив сенатор.

— Кривавий грабіжницький напад. На купця Маркуса Майснера зі Шурович пов. Броди напав на дорозі в лісі замаскований бандит і загрозив йому смертю, загравив йому кількадесят зол. і товари та віткі у ліс. На крив. Майснера надбігли два газелі, Петро Захилко і Іван Часницький і пустились за грабіжником. Підчас погоні впаав з корчів стріл, що положив трупом гаєвого Петра Захилка. На місце випадку виїхало зі Золочева кількох поліцейських агентів з псом.

— Скритовбивство. До Закомаря пов. Золочів прийшла вечором 21-літня Стефанія Шумінська у відвідини до свого кривого Стефана Кориня. Незабаром, коли Стефанія лишилася сама в кімнаті, крив. вікно зала кривий стріл. Куля попала їй в серце, так що вона згнула на місці. Поліція глядає за душоюбач.

— Краєва хроніка. В Бережанах застрілявся вояк 51. п. п. Йосиф Тортен з причини заведеної любови. — На румунсько-польській границі застрілявся вояк румунської граничної сторожі Іван Тецюк, залюбившись безнадійно в дівчині зі села по галицькому боці. — В Бережанах застрілявся Бронислав Мондрацький, ученик VI гімна. класи, знеохочений до життя. — В Блонках біля Кросна побились два парубки за дівчину, причому один із них, Влад. Вартак згинув, пробитий ножем. — На залізничному шляху біля мосту на Вігорі під Перемишлем знайшли тіло ем. залізничного магазиніра Лешака, що відобраз собі життя, кинувшись під потяг.

— З Польщі. В Лодзі арештували двох старших місцевої пожежної сторожі, Антона Фіткевича і Стефана Калужинського за зловживання й кепську господарку. — У Стшегові під Млавою п'ятьох замаскованих бандитів напало на мешкання Д. Тика, власника молочної, і зрадивши його вистрілом з револьвера, забрали з каси кілька тисяч зол. та біжутерію.

3 кінової хроніки.

Франческа Галь, відома з фільми „Чібі“, віддалася онові вдруге за адвоката д-ра Тайковича з Будапешту.

Фільма мерців. Так можна назвати фільму, яку змонтувало одно американське виробництво. Всю замінку тим, що грає в ній 12 акторів... покійників. Це властиво тільки монтаж окремих сцен, у яких грали актори, що вже не живуть, але він такий майстерний, що глядач має ілюзію одностайної акції. У фільмі „виступають“ Марія Дреслер, Рудольф Валентіно, Фаті, Мобель Норманд, Джек Пікфорд і і.

Карло Лемль, один з найбільших промисловців Голівуду, у розмові з кореспондентом „Нає Ціріхер Цайтунг“ виявив свої плани про продукцію на найближчий сезон. Готуватиме 36 фільм, з цього 18 комедій та стільки драматичних пєс. У продукцію цих фільм вложив вони 10 мільонів доларів, при чому не тільки не зменшили платень фільмових зірок, як цього домагався Рузвельт, але навпаки: деяким акторам гонорарі значно підвищили. Одночасно закинули продукцію фільм у природних колірах, бо не простору не оплачується. При накручуванні „Короля джезу“ вложили 300 тисяч доларів, але успіх фільми далеко не оправдав вложення капіталу. Найбільше сценаріа написали на „жахливих“ теми. Успіх „Франкенштейна“ і „Кінг-Конга“ показав, що публіка всіх країв залюбки ходить на такі фільми. жалко ємній та несамо-витости.

(ет.)

— Вбили начальника суду. Начальник суду в Тернобжегу, Скішос пішов в 8. год. вечором з електричною дикторкою в руках, щоб замкнути на ніч пивницю перед злодіями. Коли довгий час не вертався, дімівники пішли за ним і знайшли під пивничними дверми вже тільки трупа. Покликаний лікар ствердив, що хтось рубнув суддю сокирою в шию і вбив на місці. Закріплену сокиру знайшли отрималі. Нема сумніву, що Скішос агнував з рук злодія, якого застав у своїй пивниці.

— Модернізація турецької музики. Турецьке міністерство внутрішніх справ з наказу Кемала Паші заборонило турецьким радіостанціям передавати стару турецьку музику. На будуче вільно їм пускати на филі етеру музику, скопійовану тільки в європейському стилі. Кемаль Паша хоче тим способом змодернізувати також турецьку музику.

— Воронов хоче відмолоджувати 160-літніх людей. Як повідомляють з Марсильї, славний лікар Воронов, що живе у Франції, виїхав до Кольмбо, щоб розвідати остров Цейлон, де багато людей досягнуло вік 160 літ. Д-р Воронов хоче перевести на тих людей спроби своєї методи відмолодження при помочі переселення жезел. На таких старих організамах він досі ще не практикував.

— Легунська катастрофа склалася біля Атенбурга в Англії. З нагоди вінчальної вшчистости в одній місцевій родині з недалекого ледовища вистартував літак, що мав скидати на весільний похід конфетти. Нараз літак дістався у коркотяг і впав на землю. Зпід останків розбитої машини добули тіла пільота і пасажира.

— Самогубство при домовині Валентина. З Голівуд повідомляють про самогубство одної американки Анни Джонстон, яка прибувши до моголи славного фільмового актора Рудольфа Валентина, зажила отруї й вмерла на місці. Є це один з багатьох випадків самогубства з любови до „божеського Валентина“.

— Готові убрання, плаші, губертуси, візитові штани, мундурні військової підготовки та футряні покриття найсолідніше і найдослідніше купиш у фірмі А. Віттельс, Львів, Рутівського 7, напроти катедри. Переконайся особисто і оглянь виставу. 20/80.

— Міжнародний Театральний Конгрес у Римі закінчився позачасно. Склакувала його „Королівська Академія“ на тему: „Масовий театр“ і „Театр у його відношеннях до держави“. Головував славний італійський драматург Люїджі Піранделло. Приїхали відомі письменники: Метерлінк, Жіль Ромен, Жіроду, Кістемекерс, Кроммелінк, Еміль Фабр, Гавлтан, А. Керр і режисери Гордон Крег, Таїров та інші. Італійський письменник Бонтемеллі говорив про сучасний стан театру, вказуючи на те, що війна збила старий, а нового не створила. Він той думки, що глядачі повинні так само як на змаганнях копаного мяча брати участь у дії. Марінетті домагався театру на 20.000 осіб, Метерлінк теж вірив у театр грандіозних розмірів. Славний реформатор англійського театру Крег не погоджувався з німецьким делегатом Гропюсом щодо потреби зжити сцену з партером і театр з кіновими технічними засобами. Рос. режисер Таїров був проти механізації театру і радив вернутись до старих італійських вразків „Комедії дель арте“. На закінчення конгресу учасники оглядали пєсу Анунція „Доч Йоріо“, режисеровану Піранделлом і з обстановою Кіріка.

— За „лихву кара смерті. В Афганістані вийшов дуже суворий закон. Усім, що займаються професійно лихвою, загрожує кара смерті — відрізання голови мечем. Причина такого закону та, що за останній час селяни, ремісники, навіть купці стали жебраками наслідком надто високих лихварських відсотків.

— Націоналізація імен. Нанкінський уряд оголосив поклик, щоб усі китайці позбулись поганого моди прибирати європейські імена. Відомо, що китайські емігранти до Америки, подібно, як наші, наслідували англійські імена, забуваючи різні. Тепер мусять вернутись до народної традиції.

— Спосіб на чистоту. Уряд Гуатемалі видав цікавий розпорядок. Чисті школярі будуть платити нижчу шкільну таксу, ніж брудні. Вчитель починає щодня лекцію від оглядин рук, вуха, ший. Стан чистоти записує і при кінці року дає загальну ноту. На жаль, діти не завжди тут винні і ноту дістають скоріше батьки, що або не стежать за дітьми або не мають досить мила дома.

— Різні вістки. У Штутгарті заарештували трьох бельгійців, підозрілих у шпигунстві. — Сіамський уряд заборонив газетам друкувати якінебудь звістки про наміри короля, що хоче зректись престолу. — У Любек німці відкрили пам'ятник слову воєнному шпигуну Капеллі

Люді, якого англійці переловили підчас війни і розстріляли в Лондоні. — В австр. місті Фельдкірхен відкрили потайний склад вибухових матеріалів. — Бюро гітлерівської пропаганди має намір вислати до 3л. Держав колишнього провідника австрійських „Наці“ Фрауенфельда. — У пруських в'язницях було у 1933 р. 56.928 в'язнів, у 1931 р. тільки 32.525; утримання кожного в'язня у 1931 р. коштувало річно 1228 марки, в 1933 р. тільки 725, очевидно коштом харчу та деяких вигід. — Дві великі американські газети „Нью-Йорк Геральд“ і „Шікаго Трібюн“ злились в одну під зміненою спільною назвою. — Французькі феміністки внесли нову петицію до міністерства, домагаючись виборчих прав для жіноцтва.

ДИВОГЛЯДИ.

НЕ ЗНАЮТЬ СВОГО ЩАСТЯ.

У Франції за 1933 р. багато осіб, що грало на лотерії і виграло дрібні суми, зовсім не доглянуло, що їх льоси вийшли. 4 мільйони франків залишилось у державній касі ждучи надаремне на тих, що могли їх підняти. Тепер після року вони перейдуть на власність держави.

ВИБАГЛИВА СТРАВА.

З „Комсомольської Правди“ довідуємось, що у совітських ресторанах подають гостям списки страв із сильно буржуазними назвами. Нпр. „Рокамболь андалузійський по ванілонськи з гарніром“. У перекладі на звичайний язык (той, що їсть) це холодне (бо недогріте) зрази з капустою із дия попереднього. Стара капуста — Вавилон, холод — Андалузія — (бо там гаряче), сос — гарнір, а все разом, щоб не вгадати — Рокамболь.

З нових видань.

ЖУРНАЛ З ВІКНОМ НА ЕВРОПУ.

„Ми“, літературний неперіодичний журнал, Книга III, літо 1934 р. Варшава. В-во „Варяг“, ст. 22. Ціна 3 зол.).

Цей вибагливий неперіодичний журнал, що з великопанським жестом спізнює пори року (даючи літній випуск на осінь), хотів би приспінити розвиток смаку нашого читача піддаючи йому вибагливіше українсько-європейські страви. Дві оригінальні новелі, одна чужинна, чотирьох поетів, спомини, рефлексії на культурні теми, одна критична студія, рецензії, і — як у кінці або на концерті — т. зв. наддатки поза програмою.

„Вечір у Розумовськфкого“ Юрія Косача, хоч і фрагмент, річ прегарно задумана і переведена рукою вже не молодого автора, а майстра. Взяти постать із нашої історії, показати її на тлі європейського салону з дамами, дипломатами і всім блиском аристократичної пишноти, двома-трьома мазками розвинути рефлексії на тему давнини, що видається давно присвяченою музейним порохом і серед того аського зробити центральною особою Бетгове-на — на це треба мати сміливість, розмах і хист оживляти осібників, до яких досі наші письменники не важлись підходити.

„Очі в труні“ Андрія Крижанівського недаремне називається новелою. Сучасні автори люблять перемішувати літературні роди, але кокетейлі теж підлягають деяким хемічним законам, бодай у шлуноку тих, що їх пють. Крижанівський має стилістичний талант, а не має сюжетів. Ця його новела майже нічим не ріжнеться від „Фрагментів із щоденника“. С. Долента (у тому самому томі), що є всякими міркуваннями. Автор пише в одному місці: „О, мій читачу! Новела моя важка і темна. Новела моя виросла в серці, розятренім давніми болями. Новела моя не про людей, не про тілесну анатомію літературних персонажів. Новела моя про те, як болить моє серце дивним, затроєним болем...“ Що важка і темна, погоджуємось. Але болю серця не відчуваємо. І далі:

„Я знаю — критики скажуть ще, що я від Гоголя й Хвильового, критики запініно накинуться на мене за „неморальність образів“...“

Ніякої неморальності образів тут нема, а хоч від Гоголя запозичений герой — усе це тільки „хвильовизм“ без динаміки Хвильового. Заява автора: „Я рішуче ні за що маю нашу критику“ — зовсім нещиро; навпаки він увесь час тільки бачить перед собою читача і ввесь час робить до нього міні. Усякі графічні знаки з олівками, рисками, пятами знаками і місця виружовані петітом зовсім тут ні при чому, бо увага читача ані не напружується ані не падає. Вірменський оселедець без голови і хвоста, у середині з гарніром.

Переклад з іспанського Рамона Переса де Аялі „Уплаток лому Лімнів“ — зроблений дуже добіливо І. Дубицьким, з гарною передмовою —

призначений тільки для смаку. Увесь ефект таких новел пригаданий у композиції твору, яку треба розглядати майже з технічного боку. Пересічний читач незацікавлений питанням: „навіщо Аялі написав це?“ — не має що на зуб узяти.

Представники поезії в цьому томі Ярослав Ярій-Дригичич, Наталія Лівницька-Холодна, Святослав Гординський та Юрій Косач.

Ярій-Дригичич дебютує під впливом неясованої „модерни“, що залюбки відкидає у поезії три основні елементи: риму, ритм і сенс. Риму заступають часті невпійманні вухом асоціації, ритм — нове вухом замовлене у фабриканта гіпсових виробів, а сенс — пересвідчення, що в поезії його не треба.

В хазині реготі чаклує прірва, склупавшись у дим і розстилає кручі та причаєні провалля...

Блаженний муж, хто вірливо їде, хто мужніть хвалить, і не страшний йому зловісний, дивовижний Лирі!

Н. Лівницька-Холодна дає безпосередні, теплі строфи у стилі Ахматової (нема в нас ніякої поетк ннього рівня) і добрий переклад П. Валері.

Святослав Гординський іде щораз далі у своєму розвитку від часу, як видав свою першу збірку. — Юрій Косач не менше сучасний, не менше оригінальний у доброті тем і сил вислову.

Незвичайно симпатичний той мають уривки із спогадів Гліба Лазаревського „Вражіння й зустрічі“. Перед нашими очима пересуваються картини з 1920, 1921, 1924 і 1927 рр. з Рад. України. Тільки кілька картин, а ціле тут життя: автор хоче робити переклади з чужих мов і в Держ. видавничій дістає кілька відповідей від тих, що проводять цим ділом: В. Еллан-Радатор „Вістей“ відкриває своє правдиве обличчя кількома речами: Сосюра декларує вірші, Антонович-Давидович має свої погляди на історію Москви: духовний образ Хвильового, — сценка з „Українського Клобу“ в Києві. Все живе, цікаве, без одного зайвого патетичного оклику.

Є тут і мій нарис про Ст. Бжозовського, де стараюся розяснити світогляд цього великого критика деякими психічними рисами співвіднесеними з Геглем: Бжозовський, що і досі має такий величезний вплив на польську критику хотів примирити у собі первні, які виключають один одного. Від цього месіанізму терплять нині різні „абсолютисти“ європейської культури.

М. р.

(Докінчення буде).

З театру.

Українська Драматична Сценка у Львові: „ПОЦІЛУНОК ПЕРЕД ДЗЕРКАЛОМ“ пєса Фодора.

Пєсу цю ставив два чи три роки тому міський театр, після того, як обійшла вона різні європейські сцени, залишаючи скрізь повну касу. Добрий драматичний технік, відомий у нас, автор „Церковної миші“, зробив тут із кримінальної хроніки ефектовний психологічний репортаж. Коли бачили ми пізніше ту пєсу на фільмі, могли зрозуміти, чому вона не має такої сили, як на сцені. Там, де ми сподіваємось нового ситуаційного вузла, автор дає нам аналіз психологічного стану героя, задоволений одним загальним ефектом, що наміс меч Дамокла висить над сценою: — револьвером.

Новоутворений драматичний гурток у Львові з наших безробітних акторів і деяких аматорів мав мабуть на увазі загальновідомий успіх „Пцілунок перед дзеркалом“, коли вибрав його на першу виставу. Режисер мав багато клопоту з обстановою, яку треба в кожній яві змінити на такий малій сцені як у салі „Уль“, не приспособлений для складніших операцій. Нещастя хотіло, що на день прем'єри припадали вже дві інші наші імпрези, в яких публіка взяла живішу участь. А проте не можемо уявити собі, щоб усе наше львівське громадянство знало вже пєсу Фодора; ті, що прийшли на неї, дивувались, як мало у нас людей цікавих.

Артисти мали тяжке завдання. Все у цій пєсі залежить від гри артистів; зовсім занаймні речення або жести можуть набирати глибокого змісту або проминати без найменшого вражіння. П. Сорока, артист з рутинною, зроджений комік, не має хисту до трагічних ролей. П. Тарнавський грав увесь час тільки прибитого й зпатичного, не добувши із себе сильніших тонів, навіть голосу. П. Яблонський дуже неспішно і ніяково дебютував. Із п'ятьох тільки П. Сорока відіграла як слід свою роль. П. Орлян не зовсім давав собі раду із трагічними та настроєвими моментами. П. Кульчицька мала забагато найвної молодости, як на адвоката.

Кожний початок — важкий. Якби публіка проявила стільки енергії та доброї волі, що організатори цієї вистави, то і такий початок був би лекційний.

М. р.

Дописи.

ЛУЦЬК.

Зростання злочинності. Наш читач тижня віра та жетів з'ясував, що десь-то на узліссях був вишнєвий білий припор із знак, що у вишніці нема жодного вишня. Криміналісти-ж давно твердять, що рішєть злочинності і великому відсотку залежить від умови життя. Очевидно й на Волині є зв'язок між цими двома явищами. Як злочинність тут зростає в швидкому темпі. Позаяк факти з кількох останніх днів: Окружний суд у Луцьку розглядав справу Антоніни Артюк з Торчина, якій прокуратура закинула, що вона ввирала власного сина. Вікториця, 3 брзку доказів з'ясу волі суд загнали її лише на 6 місяців в'язниці за необережне попарення сина. — На тлі місти Гнат Жук і Сергій Савчук з Митова на Ковельщині смертельно побили Максима Жука. — В с. Нева під Рівнем учомі при світлі з'ясунок домих селянина Кешчина прокинулася, побачила якогось чоловіка, що влізав до хати через вікно, і заробила конку. В тому моменті незнайомий вистріляв з військової рушниці. Пробуджена жінка Кешчина різала в злочинці дуєла Михайла Каленчука, який ворогував з ними з

землю. Злочинця утік, а жінка, порежувшись до ліжка, ствердила, що її чоловік і друга домих жбтї. Незабаром відбується судово розправа. — Два названі банди, озброєні обрізаними кріслами, напали на мешканців с. Олібова на Дубенщині, сильно побити як його самого, так і його жінку й загробили 900 зол. — Біля Кибултова на Рівенщині поліція прештупила відомого злодія і грабіжника С. Петрушевського, при якому нашла бравинг з 10 набоями. — І так щодня — злочини, знепад моральності, кров і сльози, тижніття. Коли ми ближче призначемося до цих злочинів, а в деяких випадках — просто немисних злодєй, то стверджуємо сумний факт, що вони є жертвами отой темряви, яка щораз сильніше затіває маси через брзку культурно освітніх організації, моралізуючої лектури, стичності з чесними порядними людьми. Сьогодні на Волині плаває по поверхні життя найчастіше моральна агітація, яка тільки одна має вільний доступ до мас. Якщо умови життя не зміняться і люди етими й морального життя не відставуть доступу до мас та не розв'януть серед них оздоровляючої культурно-освітньої праці, то Волинь усе буде катитися по похилій дошці деморалізації і злочинів.

СПОРТ.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Тризуб — У.Р.С.К. 8:3. Товариські змагання оорт дружин покінчилися заслуженою перемогою мистця о-круги й Закоду. Суддя п. Назар.
Тризуб II — УРСК II 2:2.
БРОДИ. Гаязда — Богун 5:1. Несподівано, але заслужено програє Богун, дотепер найсильнішої дружини Бродівщини. В першу чергу недостача богунівщан правильного тренінгу.

Нові книжки й журналі.

ЖУРНАЛИ.

ЖІНОЧА ДОЛЯ, часопис для українського жіноцтва. Коломия. I. листопада 1934. Ч. 21. Р. X.
ЖІНОЧА ВОЛЯ, безплатний додаток до часопису „Жіноча Доля“ для сільського жіноцтва. Коломия. I. листопада 1934. Ч. 21. Р. III.
СВІТ МОЛОДІ, безплатний додаток до часопису „Жіноча Доля“ для українських підліт.

ОГОЛОШЕННЯ

На оголошення платити на відсоток

Театри.

Великий Міський Театр.
Вівторок, 6. XI. год. 7-30 веч. Прем'єра „Чоловік і Надчоловік“ пєса Бернарда Шопа.
Середа, 7. XI. год. 7-30 веч. „Чоловік і надчоловік“.
Театр Різнопоходностей.
Вівторок, 6. XI. год. 7-30 веч. „Х—33“.
Середа, 7. XI. год. 7-30 веч. „Х—33“.
Концертне Бюро Тірна:
Вівторок, 6. XI. В. Пштігода у Дрогобичі.
Середа, 7. XI. В. Пштігода у Перемишлі.

Кіна.

АПОЛЬО: „Нуждари“ (Віктора Гіго).
АТЛАНТИК: „Віна Вілла“.
ВАНДА: „Усміх шасті“.
ІРАЖИНА: „Чар віденського вальса“.
КАСІНО: „Любонні мрії“ з Рішардом Танбером.
КОЛІСЕН: „Грішники“ і ревія мистецтвий чалавжж.
КОПЕРНИК: „Нана“ (на осм. Е. Золя). Крім того: поліфоніа гротеска та найновіший Тижневий Параманту.
МАРУСЕНЬКА: „Нана“ (на осм. Е. Золя) і ревія: „Прогібілія шаале“.
МІРАЖ: „Нібелунги“.
МУЗА: „Кохан, любить, шанує“.
ПАЛІС: „Скампольо“ (Доллі Гас).
ПАН: „Присуд життя“ і ревія.
ПАСАЖ: „Пригоди мандрівників“ (Віліям Десмонд) і ревія: „Гравла над Ріо Гранде“.
РАН: „Чи Люцина не дівчина“.
СВІТ: „Ганка очі чорні“ та циганський хор.
СОНЦЕ: „Піднебесні лицарі“, ревія: „Осінні малери“.
СТІЛКЕВ: „Князь Аркаді“ і ревія.
УТІХА: „Буря на світанку“ та ревія.
ХІМЕРА: „Іх Експеримент цілує“ (Джан Гейнор, Алрі Гара).

Закордонне радіо.

Вівторок, 6. листопада 1934.

Відень (5 6,8) 12:00 Концерт, 17:30 Спів, 20:10, 22:30 Муз. гумор і дрібнички, Братислава (298,8) 15:55, 20:10 Концерт, 19:10 „Пітурт, слонацькі пісні, 19:23 Оп. арії, Прага (470,2) 17:50 Камер. музика, 20:30 „Біла ком. Чехова, Пост Парізіан (312,8) 21:15 „Біла дама“ оп. Боальдіа, 22:00 „Жовта княжна“ оп. Ст. Саенко, Париж (1618) 21:45 Музика, спів, ренітатії, Берлін (356,7) 12:00, 18:30 Концерт, Ляйпціг (382,2) 18:00 Фортенія, 20:30 Славянська музика, спів, Мінхен (405,4) 20:10 „Льо Сново Дедюї“ ком. оп. Монарта, Будапешт (350,3) 20:10 Мад. мелодії, 22:40 Спів, Мільно (368,6) 13:00, 17:10 Оркестра, 20:45 Оперета, Рим (470,8) 20:45 Концерт.

Середа, 7. листопада 1934.

Відень (506,5) 12:00, 22:15 Концерт, 15:20 Для дітей, 17:10 Сучасна музика, спів, 20:05 „Югендрейнде“ ком. Фульді, Братислава (298,8) 16:45 Для дітей, 21:00 Театр. невір, Брно (325,4) 21:05 „Початок романсу“ оп. Яначека, Прага (470,2) 16:15 11:05 Сальон муз. 20:35 Фортенія, Париж (1618) 13:15 Концерт, 21:00 „Фра Півалюль“ оп. Обера, Рига (514,6) 16:10 Логісські пісні, 19:15 „Княжна чардаша“ оп. Кальмана, Берлін (356,7) 18:30 Спів, музика, 20:00 Балетова музика, Кенігсвустерган-зен (1571) 15:15 Дітоті пісеньки, 19:00 Фортенія, Ляйпціг (382,2) 20:10 Соната на форт. Бетовена, Будапешт (350,3) 17:30 Флет, 19:30 „Банк Бан“ оп. Еркеля, Мільно (368,6) 11:30 Тріо, 17:10 Камер. музика, Рим (470,8) 20:45 „Мадж Батер-фляй“.

Львівське радіо.

Вівторок, 6. листопада 1934.

6:45 Ранішня аудіція, 7:50, 22:00 Рекл. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеоро-вістки, 12:03 Огляд преси, 1:10, 13:05 Концерт, 12:45 Листи від дітей, 13:00 Полудняний денник, 13:30 Експорт, 15:35 Брзжа, 15:45 Популярна сх. музика, 16:45 Словінська ПКО, 17:00 Пісні (Брагінська мелосопр.) у супр. форт., 17:25 Злочин-ність у дітей, 17:35 Легка муз. з гр. пл., 17:50 Почт.-техн. сарнішка, 18:00 Льв. турист. бюлетен, 18:02 Удуровлені мате-ріалісти, 18:15 Лт. лаонс: Ст. Вітлевачі, „Портрет“, 19:00 Снів (Мосочі, бас) у супр. форт., 19:20 Актуальний фейл., 19:30 Форт. твори Фр. Лукасенія з гр. пл., 19:50, 19:56 Спорт. вістни, 20:00 Легка музика, пісеньки, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Концерт симф. орх. мільончелів, форт., 22:15, 23:05 Танк. муз., 22:45 Вразіння з побуту в „Балкансько-му кітлі“.

Середа, 7. листопада 1934.

6:45 Ранішня аудіція, 7:50, 22:00 Ре-клин. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеоролог. вістки, 12:05 Огляд преси, 12:10 Концерт, 13:00 Полудн. денник, 13:05 Гр. пл. „сп. Е. Бандровська та Фла-та“, 13:30 Експорт, 15:35 Біржа, 15:45 Пять хв. вістоу від моря, 15:50 Ост. не-дагогічні видання, 16:00 Концерт, 16:45 Хвилинка півтань, 17:00 Скрипка, 17:25 Пенсіопати, табери, кольоні, 17:35 Пісні (Венгінновська) у супр. форт., 17:30 Спорт порадики, 18:01 Стенографія, 18:15 Легка 2-форт. музика, 18:35 Твори на саксофон в супр. фортенію (гр. пл.), 18:45 З капіталістичної та соціальної го-сподарен, 19:00 Концерт муж. хору, 19:20 Балачка: Столярські роботи, 19:30 Легкі пісеньки (Ол. Далл. сопр.) у супр. форт., 19:50 Спортівні вістни, 20:00 Концерт (сп. муз.), 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Шопенівський концерт, 21:30 Відч. у нім. мові „Небожеська ко-медія, як архитвір світ літератури“, 21:40 К. Шімаповський: II (мичковий квар-тет, 22:15, 23:05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доказ у Львові у приватних оборотах 5,28 зол.
У Варшаві були такі курси: Лондон 26:43, Париж 34:90-30, Берлін 212:90, Ціріх 172:44, Амстердам 358:35, Прага 23:13, Італія 45:36, Ньюйорк набель 5:30 1/4, Ньюйорк чеки 5:29 3/4.
Золото: Долари 8:91—5:93, Франки фр. 34:30—34:60, Дукати 81:70—82:20, Корони 35:80—36:30, Рублі 45:50—46:30.
Срібло: Корони 0:30, рублі 1:20, фльо-рени 0:70.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 1. 2. і 3. листопада н. р. кооперативна пла-ти за:

	Львів.
1 кг. масла десероного	2 10 зол.
1 л. молока	0 14 „
1 л. сметани	0 60 „
1 к. яєць	4 00—4 10 „
Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові 1 літра 22 сот.	
Тенденція на масло і сметану слаба, на молоко сильна, на яєця зростаюча.	
Маслосоюз повідомляє, що від 2. до 10. листопада н. р. включно купувати тільки індички та пастарки. Ніякої іншої птиці не приймає. Починаючи від 5. листопада н. р. платити спомм доставкам за 1 кг. живої ваги птиці львівського подміря птахомислові „М. С.“ у Львові (вул. Б. Гавальського 23):	
Пастарки I кл.	за 1 кг. 1 25 зол.
„ II „	1 00 „
Індички I „	1 10 „
„ II „	0 80 „

ВСІ ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ

Philips 33 A

Модель 1935

Радіо-приймач з обводовий до електричної сіти з динамічним голосником. Ратальною системою Філіпса 10 місячним

32/81 11—13

виключно до купна

„Фото-Радіо-Палас“

Львів, Марійська пл. 8. (Дім Шпрехера)

Бюро оголошень
і всілякої реклами

„ŚWIAT“

переносене з льокалю при вул. СТАЩІДА 8. до льокалю при вул. Коральницькій 2 II. п. тел. 73-73. про що повідомляє П. Т. поручаючись надати їх ласкавій пам'яті.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ВИНІЙМУ помешкання, город, Сколо. Йосифовичева Хітар, Лавочна. 505 2—5

ШВАЙЦАРСЬКІ ГОДИНИКИ продає дешено Домбровський і Розважельський. Львів, Академічна 2. 36/82 3—10

ЗВІЧАЕМ мудонк людей, всі купують фланелеві мужеські піжами 8:90 жєночі 9:80, дитячі 4:50, лише у відомій фабріці біля „Пав“, Сикстуська 1. 284 22—30

ФАХІЦІ обзнайомлені теоретично або практично з одною із визначених тут ділянок промислу, зовольте зголосити Технічному Т-ву у Львові, вул. Косцюш-ка 3. свою адресу подіючи звістки про свої студії і практику. Гарбарство, фар-біярство, текстильний промисл, дьнер-ство, вовнярство, і ті ділянки промислу, в яких можливе домашнє виробництво. 501 2—3

КАВАЛЕРСЬКИЙ ПОКІЙ до личайму, Калєська 4/II. 513 2—2

ЯБЛУКА, низької пріма гуртом і подріб-но продає Івж. Б. Попоніч, Львів, Ру-ська 20. 517 2—2

НЕ ЗАВЕДЕШСЯ купуючи теплі муже-ські і жіночі піжами і бонжурни по 8:90—9:80, дитячі 4:50 у фабріці біля „Аст-ра“, Сикстуська 2. 370

НОТАР шукає субситуата. Зголошення до Адмін. „Діла“ під „Нотар“. 507

ОГОЛОШЕННЯ

З нинішнім днем

Покій до снідань

при вул. Валовій 1.

Зелінський,

Оголошуйтеся в найстаршій укр. щоденнику „ДІЛО“

Чи Ви вже передплатили католицький тижневик

„МЕТА“

„Мета“ є єдиним українським католицьким тижневиком у якому добір цїкавого для всіх змісту позначений з гарною зовнішньою формою виходить кожного четверга.

Кожний інтелігентний читач мусить читати часопис „Мета“, коли хоче знати як з католицького становища ставитись до всіх актуальних справ. Просимо домагатися зразкових чисел.

Ціна 1 примірника 30 сот.

Місячна передплата 1:20. Піврічна 7:00. Чвертьрічна 3:50. Річна 14:00

За кордоном 3 долари. Адреса редакції і адміністрації: Львів, Японська 7. — тел. 94-56. Конто П. К. О. Варшава 101.338.

Замовляйте, щоб була у вас у хаті, книжку

„Сірі однострої“

нову повість Максима Брилінського, що, вийшла накладом „Неділі“ й має 320 сторінок та кольорову оладдинку. Ця повість, в якій тему дитячої бої від відвороту ві Львова до переходу за Збруч, має невичайну жапу акцію й кольорит, надється спеціально до читальн. клубових і приватних бібліотек з нагоди листопа-дових рокован, зокрема для читання наголос. — Замовляти в Адміністрації

„Неділі“, Львів, Ринок 10.

Ціна 2 70 зол., — порто 50 сотників.

ПРОСПЕР МЕРІМЕ

БЛАКИТНА КІМНАТА

ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ

Переклад із французької мови Василь Софронів. — Ціна 0.95 зол., з почт. пересилкою 1.20 зол.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шваб. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 8-00 зол.
Чвертьріччя 18-00 „
Шпівріччя 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Швейцарії 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. х., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редації: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Тутка

Mormitan

це найвищий гатунок!!
Остерігаємо перед поганими виробами!!

Українська делегація у премієра.

З Варшави дістаємо такий комунікат у до-
повнення до вчорашньої короткої вістки ПАТ-а:Дня 5. н. м. премієр Коаловський прийняв на
близько півторогодинній аудієнції делегацію 4
українських партій: УНДО (д-р Дмитро Левиць-
кий), УСРП (д-р Іван Махук), УСДП (редактор
Іван Квасниця) і католицької організації УНО(д-р Осип Назарук) у справі заповідженого тери-
торіального й річового обмеження круга діяль-
ності Ревізійного Союзу Українських Коопера-
тив. В аудієнції взяв участь також референт цієї
справи пос. О. Луцький. По представленні спра-
ви делегацією, премієр відповів, що перед оста-
точним вирішенням справу розгляне ще раз.

Еспанський уряд перед парламентом.

Арештували французького журналіста.

МАДРИД, 6. 11. ПАТ. У зв'язку зі скликан-
ням кортезів поліція наказала в цілому місті за-
соби обережності. Доступ до будинку кортезів
буде замкнений кордоном війська в повному оз-
броєнні. Всіх, що входили до парламенту, під-
давано строгій ревізії.Під час засідання міністр справедливості зго-
лосив проект закону, що загострює кару за не-
законне воєнне зброї. Прем. Леру зазначив у
своїй промові, що заходи, неначе би він був рес-
публику до фашистського режиму, є нестерпні,
та підкреслив, що доки вестиме провід уряду,
немає бесіди про зміну конституції. Переходячи
до подій в Каталонії й Астурії премієр звернув
увагу, що не розуміє мотивів каталонських по-
літиків, бо його уряд завжди стояв в обороні ав-
тономії Каталонії.

Під час дальшого засідання оголошено внесен-

ня на довіря уряду. Внесення боронив провід-
ник правниці Хіль Роблес, гостро атакуючи соці-
алістів як винуватців революційного руху. Со-
ціалісти і послі дівницьких партій не взяли учас-
ти в засіданні, протестуючи проти введення пре-
сової цензури, а зокрема цензури парламентар-
них звітів.МАДРИД, 6. 11. ПАТ. У дальшій частині за-
сідання кортезів прийшло до поважних ексцесів
після промови провідника правниці Хіль Роб-
леса, тому засідання відложили до сьогодні. На
сьогоднішньому засіданні міністр війни зясував
проект закону в справі створення амоторизованої
дивізії, яка могла б скоро інтервеніувати на ви-
падок заворушень. На засіданні арештували в
пресовій ложі спеціального кореспондента фран-
цузького часопису „Левр“ ред. Сімона Террі.

Присуди на еспанських повстанців.

МАДРИД, 6. 11. ПАТ. Президент еспанської
республіки затвердив два смертні присуди, ви-
дані на повстанців. Інші 21 смертних присудівзамінені в дорозі ласки на тяжкі досмертні ро-
боти.

День жалоби в Німеччині.

БЕРЛІН, 6. 11. ПАТ. „Фелькішер Беобахтер“
оголошує розпорядок міністра Геса, що день 9.листопада має бути в цілій Німеччині днем жа-
лоби націонал-соціалістичної партії

Криваві виборчі заворушення.

ЛЬОНДОН, 6. 11. ПАТ. З Пенсильвенії повідо-
ляють, що у зв'язку з виборами прийшло до по-
важних заворушень у містечку Каллагрес. Вули-
цями міста перетягав похід демократів, що мани-
фестували в користь Рузвельта. Нараз з дому, демешкав республіканський провідник, впали
стріли зі скорострілу. Нарід хотів адемолювати
дім і висадити динамітом. У бою, який виявився,
було 3 убитих і 8 ранених.

Слідство в справі марсельського вбивства.

ПАРИЖ, 6. 11. ПАТ. Слідчий суддя в Пари-
жі, який веде докопання в справі замаху на ко-
роля Олександра, перевів учора конфронтацію
арештованого Поспішля зі свідками, спроводже-
ними з Парижа, які без надуни пізнали в Поспі-
шля чоловіка, що перебував у Парижі в готелі

Регіна безпосередньо після замаху в Марселі.

ВІДЕНЬ, 6. 11. ПАТ. Міністр справедливості
переказав властивому трибуналові домагання
французького уряду в справі видання Перчевича.

Хто вдержить порядок у Сарщині.

ЛЬОНДОН, 5. 11. ПАТ. Провідник опозиції
Лендсбері звернувся сьогодні в палаті громад з
інтерпеляцією до мін. Саймона в справі вдер-
жання порядку в Сарському басейні. Це нале-
жить до адмін. комісії, яка має право покликати
війська, стаціоновані поза територією басейну в
найближчому сусідстві. Бритійські війська не
входять тут у гру, а французькі війська покли-
кані тільки в крайньому випадку. Мін. Саймон
заявив, що бачився сьогодні з німецьким амба-
сатором Гешом, який потвердив пресові вістки,
що німецькій урядові чинники заборонили штур-
мовим відділом носити односторонні й робити походи
у віддалі 40 км. від Сарщини.РИМ, 5. 11. ПАТ. Завтра передпол. під прово-
дом бар. Альфонсія збирається комітет трьох і
випадить для ради Ліги Народів рапорт у справі
позбисити в сарському басейні.На думку тутешніх німецьких кол Німеччина
не задумує предлаждати комітетові трьох ніяких
внесень ані пропозицій, бо не візьме на себе вія-
них охоронних зобов'язань у відношенні до насе-
лення, що голосуватиме проти Німеччини. Такі
зобов'язання обмежували би суверенітет німець-
кої держави на території Сарі, яка вернеться ціл-
ком пегно до Німеччини.

ФУТРА

жіночі і чоловічі готові і до міри
по найнижчих фабричних цінах —
поручаєФабрика футер „ХРОМ“.
Львів, Руська ч. 20. Телефон 71-83.
Городецька ч. 97. „ 53-28.

Довгі, темні, осіжні ночі,

це найкращі жнива для вломників, — тому
обезпечіть від крадіжки-алому своє майно в

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Фабрика хемічних виробів О. Левицька і С-ка

У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881

поручає в л а с н і виробн найкращої якості

Пасту до взуття „Еlegant“ терпентин.
Пасту до взуття „Еlegant“ воскову
Пасту до підлоги „Французька маса“
Віск комбінований до підлоги
Васеліну до шкіри

Синку до білля

помадкову і коронову

Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смоли шевську.

За скріплення сокільської організації.

Доповнюймо сокільські ряди і завершім велике
діло викупна Українського Городу!Жалюгідний інцидент на ІІІ. краєвому со-
кільському з'їзді — за нами! Його гострі,
різкі риси, що в перший мент врізувалися над-
то глибоко й надто болюче у свідомість, у по-
чуття гідності й чести кожного правдивого
громадянина українця, — починають поволі
притулюватися і затиратися. Починають ста-
вати... спомином. На це здохлилися ще й інші
обставини. Надзвичайні Заг. Збори Сокола-
Батька з 14. X., скликані у справі того інциде-
нту, виявили зовсім недовозначно, що вилім, що
його спричинив гурт невідповідальних оди-
ниць, був лиш явищем коротким, перехідним;
тому не всіли був захитати здорових основ со-
кільської організації. Вони лишилися невару-
шені. Найкращим висловом цього був майже
одноголосний осуд інциденту й ухвалення по-
ного довіря Старшині С.-Б. Три голоси проти
132, які осудили бунт — це надто вимовні чи-
сла, які не потребують ближчих коментарів.Заг. Збори С.-Б. осудили грубий вилім у
дисципліні тої організації й доручили Старшині
покарати винних. З рядів українського сокіль-
ства, як читачі „Діла“ вже знають, усунено тих,
що згеньбили своїм учинком, чи одобрюванням
некарності — основи сокільської ідеології! Цим і закінчився формальна сторінка того
сумного інциденту.Однак кожний мабуть здає собі справу,
що це було б тільки частинним, половичним по-
загодженням справи.Перед українським сокільством стоїть
рубом питання скріплення й оздоровлення ор-
ганізаційних основ. На місце тих, що усунені
з сокільських рядів — мусять прийти нові
дисципліновані, свідомі своєї громадянської
гідності одилиці. Вони повинні не тільки чи-
сельно збільшити сокільські ряди, але й оздо-
ровити їх морально. Широко крути нашого здо-
рово думуючого громадянства мусять собі
освідомити, що це час бути тільки німими гад-

дачами й суддями „здалека“, а деструктивній кривоті й завданому невідповідальним гуртом ударів треба кинути різкий визов і дати гідну відповідь конструктивно!

Хто тільки співчуває здоровій сокільській ідеї, хто тільки має почуття національної дисципліни, нехай стає й сокільським ряди! Глядачем і суддею бути — безперечно вигідніше, та гідним, чесним, адисциплінованим і прикладним рядовиком — почесніше!

Друга відповідь, гідна свідомого й відповідального громадянина — це завершення, а принаймні підсилення акції викупу Українського Городу. Двадцять три роки мовольних зусиль Сокола-Батька за здобуття й закріплення такої важкої для нації позиції — не увінчані ще й досі остаточним успіхом. Викуплено вже 42.429 м², лишається ще остаточно сплатити задаткованих 9.772 м² і викупити дельших

12.948 м². Ще трохи зусилля, ще трохи напруги й велике діло буде закінчене!

Хто може не відчувати значіння Українського Городу у Львові?

Український Город — це підстава можливості вияву й перегляду наших адисциплінованих сил, всенародньої спільноти, організованості й життєздатності!

Український Город — це кузня здоровля нашого молодого покоління і джерело нових сил та надій!

Український Город — це не загін бездушної загороженої землі, а сильна, жива ідея сучасного й майбутнього покоління!

Це мусимо собі ясно усвідомити та участю в сокільських рядах і хочби й дрібними жертвами спричинитись до скріплення адисциплінованих лав нації та до завершення великого діла: остаточного викупу Українського Городу!

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0-80
(з поштовою пересилкою
0-95 зол.). —

Хто надішле належність спладанкою П. К. О. 5-4-060 тому негайно вишле книжечку Адміністрації „Діла“, — Львів, Ринок ч. 10.

З польської преси.

Гетьманська дискусія в „Бюлетині“.

Своєрідну і — на жаль — нездорову сенсацію викликав варшавський „Бюлетин Польско-Український“, помістивши у 39. числі з 30. вересня п. р. статтю п. н. „Польсько-українські відносини сьогодні і завтра“. Про анонімового автора цієї статті знаємо тільки те, що це „українець-емігрант, колишній старшина Української Галицької Армії“. Сама стаття присвячена — апології б. гетьмана Павла Скоропадського, як тої мукі Провидіння, що єдине зможе візбудити українську державність над Дніпром — у тілому союзі з Польщею та в боротьбі з Москвиною.

Крім тої, як бачимо дійсно сенсаційної головної тези, проголошувала агадана стаття ще стільки різко зустрічних тверджень, що справді дотеперішні читачі „Бюлетину“ могли широко відкрити очі. І так автор заявляє там, що „колишні старшини У. Г. А. не беруть і не брали участі в партійній політиці наших партій у Польщі“, при чому він лає всі існуючі українські партії і групи, змішуючи до купи і ставлячи на одну дошку УНДО, Сельроб, комуністів і ОУН. Всі ті політичні партії робить відповідальними за винятковий стан польсько-українських відносин.

„Це не значить, що у Польщі бачимо сьогодні приятеля, але значить, що ми хотіли би бачити його в будучині, бо супроти поляків маємо деякі вимоги і маємо надію, що те, що називаємо здоровим розумом, подиктує полякам іншу політику, як нинішня...“

Отож автор доказує, що адає поляків і українців спільний ворог москаль і що польсько-українські розбіжності є в інтересі москалів. „Такі погляди може впоїти в нас, українців, лише уряд сильної руки“, — уряд уже український, після перемоги над Москвиною. І ось єдиним можливим таким урядом умагає автор владу, що походилаб від ділчного голови держави, а тим ділчним головою може бути лише Павло Скоропадський. До стіп цього останнього висипує автор цілий мішок пемів та впевняє, що це погляди „більшості колишніх старшин У. Г. А.“. Існують лише „дуже нечисленні винятки“, які тих поглядів не мають, „і то лише серед людей, які переживали російську революцію, заражувались тою хворобою“. Автор сподіється теж найти „вірного помічника у численних рядах польської еміграції з України, яку побавив маетку і вигнав з рідних домів наш спільний ворог-наїздник“.

Друкуючи ту статтю, Редакція „В. П.-У.“ застерігалася, що має цілком інший погляд на евентуальну роль б. гетьмана п. П. Скоропадського в будучині, як також „висловлює сум-

нів, чи більшість старшин УГА погоджується у цій справі з автором“.

Всеж, не вважаючи на ту примітку, сам факт появи такої статті на сторінках польського пресового органу, що звеличує Прометейську Ідею, покликється на імя Т. Голувка і (здається, позв. одною статтею Дмитра Дорошенка) містив досі статті чільних діячів, згуртованих біля еміграційного центру УНР, — факт появи тої статті викликав велике здивування. На цю тему виринуло чимало сплетень, які видно дійшли до відома й Редакції „В. П.-У.“. Во ось у 43. числі з 28. жовтня ц. р. появилася там ціла стаття „Віда Редакції“, в якій Редакція стверджує, що зреферована вище стаття „аніклікала в деяких українських колах численні коментарі, які йдуть у напрямку добачування у факті появи тої статті і в її змісті — глибокої, серпанком закритої інтриги, що має заповісти далекойдучі політичні зміни у сфері польсько-українських взаємин. Ред. „Бюлетину“ називає ці поголоски „тенденцією до макіявелізму“, та виявляє, що помістивши статтю „колишнього старшини УГА“, мала на увазі позитивні її моменти, а саме признавання у тій статті „сучасного українського, рішуче протиросійського світогляду, що нічого спільного не має з ідеологією центру гетьманського руху“. Одночасно Редакція „Бюлетину“ заявляє, що солідаризується з поглядами на минулу й будучу роль б. гетьмана П. Скоропадського, висловленими у статті, яку надіслав Редакції п. Іван Кедрин.

Та стаття І. Кедрина п. н. „Чи галицькі українці є монархістами?“ появилася одночасно, зараз під агаданою заявою Редакції „Бюлетину“, себто у 43. числі з 28. мин. місяця. Стаття настільки обширна, що просто з технічних причин не можливо тут її реферувати:

Станіслав Стемпкович Магазин і робітня ФУТЕР

Львів, пл. Капітульна 1.
Телефон 48-50.

поручає на міру футра жіночі, мужеські і дитячі. — Всілякі наприви. — Ціни значно знижені. 41/92 3-10

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 8. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

18

СТОРИНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Х. МОЯ НАУКА І ПОСТУПИ В ГІМНАЗІЇ.

Я прийшов до першої класи гімназійної як незнайомий нікому школяр зі школи в Тернополі, яку у відношенні до Тернополя вважали глухим кутом і ніхто на мене не звертав уваги. На перший план висувалися ученики з тернопільської школи, всякі паннички, що мали тут родичів вищими урядовцями та багатими купцями і були добре знані вчителям. Ті ученики мали очевидно тут першенство. Їх посадили в ближчих лавках та звертали на них особливу увагу.

Я сидів спочатку в передостанній лавці і ніхто з учителів не зважав на мене та й довгий час не питав з ніякого предмету. З цього занедбанія вирятувало мене моє давнє замишування до географії. На стіні висіла карта з двома піскулями. Учитель географії, Габрігель, пояснюючи нам ті дві піскулі, поставив запит, де подівся північно-східний кінчик Азії, відтятий на одній піскулі. Він звертався до учеників у першій лавці і питав про це одного за одним та ніхто з них не вмів розв'язати цієї тяжкої проблеми. Тоді він звернувся до цілої класи із запитом, хто це знає. Для мене була це легка і проста справа, тому я несміло підніс руку. Моє зголошення прийняв учитель з недовірою. „Ty to wiesz? Nu, chodź!“ Я вийшов на середину і показав західний кінець Америки на довгій піскулі. Відповів та викла-

кала сенсацію й учитель став мені ставити дальші запити з географії, на які я відповідав дуже добре, проявляючи знання навіть таких річей, яких у школі не порушували. Наслідком цього він не лиш записав мені еміненцію, але й казав мені сидіти в першій лавці, що пізніше заапробував також господар класи, питаючи мене з латини, теж дуже вдоволений моїми відповідями.

Таким способом вплив я наверх і вже при класифікації першого курсу дістав я не лиш загальний відзначаючий ступінь, але й першу льокацію в класі. У дальших роках був я зазвсіди відзначаючим і мав від першої до третьої льокації, аж від четвертої класи до кінця затримав усе льокацію другу. Першу льокацію мав зазвсіди ученик жид, Мондшайн, незвичайно пильний і на льокацію дуже амбітний. Завдячував він її головню тім обставинам, що Копитчак давав мені гіршу ноту з релігії, як йому жидівський учитель релігії, що таким чином давав йому спротиву при інших рівних нотах здобувати наді мною перевагу. Тимто гр.-кат. катехит, який зрештою маніфестувався як великий антисеміт, у дійсності підтримував жидів проти свого відзначаючого ученика. Коли ми були в восьмій класі, хотіло нещастя, що Мондшайн занедужав на запалення легенів, а що взагалі був слабого здоров'я, не видержав тяжкої недуги і помер. По його смерті визнавався я знову на першу льокацію і таким способом закінчив мою гімназію так, як був розпочав.

Наука йшла мені незвичайно легко, в чому помагала мені справді феноменальна пам'ять.

Я був успішним за триразовим прочитанням репродукувати напам'ять цілу сторону поезії і так само легко цілі великі уступи прози. Це помагало мені скоро опанувати кожну річ. У нижчих класах мав я незвичайне замишування до історії, особливо завдяки знаменитим викладачам д-ра Людкевича. У вищих класах взявся я з великим запалом до науки математики й фізики і дійшов у тих предметах до чималої вправи та великого признання професора Дурн. Менші спосібності проявляв я в науці мов, хоч і з тих предметів діставав я при класифікації відзначаючі ноти. Взагалі ціла моя наука йшла правильним ходом, без найменшої прикраси для мене, і з дуже великим вдоволенням для моїх родичів, які моїми поступами незвичайно гордились. Всупереч звичаєві наших священиків, що сніли своїх просто пхали на богословію, мій батько заздалегідь уже стояв при тім, що я мушу йти на світський факультет і все найрадше стояв за віділом правничим, хоч я спочатку потягав більше за філософією, а саме за математикою і фізикою, в яких я в гімназії справді дійшов був до можливої досконалості.

Як доброго ученика вчасно вже брали мене на домашнього інструктора і розмірно добре платили. Почавши від шостої гімназійної класи мав я за науку одного ученика з нижчої гімназії у родичів його помешкання і ціле утримання і цим способом заощадив своїм родичам зовсім видатки на мене. Та ще корисніші умовини ждали мене з найближчим роком. Як я згадав, була тоді в Тернополі приватна єзуїтська гімназія, сполучена з колективом. Де вчи-

Оказійна продаж — фляшки на біллі G-65, баталія 180, штурми і бархани за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Бойків ч. 12.

торкається вона самого факту появи статті, висловлюючи б. гетьмана, у „Бюлетені“, визнання його особи з українською протиросійською політичною думкою, атак на краєві легальні політичні партії, історичних причин упадку Гетьманату, — грешить широко аналізує гезеу повстання монархістичних настроїв у деяких галичан.

Але Редакція „Бюлетеню П.-У.“ не обмежилася до агаданого власного висловлення на поміщення статті І. Кедрина. У тому самому таки числі „Бюлетеню“, у рубриці „Варія“, вона помістила анонімовий лист якогось гетьманця, в якому він у цілості підтримує попередню гетьманську статтю „б. старшини УГА“ та в основі перечесть статті І. Кедрина! Автор того листа взагалі бачить серед українців нині лише дві течії: націоналістично-радикальну і гетьмансько-консервативну, передсказує навіть перейменування УНДО на УНКО („Українське Національно-Консервативне Об'єднання“) (!!), та закінчує твердженням, що „п. гетьман є нині найповажнішим політичним типанком в Українському Народі“.

Ті голоси у „Бюлетені П.-У.“ майшли собі вже своєрідний відгук в українській пресі. Гетьманська, вірніше кажучи віддана п. Скоропадському преса страшенно зраділа „прихильністю“ „Бюлетеню“ до гетьманського руху та з пільгою нахвилюлася на... І. Кедрина, що відважився протиставитися апології Павла Скоропадського та клеветам на відповідальний краєвий провід. В останніх числах „Хліборобського Шляху“ та „Нової Зорі“ їх редактори дають І. Кедрина величезним стилем, присвячуючи велику більшість своїх довгих виводів не річевій полеміці на тему гетьманського руху і генезис гетьманофільських симпатій, а — особі немілого їм українського публіциста.

Щодо самого „Бюлетеню“, то — очевидно — не навіть річ публіцистичного обов'язку такого часопису інформувати своїх (польських) читачів про всі сторінки й прояви українського життя, отже м. ін. і про гетьманську ідеологію та її прихильників. А проте поміщення тенденційних і наскрізь односторонніх статей чи листів, яких авторами є фанатичні звелічники одного (в даному випадку гетьманського) політичного напрямку, мусить робити враження пропаганди, якої не ослаблюють і редакційні примітки. Галасом теж, що поміщення в одному числі двох голосів, в яких один другому перечить, вводить в уяві читача лише хаос та ставить у незручне становище і обох тих авторів і саму редакцію.

лося кількості учеників самої галицької аристократії і шляхти заграничної, головню з Волині і з російського Поділля. Та гімназія не мала права прилюдности: ученики кінчили там приватно сім гімназійних клас, а пізніше складали вступний іспит до восьмої і вже ходили до восьмої класу як публичні ученики та разом з публичними учениками складали матуру. Щоб улегшити їм вступний іспит до восьмої класу, приймали їм єзуїти в сімей класі як інструкторів гімназійних учителів, високо платених, які вже своїм становищем давали за поруку, що їх ученики зложать добре вступні іспити.

Так було і в році, коли я прийшов до сімей класу. Та зайшла трудність у тому, що наш професор математики й фізики Дура, про які предмети найбільше йшло, був справжнім Катонем і під ніякою умовою не хотів приймати приватних годин. Коли єзуїти дуже коло нього заходилися і напирали, вказав він на мене як на такого, що зуміє повести науку товсім за його методою і поручив мене горячо. Завдяки цьому звернулися єзуїти до мене і я обняв найперше в сімей класі у них науку математики і фізики, а коли всі елеви поздавали добре вступний іспит до восьмої класу, піднявся я учити їх в восьмій класі і приготувати до матури. За це діставав я місячно 50 золотих ринських, суму, як на ті часи, для ученика незвичайно високу. А що крім цього мав я за іншу корепетицію ціле утримання, то я був дійсно скінченим паном. При тім мав я ту користь, що пригтовляючи товаришів до матури, тимсамим я сам приготувався і дійсно був в усіх

Закарпаття.

СВЯТО 28. ЖОВТНЯ В УЖГОРОДІ.

Як і в минулих роках, так і ц. р. відсвяткував Ужгород державне свято 28. жовтня величаво. В святі взяли участь також два міністри: д-р Іван Дерер і Каміль Крофта, а також румунський хор з Марм. Сигету „Астра“.

НАРАДА ФІЛІЇ „ПРОСВІТИ“ В МУКАЧЕВІ.

Дня 21. IX. ц. р. відбулися в Мукачеві наради філії Т-ва „Просвіта“. Народи скликала мукачівська філія в цілі обговорення актуальних справ „Просвіти“. За централію появилися на нарадах директор о. А. Волошин, директор о. В. Желтвай, д-р Михайло Брашайко, д-р Іван Паньківський і д-р О. Баранів. Головою наради був д-р Юрій Перевузік. Про господарський стан і про санацію центрального товариства в Ужгороді реферував о. А. Волошин, про збіркову акцію і стан Народного Фонду д-р Михайло Брашайко, д-р І. Паньківський про видавничу діяльність. В цих справах забирали ще голос д-р Іван Комаринський, п. Степан Ключурек та інж. Л. Романюк. Звіти взято до відома. Головно з радістю прийняли збори до відома вістку, що санація буде в короткім часі переведена і центральному товариству зможе потім у більшій мірі присвятити себе культурним справам. Потім обговорювали організаційні справи місцевої філії та філії взагалі й оживлення праці по читальнях на селех. Постановлено теж, щоб поширити часопис „Світло“. До удержання мають причислятися незначними місячними сумами централі й філії. Д-р М. Брашайко підніс думку, щоб з „Світла“, яке виходить як орган філії в Мукачеві, зробити орган централі. В справі оркестру постановлено заснувати централію при матернім товаристві в Ужгороді.

АКАДЕМІЯ В ЧЕШЬ МАРІЇ ЗАНЬКОВЕЦЬКОЇ.

Пам'яті недавно помершої великої української артистки Марії Заньковецької влаштувала Жіноча Секція Т-ва „Просвіта“ в Ужгороді академію в Народнім Домі в Ужгороді в суботу 3. листопада ц. р. в 7. год. вечором.

3 українського культурного життя в Берліні.

Курси українознавства в „Українському Науковому Інституті“. Український Науковий Інститут у Берліні улажує і в цьому зимовому сезоні, треті з черги, регулярні курси з обсягу українознавства в німецькій мові для німців і чужинців. Цьогорічні курси, що відбуватимуться по вечорам у викладовій залі Інституту, присвячені XIX-му століттю. Викладатимуть по годині на тиждень: 1) Доцент дипл. інж. Роман

предметах такий пригтований, що міг кожної хвилини сідати до іспиту.

Та праця забирала мені увесь час і я за останні два роки мусів зректись усіх забав і приємностей. Зате мав я це незвичайне вдоволення, що вже як гімназист власними силами добився повної незалежності, що міг утриматися. Тоді вже почали кристалізуватися мої давні ідеали відбудувати подорожі та звиджувати світ і тепер уже зробив я початок тим, що в осени 1877 р. поїхав на кілька днів на виставу до Львова, при чому оглянув Львів, та звидів крім вистави музей Дідушицьких, бібліотеку Осолінських з музеєм Любомірських, Високий Замок та головні церкви. З наших замітніших річей, за якими шукав я з дуже великою цікавістю, не міг я, на жаль, нічого найти і під цим оглядом вернувся зі Львова розчарований.

Останні часи в гімназії проминули мені при великій тяжкій праці, яку завершила іспит зрілості, зложений у дні 15. липня 1878 р. під шкільним радником о. Василем Ільницьким. Мої письмовні вправи й усні відповіді викликали велике признание і одволення цілої комісії і я згадую цей іспит не як щось прикре, або тяжке, а як день справдішнього тріумфу. Мої товариші, яких я приготував до матури, зложили всі матуру також добре; з відзначенням зложило крім мене ще трьох, а саме двох поляків та один українець, Станіслав Лучаківський, нині нотар, перед війною осілий в Коломиї.

НАЙПЕВНІША ЛЬОКАТА ГРОША У ПОЗИЦІЇ РІДНОЇ ШКОЛИ. КОЖНА ПОЗИЧКА 25 ЗОЛ.

ТЕАТР ІМ. М. САДОВСЬКОГО.

Дня 25. м. м. відкрив театр ім. М. Садівського в Ужгороді свій сезон виставами „Наталки Полтавки“. Ролі були поділені так: В. Тесловичівна (Наталка), Чернишівка (виборний), О. Рихлова (Терпелиха), Кулаченко (возний), Шимоновський (Петро), Кирчів (Микола). Вистава пройшла з успіхом, хоч деякі виконавці ще зі сценою мало, або й зовсім небути. Публики було доволі.

ПОМЕР ГОЛОВА „ОБЩЕСТВА ДУХНОВИЧА“.

В дні 1. ц. м. помер у Севлюші в 74-ому році життя освітний і досмертний голова „общества ім. А. Духновича“, архидіакон о. Євменій Сабов. „Общество Духновича“ на Закарпатті — це відповідник нашому галицькому „обществу ім. Качковського“.

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на заході?

Димінський про українське господарство нових часів; 2) доцент д-р Борис Крупицький про історію України в XIX. столітті; 3) проф. д-р Зенон Кузеля про сучасну українську етнографію з особливим узагальненням народних обрядів, звичаїв і народної поезії; 4) доцент Віктор Леонтович про історію українського державного права і 5) проф. д-р Іван Мірчук про духове життя на Україні в XIX. столітті. Виклади починаються у понеділок, дня 12. листопада.

Українознавчі виклади в „Семінарії орієнтальних мов в Берліні“. В зимовому семестрі 1934-35 йтимуть у „Семінарії орієнтальних мов при берлінській університеті“ такі виклади й вправи д-ра Зенона Кузеля з обсягу українознавства: 1) Початковий курс української мови (3 години тижнево), 2) Практичний курс української мови для підготованих і слухачів попередніх семестрів (3 години тижнево), 3) Вищий курс української мови (читання й пояснення творів Шевченка й Фельковича) (2 години тижнево), 4) Українська національна територія в цифрах (2 години тижнево) і 5) Німецько-українські взаємини на протязі історії (1 година тижнево). Початок викладів у вівторок, 6. листопада. Треба зазначити, що курси української мови тішаться значною фреквенцією й маю в зимовому семестрі понад 20, а літньому — 17 слухачів і слухачок.

Архівні розсліди доц. Б. Крупицького. В продовженні архівальних дослідів у Німеччині виїздив літом ц. р. науковий співробітник Українського Наукового Інституту доцент д-р Б. Крупицький з рамені Інституту та в прозуні з німецьким міністерством освіти до Дрездена для розслідження актів про першу українську еміграцію в Бендерах (1711—14). Докторові Крупицькому пощастило віднайти в саксонським головним державним архіві цілий ряд нових важких матеріялів не тільки про роки 1711-1713, але й про пізніші часи. Між іншим д-р Крупицький віднашов оригінальні листи Орлика (в українській і польській мові) з рр. 1712 (1 лист), 1713 (3 листи), 1736 (1 лист), 1739 (1 лист), універсал Орлика з 1713 р., лист полк. Самійловича з 1713 р., 7 листів прилучного полковника Горленка з 1713 р., важний меморіал Орлика з 1727 року, з якого довідуємося про його зносини з папою й єзуїтами, меморіал російського уряду до польського в справі арештування українського емігранта Герника (1721) два листи Войнаровської до польського уряду (1722) й багато польських відомлень про ді-

альність Орлика й української еміграції в Бендерах.

Центральна Бібліотека Українознавства при Укр. Наук. Інституті, що досягла вже 26.000 томів і стало зростає завдяки жертволюбивості наших устнов, видавництва, редакцій та поодиноких осіб, побилизилася тепер знов значною збіркою книжок, подарованих Інституту пп. В. Бандрицьким і ген. консулом Дм. Йочевим. Зріє теж чимало рух у бібліотеці, яку відвідує враз із читальнею пересічно понад 400 осіб місячно, що лише за час від 1. лютого до 20. липня ц. р. взяли до читання 1015 книжок і 2965 журналів (не рахуючи газет) і визначили до дому 645 томів. Завдяки новому більшому помещанню бібліотеки, що приміщена в партері „Маршталю“ й складається з великої, одноповерхової салі з галереєю й окремою обширною кімнатою, явилася можливість розгорнути складену досі в пивниці бібліотеку покійного академіка Володимира Гнатюка в числі біля 7000 томів головни з обсягу української етнографії та фільології. Слід ще згадати, що звязане з бібліотекою наукове інформативно-дорадче бюро уділило за останній час кільканадцять важних інформацій про всякі наукові та культурні справи.

Український Студентський Дім, що досі містився у старих, зимних воєнних бараках в Адлергофі за Берліном, перенісся заходами Укр. Наук. Інституту до кращої, вигідної й теплої домівки при Гетештрассе (ч. 87) в Шарлоттенбурзі, недалеко техніки. В новій домівці знайдуть добре приміщення всі дотеперішні студенти, що мешкали в Адлергофі, та нові студенти.

Шевченко в німецькій мові. Минуле (11-е) число „Українське Культурберіхте“, що їх видає „Український Науковий Інститут“ у Берліні під редакцією д-ра Кузеля для інформувати німців про українські наукові та культурні справи, принесло крім кількох інформативних статей та бібліографії німецької літератури про Шевченка також низку нових гарних перекладів поезій Т. Шевченка на німецьку мову. Переклади зроблені талановитими поетами Бр. Г. Орліком і д-ром Г. Шпехтом. В одному з най-

бажчих чисел „Культурберіхте“ будуть оголошені далішні нові переклади з Шевченка та сучасних українських поетів (м. і. Володимира Ковалю, Юрія Косача, Юрія Липи, Евгена Маланюка, Леоніда Мосендза, О. Ольжича й Олени Теліги), зладжені відомого письменницею Анною Шарлоттою Вуцькою, новим ентузіастом української літератури Бруном Гергадом Орліком і старим приятелем і знавцем України д-ром Густавом Шпехтом, що недавно тому, літом, виступив перед численною публікою з викладом про українську літературу, ілюстрованим низкою вдатних перекладів.

Нова книжка Українського Наукового Інституту. Кінчиться друкувати й вийде на про-тязі листопада друге число серії видань Інституту „Причинки до українознавства“ (Байтре-ге цур Українскунде) з цінною розвідкою проф. д-ра Волод. Кубійовича „Розміщення людно-сти на Україні“, написаної на основі найнові-ших статистичних виказів із 1932-ого року (з картою).

З мистецької діяльності проф. В. Масюті-на. Літом цього року проф. Масютин викінчив портрет Богдана Хмельницького, як продов-ження задуманої ним серії портретів україн-ських гетьманів. І цю нову працю нашого відомого графіка знавці оцінюють дуже високо.

Концерт українських колад і колядок. В половині грудня ц. р. відбудеться заходом місцевого українського Методичного Душпа-стирства та при допомозі Академічного Хору концерт українських колад і колядок з відпо-відними докладами о. д-ра Петра Вергуна й д-ра З. Кузеля.

Українська музика в Берліні. Весною й лі-том цього року мала українська й чужа публі-ка щасливу нагоду почути низку викладів і кон-цертів нашої відомої артистичної пари, п. Ан-тона Рудницького та його дружини, Марії Со-кіл. Про всі ті незвичайно вдатні виступи, а та-кож про концерти нашого визначного тенора, п. Кл. Чічку-Андрієнка напишемо ще доклад-ніше.

Зенон Кузеля.

При всяких нагодах збирайте датки на мн-дрівні бібліотеки, які підуть на західні землі.

Робітничі кооперативні пекарні в Чехословаччині.

Під розвагу нашим кооператорам і пекарням.

Завданням робітничих кооперативних пека-рень є забезпечення широких мас споживачів свіжим та дешевим хлібом, який вони мусіли б купувати у приватних підприємців, колиж і не за вигіднішу ціну, порівнюючи з цінами у коопе-ративах, то у кожного випадку гіршої якості.

Робітничі кооперативні пекарні можна розді-лити на дві категорії: 1) самостійні кооперативи, де звичайно весь робітничий персонал одночасно є також пайщиком та 2) пекарні, що влаштовані при споживчих товариствах.

Самостійних робітничих кооперативних пека-рень було в році 1933 в Центральному Союзі ро-бітничих кооператив у Празі всього 8 з 475 чле-нами та 774 працюючого в кооперативах персо-налу. Однак ці кооперативи продали в році 1933 хліба на суму понад 42.2 мільони чехосло-вацьких корон.

Пекарні цієї категорії функціонують в міських центрах та часто-густо улавають собою великі кооперативні підприємства. Наприклад коопе-ративна пекарня у Празі мала в році 1932. оборот по продажі 32 мільонів Кч, а кооперативна пекар-ня „Дельпе“ в Бріні зареєструвала в тому ж році оборот по продажі понад 11 і пів мільона Кч.

Що торкається кооперативних пекарень при споживчих товариствах вищезгаданого Союзу, то в році 1932. р. було їх 31 з 279 особами робітничого пер-соналу. Ці пекарні продали в 1932 році хліба майже за 35.6 мільонів Кч. Таким чином загаль-на сума річної продажі хліба кооперативними ро-бітничими пекарнями досягла в році 1932 майже 78 мільонів Кч.

Ми вже згадували, що ціни на хліб в коопе-ративних пекарнях, звичайно, не нижчі від ціи у приватних. Однак кооперативні пекарні дають

і робітникам і споживачам інші соціально-еконо-мічні вигоди. В подібних пекарнях робітничий персонал знаходиться у кращих умовах, ніж у приватних пекарнях. Він дістає вищу винагоро-ду за працю; він працює меншу кількість часу, знаходиться у кращих гігієнічних умовах та іноді в його розпорядженні знаходяться допомого-ві фонди на випадок старості чи нещасливих ви-падків членів кооперативу.

Що торкається споживачів, то для них коопе-ративні пекарні дають багато кращий хліб, крім того кооперативні пекарні в районі своєї діяльності майже завжди регулюють всі ціни на пекарські вироби. Згадана вище робітнича кооперативна пекарня „Дельпе“ в Бріні зорганізува-ла для своїх членів постійний безплатний лікар-ський догляд, а також завела у себе гігієніч-не опакування хліба.

Проф. С. Бородавський.

Хто винайшов танки.

Загально панує переконання, що танки ви-найдено в Англії тому, що англійці перші вжили танків у боях на німецькому фронті. Тепер вил-яється, що танк винайшов австрійський поруч-ник Бурштин у Відні в 1911. році. Бурштин був придільний до автоколонни. Раз підчас вправ на-сварив його був сотник за те, що через необе-режність зломалась була передня вісь в одному тягаровому авті. Що тому були звинні австрій-ські дороги, а не поручник, на це не зверталось уваги. З роздуми пішов був поручник до одної віденської каварні, щоб там спокійно передума-ти ще раз прикийрий інцидент. Роздумуючи, блис-нула йому одна ідея. Він зараз накреслив на на-варяному століку якийсь рисунок, заплатив кабу і побіг до дому. В команді оголосився Бур-штин хворим і сів за працю над своїм проектом. Все точно вирисовував, підрахував, описав і ви-слал як проект до військового міністерства. Там мандрував проект зі століку на столік, всоди дописували на ньому свої мудрі думки австрій-ські бюрократи і війниці предложили технічному комітетові військового міністерства. Цей признав проект до нічого і післав його до архіву. Було це в 1912 р. Проект цей був опатентований у Берліні. Якийсь англійський повілічник в Берліні, лаво-

Т-во Прихильників Освіти в справі збірок.

„Виділ Т-ва Прихильників Освіти у Львові на своєму засіданні з 29. X. 1934., розглянувши за-клик до Українського Громадянства, підписаний Паном Послом Д. Величавичем (у „Ділі“ ч. 289. з 29. X. 1934) рішив висловитися прилюдно проти організування другого центру допомогової акції для Українського Студентства, бо така ак-ція повинна бути ведена й контролювана в од-ному центрі, а цим було й надалі залишається Т-во Прихильників Освіти у Львові.

Думаємо, що ані Українська Парламентарна Репрезентація, ані ніхто з Українського Грома-дянства не має підстави відноситися до нашої праці з недовірям, а тим самим не буде підкопу-вати довіря до нас у тих, що своїми членськими вкладками та жертвами нас у нашій праці під-держують“

ЗА ВИДІЛ ТПО.

Д-р Юлій Савчак в. р. Д-р Конст. Чехович, в. р.
голова. секретар.

Уживану одіж й обуву мужеську,

жіночу та дитячу

в дрбі для українських інвалідів, вліб та сиріт приймає УКТОДІ.

Шановних громадян прохаємо помогти ін-валідам, вдовам та сиротам тим способом і по-відомляти карткою нашу канцелярію, у кого наш післанець мав би зголоситися за дарами.

УКТОДІ

Львів, Потопського 48
телеф. 52-14.

Стан озимих засівів.

Стан озимих засівів, уотірений на основі звітів, які одержав Головий Статистичний Уряд з цілої Польщі, представлявся в дні 15. жовтня ц. р. у кваліфікаційних ступнях так (у скобках числа зперед року): пшениця 3.5 (3.2), жито 3.6 (3.2), ячмінь 3.4 (3.2), колюшина (3.2 (3.2). Най-кращий стан пшениці занотовано у воввідстві тернопільському 3.7, ставиславському і біло-стоцькому 3.6, найгірший у лодзькому воввід-стві і на Поморі. Найкращий стан жита був у во-еввідстві новгородському і тернопільському 3.9, найгірший у лодзькому 3.3.

Озимі засіви відбулися переважно серед сприятливих умовин, скількисть вогкості в рілі була достаточна. Удачний був теж покій сіна. Збір олових ростин у сіх воввідствах був хор-ший. У південних воввідствах роблять шкоди миші.

Клопоту летуна.

ЛЬОНДОН, 6. 11. ПАТ. З Льюс Анджельос повідомляють, що літак, яким відомий летун Кінгсфорд Сміт перелетів Тихий Океан, американ-ська влада обложила арештом наслідком претен-сії, яку зголосив Катон у сумі 2.750 доларів, на-лежних йому від Сміта за поміч, дану йому ще в 1928 р. Літак окружено сторожею, що не допус-кає летуна до його власного апарату.

Ширіть наш часопис!

ПОРОШКИ
„KOWALSKINA“
ВЖИВАЄМО
ПРИ ДОШКУЛЬНИХ
БОЛЯХ ГОЛОВИ
КОНЧЕ ЗІ ЗНАКОМ
СЕРЦЕ У ПЕРСТЕНІ
FABRYKA CHEM. FARMAC. A. KOWALSKI WARSZAWA

глядаючи листу патентів попав на слід ідеї Бу-рштина. Він зацікавився ближче тою справою та почав вишпорити за ним у різних архівах та в технічній пресі. В скорому часі він знайшов те, що йому було треба і в опису патенту відтворив рисунок та післав його до Льондону. Це було в 1914. р. Англії вхопились за цю ідею та в ско-рому часі перевели її в життя. Також один фран-цуський полковник, будучи на фронті, попав на цю саму ідею, пригадавши собі тусеничний тракто-ри, які раз бачив в Англії підчас якихось відві-дин. Зовсім окремо почалися експерименти над танками в Англії і Франції. Конструкції тяглись досить довго, бо аж в 1917. р. збудували менше-більше пожиточний для полевої служби танк. Винахід цей був одним з тих чинників, що вирі-шили світову війну. Рівнож і назву танк, що в дійсності означає „збірка“, придумано випад-ково в Англії. Нові машини везли на фронт тай-ком, щоб ворожа розвідка не підглядала. Опако-вували їх в скрині, подібні до водяних танків і говорено всім, що це везуть танки. Відси в пішла назва танк та дістала право громадянства в усіх світових мовах. Ідея австрійського поручника Бурштина припечатала долю австрійського й ні-мецького фронту в світовій війні.

(УП)

Білі зуби: **Odol** паста до зубів

За замах на А. Гумена і вбивство поліційного агента Яцини.

Чергова велика судова розправа Б. У. К. у Львові.

ДОКІНЧЕННЯ ПЕРШОГО ДНЯ РОЗПРАВИ.

В понеділок в год. 7-й вечором почав зізнаватися підс. Лев Стойкевич, який не признається до вини. Ніяких приказів не передавав нікому у Жовкві. У 1933 р. їхав зі Львова до Жовкви і по дорозі стрінувся з Касарабом. Тоді мав при собі нелегальні видання ОУН. Підс. Касараб заявив, що є членом ОУН. Підсудний відповів йому, що до ОУН не належить. По повероті до Львова дістав лист, щоб зайшов на вул. Крашевського. І там довідався, що має передати нелегальні видання до Жовкви. Був на інструкторським курсі з підс. Галапацем і Касарабом, але не довше як годину. По конфронтації з підс. Мир. Богун та Ів. Микитюком каже, що оба ці підсудні викладали на курсі. На питання предсідника каже, що „Чорний“ це підс. Матла. На питання обор. д-ра Ганкевича каже, що сидів чотири дні в темниці, де була вода, ні що жалувався перед суддею. Конфронтація відбулася перед слідчим суддею так, що підс. Богун тільки перейшов через кімнату.

Підс. Іван Микитюк не признається до вини. Нікого з підсудних не знає. До ОУН не належав.

Підс. Мирон Богун заявляє, що до ОУН не належав, ні на курсі не викладав. Підс. Галапац підтримує свої зізнання і запевняє, що підс. Богун так викладав на курсі. Підс. Богун каже, що під час конфронтації не бачив взагалі підс. Стойкевича.

Підс. Юрій Малиновський до вини не почувается. До ОУН не належав. З підс. Касарабом працював на культурно-освітнім полі, у читальні „Просвіти“ в Жовкві. Підс. Касараб запевняє, що саме підс. Малиновський втягнув його до ОУН.

Підс. Семен Васечко до вини не признається. До ОУН не належав і не стріляв теж до Антона Гумена.

Обор. д-р В. Сваросольський вносить допустити акти міського городського суду на висвітлення обставини, що підс. Богун 27. і 29. січня ц. р. заступав перед судом і тому не міг викладати на інструкторським курсі ОУН. Прокуратор спротивився цьому внескові.

В год. 9.15 вечором закінчили переслухувати підсудних і предсідник перервав розправу до віатірка, 9. год. рано.

ДРУГИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

У вівторок, другому дні розправи, зізнавали вже свідки. Як перший зізнавався

св. Антін Гумен, 37 літ, приватний урядовець і кооператор. Зізнавався без присяги. Оповідав про замах на нього в ночі з 1. на 2. липня ц. р. Свідок вернувся по виставі „Запорожець за Дунаєм“ до хати. В хвилині, коли розбирався, впали два стріли і свідок тяжко ранений повалився на землю. При вході на виставу побачив підс. Касараба, який прошив його гострим поглядом. І цей зір вбився свідкові в тямку. Насвітлює відносини між ним і громадянством. Каже, що проти нього повели завзяту акцію оо. Василіяни з хвилиною, коли приступили до оснування Католицької Акції. Чернець о. Трух відбув зі свідком декілька конференцій і намагався перетягнути його безуспішно до Католицької Акції тому, що свідок — як він узяв час запевняє — користувався між селянством великою популярністю. Через те оо. Василіяни стали закладати кооперативи не на кооперативних засадах, але ця їхня акція провалюється. Після того використано живий тоді і поширений націоналізм і про свідка стали поширювати наклепи, що є комуністом. У пресі, головню в „На-

ціональну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертуйте латки на купно книжок для наших братів на заході.

вому Часі“, стали появлятися неправдиві дописи про свідка, що він комуніст. З підсудних знав Галапаца, Касараба, Малиновського і Куликівця, якого бачив тільки кілька разів. Інших підсудних взагалі не знав.

Слідство в справі замаху на нього він — каже свідок — поліційний агент Яцина.

ДИСКУСІЯ ДОВКОЛА СИТУАЦІЙНОГО ПЛАНУ.

Прокуратор предложив трибуналові ситуаційний план, де виконано замах на свідка. Обор. д-р С. Шухевич протривався, щоб показувати цей план свідкові, бо його не було в актах. Крім того ставить внесок, щоб трибунал зі суддями присяглими поїхав до Жовкви і на місці ще раз переслухав свідка.

ДАЛЬШІ ЗІЗНАННЯ СВИДКА.

Свідок Гумен каже, що стріли до нього впали коло год. 12.15 вночі з 1. на 2. липня ц. р. На запит обор. д-ра С. Шевчука каже, що чинився на посла до сойму в листи Української Партії Праці. Одночасно запевняє, що це не була комуністична листа.

Св. Стефан Чурій, римо-кат., возний окружного суду у Львові, без присяги оповідає про замах на Гумена, бо критичного дня був у Жовкві. Справників не бачив, чув тільки відгомін стрілів. Чув теж відгомін кроків утікаючого мужчини, мабуть справника.

Св. Антін Канер, без присяги зізнає, що два дні перед замахом на Гумена бачив двох мужчин, які підійшли коло год. 10-ої під хату Гумена і заглядали крізь вікно. Один був вищого росту і в пумпах, другий нижчий. Опісля перейшли, незважаючи на свідком, скорим кроком і побігли на вул. Середню.

Св. Константин Малиновський, батько підс. Малиновського, користує з постанов закону і не зізнає.

Св. Анеля Кукла, римо-кат., без присяги зізнає, що в дні вбивства поліційного агента Яцини бачила утікаючого мужчину, мабуть убивника. Підс. Куликівця не пізнає.

Св. Марія Кукла, римо-кат., 22-літня міщанка, без присяги зізнає те саме, що її сестра Анеля.

Св. Аделя Кузиківна, без присяги зізнає, що бачила невідомого мужчину в ясній плащі і темнім капелюсі того вечора, коли вбито Яцину. Зрештою нічого більше не знає.

Св. Гринько Борис, 31-літній селянин, гр. кат., без присяги зізнає, що в дні вбивства Яцини бачив утікаючого мужчину в ясній плащі та темнім капелюсі.

Св. Леопольд Голубінський, римо-кат., без присяги зізнає, що чув стріли до Яцини, до якого підбіг і хусточкою затулював кров. Убивника бачив тільки в ясній плащі.

Св. Іван Тимків (арештований і сидить в судових арештах в Жовкві), гр. кат., робітник, без присяги зізнає, що свого якого плаща не позначав підс. Гринькові Куликівцеві. Зрештою нічого більше не знає. Підс. І. Куликівцеві обстоє при своїх зізнаннях, що св. Тимків позначав йому плаща. Тому відчитано зізнання того свідка, зложеної у слідчого судді.

Вкінці на питання прокуратора свідок каже, що підс. Куликівцеві просив у нього плаща і тому позичив йому.

Св. Ганя Білан, 19-літня міщанка, гр. кат., без присяги зізнає, що критичного дня бачила Яцину на дитячій виставі у Народнім Домі. Стрілу не чула. Не бачила теж убивника Яцини.

Св. Ян Вартальський, командир поліційної ставки в Жовкві, римо-кат., без присяги зізнає тільки про вбивство Яцини. Підтримує в цілості акт обвинувачення.

Св. Олександр Герц, римо-кат., 48 літ, командир повітової поліції у Жовкві, зізнає теж про вбивство Яцини і замах на А. Гумена згідно з актом обвинувачення.

Пам'яті Остапа Постригача.

В дні 31. жовтня ц. р. помер в Тернополі в 56. р. життя після довгої і важкої недуги видний та заслужений громадянський діяч і адвокат — Остап Постригач. Уроженець Тернополя (ур. 1871 р.) походив з найстаршої поруч Кордубів. Чубатих і Чумаків тернопільської міщанської родини, яка ще перед трьома сотнями літ видала азоміж себе священників-парохів Тернополя, в котрих дехто похований на церковному майдані біля парохіальної церкви при вул. Руській в Тернополі.

Шко. О. Постригач скінчив в 1899 р. гімназію в Тернополі і ще як гімназист брав живу участь у тодішніх гуртках української молоді, що мали давню українську традицію ще з часів Горбачевських, Полюя, Евг. Олесницького, Евг. Левицького та інших, пізніших наставників наших громадян.

По натурі записався на права у львівському університеті, заробляючи рівночасно на прожиток працею як описар і соліситатор, опісля як конципієнт в адвокатській канцелярії пок. д-ра Чикалюка. Асентерований у часі університетських студій, відбув однорічну військову службу в Тернополі при полку тирольських цісарських стрільців (кайзерерів). Був рухливою вдачею і всеціло віддав себе організаційній праці у різних товариствах і установах. Як більшість інтелігентів-тернопільців тих часів, причислявся до радикальної партії, але потім покинув цю партію та перейшов до трудової партії, — а опісля до УНДО. Брав дуже діяльну участь в агітації за єдиною реформою до віденського парламенту в 1905 і 1906 рр., а відтак при парламентарних виборах в 1907. і 1911. та при совмюних виборах в 1908 р. Працював теж довгий час при видавничстві двотисячника „Подільський Голос“ в Тернополі, займаючися при цьому і січовою організацією на Поділлі. Промовляв на сотках віч і зборів, працюючи рівночасно у видавничо-радикальних тернопільських українських товариствах і установах. Ціле своє життя зв'язав тісно зі своїм рідним містом, на вижиток копитого часу

безпосередньо перед світовою війною, коли то проживав у Тернополі як кандидат адвокатури.

Як старшина тирольських цісарських стрільців був цілий час війни на італійському фронті, де при розвалі Австро-Угорщини дістався до італійського полону. З неволі вернувся шойно літом 1920 р. фізично вже аломаний. Мучила його важка вертута задухи (астми) і Покійний вже ніколи після війни не прийшов до здоров'я. Маючи жінку і трое дітей мусів важко заробляти на прожиток, короткий час в канцелярії свого швагра д-ра І. Калина, а опісля цілий ряд літ як адвокатський кандидат в канцелярії д-ра Ст. Барана. Самостійним адвокатом став шойно недавно в часі господарської скрути, коли забракло йому в додатку життєвих сил. Взагалі матеріального гаразду не зазнав Покійний ніколи і цілий свій вік до гробової дошки мусів боротися з труднощами і супротивностями.

Як сказав, пок. Остап Постригач був дуже активним українським громадянином, працюючи безкорисно у різних товариствах і установах. Був довголітнім виділовим і секретарем „Міщанського Братства“, кількакратно членом виділу філії „Просвіти“, членом старшини „Сокола“, членом наглядної ради і головою „Українського Банку Кооперативного“, членом Повітового Народнього Комітету УНДО і якийсь час його головою, — словом був присутній всюди, де треба було приложити своїй праці.

В сіру, дощову, холодну, осінню днину 2. листопада ц. р. відбувся похорон Покійного. Сіра і непривітна була днина, як сіра і непривітна було ціле його життя. Похорон велю шістьох священників від проводом о. крил. Вол. Громницького; співав хор „Вояка“ і града духовна оркестра „Міщанського Братства“. З порогу домівки цього товариства попрощав Покійного пос. д-р Ст. Баран від Центрального Комітету УНДО та місцевих українських товариств і установ, окрема тих, де працював пок. Остап Постригач, а на цвинтарі пос. д-р Ладика від місцевих адвокатів.

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

30% знижка цін на всілякі блаватні і повняні товари у фірмі Галицький Магазин Новини Львів — вул. Галицька ч. 13.

Дон Жуан
з мініст
тосі

Нині Великий Театр
в середу 7. листопада
гол. 7:30 веч.

Жінка
перемагає
мужчину!

„Людина і Надлюдина“

Бернарда Шоу найзнаменитша ком. цього автора.

в Театрі Ріжнородностей
8:30 Нині
Завтра в четвер 7:30
„Під примусовою управою“
надзвичайна фарса Льюїса і Баха.

НСВИНКИ

— Василь Гресак, веде далі свою кравецьку роботу, при вул. Сикстуській ч. 23. у подвір'ї 323 14-7
III. сході I. пов.

— Уже вийшов з друку Календар-Альманах „Червоної Калнини“ на рік 1935. Календар бога- трий змістом подає нові цікаві причинки до іс- торії наших визвольних змагань та багато но- вих дотепер неопублікованих світлих, як при- м. ген. Тарнавського в українським генер. одно- строю. — Нова 3-барвна мистецька обгортка арт. Р. Чорній. — Ціна зол. 2.—, з пересилкою 525 2—3

— Найдешевша аскурація життя. Д-р Міль- тон, професор найсильнішого американського університету в Гарвард, розглядаючи вартість пастеризованого молока, приходить до того- го висновку: „Пастеризація рятує здоров'я і запо- бігає хворобам. Не змінює якості молока і не зменшує його відживності. Пастеризація це найдешевша аскурація життя, яку можна за- певнити споживачам молока“. 528

— Сукна на мужеські убрання, раглані, пла- щі і покрива до футер старайся закупити у відповідній і найдешевшій джерелі А. Віттельс, Львів, Рутівського 7. напроти катедрі. Оглянь виставу і переконайся про низькі ціни. 20/80

— Концерт Д. Смирнова у Львові. Славний ге- нор московської опери, що виступав теж у ню- йорській „Метрополітен“ і на столичних євро- пейських сценах дає 8. ц. м. концерт у салі кіна „Аполло“. Крім російських оперних арій від- співає Смирнов теж пісні італійські та еспан- ські. У програму вечора входять теж виступи російського хору Семьонов.

— Нова українська песа. Дня 12. ц. м. львів- ський артистичний гурток „Богема“ ставить у салі Театру „Ріжнородностей“ нову песу Мері- ма-Лужницького п. з. „Акорди“, з музиком Бал- теровича. У песі візьмуть участь пп. Сірська, Ольський, Сорока і Тернівський.

— З радіо. Львівська радіостанція передаватиме в четвер, 8. листопада Богослуження з Во- лоської церкви у Львові. Початок в год. 9.40.

— У середу, 7. листопада, в год. 8. веч. львів- ська радіостанція передаватиме скрипковий ре- сіталь Івана Сенкевича, учителя філії Музично- го Т-ва ім. Лисенка в Станиславові. В програмі м. ін. Людженча „Вітрогоні“.

— Погасло електричне світло. у Львові вікторок чверть на саму вечором. Жарівки за- світилися знову після двадцять хвилинної „пов- ної затьми“ електрики.

— У львівській Суспільній Обезпечальні звіль- нять більшу кількість адміністративних і адмі- ністраційно-лікарських службовців, які працю- ють в амбулаторіях і при спрямовуванні пацієн- тів до лікарів. Є це в зв'язку з дальшою акцією ощадності. В зв'язку з підвищенням виповіли вже в Обезпечальні службу 30 службовцям.

— Афера з перепустками. У коломийському суді почалася розправа проти заступника сні- тинського старости Ігн. Глубовського, службо- внички староства Врублівни, поліцей Петра Ше- плера та 5 жидів з Львова. Глубовський та Врублівна обвинувачені, що за оплатою сто зо- лотих видавали кордонні перепустки всупереч приписові особам, які живуть далі як 10 км. від кордону. Інші обвинувачені були посередника- ми між Глубовським і „клієнтами“ або самі ко- ристувалися такими перепустками.

— Краєва хроніка. З в'язниці в Бродях уті- Петро Дзьоба з Фільварків Великих, проти якого ведуть слідство за крадежі. Поліція при- помоці поліційного пса зловила Дзьобу та від- ставила назад до в'язниці. — В Станиславові відобраз собі життя Іван Кальмут, ем. заліз-ничник, напившись сірого квасу. — У Кро- лівенку пов. Дрогобиць повісився робітник Іван Талька. — До трафіки Розенблата в Пере- мишлі вломилася злоді й вкрали більшу кіль- кість товару та кількадесят зол. готівкою.

— Крива трагедія розігралася в Бересті над Бугом. Минулої суботи в одному з місцевих ресторанів відбулася забава з данигом, на яко- му був теж майор Дурський з жінкою. Над ра- ном його жінку відвів до дому пор. Іванов- ський, бо майор покинув забаву раніш. Почув-

По 15-тихвилинній перерві став зізнавати в год. 12.30 св. Подоський, поліцей з Жовкви, без присяги, який своїми зізнаннями піддержав оба акти обвинувачення.

Св. Антін Фіц, поліційний агент зі Львова, римо-кат., без присяги зізнає про вбивство Яни- ни і замах на Гумена. Свідок переводив слід- ство в обох справах. Зізнає подрібно згінно з актом обвинувачення.

Св. Матвій Пелех не з'явився на розправі. Прокуратор домагається відчитати його зізна- ня. Обор. д-р О. Марітчак ставить внесок, щоб суд переслухав цього свідка. Св. Пелех був при- сутній при реалізації у Калатинського, де поліція найшла куферок підс. Куликовича з нелегальни- ми виданнями ОУН і т. д. Тоді прокуратор зрі- кається взагалі переслухання цього свідка і трибунал рішив його не переслухувати.

Св. Посиф Будний, поліційний агент, римо- кат., на домагання прокуратора заперся, що не зізнає, що підс. Зенон Матла з невідомим муж- чиною стріляв 1. березня ц. р. на Гетьман- ських Валах. По арештуванні підс. Матла сви- док пізнав, що підс. Стойкевич був саме тим невідомим чоловіком. І тоді підс. Стойкевич в арешті признався, що стріляв з „Чорним“. Підс. Матла заперече, на чобі зустрічався з підс. Стойкевичем, бо його взагалі не знає. Так само підс. Стойкевич заперече, на чобі гово- рив зі свідком про стрілу з підс. Матлою.

ВІДЧИТУВАННЯ АКТІВ.

З черги предсідник відчитав протокол зі секції вбитого Ячини, свідчення підсудних і т.д.

ВНЕСКИ ОБОРОНЦІВ.

По відчитанні актів оборонці поставили по- лад 30 внесків допустити нових свідків, пере- вести локальну візію в Академічній Домі і в Жовкві на місці вбивства Ячини та переслухати графальога. Прокуратор спротивався допустити внески оборонців та домагався, щоб на розправі відчитано звіт інституту експертиз у Варшаві про зброю, автоматичний револьвер, з якого вбито Ячину.

ВСІ ВНЕСКИ ВІДКИНУЛИ. — ДВОГОДИННА НАРАДА.

Від год 4-ої до год. 6-ої вечором радив трибунал над внесками оборонців. Всі внески трибунал відкинув. Відчитано тільки письмо інституту експертиз.

ДОДАТКОВІ ВІЯСНЕННЯ ПІДСУДНИХ.

На питання обор. д-ра Марітчака підс. Ку- ликовець каже, що підчас їзди поліційним за- том з Липини до Жовкви вивели його з авто на двоєх і побили його гумовими палицями по голові та по боках.

НА САЛІ ГАСНЕ СВІТЛО.

У цій хвилині на великій салі, де відбува- ється розправа, погасло електричне світло і чорна темнота загостила до суду. В цю мить де- які судді присягли та декто зпоміж публіки стали витягати запальнички, які заясніли не- мов святоївчанські мушки. Минуло декілька хви- лин, а жм. воззаний приміс дворамених свічких з горючими свічками і лампу.

Щойно тепер міг предсідник ці додаткові зізнання підс. Куликовича підкинути до про- токолу. На питання предсідника хто його бив, підс. Куликовець каже, що командант поліції з Жовкви, поліцей Бажейовський та один зі Львова, якого бачив уже тут на розправі.

Крім того підс. Лев Стойкевич на питання обор. д-ра С. Шухевича каже, що ні підс. М. Богун ні І. Микитюк не викладали на інструк- торських курсах. Голос прелегентів на курсах був милозвучніший, ніж голос обох підсудних. Да- лі додає, що цей інструкторський курс відбу- вався в днях 27. і 29. і 30. січня ц. р. Дату при- гадує собі тому, що його сестра Юлія (яка є польською) передавала через підсудного Каса- раба 15 зол. для другої сестри Катерини, за- мешкалої у Жовкві. На питання судді Козьо- ровського каже, що дату, коли відбувся курс, пригадує собі дуже добре тому, що 30. січня сестра-кравчиня мала дістати 15 зол. за робо- ту, ці гроші дістала й їх передала до Жовкви. Цей подрібно не сказав слідчому судді, бо тоді мав гаричку.

Щойно по 20 хвилинах електричні лампи знову заясніли світлом.

На питання прокуратора, в якій цілі змі- няв свої зізнання і тепер запевняє, що ні підс. М. Богун ні підс. І. Микитюк не викладали на курсах — підс. Стойкевич каже, що вчора на розправі був подеперенований. Знову пон кон-

фронтації, заки ще підс. Богун і Микитюк пе- рейшли через кімнату, де зізнавав підсудний, слідчий суддя записав уже до протоколу, що підс. Стойкевич рішуче розпізнав їх як тих прелегентів, що викладали на курсах.

НОВІ ВНЕСКИ ОБОРОНИ.

З огляду на такі в'яснення обор. д-р С. Шу- хевич піддержує свій внесок, щоб трибунал переслухав як свідків Н. Березову і Юлію та Ка- терину Стойкевич, інші оборонці теж піддержу- ють свої внески та ставлять нові.

Трибунал в год. 7.30 йде знову на нараду. Дальший хід з розправи подамо завтра.

Соймові наради.

Буря на соймовій салі.

ВАРШАВА, 6. 11. ПАТ. Сьогодні в год. 10.20 розпочалося перше в теперішній бюджетовій се- сії пленарне засідання сойму, посвячене першо- му читанню проекту спарбового закону з бudge- товим прелімінарем на 1935-6 р. В урядових ла- вках засіли члени уряду з головою ради міні- стрів проф. Козловським. Посли зішлися досить численно. Деяниківську льожу зайняли пред- ставники преси.

Соймовий маршалок д-р Світальський, від- кривавши наради після поладання низки формальних справ вголосив промову, присвячену пам'яті покійних послів, м. ін. міністра ан. справ Бр. Перацького.

Опісля палата приступила до першого читан- ня проекту спарбового закону разом з бudge- товим прелімінарем. Соймовий маршалок уділив голосу міністрові спарбу д-рові Завадському, який вголосив довшу промову.

Після промови мін. Завадського, перший про- мовляв голова Народового Клубу Рибарський. Довшу частину промови присвятив Березі Кар- туській. Зацитувавши слова прем'єра, що уряд виявить у Березі караючу руку, зазначив, що в Березі є лише підозрілі люди, тому годі їх кара- ти, бо в принципі: „Нудна пана сіне леге“. Опісля говорив представник Людового Клубу Руг, який сказав, що його партія одобрива політику мін. Бека в Женеві в справі меншинних трактатів, однак тривожить його розвиток польсько-фран- цуських відносин. Польща повинна адержувати добрі відносини з Францією, Чехословаччиною та Румунією. Зтерги промовляв пос. Жулав- ський (вперше замість голови Клубу ППС Не- дзьялковського). Підчас промови Жулавського був прем'єр Козловський та 8 міністрів. Він ска- зав, що дійсність заперече запевнявання міні- стрів ніби то врізу пошало ліквідують. Зростає нужда населення, безробіття, бюджетові дефіцити. Заатакував заяву прем. Козловського, що Поль- ша мусить війти на вищий життєвий рівень. При кінці промови Жулавського прийшло до бурливого інциденту. А саме, коли Жулавський заатакував предсідника Н. І. К. ген. Кшемєв- ського, закладаючи йому, що в австрійських судах засуджував польських легіоністів, а лав ВВ по- чулися голоси: „То брехня, ген. Кшемєвський врятував життя сотням легіоністів. Ви худобно, вся ваша мова це лайдацтво!“ На салі очинився величезний гамір. Щойно після довшого часу маршалові вдалось втишити салу.

Титулеску в Болгарії.

СОФІЯ, 6. 11. ПАТ. Мін. Титулеску, вертаючи з Анкари, прибув учора до Софії і відбув конфе- ренцію з мін. загр. справ Батоловом, після чого відвідав голову ради міністрів Георгієва, а вче- ром приняв його король.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— В Німеччині встановлено державного ко- місаря для контролі пів. Комісарем став бурмістр міста Ляйпцігу д-р Гергенер.

— Євангелістський єпископ Мілер наказав молитися в часі невідільних богослужень за кан- цлера Адольфа Гітлера.

Чи не стидно Вам, що адміністрація мусить аж окремі пригадки висилати, скільки Ви зачинили за часопис. страції, але ще й в таких скрутних часах наражуєте видав- ництво і себе на непотрібні кошти.

ан на сходах голос жінки, Дурський вийшов з револьвером у руці і стріляв кілька разів до Івановського, владучи його на місці труном. Він підозрівав, що молодий поручник баламутить йому жінку. Тіло Івановського відставлено до шпиталю, а Дурського арештовано.

— **3 Польщі.** Крізь Вислоку біля Дембиці переправлялося човном 5 осіб. На середині ріки човен перевернувся і три особи втопилися. — В Любкові біля Познаня 5-літня донька Мих. Ковальського бавилася в несприятливості родичів бляшанною пушкою, в якій були гроші, і спалила в печі французькі і голландські банкноти вартості 5.000 зол.

— **Небезпечна праця.** Два робітники з Польщі Вацлав Твардовський і Фр. Висоцький, за контрактовані одною французькою фірмою, збирали залізо на полях боїв біля Ст. Мгуель. Підчас праці вибухла граната й рознесла кусники їх тіл на 30 м. довкола.

— **Стерилізація в Німеччині.** В останніх трьох місяцях піддано стерилізації в Німеччині 2.000 божовільних. В найближчому часі передбачують стерилізацію на 14.000 особах, що зголошуються добровільно і мають ріжні фізичні та умовні недомогання.

— **Незломне авто** придумав італійський інженір Тіто Расіні. При швидкості 45 км. авто вдарило об мур, розбило його, а автомобіліст і авто лишилися ненарушні. Винахідник упевняє, що його авто витримає таку спробу і при 90 кілометровій їзді; невідомо тільки, чи такий підхід витримає шофер із гістьми.

— **Боротьба з поліп'єм.** Один італійський порець, що пірнув на дно моря біля Мессини попав в обійми великого поліпа. Коли його витягнули з води приятелі, поліп не покидав своєї жертви і треба було його відривати сокирами. Порець дістав нервової атаки.

— **Ріжні вістки.** Із 65.000 жидів, що ввезли в Німеччину покищо тільки 27.000 дістало заняття і то в Палестині. — Німецький професор Вайхман організує виправу на північний бігун на „Цепеліні“. — Відомий фільмовий артист Чарлі Чаплін дістав погрози, що бандити захоплять двоє його дітей, коли він не складе означеного викупу; Чаплін сховав діти. — Шотландське мисливство рішило в 1936 р. з нагоди 200-ліття великої шотл. льові вибрати своїм „великим майстром“ князя Уельського, що є членом англ. масонства 15 літ. — Іт. диригент Тосканіні дістав від австр. канц. Шушніга перше віддання Бетгоєвенового „Фіделія“ з нагоди його виступу на святковій академії в честь покійного канцлера Дольфуса. — Дефіцит японського бюджету на 1935 р. обрахований на 610 міль. єн; частину бюджету покритуть новими податками, частину державною позичкою.

ДИВОГЛЯДИ.

ЩО МОЖНА ЗІСТИ.

В одному, лондонському ресторані ввели неабияку новину. Гості можуть їсти не тільки страви, але саму карту зі списком страв. Карта ця зроблена з ніжного, смачного тіста, а на ньому виведені назви ріжних страв теж із якоїсь солодкої маси. Одне карті не вільно їсти раніше, аж після обіду — на десерт. Публика за смакувала в таких списках страв і вже інші ресторани наслідують цей винахід. Хтось хто не знає про нього, може дивуватись почувши: „На десерт прошу карту страв!“

3 нових видань.

ЖУРНАЛ З ВІКНОМ НА ЄВРОПУ.

(Докінчення.)

У збірнику „Ми“ надбудемо дуже темпераментно написані „Фрагменти з щоденника“ Святослава Доленги. Коли ставитись до них як до літературного твору, то можна прочитати їх із справжнім задоволенням. Видко, що в душі автора накіпало багато питань і він дав їм волю: нехай бурлять на папері. Нагадуються записки Розанова — мішанина бунтарства і... вибачте за слово — заскорузлості. Думки тут висловлені незвичайно характеристичні для деяких настроїв серед наших робітників пера, що підтримують свій світогляд своєрідним місячництвом наркотиком. Маланюк, Ольжич, Мосендз, Липа і сам Крижанівський не можуть дати собі ради з мезалінізмом Європи й України. Мезалінізм, очевидно, робить тут Європа.

Доленга лякається, що коли станемо самостійною державою, тоді „спокій і пезність існування“ відбере нам творчий розмах. „Українська культура, коли їй судилося розвинутись до нечуваної в Європі височини (а я вірю, що культуру що чекає така доля) розвинується під впливом несприятливої героїчності і війняткової (вибухової) революційності своєї дійсності...“

З дороги життя.

Двадцять років тому...

Як тільки остогидне мені сучасна мила буденщина, тікаю думками в минуле. Купаюся в споминах, перелюблю старі полинялі листи і пожовклі сторінки давніх часописів. Там шукаю відряди і вірю, що щастя є в минулому і лише минуле буває щасливе.

Взяв я вчора „Діло“ з дня 7. листопада 1914. року. Рік 35 (!). Видавцем був д-р Кость Левинський, редактором, якто кажуть, вачальним: Василь Панейко. „Діло“ виходило у Відні щосуботи. Ціна примірника була 20 с., а з німецьким додатком 30 сот.

Двадцять років — і вірити не хочеться. Тоді наш деякі позафронтові ад'ютанти, аспіранти й госпітанти приготувалися до іспиту зрілості, і завдяки директорів Шуратогі здавали всі з добрим успіхом. Во і якже? Приходив молодий кадетааспірант, мав сім медалів (ніхто не визнавався) і заки відповів на питання, брязнув шаблюкою і тоді... шойно зацукався.

І були то часи, коли велика царська армія складала верхам і провалам Бескиду найтяжчі жертви крові і життя і поневоли погоджувалася з думкою, що „не скоро прийдемося на Вене гулять“.

Наш денник зперед 20 років привозить на вступі допис з терену боїв, а саме картина з походу Українських Січових Стрільців, що спустились з карпатських верхів, добилися до Борислава.

Ось цікавий образок із записок стрільця: „На день тринадцатого минулого місяця скликав „собрание“ в'їтів цілого дрогобицького „пов'яту“ — перепрашаю — „у'зда“, обіцяв у'львене від податків, розділ лісів, пасовищ і дібр, вихвалив батюшку-царя і розпустив „вуйтуф“ — перепрашаю — „волосних“ по „волостях“.

По обіді заїхав до Борислава, щоби тут основати „спасительний комитет“. Розпочав нараду в доміці громадської ради. „Гаспадин Рапота“ розказує про Петербург і царя, а в сінях задушили тяжкі черевники. Гаспадин Рапота замовк, вижидуючи спокую. Отвараються двері, входить австрійський офіцер і вісім українських стрільців з настромленими багнетами.

Гаспадин Рапота сів рукою до кишені по револьвер. Офіцер крикнув: „Руки в гору!“ Салдати зробили рух, неначе хотіли боронитись. Один стріль гукнув з сіней і один салдат перевернувся до стіни на підлогу. Решта, шість салдатів і гаспадин Рапота, підняли рамена в гору.

На другий день рано відставили його стрільці піхотою по снігу і по болоті до головної команди в Турю. В зеленявій курті з золотими гузками, сивих штанах, в чоботах з холявами, в московським кашкеті, сопів він з верха на верх, нарікав на дихавицю і пригадував, що він в ранзі „віцегубернатора“, що йому належиться фіра. Але козаки повикрадали були всі коні з околиці і „віцегубернатор“ мусів їти по „Прикарпатской Руси“ пішки.

— Се диво — говорив він мені підчас вічлугу в Кропивнику — нині рано мав я нараду усіх

І далі: „Закі здобудемо державу, ще треба багато поколінь виховати в правдивій героїчності, вспіти (?) їх, ці покоління кровю теплою і солоною, історичним запахом трупів ворожих, на землях, що пливати їм, за маторосійською рецептою, медом і молоком“.

Як уявляє собі автор цю правдиву героїчність — не знаємо. Гадаємо тільки, що на землі недержавного народу завсіді лежить більше трупів власних, ніж ворожих. Знаємо теж, що герої можуть родитись в історії у кожній добі і що найменше родиться їх тоді, коли найбільше людей про потребу героїства винисую всякі мудроці. А щодо Європи то теж кожний бачить у ній тільки ту її сторінку, до якої духова підготований. Доленга бачить „зародок майбутнього“, „саме в новій літературі українській“, що пахне для нього княжою Русю. „В літературі передовсім: Липа і Ольжич... Мосендз... Марко Вороний, Рильський, Зеров, Филипович“.

Ця одна цитата — зразок літературної орієнтації. Хто ставить таких літературних дебютантів і стилізованих декламаторів, хочби і талановитих, як Липа, Ольжич, Мосендз, М. Вороний поруч людей такої глибокої культури й ерудиції як Рильський, Зеров і Филипович, що мають гострий, критичний зміст, важать кожне слово і ненавидять популярного патосу — той краще не тикав би літератури. Гоголь — історіограф не дурно був „лершим національним учителем“ автора. „Мертві душі“ перепалились із „Сорочинським ярмарком“ і „Вієм“... Дим гризе очі, чад зашморочує

Жінки! У своїй бюджеті мусите взяти на увагу Меньяль. Бо при періоді і упалах передовсім Меньяль не найбільша благодать. Ніхто так не плеще свободи рухів у таких випадках як Меньяль. Цей найідеальніший росланий, косметичний олієк є рішуче нешкідливий, бо ажисно його каверх. — У власному інтересі домагайтесь Меньялю, в аптеках, в аптечній або косметичній складі, а де його нежа, тоді дістанете „Меньяль“ — Львів, вул. Потоцького 11 а. 579

в'їтів цілого повіта і він один мені не зрадив навіть одним словом, що австрійське військо вже в повіті“.

А в два дні пізніше довідався я, що грех в'їтів сего повіту покарано в воєнний спосіб на — зраду в хосен Москви...“

З черги йде звіт з діяльності Української Парламентарної Репрезентації, що зібралася під проводом голови д-ра Костя Левинського дня 3. листопада. Пос. Василько оповідав про заходи президії, щоб увільнити інтернованих і прискорити цілу акцію. Посол Колесса зложив звіт „про свою діяльність“ у справі прийняття українців до академічного легіону, почім припоручено президії поробити потрібні заходи в міністерстві війни. Вкінці ухвалили „висловити Його Величеству на руки президента міністрів подяку за найвище письмо з 25. жовтня у справі державної допомоги для населення Галичини і Буковини, яке найтяжче навістилися воєнні події“.

У статті „Граф Тіса у справі угорських українців“ зреферовано враження з подорожі Тіси по українській території угорської держави, де угорський міністр бере в оборону весь загаль населення від духовенства до вірних перед замітами зрад, грабунків і т. п. злочинів. В обширній статті „В Каринтії“ подає посол Лев Левинський гочні вісти про наших людей, розмішених у таборах для евакуованих та їх гірку долю. Решта денника заловнена рецензією п. Софії Дністрянської про концерт Носаленца, некрологом д-ра Льва Лопатинського та приєднаною за тиждень воєнною хронікою.

Серед новинок замітна: „Навчіться мовчати“, де в гострий спосіб напаятировано поширене серед української колонії воєнне і дипломатичне сплітництво. Далі йде новинка про Гломбінського, Бузека та інших шкестольських стовпів, яких політику і дволичність здемушував безсердечно барон Курт фон Реден, наводячи викидки зі статей видаваного під російською окупацією „Слова Польского“. Є теж і вістка подана за „Южним Краєм“ про митрополита:

„Положеного митрополита гр. Шенницького переведено на жито до приватного помешкання біля ютелю Наумова. Квартиру митрополита стереже дальше поліція. Нікому не вільно його відвідувати. Просьбу місцевого рим. кат. священника, щоб йому можна було відвідати архiereя, відкинуто. Графови Шенницькому заборонено листуватись і читати часописи“.

Накінцець дії шпальти „Глядають загублених“. З тої рубрики виходить, що деякі мистці як Осип Турянський і Михайло Паращук погубили свої жінки. Навіть пробовий Григорій Микетей VIII, Вухфельдгассе Тір 11, шукає рідні о. Вожейка. **Тиберій Горобець.**

Увесь цікавий матеріал цього збірника зіпсований непотрібними доціпками „Патетичною передмовою“, „Листуванням з читачем“ і „Листом до редакції“. Один із редакторів цього журналу А. Крижанівський знавдто глибоко пережив подію, біля якої найкраще було пройти мимо: — факт, що д-р Донцов не є джентельменом, бо у полеміці з ним покористувався його приватними листами. Не від нього знаємо методи полеміки д-ра Донцова і краще в цій полеміці не паскудити собі рук. Але молоді, і Донцов із ними як пацієнт Воронова, люблять воювати. Молодість, молодість! **м. р.**

3 кіна.

Кіно „Палас“: „Скампольо“.

Фільма зроблена на основі відомої пєси італійського драматурга Дарія Нікодемі, що помес минулого місяця. Таке собі мале дівацтво, що розноситься по домах білля з пральні та зазублюється у збанкрутованому директорів банку, називається „Скампольо“, що означає „калпик“, „покидьок“. Маємо зворушливу сцену, коли така беззахисна дівчина продає у золотирх свій єдиний скарб: знайдені золоті шпильки, на те, щоби заплатити за колишнього багача... рахують у пральні. Назва історіяка дуже символічна, хоч і примітивна, та місцями дуже дотепна. Головну роль грає Доллі Гас, відома з фільми „Команда сердець“ і Павло Гендлер, м. і час від часу мило підспіває, **(ет.)**

З друкарні Вид. Спілки „Піло“, Львів, Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-50 зол.
Чвертьрічне 15-00 „
Піврічне 30-00 „
Річне 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Важкий білянс кількох місяців...

ПРОМОВА ГОЛОВИ УКРАЇНСЬКОГО КЛЮБУ ПОСЛА Д-РА ДМИТРА ЛЕВИЦЬКОГО НА ПЛЕНАРНОМУ ЗАСІДАННІ СОЙМУ 3 ДНЯ 6. ЛИСТОПАДА 1934 Р.

(Буквальний переклад соймового стенограму).

ВІД 12-ТИ ЛІТ...

Високий Сойме!

Від дня, коли українська репрезентація авійшла до Сойму, себто від 1922 р. вказувала вона на важке положення українського народу у межах польської держави під політичним, культурним, освітнім і господарським оглядом, і щороку, себто від 12 літ стверджуємо, що цей стан з року на рік погіршується. У важкій боротьбі за нашу національну екзистенцію від часу прилуки наших етнографічних земель до польської держави ми не мали від уряду чи організованого польського громадянства не лише ніякої підтримки, хочби лише культурних і господарських потреб, але, назапак, обмежувано, або цілком виможливлено організованим українським силам вести конструктивну працю над піднесенням культурного і господарського буття нашого народу. Панувала середньовічна засада, що легше володіти над темним і бідним народом. Та засада збикрутувала вже давніше й історія вчила нас не раз, та й віні теж вказують на це поділя сході, що найнебезпечнішим противником держави і цілої цивілізації є саме темнота і нужда. Рік по році ми перестерігали уряд і польське громадянство перед наслідками тої політики і хоча вже втратили віру в успішність наших виступів, проте ми робили це тому, щоби мати чисту совість і щоби супроти нас і історії було ясно, хто несе відповідальність за такий стан польсько-українських відносин.

ВАЖКИЙ ОБОВ'ЯЗОК.

З кінцем минулорічної сесії, при генеральній дебаті над бюджетом дня 6. лютого ц. р., я мав честь заявити з цієї трибуни в імені Українського Клубу: „Гадаємо, що аномалія цих відносин дійшла до останньої межі, що найвищий час зробити кінець тій невільній політиці супроти українського народу, якщо не хочеться цілком минути його в обійми розпуки та в політиці катастроф шукати розвязки українсько-польських взаємин“. Що справді найвищий час — це виявили в останніх місяцях такі яскраві факти, як саботаж і пацифікація в угнівському повіті, боротьба за могили поляглих і пацифікація у Самбірщині, пацифікація ведена у великому стилі на Волині, тисячі арештів, сотки політичних процесів і Береза Картузька.

Пошесні недуги не вигасають!

Тому пийте тільки

Пастеризоване молоко

„МАСЛОСОЮЗ“

позбавлене хвороботворчих бактерій.

594

Не для приємності анволікування на це форум наших балачок, не задля скарг перед панам, але для ствердження відповідальності і вини за теперішні польсько-українські відносини, для виконання нашого національного обов'язку — Український Клуб вже в першому дні відкриття Сойму забирає голос, щоби ще раз хочби у загальних рисах представити нинішній стан наших відносин, витягнути для себе і дати змогу Високому Соймові витягнути висновки, які випливають з тих відносин.

ПОДІЛ НАРОДУ І ПОДІЛ ТЕРИТОРІЇ.

Ще за часів Австрії в Галичині й у першому десятилітті відродженої Польщі, польська політична думка, похлоняючись засадою „діли і ет імпера“, шукала і находила у практиці якийсь гурт українського громадянства, який впрягала до свого політичного возу, обманюючи себе надією, що в той спосіб адеморалізує українське громадянство, внесе хаос в його організоване життя, зробить його менше відповідним та ослабить його боротьбу за самостійне національне буття. Всі ці спроби, а було їх дуже багато, завели. В останніх роках польська політична думка, не зрікаючись дальших таких спроб, хотілася ще другого плану. Замість поділу українського громадянства на вигідні собі і вигідні категорії, рішила перевести поділ територіальний. Виготовлено найдокладніший план, пущено в рух цілий адміністративний і поліційний апарат.

ВОЛИНЬ.

Перший експеримент у цій напрямку зробив на Волині п. воевода Юзефський, створив т. зв. сокальський кордон, рішив герметично замкнути його, не допустити на Волинь впливів з Галичини та масово порозаязував культурно-освітні українські організації. Ціле мучеництво мусили переживати наші господарські організації, щоби могли оснувати кооперативу, бо ціле суспільне життя п. воевода хотів замкнути під спільним польсько-українським, регіонально-яклюдно дахом. Наслідки вже виявляються і з кожним днем будуть яскравіше виявлятися — у цілком противажному напрямку від замірів п. воеводи Юзефського. У перших роках після прилуки Волині до Польщі, тамішнє українське населення, мало політично і культурно свідоме, було догідним ґрунтом для більшовицької агітації, яка в різних формах вела там роботу шкідливу однаково для українського народу, як і для польської держави. Колиж тільки українські організації з Галичини, не вважаючи на існуючі перешкоди, почали впливати на Волинь, та основувати там свої організації й конструктивні культурно-господарські осередки, коли тільки життя почало стабілізуватися, маси зрозуміли вагу органічної праці для розвитку свого народу і відносини почали нормуватися: пришло успокоєння, а простій політичній і соціальної демагогії протиставлено реальну працю, в якій почала брати участь щораз ширша верства українського народу. Зі зростом того руху адміністрація почала робити щораз більші перешкоди, ажываючи всяких засобів, щоби відстрашити маси від участі в цій праці. Наслідки такі, що п. воевода Юзефський приєднав собі невеликий гурт відааних йому людей, — що не важка справа у нинішніх кризових часах. Зате більшовицька агітація здобуває з кожним днем ширшу базу для своєї діяльності, так, що потрібна вже збірна відповідальність і пацифікація, в якій як завжди терплять найбільш невинні люди, — що зрештою у численних випадках діється не так зі злої волі, як просто з невідомості. Щораз більше починає ширитися акція націоналістичних терористів які,

не маючи змоги вести конструктивну працю, хапаються засобів терору. Чи така політика корисна для польської держави, хай панове самі собі відповідають. Стверджуємо, що така політика некорисна і шкідлива для українського народу. Будемо такий політиці протиставитися всіми доступними нам засобами і ажывемо всіх засобів, щоби могли на Волині, як і на всіх наших етнографічних територіях, працювати творчо і конструктивно для добра нашого народу тепер і на будуче.

ПОЛІССЯ І ХОЛМЩИНА.

Другим тереном, на якому від кількох літ експериментує польська політична думка, є наші західні національні окраїни. Це ціле Полісся, на якому суцільною етнографічною масою живе ок. 750.000 українців, східна частина Холмщини, де живе 212.000 українців і на захід від Стру Лемківщина з 185.000 українців. Ті землі призначені на польсько-національну експанзію, на повну денационалізацію. На Поліссі не лише нищиться всілякі прояви національного життя, але навіть не признається існування українського народу, а шеф місцевої адміністрації має „завуковувати“ сміливість твердити, що на Поліссі взагалі нема українців, бо є лише поліщуки, православні, або „тутешні“. На Холмщині, у тій від століть найбільш покривдженій країні, де зустрілися аж три національності — москалі, поляки й українці — і три церкви — православна, римська і греко-католицька, — не лише зачинено і збурено сотні православних церков, не лише зачинено там буквально всі українські школи, але в останніх часах заборонено там ще (як і на Поліссі) науку релігії в українській мові, ба навіть проповіді у церквах приказано говорити по польськи.

ЛЕМКІВЩИНА.

В останньому році найбільш енергійно призначено денационалізації українського населення на Лемківщині. Там не тільки розвязують масово читальні „Просвіти“, не тільки всілякими способами підтримують москвофільство, про що точніше зараз оповім, не тільки не допускають легальних часописів зі Львова, але навіть, щоби формально назовні відділити Лемківщину від східно-галицького материнського плена, з яким вона живе впродовж століть спільно зв'язана, відділено Лемківщину від судової апеляції у Львові і приділено її до судової апеляції у Кракові, щоби в той спосіб позбавити її можливості ажывати рідну мову у судівництві; щоби позбавити її права, загарантованого в конституції і мовними законами з 1924 р.

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie, w składzie wiceprezes S. O. Ł. Malicki, jako przewodniczący, S. O. T. Bądzewski i S. O. R. Michale jako głosujący, S. O. T. Bądzewski Nr. 287 z daty Lwów, 26. października 1934, do Sygn. VI. I. Pr. 571/34, na posiedzeniu niejawnym w 27. października 1934 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną 24. października 1934 przez Starostwo grodzkie we Lwowie, konfiskatę czasopisma pt. „Dilo“ Nr. 287 z daty Lwów, 26. października 1934, zawierającego: 1) w artykule pt.: „Nowyny“ w ustępie od słów: „Szczegółowość“ w całości wraz z tytułem — znamienne występek z art. 127 k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by odczerpienie nie więcej umieszczał bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21 ust. druk. z 17/12 1865. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu znieważanie władzy sądowej przez niezasadzoną krytykę wyroku sądowego. Według §§. 417, 489 493 p. k. oraz §§. 36 i 37 ust. prz. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: L. Malicki w. r. Protokulant: Kosiński w. r. Za zgodność: Jannulew kler. sekret.

З тою метою рішено також видрукувати Лемківщину під релігійним оглядом з епархіального перемиського зв'язку і створити для неї окреме єпископство; а коли того заміру досі не переведено в діло, то лише тому, що поки причиною того поділу є політичні а не мериторичні мотиви — не можна знайти ні одного чесного греко-католицького духовника, який прийняв би на себе ту неприємну роль розбирання організації греко-католицької церкви та українського народу.

Не знаємо, чи і в цьому випадку вислід не буде протилежний замірові. У новочасній історії не маємо ні одного випадку денационалізації народів. Чим більший гнет, тим сильніша реакція. Ми певні, що наше населення на цих землях збереже у цілій повноті свою національну свідомість і почуття своєї національної єдності. Мусите, панове, пригадуватися, чи засоби, якими живає нині державний апарат, можуть досягнути задуманої цілі і чи держава скріпить цими засобами свій авторитет і консолідує та зморозує своє внутрішнє життя.

ГУЦУЛЬЩИНА.

В останніх 2-х роках та сама польська політична думка пробує ще експериментувати на Гуцульщині і, користаючи з нужди гірських околиць, збільшеної елементарними катастрофами, пробує, чи не адалось би ще відірвати її від матірнього українського пня і створити якесь окремішне гуцульське племя. Це маніві місцевих кашчиків показати, що й вони мають якісь заслуги і через перевіз на показ кількох темних гуцулів заслужити собі на ласку влади.

МОСКВОФІЛЬСЬКІ ПРИСЛУЖНИКИ.

Крім того поділу української етнографічної території, де введено різні системи правління і де на поодиноких просторах поставлено собі різномірні цілі, щоб лише розбити єдність українського народу в межах польської держави, супроти тої ненавчезної системи, не понехано також і старої системи розбирання української єдності внутрішнього громадянства через творення гуртів у самому українському громадянстві. А що з огляду на велику свідомість українського народу і його організацію національних сил, годі перевести це з очевидним зовнішнім успіхом, тому рішено послужитися ренегатами українського народу — москвофілами. Треба признати, що дуже мало державних мужів і політиків у Польщі отверто признається до цього. Частина їх справді не вірить в успішність такої політики, а більша частина стидиться, що у своїй політиці користується таким партнером. Одинок підтримувача москвофільства це ре-

Оказійна продажня — флякеля на біллі 0-65, наталіна 180, штрукси і бархани за 6 з ціни купити у БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

альний факт особливо на Лемківщині. Наведу лише кілька фактів. В останньому році закрито в цій Східній Галичині, особливо на Лемківщині, чимало філій „Просвіти“, зате у тих самих місцевостях не тільки дозволено відкрити москвофільські читальні ім. Качковського, але навіть органи прилюдної адміністрації явно за ними агітували. Деякі старости на Лемківщині не дозволяють українським кооперативам улаштувати аматорські вистави, з яких дохід має бути призначений на повення. У тій самій місцевості староста дозволяє на аматорську виставу у читальні ім. Качковського, де представляють апологію московського більшовизму, а на сцені рають образи християнських святих. Не хочу говорити про управу великого фундаційного млетку Народний Дім у Львові. Ця скандальна справа була вже часто порушувана не лише в українській пресі, але також у польській, та у судах. Колиб ця справа торкалася якогонебудь прилюдного польського млетку, то й у нинішніх часах давно вже її зліквідувалиб.

ДИВОГЛЯДНІ „ТАЛЕРГОФСЬКІ СВЯТА“

Хочу згадати тут хіба ще про одну подію, яка мала вже комічний характер. В останньому році москвофіли демонстраційно святкували т. зв. талергофські свята. На тих святах селяни мешерували у вишиваних українських сорочках, — спроваджені на місце свята за гроші, — з трюхколіровими російськими лентами і під трюхколіровими російськими прапорами — при співучасті представників польської державної влади. Те зіставлення вишиваних українських сорочок, трюхколірових російських барв, та участь державної польської влади — справді гумористичне, коли зважити, що трюхколірові барви є серед українців символом національної зради, а легіоновий адвиг маршала Пілсудського повстав у боротьбі з трюхколіровим російським прапором.

СЬОГОДНІ ОДНОМУ ПАНОВІ — ЗАВТРА ДРУГОМУ...

Маємо безліч матеріалів, як державні влади підтримують на наших теренах москвофільство, — і хочу зазначити, що навіть відповідальна за ту політику особа ствердила недоцільність якійсь фаворитування москвофільства. Знаємо, що того, що нездібно до життя,

не можна згальванізувати і що життя перейде над цим експериментом до денного порядку. Однак сумніваємося, чи колись у критичному моменті вийде на користь польській державі користування елементом, який не має своїх власних життєвих ідеалів та який служить нині одному панові, а завтра з такою самою готовістю служитиме другому.

Переходжу тепер до обговорення політики польського уряду супроти українського народу як цілості і окремих місцевостей від минулої сесії сойму завданю нашому національному життю кілька дуже болючих ударів, внаслідок яких польсько-українські відносини зазнали нового ще більшого напруження.

НЕДОЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ШКІЛЬНИЦТВА.

Одною з найважливіших ділянок нашого національного життя була справа нашого шкільництва. Щороку представляли ми Високому Соймові і тут на пленумі і в комісіях, як з кожним роком позбавляли нас вселюдних шкіл, як українські школи переіменовували на чисто польські або уттраквістичні, яким абсурдом з педагогічної точки погляду є уттраквізм, як масово переносили учителів-українців до центральних і західних воевідств Польщі, а нам призначували учителів-поляків, дуже часто з незвичайно малими кваліфікаціями, які не знали ні української мови, ні душі української дитини, як фальшували висліди — єдиного нашого засобу боротьби за українську школу — шкільного плексіту, як замикали наші середні школи, як тяжка атмосфера панувала і панує в тих школах, як утруднювали закладання нових і ведення існуючих приватних шкіл і позешкільну освіту та як не допускали нашої молоді до вищих шкіл.

Довгі літа ні сойм ні уряд не звертали уваги на наші твердження, щойно перед несповна роком у бюджетовій комісії при дискусії над міністерством освіти тодішній голова ради міністрів і рівночасно міністр освіти п. Биджевич уперше ствердив, що польсько-українські відносини є наслідком давніших доконаних обома сторонами помилок і що сьогодні може бути час направити ті відносини та залишити гостру боротьбу на мішаних теренах, а також що по-

РАГЛЯНИ 78—30Л.

у величезній виборі 223 2—3 поручає фірма

Герман Кац ул. Леґіонів 7.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 9. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

18

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

ХІ. НАЦІОНАЛЬНИЙ РУХ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ СЕРЕД УКРАЇНСЬКОЇ ГІМНАЗИЙНОЇ МОЛОДІ В ТЕРНОПОЛІ. ТЕРНОПІЛЬСЬКА „ГРОМАДА“.

Національні організації в демократичнім українським дусі, які ґрунтувалися серед гімназійної молоді Східної Галичини від початку 60-их рр., стали безперечно основою українського відродження в Галичині. З гімназій виходили молоді люди, борці за українську ідею, які відтак справджували її в пізнішій життєвій діяльності серед суспільності. Їх ідеологія довшувалася вже в гімназіях, в університеті приходили вони вже готові. В гімназійних організаціях, у „Громадах“, творилися основи їх світогляду, яким вони кермували усе життя. В „Громадах“ училися вони бути вірними синами свого народу, розуміти його минуле, заглядати в народну душу. Тут наставлялися молоді сили до боротьби з ворогами нації. Бувші „громадяни“ не далися заманити в польський табір і вони завдали успішну боротьбу з москвофільством, яке в тих часах стало залізати нашу суспільність як сильна, деморалізуюча отрута.

Між усіма східно-галицькими гімназіями була під цим оглядом, хто знає, чи не перша, тернопільська гімназія і тернопільська „Гро-

мада“. Це була справдішня українська твердиня, це була сильна, свідома організація молоді, яка вже в найраніших літах лучила її в свідомий, ідейний гурт. Коли я в пізніших літах, беручи участь у публічному житті, стикався з найширшими верствами нашої суспільності в цілм краю, то стрічав часто колишніх тернопільських „громадян“, і то між найкращими і найбільш заслуженими діячами. Український рух ріс і розвивався серед тернопільської молоді автоматично; одно покоління передавало його другому, старші ученики виховували молодших. Український рух був тут вислідом традиції, доброї традиції тернопільської гімназії і тернопільської „Громади“. Я прожив у Тернополі майже повних десять літ (70-і рр.) і застав там традицію 60-их рр. В тих роках вийшли з тої гімназії такі люди, як Олександр Барвінський, опісля посол до сойму і парламенту, тепер гофрат і шкільний радник; покійний Осип Барвінський, діяч і письменник, автор драми „Павло Полуботок“; покійний Володимир Барвінський, політик, організатор і публіцист; покійний Андрій Січинський, людина великих способностей, бувший діяч у львівській громаді, урядовець прокуратури і скарбу; покійний Микола Січинський, священник і соймовий посол; Володислав Федорович, власник дібр, бувший голова Товариства „Просвіта“, тепер член палати панів; д-р Іван Пулюй, тепер гофрат і професор політики в Празі; покійний о. Михайло Чачковський, діяч у Скалатщині; покійний д-р Володимир Ганкевич, адвокат у Бучачі, і багато-багато інших, що вже в 70-их рр. були відомі, як діячі та заслужені, а на кожний спосіб збудували люди які

опісля в пізнішій життєвій оправдали кладені на них надії.

В початках 70-их рр., як я приїшов до гімназії, були у вищих від мене класах брати Горбачевські, старший Іван, теперішній гофрат і професор університету в Празі та член палати панів, і молодший Антін, тепер адвокат і посол соймовий та член державного трибуналу. Були дальше брати Мелешкевичі, покійний Тома, опісля парох у Вікні коло Скалата й Іван, тепер нотар; Андрій Тимус, тепер священник у Тереховельщині; Іван Волянський, опісля перший організатор і священник для українців в Америці, тепер священник у Тереховельщині; Константин Цірик, священник у Коломиїщині; Осип Домбчевський, опісля священник і діяч у Виткові коло Галича; покійний Мартян Вербицький, опісля радник суду у Львові; Юрій Чубатий, тепер священник у Бережанщині; покійний д-р Іван Лошнів, адвокат і діяч у Тернополі; о. Северин Борачок, діяч-організатор у Жидачівщині, основник і перший директор „Кравого Союзу збуту худоби“; о. Іван Кузьмович, тепер священник і діяч у Скілщині і багато-багато інших, яких нині вже не пам'ятаю. Всі вони були „громадяни“, які залишилися вірні своїм ідеалам і кожний з них, відповідно до сил та обсягу своєї діяльності, старався більш або менш інтенсивно справдати ці ідеали в пізнішій життєвій. А в гімназії манифестували вони своє українство на кожному кроці і давали живий приклад нам, молодшим.

В 70-их рр. вийшли вже були з моди народні козацькі костюми, які носила молодь у 60-их рр. Та в тернопільській гімназії носили їх ще брати Горбачевські і вбиралися в них

ручив опрацювати цілий комплекс питань, які зв'язані з українським шкільництвом, щоб могли безсторонньо обдумати, які зміни і в якій ділянці можна би зреалізувати.

У моїй заяві з дня 6. лютого ц. р. Український Клуб прийняв той вияв добрих намірів п. прем'єра до відома. Ми висказали надію, що п. міністр як шеф уряду відповідальний за свої слова перед усіми чинниками — має повну змогу зреалізувати цілий комплекс справ, зв'язаних з українським шкільництвом, при чому ми заявили, що український нарід є вже народом, який має зовсім викінчені форми свого національного розвитку і може задоволитися тільки такими змінами, які є потрібні для його національного життя вже в стані теперішнього розвитку. Недога по тій заяві п. міністр Єнджевич уступив зі становища голови уряду і міністра освіти, а його відповідальність за слова супроти всіх щезла.

Ми довго чекали на зреалізування заповіді голови уряду і щойно перед місяцем появилася заява сучасного пана міністра освіти, в якій він заповідає заснування рільничого ліцею з українською мовою навчання щойно зі шкільним роком 1935-36 в невідомій ще місцевості. І до тієї заяви ми віднеслися позитивно. Зацікавлені рільничі кола при нагоді обговорювання дальшої долі і напрямку рільничого ліцею, який має бути заснований, подякували пану міністрові за ту заповідь, уважаючи її першим етапом розв'язання цілого ряду питань, зв'язаних з українським шкільництвом. Однак в загальному українського громадянства зродилося, бо мусило зродитися, почуття зневіри, що по заповіді голови польського уряду, яку він подав на такому компетентному форумі, як бюджетова комісія союму про зміну цілості політики польського уряду в справах українського шкільництва по цілому році очікування реалізується обіцяною заснування однієї середньої рільничої школи і то ще непевної щодо місця. Цілість шкільництва як звучувалася за час цілих літ, так звучується і сьогодні, а українське населення щораз більше втрачає надію і віру в можливість задоволення своїх потреб у тому напрямі в межах легальної і конструктивної праці

(Продовження буде.)

КОЖНА УКРАЇНЬСЬКА УСТАНОВА:

читальня, кооператива, кружок „Р. Ш.“, Сокиль чи Луг — повинна заабоновати для своїх членів „Діло“. Видаток, зложений на передплату „Діла“, оплатиться кожному товариству сторницею.

Лебедина пісня.

Варшава, 6. листопада 1934.

Вибраний в листопаді 193... р.

союм розпочав свої праці 8. грудня 1930. Тодішні вибори, переведені відомими засобами, дали рішучу більшість в союмі і сенаті санаційному таборові, що мав перевести уздоровлення політичних і господарських відносин у Польщі. Від цього часу відбулися чотири бюджетові сесії польського парламенту і минуло повних чотири роки і весілля зовсім уздоровлення, гучно заповіданого в часі передвиборчої агітації. Господарська скрута тяжить далі аморою на мільонах населення польської держави і не видко ще початку поправи господарського життя. Якраз у цьому часі село збіліло цілковито і вертає до відносин знепрод сотні літ.

Немає теж ніякої зміни на лінії у ділянці внутрішньої політики. Навпаки. Відносини тут погіршалися значно. Це відноситься у першу чергу до польської національної політики у взаминах з т. зв. меншинами, зокрема супроти нас, українців. Якразим доказом не тільки дальша ліквідація українських шкіл, але й лишень відсутність поліпшення загальної політичних взаємин органів державної влади супроти українського населення, але теж і останні події з господарської ділянки вклучно з історією Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Все те знайшло обширну характеристику й освітлення у сьогоднішній промові голови Української Парламентарної Репрезентації, яку читачі „Діла“ будуть мати на іншому місці у повному тексті.

Один успіх має теперішній правительствений табор, а саме у ділянці зовнішньої політики. Це сталося може не так завдяки особистій діяльності польських керівників цієї політики, як радше сприятливим обставинам — бракові тривкої консолідації між світовими потугами. Польща це зручно використала і скинувши зі себе курателю Франції, мала відвагу заявою міністра Бека в Женеві в Союзі Народів виповісти договір про охорону меншин.

Теперішній польський парламент, чи пак його більшість, не був ніколи самостійним політичним чинником. Осередком усього державного життя є від травня 1926 р. так званий рішучий чинник і він та його оточення справді рішають часто, не оглядаючися на нинішню парламентарну більшість, яка апробує те, що їй пропонує її уряд.

Гомінкою була ще не так давно справа зміни конституції, що була навіть основним виборчим

гаслом при останніх соймових виборах. Відомий спец від виборчих тріків, віце-маршал Цар, і сервіз навіть цю зміну у минулий соймовий сесії у формі т. зв. тез при гучному аккомпаніменті соймової більшості і польської санаційної більшості. Радости не було міри і кінця. Проект п. Цара вважали вони за панацею, що за одною цією давкою виликує Польщу раз на все з усіх її болів та недомогань. Цей чудотворний лік п. Цара є сьогодні в сенаті, що мав за завдання перевести тільки основну правно-технічну коректуру. Рішучий чинник мовчав і своє слово мав сказати щойно недавно і то таке, що „царський винахід“ став зовсім безвартісним. Говорять нині в союмі, що по репаратурі соймового конституційного проекту в сенаті вернеться він до союму, що теперішня соймова більшість, яка при експодуці опозиції ухвалила цей проект, — не признає сенатської репаратури. Тим самим теперішній сойм не перевів би зміни конституції і полишив би це своєму наслідникові, який мав би прийти на світ десь у другій половині 1935. р. Це очевидно злогоди, однак такі, що можуть справи здійснитися. І тут знова матиме голос рішучий чинник.

В сіру осінню днину розпочав сойм нині свої наради, на яких почав відспівувати свою останню лебедину пісню. Ні арією пісні, ні її змістом громадянство майже зовсім не інтересується. Це можна було завважити на нинішньому засіданні. Соймові галерії напів порожні. Не багато цікавляться і самі послі, хоч знають, що це остання сесія у біжучій календарі. Між союмом і життям, його клопотами і амбіціями нема нині майже ніякого природного зв'язку. Пересічний громадянин у Польщі орієнтується вже здала дуже добре, що джерело права не знаходиться в соймовому будинку при вул. Вейській, але в резиденції президента у замісниківській палаті. Говорить про це величезне число — 66 — президентських декретів, виданих на основі майже необмежених повноважень, яких наголошувати відчитано зі соймової трибуни на початку нинішнього засідання. Парламентаризм разом з демократією належать тепер у Польщі до архівальних памяток давнини.

Не промовляв нині в союмі прем'єр д-р Кошовський. Вважав він за відповідне на кілька днів перед тим виголосити свою інавгураційну промову у польському радіо. Не мала вона характеру програмової мови шефа правительства, торкаючись головне злободенних господарських питань, у яких скорі здійснення і так мало хто вірить. Промовив тільки міністр скаргу п. Завадський. Основною рисою його промови був — як завжди — великий оптимізм. Мовляв, господарської скрути вправді ще не опановано, але аріст податкових впливів (читає: праця податкової шруби) і звуження видатків роблять бюджетову рівновагу дійсною дійсністю і найпізніше до трьох літ Польща поборе всі свої фінансові і господарські труднощі. Блаженні віруючі, але таких не багато.

Критично до цієї урядової віри поставилися речники соймової опозиції. Знавець польських економічних відносин — голова Клубу Народового проф. д-р Рибарський піддав основній критиці офіційний оптимізм, виказуючи, яка далека і невідомо дорога до його здійснення. Суто політичної сторінки торкнувся представник пелесів пос. Жулавський. Говорив з вервою більше у вичовому тоні, не лишаючи сухої нитки на теперішніх урядових достоїнствах, що в часі війни перебували в заплілі польських легіонерних формацій, а нині мають владу, хотять бути менторами польського публічного життя. Речник польських хлопів пос. Руг говорив знова дещо в елігічному тоні, висказуючи признання для керівників польської закордонної політики за її успіхи в побажаннім задержанні і на будуче якнайтісніших зв'язків із Францією та поправу взаємин з Чехословаччиною і Румунією. Не забув теж пос. Руг вдарити поклоном перед колишніми членами Виаволея — тепер міністрами — Косцязковським і Понятовським — даючи вислів надії, що саме вони причиняться до поправи долі польського села.

Промови представників поменших соймових клубів були мало помітні. Відносилися вони до другорядних справ, або мали на меті партійні порахунки. З промови німця пос. Франца треба зазначити його велику лояльність супроти поль-

звичайно в неділі і свята на екзурту і до церкви. Оба високі і стрункі хлопці робили між нами цим строєм правдиву сензацію. Москва-фільства не було в тернопільській гімназії ані сліду. Майже дев'ять літ, до р. 1869, був катехитом Лука Цибиш, стрешний московфіл, що в 1869 р. перейшов до Росії, там прийняв православ'я і був найперше учителем богослов'я в Холмі, відтак парохом у Варшаві, вкінці парохом у Радомі, де й умер 1911 р. По нім лишилися записки, видані недавно проф. Студинським, в яких він признає отверто, що його завданням було ширити московщину і православ'я та нищити українство як найтяжчого ворога Росії. А проте його довголітня діяльність у Тернополі лишилась без впливу. Молодь не подобалася. В українській твердині тернопільської гімназії не було вилону. За моїх часів не було ні одного ученика, який би признавався до московфільства, навіть у тій формі, в якій воно тоді проявлялося, себто в замишуванні до етимології і читанні „Науки“ Наумовича. В пізніших літах, як я був уже у вищій гімназії, прийшов один московфіл, зайдя з Коломиї Онуфрій Геців, який в останніх роках перед світовою війною виявився як сирайний чорнокошенець та здекларований московський агент; у часі війни він умер у Росії. Та від нього сторонили відразу вся гімназія й ученики русини не мали з ним ніяких зв'язків. Всі були, як сказано, самі свідомі українці та з малими винятками самі члени „Громади“.

До „Громади“ приймали звичайно щойно у вищій гімназії, найчастіше щойно в п'ятій класі; винятково приймали деяких уже в класі четвертій. Та ціле життя молоді було

уладжене так, що було воно вже від самого початку приготуванням до будучого „громадянства“. Мене помістили в першій гімназійній класі на станції у нашого свояка Рожанковського, урядовця при податковій уряді. Разом зі мною було там на станції ще кількох учеників з нижчих клас. Домашнім нашим інструктором був ученик самої класи Осип Свідер, хлопський син з Грималова, дуже свідомий українець і очевидно член „Громади“. Зараз першої суботи взяв він мене з собою пошукати на станцію до п-ні Добруцької, де мешало багато учеників з вищих клас і де була бібліотека, з якої ученики українці випозичали книжки. Була це бібліотека „Громади“. Книжки означені були печаткою, на якій був галицький лев, над ним напис „Бог — надія“, а під ним букви „Г. Т.“, тобто „Громада Тернопільська“; та нам внаслідок, що це значить „Город Тернопіль“ та що це є українська студентська бібліотека, яка переходить з одної генерації на другу та служить до вжитку загально українських учеників. Тоді був бібліотекарем ученик восьмої класи Єронім Лукашевич, з яким я стрівся опісля як із судовим радником у Стрию; та був він уже тоді напів олошачений, оженючися на старість з молодого полькою — піддався їй зовсім і став для української справи зовсім апатичний. Однак тоді був він „громадянином“ та завідував бібліотекою „Громади“. Йому віддав мене мій інструктор Свідер та поручив випозичати мені книжки що суботи, з тим, що я мав прочитати їх за тиждень так, щоб чергової суботи зміг здати справу з прочитаного.

(Далі буде.)

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ
30% знижка ціни на всілякі блаватні і вовняні товари у фірмі **Галицький**
Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

ської держави. Була це найважливіша промова, яку сьогодні виступив у сеймі.

Жиди — пос. д-р Тей та радні Левін говорили — як наслідок — про убогість (не існуюча реальність) жидів на господарському полі і домагалися ринковості жидів у всіх ділянках.

Одиниці представників білорусів у сеймі, пос. Бремич, говорив про переслідування білорусів, яких виключно польською народною школою на білоруських теренах хочуть спольонізувати. Давши також, що білоруси в Польщі числом около шістьох мільйонів не мають нині ні одної публічної білоруської народної школи, а білоруські приватні гімназії уряд ліквідує. Прийшов до слів і представник наших радикалів-соціалістів — пос. д-р Ладика, порушуючи у своїй коротенькій промові деякі справи, які обширно вже перед тим обговорили в останній промові голова Укр. Парл. Репрезентації — д-р Дмитро Левицький. Говорив теж і львівський халек — дивний пос. ко. Шидельський, що завжди стається ворожо до наших національних змагань. Цей польський католицький священник не забув і нині кинути в намірної християнської любові каменем у наш город, схвалюючи беззастовідно всі відомі нам польські поганієння супроти нас.

Найважливіше з нинішнього засідання було те, що сьогодні порушено обширно справу Берези Картуської. Говорили про неї пос. Рибарський, пос. Руг, пос. Жулавський, оба українські промовці пос. д-р Д. Левицький і пос. д-р Ладика, пос. Бремич та ще дехто, домагаючися знесення табору ізолювання в Березі Картуській, що є порушенням людського достоїнства, як не менше порушенням обов'язуючого права і дотикає людей, яких навіть прокуратор не потає до варшавської відповідальності. Словом, Береза Картуська була — так скажимо — героєм дня і вела у дебат велике оживлення.

Опозиції відповідав кошинський міністр пос. Медийський, один з чоловік керівників сучасного режиму. Перевів поразки з сесії, а торкаючися справи Берези Картуської, зазначив, що була вона державною konieczністю у боротьбі проти тих, що цілю свої діяльності поставили собі підмінити польську державу.

Наприкінці треба зазначити, що авшпольські посланці внесли в сейм інтерпеляцію в справі полі у Березі Картуській, а соціалісти поставили ладний внесок, підписаний і українськими посланцями, у тій самій справі. Крім цього наші посланці з Укр. Парл. Репрезентації (УНДО) оголосили нині два внески в справі Берези Картуської і один внесок в справі ухвалення декрету президента в справі скасування окружного суду в Сміноці.

Внески відослано до відповідних комісій. Мабуть завтра появиться розпорядок президента про відложення сесії на один місяць так, що щойно в грудні сейм матиме нагоду докінчувати даліше розпочату сьогодні свою роботу.

Д-р Степан Баран.

Напруження польсько-чехословацьких взаємин.

ПРАГА, 7. 11. ПАТ. Мін. Бенеш виголосив щора в чеському парламенті промову про заграничну політику. М. ін. він заявив, що Ліга Народів не є вже заради конструктивної міжнародної політики, але все таки вважають її останньою й одинокою силою, яка може перешкодити вибухові війни. В Європі зарисовується нова політична констеляція, якої головним складником є: польсько-німецьке порозуміння, проєкт східного пакту, вступлення Совітів до Ліги Націй і справа порозуміння між Францією, Італією й Малою Антантою. Взаємини Чехословаччини з Німеччиною є добрі й поліпшуються автоматично при кожному зближенні Німеччини до чехословацьких приятелів. Між Чехословаччиною і Польщею стриває стан взаємної політичної

ЛІТЕРАТУРНА НАГОРОДА НА РІК 1934.

КОМУНІКАТ Т-ВА ПИСЬМЕННИКІВ І ЖУРНАЛІСТІВ ІМ. І. ФРАНКА.

Рада Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка рішила визначити за найкращі твори української літератури, які появились окремих виданнях на західних українських землях і на еміграції в 1934 р., такі три нагороди:

I-ша нагорода у висоті 600 зол.;

II-га нагорода у висоті 400 зол.;

III-тя нагорода у висоті 300 зол.

Збірка жертв на „Літературний Фонд“ серед нашого громадянства та наших установ принесла цього року менші успіхи, як у минулому році, тому Рада Т-ва мусіла обнизити висоту нагород. Досі вплачено до „Центробанку“ на цю ціль 825 зол. Рада Т-ва сподіється, що Українське Громадянство в цих останніх двох місяцях збільшить свою жертвенність і допов-

нить „Літературний Фонд“ не тільки до вище визначеної висоти, але й дозволить Раді збільшити нагороди або створити додатково ще одну, четверту нагороду.

Рада Т-ва запросила цього року до журі, яке визначить найкращі твори для нагород, тих членів Товариства: Осипа Боднарівича, Волод. Дорошенка, д-ра М. Гнатишака, Константину Малицьку, Миколу Матівець-Мельника, Мих. Рудницького, д-ра Василя Сімовича і Юру Шкрумеляка.

Жертви на „Літературний Фонд 1934“ просимо слати на адресу: Львів, Центробанк, вул. 3. Мая 15, з допискою: „На літературний фонд“. Список жертводавців подамо у черговім комунікаті.

Суспендування українських учителів на Буковині.

Румунське міністерство освіти уневажнює суспенсії 12 українських учителів, двох з черновецького й десятих із сторожинецького повіту. Про долю інших суспендованих учителів западе

пізніше рішення. Дванадцятьом реактивованим українським учителям виплачують задержані їм платні.

Інтерпеляції в справі Берези Картуської.

Польський Народовий Клуб оголосив у сеймі інтерпеляцію в справі Картуської Берези. Інтерпеляція вказує на погане харчування інтернованих. Давть їм недопечений хліб, хорим не дозволять стосувати діти, інтернованим, що виходили рано на роботу поза табором, давали спершу виродков кілька тижнів обід аж в 8. год. по полудні, не дозволяли приймати харчевих пачок. Гігієнічні умовини були теж важкі. Не дозволяли вживати щіток до зубів, ані не давали мила. В арешті, до якого запероторювали за дрібні провини, ув'язнені спали на голій дошці. Інтернованих змушували до важкої фізичної праці в таборі й поза табором. Крім того мусіли виконувати найбільш прикрі роботи. Веліли їм чистити виходи і мити руками сплывачки. Далше в інтерпеляції сказано, що інтернованих били поліційні службовці. (Подаємо дослівно за „Халекю“ — Ред.). Не були це річі виняткові, але не було виконання засад поведіння, встановлених владою табору. Найбільшою жорстокістю визначалися постерункові ч. 186, 196, 230 і старший пішодок; вік ч. 9.

Нагляд над табором у Березі виконував ковода Костек-Бернацький, який часто відвідував табор і знав про життєві умовини в ньому. Інтересувався всіми подробицями поведінки з інтернованими. Центральна влада знала про відносини, що панували в Березі, доказом чого був побут у таборі п. Кавецького, директора деп. в мін.

зн. справ. Інтернованим, що мали покинути табор, п. Кавецький заповідав, що знову будуть інтерновані, якщо оповідають про те, що пережили в Березі.

Інтерпелянти звертаються до голови ради міністрів з запитом, чи описані факти поведінки з інтернованими в Березі Картуській були виконані з наказу уряду?

В тій самій справі вплинула інтерпеляція ППС. Сеймовий маршал прийняв обі інтерпеляції.

Крім того вплинули внесення Християнської Демократії та Народової Партії з домаганням звести президентський декрет, що звів концтраційні табори.

Вже вийшла нова цікава історична повість із часів Хмельниччини

Андрія Чайковського

„Полковник Кричевський“

видання Кооперативи „ХОРТИЦЯ“ у Львові.

192 ст. друку, ціна зол. 1-90

Набувати в видавництві Львів, вул. Руська ч. 3. Своім прихильникам Кооператива висилає книжку поштою з залученим чеком.

За океаном.

ЛЕТУНСЬКЕ СВЯТО У ФІЛЯДЕЛЬФІ.

Як і слід було сподіватися, українське летунське свято, що відбулося у Філядельфії в неділю 21. жовтня, випало дуже гарно. Хоч коло 1. години сполудня небо дещо затягнулося та хвилями нахмурав дощик, але небезом знов випогодилося і потепліло й так видержало до вечора. Літак „Україна“ з Дітройту дещо припізнився, через що свято зачалось з півторогодинним опізненням. Літак „Львів“ із Шикаго через алу погоду на заході не прибув. Але публіка, якої зібралось понад 3.000 осіб, була вдоволена та з одушевленням вигала летунів і жовто-блакитний літак, що зручно, легко та сміливо шибав по під небеса. Всч. о. Крупа і Тиханський відправили у „Шіценпарку“ водосвяття і молебень на інтенцію українського народу та виголосили відповідні промови: о. Крупа по українськи, о. Тиханський по англійськи. Співав мужеський хор під управою п. Коцюбинського, що відспівав теж многолітствія. За кожним „Міогая літа“ січовики віддали салву з крісів. Опісля уставився похід з прапорами, умундурованими січовиками та оркестрою на чолі. Оба летуни, пп. Чайковський і Чайка, йшли зараз за прапорами. Похід пішов під гру оркестри на летунське поле, де вже докола літака „Україна“ окупчилась добра тисячка цікавих земляків. З тими, що прийшли походом та що несли автомобілями, було понад 3.000 душ. З крила літака промовна місцевий отаман п. Василь Волчанський, витяючи летунів, після чого сів побіч пільотів в літак. Загудів мотор і небавом „Україна“ закружила понад головами народної маси, що витяла літак гриміючи окликами. Опісля багато учасників пробували лету „Україною“. Навдоволившись видом літака, публіка переважно вернулась до парку, де забавлялась до вечора. На другий день оам літак „Україна“ відлетів домі.

Німеччина перестерігає перед окупацією басейну Сарі.

РИМ, 7. 11. ПАТ. Провідник комітету трьох барон Альфонсі прийняв враз з німецьким амбасатором двох німецьких знавців, які засували ставище Німеччини в справі плівіситу у басейні Сарі. Визначення 40-кілометрової смуги зловж німецького кордону басейну доказує, що від Німеччини не погрожує ніяка небезпека. Тому Німеччина домагаться від Франції, щоби відклика-

ла військовоє поготівля, бо військова окупація Франції неможливість плівіситу. Німецькі делегації домагались припинити ворожу акцію німецьких емігрантів проти режиму націонал-соціалістів. У протилежному випадку відповідальність за можливі непередбачені події у басейні Сарі сладе на емігрантів.

—о—

Перемога през. Рузвельта і демократів.

ЛЬОНДОН, 7. 11. ПАТ. Дотепер надійшли вістки, що при виборах до палати послів вибрано 167 демократів і 33-ох республіканців. Дотепер нема вісток з 215 округ. Таким чином більшість у палаті послів матимуть демократи. При виборах до сенату чинять з перемогою теж кандидат

демократичної партії. При виборах на постійних губернаторів перемогли теж демократи. В деяких стейтах дійшло до крівавих заворушень. Є вбиті і ранені. Алтон Смітлер кандидат на губернатора стейту Каліфорнія вийде теж переможцем.

За замах на А. Гумена і вбивство поліційного агента Яцини.

Чергова велика судова розправа С. У. Н. у Львові.

ТРЕТІЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

ДОДАТКОВІ ПИТАННЯ.

Розправа почалася в год. 9.15 раню. Тому, що трибунал відкинув додаткові внески оборонців покласти нових свідків, оборонці підсудних Галапаца, Куликівця і Васечка зголосили додаткові питання. Трибунал по півторогодинній нараді частинно допустив деякі есентуальні питання.

ОБОРОНЕЦЬ ЗРІКАЄТЬСЯ ЗАСТУПСТВА.

Обор. д-р С. Шухевич зголосився першого дня розправи як заступник оборонця д-ра С. Шевчука, який боронить підс. Васечка. Нині обор. д-р Шевчук не прийшов, бо занедужав. Обор. д-р С. Шухевич склав заяву, що зрікається заступства д-ра С. Шевчука, себто оборонця підс. Васечка, тому, що між обороною підс. М'яли, його клієнта й обороною підс. Васечка заходять великі суперечності.

Прокуратор противиться і каже, що таких суперечностей в обороні обох підсудних нема. Ціль такої заяви обор. д-ра Шухевича, мовляв, ясна, а саме: унеможливити дальшу розправу. Обор. д-р Шухевич реплікує.

ОБОРОНЕЦЬ З УРЯДУ.

Трибунал по 20-хвилинній нараді, з огляду на недугу обор. д-ра С. Шевчука, рішив визначити д-ра С. Шухевича оборонцем з уряду для підс. Васечка.

25 ПИТАНЬ.

З черги предсідник трибуналу відчитав 25 питань, 20 головних і 5 есентуальних. Усім підсудним поставлено по одному питанню по думці статті 97 § 1 к. з., себто злочин державної зради за приналежність до ОУН. Крім того 4-м підсудним поставлено питання за приказ і допомогу до вбивства; підс. Куликівцеві питання за вбивство С. Яцини і підс. Васечкові за намагає вбивство А. Гумена.

ПРОМОВА ПРОКУРАТОРА.

В год. 11.45 почав промовляти прокуратор.

ПРОМОВИ ОБОРОНЦІВ.

Ціле пополудне і ввечером промовляли оборонці. Присуд западе пізно вночі, тому його подамо завтра.

Нарада мін. Ляваля з німецьким амбасадором.

ПАРИЖ, 7. 11. ПАТ. Міністр закордонних справ Ляваль відбув учора нараду з німецьким амбасадором Кестером, з яким обговорив справу плебіситу у басейні Сари. Мін. Ляваль заявив, що Франція не зречеться своїх зобов'язань супроти ради Ліги Націй. Заперечив вістки за-

кордонної преси начебт військові наказано строге поготівля. Амбасадор Кестер заявив, що Німеччина не заперечує постанов версальського трактату про свободу голосування громадянам басейну Сари.

Японський ультимат до Китаю.

Китайська преса повідомляє, що головна команда японських військ вислала китайській владі ультимативну ноту в справі обсадження Великого Муру сильними китайськими військами. В ноті Японія грозить збройною інтервенцією,

якщо китайські війська не покинуть негайно заняті позиції. Одночасно над Пекіном пролягла ся у вісторок равком ескадра японських літаків, які скинули на місто легючки, заповідаючи оккупацию японськими військами.

Комбатанти піддержують Думерга.

ПАРИЖ, 7. 11. ПАТ. Прем'єр Думерг прийняв делегацію, зложену з представників союзу комбатантів і інших угруповань, що нараховують разом з і пів мільйона членів. Предсідник делегації вручив прем'єрові декларацію, яка стверджує, що підписані під нею без огляду на приналежність до різних угруповань готові піддержати прем'єра Думерга всіма силами.

ПАРИЖ, 7. 11. ПАТ. Федерация 6. комбатантів, що має 1 мільон членів, остерегла прем. Думерга перед розв'язанням парламенту та осудила введення до конституції закону про державних службовців.

НАЙПЕВНІША ЛЬОКАТА ГРОША У ПОЗИЧЦІ РІДНОЇ ШКОЛИ. КОЖНА ПОЗИЧКА 25 ЗОЛ.

Загинули в летунській катастрофі.

БЕРЛІН, 7. 11. ПАТ. Пасажирський літак, що курсував на шляху Кенігсберг—Берлін, після того як перелетів над Данцігом, мусів осісти в місцевості Грос Ракет біля Лявенбурга. З невідомих причин літак увал на землю. П'ять людей, що були в ньому, загинули на місці. На місце катастрофи виїхала слідча комісія.

Продовжили стан облоги.

МАДРИД, 7. 11. ПАТ. Стан облоги в усьому краю продовжили ще на один місяць.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— В Астурії поліція й військо skonфіскували в останньому часі коло 10.000 ручних крісів і кільканадцять скорострілів.

— Бразилійська поліція ствердила, що хорватська організація „Усташа“ в Сан Павло була у зв'язку з марсельськими вбивцями.

— В Будапешті розпочався процес Сильвестра Матушки, що спричинив на лінії Відень-Будапешт залізничну катастрофу, в якій загинуло 22 особи.

— Тому, що китайські урядові війська заняли місто Чан-Тін, відділи китайської червоної армії евакуювали столицю червоної провінції Сі-Кіан, місто Тіу-Кін.

— Уряд єгипетського прем'єра Джегія паші подався до димісії. Король Фуад визначить наступника прем'єра.

— Японський амбасадор у Вашингтоні Сайто зложив на руки державного секретаря Філіпса протест японського уряду проти переслідування японських колоністів у штаті Арізона.

— В містах Касель і Фульда влада закрила ряд різницьких і кольовіальних склепів з причини напущення пиячків про матимазні міни.

Помер Штекер.

ВАРШАВА, 7. XI. ПАТ. Сьогодні в год. 4. рано помер в шпиталі відомий польський змагун Теодор Штекер.

Штекер занедужав був тому кілька днів у своїй земельній посылості Халбово, в плонському повіті. Його перевезли до шпиталю у Варшаві, та всеж не вдалося ствердити, що долягав Штекерів. Горячка доходила до 40 ст. і тоді змагун старався вискочити з ліжка, тому його мусили прив'язувати. Досі не ствердили, що дійсно аломлю змагуна. Кажуть, що в останніх змаганнях у Берні в Швейцарії противник так сильно кинув Штекером, що відбив йому обі нирки або печінку. Правдоподібніше буде, що Штекер затроївся якимись невідомими бактеріями. Штекер уродився в 1897 році.

Аптон Сінклер перепав.

НЬЮ ЙОРК, 7. 11. ПАТ. Губернатором штату Каліфорнія вибрали знову губернатора Меріма. Він здобув більшість голосів 25.000. Так кандидатура Аптона Сінклера перепала.

НЬЮ ЙОРК, 7. 11. ПАТ. Губернатор ньюйорського штату Леман одержав 500.000 голосів більшості. Більшість голосів упала в північній частині штату, яку вважали доменою республіканців.

Гупові об'єкти
BERSON

це дешева
гатуркова марка

Відложення сесії сойму та сенату.

ВАРШАВА, 7. 11. ПАТ. Нині в год. 13-12 з'явився в соймовому будинку директор правного бюра президента ради міністрів Володислав Пачоський та вручив маршалові сойму розпорядок президента держави в справі відложення звичайної сесії сойму. Ось цей розпорядок: „На основі уст. 25. конституції відкладаю з днем 7. листопада 1934. р. звичайну сесію на 30 днів.

Спада, 6. XI. 1934. Президент Річпосполитої Ігнатій Мосціцький, президент Ради Міністрів Януш Коаловський“.

Опісля дир. Пачоський доручив розпорядок подібного змісту з покликанням на 37. чст. конституції маршалові сенату.

Шкільна дахна.

Міністр скарбу Завадський заповів у своїй промові, яку виголосив у соймі, введення нового обтяження населення в користь освіти у виді т. зв. шкільної дахни. Проект нового закону має з'явитися незабаром у соймі. Вимір шкільної дахни буде залежний від величини мешкання, яке податник займає. Впливи з дахни будуть призначені не на будову шкіл, але на винагороду для вчителів, головню за надобовязкові години. З тих грошей будуть також покривати винагорода членів іспитових комісій та пенсії шкільних дефіцитів і лікарів. Побір дахни розпочнеться від 1. січня 1935 р., а впливи передбачені на 16 мільонів зол.

СМЕРТЬ ЗА ДЕЗЕРЦІЮ.

ПРИСУД БОЛЬШЕВИЦЬКОГО СУДУ НА МОРЯКА, ЩО ЗАЛИШИВСЯ У ГДІНІ.

Два місяці тому, 3. вересня ц. р., до Гдні приїхали три большевицькі кораблі: „Марат“, „Калінін“ і „Володарський“, де спинилися на 5 днів. Польський публіци дозволили оглядати ці кораблі — „десяти большевицького будівництва“. В дійсності ці три кораблі походять ще зперед революції і тоді називались: „Петропавловськ“, „Примислав“ і „Побідник“. Але про цей факт моряки мовчали.

Перед візитою у Гдні большевики вибрали самих вірних большевицькому режимові моряків. Підчас свого побуту в Гдні ці моряки захилювали життя та побут у СССР і з захопленням оповідали про свою військову службу у флоті. Колиж цим морякам дозволили вийти на беріг, то по від'їзді тих большевицьких кораблів виявилось, що багато моряків скористало з нагоди і не вернулось уже до „батьківщини робітників і селян“.

Недавно большевицький суд почав розглядати справу тих моряків, які залишилися у Гдні. Суд розглянув уже справу моряка Воронкова. Большевицька агенція „Тасс“ оглашала такий комунікат з цієї розправи:

„Военна колегія найвищого суду СССР під проводом Матуловича розглянула 4. листопада ц. р. справу Сергія Василевича Воронкова, колишнього моряка корабля „Марат“ та устійнила: Підчас побуту корабля „Марат“ у польському порті Гдні 7. вересня ц. р. один з моряків, Воронков Сергія Василевич, ур. 1911 р. відмовився вернутись на корабель і по від'їзді корабля залишився на території Польщі. Тому допустився злочину зради своєї батьківщини. Військова колегія найвищого суду СССР на основі статей 319 і 320 совітського кримінального закону і декрету уряду з 8. липня ц. р. про зраду батьківщини рішила засудити Воронкова Сергія Василевича за зраду батьківщини на розстріл та поставити його поза законом, а майно skonфіскувати. Крім того колегія рішила арештувати рідню Воронкова і передати її воєнному судові“.

Одна дія
в пеклі

Нині в четвер 8. XI. 1934.
Великий Театр

7-30 „Людина і Надлюдина“
Г. Б. Шова — найзнаменитша комедія цього найпопулярнішого драматурга світа.

Останній раз!

Нині в четвер 8. XI. 1934.
у Театрі Річпосполитостей

Після повороту з Росії — беруть співучасть крім ансамблю хору п. Мечисл. Фогг, Мариса Нобісіана і Адам Висоцький.
Завтра в п'ятницю „Х — 33“

Перед упадком Думергівського уряду.

Реформи прем. Думерга треба вважати негребаними. Радикальні міністри поставили виступити з уряду, бо їх фракція не годиться на ухвалення бюджетової провизорії замість повного бюджету. Думерг хотів довести до ухвалення провизорії, щоб на випадок розв'язання парламенту забезпечити собі фінансові засоби.

„Матен“ повідомляє, що коли Еріо сказав Думергові, що радикально-соціалістичні міністри не годяться на провизорію, Думерг відповів йому: „Коли маю говорити широким, то ви, панове, повинні відійти“. На це Еріо: „То ви, пане прем'єр, випаляйте нас!“

Після того президент Лейбен переговорив з радикальними міністрами і йому вдалося зговорити радикалів, щоб остаточно постанову відложили до четверга. Все ж ніхто вже не вірить, щоб вдалося удержати теперішній уряд.

Здається, що президент поручить знову Думергові створити уряд, та Думерг не згодиться. Як кандидатів на прем'єра називають: президента палати депутатів Бусона, міністра закордонних справ Лавала, міністра фінансів та марш. Петена.

Авас повідомляє, що всі можливості порозуміння вичерпалися та що останнє засідання міністерської ради було вступом урядової кризи.

Журналістка перед воєнним судом.

Як ми вже повідомляли, еспанська влада арештувала на засіданні конгресу кореспондентку паризького щоденника „Левр“ паню Тері. Вона стане перед воєнним судом. Паризька преса визнає французький уряд, щоб дав зрозуміти еспанському уряду як невпевненість під кожним оглядом було для Еспанії, колиб прийшло до процесу проти французької журналістки

Останні вістки з виборів у 3л. Державах.

НЮ ЙОРК, 7. 11. ПАТ. Досі є вістки про виїзд до палати репрезентативів 208 демократів і 22 республіканців, а до сенату 19 демократів і 3 республіканців.

З Берези і до Берези.

При кінці життя вивезли з Тернополя до табору в Березі Каргузький абсолютний фільософ О. Мурія і студента Петра Кравченюка. — До окружного суду в Тернополі привезли в Березі Каргузької Фелікса Кордубу, що перебував у таборі відокремлення вже п'ятий місяць. Тепер одержав він акт обвинувачення з арт. 97. §. 1.

2. листопада вернувся з Берези Каргузької студент Ярослав Яковський зі села Рахня, пов. Долина.

НОВИНКИ

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46. Приймає футра до переходу на літо. 1287 64-?

— Затверджені владою Косметичні Курси з правом видавання дипломів Стефанії Гавришевичеві, Коперника 42а/II, телеф. 72-18 додаткові вписи. Практика у кабінеті „Distinction“, отвертий цілий день. Поради даю. ч. 330 9—10

— Найкраще випраний ковчезник тільки в українській пральні „Брін“, вул. Баяхарська 21. 18-20 22—?

— Вже вийшов з друку Календар-Альманах „Червоної Калини“ на рік 1935. Календар багатий змістом подає нові цікаві причинки до історії наших визвольних змагань та багато нових дотепер неопублікованих світлих, як прим. ген. Тарнавського в українським генер. однострою. — Нова 3-барвна мистецька обгортка арт. Р. Чорній. — Ціна зол. 2.—, з пересилкою 2.25. 525 3—3

— Діти! Не забудьте, що вже сьогодні, четвер 8. листопада в год. 3. попол. відбудеться „Велика дитяча забава“, яку улаштує Тво „Українська Захоронка“ в салі „Бесіди“, при вул. Рутівського 22. Прийдіть усі! 533

— Управа міста, яка допускається кримінального недбалства. Гастінкс, комісар гігієни в Торонто твердить, що просто не можна подумати собі, щоб думаючи людина при виннішому стані науки хотіла компрометуватися, висувати аргументи проти науково-санкціонованої пастеризації молока. Управа міста, яка не забезпечує своєї молочної апропізації при помочі пастеризації допускається кримінального недбалства. 534

— 3*Українського Лікарського Товариства. У п'ятницю дня 9. п. м. в год. 19. відбудуться у

домівці Товариства при вул. Чарнецького ч. 26, I. пов. сходини членів з рефератом д-ра Т. Е. Бурачківського; 3 діяльності Заряду Львівської Лікарської Палати. 537

— Листопадовий Вечір у Соколі-Батьку. В неділю 4. п. м. уладня С.Б. в домівці Т-аа для своїх членів Святочний Вечір у пам'ять Листопадових Днів. Програма свята була різноманітна і виконана виключно власними силами. По вступним словам про вагу Листопада для молодого покоління, відчитано листу подяглих за Волю Соколів, а відтак ішли продукції сокольського хору під провідом побр. Тихоліза В., декламації пос. Пасічник С., дует на гітару побр. Кешуби В. і Тихоліза С., спомини вперед 15-ти років побр. голови інж. Хронзвєта, акції товариства гутірка. Свято затягнулося до пізнього вечора. Учасники розійшлися аповні задоволені.

— Абстинентська анкета. Заходом секції українських студентів абстинентів відбудеться в неділю 11. п. м. в год. 2. пополудні, в акад. мічного Дому студентська анкета в справі поширення абстинентського руху та ощадності акції на загаль українського студентства. Виклад на тему: Абстинентський рух як суспільне питання, вголосить мгр. Лозинський Осип, на тему ощадності п. Корчинський з РСУК. З огляду на вагу справ побажана якнайбільша участь гостей.

— Хто відповідає за недбалість лікаря суспільної забезпечальності. Найвищий суд оголосив рішення в справі відповідальності за шкоди наслідком недбалства лікаря суспільної забезпечальності (Каси Хор'х). В рішенні стверджено, що домагання винагороди за шкоду, яку потерпів забезпечений наслідком недбалства лікаря суспільної забезпечальності, є претензією цивільно-приватною. Суспільна забезпечальність не відповідає за відомні наслідки наукових помилок, яких допускається прийнятий нею лікар, лікуючи членів забезпечальності. Тому перед виконанням лікарського заходу, хочби неопераційного, який може мати шкідливі наслідки для здоров'я, слід повчити пацієнта про можливу шкідливість заходу і мати згоду пацієнта на переведення того заходу.

— Ревматична порада. У львівській поліклініці (Ліндого 5) урукомили порадою для ревматично хворих. Порада уряди в понеділки та четверги від 11—12 години.

— Річний абонемент на комплетне умундування студента, а саме: убрання, плащ та мундур військового підготовлення ратами по 10 зол. місячно, лише в спеціальним магазині студентських убрень А. Віттельс, Львів, Рутівського 7, напроти катедри. 20/80 -?

— Електрифікація Тернополя. На останньому засіданні м. ради в Тернополі ухвалили заключити угоду з командою 54. п. п. в справі доведення електричної енергії для новозбудованих касарень цього полку на передмісті Загробеля. Громаде поробить додаткові інвестиції у свому електричному заведенні, коштом ок. 40.000 зол., а військово позичить стількиж грошей для міста на інвестиції.

— Перепусткова афера в Снятині. Перед окружним судом в Коломиї розпочалася розправа проти заступника снітинського старости мгр. Ігн. Глубовського, уряднички староства Марії Врубеля, чотирьох постерункових, д-ра Я. Гольдшляга і д-ра М. Ляндеса зі Львова, вмішаних у велику перепусткову аферу. Глубовського і Врубеля обвинувачено, що за оплатою 100 зол. видавали граничі перепустки особам, що мешкали далше ніж 10 км. від границі. Інші обвинувачені посередничали між Глубовським і клієнтами або самі користали з відпусток. Обвинувачений віцестароста Глубовський до вини не почувається, стверджує, що центральна влада потурала видаванню перепусток для осіб з глибини краю, а в деяких випадках навіть телефонічно наказувала видавати. Впродовж року видавано поверх 5.000 перепусток, а в літніх місяцях доходила до 250 денно. На перепустках урядничка Врубеля подавала все місце замешкання Снятин, щоб польських громадян охоронити від румунських граничних комісарів, що чигають на „бацинші“.

— Циганська язва. На Лемківщині появилася добре зорганізована ватага циганів, що непокоїла населення частими крадіжками і вломами. ватага сиділа в лісах і тільки ночами робила виврани. Поліція арештувала вже чотирьох циганів, а за іншими їде погонею.

— Львівська хроніка. На вул. Зиблікевича Едм. Камуба та Мир. Шведих із Богданівки побили Тад. Завадзького з вул. Кордівського 9 та забрали йому капелюх і вічне перо вартости 65 зол. — На вул. Мохначького два прохожі попросили д-ра. Сев. Барбага, щоб позволив їм закурити папіроску. Як відійшли, Барбаг перекладався, що вкладав виставлений солонник. —

У каналі міської річки на Знесінні вийшли трупа 8-міс. дівчинки. — Вибори до лікарської ради у Львові визначено на 16. грудня ц. р. — 26. п. піхоти, стационований у Львові, перенесено до Городка Яг. — Арештовано см. сержанта Яна Шерера, що виманив від різних людей гроші та документи, обіцяючи виробити їм посади.

— Краєва хроніка. На дім купця Якова Бірманна в Трійці пов. Снятин напали вночі три озброєні бандити й почали грабити. Одне Бірман застрілював сусідів, наслідком чого бандити втікли. — В Макувеві біля Мостиск якесь молода жінка, з вигляду служниці, лишила 3-літню дівчинку, яку вкравла мабуть своїм хлібодавцям зі Львова. — На хату купця М-ас Айгена в Біші (пов. Бережани) в 12. год. вночі напало 4-х озброєних бандитів, два в хресті, один у револьвері, а один у довгий ніж і забрали 20 доларів і 23 золоті. Мойсея Айгена, який боровився, бандити перестріляли.

— Згинуло 300 расових курей. Під Краковом створено велике заведення плеєння курей, що мало коло 800 курок і когутів найкращої англійської раси т. зв. леггорнів. Управа цього заведення замовила в останніх днях від міського гнцля мясо на живлення курей. Мясо, яке він доставив, було видко зіпсуте, бо до двох днів згинуло 300 штук дробу. Ветеринарний лікар ствердив пошесть тифу і наказав знищити решту зіпсутого корму та ізолювати здорові штуки.

— Великі зловживання в скарбовому уряді. Судове слідство в справі грошевих зловживань на терені 22-го скарбового уряду у Варшаві викрило що два урядовці, начальник екекуції Лукасеніч і секвестратор Боровський в порозумінні з урядовцем Завішою вкрали 170.000 зл. на шкоду державного скарбу. Гроші пропутали на гулятику, а карти та гру на кіньських перегонах. Всі три призналися до вини.

— Стежні листи за директором. Варшавська поліція розіслала радіограму та стежні листи за б. директором державного заведення досліджування харчів інж. Генр. Жмгродом. Він виїхав із Варшави та скривається невідомо де. В заведенні викрили великі надужиття. Інж. Жмгрод брав собі гроші за переведженні аналізи. Свого часу він виступав як знавець у процесі Горгонової та його опінію збив проф. Ольбрихт.

— Чи оклик „Гайль Гітлер“ каридостойний? Цим питанням займався на днях найвищий суд у Варшаві. У місті Тчеві підчас переїзду німецьких самоходів, що в серпні ц. р. брали участь в німецькому рейді і за дозволом польської влади переїздили крізь польську територію, німці польські громадяни, кричали „Гайль Гітлер!“ За те адміністраційна влада покарала їх гривною. Окружний суд доглянув також у тих окликах неохоту і легковажність для польської держави, виявлені солідарністю з рухом, настроєм ворожо до польської держави, якого представники задумують відірвати західні землі від Польщі. Однеже найвищий суд не згодився на такі мотиви нижчої інстанції й змісни присуд окружного суду, уневиннив обвинувачених, причому оголосив широкое обвинувачення.

— Політика і кіно. Звин наш часопис вийде з друку може вже будемо мати звістки про вислід виборів до палати представників у Вашингтоні про третину нових сенаторів і цілий ряд нових губернаторів. У каліфорній кандидат на губернатора відомий письменник соціаліст Антон Сінклер від партії демократів. Представники великого фільмового промислу ведуть кампанію проти нього, закликаючи до солідарного голосування всіх кінових артистів і статистів. Зате Сінклер має по своєму боці свого приятеля Чарлі Чапліна, якому обіцяно високе становище — контролю фінансів фільмового промислу. Сінклер запевняє, що за його урядування щезне в краю нужда.

— Річні вістки. Англійська морська і повітряна фльота, з 112 літаків і 30 кораблями, почала маневри в Па де Кале; тема маневрів: заатакувати від моря Портсмут і оборонити його літаками. — Саксонське міністерство внутр. справ заборонило займатися окультизмом: ставити гороскопи і продавати окульт. книжки. — Словіський уряд має намір у 1935 р. електризувати 600 км. залізничного шляху. — Предсідником Союзу чужинних журналістів у Польщі вибрали 33 голосами француза, проти 11 голосів на німецького кандидата. — Один із грецьких часописів розписав збірку на шлюбний дарунок для княгині Марії і зібрав багато гроша. — В америк. стоїть Небраска будувати міст через Міссурі, який коштуватиме 30 міль. дол.; проект цього мосту збудувала 20-літня панна Рід, яка саме скінчила університет. — У Женеві помер колишній міністер справедливості Оскар Коу у 66 р. життя. — У Римі помер славний хірург Джованні Вельо, що за 40 літ зробив приблизно 50.000 операцій.

3 театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „ЛЮДИНА І НАД-
ЛЮДИНА“, комедія на 4 дії В. Шова.

Про цю п'єсу можна би написати цілу студію. Написався вона „комедією і філософією“ і сам її текст удвоє більший, ніж нормальна п'єса на один вечір. Крім цього має вона тринадцять сторінок передмови і великий додаток: Книжку серця п'єси „Підручник для революціонерів“.

„Людину і надлюдину“ написав Шов на тему Дон-Жуана. Глядач, що не читав її у книжці, може про це і не знати. Великої III-ої дії, де Дон-Жуан виступає у пеклі, звичайно не ставлять на сцені, бо вона є нелегким філософічним коментарем до решти п'єси, що може йти і без цієї дії.

Дон-Жуан Шова це справжній мужик і мистець: оба ці ідеали (100-відсоткової „чоловічості“ і мистецтва) стоять на протилежних бігунах жінок, що хоче відібрати мужчине свободу, необхідну для його творчості. Герой Шова — Геннер адає собі справу з цією небезпечкою подружжя і борониться перед нею своєю діалектикою, втечею і поведінкою абстимента — надаремно. Добрих 30 років минуло від часу, коли п'єса ця обурювала не тільки англійську консервативну публіку, а більшість її полемічних дотепів і гострих зауваг має досі силу актуальної суспільної критики. Критика ця спрямована проти таких відвічних суспільних боаяків як облуда і страх перед зміною.

Виставили цю п'єсу дуже дбайливо, з прегарними декораціями. Тільки герой-революціонер виглядав занадто по-салатовому, не має характерних зверхніх ознак людини, що гіршить усіх своїми манерами, погорджуючи прийнятими товаришескими формами. Гра артистів першорядна. Публіка після II-ої дії була п'єсою захоплена.

М. Р.

Із судової салі.

ЦІКАВА АПЕЛЯЦІЙНА РОЗПРАВА У ЛЬВОВІ
ЗА ВБИВСТВО СЕЛЯНИНА.

Цікава розправа відбулася дня 5. XI. ц. р. перед Апеляційним Судом у Львові, в сенаті, в якому проводив предсідник Ягодзінський, а виступали радники Хмелевський і Шулівський. Внаслідок акту обвинувачення, внесеного проти молодих парубків з Добрачнина коло Кригинполя, а саме проти Петра Канюки, Василя Сосновського і молодого господаря Михайла Пилипчука, відбулася дня 1. червня ц. р. розправа перед трибуналом окружного суду у Львові. Прокуратор обвинувачував згаданих селян за вбивство парубка Івана Пилипчука 13. березня ц. р. в селі Добрачнині, на тлі сорогування вище згаданих селян, як українців проти Пилипчука, як „старорусина“. Так представлена була справа в акті обвинувачення, однак переведена розправа вказала, що між вище згаданими була звичайна парубочья сільська авантюра, зовсім не політична. Тоді то присудом сенату окружного суду у Львові, якому проводив радник д-р Двожак, а виступали радники д-р Льюкер і д-р Криницький, засуджено Петра Канюку за вбивство Івана Пилипчука на чотири роки, а Василя Сосновського за підмову Канюки до вбивства Пилипчука на три роки, вкінці Михайла Пилипчука звільнено від вини і кари.

Наслідком відклику засуджених Петра Канюки і Василя Сосновського відбулася саме 5. ц. м. апеляційна розправа перед згаданим на вступі апеляційним сенатом. Після переведених додаткових доказів і висновків заступників сторін предсідник Ягодзінський оголосив вирок, яким кару в'язниці Петра Канюки підтверджено в цілості, а Василя Сосновського звільнено цілком від вини і кари. Пошкодовану матір б. п. Пилипчука заступає перед апеляційним трибуналом адв. д-р Маріян Глушкевич, обвинуваченого Петра Канюку адв. д-р Старосольський, а обвинуваченого Василя Сосновського адв. д-р Євген Давидяк. Так отже Василь Сосновський, який був арештований разом з Канюкою, пересидів у слідчій арешті від дня трагічного випадку, себто 13. вересня ц. р., аж до 5. листопада безвинно, і дня 5. ц. м. вийшов із в'язниці в Львові після майже вісіммісячного в ній побуту.

ДИВОГЛЯДИ.

ПІЖАМИ ДЛЯ ПСІВ.

Парижанки придумали нову м'яу. Цим разом не для себе, а для своїх псиків. Псиків на сон дістають піжами. Така піжама коштує часом і 500 фр. А псик не розуміючись на цінах часто поводитьсь з нею так, що на другу ніч треба його адягати в нову піжаму. Одночасно на вулицях Парижа тисячі людей шукє шоночі якогонебудь захисту.

Ніюдин

німецький селянин не може обійтись без часопису, тому точно що місяця вирівнує передплату за свій часопис. А українські передплатники?.. — Тому в місяці листопаді кожний читач „Гіла“, що одержав пригадку враз з поштовою складанкою, за затягнений борг за часопис, повинен негайно вислати цілу залеглу суму, щоб не бути гіршим від німецького селянина.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Руский м'сяць.

Є така польська приповідка: „Чекай, поламаш рускі м'сяць!“ Приповідка стара як світ, що пережила не одну війну й угоду, не один уряд і армію, не одну зміну граничних і політичних стовпів.

Чув я цю приповідку не раз, але ніколи не застановлявся глибше над нею, от — думаю — такий собі вислів і годі. Як і в нас приповідки подібного стилю, а ніхто над ними не ломить собі голови: „Пішло йому як з Петрового дня“, „Скривився як середа на п'ятницю“ і т. п.

Але врешті застановило мене, що значить до біди руский м'сяць і котрий саме м'сяць є ним. Адже з чогось воно пішло і щось мусить означати!

Довго мучився, передумував, котрий це м'сяць і чому така назва. Перебирав кожний м'сяць і прикладав до нього цю назву, але ніяк не підходило. Січень... Лютий... Вересень... Ні! Може липень, серпень?... Ні!

Аж урешті-решт знайшов.

Листопад!..

Навів мене на цю думку один польський мемуарист, який свої спомини з львівських боїв затитулював: „Рускі м'сяць“. Чи тільки тому затитулював, що в тім місяці відбувся наш листопадовий переворот? Чи тільки той один листопад має право так називатися?

Ось ті питання, які я поставив собі на початку. Почав я шукати в історії, в споминах, врешті у власній пам'яті — годиться. Кожний листопад, а вже за останніх кільканадцять літ кожний м'сяць має право називатися „рускі м'сяць“.

Весна. Вересень, квітень, травень — місяці як голуби. Спокійні, вмішані, трохи розмріяні.

Літо. Червень, липень, серпень — лізаві. Глядять на світ прижмуреним оком, переказують з боку на бік і навіть важку справу перео-

чать. Що це все супроти вічності — кажуть собі і зівгають.

Осінь. Вересень, жовтень — місяці пробування, місяці проєктів і надії на поправу. В політиці, в літературі, в передплаті, в парітку. Живий сезон.

Аж приходить листопад.

Активність доходить до найвищої напруги, мало того, минає найвищу напругу і викидається. З більшим, з меншим тріскотом вискакують з національного організму іскри і б'ють куди попало. Найчастіше вискакують наприклад з руки, а вдаряють у ногу, або назапак, або ще інакше.

Добрі іншим разом люди стають як бритва, згідливі товариства переміняються в стадо ос і починається. Бритва різє, осі тнуть, нарешті бритва до бритви дзвонить, осі на осі намагаються, така коломийка піде, що аж лячно стає: А що, як так цілий божий рік буде?

На щастя місяць триває тільки 30 днів. Рідко коли вересень отся перескочить на грудень. Часом ще захопить день-два, але це вже останні додрги, бо листопад минув і — справа скінчена.

Місяць грудень — передзвонючий час, клопіт з гріними, надія на кутю... Геть з роздорами, на бік непорозуміння!

І дивись: усі ці бритви чи осі стають мов не ті. Люди собі привітно балакають, товариства згідливо працюють, сонечко, хоч і зимове, привітно всміхається. Рай, хоч і крізоватий, мир, хоч і не вічний.

Не без впливу тут наше химерне підсоння. Осінь, видно, приносить зі собою якісь незнані, а грізні бакцилі і напускає їх усюди: і по приватних мешканнях і по товариствах. А вони скакнє у наші душі і далі — множитися.

Ми тоді мов не ті: Один на всіх, всі на одного, аж гомін іде... Тоді й посторонній чоловік не витримає, бачить таке то й від себе кілька стуків саяів докине.

А в запалі і не чуємо.

Щойно в грудні починає боліти.

Галактіон Чинка.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

О. Володислав Нанаси, парох Угринько-вещ, пов. Заліщики, помер у Львові дня 6. XI. ц. р. в 77. році життя і 52. році священства. В. Й. П.

Теодозія з Шухевичів Руденська, дружина пароха зі Старого Гвіздця, упокоїлася по короткій і тяжкій недугі дня 4. листопада в 52. році життя. Похоронна відбудеться дня 7. XI. ц. р. В. Й. П.

Іван Банах, господар в Підберізцях упокоївся по короткій недугі 12. жовтня ц. р., проживши 73 літ. В. Й. П.

Дописи.

ЖОЗКВА.

Місцева гімназія без греко-католическої катехети! Третій місяць минає, як о. шамб. Погорельський, дотеперішній катехет тутешньої гімназії відійшов на емеритуру, а його місце до цієї пори не то постійно, але й тимчасово не обсяжене. Українська молодь у числі до 50 блукає і не побирає науки релігії свого обряду, хоч батьки зовсім не бажать собі безконфесійного виховання своїх дітей. Місцеві оо. Василіани мають доволі здібних сил, котрі могли би в ряді піднялись би усунути цю аномалію. Коби лиш трохи доброї волі у тих чинників, що про цю справу рішення!

Прохання до радних міста. Одним з головних артерій доїзду до Жовкви є вулиця Турецька, а останніх літх переіменована на вул. Бр. Перашкох. Цією вулицею йде головний тракт до Мостів Великих, Кристинополя, Сокаля і далі. Сотки фірм з різним табором, десятки авт, автобусів, мотоциклів та пішоходів побільшують рух вулиці, а вже найрухливіша зона в часі приарків і торгів. Вулиця до цієї пори не має хімії, котрим могли би піші ходити і не паражуватись на небезпеку здоров'я, а то й життя. Від багатьох літ мешканці вулиці просять мігстрат уладити хочби скремний хідник, коли вже годі здобути на культурний і навіть своїм коштом почати заводити річ, щоб зменшити видакти мігстратської каси. Всі заклади, як досі, даремні. Цією дорогою просять мешканці тої вулиці радних міста позбати при ухвалі бюджету на 1935-ий рік, щоб виставили якусь квоту на цю некучу річ.

СПОРТ.

З КРАЕВОГО СУБРЕФЕРАТУ КОПАНОГО М'ЯЧА
У. С. С.

Подіємо до відома, що остаточні змагання за першество краю між перлунами обох груп. Роксоланкою (Рогатин) і Тризубом (Львів), з причини фінансової неспроможности обох товариств у цьому році не відбудеться.

АНКЕТА ТОВАРИСТВ ЛЬВІВСЬКОГО РЕФЕРАТУ.

Львівський Реферат подіє до відома, що в неділю 11. листопада, в год. 6 (18) у домі У. С. С. (Доміканська 11) відбудеться анкета всіх товариств львівського реферату. У програмі реферат п. н. „Фізичне виховання і праця спортових товариств“. Всі товариства львівського реферату просимо численно явитися.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ, ілюстрований журнал історії та побуту. Львів, листопад 1934, ч. II. Р. VI. Зміст: Франц Кокосовський: „Спіть хляпці, спіть!“, „Прелюданська міліція“; Іван Вислюцький: „Політична настрої і течії серед старшин“; о. Йосиф Іванець: „Вольфсберг“; д-р Іван Карпинець: „Історія 8-ої Галицької Бригади“; Апатоль Курдилик: „Ініціал“; С. Шрамченко: „Українська морська піхота в рр. 1917—21“; Юрій Горліо-Горський: „Холодний Яр говорить“; Бібліографія; Від Адміністрації; Від Видавництва; Листопад — місяць українських знавдів.

СВІТ ДИТИНИ, ч. 3. листопад 1934. Зміст: Ф. Кокосовський: „Відлітають сірих шматочок. М. Магара“; Осінь наступає. Р. Завздович: „Мандрини Петрусь Паранка“; Нова Демисенко: „Туга за Україною. Степан Король“; Шкільна наука не мучає (комедія в 2 діях). М. Маланка: „Горить козин домок. Михайло Середа“; Мудрий боляк. О. Підгірський: „Африканські подорожні. Із шкідливих Славка Вірного. Цікаві відомості. М. Магара: „Дні тижня. Що допівдав Петрусь від татка про світову війну. Вуйко Тонько: „Ще захована. М. Кушка: „На що парікає малий Федько“.

Про всяких нагодах збирайте датки на майданні бібліотеки, які півають на західні демді.

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-60 зол.
Чвертьрічно 13-00 „
Шарічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Важкий білянс кількох місяців...

ПРОМОВА ГОЛОВИ УКРАЇНСЬКОГО КЛЮБУ ПОСЛА Д-РА ДМИТРА ЛЕВИЦЬКОГО НА ПЛЕНАРНОМУ ЗАСІДАННІ СОЙМУ 3 ДНЯ 6. ЛИСТОПАДА 1934 Р

(Буквальний переклад соймового стенограму).

(Продовження).

ГОСПОДАРСЬКА ПОЛІТИКА СУПРОТИ УКРАЇНЦІВ.

Прикрый, може найприкрый удар завдав польський уряд життю нашого народу в останніх днях на господарському полі. Цей удар відчув дуже болючо цілий український нарід без огляду на те, на яких теренах у межах польської держави живе і до якої політичної партії належить. Маю на думці лист голови Кооперативної Ради при міністерстві скарбу в Варшаві з дня 16. жовтня ц. р. до Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові. Тяжкою власною працею через більше як 50 літ ми будували наше господарське життя в кооперативах без гроша субвенції, без державного кредиту, поборюючи всякі виїмкові й неймовірні перешкоди, які ставила нам непереборні в засобах адміністрації передовсім на Волині. Своєю мольбою працею наш Ревізійний Союз добув собі заслужене признание не лише серед своїх, але й у чужих, а сам польський уряд неріз ставив нашу кооперативну працю за взір, гідний наслідування.

ПОЛОЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ НА ПІВНІЧНИХ ЗЕМЛЯХ.

Організаційну і ревізійну кооперативну працю від досі єдиний наш Ревізійний Союз на цілому просторі держави і об'єднував у собі всі типи кооператива. На теренах трьох пізленосхідних воєвідств відбудовано передовсім українську кредитову кооперацію і зорганізовано нову передовсім у напрямі переробки і збуту різнорічних плодів. На Волині, Підляшші й Поліссі ми перебрали українську кооперацію, яку була зорганізувала наша київська централа, а якої подільський відділ по прилученні тих земель до Польщі перенісся до Кременця і від 1921 р. досі ми отворили там, понад 400 нових українських кооперативів. На самій Волині власне майже наших кооперативів виносить понад мільон золотих, а їх торгові обороти біля 6 мільонів золотих, а їх річний річний зиск понад 50 тисяч золотих. Ми працювали спокійно до 1930 р., кількість наших кооперативів дійшла до 3 тисяч, їх річні торгові обороти до 150 мільонів золотих, а в уділюванні кредитів до 27 мільонів золотих річно. У 1930 р. волинський воєвода виповів війну нашій кооперації, висуваючи до неї правні вимоги, яких не стосується ніде і супроти нікого іншого в цілій державі. Безправно опечатав нам понад 100 кооперативів. Пан волинський воєвода не може зжитися з тією дійсністю, що український нарід у цілій Польщі є один і твердить, що він не допустить українського Львова на Волині, а створить з нас новий волинський нарід. Мушу зазначити, що в лущькому відділі нашого львівського Ревізійного Союзу ніколи не було ні одного галицького українця, а ціла наша кооперація на Волині є виключно в руках місцевого українського громадянства. Але ніякий річевий аргумент не помагає. Вкінці дійшло до вище згаданого листа голови Кооперативної Ради з повідомленням, що наш єдиний Ревізійний Союз може дістати дозвіл переводити даліше ревізії тільки під тією умовиною, коли в своєму статуті обмежиться лише до трьох пізленосхідних воєвідств і коли навіть на тому обмеженому терені зречеться права ревізії деяких типів української кооперації. Позатим наша кооперація має перейти під польську ерацію. Та відомість потрясла умами й серцями не лише біля 430.000 членів, зорганізованих у нашій кооперації, за якими стоять їхні родини, отже разом 2 мільони душ, але цілого українського народу в Польщі і поза її межами. Бо в житті на-

шого народу кооперативна система організації народного господарства займає найважливіше місце, є вісню нашої суспільної конструктивної думки, є нашим півніковим дорібком, який ми здобули збірною і зцілювчою працею без ніяких субвенцій і навіть майже без ніяких державних кредитів, а також тому, що той матеріальний дорібок нашого кооперативного руху є єдиною реальною підставою для розвитку й задоволення потреб нашої національної культури.

ОБМЕЖУВАННЯ ПРАВА РЕВІЗІЇ Р. С. У. К.

Та відомість заболіла наш цілий нарід тим більше, що саме на Лемківщині, Волині, Поліссі й Підляшші, отже на цілому терені, на якому мають тепер відібрати право регулювання навіть нашого господарського життя, ніхто інший, а саме українська кооперація має найціннішу і найкращу традицію. Крім того ще й тому, що і цим разом по болючих правних інтерпретаціях, які стосуються виїмково лише суароти нас, особливо на Волині, пригортається для нашої кооперації нове зарядження, яке знову вдаряє виїмково лише в український нарід. Коли після оголошення відомостей польська кооперація має мати й на даліше право організації і ревізії серед всіх народів у Польщі, нех Ревізійний Союз не має мати навіть того права навіть виключно серед цілого українського громадянства. Діється це тоді, коли такого суворого обмеження не накладається ні на жидівські ні на німецькі ревізійні союзи. Той суперечний і констатуючий новий удар, вимірений виключно проти нас є таким великим, що сконсолідував цілий український нарід і всі чотири українські партії, які стоять на національному ґрунті, а саме УНДО, УСРП, УСДП і католицька партія УНО (Обнова) на своєму спільному засіданні дня 23. жовтня 1934 р. заперестували проти тих вимог. Вважаю доцільним і koniecznym заявити з цього місця, що коли нам відберуть право творити власними силами і регулювати навіть наше господарське життя, то цей удар попаде в ціле майбутнє польсько-українських взаємин. Не тратьмо надії, що ту дуже для нас важку справу уряд ще раз розгляне.

САМОУПРАВНІ ВИБОРИ.

В останніх місяцях відбувалися на наших етнографічних землях вибори до самоуправних міських і громадських установ. Самоуправний закон, який в дійсності зніс самоуправу, та вчинив з неї лише інструмент адміністрації і влади, значно ослабив зацікавлення народних мас тими виборами. І так на Волині, Поліссі й на Холмщині виборів до громадських і волостних рад майже не було. Виборчий регулямін установив такі короткі речення, дав місцевим адміністраційним властям такі широкі можливості надужити, що 90 проц. населення домігалося вже по виборах, що в їх громадах відбулися вибори. У трьох східно-галицьких воєвідствах відбулися перед кількома місяцями вибори до міських рад, а тепер відбуваються вибори до сільських рад. Щоби зілюструвати, як відбулися вибори до міських рад, позволю собі кількома словами описати хід виборів до міської ради у Львові. Місто поділене на 20 виборчих округ, а ті округи вихрено так, що 20 проц. українського населення міста Львова могло вибрати найвище 10 радників. Українське населення зорганізувалося до виборів, вибрало виборчий комітет і окремі округні комітети і в приписаному речинні внесло виборчі листи. І тут апарат адміністраційної влади виступив у

рух свої практики, відомі нам ще з часів Баденського, лише у ще гостріших формах. Тисячі спокійних громадян навмисне будили вночі між 1- і 5-тою годиною та вивалили їх до старства з ціллю устійнити власноручність підписів. Сотки осіб, яких вивалили на ту саму годину, товпилися у вузькому коритарі старства, чекаючи своєї черги. З якою брутальністю відбувалося устійнювання власноручності підписів може послужити факт, що 75-літньому старцеві, довголітньому провідникові українського народу казав молодий урядник старства встати з крісла, яке стояло вільне і на якому він сів і той старець мусів стоячи очікувати своєї черги. Аж по трьох з найповажніших громадян несли виборчі листи до виборчих локалів, а мимо того в самому виборчому локалі шезла одна виборча листа і через 2 дні не можна було її віднайти. Шойно по 2 днях, коли до Львова вернувся п. воєвода і наказав її відшукати та листа дійсно знайшлася на протязі кількох днів. Помимо всіх прикрощів, які мали виборчі листи час перевірювання власноручності підписів, українське населення міста Львова пішло масово до виборів. Після наших обчислень до виборів ставилося українське населення в кількості 90 проц. А вислідом виборів є один мандат до міської ради у Львові. Коли так переважали вибори у Львові, то можна собі уявити, що діялося по малих провінціях містечках. Ще не маємо докладних дат зі сільських виборів, але маємо багато фактів, які свідчать, що в багато місцевостях застосовується волинські методи. Український нарід у своїй масі хотів вистати до територіальної самоуправи людей, найбільше до того способних, людей, які доклали знань місцеві відносини і потреби, щоб на терені територіальної самоуправи зустрічалися й суперничали між собою всі в боротьбі за добро місцевого населення. Чи відірвання від тої праці найактивнішого елементу і призначення до неї виключно людей місцевого старости є корисне, мусите пажове осудити самі. (Докінчення буде.)

За океаном.

ДЕЛЕГАТ МОТТА ДЯКУЄ УКРАЇНЦІВ.

Проф. Андрій Микитяк, учитель української мови в Українській Католицькій Вишній Школі у Стамфорді, вислав був безпосередньо після промови швайцарського делегата в Лізі Націй подяку за його відважне становище супроти Союзів перед їх прийняттям до Ліги. В письмі проф. Микитяк подякував дел. Мотті спеціально за оборону України перед гнобителями і додав, що це є згідне із свободолюбними традиціями швайцарської республіки. На це дістав проф. Микитяк цими днями подяку від п. Мотті за признание. При цьому п. Мотта додав запевнення, що він і надалі буде стояти в обороні поневолених націй.

НОВА УКРАЇНСЬКА СПІВАЧКА.

При вичислюванні осіб, що виступають тепер у програмі з радіостанції ВАБС у Ньюйорку, згадують газети імя Віри Нізан, української співачки. Це імя дотепер не було знане українській громаді.

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ
30% знижка цім на всілякі блаватні і
воинні товари у фірмі Галицький
Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

Рефлексії з нагоди „фестивалю трубних оркестр“ у Львові.

„Фестиваль українських трубних оркестр“, запланований Т. мистцем Т-вом „Воля“ у Львові на площі „Сокола Батька“, був небуденною подією, що болей на короткий час порушила умн наших музичних фахових і аматорських кол. Але й сьогодні, рівно місяць після цього факту, хоча й відгуки його де далі слабшають та забуваються, — сама справа не втратила своєї актуальності і тому ми ще раз поспробуємо присвятити їй кілька критичних зауваг.

У цій мабуть годилися всі, що до цього першого нашого трубного фестивалю тоді було прикладати якунебудь строгу концертну міру оцінки, що його загальний артистичний рівень дещо доходив до так би сказати „приличного“ музичного, а тільки меншу частину оркестрових продукцій можна було вважати як-так зовсім по-правною. Але не звязуючи на все те, загальне враження із того першого народнього оркестрового „зриву“ було позитивне. Цей виступ був доказом, що наші народні сили пробудились і цим ворухили наші кращі музичні розвідники з широким масам. Та з тим і наводив критичні думки про умовни та недостаті цього розвитку.

Трубна оркестра, або вульгарно названа — „лоб-зана кожному з дитячих літ: „військова банда“, — це, побіч хорів, найлекший, найбільш вільний та найбільш улюблений спосіб збірної музичності. А вжеж ніяка інша форма збірної музики не заступить трубною „бандою“ в поході, марші, концертах на вільній повітрі, на похоронах та великих масових зливах під голім небом. Заснування та вміле ведення такої оркестри у всяких школах, чи інших осередках молоді — виповняло не раз і виповнює на довгі роки зміст життя для великого гурту хлопців та дівчат з них бітак людей адатних до організації музичної культури. Тимто й велике виховне значіння трубною оркестри, — особливо в ці часи розбурханого спортивного життя молоді. Невикористати та занедбати цей чинник у нас, музичальних українців був би це великий промах; а ще більшим гріхом було б виправдувати цю недотачу нашим замилуванням до хорового співу, який, мовляв, у церкві, а то й у поході чи на похоронах буває то відрізок кращі послуги від оркестри. Таке оправдання є очевидно вигідним самообманом та поширює самовбивчу нееконімічну „струсину“ політиків.

МАСОВЕ ЯВИЩЕ.

Зрештою саме життя зробило і робить своє, та владає шлях поступу. І так само, як іще в 19. столітті правобережжя України вкривало сіткою всяких інструментальних капел, міських і сільських, так само і тепер, у післявоєнних роках, заплал і замилування до трубних оркестр виявився стійким у наших селах і містечках у Галичині. Доказом цього є чимраз частіші і численніші їх виступи у всяких масових зливах: ще більше явний доказ цього дав останній фестиваль, на якому село і містечко грало головну роль.

Але із тим розмахом не все і не зразу йде в парі глибше розуміння та зматання до „правильної, високої краси, ані систематична доцільно організована праця. Пропалили цієї праці просто вражали на фестивалю. Передовсім звертав увагу малий, немом випадковий добір виступаючих на події оркестрових гуртів, майже цілковитий брак оркестр із більших міст, за винятком однієї оркестри львівської „Волі“, що організувала адвиг. Друге, що мусіло звернути увагу — це злов якийсь гайби випадковий, нерівномірний та неоднорідний склад дутих інструментів у переважній частині дваміліа: повний брак рогів та тромбонів, декуди навіть „сольових“ крилінок та еуфоніонів. Дальше вражав (за одним ви-нятком оркестри із Мостів Великих) неоднаковий, непропорційальний випис і добір партнерів, особливо у середніх партіях супроводу та басів, які в деяких оркестрах (напр. із Винників) виконували свою роль зовсім легкою та невміло, зводили внаслідок добрі зматання музичальні партнерів. Під тим оглядом навіть у оркестрі „Волі“ зі Львова були помітні диспропорції: побіч ретинуваних музикантів — була значна частина слабших, що в деяких партіях шаржувала, туманючи ритміку і мелодійні фрази.

РЕПЕРТУАР.

Але найбільша недотача — це репертуар наших трубних оркестр. Репертуар цей — здебільша зовсім політературний, анонімний, анокрифічний, так би оглядом імен авторів, як і їх походження та музичної кваліфікації. На всі віліграні на фестивалі „твори“ — ми мали тільки два більше літературні та приличні змістом і формою: неспану мені увертюру американського поетизація доволі музичально віліграну ор-

кестрою з Мостів Великих та VI „симфонію“ нашого Вербицького, перероблену (трохи декуди за грубо) для оркестри „Волі“ мабуть капелаником Н. п. Вахуком.

Решта все — були нібито так звані в а з а н к и, українських народніх пісень; кажу т. звани, бо їх народній український характер був мабуть тільки у самій назві: на ділі в них домінували якісь шаблонні, нецікаві вальсові ритми, в яких мелодії вже й трудно не раз було доглянути „перелицьовані“ українські нар. теми. До того технічно-музична структура тих зливанок крайне примітивна, особливо „переходи“ від пісні до пісні — неутарні, без змісту, — творили цілість нижче всякого смаку і літературного рівня. І коли подумаєш, що саме на таких зливанках, як „Минулось кохання“ (вілігранних аж двома оркестрами) та ін. такими має виховуватися музичний смак молодих наших трубачів, — то справді стає трохи моторошно на думі. Тут і встає перед нами „у весь ріст“ питання, хто за цю аномалію несе відповідальність. У колах наших хорових співаків та „любителів“ музики, особливо на провінції, помічаємо схильність усю винуватити на українських композиторів, які, мовляв, нічого відповідного не пишуть для хорів та на дуті оркестри. Заміт цей, не конче справдливий, полягає на незрозумінню справи. Тре-

Оказійна продажня — флякелі на білія 0-65, баталія 120, штрукси і бархани за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

ба тамити, що трубна оркестра у культурних народів не становила і не становить якоїсь окремої, самостійної галузі музики, не має — хіба поза спеціально ад гок писаними походовими маршами — ніякої окремої музичної літератури, та що музична література для дуті оркестри живе майже виключно соками та перерібками із інших відділів музичної літератури: із інструментальних, фортепьянових навіть вокальних (хорових) та оперних творів. Значить — тут ішло би виключно хіба про добре і відповідне аранжування існуючих уже творів українських чи чужих композиторів. Правда, наша муз. література особливо інструментальна, небагата, але всеж між творами українських, а то й чужих композиторів найдеться доволі добрих річей української назви, або близьких нашому духові, які відповідно аранжовані можуть віддати добрі послуги нашим дутим оркестрам у краю.

НЕДОСТАЧА ОРГАНІЗАЦІЇ.

Але головна причина лиха лежить у цілковитій неорганізованості всього нашого музичного діла. Українські композитори, хочби і хотіли влитися за діло, — не знають, які у нас існують дуті оркестри, якого складу і шаблону, які їх потреби, рівень спроможности, тощо. Справа кінчиться так, що наші малограмотні капелани та інструктори трубних оркестр все тільки жалуються на брак відповідних творів, але не орієнтуються, де і як їх добути, не звертаються за ними до наших фахових музик, з якими мають мало звязків, а хапають анонімне сміття, що попадає в руки, або самі аранжують, а то й компюють, як уміють — такі твори, які ми чули на фестивалю. Зарадити цьому лихові може тільки добре, доцільно і суцільно обдумана і переведена організація трубно-оркестрового діла і достави для його потреб доброї відповідної музичної літератури. Не можна цього діла перевести зразу, в одному місяці і може навіть в одному році; але роботу цю треба почати зараз, не гаяти і вести її послідовно, бо всяка проволочка, чи перерва означає втрату і відступ. Співділати у цьому ділі мусять кооперативно і самі оркестри із капеланіками і наші фахові музик та композитори, згуртовані в цю пору вже в профі. Союзі, і особливо наші центральні музичні установи як Музичне Товариство ім. Лисенка у Львові та його секція Союз Хорів, заснована в лоні товариства, яка від ряду літ поправді не проявляє ніякої діяльности.

Вкінці є ще один ома у цій справі наші досі зовсім занедбані та невикористані — фінансово-економічний. Для ілюстрації його стану зробім ось яке мале прибітване обчислення. У післявоєнних роках, від 1920. р. засновано у нас щонайменше 50 дутих оркестр по містах і селах Галичини. Числячи кожний оркестровий гурт, перелічимо тільки із 12-ти інструментів, які коштували тільки 1000 золотих, — лістанемо суму 50,000 золотих, за яку зроблено закупів за посередництвом різних чужих, переважно жидівських фірм, які при мінімальній проценті 20 дп.

заробили 10,000 золотих, себто суму, за яку можна було у Львові поставити трохи кращу дуту оркестру, ніж оркестра „Зорі“ чи „Волі“, що має в інструментальному складі тільки збирання старовини. Тому і в цьому напрямі нас жде пильна організаційна праця для сотворення власних музичних кооператив, передовсім у Львові, відтак і на провінції.

Ст. Людкевич.

ВІСТІ З ТУРЧАНЩИНИ.

Перед загальними зборами „Християнського Польсько-Українського Союзу“ в Турції. — Оригінальні громадські вибори в Розлучі.

В дні 14. X. ц. р. відбулася в Турції нарада польської й української інтелігенції в салі польського „Сокола“ у справі оснування „Християнського Польсько-Українського Союзу“. В нараді взяло участь 7 урядовців української національности, 10 поляків і двох „мішаної національности“ (ми називаємо це якнайкраще — Ред.). Нараді проводив поляк Францішек Вольф, промисловець і директор Комунальної Каси, відомий організатор бл. п. УНСА і „Польсько-Руської Згоди“, секретарював тип „мішаної національности“, Володимир Білинський, кваліфікації котрого подав би найкраще карний реєстр городского суду в Турції та окружного суду в Самборі. На тій нараді говорили багато про співжиття українців та поляків, про згідність українського селянина, про те, як то часті української інтелігенції, передовсім українське духовенство та українська преса ворожі спокійному співжиттю поляків з українцями. Вкінці підписали статут і вибрали тимчасовий комітет, котрого головою став п. Францішек Вольф, секретарем п. В. Білинський. Незадовго мають відбутися перші загальні збори згаданого союзу. Однак варто перед тим подати до відома українського й польського громадянства як зразок співжиття поляків та українців у турчанському повіті історію громадських виборів у громаді Розлуч, повіт Турка.

Мешканцями села Розлуч, крім українців, є мала кількість спольщених німців і жидів. Перед виборами українці запропонували прот-вній стороні на 24 радних 8 кандидатів, однак противна сторона ніяк не хотіла на це згодитися. Запропоновано українській стороні 12 радних і счеркнення з листи деяких радних, поданих українцями. Тому до виборів зголошено в селі дві листи радних: українську і польську. Прийшов день виборів. Предсідником виборчої комісії назначило старство секретаря міського уряду з Турки Зигмунта Шехтера, званого на турчанському бруку: Зигуць. Вибори відбувалися у громадській салі, в котрій був параван, а за параваном ліжко, якого уживав турчанський геометр, що в цьому році переводив поміри ґрунтів села Розлуч. Предсідник виборчої комісії п. Зигуць почав своє урядування від усунення українських мужів довіря, бо — як заявив — „аладза вислава го і он одлювада і ренчи за чистосць і учивосць виборуф“. Українські мужі довіря зажадали запротоколювання цього і вийшли зі салі. Почалось голосування. Наші люди, старі й молоді, мужчини й жінки, громадно спішили до урни і віддавали свої голоси. В год. 13.30 п. Зигуць оголосив виборчим, які ще ждали на голосування, що на одну годину перериває голосування, бо забракло йому коперт, по які зателефонував до Турки. Виборці і на це мусіли згодитися, хоч підозрівали, що щось недобре готується. За яку годину прийшов з Турки п. Вольф, пропагатор ідеального польсько-українського співжиття і п. Букатинський, урядовець Повітового Відділу, комунальний інспектор і люстратор, якого обовязком є слідувати за чистотою громадського урядування в повіті, і привезли нібито бракуючі копери. Зацалось голосування наново, голосувало ще кількадесятьох українських виборців, бо по приказу п. Зигуся спольщени німці та жиди голосували з самого початку. Скінчилось голосування. П. Зигуць попросив українських мужів довіря, щоб були свідками обчислення голосів. Оглянено урну, все було в порядку, печатки ненарушені. Отворено урну і почалось обчислення. Дивне диво! Самі картки з польськими радними, вже їх понад 500, хоч усіх голосуючих спольщених німців і жидів не було й півтора сотки, а карток з українськими радними було ледви около 100.

Нарід став ворухитись. Пани з Турки усміхнені, наші люди в розпучі. Нараз один селянин, ведений якоюсь вищою силою, але з розпучи майже без памяти кинувся за параван і, не зважаючи на енергічний спротив п. Зигуся став розкидати ліжко і найшов у сіннику другу урну. Він чепован обняв її обома руками і став конче

ти: „Люди, нас обікрали, то в цій урні наші голоси...“ В селі запанувала мертва тишина, лани з Турки побігли і разом з п. Зигусьом гайда через річку задрами на залізничний шлях та бігом на станцію і до Турки. Пан Зигусь утнув лотуку підчас переривання голосування, бо взяв сховавши за параваном у ліжку готову урну, в котрій було понад 500 карток з польськими радними, а справжню урну сховав до сінника. Пан Вольф і п. Бухатинський, наперед замовлені, звали ніби копирти і прибули до Розлуча, щоб бути свідками тріумфу й ідентичності польсько-українського співжиття.

Місцевий командант постерунку поліції телефонічно повідомив староство в Турці про зловживання і неоголошення висліду виборів. На щастя села вже за якої пів години автом приї-

хав сам заступник староости п. Лушніський і з двома місцевими поляками, членами виборчої комісії та в присутності наших людей ствердив, що найдена урна ціла і печатки її ненарушені; він перевірив обчислення голосів та оголосив справедливий вибір 20 радних українців і 4 поляків та жовдів.

Так виглядає правдивий образ громадських виборів у Розлучі. Історія цих виборів — це дійсний образ як представляють собі співжиття поляків та українців такі панове, як п. Вольф і Білінський. Поступок п. Вольфа, председателя „Християнського Польсько-Українського Союзу“ в Турці, в справі розлучських виборів і карний реєстр секретаря того Союзу наглядно показують, що той їх Союз не повинен називатися християнським, але зовсім інакше.

Українська мова замість російської.

Виленьське „Русское Слово“ повідомляє, що волінський консистор у Кремніці видав обіжаних до підчиненого духовенства з порученням, щоб уживали в урядовій переписці української мови замість як досі російської.

„Русское Слово“ каже, що українізація православної церкви в Польщі шкодить інтересам польської держави.

Два смертні присуди в політичному процесі.

По промовах оборонців реплікував ще прокуратор. Йому відповідали оборонці. По 10-й годині вечором судді присягли пішли на нараду, яка тягнулася 2 і пів години.

ВЕРДИКТ ПРИСЯГЛИХ.

В год. 12.45 провідник лави присяглих відчитав вердикт суддів присяглих, які майже одностайно потвердили 19 головних питань щодо всіх підсудних. Заперечили тільки питання щодо підс. С. Васечка (намагане вбивство А. Гумена).

Прокуратор домагався кари смерті для трьох підсудних: Гриня Куликівця, Зенона Матла і Володимира Касараба. Підс. Касараб, що забрав при кінці слово, заявив: Жалую, що вступив до організації.

В год. 1-й у ночі трибунал пішов на нараду, яка тривала понад три години.

НАЙПЕВНІША ЛЬОКАТА ГРОША У ПОЗИЧЦІ РІДНОЇ ШКОЛИ. КОЖНА ПОЗИЧКА 25 ЗОЛ.

ПРИСУД

В год. 4.10 вранці председатель трибуналу Двожак серед гробової тишини відчитав присуд трибуналу, на основі якого засуджено:

- 1) ТАРАСА ГАЛАПАЦА на 12 років в'язниці і втрату громадянських прав на 10 років.
- 2) ВОЛОДИМИРА КАСАРАБА на 11 років в'язниці і втрату громадянських прав на 10 років.
- 3) ГРИНЮ КУЛИКІВЦЯ на кару смерті і втрату громадянських прав на завжди.
- 4) ЗЕНОНА МАТЛУ на кару смерті і втрату громадянських прав на завжди.
- 5) ЛЬВА СТОЙКЕВИЧА на 10 років в'язниці і втрату громадянських прав на 10 років.
- 6) ІВАНА МИКИТЮКА і 7) МИРОНА БОГУНА по 7 років в'язниці і втрату громадянських прав на 10 років.
- 8) ЮРІЯ МАЛИНОВСЬКОГО та 9) СЕМЕНА ВАСЕЧКА по 5 років в'язниці і втрату громадянських прав на 10 років.

Присуд зробив дуже гнітюче враження.

Про що говорили Мусоліні і Гембеш.

Після візиту Гембеша в Римі оголошено урядовий комунікат, в якому сказано: Шеф італійського уряду й мадярський прем'єр відбули в днях 6. і 7. ц. м. у Венеційській палаті дві довгі розмови, в яких на основі і в дусі італійсько-австрійсько-мадярського протоколу з березня 1934. р. перевірили питання загальної політики, особливо ті, що інтересують обі держави. Обидва держав-

ні мужі ствердили незмінну лінію директив обох урядів і намір продовжувати співпрацю з Австрією. Якщо інші держави хотіли б приступити до римського протоколу, то умовини приступлення означені в ньому. Щоб затіснити культурні взаємини обох держав, оба міністри освіти зійдуться в найближчому часі і підпишуть відповідну конвенцію.

Димісія кабінету Думерга.

УРЯД ТВОРИТЬ ФЛЯНДЕН.

Радикальні міністри Еріо, Берто, Віліам Бертрам і Кеї вручили Думергові свою димісію. Описав прем. Думерг нараджувався з рештою міністрів і ухвалив димісію свого кабінету. Думерг видав відозву до народу, в якій просить задержати спокій, потрібний для розв'язки теперішніх труднощів згідно з добром і безпекою Франції.

На засіданні ради міністрів Думерг у заяві засудив свій проєкт про ревізію конституції та сказав, що було відомо, що урядок його уряду приготували вороги проєкту менше-більше на 15. листопада. Почавши від того дня уряд не міг би розв'язати палати, бо бюджетові кредити, якими розпоряджав би, були б замалі. Відповідальні за політику, яка закінчилася вуличними заворушеннями та смертю 6. комбатантів на пд. Згоди, хочуть за всяку ціну оминати відповідальності, тому присидували частину членів уряду, які досі льоально працювали в уряді, податися до димісії. Ця димісія мусіла потягти за собою і димісію прем'єра, бо пошанування демократичних і парламентарних принципів не дозволяє йому створити уряд меншости.

Президент Лебрен поручив місію утворення кабінету Буїсонові, та він відмовився. Також Ляваль відмовився прийняти цю місію, оправдавшись, що керма закордонної політики забороняє йому тепер брати на себе якінебудь інші обов'язки. Описав през. Лебрен візав до Елізейської палати Фляндена та поручив йому створити уряд. Флянден згодився та почав уже переговори з председником палати й сенату та з Думергом.

Аг. Райтера повідомляє, що в димісійному письмі, що його Думерг подав през. Лебрену, є гострі атаки на егоїзм радикалів. Письмо підписали всі міністри, за винятком радикальних.

ЕРІОТОВІ ПОГРОЖУЮТЬ СМЕРТЮ.

Еріо сказав одному журналістові, що дістає раз ураз листи й телефони з погрозами смерті.

БОЯТЬСЯ ВУЛИЧНИХ ЗАВОРУШЕНЬ.

У Парижі бояться вуличних заворушень. Поліцію значно збільшили, зарядили гостре поготівля горожанської сторожі.

„ХОЧЕМО СОВІТСЬКОГО УРЯДУ!“

Закідання палати й сенату було формальне. Вшанували пам'ять померлих членів. У палаті після наради комуністи кричали: „Геть із убогими ками, домагаємось совітського уряду!“ Превія відповіла на це окликами в честь Думерга й республіки.

ЕРІО В УРЯДІ ФЛЯНДЕНА.

Президія виконуючого комітету радикально-соціальної партії заняла прихильне становище до місії Фляндена. Еріота упознали взяти участь у Флянденовому уряді.

Учителі в одностроях.

РИМ, ПАТ. Оголошили розпорядок, який наказує учителям і учителькам носити на викладах однострої. Учителі матимуть однострої старших міліції, учительки однострої управительок організації Баліа.

АТЕНТАТ НА ЧАН-КАІ-ШЕКА.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Токіо, що біля станції Ерзу Менці кинули бомбу на ост. вагон поїзду, яким їхав Чан-Каї-Шек із мін. Аріосі на конференцію до Пекіну. Бомба вбила дві особи, зранила чотирьох. Чан-Каї-Шек вийшов ціло та найближчим поїздом поїхав до Пекіну. Арештували двох підозрілих.

Єп. Нярадій у папи.

5. листопада папа прийняв на приватній аудієнції крижевацького єпископа д-ра Діонісія Нярадія.

ОКОНЕЧНІ ВИСЛІДИ ВИБОРІВ У ЗЛ. ДЕРЖ.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Оконечні висліди виборів до палати репрезентантів такі: демократи 311 мандатів, республіканці 100, лейбурісти-фермери 3, поступовці 7. Про 14 мандатів нема вісток.

До сенату вибрали: 25 демократів, 5 республіканців, 1 фермера-лейбуріста, 1 поступовця. Загалом у сенаті буде 70 демократів, 24 республіканці, 1 лейбуріст-фермер, 1 поступовець. Нема вістки про 2 мандати.

Поляки мають у конгресі 7 послів

ЖАЛОБА НА ЛИТВІ.

За зневагу литовського народу.

КЛАЙПЕДА, ПАТ. Німецького горюжанина Оттона Шуката литовська влада притягла до відповідальності за це, що не згодився припинити працю в фабриці на одну хвилину на знак жалоби з нагоди роковин злобуття Вільня ген. Желіговським. При тому Шукат, як кажуть, заявив, що готов припинити працю на пів години, як литовці уступлять із Клайпеди. Шуката притягли до судової відповідальності за зневагу литовського народу.

ПІРАНДЕЛЬО ЛАВРЕАТОМ НОБЛЯ.

СТОКГОЛЬМ, ПАТ. Нагороду Нобля в царині літератури призначили італійському драматургові Людвігі Пірандельо.

Навіть при
домашній праці
виплекані руки
**КРЕМОМ
„НІВЕА“**

ПЕБЕКО АКЦ. СП. У ПОЗНАНІ Ціна: 30к. 0.40 9к 30к. 2.60

НОВИНКИ

— Що має додатний вплив на здоров'я? Досвіди, які перевели англійські лікарі за 4 роки, показали, що споживання крім нормальної поживи — пастеризованого молока, викликає дуже додатний вплив на здоровельний стан і розвій головно молоді у шкільному віці. Це повинні мати на увазі. 534

— Присуд на греко-кат. священників. Перед окружним судом у Самборі як відкличною інстанцією від засуду староства станули 50-літній гр. кат. священник Микола Грабовський, парох з Прус і 32-літній гр. кат. священник Осип Кузьмин, парох з Дорожова, яких староство покало гривною по 100 зол. за відправу богослуження на могилах, висипаних в честь українських воєнків. Суд затвердив присуд на о. Кузьмина, а о. Грабовському знизив гривну до 50 зол.

— За комунізм. Кривенького помічника Гінсберга суд засудив на три роки в'язниці за кольтпортажу комуністичних друків.

— Не хотять обнижати ціну вугля. Щоби причинитися до обнижки ціни вугля, уряд обнижнив перевозову тарифу за вуголь, зобов'язуючи водночас власників копалень до обнижки ціни вугля льоко копальня на 12 прц. Мало це статися з днем 1. листопада. Тимчасом вуголь не тільки не подешевів, але в деяких місцевостях навіть подорожів. Власники копалень вправді згодилися на обнижження ціни вугля льоко копальня, але в одночас відкликали рабат, який давали досі гуртіанікам, що був їх зарібком, наслідком чого унеможливили обнижку ціни вугля. Невже уряд не має сили примусити вуглевих баронів задовольняти меншим зиском для добра зубожілих міщанових мас відборців вугля?

— Штекер помер природною смертю. Шпінтальні лікарі ствердили, що змагун Штекер помер природною смертю, а саме наслідком левкемії. Ця недуга спричинила внутрішнє ропіння в організмі. Тому теж признали зайвим переводити обдуцію.

— Загадочна експлозія. В баракі біля мосту, який будуть під Монастирськими склалася з невідомої причини експлозія, наслідком чого цілий барак станув незабаром у вогні. В баракі знаходилися два робітники, 18-літній Влад. Гіль і 20-літній Іван Рабій. Заки змогли втекти, оба тяжко поцеклися, так що місяцями лідо-

згоріло на вугіль. Обох відставлено до шпиталю, де Гіль помер до двох днів, а Радій мучився ще вісім днів і також помер. Справою займалася слідча влада, щоб викрити, які вибухові матеріали були в баракі та що було причиною вибуху.

— Краєва хроніка. На дорозі біля Карлова тов. Снятині два бандити впади на В. Федорука і закинувши йому плахту на голову, арабували 44 зол. — Між Новосілками і Митулном пов. Золочів два озброєні бандити отримали купця С. Вольфа, забравши йому більшу скількість масла, яке він до Львова. — На весілі в Косіві пов. Городок Іван Глушко постріляв тяжко Гринька Онисика. Причиною була заздрість за дівчину. — У Бориславі біля копальні „Князь“ нічю на 7. листопада поліція попала на злодія Іл. Ювяка. Арештували його щойно після перестрілки. Тієї ж ночі біля копальні „Готфрід“ поліцей приловив двох злодіїв. Одного з них, Грабовського, зранив із револьвера й арештував. Другий втік.

— Смерть божевільного. В Косорічах пов. Сарни хорий на умі Андрій Трофимчук підпавши одному господареві будинку, який згорів. Після Трофимчук утік зі села і пішов на залізничну станцію Рокитно. Досвіта кинувся під потяг і загинув на місці.

— Бандитський напад Мачуги. В Пшеворську відомий бандит Мачуга із своїм співником відомим збройним зброєю до хати Лейби Горништайна. Тому що застали лише наймичку, підіждали пскірюючи папіроски. Людей, що тимчасом прийшли до Горништайна, бандити задержали. Як прийшов Горништайн (який добре знав Мачугу), під загрозою зброї взяв у нього 100 зол. Після вийшли, а всіх у хаті замкнули на ключ. Потім пішли до бурмістра Рибачького, стероризували його та забрали 150 зол. і бравинг. Відтак вийшли спокійно, замкнувши всіх на ключ.

— Вкрали 38.000 зол. з потягу. На шляху Блоні-Плохоні недалеко Варшави добулося кількох озброєних бандитів під час їзди потягу до багажового вагону. Стероризували жерманича потягу і кондуктора, ограбили поштової амбулянс, забірши коло 38.000 зол. Перед пристанком Голомбкі бандити задержали потяг автоматичною гальмою і втікли. Поліція ствердила, що грабунку dokonali три знані бандити які брали участь у голосній нападі на товарний дворець у Варшаві. Показалося, що вони були добре поінформовані про розклад поштового вагону. Добувшись до нього, вони відразу кинулись до мішків з грошми, тому заходять підозріння, що діяли в porozuminni зі залізничною прислугою.

— 14-літній большевицький хлопець рад бути капіталістом. У Столпях придержали 14-літнього Василя Рябинського зі Смоленська. Він прийняв до Столпців із СРСР „зайцем“ на роторах вагона міжнародного поїзду Москва-Варшава-Берлін-Париж. Казав, що недавно вернувся з Франції його знайомі. Із їх оповідань зазнав з життям у капіталістичних державах. Капіталістичне життя так сподобалося

я малому Рябинському, що постановив утекти з СРСР. Та хлопця польська влада відіслала назад до СРСР.

— Незвичайним самогубством скінчили в Закопаному Ем. Журек, 34-літній приватний урядовець із Дзедзіці і 32-літній рільник Юзеф Пашек із Чеховіці. Вони перекинули на електричні проводи високої напруги камінь на дріт, яким наперед себе обв'язали. Оба згинули на місці. Найдено при них листи, якими повідомили свої родини про свою смерть.

— Перепачкування жидів до Палестини. Слідча влада в Варшаві попала на слід ватаги, яка перепачковувала жидів через Відень до Палестини. В зв'язку з тим арештували Ішка Фурманського та Якова й Герша Левіна. Багато осіб є під поліційним наглядом. Ватага працювала в porozuminni із закордонним бюро подорожі у Відні та з капітаном корабля, яким нелегально перевозили жидів до Палестини.

— Самогубство при вході до келії. У Познані суд засудив реставратора Яковяка на 4 роки в'язниці за те, що нарочно підпалив свій льокаль, щоб одержати асекурацію 30.000 зол. Як лише Яковяк відвели до в'язничної келії, він застрілявся з револьвера.

— 3 Польщі. Вбивником начальника суду в Тарнобжегу Ст. Кшоса показався 28-літній Габріель Чехур, що відсидів кару 8-місячної в'язниці за крадіж. Як арештант він був зайнятий кілька днів у мешканні начальника суду, якого тепер убив задля грабунку. — На весільний похід у селі Дембно пов. Лещини кинула хтось ручну гранату, яка вибухла й ранила шістьох учасників походу. Арештовано двох парубків, що теж старалися за руку молодой. — Над Вислою біля Кімова вийшли тіло 55-літнього професора гімназії з Тарнобжега, М. Лявфра, що вистрілом з револьвера відобразив собі життя. — Жінка урядовця магістрату в Лодзі, Гелена Малешка, ранила тяжко з револьвера 27-літню Гелену Вайс за те, що відобразила їй чоловіка.

— Штучне серце. Совітська преса подала свіжу вістку, що проф. Брюханенкові вдалося оживити труп самогубця на кілька хвилин при допомозі штучного серця. Це не апарат, що випускає до мертвого тіла кров другої людини або фізіологічний розчин. Французький проф. Норрес пригадає з цього приводу, що таких досвідів було досі багато. У 1920 р. проф. Кардо оживив своїм апаратом мертве серце на кілька днів, у 1923 р. англійський фізіолог Старлінг робив такі досвіди на собаках. Паризький фізіолог той думки, що метода проф. Брюханенка занадто складна, бо вимагає операції прудей і що краще оживляти серце розчином адреналіну, як це вже робили нераз.

— Чесні довжюжки. Американська преса підкреслює небувалий факт, що три французькі міста Бордо, Марсель і Ліон звернули За. Державам довг їх з 1919 р. — 45 міль. золотих дол., не вважаючи на спадок курсу долара по твердій ціні. Таким робом власники американських облігацій дістали за кожних 1000 дол. — 1680 дол.

— Вязниця для вегетеріанців. Губернатор штату Онтаріо оголосив офіційно в пресі, що йдучи за гаслами гуманності вибудує першу таку в'язницю, де зможуть сидіти ті, що не їдять мяса.

ДИВОГЛЯДИ.

ВУЛЬКАН ПІД ХАТОЮ.

На японському острові Гондо мешканці за примітили одного дня, як із одної хати вийшов великий дим. Гадали, що це пожежа. Виявилось, що хата стоїть на вулькані, про який ніхто не знав. Лява, що почала вибухати апід землі утворила горбок і хата щезла в хмарах огню та диму.

3 к'на.

Кіно „Хімера“: „П ВЕЛИЧЕСТВО ЦІЛУЄ“.

Дуже весела фільма американського „Фокса“, яка наслідую віденські та німецькі музичні оперетки з традиційними військовими одностроями, оркестрами, парадами, архикнязями королями та... Ліліанкою Гарвей. Нічого робити: публіці подобаються такі речі й американські виробництва воліють це, ніж старі нудні сценарії з гангстерами та бандитами. Фільм має багато дотепних ситуацій та веселих моментів. Головну ролю грає мила Дженет Гейнор, що вдатно наслідую Ліліану Гарвей, особливо танцюючи у спальні під вражінням великого балю. (Гарна сценка, коли самі мешки виконують танкові вихилиси). Чоловічу ролю грає Анрі Гара, відомий партнер Ліліан. Звук, диція і анімка дуже виразні (ст.)

СПОРТ.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ

Товариські змагання між цими дружинами відбулися в неділю 11. п. м. на грині Цитаделі. Початок год. 11.30. Попередять змагання резерв в год. 12.

КУРС ШЕРМУ В СОКОЛІ-БАТЬКУ.

Старшина Сокола-Батька поїде до відомо своїм членам, що в найближчих днях буде зорганізований в Соколі-Батьку курс шерму. Цей курс буде відбуватися двічі тижнево у вечірніх годинах. Приймає оголошення і подає інформації про умовини прийняття на курс канцелярія С.-Б. при вул. Руській 20 в годинах від 10—13 і 19—21

Старшина Сокола-Батька.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долари 5.26—5.28.

ЗБИЖЕВА БІРЖА.

Ціни пар Підволочиська	І. заг. Львів
Пшениця одноділа	16.00—16.25 17.75—18.00
Пшениця збірна	14.75—15.00 16.50—16.75
Жито одноділа	13.00—13.25 14.75—15.00
Бароболі	3.25—3.50
Бароболі пром. 18 при. скрофії	3.50—3.75
Вівсяки житні	7.00—7.25 7.75—8.00
Вівсяки ячмієні	8.50—9.00 10.50—10.75

Інші курси незмінні.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відпонадає

Театри.

Театр „Заграва“: під артист. провідом В. Блавацького.

Гурка над Сяном:

- 9. XI. „Святе полум'я“.
- 10. XI. „Тарас Бульба“.
- 11. XI. „Гетто“.
- 12. XI. „Земля“.

Великий Мисливий Театр.

Пятниця, 9. XI. год. 7-30 веч. „Чоловік і надчоловік“.

Субота, 10. XI. год. 8 веч. Академія VI-роківня незалеж. Польщі.

Театр Різноманітностей.

Пятниця, 9. XI. год. 7-30 веч. „Х — 33“.

Субота, 10. XI. год. 7-30 веч. „Під прикусом умирання“.

Кіно.

АПОЛЬО: Друга частина „Нуждарів“ „Париж у вогні“.

АТЛАНТИК: „Віра Вілла“.

ВАНДА: „Ніч у Каїрі“, „Двадцятьчотирьох років“.

ГРАЖИНА: „Ми перша бригада“.

КАСІНО: „Танок кохання“.

КОЛІСЕЙ: „Танцюристика в Шинга“ реж. „Пенло“.

КОПЕРНИК: „Нана“ (на осм. Е. Золі). (Крім того: копіровка гротеска та найновіший Тижденья Параманту).

МАРУСЕНЬКА: „Нана“ (на осм. Е. Золі) і ревія: „Прогібіція шаліє“.

МІРАЖ: „Джамні Гергард“, „Що раз-ліше“ („Гарольд Лойд“).

МУЗА: „Кіт і скринька“, „Кохав, любить, манує“.

ПАЛАС: „Що мій чоловік робить уночі“.

ПАН: „Присуд життя“ і ревія.

ПАСАЖ: „Новітній Робінзон“ і ревія.

РАЙ: „Чи Людина не дівчина“.

СВІТ: „Ганка очі чорні“ та циганський хор.

СОНЦЕ: „Дівча з гір“ і ревія.

СТИЛЕВЕ: „Передмістя“ і ревія „В селі небі“.

УТІХА: „Буря на світанку“ та ревія.

ХІМЕРА: „11 Експедиція цілує“ (Джан. Гейнор, Анрі Гара).

Закордонне радіо.

Пятниця, 9. листопада 1934.

Відень (5 6,5) 12:00, 13:10, 22:00 Концерт, 17:25 Шлях у пісні (Штутгарт, сопр.) 19:30 Опера. Брно (32,3) 19:35 Воєн. інстр. концерт, Прага (47,2) 12:35 Сал. муз., 19:10 Спіл Прага II. (349,2) 14:40 Два фортеп'яни, Париж (1648) 13:30 Концерт, Берлін (356,7) 18:30 Балли (Штутгарт, баритон), 22:35 Соната Бетовена I-дур, Кенігсгаузергаузен (1571) 10:45, 15:15 Для дітей, Кельн (455,0) 21:00 Гайднові й Бетовенові твори, Лейпциг (382,2) 15:00

Спіл, Штутгарт (522,6) 11:00 Скандинавські пісні (Ветер, сопр.), Будапешт (350,5) 19:30 „Ада“ оп. Верді, Мільно (368,6) 11:30 Оркестра, 13:00, 19:30 Камер. й легка муз., Рим (420,8) 20:45 „Патаніні“ оп. Легара.

Субота, 10. листопада 1934.

Відень (306,3) 12:00, 16:10, 17:35 Концерт, Братислава (598,8) 19:30 „Дочка пана Анго“ оп. Лянка, Мор. Острава (282,3) 17:05 Легка музика (я прогр. „Ціліти України“ Едлічкі), Прага (470,2) 10:05 Салон музика, Париж (1648) 13:00 Легка музика, 21:00 „Ли Перікоде“ оп. Оффенбаха, Рига (514,6) 16:00 Латвійська й естонська музика, Берлін (356,7) 18:50 Веч. музика, Лейпциг (382,2) 12:00 „Осією“ концерт, 18:35 Веселі пісні, Мінхен (405,4) 17:50 Діти співають і грають, 19:05 Солло на пітрі, Будапешт (550,5) 13:00, 13:30 Циг. музика, 21:35 Концерт оп. оркестри, Мільно (368,6) 13:00 Оркестра, 20:45 „Мадонна Батерфляй“ оп. Пучіні, Рим (420,8) 16:30 Для дітей, 17:10 Оркестра.

Львівське радіо.

Пятниця, 9. листопада 1934.

6:45 Ранішня ауд., 7:50, 22:40 Реліг. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:05 Метеор. вісти, 12:05 Огляд прес, 13:00 Нар. муз. та спіл із гр. пл., 12:45 Для жінок „Забезпечування виок на зиму“, 13:00 Подружній денник, 13:05 Фрагменти з опер (гр. пл.), 15:30 Експорт, 15:35 Біржа, 15:45 Салон, концерт, 16:45 Ауд. для хорів,

концерт салон орк., 17:15 Арії та пісні (Куріатонська) в супр. фортеп'яну, 17:50 Гуцули в регіонах, 18:00 Звід іголок півти ростуть (репортаж-фейл, із робітні індустрія у Галинах), 18:15 Фортеп'яни, 18:45 Найхаллюша на світі пуща (З мандрівки по Перу), 19:00 Кенігсфон і мандоліна з гр. пл., 19:20 Ауд. балачка, 19:30 Пісеньки (Джита Альвар) із гр. пл., 19:50 19:56 Спорт. вісти, 20:00 Сільна реліг. мист. життя, 20:05 Муз. балачка, 20:15 Спінф. концерт, Веч. денник, Як працюємо, 22:30 Поезія іреденти, 23:05 Танцюва музика.

Субота, 10. листопада 1934.

6:45 Ранішня аудіція, 7:50, 22:00 Режа концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:05 Метеор. вісти, 12:05 Огляд прес, 12:10 Концерт 13:00 Подружній денник, 13:05 Пісеньки та дрібні форт. твори з гр. пл., 15:30 Експорт, 15:35 Біржа, 15:45 Найновіші гр. пл., 16:30 Для дітей: „На осіяному листку“, 17:00 Дуети на сопрані і контральт, 17:15 Концерт, 17:50 Відч.: „Перепровадження“, 18:00 Легіон. спогади, 18:15 Як працюємо в радіо, 19:00 Скрипка, форт., 19:20 Бохня — мисто соли, 19:30 Гр. пл., 19:50 19:56 Спорт. вісти, 20:00 Легка музика, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Муз. лт. аудіція: Шляхом переможної пісеньки (хор, солісти), 21:45 Чим є незалежність для наймолодшої літератури, 22:15 Гр. пл., 22:30 Ауд. для закорд. вокаліст, 23:05 Театр Уяви: Львівська гаушниця, 23:35 Танц. музика з гр. пл., 0:00—1:00 Танц. музика.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. шлях. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Час. грішми 10-00
Щорічно 50-00
Річно 60-00
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Ба-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Обмеження продукції і зріст безробіття в басейні Сари.

РИМ, 9. 11. ПАТ. Комітетові трьох склав ввіт президент адміністраційної комісії у басейні Сари Кюкс про положення у зв'язку з підготівкою до плебісциту. Кюкс ствердив, що в басейні панує лад і спокій. На всякий випадок комісія намагається збільшити поліцію. Економічне положення в басейні погіршується. Промисловці не можуть користати з короткочинного кре-

диту. Постійний завпад торгівлі потягне обмеження продукції і побільшить безробіття. Кюкс робить заходи в Римі, щоб комітет трьох ассував грошеві й економічні умовини, які повстануть у басейні по переведенні плебісциту в дні 13. січня 1935. р. на випадок коли: 1) басейн Сари вернеться до Німеччини; 2) басейн призучать до Франції; 3) лишиться статус кво.

Новий генеральний страйк в Еспанії.

ПАРИЖ, ПАТ. Анархістично-синдикалістична конфедерація праці проголосила генеральний страйк в Еспанії як протест проти розстрілу двох революціонерів. У Мадриді страйк обхопив невелике число робітників. Вечором дійшло на однім з передмість Мадриду до кривавих боїв страйка-

рів з поліцією. У Барселоні страйк обхопив велике число робітників. Поліція арештувала багато страйкарів, які силували робітників покинути працю. Ген. Батет оголосив у радіо, що страйкарі, які розганяють робітників від праці, стануть перед воєнним судом і будуть відповідати за бунт.

Французький генеральний штаб переговорює з Троцьким?

Париський кореспондент „Ахт Ур Блат“ доідується з міродійних джерел, нібито французький генеральний штаб 20 днів переговорював із Троцьким, аби вищі штабові старшини зазнайомилися зі станом червоної армії. Кажуть

навіть, що ген. Вейган підчас побуту в Савої говорив довго з Троцьким про воєнно-технічні справи.

Тойже кореспондент зазначає, що Троцький живе в одному містечку в Савої.

Німеччина вернеться до Ліги Націй.

ЛЬОНДОН, 9. 11. ПАТ. Вчора приїхав до Львондону спеціальний делегат канцлера Гітлера фон Рібентроп. Запевняє, що його візита має приватний характер та їде до своїх приятелів до Шкотії. Однак політичні кола здогадуються, що Рі-

бентроп має довідатися про ставовище британського уряду на випадок, коли Німеччина виповіла би військову клявузу версайського трактату і хотіла б вернутись до Ліги Націй.

Прем. Флянден за зміною конституції.

РАДИКАЛИ СПІВПРАЦЮВАТИМУТЬ З УРЯДОМ ФЛЯНДЕНА.

ПАРИЖ, 9. 11. ПАТ. Радикальна група в парламенті радила вчора над політичним положенням у Франції і над пропозицією прем. Фляндена, щоб радикали авійшли до нового уряду. Еріо засував свою розмову з Флянде-

ном, який не буде домагатися від парламенту бюджетової провізії. Зате мін. Флянден думає, що парламент переведе зміну конституції. Тому Еріо висловився за співпрацю радикалів з урядом.

Комуністична агітація між данським військом.

КОПЕНГАГЕН, ПАТ. Начальний вожд данської армії, ген. Віт, сказав, що в армії і флоті комуністи розвели широку пропаганду. Тому військова влада наказала збільшити сторожу ко-до магазинів зброї і мушкетів.

„Берлінгске Тіденде“ пише, що військх дав-

ських комуністів виїхало до Ленінграду на конференцію скандинавських комуністів, яка відбу-ється під проводом малярського комуніста Белі Куна. Метою конференції поглибити і поширити діяльність комуністів.

Німеччина виповість версайський трактат.

„Прагер Тагблат“ повідомляє, що коли Французькі війська увійдуть до басейну Сари перед плебісцитом, німецький уряд запротестує перед французьким урядом і внесе жалобу до міжнародного трибуналу в Газі. В дні, коли французьке військо ввійде до басейну Сари, німецький уряд відкаже негайно свого амбасадора з Парижа і залишить там тільки свого шарж д'афер.

ЛЬОНДОН, 9. 11. ПАТ. „Дейлі Геральд“ обговорюючи місію Рібентропа в Львондоні лише про план Гітлера повороту Німеччини до Женевы. І так: 1) На основі декларації великих держав

з 10. грудня 1932 р. про рівноправність Німеччини Гітлер каже, що Німеччина звільниться сама з військових обмежень версайського трактату.

2) Німеччина вернеться до Женевы і буде брати участь у працях Ліги Націй та розбройній конференції.

3) Німеччина розгляне прихильно договір взаємної допомоги, який висунула Франція. Рібентроп обговорить цей план з міністрами Салмоном та Іденом. Опісля вийде до Парижа, щоб довідатися про плани французького уряду.

Перед новою революцією у Франції.

В цілій Франції росте щораз грішніший фермент, що може вже в найближчому часі довести до кривавих заворушень. Голова організації б. комбатантів „Огняного Хреста“, полк. де ля Рок заявив у „Фігарі“, що його відділи готові завести у Франції порядок. Тимчасом вихід „Огняного Хреста“ на вулиці Парижа викликав би негайно реакцію об'єднаних соціалістичних і комуністичних бойовиків, а це було би початком домової війни.

Зворот у большевицькому судівництві.

Суд у Москві видав два присуди принципіально значіння. З приводу численних діяльних катастроф в останніх роках засуджувано винуватих службовців на смерть, при чому мотивувало засуди все політичними моментами, як напр. контрреволюцією і т. п. Дня 2. жовтня на одній малій станції на Укпаїні наїхали на себе два по-

тяги, при чому не згинув ніхто, але повстала матеріальна шкода на 200.000 рублів. Цим разом суд ствердив тільки брак дисципліни і злочинне недбалство без політичного підкладу. Державного урядовця Мінкіна засудили на кару смерті, стрільного і зброєничного на злочинну діяльність.

Сьогодні ДАНСІНГ-БРІДЖ

в саях „Народньої Гостинниці“
улаштує карпатський лещетарський клуб
Початок в год. 7-0.

ФУТРА

жіночі і чоловічі готові і до міри
по найнижчих фабричних цінах —
поручає

Фабрика футер „ХРОМ“.
Львів, Руська ч. 20. Телефон 71-83.
Городецька ч. 97. „ 53-29.

Перенесення частини обезпечення
будинків на 1935 рік в ПЗУВ до „Дністра“
буде тільки тоді важне, якщо негайно а
найdaleше до 25. грудня ц. р. заплатите
премію за полісу

Т-ва Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, — у його місцевій агенції.

Зайва установа.

(Від власного кореспондента.)

Варшава, 7. листопада 1934.

Навіть найпотрібнішу і найрозумнішу устанаву можна звести до таких форм і таким виконати змістом, що вона тратить радю існування. Безперечно до тих випадків належить також питання польського парламентаризму, позбавленого тих прикмет, які творять суть парламентарної установи: суверенітета і співпраці суспільних течій та контролю діяльності виконавчої влади. Якби ніби виявив польський парламентаризм до травня 1926. р. і до чого він докотився після травневого перевороту, зокрема після останніх виборів, — це вже перемелені теми.

Нераз теж бували вже нагоди, при яких явище заломання польського парламентаризму проявлялося на терені самого союму без ніяких серпанків. Але різко коли так аскраво проявився маразм польської парламентарної установи, вірного відзеркалення суспільно-політичного життя в державі, як на вчорашньому першому засіданні нової бюджетової сесії, — останньої бюджетової сесії четвертого з черги союму відродженої Польщі. Здавалося, що хочби цей останній момент — відкриття останніх вже засідань цієї соймової наденції — повинні би оживити і сам сойм і викресати зацікавлення соймом у широкой публіки. Сойм оживився чисто механічно — адже після 8-місячної відсутності годі було послам не прийти, — але навіть серед самих послам не видно було мінімального зацікавлення традиційно-трафаретним церемоніалом, що має імітувати парламентарну працю. Недармо — як про це повідомляв в „АВЦ“ редактор того часопису, сам посол, — серед варшавських журналістів люди закладалися, що лишнуть ще перед відкриттям сойму докладний звіт з ходу засідання! І тому в галерія для публіки була пуста, незалежно від ноторіальної апатичности варшавської вулиці — ніяка вулиця не цікавиться установами, коли інституційно відчуває їх зайвий характер. Лише члени кабінету явилися „ін корпоре“, в асесті своїх найближчих співробітників. І тільки присутність довгого ряду люксембургських авт на сойму доізі маркувала формальне існування польського парламентаризму.

Коли календар каже, що десь акуратно за рік тимчасовий сейм скінчить свій політичний вік (а безпарламентарний час від кінця березня по осінь не рахується), то автоматично виникає питання: що далі уряд робити у справі нової конституції, яку ще недавно так голосно форсував і про яку зовсім замовчав? На підставі якої конституції і якої виборчої ординації відбудуться нові вибори? І — якщо це взагалі справа актуальна — чи не повинна вона бути найважливішою справою цієї останньої сесії? Тимчасом цікава річ: про конституцію ніхто й не згадує, а бюджетом теж мало хто цікавиться, дарма, що уряд кожного року з притиском підкреслює свою місію союму — політичний бюджет. На тему конституції ходять лише слухи. Найімовірніша та, що сенат зголосить свої „поправки“, а сейм, не зв'язаний ніякими термінами, тих поправок уже розглядати не буде і всю справу відложить, аж на час після виборів, сьому наслідком. В сьому разі слово „еліта“ стало висловом, якого стараться не вживати автори конституційного законопроекту що вилігується тепер у сенаті.

Отже про ці дві засадничі і найважливіші для держави справи — проєктованої зміни устрою та дошкульної господарської кризи — казалося вчора якнайменше. Користаючи з „привілею“ говори-

ти раз до року з соймової трибуни кількадесят хвилин на загально-політичні теми, про те, що його найбільше бентежить, майже всі опозиційні промови трималися теми, що її достарчили останніх вісім місяців. Напередодні союму посол Надзаконський заговорив у „Роботнику“, що з соймової трибуни звучатимуть „грімкі слова правди“. Палали слова і була в них правда. Але й у найбільш „босвих“ репрезентативних промовців польської опозиції — Рибарського, Руга, Жулавського — можна було відчувати той штучний патос, який ніколи не може заступити справжнього босового запалу: який теж може бути запал у провідників партій, що виявили таке жахливе безсилля у боротьбі з режимом, який відсунув ті партії від усякого впливу на громадсько-державне життя!

Крім польських й непольських опозиційних промови червоною ниткою тягнулася — Береза Картуська. Крім тої болячки — елєки, пенєси, халєки й людоци одвоєдніно жалілися на відношення й атмосферу, що їх недавно без практичних успіхів гриміли також пл. Пристор і Олашек (одному промовцеві вдалося дотепля увага, що він дивується, як полєк. Присторові безкарно минулася погроза карєристам і пєнтажистам режиму!). Непольські промови робили білясе їх нових благ за останні місяці і виступали проти же-невської заяви мін. Бека, — тільки німецький по-

сол Франц промовляв так, наче кандидат на посаду у польському МОЗ...

Жменя слів правди — це й увесь білясе того млявого засідання союму. Очевидно, в інших обставинах парламентаризму й цілої системи правління ті слова правди мусілиб викликати цілу бурю, — слїдства, реформи, димсіє, вони булиб порушили прилюдну опієію та спонукали відповідальні чинники направляти виявленє зло. Але нині не викликали вони ауснає навіть виправдувати існуючий стан речей, який чейже залишиться без огляду і на критику і на виправдування: навіть тратити енергію... Генеральний промовець ВВ радше собі кєпкував із протипників, певний їх безсилля, а „версайський“ діяльє, який вели між собою позад головами своїх сусідів посол з ріжних кінєів салі, був теж тільки нешкідливою орнаментикою: в інших обставинах булоб у тих діяльєгах досить матеріалу до десяти „тонорових афер“, — нині ніхто собі до серця кєпких епітетів не брав, не маючи епергії безпідліно правуватися...

Гнітує аравієіє робило те засідання. Плен-талісе люди по кулєварах, халє навіть сєідомі своєй відповідальності перед виборцями, але й свідомі своєй безвиглядної позєції на тому безвиглядному терені. І наче одні одних запитували: пощо взагалі існує в пльєчє вієі аєя ця установа?!

(ік)

Внески Українського Клубу.

1. ЗА СКАСУВАННЯ ТАБОРУ В БЕРЕЗІ КАРТУСЬКІЙ.

Український Клуб зголосив у дні о. ц. м. внесок у справі скасування декрету Президента „у справі осіб, які загрожують безпеці, спокоєві і прилюдному порядку“. На підставі цього декрету, як відомо, основано табор інтернованих у Березі Картуській.

Український внесок вичислює подрїбно всі ті обов'язуючі конституційні засадничі постанови, яким суперечить згаданий декрет. Так само внесок покликують на передбачене у судовому законодавстві право судів. Далше у мотивах кається, що „арештовані і вивезені до концентраційного табору у Березі Картуській знаходяться у гіршій ситуації від арештованих на підставі кєрного кодексу. Їх трактуєть також гірше і вони ведуть гірше життя у таборі, тому що тамошню працю назначає команда табору, підчас коли звичайні арештовані і засуджені мають право вибору праці“. У внеску кається теж про те, яке широке поле відкриває декрет для безконтрольної діяльності адміністративних властей. Внесок підкрєлює факт, що найчисленніший контингент інтернованих рекрутується зпоміж українців, єсловно української молоді. Довільна інтерпретація декрету дає змогу навіть найнижчим

функцієнарам адміністративного і поліційного апарату підтягати людей під поняття „загрожуючих безпеці“. Вкінці український внесок зазначає цілу низку моментів, зв'язаних з прийнятим способом вивоження поодиноких осіб до Берези Картуської.

2. ПРОТИ СКАСУВАННЯ ОКРУЖНОГО СУДУ В СЯНОЦІ.

Український Клуб зголосив дня 6. ц. м. широко мотивований внесок у справі скасування декрету з дня 24. вересня ц. р., яким скасований Окружний Суд у Сяноці. Мотиви внеску наводять детальні дані про етнічний і віроісповідний характер повітів, приналежних до Окружного Суду у Сяноці, та покликують на історію того суду.

НАЙПЕВНІША ЛЬОКАТА ГРОША У ПОЗИЦІ РІДНОЇ ШКОЛИ. КОЖНА ПОЗИЧКА 25 ЗОЛ.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 11. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ

20

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Бібліотека була доволі велика та виповняла одну велику шафу. Була там уся тодішня українська література, були твори Шевченка, Квітки, Котляревського, Стороженка, Куліша „Чорна Рада“, „Записки о Южной Руси“ і „Хмельниччина“, була петрогородська „Основа“, „Правда“, „Мета“, „Русь“, „Нива“, „Вечерниці“ і взагалі всі галицько-руські видавництва. Було також трохи книжок польських і німецьких, переважно класиків з обох тих літератур. Позичати книжки крім мене прийшло більше старших і молодших учеників і між ними зайшла розмова про книжки та про літературу, якою всі живо цікавились. Мене теж дуже цікавило і схлибляло моїй амбіції, що я був допущений туди, де сходилися і дискутували старші ученики. Як прийшла черга на мене, дістав я на перший раз „Тараса Бульбу“ Гоголя в перекладі й поему Сьоморовського „Ермак“. Особливо „Тарас Бульба“ займав мене дуже і я прочитав відразу цілу книжку. Прочитавши відтак „Ермака“, з нетерпеливістю вижидав другої суботи, щоб дістати нові книжки. Так ішло далше і вже в першій році прочитав я дуже багато з української літе-

тури, при чому значно поширився мій світогляд. Читання книжок зі студентської бібліотеки уважав я далеко важливішим обов'язком, як науку в школі, та це не виходило з мене зі шкодою для останньої.

Суботні пополудневі години, в яких отворена була наша бібліотека, були фактично сходинами української молоді. Там пізнавався я зі старшими учениками, навізував з ними взаємини і прислухувався їх розмовам про актуальні справи; там розпродувало між учеників усякі українські книжки і брошури, що тоді появлялися і були пересилані до „Громади“. Тямлю, що як ученик купив я собі там брошуру Пулюя „Лист без коверти“, видану як відповідь львівській консисторії за заборону молитослова в українській мові. Ту брошуру привіз я на Великдень додому і з жаром дискутував перед домашніми і гостями на ту тему, обороняючи становище Пулюя. Деякі з чужих священників потрохи гіршилися таким зухвальством смаркача, та мій батько приймав це по-благально, сміявся в очі з мене і моїх аргументів, а в дійсності був радий, що я займаюся вже такими поважними справами. Взагалі ані тоді, ані ніколи опісля не виступав батько проти моїх поглядів, хоч були вони все доволі крайні і часто незгідні з його світоглядом. Під цим оглядом мав я все повну й необмежену свободу, якою вповні користувався.

Таким способом я заздалегідь втягнувся в суток ідейної української молоді і стояв

ученики привикли були дивитись на мене як на „левного“. Запускалися зі мною в розмови, позичали мені книжки і припускали мене до свого товариства. Заверну на мене також увагу проф. Горбаль та став окружати мене своєю особливою опікою і симпатією.

В другій класі став я передплатником „Правди“, що по довгій перерві почала тоді знову виходити під редакцією д-ра Олександра Огоновського. „Правда“ приходила до нас на руки Івана Горбачевського, що був тоді як ученик восьмої класи головою „Громади“ і він розділяв її між учеників, збираючи передплату й висилаючи її до адміністрації. Приходо „Правди“ очікував я все з великою нетерпеливістю і дуже нею цікавився, якнебудь була вона змістом доволі мізерна і далеко менше цікава від „Правди“ з 60-их рр., або від „Вечерниць“. Та я відчував і розумів, що кожний українець мусить передплатувати „Правду“, бо це є наш український часопис та що ми всі українці мусимо разом гуртуватися, щоб визволитися зпід наших ворогів. А тоді буде українське королівство й український король, який буде говорити по українськи і підписуватися фонетикою. Це був найвищий ідеал, до якого могла піднятися моя фантазія. Та своєю дорогою почав я реалізувати його вже в моїм дотеперішнім крузі ділання, ставши вже в третій гімназійній писати фонетикою, хоч по звичаю, прийнятому в тернопільській гімназії, було не вільно шоймо в гімназії ви-

Важкий білянс кількох місяців...

ПРОМОВА ГОЛОВИ УКРАЇНСЬКОГО КЛЮБУ

ПОСЛА Д-РА ДМИТРА ЛЕВИЦЬКОГО НА
6. ЛИСТОПАДА 1934 Р.

ПЛЕНАРНОМУ ЗАСІДАННІ СОЙМУ 3 ДНЯ

(Буквальний переклад соймового стенограму).

(Продовження).

ТРАГЕДІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

З черги хочу заторгнути проблему нашої молоді. У моїй останній промові, яку я виступив у цій Високій Палаті, я порушив також і ту справу. Я вказав тоді на причини актів розлуки деяких українських груп, та передовсім молоді, тих актів, — признаю, — які приносять шкоду зорганізованому українському життю. Ті причини досі не змінилися, а навпаки поглибилися, неначе стали ще більш прозорі. Поділю їх на 3 групи: 1) упадок довіри у можливості легальної боротьби, 2) соціальні моменти, передовсім гостре безробіття інтелігенції, 3) проникання провокації і конфідентства до найрізноманітніших діянок суспільного життя, головню до життя молоді.

Щодо першої групи причин, а саме упадку довіри у можливості легальної боротьби, то це простий вислід підходу місцевої державної влади до українського населення і його вимог навіть тоді, коли воно бореться легально за свої права у рямцях державних законів Польщі. Використовування українським населенням плевбінтових законів викликає з боку місцевих властей шкільної і загальної адміністрації таку безліч злобних і тяжких перешкод, зловжывень, ломання власних законів, або їх обходження, що просто всяка легальна акція видається неможливою. Отже не є парадоксальним твердження, що урядові чинники є на нашій території тими дріжджами, які причинюються до зросту революційного ферменту, бо невідлучною передумовою повстання такого ферменту є підірвання довіри у правовість.

Не змінилися також соціальні перспективи нашого студента, який кінчить університет. Свідомість „непотрібної людини“ опановує тисячі української молоді. Не хочу повторювати закидів, які ми вже нераз підносили щодо приймання нашої молоді на університет. Знаю зараз, де сидить безчинно 20—30 неприємних на університет студентів, або недожінчених чи позбавле-

них прав гімназистів, отже молодців, які творять кадри найбільше зазнаних молодих людей. Українське громадянство в нинішніх часах не має змоги дати їм якунебудь заробіткову працю.

З третьої групи причин розгляну передовсім провокацію у середніх школах. Те, що пропагандовий реферат ОУН чи його „доріст“ має середню школу за терен своєї діяльності, ми безпощадно побороємо. Також ніхто з розумних людей не може докорити чинникам державної влади, коли вони борються з конспірацією. Але закид, який мушу піднести з цього місяця, є інший і дуже важкий. Боротьба урядових чинників з конспірацією на терені українського шкільництва не є боротьбою зі самою молоддю, — вона є посереднім засобом, який уможливає частинну ліквідацію того шкільництва,

ОУН, КОНСПІРАЦІЯ І ПРОВОКАЦІЯ

У шкільному році 1933-34 усунули зі шкільної сотні а може й більше учнів за нелегальну діяльність. Кілька десятків покарани коротним або довшим арештом (бували випадки, коли наприклад учня з 5. класу засудили на 9 ліг тюрми!), двом приватним школам відібрали право прилюдності. II. державну семінарію з українською мовою навчання влучили до польської, а все те наслідком діяльності конспірації на терені середніх шкіл або за демонстрації молоді підчас державних свят. Признаю, що де є проступок, там мусить бути кара, що конспірації і протидержавних демонстрацій влада толерувати не буде. Але запитую: чому слідство арештованих учнів продовжується цілими місяцями а нераз цілими літами? Чому шкільні власти без вибіжки всім арештованим роблять труднощі при новому прийнятті до школи, хоч слідство у більшості випадків арештувань припиняє? Чому така суворість у карах за дитячі зпривини, до яких треба підходити з педагогічними а не поліційними категоріями? Чейже в більшо-

сті випадків ті провини невеликі. Признаюся, що при читанні бюлетенів ОУН, які кольпартують серед нашої молоді, ніколи не можу забути історичного факту, що промови голови більшовицької фракції у російській Думі Малиновського, який — хоч приятель Леніна — був, як відомо, на послугах охрани, — цензурував колишній московський полімайстер і під оглядом стилю, себто щодо кріпких висловів — поправляв на „гарячіші“... Отже при читанні бюлетенів ОУН не можу опертися враженням, що їх поправляють також провокатори. На всякий випадок той примітивізм думки, непотрібний патос, штучна надутість стилю, вкінці дитинства у пропаганді елементів конспірації в нелегальній лі-

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

30% знижка цін на всілякі блаватні і вовняні товари у фірмі Галицький
Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

тературі для молоді, не заслуговують на таке трактування, на таку безоглядну суворість, які стосують до них державні чинники. Це нерівна вина і кара. Чому ж не допустити тут до голосу педагогічних чинників? Дозволю собі спитати дотичних панів референтів міністерства освіти, чи з такою самою безоглядною суворістю трактується конспірація на терені польських шкіл?

Вкінці найчорнішою плямою на сторінках розвитку чи упадку українських шкіл є система конфідентів, яка просто переситиє ті школи. Не знаю, як у кого, але в мене здригається душа, коли читую протоколи, які ми списали з учнями (чотири лише в одній гімназії), яких перетягали на конфіденціальну службу. Чому учня, якого зізнання прочитала у цій Палаті п. пос. М. Рудницька, віддали до Берези Картуської? Це учень 6 кл. чортківської гімназії Войтович. Відчуваю обридження, коли чую твердження чільних українських громадян одного східньогалицького містечка, що типом, який на одному учнівському святі почав співати заборонену пісню, був учень, якого підозрювали у поліційних послугах. Хоча ініціатором згаданого виступу був імовірно провокатор, то проте факт із тим співом був у наслідках для гімназії фатальний. Нема найневиннішого прояву шкільного життя, щоб він не був відомий державній поліції за по-

Станіслав Стемпкович Магазин і робітня ФУТЕР

порушає на міру футра жіночі, мужеські і дитячі. — Всілякі напрями. — Ціни значно знижені. 41/82 4-10

стій, а в нижчій мусіли всі писати етимологією. З цієї причини увійшов я в конфлікт з нашим учителем української мови, згаданим вже вище Гошовським, великим етимологом, який через те покласифікував мої задачі як недостаточні. Та взяв мене в опіку Горбаль, перед яким Гошовський мав респект, знаючи свої недостаточні кваліфікації до науки української мови; вкінці справа скінчилася моєю перемогою і я писав задачі фонетикою вже до скінчення гімназії.

Коли я був у четвертий класі, настав у мене великий переліт. Мені відкрили тайну існування „Громади“ і прийняли мене в її члени. Було це в одну літню неділю. По екзорті і по церкві запропонували мені два ученики вищої гімназії, Іван Федорович (умер на університеті) та Юрко Чубатий (живе як священник у Бережанщині) спільний прохід за місто. Ми пішли опісля великий залізничний міст збаражським гостинцем у напрямі до Шляхтищів. По дорозі розвели вони розмову на тему, чи не було добре, якби ми, свідомі українці з вищих клас, збиралися потайки, вчилися разом української історії та літератури, співали й декламували і цим способом заправлялися до народної праці. В тій цілі треба би завязати тайне студентське товариство. Такі товариства є вже в інших гімназіях, тому треба, щоб було і в нас. Однак вся справа мусіла бути в строгій тайні, бо такі товариства заборонені і якби таке товариство викрили, то могли б бути дуже погані

для нас наслідки. Запитали мене вкінці, чи я був би готов приступити до такого товариства і записатися до задержання тайни. Я очевидно згодився з охотою, а тоді вони заявили мені, що таке товариство і в Тернополі вже давно існує і називається „Громада“, що до нього належать майже всі старші ученики і його власністю є студентська бібліотека, з якої стільки літ уже користуємо. Такі „Громади“ є в усіх містах, де є гімназії і всі вони з собою порозуміваються та ведуть листування. Саме тепер відбуваються сходи нашої „Громади“ і на цих сходах буду святочно прийнятий і записаний.

Після того повели мене на передмістя Заруддя, де була реальність міщанина Кузьмовича з хатою і господарськими будинками. Син Кузьмовича Іван (тепер парох у Лавочнім коло Скольного) був нашим товаришем і сходили „Громади“ відбувалися в stodолі його батька. В тій stodолі застав я вже вібраних „громадян“ у числі понад двадцять. Мене повели перед стіл, на яким стояв хрест і дві свічки і тут голова „Громади“, яким був згаданий вище Іван Федорович, відібрав від мене присягу, що тайни товариства „Громада“ нікому не зраджу і все життя буду працювати в користь рідного українського народу і народної справи. Відтак поздоровив мене як „громадянина“ і поцілувався зі мною тричі, після чого привитали мене в той спосіб чергою всі присутні. Цей акт зробив на мене незвичайне враження. Нараз опісля

присягав я в моїм житті при різних нагодах: присягав цісареві воювати на „суші і морі“, присягав, вступаючи на судову практику, складав адвокатську присягу, опісля посольські приречення в соймі і парламенті присягав при візванні жінок, — але ніяка з тих присяг не зробила на мене такого враження, як ота, ніякої не складав я з таким поважним почуванням і з такою твердою постановою дотриматися її. І нині, після майже цістоліття, можу свідомо ствердити, що присягу ту виконав я по всім моїм силам, що був завжди вірним і діяльним членом „Громади“, вірним слугою народної справи, якій служив, як тільки зміг і міг найкраще: все життя я був неспокійно вірний тій першій присязі, яку на порозі свого життя зложив у stodолі Кузьмовича.

Обов'язком „громадян“ було вчитися історії й української літератури. Історію диктували нам вибрані товариші, перекладаючи її з німецької історії Енгеля, а літературу диктували, перекладаючи її з історії славянських літератур Пипіна і Спасовича. Диктати ті списували кожний з нас у зошитках, і дома ми їх училися. Крім того мусів кожний на кожну суботу, бо тоді були в нас сходи, навчитися щось напам'ять з поетичних творів нашої літератури. Амбіцією кожного з нас було вміти якнайбільше творів Шевченка напам'ять. Далше мусів кожний предклатати письмених випрацювання на довільні теми. До критики тих випрацювань вибрані окремі цензори. (Далі буде.)

Вже появились в продажі

Тутки „КАЛИНА“
в коробках по 150 штук за 35 сот.
Жадайте всюди! Жадайте всюди!

середництвом учнів-конфідентів. Що більше, мені відомий факт, що одна вчителька намовляла дітей вселюдної школи, щоби доносили їй, хто з товаришів і товаришок читає „Дзвіночок“, легальний часопис для дітей. За ті відомості платили золотого, а навіть 50 сотиків.

АТМОСФЕРА САБОТАЖІВ І ПРОВОКАЦІЙ.

Отсе атмосфера, серед якої живе життя української школи. Вона страшна своїми мізмиками розкладу. Але вона не страшна лише для нас, для нашої молоді. Це не лише палиця, яка нас б'є, — як кожна палиця — вона має свій другий кінець. Тим другим кінцем є розклад правдолюбства взагалі. Органи державної влади звикли живити засобами, які єдині мають мати і матимуть розкладовий вплив і на самі ці органи. Поступок командний підступу Камінь-Старе Село пов. Рава Руска, п. Беленя, це класичний примір цього. Це він намовив одного селянина підложити на рейках снігову охорону і під час тої роботи застрілював його, повідомляючи свою вищу владу, що відкрив український саботаж. Арештований, бо вищий владі видавався цей саботаж підозрілим, виправдувався у слідстві тим, що в цей спосіб хотів виказати свою службову ревність, щоби могли евангуєвати. Окружний суд у Львові засудив його за те збивство лише на 11 місяців в'язниці. Скільки таких випадків не викрито, останніми тайною. Але не йде про те. Йде про встановлення атмосфери, яка уможливила такі випадки.

НАШЕ СТАНОВИЩЕ ДО ОУН.

Стрічаємося з закидом, що „неширо“ боремося з конспірацією. Це неправда. Боремося так, як може боротися суспільність, яка у цій боротьбі може послуговуватися тільки ідейними засобами. Тут може покликатися на комюнікат Президії УНДО і УТР з дня 13. 7. 1934., в якому ми звернули увагу українському громадянству, передовсім української молоді на шкідливість діяльності ОУН та безоглядно осудили ту діяльність. Наше становище не може викликати ніяких сумнівів. На жаль наші заходи і переконання відповідних чинників, що боротьба з тою діяльністю буде тим успішніша, чим більше до впливу на власну молодь або до осуду її провини буде допущено українське громадянство й українська школа, — були безуспішні. Наші заходи покликатися назад до життя „Пласт“ були також без успіху. А це чейже дало би можливість вижитися вродженому молодечому темпераментові.

Німеччина не хоче війни з приводу Сарцини.

„Ное Фрау Прессе“ довідується від добре поінформованої особи в Берліні, що в на ділі з вістком, яка зазнає коїла широкі кола населення. Ця вістка вказує на можливість війни у зв'язку з грізною ситуацією в Сарцині. Отже згадана особа назвала всяку воєнну тривогу з цього приводу нісенітницею, бо ніхто з урядів не думає про війну. Про німецький уряд, на основі докладного зв'язання відносин можна це сказати з усією певністю. Відані в останніх днях німецьким урядом розпорядки мають на меті не допустити до конфліктів на границі Сарцини і довести світові, що Німеччина не хоче війни. Уповноважені-

1360 ЛІТ КРИМІНАЛУ!

Дозволю собі дуже сумніватися, чи лише засобами механічного натиску, які досі пристосовував польський уряд, можна направити відносини. Коли в 1931 р. статистика виказує 100 засуджених українців у політичних процесах, загалом на 195 літ, у 1932 р. 103 на 169 літ, то вже у 1933 р. 86 обвинувачених засуджено на 232 роки, а в 1934 р. засуджено досі вже 247 осіб на 764 роки і 11 місяців. Чи можна ці репресії продовжувати usque ad absurdum?

БЕРЕЗА КАРТУСЬКА

Пан міністр справедливості заявив, що має певні докази, що збивство бл. п. міністра Перацького доконали українські терористи. Мусимо вірити, що ці докази дуже поважні, коли пан міністр вважає за можливе ще перед скінченням слідства і перед судовою розправою істоти їх до прилюдного відома. Численні процеси українських терористів кажуть нам стриматися з нашим осудом аж до покінчення слідства і переведення судової розправи. На кожній розправі виявляється чимало провокацій. У найважливіших справах як: збивство бл. п. Голушка, напад на пошту в Городку, намаганий напад на скарбовий уряд у Надвірній, — до сьогоднішнього дня не відомо, хто був мотором тих злочинів. Коли вже загалом осуджуємо збірну відповідальність за каригідний поступок одиниць, то симбіліше слід осудити збірну відповідальність за проступки, коли не знаємо навіть хто, в якій цілі і ким провокований виконав цей каригідний поступок.

Тому совість дотичних чинників мусимо обтяжити відповідальністю за Березу Картуську, в якій серед найважчих умовин тримають в ізоляційному таборі людей не лише фактично невинних, але навіть не знати чи морально співануватих. Творення ізоляційних таборів противиться конституції, противиться всім обов'язуючим законам, це самоволя і ламання обов'язуючого закону, це найважчий акт терору урядових властей, отже чинника, який повинен стояти на сторожі права та суспільної етики. Не маємо докладних відомостей, що діється у тій Березі Картуській, глухі вісти говорять про жорстокості, які перевищують Бересте Литовське. А найважливіше, що ця Береза Картуська не була часовим проміжним засобом, вона існує далі. Останніми днями вивезено туди нових людей з яворівського повіту. Цей виїмковий засіб може перемінитися у постійне місце, де можуть опинюватися не лише винуваті одиниці або запідозрілі в тому, що можуть бути шкідливі для польської держави, але — що вже навіть діялося — просто одиниці невинні місцевому старості чи місцевій поліції. Проти такого способу боротьби, в якій найбільше жертву несуть українці, мусимо якнайшвидше заперестувати. Маємо надію, що цей наш протест буде одногідний з протестом всього культурного польського громадянства.

(Докінчення буде.)

ФУТРА

жіночі від золотих 165
найелігантніші
тільки в АПСДОРФА
Львів, Рутівського 21. в брані —
Першорядна фахова робітня.

26/31

Жадайте всюди!

Жадайте всюди!

найкращу рідину,
пасту і порошки
до чищення
металів і посуду

Сільва

Праджадгіпок таки не вернеться.

Потверджуються вістки, що сіамський король Праджадгіпок, який є в Англії, не вернеться у Бангкок. Непорозуміння між королем і першим міністром не вдається, найправдоподібніше, усунути. Коли король не зречеться престолу, на престол вступить його законний наслідник. Армія,

за виїмкою північних частин, вірна правительству. Та невідомо по чийому боці стане флота й летунство.

При всяких нагодах збирайте датки на мандрівні бібліотеки, які підуть на західні землі.

Окуліст - оператор
Др. ЯН ВІТКЕВИЧ
секунд. Заг. Шпиталю — ординує
Перемисьль Францішканська 37.
Тел. 273. 540 1—2

Склад французького уряду.

ПАРИЖ, 9. 11. ПАТ. В год. 1-й вночі прем'єр Флінден представив президентові Лебренові членів нового уряду. Прем'єром є Фляден. Міністром закордонних справ — Ляваль; мін. справедливості Перо; мін. внутрішніх справ Рені; мін. війни Морен; мін. моринарки Пієрі; мін. летунства Денен; мін. торгівлі Маршандо; мін. фінансів Жермен-Мартен; мін. освіти Мальярме; мін. публичних робіт Рой; мін. колоній Ролан; мін. торговельної моринарки Бертран; мін. праці Жавер; мін. платень і емеритур Ріволь; мін. пошти і телеграфів Мандель; мін. здоров'я Каль; мін. хліборобства Кассе. Державний підсекретар у раді міністрів Перо-Прадів.

Ерію входить до Фляденового кабінету як міністр без теки.

ПОХОРОНИ

влаштовує найкраще по цінах найдешевше

БРАТСЬКЕ
ПОХОРОННЕ
ЗАВЕДЕННЯ „ХАРІС“

Львів, — вул. КОРНЯКІВ Ч. 3. (В НАРОДНИЙ ДІМ).
Все похоронне приладдя на складі. — Експлуатація та перевози власним санітарним автотом. 648

Клопот розбройної конференції.

ЛОНДОН, ПАТ. План англійської делегації, який вона предложила, щоби вийти з мертвої точки, на якій застрягли розмови в морських справах, японські знавці прийняли холодно. Вони неприхильно висловлюються про технічний бік проєкту. Ар. Райтера твердить, що в японській делегації замітна незгідність думок.

Також американські кола не дуже то прихильно ставляться до англійського плану. Загалом думають, що план цей, якого метою узгіднити погляди всіх делегацій, згорі засуджений на невдачу.

Отруїли б. президента.

НЬЮІОРК, ПАТ. Часописи повідомляють, що бувш. президент Куби Мачадо умирає в Сан Домінго. „Дейли Телеграф“ твердить, що Мачада отруїв кухар на приказ тайної кубійської організації.

Заборонили релігію в Мексику.

З Мексику повідомляють, що 21. жовтня оголошено офіційно урядову постанову, на основі якої до кінця цього місяця будуть замкнені всі християнські святині, а священники будуть вигнані з краю. Навіть більшовики серед найбільшого переслідування релігії не посунулися до таких гострих розпорядків. Тому цей нечуваний замах на святі почування громадян викликав в усьому християнському світі арозуміле обурення. Папа Пій XI приготував енцикліку в цій справі.

У людей, що терплять на шлунок, кишки і злу перемену матерії, природна гірка вода Franciszka - Józefa побуджує обіг крові, зміцнює здібність думання і охоту до праці. — Поручають її лікарі. 1—1

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Президентом єгипетського кабінету вибрани Насіма башу, що був уже єгипетським прем'єром у 1920-21 і 1922-23.

— Китайські комуністи втіли у переполох місто Фу-Кіен. В руки урядових військ попало в полон багато китайських комуністів, зброї та муніції.

— Директор шкіл у Меріда в Мексику казав спалити 20 образів святих, які забрала поліція у приватних осіб. Одночасно поліція замкнула всі церкви, домагаючись, щоби архієпископ покинув Мексик.

— У Ковні засудили колишнього прем'єра Вальдемараса на 6 місяців в'язниці за статтю для німецького щоденника, в якій критикує гостро литовську політику у Мемелі.

— Новий французький уряд відбуде в п'ятиню перше засідання.

Проти надуживання достойного імені Митрополита.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ.

Високоповажаний Пане Редакторе!
Дозвольте мені звернутися до Вас з проханням подати цього листа до загального відома на сторінках редагованого Вами щоденника „Діло“.

В „Новій Зорі“ з дня 4. листопада 1934 р. ч. 84 п. О. Назарук оголосив статтю, де на сторінці 4 змістив, між іншим такий уступ:

„Тижання нам в очі тим, що мовляв гетьман Павло має щось спільного з масонами вважаємо значаємим шмоківством, особливо несмачним в устах п. Кедрина тому, що п. Кедрин довго просвіщав наш нарід своїм „католицизмом“ в органі Впресов. Митрополита Андрея Шептицького, отже повинен мати бодай трохи сорому, коли вже не такту, супроти того самого Митрополита, який уважав вказаним оповістити лист гетьмана про те, що гетьман нічого спільного з масонами не має. Якби Впресов. Митрополит сумнівався був у те хочби на одну мить, то певно не робив би тої прислуги гетьманові Павлові і не оповіщував би того його листа. Отже в такій справі, як відношення до мнимого масонства гетьмана Павла ми католики волімо вірити католицькому Владиці, ніж п. Кедрині і тій літературі, зрештою шановного роду Кунинських, котра має очевидні мишки в голові й Бог знає за чиї гроші видає комічні брошури, з яких навіть кінч сміявся би, якби його наші націоналісти навчили по українськи читати“.

Як видно з наведеного уступу п. Назарук виступив не тільки проти мене особисто, але, в зв'язку з моєю брошурою — „Московська масонерія й дорадики Греко-Католицької Ієрархії“, дозволив собі втягнути в газетну дискусію, ведену в розхристано-босацьким тоні, авторитет Високопреосвященного Митрополита Андрея, використовуючи його для своїх дрібненьких цілей: реабілітації генерала Скоропадського, котрого зв'язок з масонерією, що недавно знову себе прославила злочинами Станіславівки, є стверджений фактами.

Як католик вважаю своїм обов'язком забрати голос у цій справі, тим більше, що Високодостойне ім'я Митрополита Андрея фігурує у статті Назарука в зв'язку з моєю скромною особою.

У своїй брошурі, говорячи про приналежність генерала Скоропадського до московської масонерії я порушив також згадану п. О. Назаруку справу зміщення Високопреосвященним Митрополитом листа цього генерала на сторінках „Діла“. Далі я писав, що після цього „українське громадянство заспокоїлося, бо зрозуміло лист Високопреосвященного Митрополита Андрея до редакції „Діла“, який оголошено разом з листом п. Скоропадського високим авторитетом Голови Греко-Католицької Церкви“. Вкінці, зазначаючи, що не знаю, чи такий був намір Високопреосвященного Митрополита, я просив їх Ексселенцію розв'язати цей сумнів.

В ім'я правди і для добра католицької справи, мушу подати тут зміст листа, надісланого мені Високопреосвященним Митрополитом по виданні моєї брошури.

Дорогий Пане!

Дякуючи Вам сердечно за переслання мені брошури пояснюю, що моє переслання до редактора „Діла“ листа п. гетьмана Скоропадського було виключно актом чемності, по-

трібним однак для зв'язання його, бо прилюдно його заява, що з масонами нічого спільного не має, могла есентуально його обов'язувати. Нова Зоря і Бескид згл. їх редактори може надто висувують часом принципи гетьманства, не роблять сего однак для гетьмана Скоропадського. Думаю радше, що роблять се для деяких принципів Липинського, які їм подобаються. Впрочім маєте цілковиту слушність, що католицькі часописи не повинні мати нічого спільного з жадною політикою.

Най Бог благословить.

Сердечно здоров'я

АНДРЕЙ М.

Отже можу відповісти п. Назарукові коротко: Хай справді коні, разом з паном Назаруком сміються з моєї „комічної брошури“, — мені вистачає благословенства Голови нашої Святої Греко-Католицької Церкви.

Вкінці ще кілька заваг для п. Назарука від себе особисто.

Пане колишній Радикале! Не Вам, що Ви мінiali свої переконання, немов рукавички і взялися незвідомо звідки в наших католицьких рядах, говорити про те, чи рід наш „шановний“, чи ні. Рід Кунинських кілька сот літ був вірний католицькому, певно залишиться вірний йому на все і Ваше „признання“ для того роду непотрібне. Навпаки Вам самому потрібне стати ближче до великої Ідеї Католицької. Пишу ближче, бо Ви, надуживаючи її для пропаганди масоно-скоропадщини, від Ідеї Католицької стоїте дуже далеко... Крім того всі Ваші, взяті з попередньої безбожницько-радикальної журналістичної практики, методи полеміки, що заносять пересічною вулицю лайкою, є негідні католицького журналіста і взагалі католика. А Ваш підкреслений антисемітизм, який проглядає і з Вашого останнього „твору“, говорить вже цілком виразно за те, що Ви останніми часами щось надто заглибилися в осуджену Святим Отцем і поборювану Св. Католицькою Церквою та цілою

Нині в суботу 10-го в Миських Театрах
Великий Театр Початок в год. 6
Святочна Академія для вшанування
шіснацятліття незалежності Польщі.
Білету в касях Великого Театру

Остаточний вислід виборів до громадських рад у тернопільському воєвідстві.

Урядовий звіт.

Агенція „Всхуд“ повідомляє, що вислід громадських виборів на просторі 17 повітів у тернопільському воєвідстві такий:

БОРИЩІВ: На 1368 радних українці здобули 778 мандатів, старорусини 32, поляки 513, жиди 45. Голосування відбулося тільки в трьох громадах, бо в інших оголошено тільки одну компромісову листу.

БРОДИ: На 1300 радних українці здобули 332 мандати, старорусини 466 (?), поляки 488 і жиди 16. Голосування відбулося тільки в двох громадах.

БЕРЕЖАНИ: На 1470 радних українці здобули 659 мандатів, старорусини 32, поляки 771, жиди 8. Голосування відбулося у 25 грмах.

БУЧАЧ: На 1698 радних українці здобули 970 мандатів, поляки 717, жиди 10, німці 1. Голосування відбулося в 7-ох громадах.

ЧОРТКІВ: На 972 радних українці здобули 503 мандати, старорусини 12, поляки 445 жиди 8, німці 4. Голосування відбулося в 20 грмах.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА: На 1214 радних українці здобули 527 мандатів, старорусини 149, поляки 445, жиди 8, німці 4. Голосування відбулося в 20 громадах.

КОПИЧИНЦІ: На 924 радних українці здобули 450 мандатів, старорусини 32, поляки 445, жиди 4. Голосування відбулося в 19 грмах.

ПІДГАЙЦІ: На 1526 радних українці здобули 728 мандатів, старорусини 2, поляки 753 і жиди 13. Голосування відбулося у 17 громадах.

ПЕРЕМИШЛЯНИ: На 1396 радних українці здобули 548 мандатів, старорусини 77, поляки 729, жиди 30 і німці 12. Голосування відбулося у 22 громадах.

РАДЕХІВ: На 986 радних українці здобули 390 мандатів, старорусини 154, поляки 358, жиди 47, німці 37. Голосування відбулося в 9 громадах.

СКАЛАТ: На 1222 радних українці здобули 528 мандатів, старорусини 47, поляки 640, жиди 7. Голосування відбулося в одній громаді.

Успішна безпека
проти пошесних недуг це

Пастеризоване молоко „МАСЛОСОЮЗ“

позбавлене хвороботворчих бактерій. 523

пресою католицькою, гітлерівською теорією расизму. Чи не початок це нової „жреції“ в Вашім, барванім на всілякі „метаморфози“ житті? А може це вже „гліяшхальтунг“ „Нової Зорі“ з гітлеризмом, мнимим союзником Скоропадського?

Поза листом подаю до відома п. Назарука, що я вже давно повнолітній і розпоряджаю власним майном, виділеним мені моїм батьком. Про те, як це майно зужити на користь Св. Католицької Церкви і Українського Народу — а п. Назаруком радитися не буду. Зазначу тільки, що я звик додавати до „політики“, а не жити з неї, як це де-хто робить. Отже, хто з нас, звідки і скільки дістає грошей на свої видання, про це не будемо краще говорити.

Прийміть, Високоповажаний Пане Редакторе, вирази моєї повної пошани

Модест Кунинський.

Варшава, дня 5. листопада 1934 р.

Театр Ріжнородностей
Перший раз! Перший раз!
„Під примусовою управою“
Фарса на 3 дії, Ернольда і Баха.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитися доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорять український нарід. ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА“

призначений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1,60 чвертьрічно. За границею: в Європі 9 зл., поза Європою 2 амер. долари. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови“ виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ“. — Переплата: 3 зл. річно; за границею: в Європі 5 зл., поза Європою 1 амер. долар.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

Уживайте лише

знаменитої цикорії „ЛУНА“
здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ“
і зернистої „СОЛОВОЇ кави ЛУНА“

виробів української кооперативної фабрики

„Суспільний Промисл“ Львів XV.,
Церковна 2. тел. 42-97

Використовуйте

ПОСЕЗОНОВУ ЗНИЖКУ на дріб „МАСЛОСОЮЗУ“

Дріб продається: Птахом'ясарня М.С. Косцюш-ки 1 а. — Доставляється теж без доплати до дому на телефонічне замовлення (ч. телефо-ну 39-66), або в будь-якій крамниці М.С.

Великий вибір різних родів експор-тового першорядного товару! 541 1-3

Римо-католицьке єпископство в Станиславові?

Краківський „Л. Курер Цодаєнни“ ч. 311 з 9. листопада повідомляє, що в Станиславові створюють римо-католицьку дієцезію для стани-славівського та частини тернопільського все-дієтства.

Рузвельта знову виберуть президентом.

НЬЮ-Йорк, ПАТ. Міністер почти Форді об-говорював висліди виборів і велику перемогу демократичної партії та сказав при цьому, що новий вибір Рузвельта президентом З.С. Держав у 1936 р. відбудеться майже однодушно. Роль республіканської партії остаточно скін-чилась.

РУМУНСЬКИЙ КОРОЛЬ ІДЕ ДО ПАРИЖА.

БУКАРЕШТ, ПАТ. „Куренту“ повідомляє, що король Карло сказав французькому послові в Букарешті, що зараз після двірської жалоби ще цієї зими відвідає Париж.

ПРИПИНИЛИ ВИСІЛКУ ЧАСОПИСІВ ДЛЯ КОНСУЛЯТУ.

БЕРЛІН, ПАТ. Ковенська преса повідомляє, що литовський уряд вислав вербальну ноту до німецького уряду тому, що від кількох тижнів німецька почта припинила доставку німецьких часописів із кляйпедської території для литов-ського посольства в Берліні.

ЧАЙШЛИЩЕ ОДНОГО УЧАСНИКА МАР- СЕЛЬСЬКОГО ВБИВСТВА.

БІЛГОРОД, ПАТ. Кореспондент „Політи-ки“ повідомляє з Берліна, що в слідстві, яке там веде югославянський вищий службовець за-кордонних справ д-р Магорович, апаки на слід іще одного учасника марсельського вбивства, а саме Марії Вондрачек. Вона привезла до Фран-ції та доставила атентатникам зброю і муніцію для виконання атентату. Ведуть слідство.

АНГЛІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ НЕ ІНТЕРВЕНЮВАВ В АМБ. СКІРМУНТА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Підчас дебати в палаті громад міністер закордонних справ Саймон зга-дав про згоджену інтервенцію короля Юрія в амбасадора Скірмунта в справі уцілення замо-влення Польщі британській фірмі. Ця чутка по-просту гротескова та смішна. Міністер закінчив промову заявою проти війни. Знаємо краще ніж усі інші, які є страхіття війни. Тому домгаємо-ся не осуду, а заохоти, щоб витревати на шля-ху обов'язку поборювання війни. Останні слова міністра палата вислухала в великій тишині та уклала бесідникові овацію.

Еміграційні справи.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЕМІГРАНТІВ, ЯКІ МАЮТЬ ПАШПОРТИ НАНСЕНА.

Бразилійський консулят у Варшаві не все може дати візи до Бразилії особам, які мають нансенівські пашпорти, хоча емігранти і мають формально виставлене візвання. Ось чому емі-гранти, які мають нансенівські пашпорти, повинні, заки лічнуть полагджувати фор-мальності до виїзду, звернутися до найближ-чого бюро Еміграційного Синдикату, щоб ді-стати згоду бразилійського консуляту на ви-дання візи. Справи тих, які мають нансенівські пашпорти бразилійський консулят розглядає індивідуально.

ПЕРЕСТОРОГА ДЛЯ ЕМІГРАНТІВ, ЯКІ ВЕР- ТАЮТЬСЯ З ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ ДО ПОЛЬЩІ.

Бувають випадки, що реємігранти до Поль-щі, заманені низькими цінами корабельних карт, ризикують на поворот до краю грецьки-ми кораблями. Тому що таких емігрантів зан-тажили на гаванні кораблі, які не мають па-

сажирських вигід і подорожували разом з ху-добною, відживлювані дуже лихом, поручається, щоб реємігранти заки куплять корабельну карту, поінформувалися в польському консуляті, чи дане корабельне товариство має право пе-ревозити пасажирів і чи вони будуть мати там відповідне поміщення. Колиж ні, вони нара-зяться на дуже тяжкі умовини подорожі.

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концер-ти, відчити, товариські сходини, посмертні згад-ки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46. Приймає футра до переходу на літо. 1287 +5-?

— Василь Гресяк, веде далі свою кравецьку роботу, при вул. Сикстуській ч. 23. у подвір'ї III. сходи І. псв. 323 15-?

— Одинокий спосіб безпеки здоров'я! У зві-домленнях департаменту гігієни Нью-Джерсі — подано, що за останніх 13 літ було аж 22 епіде-мії тифу, шкарлатини, дифтерії, при чому в 658 випадках причиною того було сире молоко. Впродовж того часу ніодин із них не мав своєї причини у пастеризованому молоці. Одиноким способом, який досі винайдено щодо безпеки здоров'я — це пастеризація молока. 528

— Найвища кооперативна установа Ревізій-ний Союз Українських Кооператив у Львові накликає завіди, щоб стягати борги. Ми висла-ли всім Вп. Читачам, які звинили в „Діло“ при-гадки з почтовими складанками, з зазначенням висоти боргу, тому ніодин почтова складанка не повинна змарнуватися.

— Українське Лікарське Товариство зложило на Українську Порадню для Вибору Звання при Головній Управі Рідної Школи 30 зол. замість вінка на могилу бл. п. д-ра Івана Довбуша.

— Загальні Звичайні Сходини Української Порадні для Вибору Звання у Львові відбудуть-ся в суботу, дня 10. листопада ц. р. в год. 6-й вечором в домі Рідної Школи при вул. Сло-вацького 14, III.

— В Українським Наук. Інституті в Берліні виголосив 9. ц. м. проф. д-р Мірчук виклад про інтернаціональний філософський конгрес у Празі.

— Давний і сьогоднішній Львів. В кімнатах польського Т-ва прихильників мистецтва від-крито перед кількома днями виставу „Давний і сьогоднішній Львів у графіці та фотографії“. На виставу в ділянці графіки складаються ек-спонати зі збірок Баворовських, Любомірських, Павліковських, Міського Промислового Музею, Укр. Нац. Музею, Ставропільського Інституту і приватних збірок. Новочасну графіку репре-зентує львівський союз артистів графіків. З ді-лянки фотографії надіслали експонати найви-значніші фотографії артисти з цілого краю. Ви-става має на меті виявити красу Львова від 16. століття по нинішній день. Отворена щодня від год. 10 до 15 попол.

— Жахлива пошестна статистика. Наслідки по-шести червінки на терені станиславівського во-євідства, що шириться від початку липня ц. р. досі, є жахливі. Найбільше занедужань було в повітах: надвірнянському, де нз 700 занеду-жань 130 осіб померло. Особливо лютилася по-шесть в громаді Пасічна, де на 1500 мешканців померло 60 осіб. В Товмаччині вмерло 85 на 556 занедужань, в Калушині 95 осіб на 882 занеду-жань, в Долишині 36 осіб на 343 занедужань, в Станиславщині 72 особи на 385 занедужань. Взагалі до кінця вересня на 3.300 занедужань померло 391 осіб. Але найкритичніше представ-лялася ситуація в місяці жовтні. Досить ззна-чити, що в однім тільки тижні занедужало 800 осіб. Санітарна влада боролася з пошестю при допомозі Червоного Хреста. Влаштовано в ріж-них сторонах чотири пошестні шпиталі, розви-жено червінкову сировицю, защеplено коло 40.000 осіб і т. п. Тепер пошесть поволі щезає і моли появляться перші морози, щезне зосім. В останньому тижні занотовано тільки 420 ви-падків.

— 433.000 державних урядовців. Бюджетовий прелімінр на 1935-36 р. передбачує, що з бу-джету адміністрації буде удержуватись 250.700 осіб (урядовців, старшин, суддів, учи-телів і т. п.), в цьому 98.200 нижчих службовців і служби. Крім того державні підприємства за-труднюють 41.800 урядовців і служби, до того приходять ще постійні залізничні службовці числом 144.000 осіб. Монополії zatrudнюють 2.160 урядовців і служби, фонди 4.000 службо-вців. Разом з державного бюджету жне кругло 433.000 постійних працівників.

— Шкарлатина і дифтерія. В останніх тижнях побільшилося число випадків шкарлатини і ди-

фтерії у Львові та в околицях. Щоб охоронити діти перед тими пошестями, міський уряд здо-рочля влаштував стазію охоронних щеплень при вул. Місіонарській ч. 2, де можна щепити діти безплатно. Протидифтеричне щеплення найкорисніше ділає у дітей від 2—7 літ.

— Львівська хроніка. До магазину Вайрибеа при вул. Казимирівській біля команди поліції вломилися вночі злодії і вивесли товари вар-тости 15.000 зол. — Інавгурація акад. року на львівському інверситеті відбудеться в середу, 14. ц. м.

— Краєва хроніка. Селянин із Сираковець пов. Перемишль, Іван Долик знайшов у лісі ар-тилерійську гранату, яка вибухнула і тяжко його покалічила. Долика в безнадійному стані відставили до перемишльського шпиталю. — Апелюційний суд у Львові затвердив присуд стрий-ського суду, що засудив на 2 роки в'язниці без припинення б. податкового ексектора з Доли-ни, Стан. Дерковського за спроневерення скар-бових грошей.

— Злодії вбили співника. Зі села Беромаві пов. Добромилів пропав перед кількома тижня-ми Василь Федак. Тому кілька днів знайшли його трупа в лісі біля джерела. Арештовано б. акнуватива злочину, які разом з Федаком ви-бралися були на грабунки. Федак знав про звички своїх співників і вони боялися, щоб він їх не зрадив, вбили його, коли він пив з джерела воду. Арештованих відставлено до суду.

— Яблінка, що зародила вдруге. В саді п-ва Таранюків (Львів, вул. Кульпарківська) зародили тепер деякі дерева вдруге. Між іншим од-на яблінка, що цвіла вдруге у серпні ц. р., дала тепер з того цвіту 20 прегарних, великих, сочи-стих яблук. Одно таке яблуко дістали ми до на-шої Редакції.

— Арештування українського священика. В Городищах пов. Луцьк арештовано місцевого првославного пароха о. Миколу Табаковсько-го під закидом протидержавної діяльності. За-кидують йому, що м. і. ширив летючки ОУН, похвалював арештованих членів цієї органі-зації, виголошував протидержавні проповіді, за-сновав протилігольне Т-во „Відродження“, щоб шкідити інтересам державного скарбу та співзв „Ще не вмерла України“.

— Франція викидає робітників з Польщі. До Варшави приїхали перед кількома днями двома спеціальними потягами поверх 1000 робітників із Франції, де втратили працю. Є це початок за-повідженої великої партії робітників з Польщі, яким Франція відмовила побуту і зарібків.

— Відповідна дорога до закупна студент-ського мундуру, плаща та мундуру військово-го відгодовлення є лише фірма А. Віттельс, Львів, Рутовського 7, напроти катедри. Ціни мундуру від 25 зол., плаща від 45 зол. 21/80 -?

— Спритні злодії. Мозес Віркліх, кучець із Су-ходолу, пов. Бібрка, побрав від одної фірми в Львові 2.000 зол. і вернувшись вночі додому, положився спати. Гроші положила під подуш-ку. Догаянули це злодії, які влізли вікном до кімнати і захлєсформували Віркліха з жін-кою, забрали зпід подушки всі гроші. Крім того вкрали футро вартости 800 зол., золотий го-динник і інші предмети. Віркліх пробудився аж рано. Тимчасом досвідчені злодії посипали на-прику в кімнаті і під вікном, щоб затерти слі-ди й утруднити працю поліційному псові. У зв'язку з тою справою поліція арештувала кіль-канацять підозрілих осіб зі Суходолу та око-лиці.

— З Польщі. В будівельному бюрі інж. Пен-даша у Варшаві спроневерили два службовці 100.000 зол. — В залізничному двірці в Тарнові засуспендовано двох касових урядовців за спроневерення грошей. — В міській касі ошче-дності в Новгородку арештовано касієра Мико-лу Дрозда за спроневерення 7.900 зол. — У Вар-шаві застрілися наслідком родинних незгоди-тенор варшавської опери Еда. Вейсє. — При вул. Третього Мая у Варшаві вискочив з 4-го поверху на подвір'я 59-літній лікар д-р Л. Гар-функель з причини матеріальних злиднів. Пере-несений до шпиталю помер.

— До гусей ще й молоко. З литовських газет довідуємося, що слідом за розпорядком, який примушує литовських державних службовців купувати гуси, міродатні чинники розглядають тепер іще справу, якби то прийти з помічю мо-лочному господарству, Т-во Літувос Льюдас увело вже в своїх біорах значай, що службо-вцям дають молоко замість чаю. Хотуть, щоб усі державні біора й установи пішли за тим примі-ром.

— Конкурс на повість про німецько-французь-ке попозвміння. Німецька накладня Бачарі ви-

Фабрика хемічних виробів
О. Левицька і С-ка
 У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
 Телефон 60-04. ПКО. 503-881
 поручає в ласні вироби найкращої якості
 Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.
 Пасту до взуття „Елегант“ воскову
 Пасту до підлоги „Французька маса“
 Віск комбінований до підлоги
 Васеліну до шкіри

Синку до білля

помадкову і коронову

Шварц до чоїт. — Віск шевський. — Смола шевська.

значила нагороду 20.000 марок за найкращу повість на тему німецько-французького порозуміння. Умовини конкурсу будуть подані в найближчому часі. Міністр пропаганди д-р Гебельс покликав до журі з німецького боку д-ра Генса Бакенка, шефа державного пресового бюро.

— **Світова війна в цифрах.** У зв'язку з недалекими роковинами закінчення розуму, який закінчив світову війну, Ліга Націй оголосила підсумки жертв і коштів, які спричинив цей жахливий катаклізм. 10 мільйонів людей апало, 19 мільйонів було ранених, 7 мільйонів залишилось каліками, після вбитих і померлих залишилось 9 мільйонів сиріт і 5 мільйонів вдів, а 10 мільйонів людей вигнано з їхніх домів. Загальні воєнні кошти сягають фантастичної суми 3.4 трільйонів зол. Якби смерть хотіла прийняти ревію своїх жертв, то армія поляглих, сформована в батальйонних кольонах, маширувала би 81 днів і ночей. Якби полягали всіх народів подали собі руки, творячи ланцюг, то цей ланцюг окружив би половину земської кулі.

— **Новий лавреат Нобля.** Цьогорічну нагороду Нобля дістав італійський драматург і новеліст Людвіг Піранделло, один із реформаторів сучасного театру. Піранделло народився у 1867 р. і здобув собі славу головню своїми п'єсами, а яких найбільше відомі „Голі маски“, „Усе йде жайкраше“, „Шість осіб шукає автор“, „Генрик IV“. В Італії він відомий теж своїми численними новелами, що почали виходити від 1894 р. окремими збірками як напр. „Любові без кохання“, „Коли хто божевільний“, „Пастка“ і повістями „Покійний Маттіа Паскаль“. „Так воно крутиться“. Новелі розкинені по журналах і часописах, складаються на 24 томів, яких видання саме закінчується. Окрему діяльність розвинув Піранделло на становищі директора і режисера різних театрів.

— **Вінчання за міну.** Місто Велсбург у західній Вірджинії (За. Держави) є дуже популярне серед американської молоді. Зі всіх сторін вибираються до нього залюблені пари, що хотять звінчатися впродовж одної мінути. Вінчання дає диригент церковного хору, маючи на це спеціальний дозвіл влади. Вінчальна така досить велика, бо 100 доларів, але що це значить для кандидатів на чоловіка і жінку. Акт вінчання відбувається у шкільній салі, причому не потрібно ніяких документів. Досить посвідки, що наречені не заклали перед тим з ніким подружжя. Завдяки тим вінчанню у місті панує великий добробут. Відкрито там багато ювілейських склепів, що продають перш усього вінчальні обручки. Побудовано величезні готелі. Повстало теж акційне товариство, що хоче перемінити місто в кліматичну місцевість, яка має служити звінчаним парам як вигідне місце для проведення медових місяців.

— **Ліндбергову дитину схопив Аль Капоне?** Славний американський детектив Гордон Феловс, який тепер є в Лондоні, сказав, що Гаватман, здогадний убивник Ліндбергового сина, левиний. Він сьогодні не був би обвинувачений, колиб припадковно не найшов був закопані грошей, з окупу за Ліндбергову дитину. Дитину схопив бандит Бен Саркі на приказ короля пачкарів Аль Капоне. Аль Капоне вірив, що за зворот Ліндбергової дитини вийде на волю. Він знав, що президент За. Держав був великим приятелем Фелова, викаже розправа, яка незграбом починається в Джерзі Сіті.

— **Ріжні вістки.** Ленінградові мало що не загрожувала повінь від довгих дощів. — В околиці Торіно впади цими днями сніг. — Вістка про випадки чуми в Танжері неправдива. — З Іспанії вітає чимало революційних діячів до Франції, головню катальонців. — Помер відомий англійський різьбяр Альфред Джильберт, що зробив багато пам'яток у Лондоні. — Англійський король за прикладом папи хоче заступити свою кариту для офіційних виступів — автом. — В Анкарі вибудували за 3 міль. фунтів ст. виставовий павільйон. — Від часу як японці оку-

пували Манджурію внемігрувало туди мільон осіб, головню корейців. — З Архангельська хотять перенести як музейну пам'ятку дім, де Петро Великий працював кілька місяців. — У Москві помер директор консерваторії С. Т. Шацький. — В околиці Тонкінової пристані згинуло 250 осіб і пропало кілька тисяч домів від тайфуна. — Бельгійський король скінчив 34 роки. — У Парижі помер сенатор Гастон Меніе, власник славних фабрик чеколлади.

— **Музей Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові, вул. Чарнецького 24.** мав у місяці жовтні 65 каталогових чисел природу до ч. 24905 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археологія 32 (головню малювана кераміка та пізній рим), побутова старовина 4, історичні пам'ятки 4, етнографія 72 (у цьому багато вишивок), рисунки 2, дереворитні негативи П. Обала 2, репродукція більша 1, фотографії 16, монет 16, медаль 1. нагрудні відзнаки 2, печатки 2, діапозитиви 4. Жертводавцями були пп.: Береза Я., Гіриак В., Гнатюк С., Галецький Б., Данилів, дир. Дорошенко В., Драган С., радн. Давидович Я., дир. Карабієвич П., Ковальський Б., д-р Левицький В., о. д-р Левицький Я., Левицька І., Мельник М., д-р Петрів З., Сізімський І., Скобельський П., Сморівський Р., Ткачівський С. Українське Т-во Допомоги емігрантам з України, Фенюк С., о. д-р Чорняк І. Управа Музею складає всім щирю подяку.

ДИВОГЛЯДИ.

ПРОМОВА З ІЛЮСТРАЦІЯМИ

Група ленінградських мистців працює над ілюстраціями до останньої промови Сталіна на XVII-ім партійнім з'їзді. Промова вийде в 100.000 примірників.

СВИНІ У КЛАСІ.

У совітській пресі виходимо таку новинку: „Пічас лекція у класах створинської неповної середньої школи, демидівського району, західної області, часто повстає гомін і дівтора з криком вилізає на лавки, інші озброївшись у лівійки бігають із сміхом по коридорі. Причина — свині директора, щодня блукають по класах“.

3 концертної салі.

Ваша Пшігода.

Чех, один з найбільших і найсимпатичніших сучасних скрипачів-романтиків. Феноменальний технік і мистець у зміло підібраних під свій стиль творох. На всіх його концертах витворюється атмосфера правдивого захоплення і насолоди тим, що в музиці найвищійше і найвеличнійше.

Найбільші прикмети Пшігоди, це його небуденні технічні вальори (що зводили йому назву „сучасного Паганіні“), цілковите, щире відданн думці виконуваного твору і зрешті безпретенсіональність і простота — отже риси, які творять ідеал мистця віртуоза.

У виконуваних ним творох, чи то в регарній сонаті Ц. Франка, чи в постичнім концерті А. Двожанка, або в сумній романсі Чайковського (так тяжко скрибдженій ріжними вінами і каваринами) — всюди зумів Пшігода слухачів зелектризувати і зацікавити до найвищого ступня. На кажемо вже про Варіації Паганіні (на тему Нель корпію ном мі сенто), які напевно у виконанні самого Паганіні не виходили блискучіше і більше „по чортівськи“, а які викликали на салі справляю бурю оплесків і рев захоплення. Скрипач мусів аж чотири рази доповнювати програму.

Якщо можливий ще більший успіх — то напевно був би його Пшігода осягнув, якби мав якогось іншого — кращого для себе аккомпаніатора. Часом мали ми враження, що п. Греф навіть не опановує технічно як слід матеріалу, не кажучи вже про інші чисто паястичні недостаті (педаль, сильний тов тощо). Саля повна.

Роман Савицький.

3 кіна.

КІНО „КОЛІСЕН“ : „ТАНЕЧНИЦЯ З ШКАГО“ і ревія „ПЕКЛЮ“.

На екрані американська песа про позакілові інтриги нічних клубів та п'ястикових змагань. Аматори боксу мають там кілька типових американських боксерських амагань, позатим фільма не вносить нічого нового.

Зате довга, двогодинна ревія в справжньому несподіванкою. Замітна вона оригінальною ґигадиністю: конференсієр ревії „Колісен“ обідає у товаристві своїх партнерки всі більші міста світу пошукуючи за темою й акторами до своєї ревії. Ці міста бачимо на тлі декорацій, що уявляють їх власний кольорит із характеристичними рисами. І так Візанція (каваля, стаб-

шини і (обов'язково!) вальчик), Москва (собор, танки і... горілка), Шангаї, (палляри опію), Константинопіль (султан зі своїм гаремом), Атеп (грецькі статуї і „корнатівська дівацц“), Мадрид (танго й воїниста еспава), Париж (готель, шапажистка і авантюра), Ньюйорк (танни у спортовому стилі) і Кольорадо (ковбої у виконанні ревелерсів „Еагенз“). Літак, що віз „звербеваних“ акторів до Львова до „Колісен“, упав у море і дістався до... пекла. Остання картина „пекла“ й закінчує цю оригінальну ревію. За тими акторами волочиться всюди наш галицький пилон, що в кожному місті потрапить зробити добрий „гешефт“. Співярський у році цього життя наситить до кожної сцени багато гумору. (ст).

КІНО КАСІНО: „ТАНОК КОХАННЯ“.

Історія кохання молоді бідної дівчини. Вихована вона у кухні аристократичного дому як донька кухарки має нагоду придбати собі кращі манери і деякі тонкощі відчування. Перший її вибранець гине в несподівано серед великої метушні, заки вона пізавала життя. Другого пізнає у „варієте“, де танцює у балеті. Той мільйонер дає їй нагоду проздумати, яка це велика і водночас химерна сила — гроші. Третій — жде на неї роками і зирнає перед нею тоді, коли вона тамтих двох утратила після довгих зусиль затримати при собі. Головному ролі грає Джон Крофорд дуже прирідна і зворушлива. Найкращі моменти цієї фільми — веселі, зручно вплетені у трагічній. Тон Франто як головний партнер Крофорд дуже симпатичний.

Із судової салі.

Зголошення касації.

Оборонці дев'яток засуджених у львівському процесі за вбивство тайного агента Я. Цинни та намагане вбивство службовця А. Гумана зголосили касацію.

Розправа проти українського журналіста.

На днях починається у станіславському суді розправа проти Романа Антоновича, співробітника українських часописів зі Львова. Антоновича обвинувачують з § 19, п. к.

У червні та липні ц. р. відбувалася в Станіславові розправа проти 16 молодих українців, обвинувачених у приготуванні нападу на державну касу в Надвірні. На цій розправі Антонович був кореспондентом українських часописів. Тоді то один із поліційних службовиків пізнав Антоновича як пошукуючого поліцію. Коли після розправи Антонович вернувся до Львова, його арештували.

Антонович відповідатиме перед станіславським судом за те, що в 1931. році зладив кілька тисяч кореспонденток із малою південно-східних воввідств Польщі, з написаними ворожими для Польщі та проти цілості польської держави. Ті кореспондентки Антонович, агідно з актом обвинувачення, продавав, подорожуючи по європейських державах.

За приналежність до ОУН.

У станіславському окружному суді почалася розправа проти Івана Гуменика та Дмитра Іванюка в Майдані Гориньному, обвинувачених у приналежності до ОУН. Акт обвинувачення закладає обом, що в літі ц. р. усунули з будинку громадського уряду в Майдані Гориньному державний герб, а на його місці завісили табличку з написом, образливим для польського народу. У слідстві оба обвинувачені не призналися до вини.

Оназізна продаж — флямелі на білля 0-65, баталіна 1-80, штрукси і бархани за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

Дописи.

Господарська нарада представників кружка „Сільського Господаря“ луцького повіту. Дня 4. XI. п. р. відбулася в Луцьку повітова господарська нарада представників кружка „Сільського Господаря“, скликана філією „Сільського Господаря“. Нараду відкрив голова п. В. Островський і в своєму короткому слові висловив завдання цієї наради, а саме: скоординувати працю кружків у різних ділянках сільського господарства, пристосувати працю філій до нових умов та обміркувати питання про реорганізацію самої філії. Реферат про тваринну й рослинну продукцію та необхідність тютювних секцій плекання й охорони тварин і рослин прочитав агроном філії інж. М. Нишич, реферат про садівництво й городництво — інж. М. Мазохівський, про хліборобський вишкіл молоді — голова В. Островський. Після дискусії над порушеними питаннями нарада постановила організувати секції: плекання й охорони тварин, плекання й охорони рослин, садівництва й городництва та секцію хліборобського вишколу молоді. Секції організовані в той спосіб, що голови призначає рада філії із своїх фахових сил, а їхніх заступників і секретарів обирають збори членів секцій. Одночасно вибрано зазначених виборчих членів управ секцій. По закінченні загальної дискусії про дальшу працю філії в

ЛУЦЬК.

сучасних умовах ухвалено резолюції з таких точок: 1) просити Волинську Хліборобську Палату допомогти в можливій формі й розмірах забезпеченню українських хліборобів високоякісним матеріалом у ділянці тваринної й рослинної продукції; 2) реорганізувати філію „Сільського Господаря“ в Луцьку в напрямі поширення її діяльності на ціле волинське воєводство, широкій автономії й права вести торговельні та промислові операції в розумній поставці своїм членам збуту та переробки їхніх продуктів. Конференція мала діловий характер і безумовно спричинилася до ще кращого налагодження праці „Сільського Господаря“ на Волині.

XI. амат. гурток при „Просвіті“ дав виставу „Мотря“. Вистава пройшла слабо, тому про подробиці реєструватися не варто. Не винні тому аматори. Такі з них, як п. Кокоська (мати), п. Костишинівна (тітка), також під Кочубей (п. Боднар). Чуйкевич та інші дали те, що могли самі дати. А що навіть добрі аматори, як п. Стелярський і п. Мальківський, не виявилися як слід зі своєю роллю і що взагалі не було й одної, яка направила — нині на невідповідну обсягу ролі, лише характеристична й обстановка. Від інтерпретації слів їх правильного наголошення теж багато залежить. Не вистане добра доля аматорів. Їх треба навчити розуміти відтворюваного типу і його віддати, а не лише „грати“. Річ ясна, що трудність несе треба довше підготувати, щоб гримазливість приходило на них не з обов'язку, але для приємності. Бували вже в Кракові гарні, навіть дуже вистави й будуть далі. Аматори, і то талановиті, до праці надуться. А те, що тут сказано, не в докір, а для добришого мистецтва на майбутнє.

Ярза.

Х. КРАКІВ.

Відновлення домішки „Просвіти“. Добре зробив виділ філії „Просвіти“, що, не зважаючи на несприятливі умови, довів до гарного відновлення несимпатичної домішки. Це матиме свій добрий вплив. Гарно помішані стіни й паркетова підлога в місці давнішої камінної дають естетичне й міле приміщення нашим товаришам. І без сумніву спричиниться це до оживлення товариського й культурного-просвітнього життя наших загонів. Цей труд, в який вложили багато енергії передовсім нестатийний голова філії радн. Пашкаль, як теж господар п. Мачежук, заст. його п. Смик та інші свідомі громадяни дасть гарні вислід. Честь людям творчої праці!

„Мотря“ Б. Лепкого на аматорській сцені. Дня 4.

СПОРТ.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ.

Товариські змагання між цими дружинами відбулися в модію 11. п. м. з год. 11.30 на гринці Чорних, а не як було подано на Цитаделі. Поперезать в год. 10-16 Україна II — Чорні II.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення платити не відмовляю.

Театри.

Театр „Заграва“:
під артист. проводом Н. Блаваньського.
Турна над Сяном:

10. XI. „Тарас Бульба“.
11. XI. „Гетто“.
12. XI. „Земля“.

Великий Міський Театр.

Субота, 10. XI. год. 8 веч. Академія XVI-годовини незалежності Польщі.
Неділя, 11. XI. год. 12 вночі. Поранок „Гвишди“.
Неділя, 11. XI. год. 3-30 поп. „Я переміг крізу“.
Неділя, 11. XI. год. 7-30 веч. „Маркоша“.

Театр Різнонародностей.

Субота, 10. XI. год. 7-30 веч. „Під приписовою управою“.
Неділя, 11. XI. год. 3-30 поп. „Микун“.
Неділя, 11. XI. год. 7-30 веч. „Товариш“.
Вівторок, 13. XI. год. 7-30 веч. „Акорди“ — комедія життя Меріана-Луїжницького музиканта Б. Баторовича. Прем'єра.

Кіна.

АПОЛЬО: Друга частина „Нуждарів“ Париз у вогні.
АТЛАНТИК: „Віда Віда“.
ВАНДА: „Він у Каїрі“, „Двадцятьчотири години“.
ГРАЖДИНА: „Ми перша бригада“.
КАСІНО: „Танок кохання“.
КОЛІСЕН: „Танцюристи з Шикаго“ режис. Пенко.
КОПЕРНИК: „Нана“ (на осн. Е. Золя). Крім того: копіровка гротеска та найповніший Тижневик Параманту.
МАРУСЕНКА: „Нана“ (на осн. Е. Золя) і ревія: „Прогібіція шале“.
МІРАЖ: „Джамі Гергард“, „Що разище“ (Гарольд Льюїс).
МУЗА: „Кіт і сириска“, „Кохав, любив, шавув“.
ПАЛАС: „Що мій чоловік робить у полі“.
ПАН: „Царські маневри“ і ревія.
ПАСАЖ: „Новітній Робінзон“ і ревія.
РАЙ: „Чи Люцина не дівчина“.
СВІТ: „Ганна очі чорні“ та циганський хор.
СОНЦЕ: „Дівка з гір“ і ревія.
СТІЛЕВЕ: „Передмістя“ і ревія „В селі небі“.
УТІХА: „Буря на світанку“ та ревія.
ХІМЕРА: „Із Експедиції підле“ (Джамі Гейнор, Анрі Екран).

Закордонне радіо.

Субота, 10. листопада 1934.

Відень (306,8) 12-00, 16-10, 17-35 Концерт, Братислава (298,8) 19-50 „Дочка пані Анго“ оп. Лекко, Мор. Острва (269,5) 17-05 Легка музика (м. прог.) „Цвіт України“ (Беліччи), Прага (470,2) 10-05 Салон. музика, Париж (1643) 13-00 Легка музика, 21-00 „Ля Періоді“ оп. Оффенбаха, Рига (314,6) 16-00 Лотиська й естонська музика, Берлін (356,7) 18-50 Веч. музика, Ляйпциг (382,2) 13-00 „Осіню“ концерт, 18-35 Веселі пісні, Мінхен (403,4) 17-50 Діти співають і грають, 19-05 Сольо на пітрі, Будапешт (460,5) 13-00, 13-30 Цит. музика, 21-35 Концерт оп. орх. стрн, Міліно (368,6) 13-00 Оркестра, 20-45 „Мадонна Катерфайл“ оп. Пуччіні, Рим (420,8) 16-30 Для дітей, 17-10 Оркестра.

Неділя, 11. листопада 1934.

Відень (306,8) 9-35 Казки, 11-30 Симф. концерт, 12-40 Увертюри та вальси з відьських опереток, 13-40 Данська камер. муз., 19-20 Арія та пісні, 20-05 „Орлеанська дівчина“ теат. Шілера, Прага (470,2) 7-30, 9-45 Концерт, 20-00 „Музика співає“ Шурена (з Буріанового Театру), Париж (1643) 16-00 Симф. концерт, 21-15 Оп. марші, 23-00 Опереткові арії, Любляна (369,3) 10-40 Музика, спів, Берлін (356,7) 18-30 Концерт, 20-00 „Льобетанц“ оп. Твіла, Кенігсверстергаузен (1571) 11-30 Держ. анд.: Музика, Прокова мн. Гербеза, Мінхен (403,4) 13-00 Концерт, 17-50 Популярна музика, Будапешт (460,5) 14-00 Концерт оп. орх. Міліно (368,6) 17-15 Легка музика, Рим (420,8) 17-00 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Субота, 10. листопада 1934.

6-45 Ранішня аудіція, 7-30, 2-30 Радн. концерт, 11-57 Сигнал часу, 12-03 Метеор. вістки, 12-05 Огляд преси, 12-10 Концерт, 13-00 Полудн. денник, 13-05 Пісеньки та дрібні фот. твори з гр. пл., 13-10 Експорт, 15-35 Бірка, 15-45 Найновіші гр. пл., 16-30 Для дітей: „На осінньому листку“, 17-00 Дуети на сопран і контральт, 17-15 Концерт, 17-50 Відч.: „Перепродаження“, 18-00 Лейон. спогади, 18-15 Як працюємо в радіо, 19-00 Сириска, форт., 19-20 Бохня — жсто сози, 19-30 Гр. пл., 19-30 19-55 Спорт. вістки, 20-00 Легка музика, 20-45 Веч. денник, 20-55 Як працюємо, 21-00 Муз. дт. аудіція: Шляхом переконої пісеньки (хор, солісти), 21-45 Чим є незалежність для найменшої території, 22-15 Гр. пл., 22-30 Анд. для закорд. колекцій, 23-05 І театр Улан: Львів та Галичина, 23-35 Танк. музика з гр. пл., 0-00—1-00 Танк. музика.

Неділя, 11. листопада 1934.

8-40 Ранішня аудіція, 10-40 Гр. пл., 11-57 Сигнал часу, 12-03 Метеоролог. вістки, 12-05 Сильна реруж, театр. репертуар, 12-15, 13-15 Муз. поранок, 15-00 15-хвилин у дублянських хліборобських заведеннях, 15-15 Гр. пл., 15-25 Огляд ринків різних продуктів, 15-35 Військ. марші з гр. пл., 15-45 Велика пригода в малому селі, 16-00 Марш дорозовольє (фрагм. із пов. Анислевського (лістопадаючі дні)), 16-20 Переконої вожди (істор. співн, хор), 16-45 Ми вчора, ми сьогодні (для старш. дітей), 17-00 Танк. муз. (нар. каплеля), 17-30 Пасудський серед своїх людей (про хитку Койца), 18-00 Театр Улан: Фреден: „Зжиднось і пшкоро“, 18-45 Памятник слави на панітарі оборонців Львова, 19-00 Пісні (Верхінська) в супр. форт., 19-50 Актуальна базика, 20-00 Концерт польської музики, 20-45 Веч. денник, 20-55 Як працюємо, 21-00 На веселій лав. хвиц, 21-45, 21-55 Спорт. історія, 22-00 Почт. техн. сириска, 22-15 Радн. концерт, 22-30 Стан. пісеньки (Пловський, баритон) у супр. форт., 23-05 Гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.28 зол.
У Варшаві були такі курси: Лондон 26-42, Париж 34-90, Берлін 213-30, Ціріх 172-58, Амстердам 358-25, Прага 22-13, Італія 45-34, Нью-Йорк кабелю 5-30—, Нью-Йорк чепи 5-29 3/4.
Золото: Долари 8-91—8-93, Франки фр. 34-30—34-60, Лунати 81-70—82-20, Корони 35-80—36-30, Рублі 45-50—46-30.
Срібло: Корони 0-30, рублі 1-20, фальсони 0-70.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 8. і 9 листопада п. р. кооперативним плаття за:

	Львів.
1 кг. масла десероного	210 зол.
1 л. молока	0-15 „
1 л. сметани	0-60 „
1 к. дещ	4-00—4-10 „

Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові і літра 23 сот.

Генденція на масло і сметану вдержана, на молоко і яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 2. до 10. листопада п. р. влітку кунує тільки індички та пантирні. Ніякої іншої птиці не поймає. Почавши від 5. листопада п. р. платити своїм доставляти за 1 кг. живої ваги птиці, львів поділяти птахомисарні „М. С.“ у Львові (вул. В. Глоуцького 23):

	за 1 кг.	1-25 зол.
Пантирні і кл.	100 „	
Індички	110 „	
„	0-80 „	

Порядок Богослужень у церкві Успення Пр. Д. Марії (Волоцький). В неділю і свята: Утрєня в 6 год. Читані Служби Божі в 7 г. з проповіддю, 8, 9 (перед нею в г. 8-45 проповідь) і в г. 12. Служба Служба Божя з проповіддю в г. 10 вечірня в г. 4 з проповіддю і скупіканню і благословенням Найсв. Тайнажи. В свята перша Служба Божя читана в г. 6-15. 8 будні дні Служба Божя в г. 6-15, 7 і 8 і вечірня в г. 6. Священники сповідають від год. 6 рано і вечором від 6. Кожної першої п'ятниці з місяці по Службі Божій в г. 6-15 а кожної першої неділі по Св. Божій в год. 7 і 10 благословення Найсв. Тайнажи. 4-4

Конкурс. Комітет НТШ для управ Академічного Дому у Львові розписує додатковий конкурс на мешкання студентів в Укр. Акад. Домі на шк. рік 19-43/5. Подання треба внести до канцелярії НТШ у Львові вул. Чарнецького 26 до дня 20. XI. 1934 включно. До подання треба додати: 1. Опис життя, 2. Свідчення останнього іспиту, 3. Рекомендацію від культурно-освітніх установ. Подання без документів і внесені по терміні не будуть розглядані. Д-р В. Левницький, голова НТШ. 342 1-3

Наукове Т-во ім. Шевченка розписує конкурс на адміністратора Укр. Академічного Дому у Львові. Прохання внести до канцелярії НТШ вул. Чарнецького 26 до дня 26. XI. 1934. Д-р В. Левницький, голова НТШ. 342 1-3

На „Рідну Школу“ зложили ВП.: ВП. Союз Українок в Бірмі 25 зол. в нагоді прощання ВП. Паніста Блавацьких; Канментина Дембича — Тернопіль 10 зол., Софія Шанковська — Лявкуп 10 зол., й Онуфрій Солтис — Тернопіль 5 зол. записі віна на домовину бл. п. Марії Бодної, учительки укр. народної школи в Тернополі. 545

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ГОДИННИКИ направляє прецизійно й дешево Домбровський і Розважеский. Львів, Академічна 2. (З провінції просимо поштою). 36/82

ЯБЛУКА, зимові прима гуртом і подрібно продає інж. В. Попович, — Львів, Руська 20. 535 2-2

ІНСТРУКТОР усіх плав гімн. вище на провінцію. Успіх залепнений. Додатково деякі скрипки. Індекс 2.914. Аам. „Діла“.

ФЛЯНЕЛІВІ НІЧНІ СОРОЧКИ жіночі і мужські 3-25. Пижми теплі жіночі 8-90—9-80, дитячі 4-20. Фабрика білиз „Астра“, Львів, Силітська 2. 370 1-2

ІНТ. СТАРША ОСОБА шукає посади до зарплати доу у священника на селі. — Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Ошадна“. 1-1

ОГОЛОШЕННЯ

Доротеум

Львів, Браєвська 3.
комісара меблева галія купув. — приймає в комс — продає.

МЕБЛІ всляного рода за го-
тінку і на сплати.

Взуття всього рода
поруває фірма

Чорній і Беряк

Львів, ул. Руська 3.

Лещетарський вже

5-? від 24 зол.

Солідні меблі

кухонна обстановка власного виробу
виконує і поруває:

САКК — Сикстуська 18. Столярня,
Пекарська ч. 14. 35/83 8-10

Найактуальніша книжка!

Недавно появилася на книгарських полицях у виданні „Політичної бібліотеки“ у Львові — книжка
Володимира Целенича

Нарід — Нація — Держава

яка в гарному, незвичайно доступному викладі порушує всі ті питання, що нині мусять зацікавляти кожний українсь у Галичині. Нема проблеми суспільно-політичного характеру, яка не була освітлена у творі Целенича. Кожний, хто цікавиться питаннями нашої політики, справою піднімає й моє, тактичною державного будівництва — мусить цю книжку придбати.

Купуйте й інших захоочуйте, щоб купували.

Ціна книжки дуже низька, всього 1 золотий, з поштовою пересилкою 1-15 зол. Замовлення просимо поресилати поштовими накладками ч. 143.961 — дописуючи на них „Кооперативну Балк „Dni-ster“ Towarzystwo z обмеженою рогікою у Львові, а на середньому відтинку „Політична бібліотека“, далі грошевики перекладами й письменно на адресу В-ва „Політична бібліотека“, Львів, Підвадла ч. 7. III пов. 339 2-1

РЯТУЙТЕ ВОЛОСЯ!

Вживайте зільного бальсаму
маг. В. ПАЛЬДЗЕРСЬКОГО

„МАГ“ ч. 1. усуває парпал, не дає випадати волосся.

„МАГ“ ч. 2. (ше фарба) усуває поступово сивину.

Можна дістати в Аптеках і Прогеріях і Фабрика Хем. - Косм.
„Pharmachemia“ Бидгощ

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 дол.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.
Швейцарії 8 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 180 лей, Бол-
гарії 7-00 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Тутки

NERVENO

150 ШТУК 35 СОТИКІВ

з популярних найліпші

Завдання уряду Фляндена.

ПАРИЖ, 10. 11. ПАТ. Уряд Фляндена створено за 10 годин. З огляду на французькі відносини це вже рекорд тим більше, що при творенні уряду виникали великі труднощі. Новий уряд матиме в палаті послів підтримку послів різної масті радикальних організацій, республіканського союзу і народних демократів. У сенаті багато партій теж ставиться прихильно до уряду Фляндена. Тому Флянден зможе переводити в життя програму, яку випрацював останній з'їзд демократичного союзу. Уряд буде робити акценти, щоб парламент прийняв бюджет на 1935. р. Опісля буде домагається, щоб парламент згодився на зміну конституції згідно з проектом Думерга з тією зміною, що сенат матиме право розв'язувати палату послів.

Майже всі міністри обняли урядування від своїх попередників. Прем. Флянден перебрав урядування від Думерга вчора в год. 10-й передполуднем. Розмова з Думергом тривала ледви 15 хвилин. Думерг покидаючи будинок уряду, зая-

вив журналістам, що передав владу Флянденові, своєму особистому приятелю. Просячи з журналістами Думерг додав, що це його останній комунікат.

Марш. Петен передав урядування новому міністрові генералові Морен. Журналістам заявив, що новий міністр війни обдарований небуденною інтелігенцією. Одночасно марш. Петен заперечив погослови начеби виступав проти радикальної партії в Ерію. Преса подала вістку, будто би марш. Петен висловив під адресою Ерію такі слова: Підготуйте великий злочин проти батьківщини.

На першій засіданні кабінету вирішено, що уряд візьме участь у вчорішніх з нагоди роковин припинення боїв. Рішено теж створити комітет, який розгляне можливі заходи до боротьби з економічною скрутою. У вівторок відбудеться засідання кабінетової ради, опісля засідання ради міністрів.

Страх перед заворушеннями у Франції.

Послів повішати, сенаторів потопити.

ПАРИЖ, 10. 11. ПАТ. Про вчорашні вуличні заворушення поліція подає такі подробиці: Передбачуючи заворушення влада приказала скляним відділам поліції та цивільної гвардії оточити парламент. В год. 8. вечором коло 200 молодих людей намагалося уладити демонстрації на площі Опері з окликами: „На ліхтарню з послами“, „Геть з Еріюгом“. Поліція розігнала демонстрантів і арештувала 50 осіб, яких вилегітимувала і випустила на волю.

„Л'Еср“ так характеризує теперішні відносини у Франції. Характеристичною ознакою теперішньої ситуації є почування страху серед загалу. Кружляють найрізноманітніші погослови

і люди зовсім поважно балакають, що дійде до великих демонстрацій. Оповідують собі, що організація „Патріотична молодь“ вийде на вулицю з гаслом: „Потопити послів у Сені, повісити сенаторів на ліхтарнях у Люксембургським городі“

„Еко де Парі“ оголосило таку відозву: „Край бажає миру і ладу. Приготовляється злочин проти батьківщини. До цього не допустимо. Ми готові відбити всі наступи „спільного фронту“ (комуністів і соціалістів) та картели (соціалістів і радикалів). Під відозвою підписані дві організації: Патріотична молодь і Французька солідарність.

Арештували 70 осіб за вбивство короля.

ПАРИЖ, 10. 11. ПАТ. Преса подає, що з приводу вбивства короля Олександра дотепер арештували в різних державах коло 70 осіб під закидом убивства. В Італії арештували Павеліча і Ква-терника. Французька влада домагається видачі обох арештованих, бо вони є організаторами атентату. У Відні арештували старшину Перечича, який вислав терористів до Франції. У Франції арештували безпосередніх спільників Крайча, Поспішила і Райтіча. В Югославії арештували матір і сестру Ква-терника. У Туреччині арештували голову македонської революційної

організації Михайлова та його спільників. Болгарська влада домагається видачі Михайлова. В Болгарії арештували посла Стоєва і колишнього міністра торгівлі Дічева, які вдерзували взаємину з македонською революційною організацією. „Парі Міді“ подає далі прізвища арештованих у Франції і Голандії. Дотепер не сховали кур'єрки терористичної організації Марії Вондрачек, яка підіслася і називалася Дора Франк та таємничого дипломата, який приїхав до Парию II чоловіка.

Присилайте передплату!

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie w składzie S. O. D-r J. Locker jako przewodniczący, S. O. M. Gasiłowski i S. O. W. Frankel jako głoszący, w sprawie konfiskaty Nr. 289 czasopisma p. t.: „Dilo“ z daty, Lwów, 28 października 1934. do Sygn. VI. 1. Pr. 352/34. na posiedzeniu niejawnym 31. października 1934 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną 27. października 1934. przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t.: „Dilo“ Nr. 289 z daty: Lwów, 27. października 1934. zawierającego: 1) w artykule p. t.: „Storinky z mojego życia“ w ustępie od słów: „Na każdy sposób“ — do końca artykułu. 2) w artykule p. t.: „Holos rozpruki“ — w całości wraz tytułem, znanioną ad 1) występu z art. 152 k. k., ad 2) występu z art. 170 k. k. — zarządzić zniesienie całego nakładu i wydać w całości 8. 403 n. k. zakaz

dalszego rozpowszechnienia tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścić bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonalenie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21 ust. druk. z dnia 17. grudnia 1863. Dz. p. Nr. 6 ex 1863. t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu ad 1) niezgodnem z dziejową rzeczywistością przedstawieniem stosunków polsko-ruskich (tytuł Narodowi Polakom), ad 2) publiczne szerzyć nieprawdziwe wiadomości o notariacie, które to wiadomości mogą wywołać niepokój publiczny. Według §§. 487, 489, 493 p. k. oraz §§. 36 i 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: D-r J. Locker w. r. Protokulant: Kosiński w. r. Za wyodrębk.: Jankowski kier. sekret.

Бувший лікар пражьких клінік

Д-р М. СТАРУХ

переноситься з днем 15. листопада з Ліска
до **Перемишля** побер. Пилсудського
ч. 1. (лім „Віри“).

Центральний

Кооперативний Банк

У ЛЬВОВІ

(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вклади ощадности.
Конто ПКО. ч. 143.467.

Знак запиту над Францією.

УПАДОК КАБІНЕТУ ДУМЕРГА.

Львів, 10. листопада 1934.

Упадок французького кабінету Думерга не тільки одна з безчислених у тій державі кабінетових криз. Назвичайна військово-поліційна охорона парламентарного будинку, яка показувалася потрібною негайно після вибуху урядової кризи, вказує найкраще, що нині у Франції зміна уряду може стати не лише темою часописних статей і кульюарних розмов професійних політиків, але — гаслом до вуличних заворушень. Нинішня гасло криза, хоч може формально вже поладжена покликанням до життя кабінету нового, фактично стоїть у найтіснішому зв'язку з нездоровою внутрішньою ситуацією Франції: упадок Думерга що ситуацію надзвичайно ускладнив і нема ніяких вглядів, щоб його наслідник, новий прем'єр Флянден, міг виконати завдання, яке не вдалося Думергові.

Річ у тім, що Думерг прийшов до влади в атмосфері, створеній аферою Ставіського і кризових лютевих заворушень на вулицях Парижа. Станув він на чолі уряду з авторитетом імені колишнього президента Республіки, з авторитетом свого громадсько-політичного стажу, свого старечого віку, й авторитетом імен члена свого кабінету: він покликав собі на співробітників самих колишніх прем'єрів і міністрів, самих світоців французького політичного життя. Мав Думерг два завдання: перевести внутрішню громадсько-політичну заміреність і — на праву державного устрою Франції. Перше завдання йому поведлося: міжпартійна боротьба справді притихла. Однак у моменті, коли Думерг приступив безпосередньо до планованих устроєних реформ — розлетілася міжпартійна єдність і прем'єр опинився без парламентарної більшості.

Відмовили Думергові підтримки радикали, дарма, що на недавньому партійному конгресі в Нанті радикальні члени кабінету дістали більшу перемогу. Радикали агітували вже на перемож-

ня статуту для державних урядовців з заборонаю страйкувати, на обмеження свободи парламенту в прийнятті внесків на безконечні видатки, на закріплення позиції голови уряду і т. п. Але найважливіша точка планованої реформи французького парламентарного устрою — право розв'язувати парламент без згоди нижчої і вищої палати — ця точка стрінулася з рішучим спротивом радикалів. Колиж Думерг зажадав від парламенту прийняти бюджетову провизорію на три перші місяці 1935 року, щоб дістати більшу свободу зайнятися справою реформи конституції, — Еріо відмовив підтримки та зголосив з іншими радикалами димісію. Думерг став перед дилемою: пробувати шастя з кабінетом меншості або переводити реформи у стані позаконституційного. Брак затвердженого бюджету на черговий рік ситуацію утруднював. Нарізати теж на закид диктаторського замachu — Думерг не відважився, знаючи, що тоді не зможе перевести ніяких виборів, що йтимуть під скрайніми гаслами. Тому волів відійти.

Його наступник Флянден — людина розмірно молода і належить до цілком іншої політичної школи, ніж старий Думерг. Однак покищо він іде по доріжці старого свого попередника, з тою різницею, що — мовчить про реформу конституції. Його кабінет має теж представників правниці, — таких як Марен чи б. співробітник Клеманса Мандель, — і лівниці, з тим самим Еріотом на чолі. Кабінет Фляндена ніби теж повстав під гаслом партійного замирення, і воно може навіть буде ще якийсь час збережене. Соціалісти, втішені упадком Думерга, не схотять мабуть зараз таки валити його наступника, а правниці переболіли втрату Тардіє, маючи в кабінеті згаданих інших репрезентативів. Залишився теж у новому кабінеті Еріо, є теж між міністрами й безпартійні. І тому можливо, що до кінця року французький парламент з бідою прийме цілий бюджет на черговий рік, — але зараз таки після того стане знову рубка справа пристосування французького парламентарного устрою до зміених обставин, серед яких нинішня система не є працездатною ані життєздатною.

Після короткого часу „завішення зброї“ — прийде знову на чергу дня найважливіша проблема сучасної Франції: покласти кінець тим умовам, серед яких можливим стає щораз більший розріст большевизму. Вплив комуністів у Франції стали вже такими могутніми, що недав-

ній з'їзд учителів, який репрезентував пів мільона французького учительства, радив у солі, удекорованій червоними прапорами та приймав комуністичні резолюції. Боротьба з комунізмом є питанням життя і смерті французької республіки. Перехід соціалістів Блюма під диктат комуністів („спільний фронт пролетаріату“) створив найбільш загрозливу ситуацію.

Кабінет Фляндена матиме м'ябуть характер кабінету перехідного, короткотривалого. А що прийде після нього — це знак азпиту, який повинс уже й над цілою республіканською Францією.

Демарш німецького уряду.

ЛЬОНДОН, 10. 11. ПАТ. Форін Офіс почувсь обидженим заскорим оголошенням вістані про демарш німецького уряду в Лондоні, Парижі, Римі і Брюсселі і тому мін. Саймон два дні зволікав з прийняттям на звідненні німецького амбасадора в Лондоні Геша. Німецька преса ще вчорашок оголосила демарш німецького уряду, радше протест проти есенуальної висилки французьких військ до басейну. Мін. Саймон заявив німецькому амбасадорові, що не має часу і прийняв його

Реформацькі пігулки ЧЕРНЕЦЬ
з маркою (Zakonnik).
регулюють шлунок, хоронять від терпіння печінки, надмірної опасистости, паморок, лагодять гемороїди і прихили до обструкції с загідними прочищуючим засобом. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч.
31/69 31—?

Закупно грамоти на позичку Рідній Школі по 25 зол. це так, як вкладка в банку. Ви вже закупили?

Большевицький дипломат не ввійде ніколи до церкви.

ПАРИЖ, 10. 11. КАП. „Журналь де Деба“ оголосив статтю про поведінку большевицьких дипломатів по смерті мін. Барту, що за його душу відбувались жахіті богослуження по всіх столицях Європи при участі представників уряду і дипломатів. Одначе ні на однім такім богослуженні не було большевицького дипломата. Большевицький комісар Літвінов на інтервенцію

щойно вчора в год. 12. внодудне. Німецький уряд каже, що висилка французьких військ до басейну Сари була би порушенням трактату в Льюкарно, бо басейн належить до Німеччини. В такому випадку Нмеччина відхилилась би до тих держав, які підписали договір у Льюкарно з покликком, щоб вони боронили німецькі кордони перед йназією.

Мін. Саймон заявив, що британський уряд розгляне демарш німецького уряду.

Релігійність у Світах триває.

У зв'язку з роковинами большевицької революції в дні 7. ц. м. совітська преса робить підсумки м. ін. теж з безбожницької акції, зазначаючи дуже малі успіхи. Орган воюючого совітського атеїзму „Безбожник“ признається отверто, що його акція привнесла просто протівний наслідок. Читаємо там м. ін.: „Релігія триває далі у свідомості нащадків (з большевицького погляду) серед робучих мас. В ще багато робітників, чле-

французького амбасадора в Москві про причини такої демонстрації заявив, що ніодни большевицький дипломат ніколи не звідде до церкви. Так то ком. Літвінов не дозволив большевицьким дипломатам піти на жахіті богослуження за мін. Барту, хоча ще недавно називав його „своїм добрим приятелем“.

Зміркувала це совітська влада і починає все поважніше числитися зі зростом релігійності широких мас. Вона пригадала воюючим атеїстам, що властиво програма комуністичної партії вказує не ображувати релігійних почувань віруючих, бо це може тільки довести до поглиблення релігійного фанатизму.

Незрівняні! Тутки Пріма Аїда.

ФЕЯЛЕТОН „ДІЛА“ З 12. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

21

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Попри ті офіціальні задачі „громадян“ вивчали кожні наші сходи розмови про актуальні питання, відчитування всяких писем і кореспонденцій, вкінці співання пісень, чим ми назовні закривали існування товариства; бо на випадок, якби з'явився хто непокликаний, все бузи перед нами розложеної еоти, які мали свідчити, що сходяться тут ученики, щоб поза школою вправлятися в співі. Та в Тернополі не слідив за нами ніхто. Професор Горбаль був усе втаємничений та поінформований і всім серцем відданий рухові; його завданням було берегти нас перед шкідливими атаками шкільної влади, остерігати нас та інформувати, а в потреби — боронити. В зимовій порі не були сходи в столоді можливі, тому ми сходилися в місті в котрогось з товаришів, у якого була відповідне приміщення, або в найменшій кімнаті котрогось з друзьорядних жидівських готелів при Руській вулиці. Було це вже менше безпечно, та проте обійшлося без пригод. Взагалі було у нас до року 1877, себто до часу, коли розпочалася у Львові нагілка на соціалістів, мирно і спокійно і ми жили в Тернополі, як у Бога за дверми.

Вже в рік по прийнятті до „Громади“ був я, як ученик п'ятої класи, вибраний її головою

і задержав цей уряд до скінчення гімназії. Я старався сповняти його жнайсовісніше. Кожний „громадянин“ зобов'язаний був передплачувати „Правду“. За моїх часів доходило число її передплатників у нас до 30-х. Я збирав передплату і посередничав у відбиранні „Правди“. До „Громади“ стали приймати ми крім учеників гімназії також учеників з учительської семінарії, заснованої в Тернополі 1872 р. „Громада“ святкувала щороку святочно роковини смерті Шевченка. Ті свята відбувались звичайно в готелі, де ми винаймали найбільшу кімнату, прикрашували її диванами і цвітами, та вінчали портрет Шевченка великим лавровим вінцем (бюстів Шевченка тоді ще не було). На таких вечоринках були завжди промови, початкова і кінцева. Середина виповняла хором і деклямації. По кінцевій промові розділювались листки з лаврового вінця між учасників, причому хор співав найперше — не знаю, чому — псалом „Да ісправиться молитва моя“, опісляж „Ще не вмерла Україна“. Як промовців на Шевченківських вечоринках тямлю вже згаданих вище Івана Волянського й Івана Федорозича, даліше Івана Лошневца, а вкінці був я тим промовцем на кількох вечоринках. В 1875 р. в літі святкували ми також роковини Маркіяна Шашевича, на яких я виголосив початкову промову. Між декляматорами визначався особливо Микола Курбас, тепер священик у Долинічіві. Так як мене і моїх товаришів приготувляли і приймали до „Громади“ старші ученики, таксамо підготувляли, опісляж приймали ми молодших. „Громадянська“ тпазниця техно-

пільської гімназії була таким робом безперервно жива і свіжа і свідомість між молодю все удержувалася.

Ми листувались, як вище сказано, з „Громадами“ в інших гімназіях. Кореспондували ми, оскільки тямлю, з „Громадами“: бережанською, станіславською, самбірською і львівською. Іменем бережанської писав до нас її голова Федір Турула, тепер священик у гусатинським повіті, іменем станіславської — Іван Белей, опісля редактор „Діла“, іменем самбірської — Іван Кич (помер як студент університету), іменем львівської — Ілля Кокорудз, тепер директор академічної гімназії у Львові.

В другій половині 70-их рр. почали нами цікавитися старша львівська „Громада“, що була організацією української академічної молоді і поклала собі за задачу перевести організацію ученицьких „Громад“ та вести над ними нагляд. Ми стали діставати ширші писем з Львова у формі обіжників до „Громад“ з інструкціями, як маємо поводитися, чим займатися і що читати. Стали також діставати книжки, брошури і часописи. Деякі гімназійні „Громади“ видавали писані газетки, якими мінялися між собою. Найбільшою і найкращою була станіславська „Зірка“. В 1876 р. стали ми видавати писану газетку „Сніп“. Вийшло її кільканадцять чисел. Ми писали її в кількох примірниках; читали її також прилюдно на сходинах „Громади“. Опісля був намір видавати її авторграфом, але до цього не прийшло. В тих газетках, видаваних „Громадами“, поміщували літературні пооби, оригінальні поезії й спо-

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— На університеті в Мадриді дійшло до стрілянини між студентами медицини фашистами і ворогами фашистів. Кількох студентів тяжко ранених, виклади припинені.

— Мусоліні призначив 800 членів до 22-ох корпоративних рад, з цього приводу відбулася велика інавгурація на Капітолію.

— Прем'єр Гембел вернувся уже з подорожі до Італії. По дорозі відбув нараду з канцлером Шустером, віцеканцлером кн. Штарембергом і міністром закордонних справ Вальденбергом, яких доінформував про свої наради з Мусолінієм.

— У Брюсселі дійшло до заворушень і стрілянини між шоферами, які страйкують від кількох днів. Поліція перевела численні арештування.

— У Мадриді застрілили марксистів бурмістра.

— На побережжі Кавіо затонуло 700 корейських рибаків.

Ширіть наш часопис!

Літаком Експресом Кораблем

у далекий світ виправить тебе
Радієва Лямпа Тунгсрам
ЯК?

Довідаєшся про це в кожній радієвій фірмі.

Важкий білянс кількох місяців...

ПРОМОВА ГОЛОВИ УКРАЇНСЬКОГО КЛЮБУ

ПОСЛА Д-РА ДМИТРА ЛЕВИЦЬКОГО НА
6. ЛИСТОПАДА 1934 Р.

ПЛЕНАРНОМУ ЗАСІДАННІ СОЙМУ З ДНЯ

(Буквальний переклад соймового стенограму).

(Докінчення.)

Хочу порушити ще одну подію, яка своїм питомим титаном має велике значіння для нашого національного життя у межах Польщі та яка мусить мати велике значіння для укладу українсько-польських відносин. Маю на думці заяву п. міністра закордонних справ на засіданні останньої сесії Союзу Народів у справі охорони (Союзом Народів) національних меншин. Пан міністер Бек заявився за генералізацією охорони національних меншин на всі держави, принаймні тимчасом на всі європейські держави. Як довго це не станеться, заповів, що Польща не братиме участі у розгляді всіх скарг національних меншин на терені Союзу Народів. Тому, що п. міністер Бек та всі європейські держави розуміють, що до такої генералізації охорони національних меншин у теперішніх часах не може прийти, є це одностороннє виповідження зобов'язань, що міститься у Версайському Трактаті та у зв'язаних з тим трактатом поодиноких пактах, які Польща прийняла на себе супроти переможених держав, ко-

ли ці держави у цих саме трактатах правно санкціонували повстання і межі польської держави.

ГАСЛА САМОВИЗНАЧЕННЯ НАРОДІВ.

Заяву п. міністра Бека прийняв польська суспільність із захопленням, як новий, ще один етап у змаганні Польщі до великодержавного становища. Ми не можемо прийняти цієї заяви без застережень. Мирові конференції в роках 1918—1919 нормуючи в засаді нові відносини в Європі, розсипуючи старі великодержави і на тих звалищах творячи нове життя нових досі поневолених народів, добре розуміла це гасло президента Вільсона про самовизначення народів, за яке вели таку завзяту боротьбу, і за яке полягло стільки людей на полі слави, авійшло у кров і кости людства та що кожний народ має право на своє власне самостійне національне і державне життя. Мирові конференції, ведені політиками, вихованими у традиціях передової системи європейських держав та овіяні духом помсти над ворогом, який на її думку спричинив війну та пролив стільки крові найкращих синів своїх батьківщин, не спромоглась ще на те, щоб уповні ввести у життя гасла Вільсона і тимто майже 80 мільонів населення в Європі залишилося без здійснення цього ідеалу. Але навіть ті передові політики розуміли, що в Європі не може бути миру без заспокоєння природних змагань кожного народу, коли вже не до політичного, то бодай до національного самовизначення і тому в своїх мирових трактатах державам, які у своєму складі мають велику кількість інших національностей — наклали охорону прав тих національностей під національним, релігійним і освітнім оглядом та охорону тих прав поставили під санкцію Союзу Народів.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД І СОЮЗ НАРОДІВ.

Український народ, найбільший народ у Європі, який не має своєї державності, бачучи ніковиту безсилність Союзу Народів у сповненні свого дійсного обов'язку супроти національних меншин, дуже рідко користувався належним йому права вносити жалоби до Союзу Народів. Але всеж не можемо зречтись того права. Це право прислужує нам на підставі фактичного зобов'язання Польщі, на підставі урочистого зобов'язання всіх держав, синігатурі мирових договорів, що належать до Союзу Народів, які забезпечують нам на міжнародному терені принаймні це мінімум прав, до яких кожний народ має вроджене божє і людське право. Не наша річ і не в нашій тепер силі стягнути на сторожі тих забезпечень нам прав. Зі свого боку заявляємо, що аж до часу повної зміни теперішніх українсько-польських відносин, аж до часу повного заспокоєння всіх потреб нашого національного життя в межах польської держави не зречемося належного їм права вносити жалоби на міжнародному форумі. Пан міністер Бек сказав у своїй заяві, а на другий день доповнивши та заокругливши цю заяву урядова „Іскра“, що національні меншини на основі конституції

та на основі існуючих у Польщі законів і на підставі фактичного стану річей тішаться повнотою прав, які належать кожній національній меншині. Перед хвилиною я виказав ту фактичну повноту прав, яку в дійсності має український народ у Польщі. Хочу лише пригадати пану міністрові, що польський народ у своїх святих соймових законах з 1922 р. ухвалив для українського народу територіальну автономію та університет у Львові і досі не перевів тих у хвалу у життя.

ЩЕ ОДНА ІСТОРИЧНА ПОМИЛКА.

Закордонна преса подавала, з краю з якого боку не було заперечення, що заява п. міністра Бека ввійшла на засідання Союзу Народів на підставі порозуміння з Литвіновим, щоб спільно не допустити до можливих жалоб на терені Союзу Народів спеціально українців, що живуть у Польщі та на Радянській Україні. От-

відання, деякі переклади, як також вісти про рух у „Громаді“ і про важніші місцеві події. На жаль, числа тих газеток не збереглися.

Цей спокійний час національного руху серед молоді тривав до 1877 р. В тім році розпочалася у Львові налітка за соціалістичним рухом серед української молоді; тоді викрили існування старої львівської „Громади“ між академ. молоддю, а через це й існування гімназійних „Громад“, що звернуло на них увагу влади політичної і шкільної. Ми до того часу не мали про соціалістичний рух і взагалі про соціалізм найменшого поняття. В 1876 р. їздив проф. Горбаль до Відня здавати чи доповняти учительський іспит (здається, у Мікалошіча), а вернувшись, привіз книжки і брошури соціалістичного змісту, видавані у Відні за починком Драгоманова. Останню Терлецьким при участі інших товаришів з „Січн“. Були там брошури „Парова машина“, „Про багатство та бідність“, „Про те, як земля наша стала не наша“ та інші. Всі брошури дав Горбаль мені. Я прочитав їх пильно, та не розумів, про що властиво йде і звернувся до Горбала по пояснення. Він сказав, що це є соціалізм, на який влада глядить неприхильним оком, тому треба з тими брошурами бути обережним. Я з цього пояснення не був зовсім розумний і не мав поняття, чим може бути каригідний зміст тих книжок; бож висказані там думки, а саме оборона бідних і понижених, видавалися мені саме такими, що підходили під погляд християнської етики.

(Далі буде).

до Відня

Ідемо 25. XI. і 9. XII. ц. р. за 160 зол.
зголошення до 18. XI. і 2. XII.

через „Орбіс“

же це було би підтвердженням факту польсько-російського порозуміння, зверненого проти українського народу. Цей факт був би ще одною історичною помилкою, яка наведена на Польщу такі великі нещастя, які на півтора століття позбавили поляків їх національної державності, і яка скорше чи пізніше мусіла би новоутвореній Польщі принести неогчислені в наслідках політичні факти.

НЕПЕВНЕ ЗАВТРА.

Високий Сойме! Живемо в часах дуже не певних. Не знаємо що за рік-два може статися. Цілий світ збурюється від стій до голови та може розшадітися буря, якої ще не бачило людство і про якої розміри звичайний смертельник не може мати поняття. Український народ, дивлячись що діється на Східній Україні, де голодом винищують фізично досвідно мільони українського населення, у своєму тяжкому болю є морально приготований до тих подій і не покаже своєї крові, щоб скинути зі себе ненависне російсько-совітське ярмо і здобути свою власну державність. Ми хотіли би і хочемо стати Півмонтом української державної думки та не зрікаючись ніколи ідеї повного самовизначення цілого українського народу, працювати творчо та конструктивно, щоб допомогти нашим Братом з Великої України скинути якнайскоріше це вороже ярмо. Ми думали, що в інтересі польського народу є справедливе унормування української справи, без полагання якої не може бути миру в Східній Європі.

ІСТОРИЧНА МІСІЯ

Як я вище вказав, польська державна думка — бодай у практиці не розуміє тієї великої історичної місії, яку має сповнити український народ на землях польської держави. Мовить себе надією, що може властива ще винародовити український народ і наші національні території зробити тереном, податливим для своєї національної експансії. Ця візіяція на живому організмі українського народу триває вже цілих п'ятнадцять літ і може принести обом народам необчислені прикриті наслідки. Заявляємо явно і виразно, що вилану нам панамі експериментаторами війну приймаємо. Будемо боротися у легальних межах, але без компромісів за повні права нашого національного життя, які хочемо будувати власними силами. І хоч які великі матеріальні та фізичні засоби стоять до розпорядження експериментаторів, ми певні, що боротьбу виграємо, бо за нами стоїть моральна сила цілого нашого народу, почуття, що боремося за святу й справедливую справу.

„Кераміка“ Склад скла і порцеляни

Львів, вул. Руська ч. 18.

нововідчинений склад порцеляни і скла поручає по найдешевших цінах: тарелі, сервіси та всяку столову посуду!

3 церковних справ.

З ПОБУТУ АПОСТОЛЬСЬКОГО ВІЗИТАТОРА О. ІВАНА ГУДЕЧКА У ЛЬВОВІ.

В неділю 4. ц. м. виступав гр.-кат. Богословська Академія у Львові в своїх мурах Апостольського Візитатора о. Івана Гудечка, що прибув туди в гостях у Преосв. д-ра Івана Вучка. Після повільної промови в церкві св. Духа о. ректора д-ра П. Сліпого і відповідей Апостольського Візитатора відбувся молебень, закінчений благословенням Найсв. Тайнами і відповідними многолітствами. По молебні оглянув Ап. Візитатор музеї Академії, де виявив живе зацікавлення нашим церковним мистецтвом і його скарбами. Описав відбулася в честь Достойного Гостя святкова академія, на програму якої вложились: папський тижень, знаменита промова о. ректора д-ра П. Сліпого, виступи хору питомців під управою п. Жолкевича і оркестри під управою п. Цегельського та спеціальну написану питомцем Р. Дурбаком на привіт Гостя декларація, що її виконав питомець З. Нарожняк. Після академії відбувся у ректорії репрезентативний обід. По обіді оглянув ще Ап. Візитатор бібліотеку Богосл. Академії, іконостаз навпроти Семинарії, пам'ятник Митрополита Андрія в городі і взагалі ціле улаштування та впливування обох тих установ. Вечором був Ап. Візитатор на вечірні, яку відправив у церкві св. Духа для питомців о. віцеканцлер Малиновський. Шляхений побут Високого Гостя за терені нашої богословської Високої Школи дав йому змогу планетно безпосередньо розвинути і поглибити той установи та причинився до ще більшого затиснення зв'язків тої Школи з Апостольською Столицею.

В середу 7. ц. м. відвідав Апостольський Візитатор гр.-кат. Малу Семинарію у Львові. Там же на терені Малої Семинарії відбулося урочисте повитання Представника Апостольського Престола, який живо цікавився життям і працею молоді, що виховується в тій установі.

В ділях 7. і 8. ц. м. відвідали Ап. Візитатора о. Гудечка представники львівської Ставропігії, що пропонували йому меморіал, у якому виставили цілу низку догань до Ап. Столиці. Чи ті догані покладаються з тими найважчими криминалами, про які ми не раз читали в „Руському Голосі“, а саме: обсада лемківського єпископства „руськими“ кандидатами та креуванням ще в спеціального „руського“ єпископства у Сх. Галичині для наших москвофілів — не знаємо. У делегації Ставропігії були: сеніор А. Гулла, віцесеніор А. Сикуня та адв. д-р М. Крижановський.

60-ЛІТТЯ ПРЕОСВ. ДІОНІЗІЯ НАРАДІЯ.

Греко-кат. єпископ у Крижівцях (Югославія) о. д-р Діонісій Нарадія святкує саме тепер 60-ліття своїх уродня. З цього приводу єв. Нарадія дістає привітні не тільки від вірних у своїй дієцезії, але й від усіх тих численних громадян (єв.) українців, що знають його як горячого патріота, людину глибоко побожну й золотого серця. При цій нагоді варто пригадати, що єв. Нарадія особливо ревниво опікувався українськими студентами за кордоном, яким помагав матеріально, чим допоміг неодиному з них закінчити свої студії.

Гангстер серед католиків.

Д-р Осип Назарук не дармо був редактором часопису в Шикаго. На класичних зразках Аль Капоне і Ділінгера остаточно викристалізував свій природний публіцистичний талант (проявлюваний зрештою вже раніше нпр. у кам'янецькому „Стрільці“) та в цілому блеску розгорнув його на сторінках ультра-католицької „Нової Зорі“. Кілька днів тому моя скромна особа вдовстилася теж уваги, яка у подиву гідній гармонії лучить в собі улюблені методи чикагівських гангстерів і повного любови ближнього станіславівського клерикалізму. За те, що я відважився виступити в обороні українського краєвого політичного проводу і спростувати брехні, виписані на сторінках варшавського „Бюлетеню польсько-українського“ якимось анонімовим фанатичним звелічником Павла Скоропадського, — д-р Назарук викинув на мене стільки помий, скільки могло вміститися на поверх двох сторінок (понад 600 рядків!) „Нової Зорі“.

РАСИЗМ І ЧИСТІ РАСОЮ ВИРОДКИ.

Яких полемічних метод уживає той найпобожніший з усіх побожних публіцистів у ніби то політичній полеміці, досить сказати, що вся полеміка зі мною побудована на теорії... расизму: вправді ця теорія є найбільшою і головною причиною затяжкого конфлікту між Апостольською Столицею, яка вважає її запереченням Христової науки, та Ш. Німеччиною, — а проте вроджені нахили, чикагівські звички і протекція Станіслава мають голос рішучий. Словом, договорився справедливий ультра-католик до того, що я „чужинець“ і „абсолютно чужий нам і по крові і по психіці своїй“. Якщо це „нам“ торкається д-ра Назарука — славію Всевишнього, що я д-рові Назарукові „абсолютно чужий“. Коли д-р Назарук покликнується аж на теорію расизму, то забуває мабуть, що згідно з тою теорією навіть на 100 пр. чистих расою арійців треба інколи каструвати, щоб вони не заражували чергових поколінь народу своєю моральною гниллю.

НАЗАРУК, ЦІСАР ПУ-І І ПРОВОКАТОРИ.

Поза тією головною „тезою“ в обороні Павла Скоропадського, проводить д-р Назарук ще дві інші не менш оригінальні „тези“. Перша з них, це твердження, що нічого закидати Павлові Скоропадському політичне русофіліство, проявлене в ославленій федеративній грамоті, бо „Гетьман не тільки не зрікався державної суверенності на річ Росії (Московщини), але якраз навпаки — рекламував державну суверенність України над усею великою Росією (підкреслювання самого Назарука) так, як та суверенність існувала колись, у часах Святослава Завойовника і Володимира Великого“. Можна собі уявити, як оторопіла колишній гетьман, читаючи нині у Ванзе під Берліном ту геніальну теорію, відкриту в 16-літ після призначення С. Герболя на прем'єра Української Держави. Можна порадити д-рові Назарукові, щоб відпровадив цю теорію манджурському цисареві Пу-І: китайський націоналізм варта би выяснити, що Манджу-Ко повстало лише для того, щоб запанувати над Японією і Тихим Океаном...

Врешті остання глибока теза, це те, що все повстання проти гетьмана було московсько-большевиською провокацією. „Бунт проти Гетьмана Павла — це була найбільша провокація, яку взагалі знає діяна історія нашого народу“. Але д-р Назарук не перечить, що сам теж дав себе спровокувати. Тільки промовчує, що з черги, як автор протигетьманської повстанської відозви сам він став найбільшим безпосереднім провокатором народних мас. Чогож тоді він дає мене, що і я даю себе нині провокувати д-ром Назаруком та покликуюся на його власні слова, зафіксовані в підручниках як історичний документ? І яка гарантія, що пан д-р Назарук кожну свою чергову метаморфозу не буде пояснювати як „провокацію“, — як тільки він наново перторієнтується?

КОРОТКИЙ НАРИС БІОГРАФІЇ Д-РА О. НАЗАРУКА.

А переорієнтовувався той Катон української моралі вже, славити Бога, не раз і не двічі. Разом з Анзельмом Мозлером (арійцем!) перший на Галицькій Землі, проповідував у „Службі Дворській“ анархо-комунізм. Потім був чіль-

ним еседеком, а далі перейшов до радикалів. Як радикал і делегат Нац. Ради у Києві плявав (ажке), що Січові Стрільці не пойдуть на львівський фронт, але звинювавши міністерський портфель (ось яка це була „провокація“) — сам уже теж до Львова не квапився, і проти того самого гетьмана вишварив відозву, як проти „зрадника українського народу“. Як міністер преси і пропаганди І-го уряду Директорії УНР оправдував — очевидно — дамі повстання проти П. Скоропадського, — аж поки почав заломлюватися державність УНР. Тоді перекочував до Диктатури ЗУНР та в „Стрільці“ лаяв Петлюру і Січових Стрільців і всю УНР, якої гроші мав ще певне в кишені. Колиж залишатися в Кам'янці стало небезпечно, переїхав до Відня, де зіп'яв „закордонну групу радикалів“ на те, щоб вийти від неї до уряду Петрушевича, як уповноважений преси і пропаганди. Але коли будучина закордонного центру ЗУНР вже виразно замирялась — д-р Назарук знову втік, як шур з потоплюючого корабля: так довго переконував д-ра Е. Петрушевича про потребу висилки до Канади делегата збірати на Диктатуру гроші, поки вислали його туди. Очевидно, до д-ра Е. Петрушевича ніколи вже не вернувся і зібраних грошей йому не віддав (упінулися за них краєві партії). На Атлантичському Океані, в дорозі до Канади, мав „візів“ і через ніч зі 101-процентого атеїста став 101-процентовим католиком. Ця метаморфоза допомогла вчорашньому радикальному міністрові Петрушевичу — славити в Америці на вічах... Скоропадського, а реферуючи краєві справи — найбільш захоплюватися священним целібатом! І до Відня і до краю вертатися було невидібно, тому краще було просидіти непевний час у Шикаго на посаді редактора монархістичного органу. Колиж особа новонаверненого католика й монархіста перестала бути для заморських земляків атракцією (конкуренція автохтонних гангстерів була всетаки надто велика) переїхав до краю і причалив до — станіславівського еллідики, стаючи теоретиком активної лояльності супроти Польщі й Катоні моралі українського громадянства. Колишній предтеча монархо-комунізму, пропагатор атеїзму і звелічник Будди став нині ідеологом української католицької політичної партії.

Був у жидівських анархістів, в еседеків, у радикалів, у Скоропадського, у Петлюри, у Петрушевича, служив Г-ву „Провидіння“ у Філадельфії, при кожному з них заробляв і кожного з них копав, переходячи до чергового пана, навіть свого пристраля д-ра Л. Мишугу, що допоміг йому переїхати до Америки, копнув і випишує на нього нині всяку гидоту. Єпископ Хомишин безперечно буде втішатися найдовшою ласкою того свого виїмкового співробітника: бо за виїмком одних большевиків нема вже нікого, в кого д-р Назарук не служив і кого не копнув...

СМІШНИЙ МЕНТОР.

„Клеветником України“ назвав його в 1926 році в американській пресі д-р Остеп Грицай і поклинався на слова живого ще тоді Віктора Писацького, що прозвав колись у Відні Назарука „мерзавим типом“. Отой „мерзавий тип“ відсуджує нині від честі й моралі всіх, хто має відвагу висловити свої інші погляди, ніж їх мають нинішні його хлібодавці. Він має сміливість закидати мені політичне хамелство, мені, що від 1917. року ні на йоту не змінив своїх поглядів на основні справи Великої України, людей заслужених для української революції та будівництва української державності і її шкідників, та який був і є в одній одиоковій партії УНДО та від 1918. року співпрацював в українських часописах ідеологічно одногнідних або дуже собі близьких, — зокрема вже 12 літ у „Ділі“! Очевидно, смішненькі вже клини д-ра Назарука нпр. з його „повного визнання Великої України, її величчя і бездоріжжя або слабо доріжжя просторів“, — коли я після вибуху російської революції з весною 1917. року тшав з військового полону з далекого Забайкалля пішки, кіньми і залізницею на Велику Україну і до половини червня 1920 року безуставно жив у ній, ділив її долю й долю та міряв її простори, щоб раз-у-раз вертатися до Києва, — а д-р Назарук приїхав туди на гостинні виступи достоянника і покидав Велику Україну з проклинами, залишаючи на пам'ятку й і її синам у формі книжки споми-нів — паскудний памфлет...

Смішненький теж д-р Назарук у таких дрібницях, як менторське поучування, що нпр. під Мотовилівкою билися „гетьманські сердюки“, коли сердюки як боева сила взагалі там не рахувались, а були лише московські добровольці-офіцери під командою київського Святослава-Мисського

Оказійна продажня — флякелі на біля 0-65, баталіна 1-80, штрупси і бархани за безцін купити у **БЛАВАТИНІ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боївля ч. 12.

ПОДЯКА.

Оптимістично до обов'язку зложити подяку Товариству взаємних забезпечень на життя „Карпатів“ у Львові за скорі й без зайвих трюндцій виплати повної забезпеченої суми по кожному бл. п. мужеві Матвієві Пилипіві, парохіві в Стрелтові п. Камінка Струмилова.

Скорі й акуратні виплати забезпеченої суми смер. довір'я 500 уловажних мене поручити не одиноким українським Товариством забезпечень на життя „Карпатів“ у Львові найширшими колами української суспільності.

Богдимира Лишаків.

І завжди має хто закидати другому анальфабетизм нової української історії, коли сам знає її лише крізь призму власних посад, замішаних по зерні в усіх існуючих політичних таборах!

„ПОСТУПАЙ, ДИТИНО, ЯК НАЗАРУК...“

Це не нечесть знайти у ряді тих, яких дає і дав д-р Назарук. Він пропагує католицизм і захід — а оплює від довгих літ скількома невинно вбитими, хто тільки йому не до вподоби. Між оплюваними був вже і сам Шевченко, якого на прилюдному вічу у Детройт назвав торлорізом, і Франко, і Драгоманів, і Петлюра і той сам винний ославлений Оскоробський, і Петрушевич і Кость Левицький і Січові Стрільці і всі існуючі політичні партії, — ні, далаб, бути у такому товаристві це ніяка ганьба. Навіки: рішуче ніяка це похвала востані похвали у д-ра Назарука, — похвала з його уст це дискредитація в очах всіх тих, які ще не втратили почуття між добром і злом.

Каже д-р Назарук, що „старі досвідчені люди“ вказуватимуть на мене молодшим поколінням як на негативний приклад української публіцистики. Можливо, — тільки суд у цій справі не належить ні до мене, ні тим паче до д-ра Назарука. Зате признаю, що справді у нинішніх сумних часах чимало батьків може знайти, які дітям своїм можуть вказувати д-ра Назарука як взір до наслідування: „поступай дитино так, як О. Назарук: будеш мати міцне чоло і завжди гроші і благословенство єпископа...“

І. Кедрин.

Жінка

Кривдить себе дуже, яншо дотепер не знає чим для неї є „МЕНАЛЬ“. — Захотіло признавати пань, що вже його винувати, повинні сказати всім без винятку паням, що такого засобу як Меналь ніколи перед тим не було, що його вартість в часі періоду та при упавках просто несподівана. — Вдячність і признавання не найбільша заплата за цей лише назерх вживаний розсудливий оліфін є справді спасенням у тих припадках дна кожної жінки. — Продають аптики, аптики і косметичні склади, а де не можна дістати у Генер. Репрез. „МЕНАЛЬ“, Львів, ул. Потоцького ч. 11 а. 379

ПРИДІЛ МАНДАТІВ ДО ТОРГОВЕЛЬНОЇ ПАЛАТИ.

Міністер промислу і торгівлі підписав розпорядок, що устійноє, які організації делегують радних до львівської торговельно-промислової палати. Згаданий розпорядок признає з торговельної категорії Союзові Українських Купців 3 мандати. Львівська торговельно-промислова Палата має 19 мандатів з торговельної і 21 мандатів з промислової категорії, разом 40 мандатів.

До Румунії на 3 дні за 20* — зол. 6 — 10. XII. 1934.

Зголошення: П. Б. П.

„ФРАНКОПОЛЬ“

Львів, Фредра 6. 20/44 1-2 Тел. 45-66.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ПІДДЕРЖУЮТЬ КИТАЙ. ПОЛІТИЧНА НАРАДА У ШАНГАЮ.

ПЕКИН, 10. 11. ПАТ. Американський амбасадор у Москві Буліт приїхав учора до Шангаю, де зустрінеється з Чанг-Кай-Шеком. По кількох денних побуті у Пекині амбасадор Буліт виїде до Злучених Держав. Китайські політичні кола приважують до цієї подорожі велике значіння.

НЕСПОДІВАНІ ДЕМОНСТРАЦІЇ КОМУНІСТІВ.

САРБІКЕН, 10. 11. ПАТ. Комунисті уладжують у басейні Сарі несподівані демонстрації таким чином, що група комуністів, зложена зі 100—150 осіб, несподівано сходиться в ріжних місцях, співає інтернаціонал і вітає ще перед приходом поліції.

Переворот у ділянці білля!

Відома в цілій Польщі фабрика білля „АСТРА“ у Львові, Сикестська 2. пролає теплі бонжурні в наймодніших баржах і фасонах 8-90, ранішні плащі 11-90, попел нові мужеські сорочки 6-90, найновіші шовкові 9-90, дозві нічні 4-90, дуже тривалі димкові підштанці 2-90. 370 5-6

Увага!

Вовну витискати в розчині Радіону!

РАДІОН сам пере

Тепер
також у
практичних
малих
пачках.

Підсумки виборів до громадських рад у львівському воєвідстві.

УРЯДОВИЙ ЗВІТ.

ВАРШАВА, 10. 11. ПАТ. Вислід виборів до громадських рад у львівському воєвідстві такий: На загальне число 2.240 громад вибори

відбулися в 1.755 громадах. Вибрано 11.943 українців, 17.750 поляків, 359 жидів і 173 німців.

Правдиве прізвище вбивника короля.

БІЛГОРОД, ПАТ. Болгарська поліція устійнула правдиве прізвище вбивника короля Олександра Келемена—Георгієва—Черноземського. Він називається Величко Димітров Кері і уродився 19. жовтня 1897 р. в селі Камелиця у Болгарії. В 1928 р. суд у Софії засудив його на кару смерті за вбивство посла Димова. В 1932 р. засу-

див його суд вдруге на досмертну в'язницю за вбивство болгарина Томалевського.

З в'язниці виїшов по оголошенні амністії і тоді вступив до македонської революційної організації, де виступав під псевдонімом Черноземський Георгієв. Опісля перейшов до Павеліча і виїхав на Мадяричину.

25.000 літаків у Німеччині.

„Дейлі Мейл“ оголосив сенсаційну статтю про інтензивну розбудову німецького летунства зі запевненнями, що найближчого року Німеччи-

на буде мати 25.000 літаків. Тепер уже має 60.000 летунів.

Страшна смерть 37 вуглекопів.

ТОКІО, 10. 11. ПАТ. У копальні вугілля Гокайдо наступив вибух. 37 вуглекопів згинуло,

800 засипало у копальні, але рятувальна акція їх вирятувала.

Як стати надлюдиною?

Ближчі подробиці

у Великій Театрі в год. 7-30

Нині та в чергові дні

Раді дає Бернард Шоу.

Актуальне.	Актуальне.	Актуальне.
Нині...	Нині...	Нині...
100% населення міста Львова зацікавлене актуальністю предмету	Всі, що є у фінансових клопотах, нехай шукають потіхи у Театрі Різноманітностей в год. 7-30 веч. на фарсі „Під примусовою управою“	100% населення міста Львова має шанси доброї забави

Закарпаття.

„КАРПАТОРУССКІЙ ГОЛОСЬ“ ПЕРЕСТАВ ВИХОДИТИ.

Від тижня перестав виходити ужгородський москвофільський щоденник „Карпаторусский Голос“, що появлявся коштом одного консуляту в Ужгороді. (Ревеліції ужгородського „Українського Слова“ про цю справу ми свого часу в „Ділі“ передавали). Поява того органу припинилась зараз по виїзді до Америки його гол. редактора д-ра Фенцика, що перерізав був усю ту трансацію з представником дотичного консуляту. Можливо, що д-р Фенцик, втративши дотеперішні „посібія“, виїхав саме до Америки, щоб там знайти нове фінансове джерело для підтримки свого органу. При цій нагоді варто пригадати, що „Карпаторусский Голос“ мав за головну задачу ширити всякі наклепи на українців і цькувати проти українського національного руху та його діячів. Цим і пояснюється факт, що кожне число того органу було переповнене протипауїністичними статтями й замітками, а час до часу його редактори пускали також різні провокаційні вістки на зневажливих українців, щоб тільки прислужитись своїм хлібодавцям.

СЕРЕДНЬО-ШКІЛЬНА СЕКЦІЯ ПРИ УЧИТЕЛЬСЬКІЙ ГРОМАДІ.

Дня 21. м. м. відбулися в Берегові сходи професорів середніх шкіл, які порішили заложити середньо-шкільну секцію при Учительській Громаді. Головою зібрання був посол Гуснай, писарем д-р Головацький. По оживленій дискусії приступлено до вибору управи. Головою секції вибрано дир. А. Штефана (Мукачів), заступником голови дир. А. Алишкевича (Ужгород), секретарем д-ра Головацького (Мукачів), членом управи секції проф. А. Артимовича (Берегово).

До Учительської Громади належить 50 професорів середніх шкіл; всі вони вступають до середньо-шкільної секції, так що та секція буде відразу представляти силу. Додати слід, що дотепер наші середньо-шкільні професори належали до чехословацького товариства професорів середніх шкіл (у Празі), де були теж в управі. Однак новий статут чехословацького

товариства професорів середніх шкіл має постанову, що пасивне право вибору мають тільки професори чехословацької народності. Тимчасим відтепер професори нечехословацької народності не можуть бути вибрані до управи. Наші професори уважають ту постанову для себе пониженням і зголосили свій виступ з товариства. Вправді в тій справі ще мають бути ведені переговори, але хочби й довели до зміни статутів, може вийти тільки на нашу користь, коли наші середньошкільні професори будуть членами не тільки чехословацького товариства, але й утворять свою власну організацію: тимбільше, що багато справ нашого шкільництва є чужі чехословацьким професорам.

По виборі переведено дискусію про стан нашого середнього шкільництва, при чому звернено головну увагу на брак шкільних підручників та на перешкоди, на які видавання їх натрапляє. Порішено побороти ті перешкоди й зайнятися виданням нових шкільних книжок.

При кінці дебат підано гострій критиці нинішню систему, яка йде в розрив із розпорядками мін. шкіл. Це м-ство видало плани навчання, а інспектор Вондрачек видає розпорядки на свою руку і то розпорядки суперечні розпорядкам м-ства шкіл. В тій справі рішено внести меморіал до міністерства шкіл. (Українське Слово).

ПРО ГОЛОВНУ АРТИСТКУ ФІЛЬМИ „МАРІЙКА НЕВІРНИЦЯ“

читаємо в ужгородському „Впереді“ таку замітку: Фільм „Марійка Невірниця“, що викладала у цілій республіці велике зацікавлення, буде скоро показана в ужгородській кім. Артистки фільми майже всі походять з Підкарпаття, а більшість їх — це селяни з Колодзави. Головна артистка фільми „Марійка“ — дівчина Анна Шкелебей, недавно підірвалася на тяжкій господарській праці і й у мукачівському шпиталі робили операцію. Наша селянська кінозірка змушена тяжко працювати і то настільки, що нищить своє молоде здоров'я.

Вовни „ARCO“ Волічки
„Boucle“ останні новини
ПЛОЩА ГАЛИЦЬКА 3

ГЕМОРОЇД

є причиною злого самопочуття, надмірної нервовості, браку гумору і т. д. Треба безумовно усунути ці дошкульні терпіння. — У тій цілі вижити

Anusol
Goedecke

ДІСТАНЕТЕ В АПТИКАХ.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— Хочете мати добре футро, ідіть до відомої фірми Юліана Гаушевського, Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— Найкраще випраний ковпирець тільки в українській пральні „Брін“, вул. Бляхарська 21. 18-20 23—?

— Затверджені владою Косметичні Курси з правом видавання дипломів Стефанії Гавришечко, Коперника 42а/II, телеф. 72-18 додаткові вписи. Практика у кабінеті „Distinction“, отвертий цілий день. Поради даром. ч. 330 9—10

— Святочні інавгураційні сходи Т. У. С. К. „Обнова“ відбудуться в неділю 11. листопада ц. р. в год. 19. в авлі Академічного Дому (Супінського ч. 21). До участі визнає усіх членів Відділ. 550

— Модерна жінка — господиня не тратить турно часу в кухні, а залишає собі пільний час на свої культурні потреби. Тому виживає порошок будиневих „Ароза“, з яких за 3 хвилини приладжує делікатний в смаку і поживний будинок.

— 3 нагоди 20-ліття виступу Українського Січового Стрілства Видавництво „Червона Калина“ зложило зі своїх видань комплекти книжок виключно військово-історичного змісту по знижених цінах. Ці комплекти надаються до широкого поширення. Ціна одного комплекту зол. 62.75. Одним з перших громадян закупив таких десять комплектів за ціну зол. 630.70 п. през. д-р Дмитро Левицький, щоби вшанувати великі роковини українських визвольних змагань. П. д-р Левицький призначив один комплект для свого рідного села в Сокальщині, а дев'ять комплектів для різних місцевостей на північно-західних землях і на Лемківщині. Бібліотекам, Читальням, поодиноким громадянам гарний примір!

— Вистава „Акорди“ Меріама-Лужницького заповіджена на понеділок 12. листопада відбудеться у вівторок 13-го у салі „Театру Ріжнородностей“ в год. 7.30 веч.

Рагляни, пальта -- убрання

верхи на футра з бельських матеріалів

поруває

Мечислав Залескі

Львів, пл. Марійська 10.
Телефон 53, 475 3—5

— Мають зрезигнувати з парохій. Із львівських „Архієпархіальних Відомостей“ з 15. ц. м. довідуємось, що церковна влада зажадала на основі декрету „Максіма кура“ від о. Мирона Колістанського, пароха в Чанижі буського деканату, та о. Йосифа Яворського, пароха в Ланкові латинського деканату (відомого посла з клубу БВ), щоби зрезигнували з парохій.

— Шкільна данина. Проектований закон про шкільну данину не торкається льокаторів однокімнатних мешкань по містах і селах, які будуть від неї звільнені. За двокімнатні мешкання, значить за кімнату і кухню будуть платити данину у висоті 2 зол. річно від кімнати або разом 4 зол. Буде це найнижча вимірова ставка. При вимірі данини від більших льокаторів буде прикладена прогресивна система.

— Нові людські доми. В Косові відбудеться 25. ц. м. посвячення людського дому, побудованого заходом читальні Т. С. Л. Цьогож місяця передбачене теж посвячення людського дому у Слобідці Джуринській пов. Чортків.

— Вернувся з Берези Картуської. При кінці жовтня ц. р. з Берези Картуської вернувся Володимир Дибайло з Радехівщини, якого вивезли туди в червні ц. р.

— Невинен — винен. Проти мулярського помічника Василя Войтовича та його жінки з Кривич під Львовом відбулася перед кількома місяцями перед судом присяжних розправа за належання до КПЗУ й комуністичну агітацію. Вердикт присяжних суддів випав тоді для обвинувачених корисно, однак трибунал станув на становищі, що присяжні помилилися, тому засиствував їхній вердикт щодо самого Войтовича і справу переказав до іншої каденції. Перед кількома днями Войтович станув перед іншою лавою присяжних суддів і цим разом його засуджено на 4 роки в'язниці.

Новий ціник Свічок „КЕРОС“ розсилаємо всім відборцям. — Звертаємо увагу на великі зміни цін. 547 1—3

— Львівська хроніка. У центральній телефонії при вул. Сикстуській впав із драбини механік Ів. Фрей, при чому йому тріс череп. Непригоного забрали до шпиталю. — Поліція арештувала 24-літнього Ів. Бавмвольшлімера, який вирвав на вул. Зиблікевича торбинку Чесл. Олексійської з Дембна. В торбинці були золоті ковтки та готівка. — Марія Бучко, жінка сторожа дому при вул. Кальонівця 14 напилася денатурованого спирту, бо підозрівала, що чоловік зраджує її. Забрали її до шпиталю. — Перед готелем „Жоржа“ з авта тернопільського вєводи Марушевського на счох прохожих злодій вкрав футро. — З хати Ром. Клімпла (Гордецька 38) злодій вкрав гардеробу вартості 650 зол. — З III. скарбового уряду при вул. Третього Мая нічю злодій вкрав светер і дві парасолі вартості 80 зол. — Біля міської різні хлопці для забави їздили залізничними возами, які пересовували. Одному з них, Едв. Олійникові зі Знесіння, колеса вагону відрізали ногу. — Суд розглядав справу крадіжки книжок у випозичальні „Лектура“ при пл. Марійській, якої систематично допускалися три гімн. абітурієнти: Леслав Міндович, Роман Дубайло та Стан. Мінорович. Міноровича та Дубайла засудили на два тижні арешту з припиненням, Міндовича (що вже раз був караний 4-місячною в'язницею) на 3 тижні арешту.

— Студентські готові мундурки, мундур військового підготовки, як також плащі, точно приписові у величчій виборі на складі найдешевше у фірмі А. Віттельс, Львів, Рутівського 7, напроти катедри. Ціни значно знижені. 20/80 —?

— Крадіж судових актів. До городського суду в Устриках Долишних дісталися якісь вломники, що вкрали судові акти і вивесли над ріку. Тут розпалили вогонь і почали палити папери. Коли хтось їх сполошив, кинули решту актів у воду. Нема сумніву, що порядок у судових шафах робили люди, яким деякі судові акти були дуже невигідні.

— Залюблений дефравдант. Львівський суд присяжних розбирав справу Генрика Мая, що був в'язничним сторожем у Бригідках і дефравдував депозити, зложені в'язнями, на загальну суму 2.000 зол. Май признався до крадіж і оправдувався, що зробив це з нещасливої любови. Суд добачив у нього тільки любов до чужих грошей і засудив його на півтора року в'язниці та втрату громадянських прав на 5 літ.

— Банкруцтво. В Самборі попала в конкурс з причини невиконання „Складниці кулек рольничих“, кооп. з о. п. на основі постанови самбірського суду. Кілька тисяч членів мусять доплачувати уділи по 25 зол., а уділовцями було найбільше польських рільників зі Самбора, що мали по кілька уділів.

— Ліквідують большевицькі грести. Як повідомляють з Києва, оголошено ліквідацію меблевого гресту „Укрмебля“ і гресту музичного „Укрмузгрест“.

Приймають

до купна дешеві ціни жіночого білля фабрики „АСТРА“. — Львів, вул. Сикстуська ч. 2. Жіночі стрійки сорочки, колгрови і білі 2'90, нічні, довгі 3'90—4'40, теплі реформи 1'50—2'25.

— Краєва хроніка. Перемишльський суд присяжних розглядав справу б. податкового ексекютора Зигм. Розина, що спроневіряв 942 зол., заінкасовані від податників. Розправу відложено задля поширення обвинувачення. — У львівському шпиталі номер 30-літній Семко Левочка з Межигорень пов. Станіславів. де попису-

Окуліст - оператор Др. ЯН ВІТКЕВИЧ

секунд. Заг. Шпиталю — ординус
Перемисьль Францішманська 37.
Тел. 273. 540 2—9

пада його земля в часі копання глини. — В Годишні пов. Львів до хати Івана Каяка впав його брат Йосиф, що посварився з ним за спадок, знищив цілу обстанову і підпалив, наслідком чого частина дому згоріла. Арештовано його у Львові. — До монастиру СС. Маріянок у Кальварії Пацавській біля Добромиля добулися озброєні та замасковані бандити і зрабували різні річі. Покищо арештовано під закидом грабунку Петра Цебеняка, що вернувся недавно з Америки. — В Довгім пов. Товмач 21-літній Петро Вонсович довів свого батька Михайла в обороні своєї матери, над якою знущався.

— Напад на православного священника. В Ясениці пов. Ковель добулося вчором з несприятності доміяників двох напасників до місцевого православного прихідства. В мешканні знаходився тільки 60-літній парох о. Мик. Ігнатювич. Один напасник, зловивши його за горло, повалив його на землю, а другий, пригнічуючи собі електричною ліхтаркою, перешукував мешкання і загартував 110 зол., годинник і гардеробу. Опісля грабіжники втікли в ліс.

— Арештували віцепрезидента м. Гнезна Івж. Генцеля на приказ познанського вєводи. Проти Івж. Генцеля ведуть дисциплінарні доходження.

— Петарди в божницях. У двох виленських божницях вибухли петарди. В одній божниці вибух був слабший, вилетіло лише кілька шиб і облетів тиск. Ранених не було. В другій божниці вибух був дуже сильний, та саме тоді не було там людей.

— Вино за безцін. Як відомо, цього року був у Румунії великий врожай винограду. На місці продукції можна було дістати до вибору один кілограм винограду за пів лея. Тепер міністерство домен і хліборобства зібрало статистичні дані про гуртові ціни вина в Румунії. Крайні сорти вина продаються гуртом по 100 левів за декалітер, а гірші по 60 левів.

— Знайшли найстаршу біблію. Начальник відділу рукописів віденської національної бібліотеки проф. д-р Герстлінгер зробив при допомозі віденського дослідника старовини проф. д-ра Юнкера сенсаційне відкриття. Вони знайшли найстарші знані досі тексти євангелії. Д-р Юнкер, що є теж професором віденського університету і директором німецького археологічного інституту в Каїрі, купив у тамошніх торговців три більші і п'ять менших папирусових фрагментів євангелія від Матея, які привезені до Відня викликали загальне зацікавлення не тільки своїм високим віком, але й запевненням проф. Юнкера, що мусять зберегтися ще більша кількість листків. Однак дальші його гадання були безуспішні. Бо тимчасом славний англійський збирач Честер Піті набув при допомозі своїх агентів ті папируси за величезні гроші, на які Австрія не могла здобути. Як виказали дослідники проф. Герстлінгера, відкриті ним фрагменти належать до 12 різних біблійних книг і складаються із 190 карток, що містять тексти Старого і Нового Завіта. Тексти Нового Завіта походять ще з II століття. Де єгипетські торговці їх дістали, покищо не знати, бо зі страху перед владою, яка може потягнути їх до відповідальности, яким робом вони роздобули ті цінні рукописи, вони не хотять зрадити тайни. Відоме тільки, що ті рукописи відкрито в галицькому збанку. Отже частину рукописів набула віденська національна бібліотека, а частину англійці. Крім того знайдено ще фрагменти старої грецької поезії, м. і. теж незнані досі тексти грецького поета Калімахоса та рукописи філософа Фаворіноса.

— Ріжні вістки. В Італії вводять 40-годинний робочий тиждень; ціни заробітної плати будуть знижені. — У Голандії відкрили міжнародну шайку торговців наркотиками: є між

ними греки та китайці. — На міжнародному конгресі музеологів у Мадриді помер нагло малярський делегат д-р Мартон. — У Генуї помер у 92. р. життя останній із живих гарібальдійців Саліта ді Рокка. — У Ленінграді помер мистець-карикатурист Д. Антоновський. — Із Будапешту повідомляють, що Беля Кун виїхав цими днями з СРСР до центральної Європи. — У лютому 1935 р. мають наладити правильну комунікацію між Москвою і побережжям Берингового моря. — Думерг згодився на свою кандидатуру на місце Пуанкаре до „Академії Французької“. — У Парижі утворили Лігу оборони прав дітей. — Д-р Еккенер приготував план постійної повітряної комунікації між Німеччиною і Зл. державами

ДИВОГЛЯДИ.

НОВІ ГОЛОСИ

У Німеччині мають намір змінити дотепершні назви голосів „сопран“, „альт“, „тенор“ і „бас“ на рідні німецькі. „Пратер Прессе“ повідомляє, що проєктовані зміни такі: сопран — пташиний голос, альт — лисячий, тенор — вовчий, бас — медвежий. Треба би теж змінити термін „фашистський голос“ на чужинний, наприклад „гітлерівський“.

ПЕРШИЙ ЖУРНАЛІСТ, ЩО ІХАВ ЛІТАКОМ.

У ч. 86. „Нової Зорі“ почав свої фейлетони редактор цього органу д-р Осип Назарук п. а. „Ізда літаком зі Львова до Варшави“. Із того фейлетону довідуємось між іншим, скільки коштує білет туди і назад і скільки важить великошановний журналіст, що пережив таку небуденну сенсацію. „Коли я став на вагу, урядник аж цмокнув, бо не сподівався по мезі ваги 112 кг.“ — пише добродушно д-р Назарук. Шкода, що не знаємо, по чому кізьо такої живої ваги, бо тоді знали б ми скільки вся особа варта.

ЯК ПЕРЕВОДИТИ ПЛЕБІСЦИТ.

Комісія, що перевіряла списки виборців у Сарському басейні ствердили, що Папена і всіх членів його рідні двічі вписали в списки тих, що мали право голосування.

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ

Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21.
(Рік осн. 1890). — Тел. 6-74.
Можна дістати у всіх більших ювілейних магазинах у цілм краю. 3/3 9-50

3 концертної салі.

Концерт „Сурми“ при співучасті „Львівського Бояна“.

Наш відомий хор „Сурма“ улаштував у середу 7. ц. м. концерт, запрошуючи до співучасті мішаний хор „Львівського Бояна“. Вся програма, яка складалася з пісень українських, чеських, німецьких та норвезьких композиторів, була назагал добіляво підготовлена і добре виведена, хоча було видно, що оба хори не почували себе добре на маленькій душній сцені нашого Т-ва Лисенка, призначеній тепер головню для „скечів“ ревії. І тут, здається, причина хвилевих недотягнень хорів та солістів. Якби так власна, відповідна, концертна зала... але правда, нам навіть не вілімо про такі речі мріяти.

З української хорової літератури хор „Сурма“ виконав лиш вічно свіжу і гарну вязанку народних пісень Лисенка (Quod libet I-ше). Зате хор „Боян“ виступив з кількома українськими піснями, а саме: Лисенка „Сон“, Людкевича „В осени“ (прегарний і під оглядом хорової техніки зразковий твір) та виїмок з кантати Вериківського: „Радість“. Крім того почувли ми також у виконанні „Бояна“ з чотироручним форт. супроводом І-шу і II-гу частину українського „Весілля“ В. Барвінського. Про музичну вартість цієї композиції свідчить уже назвище автора, а її прецизійна техніка і доволі складна партитулярна фактура ставлять великі вимоги до хору, що береться за її виконання. „Боян“ виявився за свого завдання зовсім добре і цим доказав, що змюючи до диспозиції усі свої прикмети, при послідовній праці міг би стати справді одним з найкращих наших хорів.

Усі інші точки заповнив хор „Сурма“, який познайомив громадянство зі зразками чужих авторів. Дуже гарно були відспівані три чеські народні пісні в опрацюванні відомих чеських композиторів Інджіка і Малєта. Решта пісень, особливовж Отегрівена „Вечірня пісня“ в супроводі фортеп'яну і 4 ріжків та Галлена „Північний бій“ були виконані справді по мистецьки. Це й найкращий доказ, що „Сурма“ інтенсивно працює, відосконалює техніку і під про-

МИЛО КВІТІВ ЕЛІДА

ДОСЛІДЖЕНЕ ДЕРМАТОЛОГІЧНО

Мило це підстава плекання цери

Весь труд посвячений плеканню цери може піти на марне, якщо вживаємо невідповідного мила. Тому треба постійно вживати Мила 7 квітів Еліда, — бо воно винятково лагідне, має визначні косметичні прикмети і вибагливо перфумоване. Умовина раціонального плекання цери є вживати знаменитого мила, а таким є

водом свого диригента старається все піднести рівень своєї виконавчої спроможности.

Без закиду вивязалися із свого завдання диригенти І. Охримович і д-р Ст. Людкевич.

Солісти були того вечора, з виїмкою Матіяша, голосово недиспонувані. До заслуженого успіху концерту причинились акомпаніатори д-р Б. Кудрик і п. О. Пасецька.

Публики багато.

Роман Савицький.

3 кіна.

КІНО-РЕВІЯ „СТИЛЕВІЯ“: „ПЕРЕДМІСТЯ“ а ревія „В СЕМОМУ НЕБІ“.

Друга з черги ревії новозаангажованих варшавських ревієвих акторів мала у „Стилевому“ незвичайний успіх. Публика захоплена окремими точками, просто не хоче випустити виконавців зі сцени. Добру комічну пару творять Рибачевська і Місевич („штубак і інститутка“ та чудова настроєва інсценізація: „муха у сітці павука“), п-ні Н. Федоровна симпатично адає у своїх пісеньках наїву дівчину (дуже цікавий у неї голос), А. Іжиковський став божищем живої публіки завдяки своїм тангам, відспіваним гарним баритоном, а танковий дует Камінських неарівняний у пародійних танцях. Та вже найбільше подобався п. Владильов, феномен свистун. Крім того він неабиякий танцюрист (чудово виконав танок боярина). Усім виконавцям запевнений довгий успіх.

На екрані добра фільма „Передмістя“ з В. Бірі, Дж. Купером та Фей Рей. На найближчі премієри Дирекція заакувала такі пробовизки, як: „Гопла!“ з Кларою Бов, „Чорний кіт“ з Борисом Карловим і Белек Люгоші, та „Я в Зуванноу“ з Ліліанноу Гарвей.

РАГЛЯНИ 78—30Л.

у великій виборі
порукає фірма

523 3-3

Герман Кац ул. ЛЕГІОНІВ 7.

Літературний куток.

УКРАЇНСЬКІ КАЗКИ ПО ХОРВАТСЬКОМУ.

В Загребі цими днями вийшли з друку в прагарному виданні підкарпатські казки Бориса Мартиновича. Оригінальні ілюстрації до них намалював хорватський акад. маляр Каміло Ружічка, переклад до хорватської мови зробив учитель Іван Спурний, великий приятель українців.

ДЕРЖАВНІ НАГОРОДИ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

М-ство освіти чехословацької республіки роздало цього року такі літературні нагороди: І-шу дістав Вітєслав Незваль за книжку „С богем а шатечек“ („Бувайте здорові і хустини“). 2-гу Карло Чапек за повість „Поветронь“ (Метеор) і 3-тю Йосиф Грегор-Тайовський за драму „Блюзнівиці“ (Мрійники) з головою увагою для всієї його дотеперішньої праці і значіння для слованької літератури.

Щодо драматичної нагороди то міністерство вислухавши думки журі рішило заступити намірену одну нагороду двома і поділило її між двома авторів: Едмонда Конрада за пєсу „Едісон“ і актора Вілема Зітека за виконання головної ролі в Моцартовій опері „Дон Жуан“, приймаючи за підставу його загальні заслуги для державного театру.

За музичну творчість дістав нагороду Йосиф Сук за пєсу „Епілог“ опус 37, а за твори в німецькій мові Людвіг Віндер за повість „Родина Дерріва перемагає кризу“, теж з увагою на всю його дотеперішню працю.

В. Незваль — молодий чеський лірик, що має за собою великий поетичний успіх збіркою „Пантоміма“. На ньому слідний сильний вплив модерної французької поезії, що не відобрів йому нічого з оригінальности.

Карло Чапек дістає вже втретє державну нагороду. Його повість це друга частина, початої ним трилогії. К. Чапек письменник європейської міри.

Й. Грегор-Тайовський замітний своїми короткими оповіданнями і нарисами, де підкреслює сильно соціальний і расовий момент слованького народу. Дав він теж замітні драматичні твори, як „Смерть Дурка Лянгсфельда“.

Е. Конрад має за собою 23-літню драматичну діяльність. З найбільше відомих його пєс такі: „Поворот молодости“, воєнна комедія, „Широчінь“, „Родинна обставина“, „Велитень“, „Лордова курка“. Написав він теж більшу повість із театральною життя.

Л. Віндер — німецький письменник з Моравії. Його перша повість „Божевільна ротційна машина“ змальовує журналістичний віденський світ, у „Касаї“ кризу інтелігенції. Крім цього відомі його повісті: „Жилівські органи“, „Повернуті приятелі“, „Туга“ „Д-р Мухф“ і новелі „Дуго“.

СПОРТ.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ У ВІДБИВАНЦІ.

6. XI. Ольдбої Сокола-Батька — Учасники С.-Б. 2:1 (10:15, 16:14, 15:6). Змагання відплати, що їх Ольдбої вирішили вдарити у свою користь.

9. XI. Ольдбої С.-Б. — І. дружина С.-Б. 2:1 (11:15, 15:7, 15:13). Сензаційна, а проте заслужена виграна Ольдбої з І. дружиною С.-Б.

Нові книжки й журнали.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ, місячник. Відень, вересень-жовтень 1934. Ч. 9—10. Р. X. Зміст: Посмертний згадка — о. Зеновій Флонт; Київ на марках Чехословаччини; І. Шейнгаля; Поштові сюжети на марках; Лист з марками Мларікія; А. Штоман: До історії марок У. Н. Р.; До альбому українських марок; Нові марки; Дрібні вісти.

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

30% знижка ціл на всілякі блаватні і вонняні товари у фірмі Галицький Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошенням редакції не відповідає

Театри.

Театр „Заграва“:
11. XI. „Гетто“.
12. XI. „Земля“.

Великий Мисський Театр.

Неділя, 11. XI. год 12 ввеч. Поранок „Глади“.
Неділя, 11. XI. год 3-30 поп. „Я пере-
міг армію“.
Неділя, 11. XI. год 7-30 веч. „Маршалт“.
Понеділок, 12. XI. год 7-30 веч. „Чо-
зовик і надчоловік“.
Вівторок, 13. XI. год 7-30 веч. „Чо-
зовик і надчоловік“.

Театр Річкордностей.

Неділя, 11. XI. год 3-30 поп. „Мяку“.
Неділя, 11. XI. год 7-30 веч. „Товариш“.
Понеділок, 12. XI. год 7-30 веч. Пре-
м'єра „Під примусовою управою“.
Вівторок, 13. XI. год 7-30 веч. „Акор-
ди“ — комедія життя Меріана „Лужин-
ського, музика В. Балторовича. Прем'єра.

Кіно.

АПОЛЬО: Друга частина „Нуждарів“
„Париж у вогні“.
АТЛАНТИК: „Віва Вілія“.
ВАНДА: „Ніч у Каїрі“, „Двадцятьоти-
ри годин“.
ГРАЖДИНА: „Ми перша бригада“.
КАСІНО: „Танок кохання“.
КОЛІСЕЙ: „Танцюристика з Шиняго“
ревія „Пекло“.
КОПЕРНИК: „Нана“ (на осн. Е. Золя).
Крім того: копіровка Гротеска та найно-
віший Тижневик Параванту.
МАРУСЕНЬКА: „Нана“ (на осн. Е.
Золя) і ревія: „Протібіція маїє“.
МІРАЖ: „Джамні Гергард“, „Що раз
вище“ („Гарольд Льюїс“).
МУЗА: „Кіт і скрипка“, „Кохав, лю-
буй, шануй“.
ПАЛАС: „Що мій чоловік робить у
ночі“.
ПАН: „Царські дари“ (Лео Слезак)
і ревія „Гудий душа“.
ПАСАЖ: „Новий Робінзон“ і ревія.
РАЙ: „Чи Людина це дівчина“.
СВІТ: „Ганка очі чорні“ та циганський
тор.
СОНЦЕ: „Дівча з гір“ і ревія.
СТИЛІВЕ: „Передісторія“ і ревія „В се-
ні небі“.
УТИХА: „Буря на світанку“ та ревія.
ХІМЕРА: „11 Експедиція цілує“
(Джан Гейнор, Анрі Гара).

Закордонне радіо.

Неділя, 11. листопада 1934.

Відень (506,8) 9-35 Казки, 11-30 Симф.
концерт, 12-40 Увертюри та вальси з на-
десських оперет, 15-40 Данська камер-
муз., 19-20 Арії та пісні, 20-05 „Орлеан-
ська дівчина“ траг. Шілера, Прага (470,2)
7-30, 9-45 Концерт, 20-00 „Вулиця співає“
Шурек (з Буринського Театру), Париж
(1638) 16-00 Симф. концерт, 21-15 Оп.
марш, 23-00 Опереткові арії, Любляна
(369,3) 10-40 Музика, спів, Берлін (336,7)
18-30 Концерт, 20-00 „Любеланці“ оп.
Гуїде, Кенігсверггаузен (1571) 11-30
Держ. авд.: Музика, Прохова мн. Ге-
бельса, Мінхен (405,4) 13-00 Концерт,
17-50 Популярна музика, Будапешт (350,5)
14-00 Концерт оп. орх., Мільно (368,6)
17-15 Легка музика, Рим (420,8) 17-00
Симф. концерт.

Понеділок, 12. листопада 1934.

Відень (506,8) 12-00 Концерт, 16-10
Славні солісти, 18-00 Спів (Шпіндлер,
сопр.), Братислава (298,8) 17-10 Концерт,
Кошиці (259,1) 17-10 Авд. для Закар-
паття, Прага (470,2) 17-45 Спів, 20-00
Хорватські пісні, 21-00 Концерт Бороді-
на, Копенгаген (355,1) 21-05 „Госпа“ оп.
Пучіні, Париж (1648) 21-00 „Занна“ оп.
Герольда, Берлін (336,7) 16-00 Легка му-
зика, 20-10 Пісні Гут. Вольфа, Гамбург
(331,9) 20-10 „Ермітаж“ оп. Небера, Ке-
нігсверггаузен (1571) 17-40 Солісти,
Мінхен (405,4) 17-50 Фортепіано, Буда-
пешт (350,5) 13-30 Сальон. орх., 17-30
Флот, 18-30, 23-20 Цуг. музика, Мільно
(368,6) 11-30 Тріо, 19-00 Легка музика,
Рим (420,8) 13-40 Квінтет, 17-30 Скрипка
(Прано).

Львівське радіо.

Неділя, 11. листопада 1934.

8-40 Ранішня авдіція, 10-40 Гр. п.,
11-27 Сигнал часу, 12-03 Метеоролог.
вістки, 12-05 Сільна рерун, театр. репер-
туар, 12-15, 13-15 Муз. поранок, 15-00 Іс-
хання у дублявських хайборобських за-
веденнях, 15-15 Гр. п., 15-25 Огляд ри-
нків різних продуктів, 15-35 Військ. на-
рті з гр. п., 15-45 Велика пригода в на-
шому селі, 16-00 Марш доробольців (фрагм.

із нов. Кисілевського „Листопадові дні“),
16-20 Перекопані вожди (істор. спів, хор),
16-45 Ми вчора, ми сьогодні (для старш.
дітей), 17-00 Танц. муз. (нар. жанри),
17-30 Писудський серед своїх людей
(про анджку Койна), 18-00 Театр Умані:
Фредон: „Звездність і пшенора“, 18-45
Пам'ятник слави на цвинтарі оборонців
Львова, 19-00 Пісні (Вермійська) в супр.
форт., 19-50 Антуальна балада, 20-00
Концерт польської музики, 20-45 Веч.
денний, 20-55 Як працюємо, 21-00 На не-
селій зав. хвилі, 21-45, 21-46 Спорт. віс-
тки, 22-00 Почт. техн. скринька, 22-15
Реклам. концерт, 22-30 Стаді пісеньки
(Павловський, баритон) у супр. форт.,
22-05 Гр. п.

Понеділок, 12. листопада 1934.

6-45 Ранішня авд., 7-50, 22-00 Рекла-
м. концерт, 11-27 Сигнал часу, 12-03 Мете-
оролог. вістки, 12-05 Огляд поезії, 12-10
Концерт, 13-00 Полудн. денник, 13-05
15-30 Експорт, 15-35 Бірка, 15-45 Концерт
трубної оркестри, 16-15, 17-35 Гр. п.,
16-45 Лекція мн. мови, 17-00 Спів, 17-50
Штучне озеро в Рокнові на Дунаїці,
18-00 З дьавльської куки гуманізму, 18-15
Концерт, 19-45 Малий Зюк (для старших
дітей), 19-50 Фейл: День у Шиняго,
19-50, 19-55 Спортивні вістки, 20-00
Легка музика, орх., форт., 20-45 Веч.
денний, 22-55 Як працюємо, 21-00 Кон-
церт симф. орх. спів (Смірнов, тенор),
фортепіано, 11-45 На Сибірі (3 п'єси І.
Писудський в конспіраційній праці),
22-15 Лекція танку, 22-45, 23-05 Танкова
музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах
3,27 1/2 зол.
У Варшаві були такі курси: Лондон
26-46, Париж 34-91, Берлін 213-30, Ціріх
172-35, Амстердам 338-10, Прага 22-11,
Італія 45-38, Нью-Йорк набель 5-30-
Нью-Йорк чеки 5-29 3/4.
Золото: Долари 8-91—8-93, Франки фр.
34-30—34-60, Лувати 81-70—82-20, Корони
35-30—36-30, Рублі 45-30—46-30.
Срібло: Корони 0-30, рублі 1-20, фльо-
рени 0-70.

ЗБИЖЕ.

Ціни паритас Підволочиська льво Львів
від до від до
Ячмінь одноцвітний 14-00—14-00
Ячмінь на млин 13-00—12-25 14-25—14-50
Сіма конопляне 25-25—33-00
Інші курси невизначені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в днях 8.
і 9. листопада ц. р. кооперативам пла-
тити за:

Льво Львів	2-10 зол.
1 кг. масла десерного	0-15 *
1 л. молока	0-60 *
1 л. сметани	4-00—4-10 *

Пастеризоване молоко з доставкою до
дому у Львові 1 літра 24 сот.
Тенденція на масло і сметану вдер-
жана, на молоко і яєця сильна.
Маслосоюз повідомляє, що від 12. ли-
стопада ц. р. не купує ніякої птиці аж
до надання.

Конкурс. Комітет НТШ для управл.
Академічного Дому у Львові розписує
додачний конкурс на мешкання сту-
дентів в Укр. Акад. Домі на шк. рік
1934/35. Подання треба зносити до кан-
целярії НТШ у Львові вул. Чарнецького
26 до дня 20. XI. 1934 включно. До пода-
ння треба додати: 1. Опис життя, 2.
Свідчення останнього іспиту, 3. Реко-
ментацію від культурно-освітніх установ.
Подання без документів і внесені по тер-
міні не будуть розглядані. Д-р В. Леви-
цький, голова НТШ. 342 2-3

Наукове Т-во м. Шевченка розписує
конкурс на адміністратора Укр. Акаде-
мічного Дому у Львові. Прохання зно-
сити до канцелярії НТШ, вул. Чарне-
цького 26 до дня 26. XI. 1934. Д-р В.
Левицький, голова НТШ. 342 а 2-3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ВИН: ЙМУ помешкання, город, Скеле.
Поспівоничева Хітар, Лавочне. 303 3-5

ЗВІЧАЕМ мудрих людей, всі купують
фляшечки мужеські піжми 8-90 жіночі
9-80, дитячі 4-50, лише у відомій фабриці
біля „Пав“, Сястутська 1. 284 24-30

ШВЙЦАРСЬКІ ГОДИНИКИ продає
дешево Дюмбровський і Розважеский.
Львів, Академічна 2. 36/82 4-10

ВСІ ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ

Philips 33 A

Модель 1935

Радіо-приймач з обводовий до електричної
сіті з динамічним голосником. Ратальною
системою Філіпса 10 місячним

32/81 13-15

виключно до купна

„Фото-Радіо-Палас“

Львів, Марійська пл. 8. (Дім Шпрехера)

ETRONAL

(Затверджений рег. Мін. Сп. Ви.
ч. 1606).

Одинокий красний засіб
лікує мотиліцію за 24 години.

Смоче і певне ділення „ЕТРОНАЛЮ“
стверджене на львівській Ветеринарній
Академії. До підкожного вплику-
вання віпні ваги до 35 кг. вистарчає
одна мала капсула в ціні 90 сотників. —
До підкожного впликування корови або
вола до ваги 200 — 250 кг. вистарчає
2 капсули більші за 4 зол.
Можна дістати у хем лабораторії М-ра
С. Едельмана, Львів, Тетинська
ч. 16. та у всіх аптеках. 424 5-6

14 дешевих
днів30% знижка цін
на всілякі блаватні і вовняні товари

Для прикладу кілька цін:	
Фляшечка на білі	0-60
" на піжми	0-75
" у найн. взорі	1-—
Бая двостор.	1-30
Вельвети і штрукси	1-75
Ваталина	1-30
Шев'оти на мундурі	1-80
" на убрання	2-50
Вонна на сукні	1-70
" на плащі	6-—
Пледи	5-50
Коши	5-—
Полотно	0-35
Сиріпка	0-35
Дивка на підтанці	0-65
Зефір на сорочці	0-80
Попеліна на сорочці	1-30
Хустини до носа	0-15
Вафа. ручники	0-30
Купел. ручники	0-60
Помешки	2-00
Кали і обрус	2-75
Підпінки до ковдри	4-90
Полотно на прост.	1-25
Сатинові ковдри	9-00

Великий вибір найновіших вовняних матеріалів на сукні, костюми і пла-
щі по найнижчих цінах. — УВАГА: При закупі товарів від 5 зол.
даром білет до кін Палас, Апольо, Атлантис і інших.

„Галицький Магазин Новин“ львів, галицька 15.

ДО ВІНЯЙМУ ЗАРАЗ: при вул. Вір-
менській ч. 25. дм 7-ва „Зоря“ 1) два
покої і кухня, світло електричне. 2) ве-
лика кімната з передпокоюм, світло елек-
тричне. Інформації кожного дня від год.
7 до 9 вечір в Товаристві „Зоря“ дає п.
Федиский. 533

5 ЗОЛ. дешево заробить кожний, праця
домашня. Зголошення писемно, Я. Ви-
шинський, Львів, Цетнерівська 53. 349

ОГОЛОШЕННЯ

ЗНИЖКА ЦІН МЕБЛІВ
всілякого роду, але тільки у фірми
Брік і Грінер Львів,
Трибунальська 16.

Пудер, який цупко тримається!

Молодечий хід
бальний жест — приверну
MESOLAMENT
301555
поборює ревматизм,
нервові, — одноразове втирання
приносьть полегшу. 76/4

Вирібня музичних
інструментів
Фр. Мєвчєн
Львів, вул. Горо-
децька 2Б. Телє-
фон 25-76. Поручає
всілякі музичні ін-
струменти, прилад-
дя, графони, плін-
ти і т. п. по при-
ступних цінах. — Цінінки на бажання.
Приймає напрями. 31/81 5-10

Теодор Кисьяк і Сини
„Львів, пл. Смольки ч. 4.“
тел. 40-09. поручають: тел. 40-09.

Мебловий матеріал, фіранки,
талети, дивани, хідники і т. д.
Також танцани, меблі обива-
ні, рудети і т. д. виконані
у власній варстаті. 4-5

Солідні меблі

кухонна обстановка власного виробу
виконує і поручає:

САКК — Сикстуська 18. Столярня,
Пекарська ч. 14. 38/82 9-10

НЕРВОЛЬ

Хеміка д-ра Францова, одинокий
радикальний і випробований за-
сіб (натирання) проти

РЕВМАТИЗМОВІ
колько з причини простуди, по-
стрілові, іскіасові і ін. — всюди
можна дістати.

Виріб і головна продаж
АПТИКА МІКОЛЯША
Львів, Коперника 1. 40/82 3-10

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. швед. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 13-00 „
Піврічно 20-00 „
Річно 30-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Аустрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Новий подружній закон у соймі.

Варшавські газети повідомляють, що м-ство справедливості опрацьовує закон про подружній закон, який пропонує для ухвалення соймові та сенатові. Закон оснований на проєкті кодифікаційної комісії. Проєкт передбачує виключну компетенцію держ. судів у подружніх справах і у стійності в яких умовах можуть відбуватися розводи та сепарації. З есенційних оглядів проєкт передбачує обмеження при закінчуванні подружжя. Горювання матиме право вибору, чи хоче закінчити подружжя в церковній чи цивільній

формі. Проєкт поборює дотеперішній фактичний стан, який дозволяє розвестися та закінчити шлюб при допомозі переходу на нове віросповідання. Суд може рішення про розвід або сепарацію, коли інтерес дитини не заважає з того шкоди. На основі нового закону можна буде не допустити до закінчення подружжя, коли воно не відповідає повазі подружжя, або коли воно не забезпечує родині фізичного та морального розвитку.

Еспанія перед новою революцією.

Хіль Роблес наслідником Леру.

ПАРИЖ, КАП. Прем. Леру домагався від кортезів заяви довіри для уряду тому, що Еспанія стоїть перед новою революцією. Мадридські щоденники підкреслюють однозгідно, що між католицькою народною акцією під проводом Хіля Роблеса і радикальною партією Леру дійшло до ті-

сного порозуміння. Кружляють поговори, що обидві партії об'єднуються з аграрною партією в один великий республікансько-правничий блок. Велике іражіння викликала заява прем. Леру, що за випадок реконструкції кабінету тільки Хіль Роблес може бути його гідним наслідником.

Мусоліні під Цезаровим пам'ятником.

РИМ, ПАТ. На Капітолій в саді Юлія Цезаря було 10. листопада свято посвячення до життя 22 корпоративних рад. 800 членів рад вислухало промову Мусоліні. Мусоліні займав місце під Цезаровим пам'ятником та ствердив, що скликання членів корпоративних рад це одна з найважливіших подій в історії Італії. Це революційна подія, що створює важкий етап у розвитку установи права і обичаїв і устійнює зміни в суспільному та полі-

тичному житті Італійського народу. Корпорації не є самі в собі метою. Внутрішньою метою корпорацій є досягти високої ступеня суспільної оборони, а зовнішньо скріпити потугу народу, забезпечити йому експансію в світ.

Європа без уваги на нашу широту та сильну волю співпрацювати мирно в анову в завданні свого призначення. Корпоративний устрій це точка виходу, а не кінцева точка.

Мусоліні отворив корпоративний парламент.

РИМ, ПАТ. 10. листопада відбулося святочне засідання зборів делегатів 22 корпорацій, які мають заступити парламент у новому корпоративному устрою. Мусоліні ствердив, що попередні століття проголошували гасло політичної рівності, а теперішнє фашистське століття піддер-

жуєчи давній принцип проголошує гасло рівного обов'язку праці для всіх.

Після промови Мусоліні засідання закінчилося. До палати вступило 523 делегати, в тому 3 жінок.

Большевизм у мексиканських школах.

ПАРИЖ, КАП. Мексиканський парламент прийняв проєкт закону про „вільне та соціалістичне виховання“ молоді. Цей закон має характер зовсім протирелігійний і не уступає щодо того зовсім большевицьким приписам. 73. § закону зводить соціалістичне виховання як обов'язкове до всіх прилюдних і приватних народних і середніх шкіл. Лише університети покищо свободні від того примусу.

Оптиміст Калінін признає, що врожай був поганий.

МОСКВА, 11. XI. ПАТ. Оголосили промову през. Калініна, яку він вголосив на академії з нагоди роковин революції. Калінін оптимістично заясував стан большевицького промислу та хлібобобства, однак признав, що ц. р. врожай, за винятком Сибірі, значно гірший від минулорічного. Вкінці підкреслив значіння пактів не-

гресії між СССР і сусідами й іншими державами, ствердив поступ у переговорах із Японією у справі продажі сх.-китайської залізничної та додатно заясував факт приступлення СССР до Ліги Націй, протиставляючи мирову політику СССР волюнтаричним намірам, які є в решті світа.

У господарській царні вже тепер можна ствердити оживлення торговельних оборотів. Німеччина бажає не політичної, а духової унії з Австрією.

Німеччина хоче лише духової унії з Австрією.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Німецький посол в Австрії Папен вголосив промову в англійсько-американському клубі. Висловився оптимістично про будучину австрійсько-німецьких взаємин і сказав, що вірить, що всі труднощі небаром усу-

Рівноправність зброєнь за скасування військових клявзуль.

ЛОНДОН, ПАТ. Представника німецького кавалера фон Рібентропа прийняв міністер Іден. Райтер твердить, що досі не появилася офіційна вістка про мету Рібентропової гостини. Та й приписують охоту поставити нові пред-

ложення в справі признання Німеччині права рівності зброєнь. Основою того плану було б, що Німеччина почалаб переговори в справі захту безпеки в заміну за скасування клявзуль версайського трактату.

Прилучили до Манджу-Ко нову округу.

МОСКВА, ПАТ. Кореспондент „Правди“ повідомляє зі Шангаю, що японці прилучили до Манджу-Ко нову округу Сін-Люнь, а саме 17

сіл і одно місто. Округа ця адміністративно належала до півн. Китаю та межувала з провінцією Джеголь.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Зачувати, що пруський міністр Герінг небаром стане віцеканцлером.

— До Констанци з Одеси мав прилетіти Італійський гідроплан. Румунська ескадра вилетіла на стрічу, та гідроплан не прилетів. Здогадуються, що затонув.

— У зв'язку з тим, що французький високий комісар припинив наради сирійського парламенту, всі сирійські партії вислали до Ліги Націй та французького м-ства закордонних справ ноту з протестом і домаганням поєної незалежності Сирії.

— Співробітницю „Левр“ Сімону Тері, яку еспанська влада арештувала на засіданні кортезів, випустили на волю. Вона вступила до Парижа.

РОКОВИНИ ПЕРЕМИР'Я.

Вшанування пам'яті кор. Олександра.

ПАРИЖ, 11. XI. ПАТ. У роковини перемир'я почалося свято від вшанування пам'яті кор. Олександра. Нутро Тріумфального Луку перемінили на чепу та установили символічний катафальок, окружений 6 великими свічками. При катафальку на могилі Невідомого Вояка запалили вічний вогонь. Під югославянськими емблемами помістили посмертну маску короля. Весь лук освітили рефлекторами. Перед могилу Невідомого Вояка прийшов през. Лебрен, на якого ждав уже уряд, дипломатичний корпус і т. д. Пам'ять короля вшанували однохвилинною мовчанкою, яку закінчив гарматний вистріл. Опісля була дефіляда.

„ЕРІО ДО ДИМІСІЇ“

ПАРИЖ, 11. XI. ПАТ. Північ полудні переїздом „Де Парі“ при бульварі Магдалини зібралися демонстранти та кричали „Еріо до димісії“ Поліція розігнала демонстрантів. Еріо, що все задержується в цьому готелі, був у Ліоні на святі роковин перемир'я. Організація Вогняного Хреста пішла походом перед Думергову хату й на приказ шефа полк. Де ля Рок схилили там прапори, на святі перед пам'ятником Невідомого Вояка през. Лебрен заїхав на пл. Зорі, опісля пішки з відкритою головою перейшов вздовж шпалів б. комбатантів-інвалідів. До президента підійшли прм. Фланден. Як замислю звуки Марселези комбатанти закричали: „Хай живе Думергі“

Грагнув за границю...

Будущого командора польської військової марки Бориса Могучого притягли до кариної відповідальності за те, що безправно взяв 50.000 франків у польському консулі у Франції під час побуту в Марселі. Могучий тік тепер за границю. За ним розписали стежні листи.

Спорт.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ 1:1 (1:1).

Україна: Бутель; Олійник, Воробець; Пилипчук, Якимів, Сиротюк; Федун, Магоцький, Миклош, Краєвський, Максимів.

Змагання ці зіграв цілком суддя п. Вебер. Але завила тут передовсім колеція суддів, яка вказує на змагання з Гасмонеею таких планів, які не мають злого поняття про правила гри копаного м'яча. Такі „судді“ нехай визначають на змагання резерв Ц-ляси і то на провінції, а не у Львові. Гра була дуже гостра місцями брутальна, ану тут понесуть Гасмоней, яка зачала у неспортовий спосіб „фавлювати“ гравців України. Україна спровокована, платила тою самою монетою. Суддя прогрів Україну все бачив, а на карті „фавлі“ жидівської дружини не звертав уваги. Ворота-добуд Гасмоней у 14 хв. із „самогубного“ стрілу Олійника. У 31 хв. впрікву Максимів. Вилітало 1.000.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ 2:0 (0:1).

МІСТЕЦЬКА ЛІГА.

ЛВІВ. Погода — Висла 1:0. Змагання ці перервав суддя Гайка після 45 хвилин дуже нещадної і на низькому рівні веденої гри. Змагання перервано з тими Висли і правдоподібно закінчатися вони воковором в користь Погоні. Інцидент цей викликав грав Висли Ферет, який за ефалювання Нехвола мав покинуту грише. Проти цього рішення судді почала протестувати ціла дружина Висли, а Ферет не хотів покинути гриши. В тім моменті на гриші з'явився комісар поліції і заявив судді, що оскільки йому не вдається утримати порядку на гриші, а в першій мірі здержати гравців від взаємного фавлювання, тоді він буде мусити змагання перервати. Суддя Гайка заждав ще кілька минут, а коли грав Ферет не зійшов з гриши, перервав змагання.

КРАКІВ. Варта — Краковія 2:1 (1:0).

ВАРШАВА. Легія — Позгуже 2:2 (1:0).

ЛОДЗЬ. Варшавська — Л. К. С. 1:0 (1:0).

ЗА ВХІД ДО ЛІГИ.

СТАНИСЛАВІВ. Ревера — Шлеськ 1:0 (3:0).

ВІЛЬНО. ВКС Сьміган — Напшуд 3:2 (2:2).

ЗА ВХІД ДО ОКР. ЛІГИ.

ПЕРЕМИШЛЬ. Чувай — Погонь (Стрий) 4:0 (1:0).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ВЕЛИКІ ГАЙДУКИ. Бйатеж 00 — Рух 3:2 (3:1).

Нагода для критики відносин.

(Кореспонденція з Нью Йорку.)

Нью Йорк, 23. жовтня 1934.

День 6-го листопада це день виборів в Америці. Його вважається національним святом. Різні організації, а то й одиниці пробують уже наперед збагнути вислід виборів і тому пильно обсервують події. Теперішня економічна скрута і небувалі в Америці експерименти президента Рузвельта ще більше загострили цікавість людей. Вибори мають бути показником настроїв населення до новостей президента та його партії, тобто партії демократичної.

Коли читати про різні демонстрації лівих елементів по американських містах та часті страйки робітників, можна прийти до висновку, що в нашому краю ось-ось вибухне революція і прийде переворот. Не можна заперечити, що в таких демонстраціях беруть масову участь безробітні. Але між безробітними чималу роль відіграють постійні безробітні, тобто фахові босики-пероби, яких звичайно комуністична партія наймає до походів та мирних демонстрацій. Колиб судити їх по їхній поведінці, можнаб думати, що вони лише ждуть моменту, щоб вкнутись на працюючу класу і взяти владу у свої руки. І тому часто силу комунізму та радикалістичних рухів в Америці загалом дехто оцінює на підставі таких масових виступів незадоволених. Тимчасом, коли зблизка придивитися отим безробітним босикам, замічається, що вони загалом не думають про ніяку зміну. Навпаки, вони хотілиб, щоб безробіття та економічна криза були постійні. Вони серед добробуту не мають ніякого призначення від громадянства, бо їх вважають неоправданими голодогами. Зате в теперішньому часі кризи вони подіють себе за безробітних і легше distant прожиток чи то від міської адміністрації чи від добродійних організацій.

Всетаки є й поважні установи, що інтересуються асякими проявами безробіття. Вони перобили дуже інтересні помічення саме тепер, коли передвиборчий рух дає вагду кожному випасти своє призначення або негодкування з дотеперішньої економічної політики президента. Наставлення кандидатом на губернатора Каліфорнії, недавнього соціаліста, що перейшов лише для ока до демократичної партії, Антопа Сінклера, відомого письменника, дало багатьом людям притоку до побоювань, що американське громадянство схилиється в радикальний бік. Сінклера прийняв на конференції президент Рузвельт, номінальний голова демократичної партії, а через те поширилося переконання, що ціла демократична партія переходить на ліво. Очевидно, поведінка президента та партії, яка тепер при кермі держави, вказує масам, куди вітер віє і вони повинні би схилитися в сторону радикалістичного руху. Однак деякі факти показують щось цілком протилежне. І так у Нью Йорку повстала членська корпорація під назвою „Америка перша!“ із спеціальною метою докладно розслідувати діяння президента Рузвельта разом з його „трестом мізків“ та його „новом добою“. Назва корпорації вказує, що вона має на цілі зберегти давню американську традицію, а може й покласти кінець експериментам президента.

Так само й американські банкіри, що саме вібралися на конференції у Вашингтоні, придумують якусь акцію, щоб спинити ромах президента. Появляються голоси отверезіння, які вказують, що не можна давати даліше допомог для безробітних, бо це означає руйну нації. За зразок подають видатки на допомогу безробітним — не на нові будівлі, а на звичайні підмоги — в статті Нью-Йорк. а ці видатки досягли в минулому році, а радше від 1-го листопада 1933 р. до 1. вересня 1934. р. суму 400 мільйонів дол. Це лише гроші зі стейтвоту каси, а нема обчислення, скільки разом видали ще громади стейту Нью Йорк.

Та найінтересніші помічення з настрою громадянства в цілій Америці подає місячник „Трест Компаніс Мерезін“ на підставі збирання переплісання редакційних статей 1.021 шоденників у Зелених Державах, що представляють 88 відсотків загального числа всіх шоденників. Висновки такі: „Немає ані одного стейту в американській унії, де був би сліпий зворот на ліво, колиб сьогодні перевести голосування над тим, куди населення схилиється. Без огляду на стейтові границі треба ствердити, що американське

населення є в 73 відсотках консервативне. А цей консерватизм має ще підподіли на: ультра-консервативних, яких є 13 відсотків, консервативних 19, а уміркованих 41 відс. Змішаних елементів є біля 12 відс., але їх не треба змішувати з т. зв. „незалежними виборцями“. Незалежні це політично нерішучі люди, які не хочуть брати на себе ніякої відповідальності.

„Радикалістичних“ елементів — пише далі згаданий місячник — можна нарахувати 15 відс., але вони розпадаються на такі піддіали: на самому лівому кінці є деструктивні сили, в числі яких 8 відсотків, опісля приходять реформатори з 5 відсотками і малъконтенти з 6 відс. З усіх радикалістичних груп найнебезпечнішими є реформатори. Реформатори і деструкціоністи не признають ніякого споріднення, хоч обі групи змагають до перевороту. Реформатор не є злобний. Він не хоче нищити. Але зате це фанатик, що не всілі зрозуміти америкалізму“.

Стаття опісля вираховує, де і яка процентова кількість названих груп розміщена географічно. а опісля каже так: „Коли добре прослідити настрої населення продовж останніх трьох місяців, то можна завважити ясний зворот на право. Ко-

Допоможім українському студентству платити шкільні такси!

У відповідь Вельмишановному Виділові Т-ва Прихильників Освіти.

В 289 числі „Діла“ з 28. жовтня ц. р. я по-смів ствердити, що наша академічна молодь знаходиться в тяжкому матеріальному положенні, та заапелював передовсім до цих українців-громадян, які не мають своїх дітей, щоб допомогли студіюючій молоді в найпекучішій справі, а саме, в заплаці шкільних такс.

Закли вплинули на цю важну ціль якнебудь жертви — вже повстав спір за компетенцію, а саме стрінувся я з гострим протестом від Виділу Т-ва Прихильників Освіти, в якому маю шану бути членом і точно плачу вкладки. В одному з останніх чисел „Діла“ говориться про анархізацію збірків на потреби молоді, а відтак в листі до мене в чемній формі Вельмишановний Виділ Т-ва П. вимагає від мене не організувати другого центру допомогової акції та спрямовувати петентів до Т. П. О.

Тому, що лист до мене, не чекаючи на відповідь листом, оголошено майже в цілості в „Ділі“ з 8. листопада 1934 — я також приневолений дати прилюдну відповідь, а саме:

1) Мені на думку не прийшло понижувати авторитет так дуже заслуженого Т-ва — як Т. П. О. — а навпаки — я думав, що як вплинуло би які жертви від ширшого загалу — то без найменшого сумніву був би це передав Т. П. О.

2) Коли я оголосив заклик — то зробив це щойно тоді, як вплинуло до Української Парл. Респ. прохання студентів з зазначенням, що вони зверталися до Т-ва П. О. за допомогою на шкільну оплату, та одержали відповідь, що Т-во на це не має фондів.

3) Стою на цьому становищі, що закликів у справі допомоги нашій молоді ніколи не може бути за багато і може одним із найбільших злом є те, що наші старші громадяни за мало прилюдно забирали слово в обороні справ нашої молоді та не давали їй відчувати батьківського серця. Молодь треба не тільки картати, але й любити.

4) Пригадую Вельмишановному Виділові Т. П. О. що в минулому році редакція „Курера Львовск-ого“ збирила кількадесят тисяч зол. на ту саму ціль і за те ніхто на неї не гнівався, хоча польська молодь користує з допомогою такого центра як державний скарб та численні польські установи, аналогічні до Т. П. О. Перед кількома днями я ачитав в „І. К. Ц.“, що до його редакції зголосили жертводавці коло 70 тисяч на допомогу жертвам поєн, помімо, що існує один центральний комітет. Давує мене, що Виділ Т. П. О. обурюється на мене за найкращі інтенції, а не знає, що такі самі збірки переводять українські громадяни у власному крузі діла на Покутті, в Перемишліні і ін.

5) Я хочу дати доказ членської карності і прилюдно заявляю, що здержуюся від даль-

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ
знижка цін на всілякі блаватні і
вовняні товари у фірмі Галицький
Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

либ це означити словами, зрозумілими для кожного виборця, це значить, що американські виборці стають поміркованими“.

З настроїв ньюйорської й околичної преси можна завважити, що негодкування зростає біль-ше між власниками домів та маєтків загалом, отже між так званими податковцями, ніж серед бідноти. Біднота не має тепер нічого до втрачен-ня. Зате податковці мусять поносити всі тягарі, алучені з видатками на допомогу безробітним. Впаві з тим появляються голоси, щоб усім засо-бами боронити засади американської демократії та щоб не допустити до такого стану, який запанував тепер майже в цілій Європі, а то до дик-татури. А свободу й демократію можна буде збере-гати лише через безупинну і традиційну в Аме-риці участь в виборчій кампанії та участь в го-лосуванні. Деякі проповідники, між ін. като-лицькі, ідуть так далеко, що в церквах отверто голосять, що занебання виконати обов'язок ви-борця є гріхом. Бо обов'язком людини зберігати волю, як найцінніше добро в житті.

Семен Демидчук.

шої акції, в цьому напрямі та прохаю охочих до жертв, а також петентів за допомогою звер-татися безпосередньо до Т. П. О.

6) До цієї пори я обмежився до приваття жертв від членів У. П. Р. і на основі рішення президії УПР дано 3 допомоги по 40 зол. сту-дентам, які до нас звернулися з проханням про допомогу, а які без цієї допомоги мусіли би покинути університет.

Рівночасно подаю список жертводавців п. т. послів і сенаторів: д-р Дм. Левинський 10 зол., сен. Павликовський 10 зол., д-р Біляк 10 зол., пос. Пеленський 10 зол., пос. Яворський 10 зол., сен. д-р Горбачевський 10 зол., пос. Луцький 10 зол., пос. Великанович 10 зол., пос. Кузнік 5 зол., пос. Рудницька 5 зол., пос. Чукур 5 зол. — Каса Клубу УПР 25 зол.

Одиноки нечлен УПР Вп. інж. Мудрак зложив 5 зол. і ці гроші, оскільки він цього забажає, могу звернути до Т. П. О.

На закінчення хочу ще раз ствердити, що даючи оповістку про збірки, я не хотів цим ви-явити недовіря до Т. П. О., а навпаки хотів прийти в поміч Вельмишановному Товариству — тимпаче, що час влати шкільних такс ми-нає, а про це досі прилюдно ніхто не заговорив.

Не забуваймо, що молодь нашої помічі потребує і на неї має право.

Львів, 9. листопада 1934.

Пос. Дмитро Великанович.

Новий лавреат Нобля.

Оживитель театру — Люіджі Піранделльо.

Нарешті лавреат, гізний найбільшої літера-турної нагороди, що приносить установі, яка його відзначила не меншу честь, ніж вона йому, Піранделльо поруч Шова — оба старці, най-більше ворущі, найбільше плодотві і найбільше інтелектуальні сучасні драматурги. Оба вони підтримують гарячку серед аудиторії тим, що на перший погляд видається якнайбільше супереч-ним театрові: філософією. Адаже песа розбита на дії, люди в нії діють. Ні, це омана; ліві особи найбільше говорять.

Театр Шова побудований на критиці су-спільних суперечностей: театр Піранделльо на критиці „реальності“ людського життя, що біль-ше наближується до фікції, ніж до фактів. Нео-дин проанализи критик добув із театру Піран-делльо цілу філософію; не один драматург пішов слідами великого італійського майстра і добув „піранделлізму“ песу, неподібну до інших своїх вясновком і технікою. І цю філософію і цю тех-ніку важко зясувати загалом — зате незвичайно легко її відчуті на сцені.

Хто хоче може шукати впливів у творчості Піранделльо, починаючи від його расових при-кмет: він має у собі грецьку, італійську та ні-мецьку кров. Поруч рис грецької трагедії бачимо в нього своєрідний італійський гумор, що так любується у гротесці маріонеток і нахил до фі-лософічних роздумувань, як у справжнього німця. Студії в Німеччині і сицилійський побут розвинули в ньому потяг до аналізувати все розяснювати.

Військо відбирає селянам землю.

ГАВАНА, 11. 11. ПАТ. До Квантаномо прий-шов нині військовий відділ без відома міністра внутрішніх справ, щоб відібрати селянам землю, яку своєчасно надано їхнім предкам. На основі судових присудів селянам забира-ють тепер землю для закладних товариств.

200 воєнків почали бійку з 500 озброєними се-лянами, які боронять своєї землі. Загальний союз синдикатів у Сантіаго оголосив загаль-ний страйк, щоб таким чином висловити сим-патії для селян які боронять своєї землі.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ПРОМИСЛОВО-ТОРГОВЕЛЬНА СТАНЦІЯ У ВАРШАВІ.

Кооператива „Українське Народне Мистецтво“ відчинила в Варшаві при вул. Маршалківській 97 А постійний „Сальон-Виставу“ і бюро продажі різних виробів українського народного мистецтва. Обіймають вони ділянки килимарства, вишивок, кераміки і деревного промислу. Міститься вистава в великій салі на першому поверсі. Обстановка „сальону“ суто-народна, мистецька, так що ті, які хотіли б улаштувати своє мешкання в нар. українському стилі мають змогу бачити готовий зразок того улаштування.

Купецький провід „вистави-сальону“ об'являє п. Васинчукова, відома редакторка варш. „Пром.-Торгового Вісника“.

Польська хроніка.

ЗАХІДНО-ПОЛЬСЬКА КООПЕРАЦІЯ ХОЧЕ ЗАДЕРЖАТИ ОРГАНІЗАЦІЙНУ САМОСТІЙНІСТЬ

На з'їзді зах.-польської кооперації, що відбувся при кінці мин. місяця у Познані при участі 488 делегатів з Великопольщі, Шлезька і Поморя, ухвалено між іншим ось-таку резолюцію:

„Зібрані... доцільно турботи уряду про те, щоб якомога швидше зорганізувати в Польщі кооперативний рух, висказують свою готовність до співпраці з урядом у справах, які дотичатся кооперації. Однак вони вважають, що при розв'язці того питання треба залишити кооперативам свободу рішення щодо організації кооп. союзів й обсягу їх діляння. У зв'язку з тим делегати просять уряд, щоб при устаткування засад консолідування кооп. руху, заховав самостійність Союзу Зарібкових і Госп. Кооператив у Познані, існуючого від 1871 року. Важне це з уваги на дотеперішню довготривалу сусп. госп. діяльність Союзу, згідно з інтересами кооператив, польського громадянства і держави, як теж з уваги на його величезне значіння на західних кордонах Польщі.“

НОВИЙ МЕШКАНЕВИЙ ПОДАТОК І ВИСОТА ЧИНШІВ.

Справа надмірної висоти мешканевих чиншів уже здавна товчється в пресі й на різних зібраннях льокаторів. Появилась навіть нещодавно чутка, що знизка чиншів на 10 проц. за певення. Тимчасом міродатні чинники мовчать, дарма, що мабуть самі вони погоджуються з тим, що висота чиншів не стоїть у ніякому відношенні до кількості заробітків. Льокаторський податок не менше давить і дано вже він повинен зменшити, бо й так розминувся зі своїм призначенням. Але замість, щоб він щез, з'являється новий. Цим разом на потреби... шкільництва (теж як той був на потреби будівництва нових мешканевих домів), а платити його мають усі, навіть по селах. Також мешканці нових домів, як теж однокімнатних мешкань, досі вільні від льокаторського податку, обтяжені будуть „шкільною даниною“. І все це в часах дефляційної політики. Для наших селян, як також збіднілих міщан й інтелігентів-українців новий податок є ще важчий, ніж для інших народів Польщі.

З ДІЯЛЬНОСТІ АКЦЕПТ. БАНКУ. — НИЖЧА НОРМА ДЛЯ КРЕДИТОВИХ КООПЕРАТИВ.

На останньому засіданні ради Акц. Банку стверджено, що число договорів, заключених при його допомозі між довжниками і вірителями, переступило 70 тисяч і суму 120 міль. зол. Кількість кредиторів, що хочуть користатися з посередництва Акц. Б. постійно росте. Зголошуються все нові охочі.

Рада обновила дотеперішню норму дотично кредитових кооператив. А саме — досі могли працювати з Акц. Б. тільки кооперативи, які мали 100 тис. вірительності серед хліборобів. Цю норму обнижено на 50 тисяч. Через те також дрібніші кредитові кооперативи зможуть взятись до конверсійних праць.

ГОСПОДАРСЬКІ НОВИНИ З ОСТАНЬНОГО ТИЖНЯ.

В новому бюджетовому прелімінарі призначено на інвестиції 170.5 міль. зол. Близько половини з того, бо аж 76.7 міль. піде на залізничні. Наша нац. територія з того не скористає, бо всі нові залізничні лінії плановані від нас далеко. — Господарська преса підкріплює відривний факт. А саме: серед хліборобів збільшився попит на сіль-госп. машини і штучні погної. — Не вважаючи на запевнення, що вугільне подешевіє, ціна його не впала. Діло в рабатах, що їх копальні скресали гуртівикам. Преса накликає уряд до інтервенції. — В говні платня чер-

гова рата амер. воєнного доягу. Польща її знову не заплатить. Також не асигнований цей видаток у новому прелімінарі бюджету. — Дві великі фабрики авт. Форд і Женераль Моторс, пропонують Польщі кредити на будову доріг в замін за обниження мита при ввозі їх фабрикатів. — Справа зорганізування нової інституції на місце зліквідованого „Совпольшторгу“ цікавить міцно польські промислові кола. Плянів уже є багато, та всі вони нелегкі до реалізації.

Світова хроніка.

ГОСПОДАРСЬКЕ ПОЛОЖЕННЯ ФРАНЦІЇ ПО УПАДКУ ДУМЕРГА. — НЕБЕЗПЕКА ДЕВАЛЮАЦІЇ В ГОЛЛАНДІЇ, БЕЛЬГІЇ Й У ФРАНЦІЇ.

Коли Думерг обіймав свій уряд, положення на госп. фронті у Франції вже було погане. Та йому вдалось оздоровити бодай бюджетову господарку. Був це подвиг тим трудніший, що втинав він заробітки широким масам. І зарез після санації бюджету поправився ситуація на фінансовому ринку. Тривожний усе капіталіст відчув сильну руку. Та Думерг не зміг довести до кінця справу оздоровлення фр. економіки. Рішучо — дефляційна лінія його госп. політики розбивалась усе об перерости цін. І тепер, коли після невдачної спроби зміни конституції мусів він відійти — тим більше не може бути мови про дальшу санацію господарства у Франції. На біржі в Парижі депресія на цілій лінії. Також причинилась до того непевність на границі Сардинії в зв'язку з плебісцитом. Тривожні настрої і недовіра — це найбільший ворог оздоровлення і стабілізації.

Зокрема повис меч Дамокла над повновартістю франка. Лінія — як ми вже писали — міцно натискає від ряду місяців на валюту, домагаючись девалюації. А мабуть ця лінія прийде швидко до голосу. Коли ж зважимо, що справа девалюації все голосніша в Голландії і в Бельгії, що в Голландії приміром за знижкою вартості гульдена є тепер більша частина населення, господарські кола та навіть сам парламент, то не важко буде збагнути, яка небезпека грозить „золотому блоксові“.

„ГОСПОДАРСЬКЕ ЖИТТЯ В СОВ. РОСІЇ“ — ЦІКАВІ ПОМІЧЕННЯ ОЧЕВИДЦЯ.

Ян Івасевич, дир. Союзу цукр. фабрик у Варшаві, виголосив 7. ц. м. у варш. політехніці реферат, який викликав у столиці Польщі велике зацікавлення. Прелегент мав недавно змогу особисто приглянутись сучасним господарським і соціальним відносинам у Радянщині. Коротко за польською пресою подамо тут головні думки референта.

Господарський стан у ССОР є дуже тяжкий, не дивлячись на всі хвалби більш. уряду. Головна причина того, що тамошня господарка заломилась, це те, що людину позбавлено такої права власності. Фізичні й умовні працівники не можуть зі своїх заробітків задовольнити найелементарніші свої потреби. Болючо відчувують усі брак усяких промислових артикулів. Переваселення міст просто левиносиме. Нових домів мало. Всі вони примітивні і несподівано збудовані. В хліборобстві ситуація тяжка. Збірні господарства не вдовольняють селян. Усі вони працюють під примусом. Індивідуальні господарства щезають остаточно. Те, що промисл, торгівля і сіль. господарство зовсім удержавлені, загнали країну совітів у сліпий кут. Держава взяла на себе непосильні завдання, які виконати може тільки приватна ініціатива. Тому трудові будуть так довго зростати, поки Росія не поверне до давніх ліберальних форм життя в економіці, поки не зіпреться на вільній продукції й обміні.

Треба зазначити, що дир. Івасевич є прекрасним знавцем передвоєнних госп. відносин в Росії. Матеріал, який він тепер зібрав, переконує його, що теперішня господарка не може довго тривати. Відчит відбувся заходом. Заведення для Політ. Економії при варш. політехніці.

ЕКОНОМІЧНІ АКТУАЛІЇ.

Заровіджену подорож фр. між. торговлі і промислу Ламоро до СРСР ініціював французька і німецька преса. Сподіються, що вислідом цієї подорожі будуть взаємини Франції зі ССОР. — Форд заявив, що для нього криза скінчилась. Дирекція його фабрик, передбачуючи велику поправу в найближчих місяцях, визначила продукцію на 1935. р. у висоті 100.000 возів. — Сталін кинув гасло „Якість і ціна лізація“. „Ізвестія“ пишуть з цієї нагоди між іншим ось-що: Зле і некультурно зроблена річ обвинувачує перед консументом весь час ціло підприємство. Робітники мусять працювати докладно, лопісно і культурно. — Золоті поля

Одним із найбільших анналозів Піранделло у театрі було перетворити славу „комедію дель арте“ так, щоб глядачі ще раз забули про різницю сцени та аудиторії. Дієві особи не мусять аж сходити між глядачів, щоб пригадати їм одну з основ театру: оману, що живуть. Є такі хвилини, коли всі ми можемо сумніватись, чи життя це не фатоморган. Те, що Бергсон доказав складною аналізою абстрактних понять про „час“ і „дійсне переживання“, те, що Жюль і Фрейд відкрили у психології як прояви „підсвідомого“, в іншій формі та в іншій царині Піранделло показує нам на театральних дошках.

Певідомо чи відома зробити таке далеке порівняння, але воно насувається мимохідь: Піранделло робить на сцені те, що в повісті Достоевський. У них обидвох добуваємо спільний погляд на людину — людська душа незбагнена безогляд для інших; людина живе вічно самотня; найтрагічніші хвилини нашого життя мають у собі підвольський гумор. Крім цього герої обох цих письменників замучують себе невпинною самоаналізою, відбираючи собі часолоду найщасливіших хвилин. При всьому спочуванні для людської малюнки та безрадності важко інколи вгадати, де починається глум і погорда.

Піранделло передає своїм героям власну невпинну метушню; він живе блисками хвилин, не вивидить однаковості, супкою. Його непорозуміння з публікою теж небуденне явище; нині в одній столиці засипують його оплесками і квітами, завтра в другій, з нагоди нової пєси, зустрічають його протестаційним скандалом.

Як новеліст не має він той величчя, що драматург, — новелам його бракує немов режисерської руки. І в новеліх вертається він залюбки до тих самих проблем: подвійного обличчя людського „я“, що тим менше дійсне, чим більше прив'язане до реальної, буденної поволоти. З літературного погляду його новелі та повісті дуже нерівномірної вартості; є там блиски геніальних сюжетів, покінчених на півдорозі, від руки написані нариси, здебільша: експерименти. З цього погляду його велика повість „Покійний Матія Паскаль“ — дуже характеристична. Це більше матеріал до роздумувань як лектура.

Автор 14 пєс і заповіданих 365 новел (з яких більш як половина вже появилась) залишиться на кожний випадок великим оживителем театру. Нема лінії країни, де не мав би він своїх учнів і наслідувачів, що хочать поєднати дві могутні пружини театру: нову техніку з новою філософією. Філософія ця — зовсім щось інше, як думають уроджені політики та публіцисти, що хочать ужити сцени до вічевих промов; у пєсі, як це показав нам геніально Піранделло, можуть люди розмовляти про найбуденніші справи і на виголошувати ніяких думок, а проте давати нам зовсім нові ідеї. Найбільше зворушує нас буденщина, яку бачимо перед собою, коли нараз стає неімовірною.

м. р.

Не думайте,

що виповідженням 1/3 частини обезпечення Ваших будинків в ПЗУВ і зголошенням II до обезпечення на 1935 рік у своєму рідному

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Ви сповнили вже свій народний обов'язок. Ви мусите ще найдалше до 25-го грудня ц. р. викупити свою полісу у місцевого агента „Дністра“!

Еміграційні справи.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЕМІГРАНТІВ ДО БРАЗИЛІЇ У СПРАВІ ВИЇЗДУ НА ОСАДНИЦТВО.

Еміграційний Синдикат подає до відома, що рідні хліборобів, які думають виїхати на поселення, можуть старатися за виїзд до Аргентини, до Бразилії і до Канади. Виїзджати до Аргентини і Бразилії можна буде в найближчому часі. Імовірно в місяці листопаді відійдуть перші транспортні. Виїзд до Канади призначений на весну 1935 р. Поселенці до Аргентини і Бразилії користають з полекшенств корабельних карт. Завжди і реєстрація кандидатів на поселення відбувається в Еміграційнім Синдикаті, Львів, вул. Висшевецьких ч. 4. В бюрох Еміграційного Синдикату дають безплатно інформації про умови виїзду та поміч при поданні необхідних виїздових формальностей.

Ознайомля продаж — фліпелі на білях 0-65, патолід 130, штрипси і бархани за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН. — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

в Сибірі візкувала з поворотом „Лена—Голд-філд Ко“ за з мільйон фунтів, платних упродовж 40 літ. — Невдачу промову д-ра Шахта, господарського і фіз. диктатора Німеччини, преса дала теж коментувати. Він підкреслює між іншим, що німецький господарка не буде ані вільною, ані плянковою, а спиратися виключно на національних інтересах. Замітне те, що він не допускає можливості відкинути старе (або — як він каже — досвідів минулого). — Реакційним, мовляв, є це для тих, які не відрізняють реакції від традиції. — Два відомі соціалістичні діти святкували недавно свої роковини. Карло Каутський, інтерпретатор Маркса, скінчив 80 літ, а Болеслав Лімановський, патріарх польських соціалістів почав 100-тий рік життя. В. Н.—вич.

НОВИНКИ

— Реєстрація лікарів. М-ство суспільної опіки зарядило нову реєстрацію лікарів у всій Польщі. Від реєстрації вільні лікарі, які мають дозвіл на лікарську практику, виданий дирекцією служби здоров'я, воєвідськими урядами, або в Варшаві відділом здоров'я комісаріату уряду. При реєстрації треба зложити подання, оплачене 5-зол. стемплом, 2 фотографії підписані, диплом із відписом, свідоцтво укладення курсів рятівництва й протигазової оборони, посвідку польського громадянства.

— Таблиця в честь пок. мін. Перацького. В навечеря державного свята незалежності Польщі на головному дворі у Львові у присутності представників влади відслонили таблицю в честь покійного міністра Перацького, як команданта дворцевого відтинка з часів польсько-українських боїв за Львів. Таблицю відкрив львівський воєвода Баліна-Пракмівський.

— Гуралі та гуцули у президента у Варшаві. ПАТ повідомляє, що до Варшави приїхала „прогулька“ гуралів із краківського, львівського та ставиславського воєвідств — разом 1000 людей. Вони прийшли на Замок, щоб покланитися президентові держави. Від лемків промовив до президента „гураль“ Кукиза. В імені прогульки гуцулів промовив до президента різбач гуцул Девлюк.

— Горять стирти. В Рожневі Великім пов. Коломия згоріло кілька стирт збіжжя Юрія Томюка, в Рожневі біля Косова згоріли дві стирти збіжжя Василя Самашка, 3 стирти сіна Анни Климишук у Жабі та 2 стіжки сіна Онупрія Мой-

сейчука в Гриняві. Загалом шкоди є на кілька-націят тисяч золотих. Підпалачів не викрили.

— При смерті признався до вбивства. Дмитро Голінський зізнався на поліційній станиці в Бабі, що Михайло Перцевич із Березова (пов. Коломия) при смерті признався йому, що тому 10 літ убив Дмитра Дрогомирецького, а при цьому помагали йому його жінка Розалія та його брат Петро Дрогомирецький. Свідком убивства була наймичка Анна Гуменюк. Поліція арештувала Роз. Перцевич і Петра Дрогомирецького. Вони не признаються до вини та сабіаство стверджують їх вини. Перцевича була любовницею Дрогомирецького, тому Перцевич убив його.

Новий ціник Свічок „КЕРОС“ розсилаємо всім відборцям. — Звертаємо увагу на великі зміни цін. 517 2—3

— Львівська хроніка. На вул. Цювля посовгнулася Катерина Весоловська. Прохожі занесли Весоловську до її хати при тійже вулиці під ч. б. і тут вона померла до кількох хвилин на удар серця. — На вул. Казимирівській автопотрутило та поранило 60-літн. Баруха Фрідмана, а на вул. св. Софії 8-літню Софію Ковалеву із Козильник. На вул. Льва Сап'їги переїхало авто студента політехніки Тад. Жураковського. Його забрали до шпиталю. — З хати Ром. Кнайплі (Городецька 35) злодій викрали футро та біла вартости 1.200 зол. — Нічю на неділю вломник хотів закрастися до „Фото-Радіо-Палас“ при Марійській площі. При розбиранні грубої шибі зранився, тому залишив роботу. — До крамниці „Трусту“ при Гетьманській вулиці зайшов якийсь чоловік купити світер. Вибрав товар та сказав, що забув гроші, а для певности, що вернеться, лишив ключок. Показалося, що то була самозапальна рідина, яка могла спричинити пожежу. — 11. листопада ок. 21. год. вибухла петарда в льокалі т-ва Бріт Трумпельдор при вул. Шопена ч. 5. Ушкодила льокаль, жертв у людях не було.

— Краєва хроніка. В Бруковичах в хаті Йосифи Бекін згоріли дві стіни та частина даху. — В околиці Дрогобича арештували комуніста Миколу Яніва, за яким окр. суд у Самборі розписав був стежні листи.

— Воші й неграмотність. Варшавська преса інформує про жалюгідний стан гігієни Варшави. Секція шк. гігієни виділу опіки й здоров'я

м. управи перевела контролю шкільних сал. При цьому 25.554 дітей відіслали до санітарних заведень для відвуживання. При цій нагоді преса заперічує, що Варшава має аж 200.000 неграмотних.

— Жиди — пачкарі зброї. У підстаршини 7. п. п. в Холмі, Кийікіа, два члени жидівської організації „Бріт Трумпельдор“ Шия Зильбер і Пінкас Кладмер хотіли купити полкову зброю та муніцію. Підстаршина нібито згодився та рівночасно повідомив про все своє начальство. Обох жидів із організації Жаботинського арештували в поїзді, що їхав до Варшави. При арештованих знайшли французький кріс, 100 газових набоїв, 25 пакетів гострої муніції, два пістолі „Парабелум“ із 250 набоями, 3 ручні гранати та пістоль для газових набоїв. Арештовані зізнали, що зброя була призначена для членів „Бріт Трумпельдор“ у Палестині. Суд засудив Кладмера на рік в'язниці, Зильбера на півтора року.

Дописи.

ЗВАРАЖ.

Чи не переступлення своїх компетенцій? В жисті Зваражі андан місцевий бурмістр розпорядок такого змісту: Zarząd miejski w Zbarazh. L. 536/34. Obwieszczenie. Z okazji 16-cia odzyskania niepodległości Państwa Polskiego urządza tuż komitet obywatelski uroczysty obchód. W związku z tem wzywam wszystkich obywateli tuż miasta o iluminację okien światłem i nalepkami w dniu 10. listopada b. r. zaś w dniach 10. i 11. listopada b. r. o przyozdobienie swych domów flagami państwowymi. Niezależnie od tego wzywam wszystkich obywateli, by w każde święto państwowe i na zarządzenia władz przyozdabiali swe domy flagami państwowymi. Niestosujących się do tego wezwania pociągac będą do odpowiedzialności karnej. Zbarazh, dnia 6. listopada 1934 r. Tys m. p. (печатка). — Цікаво, на якому параграфі опирає п. бурмістр „потягнення до карної відповідальності“ та як ця карна відповідальність має виглядати? Чи не перепінив часом п. бурмістр компетенції своєї влади?

Гостина театру ім. Тобілевича в Зваражі. Від понеділка 5. листопада дає тут свої вистави театр ім. Тобілевича. Театр відіграв з значним успіхом моральним та матеріальним комедію „Товариш“ та оперету „Княжна Чардаш“ і „Корнетівський завіз“. На виставах помітно недостачі чільних артистів, які виступили в цього театру, не пізнати, можливо тому, що не таланти драматичні, а німкої драми театр не ставив. Відрадне явище в театрі те, що вистави починаються точно, згідно, з оповістками на афішах, та, що кіяться в 11-й, найпізніше в год. 11:30. Тому старше громадянство, яке постійно парікає на те, що вистави наших театрів перетягаються неможливо далеко позіпніч, відвідуючи вистави цього театру, стрічає цілком огидом прийому несподіванку.

Широїть наш часопис!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення печатати не відповідає

Театри.

Великий Миський Театр.
Понеділок, 12. XI. год. 7:30 веч. „Чоловік і надчоловік“.
Вівторок, 13. XI. год. 7:30 веч. „Чоловік і надчоловік“.

Театр Рівнобордностей.
Понеділок, 12. XI. год. 7:30 веч. Прем'єра „Під прикусом упрямою“.
Вівторок, 13. XI. год. 7:30 веч. „Акорди“ — комедія життя Меріана-Лужницького, музика Н. Балторевича. Прем'єра.

Кіна.

АПОЛЬО: Друга частина „Нуждарів“ „Ларин у вогні“.
АТЛАНТИК: „Маскарада“.
ВАНДА: „Ніч у Каїрі“, „Двадцятьчотири години“.

ГРАЖІНА: „Ми перша бригада“.
КАСІНО: „Танок кохання“.
КОМІСІЯ: „Танцюристи з Шинга“ режис. Пелло.

КОПЕРНИК: „Нана“ (на осн. Е. Золя). Крім того: копірова гротеска та найновіший Тижневик Параману.

МАРУСЕНЬКА: „Нана“ (на осн. Е. Золя) і ревія: „Прогібіція шале“.
МРАЖ: „Джамі і ергард“, „Що раз вище“ (і ариадна Льюїс).

МУЗА: „Кіт і скрипка“, „Кохав, любити, шанувати“.
ПАЛАС: „Що мій чоловік робить у полі“.

ПАН: „Царські дари“ (Лео Слезак) і ревія „Гуляй дума“.

ПАСАЖ: „Новий Робінзон“ і ревія.
РАЙ: „Чи Люцила це дівчина“.

СВІТ: „Ганка очі чорні“ та циганський тор.

СОНЦЕ: „Дівча з гір“ і ревія.
СТИЛЕВ: „Передмістя“ і ревія „В селі небі“.

УТІХА: „Жінка під контролею“ та ревія.

ХІМЕРА: „Із Експедиції цілує“ (Джам. Гейнор, Анрі Гара).

закордонне радіо.

Понеділок, 12. листопада 1934.

Відень (5.6.8) 12:00 Концерт, 16:10 Славні солісти, 18:00 Спів (Шнімлер, сопр.), Братислава (298.8) 17:10 Концерт, Кошиці (259.1) 17:10 Яд. для Закарпаття, Прага (470.2) 17:45 Спів, 20:00 Хорватські пісні, 21:00 Концерт Бородіна, Копенгаген (255.1) 21:05 „Госка“ оп. Путініла, Париж (1648) 21:00 „Зампа“ оп. Герольда, Берлін (356.7) 16:00 Легка музика, 20:10 Пісні Гут. Вольфа, Гамбург (331.9) 20:10 „Ерліхте“ оп. Вебера, Кейтсгаустергаузен (1571) 17:40 Солісти, Мінхен (405.4) 17:50 Фортеп'я, Будапешт (550.5) 13:30 Сальон. орх., 17:30 Флет, 18:30, 23:20 Цуг. музика, Міляно (368.6) 11:30 Тріо, 19:00 Легка музика, Рим (420.8) 13:10 Квінтет, 17:30 Скрипка (Прано).

Вівторок, 13. листопада 1934.

Відень (306.8) 13:20 Для дітей, 17:20 Скрипка, 20:50 Закохані в музику, Братислава (98.8) 12:35 Концерт, Кошиці (259.1) 1:35, 16:00 Для Закарпаття, Мор. Острава (269.5) 19:30 Оп. вечір, Прага (470.2) 17:50 Скрипка, Прага II (249.2) 14:00 Популярні пісні, Париж (1648) 13:00 Симф. концерт, 21:45 „Лі Гран Мер“ песа. Фела, Берлін (356.7) 9:45 Для дітей, 20:10, 21:10 Концерт, 22:25 Мопартові твори, Франкфурт (231) 20:10 „Цар і те-сала“ оп. Лібрічига, Кельн (555.9) 17:15 Солісти, 19:00 Вок. анд., Мінхен (405.4) 17:50 Спів, 20:10 „Енхен фон Гарап“ муз. ком. Штрекера, Штутгарт (544.6) 13:00 „Колі дівчатка солдати“ серенади й любовні пісні та музика, Будапешт (550.5) 18:50 Сич. квінтет, 20:25 Сок. сти, циг. орх., Міляно (368.6) 20:45 „Княжна чардаш“ оп. Кальмана, Рим (420.8) 13:00 Легка музика, 17:10 Квінтет.

Львівське радіо.

Понеділок, 12. листопада 1934.

6:45 Радіоша анд., 7:30, 12:00 Радіом. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеоролог. вестки, 12:05 Огд. д. преси, 1:10 Концерт, 13:00 Полудн. денник, 13:00 13:30 Експорт, 15:35 Біржа, 15:45 Концерт

трубною оркестри 16:15, 17:35 Гр. пн., 16:45 Лянка ім. моп., 17:00 Спів, 17:50 Штучне озеро в Рожневі на Дунайці, 18:00 З львівської музики гуманізму, 18:15 Концерт, 19:15 Малий Зюк (для старших дітей), 19:50 Фейл: День у Шинга, 19:50, 19:50, 19:56 Спортові вистки, 20:00 Легка музика, орх., фортеп., 20:45 Веч. денник, 22:55 Як працюємо, 21:00 Концерт симф. орх. спів (Смірнов, тенор), фортеп'я, 11:45 На Сибірі (З півдня І. Шіхрудський в конспіраційній праці), 22:15 Лекція танку, 23:55, 23:05 Танкова музика.

Вівторок, 13. листопада 1934.

6:45 Радіоша анд., 7:30, 22:00 Радіом. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеоролог. вестки, 12:05 Огд. д. преси, 1:10, 13:05 Концерт, 12:45 У печі горить (для мол. дітей), 17:00 Полудн. денник, 15:00 Експорт, 15:35 Біржа, 15:45 Легка музика (для орх.), спів, фортеп'я, 16:45 Скрипка

ІІКО), 17:00 Скрипка, фортеп'я, 17:21 Кутка мови, перепіска, 17:35, 19:00 Гр. пн., 17:50 Почтово-технічна скрипка, 18:00 День у захисті для малолітніх, 18:10 Ляв. туристичний сюлетен, Сільс. реум, 18:15 Й. Брамс: Віолонч. соната п-моль ок. 38 (фортеп., віолонч.) 18:45 Література на службі незалежності, (виг. Кадем. Бандровський), 19:20 Ант. фейлетон, 19:30 Пісони А. Висоцького на гр. пн., 19:50, 19:56 Спортові вистки, 20:00 Муз. скрипка, 20:15 Літер. вечір, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Транс, а Варшаві: „Новий Дон Кіхот“ комедія-опера Фредра, муз. Менюшка в опр. Леона Шілера, 22:15 Творчість Людимира Ружницького на гр. пн., 22:45 Львівське передмістя, 23:05 Танкова музика.

Оголошуйтеся в найстаршій укр. щоденнику „ДІЛО“!

Велика знижка цін

видань Видавничої Спільки „Діло“

Евген Чикаленко:	Спогади	Частина I, II, III.	Сюжета частина по зол 150	платова ціна пересилки
Ст. Левинський:	З японського дому			1.50 " 0.25
М. Рудницький:	М. ж. дею і формою			1.50 " 0.50
Е. Бронте:	Буревісник, переклад М. Рудницький			1.50 " 0.50
Преспер Мерме:	Блаженна кімната та інші опові-данія, переклад асиль Софронія			0.95 " 0.25
Альфонс Лод:	Маціцький, із французької мови переклад М. Рудницький			1.00 " 0.50
Володимир Островський:	Сніх землі			0.80 " 0.15
Микола Матів Мельник:	Крізь дим і згар			0.50 " 0.15
Гордіт Брасюк:	Безпутні			0.50 " 0.15
Михайло Возняк:	Шевченко і княжна Релінія			0.80 " 0.15
Михайло Возняк:	Белей і Комиський			0.50 " 0.15
Др. Ст. Баран:	Новий самоуправний закон			0.80 " 0.15

Дістати можна у Видавничій Спільці „Діло“ Львів, Ринок 10 або в книгарні „ПРОСВІТА“, Львів, вул. Руська ч. 1.

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто пошт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
"Діло" Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Всичко 5-00 зод.
Чвертьрічне 15-00
Піврічне 30-00
Річне 60-00
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і земл.
Франції, Голландії, Бельгії 30 фр. фр.,
Італії 7-50 зод., Німеччині 7-50 зод.,
Швейцарії 8 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-00 зод., Австрії 7-50 зод.,
Зміня адреса і зод.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарня: 29-26.
в СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Смерть неписьменності!

До всіх Громадян!

У часі нашої важкої творчої праці — най-
більш ослаблює нас внутрішній ворог:

Темнота народу...

Вона грізною навадою суєє на щораз то нові
сотні тисяч нашої дітвори й доросту, що мусить
вижити без школи.

Вона каламутними родами пориє тисячі на-
ших темних людей і болотом-намулом покриває
на школу свого народу.

Вона, підризавши духові основи народу, руй-
нує наше будівництво...

Громадяни!

Чи знаєте Ви, що неписьменність — це дже-
во людського рабства?

А чи знаєте Ви, що майже половина украї-
нського населення Галичини та три чверті пів-
нічної України — це люди неписьменні?

І чи знаєте Ви, що яких три мільйони украї-
нців на наших західних землях не знають сьо-
годні основ грамоти?

Не даром-же борються з нею всі народи, що
раються до сонця.

Чи нам не боротись? Спаяйтесь!

Ви всі — письменні та свідомі!

Ви всі — що боляте душою за наше тривожне
Сьогодення!

Ви всі — що в душі бажаєте нашого кращого
Завтра! Виймо у великий двір! Удармо на
тривогу!

Громадяни!

"Просвіта", що перша проголосила війну цю-
му найбільшому й найстрашнішому ворогові на-
шого народу, "Просвіта", яка щороку збирає
нових борців на зброю, "Просвіта" кличе Вас
сьогодні!

У бій із тим нашим ворогом найстрашнішим,
у бій з темнотою!

Бо ворог той, як не поставимо зі свого боку
міцного фронту впертих бовників, від самих за-
ликів не уступить.

Кріпость, що в війні заперті три мільйони тем-
них наших людей, треба добути! Треба вивести
людей на світло Боже...

А це річ нелегка. Тимто до тієї величезної
боротьби мусимо стати всі — всі свідомі й
письменні українці.

Мусимо стати вже тепер, щоб не було за-
пізно...

Громадяни!

Вже ведаємо 1938 рік, коли весь україн-
ський народ святкуватиме Великі Роковини:
70-літній ювілей своєї "Просвіти".

Щоб тісно зустрічати це велике всенародне
свято, мусимо до того часу на цілий мільйон
збільшити число письменних і водночас націо-
нально свідомих громадян-українців. Мусимо
бодай одну третину нор темноти перетворити у
ясні палати світла. І перетворимо!

Перетворимо, коли в кожному нашому селі і
в кожному містечку в часі цієї осінньо-зимової
пори зуміємо навчити грамоти, враз із основами
національно-громадського виховання, бодай по
тридцять людей. І так що року. Тоді, як літ під
впливом сонця, танутиме неписьменність, а її
місце займе поступ та мільйонна сила народу.

Тут не важко, чи для цієї боротьби візьмемо ці-
лі курси, чи утворимо менші гуртки, чи поведемо
масово-однорічне навчання (так, що одна пись-
менна людина працює над озброєнням неписьменної).
А важко, що до тієї боротьби ставимо спільно в
усіх низових клітинах нашого національного ор-
ганізму.

Тут не важко, хто буде цей борець — людина
з високою освітою, письменний селянин, чи ро-
бітник, — а важко, що з серцем учитимуть своїх
братів-сестер свої брати-сестри.

Тут не важко, яких букварів і метод ужива-
тимемо в цій боротьбі (сама "Просвіта" видала
їх цілі десятки тисяч). — а важко сама думка,
сама ідея. І там, де вона насправді живе, там на-
певно знайдуться і способи, знайдуться й засоби,
щоб перевести її в життя.

Наше гасло: Листопад — місяць гра-
мотності українських мас!

Нехай-же цей доклик понесеся широким
народом: із сторінок усієї нашої преси, з церковних
проповідниць, із домівок усіх наших товариств
та установ, із кожної вашої хати, з уст кожного
українця.

Нехай лунає скрізь по українських землях:
Смерть неписьменності!

Через грамотність до розуміння прав та
обов'язків, до громадянської свідомості народу!

Львів, у листопаді 1934. р.

ЗА ГОЛ. ВИДІЛ Т-ВА "ПРОСВІТА" У ЛЬВОВІ:

Д-р Іван Брик,
голова.

Микола Дужий,
секретар.

ЗА КОМІСІЮ ДЛЯ ПОБОРЮВАННЯ
НЕГРАМОТНОСТІ:

о. Юліан Дзєрович,
голова.

Степан Похмурський,
секретар.

ДЕМОНСТРАЦІЯ 100 ТИСЯЧ ФРАНЦУСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ У ПАРИЖІ.

ПЕРЕГЛЯД СИЛ ДО БОРЬОБИ З КОМУ-
НІСТАМИ.

З Парижа повідомляють, що в неділю 11.
листопада ц. р. 100.000 молодих французьких
націоналістів, членів 4-ох організацій, а саме:
"Вогняного Хреста", "Союзу Патріотичної Мо-
лоді", "Союзу Французької Солідарності" і
"Акціон Француз" уладили величавий похід під
Тріумфальним Луком з нагоди 16-их роковин
переміри. Похід через Елізейські Поля тягнув-
ся дві години, від 3-ої до 5-ої попудне і викли-
кав захоплення серед парижан.

Відділи молоді, вишколені на військовий
лад, машерували з прапорами й оркестрами.
Головною метою маніфестації був перегляд
сил і остерога для парламенту та уряду Флян-
дена. На чолі походу "Вогняного Хреста"
йшов полк. Де Ля Рок, якого непрямою юр-
ба витала окликами. Члени "Союзу Французь-
кої Солідарності" машерували у блакитних со-
рочках та відповідали на оклики захопленої
юрби піднесенням руки на французький лад.
Юрба витала окликами: "Нехай живе Франція",
"Нехай живе Думерг", "Франція для фран-
цузів".

МІНІСТРІВ БУДУТЬ ОСУДЖУВАТИ ПО ЇХ
ВЧИНКАХ.

ПАРИЖ, 12. XI. ПАТ. Націоналістична мо-
лодь уладила бурхливу демонстрацію перед,
хатою, де мешкає колишній прем'єр Думерг.
Кількома наворотами Думерг виходив на бал-
кон і дякував за прихильні оклики. Думерг
приняв делегацію молоді під проводом полк.
Де Ля Рока і міністра летуства ген. Демана.
Полк. Де Ля Рок у розмові з журналістами за-
явив таке: Колишньому прем'єрові ми засува-
ли наші почуття. Нам здається, що відсу-
дження Думерга від влади було дуже на руку
деяким достойникам, але ця маніфестація ду-
же небезпечна. Ми не будемо дожидати аж на-
слідків, бо наш рух за сильний і з кожним днем
зростає. Теперішніх міністрів будемо осуджу-
вати по їх вчинках.

ПРОТИ ДЕМОНСТРАЦІЇ ЛІВІХ КОМБАТАН-
ТІВ.

Комбатанти нацифісти уладили демонстра-
цію на площі Бастилії і площі де Насіон. На па-
мятник вивисили червоний прапор, який хотів
зірвати інспектор поліції. Його побива юрба.
Делегація комбатантів склала під пам'ятником
вінок з написом: "Маріанно! — стережимо. Фа-
шизм твоїх вікол не перейде".

Бувший лікар празьких клінік

Д-р М. СТАРУХ

переноситься з днем 15. листопада з Ліска
до Перемишля побер. Пільсудського
ч. 1. (літ. "Віра").

Мін. Бенеш

про міжнародне положення.

(Кореспонденція з Праги.)

Прага, листопад 1934.

Дня 6. листопада ц. р. мав чехословацький
парламент великий день. Під велике заінтересу-
вання в дома і за кордоном були тут виголоше-
ні два великі експози: прем'єра міністра Маді-
негра про внутрішню ситуацію ЧСР і про план
далшої праці уряду і міністра закордонних
справ Бенеша про міжнародну ситуацію Евро-
пи. Особливе заінтересування викликало це
друге експози, бо не треба забувати, що міні-
стер Бенеш це один із найвидатніших сучасних
європейських дипломатів і до його голосу при-
слухуються з великою увагою — всі відносі
далші чинники сучасного міжнародного жит-
тя Європи. Не від речі тому буде познайомити
і наших читачів, бодай з головними думками
той оцінки сучасної міжнародної ситуації в Ев-
ропі, яку накреслив цей визначний і — як зви-
чайно — розважливий дипломат. Хід головних
думок її такий: П'ятнадцять засідання Союзу На-
родів принесло міжнародному світові декілька
несподіванок, хоч нема де правди діти, що по-
чиналося воно під дуже песимістичними авспі-
ями, під вражіннями загальної дискусії про кри-
зу, а навіть про упадок значіння женецької ін-
ституції. Але показалося, що Союз Народів є
все ще таки "великим форум міжнародної дум-
ки, сумління світа і великою перешкодою ви-
соку війни".

Найбільшим активом Союзу Народів у те-
перішній міжнародній ситуації вважає мін. Бе-
неш вступ Союзу до Союзу Народів. СССР всту-
пав цілковито в ряди інших європейських дер-
жав і в повному обов'язі бере участь в європей-
ській політиці і то рука в руку з західно-євро-
пейськими державами. Для дальшого розвитку
міжнародної політики має це значіння зміни в
європейській констеляції. Особливе значіння
має це для Чехословаччини і для цілої Малої
Антанти, яка тісно співпрацює з Францією
і з балканським союзом, поробить із цього від-
повідні висновки.

Значіння останньої сесії Союзу Народів ле-
жить далі в переговорах про угоду в справі за-
безпечення незалежності Австрії. До повного
порозуміння не прийшло лише тому, що не мо-
жна було зговоритися з Італією в деяких основ-
них точках такої угоди. Мала Антанта заступа-
ла в цьому питанні становище Франції й Англії.
Мін. Бенеш є той думки, що — при добрій волі
можна буде в цій справі зговоритися теж і з Ні-
меччиною. З питаннями безпеки незалежності
Австрії лугнється тісно габсбурзьке питання. Що
його торкається, то мін. Бенеш знову заявив,
що — проти кожної спроби реставрації Га-
бсбургів Мала Антанта виступить в якнайрішучі-
ший спосіб.

Далі Союз Народів радив ще над сарським
питанням, але остаточне рішення в цій справі
западе аж на надзвичайному засіданні Ради Со-
юзу Народів ще цього місяця. Мін. Бенеш спо-
діється, що і в цьому питанні дійде до розумної
розв'язки.

В часі сесії Союзу Народів продовжувало
переговорити про т. зв. східний пакт. Німецький
уряд подав всім інтересам виявлення свого
резервованого становища в цій справі, залиша-
ючи однак за собою тільки малі можливості
зміни цього становища. Так само і Польща в
своїй відповіді Франції здала, точне виявлення

Ширіть наш часопис!

Оказійна продаж — флякеля на біллі 0-65, баталія 180, штрукси і бархани за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН. — Львів, вулиця Боїнів ч. 12.

своїх поглядів про східний пакт і зв'язку з ним політику, при чому особливо підкреслила три свої резерви, з яких одна торкається теж і Чехословаччини. Тому, що цей документ є ще довірою дипломатичною нотою, мін. Бенеш заявляє, що не може ширше про неї говорити, але рівночасно з тим підкреслює, що чехословацький уряд дав вже у цій справі французькому уряду відповідну довірочну заяву.

З цим усім зв'язється тісно та нова європейська констеляція, яка зарисовується на горизонті міжнародної європейської політики ще з минулого року. Головними її елементами є: німецько-польський договір з дня 26. січня 1934 р., пакт т. зв. східного пакту, вступ Сопітів до Союзу Народів та питання порозуміння Франції, Італії й Малої Антанти. Булоб передчасне вже нині хотіти начеркнути дефінітивно правдоподібний розвиток цієї можливої нової європейської констеляції.

Нині багато говориться про дальший розвиток польської політики і про питання майбутніх французько-німецько-польських відносин та про дальший розвиток відносин французько-соціалістичних у зв'язку з дальшими переговорами в справі східного пакту. Розв'язка питання можливої дефінітивної згоди в австрійському питанні і в питанні міжнародної співпраці в Середній Європі залежить від того, як розвинеться дальша ситуація після марсельських подій. Те саме треба сказати і про можливість французько-італійського порозуміння. На думку мін. Бенеша це порозуміння є основним питанням європейської політики миру і воно нині більше пекує ніж досі.

Міжним Чехословаччиною й Малою Антанта закріплює далі свої взаємовідносини й розбудовує ще дальшу тісну співпрацю з балканським союзом і з Болгарією, поступуючи в цьому руху з Францією, розвиває далі свої взаємини зі Сопітами, з радістю вітає утворення союзу балтійських держав і зі ширшою симпатією жде на французько-італійське порозуміння.

Далі торкнувся мін. Бенеш т. зв. польсько-го питання: Між Чехословаччиною й Польщею триває дальше взаємна політична резерва. Непорозуміння, яке повстало весною між обома державами після відомої тодішньої кампанії польської преси, має й далі локальне значіння. Але

за те існує між обома державами основна різниця в поглядах на деякі важні питання загальної теперішньої європейської політики. Доказом на це є напр. нинішні відносини між Польщею і Францією, польська відповідь у справі східного пакту, візита Гембеша в Варшаві, становище Польщі супроти Малої Антанти, продовжування протичехословацької кампанії одної частини польської преси та ще й інші так формальні як і річелі питання, про які мін. Бенеш не хоче докладніше говорити. На думку мін. Бенеша воно добре сталося, що в такий спосіб відносини між Польщею і Чехословаччиною стають ясними. Нині вже виразно видно, що нинішнє становище Польщі супроти ЧСР це вже не лише перехідова тактика, але важні й тривкі факти, з якими треба на майбутнє розважно рахуватися. Само собою зрозуміле, що таке становище Польщі супроти Чехословаччини має для Чехословаччини деякі негативні, але й великі

позитивні сторінки, яких відповідне використання є обов'язком Чехословаччини.

Остаточною метою політики Чехословаччини й її союзників не є ізоляція якоїсь із держав, але навпаки згода і співпраця з усіма, а передовсім з Німеччиною.

Загальною метою цілу міжнародну ситуацію характеризувати нині як стан взаємного вичікування й формування нових рядів і нових сил. Можна сподіватися, що остаточні зміни дотеперішньої ситуації не будуть великі. Та всетаки не можна затаювати, що міжнародна ситуація не можна затаювати, що міжнародна ситуація є поважна. Є поважна своєю непевністю, серед якої кожна визначніша подія може мати наслідки вибуху бомби. Мін. Бенеш вважає найближчих 12—18 місяців міжнародної політики рішеннями про долю миру й про долю Європи.

У своєму експозе торкнувся мін. Бенеш між іншим ще й питання охорони меншин, але про це ми напишемо окремо. М.н.

3 нашої кооперації.

ТИМЧАСОВЕ ПРАВО РЕВІЗІЇ ДЛЯ РСУК.

Як довідуємося, Ревізійний Союз Українських Кооперативів дістав уже офіційне письмо Кооперативної Ради в справі дальшого права ревізії і компетенції Союзу. І так: до 1. грудня ц. р. Ревізійний Союз Українських Кооперативів задержить право ревізії на цілій дотеперішній території з усіма дотеперішніми компетенціями. На час від 1. січня 1935 р. до 31. березня дістав Ревізійний Союз Українських Кооперативів тимчасове право ревізії вже тільки для території трьох воєвідств: львівського, тернопільського і станиславівського, до того з обмеженням його компетенції тільки до кооперації для загального закупу та збуту і міських споживчих, кредитових, молочарських та робітничих кооперативів. Завішена над РСУК провізорія кінчиться з днем 31. березня 1935. Дальше право ревізії буде видане Ревізійному Союзові Українських Кооперативів від умовиною, що до 31. березня пропонує Кооперативній Раді новий статут, затверджений Загальними Зборами Р. Союзу. Статут має бути зложений в порозумінні з Кооперативною Радою і з пристосуванням її вимог.

Вимоги ці ще не спеціалізовані Кооперативною Радою. З нарад останнього засідання Кооперативної Ради можна думати, що будуть вони торкатися, окрім уже пристосованого територіального і фахового обмеження РСУК, також затвердження Дирекції РСУК предсід-

ником Кооперативної Ради та членства Рівної Раді в Союзі.

Затвердження ревізорів РСУК міністром скарбу має бути проголошено в найближчому „Деннику Законів“.

НОВІ УКРАЇНСЬКІ КООПЕРАТИВИ.

Рішенням Дирекції РСУК з дня 31. X. ц. р. прийнято в члени Т-ва такі кооперативи: 1) Шад. кред. С-ка „Селянська Проміч“, ззов. — Девятір (пов. Рава Руська), 2) „Взаїмна Проміч“, кооп. з обм. 5-кр. відп. — Руда (пов. Рогатин).

ПРОТИБОРГОВА АКЦІЯ.

Вже два роки ведуть повітові осередки української кооперації під проводом РСУК завазяту протиборгову акцію у всіх районах. Борги — це велика помилка, а краще сказати первородний гріх нашої кооперації, гріх проти головних роцельських принципів, який закорінився в нашій кооперації в часах ліпшої торговельної та господарської кон'юнктури. Торг тільки за готівку і торг тільки з членами — ці дві головні кооперативні засади, від самого початку злегковажено в нашій кооперації і це тепер дошкульно на ній відбивається.

Фактом є, що наші низові кооперативи розборгували поміж своїх членів і печенів понад 4 мільони зол., тобто половину своїх резервових фондів. Є кооперативи, які розборгували в ліпших часах ціле своє уцілове й резервові

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 14. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ

22

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

В 1877 р. змінився нагло напрям видавничого досі москвофільським товариством „Академічний Кружок“ у Львові часопису „Друг“, який доходив часом до нас поодинокими числами. Часопис той почав писати народною мовою і містити „Бориславські оповідання“ Івана Франка, в яких він також дуже сильно станув по стороні кривджених і визискуваних бориславських селян. Наші симпатії почали більше прихилитися до „Друга“, ніж до „Правди“, яка видавалася нам мертвою, коли в „Друзі“ кипіло життям, свіжістю, новиною. До того інструкції зі Львова казали нам звертати увагу на „Друга“ і його ширити. До Тернополя приїхав з львівської „Громади“ богослов Олександр Заєцьківський, тепер парох у Збаражжі, який оповідав нам про рух у Львові, про здуку академічних товариств у „Кружок“ і „Дружний Лихвар“, про нові поступові думки серед молоді, яких речинком став „Друг“, а проти котрих дотеперішнє становище українців у „Правді“, „Просвіті“ і „Руській Бесіді“ є реакційне і пахне буржуазією. В наших думках почався сильний переворот, та ми не могли добре розібрати, в чому річ. Зі Львова казали нам бути обережними, а ми не розуміли властиво, про що йде та перед чим і чому маємо стежитися.

Нараз прийшла вістка про ревізії в українських товариствах та про арештування визначніших одиниць зпоміж молоді у Відні й у Львові за соціалізм. Часописи писали про Драгоманова, якого вплив нібито звів молодь на манівці. Писали про це таксамо часописи польські, як і москвофільське „Слово“. Старша наша публіка цим гіршилася: всюди казали, що над українською молоддю треба розвинути бачний нагляд і ми чули, що щось висить над нами.

Одного дня закликав мене Горбаль і сказав, щоб понищити всі листи і кореспонденції, які приходили до нас, тобто до „Громади“ зі Львова та з інших гімназій і сховати десь у безпечне місце бібліотеку, бо до нас може прийти ревізія. З Ради Шк. Краєвої прийшло до дирекції письмо, щобі слідити, чи нема яких тайних організацій між руською молоддю, чи не ширяться соціалістичні писма і брошури, при чому згадано, що ті організації звуться „Громадами“. Я приступив негайно до виконання даного мені поручення. Ми пошарили всі листи з львівської „Громади“ та інших гімназійних „Громад“, всі газетки видані нами й іншими „Громадами“, а бібліотеку перевезли нічю до Гаїв, де помістили її в будинку одного міщанина, що був свояком одного з наших товаришів. У такий спосіб слід був затертий і ми були приготувані на те, що прийде. А прийшло воно скоро, та не таке дуже страшне, як ми лякалися. Ревізії не було ніякої. Добряга, наш старший директор, у такі речі не бавився, зате закликав він мене до канцелярії на переслухання, яке для його характерності передаю майже дослівно. Бо живо стоїть воно мені в пам'яті.

Розпочав з дуже поважною міною, комічно строгою, яку прибирав звичайно при актах більшої ваги. Упіймав мене, що мушу говорити святу правду, бо йде про дуже важну справу, яку хоче доконче знати Рада Шк. Краєва. Та соким авторитетом. Відтак розпочалося пересоким авторитетом. Відтак розпочалося переслухання:

— Czy wy, uczniowie grecko-katolickcy, nie schodzicie się czasami w jakie kółka?

— Czemu nie, schodzimy się czasami — відповів я, добре підготовлений на кожную евентуальність.

— W jakim celu, ciekaw jestem bardzo?

— Śpiewamy, deklamujemy!

— Rada Szk. Krajowa niema nic przeciw temu. Wolno śpiewać, bracie kochanku, wolno deklamować. Macie takie ładne pieśni, macie takich wieszczów, jak Szewczenko, — Tymko Padura — (його визнавав за найкращого з уцелі нашої літератури), ale czy, bracie kochanku, jak zejdziecie się czasem wy, grecko-katolickcy uczniowie, czy nie używacie gminnych wyrazów?

— Gminnych wyrazów? — Nie! Czegoś podobnego sobie nie przypominam!

— A „Hromada“, bracie kochanku? — запитав нагло з тріумфальним виразом лица.

— Hromada jest na wsi, proszę pana dyrektora.

— Bardzo słusznie, bracie kochanku, niech tam sobie będzie na wsi, — poco jej tutaj? Ale właśnie ja chcę wiedzieć, czy między wami, grecko-katolickimi uczniami, niema takiej „Hromady“?

— Nie, proszę pana dyrektora, ja o tem nic nie słyszał i nie wiem!

— Ty, bracie kochanku, jeden i drugi, głupi jesteś i nie rozumiesz dokładnie, do czego to dościs-

майно і веде торгівлю майже виключно кредитами. Така господарка, розуміється, не могла довго вдержатися і ті кооперативи, оскільки не стягнули боргів, мусіли ліквідуватися.

Те саме явище бачимо і в польській кооперативі. В білянсах кооператива, приналежних до польського „Союзу Кооперативів Споживачів“, відписано до страт у роках 1924—1932 самих нестягальних боргів на 1,735.000 зол. Це величезне народне майно, кинене в болото через каригідну нерозважність та легкомудрість зацікавлених кооперативів.

Протиборгова акція, яку започаткував РСУК перед двома роками, дає поволі успіхи. Борги низових кооперативів зменшилися в 1933 р. на пів мільона зол. Нажаль, протиборгова акція ще нерівномірна. Деякі кооперативи пильно стягають заборговані борги і заводять торгівлю за готівку, але інші, не зважаючи на накази РСУК, держаться ще далі думки, що „без боргу нема торгу“ і розборговують далі своє майно. Ревізійний Союз Українських Кооперативів рішився супроти таких кооперативів пристосувати найгостріші міри, навіть виключувати такі непоправні кооперативи зі своїх членів.

ЧИ МОЖНА В ТЕПЕРІШНЬОМУ ЧАСІ СТЯГНУТИ БОРГИ?

Кооператива „Зоря“ в Устюж. Протом, пов. Заболотів, дала собі волю в боргуванні. Хоч надірна рада й управа в березні ц. р. ухвалила зовсім здержати борги, все таки крамарі розборговували товари аж на 2.500 зол. Через ті великі борги ПСК перервав люстрацію цієї кооперативи. Тоді управа і надірна рада кооперативи взяла на себе стягнути борги і за 6 днів

справді стягнули 1.176 зол. Ця поважна квота, яку стягнуто в такім короткім часі, є доказом, що борги сьогодні можна стягнути, але треба до того доброї волі й охоти. Надз. рада й управа кооп. „Зоря“ зобов'язалися до кінця року стягнути всі борги і здержати далі боргування.

Якщо вислід цього стягнення боргів у кооперативі? До дня ревізії в кооперативі був дуже маленький запас товарів, так, що кооператива майже не торгувала, внаслідок чого багато покушів відступило від кооперативу. Тепер, коли завдяки стягненим боргам можна було закупити більше товару, торги знову збільшилися і почалося нове життя в кооперативі.

ВЗІРЦЕВА КООПЕРАТИВА

Кооператива „Солідарність“ у Видиніві, пов. Заболотів, здержала зовсім боргування і продає тільки за готівку. Вслід за тим її торги збільшилися від попереднього року на 12.21 зол. денно. Кооператива перестала також торгувати з меченями, а вислід такий, що в двох місяцях вписалося до кооперативу нових 67 членів. Сьогодні об'єднує кооператива „Солідарність“ у Видиніві 146 членів.

Уживайте лише

знаменитої цигорки „ЛУНА“
здорової підмінки кави „ПРАЖИЇ“
і зернистої „СОЛОДОВОЇ Кави ЛУНА“
виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл“ Львів XV,
Церковна 2, тел. 42-97

Справа національних меншин в освітленні чехословацького міністра закордонних справ.

Прага, листопад 1934.

У своєму експозе про сучасне міжнародне положення в Європі торкнувся мін. Бенеш також питання охорони меншин.

У цій справі сказав він таке:

На останньому засіданні Союзу Народів розвинулася теж дискусія над т. зв. меншиною проблемою. „Не хочу тут ширше обговорювати — казав мін. Бенеш — виступу мадярського делегата, але думаю, що буде зовсім справедливо, коли прийметься засада, що кожний раз, коли хтось виступить перед Союзом Народів зі скаргою на меншини політику якоїсь держави, треба буде автоматично розслідувати, чи він сам у себе дома має свої меншиневі справи в порядку“.

može. Słyszaleś pewnie, jak tam jakiś niegodziwiec strzelał na niemieckiego cesarza (todi same був замах Нобілінга на німецького цесаря Вільгельма I.). Widzisz, patrzaj ty, jeden z drugim, — najpierw tajemne kółka, schadzki, „Hromada“, a potem strzelać na cesarza! Otóż, bracie kochanku, Rada Szk. Krajowa nie życzy sobie królobójców. Ja wam wszystkim ojcowską daję przestrożę, że może być źle. — rozumiesz i pojmujesz dokładnie, a teraz pójdiesz precz z Panem Bogiem do djabła! Це була звичайна формула, якою кінчилася кожна аудієнція в директора.

На цьому скінчилася вся справа. Більше тяганини не було, та ми були вже пригноблені діяльність „Громади“ на якийсь час перервати. Незабаром розіхалися на ферії, а в найближчій році мав я в осьмій класі з собою і з моїми корепитиціями стільки до діла, що на роботу в „Громаді“ не мав часу. До того в тім році відійшов з Тернополя проф. Горбаль, отже не було людини, яка піддержувала між нами духа і зацікавлення до національних справ. Зі Львова не відзивався також ніхто. Там відбувалися процеси за соціалізм, на весь рух ішла нагілка поліції, видавництва „Друта“ припинилося, для „Громади“ настали прикрі часи. Ми скінчили гімназію і покинули Тернопіль, не віддавши, що таке соціалізм, за який посередньо і на нас упало лихо і чому арештують та замикають людей за ширення поглядів про рівність всіх людей, хоч того самого вчила нас релігія та чули ми це стільки разів у церкві і школі. Ту загадку довелося нам розв'язати щойно у Львові в університеті.

(Далі буде).

Домагання загального поширення зобов'язань про охорону меншин вважає мін. Бенеш морально оправданим.

Загальна доктрина Чехословаччини в меншинному питанні така: 1) Чехословаччина додержує і на майбутнє все додержувати буде свої зобов'язання супроти меншин. 2) Коли буда б мова про загальну зміну меншостевих зобов'язань, Чехословаччина йшла би тим шляхом, який їй приписують самі меншостеві договори. 3) Чехословаччина дає в меншостевих питаннях першество колективним договорам між двома сторонами, бо такі двосторонні договори можуть легко довести до прямого конфлікту зі сусідами і до взаємного вмишування до внутрішніх справ поодиноких держав. Так само факт неістнування взагалі меншостевих договорів міг би легко стати претекстом конфліктів між поодинокими державами. Натомість існування дотеперішніх меншостевих договорів дає поодиноким державам (мін. говорить про Чехословаччину) безстороннє форум, яке легко може оцінювати правду й дійсність, не має егоїстичної мети і якому залежить на тому, щоб усунути всякі спори. Чехословаччина, яка львівсько і справедливо сповняє всі зобов'язання, що їх взяла на себе підписуючи меншостеві договори, не має причини боятися якогось то не було безстороннього міжнародного форуму.

М—н.

Тайні переговори між В. Британією і Японією.

Московська „Правда“ повідомляє, що в Лондоні ведуться тайні переговори між міністром закордонних справ Саймоном і японським амбасадором Матсудатурою про поділ впливів у Ки-

таю і на Тихім Океані. Підчас переговорів порушено теж господарські проблеми, а саме поділ ринків збуту та можливу позичку В. Британії для Японії.

Поголоски про димісію ком. Літвінова.

Італійська преса повідомляє, що ком. Літвінов уступить і відсунеться від участі в політичному житті. Його наступником буде Стомояков, який змагається наблизити закордонну політику ССОР з Німеччиною і Польщею. До димісії ком.

Літвінова діде тому, що більшість ради народних комісарів невдоволена вступленням ССОР до Ліги Націй. Комісаріят закордонних справ не хоче, щоб ССОР втягнули до „болота міжнародної буржуазної політики“.

Підготовляли вбивство членів адміністраційної комісії басейну Сарі.

Віденський урядовий щоденник „Райхспост“ оголосив такі сенсаційні вісті про планований атентат у басейні Сарі. В дні 25. жовтня ц. р. один мужчина прийшов у Сербієн до англійського шефа поліції Гемеля і повідомив його, що націонал-соціалісти підготовляють замах на членів адміністраційної комісії басейну Сарі. На основі зв'язань цього мужчини поліція арештувала негайно 30 гітлерівців на табуних сходинах у наварні „Асторія“ і в купальні цесаря Вільгельма. І так гітлерівці планували вбити президента адміністраційної комісії Кюкса і членів — міс Вамбо, мін. Генрі, шефа поліції Гемеля, комісара поліції Махт та інших членів, провідників

соціалістів Макса Брауна і комуніста Пфорта, редактора часопису „Сарпост“. Вбивством хотіли націонал-соціалісти спровокувати Францію, щоб вислала свої війська до басейну Сарі на те, щоб мати кращі аргументи для населення перед плебісцитом. През. Кюкс повідомив негайно секретаріат Ліги Націй та уряди великих держав про цілу аферу. Тому французький уряд наказав строгі поготівля для війська та сконцентрував на кордоні кілька полків.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духовних потреб наших заточених і шліть на адресу Т-ва „Просвіта“ у Львові. Ринков 10/1.

Використовуйте

сезонову знижку на дріб „МАСЛОСОЮЗ“

Дріб продається: Птахомисарія МС. Косцюки 1а. — Доставляється теж без доплати до дому на телефонічне замовлення (ч. телефону 33-66), або в будьякій крамниці М. С.

Великий вибір різних родів експортного першорядного товару! 341 2—3

У Мексику арештували папського легата.

На приказ генерального прокуратора арештували папського легата в Мексику монсеньора Леопольда Руїні Фальореса та підпорядкованого йому єпископа. Арештованим закладають намоу католицького духовенства до бунту проти державної влади.

Зміцнюють поліцію у басейні Сарі.

ЛОНДОН, 12. 11. ПАТ. „Дейлі Мейл“ повідомляє, що міністерство війни за згодою Форін Офісу оголосило набір колишніх англійських старшин, щоб зміцнити поліцію у басейні Сарі. Кандидати мусять володіти німецькою мовою, а їхній вік не може перевищити 45 років. Старшини дістануть ступень поручника або сотника і крім платні дістануть 50 до 60 фунтів нагороду.

Мусоліні приїде до Будапешту.

Мадярська преса повідомляє, що Мусоліні незабаром прилетить до Будапешту літаком, яким сам буде кермувати. Мусоліні приобіцяв прем. Гембешові підчас його побуту в Римі, що аложить візиту у Будапешті. Здогадуються, що Мусоліні зушнитися теж по дорозі у Відні.

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 зол.

Зброєння В. Британії.

ЛОНДОН, 12. 11. ПАТ. „Дейлі Телеграф“ повідомляє, що бюджет міністерства війни піднімає на 5 мільонів фунтів. Міністерство створить кілька нових дивізій, яких є тепер п'ять. Крім того дві дивізії будуть амоторизовані.

Пропало 1.400 рибаків.

ТОКІО, 12. 11. ПАТ. Підчас бурі на побережі Кореї пропало без вісти 1.400 рибаків. Дотепер від нихли 30 осіб. Тому, що на побережі Кореї нема порту для рибаків побоюються за їх життя.

Жадайте всюди! Жадайте всюди! найкращу рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуду „Сільва“

Кореспонденція на українські теми в англійській пресі.

Читачі англійських часописів беруть живу й активну участь в обговорюванні міжнародних справ. Всі часописи до „Таймса“ виключно, відстають чимало місця для своїх читачів. З того злига користав у великій мірі також і Українське Бюро в Лондоні, яке пише про власні кореспонденції або відповідає на неточні відомості чи інформації, які появляються в пресі про українців, чи українські справи.

Таких листів Бюро помістило останніми часами яких 20 денників (в тому й „Таймс“) і тижневиків. Для ознайомлення зі змістом таких дописів, подаємо уривки з деяких про положення на совітській Україні.

В „Манчестер Гардіан“ з дня 11. м. м. помістив довшого листа про положення в СРСР Дж. Штайнберг (колишній комісар справедливості). Він описує поліційну систему в СРСР і вичислює, скільки визначених людей карється по большевицьких тюрмах. У цілому допис не згадує ні словом про Україну.

У відповідь на це писало Бюро листа, якого „Манчестер Гардіан“ помістив дня 22. м. м.:

„Нав'язуючи до листа п. Дж. Штайнберга, поміщеного в „Манчестер Гардіан“ з дня 11. жовтня, звертаємо увагу на те, що у в'язницях СРСР, включно з Сибіром, завжди знайдете українців з усіх суспільних верств. Знайдете там бунтарів, політиків, членів давніших урядів, знайдете письменників, поетів та інших інтелектуалів, але більшість в'язнів це робітники і селяни, яких вивезено з різних осель за їхні політичні переконання.

„Якщо це переконання, наслідком яких треба було вислати до тюрми на примусові роботи сотні селян? Вислали їх за те, що вони протиставилися — або може їх тільки підозрювали в спротиві — тій господарській політиці, яка довела до голодової смерті мільйони людей в СРСР. Союзі. Інших об'являють у тому, що прамували до досягнення незалежності для України, хоча, навіть у самій конституції СРСРського Союзу лежить твердження, що „кожна зі союзних республік має свободне право відділитися від Союзу“.

„Це одна з трагічних сторінок Союзу Народів, що він так легко переочислює ці події підчас прийняття СРСР до Союзу Народів. Хоча це не повинно дивувати, бо цей спосіб поведінки з ментостями увійшов вже в традицію Союзу Народів. Натомість французькі соціалісти мусять дійсно бути дивні люди, коли годяться йти спільно з комуністами, не зажадавши наперед

хочби одної полеміки для того робучого народу, якому приходить жити під комуністичною владою СРСР...“

Цього листа передрукували й інші англійські часописи.

В „Соррей Геральд“ появилася дня 5. м. м. довший допис Дж. М. Кінгстона, в якому він старався довести, що вісті про голод на Україні, це „вдумка капіталістичної преси“.

На цей допис відповів Українське Бюро доказами („Соррей Геральд“ з дня 19. м. м.). Подаємо уривки листа:

„Ми читали листа п. Дж. М. Кінгстона, який був поміщений дня 5. жовтня. Дописувач здається, бажає поширити переконання, що на Україні не було ніякого голоду. Ми дуже точно слідували за тою справою і, на жаль, мусимо заявити, що він дуже помиляється.

Наш обов'язок перед пам'яттю М. Старицького.

(Вступне слово на академії Союзу українських журналістів і письменників у Празі 31. жовтня з нагоди 30-ліття смерті поета.)

Ім'я Михайла Старицького, як українського поета, в останній час починає западати в пам'ять, гадаю, з тої причини, що його найкращі вірші та переклади не перевидають, хоч вони давно вже стали бібліографічною рідкістю. Правда, три роки тому „Радянський Книгар“ подав вістку про те, що спадкоємці М. Старицького склали угоду з Державним Видавництвом Сов. України про видання повної збірки творів М. Старицького, але, як потім виявилось, Державне Видавництво розірвало цю угоду на тій підставі, що, мовляв, не на часі займатися виданням творів М. Старицького, коли на порядку денному стоять актуальніші видання в галузі соціалістичного будівництва. В наслідок цього вся попередня угода звелася до видання лише одного тому вибраних творів М. Старицького, куди ввійшли драми „Не судилось“, „В зимовий вечір“ та водевіль „Як ковбаса та чарка, то минеться сварка“.

Отже нема чого сподіватися, що на Сов. Україні в ближчій часі вийде у світ збірка поезій М. Старицького, а тому обов'язком українського громадянства, що перебуває на інших українських землях і колоніях, є перевидати поезії М. Старицького в тій самій редакції, в якій

„Доказом нашого твердження є: відомлення поважних журналістів, оповідання вітківців, вісти зі совітської преси, офіційні совітські звіти, дописи, фотографії привезені чужинцями, злига й активність п'ятнадцяти допомогівих гуманітарних товариств і комітетів у Великій Британії та Європі, які постійно стоять в комунікації з мешканцями СРСР. Існування голоду в роках 1933-34 доведено без найменшої тіні сумніву...“

Далі слідує вичислення важливіших статей, які появлялися за час останнього і цього року в англійській пресі і в яких описується голод на Україні, відомлення очевидців і ін.

Подібні листи про положення на Україні (за підписом Бюро) помістив ряд інших лондонських і провінціальних часописів.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН).

ЧИ ВИ ВЖЕ ЗЛОЖИЛИ СВОЮ ЖЕРТВУ
на українських інвалідів? Зложіть її негайно!
Вашої помічі чекають найвірніші сини українського народу.

вони вийшли у світ ще до часу большевицького панування на Україні.

Це, на мою думку, є перший обов'язок українського громадянства перед пам'яттю М. Старицького.

Можна бути певним, що видання поезій М. Старицького найде широкий попит серед нашої молоді та буде для неї пожиточною дектуєю, бо „в творах М. Старицького, — як висловився великий його прихильник, український поет Іван Стещенко, — видно людину з літературною освітою й великим смаком“.

Говорючи про заслуги М. Старицького на полі української літератури, не можна не згадати про надзвичайно високий рівень літературної форми його творів, про його чудове знання української мови та збагачення її власними новотворами.

Саме за ці новотвори М. Старицький зазнав за свого життя багато прикостей від критиків, що підіймали його на глум за новостворені ним українські слова. Стало, можна сказати, прислів'ям одне речення ніби з його перекладу „Гамлет“ Шекспіра: „Чи бути, чи не бути? Ось це заковик!“ В дійсності це місце в перекладі М. Старицького звучало так: „Чи жити, чи не жити? Ось в чім річ!“ Пригадаймо, що й наш великий історик Микола Костомаров також приклав до цього діла своїх рук, закинувши М. Старицькому в своїй рецензії на його вірш, вміщений у збірнику „Луна“, безглуздість таких новотворів, як „байдужість“, „агавати“, „придешній“. Однак життя виправдало М. Старицького, бо майже всі його новотвори, — не лише згадані вже тут, а також інші, як „темрява“, „мрія“, „сутіння“ і т. д. за висловом Івана Франка, „здобули собі право громадянства“.

Про те, як боляче відчував М. Старицький ціле своє життя всі ці прикості, може свідчити одна з його останніх поезій, відкіль наведу тут відповідні рядки:

О, скільки бід, розрад і катування
На тій шляху тернистім я дістав
За серця жар, за вибухи змагання,
За сіянку моїх питомих мрій...

А в однім листі до Валерії О'Коннор-Віліньської М. Старицький писав: „Тільки гаряча любов до рідного слова могла перемогти і ворожі напади, і авторське самолюбство“.

Нашим обов'язком є в такій самій мірі любити українську мову, як любив її М. Старицький, старанно вивчити її як з уст українського народу, так і з читання творів кращих українських поетів і письменників. Цей обов'язок набуває особливого значіння саме тепер, бо ми засмітили українську мову чужими словами, переносили їх живцем з російської, польської, чеської чи будьякої іншої мови та утворюючи через те з української мови якийсь воляпик. Не стану тут наводити прикладів, — кожний може знайти їх безліч у нашій пресі та в різних нових виданнях, — акажу лише, що велику відповідальність за вихайність сучасної української мови несемо ми, українські журналісти й письменники.

Щодо творення нових слів, то полишімо цю справу нашим поетам і письменникам „з ласки Божої“.

Пошана до української мови — це другий наш обов'язок перед пам'яттю М. Старицького, що своєю творчістю на полі української літератури в значній мірі прислужився красі й дошкonalості української мови.

Ст. Сінополько

„Вибори“ до рад на Совітській Україні.

„Вісті“ з 3. листопада ц. р. помістили статтю п. п. „Зорганізувати по большевицьки вибори до рад“, в якій подають низку фактів, що вибори до рад але зорганізовані. І так в іванівському районі в селі Іванівці на виборчих сходинах ніхто не записав внесків виборців, яких не вписали теж до виборчої інструкції. В селі Феневичі на 27 членів

ради вибрано тільки з жінки. В борожанському районі районний щоденник оголосив план виборів щойно 31. жовтня ц. р. До села Голе районний виборчий комітет не вислав делегата і тому треба було вибори відложити. Зле зорганізовані вибори відбулися в бердичівському районі. На виборчих сходинах у Бердичеві виголосив лікарський звіт замість звіту міської ради. Стаття кінчиться так: „Недобитки класового ворога куркульства, петлюрівщини та їхні агенти ставлять завзятий опір і намагаються зірвати боротьбу мобілізацію мас. Помічником тих недобитків є кожний, хто не виявляє большевицької рухливості в організуванні виборів.“

ФУТРА

жіночі від золотих 165
найелігантніші
тільки в АПІСДОРФА
Львів, Рутівського 21. в брамі —
Першорядна фахова робітня. 26/81

Льойд Джордж остерігає перед війною.

На відкритті вистави воєнних образів у Лондоні виголосив Льойд Джордж промову, в якій м. ін. сказав, що він не належить до людей, які вірять в недалеку війну. Навпаки він надіється, що мир дасться вдержати ще довгий час. Однак війна чигає на дорозі, якою має йти людство. Тому підрастаючому поколінню треба показати образ справжньої війни і він надіється, що вистава дасть жахливий страхіття перед очі всім тим, хто не має поняття про минулу світову війну. А промовець стрічає останніми часами часто молодих людей, які не знають, що таке була світова війна. А преці ті наші діти будуть в найближчій світовій війні стояти на фронті. Їм треба показати задалегідь, що їх чекає. Тільки так

можна запобігти, щоб вони йшли сліпо на війну, на якій багато з них згинє від тих самих бомб, трілявних газів і скорострілів, що їх батьки, чи їхні воєнні товариші.

Нав'язуючи до промови Мекдональда, виголошеної попереднього дня, Льойд Джордж сказав: Менше особисто не заспокоює його обідня, бо він і мін. Саймон доложать боляких зусиль. Але мусите признати, що як постигне нас колись знову натастрофа, то так вона в мислі колись. Тому треба конче остеретти держави перед помилками і промахами, які зроблено, щоб їх жахливі наслідки не повторилися, коли з причини обставин, яких тепер не контролюємо, будемо приневолені входити знову за зброю.

Французькі послы шкідниками Франції.

„Фігаро“ оголосив заяву колишнього прем'єра Думерга, яку він сказав у неділю 11. листопада ц. р. делегації націоналістичної молоді. Думерг заявив, що дисципліна членів патріотичних організацій, які стрункими рядами маршували вулицями Парижа, викликала в нього сильне брідження. На його думку подібні почування викликав похід не тільки серед парижан, але теж у цілій країні. На жаль, представники народу не ста-

раються навіть збагнути того, про що насправду думає нарід. Послы шкідять інтересам Франції. Парламентарні звичаї мусять бути змінєні. Думерг підчас свого урядування поступав як дійсний шеф і провідник. Плановані реформи конституції, конечно для Франції, ударили. Слово батьківщина мусить здобути знову колишній зміст і значіння. Без привернення змісту до батьківщини нема оптунку для Франції.

Нова птиця на старім смітнику.

Від Редакції. Від деякого часу виступає і пописується на сторінках „Перемог“ своїми „расистичними“ теоріями і націоналістичним „нахилинням“ п. Р. Єндик. Він нападає на всіх і вся з лайкою і намагається бути катомом громадської моралі. В нас мало хто живе, хто такий п. Єндик, права рука п. Дм. Паліва у леремогієвській публіцистиці. Щоби відомо загальної дати змогу познайомитися докладніше з тим нійнішим катомом, даємо місце статті ред. О. Боднарівича, який п. Єндика добре знає з часів його діяльності в характері стовідсоткового комуніста серед студентської молоді.

У різних народів появляються час до часу всякі „зірки“ (театральні, фільмові, літературні і т. і.), а на нашому громадському смітнику появилася нова птиця: „Єндик“. Ну, що ж! На що хто може спомогтися. Хто на зірки, а ми на Єндика. „Номен — омен“.

Белькоче то тут, то там, нехай би. Мірять чужі голови і шукає хрунів — добре; не мірять власної і пише оповідання — нехай. Але хто повірив би, що ця фігура, д-р Ростислав Єндик (або в скороченні: Ро-Єн), почав виступати як санатор нашого національного життя?

Гадав би хто, що він творить нову ідеологію, вияснює якісь принципи, — ні! Його головна праця — шукати скрізь довкола себе людей, які — на його думку — законспіровані большевики. Большевики, без огляду на те, що пишуть, без огляду на те, що ціле життя робили, — большевики, бо так чує спеціальні вигострені нух таваріща Єндика, що взяв на себе спеціальну місію.

Загал наш мало зорієнтований у біографії людців, що за одну добу випили на поверхню нашого громадського життя і самі одним махом пера завойовують собі право — судити інших. Вони так голосно всіх обвинувачують, з такими драматичними жестами гукують „батьківщина в небезпеці“ і „з нами перемога!“, що чесні громадяни мимохіть за якийсь час починають вірити у — щирість і чистоту таких патріотів.

ОДИН РОЗДІЛ ІЗ НЕДАВНЬОЇ ІСТОРІЇ.

І саме для тих незорієнтованих громадян, у добі, коли на нашому затхлому обійсті зчинає виводитись щораз більше закукурічених єндиків, треба пригадати один невеличкий розділ новітньої історії Галичини. Це були роки 1925—1928. Саме час, коли у нашій країні була найбільш розгулялася комуністично-большевицька зграя. Ні одні загальні збори наших культурно-освітніх та економічних установ не могли відбутися спокійно, бо всюди появлялись комуністично-большевицькі агітатори з великою кількістю прихильників і часто навіть з боївками, що за всяку ціну намагались перебрати установу в свої руки, а вже в найгіршому для них випадку розбити збори. Твердий горіх мала тоді з тією большевицькою злого національна молодь, що мусіла добре пильнувати, щоб не дати комуністичній зграї опанувати ту чи іншу установу, вдертися на ті чи інші збори. Усі це добре памятаємо, які то засоби обережності мусіла застосовувати „Просвіта“, яку контролю мусіла заводити, щоб на її загальні збори не дістались комуністичні авантюристи і не розбили зборів. А скільки то наших зборів та нарад розважала поліція, бо комуністи заводили таку бучу, що ніхто не міг прийти до слова! Хто того не памятає?

Отже у тому самому часі одним з комуністичних ватажків на терені студентських організацій був теперішній д-р Ростислав Єндик. Не було ні одних студентських зборів, ні одної студентської наради, на яких Єндик не белькотав би про злочинність фашистської та спласеніст марксісько-комуністичної ідеології. Єндик, як расовий представник свого домашнього птичого роду, вештався по цілому студентському подвір'ї й усюди вишукував прихильників для опльовуваної ним тепер марксіської ідеології. Ніхто з такою заістією не плював на студентський націоналістичний рух, як власне „таваріш“ Єндик. Його найбільшою радістю було збаламутити когонебудь з націоналістичної молоді та перетягнути на большевицький бік. Між іншими його жертвою є дуже енергійна й діяльна серед націоналістичної молоді п-на Марія Кравцівна, донька священика, рідна сестра теперішнього редактора „Вістей“ п. Богдана Кравцева. Збаламучена п. Кравцівна так взяла собі до серця „Єндикову ідеологію“, що вишовши заміж за комуніста, виїхала до большевиків, де її чоловіка по якимсь часі запроторили на Соловки, а вона сама невільно як проживає.

Сам „ідеолог“ водів залишитися тут і прийняти асистентуру у львівському університеті. Друга жертва „таваріща“ Єндика трохи менше взяла собі до серця єндиківсько-большевицьке красномовство, покрутилася трохи в єндиковій ячeyці, а далі відвернулася від нього і виїхала заміж. А скільки є таких жертв, про які ми не знаємо!

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ГРОМИЛО.

Діяльність „таваріща“ Єндика дійшла до кульмінаційної точки в часі одних загальних зборів „Студентської Громади“. Підписаний був тоді головою того товариства і предсідником загальних зборів. Ще далеко до зборів Виділ „Студ. Громади“ зарядив був перереєстрацію членів. Хто не зареєструвався наново, не міг мати вступу на загальні збори. Проти перереєстрації виступили дуже гостро комуністи і деякі з них „з засадничих причин“ не зголосилися до перереєстрації та хотіли вдертися силою на загальні збори. Ясно, що їх теж з „засадничих причин“ не впустили. „Таваріш“ Єндик зареєструвався і брав участь у зборах. Як тільки дочекався своєї черги у дискусії, зачав відчитувати задалегідь підготований еляборат, нашпикований цитатами з Леніна та інших большевицьких „святих“ про „робітничо-селянську“ ідеологію в большевицькому сосі. Підписаний як предсідник не дозволив йому далше читати. Це не допомогло. Дійшло до того, що треба було „таваріща“ Єндика виключити зі салі. Він звернувся за інтервенцією до присутнього на салі куратора „Студ. Громади“ проф. С., але той не уважав себе компетентним утрувати в ту справу. „Таваріш“ Єндик під вигуки понад 200 зібраних студентів мусів викистися. Збори відбулися вже спокійно до кінця.

Після того „таваріш“ Єндик уже не авантурувався так прилюдно, а далі й зовсім не було його чути. За той час децю змінилось. На Україні застрілився Хвильовий, потім Скрипник. У Львові застрілився урядовець большевицького консульату, колишній старшина У. Г. А. — Микола Стронський. Всі вони не могли пережити того, що якийсь час свого життя стояли на послугах зграї, що нищила Україну й нищила все, що українське. А хто не уважав, що смерть є найкращим виходом з тієї ситуації, прилюдно каявся та відривався своєї злочинної роботи. Памятаємо багато таких заяв з нашої преси, в яких той чи інший комуністичний ватажок чи ридовик заявляв, що „від нині“ не хоче мети нічого спільного з комуністично-большевицькою зграєю.

ТА САМА ПРАЦЯ НА ІНШОМУ ФРОНТІ.

Та що робить „таваріш“ Єндик?

Це „тоже характер“. Він раптом завлається як д-р Ростислав Єндик та починає у т. зв. націоналістичній пресі свою „націоналістичну“ роботу. Він стає белетристом і критиком „Вістника“ під редакцією д-ра Донцова, стає головним публіцистом „Перемог“, дає порнографічні оповідання до „націоналістичного“ „Дожбога“ і т. д. і т. д. Та найцікавіше те, що зачинає афішуватися всюди своїм націоналізмом, своїми націоналістичними поглядами.

Афішуватись — мало. Він обкидає болотом громадян та органи, які ніколи нічого спільного не мали з большевизмом і звсіди проти большевизму виступали. Він робить це з піною в роті, ще й до своїх елюкубрацій, які місцями дозволяють його кваліфікувати як невідповідального маньяка; додає всьогі буцим-то наукові цифри і таблиці.

Ці вічево-крикливі методи його „діяльності“ занадто сильно нагадують його недавнє минуле. Інтелігентна людина, що перейшла якунебудь духову еволюцію, ще й таку велитєнську зміну, як від активного розбишазького комунізму до воюючого націоналізму, людина, що під власним прізвищем друкувала свої твори в „Нових Шляхах“, повинна мати якесь почуття сорому, боляй зрозуміла приличність. Мовчала би; коли ж справді має відношення до наукової та літературної праці — працювала би тихцем, щоб змити зі себе тааро запродація. Та „таваріш“ Єндик не має цього сорому; його поведінка, тон, аргументи і методи ті самі коли він пропагував на ціле горло большевизм.

І саме ця обставина надає всім його виступам своєрідної закиски. Вже занадто сильно кидается в очі, що він робить надалі ту саму роботу — розбиває національний фронт, пліє, інтригує, обвинувачує там, де повинен щонайменше сидіти тихо.

Вільно орґечам, в яких працює нині пан Єндик, приймати його як свого боевика зі ша-

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ
30% знижка ціни на всілякі блавати, новинні товари у фірмі **Галицький Магазин Новин** Львів — вул. Галицька ч. 15.

ста, що він так щасливо „навернувся“. Для людей, що перестеґають у громадянській праці якінебудь принципи моралі та чесної боротьби, ясно, що коли визнаєць одної ідеології перза, без ніякого вияснення, ніякого прилюдного каяття, навіть довшої покути (підчас якої не повинен уважати блати участь у громадянській праці), переходить до організації протилежної ідеології, — то він іде працювати туди тільки для розкладової роботи.

Весь той псевдо-науковий апарат, яким той спеціаліст від хрунів прикрашує свої лайки і всі ті сильні слова, якими він хоче впевнити наївних, що мають перед собою кришталінний характер і 100-відсоткового націоналіста, призначені тільки для дуже малокритичної публіки, бо перед критичних читачів викликають ті його „сильні слова“ хіба почуття огиди. Такими методами завойовував собі популярність у нас уже не один провокатор, що тим сильніше грєс на дудці патріотизму, чим менше мав до цього право.

Осип Боднарівич.

СВЯТА 1-ОГО ЛИСТОПАДА.

ПРАГА.

Дня 1. XI. влаштувало Т-во „Єдність“ сходни, присвячені історичним листопадним дням. Доц. д-р М. Дольницький у короткім слові окреслив значіння цього свята всіх українців, а інж. А. Галька у просторнім рефераті подав історію 1. листопада 1918. р. Спізєм нац. гимнів закінчили офіційні збори, після яких ще довго йшла таваріська тутірва численно зібраних.

ТЕРЕЗІН-ЛІТОМЕРЖИЦІ

Відділ УВРС в Терезині урочисто відсвяткував 4. 11. свято 16-тих років відродження Української Галицької Держави. О. Гопко з Праги з двома діаконами відправив у Терезині Службу Божу, на якій співав хор місцевого Т-ва під провідом п. Перця. На богослужєнні була старшина і військо місцевої залози, про що було завчасу проголошено в двінадцятому наказі; також участь місцевого населення збільшила свєтотчоті настрій українців. По Службі Божій відійшли всі в похід на місцевий цвинтар, де зложено вини на могилу стрільців (відділи Міст, Мімонь і Терезина) і відправлено папахиду (промовляв о. Гопко). Голова місцевого відділу подякував усім присутнім по українськи й чеськи.

З цвинтаря повернулися всі до Літомержиці на спільний обід, а в год. 14.45 хв. відбулася святочна академія, яку відкрив голова місцевого відд. УВРС. По його промові і співі „Боже Великий Єдиний“ відбулася програмова частина академії. Реферат на тему „1. листопад 1918—1934“ виголосив М. Врляк. Кветушка Брончишова декламувала „Розриту могилу“. „Ой, у лузі червона калина“ виконав хор. Деклямацію „Україна“ виголосив Мотуляк Юрко, „Первенство нашого народу“ — Сидорович Ст., „Три шляхи“ — Мотуляк Іван, „Вирішили“ — Сидорович. При кінці відспівав хор нац. гимн.

З привітаннями виступали: о. Гопко (з Праги), п. Петрик (Міст), п. Букоємський (Усті в Л.), п. Колтишя (Мімонь), п. Брончишя (Мол. Боєслава), інж. Васильюк та інші.

По вичерпанні програми розвинулася вільна забава, що тривала до пізнього вечора.

БРАТИСЛАВА.

В дні 1. листопада відправив у Братиславу ініціативи д-ра І. Мандзія гр. кат. священик о. І. Галько папахиду за полягалих у листопадних боях. Співав хор студентів.

ВІДЗНАЧЕННЯ МІН. БЕКА.

ВАРШАВА, ПАТ. 11. XI. на Замку вдекорував президент Польщі мін. закорд. справ Бека великою стажкою ордеру Відродженої Польщі. При цьому президент сказав, що йому дуже приємно вручити міністрові що відзнаку, бо в його очах праця міністра дуже видатно причинилася до скріплення сили держави. Описав президент поцілував мін. Бека.

УТІК ГОЛОВА СОЮЗУ КОМБАТАНТІВ.

ТАЛІН, 12. XI. ПАТ. Із талінської торми втік голова союзу естонських комбатантів адвокат Сірк, обвинувачений з іншими членами цієї організації. Він мав спільників серед тюремної сторожі та підчас проходу на тюремному подвір'ї втік незамітно. Поліція перевезла в місті облави й ревізії, одначе без успіху.

Величана
платична
оправа

Великий Театр
13. листопада 1934 в 7-30
Бернард Шоу

Концертна
гра
ансамблем

„Людина і Надлюдина“

Ще одна пєса на сцені львівського театру, про котру говорять і пише цїлий край!

Театр Ріжнородностей
Завтра 14. листопада, капітальна
фарса Арнольда і Баха

Вечір на
весело

„Під примусовою управою“

Бура сміху. — Забава, якої ще не було.

Спростування п. Коблюка.

ДО Високоповажаного Пана Олександра Костина, відповідального редактора „Діла“ у Львові.

У зв'язку з дописом у часописі „Діло“ ч. 289, з дня 28. жовтня 1934. п. п. „З виборчого фронту“, в якому націлено мою особу, прошу Високоповажаного Пана редактора, на основі § 19. пресового закону з 17. 12. 1902, Дп. д. з. ч. 6/63, помістити слідуюче спростування, на тому самому місці і тими самими черенками.

Неправдою є, що я прилучився до виборчої акції по стороні староства за якісь обіцянки і рішився поїхати на село між наших людей в товаристві поліційного комісара п. Августа Кудеревича, а правдою є, що я, як син селянина, не страхуюсь поїздки на село, поїхав з пп. Шойсейським і Герасимовичем, членами Польсько-Українського Союзу, на основі постанови управи тої організації.

Неправдою є, що в Березовиці Великій ніхто з наших людей на збори не прийшов. — а правдою є, що ніхто жадних зборів там не скликавав, а цілу нашу поїздку було порозуміти з виборчими комітетами.

Неправдою є, що я в трійку з п. Августом Кудеревичем і п. Герасимовичем відвідав одного з наших громадян в Березовиці Великій і домагався від нього половини мандатів для поляків, хоч у селі нема їх навіть одної п'ятої частини населення. — а правдою є, що я довідавшись, що членом українського виборчого комітету в мій товариш аї шкільних часів п. Іван Сірант, відвідав його разом з п. Герасимовичем і представив йому справу виборчого компромісу. П. Сірант заявив нам, що Березовиця Велика вибирає 24 радних, а управлених до голосування є одна четверта часть поляків, а три четверті українців — і в такому відношенні могли би бути вибраними

Мін. Саймон уступає.

ЛЬОНДОН, 12. 11. ПАТ. „Депі Г'еральд“ приносить вістку, що міністр закордонних справ Джон Саймон уступає аї свого ставовища. Його наслідником буде віцеканцлер Болдуїн.

Військовий договір В. Британії, Франції та Бельгії

ПАРИЖ, 12. 11. ПАТ. „Парі Міді“ повідомляють з Льондону, що між генеральними штабами В. Британії, Бельгії і Франції дійшло до порозуміння на випадок нападів ворожих літаків. Годі дійшло би до об'єднання повітряної флотії трьох держав. Покищо цей договір офіційні чинники не затвердили.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Комуністи в Льондоні обжидали яйцями, виповненими червоною фарбою, дім еспанської амбасади. На хіднику перед амбасадой написали: Геть з еспанським фашизмом.

— Японський цісар виїхав до Масбаші, де відбуваються великі триденні маневри японської армії.

— У Штутгарті уладили студенти протестантського вимілу у Тібінген бурхливу демонстрацію для віртембєрського єпископа Вурма, якого на деякий час уряд відсунув від виконання обов'язків.

— У Берліні протестанти вийшли з церкви на знак протесту проти введення до святині нового єпископа, протичинника єпископа Вурма.

— У Сан Сальвадор поліція викрила тайний склад 300 бомб і вибухових матеріалів.

— У 81. р. життя помер молдавський митрополит Пімон, один з найвишніших провідників православної церкви в Румунії.

— До Варшави прилетів італійський віце-міністр освіти Аріго Сольмі на відкриття італійського інституту культури.

Затонули 3 японські гідроплани.

ТОКІО, 12. 11. ПАТ. Три японські гідроплани які виїхали вночі 10. листопада ц. р. на рятунок рибальських кораблів до побережжя Кореї, що їх захопив тайфун, ще дотепер не вернулись. Військова влада побоюється, що летунам забракло бензину і три гідроплани затонули з 11 летунями.

на радних поляки, згідно в такому відношенні може бути заключений компроміс. Ми представили п. Сірантові значіння компромісу для українців і заявили, що поляки жадають вісім радних, то є два більше, якби з обчислення ім належалося і такий компроміс уважаємо за можливий, ненарушуючий народної чести, а навіть корисний, а хто має рацію, вибори покажуть. При цій нагоді п. Сірант висказав значення твердження, що для українців байдуже, чи виберуть 20 радних чи 5.

Неправдою є, що власть імущі обіцяли мені скоро нотаріат, а навіть посольський мандат від БВ при найближчих виборах, а правдою є, що мене звільнено з посади асесора нотаріального.

Неправдою є, що я пішов слідами Ількова і Даниловича, а затоміть правдою є, що шановний автор допису за мало перестудіював їх дорогу, час і обставини, серед яких вони виступали, тому раджу йому по ближчі інформації звернутись до них самих, а тоді мене з ними порівняти.

Тернопіль, 30. X. 1934.

Андрій Коблюк,
асесор нотаріальний.

З кінової хроніки.

Фільму на основі повісти Пушкіна накручуватимуть у Москві з нагоди століття смерті письменника. Вона матиме наголовок „Дубровський“. Сценарій на основі Пушкінської повісти пише Державин, режисеруватиме Івановський. Для сценарія використають матеріали зі записок Пушкіна та найновіші розвідки про нього.

Гітлер відрікся Рема. Німецьке міністерство пропаганди веліло знищити всі фільми, на яких Гітлер з'являється у товаристві Рема й начальників, які згинули 30. липня. Хто переховуватиме такі фільми і ховати їх перед оком міністерського цензора, цього карають суворо. Таким чином спалахне в огні сфільмована історія початків гітлеризму.

Даглас Фербенкс переселюється остаточно до Льондону та приймає британське громадянство. Водночас ліквідує своє фільмове підприємство у Голівуді.

У Москві готувать велику фільму з циклу „Бібліографія великих композиторів“ та „Історія музичних інструментів“.

Королем Елізейських Піль став американський комік Бастер Кітон, що приїхавши недавно до Парижа, став „крутити“ фільму під цим наголовком. Це має бути історія про французьких гангстерів. Герой фільму по адачі скромний та сентименталіст, попадає ненароком у товариство бандітів і так само поневолі стає їх ватажком. У фільмі говоритиме Кітон по французьки дуже мало і — кажуть — на один мент розсміється. Це небудьяка сензація, бо Бастер відомий з того, що ніколи не сміється. (ет.)

НС ВИНКИ

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, 1. пов. Тел. 54-46. Приймає футра до переходу на літо. 1287 06-2

— Школа танців „Хоровід“ вул. Зелена ч. 7. 1. пов. повідомляє, що лекції для старших відбуватимуться у вітнірки й четверги в год. 8-й веч. (Для молоді в ті самі дні в год. 6-й). 554

— Американська преса про книжку В. Целевича. В американському українському часописі „Америка“ появилася дуже прихильна рецензія на книжку Вол. Целевича п. н. „Нарід, нація, держава“. В цій рецензії між іншим читаємо, що нікому з українців „не вільно бути деструктивним елементом в українському житті, а передовсім не вільно виховувати деструктивних характерів серед нашої молоді“. Далі автор пише про те, як саме книжка В. Целевича такі деструктивні елементи й характери поборює. Цілу книжку цинить рецензент дуже високо і прикладає до неї велику вагу та пророкує їй дуже вдячну й позитивну роль в нашому громадському житті.

— Засідання Комісії нової історії України при Історичній Секції НТШ. відбудеться в неділю, дня 18. листопада в 10-й годині в Бібліотеці НТШ. На денному порядку доповіді д-ра Іллі Витановича й д-ра Романа Роздольського про дохідність фільмкового господарства та роз-

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0-80
(з поштовою пересилкою
0-95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 54-060 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла“, — Львів, Ринок ч. 10.

дріблення великої посідости в паншчиняних часах (кінець XVIII—1. половина XIX ст.).

— Апостольський візитатор у Станиславові. У понеділок, 12. листопада ц. р. ранком виїхав апостольський візитатор о. Іван Гудечек до Станиславова на візитацію станиславівської єпархії.

— Шевченко по жидівськи. Московська „Правда“ з 4. листопада ц. р. повідомляє, що „видавництво національних жінок на Україні“ видає твори Тараса Шевченка в жидівській мові.

— 3 українського життя в Братиславі. Тво „Просвіта“ ашанувало 27. X. „День Свободи“ — 28. X. товариськими сходинами, на яких д-р Бризгун мав реферат на тему „28. жовтень і Підкарпатська Русь“. — Українська Школа при Т-ві „Просвіта“ уладила „Свято Книжки“ в помешканні Т-ва в УМСА. Була вистава літчої літератури, були заступлені видання: „Світ Дитини“, „Дзвіночок“ — Львів, різні видання з Відня й Берліна. Діти відіграли коротенький сценічний образок Ю. Шкрумеляка „Розмова книжок“. Кожний школяр і школярка української школи передплачують один з літчих журналів: „Світ Дитини“ або „Дзвіночок“, а деякі оба журнали разом. До української школи записалося двох нових учеників. — На святочній академії в державній жіночій гімназії 28. X. між ріжними точками програми були й українські танки, які при загальному захопленні виконали учениці 4-ої класи гімназії Л. Бризгунівна і Г. Боттанова. — Т-во „Просвіта“ в Братиславі улаштувало 11. X. реферат д-ра Волод. Січинського на тему „Архитектурні пам'ятки Закарпаття“. — Греко-катол. парох о. І. Галько 28. X. в день проголошення незалежності Ч. С. Республіки відправив у переповнений церкві святочну Службу Богу в асисті двох діаконів. Були заступлені всі уряди (Krajinsky (Zemsky) Urad pro Zem Slov., військ., cetnictvo і т. д.). Співав хор підкарпатських студентів під упр. п. Бачинського. Служба Божа закінчилась проголошенням „многа літа“ президентові республіки та співом гимнів, чеського, словацького і підкарпатського. (У. Т.)

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого
роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

— Віднайшли вкрадене футро. Львівський слідчий відділ, що вів слідство в справі футра тернопільського вояводи Марушевського, яке злодій вкрав із авта перед готелем „Жоржа“, віднайшов це футро. Злодія арештували.

— Два самогубства. Дві служниці Марія Коблівева та Олена Ромилівна при пл. св. Юра 5 намагалися отроїти світляним газом. Обоє відвезла рятуноква каретка до шпиталю. Причиною самогубства нещаслива любов і нестерпні життєві умовини.

— Краєва хроніка. За спроневерення на шкоду державного скарбу засуджено б. податкового екекутора в Перемишлі Борина, на півтора року в'язниці і позбавлення прав на 5 літ. — В Середній Буді біля Тростянця пов. Золочів повісився господар Дмитро Богач. Коли зять небажчика вернувся з міста, куди їздив по домовину свиня погризла його в кількох місцях. — В найближчому часі мають побудувати летовища в Станиславові, Бережанах і Жабю.

— 3 Польщі. Городський суд у Лодзі засудив директора гімназії Старовича на 10 місяців за те, що брав кавці від вояків. — На основі цьогогорічних вписів до краківського університету фреквенція студентів у порівнанні з попереднім семестром обнижилася на 12 проц.

— Арешти в луцькому повіті. 9. ц. м. в селах Жидичині, Киверцях, Боголюбах і інш. арештовано багато української молоді. В Луцьку арештовано керівника відділу „Неділі“ С. Вишнівського й автора жижжички про Луцьк студ. А. Дублянського.

Закупно грамоти на позичку Рідній Школі по 25 зол. не так, як вкладка в банку. Ви вже закупили?

— Воєнні інваліди в Польщі. В остан. часі в Польщі є зареєстрованих 172.859 воєнних інвалідів. Інваліди, що втратили 15 пр. здібності до праці, не дістають ніякої пенсії. До цієї категорії зачислено 34.976 людей, 25-процентних інвалідів є 51.551 людей, 45 пр. 38.287, 85 пр. 24.969, а 100 пр. 2.139. Інвалідів, яким призначено тимчасові пенсії, є 20.937.

— Скільки є емігрантів в Чехословаччині? Чеська газета „Венков“ подає, що в чехословаччій республіці живе тепер коло 150 тисяч різних емігрантів, які користуються правом азилу. Половину цієї суми творять москалі. З чого ті всі люди живуть, точно невідомо. Рівслідом цієї справи зайнялася тепер чехословацька поліція. Загалом знаходяться в ЧСР емігранти з 16 держав. Всі вони займаються політикою, за винятком емігрантів німецьких, бо ці один одному не довіряють. Москалі мають 41 політичних напрямків, українці 25, румуни 6, хорвати 4, вірмени 3, австрійці 3, маляри 5 і македонці 4. Ми зі свого боку замітимо, що тут діло правдоподібно не в політичних напрямках, а в організаціях емігрантів, з менше чи більше політичним забарвленням.

Новий цінник Свічок „КЕРОС“ розсилаємо всім відборцям. — Звертаємо увагу на великі зміни цін. 517 3—3

— Голод в двері, контрреволюція за двері. Перед кількома днями принесла європейська преса вістки про те, що врожай на Східній Україні лишився далеко позаду за московськими побажаннями в тому напрямку. Урожай гірший як мин. року, дарма, що більшовицька преса розтрубила була, що врожай краший. Як відомо, минулорічний врожай був такий, що мільйони людей вимерло з голоду через брак хліба. Цього року загрожую голод ще більше ніж минулого і то головню по селах. Поліпшеннями методами виконання хлібозаготівки доведено українське село до того, що воно вже тепер відчуває брак хліба. Міський пролетаріат ще як так забезпечений хлібом, бо для його переведено хлібозаготівку. Це бачать і москалі. Щоби спаралізувати розголос про голод у цілій світовій пресі, вони на скору руку вже розкрили на Україні контрреволюцію з українських націоналістів і троцькістів. Масові арешти і висилки на черзі, а для преси добрий матеріал, щоби писати не про голод, а про контрреволюцію. Метод старий, але добрий. На таких московських штучках вже не раз поклепалась європейська преса, але при цьому нічого не навчилася. Голод в Україні виганяють москалі винаходом контрреволюції.

— 100-ліття чеського гімну. Цього року минає сто літ від часу, як чехи стали співати пісню „Кде домов муй“, що стала згодом національним, а згодом державним гімном. Співацьке товариство „Шкромп“ влаштує з цього приводу 15. ц. м. у Празі концерт, на якому д-р Зд. Неєдлі виголосить реферат про значіння державного гімну та його композитора Фр. Шкромпа.

— Нова метода іспиту зрілості. М-ство освіти в Саксонії піддало цього року абітурієнтів перед іспитом зрілості вперше новій психологічній перевірці, на основі якої приймають їх тепер на перший рік вищої школи. Показалося, що багато учнів найвищих клас середніх шкіл виявили несподівану обмеженість і незрілість. Різниця між найвищою і найнижчою справністю показала величезна, причому переважують менше справні.

— Як ремонтують вагони в Світах? Східні залізничні коручуть на хронічне відставання від установленого в Москві плану перевозів. Піється це тому, що вся залізниця працює негачно, а також тому, що відчувається брак вагонів та локомотивів. Ремонтні варстати понахилили всюди зіпсутими залізничними вагонами. Тому, що бракує запасових частин для їх ремонту, майстри помагають собі в той спосіб, що одні вагони направляють другими. Бракує якомусь вагонові вісі, вони знімають з колес другий вагон, його викидають, а віссю репарують тамтой. Так виконують директиви Москви. А директива Москви мусить бути виконана хочби й коштом зменшення залізничного парку.

Засобиється в обшув і направити її найкраще у фірмі

„АР-КА“ Львів, вул. Зіморівича ч. 17.

— Грім затопив корабель. Японський торговельний корабель „Ранан Мару“, що находився біля острова Садо, почав вислати сигнали, що закликають на допомогу. Підчас бурі грім запалив його. Залога, зложена із 42 людей,

ВІДГУКИ ДНЯ.

На літературну премію.

В Товариство Журналістів і Письменників ім. І. Франка у Львові.

Це всі знають...

Установило воно літературні премії за найліпші твори з кожного року

Це майже всі знають.

Українській літературі не одного ще бракує.

Це дехто знає.

Але ніхто не знає, скільки труду вкладає щорічно Товариство Письменників і Журналістів, а точніше Василь Софронів, щоби зібрати гроші на літературні премії. Тисяччуп'ятьсот золотих — не жарти! А ще в часах, коли криза розсілася по інституціях і приватних домах та дитині бюджету. Неодобрим тому, хто приходить випросити якийсь грош на літературну премію.

А все таки...

Минулого року призначалося 1500 золотих, цього року вже є 1200, а ще буде напевно 300. Інституції і приватні підприємства, ба навіть поодинокі люди дають. Залежно від того, скільки можуть, а ще більше від того, як дивляться на ролі літератури в житті народу.

Коли хтось збирає на щось по наших інституціях не може поминути „Народної Гостиниці“. Мадаб цілковите право образитися. Адже інституція поважна, стара, знала і пам'ятала. Чим можна забути про неї як про когось-там десь-там?!

спустилася човнами на море. Одне кораблі, що виплили з Токіо, не знайшли в означеному місці корабля зні залоги на човнах. Можливо, що всі затонули.

— Величезну пляму на сонці добачили в останніх днях астрономи. Дослідні ствердили, що ця пляма, яка є тільки величезним крутижем газів у сонячній атмосфері, у промірі двічі більша від нашої землі. На поверхню землі вона, як кажуть учені, не має помітного впливу.

— Різні вістки. Наякінський уряд заборонив старшинам женитись з чужинками. — У Бомбаю розв'язали п'ять організацій, що мали зв'язок з комуністами. — Канадійські залізничні товариства збільшать своїм урядовцям і робітникам на 3 пр. платню від нового року. — За жовтень у Франції прибуло нових 20.000 безробітних. — До Німеччини не можна ввозити авт чужин. — В 92. році життя помер один із найстарших франц. старшин адмірал Фуриє, що у свій час командував середньоземне-морською ескадрою; був членом Академії Наук. — Долька колишнього еспан. короля Альфонса XIII. виходить заміж за князя Тордона, що має за маму — американку-мільйонерку. — У париській карбінній вибухла пожежа, але не спричинила шкоди.

— Футряні верхи готові, містові і спортові з бальських матеріалів під гарантією продас найдешевше фірма А. Віттельс, Львів, Рутівського 7, напроти катедри. Ціни дуже приступні, фахова обслуга. 80/80 —?

ДИВОГЛЯДИ.

УКРАЇНЦІ ВИКУПУЮТЬ ЛИЧАКІВ.

„Кур'єр Львовський“ з 12. ц. м. помістив велику статтю п. з. „Нова офензива „українська“ на Львів“, де домагає, що всякі українські установи відбирають власникам-полякам на Личаківі і в його околиці їх прадідні гроти. Попросту загроза, що весь Личаків стане небезпечним українській. „Вашими устами мад пити би, панове, але не так, щоб по п'яному язик плентався, як вам!“

АВТОР „ШАГ-НАМЕ“ — „ЧЕЛЮСКИНЕЦЬ“.

Москва заразилась буржуазним винаходом: бенкетами. Хтонебудь приїде: артисти з молдавської республіки, делегати-робітники з Далекго Сходу, зараз знаходяться люди, що заснують комітет для святочного вечора. Випили за письменника Бабеля, що вернувся з Парижа, випили за письменника Еренбурга, хоч сам не з'явився, тепер знайшли ювілей Фірдовсі, автора перської „Шаг-наме“ зперед 1000 літ.

Читаємо такий уривок розмови наведеної „Комсомольської Правди“:

— А хто такий Фірдовсі? Челюскинець? (член залоги підбігунового корабля „Челюскин“).

— Точно не знаю, можливо... На всякий випадок, чув я, що в рибному тресті пили з його нагоди...

— Добре... Нехай буде Фіолові.

Тому й не диво, що не поминули П. не забули про неї ні минулого року, ні цього (Р. В. 1934).

А „Народна Гостиниця“... Минулого року не відповіла навіть на писмо. Товариство Письменників і Журналістів писало і лише багато писем до різних інституцій, навіть не до своїх, навіть не у своїх краях, а ще ніхто не отримав писем товариства без відповіді. Просто — так уже водиться в світі і на те нема ради.

Але Рада Товариства станула на становищі: ціль освятює засоби. Ціль — література, засоби — просьба. Тому рішили ще в цього року просити.

Пішли відпоручинки, повели писмо.

— За тиждень! — каже „Народна Гостиниця“.

Прийшли за тиждень.

— Як будуть Східні Торги! — заявля. — Тоді рух більший і гріш знайдеться.

Пождали на Торги.

Ідуть.

— За тиждень. Аж буде засідання.

Пождали на засідання.

І таки діждалися.

Не дурно кажуть: „Хто терпів, той спасен“.

На літературну премію, на підтримання прекрасного письменства, на поліпшення долі талановитих і бідних письменників внаслідвало — десять золотих. Щоправда з трудом, але зате відразу — готовою...

Галактіон Чіпка.

3 театру.

Театр Різноманітностей: „ПІД ПРИМУСОВОЮ УПРАВОЮ“ — фарса на 3 дії Арнольда і Баха.

На афішах з цією песою находимо дотелну фразу якогось критика, що йдучи на фарсу треба залишити у гардеробі з капелюхом теж голову. Завязка цієї немолодого австрійської пєси зовсім ймовірна: — чесний, до смішности солідний банковий урядовець попавши урядово в середовище легкодухів і гуляк тратить духову рівновагу. Та що у фарсі нема часу на виправдання якоїсь психологічної зміни, то десять інтриг любовних, фінансових і родинних збігається в такий клубок, що голова ходором ходить.

Молодий директор старої торговельної фірми має за приятельку молодшу артистку, яка має теж за приятеля старого шефа фірми, що вкладає на тамту фірму примусову управу. Виконавцем примусової управи стає старий урядовець, якого жінка має доньку ще зперед подружжя доби і виховує її потайки від чоловіка, передуючи під опіку своєї приятельки, згаданої артистки. Секретаркою фірми під примусовою управою стає під чужим півзванням донька мільйонера, з якою хоче женитись директор цієї фірми, не знаючи хто вона, а батько її старається зайняти місце молодого директора, свого наміреного зятя, при молодій артистці...

Це щойно половина інтриг.

Головну роль грав першорядний комік Ле-ліва, створюючи незрівняний тип. Поруч нього дуже доброю веселою птицею була п. Нічевська. Бракувало кращих артистів на менших ролях: головню роль молодого директора була без гумору, зовсім шаблонова. Публика виходила з театру розсміяна.

М. Р.

3 кіна.

Кіно „Палас“: „Що мій чоловік робить уночі?“

Цікава комедія польської продукції з найвизначнішими акторами фільмового світа Варшави. Сценарій живий і дуже дотепний (особливо в другій половині) має кілька добрих моментів, як: сценка з фражками в кабінеті та кілька разів веселих непорозуміння у сепараті ч. 13. З акторів на перше місце вибились: Зніч у ролі збанкрутованого багатиря й кельнера в одній особі, Горчинська в ролі найвірнішої підсоном жінки та Круковський як нещаśliвий любок. До них достроюється весела Манкевичівна. Фільм має один гарний фокстрот: „Як би я мав чотири ноги!“... Цілість дуже добра; битком набита сценою свідчить про її успіх. (ет.)

Спорт.

АВСТРІЯ — ШВАЙЦАРІЯ 3:0.

ВІДЕНЬ. Розіграні тут змагання за чашу сер. Європи виграли в доброму стилі Австрія. Виграла 25.000.

ІНВАЛІДАМИ УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ

опікується УКТОДІ, Львів, Потонського 48. Не забувайте писати туди і свою лепту, бо без помічі українського загалу праця Товариства не може заломити 2.000 інвалідів.

Із судової сали.

ЧЕРГОВА РОЗПРАВА В САМБОРІ ЗА СИПАННЯ МОГИЛ У ЧЕСТЬ ПОЛЯГЛИХ.

За сипання могил у честь полеглих українців старостою в Самборі вело доведення проти селян з Корниці, самбірського повіту. По доведенні засудило: Павла Вонятовського, Ілька Юрка, Петра Юрка, Федя Стругуша, Павла Голена, Дмитра Стругуша, Олександра Пацулу, Стефана Волошина, Андрія Пацулу с. Янка, Івана Стругуша, Миколу Волошина, Стефана Козловського, Анарія Пацулу с. Сеняка, Гринька Волошина с. Павла, Стефана Андрійшина та Ілька Стругуша на гривню по 20 зол., ешект, по 8 днів арешту (за проступок арт. 25. зак. з 11. III. 1933; скликання вночі з 27. на 28. квітня ц. р. в Корниці без дозволу влади збори під голим небом).

Дня 9. XI. ц. р. відбулась перед окружним судом в Самборі розправа в цій справі до ч. III. Кад. 59134, на якій обвинувачених увільнили. Обвинувачених селян боролися адвокати: раян Іван Білинський і д-р Гукевич.

АПЕЛЯЦІЙНА РОЗПРАВА О. ПЕТРИЦІ.

У тернопільському окружному суді, як апеляційному, відбулась розправа в справі о. Петриці, пароха в Токах, обвинуваченого в образі влади. Гордський суд у Новому Селі засудив був о. Петрицю на 9 місяців без припинення та на 800 зол. карі. Від цього присуду о. Петриця виїс відклик. Після переслухання свідків збори суд затвердив присуд першої інстанції в справі карі 9-місячної безоглядної в'язниці.

Літературний куток.

СУПЕРНИКИ ПІРАНДЕЛЛЯ.

Нобелева премія для великого італійського драматурга була несподіванкою для європейської преси. Найбільше поінформований орган „Стокгольмський Тідинген“ на тиждень перед її призначенням подав довгий список кандидатів на цю нагороду. Франція мала аж 6-ох кандидатів: Поля Валері, Френсіса Жамма, Едварда Естоніе, Жоржа Дюгамеля, Поля Фора і Жіль Романа.

З вибіркою кандидували: Уелс і Честертон, з італійців: д' Анунціо, Ферреро і Піранделля. З інших літератур такі були кандидати: Мігуель де Унамундо від Іспанії, Олівейра від Португалії, Ергенсон і Енсен від Данії, Оліф Дун від Норвегії, Сіланпо від Фінляндії, Карло Чапек від Чехословаччини, від півд. Америки Вентура Гарсія Кальдерон.

Як відомо велику роль при дискусії над кандидатами грає аргумент, який нарід або державі повинна прийти на чергу. При кандидатурі Італії становище Піранделля було досить легке. Ферреро, хоч який великий історик, не має іскри геніальності; Анунціо — має вже всі лаври від Італійського уряду, а як письменник на наш час застарів бодай на 30 літ.

Цікаво, що при кандидатурі фінляндця Сіланпо мали грати роль політичні мотиви. Фінляндія викинула зі своїх шкіл шведську мову, а шведи рішають про нагороду.

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошенням редакції № 1100000000

Театри.

Великий Міський Театр.
Вікторок, 13. XI. год. 7:30 веч. „Чоловік над чоловіком“.
Середня, 14. XI. год. 7:30 веч. „Чоловік над чоловіком“.

Театр Різноманітностей.
Вікторок, 13. XI. год. 7:30 веч. „Анон-ди“ — комедія життя Меріана-Джуні-пінго музика Н. Валторовича. Прем'єра.
Середня, 14. XI. год. 7:30 веч. „Ідія приватною управою“.

Міста.

АПОЛЬО: Друга частина „Нуждарів“ Парик у логі.
АТЛАНТИК: „Маспарада“.
БАНДА: „Ніч у Каїрі“, „Двадцятьчотири години“.

ГРАЖДАНА: „Ми перша бритада“.
КАСІНО: „Танок похання“.
КОЛІСЕН: „Танок неба з Шикаго“ режис. „Небо“.

КОПЕРНИК: „Весняна парада“ (Франціска Галь).
МАУСЕВЬКА: „Весняна парада“ (Франціска Галь), режис. „Веселий пол“.

МІРАЖ: „Джамі Гергард“, „Що рая-нище“ (Гарольд Льюїс).
МУЗА: „Кіт і скрипка“, „Котас, лю-бить, шанує“.

НАДІС: „Що мій чоловік робить уночі“.

НАН: „Щасливий лев“ (Лео Слезак) режис. „Із уми душа“.

НАСАЖ: „Новий Робінзон“ і режис. НАН: „Чи Люцина це дівчина“.

СВІТ: „Коді я нав мілон“, „Тайна вірності“.

СОНЦЕ: „Діава з гір“ і режис. СТИЛЕВ: „Передмістя“ і режис. „В селі небі“.

УПІХА: „Жінка під контролею“ та режис.

ХІМЕРА: „Із Експедиція мітус“ (Діан Гейнор, Ані Гара).

Закордонне радіо.

Вікторок, 13. листопада 1934.

Відень (306,8) 15:30 Для дітей, 17:30 Скрипка, 20:50 Завоювані в музиці, Бра-гислава (298,8) 12:35 Концерт, Кошніці (294,1) 11:35, 16:30 Для Заркарпаття, Мор. Острава (289,5) 15:30 Оп. вечір, Прага (270,2) 17:30 Скрипка, Прага II. (242,2) 14:00 Популярні пісні, Париж (1648) 13:00 Симф. концерт, 21:45 „Із Гран Мер“ пе-са Фена, Берлін (356,7) 9:45 Для дітей, 20:10, 21:10 Концерт, 22:25 Модернові твор-ри, Франкфурт, 22:10 „Пар і те-сала“ оп. Лордінга, Кельн (355,9) 17:15 Солісти, 19:00 Вок. ауд., Мінхен (305,4) 17:50 Спін, 20:10 „Енхен фон Тара“ муз. ком. Штрекера, Штутгарт (522,6) 23:00 „Коді дівчатка слезать“ серенади й лю-бовні пісні та музика, Будапешт (350,5) 18:30 Симф. квартет, 20:25 Сол. сти, циг. орх., Мільно (368,8) 20:45 „Книжка чар-хаша“ оп. Кальмана, Рим (430,8) 13:00 Легка музика, 17:10 Квінтет.

Середня, 14. лютого 1934.

Відень (306,8) 17:03 Сучасна музика, 22:10 Концерт, Кошніці (294,1) 13:35, 17:05 Мад. для Заркарпаття, Мор. Острава (289,5) 15:30 Гармонія, Прага (270,2) 10:15 17:55 Концерт, 11:05 Салон. музика, 20:05 Спін, Париж (1648) 13:30, 21:00 Концерт, Мадрид (274) 19:00 Спін, Рига (514,6) 17:40 Лютневські пісні, Берлін (356,7) 13:00 Популярна музика, 16:00 Концерт, 21:00 Симфонія ч. 2. А. Бріллера, Франкфурт

(31) 13:15 Пісні, Лийпціг (382,2) 18:30 Камер. муз., Мінхен (403,4) 14:30 Солісти Москва (1774) 23:11С. (747) 16:40 Світська музика (Урал) О. ева Ч. ч. 17:35 Опера, Будапешт (550,5) 12:35, 21:15 Циг. музика, 19:00 „Мадон Бателфай“ оп. Путини, Мільно (368,8) 11:30 Гіро, 13:10 Камер. орк., Рим (430,8) 17:10 Квінтет, 20:45 Опера.

Львівське радіо.

Вікторок, 13. листопада 1934.

6:45 Ранішня аудіо 7:00, 8:00 Рекла-мний концерт, 11:57 Сигна. часу, 12:03 Метеор. віст. и 12:05 Огляд преси, 1:10, 13:05 Концерт, 12:45 У вечір горить (для мол. дити), 13:00 Полудн. денник, 15:00 Експорт, 15:35 Біржа, 15:45 Легка музика (джаз, вокал), с. в. фототелі, 16:45 Скрипка Шопі, 17:00 Скрипка, фототелі, 17:35 Куток юна, переніска, 17:35, 19:00 Гр. пл., 17:30 Почтово-технічна скринька, 18:00 День у залісті для молоді, 18:10 Льв. туристичний (жовтень, Сільва реру, 18:15 д. Браме: Біолянка, совата п. ноль оп. 38 (фот. вільноч) 18:45 Лі-тература на службу незалежності, (вист. Кален Бандровський, 19:00 Акт. феї-заст, 19:30 Пісочний А. Висоцького на гр. пл., 19:50, 19:56 Спорт. віст. и 20:00 Муз. скрипка, 2:15 Літер. вечір, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Транс. в Варшаві: „Новий Дон Кіхот“ комедія-опера Фредра, муз. Монюшка в оп. Леона Шіллера, 22:15 Творчість Людомира Ружницького на гр. пл., 23:45 Львівське передмістя, 23:05 Танкова музика.

Середня, 14. лютого 1934.

6:45 Ранішня ауд. 7:50, 23:00 Рекла-мний концерт, 11:57 Сигна. часу, 12:03 Метеор. віст. и 12:05 Огляд преси, 13:00 Полудн. денник, 13:05 Твори Чайковського з гр. пл., 13:30 Експорт, 15:35 Біржа, 15:45 Пять хвилин вітру від моря, 15:58 Сільва реру, 16:00 Концерт камер. оркестри, 16:45 Для старших дітей: „Бой серед віпрат“, 17:00 Скрипка, фототелі, 17:25 Міжкар-лізні жінок, 17:35 Арі, пісні, 17:50 Спорт. порадник, 18:00 Науна стенографія, 18:15 Концерт хору, 18:45 Розвиток форм за-корд. торгівлі, 19:00 Мелодія з звуковиків (гр. пл.), 19:20 Акт. балачка, 19:30 Серенада й тема з варіаціями Т. Блю-мера оп. 34. на тр. інструменти, 19:50, 19:56 Спорт. віст. и 20:00 Міжквентівський вечір (із Галина), 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Шопенівський кон-церт, 21:30 Знай доця (в англ. мові), 21:40 Вільноч. р. стіла в супр. форт., 22:15 Концерт оркестри (у програмі Грушко: Вязанка українських пісень), 23:05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 528 зол.

У Варшаві бувають такі курси: Лондон 26:44, Париж 34:91-50, Берлін 213:30, Цірих 172:44, Амстердам 358:50, Прага 22:13, Італія 45:37, Нью-Йорк кабель 5:29 7/8, Нью-Йорк сепі 5:29 3/8.

Золото: Доляри 8:91—8:93, Франки фр. 34:30—34:60, Дунаї 81:70—82:20, Корони 35:80—36:30, Рублі 45:30—46:30.

Срібло: Корони 0:30, рублі 1:20, фаль-рени 0:70.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в днях 12. і 13. листопада ц. р. кооперативам пла-тять за:

	Львів.
1 кг. масла десерного	2:10 зол.
1 л. молока	0:15 "
1 л. сметани	0:60 "
1 л. яєць	4:00—4:10 "

Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Генеральні на масло і сметану вдер-жана на молоко і яєць сільця.

Маслосоюз повідомляє, що від 14. листопада ц. р. не купує ніякої птиці аж до відлітання.

Конкурс. Комітет НТШ для управи Академічного Дому у Львові розписує додатковий конкурс на мешкання сту-дентів в Укр. Акад. Домі на шк. рік 1934/35. Подання треба вносити до кан-целярії НТШ у Львові: вул. Чарнецького 26 до дня 20. XI. 1934 включно. До пода-ння треба додати: 1. Опис життя, 2. Свідчення останнього іспиту, 3. Рече-медіацію від культурно-освітніх установ. Подання без документів і внесені по тер-міні не будуть розглядані. Д-р В. Левин-ський, голова НТШ. 542 3—3

Наукове Т-во ім. Шевченка розписує конкурс на адміністратора Укр. Акаде-мічного Дому у Львові. Прохання ви-носити до канцелярії НТШ, вул. Чарне-цького 26 до дня 26. XI. 1934. Д-р В. Левинський, голова НТШ. 542 а 3—3

XXVIII. Звичайні загальні збори До-му торгов.-пром. „Доставка“ кооперати-ви з обм. поручкою у Львові, відбулись-ся дня 27. листопада 1934 р. в год. 5 по-пол. в кімнатах кооперативу у Львові, Ринок ч. 43. І. п. з таким порядком на-рад: 1. Отворення Загальних Зборів. 2. Відчитання протоколу Загальних Зборів з дня 1. грудня 1933 р. 3. Звіт Управ-и з діяльності і рахунково замкнення ко-оперативу за адм. рік 1933—1934. 4. Звіт Контрольного Комітету з внесок на уді-лення абсолютної. 5. Затвердження бі-лансу і внесок на покриття втрати. 6. Доповняючий вибір членів Надзвірної Ра-ди і заступників членів. 7. Зміна стату-та кооперативу. 8. Означення згідно з § 42 статуту межі про призначення кредитів і затримання зобов'язань. 9. Внески і за-плати. Річний звіт, рахунки і баланс ви-ложени в докладі кооперативу до пере-гляду членів. За Надзвірну Раду: о. О-де-сій Писецкий, голова. о. Юлія Дав-рович, секретар. 557

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЗОЛОТО, СРІБЛО купує і платить най-вищі ціни Дойбровський і Розважівський. Львів, Академічна 2. 36/82 3—10

ФЛЯНЕЛІВІ МІЧНІ СОРОЧКИ жіночі і мужські 5:23. Піжами теплі жіночі 8:90—9:80, дитячі 4:20. Фабрика білої „Астра“, Львів, Сикстуська 2. 370 2—2

ОКАЗІЙНО 2 мужські футра з біберо-лів на продаж. Ю. Глушевський, пл. Ка-пітульна 3, І. пов. 555

РЕАЛЬНІСТЬ ОДНОПОВЕРХОВЯ 10 у-бікацій, ціна 49.000 зол. вкід 23.000 зол. решта довготерміновий Банк Господар-ства Кр. Продасть Чорний, св. Петра 11.

ОГОЛОШЕННЯ

Кресу дають виробки: маг. В. Іззідер-ського: Кр. „Галина“ ч. 1 усуває весняний, угр., жовті і червоні пали. Кр. „Галина“ ч. 2 ідеально плена: перу, усуває зморшки. Можна дістати: в Аптеках і Дрогеріях. Фабр. Хем. Коси. „Pharmachemia“, Бидгощ. 256 1-2

„Христос наша сила“

це найбільший популярний часопис, присвячений релігійно-моральному життю українських родин, виходить двічі в місяць.

Х. Н. С. За рік свого існування поши-рився в рекордному числі між читачами, а то тому що є цікавий, багато ілюстро-ваний і приносить вість, що обіймають потреби широго життя.

Х. Н. С. є найдешевшим часописом, бо коштує всього однієї копійки. — Передплата місячно 30 сот., піврічна 1:20 річно 2:40.

Тому не отгайтеся, а шліть передпла-ту на Х. Н. С.

Адреса редакції і Адміністрації:

Львів, Японська ч. 7., тел. 94-56, конто П. К. О. Львів 505,024 524

Найактуальніша книжка!

Недавно появилася на кингарській полицях у виданні „Політичної Біб-ліотеки“ у Львові — книжка

Володимира Целевича

Нарід — Нація — Держава

яка в гарному, незвичайно доступному викладі порушує всі ті питання, що на-ми мусять зацікавитися кожний украї-нець у Галичині. Нема проблемі сус-пільно-політичного характеру, яка не булаб освітлена у творі Целевича. Ко-жний, хто цікавиться питаннями нашої політики, справовою піднімає й молю, тактикою державного будівництва — мусить цю книжку придбати.

Купуйте й інших заохочуйте, щоб ку-пували.

Ця книжка дуже низька, всього 1 злотий, з поштовою пересилкою 1:15 за. Замовлення просямо поресилати по-штовою накладкою ч. 143.951 — допису-ючи на них „Кооперативний Банк „Oni-ster“ Towarzystwo z обмеженою рошкою в Lwowie, а на середньому відтинку „По-літична Бібліотека“, далі грошевиши пе-реназати й письменно на адресу В-на „Політична Бібліотека, Львів, Півналя ч. 7. III пов. 539 3—1

У Румунії книжку можна набувати у ДМИТРА ГЕРОДОТА, Bucarest, IV, Strada Delea — Veche, 45.

Міське Заставниче Заведення.

Відділ міської комунальної на-си Ощадності у Львові на підставі дозволу Міської Управи в корол. сто-м. Львові з дня 3. жовтня 1934.

г. L W II/1

29977/34

УЛАДЖУЄ

3. грудня 1934 і в календарі днях від год. 9 до 13 (1) і від 16 (4) до 19 (7) вечір) у власній дьолі при вул. Валовій 9, II п ліценціатину продажу заставів.

Продаватимуть невикуплені предмети зі золота, срібла і шклатотне каміння за-ставлене або оплачене тільки по день 31. грудня 1933 р. означено: Серія V. від числа 63.199 до ч. 95.635 і Серія D (застави в доларах) від ч. 1 до ч. 5.292 та непродавані або зняті на попередній ліценціатині Серія III від ч. 1 до ч. 100.000, Серія IV. від ч. 1 до ч. 100.000 і Серія V. від ч. 1 до ч. 63.198 тм, що найбільше дадуть.

Друга ліценціатія згідно з § 33. регуля-ційну відбувається після закінчення ліци-тації всіх заставів.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто пост. шлади. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не зберігаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-60 зол.
Чвертьріччю 15-00
Півріччю 30-00
Річно 60-00

ЗА ГРАНИЦЮ: 8 Америкі 1 долар.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.
Швейцарії 5 ш. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

ФУТРА

жіночі і чоловічі готові і до міри
по найнижчих фабричних цінах —
поручає

Фабрика футер „ХРОМ“.

Львів, Руська ч. 20. Телефон 71-83.
Городецька ч. 97. 53-29.

Статистика виказує,

що найбільше крадіжей і вломів буває
в осінніх місяцях, — тому саме тепер край-
ня пора забезпечити від крадіжів-влому
своє майно в

Т-ві Взаємних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

„Об'єднання“ відкликується до амер. уряду в справі допомоги голодним Українцям.

У суботу 27-го жовтня відбулося в Джерсі Сін-ті річне засідання головного уряду Об'єднання Українських Організацій в Америці. Д-р Л. М. Пшуга подав докладні дані діяльності організації за миналий адміністративний рік. „Об'єднання“ вклало в цьому році книжку про голод на Україні, а тепер викінчує вже другу книжку „Спирит оф Юкраїн“. (Дух України).

Зі звіту головного фінансового секретаря, Дмитра Галичина, показалося, що за миналий рік зібрано для рідного краю 17.140 дол., з чого сума допомоги на рідний край за час існу-

вання „Об'єднання“ винесла 233.325.15 доларів.

Засідання обговорило низку важких справ, як: справу військового вишколу, справу зетунства, справу фермерських осель, справу розвитку музичної культури, справу молоді, то-що.

Засідання постановило вислати відклик до департаменту сестей, щоб він вплинув на совітський уряд не забороняти вести далі допомогу голодуючим на Україні. Подібний заклика рішено вислати до Ліги Націй. Постановлено заложити протест проти румунського уряду, що заборонив салютувати ювілей Федьковича на Буковині.

ПІДГОТОВА СВЯТ НА ЧЕСТЬ О. Ю. ФЕДЬКОВИЧА.

Кравчий Комітет для вшанування пам'яті О. Ю. Федьковича розіслав свій поклик святкувати у грудні ц. р. в сполучі зі святком „Просвіти“ 100-ліття уродин О. Ю. Федьковича до 104 редакцій українських часописів і журналів, а саме: у Львові 48, у краю 15, за кордоном 41; крім цього вислано цей поклик до 84 філій „Просвіти“ у краю та до 18 українських товариств за кордоном. Отже розіслано 208 покликів: у край 147 і за кордоном 59 (Буковина 8, Закарпаття 5, Югославія 1, Франція 6, Бельгія 3, Швейцарія, Австрія, Німеччина по кілька на одну спільну адресу, Півн. Америка 16, Канада 10, Аргентина 3, Бразилія 3 і Далекий Схід 2). З кравчої преси досі зустрічали ми ці поклики у 12-х львівських і 3-ох провінційовальних часописах.

Крім того Головний Виділ Т-ва „Просвіта“ видав окремий свій обіжаник до всіх своїх філій, і через них до читальень. Маємо вже звістки від

кількох десятків філій „Просвіти“, що в вони приготували у себе ці свята, а деякі з них на-значили вже і їх реченці.

Кравче свято-академія у Львові назначене на неділю, 9. грудня ц. р. у міському Великому Театрі, в 12-й год. вполудне. Цікаву й оригінальну програму цього свята виконують найкращі сили. Хори „Львівський Боні“, „Бандурист“ і „Сурма“ виступлять спільно з малознайомими у нас композиціями до слів Федьковича. Один із артистів-різьбарів підготував монументальне погруддя Поета. Т-во „Просвіта“ вже друкує і на днях випустить окрему книжечку про життя, творчість і значіння О. Ю. Федьковича в обрацюванні дра В. Сімовича і дра І. Брика.

Гасло: „Місяць грудень цього року „Просвіти“ в Федьковичеві стає щасливим“.

ТАЄМНА КОНФЕРЕНЦІЯ В ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, 13. 11. ПАТ. Нарешті делегата канцлера Гітлера фон Рібентропа з мін. Іденом тягнулася майже цілу годину. Згадується, що темою нарад були теперішні зброєння Німеччини. Німецькі політичні кола заперечують наче би Рібентроп мав повноваження до переговорів у справі повернення Німеччини до Женев. Рібентроп запропонував у Лондоні, щоб великі держави звернулись до Німеччини з формальним питанням, в якій стадії є німецькі зброєння. Тоді Ні-

меччина зясувала би теперішній стан своїх зброєнь, який великі держави прийняли би до відома; таким чином дали би свою згоду на рівноправність Німеччини. Шойно тоді Німеччина вернулася би на розбройну конференцію і до Ліги Націй.

Форін Офіс оголосив комунікат, що Рібентроп обговорював з мін. Іденом тільки міжнародне положення.

Бурхливі протиталійські демонстрації.

У Загребі відбулися бурхливі протиталійські демонстрації з нагоди розриву договору у Рапалі, на основі якого Югославія мусіла арестувати італійського побережника для Італії. Перед будинком університету зіпшлася кількатисяча

журба, яка намагалася дістатись під будинок італійського консульства. Сильний відділ поліції розігнав демонстрантів і арештував кількадесять осіб.

ДУМЕРГ ОБВИНУВАЧУЄ ФРАНЦУСЬКИХ ПОЛІТИКІВ.

ПАРИЖ, 13. 11. ПАТ. Колишній прем'єр Думерг заявив представникові „Л'Одр“, що вибір нового прем'єра був вирішений ще перед убиством короля Олександра у Марселі. Тому Думерг рішився уступити, складаючи жертву зі своїх останніх сил. Поведінка зі мною — жаке

Думерг — і щоденні підступні наради не подобались мені. Згадуючи про закордонну політику, Думерг заявив, що головною цілю Німеччини є і буде прилучення Австрії. Там є найбільша небезпека. Німеччина нічого не арізлася. Жде на Австрію, опісля на Європу.

Шпигунська афера в Румунії.

БУКАРЕШТ, 13. 11. ПАТ. Щоденник „Лопра“ повідомляє, що влада арештувала двох фотографів з департаменту летунства тому, що загнули дуже важкі документи. Щоденник пише що

частину вкрадених документів вивезли до Німеччини. Згадується, що в Румунії викрити шпигунсько-розвідницьку організацію.

Фабрика хемічних виробів

О. Левицька і С-ка

У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.

Телефон 60-04. ПКО. 503-881

поручає в ласні вироби найкращої якості

Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.

Пасту до взуття „Елегант“ воскову

Пасту до підлоги „Французька маса“

Віск комбінований до підлоги

Васеліну до шкіри

Синку до білля

понадкову і коронову

Шварц до чоїт. — Віск шевський. — Смола шевська.

Maxima cura.

На маргінесі лемківської апостольської адміністрації.

Maxima cura — найбільшою журбою називається папський декрет з 1910 р. про усування парохів єпископом без переведення формального канонічного процесу. Є це — так сказати — надзвичайне церковно-адміністративне поступовання, що надає єпископові право по засягненні думки двох консулторів усунути священика з дотеперішньої його парохії без можливості дальшого відлику проти цього рішення, яке є остаточне. Ratio legis повищого декрету є справді найбільша журба — maxima cura — про добро самої католицької церкви і її вірних навіть з пожертвуванням особистих інтересів священика-пароха, що безвідклично мусить підчинитися рішенню єпископа і консулторів під загрозою канонічних наслідків непослуху. Maxima cura є надзвичайним засобом у католицькій канонічній процедурі, що ним на терені галицької греко-кат. провінції донедавна дуже рідко і винятково користувалися, а який шойно в останніх часах вже частіше входить в уживання і то в усіх трьох наших єпархіях. Метою того аського є завести серед духовенства дійсно військову карність, до якої шляхом звичайного канонічного процесу дорога доволі далека, а не раз і не певна при комбінації впливів різних політичних чинників, на чім переконався через світовою війною хочби і сам станіславський єпископ о. д-р Хомишин зі спробою усунення з парохії коломийського пароха пок. о. д-ра М. Семенова, до речі — рідного москвофіла.

Між точками, які таксативно вичисляє декрет maxima cura, є й окрема точка — лиха слава — про парохів в парохії, яка шкодить інтересам церкви. Навіть якщо та лиха слава не опирається на об'єктивних основах і була впливом пр. зручної агітації чи домагії, то оскільки вона є загальна і шкодить церкві, а не можна її негайно усунути — то єпископ на основі постанов повищого декрету по переведенні передбаченого там поступовання може відкликати дотеперішнього парохів і парохію обсадити іншим священиком.

Нашою найбільшою національною журбою — справдішньою maxima cura — в Галичині є сучасна доля Лемківщини, що стала предметом карколомних експериментів у політичній, національній, шкільній і церковній — а навіть і у господарській ділянці. Ціль тих експериментів, що її ведуть послідовно наші противники, ясна. Є ним бажання цілковито відокремити Лемківщину від її національного і церковного матеріку у Східній Галичині і то в часі, коли шезає там дурман національного ренегатства — москвофільство — і його рідний брат — дурман релігійного відступництва — православ'я, під животворним подумом українського національного відродження.

Зі всіх українських етнографічних земель колишньої австрійської займанщини Лемківщина, подібно як суї- Закарпаття у теперішній Словаччині (пошиласька єпархія), була остан-

люю, що найдовше перебувала в національно-мракобійній. Винні цьому в значній мірі давні греко-кат. церковні рішучі чинники в Перемишлі, що довгі літа петрифікували фамілійний стан посідання кількох численних і впливових москвофільських священних родів — Хиліяків, Гнатишаків, Дуркотів, Копистянських, Сембратовичів, що обісвіти найліпші парохії і маючи особисті впливи в Перемишлі, трясли цілою Лемківщиною. Здебільша кінчили вони гімназію на заході серед виключно польського середовища, не знали зовсім нашої історії літератури, а так само і московської, старалися зроби́ти з Лемківщини тверду опору, об яку мали розбитися філії української національної думки. Про цю тверду опору згадує й Іван Франко у своїй політичній сатирі „Подорож Русине з бідом” словами:

„Приїхали до Сянока.
Там Русь тверда, як опока,
І всі кричать мов на дур:
Русь от Сяна по Амурі!”

Цю опору темноти, заскорузлості, ренегатства і апостазії дуже поважно вищербила ще перед світовою війною діяльність гуртка наших свідомих громадян. Першим, що цілесловно бунтував Лемківщину до українського національного життя був незабутній на Лемківщині пок. Василь Яворський з Нового Санча. Був основником філії „Просвіти” в Новому Санчі і перших читальень цього товариства по селах західної Лемківщини, був творцем і керманцем Лемківського Банку в Новім Санчі і творцем української бурси і греко-кат. церкви тамже. Словом, з Нового Санча зробив український бастион, звідки крок за кроком випирало і ліквідовано москвофільство. У цій великій праці національного відродження помагав йому нечисленний гурток української інтелігенції, у першу чергу українське народне учительство майже поголосно під проводом шкільного повітового інспектора пок. Витошинського з Грибова та нечисленні там тоді одиниці зпоміж українського старшого духовенства як пр. о. Менцінський з Маластова, о. Омелян Константинович, парох Сянока, о. Д. Мекеліга, тепер дрогобицький декан, а з молодших о. лексн Дороцький, нині в Сокальщині і ще дехто.

Творча й успішна праця наших діячів на Лемківщині перелякала на добре тодішніх керманців галицького москвофільства і їх російських покровителів з урядових і церковних кол, що вважали цю закутину наших земель за свою найдаліше на захід висунену твердиню. Попри національне ренегатство почалося під патронатом згаданих кол акція за релігійною апостазією у формі московського православ'я. Появилися там православні священники зпоміж молодих галицьких москвофілів, вихованих в Холмі чи в Житомирі відомим архієписк. Антонієм. Творили вони воюючи національно-політичну авангарду не тільки московського благочестя, але недвозначно і самої офіційної Росії, що могла без більших перепон розпочати роботу в терені, маючи за собою опіку всесильних тоді в Галичині вшехпольських кругів. Розкрив те все вибух австрійсько-російської війни і ця чужа і ворожа нам акція скінчилася осінню 1914 р. трагічною смертю на основі прикуду полевого суду одного з православних місіонерів — о. М. Сандовича.

Річ цікава. Ветхий Зрив Східної Галичини не минув безслідно і для Лемківщини. Так звана Лемківська Республіка, створена головю заходами тамошніх керманців москвофільства, заявила зовсім недвозначно за національною і державною єдністю з Укр. Народною Республікою у Східній Галичині, а східні частини Лемківщини в Сяніччині дали навіть активних борців за цю справу. Ярке світло на цю відрухову сполуку Західної Лемківщини з українським материком кинув політичний процес за державну зраду в Новому Санчі в 1921 р. проти керманців Лемківської Республіки, гарно описаний одним з оборонців д-ром Львом Генкевичем на сторінках „Життя і Права”.

Без сумніву, нормальний розвій Лемківщини привів би її до повного зануку москвофільства і православ'я і на національному та релігійному полі занунали б там такі відносини, які є сьогодні у Східній Галичині.

Сталося інакше. Реституція державної самостійності Польщі і упадок російського царю як головного заборона московського православ'я та прихід до влади безпощадних ворогів кожної релігії — большевиків витворив нове положення як для православ'я, так і для його історичного суперника — ідеї церковної унії з Римом на українських і білоруських теренах у Польщі. Православна церква лишилася тут по духові і суті московською і віддана в кормину московської епархії в повній мірі для ісповід-

ників цієї церкви — українців і білорусів. В додатку попала вона у цілковиту залежність від польського уряду як інструмент національно-політичних експериментів до польонізації українського і білоруського православного населення включно. Фактичним керманцем автокефальної православної церкви в Польщі не є православний митрополит у Варшаві — нині Діонісій, москаль з походження і переконання довіреного царського авторитету, але начальник відділу православної церкви в міністерстві В. Р. і П. О. — сьогодні гр. Потоцький, поляк і римокатолик та польські окраїни воєводи з п. Юзефським на чолі.

Москва занявши з кінцем 18 ст. великі простори історичної Польщі по її упадку, заселені українським і білоруським народом, зачала цілесловно переводити ліквідацію унії, яку на території Поділля, Волині і даліше на північ ліквідовано в 1839 р. а в Холмщині і Підляшчю в 1875 р., де відіграв ролю в насильному навіть ширенні православ'я відіграли галицькі москвофіли-священники, що покинувши унію, перейшли туди в допомігу московському царському благочестю. Це і є найкращим історичним доказом — потвердженням опісля в часі світової війни в Галичині періодичними випадками апостазії; — що ментальність москвофільського гр. кат. духовенства вже у своїх основах виключає цілковито щире відданість унійній справі. Галицький москвофіл і католик — це справді *contradictio in adiecto*!

Були всі дані до реактування унії, особливо там, де вона існувала найдовше і де ще недавно українське і білоруське населення клало дійсні великі мученичі жертви в її обороні перед московським насильством. Та цієї унійної праці не допущено виключно з національно-політичних мотивів українського греко-кат. духовенства з Галичини і найбільшого сучасного подиждника унії — митроп. Шептицького. Унійну акцію взяв у свої руки польський єпископат, почасти і краківські єзуїти. Підляський рим. кат. єп. Пшезьдзеньський одержав з кінцем 1923 р. відповідні інструкції з Ватикану, а в січні 1924 р. декрет з відповідними повноваженнями і з тим роком розпочинається т. зв. неуюнійна акція на терені п'ятиох римокат. епархій — волинської, люблінської, підляської, пінської і виленьської. Неуюнійну пропаганду ведено у зовнішніх формах московської синодальної церкви і здебільша у московській мові. Відкликано зовсім форми і методи вироблені греко-кат. церквою в Галичині, тому, що є не суть українська церква. Не помогли нічого й унійні зїзди в Пінську під проводом пок. єп. Лозінського. Не створено окремої епархії для навернених унійців (а властиво двох — для українців і білорусів) і піддано їх під юрисдикцію місцевих римокат. ординаріїв, у яких лучником має бути апостольський візитатор галицький редemptорист титул. єп. о. д-р М. Чарнецький з тимчасовим осідком в Ковалі на Волині. Цілу справу ведеться під міражем Росії і тої національної катол. московської церкви східно-славянського (синодального) обряду, якій ще в 1908 р. дав початки московський священник о. Зерчанінов і яка зовсім не встигла розвинутися. Не багато досі допомогли і два виховні унійні осередки в Дубні на Волині і в Альбертині біля Слоніма на Білорусі, кермовані єзуїтами східно-славянського обряду. Не дав сили унійній пропаганді і видаваний краківськими єзуїтами поважний двомісячник „Орієнс”, що стверджує з жалем його редактор о. Ян Урбан. Виследи десятилітньої неуюнійної акції більше як мізерні, а причиною цього відсутність у ній українського або білоруського нац. духа. У теперішній формі є вона для них зовсім чужа, як чуже було і є московське православ'я.

Польська історіографія поставилася на загал негативно до історичної церковної унії, що досі лишилася тільки на терені Галичини, за нечисленними винятками як д-р Мих. Бобжинський, пок. д-р Оса. Бальцер. Не інакше ставиться до неуюнійної акції і сучасне польське громадянство з причин національно-політичного характеру. Протиунійні виступи в пресі і брошурах б. польського воєводи Вл. Есьмана, гр. Г. Лубенського, пос. Мащевича, Ю. Любецького і багатьох інших є цього найкращим доказом. На їх думку — для Польщі є куди корисніше православ'я від унії, в якійнебудь формі. Польський уряд зберігає резерву, а якої ознак слідно, що і йому не по путру неуюнійна акція.

Щось зовсім інакшого обсервуємо на Лемківщині. З хвилиною, як почато неуюнійну акцію на північно-східних землях, себто в 1924 р., розпочалася ударна кампанія московського православ'я на Лемківщину, кермована варшавською митрополією при повній симпатії поль-

ПОРОШКИ
‘KOWALSKINA’
ВЖИВАМО
ПРИ ДОШКУЛЬНИХ
БОЛЯХ ГОЛОВИ
КОНЧЕ ЗІ ЗНАКОМ
СЕРПЦЕ У ПЕРСТЕНІ
FABRYKA CHEM. FARMAC. A. KOWALSKI WARSZAWA

ського місцевого громадянства і деяких офіційних чинників. Грунт був приготований гр. кат. москвофільським духовенством і його зручно використали православні ємісарі. До найбільшого напруження дійшла ця пропаганда в рр. 1928-9, виказуючи в останніх роках дуже помітний відплив, а тим самим і природне заникання апостазії.

З православної акції на Лемківщині рішуче скористати хто інший. В цей спосіб видвинено справу вилучення Лемківщини з під юрисдикції перемиського греко-кат. ординарія-єпископа. Не повезло зі створенням самостійного єпископства і створено церковно-політичну палативу у формі апостольської адміністрації на Лемківщині і то — оскільки знаю — без згоди і проти волі Преосв. Коциловського. Заметушилася москвофільська верхівка і її відомі патрони, стараючись обсадити апост. адміністрацію своїм чоловіком — священником москвофілом. Як кандидата вишукали військового духовника о. д-ра Нагорнянського і його теж іменовано. Він однак, як особисто чесний, не прийняв місії, не хотючи прикладати своїх рук до розбивання народу, з якого виїшов і до фактичного ослаблення греко-кат. церкви в Галичині.

Та вскорі знайшовся другий кандидат. Є ним о. д-р Василь Масцюх, парох в Горожані Великій, пов. Рудки, колишній проф. богослов'я у богословській студії в Перемишлі, з переконання москвофіл. Про його особу і його діяльність в парохії повилався недавно на сторінках „Діла” обширні замітки у формі отвертого листа його недалекого сусіда, нашого визначного громадянина і посла п. Гринька Тершаківця і його парохіянина п. І. Добровольського. Зібрано на місці протоколярно обширний обтяжуючий матеріал, якого відпис переслано перемиському Ординаріатові. Ці два громадяни публічно закидують о. д-рові Масцюхові одну з найтяжчих провин — лихву, осуджену ютцями церкви, християнсько-католи моралю і постановами кодексу канонічного права. Лихва, закінена публічно о. д-ром Масцюхові і зовсім ним досі неопрокисена, творить єство провини зі ст. 268 обов'язуючого в Польщі карного кодексу, за що передбачується кара до п'яти літ в'язниці або арешту. Лихва, якою зі шкодою своїх довжників-парохіян збогачується о. д-р В. Масцюх, є відома не тільки в його парохії і у найближчій околиці, але тепер і в цілому краю. Відоме і те, що брав він надмірні треби, а навіть велів собі платити за сповідь. Словом, з ідеального і почесного звання католицького священника зробив собі він дуже поплатне ремесло. Очевидно, своїм поведінням здобув собі загально не то лиху, але найгіршу славу і до нього, як пароху, можна і треба пристосувати всі ригори декрету *maxima cura*, як стосовано їх до ієших, що мали за собою без порівняння меншу вину.

Самозрозуміло, що особа з такими особистими моральними кваліфікаціями — про національно-політичні вже не говорю — є *persona indigna* того, щобіи зайняти місце високого католицького церковного достойника-єпископа. Для таких людей місце зовсім деінде!

Про події з церковної ділянки на Лемківщині знають варшавська нунціятура і Ватикан з обширного письмального меморіалу нашої відповідальної політичної репрезентації. Поіруших їх теж і голова У. П. Р. пос. д-р Д. Левицький у своїй сеймовій промові дня 6. п. м. Знає їх мабуть докладно і апостольський візитатор, що перебуває тепер у Станиславові, о. Ян Гудечек римський монах, по нації чех. Пізнав він і особисто о. д-ра Масцюха, що сам до нього зголосився, як і ті москвофільські круги (Ставропігію), що в окремій депутації шукали йому протекції і яку знайшли тогож дня на сторінках брукової „Газети Поранної”.

Що зробить Ватикан з високими аспіраціями о. д-ра В. Масцюха, не знаю. Хочу вірити, що ті його аспірації ніколи не здійсняться, бо чейже найбільшою журбою — *maxima cura* — Ватикану є і буде не інтерес поодиноких карієристів, тільки добробут нещасних і самих вірних.

Д-р Степан Баган.

Політика Італії.

Становище Італії до Югославії. — Італія Угорщини не покине. — Нічого квалитись до французької приязни. — Австрія єдина перешкода до ітально-німецької згоди.

„Пешті Гірляп“ з 6. XI ц. р. привів цікаву розмову свого кореспондента з „відомою італійською особистістю“ так, що цю розмову можна вважати виразом офіційного становища Італії.

Розмова торкалася передовсім відношення Італії до Югославії. Смішно навіть і думати про те, (казав той італієць), що Італія бачить собі якихнебудь територіальних здобутків на Югославії. Мусоліні був чейже першим представником Італійського уряду, який запропонував Югославії пакт приязни між обома державами. Мусоліні теж ніколи не думав про опанування Австрії, він лише з погляду загальноєвропейського інтересу жадав тривкої безпеки певної незалежності Австрії. Італія не змагає теж до опанування Балкану, їй залежить лиш на тім, щоб на Балкані запанувала політична рівновага. Натяки югославського міністра закордонних справ Євтіча в його останній заяві про надвладу Італії на Балкані торкалися, розуміється, Альбанії. На це може бути тільки така відповідь: може Югославія мати військовим союзником Францію, то може Альбанія бути військовим союзником Італії.

Що торкається завважень про те, що Італія лишає Угорщину „на леді“, то треба вказати на заяву Мусоліні, що Італія не покине Угорщини навіть після французько-італійського зближення. Італія хоче мати і надалі вільну руку. Не треба забувати про те, що Франція приступила до переговорів з Італією аж тоді, коли охололи ітально-німецькі взаємини. Барту поступав в цій справі з великим, йому притаманним, темпераментом. Його наслідник Ляваль вже з цим так не спішитиметься і Італія має час, бо і досі вона обходилась без порозуміння з Францією.

На питання про становище Італії до Німеччини кореспондент „Пешті Гірляпу“ дістав таку відповідь: Якщо Німеччина дасть Італії достаточну запоруку в питанні самостійності Австрії, то нема ніякої іншої перешкоди у відновленні приязних взаємин між обома державами. Крім австрійського питання нема між Німеччиною й Італією ніякого іншого непорозуміння. Коли говорити про наслідки марсельського агента, то треба сказати, що все залежить від того, як хоче в цій справі поступити Югославія.

Європа не бажає собі того, щоб марсельська подія довела до якихось міжнародних комплікацій.

Стільки сказав угорському кореспондентові італійський політик. До цього варта ще додати голоси італійської преси з приводу візиту Гембеша у Римі. Вся італійська преса добачує в цій візиті докази тривкої приязни між Італією й Угорщиною, а „Корієре дель Сера“ додає ще при цьому таку увагу: „На італійській приязні можуть опертися й інші придунайські держави і не мусять боятися, що через те буде обмежена їхня самостійність. Італійська приязнь не є ніяким зобов'язанням і вона не творить ніяких блоків в Європі. Цю приязнь може прийняти кожний, хто лише має чисті наміри“.

Цікаво лише, чи існує у світі держава, яка не є глибоко переконана, що сама вона має „чисті наміри“?!

М.н.

Привид смерти у Тернополі.

Найвищий Суд у Варшаві відкинув касацію Олександра Литвина і Петра Флінти, засуджених за вбивство поліція Лиса Глобача у селі Токах, повіт Тернопіль. На основі вердикту присяжних тернопільський трибунал засудив Олександра Литвина на кару смерті, Флінту — на довічну каторгу. Оборонець засудженого Литвина висловив прохання до президента помилувати його. Коли президент не скористав з права ласки, Литвина повісять.

При всяких нагодах збирайте датки на мандрівні бібліотеки, які пілуть на західні землі.

Українці й роковини відродження чехословацької державної самостійності.

Прага, 6 листопада 1934.

Як кожного так і цього року чехословацький народ урочисто святкував роковини відродження своєї державної самостійності. Але цього року це свято мало якийсь специфічний, ніби глибокий вираз, що відповідало духові й настрою сучасного моменту. Видно це було найліпше в гасел, під якими святкували щорічні роковини. Ось вони: вірність традиціям повстання відновленої чехословацької державності, співпраця всього чехословацького народу в республіці і поза її кордонами для спільного всенародного й державного добра, остерога перед ліпанами і забезпечення миру та збільшення бодатливості народу.

„Вірність традиціям повстання відновленої чехословацької державності!“ Під враженням цього гасла зроджуються у нас, українців, особливі почування. Наша думка летить на широкі лани України, до золотого Рима, який став колискою першого чехословацького війська — „чеської дружини“. А вже Михайлівський монастир, старий і вірний свідок великої слави київського княжого престолу, став першим військовим табором і зародком нинішньої чехословацької армії, а на Софійській площі чеські добровольці складали присягу першому прапорцю чехословацького війська, що або вернеться з ним до вільної й самостійної батьківщини, або зложать з ним свої голови на жертвеннику боротьби за волю.

Перефільмовуючи картини з життя чеської дружини, нам здається, що переживаємо події з життя України 1914 аж 1918 років. Перед нами вся Україна і на її тілі починає розгортати свої широкі віти здоровенна лана — самостійна чехословацька держава. Простори від Карпат по чинські болота і від Зборова й Тернополя по Бахмач — це терен кривавих, але славетних змагань першого чехословацького війська, це підвалина чехословацької державності, випробована на твердім українським ґрунті.

І відмучуючись далі у цей тернистий шлях, яким ішло чехословацьке державне відродження, ми бачимо перед нашими очима другу картину. Зависні сусіди не хотять бачити зродження вільної чехословацької держави і молода чехословацька армія з напруженням сил дає відсіч тим сусідам.

І в цьому місці наших споминів думка наша спинається на словацьких полях, де побіч чехословацького воєнка стоять рука в руку українські бескидські орли, допомагаючи братньому народові в його тяжких хвилинах та освячуючи своєю кров'ю і своїм життям українську приязнь для нової молоді держави.

Нарешті перед нами картина теперішності. Непевна політична ситуація примушує кожний

Станіслав Стемпкович Магазин і робітня ФУТЕР

Львів, пл. Каптульна 1. Телефон 48-50.

порукає на міру футра жіночі, мужеські і дитячі. — Всілякі напрями. — Ціни значно знижені. 41/82 5-10

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 15. ЛИСТОПАДА 1934.

Ц.Р. ВИКІН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

23

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

В 1877 р. була російсько-турецька війна. Наші симпатії були очевидно по стороні Росії, яка билася за поневолених славян — болгарів і сербів. Зате поляки стояли дуже сильно за турками і формували навіть польський легіон, який мав іти до Туреччини битися з москалем. До цього легіону вербували також молодь по гімназіях. У Тернополі займався цим адвокат Живіцький. З гімназистів далися звербувати: один поляк Туркул і два українці: Ляхович і згаданий вже вище Северин Бурачок. Та не заїхали вони далеко, бо лиш до Будапешту, звідки звернула їх поліція і притранспортувала назад до Тернополя. З цієї невдалої експедиції було між молоддю багато сміху.

До більших конфліктів між нами і польською молоддю не приходило. Один замітний конфлікт зайшов був у 1877 р. Було значаєм у Тернополі, що гімназійні ученики рік-річно влаштовували концерт на дохід убогої молоді. Брали в тім концерті участь і русини і поляки. В програму входили продукції і декламації польські та українські. Так само в обох мовах

були друковані оповістки і програми. Все те було санкціоноване довголітньою традицією, та в тім році сталося інакше. До комітету, який мав займатися влаштуванням концерту, вибрали п'ятьох старших учеників: трьох поляків і двох русинів. З поляків були Фінкель, Закшевський і Покшевницький, а українців я і Лошнів. Та поляки поставили згорі умовину, що оповістки і концертні програми мають друкуватися лиш по польськи. Ми цьому рішуче спротивилися; тоді поляки зааргументували тим, що якби мали бути і руські друки, то мусіли бути ще й жидівські, бо в гімназії є жиди, так само як і русини. Ця аргументація обурилася нас до живого. Ми вийшли із засідання комітету і повідомили про це товаришів русинів, які поставили не взяти участі в концерті. Поляки рішили, що обійдеться без русинів і вони самі влаштують собі концерт. Та дирекція була іншої гадки і казала нам погодитися, а коли до цього не прийшло, наказала концерт, який зовсім не відбувся. З польських членів цього комітету стали опісля два, Закшевський і Фінкель, професорами львівського університету; другий з них був ректором саме в році найгрішнішої боротьби української молоді за університет і здемолювання авлі. Третій з них, Покшевницький, залюбився в доньці Івана Наумовича, що був тоді парохом у Скалаті та під впливом тої одиної переконуввся в москаля;

він оженився з донькою Наумовича і за його протекцією дістав якесь місце в Росії, куди й емігрував. З Росії він вже більше не вернувся.

Інших непорозумінь на національній тлі між молоддю в Тернополі не було. Взагалі відносини тоді не були ще дуже загострені. Між нами й польськими учениками заводилися особисті приязні зв'язки, які продовжувалися та кож в університеті та менше вже опісля в пізнішій житті. Ми, хоч ходили до польської гімназії, не чулися так дуже упосліджені. Національний дух був між нами сильний, солідарність велика і всі ми чулися в Тернополі на своїм ґрунті й на своїй землі та сміливо ставили чоло польщині, яка завдяки політичним відносинам росла чимраз більше на Поділлі і в Тернополі в гору. Ми не сумнівалися і вірили, що наша справа возьме верх, ми й не думали коритися, чи в якійсь напямі признавати вищість, або панування поляків.

У тім душевній настрою скінчили ми гімназію і покинули Тернопіль. Тернопільська „Громада“ лишилася на все найкращим періодом життя мого і моїх товаришів. Це був період романтизму, однак він поклав основи для реальної діяльності в будучині. Присяга, зложена в столі Кузьмовича, витиснула на моїй душі печать, яка не затреться до смерті. (Далі буде).

наряд чути стояти на сторожі своєї волі. Вся чехословацька суспільність виступає одним суцільним фронтом, без різниці класів і переконань, щоб маніфестувати свою монолітність, готовність і чуйність на всі прояви внутрішнього й зовнішнього життя.

Ледь тиждень проминув від хвилі, коли в авторитетній українській трибуні пролунала заява, що український народ стає по боці оборонців чехословацької республіки, в якій ризиках папшла широкі можливості національного розвитку теж частини українського народу. А українська еміграція, яка в чехословацькій республіці, в цій серпії славянщини, в забороні демократії й огнищі мпротворних змагань, папшла другу батьківщину, де вільно і спокійно може плекати всі свої культурні та громадські цінності. — заявляла з цим своєю повною солідарністю та з приводу свята 28. жовтня побажала чехословацькій владі і чеш. народові дальшого найкращого розвитку чеш. держави, до якого приложити і свої скромні сили. Українська еміграція готова й надалі стаяти з усім чехословацьким народом плече об плече у всіх проявах його самостійного, національного й пераженого життя.

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Загальні Збори Української Поради для вибору звання у Львові.

Дня 10. листопада ц. р. відбулися Загальні Збори Української Поради для вибору звання у Львові при вул. Словацького ч. 14. у власній домівці. Присутніх було 30 громадян, членів Поради. Голова Поради д-р Олена Степанів Дашкевич відкрила Збори короткою промовою, подаючи присутнім порядок дня. Присутні за заклик голови вшанували повстанням з місць пам'ять померлих членів Поради в особах д-ра Івана Добуша, основника й одного з найліпших працівників Поради та д-ра Івана Крушельницького. Опісля м-р В. Ковальчук відчитав протокол з попередніх Зборів, що відбулися дня 27. листопада 1933. р. З черги інж. Лучинин, як секретар Поради, відчитав звіт з її діяльності за час від 25. листопада 1933. до 10. листопада 1934. р. Управа Поради у своїй цілорічній діяльності старалася по силам повести далі внутрішньо-організаційну працю, себто придбати як найбільше матеріалів для ведення психофізичних дослідів та інформативного матеріалу з об'єкту шкільництва і зв'язаних з ним економічних проблем. Крім того Управа старалася вести також зовнішню пропагандистську працю через улаштування рефератів та пресові публікації. Старавалися Управу й Секція Поради в цьому році уладжати 8 прилюдних рефератів з діла психотехніки й педагогіки. За цей рік Управа Поради відбула 14 засідань та одне засідання колегії фахівців, себто Президії, Управи й Секції Поради. Для ведення систематичної праці в Пораді Управа заангажувала з дня 1. лютого ц. р. спеціаліста-психотехніка в особі д-ра Всеволода Метельського. Порада має тепер членів: 80 осіб фізичних і 13 осіб правних.

ДІЯЛЬНІСТЬ ПООДИНОКИХ СЕКЦІЙ

1) Психотехнічна Секція. Ця Секція виділила зпоміж своїх членів окрему тестову комісію, якої завданням було стежити за правильним добром тестів та інших дослідних матеріалів. Опрацьовано іспити інтелекції, переведені методом Томсона в р. 1933. У всіх VI. і VII. класах вселюдних шкіл „Р. Ш.“ у Львові переведено різні тестові іспити, з яких одержано тимчасові показники норм психічних функцій. На підставі протокольних листків віденської і праської психотехнічної централі уложено й надруковано 1.000 прихрипків „квестіонаря“, призначеного до списування вступних протоколів з інтересами, що звертаються до Поради в справі вибору звання. В VI. VI. і VII. кл. вселюдних шкіл „Р. Ш.“ у Львові п. Лідія Туркевич передала анкету про літературні уподобання шкільної дітвори. — Підготовчо-організаційна праця Секції дійшла до того ступня, що при подаванні порад і психотехнічних дослідів над інтересантами можна було спиратися на тимчасово установлені норми поодиноких психічних здібностей.

2) Економічно-Статистична Секція. На початку звітового року Управа Поради звернулася до Секції з цілою низкою питань у справі інформації про наш ринок праці і його господарське насичення з просьбою, щоб Секція найдаліше до половини квітня ц. р. виготовила потрібні інформації. Члени Секції працювали в окремо розділених рефератах.

3) Секція фахового шкільництва. Заходами президії Секції зібрано в цьому році інформаційний матеріал про всі фахові школи в

„АПОЛІТИЧНІ“ МОСКВОФІЛЬСЬКІ ЦЕРКОВНИКИ.

Комуністична „Земля і Воля“ подає подробиці про меморіал, який львівські москвофіли передали Апостольському Візитаторові о. Іванові Гулечкові. Делегацію творили: сеніор Ставровицький Гулла, Сивуляк і д-р Крижанівський. Цей меморіал — це реєстр скарг проти... нинішнього греко-католицького єпископату та українських національних проявів на церковному ґрунті. Автори меморіалу не цураються навіть ролі поліційних донощиків, обвинувачуючи українське духовенство, що воно „надуживає проповідництво для політичних цілей“ Протестують теж наші „руські“ проти „співзв'язу політичних іспівень у церкві“ (жких?!), проти „українізації богослуження“ (може навіть проти української мови церк.-слав. тексту), проти видаткування єпархіальних грошей на „світські цілі“ і т. п. Цікаво, що сміливість наших „руських“ у рахуванні на неіформованість Апост. Візитатора дійшла аж до того, що вони жаліються на відкидання „руських“ кандидатів до духовних семінарій. Чи ті делегати чоінформували Апост. Візитатора, що галицькі москвофіли

свщеники масово переходили в 1914-15 рр. на православ'я? Чи завданням греко-католицьких духовних семінарій є випускати свщеників, як відразу готові змінити обряд, коли тільки зміниться політична кон'юнктура?!

Жалувалися теж москвофільські делегати на зборону здвигати т. зв. талергофські хрести. Чи ці хрести теж аполітичний вияв релігійних почувань, чи може саме 100-відсоткова політична імпреза, яка з Католицькою Церквою не має нічого спільного? Адже навіть протест проти усунення слів „православні християни“ має в устах москвофілів політичний і протикатолицький характер! І вимога окремого єпископа для лемків — теж політична — і самі москвофіли не існували би, як якийсьбудь чинник, ко-либ не політичні комбінації.

І навіщо тут бавитися в „аполітичних“ кнринжників?!

Успіхи Марії Сокол у Берліні.

З німецької преси довідуємось, що наша співачка Марія Сокол почала 1-го листопада гостинні виступи у відомому берлінському „Вінтергартені“. Це великий театр на більш 2000 місць; у його програмі виступають майже виключно світові „атракції“. Із співаків виступали там м. і. такі як Джілі, Тавбер, Вера Шварц і ін.

Подаємо кілька уривків із німецької преси „Берлінер Цайтунг ам Міттаг“, найбільше поширений берлінський щоденник пише:

„...Повед цією програмою думав чудовий голос: Марія Сокол співає Верді й Ріх. Штравса. Вона співає їх з найвищою віртуозністю та одночасно: спокійно, достойно й шляхотно...“ „12-Ур-Блят“ пише: „...Виступ М. С. треба розглядати з погляду великого, глибокого мистецтва: як її металічний голос, так і музикальна культура і техніка виконання захоплюють у рівній мірі“. „Дай-че Альгемайне Цайтунг“: „...Хвалили виступу М. С. — це правдивий музикальний бенкет...“ „Берсе-Цайтунг“: „...М. С. здобуває з місця берлінську публіку своїм вишляваним голосом і тонкістю виконання...“ „Дай-че Цайтунг“: „...М. С. розпоряджає голосом, з яким сьогодні рідко-котрий другий може ринятися...“

НАЙПЕВНІША ЛЬОКАТА ГРОША У ПОЗИЦІЇ РІДНОЇ ШКОЛИ. КОЖНА ПОЗИЧКА 25 ЗОЛ.

Користайте з нагоди!

З приводу створення курсів ручних робіт філією „Союзу Українок“ у Львові.

Як довідуємось із заінтересованих кругів, львівська філія „Союзу Українок“ улаштувала і надалі улаштовуватиме 3-місячні курси робіт трикотарських, шиття рукавичок та модерного коронкарства. Справа на перший погляд видавалася дуже проста і зайво було б забирати голос на цю тему, якщоб наше жіноцтво хотіло цією справою шире поцікавитися.

Під нинішню пору загальної кризи і безробіття старається товариство дати змогу новим заробітцям нашому жіноцтву, що сидить здебільша дома, ждучи терпеливо на посади. От хочби й трикотарство. Скільки то наших безробітних панночок могло б заробити собі тепер у зимовому сезоні роботою рукавичок, светерів, модерних пультів! Скільки то з них могло б по скінченні курсу виїхати на село, звідки раз-ураз чуємо голоси, щоб йому прислати вчительку, яка навчила б дівчат ручних робіт, а молодичі „заварили щось по людськи!“ Не потрібно до цього скінчення кількох факультів, треба тільки вміти заговорити до простого жіноцтва, порадити йому в його простих потребах — і „посада“ готова.

Мимоволі приходить думка, чому наше безробітне жіноцтво так мало цікавиться справами власної нездолі, чому не шукаємо нових доріг, нових виглядів на будуче, чому не стараємось створити собі можливості прожитку?

Кожне село — це місце, де може знайти „посаду“ інтелігентна людина, а спеціально жінка. Село дуже радо прохарчує і дасть заробіток жінці, що прийде з простим серцем і головою повною ріжних порад, наук, яка захоче знання, набути в місті, передати по простому для його вижитку. Передаючи фахові знання, робимо також велике суспільне діло. бо, підіймаємо село на вищий культурний рівень і закладаємо підвалини під домашній промисл. Трикотарство, коронкарство — це ділянки до-тепер на селі незнані і завдя своїй продукційній дешевості можуть мати великі успіхи.

Оних кілька слів милаю під увагу всім заінтересованим.

О. Г.

ЛИСТОПАД — МІСЯЦЬ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ! Кожний українець обов'язаний в цьому місяці зложити дрібну жертву на допомогу українським інвалідам.

РЕГЕНТ ГОРТІ УСТУПИТЬ?

ПАРИЖ, 13. 11. ПАТ. „Ля Прес“ повідомляє, що теперішній регент Мадричини Горті уступить уже 18. листопада ц. р. Його наслідником буде Альфонс Габсбург.

Один з присутніх.

СВЯТА 1-ого ЛИСТОПАДА.

УЖГОРОД.

В четвер, 1. листопада ц. р. відбулося в Ужгороді традиційне свято. Рано відправлено в катедральній церкві богослуження з панахидою за упокій покійних борців за волю України, поплудні на цвинтарі панахиди на стрілецьких могилах, а ввечері відбулася святкова академія, в городському театрі. В програмі академії була промова надрадикала д-ра Д. Стахури, соля: сопрано п-ні М. Кукучукової, фортепіанове п-ні М. Задор, бандура інж. Куриленка, хор українських стрільців, літчий хор і хор „Бандуриста“ та деклямації. Хором диригував інж. Д. Петрівський.

Масові арештування у Варшаві.

ВАРШАВА, 13. 11. ПАТ. Поліція перевела вночі в поліцейські в'язниці розв'язану організацію т. зв. О. Н. Р. і забрала кілька тисяч примірників нелегальної газети п. н. „Нова Штафета“ та велику кількість листочок. Арештували кількості осіб.

Новий уряд в Єгипті.

ЛЬОНДОН, 13. 11. ПАТ. Криза в єгипетському уряді закінчилася. За порадою шефа кабінету Зівера Паші король Фуад доручив створити Несімові Паші новий уряд. Несім Паша є за співпрацю з В. Британією та опозиційною партією Вафд.

Великий вибух пороху.

САН ФРАНЦИСКО, 13. 11. ПАТ. У копальні на острові Катіліна з архіпелагу Соломона вибухло 7.500 фунтів пороху під час перевантажування з бляшанок до мішків. 7 робітників убитих, двох тяжко ранених. Один з робітників з горючим убранням скочив до моря і таким чином врятувався.

11-літній король вертається до Англії.

ЗМІНА КОНСТИТУЦІЇ В ЮГОСЛАВІЇ.

ЛЬОНДОН, 13. XI. ПАТ. Преса повідомляє з Бідгороду, що там планують зміну конституції, яка вможливила би 11-літньому королю Петрові вернутися до Англії, щоб далі вчитися в англійських школах.

Впала комуністична станиця.

ШАНГАЙ, ПАТ. Згідно з вірогідними відомостями після 6-літніх боїв впала комуністична станиця у верхньохайській частині середнього Китаю. Це столиця комуністичної китайської держави Джуїхун у провінції Кіань-Сін, яку недавно одобуло Чан-Кай-Шекове військо. Розбиті війська уступають у безладі до провінції Гунан і Кван-Тунь. Перемогу над комуністичною державою треба приписати новітнім методам боротьби, а саме, що урядові війська користувалися летунськими атаками та бомбардуваннями.

Величезні зловживання.

РУЕН, 13. 11. ПАТ. Поліція арештувала 5 осіб, між ними директора і касірку уряду публичних робіт у Руен за великі зловживання. Арештовані за 10 років програвували 100 мільйонів франків на шкоду державі.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ

— У Македонії викрила поліція трупи коло 100 осіб, яких вбили на приказ македонської революційної організації. Між збитими є трупи жінок і дітей.

— У Генуї італійська поліція арештувала хорвата д-ра Міле Вудака на домагання французької влади під закидом участі в убивстві короля Олександра.

— У Берліні кружляють поговори, що міністр рейхсверу ген. Бльомберг уступить. Його наслідником буде ген. Райхенау або ген. Фріч.

— У Мексику військо застрілило 8-ох повстанців, між ними ген. Гарсія.

— В Іспанії уряд скасував цензуру преси.

— Бельгійський уряд подається до димісії.

— Швеція, Голандія та Італія задумують вивести кліринговий договір з Німеччиною.

— В Аттіасо у Мексику дійшло до стрілянини між двома ворогуючими зі собою групами робітників. Один робітник убитий, багато ранених.

Закупно грамоти на позичку Рідній Школі по 25 зол. це так, як вкладка в банку. Ви вже закупили?

3 природи й техніки.

НОВЕ ЧИСЛО „ТЕХНІЧНИХ ВІСТЕЙ“.

На зміст 4. і 5. числа органу „Українського Технічного Товариства“ складаються статті проф. інж. Л. Грабінни про фотограметрію у Чехії, Словаччині та Закарпатті і доц. інж. Миколи Зайцева: „До питання стандартизації метод визначення загального тиску в мпн“, список публікацій (10) членів товариства, 4 рецензії чужомовних книжок, список технічних українців, технічно-господарський огляд і звідомлення „Українського Технічного Товариства“.

На увагу заслуговує список нових технічних книжок з різних ділянок, які можуть придатися кожному інженірові для поглиблення знання.

ЗАПОВІДНИКИ НА ЛЕМКІВШИНІ.

У лісах, що належать до маєтку Шляхтова-Щавиця гр. А. Стадніцького повстали два нові заповідники, а саме у місцевостях „Гулина“ і „Каче“. Обидва заповідники це гірські ліси, що ростуть на стрімких схилах над Дунайцем. Ці ліси представляють високу наукову і краєвидну цінність тим більше, що вони położeni біля відомої кліматичної місцевості Шавиці. Поверхня обох заповідників рівна 52 гектарам.

Третій заповідник повстає у східній Лемківщині, а саме у посілости гр. Ст. Потоцького у Романівці під Дунайцем (Самічин). Річ у лісі, що зсунувся з гір у долину, де затопила його глибока вода.

РАДІОАКТИВНІ ДЖЕРЕЛА НА ВОЛИНІ.

Заходами Державного Геологічного Інституту змряно встановити радіоактивність джерел у долині Стуча, які буть з гранітових скель. Їх радіоактивність доходить до 31 одиниць Махого у селі Маренін та до 26 одиниць Махого у Заставі (гміна Любіволь).

Зате не підтвердилися вісті про сильні радіоактивні джерела в околиці Хорова-Острога.

ДОСЛІДИ НАД ГРЕНЛЯНДІЄЮ.

Американський місячник „Національний Географічний Магазин“ приносить цікаве справоздання пані Ліндберг з лету панства Ліндбергів над північним Атлантиком.

Як відомо, панство Ліндберги вилетіли з Нового Йорку через Лабрадор до Гренляндії, звідси до Ісландії, Англії та Москви. Відтак перелетів-

Діабетики! Вироблені на незрівнянній сировині поручаємо пружні тісточки, цукорляди, торти, дієтичні, вільні від сахарину, „LEBROSE“, Львів, Сикстуска ч. 31, Телефон 35-60. 360 1-10

ши над Європою і Мароком дісталися вони до Даккар на західній березі Африки, перелетіли до Бразилії і через Гуану, Гаїті себто Гіспанію, Кубу вернули до Нового Йорку. На увагу заслуговує гренляндський відтиск лету Ліндберга. А саме вони перелетіли Гренляндію двічі, один раз серединою острова, другий раз більше на півдні. Під час лету зловж східного берега острова побачили вони теж над фьордом Канглердлюсуак, що його недавно відкрила британська експедиція під керівництвом незабутнього Ваткінса, високі гори. Висоту цих гір оцінюють панство Ліндберги на 12.00 стп, себто коло 3700 метрів. Отже було б не найвищі гори з відомих досі гір на північному острові. Досі уважали найвищим шпилем Гренляндії Мавит Форель, на 3200 метрів високу гору теж на східному березі острова.

ЕКСПЕДИЦІЯ ДО ОСТРОВА ІЛЬСМЕР.

Оксфордський університет організував цього року англійську експедицію до острова Ільсмер з архіпелагу Франкліна (90. ступінь півн. геогр. ширини на північ від Канади). Ведуть цю експедицію Е. Шеклетон, син відомого антарктичного подорожника, та д-р Н. Гемфріс. Завданням цієї експедиції є перейти гори Зедленних Степів, дістатися до північної частини острова, званої краєм Гравта (83. ст. півн. геогр. ширини), основною розвідати цей край та знайти місця відповідні на зетовища для майбутньої летунської комунікації у цих сторонах.

Експедиція виїхала з Лондону при кінці липня. Перезимує вона на острові, а пізніше в 1935. р. розпочне свою головну атаку на північ. За рік експедиція хоче повернути до Англії.

ЩО ТАКЕ АНТИЛЯРВАЛЬ?

Італійський професор Альберто Міссіролі відкрив недавно новий знаменитий засіб проти комарів, що під час укушення вводять до людської крові зарази маларії. Цей засіб називає Міссіролі антилярвалем. Ї він значно дешевший від досі уживаних засобів, а також значно успішніший. Річ у тому, що новий засіб убиває потовно личинки комарів, як вони ще пробувають у багновій воді тоді, коли давні засоби убивали лише переоблажених комарів. Проба, доведена а

новим засобом, виказали, що антилярваль нешкідливий для риб. За поборюванням маларії при допомозі антилярвалю має висловитися тей Муссоліні.

БОРІТЬБА З ЖОВТОЮ ГАРЯЧКОЮ.

Генеральний губернатор французької африканської колонії Тунісії заповів примусове щиплення усієї людності новим серумом проти жовтої гарячки. А саме проф. Ніколь, директор інституту Пастера в Тунісі, викрив успішне серум проти жовтої гарячки. Про свої успіхи у щипленні реферував проф. Ніколь на засіданні академії наук у Парижі. З його справоздання виходить, що досі захищали з успіхом нове серум аж з тисячам людей.

ПОВОРОТ МІЖНАРОДНОЇ ЕКСПЕДИЦІЇ З ГІМАЛАЙ.

З Гімалай повернули безавно учасники міжнародної експедиції, що вибралася туди під керівництвом проф. д-ра Діренфурта. Особом експедиції слід уважати те, що Діренфурт, його жінка та двоє німців з Міхену: Б. Гехст та Г. Ерлс-вільдзіли на найвищий шпиль масиву Гім Мері Пік (7775 метрів). На цій шпилі пробували згадані учасники з чверти години. Зате приступ на Гім Пік (8068 метрів) покінчився невдачею тому, що не було відповідних осей.

ТУНЕЛЬ ПІД РІКОЮ МЕРСЕЙ.

У липні ц. р. передав англійський король до публичного вжитку підводний тунель під рікою Мерсей, який лучить два, положені по протилежних берегах цієї ріки міста: Ліверпуль і Біркенгед. А саме Ліверпуль, друга щодо авачіння пристань Великої Британії, не мала досі безпосереднього дорожнього з'єднання з Біркенгед, що розложилось на протилежній березі широким на півтора кілометра устя ріки Мерсей, а через те й з лізостровом Біррель, улюбленим прогульковим місцем ліверпульців. Комунікацію підтримували тільки пороми та електрична залізниця, що їздила своїм власним догом на 1.6 км. тунелем. Зате перший дорожній міст над рікою знаходиться щойно 20 кілометрів далше рікою вгору.

1922. р. зложено спеціальний комітет, який доручив трьом відомим англійським інженірам видати опінію у справі будови моста над рікою або тунелю під рікою Мерсей. Фахівці заявилися за тунелем. І дійсно у грудні 1925. р. розпочалася будова тунелю, яка тривала повних 8 і пів років. Власниками будови є міста Ліверпуль і Біркенгед. Будова коштувала більше ніж 7 мільйонів фунтів (приблизно 18 мільйонів золотих), а цього правительством зокрило 2 і пів мільйона фунтів, а решта має бути покрита підвищеною податків та оплатою за переїзд тунелем.

Тунель виходить в обох містах на найбільш оживлені частини міста. Крім цього тунель ділиться в обох містах на дві частини. Ці побічні тунелі ведуть до портів ділянок обох міст. Частина тунелю, що знаходиться справді під рікою довга на 1153 метрів, підкрита дошкина голяного тунелю рівна 3432 метрів, обох відгалужень 1200 м. так, що довжина цілої підземної будови рівна 4632 метрів, себто за кожний метр тунелю заплачено приблизно 35 тисяч золотих. Найближче місце тунелю знаходиться недалеко ліверпульського берега: коло лежить 52 метрів нижче середнього рівня води.

Цілий тунель це незначна рура, зложена із знітованих верстенів з литого заліза. Сегменти цих перестав вилонено внутрі бетоном. На це дали ще верству цементу, відтак верству бітуменової емульсії, на це верству гіпсу та політуру. Між скалу і металеву руру впохпували цемент з піском. Промір головного тунелю рівний 13.42 метрів, промір бічних тунелів рівний 8.08 м. За годину може переїхати тунелем 4150 авт. Зате ні ніхотини ні кінним задирягам во вільно користати з тунелю.

Під час будови тунелю звернули спеціальну увагу на вентиляцію тунелю. Ї завданням є не тільки усунути з тунелю зужиті газ автомобілів, але теж запобігти поширюванню епид. пожежі бензину. В тій цілі вбудовано 6 додаткових вентиляційних будинок. Приміщені у цих вентилятори помпують постійно свіже повітря до каналів, що знаходяться під Ільсмер тунелем, та висасують зужите повітря з тунелю. Ці вентилятори можуть дати 71 тисяч шестистійняних метрів свіжого повітря на мінуту. Швидкість вентиляції залежить від автоматів, що записують у різних частинах тунелю кількість окису вугляка у повітрі. Усіми машинами та уладженнями тунель кермує тільки один урядник, що порозумівається телефонічно з контролерами, розставленими у різних місцях тунелю. Цей урядник має змогу ствердити моментально при допомозі реєстраційного апарату скількість авт у тунелі. Щоби запобігти несподіванкам, 2160 електричних жарівок тунелю побирає електричний струм з 4 віжних джерел.

А. Л.

Парадокс і сміх. Нині в середу 14. XI. 1934. Пекло навиворіт у Великій Театрі. Г. Б. Шов „Людина і Надлюдина“ комедія в 4-х діях. — Найпопулярніший драматург світа говорить про взаємини двох політ!

Нема страху! Нині у Театрі Ріжнородностей. Якщо хто трісне цілий вечір вибухи сміху, зі сміху, бо є на забаву якої мало, салі лікарі! бо дають „Під примусовою управою“ фарса в 3 діях Арнольда і Баха.

НОВИНКИ

— Василь Гресак, веде далі свою кравецьку робітню, при вул. Сикстуській ч. 23. у подвір'ї 323 16-7 III. Сходи I. пов.

— Відомлення студентської анкети. Тому, що городське староство відмовило згоди на студентську анкету в неділю 11. п. м., анкета відбудеться в найближчу неділю, т. є 18. п. м. в тому самому часі та з такою самою програмою.

— Курси робіт трикотарських, шити рукавичок і модернаго коронкарства улаштує Філія Союзу Українок. Вписи щоденно від год. 10—1. рано в домі вул. Підвалля ч. 7, I.

— Новий костел побудовано в селі Підгородцях біля Скольного. На основі архієпископально го схематизму вперед двох літ у Підгородцях не кругло 2.370 мешканців живе 36 латинників. Посвячення костела відбудеться в найближчому часі.

— Контроль цін вугля. Оголошено розпорядок міністра промислу й торгівлі з дня 2. п. м. в справі контролю цін вугля при продажі на краєвий і заграничний ринок. Контролю виконує міністерство при допомозі виділеваних контролів. Всі копальні вугля мають до 15. кожного місяця вислати міністерству промислу й торгівлі виказ проданого вугля в попередньому місяці з поділом на вуголь проданий безпосередньо копальною та її торговельними організаціями. Кошти контролю устійлено у висоті 3/4 сотника від кожної тони вугля, проданої на внутрішньому ринку. Оплачують їх копальні або торговельні організації.

— Щоби дати змогу кожному купити мужеську гардеробу, як убрання, плаща, раглану, рішила фірма Віттельс, Львів, Руговського 7, напроти катедрі, дати кредит довгорочний, але в таких цінах, за які продає товари за готівку. 20/80 — ?

— Зимові шкільні ферії. Не зважаючи на різні заходи в справі зміни речинців шкільних ферій, міністерство освіти рішило здержати до теперішньої речинці у всьомодному та середньому шкільництві. Подібно як торік зимова перерва в науці триватиме від 22. грудня до 15. січня. Молодь має використати ці ферії на зимові спорти.

— Почтові посилки за посвідкою відбору. В останньому часі введено зворотні посвідки відбору при порученнях і цінних листах, почтових і телеграфічних переказах та при почках. В адресах тих посилок треба дописати слова: „До рук власних“.

— Нові приписи про порядок на залізницях. Міністерство комунікацій видалило розпорядок, що нормує порядок на залізницях. На основі тих приписів подорожним після сигналу відіздугу не вільно всідати до потягу. Не вільно теж всідати або висідати, коли потяг у руху. Мужчинам понад 10 літ не вільно займати місця в переділах для жінок навіть за їх дозволом. В переділах для жінок і некурців не вільно курити навіть за дозволом співподорожних. З вагонів не вільно викидати предметів, що могли би зробити комусь шкоду на здоров'ї або матеріальну втрату. На залізничному терені не вільно без уповажнення робити фотографічних і фільмових знімків з винятком знімків осіб, що знаходяться на пероні або в потязі, що стоїть при пероні. Переходити, переїздити і переганяти звірять крізь залізничний шлях вільно тільки у призначених до того місцях і то в часі, коли вони не замкнені або не зближається потяг. Вступ на залізничні шляхи дозволений тільки залізничникам або особам, яких розпорядок окремо означає. Особи, яких поведіння не відповідає приписам залізничного правилника, можуть усунути із ждальні та інших стаціонарних приміщень. Вводити пси і ровери до ждальні і стаціонарних ресторанів або курити в ждальнях можна заборонити. Органам охорони залізниць прислугоє право накладати гризми шляхом наложеного карного наказу на кожного, хто порушує залізничні приписи.

— Будова електричної сітки в Бродях. Управа м. Броди приступила до будови електричної сітки високої напруги з Бродів до Радивилова. Метою цієї акції є зелектрифікувати не лише Радивилів, а й ряд громад у дубенському повіті.

— Вимушення чи клевета. Перед станіславівським городським судом стану заступник начальника скарбового уряду акциз і державних монополій, референдар Ян Регнер. Зізнано йому, що як скарбовий інспектор зажадав від підчиненого ревідента Трелі суми 500 зол. під загрозою, що перенесе його до Станіславова до Калуща. Коли Трелі не хотів зложити дома-

Наші музичні болячки.

ДОБРОДІЙНІ КОНЦЕРТИ.

Маємо дуже багато і дуже різних болячок. На кожному полі, у кожній ділянці. Про них говоримо, пишемо, дискутуємо. Тільки „на музичному фронті“ ніби „без змін“. Тут чи там вископиться якась академія, ювілей, іксліття якоїсь установи чи інше „народне свято“ і все це з обов'язковою „концертною частиною“, яка здебільша має стільки спільного з даним „підприємством“, скільки китайська філософія з мизурорічним снігом.

Випитки рідкі; як приміром цьогорічна академія Союзу Укр. Адвокатів. Часом чуємо про „концерт“ для вшанування пам'яті такого-то (подумайте музики? ні!) — поета, часом навіть громадського чи іншого діяча. Тв найчастіше чуємо про „концерти“ на таку чи іншу „добродійну“ ціль якогось товариства, яке потребує грошей, — отже „улаштує“ концерт. Це — на думку даного товариства — найпевніше й найдешевше. Салю воно „повинно“ дістати задушно і виконавці „мусять“ виступати теж задушно, бо ж ціль концерту така висока, що ніхто не сміє відмовитися! А публіка буде мусіти приїти. Щоби не прийшла на концерт на „таку“ ціль? Неможливе! Виключене! Вправді недавно подібний концерт якогось іншого кружка „випав слабо“ (мало що не доплатили!), але це щось зовсім інше! „Іх“ товариству таке не може трапитися!

Але трапляється це й „Іх“ товариству. В результаті жаль до публіки, яка давно перестала зворушуватися не тільки добродійними гаслами, але навіть добродійними концертами. Те саме з іншими концертами. Для вшанування пам'яті, з нагоди ювілею чи іншої „оказії“.

Чому? — питаєте.

Відповіді недека. Тому, зачнемо — як кажуть наші селяни — „з кінце“ та поставимо питання: Як виглядають такі концерти, як концерти? Відповідь на те питання дали чи вже викине публіка перестав ходити на ті зборища з т. зв. музичними продукціями, які разом взяті або взагалі не є ніяким концертом, або поганим. Навіть тоді, коли поодинокі точки окремих виконавців можуть бути дійсно концертні. Подібно як те, що прегарні локерові чоботи, червона краватка і фрак — ніколи не творять гарного одягу.

ЯК ОРГАНІЗУЮТЬ У НАС КОНЦЕРТИ.

Знову насувається питання, чому навіть ці добрі виконавці допускають до так зложених програм? В тім то й річ, що в більшості випадків саме виконавці не мають великого голосу в цій справі, бо до них майже ніколи не звертається, щоби вони склали програму, тільки їх просять „виступити з (одною чи кількома) точками“. От вони і йдуть на естраду „з точками“, підібраними кимсь, бо все одно нема чогось „сидитись“, бо й найкраща річ мусить пропасти серед „торговлі змішаними товарами“ — як називають музику такі збірні концерти. І мабуть мають рацію... До цього додаймо ще й матеріальну сторіжку справи. Аранжери і відвідувачі тих (добродійних чи взагалі) концертів, на яких виконавці виступають без заплати, — дуже часто не адяють собі справи з того, що такий дарований виступ обходиться артистці подвійно, а то й потрібного дорого. До праці над собою для даного виступу треба ще додати ефективні грошові видатки, такі як поправу, доповнення чи відвішення одягу, необхідні дрібні подарки, що дає часом цілком поважну суму, головню у жінок.

Не порушую тут справи, такби сказати амортизації капіталу витраченого на довголітне дуже коштовне навчання музики. Про це ніхто з наших артистів навіть не мріє! Одиноким формою цієї амортизації витраченого капіталу є майже виключно педагогічна діяльність наших артистів. Жити з виступів — це поки що неможливо і в наших обставинах цілком нереальна мрія! Але до одного мають наші виконавці вільні оправдану претензію: щоби наша суспільність здавала собі ясно справу, що заспівуювати свій музичний голод більш-менше примусовою появою артистів на одній чи двох „добродійних концертах“ це не тільки негідне назви „інтелігента“, але це такий самообман, що може фатально відбитись на загальному рівні нашого життя. з якого ніяк не можна відсунути музику.

Але ту добру, плекану, розвивану музику, музикантство. Ту музику, яку у всіх культурних народів вважають за один із найважливіших чинників духовного життя і яка навіть є обов'язковим предметом навчання в школі.

НЕ ТАК, ЯК У СВІТІ.

Ми маємо надто малий (майже ніякий) вплив на школу. Багато культурних станиць розвивається кволо через причини від нас не все залежні. І треба дійсно дивуватися, що одинокі діячки нашого життя, музику, на якій ще тяжить рука, яка радо загальмувала усіх нас про яв нашого життя, що ми ту одинокі діячку, так мало використовуємо як засіб самозбереження! Наші дійсні концерти світять пустками. В результаті їх чимраз менше, бо виконавці не асиль покривати постійні недобори. Наші музичні товариства сплять сном блаженних. Іх виділи є тої думки, що „вести“ музичні школи при них це зовсім досить для їх діяльності. При чому не рідко ця діяльність зводиться до повсякчасного зазначування ролі „працевдавця“ супроти кваліфікованих фахівців-музик, яким, як працевдавцям-чителям нерідко відмовляють можливості якогонебудь впливу не тільки на загальне музичне життя, але навіть впливу на хід і розвиток навчання. Тимчасом, через повний застій у розвитку й пропаганді самого музичного життя, паде фреквенція в тих самих школах, якими вони так „піклуються“... Наші співачі товариства (якщо ще взагалі живуть!) тупцюють на місці. З одного боку кричать, що „нема що співати“, а з другого боку у наших композиторів лежать стирти невиконуваних, або мало виконуваних творів. Просто несамовито вражає факт, що один з наших чільних композиторів (д-р Зиновій Лисько) не дікався ніодного виконання якогонебудь свого хорального твору, хоча живе від ряду літ між нами!

ХАРАКТЕРИСТИЧНІ ПОДРОБИЩ.

Брак фахових, за свою важку працю хоч мінімально винагороджуваних диригентів, робить із членів хору „людей безчережно доброї волі та шляхотної охоти“, нерідко мучеників, яких не вчать, а яким обивають поодинокі твори доти в голову, що їм це все осточортіє. Не диво! І та найкраща річ, коли її повторювати безконечно — набридло. Тому так часто чуємо голоси: давайте щось такого, що ми могли би зразу заспівати, щось лекшого. І тоді, разом з „диригентом“ (який вже не мусить навчати річи, якої або сам не простудіював, або якої він просто не розуміє, або до неї якслід не підготувався!) — тоді всі разом вертаються до літератури з „давню минулих часів“ і — дивуються, що люди або взагалі не йдуть на такий концерт, або, коли вже прийшли, то балакають „собою“. Коли їм звернути увагу на те, що перешкоджають іншим слухачам, вони назиряду обурюються на негактовність... тих, хто прийшов на концерт слухати музику, а не на балаки чи на цукорки. Наш славний співак М. Менцінський розповідав раз про одне місто: „Як я співав голосно — публіка говорила теж голосно, а коли я співав тихо — публіка теж тихонько балакала. Дуже музикальне місто!“

Може таких цілих міст у нас вже нема, але поодиноких таких „музикальних“ людей наведемо ще нині дуже багато.

Чому я про це все розбалакався? Чи на те, щоби відібрати людям решту охоти до музики? Щоби до краю зневірити їх в їх починках? Ні!

Д-р Нестор Нижанківський.

(Докінчення буде.)

Заборона походів і маціфестацій у Франції.

ПАРИЖ, 13. 11. ПАТ. Рада міністрів затвердила зміст заяви уряду, яку відчитав у парламенті. Марш. Петена призначили членом Найвищої Ради Народної Оборони і комітету, якого завданням координувати народну оборону. На засіданні ради міністрів рішено заборонити ажд відкритий всі походи і маціфестації у Франції. Уряд буде домагатися від палати послів, щоби всі свої засідання присвятила бюджетові.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0.80
(з поштовою пересилкою
0.95 зол.).Хто надішле належність складанкою П. К. О. 574-080
тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Ді-
ла“, — Львів, Ринок ч. 10.

ганого окупі, дістався справді до Калуша на гіршу посаду. Після кількох днів побуту в Калуші зголосився у нього якийсь чоловік і за-
явив йому, що як зложити грошеву суму, якої
домогався Регнер, то вернеться до Станисла-
вова. Треля повідомив про це скарбову владу
у Львові, яка розвела в цій справі докознення.
Тоді Регнер заскаржив Трелю за клевету, одна-
че суд припинив справу проти Треля, а тоді про-
куратор вніс проти Регнера обвинувачення. Пі-
сля переслухання обвинуваченого справу пере-
дано окружному суду.

— 3 Березі Картуської вернувся 2. листопа-
да Василь Крохмалюк із Зборівщини.

— Велика пожежа. В селі Романівці пов. Ра-
дехів вибухла наслідком необережності з вог-
нем пожежа в загороді Семка Бойка. Вогонь
перекинувся на сусідні будинки, наслідком чого
погоріло 12 господарств. Будинки були обезпе-
чені.

— Злодій сам віддав футро. Як ми вже пові-
домляли, львівська поліція звернула тернопіль-
ському вояводи Марушевському футро, яке йо-
му вкрали біля гот. Жоржа у Львові. Справа ця
представляється так, що до слідчого виділу
привіз це футро фякер Йос. Белер. Він зізнав,
що якийсь чоловік на вул. Крашевського дав
йому клунок і сказав відставити до слідчого
виділу, за що згори заплатив йому 2 зол. По
отворенні клунок показалося, що то футро во-
води. Белера арештували аж до в'яснення
справи, бо його сконфронтують зі злодіями,
щоб пізнав, від кого дістав футро.

— Львівська хроніка. Англієцького віцеконзу-
ля Айттіа при вул. Потоцького обікрали зло-
дишки, забравши більшу кількість гардероби.
Одного із злодіїв, В. Юрковського, арештова-
но на Вулиці, як ніс украдене дамське футро та
білія. — При вул. Тереса ч. 26 в сутеринах за-
чадилася родина робітника Василя Романова. —
Дрогерію В. Ліпера при вул. Сапіги ч. 65 обі-
крали злодії, забравши товари вартості 1.500
зол. — Швець Кида від кількох тижнів виби-
вав шиби шевцеві Володиславові Дикому, а на
стіні залишав різні написи з лайкою.

— Краєва хроніка. До крамниці Народної
Торгові у Перемишлі вломився злодій, розби-
ти скляку і вкрали кількості золотих. — У „рим-
ській“ купальні в Станиславові вибух збірник
нафти. Полум'я охопило 60-літнього робітника
Василя Бадя, який серед страшних мук згорів.
Вибух викликав переполох серед мешканців. —
До комори Онофра Ноганди з Юськовичев пов.
Бібрка закрався вночі Василь Голосовський, а
коли господар хотів його придержати, відрізав
йому ножем палець й частку руки. — У Станисла-
вові приватний службовець із Глини Ів. Грегора-
шук поранив кинжалом свою жінку, яка його
покинула, а живе із станиславівським проми-
словцем. Грегорашука арештували.

— Студент-вломник. Станиславівська поліція
арештувала Станислава Юштада зі Львова, був-
шого студента техніки в Митвайді в Голландії.
Юштад тому кілька літ виконав влом до бюро
львівської політехіки й за це відсидів у в'язни-
ці. Як вийшов із в'язниці став міжнародним ка-
совим злодієм. Засуджували Юштада по черзі
суди в Відні, Чернівцях і Варшаві. На днях Юш-
тад приїхав до Станиславова й тут вломився до
бюра греко-кат. єпископства та до хати багато-
го промисловця Гольдштайна. В єпископській
касі не найшов грошей зовсім, а при вломі до
Гольдштайна Юштада арештували.

— Продавали людям стерво. Перед трибуна-
лом окружного суду в Станиславові стали
оглядач худоби з Вовчинець Веретка і торго-

ці мяса Михайло та Ілько Дебенко, що пуска-
ли до консумції стерво. Веретка значив урядо-
ве мясо, що походило зі здохлого вепра, не
оглянувши його перед убоєм, і признавав його
пригожим до консумції, а Кашуба і Дебенко,
які намовили оглядача до такого зловживання
влади, це мясо продавали. Веретка засуджено
на 2 роки в'язниці (без припинення), а нечесних
продавців по одному роковій в'язниці.

— Гр-бунки в Дрогобиччині. На дрогобич-
кого купця Ізаака Коха, що їхав 11. ц. м. до
Стебника, напав у білий день озброєний опри-
шок, що випав нагло з ліса, і наставивши до
нього револьвер, зажадав видачі грошей. Стер-
гозований купець видав 150 зол. та срібний
годинник, після чого грабіжник утік до ліса.
Сталося це на тій самій дорозі, де тому два
тижні був напад на двох урядовців „Теслу“ зі
Стебника.

— Як у повісті. В. Мартинюк, селянин з Кру-
пичева на Волині, виїмав тому чотири ро-
ки до Канади. В селі лишив молодого наречену
Н. Брецюк, прирікши їй, що возьме її до Кана-
ди, як трохи доробиться. І справді за чотири
роки Мартинюк рішився оженившись і вислав
лист, щоби приїздила. Відповіді на те довго не
було, аж недавно повідомлено Мартинюка, що
його наречена п'їмерла на червінку, яка ш-
рється в крем'яньському повіті. Ця вістка так
поділяла на Мартинюка, що він збожеволів
і його мусіли відставити до шпиталу.

— 3 Польщі. У Варшаві застрайкувало 4.000
робітників, зайнятих у перевозових бюрох, до-
магаючись обмеження часу праці до 8 годин. —
На варшавській біржі впали в курсі ціни папе-
ри, наслідком чого біржові спекулянти втрати-
ли коло мільона доларів.

— Трагічна переправа крізь Дністер. 8. ц. м.
на березі Дністра в повіті Орелі почули погра-
ничники стрілянину. Згодом причаїло до ру-
мунського берега човно, в якому була ранена
в руку жінка. Вона сказала, що разом з чолові-
ком і донькою хотіла втікти до Румунії, але по-
бачили їх совітські пограничники і почали стрі-
ляти. Чоловік і донька вискочили з човна в
воду і не знати, що з ними сталося.

— Вчив коней говорити. Поліція у Варшаві
заялася якимсь диваком, Антоном Паплев-
ським, що хотів конче навчити коня людської
мови. При науці мав змушувати над бідними
звірятами й калічив їх немилосердно. В липні
п. р. одного коня мусів передати на лікування
у ветеринарній клініці. Тепер Ліра Охорони
Звірят ствердила, що дивак покалічив другого
коня, яким теж зацікавувалася ветеринарня
клініка.

— Балет між фабричними робітниками.
Читаємо у совітській „Правді“ з 6. ц. м.: „Ро-
бітники фабрики „Укробель“ у Києві створили
балетовий гурток, що дуже сподобався робіт-
никам. У гуртку вчать танців, ритмічної гімна-
стики і пластичних рухів. Проводить вправами
артист київського театру ім. І. Франка“.

— Ріжні вістки. Повінь у Венеції залила ниж-
чу частину міста з площею св. Марка; кілька
старих башт розвалилося. — У Парижі помер
у 73 р. життя американський філософ Марк
Джемс Болдвін, кривняк англійського держав-
ного діяча. — Польський уряд має намір за-
ключити у Лондоні умову щодо позички,
щоб купувати британські товари, головню авта.

— На захід від Альжиру був землетрус: є ве-
ликі шкоди. — Німецький пароплав „Бремен“
побив світовий рекорд, переїхавши від Шербур-
гу до Нью Йорку за 4 дні 15 годин 27 хвилин. —
Американський архітект Мюс рішив вибудува-
ти у Нью Йорку шкільний готель на 9 поверхів
за ціну п'ятнадцяти міль. дол. — В японській копаль-
ні в Голькаїдо при вибуху загинуло 37 вугле-
копів.

— Що це таке декалюмен? Кожен знає добре, що
такі метр і до чого служать, знаємо це від дитини-
х літ. Згодом пізнали ми інші міри. Наприклад, коли платимо
рахунки за електричне світло знаємо, що вартість оди-
ниці електричного струму. Однак не багато осіб знає,
що це таке люмен і декалюмен. Люмен це така скіль-
кість світла, якої джерело промінює зі силою однієї свіч-

Жінки! Не цікавиться косметичною
наукою, якою є революцій-
ний МЕНАЛЬ, значить заплідити супроти себе
найідеальнішу гігієну в часі періоду, менструа-
ції і утратів. — В таких випадках передовсім
МЕНАЛЬ. Домогайтесь просекції. — Продають
аптеки, аптечні і косметичні склади, — де ме-
нона дістати тоді в Ген. Репрез. „МЕНАЛЬ“
Львів, Потоцького ч. 11 а. 379

ки на одну секунду з віддалі 1 метра на промислову по-
верхню 1 м². Декалюмен рівняється десятком люменам.
Дотепер рід жарівки оцінювали зовсім несправно скіль-
кістю зуживаного нею струму, поданого у ваттах. Кон-
сумент не тільки цікавий, скільки струму зуживає жарі-
вка, але передовсім скільки світла ця жарівка при-
шоду дає. Новий спосіб значення жарівки з декалюме-
нах, що рівночасно вказують зуживання струму у ват-
тах дозволяє на перший погляд зорієнтуватись щодо
справності жарівки. Новозасні жарівки Тунгсрам Д зва-
дають найновішому винаході у формі подвійно звини-
ного дротика дають 20 проц. більше світла як жарівки
данного типу. Таким робом бачимо ту більшу справ-
ність і економію відразу. Бо жарівки Тунгсрам Д зна-
чені в декалюменах, причому подана є також скіль-
кість зуживання струму у ваттах. Отже покупець має
змогу докладно перевірити не лише, скільки та жарівка
зуживає струму, але скільки дає вона в заміню декалюме-
нів світла. Ми повинні купувати лише такі жарівки, які
значені в декалюменах і ваттах, бо в протилежному випад-
ку не зможемо оцінити високого гатунку і економії
пропонуваної нам жарівки.

— Вже в давніх часах стверджено науково, що цукор
додає м'язам сили, зміцнює кровообіг і впливає на нер-
вову систему. Ось чому він є неocenним засобом для
зміцнення організму. Тому кожний повинен часто спо-
живати цукор в кожній формі. До цього належить пе-
редовсім будиновий порошок Д-ра Еткера, з якого при
помочі молока, масла і цукру можна прилаштувати легко
знаменитий будинок, один з найздешевших і найліпших
десертів.

Український народ! Памятай, що від Тебе за-
лежить національна свідомість наших братів на
далекому Сході і Заході, тому шли датки і да-
рові книжки на адресу Т-ва „Просвіта у Львові“.

ДИВОГЛЯДИ.

ЯК БОРОНИТИСЬ ПЕРЕД ПОТОПОМ.

У Тексасі повстала 2 тижні тому нова релі-
гійна секта. Заснував її „брат Єзекііл“, який
називає себе безсмертним пророком. Пропові-
дує він недалекий потоп. Перед потопом треба
спасатись. По американському виглядає це так:
Пророк заснував акційне товариство і продає
акції по 100 доларів. Кожний хто має таку ак-
цію, має право на місце у ковчезі. Ковчег, який
підне будувати нова секта, матиме 300 метрів;
увесь з металю і з комфортом. Електрика, цен-
тральне опівання, спільна їдальня, капличка,
навіть дансинг.

Людей у Тексасі, що бояться потопу, бага-
то. Вже розкупили акцій на 100.000 доларів.
А потоп недалеко, бо заповіли його від 19. до
26. квітня 1935. Брат Єзекііл їде на потоп у
Льоредо. Це місто на самому кордоні. Думає
пророк над тим, чи будувати другий ковчег, чи
чкурнути через кордон із капіталом. Не виклю-
чене, що скаже цей святець своїм вірним, щоби
вчилися правди.

ЧИ ШІЛЕР БУВ ГІТЛЕРІВЦЕМ?

10. ц. м. святкували у Німеччині 175-ліття
уродин Фрідріха Шілера. Святкують його
зовсім поважно) головню як автора двох творів
„Розбійників“ і „Пісні про давні“. Державні
історики літератури пробують доказати, що
Шілер був... першим націонал-соціалістом.
Більшість своїх поез написав він на чужині
теми: „Марія Стюарт“ — англійська, „Змова
Фієско“ — італійська, „Дон Карльос“ — еспа-
ньська, „Вільгельм Тель“ — протинімецька, „Де-
метріос“ — російська. Тільки „Розбійники“
рідні. І „Дзвін“, головню тоді, коли дзвонить
таким тоном, як кажуть націонал-соціалісти.

Тільки
1-80

30 Л.

коштує
великий,
ілюстрований,
інформаційний
календар

„КРИНИЦЯ“

Порт 50 сот.

ДАР

додаємо один
календар кожному
хто пришле гроші
на п'ять календа-
рів, при чому оп-
лачуємо самі пор-
то цілої посилки.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Евгенія Кислевська-Ліщинська, дружина синаєдника, ушкоджена в Бозі дня 5. XI, припинила Найсвятіші Тайни в 26 році життя. Похорони відбулись дня 7. XI в Витвиці на місцевий цвинтар. Вічна Їй Пам'ять!

Дописи.

КАЛУШ.

Новий адміністративний поділ калуського і долинянського повіту. Від близько року кружляють поговорки про новий адміністративний поділ повітів Калуш і Долина. Останніми часами повторюють, уперто поголоску, будьто би до Калуша мала бути приєднана половина долинянського повіту разом із Долиною, Рожнітозом і Перегінськом. Друга частина цього повіту враз із місцевим Болеховом приєднала до Стрия, який разом із прилученням перед кількома роками скільським повітом, став би найбільшим повітом у Галичині. У зв'язку з новим поділом перейшов би до Калуша окружний шкільний інспектор, який щойно минулого року перевели туди з Калуша (о освітності!). Та скільки в тих поголосках правди, невідомо. Зрештою — поживем...

6-тижневий ветеринарно-господарський курс у Струтині Нижньому. Спільними зусиллями філій „Сільського Господаря“ в Калуші, Районної Молочарні в Рожнітозі і Повіт. Союзу Кооператив у Калуші відкрито з початком листопада ц. р. в Струтині Нижньому 6-тижневий господарсько-ветеринарний курс для підготовки молоч. контролерів-асистентів та оглядачів худоби. На курс прибуло ок. 30 учасників, які походять із докооперативних підпріємств і гірських сіл долинянського й калуського повіту. Кожного „С. Г.“ в Струтині Нижньому потрібна відповідна мешкання для курсантів та про-

спільну кухню. На курсі викладали: їмж. Дубрівний про годівню худоби, управу дух і садіння, д-р вет. Моспанюк про гігієну домашніх тварин і контролю молочності, ревізор Паллик про ведення книг, ч. Писецький рахунки й українську мову, а п. Савчинський про молочарство.

Влом до кооператив. Минулого тижня вломилася заводи до крамниці споживчої кооператив „Воскресення“ у Станьковій, калуського повіту та загартовані заводи товари на 700 зол. Заводів досі не зловили.

Новий український лікар. У Калуші відкрив лікарську канцелярію д-р Ів. Ремешило. Буде це вже п'ятий лікар-українець у тому місті. Шкаво, що в сусідньому місті Долині нема досі нікого лікаря-українця, бо одиницький тамошний лікар-українець покинув це місто перед кількома літами мабуть через брак засобів до життя. Пунктом амбіції долинян повинно бути стягнення хоч одного лікаря-українця до свого міста та відповідна його підтримка. На брак лікарів не можемо жадуватися, а з преси довідуємося, що навіть у наших більших селах осідають молоді лікарі і там якось живуть.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Вшанування заслуг пок. д-ра Теофіла Кормоша. В неділю 28. жовтня ц. р. вшанувала перемишська громада великі заслуги д-ра Теофіла Кормоша, свого загально відомого діяча, відкриття його погруддя, догота артиста Павлуся, в саді Народного Дому, якого він був творцем. На свято зложилися: промова о. Комарницького, голови Наглярної Ради Народного Дому, який згадував заслуги д-ра Кормоша чим адміністрація Нар. Дому, хорі: жіночий перемишського „Інституту для дічат“, хлопців-гімназистів і „Перемишського Бояна“, ширший реферат про життя й заслуги д-ра Т. Кормоша від Перемишчини й всієї Галицької Землі проф. Д. Коренця та привітні, а саме: посла д-ра Вол. Загайкевича від УНДО

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ
30% знижка ціни на всілякі блаватні і новітні товари у фірмі **Галицький Магазин Новин Львів** — вул. Галицька ч. 15.

і Перемишської Землі, виголошений з питоною йому красноріччівістю, від перемишських установ і під бушного перемишського діяча д-ра Д. Стахури, Свято закінчене відспіванням національного гімну. Відбулося його в гарно обгородженій залі Нар. Дому, куди, поблизьки міня, має відтепер служити виключно народним цілям. Публика виповнила цілу залу, а батили ми між нею побіч представників усіх кол перемишського громадянства та кож делегатів львівських установ а особіх сенатора д-ра Степана Федаса, сенатора Юліана Павликовського і посла Остава Луцького. В святі взяли участь ближча і дальша родня Покійного, зокрема вдова Покійника п-ї Олександра Кормоша і його брат та докооперативний співробітник, о. Омелін Кормош.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Іван Горинівський: „СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ“. Історична картина з життя львівського братства в ХVІІ в. Львів, 1934. Накладом Г-на „Просвіта“. Стр. 100. Форм. 8-о.

Klaudjusz Hrabuk: NOWE DROGI W POLITYCE NA RODOWEJ. Lwów—Warszawa 1934. Str. 112. 16-о.

ЖУРНАЛИ.

„НІВА“, часопис присвячений церковним і суспільним справам. Рік ХХІХ, ч. 10, Львів, жовтень 1934
„ВОНА СКИБА“, вісник філій „Сільського Господаря“ в Луцьку. Рік II, ч. 10.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення платити не відносно

Театри.

Великий Миський Театр.
Середа, 14. XI. год. 7:30 веч. „Чоловік і надчоловік“.
Четвер, 15. XI. год. 7:30 веч. „Чоловік і надчоловік“. Абонемент або неважний.
Театр Рівногородностей.
Середа, 14. XI. год. 7:30 веч. „Під прикусною управою“.
Четвер, 15. XI. год. 7:30 веч. „Під прикусною управою“.

Кіно.

АПОЛЬО: Друга частина „Нуждарія“ „Париж у вогні“.
АГЛІАНТИК: „Маскарада“.
ВАНДА: „Ярмарок кохання“, „Чудотворець“.
ГРАЖИНА: „Марія“ (Анна Белл), „Прибула“.
КАСІНО: „Танок кохання“.
КОЛІСЕЙ: „Танцюю істка з Шикаго“ ревія „Пекло“.
КОПЕРНИК: „Весняна парада“ (Франціска Галь).
МАРУСЕНЬКА: „Весняна парада“ (Франціска Галь), ревія: „Веселий пол“.
МІРАЖ: „Джамі Гергард“, „Що раз вище“ (Гарольд Льюїс).
МУЗА: „Кіт і скрипка“, „Кохав, любив, шанув“.
ПАЛЯС: „Що мій чоловік робить у вогні“.
ПАН: „Царські лави“ (Лео Слезак) і ревія „Гуляй душа“.
ПАСАЖ: „Новітній Робінзон“ і ревія.
РАЙ: „Чи Людина не дієшня“.
СВІТ: „Кодіб і мал мідон“, „Тайна чиринія“.
СОНЦЕ: „Дівка з гір“ і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Передмістя“ і ревія „В селі небі“.
УТІХА: „Жінка під контролею“ та ревія.
ХІМЕРА: „Із Експозиції цілує“ (Джам. Гейнор, Анрі Гара).

Закордонне радіо.

Середа, 14. лютого 1934.
Відень (506,8) 17:03 Сучасна музика, 22:10 Концерт, Кошніці (259,1) 13:35, 17:05 Анд. для закарпаття, Мор. Острава (260,5) 18:20 Гармонія, Прага (470,2) 10:15 17:35 Концерт, 11:05 Сальон. музика, 20:05 Спін, Париж (1648) 13:30, 21:00 Концерт, Мадрид (274) 19:00 Спін, Рига (514,6) 17:40 Лотиські пісні, Берлін (356,7) 12:05 Популярна музика, 16:00 Концерт, 21:00 Симфонія ч. 2. А. Брікнера, Франкфурт (251) 15:15 Пісні, Ляйпціг (352,2) 18:00 Камер. муз., Мінхен (405,4) 14:20 Солісти Москва (1724) ВЗСПС (747) 16:30 Солісти музика (Україна) Опера Чіччи, 17:25 Опера, Будапешт (550,3) 12:35, 22:15 Циг. музика, 19:30 „Малам Батерфайл“ оп. Пучіні, Міляно (368,6) 11:30 Тріо, 13:10 Камер. орх., Рим (420,8) 17:10 Квнтет, 20:45 Опера.

Четвер, 15. листопада 1934.

Відень (506,8) 15:50 Концерт, 18:00 Квнтет форт. Г-моль Мілер-Германа, 20:00 „Вікторія та Ігузар“ оп. Аббагма, Браніслава (98,8) 17:20 Арії з опер. „Ошиці“ (259,1) 13:35, 18:50 Для Закарпаття, Прага (470,2) 17:00 Пісні, Париж (1648) 18:30 Концерт, Мадрид (274) 19:00 Спін, Берлін (356,7) 17:40 Іта. опер. Фр. Франкфурт (251) 19:50 Пісні в супр. лютні, 12:50 Есенсові пісні, Гамбург (331,9) 23:40 Піфцерові пісні, Ляйпціг (352,2) 18:20 Вісесь коніерт, Мінхен (405,4) 20:10 „Марія Стюарт“ траг. Шлєра, Будапешт (550,3) 12:05 Сальон орх., 17:35 Циг. музика, 19:05 Спін, Міляно (368,6) 20:45 „Аброк-злюді“ оп. Россіні, Рим (420,8) 17:00 Вен.-інстр. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 14. лютого 1934.

6:45 Ранішня ауд., 7:30, 21:00 Режани. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеор. вістки, 12:05 Огляд преси, 13:00 Полудн. денник, 13:05 Теорія Чайковського з гр. пл., 15:30 Експорт, 15:35 Біржа, 15:45 Пять хвилин вітру від моря, 15:58 Сільва режум, 16:00 Концерт камер. оркестри, 16:45 Для старших дітей: „Всі себод звірат“, 17:00 Сервіка, фортепиан. 17:25 Міжнарод. аудіо жино, 17:35 Арії, пісні, 17:50 Спорт. порадник, 18:00 Наука стенографії, 18:15 Концерт хор, 18:45 Розвиток форм яворд торговлі, 19:00 Мельоді з звуковиків (гр. пл.), 19:20 Акт. балачка, 19:30 Серенада й тема з варіаціями Т. Баюлера оп. 34, на тр. інструменти, 19:50, 19:56 Спорт. вістки, 20:00 Міжконтинентальний вечір (із сільва), 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Шопенівський концерт, 21:30 Зима лавія (я англ. мові), 21:40 Відпочинок р. ситаль у супр. форт., 22:15 Концерт оркестри (у програмі Грушко: Визанка українських пісень), 23:05 Таня, музика.

Четвер, 15. листопада 1934.

6:45 Ранішня аудіція, 7:30, 22:00 Реж. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеор. вістки, 12:05 Огляд преси, 13:10, Про старе Вільно (для молодших дітей), 13:30 Музика, спін, 13:00, 13:10 Полудн. денник, 13:05 З ринку праці, 13:30 Експорт, 15:35 Біржа, 15:45 Сальон. музика з гр. пл., 16:30 Форт. ревітал, 16:45 Лекція фр. мови, 17:00 Театр Улан: „Ганка шукає дороги до шаста“ ком. Денедіппи, 17:50 Листи та програми, 18:00 Сільва режум, 18:05 Балачка з Іувімом (Фейл.), 18:15 Концерт: Бетонелові сонати, 18:35 Відпочинок творці (Гасп. Касад, гр. пл.) 18:45 Що читати (поет. новини), 19:00 Хор. спін (гр. пл.), 19:30 Акт. фейл. 19:30 Сальон. муз. з гр. пл., 19:50, 19:56 Спорт. вістки, 20:00 Легка музика, спін (Гр. Турнай), 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Концерт симф. орх., форт., 21:45 Погляд на світ (філософ. культура), 22:15 Лекція танку, 22:35, 23:05 Танк. музика, 22:45 „Шопенів фортепиан“ Кипр. Норвіда (рецитації, форт.).

Читайте „Діло“!

БІРЖА.

ГРОШ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.28 зол.
У Варшаві були такі курси: Лондон 26:59, Париж 34:91:50, Берлін 21:30, Цюріх 172:25, Амстердам 358:15, Прага 22:13, Італія 45:38, Ньюйорк набель 5:30 1/2, Ньюйорк чеки без трансакцій.
Золото: Доляри 8:91—8:93, Франки фр. 34:30—34:50, Дунати 81:70—82:20, Корони 35:80—36:30, Рублі 45:30—46:30.
Срібло: Корони 0:30, рублі 1:20, фльорени 0:70.

ЗБИЖЕ.

Ціни парітас Підволочиска львоко Львів від до від до
Овесод. незам. 473 13:25—13:75 15:25—15:75
Овесод. незам. 459 12:50—13:00 14:50—15:00
Овесод. легко зам. 11:50—11:75 13:50—13:75
Овесод. легко зам. 11:00—11:25 13:00—13:25
Овесод. однопл. зам. 10:00—10:25 11:00—11:25
Овесод. збір. зам. 9:75—10:00 11:75—12:00
Кукуруза краєва 16:00—16:50
Фасоля краєва 16:00—16:50
Горох Вікторія 40:00—45:00
Горох польовий 22:00—25:00
Горох зелений 25:00—27:00
Горох Фольгера 27:00—30:00
Бобик 12:00—12:50
Сімя конопляне 25:75—33:00
Просо краєве 13:00—14:50
Мак синій 40:00—45:00
Мак синій 34:00—38:00
Вісники ячмінні 8:00—8:50
Пшона 29:30—31:00
Інші курси незмінні.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в днях 13. і 14. листопада ц. р. кооперативам платити за:

	львоко Львів.
1 кг. масла десероного	2:10 зол.
1 л. молока	0:15 "
1 л. сметани	0:60 "
1 к. яєць	4:00—4:10 "

Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові 1 літра 24 сот.
Тенденція на масло і сметану здержана, на молоко і яєця сильна.
Маслосоюз повідомляє, що від 14. листопада ц. р. не купує ніякої птиці аж до відлітання.

ВСІ ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ

Philips 33 A

Модель 1935

Радіо-приймач з обводовий до електричної сіти з динамічним голосником. Ратальною системою Філіпса 10 місячним

32/81 14 15

виключно до купна

„Фото-Радіо-Палас“

Львів, Марійська пл. 8. Шпрехера)

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Звичайні Загальні Збори

Зв'язані мудрих людей, всі купують флікелеві мужеські піжами 8:90 жиночі 9:80, дитячі 4:50, лише у відомій фабриці біля „Пав“, Сикстутська 1. 284 25—30

ІНСТРУКТОРА до піжмєної конверзації двічі тижнево до Брухович шукаю. Зголошення „Діло“ під „Інструктор“.

ОГОЛОШЕННЯ.

Звичайні Загальні Збори

Видавничої Спільки „ДІЛО“ кооператива з обм. пор. у Львові відбудуться в п'ятницю, дня 30. листопада 1934, в год. 3. попол. в львівській редакції „Діло“ Ринок 10. II. пов. з такими денним порядком: 1. Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів. 2. Звідолення з діяльності за рік 1933/34. 3. Звіт Контрольної Комісії. 4. Розділ чистого зиску або покриття втрати. 5. Внески і запити. — Якщо в означеному часі не являться приписане число членів, то Збори відбудуться о одну годину пізніше без огляду на кількість призначених членів. Річні замислення й біляне виложені в львівській кооперативній для перегляду членами.

Надзірна Рада.

Взуття всякого рода поручає фірма Чорній і Беряк Львів, ул. Руська 3, Лещетарський вже 6—7 від 24 зол.

ЦІНИ МЕБЛІВ ЗНИЖЕНІ

через місяць листопад у фірмі Брік і Грінер Львів, Трибунальська 16

Ширіть наш часопис!

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шлади. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-50 зол.
Чвертьрічно 15-00
Піврічно 30-00
Річно 60-00

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 130 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

ФУТРА

жіночі і чоловічі готові і до міри
по найнижчих фабричних цінах —
поручає

Фабрика футер „ХРОМ“.

Львів, Руська ч. 20. Телефон 71-83.
Городецька ч. 97. 53-29.

Статистика виказує,

що найбільше крадіждей і вломів буває
в осінніх місяцях, — тою саме тепер край-
ня пора обезпечити від крадіжів - влому
своє майно в

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

„Об'єднання“ відкликуються до амер. уряду в справі допомоги голодним Україні.

У суботу 27-го жовтня відбулося в Джерсі Си-
ті річне засідання головного уряду Об'єднання
Українських Організацій в Америці. Д-р Л. М. Ш-
уґа подав подробиці діяльності організації за
минулий адміністративний рік. „Об'єднання“ ви-
казало в цьому році велику проголод на Україні,
а тепер викінчує вже другий рік „Спирит оф
Юкраїна“. (Дух України).

Зі звіту головного фінансового секретаря,
Дмитра Галичина, показалося, що за ми-
нулий рік зібрано для рідного краю 17.140 дол.,
з чого сума допомоги на рідний край за час існу-

вання „Об'єднання“ винесла 233.328.15 доларів.

Засідання обговорило також важливі справи,
як: справу військового вишколу, справу летун-
ства, справу фермерських осель, справу розвитку
музичної культури, справу молоді, тощо.

Засідання постановило вислати відклики до
департаменту штату, щоб він вплинув на світ-
ський уряд не забороняти вести далі допомогу
голодуючим на Україні. Подібний заклик рішено
вислати до Ліги Націй. Постановлено заложити
протест проти румунського уряду, що забороняє
святкувати ювілей Федьковича на Буковині.

ПІДГОТОВА СВЯТ НА ЧЕСТЬ О. Ю. ФЕДЬКОВИЧА.

Кравий Комітет для вшанування пам'яті О.
Ю. Федьковича розіслав свій поклик святку-
вати у грудні ц. р. в сполучі зі святком „Просвіти“
100-ліття уродин О. Ю. Федьковича до 104 редак-
цій українських часописів і журналів, а саме: у
Львові 48, у краю 15, за кордоном 41; крім цього
вислав цей поклик до 84 філій „Просвіти“ у
краю та до 18 українських товариств за кордо-
ном. Отже розіслано 206 покликів: у край 147 і за
кордоном 59 (Буковина 6, Закарпаття 3, Югославія
1, Франція 6, Бельгія 3, Швейцарія, Австрія, Ні-
меччина по кілька на одну спільну адресу, Шве-
цья, Америка 16, Канада 10, Аргентина 3, Бразилія 3
і Далекій Схід 2). З краєвої преси досі зустріча-
ли ми ці поклики у 12-х львівських і 3-ох провін-
ційних часописах.

Крім того Головний Виділ Т-ва „Просвіта“
видав окремий свій об'їзник до всіх своїх філій,
і через них до читачів. Маємо вже звістки від

кількох десятків філій „Просвіти“, що й вони
приготовляють у себе ці свята, а деякі з них на-
значили вже і їх речини.

Краєве свято-академія у Львові назначене
на неділю, 9. грудня ц. р. у міському Великому
Театрі, в 12-й год. виступає. Цікава й оригіналь-
на програма цього свята виконують найкращі си-
ли. Хори „Львівський Воїн“, „Бандурист“ і
„Сурма“ виступають спільно з малознайомим
нам композитором до слів Федьковича. Одна із
артистів-різбярів підготувала монументальне
погруддя Поета. Т-во „Просвіта“ вже друкує і
на дніх випустить окрему книжечку про життя,
творчість і діяльність О. Ю. Федьковича в опрацю-
ванні д-ра В. Сімовича і д-ра І. Брика.

Гасло: „Місяць грудень цього року
„Просвіті“ й Федьковичеві стає вже
дійсністю.

ТАЄМНА КОНФЕРЕНЦІЯ В ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, 13. 11. ПАТ. Народа делегата
каєцлера Гітлера фон Рібентропа з мін. Ценом
тягнулася майже цілу годину. Здогадуються, що
темою наради були теперішні зброєння Німеччини.
Німецькі політичні кола заперечують вже би Рі-
бентроп мав повноваження до переговорів у спра-
ві повороту Німеччини до Женеві. Рібентроп за-
пропонував у Лондоні, щоб великі держави
звернулись до Німеччини з формальним пита-
нням, в якій стадії є німецькі зброєння. Тоді Ні-

меччина зясувала би теперішній стан своїх збро-
єнь, який великі держави прийняли би до відома;
таким чином дали би свою згоду на рівнопра-
вність Німеччини. Щойно тоді Німеччина верну-
лась би на розбройну конференцію і до Ліги
Націй.

Форін Офіс оголосив комунікат, що Рібентроп
обговорював з мін. Ценом тільки міжнародне
положення.

Бурхливі протиіталійські демонстрації.

У Загребі відбулися бурхливі протиіталійські
демонстрації з нагоди розриву договору у Рапа-
цьо, на основі якого Югославія мусіла зрешті-
решті італійського побережжя для Італії. Перед
будинком університету зібралася кількатисячна

журба, яка намагалася дістатись під будинок іта-
лійського консуляту. Сильний відділ поліції ро-
зійняв демонстрантів і арештував кількох осіб.

ДУМЕРГ ОБВИНУВАЧУЄ ФРАНЦУСЬКИХ ПОЛІТИКІВ.

ПАРИЖ, 13. 11. ПАТ. Колишній прем'єр Ду-
мерг заявив представникові „Л'Ордр“, що вибір
нового прем'єра був вирішений ще перед убив-
ством короля Олександра у Марселі. Тому Ду-
мерг рішався уступити, складаючи жертву зі
своїх останніх сил. Поведінка зі мною — дуже

Думерг — і щоденні підступні наради не подоба-
лись мені. Згадуючи про закордонну політику,
Думерг заявив, що головною ціллю Німеччини є
і буде прилучення Австрії. Там є найбільша не-
безпека. Німеччина нічого не аріклася. Жло на
Австрію, опісля на Європу.

Шпигунська афера в Румунії.

БУКАРЕШТ, 13. 11. ПАТ. Щоденник „Лью-
га“ повідомляє, що влада арештувала двох фото-
графів з департаменту летунства тому, що зли-
снули дуже важливі документи. Щоденник пише, що

частину вкрадених документів вивезли до Німеч-
чини. Здогадуються, що в Румунії викрили шп-
роко розгалужену шпигунську організацію.

Фабрика хемічних виробів О. Левицька і С-ка

У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО Ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881

поручає в ласні вироби найкращої якості

Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.
Пасту до взуття „Елегант“ воскову
Пасту до підлоги „Французька маса“
Віск комбінований до підлоги
Васеліну до шкіри

Синку до білля

помадкову і коронову

Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смола шевська.

Maxima cura.

На маргінесі лемківської апостольської
адміністрації.

Maxima cura — найбільшою журбою називається папський декрет з 1910 р. про усування парохів єпископом без переведення формального канонічного процесу. Є це — так сказатиб — надзвичайне церковно-адміністративне постановлення, що надає єпископові право по засахненні думки двох консулторів усунути священика з дотеперішньої його парохії без можливості дальшого відклику проти цього рішення, яке є остаточне. Ratio legis повишого декрету є справді найбільша журба — maxima cura — про добро самої католицької церкви і її вірних навіть з пожертвуванням особистих інтересів священика-пароха, що безвідклично мусить підчинитися рішення єпископа і консулторів під загрозою канонічних наслідків непослуху. Maxima cura є надзвичайним засобом у католицькій канонічній процедурі, що ним на терені галицької греко-кат. провінції донедавна дуже рідко і винятково користувалися, а який щойно в останніх часах вже частіше входить в ужиття і то в усіх трьох наших єпархіях. Метою того всего є звестися серед духовенства дійсно військовою карністю, до якої шляхом звичайного канонічного процесу дорога доволі далека, а не раз і не певна при комбінації впливів різних політичних чинників, на чім переконується перед світовою війною хочби і сам євangelістський єпископ о. д-р Хомишин зі спробою усунення з парохії коломиїського пароха пок. о. д-ра М. Семенова, до речі — риного москвофіла.

Між точками, які таксаково вичисляє декрет maxima cura, є й окрема точка — лиха слава — про пароха в парохії, яка шкодить інтересам церкви. Навіть якщо та лиха слава не опирається на об'єктивних основах і була впливом пр. зручної агітації чи демагогії, то оскільки вона є загальна і шкодить церкві, а не можна її негайно усунути — то єпископ на основі постанов повишого декрету по переведенні передбаченого там поступовання може відкликати дотеперішнього пароха і парохію обсадити іншим священиком.

Нашою найбільшою національною журбою — справдішньою maxima cura — в Галичині є сучасна доля Лемківщини.

Зі всіх українських етнографічних земель колишньої австрійської займанщини Лемківщина, подібно як суїтська Закарпаття у теперішній Словаччині (новинська єпархія), була остан-

люю, що найдовше перебувала в національно-мракобійстві. Винні цьому в значній мірі давніші греко-кат. церковні рішення чинили в Перемишлі, що довгі літа петрифікували фамілійний стан посідаючи кількох численних і впливових москвофільських священників родів — Хилків, Гнатшаків, Дуркотів, Коліссятських, Сембратовичів, що обіймали найліпші парохії і маючи особисті впливи в Перемишлі, трісали цілою Лемківщиною. Здебільша кінчили вони гімназію на заході серед виключно польського середовища, не знали зовсім нашої історії літератури, а так само і московської, старалися зроби́ти з Лемківщини тверду опору, об яку мали розбитися філії української національної думки. Про цю тверду опору згадує й Іван Франко у своїй політичній сатурі „Подорож Русине з бідомою“ словами:

„Приїхали до Сяноку.
Там Русь тверда, як опока,
І всі кричать мов на дурі:
Русь от Сяна по Амур!“

Цю опору темноти, заскорузлості, ренегатства і апостазії дуже поважно вищербила ще перед світовою війною діяльність гуртка наших свідомих громадян. Першим, що послідовно бунтував Лемківщину до українського національного життя був незабутній на Лемківщині пок. Василь Яворський з Нового Санча. Був основним ком. філії „Просвіти“ в Новому Санчі і перших читальні цього товариства по селах західної Лемківщини, був творцем і керівником Лемківського Банку в Новім Санчі і творцем української бурси і греко-кат. церкви там же. Словом, з Нового Санча зробив український бастион, звідки крок за кроком випирано і ліквідовано москвофільство. У цій великій праці національного відродження помагав йому нечисленний гурток української інтелігенції, у першу чергу українське народне учительство майже поголовно під проводом шкільного повітового інспектора пок. Витовинського з Грибова та нечисленні там тоді одиниці зпоміж українського старшого духовенства як пр. о. Менцінський з Малестова, о. Омелян Константинович, парох Сянока, о. Д. Мехеліга, тепер дрогобичський декан, а з молодших о. декан Дороцький, нині в Сокальщині і ще дехто.

Творча й успішна праця наших діячів на Лемківщині перелякала на добре тодішніх керівників галицького москвофільства і їх російських покровителів з урядових і церковних кол, що вважали цю закутину наших земель за свою найдальше на захід висунену твердиню. Попри національне ренегатство почалася під патронатом згаданих кол акція за релігійною апостазією у формі московського православ'я. Появилися там православні священники зпоміж молодих галицьких москвофілів, вихованих в Холмі чи в Житомирі відомим архієписк. Антоном. Творили вони воюючи національно-політичну авангарду не тільки московського благочестя, але недвозначно і самої офіційної Росії, що могла без більших перепон розпочати роботу в терені, маючи за собою опіку всемогутніх тоді в Галичині австро-польських кругів. Розкрив те все вибух австрійсько-російської війни і ця чужа і ворожа нам акція скінчилася осіною 1914 р. трагічною смертю на основі присуду полевого суду одного з православних місіонерів — о. М. Сандовича.

Річ цікава. Великий Зрив Східної Галичини не минув безслідно і для Лемківщини. Так звана Лемківська Республіка, створена головю заходами тамошніх керівників москвофільства, завилася зовсім недвозначно за національною і державною єдністю з Укр. Народною Республікою у Східній Галичині, а східні частини Лемківщини в Святиччині дали навіть активних борців за цю справу. Ярже світло на цю відрукову сподуку Західної Лемківщини з українським материком кинув політичний процес за державну зраду в Новому Санчі в 1921 р. проти керівників Лемківської Республіки, гарно описаний одним з оборонців д-ром Львом Ганкевичем на сторінках „Життя і Права“.

Без сумніву, нормальний розвиток Лемківщини привів би її до повного зануку москвофільства і православ'я і на національному та релігійному полі занунали там такі відносини, які є сьогодні у Східній Галичині.

Сталося інакше. Реституція державної самостійності Польщі і упадок російського царю як головного заборона московського православ'я та прихід до влади безпощадних ворогів кожної релігії — більшовиків витворив нове положення як для православ'я, так і для його історичного суперника — ідеї церковної унії з Римом на українських і білоруських теренах у Польщі. Православна церква лишалася тут по духові і суті московською і віддана в кормину московської єпархії в якій чужою для ієрархії

ників цієї церкви — українців і білорусів.

Москва знявши з кінцем 18 ст. великі процеси історичної Польщі по її упадку, заселені українським і білоруським народом, зачала послідовно переводити ліквідацію унії, яку на території Поділля, Волині і даліше на північ ліквідовано в 1839 р. а в Холмщині і Підляшшу в 1875 р., де виділу ролі в насильному навіть ширенні православ'я відіграли галицькі москвофіли-священники, що покинувши унію, перейшли туди в допомогу московському царському благочестю. Це і є найкращим історичним доказом — potwierdzeniem opisie в часі світової війни в Галичині перідкими випадками апостазії, — що ментальність москвофільського гр. кат. духовенства вже у своїх основах виключає цілковито шире відданість унійній справі. Галицький москвофіл і католик — це справді *contradictio in adiecto*!

Були всі дані до реактування унії, особливо там, де вона існувала найдовше і де ще недавно українське і білоруське населення кляло дійсні великі мученичі жертви в її обороні перед московським насильством. Та цієї унійної праці не допущено виключно з національно-політичних мотивів українського греко-кат. духовенства в Галичині і найбільшого сучасного подвижника унії — митроп. Шептицького. Унійну акцію взяв у свої руки польський єпископат, почасті і краківські єзуїти. Підляський рим. кат. єп. Пшезьдзеньський одержав з кінцем 1923 р. відповідні інструкції з Ватикану, а в січні 1924 р. декрет з відповідними повноваженнями і з тим роком розпочинається т. зв. неоунійна акція на терені п'ятиох римо-кат. єпархій — волинської, люблінської, підляської, пінської і вилевської. Неоунійну пропаганду ведено у зовнішніх формах московської синодальної церкви і здебільша у московській мові. Відкликано зовсім форми і методи, вироблені греко-кат. церквою в Галичині, тому, що є це суто українська церква. Не помогли нічого й унійні зїзди в Пінську під проводом пок. єп. Лозинського. Не створено окремої єпархії для навернених унійців (а злативо двох — для українців і білорусів) і піддано їх під юрисдикцію місцевих римо-кат. ординаріїв, у яких лучником має бути апостольський візитатор галицький редemptорист титул. єп. о. д-р М. Чарнецький з тимчасовим осідком в Ковлі на Волині. Цілу справу ведеється під міражем Росії і тої національної католическої церкви східно-славянського (синодального) обряду, який ще в 1908 р. дав початки московський священник о. Зерцанінов і яка зовсім не встигла розвинути. Не багато досі допомогли і два вишні унійні осередки в Дубні на Волині і в Альбертині біля Слоніма на Білорусі, кермовані єзуїтами східно-славянського обряду. Не дав сили унійній пропаганді і видаваний краківськими єзуїтами поважний „домісичник“ „Орієнс“, що стверджує з жалем його редактор о. Ян Урбан. Висліді десятилітньої неоунійної акції більше як мізерні, а причиною цього відсутність у ній українського або білоруського нац. духа. У теперішній формі є вона для них зовсім чужа, як чуже було і є московське православ'я.

Польська історіографія поставилася на загальне негативне до історичної церковної унії, що досі лишалася тільки на терені Галичини, за нечисленними винятками як д-р Мих. Бобжинський, пок. д-р Осв. Бальцер. Не інакше ставиться до неоунійної акції і сучасне польське громадянство з причин національно-політичного характеру. Протиунійні виступи в пресі і брошурах б. польського воєводи Вл. Єсьмана, гр. Г. Лубенського, пос. Мацкевича, Ю. Любенького і багатьох інших є цього найкращим доказом. На їх думку — для Польщі є куди корисніше православ'я від унії, в якійнебудь формі. Польський уряд зберігає резерву, з якої одмає слідно, що і йому не по нутру неоунійна акція.

Щось зовсім іншого обсервуємо на Лемківщині. З хвилиною, як почато неоунійну акцію на північно-східних землях, себто в 1924 р., розпочалася ударна кампанія московського православ'я на Лемківщину, кермована варшавською митрополією при певній симпатії поль-

ського місцевого громадянства

Грунт був приготований гр. кат. москвофільським духовенством і його зручно використали православні ємісарі. До найбільшого напруження дійшло ця пропаганда в рр. 1928-9, виказуючи в останніх роках дуже помітний відплив, а тим самим і природне закінчення апостазії.

З православної акції на Лемківщині рішуче скористати хто інший. В цей спосіб видвинено справу вилучення Лемківщини з під юрисдикції перемиського греко-кат. ординарія-єпископа. Не повело зі створенням самостійного єпископства і створено церковно-політичну палативу у формі апостольської адміністрації на Лемківщині і то — оскільки знаю — без згоди і проти волі Преосв. Коциловського. Заметушилася москвофільська верхівка і її відомі патрони, стараючись обсадити апост. адміністрацію своїм чоловіком — священником москвофілом. Як кандидата вишуквали військового духовника о. д-ра Нагорянского і його теж іменовано. Він однак, як особисто чесний, не прийняв місця, не хотючи прикладати своїх рук до розбивання народу, з якого вийшов і до фактичного ослаблення греко-кат. церкви в Галичині.

Та вскорі знайшовся другий кандидат. Є ним о. д-р Василь Масцюх, парох в Горожані Великій, пов. Рудки, колишній проф. богослов'я у богословській студії в Перемишлі, з переконання москвофіл. Про його особу і його діяльність в парохії появилися недавно на сторінках „Діла“ обширні замітки у формі отвертого листа його недалекого сусіда, нашого визначного громадянина і посла п. Гринька Тершаківця і його парохіянина п. І. Добровольського. Зібрано на місці протоколярно обширний обтяжуючий матеріал, якого відпис переславо перемиському Ординаріатові. Ці два громадяни публично закидають о. д-рові Масцюхові одну з найтяжчих провин — лихву, осуджену отцями церкви, християнсько-католическою мораллю і постановами кодексу канонічного права. Лихва, закинена публично о. д-рові Масцюхові і зовсім ним досі неопрокинена, творить ество провини зі ст. 268 обов'язуючого в Польщі карного кодексу, за що передбачується кара до п'яти літ в'язниці або арешту. Лихва, якою зі шкодою своїх довжиків-парохіян збогачується о. д-р В. Масцюх, є відома не тільки в його парохії і у найближчій околиці, але тепер і в цілому краю. Відоме і те, що брав він надмірні треби, а навіть велів собі платити за сповідь. Словом, з ідеального і почесного звання католицького священника зробив собі він дуже поплатне ремесло. Очевидно, своїм поведінням здобув собі загально не то лиху, але найгіршу славу і до нього, як парох, можна і треба пристосувати всі риторичні декрети *maxima cura*, як стосовано їх до інших, що мали за собою без порівняння меншу ану.

Самозрозуміло, що особа з такими особистими моральними кваліфікаціями — про національно-політичні вже не говорю — є *persona indigna* того, щоби зайняти місце високого католицького церковного достойника-єпископа. Для таких людей місце зовсім деінде!

Про події з церковної діяльності на Лемківщині знають варшавська нунціятура і Ватикан з обширного письмального меморіалу нашої відповідальної політичної репрезентації. Пофрушув їх теж і голова У. П. Р. пос. д-р Д. Левицький у своїй соймовій промові дня 6. п. м. Знає їх мабуть докладно і апостольський візитатор, що перебуває тепер у Станиславові, о. Ян Гудечек, римський монах, по нації чех. Пізнав він і особисто о. д-ра Масцюха, що сам до нього зголосився, як і ті москвофільські круги (Ставропірія), що в окремій депутатській збірці йому протекції і яку знайшли тогож дня на сторінках брукової „Газети Поранної“.

Що зробить Ватикан з високими аспіраціями о. д-ра В. Масцюха, не знаю. Хочу вірити, що ті його аспірації ніколи не здійсняться, бо чейже найбільшою журбою — *maxima cura* — Ватикану є і буде не інтерес поодиноких кар'єристів, тільки зболювання і самих вірних.

Д-р Степан Банан.

Політика Італії.

Становище Італії до Югославії. — Італія Угорщини не покине. — Нічого квапитись до французької приязни. — Австрія єдина перешкода до італо-німецької згоди.

„Пешті Гірляп“ з 6. XI ц. р. приніс цікаву розмову свого кореспондента з „відомою італійською особистістю“ так, що цю розмову можна вважати виявом офіційного становища Італії.

Розмова торкалася передовсім відношення Італії до Югославії. Смішно навіть і думати про те, (казав той італієць), що Італія баже собі якихнебудь територіальних здобутків на Югославії. Мусоліні був чейже першим представником італійського уряду, який запропонував Югославії пакт приязни між обома державами. Мусоліні теж ніколи не думав про опанування Австрії, він лише з погляду загальноєвропейського інтересу жадав тривкої безпеки півночі незалежності Австрії. Італія не змагає теж до опанування Балкану, їй залежить лиш на тім, щоб на Балкані запанувала політика рівноваги. Натяки югославського міністра закордонних справ Євтіча в його останній заяві про надвладу Італії на Балкані торкалися, розуміється, Альбанії. На це може бути тільки така відповідь: може Югославія мати військовим союзником Францію, то може Альбанія бути військовим союзником Італії.

Що торкається завважень про те, що Італія лишає Угорщину „на леді“, то треба вказати на заяву Мусоліні, що Італія не покине Угорщини навіть після француско-італійського зближення. Італія хоче мати і надалі впливу руку. Не треба забувати про те, що Франція приступила до переговорів з Італією аж тоді, коли охолоди італійсько-німецькі взаємини. Верту поступав в цій справі з великим, йому притаманним, темпераментом. Його наслідник Лявалль вже з цим так не спішитимся і Італія має час, бо й досі вона обходила без порозуміння з Францією.

На питання про становище Італії до Німеччини кореспондент „Пешті Гірляпу“ дістав таку відповідь: Якщо Німеччина дасть Італії достаточну запоруку в питанні самостійності Австрії, то нема ніякої іншої перешкоди у відновленні приязни взаємини між обома державами. Крім австрійського питання нема між Німеччиною й Італією ніякого іншого незрозуміння. Коли говорити про наслідки марсельського агентажу, то треба сказати, що все залежить від того, як хоче в цій справі поступити Югославія.

Європа не баже собі того, щоб марсельська подія довела до якихось міжнародних комплікацій.

Стільки сказав угорському кореспондентові італійський політик. До цього варіа ще додати голоси італійської преси з приводу візиту Гембеша у Римі. Вся італійська преса добуває в цій візиті докази тривкої приязни між Італією й Угорщиною, а „Корієре деля Сера“ додає ще при цьому таку увагу: „На італійській приязні можуть опертися й інші придунайські держави і не мусять боятися, що через те буде обмежена їхня самостійність. Італійська приязнь не є ніяким зобов'язанням і вона не творить ніяких блоків в Європі. Цю приязнь може прийняти кожний, хто лише має чисті наміри“.

Цікаво лише, чи існує у світі держава, яка не є глибоко переконана, що сама вона має „чисті наміри“?!

М-н.

Українці й роковини відродження чехословацької державної самостійності.

Прага, в листопаді 1934.

Як кожного так і цього року чехословацький наріз урочисто святкував роковини відродження своєї державної самостійності. Але цього року це свято мало якийсь специфічний, ліби глибокий вираз, що відповідає духові й настрою сучасного моменту. Видно це було найліпше в газет, під якими святкували щорічні роковини. Ось вони: вірність традиціям повстання відновленої чехословацької державності, співрадія всього чехословацького народу в республіці і поза її кордонами для спільного всенародного й державного добра, остерога перед Піпанами і забезпечка миру та збільшення безздатності народу.

„Вірність традиціям повстання відновленої чехословацької державності!“ — Під враженням цього гасла зроджуються у нас, українців, особливі почування. Наша думка летить на широкі лани України, до золотоговерхого Києва, який став колись першого чехословацького війська — „чеської дружини“. Адже Михайлівський монастир, старий і віний свідок великої слави київського княжого престолу, став першим військовим табором і зародком нинішньої чехословаць-

кої армії, а на Софійській площі чеські добровольці склали присягу першому прапорцю чехословацького війська, що або вернеться з ним до вільної й самосійної батьківщини, або аложать з ним свої голови на жертвеннику боротьби за волю.

Перефільмовуючи картини з життя чеської дружини, нам здається, що переживаємо собі з життя України 1914 аж 1918 роки. Перед нами вся Україна і на її тлі починає розгортатися широка ніти зродження лани — самостійна чехословацька держава. Простори від Карпат по пінські болота і від Зборова й Тернополя по Бахмач — це терен кривавих, але славних змагань першого чехословацького війська, це підвалина чехословацької державності, випробована на твердих українських гранітах.

І здумуючись далі у цей тернистий шлях, яким ішло чехословацьке державне відродження, ми бачимо перед нашими очима другу картину. Зависні сусіди не хотять бачити зродження вільної чехословацької держави і молода чехословацька армія з запруженням сил дає відсіч тим сусідам.

І в цьому місці наших споминів думка наша спиняється на словацьких полях, де лобі чехословацького воєна стоять руна в руку українським бескидським орли, помагаючи братньому народові в його тяжких хвилинах та освячуючи своєю кров'ю і своїм життям українську приязнь для нової молоді держави.

Нарешті перед нами картина теперішності. Невзна політична ситуація примушує кожний

Станіслав Стемпкович Магазин і робітня ФУТЕР

Львів, пл. Капітульна 1. Телефон 48-50.

порукає на міру футра жіночі, мужеські і дитячі. — Всілякі напрями. — Ціни значно знижені. 41/82 3-10

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 15. ЛИСТОПАДА 1934.

Ц-Р ІВАНІ ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

23

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

В 1877 р. була російсько-турецька війна. Наші симпатії були очевидно по стороні Росії, яка билася за поневодених славян — болгарів і сербів. Зате поляки стояли дуже сильно за турками і формували навіть польський легіон, який мав йти до Туреччини битися з москалем. До цього легіону вербували також молодь по гімназіях. У Тернополі займався цим адвокат Живіцький. З гімназистів далися заєрвувати: один поляк Туркул і два українці: Ляхович і згаданий вже вище Северин Бурачок. Та не заїхали вони далеко, бо лиш до Будалешту, звідки звернула їх поліція і притранспортувала назад до Тернополя. З цієї невдалої експедиції було між молоддю багато сміху.

До більших конфліктів між нами і польською молоддю не приходило. Один замітніший конфлікт зайшов був у 1877 р. Було звичаєм у Тернополі, що гімназійні ученики рік-річно влаштовували концерт на дохід убогої молоді. Брало в тім концерті участь і русини і поляки. В програму входили продукції і лекції українські та українські. Так само в обох мовах

були друковані оповістки і програми. Все те було санкціоноване довголітньою традицією, та в тім році сталося інакше. До комітету, який мав займатися улаштуванням концерту, вибрали п'ятьох старших учеників: трьох поляків і двох русинів. З поляків були Фінкель, Закшевський і Покшевницький, з українців я і Лошнів. Та поляки поставили згори умови, що оповістки і концертні програми мають друкуватися лиш по-польськи. Ми цьому рішуче спротивилися; тоді поляки зааргументували тим, що якби мали бути і руські друки, то мусіли б бути як і жидівські, бо в гімназії є жиди, так само як і русини. Ця аргументація обурила нас до живого. Ми вийшли із засідання комітету і повідомили про це товаришів русинів, які поставили не взяти участі в концерті. Поляки рішили, що, обійдеться без русинів і вони самі влаштують собі концерт. Та дирекція була іншої гадки і казала нам погодитись, а коли до цього не прийшло, заказала концерт, який зовсім не відбувся. З польських членів цього комітету стали опісля два, Закшевський і Фінкель, професорами львівського університету; другий з них був ректором саме в році найгіршої боротьби української молоді за університет і адемолювання авлі. Третій з них, Покшевницький, залюбився в доньку Івана Наумовича, що був тоді парохом у Скалаті та під впливом тої родини перекинувся в москалі;

він оженився з донькою Наумовича і за його протекцією дістав якесь місце в Росії, куди й емігрував. З Росії він вже більше не вернувся.

Інших непорозумінь на національній тлі між молоддю в Тернополі не було. Взагалі відносини тоді не були ще дуже загострені. Між нами й польськими учениками заводилися особисті приязні зв'язки, які продовжувалися також в університеті та менше вже опісля в пізнішій житті. Ми, хоч ходили до польської гімназії, не чулися так дуже упосліджені. Національний дух був між нами сильний, солідарність велика і всі ми чулися в Тернополі на своїм ґрунті й на своїй землі та сміливо ставили чоло польщині, яка завдяки політичним відносинам росла чимраз більше на Поділлі і в Тернополі в гору. Ми не сумнівалися і вірили, що наша справа возьме верх, ми й не думали коритися, чи в якимбудь напрямі признавати вищість, або панування поляків.

У тім душевнім настрою скінчили ми гімназію і покинули Тернопіль. Тернопільська „Громада“ лишилася на все найкращий період життя мого і моїх товаришів. Це був період романтизму, однак він поклав основи для реальної діяльності в будучині. Присяга, зложена в столі Кузьмовича, витиснула на моїй душі печать, яка не затреться до смерті. (Далі буде).

варід чужої волі на стороні своєї волі. Вся чехословацька суспільність виступає одним суцільним фронтом, без різниці клас і переконань, щоб маніфестувати свою монолітність, готовість і чужість на всі прояви внутрішнього й зовнішнього життя.

Ледви тижень проминуло від хвилі, коли з авторитетної української трибуни пролунала заява, що український варід стає по боці оборонців чехословацької республіки, в якій рамках найбільш широкі можливості національного розвитку теж частина українського народу. А українська еміграція, яка в чехословацькій республіці, з цим серйозним співвідношенням, в забороні демократії й огляді миротворчих змагань, напала другу батьківщину, де зовсім і складно може знайти всі свої культурні та громадські цінності. — Заявила з цим свою повну солідарність та з пригоду свята 28. жовтня побажала чехословацькій владі і чех. народові дальшого найкращого розвитку чех. держави, до якого приложити і свої скромні сили. Українська еміграція готова й надалі стати з усім чехословацьким народом плече об плече у всіх проявах його самостійного, національного й державного життя.

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Загальні Збори Української Поради для вибору звання у Львові.

Дня 10. листопада ц. р. відбулися Загальні Збори Української Поради для вибору звання у Львові при вул. Слованського ч. 14. у власній кімнаті. Присутніх було 30 громадян, членів Поради. Голова Поради д-р Олена Степанівна Дашкевич відкрила Збори короткою промовою, подаючи присутнім порядок дня. Присутні за закликом голови вшанували постанням з місць пам'ять померлих членів Поради в особах д-ра Івана Довбуша, основника й одного з найбільших працівників Поради та д-ра Івана Крушельницького. Описав м-р В. Ковальчук візитування проєкту з попередніх Зборів, що відбулися дня 27. листопада 1933. р. З черги інж. Лучиниш, як секретар Поради, відчитав звіт з її діяльності за час від 25. листопада 1933. до 10. листопада 1934. р. Управа Поради у своїй цілорічній діяльності старалася по силам повести даліше внутрішньо-організаційну працю, себто придбати найбільше матеріалів для ведення психофізичних дослідів та інформативного матеріалу з обсягу шкільництва і зв'язаних з ним економічних проблем. Крім того Управа старалася вести також зовнішню пропагандистську працю через улаштування рефератів та пресові публікації. Старанням Управи й Секції Поради в цьому році улашдовано 8 прилюдних рефератів з ділянки психотехніки й педагогіки. За цей рік Управа Поради відбула 14 засідань та одне засідання колегії фахівців, себто Президії, Управи й Секції Поради. Для ведення систематичної праці в Пораді Управа заангажує з дня 1. лютого ц. р. спеціаліста-психотехніка в особі д-ра Всеволода Метельського. Порада має тепер членів: 80 осіб фізичних і 13 осіб правних.

ДІЯЛЬНІСТЬ ПООДИНОВИХ СЕКЦІЙ

1) Психотехнічна Секція. Ця Секція виділила зпоміж своїх членів окрему тестову комісію, якій завданням було стежити за правильним добром тестів та інших дослідних матеріалів. Опрацьовано іспити інтелекції, переведені методом Томсона в р. 1933. У всіх VI. і VII. класах вселюдних шкіл „Р. Ш.“ у Львові переведено різні тестові іспити, з яких одержано тимчасові показники норм психічних функцій. На підставі протокольних листків віденьської і праської психотехнічної централі уложено й видруковано 1.000 примірників „квестіонаря“, призначеного до списування вступних протоколів з інтересантами, що звертаються до Поради в справі вибору звання. В V., VI. і VII. кл. вселюдних шкіл „Р. Ш.“ у Львові п. Мілі Туркевич перевела анкету про літературні уподобання шкільної дівчати. — Підготовчо-організаційна праця Секції дійшла до того ступня, що при подаванні порад і психотехнічних дослідів над інтересантами можна було спиратися на тимчасово усталених нормативів поодиноких психічних здібностей.

2) Економічно-Статистична Секція. На початку звітового року Управа Поради звернулася до Секції з цілою низкою питань у справі інформації про наш ринок праці і його господарське насичення з проською, щоб Секція найдальше до половини квітня ц. р. виготовила потрібні інформації. Члени Секції працювали з окремо розділених рефератів.

3) Секція фахового шкільництва. Заходами Президії Секції зібрано в цьому році інформаційний матеріал про всі фахові школи в

„АПОЛІТИЧНІ“ МОСКВОФІЛЬСЬКІ ЦЕРКОВНИКИ.

Комунізуюча „Земля і Воля“ подає подробиці про меморіал, який львівські москвофіли передали Апостольському Візитаторові о. Іванові Гудечкові. Делегацію творили: сеніор Станіслав Гулла, Сивуляк і д-р Крижанівський. Цей меморіал — це реєстр скарг проти... нинішнього греко-католицького єпископату та українських національних проявів на церковному ґрунті. Автор меморіалу не цураються навіть ролі поліційних дощиків, обанувачуючи українське духовенство, що воно „мудоживає проповідництво для політичних цілей“. Протестують теж наші „руські“ проти „співання політичних пісень у церкві“ (яких?!), проти „українізації богослуження“ (може навіть проти української вимови церк.-слав. тексту), проти вилаткування єпархіальних грошей на „світські цілі“ і т. п. Цікаво, що сміливість наших „руських“ у рахуванні на неповідомленість Апост. Візитатора дійшла аж до того, що вони жаліються на відкидання „руських“ кандидатів до духовних семінарій. Чи ті делегати поінформували Апост. Візитатора, що галицькі москвофіли

священники масово переходили в 1914-15 рр. на православ'я? Чи завданням греко-католицьких духовних семінарій є випускати священників, які відразу готові змінити обряд, коли тільки зміниться політична кон'юнктура?

Жалувалися теж москвофільські делегати на заборону зводити т. зв. талергофські хрести. Чи ці хрести теж аполітичний вияв релігійних почувань, чи може саме 100-відсоткова політична імпреза, яка в Католицькій Церкві не має нічого спільного? Аж навіть протест проти усунення слів „православні християни“ має в устах москвофільських політичних і протикатолицьких характер! І вимога окремого єпископа для лемків — теж політична — і самі москвофіли не існували би, як якийсьбудь чинник, коли б не політичні комбінації.

І навіть тут бачитися в „аполітичних“ кирилических?!

Успіхи Марії Сокол у Берліні.

З німецької преси довідуємося, що наша співачка Марія Сокол почала 1-го листопада гостині виступи у відомому берлінському „Вінтергартені“. Це велитевський театр на більш 2000 місць; у його програмі виступають майже виключно світові „атракції“. Із співачок виступали там м. і. такі як Дізілі, Тавбер, Вера Шварц і ін.

Подаємо кілька уривків із німецької преси „Берлінер Цайтунг ам Міттаг“, найбільше поширений берлінський щоденник пише:

„Понад цілою програмою лунає чудовий голос: Марія Сокол співає Верлі й Рік. Штрауса. Вона співає їх з найвищою віртуозністю та одночасно: спокійно, достойно й шляхотно...“ „12-Ур-Блет“ пише: „Виступ М. С. треба розглядати з погляду великого, глибокого мистецтва: як її металічний голос, так і музикальна культура і техніка виконання захоплюють у рівній мірі“. „Дайче Альгемайне Цайтунг“: „Хвилі виступу М. С. — це прекрасний музикальний бенкет...“ „Берлін-Цайтунг“: „... М. С. здобуває з місця берлінському публіку своїм вишуканим голосом і тонкістю виконання...“ „Дайче Цайтунг“: „... М. С. розпоряджає голосом, з яким сьогодні рідко-котрий другий може рівнятися...“

НАЙПЕВНІША ЛЬОКАТА ГРОША У ПОЗИЧЦІ РІДНОЇ ШКОЛИ. КОЖНА ПОЗИЧКА 25 ЗОЛ.

Користайте з нагоди!

З приводу отворення курсів ручних робіт філією „Союзу Українок“ у Львові.

Як довідуємося із заінтересованих кіл, львівська філія „Союзу Українок“ улаштувала і надалі улаштуватиме 3-місячні курси робіт трикотарських, шиття рукавичок та модерного коронкарства. Справа на перший погляд видається дуже проста і зайво було б забирати голос на цю тему, якщо наше жіноцтво хотіло цією справою широко поцікавитися.

Під нинішню пору загальної кризи і безробіття старається товариство дати змогу новим заробітків нашому жіноцтву, що сидить здебільша дома, ждучи терпеливо на посади. Хочби й трикотарство. Скільки то наших безробітних панночок могло б заробити собі тепер у зимовому сезоні роботою рукавичок, светерів, модерних пультів! Скільки то з них могло б по скінченні курсу виїхати на село, звідки раз-ураз чуємо голоси, щоб йому прислати вчительку, яка навчила б дівчат ручних робіт, а молодий „зварити щось по людськи!“ Не потрібно до цього скінчення кількох факультетів, треба тільки вміти заговорити до простого жіноцтва, порадити йому в його простих потребах — і „посада“ готова.

Мимоволі приходить думка, чому наше безробітне жіноцтво так мало цікавиться справами власної недолі, чому не шукаємо нових доріг нових вигадів на будуче, чому не стараємося створити собі можливості прожитку?

Кожне село — це місце, де може бути „посада“ інтелігентна людина, а спеціально жінка. Село дуже радо прохарчує і дасть заробіток жінці, що прийде з простим серцем і головою повною різними порад, наук, яка захоче знання, набуде в місті, передати по простому для його житку. Передаючи фахові знання, робимо також велике суспільне діло, бо, підіймаємо село на вищий культурний рівень і закладаємо підвалини під домашній промисл. Трикотарство, коронкарство — це ділянки до тепер на селі незнані і заля своїм продукційно-дешевости можуть мати великі успіхи.

Осих кілька слів кидаю під увагу всім заінтересованим.

О. Г.

ЛИСТОПАД — МІСЯЦЬ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ! Кожний українець зобов'язаний в цьому місяці зложити дрібну жертву на допомогу українським інвалідам.

РЕГЕНТ ГОРТІ УСТУПИТЬ?

ПАРИЖ, 13. 11. ПАТ. „Ля Прес“ повідомляє, що теперішній регент Мадарщини Горті уступить уже 18. листопада ц. р. Його наслідником буде Альфонс Габсбург.

Один з присутніх.

СВЯТА 1-ого ЛИСТОПАДА.

УЖГОРОД.

В четвер, 1. листопада ц. р. відбулося в Ужгороді традиційне свято. Рано відправлено в катедральній церкві богослуження з панахидою за упокій поляглих борців за волю України, поплудні на цвинтарі панахиди на стрілецьких могилах, а ввечері відбулася святочна академія, в городському театрі. В програмі академії була промова наагради д-ра Д. Стахури, соля: сопрано п-ні М. Кукурузової, фортеп'янове п-ні М. Задор, бандура інж. Куриленка, хор українських стрільців, літчий хор і хор „Бандуристи“ та декламації. Хорами диригував інж. Д. Петоівський.

Масові арештування у Варшаві.

ВАРШАВА, 13. 11. ПАТ. Поліція перевезла вночі ревізії в помешканнях розв'язаної організації т. зв. О. Н. Р. і забрала кілька тисяч примірників нелегальної газети п. я. „Нова Штафета“ та велику кількість летючок. Арештували кількасот осіб.

Новий уряд в Єгипті.

ЛЬОНДОН, 13. 11. ПАТ. Криза в єгипетському уряді закінчилася. За порадою шефа кабінету Зівера Паші король Фуад доручив створити Несімові Паші новий уряд. Несім Паша є за співпрацю з В. Британією та опозиційною партією Вафд.

Великий вибух пороху.

САН-ФРАНЦИСКО, 13. 11. ПАТ. У копальні на острові Катіліна в архіпелазі Соломона вибухло 7.500 фунтів пороху під час перевантажування з більшою до мішки. 7 робітників убитих, двоє тяжко ранених. Один з робітників з горючим убранням скочив до моря і таким чином врятувався.

11-літній король вертається до Англії.

ЗМІНА КОНСТИТУЦІЇ В ЮГОСЛАВІЇ.

ЛЬОНДОН, 13. XI. ПАТ. Преса повідомляє з Белгороду, що там пливуть зміну конституції, яка зможила би 11-літньому королю Петрові повернутися до Англії, щоб далі вчитися в англійських школах.

Впала комуністична станиця.

ШАНГАЙ, ПАТ. Згідно з вірогідними відомостями після 6-літніх боїв впала комуністична станиця у верхньохайській частині середнього Китаю. Це столиця комуністичної китайської держави Джунхуа у провінції Кіань-Сін, яку недавно здобуло Чан-Кай-Шекове військо. Розбиті війська уступають у безладі до провінції Гуман і Кван-Тунь. Перемогу над комуністичною державою треба приписати новітнім методам боротьби, а саме, що урядові війська користувалися летунськими атаками та бомбардуваннями.

Величезні зловживання.

РУЕН, 13. 11. ПАТ. Поліція арештувала 5 осіб, між ними директора і касієрку уряду публичних робіт у Руен за великі зловживання. Арештовані за 10 років прогавували 100 мільйонів франків на шкоду держави.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ

— У Македонії викрила поліція трупи коло 100 осіб, яких вбили на приказ македонської революційної організації. Між вбитими є трупи жінок і дітей.

— У Генуї італійська поліція арештувала хорвата д-ра Міле Будака на домагання французької влади під закидом участі в убивстві короля Олександра.

— У Берліні кружляють поговори, що мін. райхсверху ген. Блюмберг уступить. Його наслідником буде ген. Райхенав або ген. Фріч.

— У Мексику військо застріляло 5-ох повстанців, між ними ген. Гарсія.

— В Іспанії уряд скасував пенсію преси.

— Бельгійський уряд подається до лямбей.

— Швеція, Голандія та Італія задумують виставити кліринговий договір з Німеччиною.

— В Аттіасо у Мексику дішило до стрілянини між двома ворогуючими зі собою групами робітників. Один робітник убитий, багато ранених.

Закупно грамоти на позичку Рідній Школі по 25 зол. не так, як вкладка в банк. Ви вже закупили!

З природи й техніки.

НОВЕ ЧИСЛО „ТЕХНІЧНИХ ВІСТЕЙ“.

На зміст 4. і 5. числа органу „Українського Технічного Товариства“ складаються статті проф. інж. Л. Грабни про фотограметрію у Чехії, Словаччині та Закарпатті і доц. інж. Миколи Зайцева: „До питання стандартизації метод визначення загального тиску в милі“, список публікацій (10) членів товариства, 4 рецензії чужомовних книжок, список технічних українців, технічно-господарський огляд і звідомлення „Українського Технічного Товариства“.

На увагу заслуговує список нових технічних книжок з різних ділянок, які можуть пригодяться кожному інженірові для поглиблення знання.

ЗАПОВІДНИКИ НА ЛЕМКІВЩИНІ.

У лісах, що належать до маєтку Шляхтової-Шаниця гр. А. Стадницького повстали два нові заповідники, а саме у місцевостях „Гулина“ і „Каче“. Оба заповідники це гірські ліси, що ростуть на стрімких схилах над Дунайцем. Ці ліси представляють високу наукову і краєвидну цінність тим більше, що вони положені біля відомої кліматичної місцевості Шаниці. Поверхня обох заповідників рівна 52 гектарам.

Третій заповідник повстає у східній Лемківщині, а саме у місцевості гр. Ст. Потоцького у Команьчі під Душатином (Сянчичина). Річ у лісі, що зсунувся з гір у долину, де затопила його глибока вода.

РАДІОАКТИВНІ ДЖЕРЕЛА НА ВОЛИНІ.

Заходами Державного Геологічного Інституту зм'ярко недавно радіоактивність джерел у долині Случа, які бють з гранітних скель. Їх радіоактивність доходить до 31 одиниць Махого у селі Маренів та до 26 одиниць Махого у Заставі (гміна Любимов).

Зате не потвердилися вістки про сильні радіоактивні джерела в околиці Хорова-Острога.

ДОСЛІДИ НАД ГРЕНЛЯНДІЄЮ.

Американський місячник „Національний Географічний Магазин“ приносить цікаве справоздання пані Ліндберг з лету панства Ліндбергів над північним Атлантиком.

Як відомо, панство Ліндберги вилетіли з Нового Йорку через Лябрадор до Гренляндії, звідси до Ісландії, Англії та Москви. Відтак перелетівши над Європою і Мароком дісталися вони до Дакари на західній березі Африки, перелетіли до Бразилії і через Гуану, Гаїті себто Гіспанію, Кубу вернули до Нового Йорку. На увагу заслуговує гренляндський відтінок лету Ліндбергів. А саме вони перелетіли Гренляндію двічі, один раз серединою острова, другий раз більше на північ. Під час лету зловж сходу берега острова побачили вони теж над фьордом Канглердлюсуак, що його недавно відкрила британська експедиція під керівництвом незабутнього Ваткінса, високі гори. Висоту цих гір оцінюють панство Ліндберги на 12.00 стіп, себто коло 3700 метрів. Отже буди це найвищі гори з відомих досі гір на цілм острові. Досі уважали найвищим шпилем Гренляндії Мавнт Форель, на 3200 метрів високу гору теж на східному березі острова.

Діабетики! Вироблені на незрівнянній сиропі поручаємо преріжні тісточки, чокляди, торти, дієтичні, вільні від сахарину, „LEBROSE“, Львів, Синьуська ч. 31, Телефон 35-60. 560 1-10

Експедиція до Острова Ільсмер. Оксфордський університет організував цього року англійську експедицію до острова Ільсмер в архіпелазі Франкліна (80. ступень півн. геогр. ширини на північ від Канади). Ведуть цю експедицію Е. Шеклтон, син відомого антарктичного подорожника, та д-р Н. Гемфріс. Завданням цієї експедиції є перейти гори Зединенх Отейтів, дістатися до північної частини острова, званої край Графта (83. ст. півн. геогр. ширини), основне розслідувати цей край та знайти місця відповідні на летища для майбутньої летунської комунікації у цих оторонах.

Експедиція виїхала з Льондону при кінці липня. Перезимує вона на острові, а щойно в 1935. р. розпочне свою головну атаку на північ. За рік експедиція хоче повернути до Англії.

ЩО ТАКЕ АНТИЛЯРВАЛЬ?

Італійський професор Альберто Міссіролі відкрив недавно новий знаменитий засіб проти комарів, що під час укушення вводять до людської крові зарази малярії. Цей засіб називається Міссіролі антилярвалем. Є він значно дешевший від досі уживаних засобів, а також значно успішніший. Річ у тому, що новий засіб убиває потовно личинки комара, як вони ще пробувають у багновій воді тоді, коли давні засоби убивали лише дорослих комарів. Проби, пороблені з

новим засобом, показали, що антиляраль нешкідливий для риби. За поборюванням малярії при допомозі антилярвалю мав вистоятися таж Мусоліні.

БОРІТЬБА З ЖОВТОЮ ГАРЯЧКОЮ.

Генеральний губернатор французької африканської колонії Тунісії заповів примусове щиплення усієї людності новим серумом проти жовтої гарячки. А саме проф. Ніколя, директор інституту Пастера в Тунісі, викрив успішне серум проти жовтої гарячки. Про свої успіхи у цій ділянці реферував проф. Ніколя на засіданні академії наук у Парижі. З його справоздання виходить, що досі захищали з успіхом нове серум аж 3 тисячам людей.

ПОВОРОТ МІЖНАРОДНОЇ ЕКСПЕДИЦІЇ З ГІМАЛАЇ.

З Гімалаї повернули безапно учасники міжнародної експедиції, що вибралася туди під керівництвом проф. д-ра Діренфурта. Осягом експедиції слід уважати те, що Діренфурт, його жінка та двоє німців з Міхену: Б. Гехст та Г. Ерль вилетіли на авіаційний шпиль масиву Кін Мері Пік (7775 метрів). На цій шпилі пробували згадані учасники 3 черги години. Зате приступ до Гіден Пік (3063 метрів) закінчився невдачею тому, що не було відповідних носіїв.

ТУНЕЛЬ ПІД РІКОЮ МЕРСЕЙ.

У липні ц. р. передав англійський король до публичного вжитку підводний тунель під рікою Мерсей, який лучить два, положені по протвинних берегах цієї ріки міста: Ліверпуль і Біркенгед. А саме Ліверпуль, друга щодо авіаційних пристаней Великої Британії, не мала досі безпосереднього дорожнього по'лучення з Біркенгед, що розложилось на протвиннім березі широкого на штора кілометра устя ріки Мерсей, а через те й з шівостровом Віррел, улюбленим прогульковим місцем ліверпульців. Комунікація піддержували тільки пороми та електрична залізниця, що їділа своїм власним довгим на 1.6 км. тунелем. Зате перший дорожній міст над рікою находитись шойно 20 кілометрів далше рікою вгору.

1922. р. аложено спеціальний комітет, який доручив трьом відомим англійським інженірам видати опінію у справі будови моста над рікою або тунелю під рікою Мерсей. Фахівці заявили за тунелем. І дійсно у грудні 1925. р. розпочалась будова тунелю, яка тривала повних 8 і пів років. Власниками будови є міста Ліверпуль і Біркенгед. Будова коштувала більше ніж 7 мільйонів фунтів (приблизно 18 мільйонів золотих), з чого правительтво покорило 2 і пів мільйона фунтів, а решта має бути покрита підвищеною податків та оплатою за переїзд тунелем.

Тунель виходить з обох міст на найбільш оживлені частини міста. Крім цього тунель ділиться в обох містах на дві частини. Ці побічні тунелі ведуть до портових ділянок обох міст. Частина тунелю, що находитесь справді під рікою довга на 1153 метрів, підкрита довжина головного тунелю рівна 3432 метрів, обох відгалужень 1200 м. так, що довжина цілої підземної будови рівна 4632 метрів, себто за кожний метр тунелю заплачено приблизно 35 тисяч золотих. Найближше місце тунелю находитесь недалеко ліверпульського берега: воно лежить 52 метрів нижче середнього рівня води.

Цілий тунель це немаче величезна рура, аложена із шитованих перстенів з литого заліза. Сегменти цих перстенів вилужено внутрі бетоном. На це дали ще верству цементу, відтак верству бітуменової емульсії, на це верству гіпсу та політуру. Між скаду і металеву руру вмонтували цемент з піском. Промір головного тунелю рівня 13.42 метрів, промір бічних тунелів рівня 8.06 м. За годину може переїхати тунелем 4150 авт. Зате ні піхотинцям ні кінним запрягам не вільно користати з тунелю.

Під час будови тунелю звернули спеціальну увагу на вентиляцію тунелю. Її завданням є не тільки усунути з тунелю азужиті газы автомобілів, але теж запобігти поширюванню евент. пожежі бензину. В тім цілі вибудовано 6 додаткових вентиляційних будиноків. Приміщені у них вентилятори помпують постійно свіже повітря до каналів, що находитесь під лезнем тунелю, та висисають азужите повітря з тунелю. Ці вентилятори можуть дати 71 тисяч шестистіянних метрів свіжого повітря на мінуту. Шандість вентиляції залежить від автомата, що записуєть у різних частинах тунелю кількість окису вугілля у повітрі. Усіма машинами та улаженнями тунелю кермує тільки один урядник, що порозумівається телефонічно з контрольорами, розставленими у різних місцях тунелю. Цей урядник має змогу ствердити моментально при допомозі реєстраційного апарату скількість авт у тунелі. Щоби запобігти несподіванкам, 2160 електричних жарівок тунелю побирає електричний струм з 4 віжних джерел.

А. Л.

Парадонс і сміх
Нині в середу 14. XI. 1934. Пекло навпаки
у Великій Театрі
„Людина і Надлюдина“
Г. Б. Шов
комедія в 4-х діях. — Найпопулярніший драматург світа говорить про взаємні відносини двох полів!

Нема страху!
Якщо хто трісне
зі сміху, бо є на
салі лікарі!
Нині у Театрі Ріжнородностей
цілий вечір вибухи сміху,
забача яко мало,
бо дають
„Під примусовою управою“
фарса в 3 діях Ариольда і Ваха.

Наші музичні болячки.

ДОБРОДІЙНІ КОНЦЕРТИ.

Маємо дуже багато і дуже різних болячок. На кожному полі, у кожній ділянці. Про них говоримо, пишемо, дискутуємо. Тільки „на музичному фронті“ ніби „без змін“. Тут чи там вископиться якась академія, ювілей, іскіття якоїсь установи чи інше „народне свято“ і все це з обов'язковою „концертною частиною“, яка здебільша має стільки спільного з даним „підприємством“, скільки китайська філософія з минулорічним кнігом.

Виятки рідкі; як приміром цьогорічна академія Союзу Укр. Адвокатів. Часом чуємо про „концерт“ для вшанування пам'яті такого-то (подумайте музики? ні!) — поета, часом навіть громадського чи іншого діяча. Те найчастіше чуємо про „концерти“ на таку чи іншу „добродійну“ ціль якогось товариства, яке потребує грошей, — отже „улаштує“ концерт. Це — на думку даного товариства — найпевніше й найдешевше. Салю воно „повинно“ дістати задушно і виконавці „мусять“ виступати теж задушно, бо ж ціль концерту така висока, що ніхто не сміє відмовитись! А публіка буде мусіти прийти. Щоби не прийшла на концерт на „таку“ ціль? Неможливе! Виключене!! Впряді недавно подібний концерт якогось іншого кружка „видав слабо“ (мало що не доплатили!), але це щось зовсім інше! „Іх“ товариству таке не може трапитись!

Але трапляється це й „Іх“ товариству. В результаті: жажд до публіки, яка давно перестала зворушуватись не тільки добродійними гаслами, але навіть добродійними концертами. Те саме з іншими концертами. Для вшанування пам'яті, з нагоди ювілею чи іншої „оказії“.

Чому? — питаєте.

Відповідь нелегка. Тому, звичайно — як кажуть наші селяни — „з кінце“ та поставимо питання: Як виглядають такі концерти, як концерти? Відповідь на те питання дали ми вже вкотре: публіка перестає ходити на ті зборища з т. зв. музичними продукціями, які разом взяті або взагалі не є ніяким концертом, або поганим. Навіть тоді, коли поодинокі точки окремих виконавців можуть бути дійсно концертні. Подібно як те, що претарні лякєрові чоботи, червона краватка і фрак — ніколи не творитимуть гарного одягу.

ЯК ОРГАНІЗУЮТЬ У НАС КОНЦЕРТИ.

Знову насувається питання, чому навіть ці добрі виконавці допускають до так зложених програм? Втім то й річ, що в більшості випадків саме виконавці не мають великого голосу в цій справі, бо до них майже ніколи не звертаються, щоби вони склали програму, тільки їх просять „виступити з (одною чи кількома) точками“. От вони і йдуть на естраду „з точками“, підібраними якнебудь, бо все одно нема чого „сидитись“, бо й найкраща річ мусить пропасти серед „торговлі мішаними товарами“ — як називають музики такі збірні концерти. І мабуть мають рацію... До цього додаймо ще й матеріальну сторінку справи. Аранжери і відвідувачі тихих (добродійних чи взагалі) концертів, на яких виконавці виступають без заплати, — дуже часто не здають собі справи з того, що такий даровий виступ обходиться артистично подвійно, а то й потрібні дорого. До праці над собою для даного виступу треба ще додати ефективні гроші видатки, такі як поправу, доповнення чи відсвіження одягу, необхідні дрібні видатки, що дає часом цілком поважну суму, головню у жінок.

Не порушую тут справи, такби сказати амортизації капіталу витраченого на довголітне дуже коштовне навчання музики. Про це ніхто з наших артистів навіть не мріє! Одиноким формою цієї амортизації витраченого капіталу є майже виключно педагогічна діяльність наших артистів. Жити з виступів — це покищо неласяжжя і в наших обставинах цілком нереальна мрія! Але до одного мають наші виконавці визані оправдану претензію: щоби наша суспільність здавала собі ясно справу, що заспіковати свій музичний голод більш-менше примусово появою артистів на однім чи двох „добродійних концертах“ це не тільки негідне назви „інтелігента“, але це такий самообман, що може фатально відбитись на загальному рівні нашого життя, з якого ніяк не можна відсунути музику.

Але ту добру, плекану, розвивану музику, музикунство. Ту музику, яку у всіх культурних народів вважають за один із найважливіших чинників духового життя і яка навіть є обов'язковим предметом навчання в школі.

НЕ ТАК, ЯК У СВІТІ.

Ми маємо надто малий (майже ніякий) вплив на школу. Багато культурних станиць розвивається кволо через причини від нас не все залежні. І треба дійсно дивуватись, що одинокі ділянки нашого життя, музику, на якій ще тяжить рука, яка радо загальмувала усякий прояв нашого життя, що ми ту одинокі ділянку, так мало використовуємо як засіб самозбереження! Наші дійсні концерти світять пустками. В результаті їх чимраз менше, бо виконавці не всілі покривати постійні недобори. Наші музичні товариства сплять сном блаженних. Їх виділи є тої думки, що „вести“ музичні школи при них це зовсім досить для їх діяльності. При чому не рідко ця діяльність зводиться до повсякчасного зазначування ролі „президента“ супроти кваліфікованих фахівців-музик, яким, як працесіям-вчителям нерідко відмовляють можливості якогонебудь впливу не тільки на загальне музичне життя, але навіть впливу на хід і розвиток навчання. Тимчасом, через позаний застій у розвитку й пропганді самого музичного життя, паде фреквенція в тих самих школах, якими вони так „підкачуються“. Наші співочі товариства (якщо ще взагалі живуть!) тупцюють на місці. З одного боку кричать, що „нема що співати“, а з другого боку у наших композиторів лежать стирти невиконуваних, або мало виконуваних творів. Просто несамовито вражає факт, що один з наших чільних композиторів (д-р Зиновій Лиско) не діяв свого хорального твору, хоча живе від ряду літ між ними!

ХАРАКТЕРИСТИЧНІ ПОДРОБИЦІ.

Брак фахових, за своєю важку працю хоч мінімально винагороджуваних диригентів, робить із членів хору „людей безчережно доброї волі та шляхотної охоти“, нерідко мучеників, яких не вчать, а яким вбивають поодинокі твори доти в голову, що їм це все осточертіє. Не диво! І та найкраща річ, коли її повторювати безконечно — набридне. Тому так часто чуємо голоси: давайте щось такого, що ми могли би зразу заспівати, щось легшого. І тоді, разом з „диригентом“ (який вже не мусить навчати річи, якої або сам не простудіював, або якої він просто не розуміє, або до неї якслід не підготовлений!) — тоді всі разом вертаються до літератури з „давно минулих часів“ і — дивуються, що люди або взагалі не йдуть на такий концерт, або, коли вже прийшли, то балакають „собі“. Коли їм звернути увагу на те, що перешкоджають іншим слухачам, вони наизгладь обурюються на нетактовність... тих, хто прийшов на концерт слухати музику, а не на балачки чи на цукорки. Наш славний співак М. Менцінський розповідає раз про одне місто: „Як я співав голосно — публіка говорива реж голосно, а коли я співав тихо — публіка теж тихонько балакала. Дуже музикальне місто!“

Може таких цілих міст, у нас вже нема, але поодиноких таких „музикальних“ людей наведемо ще нині дуже багато.

Чому я про це все розбалакався? Чи на те, щоби відібрати людям решту охоти до музики? Щоби до краю зневірити їх в їх починках? Ні!

Д-р Нестор Нижанківський.

(Докінчення буде.)

Заборона походів і маціфестацій у Франції.

ПАРИЖ, 13. 11. ПАТ. Рада міністрів затвердила зміст заяви уряду, яку відчитав у парламенті. Марш. Петена призначили членом Найвищої Ради Народньої Оборони і комітету, якого завданням координувати народню оборону. На засіданні ради міністрів рішено заборонити аж до відкликання всі походи і маціфестації у Франції. Уряд буде домагатися від палати послів, щоби всі свої засідання присвятила бюджетові.

НОВИНКИ

— Василь Гресяк, веде далі свою кравецьку роботу, при вул. Сикстусській ч. 23. у подпірі ІІІ сходи І. псв. 323 16-7

— Відложення студентської анкети. Тому, що городське старство відмовило згоди на студентську анкету в неділю 11. п. м., анкета відбудеться в найближчу неділю, т. є 18. п. м. в тому самому часі та з такою самою програмою.

— Курси робіт трикотарських, шиття рукавичок і модерного коронкарства улаштує Філія Союзу Українок. Вписи щоденно від год. 10—1. рвно в домі вул. Підвалля ч. 7, 1.

— Новий костел побудовано в селі Підгородцях біля Сколього. На основі архієпархіяльного шематизму зперед двох літ у Підгородцях на кругло 2.370 мешканців живе 36 латиників. Посвячення костела відбудеться в найближчому часі.

— Контроль цін вугля. Оголошено розпорядок міністра промислу й торгівлі з дня 2. п. м. в справі контролі цін вугля при продажі на краєвий і загрянничний ринок. Контролю виконує міністерство при допомозі виделегованих контролорів. Всі копальні вугля мають до 15. кожного місяця вислати міністерству промислу й торгівлі виказ проданого вугля а попередньому місяці з поділом на вуголь пролчий безпосередньо копальнею та її торговельними організаціями. Кошти контролі устійаено у висоті 3/4 сотика від кожної тони вугля, проданої на внутрішньому ринку. Оплачують їх копальні або торговельні організації.

— Щоби дати змогу кожному купити мужеську гардеробу, як убрання, плаща, рагляну, рішила фірма Віттельс, Львіа, Рутівського 7, напроти катедрі, дати кредит довгоречняцвкй, але в таких цінах, за які продає товари за готівку. 20/80 — ?

— Зимові шкільні ферії. Не зважаючи на різні заходи в справі зміни речинців шкільних ферії, міністерство освіти рішило задержати до теперішні речинці у вселюдному та середньому шкільництві. Подібно як торік зимова перерва в науді триватиме від 22. грудня до 15. січня. Молодь має використати ці ферії на зимові спорти.

— Почтові посилки за посвідкою відбору. В останньому часі введено зворотні посвідки відбору при поручених і цінних листах, почтових і телеграфічних переказах та при пакках. В адресах тих посилок треба дописати слова: „До рук власних“.

— Нові приписи про порядок на залізницях. Міністерство комунікацій виладило розпорядок, що нормує порядок на залізницях. На основі тих приписів подорожним після сигналу відізду не вільно всідати до потягу. Не вільно теж всідати або висідати, коли потяг у руху. Мужчинам понад 10 літ не вільно займати місця в переділах для жінок навіть за їх дозволом. В переділах для жінок і некуриць не вільно курити навіть за дозволом співподорожних. З вагонів не вільно викидати предметів, що могли би зробити комусь шкоду на здоров'ї або матеріальну втрату. На залізничному терені не вільно без уповажнення робити фотографічних і фільмових знімок з винятком знімок осіб, що знаходяться на пероні або в потязі, що стоїть при пероні. Переходити, переїздити і переганяти звірята крізь залізничний шлях вільно тільки у призначених до того місцях і то в часі, коли вони не замкнені або не зближається потяг. Вступ на залізничні шляхи дозволений тільки залізничникам або особам, яких розпорядок окремо означає. Особи, яких поведіння не відповідає приписам залізничного правильника, можна усунути із ждальні та інших стаційних приміщень. Вводити пси і ровери до ждальон і стаційних ресторанів або курити в ждальнях можна заборонити. Органам охорони залізниць прислуговує право накладати гризми шляхом наного кэрного наказу на кожного, хто нарушує залізничні приписи.

— Будова електричної сітки в Бродах. Упрва м. Броди приступила до будови електричної сітки високої напруги в Бродів до Радивилова. Метою цієї акції є зелектрифікувати не лише Радивилів, а й ряд громад у дубенському повіті.

— Вимушення чи клевета. Перед станіславівським городським судом стану заступник начальника скарбового уряду акциз і державних монополів, референдар Ян Регнер. Закінчено йому, що як скарбовий інспектор зажадав від підчиненого ревідента Трелі суми 500 зол. під загрозою, що перенесе його зі Станіслава до Калуша. Коли Треля не хотів зложити дома-

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0-80
(з поштовою пересилкою
0-95 зол.).

Хто наділяє належність складанкою П. К. О. 574-050
тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Ді-
ла“, — Львів, Ринок ч. 10.

ганого окупу, дістався справді до Калуша на
трішу посаду. Після кількадесятиго побуту в
Калуші зголосився у нього якийсь чоловік і за-
явив йому, що як зложить грошей суму, якої
магається Регнер, то вернеться до Станисла-
вова. Трепа повідомив про це скарбову владу
у Львові, яка розвела в цій справі докопання.
Тоді Регнер заскаржив Трепу за клевету, одна-
че суд припинив справу проти Трепи, а тоді про-
куратор вніс проти Регнера обвинувачення. Пі-
сля переслухання обвинуваченого справу пере-
дано окружному суду.

— 3 Берези Каргуської вернувся 2. листопа-
да Василь Крохмалюк із Зборівщини.

— Велика пожежа. В селі Романівці пов. Ра-
дехів вибухла наслідком необережності з вог-
нем пожежа в загороді Семена Бойка. Вогонь
перекинувся на сусідні будинки, наслідком чого
погоріло 12 господарств. Будинки були обезпе-
чені.

— Злодій сам віддав футро. Як ми вже пові-
домляли, львівська поліція звернула тернопіль-
ському воеводі Марушевському футро, яке йо-
му вкрали біля гот. Жоржа у Львові. Справа ця
представляється так, що до слідчого віділу
привіз це футро фікер Йос. Белер. Він зізнав,
що якийсь чоловік на вул. Крашевського дав
йому клунок і сказав відставити до слідчого
віділу, за що згори заплатив йому 2 зол. По
отворенні клунок показалося, що то футро во-
єводи. Белера арештували аж до вяснення
справи, бо його сконфронтують зі злодіями,
щоб пізнав, від кого дістав футро.

— Львівська хроніка. Англійського віцеконау-
ля Айттіта при вул. Потоцького обікрали влом-
ники, забравши більшу кількість гардероби.
Одного із злодіїв, В. Юрковського, арештова-
но на Вульці, як ніс украдене дамське футро та
білля. — При вул. Тереси ч. 26 в сутеринах за-
чадилася родина робітника Василя Романова. —
Дрогерію В. Ліпера при вул. Сепіги ч. 65 обі-
крали злодії, забравши товари вартості 1,500
зол. — Швець Кида від кількох тижнів виби-
вав шибки шевцеві Володиславові Дикому, а на
стіні залишав різні написи з лайкою.

— Краєва хроніка. До крмнинці Народної
Торговлі у Перемишлі вломився злодій, розби-
ти касу і вкрали кількості золотих. — У „рим-
ській“ купальні в Станиславові вибух збірник
нафти. Полум'я охопило 60-літнього робітника
Василя Бадея, який серед страшних мук згорів.
Вибух викликав переполюх серед мешканців. —
До комори Онофра Ноганди з Юськовичев пов.
Бібрка закрався вночі Василь Голосовський, а
коли господар хотів його придержати, відрізав
йому ножем пальці й частку руки. — У Станисла-
вові приватний службовець із Гдині Ів. Грегора-
шук поранив кинжалом свою жінку, яка його
покинула, а живе із станиславським проми-
словцем. Грегорашука арештували.

— Студент-вломник. Станиславська поліція
арештувала Станислава Юштада зі Львова, бу-
вшого студента техніки в Мінгайді в Польщі.
Юштад тому кілька літ виконав влом до бюр
львівської політехніки й за це відсидів у в'язни-
ці. Як вийшов із в'язниці став міжнароднім ка-
совим злодієм. Засуджували Юштада по черзі
суди в Відні, Чернівцях і Варшаві. На днях Юш-
тад приїхав до Станиславова й тут вломився до
бюра греко-кат. єпископства та до хати багато-
го промисловця Гольдштайна. В єпископській
касі не найшов грошей зовсім, а при вломі до
Гольдштайна Юштада арештували.

— Продавали людям стерво. Перед трибуна-
лом окружного суду в Станиславові стали
оглядач худоби з Товчинець Веретка і торго-

ці мяса Михайло та Ілько Дебенко, що пуска-
ли до консумції стерво. Веретка значна урядо-
ве мясо, що походило зі злохлого вепра, не
оглянувши його перед убоєм, і признавав його
пригожим до консумції, а Кашуба і Дебенко,
які намовили оглядача до такого зловживання
владі, це мясо продавали. Веретка засуджено
на 2 роки в'язниці (без припинення), а нечесних
продавців по одному рокові в'язниці.

— Грабунки в Дрогобиччині. На дрогобиць-
кого купця Ізаака Коха, що їхав 11. ц. м. до
Стебника, напав у білий день озброєний опри-
шок, що випав вогно з ліса, і наставивши до
нього револьвер, зажадав видачі грошей. Сте-
ризований купець видав 150 зол. та срібний
годинник, після чого грабіжник утік до ліса.
Сталося це на тій самій дорозі, де тому два
тижні був напад на двох урядовців „Теспу“ зі
Стебника.

— Як у повісті. В. Мартинюк, селянин з Кру-
пичева на Волині, виїмав тому чотири ро-
ки до Канади. В селі лишив молоду наречену
Н. Брецюк, прирікши їй, що возьме її до Кана-
ди, як трохи доробиться. І справді за чотири
роки Мартинюк ринсая оженився і вислав
лист, щоби приїздила. Відповіді на те довго не
було, аж недавно повідомлено Мартинюка, що
його наречена померла на червінку, яка ши-
рється в крем'янецькому повіті. Ця вістка так
поділяла на Мартинюка, що він збожеволів
і його мусіли відставити до шпиталю.

— 3 Польщі. У Варшаві застрайкувало 4.000
робітників, зайнятих у перевозних бюрох, до-
магаючись обмеження часу праці до 8 годин. —
На варшавській біржі апали в курсі ціни папе-
ри, наслідком чого біржеві спекулянти втрати-
ли коло мільона доларів.

— Трагічна переправа крізь Дністер. 8. ц. м.
на березі Дністра в повіті Оргей почули погра-
ничники стрілянину. Згодом причалило до ру-
мунського берега човно, в якому була ранена
в руку жінка. Вона сказала, що разом з чолові-
ком і донькою хотіла втікти до Румунії, але по-
бачили їх совітські пограничники і почали стрі-
ляти. Чоловік і донька вискочили з човна в
воду і не знати, що з ними сталося.

— Вчив коней говорити. Поліція у Варшаві
заялася якимсь диаволом, Антоном Паплев-
ським, що хотів конче навчити коня людської
мови. При науці маняк анушався над бідними
звірятами й калічив їх немилосердно. В липні
ц. р. одного коня, мурів передати на лікування
у ветеринарній клініці. Тепер Ліга Охорони
Звірят стаєрдина, що диавок покалічив другого
коня, яким теж заопікувалася ветеринарня
клініка.

— Балет між фабричними робітниками.
Читаємо у совітській „Правді“ з 6. ц. м.: „Ро-
бітники фабрики „Укробель“ у Києві створили
балетовий гурток, що дуже сподобався робіт-
никам. У гуртку вчать танців, ритмічної гімна-
стики і пластичних рухів. Проводить вправами
артист київського театру ім. І. Франка“.

— Ріжні вістки. Повінь у Венеції заділа ниж-
чу частину міста з площею св. Марка: кілька
старих башт розвалилося. — У Парижі помер
у 73 р. життя американський філософ Марк
Джемс Боллвін, кривняк англійського держав-
ного діяча. — Польський уряд має намір за-
ключити у Лондоні умову щодо позички,
щоб купувати британські товари, головню авта.
— На захід від Альжиру був землетрус: є ве-
ликі шкоди. — Німецький пароплав „Бремен“
побив світовий рекорд, переїхавши від Шербур-
гу до Нью Йорку за 4 дні 15 годин 27 хвилин. —
Американський архітект Мюс ринив вибудува-
ти у Нью Йорку шкляний готель на 9 поверхів
за ціну півтора міль. дол. — В японській копаль-
ні в Голькайдо при вибуху згинуло 37 вугле-
копів.

— Що це таке декалюмен? Кожний знає добре, що
таке метр і до чого служити, знаємо це від дитячих літ.
Згодом пізнали ми інші міри. Наприклад, коли платимо
рахунки за електричне світло знаємо, що акт це оди-
ниця електричного струму. Однак не багато осіб знає,
що це таке люмен і декалюмен. Люмен це така скіль-
ність світла, якої джерело промінює зі силою одної свіч-

Жінки! Не цікавитись косметичною
появою, якою є риндаций-
ний Меналь, значить занедбати супроти себе
найідеальнішу гігієну в часі періоду, менструа-
ції і упавів. — В таких випадках передовсім
Меналь. Домагайтесь проспектів. — Продають
аптеки, аптечні і косметичні склади, — де ме
можна дістати тоді в Ген Репрез. „МЕНАЛЬ“
Львів, Потоцького ч. 11 а. 379

ки на одну секунду з віддалі 1 метр на прикладі по-
верхню 1 м². Декалюмен рівняється десятию люменів.
Дотепер рід жарівки оцінювали новіми несправданими скіль-
кістю зуживаного вогно струму, поданого у ваттах. Кон-
сумент не тільки цікавий, скільки струму зуживає жарі-
вілка, але передовсім скільки світла ця жарівка при-
цього дає. Новий спосіб значення жарівок є декалюме-
нах, що рівночасно вказують зуживання струму у ват-
тах дозволяє на перший погляд зорієнтуватись щодо
справності жарівки. Новочасні жарівки Тунгсрам Д за-
даки найновішому винаході у формі подібно зна-
ного дротика дають 20 проц. більше світла як жарівки
давнього типу. Таким робом бачимо ту більшу справ-
ність і економію відразу. Бо жарівки Тунгсрам Д зна-
чені є в декалюменах, причому подана є також скіль-
кість зуживання струму у ваттах. Отже покупець має
зможу докладно перевірити не лише, скільки та жарівка
зуживає струму, але скільки дає вона в заміню декалюме-
нів світла. Ми повинні купувати лише такі жарівки, які є
значені в декалюменах і ваттах, бо в протилежному випад-
ку не зможемо оцінити якокого татувку і економії
пропонуваної нам жарівки.

— Вже в давніх часах стверджено науково, що цукор
додає м'язам сили, збільшує кровообіг і впливає на нерво-
ву систему. От чому він є неocenним засобом для
зміцнення організму. Тому кожний повинен часто спо-
живати цукор з кожній формі. До цього надається пе-
редовсім будиновий порошок Д-ра Еткера, з якого при
помочі молока, масла і цукру можна приладити легко
знаменитий будинок, один з найздешевших і найліпших
десертів.

Український народ! Пам'ятай, що від Тебе за-
лежить національна свідомість наших братів на
далекому Сході і Заході, томушли датки і ла-
рові книжки на адресу Т-ва „Просвіта у Львові“.

ДИВОГЛЯДИ.

ЯК БОРОНИТИСЬ ПЕРЕД ПОТОПОМ.

У Тексасі повстала 2 тижні тому нова релі-
гійна секта. Заснував її „Брат Езекиїл“, який
називає себе безсмертним пророком. Пропові-
дує він недалекий потоп. Перед потопом треба
спасатись. По американському виглядає це так:
Пророк заснував акційне товариство і продає
акції по 100 доларів. Кожний хто має таку ак-
цію, має право на місце у ковчезі. Ковчег, який
підне будувати нова секта, матиме 300 метрів;
уверє з металю і з комфортом. Електрика, цен-
тральне опірівання, спільна їдальня, капличка,
навіть дансінг.

Людей у Тексасі, що бояться потопу, бага-
то. Вже розкупили акцій на 100.000 доларів.
А потоп недалеко, бо заповнів його від 19. до
26. квітня 1935. Брат Езекиїл їде на потоп у
Льоредо. Це місто на самому кордоні. Думає
пророк над тим, чи будувати другий ковчег, чи
чкурнути через кордон із капіталом. Не виклю-
чене, що скаже цей святець своїм вірним, щоби
вчилися правди.

ЧИ ШІЛЕР БУВ ГІТЛЕРІВЦЕМ?

10. ц. м. святкували у Німеччині 175-ліття
уродин Фрідріха Шілера. Святкують його
(зовсім поважно) головню як автора двох тво-
рів „Розбійників“ і „Пісні про дзвін“. Державні
історики літератури пробують доказати, що
Шілер був... першим націонал-соціалістом.
Більшість своїх тес написав він на чужині
теми: „Марія Стюарт“ — англійська, „Змова
Фієско“ — італійська, „Дон Карлос“ — еспан-
ська, „Вільгельм Тель“ — протинімецька, „Де-
метрійос“ — російська. Тільки „Розбійники“
рідні. І „Дзвін“, головню тоді, коли дзвонить
таким тоном, як кажуть націонал-соціалісти.

Тільки
1-80
30 Л.

коштує
великий,
ілюстрований,
інформаційний
календар
„КРИНИЦЯ“
Порто 50 сот.

ДАРЮМ

додаємо один
календар кожному
хто пришле гроші
на п'ять календа-
рів, при чому оп-
лачуємо самі пор-
то цілої посылки.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Евгенія Кислевська-Ліщинська, дружина священика, уміволася в Бозі дня 5. XI, приймавши Найсвятіші Тайни. в 26 році життя. Похорони відбулись дня 7. XI в Витвиці на місцевий цвинтар. Вічна їй Пам'ять!

Дописи.

КАЛУШ.

Новий адміністративний поділ калузького і долиньського повіту. Від близько року кружляють по головах про новий адміністративний поділ повітів Калуш і Долина. Останніми часами повторюють, уперту поголоску, будьяк би до Калуша мала бути приєднана подзвінка долиньського повіту разом із Долиною, Рожнітовом і Перемиськом. Друга частина цього повіту араз із містечком Волеховом припадала до Стрия, який разом із прилученням перед кількома роками скільським повітом, став би найбільшим повітом у Галичині. У зв'язку з новим поділом перейшов би до Калуша окривний чікавний інспекторат, який щойно минулого року перенесли туди з Калуша (о ошанності). Та скільки в тих поголосках правди, невідомо. Зрештою — доживемо...

6-тижневий ветеринарно-господарський курс у Струтині Нижньому. Спільними зусиллями філії „Сільського Господаря“ в Калуші, Районної Мокрарні в Рожнітові і повіт. Союзу Кооператив у Калуші відкрили з початком листопада ц. р. в Струтині Нижньому 6-тижневий господарсько-ветеринарний курс для підготовки молоч. контролерів-асистентів та оглядачів худоби. На курс прибуло ок. 30 учасників, як. походять із доокочничих підгірських і гірських сіл долиньського і калузького повіту. Кругом „С. Г.“ в Струтині Нижньому побла за відповісти мешканцям для курсантів та про

спільну кухню. На курсі викладали: Ім. Дубрівний про годину худоби, управу луг і садівництво, д-р вст. Моспанюк про гігієну домашніх тварин і контролю молочності, ревізор Павлик про ведення книг, ч. Писецький рахунки й українську мову, а п. Савчинський про молочарство.

Вам до кооператив. Минулого тижня вломилася злоді до крамниці споживчої кооператив. Воскресення у Станьковій, калузького повіту та загарила авдітля товару на 700 зол. Злодія досі не зловили.

Новий український лікар. У Калуші відкрили лікарську канцелярію д-р Ів. Ремешило. Буде це вже п'ятий лікар-українець у тому місті. Цікаво, що в сусідньому місті Долині нема досі ні одного лікаря-українця, бо одиникий тамошній лікар-українець покинув це місто перед кількома літами мабуть через брак засобів до життя. Пунктом амбіції долинян повинно бути стягнення хоч одного лікаря-українця до цього міста та відповідна його підтримка. На брак лікарів не можемо жадуватися, а з преси довідуємося, що навіть в наших більших селах осідають молоді лікарі і там якось живуть.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Вшанування заслуг пок. д-ра Теофіла Кормоша. В неділю 28. жовтня ц. р. вшанувала перемиська громада великі заслуги д-ра Теофіла Кормоша, свого загально відомого діяча, відкриття його погруддя, додана артиста Павлуса, в салі Народного Дому, якого він був творцем. На свято зложилися: промова с. Комарницького, голова Надзірної Ради Народного Дому, який зусував заслуги д-ра Кормоша вни здвигнення Нар. Дому, хорі: жіночий перемиського „Інституту для дівчат“, хлопців-гімназистів і „Перемиського Бюро“, ширший реферат про життя й заслуги д-ра Т. Кормоша для Перемиських і всієї Галицької Землі проф. Л. Коренця та привітти, а саме: посла д-ра Вол. Загайкевича від УНДО

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ
знижка цін на всілякі блаватні і
вовняні товари у фірмі **Галицький**
Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

і Перемиської Землі, виголошений з питомою йому краснорічністю, від перемиських установ і від бувшого перемиського діяча д-ра Д. Стахури. Свято закінчене відспіванням національного гімну. Відбулося осно в гарно обнесений салі Нар. Дому, яка, позбувшись кіна, має відтепер служити виключно народним цілям. Публіка виповнила цілу салю, а бачили ми між нею побіч представників усіх кол перемиського громадянства також делегатів львівських установ а особах сенатора д-ра Степана Федака, сенатора Юліана Павличковського і посла Остапа Луцького. В святі взяла участь ближча і дальша родня Покійного, докремена вдова Покійника п-і Олександра Кормоша а його брат та довголітній співробітник, о. Омелян Кормош.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Іван Горинівський: „СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ“. Історична картина з життя львівського братства в ХVІІ в. Львів, 1934. Накладом Г-на „Просвіта“. Стр. 100. Форм. 8-о.

Klaudjusz Hrabyk: NOWE DROGI W POLITYCE NARODOWEJ. Lwów—Warszawa 1934. Str. 112. 16-о.

ЖУРНАЛИ.

„НИВА“, часопис присвячений церковним і суспільним справам. Рік XXIX. ч. 10. Львів, жовтень 1934.

„НОВА СКИБА“, вісник філії „Сільського Господаря“ в Луцьку. Рік II. ч. 10.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення платити на відповідні

Театри.

Великий Міський Театр.
Середа, 14. XI. год. 7:30 веч. „Чоловік і пачоловік“.

Четвер, 15. XI. год. 7:30 веч. „Чоловік і пачоловік“. Абонемент або пачоловік.
Леві Ринородиней.

Середа, 14. XI. год. 7:30 веч. „Що при-мусовою управою“.

Четвер, 15. XI. год. 7:30 веч. „Що при-мусовою управою“.

Кіна.

АПОЛЬО: Друга частина „Нуждарів“.

Париж у вогні.

АГІЛАНТИК: „Маскарада“.

ВАНДА: „Ярмарок кохання“, „Чудо-творець“.

ГРАЖДИНА: „Марія“ (Анна Белл).

„Прийбуда“.

КАСІНО: „Танок кохання“.

КОЛІСЕЙ: „Танцю; істка з Шинка“.

ревіз „Мекло“.

КОПЕРНИК: „Весняна парада“ (Фран-ціска Галь).

МАРУСЕНЬКА: „Весняна парада“ (Франціска Галь).

ревіз: „Веселий поє“.

МІРАЖ: „Джаміні Бергард“, „Що раз-вше“ (Гарольд Льюїс).

МУЗА: „Кіт і скрипка“, „Кохас, люб-бить, шанує“.

ПАЛЯС: „Що мій чоловік робить у-ночі“.

ПАН: „Цісарські леві“ (Лео Слезак).

і ревіз „Гулий душа“.

ПАСАЖ: „Новітній Робінзон“ і ревіз.

РАП: „Чи Люція це дівчина“.

СВІТ: „Козло і мав мілон“, „Тайна-вирини“.

СОНЦЕ: „Дівча з гір“ і ревіз.

СТІЛЕБЕ: „Передмістя“ і ревіз „В се-ни небі“.

УТІХА: „Жінка під контролею“ та ревіз.

ХІМЕРА: „Іх Елсценція цілує“ (Джан Гейлор, Анрі Гара).

Закордонне радіо.

Середа, 14. лютого 1934.

Відень (506,8) 17:03 Сучасна музика, 22:10 Концерт, Кошиці (559,1) 13:35, 17:03 Рад. для закарпаття, Мор. Острва (260,5) 18:20 Гармонія, Прага (470,2) 10:15 17:55 Концерт, 11:05 Сальон. музика, 20:05 Спів, Париж (1638) 13:30, 21:00 Концерт, Мадрид (274) 19:00 Спів, Рига (514,6) 17:40 Лотиські пісні, Берлін (356,7) 12:05 Популярна музика, 16:00 Концерт, 21:00 Симфонія ч. 2. А. Брікнера, Франкфурт (251) 15:15 Пісні, Ляйпциг (382,3) 18:00 Камер. муз., Мінхен (405,4) 14:20 Сольні Москва (1724) ВЗСІС (747) 16:30 Совітська музика (Україна) Опера Чіаки, 17:23 Опера, Будапешт (550,5) 12:15, 22:15 Циг. музика, 19:30 „Мадма Батерфлі“ оп. Пучіні, Мільно (368,6) 11:30 Тріо, 13:10 Камер. орх., Рим (420,8) 17:10 Квінтет, 20:45 Опера.

Четвер, 15. листопада 1934.

Відень (506,8) 15:50 Концерт, 18:00 Квінтет форт. Г-моль Мазер-Германа, 20:00 „Вікторія та П. гузар“ оп. Абоага-ма, Брагислава (198,8) 17:20 Арії з гт. опер. Кошиці (259,1) 13:35, 18:50 Для Закарпаття, Прага (470,2) 17:00 Пісні, Париж (1638) 14:30 Концерт, Мадрид (274) 20:00 Спів, Берлін (356,7) 17:40 Італ. оп. дуети, Франкфурт (251) 19:50 Пісні в суєв. лютні, 22:30 Есенсоні пісні, Гамбург (341,9) 23:40 Пфідерова пісні, Ляйпциг (382,3) 18:30 Висий концерт, Мінхен (405,4) 20:10 „Марія Стюарт“ траг. Шпає-ра, Будапешт (550,5) 12:05 Сальон орх., 17:35 Циг. музика, 19:05 Спів, Мільно (368,6) 20:45 „Горова-алодій“ оп. Росіні, Рим (420,8) 17:00 Вок.-інстр. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 14. лютого 1934.

6:45 Ранішня ауд., 7:50, 22:00 Рекла. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеор. вістак, 12:05 Огляд преси, 13:00 Популяр. денник, 13:05 Твори Чайковського з гр. пл., 13:30 Експорт, 13:35 Біржа, 13:45 Пять хвили вітру від моря, 15:55 Сальон. ре-рум, 16:00 Концерт камер. оркестри, 16:45 Для старших дітей: „Всі серця зиріт“, 17:00 Скрипка, фортепіано 17:25 Міжнар. злади жінок, 17:35 Арії, пісні, 17:50 Спорт. порадики, 18:00 Наука стенографії, 18:15 Концерт хору, 18:45 Розвиток форм за-корд. торгова, 19:00 Мельоді в звуков. ній (гр. пл.), 19:20 Акт. балада, 19:30 Серада й тема з-варіаціями Т. Блю-мера оп. 39. на гр. інструменти, 19:50, 19:55 Спорт. вістки, 20:00 Міжконтиненталь. вечір (із „Ляльва“, 20:45 Веч. денник, 20:55 Ян працюємо, 21:00 Шопенівський кон-церт, 21:30 Звук лютні (в англ. мові), 21:40 Віолонч. р. італ. у супр. форт., 22:15 Концерт оркестри (у програмі Группо: Маданка українських пісень), 22:05 Танк. музика.

Четвер, 15. листопада 1934.

6:45 Ранішня аудіція, 7:50, 22:00 Рекл. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеор. вістак, 12:05 Огляд преси, 13:00 Про-старе Вільно (для молодих дітей), 13:30 Музика, спів, 13:00, 13:10 Популяр. денник, 13:05 З ринку праці, 13:30 Ек-спорт, 13:35 Біржа, 15:45 Сальон. музика з гр. пл., 16:30 Форт. ресітале, 16:45 Лек-ція фл. дозго до міста* ком. Денеліани, 17:30 Листи та програми, 18:00 Сальон. рерум, 18:05 Балада з Гуммом (Фейл.), 18:15 Концерт: Бетовенові сонати, 18:35 Віолончелісти творці (Гасп. Касадо, гр. пл.) 18:45 Що читати (поет. новини), 19:00 Хор. спів (гр. пл.), 19:20 Акт. фейл. 19:30 Сальон. муз. з гр. пл., 19:50, 19:55 Спорт. вістки, 20:00 Легка музика, спів (Гр. Турнай), 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Концерт симф. орх., форт., 21:45 Погляд на світ (філософ. культура), 22:15 Ляйпциг танку, 22:35, 23:05 Танк. музика, 22:45 „Шопенів фортепіан“ Кипр. Норвіда (ремітати, форт.).

Читайте „Діло“!

БІРЖА.

ГРОШ.

Довго у Львові у приватних оборотах 528 зол.
У Варшаві були такі курси: Лондон 26:59, Париж 34:91:50, Берлін 213:30, Ціріх 172:25, Амстердам 358:15, Прага 22:13, Італія 45:38, Ньюйорк кабель 5:30 1/2, Ньюйорк чеки без трансакції.
Золото: Долари 8:91—8:93, Франки фр. 34:30—34:60, Лекати 81:70—82:20, Корони 35:80—36:30, Рублі 45:50—46:30.
Срібло: Корони 0:30, рублі 1:20, фльорени 0:70.

ЗБИЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська зьомо Львів від до від до
Овесод. неказ. 473 13:25—13:75 15:25—15:75
Овесод. неказ. 459 12:50—13:00 14:50—15:00
Овесод. легко зам. 11:50—11:75 13:50—13:75
Овесод. легко зам. 11:00—11:25 13:00—13:25
Овесод. одноц. зам. 10:00—10:25 12:00—12:25
Овесод. збір. зам. 9:75—10:00 11:75—12:00
Кукурудза крава 16:00—16:50
Фасоля крава 16:00—16:50
Горох Вікторія 40:00—45:00
Горох польовий 22:00—25:00
Горох зелений 25:00—27:00
Горох Фольгера 27:00—30:00
Бобик 12:00—12:50
Смів конопляне 25:75—33:00
Просо краве 15:00—14:50
Мак синій 40:00—45:00
Мак синій 34:00—38:00
Висівки чисті 8:00—8:50
Пшоно 29:50—31:00
Інші курси незмінні.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 13. і 14. листопада ц. р. кооперативам пла-ти за:

	зьомо Львів.
1 кг. масла десероного	2:10 зол.
1 л. молока	0:15 „
1 л. сметани	0:60 „
1 п. яєць	4:00—4:10 „

Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові і літра 24 сот.
Тенденція на масло і сметану вдер-жана, на молоко і яєць сильна.
Маслосоюз повідомляє, що від 14. ли-стопада ц. р. не купує ніякої птиці аж до відликання.

ВСІ ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ

Philips 33 A

Модель 1935

Радіо-приймач з обводний до електричної сіті з динамічним голосником. Ратальною системою Філіпса 10 місячним

32/81 14-15

виключно до купна

„Фото-Радіо-Палас“
(Дім
Львів, Марійська пл. 8. Шпрехера)

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЗНИЖЕННЯ цін на худрух людей, всі купують фланелет мужеські ціжани 8:90 жіночі 9:80 дитячі 4:50, лише у відомій фабриці біля „Пав“, Синьотутяна 1. 284 25—30

ІНСТРУКТОРА до німецької конверзації дити тижнево до Брухових шукаю. Зго-лошення „Діло“ під „Інструктор“.

ОГОЛОШЕННЯ.

Звичайні Загальні Збори

Видавничої Спільки „ДІЛО“ кооператива з обм. пор. у Львові відбудуться в п'ятницю, дня 30. листопа-да 1934. в год. 5. попол. в львівській ре-дакції „Діла“ Ринок 10. II. пов. а також денник порядком: 1. Відчитання про-токолу з останніх Загальних Зборів. 2. Згодилення а діяльності за рік 1933/34. 3. Звіт Контрольної Комісії. 4. Розділ чистого зиску або покриття втрат. 5. Внески і запати. — Ящо в означеному часі не явиться приписане число чле-нів, то Збори відбудуться о одну годину пініше без огляду на кількість приписані членів. Річні замкнення й біляне вило-жені в львівській кооператива для перега-ду чаєнами. Надзірна Рада.

Взуття всяного рода
поручає фірма
Чорній і Беряк
Львів, ул. Руська 3.
Лещетарські яєж
6—7 від 24 зол.

ЦІНИ МЕБЛІВ ЗНИЖЕНІ
через місяць листопад у фірмі
Брік і Грінер Львів,
Грибунальська 16

Ширіть наш часопис!

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 143,322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-50 зол.
Чвертьрічне 15-00 „
Шпичне 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бель-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Тутка

Provitana

це найвищий ґатунок!!
Остерігаємо перед лихими виробами!!

Конфіскація „Діла“.

Вчорашнє (307) число „Діла“ підпало
конфіскації за два уступи і закінчення одного
речення (4 слова) у передовій статті під наг.

„Махіма суга“. Це вже 41-а з черги конфіскація
нашого органу в цьому році.

Припинення діяльності Товариства Прихильників Осв.ти.

Городське Староство у Львові повідомило
Виділ Т-ва Прихильників Осв.ти, що припинює
діяльність того Товариства. Одночасно Гор.
Староство звернулось до голови Наукового

Товариства ім. Шевченка у Львові, яке є табу-
ларним власником Академічного Дому, в спра-
ві перебрання майна припиненого в діяльності
Товариства.

Масова голодівка політичних в'язнів у львівських Бригідках.

В суботу 10. листопада ц. р. почалась
у львівських Бригідках голодівка 150-тиох у-
країнських політичних в'язнів у зв'язку з позе-
дв'янням в'язничного нагляду супроти україн-
ських в'язнів. Хоч голодівка триває сьогодні
вже шестий день і значна кількість в'язнів го-
рячкує, дотепер ані прокуратура ані судовий
в'язничний нагляд не дістали урядового пові-
домлення від управи в'язниці про масову голо-

дівку, так що шойно від родни в'язнів довіда-
лися ті власті про те, що діється в мурах Бри-
гідок. Родни в'язнів звернулися вчора телегра-
фічно до міністерства судівництва у Варшаві
за інтервенцією в цій справі, а крім цього ін-
тервенціювали в справі голодівки у компетент-
них властях українські адвокати-оборонці.
Голодівка триває далі.

2.000 нових поліцаїв для басейну Сарі.

ЛЬОНДОН, 14. 11. ПАТ. „Дейлі Телеграф“
повідомляє зі Сарбрікен, що адміністраційна ко-
місія рішила зміняти поліцію у басейні Сарі
двома тисячами чужинців. Перед плебісцитом

комісія запросить 25 нейтральних старшин. До-
тепер покликала 6 старшин, з англійців і з нор-
вежців. До комісії надійшло вже 500 подань, між
іншим теж з Польщі.

Димісія бельгійського уряду.

БРЮСЕЛЬ, 14. 11. ПАТ. Прем'єр де Броквіль
заявив у парламенті, що оголосив королеві димі-
сію цілого уряду, бо між головною міністра-
ми нема згоди як здійснити господарську і фінан-
сову програму уряду. Два міністри Сіланд та Іе-
гебаїк оголосили свою димісію прем'єрові ще
минулого тижня. Причиною димісії господар-

ський асист, зникла фунта штерлінга та висока
мита тих держав, які спроваджували товар з
Бельгії.

Політ. кола переконані, що Броквіль не вер-
неться до влади. Уряд створить мабуть міністр
закордонних справ Жаспар, міністром народньої
оборони залишиться ген. Девез.

НЕ ВІРЯТЬ У РОЗБРОЄННЯ.

ВАШИНГТОН, 14. 11. ПАТ. Державний се-
кретар Гуль заявив, що З'ючені Держави не ві-
рять у розброєння. Проте американський уряд

намагається довести до розуміння в справі кон-
тролі торгової зброї.

Викинули 21 студентів за демонстрації.

БЕРЛІН, 14. 11. ПАТ. Німецьке Інформаційне
бюро повідомляє з Нью Йорку, що з університе-

ту викинули 21 жилицьких студентів за участь
у комуністичних маніфестаціях.

Розгром комуністів у Китаю.

ШАНГАЙ, 14. 11. ПАТ. Урядові війська роз-
громили армію китайських комуністів коло Ши-
шай у південно-східній провінції Гуанан. Кілька
тисяч комуністів пошло в полон. У столиці про-

вінції Гуанан, яка була центром китайсько-кому-
ністичної республіки, війська Чанг-Кай-Шека
розстріляло делегата III. Інтернаціоналу на Ки-
тай Ван-Чун-Ліна.

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego I
Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie, w składzie
wiceprezesa S. O. E. Malicki, jako przewodniczący, S. O. D-r
I. Locker i S. O. D-r L. Dworak jako głosujący w sprawie
konfiskaty Nr. 298 czasopisma pt. „Dilo“ z daty Lwów, 6.
listopada 1934. do Sygn. VI. I. Pr. 592/34, na posiedzeniu
niejawnym 8. listopada 1934 r. po wysłuchaniu zdania
Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanowił: uznać
za usprawiedliwioną dokonaną 5. listopada 1934 przez
Starostwo grodzkie we Lwowie, konfiskatę czasopisma pt.
„Dilo“ Nr. 298 z daty Lwów, 6. listopada 1934, zawierają-
cego: 1) w artykule pt.: „Polityka w kooperacji“ w całości
wraz z tytułem — znamiona występku z art. 170 k. k.,
zażądać zniszczenia całego nakładu i wydać w tym
ż. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma
drukowanego. Zarazem wydać się odpowiedzialnemu red-

aktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze
umieścić bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pier-
wszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za
sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7,
8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24,
25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40,
41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56,
57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72,
73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88,
89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103,
104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116,
117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128,
129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140,
141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152,
153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164,
165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176,
177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188,
189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200,
201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212,
213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224,
225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236,
237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248,
249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260,
261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272,
273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284,
285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296,
297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308,
309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320,
321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332,
333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344,
345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356,
357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368,
369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380,
381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392,
393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404,
405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416,
417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428,
429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440,
441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452,
453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464,
465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476,
477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488,
489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500,
501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512,
513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524,
525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536,
537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548,
549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560,
561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572,
573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584,
585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596,
597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608,
609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620,
621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632,
633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644,
645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656,
657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668,
669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680,
681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692,
693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704,
705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716,
717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728,
729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740,
741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752,
753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764,
765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776,
777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788,
789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800,
801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812,
813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824,
825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836,
837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848,
849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860,
861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872,
873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884,
885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896,
897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908,
909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920,
921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932,
933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944,
945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956,
957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968,
969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980,
981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992,
993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

Використовуйте

сезонову знижку на дріб „МАСЛОСОЮЗ“

Дріб продається: Птахомясарня М.С. Косцю-
ки 1а. — Доставляється теж без доплати до
дому на телефонічне замовлення (ч. телефо-
ну 39-66, або в будь-якій крамниці М.С.

Великий вибір різних родів експорто-
вого першорядного товару! 541 3-3

В 25-ліття боротьби.

СВЯТКУЙМО ЮВІЛЕЙ „ВІДРОДЖЕННЯ“

Сто літ мине, відколи на наших землях за-
гомоніли перші слова тверезості і світлі проро-
чі поклики апостолів тверезості. Двадцять п'ять
літ, відколи до цієї боротьби стали органі-
зовані ряди відродженців. Постійна муравина
праці, безперервний труд довели до того, що
наш нарід прозрів та двинувся з темряви аль-
коголізму, що в ній безпросвітно стояв від
століть, закований у тверді кайдани страшних
руйнуючих налогів. Не даремні були зусилля
жмички борців, вони довели до того, що нарід
зрозумів, яким жахливим злом є для нього аль-
коголь і нікотина, пізнав їх руйнуючий вплив
на душу, тіло й майно людини. Зокрема пізнав
він цих ворогів людства як одну з важких пере-
шкод в досягненні волі й доброду.

І саме це поширення свідомості — голов-
ний осн. протиналькогольної пропаганди, що й
веде ціле чвертьстоліття Т-во „Відродження“.
Під впливом цієї праці настав масовий зрив гро-
мадянства до боротьби з коршмами, змагання
до перемини старого алькогольного побуту, о-
тверезіння цілого нашого щоденного життя.

Оце настав двадцятип'ятилітній ювілей орга-
нізованої боротьби зі страшними шкідниками
нашого народу. На відсвяткування цього юві-
лею Головна Рада Т-ва „Відродження“ призна-
чила день 25-го листопада ц. р. Але ми не вла-
штуємо цього дня торжеств, величчя назверх
і не признаємо його на спочинок та тріумфи,
тільки на поширення нашої праці, розбудження
пропаганди через розбудження свідомості й
сумління громадянства. В тому дні в цілому
краю в церквах відбудуться протиналькогольні
проповіді, в читальнях „Просвіти“, кружках
„Рідної Школи“, по всіх громадянських куль-
турно-освітніх товариствах, школах та інших
важливих установах відбудуться протиналь-
когольні виклади. У Львові уладжує Головна Ра-
да Т-ва „Відродження“ святковий виклад, полу-
чений з виставою протиналькогольних образів,
а подібні виклади відбудуться і по всіх читаль-
нях на передмістях; всюди відбудеться виста-
ва аматорського гуртка Т-ва „Відродження“.

Українське Протиналькогольне Товариство
„Відродження“ закликає громадянство до масової
участі у відродженських ювілейних святах у
Львові та краю. Тільки масовою участю та ма-
совим приступленням у члени нашого Товари-
ства наше громадянство дасть доказ, що розу-
міє вагу боротьби з алькоголізмом та нікоти-
нізмом — нашими відовичними ворогами та ба-
жає собі подвигнення. В ювілейному році стань-
мо всі до боротьби з отрутами, що поневолю-
ють духа, руйнують тіло й майно та з відною
розумної людини роблять безвольного, всіми
визискуваного раба. Святкуймо ювілей „Від-
родження“!

Головна Рада Українського Протиналь-
когольного Товариства „Відродження“.

НАЙПЕВНІША ЛЬОКАТА ГРОША У ПОЗИЦІ
РІДНОЇ ШКОЛИ. КОЖНА ПОЗИЧКА 25 ЗОЛ.

Чи і коли дійде до Французько-італійського порозуміння?

Прага, листопад, 1934.

Французько-італійське порозуміння це одне із найважливіших, а разом з тим і одне з найбільше складних питань міжнародного життя сучасної Європи. Його остаточна розв'язка безперечно багато в чому змінить загально-європейську ситуацію, а особливо збільшить би сильне напруження в Середній Європі. Заключення французько-італійського порозуміння мусіло мати певний вплив на політику Німеччини, а дехто навіть думає, що воно примусило б її повернутись до співпраці з Женевою. Не бракує тем і такої думки, що французько-італійське порозуміння було би загальним ослабленням т. зв. ревізіоністського блоку з одного боку та посереднім чинником до французько-німецького порозуміння з другого. І якби там не були менше чи більше оправдані сподівання позитивних наслідків цього порозуміння, одне треба нині ствердити, що — вже сама можливість такого порозуміння при загальних напрямних політичних інтересах Франції й Італії та при їх дотеперішньому так часто розбіжному відношенні до основних питань європейської політики, це один із найбільших успіхів політики Барту. Правда, нині не можна нічого певного сказати про те, чи концепція цього порозуміння була Барту владна, але одне можна рішуче ствердити, що — марсельський атентат дуже пошкодив проведенню такого порозуміння. Не лише тим, що не стало Барту та що цілу справу мусіли внаслідок марсельської події відсунути, але головню тому, що марсельський атентат саркастично на горизонт майбутнього французько-італійського зближення якісь темні хмарки. Про це виразно не говориться, але це відчувається. Взагалі про марсельського атентату ще не зовсім ясно, а про поїздку Гембеша до Риму й до Відня не одне говорять. Не диво тому, що загально панує нині така думка, що для тривогого і „солідного“ порозуміння між Італією й Францією треба відповідного часу, бо всякий поспіх міг би цілій справі тільки пошкодити.

Питання, що спільно торкаються Італії та Франції можна поділити на дві групи: на європейські та африканські. Поладнання африканських питань не так вже і для їх вирішення не треба було аж поїздки Ляваля до Риму. Така є думка Парижа й Риму. Важливі і тяжкі є європейські питання. Вся трудність остаточної розв'язки цих питань, розв'язки, яка цілковито усулаб усі перешкоди порозуміння обох держав, є

з одного боку відносини між Італією й Югославією, а з другого між Францією та Югославією. Приймим, що дійшло би до порозуміння між Францією та Італією, а рівночасно з цим приймим і те, що відтак прийшло би до непорозуміння між Італією та Югославією. Якуж вартість мало би тоді італійсько-французьке порозуміння? Ніякої, бо всім нині ясно, що Франція не може зійти зі шляху приязни з Югославією.

Італійсько-французьке порозуміння є можливе лиш тоді, коли буде цілковито підготована гармонійна згода політики Італії й Франції з політикою Югославії. Чи є це можливе — тяжко нині сказати, на кожний випадок тяжко про це говорити, доки не влясниться атмосфера, значимена димом з револьверу марсельського заговорника.

На італійсько-французьке порозуміння, так би мовити, ждуть і тому не диво, що нема дня,

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ
30% знижка цін на всілякі блаватні і ковняні товари у фірмі Галицький Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

щоб європейська преса не принесла з приводу цього якихось цікавих глосів, комбінацій то-що. І так загально говориться, що в Римі панує думка, що заслугу в можливості Італійсько-французького порозуміння має Італійська концепція т. зв. пакту чотирьох. У Парижі знову навпаки. Там загально панує така думка, що колиб Італія ще й нині пробувала підходити до італійсько-французького порозуміння з вихідної точки пакту чотирьох, то згорі треба рахуватись з повною невдачею. Франція стоїть на тому становищі, що все, що спирається на концепції ревізіонізму умовно, швидко всьмак порозуміння. Чи в Італії стане на такому становищі не знати. Заява, яку дав Мусоліні угорському урядові після своєї міланської промови і голоси італійської преси а приводу візиту Гембеша в Римі, дають нам право думати про щось інше.

М—н.

Голод на Україні був зорганізований.

НЬЮ ЙОРК, 2. листопада (Вл. кор.) З нагоди побуту д-ра Аменде в Нью Йорку у липні ц. р. відбулася конференція представників різних церков для зорганізування акції проти дальшого голоду на Україні. Тоді вибрали відповідний комітет, який мав у першу чергу наперед провірити, чи на Україні справді люте голод. Саме перед тим же комітет устійлив через відповідні американські урядові кола, що в минулому році голод на Україні поширився на великі розміри. В неділю 21-го жовтня помістив „Нью Йорк Таймс“ у своїм літературнім відділі об'ємисту рецензію нової книжки Віліяма Чемберлена, педявального кореспондента подменника „Кришчен Сайнес Монитор“ з Бостону. Книжка називається „Російський зв'язаний міл“, об'ймає 400 сторінок друку, коштує 4 дол. і появилася заходами вкладні: Литтл, Браун і ко в Бостоні. В Ньюйорській прилюдній міській бібліотеці її нема. Але з рецензії Доналда Еламса в „Таймсі“ можна докладно познайомитись зі змістом праці Чемберлена. Чемберлен виїхав до СРСР як великий прихильник совітської Ідеї, перебув там 12 літ і виїхав перед пів роком зовсім розчарований. Він признає великі осяги совітської системи на полі техніки та освіти, але беззаперечно критикує від Совітів за безцеремонне припоровлення у практиці гасла: „Шлях освачує засоби“. І в тому місці наведені слова книжки Чемберлена: „Ось такі більші наспільства, як ліквідація самостійних селян („кулаків“), як класів, державною зорганізований голод і переслідування інтелігенції мають дуже шкідливі наслідки, що йдуть далеко поза безпосередні жертви. Вони роблять суспільність брутальною, бо вчать її глядіти на ті жертви байдуже, або навіть ще й приплескувати“.

Чемберлен не вірить, щоб — по словам Ляваля — „державна шеела і залишила волю населенню. Це тому важко, — міркує автор — що партія при кермі користується великими привілеями. Совіти і ГПУ перебілилися в нову класу чи класу володарів, яка ніколи добровільно не зіллється з широкими масами громадян. Чемберлен перечить також тому, начеб у Совітах не було безробіття. Це так тому, що видатність праці тамешнього робітника дуже мала, крім того тепер уряд робить інвестиції, отже потребує виїмки багато робітників при нових будівлях, а понад те все, коли кого проганяє уряд з роботи, то відбирає йому хлібну карту і така людина засуджена на голодову смерть. Зрештою робітник дістає леден прожиток у харчівній, тому хто лише може, шукає роботи.

Найбільше негодує автор на примус, наложений на селян вступати в колективи і дуже гостро критикує офензиву проти непокірних селян з рр. 1932—1933, ведену в формі до дрібниць випрощованого плану, щоб приквотити селян голодом до здачі. Тоді витинило 10 відсотків населення.

Всі powyше агадані страхиття потверджують графиня Олександра Толстой, донька Льва Толстого з Ясної Полони. Вона перебула цілу революцію під Совітами, мала привілей заложити в Ясній Полоні школу імені свого батька і вчити там дітей по своему уподобанні, але і її вкінці остогидло таке життя і вона рішила „більше не брехати“. Але все таки підступом дістала паспорт і виїхала за границю. Тепер вона в Америці і саме недавно появилася її протибільшовицька книжка п. н. „Я працювала для Совітів“.

ФУТРА

жіночі від золотих 163
найелєгантніші
тільки в **АПІСДОРФА**

Львів, Рутівського 21. в брамі —

26/81

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 16. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

24

СТОРИНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

ХІІ. НАЦІОНАЛЬНІ ВІДНОСИНИ В ТЕРНОПІЛІ Й НА ПОДІЛІ.

За весь час мого восьмилітнього побуту в Тернополі не було в самім місті слідно якого-будь руського національного руху, або живіших проявів національного життя. Інтелігенції руської було небагато. Крім згаданих вже мною учителів з гімназії руської народности, була ще горстка руських інтелігентів духовних і світських. Парохіяльне духовенство було репрезентоване парохом і двома сотрудниками, які рівночасно виконували обов'язки катехитів у школах реальній і народній, як також в учительській семінарії. Парохом і рівночасно тернопільським деканом був о. Василь Фортун, соймовий посол з тернопільського повіту, людина тяжка, що не проявляв поза церквою ніякої ширшої діяльності. Міщани не любили його, підозріваючи його в матеріалізмі; з місцевою інтелігенцією не жив зовсім та взагалі уважали його невідповідним на становищі пароха в Тернополі. Він не був ніякою протидією супроти дуже агресивного латинського

духовенства, з тим менше проти євритів, що амліли дуже зручно притягати руське міщанство до костела й опісля винародовлювати. При кінці 80-их чи 90-их рр. умер Фортун і на його місце прийшов о. Володимир Громницький, людина дуже рухлива і повна ініціативи, що направив багато з того, що попередник зацедавав; він вніс у міщанство життя, свідомість та організацію. Взагалі руське міщанство в Тернополі було найсильніше і найліпше зорганізоване з усіх східно-талицьких міст. За це забрали москалі, займивши Тернопіль, о. Громницького і запроторили на Сибір, де він і досі карається. Парохіяльними сотрудниками були за моїх часів: о. Северин Навроцький, опісля парох у Шляхтинцях, родинним гнізді Барвінських та о. Євген Алексєвич, опісля парох у Заліщицьким повіті; оба були характерні люди, та мало рухливі. Оба вже нині не живуть.

Не ліпше стояла справа з світською інтелігенцією. Була навіть доволі численна громадка урядовців руської народности при суді, дирекції скарбу, в уряді податків та в інших урядах і учителів у народніх школах, але вони не визначалися ані свідомістю, ані будь-якою ініціативою в національних справах.

У другій половині 70-их рр. прийшов до Тернополя на президента окружного суду русин Лукиля Конницький, що був вибраний

в 1873 р., як був прокуратором у Самборі, русинами послом до державної ради; та він як русин завів їх зовсім у надіях. В політиці був нулем і вкінці перейшов до поляків. Таксамо в Тернополі нічим не ріжнився від поляка і з його високого урядового й суспільного становища не було для русинів найменшого пожитку. Його син, Богдан, що йшов у гімназії одним роком нижче від мене, був опісля віцепрезидентом суду в Станиславові і був у 1908 р. вибраний при допомозі уряду й поляків соймовим послом з богородчанського повіту. Здеklarовавши себе сторонником Дудкевича, який стояв тоді у компромісі з поляками, на цій основі перепер себе і своїх партизантів до сойму; москвофіли ставили його кандидатом на члена Крєвеного Виділу. Та він не міг удержатись супроти кандидата українців — Києвлюка. Опісля Б. Криницький в короткім часі помер у розмірно молодих роках.

Був ще тоді при суді на становищі прокуратора русин Логинський; але і з нього не було русинам пожитку. Бо хоч не виправся свого руського походження, то й не маніфестувався як русин і говорив усе по польськи.

Так низько стояла тоді національна свідомість між руською інтелігенцією! Майже всі світські русини були жонаті з поляками, в їх домах говорили лиш по польськи, діти вихо-

Заклик Української Парляментарної Репрезентації.

1) Прохавмо управу захоронок, захистів, при-
дів і бурс подати до кінця місяця листопада ц.
р. до канцелярії УНР на адресу посла Дмитра
Великановича, Варшава — Союз, точні цифри
одержаних допомог у готівці чи натураліях від
державних або самоуправних установ, зокрема
за рік 1933. й окремо за рік 1934. Багато також
матеріали щодо незаконного обтягування наших
установ, церкви і поодиноких громадян сабата-
ми на суспільне обслуговування.

2) Прохавмо рівночасно наших членів громад-
ських та повітових урядів подати на ту саму ад-
ресу точні дані, яку суму з фонду праці зумито
на напругу доріг і мостів на теренах східних і
південних воєніств та в якій мірі мали три цю-
му зарібок наші люди в порівнянні до інших, а
саме як підприємці, дорожники, делі робітники.
ПРЕЗИДІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРЛЯМЕНТАРНОЇ
РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ

КУДИ ЦЕ ВЕДЕ?

(З ПРИВОДУ ПРЕСОВОЇ КАМПАНІЇ ОУН ЗА КОРДОНОМ.)

Лист із Праги.

У вересні 1934 р. відбулися в Празі арешти
деяких членів ОУН. Декого з них чехословаць-
ка влада рішила вислати за межі держави.

Не знати, що було головною причиною цих
арештів. „Українське Слово“, паризький орган
ОУН, в ч. 78 з 21. жовтня подає кілька здогадів
для вияснення причин видання діячів ОУН з
чехословацької території. „Укр. Слово“ бачить
причину арештів членів ОУН у Чехословаччині
в наблизненні ЧСР до СРСР та в польських ін-
тервенціях. Іншу причину ліквідації ОУН нахо-
дить „Українське Слово“ у внутрішніх відносинах
Чехословаччини, бо, мовляв, — „від двох
років помітний сильний вплив українських на-
ціоналістів на населення Закарпатської України
та щораз більший зріст того небажаного чехам
впливу“ (ч. 78).

Можна думати, що діячі ОУН, вислані з Че-
хословаччини, самі добре знають, чому це де-
кого з них, після 10-літнього перебування на те-
риторії ЧСР, видано за межі республіки. Але
вони обмежуються здогадами і за голову при-
чину репресій проти них у ЧСР вважають — „до-
носи“ українських емігрантів, своїх політичних
противників. „Українське Слово“ пише, що ніби
на ОУН у Чехословаччині „донесли“ україн-
ські соціал-демократи та соціалісти-революціо-
нери та особи, приналежні до інших українських
політичних і громадських організацій:

„Взагалі чехи були просто засипувані доно-
сами й отверто про це заявляли, зокрема також
при останніх арештах, подючи навіть прізвиська
донощиків“, — так пише названий націоналіс-
тичний часопис. Чому ж „Українське Слово“ не
подає імен тих „донощиків“, коли вони ре-
дакції того органу відомі? Дуже „джентмен-
ська“ метода, що вбиває „двох зайців“: кидає
ганебне обвинувачення на українські організації
в ЧСР, але так, що й до судової розправи тяж-
ко дійти з авторами тих наклепів, бо „Укр. Сло-
во“ пише дуже загально, що на націоналістів в
ЧСР доносили „ес-деки, ес-ери і т. д.“

В той спосіб провідники ОУН за кордоном
хотять на репресіях проти них у ЧСР зробити
ще й політичний капітал. Їм і на думку не при-

ходить шукати поліційних конфідентів напр.
у внутрішній організації. Бо вже де як де, а в
ОУН такі випадки бувають. Процеси Р. Баранов-
ського та інші процеси показали кожному са-
мому, що там такі явища можливі.

Шукання „невістки“, що буває „завжди
винна“, належить до спеціальності преси ОУН.
Перед ними — всі „винні“. Українські націоналі-
сти шукають винуватців чеських репресій про-
ти них між українцями. Але не ставлять собі пи-
тання, чому це тільки наприкінці 1934 року чесь-
ка влада ліквідувала ОУН на території ЧСР. Ад-

Канізьки, пухляки, рукавички і повязки
шкарпетки поручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Боїнів ч. 4. 47/83 1—60

Хто відповідає за „Народний Дім“?

Про внутрішні спори серед „руських“ та їх відклики до влади.

І в найкращій родині бувають неприємності,
особливо, коли скрута велика і грозить не-
безпека повної катастрофи. І серед найбільш
здисциплінованих членів банди повстає інколи
гризня за поділ наживи. Та ніхто таких проявів
не бере поважно, бо відомо, це буря у склянці
води. Спільний інтерес наказує замирення і зо-
ду, бо інакше руйна неминуча. Буває й таке, що
інколи така сварка спільників, це тільки лиха
комедія, щоб невідомим пустити туман в очі.

Тому, коли чуємо, що у московській
рідні поміж групою Бачинського-Слизюка
„Стронництво Народного Дому“ — як їх зове
польська преса — і РСО повстала якась распря,
не можемо цього брати поважно. Це гризня за
остатки добичі, якої щораз менше і незабаром
зовсім не стане. До цього повстав новий пред-
мет спору у зв'язку з недалекими виборами до
парламенту. З двох десятків московських
„діячів“, що сидять у „центрі“, мабуть кожний
є кандидатом на посаду або сенатора і кожний на-
магається передіцитувати своїх суперників з од-

же, якщо були доноски між українськими е-
мігрантами р. 1934, то вони мусіли бути і сім ро-
ків тому, коли почала в Празі виходити „Розбу-
дова Нції“!

„Значить, справа не в „стосах доносів“, як
пише „Українське Слово“, а в загальній зміні
політики ЧСР щодо емігрантів — фашистсько-
го та комуністичного напрямку.

Коаліційний уряд Чехословаччини виявся
дуже енергійно до своїх місцевих фашистів і ко-
муністів, то, природно річ, дійшов і до емігран-
тів-екстремістів.

„Ревеліції“ „Українського Слова“ з приво-
ду видання членів ОУН з Чехословаччини, ки-
дання навання ганебних обвинувачень супроти
немих націоналістам політичних та громад-
ських організацій в ЧСР, — все це свідчить про
нездорові відносини в рядах ОУН. Чи ким ме-
тодами очорнювання, наклепів, безпідставних
обвинувачень проти українців інших напрямів
ОУН збільшить і зміцнить свої ряди?

Напевно ні! Прочитавши до кінця всю цю
писанину „Українського Слова“, ставши собі
питання: чи не кермує цією протиукраїнською
розкладовою пресою кампанією ОУН якийсь
новий, ще незваний, Барановський? Все може
бути. Бо ж система „політичної роботи“ ОУН ли-
шилася та сама. А при такій системі Азефі й Ба-
рановські почувують себе, як риба в воді.

К. О.

вувався в польській душі. Похвальний під цим
оглядом випадок становив між урядовцями
тодішній судовий ад'юкт Лев Шехович, вінні
сеніор Ставронігі. Свідомий українець, а при
тім людина відважна і готова все постояти за
українську справу. Та як молодий ад'юкт не
міг мати тоді ще ані більшого впливу, ані шир-
шого круга ділення. Ще менший круг ділення
був у дрібних маніпуляційних урядників судо-
вих або податкових, між якими була також
якась частина русинів мало свідомих, що гово-
рили дома переважно по польськи.

Між учителями народних шкіл було кількох
русинів, та кожний з них відмінного характе-
ру. Один старої дати учитель, подібний потро-
хи до типу старих дякоучителів, Киричинський,
умер уже в початках 70-их рр. Другий — Се-
верин Загайко, належав до раних москвофілів,
був великим приятелем редактора „Слова“
Площанського та вкінці покинув школу і став
начальником агенції „Общорольничого Креди-
тового Заведення“ в Тернополі. Та його син,
наш товариш Лев, був уже українцем і „грома-
дянином“; і хоч мав за це великі неприємності
від батька, передплачував „Правду“, з якою
мусів критися і читав українські книжки. Най-
цікавішою фігурою був учитель, пізніше ди-
ректор міської головної школи — Юрій Гецев.
З початку був він москвофілом, як і його вище

вже згаданий брат Онуфрій, та відтак, увійшов-
ши в ближчі зв'язки з Барвінським, почав себе
маніфестувати українцем. А коли Барвінський
заінагурував опісля так звану „нову еру“, —
великим її прихильником і безкритичним та
безмежним похвалником Барвінського. Був він
знаний з того, що влогово говорив неправду,
якою сугерував себе сам у той спосіб, що сам
вірів у те, що говорив. Був знаний також
з того, що в неймовірний спосіб прибільшував
прикмети людей собі симпатичних, або собою
протегованих, а спеціально щодо Барвінського
оповідав людям неймовірні речі про його
вплив і значіння, чим осмішував його і себе.
Була це „ходяча труба“, яка розносила по ці-
лім світі всі дійсні й уявімовні подвиги
Барвінського. Зрештою брав він живу участь
у тернопільських установах, їздив з Барвін-
ським по читальнях та в пізніших часах допи-
сував також до „Руслава“, якого напрямом був
завжди дуже вірний. Помер у дорозі, їдучи че-
рез Угорщину до Абації — Управителем на-
родної школи на миклинецькому передмісті
був русин Сеник, що ще досі живе, який зай-
мався також господарством, передовсім пасіч-
ництвом. В організації „Сільського Господар-
я“ брав участь у секції пасічницькій і в тому
напрямі має свої заслуги. Діти свої виховані на
свідомих українців.

(Далі буде.)

ного боку в offertax „льовляности“ під адре-
сою поляків, з другого боку у заявах про вір-
ність „руській ідеї“ — під адресою руских мо-
сквофілів. Вкінці марево катастрофи, що загро-
жує усім москвофільським установам, моро-
зять їх керманичам кров і тому завчасу вже од-
ні звалюють вину на других, хоча ніхто не ріша-
ється відійти від жолоба, поки на його споді є
ще бодай трохи січки.

Стара, добре знана, несмачна гра, обрахо-
вана на ловлю темних душ і обманювання мас.

Тому треба ще раз з притиском підкрес-
лити, що за все, що досі діялося і діється в „На-
родному Дому“ у Львові чи якийсьбудь інший
москвофільській установі, відповідальними не є
лише ті одиниці, які там ханівало господарили,
а ціла організація РСО — „Руська Селянська Ор-
ганізація“ як така і всі її визначні діячі, котрі у
цій організації мають рішучий голос, а навіть
усі, що взагалі до тої організації належать та її
так чи інакше підтримують. Вони відповідаль-
ні тому, що від тих людей, на яких тепер звало-
ють усю вину за спричинену катастрофу, не
тільки ніколи впродовж „товстих літ“ не від-
межувалися, а навпаки завжди з ними прилюди-
но при всяких нагодах, маніфестаційних „тор-

Солідність! **Важно для Пані!**
УКРАЇНСЬКЕ КОСМЕТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ
„Diana“ Львів, вул. Пенарська 6.
(з вулиці)
Відч. щодня від год. 9. р до 7. веч.
Плеває красу лиця і лікує його недомогання.
Запевнить Пані успіх у хаті і в товаристві. —
Косметичні заходи по найнижчих цінах.
Поради даром. 565

жествах“ чи закулісних політичних ходах со-
лідарно поступати і співділяти, засідаючи на-
віть разом у різних комітетах чи кандидуючи
з одної і тої самої лінії аж до останніх часів.

Що більше — на партійні цілі приймали
навіть гроші від тих, що завідували народним
майном. „Пособія“ виплачували комісарем „Н.
Дому“ з фондів установи на партійну пресу
РСО, на московфільські кандидатури, на доро-
гу та збори поодиноким агітаторам — це за-
гально відомо справа, що була вентильована на-
віть на судовій салі.

Цю солідарну відповідальність усіх „рус-
ских“ з РСО треба рішуче ствердити, коли хто
хоче справедливо глядіти на ту їх нинішню ні-
бито внутрішню сварку, яка доводить навіть до
взаємних доносів перед владою та до наклепу-
вання влади проти — вчорашніх своїх найближ-
чих друзів. Очевидно, що наші „руські“ ніколи
не признавали тої правди, що найбільшою вар-
тістю кожної народної установи є збереження
її самостійності та оборона перед усією, яко-
юнебудь, пресією ззовні. Що варта установа,

Не вжеж Ви ще не придбали

великого, ілюстрованого,
інформаційного календаря
„КРИНІЦЯ“
на рік 1935.
який обов'язково повинен
найтися в кожній культурній
українській хаті!

яка стає предметом торгу, запізною, за яку можна кожнораз купувати продажні душі? Відомо річ, що й польські сенатори ділячі, стаючи на чолі якоїнебудь установи, стараються зберегти її організаційну самостійність і незалежність щодо праці від кожноразного уряду. Реблять це для добра установи, без огляду на свої політичні переконання.

У нашому минулому, якщо мова йде про „Народний Дім“ у Львові, маємо також гарні приклади таких зусиль наших діячів, щоби зберегти незалежність цієї установи від впливів і натисків із зовні. Ось коли австрійський уряд заявив готовність передати „Н. Дім“ силі своєї влади „мародерцям“ (українцям), ті завдяки рішучому виступові невизначених своїх провідників, особливо д-ра Ом. Огоневського, відкинули таку пропозицію влади і таким способом поладнали справу, що право народу тосидати своє майно, влада виграла би як політичний хабар і тим самим вивчила престиж установи.

Як зовсім інакше поведуться наші сучасні „галіцкіє рускіє“! Вони за ціну права невідповідальної експлуатації народного майна готові булиб служити комунебудь, аби тільки мати джерело наживи. Мало того: допровадивши те майно до руїни, коли побачили, що ґрунт западається їм під ногами, діячі РСО не знають ніякого іншого виходу, як лише звертатися раз у раз до влади з дикими претензіями, щоби влада заплатила за все те, що вони прогайнували, і таким чином звільнила їх від відповідальності за їхні зловживання! РСО давало все п. Михайлові Бачинському фікцію громадсько-політичної підпори. І коли нині РСО виступає проти М. Бачинського та його зловживань, то дезавує само себе і домагається багата на себе. Грз зовсім ясно: коли вже близький кінець Бачинського всім очевидний, РСО скидає з себе відповідальність і скидає її виключно — на владу.

Відповідальності з себе все одно не скинуть. За долю „Народного Дому“ відповідальні всі москвофіли, розтрата й банкрутство тої установи — це вина всіх їх. Нинішнім криком не відбудують теж руїн тих народних установ, які вони загризли, не піднімуть теж себе з дна, на яке зіпхнуло їх життя народу.

Р. П.

Совіти розбудовують жидівську самоуправну країну.

Як відомо, Совіти проголосили у травні цього року країну Біро-Біджан на Далекому Сході, недалеко Маньчжу-Ко, самоуправним жидівським краєм. Це край ще зовсім дикий і тому багато жидів, що туди виїхали, небаром покнавали Біро-Біджан. Але всьог там вже яких 10.000 колоністів жидів, котрі займаються переважно хліборобством. Вони там мають право мати свою владу і школи та користуватися своєю мовою, себто німецьким жаргоном.

Тепер Москва хоче допомогти жидам у Біро-Біджані поселити там у короткім часі 4.000 родин,

Напрямні діяльності нового французького уряду.

ПАРИЖ, 14. 11. ПАТ. Вчора пополудні почалося засідання французького парламенту. На засідання прийшли майже всі міністри з прем. Флянденом.

ЗАЯВА ПРЕМ. ФЛЯНДЕНА.

Прем. Флянден відчитав заяву уряду в палаті послів, міністер справедливости Перно одночасно у сенаті. Хід думок цієї заяви такий:

ПЕРЕМИРЯ МІЖ ПАРТІЯМИ.

Перемир'я між партіями існує. Доказом — новий уряд. Перемир'я накладає обов'язок негайної акції для добра Франції і республіки.

Франція бажає миру, який треба постійно здобувати. Мир спирається на силі і праві. Наші союзні поширили і зміцнили народню оборону. Справедливість міжнародного права відшукаємо в Лізі Націй, яка є для втомлених комбатантів рівнозначником за п'єсату.

УРЯД ПОБОРЮВАТИМЕ ДИКТАТУРУ.

Французьку республіку будемо боронити перед революцією і диктатурою. Не будемо зберігати ні привілеїв ні незайманости. Зміцнення авторитету уряду є необхідною справою. Вдержання єдності уряду є необхідною умовиною. Коли ця єдність буде неможлива в рамках теперішніх парлам. установ, не завагаємо покористуватися засобами, які дає урядові конституція. Одне сподіємося, що парламент буде співпрацювати над відродженням народу. Цю акцію розпочав прем. Думерґ, за що йому висказую подяку.

ПРАЦЯ НАД БУДЖЕТОМ.

Недобір бюджету зменшено. Уряд буде домагатися від парламенту, щоби обмежив свою ініціативу у справі державних видатків та прийма якнайскоріше державний бюджет на 1935 р.

ЗАБОРОНА ДЕМОНСТРАЦІЙ.

Уряд вдержить зад на вулицях, хоч фракції провакують заворушення. Держава не зякається ні не уступити перед діяльністю фракцій.

ПРАВНІ ІНФОРМАЦІЇ.

Віддовження хліборобства.

Вже появилася декрет президента про конверсію та управління хліборобських довгів, (Денник Законів з 28. жовтня ц. р. ч. 94 поз. 841). Суттєві постанови цього декрету такі:

ХЛІБОРОБСЬКІ ДОВГИ.

Хліборобським довгом є довг посідача сільського господарства, який повстав з: 1) купна або аренти сільського господарства; 2) векселей або іншої поруки. Крім того декрет може зодгадуватися, що кожний довг посідача сільського господарства є хліборобським довгом (стаття 1).

ХТО Є ПОСІДАЧЕМ?

Посідачем сільського господарства є його 1) власник, 2) арендар та 3) ужитковець.

СІЛЬСЬКІ ГОСПОДАРСТВА Й ІХ ПОДІЛ НА ТРИ ГРУПИ.

До сільських господарств зачисляє закон не тільки рілля, але також ліси, городові, садівні, годівельні, бджільні і рибні господарства. Промислові заведення і варстаті хліборобів вважає декрет складовою частиною сільського господарства (стаття 2).

Декрет ділить сільські господарства на три групи (А, Б, Ц), яким признає більші і менші податки.

1) До першої групи А зачисляє всі сільські господарства, яких простір доходить від 1 до 50 гектарів. У деяких округах міністри скарбу і хліборобства можуть зачислити господарства простором від 50 до 100 гектарів до першої групи А. З цією метою оголошують відповідні розпорядки.

2) До другої групи Б господарства простором від 50 до 500 гектарів. Крім того в деяких округах міністри скарбу і хліборобства можуть зачислити до цієї другої групи теж господарства простором від 500 до 1000 гектарів.

3) До третьої групи Ц зачисляє декрет всі господарства простором понад 500 гектарів.

Вбивство пресового маґната.

ШАНГАЙ, 14. 11. ПАТ. Сім озброєних бандитів напало на самохіл китайського пресового ма-

ната Ше-Ліан-Цай і вбили його та зранили сестричку. Двох жінок і сині втікли.

Оказійна продаж — флянеля на біллі 0'65, баталіна 1'80, штрукси і бархани за безцін купити у **ВЛАДНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

Городове господарство, простори до 50 гектарів, ведене на торговельний лад, може зачислити роземний уряд до другої групи (стаття 3 уст. 1 і 3).

ЯКИМ ДОВГАМ ПРИЗНАЄ ДЕКРЕТ ПОЛЕКШІ.

Декрет зменшує висоту довгу, відсотків, змінює речинці платності, перемінює короткоречинцевий довг на довгоречинцевий, але тільки тих хліборобських довгів, які хлібороби загнули до 1. липня 1932 р. (стаття 4).

Згадані полекші себто обниження дозугу і відсотків, пересунення речинців сплати довгу прислугують не тільки головним довжникам, які дістали гроші, але також хліборобам, які учили за головного довжника (стаття 5).

ДОВГИ, ЯКИМ ДЕКРЕТ НЕ ПРИЗНАЄ ПОЛЕКШІ.

Полекші декрету не торкаються ні довгів ні вірительностей:

- 1) державного скарбу;
- 2) установ суспільних забезпечень;
- 3) самоуправних установ;
- 4) Польського Банку;
- 5) установ довгоречинцевого кредиту;
- 6) банків, підприємств і державних та комунальних установ;
- 7) комунальних кас ощадності, Галицької Каси Ощадності у Львові й Української Шадниці в Перемишлі;
- 8) громадських позичково-ощадністевих кас;
- 9) кредитових кооперативів, членів тих ревізійних союзів, що їх вичислить міністр скарбу окремим розпорядком.

Однак декрет знає теж виняток, а саме: Хліборобські довги у згаданих банках і установах матимуть полекші тоді, коли ці банки й установи набули довги по дні 1. липня 1932 р. від приватних осіб та інших, невчислених тут установах.

Далі полекші не прислугують довгам, які повстали:

- 1) за винагороду за працю (домашній службі, хліборобським робітникам і т. д.);
- 2) за заплату ремісникам;
- 3) за аліменти (заплата нешлюбним дітям, дружині і т. д.).

РОЛЯ РОЗЕМНИХ УРЯДІВ.

Роземний уряд рішає:

- 1) до якої групи зачисляється сільське господарство;
- 2) чи довг є хліборобський;
- 3) коли довг повстав;
- 4) хто взяв гроші;
- 5) про переміну короткоречинцевих довгів на довгоречинцеві;
- 6) про угоду довжника з вірителями та ліквідацію збанкрутованих господарств. Словом роземний уряд рішає про всі справи, тісно зв'язані з віддовженням хліборобства.

ЩО ДІЄТЬСЯ З ПРАВОСИЛЬНИМИ СУДОВИМИ ДОВГАМИ.

Декрет признає теж усі згадані полекші довгам тих довжників-хліборобів, яких сплату вирішив уже суд правосильним присудом. Те саме діється з довгами, що їх сплату хлібороб-довжник поладнав зі своїм вірителем угодою (стаття 10 і 11).

СПЛАТА ДОВГІВ ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ.

Першою полекшою, яку признає декрет хліборобам довжникам, це змога сплатити довг понад 500 зол. (не нижче!) цінними паперами з не грішми. Цінні папери, якими можна сплатувати довг та означення ціни (курсу), по якій ці папери можна купити, буде означувати міністр скарбу з міністром хліборобства. В чому ж сиривається ця полекша? В щоденному житті буде виглядати так: Міністр скарбу може рішити, що довг можна сплатувати заставними листами деяких банків. Ціну такого заставного листа напр. на 100 зол. може устійнити міністр скарбу на 95 зол. І ось коли хлібороб-довжник купить таких п'ять заставних листів, кожний на 100 зол. по ціні 95 зол. ($5 \times 95 = 475$) заплатити за них 475 зол. і ними може заплатити 500 зол. довгу. Користь для довжника така, що користає при сплаті довгу цінними паперами на різниці курсу цих паперів.

Довжник може сплатувати не тільки хліборобський довг, але також відсотки, провізії, кошти та інші належності від довгу, належні до дня 1. листопада ц. р. Довжник може сплатувати цінними паперами не тільки цілий свій довг, але також умовлені сплати.

Довг можна буде сплатувати цінними паперами тільки до трьох років від оголошення декрету себто від 28. жовтня 1934 р. до 28. жовтня 1937 р.

Міністр скарбу означить папери, якими можна буде сплатувати довг не тільки приватним вірителем, але також державним, самоуправним та приватним банкам, кредитовим кооперативам (райфайзенкам і касам Стефчика) і залеглі податки державному скарбові.

КОЛИ РОЗЕМНИЙ УРЯД НЕ ПРИЗНАЄ ПОЛЕКШІ.

Роземний уряд може рішити, що хліборобського довгу не можна сплатувати цінними паперами, коли:

- 1) треба платити відшкодування (напр. за побиття людини);
- 2) матеріальний стан хлібороба-довжника дозволяє йому заплатити цілий довг грішми без ніякої шкоди для нього (стаття 13—17).

Про інші полекші в найближчих числах „Діла“.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духових потреб наших заточених і шліть на адресу Т-ва „Просвіта“ у Львові, Ринок 10/1.

Ощадна господиня

пам'ятає завжди, що порція ОВОМАЛЬТИНИ до снідання коштує тільки 10 сотиків

ОВОМАЛЬТИНА зміцнює, додає сил і енергії.

встає в часі і просторі, відрыву гине, а щоб видобути цей тон треба покласти довгі роки праці — крім відповідної здібності в цьому напрямку, званої музичним талантом!

МИ Й ІНШІ НАРОДИ.

Багато але в цій справі накоїла самообман, що ми його постійно і вперто підтримуємо — буцім то ми, українці, архимузыкальна нація. І з цієї рації нам не треба ніяких приготувань. Ми й так все знаємо, все розуміємо.

Боюсь, що мене можуть побити за „ересь“, що я зараз скажу.

Що в нас є більше здібності сприймати музику, як в інших народів, це правда. Але у великій мірі це рештки придбаної предками музичної культури, яку вони творили й плекали віками. Ми користуємося з цього, хоч утратили зв'язок зі самим активним культивуванням цього мистецтва, яке колись розвинули ми були до того, що воно було предметом „експорту“ для південної і східної Європи.

Та світ іде вперед. Одні з наших колишніх учнів нас перегнали, інші доганяють. А ми? даліше впливаємо самообманом, що сам факт, що ми українці — вистарчає для безспірної признання нашої музикальності! І який кохати, що стоять на передових позиціях нашої музики, побачивши прірву між нами й рештою культурного світа та стали цю прірву заповнювати, за свою велетенську працю, за героїчне зусилля поставити нашу музику у перший ряд разом зі здобутками інших народів, за страшний натугу доклати цього в наших обставинах — за все це стрічали вони густо-часто незрозуміння, та — найстрашніше що може бути — байдужість до діла, яким гордиться кожна нація, а яке в наших обставинах є одним із чинників самозбереження народу!

А всеж, треба нам вірити в те, що коли наші т. зв. „лизи“ зрозуміли велетенську роль музики в житті нашого народу, що недалекий той час, коли всі верстви нашого громадянства зрозуміють і активно підтримають самих себе у загальному розумному і практичному в наслідках плесанні музичного мистецтва. В такому плесанні, яке повинно бути, та закине дотеперішній самообманний, загуміково вузький непродуктивний спосіб музикування!

Д-р Нестор Нижанківський.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— До Праги приїхав шеф штабу югославської армії д-р Медіч і шеф штабу румунської армії Антоеску.

— Палата лордів прийняла закон про заборону революційної агітації в армії і флоті.

— Делегат Гітлера фон Рібентроп відбув одногодину в'язу в мін. Саймоном.

— У Білгороді судять підс. Шілка і Вутуча за приналежність до тайної хорватської організації.

— Большевицьким амбасадором у Парижі призначений Володимир Потьомкін. Більшевицький амбасадор в Римі.

Наші музичні болячки.

(Докінчення.)

ГОЛОС НАРОДУ.

На щастя, не тільки я, але й найбільший ворог нашого народу, не може нині вирвати нас з рук ту величезну зброю в боротьбі за існування нашого народу, яким є музика. На щастя, ролю музики, її спонуки, які: творчість, самодисципліну, успішність збірної праці для ушляхотнення одиної, змагання до краси і щастя і т. д. — зрозуміли у нас широкі маси. По селах і містечках повстають хори, дуті оркестри, музику застосовують як виразник нашого життя, майже на кожному полі, при кожній нагоді. Села шукають і добре оплачують тих, хто годе їх навчити. Ці люди твердої дійсності зрозуміли відразу, що життя без музики неможливе і що провід у цьому мистецтві мусить бути в руках фахівця, та що тому фахівцеві, як що він має дійсно по фаховому зроби своє діло, треба дати так само можливість прожитку з його фаху. Доба аматорського дилетантизму у провідників музичного мистецтва безповоротно минула. Тільки робота кваліфікованих фахівців може дати дійсні успіхи. І за те треба так само заплатити, як платимо лікарів, адвокатів, кооператорів, чи якому іншому фахівцеві. Тоді з одного боку той фахівець буде старатись зробити свою роботу якнайкраще, з другого боку суспільність буде дійсно зацікавлена в даному ділі його розвитку й успіху.

ГОЛОСИ МІСТА.

Так. Село й містечко зрозуміло вже це. І зрозуміло це не тільки теоретично, але дійсно. Не тільки до глибини переконання, але до глибини... кишені!

На жаль, місто ще йде позаду. Людей, які не підуть на концерт, бо вони „умовилися на партію „рамі“, або таких, які „вже чули“ того чи іншого виконавця — знайдете ще дуже багато! Знайдете теж багато таких, які не підуть на концерт тому, що „мають нової сукні“, або „вже цього місяця раз була“. Та найчастіше чуємо таке: „Дайте мені спокій! Весь вечір слухати тільки фортепіано чи сопран, чи якогось іншого одного виконавця — мене це нудить! От, якби ще щось було попри те, то інша справа!“

Вихований на „грайздерні“ добродійних концертів громадянин в своїй незвідності часом навіть не підозріває, що причина „нудоти“ та взагалі непорозуміння музики є тільки в них самих. Треба вміти слухати, а не те, щоб вміти слухати, треба навчитись слухати. Не пасивно сприймати музику і то тільки таку, що саме „лізе в ухо“, але треба активно старатись пізнати виразові засоби, якими оперує музика. Тільки тоді стане музика дійсно насолодою, бо внутрішньою потребою не тільки вражливості, але й думаючої людини!

Не забуймо, що людина, яка живе в тиші й малопорушності сільського життя, цікавиться розгублюється у вирі більшого міста. Не дивуйтесь, коли непривичне вухо не може слідувати — хоча б за такою дрібницею, як більша скількість тону в короткій хвилю! Що ж говорити про саму музику, яка остаточно, є конкретизацією тих думок чи настроїв, яких не можна було висказати ніяким іншим родом мистецтва, та для яких вислову має музика найбільш нетіпний матеріал. — Тон, що по-

Катастрофальне зменшення українських студентів у Львові.

У середу 14. листопада ц. р. відбулася інавгурація шкільного року у львівському університеті. Ректор проф. д-р Чекановський виголосив інавгураційну промову, в якій згадував спадок студентства й умовини наукової праці. Загальне число студентів, записаних на шкільний рік 1934-35 доходить до 6.000; у 1913-14 на львівському університеті студіювало 3.332 сту-

дентів. Кількість студентів поляків не зменшилася. Катастрофально зменшилося число студентів греко-католиків. Тепер їх записалось 1/3 з числа студентів греко-католиків з 1880 р. Зате число студентів жидів збільшилося тричі і то коштом студентів греко-католиків. При кімці інавгурації студенти-євдеки почали співати свій гімн і довели до авантюри.

3 фільмового світа.

Кар'єра мистця світа в боксі.

ФІЛЬМА І СПОРТОВЦІ.

Щораз частіше спортсменів з виробленою вже світовою славою ставлять цікавим об'єктом для фільмів. На місці „сильців“ у ролі Маїстеса, Лікольна чи Джо Бономо, виступають тепер до фільмів мистців копаного м'яча, плавання та боксу, особливо тих, що визначаються симпатичною поведінкою, людей молодих, що з успіхом зуміють грати ролі фільмових аматів.

Тому два літа мистець у плаванні на Олімпіаді в Лос Анджелес Джовні Вайсміллер здобув собі якнайвищий розголос першою своєю фільмою „Людина-малпа“. Небаром появиться друга фільма з цим небуденним актором п. а. „Тарзан і його приятелька“. Такий самий успіх мав Бастер Грейб, теж світовий плавець, який задебютував з неменшим успіхом у фільмі „Сил джунглі“. Тепер прийшла черга на боксера Макса Біра

З РІНГУ НА ЕКРАН.

Він здобув недавно мистецтво світа, перемігавши італійського чемпіона Прімо Карнеру. Ця перемога напевно принесла йому нові успіхи на фільмовому полі. Вже передшле виступив він у фільмі „Боксер і жінка“ та дав доказ, що з нього небудь який фільмовий актор. Цей молодець з чарівним, приємним (на думку американок!) усміхом, став небаром у фільмовому світі славний неменше, як був у боксі.

З КАЛІФОРНІЇ ДО НЬЮОРКУ.

Перший його замітливий виступ на боксерському рингу був у 1930 році, коли спробували цього молодого усміхненого велетня з родиною Каліфорнії до Ньюорку. Він мав боротися зі славним чемпіоном Ерніком Шафом. Завдяки своїм боксерським шуткам, веселій постані та чарівності став він миттю любимцем Бродвею. Перша стріча покінчилася перемогою Шафа. Зате два роки пізніше Бір сильно зрванжувався: Шаф був знокавований.

БІР ПРОТИ ШМЕРЛІНГА.

З цього часу слава Макса Біра стала загальною відома. Завдяки своєму власному стилеві боротьби і успіхам серед жінок став він героєм рингу та любимцем публіки. З черги переміг він Гінея, Санту, Левінського, Коба і Сундерського. В минулому році заповили боротьбу Біра з німцем Максом Шмерлінгом. Змагання досягло вершини зацікавлення. Число розпроданих карт естугу перевищило кількість білетів на змагання Карнери з Шаркем, де боролися за першество світа. Навіть найбільші прихильники Біра не сміли й припускати про його перемогу. Во-

ни не сподівалися, що великої будови німець, небезпечний у наступі та неподатний в обороні, найшов підного противника. І ось Бако Бір поборов його розмірно легко на очах кількатисячної публіки.

ЗА МИСТЕЦТВО СВІТА.

Врешті в червні ц. р. прийшло до двобою пай-білльшого цікавого в історії боксерського спорту, двобою Макса Біра з італійським переможцем Прімо Карнерою, яким каліфорнійський боксер здобув собі остаточну титул мистця світа. На ці змагання вислали з Голівуду окремих фільмових операторів. Що думає фільмовий світ про Макса Біра, про це свідчить уся американська преса. Як ворожить цьому талановитому боксерові нові успіхи у фільмі. Має Бір має багато умовин на доброго фільмового актора. Є в нього досконалий профіль, зуби, уста, вуха й узаталі риси лиця й рухи ніяк не вказують тих примет, якими переважно визначаються атлети. Усе в ньому нагадує елегантного актора, що так і проситься на фільмового аманта. Крім цього відкрили в Біра інші вроджені здібності: він уміє співати й танцювати, наче кабареетовий або ревізійний артист.

В ЧОМУ ТАЙНА УСПІХУ БІРА?

Фільмові актори мужеського пола ващої доби мають дві основні хити. Вони в або за старі, як: Волес Бірі, Юрій Банкрофт, Іван Можухін, а молодші на смак нинішньої публіки надто збабілі. Зате Бір в молодий, мужеський та гарний і цим саме перевищує він інших спортсменів, Вайсміллера та Крейга. Він має тепер 24 роки та важить близько 100 кіло. Прибувши до Ньюорку заявив він на вступі, що приїхав сюди за титулом мистця світа в боксі і що напевно це йому поведеться.

Америка любить людей, які мають про себе добре поняття, а Бір доказав, що йому можна вірити...

в. т.

Змова у Мексику.

МЕКСИКА. 14. 11. ПАТ. На приказ міністра внутрішніх справ поліція арештувала багато колишніх державних достойників. Між арештованими в ген. Антоніо Сервія де ля Моря. Причина арештування невідома. Кружляють поговори, що проти уряду була змова.

ЯПОНІЯ БУДУЄ ЛЕТУНСЬКІ БАЗИ.

ТОКІО, 14. XI. ПАТ. Японське міністерство війни буде летунську базу на острові Рію-Шію на Тихому Океані, яка матиме велике стратегічне і політичне значіння на випадок війни на Тихому Океані.

НОВИНКИ

— ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Якстуська 17 від 9—1 і від 3—6. Пломбування зубів, штучні зуби в золоті, платині і кавчуку, регуляція кривовиростих зубів. Урядовці і шкільна молодь користає зі знижок. Н а с с. 366 1-3

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46. 1287 67-?

— Затверджені владою Косметичні Курси з правом видавання дипломів Стефанії Гавришевичеві, Коперника 42а/II, телеф. 72-18 додаткові вписи. Практика у кабінеті „Distinction“, отавертий цілий день. Поради даром. ч. 330 10-10

— Найкраще вибраний ковнірець тільки в українській пральні „Брін“, вул. Бляхарська 21. 18-20 24-?

— Торжественну академію в честь Христа Царя влаштує секція Жіночого Кружка УКС на Личаківі в середу, 21. листопада ц. р. в салі фільмів Т-ва „Воля“ при вул. Гаванера ч. 9. Початок в год. 6. Сподіваємося, що наше громадянство своєю численною участю причиниться до звеличення цього гарного свята. Карти вступу можна дістати в „Сокільській Базарі“ і в „Народній Торговлі“ при вул. Мучній, а в день свята в касі.

— Зміна в інвалідських рентах. Рада міністрів на засіданні 13. ц. м. прийняла м. і. проект зміни постанови з 17. березня 1932 р. про інвалідські пенсії. Розпорядок, який буде незабаром оголошений, повертає деяким категоріям інвалідів шений, привертає деяким категоріям інвалідів з б. непольських армій права, які мали перед з. б. непольських армій права, які мали перед оголошенням декрету з 28. жовтня 1933 р., і зрівнює їх висотою грошової допомоги з інвалідами польської армії.

— Службові додатки за заняття учителя поза годинами навчання. М-ство освіти вияснило, що учителям, який виконує обов'язки керівника географічно-фізичного, товарознавчого, шкільної бібліотеки і т. п., не прислугоє ніяка додаткова винагорода, бо ці праці зв'язані з цілістю учительської праці. Колиж учитель виконує канцелярську роботу, що повинен бути лише винятково, тоді повинен дістати за цю роботу таку винагороду, яку дістають помічні канцелярські сили.

— Хто виграв на лотерії? В нинішньому тижні Держ. Клас. Лотерії апали виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 75778. 10.000 зол. на ч. 7836 133580 113887. 5.000 зол. на ч. 56939 126402. 2.000 зол. на ч. 92620 95334 125220 175062 20919 32023 112319 125111. 1.000 зол. на ч. 33235 74327 113013 125384 37429 56356 92402. 500 зол. на ч. 19188 35282 23953 43997 56207 70242 75896 106125 132674 148512 159603 26521 35265 50164 86074 154084 158041 163225 171242 179443. 400 зол. на ч. 1836 4279 16116 21390 38830 62493 84038 94977 105795 114760 125941 155368 167361 178337 22603 24789 36709 51694 93472 105239 105389 112256 124916 139964 140441 154088 168975 177982.

— За кольтпортажу комуністичних летючок. Перед львівським судом присяжних станула Міна Штерна, приватна вчителька, за те, що кольтпортувала між вояками на вулиці комуністичні летючки. Дістала за те 3 роки в'язниці.

— Дезертир подвійним душолюбом. Перед військовим судом в Перемишлі відбулася розправа проти дезертира з 5 п. с. п. Станіслава Сроки за подвійне душолюбство. Покинувши у вересні ц. р. самовільно свій полк, стаціонований в Перемишлі та озброєний військовим кресом, пішов разом зі стрільцем Палашем до Берези Королівської пов. Ланьцут і там застріляв на полі двох селян: Антона Грабара й Антона Дмитровського з німсти за побиття у квітні 1930 р. Опісля два місяці волочилися оба по лісах, аж 7. ц. м. Срока, почувшись занадто загрозеним погонею жандармерії, сам зголосився у військовій команді в Ніску, віддаючись добровільно в руки справедливості. Жандармерія відставила його до Перемишля, де поставлено його перед нагальний суд. Проти Палаша, якого теж зловлено, ведеться нормальне доходження. Стан. Сроку засуджено на розстріляння. Командант перемиського корпусу ген. Глуховський затвердив присуд. Президент держави не помилював Сроки, тому його розстріляв п'ятого підгалянських стрільців на одному з фортів з околиці Перемишля.

— Краєва хр'яка. До магазину блаватних товарів фірми Цобель у Жовкві вломилась злодія й вкрали товари вартості 20 тисяч зол. — В селі Бродках пов. Львів 48-літн. господар Сенько Іванович застріляв 42-літню замужню жінку Емілію Маврер, після чого відібрав собі життя. — У лісі біля Пробижів (пов. Золочів) найшли вбитого бандита Гольонка. — У Тернополі при копанні землі під фундаменти при вул. Подільській Нижній викопали два кг. старих мідяних грошей з 1763. р.

— Львівська хроніка. На суботу скликала міську раду для вибору двох віцепрезидентів і 8 лавників. — Біля кіна „Атлантис“ злодій вивіз Льоді Зільберфельд торбинку з перстеньми та готівкою 50 зол. На розі вул. Сонішевої та Цехової злодій вивіз торбинку Берті Фростіг із 35 зол. — Під антикою Лазовського при вул. Городецькій пробував відібрати собі життя при допомозі ножичок 26-літній кімнатний малр Іван Білжур з причини заведеної любови. Десперата в різному стані відставили до шпиталю. — При вул. Вузькій з хати Йос. Сігала злодій вкрав біжутерії, гардероби й ін. річей на 2.000 зол. З хати студентки Рупіни (Кохановського 23) вкрав злодій 155 зол. — Арештували якогось Юліяна Ф., що читальні „Осолінеум“ витягав жілеткою фейтони з річника газети. Управа „Осолінеум“ висить таблицю із описом цієї події, щоб відстрашити від подібних некультурних учинків інших.

— З Польщі. У зв'язку з вбивством начальника суду в Тарні-Бжегу, Стан. Кшоса, арештовано крім душолюбів Габріеля Чехури також жінку вбитого судді, тому що справа має багато неясностей. — У Варшаві арештовано урядовця мін. суспільної опіки, Фр. Токарського, ще як інстинктом заведення обмеження злочинів

Нафтовий монополі у Манджу-Ко.

ШАНГАЙ, 14. XI. ПАТ. З Манджуків повідомляють, що уряд Манджу-ко проголосив державний нафтовий монополі.

Чепгова велика афера у Франції.

ПАРИЖ, 14. 11. ПАТ. Прокуратура департаменту Сени веде слідство в справі продіжії фальшивих марок у хосен суспільних обезпечальств. Державний скарб має втрату 20 мільонів франків. Фальшивики, члени міжнародної затяги зтікли за кордон. Марки друкувалися за кордоном і щойно опісля продавано їх до Франції.

ЗАТОНУВ КОРАБЕЛЬ.

ТОКІО, 14. XI. ПАТ. Японський корабель „Екіно Мару“, містив 3.500 тон зі 60 моряками затонув на Японським Морі.

5-годинна нарада большев. амбасадора.

ТОКІО, 14. XI. ПАТ. Вчора большевицький амбасадор Юренев відбув 5-тигодинну нараду з японським міністром закордонних справ Гіро-тою і обговорив декілька спірних справ. Поки що не дійшло до порозуміння у справі віддачі східно-китайської залізниці. Політичні кола заявляють, що переговори в цій справі поспівають наперед.

дував 8.000 зод. — В Кракові засуджено чотирьох студентів університету, ендеків, на кару 7—14 днів арешту за зворушення.

— Безконечна бандитська історія. Після нападу 11. ц. м. на лісенівку в Білоберезках під Переворськом ослаблений бандит Мачуга з товаришем Колодзейом втікли до Розбожа, де схоронилися в домі Катерини Букової, нареченої Мачуги. Довідалася про це поліція і рзаставила довкола стежі. Вночі на 12. ц. м. два агенти підійшли до хати Букової, і тоді впади з вікна два стріли, які дав швагер Мачуги, М. Стахевич, щоб остерегти бандитів. Заляктовані бандити вискочили крізь вікна, дали кілька стрілів до поліції і почали втікати. Поліція зловила Стахевича, а Мачуга і Колодзей окружили село і пішли гостинцем в напрямі Переворська. Незабаром надійшов проти них постерунковий Карло Матейко. Він сховався за деревом і допустивши бандитів до себе на кільканадцять кроків, освітив їх електричною ліхтаркою. Тоді впали до нього чотири револьверові стріли. Поліцей почав відстрілюватися, а тимчасом бандити кинулися до втечі. Мачуга перескочив рів і втік полями знову в сторону Розбожа, а зате Колодзей досяг шість куль в голову і груди, наслідком чого він впав трулом. Найдено при ньому два револьвери з набоєм, вкрадені попереднього дня в Білоберезках. А тимчасом Мачуга, згубивши капелюх і електричну ліхтарку, втік. У зв'язку з поліційною облогою арештовано Катерину Букову, Мих. Стахевича і сьвяка його Стемпка. За Мачугою гонять даліше поліція. Зловити його трудно, бо по селах біля Переворська наводиться багато його товаришів, що дають йому допомогу й захист, очевидно дістаючи від нього гроші або різні крадені річі.

— Новий поступ залізничної техніки. На станцію Гренд Сентрал в Нью Йорку приїхав незадовго новий потяг лінії Юніон-Пасіфік Рейлрвд. Він їхав з Лос Анжелес над Тихим Океаном 57 годин і скоротив час їзди на 13 годин проти попереднього осягу швидкості. Потяг, зложений із 6 вагонів, збудованих з алюмінію і нового мотору ситеми Дізеля. Нові вагони мають зовсім інший вигляд від будованих дотепер, в горі вужчі, долом ширші і дуже легкі. Крім скорочення часу новий потяг зискує ще на витатках. Президент тої залізничної лінії Гарімен каже, що вже з кінцем теперішньої зими буде такий потяг їздити між Нью Йорком і Шікаго.

— Готові убрання, плащі, губертуси, візитові штани, мундури військової підготовки та футряні покриття найсолідніше і найдорідніше купиш у фірмі А. Віттелс, Львів, Рутівського 7, напроти катедр. Переконайся особисто і оглянь виставу. 20/80.

— Постійна подорож Цепеліном між Європою та Америкою. До Нью Йорку прибув директор німецької фабрики Цепелінів д-р Екнер, щоб поробити в Нью Йорку приготування до постійного повітряного руху з Америки до Європи. В розмові з репортерами сказав, що він буде новий великий Цепелін, який буде постійно літати з Європи до Америки й назад. Повітроплав буде возити людей і пошту. В новому повітроплаві є місце на 300 осіб, а також на поштові посилки. Екнер каже, що кошти подорожі не будуть багато більші від корабельних і за карту їзди бальоном треба платити коло 400 доларів. Пошту буде возити тільки за звичайною оплатою і не рахує на державні підмоги, як це було звичаєм дотепер при ввезенні нових засобів транспорту. Повітроплавання між Європою й Америкою вже настільки удосконалене, на думку д-ра Екнера, що нема ніякого страху за нещасливі випадки. Дорога з Америки до Європи буде тривати коротше ніж з Європи до Америки, а це тому, що звичайно віють вітри з Європи. Що плян Екнера не є фантазією, доказом цього те, що він поважно говорив про закупку площі на летунський майдан в Нью Йорку. Це має сфінансувати компанія Гудір з Акрону, Огайо. Та компанія будувала недавно великі повітроплави на пляжах Екнера.

— Третім найбільшим містом на світі є тепер Токіо. На основі урядових обчислень в дні 1. жовтня ц. р. в столиці Японії жило 5.663.352 мешканців, з того 2.983.632 мужчин і 2.679.720 жінок. Приріст населення в порівнянні з минулим роком виявився цифрою 177.140 осіб. Щодо числа населення Токіо після Лондону і Нью Йорку стоїть на третьому місці.

— Омлет з 108.000 яєць. Найбільший омлет на світі усмажился проти людської волі в Лісбоні, в стейті Огайо. Вагон, що віз 108.000 яєць, наслідком удару потрясся так сильно, що всі яйця побилися. Одночасно вагон почав горіти і з яєць спікся омлет, який виріс так сильно, що розсавив стіни розбитого вагона.

Боротьба двох полів у кривім дзеркалі. Міські Театри у Львові Нині 15. XI. 1934 у Великім Театрі Бернард Шоу

„ЛЮДИНА І НАДЛЮДИНА“

Найліпша комедія автора світової слави.

З дороги життя.

Княжий дар.

Від правди не відступлю навіть за пільгера ні бургунда. Такамо пелетю себе стриму, коли бачу, що людям діється кривда. Та найбільше терплю, коли кривда діється моїй професії. Тоді ідеали зв'язані з інтересом.

Від двох днів сумно мені, бо прочитав я фелетом свого товариша від професії п. з. „На літературну премію“. Хто не читав, цьому пригадує: „Твоє письменництво і журналістство“ збирає фонд на літературну нагороду на 1934 рік. Не вірите? Ще більше я не вірю, що „Народна Гостинниця“ дала на цю ціль княжий дар... 10 зод. себто словами: тисячу сотників...

Горі їм серця! В нас є все таки зрозуміння для культури й мистецтва. Тож я певний, що ти, бідне українське письменство, і процвістеш, посплетеш, мов іорданові святі береги.

Заохочені жертвенністю свого громадянства письменники почнуть писати драми, повісті, новелі, поезії... Блиснуть нові таланти, як вогненні стовпи, так, що на другий рік ми... Ні, аж паморочі забуває, коли про це подумую.

Декому може видасться дивне, що „Народна Гостинниця“ дала аж 1.000 сотників на фонд літературної премії, але це має своє обоснування. Треба знати умовини і не брати все поверхово.

— Ріжні вістки. Державний довг З.л. Держав дійшов до рекордової суми 25,395.702.294 дол. — 11. ц. м. чехословацький міністер закорд. справ Бенеш у роковини перемир'я виголосив у Празі перед мікрофоном промову по англійськи, призначену для З.л. Держав. — Югославський громадянин Соломон Барух дав париському університетові фундацію з нагоди вбивства короля Олександра, щоб у Парижі мав постійно утримання один югослав. студент. — У Ленінграді і Москві впали три дні тому перші сніги. — У Нью Йорку при ліценційній продажі бібліотеки д-ра Террі за перше видання Шекспіра заплатили 9750 дол. — В Америці відсвяткували 50-літні уродини жінки президента Рузвельта.

ДИВОГЛЯДИ.

СТРУСИ БУДУТЬ ЛІТАТИ.

У Капштадті роблять цікаві досліди зі струсами. Хотять їх навчити літати, бо предки їх у передісторичних часах напевне вживали крил, щоб рухатись у повітрі. Але тут про те, щоб розвинути у струсів сильні м'язи крил. Покищо струси вчать ся скакати, помагаючи собі крилами. Коли ще навчатимуться літати квоки, треба буде за яйцями їздити літаками.

3 нових видань.

Повість про декабристів на Україні.

(Юрій Косач: „СОНЦЕ В ЧИГИРИНІ“. З посівами і примітками М. Голубця. „Українська Бібліотека“, 1934.)

Імя Ю. Косача для нашого читача — нове. Розкинені ним поезії у журналі „Назустріч“ могли і не звернути уваги нашої публіки; поетичні засоби за останніх 10 літ так ускладнилися, що пересічний інтелектуал не легко відрізняє справжнього поета від кимського піршуня.

Хто мав нагоду зацікавитись із деякими рисами таланту цього поета, буде здивований, побачивши його прізвище на обгортці „Української Бібліотеки“. Популярна, повість? патріотична? Патріотична, але не популярна у значенні загальнодоступності. При всій ясності провісної думки, з якою Косач проводить цю річ, сама тема насуває занадто багато труднощів, щоб пройти мимо них із такою безжурністю, як це робить більшість авторів наших історичних повістей нашої доби.

Тма — переважка: участь українців в організації декабристів і все культурне тло, на якому йшла боротьба проти царату, за людські права та за національну свідомість. Рух, що йшов із глибини української нації, мав тісні зв'язки із свободолюбними європейськими ідеями. Літературні подуми, Наполеон, наше і чуже дворянство, великі мрії і буденщина, що скапувала кровю темних рабів. Матеріалу тут стільки, що можна би пошмагнутись і на кілька томів.

Єміх це Театр Ріжнородностей Нині забава, см'х, гумор Напевно не треба думати!

„Під примусовою управою“

Арнольда і Баха.

Фарса над фарсами.

Є нас у Потьці 8 мільонів, якби кождо дав сотик на цю ціль, то було би 8 мільонів сотників, себто 80 тисяч зод. Але, що трудно так оподаткувати весь парід, управа „Н. Г.“ — як мені дехто пояснив, — дала за себе сотика.

Дуже люблю і ціну директорів, головно таких, що безкорисно, довгими роками працюють для добра якоїсь установи. Розумію, що голова „Просвіти“, „Рідної Школи“ або іншої такої громадської установи за свою працю дістає арешті портрет, який завішують на спомин там, де він працював.

Але хто займає добре платне становище у підприємстві торговельного характеру і є напр. директором готелю, той міг би з портретом не купитись або замовити його для власної хати, на власні гроші.

Ясно, що директор готелю не є обов'язаний розумітись на літературі і може не знати, яка пропорція є між його портретом (за громадські гроші) за 2.000 зод. і літературною жертвою — партести 10 зод. На це „Народна Гостинниця“ має телефон, щоб могла ним porozумітись з писменбух часописом і на те пізнаємає пізнати, щоб могла стягнути з ліжка якогонебудь гостя з провінції, нехай відповість апроposito: скільки можна дати на літературу, коли на власний портрет даємо 2000 зод.?

Тиберій Горобець.

Косач намалював собі енергійною рукою олімпі, поза які не хоче виходити. Короткі глави, замість епічних характеристик кілька завваг і натяків, прискорений темп дії. Хвилюючи шаль стає, що автор не має часу зупинятись при історичних іменах, щоб додати до них портрет, хвилюючи нарис до портрету зтирає факти, які мусить він убити у повість, щоб дати в ній „історичні дані“.

Довкола ідеї незалежності України крутяться нині наші автори, наче політики, що хотять себе рятувати останнім патріотичним аргументом. Косач не пішов за тим шнурком, якого тримаються сентиментальні балакуни з остраху, щоб не втратити ґрунт під ногами. Він поринає в атмосфері доби і черпає з неї почування, що хвилюють його, начеб були неможливою радісною новиною.

Цей молодий автор — уже мистець слова, ознаменований із неодолю тайною свого „ремесла“. Має власний стиль, соковиту мову, витягав у себе архаїзми, дає новотвори, має дні неочінені прикмети культурного письменника, прикмети дуже рідкі у нас: уяву і зрозуміння для іронії. В усіх повісті відчувалося драматичний нерв, як і слід там, де живемо серед настрою змови і підготовки до великого пориву, від якого залежить доля людей і цілі історичних подій.

Стиль, запах атмосфери, ось один приклад: „Старий Лука тимчасом запрягав у старовинну брику булань, дебелих мершнів, добру вязку сіна пригортавав, віска набрав, бо в тих коршмах, а не дай Боже, по павах полову дають тогорічно, а віска як на сміх — та булань. Але любив мандрівки, зрештою, хто їх влітку не любить, як захнуть дуги свіжким сіном, як куриться дим угору від чабанських огнів, як трави чергуються, межуються з шпешцями, з ячменями, як біжать, біжать у далечині, хвилясті, неспокійні з держакми, з суганками, з перелісками, з жайвороном, а потім на зміну їм підуть вишні, кучугури з синім вересом, уалісса з загайником березовим, ольховим, ліщиною і підуть далі берези срібнокорі, клени й осені, дуби кремезні та широкостелі... і плыве віз між травами, як чайка і нема йому зупини ніде, хіба на смугі лісовій, що синім поясом обрив заперезує...“

Можна таким фрагментом закінчити на смерть нашого інтелектуала, що страх не любить ботаніки ані взагалі описів природи у повістях. Та в Косача саме таких описів дуже мало і частіше треба жаліти, що він їде нагло хутко як на пікантний сюжет, що міг би нас хвилювати довше.

Покищо маємо тільки першу частину повісті, але і вона дає нам уже повноту враження. Коли з інших томів „Української Бібліотеки“ не залишиться і сліду на складі і літературі не гадуватиме про них ніколи, наклади Косачової повісті, якби залишилися і наполовину, може спокійно ждати смакувців і тих, що мусять поцікавитись від чого Косач починав свою літературну працю.

Після повісті Самчука „Волчине“ — нова — недільна страва на бідному столі нашої літератури.

3 театру.

МЕРІЯМ-ЛУЖНИЦЬКИЙ: „АКОРДИ“, комедія на 3 дії. (Сала театру „Рівнобордностей“.)

Це спроба психологічної т. зв. салюпової веси, драматичного роду, майже у нас невідомого. Висе хочби з того погляду спроба ця заслуговує на признання; дає воля відставу сподіватись, що автор може в цьому напрямку дати ще справжній літературний твір.

Цей перший не який, але і не добрий. Глядач без допомоги критики бачить, що йому бракує: акції. Треба бути переконаним драматургом, щоб зважитись написати 3 дії на 4 особи, не маючи сюжету, т. зв. анекдотичного матеріалу.

Французькі автори, спеціалісти від любовних три- і чотирьох актів або придумують нові ситуації або звертають уся увагу на психологічну проблему. „Акорди“ не плує ані в одному ані другому напрямку. Життя, щоправда, може виглядати так амеханізоване як бачимо на сцені, але песа саме тим різниться від життя, що добуває з нього тільки моменти — цікаві, характеристичні.

Почували ми весь час, як автор загалься між чисто ліричною драмою і комедією; зупинився посередній і до кінця не знав, яким акордом закінчити ці добре всім відомі „Акорди“ закоханих сердець. Не була це ані жиства обсервація, ані проблема, а тільки спроба, чи не можна торкнутись питань, які щодня переживаємо. Автор устами лікаря кинув не один добрий дотеп і цим оживляв велюстачу акції. Найслабше виходили місця з сентиментальними присягами, цілуваннями та обіймами. Такі оклички як: „Я тебе

похаю!“ „Я би тепер своє життя віддала за тебе!“ мусять мати за собою дуже настрівну атмосферу, сильно підготовану, щоб не шкрябали душу багальним дисонансом. Музика, що пробує втворювати цей настрій і впливає невідомою авідки, найкраще повинна би йти з радіа або грамофону, бо символам у такій чисто реалістичній песі вступ заборонений.

В „Акордах“ два добрі типи: лікар і професора; це вже багато; жаль тільки, що вони засуджені на пасивність. Грали песу назгалат добре. П-і Свірска — природна і щира, мала нелегко завдання виправдати фант, що всі в ній кохаються: не й вина, що вона не професійна драматична артистка, що вміла би в деяких хвиликах захопити нас своїм поривом, як це виходило з песи. П. Сорока здивував нас як комік своєю поважною, наскрізь передуманою, викінченою креациєю. П. Ольський був весь час дуже добрий як резонер і на деякі його афоризми сала відповідала ослесками. П. Тарнавський грав тільки як аматор і брак доброго, привабливого актора для такої важкої багально-сентиментальної ролі сильно відбився на загальному вражінню песи.

Публіка досить численна. При найближчій виставі цієї песи радимо іншим перевірити особисто чи не скривдили ми автора і акторів. Л. Р.

ХОЧЕТЕ ОРГАНІЗОВАНО НЕСТИ ПОМІЧ

українським інвалідам? Впишіться в члени Українського Т-ва Допомоги Інвалідам! Річна вkladка 6 зол., або 50 сот. місячно. Для робітників, селян і студентів вkladка знижена до половини.

3 кіна.

КІНО „АТЛАНТИК“: „МАСКАРАДА“.

Абстрактська поважна критика називає цей фільм різної продукції тріумфом. Режисер Вілі Форет, актори першорядні, з іменами, що можуть приваблювати: Павла Весселі, Чехова, Гільда Штольц, Макс Павльсен. Про сценариста значаєно забуваємо, але в цьому випадку Валентер Райш дав твір, що наближується одним кутком до літератури, другим до життя.

Хто пам'ятає зперд 20 кількох літ ілюстрації в міхенівському журналі „Югенд“ — Резнічка, відразу зрозуміє планітність сюжету. Сюжет узагальний з правдивою подією. Резнічек намалював раз портрет дами, що мала на собі тільки маску і зарукавок. Даму позичила собі зарукавок від своєї сироткової братової. Зарукавок був єдиний у своєму роді, бо став нагородою на маскарді; всі пізнавали його на портреті, що випадково попав до журналу. Чоловік дами з зарукавком — не тільки хірург, але і страшенно задрісний. Так починається ця складна інтрига, запозичена з життя, яке зміло робити кінові несподіванки людям, аки це кіно було відоме.

В основу, на перший погляд легкого сюжету покладений глибший мотив. Великосвітський Дон-Жуан переходить небуденну крізу, яка йде по лінії найсимпатичнішого для кіноманів настрою. Початок фільму т. зв. експозиція, трохи довгий, але глядач швидко погоджується з ним, коли бачить, чому він необхідний. Серед повені ефектовних, поверховних фільм, „Маскарада“ займає новітнє виняткове становище: це фільм літературно оброблений.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошенням редакція не відповідає

Театри.

Український Театр „Заграва“:
від артист. проводом Н. Блаванського.
Старий Самбір:

- 15. XI. „Сніго Пожума“.
- 16. XI. „Мужчина з мопули“.
- 17. XI. „Шал-Гонг“.
- 18. XI. „Земля“.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:
Скалат:

- 15. XI. „Задізна Острога“.
- 16. XI. „Запорожець за Дунаєм“.

Зі Скалати їде Грималова і Терешова.

Великий Міський Театр.

Четвер, 15. XI. год. 7:30 веч. „Чоловік і пачоловік“. Абонамент Або неважний.

П'ятниця, 16. XI. год. 7:30 веч. „Чоловік і пачоловік“.

Театр Рівнобордностей.

Четвер, 15. XI. год. 7:30 веч. „Під прикусною управою“.

П'ятниця, 16. XI. год. 7:30 веч. „Під прикусною управою“.

Кіна.

АПОЛЬО: Друга частина „Нуждарів“ „Париж у вогні“.

АТЛАНТИК: „Маскарада“.

ВАНДА: „Ярмарок кохання“, „Чудотворець“.

ГРАЖИНА: „Марія“ (Анна Беза), „Прибулда“.

КАСІНО: „Танок похання“.

КОЛІСЕН: „Танцюю істка з Шикаго“ ревія „Пекло“.

КОПЕРНИК: „Весняна парада“ (Франциска Галь).

МАРУСЕНЬКА: „Весняна парада“ (Франциска Галь), ревія: „Веселий пол“.

МІРАЖ: „Джамалі Тергард“, „Що раз вище“ (Гарольд Льюїс).

МУЗА: „Кіт і скрипка“, „Кохас, люблять, манує“.

ПАЛЯС: „Що ній чоловік робить у ночі“.

ПАІ: „Царський лев“ (Лео Слезак) і ревія: „Удай душа“.

ПАСАЖ: „Новий Робінзон“ і ревія.

РАІ: „Чи Людина це дічина“.

СВІТ: „Козиб і лав міліон“, „Тайна творіння“.

СОНЦЕ: „Дівка з гір“ і ревія.

СТИЛЕВ: „Чорний кіт“ (Ворис Кархов) і ревія.

УТІХА: „Жінка під контролею“ та ревія.

ХІМЕРА: „Іх Експозиція шлує“ (Джан Гейнор, Анрі Гара).

Закордонне радіо.

Четвер, 15. листопада 1934.

Відень (306,8) 15:50 Концерт, 18:00 Квінтет форт. Г-моль Мілер-Германа, 20:00 „Вікторія та Ігузар“ оп. Абрагама, Братислава (298,8) 17:20 Аріа з іт.

опер, Кошиц (259,1) 13:35, 18:50 Для Закарпаття, Прага (470,2) 17:20 Пісні, Париж (1648) 13:30 Концерт, Мадрид (274) 22:00 Співа, Берлін (356,7) 17:40 Італ оп. дуети, Франкфурт (231) 19:50 Пісні в супр. лютні, 22:50 Євсенові пісні, Гамбург (311,9) 23:40 Пфідероші пісні, Ляйпциг (369,3) 18:30 Військ. концерт, Мінхен (405,4) 20:10 „Марія Стюарт“ траг. Шілера, Будапешт (350,5) 12:05 Сальон орх., 17:35 Циг. музика, 19:05 Співа, Мільно (348,6) 20:45 „Ороча-алодій“ оп. Ресініа, Рим (470,8) 17:00 Вок.-інстр. концерт.

П'ятниця, 15. листопада 1934.

Відень (306,8) 17:25 Фортепіан, 19:40 Спінр. концерт, Братислава (298,8) 19:30 „Евген Онегін“ оп. Чайковського, Брно (325,4) 19:30 „Чотирьох мужиків“ муз. ком. Вольф-Фераріа, Прага (470,2) 17:00 Камер. муз., 19:10 Нок концерт, Прага II. (242,2) 14:40 Співа, Париж (1648) 13:30 Концерт, 21:00 „Вільгельм Телл“ песа Шілера, Мадрид (474) 21:00, 22:45 Оп. і форт. музика, Рига (514,6) 16:40 Лютніські пісні, Берлін (356,7) 17:00 Вагнерові твори, 18:40 Вес. пісеньки XVIII ст., Кенігсбург (1571) 23:00 Симфонія Альтенберга, Кельн (455,9) 17:15 Пісні, Мінхен (405,4) 19:20 Співа (Шуберт, Брамс), Будапешт (350,5) 12:05, 17:00, 18:05 Концерт, 19:30 Опера, 23:00 Військ. музика, Мільно (368,6) 11:30 Легка муз., 17:10 Вок. інстр. концерт, Рим (470,8) 16:00 Академія св. Сесилії (хор), 20:45 „Капітан Франческо“ оп. Маріо Кості.

Львівське радіо.

Четвер, 15. листопада 1934.

6:45 Ранішня аудіція, 7:50, 22:00 Река. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеор. вистки, 12:05 Огляд преси, 1:10, Про старе Вільно (для молодих дітей), 12:30 Музика, співа, 13:00, 13:10 Полудн. денник, 13:05 З ринку праці, 13:30 Експорт, 13:35 Біржа, 13:45 Сальон. музика з гр. пл., 16:30 Форт. респіраль, 16:45 Лекція фр. мови, 17:00 Театр Уяви: „Ганна шукає дороги до масти“ ком. Деневіані, 17:50 Листи та програми, 18:00 Сільна реруи, 18:05 Балачка з Іувіном (фейа), 18:15 Концерт: Бетовенові сонати, 18:25 Відомішедені твори (Гаси. Касало, гр. пл.) 18:45 Що читати (поет. новини), 19:00 Хор. співа (гр. пл.), 19:30 Арт. фейа, 19:30 Сальон. муз. з гр. пл., 19:50, 19:56 Спорт. вистки, 20:00 Легка музика, співа (Гр. Турнай), 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Концерт симф. орх., форт., 21:45 Погляд на світ (фільософ. культура), 22:15 Ленція танца, 22:35, 23:05 Танк. музика, 22:45 „Шопенів фортепіан“ Кипр. Норвіда (рецитації, форт.).

П'ятниця, 15. листопада 1934.

6:45 Ранішня ауд., 7:50, 22:40 Река. концерт, 11:57 Сигн. часу, 12:03 Метеор. вистки, 12:05 Огляд преси, 12:10, 13:05 Концерт, 12:35 Про переробляння одерж., 13:00 Полудн. денник, 13:30 Експорт, 13:35 Біржа, 13:45 Концерт сальон. орх., 16:45 Ауд. для хорів, концерт, 17:15 Кам. концерт, 17:30 Модн., 18:00 Сільна реруи, репертуар театрі, 18:05 Вогнище працюючої молоді, 18:15 Співа, музика, 18:45

19:45: Маш. 19:00 Легка музика, 19:20 Актуальні фейа, 19:30 Танк. музика, 19:50 19:56 Спорт. вистки, 20:00 Хвилина краєзн. т-ва, 20:05 Муд. балачка, 20:15 Спінр. концерт, Веч. денник, Як працюємо, 22:30 Рецитації поезій, 23:05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.28 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 26:52, Париж 34:92 —, Берлін 213:15, Ціріх 172:00, Амстердам 358:30, Прага 22:10, Італія 45:38, Ньюйорк набель 5:30 1/2, Ньюйорк чеки 5:30 1/4.

Золото: Долари 8:91—8:93, Франки фр. 34:30—34:60, Дукати 81:70—82:20, Корони 35:80—36:30, Рублі 45:30—46:30.

Срібло: Корони 0:30, рублі 1:20, фльорени 0:70.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська львов. Львів від до від до Сільна конопляне 26:30—33:00 Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в днях 13. і 16. листопада ц. р. кооперативах платити за:

1 кг. масла десероного 2:10 зол.
1 л. молока 0:15 „
1 л. сметани 0:60 „
1 л. яєць 4:00—4:10 „

Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові і літра 24 сот.

Тендерів на масло і сметану вдержана, на молоко і яєць сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 14. листопада ц. р. не купує ніякої птиці аж до відлітання.

ОПОВІСТКИ.

Оголошені у вчорашньому числі „Діла“ Загальні Збори Видавничої Спілки „Діло“ в дні 30. листопада з технічних причин не відбулись. Їх речинець оголошено.

Накладом Держ. Видавництва шкільних книжок у Львові, Куркова 21.

ч. тел. 28-47

В. Девітнова, Р. Керн і В. Жульковська: „Wir lernen deutsch“ для ч. тел. 28-47

І. кв. українських гімназій

Й. Ковальські і М. Голіас: „Риєг romanica“ для І. кв. укр. гімназій

К. Кисілевський: „Pravopisnyy slovarichok“ для ІІ. кв. укр. гімназій

П. Мирний: „Морозенко з опрад. В. Радзкевича“

ІІ. Парандовські: „Wojna Frojańska“

ІІ. Парандовські: „Przygody Odyszeusza“

Л. Ридель: „Ferenike i Pejsidoroza“

Л. Штар: „Michal Aniol“

Ст. Васильєвські: „Mikolaj Rej“

Т. Вой-Желєвські: „Balzac“

Бібліотека Державної Школи: томники від ч. 1 до 100. Ціна кожного

томнику 0:50

Пам'ятай
від ревматизму,
нервових хвороб

MESOLAMENT
одноразове втирання
приносьть полегшу.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ВІДОМІ УКРАЇНСЬКА БРОНЗОВИЧА РОБІТНИА Фединаського Степана у Львові, Ринок ч. 9 виконує всяку церковну посудину з бронзи і срібла та відновлює часні і т. п. по найнижчих цінах. 94 16—?

ГОДИННИКИ направляє прецезійно й дешево Домбровський і Розважеський. Львів, Академічна 2. (З провінції просимо поштою) 36/82

ЛЬОКАЛЬ в 2 кімнат, улашований на адвокатську канцелярію до внянню. Відомість ул. Чарненського 24/11. 563 1—2

ФРИЗЕРКА ПОСІБНА сирота — прийме посаду — також приходить до домів чесати. Згол. до „Діла“ під „Сиротина“ 267 1—2

ТОРГОВЕЛЬНИЙ помічник шукає складового лаяття; має школу Торговельну і практику з М. Торговлі. Ласкаві згодошення слати для М. Шніпера, Солунів п. Долина. 564

ОГОЛОШЕННЯ.

Солідні меблі

кухонна обстановка власного виробу виконує і поручає:

САКК — Сикстуська 18. Столярня, Пенарська ч. 14. 38/82 10—10

Оголошуйтеся в найстаршій укр. щоденнику „ДІЛО“!

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шлях. 143.322.Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-50 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бе-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреса 1 зол.Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА

20 сот.

Тутка

Нормитан

це найвищий гатунок!!
Остерігаємо перед лихими виробами!!

Конфіскація „Діла“.

Вчорашнє (307) число „Діла“ підпало
конфіскації за два уступи і закінчення одного
речення (4 слова) у передовій статті під наг.„Maxima cura“. Це вже 41-а з черги конфіскація
нашого органу в цьому році.

Припинення діяльності Товариства Прихильників Осв.ти.

Городське Староство у Львові повідомило
Виділ Т-ва Прихильників Осв.ти, що припинює
діяльність того Товариства. Одночасно Гор.
Староство звернулось до голови НауковогоТовариства ім. Шевченка у Львові, яке є табу-
лярним власником Академічного Дому, в спра-
ві перебрання майна припиненого в діяльності
Товариства.

2.000 нових поліцаїв для басейну Сарк.

ЛБОНДОН, 14. 11. ПАТ. „Дейлі Телеграф“
повідомляє зі Сербії, що адміністраційна ко-
місія рішила зміняти поліцію у басейні Сарк
двома тисячами чужинців. Перед плебісцитомкомісія запросить 25 нейтральних старшин. До-
тепер покликала 6 старшин, 3 англіїців і 3 нор-
вежців. До комісії надійшло вже 500 подань, між
іншим теж з Польщі.

Димісія бельгійського уряду.

БРЮСЕЛЬ, 14. 11. ПАТ. Прем'єр де Броквіль
заявив у парламенті, що оголосив королеві димі-
сію цілого уряду, бо між поодинокими міністра-
ми нема згоди як здійснити господарську і фінан-
сову програму уряду. Два міністри Сіланд та Ін-
геблс оголосили свою димісію прем'єрові ще
минулого тижня. Причиною димісії господар-ський застій, знижка фунта штерлінга та високі
мита тих держав, які спроводжували товар з
БельгіїПоліт. кола переконані, що Броквіль не ве-
рнеться до влади. Уряд створить мабуть міністр
закордонних справ Жаспар, міністром народної
оборони залишиться ген. Девез.

НЕ ВІРЯТЬ У РОЗБРОЄННЯ.

ВАШИНГТОН, 14. 11. ПАТ. Державний се-
кретар Гуль заявив, що Злучені Держави не ві-
рять у розбродження. Проте американський уряднамагається довести до консенсу в справі кон-
тролі торгівлі зброєю.

Викинули 21 студентів за демонстрації.

БЕРЛІН, 14. 11. ПАТ. Німецьке інформаційне
бюро повідомляє з Нью Йорку, що з університе-ту викинули 21 жидівських студентів за участь
у комуністичних маніфестаціях.

Розгром комуністів у Китаю.

ШАНГАЙ, 14. 11. ПАТ. Урядові війська роз-
громили армію китайських комуністів коло Би-
шай у південно-східній провінції Гуанан. Кілька
тисяч комуністів попало в полон. У столиці про-вінції Гуанан, яка була центром китайсько-кому-
ністичної республіки, військо Чанг-Кай-Шека
розстріляло делегата III. Інтернаціоналу на Ки-
тай Ван-Чін-Ліна.

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego i
Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie, w składzie
wiceprezes S. O. L. Malicki, jako przewodniczący, S. O. D-r
J. Locker i S. O. D-r L. Dworzak jako głosujący w sprawie
konfiskaty Nr. 298 czasopisma pt. „Dilo“ z daty Lwów, 6.
listopada 1934. do Sygn. VI. I. Pr. 592/34, na posiedzeniu
niejawnym 8. listopada 1934 r. po wysłuchaniu zdania
Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać
za usprawiedliwioną dokonaną 5. listopada 1934 przez
Starostwo grodzkie we Lwowie, konfiskatę czasopisma pt.
„Dilo“ Nr. 298 z daty Lwów, 6. listopada 1934. zawierają-
cego: 1). w artykule pt.: „Polityka w kooperacji“ w całości
wraz z tytułem — znamiona wyatępku z art. 170 k. k.,
zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w m. st.
i. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego p. s. na
druk owego. Zarazem wydać się odpowiedzialnemu redak-

torowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze
umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pier-
wszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za
sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. gru-
dnia 1862. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za prze-
kroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie
drukami wymienionego wyżej artykułu ma na celu przez
tendencyjną krytykę zarządzeń władz administracyjnych
w związku z reorganizacją kooperacji na Wołyniu i insy-
nuowanie poszczególnych wniosków niezgodnych ze stanem
sprawy, zapotrzebowaniem publicznego rozpowszechniania fałszy-
wych wiadomości wywołać niepokój publiczny Według §§.
447, 489 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem po-
wyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: L.
Malicki w. r. Protokulant: Mdr. Soltysik w. r. Za zgodność:
Janowicz kier. sekret.

Використовуйте

сезонову знижку на дріб „МАСЛОСОЮЗУ“

Дріб продається: Птахомисарня МС. Косцюш-
ки 1а. — Доставляється теж без доплати до
дому на телефонічне замовлення (ч. телефо-
ну 39-66), або в будьякій крамниці М. С.Великий вибір різних родів експорто-
вого першорядного товару! 511 3-3

В 25-ліття боротьби.

СВЯТКУЙМО ЮВІЛЕЙ „ВІДРОДЖЕННЯ“

Сто літ минає, відколи на наших землях за-
гомоніли перші слова тверезості і світлі проро-
чі поклики апостолів тверезості. Двадцятьп'ять
літ, відколи до цієї боротьби стали органі-
зовані ряди відродженців. Постійна муравлина
праця, безперервний труд довели до того, що
наш нарід прозрів та двинувся з темряви аль-
коголізму, що в ній безпросвітно стогнав від
століть, закований у тверді кайдани страшних
руйнівних налогів. Не даремні були зусилля
жмички борців, вони довели до того, що нарід
зрозумів, яким жахливим злом є для нього аль-
коголь і нікотина, пізнав їх руйнівний вплив
на душу, тіло й майно людини. Зокрема пізнав
він цих ворогів людства як одну з важких пере-
шкод в osiągnięciu волі й добробуту.

І саме це поширення свідомості — голов-
ний осіг протиялькогольної пропаганди, що її
вело ціле чвертьстоліття Т-во „Відродження“.
Під впливом цієї праці настав масовий зрив гро-
мадянства до боротьби з коршмаками, змагання
до перемини старого алькогольного побуту, о-
тверзіння цілого нашого щоденного життя.

Оце настав двадцятьп'ятилітній ювілей орга-
нізованого боротьби зі страшними шкідниками
нашого народу. На відсвяткування цього юві-
лею Головна Рада Т-ва „Відродження“ призна-
чила день 25-го листопада ц. р. Але ми не вла-
штуємо цього дня торжеств, величких наверх
і не признаємо його на спочинку та тріумфі,
тільки на поширення нашої праці, розведення
пропаганди через розбудження свідомості й
сумління громадянства. В тому дні в цілому
краю в церквах відбудуться протиялькогольні
проповіді, в читальнях „Просвіти“, кружках
„Рідної Школи“, по всіх громадянських куль-
турно-освітніх товариствах, школах та інших
важливіх установах відбудуться протияль-
гольні виклади. У Львові уладжує Головна Ра-
да Т-ва „Відродження“ святочний виклад, полу-
чений з виставою протиялькогольних образів,
в подібні виклади відбудуться і по всіх читаль-
нях на передмістях; ввечерю відбудеться виста-
ва аматорського гуртка Т-ва „Відродження“.

Українське Протияльгольне Товариство
„Відродження“ зиває громадянство до масової
участі у відродженських ювілейних святах у
Львові та краю. Тільки масовою участю та ма-
совим приступленням у члени нашого Товари-
ства наше громадянство дасть доказ, що розу-
міє вагу боротьби з алькоголізмом та нікоти-
нізмом — нашими відвічними ворогами та ба-
жає собі подивнення. В ювілейному році стань-
мо всі до боротьби з отрутами, що поневолю-
ють духа, руйнують тіло й майно та з вілімою
розумною людиною роблять безвольного, всім
визискуваного раба. Святкуймо ювілей „Від-
родження“!

Головна Рада Українського Протияль-
когольного Товариства „Відродження“.НАЙПЕВНІША ЛЬОКАТА ГРОША У ПОЗИЦІЇ
РІДНОЇ ШКОЛИ. КОЖНА ПОЗИЧКА 25 ЗОЛ.

Чи і коли дійде до Французько-італійського порозуміння?

Прага, листопад, 1934.

Французько-італійське порозуміння це одне із найважливіших, а разом з цим і одне з найбільше складних питань міжнародного життя сучасної Європи. Його остаточна розв'язка безперечно багато в чому змінила загальноєвропейську ситуацію, а особливо звільнила би сильне напруження в Середній Європі. Заключення французько-італійського порозуміння мусіло мати теж рішучий вплив на політику Німеччини, а дехто навіть думає, що воно примусило її навернутись до співпраці з Желевою. Не бракує теж і такої думки, що французько-італійське порозуміння було би загальним ослабленням т. зв. ревізіоністичного блоку з одного боку та посереднім чинником до французько-німецького порозуміння з другого. І якби там не були менше чи більше оправдані сподівання позитивних наслідків цього порозуміння, одне треба вни ствердити, що — вже сама можливість такого порозуміння при загальних напрямних політичних інтересах Франції й Італії та при їх дотеперішньому так часто розбіжному відношенні до основних питань європейської політики, це один із найбільших успіхів політики Варту. Правда, нині не можна нічого певного сказати про те, чи концепція цього порозуміння булаб Варту вдалася, але одне можна рішуче ствердити, що — марсельський атентат дуже пошкодив проведенню такого порозуміння. Не лише тим, що не стало Варту та що цілу справу мусіли внаслідок марсельської події відсунути, але головно тому, що марсельський атентат спровадив на горизонт майбутнього французько-італійського зближення якісь темні хмарки. Про це виразно не говориться, але це відчувається. Взагалі тло марсельського атентату ще не зовсім ясне, а про поїздку Гембеша до Риму й до Відня не одне говорять. Не диво тому, що загально панує нині така думка, що для тривалого і „солідного“ порозуміння між Італією й Францією треба відповідного часу, бо всякий поспіх міг би цілій справі тільки пошкодити.

Питання, що спільно торкаються Італії та Франції можна поділити на дві групи: на європейські та африканські. Поладнання африканських питань не тяжке і для їх вирішення не треба булоб аж поїздки Лявалла до Риму. Така є думка Парижа і Риму. Важливі і тяжчі є європейські питання. Вся трудність остаточної розв'язки цих питань, розв'язки, яка цілковито усулаб усі перешкоди порозуміння обох держав, є

з одного боку відносини між Італією й Югославією, а з другого між Францією та Югославією. Приймим, що дійшло би до порозуміння між Францією та Італією, а рівночасно з цим приймим і те, що відтак прийшло би до непорозуміння між Італією та Югославією. Якуж вартість мало би тоді італійсько-французьке порозуміння? Ніякої, бо всім нині ясно, що Франція не може візйти зі шляху приязни з Югославією.

Італійсько-французьке порозуміння є можливе лиш тоді, коли буде цілковито підготована гармонійна згода політики Італії й Франції з політикою Югославії. Чи є це можливе — тяжко нині сказати, на кожний випадок тяжко про це говорити, доки не виясниться атмосфера, занецишена димом з револьверу марсельського заговорника.

На італійсько-французьке порозуміння, так би мовити, їдуть і тому не диво, що нема для,

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ
знижка цін на всілякі блаватні і
30% знижка на товари у фірмі Галицький
Магніт Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

щоб європейська преса не принесла з приводу цього якихось цікавих глосів, комбінацій то-що. І так загально говориться, що в Римі панує думка, що заслугу в можливості італійсько-французького порозуміння має італійська концепція т. зв. пакту чотирьох. У Парижі знову навпаки. Там загально панує така думка, що колиб Італія ще й нині пробувала підходити до італійсько-французького порозуміння з вихідної точки пакту чотирьох, то згорі треба рахуватися з повною невдачею. Франція стоїть на тому становищі, що все, що спирається на концепції ревізіонізму уявляється всьому порозуміння. Чи в Італії стає не на такому становищі не злати. Заява, яку дав Муссоліні угорському урядові після своєї міланської промови і голоси італійської преси з приводу візиту Гембеша в Римі, дають нам право думати про щось інше

М—и.

Голод на Україні був зорганізований.

НЬЮ ЙОРК, 2. листопада (Вл. кор.) З нагоди побуту д-ра Аменде в Нью-Йорку у липні ц. р. відбулася конференція представників різних церков для зорганізування акції проти дальшого голоду на Україні. Тоді вибрани відповідний комітет, який мав у першу чергу наперед провірити, чи на Україні справді лютує голод. Саме перед тим часом комітет устійнив через відповідні американські урядові кола, що в минулому році голод на Україні поширився на великі розміри. В неділю 21-го жовтня помістив „Нью-Йорк Таймс“ у своїм літературнім відділі об'ємисту рецензію нової книжки Вільяма Чемберлена, недавнього кореспондента подонника „Кришчен Сайнс Монитор“ з Бостону. Книжка називається „Російський азійський вік“, об'ймає 400 сторінок друку, коштує 4 дол. і появилася заходами наклади: Литтл, Браун і ко в Бостоні. В Нью-Йоркській приватній міській бібліотеці її ще нема. Але з рецензії Дональда Едмунда в „Тайміс“ можна докладно познати зміст праці Чемберлена. Чемберлен виїхав до СРСР як великий прихильник совітської ідеї, перебув там 18 літ і виїхав перед півроком зовсім розчарований. Він признає великі досягнення совітської системи на полі техніки та освіти, але беззаперечно критикує він. Світи за безцеремонне пригноблення у практиці гасла: „Ціль освячує засоби“. І в тому місці наведені слова книжки Чемберлена: „Ось такі бачили насильства, як ліквідація самостійних селян („кулаків“), як кляси, державою зорганізований голод і переслідування інтелігенції мають дуже шкідливі наслідки, що йдуть далеко поза безпосередні жертви. Вони роблять суспільність брутальною, бо вчать її глядіти на ті жертви байдуже, або навіть ще й приплескувати“.

Чемберлен не вірить, щоб — по словам Леніна — „державна щезла і залишила волю населенню“. Це тому важко, — міркує автор — що партія при кермі користується великими привілеями. Світи і ГПУ перемістилися в нову клясу чи касту володарів, яка ніколи добровільно не зіллється з широкими масами громадян. Чемберлен перечить також тому, начеб у Світах не було безробіття. Це так тому, що видатність праці тамонького робітника дуже мала, крім того тепер уряд робить інвестиції, отже потребує виімково багато робітників при нових будівлях, а понад те все, коли кого проганяє уряд з роботи, то відбирає йому хлібау карту і така людина засуджена на голодову смерть. Зрештою робітник дістає ледви прожиток у харчівні, тому хто лише може, шукає роботи.

Найбільше негодує автор на примус, наложений на селян вступати в колективи і дуже гостро критикує офензиву проти непокірних селян з рр. 1932—1933, ведену в формі до дрібниць ви-працьованого плану, щоб приневолити селян голодом до алачі. Тоді вигинуло 10 відсотків населення.

Всі повніше згадані страхиття потверджує графиня Олександра Толстой, донька Льва Толстого з Ясної Поляни. Вона перебула цілу революцію під Світами, мала привілей заложити в Ясній Полянці школу імені свого батька і вчити там дітей по своєму уподобанні, але і й вкінці остогидло таке життя і вона рішила „більше не брехати“. Але все таки підступом дістала паспорт і виїхала за границю. Тепер вона в Америці і саме недавно появилася її протибільшовицька книжка п. н. „Я працювала для Світів“

—О—

ФУТРА

жіночі від золотих 165
найелєгантніші
тільки в АПІСДОРФА
Львів, Рутівського 21. в брамі —
Першорядна фахова робітня 26/61

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 16. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

24

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

ХІІ. НАЦІОНАЛЬНІ ВІДНОСИНИ В ТЕРНОПІЛІ І НА ПОДІЛЛІ.

За увесь час мого восьмилітнього побуту в Тернополі не було в самім місті слідно якого-будь руського національного руху, або живіших проявів національного життя. Інтелігенції руської було небагато. Крім згаданих вже мною учителів з гімназії руської народности, була ще горстка руських інтелігентів духовних і світських. Парохіяльне духовенство було репрезентоване парохом і двома сотрудниками, які рівночасно виконували обов'язки катехитів у школах реальній і народніх, як також в учительській семінарії. Парохом і рівночасно тернопільським деканом був о. Василь Фортуна, соймовий посол з тернопільського повіту, людина тяжка, що не проявляла поза церквою ніякої ширшої діяльності. Міщани не любили його, підозріваючи його в матеріалізмі; з місцевою інтелігенцією не жив зовсім та взагалі уважали його невідповідним на становищі пароха в Тернополі. Він не був ніякою протиположною супроти дуже агресивного латинського

духовенства, з тим менше проти єзуїтів, що вміли дуже зручно притягати руське міщанство до костела й опісля винародовлювати. При кінці 80-их чи 90-их рр. умер Фортуна і на його місце прийшов о. Володимир Громницький, людина дуже рухлива і повна ініціативи, що направив багато з того, що попередник занедбав; він вніс у міщанство життя, свідомість та організацію. Взагалі руське міщанство в Тернополі було найсильніше і найліпше зорганізоване з усіх східно-галицьких міст. За це забрали москалі, займавши Тернопіль, о. Громницького і запроторили на Сибір, де він і досі карається. Парохіяльними сотрудниками були за моїх часів: о. Северин Навроцький, опісля парох у Шляхтенцях, родинним гнізді Барвінських та о. Євген Алексєвич, опісля парох у заліщицькому повіті; оба були характерні люди, та мало рухливі. Оба вже нині не живуть.

Не ліпше стояла справа з світською інтелігенцією. Була навіть доволі численна громадка урядовців руської народности при суді, дирекції скарбу, в уряді податків та в інших урядах і учителів у народніх школах, але вони не ви-значалися ані свідомістю, ані будь-якою ініціативою в національних справах.

У другій половині 70-их рр. прийшов до Тернополя на президента окружного суду русин Лукиля Кошицький. що був виборний

в 1873 р., як був прокуратором у Самборі, русинами послом до державної ради; та він як русин завів їх зовсім у наліх. В політиці був нулем і вкінці перейшов до поляків. Таксамо в Тернополі нічим не ріжнився від поляка і з його високого урядового й суспільного становища не було для русинів найменшого пожитку. Його син, Богдан, що йшов у гімназії одним роком вище від мене, був опісля віцепрезидентом суду в Станіславові і був у 1908 р. вибраний при допомозі уряду й поляків соймовим послом з богородчанського повіту. Зде-клярувавши себе сторонником Дудикевича, який стояв тоді у компромісі з поляками, на цій основі перепер себе і своїх партизанів до сойму; москвофіли ставили його кандидатом на члена Крєвого Віділу. Та він не міг удержатись супроти кандидата українців — Кивелюка. Опісля Б. Криницький в короткім часі помер у розмірно молодих роках.

Був ще тоді при суді на становищі прокуратора русин Логинський; але і з нього не було русинам пожитку. Бо хоч не виправся свого руського походження, то й не маніфестувався як русин і говорив усе по польськи.

Так низько стояла тоді національна свідомість між руською інтелігенцією! Майже всі світські русини були жонаті з поляками, в їх домах говорили лиш по польськи. діти вихо-

Заклик Української Парляментарної Репрезентації.

1) Прохавмо управи захоронок, захистів, притів і бурс подати до кінця місяця листопада ц. р. до канцелярії УНР на адресу пана Дмитра Великавочича, Варшава — Сойм, точні цифри одержаних допомог у готіаці чи натураліах від державних або самоуправних установ, зокрема за рік 1933. й окремо за рік 1934. Бажані також матеріали щодо незаконного обгизування наших установ, церкви і поодиноких громадян солатами за суспільне обезпечення.

2) Прохавмо рівночасно наших членів громадських та повітових урядів подати на ту саму адресу точні дані, яку суму з фонду праці зужито на направи доріг і мостів на теренах східних і південних воєвідств та в якій мірі мали три цьому зарібок наші люди в порівнянні до інших, а саме як підприємці, дорожники, денні робітники.

ПРЕЗИДІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРЛЯМЕНТАРНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ

КУДИ ЦЕ ВЕДЕ?

(З ПРИВОДУ ПРЕСОВОЇ КАМПАНІЇ ОУН ЗА КОРДОНОМ.)

Лист із Праги.

У вересні 1934 р. відбулися в Празі арешти деяких членів ОУН. Декого з них чехословацька влада рішила вислати за межі держави.

Не знати, що було головною причиною цих арештів. „Українське Слово“, париський орган ОУН, в ч. 78 з 21. жовтня подає кілька здогадів для вияснення причин видалення діячів ОУН з чехословацької території. „Укр. Слово“ бачить причину арештів членів ОУН у Чехословаччині в наближенні ЧСР до ССР та в польських жертервенціах. Іншу причину ліквідації ОУН находити „Українське Слово“ у внутрішніх відносинах Чехословаччини, бо, мовляв, — „від двох років помітний сильний вплив українських націоналістів на населення Закарпатської України та щораз більший зріст того небажаного чехам впливу“ (ч. 78).

Можна думати, що діячі ОУН, вислані з Чехословаччини, самі добре знають, чому це декого з них, після 10-літнього перебування на території ЧСР, видалено за межі республіки. Але вони обмежуються здогадами і за головну причину репресій проти них у ЧСР вважають — „доноси“ українських емігрантів, своїх політичних противників. „Українське Слово“ пише, що ніби на ОУН у Чехословаччині „доносили“ українські соціал-демократи та соціалісти-революціонери та особи, приналежні до інших українських політичних і громадських організацій.

„Взагалі чехи були просто засипувані домоами й отверто про це заявляли, зокрема також при останніх арештах, подаючи навіть прізвиська доносчиків“, — так пише названий націоналістичний часопис. Чому ж „Українське Слово“ не подасть імен тих „доносчиків“, коли вони редакції того органу відомі? Дуже „джентменська“ метода, що вбиває „двох зайців“: кидає ганебне обвинувачення на українські організації в ЧСР, але так, що й до судової розправи тяжко дійти з авторами тих наклепів, бо „Укр. Слово“ пише дуже загально, що на націоналістів в ЧСР доносили „ес-деки, ес-ери і т. д.“

В той спосіб провідники ОУН за кордоном хотять на репресіях проти них у ЧСР зробити ще й політичний капітал. Ім і на думку не при-

ходить шукати поліційних конфідентів наспр. унутрі власної організації. Бо вже де як де, а в ОУН такі випадки бували. Процеси Р. Барановського та інші процеси показали кожному сліпому, що там такі явища можливі.

Шукання „невістки“, що буває „завжди винна“, належить до спеціальности преси ОУН. Перед ними — всі „винні“. Українські націоналісти шукать винуватців чеських репресій проти них між українцями. Але не ставлять собі питання, чому це тільки наприкінці 1934 року чеська влада ліквідувала ОУН на території ЧСР. Ад-

Камізоли, пальто, рукавички і взуття!
шкарпетки поручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Ботнів ч. 4. 47/83 1—60

Хто відповідає за „Народний Дім“?

Про внутрішні спори серед „руських“ та їх відклики до влади.

І в найкращій родині бувають непорозуміння, особливо, коли скрута велика і грозить небезпека повної катастрофи. І серед найбільш дисциплінованих членів банди правасте йколи гризня за поділ наживи. Та ніхто таких проявів не бере поважно, бо відомо, це буря у склянці води. Спільний інтерес наказує замирення і зоду, бо інакше руйна неминуча. Буває й таке, що інколи така сварка спілників, це тільки лича комедія, щоб невідомим пустити туман в очі.

Тому, коли чуємо, що у москвофільській рідні поміж групою Барвінського-Сидзівка „Стронніцтво Народного Дому“ — як їх зове польська преса — і РСО повстала якась распря, не можемо цього брати поважно. Це гризня за останки добичі, якої щораз менше і незабаром зовсім не стане. До цього повстав новий предмет спору у звязку з недалекими виборами до парламенту. З двох „десяток“ москвофільських „діячів“, що сидять у „дентрі“, мабуть кожний є кандидатом на посла або сенатора і кожний намагається перелічувати своїх суперників з од-

же, якщо були донощики між українськими емігрантами р. 1934, то вони мусли бути і сім років тому, коли почала в Празі виходити „Розбудова Нації“!

„Значить, справа не в „стосах доносів“, як пише „Українське Слово“, а в загальній зміні політики ЧСР щодо емігрантів — фашистсько-го та комуністичного напрямку.

Коаліційний уряд Чехословаччини взявся дуже енергійно до своїх місцевих фашистів і комуністів, то, природна річ, дійшов і до емігрантів-екстремістів.

„Ревеляції“ „Українського Слова“ з приводу видалення членів ОУН з Чехословаччини, кидання навімання ганебних обвинувачень супроти немилых націоналістам політичних та громадських організацій в ЧСР, — все це свідчить про нездорові відносини в рядах ОУН. Чи ними методами очорнювання, наклепів, безпідставних обвинувачень проти українців інших напрямів ОУН збільшить і зміцнить свої ряди?

Напевно ні! Прочитавши до кінця всю цю писанину „Українського Слова“, ставши собі питання: чи не кермує цією протиукраїнською розкладовою пресовою кампанією ОУН якийсь новий, ще незнаний, Барановський? Все може бути. Бож система „політичної роботи“ ОУН лишилася та сама. А при такій системі Азефи й Барановські почувать себе, як риба в воді.

К. О.

увалися в польських дусі. Похвальний під цим оглядом випадок становив між урядовцями тодішній судовий адюнкт Лев Шехович, вині сеніор Ставропігії. Свідомий українець, а при тім людина відважна і готова все постояти за українську справу. Та як молодий адюнкт не міг мати тоді ще зні більшого впливу, ані ширшого круга ділання. Ще менший круг ділання був у дрібних маніпуляційних урядників судових або податкових, між якими була також якась частина русинів мало свідомих, що говорили дома переважно по польськи.

Між учителями народних шкіл було кількох русинів, та кожний з них відмінного характеру. Один старої дати учитель, подібний потрохи до типу старих дякоучителів, Киричницький, умер уже в початках 70-их рр. Другий — Северин Загайко, належав до раних москвофілів, був великим приятелем редактора „Слова“ Плошанського та вкінці покинув школу і став начальником агенції „Общо-рольничого Кредитового Заведення“ в Тернополі. Та його син, наш товариш Лев, був уже українцем і „громадянином“: і хоч мав за це великі неприємности від батька, передплачував „Правду“, з якою мусів критися і читав українські книжки. Найцікавішою фігурою був учитель, пізніше директор міської головної школи — Юрій Гецев. З початку був він москвофілом, як і його вище

вже згаданий брат Онуфрій, та відтак, увійшовши в ближчі звязки з Барвінським, почав себе маніфестувати українцем. А коли Барвінський заіавагував опісля так звану „нову еру“, — великим її прихильником і безкритичним та безмежним поклонником Барвінського. Був він знаний з того, що надогово говорив неправду, якою сутерував себе сам у той спосіб, що сам вірив у те, що говорив. Був знаний також з того, що в неймовірний спосіб прибілював прикмети людей собі симпатичних, або собою протегованих, а спеціально щодо Барвінського оповідав людям неймовірні річі про його вплив і значіння, чим осмішував його і себе. Була це „ходяча труба“, яка розносила по цілім світі всі дійсні й виіагіновані подвиги Барвінського. Зрештою брав він живу участь у тернопільських установах, їздив з Барвінським по читальнях та в пізніших часах дописував також до „Руслана“, якого напрямом був завжди дуже вірний. Помер у дорозі, їдучи через Угорщину до Абазії — Управителем народної школи на микунівецькому передмісті був русин Сеник, що ще досі живе, який займався також господарством, передовсім пасічництвом. В організації „Сільського Господаря“ брав участь у секції пасічничій і в тому напрямі має свої заслуги. Діти свої виховав на свідомих українців.

(Далі буде.)

ного боку в офортах „любовности“ під адресою поляків, з другого ж боку у заявах про вірність „руській ідеї“ — під адресою рядових москвофілів. Вкінці марево катастрофи, що загрожувало всім москвофільським установам, морозить їх керманічам кров і тому завчасу вже одні звальють вину на других, хоча ніхто не рішається відійти від жолоба, помч на його споді е ще бодай трохи січки.

Стара, добре знана, несмачна гра, обрахована на долаву темних душ і обманювання мас.

Тому треба ще раз з притиском підкреслити, що за все, що досі діялося і діється в „Народному Дому“ у Львові чи якийсьбудь інший москвофільській установі, відповідальними не е лише ті одиниці, які там хвилимо господарили, а ціла організація РСО — „Русска Селянска Організація“ як така і всі її визначні діячі, котрі у цій організації мають рішучий голос, а навіть усі, що взагалі до тої організації належать та її так чи інакше підтримують. Вони відповідають тому, що від тих людей, на яких тепер звальють усю вину за спричинену катастрофу, не тільки ніколи впродовж „товстих літ“ не відмежувалися, а навпаки завжди з ними прилюдно при всяких нагодах, маніфестаційних „тер-

Солідність!
Важне для Пань!
УКРАЇНСЬКЕ КОСМЕТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ
„Diana“ Львів, вул. Пекарська 6,
(з вулиці)
Відч. щодня від год. 9. р до 7. веч.
Плеває красу лица і лікує його недомогання.
Залепить Пані успіх у хаті і в товаристві. —
Косметичні заходи по найнижчих цінах.
Поради даром. 263

жествах“ чи закулісових політичних ходах солідарно поступали і співділяли, засідаючи навіть разом у ріжних комітетах чи кандидуючи з одної і тої самої лісти аж до останніх часів.

Що більше — на партійні цілі приймали навіть гроші від тих, що завідували народним майном. „Пособія“ виплачували комісарем „Н. Дому“ з фондів установи на партійну пресу РСО, на москвофільські кандидатури, на дорогу та збори поодиноким агітаторам — це загально відоме справа, що була вентильована навіть на судовій салі.

Цю солідарну відповідальність усіх „руських“ з РСО треба рішуче ствердити, коли хто хоче справедливо глядіти на ту їх нинішню нібито внутрішню сварку, яка доводить навіть до взаємних доносів перед владою та до наклепування влади проти — вчорашніх своїх найбільш чих друзів. Очевидно, що наші „руські“ ніколи не признавали тої правди, що найбільшою вартістю кожної народної установи е збереження її самостійности та оборона перед усіма, яко-юнебудь, пресією азовні. Що вартна установа,

Не вжеж Ви ще не придбали

великого, ілюстрованого, інформаційного календаря „КРИНЦЯ“ на рік 1935.
який обов'язково повинен матися в кожній культурній українській хаті!

яка стає предметом торгу, заплатаю, за яку можна кожнораз купувати продажні душі? Відомо річ, що й польські еміційні діячі, стаючи на чолі якоїнебудь установи, стараються зберегти її організаційну самостійність і незалежність щодо праці від кожноразного уряду. Роблять це для добра установи, без огляду на свої політичні перемовлення.

У нашому минулому, якщо мова йде про „Народний Дім“ у Львові, маємо також гарні приклади таких зусиль наших діячів, щоби зберегти незалежність цієї установи від впливів і натисків із зовні. Ось коли австрійський уряд заявив готовність передати „Н. Дім“ силі своєї влади „народовцям“ (українцям), ті завдяки рішучому виступові найвизначніших своїх провідників, особливо д-ра Ом. Огоновського, відкинули таку пропозицію влади і таким способом поклали справу, що право народу тосидати своє майно, влада вигравала би як політичний хабар і тимчасим нівечила престиж установи.

Як зовсім інакше поведуться наші сучасні „галицькі руські“! Вони за ціну права незвідповідальної експлуатації народного майна готові булиб служити комуністичній, аби тільки мати джерело наживи. Мало того: допровадивши те майно до руїни, коли побачили, що грунт западається їм під ногами, діячі РСО не знають ніякого іншого виходу, як лише звертатися раз у раз до влади з дикими претензіями, щоби влада заплатила за все те, що вони прогайнували, і таким чином звільнила їх від відповідальності за їхні зловживання! РСО давало все п. Михайлові Бачинському фікцію громадсько-політичної підпори. І коли нині РСО виступає проти М. Бачинського та його зловживань, то дезавує само себе і домагається багата на себе. Гра зовсім ясна: коли вже близький кінець Бачинського всім очевидний, РСО скидає в себе відповідальність і скидає її виключно — на владу.

Відповідальності з себе все одні не скинуть. За долю „Народного Дому“ відповідальні всі москвофіли, розтрата й банкрутство тої установи — це вина всіх їх. Нинішнім криком не відбудують теж руїн тих народних установ, які вони загризли, не піднімуть теж себе з дна, на яке зіпхнуло їх життя народу. Р. П.

Совіти розбудовують жидівську самоуправну країну.

Як відомо, Совіти проголосили у травні цього року країну Біро-Біджан на Далекому Сході, недалеко Манджу-Ко, самоуправним жидівським краєм. Це край ще зовсім дикий і тому багато жидів, що туди виїхали, небаром покинули Біро-Біджан. Але всеж є там вже яких 10.000 колоністів жидів, котрі займаються переважно хліборобством. Вони там мають право мати свою владу і школи та користуватися своєю мовою, себто німецьким жаргоном.

Тепер Москва хоче допомогти жидам у Біро-Біджані поселити там у короткім часі 4.000 родин,

Напрямні діяльності нового французького уряду.

ПАРИЖ. 14. 11. ПАТ. Вчора пополудні почалося засідання французького парламенту. На засідання прийшли майже всі міністри з прем. Флянденом.

ЗАЯВА ПРЕМ. ФЛЯНДЕНА.

Прем. Флянден відчитав заяву уряду в палаті послів, міністер справедливости Перно одночасно у сенаті. Хід думок цієї заяви такий:

ПЕРЕМИРЯ МІЖ ПАРТІЯМИ.

Перемир'я між партіями існує. Доказом — новий уряд. Перемир'я накладає обов'язок нейтральності акцій для добра Франції і республіки.

Франція бажає миру, який треба постійно здобувати. Мир спирається на силу і праві. Наші союзи поширимо і змінимо народню оборону. Справедливість міжнароднього права відшукаємо в Лізі Націй, яка є для втомлених комбатантів рівнозначником за посвату.

УРЯД ПОБОРЮВАТИМЕ ДИКТАТУРУ.

Французьку республіку будемо боронити перед революцією і диктатурою. Не будемо зберігати ні привілеїв ні незайманости. Зміцнення авторитету уряду є необхідною справою. Вдержання єдності уряду є необхідною умовиною. Коли ця єдність буде неможлива в рамках теперішніх парлам. установ, не завагаємо покористуватися засобами, які дає урядові конституція. Однак сподіємося, що парламент буде співпрацювати над відродженням народу. Цю акцію розпочав прем. Думерг, за що йому висказую подяку.

ПРАЦЯ НАД БУДЖЕТОМ.

Недобір бюджету зменшено. Уряд буде домагатися від парламенту, щоби обмежив свою ініціативу у справі державних видатків та призначив якнайскоріше державний бюджет на 1935 р.

ЗАБОРОНА ДЕМОНСТРАЦІЙ.

Уряд вдержить лад на вулицях, хоч фракції провокують заворушення. Держава не злякається ні не уступить перед діяльністю фракцій.

ПРАВНІ ІНФОРМАЦІЇ.

Віддовження хліборобства.

Вже появилася декрет президента про нову версію та управління хліборобських довгів, (Денник Законів з 28. жовтня ц. р. ч. 94 нр. 841). Суттєві постанови цього декрету такі:

ХЛІБОРОБСЬКІ ДОВГИ.

Хліборобським довгом є довг посідача сільського господарства, який повстає з: 1) купівлі або аренди сільського господарства; 2) вексельної або іншої поруки. Крім того декрет каже здогадуватися, що кожний довг посідача сільського господарства є хліборобським довгом (стаття 1).

ХТО Є ПОСІДАЧЕМ?

Посідачем сільського господарства є його 1) власник, 2) арендар та 3) ужитковець.

СІЛЬСЬКІ ГОСПОДАРСТВА Й ІХ ПОДІЛ НА ТРИ ГРУПИ.

До сільських господарств зачисляє закон не тільки рілля, але також ліси, городові, на сіні, годівельні, бджільні і рибні господарства. Промислові заведення і варстати хліборобів вважає декрет складовою частиною сільського господарства (стаття 2).

Декрет ділить сільські господарства на три групи (А, Б, В), яким признає більші і менші полегші.

1) До першої групи А зачисляє всі сільські господарства, яких простір доходять від 1 до 50 гектарів. У деяких округах міністри скарбу і хліборобства можуть зачислити господарства простором від 50 до 100 гектарів до першої групи А. З цією метою оголошують відповідні розпорядки.

2) До другої групи Б господарства простором від 50 до 500 гектарів. Крім того в деяких округах міністри скарбу і хліборобства можуть зачислити до цієї другої групи теж господарства простором від 500 до 1000 гектарів.

3) До третьої групи В зачисляє декрет всі господарства простором понад 500 гектарів.

Вбивство пресового маґната.

ШАНГАЙ. 14. 11. ПАТ. Сім озброєних бандитів напало на самохіт китайського пресового маґ-

ната Ше-Ліан-Цай і вбили його та зравили се-стоїмків. Должника і син втікали.

Оказійна продажня — флякеля на біллі 0-65, паталіна 1-80, штрукси і бархани за безцін купити у **ВЛАДІСЛАВНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

Городове господарство, простором до 50 гектарів, ведене на торговельний лад, може зачислити роземний уряд до другої групи (стаття 3 уст. 1 і 3).

ЯКИМ ДОВГАМ ПРИЗНАЄ ДЕКРЕТ ПОЛЕКШІ.

Декрет зменшує висоту довгу, відсотків, змінює речинці платності, перемінює короткоречинцевий довг на довгоречинцевий, але тільки тих хліборобських довгів, які хлібороби загнули до 1. липня 1932 р. (стаття 4).

Згадані полекші себто обнижка довгу і відсотків, пересунення речинців сплати довгу прислужують не тільки головним довжникам, які дістали гроші, але також хліборобам, які учили за головного довжника (стаття 5).

ДОВГИ, ЯКИМ ДЕКРЕТ НЕ ПРИЗНАЄ ПОЛЕКШІ.

Полекші декрету не торкаються ні довгів ні вірителюстей:

- 1) державного скарбу;
- 2) установ суспільних обезпечень;
- 3) самоуправних установ;
- 4) Польського Банку;
- 5) установ довгоречинцевого кредиту;
- 6) банків, підприємств і державних та комунальних установ;
- 7) комунальних кас ощадності, Галицької Каси Ощадності у Львові й Української Шадниці в Перемишлі;
- 8) громадських позичково-ощадностевих кас;
- 9) кредитових кооператив, членів тих ревізійних союзів, що їх визначить міністр скарбу окремим розпорядком.

Однак декрет знає теж виняток, а саме: Хліборобські довги у згаданих банках і установах матимуть полекші тоді, коли ці банки й установи набули довги по дні 1. липня 1932 р. від приватних осіб та інших, невчислених тут установ.

Далі полекші не прислужують довгам, які повстали:

- 1) за винагороду за працю (домашній службі, хліборобським робітникам і т. д.);
- 2) за заплату ремісникам;
- 3) за аліменти (заплата нешлюбним дітям, дружині і т. д.).

РОЛЯ РОЗЕМНИХ УРЯДІВ.

Роземний уряд рішає:

- 1) до якої групи зачисляється сільське господарство;
- 2) чи довг є хліборобський;
- 3) коли довг повстав;
- 4) хто взяв гроші;
- 5) про переміну короткоречинцевих довгів на довгоречинцеві;
- 6) про угоду довжника з вірителями та ліквідацію збанкрутованих господарств. Словом роземний уряд рішає про всі справи, тісно зв'язані з відновленням хліборобства.

ЩО ДІЄТЬСЯ З ПРАВОСИЛЬНИМИ СУДОВИМИ ДОВГАМИ.

Декрет признає теж усі згадані полекші довгам тих довжників-хліборобів, яких сплату вирішив уже суд правосильним присудом. Те саме діється з довгами, що їх сплату хлібороб-довжник поладнав зі своїм вірителем угодою (стаття 10 і 11).

СПЛАТА ДОВГІВ ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ.

Першою полекшою, яку признає декрет хліборобам довжникам, це змога сплатити довг понад 500 зол. (не нижче!) цінними паперами — не грошми. Цінні папери, якими можна сплачувати довг та означення ціни (курсу), по якій ці папери можна купити, буде означувати міністр скарбу з міністром хліборобства. В чому ж скривається ця полекша? В щоденному житті буде виглядати так: Міністр скарбу може рішити, що довг можна сплачувати заставними листами деяких банків. Ціну такого заставного листа нпр. на 100 зол. може устійнити міністр скарбу на 95 зол. І ось коли хлібороб-довжник купить таких п'ять заставних листів, кожний на 100 зол. по ціні 95 зол. ($5 \times 95 = 475$) заплатити за них 475 зол. і ними може заплатити 500 зол. довгу. Користь для довжника така, що користує при сплаті довгу цінними паперами на різниці курсу цих паперів.

Довжник може сплачувати не тільки хліборобський довг, але також відсотки, провізії, кошти та інші належності від довгу, належні до дня 1. листопада ц. р. Довжник може сплачувати цінними паперами не тільки цілий свій довг, але також умовлені сплати.

Довг можна буде сплачувати цінними паперами тільки до трьох років від оголошення декрету себто від 28. жовтня 1934 р. до 28. жовтня 1937 р.

Міністр скарбу означить папери, якими можна буде сплачувати довг не тільки приватним вірителям, але також державним, самоуправним та приватним банкам, кредитовим кооперативам (райфайзенкам і касам Стефчика) і зазедлі податки державному скарбові.

КОЛИ РОЗЕМНИЙ УРЯД НЕ ПРИЗНАЄ ПОЛЕКШІ.

Роземний уряд може рішити, що хліборобського довгу не можна сплачувати цінними паперами, коли:

- 1) треба платити відшкодування (нпр. за побиття людини);
 - 2) матеріальний стан хлібороба-довжника дозволяє йому заплатити цілий довг грошми без ніякої шкоди для нього (стаття 13—17).
- Про інші полекші в найближчих числах „Діла“.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духовних потреб наших заточених і шліть на адресу Т-ва „Просвіта“ у Львові, Ринку 10/1.

Ощадна господиня

пам'ятає завжди,
що порція ОВО-
МАЛЬТИНИ до
снідання коштує
тільки 10 сотиків

ОВОМАЛЬТИНА
зміцнює, додає
сил і енергії.

встає в часі і просторі, відразу гине, а його видобути цей тон треба покласти довгі роки праці — крім відшліфної здібності в цьому напрямку, званої музичним талантом!

МИ Й ІНШІ НАРОДИ.

Багато зла в цій справі накоїв самообман, що ми його постійно і вперто підтримуємо — буцім то ми, українці, архимузикальна нація. І з цієї рації нам не треба ніяких приготувань. Ми й так все знаємо, все розуміємо.

Боюсь, що мене можуть побити за „ересь“, що й зараз скажу.

Що в нас є більше здібності сприймати музику, як в інших народів, це правда. Але у великій мірі це рештки придбані предками музичної культури, яку вони творили й плекали віками. Ми користуємося з цього, хоч утратили зв'язок зі самим активним культивуванням цього мистецтва, яке колись розвинули ми були до того, що воно було предметом „експорту“ для південної і східної Європи.

Та світ іде вперед. Одні з наших колишніх учнів нас перегнали, інші доганяють. А ми? Далі впливаємо самообманом, що сам факт, що ми українці — вистарчає для безспірного признання нашої музикальності! І нині коли ті, що стоять на передових позиціях нашої музики, побачивши прірву між нами й рештою культурного світа та стали цю прірву заповнювати, за свою велетенську працю, за героїчне зусилля поставити нашу музику у перший ряд разом зі здобутками інших народів, за страшну натугу докопати цього в наших обставинах — за все це стрічали вони густо-часте незрозуміння, та — найстрашніше що може бути — байдужість до діла, яким гордиться кожна нація, а яке в наших обставинах є одним із чинників самозбереження народу!

А всеж, треба нам вірити в те, що коли назмі т. зв. „лизан“ зрозуміли велетенську роль музики в житті нашого народу, що недалекий той час, коли всі верстви нашого громадянства зрозуміють і активно підтримують самих себе у загальному розумному і практичному в наслідках плеканні музичного мистецтва. В такому плеканні, яке повинно бути, та закине дотеперішній самообманний, загуміжково вузький непродуктивний спосіб музичування!

Д-р Нестор Нижамківський.

ПО ПІРОКОМУ СВІТІ.

— До Праги приїхав шеф штабу югославської армії д-р Медіч і шеф штабу румунської армії Антоеску.

— Палата лордів прийняла закон про заборону революційної агітації в армії і флоті.

— Делегат Гіллера фон Рібентроп відбув одногодинну нараду з мін. Саймоном.

— У Білгороді судять підс. Шіпана і Вутуча за приналежність до тайної хорватської організації.

— Большевицьким амбасадором у Парижі призначений Володимир Потьомкін. большевицький амбасадор в Римі.

Наші музичні болячки.

(Докінчення.)

ГОЛОС НАРОДУ.

На щастя, не тільки я, але й найбільший ворог нашого народу, не може нині вирвати нас з рук ту величезну зброю в боротьбі за існування нашого народу, яким є музика. На щастя, ролю музики, її спонуки, які: творчість, самодисципліну, успішність збірної праці для ушляхотнення одиниці, змагання до краси і щастя і т. д. — зрозуміли у нас широкі маси. По селах і містечках повстають хори, дуті оркестри, музику застосовують як виразник нашого життя, майже на кожному полі, при кожній нагоді. Села шукать і добре оплачують тих, хто годен їх навчити. Ці люди твердої дійсності зрозуміли відразу, що життя без музики неможливе і що провів у цьому мистецтві мусять бути в руках фахівця, та що тому фахівцеві, як що він має дійсно по фаховому зробити своє діло, треба дати так само можливість прожитку з його фаху. Доба аматорського дилетантизму у провідників музичного мистецтва безповоротно минула. Тільки робота кваліфікованих фахівців може дати дійсні успіхи. І за те треба так само заплатити, як платимо лікареві, адвокату, кооператорові, чи якому іншому фахівцеві. Тоді з одного боку той фахівець буде старатись зробити свою роботу якнайкраще, з другого боку суспільність буде дійсно зацікавлена в даному ділі його розвитку й успіху.

ГОЛОСИ МІСТА.

Так. Село й містечко зрозуміло вже це. І зрозуміло це не тільки теоретично, але дійсно. Не тільки до глибини переконання, але по глибині... кишені!

На жаль, місто ще йде позаду. Людей, які не підуть на концерт, бо вони „умовилися на партію „рамі“, або таких, які „даже чули“ того чи іншого виконавця — знайдете ще дуже багато! Знайдете теж багато таких, які не підуть на концерт тому, що „не мають нової сукні“, або „вже цього місяця раз була“. Та найчастіше чуємо таке: „Дайте мені спокій! Вечір слухати тільки фортепіан чи сопран, чи якого іншого одного виконавця — мене це нудить! От, якби ще щось було попри те, то інша справа!“

Вихований на „грайзлерні“ добродійних концертів громадянин в своїй найвищої часом навіть не підозріває, що причина „нудоти“ та взагалі непорозуміння музики є тільки в них самих. Треба вміти слухати, а за те, щоби вміти слухати, треба навчитись слухати. Не пасивно сприймати музику і то тільки таку, що сама „лізе в ухо“, але треба активно старатись пізнати виразові засоби, якими оперує музика. Тільки тоді стане музика дійсною насолодою, бо внутрішньою потребою не тільки вражливой, але й думаною людини!

Не забуємо, що людина, яка живе в тиші й малопорушності сільського життя, цілковито розгублюється у вирі більшого міста. Не дивуємося, коли непривичне вухо не може слідувати — хоча за такою дрібницею, як більша скількість тонів в короткій хвилині! Що ж говорити про саму музику, яка остаточно, є конкретизацією тих думок чи настроїв, яких не можна було висказати ніяким іншим родом мистецтва, та для яких вислову має музика найбільш нетіпний матеріал. — тон, що по-

Катастрофальне зменшення українських студентів у Львові.

У середу 14. листопада ц. р. відбулася інавгурація шкільного року у львівському університеті. Ректор проф. д-р Чекаловський виступив з інавгураційною промовою, в якій згадував спадок студентства й умовини наукової праці. Загальне число студентів, записаних на шкільний рік 1934-35 доходить до 6.000; у 1913-14 на львівському університеті студювало 5.332 сту-

дентів. Кількість студентів поляків не зменшилася. Катастрофально зменшилося число студентів греко-католиків. Тепер їх записалось 1/3 з числа студентів греко-католиків з 1880 р. Зате число студентів жидів збільшилося трічі і то коштом студентів греко-католиків.

При кімні інавгурації студенти-євдеки почали співати свій гимн і довели до авантюри.

3 фільмового світа.

Кар'єра мистця світа в боксі.

ФІЛЬМА І СПОРТОВЦІ.

Щораз частіше спортсмен з виробленою вже світовою славою стають цікавим об'єктом для фільмів. На місці „силачів“ у роді Магістеса, Лінкольна чи Джо Бомбо, виступають тепер до фільмів мистців копаного м'яча, плавання та боксу, особливо тих, що визначаються симпатичною поведінкою, людей молодих, що з успіхом зуміють грати ролі фільмових амантів.

Тому два літа мистець у плавальні за Олімпіади в Лос Анджелесі Джонні Вайсміллер здобув собі якості розголосу першою своєю фільмовою „Людина-малпа“. Небаром появиться друга фільма з цим небуденним актором п. а. „Тарзан і його приятелька“. Такий самий успіх мав Бастер Грейб, теж світовий плавець, який залезав у невеличкий успіх у фільмі „Син джунглів“. Тепер прийшла черга на боксера Макса Біра.

З РІНГУ НА ЕКРАН.

Він здобув недавно мистецтво світа, перемігши італійського чемпіона Прімо Карнеро. Ця перемога напевно принесе йому нові успіхи на фільмовому полі. Вже передшле виступив він у фільмі „Боксер і жінка“ та дав доказ, що з нього збудує який фільмовий актор. Цей молодець з чарівним, приємним (на думку американок!) усміхом, став небаром у фільмовому світі славний не менше, як був у боксі.

З КАЛІФОРНІЇ ДО НЬЮОРКУ.

Перший його замішаний виступ на боксерському рингу був у 1930 році, коли спробував цього молодого усміхненого велиття з родиною Каліфорнії до Ньюорку. Він мав боротися зі славним чемпіоном Ерніком Шафом. Завдяки своїм боксерським штучкам, веселій поставі та чарівності став він миттю любимцем Бродвею. Перша стріча покінчилася перемогою Шафа. Зате два роки пізніше Бір сильно зрештетувався: Шаф був знокастований.

БІР ПРОТИ ШМЕРЛІНГА.

З цього часу слава Макса Біра стала загальною відома. Завдяки своєму власному стилеві боротьби і успіхам серед жінок став він героєм рингу та любимцем публіки. З черги переміг він Гінея, Санту, Левінського, Коба і Сундерського. В минулому році заповів боротьбу Біра з німцем Максом Шмерлінгом. Змагання досягло вершка зацікавлення. Число розпроданих карт вступу перевищило кількість білетів на змагання Карнеро з Шарнеєм, де боролися за першество світа. Навіть найбільші прихильники Біра не сміли й припускати про його перемогу. Во-

ни не сподівалися, що великої будови німець, небезпечний у наступі та неподатний в обороні, зайшов гідного противника. І ось Бако Бір поборов його розмірно легко на очах кількатисячної публіки.

ЗА МИСТЕЦТВО СВІТА.

Врешті в червні ц. р. прийшло до двобою найбільше цікавого в історії боксерського спорту, двобою Макса Біра з італійським переможцем Прімо Карнеро, яким каліфорнійський боксер здобув собі остаточно титул мистця світа. На ці змагання вислали з Голівуду окремих фільмових операторів. Що думає фільмовий світ про Макса Біра, про це свідчить уся американська преса, яка ворожить цьому талановитому боксеру нові успіхи у фільмі. Мако Бір має багато умовин на доброго фільмового актора. Є в нього досконалий профіль, губи, уста, вуха й взагалі риси лиця й рухи ніяк не вказують тих примет, якими переважно визначаються атлети. Усе в ньому нагадує елегантного актора, що так і проситься на фільмового аманта. Крім цього відкрили в Бірі інші вроджені здібності: він уміє співати й танцювати, наче кабаре-танцюрист або ревізний артист.

В ЧОМУ ТАЙНА УСПІХУ БІРА?

Фільмові актори мужеського пола нашої доби мають дві основні хитрості. Вони є або за старі, як: Волес Бірі, Юрій Банкрофт, Іван Можухін, а молодші на смак нинішньої публіки задто збабілі. Зате Бір є молодий, мужеський та гарний і цим саме перевищує він інших спортсменів, Вайсміллера та Крейга. Він має тепер 24 роки та важить близько 100 кіло. Прибувши до Ньюорку заявив він на вступі, що прийшов сюди за титулом мистця світа в боксі і що напевно це йому поведеться.

Америка любить людей, які мають про себе добре поняття, а Бір доказав, що йому можна вірити...
с. т.

Змова у Мексику.

МЕКСИКА, 14. XI. ПАТ. На приказ міністра внутрішніх справ поліція арештувала багато колишніх державних діячів. Між арештованими є ген. Антоніо Сервіа де ля Мора. Причина арештування невідома. Кружляють поговори, що проти уряду була змова.

ЯПОНІЯ БУДУЄ ЛЕТУНСЬКІ БАЗИ.

ТОКІО, 14. XI. ПАТ. Японське міністерство війни будує летунську базу на острові Ріо-Шіно на Тихому Океані, яка матиме велике стратегічне й політичне значіння на випадок війни із Тихим Океаном.

НОВИНКИ

— ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїх дентистичних заведеннях Сикстуска 17 від 9—1 і від 3—6. Пломбування зубів, штучні зуби в золоті, платині і кавчуку, регуляція кривовиростих зубів. Урядовці і шкільна молодь користає зі знижок. Насс. 366 1-3

— Робітня футер Юліана Гаушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46. 1287 67-?

— Затверджені владою Косметичні Курси з правом видавання дипломів Стефанії Гавришевичеві, Коперника 42а/II, телеф. 72-18 додаткові вписи. Практика у кабінеті „Distinction“, отвертий цілий день. Поради даром. ч. 330 10-10

— Найкраще вибраний ковнірець тільки в українській пральні „Бріт“, вул. Бляхарська 21. 18-20 21-?

— Торжественну академію в честь Христа Царя влаштує секція Жіночого Кружка УКС на Личаківі в середу, 21. листопада ц. р. в салі фільмів Т-ва „Воля“ при вул. Гавзнера ч. 9. Початок в год. 6. Сподіваємося, що наше громадянство своєю численною участю причиниться до зведення цього гарного свята. Карти вступу можна дістати в „Сокольській Базарі“ і в „Народній Торговлі“ при вул. Мучній, а в день свята в касі.

— Зміна в інвалідських рентах. Рада міністрів на засіданні 13. ц. м. прийняла м. і. проект зміни постанови з 17. березня 1932 р. про інвалідські пенсії. Розпорядок, який буде незабаром оголошений, повертає деяким категоріям інвалідів право, яке мали перед зб. непольських армій права, які мали перед оголошенням декрету з 28. жовтня 1933 р. і зрівнює їх висотою грошової допомоги з інвалідами польської армії.

— Службові додатки за заняття учителів поза годинами навчання. М-ство освіти внаслідок, що учителям, який виконую обов'язки керівника географічно-фізичного, товарознавчого, шкільної бібліотеки і т. п., не прислугує ніяка додаткова винагорода, бо ці праці зв'язані з цілістю учительської праці. Колиж учитель виконує канцелярську роботу, що повинно бути лише вишково, тоді повинен дістати за цю роботу таку винагороду, яку дістають помічники канцелярської сили.

— Хто виграв на лотерії? В нинішньому тижні Держ. Лотерії впали виграти на такі числа: 50.000 зол. на ч. 75778. 10.000 зол. на ч. 7836 133580 113887. 5.000 зол. на ч. 56939 126402. 2.000 зол. на ч. 92620 95334 125220 175662 20919 32023 112319 125111. 1.000 зол. на ч. 33235 74327 113013 125384 37429 56356 92402. 500 зол. на ч. 19188 35282 23953 43997 56207 70242 75896 106125 132674 148512 159603 26621 35265 50164 86074 154084 158041 163225 171242 179443. 400 зол. на ч. 1836 4279 16116 21390 38830 62493 84038 94977 103795 114760 125941 155368 167361 178337 22603 24789 36709 51694 93472 105239 105389 112256 124916 139964 140441 154088 168975 177982.

— За кольпортажу комуністичних летючок. Перед львівським судом присяжних станула Міна Штерн, приватна вчителька, за те, що кольпортувала між вояками на вулиці комуністичні летючки. Дістала за те 3 роки в'язниці.

— Дезертир подвійним душогубом. Перед військовим судом в Перемишлі відбулася розправа проти дезертира з 5 п. с. п. Станіслава Сроки за подвійне душогубство. Покинувши у вересні ц. р. самовільно свій полк, стаціонарний в Перемишлі та озброєний військовим крісом, пішов разом зі стрільцем Палашем до Берези Королівської пов. Ланьцут і там застріляв на полі двох селян: Антона Грабаря й Антона Дмитровського з німців за побиття у квітні 1930 р. Описав два місяці волочилися оба по лісах, аж 7. ц. м. Срока, почувшись занадто загрозеним погонєю жандармерії, сам зголосився у військовій команді в Ніску, віддаючись добровільно в руки справедливості. Жандармерія відставила його до Перемишля, де поставлено його перед нагальний суд. Проти Палаша, якого теж зловлено, ведеться нормальне доходження. Стан. Сроку засуджено на розстріляння. Командант перемиського корпусу ген. Глуховський затвердив присуд. Президент держави не помилював Сроку, тому його розстріляв плутоном підгалицьких стрільців на одному з фортів в околиці Перемишля.

— Краєва хроніка. До магазину блаватних товарів фірми Цобель у Жовкві вломився злодій й вкрав товари вартості 20 тисяч зол. — В селі Бродках пов. Львів 48-літній господар Сенько Іванович застріляв 42-літню замужню жінку Емілію Маврер, після чого відправив собі життя. — У лісі біля Пробіжні (пов. Золочів) найшли вбитого бандита Гольника. — У Тернополі при копанні землі під фундаменти при вул. Подільській Нижній викопали два кг. старих мідяних грошей з 1763. р.

— Львівська хроніка. На суботу скликали міську раду для вибору двох віцепрезидентів і 8 лавників. — Біля кіна „Атлантик“ злодій вирвав Льві Зільберфельд торбинку з перстеньками та готівкою 50 зол. На розі вул. Сонішної та Цехової злодій вирвав торбинку Верті Фростві із 35 зол. — Під антикою Лазовського при вул. Городецькій пробував відобрати собі життя при допомозі ніжничок 26-літній кімнатний майстер Іван Білокур з причини заведеної любові. Десперата в грізному стані відставили до шпиталю. — При вул. Вузькій з хати Йос. Сігалю злодій вкрав біжутерію, гардероби й ін. річей на 2.000 зол. З хати студентки Рупіани (Кохановського 23) вкрав злодій 155 зол. — Арештували якогось Юліана Ф., що в читальні „Осолоінеум“ витягав жілеткою фетони з річника газети. Управа „Осолоінеум“ висить таблицю із описом цієї події, щоб відстрашити від подібних некультурних учинків інших.

— З Польщі. У зв'язку з обвинуваченням начальника суду в Тарнобжегу, Стан. Кшоса, арештовано крім душогуба Габрієля Чехури також жінку вбитого судді, тому що справа має багато неясностей. — У Варшаві арештовано урядовця мін. суспільної опіки, Фр. Токарського, що як інспектор заведений об'єднаннях алевояв

Нафтовий монопол у Манджу-Ко.

ШАНГАЙ, 14. XI. ПАТ. З Манджукії повідомляють, що уряд Манджукії проголосив державний нафтовий монопол.

Чергова велика афера у Франції.

ПАРИЖ, 14. XI. ПАТ. Прокуратура департаменту Сени веде слідство в справі продіж фальшивих марок у ході суспільних забезпечень. Державний скарб має втрату 20 мільонів франків. Фальшивники, члени міжнародної ватаги зіткнули за кордон. Марки друкувались за кордоном і швидко опісля продавано їх до Франції.

ЗАТОНУВ КОРАБЕЛЬ.

ТОКІО, 14. XI. ПАТ. Японський корабель „Екію Мару“, містив 3.500 тон зі 60 мортками затонув на Японському Морі.

5-годинна нарада большев. амбасадора.

ТОКІО, 14. XI. ПАТ. Вчора большевицький амбасадор Юренев відбув 5-тигодинну нараду з японським міністром закордонних справ Гіро-тою і обговорив декілька спірних справ. Поки що не дійшло до порозуміння у справі віддачі східно-китайської залізниці. Політичні кола заявляють, що переговори в цій справі поспівуться наперед.

дував 8.000 зол. — В Кракові засуджено чотирьох студентів університету, ендеків, на кару 7—14 днів арешту за заворушення.

— Безконечна бандитська історія. Після нападу 11. ц. м. на лісничівку в Білобережках під Переворськом ославлений бандит Мачуга з товаришем Колодзейом втікли до Розбожа, де скоронилися в домі Катерини Букової, нареченої Мачуги. Довідалася про це поліція і розставила довкола стежі. Вночі на 12. ц. м. два агенти підійшли до хати Букової, а тоді впали з вікна два стріли, які дав швагер Мачуги, М. Стахевич, щоб остерегти бандитів. Заалармовані бандити вискочили крізь вікна, дали кілька стрілів до поліції і почали втікати. Поліція зловивла Стахевича, а Мачуга і Колодзей оточили село і пішли гостинцем в напрямі Переворська. Незабаром надійшов проти них постерунковий Карло Матейко. Він сховався за деревом і допустивши бандитів до себе на кільканадцять кроків, освітив їх електричною ліхтаркою. Тоді впали до нього чотири револьверні стріли. Поліцей почав відстрілюватися, а тимчасом бандити кинулися до втечі. Мачуга перескочив рів і втік полями знову в сторону Розбожа, а зате Колодзей досяг шість куль в голову і груди, наслідком чого він впав трулом. Найдено при ньому два револьвери з набоєм, вкрадені попереднього дня в Білобережках. А тимчасом Мачуга, згубивши капелюх і електричну ліхтарку, втік. У зв'язку з поліційною облавою арештовано Катерину Букову, Мих. Стахевича і сваяка його Стемпіка. За Мачугою глядає далі поліція. Зловити його трудно, бо по селах біля Переворська находитися багато його товаришів, що дають йому допомогу й захист, очевидно дістаючи від нього гроші або рідше крадені речі.

— Новий поступ залізничної техніки. На стацію Гренд Сентрел в Нью Йорку приїхав недавно новий потяг лінії Юніон-Пасіфік Рейлрвд. Він їхав з Лос Анжелес над Тихим Океаном 57 годин і скоротив час їзди на 13 годин проти попереднього обсягу швидкості. Потяг, зложений із 6 вагонів, збудованих з алюмінію і нового мотору системи Дізеля. Нові вагони мають зовсім інший вигляд від будованих дотепер, а горі вужчі, долом ширші і дуже легкі. Крім скорочення часу новий потяг зискує ще на витатках. Президент тої залізничної лінії Гарімен каже, що вже з кінцем теперішньої зими буде такий потяг їздити між Нью Йорком і Шікаго.

— Готові убрання, плащі, губертуси, візитові штани, мундури військової підготовки та футряні покриття найсолідніше і найдолідніше купиш у фірмі А. Віттельс, Львів, Рутівського 7, напроти катедри. Переконайся особисто і оглянь виставу. 20/80.

— Постійна подорож Цепеліном між Європою та Америкою. До Нью Йорку прибув директор німецької фабрики Цепелінів д-р Екнер, щоб поробити в Нью Йорку приготування до постійного повітряного руху з Америки до Європи. В розмові з репортерами сказав, що він буде новий великий Цепелін, який буде постійно літати з Європи до Америки й назад. Поїтроплав буде возити людей і пошту. В новому поїтроплаві є місце на 300 осіб, а також на поштові посылки. Екнер каже, що кошти подорожі не будуть багато більші від корабельних і за карту їзди бальюном треба платити коло 400 доларів. Пошту буде возити тільки за звичайною оплатою, і не рахує на державні підмоги, як це було звичаєм дотепер при ввозженні нових засобів перевезу. Поїтроплавство між Європою й Америкою вже настільки удосконалене, на думку д-ра Екнера, що нема ніякого страху за нещасливі випадки. Дорога з Америки до Європи буде тривати коротше ніж з Європи до Америки, а це тому, що звичайно вітри в Європі. Шо план Екнера не є фантазією, доказом цього те, що він поважно говорив про закупку площі на летунський майдан в Нью Йорку. Це має сфінансувати компанія Гуді з Акрону, Огайо. Та компанія будувала недавно великі поїтроплави на пляжах Екнера.

— Третім найбільшим містом на світі є тепер Токіо. На основі урядових обчислень в дні 1. жовтня ц. р. в столиці Японії жило 5,663,352 мешканців, з того 2,983,632 мужчин і 2,679,720 жінок. Приріст населення в порівнянні з минулим роком виявився цифрою 177,140 осіб. Щодо числа населення Токіо після Лондону і Нью Йорку стоїть на третім місці.

— Омлет з 108.000 яєць. Найбільший омлет на світі усмажился проти людської волі в Лісбоні, в стейті Огайо. Вагон, що віз 108.000 яєць, наслідком удару потрапив так сильно, що всі яйця побилися. Одночасно вагон почав горіти і з яєць спікся омлет, який виріс так сильно, що розсавив стіни розбитого вагона.

Боротьба двох полів у кримінальному дзеркалі.

Міські Театри у Львові
Нині 15. XI. 1934. у Великім Театрі
Бернард Шоу

„ЛЮДИНА І НАДЛЮДИНА“

Найліпша комедія автора світової слави.

З дороги життя.

Княжий дар.

Від правди не відступлю навіть за пільжера пі бургунда. Так само нелегко себе стримую, коли бачу, що людям діється кривда. Та найбільше терплю, коли кривда діється моїй професії. Тоді ідеали зв'язані з інтересом.

Від двох днів сумно мені, бо прочитав я фейлетон свого товариша від професії п. з. „На літературну премію“. Хто не читав, цьому пригадую: „Т-во письменників і журналістів“ збирає фонд на літературну нагороду за 1934 рік. Не вірите? Ще більше я не вірю, що „Народня Гостиниця“ дала на цю ціль княжий дар... 10 зол. себто словами: тисячу сотиків...

Горі їм сердця! В нас є асе такі арозуміння для культури й мистецтва. Тож я певний, що ти, бідне українське письменство, і процвітеши, позеленієш, мов Іорданові святії береги.

Заохочені жертвенністю свого громадянства письменники пінуть писати драми, повісті, новелі, поезії... Блиснуть нові таланти, як вогневі стовпи, так, що на другий рік мп... Ні, аж паморози забиває, коли про це подумаю.

Декому може видається дивне, що „Народня Гостиниця“ дала аж 1.000 сотиків на фонд літературної премії, але це має своє обоснування. Треба знати умовини і не брати все поверхово.

— Річні вістки. Державний довг Зл. Держав дійшов до рекордової суми 25,395.702.294 дол. — 11. ц. м. чехословацький міністер закорд. справ Бенеш у роковини перемоги виголосив у Празі перед мікрофоном промову по англійськи, призначену для Зл. Держав. — Югославський громадянин Соломон Барух дав париському університетові фундацію з нагоди вбивства короля Олександра, щоб у Парижі мав постійно утримання один югослав. студент. — У Ленінграді і Москві впали три дні тому перші сніги. — У Нью Йорку при ліцензаційній продажі бібліотеки д-ра Террі за перше видання Шекспіра заплатили 9750 дол. — В Америці відсвяткували 50-літні уроднни жінки президента Рузвельта.

ДИВОГЛЯДИ.

СТРУСИ БУДУТЬ ЛІТАТИ.

У Капштадті роблять цікаві досліди зі струсами. Хотять їх навчити літати, бо предки їх у передісторичних часах напевне вживали крил, щоб рухатись у повітрі. Іде тут про те, щоб розвинути у струсів сильні мязи крил. Покищо струси вчать ся скакати, помагаючи собі крилами. Коли ще навчать літати квоки, треба буде за яйцями їздити літаками.

З нових видань.

Повість про декабристів на Україні.

(Юрій Косач: „СОНЦЕ В ЧИГИРИНІ“. З посіллям і примітками М. Голубця. „Українська Бібліотека“, 1934.)

Імя Ю. Косача для нашого читача — нове. Розкинені ним поезії у журналі „Нааустріч“ мали і не звернути уваги нашої публіки; поетичні засоби за останніх 10 літ так ускладнилися, що пересічний інтелект нелегко відрізняє справжнього поета від копського віршува.

Хто мав нагоду зазайомитись із деякими рисами таланту цього поета, буде здивований, побачивши його прізвище на обгортці „Української Бібліотеки“. Популярна повість? патріотична? Патріотична, але не популярна у значній загальнодоступності. При всій ясності провідної думки, з якою Косач проводить цю річ, сама тема висуває занадто багато труднощів, щоб пройти мимо них із такою безжурністю, як це робить більшість авторів наших історичних повістей нашої доби.

Тма — переважна: участь українців в організації декабристів і все культурне тло, на якому йшла боротьба проти царату, за людські права та за національну свідомість. Рух, що йшов із глибини української нації, мав тісні зв'язки із свободолюбними європейськими ідеями. Літературні подуми, Наполеон, наше і чуже дворянство, великі мрії і буденщина, що скапувала кров'ю технічних рабів. Матеріалу тут стільки, що можна би розмахнутись і на кілька томів.

Сміх це здоровля!

Театр Різнородностей
Нині забава, см'х, гумор

Напевно не треба думати!

„Під примусовою управою“

Арнольда і Баха.

Фарса над фарсами.

В нас у Польщі 8 мільонів, якби кожен дав сотик на цю ціль, то було би 8 мільонів сотиків, себто 80 тисяч зол. Але, що трудно так оподаткувати весь варід, управа „Н. Г.“ — як мені дехто пояснив, — дала за себе сотика.

Дуже люблю і ціну директорів, головню таких, що безкорисно, довгими роками працюють для добра якоїсь установи. Розумію, що голова „Просвіти“, „Рідної Школи“ або іншої такої громадської установи за свою працю дістає арешті портрет, який завішуть на спомина там, де він працював.

Але хто займає добре платне становище у підприємстві торговельного характеру і в нпр. директор готелю, той міг би з портретом не поводитись або замовити його для власної хати, на власні гроші.

Ясно, що директор готелю не є обов'язаний розумітись на літературі і може не знати, яка пропорція є між його портретом (за громадські гроші) за 2.000 зол. і літературною жертвою — вартості 10 зол. На це „Народня Гостиниця“ має телефон, щоб могла ним порозумітись з jakimсь будь часописом і на те підмаймає кімнати, щоб могла стягнути з ліжка якогонебудь гостя з провінції, нехай відповість апросоння: скільки можна дати на літературу, коли на власний портрет даємо 2000 зол.?

Тиберій Горобець.

Косач намалював собі енергійною рукою рамці, поза які не хоче виходити. Короткі глави, замість епічних характеристик кілька заваз і натяків, прискорений темп дії. Хвилинами жалстає, що автор не має часу зупинитись при історичних іменах, щоб додати до них портрет, хвилинами нарис до портрету затирає факти, які мусить віз убити у повість, щоб дати в ній „історичні дані“.

Довкола ідеї незалежності України крутяться нині наші автори, наче політики, що хотять себе рятувати останнім патріотичним аргументом. Косач не пішов за тим шнурком, якого тримаються сентиментальні балакуни з остраху, щоб не втратити ґрунт під ногами. Віз поринає в атмосфері доби і черпає з неї почування, що хвилюють його, начеб були неможливою радісною новиною.

Цей молодий автор — уже мистець слів, осяйомлений із неодолю тайною свого „ремесла“. Має власний стиль, соковиту мову, втягає у себе архаїзми, дає новотвори, має дві неопінені прикмети культурного письменника, прикмети дуже рідкі у нас: уяву і арозуміння для іронії. В усіх повісті відчувалемо драматичний нерв, як і слід там, де живемо серед настрою змови і підготовки до великого пориву, від якого залежить доля людей і хід історичних подій.

Стиль, запах атмосфери, ось один приклад:

„Старий Лука тимчасом зашарпав у старовинну брику буланних, дебелих мерців, добру в'язку сіна пригортачував, віска набрав, бо в тих коршмах, а не дай Боже, по панах полову дають тогорічно, а віска як на сміх — так бубонів. Але любив мандрівати, зрештою, хто їх вітку не любить, як пахнуть лути свіжим сіном, як куриться дим угору від чабанських огнів, як трави чергуються, межуються з пшеницями, з ячменями, як біжать, біжать у далечині, хвилясті, неспокійні з деркачами, з сугаками, з перепілками, з жайворонком, а потім на аміну їм підуть видми, кучугури з синім вересом, узлісся з загайником березовим, ольховим, ліщиною і підуть далі берези срібнокорі, клени в асені, дуби кремеані та широкості... і плане віз між травами, як чайка і нема йому зупину віде, хіба на смаузі лісовій, що синім поясом обрїй заперезує...“

Можна таким фрагментом залаяти за смерть нашого інтелекту, що страх не любить ботаники ані взагалі описів природи у повістях. Та в Косача саме таких описів дуже мало і частіше треба жаліти, що дія йде надто хутко як на цікавий сюжет, що міг би нас хвилювати довше.

Покищо маємо тільки першу частину повісті, але і вона дає нам уже повноту враження. Коли з інших томів „Української Бібліотеки“ не залишаться і сліду на складі і література не агадуватиме про них ніколи, наслід Косаченої повісті, якби залишилася і наполовину, може спокійно ждати смакунів і тих, що мусять поцікавитись від чого Косач починав свою літературну працю.

Після повісті Самчука „Волни“ — нова — медільна страва на бідному столі нашої української літератури.

3 театру.

МЕРІЯМ-ЛУЖНИЦЬКИЙ: „АКОРДИ“, комедія на 3 дії. (Сала театру „Рівнодержностей“.)

6 це спроба психологічної т. зв. сальвової опери, драматичного роду, майже у нас невідомого. Висе хочби з того погляду спроба ця заслуговує на призначення; дає вона підставу сподіватися, що автор може в цьому напрямку дати ще справжній літературний твір.

Цей перший не злий, але і не добрий. Глядач без допомоги критики бачить, що йому бракує: аніці. Треба бути пересічним драматургом, щоб зважитись написати 3 дії на 4 особи, не маючи сюжету, т. зв. анекдотичного матеріалу.

Французькі автори, спеціалісти від любовних гри- і чотирикутників або придумують нові ситуації або звертають уся увагу на психологічну проблему. „Акорди“ не йдуть ані в одному ані другому напрямку. Життя, щоразді, може виглядати таке змеханізоване як бачимо на сцені, але песа саме тим різниться від життя, що добуває з нього тільки моменти — цікаві, характеристичні.

Почували ми ввесь час, як автор вагається між чисто ліричною драмою і комедією; зупинився посередині і до кінця песи не анав, яким акордом закінчити ці добре всім відомі „Акорди“ закоханих сердець. Не була це ані життєва обсервація, ані проблема, а тільки спроба, чи не можна торкнутись питань, які щодня переживаємо. Актор устами лікаря кинув не один добрий дотеп і цим оживляв недостатку акції. Найслабше виходили місця з сентиментальними присягами, цілунками та обіймами. Такі оклики як: „Я тебе

кохав!“ „Я би тепер своє життя віддала за тебе!“ мусять мати за собою дуже настроєву атмосферу, сильно підготовану, щоб не шкрябали душу банальним дисонансом. Музика, що пробує витворити цей настрій і впливе невідомо звідки, найкраще повинна би йти в радіа або грамофону, бо символам у такій чисто реалістичній песі вступ заборонений.

6 в „Акордах“ два добрі типи: лікаря і професора; це вже багато; жаль тільки, що вони засуджені на пасивність. Грали песу назатал добре. П-і Свірска — природна і щира, мала неслегка завдання виправдати факт, що всі в ній кохаються; не йшла, що вона не професійна драматична артистка, що зміла би в деяких хвилинах захопити нас своїм поривом, як це виходило з песи. П. Сорока адинавав нас як комік своєю поважною, наскрізь передуманою, викінченою креациєю. П. Ольський був весь час дуже добрий як режисер і на деякі його афоризми сала відповідала ослесками. П. Тарнавський грає тільки як аматор і брак доброго, привабливого актора для такої важкої банально-сентиментальної ролі сильно відбився на загальному враженні песи.

Публика досить численна. При найближчій виставі цієї песи радимо іншим перевірити особисто чи не скривдили ми автора і акторів. м. р.

ХОЧЕТЕ ОРГАНІЗОВАНО НЕСТИ ЧОМІЧ

українським інвалідам? Вийміться в члени Українського Т-ва Допомоги Інвалідам! Річна вkladка 6 зол., або 50 сот. місячно. Для робітників, селян і студентів вkladка знижена до половини.

3 кіна.

КІНО „АТЛАНТИК“: „МАСКАРАДА“.

Австрійська повна критика називає цю фільму рідною продукції тріумфом. Режисер Віллі Форст, актори першорядні, з іменами, що можуть приваблювати: Павла Весселі, Чехова, Гільє Штотц, Макс Павлясен. Про сценариста звичайно забуваємо, але в цьому випадку Вальтер Райш дав твір, що наближується одним кутком до літератури, другим до життя.

Хто пам'ятає аперед 20 кількох літ ілюстрації в міхенівському журналі „Югенд“ — Реанімація, відразу зрозуміє пілантистичність сюжету. Сюжет узятий з правдивої події. Реанімація намалював раз портрет дами, що мала на собі тільки маску і зарукавок. Дами поспішила собі зарукавок від своєї проєктованої братової. Зарукавок був єдиний у своєму роді, бо став нагородою на маскардаді; всі пізнавали його на портреті, що випадково попав до журналу. Чоловік дами з зарукавком — не тільки хірург, але і страшенно задрісний. Так починається ця складна інтрига, заповнена з життя, яке зміло робити кінові несподіванки людям, аки ще кіно було відоме.

В основу, на перший погляд легкого сюжету покладений глибинний мотив. Великосвітський Дон-Жуан переходить небуденну крізу, яка йде по лінії найсимпатичнішого для кіноманів настрою. Початок фільму т. зв. експозиція, трохи довгий, але глядач швидко погоджується з ним, коли бачить, чому він необхідний. Серед повені ефектовних, поверховних фільм, „Маскарада“ займає зовсім виняткове становище; це фільм літературно оброблений.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошенням редакція не відповідає

Театри.

Український Театр „Заграва“: під артист. проводом В. Блавацького. Старий Самбір:

- 15. XI. „Святе Полуція“.
- 16. XI. „Мужчина з минулим“.
- 17. XI. „Шан-Тонг“.
- 18. XI. „Земля“.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича: Скалат:

- 15. XI. „Задізна Острога“.
- 16. XI. „Запорожець за Дунаєм“.

Зі Скалата їде Грималова і Терещенко.

Мелікий Міський Театр: Четвер, 15. XI. год. 7-30 веч. „Чоловік і надчоловік“. Абонамент або півнальний. Пятниця, 16. XI. год. 7-30 веч. „Чоловік і надчоловік“.

Театр Рівнодержностей: Четвер, 15. XI. год. 7-30 веч. „Під прикусною управою“. Пятниця, 16. XI. год. 7-30 веч. „Під прикусною управою“.

Кіна.

АПОЛЬО: Друга частина „Нуждарів“ „Париж у вогні“.

АТЛАНТИК: „Маскарада“.

ВАНДА: „Ярмарок кохання“, „Чудо-творець“.

ГРАЖИНА: „Марія“ (Анна Бела), „Прибузда“.

КАСІНО: „Танок кохання“.

КОЛІСЕН: „Танцюристи в Шинго“ ревія „Пекло“.

КОПЕРНИК: „Веснича парада“ (Франціска Галь).

МАРУСЕНЬКА: „Веснича парада“ (Франціска Галь), ревія: „Веселий пол“.

МІРАЖ: „Джамі Гергард“, „Що раз вище“ (Гарольд Льюїс).

МУЗА: „Кіт і скрипка“, „Кохав, любить, шанув“.

ПАЛАС: „Що мій чоловік робить у вогні“.

ПАН: „Цісарські леві“ (Лео Слезак) і ревія „Гулий душа“.

ПАСАЖ: „Новітній Робінзон“ і ревія.

РАЙ: „Чи Людина це дівчина“.

СВІТ: „Козиб і мав міліон“, „Тайна творіння“.

СОНЦЕ: „Дівка з гір“ і ревія.

СТИЛЕВ: „Чорний кіт“ (Борис Кардов) і ревія.

УТІХА: „Жінка під контролею“ та ревія.

ХІМЕРА: „11 Експедиція цікує“ (Джамі Гейвор, Анрі Гара).

Закордонне радіо.

Четвер, 15. листопада 1934.

Віден (506,8) 15-30 Концерт, 18-00 Кінофест. Форт. І-моль Мілер-Германа, 20-00 „Вікторія та її гузар“ оп. Абрама, Братислава (498,8) 17-20 Арії з іт.

опер. Кошиці (259,1) 13-35, 18-50 Дія Закарпаття. Прага (470,2) 17-20 Пісні, Париж (1648) 14-30 Концерт, Мадрид (274) 22-00 Спів, Берлін (356,7) 17-40 Італ. опери, Франкфурт (251) 19-50 Пісні в супр. лютні, 22-30 Есенсові пісні, Гамбург (331,9) 23-40 Піфнерові пісні, Ляйпциг (382,2) 18-20 Вілльс. концерт, Мінхен (405,4) 20-10 „Марія Стюарт“ траг. Шілера, Будапешт (558,5) 19-05 Сальон орх., 17-35 Циг. музика, 19-05 Спів, Мільно (368,6) 20-45 „Сорока-зодіа“ оп. Росіні, Рим (420,8) 17-00 Вок.-інстр. концерт.

Пятниця, 15. листопада 1934.

Віден (506,8) 17-25 Фортеп'я, 19-40 Спів. концерт. Братислава (298,8) 19-30 „Евген Онегін“ оп. Чайковського, Брно (325,4) 19-30 „Чотирьох мужиків“ муз. ком. Вольф-Ферарі, Прага (470,2) 17-00 Камер. муз., 19-10 Вок. концерт, Прага II. (249,2) 18-40 Спів, Париж (1648) 13-30 Концерт, 21-00 „Вільгельм Тель“ опера Шілера, Мадрид (274) 21-00, 22-45 Оп. і форт. музика, Рига (514,5) 16-40 Лютискі пісні, Берлін (450,7) 17-00 Вагнерові твори, 18-40 Вес. пісеньки XVIII ст., Кенігсвертергаузен (1571) 23-00 Симфонія Альтенберга, Кельн (455,9) 17-15 Пісні, Мінхен (405,4) 19-20 Спів (Шуберт, Брамс), Будапешт (550,5) 12-05, 17-05, 18-05 Концерт, 19-30 Опера, 23-00 Вілльс. музика, Мільно (368,6) 11-30 Легка муз., 17-10 Вок. інстр. концерт, Рим (420,8) 16-00 Академія св. Сесилії (хор), 20-45 „Капітан Франческо“ оп. Маріо Кості.

Львівське радіо.

Четвер, 15. листопада 1934.

6-45 Ранішня аудіція, 7-40, 22-00 Река. концерт, 11-57 Сигнал часу, 12-03 Метеор. вісті. 12-05 Огляд преси, 12-10, Про старе Вільно (для молодих дітей), 12-30 Музика, спів, 13-00, 13-10 Полудн. денник, 13-05 З ринку праці, 13-30 Експорт, 13-35 Біржа, 13-45 Сальон. музика в гр. пл., 16-30 Форт. ревія, 16-45 Лекція фр. мови, 17-00 Театр Улан: „Ганна шукає дороги до шастя“ ком. Денедіні, 17-40 Листи та програми, 18-00 Сільва рерун, 18-05 Балачка з Гутіном (фейє.), 18-15 Концерт: Бетовенові сонати, 18-35 Біографічний твір (Гасп. Касадор, гр. пл.), 18-45 Що читати (поет. новини), 19-00 Хор. спів (гр. пл.), 19-30 Акт. фейє., 19-30 Сальон. муз. з гр. пл., 19-50, 19-55 Спорт. вісті, 20-00 Легка музика, спів (Гр. Турнай), 20-45 Веч. денник, 20-55 Як працюємо, 21-00 Концерт симф. орх., форт., 21-45 Погляд на світ (фільософ. культура), 22-15 Лекція танку, 22-35, 23-05 Танк. музика, 23-45 „Шопенів фортеп'я“ Кипр. Норвіда (рецитация, форт.).

Пятниця, 15. листопада 1934.

6-45 Ранішня ауд., 7-50, 22-40 Реклам. концерт, 11-57 Сиг. часу, 12-03 Метеор. вісті, 12-05 Огляд преси, 12-10, 13-05 Концерт, 12-45 Про переоброблення одягу, 13-00 Полудн. денник, 13-30 Експорт, 13-35 Біржа, 13-45 Концерт сальон. орх., 16-45 Акт. для хорів, концерт, 17-15 Кам. концерт, 17-30 Моли, 18-05 Сільва рерун, репертуар театру, 18-05 Вогнище працюючої молоді, 18-15 Спів, музика, 18-45

Віден: Мінх. 19-00 Легка музика, 19-20 Акт. фейє., 19-30 Танк. музика, 19-50 19-55 Спорт. вісті, 20-00 Халіна краєзна. т-ва, 20-05 Муз. балачка, 20-15 Спів. концерт, Веч. денник, Як працюємо, 22-30 Рецитация поезії, 23-05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 2.28 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 26-52, Париж 34-92, Берлін 213-15, Ціріх 172-00, Амстердам 358-30, Прага 22-10, Італія 45-38, Нью-Йорк кабель 5-30 1/2, Нью-Йорк чеки 5-30 1/4.

Золото: Долари 8-91-8-93, Франки фр. 34-30-34-60, Дукати 81-70-82-20, Корони 33-80-36-30, Рублі 45-50-46-30.

Срібло: Корони 0-30, рублі 1-20, фальсифікати 0-70.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льво Львів від до від до Сіма конопляне 26-30-33-00 Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в днях 15. і 16. листопада ц. р. кооперативним платін за:

1 кг. масла десероного 2-10 зол.
1 л. молока 0-15 „
1 л. сметани 0-60 „
1 к. лепі 4-00-4-10 „

Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло і сметану здержана, на молоко і яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 14. листопада ц. р. не купує м'якого типу ані до відкавання.

ОПОВІСТКИ.

Оголошені у вчорашньому числі „Діла“ Загальні Збори Видавничої Спілки „Діло“ в дні 30. листопада з технічних причин не відбулися. Їх речинце оголосимо.

Накладом Держ. Видавництва шкільних книжок у Львові, Куркова 21.

ч. тел. 28-47

В. Девітцона, Р. Кері і В. Жуліковська: „Wir lernen deutsch“ для I. кл. українських гімназій ч. тел. 28-47
І. Коваленко і М. Голіс: „Pracę gotową“ для I. кл. укр. гімназій ціна 3-70 зол.
І. Коваленко і М. Голіс: „Język gotowy“ для II. кл. укр. гімназій „2-“
К. Косієвський: Правильний словничок „2-70“
П. Мирний: Морозенко і опрац. В. Радзихевича „2-60“
І. Парандовскі: „Wojna Frojdzka“ „0-80“
І. Парандовскі: „Pragody Odyseusza“ „1-70“
Л. Ридель: „Ferienke i Pezaidoros“ „2-00“
Л. Штарф: „Michał Aniol“ „3-30“
Ст. Василевскі: „Mikolaj Rej“ „4-40“
Т. Бой-Желєвскі: „Belzas“ „4-40“
Бібліотека Державної Школи: томики від ч. 1 до 100. Ціна кожного томiku „4-30“
„0-50“

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шлян. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор при-
ймає від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-60 зол.
Чвертьрічно 15-00
Піврічно 30-00
Річно 60-00
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Звільнення ред. С. Вишнівського.

Дня 9. ц. м. в год. 9. ранку явилися у відділі „Волинської Неділі“ в Луцьку два агенти поліції з асистію поліцейського умуштрованого і перевели до-
кладну ревізію, що тягнулася 5 і пів години. За-
вистіювали лише листування і деякі дописи,
разом 22 штуки. Після того арештували ред.
Сергія Вишнівського, представника „Вол. Неді-
лі“ та відвели його до слідчої поліції, в якій

арештах він просидів з 10 іншими молодшими
українцями до дня 12. ц. м., год. 11., коли то по
переслуханні його звільнили і всі закрестію-
вані папери повернули. Ред. С. Вишнівському,
що завжди виступав і виступав проти всяких
акцій нелегальних, закидали — приналежність
до ОУН та інші несамоцні речі...

ФУТРА

жіночі і чоловічі готіві і до міри
по найнищих фабричних цінах —
поручає

Фабрика футер „ХРОМ“.
Львів, Руська ч. 20. Телефон 71-83.
Городецька ч. 97. „ 53-29.

В. Британія годиться на зброєння Німеччини.

ЛЬОНДОН, 15. 11. ПАТ. „Таймс“ повідомляє,
що делегат канцлера фон Рібентропа у розмові з
мін. Іденом і Саймоном висловив, що зброєння Ні-
меччини мають тільки оборонний характер. У
своїй розмові не порушував взагалі наміру Ні-
меччини виповісти військові клявулі версай-
ського трактату. Ного міся — пише „Таймс“ —
не скривав ніяких несподіванок. Фон Рібентроп
віддає незабаром Фрацію та інші держави, а
тепер виїхав до приятелів у Шкотії на відпо-
чинок.

У відповідь на інтерв'ю у палаті постів
мін. Іден заявив, що фон Рібентроп схилює до
Льондону і від балачки з мін. Саймоном на про-
хання німецької амбасади. Ніяких нових пропо-
зицій не висунув. Зате заперечив вісти „Тайм-
са“ про хід розмови Рібентропа з мін. Саймоном.
Цікаво, що підчас побуту фон Рібентропа у
Льондоні ген. Смутс, шеф підрозділу африканської
унії виступив промовою, в якій домагався погоди-
тися з теперішніми зброєннями Німеччини.

Масові арештування у Румунії.

БУКАРЕШТ, 15. 11. ПАТ. Поліція з військом
і жандармерією перевела несподівано ревізію між
12.000 чужинців, з яких 8.000 задержали в ареш-
тах, бо їхні документи тотожності були в непо-
внянці. Більшість арештованих приїхала до Ру-
мунії нелегально. Між ними є теж багато членів

терористичних організацій македонської та хор-
ватської. Поліція рішила перевести основну кон-
тролю між усіма чужинцями в Румунії. Крім то-
го поліція арештувала 7 визначених терористів, у
яких забрали комуністичний матеріал.

Атентат на канцлера Гітлера у Мінхені?

„Вінер Таг“ повідомляє, що минулої п'ятниці
перед полуднем виконано невдалий атентат на
канцлера Гітлера у Мінхені. Атентат не вдався,

бо тайна поліція заздалегідь довідалася про ньо-
го і завела найстрогішу охорону канцлера Гітлера.
Поліція перевела ревізії та арештування.

Домагання хорватів.

БІЛГОРОД, 15. 11. ПАТ. Хорватські партії
надіслали до регенційної ради заяву з умовами
ми співпраці з урядом. Головні домагання хорва-
тів такі: амністія для провідників хорватської

народної партії д-ра Мачека й основна зміна ви-
борчої ординації до парламенту.

Злучені Держави будують найбільшу повітряну флоту.

ВАШИНГТОН, 15. 11. ПАТ. Військова влада
закрила проект бюджету на найближчий рік до-
магаючись будови 800 нових літаків. Цю програ-
му розбудови летунства мають виконати до трьох

років. У такому випадку Злучені Держави ма-
тимуть за три роки 2.400 літаків і найбільшу
повітряну флоту.

Змова у Болгарії.

БІЛГОРОД, 15. 11. ПАТ. У Софії відкрили
змову проти прем. Георгієва. Змову організува-
ла македонська революційна організація В. М.
Р. О. Влада перевела численні ревізії і забрала
багато зброї та муніції. Ведуть слідство

СОФІЯ, 15. 11. ПАТ. Король Борис видав де-
крет про відкликання Дорєва, болгарського по-
сла з Праги. Одновременно заперечують погослоси
про атентат на короля і прем'єра

Відбирають права катальонцям.

МАДРИД, 15. 11. ПАТ. Прем. Леру відчитав
у парламенті проект тимчасової управи для Ка-
тальонії. На основі цього проекту автономний
катальонський парламент т. зв. генералітад бу-

де припинений аж до нових виборів. До того часу
влада в Катальонії виконуватиме безпосередньо
мадридський уряд.

Важливі зміни в японській адміралії.

ТОКІО, 15. 11. ПАТ. Японський уряд перевів
важливі зміни в адміралії. І так шефа об'єднан-
их ескадр адмірала Суєдугу, горячого прихиль-
ника розбудови воєнної флоту, призначено ше-

фом морської бази в Юкусю, яка має величезне
значіння для японської флоту. На його місце
призначили адмірала Цугу. Сподіються даль-
ших змін.

Вибух пекольної машини.

БІЛГОРОД, 15. 11. ПАТ. Минулої ночі на за-
людненій шляху недалеко Сараєва вибухнула пе-
кольна машина, яка не заповняла більших шків.

Слідство виявило, що пекольную машину поклали
хорватські терористи.

Громадяни!

Зложіть свій гріш у своїй установі і ви-
купіть найдалше до 25. грудня ц. р.
полісу за обезпечення 1/3 частини вартості
своїх будинків на 1935 р. у місцевого агента

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові.

Горячий час у ССР. і на Україні.

Львів, 15. листопада 1934

На Великій Україні, так само як у цілому
СССР, тепер горячий час. Від 1-го листопада ц.
р. відбуваються там вибори до рад. Ці вибори під-
готувала більшовицька бюрократія і зокрема
комуністична партія майже цілий місяць жов-
тень. А під сам кінець жовтня в усіх совітських
пресі появилася великі енуціяції про вибори
передових більшовицьких діячів. Першою була,
очевидно, енуціяція „великого Сталіна“ (то-
го його зве більшовицька преса), а за нею пішли
статті Калініна, Молотова, а на Україні Петров-
ського, Любченка, Постничева, Косіора й інших.
Самозрозуміло, що передвиборчі енуціяції ки-
ївських „потентатів“ були тільки відбит-
кою тих „медоточивих“ мініфестів, які виходи-
ли з Москви.

Калінін у своїй передвиборчій енуціяції між
іншим писав: „Передвиборча кампанія рад має
виняткове політичне значіння... Немає сумніву
в тому, що в процесі передвиборчої кампанії на
місцях будуть обговорені й основні питання за-
гальнодержавної політики... Трудові маси Союзу
ССР по велителському вирости культурно й по-
літично. В народних верствах вироста свідомість
державної дисципліни, державної відповідаль-
ности. Можна з певністю сказати, що ні в одній
країні не має такого зв'язку з державою, такої
органічної зацікавленості народних мас у за-
гальній політиці держави, як у нас“.

Від таких слів відомо, коли собі усвідоми-
ти дійсний стан відносно у Совітах та з'ясувати
правдиві взаємини між громадянами і державою.
Ніде в світі громадяни не поневолені до тої міри,
що в Совітах, ніде їхнє життя не узалежене
так тісно від державного механізму, як саме там.
І ніде в масах нема такої великої та глибокої
ненависті до пануючої і правлячої верстви, як у
Совітах. Там маси терплять велику нужду і го-
лод, там не знають ніколи, що їм може принести
за дарі завтрашній день. Тому сміло можна ви-
явити фразу Калініна про те, що ніде, мовляв, у
світі нема „такої зацікавленості народних мас у
загальній політиці“, як у Совітах, таким чином,
що ніде маси так дуже не прагнуть політичної ка-
тастрофи для держави, в якій живуть, як саме у
Совітах. Ці маси нетерпеливо ждуть війни, чи то
зі Сходу, чи із Заходу, щоби тільки при її допо-
мозі позбутись більшовицького ярма. І саме при
таких настроях у Совітах відбуваються вибори
до рад.

На місцях дійсно складають звіти з дотепе-
рішніх більшовицьких досягнень, всякі комуні-
стичні

тичні крики та торочать у них і такі брехні, як та, що в Совітах відбулась „велика, печувана в історії перебудова сільського господарства з ініціативи і за проводом тов. Сталіна“ і що вона „відкрила широкі перспективи участі селян у будівництві соціалізму“. Ці слова ваяті теж зі статті Калініна. Дійсно печувана в світі перебудова сільського господарства, бо це така перебудова, що спричинила масовий голод, зокрема на Україні. А які „перспективи“ участі українських селян у будівництві соціалізму, про те говорив теперішній диктатор на Україні Постишев дня 17. жовтня ось що:

„Я вважаю, товариші, за потрібне звернути вашу увагу також і на те, що класовий ворог розгортає дуже активну діяльність проти переселення.“

„Ворог йшов тут на відміну від нас, як до територіальних актів, убивств, підпалів, крадіжок у переселенців, намагавшись їх залякати і, тим самим, зірвати виходи партії та уряду по закріпленню переселенців на нових місцях. І треба прямо сказати, що і в цьому питанні не було виявлено достатньої діяльності нашими визовними партійними організаціями, не було належної протидії діяльності класового ворога...“

„Слід мати на увазі, що основним керівним мотивом шкідливої діяльності решток розгромлених куркульсько-капіталістичних елементів є тепер класова помста. Класовий ворог не розраховує вже тепер повернути, як кажуть, назад коло історії, збачити село з соціалістичного колгоспного шляху. Нашкодити, покалічити, спалити, підкопати, відстрелити, знайти вихід своїй класовій помсті, — ось що тепер є нерідко керівним мотивом у діяльності класового ворога. І ясно, що для таких актів класової помсти карні злочинці є підходящим елементом для класового ворога.“

„Ми натрапляємо тепер на десятки фактів, коли під, здавалосьби, суто карним актом, або куркульською вихваткою, криється по суті організована діяльність класового ворога, який використовує карний елемент для своїх політичних цілей, який під карними зовнішніми злочинами намагається приховати спрямовані проти колгоспного ладу і робітничо-селянської держави політичні акти. Такі ті нові прийоми, які застосовує протягом року класовий ворог.“

Ясно, що Постишев виповів усім „класовим ворогам“ на селі, що борються з комуністичною перебудовою сільського господарства, безопашану війну. Ця війна буде тим прикриттям, що „класових ворогів“ відкинув Постишев подекуди і серед партійців і серед комсомольців. Наведені вище слова Постишева цілком суперечать маніфестові Калініна, але для справи перевиборів рад це не має ніякого значіння. Вибори йдуть згідно з інструкціями і під диктат комуністичної партії. Вони закінчатимуться згідно з планом і бажаннями комуністів.

Ніякі „класові вороги“ до рад не пройдуть і не мають навіть надії на те, щоб пройти. Вже півтора місяця триває мобілізація партійців і комсомольців у тому напрямі, щоб до рад проходили виключно тільки стовідсотково відданих комуністам людей. Всікі передвиборчі та виборчі збори стали там давно звичайною собі формальністю, до якої населення не прикладає ніяких надій, ні ніякої ваги. Всі ті виборчі маскарadi потрібні тільки для комуністів, які бажають мати все в руках атут на те, що в них, мовляв, цілий апарат виборний і що зокрема ради, репрезентують маси всього населення Совітів.

До кінця року всі ті своєрідні „вибори“ закінчатимуться, а в січні вже відбудуться айди ради, які будуть теж вічним іншим тільки формальністю.

Вони будуть цікаві хіба ще тим, що на них складатимуть чоболитні Сталінові та його найближчим співробітникам. Совітському громадянину від них нічого доброго сподіватися не можна. Він далі буде невідлупком комуністів і їхньої державної машини. Його життя буде сіре, безпросвітне, повне журби за мінімальний прожиток, а крім того все загрожене. Бо кожної хвилини ДПУ може скваліфікувати всякого громадянина СССР як „класового ворога“ та зробити з ним, що йому подобатиметься, особливо тоді, коли він намагається боронити себе і своїх найближчих перед маревом голоду.

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 зол.

Будувати нові варстати чи рятувати існуючі?

До дискусії на тему розбудови українського промислу й торгівлі.

П. Антін Чернецький ствердив у своїх статтях у „Ділі“ надзвичайно маленький відсоток українських промислово-торговельних підприємств у відношенні до чисельності українського населення. Закликає, щоб збирати голос у цій справі і піддавати свої гадки і помічання, щоб рушити з мертвої точки і поширити український промисл і торгівлю, закладати нові варстати праці для українських інтелігентів, які не стидались би ніякої праці, що її в теперішніх відносинах не можуть дістати.

Тема не нова, часто вже була про це мова і завжди нові рефлексії зринають підчас такої дискусії. Нпр. здається, що коли хто меткий і второпний та фаховець у своєму ділі, то й гроші роздобуде і варстат праці собі таки створить. Зате мало поворнимо про те, що замість творити насили нові підприємства, треба закріпити вже існуючі, вже здобуті, щоб український капітал, вложений в ці підприємства, не пропадав, а послідовні люди, які з запалом почали творити ті варстати праці, не зневірювались. У нас твориться одне підприємство за одним і на тім кінчиться. Ними вже ніхто не піклується. Державні народи провадять відповідну політику, яка хоронить власний промисл і торгівлю. Тим більше ми, як недержавна нація, повинні не допускати до упадку власної хати.

Тимчасом що у нас діється. Члени Надзирної Ради фінансової інституції віддали свої гроші жидові на відсотки, не маючи довіри інституції, в якій самі правлять. Директор іншої установи минає по дорозі, дві українські крамниці, щоб купити на четвертій вулиці це саме і по цій самій ціні у жидів. Чи пресова конференція „Карпатів“ не звязана з кризою? А скільки чле-

нів тої конференції моглиб переписати свої аскурації з чужинських підприємств? Одинокий український м'ясар у Львові не може добитись, щоб українські бурж і монастирі брали у нього м'ясо, хоч з другої сторони має чимало не-української клієнтелі. Був у Львові першорядний склеп зі склом і порцеляною, його власник — свідомий українець-громадянин. Упав той склеп через загальну кризу, але як довго тримався — тримався виключно не-українською клієнтелою. І коли деякі українські підприємства не банкрутують, то лише тому, що український селянин зрозумів, що нпр. бібузки „Калина“, ласта „Елегант“ або цукорія „Луна“ не уступають, евапакі, є кращі від чужих виробів. Зате у місті українські виробники ніяк не можуть знайти дороги до українських клієнтів.

Навіть ніхто не звернув уваги, як одно українське підприємство щезає за другим. Безперечно може в однім або другім випадку була вина підприємця, але головну вину несе байдужність всього громадянства і брак допомоги організованої акції фінансового характеру. Були купці, які просто були меценатами мистецтва, були першими жертводавцями на різні народні цілі, а сьогодні не мають на прожиток завдяки байдужності всього громадянства. Один поважний купець не міг у критичному моменті знайти у своїх земляків 1000 зол., хоча товару мав на 40.000. Тимчасом читаємо, що жид-каменичник зірвав умову з українським підприємцем лише для того, щоб цю роботу передати жидові.

Якщо кожний українець буде купувати в українця і українські вироби, а при всяких порадах буде звертатись до своїх фахівців: лікарів,

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 17. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-Р. ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

25

СТОРИНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Був також у Тернополі знаний купець русак — Валентий Стахевич, один з найбагатших купців у місті. Та він, хоч мав торгівлю риз та церковної утвари і жив та заробляв лиш з русинів, був у дійсності поляк, від дід по польськи і йшов з поляками при кожній нагоді. Оба його сини, що вели опісля таку саму торгівлю, Теодор у Станіславові й Антін у Тернополі, признавалися вже до русинів і зачислялися до руської інтелігенції. Та вся інша їх рідня потонула в польським морі.

В початках 70-их рр. був найвизначнішою одиницею між тернопільськими русинами і взагалі на Поділлі молодий тоді адвокат д-р Володимир Лучаківський, що заслуговує вповні на те, щоб його ім'я не загинуло в пам'яті нашої суспільності. Був він сином пароха з Довжанки під Тернополем; тут виріс, ходив до школи і відбудував адвокатську практику, отже був у повнім того слова значінні тернопільською дитиною; був знайомий усім і сам знав усі відносини. Канцелярію отворив у 1862 р. і був довгі роки одиноким руським адвокатом у Тернополі. Почавши від 60-их рр. пробував свого пера і в літературі. Його поезії й оповідання, пере-

важно гуморески, находимо вже в „Альбомі“ з 1860 р. виданім Дідницьким у честь митрополита Яхимовича, опісля у „Правді“. Допишував також до перших видань „Просвіти“, потім до „Діла“ і „Зеркала“. Був також автором кількох легоньких комедійок і перекладчиком деяких драматичних творів, які грав український театр. У 60-их рр. коли в Тернополі був Партицький і звідти редагував „Правду“, належав Лучаківський до редакційного кружка. У всьому своєму житті живо займався народними справами, не брав лиш участі в політиці; та це дало йому спромому удержати добрі звязки з усіми, також і з поляками. Завдяки цьому став він у пізніших роках бурмістром Тернополя і був ним довгі роки. Була це на ті часи справді незвичайна річ, що русин міг стати бурмістром, одного з найбільших міст краю. На тім впливовім становищі міг Лучаківський зробити багато добра для русинів у місті. При співучасті комісара староства, також русина, Глинецького, довів він до видобуття й уконститування багатої фундації князя Константина Острожського для убогих руських міщан і до віддання її маєтку у властиві руські руки, різночасно з поставленням великого, гарного будинку фундації. Як бурмістр він спричинив, що місто відступило „Мищанській Бесіді“ площу під будинок із садом, як також щедро підпомагало руські гуманітарні інституції. Взагалі відчували в Тернополі всі, що в провіді міста стоїть русин, хоч на тім становищі не міг Лу-

чаківський супроти польської більшості яскраво маніфестувати своєї національної барви. В 70-их рр., як я був у Тернополі, був уже Лучаківський одним з основників і головою руської бурси та причинився значно до її розвитку. Багалі був він дуже доброю фірмою для всіх руських інституцій і починів, а як знаменитий юрист і першорядний адвокат, що мав велику повагу в місті та симпатію всіх без винятків, умів при кожній нагоді зеднувати для русинів у їх змаганнях прихильність і поміч. Я бачив діяльність його й опісля і стояв з ним у зв'язках аж до його смерті (1903 р.). У мене лишня він пам'ять свідомого, широго і ідеального русина, а при цьому дуже культурної людини, якого може не оцінили відповідно сучасні, а якому в історії нашого розвою в Галичині належить почесна згадка. Може бути, що для народної справи були би пожадані його рішучіші виступи та більша ініціатива, однак у таких разі хто знає, чи можлива була би та діяльність, яку він дійсно проявляв і ті успіхи, які досягнув, чи можливо булоб йому удержатися на тім становищі, на яке вдалося йому видивитись. А є безперечною правдою, що на подібних становищах було би нам наших свідомих людей дуже потрібно та що дуже пожадано булоб, якби ми в усіх східно-галицьких містах мали такі одиниці, яким був у Тернополі д-р Володимир Лучаківський. Жонатий був він з донькою священника, пароха в Журвані, о. Громницького; одинокий його син, тепер старший

адвокатів, інженерів і т. д., то ми не потребуємо боятися кризи. Тоді й існуючі підприємства поширяться і дадуть працю безробітним, а рівночасно повставатимуть нові підприємства. Тоді щезне не лише жебріцтво за посадами між чужими, а й люди з університетськими студіями певне матимуть змогу краще використати своє знання, ніж нині. Тоді теж нинішня дискусія стане безпредметною.

Але докищо, рахуючись з явищем, що гасло „свій до свого“ є і довго ще буде гаслом „від свого“, на показ, і що довго ще не ввійде в свідомість і психіку українця, треба організувати поміч — існуючим українським фірмам. Бо навіщо тратити стільки гарних сил на тему „розбудови нашого промислу й торгівлі“, коли існуючий стан посідання щораз коопіюється?

І. Гр.

Свята 1-го листопада

БЕРЕЖАНІ.

День 1-го листопада ц. р. проминув у нас майже незамітно. Бережанці помянули роковини тихим богослужінням у церкві, при чому співавтор, кінчаючи гимном-молитвою „Боже Великий, Єдиний“. У церкві між присутніми переважала молодь, було теж дещо селянства. Старшого громадянства було доволі мало. По селах були в тому дні також відправи.

Громадяни Ценева, пов. Бережани, теж святкували ті роковини. В дні 3. листопада вечором зібралися громадяни на місцевому цвинтарі й освітили свічками стрілецьку могилу і могили відні. Прийшла дуга оркестра, заграла на стрілецькій могилі „Со святыми“, а далі та ж сама оркестра на бажання рідні грала на поодиноких могилах „Вічну пам'ять“. Та на цвинтар заглянув постеруковий Добродієв з Колях. Він „запросив“ оркестрантів до громадського уряду, щоб дізнатися щось більше про цілу імпрезу. За ними пішли всі громадяни, допомагаючи звільненню оркестрантів. Після того прийшла заалярмована поліція з Бережан, і то двома автами, прийхав теж поштовий староста. У місці декотро протримали, декотро переслухали, в інших перебрали ревізії.

ЗАГРЕБ.

У Загребі, хорватській столиці, відсвяткували українці листопадові роковини дуже торжественно. У вечір 31. жовтня відбулася в загребській гр.-кат. церкві панакхда за поляками, яку відправив ректор гр.-кат. семінарії о. д. р. Д. Вишневич. А на другий день, 1. ц. м., відправив о. д. р. Сабов торжественну Службу Богу. Після того зіїшлися українці у салі дух. семінарії, де п. Войтанівський виголосив промову про значіння листопадових роковин. На закінчення всі присутні відспівали український національний гимн, а потім співали ще й інші патріотичні пісні.

радник при касаційнім трибуналі у Відні, ашнися також вірним своему народ'ві і видітним, спосібним урядовцем та одночасно ширим і свідомим українцем.

Та безперечно найбільше заслуг для розбудження й оживлення українського духа, як також для організації українців у Тернополі й на Поділлі, поклав Олександр Барвінський. Він перейшов у своєму житті всячину, ходив ріжними дорогами. Були часи, в яких я був противником його політичної діяльності і висказував це явно й отверто, а також отверто буду про це писати в дальших частинах цих моїх записок. Та з усім тим, коли нині з ретроспективного становища дивлюсь на його життя і на діяльність як на цілість, то совість каже мені признати і ствердити, що він був і є однією з найважливіших одиниць і діячів нашого національного відродження. З ним можна було часом не погодитися, а навіть полемізувати, але йому муситься признати, що з думкою в найліпшій вірі і в найширшій охоті послужити своєму народ'ві перерів свій вік серед невтомної муравинної праці, яка на багатьох полях національного життя виділа багаті й додатні висліди.

Ширша публічна діяльність Барвінського припадає шойно на пізніший час, коли я не був уже в Тернополі, на 80-і рр. В 70-их рр. стояв він шойно в її початках; він був званий як один з визначніших і дуже трудящих членів львівської „Громади“ та як яскравий публічний читанки

ПРАВНІ ІНФОРМАЦІЇ.

Віддовження хліборобства.

II.

КОНВЕРЗІЯ ХЛІБОРОБСЬКИХ ДОВГІВ.

Другою полекшою для хліборобів довжників — це конверсія короткочасних довгів на довгорочинцеві.

До трьох років від оголошення декрету, себто до 28. жовтня 1937 р. можна хліборобські ґрунтові довги, без згоди гіпотечних віритель сконвертувати на довгорочинцевий довг, який можна сплачувати найдовше 55 років заставними листами з 4 і пів відсотками.

Декрет каже згадуватися, що кожний довг, записаний до ґрунтової книги, можна сконвертувати на довгорочинцевий.

ЯКИХ ДОВГІВ НЕ МОЖНА СКОНВЕРТУВАТИ.

Не можна сконвертувати довгів:

- 1) державного скарбу;
- 2) установ суспільних обезпечень;
- 3) самоуправних союзів;
- 4) Польського Банку;
- 5) установ довгорочинцевого кредиту;
- 6) банків, комунальних установ та підприємств;
- 7) комунальних кас ощадності, Галицької Каси Ощадності у Львові й Української Шадниці в Перемишлі;
- 8) громадських позичково-ощадностевих кас;
- 9) кредитових кооперативів, які є членами тих ревізійних союзів, що їх ачислить міністр скарбу в окремій розпорядку;
- 10) ґрунтовий довг другого подруга (чоловіка або жінки, стаття 18).

ЯКІ ДОВГИ МОЖНА СКОНВЕРТУВАТИ.

Конверсії підлягають довги:

- 1) у господарствах групи А і Б себто простором до 50 і до 500 гектарів, коли не перевищують половини вартості згаданих господарств;
 - 2) у господарствах групи Ц, себто понад 500 до 2000 гектарів, коли довги не перевищують 40 проц. вартості нерухомості;
 - 3) у господарствах групи Ц простором понад 2000 гектарів, коли довги не перевищують 30 проц. вартості нерухомості.
- Міністр скарбу може дозволити розпорядком на конверсію довгів у господарствах, простором понад 500 гектарів (групи Ц), які доходять до половини вартості цих господарств. Крім того міністр скарбу може дозволити в деяких випадках теж на конверсію довгів державного скарбу, Польського Банку, вище згаданих банків і кредитових кооперативів навіть без згоди цих банків, кооперативів і т. д. (стаття 19 і 20).

ХТО ПЕРЕВОДИТЬ КОНВЕРСІЮ ДОВГІВ.

Конверсію довгів будуть переводити ті установи довгорочинцевого кредиту (напр. земельні гіпотечні банки), яких уповноважить міністр скарбу (стаття 21).

КОЛИ ПОЧИНАЄТЬСЯ КОНВЕРСІЯ ДОВГІВ.

Конверсію довгів переводить уповноважена установа довгорочинцевого кредиту на внесок довжника або вірителя. Коли такий внесок поставити віритель, тоді довжник обов'язаний уможливити установі оцінювання нерухомості

ЯК ВІДБУВАЄТЬСЯ КОНВЕРСІЯ?

Установа довгорочинцевого кредиту, одержавши внесок, переводить оцінку господарства довжника себто перевіряє вартість господарства та устійнює висоту довгів. Щойно тоді може дати довжникові позичку на конверсію його довгів або може й відмовити без подання причин. В тій цілі на внесок установа гіпотечний суд вписує до ґрунтових книг довжника, що зголошено внесок перевести конверсію довгів; описує вписує теж рішення про позичку на конверсію.

Установа довгорочинцевого кредиту повідомляє віритель порученими листами найпізніше 40 днів перед зладженням нотаріального акту

Навіть при
домашній праці
виплекані руки
КРЕМОМ
"NIVEA"

ПЕБЕКО АНД. СП. ПОЗНАНИ 30м. 0.40 до 30м. 2.60

ту конверсії. Колиж адреса вірителя невідома, тоді гіпотечний суд на внесок установи визначає куратора і йому доручають повідомлення про конверсію.

У повідомленні установа подає:

- 1) висоту позички, яку одержить довжник;
- 2) час і місце, де нотар сплище позичку на конверсію довгів;
- 3) пояснення, куди мають невдозолени віритель вносити відклички та наслідки на випадок несприятливості вірителя при зладженні нотаріального акту позички. Крім того установа мусить дати одноразове оголошення до шдешика про задуману конверсію найпізніше 30 днів перед зладженням нотаріального акту.

НОТАРІАЛЬНИЙ АКТ ПОЗИЧКИ.

Нотаріальний акт позички обіймає висоту позички у заставних листах установи, яка позичає і спосіб заплати довгу вірителям. Позичку може дати установа або за спільною угодою установи і довжника хлібороба або без його згоди. Заставними листами можна сплачувати не тільки довг, але також відсотки, але не вище, ніж 12 проц. довгу. Віритель може відмовитись прийняти сплату відсотків заставними листами, які належаться йому вже по дні 1. листопада 1934 р. Однеж коли віритель не прийшов до нотаря, який зладжував нотаріальний акт позички, тоді довжник може сплачувати заставними листами теж відсотки, належні по дні 1. листопада 1934 р. Віритель не може навіть жалітися.

Кошти конверсії платить та особа, яка просила установу довгорочинцевого кредиту дати позичку на сплату довгу. Акт конверсії затверджує або відкидає в Галичині і на Лемківщині гіпотечний суд, на північно-західних землях гіпотечний суд. На основі нотаріального акту конверсії інтабулюється у ґрунтовій книзі довжника висота позички. Крім того гіпотечний суд рішить, яким вірителям установа сплатує довг заставними листами, кому сплатує грошми та скільки треба грошей передати до судового депозиту.

Про впис конверсії до ґрунтової книги довжника і поділ заставних листів та готівки установа дає оповістку до шдешика.

Така конверсійна позичка вписана до ґрунтової книги довжника матиме першество перед вже вписаними довгами на першому місці. Тому віритель (державні і приватні банки, подруга) з гіпотечним першеством мусить або згодитися теж на конверсію своїх довгів або відступити перше місце установі довгорочинцевого кредиту яка дає конверсійну позичку

для руських гімназійних клас, якою ширша відомості з української літератури і будив для неї зацікавлення. До Тернополя прийшов 1872 р. з Бережан, де по скінченні університету був короткий час гімназійним суплентом. У Тернополі дістав місце учителя при новозаложеній учительській семінарії і здобув собі відразу на тім місці поважне становище. Брав участь у заснуванні руської бурси і жива нею займався, а при кінці 70-их рр. заснував у Тернополі філію „Просвіти“, в якій був головою і пильним робітником. Уже тоді був він огнищем українського життя і руху в Тернополі, гуртував коло себе людей, давав почин і піддавав гадки. Його робота була систематична і послідовна та вела певно до цілі. При тому не випускав і пера з рук. Трудився літературно для „Правди“, для „Просвіти“ та брав живу участь у всіх напрямках національної праці. Шойно у 80-их рр. став він дійсним організатором русинів у місті. В місті зорганізував огнище життя інтелігенції „Руську Бесіду“. В повіті розпочав організаційні поїздки по громадах і читальнях, які збудили живий рух серед простолюду, займався виборчою акцією, заступав права русинів у тернопільській громадській раді, де вперше промовляв по українськи, а при тім розпочав видавництво „Історичної Бібліотеки“ та взагалі поклав у тім періоді знамениті заслуги для національної справи.

(Лалі буле).

14 Д Е Ш Е В И Х Д Н І В

знижка цін на всілякі блаватні і
30% знижка цін на всілякі блаватні і
новинні товари у фірмі Галицький
Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 13.

довжників. Однак тоді такі вірителі мають
забезпечити для своїх вірительностей на другій
половині нерухомих довжників (стаття 23).

КОНВЕРЗІЯ ІНШИХ ДОВГІВ.

Зasadничо конверсії підлягають тільки груп-
тові довги довжника. Однак довжник може д-

магатися сконвертувати інші його довги, але
мусить для них дати гіпотечну забезпечку. Крім
того на внесок вірителя можна сконвертувати
довги, яких заплата вирішена уже суд або роз-
судний уряд.

ЯКА КОРИСТЬ У КОНВЕРЗІІ.

Найважливішою користю довжників це зможу
сплачувати свій довг 55 років і то тільки в од-
ній установі дозвільницького кредиту, яка по-
сплачує різних приватних вірителів. Крім того
довжник не буде платити лихварських відсотків
кільком вірителям, бо від заставних листів пла-
тити установі 4 і пів проц. річно.

3 ВІДЧИТОВОЇ САЛІ.

16-ті роковини подій на Великій Україні.

Відчит полк. Доценка про повстання проти б. гетьмана Скоропадського.

В суботу, 10. листопада ц. р. у 16-ті роковини
подій на Великій Україні, що довели до упадку геть-
манату Павла Скоропадського, вголосив полк.
Доценка, б. адютант Головного Отамана Петлюри,
відчит про причини й хід повстання.

На початку свого відчиту прелегент ствердив,
що П. Скоропадський дійшов до влади на Вели-
кій Україні в результаті заговору і бунту проти то-
дішньої української влади на Великій Україні,
Української Центральної Ради. Цей бунт він під-
няв при допомозі „Протофіса“ і інших помі-
шників та промислових кругів на Великій У-
країні, які по національності не були україн-
ські, а переважно московські. Другим чинником,
який допоміг ген. Скоропадському повалити Ц.
Р. були німецькі війська. Ген. Скоропадський за-
хопив владу, як гетьман України, 29. квітня
1918. р.

Якнебудь дивитися на Уряд Центральної Ра-
ди і вичисляти всі помилки її урядів, то всеж та-
ки кожний мусить признати, що ЦР і її уряди у
важких революційних і неспокійних часах
та підчас війни з Москвою токи зорганізу-
вали малу армію, яка й боронила Україну, зор-
ганізували адміністрацію, повели дипломатичну
акцію у всіх державах за признанням Української
Народної Республіки та заклали берестей-
ський мир, який накреслив державні кордони
України. Це все Центральної Рада зробила в часі,
коли мусіла вести війну з Москвою. Не
враховуючи на промахи Центральної Ради, всетаки
ген. Скоропадському, як українцеві, не годилося
піднімати збройного бунту проти неї та цю укра-
їнську владу валити при допомозі німців і моско-
вських дружинників. Може було удалися і інші
засоби, щоб спонукати Центр. Раду змінити її
непримирно-одностороннє становище.

Влада б. гетьм. Скоропадського на Великій
Україні тривала близько 8 місяців. Завдяки нім-
цям це був час спокою і за цей час можна було
налагодити відносини на Україні. Однак б. гетьм.
Скоропадський за тих 8 місяців спокою на Укра-
їні не поліпшив. Українські військові частини,
зорганізовані за часів Української Центральної
Ради, здебільша зліквідував. Підлягли ліквіда-
ції Січові Стрільці, Сива та Сіра дивізії, ба на-
віть Запорізький Корпус під командою от. На-
тієва, який стояв на демаркаційній лінії на кор-
донах від Москвитини, зредуковано до одної ди-
візії. На це місце гетьман за тих 8 місяців не
зорганізував поза Сердюцькою дивізією ніяко-
го війська, а весь час спирався виключно на
німецьких багнетів.

Виразді теоретично був план приступити до
організації нових VIII. корпусів української ар-
мії, але у тих корпусах не було ні одного воїна,
а до організації того війська зорганізовано
чимало чорносотених старшин, які й не думали
цей план організації війська переводити в життя.
В адміністрації, судівництві, скарбовості, ба на-
віть в земських урядах як і загалом в цілій
державній апараті йшла „чистка“ українського
національного елементу, а відповідальні урядові
посади, поза малими виїмками, опинилися в ру-
ках раних москалів. Б. гетьм. Скоропадський
легкоживав собі вигоди українських кол, як
Селянського Зіставу, Робітничого Зіставу, а даліше
вигоди Українського Національного Союзу. У-
країнські війська гетьманський уряд навіть не до-
зволяв, зате зовсім свободою та під охороною дер-
жавної варті відбувалися зїзди инр. кадетів, ку-
ди зїздили всі найгірші вороги України з Мі-
люковим на чолі, та війська московських проми-
словців „Протофіса“.

Вся ця робота Скоропадського була підго-
товкою до проголошення федерації з Росією. Най-
гірше те, що замість організувати українські вій-
ськові частини, організовано всякого роду мос-

ковські добровольчі дружини з московських офі-
церів, які були майже в усіх більших містах
України.

Вже в жовтні 1918. р. було відомо, що уряд
Скоропадського приготував все що треба, щоб
проголосити федерацію з Росією. Річ ясна, що
українські чинники, затривожені поведінкою Ско-
ропадського, почали готуватися до відпору на ви-
падок, якщо уряд Скоропадського проголосив
зречення з суверенності Української Держави.
Однак покищо Український Національний Союз
вислав делегації до гетьмана, переконуючи йо-
го, щоб він завернув з московського курсу своєї
політики та опер своє правління на українських
козлах, а в першій мірі на т. зв. партії соціалістів
федералістів. І дійсно, гетьман погодився на 4-ох
українських міністрів, але цей коаліційний кабін-
ет тривав всього місяць, після якого прийшла
до влади сама справжня московська реакція.
Гетьм. Скоропадський ще більше ігнорував даль-
ші представлення Національного Союзу, вінці
14. листопада рано проголосив федерацію з Ро-
сією, порозумівшись передтим з Добровольчою
Армією, яка стояла над Доном.

Повстання вибухло того самого дня пополудні,
коли стало відомим, що рано Україна вже пере-
стала бути самостійною державою, а входить в
склад Росії.

Повстання підняли Січові Стрільці під про-
водом Головного Отамана Петлюри, які в тому
часі стояли в Білій Церкві. Рішучий бій за са-
мостійність Української Держави відбувся під
Мотовилівкою недалеко Києва. З одної сторони
стояло яких 1.200 Січових Стрільців, з другої
сторони зорганізовані російські дружини ки. Свя-
тополі-Міського та частина Сердюцької дивізії.
В тому бою розбито добровольчі відділи а час-

тний Сердюцької дивізії перейшли на бік Дирек-
торії. В цьому бою і рішилася доля влади Скоро-
падського. Через вороже становище німецьких
військ до нової влади Директорії війська Дирек-
торії не вийшли зараз до Києва, а мусіли обля-
ти Київ близько місяця і щойно 14. грудня вми-
сти Київ близько місяця. Рівночасно спалахнуло пов-
стання по всій Україні під гаслом рятунку укра-
їнської державності. Ліквідовано московські офі-
церські відділи в першу чергу „карательні отря-
ди“. В повстанні не брали участі ні один больше-
вицький відділ, як не деякі люди нині говорять
Ціле повстання йшло під гаслом національним і
рятування Української Держави перед Москов-
щиною, якаб вона була, біла чи червона...

Після поверх одногодинного реферату полк.
Доценка вивозалася дискусія. Луговники забира-
ли голос і зі здибуванням ствердили, що уряд
Скоропадського справді не мав ніякої сили, ко-
ли 1200 воїнів Директорії в першому передомо-
вому бою розбили цілу „армію“ гетьмана, що по-
за Сердюцькою дивізією складалася виключно з
московських офіцерів. Даліше луговники цікави-
лися, чи Українська Держава під владою Скоро-
падського — хоч би навіть у федеративному
складі Росії — могла вдержатися. Промовці за-
значували, що колиб не підняла була повстання
Директорія зі Січовими Стрільцями, то це пов-
стання підняв би напевне хто інший, перший ліп-
ший самозванчий отаман, котрий зумів би зор-
ганізувати силу, що розбила би селянські вій-
ська: бо гетьман втворює такі ворожі настрої на
селі та взагалі в усьому краю, що кожного дня
можна було сподіватися якогось вибуху. Геть-
манський уряд не мав війська, щоб боронити
кордонів України навіть в складі „білої“ росій-
ської держави перед большевиками і небезпека
большевизма наступу на випадок відходу ні-
мецьких військ висіла весь час над Україною за
часів гетьманату як меч Дамокла.

Всетаки українська влада Директорії встиг-
ла у короткому часі зорганізувати кількадесять-
тисячну армію, яка боронила української дер-
жавності ще близько два роки так, що повстан-
ня проти б. гетьм. Скоропадського не було ру-
кою української державності, а продовжило її
існування ще на близько два роки. Та що найго-
ловніше: правління гетьмана Скоропадського до-
водило до дискредитації самої ідеї української
державності, компромітувало серед широких ше-
не зовсім свідомих мас, саму назву України.
Повстання СС-ів рятувало ту ідею і хто їх за це
зове нині руйніниками, той сам не має зрозуміння
ідеї української державності.

ХОЧЕТЕ ОРГАНІЗОВАНО НЕСТИ ПОМІЧ

українським інвалідам? Впишіться в члени
Українського Т-ва Допомоги Інвалідам! Річ-
на вкладка 6 зол., або 50 сот. місячно. Для
робітників, селян і студентів вкладка зниже-
на до половини.

Вартість „історичних“ тверджень О. Назарука.

Лист до Редакції.

Високоповажаний Пане Редакторе!

В інтересах правди не відмовте вмістити у
Вашім шановнім часописі слідуюче спросту-
вання.

Часописи: „Нова Зоря“ (13. IX. 1934 р.) і
„Вогні“ (ч. 1—2. 1934 р.) знов умістили фанта-
стичну вигадку ще з 1920 р. вже кілька разів
спростовану в пресі й на публичних зібран-
нях, неначе то я колись на раді міністрів УНР
казав, що коли Україна не буде соціалістична,
то я нібито не хочу видіти ніякої України.

Отже ще раз заявляю, що я ніколи ні на
раді міністрів, ні деінде, ані в приватній розмо-
ві нічого подібного не говорив.

Оскільки мені відомо, цю вигадку перший
пустив в українській пресі п. О. Назарук. У
своїй книжці: „Рік на Великій Україні“ (Відень
1920) він написав так: „Пам'ятаю, як різ
пізніший прем'єр Мартос заявив на Раді Міні-
стрів, що коли Україна не буде у всім побуду-
вана після програми його партії (с. д.), то він
не хоче ніякої України“ (стор. 110).

В „Соціалістичній Думці“, що виходила у
Львові в 1921/22 р., як орган Укр. С.-Д. Партії,
не було в свій час спростовано. Але й без того
для кожного ясно, що я й не міг говорити щось
подібне, бо це перечилоб моїй участі в трьох
коаліційних правительствах УНР з участю не-
соціалістів. Суперечить цьому також уся моя
громадсько-політична діяльність.

Щож до згаданої книжки О. Назарука, то
як відомо, вона повна всіляких нісенітниць

Наприклад, описуючи 1919 р., О. Назарук
ззначає: „А народ нічого собі не робив з того
всього безконечними рядами возів їхав на
прошу до своїх церков. Молоді дівчата грали
на гармоніях, молоді парубчачки залицялися до
них... На все це дивився я з балкона готелю
„Вельбі“...“ (стор. 177; підкреслення моє).

Поміняю вже дотепі про „свіжу людську
голову“ при поясі у полковника (стор. 57) або
про те, як надліпнянські урядовці „встають
пізно, наїдаються (по можливості м'ясом) і отя-
жело приходять до бюро“ (стор. 96).

Думаю, що ніодна поважна людина не мо-
же вірити твердженням такого автора, що як
очевидець понаписував такі жахливі своєю
абсурдністю вигадки, як таке, що він нібито
бачив або чув.

Прошу прийняти вислови моєї широкі пошани.
Прага 6. XI. 1934.

Колишній міністр УНР професор
Б. Мартос.

Р. S. Прошу також інші українські часопи-
си надрукувати цей мій лист.

Б. М.
КОЖНА УКРАЇНЬСЬКА УСТАНОВА:
читальня, кооператива, кружок „Р. Ш.“, Со-
ціалістичний Луґ — повинна заабонувати для сво-
їх членів „Діло“. Видаєть, зложений на пе-
редплату „Діла“, оплатиться кожному това-
риству сторницею.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
 Виконує швидко і солідно всілякого
 роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Положення в середній Європі покращало.

БУДАПЕШТ, 15. 11. ПАТ. Прем. Гембеш висловив у парламенті експозе про закордонну політику Мадярщини. У дискусії посол Екларт заявив, що міжнародне положення Мадярщини покращало в останні тижні. Загальне положення у світі теж покращало тому, що всі держави бажають миру. Пос. гр. Бетан з вдовolenням підкреслив, що розмови в Римі і у Відні усунули побоювання про загальний хід подій у середній Європі, які тривали ще перед кількома місяцями. Положення в середній Європі покращало тому, що суцесивні держави закинули агресивну політику супроти Мадярщини. яку вони вели від 15 літ.

Критикують заяву Думерга.

ПАРИЖ, 15. 11. ПАТ. Парламентарна комісія для висвітлення подій з лютого ц. р. ствердила на основі документів, що заява Думерга про „смерть колишніх комбатантів на площі Згоди, які дефілювали без зброї“, неправдива. Тоді не вбили і не ранили ні одного комбатанта. Комісія висловила жаль, що заяву колишнього прем'єра використали несовісні агітатори та вводять в блуд публічну опінію. Комісія ствердила, що демонстрації 6. лютого ц. р. перед парламентом нагадували публіку на небезпеку.

Жида - скитальці.

ЛОНДОН, 15. 11. ПАТ. Зі Солуня повідомляють, що 300 жидів із Польщі два місяці вже скитаються по морях після даремних спроб висісти в Палестині та в Солуні. Жида ті зареєструвалися як туристи та відпочили тому два тижні в Констанці кораблем „Вельос“. У Палестині влада не дозволила їм висісти, тому корабель повернувся до Солуня та й тут грецька влада не дозволила висісти. Цілий місяць корабель стояв у пристані, а тимчасом ішли переговори з владою. Переговори були безуспішні. Тепер „Вельос“ вертається до Констанци.

Японія прилучить Монголію.

МОСКВА, 15. XI. ПАТ. Большевицька преса розписується широко про підсилену акцію Японії у внутрішній Монголії, куди подорожують японські старшини і ведуть акцію між монгольськими князями. „Звестія“ пишуть про диверсійну акцію японців у невтральній смузі і заперечують, що незабаром дійде до війни між Японією і Китаєм за внутрішню Монголію. Японія прилучить Монголію і таким чином далі буде обкочувати Китай.

Нагороди Нобля з хемічної та фізичної ділянки.

СТОКГОЛЬМ, 15. 11. ПАТ. Сьогодні вечером признають нагороди Нобля з ділянки хемії та фізики. Як кандидатів до нагороди з ділянки фізики на першому місці є подруги Жоліо. Жоліо, як відомо, дочка Марії Кіріє-Склодовської.

ВЕЛИКИЙ ПРОЦЕС У МОСКВІ.

МОСКВА, 15. 11. ПАТ. Закінчився процес проти 27 членів дирекції тресту залізничних буфетів за грошові зловживання, фальшування рахунків, спекуляцію товарів і продуктів. 6 підсудних засудили на 10 років, 4 на 5, 10 на меншу кару, 7 звільнили.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Німецьке інформаційне бюро заперечує вістки про димісію ген. Вальмберга.
 — Начальним командантом латвійської армії призначив уряд ген. Бертіса, бо ген. Пенікс відійшов в еміграцію.
 — Бельгійський король доручив міністрові закордонних справ Жаспарові створити уряд.
 — У Баку відарили нові джерела нафти, які дають до 2000 тон роки дешево.
 — У Чіта дель Ватікану відбавляється міжнародний конгрес православних.

Югослав'я виселяє масово мадярів.

БУДАПЕШТ, 15. XI. ПАТ. „Мадяроршаг“ та інші мадярські щоденники повідомляють з Бідгороду, що югославянська влада виселяє масово мадярів з Югославії і то не тільки подвійні особи, але також цілі родини. З цього приводу мадярська преса счинила великий крик.

„Будапешт Гірляп“ і „Немзеті Уйшаг“ енергійно протестують проти розпорядків Югославії та вважають їх за порушення міжнародних звичаїв. „Немзеті Уйшаг“ пише, що білгородський щоденник „Време“ оголосив тенденційну вістку про виселення з Мадярщини з прикордонного комітату Бараня всіх югославянських громадян тому, що вони не хотіли вписатися до терористичної хорватської організації. Таким чином „Време“ хоче виправдати розпорядки югославянської влади. Мадярська преса заперечує цю вістку і пише, що метою розпорядків мадярської влади було перевести тільки строгу контролю між хорватськими емігрантами. Мадярський уряд видав ці розпорядки тільки з ввічливості до Югославії по марсельським атентаті.

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, візанти, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.

— ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. Пльомбування зубів, штучні зуби в золоті, платині і кавчуку, регуляція кривовирослих зубів. Урядові і шкільна молодь користує зі знижок. Н а с с. 366 2-3

— „DIANA“ укр. косметичне заведення плекає красу лица і лікує його недосконалості. Запевнить Півні успіх у хаті та в товаристві. Косметичні заходи по найнижчих цінах. Поради даром. Львів, Пекарська 6.

— Народина астрономії. Львівська філія Г-ва Прихильників Астрономії повідомляє, що в суботу, 17. ц. м. в год. 18. вечером в залі Геологічного Інституту львівського університету (вул. Дрогошча 8) відбудеться відіт п. Маркіна Войтовича, проф. корпусу кадетів у Львові, і з тему „Народина астрономії“ зі світлими. Вступ вільний. Гостям раді.

— Політична діяльність гетьмана Орлика. На цю тему виступить доц. д-р Б. Крупницький 16. ц. м. в залі Укр. Наук. Інституту в Берліні виступ, опертий на найновіших дослідках у дрезденському державному архіві.

— Сукна на мужеські убрання, рагання, плащі і покриття до футер старайся закупити у відповідній і найдешевшій жерелі А. Віттельс, Львів, Рутівського 7. напроти катедри. Оглянь виставу і переконайся про низькі ціни. 20/80

— Сірники в продажі. Активна спілка до експлуатації державного сірничкового монополю в Польщі подає до відома, що нормальні білі сірники по 48 штук коштують в роздрібній продажі 10 сот. за коробку і 95 сот. за десять коробок. Одночасно є в продажі „кресові“ сірники по 5 сот. за коробку (24 штук) і книжочкові (20 штук) по 3 сот. за бльочок. Інші роди сірників „люксові імпрегновані“ (білі, червоні, спеціально плоскі і ліліпуті) мають меншу скількість штук у коробці і продаються по тій самій ціні з нормальними.

— Вистава „Львів давній і нинішній у графіці і фотографії“ буде відчинена до 2. грудня у Т-ві приятелів красеного мистецтва (Промисловий Музей, вул. Дзедушицьких 1).

— Виставка образів, влаштованих українськими мистцями в музею ім. Т. Шевченка, триватиме тільки до 21. ц. м.

— Зібрання Філологічної Секції НТШ. в суботу 17. листопада год. 18. в Бібліотеці НТШ. буде присвячене доповіді д-ра К. Студинського про „Русалку“ в 1866 р.

— Хто виграв на лотерії? В нинішнім дні тягнення Держ. Класової Лотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 62585, 86047, 10.000 зол. на ч. 82738, 5.000 зол. на ч. 72017, 2.000 зол. на ч. 166610, 1.000 зол. на ч. 2345, 97955, 111386, 135487, 157906, 159328, 174479, 500 зол. на ч. 47125, 65084, 94021, 400 зол. на ч. 30085, 49073, 79510, 85881, 103274, 130509, 130766, 136826, 137334, 163876.

— За похвалювання вбивства короля Олександра дрогобильський суд засудив машиніста Степана Тудика на п'ять місяців в'язниці.

Прогульки

до Берліна зол. 88—
 2—9. XII. оголошення до 28. ц. м.
 до Парижа зол. 315—
 28. XI. — 8. XII. оголошення до 21. ц. м.
 через „Орбіс“

— Чай подорожжя. Варшавські часописи довідуються, що в найближчих днях чай чаю в детайлічній та гуртовій продажі підуть у гору. Є це в зв'язку з підвищеною митових оплат.

— Подвійна кара за прилюдний поличник. Найвищий суд займався справою кари за чинні зневаги й образи, до яких прийшло останніми часами в прилюдних місцях. Суд рішив, що такі вчинки підлягають карі у двох дорогах. Бо прилюдний поличник або лайка є не тільки переступством як образа і порушення фізичної незайманості, але теж підлягають адміністраційній карі за порушення публічного спокою. Тому судове укарання вивувація наслідком скарги, внесеної покривдженим, не виключує укарання адміністраційною владою.

— Ошукаючи чигають на емігрантів. В останніх часах множаться випадки, що емігранти, гловно із східних воєвідств, падають жертвою різних ошукавців, які чигають на них біля консулятів та еміграційних бюр у Варшаві. Вони накидуються з радами та послугами, підімаються різних нібито полекш і т. п., аж вимагять від легковірних людей останній гріш і шезають. Чому поліційні органи не забезпечать білих людей перед тими гієнами?

— Львівська хроніка. У зв'язку з крадіжкою млиньської газу з крамниці Вайнреба поліція арештувала Р. Ільницького, власника таксіви з Клетарова. — Власник складу різничих машин Раф. Райс повідомив владу, що його службовець Вольф Райс украв кількасот зол.

— Злодій при роботі. Вночі на 11. ц. м. двох замаскованих злодіїв добулося до мешкання Юдити Люстіг у Циганівці і грозячи зброєю, змусили її видати всі гроші. Таким чином грабіжники взяли 1000 зол. і 50 дол., а крім того кілька пляшок меду і кільканадцять пачок тютюну. — До крамниці Хуни Фішля в Заболотіві закрився якийсь злодій і сховався за мішками зі збіжжям. Вночі вийшов зі своєї кришки і вкрав з огнетревалі каси, яку розпоров, 4.500 зол., 42 дол. та золотий годинник. — У Снятині дісталися до склепу Влад. Карловича злодії і вкрали різні товари вартості 800 зол.

— Фальшивники грощей. Перекупні на площі св. Юра у Львові завважили свого часу, що якісь люди дали їм фальшиві золотівки і 50-грощівки. Повідомили про це поліцію, яка арештувала Володимира Сенькова. Придержаний сказав, що фальшиві монети одержав від Адольфа Рехліна з Лодзі і Стефана Ставарського. Обоє арештовано і знайдено при них більшу скількість фальсифікатів. Доходження ствердило, що були це співники, які фабрикували і пускали в обіг фальшиві грощі. За те стали 14. ц. м. перед судом присяжних, який засудив Ставарського на півтора і Рехліна на 2 роки в'язниці, а Сенькова звільнив.

— Міжнародний вломник у Станіславові. В руки станіславської поліції попав Станіслав Едштат, карений кілька разів у Львові, Будапешті і Відні за касові вломи. Приїхавши до Станіславова і познайомившись з тереном, вломився перш усього до канцелярії гр.като. єпископства, але не забрав нічого. Одіся вломився до купця Гольдштайна, а вкінці до Земського Банку Гіпотечного, де пробрався стелю, хотів дістатися до каси. Однак при їм сполошив його поліцай, який пустився за ним в погоню і зловив його.

— Кривавий напад на вчительку. До мешкання вчительки І. Горчанки в Збишницях добувалися два замасковані бандити, винявши з вікна шибку. Коли вчителька це почула, хотіла втекти до сусідів. Однак на порозі прискочив до неї один бандит і ударом револьвера в голову, повалив її на землю. Розбилася лямпа, яку вона держала в руці, і від розлитої нафти почала горіти підлога. Тоді бандити зажадали від вчительки грошей. Побожуючись за життя, вчителька видала їм 5 зол. Однак грабіжники тим не задоволилися і почали паліндувати мешкання, шукаючи більших грошей. Тимчасом надбігли сусіди і сполошили бандитів, які чим скорше втікли. Побиту вчительку перевезено до шпиталю в Н. Свєчці.

— Краса хроніка. На головнім дорозі у Львові помер нагло Тадей Козановський, см. почтовий контрольор з Бережан. — В Закопані пов. Золочів арештовано Ярослава Шуміра

Обмежуючися покищо до цієї хроніка-
рської звістки, зазначуємо, що ця справа багата
у високо сензаційній подобиці, до яких своєчас-
но ще вернемося.

Камізельки, пулчозери, рукавички і воєнні шкарпетки поручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Боїнів ч. 4. 37/33 2—60

Літературний куток.

НОВА ЧИСТКА СЕРЕД УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ-КОМУНІСТІВ.

Організація партійна українських комуністичних письменників у Харкові мала окреме засідання присвячене „ідеологічним ухилам“ у літературі. Реферат на цю тему мав відомий письменник І. Микитенко, що від довгих літ узав на себе роль ревізора „ідеологічного фронту“. Цим разом виступив він проти В. Сосюри і В. Корняка. Закиди проти Сосюри звернені на дві точки: Сосюра мовчав останні роки, коли большевицький уряд вів боротьбу з „націоналістами“; 2. його остання поема „Розгром“ — твір наскрізь націоналістичний, ворожий совітській дійсності. У цій поемі вороги Совітів виходять виідеалізовані і події у некорисному світлі для влади.

Другий комуніст відомий критик В. Корняк, що теж роками нищив чужих творів, вишукуючи там відхилення від марксизму, тепер чує те саме від Микитенки. Микитенко докладає, що Корняк з університетської катедри і у своїх книжках тримає з націоналістами.

У дискусії на цю тему забирали слово комуністи: Усенко, Лисовий, Кузьмин, Гільдин і ще несприйняті до партії Смолич і Антін Крушельницький, що, очевидно, мусіли підтримувати Микитенку двома руками. У висліді — рішили викинути з партії Корняка, відбираючи йому професуру і Сосюру, який дуже палко боронив себе, але надаремно.

НАЙПЕВНІША ЛЬОКАТА ГРОША У ПОЗИЦІЇ РІДНОЇ ШКОЛИ. КОЖНА ПОЗИЧКА 25 ЗОЛ.

† ПОСМЕРТНІ ЗГADКИ.

ОЛЬГА З КНЯЗІВ ЛЕШУКОВА.

В неділю 7. м. м. відпроварила Рава Руська й округа у жалобі й плачі свою велику робітницю та громадянку на вічний спочинок. Це Ольга з Князів Лешукова, дружина міського катехиза. Величавий сумний похід, у якому взяла участь ціла Рава, багато людей з сіл, делегації і знайомі з далеких закутків, виповнив усі дороги. Поверх двадцять священників і стількиж вішків, три духовні і дві світські промови, беззаставний гомін дзвонів, плач, що роздирив повітря, проважали незабутню Покійну в останню дорогу. Ще перед кількома днями бачили її в місті, нічку відвезли її на гінекологічний відділ львівської клініки, а не другий день перестало битися її шляхотне серце.

Ольга Князь народилася 23. липня 1898 р. в Белзі в міщанській родині. Вже на шкільній лавці розвинула національно-освітлюючу діяльність. Учид своїх маленьких товаришів гордитися своїм національним іменем, розмовляти своєю рідною мовою, чим стягнула на себе нехоті шкільної уприви. Дівочу семінарію покінчила з відзначенням у СС. Василянці у Яворові. Відтак стає вчителькою у Вільці Вербицькій і там захоплює її хвиля національного зрину. В часі боїв за Раву її школа найшлася на воєнній позиції. Сповняє тепер подвійну роль, вчительки й жовнира на позиції. Загріває до бою, вишукє дезертирів і висидяє їх на фронт, для ранених є милосердною, невтомною самаританкою. Кожні наші війська подалися за Буг, її разом з першими арештують у Белзі й вивозять у Перемишль. Там пережила дуже багато і до того набавилася тифу. Опісля вертається додому іще в тифі. Завізаний якийсь фельчержидок подав їй отруту. Завдяки лиш притомності ума своєї мами, що в останній хвилині, коли вже штигнула, влила їй у горло горінець квасного молока з потасом, отрута вийшла й життя її було врятоване. Перед другим своїм арештуванням утікала аж за Львів і в одного священника перебувала на лекції. Щойно по році вертається в хату і по великих трудах і коровадах дістає посаду вчительки на відлюдній закутці біля Магерова в Бірках. Там вийшла заміж та осіла в Раві.

Від тої пори Рава стає тереном її жертвенної праці. Зараз освоює тут Філію „Союзу Українок“ і притягає до співпраці очачих. Об'єднує села з рефератами, освоює кружки для своїх філій, наражаючись на важкі перешкоди й шikanи. Де не могла створити кружка, там організує жіночі секції при читальнях. Вост. роках відбула поверх тридцять поїздок на села. Організує курси для неграмотних і сама на них учить.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Може й справді.

Сказала мені одна жінка:

— Ви, чоловіки, вже тисячу літ будувате державу і що з того? Чекайте, тепер ми зачнемо будувати. Побачите!...

Я скрикнув: — Славно! — і на тім наша розмова скінчилася. Зате почалися надії на „краще завтра“, надії далеко більш обосновані, ніж досі. Воістину кажу вам, жінки можуть багато і мають до цього всі дані.

Передовсім дипломатичний хист.

Чоловік занадто безпосередній, занадто ширий, занадто простоліній, одним словом таке собі примітивне валидо.

Приїде, наприклад, до дому і просто з міста: — Знаєш, мущу собі справити убрання, черевиків, плащ і капелюх.

— Та... про мене — каже жінка, — але не знаю, чи зможеш... Треба ось на чипш, мешкавний податок вже другий рік неплачений... Але про мене. Тобі справді адалось би... Тільки з тим довгом у „Народній Торговлі“! Третій місяць ані сотика...

Чоловік подумав, помислив, зважнється і справить собі... пару шкарпеток („Браць і вибравць! Кожна пара 40 грошів!").

А за два-три дні жінка:

— Знаєш, мій дорогий, я конче потребую панчіх.

— Як конче, то очевидно.

— Але я собі куплю такі, що до кожної суковини, до кожного плаща будуть відповідні.

— Ах, ти моя господине! — скрикує захоплено муж. — Якби я хотів, щоб ти могла собі купити, які хочеш!...

Жінка їде до міста, купує панчохи, але чомусь зовсім невідповідні до плаща...

— Знаєш, мій коханий, ці панчохи так страшно відбивають від моїх старих рукавичок. Не знаю, що робити. Або не буду носити панчіх, або куплю собі нові рукавички. Але ні! Нема звідки.

І так тяжко, так жалібно зітхне...

Тоді чоловік починає намовляти:

— Чому не мавш купити? Видаток невеликий, а як тобі конче треба...

— Ні, ні і ні! — категорично протичиться. А по довгій вадумі: — Хіба такі найдешевші, імітація ірхи.

А вернувшись в міста:

курс шиття та крою, домашнього господарства, куховарства й останній щогорічний дво-тижневий освітньо-господарський курс для жіноцтва Равщини в Раві.

Великі заслуги поклала також для зорганізування місцевої „Української Захоронки“. Як учителька української мови в гімназії старалася цій мові здобути й забезпечити належний престиж і пошанівков. Згуртувала молодь в аматорським гуртку, при чому з доходів з вистав і концертів творився допомогив фонд для вбогої молоді й на бібліотеку.

Звернула також свою увагу на наші служниці. З кількома іншими жінками оснувала для них станове товариство, котре, на жаль, ще й досі не зареєстроване. Окрема сторінка належить Покійній за працю на полі релігійнім.

Був це дійсно приклад громадянки-патріотки, ревної робітниці, зразкової жінки-дружини й найкращої матері. Все всміхнена і все отверта, товариська. У праці повна великих планів та ініціативи, імпульсивна й витривала. Час мала поділений до найменших дрібниць. Повна великих надій, ніколи не заломилася й ніколи не скидала відповідальності з себе. Вміла жити й хотіла жити, та Бог не дав. В. І. П.

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Заг. Збори філій „Союзу Українських Купців і Промисловців“. Для 11. XI. відбулися Загальні Збори філій „СУК і П.“ у Перемишлі під проводом голови п. Ярослава Осипа та при співучасті делегата Матірнього Товариства у Львові, д-ра Богдана Білінкевича. Прибутні членів було багато. По звіті уступаючої Ради та по ухваленні її абсолютної вибрано нової Раду у складі: голова Ярошевич Осип, заст. голови д-р Дідух Іван, секретар інж. Павлик Михайло, скарбник інж. Скрипцова Іван, виділові: Олешко Іван, Рончовський Іван, заступники: Павлик Степан, Борис Євген, контр-комісія. Заразні Микола, Шурко Йосиф, Марко Михайло. Збори устійнили місячну вkladку, разом з аерелатом на члоспис „Торговля і Промисл“, у висоті 1.30 зол. та візнали Раду філій до виконання § 4. статуту „СУК і П.“ (за-собою до досягнення цілі). Нова Рада філій ухвалила: 1) прийняти укладання з постійною платнєю та 15 проц. ви-

— Не мавш поняття, як нині можна ошукати-ся. Подумав імітація ірхи мало що дешевша від правдивої. Але не мене дурити. Практивна ірха бодай послужить, а імітація шо? На один сезон!

Після того тиждень — хоч мак сіп

Аж одного дня:

— Ах, які ті жінки порожні. Зливає мене Пожарська. „Бійся Бога, як ти можеш у таким капелюсі ходити?“ Ніби шо тке!... Правда, трохи вже немодний і полнялий, але мій Боже... Не ті часи, щоб можна було... Каже: „Такі тепер капелюхи дешеві, за два-три золоті вже мавш!“ А де ті два-три золоті взяти?...

Чоловік потакує, але серце йому пенить. Бідна жінка... Два-три золоті!...

Врешті не видержує:

— Коли справді такі дешеві, то...

Потім, очевидно, показується, що за два-три золоті „стид на голову вложити“ і тому з великим торгом обійшлося 12 золотими. Але за те, що за фасон, що за матеріал, п'ять разів переробити можна.

Вкінці приходить рішавчий момент.

— Любчику мій золотий! Чи ти не будеш на мене злоститися?

— Я? За шо?

— Маю нечисту совість... Направду я не хотіла. Але як зачали мене намовляти. І Пожарська і Пундікова і Гароникова: „Купіть, бо то за безцін! Деінде два рази стільки треба дати“... І... І... я купила...!

Витягає хусточку і вимачує очі...

— Як ти не погодився, я зараз віднесу. Я направила але зробила...

Чоловік серйозно перестрашений. Що це таке жінка купила: браволету, балева сукню, селі-скіни?...

— Шож це такого? — питає з острахом.

— Ні, не допитуйся, я зараз віднесу і буде кінць.

Тоді муж настоє:

— Перше скажи. Може щось дасться зробити...

— Я... собі купила на плащ матерію.

— Ну-у-у! — зітхає з полешкою чоловік. — Я думав Бог зна шо! Коли тобі не конче, то віднеси, а арештою... може й лиші.

— Я таки віднесу. Хоч воно справді за половину ціни... І сама собі вишю...

— То лиші...

Матерія лишається і — за тиждень мандує до кравчині.

Може й справді збудують державу...

Галактіон Чіпка.

нагородою від стягнених вкладок, 2) створити делегатури філій в Ярославі, Судовій Вишні, Мостиськах і Добромилі та 3) скликати в грудні ч. р. окружну анкету в організаційних справах приватної торгівлі та промислу.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Вибори до громадських рад проминули. Здається ніякою справою не цікавиться село так як виборами. Щойно у виборчій боротьбі можна планити людей, їхні бажання, амбіції, характери і т. д. Ось напр. село, в якому на папері читальня чи кружок „Р. Ш.“, село, як адалося, спить сном блаженних. А нагло воно пробудилося і виставило аж три свої кандидатські листи!... На 84 громад Березанщини одна (Надоронів) не ставила своїх листів, не знала і не цікавилася виборами; щойно по проголошенні урядової листи надоронівші кинулися та було за пізно. 42 громади поставили листи компромісові, 41 громад ішли листами самостійними. Не візьмо покищо докладних вислідів зі всіх громад, однак те, що діялося підчас виборів при обчислюванні голосів то-що, каже сподіватися, що вийшли краще всі ті, що йшли компромісовими листами. А як виглядали декуди ті компромісові листи, для прикладу вкладаємо на село Лапшин, в якому владели 3 польські родини вибралі на 30 радних — 6 поляків. Обчислювання голосів у Рибниках (всіх було около 500) тривало цілу ніч з 6. на 7. листопада; потім обчислювання перервано, а даліше воно тягнулось від год. 18 до 20.30 в дні 7. XI. Майже всі громади в Березанщині поносили виборчі протести. Підчас виборчого акту всюди був спокій. Предсідники комісії не дозволяли нікому в виборчі бути присутнім у виборчій льокалі після віддачі голосів. Помише арештували на виборчому тлі гром. М. Варчака з Шибалина, якого відставили вже до суду, арештів у Березанях

З діяльності начальника судових арештів. Коли ми згадали про арешти, то не зашкодить поділитися відомою, що начальник суду арештів у Березанях ані руш не хоче придержуватися постанов обов'язуючої конституції. Йому забаглося за всяку ціну перевести політизацію всіх аязнів. От недавно видав він заборону говорити аязням, при нагоді відвідування їх рідною, по українськи, бо, мовля, урядовою мовою є польськи; заборонив теж кореспондувати з рідною іншакже як по польськи, теж саме й дотично часописів, бо, мовля, української мови аїм не розуміє! І нема на чо падн. хіба вносити жалоби до міністерства...

ЖОВКІВЩИНА.

Як о. Хилія пасе своє москвофільське стадо у Меринках. Село Меринки, жовківського повіту, має неабияку сенсацію. Складається така історія, яка москвофільським вісником Хилією зазначено набути за кривди. А люди були такі: з єврейського села Майдонини ухилили талергофське свято. Мислени вусатий послихавши докозачих одподунів, щоб свято випало неділю. Були, розуміється, і російські трикохрові пенті і вісники, а з Жовки приїхав синок о. Хиліє, знавший в околиці як „Саменька“, тепер адвокат у Жовки. На свято до Майдонини вислав о. Хилія і своє невеличке стадо і, о диво! Горстка меринчан принесла зі собою найкращий вісник, який всіх ашмував, а меринчані дістали за цього спеціального показу і призначили з уст самого „Саменьки“. Дива! — говорив він — найменше численний гурток з Меринч приїхав найкращий вісник, не жалючи ні труду ні грошей! Це нам приклад, слідний до наслідування. А тимчасом у Меринках відбувалася друга частина історії вісника, яка виглядала досить драматично: в поблизькій німецькій колонії Візенбергу живе багатий німець Ернест Голіт. Кожного року від 7 літ складає він 1-го листопада на гробівні свого сина, на цвинтарі в Меринках, коштовний вісник, бож не був його найближчий син одиниць. Але коли 4. п. м. прийшов п. Голіт на цвинтар — вісник вже не було. Закричав з болю серце п. Голіта і жінка його то паніть зоміла з жаком, що зачинила рука обірвала гроб і найдорожчий дитини. Своєю по слоні, по явті до клубка і п. Голіт якимсь способом дознався, що меринчанський москвофіль, або — як їх називають — „з пасті о. Хилія“, до просту вкрали цей вісник і переробили його трохи повесели до Майдонини на талергофське свято. Скінчили це все поділивши протоколом і відданням справ

до суду. Так то вилас своє стадо о. Хилія, якого українські громадяни в Меринках від довгого часу просять забрати від них, та не можуть дочекатися. Може спокійно констатувати Перемиської Єпархії знову вкотре розглянути численні протоколи і подання меринчан та одговорити відносини в тому сенсі для користі греко-католицької церкви.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Микола Угрюм-Белогощій: **УКРАЇНЬСЬКА ГІМНАЗІЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ“ В РОГАТИНІ** історичний нарис із приводу 25-ліття гімназії. Рогатин 1934 р. Сторін 48, ф. маза 8.

о. Ізидор Луб: **МОЛЕБЕНЬ** до св. Святихотечника Іоасафа. Друге доповнене видання. Жовка 1934. В-во й друкарня оо. Василіян. Стор. 20, ф. 16-о.

о. Ізидор Луб: **ПРО ВІДПУСТИ** Жовка 1934. Стор. 23, ф. 16-о.

Д-р В. Терен: **ВИПРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ В XIX-тІХ СТОЛІТТІ**. В-во „Самосвита“, Львів 1934. Стор. 40, ф. 8-о.

ЖУРНАЛИ.

„КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛІКА“, економічно-суспільний місячник. Рік VII. Ч. 11. Львів, листопад 1934. Зміст: На окраю днів. І. Ольховий: Біжучі питання нашого кооперативного життя. А. Жук: Обов'язуюча в Польні класифікація кооперативів. В. Ленівський: Німецька школа французького кооперативу. І. Донбчевська: Жінка і кооперація. З життя кооперації. З господарського життя.

Окремі продажі — фляселі на біллі 0-65, баталія 1-80, штрумені і бархани за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

„УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА“, видає Т-во „Учительська Громада“ у Львові. Річник XIX. Львів, 1934. Зміст: Ян. Ярема: Нова фаза в розвитку європейської школи. І. Велигорський: Українознавство. Яр. Віленський: Навчання української мови в середній школі. Гр. Микетей: XVI міжнародній з'їзд середньошкільних учителів. Із книг і журналів.

„СОКІЛЬСЬКІ ВІСТІ“, Львів. Річник VII, ч. 7-8 за листопад 1934.

„УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ“, ілюстрований журнал Українського Т-ва „Сокіл“ у Південній Америці. Буєнос-Айрес. Р. I, ч. 3.

„ГОТОВІ“, Львів. Рік I, ч. 27 з 12. листопада 1934.

„СВІТЛО Й ТІНЬ“, Львів, листопад 1934. Ч. 1.

„УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО“, Львів, листопад 1934. Ч. 11. Р. II.

„P. ZEGŁA SPOŁECZNY“, Lwów, październik—listopad 1934. R. VII, Stron. 217—256.

„ДА ЗЛУЧЕНЬЯ“, Альбертич, листопад 1934. ч. 11.

НОТИ.

Яр. Смеречанський: **НАРОДНІ ПІСНІ** на мішаний хор.
Яр. Смеречанський: **„ЧЕРВОНА КАЛИНА“**, мішаний хор.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення платити не відмовляється.

Театри.

Український Театр „Заграва“:
Лід артист: провідник В. Блаватського.
Старий Самбір:
16. XI, „Мужчина з минулим“.
17. XI, „Шан-Гонг“.
18. XI, „Земля“.

Великий Миський Театр.
Пятниця, 16. XI. год. 7-30 веч. „Чоловік надчоловік“.
Субота, 17. XI. год. 7-30 веч. „Чоловік надчоловік“.

Театр Рівногородностей.
Пятниця, 16. XI. год. 7-30 веч. „Під прикусом управою“.
Субота, 17. XI. год. 7-30 веч. „Під прикусом управою“.

Кіна.

АПОЛЬО: Друга частина „Муждарів“ „Париж у агонії“.
АГЛІАНТИК: „Маскарада“.
ВАНДА: „Ярмарок кохання“, „Чудотворень“.
ГРАЖИНА: „Марія“ (Анна Белл), „Прийшла“.
КАСІНО: „Танок кохання“.
КОЛІСЕЙ: „Жінка й бестія“, ревіз „Підкоп під Львів“.
КОПЕРНИК: „Весняна парада“ (Франціска Гала).
МАРУСЕНЬКА: „Весняна парада“ (Франціска Гала), ревіз: „Веселий пол“.
МІРАЖ: „Галка“ (з Кекурою).
МУЗА: „Щойно вчора“.
ПАЛЯС: „Що мій чоловік робить у вчорі“.
ПАН: „Цісарські дони“ (Лео Слезак) і ревіз „Гулий думка“.
ПАСАЖ: „Новітній Робінзон“ і ревіз.
РАЙ: „Чи Люцина це дівчина“.
СВІТ: „Колиб і мал мілон“, „Тайна віршиця“.
СОНЦЕ: „Діва в тір“ і ревіз.
СТИЛЕВ: „Чорний кіт“ (Борис Кар-тов) і ревіз „Світ нашіпорить“.
УТІХА: „Жінка під контролем“ та ревіз.
ХІМЕРА: „Дз. Експедити підку“ (Джон. Гейнор, Анрі Гара).

Закордонне радіо.

Пятниця, 15. листопада 1934.
Відень (306,8) 17-25 Фортелян, 19-40 Симф. концерт. Братислава (398,8) 19-30 „Елген Онегія“ оп. Чайковського, Брно (323,4) 19-30 „Чотирьох мужиків“ муз. ком. Вольф-Ферарія, Прага (470,2) 17-00 Камер. муз., 19-10 Вок концерт, Прага II (249,2) 14-40 Спів, Париж (1648) 13-30 Кон-

церт, 21-00 „Вільгельм Тель“ песа Шіллера, Мадрид (274) 21-00, 22-45 Оп. і форт. музика, Рига (314,6) 16-40 Лотиські пісні, Берлін (436,7) 17-00 Вагнерові твори, 18-40 Вес. пісеньки XVIII ст., Кенігсгау-тергаузен (1571) 23-00 Симфонія Альтен-берга, Кельн (453,9) 17-15 Пісні, Мінхен (405,4) 19-0 Спів (Шуберт, Брамс), Бу-дапешт (350,3) 12-05, 17-04, 18-05 Концерт, 19-30 Опера, 23-00 Військ. музика, Мільно (368,6) 11-30 Легка муз., 17-10 Вок. інстр. концерт, Рим (420,8) 16-00 Акаде-мич. св. Сесія (хор), 20-45 „Капітан Франческо“ оп. Маріо Кості.

Субота, 17. листопада 1934.

Відень (306,8) 17-00 Марші та пісеньки, 19-35 Концерт хору, 20-35 Від Штрасса до Лейбара, Братислава (398,8) 17-0 Нар. словянські пісні, 21-00 Словянські оперетки, Кошиці (259,1) 12-35, 17-45 Для Закарпат-тя, Прага (470,2) 11-05, 12-35 Сальон муз., 17-05 Романси Бородини Париж (1648) 13-00 Симф. концерт, Мадрид (274) 21-00 Вок. концерт, Любляна (369,3) 20-00 Вок. квартет, Берлін (336,7) 16-00 Концерт, 19-15 Нар. пісеньки, Кельн (453,9) 19-00 Моцартові твори, Мінхен (405,4) 12-00 Вок. інстр. концерт, 17-30 Фортелян, Бу-дапешт (350,3) 12-05 Тріо, 22-00 Спів. муз. Мільно (368,6) 13-00 Тріо, 17-10 Танкова музика, Рим (420,8) 20-45 Опера.

Львівське радіо.

Пятниця, 15. листопада 1934.

6-45 Ранішня ауд., 7-50, 22-40 Рекл. концерт, 11-57 Сигнал часу, 12-03 Метеор. вісті, 12-05 Огляд преси, 12-10, 13-05 Концерт, 12-45 Про перероблювання оде-жи, 13-00 Полудн. денник, 13-30 Експорт, 15-35 Біржа, 15-45 Концерт садон. орк., 16-45 Анд. для хорів, концерт, 17-15 Кан. концерт, 17-50 Модн., 18-00 Сільна реру, репертуар театрів, 18-05 Вогнище пра-цюючої молоді, 18-15 Спів, музика, 18-45 Відз.: Мит., 19-00 Легка музика, 19-20 Актуальн. фейх., 19-30 Танк. музика, 19-50 Спорт. вісті, 20-00 Хвилинка краєви-т-ва, 20-05 Муз. балачка, 20-15 Симф. кон-церт; Веч. денник, Як працюємо, 22-30 Репитації поезій, 23-05 Танк. музика.

Субота, 17. листопада 1934.

6-45 Ранішня аудіція, 7-50, 22-00 Рекл. концерт, 11-57 Сигнал часу, 12-03 Метеор. вісті, 12-05 Огляд преси, 12-10, Концерт, 13-00 Полудн. денник, 13-05 Арії та пісні Смирнова (тенор) з гр. пл. з пояснення-ми, 15-30 Експорт, 15-35 Біржа, 15-45 Най-новітні гр. пл., 16-30 Театр Уагн; „Усміх Львова“ Корн. Мазушунського (для дит.), 17-00 Солісти (Азаревич, сопр.), форт., 17-50 Скажи жінці що читаєш, 18-00 Рос. театр. для дітей, 18-10 Сільна реру, те-атральний репертуар, 18-15 Скрипка, фортелян, 18-45 Репортаж із копальні базальту в Івановій Долині, 19-00 Муж. хор, 19-20 Відз.: Немава, 19-30 Гр. пл.,

19-30, 19-36 Спорт. вісті, 20-04 Лейка муз., 20-45 Веч. денник, 2-55 Як працює-мо, 21-00 Вок. інстр. концерт, 21-45 Вар-стат перекладання, 22-15 Танк. музика, 23-05 Львова Глумидиця, 23-35 Гр. пл., 0-00—1-00 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.28 1/2 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 26-48, Париж 34-92, Берлін 213-15, Ціріх 172-05, Амстердам 358-30, Прага 22-13, Італія 45-38, Нью-Йорк кабелі 3-30 3/8, Нью-Йорк чеки 3-30.

Золото: Долари 8-91—8-93, Франки фр. 34-30—34-60, Дунаї 81-70—82-20, Корони 35-80—36-30, Рублі 45-50—46-30.

Срібло: Корони 0-80, рублі 1-20, фляо-рени 0-70.

ЗБІЖЕ.

Ціни нарітас Підволочиська збого Львів від до від до

Барабодя промис. 16 1/2 саробі 3-30—3-75

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомля, що в днів 17. і 18. листопада п. р. кооперативам пла-тня на:

збого Львів.
1 кг. масла десероного 2-10 зол.
1 л. молока 0-15
1 л. сметани 0-60
1 п. яєць 4-00—4-10

ОПОВІСТКИ.

Надзвичайні Загальні Збори „Сою-зу укр. купців і промисловців“ у Льво-ві Ринок 10. II. відбудуться дня 2. грудня 1934 р. (неділя) година 10 передпол. По-рядок нарад: Вибори трьох радників до „Промислово-Торговельної Палати“, Якщо в 10 год. не явиться відповіди до статута вимагав число членів Нада-Заг. Збори відбудуться при кожній скі-жості членів з важністю узгод. За Раду Т-ва Яр. Скопчик в. р. голова. Дм. Ко-нюх в. р. секретар.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Вині йму помешкання, город, Сколе Йосифовича Хітар, Лавочне, 505 4—3

БЛЬОНДИНКА пізнає інтел. мужичку від 30 літ. Адрес „Діло“ для „Самостій-ної“.

Оголошуйтеся в найстаршій укр. щоденнику „ДІЛО“!

Велика знижка цін

видань Видавничої Спільки „Діло“

Евген Чикаленко:	Спогади	платова
Частина I, II, III.	ціна пересилки	
Окрема частина по зол 150	4-30 зол.	0-50
Ст. Левинський: З японського дому	1-50	0-25
М. Рудницький: Між ідеєю і формою	1-50	0-50
Е. Бронте: Буревісник, переклад М. Рудницький	1-50	0-50
Проспер Мерме: Блакитна кімната та інші опові-данія, переклад Ласил Софроніа	0-95	0-25
Альфред Додс: Маціцький, із французької мови пе-реклад М. Рудницький	1-00	0-50
Володимир Островський: Сніх землі	0-80	0-15
Микола Матія Мельник: Кризь дим і згар	0-50	0-15
Гордій Брасюк: Безпутні	0-50	0-15
Михайло Возняк: Шевченко і княжна Репніна	0-80	0-15
Михайло Возняк: Белей і Кописький	0-50	0-15
Др. Ст. Баран: Новий самоуправний Закон	0-80	0-15

Дістати можна у Видавничій Спільці „Діло“ Львів, Ринок 10 або в книгарні „ПРОСВІТА“, Львів, вул. Руська ч. 1.

Присилайте передплату!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 м. одношпальтовий або його пісне в руб-риці оголошень	зол. 0,33	Дрібні оголошення від слова: матримоніальні і приват. кореспонденції по	зол. 0,15	Остання сторінка 1/1	зол. 180—
одношпальтовий в тексті і новинках	0-60	купи, продаж, виїзди і т. п.	0-10	1/2	250—
на першій сторінці	0-80	шукаючи праці	0-07	1/4	130—
		слова товстим друком подвійно.		1/8	70—

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-50 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Латин.
Франції, Іспанії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Д-р Евальд Амменде остерігає, що знову вимруть з голоду мільони людей на Східній Україні.

Д-р Іван Мовінкель, представник Норвегії, хоче у грудні пред'явити справу совітського го-
лоду Раді Ліги Націй у Женеві.

Секретар Міжнародного і Міжвіроіспові-
дального Комітету Допомоги Голодуючим
Краям у Східній Європі, д-р Евальд Аммен-
де, прислав в Відня до українських газет в Аме-
риці повідомлення, в якому пише між іншим так:

В 1933 році прем'єр Норвегії, д-р Іван Мо-
вінкель, тоді президент Ліги Націй, стався
поставити справу голоду в Східній Європі для обго-
ворення Радою Ліги Націй. Та це було безуспіш-
не, бо йому відповіли, що Східний Союз не
був членом Ліги Націй. Тепер той аргумент від-
пав і д-р Мовінкель вірить, що колиб ще був
голод у Східній Європі, то Ліга Націй може тепер за-
нятись цим питанням.

Останні вісти, що їх ми одержуємо майже
щодня із Східної України та інших країв
Східного Союзу, навіщені голодом, на-
жаль, не лишають сумніву, що наслідком посу-
хи дійсно найбільша катастрофа вже зачалася
і там знову буде вже небаром масове вмирання
народу. В деяких місцях совітські агенти пере-
ходять на сторону селян і разом з ними проте-

стують проти загробування в них останнього
куска хліба.

Слід згадати, що головний рабін Франції
й інші визначні жиди в західній Європі видали
заклик, що голодова смерть грозить тисячам
жидів у Східній Європі, якщо вони не дисти-
нують негайної допомоги.

З уваги на те організації у Старому й Ново-
му Світі повинні подвоїти свої заходи, щоб по-
дати голодним поміч. Треба подбати, щоб Рада
Ліги Націй на черговій збірці у грудні заня-
лася справою совітського голоду.

Релігійні круги всіх віроісповідань піддер-
жують ці заходи, але є небезпека, що як допо-
мога не прийде зараз, то знову вимруть мільо-
ни людей.

Президентом Комітету є, як відомо, кард.
Теодор Імміер, голова Католицької Церкви
Австрії; заступниками головний рабін Відня
д-р Д. Фойхтманг і голова лютеранської церкви
в Австрії д-р Ерік Штекль.

Солтиси не мусять уміти по польськи.

У „Деннику законів“ ч. 101. з 3-го листопа-
да ц. р. появилася розпорядок міністра внутрішніх
справ, який припиняє постанову про обов'язок
знання польської мови у письмі як умовину для
тих, що мають бути солтисами. Розпорядок об-
в'язує на час одної каденції вибиральності солти-
сів і підсолтисів на терені повітів: бобрєцького,
жорієцького, брідського, бережанського, бу-
чачського, чортківського, добромільського, до-
линського, драгобичського, городецького, го-
роденського, яворівського, калуського, ка-

мінецького, коломийського, копичинського,
косівського, любачівського, львівського, ліського,
надвірнянського, підгаєцького, перемиського, пе-
ремислянського, радеківського, равського, рога-
тиського, рудецького, самбірського, саницького,
скалатського, сокальського, стипославського,
стрийського, сятинського, тернопільського, тов-
мацького, теребовельського, турчанського, залі-
щицького, збаржського, зборівського, золочів-
ського, жовківського і жидачівського.

Фракція продовжуватиме політику мін. Барту

ПАРИЖ, 16. 11. ПАТ. Мін. Ляваль вчора
учора перед членами комісії закордонних справ
експозе про закордонну політику Франції, в якій
подрібно обговорив справу плебіситу в басейні
Сари. Мін. Ляваль пригадав, що комітет тріох у
Римі підготував звіт для Ради Ліги Націй про
положення в басейні Сари. Мін. Ляваль вірить,
що Рада Ліги Націй поступить згідно з процеду-
рою, устаткованою міжнародними договорами. Франція
піддається зовнішній цій процедурі. По дискусії,
в якій забирали голос численні посланці мін. Ляваль
заявив, що Франція бажає тільки забезпечити
мешканцям басейну Сари повну свободу голосу-
вання. Тому Франція виконає всі зобов'язання
міжнародних трактатів, але одночасно буде боронити

теж інтереси, які на неї наложивши мирові догово-
ри. Запитаний про подорож до Риму відповів, що
не може дати комісії ніяких висновків, доки
французький уряд не поінформує італійського
уряду. Мін. Ляваль заявив, що Франція продов-
жуватиме політику мін. Барту. Тому бажає до-
вести до порозуміння з Італією при співпраці ін-
ших урядів, які бажають вдержати мир. Мін. Ля-
валь буде далі продовжувати переговори у справі
східного пакту, який матиме велике значіння для
співпраці з більшовицьким урядом не тільки для
Франції, але також для вдержання миру. Вкінці
заявив, що Франція залишиться вірною своїм
союзникам і приятелям.

Наради канцлера Шушніґа в Римі.

РИМ, 16. 11. ПАТ. Агенція Стефані повідом-
ляє: Візита канцлера Шушніґа має головним
завданням замініфестувати приязнь між Австрі-
єю та Італією. Крім того має затіснити господар-
ські взаємини, започатковані в 1930 р., підпи-
санням господарського договору, поширити рим-
ські договори і культурні взаємини. Італія по-
стійно добивається міжнародної гарантії для не-

залежності Австрії. Італія бажає введати зая-
ву великих держав між відкликуватися в цій
справі до Ліги Націй і держав Малої Антанті.
Розмова канцлера Шушніґа в Римі в справі га-
рантії незалежності Австрії без огляду на її вагу
матиме тільки дорадчий характер. Візита канц-
лера Шушніґа має наскрізь політичний характер

Югославія обвинувачує Мадярщину за вбивство короля.

ПАРИЖ, 16. 11. ПАТ. „Пті Парізієн“ згаду-
ючи про візиту міністра закордонних справ Бф-
тича до Женевы пише, що югославський міністр
передасте Раді Ліги Націй меморіал, у якому
Югославія обвинувачує мадярський уряд за а-
тентат у Марсель. Мала Антанта з балканськими

державами буде домагатися від Ради Ліги інте-
венції в справі атентату на короля у Марсель.
„Пті Евр“ пише, що нота надіслана Югославією до
Женевы у вівторок. Одночасно надішлють такі са-
мі ноти Румунії і Чехословаччині

Перед урядом еспанського уряду.

МАДРИД, 16. 11. ПАТ. Між лівими каталон-
ськими посланцями, які взяли вчора участь у засі-
данні кортесів і посланцями правих діляшло вчора
до гострих перепалок. Кортеси ухвалили 163 го-
лосами проти 13 внесок Хіль Роблеса, щоби від-
дати мандати посланцям, які брали безпосередню

або посередню участь в останніх подіях. Крім
того Хіль Роблес домагався, щоби уряд розв'язав
професійній союз, які брали участь у революції.
Дискусія над обома внесками була дуже бурхли-
ва. Розлам у радикальній партії довів до спад-
ку уряду

Фабрика хемічних виробів О. Левицька і С-ка

У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881

поручає в ласні вироби найкращої якості

Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.
Пасту до взуття „Елегант“ воскову
Пасту до підлоги „Французька маса“
Віск комбінований до підлоги
Васеліну до шкіри

Синку до білля

помадкову і коронову

Шварц до чоїт. — Віск шведський. — Смоку шведську.

Часописна полеміка.

Львів, 16. листопада 1934.

Часописна полеміка існує так довго, як
довго існують часописи. Річ зовсім неслухняна, яка
виходить із самої суті часопису: бо коли часо-
пис має дві основні місії — давати точні і швид-
кі інформації та відбивати й оживлювати су-
спільні течії, — то своїм неспівпадінням подій,
своїми увагами й думками він не лиш об'єднує
однодумців, але й викликає реакцію у людей ін-
шого світогляду. Часопис, який не спонукує
взагалі ніколи нікого до ніякої реакції — не
грає ніякої ролі у суспільному житті. Так само,
як кожна вибірка думок, як суперечка, боротьба
за ідеї, є невідлунним явищем життя, так само
й часописна полеміка нерозривно вижеться з по-
няттям живої преси.

Круг діяльності газети такий широкий, що
торкається не лиш загальних ідей і суспільних
справ, але входить також у приватне життя о-
динця: адже одинаково народили, як і смерть,
знаходять свій відгук у пресі, на сторінках прес-
и люди шукають собі вартатів праці, прилюд-
но жалуються на свої справи і прилюдно обви-
нують та бороняться. Тому й полеміка осо-
бистого характеру, поруч з полемікою на су-
спільні чи літературно-наукові теми, є в газетах
річчю нормальною.

Але, як кожна природна і правильна справа,
так само справа часописної полеміки може бути
викривлена, може переступити межі, в яких ча-
сопис виконує свою високу творчу місію, і зійти
геть на манівці, стаючи чинником розкладовим.
Це явище теж відоме. Воно повстає тоді, коли
полеміка перетворюється в лайку, коли полемі-
ка перестає торкатися річей сутніх, загальних,
які цікавлять і хвилюють людей різних суспіль-
них світоглядів чи прихильників означених тез,
а сходить на площину зовсім вузьких особистих
інтересів, віддаючи на їх обмірковування бага-
то більше місця, ніж це цікаво ширшому зага-
дові.

З тематикою полеміки тісно являється і
форма полемічних пресових виступів, точніше
— стиль і мова. Преса — це поєднання літератури
і має ту саму місію щодо плекання і популяри-
зації стилю і мови. Хибно зрозуміти і фальшиво
ведена полеміка — це найбільша небезпека для
цієї місії, бо грозить популяризациєю стилю і
мови, які так само, як з поважною літературою,
так і з поважною пресою нічого спільного не
мають.

Наше громадянство назагал часописної по-
леміки не любить. Ця нехоть до полеміки впли-
ває з остраху, що вона може довести до ляха-
яким є національне розпорощення, і зі свідомо-
сти, що існує в українському народі й україн-
ській сучасній дійсності безліч справ, які можна
би вирішити без полеміки, — існує безліч не-
виконаної праці, якої потребу признають на-
певне всі одногільно. Інстинктивний гнів до згоди
— це зовсім незалежний від преси чинник

народу на вроджені українській владі старі а-нархічні нахили. Не любить часописної полеміки особливо український селянський читач, — бунтується проти неї його високо розвинений практичний зміст, його життєвий реалізм і почуття необхідності національної єдності, яка може на часописній полеміці потерпіти.

Строго суспільницький характер української преси і її відома нехті до т. зв. північних тем вуличної преси, брак в українській пресі взагалі хроніки малих і великих скандалів, які заповнюють сторінки асяких чужинецьких часописів, — цей характер української преси повинен їй диктувати теж відповідний підхід до проблем часописної полеміки. Полеміка в українській пресі повинна би торкатись виключно питань суспільного характеру, справ широкого й загального значіння та вестись радше у дискусійному тоні.

Пишемо „повинна би“, — бо так не є. На жаль. На жаль, деякі публіцисти ввели у нас звичай, яких давніше не було. Полеміку заступили лайкою, річеву дискусію — особистими лашквілами. Цілі часописи почали перетворюватись у засіб для вічних нападів то на політичні габори й установи, то на садинокі особи. Пригадаймо собі напр., що робив п. Дмитро Палій на становищі головного редактора щоденника: він настільки використовував свою змогу „писати“, що випишував найбільші лайки на найбільш заслужених громадських діячів, ба навіть на власну політичну партію, в якій ще тоді сидів і в якій грав поважну роль. Погляньмо й на нинішню „Перемогу“: одже колиб викинути з неї лайливу полеміку, ведену у найзміштаніший вуличний спосіб, то треба би хіба відразу той часопис через брак матеріалу закрити. Погляньмо на націоналістичну пресу: скільки місяць вона присвячує на інвективи супроти всіх існуючих політичних партій, різних установ, організацій та окремих діячів, на наклепи, цькування. Погляньмо врешті на звичай, введений головним редактором „Нової Зорі“, часопису, який — здавалось би — не повинен би ні на мить спускати з очей засад християнської етики у відношенні до всіх, хочби й найбільш немилих собі земляків, політичних противників. Стиль пашквілів і памфлетів дістав там право громадянства, а дискусія, ведена на зовсім теоретичну тему, впр. на тему доцільності деяких „суспільних доктрин“, чи на тему історичних, давно минулих подій, — перетворюється там у найбрутальніші напади на особи, які боряться інших поглядів та які до такого нападу абсолютно не давали причини. Подібні явища ми бачили і на сторінках деяких літературних журналів, де читач не знав, чи це мова про літературні проблеми, чи зведення наскрізь особистих порухунків редактора.

Витворюється досить дика ситуація: одні редактори й одні органи преси вважають своїм добрим правом (чи „привілеєм“) лаяти всіх і ася. — Інші знову, які пам'ятають про громадський характер своєї пресової установи і свою національно-громадську місію, освячену традицією довгих літ на службі народові, мусять терпеливо ковати всю погань, яку ллють на близьку їм партію, на близькі установи і близьких людей. „Діло“ справді тримається цієї тактики. Просимо напр. поразувати, скільки разів ми відгукались на всяку гидоту і всі ті брехні, що їх систематично, „професійно“, випишує на УНДО і діячів УНДО „Перемога“? Чи взагалі ми займаємось міжпартійною гризною? Чи дозволяємо собі „скакати“ на когонебудь, — як що до цього ми не примушені?

Але громадський інтерес вимагає ту мовчанку час до часу перервати, брехню спростувати і деяких суддів громадської моралі поставити на відповідне їм — зовсім не судейське — місце. Мовчанка буває інколи доказом слабости, — не можна теж думати, щоб в той спосіб інтерпретували мовчанку люди, які про-

вокують до відповіді. Не можна теж замикати сторінок часопису для діячів, які близько з діями часописом зв'язані та які мають не лише право, але й обов'язок супроти своїх політичних приятелів та однодумців боронитися перед негідним нападом і клеветами. Характер обороки залежить теж завжди від характеру заціпки: коли хтось нападе на другого значевя і спозаду вдарить буюком по голові, то годі вимагати, щоб жертва такого „джентельменського“ нападу боронилася інакше, ніж теж буюком, ба навіть ще грубшим...

„Діло“ признає полеміку лише творчу, позитивну, таку, що внясно і спонукує до оживлення суспільного руху, суспільних ідей. Іншої полеміки „Діло“ не любить і мабуть у цьому має за собою одностійні погляди своїх читачів. Але пасивно приглядатись вахоналії, яка діється довкола, теж не буде. На всякі дівачькі заціпки ми не реагували і реагувати не будемо. Але хто надуживає друкованого слова і забуває про межі пристойності — того буде до завжди бити по пальцях, бо цього вимагає і завдання преси і громадська етика.

Чому Москва хоче мира?

Дві книжки про внутрішнє положення в СССР.

Появилася книжка графині Олександри Толстой п. н. „Я працювала для Совітів“. Олександра Толстой, донька славного російського письменника Льва Толстого, жила в Росії під більшовицькою владою 12 літ, від 1917 до 1929 року. Тепер вона описала свої переживання під Совітами в російській мові і сама переклала свої спомини англійською мовою. Олександра Толстой живе в Америці.

Недавно появилася була книжечка Тетяни Чернавїни п. н. „Утеча із Совітів“. Чернавїна втікла з чоловіком і сином лісами до Фінляндії. Що хвилини вона з ними втікала перед смертю, чи то від розстрілу, чи голоду. Все те описала вона дуже живо, як схвилюване оповідання врятуваної з томоного корабля. Графині Толстой не грівала смерть. Вона була у в'язниці і під загрозами чека, але вкінці в 1929 році легально виїхала за кордон. Вона оповідає спокійно, переказуючи події. Тому спомини Чернавїни — це немов повість, а спомини графині Толстой — наче хроніка. Вона розповідає як свідок подій, без закраски, навіть без гніву, без осуду.

Як вибухла революція, графиня Олександра Толстой працювала шпиталі на воєнному фронті. Опісля вона виїхала в Москву, але її застав більшовицький переворот.

В Москві вона жила зупою з бараболюю лупи, таксамо як інші люди. Таксамо теж пе-

ремерзла від студени і крала дерево з розвалених будинків та носила додому вулицями повними снігу, ховаючись перед поліцаями. Але навіть в таких умовах вона працювала для видання всіх творів свого батька, з доручення совітського уряду. В музею, де вона працювала, була температура нижче зера, але вона вперто працювала далі. Одягнулася в кожух, щоб не замерзнути і таки працю докінчила. Всіх творів Льва Толстого збрала 90, але з них Совіти видали досі тільки 10 і то в малому накладі.

Потім Олександра Толстой працювала у бюрі в Москві, пишучи на машині.

Вкінці вдалось їй добитись від „совнаркому“ (совіту народних комісарів), що видав рішення про переміну Ясної Поляни, прадіної послисти Толстим, на музей із школою. Олександра Толстой була назначена кураторкою музею і головою школи. То була одинока школа в цілому Совітському Союзі, де не ачили безбожництва. Але совітська влада не залишила її на волі. Вона була під безупинною контролю чека і час до часу попадала в тюрму.

Аж у 1920 році попалась таки на три роки в каторгу. Вона дозволила членам „Тактичного Центру“ на сходини в школі в Ясній Полянї. Саме за це засудили її на заслання в каторгу, де мала каратись три роки. Одначе совітська влада після чотирьох місяців випустила її на волю.

Після 1922 року її вже залишили в спокою. Але її життя нібито на волі, поза мурами тюрем і поза каторгами у Совітському Союзі, Олександра Толстой вважає теж тюремним. Кругом неволя й переслідування; людина не має ніяких прав. Тому вона рішилась таки покинути Совітський Союз. Вона не могла стерпіти того уладку, якого була свідком.

Найзамітніше з її споминів — це згадка про „колективізацію“, себто про переміну сіл на „колхози“, на комісарські фільварки.

Олександра Толстой каже, що підчас тієї „колективізації“ в 1928 і 1929 році з Ясної Поляни та із сусідніх сіл приходили до неї селяни, яких вона знала ще з дитячих літ, і плакали, оповідаючи про ту „колективізацію“.

Вони говорили:

— Іноді ми думаємо, що наше одиноке спасення у війні. Якби прийшла війна, ми ді-

Болгарія й Україна.

Прямим шляхом між Болгарією і Україною є бурхливе Чорне Море. На його берегах в обох країнах знаходимо сліди тієї самої передхристиянської — теленської і похристиянської — візантійської культури. Музеї — херсонеські, одеські — плодівський і варненський, болгарський і „сорок“ церков у Месемврії в найкращих свідках цього.

Староболгарське письменство доби царя Симеона став джерелом і зразком письменства великокняжою Києва і всієї України та Русі. Мистецьке впливування давніх рукописів Болгарії є те саме у своїх мотивах і формах, що й на Україні. Правда для обох спільним джерелом був мистецький краснопіс і мініатюра Візантії, осередку ромейського царства. Отже сусідство Придніпровя з Подунав'ям довело Святослава Ігоревича до спроби об'єднати обі країни, та в давом випадку скінчилось відомою катастрофою Святослава та його дружини на Дніпрових порогах. Без участі Візантії, що мала чимало основ боритись свого північно-західного сусіда на балканському Подунав'ю, була ця політика Святослава чий печивітв проти нього. Згодом Болгарія входила у тісні племенно-церковні взаємини через Україну з Москвою.

З кінцем XIV. віку Тирновська Патріархія через так звану Бѣгмівську правописно-граматичну реформу став зразком і свого роду моделю у письменстві Західної України — Придністров'я, Подруття і західно-горішнього Придніпров'я. В тому самому часі болгарська князівність став основою канцелярської мови молдавських господарів, на дворі яких працювали українські князівки і вчені дяки-писарі зі шкіл галицько-волинського князівства та їх канцелярія у Галичі, Перемишлі й Володимирі.

Багатий стінопис патріарших церков у Тирнові і монастирських в Бачкові і Земені, та зам-

ковий біля Пловдиву та в Бачні, послужив за зразок неодамю галицько-волинському іконописцеві, — чи то укладом, чи рисунком, чи кольористикою.

Правда, іконописці українського Покарпаття та болгарського Придунав'я творили за спільним зразком Візантії, а проте між болгарським і західно-українським іконописом XIV—XV. вв. існує тісний зв'язок ближчого мистецького споріднення. Не менше цінними та цінними є сліди взаємини православного болгарського чернецтва української землі за XVI. і XVII. вік на Афоні, у Києві, в Острозі, в Скиті Манявськїм та Почаєві. Особливо притягали болгарів могилянська академія в Києві та згодом славяно-латинська під проводом киян у Москві.

До відродження Болгарії причинається в значній мірі угорський Юрій Гуда-Венелін († 1839), що є чи не найбільшим воляним і голосним режисером у користь побиєних турками братів болгарів. В боротьбі з турками за остаточне визволення Болгарії 1877—8 рр. б'ються не тільки царські полки з України, але й українські добровольці. В болгарській історичній науці основоположником порівняльної методи історії культурних зв'язків у побуті, словесності та письменстві є Михайло Драгоманов († 1896).

Так між болгарами й українцями в чимало вузлів духового єднання. У побуті, в деяких частинах одягу та в народній пісні подибуємо сліди ще глибших і давніших зв'язків племенного споріднення між славянським населенням давнього Подністров'я та болгарського Подунав'я. Б навіть деякі словні подібності у мові обох народів, що теж свідчать про давній зв'язок болгарської частини Подунав'я з Україною.

Д-р І. Свенціцький.
(Докінчення буде.)

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатись, як де говорять український зарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА“

призначений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОПІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Європі 9 зл., поза Європою 2 амер. долари. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови“ виходить тридцятих „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ“. — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Європі 5 зл., поза Європою 1 амер. долар.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

стади у руки кріси. Не вірте, що ми вбивали японців або німців! О, ні, нашим найбільшим ворогом — Кремль!

Кремль, себто більшовицька Москва, найбільший ворог селян, у їх власній opinii.

Коли так думають і говорять селяни московські, то це значить, що загалом усі селяни в СРСР ненавидять більшовицьку владу і вважають її своїм найбільшим ворогом.

Колиж так думають і говорять про більшовицьку владу селяни московські — то що тоді думають про неї українські селяни!

Відомо, що в Московщині і почасті на Білорусі був здавна так званий „мір“, себто громадське посідання землі. Громада розділювала що 10 літ землю між господарів. Купити землі ніхто не міг. Шойно Століпін заходився перед війною зломити „мір“, та він згинув з руки Багрова в Києві у 1911 році.

На Україні була приватна земельна власність. Господарі могли купити і продати землю. Вони були самостійними власниками своїх господарств. Це вплинуло на зовсім відмінний

спосіб життя і думання на Україні, аніж у Московщині.

Тому „колективізація“ була безперечно ще всотеро жахливішим лихом на Україні, аніж у Московщині. І тому на Україні без сумніву селяни ще більше ненавидять більшовицьку владу, ніж у Московщині.

А коли ще додати до того лиха голодову смерть мільйонів минулої зими, то можна уявити собі, яка велика ненависть у селян на Україні до більшовицької Москви.

Нема сумніву, що більшовицька влада все це знає. Вона добре знає, що сидить на бочці динаміту, що може вибухнути від якогонебудь стрясання. Саме тому більшовицька Москва не хоче війни, боїться її як кінця світу.

Вона боїться власне того, що казали селяни графині Олександрі Толстой, а саме, що кріси звернуть не проти японців і німців, але проти свого найбільшого ворога — Кремля.

І тому озброїти мільйони резервістів, своїх ворогів. Кремль не хоче. Отже хоче мира за всяку ціну.

Вже появилася в продажі

Тутки „КАЛИНА“
в коробках по 150 штук за 35 сот.
Жадайте всюди!

Жадайте всюди!

він майже довісім ніякої діяльності. Причини в тому, що трьох різних виїзів до м. Женеви, а решта мешкала на селі. Там не менше на актив товариства треба поставити кілька точок, як співпраця з іншими протиголодовими Комітетами „Рятунку України“. Рада крім інформації іншим комітетам інтерпретувала у Міннар, Червонім Хресті і в Секретаріаті Ліги Націй. Збори і на майбутнє доручили Раді Клубу в цім напрямі розвивати свою інформаційну діяльність. Означене Рада має вести свою діяльність виключно ділово і не сходити до різних політичних аходів, що припиняють нашу національну гізність та вводять безладність серед нашого громадянства і серед чужинців.

Кілька разів Рада обмірковувала долю майбутнього Українського Музею Визвольної Боротиби в Празі та наважуючи до своїх попередніх проєктів випрацювала проєкт заснування національного українського Музею-Архіву на території Швейцарії в Женеві. Женевські українці не хотять суперничати з Прагою, але вважають, що у такій країні як Швейцарія український музей міг би мати виняткове значіння.

Рада Клубу відновила старий проєкт переорганізації товариства в мішане: українсько-швейцарське, тим більше, що в Женеві українці мають деяких правдивих друзів, що можуть наші справи принести велику користь.

Князь Іван.

Українська колонія в Женеві.

Лист із Женеві.

13 листопада 1934.

Саме в роковинах закінчення миру дня 11. листопада Женевська колонія, згуртована вже від 1919. року в товариство „Український Клуб“, абирається на свої річні загальні Загальні Збори. До домівок пана Євгена Бачинського, голови товариства, зібралося у вечір 13 осіб, майже весь склад українців, не рахуючи „малоросів“ або більшовизантів, що, на жаль, мають у Женеві також своїх представників. У річечі товариській гутірці вібрані за шклянкою чаю обмірковували національні справи загального характеру. Вислухали цікаве співоззвучення пана голови та старбника і бібліотекаря. Зібрання подякувало за діяльність Раді Старшин Клубу та майже всіх аходів перевибрало на новий рік. Вибрані: п. Євген Бачинський — голова, п. Микола Лівницький — секретар, п. Петляр — бібліотекар, п. Олександр Сокол — секретар, п. полк. Вол. Колосовський — запасовий радник і п. Омелян Ніжанківський та д-р Качалуба — ревізори. Місце заст. голови залишили для вибрання на це становище згодом швейцарця. Товариство дістало пошито двох нових членів: п. Колосовського та молодого Василя Бачинського. Є ще трьох нових кандидатів.

Збори ухвалили змінити § 1. статуту і прийняли нову назву „Клуб Українсько-Швейцарський“ та право вживати французьку мову урядово. Поза тим статут і завдання товариства залишилися давні: боронити справи української політичної незалежності, бути на швейцарському терені апартійним і підтримувати добрі відносини з швейцарським громадянством при допомозі різних культурних виступів, обороняти загально національні постулати. Пригадаємо, що Клуб був заснований офіційно Українською дипломатичною місією в Берні 14. серпня 1919. року, та що першим головою аж до смерті був п. І. Чижевський, потім, від 1925. року п. Євген Бачинський, один з найстаріших українських політичних емігрантів, бо в цьому році він святкував своє 25-ліття перебування за кордоном.

На жаль, Збори мусіли ствердити, що діяльність клубу не була велика. За діло не проявляв

Станіслав Стемпкович Магазин і робітня ФУТЕР

порукає на міру футра жіночі, мужеські і дитячі. — Всілякі наприви. — Ціни значно знижені. 4/62 6-10

СЕМЛЕТОН „ДЛА“ З 18. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ

26

СТОРИНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Я вже не був безпосереднім свідком тої праці й заслуг Барвінського і вони не належать до цих споминів. З Барвінським стрінувся я опісля ще більше разів на інших полі, про що буде бесіда пізніше. Тут замічу лиш, що вся родина Барвінських були чесні й характерні люди, ширі і свідомі русини і кожний на своїм становищі заслужений для народу. Його батько, о. Григорій, парох у Шляхтицях, був одним з найповажніших ветеранів-священників на Поділлі. Брати, Осип і Володимир, занатло відомі, шоби про них ближче згадувати, а й два старші брати, Іполит та Іван, були кожний у своїм крузі ділання, людьми видатними і характерними. Такими були і їх родини. Одним, що під цим оглядом становить прикрий і соромний анімок, є д-р Євген Барвінський, бувший урядовець університетської бібліотеки у Львові, тепер директор архіву намісництва. Він за молодих літ був горячим русином та ще й на університеті признавався до русинів і писав навіть історичні праці для Наукового Товариства Шевченка. Однак пізніше перекинувся зовсім на поляка, вбрався на польських народних святах у контуш, а оженившись з полькою, звів чисто польський дім, став виховувати діти по-польськи і вкінці в останніх часах одинокого свого сина, охрещеного ще у грекат, обряді, перевів на латинство, чим остентативно зірвав зі своєю вірою і народністю. Є він сином о. Івана Барвінського, брата Олександра і — на жаль — Юлії з Олесницьких, моєї піл-

ної сестри. Обидва вони були люди дуже характерні і до своєї народності та віри дуже привязані; та діждалися сина відступника, який соромом покрив обидві наші родини, що досі видавали зпоміж себе самих характерних і свідомих людей. Тому обидві родини, Барвінських та Олесницьких, відчувають нині живий той біль, що його їм наніс Євген Барвінський.

Загальний образ життя русинів у Тернополі в 70-их рр. відзначався всеж таки мертвотою й апатією. Ніякого руху, ніякого знаку існування, ніякого осередка товариського життя, не кажучи про якінебудь інші організації. Ніякого навіть руського концерту, або будь-якої руської маніфестації — все польське. Руська інтелігенція покітом аступала до польського касина, польського „Товариства Музичного“, брала участь у польських маніфестаціях і забавах, затираючи за собою шораз більше всякий слід руськості. Час до часу заїхав до Тернополя руський театр і тоді пригладували собі люди, що вони русини, йшли послухати руського слова та різної пісні. Це була одинока на ті часи збірна точка, та про театр буде ще й пізніше мова. Так квасніло, ниділо і замирало поволі життя тернопільських русинів у 70-их рр.

Не інакше було з життям серед руського міщанства. А було те міщанство численне і маєтково добре ситуване та становило добрий, податний матеріал для організації, діпний, як у якімбудь іншій східно-галицькій місті. Покористувалися опісля ним матеріалом робітники в пізніших роках, як Барвінський, о. Громницький, Данило Стахура, Ізидор Мидловський та інші. В роках 70-их була це ще не тикача ния, лишена сама собі і — що

гірше — віддана чужим елементам, передусім єзуїтським загонам, які туди висклалися на кожнім кроці, польським „Гвіздам“ і т. п. Та всеж таки деякі з багатих і свідоміших мішчан користали з місцевих шкіл і посилали до них свої діти, які відтак скріпляли ряди нашої інтелігенції і не винородовнювалися, а часто з користю служили народній справі. Виійшли звідси Чубаті, Кордуби, Онуферки, Мисули, Левандовські, Давидовичі й багато інших.

А по селах на благословеннім Поділлі царювала також мертвота. Ніякого руху, ніякої організації. Не було тоді політичних товариств, еї читальень; задалкові каси почали аязувати поляки і жиди, та для русинів була це terra incognita. Ідея сампомочі була невідомою, таксамо ідея економічної організації. Подільські ниви розділи багато, означає барини забірали жиди. Нарід господарив по старосвітськи, розпивався та ліз у жидівські кишні. Саме в тім періоді розпочалася акція отверезіння народу, піднята митрополитом Носифом Сембратовичем, яка там, де аялилася до неї енергійно священники, принесла дійсно додатні результати. Але на ті часи припадає також колюче обдовження селянської ґрунтової власності в руськальнім бажу і в „Общо-рольничім Кредитовім Заведенні“; це останнє було одиноким майже здобутком політики вибраних у 1873 р. послів до державної ради виключно зпоміж самих москвофілів. Народові отворили легкий доступ до кредиту, та під такими умовами, що звели його на жебри. Вислід цього були численні ліцитації селянських ґрунтів, що перейшли в чужі руки, переважно жидівські, а не було кому народові ані помістити, ані порахити. (Далі буде).

Вбивство селянки перед Апеляційним Судом у Вільні.

ЕПІЛОГ ЦІКАВОЇ РОЗПРАВИ З ПОЛЬСЬКОГО СЕЛА.

Свого часу подали ми були в нашому часописі короткий звіт з двох карних розправ, які відбулись у днях 30. XI. 1933 і 2. V. 1934 в окружному суді у Бересті н. Бугом. Обвинуваченим був командант постерунку поліції Владислав Трояновський за те, що вночі 4. IX. 1933 під час (мимомой) погоні за Михайлом Олендром вистріляв до нього кілька разів з револьвера, трапляючи випадково в голову Олександру Олендер і спричинюючи цим способом розтрікання черепа та негайну смерть, а далі, що в тім самім часі й місці, в намірі позбавити життя Олександра Мельничука, вистріляв до нього двічі з револьвера, та наміреного заочно не довершив, бо тільки зранив Мельничука в ногу. Ділянка ці скваліфікувала берестейська прокуратура так: перше по думці арт. 30 § 1 к. к., друге по думці арт. 23. 225 § 1 к. к. На обох вище згаданих розправах заступав покривджених, себто сина вбитої Олександри Олендер і пошкодженого Олександра Мельничука, адвокат д-р Володимир Загайкевич з Перемишля. Розправа виказала поді, що Богу духа винна старенька селянка у глуху ніч найшла у своїй хаті смерть з руки команданта поліції, а друга жертва, Олександр Мельничук, закляканий тим же Трояновським враз із Яковом Галуком, був по дорозі до солтиса нападений Трояновським, який разом з конфідентом поліції, Ломачином Гаврилом, лежав укритий у рові; тоді Трояновський почастував Мельничука двома револьверними стрілами, які його поцілили в ногу.

По першій розправі дня 30. XI. 1933 р. віддали Трояновського на внесення оборони психіатричному досліджуванню в Творках, та вислід цієї обсервації ствердив лиш надзвичайну його вразливість, але попри це повну карну відповідальність. Друга розправа в Бересті н. Бугом

дня 2. V. 1934 скінчилась признанням Владислава Трояновського винником обох, закінчених йому актом обвинувачення учинків і засудженням його на один рік в'язниці із завішенням на два роки. Таку низьку кару наложив суд у Бересті з покликанням на арт. 61. к. к., взявши під увагу корисні свідчення, виставлені йому поліційною владою, а також заслуги Трояновського в підпольній роботі у часі російської займандиї і його теперішні відзначення за цю діяльність.

Від цього присуду відкликається обвинувачений, домагаючись у своїй апеляції свого повного увиннення, а також прокуратор закликає низького виміру карі.

Дня 18. вересня ц. р. відбулась перед Апеляційним Судом у Вільні апеляційна розправа, на якій суд вирішив перевести поновно переслухання всіх свідків і в тій цілі розправу відложено.

Дня 13. ц. м. відбулася у Вільні поновна апеляційна розправа, на якій вищезгаданих покривджених заступав знову адв. д-р Вол. Загайкевич. Розправа тривала від год. 9. рано до 5.30 пополудні без перерви. Переслухано одинадцять

ПОХОРОНИ

вдаються найкраще по цінах найдешевших
БРАТСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ „ХАРІС“
Львів, — вул. КОРНЯКІВ Ч. 3., (В НАРОДНИЙ ДІМ).
Все похоронне приладдя на складі. — Експлуатація та перевози власним санітарним автотом.
618

свідків, поміж ними двох допроваджених обвинуваченим до апеляційної розправи старших поліційних функціонерів. Розправу від презеса Апеляційного Суду Вишинський, у склад суду входили судді Юндайла і Ілін, прокуратуру заступав віцепрокуратор Турович. По промовах прокуратора, д-ра В. Загайкевича та адв. Петрусевича, як оборонця Трояновського, суд по довшій нараді проголосив вирок, силою якого апеляції обвинуваченого не прийняв, і до того підвищив обвинуваченому кару в цей спосіб, що за вбивство Олендерової визначив йому три роки в'язниці і за намагання вбивства Олександра Мельничука один рік в'язниці, скомульовані разом на 3 роки в'язниці. Призначено покривдженим у першому судовому присуді відшкодування удержано в силі з признанням додаткових коштів за заступство при апеляційній розправі.

На внесення прокуратора змінив суд попередній превенційний засіб на арешт і Владислава Трояновського безпробовочно приарештували та відвели до в'язниці.

ПРАВНІ ІНФОРМАЦІЇ.

Віддовження хліборобства.

РОЗЛОЖЕННЯ ДОВГУ НА СПЛАТИ І ОБНИЖКА ВІДСОТКІВ БЕЗ ЗАХОДІВ ДОВЖНИКА.

Посідачі сільських господарств (групи А і Б) простором до 50 і 500 гектарів користуються з третьої полекші, а саме розложення їх довгу на сплати і обнижку відсотків на основі постанов декрету, без ніяких заходів довжника. З цієї полекші не користають ті арендарі сільських господарств, яких не бере в оборону закон про дрібних арендарів.

28 ПІВРІЧНИХ СПЛАТ.

Сплату довгів розкладає декрет посідачам згаданих сільських господарств на 28 рівних піврічних сплат, платних у днях 1. квітня і 1. жовтня кожного року. Першу сплату довжник має заплатити в дні 1. квітня 1935 р. Ця полекша обіймає навіть ті довги, сплату яких уже поладнав довжник зі своїм вірителем угодою

або їх сплату вирішив роземний уряд, хочби навіть речинець заплати цих довгів припав до дні 1. квітня 1935 р.

Враз з довгом сплачується піврічними, рівними сплатами також відсотки, провізію і кошти, належні за час до дня 1. листопада 1934 р. (стаття 40 і 41).

ОБНИЖКА ВІДСОТКІВ.

Всі відсотки від довгів сільських господарств, які устійнив уже навіть присудом суд або роземний уряд, обнижує декрет до 3 проц. річно (стаття 42).

ВІДПИСАННЯ 1/3 ДОВГІВ.

Коли довжник сільського господарства, простором до 50 гектарів заплатив готівкою цілий довг або сплатами до трьох років себто до 28. жовтня 1937 р., тоді декрет дарує одну третину довгу.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки 1 зол. 0-80
(з поштовою пересилкою
0-95 зол.). —

Кто надішле належність складанкою П. К. О. 524-060 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла“, — Львів, Ринок ч. 10.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 18. ЛИСТОПАДА 1934.

Л. С. ДАН НІЖАНКОВСЬКИЙ.

ІМЯНИНИ.

I.

День був 1-го грудня і в календарі стояло: „Плятон“. А Плятон на ім'я має Марокашка. Були його імянини. Від самого рана сидів за бюрком в уряді „Акциз і монополії“ і думав: „Імянини“. Це значило: ресторан і безконечна черга пив і горілок.

Фіфцьо Шурак, що сидів проти нього, дивився на купу паперів і думав: „У Пляця нині імянини. Значить до дому скоро не вернусь...“ Потому подивився на померзале волосся Плятона і сказав:

— Пляцю, куди нині? — До „Менажерії“ чи до „Царського Жолоба“.

Плятон поволі звернувся на нього свої воднисто сині очі і широко розперся в кріслі:

— Не знаю...

Рівночасно подумав: „Жинка просила нині бути дома. Казала, що має несподіванку. Малий Юр також казав...“

Фіфцьо, що далі дивився на його померзале волосся ждав.

Очі Плятона ще більш прозорісті змінили він зморщив чоло.

— Ну, кажу: не знаю. Може нині не піду — мушу бути дома...

Чув, як Фіфцьо заскрипів кріслом і сказав: „А, хіба!“ Опісля не говорив ніщо. Плятон дивився у свої папери і нічо не бачив. Було трохи ніяково.

На шибах білими долонями притис мороз. Бо зрештою, чи мусів нині йти на пиячку? Не мусів. Фіфцьо може гніватися. Трудно. Піде просто до дому і не виїде ніде

Плятон славив хемічний олівець і примикав одно око. Був злий. А всеж виходило, що це не по товаришськи. Не буде могли нікому подивитися в лице. Ні Фіфцьові, ні іншим. Може навіть будуть говорити, що починає бокувати від них? А може ще щось гірше. Те, що він жині обіцяв нині бути дома — їх не обходило. У день своїх імянин сидіть дома? І Фіфцьо певно думав: „Ідіот“. Ціаком певно так думав. Бо зрештою в такий день обіщувати жинці, що буде дома! Справді треба бути ідіотом.

Плятон зломив у зубах олівець і антер хустичкою уста.

Дивився на Фіфця і не бачив його. Думав: „Чому саме нині першого грудня: чому сам він називається Плятон...“

II.

На тротуарах твердими грудками тримався сніг і придавлений підшвою голосно пишав. Люди, що йшли в різні сторони думали: „Скрипить мороз“.

Плятон Марокашка держав Фіфця Шурака під рамя і говорив:

— Не треба зараз гніватися. Як я кажу, що не піду — то значить, що піду. Правда, як я смішно кажу?...

Двох з „Акциз і монополії“, що йшли з ними два кроки позаду, дивилися на зап'ятки Плятона і мовчали. Однак їх мучила одна думка: „Чи йдемо до „Менажерії“? Потім думка перескочила і з'явилася нова: „Йдемо до „Царського Жолоба“. При вході один другому сказав: „Мотью і Сим“.

Вішало, що було прибите до стіни напроти Плятона, мало надломаний один ріжок і Плятон прикидав кельнера. Послухав, чому не направили вішала і замовив вечерю. Фіфцьо вперто черкав сірником і не міг викресати вогню. Мотью поправляв Симові краватку і порскав йому в лице.

Всі думали: „Чому не позаять вечері“

Потім Плятон сказав:

— Де до чорта той кельнер?...

Кельнер цього не чув, але за хвилину був побіч нього і брязкотів тарілками.

Спершу випили по горілки. Хто хотів закушувати хлібом, а хто ні, відразу наливав собі другу. Так зробив Фіфцьо і примусив Плятона. Мотью і Сим їли печене м'ясо і пили пиво.

Мотью говорив:

— Не пийте так відразу, бо не зможете багато випити.

Фіфцьо махнув рукою:

— Моя голова не баняк.

Плятон мав повний рот м'яса і оселедцевої салати, здував біду піну і пив велике пиво.

На імянинах ніколи багато не їдять. Їдять на Великдень і на Різдво. На імянинах гасять цілорічну спрагу. І ніхто не гіршиться як стріле п'яного і знає, що він вертається з імянини.

Так думав Плятон і Фіфцьо. Мотезі і Симові це було байдуже. Могли їсти і пити. Кожний мав годинник і ніхто не знав, котра година. Плятон мусів поспитати кельнера. Потім дивився на вішало, що висіло на стіні проти нього і думав: „Де подівся зломаний ріжок?“

Дивився дуже довго і тому поспитав Фіфця:

— Де подівся зломаний ріжок?...

Фіфцьо поволі обернувся головою і скривив лице:

— Який ріжок?...

— Плятон показав пальцем:

— На вішалі.

Фіфцьо покрутив головою:

— Там нема вішала.

Мотью був здивований. Дивився на місце, де було вішало і на Фіфця:

— Нема?... Є аж два! Хто каже, що нема?...

Зустрів байдужі очі Сима і кляв його за краватку:

— А ти?...

Сим витягнув ший

В щоденному житті ця постанова декрету виглядає так: Довжник-хлібороб має 1200 зол. довгу, який роземний уряд розложив йому на 28 піврічних, рівних сплат. І ось коли довжник добровільно заплатити вірителю до трьох років від дня оголошення декрету дві третини довгу себто 800 зол., тоді 1/3 себто 400 зол. декрет дарує. Довжник буде спокійний, бо на основі постанови декрету цілий довг буде заплачений.

Коли довжник сплачує свій довг до трьох років сплатами, тоді квота, яку платить довжник вірителю не може бути менша ніж одна з піврічних 28 сплат. Тоді таку передплату за плату вчислює декрет на сплату цілого довгу і всі дальші сплати одночасно зменшуються рівномірно на цю квоту з тим, що одну третину довгу декрет подарує довжникові (стаття 43).

ПОСВІДКА ПРО РОЗЛОЖЕННЯ ДОВГУ НА 28 СПЛАТ.

Роземний уряд на внесок довжника або його заступника і також вірителя розкладає довг і відсотки по переслуханні сторін на 28 піврічних сплат та видає посвідку. Це діється тільки з таким довгом, що його належність і висету не заперечують ні довжник ні віритель. В протилежному випадку суд устійнює висету і належність довгу.

Довжник може переслати сплату довгу і відсотків поштовою переказом.

ПОЛЕКШ ДЛЯ СПІВДОВЖНИКІВ.

Всі згадані полекші для довжників, які мають гіпотечні довги, розтягаються теж на співдовжників, нпр. ручителів. Заплата довгу або піврічної сплати звільняє одночасно й довжника та його ручителя. Про розложення гіпотечного довгу на 28 сплат не треба вписувати до ґрунтової книги, хіба цього односторонньо бажають собі і довжник і віритель або тільки віритель.

КОЛИ НЕ ДАЮТЬ ПОЛЕКШ.

Роземний уряд може:

- 1) рішити про негайну заплату цілого довгу;
- 2) наказати заплату довгу в коротших реґістрах ніж піврічних;
- 3) підвищити відсотки до 4 і пів проц. річно;
- 4) зменшити або скасувати відлісання 1/3 довгів по сплаті довгу до трьох років тоді, коли:

Жадайте всюди:
найкращу рідину,
пасту і порошки
до чищення
металів і посуду

Жадайте всюди:
„Сільва“

— Його не було.
Плятон думав: „варяти!“ Потім голосно крикнув:
— Кельнері! — і наступив йому на ногу.

III

Фіфцьо стояв під муром. Дивився на штани і примикав очі. Плятона не було. Не міг мити ліктарні. Обходив її з усіх сторін і все мусів адаритись чолом. Мотью держав Сима під рамена і голосно говорив йому, що він п'яний. Вкінці посадив його на тротуарі і шукав за назвою вулиці.

Двох прохожих, що йшли тим самим тротуаром пристанули і дивилися. Потім узяли Сима за рукави і поставили на ноги. Один з них сказав:

— Не сідайте на сніг, бо відморозите сідало. Сим довго не стояв. Сів знову і підставив собі капелюх. Вкінці витягнув гребінець і причесав волосся. Думав:

— Чи Мотью принесе пива?...

Прохожі курили папіроски і сміялися. Мотью вертався вулицею і зупинився. Люди йому не подобалися. Витрутив одному папіроску з уст і поспитав, котра година. Потім поспитав другий раз і казав написати собі на карті.

Прохожі сміялися знову.

Мотью був злий. Думав:

— Вони сміються з Плятона.

Під ліктарнею узяв Плятона за лікоть і говорив:

— Ти чого чіпався ліктарні?...

Плятон був здивований і держався її обома руками.

Мотью крутився безрадий і пішов до Фіфця, щоб допомогти йому застібнути одяг. Було непристойно. При тому говорив:

— Плятон переверне ліктарню. — Пізніше додав: — На твоєму місці завтра буде лід.

Фіфцьо гикнув і оглянувся. Говорив поволі як спеціаліст:

Дон Жуан піддається жінці

Міські Театри у Львові у Великим Театрі

Події Дон Жуана у пеклі!

„ЛЮДИНА І НАДЛЮДИНА“

Одно з найбільш пронизливих архитворів цього автора притаєні закутини людських душ, повний дотепу й мистецької фінезії.

а) господарське положення довжника дає йому змогу заплатити довг вірителю на користішних умовах, ніж їх передбачує декрет;

б) довг повстає із відшкодування,

в) довжник але господарить і зменшує за безпеку вірительності (стаття 46).

ДОВГ НЕГАЙНО ПЛАТНИЙ.

Коли довжник сільського господарства простором до 50 гектарів не заплатив двох чергових сплат, тоді цілий його довг є негайно платний. Те саме діється з довжником сільського господарства до 500 гектарів.

Коли довжник не заплатив двох чергових сплат без власної вини або деякий час взагалі

Хто буде українським православним єпископом в Америці?

У зв'язку з письмом представника царгородського патріархату в Америці єпископа Атеноса до митрополита Діонісія в справі запропонування кандидата на становище єпископа української дієцезії в Америці, опорожнене після смерті єпископа Йосифа Жука, повідомляють, що православна митрополія в Польщі висувала на це становище таких кандидатів: єп. Полікарпа, буш. Ігумена Почаївської Лаври, архимандрита Дамаскіна та пароху української православної парохії у Франції Іларіона Бридзана.

Викидають „слідчу ком'ісію“ з Еспанії.

ПАРИЖ, 16. 11. ПАТІ „Пті Парлієн“ повідомляє, що в Мадриді прийняли дуже вороже слідчу комісію, яка хотіла вести слідство в справі повстання в Астурії. Комісія зложена з двох англійців і паризького адвоката Бартомеї прийшла вчора до кортезів, але предсідник парламенту заборонив їм переслухувати послів і мішатися

Безжурний вечір у Театрі Рінкордностей знаменита, повна гумору фарса

Арнольда і Баха

„Під примусовою управою“

Хто має фінансові клопоти — нехай про них забуде на дві години і викинується з одиоманітної меланхолії. Одиомка нагода в Театрі Рінкордностей

не може сплачувати довгу, тоді роземний уряд може дозволити довжникові сплачувати далі свій довг піврічними сплатами

НАДМІРНЕ ОБТЯЖЕННЯ ДОВЖНИКА.

Коли довг посідача сільського господарства простором до 500 гектарів перевищує 75% вартості його господарства, тоді роземний уряд на внесок зацікавленої особи може йому відібрати всі згадані полекші себто розложення довгу і відсотків та коштів на 28 піврічних сплат і т. д.

НАЙПЕВНІША ЛЬОКАТА ГРОША У ПОЗИЧЦІ РІДНОЇ ШКОЛИ. КОЖНА ПОЗИЧКА 25 ЗОЛ.

Тому, що прийняти це становище відмовився єп. Полікарп і архимандрит Дамаскін, то актуальною остає кандидатура о. Іларіона Бридзана. о. Бридзан був перед війною православним священником на Буковині, скінчивши гімназію і теологію у червоноцькому університеті.

ЧИ ВИ ВЖЕ ЗЛОЖИЛИ СВОЮ ЖЕРТВУ

на українських інвалідів? Зложіть її негайно! Вашої помочі чекають найвірніші сини українського народу.

Летунська комунікація між Японією і Злученими Державинами.

ТОКІО, 16. XI. ПАТ. Тут повстало японськоманджурське товариство зі закладом капіталом 28 мільонів ен, яке вдержуватиме летунську комунікацію трьома цепеніями між Японією і західним побережжям Злучених Держав. На початок тво закупить один цепеніа за 6 мільонів ен. В дні 20. листопада приїде до Токіо на переговори д-р Екенер, керманич фабрики цепеніа.

Пізніше налазять летунську комунікацію між Сінгапур-Гавайськими Островами та Америкою і між Токіо та Рін-Кінг.

Солідність і Важне для Пань!
УКРАЇНСЬКЕ КОСМЕТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ
„Diana“ Львів, вул. Пекарська 6.
(з вулиці)
Відч. щодня від год. 9. р до 7. веч.
Плене красу лица і лікує його недомогання.
Заповнить Пані успіх у хаті і в товаристві. —
Косметичні заходи по найнижчих цінах.
Поради даром. 565

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Мін. Ляваль відбув нараду з французьким амбасадором де Шамбреном, якому доручено негайно вернутися до Риму та обговорити з Мусолінієм засадничі справи, які цікавлять обі держави.

— Мексиканська поліція відкрила велику аферу пачкарів наркотиками, які перепачкували до Мексика товарів на пів мільона цепенів. Поліція арештувала багато осіб.

— До Ковна приїде 17. або 18. листопада ц. р. ком. Літвінов з візитою.

— Бельгійський король не затвердив листів нового уряду, яку предложив мін. Жаспар. Жаспар зрікся дальшої місії.

— 30. листопада відбудеться у Ризі нарада міністрів закордонних справ прибалтійських держав.

— У Ризі поліція викрила широко розгалужену комуністичну організацію, в якій працювали теж соціал-демократи.

— У Празі поліція арештувала під закладом шпигунства віденського адвоката Каца, його дружину, кількох німецьких емігрантів і комуністів.

— Тайфун заподіяв великі шкоди на островах Філіппін. 23 особи загинуло, 20.000 без даху над головою.

— До Білгороду приїхав турецький міністр закордонних справ Тевфік Ружді Бей.

— Мін. Титулеску виїхав до Парижа.

— Французький міністр торгівлі Маршандо виїде до Москви.

— Рібентроп, вертаючись з Лондону, заїде до Парижа і Риму, де вислухатиме німецькі зброєвці.

— Колишній прем'єр Думерґ покинув Париж і вернувся до свого маєтку в Туенсфед.

— Треба посипати піском.

Прохожі сміялися і Фіфцєві здавалося, що хтось розсипує по столі дрібні гроші

IV.

Плятон відпровадив кожного зокрема до мів і лишився сам. Сим мусів їхати автом. Фіфцьо кілька разів пристав по дорозі і прижмурював очі. Мотью не міг відгадати, котра його брама і мусів питати поліцей.

Останнім лишився Плятон. Ішов краєм тротуару і мав розстібнутий плащ. Під пахою держав капелюх і змерз у голову. Хотів спати. Кілька разів приказував не обидва коліна, клав руки на сніг і підводився. Перед брамою не міг найти дзвінка. Дзвінок усе був по правій стороні, а тепер не було. Водив рукою і кавав. Говорив: „До чортової мамі!“... Вкінці все викинулося. Дзвінок був нижче, а він стояв на східці і завадто витягнув руку. Плятон натиснув гудничок і дрімив. Потім змерз у палець і сховав руку до кишені. Замість сторожа бачив якусь розбурхану купу волосся і з довгими торочками калісони — і чує, як сторож сказав:

— Ага, імянини!...

По сходах Плятон ішов дуже поволі і тримався цупко поручча. За кожним новим східцем повторяв: „імянини“.

Перед дверима, де висіла його візитівка, позашіпав плащ і убрав на голову капелюх. Пригадав собі, що говорила жінка і думав: „Яку несподіванку мала для мене жінка і мотий Юр?..." — і був цікавий. Набралася палачиш шукав по кишенях ключа і не міг його найти. Довго дивився на його поли і спостеріг, що цей плащ Фіфця.

Плятон Марокашка здійняв його зі себе, перевернув на руку і почав обережно сходити вниз до сторожа.

— Матвію! — гукнув до нього — підіть, скажіть жінці паня Марокашки, що нині його імянини і тому він не може вернутися до дому.

АПОЛЛО

Нині і щодня!
Сензація, якої ще не було
Цілість
в одній програмі архіфільм

Нуждарі і Париж в огні

дві серії разом
Дарові білети неважкі
щодня з вистави
в год. 3-15, 6-30 і 9-30.

II-ий інтернаціонал співпрацюватиме з комуністами.

ПАРИЖ, 16. 11. ПАТ. На засіданні виконавчого комітету II. Інтернаціоналу обговорювали пропозиції III. комуністичного Інтернаціоналу вздержати спільний фронт всіх секцій інтернаціоналістичного і комуністичного. Хоча засідання було тайне вже відомо, що виконавчий комітет II. інтернаціоналу в основі не спротивився

порозумінню. Соціалісти поставили низку домагань, а між іншим дозволити на акції російським меншевикам. Оконечні постанови западуть завтра. Одночасно виконавчий комітет вислав листа до президента Еспанії Замора з проханням, щоб уряд не переслідував еспанських соціалістів.

Три смертні присуди на націонал-соц'ялістів.

ПАРИЖ, 16. XI. ПАТ. Авар повідомляє з Відня, що суд присяжних у Зальцбургу засудив трьох націонал-соціалістів на кару смерті за незаконне переховування вибухових матеріалів і підготовку динамітових атак.

Зміна політики в Югославії.

ВІДЕНЬ, 16. 11. ПАТ. З Софії повідомляють, що в Югославії дійде до зміни внутрішньої політики. Регент кн. Павло веде переговори з провідниками опозиційних партій. Незабаром утворять новий уряд і проголосять загальну амністію. На конференцію не запросили групи Павловича тому, що підтримує контакт з комуністами і сепаратистами.

У осіб пригноблених, вичерпаних, нездібних до праці — природна гірка вода **Franciszka-Józefa** побуджує правильність чинності нарядів травлення і спрямовує відкинуті для організму соки до кровообігу. 1—1

НОВИНКИ

— ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. Пломбування зубів, штучні зуби в золоті, платині і кавчуку, регуляція кривовиростих зубів. Урядовці і шкільна молодь користає зі знижок. Насс. 366 3-3

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46. 1287 68-?

— Василь Гресяк, веде далі свою кравецьку роботу, при вул. Сикстуській ч. 23. у подвір'ї III. сходи I. пов. 323 17-?

— Вп. Членам Муз. Т-ва ім. М. Лисенка у Львові пригадуємо, що Загальні Збори Т-ва відбудуться в неділю (18. XI. 1934) в малій залі Т-ва (вулиця Шашкевича III) в год. 4. полдн.

— Всім нашим видавцям і авторам до відома. Журі Т-ва письменників і журналістів ім. Івана Франка у Львові, у зв'язку з літературною нагородою за рік 1934 повідомляє видавництва та авторів, що видали твори цього року, щоб були ласка, коли можливе, прислати 3 примірники кожного твору, який має намір кандидувати на нагороду. Книжки прислати на адресу нашої редакції з допискою „для журі Т-ва письменників“.

— Свято Ощадності. Т-во „Ощадність“ у Львові і Т-во „Відродження“ у Львові улагоджують в Академічному Домі при вул. Супінського ч. 21, в неділю, дня 18. ч. м. в год. 2. в пол. „Свято Ощадності“. Прелегати: п. Михайло Корчинський, начальник правного відділу Р.С.У. К. і мгр. Осип Лозинський.

— Річний збонам'єнт на комплектне умуудрування студента, а саме: убрання, плащ та муудур військового підготовки ратами по 10 зол. місячно, лише в спеціальній магазині студентських убрень А. Віттельс, Львів, Рутівського 7, напроти катедри. 20/80 -?

— Ректорат Духовної Академії у Львові подє до відома, що кандидати, які стараються, щоб їх прийняли на теологію, мусять показати бодай достаточним знанням грецької й латинської мови, інакше їхні подання будуть відмовно поладнані (§ 23 статута Академії). Ті, що кінчили гуманістичні гімназії, мусять приватно доповнити науку мов.

— Помештні недуги в Зборівщині. З уваги на помештні червінки і черевного тифу в повітах, що межують зі Зборівщиною та у зв'язку з появою випадків у північній частині зборівського повіту, управа м. Зборова звернулася до населення з закликом держатися санітарних розпорядків, які видала адміністраційна влада.

Далі кореспондент повідомляє, що коло 308 громад надали почесне громадянство архикн. Оттонові.

Масові арештування комуністів у Фінляндії.

ГЕЛЬСІНГФОРС, 16. 11. ПАТ. В останніх днях арештували багато комуністичних провідників у Фінляндії. Між арештованими в червоній команді Татво Антікайнен і його співробітник Кавво Гейлідія. Антікайнен приїхав недавно до Фінляндії з СРСР, щоб об'єднати провід над комуністичною акцією.

— Апостольський візитатор у станіславському воєводі. Ар. Вєхуд повідомляє, що 16. листопада апостольський візитатор о. Гудечек відвідав у Станіславові воєводу Ягодзіньського. Опісля воєвода ревізитував о. Гудечка.

— Вияснення одного недогаду. У 308-му числі „Діла“ з дня 16. листопада ч. р. появилася малий фейлетон п. и. „Княжий дар“, в якому подано, що портрет директора готелю коштував дві тисячі золотих. Мова була про одиниці у Львові український готель. З кругів Надзірної Ради Народньої Гостинниці довідуємося, що цей портрет був замовлений ще у 1927 р. і що коштував 100 доларів, себто теперішніх 525 зол. Портрет замовила Надзирна Рада всупереч волі і бажанню директора готелю. А зробила це тому, що таким чином бажала відзначити заслуги і жертвенну працю директора біля ведення і розбудови готелю. Портрет висить тепер у канцелярії готелю. Він має мистецьку вартість, а вийшов спід кисти першорядного українського мистця і тому не можна справу цього портрету вважати чимсь таким, що приносить якийнебудь ушкобок українській культурі. Замовляючи цей портрет Надз. Рада Народньої Гостинниці мала на оці не тільки признання для заслуг свого директора, але бодай у такій самій мірі і підтримку українського національного мистецтва.

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ
30% знижка ціні на всілякі блаватні і вовняні товари у фірмі **Галицький**
магазин **Новин** Львів — вул. Галицька ч. 15.

— Платність чесного в державних школах. Згідно з виданим ч. р. розпорядком про адміністраційну таксу в державних школах, речинель платності першої рати чесного в державних гімназіях минає з днем 20. листопада ч. р. Хто не заплатить до цього дня, мусить покинути школу.

— Кошми і Львів. Кошмицька радіостанція розширила передачі для Закарпатської України, даючи частіше українські слуховища. Цього тижня були чотири передачі, що тривали 2 години 45 минут. Давано українські пісні. А що робить львівське радіо?

— Хто виграв на лотерії? В нинішньому татненні Держ. Клас. Лотерії впали виграні на такі числа: 100.000 зол. на ч. 133710 154582. 50.000 зол. на ч. 11588. 10.000 зол. на ч. 154 117299 123085. 5.000 зол. на ч. 30971 171585. 2.000 зол. на ч. 40181 52586 56794 70455 153364. 1.000 зол. на ч. 56734 79701 92501 122364 128650 33334 52140 98737 133048 153725. 500 зол. на ч. 37058 67338 108087 123449 158512 176228 11801 14520 179059 400 зол. на ч. 17066 49645 66620 93598 94528 98714 99099 116648 144233 168006 175474 9936 15144 21287 21339 37962 44477 50283 63412 73239 82683 90609 91674 101410 114734 145289 154220 163205 163610 164752 168533.

— Масові арештування на пограниччі. У зв'язку з великою аферою перепачкування людей до СРСР, арештовано на польсько-східній пограниччі коло 100 осіб, між ними багато комуністів, що улакували втечу особам, яких гнала польська влада на приміжжя. Тільки-ні.

— Засудили дефранданта. Службовця нафтового т-ва „Галиція“ та бувш. члена спортивного Т-ва „Лехія“ Вєхистого за дефрандування 124.611 зол. на шкоду „Галиції“ (Вєхисти признався до крадіжки лише 90.000 зол.) засудив суд на три роки в'язниці та позбавлення громадянських прав на п'ять літ.

— Лісничий дугогуб перед судом. В окружнім суді в Перемишлі відбулася розправа проти Романа Ябчуги, лісничого зі Старяв пов. Мостиська, під замітом тяжкого ушкодження тіла Івана Шибунька, місцевого селянина. Як каже акт обвинувачення, Ябчуга стріляв тіла службового обходу в лісі якогось чоловіка з рушницею. Коли на зовні лісничого він не задержався, той стріляв до нього шротом з віддалі 30 кроків. Пострілений почав утікати, але пробігши ледви кільканацять кроків, упав трупом. На розправі Ябчуга боронився тим, що стріляв у лісі двох людей, з яких один мав рушницю, а другий ніс убиту свиню. Коли він крикнув до них як диких стрільців, щоб задержались, озброєний чоловік стріляв. Тоді обвинувачений стріляв теж до нього. Опісля показалося, що вбитим був Іван Шибанько. Після переведеної розправи обвинуваченого увільнено. Свого часу в „Ділі“ був опис згаданої події в лісі на основі достовірних інформацій, які різнилися від того, що говорить Ябчуга.

Оказійна продаж — фліNELI на біллі 0-65, ваталіна 190, штрукси і бархани за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН. — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

— Краєва хроніка. До церкви в Підлужі пов. Кодомя вломився злодій і вкрав коло 60 зол. — В Опірі на польсько-чехословацькій границі вибухла бійка між двома групами парубків, причому Петро Качайло порізав ножом на смерть Миколу Гребінця. Двох братів Шадеїв відставлено в гіршому стані до шпиталю. — До церкви в Городку Яг. вломився Михайло Подольчак, що дістав відпустку з львівської в'язниці. Коли вертав з добичею крізь Мшану постріляв його і зловив постерунковий поліцій. — На полі біля Підбурки пов. Камінка Стр. знайшли тіло відомого в околиці бандита Яна Гольонки, якого вбили мабуть його спільники з приводу особистих порухів. — В канцелярії адв. д-ра Готесмана в Янові вкрали невисліжені досі злодій машину до писання, машину до шиття і телефонічний апарат. В тім самім домі зі склепу фірми Гартенгаус украдено різні товари.

— За крадіж громадських грошей. Перед окружним судом в Дрогобичі відповів Михайло Малиновський, громадський касієр з Равич, під закидом крадіжки 228 зол., зайнясованих від мешканців громади. Задля переслухання дальших свідків розправу відложено.

— Нещастя з карбідовою лампою. На залізничному дворі в Ченстохові склався незвичайний нещасливий припадок. Коли до потягу, що прийшов з Католиць, вийшов дижурний руху Влад. Карпета, нагло роздався гук і урядовець станув у вогні. Показалося, що вибухла карбидова лампа, яку він держав у руці, причому почало горіти його вбрання. З трудом удалося загасити вогонь і тяжко попеченого Карпету відвезено до шпиталю.

— Напад циганів. Шайка циганів, що кочує під Калушем, рішила ограбити крамницю Е. Возняка при вул. Кагальній. Щоби відвернути увагу людей, цигани підпалили вночі корчму Фрідмана, віддалену кількох кроків. Однак штука не вдалася, бо пожежу вгасили швидко пожежна сторожа, а при нападі на sklep Возняка побудилися люди і почали бити циганів. Один циган дістав колом по голові і апав без пам'яті на землю, з інших повтікали.

— Незвичайним самогубством скінчив підстаршина одного полку, стаціонованого в Бидгощі. Він роздобув десь динаміт, лішов за місто і там висадив себе в повітря. Сила експлозії була така велика, що після нього залишилися тільки шматки однострою і черевики з останками ніг. З тої причини не устійнено ще назвища самогубця. Справою занялася військова жанцермерія.

— З Польщі. Після трьох днів біржевої паніки ціні паперів на варшавській біржі пішли знову в гору. — У варшавській фабриці батарей „Титан“ витворився трійлиний газ, якого жертвою впало 18 осіб.

— Новий лауреат Нобля. На вчорашньому засіданні комітету нагороди Нобля в ділянці фізики рішено признання цієї нагороди віддати на другий рік. Нагороду в ділянці хемії признано американському вченому Левісові Урей.

— АПЕРТЯ. Довголітні досліди в шпиталях виявляють, що природна гірка вода **FRANCISZKA-JÓZEFA** позитивно регулює кишківник чиню.

Новозаснований
Склад
порцеляни
і скла „Кераміка“
 Львів, вул. Руська ч. 18.
 продає **українські сервіси**
 проекту арт. Дядилюка — по цінах знижених!

— Із Світів. У зв'язку з загальною чисткою в комуністичній партії викинено 2.400 надволожинських комуністів, яких обвинувачено в зловживаннях і ухилах від партійних норм. — За урядовою статистикою в Світах є тепер 63 висильних радіо-станцій при 12 мільйонах радіослухачів. — Підчас військової ревізії в Москві з приводу 17-их роковин більшовицького режиму звертає увагу новий тип танку з кількома гарматами. Це найбільший танк на світі.

— Саботаж у Світах. В Узбекистані викрито в сімох бавовняних колективах саботажну організацію, наслідком чого арештовано 41 осіб, між ними багато урядовців ханату й емірату. Стверджено, що передбачені доставки бавовни з Узбекистану виконано тільки в 60 проц. У зв'язку з тим до Ташкенту приїхав виделегований з Москви визначний член політичного бюро Куйбишов.

— Бомби в церкві. Під вістар одної сільської церкви недалеко портового міста Віго в північній Іспанії хтось підложив чотири динамітові бомби. Незабаром бомби вибухли і знищили вістар і частину церкви. Інша бомба вибухла в бюрі керамічної фабрики і вробила великої шкоди.

— Химороди фільмової артистки. Відома фільмова зірка, Жан Гарльов, „платинова блондинка“ — як її називають — подібно як багато інших фільмових зірок не може знайти щастя в подружжі. Хоч яка молода (23 роки) має намір уже втретє розвестися. З першим своїм чоловіком розвелася вона ще в 1931 р. Усеж той її чоловік не дуже рад був із розводу і з меншим запалом писав до неї дальші любовні листи. Другий чоловік Жан Гарльов, німець Павло Берн, режисер і пізніше фільмовий промисловець у Голівуді, застрелився перед дзеркалом. Виявилось, що він був уже жонатий. „Платинова блондинка“ по втраті другого чоловіка віддалася втретє за оператора Павла Россона. Тепер заявила вона, що і з цим чоловіком не має нічого спільного.

— Ріжні вістки. Над архипелазгом Філіппін лютиться страшний тайфун, що наробив великої шкоди на островах і затопив кілька кораблів. — Населення Японії зросло в останньому році на 956.000 осіб і перейшло загальне число 68 мільйонів. — На англійську армію крім звичайного бюджету призначають нових 5 мільйонів фунтів, щоб створити експедиційний корпус. — У держ. театрі в Берліні вперше виставили оперу „Евгеній Онегін“ з великим успіхом. — У Швайнфурті (Німеччина) зачинили в концентраційній таборі на 1 рік одного робітника за те, що пропивав більшу частину свого заробітку. — Відома бельгійська фірма „Мінерва“ збанкрутувала. — У Базелі радила міжнародна конференція директорів емісійних банків. — 12. ч. м. відкрили у Ватикані міжнародний юридичний конгрес з нагоди 1400-ліття видання кодексу Юстиніана; на конгресі буде 130 відчитів і представників 80 університетів. — Остання статистика стверджує, що у Франції випиває кожний громадянин пересічно 145 літрів вина річно, кожний італієць 92, еспанець 88, швайцарець 45, грек 35, румун 20, австрієць 20 літрів.

ФУТРА жіночі від золотих 165
 найелігантніші
 тільки в АПІСДОРФА
 Львів, Рутівського 21. в брамі —
 Першорядна фахова робітня. 26/81

ДИВОГЛЯДИ.

НЕБУВАЛА МОРАТОРІЯ

У стейті Лівізія панує сенатор Льюїс; його слово — закон. Він заявив, що проголошує мораторію для всіх довгів вище трьох доларів. Законодательна палата потвердила цю думку. Таким робом перестали істигувати всі довги супроти приватних осіб і держави. Мораторія протягнеться два роки, щоб громадяни мали час відпочати від довгів. Той самий Льюїс запросив до себе кількості студентів і кожному дав по 5 доларів, щоб вони могли поїхати до суспільного стейту поглянути на м'ячеві змагання. У чому тут дефіцит економічна політика лехто не побачить.

ОДИН ВОЛОСОК І ОДИН УЧЕННЯ.

Директор метеорологічної станції в Монреалі проф. Келлі зіпсував один свій апарат, обізвавши в ньому один волосок. Волосся, яке мав під рукою (коли так можна висловитись про власну голову) було за грубе. Назавгал чорне і руде волосся, ще й чоловіків, багато грубіше, ніж жіноче. Один журналіст, що оглядав апарат проф. Келлі, саме тоді, коли апарат зіпсувався з його вики, помістив у пресі оголошення, щоб блондинки з дуже тонким волоссям, прислали на адресу професора один свій волосок, за післяплата. Жіночтво почало висилати цілі мички волосся пакетами. Апарат давно готовий, а нубе волосся приходить щодня. Тепер професор замість студіювати погоду, відсилає ввесь час пакчки назад.

Камізельки, пультівери, рукавички і вовняні шкарпетки поручає фірма
Вігмунт Залеский — Львів,
 вулиця Воїнів ч. 4. 47/83 3—60

З кіна.

КІНО „СТИЛЕВЕ“: „ЧОРНИЙ КІТ“ і ревія „СВІТ НАВИВОРІТ“.

Фільма на мотивах повісті Е. А. По, про яку ми писали свого часу, коли вона йшла в кіні „Коперник“. Є кілька сильних та жахливих сцен, на які можуть глядіти тільки люди зі сильними нервами. Головні ролі грають два відомі „мистці маски“: Бела Лугоші та знаний „Фраєкенштайн“ — Борис Карлов. Для аматорів веселюватих сцен це небудьяке видовище.

На сцені ревія, що має на меті дати якнайбільше гумору. Найбільше подобалася сцена з тресобавою „жирфю“ у виконанні Каміньських, Владілов у кавказькому танку був незрівняний, а до всього ансамблю добре дотримувався: Рибачевська, Федорова, Іжиковський та гуморист Місевич. Публика проводить час дуже весело (ст.)

Уживайте лише

знаменитої цукорії „ЛУНА“
 здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ“
 і зернистої „СОЛОДОВОЇ кави ЛУНА“

виробів української кооперативної фабрики
 „Суспільний Промисл“ Львів XV,
 Церковна 2. тел. 42-97

Із судової салі.

ДАЛЬША ЧЕРГА ЗАСУДІВ ЗА СИПАННЯ МОГИЛ І СТАВЛЕННЯ ХРЕСТІВ.

Для 15. листопада ц. р. відбулися дві розправи перед окружним судом в Перемишлі проти дев'яток громадян з Мокряні Великих за те, що 5. травня ц. р. висипали у своїй селі могилу, збудували хрест і могилу посвящали, як рівнож проти шістьох громадян з Макувеве тогож повіту за той самий проступок, якого вони доконали в дні 7. травня ц. р. Адміністраційна влада скваліфікувала ті вчинки як проступок з 18. ст. закону про проступки з 11. липня 1932 р. і як проступок проти декрету з 3. січня 1919. р. про затвердження провентів пам'ятників.

Вовідський уряд у Львові переслав до тої справи опінію, що сипання могил є вислідом діяльності ОУН на терені не тільки всіх галицьких, але і волинських вовідств.

Окружний суд, після переведення розправи щодо громадян Мокряні Великих, яких старство у Мостиськах покарало кожного по 50 зол. гривень з заміною на 10 днів арешту і 6 зол. судових коштів, видав такий присуд: Дмитра Муху звільнив, Давькові Гадачеві знизив кару на 5 зол. з заміною на два дні арешту, а Гринькові Теміпському, Іванові Кайдровичеві, Юркові Партимові, Романові Песью с. Тимка, Романові Песью с. Федька, Василеві Кайдровичеві і Михайлові Плюта знизив кару кожному на 10 зол. з заміною на три дні арешту.

Щодо громадян Макувеве — суд ухвалив цілком Федька Бенцака Катерину Кутна і Наталію Кутна, а Марії Капразь знизив кару 100 зол. (з заміною на 20 днів арешту) на 10 зол. з заміною на три дні арешту. Іванові Балабухові і Гринькові Гавдуновичеві знизив кару з 50 зол. (або 10 днів арешту) кожному на 10 зол. з заміною на три дні арешту.

Дальше всіх обанувачених звільнив суд від судових коштів.

Всіх звільнено з закиду проступку, означеного декретом з 3. січня 1919. р. про затвердження провентів пам'ятників з артистичного становища.

Усіх боронив д-р М. Рибак, адвокат в Перемишлі.

Дописи.

ДОБРОМИЛЬ.

До чого догосподарились москвофі? Ч. П. Козаренко „общество ім. Качковського“, добромильський адвокат-жид и-р Безен, переліз перед кількома днями продажу будинку читальні Качковського в аншому місті. Будинок той перейшов у чужі, жидівські руки (купив жид Шіж за 9.000 зол.), хоч цей об'єкт намагались купити українці. Однак через різні штучки до цього не дійшло. Варто зазначити, що цей будинок збудовано в Добромилі головне заходами о. Гечрика Поланського, який займався збірками на ту ціль і в ташому місті і в цілій околиці. А тепер той дім з його зв'язаних москвофільських матадорів перейшов у чужі руки. З того приводу в цілій Добромильщині величезне обурення і то не тільки між українцями, але навіть між „твердими“.

БОБРЕЧЧИНА.

Що можуть зробити вибори до громадської ради? В селі Дорогівчак поділилось населення на два табори і при виборах зголосили дві листи: українців і давних селюків. І кожна листа дістала по 5 радних. Але що бідні не голосували на багатих, то ті тепер не дають їм води зі своїх криниць. І всі бідні мусять носити з ріжми водою болотами, періз і пів кілометра далеко. От тобі кара за вибори!

РІВНЕ.

Закрили українську міську кооперативу в Рівному. На приблизно 45 українських господарсько-споживачу кооператива в Рівненщині в мин. роках адмін. влада з ріжних причин, а більш з причин, як це зазначувало, невідповідності зомівок крамниць припинила діяльність до 15 кооператива. До цього числа утерухомлених наших кооперативних станцій треба додати ще одну кооперативу, а саме міську кооперативу в самому Рівноді, якої діяльність рівенське старство припинило 15. ч. м. Головою надвірної ради тієї кооператива був посол від ББ Вура, який одночасно є в складі управліючих органів районної регіональної кооператива тижже. Цим дієм стільцям шойно тепер положено край. Додати треба, що управлі закритої рівенської української кооператива пропонували фузію з районською.

СПОРТ.

ХУСТ. С. К. РУСЬ — С. К. ХУСТ. 5 : 3.

С. К. Русь (Ужгород) не грає в повному складі, бо бракували такі гравці, як Боншай, Іванчик, Криж II, і Суковський. Та проте ужгородці мали ввесь час перевагу і перемогли заслужено.

С. К. ДУХОВНИЧ (МУКАЧІВ) — С. К. ЗАЛІЗНИЧНИКИ (УЖГОРОД) 4 : 0.

Змагання за мистецтво, розіграні в Мукачеві. Заслужена перемога амбінних духовничків.

ДОВБУШ І МИСТЕЦТВА БУКОВИНИ.

Осінні мистецтва Буковини вже закінчені. Дружина Довбуша зайняла в таблиці передостаннє, 5-е місце, наочні під собою тільки Польовію (3 здобуті пункти). На першому місці в таблиці є Махабі (9 п.), на 2-ому Драгош (7), на 3-ьому Мунічтор (4), на 4-ому Ч. Ф. І. (3), на 5-ому Довбуш (4, н. ж. 4 : 9). Українська дружина програла змагання з Махабі, Драгош і Ч. Ф. І., а виграла з Мунічтор 2 : 0 та з Польовією 2 : 1.

АНГЛІЯ — ІТАЛІЯ 3 : 2.

Неофіційні змагання копаного м'яча за мистецтво світу вирішила Англія по тяжкій боротьбі у свою користь. Італійці, долаючишми англійцями зараз на початку стріли аж 3 голи, забралися потім до праці, та вже було за пізно і хотіли в другій половині опанувати зовсім гриною, та вже не стало їм сили, щоб виграти, чи хочби зрівнявати змагання. Видились 85,00. Попередні змагання між репрезентаціями тих держав покінчилились ремісією 1 : 1.

Нові книжки й журнали.

„НАЗУСТРІЧ“, ч. 22, двотижневик, Львів 15. Хі Література, мистецтво, наука, громадське життя. Ціна 50 сот. Зміст: Павло Ковжун: Перший тиір Архипенко у Львові. Степан Смаль-Стоцький: Чи нова не безліч говірок. Юрій Косач: Зустріч. Д-р Ярослав Гордишський: Експеримент у мистецтві прози. О. Слісаренко: Каноніс Душта. Сергій Кущіренко: Листопад. В місто. Значайні читачі про незвичайні твори. І. В. Дубицький: Життя і форма: Людвіг Піранделло. Л. Піранделло: Світло з протилежного боку. Микола Зорко-Головницький: Над Прутем у дузі хатина стоїть. М. Рудницький: Два переклади „Пана Тадея“. Ст. Левинський: Культура слова чи культура руху? О. Дніпровський: Спогади наче поісти (Ю. Горіає-Горський „Холодний Яр“). С. Гер.: З польських книжок. — Юліан Тушів: Ярмарок рини. Горобці на дровах. Літсосттвовий Біж-Бам. Зі світа. Летіло 40 совок.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. швед. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-60 зол.
Чвертьрічно 15-00
Піврічно 30-00
Річно 60-00

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і де-
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 6 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-28.

В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Тутки HERVEWO

150 ШТУК 35 СОТИКІВ
з найдешевших найліпші

Тільки цей

буде мати обезпечені будинки
на 1/3 їх вартості в

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“ у Львові,

хто викупить найдальше до 25. грудня ц. р.
свою полісу у місцевого агента „Дністра“.

Центральний

Кооперативний Банк

У ЛЬВОВІ

(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),

приймає вкладки ощадності.

Конто ПКО. ч. 143.467.

Овочеві Мармеляди

яблучні, малинові, сливові і морелеві
та повила і малинові соки

виробу першої і одинокі української
фабрики овочевих перетворів кооп.

„Продукція“ у Львові, вул. Павлінів ч. 16.

ЖАДАЙТЕ у всіх українських кооперативних
і приватних крамницях.

Після перенесення столиці України до Києва.

ЯК ВІДБИЛОСЯ ТЕ ПЕРЕНЕСЕННЯ НА КИЄВІ, А ЯК НА ХАРКОВІ?

Московський кореспондент „Соц. Вѣстни-
ка“ повідомляє, що через перенесення столиці
України до Києва настала тям величезна помещ-
канева криза. В противенстві до Києва у Харко-
ві те перенесення столиці спричинило масову
появу безробітних серед службовиків. При пере-

їзді у Київ забрали туди тільки вищих урядов-
ців, та й то більшість із них мусіла з'їздити
свої родини в Харкові. Нижчих урядовців вики-
нули масово просто на вулицю їх положення
тепер жалюче.

Українці просять Вашингтон інтервеніювати в справі посилення харчів на Україну.

НЮ ЙОРК, 31-го жовтня. (Вл. кор.) Вчорашні
ньюйорські газети подали вістку про наради уря-
ду Об'єднання Українських Організацій у справі
пересилання харчів на Східну Україну. Об'єд-
нання ухвалило резолюцію, виславу до стейтс-

ього департаменту у Вашингтоні, з проханням
вставитися в совітській владі, щоб вона дозво-
лила вислати харчі з Америки для голодуючих
українців.

На богословські студії в Римі.

НЮ ЙОРК, 1. листопада. (Вл. кор.) Минулої
середі виїхали з ньюйорської пристані кандидати
на питомців колегії св. Йосафата в Римі, студен-
ти, що докінчували свої науки в Українській Ка-
толицькій Вищій Школі у Стенфорд. Поїхали
такі: Волод. Левинський з Нью Йорку, Степан Ши-

манський і Володимир Біларівський зі Скрато-
ну, Семен Юшак з Вотергайт та Нестор Романю-
вич з Вунсакет. В Римі будуть вони вчитися на
священників для праці в українській католицькій
єпархії у Злучених Державах.

ЗМІНИ В ЕСПАНЬСЬКОМУ УРЯДІ.

ПЕРЕСУНЕННЯ НА ПРАВО.

МАДРИД, 17. 11. ПАТ. Вчора дійшло до
реорганізації еспанського уряду. Відійшли мі-
ністер закорд. справ Сампер і мін. війни Гі-
дальго. Прем. Леру передав теку закордонних
справ міністрові маринерки Рошеві. Сам пре-
м'єр задержав теку міністра війни. До димісії
мін. Сампера і Гідальго дійшло внаслідок не-

примирного становища до обох міністрів пар-
тії монархістів і аграрників.

Пересунення в уряді вказують на зріст
впливів народної католицької партії під прово-
дом Хіля Роблеса, якого вплив на радикальну
партію прем. Леру постійно зростає. Кружля-
ють поговори про дальші зміни в уряді.

Урядова криза в Бельгії протягається.

ПАРИЖ, 17. 11. ПАТ. Король Леопольд III.
доручив учора колишньому прем'єрові Тевні-
сові створити новий уряд, бо мін. Жаспар зрік-
ся своєї місії. Тевніс відбув нараду з мін. Жас-
паром і дир. Франкі. Політичні кола перекона-
ні, що шойно завтрашній день розяснить полі-

тичне положення в Бельгії. Ці кола запевня-
ють, що всякі побоювання за долю бельгій-
ського франка безосновні. Новий шеф уряду
є прихильником вдержання стабілізації фран-
ка, який має тепер покриття в золоті на 69%.

Кардинал Гаспарі тяжко занедужав.

РИМ, 17. 11. ПАТ. Здоровля кардинала Гас-
парі, який перестудився, вчора ввечері погір-

шилося. Лікарі побоюються запалення легких та
інших ускладнень.

Велика афера в Румунії.

БУКАРЕШТ, 17. 11. ПАТ. Парламентарна ко-
місія оголосила звіт про доставу зброї фабрики
Шкода для румунського уряду. Звіт стверджує,
що контракт з фабрикою Шкода дуже некорис-
ний для Румунії. Референт складає відповідаль-
ність за колишнього міністра військових справ,

який підписав цей договір. Референт домагаєть-
ся передати ген. Ціхоцького судові. Крім того ре-
ферент закинув колишньому міністрові фінансів
Полов'ичі припущення судового сністства проти
випомогів.

Комінтерн заговорив.

Львів, 17. листопада 1934.

В часі, коли Совіти енергійно пошукували зв'яз-
ники між капіталістичними державами
проти Японії та проти Німеччини, тоді комуні-
стичний інтернаціонал мовчав. Коли по всім те-
риторії Совітів возили французького радикала
Ерріо, коли в Києві на його прийняття навіть по-
закопували були на Крещатику два ради сме-
рек, тоді між тими, що витали цього типового
репрезентанта буржуазного французького світу,
були й представники Комінтерну. Весь час, коли
Літвінов торгувався зі Злученими Державами
Північної Америки в справі визнання Совітів —
Комінтерн мовчав. Силів цей „штаб міжнародно-
го пролетаріату“ як у траві і тоді коли совіт-
ські дипломати добували ганебного для них
союзу із буржуазною Францією. Мовчав він і то-
ді, коли Совіти робили заходи для свого вступу
до Союзу Народів. Мовчав він таким чином, що
не випускав у світ ніяких офіційних енуція-
цій до „пролетаріату цілого світу“. Зате не при-
пиняв він ні на хвилину своєї розкладової робо-
ти в усіх капіталістичних державах при допомо-
зі своїх агентур. Ці агенти працювали наїви-
тенантніше у Франції та в Злучених Державах
Півн. Америки. Не пускав він у світ ніяких го-
лосних енуціяцій навіть у часі недавніх відо-
мих еспанських подій. Чому ж так поступав Ко-
мінтерн? Тому, що цього вимагали інтереси офі-
ційної совітської політики на міжнародному
терені. Тією своєю тактикою Комінтерн лишній
раз доказав, що в усіх своїх учинках і праці він
цілковито залежний від російської комуністич-
ної партії і від совітського уряду, дарма, що цей
уряд офіційно, перед світом віднекується від
якоїнебудь залежності Комінтерну від нього. Со-
вітські офіційні чинники не раз і не два ствер-
джували в прилюдних енуціяціях, що Комін-
терн від них цілковито незалежний і що тому вони
не можуть мати впливу на його тактику. Вже ми-
нулого року мав відбутися з'їзд Комінтерну і по-
го відложено до осені ц. р., але й у тому ретинці
він не відбувся. Звід Комінтерну опір відложили.
Со того знов таки вимагав політичний інтерес
Совітів.

Колиж Совіти осягнули на міжнародному
полі те, чого бажали, коли сильною ногою стали
і в Женеві, тоді Комінтерн оживився. Він навіть

Міський Театр у Львові.
12 год. „Малий Летун“
комедія-казка Ремуса для молоді.
год. 3:30 „Дівчата в одностроїх“
заоружена драма молодих дівчат.
Театр Ріжнородностей
год. 3:30 „Той що змінив назвище“
цікава песа Е. Воллеса.

Великий Театр
год. 7:30 Найкраща комедія Бернарда Шоу
„ЛЮДИНА І НАДЛЮДИНА“
Поділ Дон Жуана сучасних часів.
Капітальна фарса Арнольда і Баха
„Під примусовою управою“

заговорив прилюдно, окремим маніфестом до пролетаріату усього світу. Сталося це з нагоди 17-тих роковин більшовицької революції в б. Росії. А сьєтківали там ці рюкзи чи ведичіло не тільки нарадами, маніфестаційними походами, академіями та бенкетами, але й «визвольними» пропагандистськими засобами в пресі.

Безліч святочних огатей принесла більшовицька преса з нагоди роковин, а в них силу сьєнну самохвальби, зокрема в ділянці досягнень на полі індустріалізації та колективізації. Нпр. більшовицька преса трубить, що „народний прибуток“ Совітів у порівнянні з 1926 р. потроївся, але тільки зі спеціальних економічних публікацій совітської преси можна з трудом довідатись, що державний бюджет СССР у порівнянні з 1926. роком зріс аж у дев'ятеро. Немає у святочних статтях також і того, яким чином і яким кривавим коштом населення цей бюджет реалізується. „Переможний хід 1-ої п'ятирічки, заповідь неімовірних досягнень другої п'ятирічки в ділянці індустріалізації та заповідь стовідсоткової колективізації сільського господарства — ось ці перехвалки та рекляма для досягнень „соціалістичної країни“.

З нагоди 17-тих роковин більшовицької революції не забув про всі ті „досягнення“ згадати у прилюдному маніфесті, адресованому до всіх „трудящих“ і до всіх „пригноблених народів світу“, дуже прикрасним тоном і Комінтерну. У маніфесті між іншим читаємо дослівно:

„Радянська влада в СССР забезпечила пролетаріатові перемогу в громадянській війні. Вона повела країну Рад по шляху індустріалізації. Вона добилась перемоги колгоспного ладу на селі. Диктатура пролетаріату, за проводом комуністичної партії, забезпечила перемогу першої п'ятирічки, вона веде до перемоги другої п'ятирічки, до побудованню безкласового соціалістичного суспільства. Радянський Союз, країна переможної пролетарської революції і диктатури пролетаріату, наочно показує цілому світові, що може зробити робітничий клас, навіть у технічно і культурно відсталій країні, коли владі в його руках“.

По такій загальній реклямі для Совітів, маніфест Комінтерну займається конкретнішими справами, бо справами „доказів“ на повноцінне твердження. Між тими „доказами“ бачимо і такі: „Диктатура пролетаріату СССР створила умови для безперервного зростання добробуту й культури трудящих мас. Вона перетворила

СССР на країну, де немає безробіття, (там тільки невірність і примусові роботи в пізніших пралісах — прим. складача), де проведена широко система соціального забезпечування, де соціалістичне перебудування сільського господарства знищило зубожіння (асіх довело до голоду. — Прим. складача) в селі, де визволені всі раніше пригноблені національності (читає: визволені від життя, винищувані систематично розстрілами і голодом! — Прим. складача) та об'єднані у братерський союз“.

Дивіться, моваля, усі пролетарі світа як треба робити, щоб себе ушасливити! „Немає мирного шляху — читаємо у маніфесті — до влади пролетаріату. Немає мирного шляху до соціалізму. Вірний своїй історичній лінії, себто підготовці мас для завоювання державної влади пролетаріатом, комуністичний Інтернаціонал з більшою ніж будь-коли наполегливістю кличе робітників об'єднатися в єдиний фронт для організації спільних виступів усіх робітників проти фашизму і загрози війни (але за соціальними революціями!), кличе робітників усіх країн об'єднатися для повалення влади буржуазії під ви-

пробуванням червоним прапором Маркса-Енгельса-Леніна-Сталіна, під прапором комуністичного Інтернаціоналізму“.

З черги маніфест дає ще спеціальні інструкції для пролетаріату у Франції й Іспанії. Кінчиться гаслами: „Хай живе перемога світової пролетарської революції! Хай живе диктатура пролетаріату в цілому світі!“ Таким є останнє слово Комуністичного Інтернаціоналу, що так довго мовчав, повинуючись наказам московських державних керманців. З нагоди 17-ліття більшовицької революції московський уряд за посередництва Комінтерну приніс капіталістичному і буржуазному світові „милий“ дарунок у виді обговореного маніфесту. Зішлятьсь напевно дуже всі теперішні приятелі та союзники Совітів та при допомозі жєнєської устави може й, як добре піде, причиняться до розповсюдження цього „мирного“ маніфесту між громадянами своїх держав. Колиб вони зогічно поступали в політиці, то повинніб це зробити. Бож важко користуватися тільки односторонніми свідченнями Совітів у справі зберігання мира. Треба би допомогти і більшовикам зі свого боку закріплювати цей мир при допомозі соціальних переворотів, які з їх спеціальністю. Тоді свідчення булиб обопільні та рівноцінні.

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ

Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21.
(Рік осн. 1880). — Тел. 6-74.
Можна дістати у всіх більших ювілярських магазинах у цілм краю. 3/3 10—30

Поміж католицизмом і православ'ям.

Чому москвофіли залишаються ще у Греко-Катол. Церкві?

Львівський кореспондент московської газети у Вільні „Русское Слово“, В. Каренін, помістив там 15. ч. м. обширний допис п. н. „Русские уніяти в Галичині“ у зв'язку з меморіалом, який львівські москвофіли передали недавно апостольському візитаторові о. Гудечкові. Дуже цікавий хід думок дописувача, безумовно авторитетного представника всіх тих галицьких „русских“, які вже прийняли російську мову, як свою рідну та станули цілком на російський ґрунт. Не слід теж збувати, що п. Каренін, хоч і не належить тепер до редакції „Русского Голоса“, всеж був і є головним ідеологом нинішнього галицького москвофільства.

Отож п. Каренін жаліється на відносини у Греко-Катол. Церкві, та пояснює, чому „русские“ не переходять масово до православ'я: „Становище русских уніятів в українізованій уніятській церкві під національним

оглядом нестерпне. Не вважаючи на те, більшість русского населення в Галичині тримається уній, подекуди по традиції, а подекуди тому, що найближча уніята Православна Церква в Польщі також не дає руському народові гарантії збереження його національних прав, будучи у високому ступні залежною від посторонніх чинників, з волі яких, та при допомозі їх українських наемників, підлягає знову насильній українізації...“

Виходить, що єдиний позитивний мотив, який тримає галицьких москвофілів при Католицькій Церкві, — це традиція, — зрештою перебувають вони у ній лише тому, що нема куди перекочувати. Про вірування, про релігійні почування, нема навіть мови. І колиб нпр. православ'я чи протестантизм у Польщі давав москвофілам „гарантії“ щодо московського духа в церковній організації — вони негайно всі, як

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 19. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

27

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Вся управа публичних справ, ціла політика лежала в руках святоюрців-москвофілів, які, діставшись при допомозі альянсу з жидами до держ. ради, весь час від 1873—1879. трималися центральничого хвоста і йшли за урядом насліпо; таким чином добували особисті користи, а про справу народу не дбали зовсім. За весь той час не було найменшого зв'язку між послами і народом, не було ані одного посольського звіту. Нарід не бачив своїх послів ніколи, навіть серед таких обставин, як у Тернопільщині, де був послом голосний Наумович, що мешкав у Скалаті, самій середині своєї округи і чейже емів до народу промовляти. Таке було тоді розуміння посольського обов'язку. Це була справді скандальна епоха рутенської політики.

Тільки ті вибори з 1873 р. з округи Тернопіль, Скалат, Збарж. Я був тоді учеником третьої класи, однак вони цікавили мене дуже. Ставало тоді проти себе двох руських кандидатів, Наумович і Качала. Польського кандидата не було. Поляки підтримували Качалу як автономіста. Та Качала упав, вийшов Наумович; тоді поляки вибрали за кілька днів Качалу з міста Божні. Вся та комбінація була су-

проти руського загалу дуже деморалізуюча і пошкодила багато українському рухові, що тоді шоймо піднімався. Москвофіли з Наумовичем, який тоді стояв на верху своєї популярності, були рішуче панамі ситуації.

За кілька днів по тих виборах відбувалися дуже характеристичні вибори з міста Тернополя, де ставали проти себе польський кандидат Евзебі Черкавський і жидівський адвокат Конзі Львова, підтримуваний також русинами. По місті розліпили за ним русько-жидівські відозви, якими ми дуже гіршилися, не розуміючи арканів політики, яка спричинила цей союз. Вибори були дуже бурхливі, тягнулися два дні й ціле місто було зрєвольтоване. За Коном був і уряд. Жиди уживали всякої форми, щоб його вибрати; з русинів, не зважаючи на поручення згори, голосувало за Коном небагато, хіба деякі відважніші з інтелігенції. Загал ішов з поляками під кличем: „Проти жидів.“ Вкінці невеликою більшістю вийшов Черкавський. Тоді побачив я вибори і то дійсно бурхливі вперше і в мене задрожала тоді вперше політична жилка, хоч не думаю, що мені самому прийдеться в житті тільки разів з виборами мати до діла. Зрештою в тім часі не було якогось замітнішого руху в Тернополі, ані на Поділлі. Принаймні я не згадаю нічого подібного.

В 1871 р. приїхав до Тернополя на канонічну візитацію митрополит Йосиф Сембратович, витаний бандеріями і депутаціями; при цій нагоді відвідував він також гімназію.

В тодішній житті русинів, особливо інтелігенції, мав, як уже вище згадано, велике значіння руський театр. Була це майже одинока нагода, при якій сходилися руські родини місцеві й ті, що зіїдалися з провінції. Українське слово й українська пісня зі сцени оживляли хоч на хвилину апатичний, приспаний загаль. Для нас, молоді, був кожний приїзд театру великим і дуже пожаданим святом. Ми не минали ані одної вистави, вслухувалися у виставлювані твори, вчилися співати, старалися познайомитися з артистами, звійшов з ними в ближчі зв'язки та весь час побуту театру в місті жили переважно театральним життям. За моїх часів бував руський театр у Тернополі кількома наворотами. Найперше був у 1871 р. під дирекцією Молденського. Була це трупа дуже мала і нечисленна, яка могла грати лиш самі менші пєси, що не вимагали багато осіб; трупа диспонувала лиш дуже примітивними і недостаточними частинами гардероби і декораціями. В групі були замінніші артисти, крім обох Молєнських, Лукашевича, Стечинський, Вітошинський, Собецький та ще двох-трьох статистів. З таким матеріалом годі було давати щось більшого, тому театр обмежився переважно до одноктовок комедійок і водевілів. З більших виставив лиш Квітчине „Сватання на Гончарівці“, яке було тоді „дугштіком“, та Коженковського „Верховиці“; останнє при допомозі старших учеників, що були добрими співаками й танцюристами та виконували хори і танці.

Зі сторінок нашої історії.

В 75-ті РОКОВИНИ УРОДИН Д-РА КОСТЯ ЛЕВИЦЬКОГО.

стий, перейшли до православ'я чи якоїнебудь іншої церкви. Очевидно, автор промовчує відсоток, який „руські“ творять серед компактного українського православного населення на Холмщині, Волині, Поліссі і Підляшшю, бо у світі тої віроповідної і національної статистики про „насилство“ може бути мова лише тоді, коли річ іде про ту московську політику церковної варшавсько-православної ерархії, яку вона веде супроти величезної більшості вірних-українців.

Промовчує теж п. Каренін, що фактично москвофіли є єдиним елементом, який сприяє ширенню в Галичині православ'я, що москвофільське греко-католицьке духовенство в Галичині переходило після інвазії російських військ у 1914-5 році масово на православ'я, та що взагалі всі галицькі москвофіли, світські й духовники, при найближчій нагоді, нпр. на випадок відбудови реакційної „єдино-неділімої“ та відродження її імперіалістичних змагань — на другий день до одного покинули Греко-Католицьку Церкву.

І при тому всьому галицькі москвофіли мають ще чого нарікати, що їм діється у Греко-Катол. Церкві криза і що церковна влада не сприяє москвофільству, яке тільки чинить, щоб ту Церкву ослабити!

ЗА ЗАЛІЗНИЦЮ ТОВАРІ.

МОСКВА, 17. 11. ПАТ. Японський амбасатор у Москві Ота відбув 4-годинну нараду зі заступником комісара закордонних справ Стомоляковим, на якій узгоджено спірні справи продажі східно-китайської залізниці. Японія згодилася загарантувати, що Манджу-Кіо заплатить СРСР товарами 2/3 вартості залізничної.

За влекнення утечі.

СОФІЯ, 17. XI. ПАТ. Суд у Бургас засудив сотника Тошева на 4 роки в'язниці і 80.000 левів гривни і втрату прав на 8 років за влекнення утечі провідників македонських терористів Іванові Михайлові. Другого підс. д-ра Бардарова суд засудив на 3 роки в'язниці, 60.000 левів гривни і втрату прав на 6 років. Третнього звільнив.

Не багато є людей в історії поодиноких народів, на житті і діяльності яких можна наглядно слідкувати за відродженням і розвитком цього народу. Етап нашого національного відродження та дотеперішній розвиток перейшли ми відносно ще не зовсім давно і недалекокі ще часи, як відійшли від нас ті, що клали основи під наше сучасне життя. Між живучим нашим національним храмом є той, що не лише, що бачив самі фундаменти і був одним з робітників, але і був дійсним творцем-архітектором, що вивів будівлю з фасадою аж до самих її верхів.

Є ним д-р Кость Левицький, довголітній заслужений керівник нашої національної політики, учений, адвокат, редактор популярних книжечок і научних видань, освітній, рідношкільний та економічний діяч. — що в неділю, 18. листопада ц. р. кінчить 75 літ свого життя. Уроженець Нижова в Товмачині (18. XI. 1859) з цією околицею та з недалеким Станиславом, де ходив до гімназії, зв'язує свої перші національні кроки і спроби праці. Попович з роду, не цурається зовсім тих, що живуть під стріхою і вже як гімназист та опісля як студент університету ширить там українське національне самопізнання.

До Львова на правничий відділ д-р Кость Левицький приходить осіною 1877. Були це часи ширшого національного розбудження серед української університетської молоді, що стала усувати москвофільську мертвечину. Перед вели Іван Франко, Мих. Павлик, Іван Белей, Антін Горбачевський, Ілля Кокорудз та на кілька літ молодші Кость Левицький і Євген Одеський та ще дехто. Близько них стояв і дещо старший Володимир Барвінський.

Переломовим був рік 1880. Тоді засновано „Діло“ під ред. Вол. Барвінського, а на кілька місяців скоріше (1879) популярний двотижневик „Батьківщина“ під ред. Юл. Романчука. Була це українська суто політична преса, що невдовзі зробила справдішній переворот у поглядах нашого галицького громадянства. Дала вона почин під реальну політичну організацію народних мас і приготувала ґрунт під ширшу освітньо-культурну працю, як не менше і під нашу сучасну господарську організацію.

Діабетики!

Вироблені на незрівнянній сиропі поручаємо преріжні тісточки, цукорляди, торти, дієтичні, вільні від сахарину, „LEBROSE“, Львів, Сикстуська ч. 31, Телефон 35-60. 560 2-10

Не німим світлом, але найбільш активним учасником-робітником, а недовзі і ініціатором і керівником національної праці у майже всіх Підлянках був — Кость Левицький. Брав участь при творенні початків нашої кооперації („Нар. Торговля“ 1883), опісля немого українського краювого політичного товариства — „Народної Ради“ і при організації українського міщанства в „Зорі“. Як кільканадцятилітній член Головного Відділу „Просвіти“, положив немалі заслуги для її розвою як організатор і популяризатор.

І наукова праця не була чужою д-рові К. Левицькому. Цілих студій про „Пряву Руську“, численні статті в „Правничій Часописі“, якої був редактором і в інших наукових виданнях та періодиках до виникнення „Життя і Права“ включно, опрацювання і видання німецько-українського Словника та дрібніші научні приписки — найкращим цього доказом є і почесність дійсного члена „Наук. Т-ва ім. Шевченка“ у Львові.

Не чужою йому була і праця на рідношкільній діяльності так ще перед війною, як і тепер до останніх літ. Його голоду і поради рідношкільні установи і зібрання слухали завжди з найбільшою увагою і з ними рахувалися.

Ще більше помітна привабливість д-ра Костя Левицького на сторінках історії нашого господарського відродження і організації. „Дністер“, „Центробанк“, „Зем. Банк Гіпог.“, „Ревіз. Союз Укр. Кооператив“ — та багато-багато інших наших економічних установ і організацій заважують йому своє повстання і існування, а деякі і кермування від самого початку до нині.

У своїй праці не поминув д-р К. Левицький і дуже невдачної ділянки — політики. До неї увійшов рівно перед 50 роками і кілька десятиліт за часів Австрії був її фактичним, а далі і формальним керівником, зокрема як створено Ук. Нац. Дем. Партію (1899) з її керівником Народним Комітетом. Став послом до віденського парламенту (1907) і галицького сейму (1908) і невдовзі обняв керму нашої політики в обох тих установах. З вибухом світової війни він дав почин до створення „Головної Укр. Ради“, опісля у Відні „Загальної Укр. Ради“, на чолі котрих ставув і формально.

Був він і при Великому Звизі в листопаді 1918 р. і обняв керму першого українського уряду на теренах Східної Галичини та положив великі заслуги у законодавчій праці Укр. Нац. Ради.

Як багато інших — перейшов і д-р К. Левицький політичну еміграцію з її всіма віде-

Шкільна влада не протривала таким виступам, значить — удавала, що про них не знає; а для дотичних дебютантів було це великою честю виступати на сцені.

Слідуючого, 1872 року приїхав до Тернополя театр під дирекцією Бачинського, до якого приступила вся трупа Моленського, так, що обі ці трупи злилися в одну. Так скомплектований театр був дуже добрий та стягав усю публіку з цілого міста без огляду на народність; не диво, що на кожній виставі селя була заповнена. Склад театру був численний і добірний, крім згаданих уже членів трупи Моленського, були ще обое Бачинські, обі Романовички, Теофіла і Марійка, Гембіцький та інші визначні сили, з якими можна вже було виставляти більші твори (переважно перекладні); головною атракцією того сезону була виставлена вперше в руській театрі як мельодрама „Галька“ Монюшка з дуже гарними строями і декораціями. Того року перебував театр у Тернополі майже три місяці. Та вже в короткі часи театр розбився знову на дві трупи і в 1873 р. або 1874 приїхала до Тернополя трупа Бачинського вже значно менша й гірша, як попередня. З цього сезону тямлю, що тоді виступав уперше на руській сцені Іван Гриневецький, що грав тоді амантів, і Стефурак.

В зовсім іншій виді представлявся театр у 1875 р., що приїхав тоді під дирекцією Теофілі Романовички і привів свіжі сили і свіжий

репертуар. Були там обі Романовички, Косовська, Семківна (пізніше Стефуракова), Падлевська дуже молоденька Лявовська, що ставила тоді перші кроки на сцені (пізніше Біберовичева); з мушин: Натурський, Гриневецький, Вітошинський, Люджевич.

Та головна вага цього сезону лежала в тому, що приїхав на виступи до Тернополя славнозвісний батько української сцени, Марко Кропивницький. Його виступи викликали незвичайне враження і піднесли дуже високо рівень цілого театру. Вже сама зовнішня поява Кропивницького була дуже імпозантна. Високий кремезний мушина, сорока літ, панував він над усім ансамблем так, що всі інші дієві особи на сцені були при ньому немов карли. Гра його була до подробиць викінчена, голос повний і металічний — високий баритон з широким реєстром; Кропивницький поривав особливо в народних піснях, яких умів дуже багато та співав їх як вкладки в народних песнях, або як окремі точки між актами.

Кропивницький виступав тільки в оригінальних українських творах. Перший його виступ був у Шевченковій „Назарі Стодолі“, де грав Хому Кичатого; та вже слідуючого дня повторено „Назаря“ з Кропивницьким у титуловій ролі, а Кичатим був Гриневецький. Задля Кропивницького дедали тоді „Назаря Стодолю“ кілька разів. Відтак виступав ще в „Чорноморцях“ як Кабиця, в „Сватанні на Гончарівні“ як Стецько в Галичці і „Шельменку“

в титулових ролях. Вся публіка захоплювалася його грою і співом. З його уст почули ми вперше пісні, як „Соловейко“, „Удовина“, „Очеретом“ і т. д., які відразу стали всюдю популярні.

Не треба и казати, як дуже захоплена була ним молодь. Це стояв перед нами оригінальний українець, перший, якого ми бачили, втілення української літератури й мистецтва в одній особі. Ми слухали його із запертим віддихом і старалися не поминути й одного його слова, одного звуку, а вже найбільшим щастям для нас було, як кількох з нас мало нагоду познайомитися особисто з батьком українського театру. Ми були у нього в його мешканні і він говорив з нами широко про відносини в закордонній Україні, про літературу й мистецтво, давав нам книжки і ноти. Цих розмов і цієї стрічі з Кропивницьким я не забуду ніколи. Є вона для мене одним з найкращих споминів з гімназійних часів.

Опісля довелося мені бачити Кропивницького аж за двадцять літ, у 1894 р. в Києві, та він був уже тоді старий, підтоптаний; мав за собою вироблену славу письменника й артиста, та не віяло вже від його особи тим молодечим чаром, тим справді козацьким зав'язанням, яке поривало нас перед двадцятьма роками в Тернополі. А може й ми тоді дивились на нього іншими очима?

(Пам' бвде.)

Реформацькі пігулки ЧЕРНЕЦЬ
з маркою (Zakonnik)
регулюють шлунок, хоронять від тер-
пів печінок, надмірної опасності,
паморок, лагодять гемороїди і при-
нахалі до обстежувача і лагідним про-
чищуємим засобом. Вжити 1 до 2
пігулок на ніч. 3/69 34—7

чим впливами. Вернувся з неї перед 10 роками, але без зневіри в остаточний успіх нашої Великої справи. Не одержав вже керуючого місця у нашій політиці і взагалі від безпосередньої активної праці у ній усунувся. Свої майже незвичерплені і неспожиті сили віддав він тепер у першу чергу економічній праці й організації як підставі наших дальших майбутніх досягнень. Не забув теж і про освітньо-культурну та різношкілну діяльність і тут був приміром для небагатьох з молодших, як треба і належить працювати послідовно, успішно і безкористо.

Як сеніор української палестри не забув д-р К. Левицький і про свою станцію організації, що до її розбудови причинився чимало як теперішній голова „Союзу Укр. Адвокатів“ і редактор „Життя і Права“ та як найкращий живий приклад для численного молодшого покоління!

На жаль, не витворили ми безвідкличних авторитетів у сьогоднішньому лихолітті. А все ж і у ньому найважливішою у нас постаттю є такий 75-літній Кость Левицький, який не має рівного між живучими для сучасного відродження українського народу і його Великого Зданню — особливо тут у нинішній Батьківщині.

І наше свідоме громадянство, що з великою пошаною гляділо завжди на д-ра К. Левицького, в його 75-літні роковини уродни бажає йому одного, щоб у здоров'я та бодрости духа довів хвилини бачити на власні очі здійснення того, що їх бачили перед 16 літами, а що так скоро минуло!

Д-р Степан Баран.

Болгарія й Україна.

(Докінчення).

Як бачимо, питання взаємин і зв'язків Болгарії з Україною широке у часі, глибоке у змісті, та по обох сторонах майже неперозитане.

Недержавна Україна для державної Болгарії майже не існує, бож відомо, що держава тільки з державою може мати діло. Перед війною між Болгарією і Росією були живі зв'язки через Україну та її південні („новоросійські“) оселі болгар. Тоді панувала в Болгарії сильна русофільська течія, яку й сьогодні замічаємо у ветеранів визвольних змагань з Туреччиною та з доби відродження. Ці болгарські патріоти-діячі майже не признають українського народу, вважаючи його відкоєм руського народу. Не переконали їх про інше й їх неперозитання української мови, хоча руську мову і літературу вони загально знають.

Сьогодні Болгарія старається затіснити зв'язки з Польщею. І природно: бож віддавна чимало болгарської молоді вчиться у високих польських школах — Кракова, Львова, а після війни у Варшаві. Одя молоді жива, гаряча і рухлива приймає активну участь у студентському житті своїх товаришів-поляків. Із старших оетків Дора Габє та її покійний чоловік проф. Базє Пенєв, а серед молодших чимала група педагогів і науковців діячів є виразними прихильниками і знавцями польської літератури та науки.

Є, щоправда, серед болгар поважні знавці й приятелі України. До таких належав зять Драгоманова — проф. Шишмаєв († 1928), що добре говорив по українськи та дав змогу своєму синові добре навчитися матірної і своїх ділів мови. Знають Україну й визначні фахівці, як: проф. болгарської словесності Арнаудов, болгарської мови

Романски та болгарського мистецтва Філов. Щирим прихильником і знавцем української поезії особливого Шевченка є поет і письменник Чілігіров, а в 60 роках любив і перекладали Шевченка Славєнков і Караєвлов. А проте треба ствердити, що українсько-болгарські взаємини є все таки випадкові, дрібні, та гейби тільки потенцією майбутнього дружнього зближення. А ставиться воно тоді, коли українська молодь постає в познати з своїми товаришами болгарами та переймає від них добре і гарне з буйного південного темпераменту, що є основою невсипущого та нестримного змагання до здійснення наміченого. Болгарини у заграничній високій школі передовсім учаться, а дома він працює — витривало, бо боротьба за життя стає все тяжча. І саме землероб болгарин — прегарний рілник, огорожник та садівник в останніх часах став працювати у нас у Галичині біля більших міст. Ось у кого треба вчитися нашій молоді, високошкілній та різношкілній і сільській, властивого способу праці на землі.

Болгарія — прегарна країна, в ній є чимало чому подивуватися і почититися українцям. Ось у Пловдиві на 100.000 населення перебуває в Народній Бібліотеці 12.000 читачів річно! та стільки ж у музею! Невелика країна — з великим розмахом культури духової і матеріальної.

І. Свенціцький.

Камісельки, пульт-верни, рунавички і вовняні шкарпетки поручає фірма
Зигмунт Залєський — Львів,
вулиця Боїнів ч. 4. 47/83 3—60

Третина мешканців Польщі анальфабети.

У зв'язку з акцією проти неграмотності в Польщі польські освітні чинники обчислюють, що у Варшаві живе 200 тисяч анальфабетів, значить, що б-тий мешканець не зміє читати ні писати. Ще гірше представляється справа, коли брати на увагу цілу Польщу. На основі першого перепису населення з 1921 р. було в містах 955.972 анальфабетів, а в селах 5.585.221, отже разом 6.541.193.

1.197 залізничних катастроф у ССР.

МОСКВА, 17. 11. ПАТ. Жахливий стан польських залізниць ілюструє найкраще статистика залізничних катастроф на сибірській залізниці. За перших 9 місяців п. р. було 1.197 мешканців

і більших залізничних катастроф. Вольшевицька влада каже, що 1.077 катастроф спричинили службовики. Тому за 3 місяці понинішні залізничні рух на 238 годин.

Перший відгомін справи криво-методіївців у польській пресі.

Під гаслом „Петербург“ привісела „Хроніка“ з ч. „Trzeciego Maja“ з 29. січня 1945. р. ось-яку звістку: „Журнал міністерства справ освіти в Петербурзі оповістив віддачу харківського університету й наукової округи цього ймення під управу військового губернатора країни українців (Malorusinów). Ця постанова являється єслидом неприхильних для царського уряду рухів між українцями, з поміж яких, як недавно повідомляли німецькі часописи, вже трьох професорів вислав цар на Сибір за візлюдство, себто за візлює думання. Цей нарід, про який забула Європа, бажає утримати свою національність і самостійність, а це в силу переяславського трактату, який зробив із Москвою Хмельницький 1654 р., коли відділився від Польщі. Згідно із згаданим трактатом Україна (Malorus) (губерній Чернігівська, Полтавська, Харківська тощо) під правним оглядом стоїть у такому відношенні до московської держави, як Молдавія і Волощина до Османської Порти“ (с. 608).

В наведених словах маємо найправдивіший відгук арештування й покарання криво-методіївців у польській пресі. Як скрізь, де про цікаву подію нема фактичних даних, заступає їх чутка й уява, так і тут виступають Тарас Шевченко, Панько Куліш і Микола Костомарів як професори. Шо їх трьох має тут на думці автор звістки й що її автором був Францішек Духінський, бачимо зі статті останнього, надрукованої у згаданому часописі в ч. 12—15., себто в 4, 11, 18. й 25. березня 1945 р. п. з. „Ustawa perejaslawska“.

„В одному з останніх чисел нашого часопису — починав свою статтю Духінський — з приводу нового царського указу, силою якого харківський університет і наукову округу цього ймення віддано під управу військового генерал-губернатора губерній, названих малоруськими (Чернігівська, Полтавська, Харківська й Кате-

ринославська) ми зробили увагу, що ця навіть у Росії надзвичайна постанова являється наслідком умовних порушень у цій країні, які непоклять царя, дуже могутніх, коли цар був приневолений покарати звичайним у Росії для молоді яка вчиться, осудом, віддаючи її на військову службу в солдати; багатьох із студентів університету, а навіть трьох учителів київського університету засламо на Сибір за знатно живий вияв змагань до української самостійності. Ті вчителі й студенти всі українці. — Повторюємо, вчителі й студенти всі українці. — Повторюємо, надзвичайна сміливість цілей, яку виявили осуджені, приневолила царя покарати цих влочинців для Москви, навіть не було звичайного суду; бо з одного боку домагання перейшли вже межі чисто літературної, умовою самостійності. — з другого цар боїться відкрити перед Європою ту правду, що не тільки польська шляхта, поляки, католики постійною боротьбою і посяганням заперечують московській державі моральної й політичної єдності, але навіть ті, яких він називає росіянами, що є в релігійній єдності з Москвою, відриваються від неї й добиваються політичної самостійності. Це єдиний страшний рак для царя! і цар волів би не жити, як того нового рака, що точить його державу, показати перед Європою! — Німців незвичайно вразило те, що цар переслідує мало со-

Рагляни, пальта -- убрання

верхи на футра з бильських матеріалів

поручає

Мечислав Залєський

Львів, пл. Маріївська 10.
Телефон 53. 475 4—5

годні відомий Європі нарід, а думаючи про нього, що мусів загинути впротязі двістілітнього свого зв'язку з Москвою (відколи в 1654 р. козаки відокремились від Польщі), вони багато повидамували баянок, щоб висвітлити переслідування українців. Однак справа змагання українців до самостійності сьогодні найважливіша та й в Європі знайома дипломатам, з другого боку це змагання є такої сили, що говорення про нього вже цілком не може зашкодити великій справі багатородного народу; бо тепер не в окремих осіб, не в цілі або тілі частини суспільності, але в усіх її верствах є єдність почувань, думок і ділань, щоб приготувати самостійність. Із сказаного тут автор робив такий висновок для поляків: „Нам, полякам, наперед для нас самих, потому, щоб освідомити решту Європи про справжній стан речей щодо цього народу, дітей нашого історичного виховання, треба відсвіджити в пам'яті минуле козаків, — названих сьогодні найнесправедливіше малорусинами“.

Шляхи, якими перейшли у своєму житті козаки, цікаві й учать багато. Мацейовський висловився, що якщо в XVII. столітті потрапили були поляки відокремити справу релігії від політичних справ і потреб краю, „як потреба цього розділу є сьогодні невіддільною істиною для щастя народів“, не втратила б була Польща козаків. „Як дії козаків, так і наші минулі дії належать до історії, однак з них маємо багато чого навчитись“, — стверджував Духінський і заповідав, що „про ці наші відносини до козаків виготовив один із співробітників нашого часопису декілька цікавих статей“, які має надрукувати „Trzeci Maj“. Та з 16. ч. з 31. березня (усього один листок) часопис перестав виходити, тому й стаття Духінського лишилась незакінченою.

„Сьогодні — від далі автор свою річ — декілька слів про переяславську угоду, зроблену між Хмельницьким і царем Олексієм Михайловичем 1654 р., а про яку саме угоду ми сказали, що її силою Україна стоїть у такому відношенні до Москви, як Молдавія і Волощина до Порти; говоримо: стоїть, бо насильство не має сили права. Москва не може показати перед світом нової угоди, зробленої з українцями, яка нищила переяславську угоду, яку зробили добровільно обидві сторони 1654 р. — А як Москва виробила сьогоднішню політичну самостійність князів Молдавії й Волохії самим підлянуванням угоди, зробленої між Портою й волохами 1460 р. відповідним способом ціла Європа упіймється за правами України, якщо українці самі мудро й стійно відоминатимуться про виконання переяс-

Лавської умови, яка вимагає їх із Москвою. — Бх-ність, передбачливість, постійність, докази яких часом дали потомки товаришів Хмельницького в 1842 р., в часі першої боротьби з Миколою, що бажав відібрати їм польські права, якими судяться в них земські й цивільні справи, аж до приєднання царя до уступок, дають багато найкращих надій для їх краю та для людства. А що до московської сили — хай пам'ятають українці, що не в силі Бог, а в правді Бог. — А хто ж є досі силою Москви, як не козаки?..."

Далі наводив автор такі головні пункти переяславської умови: 1) Козаки зберуть свої права й привілеї й управлятимуться самі відповідно до способу, який приймуть на своїх зборах, і ніяка особа з Росії не має права мішатися до їх улаштувань. 2) Судитиме їх старшина згідно з їх національними законами. 3) Московський патріарх не матиме ніякого впливу на їх духовенство. 4) Мають право вибирати гетьмана, якого мають потвердити царі. 5) Зі свого боку козаки обов'язуються утримувати 60.000 війська на службу цареві. Царі й царівні потверджували переяславську умову, але її порушували її.

М. Возняк.
(Далі буде).

Свята 1-ого листопада.

ЖОВКВА.

В листопадові роковини відбулось у нас торжественне богослуження в церкві св. Василя, що була виповнена по береги. Співав злучений хор тутешніх інтелігентів та міщан під дир. молодого черця-священника. По богослуженні була панакхда за поляглих українців, до якої стануло 12 священників. Настрій підчас тих богослужень відправ був незвичайний.

Помилування засудженого на смерть.

Президент республіки, прихильничий до обори Литви, член ОУН, підписав акт ласки, перемінюючи Олександрові Литвиню кару смерті на кару довічної в'язниці. Литвина засудив тернопільський суд присяжних за участь в убивстві поліцита Гловацького в Токах, пов. Скалат.

Сто мільонів на роботи і регуляцію рік.

Як повідомляє варшавська преса, приготування до створення одноцілого фронту праці, який буде полегджувати всі справи, зв'язані з допомогою безробітним в Польщі, потребують до 1. квітня 1935. р. Почавши від нового бюджетового року стане діяти центральний уряд для справ zatrudнення з Польщі. Йому буде підлягати: ведення публичних робіт, виплата грошових допомог, поради для безробітних, допомога молоді в таборах праці, освіта акція безробітних. Об'єднаний фонд праці переведе велику компанію робіт в роках 1935-6, на яку будуть призначені кредити у висоті 100 мільонів зол. Значна частина тих кредитів буде зужита на регуляцію рік, щоби запобігти повеням.

Новий морський трактат.

ЛЬОНДОН, 16. 11. ПАТ. Льондонські наради закінчилися підписанням нового морського трактату, який заступить ватингтонський договір. Бритійська делегація поставила американській делегації цілу низку вимог. Згодуються, що новий морський трактат в засаді признає рівність Японії та обмежить містоту великих воєнних кораблів до 30.000 тон. Воєнні флоти Злучених Держав, В. Британії та Японії залишаться у відношенні 5:5:3. Японська делегація одержала нові інструкції з Токіо такого змісту: Японський уряд згодиться на пропозиції британської делегації, але під умовиною, що В. Британія дасть додаткові виснаження в справі морського паритету.

ВАШИНГТОН, 16. 11. ПАТ. Бритійський уряд запропонував урядові Злучених Держав спільну акцію, коли переговори в Льондоні розіб'ються.

Загадочні літаки над Норвегією.

ОСЛЬО, 17. XI. ПАТ. Як відомо минулого року появилися над північним побережжям Норвегії загадочні літаки, які висідали незрозумілі сигнали. Тепер знову візита тих літаків повторилася. "Тіденс Тегн" пише, що це японські літаки, які прилетіли сюди завдяки організації у Фінляндії

НАЙПЕВНІША ЛЬОКАТА ГРОША У ПОЗИЦІ РІДНОЇ ШКОЛИ. КОЖНА ПОЗИЧКА 25 ЗОЛ.

Ідемо до Америки!

І то в додатку зовсім задурно першою клясою!

Цю подорож, як також багато інших цінних нагород здобудуть щасливі у величній конкурсі для радіослухачів

під гаслом

49/71

З ЛАМПОЮ ТУНГСРАМ У ШИРОКИЙ СВІТ!

Подробиці і умовини конкурсу безплатно у всіх радіевих фірмах.

Висліди громадських виборів в 12 повітах станислазівського воєвідства.

Офіційна „Газета Польська“ повідомляє: „Останніми днями перевели вибори в 890 громадах на просторі 12 повітів, причім в 791 громадах — тому, що була зголошена тільки одна компромісова листа — голосування не відбулося. На загальне число 17.647 мандатів дістали БВ і симпатки — 10.192 мандатів, УНДО —

5.035, українські радикали — 1.996, ППС — 57 сидеки — 16, людовці — 128, хадаки — 28, сіо ністи — 186, радикальна лінія — 60, крайні українські націоналісти — 49. Поділ мандатів щодо національностей такий: поляки 18.709, українці 13.076, жиди 417, німці 355, караїми 1.

Японія посередничить між Злученими Державами і Манджу-Ко.

ВАШИНГТОН, 17. 11. ПАТ. По конференції з державним секретарем Гулем японський амбасадор Сатто заявив, що Японія буде посередничити між Злученими Державами і Манджу-Ко у

справі нафтового монополю. Амбасадор заявив, що нафтовий монопол у Манджу-Ко в нічому не порушує трактату 9-ох держав які засади відкритих дверей.

..... отже: лише тунки
„Пріна Аїда“ 150 за 35 сот.

Мадярщина не лякається слідства.

ПАРИЖ, 17. 11. ПАТ. Авар повідомляє з Женеви що югославський уряд буде домагатися, щоби Рада Ліги Націй висіла тільки на чергу нарад демарш у справі збивства короля. Меморіал з вислідами слідства уряд першле пізніше. Покищо міністри закордонних справ держав Малої Антанти узгодять свої погляди на цю справу.

БУКАРЕШТ, 17. 11. ПАТ. Мадярська преса пише що Мадярщина не лякається, щоби Рада Ліги Націй висіла куліси марсельського атентату. Атентатчик був македонцем, план атентату вирішено в Бельгії, гроші на атентат надійшли з Південної Америки і в Бельгії. Покищо невідомо, чи співники збивника мали чехословацькі паспорт і чи зброю перепачувала ім чешка. „Мадяршаг“ сподіється, що Рада Ліги висіла цю справу і внеможливить наклепи проти Мадярщини.

Оборонний и мецько-японський союз.

ЛЬОНДОН, 17. XI. ПАТ. „Дейли Телеграф“ повідомляє з Токіо, що зростає зближення між Японією та Німеччиною. Останніми часами приїхало до Японії багато кореспондентів німецьких часописів. Їх приїзд є передвістником важних посуень у справі визнання Манджу-Ко Берліном і закінчення оборонного союзу між Японією та Німеччиною. Зрештою в японській громадській думці віддавна є симпатії для Німеччини. Задумане Японією закупно трьох нових Цепелінів для здержання повітряної комунікації між Токіом і Сінгапуром це дальший доказ зростаючої приязні. Та нема сумніву, що Японія ждатиме на висліди морської конференції в Льондоні і на спроби порозуміння з Англією, заки ухвалять постанови в справі взаємини з Німеччиною.

Хуртовина навістила Францію.

Південну Францію навістила катастрофальна хуртовина. В тувльонській пристані аударився торпедний човен із іншим човном, на якому був старшина та сім моряків. Човен утонув, залоза врятувалася. Заповіджені приїдти кілька воєнних кораблів відкачкили в останній хвилині тому, що ескадра мусіла вернутись до Тульону. На побережжі Марсель затонуло багато рибачьких човнів. На французькій Рівні налетує дощі, в Ботезах впав сніг.

СССР дістане 100 мільонів кредиту.

МОСКВА, 17. 11. ПАТ. Большевицький амбасадор у Вашингтоні Трояновський привіз до Москви пропозицію уряду Злучених Держав у справі товарного кредиту для СССР на суму 100 мільонів доларів. 100 міль. кредит буде вище опроцентований, а надлишки відсотків зачислюватимуть на сплату довгів, які затамував російський уряд перед революцією. Політичні коза переконані, що уряд СССР погодиться на всі пропозиції уряду Злучених Держав.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Міністр Ляваль відбув нараду з австрійським послом у Парижі, якого запевнив, що ставовище Франції у справі незалежності Австрії не змінилося.

— З югославським послом у Парижі Спалковичем мін. Ляваль обговорив висліди слідства у справі атентату у Марсель. Франція піддержує поту Югославії.

— У Пловдіні у Болгарії повісили комуніста Лазарева за шпрення комуністичної акції між військом.

— Підчас плевіситу у басейні Сари в дні 18. січня голосуватиме коло 541.000 мешканців.

— У швейцаріїм часі СССР навіже дипломатичні взаємини з Югославією.

— У Білгороді відбулась нарада турецького міністра закордонних справ Тевфіка Рухді Бей з мін. Бфтичем. Оба міністри ствердили одностатність поглядів.

— Кванд. Шушніг відбув нараду з Мусолініем.

— У Ціріху поліція арештувала 26 осіб за протижидівські маніфестації.

— Мін. Ляваль виїхав до Женеви.

— Бритійський міністр колоній Томас заявив, що В. Британія не звязана ані безпосередньо, ані посередньо тайними договорами.

Воєнний стан в Іспанії продовжений.

БАРСЕЛЬОНА, 17. XI. ПАТ. Поліція затримала в морі 16 тон зброї і муніції, яку сконфіскувала підчас ревізії. Дотепер затримала 24 тонн воєнного матеріалу. Одночасно воєнний стан уряд продовжив на 30 днів. Уряд роззаяв каталонську поліцію. Тому безпека полірилася, бо еспанська поліція ще не обійняла станиць. Множаться грабункові напади.

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

30% знижка цін на всілякі блаватні і вовняні товари у фірмі Галицький магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 13.

В обороні зневаженого діяча.

Недавно подали ми нотинку про побиття невідомими людьми рідюшкілного діяча у Самборі, д-ра Матіяшка.

В цій справі дістаємо від Кружка РП ім. Шевченка у Самборі такий комунікат, вирішений на засіданні Старшини того Кружка РП.

„Старшина Кружка стверджує, що у виступі п. д-ра Матіяшка на Загальних Зборах Кружка 7. 10. ц. р. нічого такого не було, щоби когонебудь могло образити. З огляду на те, що напад на д-ра Матіяшка загальною вважувать з його виступом на Загальних Зборах Кружка РП ім. Шевченка у Самборі, Старшина вважає за відповідне зайняти становище й осуджує цей випадок як прояв крайньої некультурності.

При цій нагоді стверджує Старшина, що відноситься з повним довіром до д-ра Матіяшка як члена Старшини Кружка“.

Підписані: д-р М. Галушинський, голова, Кульчицький як секретар.

З кінової хроніки.

Єрусалим на фільмі. У Єрусалимі повстало товариство, яке має на меті зреалізувати велику фільму п. з. „Єрусалим — свята земля“. Фільм складатиметься з трьох окремих частин: жидівської, арабської та християнської. Фільм показує природу краю, його багатство, історичні та релігійні пам'ятки, типи населення і т. д. У фільмі підкреслюють працю від часу, коли Палестина стала осередком жидівського націоналізму.

Диктатор Голівуду, що має рішальний голос, коли йде про моральність фільму, заборонив випустити на світові екрани фільму „Весела вдовичка“ з Морісом Шеваліє і Жанетою Макдональд, коли не виринуть з неї сцени танків у кабаре. Танок сам по собі не є так дуже неприличний, зате стрій танецьниць, на думку „диктатора“ можуть порушити моральність Голівуду.

Робінзон Крузо, що давно вже появилася був на німій фільмі, появиться тепер удруге як звуковик. Фільму приготував виробництво „Юніверсел“. Знімки роблять уже на острові Хуана-Фернандеса, на якому від 1704—1705 року жив справжній Робінзон, себто Олександр Селькірк.

Рене Клер у Лондоні. Велике англійське виробництво „Лондон-Фільм“ стягає до своїх робітень щораз більше відомих акторів і режисерів. Торік уже перейшов туди Даглас Фербенкс зі своїм сином, який прийняв навіть британське громадянство, в останніх часах поїхав до Лондону Бастер Кітон, Чарльз Роджерс, а тепер підписав з Олександром Кордою (творцем „Катрини Великої“ з Єлисаветою Бергнер) контракт відомий французький режисер Рене Клер. Він інсценізуватиме фільму п. з. „Пан Трістам іде на захід“. Головні ролі гратиме Джон Беррімор або Чарльз Ляфтон. „Лондон-Фільм“ дає досі такі мистецькі фільми, як згадана „Катрина Велика“, „6 жінок Генріха VIII“ і „Приватне життя Дон Хуана з Дагласом Фербенксом у головній ролі“.

Нова організація фільмової індустрії у СРСР. СРСР фільмовий промисл перевів недавно у себе нову організацію. У Москві повстала центральна установа під назвою „Говек“. У цій верховній установі зійшлися всі дотеперішні фільмові трести, як: „Союзкіно-імпорт“, „Союзкіно-експорт“, „Союз-фільм“ — як союз фільмопродукції, „Рус-кіно“ як союз кінотеатрів, „Союз-кіно-хроніка“ як союз фільмових тижневиків і „Нігфі“ — союз фільмових ателіє.

Кількість кінотеатрів налічують у СРСР на 28.169 — на кругло 170 мільйонів населення. Треба замітити, що в цьому числі є теж селі, призначені на всякі інші цілі, театри й такі кіна, що висвітлюють фільму раз на тиждень. Світі заключили з Польщею умову, на оснзві якої везуть до неї дванадцять радянських фільм. На першому місці, стоїть звукова фільма відомого режисера Александрова п. з. „Оце весела молодість!“ Польський заголовок фільму дещо інакший: „Світ сміється“.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГолошуються в нашім ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГолошення.

— Хочете мати добре футро, ідіть до відомої фірми Юліана Глушевського, Львів, пл. Капитульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— Найкраще випраний ковчирець тільки в українській пральні „Брін“, вул. Бляхарська 21. 18-20 25—?

— Нема більше старих жінок. Бо модерна жінка вже не мусить бути невідлиною кухні і годинами смажитися при вогні. Сьогодні, за 5 хвилин можна мати не тільки дуже смачну але також поживну і здорову легумину з порошко будинного „Ароза“. 694

— Сірі однострої — це одинока велика епопея-повість Листопадових Днів, що повинна найтися в кожній бібліотеці т-ва й хаті! Жива акція, добра мова й кольорит автора дають досконали цілість. Замовляти: Львів, Ринок 10, „Неділя“. Ціна 2.90 зол. + 50 сот. на porto.

— Реалізування гасла „свій до свого по своє“. В-во „Українська Рекляма“ здійснюючи гасло „свій до свого по своє“ видало з початком жовтня ц. р. основний інформатор-адресар всіх українських фірм і інституцій по цілому світу п. з. „Провідник“ до українських фірм і інституцій в краю і закордоном на рік 1935. Без огляду на великі кошти підготовки до видання — „Провідник“ коштує тільки 3.50 зол., пересилка 25 сот., для закротому 1 долар з пересилкою. Хто замовить понад 5 примірників дістає 20% опусту. Замовляти в адміністрації Видавництва „Українська Рекляма“, Львів, вул. Корняків 1/II.

— Вп. членам Т-ва „Львівський Боян“ пригадуємо, що загальні збори Т-ва відбудуться у вівторок 20. ц. м. в малій залі Т-ва (вул. Шашкевича III) в год. 6. вечором. Після загальних зборів проба хору до ювілейного концерту в честь О. Юрія Федьківця.

— „Діти дітям“. Літоча симфонічна оркестра грає в четвер 22. ц. м. у великій залі Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові, Шашкевича 5 від год. 8.15 веч. Солістами є: Леся Деркачівна (скр.), Люся Мечниківна (форт.) й Іваско Баранський (віолончеля). Цим разом дохід з концерту призначений для хорих і убогих учнів Вищого Муз. інституту ім. Лисенка у Львові. Білетів в ціні 50, 1.00 і 1.50 можна дістати в Союзному Базарі Руська ч. 20 і вечором в день концерту при касі. З огляду на те, що перший концерт дитячої симфонічної оркестри, що відбувся в червні ц. р., пройшов з великим успіхом, треба надіятись, що й цей концерт буде випроданий. Тому треба заздалегідь замовити білети.

— 150-ліття греко-кат. парохії у Відні. З нагоди 150-ліття української греко-кат. парохії при церкві св. Варвари у Відні (I, Постгассе 8) відбудуться там ювілейні торжества з такою програмою: Субота, 17. листопада 1934: 9 г. Заупокійна Служба Божа за основників і добродіїв парохії і за померше у Відні парохіяльне духовенство. 18 г. Вечірня з літєвом в честь св. Вм. Варвари. Молебень. Неділя, 18. листопада 1934: 7, 8 і 9 г. Служби Божі в грецькому, вірменському і латинському обряді. 10 г. Торжественна Літургія зі святочною проповіддю Впр. о. пралата Якова Фрида. 12 г. Водосвяття на церковній площі. 16 г. Вечірня. Молебень до св. Йосафата з українською проповіддю. 17 г. Торжественний похід зі св. Тайнами кругом церкви, ведений Всесв. о. Германом Пайхльом, лавою оо. Бенедиктинів у Відні. 18 г. Вступна проповідь Впр. проф. д-ра Леопольда Вокава з циклу „Царство Христове на Сході і Заході“. Німецьке богослуження, 19 г. Річне зібрання членів Товариства св. Йосафата в гр.-кат. парохіяльному уряді на І. Рімергассе 1. Від понеділка, 19. до суботи, 24. листопада 1934: Щоденно: 7, 8 і 9 г. Служби Божі при гробі св. Йосафата. 18.30 г. Молебень. Проповідь о. д-ра Л. Вокава. Благословення св. Тайнами Субота, 24. листопада 1934: 18. г. Вечірня в честь св. Йосафата. Проповідь Впр. о. Адольфа Іннеркофлера „Жертва св. Йосафата“. Благословення св. Тайнами. Неділя, 25. листопада 1934: Празник св. Сщм. Йосафата. 8.30 г. Служба Божа в латинському обряді і чеська проповідь Впр. о. д-ра Франца Стрида, місіонаря з Моравії. 10 г. Архирейська Служба Божа Варео. св. Кир Діонізія Нарадія, гр.-кат. єпископа з Крижівців у Югославії. Святочна проповідь о. А. Іннеркофлера. 16 г. Вечірня. Українська проповідь Впр. св. Кир Діонізія Нарадія. 17 г. Чеське богослуження і проповідь Впр. о. д-ра Ф. Стрида. 18 г. Привіт Його Єміненції о. кардинала д-ра Теодора Інніцера і посвячення ним нової відини в риз-

ми св. Йосафата. Німецька літанія і проповідь о. А. Іннеркофлера. Благословення св. Тайнами 20 г. Святочне зібрання української гр.-кат. парохіяльної громади і її гостей в саях Українського Клубу (I, Бенкгассе 1). Понеділок, 26. листопада 1934: 8 г. Служба Божа при св. Мощах Впр. о. д-ра Стрида. 18.30 г. Німецька літанія.

— Шпиталь для умов хорих в Бучачі. Тому що наслідком недостатчі міжя в Кульпарківському заведенні багато умов хорих є на волі та нервах загрожують прилюдній безпеці, лікарські кола роблять заходи, щоби в Бучачі отворити шпиталь для умов хорих.

— Скарбова палата в Станиславові. Аг. Вскху повідомляє, що на днях діляться офіційне оголошення в справі скасування II скарбової палати у Львові та створення окремої скарбової палати для станиславівського воєводства з осідком у Станиславові. Зміни в організації скарбової влади в трьох підлеглих східних воєводствах будуть ґрунтуватися на створенні нової скарбової палати лише для станиславівського воєводства з цим що справи тернопільського воєводства влучать до компетенції скарбової палати у Львові. Зміни ці вийдуть у життя з 1. квітня 1935 р., себто з новим бюджетовим роком.

— Болгарське вино. До Софії приїхало шість купців із Польщі, щоби купити мільон літрів болгарських вин і привезти до Польщі. За це Болгарія малаб закупити в Польщі якусь скількість залізничних шин.

— До ювілею проф. Ол. Лотоцького. Українське Історично-Філологічне Т-во в Празі призначає своє чергове засідання, 27. листопада вшануванню проф. Олександра Лотоцького. Огляд сороклітньої наукової праці чиниля зроблять проф. Д. Дорошенко і проф. В. Садовський. У цьому засіданні візьме участь і сам проф. О. Лотоцький, який є одним з найстарших членів Історично-Філологічного Товариства в Празі.

— Кандидати на лавників м. Львова. Зачувати, що деякі міські кола висувують такі кандидатури на лавників: Дуїна, Поратинського, Келера, Цвиняра, Децикевича (укр), Козьола і Судгофа. Восьмого лавника мають представити жиди.

— Боротьба молоді з деморалізацією. Сенат львівського університету розглядав меморіал католицької молоді в справі вуличної порнографії, яку ширять всякі елементи ріжними способами. Сенат звернувся в тій справі до адміністраційної влади.

— Загрожена озимина. З ріжних сторін краю повідомляють, що наслідком довгої теплої осені на озиминах, головню на житі виступила масово брудна ржа. Крім того появилася геська муха, яка нищить цілі гектари жита і пшениці. В деяких околицях пошесть ржі і геської мухи приняла розміри катастрофи. Хлібороби мусили переорати озимину. В хліборобських колах думають, що на весну можна надіятись сильнішого розвитку ржі, особливо в першій половині весняної пори. Тому майбутній врожай заповідається слабо.

— Зміни у видавництвах польських щоденників. Як повідомляє „Курер Львовскі“, щоденник „Газету Поранну“ купили уділовці „Хвілі“. В останніх часах була вона власністю спадкоємців відомого промисловця Єгера, але знайшлася в таких важких фінансових умовах, що теперішній її власник, Єгер молодший, рішився її продати. Хотіли купити представники львівської сенції, що не мають тепер власного органу, однак до купна не дійшло. Остаточно купили її два передові уділовці жидівської „Хвілі“, а це молодший брат головного редактора Гашелеса і адв. д-р Мойсей Догілевський. Так перевелася майже всі проважніші органи польської опінії у Львові, що повстали в передвоєнних часах. Після упадку давнього „Курера Львовського“ і „Слова Польського“ прийшла черга на „Газету Поранну“, яка в новій своїй фазі буде тільки філією „Хвілі“. Залишився ще „Век Нови“, хоча до його видавничої опілки належать теж жиди. „Газета Львовська“, відновлена в поменшеному виді після квідації, виходить тільки гадля урядових комунікатів і оголошень, отже в прилюдній опінії не грає ніякої ролі.

— Спадок фреквенції у вищих школах стверджено при останніх вписах. На правничому виділі варшавського університету число вписаних студентів не переступило визначеного контингенту. На гуманістичному виділі тогож університету зголосилося коло 300 студенток, отже майже вдвоє менше ніж торік; в головній школі сільського господарства 260 осіб супроти 300 в минулому році. Значний спадок заматовано теж на рільничому виділі той школи, бо вписалося ледви 67 осіб супроти 123 торік. Також на варшавській політехніці наплив нових студентів зменшився в порівнянні з минулим роком

Оказійна продаж — флякеля на біллі 0-65, баталіна 1-80, штрукси і бархани за безцін купити у БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

Чи Ви Пані знаєте, що МЕНАЛЬ для Вашої інтимної гігієни є такий необхідний як місячна переміна? Чи Ви знаєте, що МЕНАЛЬ не першокласний кожен жіночий прилад? Що це останній здобуток науки і знання? Будь ласка переконайтесь про це, якнайшвидше у власній інтересі. Його використовують тільки наверх. — Продають в аптеках, аптечних і косметичних складах, де нема в Лен. Республіці. МЕНАЛЬ. — Львів, вул. Потоцького 11а. 379 1-1

ВІДГУКИ ДНЯ.

Калабашки.

Наша земля родюча, почва добра, масна і тому нешвидко переносить воду. Впадає дощ, розтоплюється сніг, то вода цілими тижнями стоїть, заки одна частина у землю всмокче, а друга випарує під промінням сонця.

Буває нерідко, приїде чужинець, подивиться на нашу країну і потім каже: „Українська земля це країна озерця, криничок і джерел. На кожному ярості подибеш їх, не знаю тільки, яка в них вода“...

Богу дякувати, що не кушав і Богу дякувати, що ближче не приглядався, а то був би зовсім щось іншого про це написав.

Адже всі ці озерця, кринички і джерела — це звичайнісінькі калабашки, більші, менші, старші, новіші, а в кожній з них щонайменше дві-три жаби. Коли вечір настане, або коли нападне буря — жаби висують голови з калабашок і над тихими полями несеться пісня:

„Родимий краю, село родиме
Вас я питаю, місця любім!
Зелені ниви, ліси, могили
Щасливі з вами дні ми упили“.

Потім пісня мовчить, жаби йдуть спати, тиша... І так минають дні за днями, рік за роком, аж хтось десь одної днини, небажаче, стане ногою в калабашку. Хлюпне застояла вода на бок, дві-три жаби в розтіч.

Але тільки спершу.

Бо за малу хвилю, з трави, апід лопухів та дикої хроми піднімається крик: „Рятунку! Напасті! Вий влізай!“

А тоді повстає гармідер, аж вуха влянуть. З усіх калабашок висуються жабачі голови...

„На дрю, без ляку і зневіри!
За правду, волю, за ваш край!“

на Мольнара, що не платить податків. — У всіх німецьких університетах є тепер 366 студентів-жидів. У 1932 р. було їх 1893. — Грецький уряд має намір розписати державну позичку, щоб побудувати нові летовища. — З нагоди ратифікації міжнародного договору студенти в Загребі демонстрували прилюдно проти Італії. — В одному із бостонських театрів виступає як артист — син покійного президента Зл. Держав — Клівленд. — На західному березі Камчатки, в районі Вороньська-Крутогорово відкрито поклади дуже доброго кам'яного вугілля. — Американський мільйонер Кірбі оженився в Німці з російською княжною Багратіон-Мухранською. — Паризький денник „Le Journal“ хоче зорганізувати перегони літаків на зразок британського конкурсу Лондон-Мельбурн. — Франція викарбувала пам'яткову монету з подобою югославського короля Олександра. — Архиви Оттонові Габсбургів надало 308 австрійських громад почесне громадянство. — В магістраті м. Загребу викрито зловживання на 3 і пів мільона динарів. — В ріці Вей-По в Китаю зловлено черепаху, на якій відчитано напис, що в 1580 р. зловив її міністер Пан.

До Румунії на 3 дні
за 20 — зол. 6 — 10. XII. 1934.
Зголошення: П. Б. П.
„ФРАНКОПОЛЬ“
Львів, Фредра 6. 20/4 1-2 Тел. 45-66.

— Нове число „Жорен“ з 15. ц. м. починається веселою ілюстрацією, як виглядатиме опіка студентами в „Академічному Домі“ і пробоевим віршем про Ошадність. Як можна шадити про це можна довідатись із двох приць про ошадність. Що люди шадять собі на вухо, можна довідатись із недискретної рубрики. „Кажуть, що...“ Про події за останні два тижні інформує статейка „Що в нас нового“. Ілюстраціями вставлені такі факти, як дарунок прем'єра Козловського на іменині д-ра Дмитра Левицького, покутничка подорож адвоката д-ра Когута, праця одного нашого визначного рабіста з чисто расовою головою і пробний лет д-ра Назарука до неба літаком. Крім цього маємо ще рисунки малого Романа, погядову картину, як різні народи ошаджують, лист дядька Панька про сойм, ошадність і наших хамелеонів та всілякі дрібні дотепи. Це число „Жорен“ має чимало актуальної сатири.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Іванна Василівна з Кучинських Свеніцька померла 17. листопада в 85 р. життя в Убіню.

ГЕМОРОЙД

є причиною злого самопочування, надмірної нервовості, браку гумору і т. д. Треба безумовно усунути ті дошкульні терпіння. — У тій цілі вживати

Anusol
„Goedecke“

ДІСТАНЕТЕ В АПТЕКАХ.

Буває, що влізливцеві просто нехотячи станує у калабашку. От ішов швидко, задивився на схід чи захід сонця і вліз. Тоді просить вибачення і присягає обмінати калабашки, хоч знає, що дуже важко буде додержати слова. Бо калабашок тих тьма-тьмущина: і в селі, і на селом, і на ниві, і на сіножаті. Спочеш обмінати — далеко не злізеш, а час не жде — йти треба.

Але буває, що хтось таки наважиться рушити калабашку. Жаби в розтіч і в крик, а він до другої, до третьої, напосівся значить. Тоді вже чисте пекло твориться. З усіх сторін жабачий рід сотнями на влізливця пре, і або прожовуть його на чотири вітри, або він з розгону всочить у якусь глибоку калабашку, загрузне в ній і пропадає.

Кажуть, що такий швидко сам жабою стає. Тоді знову все успокоюється, плеса калабашок вигладжуються, лунає вечірня пісня, влізється сон...

Ех, хоч трохи, хоч малий ямуток сонця!
Підсохлиб!...

Тисячі пройшлив вигідно і сухою ногою
Галактіон Чіпка.

Новозаснований

Склад порцеляни і скла „Кераміка“
Львів, вул. Руська ч. 18.

продає українські сервіси
проект арт. Дядилюка — по цінах знижених!

ДИВОГЛЯДИ.

ЩО РОБИТИМУТЬ БДЖОЛИ?

Паризький хемік д-р Артіне твердить, що винайшов прилад, який буде вибирати із цвітів мед зовсім так само, як це роблять бджоли і буде перемішувати його в мед істинний, наче просто з вулика. Цей прилад дешевший від годівлі бджіл і незалежний від погоди та недуги, як бджоли. Хоч людина буде приневолена ходити від цвітків до цвітків і збирати з неї мед, нині, у часи безробіття, це такий виїде рішення, як вести пасіку. Пильні бджоли стануть таким робом безробітні.

ТОВАРИСТВО БЕЗПЛАТНИХ ПОДОРОЖЕЙ.

У Марселі поліція відкрила цікаву організацію „безплатних пасажирів“. Було їх 100. Вони придумували способи, як їздити поїздами та кораблями задарно. На своїх засіданнях ділились вони своїм багатим досвідом. Були між ними теж досвідчені злочинці, не тільки аматори подорожей.

3 кіна.

КІНО „КАСІНО“: „У ВІДЕНСЬКІЙ КАВАРНІ“.

Це погідна, безпретенсіозна комедія з великим коміком Секе Сакалем. Тема — світа; бідолаха, що сам ледве заводиться кінці і хапається різних підприємств, що кінчаються невдачею має дуже добрі ідеї, коли треба допомогти в біді іншим. Навіть опікується бідними молодцями і виводить їх у люди. Маємо ідилічні сцени із студентського життя і студентської каварні, веселі, фарсові непорозуміння і очевидячки ліричні сцени, не то одної, а двох пар закоханих. Секе Сакаль своєю креативною та своєрідним гумором робить із цієї фільми дуже приємну комедію.

Нові книжки й журнали.

КАЛЕНДАРЦЬ УКРАЇНСЬКОГО КООПЕРАТОРА НА 1935. Накладом Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові. Ст. 224+16+16. Ціна 1 зол. Окрім календарію, арбітних статей та практичних порад, важкий відділ правних порад у торгівлі та промислі, статистичні таблиці польської й української кооперації та історичний малюнок про українську кооперацію в Польщі.

— Відповідна дорога до закупки студентського мундуру, плаща та мундуру військового підготовки є лише фірма А. Віттельс, Львів, Рутівського 7, напроти катедри. Ціни мундуру від 25 зол., плаща від 45 зол. 21/80-7

— Краєва хроніка. До церкви в Янові вломився злодій і вкрав чаші та інші предмети вартості 800 зол. — Филип Бавер з Надвірної скопив так нещасливо до потягу лісної залізнички, що дістався під колеса. Тяжко пошкоджений помер у шпиталі. — На залізничному шляху між Холмом і Завадівкою згинув серед темних обставин Станіслав Фад, студент львівського університету.

— Літня буря під зиму. Над Будапештом і околицями шалала вночі на 16. ц. м. велика буря з хмароломом, блискавицями і грозами. Від громів повстали в кількох місцях пожежі, які згасили злива. Тої самої ночі була катастрофальна буря також в інших околицях. Метерологи вогують літній бурі в половині листопада дуже рідко.

— На американський спосіб починають грабити в Парижі. Перед кількома днями якийсь бандит напав вечером на 68-літню жінку, власницю магазину з біжутерією, і вирвав їй горбу, в якій були дорогі цінності вартості 500 тисяч франків. Грабіжник утік самоходом. Другого нападу доконали ватага шістьох бандитів на передмісті Гарен-Кольомб. Ватага придержала зяго, яким два банкові урядовці везли 30 тисяч франків з філій до центрального банку. Бандити з револьверами в руках відобрали гроші, викинули урядовців і відїхали тим самим авто.

— Рідке звіря. В Конго зловили незвичайно рідке звіря окарі, що є перехідною формою між жирафами і зебрами. За останніх 34 років удалось зловити тільки дві штуки цього звіря.

— Пашпорт на плечах. Повітова адміністраційна влада у Фарсалі (на Мадящині) рішила оригінальним способом приневолити циганів держитись приписів. Бувало часто, що цигани, мандруючи по світі, змінювали назвище і фальшували особисті папери, так що годі було устійнити їхню тотожність. Тепер назвище цигана та його територіяльна приналежність має бути випалена на його плечах, щоб раз на все унеможливити всякі ошукування.

— Ріжні вістки. Із За. Держав знову можна вивозити капітали на чужину; так рішив амер. сенат фінансів. — Мадярський уряд наложив секвестр на доходи відомого драматурга Фран-

ОГОЛОШЕННЯ

На оголошення реакція не віднобить

Театри.

Великий Мський Театр.
Неділя, 18. XI. год. 12 в поз. Театр для всіх „Маленький Лепун“.
Неділя, 18. XI. год. 3-30 попол. по цілках найближчих „Дівчата в одностроїх“.
Неділя, 18. XI. год. 7-30 веч. „Людина надлюдина“ Абон. 7.
Понеділок, 19. XI. год. 7-30 веч. „Людина надлюдина“.
Вівторок, 20. XI. год. 7-30 веч. „Товариш“. Абонмент або неважкий.
Театр Ринородностей.
Неділя, 18. XI. год. 3-30 попол. „Той, що змінив назвище“.
Неділя, 18. XI. год. 7-30 веч. „Під примусовою управою“ Абон. 8.
Понеділок, 19. XI. год. 7-30 веч. „Під примусовою управою“.
Вівторок, 20. XI. год. 7-30 веч. „Товариш“ закупає „Газета Народна“. Решту билетів можна набувати по звичайних цінах (від 0-25 до 2-— зол.) в бюро адміністрації при вул. Хоружичин 31.
Вівторок, 20. XI. „Під примусовою управою“.

Кіно.

АПОЛЬО: Дві серії разом: „Нуждари“, „Парик у вогні“.
АТЛАНТИК: „Маскарада“.
ВАНДА: „У тіні хреста“.
ГРАЖДИНА: „Марія“ (Анна Беза), „Прибузда“.
КАСІНО: „У віденській каварні“ (комедія на Селе Саломеї).
КОМІСЕЙ: „Жінка й бестія“, ревіз „Підпол під Львів“.
КОМЕРНИК: „Весняна парада“ (Франціска Галь).
МАРУСЕНЬКА: „Весняна парада“ (Франціска Галь), ревіз: „Веселий пол“.
МІРАЖ: „Гальна“ (я Кенурю).
МУЗА: „Щойно ввечір“.
ПАЛЯС: „Що мій чоловік робить уночі“.
ПАН: „Ескімо“.
ПАСАЖ: „Ідеаль у насці“, ревіз: „Пан директор то і“.
РАЙ: „Чи Люцина це дівчина“.
СВІТ: „Коліс і мав міліон“, „Тайна вірності“.
СОНЦЕ: „Промання з гріхом“.
СТИЛЕВ: „Черний кіт“ (Борис Кардов) і ревіз „Світ панапартії“.
УГІХА: „Жінка під контролем“ та ревіз.
ХІМЕРА: „Шірі Технік“ (Тайна мазенької Шірі) та Тижневик Фокса.

Закордонне радіо.

Неділя, 18. листопада 1934.

Відень (306,8) Симф. концерт, 12-30, 13-00 Популяр. концерт, Брюно (313,4) 19-25 Розривки наших предків (вес. ауд.), Кошиці (259,1) 17-30 Слов. еміграція в пісні, 18-50 Для Закарпаття, Прага (470,2) 9-15 Камер. музика, Париж (1618) 21-00 „Отель“ оп. Верді, Берлін (156,7) 13-00 „З чарівником не жартуй“ нар. песа Г. Ляге, 16-00, 18-00 Легка музика, 20-00 „Лі фір Шайфнер“ ком. з часів Бідермаєра, Франкфурт (251) 11-15 Камер. муз., Кенігсвустергаузен (1371) 12-30 Шопенові твори, Кельн (433,9) 12-30 Фортеп'я, Ляйпціг (382,2) 13-00 Скрипка, 16-15 Симф. концерт, Будапешт (350,5) 12-30 Сальон. музика, 15-30, 20-15 Циг. музика 17-30 Концерт, 21-30 Європейський концерт, Мільно (368,6) 17-15 Легка музика, Рим (420,8) 17-00 Симф. концерт, 20-45 Концерт.

Понеділок, 19. листопада 1934.

Відень (306,8) 17-40 Солоїсти (музика, співа) 19-20 Фортеп'я, 20-15 Співа, 20-30 Віденський мейсодій. Братислава (298,8) 17-10 Співа, Кошиці (259,1) 13-35, 17-10, 18-20 Для Закарпаття, 16-55 Каван зупина Салма, Мор. Острава (269,5) 17-45 Співа, Прага (470,2) 12-35 Сальон. музика, 19-30 „Нірибертський співа“ оп. Вагнера, Париж (1618) 13-00 Концерт орк., 21-00 Співа, респітанції, 21-45 Арфа, 22-15 Моцартовський концерт, Данціг (230,2) 20-10 „Дер фелдоре Вальцер“ оп. Штольца, Мадрид (274) 19-00 Співа, Берлін (156,7) 14-15 Солоїсти, 18-30 Фортеп'я, Гамбург (331,9) 20-10 „Гуаренштайне“ опера Снаг, Гайльсберг (291) 17-30 Цитра, Кельн (433,9) 18-00 Нар. пісні, Ляйпціг (382,2) 18-20 Родина Штрауса (концерт), Будапешт (350,5) 18-45 Циг. музика, Мільно (368,6) 11-30 Тріо, 22-00 Камер. музика, Рим (420,8) 17-10 Співа.

Львівське радіо.

Неділя, 18. листопада 1934.

9-00 Ранішня ауд., 11-07 Сигн. часу, 12-03 Метеоролог. вісті, 12-05 Театр. огляд, сімьма рерун, 12-15, 13-15 Муз. порадок; у перерви около год. 13-00 Суходолахи й моряки (феб.), 14-00 Легка

музика з гр. пл., 14-45 Концерт камерних львівського плекання, 15-00 Пісні, гурті-ка: Рациональний пори умовною рац плекання, 15-15 Пісні (Шепанська сопр. у супр. фортеп'яну) з гр. пл., 15-25 Огляд ринків різн. продуктів, 15-35 Твори ангакор. гварді з гр. пл., 15-45 Лісова скрипка, 16-00 Срібна мапа (фрагм. з повісті Івашкевича „Червоні шати“), 16-20 Співа (А. Добом) у супр. фортеп'яну, 16-45 Загадан, 17-00 Музика до танку, 17-50 Книжка про Вільню, 18-00 Театр Уяви: Вечір гуморесок, 18-45 Життя молоді, 19-00 Легка музика, співа, 19-30 Актуальні. феб., 20-00 Концерт лотискої музики, співа, 20-45 Веч. денник; 20-55 Як працюємо, 21-00 На веселій львівській хвилі, 21-40 Спорт. вісті, 21-50 Почт.-техн. скрипка, 22-10 Транс. з Будапешту II. ч. Європейського концерту, 22-45 Респ. концерт, 23-05 Танк. музика.

Понеділок, 19. листопада 1934.

6-45 Ранішня аудіція, 7-30, 22-00 Река. концерт, 11-37 Сигнал часу, 12-03 Метеор. вісті, 12-05 Огляд преси, 12-10, 13-05 Концерт сальон. музики, 18-00 Полудн. денник, 15-30 Експорт, 15-35 Біржа, 15-45 Концерт, 16-45 Наука лінійної мови, 17-00 Транс. з Вільня і концерт хору, 17-25 Гуртіка: Голосники „Воротьба за праний відір“, 17-35 Гр., 17-50 Львів жемчугів, 18-00 Спогади про Маар. Гославського, 18-15 Фортеп'я, 18-45 Для старших дітей: Що я бачив на Гуцульщині, 19-50 „Уліна“ (спогад рядовика), 19-50, 19-55 Спортівні вісті, 20-00 Легка музика, 20-45 Веч. денник, 20-55 Як працюємо, 21-00 Істор. концерт (Польські композитори XV і XVI ст.), 21-45 Відч. про Пасульського: „Ледяна катастрофа“, 22-15 Леж. я танку, 22-45, 23-05 Танк. муз.

Чи знаєте?

MEZOLAMENT

SP1255
Втихо чирює та усуває ревматичні болі — одноразове втирання приносить полегшу.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5,25 зол.
У Варшаві були такі курси: Лондон 26-48, Париж 34-92—, Берлін 213-00, Ціріх 172-20, Амстердам 357-90, Прага 22-13, Італія 43-30, НьюЙорк кабель 3-30 3/8, НьюЙорк чеки 5-30.
Золото: Долари 8-91—8-93, Франки фр. 34-30—34-60, Дукати 81-70—82-20, Корони 35-80—36-30, Рублі 45-60—46-30.
Срібло: Корони 0-30, рублі 1-20, фальсони 0-70.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська збоку Львів від до від до
Жито одностіле 12-75—13-00 14-50—14-75
Жито збіжне 12-25—12-50 14-00—14-25
Ячмін одностіле 13-75—14-00
Ячмін на мліво 12-75—13-00 14-00—14-25
Овес од. незан. 4-73 12-75—13-25 14-50—14-75
Овес од. незан. 4-59 12-00—12-50 14-00—14-50
Овес од. легко зам. 11-00—11-25 13-00—13-25
Овес зб. легко зам. 10-50—10-75 12-50—12-75
Овес одності. зам. 9-50—9-75 11-51—11-75
Овес збіж. зам. 9-25—9-50 11-25—11-50
Інші курси незмінні.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в днях 15, 16. і 17. листопада ц. р. кооперативам платити за:

Львів.
1 кг. масла десерового 2-10 зол.
1 л. молока 0-16 „
1 л. сметани 0-60 „
1 п. лепш 4-00—4-10 „

Пастеризоване молоко в доставку до дому у Львові і літра 25 сот.
Тенденція на масло, сметану і яйця вдержана, на молоко спадка.
Маслосоюз повідомляє, що від 19. листопада ц. р. не купує ніякої птиці аж до відликання.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЗОЛОТО, СРІБЛО купує і платить найвищі ціни Домбровський і Розважальський. Львів, Академічна 2. 36/82 6—10

ЯБЛУКА, зимові пріма, гурток і подрібно продає інж. В. Попович, — Львів, Руська 20. 695 1—3

НІЧНІ флінедєві сорочки жіночі і мужські 5-25, тенді дитячі піжами 4-20. Фабрика білиз „Астра“, Львів, Синьотуська 2.

ГУЦУЛЬСЬКУ різблену ідальню продаж okazийно дешево. Уголошення до Адм. „Ліла“ під „Гуцульська ідальня“. 696 1-3

ВСІ ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ

Philips 33 A

Модель 1935

Радіо-приймач 3 обводний до електричної сіті з динамічним голосником. Ратальною системою Філіпса 10 місячним

32/51 15 15 виключно до купна

„Фото-Радіо-Палас“

Львів, Марійська пл. 8. Шпрехера

ETRONAL

(Затверджений рег. Мін. Сп. Вп. ч. 1606).

Одинокий красний засіб лікує мотиліцію за 24 години.

Скорі і певні дізнання „ЕТРОНАЛЮ“ стверджене на львівській Ветеринарній Академії. До підковитого підлікування мотиліції ваги до 35 кг. вистарчає одна жала капсула в ціні 90 сотиків. До підковитого підлікування корови або лоша до ваги 200—250 кг. вистарчає 2 капсули більші за 1/2 зол. Можна дістати у хем. лабораторії М-ра С. Едельмана, Львів, Татинська ч. 16. та у всіх аптеках. 424 5—6

14 дешевих днів

30% знижка цін на всілякі блаватні і вовняні товари

Для прикладу кілька цін:

Флінедє на білиз	0-60	Сиріжка	0-55
на піджаки	0-75	Дилка на підтанці	0-65
у найн. взорі	1-—	Зефір на сорочці	0-80
Бал двостор.	1-50	Попеліна на сорочці	1-30
Недєветі і штрукси	1-75	Хустини до носа	0-15
Ваталина	1-30	Ваф. ручники	0-30
Шевюти на мундурі	1-80	Купел. ручники	0-60
на убрання	2-30	Повешки	2-00
Вовна на сухі	1-70	Капи і обрус	2-75
на плаші	6-—	Підшійки до коври	4-50
Підшій	5-30	Полотно на прост.	1-25
Коши	5-—	Сатинові ковдри	9-00
Полотно	0-35		

Великий вибір найновіших вовняних матеріалів на суні, костюми і плаші по найнижчих цінах. — УВАГА: При закупі товарів від 5 зол. даром білет до кін. Мадас, Апольо, Атлантики і інших.

„Галицький Магазин Новин“ львів, галицька 15.

Вже вийшов з друку:

Український Агрономічний Вістник

чвертьрічний Книжка 3, 1934. під редакцією інж. д-ра Євгена Храпливого. ЗМІСТ: Статті: Перебудова світового хліборобства — проф. др. Ерст Лаур; Значення ідеї трудового господарства для громадської агрономії — проф. К. Марієвич; науково-дослідна робота на Вел. Україні в галузі сільського господарства — Ф. Баранецький; Калій в рослинному організмі — проф. В. Чередиш; До характеристики типу травостану на закарпатських полонинах — доп. І. Мазепа; Про системи садів — А. Терпилих; Початки агропедологічного наповнення полонин Закарпаття — проф. інж. Л. Грабіння; Значення пасічництва в сільському господарстві — інж. М. Социнський; Реферати та рецензії: Підручники УТГІ — Селянська Європа. — Спомини визначного пташничого діяча. — Ділення селіських ґрунтів у Галичині. — Досліди російських вчених зі суспільної та господарської історії. — Матеріальна народна культура селянських народів. — Годівля овець на Словаччині. — Висліди контролю ужитковості свиней на Моравії за 1933 р. — Висліди контролю ужитковості кіз на Моравії за 1933 р. — Підручання б.-дні. способу господарювання. — Міжнародні сіл.-госп. організації, Конгреси, Народи, Записники нашої агрономічної праці, Ріжне. — Ціна цієї книжки 3 зол. (в Ч. С. Р. — 16 кч., — в інших краях 2-— ш. фр.). — На рік (4 книжки) 12-— зол. — Адреса: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Можна купити у укр. книгарнях. 1-3

Ліжка дитячі 25 зол. хуковні 8, полєві 10, сіткові 20, дратяні вкладки 18. Отомани 30, розкладані канєпи 30, матраци з подушками 14, волосіни 40. Найновіші тапчани 75. — Фабрика 3 а н с, Ляндого 6. Тел. 79-99. 12/73 1—10

Перероблювання

з дезинфікацією дратяних сіток, заміняє ліжок, матраців, отоман виноує фабрика Занк, Ляндого 6. Тел. 79-99. 12/73 1—10

Вирібна музичних інструментів

Фр. Невчин

Львів, вул. Горюдецька 2 В. Телефон 25-76. Поручає всілякі музичні інструменти, приладдя, грамофони, плінти і т. п. по приступним цінам. — Цінишки на бажання. Приймає напрями. 31/81 6—10

Декорації кімнат, фіранки, тапети, дивани, мебл. матраци, обивані меблі, влюбі, отомани, тапчани та ін. поручає **ТЕОДОР КИСЯК І СИНІ** Львів, пл. Смолюки 4. тел. 40-09. Найбільша в Галичині обивання: декораційна робітня. 1-1

НЕРВОЛЬ

Хеміна д-ра Францова, одинокий радикальний і випробований засіб (напирання) проти

РЕВМАТИЗМОВІ

колюк з причини простуди, пострілові, іскіасові і ін. — всюди можна дістати.

Виріб і головна продаж **АПТИКА МІКОЛЯША** Львів, Коперника 1. 40/82 4—10

ЗНИЖКА ЦІН МЕБЛІВ

всілякого роду, але тільки у фірми

Брік і Грінер Львів, Грибунальська 16

Оголошуйтеся в найстаршій укр. щоденнику „Д І Л О“!

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. шваб. 143.322.

Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.

Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно 5-60 зол.

Чвертьрічно 18-00

Піврічно 30-00

Річно 60-00

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Астрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.

Друкерні: 29-26.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА

20 сот.

Вибір президії і лавників у Львові.

У суботу 17. листопада ц. р. ввечері відбулись вибори двох заступників президента м. Львова і 8-ох лавників.

Заступниками президента вибрали д-ра Веринського, начальника персонального відділу Кураторії у Львові і Хавса від жидів. Перший дістав 50 голосів на 69 голосуючих, другий 32.

Лавниками вибрали 1) Яна Судогофа, голову Стрільниці, 2) Яна Поратинського, члена управи Стрільниці, 3) Івж. Романа Дупіна і 4) Станісла-

ва Кошового — двох представників від комбатантів, 5) Андрія Тенера, представ. сам. професійних союзів, 6) П. Володимира Дедичевича, представника українців, 7) Короля Цвишара, представника купецтва і 8) адв. д-ра Давида Шрайбера, посла і представника сіоністів. Перших сімох лавників вибрали 49-ма голосами з першої листи, останнього з другої листи — 10 голосами.

Касація засуджених Куликівця і Матли.

Як ми вже повідомляли, оборонці засуджених З. Матли і Г. Куликівця львівським трибу-

налом на кару смерті заклали касацію і внесли її до 7-ох днів.

Франція виселить усіх польських робітників.

Тому, що у Франції зростає безробіття, французький уряд приступив до задураної на велику скалю акції відправлення з праці та виселення за кордон чужих робітників.

Мусимо забезпечити право першості робітникам-французам — сказав прем'єр Фалієр в Інтерв'ю, яке помістив „Парі Соар“. — Це створює konieczність замкнути імміграцію та емігратально вигнати чужих робітників.

Зачувати, що на першу чергу підуть робітники з Польщі тому, що заломилася французько-польська приваза. Першу постанову в справі відселення чужих робітників ухвалить із початком грудня.

ЛІОН, ПАТ. У середній Франції, якої хвиля звільнює польських робітників досі не захопила, трапляються шораз частіше випадки режукції польських робітників. Фабрика різноманіт-

машин у Бурбон Ліпсі звільнила на двох 30 польських робітників, так, що загальною до Польщі мусіло відіхати ок. сто робітників. Велика фабрика шугеного шовку Жілетта в Десен біля Ліону звільнила тепер ок. сто польських робітників, і з яких більшість вернулася до Польщі. У великій бляхарні в Комастрі, крім звільнених за одним разом сто робітників, передбачують далі звільнення польських робітників. У більшості випадків польські владі вдалося вистарати репатріацію звільнених робітників на кошті підприємств. У багатьох місцевостях, у яких працюють польські робітники, нема фонду безробіття. Щоби такий фонд повстав, це залежить від ухвали зацікавленої громади, тому робітники, які не мають засобів до життя, мусять вертатися до Польщі.

Бельгійські соціалісти хочуть створити уряд.

БРЮСЕЛЯ, ПАТ. Велике враження викликало, що нач. рада соціалістичної партії заявив, що тому, що заломилася дотеперішня господарська політика попередніх урядів, новий уряд по-

винні створити соціалісти. Це тям замітніше, що соціалісти від 1927 р. постійно відмовлялися співпрацювати в уряді

Нема скандинавського блоку.

ОСЛЬО, ПАТ. Президент ради міністрів заперечив у пресовому інтерв'ю закордонні віст-

ки про існування політичного або військового скандинавського блоку.

Зміна на стаковкці французького амбасадора в Берліні.

БЕРЛІН, ПАТ. „Берл. Тгт.“ повідомляє з Парижа, що теперішній французький амбасадор у Берліні уступить. Його місце займе фа-

ховий дипломат, а не політик. Франса Понсе дістав би становище генерального секретаря на Ке і Орзей.

Японія займе Сіам.

Шангайський кореспондент московської „Правди“ повідомляє, що Японія хоче здобути впливи в Сіамі. Урухомлює весь політичний і фінансовий апарат для приготування каналу через пролив Кра, що злучить Індійський Океан із Китайським Морем.

Положення в Сіамі пригадує положення в

Манджурії перед окупацією. Покищо нема даних для вислання японського війська до Сіаму, як вислали їх до Мукдену, однак становище Японії супроти Сіаму є схоже на становище Японії до Манджурії. Японські агенти агітують у Сіамі, щоби Сіам переробити в таку державу як Манджуко.

Спеціальна канцелярія вождя нац-соц. партії.

БЕРЛІН, ПАТ. На основі Гітлерового розпорядку утворили спеціальну канцелярію вождя нац.-соціалістичної партії. До її діяльності належать справи, що виходять із взаємних канц-

лера та партійних форманцій. Шефом канцелярії йменували Пилипа Булера, дотеперішнього ген. секретаря партійної управи й ост. часами президента поліції в Мюнхені.

Статистика католиків.

Статистика з 1931 р. начислює в Італії 90.0 прц. населення католиками, у Франції 93 прц. католиків, 3 прц. протестантів і шів прц. жидів. Третьою державою з подавляючою більшістю католиків — це Австрія з 92 прц. католиків, 4 прц. протестантів і 3 і шів прц. жидів. Чехословаччина 77.3 прц. католиків (між ними 4 прц. греко-католиків та Підкарпатті), 15.3 прц. чеських сектантів і 7.7 прц. протестантів, Польща 74 прц. като-

ликів (між ними 11 прц. греко-католиків), 12 прц. православних, 5 прц. протестантів, решта жиди. Малищина 87.2 прц. католиків (між ними 2.3 прц. греко-католиків) і 27 прц. протестантів (між ними 20.9 прц. кальвіністів). Югославія 37.4 прц. католиків, 48.7 прц. православних і 11 прц. магометан. В Англії 5 прц. католиків, 94 прц. протестантів.

Овочеві дерева зацвіли та зародили.

СОФІЯ, 15. 11. ПАТ. В околиці Бургасу овочеві дерева зацвіли та ввруде зародили ц. р. Населення кількох сіл їсть тепер свіжі черешні.

яблука, грушки, що достигаютъ дуже скоро. Це явище в Болгарії незвичайне.

Помер кард. Гаспарі.

РИМ, 15. 11. Сьогодні в год. 22.30 помер кардинал Гаспарі.

БУДЕННИЙ КАЖЕ, ЩО БУДЕ ВІЙНА.

З нагоди 10-их роковин СССР начедавний вожд червоної кінноти Буденний у маніфесті до всіх полків монгольсько-бурятської республіки м. і. каже, що ворог загрожує світам, тому треба зі зброєю в руці жлати на найближчі політичні події.

У слові кровавої загрози недалеко міжнародної війни, що вже почалася в Китаю, перший удар звернеться проти СССР. Вкінці Буденний каже боронити кожну частинку республіки перед наїздом „східного імперіалізму“.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА УКРІПЛЮЄТЬСЯ.

ПРАГА, ПАТ. Міністер народної оборони сказав у бюджетовій комісії сойму, що військова влада буде домагатися введення 2-літньої військової служби та введення військового приписування молоді. Армія мусить скоро амоторизуватися та розбудувати летунство. З весною ЧСР. пічне будувати твердині на найбільше загроженніх місцях.

ВЕЙГАН УСТУПИТЬ.

ПАРИЖ, ПАТ. „Матен“ твердить, що з кінцем січня 1935 р. уступить зі становища віцепрезидента вищої військової ради ген. Вейган, бо вже дійшов до віку, приписаного законом. Наслідником Вейгана був би шеф ген. штабу ген. Гамелен. Шефом штабу йменували би ген. Жоржес.

ВИБОРИ ДО ДАНЦІГСЬКОГО СОЙМУ.

ДАНЦІГ, 18. XI. ПАТ. Вислід виборів до сойму в повіті Данцігські Низини такий: Важких голосів 14.614. З того нац. соціалісти одержали 11.610, німецько-національний центр 956, соціалісти 1573, комуністи 473.

ВІДЛОЖЕННЯ ЛІГИ НАЦІЙ.

Президент Ради Ліги Бенеш після порозуміння із ген. секретаріатом Ліги й на прохання президента комітету 3-х бар. Альфонсіні постановив відложити визначене на 21. листопада засідання Ради Ліги на кілька днів, щоб уможливити працю сарського комітету.

ВІДБРАЛИ ДЕБІТ.

САРБРИКЕН, ПАТ. Правляча комісія Саршини відбрала дебіт віденській „Райхспост“ на необмежений час і емігрантському щоденнику „Парізер Тагблат“ на два тижні. Сталося це тому, що ті часописи подали чутки про змову на життя голови комісії Нокса й інших осіб.

НІМЕЧЧИНА ПРИСТОСУЄТЬСЯ ДО ВИСЛІДІВ ПЛЕБІЦИТУ.

ПАРИЖ, ПАТ. „Матен“ п-містив звіт із двогодинної розмови представника буш. комбатантів деп. Гоя та м. радного Моніє з канц. Гітлером. Гітлер м. і. сказав: Нема ніякого непорозуміння між нашими країнами. Теперішні труднощі звязані тісно зі справою Саршини. Було б божевіллям думати, що Німеччина вкне сили, щоб унеможливити плебісцит. Заявляю зовсім льовально, що пристосуємося до вислідів плебісциту. Німеччина не може мати агресивних впливів на заході, де густота населення 237 осіб на 1 кв. км. Як можна думати, що хочемо території тої самої густоти населення, щоб так утруднити ще наше положення. Ми, що зазнали віден, розуміємо всю безкорисність цього страхіття. Найкращі сини обох народів згинувли в боротьбі, а навіть переможцям не вдалося врятуватися від кризи. Треба працювати над створенням нового суспільного ладу. Колиб Франція та Німеччина порозумілися, то примари, які нас мучать, пропалиб на завісді та прийшлоб до значного покращання господарки в усій Європі. Від наших двох народів залежить сповнення цієї мрії. Гадано, що буш. комбатанти можуть накинати мид усьому світові.

Чи музичне виховання молоді потрібне?

ГОЛОСИ ПРАКТИЧНОЇ ДОБИ.

Коли говорити з людьми, а навіть педагогами — яких музика чи взагалі всяке мистецтво не цікавить — про музичне виховання молоді, то майже всі ставляться до нього негативно, аргументуючи, що нам треба практичного, фактового виховання, бо часи такі тяжкі, що на мистецьке виховання шкода грошей і часу. Що буде молоді з того клапання на фортепіані чи на іншому інструменті? Молоді треба дати щось практичного, бо часи вже минули, коли молода людина покинувши школи не боялась, що лишиться без хліба. З другого боку, що добають про музичне виховання своїх дітей мають на думці практичну ціль, що колись може та наука припадати як засіб заробітку.

Все це правда, але не цілком. Людина живе не лише на те, щоб заробляла на хліб, але також на те, щоб брала участь у всіх проявах культурного чи мистецького життя. А щоб мати відповідне зацікавлення і розуміння, треба мати потрібну підготову. Всі ті, що колись, хоч дуже мало вчилися музики слухають концерти з цілком іншим зацікавленням як ті, що її не вчилися. На концертній залі пізнати зараз тих, які прийшли сюди тільки на те, щоб показатись. Вони не вважають, навіть за копейку купити програму, щоб знати чий твір грає тимчасово, бо їм це байдуже.

КОНЦЕРТОВА ПУБЛИКА.

Як різко виглядає концертна зала на чужині, де зібрана публіка різних професій на перерві розмовляє про виконавців і виконані твори з великим знанням і виходить з концерту задоволена, що пережила багато гарних хвилин забуваючи про сіру буденність. Така публіка вміє вишукати у виконавця не лиш залі сторінки, але і добрі. У нас бувають концерти, які публіка зустрічає зовсім незаслужено з великим ентузіазмом, тоді як концерти на високім мистецькім рівні проходять без найменшого враження, незапам'ятовані. А кілька клопоту відпало б нашій суспільності з нашою молоддю, якби батьки, крім загальної освіти — дали своїм дітям змогу зацікавитись музикою чи загально якоюнебудь галузю мистецтва. Відомо також, що люди старші, які цікавляться мистецтвом почуваються до пізнього віку молодим духом і є активними громадянами.

Можна подати багато прикладів, як то колись наука музики стала в пригоді неодному з наших людей у тяжких хвилинах і вирятувала з дуже прикрас матеріальної ситуації.

МУЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ.

Яке велике значіння має музичне виховання для людей уже на становищах, майте переконатись на прикладі, який подаю.

Є у Берліні від довгих літ симфонічна оркестра лікарів зложена а понад сто осіб. Ангажують собі фахового диригента і працюють дуже поважно, а концерти їх дуже популярні і не уступають іншим професійним оркестрам. Тому може рік оглядав я навіть одну німецьку ілюстрацію, в якій між іншими фотографіями деяких членів тої оркестри була фот. графія одного старого професора медицини, як сидить при тимпані. Будучи в Берліні говорив я з д-р Б. членом тої оркестри, який сказав мені ось що: „Ви не маєте поняття який я щасливий, що колись за молоді вчився музики. Для мене тепер нема нічого приємнішого, як наші проби і концерти. Працюємо там дуже інтензивно і поважно, але всеж це для мене найбільшій і найкращий відпочинок, бо тоді забуваю цілком за свою професійну працю і всякі прикраси з нею зв'язані. І хоча сходяться на ті проби самі лікарі, то розмова йде лише про музику, про концерти, про симфонічні твори, про різних диригентів. А як ми тепер розуміємось на добрім чи алім виведенню симфонічного твору, на добрім чи злім диригенті, як пізнаємо музичну літературу! З якою приємністю і розумінням слухаємо інших концертів!“

МУЗИКА І ОРГАНІЗАЦІОННА ПРАЦЯ.

З того одного прикладу можна переконатись, яке велике значіння має музична освіта для людей немусичної професії. І хоч не мусимо зараз думати про організування симфонічної оркестри, то всеж є багато можливостей, щоб використати ту освіту для власної приємності і на пожиток загально, а головне в провінціальних містах і містечках. Вже двоє-три осіб, що грає на різних інструментах можуть покласти камерну музику проводячи в той спосіб приємно і корисно довгі зимові вечори. Простіше

майже у всіх містах і містечках інспіраторами і організаторами музичного життя є переважно ті, які колись училися музики. А скільки користі могли б працювати наші музичні і співацькі товариства, якби в виділі тих товариств засідали люди з музичною освітою!

Наука музики має крім того велике значіння суспільно-виховавче. Гра на інструменті, яка вимагає великої докладності вчить рівночасно докладності в кожній роботі, а гра в оркестрі чи ансамблі — солідарності і точності.

Накінце цікаво зазначити, що з усіх професій найбільше зацікавлення для музики мають лікарі, потім правники, а найменше інженери і філософи. У нас ще одне з перших місць займає священничий стан.

Тарас Шухевич.

ПРАВНІ ІНФОРМАЦІЇ.

Віддовження хліборобства.

РОЛЯ РОЗЕМНИХ УРЯДІВ.

Як згадано раніше, роземний уряд рішає:

- 1) до якої групи зачисляється сільське господарство;
- 2) чи довг є хліборобський;
- 3) коли довг повстав;
- 4) хто взяв гроші;
- 5) про переміну короткочасних і довгочасних відсотків;
- 6) розложення довгу на сплати й обниження відсотків.

Крім того роземний уряд може розв'язати договір купна-продажі ґрунту й обнизити ціну купна ґрунту.

ПОВІТОВІ І ВОЄВІДСЬКІ РОЗЕМНІ УРЯДИ.

Повітові роземні уряди рішають про всі маєткові справи посідачів сільських господарств, простором до 50 гектарів (група А).

Воєвідські роземні уряди рішають про маєткові справи посідачів сільських господарств простором від 50 до 500 і понад 500 гектарів (група Б і Ц). Дотепер до обсягу діяльності повітових роземних урядів належали справи посідачів сільських господарств простором до 100 гектарів. Тому декрет постановляє, що повітові роземні уряди поведують ці зазначені справи (стаття 105).

ПОЛАДНУВАННЯ СПРАВИ.

Довжник-хлібороб, який хоче користати з полекш декрету, вносить прохання до повітового роземного уряду. Одночасно складає відповідну оплату. В цьому проханні подає докладно свій маєтковий стан, своїх вірителів з точним означенням висоти своїх довгів. Одночасно довжник зазначає, що з огляду на тяжку матеріальну скруту не може сплачувати своїх довгів і тому просить признати йому полекш як обниження довгу і відсотків розложення довгу на піврічні сплати, розв'язання договору купна-продажі ґрунту, обниження ціни купна ґрунту і т. д.

ЯКІ ПОЛЕКШІ ПРИЗНАЄ РОЗЕМНИЙ УРЯД?

У тих випадках, коли до розложення довгу на сплати й обниження відсотків не доходить на основі постанов декрету, без заходів довжника, тоді роземний уряд на прохання довжника може:

- 1) розложити довг на догідні сплати найдалше до 14 років;
- 2) обнизити відсотки від 1. листопада 1934 р. найнижче до 3 проц., найвище до 4 і пів проц. річно.

Таких полекш не можуть добитися від роземного уряду довжники сільських господарств, простором від 50 до 500 гектарів, коли їх довги перевищують 75 проц. вартості господарства. Те саме діється з посідачами господарств простором понад 500 гектарів, коли довг перевищує половину вартості (стаття 50).

СКАСУВАННЯ ДОВГУ ВІРИТЕЛІВ-ЛИХВАРІВ.

Коли віритель тягнув від довжника вищі відсотки, ніж дозволяє закон (вище як 12 проц. річно), тоді роземний уряд устійнить, яку квоту одержав уже віритель від довжника за час від 1. січня 1927 р. аж дотепер і розмірно зменшить довг або взагалі його скасує. Колиж надмірні відсотки перевищують претенсію вірителя-лихваря, тоді довжник може позивати лихваря до суду за зворот несплати поданої квоти. Одна-

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ
зниження цін на всілякі блакитні і вовняні товари у фірмі Галицький Магазин Нодін Львів — вул. Галицька ч. 15.

Свята 1-ого листопада. ДОЛИНА.

В дні 1. ц. м. об'являла Долина 16-ті роковини богослуженням у церкві, яке закінчилось панакхидою за покійних. Службу Богу й панакхиду відправив о. парох М. Чорнога й о. кат. В. Боду відправив о. парох М. Чорнога й о. кат. В. Боду. Громадянство явилось того дня у церкві дуже численно.

ХОЧЕТЕ ОРГАНІЗОВАНО НЕСТИ ТОМІЧ
українським інвалідам? Впишіться в членів українського Т-ва Допомоги Інвалідам! Річ на вкладка 6 зол., або 50 сот. місячно. Даруйте робітників, селян і студентів вкладка знижує на до половини.

IV.

че роземний уряд тільки тоді зменшить довг, або його відпише зовсім, коли довжник уже в суді закидав своєму вірителю грошеву лихву.

ДОВГ З КУПНА НА КРЕДИТ.

Роземний уряд може розложити довжникові теж довг, який повстав з купна рухомих річей (збіжжя, худоби), на кредит, а продавець почислив довжникові надмірно високу ціну.

ДОВГ З ВЕКСЛІВ.

Роземний уряд може розложити теж на сплату довг з векслів або гіпотечно забезпечений, але тільки тоді, коли устійнить, що віритель відступив вексель або гіпотечно забезпечений довг іншій особі з метою внеможливити довжникові користати з полекш декрету про віддовження хліборобства (стаття 50).

ОБНИЖКА КОШТІВ НА 1/5.

Роземний уряд може зменшити судові, екзекуційні й адвокатські кошти, які довжник має платити вірителю, найвище 20 проц., себто 1/5 частину коштів. Колиж довжник уже заплатив кошти вірителю, тоді роземний уряд зменшить довг на 1/5 заплачених коштів. До обниження коштів не має права довжник, який їх сам спричинив (стаття 51).

РОДИННІ І СПАДКОВІ ПОДІЛИ.

До трьох років може довжник, покликуючись на господарську скруту, внести прохання до роземного уряду, щоб обнизив довг з родинних і спадкових поділів. Роземний уряд може обнизити такі довги хліборобам, які повстали між 1. січнем 1926 р. до 1. липня 1932 р. (стаття 53).

ОБНИЖКА ДОВГУ ЗА НЕРУХОМОСТІ.

Роземний уряд може обнизити довг з решти ціни купна нерухомотей (поля, хати і т. д.). Тому куплені між днем 1. січня 1926 до 1. липня 1932 роземний уряд устійнює, скільки довжник хлібороб або його законні наслідники заплатили вже за куплену нерухомотість. До цієї суми зачислить не тільки дійсно заплачену грошеву суму, але також довг і обтяження, які довжник згодився заплатити за вірителя. Опісля уряд обчисляє за яку частину нерухомотей довжник уже заплатив. Вкінці вартість незаплаченої частини нерухомотей ще раз оцінює уряд і решту ціни купна розкладає на сплати на 12 років з тим, що через перші три роки від рішення роземного уряду довжник взагалі не платить ні сотики (стаття 54). Напр.: Селянин купив у 1926 р. 5 моргів поля по 1.000 зол. за морг. Однак заплатив дотепер тільки 3.000 зол. себто за 3 морги. Тепер за один морг чорнозему платять 400 зол. Таким чином довжник заплатив за решту 5 моргів тільки 2.000 зол. Цю квоту 2.000 зол. роземний уряд розложить на 24 піврічних рівних сплат з 3 проц. відсотками з тим, що перших 3 роки роземний уряд не платить ні сотики.

ЗМЕНШЕННЯ І РОЗЛОЖЕННЯ НА СПЛАТИ ЧИНШУ АРЕНДАРІВ.

Роземний уряд може зменшити теж чинш арендарям найдовше на 24 місяці. Залеглий чинш до 1. липня 1933 р. може розложити на 28 піврічних рівних сплат з 3 проц. до 4 і пів проц. відсотками. Однак коли договір аренди скінчився би скоріше, тоді арендар платити решту чиншу негайно. Залеглий чинш за роки 1932-33 і 1933-34 може роземний уряд не тільки розложити на сплати, але також його зменшити (стаття 57).

Міський Театр у Львові.
Великий Театр 19. XI. понеділок
год. 7:30 Нині передостанній раз Бернард Шоу
„ЛЮДИНА І НАДЛЮДИНА“
Хто не бачив цього архитвора світової літератури
має останню нагоду.

Театр Рівнородностей
Нині в понеділок
Капітальна, незграбна в гуморі фарса
„Під примусовою управою“
Арнольда і Баха
Навіть у тих тяжких часах можна насміятись доволі.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

3 НОВИХ ВИДАНЬ.

На днях появилася третя книжка чвертьрічника „Український Агрономічний Вісник“, яка має чимало економічного матеріалу. Незвичайно цікава є стаття швейцарського проф. Лавара п. н. „Перебудова світового хліборобства“, надіслана ним самим для цього журналу. Є це реферат, що його виступив автор у червні ц. р. на Міжнар. Хліб. Конгресі в Будапешті. Його обстоювання здорової сільськогосподарської політики замість натиску на дешевизну харчів заслугоує на спеціальне підкреслення.

В книжці є ще кілька більших статей. Всі вони вийшли з під пера визначних наших теоретиків (головно емігрантів з В. України) і практиків (Терпилак). Багатий відділ рефератів і рецензій доповнює цінність цього випуску.

Появилось також 4. число двотижневика „Торговля і Промисл“. Містить воно перші відгуки на розписану редакцією анкету про гуртові, цікаві міркування з приводу фондції д-ра Туріна, працю інж. Р. Кахнікевича про технічну підготовку промислових підприємств, критичний розгляд „Провідника до українських фірм“ й інший матеріал з фахової й організаційної діяльності.

Польська хроніка.

ПЕРЕБУДОВА КООПЕРАТИВНОГО РУХУ. — НІВЕЛЯЦІЯ ІДЕОЛОГІЧНИХ РІЖНИЦЬ. — ДАРУНКИ НАЗВАНІ І ДАРУНКИ ПРОМОВЧАНІ.

На господарській сторінці „Газети Польскої“ з 15. ц. м. поміщена була стаття д-ра Т. Клапковського п. н. Важкі постанови Кооперативної Ради. Автор, обговорюючи глибокі переміни в організації кооперативного руху в Польщі, сягає до історії останніх літ. Ще в 1918 р. на кооперативному з'їзді в Люблині кинув д-р Стефчик гасло „однорідний кооп. рух у власній спільній державі“. Та до цього однорідного руху не дійшло. Не допустили до нього ідеологічні ріжніці, які спирались на системи Шульца з Деліча і Райфайзена. Тільки меншості зуміли сконсолідуватись (союзи: український, „руські“ і німецький) не вважаючи на ідеологічні розходження. Вони перші зуміли приспособитись до умовин сучасного життя.

Щойно новела з березня ц. р. дала правну можливість для перебудови кооп. руху „в напрямі координації з загальними напрямками як суспільно-господарського, так і політичного організму Польщі“. Перш за все ухвалою Кооп. Ради зліквідовані будуть перерости організаційні, бо з 23 Союзів залишаться 10. Національні союзи існують далі в розмірах, які відповідають дійсним культурним і господарським потребам дотичних національних груп (так пише д-р Клапковський). Це „згідне з обов'язуючим у Польщі пошануванням прав нац. меншостей“. Автор виписує 10 союзів, які залишаться. З них на першому місці 1 група (нам) стають він РСУК, відтак ідуть по черзі „руські Зайонзек“, 2 німецькі (Познань і Грудзьондз), 2 жидівські (Варшава, один із них для купецьких кооперативів). II групу складають 3 польські союзи в Варшаві (споживачів, працівників і військових). Окремо стоїть Союз продуцентів у Варшаві і йому автор присвячує весь кінець статті. Він добуває величезне значіння в тому, що в Союзі продуцентів об'єднані будуть два найсильніші польські союзи („Зедночене“ і „Унія“). Об'єднують вони 5.500 кредитових, хліборобсько-торговельних, хліборобсько-промислових, ремісничих й інших кооперативів. Вже не буде ідеологічного розбиття, а ідейні, на німецькому ґрунті уфундовані системи з пол. XIX. стол., заступити рідна кооперативна ідеологія. Разом з тим зникне конкуренційна боротьба, місто зближиться до села і т. д. і т. д.

Польський автор має право тішитись. Дарунки, які принесла польській кооперативній новелі і ухвала Кооп. Ради, є з національного боку дійсно великі. Про деякі з них автор не згадує. І слушно! Бо це не дуже гармонізувало із завданнями його щодо „потреби“ і „прав“ національних меншостей. Понимай наголос згадаємо, що

Коопер. Рада проголосила список 150 ревізорів. Варшава дістала 73 (з того 13 для жидівських кооперативів), німцям признали 15, а нам 31. Як довідуємось, Рада не признала права ревізії 10 ревізорам РСУК-а.

ГОСПОДАРСЬКІ НОВИНИ З ОСТАНЬНОГО ТИЖНЯ.

У Варшаві відбулась від 12. до 14. ц. м. конференція відпоручників англійського аугіляного промислу з представниками такого промислу в Польщі. Цим разом нібито зрозуміли обі сторони, що існує можливість порозуміння Англії з Польщею в заграничному абуті вугілля. Це був би перший етап переговорів. — Після несподіваної і дуже поважної зняжки (бессі) польських вартісних паперів, знову біржі занотували поважну зwyżку (гоессу). В міжчасі відбулась занята дискусія в пресі. Опозиційні газети заявили, що заложення курсів спричинило оголошення дефіцитного прелімінара бюджету. Урядова преса (Г. Польска) і фахова (Газ. Гандльова) подали як причину — технічну ситуацію на ринку. — Появився розпорядок про контролі цін вугілля при його продажі в краю і закордоном.

Світова хроніка.

ФЛЯНДЕН — ЕКОНОМІСТ. — НАДДУНАЙСЬКА ПРОБЛЕМА.

Після експозе Фляндена, в якому він заакцентував майже виключно момент господарський, Франція успокоїлась. Не тільки палата оплескувала промову нового прем'єра, рада, що гостре питання зміни внутрішнього устрою відсутнє в тінь. Вдоволення з цього приводу слідне в пресі і в настроях вулиці.

Однак треба підкреслити, що не тільки у внутрішніх справах замітний буде економічний підхід Фляндена. Відомо, що Франція від літ сильно зацікавлена у наддунайській проблемі. Флянден двічі (раз, як міністр торгівлі в 1932 р., другий раз як приватна особа) обізвав наддунайські держави і пригласився зблизька тієї „загрози“ європейському миру. В статті, яку після того видрукував, заявив, що але сталося, що наддунайським державам признано після війни не тільки політичну, але і господарську самостійність. Століттями були ці держави господарсько пов'язані і ці лінки насильно вірвано. Тому необхідно наддунайські держави наново організувати, малярам признати деякі граничні корективи (чим коштом?) і в той спосіб забезпечити мир Європі. Обов'язком Франції — мовляв — є активно виступити і дати розв'язку цій проблемі.

Певна річ, що в закордонній політиці інтереси Фляндена зосереджені тепер у басейні Дунаю. Але тут він мусить показатись не тільки добрим економістом, але й добрим політиком.

Головні пункти госп. програми Фляндена у Франції є ось такі: втримання вартості валюти, ані планова ані державна господарка, боротьба з монополіями і з твердими цінами, податкові полєкші, подешевіня відсоткової стопи і поступовий поворот до госп. лібералізму. Флянден адекларувався в парламенті ворогом примусової господарки. Він заявив, що ця скрізь обов'язувала.

СВОЕРІДНИЙ ВАЛЮТОВИЙ ДАМПІНГ. — „ТУРИСТИЧНИЙ“ КУРС АНГЛ. ФУНТА В ШВАЙЦАРІЇ.

Оригінальний прояв монетарної політики в Швайцарії не тільки вся світова преса занотувала, але також спробувала його відповідно наслідати. Є це ухвала власників гостиниць у Швайцарії, яка визначила англ. фунтові штерлінгів курс вищий, як той, що його нотує біржа в Шіріху. Очевидно ця зwyżка дотичилась тільки розрахунків англ. туристів зі швайцарськими готелями. Бо метою того є притягнути шалово англ. туристів, які через дорожнечу у Швайцарії після девальвації фунта, II тепер оминають.

Ця небувала досі новина в монетарній політиці викликала широкі коментарі в поважних господарських органах преси („Фінаншель Ньюс“

й інші.) Вони обвинувачують Швайцарію у тому, що вона зійшла з дороги ортодоксальної політики золотої валюти й управляє частинний валютний дампінг. Наслідків такого ділання не можна — мовляв — передбачити.

Тимчасом наслідки вже появилсь. Віржі зареагували на це ослабленням курсу швайцарського франка. Коли би знизка поступала даліше, то це могло би спричинити відлив золота зі Швайцарії.

Для пояснення треба зазначити, що готельарський промисл грає величезне значіння в господарському житті Швайцарії.

Дехто добуває у згаданій ухвалі першу ластівку девальвації у Швайцарії. Голландія, Бельгія, Швайцарія — ось черга нових „девальваційних“ кандидатів. Польща покищо поза чергою.

ЕКОНОМІЧНІ АКТУАЛІ.

Нафтовий монополіст, який проголосив Маніжурія, викликав нове непорозуміння поміж Японією і заінтересованими великодержавками, що обстоюють політику „вільних дверей“. — Московська „Правда“ пише, що харчеві запаси у СРСР більші тепер на 20 прд. ніж у IV. чвертьріччі мин. року. Це — мовляв — дає можливість змінити політ хліба між консументів і скасувати карткову систему. — Німеччина веде з більшовиками господарські переговори. З увати на заповіджену подорож франц. мін. торгівлі Маршандо до Москви. Німеччина спільність — Німеччина ввела в себе контролі цін. Продуцентам і grosістам заборовено устїпювати ціни для роздрібної торгівлі без позволення комісаря. — В Москві перебуває тепер прогулька американських промисловців. Вони мали вискавуватись за поміччю Америки в господарській розбудові СРСР. Більшевики схильні поладити справу передвоєнних довгів згідно з бажанням американців.

В. Н—вич.

Еміграційні справи.

В СПРАВІ ВИЇЗДУ НА ПОСЕЛЕННЯ.

Еміграційний Синдикат повідомляє, що різніччі рідні, котрі хочуть виїхати на поселення, можуть старатись за виїзд до Аргентини, Бразилії і Канади. Виїзд до Аргентини і Бразилії припадає у найближчому часі, імовірно в місяці листопаді відїдуть перші транспортні. Зате виїзд до Канади відбудеться на весну 1935 р. Колоністи до Аргентини і Бразилії користають з полєкшевих карт.

Записи і реєстрації кандидатів на поселення відбувається в Еміграційнім Синдикаті у Львові, вул. Вишнівцевських ч. 4.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЕМІГРАНТІВ ДО БРАЗИЛІЇ

Тому, що обов'язують нові еміграційні приписи до Бразилії, всі емігранти, що хочуть туди виїхати і мають візвання або „афідавіти“ старого типу, повинні ті документи відіслати своїм в Бразилії, щоби виробити нові візвання. Передаванні візвання можна спрямовувати до бюр Еміграційного Синдикату на провінції. Незадовго буде відчинений відділ Еміграційного Синдикату в Бразилії, що буде помагати людям на терені Бразилії, як виробляти документи для осіб, звиваних з Польщі.

Особи, що мають нові візвання, вироблені по день 12. вересня ц. р. повинні звернутись також до Відділів або Агентур Еміграційного Синдикату, щоби дістати інформації, котрі торкаються виїздових формальностей себто вироблення безплатного папшпорту заграничного, вимаганих свідоцтв і т. п.

НОВИНКИ

— Православні літургійні книги по польськи. Православний митрополит Діонісій покликав комісію, яка має перекласти православні літургійні тексти із старославянської на польську мову. Комісія вже в найкоротшому часі має почати працю.

— „Боже цось Польске“ в православних церквах. Митрополит Діонісій видав розпорядок підчищенням дїєцезіям, щоби в православних церквах у Польщі у державні свята, себто 11. листопада і 3. травня, на імянини президента, марш. Пілсудського та при відповідних нагодах святочних богослужень після відправи співали на закінчення гимн „Боже цось Польске“.

— Заняли машини „Газети Поранної“. Як ми вже повідомляли, видавництво „Газета Поранна“ купила „Хвіля“. Теперже коморник займає машини „Газети Поранної“, тому що „Газета Поранна“ винна 40.000 зом. якомусь Бавириної. Машин цих не відано передати „Хвилі“. в відповідальний за не Єгер

Оказійна продаж — флянела на біллі 0-65, баталіна 1-80, штрукси і бархани за безцінь купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ ГАНДЕЛЬМАН**. — Львів, вулиця Ботмів ч. 12.

— Незвичайна погода. В останніх двох днях маємо погоду, що нагадує весняні дні. Люди, що ходять уже від трьох тижнів в осінніх одягах, мусіли вернутись до весняних і літніх нагурток. У зв'язку з так нагло підвищеною температурою трапляються часті випадки простуди: нежиту, грипу та запалення горла.

— Не хоче бути поляком. Змагун Півенький, лавний „королем нельсона“ борюся кілька разів у Брюсселі. Бельгійська преса рекламувала Півенького як поляка. Проти того заперечував Півенький у спростуванні, де заявляв, що він німець.

— 300 жидів вернулись до Польщі. „Ль Евр“ повідомляє з Атен, що корабель „Вельос“, який вже 3 місяці скитається з 300 жидами по морі, відколи покинув Варну, причалив до Пірвеса. Пристанева влада в Пірвесі не згодилася, щоб жиди висіли на суходіл, тому вони вернулись до Потьчії, та вже іншим кораблем.

— Львівська хроніка. Власник дрогерії при вул. Сапєги 65. Ціпер повідомив, що злодії вкрали різних товарів на 1500 зол. Поліція ствердила, що вкрадені річчї злодії продали Авр. Шакові із Замарстинівської вул. а цей відпровадив власникові дрогерії Тунє на вул. Краківській. Поліція арештувала Шаке й Тунє. — У робітні капелюхів Бікеля в Ринку під ч. 19. вибухла пожежа, яку пожежна сторожа вгасила. — Небром з причини кріан мають замкнути каварню „Імперіаль“ при вул. Леґіонів.

— Обікрали кооперативу. Невідомі злодії вломились нічю до кооперативи „Визволення“ в Рожнові (пов. Коломия) та вкрали різних товарів і тютюневих виробів вартості 1200 зол.

— Кровава бійка. В Опірі (Скільщині) прийшло до кровавої бійки 8 місцевих господарів під проводом Петра Качайла, по другому боці билися Микола та Михайло Шадей і Микола Гребінець. Качайло забив ножем Миколу Гребінця, обох Шадей забрали тяжко ранених до шпиталю. Качайло і 7 його товаришів поліція арештувала. „Л. К. Ц.“ пише, що тло бійки було політичне. Вбитий Гребінець і ранені Шадей були членами КПЗУ, а Качайло був націоналіст і між ними часто приходило до непорозумінь.

— Смерть винахідника. У Мінхені помер у 32. р. життя професор технічної школи Карло Лінде, винахідник машин до роблення леду. У 1895 р. йому вдалось витвердити у більшій кількості пливке повітря.

— 10 мільонів нагороди. Французький міністр повітряного флоту ген. Денен призначив 10 міль.

франків нагороди для тих винахідників, що винайдуть мотор, який уводитиме в рух не бензин, а важка олива. Досі у літаках уживають виключно бензини, яку треба спроваджувати з чужини. На випадок війни нестача бензини була би великою небезпечкою для французької авіації. 10 міль франків дістане до 31. грудня 1936 той мотор, що пере рекорд швидкості на просторі 10.000 км. Нагорода призначена тільки для французів.

— Грім убив 61 муринів. Біля Клербері (в Південній Африці) грім убив 61 муринів, як сиділи в одній спільній хаті при обіді.

ДИВОГЛЯДИ.

ЯК МОЖЕ ВИГЛЯДАТИ ЖАННА Д'АРК?

У Кошеї Айленд (Зл. Держави) клуб „Атлантійського побережжя“ давав на добродійну ціль виставу моди під фірмою „Морські красуні минулого“. У ревії виступала теж одна красуня, прибрана за Жанну д'Арк, очевидачки в купелівім костюмі. Тому, що дохід із вистави був призначений на місцевий шпиталь, духовні, що опікуються цим шпиталем, виступили з гострою критикою такої ревії і в обороні святої Орлеанської Діви. Дівчина, що виступала як Жанна д'Арк відповіла наївно, що вона старалась представити святку з найкращої сторінки.

З к на.

КІНО „КОЛІСЕЙ“: „ЖІНКА П ЗВІРЮКА“ і ревія „ПІДКОП ПІД ЛЬВІВ“.

(ет.) Дія цієї фільми йде на одному з мальйських островів. Серед непроглядних нетрів, серед напівдиких мальйців живе кілька білих осадників, людей, що втекли перед суворим законом. Між ними являється одна біла жінка. Вона знає гіршу долю при боці безоглядного злочинця, людини без серця. Грає цю роль Чарльз Лефтон по мистецтву. У ролі нещасної жінки Кароля Ломбард. Фільм не нудна.

Регісові актори хорують на недостатку теми для ревії. Нічого дивного, що вони пускаються на ризикове діло: салдами злочинців підкопуються під львівський театр, клініку, банківців, парк, мешкання поета і т. п. та підглядають те, що там діється. Публика не нульгє при цьому. У ролі розбивачіг кас подобалися: Слава Беставі, Опівярський (д. добра креація), Ферівна й ревалерси „Евгена“.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого
роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

СПОРТ.

ЗАКІНЧЕННЯ ЛІГОВИХ МИСТЕЦТВ.

Подгуже спадає до А класу.

ЛОДЗЬ. Л. К. С. — Погонь 2:1 (1:0).

КРАКІВ. Гарбарія — Подгуже 3:1 (1:1).

КРАКІВ. Краковія — Польочія 5:0 (3:0).

ПОЗНАНЬ. Висла — Варта 2:1 (1:1).

ВАРШАВА. Легія — Варшавянка 4:0 (2:0).

ЗА ВХІД ДО ЛІГИ.

СВЕНТОХЛАВІЦЕ. Шлеск — Ревєрз 5:0 (1:0).

На підставі цього вислуду Ревєрз віддале від львівських розгрівок за вхід до Ліги.

ЗА ВХІД ДО ОКР. ЛІГИ.

ЛьВІВ. Погонь (Стрий) — Чувай (Перемишль) 5:0 (4:0). Стрийська Погонь входить остаточно до Окр. Ліги.

ГАКІВКА.

БЕРЛІН. ПАТ. У дальшій частині міжнародних гакіжкових змагань у Берліні Шлітшуклоб змагався із шведською дружиною Гета 1:1, а англійська дружина Стрітем виграла з Рівєрзе 3:1.

ВАРШАВА. ПАТ. Шведська дружина Гета оконечно відклікала свій вїзд до Польщі. Шведський гакіжковий союз обіцяв прислати до Польщі свою мистецьку дружину на святотні змагання з кінцем грудня та початком січня.

Камізельки, пульвери, рукавички і пов'язки шкарпінти поручає фірма
Зігмунт Залеский — Львів,
вулиця Ботмів ч. 4. 47/53 3-60

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ВІДРОДЖЕННЯ, ілюстрований орган українського протияльогольного й протикотинного руху. Львів — листопад 1934. Ч. 21—22. Р. VII.

ЖИВАЯ МЫСЛЬ. Карлаторусский журнал политики и культуры. Прага, октябрь 1934.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Мисський Театр.
Понеділок, 19. XI. год. 7:30 веч. „Людина й надлюдина“.
Вівторок, 20. XI. год. 7:30 веч. „Товариш“. Абонамент Або незайкий.

Театр Різноманітностей.
Понеділок, 19. XI. год. 7:30 веч. „Під примусовою управою“.

Натурально виставу „Товариш“ закупив „Газета Поранна“. Решту билетів можна набувати по знижених цінах (від 0.25 до 2.— зол.) в бюрі адміністрації при вул. Хоружевни 31.

Вівторок, 20. XI. „Під примусовою управою“.

Кіна.

АПОЛОН: Дві серії разом: „Нуждарі“, „Парин у вогні“.

АТЛАНТИК: „Маскарада“.

ВАНДА: „У тіні хреста“.

ГРАЖДИНА: „Марія“ (Аня Белл), „Прибузда“.

КАСІНО: „У віденській каварні“ (комедія із Соке Сакалом).

КОЛІСЕЙ: „Жінка й бестія“, ревія „Підкоп під Львів“.

КОЦЕРНИК: „Весняна парада“ (Франциска Галь).

МАРУСЕНЬКА: „Весняна парада“ (Франциска Галь), ревія: „Веселий пол“.

МІРАЖ: „Галька“ (з Кецурую).

МУЗА: „Шойло вчора“.

ПАЛІАС: „Що мій чоловік робить уночі“.

ПАН: „Ескімо“.

ПАСАЖ: „Іздець у масці“, ревія: „Пан директор то я“.

РАІ: „Чи Люцина не дівчина“.

СВІТ: „Кодиб я мал мідіон“, „Тайна звиріння“.

СОНЦЕ: „Промання з гріхом“.

СТИЛЕНЕ: „Чорний кіт“ (Борис Карлел), ревія „Світ наизворіте“.

УТІХА: „Жінка під контролем“ та ревія.

ХІМЕРА: „Шірі Темпл“ (Тайна членської Шіри) та Тижневик Фокса.

Закордонне радіо.

Понеділок, 19. листопада 1934.

Відень (305,8) 17:40 Солоїсти (музика, спів, 19:20 Фортеп'я, 20:15 Спіл, 20:30 Віденські медьоді. Братислава (298,8) 17:10 Спіл, Кошиці (299,1) 13:35, 17:10, 18:50 Дая Закарпаття, 16:55 Казим Вуйка Сакка, Мор. Острава (269,5) 17:45 Спіл, Прага (470,2) 12:35 Садьон. музика, 19:30 „Нірибертські спілці“ оп. Вагнера, Париж (1648) 13:00 Концерт орх., 21:00 Спіл, ренітані, 21:45 Арфа, 22:15 Моцартинський концерт, Данціг (230,2) 20:10 „Дер ферзьорене Вальнер“ оп. Штодана, Мадрид (274) 19:00 Спіл, Берлін (336,7) 14:15 Солоїсти, 18:30 Фортеп'я, Гамбург (331,9)

20:10 „Гузаренштайне“ опера Снап, Гайльсберг (291) 17:30 Цитла, Кельн (455,9) 18:00 Нар. пісні, Ляйпціг (392,2) 18:20 Родина Штравоса (концерт), Будапешт (550,5) 18:45 Циг. музика, Мільно (368,6) 11:30 Тріо, 22:00 Камер. музика, Рим (420,8) 17:10 Спіл.

Вівторок, 20. листопада 1934.

Відень (305,8) 12:00 Концерт, 2:50 Тали. музика, Кошиці (299,1) 18:00, 18:50 Дая Закарпаття (Історія фольклору Закарпаття; Музєорський: Муз. образці), Прага (470,2) 17:50, 20:55 Фортеп'я, 19:10 Слов. нар. пісні, 19:30 „Огаді“, оп. Кріч-ли, Париж (1648) 13:00 Сифр. концерт, Мадрид (274) 15:30 Оперова музика, 16:30 Солоїсти, Берлін (336,7) 12:00 Популярна музика, 14:15 Солоїсти, 17:40 Охет на тр. інструменти, 22:25 Монахові твори, Гамбург (331,9) 19:00 Солоїсти (муз., спіл), Ляйпціг (392,2) 18:20 Нім. камер. муз., Москва (1724) ВЗСНС (747) 17:25 Опера, Будапешт (550,5) 17:35 Бахові твори, 18:45 Спіл, 20:00 Камер. концерт, Мільно (368,6) 20:45 „Вакитний мазур“ оп. Лєгара, Рим (420,8) 17:10 Квітет Еспері (легка муз.), 20:45 „Гарна Різета“ оп. М. Фалл.

Львівське радіо.

Понеділок, 19. листопада 1934.

6:45 Ранішня аудіція, 7:50, 22:00 Рекл. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:05 Метеор. вістия, 12:05 Огляд преси, 12:10, 13:05 Концерт, 12:45 „Про закомого Якова та брудного Гіппа“ (поєзійки для дітей), 13:00 Попул. денник, 15:30 Експорт, 15:35 Біржа, 15:45 година рос. муз., 16:45 Сярнянка ПКО, 17:00 Брамс: Соната д-моль (свр. форт) з гр. пл., 17:25 Відчит: Образа й оклєтанія, 17:35 Пісні в супр. форт., 17:50 Поч. техн. скрипка, 18:00 Льв. туонст. бюлетен, Сільна реру, 18:05 Театр. фейлетон, 18:15 Концерт орх., 18:45 „Гайна Богуміла“ (літ. нарис К. Іжиковського), 19:00, 19:30 Легка муз., 19:20 Акт. гутірка, 19:50, 19:56 Спорт. вістия, 20:00 Трансм. з Варшави: „Париське життя“ ком. оп. Офенбаха; в перерв: Веч. денник, Як працюємо, 22:45 Змкові спорт., 23:05 Гр. пл. (М. Равель)

великого, ілюстрованого, інформаційного календаря

„КРИНИЦЯ“

на рік 1935,

який обов'язково повинен
найтися в кожній культурній
українській хаті?

Не вжеж Ви ще

же придбали

ще

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шлях. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 18-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.
Залив адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Вибори солтисів.

По сільських громадських виборах відбу-
дуться вже в найближчому часі вибори солти-
сів і підсолтисів. Уже появилася вибор-
чий регулямін до тих виборів. Голов-
ний Секретаріат УНДО побав, щоб важніші по-
станови й пояснення до того регуляміну появ-
лялися друком і вони будуть відруковані в органі

УНДО „Свобода“ з дня 25. листопада ц. р., ч. 45.
Цей число „Свободи“ можна замовити в Адміні-
страції „Свободи“, Львів, Ринок 10, II. пов., або в
краєвій Народній Канцелярії, Львів, Підвалля
ч. 7., III. пов.

Етефак Ярема перепав при виборах.

НЮ ЙОРК, 7-го листопада. (Вл. кор.) При
вчорашніх виборах у Нью Йорку ставав також і
українець, адв. Стефан Ярема, як кандидат на по-
сла до стейтсової легіслативи (сойму). Він канди-
дував як представник зовсім своєї групи, неза-
лежної від дотеперішніх великих партій. Треба
признати, що Ярема повів вайрцеву кампанію.
Він порозумівся зі славянськими організаціями,
а вчасі і з німцями в своїй (осьмій) окрузі, в
середній частині ділянки Менгеттен. Уладжував
часті зібрання, видав масу виборчої літератури,
а напередодні виборів уладили його прихильники

величавий демонстраційний похід, у якому взя-
ло участь яких 10.000 учасників. Та не зважаючи
на ті всі приготування, він перепав при виборах.
Його противниками були жиди з партії демокра-
тичної, республіканської та соціалістичної, не
оголшуючи аже про комуністів. Огі останні йшли
з найбільшим завадттем проти нього. На 10.000
відданих голосів Ярема дістав 2.000. Вийшов де-
мократ Гаммерман. Загальне переконання таке,
що наш кандидат зробив велику працю для осві-
домлення наших виборців і цим поклав основні
під будучу працю в тому напрямку.

Мін. Ляваль приспішить свій приїзд до Риму.

З Парижа повідомляють, що мін. Ляваль при-
спішить свій виїзд до Риму, куди поїде сам, без
прем. Фляндена. Тому до Риму вже виїхав фран-
цузський амбасадор Шамбрєн, де зустріне-
ться з австрійським канцлером Шушнігом. У най-
ближчих днях зложить Шамбрєн Мусолініві і

Сузічєві візиту та пропозити пропозиції Фран-
ції з метою налагодити країні взаємини між обо-
ма державами. Ці пропозиції дуже скромні: про-
довження статуту для італійських громадян у
Тунісі на кільканадцять років і вирівняння кор-
донів на користь Італії в Африці.

Відкликання надзвичайної сесії Лігк Націй.

ЖЕНЕВА, 19. 11. ПАТ. Генеральний секретарі-
ят Лігк Націй оголосив учора вечором такий
комунікат: „На доматання барона Альфонсі, пре-
сіданк комітету ради для справ басейну Сарі,
предсідник Ради Лігк Націй мін. Бенеш у поро-
зумінні з членами Ради і генеральним секрета-
рем рішив відсунути надзвичайну сесію, яка ма-
ла початися 21. листопада ц. р. Дату нової сесії
оголосять якнайскорше.

Авас повідомляє: Надзвичайну сесію Ради
Лігк Націй відкликали тому, що німецькі деле-
гати у комісії трьох прибули запізно до Риму і
барон Альфонсі не міг зладити на час звіту. Одна-
че переговори з німецькими делегатами в спра-
вах господарських і фінансових басейну Сарі
поступають наперед і закінчатся мабуть
успіхом.

Японія відкидає пропозиції Б. Британії.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Англійська преса повідом-
ляє, що японський амбасадор у Лондоні Като
повідомив Форін Офіс, що японський уряд не го-
диться на пропозиції Б. Британії і далі домага-
ється від Б. Британії і Злучених Держав призна-
ти Японії рівноправність у морських зброєннях.
Ноту японського уряду надішло амбасадору мін.
Саймонові вже в найближчих днях. Преса під-
креслює, що Японія відкидає компромісові про-
позиції Б. Британії не тільки з мотивів прести-
жових, але в першу чергу з огляду на свою
оборону.

Таким чином переговори в Лондоні закінчили-
ся невдачею і на морській конференції 5-ох вели-
ких держав у 1935 р. Японія матиме до вибору
приступити до порозуміння або до морських
зброєнь. Політичні кола Злучених Держав пере-
конані, що Японія покищо не має надто багато
грошових засобів, щоб приступити до перегонів
у морських зброєннях зі Злученими Державами.

Такий оборот справи дуже не на руку британ-
ському урядові, бо Б. Британія мусіла би ясно
окреслити своє становище: або порозуміння зі
Злученими Державами проти Японії, або навпа-
ки. Якраз тому британський уряд намагається
за всяку ціну довести до компромісу між Злуче-
ними Державами і Японією.

Перед злиттям II і III. Інтернаціоналу.

ПАРИЖ, ПАТ. Чотири дні радив виконавчий
комітет II. Інтернаціоналу над пропозицією кому-
ністичного III. Інтернаціоналу створити „спіль-
ний фронт“. Комітет вислав до Москви листа, в
якому пише, що „покищо дійшло до створення
спільного фронту між соціалістами і комуніста-
ми тільки у Франції. Зате соціал-демократичні
партії Б. Британії, Голандії, скандинавських

держав, Чехословаччини та інших держав відки-
нули пропозиції комуністів. Тому виконавчий
комітет залишив своїм поодиноким сенсіям сво-
боду самостійного вирішування цього питання“.

Одночасно делегати Франції, Швейцарії, Ес-
панії, Італії й Австрії відписали резолюцію з по-
бажанням вести далі переговори з метою довести
до злиття II. і III. Інтернаціоналу.

Убитий король Олександр кандидатом на царський престіл.

НЮ ЙОРК, (Вл. кор.). Російська преса при-
носить власну кореспонденцію з Болгарії, що
убитий в Марселі сербський король Олександр
зовсім поважно приготувався обняти царський
престіл в Росії на випадок, коли більшовицький
режим провалиться. Дійшло до тайного порозумін-
ня між усіми емігрантами з колишньої царської
Росії, що Олександр має стати царем. Він жив
у дуже добрих взаєминах з високими урядови-
ми з Росії і де лаш міг назначувати на кізпові-

дальні становища російських емігрантів. Вони
адняли високі становища в югославянській армії,
в міністерствах і т. п. Емігранти про це мало го-
ворили між собою, але всі знали, що Олександр
це будучий їхній цар. На випадок здійснення йо-
го мрії, Олександр був би перебував постійно в
Москві, а Югославію правив би хтось з його до-
ручення. Невідомо тільки, як була до цього по-
ставилася Болгарія. Але всі здогади стали без-
предметними з хвилиною обійства Олександра.

ФУТРА

жіночі і чоловічі готові і до міри
по найнижчих фабричних цінах —
поручає

Фабрика футер „ХРОМ“.
Львів, Руска ч. 20. Телефон 71-83.
Городецька ч. 97. 53-29.

Не забудьте,

що найдалше до 25-го грудня ц. р.
мусите викупити свою будинкову полісу
на 1935 рік у місцевій агенції

Т-ва Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руска ч. 20.

Вибори солтисів і підсолтисів.

Львів, 19. XI. 1934.

Перебудова самоуправи всіх ступнів, згід-
но з постановами закону про частинну зміну
територіальної самоуправи, відбуватимеся у
таких етапах: 1) вибори сільських громадських
рад, 2) вибори солтисів і підсолтисів, 3) вибо-
ри волосних рад, 4) вибори повітів, підповітів і
ланків, 5) вибори повітових рад і 6) вибори
повітових виділів. Кожен виписаний вибори
відбуваються чи будуть відбуватися на ос-
нові дуже складних виборчих регулямінів.

Перший етап перебудови самоуправи, а са-
ме вибори сільських громадських рад, вже за-
кінчується. У великій більшості громад вибо-
ри вже покінчені і навіть вже появилася в пре-
сі урядові звіти про висліди виборів. Лише в
невчислених громадах має відбутися голо-
сування в найближчих днях, лише в деяких
громадах не полагодила влада виборчих про-
тестів і там не є виключені нові вибори. На за-
гал вибори до сільських громадських рад ви-
шли для українців дуже погано. Для ілюстрації
порівняємо висліди громадських виборів у 1927
р. з цьогорічними виборами.

У 1927 р. вибрано у сільських громадах
тернопільського воєводства разними 3.766 по-
ляків (34.6 пр.), 15.670 (62 пр.) українців, 732
(2.9 пр.) жидів і 106 інших. В 1934 р. вибрано
разними 10.243 (46.9 пр.) поляків, 9.508 (43.2
пр.) українців, 1.721 (8.2 пр.) москвофілів,
270 (1.4 пр.) жидів і 85 німців. Ще гірше ви-
пали для нас вибори у сільських громадах стани-
славського воєводства. Там вибрано в 1927
р. разними 2.877 (12.8 пр.) поляків, 17.845
(79.9 пр.) українців, 1.164 (5.2 пр.) жидів і 480
(2.1 пр.) інших, а в 1934 р. лише 13.074
(47.3 пр.) українців та аж 13.798 (49.9 пр.)
поляків, 417 (1.6 пр.) жидів і 355 (1.2 пр.)
німців. Щодо львівського воєводства не може-
мо порівняти вислідів виборів з 1927 р. з вислі-
дами виборів з 1934, бо урядове повідомлення
про висліди виборів з 1927 р. подає висліди вибо-
рів з усіх, отже і чисто польських повітів воє-
водства, а звіт з 1934 р. подає лише висліди ви-
борів з повітів замешканих українцями.

Багато причин зложилось на нашу програ-
ну, та в першу чергу складний і дуже ригори-
стичний виборчий регулямін, відсутність укра-
їнців у складі громадських і волосних вибор-
чих комісій, вплив влади на висліди виборів і зне-
віра українців в успіх боротьби серед нашої
літності. Причини, які вплинули на нашу про-
граму, вимагають окремої всебічної аналізи
і ми до цієї справи ще звернемося.

У треті роковини смерті

бл. п. д-ра Остапа Макарушки

відправиться в Успенській церкві в середу 21-го листопада ц. р. в год. 12-ий в пол.

Поминальне Богослуження з панахидою, на яке всіх своїх і знайомих запрошує Жінка і Діти.

У найближчих тижнях, а в деяких громадах у найближчих днях відбудуться вибори солтисів і підсолтисів. Міністер внутрішніх справ видав 3. листопада ц. р. окремий виборчий регулямін для тих виборів. На загаль виборчий регулямін дуже складний і ми не будемо точніше обговорювати його постанови. Зрештою цей регулямін разом з поясненнями по'явиться в найближчому числі „Свободи“. Завернемо тут лише увагу на кілька питань загального значіння у зв'язку з виборами солтисів і підсолтисів.

Солтисів і підсолтисів вибирають громадські ради в той спосіб, що кожний радний має лише 1 голос. Кандидат, який дістане найбільше число голосів, стає солтисом, а кандидат, що по солтисі дістане найбільше число голосів, стає підсолтисом. Ця постанова забезпечує українцям, коли вони мають більшість в раді, вибір солтиса, а полякам, коли мають в раді 1/3 радних, вибір підсолтиса, і навпаки. Лише у громадах, в яких українці мають 3/4 радних, можуть вони вибрати солтиса і підсолтиса.

Невідомі (а часом відомі) люди поширюють серед українських громадських радних різні дефетистичні погослови, напр. про те, що солтисами і підсолтисами можуть бути тільки поляки, або що солтисами і підсолтисами можуть бути лише такі українці, які не належать до українських товариств, або що радні мусять голосувати тільки на такого кандидата, якого визначить поліція чи Стшесен, а коли б'д'важались би інакше голосувати, то жде їх карі включно до Берези. Ті всі погослови висвіні з пачця й обчислені лише на те, щоб застрашити боязливих.

Українські радні повинні при виборі солтиса і підсолтиса голосувати так, як їм каже національна честь і мотиви добра громади. Через те повинні вибрати солтисом людину порожню, свідому, чесну й досвідну в господарських справах, а нема сумніву, що в кожній громаді є такі

українці. Коли українці радні поступлять інакше і не виявлять своєї правдивої волі, то не здобудуть собі авторитету й пошани, які навіть у тих, яких волю виконали би. Вибори солтисів і підсолтисів є боротьбою за вплив у громаді, а перемогу в цій боротьбі віднесемо лише тоді, коли зуміємо відстояти законом признане нам право.

Вправді повітовий староста має право не затвердити вибору солтиса або підсолтиса, але не слід цієї кляззулі лякати. Він може не затвердити вибору в одній або другій громаді повіту, але не може не затвердити в усіх громадах повіту. Значить, затвердження вибору солтиса чи підсолтиса залежатиме також від достойної чи недостойної постави українських радних у всіх громадах повіту.

На Повітових Народних Комітетах УНДО лежить важкий обов'язок підготувати вибори солтисів і підсолтисів. В першу чергу в кожному повіті, коли вже не в кожній волості, повинні відбутися негайно наради нововибраних громадських радних. На тих нарадах треба освідити радних про значіння виборів солтисів і підсолтисів, познайомити їх з постановами дуже докладного виборчого регуляміну, опрокинути всякі дефетистичні та неправдиві погослови і захопити до твердого обстоювання належних прав. Відтак Повітові Комітети повинні інтервенювати у владу у випадку якихось заважань чи спротиву старости проти вибору поодиноких солтисів. Викінці компроміси між українськими та польськими радними у справі вибору солтисів і підсолтисів повинні відбуватися в порозумінні з Повітовими Народними Ко-

Уживайте лише

знаменитої цигорії „ЛУНА“
здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ“
і зернистої „СОЛОВОДОВОЇ кави ЛУНА“

виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл“ Львів XV.
Церковна 2. тел. 42-97

мітетами, бо тільки тоді можна узгодити спосіб поведінки в усіх громадах повіту і довести до того, щоб компроміси були справедливі і відповідали чисельній силі українського населення. Однозгідність поведінки в усіх громадах повіту може у великій мірі причинитися до корисного для нас висліді грядучих виборів.

На закінчення слід зазначити, що вибори солтиса і підсолтиса мають велике значіння для громади, а тимсамим взагалі для українського життя. Солтис розпоряджає майном і добром громади, полагодує всі біжучі справи громади і репрезентує громаду назовні та виконує рішення громадської ради. Крім цього він є помічним органом волосної управи і виконує різні доручення староства. Загально кажучи він є душею громади і має у громаді приблизно те саме значіння, що мав давніше війт. З тих усіх причин свідомі громадяни українці повинні припинувати виборів солтисів і підсолтисів і вжити всіх зусиль, щоб ці вибори вийшли для нас можливо найкраще.

Володимир Целевич.

ТЕПЕРІШНЯ НІМЕЧЧИНА.

ВРАЖІННЯ З ДОРОГИ.

Берлін, у листопаді 1934.

І

Писати репортаж з Німеччини, приїхавши сюди зза кордону вперше після гітлерівського перевороту — важко. Така сила вражень і то оригінальних, небуденних вражень, що мимохіть витворюється хаос у голові.

Я мав нагоду переїхати великі простори Німеччини, побувати в Кельні, Кобленці, Дортмунді, Франкфурті над Майном, Трієрі, мав нагоду бачити німецьке життя майже у всіх його зовнішніх проявах. — І мушу ствердити, що великі переємні основного значіння для цілої структури німецького народу проходять тепер у цій країні Європи.

Знаю Німеччину ще з 1930 р., ту кволю, розсіянню і бачу її нині, — але не можу пізнати. Яка вона інша!

Перше, що вдаряє на вулицях, — не лише в великих містах, але й на глухій провінції, — це величезна маса одностроїв брунатних і чор-

них. Брунатні, — це „С. А.“ („Штурм Абтай-люнг“), себто пробові частини гітлерівської диктатури; чорні, — це „С. С.“ („Шуц Штафель“), охорона гвардії рейху, преторіани самого Гітлера. Дуже багато молоді-недолітків обох полів, також у брунатних одностроях. Це „Гітлерюгенд“ (молодь Гітлера). Вже з 14 року життя намагають вони однострій (халупці — сорочки і спортові штани, дівчата — темні спіднички і бронзові китарики з рукавами) і вчиться слухати. Для ще молодших придумано також організаційну форму, — це „Юнгфольк“, назва важка для перекладу, по ншому означає: „дітчий люд“.

Все це маршує. Стукотить закарбуками, вигукує „Гайль Гітлер“, підіймаючи раз по разу руку і... несе службу. Для всіх них призначено функцію: вартову, руханкову, дошкільного виховання, тощо. І не тільки вони, ті в одностроях, підіймають руку і гукають „Гайль Гітлер“, — це роблять усі, цивільні, інтелігенція, міщани, робітники, жінки і мужичини, старі та молоді. Навіть протестантські пастори.

Правда, слова „Гайль Гітлер“ є урядовою на-казаною формою привітання в Німеччині. Тому сипляться вони, як горох, просто пригосномшують. На залізницях, у всіх державних установах, у крамницях, на вулиці, — всюди несеться тисячемовий акордом оце: „Гайль Гітлер!“ Коли в кількох крамницях, я незвичний, забув привітатися по гітлерівськи, дивилися на мене з якимсь відчуженням. Раз трапилось мені навіть почути хіба виправдуючу завагу: „Айн Авслендер“ (чужинець). Гітлерівський привіт зняв також почесне місце у кореспонденції. Не лише урядові письма, але й купецька переписка, за-прошення на приватні імпрези, тощо, мають замість давнішого: „з поважанням“, слово „Гайль Гітлер!“

Особа Гітлера стала якби наглядним предметом культу в цілій Німеччині, культу майже релігійного, що виріс до значіння символу.

Давніше, коли чужинець приїздив до Німеччини, вдаряла його в першу чергу дрібничкова акуратність, життєва формалістичність і порядок, — ці основні, питомі і так відомі, психологічні риси кожного німця. Ну й, очевидно, послух. Послух для влади, що виходила зі суб'єктивного зрозуміння права. Цей послух заводив, коли влада входила в колізію зі законом. Сьогодні є інакше. Все, що Гітлер робить, є законне. Законний послух для монарха, замінили німці у своїй переважачій більшості, культом Гітлера. В пересвідченні німців, навіть у тих, що мають застереження до деяких ділянок гітлерівської політики (як напр. католицькі, або великопоміщицькі кола) Гітлер є все тою людиною, що спасла Німеччину перед большевизмським переворотом, перед політичною, господарською та моральною катастрофою.

У поїзді з Франкфурту до Берліна мав я нагоду говорити з католицьким священиком на цю тему.

ФУТРА

жіночі від золотих 165
найелєгантніші
тільки в АПІСДОРФА

Першорядна фахова робітня.

26/81

З нашої кооперації.

НЕ ЗАТВЕРДИЛИ 10 РЕВІЗОРІВ Р.С.У.К.!

По думці нового кооперативного закону право ревізії Ревізійним Союзом видає Міністерство Скарбу, а ревізорів тих Союзів, які можуть переводити правні ревізії в кооперативах, буде затверджувати президент Кооперативної Ради. Цей президент є рівночасно урядовцем Міністерства Скарбу.

Ми вже писали про те, що Ревізійний Союз Українських Кооперативів діяв покищо тимчасове право ревізії до дня 31. березня 1935 р., а надання права ревізії на дальше буде залежати від зміни статуту Союзу. Найновіший „Урядовий Денник Міністерства Скарбу“ з 9. листопада ц. р. приносить список ревізорів, затверджених президентом Кооперативної Ради.

Ревізійний Союз Українських Кооперативів предложив був до затвердження президентів Кооперативної Ради 35 ревізорів, службовиків Р.С.У.К. та 93 ревізорів-відпоручників, які виконували досі правні ревізії на окреме доручення Р.С.У.К. Список затверджених ревізорів вичислює тільки 25 ревізорів-службовиків Р.С.У.К., яким президент Кооп. Ради затвердив право переводити правні ревізії. Тимсамим не затверджено 10 ревізорів-службовиків Р.С.У.К., з того 3 емігрантів-наддніпрянців, які не мають права громадянства. Рівночасно з тим не затверджено ні одного ревізора-відпоручника. Як видно з цього, уряд станув на становищі, що ревізори мусять бути у безпосереднім службовім відношенні до Ревізійних Союзів.

НАША КООПЕРАЦІЯ В СПРАВІ ВІДДОВ-
ЖЕННЯ СЕЛЯН.

Новий закон про конверсію хліборобських довгів, на основі якого ці довги можуть бути

розложені на 14 літ під умовиною точної сплати при дуже низьких відсотках, найшов у про-воді нашої кооперації повну підтримку. В перших днях листопада відбулася нарада диві-ських кредитових кооперативів, на якій вирішено негайно після проголошення заповіджених нових Інструкцій Акцептаційного Банку скакати в цій справі краєву анкету Українців. Покищо Р.С.У.К. звернув увагу своїх членів на цей закон і візав селянство користати з нових по-лекш та віддовжуватися.

ПОВІТОВА АНКЕТА КООПЕРАТИВ У РО-
ГАТИНІ.

Для 27. м. м. відбулася в Рогатині коопера-тивна анкета. Приїхав було 98 відпоручників 44 кооперативів рогатинського району. Народою проводив член Надз. Ради ОСК Петро Войчи-шин з Коростович. Про організаційний та ма-теріальний стан кооперативів рогатинського ра-йону та ОСК реферував нач. директор ОСК пос. Степан Кузик. — Про книговедедя та стаган-ня боргів говорив ревізор РСУК п. Мельничук. Над рефератами виявилась оживлена дискусія.

Після дискусії анкета ухвалила резолюції, які підтримують протиборгову акцію, лянтують кооперативи району, які ще не припинили бор-гування і звизвають управи кооперативів до бо-ротьби з „мажкарями“. В окремій резолюції ан-кета вирішила виключити з членів П.С.К. ті ко-оперативи, які з днем 31. м. м. не перестали бор-гувати.

В. Л.

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ
30% знижка цін на всілякі блаватні і
вовняні товари у фірмі Галицький
магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

Новозаснований

Склад порцеляни і скла „Кераміка“

Львів, вул. Руська ч. 18.

продає українські сервіси проекту арт. Дядинюка по цінах знижених!

— Безперечно маємо застереження, щодо політики Гітлера і заатаковані будемо боронитися. Зрештою може не так Гітлер винен цьому загостренню між урядом та Церквою, як його прибічники, в роді Розенберга, Гебельса, Бальдура фон Шіраха. Але лише людина злої волі може відмовити Гітлерові величезних заслуг, що поклав їх для народу та держави. Ви бачили Берлін у 1932 перед націонал-соціалістичною революцією?... Вулиці були повні просяків, люди гинули з голоду. Нині не стрінете ні одного просяка. Перед самою революцією, мали ми сім мільйонів безробітних. Нині половина з них працює. Край морально заспокоївся. Нема ніяких ферментів...

Я усміхнувся: Ясно, бо диктатура...

— Хіба Ви думаєте, що диктатура всім захопити меси, якщо нема мотивів культу для диктатора, як це Ви називаєте Гітлера? Не забувайте, що Гітлер завдячує свою владу не насильному перебранню її, але голосам всього майже населення. І сьогодні величезна більшість народу обожає Гітлера не тому, що якийсь лівнішня правна засада приказує йому покласти, але тому, що серія мільйонів вибрала його для цього культу. Нарід вірить йому, бо має докази його посвяти, а що найважливіше — особисто безінтересованих успіхів.

— Торкаючись положення католицької Церкви в Німеччині, хіба Ви вірите, що воно поправиться?

— Вірю, бо вірю в зрозуміла державні рачі у Гітлера. Гітлеризм, як кожний молодий рух, мусить перебільшувати, мусить робити більші чи менші помилки. Кожен раз мусить бути дотриманий вповні, хочби тому, що Ватикан не може допустити до прецеденсу. А коли це станеться, тоді ми, католики, підтримаємо Гітлера беззаперечно.

— А пропаганда нової християнсько-германської релігії?

— З нею дамо собі раду; бодай ми, католики.

Це автентичні погляди католицького священика, німця. Признаюся, що тещо скептично ставлюся до них із них, що горюються релігійною проблемою в Німеччині. Маю під рукою літературу, офіційно-гітлерівську, яка заповідає тяжкі дні для теперішніх форм релігійного життя в Німеччині. Але про це в одній з чергових кореспонденцій.

II.

НИНІШНІЙ БЕРЛІН.

Нинішній Берлін нічого не втратив зі свого давнього темпа. Навпаки, рух збільшився. На такій Фрідріхштрассе, вечорами важко протиснутися. Те саме на Пощамському майдані та коло зоологічного городу. Одна лише „Унтер ден Лінден“, чогось опустіла і скупіше, як дашіше освітлена. В крамницях повно краму і купуючих. Саме вчора зайшов я до Веттайма, здається найбільшого магазину в Берліні якого тисячною мініатурою хоче бути львівський „Трест“. Великанський будинок на п'ять поверхів, з вікнами, рухомими сходами на сталевій ленті, з реставрацією і каварною на верху. Натопи. Саме почали передсвяткову продаж. Меблі, килими, посуда, галентерія, біла, постіль, одяги, біжутерія, книжки... І одні поверх повний диточих забавок. Дітвори також повно. Прийшла навіть якась школа з учительками і вчителями. Найбільший натовп коло столів „з військом“. Олов'яні вояки „Райхсверн“, випхані вояцькі ляльки, гармати, танки, літаки, а найбільше фігурок гітлерівських „С. С.“ і „С. А.“. Ось низка авт різної величини з поясненнями: „Авто вожда“. Дійсно в авті стоїть простягнувши руку по гітлерівськи, — сам Гітлер з бляхи або зі сукна. Діточі очі аж світяться з жажди.

Питаю панночку, що продає, — де на тому поверсі найбільший збут?

— Очевидно, що тут! — відповідає.

Також знак часу.

В інших крамницях, у вітринках, не може збільшити обійтися без портретів Гітлера. Особливо в книгарнях і складах паперу. Аж до атомі одноомнітно виглядають вітрини книгарень. Самі Гітлери, великі і малі, Гебельси, Герінги. Менше Гінденбургів. Ось Гітлер говорив з дітьми. Гітлер усміхнений, Гітлер задуманий, Гітлер

Жадайте всюдні:
**найкращу рідину,
пасту і порошки
до чищення
металів і посуду**

Жадайте всюдні:
„Сільва“

Юлій Майнль**Кави і чаї** європейської слави!

699 2—2

Найближчі власні філії:

Львів: вул. Академічна ч. 2а.

Ринок ч. 18.

**Склади Майнля у всіх містах.
Домагайтеся кави і чаю Майнля!**

щось цілком інше. Коли Гітлер робить гримну міну, тоді виглядає... сердито. Не до лиця йому з тою залістю. Його обличчя не називається „для грізності“, це не обличчя Герінга, лицаря „Пур ле Мері“. Тому найкраще виглядає усміхнений або задуманий. Привітно, по мішанськи, грізний. А властиво з тою грізністю виходить

Вертаючись до торговельного руху, слід ствердити, що німці купують тепер багато, не наче когось хотіли видати гроші. Один купець шкіряної бранжі на Фрідріхштрассе, оповідав мені, що вже давно не було такого великого збуту. Значить є в людей гроші?

На мої запити пояснювали мені, що люди купують „на запас“. Чому?... А тому, бо більшість німецької продукції постійно гіршає. В Німеччині бракує сировини, а купувати за кордоном їх не можна, бо в Державному Банку нема девіз. Німеччина замкнула щільно вивіз грошей закордон так, що німецький громадянин, виїжджаючи нині закордон, може свавільно вивезти не більше 10 марок. Девізові обмеження приписують, що кожний, хто відїждить до Німеччини, — якщо хоче опісля вивезти свої гроші, — мусить зголосити їх у митному уряді на кордоні та дістати посвідку. Суму, зазначену на посвідці, вільно йому опісля вивезти і ні сотика більше. Наслідком такого стану річі, закордоном виходить лише дуже мала кількість „повновартних“ марок і це відбирає всяку можливість спекулятивної злишки марки на закордонних біржах, хоч нім, марка сьогодні дійсно без покриття. Вслід за цим німецький промисел і купецтво присуджені на змінну торгівлю зі закордоном, себто за сировину хочуть платити фабрикатами. Чи такий проект найде відгук закордоном, слід сумніватися, бо промислова надпродукція є навіть у таких хліборобських країнах, як Польща і Мадяритина.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 21. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ

28

**СТОРІНКИ
З МОГО ЖИТТЯ.****XIII. ПОМАТУРАЛЬНІ ФЕРІЇ. ВИБІР ЗВАННЯ.**

Ферії по матурі належать у кожної молоді людини до найкращих хвилин життя. Так було і в мене. Ферії проводив я останніми роками частинно в родичів, частинно в рідні, у змужених за священниками сестер, особливо у брата, що був тоді співробітником у Зарваниці на Поділлі. Там перебував я також головно ферії по матурі. Там було мені найліпше і найвеселіше, бо брат і братова були ще молоді люди, любили товариство і в них жилося свавільно та весело.

Та сама Зарваниця була вже дуже замінним місцем. Було це славне на цілу Східну Галичину відпустове місце, куди збиралися рік-річно десятки тисяч людей. Стягала їх туди на богомільня чудотворна ікона Матері Божої, уміщена на бічній престолі в церкві. Саме село було положене в романтичній, як на Поділлі, околиці, окружене з трьох боків рікою Стрипою, за якою лежав ліс. На скруті ріки під лісом була капличка з криницею, в якій — по традиції — мала з'явитися чудотворна ікона. Кожний з богомольців мусів відвідати цю капличку і напиться води з криниці, а багато людей черпало її та брало у пляшках і збанятах додому, як цілющий лік. Почавши від святого Юра на весні аж до осіннього свята Покрови, приходили до Зарваниці богомольці громадами з ці-

лого краю. В неділі і свята збиралися вони тисячами, розтаборюючись на величезному майдані перед церквою, який представляв тоді дуже цікавий, характеристичний образ, пригожий для етнографічних помічень, бо зібрані були біля себе різномірні типи з різних сторін краю в найрізномірніших одягах. Подолання побіч гуцулів, мешканці Покуття побіч бойків і навіть лемків.

В теплому, погідному часі ночувало все те під голім небом. Відправи в церкві були влаштовані так, щоб ділати на змисли і фантазію богомольців. Уже коло четвертої години рано виходили на галерію, уміщену на фронтоні фасаді церкви від хорів, трубаці і витрубували гейнали й фанфари. Це називалося, що то грають на „добрийдень Матері Божій“. Зараз потім розпочиналися відправи, які тягнулися далеко поза полудне. Вечором, пізною порою, вже по вечірні грали такі самі фанфари вдруге на „добраніч Матері Божій“. Богомольців обслуговувало багато священників місцевих і ще більше прозамісцевих, які туди зіїздилися у значному числі. В церкві були органи і крім того співав при богослуженні гарний сольовий квартет з нот.

Кожний богомольць приїздив, щоб висповідатися і дати на Службу Божу, або на яку іншу відправу. В багатьох селах східної частини краю були люди, що уважали своїм традиційним обов'язком бути кожного року один раз у Зарваниці і їздили туди з цілою родиною, з жінками й дітьми. Часто збиралося більше родин з того самого села і їхали разом таборою, часто приходили процесіями люди кілька або кільканадцять миль з священником на чолі.

Деякі села і містечка мали свої постійні заможлені дні в році. Багато уважало що поїздки не так душевною потребою, як більше нагодою до розривки і забави. Там зіїздилися і бачилися із знайомими, там дізнавалися про різні новини. Було це для селян щось у роді подорожі для віддиху, які відбували в літню пору міська інтелігенція.

При тому лишали богомольці в Зарваниці багато гроша, та під цим оглядом було все улагоджене так, щоб жертви богомольців доходили скорою дорогою до властивої цілі. В притворі церкви сидів уже від досвітку парох Зарваниці при столику, де приймав і записував складані жертви; в неділі і свята сидів він з великою терпелістю по кільканадцять годин на день, та труд його приносив багаті плоди, бо були дні, в яких жертви в готівці доходили тисячки, або й вище. Крім того стояли побіч нього цілі склади жертв у натурі: хліби, свічки, полотна. Збиралося того всього за день цілі стирти, цілі гори. Пізнім вечором забирали це на попівство і туди приходили жидки та купували все гуртом, а на другий день продавали це новим богомольцям, які знову несли це на жертву. І так ті жертви відбували кількарізнову подорож. Була це свого роду побожно-спекуляційна індустрія з необхідним посередником жидом, яка мусила сильно гіршити тих, що мали нагоду їй ближче приглянутися.

Крім цього складали богомольці грошеві жертви й іншим священникам, особливо при сповіді, так, що кожний з них заробляв відповідну суму. Тому зіїздилися там численні священники просто для зрібку.

(Далі буде).

Другою причиною збільшення попиту на товари в Німеччині є зріст дорожничі. Німецький уряд йдучи з допомогою селянства, строго регламентує імпорту сільсько-госп. продуктів та йде на повну самовистарчалість у тій ділянці. В збіжній ділянці ця самовистарчалість майже досягнена, недобір виносить у цьому році ледви 500 тисяч тон, що вирівнюється в дорозі компенсаційних договорів з зворотною. Також привіз масла впав зі 131 тисяч тон у 1930 р. на 59 тисяч тон, привіз яєць з 2637 мільйонів на 1363 мільйонів. При цьому уряд підніс ціни сільсько-госп. продуктів, допомагаючи селянству, але одночасно викликаючи зростання цін на цілому господарському фронті. Ця злишка заповидалася так застрішуючо, що прийшлося знову покликати спеціального комісара для примусової регуляції цін.

Не зважаючи на те, Німеччина, здається, належить сьогодні до найдорожчих країн в Європі. Підленький обід в ресторані з двох порцій, не обійдеться менше 2 зол. 50 сот. Одно яйце коштує 12 фенігів, цебто 24 поль. сот., пів фунта масла 1 зол. 60 сот. Сотнар картопель коштує 9 зол., літра нафти 84 сот. Ось кілька цін, наскоро зібраних.

Місце розваги і забави, театри, кіна, музика, — повні публіки. М. ін. у величезному берлінському „Вінтергартені“ співає цілий листопад наша землячка Марія Сока, що вчора перед кількатисячною публікою, з прекрасним успіхом.

Програми в театрах, а зокрема в кабаре-тах сьогодні вже в нічому не падають колишніх часів. Сьогодні не толерують вже в Німеччині морального розкладу в ділянці мистецької творчості, прованного тепер нац. соціалістами „юдаїзмом“. Все це виконується з відомою німецькою докладністю. Це бачиться. На ристу до кабаре-ту можна нині привести і молоді. У театрах не побачите жерченої фарси, або пєси а дусі навчав проф. Магнуса Гіршфельда. Дансинги в нічних локалах роблять враження приватної забави в солідному міщанському домі.

А жінки?.. Жінки не малюються, не карміють уст і публічно не курять. Запускають довге волосся. Якщо побачите жінку, що не придержується цих засад, тоді вона напевно чужинка.

Все це дивно для чужинця, а зокрема для гостя з Галичини. Але годі, — Німеччина шукає повороту „дур райнен лойчен Арт“. Чи найде? *Роман Голіан.*

Камізельки, пульвери, рукавички і воєнні шарпінти поручає фірма **Зигмунт Залозецкий — Львів, вулиця Боїнів ч. 4.** 47/33 5-60

Занепад совітських залізниць.

Дня 3. ц. м. засуджено розстріл харківського залізничника Василя Лянича ніби за ударення потягу біля Новошанова. В дійсності його вибрали як українця на одну з перших жертв терору, яким центр гадає оздоровити совітські залізниці. Йому не дарували того, що в 1929 р. його заслали „за активну боротьбу проти совітської влади“. Також не дарували того, що „його було виключено з ВКП(б)“. („Ізв.“ 3. ц. м.).

Винним тут був розуміється не Ляник, а загальний стан совітських залізниць. „Боротьба за оздоровлення транспорту неможлива без найбільш жорсткої боротьби з нещасливими випадками. Міжтим на деяких залізницях півдня та сходу число нещасливих випадків різко зросло в

цім році. На катерининській залізниці наприклад було за три чверти року 7.728 нещасливих випадків, замість 6.955 в минулому році. На томській залізниці число поважних нещасливих випадків зросло з 95 в травні на 236 в липні. На самій лише катерининській залізниці розбито та ушкоджено 330 паровозів. Біля 70 прц. всіх випадків сталося з вини персоналу. З 2.607 машиністів цієї залізниці 359 не має і одного року служби“. („Ізв.“ 4. ц. м.). Отже самим терором направити залізниці буде тяжко, а інших засобів московські терористи по правді не мають. І з такими залізницями вони горюються та лякають світ червоною армією.

(УКБЮРО, ЖЕНЕВА).

Проти русифікації православної церкви.

Церковна влада рішила перенести з містечка Грубешова на Холмщині о. декана Денисевича, свідомого українця, на Волинь. На його місце має прийти рязний москаль з Рівного о. Калішевнич.

Населення грубешівського повіту підписує петицію ч. митр. Дениса, щоб залишився надалі о. Денисевич у Грубешові.

З української преси.

Д-р Вол. Залозецький проти О. Назарука.

В останньому числі „Мети“ з 19. ц. м. наведено статтю д-ра Володимира Залозецького п. ч. „Кілька прилюдних запитів до п. редактора „Нової Зорі“, в якій м. ін. виступає проти пояснення О. Назарука, чому „Нова Зоря“ підтримує нині б. гетьмана Скоропадського:

„Якщо б. гетьман християнин і з цього боку його поручає редактор католицького часопису — то хочу знати від цьогож редактора, як погодити з християнством б. гетьмана документи, автентичні дані про найтісніші (бо грошеві) звязки б. гетьмана з масонами? Чейже правда не стане від цього меншою правдою, особливо в католицькому органі, коли він цю правду стідомо промовчує?

Запитую отже редактора „Н. Зорі“ п. д-ра Назарука, чи має він якісь дані, щоб автентичність цих документів заперечити (гл. книжка Свєткова „Масонство в руській еміграції“, 1932, Збірник Хлібор. України, Том II. В справі приналежності п. П. Скоропадського до масонської лжжі)? До сьогодні ми не діждалися

від організації п. Скоропадського, щоб вона потягнула до суду за фальшування вісток або документів ані п. Свєткова, в якого книжці про масонство в російській еміграції п. Скоропадський, як член масонської лжжі фігурує, ані редактора „Збірника Хліборобської України“. Бо, або документи є фальшиві, — тоді треба би фальсифікаторів потягнути до судової відповідальності, або є правдиві і тим приналежність і фінансова залежність б. гетьмана Скоропадського від масонів є доказана. Коли дотепер цього не зроблено, т. є. нікого до судової відповідальності не потягнуто, то мусимо з цілою певністю прийняти це друге, т. є. автентичність документів, хіба, що п. редактор „Н. Зорі“ автентичність документів опрочкине... Думаю, що редактор католицького органу винен нам у такій важливій справі ясну і недвозначну відповідь, бо для католиків важно знати, чи особа, яку поручає католицький редактор, а яка стоїть під важким закидом масонства, є з тих закидів очищена, чи ні.

Коли католицький редактор рекламує б. гетьмана як християнина — то як погодити це з фактом, що його тойже редактор сам остентативно підкреслює, а саме, що б. гетьман живе стріха в стріху з Гітлером, т. є. стоїть у найближчих звязках з національно-соціалістичним рухом? До цього ще можу додати, що б. гетьман стоїть не лише в найближчому звязку, але й у повній політичній залежності від п. А. Розенберга, одного з головних пропагаторів нової германської релігії, автора книжки „Міт XX-го століття“, яка стоїть на індексі.

Ця нова повна, залежність б. гетьмана від руху, який веде боротьбу на смерть і на життя не тільки з католицизмом, але і з християнським світоглядом, та який довів до того, що по словах кардинала Інніцера, католики можуть ще тільки тайком відбавати свої сходи, подібно як у часах переслідування перші християни в римських катакомбах, або довів до вбивства чільних представників католицького після вартоломейських днів у червні ц. р. — не дається ніяким способом погодити ані з католицизмом, ані з християнським світоглядом. Тому ставлю запит, чи католицький редактор може погодити цю залежність б. гетьмана від поганського національно-соціалістичного руху з його християнством? Ажже ця залежність була добровільна, до неї ніхто не примушував...

Виступ д-ра Залозецького, відомого українського вченого, історика мистецтва, тим знаменитий, що д-р В. Залозецький був віруючим католиком, гетьманцем і прихильником Вячеслава Липинського вже тоді, коли д-р Назарук був ще радикалом-атеїстом. Гетьманцем залишився д-р В. Залозецький по нинішній день, але відвернувся від П. Скоропадського, коли відрізав із ним Вяч. Липинський за його політичні ходи. Зате Назарук розпинається нині за П. Скоропадського, не відчувачи — як недавній анархіст і атеїст — абсурду, щоб католицький орган підтримував масона!

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 зол.

Пляни австро-угорських монархістів.

Заповідають скорий поворот Габсбургів і відбудову австро-угорської монархії.

25. жовтня ц. р. прийняв провідник мадярських монархістів, граф Антін Шіграй, у себе кореспондента ньюйорського „Таймсу“, Дж. Гедая. І розмовляв з ним довгий час про справу повороту Габсбургів та відбудову австро-угорської монархії. Ту розмову передав Гедай на другий день у довгий бездротний телеграмі і „Таймс“ її помістив у недільному виданні.

Короткий зміст тієї розмови такий:

Шіграй: Справа повороту Габсбургів стала вже певним питанням.

Гедай: Як це станеться?

— Лиш законним способом, без перевороту. Короля Оттона мусить запросити до Будапешту весь наряд.

— А зміна мирових договорів?

— Угорщина ніколи не зречеться своїх домагань, але ніколи не вживе сили. Полагода може прийти лиш через переговори з іншими державами.

— А Мала Антанта (Чехословаччина, Югославія, Румунія)?

Вони мусять признати, що забрали більше, аніж можуть стратити. Я вірю, що радо віддадуть Угорщині землі з мадярським населенням. Середина Європа і Балкан так перемішані національно, що етнографічний поділ неможливий. Лиш велика держава й монархія можуть забезпечити тривкий мир.

— А чи тоді славяни й румуни знову не воювалиб за свої землі?

— Ні, бо всі матимуть вільну волю. Я не вірю, щоб Хорватія поправді хотіла була покинути нас. Хорвати радо вернуться, розуміється, не під владу Угорщини, але Габсбургів. Те саме можна сказати про Трансильванію та інші землі, що їх держить Румунія.

— А Чехословаччина?

— Чехословаччина волітиме приєднатись до Австро-Угорщини, аніж малаб бути померта або роздєрта Німеччиною.

— А Франція?

— Франція не виступить збройно проти коронування Оттона.

Чи й Мала Антанта не виступить збройно?

— Не знаю?

— А Англія?

— Англійський закордонний уряд уважає, що найкращим засобом для усталення миру в Європі буде повернення монархії в Дунайській долині. Навіть прем'єр Мекдональд є за цим.

— А Італія?

— Політика Італії неясна.

Чи Отто має женитися з італійською княжною?

— Він ще про це не думає, він тепер кінчить студії.

— А як Німеччина?

— Німеччина проти повороту Габсбургів, але вона не може цього перепинити.

— Як скоро Отто може вернуться?

— В Австрії за 6, а найдалі за 12 місяців. В Австрії є ще республіка, але при владі самі монархісти. У нас, в Угорщині, признане королівство, але влада проти повороту Габсбургів. Тому у нас може бути пізніше.

— Чи булиб в монархії здавлені соціалісти, так як тепер в Австрії?

— Рішучо ні.

— Аж Оттона Габсбурга виховували священики й черці і тому кажуть, що його влада булаб крайню реакційна?

— Ні, хоч Оттона виховували священики, але він ліберал. Він був би конституційним ліберальним монархом.

Москва зброїться проти Англії.

Совітські зброєння на Далекому Сході по правді закінчені. Там зосередили приблизно 400 тисяч війська. Відомий скількох московський уряд не може постачити поживи та муніції. Хоч подвійні рейси сибірської залізничі викінчено, але вона працює так погано, що не перевозить і того, що перевозила царська однорейкова залізниця в часі російсько-японської війни.

Головну увагу звертає тепер совітський генеральний штаб на Середню Азію, на терени що межують з китайським Туркестаном та Афганістаном. Тут більшовики зосереджують гарячково великі маси війська і зброї та розбудовують шляхи залізничні та автомобільні. „Ізвестія“ з початку ц. м. хваляться залізницею, що має лучити Сталінбад зі Самаркандом та автомобільними шляхами аж до самого Паміру.

З другого боку буде московська влада в величезним накладом праці невіддільних сил шляхи через Дагестан. Вони мають подвійне значіння: забезпечувати джерела нафти в Баку, від яких моглоб легко відляти московські центри повстання в Грузії та Дагестані, а по друге, загрозувати Персії, а через неї і багдадський доріж Англії до Індії.

Противангліїське вістря цих заходів зраджують тіж самі „Ізвестія“ повідомляючи, що Англія переносить центр своєї опори на Середзем-

нім Морі з Мальти до Гаїфи, побоюючись, що Суецький канал може бути легко зруйнований, а тому звертає особливу увагу на сухопутний шлях через Багдад.

Проти Англії зброїться московський уряд тим більше тому, що він переконаний, ніби між Англією та Японією існує порозуміння, спрямоване проти СРСР, як це було в часі японсько-російської війни. Московський уряд бачить причину для своїх побоювань між іншим і у висадці приватної англійської комісії до Манджурії, яка мала би започаткувати на Далекому Сході економічне співробітництво деяких англійських підприємств з японцями.

Згодні переговори між японцями та англійцями під час підготовчих нарад до тихоокеанської конференції у Лондоні викликали справжню паніку в Москві, як це видно з більшовицької преси, та спонукали московський уряд до прискорення військових приготувань проти Англії в Середній Азії та на Близькому Сході.

Безглуздість противангліїських зброєнь, що виснажують СРСР остаточно, очевидна. При одночаснім виступі Японії та Англії проти Москви, московському уряду лишалась би лише єдина надія на більшовицьку революцію в Європі та в англійських колоніях. І на неї видно надіється Москва. (УКБЮРО, ЖЕНЕВА).

З „діяльності“ т. зв. „Народового Косцюла“ на Волині.

В числі ріжних сект, які, користаючи з положення у православній церкві та неунормування унійної справи на Волині, поширюють свої релігійні „правди“, а в більшості баламутство, від нещодавня почав свою діяльність т. зв. „Польський Косцюл Народови“, на чолі якого стоїть „архієпископ“ Фарон, що мешкає у Варшаві. На Волині вже перебував його помічник єпископ Юргелевич, який, хоч є „біскупом“, виконує обов'язки пароха в кольоні Ниви Губинської, луцького пові. Вже це одне й надзвичайно бідна парафія і костел там свідчать, що вся та справа має дуже неповажний характер.

Як довідуємося, цей „біскуп“ старався створити східний обряд того „косцюла“ і за посередництвом одного авантюриста з духовних, який був і в православ'ї і в унії, торгував своєю совістю й вірою по кілька разів, втягнув кількох „перелютів“ з православ'я і протестантства, очевидно, все людей сумнівної моральної вартості. Та лише двоє з них, а саме Височин і Павлович стали священниками-народовцями. Не булоб великого дива, якби ті панове йшли зі своїм релігійним розбивацтвом у парафії, де священниками є люди не на місці. Та в тому то річ, що нпр. Павлович лізе саме туди, де недавно повстала греко-католицька (унійська) парафія. Так нпр. він став розбивати унію в с. Гаї Левятинській під Радивиловом, але його швидко пізнали і просто вигнали зі села. І тепер він даліше шукає, де б то як та кертиця влізти, щоб розбивати українську релігійну єдність.

Докладно описувати, хто є ті „лавлани“ народового косцюла, що підшпилюються під українські форми і т. п., тимчасом уважамо зайвим. Скажемо лиш загально: вони не мають нічого спільного з якоюсь ідеєю, є людьми, для яких ідеалом є гроші. Але їх мізерія є настільки безмежна, що навіть продажництвом вони нічого не можуть запрацювати на своє існування. Люди, до яких вони зі своєю пропагандою будуть підходити, нехай женуть тих релігійних баламутів від себе якнайдалше.

Одночасно дозволимо собі занотувати два випадки про діяльність „косцюла“ „народового косцюла“ на Ковельщині, де їм удалося збаламутити кількох душ, здебільша поляків. Одна така громада визнає того „косцюла“ повстає в кольоні Осса й околиць селах турківської гміни. Ксьондзом у них є якийсь Юліан Кравчик. Вони робили старання про дозвіл на будову каплиці на що адміністраційна влада не згодилася. Тоді „народовці“ почали будувати дім, у якому мали відправляти богослуження. Довідавшись про це, віт гміни дальшу будову заборонив і повісив печатки. Та „народовці“ всеж таки дали рікінчували дім. Одного дня з розпорядження староства привів віт з робітниками і поліцією, щоб

дім розібрати. На вістку про це зібралася толпа „народовців“ на чолі з кс. Кравчиком і виступили проти віт і поліції. Дали знати про це до Ковеля, звідки приїхав сам пов. староста на чолі міаного відділу поліції. Навіть це не відразу змусило Кравчика і його вірних відступити. На залик старости вони відповіли образливими кри-

Давній і нинішній Львів.

Хто любить Львів і його минуле, хто має хоч дрібку сентименту для його давньої слави, величі й краси, що мовою віків говорить до сучасного покоління, розмішаного в аалізо-бетонній конструкції та бльоківі формі, хай піде оглянути виставу: „Давній і нинішній Львів у графіці й фотографії“.

Вистава справді пребратата, остеранно й уміло підібрана, ділиться на три відділи: львівська новочасна графіка, давніші картини й графіка та фотографія; а міститься в світлицях „Товариштва шпінціол штук пеняних во Львові“, при вул. Дідушицьких.

Від примітивних штихів в 15., 16. і 17. століття (ритих переважно в дереві й міді) як „Пожежа Львова“, „Замок з п'ятьма баштами“ через праці П. Ауера, Бюсе, Чинковського, Діаманта, Давонського, Филиповича, Голінського, Гатона Ж. Остафіна, знаменитого ілюстратора Герстенберґера (штучні воєні у Львові в р. 1807, Проходи на Гетьманських Валах, Львівські контракти 1806, Редута у Львові 1805 та Путор театру в післяфранцісканському костелі на площі Каструм 1805), що все мальоване манерою збірної мініятури, далі через гваші талановитого, свідомого й повного елеґанції Галера (Губернаторські вали, Пожежа у місті, Вул. Панська. Анекдот дес Театерс ін Лемберг 1841., вренті через ряд творів безлічними мистцями, між якими є церква св. Юра й літографія П. Пілера „Lwiborod 1615“, доходимо до літографій про Львів, що всі вже належать до XIX. віку і майже всі виконані в літографічному заведенні Пілера. Картини Герстенберґера й Галера попри свою документарну цінність мають теж чималі мистецькі вальори.

Ця частина експонатів античної графіки: штихи, літографії, гваші й дереворити, що відносяться до архітектури, обичаїв, одягів, загально-го характеру й стилю старого Львова, має в собі багато старої патини, краси і чару. Віс від неї щось, як гомін далекого дзвона, як тихий, погасаючий спомина про давнє, минуле.

Серед пам'яток-картин тої доби подибуємо й пам'ятки близькі нашому серцю, як гваш Т. Чинковського: Вид св. Юра (1840), дереворит Діаманта: Вхід до Волоської церкви по рисунку Я. Матевка (1873), К. Келсієвського три субтельні картини олівцем, що представляють церкву св. Параскевії, дві Василіан і св. Юра, А. Лянґого копірову літографію: Ярмарок під св. Юром, мідорит Недбаловича: Здобування Львова козаками, картина А. Томашевського: Волоська церква, де ще до вежі притикають давно неіснуючі забу-

дування та Зубрицького Краківська брама (розібрана в р. 1783) по картині мабуть Грабовського.

Новочасна львівська графіка доповнює ретроспективну давнішу і разом з фотографією, що скопила об'єкти загубаючого Львова, є повною картиною архітектури та її історії у Львові. Праці львівських графіків обхоплюють виключно архітектонічні теми, зв'язані з нашим городом.

Складаються на це: гарні акватинти Ж. Агеланського (між ними церква св. Миколая), аквафорті Ж. Віхера, прецизні дереворити В. Горинської (між ними церква при вул. Жовківській), аквафорт М. Гутковської (між ними портал Волоської церкви, два види св. Юра), наче шовкові м'які акватинти М. Гутової, лінорити О. Конопальської, аквафорті В. Коженьовської (між ними св. Юр, окремо його фасада, з церкви Успенія Пр. Богородиці, окремо її вежа), аквафорті, акватинти й верніс тої Вілнської, твори Книжановського, пишні аквафорті А. Марковського (між ними Волоська церква, та окремо її цупро і фрагмент), далі твори І. Агеланської та І. Новотного (між ними дереворит і монотипія Волоської церкви, аквафорті Пеньюжика (Волоська церква), пресубтельні рисунки перцем К. Рокенфельдової (Подвіря Волоської церкви) і твори Л. Тиронича, А. Смоленської, Шворміни, Опольської (Львівські п'яниці) і Лотоцького. Окремо згадати треба праці С. Кодиревського переважно акватинти аквафорті (між ними: св. Юр та Вхід до церкви св. Юра).

Далі йде фотографія подієлу з дуже високою мірою досягнень. Безліч загальних видів Львова, скоплених з усіх сторін, церкви, костели, жидівські домні молитни, вулиці, площі, подвіря, балькони, портали, брами, керниці, нутра трамів, вежі, переулки, пам'ятники і статуї, міські й передміські типи, арсенали, старі башти, городи, як Бауїський, Високий Замок, Зофіяна, Погулянка, Стрийський парк, мальовнича Вулька, багате мотильє ві старого Львова, цвинтар Личаківський з його багатими нагробниками. А немало картин скоплених ріжною порою дня і року, немало повних настроїв: як Межедької „Погоулянка в осені“, „Парк Кілініського в зимі“, „Львів під ратушем у світі“, Прогуляньського „В мряці“, Миколая „Вулиця смерком“, Кучинського „Вулька вночі“ і Войташевича „Високий Замок“.

Відділ фотографії є немов доповненням старої і новочасної графіки та представляється дуже багатим і гарним. І не диво. До зм'янь стали люди з відомими і цінними іменами й виставили,

В ревматичних терпіннях

подагрі, болях сугавів, нервових болях і голови, грипі і простуді

Logal

№. rel. 1364.

Можна дістати у всіх апіках.

Оказійна продаж — флякелі на біллі 065, баталіна 1'80, штруски і бархани за безцін купити у **ВЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

що в них було найкраще. Вистави згадати: Бугага, Гардуського, Гачевського, Губера, Козальчука, Миколиша, Прогульського, Вележницького, Войталевича й ін.

Деякі експонати нової графіки й фотографії репродукції можна набути в ціні від 3—35 дол., а в між ними багато „наших“.

Виставу влаштував львівський відділ Краєзнавчого Товариства: вона potrеває до 2. грудня.

На згад вистави дає багато задоволення, а на деякі картини глядач ливиться просто з насолодою та ширим заворушенням і захопленням, як певно глядач довгий ряд мистців на маєстат св. Юра і сувору красу Успенської церкви...

Ст. Чарнецький.

За сипання могил.

Перед апеляційним трибуналом у Львові відбулася у понеділок 19. листопада п. р. розправа проти 9-ох селян за події у Мокрянах Великих пов. Мостиська і Купновицях Старих пов. Рудки.

Трибуналові проводив радн. Медницький, обвинувачував прок. Човніцький. Оборонці: посол д-р Біляк і д-р В. Старосольський.

Присуд заведе завтра. Ширший зв'яз розправи і присуд подамо завтра.

Передплембисцтова боротьба.

САРБРИКЕН, 19. 11. ПАТ. Преса оголосила текст звіту, який адміністраційна комісія надіслала до секретаріату Ліги Націй у справі діяльності німецького фронту. В доданий листі комісії, член комісії — німець — протестує проти висилки цього звіту. Звіт задала комісія на основі сконфіскованих матеріалів у бюрох цієї організації. У цьому звіті кажеться, що німецький фронт, організований на зразок націонал-соціалістичної партії, розтягнув контролю над усіма мешканцями басейну Сари. Фронт має свою службу безпеки, якою кермуть колишні провідники пробованих відділів. Цей звіт переслав секретаріат Ліги комітетові трьох до Риму.

Націонал-соціалістична преса гостро нападає на голову адміністраційної комісії Нокса, та одночасно оголосила текст меморіалу, який німецький фронт вислав до Ліги у відповідь на звіт комісії. Меморіал складається з п'ятих частин і подрібно збиває поодинокі точки звіту. В меморіалі кажеться, що поліція має між членами німецького фронту шпигунів. Меморіал збиває закид комісії, що діяльність німецького фронту загрожувє безпеці і ладові в басейні. Меморіал повлинується на дисципліну тої організації, яка не терпить терору своїх членів. До Ліги надійде новий меморіал з документами про терор противників німецького фронту. Вкінці меморіал каже, що німецький фронт дає матеріальну підтримку німецькому населенню. Меморіал п'ятих заходи Франції, яка грішми приєднує собі прихильників і намагається вирішити плембисцит на свою користь.

Згинули в автобусовій катастрофі

ТЕГЕРАН, ПАТ. На дорозі з Мешеду до Кутани впав на скруті в рів автобус із 30 подорожніми. 7 подорожніх згинуло, кільканадцять було ранених.

Затонув корабель із залогою.

ТОКІО, ПАТ. У Кореанському заливі затонув японський корабель „Біро Мару“. На його чердаку була залога 60 людей.

Сотки людей жертвою тайфуну.

МАНІЛЯ, ПАТ. Підчас тайфуну на Филиппинських островах згинуло 250 людей. У Мобані затонуло 225 людей. Всі дома в цьому місті знищені. Втрат більше як на три мільйони доларів.

150 мільйон в доларів на стабілізацію франка.

БРЮСЕЛЬ, 19. 11. ПАТ. „Шікаго Трібун“ повідомляє, що Федераль Резерв Банк позичив бельгійському банкові 150 мільйонів доларів для вдержання стабілізації франка. Про цю позичку віддається публічна опінія щойно з оголошення грядущого білансу Ф. Резерв Банку. Бельгійський амбасадор у Вашингтоні заявив, що нічого не знає про цю позичку.

ХОЧЕТЕ ОРГАНІЗОВАНО НЕСТИ ТОМІЧ

українським інвалідам? Впишіться в члени Українського Т-ва Допомоги Інвалідам! Річна вкладка 6 зол., або 50 сот. місячно. Для робітників, селян і студентів вкладка знижена до половини.

Великий Театр

Нині, вівторок 20. листопада

„Товаріщ“

— Діалог безконкурентна комедія у своїм успіху.

МІСЬКІ ТЕАТРИ У ЛЬВОВІ

Театр Ріжгороднестетей

Нині вівторок 20. листопада фарса Арнольда і Баха „Під примусом управою“ Смій і безжурність. — забав на цілого! Білети треба купити вчасніше бо можна від каси відійти без білету. Це річ небезпечна. Пані того не любить...

СМЕРТЬ КАРДИНАЛА ГАСПАРІ.

Як ми вже повідомляли у вчорашньому числі, кард. Піетро Гаспарі, колишній державний секретар Ватикану, помер у неділю 18. листопада п. р. вночі. Покійний уродився 5. травня 1852. р. в місті Усіта в середній Італії. У Римі закінчив богословські студії і дістав ступінь доктора філософії, богословських наук і канонічного права. Вже в роках 1880—86 був професором канонічного права в католицьких інститутах у Парижі, а закінчив переходить до дипломатичної служби Ватикану.

В 1898 р. став титулярним архієпископом та апостольським делегатом для південно-американських республік, Еквадору, Болівії і Перу. Від 1904 р. був членом кодифікаційної комісії канонічного права, яка закінчила в 1917 р. свої праці оголошенням кодексу канонічного права. В 1907. р. вибрали його кардиналом, а вже 1914 р. папа

Бенедикт XV. призначив його державним секретарем Ватикану Гаспарі на цьому становищі кермував світовою політикою Католицької Церкви до 1930 р.

Варто зазначити, що кард. Гаспарі в 1919. р. в імені папи Бенедикта XV. висловив в офіційному листі невідомість, що „шляхетній Українській Нації буде признане право на самоозначення“.

Зі становища державного секретаря Гаспарі уступив тому, що не погоджувався з латеранським договором, угодою італійської держави з Апостольською Столицею, що в закінчено 11. лютого 1929 р. З цього приводу італійські фашисти вели завзяту кампанію проти кард. Гаспарі, який у 1930. р. відступився взагалі від керми ватиканської політики.

Його наслідником став кард. Пачеллі.

НСВІНКИ

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, 1. пов. Тел. 54-46. 1287 09-2

— Бюро Тірка повідомляє, що у вівторок 20. п. м. відбудеться у Львові концерт одного з визначних лянстів молодішої генерації М. Мінца. У репертуарі м. і. твори Бетовена.

— Українські пісні в чеському радіо. Радіостанція в Моравській Остраві (269.5) передаватиме в середу 21. листопада українські популярні пісні. Початок трансмісії в год. 18.35.

— З музею Визвольної Боротьби України у Празі. Музей Визвольної Боротьби України звертається до всіх осіб та організацій, що мають підписні листи Музею для збірки жертв на Український Дім у Празі, з проханням чим скорше зокінчити збірки й повернути підписні листи. Зібрані гроші висилати на адресу директора Музею проф. Д. Антоновича: Prof. D. Antonowyc, Praha - Nusle, 245, Czechoslovakia. Підписні листи можна надіслати й на адресу Музею: Ukrajinské Museum, Praha-Zizkov, Karlova 14. На підписні листи повинні вписатися і скласти жертви всі, що до цього часу ще не дали нічого на будівлю Українського Дому для Музею Визвольної Боротьби України. Хтож не може свої жертви передати через уповноваженого збірки Музею, нехай пішле її безпосередньо на адресу директора Музею проф. Д. Антоновича. Жертви можна складати й через Земельний Банк Гіпотечний у Львові на поштову складику ПК 500170 з допискою МУД (Музей, Український Дім).

— Митр. Діонісій на пресантській академії. Духовна колегія євангелістсько-авгсбургського збору в Варшаві влаштувала Академію Реформаций. На запрошення колегії на тій Академії був присутній Голова Православної Церкви митр. Діонісій.

— Арештування. Нічю на 11. листопада невідомі люди вломилися до польської читальні в Юстинівці (пов. Підгайці) знищили портрет і державний герб. У зв'язку з повитим постерунком з Новосілки перевели ревізію у молодих хлопців Федя Кошляка і Теодора Сабадаха з Юстинівки. Їх відставлено до судових арештів в Підгайцях.

— Стемплові оплати при продажі соли. М-ство скарбу вияснює, що рахунки, які дають гуртівники за продану сіль, мають бути стемплезі оплачені в висоті 0.2 проц. суми належності. Оплату мусять платити й тоді, коли гуртівники виступають як комісанти сільного монополю, отже коли продають сіль не на власний рахунок, лише на рахунок монополю.

— Вислід виборів до міської ради в Перемишлі. Аг. Всхуд повідомляє: Оконечний вислід доповнюючих виборів до міської ради в Перемишлі такий: ББ 23 мандати, Строніцтво Нар. 4, ЛПС 3, жиди 9, українці 1.

— Що це має значити? На день 15. листопада скликав я. як голова філії „Просвіти“ в Отині, до мого канцелярського льокалю на год. 6. ввечером засідання філіяльного виділу, на котрім між іншими були теж присутні д-р Володимир Коцюба і Федор Нестерук с. Василь, господар з Ворони. По закінченні засідання, коли Нестерук вертався додому, притримали його три постерункові з Отині й опісля замкнули в судових арештах, з котрих його випустили то-

йно на другий день. Постерункові випитували Нестерука, які справи обговорювано в моїм льокалі; те саме випитували д-ра Володимира Коцюбу, лікаря в Отині, до котрого зайшли в год. 21.30 того дня, хочаби конче довідатися, що діялось на засіданні виділу. 16. листопада п. р. завізав мене командант постерунку Мікульський на постерунок і знову почав випитувати, якого роду було засідання 15. листопада та що на ньому обговорювано. Запитую, що те все має значити? — Д-р Степан Дрогомирецький, адвокат в Отині.

— Кримські яблука й еспанський виноград. „Газета Гамбальова“ повідомляє, що до Польщі приїде транспорт 600 тон кримських яблук, які п. р. мають заступити америкаєські яблука. У найближчому часі приїде до Польщі транспорт 500 тон винограду з Еспанії. Цей виноград прозавуть лімітаційно в овочевій авкції.

— Львівська хроніка. 21-літній злодій Львостер повісився в хаті Юськова при вул. Пястів 14. Його відрізали та відставили до шпиталю. — Сторож дому при вул. Кошиюшка найшов рано під домом ч. 9 жінку Марію Борцацьку, неприємну від алькоголю, що „для жару“ роздягалася. Її забрали на поліцію. — Поліцей арештував Мандя Бардека та Мехля Райсблота, які підкопом хотіли дістатися до крамниці Ралапорта при вул. Леріонів.

— Засуд на команданта поліції. В окружному суді в Золочеві відбулася карна розправа проти усуненого від урядування команданта поліційного постерунку в Бродах, Владислава Вісневського за присвоєння і службові зловживання. В часі ревізії у Мих. Плішкевича і Зигм. Станішевського в Бродах, у зв'язку з вломом до адвоката д-ра Жолірчука, з віднайденної частинної добучі в сумі кількості доларів і кількадесяток австрійських та російських монет обвинувачений присвоїв собі на шкоду д-ра Жолірчука 30 доларів і 10 золотих монет. Крім того сфальшував карно-скарбові протоколи в справі кількох жидівських купців, обмежуючи заквествіювану у них скількість тютюну, щоби в порозумінні з ними зменшити гривни, які припадали для державного скарбу. Крім того Вісневський відповідав за сфальшування підписів двох підчинених йому поліцаїв, а також за неслухне побирання нагороди за скарбові провини, які він нібито відкрив. Вісневського засуджено на 2 і пів року в'язниці без припинення.

— Громадський писар дефравдантом. В перемиському суді відбулася розправа проти громадського писаря в селі Святому, що писарював 27 літ. В останніх часах Турчин розпивав і дефравдував 550 зол., які пустив на алькоголь. Засуджено його на 6 місяців в'язниці з припиненням карі на два роки.

— Замкнула езекуторів у хаті. Перед окружним судом в Самборі відповідала 28-літня Розалія Габшійова з Трускавця за те, що замкнула на ключ у своїй мешканні скарбового урядовця Яна Пруса та постерункового Маріяна Міцьковця, щоб ударемнити езекуцію. Розправу відложимо здала переслухання дальших свідків.

— Богослуження за душі поляглих поліцаїв. 10. п. м. у варшавському митрополитальному соборі на Празі відбулося жалібно богослуження за поляглих функціонерів польської поліції православного віроісповідання.

— Краєва хроніка. В рафінерії мінеральних олій Фусмана в Бориславі вибух газ, поничою

робітник Тадей Цирик так тяжко полігся, що незабаром помер у шпиталі. — До хати селяни на Левицького в Сольці пов. Перемишль вломилася вночі кількох бандитів, а коли він почав боронитися, постріляли його в ногу і втікли. — В Озирній пов. Зборів приватний урядовець Тад. Мазуркевич постріляв в руку Аполіонію Сухецьку, тому що зірвала з ним з причини його довгі і заручилася з іншим.

— **Язва циганів у краю.** На гостинці біля Чижикова пов. Львів розтаборилася ватага циганів, що мандрувала в сторону Курович. Приглядалися їм люди з присілка Острова, причому один циган кинувся на молодого парубка і побив його. Між селянами склався великий крик. Збіглися не тільки мешканці Острова, але й сусіднього села Чижикова. Селяни з колами і вилами в руках кинулися на циганський табір і сильно їх побили. Кінець бійці зробила поліція з Гаїв. Чотири цигани вийшли з бійки тяжко побиті, а крім того було кільканадцять осіб по обох сторонах легше побитих. — Неменше цікава циганська історія склалася в Калуші. Ватага циганів, що находилася на 6 возах, нападла на кількох господарів на передмісті й ограбила кілька хат та крамниць. В будинку Якова Райнера замкнули дратом двері й забрали всі річі зі стриху та стайні. Наслідком їхньої необережності з вогнем повстала пожежа, що знищила дах і щоб утруднити погоню, розібрали міст на ріці Свічі на поверхні 25 м. За циганами пустилася в погоню поліція, яка й зловила Йосифа Гурняка з Березини пов. Перемишль. Погоня за іншими циганами триває.

— **3 Польщі.** Минулої неділі відбулося в Серпці відкриття нової залізничної лінії Серпці-Плоць.

— В Лодзі ерештовано коморника городського суду Адама Ярошинського за зловживання на шкоду клієнтів.

— **Зловживання у військовій кооперативі.** Військовий суд у Познані видав присуд у справі зловживань у військовій кооперативі 38 п. п. Головного обвинуваченого, господарського старшину кпт. Скібіньського засуджено на 2 і пів року в'язниці і 2.000 зол. гривни, матеріального старшину майора Камйонку на 2 тижні арешту і серж. Дуткевича на рік в'язниці.

— **Мати продала сина.** Як повідомляють з Вильні в селі Беганях 32-літня вдова Олександр Петкевич продала свого 11-літнього сина судові Томі Кушель за 10 зол., п'ять пудів збіжжя і кілька пудів бараболі. Вдова має дитеро дітей, яких з причини нужди не може вижити. Справою занялася поліційна влада.

— **Студентські готіві мундури.** мундури військового підготування, як також плащі, точно приписові у великій виборі на складі найдешевше у фірмі А. Віттельс, Львів, Рутівського 7, напроти катедри. Ціни значно знижені. 20/80 —?

— **Марконіяна.** З приводу еваристійного конгресу в Буенос Айрес папа Пій XI виголосив при допомозі радіо до членів конгресу промову, в якій висловив задоволення, що успіхи радіотехніки дозволяють йому безпосередньо звернутися до християн, віддалених від нього океанами. Промова була виголошена по латинськи. Тому що мова Ціцерона не знає терміну на означення радіа, папа придумав нове слово: марконіяна.

— **Книжка, що говорить.** Як повідомляють з Нью-Йорку, Самуїл Гіббен, директор студій над ужиточністю світла в підприємстві Вестинггаус Електрик Ко. виголосив на річній конвенції фільмових інженерів, що його підприємство майже готове випустити у світ "говорячу книжку". Це буде щось в роді звукової фільми, лише, що її можна буде тримати в хаті і наживати на пружину. Головним трибом буде електричне око. Ціла штука буде лежати в тому, щоб учіти прилад відповідно наставити. Звукова книжка буде дуже помічна для людей з ослабленим зором а добрим слухом. Гіббен думає, що все-таки не можна буде обійтись без дотеперішнього способу видавання книжок друком.

— **Вийшли з вулкану живими.** Японська преса принесла вістку про врятування двох японських дічат з кратеру живого вулкану на острові Ошіма недалеко Токіо. Вони кинулися в отвір вибухаючого вулкану, щоб покінути самогубством, але якось затрималися на якомсь камені вже в середині. Там пролежали цілу ніч, оголошені сіркою, а коли прийшли до себе, побачили кількасот стій на споді білий вогонь розтопленої лави, а вгорі синє небо. Перестрашені, почали дряпатися вгору і це їм удалося. Вони захватили дальші наміри самогубства.

— **Ріжні вістки.** В долині Сан Фернандо в Каліфорнії впав пасажирський літак, наслідком чого загинуло 6 пасажирів. — В Софії помер болг.

ASPIRINA
істнує тільки одна!
МОЖНА ДІСТАТИ У ВСІХ АПТЕКАХ.

Підчас злої погоди... АСПІРИНА.

Організм ослаблений через катар, простуду або грипу вимагає успішної допомоги: дає її Аспірина. Тому не повинно ніколи Аспірини бракувати дома.

генерал Г.Тодора, б.командант другої болгарської армії в часі світової війни, відзначений найвищим австрійським війсьним орденом. — До Травника в Югославії прибула на днях поштова картка, вислана з Росії 23. листопада 1916 р. — Еспанський рибачий корабель „Полігріно“ зударився з португальським кораблем „Ріо-кавадо“, наслідком чого „Полігріно“ затонуло.

— **Міська Комунальна Каса Ошадности у Львові** повідомляє П. Т. Калентів, що субскрибували 6 прок. Іоанчки Народові в Централі або П. Відзілах, в її ратах і заплатили продажну ціну до 5. листопада ц. р., що видавання облігацій пічнється від 20. листопада ц. р. у Банковій Відділі при ауд. Валовій 7.

— 0 —

Із судової салі.

ЗАСУД ЗА ВЛАШТУВАННЯ АКАДЕМІЇ В ЧЕШЬ ЄП. БУЧКА.

Перед окружним судом у Тернополі (окр. суддя д-р Чирський) відбулася 16. листопада ц. р. карно-адміністративна розправа проти парона з Колодівки, пов. Скалат, о. Івана Цимбали, котрого старство в Скалаті засудило на 50 зол. гривни або на 5 днів арешту за те, що 7. липня ц. р. (дата іменини єпископа) влаштував академію на церковному майдані в Колодівці у честь єпископа д-ра Івана Бучка після посвячення ним церкви, незгідно зі зголошеною програмою (прот. зі ст. 1 уст. 3 розп. з 28/12. 1933 В. 3. П. Р. ч. 103, поз. 801. каригідного на основі ст. 19 розп. з 27/10/1933. В. 3. П. Р. ч. 85, поз. 632.)

Постерунок поліції в Колодівці зробив обширне донесення на о. І. Цимбалу, закидаючи йому, що витаючи єпископа Бучка, ужив протидержавних слів (у донесенні: „Witam Cie, Wysoki i Dostojny Archiereju-Wladyko, wraz z całym narodem ukraińskim na naszej ziemi ukraińskiej nie jako księdza ojca, lecz jako oddzielnego księcia“), що тріумфальні ворота прикрасив жовто-блакитними хоругвами та що молоді на академії мали в руках жовто-блакитні прапори чи там відзнаки, врешті, що самовільно допустився зміни програми академії, бо замість о. дек. Волод. Винарського з Іванівки витав єпископа п. Олександр Пісецький з Грималова, знаний український „дзяляч“.

При своєму переслухуванні в старості о. Цимбала заперечив, начеб ужив наведених слів і сама поліція не ствердила цього ніякими доказами, а щодо жовто-блакитних прапорців, то староста устно на це згодився при зголошенні програми. Зміна промовця зайшла тому, що о. Вол. Винарський в останній хвилині на місці занедужав і замість нього привитання виголосив п. Ол. Пісецький у звичайній конвенціональній формі, без національно-політичних алюзій. Старство прийняло частинно оборону обвинуваченого, засуджуючи його тільки за зміну особи промовця.

На розправі в окр. суді оборонець обвинуваченого пос. д-р Ст. Баран покликав на факт оборони щодо зміни особи промовця як свідків о. дек. Вол. Винарського й о. Василя Бачинського з Жеребок Корол. Суд допустив цей внесок, рішаючи переслухати також свідків донесення. Для переведення цих доказів суд відложив розправу.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

У понеділок 19. листопада ц. р. відбулася перед судом присяглих у Станиславові розправа проти підс. Олексі Близняка. 17-літнього переплетчика та Евгена Романа Романчука, студента богослов'я за приналежність до ОУН. Судді присягли заперечили всі питання, але трибунал під проводом предсідника Радова склав вердикт суддів присяглих.

Обвинувачував прок. Трембалович; боролися адво. Онуферко і аля. Ошштайн.

СПОРТ.

ХТО СПРОВОКУВАВ Авантури на змаганнях УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ.

Чимале здивування викликали серед української спортової публіки вістки про гострі дискваліфікації на гравці України після змагань у Рівні. Тезер, по змаганнях з Гасмонеею у Львові, багато цікавих подробиць виходить наверх. Показується, що всі авантури в Рівні спричинили судді, який кривдив українську дружину на кожній кроці, карлючи, між іншим за фавлі Гасмоней гравців України! Коли до цього додамо, що відсвистував він уроєм спалем („офсайти“), викладав грачі і приймав їх назад до гри, то зрозуміло, чому Україна по програних змаганнях першого дня мала подивитися такого судді по самі вуха. На других змаганнях суддявав безсторонньо інший суддя і тоді в нормальних умовах вела Україна 2:0. В другій половині Гасмоней постаралася про суддю з першого дня, який поміг їй вирівняти, при великій дозі брутальності жидівської дружини.

У Львові вже перед змаганнями загрожувалося Гасмоней, що відплатиться за кривди своїх однокласників із Рівного. Уже підчас змагань молодших дружин гравці Гасмоней провокували українських змагунів і глядачів, так що навіть один із глядачів ударив воротаря Гасмоней. На головних змаганнях гравці Гасмоней не крилися вже зі своїм ворожим наставленням до України. На гризці щораз лунали їх провокаційні оклики: „Хам, гайдамака, цемни наруд, Петлюра“ і т. д. Це, очевидно, вивело українських гравців з рівноваги, що и стало причиною дальших жалюгідних подій.

Наслідки такі, що змагунів України покарали дискваліфікаціями, а Гасмоней і волосок не впаав з голови! Не хочемо й не можемо оправдувати неспортової поведінки на гризці, але рівною мірою треба було покарати й закукурічених гасмонейців, які провокували національну гідність гравців України.

Зачуваємо, що виділ С. Т. „Україна“ завжди докладає представлення асого того, що зайшло на змаганнях Україна-Гасмоней і передасть це куди слід. Тому аск та справа буде розглянена ще раз.

ХОДОРІВ. У. С. Т. — ДРОР 2:1 (0:1).

У. С. Т. виступив у своєму найкращому складі. Дроп зовсім без тренінгу та крім перших ладяти хмилли доброї гри не показав нічого. У. С. Т. грав амбітно та без сумніву був кращий від противника. Висад не відповідає ходові гри, бо повинен бути значно вищий. Ворота для У. С. Т. добув правий лучник. Суддя п. Заваша.

БІБКА. СОКІЛ — ОРЛЕНТА 1:0.

Змагання розіграні вдруге, бо попередчі були перервані. Перемогла заслужено українська одиночка.

СТОЛОВИЙ ТЕННІС (ПІНГ-ПОНГ).

Каменярі — Унітас.

11. XI. 3:3. 18. XI. 4:2. Товариські змагання львівських Каменярів, що відбулися в домі Каменярів (Міжкеліча 7, II) з дружиною Унітас, закінчилися перемогою Каменярів.

Дня 15. XI. почалися внутрішньо-мистецькі змагання у столовому теннісі. До участі зголосилося 17 членів.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

GRIECHISCH-KATHOLISCHE ZENTRALPFARRE ZU ST. BARBARA IN WIEN anlässlich des 150-jähr. Jubiläums ihres Bestehens. Skizze aus der Pfarrchronik von D.-r. Myron Hornykewitsch, Pfarrer zu St. Barbara Wien 1934. Стр. 32, 8-о.

Це прегарно видана книжечка про церкву св. Варвари у Відні з приводу 150-літнього її ювілею. Нартість публікації підносять званням в числі 14, що відносяться до історії тої церкви й установ, що групуються біля неї.

ЧИ ВИ ВЖЕ ЗЛОЖИЛИ СВОЮ ЖЕРТВУ

на українських інвалідів? Зложіть її негайно! Вашої допомоги чекають найвітніші сини українського народу.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення платити не відносно

Театри.

Великий Мський Театр.
Вівторок, 20. XI. год. 7:30 веч. „Товариш“. Абонемент або неважкий.

Вісничому виставу „Товариш“ закупил „Газета Народна“. Решту білетів можна набувати по знижених цінах (від 0.25 до 2— зол.) в бюро адміністрації при вул. Хоружини 31.

Середа, 21. XI. год. 7:30 веч. „Під примусовою управою“.

Театр Рівності.
Вівторок, 20. XI. год. 7:30 веч. „Під примусовою управою“.

Середа, 21. XI. год. 7:30 веч. „Товариш“. Ціни найнижчі.

Концертне Бюро Тірка:
Вівторок, 20. XI. III. Мистецький концерт — Мечислав Мінц, піаніст.

Кіно.

АПОЛЬО: Дві серії разом: „Нуждарі“, „Париз у вогні“.

АТЛАНТИК: „Маскарада“.

ВАНДА: „У тіні хреста“.

ГРАЖИНА: „Марин“ (Анна Беза), „Прибулда“.

КАСІНО: „У віденській каварні“ (комедія з Секе Сакален).

КОЛІСЕЙ: „Жінка й бестія“, ревіз „Підкоп під Львів“.

КОПЕРНИК: „Весняна парада“ (Франціска Галь).

МАРУСЕНЬКА: „Весняна парада“ (Франціска Галь), ревіз: „Веселий пол“.

МІРАЖ: „Галка“ (з Кецурую).

МУЗА: „Шолом вчора“.

ПАЛІС: „Що мій чоловік робить у вогні“.

ПАН: „Ескімо“.

ПАСАЖ: „Ідеаль у масці“, ревіз: „Пан директор то я!“.

РАІ: „Чи Люцина не дівчина“.

СВІТ: „Коліб в мая мілон“, „Тайна ширини“.

СОНЦЕ: „Промання з гріхом“.

СТИЛЕВ: „Чорний кіт“ (Борис Картов), ревіз „Світ напіворити“.

УТІХА: „Жінка під контролем“ та „Літ“.

ХІМЕРА: „Шірі Теніш“ (Тайна наденної Шіри) та Тижневик Фокса.

Закордонне радіо.

Вівторок, 20. листопада 1934.

Відень (503,8) 12:00 Концерт, 21:50 Тап. музика, Кошиці (299,1) 18:00, 18:50 Для Закарпаття (Історія фольклору Закарпаття; Мусоргський: Муз. образи), Прага (470,2) 17:50, 20:55 Фортеля, 19:10 Слов. нар. пісні, 19:30 „Огарі“, оп. Крічів, Париз (1648) 13:00 Симф. концерт, Мадрид (274) 15:30 Оперова музика, 16:40 Солісти, Берлін (356,7) 12:00 Популярна музика, 14:15 Солісти, 17:40 Охет на тр. інструменти, 22:25 Моцартові твори, Гамбург (331,9) 19:00 Солісти (муз., спів), Ляйпціг (382,2) 18:20 Нім. камер. муз., Москва (1724) ВЗСНІС (747) 17:25 Опера, Будапешт (350,5) 17:35 Вагнерові твори, 18:45 Спів, 20:00 Камер. концерт, Мільно (368,6) 20:45 „Блакитний азур“ оп. Лягара, Рим (420,8) 17:10 Квінтет Еспері (легка муз.), 20:45 „Гарна Різета“ оп. Л. Фалл.

Середа, 21. лютого 1934.

Відень (506,8) 17:20 Солісти на віолонч. і форт. фіс-моль Пірннера; 20:15 Симф. концерт, Кошиці (299,1) 17:05, 18:50 Для Закарпаття, Мор. Острава (269,5) 18:15 Популярні українські пісні, Прага (470,2) 17:50 Слов. музика, 19:10 Оп. арії, Мадрид (274) 22:00 Бок. концерт, Люблін (569,3) 21:30 Пісеньки, Берлін (356,7) 18:30 Солісти, 19:20 Нар. пісні, 20:00 Блахіві твори, Гамбург (331,9) 19:25 Брансові твори (Шлях, сопрано, Штателмаєр, тен.), Кельн (433,9) 19:00 Даниї музика, спів, Мінхен (405,4) 14:20 Пісні, музика, 17:50 Сиринка, 21:40 Спів, Штутгарт (322,6) 21:30 Фортеля, Будапешт (350,5) 17:00 Спів, 22:05 Циг. музика, Мільно (368,6) 17:30 Тро. 17:10 Камер. музика, Рим (420,8) 20:45 Італ. музика.

Львівське радіо.

Вівторок, 20. листопада 1934.

6:45 Ранішня аудіція, 7:50, 22:30 Река. концерт, 11:37 Сигнал часу, 12:03 Метеор. вістки, 12:05 Огляд преси, 12:10, 13:03 Концерт, 12:45 „Про лакового Йона та брудного Піца“ (поезії для дітей), 13:00 Полудн. денник, 13:30 Експорт, 13:45 Біржа, 14:45 година рос. муз., 16:45 Скоринька ПКО, 17:00 Бранс: Соната д-моль (скр. форт.) з гр. пл., 17:25 Віденці: Образа й одкровення, 17:35 Пісні в супр. форт., 17:50 Почт. тек. скринька, 18:00 Льв. турнст. бюлетен. Сльва перум, 18:05 Театр. фейлетон, 18:15 Концерт орх., 18:45 „Тайна Богумила“ (літ. нарис К. Іжиковського), 19:00, 19:40 Легка муз., 19:20 Акт. гутірка, 19:50, 19:56 Спорт. вістки, 20:00 Трансм. з Варшави: „Паризьке життя“ ком. оп. Офенбаха; в перерв.: Веч. денник, Як працюємо, 22:45 Зимові спорти, 23:45 Гр. пл. (М. Равель).

Середа, 21. лютого 1934.

6:45 Ранішня аудіція, 7:50, 22:30 Река. концерт, 11:37 Сигнал часу, 12:03 Метеор. вістки, 12:05 Огляд преси, 12:10, Концерт, 13:00 Полудн. денник, 13:05 Світлові співаки з гр. пл., 13:30 Експорт, 13:45 Біржа, 14:45 5 хв. вітру від моря, 16:00 Концерт, 16:45 Хвилина питань, 17:03 Арії та пісні, (Крисевичова, сопрано), 17:25 Барвінці: Стяги на подолі, 17:35 Форт. твори з гр. пл., 17:50 Спорт. порадник, 18:00 Наука сте-нографії, 18:15 Сльва перум, 18:15 Кам. концерт, 18:45 Що це таке танці? 7, 19:00, 19:30 Найгарніші вальси Ів. Штрауса, 19:20 Актуальна гутірка, 19:50, 19:56 Спорт. вістки, 20:00 Легка муз., хор, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Шопенівський концерт, 21:30 Вибір війни (спогади), 21:40 Спів. ресіталь Чаплінського форт., 22:15 Спогади старого годниина (муз. оповідання), 23:05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШ.

Дозар у Львові у приватних оборотах 5.28 50 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 26:43, Париз 34:22:30, Берлін 213:15, Цирх 172:10, Амстердам 357:15, Прага 22:12, Італія 45:30, НьюЙорк кабель 3:30 1/4, НьюЙорк чеки 5:22 7/8.
Золото: Дозари 291—893, Франки фр. 34:30—34:50, Дукати 81:70—82:20, Корони 35:80—36:30, Рублі 45:50—46:30.
Срібло: Корони 0:30, рублі 1:20, фльорени 0:70.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в днях 17. 19. і 20. листопада ц. р. кооперативним платив за:

Львів Львів.
1 кг. масла десероного 2:10 зол.
1 л. молока 0:15 „
1 л. сметани 0:60 „
1 к. яєць 4:00—4:10 „

Пастеризоване молоко в доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, сметану і яєця здержана, на молоко сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 20. листопада ц. р. не купувати ніякої птиці аж до відкриття.

ОПОВІСТКИ.

Чергові Загальні Збори місцевого гуртка „Союзу Українських Купців“ у Надвірній відбудуться дня 9. грудня 1934 р. в год. 2. попох. Якщо в цей порі не являться відповидає до статуту число членів, Заг. Збори відбудуться одну годину пізніше при кожній участі членів і наявності ухвал. Порядком нарад: 1). Відкриття Заг. Зборів, 2). Відкриття протоколу з попередніх З. Зборів, 3). Реферат відпоручника гол. товариства зі Львова, 4). Звіт з діяльності Видлу, 5). Звіт Провірної Комісії та ухвалення абсолюторії, 6). Вибір голови, Видлу і Провірної Комісії, 7). Співна загалом і біжучих владок, 8). Справа самодопомогової каси, 9). Внески і запити. 700

Читайте „Діло“!

коштує
великий,
ілюстрований,
інформаційний
календар
„КРИНИЦЯ“

3 0 Л. порто 30 сот.

Накладом Держ. Видавництва шкільних книжок у Львові, Куркова 21.

ч. тел. 28-47

поширилися:

В. Девіткова, Р. Керн і В. Жульковська: „Wir lernen deutsch“ для I. кл. українських гімназій	ціна 3-70 зол
І. кл. українських гімназій	2-—
И. Ковальські і М. Голіс: „Puer germanus“ для I. кл. укр. гімназій	2-70 „
И. Ковальські і М. Голіс: „Juvencis germanus“ для II. кл. укр. гімназій	2-60 „
К. Кисілевський: Православний словничок	0-20 „
П. Мирний: Мовознавство в опрац. В. Радзкевича	1-70 „
И. Парандовські: „Wojna Trojańska“	2-00 „
И. Парандовські: „Pragody Odyseusza“	3-50 „
Л. Ридель: „Ferenike i Pejsidoro“	4-40 „
Л. Штаф: „Michal Aniol“	4-40 „
Ст. Васильєвські: „Mikolaj Rej“	4-40 „
Т. Бой-Желенські: „Balzac“	4-40 „
Бібліотека Державної Школи: томичи від 1 до 100. Ціна кожного томичу	0-30 „

ПОДЯКА.

Дня 8. листопада 1934 р. помер мій Найдорожчий Татко, Станіслав Левицький, ем директор видавчої школи в Стрию. Не маючи нагоди особисто подякувати тим всім, що зводили ласкаво віддати останню послугу Покійному і в цей спосіб звеличати його похорои, пією дорогою висловлюю свою подяку і шире Спаси-Біг Зокрема дякую Впр. о професорові В. Дубицькому, о. Н. Матковському, о. С. Хрипівському, о. м. Савицькому, о. Н. Ліщинському, о. Гаврилішинові та латинським духовникам: Впр. о. канонікові Хматовському й о. проф. Сковичному за провід в похорои і молитви, а Впр. о. Ліщинському і Впр. проф. Котовичові за ширі прощальні промови.

Стрий, дня 12. листопада 1934.

Д-р Стефанія з Левицьких Земборак.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЗВИЧАЄМ мудрих людей, всі купують флаєтени мужських піджаки 8-90 жіночі 9-80, дитячі 4-50, лише у відомій фабриці біля „Пав“, Синистуцька 1. 284 27—30

ФРИЗІРКА СПОСІБНА сирота — прийме посаду — також приходить до домів чесати. Згол. до „Діла“ під „Сиротина“. 367 3—3

ЯБЛУКА, зимові пріма, гуртом і подрібно продає інж. Б. Попович, — Львів, Руська 20. 693 2—3

ГУЦУЛЬСЬКУ різблену італійню продам оказійно дешево. Зголошення до Адм. „Діла“ під „Гуцульська італійня“. 696 2-3

ГОДИННИКИ направила прецезійно й дешево Домбровський і Роззажевський. Львів, Академічна 2. (З провінції просимо поштою). 36/82

ДО МІРИ виконуємо всіляке білія мужське і жіноче, у власній роботі по вишкливо вишкльких швах. Фабрика біля „Астра“ Львів, Синистуцька 2. 370

МІЛУ ДРУКАРКУ з українськими черенками продає Рутковський, Рея 4. бічна Гофмана. Можна оглянути від 10 — 12 і від 4 — 6 години. 698

ОГОЛОШЕННЯ.

ТРУСКАВЕЦЬ
в центрі продаж віллію неганно.
Львів, Задевірянська 22. м. 5.
704 1—3

Красу дають виробі: маг. В. Пазьдзерського: **Крем „Галина“** ч. 1, усуває веснянки, угри, ялові і червоні плями. **Крем „Галина“** ч. 2. Ідеально плеває перу, усуває зарощки. Можна дістати: в аптеках і дрогеріях. Фабр. Хем. Косм. „Pharmachemia“, Бид. ош. 186 2-2

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Молодечий хід
бальорний жест — привертає
MESOLAMENT
привертає
поборює ревматизм,
нервоболі, — одноразове втирання
приносьть полехшу 76/4

Чи Ви вже передплатили
католицький тижневик

„МЕТА“
„Мета“ є одиницею українським
католицьким тижневиком
у якому добір цікавого для
всіх змісту матеріалів
з гарною політичною
формою
виходить кожного
четверга.

Кожний інтелігентний читач мусить
читати часопис „Мета“, коли хоче
знати як з католицького становища
ставитись до всіх актуальних справ.

Просимо домагатися зразкових чисел.
Ціна 1 примірника 30 сот. 1-1
Місячна передплата 1-20. Піврічна 7-00
чвертьрічна 3-50. Річна 14-00

За кордоном 3 долари.
Адреса редакції і адміністрації:
Львів, Японська 7. — тел. 94-56.
Конто П. К. О. Варшава 101.338.

Оголошуйтеся в найстаршій
укр. щоденнику „ДІЛО“!

В короткому часі вийде з друку
книжка, одобрена Впр. Митрополитим
Ординарієм п. н.

**Наука сект і
католицька церква.**

Написав Гр. Дворянин. В книжці опрацьовані науково відомості про слідувачі секти: Дослідники св. Письма, Адвентисти 7-го дня або суботники, Пятидесятники, Евангельські Християни, Баптисти — хто вони і чого вчать? — Зміст книжки: 1) Коротка історія згаданих сект. 2) Їх організація і спосіб праці. 3) Їх наука, — зібрана в тезах — з відповідей кат. церкви. — Тези: Про Бога, Про Ісуса Христа, Про св. Письмо і традицію, Про Вавилон і Антихриста, Про церк. обряди, Про Преч. Діву і Святих, Про душу, Про пендо, Про чисти лише, Про тисячлітнє царство, Про дві воскресення і дві смерті, Про страшні суд і т. д. Не можна передбачити скільки архівів друку матиме книжка; приблизно 10—15 арк. формату 8-ка. Ціна книжки в передплаті зол. 2-70; — після виходу з друку ціна буде підвищена. Замовлення книжки за післяплатою не плацатимемо за передплату, лиш треба обовязково вислати готівку долученням ченом, бо передплатою ми покриваємо необхідні готівкові видатки, званні з друком книжки, а Вп. Передплатники за те, що сплачують наперед, згорі дістають книжку по знижених цінах. — Книжка вийде з друку в кінці 1934 р.

В-во Гр. Галуляка,
Львів, Куркова 10, П. пов.

Тільки
1-80
3 0 Л.

ДАРОМ

додаємо один
календар кожному
хто пришле гроші
на п'ять календарів,
при чому оплачуємо самі порто цілої посилки.

Діло

виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-6 зол.
Чвертьрічно 15-00
Піврічно 30-00
Річно 60-00
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і земл.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 6 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

ЗБРОЄННЯ НІМЕЧЧИНИ.

ПАРИЖ, 20. 11. ПАТ. Вчора одержали фран-
дуські посланці звіт головного референта військово-
го бюджету на 1935. р. Референт обговорює зде-
більша загальну ситуацію і подрібно спиняється
над зброєннями Німеччини. Референт подає звіт
про німецькі збройні сили з осені ц. р. І тап
райхсвера начислює 300.000 воєнів, поліція
100.000, пробованки по пасарнях 80.000. В 1935.
р. ці сили зростуть до 600.000 воєнів. Крім того
скає ще зслати про 300.000 резервістів військо-
ї поліції, 400.000 резервістів гітлерівських фор-

мацій, 400.000 колишніх комбатантів, 200.000
членів напів-військових організацій, 2.500.000
штурмовиків і 100.000 шоферів. Загальне число
війська, яким буде користуватися Німеччина, ви-
носить 4.000.000. В 1935 р. ці сили з постійною
армією дійдуть до 5.500.000. Німецьке летунство
має 3.000 до 4.000 летунів. Референт заявляє, що
Німеччина за кілька місяців буде краще озброє-
на, ніж була в 1914 р. Тому Франція мусить теж
озброїти свою військову силу та добре її
озброїти.

Франція не вірить заяві Гітлера.

ПАРИЖ, 20. 11. ПАТ. Французька преса ши-
роко коментує заяву канцлера Гітлера проти
представників комбатантів. „Фігаро“ пише, що за-
ява канцлера є тільки зручним політичним ма-
невром. Німеччина хоче перед плебісцитом у ба-
сейні Сари затьмарити пам'ять тих драматичних
подій з останніх літ та виявити златоду і бажаю-
ня порозумітися з Францією. Канцлер сподієть-
ся, що приєднає довіря тих, які вагаються ще

після подій у Німеччині. Німеччина попадає
в усе більші труднощі і тому бажає збільшити
свій престиж. Договір між Францією та Німеччи-
ною розкривався би німецька преса, як вели-
кий успіх.

Звертаючись з такою заявою до Франції німці
сподіються, що доведуть до безпосередніх перего-
ворів з Францією.

Франція покидає Югославію.

ВІДЕНЬ, 20. 11. ПАТ. „Вінер Найсте Нахріх-
тен“ повідомляють, що французький амбасадор у
Римі де Шамбрен привіз Муссоліні конкретну
пропозицію про зречення Франції посередництва
між Югославією та Італією. Франція не думає за-
небувати держав Мазої Антанті за зближення
до Італії. Нота Югославії в Женеві викликала

велике заклопотання у Франції, яка не бажає
собі ніяких політичних ускладнень перед полат-
ням справи. На думку амбасадора Муссоліні
бажало порозуміння коли Югославія не буде висту-
пати проти ніякої держави. Вкінці кореспондент
пригадає слова Ляваля, що тільки порозуміння
Німеччини з Францією може довести до миру в Європі.

Нарада мін. Ляваля з прем. Флянденом.

ПАРИЖ, 20. 11. ПАТ. Мін. Ляваль виїхав учо-
ра до Женеви. Перед виїздом обговорив з прем.
Флянденом усі проблеми, які будуть обговорю-
вати на сесії Ліги Націй і на засіданні президії

розробової конференції. Між іншим обговорили
справу плебіситу в басейні Сари і демарш Юго-
славії про вбивство короля у Марсєль

Японія виповідає вашингтонський трактат.

ТОКІО, 20. 11. ПАТ. Міністр закорд. справ
Гірата відбув нараду, щоби означити речинцев
виповідження вашингтонського трактату. Японія

рішила вже більше не приступати до цього трак-
тату. Це рішення уряду має ще затвердити кабін-
етова рада.

Італія з Австрією піддержать Мадярщину.

БУДАПЕШТ, 20. 11. ПАТ. „Мадяр Орнат“
повідомляє з Риму, що Муссоліні обговорював з
канцлером Шуппінгом справу пресової кампанії
проти Мадярщини з приводу марсєльського а-

тентату на короля Олександра і про поведінку з
мадярами в Югославії. В обох цих справах оба
державні мужі рішили піддержувати Мадярщину.

Саботажі у середущій Азії.

МОСКВА, 20. 11. ПАТ. „Правда Востока“, яка
виходить у Ташкенті, повідомляє про масові а-
рештування за саботажі в доставі бавовни. Зпо-
між 35 арештованих осіб 5 засуджено на кару
смерті, 8 на довіжнотну в'язницю. Зпоміж давні-

ше 41 арештованих 6 засуджено на кару смерті,
35 на кару в'язниці від 5 до 10 років. Одночасно
викинули з партії 6 начальників політичних від-
ділів у п'ятих округах середущої Азії.

2 мільярди недобору в Італії.

РИМ, 20. 11. ПАТ. Рада міністрів рішила ви-
дати скарбові боєні у висоті 2 мільярдів лірів, що-
би покрити минулорічний і цьогорічний недобір
бюджету. Зважаючи боєм бюджетова рівновага за-

певнена. Фінансові кола звертають увагу, що бо-
ни опрорентовані на 4 проц. тоді, коли спонсори-
дована позичка дає нижчі відсотки.

Заочні курси кооперативного навчання.

Третій рік веде Ревізійний Союз Українських
Кооператив „Заочні Курси Кооперативного Нав-
чання“. Організація курсів і їх педагогічний
рівень дочекались великого признання від тих,
що користали з навчання на цих курсах.

Навчання відбувається листовно й уможли-
вляє користати з нього мешканцям найдаліших
закутків краю. Відбувається воно в цей спосіб,
що курсантам висилають окремі лекції з кожного
предмету з питаннями, на котрі курсанти по виб-
ченні лекції повинні дати відповідь. Ці відповіді
на задані питання переглядають поодинокі пре-
зенти і відповідно справляють, дають вказівки
й оцінюють.

На курсах переводять навчання в ділянках:
вентоводства кооператив господарсько-спожив-
чих, кредитових та молочарських, крамарства
і справництва господарсько-споживчих коопера-
тив і в ділянці вишколу касієрів та членів на-

зірних рад для кооператив господарсько-спожив-
чих та кредитових.

Оплати на курсах цього року знижено на цілу
третину (впр.: курс книговодців коштує всього
18 зол., крамарів теж 18 зол., касієрів 8 зол.).

Є можливість також сплачування оплати рата-
ми. В поданих цінах вчислено поштові оплати
управи курсів, так, що курсанти платять лиш за
власні висилки.

В останніх часах справа вишколу фахового
проводу в кооперативах сталася нагальною з тої
причини, що Ревізійний Союз вимагає від пра-
цівників кооператив свідчення з відбутото фахо-
вого курсу, а такі самі вимоги буде ставити не-
задовго новий промисловий закон.

Хто не має засобів або часу їхати на устні
курсів, той може ті самі відомості набути через
заочні курси кооперативного навчання Ревізій-
ного Союзу Українських Кооператив.

Фабрика хемічних виробів

О. Левицька і С-ка

У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881

поручає в ласні вироби найкращої якості

Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.

Пасту до взуття „Елегант“ воскову

Пасту до підлоги „Французька маса“

Віск комбінований до підлоги

Васеліну до шкіри

Синку до білля

помадкову і коронову

Шварц до чоїт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

„Моральне виховання сходить на пси...“

Львів, 20. листопада 1934

Вся польська преса заговорила про жахливі
моральні відносини, що панують нині серед поль-
ської молоді. Притоку до тої дискусії дав краків-
ський митрополит Саліта, людина відома з відва-
ги своїх виступів (м. ін. славіли були його недавні
реверсії про політику сербів супроти хорватів,—
з закордонно-політичних оглядів польська цензу-
ра їх сконфіскувала). „Скільки то молодечих
душ котяться на дно моральної нужди та відсу-
тля обичаїв і алочини...“ Після тих трімких слів
почали сипетись факти.

Факти справді страшні. Читаємо нпр. виказку
полівгів середнь-шкільної молоді за один рік в
одному менаваному місті в Польщі: в тем ялом
двох учнів до канцелярії школи, налад у білий
день на одну жінку на вулиці, рабунковий напад
учнів під заслоною очі з пожами в руках, кра-
діж шкір підчас шкільної прогулянки до гарбарні,
сугенерство учнів, широкі „забави“ учеників з
ученицями, навіть у шкільних мурах, брутальна
поведінка хлопців зі своїми молодечими любовни-
цями, гулянки учениць по нічних льокалах, по-
ширення таємних ведуг, боротьба на ножі, вреш-
ті масове пияństwo... А щоби хто не думав, що це
може факти з якоїсь ован алочинности, читаємо
там коментар, що „хвиля алочинности й демора-
лізації не є якимось сумним привілеєм того од-
ного середовища“, і що „аріст алочинности, пиян-
ства і розперзаности серед шкільної молоді обох
полів зростає так нагально, що не можна обма-
нювати себе, наче би річ йшла лише про спора-
дичні випадки...“

І справді, щоби потвердити ту тезу, зараз ти-
ший педагог, цим разом з Катовиць, предкладає
єнаку дальших фактів, вже з іншої школи, в ін-
шому місті: про ученицю, що стала матірлю, в уч-
ниці, що ранком ходила до школи а вечорами
на вулицю, про замах на директора школи і вчи-
теля за те, що відкрили післух, уладжений уч-
нями... крізь комин конференційної кімнати, не-
дачу цілої прогулянки через пияństwo середнь-
шкільних прогуляковців, і т. п. Є там теж жменя
прикладів, як деякі педагоги самі заражуються
тією атмосферою та потурають ширенню демора-
лізації серед молоді.

Друкуючи ті речі, краківський „ІКЦ“ „об на-
трівоту“, кличе „рятувати душі молоді“ та бідає,
що напливають „попурі вісти зі снїта молоді“.
Звичайно, що „ІКЦ“, який бавиться від часу до
часу у моралізатора, дискретно промовчує, що
головним чинником пропаганди розвудання се-
ред молоді є преса... з „ІКЦ“ на чолі, з його ек-
склюзивністю, ветеримістю, погонєю за сенсація-
ми, цькуванням на людей іншої національности
й віроісповідання, хоч громадян тої самої держа-
ви, врешті з побічними „дохідними“ організа-
тами, як „Тайни Детектив“, яких єдина місія
— грати на нервах недолітків, які творять голо-
вні кадри читачів такого органу, та привичаю-
вати їх змалку до атмосфери подвигів героїв моря
і витриха. Має теж „ІКЦ“ свій старий погляд на
санацію всіх болячок: кримінал. Тому й у ланому
випадку теж вважає, що „роля держави у шій

14 Д Е Ш Е В И Х Д Н І В

зниження цін на всілякі блаватні і
повсякденні товари у фірмі **Галицький
Магазин Новин** Львів — вул. Галицька ч. 15.

діяльності може бути рішуча: на жаль, вимір справедливості у Польщі залишає під цим оглядом чималі прогалини...

Висновок наскрізь фальшивий і він суперечить поглядові, який видно через непорозуміння найшовся трохи вище у тій самій статті „ІКЦ“: „державне виховання мусить йти в парі з поглибленням виховання морального, на яке нинішня школа звертає, на жаль, надто мало уваги“. „Ту саму думку висловив агаданний педагог із Катовиць у ще яскравішій формі: „Увага звернена на державне виховання, але одночасно моральне виховання сходиться на пси...“

Цей погляд правильний і він затримує тем, може навіть проти волі автора відносини серед української молоді.

Таких проявів глибокої деморалізації, які наводять „ІКЦ“, серед української молоді нема. Складаються на це різкі об'єктивні причини: українська середньшкільна молодь не почувала себе на прилюдних місцях такою свобідною, як польська, яка вважає, що у своїй державі все нілжно. Українська молодь взагалі дуже бідна (це здебільша селянські діти) і просто не має матеріальної змоги бути відвідувачем всіх тих прилюдних місць, які знаменито добувають на верх скриті нахили „широкої натури“. Немає теж так багато тої молоді по містах, щоб почувала себе самовпевненою, та найголовніше — традиція сільських хат всесили впливає додатково на моральний рівень молоді, що вийшла звід сільських стріх.

А проте відомі інші прояви розбурзування обичаїв середньшкільної української молоді. Вони виявляються теж у площині, з якою школа і моральне виховання не повинні мати нічого спільного, а саме у площині політичності, а радше своєрідного захоплення націоналістичними ідеями і такого самого своєрідного виявлявання своїх націоналістичних поглядів. У зв'язку з діяльністю підпілля на терені українських середніх шкіл появилася була в „Меті“ ціла серія

статей про відносини в тих школах, які ми, з уваги на поважну тему, багатого фактичного матеріалу й авторитетного автора, здебільша рефериували. Викликала була ця справа теж дискусію у польській пресі, — акінці недавно порушив її з соймової трибуни голова УПР, пос. д-р Дмитро Левицький. Всі ті українські голоси наводили низку фактів, як нинішня система виховання погано відбивається на формуванні психіки українських середньшкільників при тих загальних відносинах, які в краю панують, і як діють на терені школи позашкільні чинники влади, та з якими остаточної вислідами. І доходили всі ті українські громадяни, стурбовані моральною атмосферою, з якої приходиться жити рідній молоді, і прийняти журбою за будучність своєї молоді, — всі ті громадяни доходили до одностайного висновку: омиопотенція державних чинників не вичерпує проблеми виховання, негативно теж впливає вмішування до школи чинників непедагогічних.

Користаємо з нагоди, щоб пригадати цю болячку, яка в іншому вигляді стає нині найповажливішою болячкою також і польського життя. Моральне виховання молоді належить у першу чер-

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0-80
(з поштовою пересилкою
0-95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504-060
тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Ді-
ла“, — Львів, Ринок ч. 10.

гу до батьків, далі до педагогів, до яких дітвора чи молодь має довіря. Привернути довіря української середньшкільної молоді до своїх українських учителів, усунути зі школи чинники, які школи ні дітей не розуміють і взагалі в чужі установи, школу віддати педагогам — це передумова оздоровлення українських середніх шкіл, передумова санації тих відносин, на які ремстають польські моралісти. Формулка державного виховання тут не вистарчає — і ніколи засоби шкільної та політичної адміністрації, які навіть самі шкільні підручники, морального виховання молоді не забезпечать.

Українські справи перед англійським парламентом.

ІНТЕРПЕЛЯЦІЯ У СПРАВІ ГОЛОДУ В СОВІТАХ.

Прийняття Совітів до Союзу Народів, без застережень і без достаточної поруки, що Совіти виконають зобов'язання, які переймають на себе члени Союзу, викликала в Англії поважні сумніви, які дійшли свій вислів також і в інтерпеляціях в англійському парламенті, дня 12. н.м.

Перший запит до міністра закордонних справ поставив сер Вілліам Дейвісон (консерв.), а саме, чи перед прийняттям Совітів до Союзу Народів обговорювалося з представниками совітського уряду справу релігійної свободи в Совітах і справу допомоги голодуючим? А також чи з Совітами переговорювали представники інших держав у тих справах то як ці справи нині там представляються?

В імені сер Джона Саймона відповів міністр Іден. Він заявив, що британська делегація у Женеві не обговорювала тих питань з представниками Совітів перед прийняттям їх до Союзу Народів. Чи ті питання були порушені представниками інших держав, того він не знає.

Сер Вілліам Дейвісон був дуже здивований, що під час переговорів „британська делегація не порушила таких важких справ як привертання релігійної свободи та поміч голодуючому населенню Совітів. Американський уряд поставив був ті справи на першому місці, коли переговорював з Совітами у справі їх призначення Злученими Державами Півн. Америки“.

Сер Альфред Нокс (консерв.) поставив також запит, а саме, чи Совіти виконали всі умовини, на підставі яких приймається держава до Союзу Народів та які списані у статті 23. договору Союзу Народів (людяна й справедлива поведінка з робітниками, допущення контролю Союзу Народів над деякими справами і ін.).

Міністр Іден запевнив, що коли совітський уряд вносив прохання на прийняття до Союзу Народів, то зобов'язався також виконати всі

Станіслав Стемпкович

Магазин і робітня ФУТЕР

Львів, пл. Капітульна 1. Телефон 48-50. Ціни, значно знижені. 41/92 7-10

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 22. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

29

СТОРІНКИ
З МОГО ЖИТТЯ.

Зарваниця була великим інтересом у розмірах і формі дохідного підприємства. Арканам цього підприємства приглянувся я добре; а коли додати ще й інші речі, які діялися там іноді під ослоною побожності то пригадується мені брошура з тих часів, видана, оскільки собі пригадую, в Білоуса у Коломиї під наголовком: „Не одлуст, а розлуст“. Та таксамо не добачив я будь-якого етичного підкладу в інших, ще більших подібного роду місцях, які бачив я в пізніших роках, нпр. у Печерській Лаврі в Києві або в Ченстохові.

Та фактом було, що до Зарваниці був наряд прив'язаний аж до останніх часів та що мала вона в нього славу чудотворного місця. В останні роки перед війною хотіли з цього скористати москалі і навязали вже були переговори з власником Зарваниці як більшої посілости, щоб її купити, а відтак утворити там осередок православ'я. Та випередив їх митрополит Шептицький, який, проглянувши ті наміри, при допомозі уряду купив Зарваницю для греко-католицької митрополії і цим способом став також колятором парохії і церкви чудотворного місця. До дотайці цієї парохії належить село Цвітівка коло Бучача, яке було традиційно в безплатному уживанні колятора Зарваниці, як відплата за презенту. Була це перманентна звичаєм освячена симонія, яка з хвилиною купна Зарваниці митрополією мусіла очевидно скінчитися.

Пароком у Зарваниці, отже головним організатором того цілого інтересу, був у часі, про який пишу, о. Порфір Мандичевський, почесний крилошанин і соймовий посол, брат довголітнього посла з Надвірної, о. Корнила Мандичевського. Родина Мандичевських зарховувалася до найвищої повівської аристократії. Полівство в Зарваниці було великим шляхотським двором, в якому усе було дуже по панськи. Двір цей вели тоді на дуже велику скалю. Відпусти вимагали великого числа чужих священиків, тому щоденно засідало кількадесять осіб до стола. Все уладжене було дуже виставно. Їздили каритами, спроваджували расові коні, дома була окрема білярдова селя; говорили очевидно лиш по польськи. Однак покійний Мандичевський забавив був стати дійсним ділчем та почав купувати села. Та тут йому не повелось. Зачав залізати в довги, з яких не видобувався до смерті. Підірвав його мабуть також на грубі тисячі митрополит Литвинювич, що був вічно в фінансових клопотах. За це митрополит постарався про нову золоту корону до чудотворної ікони в Зарваниці і приїхав сам довершити акту коронації, щоб цим способом піднести ще вище блеск чудотворного місця і тимсамим рентовність Зарваниці. Це дістав Мандичевський за процент, та капіталу не побачив уже ніколи. Він умер у тяжких відносинах і полишив у біді численну родину, з якої зрештою вийшли порядні люди, які не вважаючи на свої панські навички і панське виховання, не відреклися в пізнішій житті своєї народности.

Тут у Зарваниці провів я найдовший час з моїх помстуральних вакацій дуже приємно й весело і не стямився, коли зближився кінець

ферій та прийшла пора їхати до Львова в університет. Та тут прийшов і час рішати багатоважну справу вибору факультету. Під цим оглядом був я зовсім полишений власній волі. Родичі поклали лиш одно застереження, а саме проти духовного стану, та до цього не мав я й сам найменшого нахилу. Важитись могло хіба лиш між філософією і правами. Я знав задушевну гадку батька, який бажав бачити мене правником і це приневолило мене зріло над цим питанням застановитись, тимбільше, що в гімназії мав я гадку піти на філософію, а саме на відділ математики. Та по зрілій розвазі прийшов я до пересвідчення, що батько мав рацію. Я побачив, що раз вибраний філософічний відділ стелить дуже вузько зачеркнену дорогу життя і поза становищем учителя гімназії не кладе інших, ширших горизонтів. Та це становище залежало від дзвінка в школі і підпорядковане польській Раді Шкільній Краєвій — не мало для мене принади. В противенстві до того право отримало більше доріг, давало більший вибір щодо зв'язання в будучності, ставило горизонт більшої свободи й незалежності. Я зрозумів, що як правник зможу успішніше послужити народній справі. З другої сторони, роздивившись трохи по світі, переконався я, що на цій дорозі зможу легше здобути корисні матеріальні умовини життя про які думав я тоді майже виключно лиш тому, щоб міг здійснити свої давні мрії, пізнавати світ, звиджувати чужі краї, бачити твори мистецтва.

Те все разом спричинило в мене рішення аступити на правничий відділ. Цього рішення не жалував я в своїм житті ніколи.

(Далі буде).

зобов'язання, які падають на членів Союзу Народів.

На останній запит сер Альфреда Нокса, члени Союзу Народів певні того, що Совіти повинні виконувати вимоги згадані у ст. 23, де говориться про людське відношення до населення і ін., міністр не відповів.

ІНТЕРПЕЛЯЦІЯ У СПРАВІ ЗМІНИ КОНСТИТУЦІЇ У ПОЛЬЩІ.

Предметом інтерпеляції у палаті послів дня 14. ц. м. була також справа української меншини в Польщі, яка живо цікавить політичні англійські кола. Заява полк. Бека, що польський уряд не бажає підчинятися далішій контролі Союзу Народів у меншинних справах, мала дуже голосний відгук також в англійській пресі.

Посол Ріс Дж. Дейвіс (лейбуріст) вніс до міністра закордонних справ таку інтерпеляцію: Чи міністр закордонних справ задумує поробити якісь заходи у зв'язку з виступом польського делегата в Женеві полк. Бека, який на засіданні Союзу Народів, дня 13. вересня 1934 року заявив, що Польща не буде більше признавати зобов'язань, наложених на неї меншинними договорами?

Міністр Іден відповів, що сер Джон Саймон висловив свою думку у цій справі під час засідання Союзу Народів 14. вересня. Для ознайомлення послів з промовою сер Джона Саймона, головного представника Великої Британії під час сесії Союзу Народів в осіні 1934 року, казав він роздати поміж послів копії тої промови. Сер Джон Саймон заявив у своїй дуже гострій промові в імені британського уряду, що Польща прийняла на себе деякі зобов'язання супроти меншин і ті зобов'язання включено до гарантій Союзу Народів. На підставі тих зобов'язань признає Польщі її теперішні границі і цього годі переоцнювати. Той договір підписала не тільки сама Польща, але й інші держави, тому про одностороннє зривання договору не може бути й мови. „Резолюції (в справі охорони меншин) стали зобов'язувати Польщу з хвилиною, коли вона їх прийняла. Отже ясно, що ніяка держава

не може звільнити себе з тих зобов'язань односторонньою акцією“.

Посол Мендер (ліберал) висловив сподівання, що Польщу надалі будуть зобов'язувати меншинні договори.

Крім справи охорони меншин та становища британського уряду до заяви мін. Бека, обговорювано того дня також другий запит посла Дейвіса, а саме справу зміни конституції в Польщі, бо та зміна порушує ст. 7 меншинного договору. З відповіді уряду видно, що він дуже точно слідує за тою справою. Подаємо переклад і відповідь на нього:

„Посол Ріс Дж. Дейвіс: Чи міністр закордонних справ знає про те, що польський сейм прийняв дня 25. січня 1934 року деякі зміни польської конституції? Чи міністр закордонних справ має це на увазі, що коли цей закон увійде в життя, то на підставі його виборцями сенаторів можуть бути тільки особи, надані Орденом Незалежності і в той спосіб українці будуть позбавлені змоги брати участь в голосуванні на сенаторів? Чи міністр закордонних справ буде вважати відповідним предложити цю справу перед Союзом Народів, з огляду на те, що така зміна конституції порушує § 7 меншинного договору?“

В імені сер Джона Саймона відповів міністр Іден: „Як я поінформований, то справа реформи польської конституції виглядає так, як це був пояснив міністр закордонних справ у відповідь на запит поставлений дня 18. квітня у цій справі. Сейм прийняв законопроект, але сенат ще ні“.

„Я не бажав би висловлювати погляду уряду на ту справу тепер, коли справа все ще знаходиться перед польським парламентом“.

Посол Дейвіс заповів, що повторить той запит, коли справа перейде всі інстанції польського парламенту.

(Укбюро Лондон).

Діабетики!

Вироблені на незрівнянній сиропі поручаємо преріжні тосточки, цукерки, тости, дієтичні, вілні від сахарини, „LEBROSE“, Львів, Сикстуска ч. 31, Телефон 35-60.

360 3-10

Італійський генерал про армію Совітів.

(За римською пресою.)

На маневрах совітської армії, які відбулися цього літа на Білорусі в околицях Мінська, була прийнята й військова місія Італії під проводом генерала сенатора Франческа Саверія Граціолі. Після повороту місії до Риму щоденник „Джорнале д'Італія“ звернувся до названого генерала, щоб той подав свої враження про армію Совітів.

Ген. Ф. С. Граціолі, розповідаючи докладно, як італійську місію усюди в Совітах гостили, вітали, піклувалися нею, завжди віддавали їй першество, передали свої враження і про саму совітську армію. Твердить, що армія Совітів добре забезпечена в два роди зброї, що летунство там сильно поширене і є високої воєнної вартості, що мають велику силу кінноти з тачанками, що переведена моторизація армії. Ген. Граціолі каже:

„Можна сказати, що сили совітської армії мусять бути зараховані тепер до найсильніших і добре zorganizованих інституцій у СССР. Зрозуміла річ, що уряд СССР піклується армією у першу чергу і не щадить на неї фінансових засобів. Безперечно, що тенденція уряду — поширити все більше беззастатність армії і мати у світі найбільшу мілітарну силу“.

Після цих похвал і захоплення совітською армією ген. Граціолі у делікатний спосіб висказує і своє „але“. І так:

„Як внутрішньому політично-суспільно-економічному устрою країни удасться з часом пристосуватися до безперечної сили армії: як моральні сили, що є душею, якогось це не було, мілітарного устрою, справді запустять у совітській Росії своє коріння у глибину і будуть міцні та певні, а не сьогоднішні, як ніколи, є дуже необхідні, — то тоді з певністю можна буде

твердити, що мілітарна сила СССР. — це справді вияв сили усього населення країни“.

Мусимо взяти під увагу, що Італія і Совіти у своїх відносинах є дуже обережні, навіть можна сказати: заздалегідь вичливі до себе. І коли ген. Граціолі, висказуючи свою думку про совітську армію, має своє „але“, то те „але“ він не лиш заприїміть у СССР, а й приглянувся йому зблизкою і пізнав його добре. М. З.

Проти зубожування Сх. Галичини.

ЩО УХВАЛИЛО ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ У ЛЬВОВІ.

В неділю 18. ц. м. відбулося у Львові велике протестаційне віче проти забирання зі Львова та із східно-галицьких міст публичних установ і вартатів праці. Віче відбулося в переповненій залі Ремісничої Палати, в скликала його Окружна Комісія Професійних Союзів спільно з Українською Професійною Комісією. Прийняті були, крім робітництва всіх професій, представники Промислово-Торговельної та Ремісничої Палати, представники цехів, економічних установ і т. п. Довгий реферат виголосив ред. Ширек, після чого промовляли представники різних установ та союзів. Від Української Професійної Комісії промовив п. Буняк, який м. ін. говорив про цілковите здержання друку українських шкільних книжок, про важке положення українського шкільництва, про обмеження діяльності РСМК зі школою для української кооперації та для фізичних і умовних робітників,

Жіночу молодість продовжує і зберігає передовіс **Меналь**. Користайтеся а того нового наукового відкриття! — **МЕНАЛЬ** — не рослинний олівок, його нешкідливість урядом стверджена — У прохрих днях періоду, як також при упалах, дасть Вам **МЕНАЛЬ** недосаждін дотелер прислуги. Домагайтеся в аптеках апітчних і косметичних складах, де нема, у Гем. Репрезент. „МЕНАЛЬ“ — Львів, вулиця Потоцького 11 а. 379 1-1

Свята 1-ого листопада.

СОКАЛЬ.

Дня 1. листопада, в 16-ї роковини повстання З. У. Н. Р., відбулося в Сокалі торжественне Богослуження, яке відправив о. декан Ст. Ничай. Вечором в льокалі „Української Бесіди“ відбулися святкові сходни, на яких учасники ділилися споминами з 1. листопада 1918 р. Довгий реферат-спомин виголосив УСС Іжк Девосер. Булоб дуже побажанням, щоб на будуче 1-листопадові роковини підготовано краще і в церкві і поза нею.

Нью Йорк.

На листопадовому концерті, уладженому 4. ц. м. заходом Центрального Комітету Українських Товариств міста Нью Йорку в залі Народного Дому, явилось повно української публіки, а крім цього чета литовських ветеранів з прапором. Це дуже піжесте настрої публіки. В імені литовців зложив привіт К. Юргелла. Він також запросив українців до участі в литовській конвенції у Нью Йорку в неділю 18. листопада. Ще один гість зложив побажання українцям, а саме архимандрит з Аляски, родом їдліянин, о. д-р Барнабас Скіюгушу.

З українців виголосили промови: д-р Лука Мишуга та п-а Марія Кусій (ця остання по англійськи). Програма була дуже богата і хоч павази були короткі, то свято протягнулось від год. 8.15 до 11.30 вночі. На початку відігран живий образ „Україна в 1914 і в 1918-ому році“, опісля були продукції Українського Хору з церкви св. Юра під управою Теод. Онуфрика (3 виступи, 8 пісень): скрипкове сольо п-ні Емільї Ревюкової; дуєт пань М. Кісіль і С. Котовичевої; смичкова оркестра під орудою М. Гайворонського; сопранова сольо М. Гребінецької; баритонове сольо Петра Орлинського і декламація п-і М. Гладун. Всі точки були виконані дуже солідно, солістів викликала публіка по кілька разів. Фортеп'яновий дострій до сольових партій мав у своїх руках п. М. Штемберг. Загальне враження з концерту дуже додатне.

Концерт попередив богослуження по переквах. У церкві св. Юра виголосив святочну проповідь о. П. Понятишин і по Службі Божій відправив панахиду за поляглих героїв. У часі панахиди уставлено труну з мечем та крісом, а в головах хрест з написом: „Борцям за волю України“. В часі панахиди йшла збірка на інвалідів у старому краю.

Американський проєкт у справі фабрикації зброї.

ЖЕНЕВА, ПАТ. На засіданні президії розбройної конференції делегат уряду Зв. Держав заясвав проєкт свого уряду в справі регламентації фабрикації та торгівлі зброєю. Щоправда,

основною метою конференції є заключити загальну конвенцію, та всеж у теперішніх обставинах треба старатися осмінути менші, зате успішніші висліди.

Урядова кр'за в Бельгії затягається.

БРЮСЕЛЬ, 20. 11. ПАТ. Дотелер Товіє не зумів скласти нового уряду. Вчора вечором ліберали доматились перевести переговори у культурно-політичних справах.

Теніс не може створити бельгійського кабінету, бо ліберали спротивились шобіи теку освіти мала позапаламентарна особа.

Англія у мряці.

ЛОНДОН, 20. 11. ПАТ. Вся середина та південь Англія окутана другим днем туманом мрякою. Видно лише на 8 м. Залишничий рух, на дорогах і ріках зовсім дезорганізований. Комаунікація по Ла Манші відбувається дуже неспівильно.

Безперервний сміх
Міські Театри у Львові.
Нині у Великій Театрі
шалений сміху год. 7-30
Траба гумору
щоб перетри-
мати тяжкі
часи.

„Під примусовою управою“
незрівнянна фарса Арнольда і Баха.
Такої забави ще не було, від коли Львів Львовом.

Театр Ріжнородностей
Нині в середі новина: вечірня популярна вистава
по найнижчих цінах, одна з нечисленних нагод
побачити славу псу

Девали „Товарищ“
Напевно стрінете знайомих, які були вже кілька
разів на „Товарищу“. Отже випадає бодай раз
почити, щоб могли похвалитись.

Сприт новонаверненого католика.

КУДИ ДОКОТИЛАСЬ ПОЛЕМІКА?..

Дискусія на тему: чи б. гетьман Павло Скоропадський може бути нині спасителем української національної справи — докотилась до того, що звеличили б. гетьмана, католицький журналіст, який сам каже про себе, що „йшов від неозначеної мряки до твердості віри“, висунув проти мене, свого противника, такий закид як платня моєї жінки і походження моєї мами. Ось це та моральна висота, на яку силоміць тягне своїх противників редактор „Нової Зорі“. Ось та метода полеміки, яка саме й відома під назвою газетного бандитизму. Д-р Назарук не є її винахідником, але він увів її бандитські газетні методи в українську публіцистику і проводить ним нині в органі одного греко-католицького владика. Чи можна, треба і чи личить давати себе втягати на таку площину полеміки, — і чи взагалі можливо не дати себе „побити“ такому полемістові, коли самому треба відповідати у громадському органі, а не в газеті, якої редактор з ніким і нічим не рахується, крім власних навичок і примхи?!

Так, справді, дискусія на тему гетьманщини зійшла на другий план. Зате втрималась теза, яка відразу сама собою накинута у полеміці з д-ром Назаруком: що людина з таким минулим, як він, не має права ставати проповідником громадської моралі. І полеміка, яка ще далі далі ведеться, далеко не є лайкою двох осіб, яка ширшого громадянства не цікавить. Напаки: вона поставила рубом таку проблему, як вартість усього громадського життя, в якому поважну роль грає одиниця того морального обличчя, що Осип Назарук. І коли хтонебудь вважає, що це голословний закид полеміста, то хай візьме до рук останні дві статті д-ра Назарука проти мене і „Діла“: навіть карабкаться в болоті його минулого, коли ті дві статті, зокрема остання, яка спричинила ці рядки, характеристичні для всієї ментальності того християнина, який ні одною рискою не доказує своєї приналежності до світа християнської етики!

ПРИ ЧОМУ ТУТ ГОЛОВА УНДО?!

Першу свою статтю, в якій останніми словами вилая мене за те, що я відважився стати в обороні краевого національного проводу проти одного анонімового його одиодумця, він віддав до друку тоді, коли вибирався до Варшави у спільній делегації представників всіх українських партій під проводом голови УНДО. Йому це вільно було зробити, але коли я зареагував на ту його статтю, то це злочин і — дискредитація голови УНДО! Подиву гідна аргументація і специфічна сміливість, щоби в атаках проти мене і „Діла“ закритися особою д-ра Дмитра Лезицького! Адаже до Варшави їздили не особи, лише представники чотирьох політичних партій, питома вага кожного представника це внутрішня справа даної партії і не винуватий голова УНДО, що у складі спільної делегації найшовся Осип Назарук.

Д-Р НАЗАРУК У РОЛІ БУХГАЛТЕРА.

Інший маленький приклад християнської любові і справедливості того ультра-католика: з яким почуттям правди вичислює він поруч себе 6 часописів і посад, існуючих у різних часах, за останніх 10 літ, на доказ, що я працюю там одночасно — нині! Невже д-р Назарук не знає, що напр. у 1928 році, коли я друкував свою одну статтю у „Розбудові Нації“ — взагалі не було ще „Бюлетину Польсько-Українського“, ні „Меті“, ні „Відомості Українських“, — що на конгресі ОУН у 1929 прийшло до розриву між мною і групою „Розбудова Нації“, що від переїзду до Львова я не можу працювати одночасно у варшавському Секретаріаті УПР, що від двох літ не працюю у „Меті“ і що не є ніякою нечестю для денникаря бути дописувачем замісць інформаційної агенції чи журналу, та ще й з відома і згодою свого політичного проводу?!

А втім (не завидуючи зрештою нікому його заробітків) я радо проміняю всі свої платні з 6-тих посад за платню (не посаду!) д-ра О. Назарука з його однієї посади, та ще й 100 зол. виплачуватиму щомісяця на „Рідну Школу“!

І чи справді у добрій християнській вірі втягнув д-р Назарук на верх навіть платню моєї жінки в одній українській установі, не довідавшись у тому самому джерелі своїх інформацій, що з тої платні моя жінка утримує свою стару бідну маму і двоє членів рідні, бідних зарібників, які — бувало — роками були без праці та й нині разом заробляють місячно напевне менше, ніж він, Назарук, рядковим одною своєю двосторінковою наклепницькою статтею...

АРГУМЕНТ МАМИ.

І повторяться у новій статті д-ра Назарука знову закид, який він видно вважає найкращим своїм аргументом та найбільшою своєю провинною, — закид, якого справді посоромився би й американський гангстер. Не знаю, чого навчився з християнської релігії досі редактор „Нової Зорі“, але навіть погани знають, що імя старенької мами, яка все своє життя пожертвувала з повним своїм самовідреченням на виховання дітей — святе. І мабуть навіть людина з повною затратою національного почуття не піднімала би на глум чужинецького походження мами, яка з пієтизму до свого помершого чоловіка своїх п'ятеро нелітніх дітей посилала до українських шкіл та виховала в українському національному дусі. Але таких почувань не має людина типу д-ра Назарука і не помагає тут заперення, що йшов він „від мочарів до Петрової скелі“.

Цікава річ: я в очах д-ра Назарука „мішанець“ і „мішана“ кров мене притолочує. Але ні крапліни тої крові не бачить д-р Назарук напр. у моєї рідної сестри. Вона для нього „перший промовець між українськими посланими“ і не має О. Назарук для неї достаточних слів захоплення (гл. „Нова Зоря“ з 28. 6. ц. р.). Видно, що коли О. Назарукові було це з якихось причин вигідно, то він расової теорії не признавав, а коли річ йшла про оборону ядєна російської масонерії (яка має між собою чимало „мішанців“), то він, як добрий католик, негайно собі ту теорію засвоїв...

30 ЛІТ ЖИТТЕВОГО НЕПОРОЗУМІННЯ.

Як можна називати гангстером чоловіка „у шестій десятиці літ, по 30 роках публічної роботи“! — слізливо кличе д-р Назарук: 30 літ безкарно бушує він в українському публічному житті, 30 літ „блудує“; — завжди з цинічною вирахованістю, за кожним своїм новим „блудом“ але поміж на свою попередню діяльність і своїх попередніх співробітників, одиодумців і — хлібодавців, — 30 літ деморалізує українське громадське життя своїми безустанними викидами та методами публіцистичної роботи, — аж ось хтось відважився його за це вдарити та ще й підписатися під прилюдним обвинуваченням! „Тільки звірина не звязує й не переходить ніяких змін у своїм світогляді“, і „людське є всяке блукання“. Так, — але тільки звірина може крутитися довкола власного хвоста у переконанні, що робить поважну справу, і ніяка звірота не зменшує того місця, на якому вилигувалась і де її годували. Д-р Назарук „блудив“ десятки разів, блудив 30 літ і впевняє, що не блудить тільки від часу свого переходу до воюючого клерикалізму (адже те, що він діє, не має нічого спільного з католицизмом!); якж заборука, що за рік-два він знову не завернеться на нову єдину-правильну дорогу і не проголосить „людським блудом“ своєї нинішньої орієнтації?

До людського сентименту віддаються д-р Назарук, вказує на 30 літ своєї діяльності і тут таки зараз сам перекреслює все те своє життя, признаючи його безперервним блудом „блудів“. Одно велике непорозуміння те життя,

Як вибирати солтисів і підсолтисів

Цю справу докладно пояснює новий регулямін, який поміщено в цілості в останньому (45) числі „Свободи“. Цей регулямін, виладжений пол. Целевиком, повинна придбати кожна громада. Хто не має „Свободи“, може замовити на адресу:

Адміністрація „Свободи“, Львів, Ринок ч. 10.

одно велике непорозуміння також перебування його нині на становищі редактора католицького часопису. Політичними хамелеонами називає він своїх противників, які колинебудь змінили свої погляди, але „людським блуканням“ зоветься хамелеонство Назарука, — найгірше і найпоганіше, бо завжди шкурницьке, — і не має воно рівного собі не лише в українській історії, але мабуть навіть в усьому світі! Бо чи можна напр. найти аналогію до такого факту, як нинішня самохвальба д-ра Назарука, що він допоміг до того, щоб єпископ Богачевський викляв з Церкви його (не його) приятеля д-ра Мишугу, якого він, Назарук, протегував яких три-чотири роки перед тим викляттям, — коли сам був радикалом-атеїстом, а д-р Мишуга віруючим католиком!

НЕ ПРИЄМНІСТЬ, А ВАЖКИЙ ОБОВ'ЯЗОК.

Прошу ш. читачів вірити, що це ніяка приємність полемізувати з таким противником і що не кермує мною бажання навіть простувати брехні кидані під мою особисту адресу. Гидь бере карабкаться у брудях минулого й сучасного такої одиниці і ставити мимохіть причиною, щоби на сторінки преси падали імена найближчих членів моєї рідні. Але маю глибоке переконання, що через чистий випадок, через одну статтю у чужинецькому журналі, в якій я й у тямі не мав д-ра Назарука, впав на мене громадський обов'язок, щоби бодай раз прикладно і голосно нап'ятувати таке згіршуєче явище, як перебування Осипа Назарука на відповідальному становищі керманіча католицького пресового органу.

А проте я песиміст і не вірю, щоби швидко вдалося очистити українське громадське життя від таких шкідників. Не дармо д-р Назарук дякує мені за свідчення, що він „надзвичайно спритний чоловік“. Спритний він справді, спритний більше, ніж ті люди, про яких сприт читаємо у хроніці бульварної преси, як вони тижнями і місяцями висмикуються перед погонєю служби безпеки. Але цей його сприт можливий тільки дійсно в умовах українсько-галлицького життя. „Ми не французи і не англійці, був я недавно сумовиту сентенцію, — і тому сміливість ні хуліганство не перешкоджають у нас робити громадську кар'єру“. Не штука у таких відносинах бути спритним.

І. Келрин.

Море викинуло літак.

МЕЛЬБУРН, 20. 11. ПАТ. Море викинуло на пляж залузу Варата останки літака. Здогадуються, що це літак, який летів із Гобарту до Мельбурну 11. жовтня та впав у море. Тоді згинуло 9 подорожніх і 2 пілоти.

Присуд на Матушку.

БУДАПЕШТ, 20. 11. ПАТ. Сьогодні в год. 12. оголосили присуд у справі Сильвестра Матушки. Суд признав Матушку винним душоубства в 29 випадках і намагаючого вбивства в 14 випадках Суд засудив Матушку на кару смерті.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Болгарський король іменував послом у Білгороді визначного публіциста Діма Казасова.

— Міністр Ляваль приїхав 20. листопада до Женев.

— Вже відплив із Еспанії перший транспорт мароканських військ, які спровадили були мина. місяця для здавлення революції в Астурії.

— Мадарська телеграфічна агенція заперечила вістки закордонної преси про плановане уступлення регента Гортія.

— Мін. Ляваль приїхав у Женеві на аудієнції мін. Ефтича, потім був із ним на сніданні та з Бенешом і Титулеску.

— Японська військова влада вислала ультимат до китайської влади провінції Чагар тому, що проти Японії підготовляв збройний опір.

— У копальні вугля Фу-Шань у Манджу-Ко вибух засинав 100 робітників.

— При виборах у Данцігу націонал-соціалісти одержали подавляючу перевагу.

— До Женеві прибули на засідання наднаціональної сесії Ліги Націй мін. Іден, Вільсон, Гендерсон, Літвінов, Розенберг, Бенеш, Ефтич, Ружді Бей та Масілі.

— У Нью Йорку почався страйк 45.000 портіврів.

— Японський посол Матсудайра доручив мін. Саймонові відмовити від уряду у справі компромісних пропозицій В. Британії з метою ратувати розбродну конференцію.

Розбройна конференція знову радить.

ЖЕНЕВА, 20. 11. ПАТ. Президія розбройної конференції війшлася нині передполуднем на нараду під проводом Гендерсона. У нараді взяли участь мін Іден, Вільсон, Рачинський, Сорана і Маслі.

Присутні вшанували пам'ять короля Олександра, мін. Барту, канц. Дольфуса та амб. Довгалевського. Гендерсон запропонував, щоб перед підписанням загальної конвенції про розброєння торговлі і фабрикації зброї, явність військових бюджетів та створення постійної розбройної комісії. Якщо президія згодиться, технічна комісія в половині січня опрацює ці протоколи.

Американський делегат Вільсон підкреслив, що його уряд цікавиться спеціально справою виробу і торгівлі зброєю та пригадав, що комітет опрацював уже подрібний проект. Американська делегація владилася на основі давніших текстів проект, який намагається досягнути дані про фабрикацію і торгівлю зброєю. Всі вістки про вироб зброї пересилалося би до Женеві відповідному органу, який контролював би їх. Проект передбачає теж обмеження виробу зброї.

Ком. Літвінов зазначив, що годі тепер багато зробити, бо праці конференції натрапили на велику перешкоду: на неможливість здобути універсальність зобов'язань і обмежень. Бесідник сумнівається, чи можна буде далі працювати над регламентацією фабрикації та торгівлі зброєю, коли нема універсальності. Коли постійна розбройна конференція буде займатися лише розброєнням, а не буде ніяких зобов'язань у цій царині, то комісія не матиме ніякої роботи. Літвінов пригадає, що радив утворити установу, яка займалася би не лише розброєнням, а теж справами мира та безпеки. Комітет президії повинен зайнятися не лише проектом утворення постійної розбройної комісії, а теж пропозицією Літвінова утворення спільної комісії мира та безпеки.

Предс. Гендерсон у відповіді зазначив, що пропозиція Літвінова розгляне комітет, так як і проект постійної розбройної конференції. Предсідник думає, що відповідно до того, як конференція радить, атрибути постійної комісії обізнатіся. Предсідник додає, що не дозволить, щоб розбройна конференція померла.

Делегат Австрії Пфлюгль сказав, що Австрія безборонна супроти поступового зброєння держав. Австрія мусить боронити свої незалежності і тому домагається рівноправності. Покищо австрійський уряд не підписав конвенції.

Делегат Італії Сорана заявив, що Італія вірна доктрині узалежнення всіх розбройних проблем. Продовжування праці може утруднити приступлення деяких держав, не присутніх тепер у Женеві. Виступає проти постійної розбройної конференції в Женеві. На обмеження виробу зброї Італія згодиться щойно тоді, якщо будуть устійнені засади зброєння. Італія не приймає ніякої відповідальності за теперішні рішення.

Делегати В. Британії і Франції згодилися на пропозиції предсідника Гендерсона. Делегат Франції висловив сподівання, що Італія буде співпрацювати у технічних комісіях.

Тому Гендерсон замкнув наради. Президія вже не відбудеться на наради. Технічні комітети працюватимуть від половини січня.

Релігійні фанатики.

ПОРТО АЛІГРЕ (Бразилія), ПАТ. Повідомляють зі стейту Чеаре, що релігійні фанатики, які обожали падавно помершого там о. Чічера, озброєні в дрючки, сокири та pistols облягли міську церкву, де було похоронено тіло священника. Поліція мусіла інтервенювати. В сутичці було кілька десятків убитих, десятки ранених.

22-гі роковини уродин архикнязя Оттона.

Протигабсбурські демонстрації.

БУДАПЕШТ, 20. XI. ПАТ. З нагоди 22-их роковин уродин архикнязя Оттона союз малярських легітимістів уладив учора вечором бенкет. У зв'язку з цим гурт молоді з протигабсбурської ліги зорганізував маніфестацію проти повороту Габсбургів і проти бенкету. Будинком редуту, де мав бути бенкет, окружило кілька сот поліцаїв, які не впускали нікого без запрошення. Всеж около 9. год. 150 молодих людей маніфестувало біля редуту. Поліція розігнала маніфестантів і арештувала 4 особи. Бенкет відбувся без перешкод.

Ніхто не обмежує Вашої особистої свободи. Можете підписати довільну скількість позички Рідній Школі. Кожна позичка по 25 зол.

Кооперативні діячі чи політичні лизуни?

Про негідну поведінку п. Ганасевича і тов. з москвофільського Ревізійного Союзу Кооператив.

САМОВБИВЧА МОСКВОФІЛЬСЬКА ТАКТИКА.

Здавалось би, що коли річ іде про такі справи, як засада свободного господарського розвитку та самостійності національних господарських установ, здвигнених власною працею і власним грошем, повинна би існувати повна єдність всіх членів народу. Нац. термінологія у даному випадку не повинна грати ролі і на задній план повинен відійти спір за те, чи край між Сяном і Збручем „руський“ чи український і чи нарід, що у ньому живе, має ажигувати у своїй назві одно або два „с“ чи взагалі йому того „с“ не треба. Річ іде взагалі про економіку того народу, про питання його господарської екзистенції, себто взагалі про екзистенцію народу. Русин чи українець — все одно один і другий повинен однозгідно протиставитись спробам обмежити його господарські розсви можливості і піддати такий контроль чинника третього, яка вимішувалась вже в його цілком внутрішнє господарське життя.

Таке солідарне становище повинні в цій справі займати і українці, свідомі своєї національної приналежності до українського народу, і москвофіли, які народились і вирости на цій землі, але через родову традицію, через своє виховання, через впливи середовища, в якому перебували змалку, через свій теперішній світогляд боронять тези про один „руський“ нарід, спільну культуру і т. д. Солідарне становище у цій справі повинен би диктувати просто гін самозбереження, — „простий хлопський розум“, який каже, що в обличчі небезпеки біологічного загину всі інші, хай і найважливіші, спори замовкають.

Але видно, що наші москвофіли докотилися до того стану, коли й „хлопський розум“ доступу до них вже не має. Задивлені у своє маленьке подвір'ячко, яке за всяку ціну хотять рятувати перед нейбільшим, на їх думку, їх ворогом-українством, — забувають, що колиб хвиля асиміляції проковтнула галицьких українців — то передусім сліду не остало би по нещасних „руських“...

ЯК П. ГАНАСЕВИЧ РАДІЄ НОВИМИ КООПЕРАТИВНИМИ РОЗПОРЯДКАМИ.

У своїй безмежній зарозумілості і сліпоті не бачать цієї правди лідери нинішнього москвофільського табору, які скрізь і всюди кер-

муються лише одною засадою: робити завжди навпаки, ніж роблять українці, лаяти те, що вони хвалять, а радити з того, що їх турбує. Такої тактики тримається і п. Ганасевич, директор „Ревізійного Союзу Русских Кооператив“, який в останній „Землі і Волі“ висловлює у формі інтерв'ю свій „цінний“ погляд на останні ходи влади у справі кооперативного руху. Цей „цінний“ погляд такий, що „пожелание г. (господина) міністра скарбу щодо визначення амін статута не так страшні, як їх представляють другі ревізійні союзи на галицькій території“. Що більше, П. Ганасевич заявляє: „Ми (тобто москвофіли) можемо витати реформу ревізійних союзів, хоча би тому, що тепер не буде конкуренції в контролюванні над кооперативами“.

Отже для п. Ганасевича і С-о не тільки у новому стані речі нема нічого „страшного“, а вони його ще „хвально“, бо тепер не буде суперництва — Ревізійного Союзу Українських Кооперативів! Ось чого вони найбільше лякаються! „Конкуренція“ українських установ, з якою вони самі своїми власними силами, не годні дати собі ради і потребують виїмкових законів, щоб встоятися проти цієї „конкуренції“. Без такої надзвичайної допомоги вони не можуть існувати. Та чи з такою помічю зможуть жити болей до часу, поки це буде вигідно „життєтворительним“ силам, котрим їхнє життєвоїня покищо потрібне, це „откритий во-прос“.

П. ГАНАСЕВИЧ ЯК СПАСИТЕЛЬ МОСКВОФІЛЬСЬКИХ УСТАНОВ.

Пригляньмося тепер ближче „авторитетові“, що дає інтерв'ю комунізацій „Землі і Волі“ і висловлює такі „міродатні“ і миротворчі погляди.

П. Ганасевич це один з тих нових москвофільських стовпів, що на своїх плечах тримають аж „дві“ могутні москвофільські партії: „РСО“ і „Стронніцтво Народного Дому“. Як права рука п. Бачинський став директором Р. С. Р. К., що є експозитурою „Стронніцтва Народного Дому“. Одночасно грає першу скрипку в усіх організаціях, що є домою впливів „РСО“, яка нібито ворогує з п. Бачинським, та тільки так для ока перед темними, обдурюваними масами, бо в усіх політичних акціях іде з ним рука в руку (галергофський зїзд в травні, вибори до міської ради у Львові і т. д.). Тому п. Ганасевича не лише прийняли на членів Ставропігійського Інституту, якого сеніором є п. Гулла, предсідник „РСО“, але на останніх загальних зборах у квітні ц. р. вибрали його до управи Інституту. Цей вибір дуже цікавий і характеристичний з огляду на „заслуги“, які п. Ганасевич віддав Ставропігії, саме у зв'язку зі своєю діяльністю в характері директора Р. С. Р. К.

(Докінчення буде.)

Зол. 1'50

Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу

„Ж О Р Н А“

Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА“
Львів, Ринок 10, Конто ПК. 503.469.

Перший відгомін справи ккрило-методіївців у польській пресі.

(Продовження.)

Порівнявши умову волохів із 1460. р. з Магометом II. із переяславською умовою, виводив автор: „Чиж козаки не застерегли собі переяславською умовою найбільшу незалежність, самостійність у законодавній раді аж до того ступня, що ніяка особа з московського уряду не має права мішатись до їх уладжень? Якщо козаки, замість 10.000 паястрів, які платили волохи султанам, зобов'язалися доставити цареві 80.000 війська, відповідно до своєї спроможності; якщо й у волохів і в козаків вибраних згідно з національним звичаєм начальників, на підставі умов 1460. й 1654., там повинен був потверджувати султан, а тут цар; чому, питаємо, Волохське князівство має свій національний уряд, свою національну владу, своє військо, а Україна позбавлена цих усіх прав? О! боляка для усього людства відповіди, бо волохи з невірним турком, із султаном, зробили союз, а козаки з царями, що називають себе християнами, зробили свій сумний союз. — І передчував Хмельницький, бо смертному ліжку сам гетьман Хмельницький, на котрих вмерав, закликав військовою старшиною, щоб старалась поєднатись із поляками“. Москва так остогидла козакам, що „в часі 70-літніх боротьб“ із поляками „ніколи не помагались допомогти від неї, навпаки.

коли поляки воювали з москалями, козаки спішили перші й лучились“ із поляками, бо неувиділи Москву з великої погорди до її кріпацтва.

Не хоча, мимоволі сам цар Микола „розбудив і покликав Україну до діла“, — виводив Духинський, бо в приводу польського повстання, в 1832 р. промовив до українців пісню: ляхи і єзуїти. „Ось два вислови, якими московські урядовці розогнали уяву цього народу. Вояки й попи по селянських хатах, вищі урядовці в шляхти роздували ненависть до ляхів і єзуїтів, проти яких ось бже цар і домагається помічі козаків; при гомоні бубна в часі денного покликання вчили вояків нових дурисвітств, нових брехонь, які ми мають викликати ненависть до поляків. Овчак на столі, вогию на комині ще владжено без пригадки, як на костарі горів у Варшаві Ізлавийко; справжня брехня, бо йому відрубано голову. Добре вдалася пропаганда — писав автор. Протягом столітніх із нами воєн не виляли за певно козаки (прозвані сьогодні малоросами)

ЧИ ВИ ВЖЕ ЗЛОЖИЛИ СВОЮ ЖЕРТВУ на українських інвалідів? Зложіть її негайно! Вашої помічі чекають найвірніші сини українського народу.

стільки ненависті, стільки паклепів, стільки жорчів, стільки пімсти, скільки протягом п'яти років, від 1832. по 1837. Усі перекази, байки, пісні про алошниців і улірів, про вовулаків, — що то уяви багата та країна, — були уособлені в чортяках".

Тоді саме „утворилося справжнє українське письменство; багато з'явилося повістей, друкованих московськими літерами, але українською мовою. Де виславляються великі діла Хмельницького. Так тривало п'ять років сумне для поляків. Цар був радий, він опікувався цими переказами, байками, піснями й книжками українців; і дивувався, що в Москві загалом тривав де-який місяць", а ось в італіянців (так вважали українці від часу Олександра наслідком погорди) п'ять років тривав загалом ненависті до поляків. Цареві вдалося, що ця ненависть до ляхів стоїть у відношенні до любові, яку козаки мають для найкращого самозащита. Блаженна була недовга. Коли західна Європа заснула по криках і плачах, збудив царя провіс гадуси на Україні: він думав, що його хвалять, а й хвалити царя без дозволу не вільно. Приказали, щоб українці більше не писали й не говорили про поляків, ані про Хмельницького бо вже наслідком ходу речей, коли поляки не боронилися, прийшли українці до доби останніх днів Хмельницького, переїздився умова, його порада перед смертю, щоб козаки повернули до зв'язку з поляками, сповнення цієї поради 1638 р. в гадяцькій умові, в § якої сказано: „Річпосполита польського, литовського й руського народу повертає до давньої цілості під одним польським королем". Уже ці а черги речі розбирали українці, й уже поставили собі питання: а що ж ми скористали в нашому зв'язку з Москвою?.. Очевидно, погнав у гнів цар на цю звістку, що українці так сміливо вирішують питання. Він бажав тоді, щоб усі козаки мали лиш одну голову, щоб міг відтяти одним замахом мечом. — Не міг відрубати голов усім козакам, від тоді відтинає їм поодиноко, скасував уладжену в 1837 р. в Харкові (тут столиця української національної освіти) друкарню, не дозволив видавати часописів в українській мові, пустив на українську народність своїх славних гончих Буларина й Сенковського, мольдь бере в солдати, старих виганяє на Сибір". (сс. 624—627.).

(Продовження буде.)

*) Тут автор має на думці 1832 р., коли цар Микола „поручив пристрасі свого московського народу згадкою виступає, що йшов на загибель віри в Бога й самого царя".

Кооперативне та приватне виробництво.

ПРЕСОВА КОНФЕРЕНЦІЯ У ДИРЕКЦІЇ ЦЕНТРОСОЮЗУ.

У вівторок 20. листопада ц. р. в год. 6-й вечором відбулася у дирекції Центросоюзу у Львові пресова конференція, яку розпочав голова Надзірної Ради Центросоюзу посол Остап Луцький.

Промовець заявив, що конференція скликана для вняснення всяких непорозумінь, які можуть виринути довкола справи відношення кооперативного виробництва до приватного. При чому висловив жаль, що на цю тему появилася під адресою кооперації закиди в пресі. Для розвитку українського виробництва потрібна сконсолідована українська прилюдна думка.

Після цього широкий звіт склав директор Центросоюзу Ю. Шепарович.

Точний звіт з конференції подамо завтра.

Приказ убити члена реґенційної ради.

З Бухаресту повідомляють, що під час облави на чужинців у Румунії арештували кількох змовників, які мали вбити кількох визначніших югославянських державних мужів. Ствердили, що арештований терорист Гравічек дістав від Павеліча (якого після марсельського атентату арештували в Італії) приказ убити Іва Фероніча, члена югославянської реґенційної ради. Гравічек зі зброєю та фальшивими документами дійшов був уже до югославянського кордону, та в останній хвилині подався назад. Змовники поставили йому ультимат, що коли не виконає приказу агіте з рук товаришів.

Австрійський канцлер у папи.

Папа прийняв австрійського канцлера Шушніґа та міністра внутр. справ Австрії Берґер-Вальденга. Вони опісля відвідали кардинала держ. підсекретаря австр. столиці о. Пачеллі.

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 зол.

Міжнародна відповідальність за марсельське вбивство.

ПАРИЖ, 20. 11. ПАТ. У дні отворення надзвичайної сесії Ліги Націй париську пресу цікавить більше справа наслідків, які може викликати те, що білгородський уряд хоче висунути справу міжнародної відповідальності за марсельське вбивство, ніж справа Сарджини. Часописи звертають увагу, що дискусія над цією справою може початися вчасніше, коли Рада Ліги постановить більшістю голосів вписати цю справу на денний порядок січної сесії, або однодушно ухвалити постанову, щоб приступити до дискусії негайно, бо один лише нарід може домогтися надзвичайної сесії в справі, яка не терпить проволочи. Коли яка справа вимагала обережної процедури, — пише „Журналь", то в це марсель-

ська справа. „Левр" пише, що секретаріат Ліги найшовся в клопоті, бо вважає цю справу найнебезпечнішою з досі відомих. Колиб Югославія не зуміла довести до негайної дискусії, зажадає, щоб великі держави бодай осудили Мадярщину. „Пті Парізієн" азначає, що три міністри держав Малої Антанти згідно оцінюють повагу положення. Мін. Ефтич був би дезавуований у своєму краю, колиб не обстоював зайнятого становища, яке є справедливе, а рівночасно не агресивне.

Камізельки, пульвери, рукавички і пов'язки шкарпінки поручає фірма

Зигмунт Залеский — Львів, вулиця Ботнів ч. 4. 47/83 6—60

Атентат на Бенеша?

У Ніці арештували якогось чоловіка з малярським паспортом на назвище Володислав Кім. „Пті Журналь" твердить, що арештований мав убити Бенеша

Еміграційні справи.

ПЕРЕСТОРОГА ДЛЯ ЕМІГРАНТІВ, ЩО ВЕРТАЮТЬСЯ ДО ПОЛЬЩІ З П. АМЕРИКИ.

Трапляються випадки, що реемігранти до Польщі, заманені низькими цінами корабельних карт, рідяться на поворот до краю грецькими кораблями. Тому, що бували випадки, коли таких реемігрантів брали на товарні кораблі, де нема вигоди для пасажирів і відбували подорож разом з худобою і були відживлявані дуже лихо, треба, щоби реемігранти, заки куплять корабельні карти, інформувалися в польським консуляті, чи дане корабельне товариство має право на перевіз пасажирів, і чи будуть вони там мати відповідне поміщення. В протилежному разі можуть потрапити у неприємні обставини під час подорожі.

Поза найближчим польським консулятом, можна звертатися за інформаціями до представника Еміграційного Синдикату. Представником Еміграційного Синдикату в Буенос-Айрес є банк П. К. О. В найближчому часі буде відчинений відділ Еміграційного Синдикату в Ріо де Жанейро.

При всяких нагодах збирайте датки на мандрівні бібліотеки, які лідають на західні землі.

НОВИНКИ

— Василь Гресик, веде далі свою кравецьку роботу, при вул. Сикстуській ч. 23. у подвірі III. сходи I. пів. 323 18-7

— В господарсько-садівничій школі Т-ва „Просвіта" в Милованні є ще кілька вільних місць. Теперішні тяжкі часи вимагають більше знання способів ведення сільського господарства як за добрих часів, і тому кожний селянин повинен використати нагоду і післати свого сина на науку до школи. Обов'язком нашої інтелігенції, що працює для села, є звернути на це увагу нашого селянства та допомогти йому до zorganizування допомоги через місцеві організації для незасібних селян, щоб уможливити їм вислати своїх синів до господарської школи. Придбання знання це найцінніший і найрегентівніший вклад для поліпшення сільського господарства. Тому подбаймо про те, щоб у милованській школі не лишилось ні одного місця. Кошт удержання одного ученика в школі за 11 місяців 330 зол. Милованська школа дає змогу вишколитися у всіх ділянках сільського господарства, а зокрема в годівлі худоби, ведення контролі молочности, годівлі свиней, курей, в садівництві й огородинстві, кооперативній організації і т. п. Милованські учні мають першество в прийнятті до Масло-союзу. Зголошення на курс можна ще слати прямо на адресу: Господарсько-садівничої школи Т-ва „Просвіта" в Милованні, пошта Стриганиці над Дністром.

— Відчити про мистецтво. Українське Т-во прихильників мистецтва і Асоціація незалежних українських мистців улаштовують серію відчитів з мистецтвознавства. Будуть порушені в них не тільки мистецькі проблеми, що хвилюють культурний світ, але також цілий комплекс мистецьких справ, зв'язаних з українським мистецтвом. Відчити будуть по суботі від год. 6. веч. в залах „Бесіди". Вступ за добровільними датками. Перший відчит п. Ковжуня відбудеться в суб. ту, 24. ч. м. на тему: „Сучасне українське мистецтво і його шляхи". Відчит буде багато ілюстрований, велика частина ілюстрацій буде кольорова

— „Сірі Однострої" — повість М. Брилинського — це одна з тих повістей, в яких патрістичну фабулу Листопадських Днів пов'язано вдатно з живою акцією і цікавим змістом. Ця книжка повинна бути важним виховним підручником кожної родини та документом для тих, що 1918 р. знають лише з оповідання. 320 стор. Ціна всього 2.70 зол. та 50 сот. на порті Замоштя: „Неділя", Львів. Ринок ч. 10.

— Безробіття в Польщі. Згідно із статистичними даними безробітних, зареєстрованих у бюро посередництва праці фонду безробіття, було 17. листопада в усій Польщі 310.094. Це значить, що в відношенні до попереднього тижня число це зросло на 7.768 осіб.

— Пів мільона робітників з Польщі у Франції. За звітом польської конзулярної влади в дні 1. січня ц. р. працювало на терені Франції 523.000 робітників з Польщі. Більшість з них були робітники рілля і промислові, заняті в гірництві. Впродовж 10 місяців цього року коло 5.000 гірників видалено із Франції і вони вернули до краю. В останніх часах заповіджено дальші редуції. Урядово стверджено, що в деяких підприємствах є знятих 80 прц. робітників чужинців. У деяких надграничних округах число робітників чужинців перевищує вдвічі число робітників французів.

— Великий промисл корчиться. Усправа фабрики гумових виробів „Вудета" в Кросні виповіла працю всім робітникам числом 780 з причини нестачі замовлень на фабрикат. Також фірма „Польські гуті скла" в Кросні припинила вироб тафлевого скла з причини нестачі замовлень. Перед трьома тижнями гута виповіла працю всім своїм робітникам, однак з уваги на деяку поправу конюнктури відложила речиність їхнього звільнення. В дуті працює тепер 300 робітників. З Варшави повідомляють, що фабрика цементу в Голешові виповіла заняття 536 робітників.

— Пошесть черевного тифу в Сокальщині. Пишуть нам: Від двох місяців у Сокалі, Белзі і Кристинополі, а також по селах повіту шириться пошесть черевного тифу. В деяких місцевостях, як Сокаль, Белз, Кристинопіль, Савчин, Ільковичі та інших хоруге по кількох тисячах осіб. Спорадичні захворювання не вигасають в повіті від кількох літ, але тепер шириться недуга щораз більше. На думку лікарів в повіті хоруге найменше коло 150—200 осіб. З матеріальних причин багато хорих не кличе взагалі лікарів, а через те й статистика є зовсім недокладна, бо цифра офіційна є смішною в порівнянні з дійсністю. Причиною пошести та її поширення лежить в недостаточнім освідженні населення, а дальше в цьому, що не замкнено шкід боді в місцевостях, де панує епідемія, та що переведено громадські вибори, хоча відповідальні чинники знають про цю недугу. Думамо, що й збірка на повення в натурі, як бараболі, ярина і т. п., не причинилася до зальовалізування пошести, а сприяє її поширенню та перенесенню на захід.

— Пошесть черв'яки в Коломиїщині ослабла в останньому часі. Коли минулого тижня занотовано 50 випадків занедужень, в останніх днях це число спало до 21 випадків. Є надія, що в найближчому часі зовсім вигасне.

— Розправа проти малолітніх. Аг. Вехуд повідомляє: „У Тернополі відбулася розправа проти 17-літнього Василя Болеського з Івачова Горішнього, який на прилюдній криниці причепив картку з написом „Геть із Польщею!" Засудили Болеського на 14 днів арешту. Друга розправа відбулася проти 15-літньої Степанії Геріа, теж з Івачова Горішнього. Вона відповідала, як обвинувачена за участь у демонстраційному богослуженні та за вміщення протидержавних написів. Обвинувачену засудили на 5 зол. кари зі зміною на один день арешту".

— Краєва хроніка. При вул. Сербинській в Перемишлі кинулися з причини нужди з другого поверху 80-літня Байла Ратгавс і вбилася на мі-

Піжами

теплі, в наймоднішій
паци жіночі і муже-
ські теплі **бонжури**
980, ранні плащі 1250
купити тільки у відомій фабриці білля „Астра“,
Львів, вул. Сикстуська ч. 2.

370

сні. — На купця Зельмана Шуцмана, що їхав возом з Тербова до Могильниці, напали чотири збройованих грабіжників і зрабували йому різні товари та готівку 27 зол. — На станції в Дрогобичі арештовано 20-літнього Мих. Флюнта, що хотів виїхати з 17-літньою Целею Шейфранек, яка втікла від родичів. Буде відповідати перед судом за намагання уведення малолітньої. — Арештовано Йосифа Пашка і Миколу Печара, що вкрали у барона Яна Бруницького в Підгірцях коло 500 овочевих щеп і продали на торговині. — В Літні пов. Дрогобич згоріли два господарства. Пожежу спричинили діти, бавлячись вогнем у stodolі. — В Завидовичах пов. Горьодок Яг. побився Мих. Телюк з Казим. Віаром, який проколов свого противника ножом, наслідком чого він помер у шпиталі.

ПОРОШКИ
‘KOWALSKINA’
ВЖИВАЄМО
ПРИ ДОШКУЛЬНИХ
БОЛЯХ ГОЛОВИ
КОМЧЕ БІ ЗНАКОМ
СЕРЦЕ У ПЕРСТЕНІ
FABRYKA CHEM. FARMAC. A. KOWALSKI, WARSZAWA

— Епілог кривавого весілля. Перед карним грибувалом у Самборі стали три брати: Іван Дмитро і Микола Сарахмани з Ваневич біля Самбора, що брали участь в бійці, яка вибухла на весіллі господаря Дороша. Підчас бійки згинули Д. Запотоцький та Іван Лесик, пробиті ножами, а Юстин Лесик зазнав тяжкого ушкодження тіла. Розправа скінчилася засудженням Ів. Сарахмана на 10 літ, Дм. Сарахмана на 4 і пів року, а Мих. Сарахмана на 1 рік в'язниці.

— Зловили Мачугу. У присілку Гвіздай біля Студян пов. Переборськ арештовано голодного бандита Мачугу, що вирвався з рук поліції в Розбії, причому згинув від кулі його товариш Колодзей. Мачуга, укрався в домі Станіслава Мотики. Досвіта дім оточили поліція і Мачуга піддався спокійно, хоча заповів був заздальгидь, що буде боронитися до краю. Знайшли при ньому два револьвери й один втятий хрест з набоєм.

— Іхав у скрині з кав'ярком. На станції Столпці на польсько-російській границі перевантажували більший транспорт совітського кав'яру і коли отворили скриню, знайшли в ній на превелике здивування 15-літнього хлопця, що лежав на пушках кав'яру, скрутившись в клубок. Показалося, що це Олекса Метей зі Смоленська, який у скрині хотів переїхати зі Совітів за границю. Був такий ослаблений з голоду, що не міг говорити.

— З Польщі. У Згежі біля Лодаї арештували службовця станіславського магазину тютюневого відділу Єлену Мецінську, яка з начальником відділу допускалася надужити на шкоду магазину. — Польський цукровий промисл заходинь коло англійської позички на 14 мільонів зол.

— Футряні верхи готові, містові і спортові з бельських матеріалів під гарантією продає найдешевше фірма А. Віттельс, Львів, Рутавського 7, напроти катедри. Ціни дуже приступні, фахова обслуга. 80/80 —?

— Не мають щастя до французів. Головний акціонер фабрики олій у Познані, французький громадянин Бораг, утік з Польщі, залишивши багато векселів без покриття. Фабрика збанкрутувала.

— Клопін із гусьми. Система закупки гусей литовськими службовцями довела до надужити хліборобів. Селяни діставали від влади картки, які мали видавати тим, що купували гуси. Замість того розаннулася торговля картками. Селяни відступали картки дуже дешево, а гуси продавали з вільної руки. Литовська влада приказала припинити надужиття.

— Землетруси. В Курдистані був землетрус, причому згинуло кілька тисяч людей. — Землетрус відчували теж в Австралії, де потерпіло особливо місто Сідней.

— Парагвай потребує воєнків. До Парижа приїшла вістка з південної Америки, що козацький

генерал Лелев, який там перебуває, одержав від парагвайського уряду офіртуру спроводити козаків, які мали би тільки покрити коні по дорожці у висоті 1.200 фр. від особи. Добровольці мали би вернути до парагвайського війська і воювати проти Болівії. Тому що умовини військової служби дуже приманливі, російські емігранти, яких 80 при. живе у Франції, дуже зацікавилися парагвайською офіртурою.

— Розстріли в Києві. Як довідується англійська преса, в Києві арештовано недавно трьох старшин червоної армії Саскатова, Сирентова та Ізраїла під екидом, що приготували збройне повстання. Всіх трьох розстріляно.

3 нових видань.

Максим В. Брилинський: СІРІ ОДНОСТРОІ. Львів, 1934. Накл. В-ва „Неділя“, ст. 320.

Це друга книжка автора і знову про війну. Все ще враження з фронту — страхіття окопів і наступів, одномаятнів сірих днів, коли людина перемилюється в автомат і не знає, чого скоріше бажати: не відчувати нічого, чи вийти з отупіння ціною одної ноги або руки.

Мало маємо воєнної літератури, хоч існують спеціальні видавництва, що плекають її, підтримують, спонукають до споминів людей, які не можуть сказати нічого цікавого, хочби і чули дещо незвичайне від інших. Із того, чим нагодували нас досі, знаємо (наче на дешевих фільмах для експорту), як герой побивав ворогів, як дав собі раду у неможові важких хвилинах, коли нема вже ніякої надії на рятуюнок і що він думає, коли йде на смерть або вертається напів живий „з тамтого світа“.

Автори, що смальовували нам воєнні переживання робили це часто вже тоді, коли із тих переживань не залишалися у них більш як сірі обрисні події, яку могли оповісти сотні інших, навіть таких, що не піхали пороку. Відтворили у собі переживання, що часто не складаються навіть на кілька цікавих фактів, може тільки поет із великою увагою, а саме таких у нас було дуже мало. Літературна праця, як небадана йшла, домагається хисту схоплювати образи, що вириваються у нашій увазі саме тоді, коли вони мають усе свіжість, начеб щойно проминулої хвилини, — промине ця хвилина — часто важко розбудити її навіть силою волі.

Ще в нині чуємо врані-ночі у товаристві не одну воєнну історію від учасників великої війни і дивуємось: чому досі ніхто не списав її? Люди, що оповідають їх, не відчувують потреби або не мають хисту перетворити їх у якусь картину; може і не вміють знайти зв'язку таких моментів із чимось ширшим, що зветься людським поривом і терпінням.

„Сірі однострої“ М. Брилинського належать до того роду післявоєнної літератури, яку майже машинально зараховуємо до „Ремарківського роду“. Ремарк дав найкласичніший зразок тої „сірини“, яку робить „фантастична“ своїми неслодіванками війна, перемилюючи людей у хижаків і черваків тоді, коли вони уявляють собі, що є пів-богами. Брилинський реєструє те, а чого складається дещ і з чого складається шестіна воєнка, обладоного приписами, обов'язками і всіма причадалами, необхідними для того, щоб боротися і жити, вірити й їсти, добувати із себе максимум сміливості і саможертви тоді, коли тіло і мозок обиваються часом прикрийми дисонансами.

Моменти, картини, рефлексії, і вся ця черга подій, серед яких не діється нічого „догового“ — тягнеться, мов остання війна, що однаково добре могла тривати ще п'ять літ і скінчитися наповнень раніше. Брилинський не дає своїй книжці підзаголовку „повість“ або „спомини“ і добре робить. Це щось на межі між одним і другим, менше як повість, бо нема в ній ні тої нитки, що доматається композиції і більш як спомини, бо автор свідомо залишає на боці не одне, про що міг би оповісти і то тільки тому, що „воно так було“...

Зачасто огріляють у цій повісті, зачасти над окопами панувати тиша, зачасти учасники війни філософують про високі речі, як ми це робимо при будьякій нагоді, але — вочім справедливо може відповісти нам автор — саме так виглядала війна. В тут теж не один цікавий психологічний момент, що не втратив своєї гостроти, хоч перебалачували ми такі моменти доскоху. Війна мала все те, що має і мир: боротьбу за завтра, за честь, за кохання, трагічні і веселі непорозуміння. Бодай по окружці насипав із кожної з них Брилинський перед нами.

Книжка написана рукою совісного громадянина, що вважав своїм обов'язком адати собі справу з не одного лючка, яке коштувало його багато сил і часу. Цей громадянин доказав при цій нагоді, що навіть і неписьменник може написати книжку кращу від не одного титулярного письменника.

Оказійна продаж — флянеля на білля 0-65, ваталина 1-80, штрукса і бархани за 6 в аці и купити у **ВЛАДІСЛАВНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боліва ч. 12.

що не почуває за собою великого обов'язку — думати і навчитись трохи краще мови і стилю, ніж знав їх на війні. Всі недостаті такого твору — може і зайве про них казати — зв'язані з трудностями описувати життя і думки „сірих“ людей. Коли це робить великий письменник, тоді маємо перед собою окремих світ уяви, складений із пітонів і відтінків, що більше важать, ніж ефектовні події. Але хто не почуває за собою такої сили, так краще зробив би, якби вибрав тему, яку можна оповісти теж за столом задоволим. Письменник повинен описувати не тільки те, що цікаве для нього, але і те, що цікаве для читача.

М. Р.

Із судової салі.

За сипання могил.

Перед апеляційним трибуналом у Львові відбулась у понеділок 19. листопада ц. р. розправа проти 8-ох засуджених селян за події у Мокрянах Великих і Малих пов. Мостиська і Купнівчач Старих пов. Рудки.

Трибуналові проводив радн. Мединський, вотивали радн. Ярошинський і Ягодзінський, який реферував справу. Прокуратуру заступав прок. Човніцький. Підсудних селян боронили оборонці: посол д-р Степан Біляк і д-р Володимир Старосольський.

Апеляцію внесли засуджені: 1) Петро Стріжик, 29-літній, швець, з Мокрян Великих, засуджений на 3 роки;

2) Теодор Качмар, 28-літній, коваль, з Мокрян Великих, засуджений на 3 роки;

3) Михайло Лучка, 30-літній, коваль, з Мокрян Великих, засуджений на 3 роки;

4) Пайтон Кравець, 57-літній, селянин, з Мокрян Великих, засуджений на 3 роки;

5) Ілько Балабуха, 38-літній, селянин, з Мокрян Великих, засуджений на 3 роки;

6) Михайло Качмарик, зв. „Мегіс“, 19-літній, селянин, з Костельник пов. Рудки на 2 роки;

7) Степан Москаль, 27-літній, зарібник, з Мокрян Малих на 2 роки і

8) Михайло Ліляковський, селянин, з Мокрян Великих на 6 місяців. Останній пофнував апеляцію. Однак його апеляційний суд засудив тому, що апеляцію зголосив теж самбірський прокуратор.

Окружний суд у Самборі перевів розправу у дні 15. і 16. червня проти 13-ох селян за події у Мокрянах Великих і Малих та Купнівчач Старих

ХІД ПОДІЙ.

Акт обвинувачення каже, що в дні 9. травня ц. р. поліцаї Олександр Вільк і Йосиф Карлінський зайшли до Мокрян Малих, де застали висипану могилу, а на ній таблицю „Борцям за волю України“ та кілька українських національних прапорів.

Поліцаї стягнули таблицю і пішли до Мокрян Великих, де теж побачили висипану могилу з таким самим написом. Тому теж стягнули таблицю і пішли до віята Даника Цюпка з метою повідомити його, що на приказ староства могли слід розкопати. Війт заявив, що сам не буде цього робити.

Вертаючись до Мокрян Малих поліцаї почувли голос дзвонів на тривогу у Мокрянах Великих, а незбаром побачили людей, озброєних в різні предмети, які виходили з хат. Поліцаї візвали селян розійтися, але це не помогло. На допомогу прийшли ще селяни з Мокрян Малих і поліцаї втікли до Купнівчач Старих, де скрилися в хаті Павла Березки. Там відстріляв поліцаї згинув селянин Андрій Хома.

Трибунал у Самборі засудив згаданих 8-ох селян на кару в'язниці від 6-ох місяців до 3-ох років за злочин зі статті 163 (участь у збійові). Крім того чотирьох селян трибунал у Самборі увільнив.

Оборонці засуджених внесли апеляцію. Прок. Вісьнявський теж вніс апеляцію, але проти низького виміру кари.

На вчорашній розправі відчитано зізнання нових свідків.

ПРОМОВА ПРОКУРАТОРА.

Прок. Човніцький домагався підвищення кари засудженим тому, що вони виступали проти представників влади.

ПРОМОВИ ОБОРОНЦІВ.

Оба оборонці промовляли понад дві години і висвітлили так пих події. Оборо. д-р С. Бі-

як підкреслив, що підклад цих подій релігійний. Селяни сипали могили з культу до полягалих. Обор. д-р В. Старосольський вказав, що між засудженими нема дійсних спричинників подій. До того до цих подій — говорили даліше оборонці — довели поліція. У Купновичах Старих згинули уже один селянин. Тому оборонці просили обнизити кару засудженим вказуючи на те, що за відомі події у західній Галичині суди засуджували селян на кілька місяців за цю саму провину зі статті 163 к. з. До того підчас тих подій апали трупи серед поліції. Всеж такі селянам припинювали цю низьку кару. Тут якраз навпаки.

По промовах оборонців трибунал відклав розправу в 3-ій год. пополудні до вівторка.

ПРИСУД.

У вівторок 20. листопада ц. р. в год. 11-й передполуднем предсідник трибуналу Медиский відчитав присуд, яким затвердив кару сімю засудженим у Самборі. Засудженому Михайлові Лісняку в'язницю підвизив кару зі 6 місяців в'язниці на один рік.

Крім того Михайла Лучку та Ілька Балбуху засудив на заплату по 320 зол. судових коштів. Апеляційний трибунал станув на становищі.

що сипання могили мало політичний підклад, а не релігійний.

Присуд зробив гнітуче враження на рідні засуджених, яка в числі коло 15 осіб приїхала фірми на цю розправу.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Д-р Степан Галай, адвокат у Копичинцях, член СВА, б. старшина УГА, номер 7. ц. м. у Львові після операції в 47. р. життя. Померший, син селян в Полтві, перемішляньського повіту, перейшов важкий шлях, заки осягнув почесне становище адвоката. Хоч щойно перед трьома роками отворив самостійну канцелярію у Копичинцях, та вже за той недовгий час здобув собі ім'я не лиш адільного та солідного адвоката, але й вірне громадянина. Брав участь у житті місцевого українського громадянства, належав до всіх міщанських українських товариств, якийсь час був головою Кружка „Рідної Школи“ в Копичинцях. Похорони відбулись у Львові в дні 10. ц. м., в яких взяли участь також представники Виділу СВА в особах през. д-ра Костя Левицького і члена Виділу посла д-ра Степана Біляка, який також попрощав

Покійного від СВА широко промовою. Покійний залишив дружину і 2 нелітніх, незабезпечених дітей. В. Й. П.

Павло Ходоровський, громадянин у Болестрашичах к. Перемішля, визначний народний діяч, член УНДО, основник і голова читальні „Просвіта“, член Т-ва „Сокіл“, „Сільського Господаря“ й місцевої кооперативної асесор громадської ради й ін., номер у 62-му році життя в Болестрашичах дня 14. ц. м. Пок. Павло Ходоровський брав і перед і по війні активну участь у всіх ділянках нашого національного життя. Не було віча ні зборів у Перемішлі чи в доколичинних селах, де не було би Павла Ходоровського враз з гуртом своїх найближчих товаришів. Вів організаційну працю УНДО, стоячи вірно під жовто-блакитним прапором у всіх справах. Завдяки йому і кільком його товаришам стали Болестрашичі нашою національною твердинею. Похоронний обряд при великій участі місцевого громадянства та із сусідніх сіл відбувся в суботу 17. листопада ц. р. Покійного прощали: при переході біля читальні „Просвіти“ з читальняного дому голова перемиської філії д-р М. Хробак, а на цвинтарі пос. д-р Володимир Загайкевич від УНДО і віс усього перемиського повіту. В. Й. П.

ОГОЛОШЕННЯ

На оголошення редакції не відплатили

Театри.

Великий Міський Театр.
Середа, 21. XI. год. 7:30 веч. „Під пильною увагою“.
Четвер, 22. XI. год. 7:30 веч. „Під пильною увагою“. Абон. 8.

Генер Рівноправностей.
Середа, 21. XI. год. 7:30 веч. „Товариш“.
Ціни найнижчі.
Четвер, 22. XI. год. 7:30 веч. „Товариш“.
Ціни найнижчі.

Кіно.

АПОЛЬО: Дві серії разом: „Нуждарі“, „Париз у вогні“.
АТЛАНТИК: „Маскарада“.
ВАНДА: „У тіні хреста“.
ГРАЖДИНА: „Щауй мене ще“, „Не лажо землі“.
КАСІНО: „У віденській наварні“ (комедія із Сене Сакалем).
КОЛІСЕЙ: „Жінка й бестія“, ревія „Підкоп під Львів“.
КОПЕРНИК: „Весняна парада“ (Франциска Галь).
МАРУСЕНЬКА: „Весняна парада“ (Франциска Галь), ревія: „Веселий пол“, МІРАЖ: „Галька“ (з Кепурою).
МУЗА: „Шойно вчора“.
ПАЛАС: „Що мій чоловік робить уночі“.

ПАН: „Ескімо“.
ПАСАЖ: „Іздець у масці“, ревія: „Пан директор то я“.
РАЙ: „Чи Люція це дівчина“.
СВІТ: „Колиб я мав ніжон“, „Таїна віршища“.
СОНЦЕ: „Прощання з гріхом“.
СТИЛЕВ: „Черний кіт“ (Борис Карлов) і ревія „Світ навізиріт“.
УТІХА: „Бунт у Шангаю“, ревія: „Затанцюймо вальс“.
ХІМЕРА: „Шрай Теппль“ (Таїна навізиріт) та Тиннені Фокса.

Закордонне радіо.

Середа, 21. лютого 1934.
Відень (306,5) 17:20 Солісти на відьонч. і форт. фіс-моє Пфінцера; 20:15 Симф. концерт, Кошиці (359,1) 17:03, 18:50 Для Закарпаття, Мор. Острава (269,5) 18:15 Популярні українські пісні, Прага (470,2) 17:03 Сальон. музика, 19:10 Оп. арії, Мадрид (274) 22:00 Вок. концерт, Любляна (369,3) 21:30 Пісеньки, Берлін (356,7) 18:30 Солісти, 19:20 Нар. пісні, 20:00 Бахові твори, Гамбург (331,9) 19:25 Брамсові пісні (Шлає, сопр., Штудельмаєр, тен.), Кельн (355,9) 15:00 Давня музика, спів, Мінхен (305,4) 16:20 Пісні, музика, 17:50 Скрипка, 21:40 Спів, Штутгарт (322,6) 21:30 Фортепіан, Будапешт (350,5) 17:00 Спів, 20:45 Циг. музика, Мільно (368,6) 11:300 Тро, 17:10 Камер. музика, Рим (320,8) 20:45 Італ. музика.

Четвер, 22. листопада 1934.
Відень (306,8) 17:30 Солісти, 18:55 „Фальстаф“ оп. Верді, Браніслава (298,8) 17:20 Спів, Кошиці (259,1) 13:35 Для За-

карпаття, 17:45 Століття „Народних пісень“ Кошиці, 21:15 Гумор перед трибуналом, Прага (470,2) 11:03 Сальон. музика, 19:30 „Ніриберські співи“ оп. Вагнера, Париж (1648) 21:45 Симф. концерт, Мадрид (274) 19:00 Спів, Любляна (369,3) 20:20 Спів, Берлін (356,7) 16:00 Уарблені мелодії, Франкфурт (251) 20:10 „Опир“ ром. оп. Маршнера, 23:00 Вок. авандія, Кельн (355,9) 14:15, 17:45 Легка й камер. музика, Мінхен (405,4) 20:10 „Саломея“ муз. поема Бетгера, Штутгарт (322,6) 20:30 „Ревізор“ ком. Гоголя, Будапешт (350,5) 13:30 Циг. музика, 19:30 „Травіата“ оп. Верді, Мільно (368,6) 13:05 Муз. пародія, 20:45 „Ресурекціє“ муз. пєса Альфана, Рим (320,8) 17:00 Вок-інстр. концерт.

РАДІОАМАТОРИ!

дволямповий до сіти з голосником — відбирає 15 стацій — 140 зол.
трилямповий батарейний з лампами — 95 зол.

Вирібня „ЕКРАВОХ“
Львів, вул. Ліндого 10.
40/83 1-3

Львівське радіо.

Середа, 21. лютого 1934.
6:45 Рання авандія, 7:30, 22:00 Рекл. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеор. вістни, 12:05 Огляд преси, 1:10, Концерт, 13:00 Подудя. денник, 13:05 Світові співаки з гр. пл. 15:30 Експорт, 15:35 Біржа, 15:55 5 хв. вітру від моря, 16:00 Концерт, 16:45 Хвилина питань, 17:00 Арії та пісні, (Крисевичова, сопр.), 17:25 Барни стиги на подолі, 17:35 Форт. твори з гр. пл. 17:30 Спорт. поради. 18:00 Наука стенографії, 18:13 Сільна перу, 18:15 Кам. концерт, 18:45 Що це тако дамшиг?, 19:00, 19:30 Найгарніші вальси Ів. Штрауса, 19:40 Актуальна гутірка, 19:50, 19:56 Спорт. вістни, 20:00 Легка муз. хор, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Шоломівський концерт, 21:40 Вибух війни (спогоди), 21:40 Спів. ресіталь Чарльського форт. 22:15 Спогади старого годвинника (муз. оповідання), 23:05 Танкова музика.

Четвер, 22. листопада 1934.
6:45 Рання авандія, 7:30, 22:00 Рекл. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеор. вістни, 12:05 Огляд преси, 1:10, Для молодших дітей: „Як собі радить на зиму звір“, Пісеньки, 12:30, 13:10 Муз. поранок, спів, 13:00 Подудя. денник, 13:03 З ринку праці, 13:35 Біржа, 15:45 Легка музика, монодія, 16:45 Легка фр. муз. 17:00 Театр Ульни: „Горобець“ (алд. Ленгеля), 17:30 Листи та програми, 18:00 Репортаж театрів, Сільна перу, 18:05 Жінки в листопадовій обороні Львова, 18:15 Гр. пл. 18:45 Що читати? 19:00 Фортепіан, 19:30 Баллада про „Фальоріана Сірого“ з оп. Монюшка „Роліана“ хор, Півонський баритон, фортепіан, 19:50, 19:56 Спорт. вістни, 20:00 Транс з Бресляна: Німецька нар. музика, 20:45 Веч.

денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Солісти (Мюльончел, фортепіан, спів Плетінна), 21:45 Конструкція ідеалу, 22:15 Лекція танку, 23:05 Танк. музика, 23:45 Запам'ятову і його діло.

БІРЖА.

ГРОШІ.
Долар у Львові у приватних оборотах 5.28 30 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 26:41, Париж 34:94, Берлін 213:30, Ціріх 172:0, Амстердам 338:30, Прага 22:13, Італія 45:24, Ньюйорк кабель 5:30 1/4, Ньюйорк чеки 5:29 7/8.

Золото: Долари 8:91—8:93, Франки фр. 34:30—34:60, Дукати 81:70—82:20, Корони 35:80—36:30, Рублі 45:30—46:30.

Срібло: Корони 0:30, рублі 1:20, фальорени 0:70.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льво Львів від до

Пшениця одноц.	17:50—17:75
Пшениця збірна	16:25—16:50
Жито одноц.	12:50—12:75
Жито збірна	12:25—12:50
Льон	41:50—42:50
Сіма конопляне	27:00—33:00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 17. листопада ц. р. кооперативам платив за:

1 кг. масла десерового	2:10 зол.
1 л. молока	0:17
1 л. сметани	0:60
1 к. яєць	4:00—4:10

Пастеризоване молоко в доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Гендиринг на масло і молоко спільна, на сметану і яєць вдержана

Маслосоюз повідомляє, що від 20. листопада ц. р. не купує ніякої птиці аж до відклявання.

ОПОВІСТКИ.

Замість повідомлення про своє вінчанн. яке відбулося 15. XI. в Луцьку, складають 20 зол. на Р. III. Ольга з Соловей Юсип Сакал. 705

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

ВИНІЙМУ помешання, город, Скоде Йосифовичева Хітар, Лавочне. 305 5—5

ЯБЛУКА, злинові пріма, гуртом і подрібно продає інж. Б. Попович, — Львів, Руська 20. 695 3—3

ГУЦУЛЬСЬКУ різблену Ідальню продам оказійно дешево. Зголошення до Адм. „Діла“ під „Гуцульська Ідальня“. 696 3—3

ОГОЛОШЕННЯ.

Взуття всякого рода поручає фірма Чорній і Беряк
Львів, ул. Руська 3.
Лещетарські вже 8—? від 24 зол.

ЦІНИ МЕБЛІВ ЗНИЖЕНІ
через місяць листопад у фірмі Брік і Грінер
Львів, Грібунальська 16.

Оголошуйтеся в найстаршій укр. щоденнику „ДІЛО“!

Велика знижка цін

видань Видавничої Спільки „Діло“

Евген Чикаленко:	Спогади	ціна	послужка
Частина I. II. III.		4:50 зол.	0:50
Сірома частина по зол 1:50			
Ст. Левинський:	З японського дому	1:50	0:25
М. Рудницький:	Мій ідею і формою	1:50	0:50
Е. Бронте:	Буревісник, переклад М. Рудницький	1:50	0:50
Преспер Мерме:	Блакитна кімната та інші оповідання, переклад аснль Софронія	0:95	0:25
Альфред-юде	Майціцький, із французької мови переклад М. Рудницький	1:00	0:50
Володимир Островський:	Сміх землі	0:30	0:15
Микола Матієв Мельник:	Крізь дим і згар	0:50	0:15
Гордіт брасюк:	Безпутні	0:50	0:15
Михайло Возняк:	Шевченко і княжна Репніна	0:80	0:15
Михайло озняк:	Белі і Кошиский	0:50	0:15
Др. Ст. Баран:	Новий самоуправний Закон	0:80	0:15

Дістати можна у Видавничій Спільці „Діло“ Львів, Ринок 10 або в книгарні „ПРОСВІТА“, Львів, вул. Руська ч. 1.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти.

1 мн. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошенн.	зод. 0:35	натримовіальні і прихат. кореспонденція по мушно, продаж, винаєм і т. п.	зод. 0:15	Остання сторінка 1/1	зод. 480—
одношпальтовий в тексті і новинах на першій сторінці.	0:60	шукаючи праці	0:07	1/2	250—
	0:80	слова товстим друком подвійно.		1/4	130—
				1/8	70—

За редакцію відповідляє Олександр Костик.

Видає Видавничі Спілька „Діло“.

З друкарні Вид. Спільки „Діло“, Львів, Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-60 зод.
Чвертьрічно 15-00
Піврічно 30-00
Річно 60-00
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і захід.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зод., Німеччині 7-50 зод.
Швейцарії 5 ш. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-00 зод., Австрії 7-50 зод.
Зміна адреси 1 зод.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Кооперативне та приватне виробництво.

Пресова конференція у Центросоюзі.

Як ми вже вчора коротко повідомляли, відбулася у вівторок вечором у Дирекції „Центросоюзу“ конференція для представників української преси. Доказом великого зацікавлення заповіданою темою конференції була присутність 10-ти представників різних українських часописів. Головував конференції голова Надз. Ради „Центросоюзу“ пос. О. Луцький, реферував дир. Ю. Шепарович, присутніми були теж директори: пп. Мартюк, О. Радловський і М. Гворидло.

Посол. О. Луцький у вступному слові підкреслював вагу ясної думки в українському громадянстві на адорі взаємини між кооперативним та приватним виробництвом, як передумови розвитку того виробництва. Звернув увагу на деякі баламутні пресові звістки на цю тему.

Дир. Ю. Шепарович накреслював у загальних рисах всю діяльність „Центросоюзу“ за минулі 3 роки та план діяльності на будуче. Звернув увагу м. ін., що заклади під адресою „Центросоюзу“ щодо пинавої розбудови виробництва не рахуються ані з потребою інвестицій для рятунку позицій, загрожених через незалежні умовини (1930. рік), ані з потребою сплати боргів, ані з поєднанням ринку. В усіх трьох справах покладе дуже цікаві фактичні дані.

Переходячи до справи відношення „Центросоюзу“ до приватного купецтва в промислу, заявив, що кооперация шанує приватну ініціативу нарівні з гуртовою і що це навіть викликає негодуювання серед деяких кооператорів. Ця справа була предметом виступу РСУК. У всякому разі кооперация не шкодить прив. підприємствам, а коли вважає, що цього вимагає поєднання ринку, зривається нового власного виробництва у користі існуючого вже доброго приватного (справа ліквідації фабрики пасти „Веселка“). Заклади щодо бойкотування деяких українських продуктів настільки постійні, поскільки ці продукти пішли „Центросоюзові“ своїх виробів не оформували та взагалі про свою екзистенцію не повідомляли. „Центросоюз“ не стоїть теж на становищі монополії деяких українських виробів, але й мусить давати першество виробництву старшому та якістю кращому. Це доводить пера до конфліктів і дає причину до невдоволення, яке „Центросоюз“ старається лагодити.

Дуже цікавими були уваги на тему безробіття і zatrudнювання фахових сил. Показується, що при всьому безробітті важко найти охочих українських робітників нпр. до складів лещ, через специфічні тамтешні умовини праці. Часто нема ким обсадити повітових союзів. Нарікання колишніх наших військовиків поскільки справедливі, що справді кооперация не пені всіх їх нині примістити, однак пригадує, що майже всі

ті нинішні безробітні комбатами ще 2 роки тому займали кращі посади державні або у чужинських приватних фірмах і не хотіли йти до української кооперации працювати в її організаційних початках.

Закінчив дир. Ю. Шепарович свій реферат інформаційми на тему відношення кооперации до культурних цілей та справи газетних анонсів.

Реферат дир. Ю. Шепаровича, який тривав рівно годину, стояв на високому рівні своїм діловим змістом і гарною формою, і незалежно від того, чи можна було з деякими твердженнями цілком погоджуватися чи ні, він викликав дуже додатне враження.

Тако само надзвичайно цікавими були додаткові інформації посла О. Луцького — про стан і працю „Центросоюзу“, взаємини з приватниками і сучасне українське безробіття. Щодо цієї останньої болячки пос. О. Луцький звернув нпр. увагу, що в нині є чимало вільних місць у кооперации, нпр. на посаду районних книговедів, добрих фахівців до різних ділянок кооперативного виробництва, торговельних референтів, організаційних провідників і мандрівних продавців. Однак на диво серед безлічі безробітних нема охочих, щоб перейшли заочний курс Подкарпатської Академії чи курс при РСУК, хоча це курси найдешевші в найближчих. Кожний хоче дістати посаду у Львові, — дівчата бути машиністками, а хлопці — бюроними урядовцями.

Оба промовці перестерігали теж перед „модними“ гаслами, які кажуть раз усю будучість факції вказати в кооперацию, другий раз — з приватним виробництвом і торгівлею. Це проблеми складні й важкі та не слід підходити до них з теоретичними формулками.

Перший у дискусії ред. М. Стахів боронив тезу першества кооперативного виробництва перед приватним та порушив газетну болячку — анонсів. Ред. Г. Гладкий просив на будуче роздавати такі звіти на письмі членам конференції. Ред. І. Кедриг боронив права часописів до критики установ, у тому числі й кооп. централі, поскільки вона не шкодить їм, та наводив чимало прикладів на надто велике перечулення на цьому пункті в українських установах і їх керівництві. Звернув увагу, що такі пресові конференції є внаслідок лише негативних газетних заміток, звертався з проханням до поважних кооперативних діячів більше підтримувати пресу своїми статтями й інформаціями. Промовляли ще пп. Гладкович і Палів, після чого відповідав дир. Шепарович.

Конференція скінчилася планом вечором і стала поважною позицією у ділянці тісних взаємин організованого кооперативного життя з українською національною пресою.

Носи
обуву
на
ГУМОВИХ
ОБЦАХ
BERSONA
а будеш вищий
і мати елігант-
ніший вигляд.
Присмий хід,
дешеві
і витривалі.
Не мучить
тіла, нерви.

Сатисфакція або війна.

Півурядовий білгородський щоденник „Време“, обговорюючи югославську скаргу до Ліги Народів проти Мадярщини, висловив під д-ресом Ліги кілька острого. Після марсельського вбивства Югославія домагається повної сатисфакції, яку може дістати тільки, відкапуючися до Ліги Народів або війною. Югославія вибрала першу дорогу. Тільки на випадок, якщо та дорога була безуспішно, Югославія зажадає сатисфакції в інший спосіб. Тому держави і секретаріат Ліги мусять тепер добре подумати над своїм становищем, бо діло не тільки в долі Ліги, але й в безпеці держав, з тим самим в європейському мирі.

З того самого приводу часопис „Політика“ нападає гостро на Мадярщину і м. і. пише: „Югославія не втратила ще надії що Ліга Народів налятує чинники відповідальні за вбивство короля. Треба енергійними санкціями усунути всякі перепони, що стоять на дорозі нормального розвитку, інакше насильства будуть дальше множитися і поставлять під загрозою питання світового миру.“

Роковини Оттона в Відні.

ВІДЕНЬ, ПАТ. З нагоди 22-их роковин уродин архикнязя Оттона т-во легітимістів уладило в Відні святочну академію. Взяли в ній м. і. у часті члени Габсбургів, багато аристократії, жінка кн. Шушніґа та мін. Фея.

Промову виголосив бувш. міністер військ. справ кн. Шінбург-Гартенштайн. Він сказав, що нова Австрія направить матеріальні кривди Габсбургів. Інші бесідники есперанзи, що австрійські легітимісти хочуть досягти свою мету лише легально. Провідник монархістів пос. Вінер сказав, що габсбурзька справа нині неактуальна та може стати актуальною завтра. Австрійські легітимісти хочуть створити монархію, основану на християнських і станових принципах.

Окрему маніфестацію уладили жиди учасники війни. На ній був кн. Еяген Габсбург в однострої полевому маршала.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Міністер Ляваль прийняв у Женеві на годинній аудієнції турецького міністра закордонних справ Теффика Ружді бей. Опісля Ляваль відвідав Літанова. Обговорив із Літановим східний пакт.

— Світовий рекордист Босутро відлетів гндроплянном „Сантос Дімонт“ із летовища в Манине з 9 подорожніми до Марока. У понеділок летить до Бразилії.

— Австрійські нац. соціалісти інтерновані в Югославії покинуть Югославію 25. листопада.

Святочна Академія в честь Христа-Царя.

В середу 21. лист під а. р. відбулася в с.а.лі філії т-ва „Воя“ при вул. Гаванера ч. 9. святочна академія в честь Христа-Царя. На добірну програму склались хоріві виступи хору учениць дівочої гімназії Р. Ш. у Львові, вступне слово — Е. Терлецької, змістовий реферат д-ра М. Дзєровича п. н. „Сучасна діяльність і культ Христа-Царя“, сопранове, сольо — І. Ярославичівної, дві деклямації, а саме: „У храмі св. Юра“ — виголосила М. Скварківна, „Христос родив-

ся“ — М. Трохимівна та фортепьянове сольо — Л. Шпитковської. Академія почалась відспіванням католицького гимну, закінчилась національним гимном. Численно зібрана публіка нагороджувала виконавців похвалими, добілими підготованих точок рясними оплесками. На академію завітав Преосвященний Кир Никита Будка. Цілість програми залишила у присутніх гарне враження. Академія тривала не цілої півтора год., бо від 6.10 до 7.25 вечором.

Японський прем'єр проти ультрамілітаризму.

ВАШИНґТОН, ПАТ. Бувш. японський прем'єр Сайто помістив в одному американському часописі статтю, в якій каже, що Японія не потребує агресивної політики. Мусимо — каже Сайто — жити в світі разом, а зобов'язана держава може лише сприяти до збільшення т-гарія усіх держав. Лондонська конференція в

інтересі світового мира повинна дати успішний вислід. Люди із здоровим розумом повинні зрозуміти, що нічого не здобудуть збройними перегонами, лиш доведуть до банкрутства. Такий поворот до ультрамілітаризму це повернення цивілізації взад і він розповсюджується ненависть.

Нац. соціалістична партія в Чехословаччині.

У Чехословаччині повстала нац. соціалістична партія п. н. Народні Фронт. Провідниками партії професори Марек і Ніколя. Партія за-

ключила блок із лав. лівою. Візванкою партії свастика.

На здвизі німецького селянства.

(Від спеціального кореспондента.)

Гослар, 18. листопада 1934.

Мале, але тисячелітнє німецьке місто в південній Саксонії. Місто музей, що тямить ще часи Каролінгів, пізніше бореться по стороні Вальштайна, стає одним з багатіших членів славетної Ганзи. Брама у розкішні гори Гарцу, одного з найкращих закутків природи в сучасній Німеччині.

Це місто, Гослар, вибрав гітлерівський уряд на осідок зверхньої влади німецького селянського стану і на місце II. Всенімецького Селянського Конгресу, що саме закінчує свою працю.

Діставши запрошення з міністерства земельних справ і прохарчування, — їду. Спеціальними вагончиками їде нас около 200 журналістів, німецьких і закордонних, зі всіх сторін світу. Французи, англійці, італійці, мадари, мексиканці, японці, бразилійці, перси, китаїці. Десятки мов, десятки нових лиць, десятки нових знайомств. Пробую довідатися від моїх знайомих дещо про... Україну. Хочу вивідатися, наскільки вони орієнтуються в наших справах. Система, якої тримаються зрештою весь час своєї подорожі. Говорю з персом, японцем, бразилійцем. На диво всі вони досить добре визнаються в українських справах, коли підходять до них зі загальної точки погляду. Перс, що є пресовим референтом перського посольства в Берліні, впливає мене, що в Тегерані куди більше знають і говорять про Україну, ніж тут, у західній Європі. Большевики теж тримають перську землю Азербейджан, який мусять віддати. В Одесі жив свого часу на заточенні перський шах. Дивно йому лише, як то такий великий нарід, як український, дав себе так розпацелювати?... Бразилієць оповідає про українських поселенців у Бразилії. Вичислює місцевості. Але найкраще орієнтується в українських справах японець, представник великого пресового концерну в Осака. Був у Харкові, знає Київ. Показавши говорить про українських поселенців у Манджу Ко. Але не займає ніякого становища і найкраще слухає. А я дивлячись на цю монгольську, жовту як цитрина, похилу голову з американськими очима на носі, почувався якось несвій. Що думає ця азійська голова?... Чи існує якийсь японець в Європі, який не був би якийсь-якийсь інформований про все, що діється на світі, який не знав би всіх важливіших осередків на континенті?... І чи є у широкому світі якийсь японець, який попри свою професію не робив би одночасно інформативною службою для своєї батьківщини?...

А японець слухає і потакує.

Говорю також з кореспондентом якогось московського часопису в Женеві. Жид і великорос. Буває. А властиво не я говорю, а він. Переконує мене про konieczність єдиного російсько-українського фронту проти Польщі. Твердить, що Україна і Росія більшовістично зв'язані зі собою країни. І широко на весь переділ розповідає про одну пригоду в польському консульстві в Берліні, як про доказ безмежного шовінізму поляків.

Був він у тому консульстві в справі якогось свого земляка з Варшави. Довга черга людей. Чекає. Якийсь німець добирається врешті до консульської урядниці. Має якусь торговельну справу. На те уряднича:

— „Da müssen Sie sich an die Zollbehörde in Lwów wenden“.

— Was heisst Lwów, was ist denn das: Lwów? безпорадно дивується німець. На те він (той жид-великорос), пояснює німцеві.

— Lwów, das ist Lemberg.

— Nein, nicht Lemberg, sondern Lwów! — перебиває сердито уряднича. — Und wo das ist, können Sie auf der Karte suchen!

Я не реагую, їдемо далі. Чотири і пів години триває їзда. Нарешті Гослар.

Вже вечір, коли висідаємо на госларському дворі. Весь перон тоне у яскравих смугах електричного світла. Вінки, фєстони, прапори. Дерев'яні, чорно-біло-червоні і гітлерівські. Стіни покриті смеречною. Зустрічає нас делегат організаційного комітету конгресу. Очевидно гітлерівець в однострої:

— Гайль Гітлер!

Підносимо руки, жиди-кореспонденти по-квапно також.

— Гайль!

Знайомимось, кожний з нас дістає провідника, недолітка в однострої, з „Гітлерюгенд“. На хватури! Хлопець стрункий, сильний. Не дає мені нести обох валіз, одну бере сам.

Годину пізніше виходжу на місто. Чепурне, чисте, вулиці переповнені людьми. Багато світла, дуже багато прапорів. Найбільше гітлерівських. На одному будинку два-три. На червоному полі біле коло, а в ньому чорна гітлерівська свастика. Між вуличними лампами, різноколірним світлом крамничних вітрин і рекламних таблиць, у вузькій, середньовічній вулиці, — ті гітлерівські прапори роблять на мене якесь дивне орієнтальне враження. Нанкія, Гонг-Конг, чи Гослар?...

Люди привітні, усміхнені, широко раді. Власники крамниць, жінки і мужички, повиходили на поріг і здоровляють нас піднесеними руками:

— Гайль Гітлер!

Знову. І це „Гайль Гітлер“, гомонить цілий вечір по місті. На вулицях дуже багато гітлерівців в однострої. Маршують у чівках середньою вулицю, топляться на пішоходах. Небуденно багато чорних одностроїв „С. С.“ Гвардія Гітлера. Хлопці добирає, високі кремезні; з револьверами при поясі, з короткими штилетами при боці. Час до часу вирине з товпи зелений однострій воєнка „Райхсвері“, що обов'язково здоровить кожного гітлерівця. Уосіблення двох сил в державі, виконної і контрольної.

Переможний гітлеризм показує свою тверду силу

Остерфельд, велике поле за містом. Продовж чотирьох тижнів зрівняно його, сплановано, висипано грубо шутром. Вибудовано величезні шатра-баракки, з брезентовими, майже прозорими дахами. Конгресове шатро-колось, що виймає три тисячі людей, з десятком входів і виходів, зі сценою, з пультами до писання перед кріслами преси. Стіни викладені густо смеречною, смерекові гірлянди зависають зі стелі, на цілу ширину намету. Прекрасне тло для прапорів. Позаду президіальної трибуни, на чільній стіні сцени велике полотно з гітлерівським знаменем та знаменами селянського харчового стану (Reichsnährstand) — плугом та мечем. Враження велике.

Побіч конгресового шатра приміщено нагрівальню, що нагріває конгресову салью та інші будинки. Бо листопад в Гарцу холодний, а мокра мряка молодшою верствою кладеться на поля та місто, викликаючи холодні дріжді на всьому тілі. Не забути, очевидно, про будинок преси, з телефонічною централєю для пресових розмов, про кабін з машинками для писання, про перекладниць та стенографісток, про пошту. Все виконано передбачливо, зі зразковою німецькою докладністю.

На конгресовий майдан Остерфельду, що обставлений весь ялицями, тріумфальними брамами та обвішаний прапорами на високі шоглахи, ясно освітлений луковими лампами, — беруть вступу дозвілєні ради гітлерівських частин „С. С.“ і „С. А.“ Десятки разів, щоб передістатися до себєднина, треба показатися пресовою картою

Оказійна продаж — флягеля на білля 0-65, яталіна 1'80, штрукси і бархани за безцінь купиш у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

Оглядаюся на всі боки і надивитися не можу.

— І це все зроблено за чотири тижні? — питаю „С. С-манна“, що приділений для мене й опроваджує мене по майдані.

— Був приказ і зроблено.

— Алеж це мусіло коштувати величезні гроші, як взагалі влаштування цього великого здвигу.

— Гроші? А хто питає про гроші. Підставою наміру було, щоб здвиг відбувся в назначених рямцях і ось усе готове.

Взагалі, я це вже давніше помітив, що цифри в Німеччині грають лише підрядну роль. Тепер нпр. у цілому краю будують в поспішному темпі автостради, бетонно-асфальтові гостинці для авт. Величезні видатки на ту ціль не є ніяким стримом для уряду, хоч вони обтяжують край довгом на десятки літ. Головне є, щоб статула дорога, яка перетриває тисячу літ так як досі тривають ще в Надренії старі, римські гостинці.

Темпо, темпо! — ось що бачиться і відчувається в сучасній Німеччині на кожному кроці. Темпо праці, праці, що часами переходить межі фантазії. Дуже влучно завважив хтось зі журналістів, що такий вияв ентузіазму з перемог у праці, є можливий лише у німецьких гітлерівців. Славляни, цілком інакше виявляли би свою радість з перемог. Вони в першу чергу бенкетували б і робили мітинги.

Думаю, що багато правди в цих словах.

Але вернім до конгресу. Як я згадав, конгрес уже відбувається, а завтра закінчиться. Три тисячі селянських делегатів бере в ньому участь. Обговорюється минулорічна кампанія „Райхснєрштанду“ і намічається конкретні шляхи на майбутнє. Обширні реферати гітлерівських організаторів та провідників селянського стану розглядають такі проблеми, як: „положення сільсько-госп. робітника“, „преса та її роль в державному прохарчуванні“, „закон про діличність сіль. господарств підставою німецького права“, „аграрна політика нац. соціалізму та її вплив на цілість госп. політики“ і т. д. і т. д. Рефератів дуже багато і вони заповнюють цілі дні. Не буду передавати їхнього змісту, бо вони не дають суцільного образу нашому читачеві. Постараюся радше в черговій кореспонденції зясувати коротко те, що діється сьогодні на селянському фронті в Німеччині. А діється щось переломове, своєю експериментальністю незвичайно сміливе, але коли в'є вою властью, тоді матиме рішення значущі для ревізії селянської політики в цілій Європі взагалі.

Накінєць зазначу, що сьогодні має приїхати до Гослару Гітлер з Розенбергом. Так найменше говорять, показуючи на частини гітлерівської полевої варті (жандармерії), що прибули ранком до Гослару, а старшини „С. С.“ цього не заперечують.

Роман Голяк.

Кооперативні діячі чи політичні лизуни?

Про негідну поведінку п. Ганасевича і тов. з москвофільського Ревізійного Союзу Кооператив.

(Докінчення.)

ЗЛЕГКОВАЖЕННИЙ І СФАЛЬШОВАНИЙ ЗВІТ.

Як відомо Ставропілія обтяжила свою гіпотечку порукою, даною за довги банку „Защита Землі“, а порука ця, хоч дана на спілку з іншими москвофільськими установами, паде цілим своїм тягарем на Ставропілію, бо тамті „обшєства“ або вже самі обтяжені над сили такими жешими поруками („О-во ім. М. Качковського“ до висоти понад 100.000 зол.), або не можуть платити. Таким чином Ставропілія вже досі була би через „Защиту Землі“, якої ситуація безнадійна, обтяжена гіпотечно разом з неплатачами від літ відсотками, до висоти ок. 80.000 зол. Отже треба знати, що катастрофальний стан „Защита Землі“, який відібється також на Ставропілії, в неможливі мірі спричинена злегковаженням і „делікатним“ сфальшуванням звіту з ревізії, переведеної у „Защиту Землі“ 1930 р. Ту ревізію перевів був пок. дир. Трєшневський і в своєму звіті помістив пересторогу, що банкові загрожує катастрофа. Дирекція РСК, до якої належав п. Ганасевич, не тільки

ки злегковажила той звіт і його пересторогу, але предложила його ріжним банкам, своїм вірителям, у новій та невірній редакції, пропускаючи всі заміти й остероги ревізора. Справа ця й оригінал протоколу з 1930 р. з переведеною самовільною „коректою“ знаходиться у руках слідчого судді.

Годі було би таку „діяльність“ п. Ганасевича признати хосенною для Ставропілії, а проте це не було ніякою перепалою, щоб його вивести до управн Ставропіліського Інституту. Годі також сказати, щоб це була зразкова кооперативна діяльність.

Саме рік тому появилось в „Ділі“ з 2. XI. 1933. спростування, підписане пп. Ганасевичем і Плєшкєвичем, директорами РСРК, як відповідь на статтю, поміщену в „Ділі“ з 2. XI. 1933 п. н. „Банкроти“, яка представляла занепад москвофільських установ. Отже в „спростуванні“ (на підставі § 19 пр. з.) оба згадані панове офіційно як директори установи опрокидають деякі наведені факти як неправдиві.

У зв'язку з нинішніми „світними перспективами“ перед москвофільським Ревізійним Союзом, які викликали таку радість п. Ганасевича, пригадаємо їх спростування і наведемо низку фактичних даних про стан москвофільських кооперативів.

РОЗВИТОК МОСКВОФІЛЬСЬКИХ УСТАНОВ НА СЛОВАХ І НА ДІЛІ.

Обидва панове директори своїм іменем без зацукнення посвідчують, що в 1933 р. Р.С.Р.К. мав об'єднаних 253 членів кооперативів, з цього на Лемківщині 96, та що всі гарно розвиваються крім одного „Торговельного Союзу“ в Бродях, що збанкрутував через погану господарку якогось Темеха.

Що-правда, число 253 кооперативів можна би навіть панам „руським“ кооператорам полишити, таке воно мізерне супроти числа кооперативів об'єднаних в Рев. Союзі Українських Кооп. (8 проц.), та з огляду на розмах, з яким панове директори виступають назовні, слід справі приглянутися ближче.

Отже перш усього щодо „Торг. Союзу“ у Бродях треба зазначити, що деякий час розвивав там свою діяльність з метою його „санациї“ не хто інший, тільки один з підпозних директорів, „сам“ п. Плешкевич. Видно „санация“ не вдалася і йому.

У цьому самому часі, коли від Р.С.Р.К. вийшло офіційне „спростування“, офіційний орган тогож Р.С.Р.К. „Кооперативний Вістник“ за листопад 1933 р. в смиску білансів на 85 кооперативів виказав 41 кооператив зі стратою. У самому ж центрі москвофільського „руху“ у Сянціні, „Русский Коопер. Союз“ у Сянціні при сумі оборотів за 1932 р. — 870 золотих (вісімсот сімдесять) виказав 443 зол. 92 сот. втрати!

Та на цьому не кінєць. урядово за порукою своїх власних підписів обидва панове директори в листопаді 1933 р. пишуть, що „Самомо-

щі“ в Коломиї і „Русскому Союзу“ в Помор'ях загрожує банкрутство. А тимчасом коломиїська „Самомоощ“ якраз тоді зголошує в суді конкурс „Sad O.W.I. Kolomyja z 25/II 1933 r. l.S.5/ 33“ а „Русский Союз“ у Помор'ях зголошує ліквідацію вже давніше (рішення Окр. Суду в Золочеві з 6. 7. 1932 фірм. 129/32 Ч. 468).

Та вже рекорд побили панове директори за являючи, що про кооп. „Трудовик“ нічого не знають. А тимчасом самі вони разом з пож. Трешневським і своїми службовиками її заснували, п. Ганасевич був навіть головою загальних зборів тої кооперативи, а п. Яновицький він її касу в „Р.С.Р.К.“.

Почесне місце належиться слізі молочарні „Народне Добро“ в Ляшкові, царстві самого посла Яворського. Панове директори твердили, що кооператива розвивається успішно, і навіть перемилюється на районну молочарню. А тимчасом ця молочарня впродовж п'яти місяців 1933 р. була нечинна, аж вкінці жид Герман Лян дес зі Львова, співвласник молочарської спілки „Альфа“ (Львів, пл. Більчеського 6) дав гроші і зробив собі з цієї кооперативної молочарі своєю жидівську станицю, а посол Яворський за всі свої заслуги для ББ. не міг добути того, щоб саянція рятувала молочарню субвенціями.

РАДІСТЬ ЧИ СМУТОК.

Вже після надрукування „авторитетного“ пояснення „директора“ Ганасевича, що „руські“ можуть радуватися, бо їм не загрожує небезпека, а навпаки не матимуть „української“ конкуренції, вже в черговому числі „Земля і Воля“ поміщує передову статтю з аргументами, що „руський“ Союз Коопер. обмежений до трьох східних воєвідств... та що всьому винні „українці“!

Дійсно треба дивуватися, до якого ступня доходить безкритичність людей з москвофільського табору, що вони роблять так! вихилися, бажаючи на терені кооперації відбитися, як політики.

Скіз.

5 засад для працюючих людей

1. Овомальтина доповнює поживу конечними складниками при вичерпуючій праці.
2. Овомальтина у спокоює і зміцнює організм.
3. Овомальтина береже перед небезпекою фізичного й умового вичерпання.
4. Філіжанка Овомальтини на снідання дозволяє легко знести труди щоденної праці.
5. Овомальтина, — це високо-вартісна пожива, що піддержує здоров'я, додає сили й енергії.

Перший відгомін справи криво-методіївців у польській пресі.

(Продовження.)

Назва статті „Переяславська угода“ ставила її автора у вигідне становище перед закидами з польського боку. „Багато з наших земляків, зокрема варшавяки й познанці, — починав Духінський продовження своєї статті в ч. 13, — дуже помиляються у своїх думках про Україну (Malorus); інші думають, що Україна це тежак Польща, як нпр. Поділля, Волинь, себто, що там перемагає польський шляхетський елемент; інші, що Україна зовсім змосковлена. А й одні й другі помиляються: бо в трьох губерніях, які ми уважаємо за політичну Україну (Чернігівська, Полтавська, Харківська) знаходиться загалом тисяча, а найбільше дві тисячі там оселених осіб, що говорять по польському. Близько двісті років відокремлення цих губерній від Польщі довели до того, що навіть природні поляки, які заучились із козаками, прийняли українську мову, а навіть релігію східного обряду. Однак й не змосковшились зовсім українці. Коли відпихали їх поляки аж до останніх років пам'яті релігійних переслідувань не менше також відривались вони й від Москви; відокремлені від поляків релігійними засадами, були з ними в єдності історичного виховання, в єдності почувань і схильностей; з Москвою ніщо не вважало козаків, як лиш охота зберегти свої обряди; а історія учить нас, що єдність релігійних віровіровідовісмі не вистачає, щоб уформувати політичну єдність двох народів. А який подібність між історичним вихованням козаків, що люблять волю аж до сваволі, й таким же вихованням москалів, що люблять неволю, аж до адичіна! Тут і доказував автор свою думку такими прикладами, як ось цей, що коли в XVI в. польські послани, між якими була й козацька старшина, закидали в Москві боярам, що вони погордили найблагороднішим даром Бога, волею, відповів один із боярів: „Для вас ваша воля добра, а для нас наша неволя“. Словом „відокремлення від Польщі протягом двохсот років і вічна неприязнь до москалів виробили характер самостійно-політичної України“. Автор радя полякам показатись при починах свого нового політичного життя щирими й сталими. „Наш край широкий і багатий. — писав автор, — і без кількох мільйонів людей буде великий і величний. Якщо українці по двістілітньому відокремленні від нас зберегли стільки родової могутності, що можуть утворити окрему державу, вибравшись із-під Москви, ми перші підтримаємо й запевняємо їх самостійність. Сімдесятилітній бої наших батьків із цим благородним народом,

бої, які принесли нам загибель, аж за дуже повинні повчити тих, які інакше думали, як ми, що й ці наші батьки воляли мати козаків за самостійний народ, залучений тільки в наші спільні потреби. За таких наших сусідів бажаємо мати козаків, а в цій думці із справжньою розкішню роздумуємо над їх сьогоднішніми боротьбами з Москвою, бо саме в цих боротьбах бачимо завязки майбутньої щирої приязні обох народів“ (с. 631).

Такі сподівання обіцявав собі Духінський на підставі боротьби українських губерній за останки Литовського Статуту в земських і цивільних справах, про що йде далі оповідання.

Продовження статті Духінського в ч. 14. починається такими словами, зверненими до криво-методіївців: „Ви, Шевченко, Куліше, (Куліша), Пятигирський, Іваненку й ваші товариші, ви одні, що може в цій хвилині відбираєте порох і кулі, щоб ловити собоїв у диких пустинях Сибіру, щоб зложити данину цареві на знак, що ви й ми винні волю уживати дарів повітря і сонця, що живете під іменням, невідомим нашим сусідам і приятелям, без ніякої звістки про них; ви другі, що живете затроєним повітрям і не бачите сонця в підземних печерах, з ланцюгами на руках і на ногах, що куєте срібну й золоту землю, що хвилині готові на смерть, а працюєте для царя, який за овоц вашої праці купить Меттерніхів і Шелів*), а що для вас найбільшче: ви діти української землі, що терпите за права вашої батьківщини, якої ви, за ніщо маючи життя в неволі, боронили перед напастю царя, нагальзо, бо ви соромились, що такий довгий час перебули в армії; саме ваші імена й ваші терпіння вимагають, бо вони є найкращою відплатою тим, які говорять: „Не знаємо українців, не знаємо самостійності козацької держави“. А ви їм на це відповідайте: „Тож прийдіть і подивіться на нашу велику болю, тож прийдіть і послухайте, і в сиромих хатинах українських сіл і в домах можливих мешканців української землі, послухайте, що думають, про що говорять українці, а засоромитесь свого незнання.“

Це відповіди тим, які закидають нам, що говоримо про український елемент, про самостійність українців, при чому деякі більше ніж за помилку вважають наші пояснення. А ми відповідаємо їм на це продовженням доказу, що українці

*) Меттерніх австрійський дипломат і міністер в Якуб Шелів осаджений у 1816 в провідник банди кавказьких пізунів в Галичині.

їмні терплять переслідування не за Польщу, але за Україну; що українці будуть нашими приятелями, але що коли захочуть бути самостійною державою, мають усі сили до цього. — Прикро деяким із наших братів звучить у вухах: козацька, українська держава; Україна (Malorus) це Польща, говорять. Повторяємо: політика нашої батьківщини мусить ґрунтуватись на правді, а не на дурисвітстві. Яке також називається у багатьох політикою. Таж 1658 р. наші батьки признали самостійність козацької держави поставивши її на такому самому праві, як литовську державу восьмим пунктом гадяцької угоди з 16. вересня між Бжівським і Евлашевським із боку поляків і гетьманом козаків Виговським; тож козаки 1658 р. мали стільки своєї власної родової сили, що їх поставили ми на рівні з Литвою, а сумніватимемося 1848 р. в самостійності тих самих козаків, які дають стільки доказів, що зберегли свою національність, не вважаючи на близько двістілітнє панування москалів у них. — Вибрали година, що народи мають єднатись відтепер згідно з законом любови ближнього. Тож народ буде могутніший, до того народу скучуватимуться інші й домагаються його опіки, який виробить у собі найбільше волі поодиноких і діявить найбільше нахилу лад панувати. Це засада, яка може зробити Польщу могутньою і славною і любленою у чужих; виробити в собі почуття волі й ладу та християнської любови ближнього, яка є чимсь більше ніж волею і ладом; цим ми зобов'язуємо українців для себе, а дуже помилявся той, хто для подібної злуки добував би старі пергаменні умови, які доказують наші права до українських земель“.

Мих. Воляк.
(Докінчення буде.)

Камізелки, пальовери, рукавички і нові шкарпетки поручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Боїнів ч. 4. 47/83 7—60

Еміграційні справи.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЕМІГРАНТІВ ДО БРАЗИЛІЇ, ЩО МАЮТЬ „НАНСЕНІВСЬКІ“ ПАШПОРТИ.

Еміграційний Синдикат повідомляє, що бразилійський консулат у Варшаві не завжди може дати візу до Бразилії особам, що мають нансенівські пашпорти, навіть, коли емігранти мають формально виставлене візання.

Тимто емігранти, що мають нансенівські пашпорти, повинні, заки полагодили виїздові формальності, звернутись до найближчого бюро Еміграційного Синдикату, щоб дістати згоду бразилійського консулату на видання візи. Справи тих, які мають нансенівські пашпорти, бразилійський уряд полагодує індивідуально.

З друкарні Вид. Співки „Діло“, Львів. Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРІЮ:
Місячно 3-50 год.
Чвертьрічне 15-00
Піврічне 30-00
Річне 60-00
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Закар-
патті, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 год., Німеччині 7-50 год.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 год., Австрії 7-50 год.,
Зміна адреси 1 год.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Тутка

Portvitan

це найвищий гатунок!!
Остерігаємо перед лихими виробами!!

150-ліття церкви оо. Василіян у Варшаві.

У неділю, 18. листопада ц. р., відбулося в церкві оо. Василіян у Варшаві при вул. Медовій ч. 16. велике свято з нагоди 150-ліття посвячення цієї церкви. Торжественну Службу Божу целебрував о. протоігумен Решетило. На богослуженні був присутній кардинал Каковський з крилошанами. По богослуженні оо. Василіян приймали обідом гостей і представників греко-католицької парохії у Варшаві. Підчас обіду о. ректор Пушкарський вголосив промову, в якій м. ін. подякував кардиналові Каковському за прихильну опіку.

Дешо з історії гр.-кат. церкви у Варшаві.

Думка спровести до Варшави оо. Василіян і заснувати нашу парохію виникла негайно по приступленні нашого народу до унії. Оскільки цю думку зреалізував швидко митрополит І. Кишча в 1721 р., який приказав збудувати на Підваллі

одноповерховий дім з каплицею, де примістив оо. Василіян. При каплиці засновано братство св. Онуфрія, яке затвердив папа Бенедикт XIV. ерекційною буллою.

Згодом каплиця не могла помістити всіх уніятів. Тому в 1781 р. положили аугустинський камінь на площі при вул. Медовій під будову нової церкви Вознесіння апостольський нунцій Архетті. Церкву освятили урочисто 25. серпня 1784. р.

Ця уніятська церква існувала до 1872 р., коли її москалі вивезли терців, а церкву заміняли (від 1875. р.) на православну. Підчас світової війни церква вернулася у католицькі руки, і тоді ося при ній, повернувши із довголітнього заслання, б. чернець тої церкви о. Гавриіл Нецквич, що помер 1918 р. По ріжних перипетіях, поборюючи неодну трудність, перебрали в 1930 р. ту церкву знову у своє посідання галицькі оо. Василіян.

Три і пів мільярда франків на військове летунство.

З Парижа повідомляють: На вчорашнім засіданні летунської комісії палати послів мін. летунства Денен заявив, що Німеччина перед 1914. р. майже не мала повітряної флотії, а тепер має найбільше літаків на континенті. Одночасно ген. Денен додав, що французьку повітряну флотію можна би теж було розбудувати до такої самої величини, коли парламент призначить потрібні

кредити. На внесок міністра комісія призначила 3 і пів мільярда франків на розбудову військового летунства в найближчих трьох роках. Крім того прийняли бюджет міністерства летунства у висоті 2 і пів мільярда франків. До нового бюджету дописано ще 450 мільонів франків з цього річного бюджету тому, що квоти цієї не використано цього року.

Мадярщина погрожує.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Мадярська преса слідує уважливо за розвитком подій з приводу вбивства у Марсєль. Мадярські часописи перетрукують голоси закордонної преси, яка називає демарш Югославії до Ліги Націй небезпечним. „Пештер Лейд“ пише, що Мадярщина не дасться сировокувати. Великі держави, головні Франція повинна подбати, щоби накладення кампанія проти Мадярщини не довела до вибуху, як у 1914. році. Мадярщина має вже доволі безпідставних наклепів. І тому, коли Югославія заду-

мує в новій ноті подати подрібні докази з фотографіями, Мадярщина теж не буде загатися і подасть документи, що Югославія скриває політичних утікачів з багатьох держав і дає охорону їхнім небезпечним затіям. У цій справі Австрія та Італія може дати потрібні інформації. Мадярщина — закінчує „Пештер Лейд“ — не хоче ставити перешкод у висвітленні правди. Однак Мадярщина не дозволить порушувати миру і поширювати ворожі настрої.

Велика маніфестація німецьких католиків у Берліні.

БЕРЛІН, 22. 11. ПАТ. Збори членів Католицької Акції у Берліні у спортивній залі перемінялись на велику маніфестацію. 30.000 виповнило по берегах велику саю, прикрашену папськими прапорами. На збори прибули організації католицької молоді з 200 прапорами, берлінський єпископ Барес з крилошанином Штайнманом.

Збори відкрив крилошанин Штайнман, який присвятив довшу агадку провідникові католицької акції д-рові Кавенерові, який загинув підчас відомих подій у червні ц. р. Присутні шанували його пам'ять повстанням з місць. Опісля промовляв єпископ Барес, який заперечив начебт в Німеччині завсегдатає католицький рух.

Ген. Веган амбасадором у Берліні або Лондоні.

ПАРИЖ, ПАТ. „Ля Прес“ запевняє, що ген. Веган уступить з найвищої ради оборони Франції. Уряд задумує призначити його амбасадором у Лондоні, або Берліні за його великої заслуги. В Лондоні ген. Веган має багато приятелів, але покищо уряд не думає змінювати свого амбаса-

дора у Лондоні. Зате французький амбасадор у Берліні Франсоа-Мовсе уступить, бо не згоджується з прем. Фаяденем у деяких справах. Тому — пише „Ля Прес“ ген. Вегана прийняти би найприхильніше у Німеччині, бо його розмови внаслідок би тривали спорами.

Тільки тоді,

якщо заплатите негайно, а найdaleше до 25. грудня ц. р. премію за обезпечення 1/4 частини вартости Ваших будинків у місцевого агента

І-ва Взаїмних Обезпечень „Дністер“

у Львові, Ваші будинки не будуть обезпечені в 1935 році на повну вартість в ПЗУВ.

ФУТРА

жіночі і чоловічі готіві і до міри по найнижчих фабричних цінах — поручає

Фабрика футер „ХРОМ“.
Львів, Руська ч. 20. Телефон 71-83.
Городецька ч. 97. 53-29.

Звичайні Загальні Збори

Видавничої Спільки „Діло“

кооперативні в обш. пор. у Львові відбудуться у понеділок 17-го грудня 1934 р. о год. 16-30 в приміщенні Редакції „Діла“, Ринок ч. 10, з останим денним порядком.

- 1) Відчитання протоколу з останих Загальних Зборів.
- 2) Звідоження звідувочних органів з діяльності за рік 1933/34.
- 3) Звіт Контрольної Комісії й уділення абсолютної. Затвердження балансу.
- 4) Покрытие втрати.
- 5) Вибір Надзірної Ради і заступників.
- 6) Вибір Контрольної Комісії.
- 7) Затвердження предліній. бюджету на рік 1934/5.
- 8) Визначення найвищої квоти зобов'язання кооперативу і визначення найвищого кредиту для одного члена.
- 9) Внески і запити.

Якщо в означеному часі не явиться приписане число членів, то збори відбудуться тодішню пізніше без огляду на кількість прийнятих членів. Річні замкнення і бізнес виліжені в львівській кооперативній для перегаду членів.
НАДЗІРНА РАДА.

Небезпечний терор і небезпечна боротьба з терором.

Львів, 22. листопада 1934.

У вівторок розпочалась у Женеві надзвичайна сесія Ліги Націй, тим характеристична, що ніхто не цікавиться тою „надзвичайною“ причиною, через яку скликано виняткову сесію, ба навіть не тягнуть її, зате всі кричать про справу, що раптом явилася на женевському терені як безпосередній привид війни. Конфлікт між Парагваєм і Болівією це для читача європейської преси, що привик чути про перманентну війну поміж різними середньо- і південно-американськими державами, не просто гумористична тема, особливо після недавніх ревелаций про махінації американського військового промислу, який штучно викликає ці війни, щоб мати збут для свого військового краму. Надзвичайна сесія Ліги, що мала би замирити Парагвай і Болівію, несподівано має займатися справою, що грозить війною між Югославією і її союзниками з одного боку та Італією і Мадярщиною з другого.

Річ у постанові Югославії виступити з офіційним домаганням перевести слідство у справі марсєльського вбивства та осудити держави, які до того вбивства причинилися. Читаємо, начебт Югославія збрала чималий доказовий матеріал проти Мадярщини й Італії, як тих держав які буцімто давали матеріальну й моральну до-

†
В 15-т. роковини смерті
Миколи Щуровського
сотника У. Г. А., бушарного учителя української
гімназії в Рогатині
дня 24. XI. в годині 7:30 відправиться Заупо-
кійна Служба Божя в Успенській Церкві.

помогти змовникам. Форма, в якій виступить Югославія, ще невідома. Однак уже нині всі великі європейські преса однозгідно погоджується, що колиб Югославія хотіла риторично домагатися виступу Ліги Націй проти Мадярщини й Італії, то це моглоб довести до подібного наслідку, як виступ Австро-Угорщини у 1914 р. проти Сербії з обвинуваченням за замах у Сараєві.

Хоча зараз після марсельської трагедії появилися звістки, що ця подія відбудеться на терені Ліги Націй, а проте рішення Югославії предляжати Лізі обвинувачуючий матеріал проти двох європейських держав у такій поважній справі, як участь у вбивстві короля й міністра з-кордонних справ двох інших держав, те рішення заскочило прилюдну опінію Європи. „Таймс“ зазначає виразно, що вправді дійсно факт убивства короля на чужій землі та охоронування змовників на чужині дає право Югославії робити з марсельського вбивства міжнародною політичною аферою, а проте „залишається отвертим питання, чи предсвавлення тої справи Лізі Націй не є нині обраховане на ще більше порушення стану добрих відносин...“

Бо чейже не підлягає сумнівові, що кожна держава, проти якої звертається таке обвинувачення, як його тепер оголошує Югославія проти Мадярщини й Італії, мусить протестувати, як проти наклепу, і доводити, що весь т. зв. доказовий матеріал, це тенденційне зіставлення злочинних сплетень і підозрів, які не мають з правдивою політикою держави і її єдиною відповідалним керманіажем нічого спільного. Іншими словами, кожна держава мусить у таких справах поводитися так, як поводитися сербський уряд супроти закидів співучасті у сараєвському замаху, тим більше, що і тоді атентат на австр. наслідника престолу виконав австро-угорський підданий, і тепер атентат на короля Югославії виконав підданий Югославії. Ніхто теж нікого не переконує, що такі політичні атентати не виключають затія ворожого закордонного чинника, бо всі знають безспірну правду, що сущою підставою політичних атентатів є внутрішні державні відносини і що змовники щонайвище використовують прихильну їм конюнктуру.

Незручна ситуація, яка повстала у Женеві, в особливо двозначне становище ставить Францію, союзницю і протекторку Югославії. Франція повинна би обурюватися на марсельське вбив-

ство найголосніше, бо Марсель лежить чейже на французькій території; — та вона проте саме тепер змагає до наладнання своїх відносин з Італією. Тому й до Женеві один із перших поспішився наслідник Барту, Ляваль, який мабуть впливатиме на Югославію і інших членів Малої Антанти обмежитися до демонстрації, яка нікому не допоможе їй не пошкодити, себто зберігти традицію Ліги Націй, як установи, яка ніякої справи не може поладити ясно і виразно...

Ніякої війни, очевидно, через югославянський внесок не буде, бо годі уявити собі нині охочих до воювання за справу боротьби з терором чи оборони терору. Фактичний стан в Європі нині такий, що ніхто до терору не признається і всі терор осуджують, а проте ніколи терор не був таким освяченим засобом у широкому світі, як тепер. І коли Югославія протестує проти протегування македонських і хорватських терористів у Мадярщині й Італії, то проте Юго-

славія мабуть недалеко відстала від обох тих держав щодо внутрішньої системи правління, головним в ділянці національної політики: всі ці три держави стоять під цим оглядом на однісінькій дошці.

Нинішній виступ Югославії має на меті протиставитися праву політичного зсилью (яке на практиці і так уже майже не існує) та протегуванню змовників чужинцескими державами. Сумніви, які ця акція викликала, вказують, що й не кожна боротьба з терором легка і що вона може гірше пошкодити, ніж сам терор. Але найсутніша справа залишається ще поза міжнародною дискусією: що найбільшим ворогом спільноти народів і держав є взагалі терор, у всякій, якійнебудь, формі. Найгіршим засобом нормування відносин є той засіб, який нині має найширше застосування. І коли не стане терору як засобу внутрішнього правління, він перестане існувати і як міжнародна проблема.

НАГІНАННЯ ПСИХІКИ.

Волинь, 22. XI. 1934.

I.

Ні один закуток української землі в межах Польщі не переходить під цей час такої еволюції, як Волинь. Не даром же тепер Волинь у всіх на устах — і в своїх і в чужих. Але особливо ця еволюція повиннаб цікавити українське громадянство, як вихідна точка до дальшої праці.

На жаль, зміни, що відбуваються з дня на день в українських політичних масах, здебільша проходять поза увагу інтелігентської верстви. І власне тому, що вони психологічної натури й вимагають як підготування до спостережень, так і відповідних до цього умовин.

Першою причиною агаданих еволюцій є страшенне погіршення умовин екзистенції. Боротьба за шматок хліба відобує загальні ливши на останній план. Люди з високою фаховою освітою опинюються в реставраціях, наглядачами над маргістрацькими робітниками на вулицях і т. д. Старші віком інтелігенти — бувші старшини, урядники, вчителі або сплять без праці, на ласці добрих людей, або виконують найтірпішу роботу — одбрати, забруджені, з ривками в руках.

Пригадуються картини з днів революції, що відбулися в селі Васильченка „Вова приспособився“. Правда, лише в деякій мірі.

Волинська інтелігенція теж поволі „приспособлюється“. Але здебільша — до найпримітивніших сторін життя.

І лише одиначі, маючи спостережливе око й трохи інтуїції, ламають свою психіку й роблять „відкриття“. Ці „відкриття“ полягають у тому, що спостережливі одиначі відкривають у біжучому житті люди, в яких можна щось робити й заро-

бити, заповнюючи їх своєю небетою й енергією. Одні винулися на торговлю. Інші зайнялися пропагандою продуктів українського промислу. Треті добре налагоджують збут цих продуктів, доставляючи їх безпосередньо торговцям, і т. д.

Спостережливе око в моменті страшної кризи може „відкрити“ ще багато подібних люд, які можна заповнити непоганим „інтересом“ і жити. Найширшу ділянку для праці дає збут, а власливо пересовування в потребуючі місця надміру продуктів сільського господарства й промислу з інших місць.

І поволі інтелігенти, ламаючи свою психіку „чистої праці“, таки приспособляються.

II.

Перша справа на селі. Сільська молодь, оці діти народу з нашаруваннями в крові хліборобського консерватизму й козацького романтизму, ніяк не можуть приморитися до нового життя.

А найгірше, що вряди-годи не дають їм приспособитися фахові політики. В хаті голод, холод, нужда, — значить протестуй! Землиця дає мало — конспіруй! Грошей у кишені біг-ма, — теж кричи!

Отак над усім нашим сірим і пригноблючим життям лише й чуєш: протестуй!

ФУТРА

жіночі від золотих 165
найелігантніші
тільки в АПІСДОРФА

Львів, Рутівського 21. в брамі —
Першорядна фахова робітня. 26/31

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 24. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

30

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

XIV. ЛЬВІВ ПРИ КІНЦІ 70-их РР. МІЖПАРТІЙНІ ВІДНОСИНИ.

В осени 1878 р. записався я на правничий відділ львівського університету. Прибувши до Львова, став я розглядатись у львівських відносинах, зокрема серед русинів і їх організацій.

Львів представився мені майже чисто польським містом. Усі уряди польські, школи й університет польські, театр польський, написи всюди польські, торговля в руках поляків і жидів, що маніфестувалися також під національним оглядом як поляки. Мова всюди польська, — в крамницях, реставраціях, каварнях говорили також і русини по польськи. Велика то була відвага заговорити до кельнера, або купця по українськи і на такого всі зглядалися як на щось надзвичайне. Та нечисленне українське населення, що було в місті, крилося кудись по закутках, а назверх не було його видно; розмірно найбільше ще українського елементу було в найнижчих робітничих верствах, між домашньою службою та каменичними сторожами. З тих сфер рекрутувалася головню публіка, що в неділі і свята заповняла церкви.

Хочаби говорити про характер і напрями руського життя в столиці краю в тому часі,

треба розрізнити два головні напрями: святоюрсько-москвофільський і народовецько-український, а в тім останнім знову напрям національно-консервативний і радикально-соціалістичний.

Головною і пануючою тоді між русинами партією були москвофіли. Цєю назвою обимаю авесь табір, що містив у собі різні відтінки: і „настоящих русских“, що почували себе просто москалями, і святоюрців, що дивним способом уміли годити в собі маніфестовану назовню вірність католицькій церкві й австрійській державі із симпатіями до православного царофільства, і старорусинів, що нібито стояли на ґрунті малоруським, однак не признавали ніякої України, не терпіли фонетики і всього, що пригадувало нашу національну самостійність. Це зрештою не були ніякі окремі групи, а була мішанина понять серед тих самих груп і тих самих людей. Та в цілій тій мішанині було спільне те, що всі споглядали з тугою на північ і виглядали звідти спасіння.

Тоді були між москвофілами такі, що признавалися до 60-міліонного „великого руського народу“ і кидали оком аж до Камчатки, та були й такі скромні, що вдовольнялися трьома міліонами і границею лиш по Збруч. Та ніхто з них не признавався до українського народу в його етнографічних границях, себто такого, яким він був дійсно. Всі вони були крайні реакціонери й обскуранти, вороги всякого поступу і правдивої, вільної науки. Вони не знали і не любили навіть російської літератури — їм були

чужі ідеали і твори Пушкіна, Тургенєва, Достоєвського, не кажучи вже про Бєліґського або Шедріна. Їм імпонувала „казьонна“ Росія з депотичною управою царя, православним синодом, армією поліцаїв, в'язницями, Сибіром та шибеницями. До цього раю вони зіткали, а й у себе дома любувалися в атмосфері попівсько-чистократичній; у своїх „ізданіях“ плекали почування адорації для царя і православної Росії. Писали штучним, чудернацьким язичем, поборювали народню мову, народню школу, посилаючи свої діти радше до німецьких шкіл, та вживали всіх способів, не виключаючи й поліцейських засобів, щоб ослаблювати й нищити національний український рух, який щойно став розвиватись. А була це партія в тих часах дійсно найсильніша, що репрезентувала офіційно руський варіант. Сильна і могутня була вона передусім тому, що при ній і на її чолі стояв святий Юр, а з ним майже все тодішнє духовенство, особливо на вищих єрархічних становищах, що держало все інше в залежності від себе. Правда, митрополит Йосиф Сембратович був дуже побожним католиком і ніхто не міг його через це посуджувати в москвофільстві, однак була це людина слаба, без ширшого погляду й освіти, ще до того не знав відносин життя. Автім був він також великий реакціонер і ворог усякого поступу, отже кермували під ним дієцезією всякі Малиновські, Петрушевичі й інші в душі політики москвофільської партії. А партія та була тепер горою, особливо по перемозі при виборах до парламенту в 1873

І сільська молодь кидється в піпідзля, як не називає, то направо. А про дальше довідуємось з преси.

На теж нагання молодетої селянської психіки. Тільки відповідь. Бунтарство по наших волинських селах стало більше ніж модою — стало пошестю. Поза бунтарством майже порожнє місце. Відчувається вітраж до прикладної науки та до конструктивної праці. І саме в той час, коли молодь інших національностей працює й вчиться.

На це явище не можна не звернути уваги. Навіть більше, з ним не можна не боротися. Добра річ — „вічні революціонери“ духа, але дуже погана — такі самі „вічні революціонери“ зеданих, ненавчених рук. І тим більше, що ці бунтари в недалекому майбутньому стануть темними аліларами, непідготовленими до нових вимог економічного життя, нездібними до боротьби за існування.

Інтелігенція Волині, що не втратила зв'язку зі селом і його молоддю, повинна зайнятися випроштовуванням цієї скрученої корчами життя психіки сільських хлопців і дівчат.

На нашу думку, було б це обов'язком і так званої народної преси, яка повинна розпочати ударну кампанію за оздоровлення настроїв серед селянської молоді та впоєння їй віраж до праці, пошанування й доцільності творчої праці.

Senex.

Закарпаття.

ДАЙТЕ НАШОМУ ПРАПОРОВІ СПОКІЙ!

В дні 26. жовтня ц. р., в часі чл. державного свята, були на Закарпатті спроби деяких чеських кругів не допускати до вивішення українських жовто-блакитних прапорів на громадських урядів, шкільних будинках і т. д., хоч у попередніх роках таких перепон майже не робили. Показалося, що з ініціативи краєвого шк. інспектора Вондрачка видала президія краєвого уряду ще дня 11. VII. ц. р. обіжницю до „окружних урядів, а ці далі до нотарських урядів, шкільних інспекторатів і жандармських станиць, що наші прапори треба переслідувати і хто їх вивішує, подати проти нього карне донесення за провини з § 14, точка 1. закону про охорону республіки.

Видавши цю обіжницю осуджує гостро закарпатська українська преса. В ужгородському „Українському Слові“ появилася на цю тему під поданням вгорі наголоюм віке друга стаття д-ра Мих. Брашайка, в якій м. ім. читаємо: „Вже в попередніх статтях вияснили ми, що жовто-синій прапор є нашим історичним прапором. Тому тут цього не повторюю. Але зазначаємо знову, що ні шкільний інспектор Вондрачек, ні шкільний реферат, ні президія краєвого уряду не мають права установляти

нашого прапору, або його касувати. Це є державною і краєвою політичною справою і в цій справі рішати є компетентними парламент, сейм і президент республіки, а ніхто інший.

Вже й давніше були люди, котрих наш жовто-синій прапор колов в очі. Було це в 1926 р. Тоді о. Августин Волошин, як посол, подав писемну інтерпеляцію в парламенті, на котру президент міністрів ба. п. Антін Швєгя дав таку відповідь: „Я зарядив, щоб Вашому жовто-блакитному прапорові дали спокій“.

І дійсно був спокій аж до сьогодні. Тепер знов хотіли би скасувати наш прапор. Кажуть, що уживання нашого прапору, протиставляється суверенності держави і тому треба його скасувати. Цим слабим аргументом — не хочемо ужити сильнішого слова — не будемо займатися.

Цього прапору у нас вже ніхто не скасує і не може скасувати. Таж під цим прапором було дня 8. V. 1919. в Ужгороді в будові бунного жупанату проголошено наше прилучення до чехословацької республіки. Під цим, вже 7. V. 1919. Каноніком Юрієм Шубою перед катедральним храмом, посвяченим, прапором їхала 100-членна делегація Центральної Руської Народної Ради до Праги й передала дня 25. V. 1919. там серед великих торжеств рішенню Центральної Руської Народної Ради панові президентові Масарикові. В той час Град, залізнична станція Вільсонова й публічні будови Праги були украшені жовто-блакитними прапорами. Тим справа нашого краєвого прапору була і є дефінітивно вирішена.

Кожний, хто старається скасувати цей прапор, касує знамя нашого добровільного прилучення до республіки, допускається проти нас і типроти республіки непростимого гріху.

Той прапор, під котрим ми боролись за нашу свободу, за нашу автономію і за наше при-

лучення до братської славянської республіки є для нас святістю, є для нас знаменем нашої кращої долі і запорукою кращої будучности.

Тому ми всім тим панам, що хотіли би скасувати цей прапор, устїм великого державного мужа республіки й одного з її творців кличемо: Панове! Дайте нашому прапорові спокій! Не раніть наше серце, не захитуйте нашої вірности до республіки, не давайте такої знаменитої і страшної зброї до рук ворогів наших і нашої республіки в часах такої сильного міжнародного політичного напруження. Ці вороги такі наші обіжники і забираючи нашого прапору зовсім певно використають і скажуть: Ось уже і прапор від русинів забирають, цей знак їх народної окремішности й автономії. Не боріться ви таким фатальним способом нашої республіки! Наш наріз під жовто-блакитним прапором прилучився до республіки і під цим прапором хоче й буде боронити її перед всякими ворожими нападками“.

„РУССКИЙ НАРОДНЫЙ ГОЛОС“.

Під таким ґоловою почав на днях виходити в Ужгороді під дирекцією д-ра Й. Камінського й Іл. Цуркановича московський щоденник на місце скомпромітованого, недавно застановленого „Карпатського Голосу“. До нового щоденника перейшли всі співробітники „К. Г.“, з винятком двох (мабуть прихильники б. гол. редактора д-ра Фенчика, що виїхав до Америки), які задумують видати другий, конкурентний щоденник. Очевидно — московський щоденник газету на Закарпатті мусить хтось фінансувати, бо така газета може там здобути найвище 200—250 передплатників. Коли є люди, що збираються там видавати ще й другу газету, то видно, що існують якісь таємні джерела, з яких зручні кацапські „промисловиці“ можуть обильно черпати...

МОРАЛЬ І ВИХОВАННЯ.

З приводу VI-ого Конгресу Морального виховання.

В кореспонденції про VI-ий конгрес морального виховання, поміщений у пересеканім „Ділі“ з ц. р., погано досить поверхово дружина з цього конгресу, покляючися на слова проф. Бугле, що конгрес не виявив ніякої нової думки. Для такого славного союзового педагога як Бугле конгрес не приніс нічого нового, але більшість учасників висловила неодну цінну думку, з нього і з деякими з них автор статті бажав поділитися з читачами „Діла“.

КОНГРЕСИ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ І РЕЛІГІЯ. — ПОГЛЯД БЕРНЕРА НА РОЛЮ РОЗУМУ.

Конгреси морального виховання мають за завдання займатися моральними питаннями спіль-

ними всім людям. Мають займатися тим, що людеї лучить, а усувати те, що розєднює. Присвїчують їм ті ідеї, що є у підставі нової школи. Але це не перешкоджає, щоб на конгресі виявилися відмінні погляди, а навіть, щоб протилежними віддали почесть протилежним поглядам. На прийняттю, що його видав президент міст Кракова, всі вислухали стоячи молитви-пїсні студентського хору. Це доказ, що названа інституція признає величезну роллю церкви, передо всім церкви католицької — на дорозі морального відродження людства. Ішла на конгресі дискусія про відношення людини до людини, про усуспільнення людини, про творення особовости, вироблювання характеру, про участь у духовних витоках людства.

Творення гармонійної особовости усуспільненої, характеру — залишається ціллю виховання.

Значієє слово захоплення Ж. Русса для св. Євангелії в його роздумуванні над моральністю. Знаменитий швейцарський педагог Вільгельм Ферстер каже, що нема моральности, що не спирається на релігію. Мають думати, що людський моральности брак авторитету, який має релігія. Не набрав я переконання, щоб людство було близьке витворити такий авторитет через конгреси морального виховання. Однак думаю, що такі конгреси здійснюють Божу думку, шукаючи доріг реалізації любови ближнього.

Легко прийде нам порівняти Божу моральність з людською. Божа моральність бере в сяю опіку цілу людськість, фашизм обмежує моральність до одної народности чи раси, а комунізм до одної суспільної класи. Якщо має повстати нова мораль, то вона мусить бути така всеобіймаюча, як мораль Христова.

Для людства дорога огверта в її моральних дослідах, що її найближче обходить. Іде про наладнання життя тут на землі. Чи дійсно ми не зробили зні одного кроку вперед і надаліше вповні відріжняємо: геєленес і барбарі (греки і варвари)? На жаль приходиться часто на думку, що людство, хоч може похвалитися лігачами, цегелинами, радієм й іншими технічними оєтатами, під оглядом моральним не поступило вперед, знаючи далі греків і варварів.

На згаданому конгресі виголошено 73 вїклади, з того 46 у французькій мові, 14 у німецькій і 13 в англійській. Беру тут на увагу дїне вїклади виголошені по-німецьки й по-англійськи.

Затримаємось найперше на рефераті Вільгельма Бернера „Розум як зєдїююча моральна сила“. Здавалось би, що за тезою Гербарта, анховної науки, не повинно бути місця на розділі виховання від науки. А проте чепез нерозуміння

р., і їй піддавався звесь рутенський загаль, отже і святий Юр. Раз лиш здобувся митрополит Сембратович на енергію, а саме тоді, коли руські посли, серед яких були його каноніки і декани, разом з німецькими лібералами голосували в парламенті за конфесійними законами і причинилися до їх ухвалення; тоді він повідбрав за це дотичним деканські уряди та реферати в консисторії. Однак поза цим одним випадком — панувало в таборі примірна згода.

Велике слово мав тоді Іван Наумович, що він політику на два фронти рівночасно — австрійську й російську, і з обох боків брав субвенції, а в краю тішився незвичайною популярністю. Фінансову сторону цієї політики репрезентувало „Общое Рольничес Кредитовос Заведеніє“, в якого управі сїдїв головний юрист і адвокат партії, д-р Іван Добрянський; зрештою на чолі всіх інших інституцій стояли „отцовє“. Вагавлі була це партія наскрізь польська. З видніших цивільних були ще Василь Ковальський, радник вищого суду, Деніс Кулачовський і Юліан Геровський, урядові прокуратори скарбу (всі три посли до державної ради), д-р Ізидор Шараневич, проф. університету, страшенний бонгуз, який в міру потреби признавався також часом і до народовців, кількох гімназійних професорів (Сивуляк, о. Іван Костецький, д-р Омелян Савіцький), а вкінці найгостріше крило партії: Плячанський, Марков, Авдиківський, Мовчедовський, Луцик, Пелех, які вже з кожним роком щораз більше отверто признавалися до москвошини,

їздили в Росію і брали рублі. Всі інші думали те саме, що й вони, лиш зверху жирували себе католиками і старорусинами, а рублів не брали лиш тому, що їм їх не давали.

В домах і родинях тих усіх москвофілів цїла польщина. По московськи вони не вміли, українську мову ненавиділи, уважаючи її хлопською, отже лишалася мова польська. Для характеристики наведу оцей факт. До найвидніших представників того напрямку належав канонік Яків Шведицький, парох при церкві св. Пятниці. Він дів у Львові отвертий дім і мав три доньки, що всі виїшли за поляків. Один з них, директор реальної школи Герстман, сповідав мені раз у пізніших роках, що його жінка, донька Шведицького, не вміла по руськи навіть „Отчєнїшу“, який умів він, поляк з роду. Такий був настрій і дух у тій партії, така її моральна вартість. В руках тої партії були всі тодішні більші руські установи, отже — крім згаданого вже „Общє-рольничого Кредит. Заведенія“ — „Ставропігія“, „Народній Дім“, „Общєство Кїчковського“, „Галицько-Русская Матица“. Нарібок партії був „Академічєскій Кружок“, значить: партія мала все в своїх руках — церкву, політику, фінанси і пресу, яку репрезентував тоді „Слово“, що виходило тричі в тиждєнь, як єдинокий політичний орган на Галицькій Русі. Отже це була значна сила, що в тім часі стояла саме на верху своєї влади і значіння.

(Далі буде).

сутті нового виховання він існує. Щоби зробити щось доброго, треба не лише знати, що є добре, але також треба бажати добра й втворювати звичку в тім напрямі. В цей спосіб етичне ведення життя побіч елементів чуттєвих і волевих конче вимагає значної освіти. Розум, як іскра Божя, а не почуття і імпульсивні сили повинні бути керівниками життя. Відомо, що характер проявляється у поведінці. Діло чин є найбільше елементом вільних. Волю означає психологія як найвищий складник духовного життя, в який входять елементи інтелектуальні разом з емоціональними. Інтелектуальні елементи проявляються в мотивації. Вже при таких ставленнях справи неможливо відділювати явища науки від виховання в школі, бо оба складники пронизують себе взаємно; розділ робимо для орієнтації, а не тому, що він відповідає дійсності.

Хоч Сократова теза, що через розум приходимо до чесноти, в цілій повноті не вдержалася, однак людство знову потверджує велетенську роль розуму в моральному житті.

Через неосторожність, безтямність, лінитство думки і таку поставу людей маємо без порівняння більше зла і нужди з світі, ніж через алогічність і жорстокість.

Розум орієнтує нас у суспільних взаєминах, до яких людина мусить застосуватись.

Розум передбачує і оцінює наслідки нашого ділання супроти ближніх, суспільності і нас самих. Отже вгляд у справи і передбачування — це великі сили розуму.

Великим ділом розуму є розплутання мотивів, замірів у наших і чужих діланнях, свідомих і неусвідомлених причин. Такими причинами можуть бути егоїзм, стид, жажда влади, страх, похливість, гіпокрізія і ін.

Іншим ділом розуму є критика існуючих звичаїв, прав, суспільних інституцій і етичних тез. Без такої критики і без опертості на ній бажання зміни не є можливий розвій, ніякий поступ, ніяка реформа.

На особливу увагу заслугоє роль розуму в розв'язуванні етичних конфліктів.

В етичній веденні життя розумує необхідним чинником. У висновку В. Бернер зазначає, що подані причини спонукають його зачислити розум до найважливіших сил моральних, спільних усім людям.

(Докінчення буде.)

Д-р Вол. Безушко.

Перший відгомін справи кирко-методіївців у польській пресі.

(Докінчення.)

Далі знов перейшов автор до справи боротьби за останки Литовського Статуту на Лівобережжі, виводячи при цій нагоді, що „двоєка в Україні, одна мовою, себто де більшість мешканців говорить по українськи, а ця обіймає до 8 мільонів мешканців, але це є ідеальна, філософська Україна. За політичну Україну треба уважати сьогодні губернії: Чернігівську, Полтавську, Херсонську, а можна додати й Катеринославську“. Автор називав ці губернії політичною Україною, „бо саме тут є театр діланий за політичною самостійністю цієї країни“. Шляхта й селяни там українці й „саме самостійність України має ту силу, що мовляв і москалів є там така горстка, яка сливе нічого не значить“.

Та й мова й релігія не вирішують справи, бо „крім мови й релігії, брахних під увагу під найбуденнішим оглядом: мови в граматичному складі, а релігії в догмах; окрім цих важких зовнішніх виявів народності, мусять бути важливіше елементи які творять єдність народності, від граматичного складу в мові й релігійних догм, коли Україна провела в Польщу такі довгі криваві війни саме з причини релігійної різниці, а злучена догмами віри з Москвою, як і зближена до Москви складом мови більше ніж до поляків, не зважаючи на близько двістіліття і відокремлення від Польщі й на злучку протягом цього часу з Москвою, як бачимо, ні мова, ні релігія не мали сили злити з Москвою, як знову й різниця мови, ві страшні релігійні війни, ні два століття відокремлення не мали досить сили, щоб зірвати зв'язки цієї України з Польщею“.

„Який-же це таємний елемент, що сповне духово козаків із поляками, хоча стільки є поворів різниці між ними; бо повторюємо, що єдність мови й релігійних догм ніколи не могла зєднати українців із москалями; Хмельницький помер у глибокому жалю, що зробив переяславську умову; по його смерті Дорошенко піддався туркам, щоб устеретись від москалів, коли поляки через Москву боялись зв'язку з ним; далі йде гетьман Мазепа; пізніше тягнеться довгий ланцюг прізвищ козацької старшини, яку переслідували царі й цариці, аж до Апостола, часів Катерини II,

аж до Муравєва Апостола, що саме прийняв це друге імення, бо він був по матері останнім потомком гетьмана Апостола; аж до того Муравєва Апостола, якого 1825 р. стратили на руштуванні (вкупі з Вестужевим і іншими); аж до Шевченка, Куліша й інших. Імення яких ми поклали на початку цієї статті, цих двох перших, учителя київського університету, осуджених на кінці минулого року. Неперерваний це ланцюг найперших із уродження або з наук українців, що осуджували свого народу з Москвою, а яких із свого боку Москва переслідує від 1654 року, себто від часу переяславської умови, не зважаючи на єдність релігії й мови. Чому ж ці самі козаки мають якусь схильність до Польщі? Чому так сильно борються прав того Литовського Статуту, хоч ті права так викривило пояснення царя?

„Завалено — писав Духінський — із радості, що дослід саме цієї таємниці, яка зв'язує духово козаків із поляками, навів нас на знайдення справжнього ключа до цілої історії нашого народу й народу козаків, українців“. Підне уваги, що вчені, навіть поляки козацького походження, а бодай діти українських степів, як називають себе пізнавали відтинки, що відрізняють їх від їх братів із Кореї, як це змальовали у своїх гарно-дихних поезіях („Zamek Kaniowski“ Гошинського), а не доказали історичного свого походження; навіть наш брат, спільний з нами скиталець, запорожський козак (Михайло Чайковський), при повістях якого найкраще відчувався Україну (Ukraine), яка є лиш Малоруссю, змальованою в розкішному, чепурному образі, бо українська шляхта це полєровані козаки Хмельницького“ (сс. 634—635).

Духінський хвалився, що шукання таємниці споріднення між поляками й українцями (козаками) довело його до цілком нового укладу польської історії в найширшому й значнім.

Як працювала увага на підставі чуток про долю кирко-методіївців, будована очевидно на долі поляків-засланців на Сибір, свідчення цього маємо також в такому початку продовження статті Духінського в ч. 15. „Trzeciego Maja“ „До чим шістьох або сімох знаменитих осіб українців, які впали жертвою московського переслідування перед кількома місяцями, а імення яких ми подали в попередньому числі часопису, треба додати Т. Іваненка, так само вчителя, професора київського університету, як Шевченко й Куліш. Іваненко, як дійшли до нас найсвіжіші звістки перед кількома днями, скінчив свої терпіння на Сибірі. Зобраємо запам'ятаймо ці імення страждальників українців, бо вони, як ми сказали, це найкращий завдаток політичного стану України, який проявляється. Зараз при нашому вступі в політичному житті треба нам знати, де є та звідки можуть наблизитись до нас наші приятелі. Національний змісл є дійсно могутнім суддею в завданнях цього роду; та чи не був же в нас колись ланівним національний змісл, який кликав до нас? „Польща стоїть незламно“. Чи не було ж це наслідком нашого національного, зміслу — те бажання волі аж до сваволі, те втікання від ладу. Такий був наш змісл у товариському, соціальному житті, а й чи-ж не був так само помилковий наш змісл у політичному житті, внутрішньому й зовнішньому? Тому я не перестану наставляти на те, що починаючи наше нове життя, також зараз мусимо вибрати цілі для нашого внутрішнього й зовнішнього розвитку, щоб вони могли вистачити на цілу нашу майбутність, наскільки розум людини, дослідивши теперішні обставини, здатний її огорнути“.

Указавши на небезпеку німецького напору з заходу на славян, снував автор далі ось-як свої думки: „Тож знаймо ми, поляки, відразу, що як чехи мусять бути політично самостійним народом, так і козаки мусять творити самостійну державу. Поважимося правдиво великим народом, якщо причинимося до установа цієї нової держави. Я знаю, що в нас лиш один Михайло Чайковський поетично мріяв про козацьку державу; надійшов час, що поезія має зійти до дійсності. Те, що Чайковський, — а це імення згадуємо з національною гордістю, яку викликає думка про громадянину, що посвячується для своєї нещасливої батьківщини, бо таким є Михайло Чайковський, — те, що він передчував, ми доважимо політичним рахунком, а саме потребу утворити козацьку державу, себто признати й те, що має, а чого не зречеться, а що підтримує уже добре нам званою зброєю“.

„Посуюваю річ до крайніх здогадів, бо відповідаю на такий у крайності помилковий в дуже багатьох із наших боатів поняття про Україну, бо

З музичного життя Станиславова.

Загальні Збори муж. хору „Думка“.

В середу 14. ц. м. відбулися Заг. Збори хору „Думка“, який існує як секція філії „Прогресу“. По відчитанні протоколу з поперед. Заг. Зборів почалися звіти поодиноких видільових. Зі звітів тих довідалися ми, що членів у „Думці“ (хористів) є тепер 26 і кількох не відлущує. Фінансова сторінка в хорі поставлена незале. (Сальдо в касі 28 зол.). Беручи під увагу те, що „Думка“ дуже часто співає за малою винагородою або й зовсім безкорисно, а при тому мусить сплачувати довг за строї, сальдо це вдоволяюче. Тим більше, що хор не міг давати більшого концертів, бо склад хору в минулому діловому році часто змінювався (декілька добрих хористів мусили виїхати зі Стан.), приходили нові, яких щойно треба вчити. На майно хору складаються 23 повні строї і багато партитур та розписаних нот в зошитах. Загально майно хору доходить до 800 зол.

По тих звітах почалася довга, річева дискусія. Приємно слухати дискусії, яка починається до направи помилок, яка дає вказівки на будуче. Таке будуюча, творча дискусія-критика велася п'ятеро год. Цим і ріжниться „Думка“ від деяких інших наших товариств, що Заг. Збори хору не є нагодою, де можна зводити особисті порахунки з видільовими та членами. От тому то „Думка“ є взором для всіх товариств і кожний видільовий іншого товариства хотів би, щоб у його товаристві була така дисципліна, як у „Думці“, щоб дорожили всі товариствам так, як дорожать думкарі своєю „Думкою“ і щоб праця всяди так ішла, як вона йде в „Думці“. Ходити двічі в тиждень на про-

би й на всі концерти (часом їзда возами на дощі на село), так тиждень по тиждень, рік по році — це доказ зорганізованості, дисципліни і прив'язаності до хору. Завдяки тим усім прикметам зумів хор здобути справді високий рівень співочий та опінію в громадянстві й доколичних селах.

Тому то громадянство так привикло до „Думки“, що без неї не обходяться ніякі свята, ювілеї чи обходи. І слід зазначити, що Думка не відмовляється ніколи від участі в нац. святах чи ювілеях. Слід тут ще зазначити, що станиславське громадянство цікавиться „Думкою“ лиш тоді, як її потребує, але піти „Думці“ на руку, допомогти дечим — цього громадянство не вважає за свій обов'язок. От хочби для прикладу клопоти хору з домішкою. Кілько то мусів хор натинятись по всіх-усюдах, зокни на решті опинився в селі „Нар. Торговлі“, і то не з волі громадянства, але завдяки старшині радн. В. Дутиці, за що Заг. Збори „Думки“ одностайно ухвалили вислати йому лист зі щирою подякою.

Праця хору розложена вже на кілька місяців. Майже щонеділі буде хор співати по читальнях „Прогресу“, чим дуже спомогає матеріально читальні та пропагує нашу пісню; далі ще в плані праці є популярні попудневні концерти по низьких цінах головне тому, щоб пропагувати пісню в широких масах; 22. січня поїде „Думка“ до Коломиї на ювілейний концерт тамошнього „Бояна“; опісля буде програмний концерт, коляда на „Р. III.“ в часі Різдяних Свят і т. д.

Побажатиб, щоб станиславське громадянство трохи більше цікавилось „Думкою“, що так невпинно й успішно, не зважаючи на деякі перепони, ширить любов до української пісні.

Б. Л.

Канізелки, пульвери, рукавички і повняк шкарпетки поручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Ботміа ч. 4. 47/83 3—60

Протест проти переслідування у Мексику.

ВАШИНГТОН, КАП. Вищі достойники католицької церкви у Злучених Державах видали відозву до всіх католиків, щоб прилучилися до молитов за закінчення страшний переслідувань

у Мексику. В одній церкві у Вашингтоні трьох кардиналів, 75 єпископів і великі маси вірних заперотестували проти протирелігійної кампанії мексиканського уряду.

Ще тільки
кілька днів
висвітлює

кіно Аполльо Нуддарі

с б р а з в цілості — (2 серії разом)

користайте з нагоди,
щоб оглянути цей вели-
чавий архиварі! На 1-у програму в год. 3-й кіно мистецтв!

деякі говорять, що Малорусь це частина польського краю, як Україна (себто Київщина). — Ані також пердчасно, як деякі думають, укладаю становище й межі держав; я говорю, що але, що ми так пізно почали думати про наші становища й справжні наші межі, — Дніпро це межа Польщі від України (Malorusi). Німці, вістаючи стіною державою, булиб шире раді бачити непорозуміння між слав'янами, а ще ширше ці непорозуміння, коли пошануємо права повних життів народностей. Українські, азійські, уральські тощо козаки утворюють державу козацької речіпосполитої; Москва отримує свої межі XV. століття, розливаються на схід, скільки й там сподобається та скільки зможе".

Далі вказував Духінський, що помилки в історії козаків пішли від походження слова козак, яке означає в перській мові легко озброєного юнака. Одне, вислів козак може бути перський, але козаки слав'яни, як і дяхи були слав'янами, хоч їх спосіб життя був чужий тихому, домовому життю надвиславських полів. Отже не між козарами, печенігами „треба шукати початку народу козаків, але полани Нестора є їх батьками. Це уладження, інституція, узяті від своїх сусідів із сходу, сьогоднішніх черкесів; одначе наріз не приходив нізвідки, це тубільці під історичним оглядом". Ці висновки автора це та система розуміння історії Польщі, про яку він говорив вище. Така система вияснює „легкість впливу на історичне виховання козаків" і пома-

гав зрозуміти польські цілі на майбутнє. Хмельницький козацька селяни, що були слав'янами. Тому нема чого „шукати походження козаків між не-слав'янами, як це роблять досі усі історики, а називати п. Чайковський у своїй розвідці у французькій мові (в Вишкльопедії)" (сс. 639—640).

Стаття Духінського увірвана на словах: „Ось доби дій козацького народу", бо з найближчим, 16., однолітством числом „Trzeci Maj" перестав виходити.

Для мене цікава стаття Духінського, з якою познайомився я завдяки випозиченню примірника „Trzeciego Maja" в „Бібліотеки Народової" у Варшаві (покищо реперсвільські абірники переходять у „Центральній Військовій Бібліотеці" до наукової роботи Бібліотеки Наук. Т-ва ім. Шевченка, головна як відомі справи кирило-методівців. З них згадані в статті Шевченко, Куліш, Іваненко, себто без сумніву Костомарів, і Пятигірський; кого треба розуміти під останнім, розв'язка цього належить до майбутнього. Щодо думки Духінського про утворення самостійної держави з Лівобережжя з прилученням сусідніх козацьких територій, треба з латиском пригадати час написання статті, щоб вона набрала власного собі значіння.

Урвалася стаття Духінського наслідком упавку часопису, але не увірвалася його пропаганда української справи, та про це буде мова в окремій статті.

М. Возняк.

Хто заступав лемків у п. Президента в Варшаві в дні 11. XI. 1934.

Для висвітлення виникли з дня 11. листопада 1934. р. „Гуралі та гурцали у п. Президента в Варшаві", яку подає ПАТ, подаємо, що в дні 11. листопада 1934 делегацію лемків репрезентував і іменем лемків промовляв „гураль" Кукіа, поляк, який з лемками нічого спільного не має. Кукіа є громадським секретарем у Щавнім п. Сянік. До тої делегації входила також його жінка, рівнож полька, дальше жінка команданта постерунку в Щавнім і жінка постерункового Сави зі Щавного,

обі польки. Всі вони позичили собі костюми у тамошніх селян і так перебралися, поїхали на доручення відповідних чинників і на кошт повіту репрезентувати лемків.

Слід пригадати, що „гураль" Кукіа є постійним делегатом лемків і в відповідного доручення недавно їздив на свято „обжинків", і опісля в делегації до Варшави в справі заснування окремого єпископства для лемків гр.нат. обряду.

—o—

Франція підвищила військовий бюджет на 300 мільонів.

ПАРИЖ, 22. 11. ПАТ. Військова комісія дати послів по заїті посла Архімбо, який домагався підвищити військовий бюджет на 1935 р. з

приводу німецьких зброєнь, призначила 300 мільонів франків. Ці гроші вживуть на відновлення воєнного матеріалу і на купно зброї.

Загроза страйку соціалістичних редакторів.

ПРАГА, 22. 11. ПАТ. У редакціях соц-демократичних часописів прийшло до конфлікту між редакторами та видавцями тому, що виповіли умову п'ятьом редакторам, заслуженим партійним робітникам. Коли непорозуміння не полаго-

дять у пору, загрожує журналістичний страйк. Чеська преса гостро осуджує поведінку видавців соц-демократичних часописів, які викидають на вулицю людей заслужених для партії та її преси.

Справа вбивства короля перед Лігою.

ПАРИЖ, 22. 11. ПАТ. „Пті Парізіа" пише так про протест югославського уряду до Ліги Націй у справі вбивства короля Олександра. У п'ятницю або суботу Югославія перешле до секретаріату Ліги відклик з проханням висвітлити справу вбивства. Відклик матиме 4 до 5 сторінок

машинного письма Ноту з фактичним матеріалом, на 40 сторінок машинного письма, югославський уряд надішле пізніше. Нота обійматиме звіти, протоколи візнань і фотографії. Дискусія над цєю справою відбудеться мабуть щойно на січневій сесії Ліги Націй.

Державний переворот на приказ Москви.

Орган соціал-демократичної голандської партії „Форяйт" помістила ревіляційні звістки про заїт з триденних нарад виконавчого комітету II. Інтернаціоналу у Парижі. Народи довели до пориву з французькими соціалістами, які створили з комуністами спільний фронт. Підчас нарад комітету виявилось, що французькі комуністи приступили до спільної акції зі соціалістами тільки тому, щоби притягнути товаришів з II. Інтернаціоналу до підготовки збройного конфлікту на приказ Москви. Тому делегати Голландії, В. Бриггані, скандинавських держав і Бельгії викла-

чили з членів II. Інтернаціоналу подавляючою більшістю голосів ті соціалістичні партії, які заклали спільний фронт з комуністами.

Українські виклади у Львові.

Виклади з приводу ювілею т-ва „ВІДРОДЖЕННЯ".

Головна Рада Українського Протизакогольного Товариства „Відродження" у Львові повідала українське громадянство, що за II. Інтернаціоналом, з нагоди 20-літнього ювілею т-ва „Відродження", відбудуться з неділю 25. листопада п. р. ювілейні відродженські виклади, уладжені такими львівськими товариствами:

Т-во „Відродження" — зала „Української Бесіди", вул. Рутоського 22, год. 16.30 публічний реферат для львівського громадянства, получений з истинною протизакогольних і протинкотинних образів. Референт — д-р Іван Раковський.

Т-во „Будучність" — Ринок 10, II, год. 17. Реф. Я. рослав Лех, Іван Ковальчук, студ. мед.

Т-во „Будучність" — пл. Са. Юра, год. 17. Реф. д-р Хомиж.

Апостольський візитатор у Перемишлі.

Апостольський візитатор о. Гудечек відікав до Перемишля на візитацію дієцезії єп. Коциловського.

Ледви 1.200 студентів.

Ректор львівського університету проф. д-р Ченановський в інтерв'ю для польської преси заявив, що фреквенція студентів спала на кілька літ так: в 1930-31 прийнято 3.200 студентів; в 1931-32 — 2.800 студ.; в 1932-33 — 1.900 студ.; в 1933-34 — 1.200 студентів. На думку ректора, фреквенція мале головне внаслідок зменшення уродин у воєнних роках. Це зменшення в більше по селах, ніж по містах. Ректор передбачує дальше зменшення фреквенції студентів на університетах у найближчих трьох роках.

Навіть при
домашній праці
виплекані руки

КРЕМОМ
„НІВЕА"

ПЕБЕКО АКЦ. СП. У ПОЗНАНІ. 30ц. 0.40 р. 30ц. 2.60

Два мільярди фальшивих доларів.

НЬО ЙОРК, 22. 11. ПАТ. Поліція впала на слід великої ватаги фальшивиків доларових банкнотів. Арештували 12 осіб, м. в. одну жінку. Ватага ця за кілька літ пустила в обіг фальшивих банкнотів на суму двох мільярдів доларів.

Засуд членів „Братства крові".

ТОКІО, 22. 11. ПАТ. Нині закінчився процес проти 13 членів організації „Братства крові", провідником якої був будійський жрець Ішо. Організація виконала в 1932 р. численні політичні атентати. Прокуратор домагався для провідника організації Ішо та трьох підмудних карі смерті. Суд засудив обвинника колишнього міністра фінансів, жреця Ішо і обвинника предсідника великих промислових підприємств на досмертну в'язницю. Решту 10-ох підсудних на кару в'язниці від 3-х років у гору.

Ця організація наметалася зреорганізувати і перебудувати народне життя. Тому атентатами хотіла усунути представників політичних партій, фінансів і упривілеваних клас.

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

30% знижка цін на всілякі блаватні і вовняні товари у фірмі Галицький Магазин Новини Львів — вул. Галицька ч. 15.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Канцлер Гітлер по дорозі з Мінхену відвідав ген. Бальмберга в санаторії коло Дрездену, де генерал перебуває від кількох тижнів.

— Комісія праці палати послав рішала, що в приватних підприємствах у Франції може працювати найбільше 10 прц. робітників чужинців.

— У Брюсселі дійшло до сутичок між безробітними, страйкарями-шоферами і поліцією, яка арештувала 400 осіб.

— „Лавастія" пише, що за німецькі гроші входить у Франції великий шопелівник „Ля Прес".

— Японський амбасадор у Москві Ота відбув довшу нараду з Молотовим. Політичні кола приязують до цієї наради велике значіння.

— Канцлер Шустер і міністр закордонних справ Бергер-Вальденберг вїхали з Риму до Відня.

7 югославян скривалося на кораблі.

ЛЬОНДОН, 23. 11. ПАТ. Райтер повідомляє з Ванкуверу, що тамошня влада викрила на англійському кораблі, який приплив із Альжиру, 7 югославянських кораблів. Тому, що здогадується, що то можуть бути змішані в змову й атентат на короля Олександра, приказали арештувати тих югославян. Та поліція ввела арештувати лише 5-х, бо два втікли.

Міські Театри у Львові.
Останній раз! Нині в п'ятницю 24. XI.

Великий Театр

„ЛЮДИНА І НАДЛЮДИНА“

величавий твір світової слави автора Г. Б. Шов.

Т-во „Музичне ім. М. Лисенка“ — вул. Шашкевича 6, год. 16. Реф. д-р Коренець.

Т-во „Союз Власників Реальностей“ — Ринок 10, II. Реф. д-р Носковська і м-р Осип Лозинський.

Т-во „Супруга“ — вул. Коперника 26, год. 11. Реф. д-р Софія Парфавонич.

Українське Технічне Т-во — вул. Косиунка 3, 28. XI. год. 18. Реф. м-р Михайло Хомиш.

Читальня „Просвіти“ — пл. Са. Юра 5, год. 17. Реф. д-р Хомиш.

Читальня „Просвіти“ — вул. Сутіського 21, год. 18. Реф. д-р Станіславський.

Читальня „Просвіти“ — вул. Крупарська 18, год. 17. Реф. м-р Роман Домбровський.

Читальня „Просвіти“ — Ринок 10, II, год. 17. Реф. Ярослав Лех та Іван Ковальчук, студ. мед.

Читальня „Просвіти“ — Клепарів, вул. Йорданська 7, год. 11. Реф. Богдан Павлюх і Гнідець, студ. мед.

Читальня „Просвіти“ — Богданівка, вул. Церковна 2, год. 18. Реф. Олесьницький Яромир і Ярослав, студ. мед.

По викладі відбувається театральна вистава „Украдене щастя“, драма на 5 дій Івана Франка, яку відіграє Театральна Секція Т-ва „Відродження“ під рек. п. Козак-Вірванської.

Ремісничча Бурса — вул. Пасічна 2, год. 13.30. Реф. Ярослав Літинський.

Всі повні з'явки вказують дотичні товариства для своїх членів та запрошених ними гостей. Головна Різдва Т-ва „Відродження“ збирає українське громадянство, зокрема молодь, взяти з цих викладів — тихих ювілейних свят Т-ва „Відродження“, якнайшвидше участь.

АКАДЕМІЧНІ ВЕЧОРИ

Богословське Наукове Т-во у Львові за починком Українського Католицького Академічного Сенату влаштовує АКАДЕМІЧНІ ВЕЧОРИ на такі теми:

25. листопада 1934. — д-р А. Ластовський: Дуалізм матерії.

2. грудня 1934. — о. д-р Г. Костельник: Психологічні джерела атеїзму.

9. грудня 1934. — о. д-р А. Ішак: Безбожництво на Світовій Україні.

16. грудня 1934. — д-р Ю. Полянський: Первісна людина у світі найновіших розкопів.

20. січня 1935. — д-р К. Чехович: Ізоляція М. Драгоманова у світі сучасності.

27. січня 1935. — д-р М. Дзюрович: Медицина і мораль.

3. лютого 1935. — о. д-р Л. Глинка: Католицька наука про державу.

10. лютого 1935. — о. д-р М. Козрад: Корпоративний устрій суспільства.

17. лютого 1935. — д-р П. Мінко: Відліт мушкетерів.

24. лютого 1935. — д-р Я. Пастернак: Початки християнства на Україні у світі археології.

3. березня 1935. — о. д-р П. Сліпий: Віра і наука.

Виклади відбуваються все в год. 15 (6 год. веч.) у залі „Української Бесіди“, при вул. Рутенського 22. — Вступ на залу для старших 49 сот., для молоді 10 сот.

НСВІНКИ

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46. 1287 70-?

— Найкраще випраний ковнірець тільки в українській пральні „Брін“, вул. Бляхарська 21. 18-20 26-?

— Курси крою і шиття суконь. Курси крою і шиття біля, Курси модярства, Курси ручного трикотажу, Курси куховарства і домашнього господарства улагоджує Жіноча Промислова Кооператива „Труд“, Львів, Ринок ч. 39. Зголошення щоденно. 707 1-2

— Цікава імпреза. Як зачуваємо, рухливе т-во „Українська Захоронка“ та кооп. „Українське Народне Мистецтво“ у Львові підготували цікавий вечір народної нощі. В залах Народного Дому дня 4. грудня 1934 р. можна буде побачити різні зразки народної нощі, від Лемківщини аж до Полісся. Перегляд усіх тих стрів дасть хороше, а мистецьке журі визначить нагороди за найкращі строї. В програму вечора входять також танки, агілки в старословянських строях, білий козацький та стилізований танок. Слідне велике зацікавлення: на заклик ініціаторів зголосилися з усіх усядів охочі вивести на показ народну нощу свого села.

— Нова театральна вистава у Львові. Дня 24. і 25. ц. м. ставити „Українська драматична сцена“ у Львові нову п'єсу п. з. „Соня зі Замаретиною“, комедію на 4 дії у переробці П. Сороки. Вистава йде у залі „Уль“ в год. 7.30 веч.

Фіра сміху!

Театр Різноманітностей
Нині останній раз
в Театрі Різноманітностей

Вагон веселості!

„Під примусовою управою“

фарса Арнольда і Баха. — З приводу натовпу публіки „Під примусовою управою“ від завтра у Великій Театрі.

— Відчит Павла Ковжуна п. з. „Сучасне українське мистецтво і його шляхи“ відбудеться заходом Укр. Т-ва прихильників мистецтва і АНУМ-а у суботу 24. ц. м. в залі „Бесіди“ в год. 6. веч.

— Календар „Рідної Школи“ на 1935 рік. Вже маємо на книгарських полицях цілу низку українських книжкових календарів на 1935 рік. На щастя, ще нема стінних. „Рідна Школа“ покористувалась добре набутих громадянським правом і видала, як щороку, свій стінний календар. Й календар прегарно, хоч скромно, ілюструє всесторонню діяльність і здобутки „Р. Ш.“ в найновішому часі. Важко було би напр. і повірити, що в теперішніх часах безмежної господарської кризи може якась інституція здобутись на будову домівки. Тимчасом календар „Р. Ш.“ виказує наглядно й образково, що в 1934 р. здвигнено для вжитку „Р. Ш.“ два величаві будинки: один двоповерховий у Львові для дівочої гімназії, фондції ім. Ів. та Іллі Кокорядів, а другий — партер з мансардою у Снятині для бурси „Р. Ш.“. З цього календаря бачимо, як „Р. Ш.“ вже немолода установа, коли її вітки, як от гімназія в Рогатині, святкує ювілей чвертьстоліття. З приємністю побачимо теж, що наше село вже на високому культурному рівні. Показує це сніданок у дитячому садку у Водниках, бобрецького повіту. З представленої на образку муж. фахової школи у Станіславові бачимо, що й у цій вимозі теперішнього часу має „Р. Ш.“ осягн. Тому стінний календар „Р. Ш.“ повинен обов'язково найтись в кожній українській хаті, чи в урядовій кімнаті парохіальних урядів та всіх українських установ. Він має весь Божий рік нагадувати власникові обов'язки його, його громади, його інституції супроти „Р. Ш.“, що взяла на себе таке велике післанництво, як будову твердих основ для дальшого існування й розбудови нації. Календар видрукований на гарному білому папері; ціна його незмінена: у продажі по 30 сот. за штуку. Однак хто його дістане просто від „Р. Ш.“, нехай не вагається тою ціною, але нехай вишле стільки, скільки може найбільше. Бо дохід з календаря йде виключно на потреби „Рідної Школи!“

ДО ВПОВ. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

До цього числа долучуємо

розрахункові перекази

(замість складанок П. К. О.), — якими просимо надсилати передплату на грудень зол. 5.—

Цим переказом поштова оплата нічого не коштує. Можна ним переслати квоту не більшу як 15 зол.

Дотеперішні наші складанки ПК. важні й надалі.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

— За протигидівські летючки. Городський суд у Бібрці засудив при кінці мин. року інж. Леськова на 1½ року в'язниці, а Ів. Гринькова на 1 рік тому, що оба, згідно з актом обвин., зладили в селі Підяркові пов. Бібрка протигидівські летючки, щоби селяни не купували у жидів. Окружний суд у Львові звільнив І. Гринькова, а інж. Леськова засудив на 6 місяців. Настанційний суд у Варшаві скасував цей присуд і окружний суд у Львові звільнив інж. Леськова від вини і кари.

— Новий закон про збірні умови. Міністерство суспільної опіки видалило дуже важний проект закону про збірні умови. Новий закон надає всім збірним умовам обов'язкову силу, незалежно від того, чи ті умови зроблено за починком інспекції праці, чи шляхом безпосередніх переговорів працедавців з робітниками. Умови будуть поширені примусово на всі фабрики і підприємства в цій ділянці промислу. Хочби фірма й не підписала умови, мусять її приєднуватися, інакше грозять їм строгі кари аж до відібрання концесії включно.

— Радіофонізація села. Міністерство внутрішніх справ вислало до воєводів збіжників, що поручає як найбільше поширювати радіо на селі. Піддержувати радіофонізацію можна м. і. пошкхами на закупню дешевих радіозбірників з

голосниками у сільських установах. Радіофонізацію треба перевести швидко, щоби слухачі могли використати найближчий зимовий сезон.

— Іспити для громадських секретарів. Міністерство внутрішніх справ видало дальші розпорядки в справі іспитів для кандидатів на громадських секретарів. Письменний й усний іспит триває два дні. На засіданні іспитової комісії в першому дні слід устійнити і роздати теми письменного іспиту. В часі письменного іспиту кандидати можуть користуватися Вісниками законів та інших урядових видавництв і власними нотатками, але не можуть порозуміватися між собою. Усний іспит має відбутися на другий день після письменного.

— Заборона читати „Відомості Літературне“. Військовий щоденник „Польська Збройна“ поміщує заяву поодиноких військових відділів, що виповідають передплату літературного журналу „Відомості Літературне“. Цю акцію започаткував варшавський гарнізон тому, що в згаданім журналі видруковано репортаж п. н. „День воєнбранця“. Ген. Лучинський у Кракові видав приказ до війська зі заборonoю читати і передплачувати цей журнал.

— Як „Рольнік“ знищив українських господарів? Перед святинським судом іде від довшого часу сенсаційний процес директорів снітинської кооперативи „Рольнік“, що допустилися різних зловживань, наслідком чого покривджено кількадесять осіб, переважно селян з Покуття на суму близько 100.000 зол. Ще в 1929 р. Рільничий Синдикат у Кракові звернувся до „Рольніка“ з офертою на закупню дахової бляхи, зазначуючи одночасно, що державний Рільний Банк готов дати кооперативі кредит. На основі тої оферти кооператива мала предлажити синдикатові векслі, підписані бодай двома заможними рільниками на забезпечення загальної кредитової суми. Ті векслі „Рольнік“ мав переслати Рільному Банкові ін біанко. Крім того мав „Рольнік“ брати від тих, що купували бляху, векслі і виповняти їх на повну належитість за товар з процентами за три роки без подання дати платності. На тих умовах кооператива спровадила в 1930 р. п'ять вагонів бляхи. Однак з закупном бляхи розпочалися одночасно різні зловживання, яких допускалися обвинувачені Мерковський і Бекер. Не виповняючи суми належитості від поодиноких клієнтів, вони вислали векслі ін біанко до Рільничого Синдикату у Львові, щоби вставили до поодиноких векслів вищі суми і покрити якнайшвидше зобов'язання кооперативи супроти синдикату, без огляду на висоту довгу поодиноких рільників. Крім того обвинувачені не звернули довжникам при пролонгації старих векслів, а одержавши векслі нові, пустили їх в обіг також ін біанко на стару випробовану систему. Пролонгата повторювалася кілька разів, наслідком чого в обігу були подвійні, потрійні а навіть почвірні векслі тих самих довжників. Наслідок був такий, що гроші інкасували обвинувачені, які ані не викупили векслів синдикату, ані не обмежили скількості векслів в обороті, а селяни платили горезадальні відсотки і кошти. Деякі з них потратили зовсім м'ятежні і зійшли на нуждарів. Розправа триває далі.

— Ріжні вістки. Колишнього японського міністра Огаву засудили на 2 роки каторжних робіт за хабарництво. — Цими днями брюссельський університет святкував 100-ті роковини своїх засновників; зіхались представники чужинних університетів. — У Толедо відкрили 12-ий конгрес преси латинських країв. — За місяць жовтень населення Петрограду зросло на 15.100 осіб; нині є там 2.781.000 мешканців. — Коло Льос Анджельос розбився пасажирський літак; 6 осіб убитих. — Берлінського кореспондента „Кельнське Цайтунг“ вислали до концентраційного табору за те, що викривив зміст промови міністра національної економіки. — У Парижі заочеканіями. — У Львів покінчив самогубством третій за два роки член міської ради; причина — неврастення. — Ствердили, що проф. Пікар при останньому леті у стратосферу досяг висоти 17.672 метрів; з ним була теж його жінка. — У Варшаві відкрили інститут італійської культури з метою італіо-польського зближення; матиме він філію у Кракові. — Виконавчий комітет СССР видав приказ, щоби ученики у віці 16—17 літ вчилися стенографії. — У західній Югославії впали великі сніги.

— Хрущі і зима. Огородники в Долішній Австрії ствердили, що хрущі схоронилися цього року в землю дуже глибоко, не глибше 10 см. Порівнюючи цей факт з давнішими спостереженнями, що хрущі закопувалися в землю на пів метра, щоби охоронитися перед морозом, роблять з цього висновок, що цьоголітня зима буде ладіна. Незабаром переконаються, чи хрущі мають рацію.

3 кіна.

КІНО ХИМЕРА: „ТАЄМНИЦЯ МАЛОЇ ШЕРЛІ“.

Оригінальний заголовок фільму звучить: „Бобі вклонися“ тому, що в ній виступає 4-літня „дівка“, Шерлі Темпл. Актриса, сценарій, гра акторів — усе йде на дальший план з огляду на Шерлі Темпл, яка й є атракцією фільму. Це наглядний доказ, яка велика конкуренція дитини на екрані. Здається що ця „акторка“ зовсім не грає: вона співає, танцює, грається з людьми і забавками, сміється так, як у себе в хаті і маємо враження, що спритним оператором вдалося крадькома схопити на фільмову стрічку життя тої маленької дівчинки. Коли вона танцює акомпаніючи сама собі мильодійною пісенькою, виглядає як пружинна забавка, порушувана складним механізмом. Фабула фільму зі сенсаційною закруткою — місцями дуже комічна. (ст.)

Зол. 1'50

Коштує чвертьрічна передплата
гумористичного журналу

„ЖОРНА“

Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА“
Львів, Ринок 10. Конто ПК. 503.469.

ДИВОГЛЯДИ.

ГЕРБ І ЛІТАКИ.

Жінка англійського князя Бедфорда — слава летунка. Вона має за собою кілька рекордів за світові перелети. Її чоловік хотів зробити їй дарище і дав вирізати свій княжий герб з додатком літака для її вжитку. Мистець зробив проект такого герба, але згідно з англійською традицією, проект мусів затвердити геральдична комісія. Комісія ця видала таку постанову:

„Ніколи ще від часів лицарства віднині англійський герб не мав у собі рисунку повітряної машини. Літаки не мають нічого спільного з геральдикой і тому не можна їх поміщувати на родинних гербах“.

Досі на гербах були мечі, списи, стріли та всяка інша зброя. Літаки ще не доступили цієї честі

Із судової салі.

РОЗПРАВА ЗА МОГИЛИ В САМБІРЩИНІ.

Староство в Самборі покарало селян з Бірчич самбірського повіту: Михайла Мазника, начальника громади, гривною 70 зол., евент. одномісячним арештом; Івана Мазника с. Михайла гривною 40 зол., евент. 3-тижневим арештом, а Гринька Кушечевича с. Івана, Стефана Біляка с. Онуфрія, Івана Слободяна с. Гринька, Стефана Слободяна с. Гринька, Василя Овншкевича с. Стефана, Дмитра Біляка с. Івана гривною по 20 зол., евент. 2-тижневим арештом за те, що в Бірчичах Старих вночі з 27. на 28. квітня ц. р. висипали могили і поставили на ній хрест з написом: „Борцям за Волю Рідного Українського Народу 1918—1920“, а коли поліція цю могилу розсіпала, знову на тім самім місці вночі з 5. на 6. травня ц. р. висипали свіжу могилу, яку поліція 12. травня ц. р. знищила, а староство начальника громади Михайла Мазника усунуло з вітківства.

Внаслідок домагання обвинувачених відбулася 16. ц. м. перед окружним судом в Самборі карео-адміністративна розправа. Суд уневинив всіх підсудних від закинутих їм провин з арт. 1. декрету з 3. І. 1919, зміненого законом — 13. ІІІ 1934, Дн. Зак. № 33. і арт. 33 і арт. 25 закона о зборах, а то після переведення розправи, на якій переслухав м. і. свідка ст. постерункового Цегельного, котрий признав, що його донесення опиралися на конфіденціальних відомостях, а на таких відомостях, яких правдивість не дається контролювати, суд не міг опиратися.

Підсудних боронив адв. д-р Волод. Гуркевич.

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Загальні Збори Кружка „Р. Ш.“. Дня 29. м. м. відбулися в Тернополі загальні збори Кружка „Р. Ш.“ при участі понад 80 членів під проводом голови Кружка д-ра Ст. Бриковича. На збори, як делегат Голзової Управи „Р. Ш.“ явився інспектор гімназії п. Вол. Кузьмович. Загальний секретарський звіт зложив п. М. Никифоров. Кружок удержує колекційну гімназію і доповнює фахово-ремісничу школу та сповняє дові завдання Пев. Союзу Кружків „Р. Ш.“, якого статуті вже затверджені і який небавком увійде в життя. Касієрський звіт зложив

З дороги життя.

На далеку могилу.

Листопад — місяць спогадів, переважно сумних. Одні тихі, погасаючі, як серед ціль далека луна похоронного дзвону, інші близькі серцю й уяві, свіжі як кров виноградного листя, коли на нього падає промінь осіннього сонця...

Пятнацять років минуло, як серед широких ланів зазбручанського Поділля, в тихому селі Зінківцях під Камлинцем Подільським, у мужицькій хаті оклонила голову на вічний сон велика артистка української сцени в Галичині — Катерина Рубчаківа.

Молодою 16-літньою дівчиною вступила вона в зачарований світ куліс і була йому вірна до смерті.

В 1896 році, коли театр під управою Ст. Яновича, перебував у Заліщиках, з'явилася в театральній канцелярії молода дрібно міщанське дівчатко з клуночком у руці й заявила готовність служити українському театральному мистецтву.

На шляху, яким за перші роки покотилася її сценічна кар'єра, не світили ясні зорі... В невтомному труді здобувала вона перше знання акторського мистецтва, в трудом теж пробивалася „на фронт“ поміж гурт старших товаришок. Після двох років праці в хорах і гуртах заспівала вона вперше Арсену в „Бароні пугалі“. Дебют вдался, хоч не давав таких сподівань, які пізніше здійснила Рубчаківа в добі повного її буяного

розвитку та скрісталізування її великого й усебічного таланту. Не снілося їй першому режисерові, що в тієї дрібній авенічній дівчині скрипався такі прелесті й розкішні сценічні цінності, які потребували довгих років, совісного й важкого труду, щоб мов з морського дна виплинути на поверхню і щоб талант Рубчаківої з'явився усім своїм багатством, усією красою й глибиною. Бо Рубчаківа поруч пок. Юрчака була найважливішим явищем, яке наш театр у Галичині видав за довгі десятиліття довоєнних літ.

Вроджена сценічна інтелігенція, феноменальна інтуїція, дар відчувати і аніматися в особі й ситуації були основами її таланту і сценічної творчості. Вона не грала, а глибоко переживала кожну роль.

Так часто плакала на сцені правдивими словами; здавалося не раз, що кидала товпі під ноги живий платок свого наболілого й окріпавеного серця.

Рубчаківа з роками опанувала великий репертуар своїх і чужих авторів; створила кілька незабутніх крецій, яким до цієї пори ніхто не дорівнює.

Не пора й не місце аналізувати й обговорювати талант, творчість і заслуги Рубчаківої для нашого театрального мистецтва.

Кідаю жмут споминів на далеку могилу тої, що її серце горіло святом, ніколи не погасаючим вогнем для нашої сцени, поки знеможене не знесуло тихим сном серед широкополіх подільських ланів.

Тиберій Горобець.

ЖИДАЧИВЩИНА.

Свято в честь О. Ю. Федьковича на селі. В неділю 18. листопада ц. р. влаштував нещодавно заснований Кружок „Рідної Школи“ ім. Т. Шевченка в Демні, пов. Жидачів, свято в честь О. Ю. Федьковича, на яке зложилось кілька точок програми в такому порядку: Святочну промову виголосив Данило Ярослав, студ. філ., який говорив про заслуги Федьковича для українського народу, зокрема для Буковини, й підкреслив, що пам'ять національних пророків, поетів і культурних діячів треба завжди відповідно шанувувати. Після промови для молодення хлопці в гарних народніх стріках віддекламували дві знамінітні поеми Федьковича: поему „Добуш“ і „Рекрут“, а потім аматорський театральний гурток при Кружку відіграв під проводом п. Данила Ярослава дві сценічні поеми: „Так нам треба!“, Іграшку Федьковича в 1 дії зі співами, танцями і музикою і „Заручили по смерті“, комедію Паливоди-Карпенка на 2 дії. Всі точки програми виконано бездоганно, а численно зібрана (у великій домішці) публіка негаражними оплесками нагороджувала виконавців. Ціле це скромне, але гарне і поважне свято (разом із спокійною членською забавою, що попередила свято), пошлюило по собі незатерте враження серед громадян Демні, в якій (після заснування в липні ц. р. місцевими студентами пп. Данилом Ярославом і Серантом Іваном Кружка „Р. Ш.“) сльмше ожиле (на жаль, тільки серед молоді) зацікавлення рідношкільними справами й охоча культурна праця, що певно піднесе аголом амальбане в останніх роках село до ряду найсвідоміших громад жидачівського повіту.

Оказіяна продаж — флякелі на біллі 0-65, баталіна 1'80, штрукси і бархани за без ці і купиш у БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

СОКАЛЬ.

Гостина театру ім. Тобілевича. В дні 1—7. ц. м. гостив у Сокалі український театр ім. Тобілевича. Грав б вистав, з того „Залізку Острогу“ дітчі. Вистапа також на дві вистави до с. Угринова, де звичайно завдяки п. Кашубинським, добре почуватється і морально і матеріально. Назагал театр у Сокалі мав успіх і моральний і матеріальний (більше „дася“ не завадило нікому). Грав у польській „Соколі“, бо одинока наша сцена в „Народній Торговлі“ — похилеся Боже! Можеб сая „Н. Т.“ була доволі велика й вигідна для якогось бізнесменського містечка, та для Сокаля таки за мала і мало вигідна. Сокальський повіт багатий і свідомий, — на жаль — не має до нині приличного дому, деб містилися всі повітові і локальні культурно-освітні установи. Коли майже всі села мають доволі приличні дома, а деякі навіть прекрасні, то це вже не сором просто скандал. Обвинувачення когонебудь з живих чи мертвих тут ні при чім, бо ми всі винуваті.

Вистава „Осінніх скрипок“. Мистецький гурток при чит. „Просвіті“ в Сокалі виставив дня 4. XI. ц. р. в селі „Н. Т.“ „Осінніх скрипок“, псу на 5 дій Сургученца. Гра аматорів мистецька, про що арештою громадством, яке ходить на вистави, не вперше мало нагоду перекоонатися. Слід підчеркнути гру пп. О. Лотоцької, Ничайних, Гриньковець Я., Салукі й інших. Та хоча підготовка, гра, обстановка є найкращі і можуть сміло витримати пробу з нашими кращими театральними трудами, то сокальське громадянство, що інколи заходить і до цирку і до марного кіна, на виставу прибуло в малому числі. А требаб такому мистецькому гурткові дати і моральну і ма-

З друкарні Вил. Спідки „Діло“, Львів, Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. шваб. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-60 зод.
Чвертьріччя 15-00
Півріччя 30-00
Річно 60-00
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар, Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зод., Німеччині 7-50 зод., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бразилії 7-50 зод., Австрії 7-50 зод. — Зміна адреси 1 зод.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарня: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

1934-ий рік — ювілейним роком 25-л тньої діяльності Т-ва „Відродження“!

Головна Рада Українського Прогнального Товариства „Відродження“ у Львові подає до відома українському громадянству, що за спротивом Городського Старостства у Львові заповіджені виклади в неділю 25. листопада не відбудуться у всіх товариствах за винятком декількох, що подаємо нижче: Т-во „Великий Луг“, вул. Коперника ч. 5., год. 12. реф. м-р М. Хомяк; Т-во „Сокіл-Батько“, вул. Руська ч. 20, год. 16., реф. д-р Р. Осичук; Т-во „Музичне ім. Лисенка“, вул. Шашкевича ч. 5, год. 16. реф. д-р С. Коренець; Читальня Т-ва „Просвіта“ пл. Св. Юра 5., год. 17. реф. д-р М. Хомяк; Чит. „Просвіта“ вул. Крунар-

ська 13, год. 17, реф. О. Домбровський; Чит. „Просвіта“ Знесіння Старе (біля церкви), год. 17. реф. студ. мед. Б. Олесницький і Кеман; Чит. „Просвіта“ Клепарів, вул. Норданська, год. 11., реф. студ. мед. Б. Павлюх і студ. фарм. І. Гнідець; Чит. „Просвіта“ Богданівка, вул. Церковна ч. 2., год. 18. реф. студ. мед. Я. Олесницький і Ярославич; Ремісничо Бурса, вул. Пасічна ч. 2., год. 13.30, реф. Я. Літинський. Окрім реферату на Богданівці відбудеться театральна вистава п. н. „Украдене Щастя“ — драма на 5 дій Івана Франка, у виконанні Театральної Секції при Т-ві „Відродження“ під реж. п. Козак-Вірленської.

Кота Югославії в справі вбивства короля.

ЖЕНЕВА, 23. 11. ПАТ. Вчора мін. Єфтич склав у секретаріаті Ліги Націй ноту югославського уряду в справі вбивства короля. Хід думок такий:

Марсельський злочин, який потряс сумлінням усіх народів, змусив югославський уряд зясувати деякі важливі моменти цієї справи, висвітлені вже слідством, яке вела поліція декількох держав. Вони можуть порушити мир між Югославією і Мадярщиною.

Югославський уряд у своїй заяві, склеєній перед Радою Ліги Націй в дні 4. червня ц. р., звернув увагу Ради на зазігги терористів, які мешають у Мадярщині та на допомогу, яку вони знайшли у мадярській владі. Одночасно югославський уряд погордився на переговори з Мадярщиною, щоб упорядкувати ситуацію на югославно-мадярських кордоні. Уряд Югославії сподівався, що Мадярщина відмовить піддержки терористам. І дійсно переговори між Югославією і Мадярщиною закінчилися підписанням договору у Білгороді в дні 21. липня ц. р.

Однак слідство в справі вбивства короля Олександра і мін. Барту у Марселі виявило, що атентат зорганізували і виконали терористи, які втікли на Мадярщину. Терористи діли коригувались піддержкою Мадярщини і тому могли виконати атентат у Марселі. Дійсно між спільниками вбивства короля є терористи, про яких згадував уряд у своїй жалобі на Мадярщину. Ці спільники користали не тільки з азилу Мадярщини, але перебували на території цієї держави аж до дня перед убивством короля. Слідство виявило відповідальність мадярських чинників за піддержку та допомогу терористам, утікачам з Югославії. Незабаром югославський уряд

зладить меморіал з деякими інформаціями та документами в цій справі.

Югославський наряд, зражений у своїх почуваннях, думає, що будуть висвітлені всі умовини, серед яких підготовано і виконано атентат на короля. Біль народу перемінився в обурення до тих, які інспірували і допомогли виконати атентат терористам. Югославський наряд зберіг зими кров тільки тому, що вірить Лізі Націй, яка стоїть на сторожі миру і міжнародної моралі, від якої залежить мир. Югославський уряд свідомий своєї міжнародної відповідальності й обовязку супроти свого народу. Тому звертається до Ліги Націй, щоб привернула віру у справедливість і міжнародну мораль, якими захитав атентат у Марселі.

Події у Марселі видають проблему деяких метод міжнародної політики, які є недопускальні не тільки у відношенні до Югославії, але також до кожного цивілізованого народу. Діло це в політичній убивстві ані в справі азилу для політичних емігрантів. Діло саме у вишкочі на території чужої держави професійних злочинців, які для означених політичних цілей виконують низку замахів і убивств. Коли найенергійніших митростворців будуть вбивати душегуби, масово зорганізовані і вишколені на території чужої держави, які користають ще й з допомоги влади чужої держави, тоді неможливий ніякий зорганізований уряд. Для цивілізованого світа почалась би ера анархії і міжнародного варварства.

Тому югославський уряд, маючи довіря до авторитету Ліги і покликуючись на статтю 11. § 2. півту Ліги, зясовує ситуацію, яка порушує взаємини між Югославією і Мадярщиною та загрожують мирові і порозумінню між народами.

Піддержка Чехословаччини і Румунії.

ЖЕНЕВА, 23. 11. ПАТ. Міністри закордонних яких піддержують становище Югославії.

ПРОТЕСТ МАДЯРЩИНИ.

ЖЕНЕВА, 23. 11. ПАТ. Делегат Мадярщини Екгардт склав представникам міжнародної преси таку заяву:

Довідаюся з зоволення, що справу осоружного вбивства у Марселі передали Лізі Націй. Дуже бажаю, щоб справу Ліга розглянула в прискіпшеному темпі. З нашого боку зробимо все, щоб справу і всі куліси висвітлено об'єктивно

справу Чехословаччини і Румунії внесли ноту, в

перед Лігою Націй. Навіть після наклепницької кампанії проти Мадярщини, аргументи Югославії дивують і обурюють нас. Протестуємо рішуче проти таких наклепів. Нота Югославії і з огляду на тон і на зміст є новим етапом політичної акції проти Мадярщини. Її ціль ясна. Вона намагається відвернути увагу від правдивих причин атентату. Протестуємо проти таких тенденцій

Не Мадярщина, але Комінтерн.

„Морнінг Пост“ пише, що Ліга Націй повинна розглядати обвинувачення югославського уряду проти Мадярщини з великою обережністю, бо політичні емігранти нагавають багато страху кожній державі. Дискусія в справі вбивства короля Олександра не обмежиться тільки до одної терористичної групи або одної тільки держави. Хоча Югославія виступає тільки проти Мадярщини, проте дискусія може виявити зазігги інших

держав, в першу чергу СССР. Комінтерн, пише „Морнінг Пост“, більше причасний до вбивства, ніж підозрівали. Згаданий щоденник зазначає, що арештований спільник убивства короля Іван Райчич є представником югославської комуністичної партії. Цей факт доказує про тісну співпрацю між терористичною хорватською і македонською організацією та комінтерном

Коли італійські війська ввійдуть до Австрії?

ЛОНДОН, 23. 11. ПАТ. „Дейлі Геральд“ повідомляє з Риму про угоду Муссоліні з канцлером Шувінігом такого змісту, що італійські війська

ввійдуть до Австрії за її згодою на випадок наступу німецьких військ або замаху австрійських націонал-соціалістів.

Фабрика хемічних виробів

О. Левицька і С-ка

У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕНЬКОГО ч. 51.

Телефон 60-04. ПКО. 503-881

поручає в ласні виробни найкращої якості

Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.

Пасту до взуття „Елегант“ воскову

Пасту до підлоги „Французька маса“

Віск комбінований до підлоги

Васеліну до шкіри

Синку до білля

понадкову і коронову

Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смола шевська.

ШКІЛЬНА ПОЛІТИКА

НА ЗАКАРПАТТІ

В ОШІЦІ Б. ПЛЮГАРЖА.

(Кореспонденція з Праги.)

Прага, листопад 1934.

Надзвичайно цікаву сторінку з історії шкільної політики на Закарпатті за час кермування д-ра І. Дерера міністерством освіти в Чехословаччині (1929—1934 рр.) находимо в одній статті, що її написав краєвий шкільний інспектор Б. Плігарж, бувший секретар міністра д-ра І. Дерера.

У сьля статті з циклу „З мого записника“ (див. часопис „Народні Освобоєні“ а дня 14. листопада 1934 р.). Б. Плігарж насамперед свідчить про великий зріст числа чеських шкіл на Закарпатті за попередників міністра освіти д-ра І. Дерера. Чеські школи утворювалися й там, де зовсім не було чеських дітей. — тоді, як за Дерера зріст чеських шкіл ішов помалу, і це не тому, що д-р Дерер був, мовляв, упереджений до чеських шкіл, а тому, що вважав попередню політику за шкідливу для розвитку політичних відносин у цьому краю. На мою думку, поляна чеська школа, що не обслуговує чеських дітей, може повести лише до відчуження більшості закарпатського населення від державних інтересів.

Щодо викладової мови в школах Закарпаття, то д-р Дерер стояв на становищі генерального статуту, згідно з яким навчання в народних школах має провадитися місцевим народною мовою.

„Прихильники російського напрямку твердили, що місцевою мовою є російська, але університетські професори д-р Полівка та д-р Вайнгарт, що розглядали цю справу з точки погляду чисто наукового, однозгідно стали на тому, що місцева мова на Підкарпатській Русі це український (мадоруський) діалект. У правильності цієї думки може зрештою пересвідчитися кожний, хто увійде в знаєння з тамошнім народом. Кожен зауважить те, що тамошній наряд дуже мало розуміє російську мову. Міністр скликав дві наради з представників обох напрямів з тією метою, щоб вони погодилися між собою на якомусь провізоричному рішенні, поки сойм Підкарпатської Русі не розв'язав цього питання остаточно, але наради ці до чого не дійшли, бо лінгвістичне питання перетворилося в політичне. До російської орієнтації належать національні демократи (крамарівці), аграрники й чеські соціалісти (кльофаціяці), тоді як соціал-демократи та народники (християнська суспільна партія) стоять на повній згаданих тут професорів“.

Особливо гостро поставилася до д-ра Дерера чеська, мадярська й москавофільська преса за його розпорядження про заборону вводити в школах неавтробовані міністерством освіти підручники.

Треба сказати, що а часу прилучення Закарпаття до Чехословаччини міністерство освіти давало апробату лише тим підручникам, що „відно вітали ягданій засади генерального статуту та

придержувалися граматички д-ра І. Панькевича, хоч вола трохи відбігає від місцевої мови". Після видання агаданого розпорядження звернулася до д-ра Дерера депутація з послів і senatorів, розуміється, москвофільського напрямку, з проханням відкликати своє розпорядження про підручники, бо воно, мовляв, ставить батьків у тяжке положення, змушуючи їх витрачати кошти на придбання нових підручників. Д-р Дерер обіцяв депутації задовольнити частинно її прохання, а саме, дати дозвіл тимчасово вживати неапробовані підручники в тих школах, де їх уже заведено, але підкреслив, що його розпорядження залишається в силі поза цим винятком. І справді, в 1932. р. д-р Дерер підтвердив своє розпорядження про заборону заводити в школах неапробовані підручники.

На цей раз москвофіли підняли, як висловлюється Б. Плюгарж, „вечувану бурю". В пресі й на зборах обвинувачували вони д-ра Дерера в недодержанні своєї обіцянки, закликали батьків не посплати дітей до школи, доки міністр освіти не відкличе свого розпорядження, влаштували мініфестації, на яких закликали ігнорувати міністерське розпорядження, при чому заперечували право міністра апробувати підручники для шкіл Закарпаття, а натомість вивчали губернатору перебрати на себе це право, і т. д.

Противна сторона, як каже Б. Плюгарж, також не дрімала, — влаштовувала збори, мітинги й мініфестації, та засипувала міністра освіти й уряд телеграмами, в яких дякувала Дерерові за те, що він кінцем кінців зарадив порядок з підручниками на Закарпатті.

Д-р Дерер не відкликав свого розпорядження, навпаки, проти учителів і шкільних інспекторів, що активно виступали проти міністерського розпорядження, вжито дисциплінарних кар. Страйки в школах скоро припинилися, — правда, їх було, як свідчить Б. Плюгарж, значно менше, ніж про це писалося в часописах. Проте москвофіли не заспокоїлися. На цей раз вони пустили-

ся на провокацію. Щоби заіскредитувати шкільний реферат в Ужгороді за те, що він, мовляв, стоїть на боці українців і українського шкільництва на Закарпатті, москвофіли оголосили у своїх часописах, що шкільний реферат розсилає по школах український часопис „Ластіака" комуністичного напрямку. Переведене слідство встановило, що „Ластіаку", за висловом Б. Плюгаржа, могли вкладати в пакунок шкільного реферату скорше деінде, тільки не в Ужгороді...

Далі Б. Плюгарж якаже ще на одну велику болячку в шкільній справі Закарпаття, — це невизначення до цього часу правного становища шкільного реферату до краєвого уряду Підкарпатської Руси.

Як д-р Дерер, так і попередні міністри освіти придержувалися того погляду, що шкільний реферат в Ужгороді в складовою частиною міністерства освіти, а міністр внутрішніх справ в той думки, що шкільний реферат є відділом краєвого уряду. І хоч найвищий адміністративний суд прийняв декілька рішень у тому розумінні, що справи учительства державних шкіл Закарпатської Руси не належать до компетенції краєвого уряду, всеж ця справа залишається по старому. „Не лише дивні діла Твої, Господи, але й дивні ті діла, що ними визначається компетенція урядів", — так висловлюється Б. Плюгарж з приводу цього болючого питання.

Останні рядки своєї статті Б. Плюгарж присвячує д-рові В. Славікові, що недавно залишив посаду керівника шкільного реферату в Ужгороді. Б. Плюгарж дивується, як міг д-р В. Славів за час чотирьох років досягнути великих успіхів при всіх тих тяжких умовах праці на Закарпатті, про які розповів Б. Плюгарж у своїй статті.

Можу від себе додати, що українське громадянство Закарпаття, як про це свідчить ужгородське „Українське Слово" (див. ч. 32, 1934 р.), прийняло звістку про відкликання д-ра В. Славівка до Праги зі щирим жалем.

Ст. Сірополюк.

МОРАЛЬ І ВИХОВАННЯ.

З приводу VI-ого Конгресу морального виховання.

(Докінчення.)

СКЛАДНІСТЬ ВИХОВАННЯ І РОЛЯ ВЧИТЕЛЯ.ТИПИ ВЧИТЕЛІВ. — САМОВИХОВАННЯ. — КОЕДУКАЦІЯ.

Професор Гессен бачить ціль виховання в усупільненні одиниці, у формуванні її характеру. Бажає він засвоїти людині обов'язковості, почуття відповідальності, відвагу, витривалість, солідарність і толерантність. Вірить, що може їх виробити річезе навчання і відповідна організація вільного часу молоді. Вільний час учнів радить заняття спільними забавами, прогулянками, суспільними імпрезами, виставами, концертами, тощо. Учителю, на його думку, впливатиме моральніше на учнів через належне навчання свого предмету, ніж через само моралізування. Це є навчання річезе; воно містить в собі чин без зайвого моралізування. Гессен за Вільгельмом Флітнером (твір: „Систематична Педагогіка") відрізняє такі верстви в вихованні: біологічну, в сполучі з психофізичним розвитком людини, суспільну, що відноситься до усупільнення людини, верству культурних вартостей, себто участь у духовім доріжку людства; четверта верства названа Флітнером, а не взята на увагу Гессеном — це верства релігійна. Головний момент у вихованні вбачає Гессен у відношенні особистіст учителя до учня, а бажанні піднести учня на вищий духовий рівень. Отже бажання, ця любов є тим чинником, що пронизує всі верстви недоступні для інших чинників. Тому що така важка роль вчителя в житті школи, назву типів учителів, що їх вирізняє Флітнер.

Перший тип: це вчитель, в якому мають перевагу материнські елементи; його авторитет полягає на хисті годити елементи: природний моральний і духовий. До такого типу належали Пестальюцці і Фребель. Вони хотіли допомогти суспільності. Цей суспільницький тип наділює коханням любовню, бажанням допомогти йому. Другий тип відзначається рисами владного провідника. Його авторитет полягає на особистій силі, гарті, на здатності передбачувати, боронити і опікуватися, на спроможності нести відповідальність. Такий тип уміє формувати характер, учень нагінняється більше до нього, ніж навпаки. До цього типу належав Герbart. Третій тип відзначається любовню духової діяльності. Він підкреслює духові вартості. То також тип провідника, вожда. Педагогічна любов походить у нього з любові до ідей. Він бажає удухотити життя. Виховник цього типу вибирає собі вихованців-учнів, на яких передовсім бажає впливати. Такий тип представляють нам плагонські діялоги. Четвертий тип черпає виховну силу з переживанню-

го морального недомагання там, де цього вимагає почуття відповідальності. Людина все є загрожена в своєму спасенні; покута отирає його серце любовю. На виховну діяльність дивиться виховник тут як душпастир, провідник душ. До цього типу належать: Цинцендорф, Віхери, Душин-Борковський, В. Ферстер і ряд виховників церкви.

Називаним чотиром типам учителя відповідають чотири типи педагогіки: суспільна, реалістична, гуманістична і душпастирська. Виховник може реалізувати в деяких моментах завдання поодиноких виховних типів, але з цього також ясно, як дуже перевищує це сили одного виховника, як дуже складне є виховання і що не можна обминувати виховника за цілість виховної праці. Навіть батько не бере повної відповідальності за свої діти, хоч він стоїть ближче до дітей, ніж учитель.

Дотого на виховання має великий вплив суспільність, серед якої живе вихованець. Виховання це передовсім суспільна справа. Не забуваймо, що про те, чим буде вихованок, ріше передовсім він сам. Він сам мусить переробити в собі подані вартості на свої власні, інакше вони відпадуть так, якби були лише причіплені шпильками. Він сам мусить провадити боротьбу за власну особистість. Звідси самовиховання і допровадження до цього ступня — одно з найважливіших явищ у вихованні. Чужий вплив є у великій мірі в сполучі з механічною психологією. При самовихованні говоримо про динамічну психологію; вроджені первні прихильності тут найскорше до голосу.

Д-р Мірський зазначає в своєму рефераті „Самовиховання і його місце в моральнім вихованні", що можна відрізнити дві спонтані фазы самовиховання, а саме перша приблизно 12—13

Вісти з „Рідної Школи".

ЗАГАЛЬНИЙ ЗІЗД „РІДНОЇ ШКОЛИ".

Як це вже було побіжно оголошено, Загальний Зіз „Рідної Школи" відбудеться 25. грудня 1934. Початок: 9. год. рано. Денний порядок уже прийняв Головна Управа і він буде продовжений згідно з постановами статуту „Р. Ш.". Тоді буде теж названий льокаль, де Зіз відбудеться. Головна Управа старється в залізничній дирекції про залізничну знижку для делегатів з провінцій.

ЗВІДОМЛЕННЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ" З ДІЯЛЬНОСТІ.

На прохання Головної Управи „Р. Ш." погодилася кооператива „Рідна Школа" дозволити, щоб віддати два грудневі числа журналу „Рідна Школа" на поміщення звідомлення Товариства „Рідна Школа". Тому з початком грудня не вийде журнал у звичайному обемі, але вийде в половині грудня ц. р. в подвійному обемі. Через те прохаємо не рекламувати чергового числа з датою 1. грудня 1934.

УПОВНОВАЖНЕННЯ ДЛЯ ДЕЛЕГАТІВ НА ЗАГАЛЬНИЙ ЗІЗД „Р. Ш.".

Пригадуємо Повітовим Союзам Кружків і Кружкам „Р. Ш." постанову Головної Управи, оповіщену нашим обіжником з 19. жовтня 1934 до ч. 838/34/Я, що кожна рідношкільна організація обов'язана подати Головній Управі „Р. Ш." до 10. грудня 1934 до відома спис своїх делегатів на Загальний Зіз „Р. Ш." із заподанням для Загальних Зборів догичного Кружка „Р. Ш.", числа його членів та імен вибраних делегатів. Хто з делегатів не буде поміщений у списку, не буде допущений на салию нарад.

Повітові Союзи Кружків і Повітові Кружки безумовно повинні подбати про те, щоб кожний з вибраних делегатів міг у повній основі використати свої управління. Найкраще і найдоцільніше, щоб самі повітові рідношкільні організації зладили й вислали в пору бажаних списки делегатів за всі Кружки „Р. Ш." своєї області.

Головна Управа „Рідної Школи".

року, в об'єктивно-конкретній формі без свідомості цілі; друга коло року 17—18, в абстрактній формі, звернена до абстрактних ідей і до свідомості освіти. Моральною називає д-р Мірський людину, що свободію бажає добра і добро виконує. Людина має вроджені нахили до свободи, до добра і тимсамим до моральності. Ті нахили має розвинути моральне виховання.

На цілість виховання складаються: поперше, чужий вплив: догляду, оточення, учителя, що будить глибокі самовиховні тенденції через любов і шанування ідей і ідеалів; подруге, само-виховання силою власної волі, власних примувань, власних діл.

Ще кілька слів про коедукацію. Д-р Фрідлендер говорив, що коедукація є явищем бажаним і доцільним. Нова школа дозволяє на далі койдучу індивідуалізацію навчання, тому трудющі в коедукації можна легко побороти. Еластичність шкільних програм дозволяє вчителю пристосуватися до деяких конкретних вимог обох полів.

Директор Матс Редін говорив про коедукацію в Швеції. Довідалися ми від нього, що в Швеції коедукація сильно переважає в середнім шкільництві. У вселюднім шкільництві є вона природним явищем. Економічні конкретності а не теорія довели там до коедукації. Названий директор коедукаційної школи в Стокгольмі говорив, що коедукація це дуже відповідна виховна форма; при сприятливих для тої форми умовах може навіть найліпше. Його дальші слова: „Я зовсім не вірю в мішані школи для всіх дітей, але я переконаний, що багато хлопців і дівчат зустрінє життєві клопоти без упередження і без мудрування, якщо вони провели молоді діла на спільній праці і на спільній забаві".

Д-р Вол. Безушко.

Зміна східного пакту.

ЖЕНЕВА, 23. 11. ПАТ. Мін. Ляваль вернувся уже до Парижа. Аवास повідомляє, що мін. Ляваль працює над відповіддю французького уряду до польського уряду в справі східного пакту. Текст відповіді вже устійнений, але його покищо не оголосять, бо відповідь польського уряду була теж таємна. Французький уряд хоче вести далі переговори з цій справі. Французька нота зредгована так, щоби Польща не сумнівалася про приятельські відносини Франції.

Уживайте лише

знаменитої цинкорії „ЛУНА"
здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ"
і зернистої „СОЛОВОЇ кави ЛУНА"

виробів української кооперативної фабрики

„Суспільний Промисл" Львів XV,
Церковна 2, тел. 42-97

Хто субвенціював „Карпатурсекій Голос“.

„Українське Слово“ оголосило було свого часу ревеціяції про те, хто субвенціює видавництво „Карпатурсекій Голос“ в Ужгороді. По якимсь часі видавець „К. Г.“ д-р Фенчик подав відповідного редактора „У. С.“ д-ра М. Брашайка до суду „за клевету й образи честі“. Д-р Брашайко вже на першій розправі заявив, що переведе доказ правди, що суд і допустив.

На днях відбулася знову розправа, на якій суд розглядав докази д-ра Брашайка. Між тими доказами був і оригінальний рукопис статті одного тодішнього ужгородського консуля, яку він написав для „Карпатурсекій Голос“. Додаткові документи й докази подасть д-р Брашайко на одній з чергових розправ.

„Батьківщина“ і вибори до сільських громадських рад.

Головний редактор „Перемоги“ і „Батьківщини“ і фактичний керівник „Фронту Національної Єдності“ Дмитро Паліїв написав за своїм підписом в ч. 3 „Батьківщини“ вступну статтю під назвою: „Громадські вибори“.

У цій статті стверджує ред. Паліїв загальнознаний і всім приналежний факт, що „вислід виборів — це українська болюча програма“. Цікаве є щойно його висвітлення причин української програми.

У статті пишеться про ці причини ось що: „Перш усього виборами з українського боку ніхто не кермував. Наші партії адзвали, що кермують. Вони обмежилися тільки до технічної сторінки виборів. Видали регуляції, аччии, як відбувається зголошення листів і голосування. Скликували віча й наради і закликали до участі у виборах, але на всіх тих вічах і нарадах виборці не почули найважливішого: яка є генеральна політика українських партій. Того, чи йти на компроміс чи не йти, а як йти, то на який компроміс — того не говорено. Говорено по кутах: „робіть якось так, щоби і вовк був ситий і коза ціла“. При такій політиці вибори не могли інакше вийти. Прорвалися греблі і компроміс перемінявся в капітуляцію“.

У тих висвітленнях ред. Паліїв є тільки правдою те, що ред. Паліїв не знав і по нинішній день не знає, яке становище треба було зайняти в справі громадських виборів, і хоче вжити в других, що вони не знали, як поставити політично справу виборів. Зате неправдою є, що УНДО не мало наміченої політики в справі виборів. Українське Національно-Демократичне Об'єднання видало не лише технічні, але й політичні вказівки про переведення виборів до громадських рад. Воно дозволяло на компроміс з українською і польською стороною на основі двох самостійних виборчих листів української і польської з обмеженням числом радників, при чому число радників кожної сторони повинно відповідати процентовому відношенню населення обох народностей і одна сторона не має права впливати на особовий склад радників другої сторони. Колиби не вдалося досягнути ком-

промису на поданих виборчих умовах, голосування, себто боротьба мала рішити про вислід виборів. Це своє політичне становище обстоювала партія УНДО на численних вічах і нарадах і можливість компромісів допускається і в брошурі про виборчий регуляції В. Целевича. Згідно з тим дозволяло УНДО на компроміси не лише в поодиноких громадах, але й у повітовому масштабі. Цікаве, що вислід виборів найкраще для нас випадає там, де заключено повітові компроміси і де був у повіті наш меткий Повітовий Народний Комітет, який кермував виборами в повіті.

Правда, в поодиноких громадах заключувалося компроміси на гірших умовах, а дуже часто ганебні, але цікаво, що заключувалося найгірші компроміси і найгірше випали вибори саме в тих повітах, у яких мають вплив інші партії. Найбільше соромним був вислід виборів в гірських повітах Гуцульщини (колишня виборча округа ред. Паліїва), і в Сокальщині, в якій має деякий вплив на селах найближчий співробітник Паліїва б. посол Володимир Кохан. Знову в багатьох громадах, де відбулося голосування, вислід виборів був неважливий від волі українського населення.

Найбільше безсоромним є закінчення статті ред. Паліїва. Там пишеться:

„І тільки люди з більшими на очах можуть не бачити, що причина того лежить у першу чергу в заломанні дотеперішнього проводу народу. Круті дороги проводу вказують такі самі дороги масам“.

Випростувати хребет маси зможе тільки такий провід, який сам має хребет. Такий провід — це наша туга і наше найважливіше завдання ханів“.

Чи ред. Паліїв сказав, чи написав перед виборами, як належить політично вести вибори? Ні! Чи він сказав по виборах як треба було вести вибори? Теж ні! Але про що йде ред. Паліїв? Це написано виразно в його статті. Ред. Паліїв і його „люди“ з Фронту Національної Єдності тужать за проводом і пускають у маси крилату фразу, що хочуть випростувати хребет

Юлій Майнль

Кави і чаї європейської слави!

699 2—2

Найближчі власні філії:

Львів: вул. Академічна ч. 2а. Ринок ч. 18.

Склади Майнля у всіх містах. Домагайтеся кави і чаю Майнля!

мас. Значиться, на думку ред. Паліїва ми протрапили громадські вибори тільки тому, що ред. Паліїв не є при проводі. Але ж робити, коли партія, в якій проводі він був, викинула його з своїх рядів.

Мусимо з притиском ствердити, що саме діяльність ред. Паліїва і його Фронту Національної Єдності є однією з причин української програми при громадських виборах. Він є типичним демагогом. бо гордає „прот з політичних партій“ і покликається на Мусоліні і Гітлера, а свідомо промовчує, що Гітлер своїй організації дав назву „Національно-Соціалістична Німечка Робітничої Партії“ і що він сам, себто Паліїв, намагається творити нову партію. Він ніколи не каже, як треба вести боротьбу в конкретній справі, не організує нікого до боротьби з протвинником, він лише критикує інших і піднімає довіру до інших у масах. Він анархізує і розкладає українське суспільство й ослаблює його сили у боротьбі з протвинником. Він будує не фронт національної єдності, а запілля української анархії і демагогії.

Свята 1-ого листопада.

ДРОГОБИЧ.

Листопадні роковини відсвятковано в Дрогобичі папакхидою, відправленою за душі покійних у навечеря свята в битком заповненій церкві. В дві 1. листопада було знову відправлено святочне Богослуження, на яким співав хор „Дрогобичського Бояна“. Папакхиду перед гарно прибраним тетраподом при участі численного духовенства і Службу Богу в асистії двох священиків відправив о. Бараник, ігумен ЧСВВ. Описав відбулися сходили старшого громадянства і молоді, на яких д-р Стефан Витвицький виголосив реферат про значіння національної традиції, зокрема про значіння історії 1918—1919 років для сучасного національного життя.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 25. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

31

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Дуже мізерно представлялися українці, що як партія звалися „народовцями“. Становили вони тоді ще одну партію, серед якої, особливо між молодію, проявлялися вже течії радикальні і соціалістичні; однак ті течії не змогли ще скристалізуватися в окрему партію, або навіть групу. Коли москвофільська партія складалася переважно з священиків і перед у ній вела ерархія духовна, то народовецька партія була переважно професорська. Верховили в ній і головними її діячами були переважно професори й учителі академічної гімназії у Львові. З професорів університету належали тут передусім брати Огоновські: д-р Омелян, професор української літератури голова „Просвіти“ і д-р Олександр, професор цивільного права й опісля голова новоствореної „Народної Ради“, оба люди ідеальної честоти, горячі патріоти й українці, що як професори були незвичайно працюючі; однак оба вони були без ініціативи і ширших європейських поглядів. Та проте були вони дійсними світочами партії, об'єднані великим поваженням злату і любов'ю до молоді, з якою поступали широко і по товаришески.

В академічній гімназії була серед учителів громада широкіх патріотів і видатних діячів,

що поклали безперечні заслуги для української справи в Галичині, хоч їх діяльності бракувало може ширшого розмаху, а самі вони, не зважаючи на свої щиро-українські почування, своїм світоглядом від деякими оглядами вдало відбігли від заскорузлого рутенства та оточені були атмосферою реакції і сервілізму, яку в значній мірі втворювала урядова залежність від польської Ради Шк. Краєвої. Тому у багатьох з них усяка нова і трохи сміливіша поступова гадка викликувала переляк та ставила перед ними передусім питання, як до цього буде ставитися влада, що скаже пан інспектор і директор. Та залежність відбилася в неодному на цілій тодішній добі розвою українства в Галичині, яким кермували головні професори.

Серед тої громади діячів вибивалася вже тоді на перший план особа проф. Юліяна Романчука. Був він ще тоді молодим, ледви трицятькілкатітним, хоч уже зовсім сирым мущиною, та проте стояв у кожній акції на чолі, визнаючи і спосібностями, і притчею, а передусім характером, спокійною розвагою, послідовністю та найбільшою між усіма відвагою. Признавати мусили це всі, тому всі тоді звертали очі на Романчука як на будучого провідника, хоч певно не думали, що ніхто, яку велику роль прийде йому відіграти в будучості в політичній історії нашого народу.

Другим побіч нього був Наталь Вахнянин, індивідуальність також дуже помітна, хоч під кожним оглядом відмінна. Талановитий може ще більше від Романчука, а на кожний спосіб

з більшим від нього розмахом, при тому знаменитий бесідник, заслужений ще в університетських часах як основник „Просвіти“, музик і композитор, винайований всесторонньо найкращими товаришескими прикметами і здібністю зеднувати друзів, надивався він на провідника не менш від Романчука. Та бракувало йому серйозності і постійності, послідовності й витривалості та надто знаний був із земилування до легкого та гулячого життя, яке, правда, зеднувало йому особистих приятелів, та вже ставало менш відповідну кваліфікацію для публічного становища. Показалося це в його будучій політичній кар'єрі, яка не придбала йому лаврів та не виправдала тих надій, які вязали з його безперечно високими спосібностями. Та був він на кожний спосіб замітною особою в тій добі нашого національного розвою.

Третім, дуже заслуженим, та знову від двох попередніх зовсім відмінним громадянином був проф. Давид Гладилівич. Не мав він кваліфікацій до публічних виступів назовні, не був ані бесідником, ані політиком, ані письменником, та мав незвичайний організаційний талант, умів збирати й гуртувати людей і з залізною послідовністю й пильністю переводити раз розпочате діло. Незвичайно горячий, свідомий і завзятий українець, був він ініціатором багатьох починів, яким назовні інші давали фірму, умів вишукувати і призначувати спосібні і відповідні до кожної праці одиниці, був незрівняним адміністратором в товариствах і ви-

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

30% знижка цін на всілякі блаватні і нові товари у фірмі Галицький магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

Повиборчі підсумки.

ВИСЛІД ГРОМАДСЬКИХ ВИБОРІВ У СОКАЛЬЩИНІ.

Громадські вибори в Сокальщині вже відбулися. Це одиницький мабуть повіт у Сх. Галичині, де не було ніякого голосування. В сокальському повіті є 101 громад. У 89 громадах внесено лиш одну листу, в 12 громадах крім компромісової, внесено ще інші листи, які „переважно добровільно“ стягнено, що свідчить, що внесення окремих лист мало на меті викликати лиш „долий хвилювальний ефект“. Так пише дуже добре трітформований п. К-скі в 12. числі „Земі Сокальській“ з дня 11. XI. ц. р., який стверджує далі, що „переведені вибори задовольнили назагал (2) виборців“, а також підкреслює, що „вибори в тутешнім повіті переведено згідно з законом і виборчим регуляментом“. Далі той сам добре поінформований п. К-скі стверджує, що „укладання компромісових лист відбулося на основі певних вказівок, яких перестерігано у всіх громадах“. Думаємо, що це вповні правда, як і те, що згадані вказівки укладав і їх виконання припинював сам п. К-скі.

Вказівки були такі: 1) пропорційна репрезентація польського населення в кожній громаді; 2) пропорційна репрезентація населення, що замешкує колонії, присілки і двори; 3) покликування людей спокійних і розважних. Запевненням колоніям і присілкам відповідної репрезентації в будучих громадських радах, читаємо тамже, причиниться безумовно до більшого зміцнення інтересів усього населення і даної громади. І так далі в подібнім тоні і змісті.

Щож до кількості радних, то на 2.147 радних у 1927 р. було: українців 1.606, поляків 472, жидів 62, німців 7.

На 1.730 радних у 1934 р. є: українців 1.079, поляків 502, жидів 43, німців 5, „старорусинів“, яких не було в 1927 р. зовсім, вродилося тепер аж 110. Та коли вже взяти і українців і бастардових русинів разом, то всетаки їх менше родиться, ніж поляків.

Вибірчих протестів внесено всього 0, з чого 2 „вже стягнено добровільно“. Думаємо, що наші повітові виборчі безпартійні комітети подадуть до публічного відомо докладніші дані, як і сам хід нашої акції і перед і в часі виборів.

Від Ред.: Подібні короткі огляди переведених виборів базані з усіх повітів.

Кредити Японії на зброєння.

ТОКІО, 23. 11. ПАТ. Японський уряд призначив частину кредитів за армію і моринарку. Кредити на армію в бюджеті на 1934-35 р. сягають до 490 мільонів ен, на моринарку 330 мільонів ен.

Вибори до рад у ССР.

МОСКВА, ПАТ. До дня 20. листопада ц. р. відбулися вибори до 8.480 сільських рад, себто 13.5 прц. від загального числа сільських рад. У виборах взяло участь 81 прц. виборців, в 1931 р. тільки 70 прц. До нових сільських рад вибрали понад 190.000 делегатів, між ними 18 прц. жінок. Тільки 18 прц. делегатів є членами комуністичної партії. Тепер відбуваються вибори до міських рад.

Україна та Ліга Націй.

КОМУНІКАТ УКРАїнського ТОВАРИСТВА ДЛЯ ЛІГИ НАЦІЙ.

10. листопада у Парижі з'явилася тутешня філія Українського Т-ва для Ліги Націй. Як відомо, це Т-во складається крім французької ще з трьох інших секцій, які знаходяться у Чехословаччині, Румунії та Польщі. Управу Т-ва вибірають представники всіх чотирьох секцій, але такі загальні збори можуть відбуватися тільки арідка, і в разі потреби деякі поважніші справи вирішують по секціях. Нині, з огляду на події, що сталися в Женеві, і ті заяви, що склав при різних нагодах голова Т-ва, треба було запитати думку всіх чотирьох філій. Першою зібралася, під головуванням п. І. Косенка, париська філія, де проф. О. Шульгин виступив реферат про женевські виступи та свої враження з Англії. Після цього, голова зборів відчитав проект резолюцій, що їх зібрані одностайно прийняли. У тих резолюціях зібрані одобрюють стисливіше проф. Шульгина та протестують проти вступу Савітів до Ліги Націй при тій ситуації, що існує у межах ССР.

ПОХОРОНИ

власновує найкраще по цінах найдешевших

БРАТСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ „ХАРІС“

Львів, — вул. КОРНЯКІВ Ч. 3, (В НАРОДНІЙ ДІМ) Все похоронне приладдя на складі. — Експлуатація та перевози власним санітарним авто

Вже появилася в продажі

Тутки „КАЛИНА“ в коробках по 150 штук за 35 сот. Жадайте всюди!

§ 19.

До П. Т. Редакції „Діла“ у Львові. По думці пресового закону, проголошеного в розпорядку президента Річипосполитої Польської з дня 10. травня 1927. Д. У. Р. П. ч. 45. поз. 398 ст. 32 і 33, прохемо авічливо помістити отсе спростування:

Неправдою є, будьтоби Жигмонт Шехтер був предсідником громадської виборчої комісії в Розлучі, зате правдою є, що предсідником громадської комісії був Кендзерський, управитель пошти в Розлучі.

Неправдою є, будьтоби Жигмонт Шехтер у сунув мужів довіря, зате правдою є, що ніякий з виборців не зголошувався до виборчої комісії як муж довіря, яких не передбачує виборчий правильник.

Неправдою є, будьтоби Вольф і Букетинський привезли предсідникові виборчої громадської комісії бракуючи конверти, зате правдою є, що Букетинський вручив конверти громадській виборчій комісії і негайно відіслав до Турки, не будучи навіть у виборчому локалі, себто неправдою є, що вони „побігли“ та втікали крізь вікно на залізничний шлях на двірці до Турки, зате є правдою, що Вольф і Букетинський під час голосування були в Турці н. Стр., а не в Розлучі, віддаленому від Турки 14 км. Неправдою є, будьтоби Вольфа і Букетинського замовлено наперед та що вони приїхали до Розлуча, щоб бути свідками побіди й ідеального польсько-українського співжиття, бо Вольф узагалі не був при голосуванні, як і Букетинський, який, вручивши конверти, повернувся до Турки.

Неправдою є, будьтоби Шехтер „утяв“ штукку під час перерви в голосуванні, бо взяв зховану за параваном у ліжку урну, в якій було поверх 500 карток з польськими радними, а правдиву урну сховав до сінника, зате правдою є, що в поштової скринці, яка лежала на ліжку у виборчій салі, переховав предсідник громад-

давництва, словом — правдивою душею цілого народовецького табору. Його значіння і вартості не міг може загал докладно оцінити, бо не всі знали й бачили його роботу. Але тим, що мали нагоду й приглянутися, мусіла вона імпонувати.

З інших тодішніх учителів академічної гімназії заслужують на увагу Олександр Борковський, пізніше директор гімназії в Коломиї і Дрогобичі, потім відповідальний редактор „Діла“, людина великого характеру і патріот, д-р Кость Лучаківський, людина незвичайної доброти і широти, батько і приятель шкільної молоді, відомий зі своїх праць у літературі, д-р Юліан Целевич, історик, довголітній голова „Руської Бесіди“, чесна людина і патріот, лиш дуже наляканий, що підозрівав вічно всюди якусь небезпеку, Михайло Подолинський, що в молодших роках відбував подорожі по світі, знав багато мов і збагачував літературу численними перекладами й описами з подорожей, що був проте в своїх поглядах крайнім консерватистом, майже реакціонером.

Зовсім молодими учителями були тоді Григорій Цегалинський, пізніше заслужений директор гімназії в Перемишлі й посол до державної ради, д-р Омелян Калитовський, людина широкої освіти, опісля директор української гімназії в Тернополі, заслужений автор багатьох шкільних підручників, якісні брати Петро й Іларій Огоновські, оба люди характерні і свідомі. — перший заслужений як довголітній

дуже ширий робітник в українських інституціях і товариствах. Ввесь цей учительський збір поклав велику заслугу, уложивши за кілька літ усі підручники для українських гімназій, чим покладено дуже важний фундамент для організації українського шкільництва в Галичині, без чого воно було би неможливе.

Провід учительського збору мав о. Василь Ільницький, директор і шкільний радник, відомий також в українській літературі як письменник. І він був передусім вірним езекутором приказів Ради Шк. Краєвої та стеріг пильно, щоб між молоддю не закралася неповажність Р. Шк. Краєвої ідеї та змагання. Одне при тім усім був також ширим патріотом, любив молодь та опікувався нею по батьківськи, займався в мізніших роках веденням Українського Педагогічного Товариства, збиранням складок на будову українського театру та полишив у суспільності добру, заслужену пам'ять.

Також і в інших школах у Львові були деякі учителі українці; передусім в учительській семінарії катехит о. Олександр Стефанович і проф. Омелян Партицький. Перший від близько п'ятидесяти літ бере визначну участь у всіх напрямках публічного життя як нестомний, характерний і відважний діяч, — другий, вже давно померший, поклав для української літератури й науки немало заслуг і як письменник, і як видвець, що для справи не щадив ані сил, ані гроша.

В інших урядових декастеріях, а також се-

ред вільних фахів не було тоді свідомих українців майже зовсім. Почесна згадка належить д-рові Корнилові Сушкевичеві, що був секретарем прокуратури скаргу, а потім адвокатом, котрий брав участь у всіх змаганнях партії, був одним з її найзаметніших представників і підпомагав її роботою та грошми. Згадати також треба його брата д-ра Петра Сушкевича, лікаря, й Андрія Січинського, урядовця прокуратури скаргу, людину великих спосібностей і широкого українця, який з причини каліцтва (був кулявий на ноги) не міг, на жаль, брати виднішої участі в публічному житті. Та найбільшою і найвизначнішою силою в народовецькій партії був безперечно Володимир Барвінський, з фаху адвокатський кандидат і публіцист. Та про його діяльність буде ширше мова опісля.

Це була більш-менш уся тодішня народовецька громада у Львові. Люди ті мали безперечно і свої хоби, але відзначені також високими прикметами. Були то свідомі, щирі українці, в протиставі до москвофілів вели свої домівки в народній душі, не лякалися і не соромились свого слова, підтримували всі патріотичні змагання, а передусім робили все безінтересово. В тих часах не думав ніхто про будь-яку заплату за народню працю, про будь-які зарібки. Кожний давав свій труд для народу з патріотичного почування і цим стояла тоді народовецька партія під оглядом моральним та ідейним високо.

(Далі буде.)

„Товарища“ у Театрі Різнородностей
грають тепер
в Парижі
в Берліні
в Лондоні
в Мадриді

дальше
„Товарищ“
Девалля

Остання нагода побачити цю дотепну п'єсу.
Вечірня вистава по цінах надзвичайно.

— Чума в Манджурії. Російські джерела повідомляють, що в Манджурії вибухла пошесті чуми. У двох провінціях зафіксовано 800 випадків цієї зарази.

Жадайте всюди!
найкращу рідину,
пасту і порошки
до чищення
металів і посуду „Сільва“

— Японська колонізація в Манджурії. Японський уряд рішив вислати в найближчих роках до Манджурії 200 тисяч японських осадників. Задля цього powstało японсько-манджурське еміграційне бюро з основним капіталом 30 мільйонів ен. Як звіщає манджурська преса, японські емігранти поселяться на великому просторі довкола Ілїю в північній Манджурії.

— Чужинці в Англії. Тайна англ. поліція закінчила список усіх чужинців на території Англії. Анкета зроблена так тихо й обережно, що чужинці і не знали нічого про неї. Кожен чужинець має тепер свій окремий листок, де списані всі подробиці щодо його особи. Зміцнена теж контрола, щоб чужинці навіть, коли мають візи англійських консулів, коли не бажані, не мали права візду в Англію.

— Мотив для зміни прізвища. Мешканець американського міста Брукліну 23-літній Меріс Гітлер дістав від найвищого суду дозвіл змінити прізвище. Він буде називатись тепер Гілтон. У своєму вироку Гітлер доказував, що його прізвище стає причиною різних неприємних інцидентів: знайомі глузують з нього і висловлюють здогади, що він кривак німецького провідника. Суд признав, що його аргументи стійкі.

— Ощаджуймо енергію. Запаси вугілля у копалинах вичерпаються колись, навіть і тоді, як запотребування теплої енергії не буде зростати з року на рік. Тимто одним з найважливіших проблем народної господарки є визначити енергію найдоцільніше. Заведення Тунгсраа випускаючи нову жарілку на ринку хотять усвідомити суспільність про енергетичну господарку також і в ділянці освітлення. На засади нової жарілки „Тунгсраа Д“ не лише поданий побіг електричної енергії у ваттах, але також і скільки світлового світла у міжнародній декалюменат. означенні екстотом Dlm. Задляки такої опції може конкретизувати відразу ствердити на перший погляд скільки дана жарілка витворює світлової енергії вважати за по-брану струю. Подібно як доказом доброти свідчення і скільки світлового палива у відношенні до випroduкованої сили у механічних конях (KM), так і м-рою доброти жарілки є якнайбільша світлість у декалюменат (Dlm) при якнайменшій затраті електричної струї у ваттах (W). Тому у власному інтересі треба набувати тільки такі жарілки, яких світлана споживність є подана впрямку в декалюменат побіг зупинив струму у ваттах. Якщо на засади жарілки фігурує лише скільки побраного через неї струму, не можемо в дійсності яксяді оцінити, в якій мірі електрична енергія перетворюється на світлану енергію. Пам'ятаймо, що палива, „ощадностева жарілка“ дуже умовна і, несприятелі цифрами, буває часто тільки фразою.

Камізьелки, пультівери, рукавички і вовняні шкарпетки поручає фірма
Зігмунт Залеский — Львів,
вулиця Боїнів ч. 4. 47/63 9—60

3 нових видань.

Стенан Шухевич: НЕВІДОМИЙ: Повість з воєнних часів. Львів, Видав. Кооператива „Червона Калина“, ст. 216.

Повість про те, як воляк оженився з жінкою свого приятеля, який упав на полі бою на його очах від смертельного кулі. Тимчасом ця „смертельна“ куля не стала причиною смерті приятеля; він видужав, але втратив пам'ять, не міг нічого сказати про себе; серед чужих людей залишився „невідомим“ і щойно випадкова зустріч із давнім односельчаном відродила в ньому приємні спогади. Два приятелі стають проти себе у боротьбі за ту саму жінку, що в законному друшляво обидвох і на цій сцені повість кінчиться. „Невідомий“ іде шукати духової обнови у боротьбі за волю батьківщини.

Дуже гарна тема. Неодні писемствник після останньої війни торкнувся її з того чи іншого боку: трагедії людини, яку всі вважають за покійника, — трагедії двох приятелів, що поноволі стають ворогами, — психологічного стану молодого жінки, що втративши улюбленого чоловіка, шукає ліку на своє терпіння у новому любовному пориві.

С. Шухевич зачіпав кожне з тих питань по дорозі, не зупиняючись ні при одному. Крім цього знаходимо у повісті епізодичні розділи, що не мають нічого спільного з головною темою, хоч пробують відіграти воєнні настрої: описи бою, політичні дискусії, дружні балачки про це і те. Повість може слугувати прикладом, як у літературі все залежить від відходу до теми, хвсту розвинути її у малюнок або аналіз.

Вибрана тема дає нагоду авторові змалювати не один цікавий психологічний момент. Коли навіть залишимо на боці такі сцени, як хвилини смертельного жаху на полі битви, боротьби зі

ВІДГУКИ ДНІ.

„Бон-Тон“.

Дирекційна кімната. Старенький директор запросив на нараду кількох визначних громадян. Справа важна, вимагає часу і спокійної застави.

Підчас наради відчиняються двері і до кімнати входить якийсь пан. Не тільки без оголошення, але й без стукаючі, не тільки в палаті, але й у калюшах, не тільки входить, але й просто суне до старенького директора.

Всі поглядають раз на господаря, раз на гостя. Може якийсь надзвичайна подія, може якийсь надзвичайна візита, може це, може те, Бог то знає...

Директор грізно хмарить сині брови...
— Ви, пане, як?...
— Я до вас... На хвилину...
І викилясом простувє далі.
— Не маю тепер часу... А зрештою... ви так — без стукаючі!...

Незнайомий махнув легкоуважно рукою.
— В нинішніх часах звертати на таку дрібницю увагу...
— І в верхнім одязі!?

— А звідки я знаю, чи в вас запалено. Вчора був я в одній нашій інституції і перестудився, хоч теж пальця не скидав.

Кашлянув на доказ правди і потягнув носом на доказ перестуди.

Старий директор душив у собі лютю. Не випадало вибухнути... Кілька визначних людей, важна нарада!...

Вибрав найлегшу форму:
— Прошу в тій хвилині вийти і зачекаати. Як скінчимо нараду — попросу вас.
Незнайомий визвирівся.

смертю, почування приятеля, коли тратить поруч себе найближчого друга — сцени вже надто відомі з воєнних повістей, маємо перед собою моменти не так уже використані. Та і перед ними автор стає безрадіний. Те, що чуємо про стан свідомості людини, яка тратить пам'ять, про почування батька і дружини на звістку про смерть свого сина та свого чоловіка, про кохання серед виняткових воєнних умови і про поворот безіменного воляка до дійсності, що впала для нього на якийсь час у вірвє забути — все те не змалюване, а зрєфєрєване, не перєвалєзованє, а передєло так само, як робить кожний із нас у буденному житті, коли оповідає, що трапилась та-то незвичайна подія.

Перших 70 кілька сторінок витрачає автор на „експозицію“, щоб зробити свого героя „невідомим“; не менше місця йде на зовсім зайві балачки; остання третина повісті залишається на кілька першорядних психологічних проблем, а яких кожна виотачила би на цілу повість. В одному місці нпр., приятель і жінка буцім-то вбитого воляка бачать у сні, як він приходить до них живий. Таке психологічне з'явлення можна використати як сильний мистецький засіб, байдуже, чи автор хоче показати роль підсвідомих сил чи віру в сні деяких людей чи нехтування такими явищами у буденщині. У далому випадку приймаємо від автора до відома такий факт без найменшого враження.

Читаєч почуває себе дуже розчарований, коли чекає надаремне на такі „сенсаційні“ сцени, як зустріч героя без пам'яті з першою людиною, що допомогла йому пригадати забуте минуле або розмову двох приятелів. Саме там, де повість повинна доходити до кульмінаційної точки, вона обривається.

.....

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРА — ОДНА МОВА!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатись, як де говорять український язик. ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА“

під редакцією асебичного значення УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Європі 9 зл., поза Європою 2 амер. долари. Зразкове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції в Адміністрації: Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови“ виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ“. — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Європі 5 зл., поза Європою 1 амер. долар.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

.....

— Чи ви думаєте, що я Богові час краду? Не в своїй справі прихожу, а в загальній. Пале директора, так далі бути не може. Ви прийняли недано одну панну, а моя сестринка потівалася вже три рази...

— Пане, прошу зараз вийти. Я тепер не маю часу на такі справи.

Старий директор подивився на воляго.

— Василью! Чому ви не сидите при аході?

— Носив лист, прошу пана директора.

— Попросіть цього пана, щоб перейшов до почекальни.

— Не до почекальни! — гукнув незнайомий. — але зовсім забираюся. Моя нога біжить тут по сганє.

І виходить, лишаючи по собі поганє вражіння та мокрі сліди калюшів.

— Ох! — зітхає старий директор — яке це прикрє. Панове! Коби хтось написав „Бон-Тон“, а видав йому на власний кошт.

Один з присутніх усміхається:

— Є вже, пане директоре. Тому кілька літ вишила книжечка.

— Що ви кажете!? І ніхто про неї не знає? Такої ваги книжечка?

— Проста річ. Майже цілий нахмил пішов на вагу.

— А все таки боляй трохи розійшлося!

— Так. Трохи розійшлося. Пять примірників до цензури, десять забрав автор, десять рецензійних, а один був проланий. Я спеціально довідувался в книгарні. Купила якась баба разом з „Египетським Сонником“ і „Пророцтвами Есмеральди“.

Старенький директор похитив сумно головою.

— Так, так.

І зітхнув.

А з ним велика частя зашої суспільности.

Галактіон Чіпка.

вається, не залишаючи в нашій душі ніодного поруху — ніодного з тих, який мусить жити в душі героя кожного літературного твору, що залишає по собі вражіння. Останній акорд, яким автор хотів сильно закінчити свою повість міг би справді стати гарним мотивом, але треба вміти його добути. Із двох приятелів один — почуваючи за собою деяку моральну вину, занадто сильно прив'язаний до реального щастя, затурає в собі вищі почування, — другий саме тоді, коли міг би був найлегше заломатись, находити вищий ідеал, поналособистий, для якого варт жертвувати своїм життям. Ані цей контраст ані сцена конфлікту не вирішують перед нашими очима у „Невідомім“.

Уся повість написана рукою амаатора, що мало журиться тим, чи існують якісь домашання стилю і композиції. Автор може злизується, почувши, що письменник так само як адвокат мусить заспойти собі деяку скількість законів, коли у виконуванні своєї професії хоче оминати прикрих помилок.

м. р.

3 концертної салі.

М. МІНЦ.

На перший погляд Мінца виглядає децє пережитий, хоч віком молодий. І анальогічно його гра не має тої глибокої, рвучкої експресії та внутрішньої сили, яка відразу ділає фєсцинуюче на публіку. А проте п'яніст робить мило вражєння. Грає дуже дбайливо, музикально і незвичайно свєбєдно, а своїм „ляно“ і гарним, м'яким тоном здобуває собі у публіки симпатію.

Динамічна скаля Мінца не переходить поза звичайне пазьцевє „ф'єрте“ і тому „Appassionata“ (особливо I і III. частина), хоч була заграєна технічно і стилєво без закиду, — вишла доволі блїдо. Таксамо лиш „зєрєха“ торкнувся п'яніст „Funeralles“ Лєста, Твори Шопєна (мало гарний Ноктєрн Ес-дур, 2 „Impromptu“, Мазурка, 2 Етюдє: а-моль оп. 25, ф-дур оп. 10 і Баллада г-моль) були заграєні дуже „брілянтно“, хоч не все можна погодитися з чисто віртуозним і до деякої міри зблизованим підходом до Шопєна. „Шлєгєри“ Альбєніца („El Puerto“) і де Фал-ї (Andaluzia) навіть у найкращому виконанні не перестають бути лиш шлєгєрами без трівкої вартості.

Догнєвє-я „Ruralia Hungarica“ оп. 32 (3 частини) і „Capriccio“ оп. 28 — це твори, що визначаються усіми найкращими рисами модерної фортеп'янової музички. Заучать знаменито (сам автор визначний п'яніст), є гарні під оглядом лїністичним зладжені бездоганно і через це є одним з кращих зразків модерної п'яністичної віртуозєрії. Мінца виявив себе справді знаменитим відтворєєм творів Догнєвє-я і цим здобув собі загальне признання у публіки, яка вишла зі свої шойно по трьох надатках.

Роман Савицький

ДИВОГЛЯДИ.

ЯПОНСЬКА ПРИЧИНА САМОГУБСТВА.

Японський поліцей Гонда перерізає собі життя традиційним гаракірі з такої причини: Мікадо мав відвідати кілька місцевих шкіл. Через помилку програма цих відвідин спізнилась на пів години і мікада не прийняв як слід. За автані, які відмовили мікада, доглядав поліцей Гонда. Він цього не міг пережити.

ДОВГОНОГІ ОРГАНІЗУЮТЬСЯ.

В Америці повстала організація високих людей — таких, що мають більш як 1,80 м. Є в ній уже 10.000 осіб. Вони нарікають, що життя серед людей нормального росту стає для них щораз важче. В автох і поїздах не можуть вони витягнути ніг, ліжка в готелях для них за короткі, навіть у кіні і театрі си-

літи їм невідгодно. Карлики вже давно виборили собі деякі привілеї, величчя. Ось чому голова згаданої організації довгоногих людей Бенжамин Остлінг веде тепер пропаганду, щоб створити „світовий союз високих людей“.

Літературний куток.

АВТОР „ПОПЕЛЮШКИ“.

У Римі святкуватимуть 300-літні роковини одної з найпопулярніших дитячих казок „Попелюшки“. Написав її італійський поет Джованні Батіста Базіле. Мало хто знає його прізвище, навіть не всі енциклопедії згадують його. Перший том його творів з'явився у 1634 р. і саме там помістив він „Попелюшку“ — переказ з народної казки. За ним переробляли її інші письменники, не згадуючи навіть Базіле. Найкраще переробив її французький байкар

Шарль Перро, виклавши з неї трагічні моменти. Казка стала дуже популярна завдяки братам Гріммам. Базіле мав життя повне пригод: брав участь у війні проти турків, мандрував, накінець став придворним поетом неаполітанського короля. Помер від чуми. Твори його видали по його смерті сестра.

НАЙПОПУЛЯРНИШИЙ АВТОР.

У Мадярині перевели широку анкету, які імена письменників найбільше відомі серед публіки. Перше місце дістав Едгар Воллес, автор детективістично-кримінальних романів. Хто йшов після них теж нелегко було би вгадати: Гете і Вергіль.

Нові книжки й журнали.

„ЖІНОЧА ДОЛЯ“, часопис для українського жіноцтва. Рік Х. Ч. 21. Коломия. 15. листопада 1934.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення печатати не відповідає

Театри.

Українська Драматична Сцена у Львові (сала „Ульо“, Оссолинських 10)
Субота, 24. XI. год. 7-30 веч. „Соня зі Замарстинюва“, комедія.
Неділя, 25. XI. год. 7-30 веч. „Соня зі Замарстинюва“.

Львівський Міський Театр.
Субота, 24. XI. год. 7-30 веч. „Під прикусом упрямою“.
Неділя, 25. XI. год. 12 вночі. „Маленький вступ“.
Неділя, 25. XI. год. 3-30 поп. „Чужа дитина“. Цин найнижчий.
Неділя, 25. XI. год. 7-30 веч. „Під прикусом упрямою“.

Театр Річчордонностей.
Субота, 24. XI. год. 7-30 веч. „Товариш“.
Неділя, 25. XI. год. 3-30 поп. „Х-33“.
Цин найнижчий.
Неділя, 25. XI. год. 7-30 веч. „Товариш“.

Кіно.

АППОЛЬО: Дві серії разом: „Нуждарі“, „Парик у вогні“.
АГЛІАНТИК: „Маскарада“.
ВАНДА: „У тіні хреста“.
ГРАЖІНА: „Цілуй мене ще“, „Не даю землі“.
КАСІНО: „У відецькій каварні“ (комедія із Сене Саллем).
КОЛІСЕЙ: „Н чар“, ревія „Баби правлять“.
КОПЕРНИК: „Весняна парада“ (Франциска Іал).
МАРУСЕНЬКА: „Весняна парада“ (Франциска Іал), ревія „Веселий пол“.
МРАЖ: „Гадяча“ (з Келуром).
МУЗА: „Шойно вчора“.
ПАЛІАС: „Кін-Конгів син“.
ПАН: „Ескімо“.
ПАСАЖ: „Тайна закинутого куфра“ і ревія „Світ без баб“.
РАІІ: „Чи Люцина це дівчина“.
СВІТ: „Дика дівчина“, „Цілунок перед дзеркалом“.
СОНЦЕ: „Син джунглів“.
СТИЦЕВЕ: „Геть із кізкою“ з Едді Кантором і ревія.
УТІКА: „Бунт у Шангаї“, ревія: „Затанцюймо далі“.
ХІМІРА: „Шірі Технік“ (Тайна закинутого куфра) та Тижневик Фокса.

Закордонне радіо.

Субота, 24. листопада 1934.
Відень (306,8) 18-30, 19-00 Нар. пісні, арт. 21-15 „Княжна Нівета“ оп. Могана Штрауса, Братислава (298,8) 18-40 Театр варієтє „Гарна Катерина“ слов. ба-ва, 20-30 „Триумф Май“ оп. Шефера, Брно (325,4) 19-30 Пісні слов. стрілици, Мор. Острава (269,5) 19-30 „Спокій в до-машньому вогні“ авд. Куртана, Ко-шиць (339,1) 18-30, 16-00 Для Закарпаття, Прага (470,2) 18-30, 13-35 Салзон, музика, Париж (1643) 21-00 „Лови жемчуги“ оп. Бюста, Мадрид (174) 19-50 Симф. концерт, 22-00 Вок. концерт, Берлін (356,7) 16-00 Веселе попелудне, 19-00 Сонати (скр. форт.), Кельн (435,9) 20-45 Твори Л. В. Баха, Ляйпциг (388,3) 20-10 „Дас фер-аунштене Шалос“ оп. Мізекера, Мінхен (405,4) 20-05 „Дас Медхен аас дер Фор-штад“ ком. Нестрой, Будапешт (351,3) 18-30 Квітчет, 17-15 Для фортеп'яни, 19-00 Оперетта, Мільно (368,8) 20-45 Вок.-інстр.-концерт, Рим (420,8) 22-15 Танк. музика.

Неділя, 25. листопада 1934.

Відень (306,8) 11-20 Симф. концерт, 18-30, 16-00 Концерт, 17-50 Весела авд., 20-20 Віденські мелодії, 11-30 Форт. квітчет Г.-моль Брамса, Кошиць (339,1) 18-00 Для Закарпаття, Прага (470,2) 9-15 Хор, 15-00 „Гусарка“ оп. Двожака, Барсело-на (291,5) 19-00 Опера, Атілона (531) 22-25, 23-05 Спів, Білгород (437,3) 20-30 Пісні; Люблін (369,3) 21-30 Вок. дуети, Кельн (435,9) 11-00 Молоді композитори, 12-00 Популярна музика, Мінхен (405,4) 20-10 Вагнерівський вечір (спів, музика), Будапешт (350,5) 17-30 Пісні, 21-40 Му-зика, Мільно (368,8) 17-15 Легка музика, Рим (420,8) 17-00, 20-45 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Субота, 24. листопада 1934.

6-45 Ранішня авд., 7-30, 12-00 Реклам.-концерт, 11-57 Син. часу, 12-03 Метеор.-вісти, 12-05 Біржа, 12-10 Концерт, 13-00 Полудн. денник, 13-05 Оп. музика в гр. пл., 15-30 Експорт, 15-35 Біржа, 15-45 Найновіші гр. пл., 16-10 Театр Ульи: „Бунт завульок“ авд. для старших дітей, 17-00 Солісти (спів, скр., форт.), 17-30 Покхвала сучасного мужчини, 18-00 Відч.: „Мета позашкільної освіти у льв. воєв.“, 18-10 Реперт. театру, 18-15 Фортеп'я, 18-45 Зі свята великих дробів, 19-00 Гр. пл., 19-20 Давидгородо, 19-30 Пісонець Марл. Дітріх із гр. пл., 19-30, 19-36 Спорт. вісти, 20-00 Кальманів вечір (орк. спів), 20-45 Веч. денник, 20-55 Як працюємо, 21-00 Популярно-симф. концерт, 21-45 Що читають безробітні, 22-15 Танкова муз., 23-05 Львівська заула, 23-35 Саль-муз. в гр. пл., 0-00-1-00 „При звуках маршу йдемо спати“ концерт мандол.

Неділя, 25. листопада 1934.

9-00, 11-57 Сингал часу, 12-03 Метеорол.-вісти, 12-05 Сильна реву, 12-10 Театр. репертуар, 12-45 Симф. поранок; у перерві оп. 13 год. відч. іля весілі в До-махові, 14-00 Гр. пл., 15-00 „Радна Антош-но Модроков, як не датися кріп“ (гу-тірна двох хаборобів), 15-15 Пісонець Вітаса з гр. пл., 15-25 Огляд ринку різн-них продуктів, 15-35 Концерт хору Ю-ранда, 15-45 Четвертьгодина хаборобів, 16-00 Шабля та дух (Берента), 16-20 Скрипка, фортеп'я, 16-45 Весела шнода (для старших дітей), 17-00 Танк. музика, 17-50 Духова культура славян, 18-00 Театр Ульи: 1) „Карабієри“, комедія Д'Амбре й Деноді, 2) „Сніданок закоханих“, Бі-рабо, 18-45 Життя молоді, 19-00 Форте-п'я, 19-30 Легка музика, 19-30 Авт. феєд., 20-00 Вок. инстр. концерт (В. Лядіс, тен.), „Український танок“ відгр. оркестра, 20-45 Веч. денник, 20-55 Як працюємо, 21-00 На веселій львівський хвалд, 21-45 Спорт. вистав, 22-00 Почт.-техн. скринь-ка, 22-15 Рокх концерт, 22-30 Мануєль де Фалз: 1) Концерт на класесно, флет, обой, кларнет, скрипку, віолончело, 2) Трикутника капелюх, симф. орк. (з гр. пл.), 23-05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5-29 зол.
У Варшаві були такі курси: Лондон 26-49, Париж 34-93-90, Берлін 213-25, Цирх 171-65, Амстердам 358-25, Прага 22-11, Іта-лія 45-23, Ньюйорк набель 5-30 3/4, Ньюйорк чени 3-30 1/4.
Золото: Долари 8-91-8-93, Франки фр. 34-30-34-60, Дукати 81-70-82-70, Корони 35-80-36-30, Рублі 45-50-46-30.
Срібло: Корони 9-30, рублі 1-20, фаль-реви 0-70.

Велика знижка цін

видань Видавничої Спільки „Діло“

Евген Чикаленко:	Спогади	ціна	платежі
Частина I, II, III.	Окрема частина по зол 1-50	4-50 зол.	0-50
Ст. Левинський:	З японського дому	1-50	0-25
М. Рудницький:	Мій ідею і формою	1-50	0-50
Е. Бронте:	Буревітер, переклад М. Рудницький	1-50	0-50
Проспер Мерме:	Блакитна кімната та інші опові-данія, переклад Ісидор Софронів	0-95	0-25
Альфред Поде:	Маціцький, із французької мови пе-реклад М. Рудницький	1-00	0-50
Володимир Островський:	Сміх землі	0-80	0-15
Микола Матів Мельник:	Крізь дим і згар	0-50	0-15
Гордіт Брасок:	Безлуги	0-50	0-15
Михайло Возняк:	Шевченко і княжна Репніна	0-80	0-15
Михайло Возняк:	Белі і Кониський	0-50	0-15
Др. Ст. Баран:	Новий самоуправний Закон	0-80	0-15

Дістати можна у Видавничій Спільці „Діло“ Львів, Ринок 10 або в книгарні „ПРОСВІТА“, Львів, вул. Руська ч. 1.

ЗБІЖЕ.

Синя конопляне 28-0-28-50
Інші курси незмінні.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в днях 24. листопада п. р. кооперативам платити за:

1 кг. масла десероного	2-10 зол.
1 л. молока	0-17
1 л. сметани	0-60
1 л. верш	4-00-4-10

Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло і молоко сильна, на сметану і верш вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 20. листопада п. р. не купує ніякої птиці аж до відлікання.

ОПОВІСТКИ.

Товариство „Ощадність“ у Львові улаштує в льоклі Читальні „Просвітні“ на Ліпчаків при вул. Крушарській ч. 10, в неділю дня 25. листопада 1934 р. о год. 5-й попол. „Свято Ощадності“. Преле-гент Вл. п. Др. Карао Коберський, ре-дактор Г. К. Ч. 714

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПАРОХІЯ Гвоздець Старий коло Коло-миї до заміни.

ШУКАЮ жінки до управи дому; ближчі дані і умови під: Уряд Парохіальний Гвоздець Старий п. Гвоздець. 713

МОЛОДА итед дівчина шукає праці до всього Знає куховарство і всю домаш-ню працю. Зголошення П. Синк, вул. Бічна Стрийська ч. 3. Дім СС. Микосер-да. 1-2

МІР. ПРАД шукає запаття якогонебудь і денебудь за прохарчування (пиче на машині, стенографує). Зголошення „Ді-ло“ для „Правника“. 715 1-1

Оголошуйтеся в найстаршій укр. щоденнику „ДІЛО“

ОГОЛОШЕННЯ.

Доротеум

Львів, Браєрівська 3.
комісова меблева галя купус. —
приймає в коміс — продає.
МЕБЛІ всілякого рода за го-
тівку і на сплати.

Вже вийшов з друку:
Український Агрономічний
Вістник

Четвертичний Книжка 3, 1934. під ро-
дацією інж. д-ра Евгена Храпльового.
ЗМІСТ: Статті: Перебудова світового
хліборобства — проф. др. Еріст Лаур;
Значення цієї трудової господарства
для громадської агрономії — проф. К.
Мацієвич; науково-дослідна робота на
Вел. Україні в галузі сільського госпо-
дарства — Ф. Баранецький; Калій в ро-
слинному організмі — проф. В. Чередиця;
До характеристик типів травостану на
заварятських полонинах — доц. І. Ма-
зепи; Про системи садів — А. Терпи-
лик; Початки агропедологічного мапо-
вання полонин Закарпаття — проф. інж.
Л. Грабіна; Значення пасічництва в сіль-
ському господарстві — інж. М. Соци-
ський; Реферати та рецензії: Під-
ручники УТГІ. — Селянська Європа. —
Спопни визначного птахівничого діяча.
— Ділення селянських ґрунтів у Гали-
чині. — Досліди російських вчених зі
супільної та господарської історії. —
Матеріальна народна культура словян-
ських народів. — Годвал овесів на Сло-
ваччині — Висліди контролі ужитково-
сти свиней на Мораві за 1933 о — Ви-
сліди контролі ужитковості кіз на Мо-
раві за 1933 р. — Підручники 6-дні.
способу господарювання. — Міжнародні
сіль-госп. організації, Конгреси, Народи,
Записки нашої агрономічної пра-
ці, Римне. — Ціна цієї книжки 3 зол.
(в Ч. С. Р. — 14 кч., — в інших краях
2- шв. фр.). — На рік (4 книжки)
12- зол. — Адреса:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Можна купити у укр. книгарнях. 2-3

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в руб- рі оголошенні	од. 0-35	Дрібні оголошення від слова: матрихоніальні і приват. кореспонденція до купно, продаж, винаєм і т. п.	од. 0-15 0-10 0-07	Остання сторінка 1/1	од. 480-
одношпальтовий в тексті і новинках	0-60	шукаючи праці	0-07	1/2	250-
на першій сторінці	0-80	слова товстим друком подвійно.		1/4	130-
				1/8	70-

За редакцію відповідає Олександр Костик.

Видав Видавничу Спільку „Діло“.

З друкарні Вид. Спільки „Діло“. Львів, Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ

Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт швед. 143.322

Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно 5-60 зод.

Чвертьрічно 15-00

Піврічно 30-00

Річно 60-00

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Італії, Бельгії 30 фр. фр.,
Італії 7-50 зод., Німеччині 7-50 зод.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зод., Австрії 7-50 зод.,
Залив адреса 1 зод.

Телеф. Редакції 29-41.

Друкери: 29-26.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАЙСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА

20 сот.

Тутки

HERVEWO

150 ШТУК 35 СОТИКІВ

з найдешевших найліпші

Митроп. Шептицький до д-ра Костя Левицького.

На днях минуло 73 літ життя довголітнього заслуженого керівника нашої національної політики — д-ра Костя Левицького і з приводу тих роковин помістив „Діло“ відповідну статтю д-ра Ст. Барана під наг. „31 сторінок нашої історії“. З нагоди згаданих роковин одержав Ювілат багато письменних побажань, між іншими від Експ. Митрополита Андрея Шептицького, котре звучить:

Львів, дня 19. XI. 1934.

Високоповажаний Панае Президенте!

Довідаюся з вашнього „Діла“, яке щойно дістав перед хвилиною, що вінчите 73 літ. Не можу поминути так світлих і знаменитих роко-

вин, щоб до Вас не відіслати з проханням прийняти мої найщиріші gratulacii і побажання. Дійсно гарну маєте за собою минулину, тісно звязану з усіми найважливішими подіями нашої історії. Тому справедливо, щоб в вашній день всі українці зібралися кругом Вас, щоб Вам заявили свою найщирішу і найглибшу повагу та вдячність за Ваші труди, жертви та невтомну працю за свої довгі літа. Я сьогодні явився би у Вас, якби міг стати на ноги. Однак прикований до крісла болять тим способом відзначаюся до Вас і духом стаю перед Вами з глибоким по-
клонком.

З висловом моєї найвищої поваги

Андрей Митрополит.

Большевицька армія з Францією проти Німеччини.

ПАРИЖ, 24. XI. ПАТ. Палата послів далі ратувала над військовим бюджетом на 1935 р. Генеральний референт цього бюджету Аршембо підкреслює, що не він, тільки большевицька преса подала точні вістки про німецькі зброєння. Тому тільки союз Франції з СССР має сильну і добре вишколену армію, яка прийде з допомогою Франції на випадок конфлікту з Німеччиною. Французи не надто вдоволені з цього порозуміння з огляду на режим у СССР. Однак буржуазія Франції не має чого лякатися порозуміння з СССР. Колиш кард. Рішельє не завагався заключити союзу з німецькими князями протестантами.

ЗАХИТАНА РІВНОВАГА.

Треба жаліти, що в 20 років після вибуху світової війни Франція приневолена вести політику рівноваги. Говорять, що військовий бюджет замаскований. Однак новий бюджет на 200 мільонів менший від минулорічного. Безсумнісність розбройної конференції приневолила уряд пристосувати свої сили до теперішнього положення. Тому уряд задумує збільшити кадрові частини армії. Один річник новобранця не зумів би оборонити східних кордонів Франції, колиби від Середземного моря аж до Північного моря не тягнувся ланцюг бетонних твердинь, яких будова коштувала мільярди. Радикальна партія піддержала політику будови твердинь. Референт жадує, що кредити на новий воєнний матеріал зменшено на 400 мільонів фр.

Міністр фінансів Мартен заявив, що військовий бюджет устійнено з марш. Петеном, який довідавшись про стан зброєння Німеччини зажадав спеціальних кредитів 800 міль. на моторизацію і модернізацію зброєння. Уряд погодився на ці пропозиції.

ВІЙСЬКОВИЙ СОЮЗ ФРАНЦІЇ З СССР.

Референт Аршембо заявив, що незабаром Франція заключить військовий союз з СССР, який має найбільшу повітряну армію. Тому сподіються, що висвітленням зброєнь Німеччини добре прислужився Франції.

СТРАХ ФРАНЦІЇ ПЕРЕД НІМЕЧЧИНОЮ.

Полк. Фабрі, голова військової комісії, докликаючись на збільшення німецької армії заявив, що німецька армія звернена проти Заходу. Доказом будова мостів, доріг і залізниць. Німці зброються від року. Спеціальні кредити вживе уряд на модернізацію зброї, будову бомбових літаків, танків і т. д. Хай цілий світ знає, що Франція готова ставити чоло ворогові. Вечором промовляв міністр війни ген. Марен.

ВЕЛИКЕ ВРАЖІННЯ В ЛЬОНДОНІ.

Дискусія у французькій парламенті і заваз референта Аршембо, що большевицька армія виступить проти Німеччини на випадок війни з Францією, викликала велике вражіння в Лондоні. Преса поділяє вістки під сенсаційними назвами: Червона армія допоможе Франції проти Німеччини, Росія машинує з Францією.

Напружене положення в Європі.

Прем. Гембеш в інтерв'ю з представником малярської телеграфічної агенції заявив, що нота Югославії виклала у Малярщині велике здивування. Ця нота є продовженням пресової кампанії проти Малярщини. Негайно по вбивстві у Марсєль, коли ще не було доказового матеріалу, про організацію і виконавців атентату, югославська преса виступила проти Малярщини і подала кампанію, яка загрожує мирові в Європі. Метою терористичної кампанії застрашити і дискваліфікувати Малярщину. Тому малярський уряд звертає увагу, що нота югославського у-

ряду не має правних основ. До того цей уряд не позитивизує Малярщину про зміст документів, на основі яких заваз своє обвинувачення. Прем'єр додає, що 1000-літня історія малярського народу не знає позитивного вбивства як засобу міжнародної політики. Тому прем'єр протестує проти цього обвинувачення з обуренням відкидає обвинувачення Малярщини за підготовку атентату. Малярщина домагається, щоб Ліга Націй висвітлювала цілу справу. Малярщина знає, що Югославія з приятелями своєю мілітарною перевагою загрожують мирові Європи.

Центральний

Кооперативний Банк

У ЛЬВОВІ

(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),

приймає вкладки ощадности.

Конто ПКО. ч. 143.467.

Якщо Ви не заплатили

найдалше до 25. грудня премії за забезпечення 1/2 вартости Ваших будинків у місцевій агенції

Т-ва Взаїмних Обезпечень „Дністер“

у Львові, то Ваші будинки будуть у 1935 році знову обезпечені в цілості в ПЗУВ.

МАНЯКИ.

Львів, 24. листопада 1934.

Коті голова УНР д-р Дмитро Левицький рішив оперти свою промову у щорічній генеральній бюджетній роботі не на лінійнебудувачальній теоретичній тезі, а на фактах з останніх кількох місяців польсько-української діяльності, то не міг очевидно поминути мовчанкою тої цілої сторінки нинішньої польської національної політики, яка записана актами активного підтримання галицького москвофілізму. Не можна було не звернути уваги на цілу низку злочинів, скоєних з цим засадничим великим дивоглядом, як у 1934 році, у державі, що постанала завдяки протимосковській збройній акції марш. Пилсудського й у режимі, який встав після перевороту марш. Пилсудського, можна штучно планувати російщини, штучно підтримувати турок, що сгарифікує старороскізму Росії, і то серед народу, який напактиком своїм ворогом вважає Росію. М. ін. навір український парламентарист такий характеристичний приклад тих нинішніх куріосних відношень, як то в останньому т. зв. талергофському поході у Львові машерували спровожені даровими білетами „русскі“ молодці (наші хлопці, що ні одного російського слова не знають) у вишиваних українських сорочках під тюрколіковими московськими прапорами —

І ставши пос. д-р Дм. Левицький запит, який глум має така політика на тлі великої східно-європейської проблеми, — яка ціль на тлі тої проблеми виступати проти українців людей, що нині служать одному панові, аантра готові служити другому, яких національні ідеали обертаються у сфері анахронічних об'єднательних всемосковських теорій, а зрештою їх єдино-рішачим ідеалом — шкурний інтерес...

Річ ясна, що та частина промови українського авторитетного представника мусіла до живого аспекту москвофілізму налякати й похитати на

П р и с и л а й т е п е р е д п л а т у !

Камізелки, пультери, рукавички і вовняні шкарпетки поручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Ботіміа ч. 4. 47/83 10—60

те, щоб хтось не демаскував їх справжньої вартості у минулому, теперішньому і майбутньому. Вони знають, що колиб востанок дійшло до свідомості широкого польського громадянства і польської політичної думки, що це таке галицьке москвофільство, які його історичні початки і яке глибше ідеологічне обличчя та ким воно нині репрезентоване, то може прийшов би край фаворизуванню Общества ім. Качковського у тих селах, в яких не має змоги діяти „Просвіта“, і може справді вивіряться би „посібні“, єдине джерело всієї екзистенції того анахронічного табору.

Реакція, яку промова д-ра Дмитра Левицького викликала у москвофільській і реакційно-москвофільській пресі, це найкраща підтримка всіх тез тої промови, це чергове обвинувачення москвофільських симпатиків і самих москвофілів. Репрезентативний орган галицьких москвофілів „Русский Голос“ („Українці в парламенті“, ч. 13, з 18. п. м.) пінився з приводу тої промови і цілком затрачує рештки почуття здорового розуму і — гумору. „Провокаційна лож української партії о так називаємом „українском народі“... „замена древней родной Руси мифической Украиной“... „русский народ Галицкой Руси знает, чего он хочет...“, — справді читач таких фраз очі протирає і не знає, в якому столітті живе, з якого століття походять автори тих вісентниць, чи вони справді не чувають про поділ славян на народи, про вислід науки, які нині є аксіомами, що їх можуть вугувати лише маяки, про історичну дійсність, якої можуть не знати і не відчувати лише маяки, про життя, від якого відірвані лише маяки...

У тому самому тоні і на такий саміп „ідеологічний“ площині стоїть велика кореспонденція В. Кареніна у віленському „Русское Слово“ („Не хвнт а бред“ — ч. 272 з 20. п. м.). Справді „бред“ — маячення, хоробливе белкотіння людини, що не знає собі справи, хто вона, де вона і про що їде мова. Досить сказати, що автор з „Русского Голоса“ в „Русское Слово“ однозгідно договорилося до того, що „подлісними ренегатами“ є... всі українці, які „отрєкаются своей русской национальности“, „ловьркакть язык малорусской национальности і вь історію в угоду своїм безпочвенним мечтаніям...“ До речі, ренегатами називав

всіх українців і негує українську національну окремішність та окремішність української мови — наш галицький чоловічок знід Тернополя, український таки Сірко...

Як на найбільш авторитетного союзника покликається п. Сірко-Каренін на... ендецький „Курієр Львовскі“. Свідчився читая своїми дітьми! Справді, — польські ендеки, це єдина в Європі група, поруч із московськими чорносотенцями і їх галицькими чурами, яка поклоняється анахронічним „науковим“ тезам Погодіна і Фльоринського і волею сама відумувати „наукові правди“, від яких аж кишить в ендецькій публіцистичній літературі. Ендеки у цій ділянці також випробовані практики: адже це ендецький винахід „пускать русина на русина“ і „пускання“ на українців — москвофілів. Тому й нині „Курієр Львовскі“ лояльно боронить своїх протегованих — проти українців. Аргументація учених із „Курієра Львовского“ гімна аргументації учених із „Русского Голоса“: якщо українці „бажають собі“, щоб їх трактувати як окремий нарід, то на якій підставі відмовляють цього „старорусів“?! Маленька ріжниця! Та малесенька ріжниця звучить лише так, що українці окремим народом є, а „старорусини“ ним не є. І що що правду знають в усьому широкому світі, в усіх Академіях Наук, включно з російською (навіть старою петроградською) і польською, а не знають її лише у редакціях ендецьких і „староруських“ газет. Польським ендекам можна би відповісти запитом: чи вони погодяться би на національну рівноправність нпр. зі слоняками? І чи вистарчило би тут лише „бажання“ одної зміненої мазурської чи адеморалізованої німецьким „культурампом“ шлеської польської групи, щоб їх трактувати нарівні з поляками, як окремий нарід, щоб як стій вволити тому їх скромному бажанню?!

Українському народові москвофільські маяки не є страшні. Як усе живе й невмируще — він пройде мимо того хворого й проминаючого явища. Маяки, що правда, завжди можуть навести всякої пакости, — але й на тому виперується їх „творча“ роль. Ніхто з нас ніколи не заперечував, що вони пакостять українському національному життю, а свідомість цього у деякого іншого — є саме джерелом їх матеріальної екзистенції. Чи виплатиться тільки „шкірка за виправку“, чи варта стільки енергії витратити на підтримання маяків? — це й була провісана думка тої частини промови д-ра Дмитра Левицького, яка так розгнівала наших галицьких маяків. І цей запит завжди актуальний.

Кров і земля.

З приводу хліборобського всенімецького конгресу в Госларі.

Гослар, 19. листопада.

ВІЙСЬКОВИЙ МАРШ СЕЛЯНСТВА.

Ціла селянська Німеччина їде військовим маршем. А властиво перемаршувала саме перед годиною здовж почесної трибуни на госларському ринку, де стояв вожд німецького селянського руху, ідеолог та організатор „Нерштанду“ — міністр земельних справ та прохарчування Вальтер Дарре.

Три тисячі делегатів, здебільша в одностроках „С. А.“ кричало „Гайль Гітлер“ і „Гайль Дарре“, опісля слухало його промови, а опісля співако „Горст Везель Лід“.

Я стояв доволі близько того трибуна німецького селянства і мав нагоду приглянутися докладно його обличчю. Молодий, 38-літній мужчина, пересічний на вигляд і на словах, міг би бути в наших умовах, цілком добре, агрономом „Сільського Господаря“.

В німецьких умовах, його здорова господарська логіка та непересічна енергія, завели його на міністерський фотель. Дарре з професії інженір-агроном, автор цілої низки цікавих праць, з яких основними для структури та духа зреформованого селянського стану є: „Селянство — джерелом життя нордійської раси“, „Нова шляхта з крові та землі“, „Свиня, як критерій для нордійських народів та семітів“ та ін.

Цим своїм творам, незвичайно сміливим у концепції, завдачує Дарре саме своє становище, на якому переводить послідовно свою теорію в життя. Якщо практично виявляється вона життєздатною, будемо свідками одної з найбільших соціальних реформ в Європі.

В чому лежить суть цієї нової селянської реформи в Німеччині?... Щоби відповісти як слід на це питання — треба нам у першу чергу по-знайомитися з теорією Дарре.

Як вже загально відомо, німецький національний соціалізм бачить підставу народу в чистоті та повновартості його раси. В освітленні Дарре, підставою раси є земля і селянство.

Століття ліберального устрою — повчав Дарре — відірвало німецький нарід від ріллі та перетягнуло його до міст. Наслідки були такі, що минуле століття зіпхнуло нім. нарід над беріг смерті. Завданням гітлеризму є, стримати і завернути той хід дотеперішньої еволюції. „Відродження народу — говорить Дарре — мусимо сперти на крові та землі“. Селянство мусить знову стати угодним каменем держави. Німецький нарід може в майбутньому мати лише один шляхотський стан, а саме селянство, що сильно звязане зі землею. Німецька аристократія була здорова так довго, доки зберіглася в неї селянська ментальність. Старинні грецькі „сугейси“, римські патриції, вожди старогерманських племен, — дивилися на світ очима хлібороба. Всі вони визначалися нехітю до торгівлі та погордою для чисто грошового багатства. Германська держава може стати здорова лише тоді, коли свої творчі сили черпатиме зі сильного дідицтва землі.

Тому, якщо держава хоче відродити нарід, мусить допомогти вернутися на ріллю тим, що від неї відійшли та сильніше закріпити на ріллі тих, що живуть з хліборобства.

СЕЛО І МІСТО.

В національній та народній державі (ім фелькішен Штайте) селянство має цілком інше значіння, як у ліберальній державі, де існувала проста селянська верства населення. „Натомість для нас, — говорить Дарре — селянська верства є життєвою основою народу та держави. Нарід твориться на селі, а вмирає в містах“.

А чи сучасне німецьке село співпрацювало як слід в дальшому творенні народу та чи взагалі німецький нарід розумів потребу національного розросту?

Дарре стверджує, що дотепер діялося цілком навпаки. Століття лібералізму та марксизму спричинило не лише в місті, але й на селі жахливе спустошення. Жадоба людського прожитку, спричинена матеріальним гоєм села, ві-

ФУТРА

жіночі від золотих 165
найелєгантніші
тільки в АПІСДОРФА
Львів, Рутівського 21. в брмі —
Першорядна фахова робітня. 26/81

дірвала маси селянства від ріллі та загнала їх до міст, де зробила з них пролетарів, а з пролетарів — жебраків. Інші, щоби як-так вижити з хліборобства, почали обмежувати число ратів, які требаб нагодувати. Вже й на селі прийнялася система двох, — а то й одної дитини. В тойже час, щоби забезпечити існування та ріст народу, треба на родину троє і четверо дітей, бо природа і смерть не знають милосердя.

Дійсно, коли приглянутися німецькій статистиці, процес вимирання населення в Німеччині був дотепер просто жахливий. В міністерстві для народного освідмлення та пропаганди мав я нагоду переглянути дані, вміщені в „Архів фір Бефелькерунгсвісеншафт унд Бефелькерунгсполітік“ і натрапити на речі, про які й не думав. Так напр., стверджено, що Німеччина йшла в останніх десятиліттях на чолі народів, які вимирають. Число народин було 14,7 на 1.000, отже менше, як у Франції, де на тисячу населення все ще припадає поперх 17 народин! Рік 1933 закінчився дефіцитом уродин в 31 проц. Зрештою не диво, коли напр. в самій лише берлінській Касі Хорих в 1929 р. проти 5.900 нормальних уродин, було 6.100 випадків зігнаня плоду! Щоби втримати теперішній стан населення у великих містах Німеччини треба, щоби там родилося 42 проц. більше дітей, як родяться. В такому Берліні, що в 1933 р. мав 4 мільйони мешканців, — якщо кількість уродин далі так само падала — булоб в 1960 р. лише 3 мільйони мешканців, а в 2.050 році всього ще 90 тисяч!

АВТА, ПСИ І ДІТИ.

Вже нині вираховували, що в Берліні прибуває на рік більше авт, як дітей, — а саме на 40 тисяч берлінських авт, родиться в Берліні 30 тисяч дітей. Замість „бажання дитини повстало в душі сучасного німця „бажання авта“. Та авта нас не спасуть — бе на тривогу німецька преса — але дитячі візочки! Ще кілька років, а треба буде в Німеччині робити більше домовин, як колисок. А що казати на такий статистичний доказ, що берлінські матері мають сьогодні більше собачок, як дітей? І то вітрое більше! На три „песі мамі“, нараховано лише одну людську. Берлін має 150.000 псів, а лише 50.000 немовлят.

Приглянувшись поданим цифрам, буде нам ясно, чому нім. уряд так сильно підтримує ініціативу Дарре. Тим більше, що його аргументація, логічно найбільше переконує.

ЧОТИРИ ТЕЗИ.

Вслід за цим, Дарре, для практичного введення своєї теорії, поставив чотири тези, які вже прийняті урядом:

1) Треба радикально відректися від Веймарського устрою і створити німецьку, народню (фелькіш) державу.

2) Родини справжніх рільників (а не рільних підприємців, що експлуатують ріллю виключно для зиску), закріпити на їхньому дідицтві.

3) Почати нову колонізацію під гаслом збільшення селянського стану в Німеччині.

4) Створити новий цивільний закон з метою охорони земельної власності перед поділом на все менші господарства, а далі не дозволити на задоволення та на грабницьку господарку підприємців, що експлуатують землю.

Саме на цих тезах спирається нове селянське законодавство в Німеччині. Засаду „дідичного господарства“ (Ербгефе) вже встановлено законом. Від 1. жовтня 1933 р. не вільно в Німеччині ділити господарства. Кожне господарство переходить з батька на одного сина, якого батько назначить, а відповідна влада затвердить. Цей син мусить бути справжнім селянином, що працює на ріллі і своєю чесністю заслуговує на це. Рішальний голос у тій справі, як і у всіх справах дідицтва має т. зв. „суд для справ дідицтва“, складений з одного професійного судді та двох селян. Якщо є більше дітей, то всі інші діти можуть працювати у спадкоємця за винагородою, не маючи ніяких рісєвих прав до господарства. З другого боку спадкоємець не може відмовити в себе захисту нікому членові найближчої рідні. У випадках, де нема синів, лише напр. одна донька, тоді вона дістає господарство, а недідичні парібки можуть саме там женитися і таким робом ставати дідичиними. Крім цього держава приходить з допомогою недідичним селянам через свою колонізаційну акцію. У Сх. Прусії, в Бранденбурзі і т. д. утворюють тисячі нових господарств на задражених податково маєтках великих землеволодільців. Дальше, — осушення самих лише бодог у Ні-

менші (задовж галицького кордону та ін.) дасть околоміліон гектарів, або 10 мільйонів нім. моргів, плодочної землі. В Німеччині вивчаються, що землі для колонізації вистануть за 25 років.

ХТО МОЖЕ БУТИ СЕЛЯНИНОМ.

Дуже цікавий з расово-політичного становища є 13 § згаданого закону, який означає, що німецькі, щоб бути селянином. Отже, селянином може бути лише нім. громадянин, німецької або расово подібної крові, чесний і гідний. Всіх же цих, кожний селянин, що хоче бути „ділчим“, мусить довести, що від 1. січня 1900 року не було і нема в його роді жодної жидівської або кольорової (нпр. муринської) крові.

Ось у короткому старався я з'ясувати засади того селянського вже нині закону про „ділчине господарство“. Багато в ньому є ще неясностей, як напр.: одним спадкоємцем є син, що є... лікарем і не хоче бути селянином. Хоче господарство продати. Тимчасом „ділчине господарство“ не візьмо по закону ні продати, ні заставити, ні задовжити. А далі: є недорід і селянин мусить записатися. Який банк і взагалі хтосьбуде дасть йому гроші, якщо господарство не візьме гіпотечного об'явлення? — і т. д. і т. д. На ці неясності звернув я увагу начальника баварського „Нерштладу“ в Мюнхені і у більш, як двогодинний роз'яс. ві. старався здобути певний образ того, що діється на фронті селянської політики в Німеччині. Такого образу не маю, бо мій співрозмовець сам заявив, що деякі проблеми ще розробляються.

Взагалі мусу підкреслити, що саме на цю, селянську тему, дуже нерво і обережно говорять з чужосторонніми журналістами. Добитися авдієнції в тій справі коштувало мене чимало часу, а коли вже мене допустили, тоді ще й як найдоказливіше перевірювали всі мої документи і мали довгу телефонічну розмову з міністерством. Це зрештою завдяки мені цілком відверто мій співрозмовець, підкреслюючи, що є ще проблеми, про які говорити поки що не можна...

НЕМА ШЕ ПОДРОБИЦЬ.

Тому легко було зрозуміти, чому половина нарад готарського з'їзду відбулася строго довірливо, без представників преси і закордонної преси. Недокладності і різниці поглядів у системі, до якої вже дали почин законом, не повинні би бути. Тим більше в Німеччині, де кожний плян викінчують до подробиць. Пояснення цього дивного факту, хіба одне: гітлеризм прийшов до влади скоріше, зки мав всебічно опрацьовану систему господарської перестрої держави. А народів треба було дати цю реформу чим скоріш.

Всеж такі неясності селянської реформи не є засадничого значіння і можна їх усунути. Помилкові рішення можна зревідувати і справити. Засадниче є те, що гітлеризм зупинив павперизацію селянства, підняв колективізаційну проблему та зорганізував сільськогосподарську продукцію та її збут. Ціні цієї продукції підняли, але без перетягання консуміційної струни. Занежено лише всякі форми визиску селянина, що досі на жаль, все ще діється в нас, як нпр. ланцюгову, посередню перепродажу сіль.-госп. продуктів. Про встановлення справедливої ціни добувають тут „селянські спілки для регуляції торгу“, що працюють в тісному порозумінні з державними органами контролю продукції. Зокрема в податковій діяльності помітно обмежено селянські тягари. Всі податки зуніфіковано і обміняно в загальній сумі на 600—700 мільйонів.

СЕЛЯНАМ ДОБРЕ.

Селянинові в Німеччині живеться нині краще, як його братові в інших державах Європи. Наглядним доказом цього був весь хід готарського конгресу. В офіційній частині читано реферати, дуже цікаві з тезетичного боку, але які нічого не дали для пізнання практичної сторони. А це для репортера хіба найважливіше.

На закінчення конгресу мав прийхати Гітлер. Чекали його тут з напруженням, але даремно. Приїхав лише його заступник Гесс і Розенберг. Між почесними гостями конгресу був і делегат польських селян п. Фудаківський із Варшави, що на зібранні у міністра Дарре говорив навіть від імені всіх інших делегатів, що зіхалися з більшості європейських держав. І прикро було, що під час виголошування імені держав та нац. приналежності делегатів не чули ми імені українського делегата. А можна було це зробити приєднавши хоча б делегата до повноважень комусь з нашої берлінської колонії, серед якої знаходяться теж фахівці тої справи. Очевидно, тут входила в гру сама лише репрезентація, але з пропагандивних оглядів вона все у таких випадках, необхідна. Вона свідчила би наглядно, що живемо в Європі.

Роман Голіан.

Лямпя Тунгсрам

це вікно на широкий світ

оповідає нам вона за посередництвом радієвого голосника про далекі краї та чужих людей, приносить на крилах етеру в наш дім слова й музику.

Але це не все!

Лямпя ТУНГСРАМ уможливила кожному побачити на власні очі цей далекі невідомий світ. Нагородами у великій радієвій конкурсі для прихильників радієвих лямп ТУНГСРАМ є

ДАЛЕКІ ПОДОРОЖІ

Подробиці у всіх радієвих фірмах.

40 літ для національної справи.

О. Лотоцький: СТОРІНКИ МІНУЛОГО. з томи. Праці Українського Наукового Інституту. Варшава, 1932—4.

Більш 1000 сторінок спогадів діяча, що 40 літ брав живу участь у громадському житті, здебільша у тій добі, коли громадська діяльність належала до революційної конспірації. Саме, коли „Українське Історико-Філософічне Товариство“ у Празі пригадує нам 40-літню наукову працю О. Г. Лотоцького, найкраща нагода пригадати нашому громадянству його спогади, що досі не мають у нас собі рівних ні ширини картини ні багатством матеріалу. Чикаленко, що ханав нас за серце своїм ліризмом, не мав наміру поширювати своїх особистих вражень до картини цілої доби. Спогади Е. Олесницького, що складаються з такої картини стоять у такому відношенні до спогадів Лотоцького, як простір Галичини, дехай би і віддасть від Львова до Візля, до простору від Поділля до Тифлісу і звідти до Петербурга.

У завзятих спорах про роль наддніпрянської політики та галицької, про перевагу тих чи інших впливів, галичани наліз часто основуються тільки на тих фактах, які досі зареєстровані друком. Усе нелегальне життя української інтелігенції, що підготувалася десятками літ у царській Росії до самостійного зриву вирінає в уяві галичан як дуже невизначений образ масового підземельного руху. При всьому подиві для стихійної сили великої української революції, галичани й досі мають застереження людей, що мало знають, яку роль відіграла в ній українська інтелігенція, вихована національно у підземеллі. Сотні імен, які потули ми нараз, коли наддніпрянські земляки з однієї ніч пообсаджували міністерства, державні установи та приватні організації, віддавна були зв'язані з історією боротьби за українську незалежність.

Три томи спогадів О. Г. Лотоцького пригадують нам сотні імен, які видавалися нам випадковими і часто не говорили нам нічого. Ось діяч, якому довелося 40 літ брати діяльну участь у праці над відродженням нашого національного руху у різних осередках царської імперії. Життя його склалося так, що мав він нагоду зустрічатися з найбільшими нашими патріотами своєї доби і вести з ними одне спільне діло. Нині, коли життя і праця більшості з них закінчені, О. Г. Лотоцький оживляє своїми споминами їх постаті, щоб відтворити сторінки прецікової доби, не близької нам, а вже зовсім незрозумілої для сучасного покоління.

Спомини ці починаються власним життєписом від наймолодших літ і таким робом відразу вводять нас в атмосферу, серед якої прокидалася національна свідомість українців, виховуваних у царській Росії під усіма впливами русифікаційної політики. Батько автора був священиком і призначив його теж до духовного стану. Дома збереглась національна традиція, свідомість окремішності від росіянщини; прийшли перші книжки дарма, що російською мовою писані. Навіть такі, що висміювали „малоросів“ розбуджували зовсім протилежні почуття. „Расама о

Южної Руси“, „Кобзар“ або „Хмарі“ Почувати не звичайна лектура, а етапи у світогляді.

Мало хто з нас ушлюбив собі, нічим робом проникало українське слово до початкових шкіл; іще менше, як виглядає виховання у православній духовній семінарії. Короткочасний гніт розбуджував протест, — література і товариські зв'язки підтримували свободолобні ідеї. Нагадується деякі аналогії з діяльністю галицького духовенства: — бово теж, завдяки постійним зв'язкам з народом найкраще могло зберігти свою рідну мову і мало над собою менше контролю політичної влади.

Читаємо з дивним зверненням перший вплив галицьких видань, що обходили цензуру, про те, як автор у 1890 р. шукав по Києві земляків, про пошуків Української Громади, що 25 літ виводила в люди законспірованих українців, про записи перших народних пісень, перші мандрівки по селах, про молодечі пориви, зв'язані з першими поетичними спробами або боротьбою за право називати себе явно українцем.

Те, що і досі галичани подивляються у наддніпрянців або заздрять їм, називаючи часто з прищирством „практичним хистом“ — стає ясне швидко у світлі таких „Сторінок минулого“. Наші наддніпрянські земляки мали в собі розмах, що родиться серед великих просторів. Людина, що починала свої студії і несподівано „політичним“ причина не могла з них істти хліба, мала змогу взятися за будьяке інше діло і не почувала ні трохи, що змарнувала своє життя. Високі державні урядовці — директори департаменту, цензори чи губернатори — не завсіди могли відмежувати себе від суспільних і літературних тем, що мали вплив на інтелігенцію російської імперії. Суспільні ідеї та література мали на просторах такої держави зовсім іншу силу, ніж у нас, у Галичині, де і досі, під цим оглядом мало змінилось.

Читає „Сторінок минулого“ може подивити той незвичайний хист, з яким наш наддніпрянський земляки змінили виборостоявати свої офіційні становища та особисті зв'язки, щоб посукути вперед, хочби в найблизьких дрібницях, пропаганду української справи, однакчи й возночас з різними засобами підприємливої, революційної роботи. Для не одного галичанина і досі незрозуміле таке явище, що російська література, література того народу, проти якого українці мусіли підготуватися до боротьби, могла розбуджувати свідомість національної окремішності в українцях, підсилювати ті ідеї, що ставали для них широм у боротьбі. Яке характеристичне місце, коли О. Лотоцький згадує про „Молитву“ Пушкіна, що прокинула в ньому першу свідомість, хоч і неясну думку, національного амієту від слів Мазепи про незалежницькі замисли України!

Затесський, Малицький або Слованович не мали на нас ніколи такого впливу, коли освічували Україну. Німечка і польська література, на якій нас виховували, належали до чисто естетичної царини, без зв'язку з життям, що в зовсім далекій від думки про естетику. Тимто і досі у Галичині, коли починається шесуси про потребу літератури, яка виховувала б суспільність у національному дусі, чужою рецепти в старої педагогіці.

Майже на кожній сторінці спогадів О. Лотоцького знайдемо, з якою силою особові і галерея цікавих та оригінальних типів тут така добра, що нема змоги ані поділити її на групи, ані об'єднати спільною характеристикою. Поруч одиноків, зв'язаних з особистим життям автора

Реформації пігулки ЧЕРНЕЦЬ

регулюють шлунок, хоронять від терпіння печінок, надмірно оповислості, памерок, лагодять геморой і при нахилі до обструкції є даремним прочишчующим засобом. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч. 3,50 33—?

ГЕМОРОЇД

є причиною злого самопочуття, надмірної нервовості, браку гумору і т. д. Треба безумовно усунути ці дошкульні терпіння. — У тій цілі живити

Anusol
-Coedeeke-

ДІСТАНЕТЕ В АПТИКАХ.

чи зустрінути випадково на різних посадах, пересуваються перед нашими очима цілі ряди діячів, що входять до спільних гуртів, товариств, організацій або до тої широкої громади, що охоплювала спільними ідеями весь тодішній український рух.

Маємо тут характеристику відносно у київській богословській академії, студентства, професорів, громадських організацій, української колегії в Петербурзі, старшої і молодшої тамошньої громади, петербургського студентства, „Просвіти“, наукових митарств, партійних настроїв серед петербургських українців, становища Рос. Академії Наук у нашій справі, заходів при видавничій української перекладу Євангелія, державної думи в чотирьох її складах і її відношення до української справи, маніфестації у Петербурзі з нагоди Шевченкових роковин, видання повного „Кобзаря“, літературних і церковних код, передреволюційних і революційних подій...

(Докінчення буде.)

МАЗЕПІНСЬКИЙ ЗБІРНИК У ЧЕСТЬ ПРОФ. О. ЛОТОЦЬКОГО.

В цьому 1934 році сповнилося сорок літ науково-літературної діяльності професора варшавського університету Олександра Лотоцького, давнього діяча на полі українського національного відродження і визначного вченого.

Українська наука і культура багато завдячують його великій енергії та гарячому запитанню. Професор О. Лотоцький був одним з тих небагатьох українців, старшої генерації, що з цілою самопопеченням стали на службу українському національному рухові у важких умовах режиму царської Росії і що цілу свою працю присвятили великій справі визволення своєї Батьківщини.

Сорок літ невтомної впертої праці професором О. Лотоцьким нашого духового перело-

гу, сорок літ засівання ним зерна української науки та культури, — притягають увагу нашу до світлої Особи дорогого Ювілянта.

Гурт українських працівників науки, підписаних нижче, признає за найвідповідніший спосіб вшанування сороклітньої діяльності професора О. Лотоцького — видавання книги, присвяченої його Ювілею. Й він виступає з ініціативою видрукування історичного збірника, на зміст якого складуться студії про гетьмана Мазепу. Такий збірник найкраще відповідале духові та політичній, невпинній діяльності нашого Ювілянта. Під Мазепинським прапором працював він ціле своє життя, під цим прапором працює він тепер на еміграції.

Підписані збирали й упорядкували до друку цільний матеріал для такого збірника, потрібні лише засоби для його опублікування.

Маємо певність, що серед нашого суспільства знайдеться чимало тих, що в свідомості всенародного значення роботи професора О. Лотоцького, поспішать з пожертвами на видавничий фонд Мазепинського збірника.

Пожертви просимо посилати на ім'я скарбника проф. Р. Смоль-Стоцького, Warszawa, ul. Służewska 7. m. 4.

Голова — проф. унів. варш. В. Біднов, проф. інж. І. Шовгенів, проф. унів. варш. М. Кордуба, інж. Е. Гловінський, проф. унів. варш. д-р Р. Смоль-Стоцький — скарбник

Свята 1-ого листопада.

РАДЕХІВ.

Як минулих літ, так і цього року в 16-ті роковини листопадових днів, відсвяткував Радехів свято 1. листопада дуже торжественно. Рано в год. 9. відправив місцевий парох о. М. Зінкевич співану вчисту Службу Богу в наміренні українського народу. На богослуженні співав місцевий хор і була присутня вся інтелігенція міста. Вечором над прикрашеною могилою відправив о. парох панахиду за душі поляглих Героїв і вголосив відповідну проповідь. На панахиді переведено збірку на українських інвалідів і ваготу 16 зол. переслано негайно до Львова.

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СІРЯНИХ ВИРОБІВ

Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21.
(Рік осн. 1890). — Тел. 6-74
Можна дістати у всіх більших ювелірських магазинах в цілій країні. 3/3 11—50

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛО“ З 26. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

32

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

XV. ДІЯЛЬНІСТЬ ПАРТІЇ НАРОДОВЦІВ. НОВІ ІДЕЇ СЕРЕД МОЛОДІ І СПРИЧИНЕНІ НИМИ ЕВОЛЮЦІЇ. ВІДНОСИНИ В УНІВЕРСИТЕТІ.

Вся львівська Русь-Україна концентрувалася в товаристві „Руська Бесіда“, що займало тоді дві малі кімнатки при вул. Краківській ч. 14. Побіч них у дуже малій кімнатці містилася „Просвіта“. Які були кімнати, таке було життя і рух. На „Бесіді“ бувала громадка професорів академічної гімназії, два професори університету (пох. брати Огоновські) і кількох урядовців; зпоміж тих самих осіб рекрутувалися тодішній виділ „Просвіти“. Політичної ролі на родовці не відгравали тоді ніякої. Їх одинокий часопис „Правда“ виходив дуже неправильно, часом раз на кілька місяців. Проба видавати політичну „Правду“ (двічі на місяць) не повелася, про частіше видавання часопису не могло бути мови передусім через брак кавії, вимаганої тоді законом. Книжочки „Просвіти“ виходили млаві, обмежені переважно на передруки і відгрівання давніших річей; крім видавання книжечок, „Просвіта“ більше зовсім нічого не робила. Загальні Збори „Просвіти“, що раз у рік відбувалися у Львові, збирали ледви кілька десятків осіб і не виходили поза рамки сухих адміністративних рефератів: раз на рік улаштовували народовці вечірники Шевченка і то в чужій салі (ратушевій, або на Стрільниці) та

чужими силами (при допомозі хорів і солістів із польського Музичного Т-ва, опісля „Лютні“) і на тому кінчалася вся діяльність народовецької громади у Львові.

В кругах академічної молоді були з початком шкільного року 1878 також дуже невідрадні відносини.

Було це саме по невдатній злуці всієї академічної молоді в „Академічеськім Кружку“.

В 1877 р. настала була злука москвофільського „Академічеського Кружка“ з українським „Дружним Лихварем“. В тій злуці взяли верх народовці, давні члени „Академічеського Кружка“, як Франко, Павлик і під впливом Драгоманова надали товариству інший напрям, який проявився у редагуванні часопису „Друг“. Однак це тривало не довго; по арештуванні і процесі тих найголовніших діячів „Друг“ упав і злука товариства розбилася; „Академічеський Кружок“ перейшов у руки москвофільської молоді, студенти народовці лишилися власноруч без ніякого товариства; бо „Дружний Лихвар“ підчас злуки зійшов був лиш до ролі допомогового товариства, а студенти-народовці, добуваючи „Кружок“, лишили „Лихваря“ зовсім на боці і це товариство цілком то заснітилося.

З початку шкільного року 1878. був „Лихвар“ без хати, без інвентаря, без часописів, — книги його й останки старих пратів містилися в комірнім на „Бесіді“. В „Академічеськім Кружку“ запанувала реакція і строгий острацизм. Приймали лиш певних, — під цей острацизм підпав і я й усі мої товариші, що прийшли того року на університетські студії з Тернополя. Хоч ми були ще зовсім незнані з наших національ-

них поглядів, то тернопільська гімназія мала традиційну українську марку і цього вистачило, що нас до „Академічеського Кружка“ не прийняли. З уваги на те студенти-народовці постановили оживити т-во „Дружний Лихвар“ і зробити його осередком свого життя; поки що ходили ми вечорами на „Бесіду“.

Та на „Бесіді“ віяло холодом.

Старші народовці, тодішні члени „Бесіди“, були налякані соціалістичними процесами і з підозрінням гляділи на кожного молодого, чи не криється в нім адепт Франка і Павлика.

Між усіми народовцями була одна жива людина пох. Володимир Барвінський. З Барвінським лучила мене давніша знайомість і рідний зв'язок; він впровадив мене на „Бесіду“ і познайомив з її членами.

Однак й Барвінський, хоч безперечно не без ширших поглядів, ставився неприязно до руху „проскрибованих“. На це натякнув він зараз у першій розмові зі мною, коли заохочував мене і моїх товаришів до окремої чисто національної організації молоді.

На „Бесіді“ чув я те саме щоденно від старших. Ставляли нам буквально паролем унікати Франка і його товаришів, з якими тоді були зв'язані всі зв'язки і які не мали вступу ані на „Бесіду“, ані взагалі до народовецьких кругів. Це було причиною, задля якої я в кількох перших тижнях мого побуту у Львові не познайомився ані з Франком, ані з ніким із його товаришів і не знав їх навіть з лиця. Горстка „проскрибованих“ була від нас відділена ненавистю китайським муrom.

Тимчасом розпочалися в університеті ви-

клади і ми стали заходитись оком до реорганіза-

ції „Руського Голосу“.

Загадку цю розв'язує ужгородський соціал-демократичний „Вперед“, що в числі з 15. ч. м. пише про це між іншим: „Перед усіма поставало питання: хто трітєть гроші на „Руський Народний Голос“? Хтож у нас такий багатий? Єдине партія, що тримає „моц“ у своїх руках. Вона в нас дуже щедра, дає на всі боки. Вона й почала видавати новий щоденник, щоб підпустити агітацію. Та ще й Камінського відірвала від „Карп. Голосу“. І здається так ліпше, пан відповідалий редактор здобув ліпшу посаду. Але що він скаже закезному Фенікові, коли той повернеться з Америки?“

Виходить, що аграрна партія, яка тепер при кермі в Чехословаччині, видає на Закарпатті свої органи в усіх мовах: по чеськи, мадярськи, російськи й українськи („Земля і Воля“). Все те має очевидно за ціль підготувати населення до виборів, що відбудуться в найближчому році.

Коли ми вже при аграрній партії, то слід ще подати отсю вістку з найновішого числа „Українського Слова“: „З віродостойних автономістичних джерел подяють, що д-р Камінський вже виступив зі складу редакції „Руськ. Народн. Голосу“. Краще пізно, ніж ніколи! Автоном. партія ніби уважала неможливим, щоб член її виконавчого комітету брав участь у виданні, подібнім до „Р. Н. Г.“...“

ІНСП. ВОНДРАЧЕК І НАША МОВА

Недавно розписалися наші часописи про рішення, яке було видало з підписом краевого інспектора Вондрачка, щоб на шкільних будовах не вивішувати нашого прапора. При цій нагоді добре буде пригадати дещо з недавнього минулого. В 1930 році, в лютому й червні, коли

пан Вондрачек був шефом Шкільного Реферату, спробував він усунути нашу мову з шкільних урядів. (Розпорядок чис. 17.051/30—III. і 68.004/III—30).

Хтоб не пам'ятав про той розпорядок, що наказував у наших шкільних урядах урядувати лиш по чеськи? — Хтоб не пам'ятав, як наших шк. інспекторів, що не урядували по чеськи, наказано було суспендувати? Хтоб не пам'ятав, як усі акти повертано з Шкільного Реферату, бо не були написані „статним язиком“?

Ось те все робив пан Вондрачек 1930 року. Не знати, що булоб з того тоді вийшло і які нещасливі наслідки моглоб воно мати, колиб міністер Дерер, у своїй політичній мудрості, не протест шкільних інспекторів, ведених пос. Гуснаєм, цей незаконний і нерозважний розпорядок не скасував і не повернув усе на старий лад.

Минуло вже 5 літ. За весь той час чули ми багацько про пана інспектора Вондрачка, але такої бурі не вдалося йому за д-ра Слєвіка викликати, як теперішнє прапорове питання. Тоді нашу мову, а тепер наш прапор хотів скасувати.

Дивне, чому пан краєвий інспектор не найде собі іншого завдання? Аджеж він є інспектором наших українських шкіл, а до того ще й краєвим інспектором! Кожен би думав, що пан інспектор Вондрачек, відколи є тут на Підк. Русі — вже вісім літ! — не навчився по нашому говорити, а всюди, куди піде між наше учительство, говорить виключно по чеськи і нашу мову просто ігнорує. Ось праця для вас, пане інспекторе. Коли хочете й надалі залишатися у нас, то навчіться бодай по нашому, а дайте спокій нашій мові та нашому прапорові! (Українське Слово.)

ПОСВЯЧЕННЯ БУДИНКУ „РУСЬКОЇ НАРОДНОЇ КУХНІ“.

Дня 18. листопада н. р. відбулося в Ужгороді посвячення будинку „Руської Народної Кухні“. Святить єпископ А. Стойка, який вголосив промову про вагу харитативної діяльності взагалі, зокрема в теперішніх часах. Потім слідували привіти: від міста — проф. Равшер, від українського громадянства — о. А. Волошин, від Жіночого Союзу — п. І. Волошинова, від Жіночої Секції при „Просвіті“ — І. Невинька, а крім того відпоручники різних гуманітарних інституцій. За привіти, зворушена до сліз, висловила гарячу подяку п. Е. Грабарова, жінка старости міста й голова „Руської Нар. Кухні“.

П-ї Грабарова аж більше літ веде „Руську Н.р. Кухню“, але інституція та не мала свого

пії „Дружного Лихваря“. На передвиборчі збори зійшлося багато товаришів і зараз зазначилися дві партії: консервативна, що йшла за опінією „Бесіди“, і радикальна, репрезентована давнішими товаришами з Франківської групи. Дебата була оживлена, хоч велася по всім парламентарним правилам. Перша група була численніша; бесідниками її були Кость Бобикевич, Рудницький і Лукич-Левинський; головним речником другої групи був гарячий Василь Полянський; сам Франко не був на зборах. Непривиклий до парламентарних полемік, сидів я мовчки, приголомшений потоками реторики, вишкочених у парламентаризмі товаришів.

Особливо імпонували мені внесення „щодо формального трактування“, якими сипали бесідники, й імпонувала мені шумна реторика якою визначалися особливо товариші Бобикевич і Рудницький. Я слухав у смиренності духа, думаючи: „От, якби мені коли вирости на такого промовця“.

Вийняти перемогла консервативна група. Вибрано виділ із її лівих. Головою став тов. Осип Білінський, я увійшов до виділу як скарбник.

Новий виділ винайняв хату для товариства при вул. Шейнохи, улаштував концерт на дохід товариства при участі „Лютні“ в ратушевій салі (Народний Дім не хотів дати салі, — тодішній голова „совіта“ заявив нам, що не уважає „Дружного Лихваря“ руським товариством) і поволи розпочався в товаристві науковий рух, до якого дав початок пок. Корнеліо Заклинський, закладаючи історичний кружок.

(Далі буде).

Найкращі старання про цери не допоможуть, якщо вживаємо невідповідного мила. Дбаючи за гарну цери, треба щодня вживати мила 7 квтів Еліда, бо воно спеціально лагідне, має значні косметичні прикмети і є вибагливо перфумоване. Умовиною раціонального плекання цери вживати знаменитого мила,

Мило 7 квтів Еліда

ДОСЛІДЖЕНЕ ДЕРМАГОЛЬОГІЧНО.

30/7

приміщення. По довгих клопотах вдалося їй довести до того, що інституція має свій власний дім, який разом з урядженням коштує близько 400.000 чк.

В Народній Кухні буде діставати харч головно бідна українська шкільна дітвора. Таким способом уможливиться дітам найбільшої частини нашого населення ходити до шкіл. Денно дістане там обіди около 700 дітей. Розуміється, можуть там дістати обід не лиш самі діти, але також і деякі дорослі особи.

Візьмо нову українську харитативну установу, з призначенням підносимо засади ініціаторки й невтомної працівниці п-ї Грабарової і бажаємо ній установі найкращих успіхів.

(Українське Слово.)

АКАДЕМІЯ В ЧЕСТЬ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА.

Жінка Секція Т-ва „Просвіта“ в Ужгороді влаштує в неділю 25. п. м. в малій салі „Просвіти“ академію в честь поета Ю. Федьковича. Програма академії добірна й оригінальна.

Сензаційний процес за 25 тисяч доларів програвий.

Як нашим читачам уже відомо, перед апеляційним судом у Львові відбулася в дні 18. жовтня н. р. апеляційна розправа за зворот 25.000 доларів з відсотками. Звороту цієї квоти домагався митрополит А. Шептицький від м. Марії Христини Шенборн як задатку на купно цілого ключа Богородчан.

Позвана кн. Шенборн признала, що одержала 25.000 дол. від митр. Шептицького, але додала, що з митр. Шептицьким ніякого договору купна

не заключила. Ці гроші, на її думку, надіслав митр. Шептицький на рахунок Дрошівського, за посередництвом якого велась переговори і якому кн. Шенборн позичила 25.000 дол.

Окружний суд у Станиславові станув теж на такім становищі і видав некорисний присуд для позовника.

Тепер сенат апеляційного суду переслав заступникам сторін присуд за письмі, в якому станув на становищі окружного суду в Станиславові

З ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РУХУ.

Повітовий Народний Зїзд у Турці.

У вівторок 20. XI. відбувся Народний Зїзд Турчанщини. Не зважаючи на препогану погоду — саме впав перший сильний сніг! — прибули на Зїзд делегати 26 громад: крім 4 священників і 6 світських інтелігентів явилось 57 селян і то навіть з таких далеких сіл як Михновець, Галівка, Свидник, Соколики і т. д. Зїзд відкрив голова П. Н. К. д-р Кондрат, який теж привітав посла Д. Великановича з його 50-літтям. Присутні відгукнулись на привіт ентузіастичними окликами і відспіванням многолітствія. За президіальним столом сиділи побіч голова П. Н. К. о. М. Конюшко з Розлуча, П. Лисейко

з Михнівця і Д. Марців з Турки. Після двогодинного вичерпуючого і гарного реферату пос. Д. Великановича про політичне положення українського народу здали д-р Кондрат і Д. Марців звіт з діяльності П. Н. К. за час від попереднього Н. Зїзду в дні 4. VII. 1933. спливаючись доше на щойно переведених громадянських виборах і на значінні преси. Привітні одобрли звіт та устави о. М. Конюшка висказали повне довіря для У. П. Р., зокрема для посла нашої округи. Після вибору П. Н. К. з д-ром Кондратом на чолі залував національний гімн і підбадьорені учасники розійшлися домі. З натиском приходить підкреснути велике зрочиння селян для організації.

Діабетики! Вироблені на незірняним сиропі поручаємо прерикні тісточки, цукляди, торти, дієтичні, вільні від сахарину, „LEBROSE“, Львів, Сикстуська ч. 31, Телефон 35-60. 560 3-10

НІМЕЦЬКА ПРЕСА БОРОНІТЬ МАДЯРЩИНУ.

БЕРЛІН, 24. 11. ПАТ. Нота югославського уряду знайшла відгук у німецькій пресі, яка боронить Мадярщину. Преса вказує на ускладнення в Європі, які можуть викликати заходи Юго-

славії. Ця преса лише, що теперішнє положення в Європі дуже напружене, бо за Югославією станули би держави М. Антанті, за Мадярщиною Італія.

Морська база на Ледовім Океані.

Фінляндська преса повідомляє, що уряд СРСР буде спільну морську базу в Олександрівську на Ледовім Океані, недалеко Мурманська і кордонів Фінляндії. Цю вістку потверджує шведська преса. Нову базу більшовики будують для легких воєнних кораблів і підводних човнів. Одночасно

будується склади для озалу в одини. Тепер в Олександрівську в 4 торпедовці та гілля кораблів. Військові шведські кора перекорані, що в Олександрівську в таємне летище. Зайсіля мабути вилітали таємні літаки для лету над Скандинавією і Ледовим Океаном.

Шноіть наш часописі

Нині в неділю 25. листопада 1934

у Великій Театрі

год. 3-30 по знижених цінах
„ЧУЖА ДИТИНА“
 В Шкарніна
 за спеціальне бажання публіки.

год. 7-30 знаменита фар-а
 Лопольда і Баха
„ПІД ПРИМУСОВОЮ УПРАВОЮ“
 нап тап гумору, що режисується
 стоїкатно сміхом і забавою.

у Театрі Ріжнородностей

год. 3-30 по знижених цінах
„X — 33“
 Мадіса і Лукарда
 попла сміху і вразіння паса
 в 10 образах.

год. 7-30 по знижених цінах
„ТОВАРИЩ“
 Деналі
 тап популярний серед лаві-
 ської публіки.

Справа 16 засуджених українців перед Найвищим Судом.

Найвищий Суд у Варшаві розглядав справу 16 українців, засуджених на 6—13 літ в'язниці за планований напад на скарбову касу в На-

вірній. Постановив удержати в обов'язуючій силі присуд станиславського суду

Англія не віддасть своєї флоту для воєнної блокади.

Без Зл. Держав, Німеччини та Японії нема мира.

ЛОНДОН, 24. 11. ПАТ. Віце-прем'єр Болдуін промовляючи в Глевкові, сказав, що збірної системи мира ніколи не приймуть без участі Зл. Держав, Німеччини та Японії. Тепер важко говорити про це, коли Зл. Держави не є членами Ліги Націй, а Німеччина та Японія виступили з неї. Що торкається приступлення В. Британії до такої системи мира, то Болдуін підкреслив, що поки він понесе якунебудь відповідальність

в уряді, ніколи особисто не дасть своєї санкції на це, щоби воєнну флоту В. Британії вжито для воєнної блокади якогонебудь краю в світі, поки не бачитиме, що зроблять Зл. Держави. Треба й далі старатися намовити до приступлення до Ліги Націй краї, які ще є поза женевською установою, та треба сподіватися, що настане день, коли теж Зл. Держави приступлять до колективної системи мира.

ДЕЗЕРЦІЯ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ МОРЯКІВ.

МОСКВА, 24. 11. ПАТ. Військовий трибунал червоної большевицької флоту засудив на кару смерті моряка Коналенка за намітану дезерцію у Гавні підчас побуту ескадри большевицької

флоту. Моряків Пучиніна і Козлова, яких Коваленко намовляв до втечі, трибунал засудив по 10 років в'язниці за невиявлення тайни.

Жахливі відносини у французьких копальнях.

ПАРИЖ, 24. 11. ПАТ. У дискусії в палаті депутатів над бюджетом м'яса прилюдних робіт деп. Песель торкнувся справи відносини у французьких копальнях. Як примір тих дуже аномальних відносин подів копальню Ст. Пер ля Палід, в якій підчас ост. катастрофи загинуло 31 шахтарів, зброєних газом. В цій копальні не було сигналів для перестороги, не було відповідних вентиляторів і апаратів до гашення пожежі, що повинні бути в кожній копальні. Бесідник

домогався, щоб перевели строгу контролі в копальнях і притягли винуватців до відповідальності за катастрофу в Ст. Пер ля Палід, в якій загинуло 31 людей, що залишили 58 сиріт. Що можна було врятувати шахтарів, доказує те, що ще 6-го дня після катастрофи добули з копальні одного живого шахтаря. Замітне, що інтерпелант не згадав ні словом, що в згаданій катастрофі загинуло 17 полкаків.

... *отже: лише тупи*
„Пріма Лідя“ 150 за 35 сот.

Засудили аташе франц. посольства.

МІЛАН, ПАТ. Аташе французького посольства в Будапешті Люї Врізьята засудив суд у Гольмецо на рік в'язниці та грошове відшкодування за те, що переїхав автом селянина в околицях Тарвізіо.

ПРИГАДУЄМО НАШИМ В. ШАНОВНИМ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ, ЯКИМ ДАЛИ МИ РЕЧЕНЕЦЬ ВИРІВНЯТИ СВОЇ ЗАЛЕГЛОСТІ ДО 15. Ц. М., ЩО СТРИМАЄМО ІМ ВИСИЛКУ НАШОГО ЧАСОПИСУ 1-ГО ГРУДНЯ, КОЛИ ДО ЦЬОГО ЧАСУ НЕ ДІСТАНЕМО ВІД НИХ НІЯКОГО ПОВІДОМЛЕННЯ.

НСВІНКИ

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46. 539 71-7

— Хочете мати добре футро, ідіть до відомої фірми Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54-46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— Найкраще вибраний ковнірець тільки в українській пральні „Брін“, вул. Бляхарська 21. 18-20 28-7

— Курси крою і шиття суконь. Курси крою і шиття білля, Курси модлярства, Курси ручного трикотарства, Курси куховарства і домашнього господарства улажує Жіноча Промислова Кооператива „Труд“, Львів, Ринок ч. 39. Зголошення щоденно. 707 2-2

— Добра мода відживляє свої діти раціонально. Тому дає їм якнайбільше їсти здорових та поживних лакоників, прираджених із будиневих порошоків „Ароза“. 720

— Загальні Збори дому торг. пром. „Доставка“ у Львові відбудуться у вівторок 27. листопада 1934 р. в год. 5. попол. в кімнатах кооперативу.

— Інавгурація „Академічних Вечорів“. Перший „Академічний Вечір“, улаштований Богословським Науковим Товариством, відбудеться в неділю, 25. листопада в 18-й год. у салі „Української Бесіди“, вул. Рутівського 22. Відчит про подвійне обличчя матерії виголосить д-р Андрій Ластовецький. Відчит буде ілюстрований діяпозитивами.

— Прилюдний відчит. Заходом Українського Протинальгольного Т-ва „Відродження“ виголосить проф. д-р Іван Раковський прилюдний відчит з нагоди 25-літнього ювілею Т-ва „Відродження“ у неділю 25. листопада ц. р. в салі „Української Бесіди“. Відчит буде об'єднаний з виставою протинальгольних і протинікотинних образів. Гостям раді

— Ширші сходини членів У. Т. Т. Отрим повідомляємо, що в середу 28. листопада ц. р. в год. 19-й в доміцї У. Т. Т. при вул. Косцюшка ч. 3 відбудеться виклад для членів У. Т. Т. на тему „25-ліття Т-ва „Відродження“.

— Ювілейне свято в 25. роковини Т-ва українсько-руських правників у Львові. Головна Рада Т-ва українсько-руських правників у Львові улажує з нагоди 25-их роковин існування Т-ва ювілейне свято 1. грудня 1934. На програму свята складається: 1) Служба Божа в церкві св. Духа при вул. Коперника в год. 8. рано; 2) в год. 19. в салі „Української Бесіди“ при вул. Рутівського 22, I. Святочна Академія з рефератом д-ра Ол. Надраги „Історія Товариства, рефератом д-ра Ст. Дністрянського „Нова кодифікаційні змагання на полі цивільного права; 3) музично-вокальна частина; 4) після концерту товариські сходини.

— Перша карнавалова даєтвіка. Як довідуємося, Товариство Письменників і Журналістів ім. І. Франка улажує в найближчому карнавалі вперше Репрезентаційні Вечерниці Української Преси. Як відомо, бали преси це старий традиційний щорічний звичай усіх культурних народів Заходу. Такі бали згуртовують усіх найчільніших представників політичного, літературного і мистецького життя та взагалі всього, що творче й позитивне у даній нації. Через те характер такої карнавалової імпреси незначе упривілеєний у порівнянні з усіма іншими карнаваловими забавами: в атмосфері танкової музики зустрічаються всі ті, які репрезентують політичний і культурний рівень народу, тому й рівень такої карнавалової імпреси надзвичайно високий. Вечерниці Української Преси відбудуться у першій половині лютого 1935 в одній із найкращих сал Львова.

— Ревізії й арештування в Сокальщині. Пишуть нам: Дня 23. м. м. в селі Мицеві, сокальського повіту, перевела поліція докладну ревізію у Дудкевича Івана, абітурієнта Малої Духовної Семінарії у Львові та в його брата Миколи. Шукали за зброєю і літературою. При ревізії поліція не знайшла нічого, лиш узяла в Івана: Історію України І. Крип'якевича, реферат про Українську Державу (короткий зміст історії України), книжечку: „Белз-Буськ-Звенигород“ та вірш-поему „Великдень на Україні“ (рефлексії придніпрянських українців під гомін великодніх дзвонів), як також його споминок похорону жертв під Крутами. Того самого дня перевела поліція ревізію також у Лещишина Якова, але не знайшла нічого. Того дня вечером арештували двох згаданих селян: Дудкевича Миколу і Лещишина Якова. Причина арештування невідома. Але треба згадати, що ці селяни — це одні з найсвідоміших у селі, які разом з іншими свідомими господарями створили український передвибірний комітет, що став сіллю в оці місцеві хуляки. По 48-х годинах поліція придержаних звільнила.

— Доставка вієса для війська. Щоби прийти з допомогою хліборобським продуцентам, військова інтендантура, як звідомляють урядово, рішила зв'язати безпосередній контакт з сільськими господарями. Тому пригадує умовини, під якими військова інтендантура купує овес від селян. Овес для війська мусить бути з останнього збору, здоровий і не счорнілий. Інтендантура купує навіть дрібну кількість вієса, почавши від сотнара. При набуванні до 10 сотнарів війсьсько покриває кошти сємплевих оплат, а при більшій кількості, почавши від 15 тов продуценти можуть цю кількість продавати безпосередню начальництву інтендатурі, одержуючи при вагонових транзакціях до 30 проц. ціни завантаженого товару за пропозиціями перевозного листу, а рецпта буде заплачена при відборі вантажу.

— Найвищий час. Пишуть нам з Турки: Дня 20. XI. ц. р. заявив у тутешньому суді адвокат д-р М. Розенберг д-рові В. Бабієві, щоб не говорив до нього по українськи, бо він такої мови не розуміє і така мова його ображує! Найвища пора, щоб це собі запам'ятали наші громадяни і поручали всі судові справи тільки українським адвокатам у Турці.

— Проти знижки цін худоби. Тому що в повітах, які навістила була повінь, наслідком недовостані наші появилася велика пожежа худоби на торгових, рілнничі палати рішили змінити план закупу худоби, щоби припинити хаос і надмірну знижку цін. Одночасно міністерство внутрішніх справ рішило ввести покешні в торгових оплатах, які мають бути зменшені на половину. Ті покешні будуть важні до кінця липня 1935 р.

— Відгомін світової війни. При копанні землі в тартаку в Горлицях знайшли чотириох російських вояків у повній зброї. Видко при гарматному обстрілі земля засипала їх грубою верствою. Недавно тому в Серах біля Горлиць один селянин виорав трьох австрійських вояків, теж у повній зброї, а побіч них лежала бляшана фляшка з румом.

Печі і кухні

кафелі шамотові, першої якості — поручає по цінах конкуренційних 50/83 1-5

Петро Рогатинський

Львів, вул. Косцюшка ч. 1 а
 Тел. 39-93 приймає всі репарції і очищування печей зі садки.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Президент сенату в Данцігу д-р Равшінг уступив. Його наслідником буде мабуть віце-президент Драпзер. Нового президента сенату виберуть у середу 26. листопада.

— З Югославії виїде 2.000 австрійських націонал-соціалістів, які перебували в концентраційних таборах.

— До Болгарії приїхав большевицький посол Раскольников.

— Між Румунією і ССРР налашдано поштову комунікацію.

— Литовська армія святкувала 23. листопада 15-ті роковини створення військового ордеру Витовта. В святі взяв участь президент Литви, уряд, дипломатичний корпус. Труву Невідомого Вояка відкорували ордером Витовта.

Оказійна продаж — флякелі на біллі 1903, ваталина 1900, штруиси і бархани за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

Жінки! На жіночому переверзю не чекайте МЕНАЛЬ, бо цей найідеальніший косметичний одійок при періоді і упавих, не Ваша найадоративна радість, не Ваше досі незнане, найбільше добродійство. Домогайтесь в аптеках, античних і косметичних скляках, де нема в Лен. Республіці. „МЕНАЛЬ“ — Львів, ул. Потонського 11 а. 379

— Ограбили касієра в білий день. Як повідомляють із Гдині, в містечку Швецю напало двоє грабіжників в білий день на залізничного урядовця, що ніс шкіряну теку з грішми, щоб дати їх до поштової каси сшадності. Було там 7 тисяч зол. Один з напасників ударив залізничника в голову, наслідком чого він приголомшений упав на землю, а другий захопив теку з грішми, після чого оба втікли. Напад тривав кілька секунд і заки прохажі зорієнтувалися в ситуації, грабіжники щезли в бічних алуціях.

— З Польщі. У Торуні під час гострого стріляння тріска гармата. Наслідком вибуху згинувли два гарматчики, три були ранені. Військова жандармерія веде слідство. — Інститут італійської культури в Варшаві перед отворенням безплатних курсів науки італійської мови зібрав інформації про тих, що вчаться у варшавських середніх школах італійської мови. Показалося, що 800 дітей вчаться цієї мови. — У Варшаві потягнуто до відповідальности стражничку в'язниці для жінок, Софію Гаек за те, що брала кабарі від родин в'язнів і т. п. — У Водовицях арештовано судового урядовця Станіслава Матляка за спробоу вбивання в судовій касі. — У присутності президента Польщі, членів уряду, представників сойму, сенату і т. д. відбулося в суботу посвячення залізничної лінії Краків-Мехів. Лінія покинео сьматорова.

Рагляни, пальта -- убрання

верхи на футра з бельських матер'ялів

порукає

Мечислав Залескі

Львів, пл. Марійська 10.
Телефон 53. 475 5—5

— За зворот маетку Габсбургів. Архикнязь Йосиф Габсбург виступив проти чехословацького уряду на судову дорогу, домагаючись звороту маетку на Саоваччині, Топольчани (тепер літньої резиденції през. Масарика), який сконфісковано на основі тріктату в Тріємоні як родинний маеток Габсбургів. Справа знаходиться перед мішаним судом, чехословацько-мадарським.

— Большевики будують нову залізничну лінію. Совітський уряд приступив до будови нової залізничної лінії байкальсько-амурської, що веде здовж північного побережжя Байкалу, крізь копальні золота і нововідкритий вуглевий басейн. Залізниця буде орухонлена 1937 р. і дійде до Тихого Океану, на північний захід від Владивостока.

— Америка борониться перед польською мукою. З НьюЙорку повідомляють, що американський уряд установив прогібіційне мито у висоті 1 долара від мішка на житню муку, яку ввозять з Польщі до Зл. Держав. Наложення цього мита припинює всякі дальші трансакції, бо польська мука стається дорожчою від американської. Цього року вивезено з Польщі до Зл. Держав 2.000 мішків житньої муки.

— Ріжні вістки. Один із найбільших німецьких театрів „Берлінер Театер“ перебудований тому 7 літ, тепер стане гаражом. — Італійський уряд рішив видрукувати 4-проц. бони скарбової палати на 2 міліярди лір на 9 літ. — 1. листопада було в Берліні 4 млі. 182.040 мешканців. — У Долишній Австрії відкрили організацію гангстерів, що зробили багато грабіжей; арештували 25 осіб. — Відомий російський режисер Коміссаржевський, що від літ працює на чужині, жениться з англійською артисткою Perri Ashcroft. — На дорозі між Єрусалимом і Хаффою озброєні бандити ограбили 30 пасажирів. — У Парижі назвуть одну вулицю іменем Думерга, одну іменем Пуанкаре, Барту й Олександра I-го. — У Совіт. Союзі в селі Кінді, очемчирського району живе обхазець Хадара Кнут, що має 125 років. — До революції в Москві було 14.000 візників, у 1924 тільки 5.037, тепер е їх 411. — В Лонг Айленд дав суд дозвіл колинний рос. князів Ксені, доньці великого кня. Юрія Михайловича носити міліонером Лідсом, після її розводу з америк. міліонером Лідсом.

З ДОРОГИ ЖИТТЯ.

ДВАЦЯТЬ РОКІВ ТОМУ...

Листопад 1914. року... Далекі і сумні спогади. Московська лавіна котилася нестримно на захід. 12-го зайняли царські війська Тарнів, Ясло і Коросно, 15-го пробива перемиська залоза успішний випад. 20-го відбила московський наступ від південної сторони, зате москалі вєпіли прореттися в глибину Карпат і оланували деякі просмики.

У конгресовій Польщі — по австро-німецьким авіомонентам — за листопад зайали німці в полон безліч ворожого війська, гармат і скорострілів та відступили знід Варшави й Івангороду (Дембана).

У Львові було сумно, тихо і глухо. З нашою еміграцією не було ніяких зв'язків. Були у Львові два військові емісарі, поручник Чайковський та Косаревич, яким вдалося щасливо перейти боеву лінію, та воли, візіванши пок. 3-ра Охримовича, Федорцева й мене, після кількох днів, вернулись знову щасливо на той бік. Що діялося по тому боці, не зміли сказати, бо весь час були на фронті і з Віднем не мали ніяких зв'язків.

Наші сусіди мали через Румунію добре наддані зв'язки з Віднем, зі Швайцарією й цілим світом. У Букарешті жив Маріян Ліде (брат пізнішого вбитого міністра Губерта, що виконував функцію нелегального польського амбасадора. На його адресу можна було посылати всякі письма, а він спрямовував їх кулі снід.

Які зв'язки мали ми зі світом поза боевою лінією, хай посвідчить те, що про витані у Львові дня 2-го і 3-го вересня числа „Діла“, відеське „Діло“ подає вісти й амієт шойно 28. листопада.

В цьому ж числі пишеться про віші „бажаня щодо Галичини“, де постановено домагання родіду Галичини на: Східну і Західну з окремими соймами у Львові й Кракові, бо це одинокий спосіб „для тривкого принадиання Галичини для австрійської монархії“: бо тоді Східна Галичина припаде би під самоуправу українського народу, що дістав би керму правління, а йшим народам, що тут живуть, визнаною і заручено права меншости.

Українське парламентарне представництво робило постійно заходи у справі визволення певних „жертв відносин із Талергофу, оо. Лежогубський і Пеленський навідували осередки, де було більше українських воєків. Князь Микола Миколаевич дав дозвіл Витовтові Горчинському

ДИВОГЛЯДИ.

ПАРЛЯМЕНТ ЗАСІДАЄ ПІД ПАРАСОЛЯМИ.

Англієська фабрика в Лестер приготувала дві великі парасолі, найбільші у світі: проміром на 8 метрів, висотою на 5 м. Замовив їх за 15 фунт. шт. африканський султан Акенца II. з Беніні. Вони потрібні для засідаль державної ради і парламенту в Беніні. Під ними достойники ці ховаються від сонця і радий.

РЕКОРД ПИЯКА

Мешканець містечка Джоді у стейті Ілліноїс містер Джо Шірен заплатив 1044-ий раз грошеву кару за те, що був на вулиці нетверезий. Коли зловлять його ще раз, то буде вже снідти рік у в'язниці. На самі грошеві кари витратив Шірен 7500 дол.

ПОРОШКИ
«KOWALSKINA»
ВЖИВАЄМО ПРИ ДОШКУЛЬНИХ
БОЛЯХ ГОЛОВИ
КОМЦЕ ЗІ ЗНАКОМ
СЕРЦЕ У ПЕРСТЕНІ
ФABРІКА СНІМ. ФАБРИС. А. KOWALSKI WARSZAWA

3 кіна.

КІНО КОЛІСЕЙ: „П ЧАР“ і реві „ЖІНКИ ПРАВЛЯТЬ“.

Гільорія Стюарт має у дії фільмі цікаву роль: певинної, закоханої дівчини і водичас кабаретної співачки. Вона гарна, симпатична, а передовсім незвичайно жіноча й нічого дивного, що „П чар“ усіх очаровує. Поза все і щасливим кінцем нема у фільмі нічого надзвичайного. Роджер Пріор у ролі онікуми споді сестри — симпатичний.

З реві найбільше оплесків зібтали ревелерси „Евгена“, Слава Вєславі, Сціварський і Феріана. З окремих точок заслуговують на увагу дві дії оперетки „Валь серед циганів“ (стрій і декораций), снєч „Валь у Шінінака“ і пародія трьох музикстерів. Гляді тем танцуваль еволюції балетної п'яти.

(ст.)

В ревматичних терпіннях

подагри, болях сугавів, нервових болях і голови, грипі і простуді

ВЖИВАТИ ТАБЛЕТКИ

Togal

№. tel. 1364.
Можна дістати у всіх аптеках.

створити І. польський корпус добровольців, що мав нараховувати 50.000 піхоти й кавалерії і стати по боці царської армії.

А в Німеччину загостив уже голод і зведено примусову продажу барабаль...

В Австрії на підставі рескрипту міністерства розпочалися іспити зрізисті для асінтерональних учеників, що покінчили бодай сім клас гімназійних.

А у Львові та в окупованій частині Галичини стали москалі гаадувати як у своїй хаті. Воєнний генерал-губернатор розпорядив, що приватне листування нілньо вести лише у мовах: російській, польській, чеській, французькій, англійській та німецькій. Почтово-телеграфічні посылки в йшій мові будуть цензурно пишєні. — Всякі клуби, спілки і товариства не можуть існувати, поки не дістануть окремого дозволу губернатора.

Те саме торкається заупоких заведень, інтернатів і курсів.

Аналогічні розпорядки видав і тернопільський губернатор Чарторийський.

Ось як виглядав листопад 1914 року.

Тиберій Горобець.

СПОРТ.

ВІДБИВАНКА.

Львів, 23. XI. Ольдбой С-Б. — Сохіл IV. 2 : 0 (15 : 6, 15 : 6).

Знову сензаційна перемога Ольдбой, цни разом над сохільським нистєм у відбиванні, дружиною Сокола IV.

НІМЕЧЧИНА — БЕРЛІН 4 : 2.

В ний, середу відбулися зматання копаного м'яча між репрезентатією Берліна і репрезентатією Німеччини. Це був тренінг перед недалекою зустрічю Берліна з Краковом. Берліничч велн-несподівано до перерини 1 : 0, шойно по перері одинадцять Німеччини викинувся працюю і виграла зматання у відоменні 4 : 2.

НОВІ НАГОРОДИ ДЛЯ СПОРТОВЦІВ.

Спортоті товариства в Польщі застановляються над новим проектом ціло нагород для спортових переможців. Ствердивши, що нагороди не представляють для переможців ніякої ужиткової користі, бо не виходять поза межі наш або жетонів, пробують тепер давати на нагороди картіси книжки. Ціаано тільки чи для кожного мистця книжка представлятиме „ужиткову“ картість...

ПРОФЕСІОНАЛИ ОРГАНІЗУЮТЬСЯ.

Спорт копаного м'яча має за кордоном у значній частині професійний характер. Кожний грач у країні дружині бере за гру в дружині платую, якої висота залежна від класу гри дотичного копуна. Очевидно, що кожний грач старатється не тільки відповідно дити, але й справитись якнайкраще, щоб мати якнайбільшу платую. Тим-то й снід пояснити собі причину, що закордонний спорт стоїть так високо.

На днях відбулася педина збори відеського союзу професійних копунів. Рішено невести редулію професіоналів в окремих клубах, щоб могли дати собі раду в платнями підчас мертвого сезону.

Таки організації змагунів-професіоналів для береження їх прав існують майже у всіх державах центральної і західної Європи.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

„ЛІКАРСЬКИЙ ВІСНИК“, орган лікарської коопей Н. Т. ім. III Рік XII. Ч. 4. Львів, 23 жовтня 1934. Виходить раз на чотирі місяці. Змієт: І. Ортанський: Urethritis protozoica. О. Філас: Нонітні погляди на епідемію копу. І. Ортанський: Про ендосекриту. О. Філас: Лангбайніві купелі дітей. Т. Е. Іурачинський: Як користає для УЛТ. своїм членом? Хроніка сходни УЛТ. Посмертні згадки про д-ра І. Дюбуша і д-ра І. Ярославича. З медичної преси. Новини. Термінологічний кутос.

„MORZE“, organ Ligi morskiej i kolonizacyjnej. Rok XI № 11. Warszawa, listopad 1934.

Тільки 1-80

30 Л.

коштує
великий,
ілюстрований,
інформаційний
календар

„КРИНИЦЯ“

Порто 30 сот.

ДАРОМ

додаємо один
календар кожному
хто пришле гроші
на п'ять календарів,
при чому оплачуємо самі порто цілої посилки.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

14 дешевих днів 30% знижка цін на всілякі блаватні і вовняні товари

Для прикладу кілька цін:

Фланель на білизну	0-60	Сирівна	0-55
на піжами	0-75	Джинна на підтанці	0-65
у напів, цюри	1-	Зефір на сорочки	0-80
Бав. хвостор.	1-50	Попеліна на сорочки	1-30
Вельвети і штуркес	1-75	Хустини до носа	0-15
Ваталина	1-90	Ваф. ручники	0-30
Шелюти на мундурки	1-80	Купел. ручники	0-60
на убранні	2-50	Помешки	2-00
Вовна на сукні	1-70	Каши і обрус	2-75
на плаші	6-	Підпийки до ковари	4-90
Пледи	5-30	Полотно на прост.	1-25
Ковпа	5-	Сатинові ковдри	9-00
Подостно	0-55		

Великий вибір найновіших повивних матеріалів на сукні, костюми і плаші по найнижчих цінах. — УВАГА! При закуп. товарів від 5 зод. даром бізети до ки Палас, Аполло Атлантик і інших.

„Галицький Магазин Новин“ Львів, галицька 15.

Театри.

Українська Драматична Сценка у Львові (сала „Улю“, Осолодінських 10):
Неділя, 25. XI. год. 7-30 веч. „Соня і Закарпаття“.

Український Театр „Заграва“:
Доброміль:

26. XI. „Савте Подума“.
27. XI. „Мужчина з мундиром“.
28. XI. „Тарас Бульба“.
29. XI. „Ран без жінки“.

Великий Міський Театр.
Неділя, 25. XI. год. 12-30. „Надп. вступ“.
Неділя, 25. XI. год. 3-30 поп. „Чужа дитина“. Ціни найнижчі.

Неділя, 25. XI. год. 7-30 веч. „Під при-
мусовою управою“.
Понеділок, 26. XI. год. 7-30 веч. „Під
примусовою управою“ або „б“.

Театр Річкордностей.
Неділя, 25. XI. год. 3-30 поп. „X—33“.
Ціни найнижчі.

Неділя, 25. XI. год. 7-30 веч. „Товариш“.
Понеділок, 26. XI. год. 7-30 веч. „Товариш“ Ціни найнижчі.

Літа.

АПОЛЛО: Дві серії разом: „Нудісти“,
„Париз у вогні“.

АТЛАНТИК: „Маскарада“.

ВАНДА: „Перекоші просторів“, „Фліт і Флінт“.

ГІРАЖИНА: „Щуї мове ше“, „Не
дамо немі“.

КАСІНО: „Шпіль ч. 13“ (Гері Купер).
КОЛКЕЛ: „А чар“, ревія „Бабі пра-
влять“.

КОПЕРНИК: „Весняна парада“ (Фран-
циска Галь).
МАРУСЕНЬКА: „Весняна парада“
(Франциска Галь), ревія: „Веселіня поз“,
МІРАЖ: „Гальна“ (з Келуроз).
МУЗА: „Шононо вчора“.

ПАЛІС: „Кин-Конгін сні“.

ПАН: „Сенно“.

ПАСАЖ: „Тайна замкненого куфра“
і ревія „Світ без баб“.

ГАН: „Чи Люцина це дівчина“.

СВІТ: „Діна дівчина“, „Щауно перед
дзеркалом“.

СОНЦЕ: „Сні джунглі“.

СТИЛІС: „Світ із кризою“ з Едді
Кантором і ревія.

УТІХА: „Бунт у Шангаї“, ревія:
„Затанцюють вальс“.

ХІМЕРА: „Шірі Гемпль“ (Тайна на-
в'язної Шіри) та Тижневик Фокса.

Закордонне радіо.

Неділя, 25. листопада 1934.

Відень (506,8) 11-20 Сімф. концерт
12-30, 16-00 Концерт, 17-50 Весела ауд.,
20-20 Віденські мелодії, 21-50 Форт. квін-
тет Г-моль Брамса, Кошиці (59,1) 18-00
Дж. Закарпаття, Прага (470,2) 9-15 Хор,
15-00 „Русалка“ оп. Двожан, Барсельо-

на (493,5) 19-00 Опера. Ятльона (531)
22-25, 23-05 (спів, ольгород (437,3) 20-30
Пісні; Люблін (369,3) 30 Во. дуети,
Кельн (455,9) 11-00 Молоді композитори,
12-00 Популярна музика, Мінхен (305,4)
20-10 Вагнерівський вечір (спів, музика),
Будапешт (550,5) 17-50 Пісні, 1-40 Му-
зика, Мадрид (365,8) 17-15 Легка музика,
Рим (400,8) 17-00, 20-45 Сімф. концерт.

Понеділок, 26. листопада 1934.

Відень (506,8) 15-40 Оповідання для
молод., 17-40 Сімф., 19-30, 21-0 Концерт,
20-45 Сімф. тро Братислава (44,8)
12-35 Концерт, 0-0 Лад. відина Феду-
но (манера), Кошиці (59,1) 17-1 Для
Закарпаття, 21-00 Двожанові романси,
Прага (470,2) 17-45 Фортені, 19-30 Фер-
стерові пісні, Агльона (51,1) 20-30 Арфа,
20-45, 21-0 Сімф., ольгород (437,3) 21-00
Опера, Ковно (193,5) 17-0 Сімф., Рига
(51,6) 19-0 „Шононо“ оп. Люганска,
Гайльсберг (291,1) 15-40 Пісеньки і форт.,
Мінхен (305,4) 1-10 Нар. пісні европ.
країн (Габенбер, сопр.), 17-30 Фортені,
19-15 Нар. пісні, оресля (7,5,8) 18-30
Пісні поп муні (Булан, бас), Буда-
пешт (55,5) 13-30 Фортені, 1-40 Кон-
церт, Мадрид (365,8) 17-00 Ірію, 21-00
Фортені, Рим (400,8) 17-30 Діна муз.

РАДІОАМАТОРИ!

дволямповий до сіт з голосником —
вдвірає 15 стаці — 140 зод.
трилямповий батарейний
з лампами — 95 зод.

Вибір „ЕКРАВОХ“
Львів, вул. Ліндого 10.
49/83

Львівське радіо.

Неділя, 25. листопада 1934.

9-00, 11-27 Сімф. часу, 12-03 Метеоро-
логія, 12-45 Сімф. реперу 12-10 Театр.
репертуар, 12-45 Сімф. поранок; у пе-
рерву о. 13 год. від. іа веселі в До-
мазові, 15-00 (р. п.), 15-00 Радія Анто-
шко Модюков, як не датися криз (гу-
тірка двоє х борови), 15-15 Пісеньки
Битаса з гр. п., 15-45 Огляд ривань, ре-
дань п. одукти, 15-55 Концерт хору Ю-
ранда, 15-45 Четвертьгодина ханбоборки
16-00 Шаоля та дух (Берента), 16-20
Скрипка, фортені, 16-45 Весела школа
(для старших дітей), 17-00 Танк. музика,
17-30 Духова культура слави, 18-00 Театр
Ужви: 1) „Нарабінери“, комедія Д'Аморе
і Денюда, 2) „Сиданок закоханих“, бі-
радо, 18-45 Життя молоді, 19-00 Фортені,
19-30 Легка музика, 19-50 Ант. фема,
20-00 Век. істр. концерт (А. Ладіс, тен.),
„Український танок“ відгр. оркестра,
20-45 веч. денні, 20-55 Як працюємо,
21-00 На веселі дівчеські хвилі, 21-45
Спорт. вистап, 22-00 Поч.-техн. сарни-
ка, 22-15 Гейд концерт, 22-30 Мануель
де Фазі: 1) Концерт на кларесні, флет.
обой, кларнет, скрипку, віолончелью, 2)
трикутник, каскалох, сиф. орх. (з гр.
п.), 23-00 Танк. музика.

Понеділок, 26. листопада 1934.

6-45 Ранішня ауд., 7-50, 22-00 Реклам.
концерт, 11-27 Сімф. часу, 12-03 Метеор.
логія, 12-45 Огляд преси, 12-10 Концерт,
13-00 Полудн. денні, 13-05 Славні інстру-
менталісти з гр. п., 13-30 Експорт, 15-35
Бірка, 15-45 Легка музика, пісеньки,
16-45 Лекція нім. мови, 17-00 Орг. ресіталь,
17-35 Вальс О. Штрауса з гр. п., 17-50
Гутірка Брунона Вінавеа, 18-00 Артізм
у дитини 18-15 Фортені, 18-45 Для ді-
тей „Чому любимо та садимо дерева“,
19-00 Мандрівка мікрофону (В ходячих
фабриках), 19-30 Манія посіку, 19-50,
19-55 Спорт. вістки, 20-00 Концерт сиф.
орх., спів (Гонська, непосопр.), 20-45 Веч.
денні, 20-55 Як працюємо, 21-00 Сімф.
секстет, 21-45 У вогні революції (Пасуд-
ський і конспірації), 22-15 Лекція танку,
22-35, 23-05 Танк. музика.

БІРЖА.

гроші.

Долар у Львові у приватних оборотах
5-29 зод.

У Нарматі були такі курси: Лондон
26-47, Париж 34-9-150, Берлін 213-30, Цюх
171-75, Амстердам 358-40, Прага 22-13, Іта-
лія 35-27, НьюЙорк кабель 5-30 1/2, НьюЙорк
чеки 5-30 1/8.

Золото: Долари 8-91—8-93, Франки фр.
34-30—34-60, Дукати 81-70—82-20, Корони
35-80—36-30, Рублі 45-50—46-30.

Срібло: Корони 0-30, рублі 1-20, фльо-
рени 4-70.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 24.
листопада ц. р. кооперативам платити за:

Львів.	зод.
1 кг. масла десерового	2-40 зод.
1 л. молока	0-17 "
1 л. сметани	1-60 "
1 кг. яєць	4-00—4-10 "

Пастеризоване молоко з доставкою до
дому у Львові і дитра 25 сот.

Тенденція на масло зашкалює на мо-
локо сільна, на сметану і дитра вдермана.
В дні 23. листопада ц. р. платити за:

1 кг. масла 2-40 зод.

Маслосоюз повідомляє, що від 24. ли-
стопада ц. р. не купує нікої птиці аж
до відлічення.

ОПОВІСТАН.

Х. Звичайні агальні збори (жовтій-
ці) членів Карпатського Леметарського
Клубу відбулися в п'ятницю дня 20.
XI. н. р. в год. 5-30 в доміни Уго. Тех-
нічного товариства, Львів, ул. Костюшка
ч. 3, підтр. лаворч, з таким порядком
нарад: 1. Відкриття зборів, 2. Юліан-
ний реферат, 3. Відчитання протоколу
з останніх заг. зборів, 4. Звіт Видлау,
5. Удшення асбаматорії уступному
Видлау, 6. Вибір нового Видлау, 7. О-
значення висоти членських вкладок, 8.
Внески і запити, 9. Експлуатація. 719

Ширші сходили Кружка Р. Ш. ім
Ганни Оаринков у Львові, вул. Мехи-
няного 12. відбулися дня 23. XI. 1934
(середа) в год. 6-тій веч. На порядку
сходили реферат д-ра В. Сімоновича: „Оси
Курія Федьковича“. Участь членів обова-
зкова, гостям рад. 717 1-2

Звичайні Загальні Збори Союзу Укра-
їнських Нахладів і Книгарень відбу-
лися дня 8. грудня 1934 р. в 10 год.лі
рано в помешканні видавництва „Зна-
рейд“ при вул. Костюшка, з такою ден-
ним порядком: 1. Відкриття зборів, 2)
Відчитання протоколу з попередніх заг.
зборів, 3) Звіт діяльності Управл. 4.
Внески і запити. Яким в означеному ча-
сі не явилися приписане число членів,
то збори відбулися голду пізніше
без огляду на складність присутніх.
права.

Дрібні оголошення

ЗНИЧАЄ ч. мудрих людей, всі купують
фланель мужеські піжами 8-90 жіночі
9-80, дитячі 4-50, анше у відомій фабриці
біла „Пав“, Сикстутна 1. 284 29—30

МОЛОДІ птах дівчина шукає праці до
всього Знає куховарство і всю домаш-
ню працю. Згодження П. Смиа, вул.
Бічна Стрийська ч. 3. Дім СС. Милосер-
дя. 2-2

ЗОЛОТО, СРІБЛО купув і платити най-
вищі ціни Домбровський і Розлажевський.
Львів, Академічна 2. 36/32 7—10

ОГОЛОШЕННЯ.

Пам'ятай
від ревматизму,
нервоболів хоронить
MESOLAMENT
прієст
одноразове втирання
приносьть полегшу.

Теодор Кисьяк і Сини

„Львів, пл. СМОЛЬКИ ч. 4.“
тел. 40-09. поручають: тел. 40-09.

Мебловий матеріал, фанери,
тапети, дивани, хідники і т. д.
Також тачани, меблі, обива-
ні, рулеті і т. д. виконані
у власній варстаті 5—5

ТРУСКАВЕЦЬ

в центр. продаж віллу негано.
Львів, Задвірнянська 22. м. 5.
704 3—3

Вирібня музичних
інструментів

Фр. Невчин

Львів, вул. Гиро-
дська 26. Телес-
фон 25-76. Поручає
всілякі музичні ін-
струменти, прилад-
дя, грамофони, пла-
ти і т. п. по при-
ступних цінах. — Ціни на бажання
пріємає направи. 31/81 7—10

НЕРВОЛЬ

Хеміа д-ра Францова, одинокий
радикальний і випробований за-
сб (на ирання) проти

РЕВМАТИЗМОВІ

колько з причини простуди, по-
стрілові, іскісові і ін. — всюди
можна дістати.

Виріб і головна продаж

АПТИКА МІКОЛЯША

Львів, Коперника 1. 40/81 5—10

Ліжка дитячі 25 зод
пухонні 8. полей 10
сіткові 20, дрітні
вклади 18. Отомани
30, розкладані кнап-
ки 30, матраци з по-
душками 14, волосні
ні 40, найновіші тап-
чани 75 — Фабрика Замс, Ліндого 6.
Тел. 79-99. 12/73 2—10

Перероблювання

з дешиф кресло дріт-
тих сіток, залізних
ліжок, матраци, о-
томани викупає фабрика Замс, Ліндого 6.
Тел. 79-99. 12/73 2—10

Увага!

Лещетарі!

Вязання до лещет разом зі щелепами
комплет зод. 2-40. — Вирібня влян
Х. МДАМ Львів, вул. Лесюна ч. 5.
в подвірю. 716 1—2

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шваб. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 6-50 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
в СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Інавгурація „Академічних Вечорів“.

Заходами рухливого і заслуженого Богословського Наукового Товариства та Українського Католицького Академічного Сеніорату відбувся в неділю 25. листопада ц. р. перший „Академічний Вечір“ у залі „Української Бесіди“.

При вступі вповізняв залі (між присутніми заважали ми тем Преосвященного Кир Никиту) довершив інавгурації о. ректор д-р П. Сліпий, що вказав на велику користь „Академічних Вечорів“ для католицького громадянства та зацікавлення ними, про що свідчить найвище велика їх фреквенція у попередньому році.

Цикль „Академічних Вечорів“ започаткував д-р Андрій Ластовецький відчитом на тему „Дуалізм матерії“. Продовж 45 хвилин презентував дуалізм промінювання, себто його хвилястий (за Максвеллом) та зернистий (за Айнштейном) характер і перейшов до представлення полівісного обличчя матерії. А саме до недав-

на фізики приймали, що матерія складається тільки з матеріальних аерен (електронів, протонів то-що). Ознак уже 1924 р. французький фізик де Бройль передбачив, що з кожною матеріальною частиною, яка порушується рівномірним рухом, зв'язана нерозривно „хвиля матерії“. Прикінці відчиту презентував опис експерименту (Давіссона і Гермера, Демістера та Штерна), що потвердили знаменито теоретичні міркування де Бройля, себто виказали існування „хвилі матерії“. Отже побіч дуалізму промінювання маємо сьогодні дуалізм матерії: її аернистий і хвилястий характер.

Присутніх коло 150 осіб, старших і молоді. Слідуючий „Академічний Вечір“ буде в неділю 2. грудня 1934. Відчит на тему „Психологічні джерела віснату“ виступить о. д-р Г. Костельник.

Збори львівської палати адвокатів.

В суботу, 24. ц. м. відбулися в залі польського „Сокола“ у Львові загальні збори львівської палати адвокатів при участі членів з цілої Сх. Галичини. Після вибору президії, до якої ввійшли адвокати д-р Бубер, д-р Кость Левицький і два інші, забрав голос уступаючи декан ада. д-р М. Станкевич і зловив звіт з діяльності управи палати за минулий рік. Описав наступили звіти д-ра Зомерштайна з діяльності львівської делегації в головній адвокатській раді у Варшаві, скарбника д-ра Гайста і члена ревізійної комісії д-ра Вайсманя.

Після дискусії над цими звітами приступлено до доповнюючих виборів шістьох членів адвокатської ради на місце вильсованих і п'ятох членів дисциплінарного суду. Звісно з поточною практикою мало бути вибраних двох українців, двох поляків і двох жидів, а до дисциплінарного суду трьох поляків і двох жидів. Од-

наче до голосу зголосився д-р Покорний і йменем союзу польських адвокатів зажадав від адвокатів жидів, щоб зреклися своїх кандидатів у користь поляків. Та адвокати жиди цьому відмовили, а що президент д-р Бубер відобрав голос д-рові Матковському, який хотів вголосити заяву в цій справі, то всі адвокати поляки покинули залю.

На внесення д-ра Федера рівночасно з дальшою дискусією над звітами відбулися вибори. До адвокатської ради вибрано: д-ра М. Бубера, д-ра Ад. Чудовського, д-ра Евгена Давидяка, д-ра Михайла Волошинова, д-ра Пос. Добржанського (Перемишль) і д-ра С. Фінкельштайна.

До дисциплінарного суду вибрані адвокати: д-р П. Адлерсберг (Дрогобич), д-р Ст. Гіжесік, д-р М. Каліньський, д-р С. Лазер і д-р Т. Соколовський.

Наради загальних зборів тривали до пізнього вечора.

Французська нота до Польщі.

ПАРИЖ, 24. XI. ПАТ. Французські часописи помістили коментарі в зв'язку з нотою, яку, як повідомляє Аг. Агаса, переслали вчора до Варшави. „Левр“ пише, що Франція не думає змінювати польської політики. Беремо під увагу Польщу таку, яка є, а її дипломатичними застереженнями та зобов'язаннями. Польща має стос із Францією та умову з Німеччиною. Французи пропонують Польщі вивчити цю умову до проектів пакту Сх. Льокарна. Це французьке пропозиція скріплене узгодженням становища з СССР і державами Малої Антанти. Голос тепер має Варшава та Берлін.

Ліга Народів у справі одної війни.

ЖЕНЕВА, 25. 11. ПАТ. Надзвичайний збір Ліги Народів для справи болівійсько-парагвайського конфлікту за Грив Чано скінчився вчора ухваленням поручень щодо способу ліквідування спору. До тексту, вилученого комітетом збору, введено кілька змін. Збір зрезигнував з поручення створити адміністративну смугу завширшки 100 км., залишаючи контрольній комісії

бо й Німеччина входить тепер у гру. „Експрес-збір“ підкреслює, що французька відповідь удержана в дуже приязному тоні. Нота бере під увагу якнайширше положення держав, зайнятих ресованих у заключенні сх. пакту. Нота запевняє можливість помістити в новому пакті існуючі двосторонні умови. Коли Польща приступить до системи безпеки кордонів на Сході Європи не мусітиме змінювати свого становища супроти своїх сусідів. Польський уряд мотиме використати ці відносини для зближення цих держав до нового пакту.

означення тої смуги. Комісія має скластися з делегатів Аргентини, Чиле, Перу й Уругваю. Зт. Держави і Бразилія визначають делегатів до комісії. Крім того обі держави припилять воєнну акцію в полосі 150 км. і поступово адміністративуються. Дорадний комітет збору має слідкувати за розвитком ситуації і збереться найпізніше 20. грудня.

Протинімецькі та протижидівські демонстрації в Празі.

Заворушення на університеті в Празі.

У зв'язку з розпорядком чехословацького міністра освіти, який звелів німецькому університетові в Празі звернути історичні інсигнії університету Карла чеському університетові, вибухнув конфлікт між обома університетами. На бухнуз чеського університету німецький університет взагалі не відповів. Минулої суботи прийшло між студентами обох університетів до бурхливих сутичок. Німецькі студенти позамикали живих сутичок. Німецькі студенти чеських студентів, брами і не хотіли впускати чеських студентів, які виважали браму і добулись до середини. Німці привитали їх камінням, горячою водою, чеську дяли на них. Щойно поліція розігнала чеських студентів і привернула порядок. Німецькі студенти залишилися в університеті, де забари-

кадувалися і нікого не впускають. Тимчасом чеські студенти ходять масово по місті з протинімецькими окликами.

ПРАГА, 25. XI. ПАТ. Сьогоднішній день минав під знаком дальших студентських демонстрацій, що поза протинімецьким характером прибрали теж характер протижидівський. Демонстрації були в кількох місцях міста. До студентів прилучилися підозрілі елементи. Вибили шибви в німецькому кіні, в редакції соц. дем. щоденника „Право Ліду“, в „Особовеному Діалогі“ (Визналому Театрі) і в кількох жидівських крамницях.

Німецькі студенти, що вчора залили будинок Кароліну, покинули його нічо під охоро-

ною поліції. Поліція випустила студентів на волю. На понеділок заповіджені збори чеських студентів. Підчас них демонстрацій арештували 22 особи, та після вилегітимування випустили їх. Сконфіскували 12 праских часописів за опис подробиць демонстрацій. „Нар. Лісти“ пишуть, що демонстрації мотуть мати вплив на ви-політичне положення, тому що в кабінеті є два міністри німці, які мабуть податуться до димісії.

ВІДГОМІН ЗА КОРДОНОМ.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Праски демонстрації відбилися тут живим відгомінком. „Райхспост“ дивується, що чл. уряд постинював упокрити німецький університет, хоч Німеччина від ряду нісців дає докази найбільшої лояльності супроти ЧСР.

БЕРЛІН, ПАТ. Праски демонстрації викликали в німецькій грім. думці глибоке враження. Часописи осуджують розпорядки чл. влади. „Фельк. Beobachter“ закидає чехам низький рівень цивілізації. „Берл. Берзең Цтг.“ зазначає, що подія ця характеристична для чехів, які на-рушуючи меншіжні умови, все вирізнявалися тим, що надуживали насилья для гнету німецького населення.

Марсельський атентат і Ліга Націй.

ЖЕНЕВА, 25. XI. ПАТ. Збори надзвичайної сесії ради Ліги Народів у справі сарського басейну відложено дальше. Вчора вчором передбачувало, що рада зможе віттися 28. ц. м., однак наслідком затяжної праці комітету трьох у Римі сходили ради в найближчому тижні неможливі. Найближчий речинець подасть тепер на 3. грудня ц. р. Ради дозволить мадерській делегації приготувитися до розгляду справи марсельського атентату на тій надзвичайній сесії. Передбачується теж приєднання значайної сесії ради Ліги, яка повинна бз зібратися 10. січня 1935 р., так щоб: ридила вже в часі плебісциту, який відбудеться 13. січня.

НЕ ВИДАДУТЬ ПАВЕЛИЧА.

Судова влада в Торіні, яка розглядала до-магання в справі видачі Павелича, відкинула те домагання. Італійське м-ство закордонних справ повідомить про це французького змбасадора в Римі.

УВІЛЬНИЛИ ІНЗУЛА.

ШИКАГО, ПАТ. Закінчився тут процес Самуїла Інзула, його брата Мартіна та 15 співвинуватців. Всіх федеральний уряд увільняв. Влада стейту Ілінойс заповіла апеляцію.

ЗАСУДИЛИ НІМЕЦЬКИХ СПОРТОВЦІВ

ПРАГА, ПАТ. В Усті над Орлицею засудили 13 членів німецьких спортових організацій на явизцію від 15 місяців до 3 літ і відбрання горожиських прав за порушення закону про охорону республіки, що організувалися та вправляли по військовому залля протидержавних цілей.

Оказійна продаж — флягели на біллі 0-65, ваталика 1-80, штрукен і бархани за безцін купили у **БЛАВНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН. — Львів, вулиця Боїнів ч. 12.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Міністри закордонних справ держав Малої Антанти обговорювали в Женеві югославянське меморандум, яке мають зложити в понеділок у секретаріаті Ліги Націй.

— В Еспанії арештують далі підозрілих у революційному русі. В самому Овієдо арештували більше як 3.000 осіб.

— Представник японського м-ства закордонних справ у Вашингтоні сказав, що Японія вповість вашингтонську умову найліпніше в грудні. Справу цю уряд оковечено поринув.

— Англійський корабель „Гольдензіл“ підчас хуртовини розбився та осів на мілині в заливі Тетюха на північ від Владивостоку. На потунок вислали кривалім „Красін“.

Нині в понеділок, 26. листопада 1934.

Сміх
без перерви
від початку
до кінця

в год. 7-30
у Театрі Великим

Сміх
помагає
на всі не-
доманні

„Під примусовою управою“

Для кожного, що бажає відпочинку,
3 години безжурної забави.

Популярна
вечірна
вистава

у Театрі Річнородностей

„Товариш“

Найнижчі в год. 7-30

Дедала

Одна з останніх нагод оглянути славу песу,
яку тепер грають — рівночасно театри Бер-
ліна, Парижа і Лондону.

Кардинал П. Гаспарі й Україна.

Наприкінці війни Ватикан опинився в невідомій ситуації.

Держави Європи, плані перемоги, перестали оглядатися довкола себе, і почали свій славний диктат тріумфаторів. Хто дивився на версальський карнавал дипломатів збоку, відчував страх за завтрашні дні.

Навбільше хвилювався Ватикан, бо він мав найбільше до втрати. І намагався впливати на міжнародні постанови, однак без успіху. Головні партнер, Франція, в чаді щастя у грі, на Ватикан не звертала уваги; що більше — між Францією і Ватиканом існували відносини ворожі. Ватикан віддалявся з Парижа свого „пунція“. І перспективи Ватикану з уваги на Францію були затьмарені.

Водночас на сході Європи родилася тайна більшовизму, яка загрожувала не тільки католицизмові, але й узагалі християнській культурі.

Ватикан переживав моменти непевності, якщо не важкої журби. Він же безсильний супроти людини-звіра, озброєного кітми армії.

Папою був під ту пору Бенедикт XV., а політикою католицької держави кермував кардинал П. Гаспарі.

Кардинал Гаспарі був останнім епіроном політики папи Льва XIII., яку з великим хистом реалізував славний кардинал Рамполла, якого у свою часі вважали найкращим дипломатом світу, доводячи до того, що Ватикан гостив у себе таких китів, як англ. король Юрій і цар Вільгельм (обидва протестанти), а навіть, що планували гостину російського царя, якої не зреалізовано тільки по причині ворожої постави італійських соціалістів та анархістів. Свідком цього золотого віку в дипломатії Ватикану був кард. Гаспарі; тимто по смерті великого Рамполла в його руки складено важкий уряд проводити „загальніми Ватикану з цілим світом“.

Та прийшла світова війна і перекреслила все, що втворила традиція і досвід. На Ватикан звернув очі цілий світ, та водночас його андурили з великої машини міждержавних діань, а до того він був звязаний політикою держави, що на її території він перебував.

Не легке мав завдання тодішній державний секретар, кард. Гаспарі.

Щож з того, що Ватикан незвичайно уважно слідкував за тим, що діялося на терені давньої Австрії і Росії, де заростали найбільші можливо-

сти, де для нього розкривалися широкі перспективи і сподівання добути те, що вихоплювалося з його рук на заході? Адже тетьман Скоропадський не таїв своїх симпатій до католицизму і в самому Києві в ту пору повстала грецько-католицька промада з власною церквою, а таксамо пізніший міністр культів, проф. Огієнко, вже в добі диктатури Петлюри, ясно виповідав пересвідчення, що Україна повинна шукати зв'язків з католицьким заходом.

Тим то й не диво, що Ватикан позитав українську дипломатичну місію при Св. Престолі дуже щиро й без застережень, та що він визнавав в особі Петлюри суверена української держави, хоч і не дуже визнавався у фактичному подоланні цієї держави. А що так сталося, це слід записати на рахунок кард. Гаспарі.

І так від часів Орлика Ватикан уперше в 1919 р. увійшов у дипломатичні взаємини з Україною і треба признати, що його становище у відношенні до молоденької української держави було в повній цьому слова значині коректне і щире.

Мені, як секретареві названої дипломатичної місії, довелося кілька разів бути на аудієнції у покійного кард. Гаспарі і можу ствердити, що пок. державний секретар незвичайно велику привабував вагу до існування української держави і від щирої душі бажав, щоби вона існувала. Таке саме було відношення до цього питання і тодішнього папи Бенедикта XV. — очевидно завдяки духові політики держ. секретаря.

Не місце тут і не пора розводитися широко над тим, в чому проявлялася симпатія Ватикану до цієї української держави, і що було мотивом цієї симпатії. Це зробить історик, що своєчасно найдет доступ до джерел, які напевно буде можна найти у Ватикані, і до інших джерел, які повинні би зберігтися в актах нашої дипломатичної місії, про які мені сьогодні нічого невідомо, як невідомо, чи зберігалися які документи діяльності пок. гр. М. Тишкевича і архів місії, що находився у руках о. Фр. кс. Бонна. А написати історію цього наближення православної України до католицької церкви це річ не маловажна, бо факт цього наближення може мати неабияке значіння в майбутньому. Тоді то і постать покійного кардинала найде в історії нашої культури своє місце.

П. Карманський.

*) З тої доби походять відома книжка б. міністра Скоропадського, д-ра Д. Донцова.

40 літ для національної справи.

(Докінчення.)

О. Лотоцький: СТОРІНКИ МИНУЛОГО. 3 томи. Праці Українського Наукового Інституту. Варшава, 1932—4.

Спогади О. Лотоцького, що киняться його подорожю на Буковину, де він у 1917 р. мав об'являти становище губерніяльного комісара. Всі головні етапи політичної та культурної праці, що підготувала велику українську революцію та моменти національно-державного будівництва, підчас неї змальовані тут багато ширше, ніж можнаб сподіватись від особистих спогадів діяча.

Характеристична риса: нема серед тих спогадів тонів жалю до людей, нарікань на обставини, меланхолійних рефлексій або трагічних жестів з приводу безнадійних ситуацій. Пригадаймо інші наші спогади — таких, що стояли на незвичайно відповідальних становищах і старались виправдатись, чому не покидали такого становища, почувавши себе невідповідними на цьому місці, — пригадаймо інших, що змальовуючи чужу працю пробували при кожній нагоді докинути свою критику всезнайка або тих, що великі події використовували як „паспарту“ до своєї фотографії. О. Г. Лотоцький — увесь час щасливий, що мав нагоду брати участь у відповідальній збірній праці, як рядовик, дарма, що рядовики серед таких обставин часто мусили ставати генералами.

„Сторінки минулого“ надихані неохитим оптимізмом і тим бадьорим теплом, які мають у собі діячі закохані в промавську роботу. Істо-

рія українського визвольного руху за останніх 40 літ мала не один момент, який можна освітлювати у зв'язку з конфліктами різних партій, чисто людських інтересів та амбіцій. У Лотоцького всі особисті непорозуміння, пересправи і розбіжності сходять на другий план, як і слід у картині, що має передати епічну повагу великої боротьби. Для нього важке тільки те, що підтримувало і поборювало загальну ідею нашого визвольного руху. З цього погляду ріжниця світоглядів, характерів, навіть підходу до спільного завдання, не має сутнього значіння, коли вся ця витрата енергії обертає колесо історії.

Зовсім природне явище, що кожний автор спогадів поневолі оцінює людей на підставі тих прикмет, які він сам уважав за найважливіші у даній праці. Тимто нерідко маємо спомини дуже великих індивідуальностей, що залишаються прегарним літературним твором, а дуже незіримим образом епохи і подій. Лотоцький підкреслює часто у людей прикмети, які рishали про ріжні його ступні офіційної та громадської праці: пильність, витривалість, совісність, хист ініціативи, чесність, а проте не менше вмів він оцінити і людей, що не маючи тих прикмет, заступали їх поривами, уявою, ріжними проявами таланту, що сповнювали велику службу у великій справі.

19. березня 1917 р. Українська Національна Рада у Петербурзі вибрала виконавчий комітет під головуванням О. Лотоцького. У спо-

гадах його находимо з цього приводу дуже характеристичне признання.

„Таким чином спали на мене відповідальні обов'язки, що крім ділової сторони, технічної, мали характер і зовнішнього представництва. Це дуже було мені немилим, бо не вважалося з моєю вдачею. Не відмовляючись ніколи від громадської праці, я уникав зовнішньо-показного становища. Так і в дальшому, коли революційні обставини кинули мене у вир політичного життя, я завсиди ухилявся від високих становищ та старався за першої нагоди від них звільнитися, як лише мав змогу кому їх передати. Конфлікти у мене виходили не на тій ґрунті, що я шукав чого, а на тому, що відмовлявся від того, до чого спонукували мене люди чи обставини. З прикрістю для свого громадського сумління мушу при тім констатувати, що ухиляючись від становища, підлягав я часом не лише річевим обставинам, але й просто уступав забаганкам чужого честолюбства чи чийсь особистої пихи, а то й відразливої інтриги, через що досить справ, які удавалось поставити ґрунтовно, опісля занепало“.

Признання рідке в устах нашого діяча. У нашому громадському житті чуємо завсиди, що те або інше завдання не вдалось як слід провести тому, що винні інші, не ми. О. Лотоцький належить до діячів, який має інстинктивне почуття міри, де і що міг би виконати. Як люди

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ
30% знижка ціни на всілякі блаватні і повняні товари у фірмі Галицький
Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

на ділова, що не любить шумних фраз ані того акторства, що так часто запевняє кар'єру „великим суспільним провідником“, він вибирає собі роллю скромнішу, відповідно до своїх сил і вродженого хисту. Зате, коли раз узявся за діло, не зупиняється у половині і часто там, де інші, що йдучи за першим поривом, уже зневірилися, він уміє повести його далі і поставити на міцних організаційних підставах.

Погляди галичани про анархічні елементи наддніпрянської вдачі можуть захитатись від неогодого факту виведеного у „Сторінках минулого“ Лотоцького. Хто мав нагоду від першої хвилини української революції працювати пліч з наддніпрянськими земляками міг нераз дивуватись їх організаційному досвідові. Не був це досвід галицьких діячів, що пахне совісною бюрократією і традиційною рутинією. Наддніпрянські земляки амліли починати зовсім нове діло з розмахом, у ширших розмірах і добирати собі людей, що заступали їх там, де вони почували себе слабші. Ось так галичани стали цінними бюровими співробітниками не одної установи під проводом наддніпрянців.

З численних прикладів, які можна вибрати із спогадів Лотоцького, найкраще вказати на той, що має всю свіжість актуальності і дозволяє на повну паралелю з галицькою ініціативою. Лотоцький дав почин до першого повного видання творів Шевченка у Петербурзі, що появилось у 1906 р., наново у 1907 р. і 1910 р. Хто прочитає про це розділ у III-ім томі його спогадів, не повірить, як таке діло було можливе в тодішніх обставинах. Минуло від цього часу 24 роки. Мала Галичина культурних, політичних і наукових товариств — безліч. Чи спромоглося із них бодай одно, щоб повторити той самий почин серед умови зовсім незв'язаних цензурою? Ні, — треба було аж такого припадку, щоб Лотоцький став директором Українського Наукового Інституту і сам узявся за діло, яке даве повинно було виконати те товариство, що мало моральний і статутний обов'язок „Наук. Тво ім. Шевченка“ у Львові. Перше повне видання творів Шевченка у Галичині вийде знову завдяки заходам Лотоцького.

Лектура його спогадів підбадьорув дарма, що нема в них такої тенденції азі сентиментальної повчальності. Зате в них велика прихильність до людей при всій суворості оцінки. Дуже зворушливі є ті місця, де він згадує про діяльність для своєї дружини, що у важких хвилинах сумнівів підтримувала його духову рівновагу. Наші мемуаристи не мають тої безпосередньої широти і сповідаючись із свого життя не всіли забути про позу, в якій повинні стояти перед аудиторією.

м. р.

ЮГОСЛАВІЯ ВИСТУПИТЬ ІЗ ЛІГИ НАЦІЙ.

„Еко де Парі“ повідомляє, нібито югославський міністер закорд. справ Ефтич сказав мін. Лявалеві, що Югославія виступить із Ліги Націй, коли не дістане від Ліги сатисфакції в маорельській справі.

Економічний огляд.

Українська хроніка

УКРАЇНСЬКО-ЖИДІВСЬКІ ГОСПОДАРСЬКІ ВІДНОСИНИ.

Те, що на площині господарства нема і не може бути гармонійного співжиття між українцями і жидами, є самозрозуміле. Серед конкурентів немає ідилії, а українці, розбудовуючи свій промисл і торгівлю, стають усе більше конкурентами жидів, підриваючи їх монополістичну позицію. Не можемо тут розглядати таку важливу тему. Справа висвіслана в заголовку була зрештою темою багатьох статей з українській пресі, зокрема в „Ділі“. Річ у тому, що наша публіцистика мусіла часто товмачити жидам, що їх крик з приводу зросту української кооперації і змальовування цього розвитку, як „антисемітизм“ є наївний. Нація, яка хоче жити, не може бути пасивною в господарських справах.

Хочемо записати характеристичний коментар відомого сіоністичного тижневика в польській мові „Опінія“. Дотичить цей коментар статті п. Лібера Кругольца в „Бюлетині Польсько-Українському“, де не тільки були подані думки наших господарських діячів про прирідність гасла „свій до свого“, але були теж подані цифри. А ті цифри говорять про те, скільки жидів живе посередно (доставля, томо), а навіть безпосередньо (якчарські магазини Центросоюзу) з української кооперації.

І „Опінія“, реферує дані свого одновірця, пише:

„Повищі цифри щонайбільше доказують, що в інтенції керівників української кооперації нема антисемітської тенденції. Але об'єктивно розвій українських кооперативів відбігається негативно на господарському полю селі жидівського населення. Та звідси не йшли би ще причини українсько-жидівського конфлікту, колиб у царині політики можлива була співпраця“.

Далі дослівно не цитуємо, бо це є це місце для політичних справ. Є там висвітлення в розі того, що, мовляв, українці рахують на Гітлера. Крутий зворот від економіки до політики в коментарі „Опінія“ треба пояснити собі тим, що жидам ніяково признаватись до лагідки на українську кооперацію, до криву про її антисемітизм, особливо тоді, коли реферує річеву таттю одновірця.

Польська хроніка.

ГОСПОДАРСЬКА ПОЛІТИКА ПОЛЬЩІ. — РЕФЕРАТ У ВІДНІ.

Кол. міністр д-р Г. Штрассбургер виголосив у віденській Пром.-Т. Палазі 20. ц. м. реферат на тему зазначену в наголовку. Представив він у ньому морську політику Польщі, господарську уніфікацію трьох б. займаних і сплиняв докладніше про ріжничих господарського розвитку сходу і заходу Польщі. Делезі у відомій своїй книжці „Дві Європи“ (обговорюваній свого часу теж у „Ділі“) протиставляв захід Європи — її сходові, жадаючи взаємної співпраці для добра цілості. Польща має подібний „захід“ і „схід“ у себе, а через те має можливість значно

поширити свій внутрішній ринок і на ньому будувати в першу чергу свій господарський розвиток. Та до цього потрібні капітали, тимбільше, що природний приріст Польщі є адесятеро більший ніж Австрії (пів мільона річно). Тому господарська політика Польщі мусить дбати про внутрішню капіталізацію, тобто збагачування краю, збільшення засобів продукції і zatrudнення надвишки населення. Відтак п. Штр. говорив довго про інвестиційні можливості в Польщі закордонних капіталів. У зв'язку з Жирардовом ця тема за кордоном дуже „делікатна“. Про цю останню справу „Ное Фр. Прессе“ опублікувала ще окрему статейку прелєгента.

ПРОМИСЛОВІ СВИДОЦТВА НА ПОДАТКОВИЙ РІК 1935.

Речинєць викупна промислових свідомств (патентів) почався з початку ц. м. і сягає по кінець грудня. Декларацийні друки, які треба виповнити для викупна патентів чи реєстраційних карт, видають скарбові уряди безплатно. Вони теж дають внаслідок в усіх сумнівних випадках (категорія, тощо). До 15. січня не будуть рахувати кару за проволочку тільки від тих, які продукують для внутр. ринку або на ньому продають.

РЕЄСТРАЦІЯ КНИГОВОДЦІВ У ПОЛЬЩІ.

Зорганізовані бухгалтери стараються за законну охорону своєї професії. Через те „Звіонзек Ксенгових“ вівзав у господарській пресі всіх книговодців, аби вони зареєструвались у власнім інтересі в відділах „Звіонзку“ (між ін. також у Львові). На жаль наші книговодці не мають досі загальної організації. Частина (з акад. освітою) гуртується в торг.-екон. секції У. Техн. Тва у Львові. Вважаємо, що наші книговодці повинні взяти участь у реєстрації.

ГОСПОДАРСЬКІ НОВИНИ З ОСТАНЬНОГО ТИЖНЯ.

Дирекція Тютюнового Монополю виновила концесію всім гуртникам. Вияється з тим реорганізація продажі. Появились вістки, що гуртні тютюну не будуть уже концесіювані. — Закадковий капітал Акцент. Банку мають піднести з 12,5 міль. на 20 міль. Через те цей банк зможе розширити свою кредит. діяльність до 400 міль. зол. — Приватне громадянство золота в Польщі значно зменшилось. За 10 місяців ц. р. привезено з закордону 2.200 кг. золотих моет вартості 12 міль. Попереднього року в тому часі привезено 13.700 кг. вартості 75 міль. Також значно зросли золоті резерви Банку Поль. зв'язки втечі польських громадян від золота. — Експорт Польщі до Світів згідно з приблизним підсумками впав цього року на одну третину в порівнянні з роком попереднім.

В. Н-вич.

Канізелки, пультери, рукавички і во внян шкарпінки поручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Ботніч ч. 4. 27/83 11—60

молотних українських громадян, осіб понад тридцять, що своєю прихильністю й любов'ю до нішої Церкви, особливою витривалістю посприяти піднесенню нашого обряду. Вечір проминув у веселій, щирій та дійсно рідній атмосфері.

З приводу своїх 150-их роковин варшавський оо. Василіани видали брошуру зі змістом переліку й монастиря п. н. „150-ліття посвячення церкви оо. Василіан у Варшаві. Метод 16 (1784—1934)“ по українськи й окремо по польськи. В ній подано коротко історію варшавського монастиря й церкви і зазначено відпустові дні. Видають також репродукції св. Йосафатівських образків й на ч. сами й без написів.

С.

В справі ціни цукру.

Від 1. вересня ц. р. встановлен значну обнижку ціни всіх родів цукру, приблизно по 20 сот. за 1 кг. Обниження ціни наступило на домагання міністерства внутрішніх справ і скарбу й було оголошене у Вістнику законів ч. 77. з 1/9. 1934. Подано там, що ціна цукру, так званого кришталу рафінади (цукру першої рафінади, допущеної до консумції) устійнена на 1.25 зол. за 1 кг. Про інші роди цукру вищої якості, то є кришталу рафінади, званого популярно „гріс-ком“, або „ліском“, кістки звичайної і кришталевий, мучки і голови, закон вже нічого не згадує, а як відомо, ці роди цукру були і є далі дорожчі і мають різні ціни.

Преса, подаючи ціну цукру за Вістником законів, не розбирає ані його якості, ані різниці ціни поодиноких його родів. Наслідком цього повстало непорозуміння між консументом і продавцем — все одно, чи кооперативною, чи приватним купцем.

Мусимо ще раз твердити, що поодинокі роди цукру коштували все і перед обнижкою різні ціни, залежно від гатунку і всі ті роди коштують тепер на 20 сот. дешевше.

Все те повинно населення пам'ятати і не робити доволі часто прикрих і гострих докорів споживчим кооперативам, особливо по містах, а також приватним купцям, які в дійсності приносивали зараз до обниження ціни цукру, поминуючи, що багато з них понесло дійсну втрату на запасах, набутих по вищих цінах перед несподіваною обнижкою. Замічуємо, що в пресі, навіть півофіційній, було зазначено, що ціна 1.25 зол. відноситься до цукру кришталу рафінади.

Від Торговельного Виділу „Народної Торговлі“ у Львові.

НОВИНКИ

— Дарунок для наших передплатників. До цього числа „Діла“ долучуємо стінний календар „Рідної Школи“ на 1935 р. Про практичну прислугу, що й віддає кожному стінний календар, нема що й говорити. Замітимо лише, що кімната, де на стіні красується стінний календар „Рідної Школи“, набірає естетичного, а при цьому широк українського вигляду. Тому з вдячності за цей корисний дарунок повинен би кожний повернути „Рідній Школі“ кошти друку. Для догідності долучуємо одночасно почтову складанку. Видати раз у рік за стінний календар 5, 2 чи хочби 1 золотий — ще нікому не спричинить злиднів. Нехайже „Рідна Школа“ відчуву ту прихильність громадянства, на яку вона заслуговує!

— Протитуберкульозна порада для академиків. При вул. Піяріч ч. 6 відкрили протитуберкульозну пораду для академиків, а під ч. 36 санаторію для виздоровців, що після відповідного лікування можуть уже вчитися, осласки під фаховою опікою лікарів. Під ч. 36 є місце для 24 андорівців.

— Ліквідація станіславівської дирекції залізниць. Станіславівську дирекцію залізниць таки остаточно зліквідували. Перед кількома місяцями святкували ще 50-літній ювілей її існування з великою помпою і парадами, а в ній можна вже співати й „вічну пам'ять“. Для життя і розвитку Станіславова мала вона доволі велике значення з будівельних, купецьких та культурних оглядів. Нині все те не має ніякого значення, бо на перше місце йде т. зв. опадність. На ній найбільше мабуть „опадять“ тутешні купці, бо вже тепер журяться, як і де шукати своїх рат від порозкиданих на всі сторони залізничників. Українці, як зовсім, зробили на цім інтересі найкраще: частина пішла на незаслужену ще емеритурі, а частина до інших дирекцій на західні „креси“ від Катовиць по Торунь. Станіславівська залізниця відразу „відукраїнізилася“, бо навіть серед цих урядовців, що залишилися тут (одні виділи) нема ні одного українця, навіть не показ не лишили.

— Розбудова Коломиї. Управа міста Коломиї опрацювала план нового забудування Коломиї та приступає до зладження подібних планів. З

Свято-Йосафатівські торжества в греко-католицькій церкві у Варшаві.

Варшава, 23. листопада 1934.

Цьогорічне торжество св. Йосафата святкували з особливим способом наша громада у Варшаві з налізю 16. ц. м. Тогож дня святкували також 150-ліття посвячення гр.-кат. церкви при василіанському монастирі у Варшаві, яке відбулося 26. серпня 1784 р. Для звеличання обидвох свят узяв участь у церковнім богослуженні й. Ем. кардинал о. Олександр Кавовський, варшавський архієпископ. Урочисту Службу Богу відправив протоігумен Галицької Облаеті, Впр. о. Степан Решетіло ЧСВВ в асисті оо. генерального протокопсультора, о. Діонісія Головецького ЧСВВ (з Риму) й Северіана Бараника, дрогобичського ігумена, та інших двох василіан, що лікконували, а саме о. М. Когута й о. Й. Недільського. Церкву заповнили до берегів вірні обидвох обрядів. Після свідчення прийняли слово до вірних вірних мав о. протоігумен От. Решетіло (по українськи й по польськи), після чого теплими словами привітав Достойного Гостя, що вперше завітав на наше богослуження, аложив йому в імені василіанського Чина й вірних подяку за любов і зацікавленість для церкви і просив опіки й допомоги на будуче.

П. Єпископ кардинал й великим зацікавленням приєднався нашим обрядовим формам і вслухувався в богослужбові проповіді варшав-

ського церковного хору. Після Служби Божої кардинал уділив архієпископського благословення й сердечно прощаний пішов у товаристві церковних достойників і представників нашого громадянства до кімнат варшавського гр.-кат. душпастиря о. Ігумена Павла Пушкарського, на святочний обід, у яким ваяло участь 20 осіб. Підчас обіду господар дому привітав й. Ем. кардинала. З явним задоволенням вернувся Достойний Гість до своєї палати аж у 4-й год. пополудні.

Часта прихильність у наших богослуженнях й. Ем. Апостольського Нуція і цей перший побут й. Ем. кард. Кавовського передовсім потішають і підбадьорюють наших вірних та зацікавляють зв'язки з Апостольським Престолом і додатно впливають також на латинників і православних українців, які наглядно бачать, що високі церковні достойники нині живі цікавляться. Маємо надію, що ще нерас будемо мати часті візити в себе високих достойників Церкви, що мають теж зрозуміння для загального положення українського народу на всіх його землях.

Слід зазначити, що увечері того дня відправлено також урочисте богослуження до св. Йосафата, як завершено дев'ятниця. Опису була суцільна проповідь, як що-неділі. Пізніше варшавські оо. Василіани витали в себе, по традиції, членів місцевого хору, зложеного зі старших і

Роль нашого правничого стану.

У 25-ЛІТТЯ „ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКО-РУСЬКИХ ПРАВНИКІВ У ЛЬВОВІ“.

Дня 1. грудня ц. р. святкує український правничий світ 25-літні роковини свого станового Товариства. Перші його загальні збори відбулися 18. квітня 1909. в домі Т. „Руська Бесіда“, що тоді містилася в будинку „Просвіти“, Ринок ч. 10. Після чвертьстоліття доводиться нам святкувати наш ювілей у домі, в той самий „другої матері“ всіх наших установ з тою різницею, що вона тепер зветься „українською“ а перенеслася до „Руського Народного Дому“. Не змінили ми нашого означення; раз для традиції і для пієтизму для нашої установи та її основників, друге тому, що під омофором нашої ювілейної гуртувалися з часом усі наші правники, що стояли на основі нашої державної, національної і культурної окремішності. Цю спільноту зазначили вони найкраще в літах нашого зриву, коли це наші „руські“ члени працювали в одних рядах з нами і вмирили за честь і славу нашого народу.

Основником і душою нашого Товариства був світлою нашої юриспруденції і передоїм професор майже всіх „молодших“ наших передвоєнних правників д-р Станіслав Дністрянський, почесний член Товариства. Сльози закрутилися в моїх очах, коли я читав його гарним як завжди почерком писаний з Ужгороду лист, що він імовірно через недугу та літні не може особисто взяти участь в нашому святі і лише переслав свій реферат на нашу ювілейну академію.

Першу Головну Раду вибрано на згаданих установчих зборах в такому складі: Голова проф. д-р Дністрянський, члени Ради д-р Володимир Вергановський, д-р Мирослав Здерковський, Іван Кивелюк, Володимир Левицький і д-р Євген Олесницький, заступниками членів Ради: Теодор Рожанковський і д-р Микола Бодруг. Контрольна Комісія: Лев Шехович, Тит Рєвакович і д-р Степан Федак.

Членами нашої установи були всі наші правники, що мали їм в нашому національному житті. — Багато з них розбіглося по різних країнах, багато пішло до „великої армії“. Перед кількома днями переглядали ми нашу касову книжку, основану ще перед 25 літами і ствердили лише на основі безпосередніх відомостей нас кількох, що померлих членів є 84, а при найменше 20 прізвищах мусіли ми поставити знак загиблого...

Метою товариства є плекати і розвивати в українській мові правничі і суспільні науки в теорії і практиці та зберігати інтереси всіх правників, заступлених у товаристві.

Діяльність товариства можна поділити на два періоди: від оснування до розвалу Австрії і від 5. грудня 1920 (дата перших повоеєнних Загальних Зборів) до останніх днів.

В першому періоді товариство під знаменитою кермою проф. д-ра Дністрянського розвивалося якнайкраще і стояло з часом на висоті свого завдання. Видавало „Правничий Вістник“, приготувало праці з різних галузей законодавства в українській мові та видало формулярі різних позовів, подань і контрактів. Його завданням відбувся ряд відкриттів і дискусій на різні теми з теорії і практики права. Воно перевело докладну статистику нашого стану посідаючи і наших кривд у східно-галицькому судівництві. Воно прибирало багатий матеріал про непошанування прав нашої мови і через своїх членів, послав до віденського парламенту (проф. д-ра Дністрянського, д-ра К. Левицького, д-ра Т. Окуневського і д-ра Е. Олесницького) виступало проти вехтування прав нашої мови, кривдження наших суддів і нижчого судового персоналу. З воєнного лихоліття матеріал має досі не лише історичне значіння і може на далі стати зразком як вести нам боротьбу за права нашої мови. Врешті товариство уклало 25. березня 1914 р. для вшанування пам'яті 100-літніх уродженців Тараса Шевченка перший з'їзд українських правників.

Війна, участь наших правників у будівництві нашої держави, велика наша трагедія і незвичайно важкі повоеєнні події припинили діяльність товариства.

Другий період діяльності товариства починається з об'єднання Загальних Зборів його з 5. грудня 1920. Провідниця дає нам голову бл. п. д-ра Романа Чайковського, тоді апеляційного суддю у Львові. Він у тому страшному часі, коли все наше галицьке населення опинилося у стані повного отупіння після катастрофи, зумів зібрати наших правників, зібрати їх мужеськими словами до праці і сприяти діяльності товариства на одинокі можливі дорожні відкриття і дискусії з теорії і прак-

тики права. За той час товариство мало 5 секцій, а саме відкритову, організаційну, судову, адміністраційну і скарбову та старалося відновити діяльність провінційальних секцій особливо в осідках окружних судів. Дозрівала теж справа оснування бібліотеки, якої до війни товариство не мало і справа правничого журналу. Стинув цьому на перепоні брак грошей і девальюція польської марки. Звертали з часом увагу на потребу притягнути до праці молодих правників, бо вся робота, як зрештою і в інших установках опиралася на плечі старших людей. Видвинули також справу підготовки з'їзду правників і зачеркнули його рямці (своєю наукою права і суспільно-економічних наук за останніх 10 літ, стан української науки права і суспільно-економічних наук на українських землях та поза їх межами, теорія і практика), однак обставини і повоеєнне лихоліття не дозволили скликати того з'їзду та виконати дотичну ухвалу Загальних Зборів з 10. травня 1924 р.

Від Загальних Зборів з 15. листопада 1925. був головою товариства апеляційний суддя Земон Лукавський аж до Загальних Зборів з 10. квітня 1930, коли то мусів відмовитися від провладу в товаристві, коли його покликали на становище судді Найвишого Суду в Варшаві. Від того часу аж до 1933 р. провів товариством один з найкращих галицьких суддів президент Модест Каратинський, який після повертання сестра Лукавського з Варшави піддав назид у його руки провід товариства.

Товариство продовжувало в тому часі свою попередню діяльність, улаштувало відкрити,

Оказіяна продаж — фланель на біллі 0'65, баталіна 1'80, штрукси і бархани за безцінь купити у **БЛАГОТІМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

склало підручну бібліотеку, старалося оживити діяльність станових комісій і провінційальних секцій, видавало разом з СВА одинокий фаховий журнал в українській мові „Життя і Право“.

Досі проводили товариством головні правники — публічні урядовці, зокрема, коли з його станової адвокатської комісії в 1924 р. по-встав окремий Союз Українських Адвокатів.

Число публічних наших урядовців меншає з дня на день. Досить ствердити, що наш скромний ювілей організують здебільша емерити (і то в частині примусові). Найкращий час, щоб наш прапор взяли у свої руки правники своїх білих професій і службовиків наших рідних установ, не дали товариству пропасти і запам'ятали собі слова покійного д-ра Чайковського, що „Члени товариства повинні отримати з байдужості та прикрих вражень і бути тої думки, що ніякий нарід, що живе і хоче жити, не може обійтися без свідомого і зрілого правничого стану, а плаваючи між українськими правниками ідею солідарності, повинні з повним захопленням плекати також правниче знання“.

А пора об'єднати товариство молодими силами, бо не знати, як довго житимуть наші ветерани, ті старі президенти і радники, що ще зберігли своє основне знання, свій неоцінений досвід, свою точність, своє зав'язання та холоднокровність, обдуманість кожного кроку — всі ті прикмети, що так дуже потрібні нашому першім поколінню і які радо передадуть ту свою дорожню спадщину молодим і енергійним своїм наслідникам.

Д-р Олександр Надрага.

Німеччина бажає згоди з Францією.

Полеміка французької преси на тему розмови канцлера Гітлера з представником французьких комбатантів Гоме знайшла широкий відгук у Німеччині. У відповідь на французькі закиди німецьке інформаційне бюро оголосило деякі уступи з розмови канцлера Гітлера з послом Гоме.

Заява канцлера Гітлера.

Згадуючи про взаємини між Францією і Німеччиною канцлер Гітлер заявив, що між обома народами не повинно існувати ніякого непорозуміння. Теперішнє напруження викликає проблема бісєйну Сари.

Французька преса підсунула думку, що Німеччина підготувала замах. Це суцільна брехня.

Заявляю, — сказав Гітлер, — що піддаюся плембиситові без огляду на його вислід. Зрештою я запропонував французькому міністрові закордонних справ перед кількома місяцями, щоб зладжено протокол закладу усунення всіх можливих труднощів. Однак я не дістав ніякої відповіді.

НІМЕЧЧИНА ЗРИКАЄТЬСЯ ЕЛЬЗАСУ І ЛЬОТРИНГЕН.

Згадуючи про мирові договори канцлер підкреслює моральні домагання німецького народу. Додає, що не може бути навіть бесіди про пересунення граничного стовпа. Мої погляди на справу Ельзасу і Льотрингену відомі. Заявляю, що ця проблема не була би ніколи розв'язана, колиб що 20—30 років велось війну за провін-

ції, які принесли стільки труднощів Франції і Німеччині.

Хочемо забезпечити буття німецькому народові. Тому працюємо над створенням нового суспільного ладу. Дехто буде балакати, що хоч скористати на часі, щоб закрити наші приготування.

ПРИМАРИ ВІЙНИ.

Заявляю, що моя програма праці така, що хто її виконає, цій людині поставити нарід куди більший пам'ятник, ніж вождів за численні перемоги.

Коли Франція і Німеччина порозуміються, тоді багато сусідніх народів свободніше відітхне, а господарські взаємини між усіма державами Європи покращаються. Тільки від наших народів залежить, щоб цей сон здійснився.

ЗАВДАННЯ КОМБАТАНТІВ.

Я переконаний, що люди, які були на війні, уявляють собі розміри небезпеки, до яких може довести непорозуміння між обома народами.

Тому без огляду на дипломатичні звичаї, колишні фронтовики повинні своєчасно повідомляти себе про свої клопоти, щоб уникнути конфлікту.

Жадайте всюдн!

Жадайте всюдн!

найкращу рідину,
пасту і порошки
до чищення
металів і посуду

„Сільва“

Франція не вірить заяві канцлера Гітлера.

Франція на передомі.

ПАРИЖ, 26. 11. ПАТ. У твердині Бельфорі відбувся конгрес організації „Вогняного Хреста“. Провідник полк. Де ля Рок підкреслює, що Франція тепер на передомі. Їй загрожує зовнішня і внутрішня небезпека. Справді канц. Гітлер виголосив гарну заяву під адресою французь-

ких комбатантів, але знаємо, що Німеччина аміє маскуватися. Інші промови нападали на колишні французькі уряди за політику, яка не довела до внутрішнього миру у Франції і від 1919 р. не ачинила нічого для вдержання миру у світі.

Воєнні приготування Совітів.

Як повідомляють з Москви, появився декрет Ради Народних Комісарів про утворення воєнної ради при Раді Праці й Оборони. Воєнна рада складається із 76 членів. Іменованих совітським

урядом. Належать до неї вищі офіцери штабу червоної армії, всі команданти, шефи військового й цивільного летунства, а вищі представники воєнного промислу.

Злучені Держави домагаються сплати довгів.

ЛЬОНДОН, ПАТ. До Лондону надійшла в суботу 24. листопада ц. р. нота уряду Злучених Держав з пригадкою, що 15. грудня ц. р. припадає речництво заплата чергової сплати 23 мільони фунтів штерлінгів. Нота виписує квоти, які

склалися на довг В. Британії від хвилини, коли британський уряд відмовився платити сплати.

Британський уряд не заплата сплати в червні ц. р. і тепер мабуть теж не заплата чергової сплати.

З української преси.

З останніх виборчих підсумків.

У „Меті“ з 25. ц. м. наводимо статтю п. н. „Позиції морального бізнесу“, з якої цитуємо головні думки:

...Пройдений виборчий етап показав нам лише обличчя нашої селянської маси, ніж ми того бачили у 1930 р. у соймових виборах. Це обличчя сьогодні стомлене, а подекуди й зломане. Правда, сам виборчий акт до громадських рад технічно куди складніший ніж був до союму. Правда й те, що натиск урядових і громадських польських коаліцій куди більшу опору сьогодні себе виявляють, ніж тоді. Все це правда. Однак правда й те, що в теперішніх політичних умовах ми не вміли підняти і організувати селянської маси до одностайної політичної боротьби, до одностайного вілпору. Ця маса була у своїй подавляючій більшості до такої боротьби неадітна. Мало того: цілі полоси нашої території (Покуття) вказують політично адеморалізовану селянську масу, в якій переважала шкурність інтересів або руйнівне все капітулянтство. Підкреслюючи втомлення чи залякання нашої селянської маси, не входимо в це, скільки тут завинила наша партійно-політична розбіжність і безшабашна демагогія деяких наших політичних гуртів, яка озараліжує чи унеможливає всяку одностайну акцію. Стверджуємо на підставі інформації, які маємо: ось ці полоси нашого краю вказали найбільше адеморалізовану селянську масу, які досі були гуляй-полем для класових і соціальних герців з одного боку, а для екстремістично-націоналістичних з другого...

Другим явищем, яке можна вважати подекуди новим та яке особливо ясно вишло на верх в

останніх громадських виборах, є незвичайна активність, а навіть агресивність польських нічів на нашій території. Ми приклали до активності верхівки, до натиску урядового адміністративного апарату. Сьогодні цей апарат уже майже не потребує вишуватися в саме технічне переведення якоїсь політичної акції на нашій території. На це вже є нар. стшаліци, чи політична програма організації. У деяких місцевостях (Чортківщина, Коломиїщина) обсервуємо цікавий факт: цей саме, скажім польський громадський елемент в у своїх вимогах даліше йдучий, аніж урядовий, адміністративний. Він коригує не раз як-так об'єктивні потягнення урядового апарату — на гірші...

І врешті третє новум. На цілому Поділі виступили проти нас пораз перший активіст — латинники. До війни було не до подумання, щоб цей елемент мав — у громадських виборах — питоми національно-польські інтереси, отже відмінні від інтересів односельчан гр. католиків. Сьогодні латинники не солідаризуються національно і політично з населенням українським...

Звертаючи увагу, що польська влада вже зробила практичні висновки з цього сумного українського стану, автор доходить до такого висновку:

Те, що знав давно про нашу неміч і розбіжність наш національний противник, ми довідалися після виборів. Давби Бог, щоб ми витягнули з них другу доконачну науку: розумної політики і національної консолідації всіх громадських сил, та нарешті створили в нації якийсь моральний авторитет.

Schöne Seelen finden sich...

Має парід український нове видовище: Назарук поручає Паліва, а Палів боронить Назарука! Це добре друкарська фарба не висохла на цих сторінках „Нової Зорі“, на яких д-р Назарук пригадував „дорогому Дмитрукові“, що „добра є матура, але гірша крісматура“, що він, Дмитруко Палів, неук, ігнорант, зарозумілий бєссєрвісєсєр, отаманчик XX. віку і т. п. призначі рєчі. Зі свого боку, у той сам недавній час Дмитруко Палів пригадував по пунктам д-рові Назарукові всі ходи й переходи його багатов минушнини і в найбільш ядєрних словах висловлював свої сумніви щодо широти аміншнього архикатокицького світогляду редактора „Нової Зорі“. Словом, щирі були обидва хлопці і виявляли неабияке знання дискусійного предмету.

Аж раніом — „Нова Зоря“ поміщує більше ніж доброзичливу замітку про появу першого числа „Батьківщини“, ані не заікметєся, читаючи виписане товстим друком під передовою статтею „Д. Палів“ (щодо підписування себе, то справді він рекордист), і по батьківськи—вибачливо висловлюєся про неприхильну (але і не дуже гостру) атаку у тому числі „Батьківщини“ про останній виступ епископа Хоминина. А Дмитро Палів, який ніколи не вміє втримати фєсону і завжди переборщить, уже не обмежуєся до соромливої адорації між рядками, лиш валить цілу філіпіку в обороні Осниа Назарука — перед І. Кєдєриєм. Але що все у Д. Паліва християнська мораль грає найбільшу роль, то й нині він обурюєся на — упадок моралі української преси, що виднів у полєміці — проти Назарука.

Дмитро Палів проти газетної полєміки! Чудодивно. Дмитро Палів, який як головний редактор українського щодєника, зайну на всіх і вся підліс на висоту цілої своєї „газетної політики“, опер на ній просто свою місію редактора. — Дмитро Палів, який своє ім'я редактора вербозерно звязав з розмалуванням всякої вірної чи придуманой скандалістики, який до того ступня розжигав терпєлївості наперу, що аж виклинули його з партії, як инринника і клеветника і з тої самої газети. — той самий Дмитро Палів виступає нині в обороні версальщини прєсового толу і прєсової тематини!

Але поки він ще стане версальцем на ділі. — орудує тими самими гєстимими мєтодами, яких тримавєся ще тоді, коли издавав, гряз і копан, як поганє вихованний дошак. Отже передоєсім стє і його мєтода — брєхня. Пише і брєше. Воронить Назарука перед закидом Кєдєрина, начє він, Назарук, украв грєші. Віполє Кєдєрин такоєго закиду Назарукові не робив! Стєрєдєлє лише, що Назарук вїхав до Амєрики, як єлєгат прєз. д-ра Е. Пєтрушєвичє збєрати грєші, а Амєриці „пєрєорєбєнтуєлєся“, грєшєй Пєтрушєвичєні вє зєвєрнув, і що за ці грєші вїмнєзуєлєся крєвєні партії. І все це правда. Колиж д-р Назарук оповідає подрїбно, як він ці грєші крєвєним парїєм прєдєдав, — то це теж правда, яка попереднім прєдєдам нї трєхє не прєчєтє. Колиж Палів нині обурюєся, що „і з Бєбєрєського хотєть вчїннєти злодїя“, — то це найгірше палїєське крутїєство, яке втїгє до своїх новонарєдєвєних політичних стєнєславїєських кєлькєлєцій шєнованє ім'я прєф. І. Бєбєрєського так само бєзпєрдєонно, як бєзцєрємонно втїгєуєлє в свою публїцистику стїлькє імнєних шєнованїєх імєн. Рїч для всіх бєзсумнївна, що колиб нєвїтє якїєбєудь грєші прєпали колиєбєудь у такому гуртї, в якому тоді находїєся бї І. Бєбєрєський, то нїхтє й не подумєв бї — про І. Бєбєрєського...

Гєрєзєд, але звїдки вєзлєлєся та нова прїязнь між „крїєсматурєнтєм“ і „кєтолицьким хємєлєєном“, висловлюєчїєся тєрмінєлєогїєськєм інтерєсєлєвєних дїлєчїєх? Вїборї, пєчє добродїю, вїборї, і „єпїлєвнїй фронт“ протї УНДО та „Дїлє“! Вїрєлєді хтєсь мїг бї подумєти, що самє недєлєкї вїборї, як нова спрєба українськєй консолїдації і солїдарностї, повнїєн бї дїктуєлєти помїрковєнїєстє і прїєстєвнїєшнїй тєнє супротї нєбїлєшнього українськєго націоналєно-полїтичєного тєборє та його прєсовєних оргєнїєв, але у нас звєждї буєлє, як нє у людєй. І хтєж їнїєшнїй мєжє нєдєлєді бєтї прїєкєлєдом політичєної рєзпєрєзєнностї й рєзбїлєвєлєня націоналєної єдностї, як нє Дмитро Палїєв, нїєшнїєн фєктїєчнїєн лїдєр та „їлєєлєзєлє“, „Фронтєу Націоналєної Єдностї“? Своїє старїє мїєїє він зєлїшєлєся вїрїєнїє...

Гєрєзєд, але звїдки вєзлєлєся та нова прїязнь між „крїєсматурєнтєм“ і „кєтолицьким хємєлєєном“, висловлюєчїєся тєрмінєлєогїєськєм інтерєсєлєвєних дїлєчїєх? Вїборї, пєчє добродїю, вїборї, і „єпїлєвнїй фронт“ протї УНДО та „Дїлє“! Вїрєлєді хтєсь мїг бї подумєти, що самє недєлєкї вїборї, як нова спрєба українськєй консолїдації і солїдарностї, повнїєн бї дїктуєлєти помїрковєнїєстє і прїєстєвнїєшнїй тєнє супротї нєбїлєшнього українськєго націоналєно-полїтичєного тєборє та його прєсовєних оргєнїєв, але у нас звєждї буєлє, як нє у людєй. І хтєж їнїєшнїй мєжє нєдєлєді бєтї прїєкєлєдом політичєної рєзпєрєзєнностї й рєзбїлєвєлєня націоналєної єдностї, як нє Дмитро Палїєв, нїєшнїєн фєктїєчнїєн лїдєр та „їлєєлєзєлє“, „Фронтєу Націоналєної Єдностї“? Своїє старїє мїєїє він зєлїшєлєся вїрїєнїє...

Спільний фронт Мадярщини, Австрії та Італії.

Прєм. Гємбєш нєсподїєвано вїїхєв у сєбєтєу 24. лїєстєвєдє ц. р. на нєрєдє до Вїдєня з канцлєром Шумїєнїєм у спрєві єпїлєвнїєй акції на вїпєлєдєкє конфлїкту з Мєдєрїєнєю. Крєжєлєють нєголєсєкї, що в сєбєтєу прїєлєтїєв до Вїдєня лїтєном прєдєстєвєнє Італїєськєго урєдєу, щоб вєлїтє хчєстє в нєрєдєх Гємбєшєа з канцлєром Шумїєнїєм. У нєрєдєх бєрє чєстє тєж вїдєканцлєрє кн. Штєрєм-бєргє.

Югославія виступить з Ліги Націй.

З Лїєвдєонєу нєлїєлєлєя вїєтєкї, що Югослєвїє зєдємєє вїєтєпїтїє з Лїгї Нєцїєй зє прїємїєрєм Нїмєчєнїєн та Япєнїєй, кєдї нє отрїємєє вїд Лїгї сєтїєсфєкції зє вїєнєствє корєлєя Олєксєндєрєа

Французьких соціалістів проглотять комуністи.

Пєрїєж, 26. ПЄТ. Рєдєа єєцїєлїєстїєчєної партїї нїє прєвєдєлєм Блїємє рєдїєлєа нєд єпїлєвнїєю акцією єєцїєлїєстїєв і кємєнїєстїєв на вїпєлєдєкє стрїєкєу. Гєлєвєа Блїємє обєтєвєлєєлєє євєбєдєу акції єєцїєлїєстїєв, бє спрєвєа стрїєкєу нєлєжїєть до єнїєдїєкєтїєв. В дїєкєсїєй дєлїєкї прємєовєнїє вїєтєслєвєлєлєлє побєжє

Італія піддержує Мадярщину.

Рїєм, ПЄТ. Італїєськїєй урєдє рїєшїє піддєржїтї єтєновєнїє Мєдєрїєнїєн, зєлєа дємєлєєстєє вїд Лїгї Нєцїєй, щобї нєгєлєєно рєзгїєлєнєлєа нєтєу Югослєвїє з обвїєнєувєчєнєм мєдєрєськєго урєдєу в оргєнїєзуєлєннїє атєнтєтєу на корєлєя Олєксєндєрєа. Стєновєнїє Італїє зєлєстрїєть вєзємнїє мїж Мєдєрїєнїєю і Югослєвїєю тє дєржєвємїє Мєлєої Аєтєлєтїє, Рїєшєнїє Італїєськєго урєдєу піддєржєтї Мєдєрїєнїєу нєстєпїєлєо нєлєлє. Шє в пєтїєнїєю 23. лїєстєвєдє ц. р. політичїєй кєлєа бєлїє прєкєчєнєнїє, що Італїєа бєдєє уєспєкєчєлєтїє Мєдєрїєнїєу. Олєчєє вїєє в сєбєтєу урєдєа оголєсєєлєє єфїцієлїєнїєй кємєнїєкєтє такоєго змїєстєу, що Італїєа єлїєкєє дєлєє уєлєжїєлєєно зє рєзвїєтєком подїєй з прїєвєдєу обвїєнєувєчєнєя Мєдєрїєнїєн Югослєвїєю та дєржєвємїє Мєлєої Аєтєлєтїє. На дємєкє Італїє Мєдєрїєнїєа нє мєжє зчїєшїтїєсє дєлїєшнїє чєс під тєлєжнїєм зєкїєлєком піддєржєкї хорєвєтєськїєх тєрєрїєстїєв. У Рїємї прєкєчєнєнїє, що підчєс дїєкєсїєй нєд нєтєю Югослєвїє Лїгє Нєцїєй пєвнїєнєа вїєлєєнїєтїє рєлєю політичєної ємїєгрєції в Єврєпїє.

Італїєськєа прєсєа гєстрєо вїєтєпїєлєлє протї Югослєвїє зє мємєрїєєлє, в якому югослєвїєськїєй урєдєу вїєтєпєє тєж протї Італїєй. Полїтичїєй кєлєа прєкєчєнєнїє, що Італїєа дємєлєєстєє прїєспїєшїтїє дїєкєсїєю нєд нєтєю Югослєвїє гєлєвєно тєму, щобї єчїєстїєтїє атмєсфєрєу та дєвєстїє до тїєєноє по-рєзумїєнїєя з Фрєвцїєєю.

Процес за атентат.

АТЄНН, ПЄТ. В Атєнєх пєчєлєєлєє у сєбєтєу, 23. лїєстєвєдє ц. р. рєзпєрєвєа протї 17 єєлїє зє атєнтєтєа на Вєнїєєлєєєє в днї 6. лїєпнєя 1933 р. Єлїє-єтєєа протї підсуднїєх тєгїєлєєлєє 15 мїєєєлєє. Пєрєд єудєом стєлєє 13 єєлїєкїє. На вїєсєєкїє обєрєонїєє рєзпєрєвєа відлєжїєлєє.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Мїєнїєстр рєлїєхєєрїє гєн. Блїємбєрг вєрнєлєєлє єї єєнєтєрїєї до Бєрлїєнєа.

— У кєлєєлєнїє Мєчїєшїємє прїє прєкєчєлєєлєннїє підєємнїєго корїєдєрєу мєрєськїє хвїлїє зєтєпїєлїє єї-лїєнїєй корїєдєрє.

— Мємєрїєєлє Югослєвїє єлїєзєлєєстєє з 30 єтєрїєу мєшїєновєго лїєсьємєа та обїємєє фєтєогрєфїєї і дєкємєнїєтїє.

— Мїєн. Вєнєш відлєєлєє нєрєдєу з мїєн. Бєрїєчєм. Мїєн. Тїєлєєлєєкєу і Рєжїєдї-Бєй їдєть до Пєрїєжєа, дє відлєєлєєлєє нєрєдєу з прєм. Флїєдєлєом і мїєн. Лїєвїєлєєм у єспрєві пєлєжєннєя єєрєдєчїєної і підєєннє-єлїєєнїєї Єврєпїє.

— У Кєтєлєєнїєї єрєштєуєлєєлєє 7000 єєлїє.

— Аєлїєрєлє Вїрєд відкрїєлєє 200 кєвєдрєтєовєлє мїєлє нєвідємєої єємїєй, яку обїєєлєє в їмєнїє урєдєу Зєлєчєннїєх Дєржєєв.

— Япєнєськїєй урєдєу вїєпєєлїєєлєє лєшїєнїєєнїєськїєй трєнтєтєа кєлєо 10. гудєнєя ц. р.

ЧИ ВИ ВЖЕ ЗЛОЖИЛИ СВОЮ ЖЕРТВУ на українських інвалідів? Зложїть її негайно! Вашої помічі чекають найвірніші сини українського народу.

Кєнїєєлєєлїєкїє, пєлєєвєрїє, рєкєвєлїєчкїє і вєвїєнїєнїє шкєрпїєткїє прєрєчєєлєє фїрмєа Зїєгмєнт Зєлєєськїєй — Лїєвїє, вєлїєєєа Бєтїєнїєє ч. 4. 37/33 12—89

Кожний господар мусить мати цей календар!

Бо це книга господарського знання, яка вчить мати кращі доходи в господарстві!

Кількадесят статей з ділянки управи ріллі, плекання худоби, безріг, курей, луківництва, пасічництва, городництва, кооперації і т. д.

Ціна 1'50 зол. (без пересилки).

Пересилка одного примірника коштує 0'50 зол.

Хто замовляє 10 прим., дістає 11-ий даром і не оплачує пересилки

Адреса:

Сільський Господар, Львів, Ринок 10/II.
Питайте за ним в українських книгарнях, Окружних Союзах, Р. Молочарнях і Філіях „Сільського - Господаря“.

Найкращий дарунок для української кооперації.

Українська правничка література у нас дуже бідна не тільки у теоретичних працях у поодиноких ділянках, але також і на видання текстів з поясненнями і коментарями законів. Дещо краще було в Галичині перед війною. Не згадую про австрійський цивільний кодекс („Книга общих законов“). Конст. Кмітикевича з 1868 р., написаний тодішньою москвофільською тарбарщиною і тому з мовного погляду майже зовсім беззартівний. Зате великим вкладом у нашу мовну правничу скарбницю був „Руський Правотар Домовий“ Василя Лукича і Юліана Семигінівського (нотаря Володимира Левицького і пок. суд. ради Юліана Сельського) з 1885 р., де вперше ввели на роздігу царину цивільного права живу українську літературну мову, використовуючи при цьому народні правничі вислови. Все менше чистий щодо мови був Збірник „Законів адміністративних“ д-ра Даміана Самчака з 1893, бо і сам автор, лемко з роду, не володів достатньою українською літературною мовою, а в додатку Збірник торкався і таких ділянок права, де годі було знайти відповідний правничий вислів у існуючій живій народній мові. Зате велику шкоду щодо мови приніс нам популярний колись у нас „Правотар“ д-ра Филипа Евина з 1910 р., написаний з погляду правничих термінів і висловів штучною диковинною, ніким не уживаною, що, на щастя, майже у нас не прийнявся.

Великим вкладом у нашу правничу термінологію було „Цивільне право“ проф. д-ра Стан. Дністрянського з 1919 р., хоч і тут треба поробити застереження щодо деяких термінів і висловів. Самі наші галицькі правники вчилися правничої мови зі „Системи цивільного права“ проф. д-ра Ол. Огоновського, з „Правничої Часописи“ д-ра Костя Левицького та з пізніших правничих періодиків і студій проф. д-ра Дністрянського, присвоюючи собі дещо і з

правничої термінології „Вістника Державних Законів“ д-ра Ол. Кулачковського. Назагал, наші галицькі правники не дуже дбали про чистоту української мови — як зрештою і вся решта нашої інтелігенції — і говорили та писали мовою, доволі далекою від живої, зокрема щодо висловів і складні.

Ще гірше є сьогодні, коли усунено у Львові українську мову з університетських правничих викладів. Наші молоді правники з польських шкіл дуже слабо знають нашу правничу мову, в яку вводять безліч польонізмів. За винятком деяких польських законів (як новий самоуправний закон, закон про товариства і збори), виданих в українському перекладі з метою популяризації, популярних правничих статей у пресі українське громадянство в Польщі не має змоги ціанати нашу правничу мову. У колах фахових правників робить багато для чистоти мови орган Союзу Укр. Адвокатів чвертьрічник „Життя і Право“, на жаль, замало поширений.

Цих кілька завваг вважав я за доцільне привести з приводу появи на днях книжки під наголовком „Кооперативне Право“, переклад і опрацював Михайло Корчинський, Львів, 1935, накладом Рев. Союзу Укр. Кооператив, (стор. 240 більшої 8", книгарська ціна з зол. без пересилки, в опраді, в Книгарні Наук. Т-ва Шевченка у Львові, Ривок 10).

Автор Михайло Корчинський, колишній видатний адвокат-цивіліст у Петрограді, нині на-

чальник правового відділу РСУК у Львові, попри основне фахове знання загального цивільного права є зокрема ще знавцем кооперативного права і польських податкових законів — у наших правників практиків явище доволі рідке з огляду на величезний обсяг цієї ділянки, її хаотичності та частих змін.

У „Кооперативному Праві“ М. Корчинського подано в цілості закон про кооперативи з 29. жовтня 1920 р. ВЗПР ч. 111. поз. 733 за обов'язковим тепер одностайним текстом, оголошеним міністром скарбу дня 16. червня 1934. ВЗПР ч. 55, поз. 495, з увагою змін, що їх впровадили новелі з 11. грудня 1923. ВЗПР ч. 135 поз. 1119 з 1924. і з 13. березня 1934. ВЗПР ч. 35 поз. 342 із долатком закону з 7. квітня 1922 про лутчення кооператив ВЗПР ч. 33 поз. 265. До цілої низки статей додав автор пояснення або внятки з мотивів до кооперативного закону, друковані дрібнішим шрифтом.

На кінці книжки подано кілька завваг до деяких ужитих у книжці слів та предметовий покажчик, що дуже облекчує легайне вишукування читателю відповідної постанови. Друкарських помилок у книжці нема.

Гарний, чіткий друк на доброму папері та вигідний книжечний формат підносять теж дещо практичну вартість книжки, що повинна знайти ся не тільки в руках кожного професійного кооператора і правника практика.

М. Корчинський, що крім правничого знання володіє добре літературною мовою, дав у руки нашої публіки не лише збірник законів і розпо-

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

30% зниження цін на всілякі блаватні і повсякні товари у фірмі Галицький Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

рядків, що відносяться до кооперації за винятком податкових постанов, але теж мовний правничий брильянт у такій висцелізованій формі, в якій досі в Галичині не появилася нідин правничий підручник в українській мові. При редактуванні використав автор мовні скарби „Українського Словника Правничої Мови“ Укр. Академії Наук в Києві з 1926 р., словник Уманця та Грінченка. Це не було легкою річю і треба було багато-багато праці і трудів, про які, здається, не догадуються і може і недоцінюють їх навіть члени управи РСУК, щоби дати практичну правничу працю у такій викінченій гарній формі української правничої мови, як це зробив М. Корчинський у своїй праці „Кооперативне Право“.

Д-р Степан Баран.

Гумор! Миські Театри у вівторок 27. листопада. Сміх! Нині у ВЕЛИКОМ ТЕАТРИ Веселість! в останнє, бо відступає місця новій правеселій фарсі Арнольда і Баха. Темпо! „Під примусовою управою“

яка завдяки своїй неатишій веселості стягає масу публіки до Великого Театру.

Нині в ТЕАТРИ РІЖНОРОДНОСТЕЙ ще тільки передостанній раз популярна вистава по знижених цінах

„ТОВАРИЩ“ ДЕВАЛЯ
Хто не бачив „Товарища“ на львівській сцені, нехай спішиться, — передостанній раз.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 28. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-Р ЕВІГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

33

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Та серед української молоді не втихала боротьба між консервативною течією народовецькою і радикальною. Прихильники останньої гуртувалися коло проскрибованого Франка; напрям консервативен панував у „Дружнім Лихварі“ і тішався прихильністю „Бесіди“, себто старших народовців. Я належав з початку до останньої групи і завдяки цьому мав вступ у круги тодішніх представників народовецької партії та під флагом пок. Володимира Барвінського дописував дещо до „Правди“, яка від січня 1879 д. почала виходити місячними випусками.

Щоб відтягнути молодь від впливів франківської групи, почав пок. Володимир Барвінський з кінцем 1878 р. організувати окрему студентську громаду на основі політичних і соціальних принципів, на яких стояли тодішні „правди“. Розпочалося від сходин у хаті Барвінського при вул. Батерія ч. 24. в офіцинах. Мене спочатку також просили на ті сходини; громадка учасників була невеличка, числом

ледви кільканацять людей. На тих сходинах розвивав Володимир Барвінський основи українства і заохочував до праці на літературнім полі. Раз — тямлю — приготував навіть і предложив реєстр тем з української літератури, що їх мали члени розібрати до оброблення. Та до виконання цього не прийшло, сходини минали на балаканні та полеміці про зовсім не принципіальні річі. Розуміється, що головною метою наміченої організації було побороювання Франка і його групи. На цю тему говорили багато, між іншим підносили аргумент шкідливості відносин із Франком для тих студентів, що задумують вступити до урядів (до нині тямлю і слова і бесідинків). Вкінці дійшло до того, що на одних сходинах предложили листу студентів, яких слід було виключити з „Дружнього Лихваря“, як небезпечних. На тій листі, тямлю як нині, стояли імена: Іван Франко, Іван Белей, Василь Полянський, Василь Білецький, Кароль Бандрівський! Того було мені вже за багато — я, що мовчав досі на всіх сходинах, виступив тоді проти цього острацизму, і більшість зібраних разом із самим Барвінським заявила також проти того пропозиції. І це були останні сходини т. зв. академічної громади Барвінського, в яких я брав участь. Більше не кликали мене на сходини і не знаю, чи вони даліше відбувалися і нагаляти яка була дальша

доля тої акції Вол. Барвінського, з яким аж до його смерті вважали мене близькі і дружні взаємини.

Одначе отсе внесення викликало у мене просто протилежний вислід. Я забажав горячо заглянути чортові в очі і познайомитись особисто з такою страшною і небезпечною людиною, якою представляли Івана Франка і почав я шукати нагоди до цього. Нагода трапилася в університеті під час викладів української літератури пок. д-ра Ом. Огоновського, а кілька днів потім опинився я на самім дні пекла, себто в хаті Івана Франка при вул. Кляйнівській ч. 4. на третім поверсі. Від того часу був я там частим гостем, від того часу почалися мої добрі, дружні взаємини з тою людиною, які тривали аж до смерті Франка.

На Галицькій Україні не було людини, що мала би такий вплив на сучасну молодь, який мав свого часу Іван Франко.

Складалися на те його відомості і його індивідуальність, повна бистрої обсервації і критичного змісту. Знайомість із Франком вводила нас, молодих, в інший світ, його незаичайне на тодішній вік читання, його бистрий погляд на річі і строга, а дотепна критика сучасних відносин imponували та едали для нього молодь.

(Далі буде)

ПРОТИ НІКЧЕМНОГО НАКЛЕПУ.

ЗАЯВА РЕДАКЦІЇ „ПРОЛОМУ“.

В офіційному пресовому органі „Р. С. О.“ (Руської Селянської Організації) „Земля і Воля“ ч. 43 (344) з 11. листопада 1934 р. в статті під наг. „В обороні церкви і прів“, в котрій подано до прилюдного відома, що в Апостольського Візитатора явилась делегація від Ставропігійського Інституту в особі сеніора Інституту Гулли, заст. сеніора Сивуляка і синдика д-ра Крижановського і між іншим заперечувала „проти продажі ерекціональних ґрунтів і ужиття виручених за ті ґрунти грошей на вітські цілі, як... видання цілого ряду українських політичних газет, нпр... „Пролом“.

Вістка подана в „Землі і Волі“ настільки поважна, що цей часопис є офіційним „РСО“, котрої предсідник п. Гулла, сеніор Ставропігійського Інституту, був одночасно провідником делегації до Апостольського Візитатора і без його згоди й відома така згадка в часописі його партії не могла появилися.

Що більше, в найближчому числі „Землі і Волі“ не появилася ніяке спростування ані пояснення, ані щодо самого факту поміщення такого допису в офіційному органі партії, ані щодо його змісту, а чого простий і ясний висновок, що і сам факт поміщення цього допису і його зміст в цілій обсязі відповідають інтенціям п. сеніора Гулли, як і обидвох інших членів делегації.

З огляду на конвенціонально прийняту тайність ходу аудієнції ніяка перевірка правдивості інформації „Землі і Волі“, особливо щодо введених тем заяв Апостольського Візитатора, покищо не є можлива і тому не може бути предметом поважної дискусії, а має здекларований характер клеветничної напасти.

Та якщо панове провідники „РСО“ зі своїм предсідником п. Гуллою вийшли згідним зі своєю совістю і честю в такий незвідповідний спосіб підняти проти „Пролому“ наклеп, що це орган, видаваний за гроші „виручені з продажі ерекціональних ґрунтів“, то як редактори і співробітники „Пролому“ в нашій імєні і в імєні всіх прихильників орієнтації, котру заступає „Пролом“, ми змушені заявити, що цей наклеп — це свідомо і нікчемно, та до цього ще й безглузда брехня. Ту брехню опрокидає вже сам факт, що „Пролом“, видаваний з помічю своїх жертволюбних та небагатих симпатиків, бореться з непереможними фінансовими труднощами, чого не було, якщо б видавництво знаходило підтримку якоїнебудь могутньої організації.

Одночасно відмовляємо членам делегації права промовляти в імєні русинів гр.-кат. віросповідання, байдуже якої національної чи політичної орієнтації, і то з таких причин:

1) Ані організація „РСО“, ані нинішня Управа Ставропігійського Інституту не є одним і єдиним представником усіх русинів гр.-кат. обряду в краю.

Нововідкритий магазин скла і порцеляни „Кераміка“

під управою Ол. Ониська
Львів, вул. Руська ч. 18.

поручає по найнижчих цінах:
сервіси проекту арт. Дединюка та інші
сервіси кавові і чайні, гарнітури до компоту
і т.д., також великий вибір предмети, що
надаються на святкові дарунки.

622

— 3

2) Політична організація „РСО“, котрої провідником і душею є сеніор Ставропігії п. Гулла, провідник делегації, а активними діячами обидва інші члени делегації та виразником думки котрої є підпорядковані і залежні від неї, особливо від її предсідника п. Гулли, офіційні пресові органи „Руський Голос“ і „Земля і Воля“, — стоять на безумовно ворожій до гр.-кат. Церкви становищі, збещуючи майже в кожному числі своїх пресових органів гр.-кат. Єрархію, гр.-кат. духовенство і гр.-кат. діячі, а звеличуючи православних ієрархів, православних священиків і місіонарів та православних діячів. При тому у цілій тій акції згаданих пресових органів „РСО“ знаходять моральну, як і матеріальну підтримку своїй організації, а перш усього особисто від її предсідника п. Гулли, котрий, як сеніор Ставропігійського Інституту, дає в доміну, що є властивістю Інституту, льокаль редакцій обидвох згаданих пресових органів партії.

ПРАВНІ ІНФОРМАЦІЇ.

Віддовження хліборобства.

V.

ЗГОДА З ВІРИТЕЛЯМИ.

Задовжені посідачі сільських господарств, які перестали платити свої приватні довги і податки та не скористали з полекш, про які вже писали ми у „Ділі“*, можуть заключити угоду з вірителями про сплату всіх своїх довгів. (Стаття 65.)

Угоду з вірителями можуть заключувати посідачі сільських господарств, простором понад 50 і 500 гектарів, коли їх довги перевищують:

- 1) у господарствах простором понад 50 гектарів — 75 прц. вартості
- 2) у господарствах, простором від 500 до 1000 гектарів — половину вартості;
- 3) у господарствах простором від 1000 до 2000 гектарів — 4 прц.;
- 4) а в господарствах простором понад 2000 гектарів — 30 прц. (Стаття 63.)

ЯКІ ДОВЖНИКИ МОЖУТЬ ЗАКЛЮЧУВАТИ УГОДУ?

Угоду можна заключити на внесок: 1) довжника, 2) вірителя або 3) скарбової влади, коли довжник не платить державних податків і оплат бодай цілий рік. Такий внесок можна оголосити до роземного уряду до трьох років від оголошення цього декрету, себто до 25. жовтня 1937. р. (Стаття 71.)

ХТО РІШАЄ ПРО УГОДУ.

Про угоду довжника з вірителем рішає роземний уряд у складі предсідника або його заступника і 4-ох лавників:

- 1) лавника хлібороба;
- 2) лавника, делегата міністра скарбу;
- 3) лавника, делегата міністра хліборобства;
- 4) і лавника, якого визначує сам роземний уряд споміж своїх членів. (Стаття 66.)

Роземний уряд діставши внесок, устійнує вартість маєтку довжника і суму його довгів. Щойно тоді рішає, чи довжник може заключити угоду з вірителями чи ні.

ЯК ДОХОДИТЬ ДО УГОДИ.

Про угоду рішають вірителі більшістю 3/5 голосів. Кількість голосів залежить від висоти

* Гл. „Діло“ чч. 308, 309, 310 і 312.

Не вистарчить,

що ви виповіли в ПЗУВ обезпечення 1/4 частини вартості своїх будинків і її обезпечили

у Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Ви ще мусите найдалше до 25. грудня ц. р. викупити свою будинкову полісу на 1935 рік у приналежній агенції „Дністра“.

3) Предсідник „РСО“ п. Гулла, як сеніор Ставропігії, релігійного братства, разом з підлягачими його впливам і залежними від нього членами й урядовцями Інституту остенційно не бере участі в торжествах гр.-кат. Церкви (як нпр. в Йордиськім торжестві водосвяття, що належало до традиції Інституту), а зате вони остенційно витали православного єпископа Саву і брали участь у всіх обходах, влаштованих у його честь.

ЗА РЕДАКЦІЮ „ПРОЛОМУ“:

Д-р В. Колпачевич, Микола Вербовський.

вірительності. Про угоду з довжником може рішати вже 1/4 присутніх вірителів. Угоду треба заключити найдалше до 6-ох місяців.

ЩО КОРИСТАЄ ДОВЖНИК З УГОДИ?

Довжник може досягнути угодою з вірителями такі полекші:

- 1) відсунення речинців заплати довгу або розложення його на догідні сплати;
- 2) зменшення суми довгу і його опроцентування;
- 3) парцеляцію цілого або частини маєтку;
- 4) сплату довгу заставами листами;
- 5) передання вірителем частини землі довжника на сплату цілого або частини довгу;
- 6) продажу цілого або частини майна з вільної руки;
- 7) розв'язання договору, коли довжник виявляв свою нерукомість.

Заклучену угоду довжника з вірителями затверджує ще роземний уряд. Він може теж угоду анінувати або її не затвердити.

Затверджена угода обов'язує усіх вірителів навіть тих, які не брали участі в голосуванні.

УНЕВАЖНЕННЯ УГОДИ.

Коли довжник не платить свого довгу, тоді вірителі може заскаржити його до роземного уряду, щоб уневажнити угоду. На випадок уневажнення угоди довжник не буде більше користати з полекш, признаних йому угодою.

ЛІКВІДАЦІЯ ГОСПОДАРСТВА.

До примусової ліквідації сільського господарства доходить тоді, коли:

- 1) до 6-ох місяців не дійде до угоди між довжником і вірителями;
- 2) роземний уряд не затвердить угоди, або
- 3) уневажнить угоду.

Про примусову ліквідацію сільського господарства рішає роземний уряд, який оголошує своє рішення в урядській газеті і в однім пширеним щоденнику. Одночасно про своє рішення уряд повідомляє довжника.

ЯК ВІДБУВАЄТЬСЯ ЛІКВІДАЦІЯ?

Ліквідація сільського господарства відбувається таким чином, що коморник переводить оцінку нерукомостей. Опісля виставляє ці нерукомості на ліценцію, яка відбувається в суді.

ЛІЦЕНЦІЯ ЗАДОВЖЕНИХ ГОСПОДАРСТВ І ПАРЦЕЛЯЦІЯ.

Державний скарб і державний Річний Банк мають право перші купувати такі ліцензовані господарства.

Ціну купна можуть державний скарб і Річний Банк сплатувати довжникові бодай частинно цінними паперами.

Міністри скарбу і хліборобства можуть признавати право первокупна задовжених го-

Новий зшиток Української Загальної Енциклопедії.

Появився 27-ий зшиток Укр. Заг. Енциклопедії, передостанній з тому „Україна“. Находимо тут закінчення статті Івана Мазепа про Наддніпрянщину під владою більшовиків, історію Кубані М. Сулятицького, історію українського війська І. Крижаневича, історію флоту С. Шрамченка, історію армії УНР від 1917—21 р. Всеволода Петрова, про провід армії В. Колосовського, про укр. гал. армію (1918—20) О. Думіна, історію письменства від XI до XV. ві. Богдана Лепкого, про українську літературу від XV—XVIII. в. Л. Білецького, про літературу XIX. і XX. в. М. Рудницького, про друкарство І. Огієнка, про пресу

І. Кривецького, про бібліографію і книгознавство П. Зленка, про освіту й культуру XIX. і XX. в. Д. Дорошенка, про видавництва П. Зленка, про освіту й культуру Галичини Ом. Терлецького, про освіту й культуру Буковини М. Гараса, про освіту й культуру Закарпаття Ів. Панькевича, про освіту й культуру півн.-західних українських земель В. Островського, про науковий рух Д. Дорошенка, про шкільництво В. Віднова, про шкільництво Наддніпрянщини XIX. і XX. в. Л. Білецького, про шкільництво Кубані К. Безкровного, про галицьке шкільництво від 1772 р. І. Герасимовича.

Нарада регента Югославії з м. н. Єфтичем.

Регент Югославії мн. Павло вніхав до Львова на шлюб княжни Марини. У Швайшарії зустрінувся з мін. Єфтичем і відбув з ним довшу політичну нараду.

ФУТРА

жіночі від золотих 165

найелєгантніші

тільки в АПІСДОРФА

Львів, Рутенського 21. в брамі —

Першорядна фахова робітня.

16/31

сподарств тим установам, які переводять парцеляційно землі.

Одночасно міністер скарбу устійнить окремим розпорядком курс цінних паперів, якими можна сплатити ціну ліцтованих сільських господарств (стаття 95).

Коли ліцитція не відбується в означені річниці, тоді міністер хліборобства може постановити, що ліцтоване господарство повинна перейти на власність держави. (Стаття 97)

Ось так виглядають суттєві постанови декрету, а полєксими для задовжених хліборобів.

Реорганізація начальної команди німецької армії.

10 мільонів закладового капіталу для фабрики зброї.

ПІТРАСБУРГ, 26. 11. ПАТ. Пресове бюро Уллігенігер Цайтунгсблатт повідомляє, що фабрика машин Ганомат, яка виробляє для війська

Ніяка установа

не може

обійтись без „Діла“.

До Лондону приїде новий Гітлерів представник.

ПАРИЖ, ПАТ. „Ніт Журналь“ повідомляє з Лондону, що там небаром приїде новий Гітлерів представник. Не буде це вже Рібентроп, а Геренер, який вже в 1919. році був головою німецької делегації в Версалі, після уступлення Брокдорф-Ранцау. У лондонських політичних

бів. Наше селянство повинно скористати з цих полєкс та обтрятись бодай дещо з непосильних довгів. Крім полєкс декрет дає змогу державному скарбові або установам, які переводять парцеляцію, викуповувати ліцтовані господарства збанкрутованих довжників-ділчів і переводити колонізацію.

ХОЧЕТЕ ОРГАНІЗОВАНО НЕСТИ ТОМІЧ

українським інвалідам? Впишіться в члени Українського Т-ва Допомоги Інвалідам! Річна вkladка 6 зол., або 50 сот. місячно. Для робітників, селян і студентів вkladка знижена до половини.

легкі танки і панцирні самоходи, підвищила свій закладовий капітал до 10 мільонів марок. Кручляють поголоски, що капітал підвищили при фінансовій допомозі райхсверра.

Одночасно повідомляє бюро, що незадовго реорганізують начальну команду німецьких збройних сил. Кандидатами на посаду генерального штабу є ген. Вільмберг, фон Фріт, фон Бок або фон Лігман.

кортах зазначають, що Геренер не пропонує ніяких пропозицій, а приїде, щоб дістати інформації, бо справи правної рівності та повороту Німеччини до Женеві не торкатимуться вчасніше, як після плебісциту в Сардинії.

Припинили діяльність усіх комуністичних організацій.

БУКАРЕШТ, 26. 11. ПАТ. На конференції під проводом міністра внутрішніх справ, на якій розглядали наслідки останньої поліційної акції, переведеної в усьому краю, постановили припинити діяльність всіх організацій явного чи укритего характеру, що працюють під фірмою комунізму. Заборона торкається 32 політичних організацій від комуністичної партії до робітничих професій-

них союзів, що не належать до генеральної конфедерації праці включно. Льовалі цих організацій замкнули. Заборонили теж творити асоціації товариств, яких метою пропаганда комуністичної ідеології. Підчас ревізії в льоваліх заборонених організацій еконфіскували багато відозв і брошур.

З нагоди концерту „Діти --- дітям“.

Наші найменші самі вибрали собі форму, що найбільше їм серцю — музику. Угось з читачів скаже, що діти грають на концерті лише з власної або їх батьків амбіції. Та досить вказати на безконечну спільність проб дитячої оркестри, на яких вони терпеливо вислухували і вислухували увіг свого (також дуже терпеливого) диригента. І з правдивою самопожертвою повторили потрібну кількість разів кожен музичну фразу чи речення. Те саме торкається і малих солістів, які чи не вложили у свої точки ще більше праці як оркестранти.

В четвер, 22. н. м. діти давали свій з черги другий концерт того року і дохід був призначений на вбогих учнів Муз. Інституту ім. М. Лисенка. Концерт цей під оглядом дитячого мистецького рини був на такій самій висоті як попередній, а в деяких моментах навіть кращий. Діти між одним і другим виступом зробили помітний поступ. Солістами вчора були: Леся Дермачівна (скрипка) відіграла дуже по праву з навіть доволі стилєво першу частину мелетного концерту Ладур Моцарта і тим доказала, що при терпеливій вправі зможе стати колись знаменитою скрипачкою. У Лусі Мечниківній (фортепіан) відіграли ми великий музичний талант, подучений з вродженою технічною легкістю. Молодечка піаністка виконала з повним арозумінням Гедера „Перший смутон“ і „Французьку танцювальну пісню“. Зваженито запевняється Іваско Барвінський, який повинен стати недовго одним з наших українських члєстів. Він володів дві точки програми, виконуючи „Мелодію“ і „Пісню“. Висла Барвінського, другу частину концерту Кленгеля, Сен-Саєна „Лейдів“ і Бакінсона „Танок марок“. Іваско грає вже як рутинювання естродовць, його інтерпретація в місцях зовсім дозріла, в чому помітає поху доволі позначена техніка. Солі-

там акомпаніювали проф. М. Байлова і Р. Савицький.

Головною атракцією концерту була дитяча оркестра, ведена рукою н. Р. Согора, учня диригентської класи Інституту Лисенка. Оркестра складається з 23 члєнів. Дуже приємно було оглядати цю оркестру підчас гри і бачити в дуже виразній формі всі користи, що дає збірле музичування. Кожне з дітей стежило з напруженням за ходом цілєсти, виконувало точно і з почуттям повної відповідальности свою партію і навіть слідкувало і тремтіло за виконання інших партій. Оркестра виконала дитячу симфонію Ромберга, дуже цінний з огляду на своє призначення і багатий на дитячі настрої таір. Не можу тут вичисляти і підносити заслуги кожного члєна оркестри, але скажу лиш, що їх заслуга не менша від заслуги солістів

Роман Савицький.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи по найдешевших цінах!

З кінової хроніки.

Плебісцит у варшавських кінах. Публика, яка відвідала варшавські кіна в неділю 18. н. м. мела заявити, чи краще розпочинати програми в годинах 6, 8 і 10, як це було досі, чи в 5, 7 і 9 год. вчором. Таке голосування перевело вже в більших європейських містах, а саме: в Парижі, в Берліні й Лондоні і виявилось, що публіка заявила за ранішим початком програм. Враз з картою вступу доручили кожному гостеві дві окремі карточки, де треба було ззначити відповідні години. Карточки, на якій вичислено години, що відповідають особі, треба було вручити білетерові при вході на сальо. З огляду на те, що зворот карточок і їх оцінка потрібна кілька днів, висід плебісциту оголосять швидко про кімні листопада.

Сніг і вовки на Буковині.

ЧЕРНІВЦІ, 26. 11. ПАТ. У гірських повітах Буковини, Сторожинці і Кімполонг впади великі сніги, які покрили грубою верствою не тільки гори, але і долини. Одночасно появились цілі громади вовків, які нападають на стада овець і вже заподіяли великі шкоди. У Кімполонг вовки закралися до господарських будинків, але селянам, озброєним в топори і вили адалось їх відогнати.

НСВІНКИ

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, 1. пов. Тел. 54-46. 539 72-7

— Свято-Академія з нагоди століття народин Юрія Федьковича відбудеться 9. грудня ц. р. в олі великого міського театру в 12 год. дня з учасцю пп.: Б. Ленкго, О. Луцького, Ю. Гемка-Березовського й ін., Товариства „Львівський Боян“, „Сурма“, „Бандурист“ і ін. та школи ритмічних танців проф. О. Суховерської і ін. До кляднїш програма в найближчих шіях.

— Чергове засідання Комісії нової історії України при Історичній Секції НТШ з рефератом дра Романа Родольського про дохідність філєвиркового господарства після знесення панщини в Галичині відбудеться в неділю 2. грудня в 10-й годині в Бібліотеці НТШ.

— Українські авіації в Моравській Остраві. Від лік.вет. дра М. Янова (Malenovice u Zlina, C. S R). дістаємо такі цікаві уваги: Дозволю собі звернути увагу українського громадянства, особливо у старому краю, на задиції українських народних пісень, що почалися 21. н. м. в Моравській Остраві, Ч. С. Р., звідки будуть тепер висилані у світ частіше. Моравсько-остравське радіо давало досі нераз українські програми, бо диригент Й. Барта ішов охоче нам назустріч і брав заасіди радо українські ноти від мене, які студіював і вичував потім з хором. Ноти українських пісень доставляв я дир. Бартаві в останніх двох роках, купуючи їх за власні гроші. Дальше цього робити вже не можу, бо мої обставини на це не дозволяють. Тому добре було, якщо наші музиканти й видавництва хот висклали від себе українські пісні на мої руки, чи на руки диригента Й. Барта в Мор. Остраві, який їх радо введе зі своїм хором у радіо. Ноти українських пісень бажані передовсім тепер, щоб хор міг їх вивчити яконайскорше і співати можливо частіше в мор.-остравському радіо.

— Бережанщина — Рідний Школі. На позичку „Р. Ш.“ Бережанщина декларувала суму 4.085 зол. До дня 1. листопада ц. р. зложено готівкою 2.798.50 зол. (крім проголошених попередніх 225 зол.). Довжні грамоти вишлемо по виготовленні до Круга „Р. Ш.“ в Бережанах. — Головна Управа „Рідної Школи“.

— Гасло „свій до свого“ й пошанування рідної мови у практиці. Повідомяють нас, що о. Е. Д., парх одной із греко-католицьких церков у Львові, на розправі перед судом праці з початком листопада ц. р. до ч. справи І. Е. 1248/34 не тільки зізнавався цілий час по польськи, але передав також заступство пізавалго приходуства своєї церкви адвокатуві жидові д-рові А. дольфові Зельцеру в Львові.

— Гостре стріляння. В днях 1, 3, 5, 6, 10, 12, 13, 15, 17, 19, 20, 29, 31. грудня ц. р. будуть випрати на військовій стрілянці в Замариніві, получені з гострим стрілянням. Зброжену полєсу обсадиють військовий стійки і до їх заряджень мусять прохожі пристосовуватися.

— Звільнені від десятих податків. Всі платники державних податків, що потерпали від повені, звільнені у великій мірі від плачення податків. Ті полєкші обіймють 10 державних і самоврядних податків, між ними: податок від зовєлів, військовий і податок, подучений з податком доходу.

— Алькоголізм і курення тютюну в школах. Лікарські оглядини й анкети, переведені в прилюдних, фахових і доповняючих школах у Польщі, кидають вимовне світло на алькоголізм, що шириться між молодію, та на догрове курення тютюну. За статистику, яку зібрани кураторії, відсоток учеників курців доходить при старших річницях до 25, а тих що звизнають алькоголь до 8.3. На 5.000 огляданих учеників курило 12, пило 67.

— Вязні на рілі. Карний департамент міністерства справедливости отирає з дня 1. грудня ц. р. у Лигєніках Великих на Шлєську перший річний осередок для вязнів. Визначта річниця школа буде получена збразливим господарством. На рілі осадять 200 вязнів, які не є рєшидівними і рекрутуються зпоміж селянства з ріжних сторін краю.

— Львівська хроніка. В будинок політехіки придержано двох злодіїв, Лєона Парнеса і Йоза кіма Гольмана, що коали студентам плаші. По-

битих передано поліції. — На вул. Палчинській якийсь грабіжник вивіз д-р Дікарові горбину з грішми та документами. — На Знесінні загалася від свічки домовина з небіжкою, 31-літньою Юлією Бідою, що лежала на катафалку в кімнаті на піддаш. Заки люди спостерегли й вгасили пожежу, частина домовини й небіжки згоріла. — В парку Кіліньського отроїлася якась жінка, напившись сильного класу. — На вул. Миколая арештували 27-літнього Мих. Кабицького з Тербова, що відгрожувався тим прохочим, які не хотіли йому дати милостині, а навіть брався бити.

— Сільський університет. В Тивоні біля Ярослава відбудеться, як повідомляє ПАТ, 2. грудня ц. р. відкриття сільського університету польського союзу людської і рільничої молоді.

— Польський герб завісили наново. Аг. Вєхуд повідомляє: „У Шкідерівці (пов. Підгайці) недавно зневажили державний герб на місцевій школі. Тому кілька днів святочно завісили державний герб і портрети державних діячів у присутності численного населення, громадської ради, духовенства обох обрядів і т. д. Промовляли делегати польського та руського населення. Виголобили декламації та відспівали кілька пісень. Вечором відбулася в селі забава з танцями, під час якої грала оркестра місцевої читальні „Просвіти“.

— Краєва хроніка. В Підволочиських якийсь опришок вломився вночі до мешкання двох сестер старух, Файги Кестен і Рахелі Грос, убив обидвох сокирою і сплюндрував ціле мешкання, забравши м. і. 40 зол. готівкою. — На передмісті в Самборі арештовано Йосифа Бобельського, гершта бандитської ватаги, що доконала 6 касових вломів і 2 грабіжницьких нападів у Самбірщині.

— Присяга при чорних свічках. Рабини Волині мають клопіт. Жиди стають неакуратними платниками навіть супроти жидів. І рабинам раз-ураз доводиться мати діло з присягою сторін при чорних свічках. Недово один жид на Рівенщині так зворушився таємничим обрядом, що вмер від удару серця. Другий випадок присяги перед чорними свічками був на днях в Ковлі. Сура Цукер подав в суд свого льокатора Фінкеля за 900 зол. залеглого комірного. Фінкель твердив рішучо, що належність заплати. Тоді суд наклав ритуальну присягу в божниці при чорних свічках. Прибув суддя, запалили свічки, на Фінкеля надягнули смертельну сорочку. Це так зпинуло на боржника, що він погодився заплатити 465 зол. ратами по 30 зол. місячно.

— Смерть на розправі. Городський суд в Рівному засудив Ст. Навроцького на півтора року в'язниці за крадіж курки. Під час розправи Навроцький, щоб довести свою невинність, несподівано вискочив з вікна, сильно потовкся й вмер у шпиталі.

— Теперішня шкільна молодь. У Вильні придержаво недавно кількох школярів на крадіж та вивіз торбинок жінкам на вулиці. В останніх днях приловлено на крадіж три дівчинки, що є ученицями всеобщої школи. Дівчинки вивазили гандлярці пачку з халвою і почали втікати. Боячись арештування, одна з них кинула течку, в якій знаходилися кільканадцять зшитків, олівців і інших шкільних приладів, що походили з крадіжки.

— 3 Польщі. В Сосніці агорів великий склад жіночої конфекції В. Грейцара. Шкоду оцінюють на 130.000 зол. — В лїсі біля Стшельца, бжеського повіту, знайшли вбитого гаяного Яна Кудла, що був пострахом для диких стрільців. Підозрівають, що це вчинив Яна Ящевського, який скривався в лісах.

— Грім ударив у церкву. В місцевості Кіфіно село в Герцеговині ударив грім у православну церкву, в якій відбувалося богослуження. Цяк, що стояв біля вітара, згинув.

— Новий спосіб перевезення харчових продуктів. В Лондоні powstała спеціальна спілка техніків, що придумувала нові способи перевезення на дашу віддалі споживачі продукти, що легко псується. Після кількох досвідів і проб оголошено на днях додатний вислід їхньої праці. Новий спосіб полягає на цьому, що такі споживчі продукти як масло, сир і т. п. перевозяться в коморах, з яких випомпувано повітря. Так перевезені з Нової Зеландії до

Зміна погоди
це загроза простуди
взьми впору

Можна д'стати
у всіх апіках.

ASPIRIN

3/16 2-3

ВІДГУКИ ДНЯ.

Грушевський.

Ех, не даємо собі навіть сарани, до чого ми вже докотилися. Голови нашої держави то коротяють на чужині як у жука, то падають від замовлених куль на париськім бруку, то чахнуть повільною смертю на далекому засланні.

Понижена еси Українська Земле до краю Як здобутий ворогами прапор, що своїм шовком порох замітає...

Грушевський помер. У далекій, чужій Москві, вивезений господарями нашої гарної країни, прикарцями нашої великої нації. Помер не як пристало, не як сподівався і не як йому — Грушевському — належалося. В білі та похмурі, обдертий і голодний, на пів-спілий старець, якому все таки український нарід завдячує так дуже багато. Майже стільки, що другому Грушевському — Тарасові.

Помер у Москві...

Не було для нього місця в Світовій Україні.

Англії масло і сир зберігають повну свіжість, неначе їх щойно запаковано. Стверджено, що навіть сир п'який, який звичайно швидко твердне в перекрою, змінюючи барву, коли перевозити його в порожнечі, залишається м'яким, зберігає первісну барву і не покривається плісня протягом двох днів.

— Керманч французької політики. Філіп Бертельо, що помер цими днями в Парижі, був 20 літ справжнім керманчем франц. закорд. політики. Безпосередньо перед вибухом великої війни він з доручення уряду мав рішальну розмову з амбасадором нім. держави бароном Шеном. У своїх споминах він називає цю розмову найстрашнішою з цілого життя. Під час війни він був зв'язковим між генеральним штабом і франц. дипломатією. Завдяки його заслугам Вільсон рішив переконати Зл. Держави, щоб виступили проти Німеччини. Бертельо мав феноменальну пам'ять. Коли в день перемир'я взяв він участь в одній вечірці, де зібрались добірні письменники, виявилось, що він знає найбільше поезій із фр. постів напам'ять, а саме 26.000 віршів продеклямував за один вечір.

— Зулуси б'ються. Англійські часописи повідомляють, що між двома племенами зулусів в Африці вибухли криваві сутички, наслідком чого мусіла виступити англійська поліція. Завинило племя „ембес“, що веде зазаяті бої з околичними зулусами. Під час такого бою англійська поліція мусіла вжити пальної зброї, наслідком чого багато тубільців згинув. Взагалі бої між зулусами потягнули за собою смерть 200 людей.

— Ріжні вістки. Голландський парламент рішив пересунути у краю годинники згідно з центральн-європейським часом. — Німецький уряд рішив, що не буде брати участі у міжнародній виставі у Брюсселі 1935 р. з огляду на ошадність. — Зл. Держави рішають законом, що треба вибудувати нових 800 літаків. — Папа дав австрійському канцлерові Шушнігові ордер великого хреста Пія IX. — У Будапешті почалась чергова міжнародна конференція „хлібного комітету“. — Фінляндський уряд старається в Америці позички на 10 міль. дол. — Колишній болгарський цар Фердинанд вибудував у своєму саді спеціальний захист для плекання пташин з тропікальних країв. — У Філадельфії гангстери пірвали сина місцевого фінансиста, домагаючись викупу 100.000 дол. — Брат данського короля, князь Ерик, розводиться; його

як не було колись у царській: Дорошенкові, Кальнишевському, Шевченкові, Кулішіві, Костомареву... Боялися великого сліпого старця ті, які його край довели над беріг пропасти, найглибшої, яку знає історія. Та сама історія, яку цей Нестор II, списав для свого народу.

В Москву його! Бо на Соловках вже нема що везти. Однак не довгий вік йому, пропаде на чужині і від туги і від нужди, а зате слова доброго серця тих, що везли, викличе слова влчності в тих, що шанували його. Адже не Соловки, а до Москви!...

А помер, тоді знову є нагода до виняткової душі з одної, а влчності з другої сторони. Перевезуть його тіло назад у рідну землю, спрочлять похорони, а потім ще в оголошать конкурс на пам'ятник — усе на державний кошт.

Тільки не гратимуть дзвони ні в столиці, ні в краю, як пристало, як сподівався і як йому — Грушевському — належалося.

І гріб не знати де буде.

Твої голови Українська Земле!...

Галактион Чіпка.

жінка — донька „деревного короля“ Америки Бутса, що 10 літ тому дістала у спадщині 30 міль. дол. — Париж дістане 30 нових дзвонів для церкви Сакре-Кер. — Д-р Воронов, що приїхав із франц. Рів'єри на острів Цейлон для дослідів над малпами, сподівався знайти засіб проти рака.

— Д-р Мирон Конрад, адвокат у Турції. Стр. подає до прилюдного відома, що не є автор м. допису „Вибори в Турчанині, поміщеного в „Ділі“ з 10. п. м., що згідно з правдою з ним стверджуємо.

Із судової сали.

НОВЕ СЛІДСТВО ПРОТИ УКРАЇНСЬКОГО ЖУРНАЛІСТА.

Як ми вже повідомляли, журналіста Романа Антоновича станицівський суд засудив на шістьлітню тюрму за те, що видав кореспондентки з написом ворожим для польської держави. Тепер іще ведуть проти Антоновича (який відсидає кару в станицівській в'язниці) слідство за протидержавну акцію в Східній Галичині.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН І ЛЕЛЮЧКИ.

В дні 26. листопада ц. р. станув перед судом присяглих у Львові Петро Закаль, шевський челядник з Вовкова, львівського повіту, за державну зраду зі статті 97 і злочину проти публічного ладу зі статті 154 § 2 к. п. Підсудний признав, що дістав від незнамого пана лелючки: одна присвячена обходові з 23. січня 1919 р. у Києві і друга, що починалася словами „в 1917—1918 р.“ Ці лелючки дав Андрій Петришинів у Вовкові і Романові Петришинів у Товчіві. По переслуханні свідків об'ронець зажадав поставити есентуальні питання зі статті 155 § 1. к. п. Трибунал відкинув внесок, але поставив питання зі 155 § 2. Присяглі судді на перше питання в справі злочину державної зради відповіли двома голосами так, 10-ма ні, на друге питання в справі 154 § 2 — 4 так, 8 ні, на третє зі статті 155 § 2 — 9 так, 3 ні. На основі такого вердикту трибунал засудив підс. П. Закаля на кару 2-літньої в'язниці з тим, що зачислен йому 11 місяців слідчої в'язниці. Трибуналові провади ради. Говсьоровський; вогуалі: Міхале і Гумецький, обжаловував прок. Ольберек, боронив адв. д-р Лев Ганкевич.

Тільки
1'80

30 Л.

коштує
великий,
ілюстрований,
інформаційний
календар
„КРИНИЦЯ“

Порто 20 сот.

ДАРОМ

додаємо один
календар кожному
хто пришле гроші
на п'ять календарів,
при чому оплачуємо самі порто цілої посылки.

Уживайте лише

знаменитої цинкорії „ЛУНА“
здорової підмінки кави „ПРАЖИЇ“
і зернистої „СОЛОВОЇ кави ЛУНА“

виробів української кооперативної фабрики

„Суспільний Промисл“ Львів XV,
Церковна 2, тел. 42-97

3 театру.

УКРАЇНСЬКА ДРАМАТИЧНА СЦЕНКА:
„СОНЬКА ЗІ ЗАМАРТИНОВА“

комедія на 4 дії, переробка П. Сороки.
Черговою виставою комедії „Сонька зі За-
мартинова“ сылала „Українська Драматична
Сценка“ доказ, що береться поважно за діло і по
силам своїм хоче виповнити прогадину в нашому
театральному житті.

Сама комедія з фарсовим закроєм, а необхід-
ною сльозинкою сентименту в останній дії, аме-
риканського походження: у Львові часто грає її
жидівський театр п. н. „Ціпка Фазр“. Авторем її
мабуть Шер. Песа перемальована Сорокою з за-
мартинівському стилі мала кілька превеселих
сцен, кілька добрих типів, фабулою належить до
воєнних часів, хоч ситуації тхнуть американ-
ськими кондентами. Комедію заграла добре; жи-
ве темпо, реалістичні типи, все складалося на живу
і цікаву цілість. Досконала була В. Сорокова в
ролі Соньки, якби вродилася і виростила на Зама-
ртинові. Мала „шніт“ і „швунг“ — як кажуть на
Замартинові. Пишним батьком був Сорока з га-
лерією своїх друзів: Чухраїв. Звернув мою увагу
молодий актор, що грав Володимира. Гарні спе-
ціальні умовини, поправна дикція, шовковий тембр
голосу могли би бути основою й ворожбою його
гарних успіхів на сцені. Лише менше „блатного-
го“ холоду і стриманості. Той Володимир чайже
весь час на сцені бореться зі собором, з почуван-
ням і розумом, а того всього не було видно й не

було чути. Та вірю, що з того молодця може зо-
листь бути добрий актор. Все інше було поправне.
Публики було обмалє. Страхі безсердечне те-
львівське громадянство для своєї сцени.

Ст. Чорнецький.

ДИВОГЛЯДИ.

ОДИН ЖАРТ І ПОВАЖНІ НАСЛІДКИ.

У французькому містечку Евре, ели минуло-
го літа розправу, над наслідками якої досі лям-
лять собі голову представники двох держав.
Жандарм зупинив на дорозі американця Мое
Бетчавма, що мчав автом, за скору їзду і суд
засудив його на 100 фр. Американець заявив у
суді, що заплатити кару, але аж тоді, коли Фран-
ція заплатить свій довг Злуч. Державам —
141.308.530 дол. і 39 центів.

Суддя зажагував:

— Добре, внесіть своїх 100 фр. на рахунок
американського скарбу і предплаті мені копію
чека.

Американець послушав і вислав 100 фр. з ли-
стом до Рузвельта, оповідаючи про инцидент.
Рузвельт відповів Бетчавмові теж поважно че-
рез посольство в Парижі, що може прийняти ці
гроші тільки за згодою Франції. Тепер Бетч-
авма звернувся з проханням до франц. міністра
фінансів.

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ЕМІЛІЯ БРОНТЕ

БУРЕВЕРХИ

у перекладі М. РУДНИЦЬКОГО

Обмежена кількість примірників.

Окрема книжка на гарному папері, 278 стор.

ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.

Для передплатників „Діла“ і зол. 80 сот.

Пересилка 50 сот. більше.

Дописи.

РРВА РУСЬКА.

Посвячення захоронки в Гребеніні. Дня 10. XI.
п. р. відбулось у нас торжественне посвячення за-
хоронки, уфундаваної невідомо помершим князем Павлом
Савіткою, а змонченої і підданой коштомом з Віндиг-
гренія Савіткою і Савіткою з Рави Р. і оборну (ду-
бу Божу відправили о. Мих. Дороцький, пателіський
парох, в послуженні міс. о. пароху Ілліасного Роста-
вельного і о. Ант. Твєгдохібо, там і парох з Рави
Р., та в проповіді послужив нагородні медаль званнями
захоронки, а в ній релігійно-моральною онією над ді-
ти особливу в теперішніх часах. При ній діти при-
ступили до сповіді і до св. Причастя. — По Службі
Божій відбувся обряд посвячення. На Службі Божій
ж і на самім посвяченні була присутня п. фундаторка
з допкою. При ній азотено їй за таке високе зро-
зуміння ред-лер, виховання дітей у катоц. дуо: та за
так щедрю фундацію липоу подяку. Управу захоронки
обили Сестри Службинні Пр. Дни Марії.

ФУТРА

жіночі і чоловічі готові і до міри
по найнищих фабричних цінах —
поручає

Фабрика футер „ХРОМ“.
Львів, Руська ч. 20. Телефон 71-83.
Городецька ч. 97. 53-29

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

ДЗВОНІІ, літературно-научний журнал. Львів
1934 Ч. 10—11. Р. IV. Зміст: Г. Костельник: Дзеркало
на висоній горі. Вино. Наче дотрнги. М. II. Єзєвська:
Перед розвідом У. Савчук: За прадієвими. II. Кор-
дева: Вогни. М. Демкович: Добрийський: Мавілаєв:
і мавілаєв Ст. Найман: Спроба зрозуміння сучасно-
го господарського положення. В. Лен: Література від-
родженої Польщі. Репондї: З преси і журналі.

ЖИТТЯ І ПРАЦЮ, вісник теорії і практики
Львів 1934, Ч. 3. Р. VII. Зміст: Юмидей десятиліття
С. У. А. Снаточна академія XII. Значайлі: Юмидей:
Загальні Збори С. У. А. у Львові. Д-р Микола Бара-
боляк: Договори: позички, винятково родженні й пере-
важні у польському ладенні зобов'язань. Провіт Митро-
полита А. Шенітинського. З газет про Юмидей С. У. А.
З організаційного життя. З життя нашої адвокатури.
Посмертні згадки. Бібліографічні записки. Загальні
Збори Львівської Адвокатської Палати. Від Визиту С.
У. А. Оречення Найвищого Суду.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення рішення не відповідає

Театри.

Український Театр „Заграва“:

Добромир:

27. XI. „Мужчина в минулому“.
28. XI. „Гарас Бульба“.
29. XI. „Рай без злих“.

Великий Мистецький Театр.

Вівторок, 27. XI. год. 7-30 веч. „Під
принусовою управою“. Абон. 8.
Середа, 28. XI. год. 7-30 веч. Генеральна
проба „Господської дівчини“.

Театр Ринородности.

Вівторок, 27. XI. год. 7-30 веч. „Това-
риш“. Ціна найнижчі.

Середа, 28. XI. год. 7-30 веч. „Під при-
нусовою управою“. Абон. 8.

Кіно.

АПОЛОН: Дві серії разом: „Нуждарі“,
„Париж у вогні“.

АТЛАНТИК: „Маснарада“.

ВАНДА: „Пережовці просторів“, „Файн
і Файн“.

ГРАЖИНА: „Щауй мене ше“, „Не
дамо зенді“.

КАСІНО: „Шіон ч. 13“ (Гері Купер).

КОЛКЕН: „Мі чар“, ревія „Баби пра-
влять“.

КОМЕРНИК: „Весняна парада“ (Фран-
циска Ізла).

МАРґУСЕНЬКА: „І шов дві, сіра лю-
дино?“ ревія: „Вид Одеріа до Карюки“.

МІГАН: „Галана“ (з Кенурою).

МУЗА: „Шіон ч. 13“.

ПАЛАС: „Кім-Кентіа син“.

ПАН: „Експло“.

ПАСАЖ: „Гайна замкненого куфра“
і ревія „Світ без баб“.

РАІІ: „Ін людина не дівчина“.

СВІГ: „Діна дівчина“, „Щунок перед
дзеркалом“.

СОНЦЕ: „Син джунглів“.

СТІЦЕНЕ: „Ісєт із хрістою“ з Едді
Кантором і ревія.

УТІХА: „В погоні за жістем“ і ревія.

ХІМЕРА: „Шіон ч. 13“ (Гайна на-
зельної Шіри) та Тижневик Фокса.

Захоронки радіо.

Вівторок, 27. листопада 1934.

Відень (506,8) 16-10 Танк музика, спів,
17-20 Арі та пісні, 20-05 „Експло“ оп.
Вебера, Братислава (508,8) 19-10 Скрип-
ка, Кошиці (259,1) 11-05 Вісьск. орк.,
19-45 Для дітей, 18-00 Для Закарпаття,

Прага (470,2) 17-50 Скрипка, 19-10 Оп. а-
рі, Прага II. (269,2) 14-40 Фортепья, Бар-
сельона (293,3) 19-10 Фортепья, спів,
Люблин (369,3) 20-00 Ю. пісні, Кельн
(455,9) 16-00 Штрафове пополуние, 19-23
Фортепья, Ляйпциг (382,2) 18-21 Нар.
музика й тан. и, Мінхен (405,4) 14-20 (у-
часні пісні, 17-30 Пісні, баллади, Бреслав
(415,6) 15-10 Вок дуети, Москва (1724)
17-30 Вісьск. пісні, 0-00 Опера, ВЗСНІІ,
(718) 18-10 „Вальмірія“ оп. Вагнера, Бу-
дапешу (550,5) 17-10 Концерт, 22-30 Форт.,
Міляно (368,6) 20-45 „Гейша“ оп. Джон-
са, Рим (420,8) 13-00, 17-10 Легка й таня.
музика.

Середа, 28. листопада 1934.

Відень (506,8) 12-00, 13-10, 19-20, 22-50
Концерт 17-01 Сучасна музика, 2-35
Штертоні пісні, 2-35 Віденський гумор,
Кошиці (259,1) 17-05 Для Закарпаття,
Прага (470,2) 12-35 Сальон музика, 13-35
Вісьск. орк. Мільона (511) 20-25 (спів,
Рига (511,6) 17-30 Лотисні пісні, Франк-
фурт (351) 13-15 Пісні, музика, Гамбург
(341,9) 21-00 Голіна вальсів, Ляйпциг
(382,2) 17-00 Старосві. сонати на клавес-
ині, Мінхен (405,4) 14-20 о. о. о. Штут-
гарт (544,6) 18-30 Оп. музика, 21-00 Скан-
динавська музика, Ленінград (1224) 10-30
„Трубадур“ оп. Верді, 18-00 Вісьскі
з лоних більшеницьких опер. Букарешт
(364,5) 20-00 Солисти (муз. спів), Буда-
пешт (550,5) 13-30, 17-35 Циг. та сальон.
музика, 19-20 Спів, Міляно (368,6) 13-10,
17-10 Камер. музика, Рим (420,8) 20-45
Анд в честь Пучініа.

Львівське радіо.

Вівторок, 27. листопада 1934.

6-45 Ранішня ауд., 7-50, 12-00 Рес-
ля. концерт, 11-57 Сигнал часу, 12-03
Метеоролог. вістия, 12-15 Огляд преси,
12-16, 16-00 Концерт сальон. муз., 13-00
Полуди. денник, 13-05 Популярна музика
з гр. пл., 13-30 Експло, 13-35 Вірша,
13-45 Пять хв. вітру від моря, 13-55 Те-
атр. вечірка, 16-45 Листи від дітей,
17-00 Хор і нар. музика із Серадзьчини,
17-25 Чому належимо до жін. орган. азіат,
17-35 Пісеньки і вив. Софі Тукер (із
гр. пл.), 17-50 Спорт. порадник, 18-00
Наука стенографії, 18-15 Скрипковий ре-
гісталь, фортепья, 18-45 Чи існують не-
звичайні госп. права, 19-00 Арі та пісні
(Недбаліна, соп.), 19-00 Арі у супр.
форт., 19-20 Акт. гутіра, 19-30 Теорія на
арфону вітру, Оз. Ротінького (пісні і
туральські, демонські, бойові-ські та гу-
пульські), 19-50, 19-56 Спорт. вістия, 20-00
Концерт (Оксана Цурловська фортепья
(спів Барас бас), 20-45 Веч. денник, 20-55
Як працюємо, 21-00 Шопенівський кон-
церт, 21-30 Літ. хвилини: Ренітація по-
елі, 21-40 Концерт Канового хору, 22-15
23-05 Танк музика.

Середа, 28. листопада 1934.

6-45 Ранішня аудія, 7-50, 12-00 Рес-
ля. концерт, 11-57 Сигнал часу, 12-03
Метеоролог. вістия, 12-15 Огляд преси,
12-16, 16-00 Концерт сальон. муз., 13-00
Полуди. денник, 13-05 Популярна музика
з гр. пл., 13-30 Експло, 13-35 Вірша,
13-45 Пять хв. вітру від моря, 13-55 Те-
атр. вечірка, 16-45 Листи від дітей,
17-00 Хор і нар. музика із Серадзьчини,
17-25 Чому належимо до жін. орган. азіат,
17-35 Пісеньки і вив. Софі Тукер (із
гр. пл.), 17-50 Спорт. порадник, 18-00
Наука стенографії, 18-15 Скрипковий ре-
гісталь, фортепья, 18-45 Чи існують не-
звичайні госп. права, 19-00 Арі та пісні
(Недбаліна, соп.), 19-00 Арі у супр.
форт., 19-20 Акт. гутіра, 19-30 Теорія на
арфону вітру, Оз. Ротінького (пісні і
туральські, демонські, бойові-ські та гу-
пульські), 19-50, 19-56 Спорт. вістия, 20-00
Концерт (Оксана Цурловська фортепья
(спів Барас бас), 20-45 Веч. денник, 20-55
Як працюємо, 21-00 Шопенівський кон-
церт, 21-30 Літ. хвилини: Ренітація по-
елі, 21-40 Концерт Канового хору, 22-15
23-05 Танк музика.

БІРЖА.

ГРОШІ

Долар у Львові у приватних оборотах
528-50 коп.

У Варшаві були такі курси: Лондон
26-44, Париж 34-91-50, Берлін 213-30, Цюрих
171-75, Амстердам 358-35, Прага 20-13, Іта-
лія 35-28, Найночі кабелі 3-30 1/2, Найночі
чекі без трансакції.

Золото: Долари 6-91—8-93, Франки фр.
34-30—34-60, Дукати 81-70—82-20, Корони
33-80—36-30, Рублі 45-00—46-30.

Срібло: Корони 0-30, рублі 1-20, фаль-
рени 4-70.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 26.
листопада ц. р. кооперативна платня на:
Львів.

1 кг. масла десерового 2-30 зол.
1 л. молока 0-17 „
1 л. сметани 0-50 „
1 кг. яєць 4-00—4-10 „

Пастеризоване молоко з доставкою до
дому у Львові і атра 25 сот.

Тенденція на масло знижкова, на мо-
локо сильна, на сметану і яєць здержана.
Маслосоюз повідомляє, що від 26. ли-
стопада ц. р. не купувати нікої птиці аж
до відлітання.

Ширіть наш часопис!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ГОДИННИКИ напругає препечіно й де-
шево Домбровський і Розважєвський
Львів, Академічна 2. (З правичі прося-
мо поштою) 36/84

ДО НОВОЗАСНОВУВАНОГО ціна у
львові, мучає спільника Зголошення
до Адм. під „Кіно“. 624 1—1

САМОСТІЙНА, етажна, молода кухарка
до 2 або 3 осіб мучає заняття Зголо-
шення „Діло“ під „Зарат“. 623 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

Оказійні

фотографічні апарати

на цінах дуже земних
поручає

Іван Буяк

Львів, Коперника 4.
2-7

„Христос наша сила“

це найбільший популярний часопис,
присвячений релігійно-моральному
життю українських родин, виходить
дачі в місяць.

Х. Н. С. За рік свого існування поши-
рився в революційному часі між читачами,
а то тому що є цікавий, богата естетич-
ною і приваблива, що облівають
потреби відого життя.

Х. Н. С. є найдемократичнішим часописом, бо
коштує всього однієї копії 10 копійок. —
Передплата місячно 10 сот., річно 120,
річно 240 „

Току не отагайтеся, а шліть передплату
на Х. Н. С.

Адреса редакції і Адміністрації:
Львів, Японська ч. 7., тел. 94-56.
konto П. К. О. Львів 365,024

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІР-
МАХ, які оголошуються в нашо-
му ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛІ-
КУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шаяя. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. пере-
полуднем.
Рукописів не звертается.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-10 зол.
Чвертьрічно 15-20 „
Піврічно 30-40 „
Річно 60-80 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-80 зол., Німеччині 7-80 зол.
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-80 зол., Австрії 7-80 зол.,—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
в СПРАВІ ОГолоШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Місяць грудень ... місяцем календаря „Криниця“.

Подасмо до загального відома, що з огляду на численні замовлення календаря „Криниця“, які з деяких частин краю починають напливати вже в більших кількостях, рішили ми обнизити порто висилки, так, як нас са-мих при численніших висилках дешевше порто коштує, і замість 50 сотиків, будемо рахувати тільки 30 сотиків. У цей спосіб календар коштує враз із портом лише зол. 2-10.

Ця обнизка обов'язує нас тільки на час масової висилки календаря аж до відклику, правдоподібно тільки на місяць грудень.

Спеціально надається наш календар на передсвяткові дарунки. І не по-винно бути ні одної української хати, де не було би календаря „Криниця“. Отже місяць грудень це місяць закупу календаря „Криниця“.

Французькі комбатанти за порозумінням з Німеччиною.

Нагілка французької преси.

ПАРИЖ, 27. 11. ПАТ. Адміністраційна рада союзу колишніх комбатантів подякувала пос. Гоа за засування канц. Гітлерові і німецьким міродатним колам становища французьких комбатантів. Рада уповажнила президію вдер-жувати далі взаємини з німецькими комбатан-тами.

„Журналь де Деба“ пише, що це рішення викликало великий острах у Франції. Тактика Гітлера, безпосередньо впливати на французь-ку опінію та висити роздвоєння у французьке громадянство, osiągaє вже перші успіхи. Це є

можливе тільки при повнім засліпленні людей, які довіряють підступним маневрам і тимсамим допомагають Гітлерові. Тому ці люди беруть велику відповідальність перед Францією.

Деякі щоденники наклеюють комбатантів вдержувати взаємини і не відкидати німецької оферти. „Капіталь“ нарікає, що німецька про-паганда приносить у Франції великі успіхи і захоплює визначних осіб. Автор остерігає пе-ред цією акцією і запевняє, що її завданням ві-добрати моральні сили Франції та внеможли-вити військову оборону.

Франція мусить заключити союз.

„Матен“ подає звіт з промови Гебельса, яка доповнює заяву Гітлера. Хід думок такий:

Чи Франція схоче чи ні, мусить погодитися з Гітлером. Неможливе, щоб не дійшло до по-розуміння між двома народами, провідниками

сучасної цивілізації. Такому великому наро-ді як німці годилося скласти заяву зі запевнен-нями піти на уступки: Франція надто інтелі-гентна, щоб хотіла ускладнювати життя собі та іншим.

Англія затрівожена французько-більшевизьким союзом.

ЛЬОНДОН, 27. 11. ПАТ. Мін. Саймон сказав у палаті послів у справі більшовизько-фран-цузького союзу таку заяву: Думаю, що можемо

довіряти урядовим заявам французького мін. закордонних справ, яке заперечило існування такого союзу.

Окупація Сари спровокує Німеччину.

Відомий історик і член Французької Ака-демії Люї Бертран помістив статтю в щоденни-ку „Ля Прес“, в якій пише:

Можлива окупація Сари французькими вій-ськами на домагання Ліги Націй була би про-вокацією Німеччині і довела би до війни. Від довшого часу Німеччина намагалася наблизити-ся до Франції. Однак Франція постійно від-мовлялась від порозуміння. Заходи Бріана по-розумілись з Німеччиною під умовиною, що Ні-меччина призветься до відповідальности за

спричиненні війни, були смішними і німецька нація не могла прийняти таких умовин.

Німеччина окружена телер ворстані і тому Гітлер збрівється від стіп до голови.

Автор побоюється, що до союзу між Фран-цією і Німеччиною не дійде тому, що Франція не має національного уряду. Французький уряд під впливами таємних сил, які мають свій інте-рес, щоб вдержати воєнний стан між Фран-цією і Німеччиною.

Заступник Гітлера їде до Парижа.

БЕРЛІН, 27. 11. ПАТ. Між політичними ко-лами кружляє поголоска, що до Парижа виїде незабаром заступник Гітлера фон Гес з Рібен-

тропом. Поклино урядові круги не потвердили цієї вістки.

Уступки Франції для Польщі.

ВАРШАВА, 27. 11. ПАТ. Вчора мін. Бек прийняв французького амбасадора Лярша, який передав міністрові Бекові ноту французь-кого уряду в справі східного пакту. Незалежно від уступок Франції польський уряд розгляне французьку ноту у приязнім дусі. Сподіються, що на найближчій сесії Ліги Націй мін. Бек зу-стрітється у Женеві з мін. Лявеллем і обговорить проект східного пакту.

„Журналь де Деба“ пише, що Франція пішла на уступки Польщі. Тому пакт буде див-но мішаниною. Інцидент з послом Аршемо про союз між Францією і ССРС не проминє без відгону. Тому тепер поблять заходи, щоб

заспокоїти європейську прилюдну опінію. „Л'Евр“ пише, що відповідь Польщі не буде ані скоро ані прихильна. Варшава підокже з відповіддю на виследи подорожі фон Рібентро-па до Парижа. „Ле Жур“ пригадає, що поль-ська преса не подає ніяких коментарів.

Німецька преса друкує покищо здогади своїх кореспондентів з Парижа і Варшави, як Польща прийме французьку ноту. „Національ-найтунг“ запевняє, що французька нота зреа-гована у приязнім тоні. Франція вичисляє ко-ристи, які матиме Польща, коли приступить до східного пакту. Однак уряд просить, щоб Польща дала остаточну відповідь.

Фабрика хемічних виробів О. Левицька і С-ка

У ЛЬВОВІ, вул. КОРДІЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881

поручає в ласі виробі найкращої якості

Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.
Пасту до взуття „Елегант“ воскову
Пасту до підлоги „Французька маса“
Віск комбінований до підлоги
Васеліну до шніри

Синку до білля

помадкову і коронову

Шари до чобіт. — Віск шевський. — Смола шевську.

НЕПОВАЖНІ СТУДЕНТСЬКІ АВАНТУРИ ЧИ ПОЛІТИЧНА ГРА?

Львів, 27. листопада 1934.

Від суботи підуть у Празі демонстрації чесь-ких студентів проти тамоньного німецького уні-верситету, а що й німецькі студенти не сидять за печерою, то столиця Чехословаччини перетвори-лася рантом у терас бою двох університетів. І — як звичайно у таких випадках буває — сама причина конфлікту досить марна, широкий за-гал навіть про неї не знає, а с ходом подій відхо-дить вона геть зовсім на задній план.

Річ іде про історичні чеські відзнаки, які до-сі переховувались у німецькому університеті у Празі та які міністерство освіти хотіло перенести до архівів університету чеського. Ректор німець-кого університету на це погодився, але спротиви-лись німецькі студенти, які добачили у цьому образу їх високої школи. Остаточно для рятунка-ня престижу німецького університету прийшло до такого порозуміння, що ті інсигнії ректор ні-мецького університету передав не безпосередньо чеській школі, лише міністрові освіти, а чеський університет згодився дати рекомпенсату німець-кому архівові у постаті якихось інших партійних пам'яток.

Справа нібито злізвізована, а проте наробила страшенне багато шуму, тим голоснішого й полі-тично небезпечнішого, що Чехословаччина ото-чена з півночі, заходу й півдня — німецьким морем. Німецька преса гостро накинулася на чеський уряд, захищуючи вже цілому чеському народові низький рівень культури, у Відні пішли античеські демонстрації, а в самій Празі відно-сини загострились постільки, що з одного боку на армію вступили комуністи, ласі скористати з усього погоди, та почали громити німецькі й жидацькі склепи, а другого боку — захиталась як нішня чесько-німецька коаліція, завдяки якій у нинішньому чеському кабінеті засідають також два міністри німці. У німецькій пресі появилися вже звістан, що вся авантюра була просто спровокована чеськими народними демократами Кра-маржа, які хотять розбити чесько-німецький блок і довести до реконструкції кабінету на од-нородній чеській платформі. Це булаб посередня демонстрація також проти мін. Бенеша, прихиль-ника чесько-німецького внутрішнього порозу-міння і взагалі толерантної внутрішньої націо-нальної політики.

Звичайна річ, що в очах усякого непримирло-го й ексклюзивного націоналізму непотрібна не тільки яканебудь політична нормалізація відно-син між державною більшістю та національною меншістю, але й непотрібна культурна толери-ція, документована на терені чесько-німецьких відносин фактом існування у Празі двох універ-ситетів: чеського й німецького. Тут варто прига-дати, що університет у Празі — чеський універ-ситет — оснований 1348 року Карлом IV., був у 1882 році поділений на університети чеський і німецький: такий стан теж залишався за Авс-трії, а чехи, віднаслідкувши свою державність, та-

кож залишити німецький університет незаточеним (очевидно, історичну назву Карлового університету має чеський університет). Крім німецького університету у Празі існують ще дві вищі німецькі школи у ЧСР, а саме політехніка у Празі і Брно, та взагалі мають там німці під першою для існування Чехословаччини такі самі широкі можливості культурного розвитку, які мали перетин: 3289 народних шкіл, 93 середніх шкіл, гімназій та реальних, 94 фахових шкіл, 25 торговельних (статистика з 1925 р., нині майже неміняна) і взагалі три вищі школи. — це факти, які гарно свідчать про чеську національну політику, про державний розум чеських керівників, які не винищували свого упривілейованого становлення на те, щоб винищити існуючі вже на їх землі освітні й наукові осередки німецької науки й культури.

Коли тільки проголошено відроджену чехословачку державу, розляглися голоси, що між чеськими й німецькими студентами будуть білки. Ті білки дійсно бували і за Австрії і після її упадку. Але ніхто з політиків, з поважних керівників народу й держави, до серця їх собі не брав.

бо було б дуже сумно, колиб студентські темпераменти, студентські методи вияву своєї думки та студентський підхід до політико-культурних справ був рішучий для національної політики. І тому ані чеська ані чеська культура на неоправданих еспорадичних студентських авантюрах у Празі не терпіла і не терпить. Аргументом небезпек студентських авантур можуть виступати лише ті, які взагалі шукають якогонебудь аргументу, щоб обмежити чужі національно-культурні стави та щоб залишити вільне поле розвитку лише одній науці, лише одній культурі.

Очевидно, що всяку надмірну причину можна використати для якихось політичних цілей. Але це залежить уже від чинників чисто політичних і від їх тенденційної гри. Здається, що останні праські студентські авантюри не матимуть далекоїдучих політичних наслідків: в усякому разі чеський уряд має за собою той моральний капітал, що крім чеського існує у Чехословаччині також нечеське високе шкільництво і що також нечехи мають у Чехословаччині змогу плекати різну культуру в високошкільних національних осередках.

Суспільні шаблі.

Стаття п. Льва Ясінчука, голови Союзу Українських Приватних Урядовців Галичини (СУПРУГА), затримує одну з найбільших наших мінімальних болючок, які є однією з найбільш „дразливих“ тем внутрішнього українського життя: відносини у приватних українських установах. Однак ніхто не врахував, що ш. авторові залежало у цій статті передовсім на популяризації СУПРУГА і тому він торкнувся тої теми лише мимоходом, досить побіжно. Всеж ми звертаємо увагу саме на ту частину його міркувань, на неформальні речі, що вириваються на тлі українського службовницького життя, та вважаємо, що це дуже добра вихідна точка для дискусії на цю тему, якій радо дамо місце. Самі ж свідчення повернемо до цієї теми. — Прим. Ред.

ДРАБИНА УКРАЇНСЬКИХ ПРАЦІВНИКІВ.

Нераз посміхаємося, коли почуємо чи прочитаємо закид у сторону українського громадянства про існування „буржуїв“ у його рядах. Якщо це трапляється прилюдно, тоді доказуємо, що ми вбога нація, всіх нас зрівняла нужда й політична доля, словом — у нас нема виразних суспільних шаблів. Щонайвище у святочній хвилині проголошуємо для „меншого брата“, що його треба „підтягнути“ на вищий щабель, ніби то туди, де стоїть промовець, однак рід іде тоді про рівень освіти чи товариських форм. Якже по суті виглядає справа українського громадянства? Не будемо торкатися питання суспільних верств у загально-прийнятому розумінні, маленької нашої „дліотократії“, нечисленних діячів чи ще нечисленніших родин, що підкреслюють свої шляхотські традиції. Зате звернемо увагу на своєрідні „суспільні шаблі“, що вистають на драбині українських працівників.

Не будемо займатися відношенням державних службовиків української національності до службовиків українських установ. Воно здебільша згірділиве, легковажне. А не будемо займатися при тому, бо цей тип уже вимірає: адже державних службовиків українців щораз менше і швидко зовсім не стане.

Серед українського службовництва є вже чимале число різнородних зв'язів. Здавалось би, що всіх їх об'єднують дві основні риси: а) ми всі українці й усі служуємо виключно своєму народові, працюючи в українських приватних установах. Тому й шаблів між собою вони не повинні би шорити, хоча по суті їхньої праці вони очевидно зливаються різними становленнями. На жаль так воно не є.

СУМІШКА СЕЛЯНСЬКИХ ПОГЛЯДІВ І МІСЬКИХ НАВИЧОК.

Часто повторюємо фразу, що ми „селянська нація“, і це правда. З малими винятками — ми здебільша селянського походження. У нас і до сьогодні такі уподобання, звички, такі погляди на багато справ як у селянина. А в цього селянина 5-гато справ вирішується під кутом практичності, радше пожитку, — може навіть особистого. Хто напр. може вказати більше тих засобів, що приносять хочби тільки особисту користь, той здебільша у більшій пошані, цей здобуває більший голос більше послуху, поваги. Крім цього, під впливом міського життя, ми милюємо доходить до таких поглядів і звичок, як їх мають наші сусіди. Мимоходом кажучи, буваємо теж такі непослідовні, що змислом рішуче осуджуємо шкідливі системи, що їх хтось заводив на нас, але одночасно докикуватися на ту погану систему, як на привидний авторитет.

Ця пригадка початкового характеру нашого суспільного зрізання дасть нам змогу зрозуміти не одне явище серед рядів наших українських працівників, такі свої українських установ. Посторонній громадянин — чи вони орудують власними вартостями праці, чи вони на державній службі — того навіть не помічають. Ім і в гадку не приїде, що серед українських приватних працівників бувають доволі замітні різниці; що основою цих різниць не є інтелектуальний рівень, фахове знання чи вислід праці, але рід праці і — д'охід з неї. Хто працює в багатшій установі, хто має вищу платню, цей часто вважає себе кращим, кориснішим; цей часто гадить на кожного з меншою платнею, чи з біднішою установою, як на щось менше вартісне, дарма, що вони всі живуть на утримання свого народу і для того народу працюють.

ШАБЛІ НЕОПРАВДАНОЇ ЗАРОЗУМІЛОСТІ.

Якби так ті, що почувають себе на вищому ступні, станули там дійсно силою своєї вишності, справності, якій ніхто інший і ніколи не встиг дорівняти, то ще можна би як-так оправдати таке вивиснування себе. А то бувають зверхники, що влають і роблять себе більшими, ніж вони дійсно є, а на ділі живуть працюю і соками мізку своїх підчинених. Дехто з них і словом не закінється, що думка, яку він голосить, це чужа думка, чужа ідея, чужа праця. Тому такі „везителі“ воліли би, щоб все навкруг них діялося безіменно, тому й самі стараються звести своє оточення службовиків до знонимої сірої маси, забуваючи, що своє ста-

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого
роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Демонстрації студентів у Празі.

ПРАГА, 27. 11. ПАТ. Вчора рано чеські студенти уладили в будинку анділу права велике віче, в якому взяло участь 600 осіб. Обговорювали справу звороту відзнак німецького університету чеському університетові Карла. Під час віча надійшла вістка, що ректор німецького університету переслав відзнаки до міністерства освіти. По-

вічу студенти пішли походом до міста, де їх поліція розігнала. Пополудні сам-там студенти улажували демонстрації проти німців і жидів. Поліція в строгім поготівлі. Пополудні міністерство освіти передало університетські відзнаки ректорові чеського університету Драчовському.

Протичеські демонстрації у Відні.

ВІДЕНЬ, 27. 11. ПАТ. Протинімецькі демонстрації в Празі викликали обурення німецьких студентів у Відні. Вчора вночі в університеті дійшло до бурхливих протичеських демонстрацій. Сторожі вдалося усунути студентів з університету, які зіпшилися на Рінгштрассе. Їх поліція ро-

звінала. Частина студентів пішла до друкарні Верная, де друкуються чехофільські щоденники „Дер Таг“ і „Ді Штунде“. Одначе їх поліція теж розігнала. Інша група пішла під будинок чеського посольства. Поліція арештувала кількох студентів та відігнала їх до бічних вулиць.

Югославія замкнула кордон.

БЕРЛІН, 27. 11. ПАТ. „Дойче Альгемайне Цайтунг“ повідомляє, що Югославія замкнула несподівано в неділю вчором малий прикор-

донний рух з Австрією. З Югославії можуть перейти тільки ті особи, які мають спеціальні перепустки військової влади.

Австрійські війська на кордоні Югославії.

„Дейлі Геральд“ повідомляє, що на кордон Югославії надійшли змобілізовані відділи війська і Гаймверон з Відня. Лінц і Бургенланду.

Австрійський уряд концентрує військо з огляду на напружену політичну ситуацію.

Печі і кухні

кафелі шамотові, першої якості — поручає по цінах конкурентних 30/83 2-5

Петро Рогатинський

Львів, вул. Косцюшка ч. 1 а
Тел. 39-93 приймає всілякі репарації і очищування печей зі саджі.

новини вони досягнули через тільки через те, що обставини зложилися для них так щасливо.

Та мало того: нерідко буває, що ті, які мають вже вищі платні, бажать ще всяким способом не допустити до того, щоб інші, хочби як працювали, заслужили, могли колинебудь наблизитися до них своїми платнями.

Отже, чи є у рядах українського службовництва суспільні шаблі?

Прийдеться відповісти притакуючо. Вірніше кажучи, це не є ніякі суспільні шаблі, тільки шаблі фанфаронади й зарозумілості. Це наш своєрідний витвір, зроджений також і на тлі впливів чужинного виховання.

Не треба й окремо вказувати на те, що цей об'єкт шкідливий не тільки для співжиття великої української службовницької родини, але й для українських установ, для вислідів праці у них. Такі нездорові потяги й відносини шкідливо впливають також на товариське життя. Коли українські клуби світять пустками, то між іншим однією з головних причин — безперечно ці нібито існуючі „шаблі“.

ЗРІВНАННЯ ШАБЛІВ У СПІЛЬНІЙ ПРОФЕСІЙНІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ.

На щастя — виявно можна помітити, що службові різниці, що „шаблі“ затираються у тих працівників, що об'єднуються в одній професійній організації, в нашому випадку — у Союзі Українських Приватних Службовиків. В етійкій іншій проф. організації українських інтелегентських працівників з мішаниною зв'язів члени не почувують себе так на одній площині, а не на „шаблах“, що в СУПРУГА. Тому вступати в ряди тієї організації це обов'язок кожного українського умового працівника. Колиж службовницькі шаблі шкодять самій видатності праці, розбуджують негодування, почуття пониження, зависть, а навіть ненависть, то саме громадянство повинно в інтересі власних установ вимагати від своїх працівників, щоб вони були членами українських професійних організацій. Недавно ми прочитали у польських часописах про потребу професійних організацій в уряді, збори. Нема сумніву, що це були би не тільки по душі польські організації, але й із польським верховодством. І тоді кожний український працівник став би примусово членом тієї „професійної“ організації та підтримував би її своїми вкладками. Але для своєї — то або грошей нема на вкладку, або „вона нічого не дає“, або йому, великому достойникові, там не по нутру. Пора скаменутися та згуртуватися всім, що працюють у приватних установах, у кріпкій професійній організації, якої завданням мусить стати усунення зномаїл у службовницьких відносинах.

Лев Ясінчук.

Діяльність М. Грушевського.

Одні із найважливіших оглядів у сфері праці М. Грушевського — характеристика його особи наводимо у „Сторінках минулого“ О. Лотоцького, і яких перекладуємо до цієї мови. Редакти.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОЇ ПРАЦІ В ГАЛИЧИНІ. — ПРАЦЯ В КІЄВІ І НА ЧУЖИНІ. — ІСТОРИК УКРАЇНИ.

Розглядаючи діяльність М. Грушевського в Галичині, бачимо справу гігантську. Своєю катедру — а згодом „нові ери“ — використав він в найбільшій мірі. Пильною, запальливою працею він із слухачів своїх створив широке коло наукових співробітників, серед яких в далішому знайшлися і поважні учні. Будучи головою „Наукового Товариства ім. Шевченка“, він розвивав його діяльність у багатьох галузях науки, запровадив кілька серій наукового видавництва у секціях історичній, філософській та природничо-математично-лікарській, а секції з свого боку утворили свої допоміжні органи — комісії археологічну, бібліографічну, статистичну, етнографічну, ерехологічну, природничу. Як редактор „Записок“, замість однієї книжки на рік став випускати книжки по два місяці, — так що за час його редакторства вийшло до сотні томів самих лише тих „Записок“. Крім „Записок“, історична секція видавала „Збірник історично-філософської секції“ (вийшло 15 томів), „Історичну бібліотеку“ (25 томів), серію томів „Українського Архіву“ (7 томів), 20 томів видань правничого змісту („Часопис правничий“, „Правничі бібліотеки“), „Студії з поля суспільних наук і статистики“. Філософська секція видавала свій „Збірник“ та „Українську бібліотеку“ (наукове видання українських класиків); свій окремий збірник видавала природничо-математична секція. Окремі комісії товариства також випускали серії капітальних видань: етнографічна комісія видавала свій збірник з багатьма збірками пам'яток народної творчості (появилось 35 томів) та „Матеріали до української етнології“ (14 т.); археологічна комісія видавала „Жерела до історії України-Руси“ (7 т.), „Пам'ятки української мови і літератури“ (7 т.) та ін. Якість цих видань дістала високу оцінку в ученому світі. Уважовано музеї, велику бібліотеку, друкарню, книгарню.

Побіжно тут вказані результати наукової діяльності товариства, що так розвивалося під головуванням М. С. Грушевського, свідчать про винятковий організаторський його талант, про невтомиливу енергію та про величезну наукову працю, що заповнила найдрібніші портерії організму товариства.

В значній мірі користався з праці Грушевського наукова діяльність і на російській Україні. Р. 1908, як тільки завилася для того формальна можливість, закладає він окреме від львівського українське наукове товариство і в Києві; під його головуванням і воно розвиває енергійну діяльність, — видруковано яких 25 томів різних праць т-ва.

Поруч з широкою організаторською працею в наукових товариствах М. С. Грушевський знаходить час та сили і для інших форм науково-громадської діяльності та для особистої наукової праці, — читає у Львові публічні лекції, поширюючи круговид галицьких слухачів, притягаючи увагу та зацікавлюючи їх справою розвитку рідної науки, закликаючи їх сприяти тому розвитку. Під час літніх вакансій 1904 р. М. С. закладає курси і сам на них викладає для молоді, що приїхала з російської України. В роках 1899 та 1912 з приводу археологічних з'їздів у Києві та Чернігові Грушевський організує бюро українських учасників з'їздів, і коли в обох випадках не було за українською мовою визначено право громадянства на з'їздах, то виготовив доклади (всього 30 для кожного з'їзду) видруковано окремих томами видань т-ва. Р. 1903 прийняв він запрошення вищої російської школи суспільних наук у Парижі та викладає там курс української історії (пізніше той курс тричі видано російською мовою п. а. „Очеркы истории украинского народа“).

Грушевському належить велика заслуга у становленні схеми української історії — того правдивого процесу її розвитку, який свідомо й несвідомо затемнювано та заплутувано московською наукою. Докладно розвинув М. С. Грушевський свою систему української історії в статті, що дістала класичне значення: „Вичайна схема „руської“ історії й справа національного укладу історії Східної Європи“ (друкована вона в збірнику петербурзької академії наук — „Статьи по славяновѣдѣнію“, т. 1).

В сформулюванні цієї схеми та у фактичному переведенні її в дев'ять томів „Історії Укра-

їни Руси“, що обіймає час більше як до другої половини XVII ст., полягає найбільша, справді історична заслуга М. С. Грушевського. Він дав те, чого не могли дати його попередники як з огляду на стан розроблення історичних відомостей, так і тому, що в межах Росії взагалі неможливо була така праця. Правда, і він не дав історії державного життя українського народу, — головні сліди він не державні моменти в історії, а суспільно-економічні та культурні. Але на ґрунті, що він підготував, нові дослідники вже легше можуть досягнути таке завдання.

Для нас, українців, наукова праця Грушевського має, окрім строго наукового, ще й велике значення громадське. Вона складає дуже помітний етап в історії української самосвідомості. Внаслідок діяльності цього ученого (деякі основи українського національного руху дістали тверде наукове уґрунтування та поширилися новими, ширшими горизонтами).

М. С. Грушевський з своєї власті — найперше учений. Проте сильний темперамент громадського діяча не тільки надавав особливий життєвий інтерес його науковій праці, але й потягував його на ширший шлях громадської діяльності. Засновуючи наукову працю перш за все на культурному поступі та самосвідомості народної маси, Грушевський зовсім надавав першорядного значення освіті широких мас народу та приймав активну участь у діяльності в цьому напрямі. Провідна роль належала йому в Краєвому Шкільному Союзі, в якому зосереджено всю справу приватної школи; оскільки інтенсивною була ця праця, свідчать самі факти: Союз утримував 8 середніх шкіл, в тому числі 6 з приватних шкіл „правительствених“, давав матеріальну допомогу двом приватним учительським семінаріям, утримував кілька народних шкіл вищого типу.

З того переконання, що широка освіта народної маси є основою його поступу, Грушевський знаходив час для популярно-наукової пра-

Жінко! При уплаті за період до кінця року. Той, хто приїжджає прожити утримувати постійну працю на таке товаришеске життя. Нещо так не виступає сповідати руху в тону часі як „Меналь“ найкращий косметичний оліїв, наперх ушпаний. Мислю мисленні призначення лікарів-гігієністів-косметиків і призначенні осіб. Доказується дарових перспектив. „Меналь“ продають усі аптеки, аптечні і косметичні склади „Меналь“. Лідер Петропольського 11 а.

ці. Його популярна історія „Про старі часи на Україні“ це — недовільний зразок компендіуму рідної історії. Ширша праця в цьому напрямі — „Ілюстрована історія України“. Пону належить і кілька більших популярних історичних брошур, серед них — „Козацький бунт — Б. Хмельницький“. Перед самою війною надрукував він широкий план народного читання і та оголосив конкурс на написання для народу й дітей. У Києві організує він популярно-народний тижневик „Село“, приймає бачка в цьому участь, і частини статей його, друкованих там, появилася окремою брошурою — „Про українську мову і школу“.

Широкі літературні інтереси Грушевського спонукали його до значної участі в багатьох підприємствах літературних, а в багатьох їх був він чи ініціатором, чи головним правлінням. З його ініціативи створився реформа літературно-громадського органу — тижневик „Зорі“ — в місяць європейського титлу Revue і в 1908 р. почав виходити під його проводом „Літературно-Науковий Вісник“, в якому вперше широко об'єдналися літературні сили західно-української та російської України. З першої книжки до останньої — до початку війни, випускав коло 20 літ. Грушевський містив тут статті в питанні літературних та громадських, і статті ці завжди були найцікавішою частиною журналу, до якої читач у першу чергу звертався. (Далі буде.)

Камісельки, пальюери, пухавички і повняні шкарпетки по 1 з 1/2 зрива
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Боїнів ч. 4. 47/53-13-46

„За чесну оцінку фактів“.

Волин, 24. XI. 1934. р.

Львівський проурядовий часопис „Wolyn“ (ч. 47) присвятив союзовій промові голови УПР і УНДО д-ра Дмитра Левицького редакційну статтю під поданим вище наголовком, у якій у розмірно коректній формі намагається довести, що волинська дієвість виглядає інакше, ніж вона змалювана у згаданій промові.

Щодо змісту промови, то це справа самого п. д-ра Д. Левицького, і ми не уповноважені забирати з цього приводу голосу.

Зате ми, українці Волині, здається, маємо право оцінювати факти свого життя. Напевне „Wolyn“ з цим погодиться. Коли людина відчуває жах, біль, крик, то лікар чи психолог мусить брати її заяви за аксіому, що не вимагає доказів, і ніхто з них не відважиться твердити протилежне.

Такі абсурди бувають тільки в політичній царині, де один за другого відважується говорити, чи того другого болить щось чи ні!

Ми, й тільки ми, українці Волині, знаємо правду: добре нам чи але. Неукраїнець може тільки робити здогади, а значить — помилятися.

Тому то ми з приємністю стверджуємо тут заяву редакції „Wolyn-я“, яка мала відвагу сказати:

„Ми далекі від твердження, що в польсько-українських взаєминах є все якимсь чином, бо це було б... узагальнення, однаково голословне і шкідливе“.

Отже від самого „Wolyn-я“ ми почули, що на Волині не все гаразд. А це є признанням, що ми у своїх жахах і скаргах маємо рацію. Різниця між нашим безпосереднім відчуттям і теоретичним міркуванням автора статті лише в тому, чи нам на 100 відс. живеться погано, чи цей відсоток менший.

Коліб „Wolyn“, ідучи цим шляхом далі, сказав ще, в яких ділянках живеться вам погано,

но, то навіть можливо було дискусувати. Очевидно, українці, які тільки самі можуть говорити про свої болі, в усій широчині викладають факти: що саме їх болить, пече чи мітить.

Ми зі свого боку могли запропонувати авторові статті поїхати з нами по селах і послухати, що кажуть про свої болячки самі маси.

Залишаючи поки що це питання відкритим, переходимо до кінцевої частини статті й бачимо дивну річ. Автор, який напочатку сказав, що в польсько-українських відносинах не все добре, раптом заявляє, що бачим то все гаразд. І то так добре, що це „радоє ознаково як поляків, так і українців“.

Мимохідь виникає бажання попросити автора знову таки поїхати з нами на села й показати цих різних українців. Ми з приємністю підпилимося на них. Але — тільки під селянськими стріхами. Бо в борах, на добрих посадах, а тим більше на посольських дістах — безперечно можна знайти одиниці вдоволені, та й то тільки до того часу, поки вони на тих посадах перебувають.

Мусимо тут до речі зауважити, що нам не раз доводилося чути (звичайно сам-на-сам) від тих українців, які „радіють“ в певному оточенні, що українська справа погана. Навіть безнадійно махали рукою.

Наприкінці мусимо підкреслити ще одну заяву „Wolyn-я“ — про плачевне становище. Це справді було б пролом наперед. Тільки чи автор має на увазі взагалі українців, як нарід, а значить і пошану до їхніх прав, культури, гідності, ідеалів, чи лише тих „радіючих“ українців? Крім відповідей на це питання, були б бажані та ж і факти.

В кожному разі „Wolyn“, хоча ще й не звільнився від узагальнювань, якби подавав на те, що вродом (на підставі свого висновку „не все найкраще“) може такий прозоре поміти політичної політики.

Senex.

Мадярщина домагається уступлення мін. Бенеша.

ЖЕНЕВА, 27. 11. ПАТ. Делегат Мадярщини Еґґардт передав секретаріатові Ліги Націй заяву з домаганням, щоб мін. Бенеш, президент Рад Ліги Націй уступив, бо Чехословаччина з Румунією в спорі Югославії з Мадярщиною ступили би по боці Югославії. Тому делегат Мадярщини запитав, чи мін. Бенеш не погодився би з

цеї причиною з президентом Рад Мін. Бенеш, перед своїм виїздом з Женеви повідомив секретаря Ліги, що коли Ліга буде розглядати вогу Югославії, мін. Бенеш зрештеш на той час з президентом.

Присилайте передплату!

Українські послы до законодавчих установ Канади.

(З нагоди 40-літнього життя українців у Канаді).

За весь час 40-літнього життя в Канаді українські послы спромогли вибрати дана-дні своїх послів до провінціальних легіслатур і до домініального парламенту Канади. Деякі з них послів були вибрані і по кілька разів з тих округ, у яких українські поселенці живуть компактною групою, або в переважній числі.

Нижче подано імена всіх вибраних дотепер українських послів і дати їх вибору в хронологічному порядку.

1) **Андрій С. Шандро** — 17. квітня 1913 року, був вибраний послом до союму провінції Альберти з округу Гвітфорд (Whitford) Альта. Його вибір унеможливили через зловживання підчас виборів, однак його вибрали повторно 15. березня 1915 року. Дня 7. червня 1917 року А. С. Шандро знову вибраний послом до союму Альберти з тієї самої округи через аklімацію, з тієї причини, що був у військової службі. Дня 18. липня 1921 року А. С. Шандро вибраний ще раз послом до союму Альберти з тієї самої округи, але його вибір унеможливили через зловживання підчас виборів. Це перший посол, вибраний українцями в Канаді, і мав би перший український посол у британських домініях. Слід згадати, що А. С. Шандро — це бувший москвофіл і до українства ставився неясно.

2) **Т. Д. Ферлей** — 6. серпня 1915 року, був вибраний послом до союму провінції Манітоби з округу Гімлі (Gimli) Ман.

3) **Н. А. Григорчук** — 29. червня 1920 року, вибраний послом до союму провінції Манітоби з округу Етелберт (Ethelbert) Ман. Дня 18. липня 1922 року Н. А. Григорчука вибраний вдруге послом до союму провінції Манітоби з округу Етелберт. Дня 28. червня 1927 року Н. А. Григорчука вибраний втретє послом до союму провінції Манітоби з округу Етелберт. Дня 16. червня 1932 року Н. А. Григорчука вибраний четвертий раз послом до союму провінції Манітоби з округу Етелберт, Ман.

4) **Д. Якимішак** — 29. червня 1920 року, вибраний послом до союму провінції Манітоби з округу Емерсон (Emerson) Ман. Дня 18. липня 1922 року Д. Якимішака вибраний вдруге послом до союму провінції Манітоби з округу Емерсон.

5) **Василь Федун** — 18. липня 1921 року, вибраний послом до союму провінції Альберти з округу Вікторія (Victoria) Альта.

6) **Н. В. Бачинський** — 18. липня 1922 року, вибраний послом до союму провінції Манітоби з округу Фішер (Fisher) Ман. Дня 28. червня 1927 року Н. В. Бачинського вибраний послом до союму провінції Манітоби з округу Фішер вдруге. Дня 16. червня 1932 року Н. В. Бачинського вибраний послом до союму провінції Манітоби з округу Фішер втретє.

7) **Михайло Рощський** — дня 18. липня 1922 року, вибраний послом до союму провінції Манітоби з округу Гімлі (Gimli) Ман.

8) **Михайло Черногус** — дня 10. липня 1923 року, вибраний послом до союму провінції Альберти з округу Гвітфорд.

9) **Михайло Лучкович** — дня 14. вересня 1926 року, вибраний послом до домініального парламенту в Оттаві з округу Вегревил (Vegreville). Альта. Дня 28. липня 1930 року М. Лучковича вибраний вдруге послом до домініального парламенту в Оттаві з округу Вегревил.

10) **Ізидор Горещкий** — дня 19. червня 1930 року, вибраний послом до союму провінції Альберти з округу Гвітфорд (Whitford) Альта.

11) **Петро Міський** — дня 19. червня 1930 року, вибраний послом до союму провінції Альберти з округу Вікторія (Victoria) Альта.

12) **Д-р Ю. Драган** — дня 19. червня 1934 року, вибраний послом до союму провінції Саскачеван з округу Келвінгтон (Kelvington) Саск. У провінції Саскачеван живе найбільше число українців і довго вони змагалися, поки врешті вдалося їм здобути одно місце в легіслатурі у місті Ріджайні.

Сьогодні українці мають шістьох своїх представників у законодавчих установах Канади: Лучкович — посол домініального парламенту; Бачинський і Григорчук — послы манітобської легіслатури; д-р Ю. Драган — посол саскачеванської легіслатури; Горещкий і Міський — послы альбертійської легіслатури.

На 56 різних народностей, які живуть у Канаді, українці щодо чисельності стоять на третьому місці. (Перше місце займають англійці, або точніше: люди англійської мови) друге займають французи. Точне число українців у Канаді годі подати, але додумуємося, що є нас около 350.000. Ми могли б вибрати бодай вдвоє більше число українських представників до законодавчих установ у згаданих трьох провінціях Канади, якби всі українці були свідомі й об'єднані. Та не треба перетягати струни! Коли взяти на увагу, що до Канади їхали вбогі і в більшості неграмотні емігранти, які перші дві десятиліття мусіли поспівати на те, щоб розглянутися кругом себе, устаткуватися, пристосуватися до нових обставин, забезпечити себе і свою родину матеріально, пізнати себе на широких степах серед чужих людей, — то й те, що досягнуто дотепер у Канаді заслуговує на признання.

Як маєте під руками подрібну мапу Канади, загляйте собі труду і відшукайте всі ті округи, з яких вибирали і вибирають українських послів. Ті округи замешкують українці збитою масою, або в переважній числі. В таких округу-

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0.30
(з поштовою пересилкою
0.95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 54-030 тому негайно вишле книжечку Адміністрації „Діла“, — Львів, Ринок ч. 10.

гах українці проявляють громадське життя і в інших ділянках. Стараються удержувати українських учителів у державних школах, вибирають своїх шкільних і муніципальних урядовців, мають свої гарні церкви й народні доми, які носять різні назви, а в цих домах ведуть свою працю різні просвітні товариства, драматичні й співачські гуртки та удержують українські рідні школи. В таких округах українці задержують свою традицію і не так легко асимілюються. Тому таке поселення великими громадами виходить канадійським українцям на велику користь.

Vininger, Man., 28. X. 1934.

Михайло Жука

3 церковних справ.

З ПОБУТУ АП. ВІЗИТАТОРА В ПЕРЕМИШЛІ. ІМЯНИНИ ЕПІСКОПА Й. КОЦИЛОВСЬКОГО

Апостольський візитатор о. Іван Гудечка прибув до Перемишля 22. ц. м., щоб пригласити відносинам у тутешній дієцезії. М. ін. 26. ц. м. відвідав тутешню духовну семінарію.

Дня 25. XI. тутешня мужеська українська державна гімназія улаштувала свято в честь святого Патрона св. Йосафата, на яке дирекція заведення запросила обох тут. єпископів і візитатора о. Гудечку. Всі три достойники явилися на це свято, при чому о. візитатор сидів між двома нашими єпископами. При кінці святого гімназійного катехизиса о. Голінський виголосив промову, звернену до обох єпископів, а спеціально до солізантат, єпископа Йосафата Коциловського, а в другій половині своєї промови, виголошеної з початку по українськи, звернувся в латинський мові до о. візитатора, якому зложив привіт від молоді, родичів та учителів заведення. О. візитатор не відповів на цей привіт.

Тут варто ще зазначити, що в неділю 25. XI. ц. р. рано відправив єпископ Лакота торжественну Службу Богу з нагоди іменини єпископа Йосафата. Церква була виповнена по береги всіми верствами нашої суспільности.

Вкінці треба ще подати, що представники всіх громадських установ під проводом д-ра Затайкевича зложили єпископові Йосафатові побажання з нагоди його іменин, і то на спеціальній акції.

Р.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 29. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

34

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

На Кавнівській вулиці на третьому поверсі була для них, що мали там приступ, справді нова школа, яка вводила нас у світ нових принципів і нових поглядів.

В моєму житті не мав я доби таких рішучих зворотів у світ гляді, яку пережив я як студент перших двох літ університету під впливом Івана Франка.

Були в нього тоді вже гарна бібліотека, з якої користалась мова його кружка; в бібліотеці тієї находили ми те, чого деінде тоді в Галичині не можна було дістати: Вістник Європи, Отечества, Записки, твори Шедрина, Бєлінського, Добролюбова, Золя, Флаубера, Спенсера, Лясаля, з українських Драгоманова, Мирного; це була лектура, що вводила нас у новий світ і неначе молотом пробивала провали в тій кам'яній стіні, яку поклало перед нами тодішнє публічне виховання і гнила, бездушна рутенщина. Спокійнішої і цвітної молоді не могла вдовольнити і та українщина, що панувала серед лавівської громади й обмежалась на слабеньких, чисто формальних і то дуже рідких та нечисленних маніфестаціях. Школа Івана Франка навчила її інакше розуміти українфільство, показала правдивий зміст його, а сильна без-

пошадна критика Драгоманова поглиблювала його ще більше і викликувала реакцію проти формального українства, яким проявлялося воно досі в Галичині.

Під тими впливами вибула у нас формація тих основ, на яких опісля оперли ми нашу працю і діяльність у дальшій житті.

В тім часі саме видав був Франко разом з Мих. Павликом два випуски „Громадського Голосу“, а дальше дві спорі книжки: „Дзвін“ і „Молот“. Все те конфіскувала прокуратура, однак видання ті все таки кружляли серед нас і читалися з живим зацікавленням. У половині 1879 р. розпочав Франко видавництво „Дрібної Бібліотеки“. Університетська молодь цікавилась живо тим видавництвом і ширила його по краю; деякі з нас підпомагали його і працею і матеріально. Я переклав за порадою Франка Добролюбова „Авторитет у вихованні“ і доставив фонди на наклад цього випуску „Дрібної Бібліотеки“. В другій половині тогож року задумали ми періодичне видавництво у формі літературно-наукового журналу. Журнал мав називатися „Нова Основа“, як редактор мав підписувати його тов. Жидовський. Та справа того видавництва скінчилась на видрукуванні проспекту, до видавництва не прийшло з достатчі фондів.

Між моїми товаришами в університеті було тоді на правничім відділі спеціально багато українців, і то таких, що з них опісля вийшли люди, знані з своєї публічної діяльності в різцоронних напоямах. На однім році зі мною

були між іншими товариші: Андрій Чайківський, Андронік Могилянський, Степан Федак, Кость Левицький, Лев Гузар, Станислав Шучаківський, Ярослав Ільницький, Теофіл Макух, Гнат Дзеревич, Денис Партицький, Володимир Навроцький, Осип Ганкевич, Євген Мартинець, Грабовенський, Сидір Британ, Василь Полянський, Юрій Шмериковський, — ті всі українці, що належали до „Дружного Лихваря“. А крім них з москвофілів, або їм близьких: Василь Лагоза, Теодор Олексевич, Осип і Денис Грзбінські, поза ними були ще деякі інші, що належали до „Академічного Кружка“. В порівнянні до числа польських студентів було це число невелике, та в порівнянні з числом русиків на інших роках і виділах — значне. Університет мав характер польський. На правничім відділі викладали по українськи лиш д-р Олександр Огоновський цивільне право — як надзвичайний професор і д-р Іван Добрянський кримінальне право — як приватний доцент. Та їх викладів слухали щойно на третім році. На філософичнім відділі викладав по українськи лиш д-р Омелян Огоновський українську літературу і пару семестрів також д-р Шараневич українську історію. Однак викладали останнього не викликували ніякого зацікавлення. Які були тоді українські виклади на богословським відділі, нимі вже не тямлю. Ми мусіли в перших двох роках слухати на правах виключно польських викладів з винятком німецького права, яке викладав ще по німецьки старий проф. Бель (Buhl), одинокий епігон ко-

52/71

Гігієна у своїй основі — звичайте
здоровий віддих ще й зуби здорові!

Пласти Odol

В 25-ліття ідейної праці для народу.

Ювілейне свято Т-ва „Відродження“ у Львові.

По заміченій програмі відбулися дня 25. п. м. у Львові, а мабуть і в цілому краю, ювілейні свята тверезості. Сто літ минає, від коли на наших землях загомонали перші слова тверезих правд, двадцять літ з того часу, як до боротьби з одурманюючими отрутами ставали організовані ради відродження. Саме тепер Українське Протиялькогольне Товариство „Відродження“ дає поклик святкувати свята тверезості, тай само влаштувало таке свято в салі „Української Бетіди“ у Львові. Рівночасно, як про це заздалегідь у пресі й афішами громадянство повідомлено, відбулася вчора ювілейних викладів у численних товариствах та установах. На жаль, не всі вони через спротив Городського Староства мали спромугу відсвяткувати Ювілей Тверезості, як про це була загода в пресі.

Офіційне свято, влаштоване Головною Радою „Відродження“, відбулося в поважному, діловому настрої численно зібраної публіки. Салі прикрашені образами й таблицями, що наглядно висвітлюють лихо алкоголізму. На столах зразки видань „Відродження“, що з них два останні: книжечку „За тверезість“ та кишеньвий календарець на 1935 р. радо купувала публіка при вступі на салю.

Свято започаткував привіт голови Товариства д-ра Софії Парфянович. У ньому вона запросила гостей до участі в тому скромному святі, бо на торжественніше і святочніше з причини важких часів, зокрема важких для „Відродження“, важко було здобутися. Згадуючи теплим словом відродженецьких співробітників і борців за тверезість, розсіяних по всьому краю, піднесла з признанням прихильне відношення до абстинентського руху цілого громадянства. Зокрема підтвердила прихильне відношення церковної влади, що рішила підчинити собі круги духовних та вірних візвати до святкування свята тверезості та співпраці з „Відродженням“, далі численних товариств, що зголосили свою участь у викладовій акції. Опісля згадала померлих членів і борців за тверезість, при чому публіка шанувала їхню пам'ять повстанням з місць.

Після того відчитано привіти, при чому переважали привіти від закордонних протиялькогольних міжнародних і національних централ: з Львови, Парижа, Берліна, Відня, Копенгаги.

лишнього німецького університету. Деякі з нас, особливо свідомі українці, записувалися також добровільно на виклади української літератури д-ра Ом. Огоновського. На третім році слухали українських викладів цивільного і кримінального права всі русини без різниці партій. Урядова мова в університеті була виключно польська. Про будь-які мовні права в університеті ми тоді ще не мріяли, тим менше про український університет. Нашим бажанням було що-найвище збільшити число українських катедр. Про це говорили ми часто й апелювали до товаришів, щоби приготувалися до доцентури з цивільної процедури; та й це було без успіху, бо польські професори його не допустили до того.

З інших товаришів, що були тоді в університеті на інших роках різних виділів, заслуговують на згадку з українців правники: Осип Білаский, Олекса Татякевич, Володимир Лукич-Левицький, Іван Белей, Іван Рудницький, Василь Дідошак, Андрій Кос, Роман Сосновський, Ярослав Кулачківський, Олександр Кмічківський, Олександр Дідицький, Теофіл Кормош; з філософів: Іван Франко, Володимир Коцовський, Кость Бобикевич, Іван Матівець, Броніслав Старецький, Іларіон Грабович, Ілля Коморудз, Юліан Стефанович, Володимир Масляк.

Якихбудь конфліктів між молоддю руською і польською в університеті тоді не було (Далі буде).

Ширіть наш часопис!

Загребу, Варшави й інш. Привітів з краю наспіло обмалю.

Опісля був виклад д-ра Івана Раковського Прелатент — сеніор нашого руху та один з головних основників нашого товариства — витолосив глибоко продуманий та прегарно уложений реферат, у якому начеркнув історію алькоголізму та боротьбу з ним серед українського народу. Через братство тверезості — до відродженецької організації; далі через організовану працю, плескіт та поширення мережі відродженецьких клітин — аж до найновіших днів — важких зусиль та важких добутоків теперішнього проводу „Відродження“. Далі прелатент аясував суть лиха алькоголізму та пояснив необхідність

українського народу боротися з одурманюючими отрутами. Вкінці подав план праці „Відродження“ на майбутнє: поширення сітки відродженецьких осередків, розбудова видавничого збільшення числа членів, улаштування членів і відродженецьких харчівень, улаштування м'ясоде наїшли би приміщення всі предмети, що мають зв'язок з протиялькогольною боротьбою, втягнення до праці цілого громадянства. До цього останнього закликав гарячими словами відродженецького громадянства, що нагородило його слова ясними оплесками.

Подякою вібралим за прихильність голова „Відродження“ д-р С. Парфянович замкнула це скромне, але поважне ювілейне свято.

Товариство Письменників і Журналістів ім. І. Франка

про невідповідну пресову полеміку.

КОМУНІКАТ I.

Рада Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка на своєму засіданні 25. листопада 1934. одноголосно прийняла таку постанову:

1) Рада Товариства з жалем стверджує, що в останню-му часі ведеться інколи на сторінках української преси полеміка, яка приймає невідповідний особистий характер. Така полеміка своїм тоном не відповідає поважним завданням українського журналіста та загальній нинішній національній ситуації, що вимагає можливо найбільшої консолідованості.

2) Тому на будуче Рада притягує до відповідальності тих своїх членів, які переступлять межі загально прийнятих журналістичних

Ніхто не обмежує Вашої особистої свободи. Можете підписати довільну кількість позички Рішній Школі. Кожна позичка по 25 зол.

форм, д'ручить нападенню не відповідати на образливу статтю, зате від себе видасть відповідний комунікат.

За Радю Товариства:

Роман Купчинський, Д-р Мирон Коновалець, голова, секретар.

КОМУНІКАТ II.

На підставі постанови з 25. п. м. Рада Товариства Письменників і Журналістів д'ручає ред. І. Келринові-Рудницькому не відповідати на статтю ред. д-ра К. Івана Гладилевича у 43 числі „Українського Голосу“ п. м. „Виступ п. Келрина пр-ти гетьманців у польському журналі“, тому, що автор ужив у тій статті проти І. Келрина нічим неумотивованих образливих закидів.

За Радю Товариства:

Роман Купчинський, Д-р Мирон Коновалець, голова, секретар.

З нашої кооперації.

ВЛОМИ ТА КРАДЕЖІ ПО НИЗОВИХ КООПЕРАТИВАХ.

„Господарсько-Кооп. Часопис“ з 25. п. м. містить статтю п. м. „Воломів та крадежів і наша самооборона“. В цій статті закликає автор низові кооперативи до самооборони проти вломів та крадежів, які в останніх часах перемирилися в деяких округах у систематичне винищення кооперативного майна. Напр. у районі Окружного Союзу в Коломиї в останнім місяці заготовлено 14 вломів до кооператив на суму майже 5.000 зол. Подібні вісти приходять з району Жовкві. Виглядає так, що заочинці використовують тяжке положення кооператив, а може й діють під намовою ворогів кооперації. Поліції не вдалося досі ні в одному випадку заарештувати заочинців. Тільки дві з обкрадених кооператив у коломийській районі були обезпечені в „Вістрі“, тимчасовим майже весь вкрадений майток пропавший. „Г.-К. Ч.“ закликає кооперативи обезпечувати своє майно від крадежів та вломів, забезпечувати сильно кооперативні домівки у крати та відповідні замки і настановлювати нічні варти біля кооператив з їх членів.

НОВІ УКРАЇНСЬКІ КООПЕРАТИВИ.

Рішенням Дирекції РСУК з дня 13. листопада ц. р. прийнято в члени Т-ва такі кооперативи: 1) „Одроджене“ („Відродження“), госп.-спож. кооп. з обм. відповід. — Несвіч (пов. Луцьк). 2) Кооп. „Єдність“ з обмеж. відпов. — Звір. 3) Госп.-торг. спож. С-ка „Єдність“, кооп. з обм. пор. — Майніч (пов. Самбір).

Рішенням Дирекції РСУК з дня 15. XI. п. р. прийнято в члени такі кредитові кооперативи: 1) „Наша Поміч“, кзав. Гаї Нижні (пов. Дрогобич). 2) „Українська Християнська Каса“ кзав. Жовква (пов. Жовква). 3) „Відродження“, кред. кзав. Городиця (пов. Копичинці). 4) „Районова Райфайзенка“, кзав. Кукузія (пов. Львів). 5) „Каса Позичкова і Шаднича“, кзав. Сілець (пов. Перемишль). 6) Шадн.-Кред. Каса „Селиська Співка“, кзав. Бишів. 7) „Українська Райфайзенка“, кзав. Волиця Комарова (пов. Сокаль). 8) Шадн.-Кред. С-ка „Надія“, кзав. Паушівка (пов. Чортків).

ЗАГРОЗА ВИКЛЮЧЕННЯ З ЧЛЕНІВ Р. С. У. К.

Р.С.У.К. від двох літ послідовно переводить протиборство акцію серед кооператив. Після наказів, анкет, доручень при ревізіях та унічненні Р.С.У.К. не здержується навіть перед виключенням зі своїх членів тих кооператив, які вперто не пристосовуються до його доручень і замість засновити зовсім борги, ще їх збільшують. В останнім часі Р. С. У. К. загрозив 42 п'яти кооперативам, в яких борги в 1934 р. зросли, що на випадок, коли вони до кінця ц. р. не здержать боргування, поставити на найближчій засіданні Ради Р.С.У.К. внесок виключити їх з членів Р. С. У. К.

ДРОГОБИЧЧИНА ПРАЦЮЄ.

Дрогобицький кооперативний район викazuje назгал добрі успіхи в праці. На 28 провірених в останнім часі кооператив для загального заупу і збуту прибуло від останньої ревізії 240 нових членів, борги зменшилися на 5.38 проц., денні торги збільшилися на 18 проц. 16 кооператив працює з білансовою надвишкою на квоту 2.769 зол., 12 зі стрістю. Причиною страг є головню відливання нестягальних боргів і касових та товарних манк. Болтчками кооперації в Дрогобиччині все ще є товарні та касові манк, які доходять до 3.000 зол. Вправді всі вони забезпечені векселями та умовами, одначе все то ки шкодить кооперації і цей болк треба кончно усунути. — Кредитова кооперація в Дрогобиччині теж працює з успіхом. Оборотові фонди 18 кредитових кооператив зросли на 9 проц. завдяки ощадностевим вкладкам, головню дрібній ощадності. На вкладках дрібної ощадності ці кооперативи мають 12.761 зол., себто четвертину усіх ощадностевих вкладок.

3. Л

КОЖНА УКРАЇНСЬКА УСТАНОВА:

читальня, кооператива, кружок „Р. Ш.“, Соціял чи Луг — повинна заабувати д'ру своїх членів „Діло“. Витаток, зложений на передплату „Діла“, оплатиться кожному товариству сторинкою.

МІСЬКІ ТЕАТРИ В СЕРЕДУ 28. XI. 1934.

Великий Театр

Нині з причини генеральної проби нечиний.

Завтра останній раз

„Мархолт“

Нині у Театрі Ріжнородностей
Гумор і сміх
з Великого Театру перенесена
знаменита фарса
і роліада і Баха

„Під примусовою управою“

Спробуй задержати повагу через які три дії.
Рішучо не вдається.

Ні хви-
лини
відпо-
чинку!
Треба
сміятись

Виклади заходом „Українського Т-ва Прихильників Мистецтва і АНУМ.“

Сучасне українське малярство і його шляхи.

На цю тему відбувся у минулу суботу візит Павла Ковжуги в саді „Бесіди“, улаштований заходами Т-ва Прих. Укр. Мистецтва і Асоціації Незалежних Українських Мистців. На візиті було багато добірної публіки і він викликав живе зацікавлення, бо в нас нема майже ніякої літератури з того предмету.

П. Ковжуга представив початки сучасного нашого мистецтва та перші спроби його світової організації. Вже у 80-их роках минулого століття наші мистці заснували в Петербурзі (українських мистецьких осередків тоді ще не було) першу групу для вивчення українського мистецтва. Були там наші передові мистці старої генерації, що ще полемізували досі працюють — С. Васильківський, М. Самокиш, В. Сластун, П. Мартинюк і ін. Деякі з них, як Васильківський, а ще більш Самокиш, що й досі працює, мали величезні успіхи, їх твори розкуповували в чужі музеї, приватні збирачі, мали вони й великі державні замовлення. Ізшли наші мистці багато по світі, не лиш по Європі, а й по Азії й Африці, всеж скільки могли, ті мистці працювали для рідного мистецтва. Васильківський і Самокиш видали гарні праці про українську старовину й орнамент та дуже часто брали теми своєї творчості український побут і історію.

Обійшли тих мalarів працювали Ів. Ігнатович, М. Лимоненко, К. Трутовський, Ковженко, Ярошенко, Костанді, Судковський, Орловський, Кузін, Святославський, а в Галичині К. Устиянович — щоб лиш згадати найвидатніші імена.

Згодом, із зростом українського національного життя, розвинулась і культура. Паралельно із генерацією видатних письменників, як Франко, Вороний, Коцюбинський, Винниченко, Левицький, Олесь, — появляються мистці, що силою свого мистецтва стоять обіч них. Це в першу чергу Ф. Красицький, І. Труш, М. Сосенко, І. Шальга, М. Дяченко, О. Новаківський, брати В. і Ф. Кричевські, І. Івасюк, О. Кульчицька, П. Холодний, Замирало, Левченко, Яремич, Ждаха, Манастирський, Северин, Бурачок і ін. і найвидатніший

із них, О. Мурашко, якого твори знаходяться у багатьох музеях Європи й Америки. Ф. Кричевський був офіційним малярем підчас коронації при англійським дворі, а його брат Василь здобув чимало нагород по Європі й Америці. У той час починається тривкий, історичного значіння зв'язок між Придніпрянщиною й Галищиною. На Україні виставляв Труш, Івасюк, Кульчицька, півніше М. Болчук і В. Касіла, а до Галичини приїжджають Северин, Масляників, Жук, Гаврилко, Кричевський, Красицький, дослідник мистецтва Щербанівський, Новіцький, Холодний і інші. Згодом обопільні впливи вирізнялися досвід і українське мистецтво набрало одностайного стилістичного характеру. Всамий вплив зрізномовився згодом ще більше, коли революція й еміграція причинялась до ще більшої зміни мистецьких сил.

Стилістично — перед війною панував у нашому малярстві певний імпресіонізм, але під впливом Заходу уже позначилися деякі нові течії, а змішані світового розміру зв'язки змінювалися так імена, як Д. Бурачок, О. Архипенко, О. Грищенко й О. Шевченко, що переважно працювали поза межами України, не могли в тодішніх обставинах знайти для себе змоги для праці дома. Однак саме тому вони поширили вузькі рамки нашого мистецтва і привнесли його на світові шляхи.

Вкінці по війні діїшли наше мистецтво до свого повного вислову. Появились течії, що працюють до скрісталізування нашого малярства чисто малярськими способами, та інші, що змагаються до великого монументального стилю. Заснувалась перша Академія Мистецтва у Києві (1917), українські мистці поширили свої впливи й на міжнародній арені, за ними вистави по всій Європі й поза нею, і всі чільні світові музеї, від Нью Йорку до Токіо мають їх твори.

Сьогодні працює в ділянці малярства на землях України й за кордоном зверх 100 свідомих себе малярів.

Візит ілюстрував президент численними знімками на екрані.

Станіслав Стемпкович Магазин і робітня ФУТЕР

Львів, пл. Капітульна 1. Телефон 48-50.
порукає на міру футра жіночі, мужські і дитячі. — Всілякі напрями. — Ціни значно знижені. 41/82 9-10

Мін. Саймон радить з регентом Югославії.

ЛОНДОН, 27. 11. ПАТ. Мін. Саймон відбув учора нараду з регентом Югославії кн. Павлом, який приїхав на шлюб кн. Марини з кн. Кенту. До тієї наради прив'язують велику вагу. Перед нарадою відбулося засідання англійського кабінету, на якому обговорювали конфлікт між Юго-

славією і Мадярщиною. Кн. Павло дуже побоюється за хід подій, коли Югославія не одержить від Ліги Націй сатисфакції. Урядові кола кажуть, що положення дуже трудне і слід до нього підходити дуже обережно.

Наради в Женеві над конфліктом Югославії з Мадярщиною.

ПАРИЖ, 27. 11. ПАТ. Мін. Ляваль відбув учора нараду з мін. Тітулеску над змістом меморіалу Югославії. Аванс запевняє, що французький уряд пропонує великим державам проект міжнародної конвенції про боротьбу з терористами. Крім того обговорювали справу східного пакту і зближення між Францією та СРСР.

Всі ці справи мін. Ляваль обговорить ще з турецьким міністром Тевафік Ружді-Безем, який приїхав до Парижа. Цю конференцію з мін. Лявалем

мін. Тітулеску відбув ще нараду з генеральним секретарем на Ке д'Орсеї Лежером і відїхав до Бухаресту, де прибуде теж большевицький посол Островський. Румуні Бей відїде до Берліна, опісля до Женеві.

„Експрес-Зейтунг“ пише, що Франція і всі народи намагаються намовити Білгород бути поміркованим. Треба тільки, щоб Англія та Італія пригадали Будзештові бути примирливим.

Закордонна політика Фінляндії.

ГЕЛЬСІНГФОРС, 27. 11. ПАТ. Підчас наради над бюджетом міністерства закордонних справ у парламенті відбулася довга дискусія над закордонною політикою Фінляндії. На закиди ріжких послів відповідав міністр закордонних справ Гакцель. Міністр заявив, що Фінляндія здоволена теперішніми кордонами і бажає жити мирно. Витяг з відозвеном пакт прибалтійських держав, який зміцнить незалежність Латвії і Литви. З СРСР Фінляндія вдержує добрі взаємини. Однак большевицька преса розсіває неправдиві вістки, по цілому світі, начеби Фінляндія wraz з Японією хотіла напасти на СРСР і тому хоче припинити до протибольшевицького фронту сканди-

назські держави і Німеччину. Такі самі вістки подає преса інших держав. Ці вістки підсунувають Фінляндії бажання зломити мирові договори. Фінляндський уряд не відповідав на ті вістки тому, що вони абсурдні.

Міністр відкресив, що Фінляндія вивезить найбільше товарів до Англії. Вивіз до Німеччини теж зріє. Велике значіння має теж торговельний договір зі Злученими Державинами. Большевицький привіз зі Швеції не дає ще підстав зривати торговельний договір. Теперішня хвиля невдоволення на закінчення договору з СРСР, хоча вивіз збільшився з 50 на 70 мільонів фінських марок.

Пол'ща продяє Німеччині житю.

ДАНЦИГ, 27. 11. ПАТ. „Пол'ща Ціт.“ повідомляє, що розмови представників Польщі та Німеччини в справі закупки польського життя для Німеччини покінчилися 24. листопада. Н. основні порозуміння польські державні промисловці-іспелі заведуть мають доставити в найближчих місяцях Німеччині 120 000 тон життя. В цій кількості мають вивезти в Данцигу 70—80 000 тон життя, яке є в магазинах. Часовне здохнується, що піна життя піде в гору.

Розв'язали союз в воїсповідних громадах.

БЕРЛІН, 27. 11. ПАТ. Пруський прем'єр Герінг підля розпорядок, щим розв'язав союз усіх вітних віроповідних громад у Пруссії, а майже сконфедував. У мотивах сказано, що членами союзу були прихильники релігійних комуністичних і марксистських організацій.

Революція в Перу.

ЛИМА, 27. 11. ПАТ. У столиці і на провінції відбулась революція. Урядові війська арештували 200 повстанців.

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

30% знижка цін на всілякі блазати і повільні товари у „Зірці Галицький“
Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

Літвінов прес динком Ліги Націй.

ПАРИЖ, 27. 11. ПАТ. Аванс повідомляє з Женеві, що на випадок уступлення мін. Бенеша, представником Ради Ліги Націй підчас наради над аттатом у Марселі буде ком. Літвінов.

Будують шість нових кораблів.

ТОКІО, 27. 11. ПАТ. З урядових звірот повідомляють, що м-ство маринарії поручило в рамках бюджету на 1935 р. виробувати в тогас у Сасебо шість нових кораблів, призначених до боротьби з підводними човнами. Кораблі ці мають містоти 600 тон і озброєні в скорості від 11 метачі торпед. Крім того Японія вибудує нові одиначі воєнної флотії загальної містоти 30 712 тон.

Ні прои землі для жидів.

Конфлікт арабів з жидами.

БРУСАЛІМ, 27. 11. ПАТ. У Бершефі відбулась нарада з почину і під проводом великого муфтія Брусаліму Гадаї Аміна ель Гусейна. У нараді взяли участь безлічеські шейхи і місцеві представники арабів. Присутні на нараді склали присягу на меч і корону, що не віддадуть жидом своїх ґрунтів. Крім того рішили домогтися скасувати жидівську еміграцію до Палестини і заборонити жидам купувати ґрунти.

Новий конфлікт в Арабії.

БРУСАЛІМ, 27. 11. ПАТ. З Джели повідомляють, що мін. королем Ібн Савдом і володарем Бжену імамом Бзією дійшло до конфлікту знаслідок гарячкових абросів Бжену, куди надходять більші транспорти зброї. Ібн Савд вислав гострий протест закликаючи, що абросини Бжену загрожують мирові Арабії.

АТЕНТАТ НА ЦІСАРЯ МАНДЖУКО.

П'ять членів китайської тайної організації „Патріотичне Об'єднання для визволення Китаю“ виконали бомбовий атентат на манджурського цисаря Пуї у хвилині, як він оглядає біля Мукдену форти. Від вибуху бомби була ранена кілька манджурських достойників. Пуї врятувався. Всіх атентатників зловили. негайно відбувся військовий суд і їх усіх повісили.

Китайці в дбили японський наступ.

ПЕКИН, 21. 11. ПАТ. Півурядові китайські держала повідомляють, що наступ японських військ у провінції Шагер відібав китайські війська з великими втратами для японців. Японці мусіли відступити.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Провідник комітету трьох барон Альойзі відбув нараду з німецьким амбасадором кажучи, що комітет не може протягати своєї праці. Тому домагався внясення спірних справ басейну Сарі.

— В Астурії військо нашло металеве пуделко, закопане в землю, з 1 055 300 песетів, які загарили повстанці в еспарським банку.

3 кінової хроніки.

Європейський Голівуд. Англійська фільмова продукція старався всіма зусиллями увільнити весь фільмовий світ від гегемонії Голівуду й оснувати в Англії столицю кінематографії для Європи. Європейським Голівудом має стати містечко Ельстрі. Побудували вже там великі ателіє, а що найважливіше: підписали контракт з найвизначнішими режисерами світа: Е. Любічем, Л. Майльстоном (реалізатором фільми „На захід без аміа“), Рене Клером і А. Кордою, що відтепер вже працює в Ельстрі. Небавком усі найкращі режисери найдуться в Англії.

Цікавий процес. Городський суд у Москві присудив товариству „Востокфільм“ виплатити державським селянам 18.737 рублів. Суть процесу така: „Востокфільм“ робив знімки до фільми „Вітер на високорівні“. Режисер заангажував до знімок місцевих селян. За три місяці 460 людей пройшло перед об'єктивом кінооператора. Крім цього селяни-актори гостили в себе учасників експедиції, давали їм свої історичні строї. Заплатити за це все обіцяв режисер разом по закінченні знімок. Однак опісля не заплатили їм нічого: ні за знімки, ні за строї, ні за харчі. Щойно московський суд приневолив „Востокфільм“ вивязатись із зобов'язань.

Усім післяплатникам

нашого часопису, що на одержані пригадки не відгукнулись, **здержимо висилку часопису і почнемо їх оголошувати як шкідників української незалежної преси.**

НОВИНКИ

— Василь Гресяк, веде далі свою кравецьку роботу, при вул. Сикстуській ч. 23. у подвір'ї III. сходи I. п'я. 323 20-7

— Всі купуємо в ф-мі „ІТА“ (давніше трафіка Полянського) Львів, Руська 1. (дім Просвіти) потюневі вироб, приладдя для курців, папір, канцелярське і шкільне приладдя та дрібну галантерію. 628 1-2

— 3 музичного життя. Фортеп'яновий вечір Галі Левицької відбудеться в неділю 2. XII. в год. 8. веч. в малій залі Муз. Т-ва ім. Лисенка. В програмі: Моцарт, Шопен, Е. Тох, М. Колесса, Ліст. Вступ за програмкою. 625

— 3 Українського Лікарського Товариства. У п'ятницю, дня 30. п. м. в год. 19. відбудеться у новій домівці Т-ва при вул. Підвалля ч. 7/І. відчит д-ра О. Філяса: Спроби санітарної кооперативної організації. 627

ІНВАЛІДАМИ УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ

опікується УКТОДІ, Львів, Потоцького 48. Не забувайте писати туди і свою лепту, бо без допомоги українського загалу праці Товариства не може задовольнити 2.000 інвалідів.

— Центральні Союзу Українок перенеслась з вул. Підвалля 7 на вул. Сикстуську 44 партер.

— Свято-Академія в честь Федьковича. Комітет, що влаштовує Свято-Академію в честь Ю. Федьковича у великому театрі, подає до відомо, що білети на Академію вже продають від сьогоднішнього дня у книгарні „Просвіти“, Львів, Руська 1. Ціна білетів від 3.40 зол. до 0.45 зол. (3.40, 3.10, 2.70, 2.30, 2.10, 1.70, 1.50, 1.10, 0.90, 0.60 зол.). З провінції можна замовити білети, приславши наперед гроші.

— Нові лавники почали урядування. Згідно з новим самоврядним законом з 27. листопада ч. р. вийшли в свої права нововибрані львівські лавники, які разом із президією міста творитимуть управу м. Львова. Перше засідання президії міста з лавниками буде в найближчих днях, якщо в присутності членів давньої президії міста, яка урядуватиме аж поки м-ство внутрішніх справ не затвердить нового особового складу.

— Велика земельна власність на ліценції. Дирекція Т-ва Кредитового Земського у Львові, оголосила дальші ліценції 34 земських дібр у Галичині, з того у Східній: Доляжко пов. Калущ, Береги Горішні і Нижні пов. Ліско, Владківка гр. Лаличів пов. Тернопіль, Крукиничі пов. Мостиська, Криволюка пов. Чортків, Острів пов. Золочів, Марківці пов. Сянік, Петківці пов. Луцьк, Олексинці пов. Борщів, Татині пов. Ярослав, Забороддя пов. Ліско, Сільці пов. Самбір, Ушички пов. Золочів, Бичківці пов. Чортків, Ми-

лівці пов. Чортків, Волове пов. Коломия, Библо пов. Перемишль, Підбуже і Медна пов. Рогатин, Віцинь і Мерешівка пов. Золочів, Підгірці, Стрілків, Верчани пов. Стрий, Мости Великі і Станиславівка пов. Жовква, Нове Село пов. Підгайці, Каміника Волоська, Липник, Прятин пов. Равя Руська і Городок пов. Заліщики. Ліценції відбудуться перед нотаріями.

Діабетики! Вироблені на незрівнянним сиропі поручаємо преріжні тісточки, цукерки, торти, дієтичні, вільні від сахарину, „LEBROSE“, Львів, Сикстуська ч. 31, Телефон 35-60. 360 5-10

— Що коштує вугіль. Міністерство внутрішніх справ устійнило остаточну калькуляцію ціни вугля в гуртовій і роздрібній продажі. Від ціни вугля льоко копальня на основі ціників конвенції отримується 11 проц. рабату, який дають копальні гуртовим купцям і 4 проц. сконта на випадок термінової заплати готівкою. До обчислених так цілн приходять в гуртовій і роздрібній продажі кошті перевозу залізницею залежно від віддалі місцевості, 2 проц. титулом краєвого манка, 2 проц. страта за порох, 5 проц. титулом загальних коштів і зисків гуртовника і 1.2 проц. промислового податку. Ціна льоко копальні вугля першого гатунку устійнена на 28 зол. за тону без потрученя рабів і сконта. При вищих гатунках т. зв. люксусової кісткі вільно дочислити гуртовим продавцям на основі розпорядку міністерства промислу і торгівлі 1.50 за тону. Згідно з так устійненим офіційним ціником ціна тону шлеського вугля першої якості разом з доставкою і знесенням до пизниці у Варшаві є 46 зол., у Львові 48 зол.

— Торговці краденими облигаціями. Перед окружним судом у Львові стаяли три чорнобріжники, Пінкас Карніоль, Ігн. Аксельрад і М. Фаєрштайн, вмішані в справу крадених облигацій. Перед кількома місяцями вкрадено: Тад. Бабенському із Северинки в потягу, що їхав до Золочева, облигації будівельної позички на суму 3.000 зол. Ті облигації обвинувачені, як кажуть, купили від якогось чоловіка і пробували пустити в рух. Остаточну частину продали, а решту заставили. А що числа крадених облигацій були оголошені в газетах, всіх трьох чорнобріжників арештовано і поставлено перед суд під закидом участі в крадіжці. Карніоля засуджено на 11 місяців в'язниці без припинення, Аксельрада на 6 місяців з припиненням, а Фаєрштайна увільнено.

— Вибух у школі Марії Магдалини. У віаторок в салі 6-ої класи школи Марії Магдалини при вул. Потоцького у Львові був вибух, що зранив 5 учеників. Слідство виявило, що ученик Тадей Міготу приніс зі собою до школи паличок від ручної гранати, який найшов на вулиці. На перерві ученик маніпулював із паличком і спричинив вибух. Детонація була дуже сильна, тому в усіх класах ставився переполох. Науку перевали. Раненого Міготу перевезли до шпиталю, трьом іншим лікар перев'язав рани в школі, а один ранений втік до дому.

— Застрілив наречену. Перед військовим судом у Станиславові розпочалась нова справа проти сержанта 26 п. п. зі Львова Томи Руни за те, що у вересні м. р. перебуваючи в Станиславові, застрілив свою наречену Елеонору Нелітську, українку, пасербицю громадського писаря в Креховичах, Івана Возника. Руна ставав уже раз за те перед військовим судом у Львові, який засудив його на довічну в'язницю, однак в дорозі надзвичайної ласки трибунал змінив йому цю кару на 8 літ в'язниці. Найвищий суд прихилився до внесенної жалоби неважності й уневажнив присуд першої інстанції, наслідком чого ведеться тепер у Станиславові друга розправа.

— Краєва хроніка. В Комарниках пов. Турка д мешкання Василя Гвоздецького стріляв крізь вікно односельчанин Мих. Комарницький і зранив його тяжко в груди. Мих. Комарницький і жінку Василя Гвоздецького Юлію, з якою він удержував близькі зносини, арештовано. — Нотар у Ромитові Зигм. Стопський зробив донесення на свого канцелярського помічника Вол. Пальчинського за спротивлення 2.500 зм. — В Жулинці пов. Стрий Іван Дармонук убив скірою свою жінку. Він вернувся із заведення для божевільних в Кульпаркові, де провів 6 літ. — Львівська хроніка. Арештовано двох австрійських громадян. П. Фельдеса і М. Зінгера,

що мешкали в Краківському готелі і вистягали на великі суми людей, організуючи ніби то прогулку до Єгипту та Палестини. — Повідомлено поліцію, що по домах у Львові ходять якісь злодії, що нібито контролюючи мильничкову книжку, краде що може.

— Подружжя трагедія склалась в Станиславові 29-літній фотограф Давид Зільбер жив у незгоді зі своєю жінкою, яка сходилась з якимсь Зіслом Цімерманом. З тої причини приходило між чоловіком і жінкою часто до сварки, аж вкінці вона покинула чоловіка і пішла вночі з дитиною до мешкання Цімермана. За нею пішов Зільбер, а тоді Цімерман кинувся на нього з ножем. Дігнав його аж на вулиці і пробив ножем у серце, наслідком чого Зільбер доволікся ще до одної реставрації й тут помер. За душотубом почала глядати поліція, але на другий день він сам зголосився до прокуратора, що звелів його арештувати.

— Смерть від денатурату. В Мальчицях пов. Городок Яг. Павло Байцар затроївся на весіллі у Ст. Хмілья денатурованим спіртом і в дорозі до шпиталю помер. Місця передтим у тім самім селі вмерла від затроєння денатуратом на весіллі Павлина Кинашова.

— Власник каменів — вломник. У Тернополі арештували під закидом кількох вломів Йоах. Епштайна, співвласника друкарні та власника двох каменів. На поліції Епштайн признався до крадіжкі.

— Мясники страйкують. Мясарі Луцька страйкують від кількох днів. Причина страйку: високі оплати на міській різні. Міський уряд налагодив у деякій мірі продаж мяса.

— За комунізм. Окружний суд у Луцьку засудив Степана Жука з Годомич на 3 роки в'язниці за комуністичну діяльність.

Оказійна продаж — флякелі на біллі 0-65, баталіна 1-80, штрукси і бархани за безцін купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

— Все нові Каїни. Мешканець с. Глиниці століського повіту на Поліссі Омелько Левковець вдарив свого малого брата, за якого заступився третій брат, 19-літній Трохим. Розпінений Омелько вдарив Трохима ножем у лице так сильно, що той, поки прибув лікар, умер.

— 3 Полюші. Сенат познанського університету припинив на чотири місяці діяльність 8 академічних корпорацій за негативну поставу до відкриття академічного року. — На інкасента перевозової фірми Пулавського у Варшаві напало на вул. Барській кількох озброєних грабіжників і забрали йому течку з готівкою 7.500 зол.

— Великий комуністичний процес розпочався в Ясах. З відчитаного акту обвинувачення виходить, що в січні м. р. поліційні агенти побачили людину, що кинула пакунок до огорожу. Один агент найшов і отворив пакунок, в якому були маніфести революційного змісту. Другий агент арештував того, що кинув пакунок. На поліції він признався, що називається Мілош Янош і є головою комуністичної організації на Буковині. Користуючись його зізнаннями, поліція арештувала й усіх інших членів організації. Арештовано й Миколая Стоянова, болгарського емігранта, голову обласної комуністичної організації на Буковині. Під його проводом стояли всі інші організації. В його помешканні найдено багатий революційний матеріал, олівки, машини до писання, літні журнали, маніфести і т. д. Організацію фінансували Совіти за посередництвом головної централі в Бухаресті. Молодь збиралась в мешканні студентки Рапапорт.

— Жидівське похолодження чеського гимну. Чехословацьке громадянство святкувало недавно 100-ліття чеського національного гимну „Кде домов муй“. Жидівська віроісповідна громада в Празі уладна з цього приводу власне свято, бо композитор цього гимну Франц Шкворн був, як звідомляє „Мітельєвропейше Кореспонденц“, жидом і в роках 1836—45 сповняв обов'язки кантора в одній синагозі в Празі.

— Нові лікувальні засоби. Знання у віденських інтерністичних колах доцент інтерністи

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конте почт. швед. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-50 зол.
Чвертьрічно 18-00 „
Піврічно 32-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Європі,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Померла людина ... не померла ідея!...

Пам'яті Михайла Грушевського.

ПРОМОВА ГОЛОВИ УНДО Д-РА ДМИТРА ЛЕВИЦЬКОГО НА ЖАЛІБНОМУ ЗАСІДАННІ ЧЛЕ-
НІВ УНДО У ЛЬВОВІ 28. Ц. М.

У Москві, столиці червоної Росії, помер най-
більший сучасний українець, перший Президент
Української Народної Республіки, професор
Михайло Грушевський.

Ця вістка, що важким смутком лягла на
серця мільйонів українського народу, замешкалих
на своїй рідній землі і розсіяних по всьому сві-
ті, — не прийшла несподівано. Тривожні пого-
ворки про мучеництво Михайла Грушевського
кружили вже від кількох літ. Відвічний ворог
українського народу не міг погодитися з дум-
кою, щоб під його жорстоким режимом з-
гасло спокійно жити і вмерти старець, якого геній
впродовж понад 40 літ провадив українському
народові на науковому, літературному, політич-
ному й організаційному полі, і він його до що-
раз більшої сили й шораз кращого розвитку.
Вони вивезли його з серця України — Києва —
до серця Московщини — Москви, — кинули у
небажачі мешканцеві умовини та казали жити з
голодових харчевих карток, довели до того, що
втратив зір і помер після років страждань, як
останній нуждар.

А проте величі його духа вороги його не
вбили і слави його не притамарили. Величезну
індивідуальність Михайла Грушевського як уче-
ного признав й оцінив не лише наш, але й у-
весь чужинський світ. Його „Історія України“
та „Історія української літератури“ стануть на
довгі-довгі літа найкращим джерелом пізнання
українського минулого та вказуватимуть доро-
гу майбутнім поколінням. Коли ж мова про зна-
чення Покійного, як громадського діяча, як по-
літика, як провідника нації, — то нині казати
про це може ще передчасно: нам сучасним у не-
додаток справі не легко забирати голос і тим важче
видавати суд про роль і діяльність такої мар-
кантної фігури, як Михайло Грушевський, у най-
більш бурхливих часах революції. Фактом є,
що він був тим, який зосереджував довкола
своїх осіб і тих, які славили його, як сподвиж-
ника нації, і ті, які бачили в ньому винуватця
всіх наших невдач.

Але й уже сьогодні можна ствердити деякі
факти, які не підлягають ніяким сумнівам та які
кидають яскраве світло на могутню душу хоч
зрібну тілом постать Михайла Грушевського.

Такою безспірною правдою є те, що він не
тільки свою працю і своє трудяще життя присвя-
чував своєму народові, але й просто з етнографіч-
ної маси творив свідому новітню націю, організу-
вав її своїм організаційним хистом, консолідував
і робив підметом своїх прав і своїх змагань. Без-
спірною історичною заслугою Грушевського є ду-
ховне єднання Наддніпрянщини з Наддністрян-
щиною. Сотні літ тривала духовна прірва між ци-
ми частинами української землі і народу. Нитки
зближення навязували і Кирило-Методіївські
братчики і Куліш і Драгоманів, могутнім помо-
гом було українське письменство з „Кобзарем“
на чолі, але щойно від часу, коли у 1894 році пе-
реїхав до Львова Михайло Грушевський, зумів
він затерти ті різниці, які казали ділити один
нарід на „ми“ і „вони“. Михайло Грушевський не
тільки організує тут, у Галичині, на модерний
лад Наукове Товариство ім. Шевченка, не тільки
основує модерний літературний журнал „Літера-
турно-Науковий Вістник“, в якому скупчує всі
найкращі літературні сили з Великої України і
Галичини, і в тому журналі та поза ним, своєю
науковою і публіцистичною діяльністю, сам і з
численним гуртом своїх учнів і співробітників,
перебудовує світогляд тодішнього галицького
громадянства і з „тирельців сходю“ формує сві-
дому своїй місій націю. Він дає також початок
сам став головним промотором до першої модерної
галицької націонал-демократичної партії. У 1903,

р. Михайло Грушевський має вже два постійні
осідки побуту і праці: Київ і Львів — бере у
свої руки вершню всього культурного життя нації
по обох сторонах кордону і персоніфікує своєю
особою єдність нації.

Його називають поетом громадського обо-
в'язку і просто нимовою політична активність та
сміливість виявилися у цілій ширині щойно у
переломовому році 1914. Він перебував тоді в
Австрії, але інстинктивно відчував, що вибух
світової війни це початок історичних подій, які
вимагають його присутності там, на рідній землі.
Скований воєнним режимом московського царя-
чу, знає собі знаменито справу, що нарається
на переслідування, а проте їде туди — на заслан-
ня. І на засланні не кидає наукової праці, щоб у
перших революційних днях 1917 року явитися
на Україну та перейняти вершню революційно-
визвольницького руху. Можна різно глядіти на
той найактивніший період його політичної діяль-
ності на становищі голови Української Централь-
ної Ради, як українського революційного парла-
менту і фактично на становищі президента Укра-
їнської Народної Республіки. Одні твердять, що
Михайло Грушевський не доріє був до тої ролі,
що надто потурав доктринам, що замало дбав про
надрядність свого становища і замало енергії
проявив, щоб зберігти престиж провідника всьо-
го визвольницького руху без огляду на партії і
групи. Інші знову просто утворюють весь ви-
звольницький зрив з його особою і твердять, що
колиб не було Михайла Грушевського — не бу-
лоб і того зриву, а колиб і був, то швидко був би
під натиском соціально-революційної стихії залом-
ився. Фактом є, що Михайло Грушевський
стояв на чолі визвольницького руху, що вибух
після понад 200-літньої найстрашнішої неволі,
після кількох літ виснажувачої війни, в умовах,
які накидали одночасно боротьбу за національ-
ні права і соціальні, та які казали одночасно
вести війну з національним ворогом і протиста-
витися розкладовим соціальним тиском. Хто
бачив тоді ту шалену розруху, ті маси рідного і
чужинського воєнця, опанованого тільки однією
думкою: мерщій вертатися до дому і самочинно
ділити панську землю та поділювати свої міс-
цеві порохуни, хто бачив ту небезпеку, що Укра-
їна могла втопитися у хаосі й анархії, той тільки
може доцінити факт історичної заслуги Михайла
Грушевського, що він зумів авторитетом свого
імені і своїм політичним розумом зупинити пе-
ред анархією рознуздані маси та взяти їх у дер-
жавницьке річище. Тільки одиниць на Україні
Михайло Грушевський міг перевести у тих часах

Заплатіть найдалше до 25. грудня
ц. р. премію за забезпечення 1/2 вартості
Ваших будинків

у Т-ві Взаємних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

бо цим способом складаєте свою цеголку на
розбудову українського економічного життя.

Центральну Раду від 1-го до 4-го Універсалу
тільки він один міг був довести до Берестейсько-
го Миру, тільки він один міг зберігти єдність у
моменті розколу Центральної Ради. Йому тільки
треба завважувати, що дієти тої організаційної
підбудови, яку доклали під українську держав-
ність, Центральна Рада, міг втриматися і період
отъманату і Директорії. Йому ми завдячуємо у
першій мірі, що могла повстати безперервність
державницької традиції від 1917 року. Йому зав-
дячуємо ми і наші нащадки той запал до ви-
звольницької боротьби, без якого неможлива
боротьба.

Врешті третім великим моментом у житті
Михайла Грушевського є поворот його у 1924
році на Світову Україну. І знову різні люди
різною тої його крок коментують. Деякі до-
бачає у цьому навіть пониження його особи
і колишнього його високого офіцій-
ного становища, бачать у тому кроці призна-
ня совітської влади і режиму та заперечення
попередньої діяльності. У 1922 і 1923 рр. мені
припала була честь співпрацювати разом з По-
кійним у Комітеті Допомоги Голодуючій Укра-
їні у Відні і я мав тоді нагоду часто з Ним стрі-
чатися та розмовляти на тему його задумано-
го повороту на Україну. Грушевський здавав
собою знаменито справу, що на Світовій Укра-
їні не матиме спокою, що совітська влада не ви-
бачить йому ані його попередньої діяльності
ані не глядітиме крізь пальці на його дальшу
працю. А проте він уважав, що його місце там,
серед рідного народу. Що його обов'яз-
ком працювати для народу серед усіх умов
ані що його праця буде на добро не совітській
владі, а рідному народові. Що обов'язком на-
ціонального провідника — ділити з народом
його долю і недолю, зні слави і пониження.

Помер Михайло Грушевський, та не помер-
ла його ідея. Вже не кількох учеників, а 40 міль-
йонів світового народу перейняли його ду-
хом і їде тої хвилі, щоб там, у вільному
Києві, столиці вільної України, віддати поклін
великому своєму провідникові, що звесь свій вік
присвятив визвольницькій національній ідеї і
згинув за неї мученицькою смертю.

Не маємо нині змоги взяти участі в його
похоронах, але ціла Галицька Земля схилиє
нині низько голову перед великим Покійником
і зведе надію, що вже в недаловому часі спомяне
його таким словом, з такими почеснями, які
належать керівничеві Нації.

Рада церков у справі голоду на Україні.

НЮ ЙОРК, 9-го листопада. (Вл. кор.) Вчора
відбулося засідання ради організації, званої під
іменем „Church Peace Union“ — „Союз церков
для миру“. До неї належать головні релігійні ор-
ганізації в Злучених Державах. Запрошено також
і представника Українсько-Католицької Церкви,
о. Петра Понятинського. Предметом наради була
справа голоду на Україні під Світами. Притоку
до зликання засідання дав д-р Стефан Дуган,
американський журналіст, що переїхав Росію і
спеціально студіював відносини на Україні ми-
нулими роками. Він склав докладнийвіт із своїх
помічень. Каже, що в р. 1931-32 був знаменитий
урожай на Україні. Але вже тоді совітський уряд
розпочав безпощадну налітку на всіх українців
без розбору і то з чисто політичних причин. З то-
го почався опісля голод, який дійшов до вершини
минулої зими. Уряд оправдував переслідування
України спротивом землі віддавати землю до

колхозів. На ділі це був лиш викрут, бо урядові
випало про те, щоб цілковито приборкати Україну
і не дозволити до цього, щоб Гітлер міг мати
якийнебудь успіх із своїми планами супроти У-
країни, виключеними Розенбергом у Лондоні. В
цьому році голоду нема — говорив Дуган. Але це
не значить, щоб там був добробут. Давть їсти лиш
стілки, щоб люди не мерли масово з голоду. За-
те Дуган думає, що від нового року розпочнеться
справжній натуральний голод на Україні через по-
суху минулого літа.

Рада „Союзу церков для миру“ рішила зби-
рати швидко всі безсторонні матеріали про поже-
ження на Україні, щоб бути готовою для відпо-
відної акції, коли мине пільда місяців. Головою
„Союзу церков для миру“ є д-р Аткинсон, людина
бувала по цілому світі, докладно ознайомена з
визволенням положенням українського народу під
теперішнім пором.

Англійський світ і українці.

Відома англійської мови й культури та навізують звязки з англійцями!

Пізнаємо цей англійський світ, який виконує стільки зацікавлення українськими справами. Десятки статей, а навіть довші розвідки пишуть про Англію про українців; повстають навіть особі гурти, які мають на меті сідкувати за українськими справами, зазнаючи навіть широкі круги англійського громадянства з українським питанням. Що ж діється з української сторони у відношенні до цієї англійської мови прихильності супроти українців? Чи українські ширші круги старіються принаймні познайомитися з цим великим англійським світом, який викazuje стільки симпатії та прихильності до українців?

Пишу ці рядки як прихильник британського світу, з яким жили і якого навчався високо цінити. Моїм бажанням все було — причинитися хоч у малій мірі до англійсько-українського пізнання, а коли можливо то й до зближення.

В українській пресі не раз пишеться про те, як в Англії аристократія зацікавлена Україною, з якою прихильністю пишуть про українців англійські журналісти, як цікавляться українським мистецтвом, але ніколи не стрічав я в українській пресі навіть найкоротшої згадки про те, щоб на українських землях засновано якийсь гурток для пізнання англійської літератури, історії. Чи не надто односторонній ми?

Треба пам'ятати, що зацікавлення англійського світу українськими справами виходить в першу чергу від англійського загалу, від його інтелігенції, а не виключно з якогось „бізнесового“ мотиву.

Мені залишилася в пам'яті один малий епізод, який трапився три роки тому. До ново-заснованого Українського Бюро в Лондоні зайшов одного дня старенький священик зі Шотландії (Шкоції) і признався, що він дуже цікавиться українцями і їх боротьбою за кращу долю. Прийшов до Українського Бюро, щоб дістати англо-український підручник, щоб він міг трохи підучитися української мови для читання українських часописів і книжок. На жаль, я мусів йому сказати, що такого підручника ще нема. Нема навіть доброго англійсько-українського словника! З тим священиком стали ми опісля великими приятелями і я вистарався для нього (з Канади) уривки з української літератури, переведені на англійську мову.

Знання англійської мови — вже хочби з самого практичного огляду повинно мати трохи більше прихильників між українцями, ніж досі. У наших приватних школах може навіть було б для дітей корисніше вчитися, як другій мові, англійській замість німецької чи французької? Адже між українцями (за винятком заморських українців і замикаючих в Англії) не знайдеться більше ніж кільканадцять людей, які володіли б поправно англійською мовою та які були б ознайомлені з англійською літературою і культурою.

Британський світ може нас стільки навчити, може нам стільки допомогти, що було б гріхом відкидати таку нагоду. А що українців треба ще в багатому вчитися, це ми аж надто добре знаємо. Є такі річі, які можна жити з англійського світу перебрати і приворонити до українського життя і вони принесли б величезну користь. От хочби „фармерські клуби молоді“. Вони поширені відразу в Канаді. Суперничать вони у племінній расової худоби, городовини а також ула-

джують „дебати“ на преріжні теми. Ті дебати ведуться у найбільш парламентарний спосіб, відзначаються у сільську молодь почуття пошани для поглядів противника, ачать вести збори річчю і культурно. Тому часто засідають у по-сільських кірсах фермери, які хоч ніколи перелтним не були у парламенті, знають вести діло.

Стараймося зацікавити з новітнім англійським письменством, з його найбільшими людьми. Чи багато українців знає твори Томаса Гарді, або Джона Галсуорті, чи Джона Мейсфілда або Дж. Уелса? А скільки українців читало твори тих письменників в оригіналі? Здається, небагато.

Пізнаймо і стараймося зблизити до тої нації, яка видала найбільших адміністраторів світа, яка вивернула тип людини, яку весь світ зве „джентельменом“.

При наших освітніх організаціях легко можнаб започаткувати гуртки, які малиб на меті зацікавити своїх членів з англійською літературою, мовою, історією. Такі гуртки моглиб опісля увійти в контакт з освітніми гуртками в Англії, моглиб скористати з їх запрошення

Камізелки, пульвери, рукавички і вовняні шкарпетки поручає фірма

Зигмунт Залеский — Львів, вулиця Боїнів ч. 4. 47/83 14-60

Зближення між Францією і Німеччиною.

ПАРИЖ, 29. 11. ПАТ. „Парі Соар“ наводить низку фактів про відпруження взаємин між Францією і Німеччиною. Сюди зачисляє: заяву Гітлера послові Гоа, примиральну заяву мін. Гебелса, прихильні настрої комітету трьох у Римі в справі басейну Сарн, хід німецько-французьких торговельних переговорів у Парижі, недалекий приїзд до Парижа фон Геса і Рібентропа. Зна-

Печі і кухні

кафлеві шамотові, першої якості — поручає по цінах конкурентних 50/83 3-1

Петро Рогатинський

Львів, вул. Косіюшка ч. 1 а
Тел. 39-93 приймає всякі репарації і очищування печей зі саджи.

відвідати Британію і взагалі навязати дружні взаємини. Це роблять інші нації, особливо через свою університетську молодь. Ось недавно, на запрошення університетського товариства міжнародних взаємин (в Лондоні) відвідував Англію хор німецьких студентів і студенток. Співали старинні німецькі пісні. Признаюся, що українська пісня куди краще зробила би враження. Майже всі хористи говорили поправно англійською мовою.

До пізнання англійського світа багато може причинитися висилка кількох здібних українських студентів до Оксфорду чи Кембріджу. Наладилося особисті звязки, які колись можуть віддати неоцінені користі для нашої нації. Над цим треба подумати. Не оправдуємо своєї інерції викривом, що „нема грошей“. На деякі цілі гроші мусять знайтися.

Отже — коли хочемо, щоб хтось нами цікавився, тоді й ми зацікавімося ним!

Д-р В. Ю. Кисілевський.
(Лондон)

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА І ПОЛЬЩА.

Прага, листопад 1934.

Ми вже апрофували на сторінках нашого часопису, з яким різким підкресленням звернувши увагу у своєму експозе в чехословацькому парламенті міністр Бенеш на чехословацько-польські взаємини і які з них поробив висновки. Не диво тому, що чехословацька преса постійно повертає до тієї теми тим більше, що — теперішня закордонна політика Польщі далі не трітять в сучасному загальному європейському міжнародному концерті характеру „таємничого Сфінкса“, який може привести ще одну несподіванку. До того ж Польща цей безпосередній сусід Чехословаччини і то такий сусід, який в останньому часі показав, що — спільні шляхи, якими досі оба сусіди ходили, йому вже не підходять.

Зі всіх голосів чехословацької преси, що — торкаються чехословацько-польських взаємин, особливо замітний голос „Народної Політики“, яка впродовж двох чисел дала дуже докладний огляд розвитку цих взаємин від часу перевороту аж по нинішній день. Нам адеється, що цей огляд не без інтересу і для нас українців.

Цілий огляд писаний дуже об'єктивно. Складається з двох головних частин. Перша частина

обіймає добу аж до часу, коли міністром закордонних справ Польщі став Бен.

У часі світової війни політичні інтереси обох народів були розбіжні. Більшість польського народу орієнтувалася на центральні держави, а чехи стояли у своїх політичних вимогах до бош антанті. На мировій конференції прийшло знову до бою за Тешинське. Д-р Бенеш виступив рішуче проти обсади Тешинська і підписав відомий компроміс про його поділ. Само вирішення цього питання було пошехоне великодержавам і його остаточно вирішено без плебіситу. Польща часто закидає Чехословаччині, що в часі боротьби Польщі з більшовиками Чехословаччина не перепустила до Польщі транспорту зброї. Закид цей нічим не оправданний, бо — як відомо — транспорт цей затримали комуністи на Остравщині, а на інтервенцію мін. Бенеша, який тоді перебував у Парижі, чехослов. уряд подиргував цей цілий транспорт через Словаччину. Зрештою такі труднощі з транспортом зброї були тоді всюди.

Коли польським міністром закордонних справ був Скірмунт, йшла повна співпраця між обома державами. Доказом цього є договір приязни з 1922. р. та візита Скірмунта в Празі. Дух цієї співпраці виявив себе найкраще у боротьбі за Горішний Шлеск, яка без допомоги Чехословаччини ніколи не була б так швидко скінчилася для Польщі. Відтак у Женеві мін. Бенеш так заступався за Польщу, що аж зразна собі Льюїс Джорджа. Ще більше правдива співпраця обох держав почалася 1923 р. і трівала далі і за міністрування Залеского. Найістотнішою була ця співпраця в рр. 1924—25. Дня 19. квітня 1925. мін. Бенеш відвідав Варшаву і тут підписав приятельський договір. Доказом співпраці і приятельських взаємин цього часу є співпраця при пакті Льюкаря та той факт, що Чехословаччина зрізлася місця в Раді Союзу Народів на користь Польщі.

1927 р. почав уже у взаєминах між Польщею і Чехословаччиною проявлятися деякий холод, а вслід за цим і виразна відраженість. І так впр. Польща, яка ніколи не ратифікувала тріанонського миру, не виявляла ніякого зацікавлення в справі „аншлюсу“ і мовчала, коли в 1931 р. була зроблена спроба німецько-австрійської митної унії.

Зовсім змінилися взаємовідносини між Польщею і Чехословаччиною з моментом вступу поль-

Починають писати правду про нужду в Росії.

НЮ ЙОРК, 9-го листопада. (Вл. кор.) Сьогоднішній „Сан“ приносить спеціальну безім'яну бездротну телеграму з Москви про несподівану новість: совітські газети почали отверто писати про жахливі відносини між робітничим населенням. „Рабочая Москва“ впр. пише про життя 43-ох людей в одній кімнаті величини 30 квадратних стін біля фабрики дерев'яних виробів під Москвою. „Гудок“, орган залізничників, пише про життя 140 робітників донецької залізниці в двох холодних бараках а подрабаними дахами. „Ленінська Індустрія“ пише про відносини між робітниками в новковій придільні „Красная Роза“ біля Москви. Там живе 20 родин в одній пивниці без ніяких жител. На одну жінку влада сте-

ли в часі сну. „Молот“ у Ростові над Доном пише про життя студентів вищих шкіл. Вони мали також бараки до спання. Із загального числа 1,100 студентів лишилось лише 239, всі інші втікли, наймали собі квартири, але мусіли чахнути з голоду, бо не стало гроша на харчі. В іншому баракці на 228 студентів в лише 87 коців до накривання. Господар бараку все лавий і позабирав гроші на коці для себе. В одній підміській секції в Одесі живе 35,000 робітників без води, світла, топила і не мають навіть при чому зварити харчів.

Допис каже, що совітська преса ще ніколи так отверто не писала про нужду серед населення. З того адогадується, що совітський уряд хоче тепер поважно зайнятися напругою відносин.

Здавили революцію.

САНТІАГО, 25. 11. ПАТ. Урядом Чиле ска згашили революцію в Перу й арештували понад 200 осіб. Сторожа президента розігнала революціонерів, які хотіли переганити на свій бік військ гарнізону в столиці Лімі, щоб скінчити чистоту.

ру президента Деналлеса. Бунт на провінції здавили. Революцію організували комуністи. Президент приказав аминити пропаганду бою всіх політичних партій

ським міністром закордонних справ став Бек. У лютому 1933 р. міністр Бенеш ще правду запропонував особливий пакт приязни, але безуспішно. В тому саме часі дійшло до зміни відносин між Польщею і Францією. Почався бій за т. зв. пакт чотирьох, проти якого теж виступила і Мала Антанта. У зв'язку з цим прийшов цілковитий зворот у закордонній політиці Польщі. Накінцеш дійшло до польсько-німецького договору. Вже перед тим, коли Німеччина запропонувала Чехословаччині подібний договір, Чехословаччина заявила Варшаві, що такого договору не закінчить без Польщі і без своїх союзників. Вже якийсь час перед підписанням польсько-німецького договору почалася з боку польської преси, і то навіть тої, що стоїть близько міністерства закордонних справ, відомої кампанія проти Чехословаччини, а відтак прийшли теж відомі протичеські маніфестації в Польським Тешині, а накінець видалявання чехословацьких горожан із Польщі.

Чехословацький уряд виникнув охоту до приятельської дискусії, але Варшава цю пропозицію відкинула, як також відкинула проєкт арбітражу, доводячи, що це лише львівський конфлікт. У міжчасі виринула концепція т. зв. Східного Пакту. Чехословаччина є за пактом, а Польща проти, мотивуючи між іншим це своє незгодування

становище тим, що не може взяти на себе ніяких зобов'язань супроти Чехословаччини, якщо йде про т. зв. дунайську проблему. Доказом розбіжності шляхів політики обох держав треба вважати теж візиту Гембеля у Варшаві і то саме в тому часі, коли в Білгороді хоронили вбитого короля Олександра.

Цілий цей огляд кінчиться заявою, що Чехословаччина нічого від Польщі не жадає й жадає не буде. В справах польської меншини Чехословаччина готова перемовнювати коли б то не було, але приймаючи, що це станеться або на основі підписаних договорів або дипломатичним шляхом на основі „реципроцити“ Чехословаччина готова теж прийняти кожне міжнародне рішення. Для чехословацької меншини в Польщі жадає Чехословаччина лише мінімальних концесій. Свого проєкту нічної приєднати не відкинуло, але не робить цього зі страху, а лиш тому, що здає собі як слід справу з постійних спільних інтересів обох держав. Чехословаччина має чисте сумління і хоче знати, чи і коли кожна держава піде своїм шляхом, або чи Польща хоче продовжувати плинний стан взаємовідносин. При вирішуваних спірних питаннях Чехословаччина не хоче виходити зі становища пристрасті, але мусить гідно боронити достоїнства своєї держави. М—и.

Діяльність Михайла Грушевського.

II.

Як публіцист Грушевський часто виступав і в російській пресі, відколи загальні умовини тої преси дали можливість трактувати українську справу. З р. 1905 друкував він свої статті в таких часописах, як „Синь Отечества“, „Наша Жизнь“, „Страна“, „Кієвскіе Отклики“, „Речь“, „Русскія Вѣдомости“. Близьку участь приймає він у виданнях, що мають на цілі знайомити російське громадянство з українською справою, як „Українскій Вѣстник“, що 1906 р. виходив у Петербурзі, та „Украинская Жизнь“, що з 1912 по 1917 р. виходила у Москві. Російські статті його до 1907 р. вийшли окремою збіркою — „Освобождение России и украинский вопрос“, — збірник містить інтересні та різносторонні відомості в українській справі. В капітальному виданні Кастелянського „Форми національного движения“ уміщено дві загальні зм'яст статті Грушевського в українській справі. Загальний намір історії українського руху уміщено в брошурі „Украинство въ России, его запросы и нужды“ — це окреме видання останніх розділів книжки „Очерк історії українського народу“. Всі ці праці мають на собі печать справжнього публіцистичного таланту та завжди з інтересом перечитувались як чужинцями, так і українською публікою.

Р. 1899 Грушевський виступив з великого значущого проєкту організації видавничого товариства та й на ділі цей план справдився, заложивши пайову промислову організацію „Українсько-руської видавничої Спільноти“. Це видавниче підприємство, в якому Грушевський був директором-розпорядником, щось за десять літ видало більш 300 книг, не лише збільшивши продуктивність українського книжкового ринку, але й значно піднявши його літературні якості. В останні перед війною роки деякі видання цього товариства друкувалися в Росії.

Звертала на себе його увагу і справа рідного мистецтва, потягаючи до організації мистецьких сил. Під його впливом та за його допомогою повстало р. 1905 товариство аматорів українського мистецтва.

КРИТИКА ГАЛИЦЬКОЇ ПОЛІТИКИ.

Як видно, ніодна сторона культурно-національного життя рідного народу не проходила мимо його уваги. Не міг він байдуже спостерігати до життя політичного не лише в Росії, але і в Галичині. Активна його участь в політичному житті цієї останньої була недовга, — скоро виявилася глибока прірва загального світогляду політичного між ним та галицькими політиками — однією як табору опортуністичного, так і радикального. Залишившись на становищі політичного обсерватора, він немилосердно критикував галицьку політику. Виразною пам'яткою тої критики була збірка частини публіцистичних статей Грушевського за роки 1909—1911 п. з. „Наша політика“, — ця книжечка не досі не траїть свого інтересу й значуща щодо справ галицьких. Яснасть та широта політичних поглядів, нескрипний публіцистичний талант Грушевського примушували уважливо ставитися до статей його, які робили враження на громадянство, як голос об'єктивного та глибокого політика. В цій незалежності та у високому авторитеті Грушевського і треба шукати головної причини того загострення настроїв проти нього з боку його

політичних противників, яких було таки немало у його — не лише в Росії, але і в Галичині.

І в цій останній, якій віддав він велетенський подвиг різноманітної та невтомної праці, створила йому досить противників його критика галицького партикуляризму, який характеризував він терміном „галицизм“. Це була ознака спеціально та специфічно галицької політики, перейнятої вузьким провінціалізмом та щодо косметичних цілей низькою.

КАМПАНІЯ ПРОТИ ГРУШЕВСЬКОГО І ВТРАТА ДЛЯ ЛЬВОВА.

Певну роль в даному випадку відіграла і трохи таки автократична влада Михайла Сергієвича, коли він звинувачив безоглядно проводити своїми ще зеленими учнями, продовжуючи ту саму лінію поводження з ними і тоді, коли вони вже в колодочки вбилися. Почалося повстання на учителя його вихованців, — найбільш активну роль прийняли на себе — нині вже небажачі — І. Джиджора та С. Томашівський, причому у тій, що розпочалася, війні вживалися засоби, ні в якій війні не дозволені. Відносини так загострилися, що полагодили їх місцевими способами не було можливості, тож з Києва їздили до Львова, як миротворці та арбітри, Є. Х. Чикаленко, В. М. Леонтович та В. М. Шемет. По преліминарних переговорах з М. С. Грушевським та з львівськими громадянами (Левицький, Шухевич та ін.) скликав ширші збори, на які зійшлося з пів сотні людей. Настрій зібраних був дуже неприхильний до Грушевського, — найбільш виступав проти нього Ст. Томашівський. Київські посланці вказували на широкий розвиток діяльності товариства під керівництвом Грушевського, опоненти ж пояснювали той розвиток зростом енергії самого суспільства. Справу залагоджено лише наполовину. Кампанія проти Грушевського припинилася, але він, з огляду на напруженість відносин, за яких час відмовився від головування в Т-ві і виїхав до Києва. Тут він і дім собі збудував, щоб жити постійно.

Чим би не викликав був відізд Грушевського з Львова, ця подія незмінно була втраченою для дальшого культурного й громадського розвитку Галичини. Його участь в житті Гали-

чиння мала значіння епохальне. — І без тої участі вона не дійшла би до того культурного стану, якого досягла за час перебування там Грушевського. Зокрема Наукове Товариство ім. Шевченка за 15 літ діяльності в нім Грушевського фактично було вже на становищі академії наук. Ті молоді плечі, що в спадщину перейняли на себе завдання, які виконував Грушевський, не в силі були провадити справу так, як її провадила ця незвичайно енергійна, ініціативна та многостороння людина.

ТЕРПКА ВДАЧА.

Хто багато робить, той мимоволі наступає людям на ноги. Знайшлися покривдені Грушевським і на Україні. До тої кампанії, що провадилася проти нього місцевими елементами у Галичині, прилучилися і деякі українці надніпрянські.

Михайла Сергієвича всі ті напади дуже хвилювали. Він загрожував зрезувати з своєї літературно-публіцистичної праці, і київські земляки були тим дуже занепокоєні. А як у Києві, де частіше перебував він, атмосфера теж досить була насичена неприхильними до його настроями, то з Києва звернулася (здається, через Є. Х. Чикаленка) до мене, щоб взяв в безпосередню участь в санції тої таки досить заневищеної атмосфери — способом літературним. Тоді я написав до „Ради“ статтю (здається, під титулом „Теж критика“) та другу статтю спонукав написати молодого співробітника Ф. П. Слюсаренка. Розуміється, не догодив цим покривденному, який після того деякий час дувся на мене.

Взагалі був Грушевський терпкий у відносинах, коли вбрав непошану чи навіть недооцінку своєї особи. Навіть між нами, не вважаючи на наші давні, ширі й приятельські відносини, виникали часом тертя, що правда, скоро усувались. Був він, напр. непримно вражений появою ілюстрованої „Історії України“ Аркаса, коли рівночасно вийшла в світ його „Ілюстрована історія України“, о що Аркасову книжку редагував В. М. Доманицький, то незадоволення його осіло на цьому останньому: в „Літ.-Н. Вістнику“ появилася несправедлива стаття (між іншим стаття художника Ф. Красицького). В черговий приїзд Мих. Сергієвича до Петербурга я з ним рішуче говорив у цій справі, звертаючи увагу на його помилку, якої він допустився своїм несправедливим відношенням до Доманицького. Довго він змагався, а врешті сказав зі значайною своєю усмішкою та з іскровим гумором в очах:

— Чи ж такі я справді не маю права помилятися?

Обидва ми засміялися, і на тому став справі край. Відносини між нами загодилися вже аж з початком революції, а остаточно перервалися по останньому акті його егоцентричної драми — на еміграції.

(Докінчення буде.)

Спільна заява в справі мадярсько-югославянського конфлікту.

БУДАПЕШТ, 29. 11. ПАТ. „Дейлі Експрес“ повідомляє, що незабаром уряди Мадарщини,

Італії та Австрії зложать спільну заяву в справі конфлікту між Югославією і Мадарщиною.

Взаємини Німеччини з Ватиканом.

БЕРЛІН, 28. 11. ПАТ. Велике враження викликала вістка, що папа прийняв на спеціальній аудієнції німецького єпископа д-ра Бареса. В останніх часах відбуваються у Римі переговори в справі виконавчих постанов до конкордату. Пе-

реговори ведуть зі зваженою енергією, бо німецький уряд хоче перед плебісцитом у басейні Сари поладати всі спірні справи. Уряд хоче докзати, що взаємини між Німеччиною і Ватиканом дуже добрі.

Перед зворотом басейну Сари Німеччині.

БЕРЛІН, 28. 11. ПАТ. У Берліні почалися переговори між німецьким урядом і представниками адміністраційної комісії басейну Сари. Тимом

нарад урядовими власними з урядовими на вишлюк звороту басейну Сари Німеччині.

Заслужений чеський кооператор.

Пам'яті проф. А. Ранди.

В цьому році Чехословаччина згадує проф. Антоніна Ранду, одного з достойних своїх синів, з приводу століття від дня його народження та двадцятиліття від дня його смерті. А. Ранда був визначний правник та його блискучі праці в царині громадянського права та теорії права не тільки забезпечили за ним почесне ймення „батька чеських правників“, але й поставили його ймя поруч зі світово відомими правниками останнього століття як Савіні, Ієрінг, Гофман, Пфаф та ін.

Й одночасно проф. А. Ранда був великим прихильником кооперації. Його ймення записане золотими літерами в історії чеської місцевої кредитової кооперації, кооперації системи Шульце-Деліч-Шімачка, переважно для середніх шарів населення. Майже 50 років був він у тісному зв'язку з кооперативним рухом, що працював для згаданих позичкових кас.

Ще в 1866 році А. Ранда, тоді молодий професор на пруському університеті, не погоджувався призначити згадані товариства „каси“ корпораціями, тому що ці товариства мають на меті інтереси окремих членів (а не зборів); він відмовляв в також призначити їх торговельними організаціями, настоюючи на тому, щоб ці товариства зараховували до кооперації. Проект такого закону для колишньої Австрії приготував проф. Ранда і цей проект, порівнюючи його з пруським кооперативним законом з 1869 р., приносить важку поправку, а саме — дозвіл засновувати кооперативи не тільки з необмеженою статутарною відповідальністю членів щодо зобов'язань товариства (як це було в Пруссії), але й з обмеженою відповідальністю.

Величезна заслуга проф. Ранди полягала також у тому, що завдяки його впливам, чеська кредитова кооперація системи Шульце-Деліч заснувала в січні 1869 р. Центральний Комітет чесько-моравських позичкових товариств, в 1874 р., також з ініціативи проф. Ранди при згаданій Комітеті утворили контрольний орган для постійного ознайомлення зі справами позичкових товариств і щоб запобігти тем можливим зловживанням. У 1878 р., в цілях оборони позичкових товариств від сваволі австрійської влади, за ініціативою проф. Ранди, утворили у Празі Центральне Товариство прихильників чеських позичкових товариств, головою якого був також проф. Ранда. А в 1885 р., з його ж ініціативи, заснували в Празі Центральний Союз згаданих кооператив, що існує і досі та боронить інтереси позичкових товариств системи Шульце-Деліч в Чехословаччині. У

значній мірі завдяки цьому Союзові ці кооперативи досягли досить швидко значних успіхів. Вже в 1913 р. було їх на історичних чеських землях яких 900, а нині по всій республіці коло 1300. Кількість членів в цих кооперативах також значно зросла. 20 років тому у 825 кооперативах з їх понад 670.000. Про зріст операцій позичкових товариств можна судити із загальних білансів та із розмірів вкладів. Загальний біланс згаданих позичкових товариств досягав у 1913 році до 1.058 мільйонів кр. австр. корон, а в 1933 році він перевищував 11.200 мільйонів кр. (чк.) Вклади в 1913 році досягли в 870 мільйонів корон, а в 1933 році — 10.000 мільйонів чк. Цими сприятливими результатами чеські позичкові товариства в значній мірі зобов'язані небухикові проф. Ранді, про якого учасники цих товариств згадують й нині з глибокою вдячністю.

Проф. С. Бородаєвський.

Повиборчі підсумки.

Як виглядали компромісові вибори в Товмаччині.

Село Гришівці в Товмаччині має поверх 80 прд. гр.кат. та ок. 19 прд. латинників, у тім кільканихатях зайшлих мазурів, побудованих на давніх панських ланах. Село поділено до виборів на 8 округ, у тім 5 округ по 4-ри числа, 2 по 8 чисел, 1 округа — 17 чисел та 1 округа — 401 чисел. Вийшло так, що 4 родини колько ністів-мазурів вибирали з-ох радних, а поверх 400 автохтонів вибирало 13 радних. Українці треба було 66 на 1-го радного, а поляків лиш 6 на 1-го радного! Українці могли класти своїх кандидатів лише в 1-й округі.

Подібно відбувалися вибори в цілім товмаччинім повіті, де лиш був малий відсоток латинників. Тому ПАТ може хвалитися, що вибори відбулися компромісово... Але як виглядав той компроміс, про це ПАТ не позав нічого.

Демонстрації в Берліні, Відні і Будапешті.

БЕРЛІН, 28. 11. ПАТ. У великій залі берлінського університету відбулось велике віче з протестом проти маніфестації чеських студентів у Празі. По вічу більшість студентів вийшла на площу перед університетом. Коли поліція хотіла їх розігнати, студенти пішли походом під будинок чехословацького посольства. Одне віче вийшло до посольства замикнув сильний кордон поліції. Одночасно в середині міста поліція з тяжким трудом розігнала демонстрантів.

У Відні відбулось теж протестаційне віче студентів, до якого прилучилася публіка.

ВІДЕНЬ, 28. 11. ПАТ. У Відні демонстрації студентів повторилися. Поліція розігнала демонс-

трантів гумовими палицями; арештувала 10 учасників. Вчора внодніе група студентів знищила домішки чехофільських часописів „Дер Таг“ і „Ді Штунге“ та щоденників: „Наше Фрає Прессе“, „Наше Вінер Тагблат“ і „Наше Вінер Журналь“. Студенти вибили всі вікна в домішках і подерли книги. Поліція розігнала демонстрантів.

БУДАПЕШТ, 28. 11. ПАТ. Вчора рано коло 200 студентів зішлось перед будинком югославського паспортного бюро, недалеко університету. Студенти почали співати малярський гимн, але поліція їх розігнала. Одного студента арештували за організування маніфестації.

Які держави відповідають вашингтонський трактат?

ТОКІО, 28. 11. ПАТ. Пірота запросив до себе італійського амбасадора і французького шарже д'афер та зв'язив їх морську політику Японії, яка хоче відповідати вашингтонський трактат. Міністр запропонував, щоб Франція та Італія піддержали Японію. Оба дипломати заявили, що повідомлять про хід розмови свої уряди.

ПАРИЖ, 28. 11. ПАТ. Міродійні кола відносяться з резервою до пропозиції Японії. Здається, що Франція не підтримає Японії.

ЛІОНДОН, 28. 11. ПАТ. Предсідник япон-

ської делегації Матсудатра несподівано відвідав мін. Саймона. Вістка про розмови мін. Піроти з представником Франції і Італії та висунені пропозиції Японії не здивували нікого. Відомо було, що Японія бажає, щоб всі сигнатарі вашингтонського трактату виповіли його одночасно. Одне чому, що Злучені Держави бажають вдержати вашингтонський трактат, Японія намагається приєднати для своєї пропозиції теж Злучені Держави.

Протифашистські демонстрації в Сербікені.

САРБІКЕН, 27. 11. ПАТ. Відбулись тут протифашистські збори, після яких уформувався похід. Учасники походу співали інтернаціонал і пішли вулицями міста. Двох поліційних

службовців, що старалися зупинити демонстрантів, демонстранти побили та свопали. Оба поліцаї тяжко ранені.

Ніхто не обмежує Вашої особистої свободи. Можете підписати довільну сільність позички Рідній Школі. Кожна позичка по 25 зол.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 30. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

35

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

XVI. ПОЛІТИЧНІ НЕВДАЧІ МОСКВОФІЛІВ.
ПЕРШІ ВИСТУПИ НАРОДОВЦІВ НА ПОЛІТИЧНИЙ АРЕНІ.

Коли серед українського табору довершувалися згадані вище ідейні еволюції, почала будова москвофільської політики зарисовуватися і хитатися в свої основні. Показалося, що фундаменти брехні і корупції, на яких опиралася москвофільська партія в Галичині й уся її робота не можуть бути тривалі та що організація, яка на них опирається, мусить скоріше чи пізніше розпастися. Політична репрезентація москвофілів показала в парламенті свою безідеїність, неміч і повну безвартність. Вона запрошувала там просто інтереси народу та не принесла для нього нікого пожитку. Вона вислуговувалася централістичному урядові, а коли він з кінцем шестиліття уступив, стратив і та репрезентація всю свою опору. Загал виборців не підтримав її також і тому при нових виборах до парламенту провалилася вона так ганебно, що така катастрофа рівнялася просто фактичному кітці партії. Замість 16-ох посів, яких москвофільська „Русская

Рада“ вибрала була в 1873 р., вибрала вона в 1879 р. лише трьох: Ковальського, Кулачківського й Озаркенича; та цей третій вже і в останній сесії не йшов з іншими послами і тому не міг зачислитися до того гурту. Славний Наумович дістав у цілім скалатськім повіті, де сам проживав, один-одніський голос. Більший блямаж тяжко було собі подумати.

Цей вислід виборів був тяжким ударом для москвофільської партії, та не менш тяжкий був він і для всього народу, якого репрезентами стали в парламенті — поляки. Тож це всім отворило очі на страшну перспективу в будучності на випадок колиб руська політика в Галичині мала лишитися і надалі в руках москвофільської партії, неспосібної зовсім до провду і взагалі до якоїбудь акції. Люди почали застановлятися над дорогами і способами, якими би можна зарадити тій небезпеці. Народовці постановили попробувати ще раз по доброму вступити до „Руської Ради“, оживити її, розбудити акцію в краю і цим скріпити політичну силу народу. Гасло спільної праці для народу всіх без різниці партій підняв часопис „Батьківщина“, що почав виходити в осени 1879 р. як популярний орган для народу двічі в тиждень. Підписував „Батьківщину“ Маркил Желехівський, одначе властивим редактором і видавцем був Романчук. Буз це часопис ведений дуже зміло і розумно, безжорочно найліп-

ший з усіх популярних часописів для народу, які в нас колинебудь виходили. Поклик цей розійшовся широким відгомном по краю. Відізналися на нього передусім тернопільські русини з міста й околиці, що, зібравшись в жовтні у Тернополі, видали дві відозви — одну до загалу русинів із зазивом ставати до спільної праці і вписуватися до політичного товариства „Русская Рада“, якого загальні збори мали відбутися при кінці листопада, другу до виділу „Руської Ради“, щоб прийняти у члени всіх, що зголошуватимуться, без різниці, коли лиш вони як русини держаться і як такі виявляються. На тих відозвах, які були поміщені в „Батьківщину“, був підписаний також Іван Наумович, котрий брав участь у тернопільських зборах та одушевлявся дуже цією справою.

Після того народовці стали вписуватися до „Руської Ради“. Зі Львова записалося 28 осіб, себто всі визначніші старші члени народовецької громади з братами Огоновськими і Сушкевичем на чолі, а даліше також деякі видніші народовці з провінції. Цього налякалися дуже москвофіли і накинудили на Наумовича, як він міг своїм підписом упхати їх в таку калепу. Наумович почав у „Слові“ викручуватися, що він не мав на гадці приймати цілу народовецьку партію, лиш деякі особи та що масове зголошення свідчить, мовляв, про намір загорнути ціле товариство в руки народовеців. Це кру-

Як буде виглядати новий осередок польської рільничої кооперації.

Як відомо, міністерство сільського господарства зажадало злиття двох польських осередків рільничої кооперації — Унії і Зєднчення (разом в Союзів) та визначило речивець на це злиття. (Властиво в Унії в чимало нерільничих кооперативів, ремісничих, а навіть купецьких; взагалі в цій групі участь міського населення досить поважна).

У приписаному темпі приготували теж урядові чинники статут нового ревізійно-організаційного союзу, якому надано назву: „Центральна Зєднчення Сполученні Витавців Речисполітєй Польської“. Осідок Союзу має бути в Варшаві, але в шести містах держави мають бути „окружні союзи“.

Ші міст такі: Варшава, Люблин, Вільно, Львів, Краків, Познань. Членами Союзу мають бути такі типи кооперативів: ошадно-позичковий загальний, ошадно-позичковий рільничий, ош.-поз. рільний, закупу і збуту загальний, закупу і збуту спеціальний, молочарський, інші рільничі переробочі, ремісничі та рільничі артілі. Крім того членами того Центр. Союзу можуть бути господарські організації позивних кооперативів, без огляду на їх правову форму та інші добровільні згуртування, які служать розвитку кооперативного руху. Про прийняття й виключення кооперативів з членства в Центральному Союзі рішатиме окружний союз.

Існуючі фахові центральні матимуть своїх представників у Раді Центр. Союзу. Таким чином будуть заступлені в Раді: Центральна Рада у Варшаві, Банк Союзу Зарібкових і Господ. Коопертив у Познані, деякі молочарські гуртівні й інші.

Але найбільшою несподіванкою для кооперативних засад є постанови про склад Ради Центрального Союзу. Сказано дослівно так: Перша Головна Рада Центрального Союзу має складатися з 9 делегатів існуючих ревізійних союзів, (які зливаються), 7 делегатів господарських центрів і 14 делегатів з номінації міністра

скарбу. (Здається, що сюди не вчислені ще представники рільничої і ремісничої палати). Головна управа складається з начальника директора, до трьох заступників, директорів виділів і директорів окружних союзів.

Показує ці всі подробиці до відома на сторінках варшавського „Курєра Поранного“, п. В. Залевський додає від себе ще на вступі таку характеристику замітку:

„Справа реорганізації кооперативного руху в ініціативу уряду, точніше — Кооперативної Ради, набрала в останніх часах швидшого темпа. Треба жалувати, що і в цьому випадку уряд мусів перебігти суспільну ініціативу і самостійно накинати кооперативі деякі реорганізаційні форми. Ці форми часто може невідповідати з теперішніми традиціями демократизму в кооперативних русі, але тим не менше вони доцільні і позитивні. Вони прямують послідовно, хоч не відразу і не безпосередньо, до організаційної і господарської концентрації кооперативів. А це пізком згідне зі системою планової господарки, яку кооператив чинно ісповідує, поборюючи т. зв. господарський автоматизм і його наслідки“.

Автор даремно намагається змовити в кооперативі те, чого вона не бажала і по своїй природі не могла бажати. Урядові чинники могли адолюгитися зосередженням польських ревізійних союзів (припустивши, що самі союзи не хотіли зробити цього добровільно). Але на що було при тім зводити у раду кооп. союзів невідборні особи, іменовані державою? Цим проломано дуже важку кооперативну засаду і тимчасовим державою взяла на себе дуже велику відповідальність.

ФУТРА

жіночі від золотих 165
найелєгантніші
тільки в АПІСДОРФА
Львів, Рутівського 21. в брамі —
Першорядна фахова робітня.

26/81

І Совітам наділа неморальність.

Вільям Стоунмен, кореспондент газети „Сан“ в Совітах пише про зворот в моралі у совітській державі. Дотепер світ думав, що Радянщина була пристановищем всякої аморальної збірники, головне тих, що не хотіли признавати якихось правил про супружє життя. Тепер — каже Стоунмен — йде поступ і на тому полі. Комуїсти починають наслідувати держави буржуазні і вводити

відповідні закони. Комуїстам починає вже бути стидно даліше потурати — як вони самі кажуть — хуліганству неморальних. Пішло з того, що неморальність у приватному житті почала шкодити їм в їхніх організаціях без огляду на те, чи вона була законом дозволена чи ні. Пішла навіть нагілка проти „дегенератів“, яких не лише почали проганяти з партії, але й вислали на Сибір на довгі літа. Починають уже навіть виступати проти двоєнства. Подібно як карають політичні переступства, починають тепер карати і за неморальні вчинки. Багато переступників вислають аж на далеку північ, а часто за дрібні провини карають довгим арештом. Все те називається тепер „боротьбою з хуліганством“

ЧИ ВИ ВЖЕ ЗЛОЖИЛИ СВОЮ ЖЕРТВУ на українських інвалідів? Зложіть її негайно! Вашої допомоги чекають найвірніші сини українського народу.

тарство Наумовича розв'язало руки виділові „Русскої Ради“ і він відкинув усі зголошення зі Львова і майже всі з провінції.

Прийшли загальні збори „Русскої Ради“ в дні 27. листопада 1879 р. На них явилися Романчук і Лев Шехович з Тернополя, що належали вже передтим до „Русскої Ради“ і виступили з безпощадною критикою москвофільської політики в парламенті і краю та напаяли острацизм, заманіфестований відкиненням зголошень. Збори ті, підчас яких був я на галерії, були дуже бурхливі. Проводив Павликів; Промови Романчука і Шеховича викликували велике обурення і насмішки; москвофіли кидали громами на народівців, відмовляючи їм права зватися русинами. Накинувся особливо Добрянський, відчитуючи уступ з „Правди“, в яким названо москвофілів гуртом ворохобників, парох з Куткора Грабинський і сам Павликів. За ними пішли цілі збори.

Це переконало всіх, що в тій формі спільна робота з москвофілами неможлива і що треба розпочинати роботу на чисто народних основах, а передусім заложити власний політичний часопис, який би випер „Слово“. Гадку ту підтримували особливо Дамян Гладилевич і Володимир Барвінський. Заявлявся комітет приготування цього видавництва. В його склад входили між іншими, оскільки нині тямлю, д-р Олекс. Огоновський, Романчук, о. Стефанович,

Володимир Барвінський, Гладилевич, Вахнянин, Сігерич, урядовець банку „Славія“ і я, як репрезентант молоді. Ми зібралися на „Бесіді“ і там велася дебат. Були вони дуже довгі й гарячі. Справа важилася. Дебатовано над можливістю й шансами підприємства. Обчислено, що часопис, щоб удержався, мусить мати щонайменше 300 передплатників. Та більшість була тої гадки, що такої цифри не досягнемо.

Особливо песимістично задіялися на справу Романчук та Огоновський. Перший заявив, що ми до такого часопису ще не досіли та що тільки скомпромітуємося, беручися за таке видавництво. Деякі підозрівали Романчука, що він противний видавництву тому, щоб воно не робило конкуренції його „Батьківщині“, яку він хотів з часом розширити і поставити як головний орган партії. Я, знаючи велику чесність Романчука, не підозрівав його в чомусь подібному; на мій погляд причиною його ставовища було те, що він з природи був усе дуже обережний і нерішучий — і тому волів не зачинати зовсім, як іти на непевне. Дуже гарячо боровся за тим починаю Гладилевич, будучий адміністратор та організатор часопису. Сильно підтримував його Сігерич і я з мандату молоді гарячо промовляв за тим, заявляючи, що молодь, яка саме має розіхатися на Різдянні Свята, розведе широкую агітацію в своєму коїю за новою газетою.

(Далі буде.)

Оказійна продажа — флякелі на біллі 0'63, баталіна 1'80, штрумси і бархани за безцін купити у **ВЛАДІСЛАВНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїнів ч. 12.

3 ЖИТТЯ НАШИХ СПІВЧИХ ТОВАРИСТВ.

За тісну співпрацю „Львівського Бояна“ і „Сурми“.

В листопаді ц. р. скоїлася подія, що може стати важним і світлим етапом у житті наших двох званих співчих товариств та дасть їм змогу краще виконувати ту діяльність громадянської праці, до якої вони покликані.

Ось факти: Дня 15. листопада ц. р. відбулися ширші сходи членів Т-ва „Сурма“, на порядку денних яких була справа налязання тісної співпраці з Т-вом „Львівський Боян“ для плекання хорового мистецтва. На тих сходинах засував, запрошений виділом „Сурми“, голова „Львівського Бояна“ проф. Іларіон Гриневецький, прийняти ті думки, які обмірковано на засіданнях виділу „Львівського Бояна“ у справі співпраці обох товариств. По дуже оживленій, річезвій і поважній дискусії, в якій на перше місце вибивався ідейний підклад тої справи, рішили прийняти одностайно започаткувати тісну співпрацю з хором „Львівського Бояна“ для спільного аранжування й виконання програмових концертних імпрез. Та співпраця в нічім не нарушує повної самостійності й окремішності обох товариств.

У зв'язку з цією подією мимоволі насувається ціла низка рефлексій. З приємністю й гордістю згадуємо ті концерти, що їх у передвоєнних часах улаштували Т-ва „Львівський Боян“ і „Бандурист“, які співпрацювали в антитотісний опосіб. Віримо, що вище згадане рішення „Сурми“ і „Львівського Бояна“ започаткує знову світлі часи у їхній діяльній і відповідальній праці для плекання хорового мистецтва.

Нововідкритий магазин скла і порцеляни „Кераміка“

під управою Ол. Ониська

Львів, вул. Руська ч. 18.

порукає по найнижчих цінах:

Сервіси проекту арт. Дидинюка та інші
Сервіси кавові і чайні, гарнітури до компоту
і тіст, також великий вибір предметів, що
надаються на святотні дарунки. 2-3

\$19.

Від Ред.: Отці оба спростування містимо без ніяких змін у моїй і правописі.

I.

До П. Т. Олексєвдра Костики, відповідального редактора час. „Діло“ — Львів — Ринок 10.

В зв'язи з статтю „Діла“ ч. 315. „Кооперативні діячі чи політичні лизуни?“, в якій зачіплено мою особу, прошу на основі § 19. пресового закону помістити слідує опровержене!

Неправдою є, що „жид Герман Ляндес“ дав якінебудь гроші молочарні „Народне Добро“ в Ляшкові і зробив собі з молочарів жидівську ставку, та що я, як посол ББ, не міг добути того, щоб санія ратувала молочарню“. — Натомість правдою є, що завдяки моїм старанням у санітарних кругах Державний Банк Рольови видав молочарні 7.000 золотих пожитки. Кооператив веде діяльність і належить до Реалізаційного Союзу Руских Кооперативів, а продукцію збуває до Малопольського Молочарського Союзу.

о. Йосиф Яворський, посол на Соїм.

II.

До відповідального редактора часопису „Діло“ п. Олександра Костики у Львові, Ринок ч. 10.

СПРОСТОВАНЕ.

В чч. 314 (13.859) і 315 (13.860) „Діло“ в 22. і 23. листопада 1934 р. появилися незгідні з правдою статі п. а. „Кооперативні діячі, чи політичні лизуни? Як п. Ганасевич радить новим кооперативним розпорядками. П. Ганасевич як спільствє москвофільських установ“, тому прошу помістити на основі § 19. прес. зак. з 17. 12. 1862. р. (Ч. 6. Д. 3.) в найближшій числі час. „Діло“ слідує спростування:

Неправдою є, що „Ми можемо винести реформу ревізійних союзів, хочаби тому, що тепер не буде конкуренції в контрольованому над

Міський Театр в четвер 29. листопада 1934.
ВЕЛИКИЙ ТЕАТР в год. 730.
Нині з нагоди 104 роковин листопадового повстання Дирекція Міських Театрів дає містерію Яна Каспрівича **„МАРХОЛТ“** як популярну виставу по найнижчих цінах.

Останній раз!
Останній раз!
Останній раз!
ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ
невіддільно в останнє
„ТОВАРИЩ“ деваля
Нині Львів святочно
прашасться з „Товарищем“.

кооперативами; натомість правдою є, що в моїм інтерв'ю з редактором газ. „Земля і Воля“ з 28-го жовтня 1934 р. ч. 41. було подано „ми можемо витати реформу рев. союзів, хочби тому, що тепер не буде конкуренції в патронату над кооперативами“, слова контролюване а патронване різнитя змістом в кооперативним словари; причім слово „антати“ було без підчеркнення.

Неправдою є, що „Ось чого вони найбільше лякаються! „Конкуренція“ українських установ, з якою вони самі, своїми силами, не годні дати собі ради і потребують виняткових законів, щоб встояти проти цієї „конкуренції“; а правдою є, що слова конкуренція не було подано в знаках наведення, бо в кооперативних уставах слово „конкуренція“ не має місця, а може скорше в капіталістичних установах. Новий закон о кооперативах не був виданий спеціально для нас, а для всіх. В законі о кооперативах нігде не упоминається о „винятках“ для Рев. Союзу Рус. Кооп., тому подібне твердження не вдержує критики, а навіть гринється аналіфатизмом в тій галузі відомостей.

Неправдою є, що п. Ганасевич це один з тих нових москвофільських стовпів, що из своїх плечах тримають аж „два“ могутні москвофільські партії: „РСО“ і „Строїнітво Народного Дому“. Правдою є, що не являюся членом Центральної Управи Рускої Селянської Організації (РСО). Правдою є, що не відомо мені о партії „Строїнітво Народного Дому“, а лише значий мені Руский Інститут „Народний Дом“ у Львові. Не правдою є, що грє (себто я) першу скрипку в усіх організаціях, що є доменою впливів „РСО“ — а правдою є, що всегда перестерігає в організації правила парламентарного приличія.

Неправдою є, що „Тому п. Ганасевича не лише прийняли на члена Ставропільського Інституту, якого сеніором є п. Гула, предсідника „РСО“, але на останніх загальних зборах у квітні ц. р. вибрали його до управи Інституту“. — Правдою є, що від кількох літ являюся Членом Ставропільського Інституту, а вибір мене до управи Інституту послідовав за згодою Загальних Зборів.

Неправдою є, що „катастрофальний стан „Защити Землі“, який відібється також на Ставропільї, в невеликій мірі спричинений злегковажаним і „делкатним“ сфальшуванням звіту з ревізії, переведеної у „Защиті Землі“ 1930 р. Ту ревізію перевів був пок. дир. Трешневский і в своєму звіті помістив пересторогу, що банкові загрожує катастрофа. Дирекція РСК до якої належав п. Ганасевич, не тільки злегковажила той звіт і его пересторогу, але предложила його ріжним банкам, своїм вірителям, у новій та невірній редакції, пропускаючи всі заміти й остероги ревізора. Справа ця й оригінал протоколу з 1930 р. з переведеною самовільною „коррекцією“ находиться у руках слідчого судді“.

Правдою є, що тяжке фінансове положення „Защити Землі“ з огляду на заморожені позички членами ріжнимих асоціацій двіста тисяч золотих, говорить само за себе в нинішніх часах. З переведеної ревізії звіт в 1930 через бл. д. Трешневського був поданий членом Дирекції „Защита Землі“ і п. Яковом Солуком поправлений, що стверджено в часі переводжуваня мною і дир. Ю. Плешкевичем законної ревізії в 1932 р. На основі переведеної ревізії змито і дир. К. Плешкевичем подано карне донесення до Прокурторії, котра нині анготувала уже акт обвинувачення.

Варочем Дирекція РСРК, до котрої я належав не посилала і нині не посилала звітів ревізійних ріжним банкам, вірителям з огляду на приписи з арт. 61. закона о кооперативах. Не виключає, що заакредитована „Защита Землі“ за посередством своєї Управи на чолі з п. Солуком, Шаевичем і Островським могла своїм вірителям посилати попередний звіт з ревізії.

Неправдою є, що „Вже після є друкованя авторитетного поясненя директора Ганасевича, що „руські“ можуть радуватися, бо їм не загрожує небезпека, а навпаки не матимуть „української“ конкуренції, вже в чергові числі „Земля і Воля“ поміщує передову статтю з записками, що „руський“ Союз Кооперативів обмежений до трьох східних воєвідств, та що осьому винні „українці“. — Правдою є, що в ніякої передової статі в черговім числі „Земля і Воля“ не писав. К. Ганасевич.

Новий адміністративний поділ станицлавівського воєвідства.

У „Воєвідським Деннику“ ч. 27. з дня 10. листопада ц. р. оголошено новий поділ станицлавівського воєвідства. Ім: повіт Долина ділиться на 11 волостей і 3 міста; повіт Городенка на 7 волостей і одно місто; повіт Калуш на 8 волостей і одно місто; повіт Коломия на 14 волостей і 2 міста; повіт Косів на 8 волостей і 2 міста; повіт Надвірня

на 14 волостей і 2 міста; повіт Рогатин на 11 волостей і 3 міста; повіт Сятин на 7 волостей і 2 міста; повіт Станицлавів на 11 волостей і 3 міста; повіт Стрий на 13 волостей і 2 міста; повіт Томаш на 9 волостей і 3 міста і повіт Жидачів на 6 волостей та 4 міста.

НА ЩО СОБІ ДОЗВОЛЯЮТЬ „РУССКІ ОГЦОВЕ“!

(Залучник до меморіалу, переданого львівськими москвофілами Апостольському Візитаторові о. Іванові Гудечкові.)

З весною ц. р. обняв гр.-кат. приходство в Увині, повіт Радехів, о. Іван Палій, „талергофський мученик“, як сам про себе каже, знаний з того, що через поведєня в церкві і поза церквою з парохіями вандрує з парохії на парохію.

Кілька місяців сидів о. Палій тихо, та в осені ц. р. віджили давні інстинкти талергофського мученика. Віддавшись під протекторат посла о. Яворського, о. Палій хоче мабуть давніми методами переместити на догіднішу парохію.

В дні 13. листопада припало в Увині храмово свято. Дівчата, як все передтим, прикрасили церкву жовто-блакитними лентами й антипками і над іконостасом умістили напис: „Христос наша сила.“ В сам день свята передполуднем о. Палій упав в „апостітичний“ шал, розірвав напис і скинув, позирив на ленти та казав парохіянам сусідньої парохії Барилів убирати церкву по „своєму“. По богослуженні вінс многолітствія „православному народові“, а на вечірні вголосив довгу промову про Качковського і завізав вірних, щоб прибули 19. листопада на відкриття читальні ім. Качковського. В часі тої довгої апостітичної проповіді образив присутніх свідомих українців і вони громодно вишшли з церкви. О. Палій любить „стискатися“ з народом, тому, вишшовши з церкви, зайшов до одного зі світх парохіян і домагався горівки, пива і т. д. Та парохіяни мають того „стискан-

ня“ досить і Палієві нічого не дали. Полавши в красномовство, о. Палій вилаяв своїх братів, католицьких священників і перед численними людьми сказав: „Я і Шептицького не боюся, він мені нічого не зробить!“

В дні 19. XI. о. Палій отворив у селі читальню ім. Качковського. Дня 21. XI. припало свято св. Михайла. Прийшли на богослуження і ті, що вишшли з „апостітичної“ проповіді в дні 18. XI. О. Палій, побачивши в церкві одного з тих, що вишшли з його проповіді, Івана Боярчука, вивів його з церкви, назвав антихристом і т. п.

Ось подвиги о. Палія, католицького священника, з кількох тільки днів. Можеб так ті факти совіт Ставропільї долучна до свого меморіалу як залучник, як доказ на всі кризиди, що їх зазнають „руські огцове“ від своїх владик? Сусід.

Демарш Японії і Манджу-Ко

ГСІН-КІНГ, 25. 11. ПАТ. Слідство в справі замахи на цесаря Манджу-Ко Пуї виявило, що атентатники належали до терористичної організації китайських націоналістів, що має свої відділи у Манджу-Ко. Ця організація фінансували китайські купці зі Шангаю. По закінченні слідства уряд Японії і Манджу-Ко будуть інтенсивувати перед урядом Китаю.

Нова політична партія у басейні Сари.

САРБІКЕН, 28. 11. ПАТ. У басейні повстала нова політична партія під назвою „Нова Народна Соціалістична Партія Басейну Сари“. Нова партія виступає проти партії націонал-соціалістів. Основником і керманцем цієї партії є лікар Каси Хорих д-р Вірлінг, колишній націонал-соціаліст. Члени партії витаються окликом „Гайль Долчленд“, а відповідають „Унзер Фатерлянд“ Партія не має покищо свого пресового органу.

Погрози Злучених Держав.

Злучені Держави не згодяться на рівноправність для Японії.

ВАШИНГТОН, 28. XI. ПАТ. Предсідник морської комісії палати репрезентантів Вінсон заявив, що Злучені Держави ніколи не згодяться на рівні прва для Японії на морі. Вінсон додав, що коли Японія виповість вашингтонський трактат, тоді він постарється, щоб конгрес згодився на будову 5 кораблів, на кожні 3 кораблі, які буде будувати Японія.

Розстріляли 29 осіб.

МАСОВІ ЗАСУДИ В СССР.

МОСКВА, 28. XI. ПАТ. „Првада Востока“ з Ташкенту повідомляє, що за саботаж засудили в середущій Азії 5 осіб на кару смерті, 4 особи по 10 років в'язниці. Від 6 до 22. жовтня ц. р. розстріляли большевики в середущій Азії 29 осіб. Хоча уряд збільшує репресії, план доставки базових виконани тільки на 70 проц.

Атентат на єпископа.

БІЛГОРОД, 28. 11. ПАТ. У Старій Янковній в церкві виконано атентат на єпископа Колодієва. Єпископ врятувався. Зате тяжко ранений один селянин, який стояв побіч єпископа.

Ковая боротьба з бандитами.

НЬЮ ЙОРК, 25. 11. ПАТ. На вулицях одного з передмість Шікаго дішло до кривавої стрілянини між утікаючими бандитами і поліцією. Бандити втікали самоходами. Між ними був один зпоміж членів ватаги Дітінгера, відомий під прізвиськом „дитяче лице“. Від стрільв поліції згинило трьох бандитів, між ними теж „дитяче лице“. Бандити зранили двох поліційних агентів. Один самохід з бандитами зударився з автобусом. Три особи були ранені, самохід з бандитами поїхав даліше.

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ
30% знижка цін на всілякі блавагіні і новинні товари у фірмі Галицький магазини Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Фон Рібентроп покинув Лондон і вернувся до Берліна. Перед виїздом відбув ще нараду з Чембрленом, Лордом Ротерміром і Бернардом Шофом.

— Литовський полевий суд засудив сімох підсудних на кару в'язниці від 4 до 12 років за підготовку звільнення з в'язниці засуджених справників атентату на міністра заграничних справ.

— Німецький міністер освіти усунув професора євангелістичної богословії у Бонн д-ра Барда тому, що він не хотів присягати Гітлерові.

— З арешту у Варні втік комуністичний посол Костів, якого засудив суд на кару смерті. Японська геологічна експедиція викрила на правім березі Амуру у Манджу-ко великий простір золотодобного ліску.

— Італія відмовилась видати Франції арештованих Павеліча і Кватеринка.

— Китайський корабель Конівосі затонув з 23 моряками.

— Японська партія Сіюкаї виключила з партії колишнього голову і нового міністра фінансів Кореію Такачаші тому, що проти рішення партії увійшов до уряду.

— На Чорнім Морі лютує хуртовина. Кораблів не пускають до пристаней. У Новоросійську злива затопила кількасот домів.

— З Китаю вивозять китайські срібні долари до Америки тому, що уряд Зл. Держав купує срібло і пачкарі зростають на курсі.

— У Парижі уладили коло 1.200 інвалідів велику демонстрацію, домагавшись підвишки платень. Поліція розігнала демонстрантів і арештувала коло 20 осіб.

— До Вутчау приїхала британська і американська кансерка богонити своїх громадян перед наступом комуністів.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГолошуються в нашому часописі та просимо покликуватися на оголошення.

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, 1. пов. Тел. 54-46. 539 73-?

— Найкраще випраний ковнірець тільки в українській пральні „Брін“, вул. Бляхарська 21. 18-20 29—?

— Добрі іменини неможливі без смачного дробу з птичм'ясарні Маслосоюзу. Великий вибір першокласного експортного товару. Набувати дріб можна: Косцюшка 1а. Доставка до дому без окремої доплати на тел. замовлення ч. 39-66, або усне в котрійбудь крамниці М. С. 632

— З „Учительської Громади“. Усіх Високоповажаних Членів Головної Ради маю честь запросити на жалібне зібрання для вшанування пам'яті великого українського науки, покійного професора Михайла Грушевського, основника, першого голови й почесного члена нашого товариства. Зібрання відбудеться в понеділок, 3 грудня в 19. годині в домі товариства. — 636

Володимир Радзкевич, голова.

— Зібрання Філологічної Секції НТШ. з доповіддю: М. Возняк „До зв'язків М. Коцюбинського з Галичиною“ відбудеться дня 1. грудня в 18. год. в бібліотеці товариства.

— Проба реконструкції давнього Львова. Польське Кривзнавче Т-во, львівський відділ, повідомляє, що в неділю, 2. грудня в кімнатах вистави: Давній і сьогодинський Львів (вул. Дідушицьких ч. 1) виставлять інж. архітект Вітвіцький, творець пластичної панорами Львова, відчит п. н. „Проба реконструкції давнього Львова на основі вистави“. Початок год. 12. Вступ на виставу управлює до присутності на відчиті.

— Із залізничці. Із 1. грудня 1934. продовжують курсування особового поїзду ч. 3113 на шляху Станіславів-Воронянка до станції Воронянки. (Станіславів відїзд год. 19.13, Воронянка приїзд год. 22.11) та з поворотом курсування особового поїзду ч. 3114 Воронянка відїзд 3.02, Станіславів приїзд год. 7.35.

— Остаточне устійнення ціни цукру. Міністерство внутрішніх справ видало розпорядок у справі подрібної ціни цукру. Міністерство вказує, що ціна 100 кг. цукру кристалу льоко вагон відбірної станції разом зі всіма додатками визначена на 121 зол. 06 сот. Дальше Міністерство вказує на неможливість удержання основної подрібної ціни цукру на висоті 1 зол. 25 сот. за кіло. Виймає тільки можна допустити можливість поборити ціну вищу від визначеної з тих місцевостей, де є оправдана ствердженнями вищими коштом перевозу з гуртового складу до деталіста. Однак в ніякому випадку ціна цукру не може перевищати 1 зол. 30 сот. за кіло. Одночасно міністерство підкреслює, що ціни цукру, гуртові і детальні, не може визначувати адміністраційна влада.

— Засуд за комунізм. Перед судом присяжних у Львові станула Розалія Бібер під звинуваченням у Львові пропаганди. Підчас ревізії в її мешканні знайдено машини до писання, цуклястилі і рукопис до комуністичного „Глосу Жолнержа“. На розправі боронила тим, що як безробітна переписувала різні рукописи, яких зміст її не цікавив. На основі вердикту присяжних суддів обвинувачену засуджено на 4 роки в'язниці.

— Імпорт грецьких овочів. У зв'язку з підписанням провізоричної контингентової угоди між Польщею і Грецією розпочався м'ясний імпорт південних овочів грецького походження. М. ін. Греція має доставити польським імпортерам півмільона кг. сушених фі.

— Освітчування лампами, що світять жовто. Полтавська вул. у Львові матиме 2 шляхи, однонапряжного руху, переділені двоторовою трамваєвою трасою. Поки не викінчать цієї програми, не можуть дати вулиці остаточного освітлення, тому вона матиме лише тимчасове освітлення. На відтинку від Місionarської площі до вул. Вагової та на частині вул. біля пл. Голуховського усталили лампи з паровою ртуттю та соду, що дають однобарвне світло, зовсім жовте. За жордовим такими лампами освітлюють автомобільні шляхи, бо такий світловий контраст уможливує шоферам орієнтуватися навіть на більшу віддачу.

— Львівська хроніка. В Голоску Новім під Львовом 16-літній робітник невідомого прізвища доторкнувся електричного проводу і від високого електричного струму згинув на місці. — З ювілейського склепу М. Берової при вул. Хоружини вкрали злодійська спілка, дві жінки і один чоловік, підчас оглядання предметів двіцять золотих ланцюжків вартості 2.500 зол. — На сході до дому при вул. Сикстуський ч. 19 на

ВІДГУКИ ДНЯ.

Під впливом лектури.

Вчора мав я нагоду перекошатися, який великий вплив на людську психіку може мати друковане слово, а передовсім часописне.

Мешкаю так щасливо, що йдучи до редакції, мушу переходити через вулицю Мохначького, де міститься „Кур'єр Львівський“. Рідко коли не спинюся, щоб не переглянути розціленої газети.

Цікава газета.

Майже в кожнім числі бе на аларм, що українці загрожують польським територіям, що український „гін на захід“ може легко аденационалізувати коли не половину Польщі, то напевно кравківське воєводство разом з великим князівством Освенцімським і Заторським. Читаю і серце в мені росте: що за розмах, що за експанзія! Чорні думи, які обсядуть мене в хаті — розвіваються як дим під впливом такої лектури. Ми, значить, не тільки не вступаємо, але йдемо вперед і то куди — ген-ген, поза Вислу.

При наліпленні газети стрічаю щодня майже тих самих людей. Знаю вже їх напам'ять: стара бабуса з книжечкою до моленья, пиячий сухорлявий ксьовод, два молоді студенти і нестарий ще панок у антертім пальті, адається, передчасний емерит.

Цього знаю наліпше.

Заграничну політику тільки перебігає „днє“ через десяте“, спортом зовсім не цікавиться, деколи спиниться при нових винаходах, але статті про українську безпеку зубрити, адається, напам'ять. Ми всі решта вже давно готові в цілому газетою, а він ще вчитує одно і те саме. Вачу по його очах, що від кінця вертається до почат-

люкаторку Марію Кагане неспав якийсь грабіжник і вярвав з рук торбину, з готівкою 35 зол.

— Краєва хроніка. На дорозі між Брусном Старим і присілком Шеласи пов. Любачів знайшли група 35-літнього Маєра Раймбах, вбитого сокирою. Всі кишені, поспішно перешукані, вказували на грабіжницький морд. — Стефана Квоцька з Тисмениці засудив станіславський суд на два роки в'язниці за тяжке побиття своєї нареченої, яка бавилася з іншими. — В Пістині пов. Коломия арештовано Миколу Фелешука під закидом грабункових нападів в околиці. — В ковельському повіті появилися вовки і роблять населенню великі шкоди, нападаючи на худобу. — До лісного Брочковського, що переїздив лісом біля села Сокозе (пов. Камінка Стр.) вистрілив хтось двічі. Одна куля збила коня, лісничий вийшов ціло.

— Нові процеси Рудрофа. Засуджений на 3 роки в'язниці власник маєтку Броди, Станіслав Рудроф, одержав два нові акти обвинувачення, виготовлені золочівською прокураторією. Тим разом „днє“ йому перекуство судових урядовців. На нові обвинувачення засудує побіч Рудрофа одні з його уряд. і та адвокат д-р Густав Кац із Золочева. Другим актом обвинувачення є об'яті: Роман Городиський, директор дібр Броди, Стан. Рудроф і Едв. Фастнах, нотар з Коломиї, давніше у Бродях. До переведення розправи міністерство справедливості делегувало окружний суд у Львові.

— Еміграційні ошукачі. На Полісі вешталися два небезпечні ошукачі, Хлебніков і Голованец, які подаючи себе за козацьких полковників, вербували селян до Африки. Кожен емігрант мав дістати в Африці 50 гектарів землі, мешкальний дім, рілничі знаряди і 200 франків місячно для кожної дорослої особи а 50 для малолітніх. Після трьох років колоністи мали сплачувати свої наділи ратами, розложеними на 15 літ. Знайшлася чимало людей, що залакомилися на африканський „рай“ і дали гроші агітаторам, а були й такі, що впродала свої господарства на Полісі, готові до виїзду. Прешті показалося, що оба „полковники“ є звичайними обманцями, яких арештовано.

— В Палестині брак жінок. До варшавського рабінату зголосилася делегація жидів з проханням, щоб зайнялися свідочками для молодих жидів, які не можуть знайти замож у Польщі з причини надміру жіноцтва. Тимчасом в Палестині великий брак жінок і багато молодих жидів не має з ким женитися. Одночасно делегати звернулися з проханням їхати до Палестини до різних жидівських жіночих організацій в Польщі.

— З Польщі. До варшавської адвокатської палати належить 1844 адвокатів, між ними 89 жінок. — Каси Польського Банку вимінюють зніщені банкноти, побираючи оплату 50 с. від кожної штуки. — В Познані до мешкання лікаря д-ра Шермеля дісталися два бандити і вбивши його, втікли.

— Поліцей застріли три особи. До кав'ярні Б. Розенблюмової в Лодзі увійшов ставний пасте-

ку, а потім ще переглядав цілість арешті, коли скінчить, відходить з очовидним жалем, що там маво.

Вчора, на дню, не було ні стрічки про нє. Чи забувся „Кур'єр“, чи таки сирові не було матеріалу, чи може небезпека нашого „Дня“ нах Вестен“ трохи змаліла. Мій знайомий даремно перебігав очима одну шпальту за другою — ні рядка на улюблену тему.

Відійшов ще швидше як п. очерпачки „хит зьованні“

Кілька хвилин пізніше рушив і я вжину.

Коли чуо крик.

Підходячу і бачу свого знайомого, як стану коло хлопської фіри і пикрикує. На вої силить зялько, кусає соломку і дивиться сповібно на „бесідики“, а за возом скулилась перестудана жидівка і смирно слухає проповіді

А мій знайомий до неї:

— Jak pani śmie po rusku z nim rozmawiać? Rozpanoszyli się tu zanadto. Już dość tego. I my mamy też jakieś prawa.

— Po ile pani chce płacić za kartofle?

Жидівка ще більше скулилась:

— Po cztery złotych.

— Co? Po cztery?! A na ulicy... no... na ulicy... no jakieś to... powiedzmy na Dominikańskiej widziałem po dwa. Zresztą jutro przychodził pięćset wagonów polskiej kartofli z Krakowa. Niech się pani wstrzyma.

І грішний як хмара відійшов. Тільки адаєла доїтали до мене подинокі слова, яких не аспів відразу викинути з себе: „експанзія“, „денацифікація“, „покриваження“ і тим подібне.

Я пішов намірцем за ним.

А він почимчикував просто на Коперника, під „Люстровани Кур'єр Подзєнні“...

Галактіон Чіпка.

рунковий Вацлав Тхуржевський і заждаз горівки. Коли кухарка Шалісова відповіла, що в каварні горівки не дають, поліцей добув револювера і ранив її двома кулями тяжко в груди та живіт, а одним вистрілом убив робітницю Ірину Н. Опісля кинувся за власницею каварні Розенблюмовою і стрілив до неї кілька разів, на щастя не поцілваши. По дорозі застрілив 33-літнього адміністратора дому Авр. Гармака. Вацлав Тхуржевський дав 8 стрілів. Перевезена до шпиталю Шулісина померла, так що загалом згинули три особи. Тхуржевського арештовано.

— Протирелігійна кампанія розпочалася в Світах у зв'язку з недалекими Різдвяними святами. Кампанія має тривати до 25. січня наступного року. З наказу центрального комітету безбожників у часі цієї кампанії відбудуться публічні збори з протирелігійними промовами. Цього року безбожники висувують гасла, що православна, католицька й євангеліська церква веде агітацію за війною проти Світів. До агітук безбожницької агітації стоять преса, радіо і кіно.

— Професор середніх шкіл вломником. В офісності Мобінешті в Румунії арештовано професора середньої школи Ігрічіну, що був довгі літа герштом атага вломників, яка грабіла в цілій околиці. Недавно проф. Ігрічіну брав участь у вломі на одній плебанії, де зрабовано з каси 800 тисяч левів.

— Тіренія — італійський Голівуд. Мусоліні буде на побережжі Тиренського моря окреме фільмове місто, що буде творити повсягду конкуренцію для американського Голівуду. Місто називається Тіренія і сконцентрує в собі увесь італійський фільмовий промисл. Шефом фільмового бюра буде Галеац Чано, зять Мусоліні. Фільмове місто вже майже готове. Накручують вже навіть фільму п. н. „Сто днів“, якої авторами є Мусоліні і Форчесо. Виступає в ній Вернер Краазе в ролі Наполеона. В 1935 р. англійський фільмовий промисл задумує накрутити в Тіренії 12 великих фільмів в англійській мові.

— Астроном, що передбачив теорію умовності. У Ляйпцігу святкували пам'ять астронома Фрідріха Целньєра у столітні роковини його народин. Целньєр був першим ученим, що пробував надати фізичне, матеріальне значіння математичному поняттю четвертого виміру. Він провів аналогію між уваленим світом плоских, двовимірних істот і нашим тривимірним світом, доказав, що четвертий вимір має до нас таке відношення як ми до того плоского світа. Цікаво, що славні сучасники Целньєра такі, як Гельмгольц, Вірхов і Дюбуа-Раймон домагалися, щоб Целньєра зачинити у домі божевільних. Під впливом невпинних нападів на нього астроном понав у містику, отав спіригістом і таки скінчив у домі божевільних. Щойно треба було Айнштейна, щоб ідеї Целньєра дістали наукову підставу.

— Фортеп'яни пише ноти. Німецький фабрикант фортеп'янів Франц Лір придумав апарат, який прилучений до фортеп'яну, дає змогу рівночасно з грою писати ноти. Композитор, що ім-

продає повний твір або komponує оперу, пере-
кладає тільки підомму і в цій хвилині рішуче
но з грою широкі кибиває ноти, так що для ком-
позитора це пропадає ніякий тон. Винахід є та-
ким принциповим і певним, що переписати всі
сироти, які досі роблено в цьому напрямі.

— Різні вістки. У найближчому часі мають
вийти безпосередньо загальному комуніка-
цію між Москвою і Прагою через Київ і Чернів-
ці: хоча дорога на Варшаву була би коротша,
вирішили цей другий напрям. — Регент Югосла-
вії князь Павло, приїхав до Лондону. — У
Франції дові зареєстрованих 3.202.427 козич-
них військових комбатантів. — У Коканді зіб-
рали друга конференції нафтового тресту
середньої Азії: цей трест створив Статію, щоб
створити на Сході нову нафтову базу. — По-
мер відомий англійський египтолог Ернест
Бернард Бетт, якого готував заступити в тому, що
наштовтнуло „Кенгу мертвих“ і зробив з неї
переклад. — Полетав французько-італ. синди-
кат, щоб пробити тунель під Монбланом: мати-
ме він 12 км. сполучить Шамоні з Курмьєр
і йтиме під „Великим льодовиком“. — В околиці
Туллан агерів історичний замок з XVII ст.,
що належав до рідні Коліні-Шатінон відпалили
його імператор-мусульмані злочинці. — З десятих
найближчих міст на світі Шикаго має найменшу
смертність і тому належить до найздоровіших
міст. — В дестинційній клініці в Москві замість
догори напівпалючої сталі не тільки до
підлоги і корон, але й до цілих щок. — Дирек-
тори державних лісів у Бухаресті Кратера за-
суджено за зловживання на 5 літ вазини і гро-
шів у висоті 10 мільйонів левів.

— У вчорашньому комунікаті Тва письменни-
ків і журналістів закралася через недогляд по-
милка. Подано часопис „Український Голос“,
замість „Українського Бескиду“. Як відомо, „У-
країнський Голос“ узагалі не появляється, зате
виходить у Перемишлі, в тому самому форматі
і тими самими черенками „Український Бескид“,
як орган зближених до перемиської копітули та
гетьманських кол.

— „Діти-дітям“. У статті п. з. „З нагоди кон-
церту Діти-дітям“ поміщений у 320 ч. нашого
часопису пропущено в друку деякі місця, че-
рез що стаття ця стає неясна: Повинна почина-
тися вона так: „Як спосіб зробити щонебудь на
гуманітарному поді, наші найменші самі ви-
брали собі форму, що найбільше їх серцю —
музику“. Після 3-го речення, а саме слів „Кожну
музичну фразу чи речення“ пропущено таку
загадку: „Хто знає дитячу ностальгію і рівно-
часно визнається у труді зв'язаним із приготу-
ванням якогонебудь музичного твору на сцену,
той напевно легко зрозуміє, що грає тут роль
щось більше як пуста амбіція. Те саме торка-
ється і малих солістів...“

ДИВОГЛЯДИ.

ТУРКИ ДІСТАЮТЬ ПРИЗВИЩА.

Вийшов новий турецький закон. Він поста-
новляє, що від тепер кожний турок мусить ма-
ти... прізвище. Мало кому відомо, що турки
тосі вживали тільки імен з різними додатка-
ми. Парламент в Анкарі 24. л. м. прийняв одно-
голосно закон, що голова держави матиме
прізвище Ататурк. Кемаль зветься тепер Ке-

маль Ататурк. Черга за іншими. Що зроблять
листоноші, вчителі у школі і всі інші, що при-
звечені вивчити тисячі нових імен, не знаємо.

ПАРЛЯМЕНТ З НЕГРАМОТНИМИ.

На останньому з'їзді совітів між вибраними
делегатами є 64 при. неграмотних.

ЗБІРНІ ТВОРИ ШОВА ПО БАШКИРСЬКИ.

Англійська преса повідомляє, що збірні тво-
ри Шова появляються у башкирській мові. Це не
жарт, а правда. Правда теж, що 99 при. євро-
пейських інтелігентів не знає навіть чи існує
башкирська література і що це за мова.

З кіна.

Кіно „Палас“: „ПІСНЕЮ Я ЗАВОЙОВУЮ
СВІТ.“

Попередня фільма з прегарним німецьким
генером Шмідтом „Світ належить до тебе“ ма-
ла величезний успіх, завдяки голосові головно-
го актора. Ця друга мало різниться у своїй
основі від першої; фабула її досить примітив-
на, як це назагал буває в опері, де до лібретта
ніхто не прив'язує ваги. На тло дії вибрали Ве-
нецію, щоб показати гарні аразки архітектури,
канали та гондоль. Шмідт знову грає нещасли-
вого хлопчину, бідного, що мріє про сцену і не
може туди дістатись зогладу на свій малий ріст.
непоказаний вигляд. Ще і кохався також не-
щасливо. Фільма дає Шмідтові нагоду співати
багато разів і ті, що люблять гарний голос мо-
жуть такою фільмою заступити собі оперу.

— 0 —

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:
Кочичинці:

29. XI. „Корневіцьські дівоки“,
30. XI. „Снагошесць“, ком. на 3 дії
Селівського, постановка М. Бенцала.
Прем'єра.

1. XII. „Княжна Чардаш“,
2. XII. „Залізна Острога“.

Великий Миський Театр.

Четвер, 29. XI. год. 7:30 веч. „Мар-
шал“ Афон 3.

П'ятниця, 30. XI. год. 7:30 веч. „Ро-
зівина дівчина“. Прем'єра. Абон. 9.

Театр Ринородності.

Четвер, 29. XI. год. 7:30 веч. „Гона-
рин“.

П'ятниця, 30. XI. год. 7:30 веч. „Під
примусом управою“. Абон. 8.

Кіна.

АПОЛЬО: Дві серії разом: „Нуждарі“
„Парик у логі“.

АГІНТИНІ: „Маскарада“.

ВАНДА: „Горгоні живим товаром“
і „Белета Бурі“.

ІРАЖИНА: „Невіданий чоловік“, „Ко-
хас, любить, мигує“.

КАСІНО: „Шіон ч. 13“ (Сері Купер).

КОЛІСІ: „І чар“, режис. „Баби пра-
влять“.

КОМЕРНИК: „Весілля парад“ (Фран-
ціза Галь).

МАРУСЕНЬКА: „І шок даді, сіра лю-
дино“ режис. „Від Оберга до Каріона“.

МІРАЖ: „Галька“ (з Копуром).

МУЗА: „Шоїно вчора“.

ПАЛІАС: „Пісню я завоюю світ“.

ПАН: „Екзот“.

ПАСАЖ: „Гайна замкненого куфра“
режис. „Світ без нас“.

РАІІ: „Чи Людина не дівчина“.

СВІТ: „Діва дівчина“, „Цілунок перед
дверцями“.

СОНЦЕ: „Син джунглі“.

СТІДІВЕ: „Геть із кіною“ і „Едаї
Кантором і режис“.

УТІКА: „В роїні за місяцем“ і режис.
Хіміра: „Шірі Техіла“ (Гайна на-
дєнної Шіра) та Гіжєвнєн „Фокс“.

Закордонне радіо.

Четвер, 29. листопада 1934.

Відень (505,8) 11:00 Трансмісія шлябу
англійського князя Юрія з грецькою
князівною Маріною, 13:30, 19:35 Концерт,
17:30 Діалог видівська форт. музика, 21:00
Симф. концерт. Кошиці (39,1) 18:00
Для Закарпаття, Мор. Острава (369,5)

17:50 Популярні стилістські пісні, Прага
(470,2) 11:05 Сальон. музика, 17:20 Пісні,
Атланта (531) 22:40 Спів, Рига (514,6)
16:40 Логістські пісні, Берлін (356,7) 20:30
Вок-муз. анд. Гайльсберг (291) 17:30
Скрипка, Ляйпціг (33,2) 17:30 Сонати,
18:30, 20:10 Оп. музика, Мінхен (405,4)
14:30 Тіло франкофонських композиторів,
17:30 Камер. музика трьох народів, Бу-
дапешт (550,5) 13:30 Камер. муз., 17:30
Фортепіан, 19:30 Опера, Мільно (368,6)
11:30 Тріо, 20:45 „Дон Іскало“ ком. оп.
Доніцеті, Палермо (531) 20:45 „Адіо
Діонісена“ оп. Пістрія та пісеньки,
Рим (420,8) 17:00 Вок-інстр. концерт,
20:45 „Локонда“ оп. Пончелла.

П'ятниця, 30. листопада 1934.

Відень (505,8) 12:00, 21:30 Концерт.
17:25 Скрипка, Братислава (298,8) 2:00
„Микола Сібіч Зріні“ оп. Запа. Кошиці
(299,1) 16:45 Жидівська справа на Закар-
патті, Прага (470,2) 19:30 Ю. ося. романси,
Прага II. (249,2) 14:40 Танки чеських ко-
мпозиторів, Агльона (531) 20:30 Каледон-
ський хор, Кельн (355,9) 12:00 Концерт,
21:00 Діалог хор, Ляйпціг (382,2) 13:40
Популярна музика, Мінхен (405,4) 17:30
Солісти, Будапешт (550,5) 12:05, 22:30
Циг. музика, 18:30 Італ. пісні, Мільно
(368,6) 17:10 Спів, Рим (420,8) 18:00 Ака-
демія св. Сесілії, скрипка: Аргуссі, 20:45
Концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 29. листопада 1934.

6:45 Ранішня анд., 7:30, 22:00 Релігій.
концерт, 11:57 Сигна. часу, 12:03 Метеор.
вістки, 12:05 Огляд преси, 12:10 Для ді-
тей: Гурка, пісеньки, 12:30, 13:10 Пора-
нок (муз., спів), 13:00 Подуми. денник,
13:05 З ринку праці, 13:30 Експорт, 13:35,
15:45 Легка музика з грамоф. плат., 16:35
Пані дома пані в сальоні, 16:45 Лекція
фр. мови, 17:00 Театр Унів. „Небожеська
комедія“ Жити. Красінського, 18:05 Жи-
воті часописи, 18:15 Концерт: Сонати Л.
Бетовена, 18:45 Що читати? (лірика),
19:20 Акт. гуртка, 19:30 Ір. пл., 19:50,
19:56 Спорт. вістки, 20:00 Популярна
польська музика, пісеньки, 20:45 Веч.
денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Кон-
церт польської муз., спів (Аргасінська),
21:45 Познай самого себе, 22:15 Лекція
танку, 22:35, 24:05 Танк. музика, 24:45
Лит. хвилинки: Гімберт-мандрівець.

П'ятниця, 30. листопада 1934.

6:45 Ранішня анд., 7:30, 22:40 Релі-
гій. концерт, 11:57 Сигна. часу, 12:03
Метеоролог. вістки, 12:15 Огляд преси,
12:10, Концерт, 12:45 Боротьба з англ.
недугами в дітей, 13:00 Подуми. денник,
13:05 Фр. пісеньки з гр. пл., 13:30 Екс-
порт, 13:35 Бірка, 15:45 Легка музика
з гр. пл., 16:00 Легка муз., 16:45 Анд. для
хорів, концерт, 17:15 Камер. концерт,
17:50 Зали до боротьби з туберкульозом,

18:00 Репертуар театрів, Сільва режис.
18:05 Про полеміки в літературі, 18:15
Спів (Бендер) у супр. фортепіану, 18:45
Лис (лідч. з життя звірів), 19:00 Концерт
гармоніста, 19:20 Ангелівна гуртка, 19:30
Музика з гр. пл., 19:50, 19:56 Спорт.
вістки, 20:00 З Красівського Г-ва, 20:05
Симф. концерт; Веч. денник, Як працю-
ємо, 22:30 Репітації поезій, 23:05 Танк.
музика.

БІРЖА.

ГРОШ.

Долар у Львові у приватній обороті
528:30 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон
26:3,8 Париж 34:93:50, Берлін 213:20, Шіріх
171:70, Амстердам 357:95, Прага 22:13, Іта-
лія 45:23, Ньюйорк кабель 5:29 7/8, Ньюйорк
чекі без трансакції.

Золото: Долари 8:91—8:93, Франки фр.
34:30—34:60, Дукати 81:70—82:30, Корони
35:80—36:30, Рублі 45:20—46:20.

Срібло: Корони 0:30, рублі 1:20, фля-
рени 0:70.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 28.
листопада ц. р. кооперативам платити за:

	львів. Львів.
1 кг. масла десероного	2:40 зол.
1 л. молока	0:17 „
1 л. сметани	0:70 „
1 м. яєць	4:00—4:10 „

Пастеризоване молоко з доставкою до
дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану
сильна, на яєця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 28. ли-
стопада ц. р. не купує нікої птиці аж
до відлітання.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори Українського Інсти-
туту для дітей в Перемишлі відбудуть-
ся в суботу 8. XII. 1934 р. о год. 6. веч.
в Перемишлі в концертній залі Інсти-
туту. Порядок нарад: 1) Отворення Збо-
рів. 2) Відчитання протоколу з поп. заг.
аб. 3) Звіт з діяльності Виділу, а) сек-
ретарський, б) скарбника, в) господар-
ський, г) управи гімназії. 7. Звіт щодо
трудої комісії. 8) Ухвалення бюджетно-
го президіяра. 9) Вибір 4-ох членів
Виділу і 1 заступника. 10) Вибір 3-ох
членів шкільно-трудої комісії. 11) Внески і
закати. Наслідок не являється на збори
принимав число членів Г-ва, загальні
збори відбудуться тогож самого дня,
тажже і з тим самим денним порядком
о год. 6:30 веч. — За Виділ Др. Загайле-
вич, голова, Мр. Навроцький, секретар.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ВІДОМІ УКРАЇНСЬКА БРОНЗІВІ ІНЧА
РІВІТНА Федінського Степана у Льво-
ві, Ринок ч. 9. виконує всяку церковну
посудину з бронзи і срібла та відновле-
чаші і т. п. по найнижчих цінах. 94 18—1

ШВАЙЦАРСЬКІ ГОДИНИКИ прода-
є дешево Домбровський і Розважєвський.
Львів, Академічна 2. 36/82 7—10

ШУКАЮ людину будь-якої, за сторожу,
робітника або іншої. Михайло Любі-
ський, Войтіха ч. 3. 1—1

КОЛЯ И на мішаний хор В. Безкоро-
вайного 2:50 зол. Кинтарія Шенечка
634 1—2

2 КІМНАТИ і кухня зараз до найми
вуд. Театинська 3. 633

ОГОЛОШЕННЯ.

Чи знаєте?
MEZOLAMENT
SP1258
втихохирює та усуває ревма-
тичні болі — одноразове вти-
рання приносить полегшу.

Наклад відомої книжки
Володимира Целевича

„Нарід -- Нація -- Держава“
кінчить.

Ціна 1 зол., з пересилкою 1:15 зол.

Замовлення присилайте свіданнями
П. К. О. виписуючи на них: ч. 143.961
Кооперативний Банк „Dnister“ Towarzystwo
z обмеżeną porukoją u Lwowie, a на се-
редньому відтинку напишіть „Політична
Бібліотека“, або замовляйте поштовою
перекладами, а то й письменно на адресу:
В-во „Політична Бібліотека“ Львів, вул.
Підвала ч. 7/III пом. 631 1—3

ПРОСПЕР МЕРІМЕ

БЛАКИТНА КІМНАТА

ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ

Переклад із французької мови Василя
Софронія. — Ціна 0.95 зол., з почт.
пересилкою 1.20 зол.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

Ім. одношпальтний або його місце в руб- риці оголошень	зол. 0.35	Дрібні оголошення від слова: натривіоналізні і приват. кореспонденція по купно, продаж, винаєм і т. п.	зол. 0.15 0:10 0:07	Остання сторінка 1/1	зол. 480—
„одношпальтний в тексті і новинах на першій сторінці“	0:60 0:80	слова товстих друком подвійно.	0:07	1/2	250—
				1/4	130—
				1/8	70—

За редакцію відповідає Олександр Костик

Видає Вільямича Спілка „Діло“.

3-говарні Вил. Спілки „Діло“, Львів. Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пом.
Конто почт. шийд. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 500 зод.
Чвертьрічно 1800 „
Піврічно 3000 „
Річно 6000 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 700 зод., Німеччині 750 зод.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бу-
гарії 750 мол. Аустрії 750 зод.—
Зміна адреси 1 зод.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-28.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

По смерті Михайла Грушевського.

ЧОРНІ ПРАПОРИ І КЛЕПСИДРИ У ЛЬВОВІ.

На вістку про смерть проф. Михайла Грушевського всі центральні українські установи у Львові вивісили чорні прапори. Такі прапори повішано м. ін. з будинку Наукового Т-ва ім. Шевченка, з дому „Просвіти“ (до половини машту), з „Рідної Школи“ і Земельного Банку, далі з Центробанку, Нар. Гостинниці, Масло-союзу, Центросоюзу, Народної Торговлі, Дністра, Карпаті, Труді, Дому Українських Інвалідів та ін.

Жалібні клеписдри на мурах міста розліплені від Наукового Т-ва ім. Шевченка, Історичної Секції Н. Т. ім. Шевченка, Т-ва „Просвіта“ і Т-ва „Рідна Школа“.

ЖАЛІБНІ ЗАСІДАННЯ.

Ща низка українських установ у Львові заповіла або вже відбула жалібні засідання своїх виділів, присвячені пам'яті Великого Покійника. Перше таке жалібне засідання відбулося заходом Центрального Комітету УНДО.

Жалібне засідання УНДО.

Президія Українського Національно-Демократичного Об'єднання на першу вістку про смерть б. Голови Центральної Ради, проф. Мих. Грушевського, скликала членів Центрального Комітету, львівських членів УНДО і представників українських установ на жалібне засідання, що відбулося 28. п. м. в год. 17.30 попол. в кімнатах крайової Народної Канцелярії при вул. Підвалля ч. 7.

На засідання прийшли всі присутні у Львові члени Центрального Комітету, львівські члени УНДО і представники українських установ у такому поважному числі, що заповнили вщерть усі салі Нар. Канцелярії. Засідання отворив короткими словами заст. голови УНДО ред. Вас. Мудрий; підчас цього всі прийняли повстали зі своїх місць. Потім виголосив довшу промову голова УНДО, пос. Дмитро Левицький, яку ми подали вже вчора в „Ділі“. Закінчив це жалібне засідання ред. В. Мудрий.

Жалібне засідання Виділу Наукового Товариства.

З приводу смерті проф. Михайла Грушевського відбув Виділ Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові 28. XI. в год. 18-й жалібне засідання. Засіданням проводив през. В. Деци-

кевич у заступництві недужого голови Товариства д-ра В. Левицького. Після відкриття засідання присягнув він Покійному довшу згадку, підніс його великі заслуги для української науки та українського громадянства й підчеркнув трагедію того світоча української науки та найбільшого Громадянина України, що серед нужденних, невідрадних обставин закінчив своє трудяще життя. Приявні вислухали цієї промови стоячи. Опісля повідомив през. Децикевич, що Товариство видало клеписдри від себе та від Історичної Секції з сумною вісткою про смерть М. Грушевського і вивісило жалібний прапор на домі при вул. Чарнецького 24. Виділ рішив у найближчому часі скликати жалібне засідання усіх трьох секцій, яке буде жалібною академією НТШ, з рефератами про наукові заслуги Покійника, як також про його діяльність як Голови НТШ, та взяти ініціативу в улагодженні загально національного жалібного свята і просити на нараду в цій справі представників наших центральних установ. Крім того рішив Виділ у домі НТШ ч. 24 вмурувати пропам'ятну табличку в честь Покійника.

До канцелярії НТШ надіавають конзоленційні письма з приводу смерті Михайла Грушевського.

НЕ В МОСКВІ, А В КИСЛОВОДСЬКУ.

З большевицької преси, що нині до нас не спіла, довідуємося, що акад. Мих. Грушевський помер 25. XI. не в Москві, як це подав ПАТ, а в м. Кисловодську. Помер, як подають київські „Вісти“, „після важкої хвороби“.

В тому ж числі „Вістей“ подана така

ПОСТАНОВА Р. Н. К. УКРАЇНСЬКОЇ С.Р.Р ПРО ПОХОРОНИ АКАД. М. ГРУШЕВСЬКОГО.

„Засягаючи на особливі наукові заслуги перед Радянською Соціалістичною Україною академіка Грушевського М. С., Рада Народніх Комісарів УСРР постановила:

Поховати академіка Грушевського в столиці України — Києві.

Поховони взяти на рахунок держави.

Для організації поховонів утворити урядову комісію в такому складі: тт. Порайко (голова), Затонський, академики — Богомолець, Палладин і Корчак-Чепурківський.

Призначити сьмй академіка Грушевського М. С. персональну пенсію 500 крб. на місяць“.

Французький парламент під охороною поліції.

ДЕМОНСТРАЦІЇ У ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, 29. XI. ПАТ. Вчора відбувалися наради представників хліборобського фронту. По нарадах учасники намагалися уладити маніфестації і тому дійшло до сутичок з поліцією. Всеж таки демонстрантам вдалося дійти до зріомфального луку, де сильні кордони поліції заступили їм дорогу. Демонстранти окружили тріюмфальний лук і намагалися дістатися не Елізейські Поля. Поліція по довгих сутичках розігна-

ла демонстрантів. У зв'язку з демонстраціями поліція окружила будинок парламенту, влошу опери і будинок мера в 9-й окрузі.

ПАРИЖ, 29. XI. ПАТ. Вечором намагалися демонструвати на вулицях Парижа інваліди зі світової війни проти декретів уряду. Одначе поліція розігнала демонстрантів. Один інвалід помер у шпиталі.

Уряд розв'яже патріотичні організації?

СТЯГАННЯ ВІЙСЬКА ДО ПАРИЖА.

ПАРИЖ, 29. XI. ПАТ. „Аксіон Франсез“ повідомляє, що уряд стягнув до Парижа 3 до 4.000 війська. Щоденник запитує уряд, чи поголоска правдива, що уряд сконцентрує військо у Парижі, щоби не допустити до демонстрацій на ви-

падок розв'язання патріотичних організацій. Закон про розв'язання організацій ухвалить парламент на нічній засіданні. Його негайно підпише президент і уряд накаже перевести ревізії та арештування провідників організацій.

Швайцарія розбудовує свою повітряну флоту.

БЕРНО, 29. 11. ПАТ. Швайцарський міністр війни Мінгер виголосив на зборах консервативної партії звіт п. н. „Нарід і армія“. Міністр підкреслив, що міжнародна ситуація дуже напружена і чепевна. До того перегони в озброєннях тривають далі і тому європейська війна можлива в найближчому часі. Міністр домагався розбудова-

ти сильну повітряну флоту, змоторизувати відділ війська, збудувати нові твердині з метою забезпечити Швайцарію. Міністр осудив становище соціал-демократичної партії, яка піддержує домагання комуністів, щоби скоротити час вишколу новобранців.

Субота, 1. XII. 1934 р.

год. 20

Дансінг Українських Правників в малій салі театру Ріжнородностей Jazz - Ябцо.

Філія Українського Краєвого Т-ва Охорони Дітей і опіки над Молодю — улаштує в дня 12-го грудня Традиційні Св. Андріївські

Вечерниці

з великою програмою в салях
Народнього Дому.

ПОДОРОЖ ГІТЛЕРА ДО ПАРИЖА?!

Перед проломом ізоляції Німеччини: поворот до політики Рапала або порозуміння з Францією.

Львів, 28. листопада 1934.

Перерва у дипломатичній грі перебудування політичне обличчя Європи, спричинене марсельською трагедією, скінчилася. Хаос у міжнародній ситуації далеко не зменшився, а проте всі позначки вказують на те, що наближується момент, в якому з того хаосу виринуть більш-менше тривкі обриси нової констеляції європейських сил. Існують теж яскраві позначки, що відновлена дипломатична активність несе не йде тими самими шляхами, що йшла перед марсельським атентатом: те саме діло в руках двох інших осіб виглядає уже інакше.

Інакше виглядає французько-світська діяльність. Виразді новий французький міністер закордонних справ Лаваль заявив на аступі урядовання, що вестиме політику слідами трагічно помершого свого попередника, а проте пригадують, що й Барту покликувався на політику Бріанна — і нові ту політику у цілому протилежному напрямку. Барту був повний імператорський старець, дуже говорливий, — Лаваль багато молодший, але холодний і мовчазний. Тому яскраво зміни, навіть коли вона була, він не виявляє. Але що зміну видно саме вже хочби у тому, — що нема віяких дальших магіфестацій франко-світської приязні, яких так багато було за часів Барту. Після двогодинної розмови Лаваль з Літвіновим у Женеві не появилося ніякий комунікат. Стало тільки відомо, що під натиском Літвінова згодився Лаваль даліше лансувати проект свіднього пакту (нова французька нота до Польщі, формально як відповідь на меморіал ака. Бека, переданий Барту у Женеві про дотеперішній хід франко-польських розмов на цю тему), зате відмовився ставити рубом на розбройній конференції справу німецьких зброєнь.

І ось преса переповнена про заходи, які ніби взаємно себе виключають: та які проте знаменито характеризують нинішній європейський хаос. Отже передусім мабуть найбільшою нинішньою сенсацією світа є безсумнівне наяв'зання зв'язків між Німеччиною і Францією. Годі уявити собі, щоби посол французького парламенту, член ради могутньої числом і політичними впливами організації французьких комбатантів, їздив до Гітлера на політичну розмову так-собі, без попереднього порозуміння з найбільш відповідальними чинниками обох держав. Даліше: годі було бажати собі більш примирюючої заяви, ніж та, яку склав перед ним Гітлер: Франція почула знову повторене твердження, що поміж обома державами нема ніякого територіального спору, що щодо Сари Німеччина піддається всякому, корисному чи некорисному, вислічені плембсенту,

що нічого не стоїть на перешкоді порозумінню обох країн і що фр. та нім. комбатанти зуміють спільно перешкодити воєнним діям. Ту заяву доповнив ще Гебелс висловом переконання, що Франція, скоче чи не скоче, мусить порозумітися з Німеччиною, бо це найбільша аномалія, щоби у ворожнечі жили два народи-поближні сусіди, провідні для європейської цивілізації. Оголошене інтерв'ю з Гітлером викликало у Франції знову палкі дебати на тему користей та можливостей порозуміння з Німеччиною. Читавмо, що з цього приводу прийшло до гострої суперечки між Еріотом, прихильником франко-російського союзу, та послом Гоа, що вернувся з Берліна. Часописи повні звісток про франко-німецькі переговори у — Римі над справою Сари, при чому нібито в усіх точках вже добито порозуміння і Франція ані не думає протиставити повороту Сари до Німеччини, рахуючись з певним, для Німеччини корисним, вислідом тамошнього публіцизму. Ті переговори перенеслися для своєї фіналізації до Берліна. Завершенням того порозуміння має бути подорож довіреного Гітлером дипломата Рібентропа до Парижа, цим разом спільно з віцекамі. Гессом. Що більше: появилися поголоски про план подорожі Гітлера до Парижа, і можна думати, що ця подорож мала би безумовно далеко глибокі та важливі наслідки, ніж відома подорож Гітлера до Італії.

Але, на диво, одночасно доходить звістки про спроби німецько-російського наближення. Прихильником такого порозуміння є ніби то німецький посол у Москві Надольні, який виготовив цілий план відбудови рапальського союзу, званий планом Надольного. Большевики нібито дуже прихильно ставляться до ідеї повороту до союзу з Німеччиною, завісившись на практичних користях зближення до Франції (брак готівкових і товарних кредитів та низька вартість французьких технічних „спеціалістів“) та лякаючися, що розривок внутрішніх полів у Франції (зріст комунізму і гостроти засобів боротьби з ним) спаралізує впливи русофільських французьких політиків. Знову у Німеч-

чині поворот до політики Рапала нібито пропонує військові сфери разом з Генералом і старою дипломатією, а німецька прилюдна опінія має бути приготована до такого звороту у закордонній політиці висловленням, що спір з Москвою має характер теоретично-ідеологічний і тому він не перешкоджає міжнародній співпраці, опертій на спільноті міжнародних інтересів...

Такі самі суперечні звістки доводять з Франції. Референт військового бюджету страши французів величезними німецькими збройними та дозволив собі поставити точку над і: „Совіти мають сильну і велику армію і пропонують її нам на поміч на випадок війни з Німеччиною“. Ефект такої заяви був такий, що моментально і большевики цим же заперечили і сам, у гарячій воді купаний, референт на другий таки день стався затупувати неfortunний вислів. Занайма річ, що реальна перспектива перемаршу крізь Польщу червоних військ на поміч Франції — до решти зменшила у Варшаві англіди навіть змодифікованого східного пакту, замість якого Польща ніби воляла би втримати найтісніший союз з Францією, але з включенням до такого союзу і — Німеччини...

Тимчасом в Англії зараз після виїзду з Лондону фон Рібентропа старий відомий приятель Франції і ворог німців Черчилль заатакував у палаті громад Німеччину за її зброєння. Але знову таки годі уважати вчорашню лондонську дебат як демонстрацію проти Німеччини, коли взяти під увагу, що англійський посол у Берліні заздалегідь повідомив німецьке міністерство закордонних справ про текст відповіді Болдуїна, і що та відповідь була надзвичайно поміркована, зивала Німеччину до повороту до міжнародної співпраці, дементувала панічні звістки про німецьку небезпеку та ні словом не обвинувачувала Німеччину у зломанні версайських військових клявзів.

Таким робом іде нині у світі надзвичайно цікава гра, яка може покласти кінець ізоляції Німеччини та створити зовсім нове перегрупування європейських сил.

Анархічна роль росіян у Православній Церкві.

Вже від довшого часу українське громадянство з великим заінтересуванням обсервує анархічні чини варшавської митрополії, що їх викликало бажання росіян непорушно задержати церковно-адміністративний апарат у своїх руках, щоби налазі використувати його для цілей своєї „обрусітельно-чорносотенної“ політики та особистих матеріальних користей.

Вже висвячення першого єпископа українця на Волині, єп. Полікарпа, — що робило перший викид у московській церковній твердині, — викликало нечувано непристойну налітку цілої російської преси на будучого єпископа. Все українське громадянство було і є переконане, що тодішня пресова кампанія не могла вестися без підтримки з боку митрополії. Зрештою, пізніші факти аскраво це підтвердили. У рівненському соборі митрофорний протоєрей Рогальський публічно з церковної проповідальниці збірив підписи під протестом проти вшляченого в єпископи українця, хоч у тій справі вже була оголошена постановка Св. Синоду. Як міг би самочинно відважитись на подібний нечувано анархістичний виступ проти ухвали Св. Синоду такий досвідчений церковний достойник, як прот. Рогальський, колиб він не мав на це благословення з гори. Тому не дивно, що Рогальському волось не спав з голови. Лише на вимогу світської влади прот. Рогальського перевели з Волині. Але його перехід до Вильни, де йому дали одну з найкращих церков і де його зробили єпархіальним місіонером, властиво був для нього нагородою, а не карою. О. Рогальський одержав моральну сатисфакцію ще і в інших спосіб. Він бачив, як з надзвичайною енергією боронив його сам митрополит Денис в 5-й Перетсборній Комісії, коли українські члени тієї комісії, проф. Огієнко, проф. Кобрик і посол Хруцький домагались усунення зі становища представника цієї комісії о. Рогальського за його анархістичний та антиканонічний виступ.

Не дивно тому, що історія з прот. Рогальським стала радше зухотою на будуче для різних священників-навісників. Та й, справді, у цьому році вона майже дослівно повторилась і знову в тому самому Ріаному. Соборний прот. Сайкович допустився публічного звезати у церкві свого канонічного аверхника, укр. єпископа Полікарпа, а в кілька днів після того своєю провокаційною поведінкою викликав нечувану авантюру.

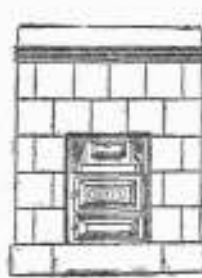
У церкві москвіти на українця. І знову прот. Сайкович підкоп карі за це не за-

знав, а навпаки, дістав нагороду. Митрополія перенесла його до Варшави, зробила членом Консistorії і єпархіальним місіонером.

Ці дві рівненські історії, якщо їх і міг би дехто спочатку вважати за припадкові прикрі епізоди, вибирають іншого значіння у світі дальших подій, а саме: у волинській єпархії в останній час мали місце 3 випадки, коли три високопоставлені священники відмовили канонічного послулу своєму архієп. Олексію. Це прот. І. Карвовський у Дубні, прот. Е. Бачинський у Володимирі Волинському і прот. О. Борецький в Козині. Всі вони не підчинилися розпорядженням свого архієпископа Олексія та заявили, що виступають з юрисдикції волинського архієп. та піддаються під юрисдикцію варшавської митрополії. Вони ж вели агітацію за таку анархічну „ставрологію“ і серед інших священників своїх округ. Митрополитальна преса донесла, що одного з цих анархістів у одній священника прот. Карвовського митрополит Денис після того, що в нагородив золотим хрестом з дорогоцінними прикрасами.

Як могло це статися? Пояснення цих проявів анархічного бунту серед духовенства волинської єпархії треба шукати у бажанні митрополита Дениса за всяку ціну вернути собі волинську єпархію. Що з того, що канони не дозволяють обидувати в одних руках дві єпархії. Митрополитові йде про річ для нього найважливіше: про гроші та про самовладство. Адже це він створив такий стан у Церкві, якого ніде на світі та навіть у російсько-синадальній церкві не було. Митрополит Денис розпоряджав усім майном Церкви та всіма її матеріальними засобами без всякого бюджету та без ніякої контролю, так начеби всі матеріальні засоби Церкви належали до його власної особистої кишені. Що за вакханалія творилася з продажем церковних земель і лісів! Скільки грошей шло з оподаткування парохій та з Почаївської Лаври, яку між іншим доведено до руїни. Які величезні доходи давали розводи сироту.

Все це як сон промайнуло. З хвилиною, як митрополит перестав бути волинським архієреєм, треба створювати для Митрополії формальний бюджет, на який складались би виплати від окремих єпархій. Очевидно, вслід за цим може виринути питання і про контроль. Якіж міг без боротьби пристати на це той, хто звик до небувалого самовладства, для кого це самовладство становить його „вірчу“. З другого боку кажуть, що новий волинський архієп. Олексій не хоче тоак-

Печі і кухні

кафлеві шамотові, першої якості — поручає по цінах конкурентних 50/83 4-5

Петро Рогатинський

Львів, ул. Косцюжків ч. 1 а
Тел. 39-83 приймає всякі репарації і очищування печей зі саджів

тувати церковно-богослужбової мови, як засобу русифікації українського населення. Архієпископ Олексій не відкидав постанов Св. Синоду, які благословили жваву українську мову в богослуженні, як це дивно робить митрополит Денис. Так само не буде він поборювати думки про впровадження традиційної української мови до богослужбового тексту замість московської, як це фанатично робить митрополит Денис.

І тому митрополит Денис рішився повести війну проти нинішнього волинського архієпископа Олексія. Варшавська митрополія, як повідомляла російська преса, розіслала наказ всім правлячим єпископам, бо незручно було розказувати одному лише волинському архієпископові, про те, що вони не можуть самі, як лосі, виконувати свою архієрейську юрисдикцію у відношенні до підвладного їм духовенства. Право перешувати священників з парохій, право карати або нагороджувати духовенство у всіх єпархіях цей наказ хоче присвоїти лише одній митрополії. Словом, митрополит Денис намагається присвоїти собі таку владу, якої у ніякій Церкві на світі нема. Видаючи такий нечуваний, антиканонічний і антиправославний наказ, митрополит Денис рахував на те, що, як його і не вдасться цілковито зреалізувати, то всеж своєю несамовитою очайдушністю цей наказ викличе відповідне вражіння у архієреїв. Почувть вони сильну руку митрополита. А тоді при відповідних кроках можна буде добитись від залаканого Синоду постанови про те, що волинська єпархія має вернутися до митрополита. І ось, щоби створити відповідну мотивацію для такої майбутньої постанови, треба викликати анархію на Волині, треба витворити вражіння, що це архієпископ Олексій своїми невмілими розпорядками викликав не порядок на Волині. І митрополит Денис не завагався перенести в життя свій анархічний наказ, але лише на одній Волині. Не зважаючи на розпорядження архієпископа Олексія, митрополит почав давати священникам на Волині свої відмінні накази. І саме в цьому анархічному наказі Митрополії та його реалізації треба шукати гнізди того бунту, який пізнали проти свого канонічного архієрея протоєрей Карвовський, Бачинський і Борецький.

Треба ще додати, що за моральною і матеріальною допомогою варшавської митрополії ціла російська преса від кількох місяців веде нечувану налітку на волинського архієпископа Олексія. Рівночасно і російська преса і митрополія ведуть агітацію за те, щоби волинську єпархію знова вернути митрополитові Денисові.

І ось виступили на сцену випробовані майстри техніки дії прот. Борецький, Карвовський і К-о. Вони організували самозванчу делегацію до Почаєва в часі побуту там митрополита. Зложивши вона чолобитну про поворот митрополита на волинську катедру. Словом пішла робота.

А тимчасом митрополит Денис несподівано робить візиту гродненському єпископові Антоїну, якого в свій час не один раз переслідував. І ходять чутки, що вже вловив собі його голос для будучої сесії Синоду. Матиме ще за собою голос старенького Теодосія Вилевського. А очевидно, що і сам не посоромиться за самим собою голосувати, отже буде мати 3 голоси проти 2-х (архієпископа пинського Олександра та Волинського Олексія). І здійсниться мета: митрополит вернеться на Волинь.

Такі несамовиті річі діються у Православній Церкві завдяки росіянам.

Х. Денисенко.

Оказіона продажня — Фланель на біллі 6-65, баталія 1-80, штрукси і бархани за безцінь купити у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Ботіна ч. 12.

Міністерство для справ Монголії.

МОСКВА, 29. XI. ПАТ. Большевицька преса повідомляє, що уряд Манджу-Ко створив нове міністерство для справ Монголії. Першим керівником цього міністерства буде губернатор провінції Чай-Ванг.

З польської преси.

Інтерв'ю з послом О. Луцьким у „Бюлетині П.-У.“

В останньому, 46-му, з 25. XI, числі „Бюлетину Польсько-Українського“ наводимо обширне інтерв'ю редактора того часопису п. Бончковського з послом Останом Луцьким у справі української кооперації в Польщі. Інтерв'ю повільно, як виходить з першого запиту ред. Бончковського, у зв'язку з поїздкою делегатів 4-ох українських партій до прем'єра у справі загрожених прав РСУК-а.

Цікавими й вартісними є особливо такі зазначені вступні уваги українського політика й кооператора:

„Кожний наріз, навіть у часах сильної інтенсивної держави у суспільному житті, сам мусить бути джерелом і творцем своєї культури і свого господарства. Це торкається також т. зв. національних меншин. Політика держави, яка наводить національним меншинам тільки свою власну концепцію їх духової культури і відбирає їм ініціативу та керму у господарських справах, булаб, на нашу думку, у XX. столітті рівнозначною з політикою денационалізації (звертаю увагу, що у нашій дійсності громадські господарські установи є найпевнішою і безпосередньою фінансовою підставою нашої національної культури). Цю очевидну правду признає і польське громадянство і польський уряд супроти поляків в Польщі і тої частини польського народу, яка творить меншини у чужих державах. І ми вже адобули такі шаблі національного розвитку, що не можемо вже погодитися з ролю предмету у нашому збірному житті. Мусимо дбати і дбаємо про те, щоб власним зусиллям втримати культуру, госпо-

дарські і суспільні власні підстави, без яких не могли би вже ніяк піднятися. Ми доказали, що ця наша воля не є легкодешною забаганкою.

Втримуємося на хвилі європейської науки і мистецтва, вносячи до них власні духові вартості. Так само добре адамо іспит у творенні нашого господарського життя. З огляду на ментальність українського народу (західно-європейський індивідуалізм із сильним і живим почуттям жертвенності для загального добра, без східно-російського розпливання одиниці у збірності) та з огляду на нашу соціальну структуру, кооперація мусить грати в організації нашого господарського життя найповажнішу ролю“.

З черги пос. Луцький подав докладні інформації про стан і характер обмеження українських кооперативних прав, підкреслюючи, що в цілій Галичині, отже і на Лемківщині, РСУК працює від 30 літ та що на північно-західних землях кооперативні організації Кооперативна Спілка у Києві. „Скрізь на тих землях польська адміністрація вже нас найшла“. Ширше оповідає пос. Луцький про народини ідеї обмежити права РСУК-а на Волині і полемізує річчю а тезами кооперативної організації п. Волошиновського на Волині. Кінчає посол Луцький свої вичерпуючі цілові інформації покликком на заяву „Діла“, що остаточне негативне постановлення цієї справи кинє велику тінь на всю справу польсько-українських відносин. „Капітал глибокого огірчення у громадянстві це для кожного уряду погана льоната“.

Цікавіші статті у „Бюлетині“.

Коли вже мова про „Бюлетин П. У.“ то слід одночасно бодай згадати кілька цікавих статей, що появилися там в останніх числах. Передовсім слід згадати статтю Леона Васильєвського п. н. „Фатальна Співзв'яз“ (ч. 43 з 11. XI), яка стоїть на тому самому високому рівні знання українських справ, що всі інші публікації того автора. У даному випадку автор доказує тезу, що „сучасна польська опінія про українські справи, опінія повбавлена якихось ширших овидів на майбутнє, творить дивну синтезу трьох чинників: поглядів, що випливають з локальних суперечностей одної ділянки Польщі, сумних ігноранцій двох інших, та погляду крізь російські окуляри значного відомого польського громадянства“.

У тому самому числі ми бачили ядерну, але дуже влучну наукову відповідь Генрика Улашина ендекові В. Свірському на його іронічні уваги на тему термінології „рускі“ та „український“, економічну статтю про совітські відно-

сини Івана Липовецького та велику джерельну статтю (підписану ініціалами З. Р.) про відомого українського лікаря-громадянина 70-х і 80-х рр. на Наддніпрянщині Сергія Подольницького.

З чергового (46) числа того часопису треба зазначити обширну, джерельну й дуже цікаву статтю д-ра М. Андруска про ролю галичан у релігійній боротьбі на Холмщині. Та стаття надзвичайно цікава не лише для польського читача, бо наводить і пригадує низку фактів, у нас невідомих або забутих.

Знову у тому самому числі, в якому появилося інтерв'ю з послом Луцьким, якийсь читач „Бюлетину“, Сильвестер Гориніч, поляк, висловлює цікаві уваги на тему нинішньої меншої активності українського національно-громадського елементу на місцях у Галичині, вважає це явищем перехідним та накликає своїх земляків, що не погоджуються з ендечними нац. пол. тезами, конкретизувати свою програму в українських справах.

Діяльність Михайла Грушевського.

III.

(Докінчення.)

ЛЮДИНА, ЩО ОЖИВЛЯЛА ВІДНОСИНИ.

Приїждючи до Петербурга, Грушевський, звичайно спинався у мене. Це складало нам з дружиною велику вітху у нашому перебуванні на чужині в одірваності від України. Наче сніп проміння падав тоді на наше життя. Бо в тій людині з утлим тілом душа була така многогранна, з таким невичерпаним джерелом ініціативи й енергії, так перейнята святим неспокоєм, що життєвої її сили вистарчило не на одного чоловіка.

Приїзди Грушевського до Петербурга завжди оживлювали тутешнє українське життя та вносили щось нове в нього. Ніяка більша справа українська в столиці не обходила без Грушевського. Помітно посилювалася акція навіть у взаєминах з тими людьми чужинського світу, з якими ми постійно зв'язки держали. Бо в тих наших місцевих взаєминах, в обставинах щоденної буденщини, ми якось звично приїжділи, а приїзд такої з усякого погляду видатної людини, як Грушевський, причинявся до капітального ремонту цілої української акції в Петербурзі. Помимо великої популярно-

сти та авторитету, якими оточене було його ім'я (до його популярності в невеликій мірі причинялися і ті нестворені речі, які вигадували про нього чинники російської реакції в пресі, в ріжнорічного рода доносів), він таки справді мав і міг сказати те живе, завжди оригінальне слово, що натурально потягає за собою і чини реального діла.

З його приїздом телефон у моїй помешканні не переставав працювати. То Грушевський з кимсь чи хтось з ним умовлялися щодо побачень, праці, друку і т. ін. Мав він діло з людьми найріжнороднішими — і світу науковому, і політичному, і з своїми, і з чужими, і з старшими, і з молоддю, з якою він завжди мав сильний ґрунт збіжності і в справах громадських, і особистих. Він не жив, а горів, і це не тим частері був спосіб його життя, а постійний.

БУДЕННА ПРАЦЯ.

До того способу життя пристосовані були його звички, і ми з дружиною пристосувалися до того підчас його перебування у нас. Ретельно він рано і зрешта сидів за працею — за писанням. Бувши дуже короткозорим, міг писати, коли очі близькі були до паперу, — отже спеціально тримали ми для нього низький стільчик дитячий, на якому й сидів він, працюючи, перед бюрком. До сніданку — де в годині 9-ій — на бюрку вже лежала купка списаних листочків — здебільшого статті, про яку він умовлявся напе-

використовуйте
сезонову знижку
на дріб
„Маслосоюзу“

Дріб продається: Птахом'ясарня М.С. Косцюш-ки 1а — доставляється теж без доплати до дому на телефонічне замовлення (ч. телефону 39-66), або в будь-якій крамниці М.С.

Великий вибір різних родів експортного першорядного товару! 632

редовні з тим чи іншим органом преси або науковим видавництвом. Залишався — телефон, чи хтось до нього, чи він кудись. Поміж численними побаченнями встигав побувати в бібліотеці, використати книгу, якої не міг знайти в іншому місці, списати чи скоригувати якийсь архівальний документ до біжучої праці. Використати його самого можна було хіба за свіданком та одієм або вже увечір, по зборках у нас чи коли повертався з якихось зборів, — тоді поза діломи оповіданнями про наслідки свого рухливого дня, розсипав іскри добродушного чи ілюзого гумору. Але кілька вечорів таж проводили ми разом, без сторонньої перешкоди, і ті вечорі давали матеріал на рік для всякої праці та нашого з ним листування. Не одне кілька листів його залишилося в моєму архіві петербурзькому, — а писав він, розуміється, не про погоду у Львові чи в Києві.

Надзвичайно жива, рухлива й отверта вдача давала йому можливість просто підходити, навіть у драматичній справі, до психології і такої людини, що з засади ставився до його поглядів несприхильно. Вечірні його оповідання про побачення, які він мав за день, викликали правдивий подив, як він міг знаходити контакт з таким зрозумілим з людьми найріжнороднішою вдачею, і на хвилинку не сходив з своїх засадничих позицій. Скремна, неімпозантна, з лагідною усмішкою постать уславленого, страшного „мазепинця“ та мало не гайдамаки в дійсності робила враження завіси не те, на яке приготування був кожний, хто підходив до нього з вражіннями від тих упереджених звісток, що подавала про нього реакційна преса та позакулісово нашіпувала україножери різного типу.

ЛЕГЕНДАРНА ПОПУЛЯРНІСТЬ.

М. С. Грушевський користувався просто такою легендарною популярністю у ворожих українству колах — в лавах російських націоналістів та взагалі реакціонерів. Не кажучи вже про ідейну суперечність між ним та тими його громадськими антиподами, найважливіше тут значіння, очевидно, мало те, що дуже видатною особистістю був він в українському національному житті, надто велику вагу питому складав особистий актив його в тому житті, щоб можна було пройти мимо Грушевського в боротьбі з українством; а що російські чорносотенці всі стріли своєї „ідейної“ боротьби спрямовували здебільше на особи та способом випадів особистих, то не трудно уявити, за яку відважну ціль був їм видатніший діяч український, особливо, коли з поліпшенням умов громадського життя в Росії, прийняв він безпосередню участь в національній праці російських українців. Не було такого наклепу чи інсинуації в українській справі, що не пришивало до знаменадженого російськими реакціонерами імені Михайла Грушевського.

НАГІНКА НА ГРУШЕВСЬКОГО.

Брехливі нагітки на Грушевського не переставали. Ще до війни київські націоналісти вzywали начальство, щоб йому заборонено приїждати в Росію. Але спеціальним об'єктом обмовної какофонії їх став він з початком війни, коли політичні противники його заповзвалися зовсім звичити „мазепинство“. З іменем його зв'язувалося наряду з наслідком австрійського престолу ерцгерцогом Фердинандом у якомусь таємничому змову. В „Київлянці“ появилася стаття проф. Юліана Кулаковського — „Русским людям ибнужным себя украинцами“. Тут він подавав, що організація українських легіонів „подготувалася при діяльному и выдающемся участіи“ М. С. Грушевського. „Теперь, — писав цей учений про свого колегу, — когда его ученики наполнили галицкіи легіони и бахвалются пролитієм крови русского солдата, — теперь ознакаются до всемі ужалі плоды того посвѣна, который сдѣлалъ г. Грушевский. Да образумитъ эта кровь нашихъ „уэраинцевъ“. Пора имъ понять, что жденіи Грушевского ведутъ ихъ къ свободѣ, а грозятъ превратитъ въ нѣмоз для нбмѣни ии культуры“.

Коли Михайло Грушевський прибув до Києва з великимим одношмим, закордонч, його

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

30% знижка цін на всілякі блаватні і новинні товари у фірмі Галицький магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

Камізельки, пультівери, рукавички і взуття
шкарпінки поручає фірма
Вігмунт Залеский — Львів,
вулиця Ботнівч. 4. 47/53 13—60

арештовано, засаджено в Лудинівську тюрму. Після втечі до Симбірського. Власне мали запланувати його на Сибір, в Тимську губ., але на прохання членів академії наук, з ініціативою О. О. Шахматова, місце заслання змінено на Симбірський. Виїхав він туди в кінці лютого 1915 р.; після достав дозвіл з Симбірського переїхати до університетського міста — Казані.

В Казані перевезено його до Москви, де він залишився до початку революції. Вперше настрій цієї милої натури тут змінився. В листах його з'явилися такі сумні нотки, що я мусів аж пристидатися йому. Він на це відповів, що я не так його зрозумів. З тих настроїв почалися з революцією великі скоки в протилежний бік, що завели його дуже далеко.

О. Лотоцький.

Велика дискусія про зброєння Німеччини.

ЗАЯВА УРЯДУ В. БРИТАНІЇ.

ЛОНДОН, 29. XI. ПАТ. У палаті громад відбулася велика дискусія над зброєнням Німеччини, яку розпочав Черчіль обвинуваченням Німеччини. Черчіль звернувся увагу на величезну розбудову повітряної фльоти Німеччини і в найчорніших барвах зясував небезпеку для В. Британії перед озброєною Німеччиною.

ЗАЯВА ВІЦЕПРЕМ'ЄРА БОЛДВІНА.

Віцепрем'єр Болдвін відповів, що британський уряд не втратить надії довести до підписання загальної конвенції про роззброєння.

ПОКЛИК ДО НІМЕЧЧИНИ.

З черги Болдвін звернувся з покликом до Німеччини, щоб пригадувалася над тим, що скаже. Бесідник критикує положення в Німеччині, вказуючи на труднощі в налагодженні контак-

ту між диктатурою і демократією. Диктатура поспіває людям з меншим досвідом; невідповідними методами діяльності. Тому співпраця з диктатурою не така проста.

Болдвін критикує німецьку політику від приходу Гітлера до влади і вказує на відомі наслідки цієї політики в Європі. Німеччина внаслідок цього міжнародною співпрацю в Женеві.

ЗБРОЄННЯ НІМЕЧЧИНИ.

Співнявшись над інформаціями про зброєння Німеччини Болдвін підкреслює об'єктивно, що на його думку джерела інформації про зброєння Німеччини перебільшені і суперечні. З конкретних вісток, які має британський уряд про зброєння Німеччини, слід підкреслити три факти: 1) перебіла 100.000 армій з довготривалою військовою службою на 300.000 армій з коротким речником військової служби; 2) бюджет Німеччини на військо цього року 172 мільйони; 3) на основі вісток англійського уряду, яких джерело заслуговує на увагу, загальне число літаків Німеччини доходить від 800 до 1.000. Справді важко устояти точне число літаків, але знавці кажуть, що число 600 літаків зближене до дійсності. Інші вістки про створення військового летунства перебільшені. Слід тільки ствердити, що продукційна можливість летунського зброєння значно зросла в останніх 6-х місяцях. Видатки бюджету на летунство зросло зі 78 на 210 мільйонів марок.

ПОВІТРЯНА ФЛЬОТА В. БРИТАНІЇ.

Обговорюючи повітряні сили В. Британії Болдвін підкреслює, що з військового погляду важче не тільки загальне число літаків, але в першу чергу кількість літаків готових до бою. Таких літаків В. Британія має 800, в самій Англії 690. Крім того в найближчих двох роках В. Британія буде ще 330 літаків. Крім того британська авіація має великі запаси літаків.

Нема ніяких причин сценити аларму і сити панику. В. Британія не загрожує тепер ніякої безпосередньої небезпеки. Одинокі уряд має обов'язок передбачувати майбутнє; саме про це майбутнє люди журяться. Тому добре було би устояти точні дані про стан зброєнь подібних держав.

НОВІ ВИДАТКИ НА РОЗБУДОВУ ЛЕТУНСТВА.

Після Болдвін обговорив рішення англійського уряду про збільшення військового летунства в останніх місяцях і заявив, що в лютому 1935 р. уряд буде домагатися від парламен-

Обвинувачення Мадярщини.

ЖЕНЕВА, 29. XI. ПАТ. Делегат Югославії Фотіч передав учора поштовим генеральному секретареві Ліг меморіал у справі відповідальності Мадярщини за підтримку терористичної акції проти Югославії.

Меморіал написаний на 75 сторінках машинного письма, обіймає 48 документів і 18 фотографій. На вступі обговорює початок терористичної акції проти Югославії і створення спеціальних таборів для терористів.

Емігрантів Югославії, що переходили на Мадярщину, затримувала влада. Шефи терористичних організацій розслідували кілька днів минуле емігранта і цілі його приїзду на Мадярщину. Після відення їх до таборів. Меморіал закликає малярські владі допомогти терористам при нелегальній пересилці зброї і вибухових матеріалів до Югославії. Югославія вперше, що малярська влада не могла не знати про цілі і методи праці терористичних організацій на Мадярщині. Члени цих організацій ходили у військових одностроях і вправляли зі зброєю. Югославський уряд кількома наворотами повідомив малярський уряд про ці факти. Мадярщина давала терористам і пізворілим типам з Югославії малярські паспорт.

Меморіал обговорює справу фондів, якими диспонує терористична організація і висловлює думку, що вони були за великі і тому перешкоди спроможності приватної організації. Та-

кож кількість зброї і вибухових матеріалів, якими диспонує терористична організація, була така велика, що годі собі уявити, щоб можна їх було зловити без допомоги завої.

Меморіал аналізує дипломатичну кореспонденцію Югославії з Мадярщиною у справі терористичної акції і доходить до висновку, що малярська влада систематично відмовлялась співпрацювати у вишукуванні злочинців на Мадярщині. Що до збівстві короля малярський уряд передав урядові Югославії список осіб з Югославії, які замешкали на Мадярщині. У цій списку було двох співників убивства короля у Марсєль, але з дописком, що пропали від вересня ц. р. Меморіал подає підсумки терористичної діяльності. В роках 1929 по 1934. терористи виконали на території Югославії 20 замахів.

За атентат у Марсєль Югославія скидає відповідальність на Мадярщину з трьох причин:

- 1) На території Мадярщини вибрано збивника з поміж терористів, вишкочених у спеціальних таборах;
- 2) Убивник виїхав до Марсєль з малярським паспортом;
- 3) Атентат у Марсєль був наслідком терористичної акції інспірованої і підтримуваної на Мадярщині.

Тому Югославія обвинувачує Мадярщину за спричинення атентату у Марсєль.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛО“ З ДНЯ 1. ГРУДНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

36

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Та рішав справу Володимир Барвінський. Він заявив, що як довго часопис не буде мати 300 передплатників, буде його редагувати зовсім безінтересовно. З уваги на таку абнегацію мусіли опоненти уступити. Кожний знав, що Барвінський не має ніяких засобів, удержується лише з платні адвокатського конципента й обнявши редакцію, мусітиме і це місце стратити. А коли він так багато ризикує, то просто соромно лякатися цілій громаді ризика, звязаного з видавництвом. Отже прийнято з подякою оферту Барвінського і справа видавництва була рішена.

Йшло тепер про назву часопису і про те, хто буде його як редактор підписувати. Барвінський був відомий як рязний українець, фінетик і непримирний ворог москвофілів, а відносини були такі, що позицію ту можна було добувати лиш поволи, шляхом концесій, не виходячи відразу на отверту боротьбу. Так тоді думала народолюбська громада і їй видавалося неможливим виступати відразу з отвертим шлоном та з фірмою Барвінського. Йшло про лишування „Strohman-a“.

Відці погодилися на старого Михайла Коссака, людину без визначної марки, більше безпартійного. А щодо назви прийнято пропозицію тернопільських русинів, щоб часопис називався „Діло“ (Діло).

Перед святочними феріями зібралася мо-лодь у кімнатах „Лихваря“. Прийшов Барвінський і в ширшій промові вияснив цілі і програму „Діла“ та просив підтримати його агітацією на провінції. Хоч у кругах молоді, особливо тої частини, що стояла в таборі Франка, не було особливих симпатій до Барвінського, однак всі відчували потребу цього видавництва і прирекли свою поміч. Підчас різдвяних ферій розвели ми велику агітацію. Я уживав у Густинщині всіх можливих фортелів і способів, щоб ругувати „Слово“ і вводити „Діло“ — і в тій цілі надуживав навіть поваги і деканського авторитету мого батька. Щодо деяких дуже „твердих“ священиків, яких ніяким способом не можна було перекопати, то я входив у порозуміння з податливішими членами їх родини і намовляв їх, щоб вони тайком відсилали „Слово“ retour, хоч воно було передплачене і робили це так довго, доки дотичний священик не розлютився й ображений на „Слово“, яке навіть за гроші не хотіло до нього приходити, покидав його, а відтак з недостачі іншого руського часопису мирився з „Ділом“. Акція йшла успішно і далеко скорше, як лякалися наші песимісти. Число передплатників перевищило вже в першій місяці 400. Показалося, що між передплатниками „Слова“ було багато таких, що передплачували його не як прихильники політичного напрямку, тільки тому, що іншого руського часопису не було; такі зовсім охотно перейшли до „Діла“. Зрештою „Слово“ навкучилося багатьом не лиш з причини свого напрямку, але й тому, що було дуже лихо редаговане.

„Діло“ почало виходити з новим роком 1880. під редакцією Володимира Барвінського. Крім того був лиш один постійний редакційний політик — Іван Белей, тоді укінчений правник; зрештою помагали добровольці безплатно. Політичні статті писав між іншими Качала. В першій числі була його програмова стаття під наголовком: „Теперішня пора, а Русини“. Але найзнаменитшим придбанням був перший тоді у нас економіст, Володимир Навроцький, який вже в першій річнику помістив кілька дуже цінних праць економічного змісту, між іншими критику нашої податкової системи під наголовком „Подвійна крейдка“, що зробила серед загалу дуже велике враження. Я вже від першого числа переказав до фейлетону повість Дженса „Святий вечір“ з німецького тексту. Тому, що герой повісті зветься Скруч, Володимир Барвінський, хочаби мати все заздальгіль готовий манускрипт, звик був, коли лиш мене де побачив, кликати за мною „Скруч“, — упоминаючись цим способом за рукопис. З цієї причини найближчі мої товариші почали мене звати „Скручем“.

(Далі буде.)

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ.

У фейлетоні „Сторінки з мого життя“, поміщеному в „Ділі“ ч. 321 в 29. XI, пропущено в передостанньому уступі кілька слів, через що дотичне речення вийшло зовсім незрозуміле. Воно має виглядати так: Ми апелювали до товаришів, щоб приготувалися до доцентури, та один лиш Кость Левницький піднявся приготування до доцентури з цнвільної процедури; та й це було без успіху, бо польські професори його не допустили до того.

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 коп.

ту додатковий бюджет на ці видатки. На думку бесідника, коли Німеччина збільшує летунство, воно ніколи, ані за рік не дорівнює англійському летунству. Слід підкреслити знамениті висліди, до яких дійшло військове летунство В. Британії. Запевнив, що теперішній уряд не допустить до обниження летунства у відношенні до інших держав.

ПОКЛИК ДО СПІВПРАЦІ.

Вкінці Болдвін накликав Німеччину до міжнародної співпраці. Бесідник згадав, що на основі вісток у Німеччині панує зневіра і неспокій. Німеччина, відмежувавшись у Женеві від інших держав, зосередила цілу свою енергію на внутрішній господарській відбудові. Німеччина повинна собі освідомити, що господарський розвиток залежить від торговельної співпраці зі сусідніми державами. Болдвін закінчив свою промову сподіванням, що його слова знайдуть відгук у Німеччині і доведуть до віднови переговорів з іншими державами і до міжнародної співпраці.

БЕРЛІН, 29. XI. ПАТ. Текст заяви британського уряду пропонує британський посол в Україні Філіпс міністрові закордонних справ Нойратові. Тому ця заява не засянула канцлера Гітлера, бо він уже заздалегідь знав її зміст.

ПРОМОВА ЛЬОЙД ДЖОРДЖА.

ЛОНДОН, 29. XI. ПАТ. У дискусії над справою зброєнь забрав слово Льюїс Джордж, який підтримав висновки Болдвіна. Бесідник підкреслює, що заява Болдвіна розвинула недовіру між націоналістичними саранчними німецькими літчиками, які в кожній хвилині можуть обернути Лондон у ірорх. Ці слова пародія гриміли проректор Чарчіль, викликавши загальний сміх між усіма послемами. Льюїс Джордж зазначив, що німецька політична партія не бажає ослабити В. Британії. Тому постанови уряду, які мають на меті зміцнити оборону британських островів, знайдуть одностайно підтримку усіх політичних партій.

Заява Болдвіна, виголошена зі спокоєм, зробила велике враження. Болдвін ні словом не згадав про порушення Німеччиною військових клаузул версайського трактату. Наапоки Чарчіль закликав Німеччину лане потоплення версайського трактату. У кулуарах послі висловлювали сподівання, що промова Болдвіна викличе велике враження у Німеччині і спонукає Гітлера до відповіді, яка буде зворотною точкою у теперішній ситуації.

Присилайте передплату!

Енунціяція п. Перацького

в справі перенесення зі Львова до Варшави

Державного Видавництва Шкільних Книжок.

Систематичне забирання зі Львова та із східно-галицьких міст до Варшави публичних установ та вартатів праці викликало серед цілого громадянства велике занепокоєння. Занепокоєння це виявляється численними віхами й зборами не лише робітництва, яке стає в обороні своїх вартатів праці, але й економічних та суспільних установ, ремісничих цехів, а також і наукових інституцій.

До цілої низки вже забраних до Варшави суспільних установ прийшло тепер забрання зі Львова до Варшави Державного Видавництва Шкільних Книжок. Це вже доляло оливи до вогню.

В обороні цієї інституції, що існувала у Львові понад п'ять десятиліть літ (пів століття), стали не лише зацікавлені в ньому підприємства та поліграфічні промисли, але й інтелектуальні установи. Досить згадати, що свій протест проти забрання зі Львова до Варшави згаданого Видавництва поклали й вищі наукові інституції з ректорами на чолі, куратор Львівської Шкільної Округи, Торговельно-Промислової та Ремісничої Палати, Корпорації й Цехи поодиноких промислів і т. д. Всі одногласно протестували проти зубожування Львова та східно-галицьких міст.

Найрізкіше та найсилніше зареагували робітники поліграфічного промислу, як друкарі, переплетники, літо- й хеміграфи, помісничий персонал і т. д. Вони то уладили двогодичний протест-страйк, про якого хід „Діло“ у своєму часі писало; уладили величезне, як на Львів, протестативне віче, на якому поставили домагання здержати даліше забрання до Варшави публичних установ і вартатів праці, а яких живуть як вони, так і їхні діти.

На поміч поліграфічним робітникам прийшли робітники всіх львівських професійних союзов, які на своєму вічу, що відбулося в цій справі дня 18. листопада, проголосили гострий протест проти централістичної політики Варшави. Заповіли вони дальшу боротьбу, яка має виявитися в формі генерального страйку всіх львівських робітників.

Значить, протест проти зубожування Львова та східно-галицьких міст є загальний.

Очевидно, що влада та дотичні чинники мусять чинитися із настроями всіх верств громадянства, що концентруються в однім: рятувати заробітні праці.

Дня 26. листопада ц. р. 4. віце-міністр освіти, а тепер начальник директор Держ. Видавництва Шкільних Книжок, п. Казимир Перацький, — що в справі того Видавництва приїхав до Львова, — запросив до себе на конференцію представників поліграфічних промислів і представників виключно тільки польської (!!) преси.

П. Перацький у довгій енунціяції представив справу перенесення згаданого Видавництва зі Львова до Варшави. Сказав він, що централізація є потрібна з державної точки погляду, що Видавництво Шк. Кн. вже перенесене до Варшави на домагання міністра освіти Вацлава Биджевича, що продукція у Варшаві дешевша ніж у Львові,

і т. д. і т. д. Словом, справа пересуджена і нема більше про що говорити.

Як деяку компенсацію для Львова, п. Перацький обіцяв покласти у Львові відділ Видавництва; частина робіт виконуватиметься також у Львові, оферти на роботи будуть розписувати й у Варшаві й у Львові.

Енунціяція п. Перацького, низзяна обіцянками не вдовольняє ні представників підприємств

НАШІ МУЗИЧНІ БОЛЯЧКИ.

У 307 і 308 ч. „Діла“ помістив д-р Н. Нижанківський під повищим наголоском низку міркувань, що неодному з читачів мимохіть насунули питання, яка їх ціль. Бо колиб шав, автор поставив справу ясно і вказуючи на „болячки“, різнорізно подав опособи, як їх лікувати, тоді можна булоб або ті поради без застереження прийняти, або про них подискутувати, або в якийсь інший спосіб пошукати „ліків на болячки“. А так вийшло якось „до нашому“. Ще одна зайва слюза над нашою малокультурністю, ще одно сентиментальне нарікання на всіх і на вся, яке промине безслідно, а ми й дальше житимемо „своїм життям“.

НЕ МОЖНА ПЕРЕЙТИ ДО ДЕННОГО ПОРЯДКУ.

І тому вважаю, що не можна перейти до денного порядку над порушеннями в тій статті справами, тимпаче, що для скріплення своїх тез представив автор у дуже невідрадному світлі діяльність наших музичних товариств і хорів, зокрема хорів „з міста“. І хоч вважаю, що прилюдна дискусія у пресі про такі справи мало доцільна, а багато кращі наслідки далоб обміркування їх у крузі людей зацікавлених тими справами і шойно згодом видвиження деяких оправданих побажань і вказівок та оголошення їх у пресі, то всеж таки рішаюся докинути до тих міркувань кілька критичних зауваг для добра порушеної справи, що в коментарях читачів, про які доводиться чути, виглядає дуже рідко.

ЩЕ ПРО ДОБРОДІЙНІ КОНЦЕРТИ.

Найбільшими „болячками“ нашого музичного життя вважає автор т. зв. „добродійні концерти“, працю чи радше брак усього праці виділів музичних товариств, діяльність співочих товариств та ще „щось“, про що ясно не висловлюється, а що на кожному місці дає пізнати й чого легко догадатися, а саме: „несо-правдані“ вимоги громадянства, щоб музики-фахівці брали участь у деяких концертах чи інших фаховій праці безплатно.

Пригляньмося тим усім справам критично. Усі т. зв. добродійні концерти вважає автор однім великим непорозумінням і називає їх іронічно торговею міжаними товарами, наводячи цілу низку причин, чому вони так виглядають. Якже заробити лихові? Чи не помехатиб взагалі такі нецільові й компромітуючі імпрези? Мабуть кожний, що орієнтується в житті нашого громадянства, скаже: „Ні!“ Тоді треба усунути всякі нестачі, а одиноким пра-

ФУТРА

жіночі і чоловічі готові і до міг-по майничих фабричних цінах поручає

Фабрика Футер „ХРОМ“.
Львів, Руська ч. 20. Телефон 71-81.
Городищеня ч. 97. 53-29.

ні робітництва, тимбільше, коли п. Перацький заявив, що за всі ті пляни він рунить так довго, як довго він стоятиме на чолі Видавництва... Вони довго полемізували з п. Перацьким, вказуючи на велике зниження, яке паршавські централісти спричиняють місцевим мешканцям взагалі, а зацікавленим промислам зокрема.

Представник Окр. Комісії Професійних Союзів і Української Професійної Комісії, п. Буяляк, згадав м. ін. про українське шкільництво та про нестачу й доріжню українських шкільних книжок. П. Перацький заявив на те, що магізин Видавництва таг засновані українськими книжками, що делні чи на кілька років треба буде їх друкувати... А щодо доріжні українських книжок, то винні тому замалі наклади... Впродіж, від 1. січня 1935 р. українські шкільні книжки так заявив п. Перацький — значно подешевіють...

Ціла та конференція закінчилася тим, що Державне Видавництво Шкільних Книжок вже дефінітивно перенесене до Варшави; у Львові залишиться відділ Видавництва, що буде обіймати частину українських і польських книжок; оферти на виконання друкарських і переплетничих робіт будуть розписувати у Львові і в Варшаві; до оферт зможуть приступати лише організовані в цехи підприємці, що zatrudнюють у себе лише зорганізовані у проф. союзах робітників (себто цінникових робітників); Львів не буде покривлений, а навпаки, ще більше заробить...

Так представляється епілог боротьби львівських поліграфічних підприємців і робітників за здержання у Львові Держ. Видавництва Шкільних Книжок.

вильний шлях до того: „втягнути до співпраці в їх аранжуванні музиків-фахівців“. А з як? Тут уже відповість автор зовсім ясно: заплатити! І ту думку поділяє більшість музиків-фахівців, об'єднаних у „Супром-і“ (Союз українських професійних музик), що навіть у цій справі припали окрему увагу, по думці якої кожний член „Супром-у“ повинен засадити за участь у музичних імпрезах чи інших фаховій праці вимагати заплати і шойно у виняткових, оправданих випадках Рада Союзу може його від цього звільнити. Як кажуть доінформовані, ухвалено навіть окремі такси, тобто „сталі ціни“, а тим членам, які поспробувалиб „зломити солідарність“, прозять навіть виключення з Союзу.

ЧИ В ТОЙ СПОСІБ „ПІДЛІКУЄМО БОЛЯЧКУ?“

З тою засадою чи пак ухвалою мусять рахуватися аранжери всяких музичних імпрез. Колиж хто орієнтується, які доходи приносять генер усякі імпрези, як часто (на жалі) про їх помочі старануються аранжери „лижзбрати“ в культурний спосіб гроші від громадянства на найважливіші громадянські потреби, то легко згадати, як багато з аранжерів таких імпрез зрезигнує із участі в них членів „Супром-у“ і пошукає іншого виходу. Чи в той спосіб „підлікуємо болячку?“ Одно певне, що коли автор та інші члени „Супром-у“ в той спосіб хотіли ту справу поставити краще, то зроби так, як той лікар, що чийшовши апід селенської стрі-

З нагоди 100-ліття уродин Юрія Федьковича кожний повинен купити такі його твори та ноты до його слів: Вибір з творів . . . 0.40 зод. Вибір з творів . . . 0.95 „ Думи і співання . . . 0.20 „ Оповідання, збірка . . . 3.00 „ Село Фармазоні . . . 0.50 „ Твори в 2 томах опр. в пів пол. по . . . 3.00 „ „ „ „ в ціле пол. по . . . 6.00 „ Драматичні: Довбуш . . . 1.80 „ Так вам і треба . . . 0.75 „ Як козак роги виправляв . . . 0.75 „ Луківський. Про Ю. Федьковича . . . 0.20 „ Сімонович. Юрій Федькович, в додатку д-ра І. ка — Федькович в Просвіті . . . 0.60 „ Ноты: Вербницький. Гей по горі, мін. хор. . . 0.75 „ Кудрик. Поетова доля, мін. хор. . . 1.20 „ Майданевський. Мислю книжку, мін. хор. . . 0.40 „ Турла. Музика до слів Федьковича і інших (у збірці є 1) Гуляни, 2) Як я браття раз спо- наю 3) Гей по горі) . . . 5.40 „ Портрет Ю. Федьковича . . . 1.00 „

Набувати в Книгарні Просвіти, Львів, Руська 1.

Місяць грудень -- місяцем календаря „Криниця“

хи та вернувшись по студіях у своє село, бачив отима лікаря різні недостатки гігієни серед його мешканців. І мав може й добру волю їм зарадити. Та коли селяни приходили до нього за радою, тилия їм під ніс картку з написом „стали цини“. І зіймався того, що селяни звернулися до анахорів, а йому залишилось парікання на їхню малоскультурність. Не розумію добре ціли, в якій вітер кикує камінчиком на виділі музичних товариств, які на його думку сплять сном блаженних. Він же сам є членом виділу Музичного Т-ва у Львові і є співвідповідальний за його працю, зокрема мусить признати, що члени того виділу ніколи не ребули ніяких перешкод фахівцям-музиканам в аранжуванні музичних імпрез, а навпаки: помагали в кожному окремім випадку. Тож мабуть той заміт має раліте характер „стилістичної прикраги“. Коли ж у тому заміті криється якась ціль чи думка, то треба висловити її ясно.

Іларіон Гриневецький.
(Докінчення буде.)

Облуда большевиків.

Рішення центрального комітету для замилення очей.

МОСКВА, 29. XI. ПАТ. У днях від 21. до 28. жовтня ц. р. ради центральний виконавчий комітет і між іншим рішив скасувати від 1. січня 1935 р. карткову систему на хліб, мучу і крупи. Зате підвищено ціни на ці харчеві продукти. Комітет запевняє, що від 1. січня 1935 р. буде відповідна підвишка заробітків робітників і службовиків. Одночасно в першій чвертьрічці 1935 р. повстане 10.000 ярмениць з печивом. Офіційний комунікат пояснює цю постанову тим, що держжава має потрібну кількість збіжжя і достатить населенню хліба без карткової системи. Другим рішенням центрального комітету партії це підпорядкування сілських політичних відділів районним партійним комітетам.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

- У Берліні відбулися знову демонстрації студентів техніки проти подій у Празі.
- Кортесі рішили 170 голосами проти 20 видати колишнього прем'єра Азана судові.
- Президент Болівії Саламєнка wraz з новим президентом Тамахо і двома синами та міністром понав у полон парагвайським військам.
- Ректор німецького університету проф. Гросер подався до димісії.
- Президентом сенату у Данцігу вибрали д-ра Грайзера, бо дотеперішній президент Равшнінг уступив.
- Литовський міністр закордонних справ Лозарайтіс виїхав до Таліна на нараду міністрів закордонних справ прибалтійських держав.

Як фабрикуються декларації за польською мовою навчання в народніх школах.

В Розжаловичах, рудецького повіту, крім управителя школи полика з 2 дітьми і двох индівських родин решта населення українська. Та проте 2-класова школа утравістична. В грудні мин. року підписали всі родичі (крім учителя полка) 68 декларацій за 121 дітей за українською мовою навчання і 29. грудня 1933. р. доучили їх индівному інспекторові в Самборі. Дотепер нема ще рішення, яка буде школа: українська чи утравістична. Управитель школи ворожить, що буде утравістична, все населення, що українська.

Аж ось розжаловичани довідалися перед кількома днями, що до шк. інспекторату вилинуло також 13 декларацій за 25 дітей, з-домітанням польської мови навчання в школі і то від тихих родичів, що вже підписали в гром. уряді декларації за українською мовою навчання. Зробився в Розжаловичах крик, хто то м'є пошакрувати їх підписи. Але довідалися ще, що декларації

підписав один, що помер 1929 р., один що того року виїхав до Франції й один, якого нема і не було в селі. Інші підписані крім управителя школи, зійшлися до вілта і підписали писмо до міністерства віроісповітань та освіти того змісту, що вони ніколи й ніяких польських декларацій не підписували, ані нікого до підписання не уповноважили, тому просять вирішити якнайшкороше їх прохання і завести українську мову навчання у школі в Розжаловичах. Крім того просили наказати Кураторії Львівської Шк. Округи зарядити дохолодження, хто то вніс до шкільного інспектора в Самборі нехвалювані декларації і хто ті декларації пофальшував, та винних віддати в руки справствителю.

Подібне сталося було м. ін. в Болезаї. Діти і в. де пофальшовано підписи на польських деклараціях, що ствердню шк. інспектор п. Веніжний, але там за винними ані не шукали, ані їх не вийшли.

Шлюб князя Кенту.

Міліон осіб на весіллі. — Ціна місця від 3—11 фунтів. — 15.000 поліцістів.

ЛОНДОН, 29. XI. ПАТ. Нинішній шлюб кн. Кенту з грецькою княжною Мариною почався великим походом із Бекінгемської палати до ігуменату Вестмінстеру. Вже в 10. год. мурі ігуменату заповнилися до останнього місця юрбою публіки. Трибуни, побудовані перед ігуменатом, зияли до останнього місця. Найдорожче місце коштувало три фунти, найдорожче одинадцять фунтів. Перша іхала золота карита, запряжена 4 білими кіньми, в якій сиділи король Юрій, королева Марія та данський князь Вальдемар, старенький ауйко короля Юрія. Кариту ескортуював швадрон королівської гвардії. Другою каритою іхали норвезький король і королева та данський великий князь. У третій кариті сиділи: буши, грецький король Юрій, регент Югославії кн. Павло та мати княжни Марини вел. княжна Олена. В четвертій кариті були дворяни. Рівночасно виїхав із палати в Ст. Джемс другий почот із кн. Валлі, князем Норку та кн. Кенту попереду. За цими каритами іхали маршали їх двору. Третій почот виїхав із палати Бекінгем в год. 10.46. У пишній отвертій кариті, ескортованій швадроном королівської гвардії іхала молода, княжна Марина, з батьком, грецьким князем Миколою. Зловж усієї дороги усталились шпаліри військ, буши, комбатантів, організацій і т. п. Остання приїхала до ігуменату кн. Марина, яку в перкових воротах привітали англійський король і королева. Молода виїхала до церкви з вісьмома

дружками. Шлюб давав кентенберійський архієпископ.

ЛОНДОН, 29. 11. ПАТ. На весіллі зіхалось до Лондону з усіх міст В. Британії ок. міліон осіб. Вулиці, що ними переїзджав весільний почот заповнили величезні маси народу, м. н. більшість жінок. Порядок удержує 15.000 поліцістів.

Вечір народньої ноші.

Дня 4-го грудня організує львівська „Захоронка“ і „Кооператива Народне Мистецтво“ вечір народньої ноші в залах „Народнього Дому“ в год. 8. веч. Мета цього вечора показати нашій інтелігенції одяги в різних околицях нашої багатой землі, і звернути увагу на різниці стилю, колірів і застосування їх до буденного вжитку. На цьому вечорі наші пані появляться в різних цих одягах, поруч іншої публіки, що приїде в інтелігентських сукнях. Всі народні одяги будуть узяті з самих народніх джерел, витягнені із старовинних скринь і схованок, не раз зовсім забутих, глухих закутин нашого краю. Неодина, що хотів би побачити такий огляд строїв, мусів би цілими тижнями, а то й місяцями їздити по селах, виграючи на не сила часу та коштів.

Слід зазначити, що такий огляд обійме не тільки теперішні одяги, але і минулі з історичної давнини, між іншим буде на вечорі виведена галілка у старославянських строях ще з княжої доби.

Показ народніх строїв буде одною з точок програми, в яку ввійдуть народні співні (лемків-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 1. ГРУДНЯ 1934.

О. ГОРЬЦВІТ.

ГРАНІТ.

— І далеко ще до цього села О.? — питаю фірмана, що перед великою ковбанею на доріжці стримував коней.

— Та ще трохи! — відказує фірман. — Воно гостинцем і наменеш, та казали пізньою на села, от і їдемо. І конина замучиться, таї чого доброго і вивернути можна!

— А казали, що це недалечко, навіть милі дороги не має!

— Хе, хе, хе!... — засміявся фірман. — Так тільки кажеться, а воно таки в кавалок від світа!

Обминули ковбаню і коні підтюпцем побігли вперед. Минали поля, гаїки, горбочки і глибокі яруги, село, ще одне село, аж над вечором добилися до ціли. Вузькою болотистовою доріжкою віхали між хат. Хоч густо стояли вони одна при одній, та чистенькі, вибілені, і позамітні підвіри. Все родині села гарний дімок, один, другий. Тут кооператива, там шадниця. Кількох людей іншо, кількох виходило. Їдемо далі, аж при доріжці жидівська, розвалена хатина з вивіскою тютювеної крамниці.

— Вступи, братіку, та купи папіроса! — кажу до фірмана.

Забіг, та скоро вернувся. „Нема!“ — каже. — Та було купити хоч цих гірших! — Нема ніяких! — відказує фірман, сідаючи на віз. — Казав жид, що на другий тиждень привезе.

Щикаво мені було. Як це? В цілому селі і папіроски немає? Так щож! Село — трудно!

Минули ще кілька хаток, аж і приходство, де я мав діло. Широке подвіря, кілька будинків, невеличка хата, а коло неї висока, самітна сосна. Виспалась струнко вгору, розхитувала верхівку, та наче собі дивувалась, де тут взялася.

З порога хати виглянула служниця і зникла. Я зіліз з воза і пустився до хати. Тільки увійшов у сіни, як напроти вийшов о. парох. Середнього росту, старенький понад вісімдесятку, сивий, в чоботях і втертій помятій, довгій блузі. Представились, привітались.

— Ви курите? — так і починає розмову.

Старенький догадався і хоче мене потрактувати папіроскою — подумав я. Але чому так відразу і скоро? Чи не зав'язаний який курець, що починає вже в сінях? Дав я виминаючи, неабалу відповідь.

— Зараз, зараз! Прешу до канцелярії! — сказав до мене і звернувшись до кухні, щоб служниця відчинила від середини. За хвилину відчинилися двері і старенький попросив мене до хати.

— Ви курите? — питає мене вдруге. — Та курю! — відказую вже для відчипного. — Але це не важне, бо я до вас в іншій справі. Ше не знаєте, чого я приїхав.

— Бо як ви курите, — каже старенький, — то ми вже не погодимось! Ми вже вороги! — і махнув рукою.

— Як це? Так і відразу?

— Бо я тридцять літ уже тут борюся з тютюном! Я всю молодість, всю силу вложив у цю боротьбу.

Це трохи збентежило мене. Та постава і азаятість старенької людини припали мені до серця. Пізнав, що маю до діла з людиною великої сили волі, незломного характеру і життєвої ініціативи. Усміхнувся я і кажу: Та хоч я курю, але не такий я вже зав'язаний курець, щоб за тютюном обстоювати...

— То сідайте! — усміхнувся радий старець, та знову перепросив на хвилину. Відійшов до сусідньої кімнати і вернувся причесаний, у чистенькому комірці, та новій, довгій, чорній блузі.

Почали ми про всякі свої справи, та швидко мій господар зійшов на тютюн. Оповідав про те, як вікотина нищить адорсади та майно і скільки людей у селі заощадило грошей відкладаючи те, що було би пішло з димом.

(Докінчення буде.)

ські пісні), які відспіває п. Одарка Бандрівська, дитячі народні танки, стилізований полтавський танок, який виконає п. Одарка Нижанківська. Крім цього на вечорі вибере окремо журі „типо-лу“ українку і призначить кілька нагород за найкращі стилеві жіночі одяги.

Вечір крім добродійної цілі (ввесь дохід на бізних дітей, якими опікується „Захоронка“), має на меті звернути увагу нашої інтелігенції на найкращі аспекти народної ноші, щоб впровадити їх на українську сцену і на балетну сцену.

М.н. Бенеш сам зрезигнував з проводу.

ВАРШАВА, 29. 11. ПАТ. Чехословацьке посольство заявляє: Тому, що в польській пресі появилася неточні вістки, чехословацьке посольство повідомляє, що мін. Бенеш зрезигнував з власної ініціативи з проводу Радом Ліги на тих засіданнях, на яких будуть розглядати жалобу Югославії. Мін. Бенеш зрезигнував скоріше, ще перед зголошенням петиції малярського уряду.

Ірландії вже не будуть британськими горожанами.

У парламенті вільної ірландської держави закінчили друге читання закону про ірландське горожанство. При кінці дискусії промовляв прем'єр де Валера. Він сказав, що як закон віде в життя, ні один ірландський горожанин не буде британським горожанином.

Промова м.н. Саймона.

ЛОНДОН, 29. 11. ПАТ. Під час дискусії у палаті громад мін. Саймон заявив, що промова віце-прем'єра Болдуїна не була тільки заявою уряду, бо уряд вже від довгого часу спеціально займається цими справами. Зміст тієї промови британський уряд закоментував Німеччині, Франції, Італії і Злученим Державам з точним поясненням. До такої поведінки дійшло тому, що Болдуїн затримує не тільки англійсько-німецькі справи, але також європейську і світову. Така поведінка розвіє багато підозрів і викличе певну ситуацію. Така воєвиста причиниться до створення нової ситуації.

Відповідаючи на питання з якими військами гряде звернеться до інших народів у справі зброєння мін. Саймон заявив, що уряд бачить довести до порозуміння у справі роззброєння на основі низького рівня. Коли ж це не вдасться, то В. Британія буде старатися довести до договору на основі можливого найнижчого рівня, який можна буде вдержати. Ми є прихильниками обмеження і управління зброєю у протилежності до зброєнь, які не підлягають обмеженням.

Поправки Лейбур Парті до внеску Черчіла палата послів відкинула 278 голосами проти 33. Черчіл заяв сайн внесок назад і палата без голосування прийняла адресу у відповідь на промову короля.

Суми осінні та довгі зимові вечори

весело перебудете, — якщо замовите собі

„ЖОРНА“,

сатирично-гумористичний журнал

„Жорна“ мають двічі в місяць. Ціна прим. 25 сот.

Вишліть 1'50 зол. на адресу:

„Жорна“ Львів, Ринок 10,

є будета мати заплачено на один чвертьрік. 5-8

НОВИНКИ

— Магазин п'єстелі Р. Джала, Львів, Хоружини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 1—100

— Нападають на українську шкільну молодь. Від одного з батьків нашої рідношкільної молоді дістаємо такого листа: Мій синко ходить до школи ім. Шевченка при вул. Супінського, та хоч то вже дорослий хлопчина (11 літ), мушу з ним щодня ходити аж до шкільної брами, а в год. 1 мушу вибікувати на нього під школою, бо дитина вернулася до дому з розбитою головою, тому, що на дорозі біля Цитаделі, ховуючись по завулках і поза парками, засідаються на нашу дівчурку ученики зі школи Магдаліни, та атакують їх камінням, палками, а то й руками і ногами, коли їх більший гурт, а наш знайдеться лиш один на дорозі. Мій синко приходив до дому посинячений, заболочений, з повідриваними гузками і не хоче йти ранком до школи, якщо я не можу його відвести. Одного разу вернувся до дому в годині 3, бо мусів тікати перед бандою напасників через Стринський парк, де заблукався і щойно після 2-годинної блуканини дістався до хати. Трамваєвих злижнок наші діти не мають, а на повні білети мене не стати і день в день мушу ходити пішки з дитиною до... школи.

— Іюки на Гуцульщині. В околицях біля Жабя і Чорногори псевилися масово южки, загрожуючи не тільки худобі, але й людям. Недавно полонили на підвезений схід від Чорногори офіцера наукова комісія, зложена з кількох ботаників. Підчас нічлігу пропав один кінь. На другий день знайшли з нього тільки кістяк, обгризений вовками. Тому гуцули пильнують цілу ніч своїх коней перед вовками й палять довкола вогнища, щоби їх відстрашувати. Туристичні виправи пускаються в гори тільки озброєні та більшими гуртами. Лешетарам теж небезпечно показуватися однієм.

— Скрытовбичий замах на лікаря. Лікаря з Топорова пов. Радехів, д-р І. Собашка викликали до хворого в Переволочні. Коли пізнім вечором він в'їхався фірмою кр. з-д під Топоровом, упав з укрита кр. наїз стілі, ранивши його тяжко в ший. Раненого лікаря відставили до львівського шпиталю. Сидити викрило, що до д-ра Собашка стріляв Визяк Чидальський з Топорова за женовою акушеркою Марією Онісевич, яка заплідняла йому з 1917 з-д. Так хотіла вона пімститися на лікарі за те, що усунув її з посади районної акушерки. Причому думала, що на місце д-ра Собашка прийде інший лікар, який прийме її назад на ту посаду. Обоє арештовано.

— Відложили розправу. В окружному суді в Станіславові має відбутися 29. листопада процес проти м-ра Михайла Савчака, адвокатського апіканта. Акт обвинувачення закидає Савчакові, що намішався з польського народу. Тому що Савчак тепер у Березі Каргуській, суддя відложив розправу.

— Львівська хроніка. На головному дворі померла 40-літня Катерина Щур, що приїхала зі стрийського повіту до шпиталю лічитися на рака. — На власнико кіна „Касіно“. Л. Молодінського напав різним вечором на пл. Домбровського шофер Йосиф Бутковський і хотів відібрати йому тежку з готівкою 2.000 зол. — Трибунал карного суду засудив на півтора року 34-літню вдову Кароліну Чоловську, що вбила свою 5-денну дитину і спалила в печі. — На днях покінчили будову зовсім нової вулиці, названої Окружною. Вона лучить Левандівку з Янівською вулицею. Вулиця ця від давнім лево-вищем на Янівському простору лінією, довгою на 1 км. — З весною перебудують теж зовсім вул. св. Миколая та вул. Зиблікевича.

— Краєва хроніка. До громадського уряду в Стрийськських пов. Мостиська вломився вночі дивний злодій, бо вкрав тільки квітар на громадські оплати. — В Бориславі добулися крізь стрих і стелю до ювілейського склепу С. Вілфа злодій й вкрав біжутерію вартості 1.500 зол. — Інші злодії вкрав з кооперативи нафтових робітників різні товари вартості 2.000 зол., а з копальні фірми „Золфа“ вантажний самохід вартості 1.500 зол. — Господар з Грабівки, Василь, вертаючи з Калуща до дому, хотів перейти біля Завою ріку Бережничку і потрапив у водну крутіж утиснувся разом з конем. — В лісі біля Білявця пов. Броди знайшли нага тіло ко-до 30-літньої жінки. Кажуть, що жінка була несповна розуму і походила з горохівського повіту. — У зв'язку з ліквідацією дирекції залізниць у Станіславові та з креуванням скарбової палати в Станіславові, перенесуть бюро станіславівського воєводства з магістратського будинку до будинку буш. дирекції залізниць. У магістраті примістяться би нова скарбова палата. — У Тростянці (пов. Коломия) злодії вкрав з церкви золоту чашу, а зі захристії кілька цінних предметів. — На дорозі між Коломиею та Героденкою впав у різ автобус із 10 подорожніми. Один подорожний ранений.

— Білка в біжниці. Заходом сіоністичної організації в Радомську відбулося в місцевій синагозі богослуження за помершого недавно фінансового протектора сіонізму, бар. Ротшильд. Під кінець богослуження гурт учасників почав кричати проти особи покійного і проти сіоністичних діячів, що влаштували богослуження. З того приводу прийшло до бійки, так що мусили кликати поліцію, яка привернула спокій. Авантюристи будуть відповідати перед судом.

— З Польщі. У Плоцьку арештовано за наказу прокуратури ветеринарний лікар Чекановський, що допустився зловживань на суму 30 тисяч зол. — В місцевості Влохах біля Варшави 29-літній Брон. Опачинський, зжигавачи антену на даху, доторкнувся дровів пружинської електрики і згинув на місці. — Пролягом жовтня ц. р. Варшава спожила 5.165.000 кг. мяса, сконфольованого санітарними чинниками міської різні. — В Августові біля Варшави збожеволіла ціла родина, найшнсь через помилку блекоту. Всі почали битися, нищити мешкання й верещати, аж врешті їх зв'язали сусіди і відставили до шпиталю.

— Бандитизм в Палестині. Як повідомляють з Єрусалиму, на шосе, що веде з цього міста до

Гаїфи, біля долини Дотан, шістьох озброєних грабіжників напало на 5 особових авт і оградило 30 подорожних не тільки з готівки, але й з одягів. Наслідком того подорожні прибули до Гаїфи майже нагі.

— Велика хабарницька афера в Харкові. У текстильному тресті в Харкові викрито велику хабарницьку аферу. Шкоди державного скарбу обчислюють на 6 мільйонів рублів. Арештовано прокуратора Кіслюкіна і кільканадцятьох судових урядовців. Крім того має стати перед судом 53 дальших урядовців за порушення службових обов'язків. Кільканадцятьом обвинуваченим грозить кара смерті.

— Большевицька нагілка на українців. Як повідомляють з Москви, на совітській Україні викрито знову „українських сепаратистів“ серед професорів університету у Дніпродзетровську. Професорів Карпенка, Давиденка і Ягнетинську виключено з комуністичної партії і позбавлено права викладати на університеті.

Навіть при домашній праці виплекані руки

КРЕМОМ „НІВЕА“

ПЕБЕКО АКЦ. СП. У ПОЗНАНІ 30к. 0.40 50 30к. 2.60

— 29 смертних присудів за саботаж. „Правда Востока“, що виходить у Ташкенті, повідомляє про дальших п'ять смертних присудів та чотири присуди на 10-літню в'язницю на саботажників при доставі базовини. В часі від 6 до 22. ц. м. совітська влада розстріляла 29 осіб в Туркестані. Однак й жорстокі репресії не помагають, бо план поставлення базовини на день 20. ц. м. виконано тільки в 70 відсотках.

— Еспанські в'язниці переповнені. Причинилося до цього остання революція. Щоби запобігти переповненню в'язниць, еспанський уряд рішив утиснути в еспанських колоніях концентраційні табори й карні заведення.

— Сфінкс залишиться по старому. Єгипетський уряд має намір відновити величезну статую Сфінкса, чи точніше відтворити її так, як вона колись виглядала. Тимчасом добре обдумавши справу, рішили, що чужинні туристи, які приїжджають головню для Сфінкса, воляють його бачити у нинішньому вигляді.

— Розвід славног фільософа. Лондон має свою сензацію. Лорд Берtrand Рассел, слашний фільософ і математик, розводиться. Процес відбувається при зачинених дверях, а проте і звіти при відомій дискретності англійців, дійшло досить інформації до загального відома. Від якогось часу він порозумівся зі своєю жінкою, що буде мешкати окремо, не розводиться з нею. Це був наслідок підозрів жінки, що на його цеклази в математичної логіки в університеті приходять деякі дами, що з математикою і логікою не мають нічого спільного. Фільософ не заперечував. Він списав на папері умову зі своєю жінкою, яку обіцяв зтримати. Тепер після 3-ох літ жінка домагається судово розводу, кажучи, що він умову зломав. На суді стають як свідки власники гостевої провінційного готелю, які свідчать, що професор, під зміненням привієм, знайшов ту ж з якоюсь дамою. Всі ці інформації зібрала жінка Рассел при допомозі детективів.

— Ріжні вістки. Під час погоні за бандитом Нельсоном, що належить до матапи Ділінгера, ранено тяжко заступника шефа поліції Копеля, який перевезений до шпиталю. — Монастир 30. Салезіанців у Турині озарився вістю, що двох черців, о. Сачілотія, бразилійського громадянина, і о. Фужеса, італійця, збили італійці в окрузі Мато Гросо в Бразилії. У деяких частинах Франції температура несподівано обнизилася. — Управа міста Бомбаю тратить щоріку 900 фунт. шт. на боротьбу з собаками-волоцюгами; є там 30.000 собак і 1000 гіндусів покусали всіх за минулий рік. — Через незначайно густу мряку корабельна комунікація між Англією і Францією цими днями терорвана; американські пароплави бояться підлізати до англ. пристаней. — Французький міністер по-аітреластва дав дозвіл на досвід з поштовою ракетою, що мала би передітати з Франції в Англію і перевозити одночасно 12.000 листів. — У Парижі помер політ. урядовець Фабалік, що за останніх 30 літ досліджував найскладніші кримінальні справи і видав книжку „30 літ на париських вулицях“. — У Берліні помер проф. Гіро Рідель, колишній директор харів у Байрайті та оперового хару в Берліні.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ш. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
в СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Докажіть ділом, що розумієте гасло „Свій до свого“

й заплатіть негайно, а найдаліше до 25-го грудня ц. р. премію за обезпечення 1/2 частини Ваших будинків

у Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Др. О. Чайковська-Пшепурська
дентист-стоматолог
ординує з днем 1-го грудня
при вул. Льва Сапига ч. 6. I. пов.
(біля театральної площі).

643

1—3

Фабрика хемічних виробів О. Левицька і С-ка

У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881

поручає в ласні вироби найкращої якості

Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.
Пасту до взуття „Елегант“ воскову
Пасту до підлоги „Французька маса“
Віск комбінований до підлоги
Васеліну до шкіри

Синку до білля

понадкову і коронову

Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смола шевська.

Звичайні Загальні Збори Видавничої Спільки „Діло“

кооператива з осн. пор. у Львові відбулися у понеділок 17-го грудня 1934 р. о год. 16:30 в приміщенні Редакції „Діла“, Ринок ч. 10, з останнім денним порядком.

- 1) Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів.
- 2) Звідоження завідоуючих органів з діяльності за рік 1933/34.
- 3) Звіт Контрольної Комісії, затвердження балансу й уділення абсолютної.
- 4) Покрыття втрат.
- 5) Вибір Надзірної Ради і пастуриників.
- 6) Вибір Контрольної Комісії.
- 7) Затвердження прелімін. бюджету на рік 1934/35.
- 8) Визначення найвищої квоти зобов'язань кооператива й визначення найвищого кредиту для одного члена.
- 9) Внески і запити.

Якщо в означеному часі не являться приписане число членів, то збори відбудуться годину пізніше без огляду на кількість прийдешніх членів. Річні збори й баланс вносять у Львів кооператива для перегляду членів.

НАДЗІРНА РАДА.

По смерті Михайла Грушевського.

ЖАЛІБНЕ ЗАСІДАННЯ УСРП.

На сходинах місцевої Громади УСРП у Львові дня 28. XI. в год. 7. веч. головний секретар соц.-рад. партії д-р Матвій Стахів виголосив жалібну промову з приводу смерті М. Грушевського. Присутні вислухали той згадки стоячи.

В неділю 2. грудня улаштував УСРП, жалібну академію в домі „Каменярів“, Початок: год. 6. веч.

ЖАЛІБНЕ ЗАСІДАННЯ В РОГАТИНІ.

Дня 28. XI. в год. 5. попол. громадяни міста Рогатина в кількості кількадесяти осіб зібра-

лися на жалібне засідання з приводу смерті голови Центральної Ради, бл. п. Михайла Грушевського. Промови посла Степана Кузика, в якій він представив роль великого Покійника в житті українського народу та в будівництві української незалежної держави, вислухали зібрані стоячи. По промові хор студентів відповівав „Ви жертвою“.

ЗГАДКА В РОСІЙСЬКИХ ЧАСОПИСАХ.

Із московських часописів „Ізвєстія“, „Правда“ та „Комсомольская Правда“ з 27. листопада помістили коротку однозвучну згадку присвячену пам'яті пок. Михайла Грушевського.

Герстова газета в обороні України.

НЮ ЙОРК, 12. листопада. (Вл. кор.) До редакції Герстової газети, як от „Нью Йорк Американ“, ставилися з легковаженням або просто з нехиттю до українських справ. Тому приємно здивувало українців сьогоднішнє видання денника „Нью Йорк Американ“ з великою передовицею п. н. „Правда про Росію“.

В передовиці обговорює редактор шкоди, що виходять із драстичної строгості більшовицької цензури. Коли б її не було, то неможливе було б винищування голодом України минулої зими, коли то померло 10 відсотків населення.

Все те описує редакція на основі матеріалів, зібраних у книжці Віліяма Чемберліна п. н. „Ро-

сійський Залізний Вік“. При цій нагоді редакція пригадує на слова Михайла Калініна, що він їх сказав до Всесоюного Світового Комітету у грудні 1933 р. з погрозами на адресу „політичних самозванців, що шукають зарів для „голодної України“. Тоді Калінін сказав також, що „лиш упавші і розкладові класи можуть вилати такі цинічні елементи“.

А проти цього редакція вилгала слова Чемберліна:

„Чи вв історії записаний випадок, щоб у демократичнім краі запанував колисьбудь голод — не нужда або недостаток або біда, але спільний голод, що забрав мільйони жертв у людях?“

Два українці були між 5 убитими в демократичній параді у Келайрес, Па.

В день перед виборами уладили демократичний похід у малій гірській громаді в Келайрес, Па., недалеко МекАду. Коли похід переходив попри дім місцевого республіканського лідера, повітового детектива Носифа Бруна, на учасників поспішали кулі. Від куль на місці впало трупам п'ять робітників, три італійці і два українці, один в Галичині, другий із Підкарпаття.

Під замігом душогубства арештований Носиф Бруно, два його сина і майнер Антін Орландо, котрий признався, що був при стрілянні.

В п'ятницю 9. листопада ц. р. відбувся похорон убитих при участі 10.000 народу. Убитих італійців поховали з католицької церкви Непо-

рочного Зачаття в Келайрес, українця Андрія Контришинця з української католицької церкви Пречистої Діви Марії в МекАду, а Івана Галоського із закарпатської греко-католицької церкви св. Михайла в МекАду. Похоронний похід з трьома домовинами італійців перейшов до МекАду по дві домовини жертв українців і відтак перейшов до поблизових цвинтарів, де похоронено великий жертви.

На похороні були й інші дві домовини нововибраного губернатора Пенсильванії, Джордж Ерл, сенатор Джозеф Гоффі та Чарлз Марджіотті, а з Пітсбурга, котрий у виборах піддержав Ерла і Гоффі.

Відворот болівійських військ.

АСУМПСІОН, 3. 11. ПАТ. Оголошено офіційний комунікат про відворот болівійських військ на цілому фронті.

ЛЬОНДОН, 30. 11. ПАТ. Зі Сантіаго офіційно повідомляють, що президент Болівії Саламанка зступив. Кружляють поговори, що Саламанку примусив зрезиґнувати генеральний штаб болівійських військ. Президента узяли власні

війська і перевезли літаком до Санта Круз, де буде судити його військовий трибунал. Кажуть, що президента Саламанку скинув начальник вождь болівійських військ ген. Фенаранда тому, що Болівія втратила форт Багівія. До нового уряду ввійшли політичні противники, між ними колишній президент Савендра. Новий уряд буде співпрацювати з Лігою Націй.

П'ятидесятьліття „Зорі“.

Львів, 30. листопада 1934.

Дня 22-го травня ц. р. минуло рівно 50 літ від перших загальних зборів львівського Товариства українських ремісників, купців і промисловців „Зоря“.

У 1883-ому році кількох львівських ремісників з архітектором Василем Нагірним почало міркувати над тим, чи не вдалося би заснувати окремого товариства українських ремісників, щоб відтягнути ремісничу молодь від чужих товариств, у яких вона дезорієнтувалася. До співпраці неспершили ще тодішнього адвокатського кандидата д-ра Костя Левицького і почали працювати над статутом. Уже в 1884-ому році внесено статут до Намісництва, але з дрібних, чисто формальних причин його не затвердили, але статут внесено вдруге і тим разом його затвердили. Велід за тим 22-го травня 1884-го року відбулися основуючі загальні збори і „Товариство руських ремісників „Зоря“ почало свою працю“.

Це були часи, в яких народжувалися численні такі товариства, що й досі існують та працюють. І коли ваяти під увагу стан національної свідомості нашого народу у тих часах, то треба признати, що наші батьки і діди мали справді велике прозріння моменту, але попри це й велику відвагу, коли брали на себе такі великі завдання. Вони не тільки основували, але й вкладали безліч безупинної праці в ці установи й товариства.

Коли сьогодні айде балачка на те, що в нас мовляв, там щось не в порядку, а там щось не домагає, то значайно нэхолімо на це одно виправдання: нема людей, нема кому те чи інше зробити, тим чи іншим зайнятися. Але хіба в шістьдесятих, сімдесятих чи вісімдесятих роках минулого століття було більше наших інтелігентських сил, як тепер? Ніхто цього не скаже. А всеж оті три десятки літ минулого століття видаються нам добою якихсь величавих, якихсь вишкочених будівничих, що злигали піраміди, які тривають тисячеліття. Коли наших діячів зі згаданих трьох десятиків літ минулого століття порівняємо з теперішніми, то здається нам, що тамті були обдаровані небуденною силою волі й енергії, якоюсь незвичайною силою творчої думки, коли могли творити стільки довголітніх національних цінностей.

І сьогодні на загалу про 50-ліття „Зорі“ перед очима нашої уваги постають світлі постаті наших митців і ремісників, що піднялися надбавного діла: організувати український міщанський та ремісничий стан. Встають перед нами світлі тілі це-

П р и с и л а й т е п е р е д п л а т у !

Дешевий місяць

у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Софіїв 12.
Усі товари по революційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1'80, фланель 60 сот,
перкаліна 70 сот. Полотна 35 сот.

реплетника Михайла Самбратовича, шевця Павла Мартинюка, лаверника Льва Качоровського, переплетника Михайла Спужарського, друкаря Карла Ткача, кравця Григорія Козюка й інших. Ми бачимо, як вони заворушилися, як тривожно біють їх серця, як радісно палають їх очі. Бачимо, як вони сходяться на наради, як тремтять вичікуючи затвердження статуту і перших загальних зборів. А потім по зборах, як вони знову працюють, як вони, як ті добрі пастирі, намагаються відшукати кожну заблукану овечку і привести її до рідного стада. Бачимо, як вони радіють кожним новим членом товариства, кожним новим сотиком у касі, кожної новою книжкою в бібліотеці. Направду, сьогодні мабуть ніхто у нас не ро-

бить ніякого діла з таким ентузіазмом, з яким працювали оті зорянські піоніри.

А праця їх не була легка. Велика частина наших міщан і ремісників опинилася була в чужому таборі. По їх хатах вже давно не було чути рідної мови.

З чужою мовою загніздилася там і чужа думка, що втікала від рідних порогів і шукала щастя в домі у чужих богів. І вирвати отих наших заблуканих братів з чужого середовища, з яким вони вже жилися, до якого прижилися і яке почали уважати за своє — це було справді великанське завдання.

Але його прекрасно виконали оті зорянські піоніри, яким „Зоря“ завдячує у сто відсотках те, чим вона є сьогодні.

І коли сьогодні Товариство „Зоря“ хоче вчисто відсвяткувати 30-літній ювілей свого існування в дні 30-го грудня ц. р., то робить це в першу чергу на те, щоб віддати поклін світлим тіням отих піонірів, що „будували гать сильну і високу“.

3.

Вже появились в продажі

Тутки „КАЛИНА“
в коробках по 130 штук за 35 сот.

Жадайте всюди!

Жадайте всюди

Як проголошено самостійність України.

Світлій пам'яті М. С. Грушевського.

Кінець бурхливого 1917 року приніс із собою тривожні позначки не тільки скріплення втіл російських большевників на Україні, але також інтенсивніших рухів російської червоної армії на північних кордонах України.

У напрямку на Кролевець посувався відділ так званого червоного козацтва, на чолі якого Ленін поставив декоративну постать Юрка Косцюбинського, в Харкові вибухло повстання, від Гомеля посувалися частини російської червоної армії під командою різних червоних командирів, як Муравйов та Антонов, який за порадою Леніна додав собі ще й українське прізвище, Овсієнка.

У цьому Києві російські большевики ставали щораз то агресивніші, а під впливом агітації утвердилася навіть група симпатиків большевизму серед українських соціалістів.

При таких тривожних обставинах почалися переговори з осередками державами в справі формального закінчення миру і визнання ними самостійної України.

Одночасно в Центральній Раді від проводом її голови проф. Михайла Грушевського велося підготовчу працю в напрямі формального проголошення самостійності. Відбувалися довгі наради лідерів українських політичних партій у кабінеті голови, під час яких висловлювалося різні, часто дуже відмінні погляди на форму, в якій має відбутися проголошення державної самостійності. Головною точкою суперечок було питання про те, чи з огляду на близькі вибори до Українських Установчих Зборів проголошення державної самостійності Центральною Радою буде актом передчасним.

Дехто мав, що власне першим актом Установчих Зборів України має бути проголошення самостійності і таким чином авторитетне виявлення волі українського народу. Такий погляд висловлювали між іншими деякі представники соціал-демократії і помірковані групи так званих соціалістів-федералістів.

У часі цих дискусій Михайло Грушевський звичайно ставав мовчазним, слухаючи уважно промови та перебираючи свою срібну бороду пальцями. На його обличчі можна було відчитати хвилювання, над яким він одначе вмів панувати, а одночасно і глибокий неспокій за будучину української державності, що нарочувалася серед революційної бурі.

Характерною прикметою Михайла Грушевського, як голови Центральної Ради, було те, що він не давав себе втягнути до дискусій і спорів поміж представниками партій. Тільки в справах винятково ваги забирав він слово, говорячи коротко, але рішучо.

Так було і в цьому випадку. Коли майже всі вже висловили свій погляд на справу проголошення самостійності, Михайло Грушевський гарячо спротивився намірові відкладати цей акт до скликання Установчих Зборів, визнаючи, що Центральна Рада після переведення територіальних виборів репрезентує волю всіх верств українського народу і що „всяке промедлення смерті подобно“, бо серед революційної завірюхи треба рішучого чину, що створить би ширші перспективи для дальшої визвольної боротьби.

Цей виступ Михайла Грушевського вирішив справу і конвент сеніорів Центральної Ради приступив безпосередньо до вироблення тексту IV. Універсалу. З трьох проектів найкорот-

шим був проект Михайла Грушевського. На вступі було в ньому стверджено, що український народ після втрати своєї державності протягом цілих віків виявляв свою незломну волю до національного визволення і що тепер настає час нарішті здійснити великий ідеал, яким є цілковита незалежність України та її державна самостійність. Що з огляду на те Центральна Рада, як представництво всіх верств українського народу, оголошує самостійність Української Народної Республіки, а урядові доручає перевести організацію держави, яка має бути демократичною республікою.

Два інші проекти запропонували Володимир Винниченко та Микола Солтан, один із лідерів українських соціалістів-революціонерів. Співавтором цього останнього проекту був пок. Микита Шаповал. Ці два проекти IV. Універсалу дуже відрізнялися від проекту Михайла Грушевського. Поперше були вони дуже довгі, а подруге крім акту оголошення самостійності мали в собі цілий ряд постулатів соціального і господарського характеру, як напр., спосіб розв'язання земельної справи, майбутню організацію промислу на засади удержавлення важливіших ділянок промислової продукції і т. д.

Особливо гарячо боронив свого проекту Винниченко. Врешті прийшло до деякого компромісу. Текст, що його запропонував Михайло Грушевський, доповнено деякими уступками з двох інших проектів, причому в часі остаточного редагування соціально-економічні постулати набрали загальної форми ніж це було в першотворі.

По закінченні цієї підготовчої праці скликано формальне засідання Малої Ради, яка на підставі правилника між повними сесіями Центральної Ради виконувала всю законодавчу владу. Засідання це розпочалося в день 9. січня 1918 року (старий стиль). У ньому взяли участь і представники національних меншин — росіяни, поляки та жиди. З них тільки представник польських соціалістів Корсак без застереження висловився за прийняття Універсалу. Натомість інші польські представники, а також представники росіян та жидів рішуче протиставились актові проголошення державної самостійності України. Між іншим один з російських соціалістів (здається це був Рябцов) висловився, що проголошення державної самостійності України це удар ножом у спину єдності пролетаріату цілої Росії, в тому це акт реакції. Проти цієї демагогічної заяви українська більшість гаряче заперестувала, а Михай-

ло Грушевський, як голова зборів зробив російському промовцеві гостре зауваження, загрозуючи відібрати йому голос.

Це засідання Малої Ради тяглося до 11. січня і коло півночі з 11. на 12. січня (всюди старий стиль) засідання перенесено до великої зали, де мало відбутися само проголошення самостійності.

Звістка про це залетризувала Київ. Коло будинку Центральної Ради на Володимирській вулиці зібрався великий натовп. Люди бажали бути свідками історичного моменту.

Коли члени Центральної Ради зачали свої місця, серед численної публіки, що розмістилася на галерії, помітний був сильний підйом.

За хвилину вийшов голова Центральної Ради Михайло Грушевський і заняв своє місце побіч трибуни.

Члени Центральної Ради, а також публіка привітали його оплесками. М. Грушевський відкрив засідання, виголошуючи промову про причини, які змусили український парламент прискорити оголошення самостійності України, не чекаючи на скликання конститuantів.

Голос його з початку іноді тремтів від хвилювання. З цілої його постаті віяло свідомість великої й відповідальної хвилини. Чим далі він говорив, тим більше голос його брів т. д. рішучості і певності. Після промови М. Грушевський відчитав голосно текст IV. Універсалу.

Спершу в великій залі запанувала надзвичайна тишина. Всі в великому напруженні, стоячи, слухали слова універсалу. А коли М. Грушевський піднесеним голосом прочитав знаменний уступ універсалу — „однині Україна стає самостійною“... — грім оплесків і вигуків „слава“, здавалося, рознесуть мури будинку. Овації перетворилися на бурхливу маніфестацію національних почувань української столиці.

І врешті, коли Михайло Грушевський вимовив останні слова Універсалу, що закликали всіх громадян самостійної Української Республіки непохитно стояти на сторожі здобуті волі та прав і всіма силами боронити свою волю від усіх ворогів, члени Центральної Ради почали співати національний гімн, який відхопили всі присутні.

Була це незабутня й урочиста хвилина, коли національні змагання та патріотизм нації сконцентрувалися в одному акті збірної волі — бути самостійною, ні від кого незалежною державою.

Хто був свідком цієї події, тому навіки залишиться в пам'яті шляхотна постать Голови Центральної Ради — цього новозачатого апостола визволення Батьківщини, який віддав все своє багатогранне талановите життя Україні.

Коли закінчилося це історичне засідання українського парламенту була глибока змова ніч. Над Києвом розкинуло своє шатро зоряне небо. Був мороз і рипів сніг під ногами. Десь далеко на лівому березі Дніпра чути було стрілянину, яка наповнювала тривогою нічну тишу.

Звідти, з півночі, десь ще дуже, дуже далеко, насувалася грізна ворожа сила московського імперіалізму.

Микола Ковалевський.

Зближення між Японією і Китаєм.

Мін. Гірата про політику Японії.

ТОКІО, 30. 11. ПАТ. Міністер закордонних справ Гірата виголосив учора у парламенті експозе про закордонну політику. Згадавши про морські переговори заявив, що японська делегація змагає запевнити Японії такі морські сили, які відповідали би її безпеці і народній обороні. Делегація висунула засаду неагресії. Японія пропонує скасувати дотеперішні відношення кількості кораблів та устійнити спільну основу для захищаних великих держав. Японія бажає довести до радикального обмеження морських зброєнь і таким чином об'єднати у майбутньому політики, які гнетуть народи.

Згадуючи про взаємини Японії з державами Європи, Злученими Державами і Китаєм міністер зазначив, що наступила деяка поправа. Це сталося тому, що поодинокі держави зрозуміли становище Японії в Азії.

Взаємини між Японією і СССР теж покращали. Переговори в справі продажі північно-манджурської залізниці, які перервано з початком цього року, продовжувалося в березні ц. р. Хоча були великі труднощі, завдяки зусиллям японського уряду узгоджено ціну купна та інші умовини. Тепер залишається ще обговорити декілька технічних справ.

До історії заснування Товариства Українсько-Руських Правників.

ПРОТОКОЛ З ПЕРШОЇ НАРАДИ В СПРАВІ ЗАСНУВАННЯ ЦЬОГО Т-ВА

Перша нарада в справі заснування Товариства відбулася дня 10. 3. 1908 р. в залі „Бесіди“. Проводив проф. д-р Дністрянський і судовий радник Тит Ревачович, секретарював д-р Альфред Говикович. І присутні були судові радники: Антін Дольницький, Лев Стефанович і Лев Шевцович, судовий ад'юкт д-р Володимир Вергановський, субститут прок. Теодор Рожанковський, кандидати адвокатські: Стефан Витанський, Михайло Волошин, д-р Володимир Бачинський, д-р Мирослав Здерковський, ред. Цегельський, уряд. Акц. Гіп. Банку Антін Гладішовський, студ. прав Ярослава Весоловський (тоді співробітник „Діла“).

По рефераті проф. д-р Дністрянського рішено заснувати Товариство.

До 1. § статуту зголосив д-р Бачинський поправку, щоб Товариство називалося Товариством Українських Правників. Поправці спротивився д-р Дністрянський, побоюючись відкинення з цього приводу статуту з боку властей. Поправки не прийнято. До дальших параграфів зголювали поправки: радн. Дольницький і Вергановський, Витанський, Гладішовський, Бачинський і Говикович. Вирішено передати остаточну редакцію статуту Комісії, до якої вибрано: проф. Дністрянського, радн. Тита Ревачовича, прок. Рожанковського, д-ра Здерковського і д-ра Говиковича. Комісією уповажнено до зміни назви Товариства, якщо би з причини назви „українсько-руських“ відкинуто статут.

Д-р Альфред Говикович.

Внутрішня позичка Рідній Школі.

ДОВЖНІ ГРАМОТИ РОЗСИЛАЄ ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ.

Всім установам і приватним особам, що по-ділилися заяву внутрішньої позички Рідній Школі і повпачували рати, вислала Головна Управа Р. Ш. довжні грамоти, виставлені на їх прізвища. Всі інші одержать довжні грамоти в міру, як вплатають у цілості внутрішню позичку.

Чимало повітів користає з продовження позички до кінця 1934 р. і вже тепер надсилають свої позички в готівці або підписані заяви. Котрий повіт ще не розвинув у себе відповідної акції за внутрішньою позичкою Рідній Школі, нехай зробить це негайно, не відкладаючи останнього речіння.

Після закінчення внутрішньої позички буде оголошений вислід по повітам, по установам, по підприємствах і категоріям суспільних верств у кожному повіті, а тоді стане ясно, хто і як виконав свій обов'язок супроти Рідної Школи, а хто його занедбав.

Надіємося, що в часі, коли Рідна Школа являється основою, остеєю й забором українського молодого покоління, а тим самим і життя української нації, — не повинні і не сміють між нашими установами й поодинокими громадянами недбалості і байдужості!

Ми віримо, що кожне українське товариство, кожна кооператива, організація і кожне підприємство та кожний член і прихильник Рідної Школи підпише і вплатає нараз або ратами бодай одну позичку (25 зол.) самостійно чи спільно з іншими.

Всяких інформацій уділяють Повітові Союзи Кружків (Повітові Кружки) Рідної Школи в краю, або Головна Управа Рідної Школи у Львові, вул. Словацького 14.

Головна Управа Рідної Школи.

Довжна грамота на 25 зол. внутрішньої позички Рідній Школі (1/4 природної величини). В кожній церкві, кожній укр. установі і по зносі в кожному українському домі повинна знайтися принаймні одна така грамота.

Нова фаза взаємин між Францією і Німеччиною

ПАРИЖ, 30. 11. ПАТ. Кілька французьких щоденників повідомляють, що Рібентроп виїхав учора з Берліна до Парижа. Подорож має приватний характер. „Журналь“ і „Пті Журналь“ пишуть, що Рібентроп приїхав до Парижа вже вчора, щоб підготувати опінію до розмов мін. Геса. „Журналь“ згадує, що Рібентроп уже давніше заповів

свій приїзд до Парижа. Однак по своїй візиті у Лондоні виїхав до Берліна, щоб нарадитися з канцлером Гітлером. Щоденник здогадується, що після промови Болдуїна у палаті громад, який накликавав Німеччину до переговорів у справі розбродів, взаємини між Францією і Німеччиною звідуть у нову фазу.

Реформа регуляміну парламенту у Франції.

ПАРИЖ, 30. 11. ПАТ. „Пті Журналь“ подає подробиці плану прем. Фландена у справі реформи регуляміну палати послів. Прем'єр домагається створити час нарад палати послів і збільшити права представника. Проект забороняє зголювати поправки до текстів, які прийняли вже

комісії. Прем. Фланден домагається, щоб уряд мав право устійювати час наради парламенту над поодинокими проектами. Коли палата не скінчить дискусії над проектом в означені речинці і обговорить тільки частину проекту, тоді мусить без дискусії прийняти цілий проект.

Свята 1-ого листопада.

МОНТРЕАЛЬ, КАНАДА.

В неділю, 4. листопада ц. р. святкували українці монреальської колонії 16-і роковини відродження української державності на зах. українських землях дуже величаво. В тому дні оо. Василіян Йосифат Тимочко і Йосифат Жан відправили дві панахиди за героїв Української Армії, що лягли головами за Україну. Одну на Пойнт Ст. Чарлес у греко-кат. церкві св. Духа, другу на Фронтенак у греко-кат. церкві св. Арх. Михайла. Після того були два святкові концерти: на Пойнт Ст. Чарлес в год. 3. попол. і на Фронтенак в год. 8. веч. На концертах виступили два хори під батотою диригента п. Пестля Бєгрія. Зібрано на українських інаалідів у краю 37.95 доларів, які ансяно через єпископську канцелярію у Вінніпегу.

Протест Мадярщини.

ЖЕНЕВА, 30. 11. ПАТ. Мадярський делегат при Лізі Націй д-р Екгардт заявив представникам міжнародної преси, що вбивник короля Олександра у Марсель ніколи не був на Мадярщині і його там не знали. Болгарський уряд відкликав свої вістки, начеби вбивник в Болгарії поїхав на Мадярщину, яка не має нічого спільного з особою вбивника. Без сумніву слідство виявить вповні подробиці змови. Спраді три змовники перебували на Мадярщині перед атентатом. Зате інші особи приїхали з інших держав. Змови не уляновано на Мадярщині. Можна закидати мадярському уряду зазнєдбання на змову, узяв за кордон. яку заповідала преса за владеті на кілька місяців. Радше слід ствердити, що змова мала своє джерело в Югославії. З черги Екгардт з явив, що табір у Янка Пуста розвивав мадярський уряд з власної ініціативи і хорватські емігранти покинули табір. Зрештою це не був ніколи табір, але тільки скромна ферма, яку замешкувало 30 до 40 хорватських емігрантів.

Ліквідація ферми почалася ще в квітні ц. р. Частина мешканців аняйшла працю в інших громадах, частина перейшла до Ноль-Кавіса. Подальні емігранти походила з Югославії і покинула Мадярщину від весни до вересня ц. р. В дні 1. жовтня ц. р. новий арендар обняв ферму в Янка Пуста.

Екгардт протестує, начеби мадярський уряд знав про цілі і мети терористичної праці емігрантів, замешкалих на Мадярщині. Мадярський уряд у ноті з дня 20. жовтня до югославського уряду запротестував проти акції підготовки до терористичної акції. Емігранти з Югославії не отримали на Мадярщині нічого крім азилу. Хорватський революційний рух не отримав на Мадярщині ніякої субвенції. Якщо емігранти вели злочинну акцію, то не діставали ніякої допомоги. Навпаки, мадярська влада виступала проти них з найбільшою енергією. Хорватського революційного руху не можна ніяк обамувати зі закордонною політикою Мадярщини. Загально відомі домагання мадярського народу в саме: мирова ревізія кордонів, але це не торкається хорватів. Хорватський революційний рух має своє джерело у внутрішній ситуації Югославії. Майже всі європейські держави, навіть Америка, мають клопоту з приводу перебування хорватської еміграції. Атентат у Марсель був природним висловком змови, улянованої в Югославії. Душа мадярського народу перочулена, але ніколи між мадярами не було ні змовників ні вбивників. До здійснення наших домагань впливаємо тільки мирних і чесних засобів.

Мадярський варіт осуджує терор і відкидає наклепи меморіалу Югославії та з чистим сумлінням домагається вияснення справ.

Нові відзнаки.

ПРАГА, 30. 11. ПАТ. Німецькі студенти університету у Празі рішили жертвувати ректору нові відзнаки а саме: залізний ланцюг і лубовий скиптр. Буде це демонстрація проти відібрання старих відзнак німецькому університетові.

Кожний господар мусить мати цей календар!

Бо це книга господарського знання, яка вчить мати кращі доходи в господарстві!

Кількадесят статей з ділянки управи рілл, плекання худоби, безріг, курей, лувівництва, пасічництва, городництва, кооперативі і т. д.

Ціна 1*50 зол. (без пересилки).

Пересилка одного примірника коштує 0*50 зол.

Хто замовляє 10 прим., дістає 11-ий даром і не оплачує пересилки

Адреса:

Сільський Господар. Львів, ґинок 1011.

Питайте за ним в українських книгарнях, Окружних Союзах, Р. Молочарнях і Філіях „Сільського - Господаря“.

Положення шкільництва у Польщі.

ПРОМОВА МІН. ЕНДЖЕЄВИЧА.

ВАРШАВА, 30. XI. ПАТ. Вчора відбулося засідання державної ради публічної освіти, на якому міністр освіти Вацлав Енджеєвич виголосив промову зі звітом про стан освіти і виховання минулого року і плани міністерства на майбутнє. Хід думок промови такий:

НЕДОСТАТОЧНІ МАТЕРІАЛЬНІ ЗАСОБИ.

Міністр згадав про матеріальні труднощі, з якими стикається уряд. Бюджет міністерства освіти за цей рік сягає до 341.544 тисяч; прелімінар бюджету на 1934-35 більший на 1.380.000 зол. Погослови про зменшення бюджету неправдиві.

ШКІЛЬНА ДАНИНА.

Шкільна данина, яку введе уряд від 1. квітня 1935, принесе 18 мільонів зол. Її зможуть додати платити учителям народних шкіл, на допомогу учителям практикантам і зачети на будівлю народних шкіл.

АВАНСИ 25.000 УЧИТЕЛІВ.

Від 1. січня 1935 р. на основі нового закону буде автоматичний аванс коло 25.000 учителів себто коло 1/3 учительства.

РЕФОРМА ШКІЛЬНИЦТВА.

Реформа шкільництва відбудеться, бо цього вимагає держава. Конечність. Тому міністр вимагає від підлеглих напруження всіх сил, щоб перевести реформу шкільництва в законному речинні. Міністерство освіти оголосило нову програму навчання для народних шкіл третього ступня чотирірічної гімназії. Тепер працює над програмою для народних шкіл першого і другого ступня та над нарисом програми для ліцеїв. Рішено перенести видавництво шкільних книжок до Варшави, щоб створити установу для цілої Польщі. Перед перенесенням взяли на увагу господарські потреби Львова.

ЗРІСТ НЕПИСЬМЕННОСТІ.

Наслідком сильного приросту дітей у шк. віці і обмеження фінанс. можливостей відсоток за-

гального навчання дітей малі. В дійсності поширено загальне навчання на простори, де було дуже мало шкіл. Для розвитку народнього шкільництва необхідне збільшення учительства та будова шкільних будинків. Шкільна данина уможливить збільшити кадри учительства. Два мільони з данини будуть призначені на будову народних шкіл.

З черги міністр обговорив справу реформи середнього шкільництва, до якої ставиться більші вимоги тому, що це шкільництво підготовляє кадри майбутньої інтелігенції. Шкільна реформа вже принесла позитивні наслідки.

ФАХОВІ ШКОЛИ.

Міністр згадав, що вже опрацьовано загальні рамки організації фахових шкіл. Тепер міністерство при спілчанні господарських сфер працює над науковими програмами фахових шкіл. З початком шкільного року 1935-36 міністерство відкриє перші класи деяких фахових шкіл і хайбороських ліцеїв. Міністр заявив, що велику вагу привадує до поглиблення фізичного вихо-

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

знижка цін на всілякі блаватні і воєнні товари у фірмі Галицький Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

вання. Спорт між молоддю може розвиватися тільки у відповідних формах, за які шкільна влада може взяти відповідальність тільки у шкільних рамках організувавши шкільні і міжшкільні спортивні клуби та змагання з мистецтва молоді.

ВИСОКЕ ШКІЛЬНИЦТВО.

Відійшло 37 професорів високих шкіл; 23 внаслідок звинення катедр, 14 зі старости. Кількість державних стипендій для студентів у 1934-35 зросла на 124 більше ніж минулого року. Матеріальна допомога для студентів сягає річно до 4.5 мільонів.

ПОЗАШКІЛЬНА ОСВІТА.

У 1933-34 організовано 5571 курсів для дорослих, на яких було 121.430 слухачів.

Крім того багато праці присвячено бібліотечній акції і піддержці культурно-освітних установ. Міністерство піддержувало теж організаційні змагання, наукові журнали і т. д. У міністерстві створено новий фільмовий реферат, який працює над науковими і шкільними фільмами.

Віроісповідний склад Німеччини.

Державне статистичне бюро Німеччини видало новий огляд віроісповідного складу держави. З загального числа населення Німеччини, що без Сардинії має тепер 65.2 мільона, є 40.6 мільонів або 62.66 прц. протестантів, а 21.2 мільонів або 32.46 прц. римо-католиків. Більша частина протестантів, бо 40.3 мільонів належить до т. зв. єдиневої лютеранської або реформованої церкви, а лиш п'ятьсот сімдесят тисяч до інших протестантських церков, як нап. до методистів, баптистів, адвентистів тощо.

Віроісповідників обох головних вір у Німеччині себто протестантів та католиків є разом 95.12 прц. усього населення. Решта себто 3.2 мільонів або 4.88 прц. це „інші християни“, жиди та „особливі“. До т. зв. „інших християн“ зачисляє урядова статистика нап. 22 тисяч старокатоликів та 13 тисяч православних. Жидів є тепер у Німеччині пів мільона, себто 0.77 прц. усього населення. Група т. зв. „особливих“, яка має 2.0 мільона або 4.06 прц. усього населення обіймає переважно безконфесійних.

Від 1925. року по 1933. рік число протестантів зменшилося майже на цілих 2 прц., а число католиків за цей самий час знову дещо зросло. Чи-

сло жидів у Німеччині — рахуючи розуміється за вірою, а не за расовою приналежністю — зменшилося за цих вісім років дуже значно, бо на цілих 11.5 прц., так, що нині число жидів у Німеччині творить вже лиш 0.77 прц. усього населення супроти 0.90 прц. з 1925. року. Це зменшення треба пояснювати тим становищем жидів, в якому вони опинилися в Німеччині за Гітлерівського режиму. Значне число жидів за цей час з Німеччини вмігрувало, а дуже багато знову покинуло свою дотеперішню віру. На зменшення числа жидів у Німеччині вплинула теж у значній мірі і велика смертність між ними. Чим пояснити собі цей зріст смертності між жидами в Німеччині за останній час, урядова статистика не говорить нічого, але догадатися дійсної її причини не тяжко.

М—н.

Найкращі дарунки на св. Ніколая, як торбинки, парасольки можна дстати в фірмі

Ноблес

Сикстуська 1. Памятайте „Ноблес“ Сикстуська 1.

Бої поліції з католиками.

МЕКСИК, 30. 11. ПАТ. У місті Гутвета діяло до кривавих боїв поліції з католиками. 4 особи вбиті, 17 тяжко ранених. До боїв дійшло тому, що поліція хотіла забрати з церкви мощі.

Вірні заперечували і тоді поліція почала стріляти. До сутичок поліції з католиками дійшло по оголошенні будучого президента Мексикану ген. Лазаро Карденасу.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 2. ГРУДНЯ 1934.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

37

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Поява „Діла“ була в нашій суспільності справжнім переломом. Народовецька партія окріпнула значно вже за кілька місяців. Вона зискала дуже багато прихильників, що перейшли до неї з партії „Слова“; „Діло“ було дуже добре редаговане, тому випирало „Слово“ на всіх точках. Загальне переконання, що народовецька жива, рухлива партія, що бажають дійсно добра народові і стають сміло й завзято до боротьби з його противниками. Це мусіло будити для цієї партії симпатії й усувати упередження. Своєю дорогою — розпочавши видавництво „Діла“, народовецькі поступили дещо і з свого принципового становища, передусім у справі правосуддя: „Діло“ друкувалося етимологією, хоч фонетика належала досі до есенціональних ознак партії. Були також компроміси і щодо мови: „Діло“ уникало слів чисто українських, не вживаних у Галичині, і писало народною галицькою мовою. Не вживало навіть назви „український“, а все те тому, щоб не дразнити тих людей, які не любили фонетики й уважали себе галицькими русинами.

З цієї причини відношено з деяких сторін заміти неприхильності, та це було несправедливо, бо ті дрібні тактичні концесії зроблені були для значно вищої і важнішої цілі, а саме для поставлення помосту для багатьох, що досі в невідомості, або традиційної привычки належали до москвофільської партії, — до українства. І це мало успіх, бо українська народовецька партія стала чимраз більше підійматися в гору і стала дійсно в Галичині пануючою, а „Діло“ удержалося і донині як її головний орган, хоч поборювали його з різних сторін зброєю різного калібру. В таких справах їзда на конику принциповості не на місці і часто докринає собою апатію й лінивість, на що історія нашої політики багато дає доказів.

Тактика Володимира Барвінського була добра й розумна та довела до цілі, а довів він до того також своєю невисипуючою працею. Як щоденний майже свідок його життя в тих роках — я й нині ще згадую його з подивом. В працю коло „Діла“ вложив він увесь запас сил і знання, всі свої сили умові і фізичні; а останніх було у нього — на жаль — дуже небагато. В ту справу вложив він увесь жар своєї молоді душі. Нею був він наскрізь перенятий, свідомий поставленої цілі — ішов до неї послідовно, не зважаючи на особисті інтереси, на власну будучність, на своє здоров'я і життя.

Була в його природі характерність і витривалість усіх Барвінських, та щодо своєї адачи — він різнився від своїх братів. Коли вони всі були адачи більше холодної і суворой, він був живою, веселою та гарячою натурою і цим притягував до себе людей і в публичних виступах і в приватних взаєминах. Умів ставити справу дуже поважно і тверезо, але умів у товаристві й забавитися по молодечому, бо й був він ще тоді молодий, трицятилітній мушкетер. Я прожив у його товаристві багато хвилин і серед спільної праці, і серед товариських розмов, яких ніколи не збуду. Спосібностями не дорівняв йому ніхто з його братів. Бесідник був він між тодішньою українською громадою безперечно найліпший, хоч не мав потрібних зовнішніх прикмет до цього — сильного, звучного голосу, ані постави. Був малого росту, а ще до того жаліка, горбатий. Та заступав ті нестатки великий жар, який він вкладав у своє живе слово, сила аргументу та цвітуча мова. Його промови на вечерниках Шеаченка, на вічах і зборах одушевляли і поривали за собою загаль. Обнявши редакцію „Діла“, став Володимир Барвінський фактичним провідником тодішньої української громади і вона дивилася на нього як на такого та покладала на нього великі надії, яким, на жаль, не довелося здійснитися.

(Далі буде).

Чи поїде Ляваль до Риму?

Прага, листопад 1934.

ЦЕР доносить з Парижа, що наради, які французький посол у Римі Шейбрен почав з доручення свого уряду, не мають великих вигод на успіх. Супроти ріжних вимог Італії Франція може піти лише на такі уступки:

1) Унормування статуту Італійських громадян Тунісу по лінії Італійських домагань.

2) Коректура границь у Лівії;

3) Припання сфери Італійських впливів в Етіопії.

Крім цього обі сторони переговорюють про спільну інтервенцію у справі австрійської нечужеземності, про господарську співпрацю над Дунаєм та про координацію політики великодержав в європейських питаннях, головню про унормування та контроль німецьких зброєнь.

Італійські територіальні домагання в Африці далеко перевищують подані Францією пропозиції і тому залежать зовсім від Мусоліні, чи він схоче прийняти французький проект як „рату на майбутній аніс“, чи може схоче цілу співпрацю французько-італійського порозуміння відсунути на неозначений час.

Цікаво, що з Італійського боку поширюють інформації, що римські переговори проходять цілком успішно, а тимчасом у Парижі говориться про те, що міністер Ляваль при знятті ситуації цього року до Риму вже не поїде.

У зв'язку з цими відомостями паризький „Журналь“ аналізує італійські плани в Середній Європі. У планах Мусоліні добає він побічних добрих сторінок теж багато спірного. З одного боку Італія підтримує Австрію, щоб у той спосіб вдержати порядок в Середній Європі, але з другого боку півночасно з цим погоджується з Угорщиною в її ревізіоністичних змаганнях. Після позачок Гембурга і Шумпига до Риму можна догадуватися, що Мусоліні змінив дещо своє давніше становище! Дарма, що ніхто не знає, що він розуміє під „тими ідеалами і тими цілями“, які ніби уможливили співпрацю Італії, Угорщини та Австрії з Малою Антантою та під якими умовами булаб можлива співпраця Італії з Югославією, про яку він згадував на початку жовтня в Мільно.

Очевидно, що справа франко-італійського зближення стрінула поважну перешкоду в югославській ноті проти Угорщини. Але головна річ — це нез'ясування становища і Франції і Італії до Німеччини.

М—я.

Нововідкритий магазин скла і порцеляни „Кераміка“

під управою Ол. Ониська
Львів, вул. Руська ч. 18.

поручає по найнижчих цінах:
Сераміс проекту арт. Дядилюка та інші
Сераміс кавові і чайні, гарнітури до компоту
і т.д., також великий вибір пред-метів, що
надаються на святкові дарунки.

622 3—3

ЛЬОНДОНСЬКА ПАРАДА.

Це шлюб англійського князя Кенту з грецькою княжною Мариною. Пів мільона людей зішло до Лондону, щоб подивитися на це вичовище. Такого з'їзду королів і представників держав з усіх країн не було ще після війни при ніякій нагоді. Бо англійський двір уміє панувати традицією і запросив на свято всі короновані голови, навіть такі, які від давня не носять корони.

Тисячі наречених відклали день свого шлюбу на 29. жовт. день, коли оголошено шлюб княжої пари. Реєстри всіх церков і цивільних урядів були повні на три тижні раніше. Американські корабельні товариства обнижили ціни на білети до Англії, щоб тисячі американців скористали з такої подорожі. До Лондону приїхало пів мільона пілєжних. Місто заробило на цьому 15 міль. фунтів.

Уживайте лише

знаменитої цикорії „ЛУНА“
здорової підмінки кави „ПРАЖИЇ“
і зернистої „СОЛОВОЇ кави ЛУНА“
виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл“ Львів XV,
Церковна 2. тел. 42-97

Не слухай шумної реклами,
але доброї радк:

Чисти зуби пастою ПУЛЬСА!

НАШІ МУЗИЧНІ БОЛЯЧКИ.

(Докінчення.)

КІЛЬКА СЛІВ ПРО МУЗИКІВ-ФАХІВЦІВ.

Про працю наших співочих товариств висловився автор, що вони „тупцюють на місці“, а причину того невідрадного явища бачить „у браку фахових, за сарю важку працю хоч мінімально винагороджуваних диригентів“. Сіс! Але тепер мимоволі насувається питання: Кого автор уважає фаховим диригентом? Із його „неписаних“ слів та зі змісту цитованої статті виходилоб, що й він сам не має на це питання ясної відповіді. Бо або фахівцем уважаємо музика, що посвятився спеціальним студіям у тому напрямку, закінченим дипломом (Ех, ті дипломи!), то таких маємо у нас аж одного, або фахівцем мусимо вважати кожного, що має до того вроджений хист і відповідну підготовку, набуту хочби навіть самоосвітою; таких і то добрих фахівців мали ми й маємо більше. Цотепер справа винагороджування диригентів не була в нас актуальна, бо диригенти наших хорів стояли на становищі, що в той спосіб виконують громадську працю. Та колиж її автор видигає, то нехай подумає над відповіддю на питання: А що буде з нашими співочими товариствами, як таку саму вимогу видвигнуть і співаки? Ехемпляр трахунт... Інша річ справа репертуару й фахових порад у тому напрямку. І тут багато доброго моглоб зробити музик-фахівці. Та тим, що схочуть активно працювати в співочих товариствах, великою перешкодою буде ухвалена засада: „сталі ціни“.

СПРАВА ВІНАГОРОДИ.

І вкінці найважливіша справа, що її оформили члени „Супром-у“ окремою ухвалою, яку на кожному місці у своїй статті видигає автор, а яка вже викликала серед громадянства стільки згрідлих і колючих коментарів — справа винагороджування музиків-фахівців за участь в імпрезах чи іншій фаховій праці. Дискутувати на цю тему можна дуже довго й видвигнути цілу масу аргументів „за“ і „проти“. Та однома-буть ясно: Якесь принципіальне становище в а цій справі неможливе, а то й шкідливе. Бо як з одної сторони стрічаємо такі імпрези, яких загально-громадський характер чи цілком не викликають ніяких сумнівів і громадянство має повне право домагатися від музиків, щоб брали в них участь в імпр громадянської дисципліни безплатно, так з другої сторони можуть бути в тому напрямку використання. Про-раке чи сяке становище артиста повинно ріша-

ти його почування громадянських обов'язків зіль імпрези, чи навіть порада товаришів. Але „принципіальне“ домагання заплати мусить наразити їх на ріжні дуже важкі й справдані заміти. Бо кожний нарід має право й мить домагатися від своїх громадян якоїсь праці в громадянському житті в ріжних його проявах по їх силам і змозі в імпр громадянської дисципліни, в імпр спільних ідеалів і змагань. А ніж можна краще ту роллю виконати, як працювати в ділянці свого звання і знання, не оглядаючись на „амортизацію витраченого на студії капіталу“?

МЕТА ЦИХ УВАГ.

Пишучи ці зауваги, не маю наміру „бити“ шан. автора, про що він сам згадає у своїй статті, ані дискредитувати в очах громадянства наших музиків, об'єднаних у „Супром-і“. Я хотів звернути тільки увагу компетентних інників „Супром-у“ й шан. автора на ті голо-си, з якими вони може не рахуються, може їх і не чуєть, а які в дуже неприхильний спосіб висказуються про цитовану ухвалу „Супром-у“, її інтерпретацію та коментарі. А слід пам'ятати, що кожний мистець мусить жити в громадоі і бути громадянином. Тоді шобно може раху-вати на т. зв. популярність, яка є конечна для створення сприятливих умовин у їхній відпові-дальній праці, чи то як творців, чи як виконав-ців. І тому таскання насилу такої цінної органі-зації, як „Супром“, на верхівя якогось мітич-ного Олімпу, що порозумівається з народом тільки громади, та ще й відгородження того Олімпу від громадянства ріжними ухвалами в ріді цитованої може й назде подуманої, та „фатально висказаної“, а ще гірше хочби са-ним автором статті, як головою „Супром-у“, інтерпретованої, є і для музиків-фахівців і для молодой, цінної організації дуже шкідливе.

Львів, 20. листопада 1934.

Іларіон Гриньвелький.

Закарпаття.

НОВИЙ ХРАМ У МИХАЛІВЦЯХ.

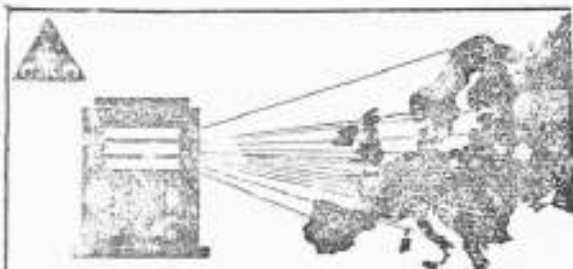
Як ми вже писали в міст. Михалівцях на Пряшівщині почали до. Різдвяні істи будувати величний греко-ка. храм на 1.500 вірних на с.м.е. проекту архітекта Володимира Січинського з Праги. Нас інабаржувать Ужгород, та будова церкви веде в останніх літніх міся-цях та в осени так інтенсивно, що в найближ-чих днях почнуть побивати дахи і бані.

Розмір будови 23 X 39 метрів, висота від долівки до склепіння бані 27 метрів, а від землі разом з хрестом — 33 метри. Будову видно да-леко з цілої околиці і становить вона найцікаві-шу пам'ятку міста й околиці. Мури храму, що піднімаються могутніми формами, побудовані з цегли, тоді як головні стовпи у середині церкви, усі перекриття і склепіння всіх п'ятиох бань ма-ють легку залізо-бетонну конструкцію. Дахи і бані мають бути побіті мідяною гальваніза-цією бляхою, тоді, як хрести та інші деталі — з золоченого скла. Залізо-бетон, гальванізована мідь і скло становлять новітні здобутки будівельної техніки, тому архітект В. Січинський при проектуванні церкви пристосував архітек-турні форми византійського стилю до цих но-вітніх матеріалів. Завдяки цьому в середині бу-дови сягнуто великий вільний простір, а назва-ні церква звертає на себе увагу легкими і ясн-ми формами, без зайвих та непотрібних додат-ків і прикрас.

Для подорожуючих по Закарпатті подіемо до відома, що Михалівці є недалеко від Ужго-роду у віддаленні півтора години їзди моторо-ним потягом.

ДРУГИЙ МОСКВОФІЛЬСЬКИЙ ЩОДЕННИК НА ЗАКАРПАТТІ.

Ми вже повідомляв про те, що прихильни-ки „руського елітисналіста“ д-ра Фенічка, обу-рені на д-ра Камінського який по виїзді Феніч-ки до Америки застановив „Квадратовський Го-

РАДІО-ПРИЙМАЧАМИ ЕКОЧУЄ ВСЮ ЄВРОПУ.

Електротехнічний Відділ
кооператив Інженерських Робіт К. П. Львів
Синіуська 29. Тел. 3-30 647 1-3

досі і став видавати „Русский Народный Голос“ (за гроші аграрної партії), — рішив не злати позиції і приступити до видавання другого російського щоденника „Тей щоденник під назвою „Наша Карпатська Голос“ виходить вже в Ужгороді від кількох днів. Видають його два б. співробітники „Карп. Голосу“ Іван Кляч та Олександр Фариня, які грають на „розумну дудку“ супроти чл. держави і не лишеють сувої нитки на всіх них що грунуються тепер біди „Русского Нар. Голосу“. — Хто, читаючи про два москвофільські щоденники на Закарпатті, думав би, що це випливає з того руху, той глибоко помилявся. На Закарпатті нема членів і на один москвофільський щоденник, а коли їх виходить аж два, то це вказує на якісь сили (хто вони — легко догадатись), зацікавлені в підтримці москвофільського руху на тому терені. Ті сили й підтримують фінансово москвофільський рух і його пресові органи на Закарпатті.

Обструкція, але травлення, розлад і ферментація в кишках, надвисота шлункового соку, нечиста cera на лиці, грудях і плечах, чиряки, катарі слизової болони, уст, перемінюють скоро якщо вживаємо природну гірку воду **Franciszka-Jozefa**. Пор. й лікарі.

Залізнична катастрофа.

ВАРШАВА, 30. 11. ПАТ. Нині в год. 5.59 на залізничній стації Варшава—Чисте збірний поїзд вїхав на залізний шлях. Лocomотива вискочила зі шин, один вагон перекинувся. Саме тоді надїхав особовий поїзд Варшава—Прушків і зударився з перекинутим вагоном. Лocomотива особового поїзда ушкоджена, кілька осіб потовчених. Залізничний рух відбувається далі.

Камізельки, пультвери, рукавички і вовняні шаркити поручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Боїнів ч. 4. 47/83 16-60

Мін Гес їде до Парижа.

ПАРИЖ, 30. 11. ПАТ. Велике враження викликала вістка, що мін Гес їде до Парижа на прохання французьких комбатантів. Мін Гес має завдання перевірити можливість порозуміння між Францією і Німеччиною. Кружляють поговори, що Рібейрон уже перебуває у Парижі і в найближчому часі буде переговорювати з мірлотними французькими політичними колами.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 2. ГРУДНЯ 1934.

О. ГОРИЦВІТ.

ГРАНІТ.

(Докінчення.)

Згодом перейшли ми на інші теми.

— А що є вашою спеціальністю? Якою працею любите займатися? — спитав мене по хвилині.

Це питання теж заскочило мене. Бо як тут говорити, щоб не виглядало, що хочу похвалитися. Тому став загально переходити деякі ділянки праці, як літературу, музику, кооперацію, тощо.

— Ей! Не про те мені йде! — каже старець. — Ви мені скажіть, в якій праці ваша ідея лежить? Що є вашим замислюванням і в чому саме ви особливо присвятилися, та що досі в цьому напрямі зробили?

Кінень кінців зійшли ми на літературу.

— А читали ви Франка „Панські жарти“? — питає. — Даруйте, що питаю! Я знаю, що певно читали, але є багато таких, що не читали. Як вам подобається цей твір?

— Незвичайно! — кажу. — Хай учились би з нього нарід і провід.

футра, Убрання, Рагляни, Жіночі плащі

першорядне виконання, найнижчі ціни 51/84 1-3

з організаційного руху.

Повітовий народний зїзд у Стрию.

Для 22. листопада ц. р. в год. 12-ти вполудне у великій салі Народного Дому в Стрию відбувся Повітовий Народний Зїзд УНДО у прильї око-ло 150 делегатів з усіх майже сіл повіту. На Зїзді явилися представники Центрального Комітету й УПР посли Мілена Рудницька і Дмитро Великович. Пос. Рудницька виголосила рефе-

рат про сучасне політичне положення, пос. Великович про організаційні завдання УНДО. Після короткої дискусії на внесення о. Матковського ухвалено одноголосно довіра для Проводу УНДО й Української Парламентарної Репрезентації.

Зїзд вибрав новий Повітовий Народний Комітет, якого головою є д-р В. Калуський.

Тривога большевик в з наближення Німеччини до Франції

МОСКВА, 30. 11. ПАТ. Заходи Німеччини наближитись до Франції викликали велику тривогу у большевинській пресі. Паризький кореспондент „Известій“ запевняє, що хоча у паризьких колах розуміють політичну гру Німеччини, всеж таки у Франції є прихильники зближення з Німеччиною. Ці прихильники існують не тільки між правими, але теж між лівими. Радек гостро критикує розмови між Францією і Німеччиною та пише про любовні залицання Гітлера до Франції через невідомим пікому послам.

Радек принищує їх внутрішній ситуації у Німеччині.

Станіслав Стемпкович Магазин і робітня футер

Львів, пл. Капітульна 1. Телефон 48-50.

порукає на міру футра жіночі, мужеські і дитячі. — Всілякі наприви. — Ціни значно знижені. 41/82 10-10

Пропаганда серед чужих моряків в Одесі.

„Вечерная Москва“ з 26. листопада повідомляє з Одеси, що моряки кількох чужих кораблів, які є в одеській пристані, просили голову міського совіту, щоб виїхав з містом большевинської конституції та большевинської виборчої ординації.

Після того, як дістали висловлення, один із моряків сказав: „Тепер, як нам задуть зброю та сваяють воювати проти СРСР, звернемо цю зброю проти наших ворогів — капіталістів!“

Сепаратистичні настрої стейтів.

Сенатор Гюї Лонг шеф стейту Луїзіана, сказав, що він за відірванням свого стейту від Злучених Держав. Луїзіана, казав він повинні мати право покинути Америку і бути самостійною дер-

жавою або навіть прилучитись до Мексики. Тепер Луїзіана має два мільйони населення, а якби стала незалежною, то за 6 літ мала би 45 мільйонів і не знала би скрути.

Італія і Франція відмовляються піддержувати Японію.

ТОКІО, 30. 11. ПАТ. Японське міністерство закордонних справ одержало вістку, що Італія і

Франція відмовились виповісти вашингтонський трактат.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Бельгійський парламент висловив 93 голосами проти 88 заяву довіри для уряду Теніса. Проти уряду голосували соціалісти, фламандці і комуністи.

— У Відні засудив суд студента Вімана на 10 років в'язниці за переховування бомб і вибухових матеріалів.

— До Москви приїхав на два дні ком. Літвінов, щоб скласти звіт про свої переговори з мін. Лівалем у Женеві. Літвінов вертається знову до Женеві.

— Барон Альбіні заявив, що до 4. грудня ц. р. комітет трьох зладить звіт у справі басейну Сари. Рада Ліги розгляне цей звіт в дні 5. грудня ц. р.

— До Будапешту приїхав делегат французької служби безпеки Бертале з метою навести взаємини з мадярською владою.

— У Венеції, Трієсті, Зарі й Анконі відчули землетрус, який тривав 20 секунд. Шкоди не устійнені.

— Прем'єр Мекдональд був на світанку з на-регентом Павлом.

Ректор і деякі німецького університету у Празі відкликали свою димісію та почали урядувати.

— Над Філіппінами лютує страшний тайфун. Радіостанція на Формозі дістала багато сигналів СОО від японських і інших кораблів.

— Так! Тому я колись перший писав статтю, що Франкові належить великий пам'ятник, гарний! Були й противники, та я писав твердо, з повним підписом. Так! Бо Франкові належиться!

Ще довгенько ми говорили. Розповів і я дещо, і старенький слухав, та живо цікавився усіми проявами церковного і громадянського нашого життя. Приплескував мене по раменах, і все: „Ну, кажіть, кажіть ще що! Бо чоловік на селі то й мало що знає!“ Не хотів відпустити. Та на дворі вже темнілося і треба було мені збиратися в дорогу. Розпрощалися широко-сердечно.

Іду назад. На дворі негода. Переїхали ще якісь села, зупинив мій візник коні біля однієї коршми. За хвилину вернувся і передає мені сапіноски. Я зрадів. Багато думок. Машинально закурив дим і втягував дим. Щось мені не смакує. Дивлюсь на фірму сапінос — ні, таки добрі. Тютюн теж свіжий, незіпсований. Курю далі. Таки не смакує. Ввесь час стоїть перед моїми очима старий священник.

Аж тепер зрозумів я, чому тютюн мені не смакує. Зпоза клубків диму почали виринати обриси людини. „Треба мати якусь ідею в житті... — щось шапотіло мені над вухом — хоч би таку, як боротьба з димом.“

І відчув я, що від цього дня тютюневий дим

гризти буде мене в очі і смаку вже в ньому не найду.

А все це тільки тому, що за звичайною простою ідеєю стояла ціла, чесна людина.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчитись добрій українській літературній мові, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорять український зарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1934 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА“

призначений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1,60 чвертьрічно. За границею: в Європі 9 зл., поза Європою 2 амер. долари. Зразкове число 50 гр. Контра чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови“ виходить тижневик „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ“. — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Європі 5 зл., поза Європою 1 амер. долар.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:

Копичинці:

1. XII. „Виница чародіа“.

2. XII. „Зализна Острого“.

Український Театр „Заграва“:

під артист. проводом В. Блавацького.

Перемишль:

1. XII. „Святе Подуля“.

2. XII. „Шан-Тон“.

3. XII. „Рай без жнив“.

Мелітінський Театр.

Субота, 1. XII. год. 7:30 веч. „Розкішна

дівчина“. Абон. 9.

Неділя, 2. XII. год. 3:30 поп. „Чуна

дитина“. Абон. 5.

Неділя, 2. XII. год. 7:30 веч. „Розкішна

дитина“.

Театр Рівногодностей.

Субота, 1. XII. год. 7:30 веч. „Музичні

іграшки“. Прем'єра. Абон. 10.

Неділя, 2. XII. год. 3:30 поп. „Янба в

хотіла“.

Неділя, 2. XII. год. 7:30 веч. „Під при-

мусовою управою“.

Література.

АНІМЬО: Дві серії роман: „Нуждарі“

„Марин у вогні“.

АТЛАНТИК: „Маснарада“.

ВАНДАТ: „Теодозій Севастополь“, та

„Прокurator Антон Гора“.

ІІАЖИНА: „Невідомі чоловіки“, „Ко-

зає, любий, шанув“.

КАЛІНО: „Шістий ч. 13“ (Гері Купер).

КОЛІСКИ: „Шерлок Голмс“ і „Мад-

рига воєні“.

КОРЕСІНІК: „Весняна парада“ (Фран-

цеза Гала).

МАРУСЕНЬКА: „І шов далі, сіра лю-

дино“ ревія: „Від Оберона до Каріолі“.

МІРАЖ: „Галія“ (з Кеурюю).

МУЗА: „Шейно вчора“.

ПАЛІЯС: „І сніг і завоєвує світ“.

ПАН: „Торговці життям товаром“ і

„Васета Буріан“.

ПАСАЖ: „Тайна замкненого куфра“

і ревія „Світ без баб“.

РАШ: „Чи Люцина не дівчина“.

СВІТ: „Заборонена мезодія“ з Джоє

Мохією та „Великий слід“.

СОВЦЕ: „Син джунглі“.

СТІПЕВЕ: „Що жий чоловік робить

у нощі“, ревія: „Гуртання гурору“.

УТІХА: „В погоні за місяцем“ і ревія.

ХІМЕРА: „Шіраї Гемпль“ (Гайна на-

зельської Шіраї) та Тижневик Фокса.

Закордонне радіо.

Субота, 1. грудня 1934.

Відень (306,5) 17:50 Нар. пісеньки,
18:50 Арії та пісні, Братислава (288,8)
19:30 Концерт, Кошиці (329,1) 17:25 Сдо-
ванські пісні, Прага (470,2) 11:05 Сальон.
муз., 15:55 Легка музика, 17:25 Два форт.
Білгород (337,3) 10:40 Концерт, Кельн
(335,9) 13:15 Хор. Ляйпціг (382,2) 12:00
Концерт, Мінхен (403,4) 19:00 „Малий
сальон“ оп. Мелла, Штутгарт (322,6)
1:45 Три Брансові пісні, 2:30 Зі скар-
бниці нар. пісн., Будапешт (350,3) 12:05
Балаляни, 19:40 Пісні, Мільано (362,6)
13:00 Оркестра, 17:10 Танк. муз. Рим
(420,8) 13:05, 17:10 Легка музика, 20:45
„De liti дік“ оп. Лекко.

Неділя, 2. грудня 1934.

Відень (306,5) 11:30 Симф. концерт,
16:05 „Богема“ оп. Пучіні, 19:30 Форте-
п'яні, 20:15 Віденська оперетка (попурі,
спів, музика) Братислава (293,8) 12:15

Легка музика, Кошиці (329,1) 16:00 Жарт
у нар. слованській пісн., Прага (470,2)
9:15 Хор, 20:00 Бетоненівський вечір,
22:30 Популярна чеська музика, Париж
(1648) 15:00 Концерт, 21:00 Оп. вечір,
Данціг (230,2) 16:00 Концерт, Любляна
(369,3) 10:40 Концерт оркестри, саів,
20:30 Нова дуета, Берлін (356,7) 16:00 Ре-
портаж із мачу Берлін-Краків, 18:00 Два
фортеп'яні, Гамбург (341,9) 18:30 „Ма-
рієншувіт“ (хор, намер, орк., трубки, ор-
гани), Гайльсберг (291) 15:25 Концерт
для дітей, Кенігсвергаузен (1571)
11:30 Симф. квартет, 15:00 Шопеніві
тавои, Кельн (435,9) 16:00 Веселе попо-
ладне, 20:40 Муз. подорож по світі, Мін-
хен (403,4) 19:30 Концерт, Штутгарт
(322,6) 19:30 „Богема“ оп. Пучіні, Мо-
сква (748) 17:25 Опера, Будапешт (350,3)
12:30 Оп. оркестра, 15:30, 20:45 Циг. муз.,
18:30 Фортеп'яні, 19:30 Оперетка Кальма-
на, Мільано (362,6) 17:15 Легка музика,
Рим (420,8) 17:00 Вок-інстр. концерт,
20:45 „Джозонда“ оп. Пончіеллі.

Львівське радіо.

Субота, 1. грудня 1934.

6:45 Ранішня ауд., 7:30, 22:05 Релігій-
ний концерт, 11:57 (вільн часу), 12:05 Метеор
вістки, 12:05 Огляд поезії, 13:10 Концерт,
13:00 Полудня концерт, 13:05 Гр. пл.,
13:30 Експорт, 15:35 віржа, 15:45 Найно-
віші гр. пл., 16:40 Театр Умані: Для
старших дітей „Астераліс“ Монсень
і Ланотта, 17:30 Сплетні, 18:00 Життя
в культурному житті, 18:15 Два форте-
п'яні, 18:45 Історія фансової фігури,
19:00 Хор, 19:00 Срем над Вартою, 19:30
Джазові твори на фортеп'яні, 19:30, 19:35
Спорт. вістки, 20:00 Легка музика, пісень-
ки 20:45 Нещ. денник, 20:55 Як пра-
цюємо, 21:00 Концерт симф. орк., скрипка,
21:45 Літер. невідскрипи, 2:15, 22:45 Танк.
музика, 23:30 і шматки фототр. конкурс,
23:00 Львівська Галамандія, 23:35 Кабарет
із гр. пл. в опр. Юрія Тені.

Неділя, 2. грудня 1934.

9:00, 11:57 Сигнал часу, Рел. гр. пл., 17:05
Метеор вістки, 12:05 Сільва реперт. репер-
туар театру, 12:15 Муз. поранок; у пе-
рерві 13:00 „Родичине гизадо Імпульсних —
Жулія“, 14:00 Характеристичні та сальон.
твори з гр. пл., 14:30, 15:15 Концерт орк.
(у програмі витини українських пісень),
15:00 нар. вечірні, 19:25 Огляд ринків
різних продуктів, 15:35 Дрібні твори на
мольничелю (гр. пл.), 15:45 Що думає
лісничий про товаришів у лісницю, 16:00
Малі люди (ном. К. Дружко) 16:00 Пісні
в супр. форт., 16:45 Про Богумила, що
хотів бути сильний як хрум (для дітей),
17:00 Музика до танку. с-в., 17:30 Про
заборонену книжку, 18:00 Форт. рестау.,
18:40 Легка музика з гр. пл., 18:45 Старі
й молоді пісні 1863 р., 19:00 Кантан
Шелла, 19:30 Актуальний фейлетон, 20:00
Легка муз., спів, 20:45 Нещ. денник, 20:55
Як працюємо, 21:00 На веселін а-в. хви-
лі, 21:45 Спорт. вістки, 21:45 Почт.-техн.
сириння, 22:00 Релігій. концерт, 22:15
А-в. образець „Недопінний Іполіт“,
22:30, 23:05 Музика до танку з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШ.

Долар у Львові у приватних оборотах
3:23-30 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон
26:38, Париж 34:92-50, Берлін 212:94, Ціріх
171:90,74, Ньюйорк кабель 3:30 1/8, Ньюйорк
чечні без трансакції.

Золото: Долар 891-893, Франки фр.
34:30-34:60, Дунаї 8170-82:20, Корони
35:80-36:30, Рублі 45:00-46:30.

Срібло: Корони 0:30, рублі 1:20, фаль-
реми 0:70.

ЗБИЖЕ.

Ціни паритас Підволочиська льво Львів

від до від до

Ячмінь односпільний 14:50-14:75

Ячмінь на манго 13:50-13:75 14:75-15:00

Інші курси незначні.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосюз“ повідомляє, що в дні 30.

листопада п. р. кооперативам платив за:

льво Львів.

1 кг. масла десерового 2:40 зол.

1 л. молока 0:15 "

1 л. сметани 0:70 "

1 л. лепі 4:00-4:10 "

Пастеризоване молоко з доставкою до

дому у Львові 1 літра 26 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану

сильна на ціни здержані.

Маслосюз повідомляє, що від 30. ли-

стопада п. р. не купує німкої птиці аж

до відливання.

ОПОВІСТКИ.

Надзвичайні Загальні Збори кружка
„Рідної Школи“ в Тернополі відбудуться
дня 9. грудня 1934 в год. 5 попол. в до-
міні Української Бесіди в Тернополі
з такими денним порядком: 1). Відкриття
Зборів, 2). Відчитання протоколу з остан-
ніх Заг. Зборів 3). Доповняючий вибір
3 членів Старшини і одного заступника.
4). Інспекції і запити. 5) разі неперис-
тості відповідної кількості членів. Збори
відбудуться годину п'ятіше без огляду
на кількість присутніх. Старшина.

ПОДЯКА.

За розпізнавання недуги, та спрямуван-
ня мене до хірургії — зобов'язаний я
сильно ВП. П. Д-рові Дознерові лікар-
еві К. Х. Прикарпатським інститутом в Сана-
торії К. Х. ВП. Д-рові З. Чижевській,
та лікарям ВП. П. Д-рові І. Карпінській,
Д-рові А. Л. Заграднікові і Д-рові Ян-
ковському.

За успішно проведеною операцією шлу-
нка та привертненні мені здоров'я ВП.
П. Проф. Д-ром Адамом Груцюю а там
і попл. та дуже шире піддування моєю
особою Асистентам ВП. П. Д-рові Вол-
ковському, Д-рові Іос. Ковальському,
Д-рові Зиги. Амброзові, Д-рові Кар-
панкову, Д-рові (т. Вейчюкові, Д-рові
Ал. Сергійському, Д-рові Воллішмові,
Д-рові Н. Вансфлюгові як менше ВП.
П. Д-рові Фр. Мерерові та Д-рові П.
Ранартові я ще сильніше зобов'язаний.

Зобов'язаний я тем за слова розпачі,
сердечне піддування та доблий опіку
ВП. П. С. С. Милосердя Єлені, Софії
і Йосифі.

Усім вітаю ВП. П. Лікарям і ВП. П.
Сестрам, а передусім ВП. П. Проф.
Д-рові А. Груці, тому що в інший спосіб
затягнути зобов'язави вирішати я не
всиа, висказую на цьому місці мою сер-
дечну подяку і щире Спаси Віг. нехай
Богешний сторіцею вирішав усе ви-
явлене мені добро.

У Львові 29. листопада 1934.

Зиновій Сушко

надінспектор Т-ва Дністер

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

СІРОТА по священнику шукає якого-
небудь заняття, канцелярійного, в сім-
лі, в домі самітнього священника. — До
Адміа. „Діла“ під „Сейчас“. 640 2-3

ЗОЛОТО, СРІБЛО купує і платить най-
вищі ціни Домбровський і Розважельський.
Львів, Академічна 2. 36/82 8-10

СЛУЖНИЦЯ до всього мусить вийти
добре варити, з добрини свідомства до
двох осіб потрібна від зараз. Зголошен-
ня у „Ділі“.

ОГОЛОШЕННЯ.

Вже вийшов з друку:
Український Агрономічний
Вісник

чвертьрічний Книжка 3, 1934, під ре-
дакцією інж. д-ра Евгена Храпливого.
ЗМІСТ: Статті: Перебудова світового
хліборобства — проф. др. Ернст Лаур;
Значення ідеї трудового господарства
для троядської агрономії — проф. К.
Мацієвич; Науково-дослідна робота на
Вел. Україні в галузі сільського госпо-
дарства — Ф. Баранецький; Калій в ро-
слинному організмі — проф. В. Чередиї;
До характеристичних типів травоставу на
закарпатських полонинах — доц. І. Ма-
зени; Про системи садів — А. Терпи-
лак; Початки агропедологічного мано-
вання полонин Закарпаття — проф. інж.
Л. Грабніа; Значення пасічництва в сіль-
ському господарстві — инж. М. Соши-
ський; Реферати та рецензії: Під-
ручник УТГІ — Селянська Європа. —
Спопний визначного птахівничого діла,
— Ділення селянських ґрунтів у Гали-
чині. — Дослід російських учених зі
супільної та господарської історії. —
Матеріали народної культури словян-
ських народів. — Годівні овочів на Сло-
ваччині. — Висліди контролю ужитковос-
ти селян на Моравії за 1933 р. — Ви-
слідки контролю ужитковості кіа на Мо-
равії за 1933 р. — Шарування 6-дні-
способу господарювання. — Міжнародні
сіль-госп. організації, Конгреси, Народи,
Записки нашої агрономічної пра-
ці, Ріжне. — Ціна цієї книжки 3 зол.
(в Ч. С. Р. — 16 ж., — в інших краях
2-3 шв. фр.). — На рин (4 книжки)
12* зол. — Адреса:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Можна купити у укр. книгарнях. 3-3

Наклад відомої книжки
Володимира Целевича

„Нарід -- Нація -- Держава“
кінчитьсЯ.

Ціна 1 зол., з пересилкою 1:15 зол.

Замовлення присилайте складанками
П. К. О. випустити на них: ч. 19361
Kooperatywny Bank „Dniester“ Towarzystwo
z обмеженою рогікою у Lwowie, а на се-
редньому відтинку написати „Політична
Бібліотека“, або замовляйте поштовою
перекладом, а то й письменно на адресу:
В-во „Політична Бібліотека“ Львів, вул.
Підваля ч. 7/III пов. 631 2-3

Доротеум
Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева галія купує, —
приймає в комс — продає.

МЕБЛІ всьлякого рода за го-
тінку і на сплати.

Увага! Лещетарі!

ВЯЗАННЯ до лещат разом зі щелепами
комплет зол. 3:40. — Вирібня вязань
Г. АДАМ Львів, вул. Леґіонів ч. 5.
в подірю. 716 2-2

Ширіть наш часопис!

великого, ілюстрованого,
інформаційного календаря
„КРИНИЦЯ“
на рік 1935,
який обов'язково повинен
найтися в кожній культурній
українській хаті?

Присилайте передплату!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти.

1 мн. одношпальтовий або його місце в руб- риці оголошень	зод. 0,35	Дрібні оголошення від слова:		Остання сторінка 1/1	зод. 490—
		матримоніальні і приват. кореспонденція по	зод. 0,15		
„одношпальтовий в тексті і новинах на першій сторінці“	0:60	купно, продаж, вилази і т. п.	0:10	1/2	250—
		шукаючи праці	0:07	1/4	130—
	0:80	слова товстим друком подвійно.		1/8	70—

За редакцію відповідає Олександр Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З доуказні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10.

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шваб. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Всього 500 зод.
Частично 1500 :
Варіант 3000 :
Річно 8000 :
За ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зод., Німеччині 7-50 зод.
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к. Румунії 150 лей. Бол-
гарії 7-50 зод., Австрії 7-50 зод.—
Зміна адреси 1 зод.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРЯКА
20 сот.

Тутка

Prosvita

це найвищий гатунок!!
Остерігаємо перед лихими виробами!!

Усім Вам, Українські Громадяни і Громадянки!

Пригадуємо місяць грудень. Пригадуємо 1468 рік народни „Присвіта“. Повних 66 років праці й саможертви. Пробудження національної свідомості, освіти, знання, організація духовних творчих сил на всіх ділянках нашого життя — це й минуле.

Ясне минуле станиці непохитного, криче-
вого Духа Народу.

„Присвіта“ — в скільки чарівної сили в то-
му слові! Таж воно чуда сподіяло! Воно відро-
дило й відроджує Галицьку Землю, Велику У-
країну, Буковину, Закарпаття. Воно єднає в од-
ну сімю українських дітей, на яких землях во-
ни не жили, за якими морями, ріками вони за-
рідною землею не банували — не тужили.
Воно скоує нас усіх в одну громаду з од-
ною ідеєю, з одною думкою.

За те й увесь український нарід прийнятий
до „Присвіти“ любов'ю, вдякою і найвищою
пошаною. На неї не сміє піднятися ніяка свято-
таська рука!

А перед нею велика праця, щораз тяжча,
щораз відповідальніша. А до тої праці треба
ідейних, фахових робітників. Вони будуть. Тре-
ба тільки дати їм змогу працювати.

Сотні просвітніх організаторів у край —
отсе наше гасло!

Якби замість немінних слів ми могли полу-
чим писати у Ваших серцях, то Ви на „Дар
Присвіти“ принесли б найбільшу жертву.

Однак такої жертви не вимагаємо. Не ви-
магаємо й таких великих жертв, які для святої
справи приносили інші народи. Вимагаємо тіль-
ки дрібних, але масових датків для „Присвіти“
тоді, коли ніяка жертва для Неї не завелика.

Усі, без винятку, кому ще серце не скам'яні-

ло, в кого надія ще жива, кому національна
честь ще дорога — складайте жертви на тривкі
основи нашої культурно-освітньої і виховної
праці.

Без жертв перемоги нема!

Без сповнення національного обов'язку не-
ма життя нації!

Донажм, що жити хочемо і будемо!

ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ Т-ВА „ПРОСВІТА“
У ЛЬВОВІ:

Д-р Іван Брик — голова, Василь Мудрий — за-
ступник голови, д-р Карло Коберський — за-
ступник голови, Микола Дужий — секретар.
Члени Головного Виділу: о. Юліян Дзерович,
д-р Маркіян Дзерович, Юліян Дроздовський,
Ярослав Колтушок, Михайло Корчинський, о.
Йосиф Лучинський, Остап Павлів, Михайло
Таранько, інж. Микола Творидло, Омелян Тер-
лецький, Володимир Целевич. Заступники чле-
нів Гол. Виділу: Михайло Галібей, Михайло
Кришанський, д-р Ярослав Олексин, Зино-
вій Пеленський, д-р Ірина Сімович, Сянка Ста-
хова

Український Львів „Присвіт“.

В неділю, 2-го грудня ц. р., відбувається у
Львові збірка на традиційний почесний дар
„Присвіти“. Збірки будуть розставлені з пуш-
ками біля всіх львівських церков і біля всіх у-
країнських установ. Кожний український грома-
дянин і кожна українська громадянка Львова
не забудуть кинути до пушки збірки відповід-
ний доток та захопити інших до дару для
„Присвіти“

Регент Павло відкидає пропозиції В. Британії.

ЛЬОНДОН, 1. 12. ПАТ. Кн. Павло, регент
Югославії, під час свого побуту у Льондоні кіль-
кома неворотами розмовляв з керівниками бри-
тійської політики на тему ноти Югославії до Лі-
ги Націй. Кн. Павло конферував з мін. Саймоном
і прем. Меддональдом. Обидва державні мужі нама-
галися переконати кн. Павла, щоб впливав на
білгородський уряд. Меддональд запропонував,
щоб Югославія згодилася на таку процедуру:
Рада Ліги Націй признає неможливим розгляну-
ти негайно великий матеріал ноти. Тому осудить
політичні атентати і покличе спеціальну комісію
для розсліду матеріалу wraz зі завагами Мадри-
щини. Комісія щойно на черговім засіданні Ліги

Нації вясне виследи своїх розсліду і запропонує
міжнародно акцію з метою боротьби з політич-
ними атентатами. Регент спротивився рішуче та-
ким пропозиціям. Кн. Павло заявив, що нота
обіймає мінімальні вимоги югославського на-
роду. Загальнікова резолюція Ліги Націй може
викликати в Югославії небезпечний фермент. Ні-
який югославський уряд, який бажає зберегти
свій престиж, не може згодитися на інше пота-
лання справ, як осуд полоний у ноти.

По розмові з кн. Павлом прем. Меддональд
пішов на спеціальне засідання кабінету. Бритій-
ський уряд побоюється за ситуацію, в якій може
опинитись Рада Ліги в найближчому тижні.

Велкчезні зловживання з хлібними картками.

ХВАЛБА БОЛЬШЕВИКІВ.

Оголошено промову Молотова, шефа боль-
шевницького уряду, яку він виголосив на за-
сіданні виконавчого комітету комуністичної пар-
тії. Молотов заявив, що скасування хлібних
карток доведе до скасування цілої системи роз-
поділу. Це сталося — каже Молотов — тільки
завдяки сколективізуванню хліборобства. Держ-
жава має тепер великі запаси збіжжя: 650 мілі-
онів пудів у 1928 р. і півтора мільона цього року.
Молотов запевняє, що ССРСР забезпечений хлі-
бом аж до нових жнив. Молотов додав, що хліб-
ні картки, з яких користало коло 50 мільонів

людей, дали широке поле до найрізноманітніших
зловживань. Нові ціни на хліб такі: від 50 копій-
ок (коло 3.50 зод.) до 1.50 рубля (коло 7 зод.)
залежно від околиці. Підвишка платень дійде
до 10 проц. Молотов заявив, що надвишку з
підвишки ціни на хліб держава признає за
підвишку платень. Крім того збільшить допо-
моги на технічні інвестиції на селі. Дотепер ви-
плачували селянам збіжжя. Підвишка ціни хліба
обміняти ціни на хліб на т. зв. вільнім ринку,
як з певняє Молотов.

Др. О. Чайковська-Пшепюрська

дентист - стоматолог
ординує з днем 1-го грудня
при вул. Льва Сапінга ч. 6. I. пов.
(біля театральної площі).

643

0-3

В архикафедральній церкві св. Юра
відбудеться в неділю
2. грудня в год. 12-тія

Поминальне Богослуження з Торжественною Панахидою

Першого Голову Української Держави

МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО

що помер смертю мученика за справу
Українського Народу.

На Панахиду запрошує представників усіх
українських установ та все українське
громадянство міста Львова

УКРАЇНЬСЬКА
ПАРЛЯМЕНТАРНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ.

Франція на роздоріжжі.

Львів, 1. грудня 1934.

Тільки позавчора вказували ми на цьому міс-
ці на різні взаємно суперечні й хаотичні ходи
нижньої міжнародної дипломатії, зокрема й
активність Німеччини та різномодні настрої в
течі у Франції. Сьогодні висіли в Парижі звіст-
ки про дебату у палаті депутатів над закор-
донною політикою Франції. Звіт референта бу-
джету міністерства закордонних справ, який по-
даємо на іншому місці, надзвичайно цікавий: ко-
ли референт вітського булжету ледви кілька
днів тому майже ентузіастично поручав вітсько-
вий союз зі Світами, славлячи силу червоної
армії, ані його парламентарний товариш із тої
самої проурядової більшості у чорних красках
представляв практичний зміст такого евангуаль-
ного союзу: знищення комуністичні засоби у Со-
вітах роблять ілюзорною всяку практичну до-
помогу на випадок війни, комуністична пропа-
ганда Світів змагає до знищення кінської ці-
вілізації, — та вже в ніякому разі не слід (клинає
пос. Даріяж) Франції вступати у такі пакти, які
потім зв'язували б руки Франції та казали їй боро-
нити інтересів Світів на Далекому Сході... Коли
ще додати до того признання французьким пос-
лом, що виступав у ролі довіреної людини міні-
стерства закордонних справ, політичного розуму
Гітлера, що пішов на порозуміння з Польщею і
злікувався на 10 літ небезпечку війни через спір
за Помор'я, — то справді приємний для Світів
той реферат не був — не був для Світів приємний
початок дебати над закордонною політикою кан-
дидата на совітського союзника.

Дальший хід дебати дещо Світи потишав, —
але слаба це потіха. Велика промова міністра
закордонних справ Ляваля була виголосувана
під адресою Італії, Малої Антанті, Німеччини.
Польщі — тільки не Світів. Італія почула, що
Франція широким собі „припечатати прізвись-
ко латинських народів“, але, що „давіть у ко-
ристь зближення з Італією“ Франція не зрече-
ся признає з Малою Антантою (читай: Югосла-
вією). Щодо Німеччини — мін. Ляваля і преси
і грозна. Запрошував до міжнародної співпраці
(повороту до Жевені), запрошував ще раз до
східного пакту, зперань, що між обома держава-
ми нема територіальних спорів, але патетично у
своїх користі помірковану і різне термінологі-
чне лаяну Гітлера. Зітхувалися альянси

німцями військових клявуль версальського договору та заповідая, що Франція „не думає піддаватися ситуації, яку створює факт збройної Німеччини“. Прогнів той і грозив, коли казав про потребу спокою на племінному терені Сарини.

Зрештою керманіч французької закордонної політики боровся двома засадничими старих французьких тез: 1) „спершу безпека потім розброєння“, і 2) не двосторонній, лише збірні (колективні) пакти. Одна і друга теза послужила Лівалеві для аргументації і хосеяности східного пакту. В одному й другому випадку аргументи Лівала не авучать дуже переконуюче, а факт, що французька впертість на розбройній конференції довела до виступу Німеччини в Ліга Націй і її самостійного дозброювання та що впертість Франції у справі збройного східного пакту довела до відстохнення Польщі, — ці два факти сильно дискредитують практичну впертість обох отих доктрин.

Всез, промова Лівала не була воєнним визовом — супроти нікого. Вона робить вражіння, що промовець старався всіх задовольнити, бути та

словах нібито рішучим, втримувати стару французьку позицію, — але одночасно просмикуватися поміж різними нипінніми течіями, що дають себе відчувати у французькій прилюдній опінії.

Цей не дрібниця, що в той сам день, коли у Паризі ведеться дебата над закордонною політикою Франції і мін. Ліваль „не погоджується“ з німецькими зброєнями, фон Рібентроп і другий представник організації німецьких комбатантів перебувають у тому самому Паризі як гості організації французьких комбатантів! Який величезний успіх німецької дипломатії, який перелом у настроях колишніх французьких фронтників та який не докор аргумент солідарної свідомості щодо інтервенціональної небезпекі комунізму, коли французькі комбатанти улажують ливі бенкет на честь делегатів німецьких комбатантів!

Франція найшлає ливі на роздоріжжі. Всі, що дорожать європейською культурою і християнською цивілізацією, повинні бажати собі, щоб французький нарід вибрав той шлях, на якому разом з іншими європейськими народами боронитиме християнської культури й цивілізації перелі найгіршим ворогом.

По смерті Михайла Грушевського.

ЗАСІДАННЯ ІСТОРИЧНОЇ СЕКЦІЇ Н. Т. ІМ. ШЕВЧЕНКА.

Спільне засідання Історично-Філософської Секції Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові wraz з її Правничою Комісією, присвячене пам'яті акад. М. Грушевського, відбулося дня 30. XI. в год. 7. вечором у бібліотечі Т-ва. Засідання відкрив заступник директора Істор. Секції проф. д-р М. Чубатий. У своїй промові згадав він про заслуги М. Грушевського, як творця новочасної української історіографії, виховника цілої історичної школи та основника Історично-Філософської Секції. Після тої промови, якої всі прийняли вислухали стоячи, присутні українські історики Львова застановляли над тим, в який спосіб Історично-Філософська Секція повинна би тревало шанувати пам'ять великого Покійника. По нараді засідання замкнено.

КЛЕПСИДРА УЧИТЕЛЬСЬКОЇ ГРОМАДИ.

Крім вичислених у нас клепсидр українських установ, розліплених на мурах Львова, відмічуємо ще клепсидру Т-ва „Учительська Громада“, якої М. Грушевський був першим головою.

Військова допомога ССР для Франції скінчиться перемогою большевизму.

КРИТИКА СХІДНОГО ПАКТУ.

ПАРИЖ, 1. XII. ПАТ. Підчас наради над бюджетом міністерства закордонних справ референту бюджету посол Дар'як обговорив міжнародне політичне положення.

КРИТИКА ФРАНЦУЗЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКОГО СОЮЗУ.

Дар'як підкреслив, що військова допомога ССР підчас війни мала би велике значіння. Франція поправді бажала забезпечити собі допомогу, але не повинна її перецінювати. Транспорти великої маси людей з воєнним матеріалом вимагає дуже добре налаштованої комунікації. ССР тепер і в найближчій будучині ще дов-

Печі і кухні

кафлеві шамотові, першої якості — поручає по цінах конкурентних 30/33 5-5

Петро Рогатинський

Львів, ул. Косцюшка ч. 1 а
Тел. 39-93 приймає всякі реперції і очищування печей зі садмі.

ЖАЛІБНА АКАДЕМІЯ В ПЕРЕМИШЛІ.

Жалібна академія з приводу смерті М. Грушевського відбулася в Перемишлі в суботу 1. XII.

ЖАЛІБНЕ ЗАСІДАННЯ У ВАРШАВІ.

В суботу 1. XII. відбулося в льокалі Українського Клубу у Варшаві жалібне засідання з приводу смерті М. Грушевського.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ У ЛЬВОВІ.

Заходом Української Парламентарної Репрезентації відбудеться в неділю 2. XII. в год. 12. вполудне в катедрі св. Юра поминальне богослуження за душу бл. п. Мих. Грушевського.

ВИДГОМН У ЧУЖИЙ ПРЕСІ.

В загребському щоденнику „Обзор“ ч. 273 з 26. листопада в фейлетоні поміщена обширна згадка про Михайла Грушевського (Mihajlo S. Hrusevski). Автор замітки (іє) Іван Есіх.

Камізелки, пальовери, рукавички і пов'язані шарпінти поручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Боїмів ч. 4. 47/83 17—66

Діабетики! Вироблені на незір'янім сиропі поручаємо преріжні тісточки, чоколади, торти, дієтичні, вілани від сахарини, „LEBROSE“, Львів, Сикстуська ч. 31, Телефон 35-60. 560 6—10

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 3. ГРУДНЯ 1934.
Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 38

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Проголошуючи в пресі ідею спільної праці всіх русинів і їх організацій на всіх полях народнього життя, бажав Володимир Барвінський перевести ту ідею в живе діло. Нагоду до починку в тім напрямі дала маніфестація, яку загал русинів зодумав уладити в честь століття роковин вступлення на престіл царя Йосифа II. в дні 30. листопада 1880 р. В цілі уладження тої маніфестації й уложення її програми спрошено представників усіх руських товариств у Львові без ріжниць партій до Становища. Я був представником „Дружнього Лихваря“, як організації української академічної молоді. Тоді вперше побачив я москвофільських матадорів, зібраних майже в комплекті. Були там крилошани Павликов, який проводив, і Шведицький, професори богослов'я д-р Костек і д-р Делькевич, адвокат д-р Добрянський, Героцький, о. Онуфрій Лепкий, Площанський і інші. З українців були Сушкевич, Барвінський, Гладилевич, Вахнянин; інших не тямлю. Числом переважали значно москвофіли.

Коли прийшло до дебати над програмою свята, забрав голос Барвінський і запроєктував, щоб в дні 30. листопада влаштувати у Львові всенародні збори з цілого краю, які він назвав „митінгом“, бо слово „міче“ не було ще тоді в уживанні. Ціле соймище витріщило очі, бо більшість не розуміло, що таке митінг і про що йде. Настала мовчанка, яку перервав своїм лемківським говором старий Делькевич: „А що

господин Барвінський под тим метингом думає?“ І шойно тоді пояснив Барвінський, що існує у нас від 1867 р. закон про збори, з якого користають інші народи та що й у нас час би був при допомозі цього закону покликати народ до участі в публичнім житті і цим способом зробити нарід учасником політики.

Та гадка загальною подобалася, однак ніхто не знав, як братися до цього інтересу, тому Барвінський знову мусів пояснити, що найперше треба уложити резолюції для поодиноких справ, які мають бути порушені, передискутувати їх та ухвалити, а відтак вибрати референтів, які ті резолюції на зборах відповідно умотивувалиб. Запроєктував також чотири реферати, а саме: для справ загально-політичних, економічних, шкільних та організаційних. Це кринято, та як прийшло до того, хто ті резолюції має уложити, поміжалося, що знову ніхто, тільки Барвінський міг того піднятися. Отже поручили йому на чергове засідання комітету принести ті резолюції готові. З ініціативи москвофільських делегатів виходили лиш такі внесення, щоб перед зборами було відправлене у Волоцькій церкві богослуження, а деякі з них проєктували, щоб для звеличання свята прийшли до Волоцької церкви процесії з усіх інших церков у Львові, однак це останнє внесення не було прийняте.

На чергове засідання привів Барвінський готові резолюції і став їх відчитувати. При цьому склався комічна історія. Резолюції в політичних справах прийнято без дискусії, а коли він відчитав дальше резолюції в справах економічних, зголосився до голосу о. Лепкий. Всі були зацікавлені, що він в економічних справах

не буде відчувати недостачу тих комунікаційних засобів. Ніяка імпровізація тут неможлива. Допомога ССР не можна здобувати завжди і за всяку ціну. Кожна медала має свій другий бік. Допомога ССР може довести до ускладнень та внутрішніх і зовнішніх неприязностей. Большевики згідно зі своїми марксовськими теоріями ведуть пропаганду з метою знищити те першню цивілізацію.

ФРАНЦІЯ НЕ МОЖЕ БУТИ ЖАНДАРМОМ ЛІГИ НАЦІЙ.

Згадуючи про східний пакт Дар'як заявив: Не відграваймо ролі жандарма Ліги Націй. Не

піднесе. Він сказав: „Господин Барвінський прочитав в резолюції, що нашому народови грозить неминуча економічна погінбля. Я є тому протинний і вношу, щоб в резолюції стояло, що народови нашому грозить „неминущая“ погінбля“. — На ці слова скочив Сушкевич і почав кричати, що як члени комітету зачнуть з такими дурниціями виступати, то нам тут нема дальше чого сидіти: навіть Павликові було вже того за багато і він офуркнувся на Лепкого так, що той замовк і в тій справі не було вже більше дискусії; лиш Площанський замуркотів у куті під носом, що там є не тільки слово „неминущий“, але також слово „рішучий“, замість „рішительный“.

Та того ніхто вже не слухав; вже самим москвофілам було соромно тих доказів їх економічної ерудції і резолюції перейшли в цілости „благополучно“. Референтами до політичних резолюцій вибрали Добрянського, до економічних — Барвінського, до шкільних — Сушкевича, до організаційних — Героцького. Ухвалено також напередодні зборів, тобто вечором 29. листопада, уладити в салі „Народнього Дому“ концерт з відчитом про Йосифа II. Та й тут, як прийшлося вибирати бесідника, показалося, що знову не найдено нікого; тому й тої задачі мусів піднятися Барвінський.

забуваймо, що нам можуть відобразити Індокитай. Слід вистерігатися того, щоб не обдумавши приступати до східного пакту, закресленого на широку мірку і не зобов'язуватися гарантувати позасхідноєвропейські кордони СРСР. В першу чергу не можна дозволити, щоб суперництво на Далекому Сході переносилося на терен політики західних держав.

З порозуміння між Польщею і Німеччиною виходить, що Німеччина не почувалася на силах вести авантюристу політику. Тому закінчили митну війну, яка тягнулася 9 років і принесла більше шкоди, ніж користі. Вкінці бесідник висловив заяву довіря уряду і мін. Лявалеві.

Які театри працюють у Києві.

З київських „Вістей“ (ч. 271. з 26. XI.) довідуємося, що в Києві працюють під цю пору такі театри: державна опера, драматичний театр ім. Франка, російська драма, державний київський театр, державний польський театр, ТРОМ і ТЮГ. Позатим зорганізовано ще театр червоної армії і київський ТЮГ та приступлено до організації театру музичної комедії. Крім того у приміській смузі зорганізовано перший на Україні постійний колективний театр у с. Броварях. — З репертуару, поміщеного в тому самому числі „Вістей“, виходило, що в дійсності грають у Києві щодня тільки чотири театри: опера, театр ім. Франка, театр російської драми і театр черв. армії. В опері йшла 26. XI. „Кармен“, у театрі ім. Франка „Затигибь ескадри“, у театрі рос. драми „Егор Булычев і другіє“, у театрі черв. армії „Восточний батальон“.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Чеська преса пише, що секретаріат II. Інтернаціоналу перенесє свій осідок з Ціріху до Праги, бо теперішні відносини у Швейцарії не сприяють діяльності.

— Революція в Перу закінчилася розгромом повстанців, яких недобитки втікали в гори. 20 осіб убитих, матеріальні шкоди невеликі.

— Французький міністр торгівлі Маршандо виїхав у суботу до Москви.

— Французький амбасадор у Лондоні відбув зараду з мін. Іденом у справі німецьких зброєв.

— Воєнний суд у Ризі засудив трьох соціал-демократичних діячів за кару від 4 місяців до 3 років за переховування зброї. Колишнього провідника союму Кальніса судували.

— У Талліні відбулася нарада міністрів закордонних справ трьох прибалтійських держав: Естонії, Латвії і Литви.

— Військову службу у Чехословаччині продовжено з 14 місяців на два роки.

часно про видрукування його в брошурі, яка була готова вже 29. вечором; та поліція сконфіскувала брошуру, а також заборонила деякі уступи з відчиту, а саме такі, що дотикали долі руського народу під Польщею. Однак вдалося вирятувати багато примірників, які ми розділили між учасників концерту і віча. А Барвінський, як прийшов у відчиті до забороненого уступу, сказав: „Тут заборонила поліція розповісти про те, як за Польщі арендовано руські церкви жидом, хоч пише про це польський історик Шейнхоа в книжці, яка не була сконфіскована“. Ті слова викликали серед зібраних маніфестаційні оклики, а дирекція поліції наложива за це на Барвінського кару 50 зол. ринських. Відчит зробив кольосальне враження. Наумович, що приїхав вечором аж по концерті і дістав брошуру з відчитом, читав її цілу ніч, не могучи — як казав опісля — відірватися від неї.

На другий день виповнилася селя „Народного Дому“ тисячами учасників. Віче випало величаво і тут знову на перший план висунувся реферат Барвінського про економічне положення. Нарід побачив тут вперше, що може і має право в справах, які його найближче дотикають, брати безпосередню участь. Прилюдна дискусія отворила багатьом очі й освідомила багатьох. Учасники розішлись в піднесеній настрою.

Володимир Барвінський був героєм дня. Віче це було його ділом і в тім була його велика, епохальна заслуга, що він перший поніс у нас політичну акцію в масу народу. Це перше всенароднє віче було перовзором усіх дальших, воно започаткувало вічевий рух, який по

Економія і технічна досконалість

це прикмети, які зеднуються успішно в нових жарівках ТУНГСРАМ Д з двозвйним дротиком. Цей новий тип узвоєння світильного дротика підносить значно світильну справність жарівки. Оцінювання в декалюменах дозволяє вже на перший погляд зорієнтуватись, що нова жарівка дасть кориснішу світильну справність і більшу ощадність при вживанні струму.

ЖАРІВКИ

TUNGSRAM D

З ДВОЗВІННИМ ДРОТИКОМ ОЦІНЮВАНІ В ДЕКАЛЮМЕНАХ.

В таборах німецької праці.

(З вражнь очевидця.)

Мінхен, в листопаді.

Мушу ствердити, що представники нової, німецької влади на місцях є супроти чужосторонніх журналістів дуже чемні. Так нпр. коли я звернувся до начальника краєвого, баварського відділу міністерства пропаганди, п. Екля з проханням, щоб дозволити мені оглянути ославлені „добровільні табори праці“, — відповів з усміхом:

— Будь ласка. Коли хочете їхати? І пішли в рух телефони.

Другого дня, 22. ч. м. ранком, у товаристві адютанта краєвого команданта служби праці, фон Пельхрїма їдемо в напрямі Бенедіктінерабаєри у віддалі 65 км. від Мінхену, де знаходиться один з найбільших таборів праці в Баварії.

День морозний, свіжий. Мряка, що досить густо сповивала доли, розпорошується в міру, як авто їздить все вище в прекрасні баварські Альпи. Асфальтовані дороги, що серпентинами

вються краєчком стрімких, лісистих узбіч, виліскують до сонця наче шкіра гадюки. Верхи гір блистять снігом. Зелень лісів докола, біліна гірських шпиль і зелено-сині плями озер в долині, складаються на таку прегарну мозаїку природи, що очей відірвати не можу. Кілька разів зупиняю авто і виходжу фотографувати. Фотографую, фотографую... І якщо б не купив фільмів по дорозі, не було б чим робити знімок у таборі.

А ще й шофер, кремезний „С. С-мен“ в чорному однострою, заважає:

— Мусимо ще повернути на Візее, бо маю приказ показати панові якнайбільше краси Баварії.

Візее є чудесне, знаю, у Візее захопили Рема і Гайнеса, у крізаву ніч 30. червня.

— Я був при тому! — каже самопевно наш шофер. — Нас було 17 і „Філер“ (Гітлер) був з нами. Виходимо, а вони саме покінчили забаву і поклались спати. На столі стояв ще недоданий шампан і рибача ікра.

— Ти вже тут? — залитав здивовано Рем Гітлера, розбуджений зі сну.

А Гітлер:

— Начальнику штабу, ти арештований!

Рем довго не вірив і намагався все обернути в жарт. Але згодом заломився і дав себе арештувати. Тільки просився дуже.

— А Гайнес?

— Ця бонапартівна каналья?... Плакав, коли його витягали з ліжка від коханця. Зрештою оба вони пішли гуси були.

Адютант, що досі мовчавливо прислухався нашій розмові, змішується:

— Я тому Ремові ніколи не вірив, вже від тоді, коли вернувся з Болівії.

— Ви знали Рема? — питаю.

— Я був при тому, що на два місяці перед відкриттям заговору. Він знав, що має в мені ворога і подбав, щоб мене перенесено.

— А в чому саме полягає злочин Рема, бо в нас так неясно про все це писали? — розпитую дальше.

— Значайно історія. Рем хотів зайняти місце „Філера“. Ген. Шейнхоа мав стати прем'єром, Рем міністром війни і воєдом, а Гайнес начальником штабу організації.

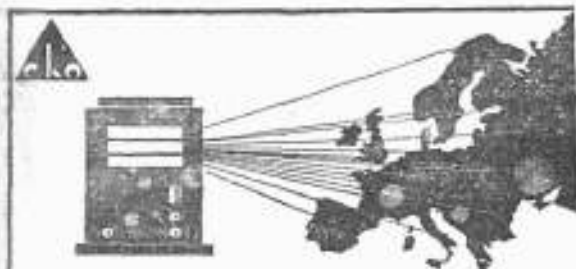
— Мали хіба прихильників у партії?

— Власне, що ні! Тому Рем рішив зробити переворот в найближчому гурті однодумців. Для тої цілі запросив Гітлера до Візее, нібито на конференцію командантів частин „штурмових відділів“. Конференція мала відбутися ранком після ночі, в яку арештовано Рема. Підчас наради, один зі зговірників мав застрілити Гітлера. Не знав, що після цього Рем був би з місця застріляний його, ніби в обороні „Філера“. Очевидно, це не було б воскресило Гітлера, але Рем мав би всі дані проголосити, що супроти смерті вождя, перебирає всю вла-

кількох роках обняв увесь наш край, розбудив свідомість та зацікавлення для публичних справ і наставив сил народу до боротьби за своє право. Я чув і читав не раз опісля критику діяльності Володимира Барвінського, зокрема критику його становища, зайнятого в резолюціях того віча, і може бути, що коли б взяти ті резолюції зі становища того часу, в яким відношено ті критики і тих клівів, які відношено в тих часах, то були б може деякі заміти й оправдані. Та не можна забувати, що це був перший почин, перший крок на тій дорозі, на дорозі всенародньої політики, що опирається на масах народу, яка мала побороти не лиш ворогів, але також неохоту, упередження та зскурузлі навички серед власної суспільності. З уваги на те все мусимо признати Барвінському кольосальну заслугу, мусимо признати його творцем дійсно переломової доби в нашій народній житті. Від того віча був особа Володимира Барвінського — окрешена серед народців авреолом, а серед усієї суспільності без винятків великим поважанням. Через „Батьківщину“ і „Діло“ та через те віче піднялася партія народців дуже в гору, набрала сил і значіння; одночасно почала зменшатися неадекватність між москвофільською і народолюбською партією, яка виходила досі передусім від москвофілів, що уважали народців продуктом польської інтриги. Загал москвофілів аочав наглядно переконуватися, що це неправда, тому настало деяке зближення між партіями, яке уможливило в багатьох напрямках спільну акцію. Серед русинів у Галичині почало віяти йшим вітром. 1879 і 1880 роки записалися додатково в історію нашого відродження. (Далі буде.)

Дешевий місяць

у БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ — Львів, Боїмін 12.
Усі товари по ревелційним цінам!
Для прикладу: штрукен 1-80, флякеля 60 сот,
перкаліна 70 сот. Полотна 35 сот.

РАДІО-ПРИЙМАЧАМИ Е-КО'ЧУЄ ВСЮ ЄВРОПУ.

Електротехнічний Відділ
кооператив Інженіринських Роб.т К. І. Р. Львів
Синьсурська 29. Тел. 3-30 647 2-8

ду в руки. Але не вдалося штука! Вже до-
дався про все звчавши від одного з найбільш
штабних заговорників, якого рушила со-
вість. А що часу було мало, тому такий поспіх...

— Де Рема і Гайнса похоронено?
— Лежать обі собаки разом з іншими, на
кладовищі в Мінхені...

По звичині задуми, доповнює адютант:

— А чейже вожд був йому приятелем, були
„на ти“ зі собою. І я даю до цього остерігав,
а з мене сміявся. Так умів Рем усіх зафасци-
нувати...

Авто котиться стрілою. Ідемо на висоті 800
метрів. Близько полудня.

— Візее?... — питає шофер.

— Якщо будемо у Візее; спізнимося до та-
бору... — міркуює голосно адютант і дивиться на
мене.

Хочу дуже побачити Візее, але менше хо-
четься пригнупитися до праці в таборі.

— Може вертаючи?... — заважкую.

— Гарзд. Може ще захопимо трохи часу.
Сонце піднявшись високо, сміється нам те-
пло просто в обличчя. Повними грудьми вдихую
хрустально-чисте повітря.

До Бенедиктабаєра вже ближче. Ще одна
серпентина, ще одна...

І вже:

Серед широкої долини грубезні мури ста-
рого монастиря. Головний комплекс замешку-
ють ще черці і питомці духовної катол. се-
мінарії. У задній частині, де містяться колишні
монастирський бровар, приміщено табор праці.

Фуркотить авто перед брамою, над якою
має гітлерівський прапор і чорні на широкій
дошці напис: Arbeitsdienstlager Benediktbaeren.
Це тут.

Мимохідь ознаює мене дивне очікування
чогось надзвичайного. Чейже тут один з табо-
рів, про які читав я в чужинській, головно
нім. емігрантській пресі, як про пекло знущань
над людиною. Сюди — мовляв — загнано на-
силком безробітних і приказано їм нелюдсько
працювати. Тут врешті має відбуватися таєм-
ний вишкіл згідно з усіма основами воєнної під-
готовки.

Мої роздумування перебиває гамір твердих
кроків у коридорі, скорих, все скоріших. Вре-
шті виходить з чистоти брами і підбігає до авто,
середніх літ гітлерівець, в однострою „Арбайтс-
дінст“. Випрямилась постать, стукнули зжаб-
дуки, рука піднялась до козиря.

Репорт. Командант табору Карль Маркерт
складає звіт адютантові.

— „Спочинь! Гайль Гітлер!“

Звимоюсь. Командант мабуть повідом-
лення вже про мій приїзд, бо з місця починає
спинати точними даними. Людей в таборі тепер
300, самі майже новики. Студенти були, але вже
відійшли, вчилися. Є ще одна, який хоче оста-
тися в службі таборової праці. Підє опісля до
вишколу для провідників.

— Чи є у вас люди іншої народності, крім
німців? — питаю.

— Буди. Англійські та данські студенти.
Добровільно зголосилися, щоби пізнати нашу
працю. Вже відіхали, але пишуть. Можу вам
показати цілу стиргу переписки з ними. Але, —
тут вдарється в чоло — але тут є, здається, о-
дин наш земляк!

— Українець? — дивуюся непомірно.

— Егеж. Українець. Салковски! Де є Сал-
ковски! — кричить до днювального, що біжить
стрігмолос по сходах.

Впливається, що отой „Салковски“ є ще на
роботі в Сіндельсдорф, де осушують моляки.

— Він на обіді буде, зможете з ним пого-
ворити.

Тимчасом оглядаємо будинок. Грубезні му-
ри, широкі коридори, вузькі сходи. Камінь і
цегла, Anno Domini 1650. Довжелезні аркади
пів барок, пів готик? Не розуміюся на мистецтві,
знаю лише, що прекрасно виглядає зеленець го-
роду, в подвір'ю, між ними аркадами.

При вході на гору, біля днювальні, вдаряє
мене напис: Alle Arbeit für Deutschland! (всі
праця для Німеччини!) і другий: „Ehre - Treue -
Pflicht - Kameradschaft - Gehorsam.“ (честь, —
вірність — обов'язковість — дружба — послух).
І: „Гайль Гітлер“.

— Всі ці написи поробили самі таборити —
повсюдно мені командант.

Оглядаємо спальні, кухню, кімнати хорих,
їдальню, руханкову салю, магазин, заглядаємо
навіть в убикації! конечної потреби. Всюди біль-
ше ніж аразкова чистота.

— Ми все це перероблювали, — пояснює
командант — перероблювали внутрі, вставляли
шиби. Можете собі уявити, в якому стані був
отаким старий бровар!

Людей у таборі мало, все на роботі. Але ті,
що з різних причин лишилися, зриваються як
опарені на наш прихід:

— Ахтунг!

Струнко стоять молоді, сильні постаті в
дреліхових одностроях, там де їх заскочила
команда. Тільки очима водять за нами.

Маю це неприємне враження, що вони так
через мене стоять на позір, а врешті сміюся там
до себе. Виглядаю, як генерал на візитації, в ци-
вільному, з фотографічним апаратом через пле-
че і все і всюди висовуваний наперед. За мною
адютант, за мною командант, за мною днюваль-
ний.

— Чи вони все так мусять стояти на „Ах-
тунг“? — питаю команданта тихцем на боці.

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБ В

Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21.
(Рік осн. 1890). — Тел. 6-74
Можна дістати у всіх більших ювілерських магазинах
в цілій країні. 3/3 12-50

Рібентроп між французькими комбатантами.

ПАРИЖ, 1. 12. ПАТ. Рібентроп дотепер не ро-
бить заходів, щоби його прийав мін. Ляваль. По-
ки Рібентроп не висловить бажання зустрітис-
я з мін. Лявалем, доти до стрічі між ними не
дійде. В такому випадку віанта Рібентропа мати-
ме наскрізь приватний характер. Кола фран-
цузьких комбатантів вікреслюють неофіційний
характер подорожі Рібентропа, з яким приїхав
Роберт Оберліндорфер, провідник організації ні-

Українські красуні!

Пам'ятайте, що нічого не під-
носить вашої вроди так, — як

НАРОДНЕ ВБРАННЯ!

Тому виберіть його на вечір народньої нощі
4-го грудня ц. р. — в саях Народнього Дому.

— Рут. Вайтермахен!

Поволі освоююся з цим постійним: „Ах-
тунг“ після чого вже слідує: „Вайтермахен“ і
починаю розпитувати.

Хто, якої професії, звідки прибув, чому, чи
добровільно і чи подобається йому в таборі.

Відповідають знову „на позір“ випрямив-
шись по вояцьки, хоч ніхто їм не каже прийма-
ти таку поставу перед чужим журналістом. Але
це вже мабуть мають в крові, інакше не були б
німцями.

Довідаюся, що є між ними дійсно люди
всеріжних професій, торговельні помічники, ре-
місники, техніки, селяни. Одні пішли, бо хоті-
ли працювати для батьківщини, другі, бо не ма-
ли праці. Держава приймає для них 2.14 мар-
ки в день, з того все майже йде на утримання,
одяг, паливо, освітлення так, що доброволец
дістає на руку всього 25 фенігів на дрібні ви-
датки. Це робить тижнево 1.75 мк., але й з того
деякі ощаджують. Праця триває пересічно 6
годин, в літі починається вже в 5 год. ранку, в
зимі в 6-йй. Безпосередньо після пробудження
слідує чверть години руханки на вільному пові-
трі, опісля миття, стелення і упорядковування
ліжок, а пів години пізніше, сніданок. Істи ді-
стають добре. Я переглядав харчевий денник та-
бору і порівнював його з тижневою харчевою
картою, що висить на службовій дошці. Вихо-
дить, що на обід дістають пересічно 100—125 гр.
м'яса, 200—250 гр. яриш і менше 500 гр. кар-
топлі. На вечерю — 80 гр. ковбаси, вужження
або сира. Крім цього мармеляду та 750 гр. хліба.

Роман Голіян.

(Докінчення уде.)

Архієпископ Олексій у Варшаві.

У зв'язку з непорозумінням у Православній
Церкві, яке викликав митр. Денис своєю подвій-
ною грою на Волині (див. „Діло“ ч. 323. з 1. груд-
ня ц. р.), архієпископ Олексій єпископ волин-

ської пісцерії приїхав до Варшави. Архієпископ
Олексій відбув нараду з митр. Денисом. Ця стрі-
ча викликала між усіма православними живе
зацікавлення.

РЕГРЕС У МИСТЕЦТВІ.

Волинь, 28. XI. 1934.

I.

Може хто здивується. Сьогодні, в часі госпо-
дарської скрути й усяких несподіванок писати
аж цілу статтю про регрес у мистецтві на Во-
лині?

Що-ж, у національному житті це не дрібни-
ца, яку в моменті браку хліба й злиднів можна
або й треба промовчувати. Бо де, як не в храмі
краси й естетичних переживань, набоділа люд-
ська душа може знайти ще тихе пристановище,
відпочинок, забуття? Самі сумні наші пісні є
доказом, що зродилися вони під тяжкими хма-
рами, у ватрі внутрішніх вогняних страждань. У
їхніх звуках і топили наші маси нестерпні тяга-
рі неволі.

Але як про це ми маємо тут казати.

II.

Б фактом, що над зубожілою Волиню розпо-
стерлася сіра мряка буденщини, тиша цвинтаря,
мистецька пустеля.

Хто твердить протинне, нехай подасть докази.
Та ледви чи знайдуться такі, що заперечували б
разачий мистецький регрес на Волині. І тим
страшніший, що він іде поруч з матеріальним
занепадом — одночасно хворіють душа й тіло.

Це вже не дрібнича.

III.

Хто бачив Волинь у роках 1918—30?

Не лише в кожному місті, але майже у кожно-
му селі були аматорські гуртки, хори, гуртки тан-
цюристів. Деякі сільські хори дійшли до такої
досконалости, що захоплювали й міську публі-
ку. На українських виставах і концертах ми ба-

чили гостей майже всіх національностей, для
яких не завжди вистарчало місць.

А сьогодні? Тихо, глухо, нудно, аж мото-
рошно.

Авраменко й тут залишив свої сліди. Зата-
рвала була молода Волинь. Навіть у сусідів не-
раз усміхалися очі й щезали зморшки з облич.

А тепер? Люди, здається, навіть бояться го-
лосно ходити.

У весняні, літні й теплі осінні вечори над се-
лами, садками й полями казальним димом сте-
лилися з молодих грудей хорів українські
співи.

А сьогодні? Між розпорошеними по полях
хуторами віють вітри та розлягається зяклина
тиша.

По містах при „Пресвітах“ ми зустрічали ма-
лярські й різьбарські гуртки, гуртки літератур-
ні, друковані на шапірографі (навіть ілюстровані!)
журнальчики. Деякі з них, особливо гімна-
зійні заслужували на увагу...

Якими гарними бризками іноді грали ці пер-
ші молодечі спроби віршиків, новельок, тую-
ристички, карикатур!

Сьогодні — нічого нема. Минулося, як сон. З
тремтінням переглядаєш денне збережені при-
мірники. Отак, якби були це зам'яткові речі по-
мерлих дітей.

Спроби мистецької фотографії теж припини-
лися — річ небезпечна.

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

30% знижка цім на всілякі блаватні і
волинні товари у фірмі Галицький
Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

Реформацькі пігулки ЧЕРНЕЦЬ

з маркою (Zakonnik).

регулюють шлунок, хоронять від тер-
піння печінки, надмірної опасности,
паморок, лагодять гемороїди і при
нахилі до обструкції є загінання про-
чищуючим засобом. Вживати 1 до 2
пігулок на ніч. 34/69 34—9

П'яніма, скрипка; дуети, тріа, квартети, оркестри — вже й засталися.

Може прийшло що інше на їх місце? Нічого. Ні музичних шкіл, ні хатньої музичної культури, ні концертів, ні вистав. Без українців Волинь набрала характеру бездушної маси.

А до того ще фабрики майже збили хатній мистецький промисл — вишивки, писанки, кераміку, скроменьке прихитане килимарство.

IV.

Причини? Та ніба треба їх тут називати?

Одно можна сказати: мистецтво вимагає відповідного підложу, вілних рук і серця. Інакше воно гине й гине.

А поза нами — майже нічого нема. Один театр, непоганий по формі, але майже без душі — заробітковий. Штучні, наказні хори людей? Пожежні оркестри для парад? Про них, здається, краще не говорити.

Зацікавлення мистецтвом паде. Навіть приїзди „знаменитості“ зі столиць вже не тягнуть широкої публіки.

Зате кіла беруть верх, а головним чином — еротиком і криміналістикою. На жаль, виховується на них і наша підліткова молодь.

Проте, не все ще втрачено.

Коби лише серед нашої інтелігенції з'явилися запалені провідники — зажеврили іскри під поделом.

А тимчасом — регрес

Senex.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духовних потреб наших заточених і шліть на адресу Т-ва „Просвіта“ у Львові, Ринок 101.

Вистарчить чистити зуби щоби усунути назубний камінь.

Ваші зуби покриває часто назубний камінь, який є неодиноким раз причиною болю. Успішним засобом проти цього ворога наших зубів є „Кальодонт“, одинокі паста, що має в собі Сульфурциклолат, відкритий д-ром Бройном. Цей складник Кальодонту, при чищенні зубів, розпускає поступово субстанцію, що споюють назубний камінь, наслідком чого тратить він свою твердоту і можна його пізніше усунути при митті зубів відповідно твердою щіткою. Зверніть увагу, як це важно для наших зубів регулярно вживати Кальодонт.

KAT - P

усуває назубний камінь

Ювілей проф. О. Г. Лотоцького.

СВЯТО У ПРАЗІ.

Ювілей проф. О. Г. Лотоцького відбувся з великою урочистістю в Укр. Істор.-Філософському Т-ві в Празі. Чергове засідання цього товариства 27. листопада було присвячене спеціально вшануванню 40-літньої наукової діяльності ювілята. Збори відбулися у філософському факультеті Карлового Університету при переповненій залі. Серед гостей було багато української професури з Подєбрад, а також представників різних праських організацій. Голова Т-ва, проф. Д. Антонович, у вступному слові оцінив науково-громадське значіння цього ювілею, а самого ювілята схарактеризував, як „лицаря“ української книги, якою й для якої він працював майже під століття й невтомно працює далі. В трьох ґрунтовних рефератах дд. членів товариства був поданий докладний огляд праці проф. О. Лотоцького: проф. В. Бідинов у надісланому рефераті дав нарис наукової діяльності, проф. В. Садовський подав огляд діяльності ювілята на полі економічних наук, проф. Дорошенко, довголітній співробітник проф. О. Лотоцького, розглянув його різноманітну громадську діяльність. Проф. О. Лотоцький, дякуючи за призначення, згадав деякого з представників свого покоління, з якими йому довелося жити й працювати; кількома яскравими рисами нагадав також про обставини української праці в кінці 19. і початку 20. століття. Присутні дали якийсь дуже сердечному відношенню до ювілята. На ювілей проф. О. Лотоцького відгукнулися майже всі українські установи, організації й окремі діячі, як з різних країн еміграції.

Центральний

Кооперативний Банк

У ЛЬВОВІ

(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15).

приймає вкладки ошадності.

Конто ПКО. ч. 143.467.

так і з західно-українських земель. Історико-Філософське Т-во дістало для ювілята силу привітів, які все ще надходять. Високошкільні українські установи в ЧСР — Філософський Факультет Університету, Господарська Академія в Подєбрадах і Високий Педагогічний Інститут — мали на засіданні офіційних представників: декана, ректора і проректора.

ПОДЯКА ПРОФ. О. ЛОТОЦЬКОГО.

Збірник про діяльність гетьмана І. Мазепи

Одначасно дістаємо такого листа:

„ВПов. Пане Редакторе,

Будьте ласкаві, дозвольте через посередництво Вашої газети висловити мою сердечну подяку тим успіхам і особам, що привітали

мене з приводу 40-літньої дати від початку моєї літературно-наукової праці.

Дозвольте також при цій нагоді оповістити відкликання видрукованого 26. листопада в „Ділі“ оголошення про збірку пожертв на антинія, у присвяту мені, наукового збірника. Те оголошення появилось без мого відома. Дякуючи сердечно його ініціаторам, яким проводили найкращі почуття до мене, всеж не можу погодитись з тим, аби в час нинішньої матеріальної скрути став я приводом для обтяжування людей, що з доброго почуття до мене ще більше мусілиб приневолювати себе до матеріального обмеження. Збірник, про який у агаданому оголошенні мова (він уже зредагований і складається з розвідок про діяльність гетьмана Івана Мазепи та його співробітників) буде видрукований в одній із серій „Праць Українського Наукового Інституту“ без зв'язку з моїм ім'ям.

Прийміть вислови щирої пошани

О. Лотоцький“.

ПРИГАДКА НЕДАВНЬОГО МИНУЛОГО п. ОЛЕКСАНДРОВІ КОВАЛЕВСЬКОМУ

Лущька „Українська Нива“, так само як львівський „Селянин“, це часописи, з якими ми — і вся українська національна преса — з засадничих мотивів не поємиємо. Це прийнятий в усьому культурному світі звичай, що з деякими одиницями і деякими часописами не заводиться ніяких розмов, а коли вони чіпаються і на вський лад намагаються у розмову втягнути, зачеплена людина чи газета адає, що цього не зауважила і мерщій, щоби люди не бачили і збогавище не повстало, проходить мимо. Це просто вирази доброго виховання.

І тому з „Українською Нивою“ ми і нині зовсім поємизувати не хочемо і не будемо, залишаючи їй надалі вілне поле виписувати все, що її редакторам, чи радше її фактичним видавцям по вутрі. Але з польської агенції інформаційної довідаємося, що у 25. ч. того часопису накинута на голову УНДО д-ра Дмитра Левицького, на його останню соймову промову п. Олександр Ковалевський, говорячи про „банкрутство національної ідеології“ та вивіваючи, що „українська інтелігенція на Волині відсунулася від Львова“ се тому, що таке було бажання польської

влади, але тому, що галицький провіс відштовхнув її від себе безпідставними претензіями на безапеляційну керму“ (подаємо за польським текстом, тому може цей питат буквально не згоджується з оригіналом, але зміст безумовно такий).

П. Олександр Ковалевський не опинився відразу у групі „Української Ниви“. Він був колишнім членом української петербурзької громади, редагував там „Українського Студента“, грав теж досить поважну роль у зобі революції 1917—20 і був навіть членом уряду УНР. У своєму минулому має теж період співробітництва у „Ділі“ і перебування у партії УНДО. До групи „Української Ниви“ перешов після соймових виборів у 1928 р., в яких вважався ще на першому місці з листи УНДО у лущькій окрузі. До „Діла“ писав до останніх днів отих виборів, ведучи кампанію проти політичного табору і людей, до яких потім пристав.

Ті факти зі свого давнішого минулого та зокрема з періоду своєї останньої переорієнтації п. Олександр Ковалевський, здається, забув і ми йому мусимо лише пригадати. Отож п. Ковалевський забув мабуть, що після того, як був в одній офіційній авіації та зробив і деякі інші виступи, написав широкого, на кільканапять сторінок листа до головного редактора „Діла“ у дуже мінорному тоні, виправляючи свій політичний перехід цілою низкою аргументів. Той лист в те на світі і можна була його спочасно оголосити. Не робимо цього нині не тому, щоби надати п. Ковалевського, а щоби помалити число часопису. В усьому разі задевиємо п. Ковалевського, що того аргументу, який він нині наводить про партійно-політичну привабливість волинської інтелігенції, тоді, коли найбільш акту-

Недавно пожежа знищила забудовання Івана Грицишина, віта у Коршилові, збориського повіту. Вісім поліц-ів зі Зборова перевело в дні 18. м. м. у тому селі ревізії, причім переглядали у деяких селян збіжжя в столі, розв'язуючи кожний сніп. Після ревізії арештували Степана Мочука, якого після 48 год. випустили на волю.

Ревізії були у таких селян: Луки Багрія, Степ. Багрія, Юрка Багрія, Теодора Гасека.

Олек. Грицишина, Степ. Рижого, Степ. Грицишина, Тимко Процика, Гната Мочука, Дмитра Грицишина, Теод. Турчина, Йосафата Претка, Петра Николишина, Петра Чарношизького, Вас. Грицишина, Йосафата Шинкевича та Степ. Мочука.

В дні 20. м. м. прибув до Коршилов збориський староста Коцул, який наказав селянам зложити війтові від одного морга поля по 5 чг збіжжя.

альною була „переорієнтація“ частини волинської інтелігенції, того аргументу там не було! Не було і атаки на такий аргумент у тієї цілій низці статей, які п. Ковалевський оголошував на сторінках „Діла“, вбиваючи про речі зовсім протилежні до того, про що він заявляв...

Навіщо самого себе бити по фізіономії, якщо і тихо, казати одно, писати друге, потім промовчувати і — провокувати до виявлення речей, рішуче ні для кого, особливо п. Ковалевського, неприйнятних?!

Хто ви ш в на волю з Берези Капустської.

В дні 29. листопада ц. р. звільнили з табору у Березі Каргуській таких українців:

Евстахія Драгана з Борислава; ієж. Оме-
ляна Богачевського з Рави Руської; м-ра
фільос. Адрияна Іванчука зі Струсова коло Те-
ребовлі; Мартина Сеницького з Радекова; Іва-
на Мриглода з Розвадова коло Миколаєва; ієж.
Володимира Бориса з Яворова; Теодора Грі-
нева з Тереволі; Романа Подковського з Крас-
ного, повіт Золочів; Микиту з Перемишлян
і Федоровича з Дрогобича.

В дні 29. листопада звільнили 26 осіб: 10-ох
українців, решту поляків і жидів.

Німеччина згодиться на роззброєння.

ПРОМОВА МІН. ГЕБЕЛЬСА.

БЕРЛІН, 1. 12. ПАТ. Німецьке інформацій-
не бюро повідомляє, що мін. Гебельс виголосив
у Штеттині промову. Згадуючи про роззброєння
заявив, що інші держави мають армії, здібні ве-
сти війну; Німеччина хоче мати армію, щоб не
допустити до війни. Доки в центрі Європи є 66
мільоновий нарід без зброї, до того часу буде
вигідно для сусідів тільки захоплено до всенних на-
падів. На світі не буде спокою, доки Німеччина
не досягне рівноправності в зброєннях. Шойно
годі будемо могли говорити. Всі війни мусять
спитати, чому мають роззброюватися. Коли інші
народи роззброються до нашого рівня і схочуть
вести переговори про роззброєння та притягну-
ти Німеччину до тих переговорів, тоді слід
тільки зателефонувати.

Коли церкви хочуть вести спори перед ні-
мецьким народом, можуть це робити, але під у-
мовиною, що держава не матиме ніякої шкоди
і спори вестимуть по церквах, а не на прилюд-
них зборах. Не хочемо йти на проповідники, але
не допустимо, щоб представники церкви вхо-
дили на наші проповідники, бо там не мають
ніякого діла. 66-мільоновий нарід не може мати
28 церков. Вже пора об'єднатись в одну вели-
ку церкву Німеччини.

НІСЕМНИК

— ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм денти-
стичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від
3—6. Пломбування зубів, штучні зуби в золо-
ті, платині і кавчуку, регуляція кривовиростих
зубів. Урядові і шкільна молодь користує
зі знижок. Н. а. с. 646 2—3

— Хотите мати добре футро, ідіть до відомої
фірми Юліана Глушевського, Львів, пл. Капі-
гульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий го-
вар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— Всі купуємо в ф-мі „ІТА“ (давніше трафіка
Поліанського) Львів, Руська 1. (лім Просвіти)
тютюнові вироби, приладдя для курців, папір-
манцелярні і шкільне приладдя та дрібну га-
лантерію. 628 2-2

— Найкраще випраний ковнірець тільки в
українській пральні „Бріл“, вул. Бляхарська 21.
18-20 30—?

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хоружи-
ни 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших
цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матра-
ци по 7 зол. 639 2—100

— У справі вечора народної ноші дня 4. ц. м.
Всіх учасників вечора народної ноші, що ма-
тимуть народний стрій, просимо явитися вже в
год. 7-й вечором в Народному Домі. Там від-
будеться проба хороводу. Для публіки, що я-
виться в європейському вбранні, програма по-
чинається в год. 8-й. — Комітет. 609

— Гумор твого чоловіка залежить часто від
доброго обіду. Тому не забудь пригладити йому
смачний лакомини з порошку будинного
„Ароза“! 649 1—1

— Подяка. Всім моїм любим і дорогим ТОВА-
РИШАМ і ТОВАРИЦЯМ, ПРИЯТЕЛЯМ і ПРИЯТЕЛЬ-
КАМ, УЧЕНИКАМ і УЧЕНИЦЯМ за пам'ять і побла-
ження, прислані мені в день св. Михайла — скла-
даю цією дорогою найщирішу подяку. — Ми-
хайло Бадлюк. 650

— Академія Свято в честь Юрія Федьковича,
з нагоди столітніх уродин поета, відбудеться
вже в найближчу неділю, 9. грудня ц. р., в год.
12 в полудні, в салі Великого Театру у Львові.
Дуже добірна і зовсім нова програма. Ціна бі-
летів дуже низька: від 0.45—3.40 зол. Замовля

Міські Театри в неділю 2-го грудня 1934 р.

год. 3-30 Нині у Великім Театрі:

Знаменита совітська комедія Шварккіна.

„Іужа дитина“ На спеціальне

бажання публіки.

год. 7-30 „Іужа мелодія“ і чару музична комедія

відомого композитора Р. Бенедикто

„Розквіта дівчина“

В Театрі Ріжнородностей

гумор і сміх від год. 7-30

бо на афіші презабавна фарса

„Під примузовою уварою“

Арнольда і Баха.

Рідна пісня для земляків на чужині.

(Спомини з концерту п. Івонни Шмариковської-Приймової у віденській Ураїні.)

Відень, 26. листопада 1934.

Четвертий рік перебуваю на чужині і все тужу
за тим, щоб почути свою рідну пісню, в рід-
ній мові на віденській сцені з уст правдивого
мистця і тяжко було діждатися цього свята. Зі
мною тужили й ті віденські українці, що ще тою
пісню й тою мовою живуть і спільною громадою
для української ідеї працюють. І діждатися.

Дня 24. XI. в салі віденської „Ураїні“ відбу-
ся концерт відомої знавчої співачки п. І. Шмарі-
ківської-Приймової. Фортепіанний супровід не
спочинав, але дійсно дивні і світлими тонами
переливався в руглах вані Дітрі Каранович-Гор-
дінської. На програму аложились побір україн-
ських пісень теж італійські, французькі, німець-
кі та еспанські пісні.

З виразом і металічним звуком продвинули
пісні А. Скаплаті, Е. Асторі, Р. Шумана, Г.
Вольфа. Лябіта п. М. Альвареза і застала панча.
Після неї у гарнім українським строю вишла
наша співачка на сцену. Вже один промінь укра-
їнського мистецтва розсвітив лица присутніх,
своїх і чужинців. Бура олдесків прислухує удари
сердця; вони б'ють всі в один акорд.

Програма: 1) С. Барвінський: Ой, поля, ви по-
ля. 2) С. Луженко: Тайна. 3) Нестор Ніжанків-
ський: Прийди, прийди. 4) М. Вериківський: Не
знаю де.

ти у книгарні „Просвіти“, вул. Руська 1. Про-
симо поспішати з замовленнями, щоб не зали-
шитись без білетів!

— До П. Т. Ч. нів Т-ва Письменників і Жур-
налістів ім. І. Френка у Львові. Всіх шан. членів
місцевих і позамісцевих, давніх і новоприйнятих,
які ще не вирішили місячних членських вкла-
док (0.50 зол.) і вписового (10 зол.), просимо,
не зволікаючи, вирішувати їх. Гроші надсила-
ти на руки Михайла Островецького, Львів, Ринок
10 („Діло“).

— Уконституування ради адвокатської пала-
ти. В суботу 1. грудня вполудне уконституува-
лась рада адвокатської палати у Львові. Дека-
ном вибрали адв. д-ра Тіля, заступником дека-
на адв. д-ра Догілевського, секретарем ради
адв. д-ра Михайла Волошини, заступником сек-
ретаря адв. д-ра Розенкранца, скарбником
адв. д-ра Галіста.

— Останнє 23. число „Жорен“ з 1. грудня при-
носить такі злобні новини: Андріаску неспо-
діванку для Андрія Лівницького у Варшаві; при-
гадку про один усіма забутий ювілей, оспіван-
ний одою (Ака); Пригоду одної дівчини на Ан-
дрієвських вечірницях у „Бесіді“; виклад П.
Ковжуна про модерне мистецтво; зразки укра-
їнської національної ноші на плечах деяких на-
ших громадян; розмову ред. Р. Голіяна з пред-
ставником Японії в Берліні; справоздання з пре-
сової конференції в Центросоюзі; прийняття до
масонської ложі нового члена Д. Палієва. Руб-
рика „Кажуть, що...“ має 7 інших новин. Крім
цього маємо тут філософічну студію Дядька
Панька про теперішні наші клопоти і сила дріб-
них дотепів.

— Лемківські москвофіли у папського делега-
та. Агенція „Всхд“ повідомляє: В справі при-
спішення обсади окремого гр. кат. єпископства
в Римі була у папського делегата о. Ів. Гу-
дечка, що перебуває на візиті в перемишльській
гр. кат. дієцезії, від виділу Лемківського Союзу
в Горлицях делегація в особах д-ра Оresta Гви-
тишака з Криниць, д-ра Ярослава Сьокала з Гор-
лиць, проф. Трохановського зі Старого Салца і
представників селян з повітів новосанцівського,
горлицького, коросненського, сяниського і ліс-
ького. Делегация передала о. Гудечкові відповід-
ний меморіал.

— Присуд на сержанта-вбивника. В суботу
закінчилась в Станиславові розправа проти
серж. Рупи за вбивство семинаристички Надіа-
ської. Суд засудив Рупу на п'ять літ в'язниці та
андалення з війська. Зарухували слідчий арешт
від вересня 1933. Прокуратор вніс відклик з
ариводу низького присуду.

— Львівська хроніка. В суботу 1. грудня від-
крили криту плавальню, яку місто побуду-
вало коштом 320.000 зол. — В сусільній обез-
печальній мають збільшити кількість лікарів.
Лікарі ті будуть працювати до кінця лютого

Вільно й широко з правдивим блиском — по
співає, але переживає кожне слово і кожний тон
співачки. Отак землякові і стають перед очі ті
рідні поля, батьківський потім зрошений і смуток
з радістю сплітається. За ними „Тайна“ а за ними
„Прийди, прийди“. Всі три мистецькі чини
зосередились у голосі співачки — мужеська сила,
жіноча ніжність і дитяча наївність. Публіка до-
магалась ударити пісеньки „Прийди...“

По кількох композиціях проспівала й віддала
з правдивою природністю п. Приймкова ще кілька
народних пісень у гармонізації Н. Ніжанковсько-
го, Лідкевича і Балтаровича та цим закінчився
цей гарний вечір, що залишиться споминком серед
українських віденських громадян.

Відпускаємо дорогу співачку до рідних піл,
а до вас, батьки і творці рідної пісні кличемо:
„Пустіть ту пісню на чужину — вона більше аро-
бить для свого народу, як найголосніший гор-
лань. Горланів уже чули досить, а співаків мало.
А. Гнотиниш.

ЧИ ЧИТАЛИ

Вн вже 23 число

Жорен

з дня 1. грудня ц. р. — Багато ілюстроване і
дотепне. Ціна тільки 25 центів.

1935. Доходи обезпечальні, що м. р. виносили
около 650.000 зол., ц. р. впади більше ніж на
300.000 зол. — Невідомі злодії в саме полудне
вкрали з вистави Із: Купфершміда при вул. Русь-
кій ч. 18 кільканадцять шкіряних тепок. — 3
хати Н. Райбера при вул. Міцкевича 20 злодії
вкрали гардеробу, є власника, з яким стрінули-
ся на схолах, побили по голові. — Арештвано
служницю Марію Стефанишин, що вкрала 450
зол. на шкоду свого хлібодавця Із. Бегліктера
при вул. Кохановського. — На вул. Алембеків
два грабіжники звалили на землю владительську
схлепу Анну Ере й відобрали й тежку з готів-
кою 50 зол. Одного з грабіжників, Дмитра Дзю-
бана, зловив поліцей, другий втік.

— Краєва хроніка. З потягу, що зближався
до Делятина, випала крізь незачинені двері О-
лева Гофман і тяжко потовклася. — Стані-
славський суд засудив на 3 роки в'язниці
Якова Рашапорт за комуністичну діяльність. —
В Підволочиськах арештовано Францішка Ро-
дженевича, що задля грабунку вбив дві старі жи-
дівки. — Біля залізничного шляху Львів-Стрий
знайшли вбиту дитину, яку хтось викинув
крізь вікно. — В лісі громади Хоросна Старого
біля Щирця знайшли вбитого Маєра Райніка,
сільського гандляря. Поліція арештувала Івана
Школика й Олексу Бомбара, при яких знайшли
портфель убитого зі зрабованою готівкою
150 зол. — В Болехові поліція, шукаючи у куп-
ця Якова Бергера за сажирною, знайшла при-
ревізії 56 пар рогів з оленів, 44 шкірок з ди-
ких, які він скуповував від диких стрільців.
Шкірки покищо сконфісковано. — До мешкан-
ня Леонтина Тарнавської в Доманові, присі-
лку Вороньова пов. Городок Яг. добулися в
ночі крізь вікно бандити і стероризували до-
мівників зброєю, зрабували 200 зол. готівкою,
два годинники і кілька штук гардероби. — Не-
фільварку Братківці пов. Городок Яг. powsta-
ла від іскри льомомобілі пожежа, що знищила
кільканадцять стирт збіжжя і шпоу. Шкоду обчи-
слюють на 50.000 зол. — Станіславський суд
засудив учасників гімназії в Ташмачі Генр. Ло-
зіньського, Карла Бортка та Авр. Друкера на ка-
ру по 6 тижнів арешту за це, що з піснью за ли-
хі жоти з латини втіали професорові 28 году-

ГЕМОРОЇД

є причиною злого самопочуття, надмірної нервовості, браку гумору і т. д. Треба безумовно усунути ці дошкульні терпіння. — У тій цілі вживати

Anisol
-Goedeeke-

ДІСТАНЕТЕ В АПТИКАХ.

— Застрідив ватажка бандитів. В Бескику під Горлицями 19-літній син коршмара, Роман Шіф, організував злочинську ватагу, що докочала в околиці 18 крадіжок, кілхож вломих, поби́ття і розбою в мешканні. Фалісів у Шалевій. Поліція зробила на бандитів облогу й арештувала 9 осіб. Сам ватажок Шіф утік до лісу. Поліція пустився за ним в погоню і стріляв гримі, ранивши його тяжко. Перевезений до шпиталю Шіф умер.

— Учитель бе учеників. Перед городським судом в Дрогобичі стояв Ант. Станкевич, учитель місцевої вселюдської школи, за те, що в часі науки побив сильно ученика Яна Гекеля, причому вилаяв його грубими словами. На розправі зізнавалися як свідки 10-літні школярі, які ствердили, що Станкевич бив їх частіше і лаяв. Ученика Раца ударив так сильно в лице, що зачав йому зуб. Розправу відложено зодля переслухання дальших свідків.

— Недоля студентів. У варшавському університеті поверх 700 студентів не заплатили на час університетських оплат. Щоби їх не виключувати, ректор продовжив їм речиниць заплати чеського до 10. грудня. Не менше сумно представляється справа з університетськими оплатами у Львові.

— Доньки суддів комуністками. Апеляційний суд у Варшаві розглядав справу Яніни Візенберг, доньки судді окружного суду у Львові, засудженої львівським судом на 4 роки в'язниці за комуністичну діяльність. Апеляційний суд у вільності її від одного закиду, а за інші провини засудив на 2 роки в'язниці. Цікаве, що перед кількома днями арештовано у Львові за комуністичну діяльність також доньку судді окружного суду Карповича.

Жінко!

Байдужність твоя зрозуміла, бо не можеш знати яких добродітностей для тебе є **Меналь**, бо він є книжкою, якої дотепер зовсім не знали. — Меналь не пона гігієнічна потреба, за яку жінка вже раз наживши його, відкидає. Тому у власному інтересі повинна пам'ятати, що при **періоді і плавах** повинна передовсім засобитися **Меналем**, а не переконуватися, що не пропусту речі, але, але про поважний здобуток наукового знання — **Меналь** можна дістати в кожній аптеці, аптечній і косметичній складі. — **МЕНАЛЬ**, Львів, ул. Потоцького ч. 11 а.

3 театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „РОСКИШНА ЛІВЧИНКА“ музична комедія на 3 дії **Веніславського** і **Міллера**. Перелицьовував Ю. Тузім.

Живемо в добі такої страшної кризи, що дізнався з красою, темпераментом, дотепом і міліонами мусить силоміць виходити заміж за якогось там міністерського урядовця дурного як чобіт. Криза така страшна, що автори опереток не встигли придумати нічого кращого як те, що давно вже перемололи старі оперетки і рятуються тільки назвою „музичної драми“. Криза така, що в оперетці мусить співати драматичні актори, навіть танцювати, як уміють.

Примам декораций, симпатичні актори, деякі навіть з малим голосом, кілька веселих сцен і чимало добрих дотепів, що не мають нічого спільного з темою. Отже собі примам лісентиниця, до якої не вільно мати ніякої претенсії. Перелицьовував оперетку на всякі калембурні один із найбільших польських поетів Ю. Тузім, незрівнянний майстер вірша. Який жаль, що музика заглушує згодня дотеп і неодав риму!

3 кіна.

КІНО „СТИЛЕВЕ“: „ЩО МІЯ ЧОЛОВІК РОБИТЬ УНОЧІ?“ і ревія „ГУРТІВНЯ ГУМОРУ“.

До відомого вже ревівського ансамблю завантажувала дирекція знамениту танкову пару **Львівських**, яка на вступі одоудила собі всі симпатії публіки. Федорівна надалі має якнайбільше оплесків, а **Львівський**. і пара **Рибачевська** — **Москвич** старанно забавляти публіку.

На екрані добра фільма польської продукції всеславною вістю, що з успіхом пройшла на екрані кіна „Палас“.

ВІДГУКИ ДНЯ.

СЕРВІС.

В тім місті, де ще кілька днів тому був склад порцеляни — нині вже грималась молотки, свистіли пилки, пицали гідлі. Майстри обдирали обшито, зміняли полиці, гідлювали вітрини.

Я стояв і з сумом дивився на це все. Знов один наш склад провалився... Небагато їх у Львові, а й ті таять як лід на весну... Чи справді неможливо вдержатись і тим нечисленним — серед такого числа львівських українців. — Так-так! — спливав хтось голосно за мною, немов докичуючи мої думки.

І обернувся. За мною стояв один з моїх знайомих, великий прихильник різного промислу і марячий пропагатор тасла „Свій до свого“.

— Сумно, правда? — і показав головою на бувший склад порцеляни.

— Та хіба! — відповів я.

— А ви може й не знаєте, хто цей склад мав...

— Назавсєко. Але крім цього. Алме ця людина велику частку свого майна роздала на народні цілі, підпомагала артистів, купувала образи... І бачите: занув крамниці. Наша суспільність не підтримала його, чужа перестала, як довіряла хто вік... Подумати тільки! Шістьдесяті тисячі українців у самім Львові, а околиця, а провінція... Хоч би тільки десять відсотків брало у свого...

— Скажіть, на милість Богу, чому не так?

— Чому! Прокляття віків. „Свій до свого“ — це не така проста річ. Треба великої свідомості, почуття національного обов'язку, економічного вироблення... Ще довгий час мине, заки ми дійдемо до цієї полісправжних успіхів. Ви знаєте мене: це просто моя ідея фіна: говорити, пишу про „Свій до свого“ де можу, де когось можу і коли можу. Але не капав в морі...

Пожурлились ми коло обдіреної крамниці і пішли помало вулицю. Мій знайомий вже й на іншу тему перейшов, а я ще про тамте думав. А з тим разом і про знайомого: Таких би нам більше. Горлячих пропагаторів, неволупчивих, зазятих, заприкрашених. Фанатики в таких випад-

КІНО „КОЛІСЕЙ“: „ПОВОРОТ ШЕРЛЮКА ГОЛЬМСА“ і ревія „МАДРИД ВОЮЄ“.

Друга з черги фільма з **Клариф Врук** у ролі відомого **Конан Дойла** детектива, **Шерлук Гольмса**. Вона призначена для тих, що досі зберегли в пам'яті постать непогубового детектива з часів дитячої лектури. **Клариф Врук** у цій характеристичній ролі подобається.

Ревія „Мадрид воює“ має тому такий заголовок, що її фінальною точкою є пародія боротьби биків у Мадриді — виведена дуже дотепно. З окремих тоточ заслугують на увагу актуальні куплети, що їх співать люди без голови, інспірація латинізованого мексиканського танга **Шера** у виконанні **Слави Бестані** і реверсція „Евгена“, гротеска „морські воєни“ і мадарська ралсодія, виконана балетним ансамблем. Прегарна була інспірація з жидівського життя на тлі справді театральних декораций п. а. „Без“, у якій **Співирський** у ролі жидівського лав мистецьку кравцю. Новодовигована авторка варшавського „Кві про кво“ у характеристичних піснях позрівана. Одинокій скетч „Віче проти неморальності“ дотепний, зате може мавте поистойний.

Із судової салі.

ЦІКАВА РОЗПРАВА ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН. У САМБОРІ.

Перед окружним судом у Самборі з участю присяжних відбулася дня 26. і 27. листопада ц. р. головна розправа проти 26-літнього селянина **Василя Смоля**, зваяного **Грабський**, з **Михнівця**, турчанського повіту, за алочин головної арази з арт. 97. § 1. та змушення постерунокового до занежання урядової чинності через ужиття насилля з арт. 133 § 1 і 129. к. к. В склад трибуналу входили віцепрез. **Волдравш**, д-р **Купровський** і д-р **Другевич**, прокуратуру виступив підпрок. **Трелля**, боронив д-р **В. Гуркевич**. Акт обвинувачення закіндував підсудному, що 18. травня ц. р. на ярмарку в **Літовичах** приступив до **Федя Бессараба**, вітта з **Журавна** і почав з нього гдузувати з тої причини, що мав за грудях медаль „Десятиліття Незалежності“ а подобою марш. Підсудського. Коли підсудний за другим разом спитав: Що то, старий, за пана носии? Бессараб схопив підсудного за сріак, одначе **Смоля** скинув сріак і лишив його в руках Бессараба, а сам серед толпи став утікати. Зробилося велике збівониче, та в короткім часі придержав його постеруноковий **Стрентек**, що хотів підсудного зревідувати. Підсудний став вириватися, арешати, кусати і щойно при помочі 4 прибраних людей кинули обшувачу-

Грипа,

дріжак,

простуда?

Прийми **Тогаль**. Таблетки **Тогаль** приносять полекшу в тих терпіннях. Також у ревматичних терпіннях, подагрі, нервових болях і болях голови таблетки **Тогаль** дають добрі услуги. Можна дістати в найближчій аптеці.

86/4 1—2

ках понечай, бо вони поривають за собою інертних. Бачите, далося би з ними аробити.

— Знаєте що — перебінв мої думки знайомий — ходіть до мене на обід.

— Дякую, але...

— Жадно але! Дамо апати до вас, до дому, що ви не прийдете і все буде гаразд. Хотілось би з вами побаладати про це та про те. Неодню мене мучило, а нема нагоди перед кимсь викинути це в себе.

— Про мене. Підемо.

І пішли.

Мій знайомий жоватий і кілька тижнів тому сваткував десятиліття свого подружжя.

Сли ми за отіл.

Пані дому подала борщ. Я сипнув на вагу і мо мій адержатися від завваж:

— Алож у вас прекрасний сервіс. Дось невно що „виправний“?

— О, ні! — заперечила пані дому. — То презент від чоловіка на наше десятиліття.

— В такому разі не видавав питати скільки коштує...

Пані дому вомікнулася:

— Можете безпечно. Ми обидвоє вибирали.

— А де панство купили його?

— Ми? Зараз... Де то ми його купили? Чоловіче, де це?

— В **Гандельмана**, дитинно. Не пам'ятаєш?...

Галактіон Чіпка.

ченого на землю та у внутрішній кишені сорочки постеруноковий найшов одну летючку ОУН. Потім своміць спроводили його за постерунок у **Літовичах**. Волдравш пост. Стрентек зателефонував на найближчий постерунок у **Літній**, щоб перевели домишню ревіацію в **Михнівці**.

Одначе піз години скорше приїав верхом горами їздець на коні з **Літович** до **Михнівця** і повідомив жілку, що її чоловік арештований за „папіря“, тому ревіація поліції з **Літньої**, що приїхала фірою, не дала ніякого вислідку. Щобмо та підставі довірчотної інформації місцевого конфідента видобула поліція „папіря“ від **Івана Оленича**, а саме „Короткий курс ідеології українського націоналізму в змнаті“, примірники „Юнака“, Вільетин красної ексекутиви українських націоналістів на західних українських землях та летючки.

На другий день поліція спроводила з **Михнівця** до **Літович** родину підсудного: м. і. жілку, тестя, сестру, павгра та начальника тромати **Михайла Чупіля**. За їх намоєю обвинувачений, що звесь час перечив і пожував, що „папіря“ найшов коло пивниці, за ставлені командантом поліції запити, від кого папери дістає, чи від попа, вітта... чи може від **Сисина** — сказав уже під вечір, що від **Сисина**. Тоді його розкували і дали трехи асти. Переслухування відбувалося звесь день 19. V. ц. р. без перерви.

Обвинувачений, спроводжений до світлого суду в **Турні**, відкинув свої аіваналія, аложени на поліції, заявляючи, що ті аіваналія були нимущіні. Літературу, заксвєстіоновану в **Оленича**, найшов коло своєї пивниці і звесь час розправив твєрдив, що „папіря“ йому хтось підкинув і він до ОУН не належить. Свідки-поліціянти аперечили, немов би обвинуваченого хтонебудь бив.

В тім часі були розвинені летючки по всіх сусідніх селах за **Бойківщина** і в зв'язку з цим сидять приарештовані **Михайло Шияк** у суді в **Старім Самборі** та **Іван Сисин** у **Сякоці**.

Лавя суддів присяжних, потвєрдила питання щодо алочину головної ареди 9 голосами, а друге питання щодо амушення постерунокового і прибраних йому до помічі людей до занежання урядової чинності 10 голосами; тимсамим віддало третє допущенє трибуналом еспєтуальне питання з арт. 133, § 2. к. к. Півним вечором оголосива предсідник трибуналу приезд, за основи якого підсудного **Василя Смоля** засудили на 4 роки тяжкої в'язниці, а по абаваденням громадянських прав на 10 літ, та на азалату оплати в квоті 160 зол. і поміщення суд. коштів.

Підсудний і приїав на салі родину приймали пожомл спокійно.

СПОРТ.

СОКІЛ-БАТЬКО РОЗПОЧАВ КУРС ШЕРМУ.

Щоб дати змогу нашим молодим спортсменам збагачуватися з шермою, тим найстарішим у світі, непересечним гарним і зразком шикотним, а не брутальним спортом, у нас — на жаль — так мало знають, Управа Сокола-Батька зацікавилася в тієї цілі на зинувий сезони знайомо в кругах спортивного Львова спортсменів той дитини, п. Корнелі Мартиника, колишній учень італійських майстрів шерму, якого праця і спосіб навчання мають заперуку, що його учні в короткому часі вийдуть з його школи добрими фехтовниками. Згодошення на вступу шерму приймає і близькі пояснення подат скаретаріят Сокола-Батька, вул. Руська 20, від 6—8 год. вчором.

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 зол.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

ВІСНИК, місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Р. II. Ч. 12. Львів, грудень 1934. — Зміст: О. Теліга: На п'ятому поверсі; В. Постригач: Від віків тан; Леконт де Ліль: Прояснення, Верлен: Калейдоскоп; Ж. Морвас: Твої руки; М. Бажанський: Солов'їнський воєк; Пер Шахтен: К'ляка днів у Петербурзі; Ю. Ляпа: Самуїл Мартіус; Д-р Гр: Смерть; Українці в Америці; Ф. Арот: Червоний Відець; Артур Мак: Фізична кар'єра Мікі Мауса; Вол. Реш-Лозовський: Ще з літературного Гуляй-Поля; О. В.: Велика брехня нашого часу; Д. Лукінович: Співень гуцульських гір; А. Шмідт: Сарська проблема; Бібліографія.

ЛІТОПИС БОЙКІВЩИНИ, записки присвячені дослідженню історії, культури й побуту бойківського племені. Р. IV. Ч. 4. Сьмбір, 1934. Зміст: Д-р В. Кобильник: Загальні зауваги про кости людини при археологічних

розкопках; Д-р В. Кобильник: З археології бойківщини. IV. виказ пам'ятки; о. Р. Лутань ЧСВВ.: Прізвиська й назви: Бойківч, Бойки, Бойків і т. д.; Д-р М. Скорик: Бойківські писемки; Новинки; О. Юр. Квіт: Словник бойківського говору ч. II.

ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ, бюлетень Гол. Управи Укр. Центр. Комітету в Польщі, Львів, грудень 1934 Ч. 1. МІСІОНАР, ч. 12. грудень 1934. Жовква.

ІНВАЛІДАМИ УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ

опікується УКТОДІ, Львів, Потоцького 48. Не забувайте писати туди і свою лепту, бо без допомоги українського загалу праця Товариства не може задовольнити 2.000 інвалідів.

Листування Редакції.

Вл. Ю. Е. О., Станіславів: Перша замітка співзвучна різно на місяць, тому не змістимо.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Майже ЗАДУРНО

фірма „Галицький Магазин Новин“ галицька 15.

продает всілякі блаватні товари за безц. н. :

Для принаду кілька ц. н. :

Флісели на білизну	0-55	Полотно	0-55
на принаду	0-65	Линка на підштанці	0-65
у вишн. збори	0-75	Зелір на сорочки	0-75
кодрона	0-70	Попеліна на сорочках	1-30
на дешет. білизні	1-15	Перка на кодр	0-75
Бав. двостор.	1-20	Синий колір шовк	1-20
Бельвети і штруиси	1-70	Хустини до носа	0-10
Вовна на сукні	1-70	Серасти	0-20
на плави	5-50	Стириш	0-35
Шелюти на убрання	2-45	Ваф. рутинки	0-28
Сукно лещетарське	5-50	Купел. рутинки	0-50
Копи	4-25	Вешли	1-
Пледи	5-40	Помешки	1-95
Капи і обруси	2-50	Простирада кодр.	4-90

Великий вибір шовкових і вовняних матеріалів. — УВАГА: При закупівлі товару від 5 зол. задурно бізати до кина Палас, Аполло, Атлант і інших.

Театри.

Український Театр „Заграва“: під артис. проводом В. Блавацького. Премієшль:

2. XII. „Шан-Тон“.
3. XII. „Рай без жінки“.
5. XII. „Ой, не ходи Грицю“ (премієва).
6. XII. „Два сити“.

Мелодія Мисливий Театр.

Неділя, 2. XII. год. 3-30 поп. „Чужа дитина“. Абон. 3.

Неділя, 2. XII. год. 7-30 веч. „Роздізна дівчина“.

Понеділок, 3. XII. год. 7-30 веч. „Роздізна дівчина“.

Театр Річностерностей.

Неділя, 2. XII. год. 3-30 поп. „Якби я хотів“.

Неділя, 2. XII. год. 7-30 веч. „Під примусовою управою“.

Понеділок, 3. XII. год. 7-30 веч. „Музичні іграшки“.

Кіно.

АПОЛЬО: Дві серії разом: „Нуждарі“ „Париз у вогні“.

АТЛАНТИК: „Маскарада“.

ВАНДА: „Теодозія Севастополь“, та „Прокрутор Алісія Гори“.

ІРАЖИНА: „Невидний чоловік“, „Кохай, люби, шануй“.

КАСІНО: „Бастер роздає міліони“ (в гол. ролі Бастер Кіттон).

КОЛІСЕМ: „Шерлок Голмс“ і „Мадрид воєн“.

КОМЕРНИК: „Весняна парада“ (Франциска Галс).

МАРУСЕНЬКА: „І шов далі, сіра людина?“ режис: „Від Оберга до Каріоки“.

МІРАЖ: „Галія“ (з Кенуром).

МУЗА: „Шоїно вчора“.

ПАЛАС: „Пісню я завойовую світ“.

ПАН: „Торговці живим товаром“ і „Валета Бурин“.

ПАСАЖ: „Валіа“ (Король диких степів) і режис: „Моя охота на піхоту“.

РАЙ: „Чи Людина не дівчина“.

СВІТ: „Заборожена мелодія“ з Джозе Мохіау та „Вішній світ“.

СОНЦЕ: „Сні джунглі“.

СТИЛЕВЕ: „Що мій чоловік робить уночі“, режис: „Гуртвіль гумору“.

УТІКА: „В погоні за місяцем“ і режис: „Химера“ (Шарль Теїєль) (Гайна на-зелької Шрлі) та Тижневик Фока.

Закордонне радіо.

Неділя, 2. грудня 1934.

Відень (505,8) 11-30 Симф. концерт, 16-05 „Богема“ оп. Пучіні, 19-30 Фортепіано, 20-15 Віденська оперетка (популярні, спів, музика), Братислава (398,8) 12-15

Легка музика, Кошиці (359,1) 16-00 Жарт у пар. саонаційскі п'єси, Прага (470,2) 9-15 Хор, 20-00 Бетовенівський воєк, 22-30 Популярна чеська музика, Париж (1648) 15-00 Концерт, 21-00 Оп. вчора, Давид (230,2) 16-00 Концерт. Любляна (569,3) 10-45 Концерт оркестри. спів, 20-30 Хор. дуети, Берлін (336,7) 16-00 Репортаж із мачу Београд-Браків, 18-00 Два фортепіано, Гамбург (341,9) 18-30 „Марінікузі“ (Хор, камер. орк. труби, органи), Гайльсберг (291) 15-35 Концерт для дітей, Кенігсверггаузен (1571) 11-30 (мич. квартет, 15-00 Шопенові твори, Кельн (455,9) 16-00 Веселе поплудне, 20-00 Муз. подорож по світі, Мінхен (405,4) 19-30 Концерт, Штутгаут (324,6) 19-30 „Богема“ оп. Пучіні, Москва (748) 17-25 Опера, Будапешт (550,5) 18-30 Оп. оркестра, 19-30, 21-45 Циг. муз., 18-30 Фортепіано, 19-30 Оперетка Кальмана, Мільно (368,6) 17-15 Легка музика, Рим (430,8) 17-00 Вол.-інстр. концерт, 20-45 „Джоконда“ оп. Мончеллі.

Понеділок, 3. грудня 1934.

Відень (505,8) 17-30 Фортепіано, 20-05 „Джованні Періодіні Палестрина“ концерт хорів віденської опери, Братислава (398,8) 17-15 Арфа, Вірно (325,4) 20-35 Давид чеські твори (орк. солісти), Кошиці (259,1) 17-10 Два Закарпаття, 19-30 Сольно на гармоні, 19-40 Нар. пісні, Прага (470,2) 12-35 Джек, 17-45 Камер. музика, 21-45 Феретерівські пісні, Париж ПГГ (431,7) 22-40 Пісні, Давид (30,2) 20-15 Голосні пісні, Барселона (293,5) 21-30 Пісні, Мадрид (274) 21-15 Сп. конкурс, Берлін (356,7) 15-15, 19-30 Пісні, 18-30 Солісти, Кенігсверггаузен (1571) 16-00 Легка й танк. музика, Кельн (455,9) 17-45 Солісти, Ляйпціг (382,2) 17-20 Фортепіано, 18-15 Нар. пісні німецькі, англ., рос., есп., фр., італ. (Рібенбавер, сопран) Мінхен (405,4) 17-50 Форт. твори Ліста, Москва (748) „дон Хуан“ оп. Мопарта, Будапешт (550,5) 13-30 Відець музика, 19-30 Скрипка, 22-30 Циг. музика, Мільно (368,6) 11-30 Тріо, 17-10 Танк. музика, Рим (430,8) 17-10 Спів, 17-30 Фортепіано.

Львівське радіо.

Неділя, 2. грудня 1934.

9-00, 11-57 Сигнал часу, Ред. гр. пл. 12-03 Метеор вістки, 12-05 Сільва рерум, репертуар театрів, 12-15 Муз. поранок; у перерві 13-00 „Родинне гніздо Псалудських“ — Жулія, 14-00 Характеристичні та сальон-твори з гр. пл., 14-30, 15-15 Концерт орк. (у програмі вітання українських пісень), 15-00 нар. зичай, 15-25 Огляд ринків різних продуктів, 15-35 Дрібні твори на зольончелю (гр. пл.), 15-45 Що думає лісничий про традиційну дилку, 16-00 Мали люди (нов. К. Друцької) 16-00 Пісні в супр. форт., 16-45 Про Богуніа, що хотів бути сильний як хрощ (для дітей), 17-00 Музика до танку, спів, 17-50 Про

заборонену книжку, 18-00 Форт. ресіталь, 18-30 Легка музика з гр. пл., 18-45 Старі й молоді пісні 1863 р., 19-00 Канітан Шелла, 19-50 Актуальний фейлетон, 20-00 Легка муз., спів, 20-45 Веч. денник, 20-56 Як працюємо, 21-00 На веселій дж. хвилі, 21-30 Спорт. вістки, 21-45 Почт.-тех. сирнівка, 22-00 Ред.-дем. концерт, 22-15 Ана. образець „Недопінений Іполит“, 22-30, 23-05 Музика до танку з гр. пл.

РАДІОАМАТОРИ!

дволямповий до сіті з голосником — відбирає 15 стацій — 140 зол. трилямповий батарейний з лампами — 95 зол.

Вибір „ЕКРАВОХ“ львів, вул. Ліндого 10. 49/83 3-3

Понеділок, 3. грудня 1934.

6-45 Равініш авд., 7-50, 22-00 Реаліи. концерт, 11-57 Спів. часу, 12-03 Метеор. вістки, 12-05 Огляд поези, 12-10 Концерт, 13-00 Полудн. денник, 13-05 Арті з оп. Бердія (гр. пл.), 13-30 Експорт, 15-35 Біржа, 15-45 Каблет тому 20 дт., 16-45 Лекція для жовк, 17-00 Фортепіано, 17-35 Карловіч: Литовська респодія з гр. пл., 17-50 Зоологія та медицина, 18-00 Видно місто теплий спогади, 18-15 Легка музика, 18-40 А чи знаєш ти пісню (уу. загадки для дітей), 19-00 Спів у супроводі фортепіано, 19-25 Суспільна дилка, 19-30 Сусид польських ко-зольонет у Перу, 19-50, 19-56 Спортівні вистки, 20-00 Оркестра, 20-45 Вечірній денник, 21-55 Як працюємо, 21-0 Концерт симф. орк., 21-45 Як приготували велику вілку, 22-15 Лекція танку, 22-35, 23-05 танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5-25— зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 26-38, Париж 34-42-50, Берлін 213—, Ціріх 172-03, Голандія 358-15, Прага 22-12, Італія 45-23, НьюЙорк кабель 5-30, НьюЙорк чеків без трансакції.

Золото: Долари 8-91—8-93, Франки фр. 34-30—34-60, Дулати 81-70—82-20, Корони 33-80—36-30, Рублі 45-50—46-30.

Срібло: Корони 0-30, рублі 1-20, фальсери 0-70.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська львова Львів від до від до

Ячмінь однокцій 14-25—14-50 Ячмінь на мліао 13-25—13-50 14-50—14-75 Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 1 грудня ц. р. кооперативам плати за:

львова Львів.
1 кг. масла десероного 2-40 зол.
1 л. молока 0-18
1 л. сметани 0-70
1 л. кеф. 4-00—4-10

Пастеризоване молоко з доставкою до доху у Львові 1 літра 26 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану сильна, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 1 грудня ц. р. не купує ніякої птиці ан до відлітання.

ОПОВІСТКИ.

Спростування. Загальні Збори Українського Інституту для Дичат у Черешині відбудуться 3 грудня ц. р. у селі інституту в 4-тій год. попол., а не, як помилково перемісно подано, в год. 4. За Виділ: Д-р В. Загайкевич. 648

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФІРАНКИ дешево і вибагливі ручно виконані. Фрайлік, Сикстуська 21. 53/84 1-7

КОЛЯ И на мішаний хор В. Безкоровайного 250 зол. Книгарня Шевченка. 634 2-3

СИРОІА по священству шукає якого-небудь замства, ханцеларійного, в сільс., в домі самітнього селівника. — До Адміа. „Ліка“ під „Сейчас“. 640 3-3

ГОДИННИКИ наповняє прецизійно й дешево Домбровський і Розмажівський Львів, Академічна 2. (З провінції просямо поштою) 36/82

ФІЯ-ЕЛЕ і інші жіночі і мужські сорочки довгі 5-25, теплі мужські і жіночі піжами 8-9, дитячі 4-20. Фабрика біла „АСТРА“. Львів, Сикстуська 2. 53/84

КУХОНКУ, яка надється до кожної кімнати до 5 п. ч. продан дешево. — Копрініка 16. II. поп. и. б. 1-1

ОГОЛОШЕННЯ.

Молодечий зім
бальорій жост — приверну
MESOLAMENT
SPIESS

поборює ревматизм, нервоволі, — одноразове втирання приносить полекшу. 76/4

Вибірба музичних інструментів

Фр. Мєвчин

Львів, вул. Городецька 2Б. Телефон 25-76. Поручає всілякі музичні інструменти, приладдя, грамофони, плати і т. п. по приватних цінах. — Ціни на бажання. Приймає напрози. 31/81 8-10

ступних цінах. — Ціни на бажання. Приймає напрози. 31/81 8-10

НЕРВОЛЬ

Хеміка д-ра Францова, одиникий радикальний і випробований засіб (на втирання) проти

РЕВМАТИЗМОВІ

колько з причини простуди, пострілові, іскіасові і ін. — всюди можна дістати.

Вибір і головна продаж

АПТИКА МІКОЛЯША

Львів, Копрініка 1. 40/82 6-10

Ліжка дитячі 25 зол. кухонні 8, позелі 10 сітвові 20, дротині яжжлі 18. Огомані 30, розкладані кожані 30, матраци з подушками 14, волосіні 40. Найновіші тапчани 75. — Фабрика Звєс, Ліндого 6. Тел. 79-99. 12/73 3-10

Перероблювання

з дизайну кішю дротиних сітов, залізних ліжок, матраців, огтоман виконує фабрика Заєс, Ліндого 6. Тел. 79-99. 12/75 3-10

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто пост. шк. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-50 зол.
Чвертьрічно 18-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 8 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Міські Театри в понеділок 3-го грудня 1934.
Гарна музика! Великий Театр
Танці повні! Повна чаруючих мелодій і без-
темпераменту! журного гумору музична комедія
Белічава вистава. Ральфа Бенаццо
„Розкішна Дівчина“
в тій комедії говорить цілий світ і цілий світ спі-
ває мелодії з „Розкішної Дівчини“.

Театр Ріжнородностей
СЕНЗАЦІЯ!
Нині вдруге після премієрового успіху
песа Рональда Макензі
Музичні іграшки
Дістесь у середовищі галицьких нафтирів.

Богослуження у св. Юрі за душу Михайла Грушевського.

У неділю 2. грудня ц. р. в архикатедральному храмі св. Юра у Львові заходом Української Парламентарної Репрезентації відбулося жалізне Богослуження з панахидою за душу першого Голови Української Держави Михайла Грушевського. Правив богослуження о. мітра Баажук в асисті численного духовенства, а високопатріотичну проповідь виголосив о. др І. Костельник, закінчуючи її молитвою за тих усіх українських діячів та рядових членів українського народу, що мусять під більшовицьким режимом

умирати мученицькою смертю, та які навіть не можуть мати християнського похорону. Хоча богослуження було заповіджене в останньому дні, воно велика церква була вщерть виповнена народом. На встановлених кріслах уперед сиділи члени Української Парламентарної Репрезентації з головою д-ром Дмитром Левиньким на чолі, голова „Просвіти“, голова „Рідної Школи“ і ін. чільні діячі. Вагали були присутні представники всіх українських установ, організацій і товариств та маси рядових вірних.

Ювілейне свято

Товариства українсько-руських правників у Львові.

В суботу, 1. грудня ц. р. святкував український правничий світ 25-літні роковини свого станового Товариства.

В год. 8-й ранком відправив о. ректор Східний в асисті питомців богословської академії поминальне богослуження і панахиду в церкві св. Духа при вул. Коперника за душі померлих членів Товариства. Підчас богослуження і панахиди співав хор питомців. На Службі Божій явилися члени з головою ради. Зеноном Лукавечким та замішкали у Львові члени Товариства.

Вечором в год. 7-й відбулась Святочна Академія в салі Т-ва „Українська Бесіда“ при вул. Рутівського ч. 22. Академію відкрив голова Т-ва радн. З. Лукавечкий, згадуючи теплими словами заслуги членів основників Т-ва та тих, які відійшли. Присутні вшанували пам'ять покійників вставши з місць і з хвилиною мовчанкою, а голова відчитав коло три десятки прізвищ померлих членів.

З черги адв. д-р О. Надрага відчитав довгий реферат, у якому подав історію Товариства, яку наші читачі вже знають з оголошеної статті в „Ділі“ ч. 320, п. 4. „Роль нашого правничого стану“.

Вельми цікавий реферат проф. д-ра Станіслава Двигірського п. н. „Нові кодифікаційні змагання на полі цивільного права“ відчитав секретар ради. Володимир Іванець. Булаб дуже ве-

лика шкода, якби Товариство не оголосило друком цього дійсно цінного реферату. Опісля секретар відчитав низку привітів від наших установ, члена основника і першого голови Товариства проф. д-ра С. Двигірського з Праги, який перед відходом був душею Товариства та привіти від поодиноких членів, визначних наших юристів з провінції, які не могли взяти особистої участі в цій мислі святі. По рефератах коло год. 9-ої вечором член Т-ва д-р Юліан Заяць відспівав три пісні а саме: „Чи є що краще“ — Івана Заяця; „Ой, глянц“ — Михайла Волошиня і „Гетьмани“ Миколи Лисенка у супроводі фортепіану. З черги п. Лідія Шпитковська (фортепіан), п. Роман Согор (скрипка) і п. Орест Березовський (те-льо) відіграли „Тріо“ п-моль Бетовена. Музичну частину закінчила п. Іванна Леонівська-Гринишчичева відспівавши дві пісні: „Ой, сумна я, сумна“ — Василя Барайського і італійську пісню „Ля Валлі“ — А. Каталіні у супроводі фортепіану, при якому сидів увесь час м-р І. Заяць. Усіх виконавців нагородила публіка (коло 150 осіб) рясними оплесками, а обі паві дістали гарні китиці квітів.

По концертній частині відбулись товариські сходини з танцюванням, які затягнулись геть поза північ. Свято залишило в присутніх дуже милий спогад.

Політичний атентат у Москві.

МОСКВА, 1. 12. ПАТ. Агенція Тасс повідомляє: Сьогодні в год. 16.30 в будинку ленинградської ради вбито Сергія Кірова. Виконавця атентату арештовано.

Сергій Кіров належав до т. зв. старої більшовицької гвардії. Був членом комуністичної партії від 1904 р. і за царських часів підсилював довголітню в'язницю за революційну акцію. Після революції займав різні становища в армії і партії. В останньому часі був секретарем центрального комітету комуністичної партії, секретарем округи компартії в Ленінграді та членом центрального виконного комітету ССРСР.

Кіров у характері більшовицького делегата для переговорів із Польщею був співтворцем риського трактату.

МОСКВА, 2. 12. ПАТ. З приводу вбивства Кірова центр. комітет ком. партії видав спеціальну відозву, що закликає до дальшої боротьби за тріумф соціалізму та до боротьби з ворогами робітничої класи. Похорон Кірова відбудеться в Москві 6. грудня. Попіл його поховать в мурах Кремля.

МОСКВА, ПАТ. Вбивство Кірова, що є першим від рату діт виявленням політичним а-

тентатом у ССРСР, викликало величезне вражіння в усьому краю. Всі часописи вийшли в жалібних обвідках. У багаті міста висвітили жалібні прапори. У Ленінграді союз письменників видав відозву, яку підписало 20 визначних більшовицьких письменників із Ол. Толстим. У відозві накликають попросту до репресій, визнають до „ненависти проти ненависти“. В подібному тоні є резолюція організації ленинградських учених, підписана проф. Еманом.

У всіх фабриках у Ленінграді були численні збори робітників. Ухвалили резолюції, що осуджують убивство Кірова та висловлюють вірність для комуністичної партії під проводом Сталіна. Одна резолюція стверджує, що вбивство Кірова не зможе довести до розстрою серед робітників.

МОСКВА, ПАТ. Комунікат комісаріату внутрішніх справ стверджує, що вбивник Кірова це 30-літній службовець ленинградського відділу робітничо-селянської інспекції Леонід Васильович Ніколаєв.

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позачку Рідній Школі на суму 25 зол.

Довгі, темні, осіжні ночі,
це найкращі жнива для вломників, — тому
обезпечіть від крадіжів - влому своє майно
у Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Арештували інспектора поліції.

ПАРИЖ, ПАТ. Арештували відомого з афери Стависького та Пренса інспектора поліції Боні.

Часописи повідомляють, що арештований грозить ревеляціями. Впевнене, що впаав жертвою пімсти, а рівночасно тому, що занавто віддав себе службовій дисципліні. Боні арештували на основі зізнань якогось Вольберга, який сказав, що комісар силовав його платити рахунки його крадія за це, що дозволив йому жити у Франції. Обвинувачений теж, що взяв від промисловця Феліна більшу суму грошей, за що обіцяв йому викрити пропавшу біжунетрлю. Якесь Котільон обвинувачує Боні в шантажі.

У поліції служив Боні від 1920. був дуже спритний, відкрив кілька великих злочинів. Невадчі почалися для Боні від Стависького. Після зізнань жінки Стависького Боні припинили в урядованні. Привернув Боні до служби міністер справедливості Шерон, що поручив йому вести слідство в справі вбивства-рад Пренса. Боні арештував тоді кількох людей, які виявилися його інформаторами. Один із них, Карбон, сказав, що прийде час, коли фальшивий обвинувач засяде на лаві обвинувачених. Після ріжних скандалів пророцтво це сповнилося.

ЧИ ЧИТАЛИ

Ви вже 23 число **Жорен**

з дня 1. грудня ц. р. — Багато ілюстроване і дотепне. Ціна тільки 25 сотників.

ПРЕЗИДЕНТ КЛАЙПЕДСЬКОГО ДИРЕКТОРІАТУ.

БЕРЛІН, ПАТ. Нім. Імф. Бюро в Ковні повідомляє, що як найповажнішого кандидата на становище президента клайпедського директоріату називають гр. Зубова, що має більшу посілість у Клайпеді.

РОКОВИНИ ЗЛУКИ СЕМИГОРОДУ.

БУКАРЕШТ, 1. 12. В цій державі свято вано сьогодні роковини першого національного віча в Альба Юлія, де проклямовано злуку Семигороду з Румунією. В Букарешті влаштувала протиревізіоністична організація велике віче, після чого відбувся похід.

БЕЛЯ КУН У ПРАЗІ.

ПРАГА, ПАТ. „Поладні Листи“ повідомляють, що в Празі є відомий малярський комуніст Бея Кун. Зобов'язався він не постити ніякої акції серед чеських робітників в заміну за право побуту. Часопис стверджує, що зате Бея Кун веде пропаганду серед малярських емігрантів.

НОВИЙ ПЛАН ІМПЕРІАЛЬНОЇ ОБОРОНИ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Тижневик „Піпа“ повідомляє, що в 1935 р. англійський уряд внесе до палати додатковий бюджет на великий план імперіальної оборони, в сумі 10 міль фунтів. У плані візьмуть участь теж доміїні, які відвідав недавно голова комітету імперіальної оборони сер Тенкі.

ПО ПИРОКОМУ СВІТІ.

— У Міхені німецькі студенти уладили бурхливі протическі демонстрації.

Біля Пугаїно дійшло до зап. катастрофи. Зпід звалин янтягчили 4 убитих і 12 тяжко поранених.

ЖОВТА НЕБЕЗПЕКА.

Скарби Сходу — воротами до володіння світом. — Суєз-Аден і Джібуті. — Берлін-Багдад. — Світи і Японія. — Хто небезпечніший?

Прага, листопад 1934 р.

Минулого тижня мала Прага можливість почути дуже цікавий виклад відомого орієнталіста проф. Мусіла про політичні відносини на Сході. Референт торкнувся такого актуального питання теперішньої загально-політичної ситуації, що вважаємо своїм обов'язком подати нашим читачам провідні його думки:

Прастаре гасло світової політики, що „той запанує над світом, хто запанує над скарбами Орієнту“, гасло, яке найшло було повне зрозуміння ще за часів сильного володіння великої держави мусульманів, не втратило ще й нині нічого зі свого значіння. Довгі століття аж до 19. віку — це низка бурхливих подій, що зродилися на тлі боротьби за реалізацію цього старого гасла. Починаючи від 19. століття ці змагання щодо опанування Орієнту зводяться головним до змагань між Францією і Англією за браму до Азії, за Суєзький канал. Франція як слід зрозуміла велике значіння дальноводного суєзького проливу, порозумілася з Єгиптом та за його матеріальною підтримкою взялася за гігантське діло. Але й Англія зрозуміла добре політичну ціль тої затії, вона з острахом слідкувала за будовою суєзького каналу, що міг допомогти до прямого удару на її азійські посілости, і старалася за всяку ціну не допустити до його закінчення. Але коли показалося, що всі плани завели, Англія нараз змінила свою політику і почала з Францією переговорювати. Спершу Франція не йшла на ніякі уступки, але після німецької війни стала податливішою, аж вкінці Англії повелось закупити у 1875 р. більшість акцій каналу і таким чином стати дійсним паном Суєзу.

Діставши в свої руки браму до Азії і посідаючи надзвичайно важку пладенно-арабську пристань Аден, Англія старалася зробити з Індійського Океану англійське море. Цей свій план переводила Англія дуже спритно, бо під таким гуманним гаслом, як боротьба з невіллянством і це їй дійсно вдалося. Це привело до того, що і Франція не осталася позаду, закладаючи важку сомальську колонію з червономорським портом Джібуті. За Францією прийшла зі своїми домаганнями Італія, а накінці і Німеччина та Росія. Несчастна російсько-японська війна зупинила російський рух в Орієнті, а це скріпило німецьку експансію, що відтепер пішла рука в руку з Туреччиною. Будова історичної залізничної Царгород-Багдад, що мала називувати до шляху на Берлін, це найкраща пригода цього німецького „Дранг нах Остен“.

Серед такої ситуації прийшла до світової війни. Німеччина втратила свої впливи на Сході, ослабли й впливи Росії, зате дуже скріпило-

ся значіння Англії і Франції. По світовій війні ситуація на Сході знову мінється. Появляються тут дві нові ударні сили Світи і Японія, — особливо ця остання, що шукає собі природного вентилю для мільонів свого населення, яких не можуть виживити вже й так сильно перенаселені японські острови. Але японський напір на Сході йде якраз у протилежному напрямі, як напір європейських інтересентів: він йде теж з такою силою, що не тільки паралізує і стримує європейські впливи, але й витискає з Орієнту крок за кроком „європейських влізливців“. Перший наступ Японії вповні вдався, і держава Манджуко це перший стовп у будові японських володінь на азійському суходолі.

Найбільш загрожена в Азії Англія і вона мусить боротися тут аж на два фронти: з відосередніми силами в Індії і на Новій Зеландії та проти сильного напору Японії, яка станувши вже раз на азійському континенті, прямує тепер на китайський Туркестан і до Індії. Англія борониться завзято. Вона підтримує Китай проти японського напору та буде у Сінгапурі найбільшу і найсильнішу твердиню на світі. Буде це твердиня Заходу проти Сходу. Але це все не стримує Японії. Японія, вихованок Англії, не втратила у світовій війні нічого, а зате розбогатіла дуже і нині атискається до англійської Індії політично від півночі, а господарськи зі всіх боків.

Те саме діється з французькими посідами в Азії. Франції й Англії загрожує в Орієнті ладина, повільна небезпека. Злучається проти жовтої небезпеки Франція, Англія і Заучені Держави Півн. Америки? Чи може дійде до війни між Японією і Світами, а Японія опанувавши остаточно Китай і північно-східні частини азійського континенту, буде далі проникати до Європи? Колиб так сталося, то хто може сказати, де зупиниться цей жовтий натиск?

*

Як бачимо з вищенаведених загальних напрямних відчиту проф. Мусіла, референт ненавчє дійшов до політичного висновку, що в інтересі всієї Європи є — разом з Америкою — протиставитись наступові Японії. Тимчасом нинішній стан в Європі, якого питомою рисою є існування Світів на сході і поступення большевизації європейського Заходу, ставить дилему: що більше небезпечне — московський большевизм чи жовта раса? Коли оборона перед жовтою небезпечкою має йти під прапором червоної армії та в дальших наслідках довести до побіди комунізму і на Далекому Сході і в Європі — весь цивілізований світ, вся Європа, Азія й Америка, повинні поєднатися для знищення російського большевизму.

В таборах німецької праці.

(З вражінь очевидця.)

(Докінчення.)

— Чи дістають відпустку?
— Ні. Що 2 або 3 тижні мають відпочити від сувої поповнення до весілля ввечора. Хіба, що трапляється загальні випадки в родині.
— В якому віці приймають до табору?
— Добровольці мусять мати скінчених 17, а не більше 25 років. Кожен при згодошенні мусить показати документи, або посвідкою з громади. Час служби триває пів року, при чому кожен мусить на письмі зобов'язатися, що буде з повною покертою працювати. Це зобов'язання підтверджує при вступі до табору ще й поданням руки командантові.
— Як є кари?
— Кар нема в таборі ніяких, крім публічної догани, бойкоту співтоваришів та врешті, викинення з табору.
— А до церкви ходите? — видаю врешті запит в сторону одного з добровольців
— Ходжу.
— Де, тут в таборі? Відбуваються тут для вас богослуження?
— Ні, кожен ходить собі окремо.
Тут змішувється командант і повсякдень меза, що богослужень у вілких таборах взагалі нема. Головна команда таборів виходить зі заложення, що релігія це приватна справа кожної людини, тому й у тому напрямі не робиться ніякого натиску. Хто хоче йти до церкви, той може йти. Взагалі не допускається в таборах до ніяких тертів між католиками, протестантами та невірними.
Питаю з черги адютанта, скільки таких таборів є в Німеччині?
— Під теперішню пору, около тисячі. Загально, в службі праці є 250 тисяч людей. На ство-

рення більшої кількості таборів нема покищо грошей.

— Чи праця цих людей виплачується?
— Безперечно. В нас працюють по військовому. Зрештою побачте на місцях.
— Що діється з цими, яких відпускають після скінчення служби з табору.
— Дістають відповідну посвідку і вони займаються опісля спеціальна організація, т. зв. „Поляка Праці“. Вона дає, щоб ті заслужені жертвенні люди, дістали опісля працю.
— А якщо хтось хоче остати в службі праці?
— Може собі продовжити її на один рік, або перейти до вишнього провідників.
— Чи в таборі відбувається ще й наука?
— Очевидно. Щодня ввечері відбуваються виклади з ділянки рідної історії, виховання, почуття вітчизняної честі і т. д.
— І про націонал-соціалізм?
— Ясно. Кожен з добровольців мусить знати, що таке обов'язок супроти батьківщини, яка його роля супроти держави і яке відношення до жінки та родини. Кожен мусить пізнати, скільки лиха накоїв нашому народові лібералізм, капіталізм, марксизм...
— Чи є також табори праці для жінок?
— Тринадцять таких таборів знаходиться саме в стадії організації. Нічого ближчого про це покищо вам не можу сказати.
— В деяких часописках писалося про табори, в яких заключенці мусять самі себе утримувати і ще й працювати.
— Ці табори не мають нічого спільного з таборами служби праці. Це звичайні робітничі табори, де добровільно живуть робітники, яких дер-

Дешевий місяць

у ВЛАДІСЛАВНОМУ БАЗАРІ — Львів, Бойків 12.
Усі товари по ревелційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1-80, фляNELA 60 сот.
перкаліна 70 сот. Полотно 55 сот.

жава затруднює в рамках поборовання безробіття. Вони повстають там, де далеко до людських осель і де невигідно булоб самим робітникам жити. Зі зєроблевих грошей відкладають вони відповідний паїк і за це спільно мешкають і спільно харчуються.

Закінчую свої допити. Час їхати в поле і приглядатися людям при праці. По дорозі вступаємо ще до шевської та кравецької робітні. Кількох хлопців стрибає зі стільців:

— Гайль Гітлер!

— Тут робимо лише дрібні конечні напразки, — пояснює ко-мандант. — Більших робіт нам виконувати не вільно, щоб не відбирати хліба приватним ремісникам.

Але кому в дорогу, тому час!

Виходимо перед браму, сідаємо в авто, командант табору примішується коло шофера Гау!

Ідемо розмокшими полями. Там, деє на овиді сіріє рухома смуга, що відзначається різко на тлі чорного торфовища. Це частина добровольців при праці. Наближаємося. Висідаємо з авто і ідемо напростець.

— Ахтунг!

Випростувалися зігнені постаті. Руки спочили на держаках допат.

— Гайль Гітлер!

— Гайль!

Широкий, чорний рів серед поля, повний води. У воді стоять ті хлопці, в грубих чоботях, зтомлені, але усміхнені.

— Тяжка праця?

— Трохи тяжка. Мусимо всю воду спустити каналами в той рів...

Дренують. Висушують. Біс його знає, як одя ціла жахлива на вигляд робота називається. Жаль мені цих молодих хлопців і ніяк чотось не можу зрозуміти, чому вони тішаються.

— Такої землі, — говорять до мене адютант — таких мекляків, маємо в Німеччині два і пів мільона гектарів! Найбільше цього адовж голландської границі. Голландці вже давно висушили свою частку, сіють на ній і орють. А в наш бік все говорили: „Там на сході, де культура квітнеться, лежить Німеччина!“ Тепер ми їм покажемо!

Кличуть мені отого розрекламованого Салковського.

Молодий, бистрий хлопець, дійсно українськ. З Придніпрянщини. З Маріуполя. Втік від большевиків. Три роки блукався по Польщі. Був адебільше під возом. Тепер живе в Німеччині від року. Говоримо по українськи, при чому він сильно домішує російські слова.

— Як ви суди пошали.

— Отак, згодошився і привали.

— І добре вам тут.

— Дуже добре.

— Не тужите за домом? Батьки ваші лишилися там?

— Лишилися. Батько в тюрмі. Куркуль. З мамою не знаю, що сталося.

І по хвилині надуми:

— А вертатися?... До чого?

— Як вам тут в мовою?

— З мовою? Я вже по німецьки краще говорю, як по нашому.

— Думаєте лишитися?

— Лишуся. Тут добре.

— Так, — думаю. — Пропаде цей хлопець у німецькому морю. Вже пропав. Не бачу в ньому найменшої потреби наговоритися у рідній мові, натішитися земляком. Чому, приємно воно, то так, але щоб аж тішитися?... Зрештою, що йому можу сказати?... Галичина, — це такий далекий край для його селянської, простої душі.

Подаю йому руку на прощання.

— Гайль Гітлер!

І Петро Салковски, давніше Петро Салковський, простягає в гору руку націонал-соціалістичним привітом.

Обідали ми спільно зі всіми добровольцями праці. Вони з'їли все, а не міг. Щоби таку кількість з'їсти, треба працювати на торфовищах. І треба мати такі шлуки, як вони.

Після обіду, в ідальні, співали і грали на фортепіані. Грав один з добровольців струбілими пальцями, але грав добре. „Драймелдгаус“...

Вже сіріло, коли поїхали ми в дальшу дорогу. До табору Вукельвізен, коло Міттенвальду, на самій австрійській границі. Табор в горах, на висоті 1.300 метрів. Стодвацять люда працює над зрівнянням безнадійної горбошини, а якої селянин дотепер не може видобути найкращішої

кількості трави для своєї худоби. Показували мені нівеляційні пляни. Пояснювали. Найбільше захоплений працею був командант Букельгаузенського табору, б. пруський старшина, з прізвиськом Буда.

— Ще один українець! — кажу зі сміхом і пояснюю йому, що його прізвище чисто українського походження і по німечьян, в перекладі, він повинен називатися: „Овечий сир“.

— Шафкезе!

Те „Шафкезе“ прийнято під загальний регіт і думаю, що прилипло воно вже до оберлягінгента Буца. Якби не було, мені докоряли під час цілої вечери, що я приїхав українізувати табори.

Відправляли нас кусень дороги двома автоматами. Прощали дуже сердечно і прохали віддати адресу.

І я, вертаючи в ясну, місячну ніч прекрасними баварськими горами до Мінхену, довго мовчав, втулившись в куток аута. Така сила думок, порівнянь, вражень. Подумати лише: — пів року працювати (300 люда), щоби вирвати природі півтора гектара неужитків і замінити їх на плідну землю. Таких гектарів є півтора мільона! Двадцять літ праці, — буде мало.

А в нас, чи хотілось би починати такі експерименти? Чи в нас, колиб треба було, пішла би вся молодь до таборів праці?..

Може я перебільшую те, що бачив, але ніяк не можу перемогти в собі почуття подиву.

Подиву для німецької праці, для дисципліни, для патріотизму, без огляду на чинники, які викликали всі ті прояви так різко і так сильно.

Роман Голіян.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

НАША ГОСПОДАРСЬКА ПІДПРИЄМЧИВІСТЬ У ПОЛЬСЬКІЙ ПРЕСІ.

Ми навіть не здаємо собі справи з того, як докладно слідкують за розвитком нашого національного життя польські ендеки. Наші осяги в культурній діяльності їх щоправда мало обходять (ім краще, щоби ми в уяві поляків були все „малокультурними“ селянами). Зате дуже докладно реєструють вони в своїй пресі всі наші здобутки економічні.

На днях „Газета Варшавська“ присвятила аж цілих дві статті справі українського міщанства і його господарському розростові. Силу нашого міщанського елементу пробує неспіпдиганий автор збагнути на основі виданого нещодавно „Провідника до фірми та інституцій в краю і закордоном“. (До речі — критичну оцінку того видання помістив двотижневик „Торговля і Промисл“ (ч. 4), вказуючи на прогалини в ньому і помилкові інформації). Ендецький автор вираховував на підставі цієї книжки всіх телефонічних абонентів і власників чекових конт у ПКО і ствердив, що українці багатіших міщан властиво не мають. В другій статті вираховував автор усі подані у „Провідник-у“ торговельні і промислові підприємства і теж дійшов до висновку, що вони кількістю слабонькі. Проте кличе поляків до чуйности і до... безболісної, поступової асиміляції.

„Курер Львовскі“ з 30. листопада ц. р. бідається знову, що шоразто повстають у Львові нові українські крамниці, „субсидіовані Земельним Банком“... І вичисляє: склад взуття „Тант“ — Ринок, склад одягу „Титан“ на Личацькій, перфумерія „Лотос“ на Сикстуській... Шораз частіше — мовляв — бачите надпис „робітня обуви“. Поверх 1000 ремісників-українців є у Львові, між ними поверх 200 шевців. А все те завдяки польській клієнтелі... Скільки української клієнтелі мають польські купці, ремісники і промисловці — це очевидно, ендеків не цікавить. А школа, бо ті цифри були б дуже повчазою...

Польська хроніка.

„НАЙБІЛЬША НЕБЕЗПЕКА ПОЛЬШІ“. — ПРОТИПОЛЬСЬКА ПРОПАГАНДА... КУРЕРКА. — КОЛИ ЕНДЕКИ РОЗУМЮТЬ УКРАЇНЦІВ.

„І. Курер Ц.“ видрукував ще 19. листопада передовицю під назвою, яку ми подали вище. З цього приводу до сьогодні полемізують з нею деякі органи преси, що хочуть бути більшими патріотами від гурра-патріотичного Курерка.

В чому діло?

Ось цей Курерок ствердив, що населення Польщі несамоовито множиться, повторюючи зрештою думку проф. Крижановського („найгірший пролетарський спосіб розмноження“). За тим, очевидно, в парі йде господарське зубожіння міста і села. Німці впровадили стерилізацію і селянські майорати, а в Польщі над небезпечкою природного приросту мало хто думає. Дехто потішається, що є „східні кресни“, відповідні для колонізації. Але для цього нема фондів. Полишені самі собі колоністи продають землю автохтонам і вертаються на захід. Во полішук — як пише „Поль. Збройова“, — то вкраде, то надає в юніа, то знову щось заробить, а польський колоніст — мовляв — того не вміє.

Зложилось так, що краківського „Курерка“ підтримав жидівський „Наш Пшегльонд“. Він написав теж, що з господарських причин треба регулювати розростність, або поділити краще матеріальні багатства. І це висловлює. Забуваючи на авторитет економіста Крижановського (на нього показався „Курерок“), вшехполяки заатакували дуже сильно краківського шовіністичного побратимня за його... протипольську пропаганду. Цю статтю — мовляв — не міг писати поляк. Дісталось теж чимало жидів, зо-

крема газеті „Наш Пшегльонд“. Полеміка ще ведеться.

Варто зазначити при тому дивну логіку львівських ендеків. Коли вони атакують жидів, то тоді розуміють, чому „голодні і невдячні“ українські маси йдуть у торгівлю і промисл („шукають зарадних засобів“). Тільки в пориві антисемітизму вони вирозуміли для господарської самопомочі українців.

РЕФОРМА ПРОФЕСІЙНОГО ШКІЛЬНИЦТВА.

Про цю реформу говорять і пишуть уже від ряду місяців. Хоч в останньому часі появилася вістка, що праці над реформою спинені, то найновіша промова мін. Енджеєвича в Раді Публ. Освіти вказує на те, що справа вже близька здійснення. Професійні школи (торговельні і пром.) антверять „новий тип працівника з виразним господарським світоглядом“. Крім того хліборобські ліцеї „відіграють першорядну роль в госп. житті Польщі“.

ГОСПОДАРСЬКІ НОВИНИ З ОСТАНЬНОГО ТИЖНЯ.

Найбільша в Польщі фабрика гумового взуття „Пест-ге“ захиталась. У пресі появилася вістка, що санація цієї фабрики відбудеться коштом консументів, бо шляхом картелізації цієї галузі промислу. — В копальнях солі у Величці і Бохні почалась знову праця. Вони були зачинені пів місяця, бо гірники, яким зменшили заробітки, грозили італійським страйком. — Швидко появиться закон про підприємства публічного довіря. Зачислені до них будуть усі інституції, що займаються чужими справами. — З уваги на те, що контингентний договір з совітами кінчається з кінцем ц. р., зачала Польща нові переговори. — Зі сторінок польської преси не сходять справа нової політики Франції супроти чужинських робітників. 500 тисяч польських робітників загрожені втратою заробітків, виселенням із Франції. А це означає поворот їх до Польщі і збільшення числа безробітних.

Світова хроніка.

ФУНДАМЕНТИ ГОСПОДАРСЬКОГО ЖИТТЯ. — СКРІЗЬ ПОВОРОТ ДО ЗЕМЛІ, ТІЛЬКИ НЕ В РАДЯНСЬКІНІ.

Величезні, просто епохальні перемири, які йдуть тепер у світі, замітні передовсім одним великим контрастом. А саме: коли промислові держави шукають нової рівноваги в повороті до ґрунту, то сільсько-господарські держави якраз навпаки навспіх розбудовують у себе промисл і то головню коштом села. Взяти хочби Німеччину і СССР. Великий реформатор хліборобства в Німеччині мін. Вальтер Дарре, пише у „дідичному законі“ м. ін. так: Майбутня Німеччина може бути тільки хліборобською державою. Інакше вона впаде, як впадала держава Гогенштерфів чи Гогенцолернів, які забули про господарську рівновагу їх держав. І в ім'я тої рівноваги йде в Німеччині велика робота над скріпленням селянського стану. Знову в ім'я господарської рівноваги опанувала більшовиків промислова гігантomanія, несласно витий култь машини, за що платить село, зокрема українське село, розпучливу ланину життям і здоров'ям.

Та не тільки Німеччина пробує оперти своє господарське життя на сільсько-господарський фундамент. Подібну еволюцію, хоч може не в таких розмірах, бачимо тепер в інших промислових країнах, особливо в Японії і в Америці. Фермерська політика Рузвельта — це дань самій новій „селянській орієнтації“. Також заходь Форда створити мішані хліборобсько-фабричні оселі вказують на те саме.

ГОСПОДАРСЬКІ ТРУДНОЩІ ФРАНЦІЇ І ЗАХОДИ ДО ЇХ УСУНЕННЯ.

Світ дивиться тепер на Францію, як на тесу різних можливостей. Ціло в тому, що го-

14 Д Е Ш Е В И Х Д Н І В

30% знижка цін на всілякі блаватні і вовняні товари у фірмі Галицький магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

сподарська криза, яка дається у знаки вже давно в інших державах, у Франції вона дошкулює тільки від недавня. Політичний крутіж має своє джерело в економіці. Тому новий прем'єр Фланден звернув велику увагу на господарські справи. Його концепція трохи неясна. Бо як погодити декларований урядом господарський лібералізм з заостренням курсом державної контролі. Хтось назвав це „етатистичним лібералізмом“. Поняття нове, з ним треба... освоїтись. Фланден заповідує уздоровлення промислу, відтак сіль-господарства (зернового і винниць). Ремісник буде протегований, шадник буде хоронений перед ліквідаціями і банкрутствами авантюристів. Особливу увагу обіцяє уряд Фландена звернути на зовнішні ринки і на оздоровлення ринку праці.

ЕКОНОМІЧНІ АКТУАЛІ.

Знесення карткової системи в апровізації населення СССР має першорядне господарське значіння. Наслідки цього можуть бути далекосяглі як у місті, так і на селі. — В Італії госп. положення дуже поспувалось. Госп. преса обговорює нові потягнення уряду: емісію скарб. бонів на 2 мільярди і піднесення дисконтної стопи.

В. Н-вич.

12 смертних присудів.

Болгарські урядові „Нові Дні“ повідомляють, що на днях військовий трибунал в Неврокопі та Горішній Дюмаї (в Македонії) оголосили присуди в розправі членів македонської нелегальної революційної організації. Обвинуваченим закидали багато вбивств, яких допустилось на основі партійного присуду в рр. 1932—4. Військовий суд у Неврокопі засудив 9 терористів, обвинувачених у вбивстві бурмистра міста Долен і одного архтекта на кару смерти на шибениці. Суд у Горішній Дюмаї засудив трьох македонців на смерть, а двох на дожизну вазницію.

Димісія директорії Мемеля.

Рига, 2. 12. ПАТ. Директорія Мемеля подалася до димісії. Губернатор димісію прийняв і доручив дир. Рейсгоіву виконувати обов'язки аж до вибору нової директорії.

Протестаційні віча у Німеччині.

БЕРЛІН, 2. 12. ПАТ. В усіх високих школах у Німеччині відбулися протестаційні віча проти подій у Празі. Найбільше віча відбулися у берлінському університеті, де довшу промову вголосив ректор Фішер.

3 кінової хроніки.

Засудили Бригітту Гельм. ПАТ повідомляє, що відому фільмову акторку Бригітту Гельм засудили в Берліні на два місяці вазниці за те, що вона спричинила тяжке ушкодження тіла, 27. серпня вертаючись авто з якоїсь гостини, тупнула якусь жінку. Акторки не покарали грошевою карою тому, що цього роду промаху допустилася вона вдруге. Бригітта Гельм мусятиме двомісячну кару відсидіти за решіткою...

НОВИНКИ

— Перше засідання ламинів м. Львова, відбудеться у вівторок 4. грудня ц. р. в год. 10. передпол. У засіданні візьмуть участь теж члени старої управи м. Львова.

— Нове число „Торговлі і Промислу“. Появилось 5-те число органу Союзу Купців і Промисловців, цим разом на 14 сторінок. Поміщені там дальші відгуки на розписаву анкету в справі гуртівень приватників, дальше статті: Марушина (в справі „Народньої Гостинниці“), дир. І. Мартюка, дир. Д. Коренця, фелетон про каткуляцію проф. Ковалівська, „Знаєм на ринок“ Г. Чіпки, репортаж з Тернополя дир. Скопляка і багатий інформаційний відділ.

— Заклик Українського Музею в Празі. Українська преса приносить багато звісток про появу нових періодичних українських органів і вихід нових календарів. З огляду на те, що не всі ці нові видання надходять до Музею Визвольної Бороти України для поповнення його колекції, Музей дуже просить усі українські виданництва й адміністрації всіх українських газет і списків перевірити, чи надсилають вони чи адресу Музею свої видання. Коли ні, то треба невідкладно помістити адресу Музею в список адрес, на які виданництво постійно посиляє свої видання. В музейній колекції не сміє бра-

кувати ні одного українського видання, ні одної книжки, газети, календаря, листівки чи будь-якого друку. Про нас, нашу історію й культуру це дбає й не дбає ніхто чужий, тільки ми самі. Дбаймож про себе! Адреса Музею: *Ukrainske Museum, Praha-Zizkov, Karlova 14, Czechoslovakia.*

— **Вибір українських радників до Пром. Торг. Палати.** В неділю 2. ц. м. в год. 11. рані вибрав Союз Українських Купців і Промисловців у Львові призначив йому трьох членів до Пром. Торг. Палати у Львові, а саме: дир. Я. Скопляка, д-ра С. Чумака й інж. І. Семянчука. Члени Союзу і запрошені гості зійшлися відтак на спільний обід у Клубі „Мол. Громади“, де порушено низку актуальних питань. Докладніше напишемо про це завтра.

— **Московфільські претензії.** Львівська Річнична Палата стала видавати попри „Відомості Річничі“ такийже тижневик в українській мові. Проти того видавництва запротестувало п'ять московфільців, членів Річничної Палати. В протесті протестують проти назви „український“ та заявляють, що проти цієї назви мусять запротестувати всі „руські“ кооперативи, читальні і т. д. Домагаються теж призупинити з 1914 року.

— **Вийшов на волю.** В дні 27. листопада ц. р. вийшов на волю учитель Іван Міщенко з кременецької в'язниці, відсидівши кару 2 роки 7 місяців. Його засудив рівенський окружний суд у Кремені за ширення протидержавних летючок в с. Рудка, кременецького повіту 1. травня 1932 р. і за приналежність до ОУН.

Камізелки, пульт-овези, рукавички і вовняні шкарпетки поручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Боїнів ч. 4. 47/13 18-50

— **Ювілейний концерт Сметани та Двожака.** 3. грудня в год. 20. буде в салі Музичного Товариства концерт, присвячений чеським композиторам Фридрихові Сметані й Антонові Двожакові. В виконанні програми візьмуть участь найліпші артистичні сили Львова. Ціни від 60 сот. до 2.20 зол.

— **Припинення нострифікацій чужих лікарських дипломів до 1937/8 р.** У варшавському університеті перестали зважати приймати подання абсолютентів лікарських вишів із закордонних університетів. Речинськ записів нових кандидатів визначили на 1937-8 рік.

— **Крита плавальня у Львові.** Заходом міського комітету фізичного виховання відкрито 1. ц. м. врочисто криту плавальню при вул. Яблонівських у Львові. Плавальня складається з кількох будинків і водного басену, довгого на 25 м. і широкого на 10 м. Глибина є різна, від 1.20 до 3.40. Є теж трамполна висока на 3 м. Плавальня улагоджена згідно з вимогами найновішої техніки, яка дає змогу безпечною відвідувати і фільтрувати воду при відповідній температурі зимою і літом. Дно покрито плитками, а вечором вода освітлена від споду ятьма ріж-

нобарвними рефлекторами, так що вода має раз краску зелену, то знову червону або синю. Біля басену влаштовано вигідні роздягальні для 150 осіб, на долі для мужчин, на поверсі для жінок, а крім того буфет. Після офіційного відкриття плавальні відбулися перші плавальські змагання спортових товариств.

— **В справі обнижки цін цукру, нафти і вугля.** Міністерство внутрішніх справ вислало до всіх воеводів, старостів і президентів міст обнижки, в яких ствердило, що наказаної обнижки цін цукру, нафти і вугля в багатьох місцях досі не переведено, і наказало припинити тої справи, видаючи відповідні розпорядки.

— **Нові митні округи.** Рада міністрів видала розпорядок, яким поділила Польщу на п'ять митних дирекцій з осідками у Львові, Мисловицях, Познані, Варшаві і Данцігу. Львівській дирекції підлягають воеводства львівське, станіславське, тернопільське, волинське і краківське з винятком повітів сніцького, бельського і живецького.

— **Нема амністії.** З Варшави повідомляють, що всякі чутки про проєкти амністії неправдиві. Досвіди показали, що в'язні, які вийшли на волю завдяки амністії верталися після кількатижневого pobytu на волі до в'язниці, бо допускалися нових злочинів. Суду обтяжувало новими справами.

— **Спроневіря податкові гроші.** Перед карним трибуналом у Львові відповідав податковий поборець з Городка Яг., Став. Солох, за те, що з'їхасовані від податників гроші спроневіряв. Обвинувачений боронився, що находився у важкому матеріальному положенні і присвоїв собі 851 зол., в надії, що їх незабаром зверне. Дістав 18 місяців в'язниці.

— **Фальшиві еміграційні документи.** Перед кількома місяцями арештовано у Львові тайку фальшивих документів, що брали від осіб, які хотіли виїхати до Палестини, гроші і давали їм фальшиві документи. На границі поліція придержувала емігрантів з такими документами і відставляла назад до місця замешкання, причому крім матеріальних страт вони були наражені ще й на неприємні карні наслідки. У зв'язку з тим львівська поліція арештувала 12 осіб, що під проводом д-ра прав Лібіха фальшувала документи. Після закінчення слідства всіх випущено на волю. Перед кількома днями арештовано знову д-ра Лібіха, ривініка Мінкіна та ще двох дальших членів шайки.

— **Сусідські поракунки.** У Кольонії Кривчицькій шевця Миколу Попика пробив шість разів ножем сусід Залзельський. Попика в безнадійному стані відвезли до шпиталю.

— **Варшавські в'язниці переповнені.** З причини переповнення варшавських в'язниць суди одержали обнижки, щоб засуджених за дрібніші провини, доконані на просторі варшавського й інших повітів, осаджувати не у варшавських міських арештах, але в арештах громадських. Тим способом хотять відтяжати від в'язнів Варшаву.

— **Вовки.** У селі Маневичах (Ковельщина) появилася стада вовків. Нападають череду не лише на пасовищі, а навіть закрадаються до господарств. Люди вічно пильнують худобу.

— **Смертний присуд у Перемишлі.** В перемиському окружному суді відбувся процес Антонові Паньковського і Гринька Каспришина, обвинувачених у грабунковому вбивстві залізничника Войтіка Петруняка, якого доконано 1 травня м. р. в Хоросниці біля Мостиск. Справа знайшлася вже втретє перед судом присяглих. Тепер суджено обвинувачених наслідком прихильного помилування найвищим судом касаційної скарги проти присуду, який засудив обох обвинувачених по 10 літ в'язниці. На основі вердикту присяглих суддів Паньковського засуджено на кару смерті, а Каспришина увільнено. Оборона засудженого заповіла касацію.

— **Хто вбив „стрельця“?** Як повідомляє „Л. Курер Цодзенни“, в селі Ульвіку пов. Сокале відбулася вночі на 26. листопада ц. р. в приватному домі „стрельця“ завава. Нараз улам стріли, від якого згасла лампа. В темноті посилися дальші револьверові стріли. Коли засвітили, стверджено, що Францішок Волошин, член „Стрельця“, є вбитий. Винуватців стрілянини покищо не вкрито. Згаданий часопис звалоє вино на українців.

— **Величезна продукція газу.** В Розтоках пов. Ясло доверчено в шифтовому законі фірми Польмін небувалу досі продукцію 700 куб. метрів газу на хвилину. Вибух було чути в промірі кількох кілометрів.

— **Дівчина вмерла з переляку.** В лісі Печера біля Літача, пов. Залішки, кількоро дітей збирало річку. Як побачили побережника Ілька Аксентія, пустилися втікати. 15-літня Параня Суха померла на місці з переляку на серцевий удар.

— **Збірне самогубство.** У Варшаві в готелі „Польонія“ застрілялося трьох молодих людей. Із положення вбитих ствердили, що один застріляв другого, другий третього, а опісля перший сам покінчив самогубством. Всі померли. Один це 25-літній робітник Герберт Бжозинський з Катовиць, другий це 20-літній студент Ерик Ягоде зі Штетина, а третій Рих. Пастевни, теж 20-літній студент із Катовиць.

— **Члени англійської палати лордів на ложах у Сх. Галичині.** У зв'язку з ложами, що їх улагоджують туристичні бюро для чужинців, 16. січня приїде десять членів палати лордів. Ложи будуть у лісах біля Сколього.

СПОРТ.

ЗА ВХІД ДО ЛІТИ.

СВЕНТОХЛАВІЩЕ. Шляхськ — ЗКС Смітан 5:1 (1:1).

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ.

БЕРЛІН. Крайськ — Берлін 1:0.

НЕВДАЧА НІМЕЦЬКИХ ГОКЕІСТІВ У КАТОВИЦЯХ.

У Катовицях на штучному льді репрезентатив Варшави перемогла берлінський клуб Бранденбург СЦ 2:0 (0:0, 1:0, 1:0).

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення платити не відповідає

Театри.

Український театр „Заграва“:
під артист. проводом В. Блавацького.

Перемишль:
3. XII. „Рай без жінок“.
5. XII. „Ой, не ходи Гриню“ (премієра).
6. XII. „Два святи“.

Великий Миский театр.

Понеділок, 3. XII. год. 7-30 веч. „Розкішна дівчина“.

Вівторок, 4. XII. год. 8 веч. Ганка Ординіна. Одиничний виступ.

Театр Річничодностей.

Понеділок, 3. XII. год. 7-30 веч. „Музичні іграшки“.

Вівторок, 4. XII. год. 7-30 веч. „Музичні іграшки“.

Кіно.

АПОЛОН: Два серії разом: „Нуждарі“

„Париж у вогні“.

АТЛАНТИК: „Маскарада“.

ВАНДА: „Теодозія Сепастополь“, та „Прокуратор Алісія Горі“.

ГРАЖАНА: „Невдалий чоловік“, „Кохає, любить, шанує“.

КАСНО: „Бастер роздає міліон“ (в год. розі Бастер Кітон).

КОЛІСЕН: „Шерлок Гольмс“ і „Мадрид воює“.

КОЛІСНИК: „Весняна парада“ (Франциска Іаль).

МАРУСЕНЬКА: „І шов далі, сіра людина“ (режис. „Від Оберга до Каріоки“).

МІРАЖ: „Галка“ (в Кепурю).

МУЗА: „Шолом явора“.

ПАЛАС: „Піснюю я завоюю світ“.

ПАН: „Торговці живими тваринами“ і „Вяста Буріан“.

ПАСАЖ: „Ваніа“ (Король двох степів) і режис. „Мая охоту на піхоту“.

РАЙ: „Чи Людина не дівчина“.

СВІТ: „Заборонена медолюб" в Джозе Мохіко та „Білий сніг“.

СОНЦЕ: „Син джунглів“.

СТИЛЕВЕ: „Що мій чоловік робить у полі“, режис. „Гуртний гумор“.

УТІХА: „Сьогодні живемо" і режис. „Химера“.

ХИМЕРА: „Шіра Темпл" (Тайна на-ленської Шіри) та Тижневик Фокса.

Закордонне радіо.

Понеділок, 3. грудня 1934.

Відень (506,8) 17-30 Фортепія, 20-05 „Джовані Перладжі Палестрина“ концерт зору відельської опери, Братислава (298,8) 17-15 Арфа, Брно (323,4) 20-35 Давні чеські твори (орх. солісти), Кошиці (259,1) 17-10 Для Закарпаття, 19-30 Соло на гармоні, 19-40 Нар. пісні, Прага (470,2) 18-35 Джозе, 17-45 Камер. музика, 21-35 Ферстерові пісні, Париж ПТГ (331,7) 22-30 Пісні, Данціг (30,2) 20-15 Гасові пісні, Варсальона (293,5) 23-30 Пісні, Мадрид (274) 21-15 Сп. кон-урс, Берлін (336,7) 15-12, 19-20 Пісні, 18-30 Солісти, Кенісбургергаузен (1571) 16-00 Легка й танк. музика, Кельн (455,9) 17-45 Солісти, Ляйпціг (382,2) 17-20 Фортепія,

18-15 Нар. пісні німецькі, англ., рос., есп., фр., італ. (Рбенбавер, сопран) М.хен (403,4) 17-30 Форт. твори Ліста, Москва (748) „Дон Хуан“ оп. Монарта, Будапешт (550,5) 17-30 Військ. музика, 19-30 Скрипка, 22-30 Циг. музика, Мільно (368,6) 11-30 Тріо, 17-10 Танк. музика, Рим (420,8) 17-10 Спіл, 17-30 Фортепія.

Вівторок, 4. грудня 1934.

Відень (506,8) 17-25 Спіл (Рожка, сопран), 19-15 Ам. медьолі (симф. орк., Барістін, тенор), 21-00 Симф. концерт, Братислава (298,8) 19-35 „Крейдове коло“ оп. Землинського, Кошиці (259,1) 18-00 Для Закарпаття, Мор. Острава (269,5) 17-30 Спіл, Прага (470,2) 17-35 Концерт, 19-10 Соло, пісні, 19-45 Фортепія, Прага II (230,2) 14-35 Спіл, Париж ПТГ (331,7) 21-30 Лунодія вечір, Париж (1648) 13-00 Симф. концерт, Барсальона (293,5) 19-00 Скрипка, 22-10 Опера, Берлін (336,7) 17-20 Музика, спіл, 18-30 Оп. музика, Гамбург (331,9) 19-30 Варіант ф-дур Бетовена (форт.), 23-00 Суч. музика, Ляйпціг (35,2) 14-45 Солісти, Будапешт (550,5) 13-30 Циг. музика, 19-30 „Горіанові казки“ оп. О-феєбаха, Мільно (368,6) 11-30, 13-00 Орх., 20-45 Концерт, Рим (420,8) 17-10 Легка музика, 20-45 Концерт.

Львівське радіо.

Понеділок, 3. грудня 1934.

6-45 Ранішня анд., 7-50, 22-00 Реклам. концерт, 11-57 Сигн. часу, 12-03 Метеор. пісні, 12-05 Огляд преси, 12-10 Концерт, 13-00 Полудн. денник, 13-05 Арх. в оп. Вердія (гр. пл.), 15-30 Експорт, 15-35 Бір-

жа, 15-45 Кабает тому 20 літ, 16-45 Лекція лін. мови, 17-01 Фортепія, 17-35 Карловіч: Литовська релігія з гр. пл., 17-50 Зоологія та медичина, 18-00 Вільно місто теплий спогади, 18-15 Легка музика, 18-40 А чи знаєш ти пісню (муз. загадки для дітей), 19-00 Спіл у супроводі фортепія, 19-25 Суспільна хайліка, 19-30 Суспільно-політич. ко-лоністів у Перу, 19-30, 19-55 Спортові виступи, 20-00 Оркестра, 20-45 Вечірній денник, 20-55 Як працюємо, 21-0 Концерт симф. орк., 21-45 Як приготувати велику піцу, 22-15 Лекція танку, 22-35, 23-05 Танк. музика.

Вівторок, 4. грудня 1934.

6-45 Ранішня анд., 7-50, 22-35 Реклам. концерт, 11-57 Сигн. часу, 12-05 Огляд преси, 12-10, 12-05 Концерт, 12-45 Листів від дітей, 13-00 Полудн. денник, 13-30 Експорт, 15-35 Біржа, 15-45 Легка муз. пісеньки, 16-45 Скрипка ПКО, 17-00 Кам. концерт, 17-25 Барбурчине свято, 17-35 Гр. пл., 17-50 Почт.-техн. скрипка, 18-00 Турніст. бюлетен лін. заданих дпр., 18-05 Жінк. мови, 18-15 Концерт трубин інстр., 18-45 Поетка імпровізаторка, 19-00 Арх. та пісні з гр. пл., 19-20 Арт. гутір-на, 19-30 Гуральська музика з гр. пл., 19-50, 19-55 Спорт. виступи, 20-00 Предкція про оп. Двожака „Чорт і Катруся“, 20-15 Транск. з Познаня оп. Двожака „Чорт і Катруся“, в черерні: 20-35 Веч. ден-ник, Як працюємо, 21-30 Вранжіння аме-риканки в 19-літнього побуту в Познані відч. в англ. мові, 23-15 Танк. музика з гр. пл.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто пост. шлях. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-50 зол.
Чвертьріччю 15-00 „
Півріччю 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і захр.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друківні: 29-25.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Делегація з Лемківщини в апостольського візитатора о. І. Гудечка.

В дні 27. листопада ц. р. їздила до Перемишля до апостольського візитатора о. Івана Гудечка наша делегація з Лемківщини, складена з трьох свідомих селян та адв. д-ра Василя Блавацького з Сянока. Візитатор прийняв нашу делегацію на довгий авдієнції і довідався про дійсні потреби та клозоти гр.-кат. населення Лемківщини.

Для спаралікування заходів нашої делегації авдієнції під проводом емер. радв. Е. Мокрицького. В склад делегації входив між іншими Йосиф Федик зі Сторожева Горішнього, пов. Сянік, який у 1924 р. при виборах до сейму кандидував з на-

ців-комуністичної листи „Сель-Роб Бдність“. Це людина загально відома зі своїх „лівих“ переко-
нань і з ними він не скривається. І ось коли один з членів нашої делегації робив П. Федикові заки-
ди, чого він їде до Перемишля з домаганням при-
знати окремого єпископа для Лемківщини, то він безцеремонно відповів: „Про мене може бути один єпископ, може бути і сто єпископів; мені не треба ніякого. Я як був, так і далі є лівих переко-
нань“. Гарна делегація, правда?

Щікаво, що агенція „Всхд“ про москвофіль-
ську делегацію розтрубіла негайно, а про укра-
їнську не згадала ні словом.

Спільна політика прибалтійських держав.

ТАЛІН, 3. 12. ПАТ. Вчора закінчилися нара-
ди делегацій Литви, Латвії та Естонії з мініс-
трами закордонних справ цих трьох держав. Мі-
ністри склали по черзі заяви для представників
преси, підкреслюючи солідарність, яка була весь
час між делегаціями під час нарад. Оголошено теж
спільний комунікат, в якому ще раз підкреслено
значіння співпраці трьох прибалтійських держав
для європейського миру. Всі три держави при-

хильно ставляться до східного пакту. Рішен-
ня створити спільну репрезентацію трьох держав у
Лізі Націй і в міжнародних організаціях та опра-
цювати проект мирового поладання можливих
спорів між цими трьома державами. Вкінці ух-
ваджено спільні інструкції для посольств трьох
прибалтійських держав з метою узгодити їх ді-
яльність.

Зміни у французькій генеральній штабі.

ПАРИЖ, 3. 12. ПАТ. „Матен“ повідомляє, що
в 1935. р. дідає до основних змін у генеральній
штабі французької армії. 30 генералів дивізії
скінчать у 1935 р. по 62 роки; 49 генералів бри-
гади і 21 вищих військових достойників скін-

чать по 60 років. Поміж генералами дивізії, які
відійдуть внаслідок старости є 3 команданти
корпусу і голова найвищої військової ради ген.
Беган.

Японія домагається продажі Владивостоку.

На сторінках великого японського поденни-
ка „Найдо“ виступив генеральний секр тар со-
юзу японських промисловців Акіяма з домаган-
ням, щоби большевицький уряд відпродав Япо-
нії Владивосток. Японські політичні кола вва-

жають, що головною умовиною підписання пакту
про ненапад між Японією і СРСР це продаж
Владивостоку. Владивосток це один з найбільших
большевицьких портів, який має дуже велике
стратегічне значіння.

Безоглядна вірність і послух Гітлерові.

БЕРЛІН, 3. 12. ПАТ. Шеф штабу пробовних
відділів Ліце вголосив вчора довшу промову у
Білефельді до пробовників з покликком зберегти
безоглядну вірність і послух Гітлерові. Пробо-
вики мусять бути завжди готові віддати
своє життя, коли зайде потреба і ніколи не скла-
дуть зброї. Згадуючи про відомі події з 30. чер-

вня ц. р. у Німеччині Ліце заявив, що зевеличка
кілька провідників намагалися тоді розбити партію
на групи, але вожд дав їм належну відправу. Ко-
ли Гітлер покликав мене — говорив далі Ліце
— на шефа пробовників, то вчинив це тільки то-
му, щоби зберегти єдність руху, як голову пер-
едумову перемоги.

Нова партія у басейні Сарк.

САРБІКЕН, 3. 12. ПАТ. До новоствореної
католицької партії у басейні Сарк приступило
12 католицьких священників і багато визначних

діячів. На перших зборах дійшло до інциденту,
який викликали члени німецького фронту. Їх
усунула поліція.

Розгром комуністів у Китаю.

З Шангаю повідомляють, що 20 км. на пів-
нічний схід від міста Кван-Сін дійшло до ріша-
ючої боротьби між військами нанкінського уряду
і 100.000 армією китайських комуністів. В остан-
ній часі армія комуністів програла на цілій лінії
і поступово залишала провінцію Гуанан, кон-
центруючи усі свої сили у провінції Кван-Сін.
Одною червоною армією в числі коло 40.000 кер-
мував червоний генерал Мо-Цін-Дун; другою
армією в числі коло 60.000 кермував Чуа-Чун.
Чан-Кай-Шек кидає проти китайських комуні-
стів, крім нанкінських відділів, сконцентрованих у
провінції Гуанан, 8 дивізій піхоти під проводом
ген. Чон-Чун-Яна.

До штабу нанкінських військ у Чен-Чу при-
був сам Чан-Кай-Шек і обрав зачатну команду
над цілим військом. По кількохгодинній завзятій
боротьбі війська Чан-Кай-Шека розгромили вій-
ська китайських комуністів, які понесли великі
втрати. Рештки комуністичної армії розбіглися на
всі боки.

Чан-Кай-Шек оголосив відозву, в якій ствер-
див, що Китай вже освободжений від большевиць-
кої зарази. Підчас комуніст. режиму у провін-
ції Кван-Сін втратило життя понад мільон лю-
дей, а далішніх шість мільонів стратило свою
майню.

Др. О. Чайковська-Пшепюрська

ДЕНТИСТ • СТОМАТОЛОГ
Ординує з днем 1-го грудня
при вул. Льва Сапига ч. 6. І. пов.
(біля театральної площі).

643

3—3

Фабрика хемічних виробів О. Левицька і С-ка

У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО Ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО 503-881
поручає в ласні вироби найкращої якості
Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.
Пасту до взуття „Елегант“ воскову
Пасту до підлоги „Французька маса“
Віск комбінований до підлоги
Васеліну до шкіри

Синку до білля

понадкову і коронову
Шварц до чоїт. — Віск шевський. — Смола шевська.

НА ПОРОЗІ 67-го РОКУ.

З ПРИВОДУ МІСЯЦЯ „ПРОСВІТИ“.

Львів, 3. грудня 1934.

Місяць грудень зветься місяцем „Просвіти“. Радимо це тому, що перед 66-ти роками почала ця важна в нашому житті установа свою діяль-
ність. Ця діяльність була за той час незвичайно
велика, ріжностороння, можна сказати, що в де-
яких часах було навіть усестороння і дала для
нашого національного життя величезні цінно-
сти. Історія „Просвіти“ за 66 літ — це історія
національного, культурного і господарського
відродження нашого народу. Тому зрозуміле,
чому місяць грудень присвячуємо річчю
„Просвіти“.

За кілька днів, бо вже 8-го грудня „Просві-
та“ вступить у 67-ий рік своєї славної та бла-
гословенної для всього нашого народу діяль-
ності. По цілому краю відбудуться тисячі свят,
присвячених „Просвіті“, все українське насе-
лення змобілізує свою увагу й настроїть серце
найкращими почуваннями для „Просвіти“. В
грудні місяці кожний український громадянин
буде старатися дати бодай мінімальний грошо-
вий дар для „Просвіти“. Є це почесний дар, я-
кий складаємо в розпорядження тієї установи,
на її вишукані культурно-освітні потреби як
у признанні її великих заслуг, так і з громад-
ського обов'язку, щоби вона якнайкраще і як-
найширше розгорнула свою діяльність.

На довгому шляху своєї праці львівська
„Просвіта“ здобула таку велику популярність
і таке велике довіря в усіх українців, що стала
символом і національного пробудження і націо-
нальної консолідації і національного вироблен-
ня. По великій російській революції 1905 р. в
Росії таюшні українці дали найкращий вияв
розбуджування національної свідомості в на-
роді саме заснуванням „Просвіти“. По другій ре-
волюції 1917 р. вся наддніпрянська Україна сти-
хайно вкрилася тисячами і тисячами „Просвіт“, бо в них найкраще виявлявся тоді творчий у-
країнський запал для великої ідеї національно-
го визволення. Коли там запанував больше-
визм, то вивів у першу чергу безоглядну вір-
ну т. зв. „просвітництву“, тобто „Просвітам“ та
їхнім діячам, бо живе національна ідея „Просві-
ти“ була різким і могутнім запереченням всяко-
го інтернаціоналізму, а зокрема комунізму мо-
сковської породи. Боротьба з „просвітництвом“
у большевиків була безплодною боротьбою з усім
національно-українським, як щодо змісту так і
щодо форми його вияву.

Та не тільки там, але й далеко від Амуру,
як у часи великої революції, так і тепер, і в де-
якій Америці, як північній, так і південній, і

П р и с и л а й т е п е р е д п л а т у !

в Африці, і всюди, де тільки наїшлася тале-будь скількість українців — там вони об'єднувалися, гуртувалися і працювали для укр. національної ідеї переважно під прапором „Прогресу“. Все це свідчить гарно не тільки про надзвичайну об'єднуючу силу „Прогресу“, але ще краще про безоглядну вірність цієї установи своїй основній ідеї, тобто великій ідеї всебічного національного відродження.

Любимо „Прогрес“ за її минуле, за традицію, за національний універсальний її ідей, за її велику місію в нашому національному житті. Цінимо її за її велику об'єднуючу силу як у минулому так і в теперішньому. При тому не забуваймо, що „Прогрес“ — це не тільки сама її верхівка (головний відділ) у Львові, це „Прогрес“ — це 3046 читачів, із 400.000 членів, це 83 філій з великим апаратом, це велика централь у Львові з видавництвами, з книгарнею, з бібліотекою, з кільканадцятьма фаховими комісіями. Але й це ще не все, „Прогрес“ це 3024 бібліотеки при читальнях, це 2.700 театральних гуртків, це 8.800 театральних вистав у минулому році, це 1.120 хорів при читальнях, це 990 концертів і свят в одному році, це — 120 оркестрів при читальнях, це 350 кружків самоосвіти, це 138 літчих садків, це п'яністень 12.060 візчиків по читальнях в одному році. Ось так вигля-

дав наша „Прогрес“, ця установа, яку любимо, яку цінимо і якою дорожимо.

Централь „Прогрес“ утримує садівничо-господарську школу в Милославці, з якої річково виходять десятки піомірів не тільки господарського, але й національно-культурного відродження в маси нашого народу. Таж централь „Прогрес“ видала за минулий рік 10 місячних книжечок у накладі 115 тисяч примірників для масового ширення в народі, дві кварталні книжечки, календар на 1935 рік, одну книжечку як відбитку зі свого журналу, разом 14 книжок. Крім того „Прогрес“ видає від ряду літ популярно-науковий місячник „Життя і Знання“, що має вже свою добре закладену славу та широке розповсюдження.

Коли роздумуємо в місяці грудні над „Прогресом“, над її минулим і теперішнім, коли підсумовуємо її успіхи й досягнення, приходимо до глибокого пересвідчення, що це установа, яка стала немовби легенями нашого національного життя. Нашим обов'язком не тільки нею дорожити, але й реальними вчинками підтримувати. Місяць грудень саме на те призначений, щоб в ньому дати „Прогресу“ максимум того, що в нашій спроможності. Ось це бажали ми пригадати нашим читачам з нагоди місяця „Прогресу“.

Прегарні солодкі дарунки на св. Миколая і на ялинку

поручас фабрика

„ФОРТУНА НОВА“

у Львові, Крамниця: Руска 20.
Купуйте лише українські вироби, бо тим самим
причинитеся до розбудови рідного промислу
і зменшення безробіття серед нашого народу.
631 1—9

В усій польській пресі появилася вістка про смерть М. Грушевського, подана ПАТ-ом. Ширші замітки принесло кілька органів, з львівських „Газета Порання“, „Век Нови“ і „Курер Львовський“ (останній закинув Грушевському шовінізм і ненависть до Польщі, що, мовляв, видно з кожної сторінки його наукових праць). Невеличку передову статтю, прикрашену портретом М. Грушевського, принесло найновіше чи-сло „Бюлетин Польсько-Українського“ (ч. 48, з 2. XII).

Паризький щоденник „Последні Новості“ поміщує 29. м. м. ширшу згадку про М. Грушевського на своїй літературній сторінці. Оцінка діяльності та наукової праці нашого громадянина зроблена тут із становища росіянина, що не можуть погодитися із думкою про самостійні змагання українців. М. Грушевського називають „людиною глибоко ворожою Росії“, а його „Історію України-Руси“ — „спробою перетворити всю історію Київської та південної Росії (!) з вузько-націоналістичного українського погляду, відокремлюючи її від історії Московщини“. Найсмішніша в цій статті інформація, що в останніх часах большевики знали остаточно з Грушевського кару загибелі і „за старі заслуги призначили йому державну пенсію“!

В Чехословаччині про смерть М. Грушевського перші інформації подало праське радіо 26. XI. В той же день деякі вечірні праські газети подали коротку інформацію, а в газетах з 27. XI. появилася й некрологи, більші з них в час.: „Li. Noviny“, „Pravo Lidu“, „Ceske Slovo“, „Poledni Lid. Listy“ й ін. Пишуть про наукову працю славетного нашого вченого, його заслуги в українській визвольній боротьбі, порівнюють з великим чехом Палацьким, нагадують, що По-кійний був і членом Чеської Академії Наук. В інформації час. „Ranni Noviny“ (ч. 273, 27. XI.) читаємо таке: „Совітська влада, дарма, що причинилася своєю поведінкою до упримнення його життя, вирішила, щоб за великі заслуги для українського народу поховано Грушевського на державні кошти. Грушевський буде похований в головнім місті Української Сов. Республіки в Києві... Пізурядова „Прагер Прессе“ з 27. XI. принесла добру інформаційну статтю про діяльність М. Грушевського, прикрашену його портретом.

Німецька преса (державно-німецька й за-стріська) відгукнулася масово на вістку про смерть М. Грушевського, помістивши на своїх сторінках більші й менші посмертні згадки про великого українського вченого й діяча.

По смерті Михайла Грушевського.

ЖАЛІБНЕ ЗАСІДАННЯ ФІЛЬОЛОГІЧНОЇ СЕКЦІЇ Н. Т. ІМ. ШЕВЧЕНКА.

Філологічна Секція Наукового Товариства ім. Шевченка вшанувала пам'ять проф. Михайла Грушевського на жалібному засіданні дня 1. грудня в 6 год. вечором. Директор Секції д-р І. Свенціцький у довшій промові навітлив релію М. Грушевського в розвитку української філології. Приявні повстанням із місць і хвилиною мовчанкою вшанували пам'ять Покійного. Після промови д-р. Свенціцького члени Секції навели мизку особистих спогадів, завязаних із науковою та організаційною працею проф. М. Грушевського у Львові.

ЛЬВІВСЬКЕ СОЦІАЛІСТИЧНЕ РОБІТНИЦТВО ВІДДАЄ ЧЕСТЬ ПАМ'ЯТІ М. ГРУШЕВСЬКОГО.

В неділю 2. ц. м. в 4. год. пополудні відбулися робітничі збори в салі Товариства „Праця“ у Львові, Ринок 8, присвячені пам'яті проф. М. Грушевського. Збори відбулися під проводом п. Боруха.

Довший реферат про життя і діяльність великого українського вченого й політичного діяча виголосив в імені У. С. Д. П. п. Бунак. Частину промови, присвяченої останнім хвилинам життя проф. Грушевського, вислухали приявні робітники й робітничі стоячі, віддаючи цим способом честь Помершому.

Іменем Окр. Професійної Комісії промовляв п. Чернецький, приєднуючись до загальної жалібної маніфестації.

Віче було дуже численне, так, що сала й сумежні кімнати не могли вмістити всіх присутніх.

ПЕРЕМИШЛЬ У ЖАЛОБІ.

На вістку про смерть Михайла Грушевського викрились доми українських установ у Перемишлі чорними прапорами, які жалібно зависають з вікон чи балконів „Віри“, Народного Дому, Міщанської Каси, Українського Інституту для дівчат і т. д.

Першим, що віддав пошану Михайлові Грушевському був Відділ Діт'ячого Інституту, який дня 30. листопада відбув жалібне засідання. В посмертній згадці були засявані в коротких, горячих словах заслуги Грушевського для цілої нації, передовсім на полі науки.

Дня 1. грудня відбув жалібне засідання Повітовий Народний Комітет УНДО під проводом посла д-ра Загайкевича, який і звелічав пам'ять Покійного та його заслуги на полі політичному, як одного з основників нац.-дем. партії, що відтак перетворилася в УНДО, і як провідника визвольної боротьби на Великій Україні в 1917-18 роках.

Тогож самого дня 1. грудня відбулися жалібні сходини представників усіх місцевих українських товариств та установ. До зібраних промовив п^осол д-р Загайкевич, охоплюючи з ширшого політичного горизонту діяльність бл. п. Михайла Грушевського, як будівничого Української Держави і як голову першої незалежної Української Народної Республіки. Присутні в числі понад 100 осіб вислухали цієї промови стоячи.

На зборах громадських радних, скликаних повітовою народною організацією УНДО в Перемишлі в дні 3. грудня, присвятив п^осол д-р Загайкевич зараз по візковитті зборів посмертну

згадку бл. п. М. Грушевському. Стоючи у глибокій мовчанці, вислухали численно зібрані пам'ять першого президента Української Народної Республіки.

ЖАЛІБНЕ ЗАСІДАННЯ У ВАРШАВІ.

В суботу 1. ц. м. відбулося в льокалі Українського Клубу у Варшаві жалібне засідання з приводу смерті М. Грушевського, на якому явилася українське громадянство разом з молодію в незвичайно поважному числі. Промови виголосили д-р Микола Ковалевський і п. Гайб Лазаревський.

ВІДГУК У ПРЕСІ.

У київських „Вістях“ з 27. листопада ц. р. поміщена невеличка посмертна згадка про М. Грушевського, що схарактеризований там як „найвидатніший буржуазний історик України“. Подавши короткий життєпис Покійного, „Вісті“ пригадують переслідування Грушевського царською владою і підносять дві епохальні його праці: „Історію України-Руси“ й „Історію української літератури“. В закінченні сказано, що Грушевський помер після важкої недуги у Кисловодську в санаторії всесоюзного комітету сприяння аchenim 25. листопада ц. р.

Камізельки, пальовери, рукавички і вовняні шкарпетки поручас фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Боїнів ч. 4. 47/83 19—60

З нашої кооперації.

СПРАВА ОКРЕМОГО РЕВІЗІЙНОГО СОЮЗУ ПРИ ХЛІБОРОБСЬКІЙ ПАЛАТІ У ЛЬВОВІ.

Ми вже писали про те, що Львівська Хліборобська Палата зголосила в Кооперативній Раді у Варшаві проект статуту окремого Ревізійного Союзу при Хліборобській Палаті, з проханням дати тому Союзові право ревізії кооператив у львівському, тернопільському і ставиславському воєвідстві. Кооперативна Рада відкинула цей внесок і не дала цьому Союзові права ревізії.

В цьому випадку характеристичне те, що цей статут окремого Рев. Союзу при Хліб. Палаті у Львові появилася у Варшаві зовсім без відома представників українського селянства та кооперації, які є членами Управи та економічної комісії в цій установі. Виходить з того, що проект цей умісно перед ними затаєно.

В цій справі внесли члени Палати (як Ю. Павличковський і пос. О. Луцький запит до предсідника Хліборобської Палати з домага-

ням внясень. Предсідник відповів, що проект статуту внесено до Кооперативної Ради без попередньої наради в Палаті через брак часу, а зроблено це на просьбу „Малопольського Рільничого Т-ва“, яке задумує перемістити свої „Кулжа Рольніче“ на кооперативні і хоче мати для них окремий Ревізійний Союз під патронатом львівської Хліборобської Палати. Наші делегати заявили, що зголошений у Варшаві проект статуту має значно ширші управлення, як це представляє предсідник, та що був час відбутти нараду в цій справі.

Позатим українські делегати зложили заяву, що коли Хліборобська Палата далі буде обстоювати виключне право на контрактну продаж безрог бекопарням тільки членам годівельних секцій при „Малопольському Т-ві Рольнічим“ і якщо далі буде обстоювати своє домагання нового Ревізійного Союзу для кооператив на своїй території, тоді не витворить умовини, неможливі для праці членів українців у Палаті.

ВИКЛЮЧЕННЯ КООПЕРАТИВ З ЧЛЕНІВ РСУК.

РСУК виключив у листопаді ц. р. 8 кооператив зі своїх членів. Причиною виключення було вперте розборгування свого майна, не зважаючи на накази та упримнення РСУК.

ТОРГИ ПО КООПЕРАТИВАХ ЗРОСТАЮТЬ.

Як видно з оглядів поодиноких кооперативних районів, які поміщує „Госп. Кооп. Часопис“, майже у всіх кооперативах торги в останнім році зростають і так ипо. на 40 коо-

Уживайте лише

знаменитої цикорії „ЛУНА“
здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ“
і зернистої „СОЛОДОВОЇ кави ЛУНА“

виробів української кооперативної фабрики

„Суспільний Промисл“ Львів XV.,
Церковна 2. тел. 42-97

Жадайте всюди!

Жадайте всюди

найкращу відчину,
пасту і поваринку
до чищення
металів і посуду

„Сільва“

ператив журавенського району 35 кооператив збільшили торги на 35 пр. у порівнянні до торгів з попереднього бізнесового року. У 26 кооперативах самбірського району зросли торги на 25 пр. в порівнянні з попереднім роком. В районі Турка н. Стр. у 18 кооперативах зросли торги на 33 пр. 28 кооперативах драгобичського району виказують зріст торгів на 18 пр.

Причиною зросту торгів є без сумніву зростаюча кооперативна свідомість серед широких мас покупців, а також у великій мірі торги з трафік, які прибули тепер кооперативам.

СВЯТО КООПЕРАЦІЇ В ТОРГОВИЦІ ПІЛЬНІЙ, ПОВ. ГОРОДЕНКА.

„Селянська Кооператива“ у Торговиці Пільній — одна з найкращих кооператив у городенському повіті. Веде три крамниці в селі, має на власних фондах майже 9 тисяч зол., а в останній часі побудувала собі власний кооперативний дім, в якому міститься тепер головна крамниця.

З нагоди посвячення цього дому улаштувала „Селянська Кооператива“ 4. м. м. „Свято Кооператива“, яке відбулося дуже величаво і виказало любов та привязання широких мас українського народу до кооперативної ідеї.

Свято розпочалося Службою Божою та ланхидою по померлих членах, а потім відбулося посвячення дому при участі великого зльоту місцевих і доколичних селян та представників по померлих членах, а потім відбулася святочна академія в залі чит. „Просвіти“ (тепер під завідуванням Кружка „Рідної Школи“, бо читальня розв'язана). Вечором на закінчення святочного дня відіграв аматорський гурток кооперативну драму на 4 дії Косовського „Для ближніх“ і як додаток жарт на одну дію „Чорт не жінка“. До пізньої ночі тривали ще потім танці та забави молоді. Так відсвяткувало село Торговиця Пільна цього року свій радісний день кооперативації.

В. Л.

Наші радники в Торговельній Палаті.

ПІСЛЯ ВИБОРІВ ДО ПРОМ.-ТОРГ. ПАЛАТИ У ЛЬВОВІ.

Ми вже писали про те, що I стадія виборів покінчилась компромісом без голосування і що на підставі цього компромісу ввійшов до нової Пр.-Т. Палати у Львові дир. Центросоюзу п. Ю. Шепарович і як заступники п. Ганулик і п. Турин з Тернополя. II-а стадія виборів — це вибір радників у внутрішніх пром. і торг. організаціях у скількох, яку їм призначено з уряду.

Нашому Союзові Купців і Промисловців призначено три мандати. На Надз. Заг. Зборах в неділю — як це ми вже вчора поділи в новинці — члени Союзу вибрали радниками голову п. Скопляка, д-ра Чумака („Будучність“, Тернопіль) й інж. Семичука (ПСК, Станіславів). На Зборах, були присутні також головний вибор-

чий комісар п. Кашталевич і дир. Пром.-Торг. Палати п. Вахтель. З'явилися теж почесні члени т-ва сеніори д-р К. Левицький і д-р С. Федак.

Після панакхиди за проф. М. Грушевського, в якій взяли участь члени С. У. К. і Пр., відбувся обід у „Молодій Громаді“. До зібраних промовців голова п. Скопляк, вітаючи перш за все делегатів Парл. Репрезентації послів Луцького і Білжак, представників центр. економічних установ і преси. Підчас обіду промовляло дуже багато присутніх, а головною темою промов були взаємини кооперації і приватників.

Зазначимо, що з номінації дістануть українці мабуть ще один мандат.

Психологічні причини атеїзму.

(З відчитової салі.)

Другий з черги реферат з циклу „Академічних Вечорів“, під загальним наголовком виступив о. д-р Г. Костельник у неділю 2. грудня ц. р. у залі Т-ва „Українська Бесіда“ при вул. Рутівського. Велими цікава тема і сама особа презентента притягнули нашу публіку і простора зала була виповнена вщерть. Хід думок такий:

Які є причини атеїзму? Ось вихідна і головна проблема. Добре мати перед очима атеїзм і порівнювати його з релігією. Релігійні люди, коли мали тільки філософський зміст, завжди намагалися наводити докази на існування Бога, щоб оправдати свою віру (Платон, св. Тома з Аквіну й інші). І нині люди намагаються систематично опрацювати проблему віри в Бога. Тайна всесвіту, що викazuje правильний уклад, розум, нашу совість, релігійне почуття, томів дзвонів, смерть дорогої особи і зоряне небо дають спонуку до такої систематичної праці.

А атеїзм? Не знаю книжки, яка систематично хотіла би висвітлити проблему атеїзму і довести його правильність. І коли релігія все хоче показати людям, атеїзм завжди скривається: інкогніто і під криптонімом. Він завжди займає позицію критика релігії, але і тут вибирає з релігії тільки те, що хоче. Всі атеїсти задовольняються еклектизмом. Немає книжки, яка система-

тично намагалася би висвітлити цілу проблему релігії, щоб її опростувати. Але таке становище найближче: негативна критика, без систематичного схоплення суті.

Всеж так ясно, що атеїзм, як спихічне явище, мусить мати свої певні причини, хоч атеїсти не заводять їх або бояться їх наводити чи не вміють їх схопити. Тому стараємося їх схопити і аналізувати.

Одні з доказів атеїзму негативні (ті, що руйнують віру), другі позитивні (ті, що будують атеїстичний світогляд).

Негативні виростають на тому полі, де наука „суперечить“ релігії. Відомий закид атеїстів: Релігія каже, що матерію створив Бог; фізика каже, що матерія незнищальна, отже вічна. Французький учений Г. Сент-е́н-ла́жє: Ми перешукали вселенну, але в ній не знайшли божого престолу... Але це тільки фрагменти. І такі аргументи ні не нищать цілості релігії, ні не вистачають, щоб бути атеїстом.

Позитивні аргументи атеїзму, які створюють атеїстичний світогляд, такі: Віра в Бога, душу, релігія — це ілюзія. В такому змісті написана „Де натура rerum“ Люкреція і „Етика“ Спінози. Однак атеїст О. Фройд каже, що „про реальну вартість релігійних поглядів не можемо судити; їх не можна довести ні не можна знищити“. Як виходить зі слів Фрейда — позитивні докази безсилі.

Але ані Люкреція ані Спіноза не доказали свого атеїзму. Атеїзм завжди вважав себе за самозрозумілу безпосередню річ, яка не потребує доказів. Тому атеїсти не відчувають потреби систематичного обґрунтування свого атеїзму. Логічно він збанкрутував, бо ніхто нпр. не стане доказувати,

Футра, Убрання, Рагляни, Жіночі плащі

першорядне викінчення, найнижчі ціни
51/84 2-3
„Повшехні Склад Одяжи“ — Львів, Пасаж Міколяша.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛО“ З ДНЯ 5. ГРУДНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

19

СТОРИНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

XVII. ЖИТТЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ АКАДЕМІЧНОЇ МОЛОДІ 1878—1882 Р.

Життя української академічної молоді у Львові зосереджувалося в тих часах у Товаристві „Дружний Лихвар“. Було воно з початком шк. р. 1878/9 дуже слабе й анемічне, та згодом почало будитися й розвиватися. Головою „Дружного Лихвара“ був у 1878-9 р. Осип Білинський, який помер перед кількома роками як радник суду в Бережанах; в 1879/80 р. Андрій Чайковський, відомий письменник та адвокат; в 1880/81 р. я, а в 1881/82 р. Володимир Коцовський, опісля директор учительської семінарії в Сокалі. Ваесь той час ішла серед товаришів ідейна боротьба між напрямом старонародовцтвом, себто консервативним, і радикальним, який вносила частина молоді, що стояла під впливом Франка.

В двох перших роках перший напрям був сильніший; в другім році (1879/80) стало з цієї причини доходити між товаришами до конфліктів. Тодішній голова Товариства А. Чайковський був — правда — під цим оглядом об'єктивний, та секретар виділу, Кокоруда, пізніший директор академ. гімназії у Львові, був гарячим прихильником консервативного

напрямку і противником радикального, що його старався при кожній нагоді нищити. Товариші не могли цього зрозуміти тому, що Кокоруда донедавна ще був саме загорілим прихильником крайнього напрямку, висказував свої погляди дуже різко, а навіть у „Громадським Друзі“ помістив переклад дуже протиклерикальної поезії „Молитва попа“. Тому губилися всі в здогадах, що мала значити та нагла зміна, що він уже в такому молодім віці (бо був тоді на 2. році філософії) став нараз таким дуже лояльним, клерикальним і консервативним.

Загальні збори „Дружного Лихвара“, які відбулися в осені 1879 р., вибрали крім виділу ще й окрему відчитову комісію, яка мала можливо найчастіше влаштовувати в Товаристві відчити. В її склад входили Франко, Северин Данилович, а і ще два товариші, яких нині вже не тямлю. Комісія вибрала мене своїм головою. В комісії паював інший напрям, як у виділі і цей напрям відбивався також у відчитках, що їх аранжувала комісія. Це було Кокорудзіві дуже не до смаку і він старався настроювати виділ неприхильно до комісії та різними способами поставити її під курателю виділу. Вислідок цього збільшалося роздвоєння між виділом і комісією, так, що вкінці дійшло до конфлікту.

На одну з неділь заповіджений був відчит Северина Даниловича, не знаю вже на яку тему, та досить, що тема та Кокорудзіві не подобалася і він спочинив засідання виділу саме пе-

ред відчитом та перефорсував на виділ ухвалу, що він відчит цей зажадує і прибув ту ухвалу на чорній таблиці в Товаристві. На означений час почали сходитися товариші. Коли зібралось достаточне число, я як голова комісії, завізав Даниловича, щоб розпочав відчит. На це виступив Чайковський і заявив, що анділа заборонив відчит, при чому показав рукою на ухвалу, прибуту на таблиці. Тоді я здер ту ухвалу, подер її на кусні, кинув на землю і потоптав ногами. Чайковський, цим обурений, вийшов з Товариства, затріснувши за собою двері; тоді Кокоруда вискочив на середину кімнати з криком: „Товариші, — ідіть додому, бо він пішов на поліцію!“ Серед товаришів скинувся страшний крик. Всі кинулись на Кокоруду з криком: Поліція! Шпіцель! Геть з ним! і т. д. — і хто знає, до чого було би дійшло, та Кокоруда, поміркувавши, що але, покинув чимскорше льокаль Товариства, після чого відчит Даниловича відбувся без перешкоди.

Та отся подія внесла в Товариство заколот. Виділ хотів з початку повести проти мене і Даниловича ріжні дисциплінарні заходи, та опісля дав спокій, однак товариші знеохотилися і перестали ходити до Товариства так, що в другій половині року 1879/80 кімната Товариства, яка тоді містилася при вул. Камінній, звичайно стояла пустою і життя Товариства зовсім перепинилося.

З початком нового шк. р. в осені 1880. відновилося життя знову. Мене вибрали голо-

Дешевий місяць

у **ВЛАДНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Бойків 12.
Усі товари по режисерським цінам!
Для прикладу: шпрук 180, флякел 60 сот.
пераліна 70 сот. Полотна 55 сот.

що годинники сам зі себе повстає. Куди більше безнадійна справа доказувати, що всі живі організми самі зі себе, безпильно повстає. Однак атеїзм має дуже потужне й вічно сильне джерело в буденному почутті. Його годі описати, але можна тільки вказати на нього. Вірні з теж навіяні атеїстами тільки завдяки тому буденному почуттю, з якого родяться всі сумніви віри. Простодушні теж має таке почуття буденності. Однак, коли він тільки глянє на зоряне небо, зачигається для нього тайна. В його душі оживає релігійне почуття тайни, чуда, вищого світа. І релігія бере гарт над буденністю.

Атеїзм починається з поширенням науки. Чому? Бо природничі науки поширюють це почуття значності, буденності. Яким чином? В старовину люди почитали сонце, місяць, зорі за богів. Нинішня фізика відкрила, що небесні тіла складаються з таких однородних складників матерії, з яких атомна наша земля. І тут криється джерело грізми: „Ми перешукали всесвіт, але божого престолу не знайшли...“ Розвинена техніка, фабричні виробы поширюють наш буденний світ, розбудовують наше почуття безтаїности. І це почуття домагається диктаторського становища в нашій душі в імені „науки“ (експеримент більшовиків у СРСР). Воно хоче бути єдине обов'язкове і всевладне. Це почуття буденності протиставляє всякій чудесності, вищому буттю. Містичний зміст життя йому чужий. Ціла релігія для нього є „дурман“.

Можуть бути люди, виховані без релігії, яких тягне це почуття буденності. Інші люди, ніби в імені науки, підпадають під переможний вплив цього почуття, а його перспективу на життя приймають за єдине й останнє слово правди. Так діється не тільки з ученими, але також з поетами, мистцями.

Ось тут скривається психологічне джерело атеїзму: Нема нічого, лиш почуття буденності, звичності, безтаїности, пліткості (нема безодні) і перспектива того почуття на ціле життя-буття — з висловом матеріалістича а.

Дійсно, такого почуття не треба доказувати. Його тільки треба взяти за правду. Але сірка іронія. Атеїсти, які нібито воюють в імені науки, в дійсності воюють в імені безкритичизму.

В дискусії забирає голос 11 осіб, але ледви кілька трималося теми. Тому прелегент кількома словами дав основні виснаження на їх запити. Дискусію замкнув о. кралом. Дзєрович полякою прелегентів за його дуже цінний і цікавий реферат, а публіка рясними оплесками нагородила о. д-ра Костельника за його працю.

вою і я намагався оживити Товариство. Ми розпочали влаштувати щотижня на „Бесіди“ відчити, злучені з музикальними продукціями й декламаціями, в яких брали участь також члени „Бесіди“; отже настало товариське зближення старших з молодію. Упередження супроти радикального напрям почало зменшуватись. Ані Франко, ані його товариші не були такими страховищами, як з початку. Франкові твори став Барвінський містити в „Ділі“ і „Правді“, що виходила якийсь час під його редакцією. Крім цього став видавати Белей при головній допомозі Франка літературний місячник „Світ“, що його молодь сильно підтримувала і ширила по краю. В таборі народівців запанували ліпші відносини. До головних органів партії „Діла“ і „Батьківщини“ прибуло ще гумористичне „Зеркало“, якого редактором і рівночасно ілюстратором став Кориндо Устиянович і яке швидко позискало собі симпатії й попит у краю. Головним літературним органом була „Зоря“, видавана Партицьким; однак вона не імпульсувала ані багатством, ані добірністю змісту й опиралася в тих часах майже виключно на галицьких силах. Кращі часи „Зорі“ припадають аж на пізнішу добу, коли при ній став працювати Франко, чи пак, коли Володимир Лукнич-Левницький, обнявши її, навазав взаємини з закордонною Україною і зробив її загальноукраїнським органом.

Під впливом всенароднього віча з 30. листопада 1880 о. прийшло на недовгий час та-

Вечір перекладів української поезії.

У неділю 2-го ц. м. у великому амфітеатрі „Колетіум Максимус“ львівського університету два молоді польські поети знайомили слухачів із своїми перекладами сучасної української поезії. Олександр Бавмгартнер і Злаіслав Кунстман почали цю перекладову працю самохіть, навіть не від року і за той час зробили вже багато. Дещо видрукували по журналах, дали дві радіо-ві аудії, звесь час далі перекладають.

Вечір їх перекладів ділився на дві частини: у першій йшли поети позальвівські, у другій здебільша львівські такі, що постійно із Львовом зв'язані. Обі частини попередила коротенька інформаційна передмова про авторів. Із цих передмов видно було, що прелегенти збирали інформації про наших поетів власними силами і давали їх характеристику головню на підставі тих поезій, які мали під рукою. Цим можна пояснити деякі неточності в інформації.

Між вибраними на цей вечір поетами йшли прізвища у такій черзі: Н. Л. Холодна, Ю. Косач, Б. Лелкий, Е. Малайяк, О. Ольжич, П. Тичина, М. Рильський, О. Стефанович, О. Влизько, А.

Скиба, Б. І. Антонович, О. Ваби, С. Чарнецький, С. Гордінський, І. Клея, Б. Кравців, А. Курдидик, Я. Курдидик, Р. Купчинський, Н. Лукіянович, Л. Мосенда, А. Волошак, М. Рудницький.

Прелегенти застеріглись, що зроблений ними вибір поезій — випадковий. Відомо, що перекладачки часто йде за першим врапінням, коли вірш йому до вподоби або легший до перекладу. Оба перекладачки, добрі знавці поетичних засобів, надали неодній, навіть слабій речі, модерну форму. Щодо самого способу декламації пп. В. Котмарського, І. Вобровського і З. Кунстмана можна би мати одне основне застереження: — декламатори занадто сильно підкреслювали поетичність настрою, подаючи в патос або сентиментальний ліризм. Через постійне наголошування на то великої кількості слів і місць, вірш тратив свою цілість композиції і розлітався на поодинокі акорди. Можливо, що частина вини паде тут на надто велику сцену, в якій голос губиться, гуде. Аудиторія була досить нечисленна, як на такий амфітеатр. Присутні мали ще один доказ, що поезією мало хто цікавиться.

Стара песа по Новому виведена.

ТЕАТР „ЗАГРАВА“ ОБІЩУЄ НАМ НОВОГО „ГРИЦЯ“.

На вулиці у Перемишлі зустрічаємо режисера „Заграву“ М. Блавацького, що приїхав із театром на ряд вистав і з перших слів цікавиться новозапозиченою виставою „Ой, не ходи Грицю“. Обіцяють нам „Гриця“ зовсім „по новому“. Були колись чутки, що хтось хотів у брати Гриця у фрак, як це робили з Гамлетом.

Артист рішуче відмахується від подібних думок. Сидимо у пукорні і він дає дуже подрібні пояснення про намічену виставу.

— Коли хочемо поставити „Гриця“ інакше, ніж досі, то маємо на увазі головню те, що його треба оживити, зробити з нього цікаву виставу. Та не хочемо зривати з нічим, що досі було добре у традиційному „Грицю“.

— Від чого починаєте?

— Перше від точного прочитання самого тексту. Читаємо його як нову песу, передумує-

мо кожному сцену, добуваємо з них те, що там досі невикористане. „Гриць“ повинен нині виглядати так, як жінка з 1860 р. убрана згідно з теперішньою модою. Відкидаємо шкурівку, штучний бюст, величезний капелюх з перами і вертаємося до простоти.

— Як з декораціями?

— Вони будуть сильно барвисті, романтичні, на перший погляд немодерні, але згідно з духом песи. Про них не буду казати, побачите їх.

— Чи змінює текст?

— Так. Мусимо боротись з такими знахронізмами, як монольогами, вводимо нові дієві особи, дрібні, але дуже потрібні. Сцену з зоржкою переносимо на кінець 4-ої дії. Викреслюємо деякі непотрібні речі.

— Як з музикою?

— Пісні здебільша лишаються, тільки деякі будуть іти „а капелла“. Долаємо увертюру і кілька мейодраматичних мотивів. Нар. головна сцена з божевільям Марусі трактована мейодраматично. Все це залежить від гри...

— Що можете сказати про гру?

— Гадаємо, що з „Гриця“ треба добути передовсім безпосередність народніх пристрастей. Не була би це трагедія, якби цих пристрастей там не було. Маємо тут смертельну ненависть і нестимне кохання. „Гриць“ це українська „Кавалерія Рустікана“. Не хочемо тут запускати у нетри психології, але будемо шукати ефективного видовища. Треба таку песу грати з розмахом і темпераментом, не як звичайну побутову драму.

— Все це нелегка справа.

— Знаємо про це і тому до такої песи підготовлялись ми довго, спільними зусиллями. На пробах кожний член нашого ансамблю давав свої завваги, пробував освітлити цілу песу і поодинокі ролі, як її розуміє. Одночасно обдумували ми, як повинні виглядати сцени і цілі дії, щоб не було в них того давнього непогрібного вантажу, що томить глядача і нагадує йому інші побутові песи, у нас уже перестарілі.

— Цікаво побачити, як це у вас вийде — кінчу розмову.

М.

Перед політичним процесом у Кремляці.

В дні 12. грудня ц. р. відбудеться перед рівенським окружним судом у Кремляці розправа проти учнів гімназії К. Таранчука, А. Мельничука, А. Лотара, В. Янчара, Р. Зелінської, Г. Козубської, Е. Трачуківної, В. Шереметівної, В. Ключинської і М. Мельницького, яких обвинувачують зі статті 154 § 2. к. к. за похвалювання політичного злочину. Мельничук і Янчар від довгого часу перебувають у в'язниці, решта на волі. Воронити їх мають адв. С. Підгірський з Ковля і М. Багрянівський з Рівного.

Зразки народньої коші

на вечір дня 4-го грудня числі Жорен ч. 23.

Число багато ілюстроване і дуже дотепне. Ціна тільки 25 сот. Місячна переплата тільки 150 сот. Замовляти: Львів, Ринок ч. 10. „ЖОРНА“.

(Далі буде).

Міські Театри у вівторок, 4-го грудня 1934 р.

Зворушлива гра артистів гарна сце- нічна справа.	Нині в Театрі Різноманітностей величавий п'єса Рональда Менензі	Музика і любов у дивнім сплеті.
---	---	--

Музичні Іграшки

Життя англійських нафтярів у наших копальнях.

Св. Миколай
у Міських Театрі
читайте комунікати!

Громадяни!

Споვნимо свій громадський і національний обов'язок супроти „Просвіти“. В перших днях грудня ц. р. даймо їй відповідно до своєї спроможності дар. Власним прикладом і живим словом викличемо серед свого оточення відповідний настрій, підем духа — захоплення. До жертвенності на „Просвіту“ залюбимо, бо навіть привелимо всіх наших знайомих масовими даними на свою всенародну і найбільш заслужену „Просвіту“ не тільки забезпечимо їй непереможність і дальший розвиток — але й докажемо свою ідейну зрілість та національну силу. Наше гасло: „Без сповнення національного обов'язку нема життя нації!“ Тому всі українці — без огляду на стать, походження, вік, пол, нації — приналежність, дадуть негайно свій „Дар Просвіті“.

Для вкращення сповнення цього святого обов'язку вислаємо в сьогоднішньому числі нашого часопису чеки з кріпкою вірою, що всі вони повернуть з відповідними жертвами.

Зворот басейну Сарі за мільярд франків.

РИМ, 3. 12. ПАТ. Нині в год. 1-й владу комітет трьох закінчив свої праці і підписав договір Франції з Німеччиною у справах фінансово-господарських в приводе сподіваного звороту басейну Сарі Німеччині. Добре поінформовані французькі кола кажуть, що Німеччина заплатити за копалини басейну Сарі 900 мільонів франків. Додає, що під час нарад обговорено теж справу ноти, яку Франція вишле до Берліна у відношенні на ноту з 13. вересня ц. р. у справі східного пакту. Однак Франція підлягає з висилкою ноти аж доки не настане відповідь Польщі.

Крім того зверне інвестиційні кошти і враз зі

згадаю сумою заплатити мільярд франків у короткому реченні. Крім того Німеччина погодилася на доставки вугілля Франції. Крім протоколу, який підписали французький амбасадор Шамбрен і німецький фон Гасель комітет трьох складе звіт Раді Ліги Націй. Звіт буде затримувати теж політичні проблеми. Кружляють поговори, що Німеччина згодилася загарантувати безпеку і волю усім мешканцям басейну Сарі. З гарантією не будуть користатися політичні емігранти, які в останніх часах прибули до басейну. До Женеві виїхав голова комітету трьох барон Альфонсі і там відбудуться ще сесії цього комітету.

Конференція мін. Ляваля з німецьким амбасадором.

ПАРИЖ, 3. 12. ПАТ. „Пті Журналь“ повідомляє, що мін. Ляваль відбув довшу нараду з німецьким амбасадором Кастером з нагоди підписання торговельного договору, з яким обговорив

усі проблеми, які цікавлять обі держави. Шоденник підкреслює, що мін. Ляваль говорив у палаці послів про Німеччину дуже прихильно.

Виповідження вашингтонського трактату і будова нового корабля.

ТОКІО, 3. 12. ПАТ. Нині рішив японський кабінет на спеціальному засіданні повідомити держави, які підписали вашингтонський морський трактат, що Японія виповідає його. Це рішення має затвердити ще приватна рада цісаря.

У доках Йокосукі почали будувати новий воєнний корабель „Тенгасакі“ містоти 10.000 тон.

ТОКІО, 3. 12. ПАТ. Представник міністерства закордонних справ заявив закордонним журналістам у відповідь на промову Льюїс Джорджа,

який напав на Японію за згоджене „зачинення дверей“ у Китаю, що Японії куди більше залежить ніж якій іншій державі, щоби в Китаю вдержати політику „відчинених дверей“. Висловив жаль, що чужі держави намагалися усунути впливи Японії у Китаю і тому піддержували китайський бойкот японських товарів. Людство було би куди щасливіше, якби всі держави вели політику „відчинених дверей“ і не вводили ніяких обмежень для чужих товарів.

Конфлікт між райхсферою та пробоевиками?

ЛОНДОН, ПАТ. Берлінський кореспондент „Таймс-ів“ передбачує недалекі конфлікт між райхсферою і відділами СС. Напруження між обома організаціями нині є вже прилюдною тайною. Тепер доходить до такого стану, який був між

райхсферою та відділами СА перед 30. червня ц. р. Шопрвада СС. не такі численні як СА, та що нараховують 200 до 300.000 апаменито внаслідок званих і дисциплінованих членів, творять організацію великих військових аспірацій.

Большевицький посол у Титулеску.

БУКАРЕШТ, ПАТ. Міністр Титулеску привітав новоіменованого большевицького посла Островського, з яким мав довшу нараду. В пресово-

му інтерв'ю посол Островський сказав, що буде старатися навести та затіснити добрі сусідські взаємини між обома державами

Сталін і Ягода ведуть слідство.

БЕРЛІН, 3. 12. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Москви, що комісар внутрішніх справ і голова ГПУ Ягода виїхав з багатьма урядовцями тайної поліції до Ленінграду з метою вести слідство в справі вбивства Кірова.

До Ленінграду приїхав Сталін з Ворошиловим теж у справі вбивства Кірова.

Масове винищування політичних в'язнів

МОСКВА, 3. 12. ПАТ. Закордонні кореспонденти у Москві одержали такий комунікат: Президія Центрального Виконавчого Комітету Комуністичної Партії СРСР на засіданні в дні 1. грудня ц. р. рішила наказати слідчим органам вести в приспіненому ході слідство проти осіб, обвинувачених за підготовку або виконання терористичних актів. Судовим органам приказано не виконувати присудів смерті. Зате доручено виконувати негайно смертні присуди на засуджених за терористичні акти.

Як виглядає большевицька жалоба.

МОСКВА, 3. 12. ПАТ. ТАСС повідомляє: З усіх усюдів СРСР надходять телеграми з великим обуренням в приводе вбивства Кірова. У багатьох містах відбулися віча, на яких рішено закінчити перед речинцем річний план продукції і таким чином вшанувати пам'ять убитого.

Найбільший телескоп.

НЬЮ-Йорк, ПАТ. У місті Кормінг, штат Нью-Йорк, вдалося відкрити сочку, якої промір виносить 6 м. 87 см. Сочка дає змогу бачити на віддалі 900 мільонів світляних літ, або тричі далі, як це було можливе при допомозі дотеперішніх телескопів.

ЧИ ВИ ВЖЕ ЗЛОЖИЛИ СВОЮ ЖЕРТВУ
на українських інвалідів? Зложіть її негайно! Вашої допомогі чекають найвірніші сини українського народу.

Жертви буревію.

МАНІЛЯ, 3. 12. ПАТ. Вільні втрати, заподіяні останнім буревієм, доволі сумні. Згинало 18 осіб, ранених було 70. Без даху є 15.000 осіб. Наслідком буревію затонув моторизований корабель із 20 людьми залоги. Втрати в плодах виносять кілька мільонів доларів. Із острова приїшли вістки про новий буревій.

ПО ПІПРОКОМУ СВІТІ.

— У міністра Титулеску відбулась нарада, в якій взяли участь прем'єр Татареску, міністр торгівлі і промислу і губернатор народного банку. По нараді мін. Титулеску переговорив з колишнім прем'єром Мамю.

— На грищі Славії у Празі під час змагань копеного м'яча завалилися ступені. 50 осіб ранених, здебільша поломані руки і ноги.

— До Риму приїхав австрійський міністр скарбу Буреш.

— До Парижі приїхав мін. Ефтич і відбув нараду з регентом Югославії, кн. Павлом. Опісля виїхав до Женеві.

— По шеститижневих нарадах покинула Москву делегація уряду совітської Монголії з прем'єром Гентуном.

Величезна повнь в Австралії.

МЕЛЬБУРН, 3. 12. ПАТ. Округу Мельбурн навістила катастрофальна повнь. Внаслідок зливних дощів виступила зі своїх берегів ріка Яра. Вода зірвала багато мостів, а ще більше ушкодила. Мешканців міста Ковірун виселили, які цілу ніч сиділи на дахах. Хорих по шпиталях рятували перед повіню через отвори дахів. З околиць навіщених повіню надходять розпучливі вістки. Здовж берегів пливає 17 трупів моряків корабля „Корамба“. 217 людей пропало без вісти. Кілька осіб померло від електрики, бо буря перевертала багато стовпів з електричними проводами. 6.000 осіб залишилось без даху.

3 листів до Редакції.

(У відповідь послів д-рові Ст. Баранові на його статтю „Найкращий дарунок для української кооперації“.)

Високоповажаний Пане Редакторе!

Прочув звичливо не відмовити помістити в „Ділі“ отих кілька слів відповіді на статтю, поміщену в „Ділі“ з 29. листопада ц. р. під ч. 320. під наголовком „Найкращий дарунок для української кооперації“, підписану д-ром Степаном Бараном. У статті міститься уступ отсого змісту: „Зате велику шкоду щодо мови приніс нам популярний коліс у нас „Правотар“ д-ра Филипа Евина з 1910 р., написаний з погляду правничих термінів і висловів штучною диковицею, ніким неуживаною, що на щастя, майже у нас не прийнялася“. Цей остракізм, а не критика д-ра С. Барана на „Правотар“, є об'єктивно несправедливий. Означе, щоб оминати особисту полеміку, покликуюсь на голоси критики „Правотаря“, а саме:

В числі, адеється, 160. „Діла“ з р. 1909, пише д-р Е. Олєсницький про „Правотар“:

„Правотар“ — це перший твір у руській мові, котрий вповні заслугу, щоб про него ширше поговорити... Автор старався бути популярним, що йому вповні удалося, однак для цієї цілі не жертвував ані на волос юридичної сторони праці. У вигляді законів вилно зрілого й опитного юриста, в укладі зворів видно практика громадянина, обаянненого знаменито з потребами свого народу й уміючого зарадити кожній потребі. Дякують та книжка є пожаданим підручником для всіх, почавши від адвоката, судді і нотаря, скінчивши на інтелігентнім селянині... Заверхва форма претарна...“

Знову ж у числі 169. „Діла“ з р. 1909 пише про „Правотар“ д-р Аларій Чайковський:

„Саме появився мені в руки „Правотар“ д-ра Филипа Евина... Критику собі, так тяжкої праці, написав уже д-р Євген Олєсницький. Я хотів тут привільно заявити, що на сю критику я, як довголітній адвокат, вповні тодішній... Подивляюся витревалість автора, що в отій епілозі... „вспів помістити стільки законів у добрім українським перекладі“.

Отже, коли два корифеї нашої паєстри, мистці й естети українського слова, вилали таку похвальну оцінку „Правотару“ і щодо його зверхної, отже й мовної сторони, і щодо його змісту, тоді ця їх оцінка, що є в такім різкім протиставстві з остракізмом д-ра Ст. Барана, говорить пророчно, що д-р Ст. Баран тут очевидно промахнувся.

А зрештою, чи можливе, щоби книжка, яка принесла „велику шкоду нашій мові“, „повна дикими висловів“, стала, як сам, д-р Степан Баран арімає, книжкою в народі „популярною“. — І чи тим позначанням не побиває д-р Степан Баран сам себе?

Якщо д-р Степан Баран вожний пачувати ним як „дикомовня“ вислів скарті був провірити на степінках словація української мови Платонського, Желехівського, Умачня Грінчика, „Правничого словаря“ д-ра Костя Левицького, чи в річечках „Вістника Державних Законів“ б. Австрії в перекладі д-ра Ол. Куличковського, — був би безперечно там його найшов.

Нехай вільно буде мені при цій нагоді звернути ласкаву увагу д-ра Степана Барана на статтю Ст. Сірополька, поміщену в ч. 306. „Діла“ з 14. листопада ц. р. під наголовком „Наш обов'язок перед пам'яттю М. Старицького“, зокрема на її уступ, що починається від слів: „Саме за ці новотвори М. Старицький зазнав за свого життя багато прикостей від критиків, що підоймали його на глум за новостворені ним україн-

ські слова... Однак життя виправдало М. Старицького, бо майже всі його новотвори... — за виставою Івана Франка — здобули собі право королівства".

Пане Товаришу Д-р Баран у Вашім остракізмі дотично мови „Правотар" самі Ви стверджуєте, що його мовна „диківина" „на щастя майже у нас не прийнялася", — значить: такі щось з неї прийнялися, на що арештом показує признаний Вами факт, що „Правотар" став книжкою популярною.

Я далекий від того, щоб ставити себе навіть у тій М. Старицького щодо знання української мови, але його мовна творчість та прикрі перекликання з тої причини вказують, як дуже обережні повинні ми бути в наших оцінках мови, переловивши тоді, коли за нами не промовляє, але й категорично признаний нам у тій ділянці авторитет.

Д-р Филип Бвин.

Прийміть, Високоповажаний Пане Редакторе, щиро подяку та вислови мого високого поважання.

Д-р Филип Бвин.

Львів, 29. листопада 1934. р.

НОВИНИ

— ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6. Пломбування зубів, штучні зуби в золоті, платині і кавчуку, регуляція кривовиростаних зубів. Ураховані і шкільна молодь користується зі знижок. Нас. 646 3—3

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54 46. 539 75-?

— Магазин п'юстеді Р. Джада, Львів, Хоружини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 3—100

— „Поет Зеленої Буковини". Заходом „Товариства письменників і журналістів ім. І. Франка" відбудеться в п'ятницю 6. ц. м. у домі „Молодої Громади" (Нар. Гостиниця, I. пов., вхід другою брамою), в 7. год. вечором, відчит проф. Миколи Матвія Мельника про життя і творчість Юрія Федьковича. Надзвичайно цікава поява буковинського поета, як людини і творця, є вдалою темою, актуальною у зв'язку з цюгарочним його ювілеєм. Вступ вільний.

— Свято-Академія в честь Ю. Федьковича відбудеться дня 9. грудня в салі Великого Театру. На дуже різноманітну програму складаються хори — композиції Євсевія Мандицького (Оскресни, Бояне, Місяць князя, Зозулька), Ст. Людкевича (Як я, брати, раз сконаю, старогалицька мелодія), О. Ніжківського (3 окружків), Б. Кудрика (Поетова доля) — все до слів Ю. Федьковича. Атракцією свята буде інсценізація вірша „Гуляли" до композиції Ніжківського (виконає школа проф. О. Сухверської — уклад Р. Купчинського), а далі рецитация „Довбуша" Геніка-Березовського та драматизация вірша „Сонні мари" (у виконанні О. Луцького). Святочну промову виголосить Б. Лепкий. Участь беруть співачі товариства: „Львівський Боян", „Сурма" і „Бандурист" та жіночий хор учениць гімназії „Рідної Школи". Диригенти: Вл. І. Охримович, О. Плещинський та І. Гриневський. Просимо поспішати з замовленнями білетів у книгарні „Просвіти", вул. Руська 1.

— Листівки з проектом церкви СС. Василянок у Львові при вул. Потоцького ч. 95 появилися на днях у новому мистецькому виданні. Ціна одної листівки 10 сотників, при чому весь дохід з продажі призначений на будову церкви. Проект тої церкви виконав арх. Р. Грещай. Згідно з його планом буде це одна з найкращих церков Львова. Не сумніваємося, що українське громадянство розкупить масово ту листівку, щоб таким чином причинитись і від себе до здання того величезного храму у столиці краю.

— Авторський вечір Маврикія Шимля. У т. зв. жовтій салі Технічного Інституту при вул. Бульварда 5 у Львові відбувся мин. суботи західом жид. нар. університету ім. А. Айнштайна авторський вечір одного з найцікавіших молодих жидівських поетів, Маврикія Шимля. Шимель — це поет жидівської вулиці і простолуддя з високою поетичною культурою і загальнолюблений серед жидівського громадянства. Поезія його, повна молодечого запалу та тихого смутку і трагедії жидівських низів, джерело сподів до українського фольклору і краєвиду, серед якого живуть його земляки. Улюблена тема Шимля — місячні ночі, матір і вмираючі сьогоднішні типи гетта з їх романтикою і сентиментом. На вечері, на якому автор та п. Ріггелі дуже добре відчитували твори молодого поета, було багато публіки, а ширі оплески доказували, наскільки цей Шимель близький до свого громадянства, якого кожна вітху й біль чує ревно

своєю поетичною душею, передаючи його оригінальну і дбайливу форму свого вірша. (а)

— „Газета Поранна" в нових руках. Як повідомляє „Курер Львівський", після довгих переговорів львівська „Газета Поранна", що махалася в передодні упадку, перейшла в останніх днях в руки львівських ББ-ів. Представником самостійної партії в редакції став п. Вичиский, а разом з ним головним редактором п. С. Менчель, причому змінено теж дальший склад редакції.

— Арештування в Станиславові. Серед української молоді в Станиславові переведено низку ревізій. Як повідомляє „Курер Львівський", знайдено якісь компромітуючі матеріали, наслідком чого арештовано кільканадцять осіб, між ними одну жінку.

— Природний приріст польського населення зменшується. Статистика вказує, що природний приріст національних меншин у Польщі є сильніший від приросту польського населення, який зменшується від 1927 р. Орган суспільної медицини „Лекарж Польскі" стверджує, що польський природний приріст упав протягом останніх десятих років із 16 до 12,3 на тисячу мешканців. В роках 1931—1933 число живих уродив зменшилося на 100 тисяч. Складок уродив у Польщі, як стверджують німецькі джерела, починає йти в темлі трічі більшому, ніж у Німеччині. З національних меншин у Польщі множаться сильно особливо жиди.

— Жидівське національне свято у Львові. В неділю було у Львові свято 125-х роковин смерті полковника польських військ Берка Йосельовича, що згинув у бою під Коцком. Протекторат над святом обняв воевода Бєліна-Празмовський. Після богослуження в божниці посвячені та зручили прапор голови г-ва львів. жидів-комбатантів д-рові Анштрайхерові. У Великому Театрі була академія.

— Присуд на комуніста. Перед судом присяжних у Станиславові станув комуністичний діяч Ілля Греблер, абсолютент гімназії, якого засуджено недавно у Варшаві на 5 літ в'язниці. Тепер відповідає за свою діяльність у Станиславові. Цим разом засуджено його на 3 роки безоглядної в'язниці і 10-літню втрату громадянських прав.

— Львівська хроніка. В ліску біля Голоска Малого повісився 67-літній Дмитро Фіалковський, безробітний огорожник зі Львова. — З мешканця Германа Вайнбергера при вул. Жовківській викрали алюмінії, розбивши касу, 600 зол., 60 дол. і біжутерію.

— Краєва хроніка. В Глушому пов. Залішки вибухла в домі Емілії Баліцької пожежа, яка перекинулася опісля на сусідні будинки, наслідком чого згоріли чотири господарства на шкоду 5.000 зол. — На дім робітничих салін Постайка в Дрогобичі напали два бандити і стероризували присутніх, зрабували 100 зол. — Поліція придержала в Княжому (Снятинщині) 8-літню Анну Шевчук із Рожнова, що скиталася по селах. Каже, що втікла від матуки, яка тому два тижні повісила була її в лісі.

— Таємниче вбивство осадника. 2. листопада ц. р. невідомий справник застріляв на дорозі між Крем'янцем і Вишнівцем військового осадника Рибінського, який вертався разом зі своєю дружиною додому. Коли він виїздив з лісу за с. Горенкою невідомий справник заступив йому дорогу, освітив його електр. ліхтаркою і зі словами „то ти", стріляв до нього з кріса. Убивник Рибінського негайно скрився у лісі. Причини вбивства невідомі. Поліція веде слідство, але слід за убивником згинув. По цілому повіті розліплено оголошення влади з нагородою 1000 зол. тому, хто вкаже слід убивника.

— Усунули начальника скарбового уряду. Після переведеної ревізії у скарбовім уряді в Крем'янці усунули з посади начальника п. Санковського і проти нього ведуть слідство. П. Санковський є швагром колишнього директора департаменту м-ства скарбу Михальського, який сидить в арештах за спроневерення 500 тисяч зол. у зв'язку з аферою б. посла Ізиковського.

— Крадіж у скарбових урядах. В краківських скарбових урядах викрито великі зловживання, яких допускалися касієри тих урядів у порозумінні з ліквідаторами. Грошей, які платили податники, не давали до каси, хоч давали посвідки, що стверджували заплату. Урядовець П. скарбового уряду Францішок Потасінський був у порозумінні з Корнером, директором фабрики кінематографічних голосників, який платив малі грошові суми на рахунок податків, а ліставляв квіти на високі суми, за що виготовджував його відповідно. Корнер утік заздалегідь з Кракова, наслідком чого вислано за ним стезні листи. Головний дефрандент Галівський, касієр І. скарбового уряду, віз розгульне життя, приймаючи часто гостей в люксовому мешканні. Всіх учасників зловживань арештовано.

При одному з них знайшли зшитих у сорочці 10 тисяч зол., при іншому 1.500 зол.

— Жахлива помилка в шпиталі. До жидівського шпиталю у Варшаві прийшла невідомо на хірургічну операцію 36-літня Гайдла Мордкович. Операція адалася і недужа приходила до здоров'я. Перед кількома днями лікар звелів дати їй інекцію розчину цукру. Один з асистентів помилюся і замість цукрового розчину ввів інекції терпентину. Наслідки помилки незабаром сталися страшні, бо хвора померла незабаром серед жахливих мук. Головний лікар шпиталю д-р Айле звелів шпитальній прислузі держати цю справу в тайні, але всетаки рідня дізналася про все і дала знати поліції. Справою завалася прокуратура, яка наказала слідство.

— Буде нова королева. Англійська мільонерка Керстерс купила за 9.000 фунтів стерл. острів Гвей-Кей, на якому живуть 223 мурини в цьому 50 мужчин. Острівець для мільонерки підшукало льондонське бюро подорожі. Перше острівець був власністю американця Велінгтона, який купив його тому 15 літ, щоб оснувати плянтацию. Туземці не хотіли працювати, тому Велінгтон не мав доходів і продав острівця. Англійка купила дім в одній англійській фірмі. Перевезуть дім кораблем і змонтують на острівці. Начальник муриновського племені Рубу сказав, що готов признати англійку королевою.

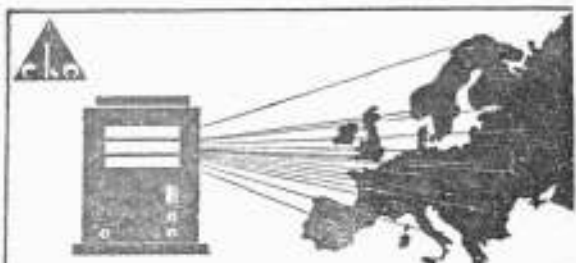
— Фоки під Гдинею. В Балтійському морі біля Гдині появилися фоки і дельфіни, що роблять шкоди в рибостані. Рибалки ворожать з того гостру злиму.

— Ріжні вістки. Поставили на мирову премію Нобля кандидатом англійського пачіфіста Нормана Ендрелла, автора книжки „Велика помилка". — У Парижі починає виходити новий тижневик, присвячений виключно питанню льютерії. — Американський департамент здоров'я стверджує у своїй статистиці, що найбільше людей у світі умирає від недуг серця; на третьому місці стоїть рак, на 7-ім сухоти. 20 літ тому сухоти стояли на першому місці. — На ліцитації в Лондоні продали три рідкі швайцарські поштові марки за незвичайно високу суму 1400 фунт. шт. — У Гаванні страйкують різники; у місті нема м'яса. — За один рік в Англії принало 1504 чужинців англ. підданство; у цьому числі найбільше колишніх російських підданих — 303. — Бюджет Парижа на 1935. означений на 4.029.000.000 фр.; місто має тиме 130 млі. дефіциту. — Фр. міністер закорд справ Барту записав своєму містечку 150.000 фр. на добродійні цілі і на спортивні організації. — В Хураменті в Аргентині народилися кіські „свійські близнята". — У Нью Йорку видають ученики свій журнал „Ют енд Скул" (Молодь і Школа), що пов'язується в одному мільоні примірників. — У Дітроїті запродукували купальні костюми з дерева, аладжені з таких малеєвських кусників, що не перепинають у руках при купанні. — У Парижі викрили фабрику фальсифікатів воєнних памяток. — У 25 півн. американських стейтах досі стерилізували 16.000 осіб. — Японське м-ство військових справ має патенти 64 тріліонних газів, які може вжити на війні. — У СССР ввели „буржуйський" спорт: ситківку. — Від 1. січня до кінця лютого 1935 вільно ввозити до Зл. Держав алкоголь у не обмеженій кількості. — З приватної хати англ. міністра повітряного флоту Філіпа Сасуна в Кенті злодіи винесли різні дорожочні речі. — У Будапешті засудили двох югославян на 4 роки в'язниці за воєнне шпигуство.

— З нових впливів до Музею Визвольної Бороти України. Акад. Степан Смоль-Стоцький передав до Музею своє сокольське вбрання з дорожочним знаком Сокола-Батька. В цьому убранні акад. Смоль-Стоцький виступав, як офіційний представник українців на всесокольському з'їзді 1921 р. в Празі П. Богдан Заклинський з Галичини передав збірку книжок, між якими є український катехизм, молитовник і рідкі календарі. Інж. Микола Овсійко переслав пісню з архівними матеріалами, між ними ціла збірка оголошень про різні академічні збори адебітного Української Господарської Академії в Подєбрдах, різні книги, часописи й друки. Укр. Центральний Комітет у Варшаві переслав музеєві на Український Дім у Празі 123.55 зол., зібраних серед укр. емігранції в Польщі. Збірка Ю. Сіхневича в Бабині на Волині дала 73.90 зол. Пожертва Івана Кобиляка 10 зол. М. Душак 1 зол. Жертви надсилати на адресу директора музею проф. Антоновича, Praha, Nusle 245, Czechoslovakia.

ІНВАЛІДАМИ УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ

опікується УКТОДІ, Львів, Потоцького 48. Не забувайте писати туди і свою ленту, бо без помічі українського загалу праця Товариства не може задоволити 2.000 інвалідів.

РАДІО-ПРИЙМАЧАМИ ЕКОЧУЄ ВСЮ ЄВРОПУ.

Електротехнічний Відділ
кооперативної інженерської Роб. К. Р. Львів
Синьска 29. Тел. 4-30 647 3-3

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

О. Сельський Володислав, парох Стрия, поч. радник Митроп. Консист., священник-ювіліт, сеніор архидієцезії, довголітній член ради міста Стрия і всіх культурних українських установ — помер дня 1. грудня 1934 р. в 88 році життя, 60 році священства.

Перенесення тілених останків Покійника з протестантського дому до церкви відбулись у

неділю дня 2. грудня 1934. в год. 17. Поховання в понеділок в год. 8.30. а похід на панітар в год. 12. В. Й. П.

Дописи.

Львів.

Вистава „Американки“ В. Павлусячча в гімназії СС. Василінок. Прегарну театр. виставу улаштував дня 2. грудня ц. р. гурток учениць II. класу гімназії СС. Василінок при вул. Потоцького 95. Гарна була ця вистава (класова самопоміч), гарне теж було виконання пєси. Відіграно комедію на 3 дії п. н. „Американка“ В. Павлусячча, до речі, дуже актуальну, повну сатири та гумору пєсу. Ролі були так розіграні: Куджудачинська: Слава Сенів; Оксана: Ірка Гарасимівна; Мері: Софія Шмагалівна; Ліда: М. Романенко; Леако: Галя Гордонівна; Кочкозья: Люся Семірова; Тета Американки: Анна Дикун. Всі учениці достроїлися до темна пєси так добре, що ціліста вийшла з повним успіхом; жаль тільки, що тієї вистави не могла оглядати ширша публіка, бо це була вистава шкільна, для молоді та її родичів. Режисерією пєси завзялись теж учениці тієї класи, а саме: Сенівна (Тета) і Софія Антонівна, котра односторонньо дуже вправно й дискретно суфлажувала. Як зачуємо, 16. грудня ц. р. буде ця пєса повторена (дохід на будівлю церкви СС. Василінок) для ширшого круга батьків та олімпію дітвори, що ходить до шкіль СС. Васи-

лінок. Сподіватись треба, що ніхто із запрошених громадян не зрештує з нагоди побачити цю пєсу у шкільній такеозитних учениць гімназії СС. Василінок. Гіть.

ВОЛОДИМІР ВІДНІА.

Ліквідаційні Збори володимирської „Прогресивної“ Лиги 14. м. м. відбулись ліквідаційні Збори членів Лиги „Прогресивної“ у Володимирі та в 73 читальнях. Ліквідаційні Збори відбулись тому, що міністерство внутр. справ відкинуло відклик б. Ради Лиги, а повітове староство на основі рішення воєводства визначило рішення тих Зборів. На ті Збори прибули відпоруки лише 11 читальень. На 6 членів з Володимира, разом 17. Вони те ж другіх зборів (перші мали бути в год. 12. лия, з браку приписаного числа учасників відбулись другі в год. 13.) вибрали 3-х членів для ведення справ Лиги в Найвищому Адміністративному Трибуналі, до якого б. Рада „Прогресивної“ внесла скаргу і 3-х ліквідацій. Збори односторонньо ухвалили все майно Лиги „Прогресивної“ у Володимирі та всіх її читальень у повній передати Матірньому Лиги „Прогресивної“ у Львові. Відповідний лист з відписом протоколу перестало до Львова.

Вистава „Союзу Українок“. Дня 22. м. м. заходили Філії „Союзу Українок“ у Володимирі відбулась вистава „Заколот“ Кошебу. Цим разом вистава відбулась у великій залі та пройшла з повним моральним і матеріальним успіхом.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Майже ЗАДУРНО

Фірма „Галицький Магазин Новин“ галицька 15.

продает всілякі блаватні товари за безц н.

Для прикладу ціна п. н.:

Фланель на білий	0.55	Полотно	0.55
на північ	0.65	Димна на підштанці	0.65
у північ, взори	0.75	Зефір на сорочці	0.75
кол рова	0.70	Попеліна на сорочці	1.30
на лешет, блузи	1.15	Перкал на колір	0.75
Бая двостор.	1.70	Синій колір шовк	1.20
Вельвет і штурхис	1.70	Хустини до носа	0.10
Вонна на сукні	1.70	Сервети	0.20
на пляжі	2.50	Стиони	0.35
Шелюти на убрання	2.45	Ваф. речники	0.28
Сукно лешетарське	3.50	Купел. речники	0.50
Копи	4.25	Виски	1.00
Пляди	5.40	Помешки	1.95
Капи і обрус	2.50	Простирала колір.	4.90

Великий вибір шовкових і вовняних матеріалів. — УВАГА: При закупні товару від 5 зод. задурно білет до кин. Італія, Англія, Аргентина і іншіх.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича Боршів.

4. XII. „Залізна Острога“.
5. XII. „Спадкоємство“.
6. XII. „Княжна Чардаш“.
З Боршівського театру на кілька вистав до Львова приїждять і Остерки.

Український театр „Заграва“:
під артист. провідом В. Блавацького.

Перемішля:
5. XII. „Ой, не ходи Грицю“ (премієра).
6. XII. „Два сати“.

Великий Миський Театр.

Вікторок, 4. XII. год. 8 веч. Ганка Ордовіна. Одинокий виступ.

Середа, 5. XII. год. 7.30 веч. „Розкіш на дівчину“ Абон. 9.

Театр Рімондієвостей.

Вікторок, 4. XII. год. 7.30 веч. „Музичні іграшки“.

Середа, 5. XII. год. 7.30 веч. „Під прикусом заридом“ Абон. 8.

Кіно.

АПОЛЬО: „Каріона“ (Дольорес дель Ріо).

АТЛАНТИК: „Маскарада“.

ВАНДА: „Теодозія Севастополь“, та „Прокurator Алісія Гора“.

ІРАЖИНА: „Невідний чоловік“, „Кохай, любий, шануй“.

КАСІНО: „Бастер роздає мільйони“ (в год. ролі Бастер Кіттон).

КОЛІСЕМ: „Шерлок Гольмс“ і „Мадрид воєн“.

КОШЕРНИК: „Веселна парада“ (Франціза Галі).

МАРУСЕНЬКА: „І шовк дає, сіра людина?“ ревія: „Від Оберка до Каріона“.

МІРАЖ: „Кто надіс“.

МУЗА: „Шойно вчора“.

ПАЛІАС: „Піснюю я завоюю світ“.

ПАН: „Торговці живим товаром“ і „Віста Буріні“.

ПАСАЖ: „Вакіа“ (Король диних степів) і ревія: „Між охоту на піхоту“.

РАН: „Пісенькар Варшави“ (Е. Бодо).

СВІТ: „Заборонена мелодія“ з Джозе Мохівою та „Великий сід“.

СОНЦЕ: „Син джунглі“.

СТИЛЕВЕ: „Що мій чоловік робить у ночі“, ревія: „Гуртіння гумору“.

УТІХА: „Сьогодні живемо“ й ревія. ХИМЕРА „Шірай Ієнел“ (Гайна наленської Шірай) та Тижневик Фока.

Закордонне радіо.

Вікторок, 4. грудня 1934.

Відень (306.8) 17.45 Співа (Гоніта, сопр.), 19.15 Ан. нельоді (симф. орх., Батістіа, телор), 21.00 Симф. концерт, Братислава (298.8) 19.35 „Крейдове коло“ оп. Земанського, Кошиці (299.4) 18.00 Для Закарпаття, Мор. Острава (269.5) 17.30 Співа Прага (470.2) 12.35 Концерт, 19.10 Слов. пісн. 19.45 Фортенія, Прага II. (269.2) 14.35 Співа, Париж (177.4) 21.35 1-го подія вечір, Париж (1648) 13.00 Симф. концерт, Барселоно (293.5) 19.00 Скрипка, 20.10 Опера, Берлін (356.7) 17.20 Музика, спів, 18.30 Оп. музика, Гамбург (331.9) 19.30 Вариції Ф-дур Бетолена (форт.), 23.00 Суч. музика, Ляйпціг (35.2) 14.45 Сол. сти, Будапешт (350.3) 13.30 Циг. музика, 19.30 „Горіакові азки“ оп. О. фонбаха, Мільно (468.6) 11.30, 13.00 Орх., 20.45 Концерт, Рим (420.8) 17.10 Легка музика, 20.45 Концерт.

Середа, 5. грудня 1934.

Відень (306.8) 12.00, 19.35 Концерт, 17.15 Хор, Брно (323.4) 20.20 Нар. пісн., Кошиці (299.1) 17.05 Для Закарпаття, 19.30 „Живіть примі“ авд. Аверченка, Прага (470.2) 11.30 Салон музика, 19.35 Концерт військ. орх., Париж (1648) 21.00 „Замка“ оп. Герольда, Люблونا (369.3) 20.00 Вок. концерт, Ковно (19.35) 17.20 Співа, Рига (314.6) 17.10 Лотиські пісн., Берлін (356.7) 18.40 Муз. та спів, 21.10 Сфонки ч. 3. д-моль Брікнера, Гамбург (231.9) 21.20 „Грубадур“ оп. Верді, 21.30 Сол. сти (форт., спів), Кенісаустерган-зен (1571) 21.10 Фортенія, Кельн (455.9) 21.10 Брамсові твори, Мінхен (403.4) 14.20 Сол. сти, Будапешт (350.3) 13.30 Салон музика, 17.30 Симф. концерт, Мільно (368.6) 11.30 Салон музика, 17.10 Кам. муз., 20.45 „Гейша“ оп. Джонса, Рим (420.8) 13.05 Легка музика, 20.45 „Кі-голето“ о. Верді.

Львівське радіо.

Вікторок, 4. грудня 1934.

6.45 Ранішня авд., 7.00, 22.55 Реклам. концерт, 11.57 Сигн. часу, 12.03 Огляд преси, 12.10, 13.05 Концерт, 12.45 Листи від дітей, 13.00 Полудн. денник, 15.30 Експорт, 15.35 Біржа, 15.45 Легка муз.,

пісеньки, 16.45 Скорішня ПКО, 17.00 Кам. концерт, 17.25 Валбуртине свято, 17.35 Го. пл. 17.30 Почт.-техн. скорішня, 18.00 Турнист. бюлетен. авд. залізничної авт., 18.05 Жін. мова, 18.15 Концерт трубних інстр., 18.45 Поетика Імпровізаторка, 19.00 Арті та пісн. з гр. пл., 19.20 Акт гутірка, 19.30 Гуральська музика з гр. пл., 19.50, 19.55 Спорт. вистки, 20.00 Поезесіи про оп. Двожика „Чорт і Катруся“, 20.13 Трансмі в Познані оп. Двожика „Чорт і Катруся“, в перерві: 20.35 Веч. денник, Як працюємо, 21.50 Іррація аверіанави з 10-тилього побуту в Польщі (авд. в англ. мові), 23.15 Танк. музика з гр. пл.

Середа, 5. грудня 1934.

6.45 Ранішня авд., 7.50, 2.00 Реклам. концерт 11.57 Сигн. часу 12.03 Метеор. вистки, 12.05 Огляд преси, 12.10 Орхестра, 13.00 Полудн. денник, 13.05 Твори Кетельбі з гр. пл., 13.30 Експорт, 13.35 Біржа, 15.45 Пять кв. вітоу від моря, 15.50 Про режисерію 16.00 Танк. ріжних наредів, 16.45 Халішняка півтань, 17.00 Лісні в сучр. фортепьяну, 17.25 Приятельки, 17.45 Роб. Кінатер: Дітота увертюра (гр. пл.), 17.50 Спорт. порадник, 18.00 Наука стенографії, 18.15 Сльва рерум, 18.15 Скорішня, 18.45 Приватна власність як сучр. функція, 19.00, 19.30 Оравський хор, 19.40 Гутірка: Світло та тепло, 19.50, 19.55 Спорт. вистки, 20.00 Міжкелічський вечір (з авд.), 20.45 Веч. денник, 20.55 Як працюємо, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Промова зааврата красномовної диплом. студії, 21.40 Веч. денник, 22.15 Лісні, 22.40, 23.05 Танкова музика.

БІРЖА.

Гроші.

Долар у Львові у приватних оборотах 2.28 зод.

У Варшаві були такі курси: Лондон 26.30, Париж 34.92.50, Берлін 212.90, Ціріх 173.20, Голландія 358.18, Прага 22.10, Італія 45.24, Ньюйорк кабеля 5.29.50, Ньюйорк чехи без трансації.

Золото: Долари 8.91—8.93, Франки фр. 34.30—34.60, Дукати 81.70—82.20, Корони 35.80—36.30, Рублі 43.50—45.30.

Срібло: Корони 0.30, рублі 1.20, фльорени 0.70.

Акції та цінні папери.

Банк Польський 93.00 зод.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 3. грудня ц. р. кооперативам платив за:

1 кг. масла десероного 2.40 зод.
1 л. молока 0.18 „
1 л. сметани 0.70 „
1 п. верш 4.00—4.10 „

Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові 1 літра 26 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану сильна, на явля вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 3. грудня ц. р. не купує ніякої птиці авд. до відликання.

ОПОВІСТКИ.

Подяка. Цією дорогою висловлюю найширшу подяку Вп. п. меценасові Д-рові А. Івашенському і його Вп. дружині за правні заходи і неопієну дбайливу опіку над моєю донькою Дарією підчас її шістьмісячного перебування у шкільній торж. у Львові. Підпис: 1. грудня 1934. о. Мих. Давченко. 632

ЛІВІ ОГОЛОШЕННЯ

ФІРАН і куплена у Фрайліха пристроїть любатинне мешкання. Синьска 21. 51/84

ШВАЙЦАРСЬКІ ГОЛІНІНИКИ продає дешево Домбровський і Розважескавй. Львів, Академічна 2. 36/81 8—10

ВОВНЯНІ ПІДШТАНЦІ мужеські 3.90, снст. 5.90, теплі кафтанів 2.90, жіночі теплі реформні 1.50, волікові 4.50. Фабрика „Астор“, Синьска 2. 631

ГАРНА, двоповерхова киміння, аюксу-сово уряджена солідної будови, соняшня за 100.000 золотих, вклад 70.000 зод. продає Бюро Мишака. Шлома Бернадичська 2. 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

Наклад відомої кимини Володимира Целевича

„Нарід -- Нація -- Держава“

кінчиться.

Ціна 1 зод., з пересилкою 1.15 зод.

Замовлення присилайте складаними П. К. О. виписуючи на них: ч. 143.961 Кооперативну Банк „Onister“ Towarzystwo z обмеженою рогікою у Львові, а на середньому відтинку напишіть „Політична Бібліотека“, або замовляйте поштовою переказами, а то й письменно на адресу: В-во „Політична Бібліотека“ Львів, вул. Шавалів ч. 7/III пов. 631 3—3

Чи Ви вже передплатили католицький тижневик

„МЕТА“

„Мета“ є одним з українських католицьких тижневиків у якому добір цікавого для всіх змісту поучений з гарною новітньою формою. „Мета“ виходить кожного четверга.

Кожний інтелігентний читач мусить читати часопис „Мета“, коли хоче знати як з католицького становища ставитись до всіх актуальних справ. Просимо домагатися зразкових чисел.

Ціна 1 примірника 30 сот. 1-й місячна передплата 1.20, Піврічна 7.00, чвертьрічна 3.50. Річна 14.00

За кордоном 3 долари.

Адреса редакції і адміністрації:

Львів, Японська 7. — тел. 94-56,

Конто П. К. О. Варшава 101.338.

Оказійні

фотографічні апарати

по цінах дуже дешевих

порукає

Іван Буяк

Львів, Коперника 4.

3—7

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТИ В КРАЮ:
Місячно 5-10 зол.
Чвертьрічне 15-20 „
Піврічне 30-40 „
Річно 60-80 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Українські журналісти в Жовкві.

Оглядини нової промислової станиці.

На запрошення кермунчих органів кооп. „Суспільний Промисл“ вихали вчора, 4. ц. м. представники української преси до Жовкви, щоб оглянути „сушарню“. Ця „сушарня“ в'яється тісно з першим підприємством згаданої кооперативи, з загальною відомою уже фабрикою цукорів „Лука“ у Львові, а збудована в американському темпі, працює швидко від жовтня.

Журналісти з правдивою цікавістю оглянули прецизійне машинове урядження „сушарні“ (здебільше з вартатів інж. Райтарівського) і, вислухавши цінні інформації членів дирекції та Нада. Ради, придивлялись довший час роботи, яка йде невгавляючи на змінні. Відтак перейшли прогуля-ковці до „Нар. Дому“, де за спільною чаю обмі-нювались своїми враженнями і думками.

Конституція в сенатській комісії.

На 11. грудня визначили засідання сенатської конституційної комісії з денним порядком: конституція. Так після довгої перерви знову радитимуть над справою конституції. Засідання бу-дуть 11., 13., 14., 15. і 17. грудня. Реферуватиме

справу сен. Розтоворовський. Він заявиться за скресленням проекту т. зв. еліти та пропонує різні поліф. поправки. На другому засідан-ні говоритимуть покликані до конституційної комісії знавці, професори університетів

Польсько-більшевицькі переговори.

Покінчилися польсько-більшевицькі пере-говори в справі виміни товарів на 1935 р. Більше-вини зобов'язалися дати польським гутам замо-влення на 7.000 тон копальничих рур і 20.000 аль-цевого заліза. Польща признала для СССР кон-

тингент на привіз до Польщі футер, шток, хемі-калій, риб, ікри, вино, яблук, антрациту. В зв'язку з умовою пропонувати на 1935 р. митні порозуміння.

Французько-німецьке порозуміння в справі Сарщини.

Зі Женеви повідомляють, що закінчення ком-промісу в справі Сарщини між Францією та Ні-меччиною викликало відраження на всьому фронті міжнародної політики. В середу на засі-данні Ради Ліги Націй сподіються різних гра-дуальних а нагоди порозуміння. Найважливішою точкою порозуміння вважають у Женеві гарантії Німеччини, що зобов'язується забезпечити після плебіситу, який буде 13. січня 1935 р., рівноу-правлення всім мешканцям Сарщини без огляду

на расу та релігію, навіть пм, що в плебісциті залучаться проти з'їзку Сарщини з Німеччиною.

У колах секретаріату Ліги великий оптимізм, згадують навіть про дальші розмови в справі розбурхання та евент. повероту Німеччини до Лі-ги. Італійського делегата бар. Альбейлі, який ба-гато причинився до того, що прийшло до компро-місу між Францією та Німеччиною, висувують як посередника повероту Німеччини до Женеви.

Розмови між Берл ном і Парижем.

У зв'язку з переговорами Гітлерового пред-ставника з Гітлером кажуть, що Гітлер діє під чатиском райхсвері, яка боїться, щоб Франція

не заволоділа СССР. Інші кажуть, що є це в зв'яз-ку з внутрішніми труднощами.

Канцлер Гітлер розв'яже райхстаг.

ПАРИЖ, ПАТ. „Журналь де Деба“ повідо-мляє, що з кінцем листопада відбулось у Берліні засідання міністрів, представників райхсвері і промислу під проводом канц. Гітлера. На засі-данні канц. Гітлер заявив, що на випадок пере-моги Німеччини в плебісциті в дні 13. січня ц.

р. райхстаг буде розв'язаний і відбудуться нові вибори, які зліквідують зовсім опозицію в Німеч-чині. Після тієї перемоги уряд приступить до офенсиви за кордоном. Пробові віділіти будуть спласовані на випадок, коли Німеччині признають рівноправність.

Провідник македонських революціонерів їде до Мексику.

Паргородські часописи повідомляють, що про-відник революційної болгарсько-македонської ор-ганізації Іван Михайлов і його жінка Марга Кер-нічева, теж відома революціонерка, які жили під

поліційним наглядом у Бастанбозі (Анатолія) одержали візу на вїзд до Мексики. На дних ро-кміють Туреччину.

Не буде баші, беїв ні ефенді.

АНКАРА, ПАТ. Велике Нац. Зібрання за-скочило громадську думку ухваленням закону, який зовсім перекреслює турецькі традиції. За-кон касує всі титули, як баша, бей, ефенді і т. д. У війську звели замість титулу баші назви

генерал або адмірал. В урядових письмах від-тепер подаватимуть лише назвища й імена без титулів. Закон заборонює носити ордери та від-знаки за вїмкою турецьких та воєнних ор-дерів.

Не буде чужинних одностроїв.

СТАМБУЛ, ПАТ. Оголошили нові принципи, які заборонюють носити всякі чужинні одно-строї та відзнаки. Це означає, що в Туреччині заборонять чорні й брунатні сорочки, фашис-тівські відзнаки, а навіть пластуєські однострої.

Заборона вілоситься теж до духовників. Розпо-рядок викликав велике здивування серед чу-жинців. Різні релігійні інституції, що є в Ту-реччині припинять мабуть свою діяльність.

Похорон Кірова.

МОСКВА, ПАТ. На поїзд з Ленінграду з тілом Кірова їдали на московському двірці члени полі-бюра і ЦК СССР, члени товариства т. зв. старих большевиків, приятелі та товариші боїв убитого. Як приїхав поїзд, над двірцем явилася ескадра літаків. Домовину з вагону винесли Сталін, Мо-лотов, Ворошилов, Каганович і ін. члени полі-бюра. Зложили її на гарматі. Жалібний похід пі-шов до осідку професійних союзів. За домовиною їшли Сталін, Молотов, Ворошилов, Каганович,

Калінін і ін. члени полібюра, центр. комітету партії та уряду. До дому профсоюзів, де зложи-ли тіло Кірова, приходять тисячі робітників, що-би поклонитися покійному.

МОСКВА, ПАТ. Поробили тут вїмково гос-трі засоби обережності на цілій трасі похоронно-го походу. Ціле середмістя замкнули аж до піз-ного пополудня кордоном поліції. Оголошили з-деву жалобу. Перед труною Кірова передефілю-вало нині кількост тисяч людей.

Перенесення і, частини забезпечення будинків на 1935 рік з ПЗУВ. до „Дністра“ буде тільки тоді важне, якщо негайно, а найдалше до 25-го грудня ц. р. заплатите премію за полісу

Т-ва Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, — у його місцевій агенції.

Наслідник Кірова.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Москви, що наслідником Кірова в полібюрі центрального комітету комуністичної партії буде Міков, один із найблизших Сталі-нових приятелів.

АРЕШТУВАННЯ В ЛЕНІНГРАДІ.

МОСКВА, ПАТ. Урядовий комунікат пові-домляє, що за легковажання службових обо-в'язків з ділянки забезпечення публ. безпеки в Ленінграді усунули зі становищ і притягнули до суд. відповідальності начальника ленін-градської експозитори нар. комісаріату внутр. справ Нелюда, його заступника Фопіна та 6 ви-щих службовців. Крім того арештували в Мос-кві 32, в Ленінграді 39 осіб. Це „білогвардійці“, яких обвинуватили, що приготували терори-стичні акти проти представників влади. Між арештованими є два був. аристократи гр. Ру-мшцев і Стріжков. Справу арештованих пе-редали військовій колегії найвишого суду.

Діабетики! Вироблені на незрівнянній сиропі поручаємо преріж-ні тісточки, чоколяди, торти, дієтичні, вілені від сахарини „LEBROSE“, Львів, Синистуєка ч. 31, Телефон 35-60. 360 7—10

МІН. БЕК НЕ ПОІДЕ ДО ЖЕНЕВИ.

На сесію Ради Ліги Націй, що починається 5. грудня та радитиме в справі плебіситу в Сар-щині та в справі югославської скарги проти Мадярщини, мін. Бек не поїде. Польщу заступа-тиме д-р Комарницький та віцедиректор політич-ного департаменту м-ства закордонних справ Гаваловський.

ЗІЗД ВОЄВОДІВ.

У Варшаві починається 5. грудня візд воєво-дів із усієї держави. Мають обговорити справу безпеки та внутрішньої політики. У політичних колах сподіються в зв'язку зі віздом багатьох амін на становищах державної адміністрації.

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

30% знижка цін на всілякі блаватні і вовняні товари у фірмі Галицький Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

ІТАЛІЯ НЕ ЗАВІТЬСЯ ПРОТИ ВАШІНГТОН-СЬКОГО ТРАКТАТУ.

РИМ, ПАТ. Італійський уряд поручив своєму амбасадорові в Токіо заявити, що Італія не при-лучиться до японського пропозиції в справі виповідження вашингтонського трактату.

Арештували Белю Куна?

Віденські часописи повідомляють, що поліція в Копенгагені викрила приїзку Белі Куна, що три дні скривався в Копенгагені. Белю Куна арештували та відставили вже до СССР.

КАТАСТРОФА АВТОБУСА З ЖУРНА-ЛІСТАМИ.

ГРЕНОБЛЬ, ПАТ. Автобус, яким верталися з бенкету 20 журналістів, ударився з вантязним авто-м. Були 2 вбиті, 2 тяжко ранені.

НОВИЙ ПРОЦЕС ІНЗУЛА.

НЬЮЙОРК, 3. 12. ПАТ. Сьогодні почався новий процес Інзула, обвинуваченого в дефрав-дації 344.720 дол.

П р и с и л а й т е п е р е д п л а т у !

Скільки людей померло голодовою смертю?!

Науково виготовлена статистика жертв голоду на Сов. Україні у 1933 році.

ДВІ ЗНАМЕНІТІ ЦИФРИ Г. ПЕТРОВСЬКОГО.

Радянська влада категорично заперечувала факт голоду на Україні, відмовила на цій підставі дозволу європейським організаціям на допомогу голодуючим, приписуючи своїм ворогам творення і поширення подібних чуток. Не помогли їй листи засуджених на голодну смерть людей, ні дописи кореспондентів, ні фотографії, спроваджені з України з великим ризиком. Все це заперечували і називали інтригою буржуазії проти пролетарської держави. Аж нарешті маємо мимовільне признание одного з совітських діячів, яке дозволяє більш-менш встановити число жертв цього страшного голоду.

На пленумі харківської міської ради, 6. X. 1934 року український староста Г. Петровський, розхвалюючи радладу за все те, що вона зробила для людності України, сказав буквально, що „Одним з яскравих показників зростання матеріального добробуту країни є збільшення людності“. І далі подав серед інших цифр, що в 1933 р. людність сягає 31.686.000 („Вісти“ з 12. X. 1934 р. ч. 236/4223).

Тойже самий староста Г. Петровський у своїй святоточній жовтневій промові 7. XI. 1932 р. сказав, що „Цього року (ст. 1932 — Ред.) людності на Україні є вже 32.122.000. („Вісти“ 7. XI. 1932 р. ч. 255/3653).

Отже маємо дві цифри: за рік 1932 — 32.122.000 і за рік 1933 — 31.686.000. З цих цифр кожній може побачити, що нема збільшення людності, але є зменшення, яке являє в одному році 436.000 душ. У якомуж світлі знаходиться твердження Петровського про зростання матеріального добробуту України під совітською владою?!

ПЕРЕСІЛЕННЯ РІЧНИЙ ПРИРІСТ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ.

А проте відомо, що при обчисленні населення завжди береться під увагу приріст його, а не зменшення.

Щоб встановити цей приріст, звернемося до тієї самої промови Г. Петровського на пленумі харківської міської ради 6. X. 1934 р. („Вісти“ з 12. X. 1934 р. ч. 236/4223). Він говорить: „Якщо у 1927 р. на Україні було всієї людності 28.900.000 (округлено), то в 1929 р. у нас вже було 30.254.000; в 1933 р. людність сягає 31.686.000. Міської людності в 1927 р. було 4.000.000. У 1933 р. вона становить понад 7.000.000.“

З цього офіційного признання відповідального українського совітського діяча — червоного президента Г. Петровського, видно, що за два роки 1928-29 приросло населення на Україні на 1.354.000 або по 677.000 щороку.

Ці цифри майже цілком збігаються з тими цифрами, що їх подавали у статистичному річному збірнику Центрального Статистичного Управління України, який вкрав вкінці 1929 р. був припинений московською владою і з того часу не виходить.

ЗМЕНШЕННЯ ПРИРОСТУ ВДВОЄ І ПРИЧИН ЦЬОГО.

І тут Петровський нічого не ховає. З цих признань Петровського видно, що за чотири пізніші роки, а саме: 1930, 1931, 1932 і 1933 — населення України зросло тільки на 1.432.000, або в середньому — по 358.000 душ річно.

Отже приріст у порівнянні до років 1928 і 1929 та й усіх попередніх зменшився майже вдвоє.

Г. Петровський не пояснює, чому у другій п'ятирічці так мало стало родитися дітей на Україні. Здавалось би, що пояснення можна найти у колективізації, розкуркуленні та взагалі в „запобороченні від успіхів“: це було саме у ті роки і як конкретний наслідок тих розпорядків маємо спадок приросту населення вдвоє.

Однє, хоч і здорово струснули організаціям краю, то всеж не повинен би з приводу тих розпорядків наступити аж такий катастрофічний спадок приросту. Він може і повинен бути, але у зовсім менших розмірах. І от, коли з наведених 4-х років — 1930, 1931, 1932 і 1933 відкинемо останній рік — 1933 та підрахуємо, який приріст був впродовж 1930—1932 рр., то й підійдемо до того явища, що його добайливо замовчує радлада і про яке замовчав у своїй промові Г. Петровський.

Отже у 1929 р. населення було 30.254.000, а в 1932 р. — 32.122.000, себто за ці три роки приріст населення виносить 1.868.000 душ, або по 622.666 душ річно. Інакше кажучи, порівню-

ючи з рр. 1928-29 приріст зменшився, але не так страшно, як це виходить за Г. Петровського. А виходило воно так у Петровського тому, що він хотів на рахунок загального приросту впродовж кількох літ сховати страшний голодний рік 1933, сховати ті жертви голоду, які вмерли на Україні внаслідок нелюдської політики радлади супроти селянства. Отже виходить, що населення не тільки не зросло, але зменшилося на 436.000 душ. До чого треба додати приріст, що вносив сками колективізації і розкуркулення — 622.666 душ річно.

1.058.666.

Таким чином, разом українського населення зникло з терену України 436.000 + 622.666 рівняється 1.058.666 (душ).

Можна припускати, що вони не всі вимерли, що частину їх вислано на Сибір і Соловки на канальські роботи, але від цього України і її народові не легше.

Ця цифра найменша і цілком офіційна, бо походить вже від самого совітського уряду УССР.

До цього часу багато було в пресі українській і чужинній всяких відомостей про наслідки голоду на Україні. Казалось про 10 мільйонів і 6 мільйонів жертв його, але урядово до них не признавалися. Тепер теж не признаються і очевидно отверго не признаються. Але цю цифру 1.058.666 вже на підставі признань Петровського можна вважати як офіційно признану і зовсім без накручування совітської статистики.

ШЕ ОК. 1 МІЛІОН, ВИПОВНЕННЯ У СТАТИСТИЦІ МОСКОВСЬКИМИ ПРИШЕШЕЛЬЦЯМИ-КОЛЬОНІСТАМИ.

Коли взяти під увагу, що на Україну на місце засталих і вимерлих українських селян надсилали масово з Московщини переселенців, то тоді скільки українських вимерлих селян ще поби́тується. На жаль, докладної статистики

Дешевий місяць

у **ВЛАДНОМУ ВІЗАРІ** — Львів, Ботів 12.
усі товари по реалізаційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1-30, флякеля 60 сот.
перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

про скільки переселенців на Україні нема. Очевидно, що їх дуже багато.

Радпреса подає не тільки промови високих достоянців, які стверджують, що переселенці на Україні є. Про це перший говорить сам Постишев („Вісти“ з 3. I. 1934. р. ч. 5. (3992), потім Косіор — („Комуніст“ з 23. 7. 1934. р. ч. 169. (4541) і нарешті знову Постишев „Вісти“ з 23. 10. 1934. р. ч. 243. (4232).

Втікачі з України лише стверджують страшенне обезлюднення України і наїзд чужинців.

А на підставі цього, хоч і без точних цифр, цілком справедливо можна твердити, що у числі тих 31.686.000 людності на Україні в році 1933, яке подає Петровський, є що найменше 1 мільйон переселенців-чужинців. А це значить, що українців у році 1933. вимерло значно більше, як це виходить зі слів Петровського. Він не подає цифри населення за 1934 рік, хоч вже міг подати. Це можна пояснити лише тим, що голод за час 1933—34 знову багато забрав жертв з України, особливо селян. Що міська людність зросла, в цій ніччї нема дивного: зросла вона коштом українського голодного селянства, що тікав до міста по хліб, бо на селі вже хліба нема, там його грабують, виривають з рота — без перебільшень. Отже і те збільшення міської людності не тішить, бо воно хоробливо ненормальне.

А по друге, ще існує питання — скільки до українських міст наплинуло чужинців-зайд?

ЗАНЕПАД ЧИСЕЛЬНИЙ І БІОЛОГІЧНИЙ.

Отже українська людність, українське селянство вигибає, вимирає, а через новонароджених занепадає біологічно, бо батьки виснажені голодом і працею, дають слабобиті потомство.

І діється це у ХХ. столітті, в добі розвитку всіляких „соціальних забезпечень, під владою „робітничо-селянською“, пролетарською, яка свідомо винищує українське селянство та відмовляє Європі права нести йому допомогу, облудно заперечуючи про віздутисть голоду.

За об'єднання двох шкіл „Р. Ш.“ у Львові.

Надзвичайно актуальна справа львівського громадянства: під увагу Управі „Р. Ш.“

Ш. автор нижче наведеної статті, старий освітній діяч, виступає з цікавим проханням: отримати дві існуючі у Львові приватні українські школи, хлопчу і дівочу, в одну поєднану, виступаючи дуже переконливим аргументом — грошової натурю. На жаль, що автор залишив на боці всі інші аргументи, м. і. справу обов'язкової реорганізації шкільництва і зв'язаної з тим програми навчання. Для виснаження цієї сторінки есені, подання шкільної та взагалі для вселюдського думок зацікавлених батьків і педагогів — радо дамо дискусію місце на сторінках „Діла“. — Прим. Ред.

Старшина Кружка Р. Ш., що удержує 6-класову хлопчу народну школу ім. Т. Шевченка при вул. Сушицького ч. 21. у Львові, запросила була письменно на день 11. листопада ц. р. (п'ятниця) поперх 400 громадян галицької ділянки на нараду. Явилось яких 30 осіб, рахуючи в тому числі і старшину двох Кружок.

Це сумний доказ, як львівське громадянство, маючи чимало інтелектуальних, цікавиться рідношкільними справами. Темою наради була справа придбання більших фондів на утримання хлопчої школи. На вступі делегат Гол. Управи дир. О. Радловський виступив промовою, заявляючи, що на будуче центральне не зможе допомагати матеріально Кружкові утримувати школу.

Дуже гарний реферат на тему значіння цієї школи і потреби утримання її виступив учитель а. Похмурський. Дискусія була дуже окупечка і нічого конкретного не дала, бо річ йшла про добуття нових фондів від виснаженого датками громадянства.

Нарада скінчилася прийняттям (на стоячці!) 12 резолюцій, які старшина Кружка мала би зреалізувати. Та це й в ледь чи вдасться, бо... з порожнього не налетіш... Діяльність Кружка цієї школи обмежується виключно на добуття фондів на удержання школи, але досвід показує, що при дуже енергійній діяльності Кружка в тому напрямку всього він зібрати околи 12 тисяч річно. А що утримання школи коштує околи 19.000 зол., то недостаючих 7.000 зол. додавала досі централь. Коли ж вона тепер дійсно відмовиться доплачувати тих 7.000 зол., то треба глядати іншого виходу з положення, не такого, як виходять ре-

зольції. Гол. Управа мусить здобутися на радикальну, але успішну операцію. А вона така:

У хлопчій 6-класовій школі ім. Т. Шевченка є цього року (а ймовірно останнього і в наступних роках) такий стан фреквенції: у I класі 17 учнів, II-й 28, III-й 23, IV-й 26, V-й 40, VI-й 30 — разом 154 дітей. У 7-класовій дівочій, при вул. Мохнатого ч. 12 такий: I. кл. 23 учениць, II. кл. 19, III. кл. 32, IV. кл. 39, V. кл. 38, VI. кл. 34, VII. кл. 26, разом 191 дівчат.

Обі школи є в тій самій ділянці, від одної до другої найбільше 5 хвилин повільного ходу.

Як бачимо, фреквенція в обох школах, зокрема у перших чотирьох класах, така слаба, що чотири класи аж просяться, щоб їх отримати. Таким чином I. кл. мала би 43 дітей, II. кл. — 37, III. кл. 45, IV. кл. 35 дітей.

Подібна фреквенція є у школах Гринченка, хлопчій і дівочій. Отже у 7-класовій хлопчій має I. кл. 24 дітей, II. кл. 20, III. кл. 30, IV. кл. 21, V. кл. 42, VI. кл. 61, VII. кл. 47.

А в 6-класовій дівочій: I. кл. 28, II. кл. 20, III. кл. 27, IV. кл. 26, V. кл. 40, VI. кл. 40. Отже в у тих школах можна би чотири перші класи злучити, бо I. кл. мала би лише 52, II. кл. 40, III. кл. 57 а IV. кл. 47 дітей.

Розпорядок державної шкільної влади постановляє, що у більшекласових державних школах на одну учительську силу має припасти найменше 58 дітей, а в дійсності у львівських державних школах на одну силу припадає 65 дітей.

Очевидно, що наша Р. Ш. не повинна собі дозволити на те, на що не може собі дозволити державний скarb. Р. Ш. повинна бути самовистарчална, як нпр. школи Ос. Василянок, а збіркові фонди повинні служити на розбудову шкільництва, на бурні, та на улагодження курсів української мови, історії і географії.

Зі стану фреквенції у двох школах ім. Шевченка та у двох ім. Гринченка виходить, що навіть до злучення перших чотирьох класів далеко у них до „перезуднення“. Отже ясно, що Р. Ш. зайво ватрудило у тих школах 6 учительських сил. Передбачую, що в одиниці, в очах яких колекційна школа менше варта. Їхній погляд вважаю хибним. Держава творить колекційні шко-

ли народні і середні. Коєдукаційною є 7-класова міська школа з українською мовою навчання ім. М. Шашкевича. Коєдукаційними є новоутворені державні класи при українських гімназіях у Львові і Перемишлі. Середні школи Р. Ш. в Яво-рові і Рогатині були від давня коєдукаційними.

І всі народні школи Р. Ш. у Львові і в краю, з винятком шкіл Шевченка і Грінченка — теж коєдукаційні. Вкінці, усі високі школи в Польщі є коєдукаційні.

Який фінансовий ефект був би після зредукування в учительських сил шкіл Шевченка і Грінченка та звинення в клас, а за тим отерження видатків на учит. платні, наєм шкільних саль, опал, світло, услуги і т. п., не беручи вназучати.

У. Стронський.

НОВИНКИ

— По смерті М. Грушевського. Варшавський „Курер Поранні“ з 3. грудня приніс у свій український хронік статтю про Михайла Грушевського, передруковану з „Бюлетеню Польсько-Українського“. До згадки доданий портрет проф. Грушевського.

— Засудили священика. Аг. Вскход повідомляє: Парох Увня о. Данилюк обвинувачений команданта місцевого постерунку поліції, що на судовій розправі проти його дочки під присягою зложив фальшиві зізнання. Данилюківну суд засудив тоді на два роки. За те обвинувачення командант постерунку заскаржив о. Данилюка за образу поліції. Суд у Лопатині засудив о. Данилюка на місяць арешту. о. Данилюк зробив відклик і окружний суд у Золочеві затвердив згаданий присуд, припинюючи виконання кар на три роки.

— Палата для єпископа на Лемківщині? „І. К. Ц.“ повідомляє, що для греко-католицького єпископа будуть у прискореному темпі палату в Римакові.

— Українські грамОфонові плати. З кінцем 1934 р. появляться в продажі грамОфонові плати, наспівані Українським Нац. Хором ім. Лисенка у Варшаві. Наспівали: коляди, щедрівки і народні пісні. Як відомо, львівський хор „Сурма“ наспівав уже кількадесять пісень на платах варшавської „Сирени“ й вони вже є від року в продажі.

— Засідання президії м. Львова з новими лавниками було у вівторок. Були присутні члени давньої президії міста під проводом президента Дрояновського та лавники: Цвиняр, Дунін, д-р Децикевич, Козьол, Поратинський, Судгоф, д-р Шрайбер і Телер. Президент Дрояновський привітав лавників, а після відчитання присяги і обов'язків лавників почалися наради, з участю начальників поодиноких відділів магістрату.

— Хто купив „Газету Поранну“? „Курер Льв.“ повідомляє, що „Газету Поранну“ купили жиди: Ціпер, Вайнштайн, Фінкельштайн, Бавмрін і Вичинський. Спілка на днях вибере управу й устійнить склад редакції. Воевідський секретаріят ББ. у Львові заперечує, начеб „Газету Поранну“ купив ББ. або якась група людей, що є в якихнебудь взаєминах із ББ.

— Домові лікарі. Із 1. грудня ввели на окраїнах в забезпечальних інституціях домашніх лікарів. Для інших осередків краю введуть тих лікарів від 1. січня 1935.

— Трагедія зредукованого. У львівській забезпечальній зредукованій воєного Йосифа Козирю, що працював у відділі при вул. Татарській. На відхідне відтягнули Козиря різкі позиції так, що на руку дістав 20 зол. Козиря отруївся субліматом.

— Пропало 5.500 зол. із львівської суспільної забезпечальності. З львівської суспільної забезпечальності викладали службовців Каз. Куявського та Миколу Черницького з чеками ПКО, щоб відібрали 5.500 зол. із Миської Каси Ощадності та Банку Господарства Краєвого на виплату платень. Оба службовці відібрали ті гроші та вложили до течок. Як прийшли до забезпечальності, найшли в течках лише 1.000 зол. Пояснивали, що хіба гроші згубили крізь діри в течках. У права забезпечальності приказали арештувати обох службовців.

— СамОгубство наймички. З причини нещасливого кохання наймичка з вулиці Бема 6. у Львові Катерина Пендик скочила на вулицю з П. поверхи при вул. Словацького 16. Згинула на місці.

— Загадочна смерть пацієнтки після операції. В окружному суді у Львові розпочався сенсаційний карний процес проти львівського лікаря д-ра Швайгера, гінеколог, якого обвинувачено, що причинився до смерті Олени Кіндрат, жінки господаря з Ягольниць пов. Чортків, та що крім того виконав 31 недоволених гінекологічних заходів. Побіч д-ра Швайгера відповідає перед судом. Авр. Шляг. торговель збіжж з Ягольниць, що намовив Кіндратову до операції й привів її задля цього до Львова. Вмешала вона серед

незвичайних обставин. Дня 30. березня ц. р. знайшли її тіло в лісі біля Старого Села пов. Бібрка. Доходження ствердили, що вона прийшла з Авр. Шлягом до Швайгера й піддалася операції. Опісля відправлено її до якогось приватного мешкання. Тут починаються таємничі події, які висвітлить судова розправа. Шляг каже, що кілька днів пізніше він вертав з Кіндратовою до Ягольниць. На стації Персенківка під Львовом вона незаметно висіла і зникла вернувшись до вагону, потяг відїхав. Що даліше з нею сталося, він не знає. Не зміг теж пояснити, як вона дісталася аж до Старого Села і чому згинула в лісі. Зате є підозріння, що її вивезли самими неживу вже з Львова та що оповідання Шляга про її щезання на Персенківці незгідне з правдою і має на меті тільки змити слідство. Акт обвинувачення закидає Швайгерові, що недоволені хірургічні заходи виконував тільки з жадою бізиску. Окремий уступ акту обвинувачення говорить про спробу д-ра Швайгера перекупити постерункового, який вів доходження. Обвинувачений обіцявав йому безплатний побут у саторії в Моршині, якщо буде прихильно вести справу.

— Надужиття в скарбовій палаті. На днях викрили в краківській скарбовій палаті великі надужиття. У зв'язку з тим арештували ліквідатора скарбової палати Соколя та 8 службовців. Також у скарбовому уряді в Холзежі викрили надужиття в відділі облігацій нар. позички. Арештували референта скарбового уряду Ковальського.

Вкрали 77.330 зол. У Грудзьондзі два бандити напали цими днями на залізничників Барца та Блавата, поранили їх у голову залізничними прутами та забрали мішок скарбових грошей 77.330 зол. Поліція вже арештувала цих грабників: це Фр. Полячинський і Альф. Зелінський.

— Здорово обловився. У Варшаві урядом окрема комісія, переводячи інвентаризацію маєтку, що залишився після смерті гр. Якова Потоцького. У зв'язку з тим устійнено докладно, скільки з цього маєтку присвоїв собі його повновластник і голосний ошуканець Олександр Розенберг. Комісія ствердила, що на основі повновластей графа Розенберг взяв з рахунку Потоцького й умістив на своє ім'я великі суми в різних фінансових установах. Досі устійнено, що загальна сума тих грошей доходить до 14 мільйонів зол. Крім того Розенберг переписав на своє ім'я різні нерухомості гр. Потоцького за границею, які купував для свого хлібодавця. Між іншим присвоїв собі віллу в Біяріці, терени Давіла, дім у Монако, віллу в Каннах, великі ліси під Каннами, уділи Потоцького в акційних товариствах. Даліше Розенберг присвоїв собі уділи Потоцького в центральному електричному товаристві По та уділи в Центральнім Банку в Парижі. Вкінці Розенберг продав палату Потоцького в Бульонському лісу і гроші взяв для себе. Всі ті об'єкти представляють вартість коло 20 мільйонів золотих.

— В обороні Габсбургів. Перед судом в Лінцу став перед кількома днями б. полковник давньої австрійської армії Карло Ф. Фраєнфельс, відповідаючи за образу австрійської республіки. В одному лінцському ресторані він сказав голосно: „До чорта з тою швейцарською республікою! За нашого цисаря Франца Йосифа було краще“. Хотів повідомити про це владу, яка потягнула б. полковника до судової відповідальності. На розправі він виступив в критикю теперішнього стану Австрії і ствердив, що за часів Франца Йосифа було далеко краще, отже пощо скривати правду, яку всі знають. Зрештою, на його думку, теперішня устрій є тільки перехідний, бо скорше чи пізніше в Австрії вернеться монархія і владу обіймуть знову Габсбурги. Після такої оборони Фраєнфельс засуджено на місяць в'язниці з припиненням на один рік. Почувши такий присуд, засуджений витягнув в кишень револювер і дав до трибуналу кілька стрілів, але не поціляв нікого. Його придержала судова служба, а що опісля він дістав серцевого удару, його відставили в тажком стані до шпиталю.

— Німецький фільософ засуджений за образу Гітлера. Професора фільософії в Ені, д-ра Йоганнеса Лайнеганга засудили на 6 місяців в'язниці за образу Гітлера. Цей професор зробив голосну заяву 7. серпня 1934 р. підчас похоронів Гінденбурга, коли промовляв Гітлер. Сказав він, що це не похоронна промова, а вічева і що маршмал Гінденбург не міг сподіватися, що над його гробом промовлятиме „фрайтер“. Обвинувачений наполовину признався до вини і це вистачало. Не помогло йому, що він належав до партії, у 1923 р. був основником „штальгельму“ в Маєнцінґені біля Лайпцига і у 1929 р. дістав нагороду за книжку про світогляд Лассеінга. На суді ствердили, що він належить до т. зв. реакції і факт, що він — професор університету, ще більше заважав на карі. Лайнеганг уже сидить у в'язниці.

Грипа, дріжка, простуда?

Прийми Тогаль. Таблетки Тогаль приносять полєкшу в тих терпіннях. Також у ревматичних терпіннях, подагрі, нервових болях і болях голови таблетки Тогаль дають добрі услуги. Можна дістати в найближчій аптіці.

86/4 2—2

— Веселі несподіванки на княжому весіллях. Весілля сина англійського короля було обдумане до найменших подробиць, а проте навіть такий точний наріз як англійці не могли дозбутися зворушення, що в останній хвилині нарушили правила приготованого обряду. Жінки лордів і дипломатів позабували, що в церкві ще вільно нікому кланятися крім Богові і на вид королівської пари виконали свій салюковий „кнікс“. Директор державного банку Норман, що не помітився у найскладніших рахунках забув сховати свій значок від гардероби і тримав його в руках. Молода перед аналоєм забула на час передати свою ділейну китицю дружиці, щоб мати вільну руку на перстень і королева мусіла пригадувати це й через свого сина, поклєпуючи його по рамени. Крім цього князь Маріна тримала нервово від самого ранку в жмені невідомо пощо малу хустину і щойно підучи на обід запримітила це сама. Хустина піде до родинного музею королівської рідні.

— Австрійські шуцбунді в Соґітах. Крізь Варшаву переїхала остання група учасників соціалістичної революції в Австрії, членів Шуцбунду, що втікли були з Чехословаччини. 36 шуцбундів потягло до Соґітів, одержавши від совітської влади дозвіл осісти в ССРС.

— Австрійські гітлерівці їдуть до Німеччини. З югославянського порту Сушака виїхали два німецькі кораблі, везучи 1970 австрійських націонал-соціалістів, які після невдачної липневої революції втікли з Австрії на терен Югославії. Всі будуть перевезені до Німеччини.

— Чоловік великан. Медичний світ зацікавився дивним явищем природи. В Персії живе 20-літній молодець, що важить 200 кг. і є високий на 3 метри 20 см. Його голова вдвоє більша від нормальної людської голови. Мязи шні не можуть удвигати такого тягару, тому великан ходить з похилою головою. Коли раз цей перс мав їхати кораблем, йому не дозволили перейти кладку як усім подорожним, але перевезли на чердак корабля при допомозі журавля в сіті на пакунки.

— Мужчини вчать варити. Міська газівня в Будапешті влаштувала курси варення й домашнього господарства для мужчин, головне нежонатих. Найбільшим учнем показався один зредукований банковий урядовець, що веде дім, бо жінка заробляє на удержання лекцій. На курсах учать не тільки варити, але й штуки купувати, товарознавство й держати порядок. Це перша того роду школа в Європі.

— Земля неспокоїна. Всі метеорологічні обсервації занотували мін. птінці великий землетрус, якого осередок знаходиться десь на Тихому Океані. Відчули його сильно на Гавайських островах, де потрясення були такі грізні, що рахувалися з заливом морських фіал. Також на обох берегах Адрійського моря тряслася земля. В Анконі люди повтікали з мешковок, боячись завалення доміа.

СПОРТ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ К. Л. К.

В дні 30. м. м. відбулися Х. Загальні Збори (ювілейні) Карпатського Лещетарського Клубу, основаного у Львові в 1924 р. За той час виконав у нас К. Л. К. велику роботу: сполукаризував лещетарський спорт у широких масах, оснував цілу анжу своїх філій та збудував власну доміаку у Славську, посвяченню якої відбулось у мін. році Велика в цьому заслуга дир. А. Палія, дир. Вол. Панькова й ін. що й піднімає слушно у спому рефераті м-р Ю. Старосольський.

Звіт за минулорічну працю К. Л. К. здав голова Клубу дир. Палія, спортовий референт п. Чапельський, скарбник інж. Кобринський і господар п. Міковейна. Відчитано також привіт, що наслід під усіх клубів у краю. Уступуючому Відділові уділено абсолюторіє, а потім вибрано новий Відділ у складі: голова — дир. Палія, заст. голова — дир. Паньків, секретар — Гнатейко, скарбник — інж. Кобринський, пресовий референт — м-р Пачозський, спорт. референт — а. Рибачек, господар інж. Старосольський.

Вибрано ще окремі комісії: організаційну, будови доміа, імпрез, що поділяють про працю в Львові й у краю.

Дописи.

ПЕРЕМІШЛЬ.

Свято-Йосифатівське Торжество в українській державній гімназії. Патроном державної гімназії з українською мовою навчання в Перемислі був від початку її існування св. Кирило з Олександрії, якого день святакує церква 22. травня. А що від 1933 р. шкільні ферії закінчуються в наших школах уже 15. червня, то перемиська гімназія не мала б ніколи змоги відзначити цей день свого Патрона. Тому, замість перенести свято Патрона з 28. 6. на якийсь день перед 15. 6., дирекція гімназії перевела зміну патронату взагалі, підляючи заведенню під покров св. Йосифата, ближчого тому заведенню щодо часу, крива та самої ідеї. Для зазначення цієї зміни і зведення свого Патрона вшанувала молоді гімназії в дні 25. XI. святочну академію, якої цілю було поглибити культ св. Йосифата, супроти якого старше українське покоління має багато знаєць. Ізучивши минулого року, приготувала молоді і цього року святочну академію, але з ще добірнішою програмою та перевела її незначально торжественно передлюдним виключно для себе, а пополудні для своїх родичів, домашніх відкупів та запрошених дирекцією гімназії гостей. Свято відбулося у великій гім. залі, прикрашеній еллінками, папоскими хоругвами, портретом папи Пія XI та історичними портретами перемиських єпископів, що перші прийняли церковну унію; на сцені серед цвітів пади великий образ св. Йосифата з написом: „Одно стадо — один пастир“. Програма концерту була уложена виключно під релігійним кутом і переважно зверталася до особи Патрона заведення, св. Йосифата. А саме: 1) Я. Ярославенко: „Витай нам, наш Архирейо“, виконав мішаний хор гімназії; 2) „Культ св. Йосифата“, реферат голови Марійської Дружини учнів, ученики кл. VIII.; 3) І. Лаврівський: „Успіши, Господи“, муж. хор учнів; 4) фортепианово волево учні класу VII. з творів Шопена й Мендельсона; 5) К. Гуно: „Аве Марія“, тенорово солю учня VII. кл.; 6) о. Я. Кишакевич: „Пісня слави св. Йосифатові“, муж. хор учнів; 7) Уляна Кравченко: „В роковини смерті св. Йосифата“, деклямація учня класу VIII.; 8) симфонічна оркестра учнів відіграла Шубертову композицію „Аве Марія“ і молитву Бортнянського „Коль Слави“; 9) Л. Бетовен: „Христос на Оливній Горі“, сцена VI. музичної ораторії з партіями: теноровою в ролі Христа, басовою в ролі ап. Петра й сопрановою в ролі сарафимів; 10) о. Я. Кишакевич: „Молитва до св. Йосифата“, міш. хор учнів і на закінчення — католицька гімн. Поодинокі точки цієї багатогранної програми були дбайливо підготовані й усі успішно виконані. Тому цілість концерту зробила кнайкраще враження на слухачів, а деякі точки викликали просто подив, як можуть учні на таку височину у своїх виступах піднятися. А торкається це наприклад зразкової деклямації учня кл. VIII. В. Ногі, що відчув поетичною душею і мініміст і силу і красу поезії старенької перемиської поетеси Уляни Кравченко, що написала спеціально на це шкільне свято свій вірш. Вірш цей віддеклямував рецитатор на таї мурмурлидз муж. хор при пісні о. Я. Кишакевича: „Пісня Слави“, з якою вірш ідейно і змістово дуже гармонізує. Другою такою надзвичайною точкою було виступлення VI. сцени

ораторії Бетовена. Була це справжня опера в слізах, при сценічній грі і театральній декорації Оливної Горі на тлі краєвиду Єрусалиму, яку спеціально на це свято виготовила молодий перемиський артист п. Стетимашук. Прикрасили старий громадянин були мило задекоруваним виступом молодечих артистів, а молоді, яка майже ще не бачила опери, була одушевлена. Арії Христа відіграв учень VII. кл. М. Жовнір, арії ап. Петра — учень кл. VIII. Т. Пасічницький, сарафима — уч. кл. II. Б. Кушнір. Сала була шість виповнена родичами учнів, їх опікунами та заароженими гістьми з перемиського громадянства. Крім цього прибули на цей концерт майже всі крилошани гр-кат. капітули під провозом о. мітрата д-ра В. Пиниши, оба владика Йосифат Коцилооский і Григорій Лакота та разом з ними перебуваючий тоді в Перемислі Апостольський Візитатор з Риму о. Іван Гудачек. По скінченні концерту катехит гімназії подякував достойним гостям за приємність, зокремаж звернувся в латинській мові до Ап. Візитатора з проханням, щоб по поверненні до Риму ареферував св. Отцеві, що українська молоді перемиської гімназії стоїть твердо у вірі й єдності з Апостольським Престолом. Після цього хор заспівав „Многая діла“.

Гість.

Камізелі, пульт-опери, рукавички і вовняні шарованки поручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Богдана Ч. 4. 47/83 20—60

СТАНІСЛАВІВ.

Проба відновлення постійного аматорського театру. Станіславів під оглядом театрального мистецтва має свою гарну традицію. Всі тямимо недавні ще часи, коли то станіславівський театр ім.Тобілевича тілчася був до незвичайної висоти й опісля, доповнившись найліпшими теперішніми артистами української сцени й зміючи дорогу капелю, став першим українським театром по цім боці кордону і був ним так довго, доки його незгода не розбила. А що добрий театр виховає собі публіку, то ми були свідками, як у Станіславові кожна з пєс: „Не ходи Гриню“, „Запорожець за Дунаєм“, „Чарівниця“, „Галька“, „Церковна миш“; „За друзі своїх“ ішли безпосередньо по собі і по кільканадцять разів; і то все при битком набитій залі, так, що треба було зсераз крикнути доставляти. Такого успіху, адляється, ніколи й ніде ще ніякий український театр не мав у нас, а в кожнім разі ніде й ніколи по цім боці кордону. Та небажком страшна Станіславів свій постійний театр, хоч залишилось у Станіславові багато добрих аматорів, що вже в театрі Тобілевича виробили собі дуже зомітне місце. Задляки ім драматичний кружок читалині „Прокліти“ на передмісті „Бельведер“ добув мистецтво станіславівської округи на драматичних змаганнях у 1933 році; добре також тримається кружок при У. С. С. Тепер „Молода Громада“ підняла гадку, щоб зібрати знову всі наші драматичні сили і створити по ній театр під назвою: „Театр ім. Заньковецької“ — драматична статуя при „Молоді Громаді“ у Станіславові. Ширша анкета громадянства одобрива цей план. Вибрано спеціальний комітет, що має театр вести. Перший виступ театру буде на ювілей з приводу 70-ліття оснування українського театру в Галичині. Гратимуть Тобілевича „Жителі-

ське море“. Дай Боже, щоб вдалося нашим (дейним) аматорам відновити попередню театральну традицію хоч частинно. Покищо але у Станіславові заходом театр комітету дуже цікава серія анікладів бутишого директора театру Тобілевича м-ра Кушніра на тему „Театр і мистецтво“.

Ю. Е. О.

Хочете провести весело вечір.

хочете бути у добрім настрою, купіть остан-
не число „ЖОРЕН“ ч. 23. з дня 1. грудня
ц. р. Замовте собі „ЖОРНА“ гумористич-
ний журнал. — Передплата на цілий рік
тільки 5 зол.

Адреса Адміністрації: Львів, Ринок 10.

ЛІЩИНА.

Гостина театру Карабіневича у Сяніччині і Ліщині. Так уже склалося, що наші мандрівні театральні трупи майже не показуються не тільки на наших західних окраїнах, але навіть у таких українських підгірських повітах, як Лисько і Сяніч. А шкода, бо і населення було б вдоволене і театральна трупа зробила б не тільки на прожиток, але навіть підтянула б свої матеріальні ресурси. Тому мандрівний театр Карабіневича наполе не пожалував свого труду підчас своєї гостини у Сяніччині, Динішчині і Ліщині в листопаді ц. р. Прява, побут у Сяноці не був дуже приємний, бо за зміну салю польського „Сокола“ треба було щодня платити по 50 зол. (в ліній салі старство заборочило грати!). Не гадуємо вже про нічліги в жидівських готелях, бо наше сучасне громадянство не спромоглося (хоч могло!) примістити цих наших скитальців у себе. Але зате Динішчина, Лисько, Балігород, Ропенка й Устрики Доліни) знову піддержали морально і матеріально театр Карабіневича. Історична драма „Тарас Бульба“, „Бар Кохба“, „Швейк“, режі „Кльо-Кльо“ (т. 1. набивали каніть касу. Сала у Балігороді була виповнена сім вечорів. Спеціальна делегація у Балігороді (складана з поляків) просила театр залишитись ще на 2—3 вистави. Гра мандрівної трупи добре, Дир. Карабіневич у драмах і режисер Крижанівський у комедіях дуже добрі. Загалом подобається у режіях молоденька артистка п. Емма і п-і Карабіневича в ролі жінки-шкотики.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ. Ілюстрований журнал історії та побуту. Львів, грудень 1934. Ч. 12. Р. VI. Зміст: Прологів Іларіона — М. Матія-Мельник; З життя У. С. С. в 1917 р. — Мирон Захтинський; Ці — Анаголь Курандик; Розбавлення частини V. гарматнього полку селом Великі Луги — сот. Гринь Сенечко; Останній козацький похід за гетьманування В. Хмельницького (1656—1657) — Д-р М. Р.; Вольфсберг — о. Йосиф Іванець; Історія 8-ї Галицької Бригади — з-р Іван Карпинець; Бібліографія; Оголошення.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ, Львів, грудень 1934. Ч. 5. Р. XIV.

ОГЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відоміає

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича: Боршів!

5. XII. Сладкосень*.
6. XII. „Княжна Чардаш“.
З Боршова театр загостить на кілька вистав до Сквили 4/36. і Озеря.

Український театр „Заграва“: під артист. провозом Н. Блаватського. Перемішль:

5. XII. „Ой, не ходи Гриню“ (премієра).
6. XII. „Два святи“.

Великий Міський Театр.

Середа, 5. XII. год. 7:30 веч. „Розвіш-на дівчина“ Абон. 9.

Четвер, 6. XII. год. 3:30 попоз. „Двана-цять годин пригоди“ (назва). Миколайська вистава для дітей. Абон. 9.

Четвер, 6. XII. год. 7:30 веч. „Розкішна дівчина“.

Театр Різнородностей.

Середа, 5. XII. год. 7:30 веч. „Інд при-чусовою управою“. Абон. 8.

Четвер, 6. XII. год. 7:30 веч. „Музичні іграшки“ Абон. 10.

Кіна.

АПОЛЬО: „Каріока“ (Дольорес дель Ріо).

АТЛАНТИК: „Маскарада“.

ВАНДА: „Теодозія Севастополь“, та „Прокуратор Аліс Горі“.

ІРАЖИНА: „Невиданий чоловік“, „Ко-тає, любить, шанув“.

КАСІНО: „Бастер роздає мільони“ (в кол. ролі Бастер Кітон).

КОЛІСКИ: „Шерлок Гольмс“ і „Ма-дрід воює“.

КОПЕРНИК: „Весняна парада“ (Фран-ціска Гальс).

МАРУСЕНЬКА: „І шож дазі, сіва лю-дино?“ режія: „Від Оберка до Кароши“.

МІРАЖ: „Кмо вадіс“.

МУЗА: „Шойко вчора“.

ПАЛЯС: „Піснемю и заволююу світ“.

ПАН: „Торговці живим товаром“ і Влада Буріан.

ПАСАЖ: „Вадіна“ (Король диних сте-нів) і режія: „Мая охоту на пілоту“.

РАІН: „Пісенькар Варшави“ (Е. Бодо).

СВІТ: „Заборонена мелядія“ з Джоже Мохіною та „Віний світ“.

СОНЦЕ: „Син джунглі“.

СТИЛЕВЕ: „Що мій чоловік робить у ноці“, режія: „Гуртняк гумору“.

УТІХА: „Сьогодні живемо!“ й режія.

ХІМЕРА: „Шіраї Темель“ (Тайна ма-ленької Шіраї) та Тижневик Фока.

Закордонне радіо.

Середа, 5. грудня 1934.

Відень (306,8) 12:00, 19:35 Концерт, 17:15 Хор, Брно (325,4) 20:20 Нар. пісні, Кошиці (259,1) 17:05 Для Закарпаття, 19:30 „Жіноті прики“ ауд. Алерченя, Прага (370,2) 11:35 Салон музика, 19:35 Концерт військ. орк., Париж (1648) 21:00 „Запна“ оп. Герольда, Любляна (369,3) 20:00 Вок. концерт, Ковно (19:35) 17:20 Сіна, Рига (314,6) 17:10 Мотиські пісні, Берлін (356,7) 18:40 Муз. та спіл, 21:10 Сифонія ч. 3. д-моль Брікнера, Гамбург (231,9) 21:20 „Трубадур“ оп. Верді, 21:20 Солісти (форт., спіл), Кенігсгаузергав-ден (1571) 21:10 Фортепья, Кельн (435,9) 21:10 Брамсові твори, Мінхем (405,4)

14:20 Солісти, Будапешт (350,5) 13:30 Салон музика, 17:30 Спиф. концерт, Мільно (363,6) 11:30 Салон музика, 17:10 Кам муз., 20:45 „Гейша“ оп. Дюсона, Рим (420,8) 13:05 Легка музика, 20:45 „Рі-голето“ о. Верді.

Четвер, 6. грудня 1934.

Відень (306,8) 15:40 Для дітей, 18:05 Хор, 20:30 Три одноактні, 23:30 Танк. музика, спіл, Братислава (298,8) 17:20, 19:30 Сіна, Кошиці (259,1) 17:20 Вольон-чед, 18:00 Для Закарпаття, Прага (370,2) 11:05, 12:35 Салон музика, 20:45 „Ко-роль Святополк“ ауд. Стодоли, Важа Айфлі (1389) 20:30 Фр. пісні, Пост Парі-зівен (312,8) 21:20 „Княжна та танцюрист“ ком. Грінвальда та Енгеля, Мадрид (374) 21:00 Європейський концерт (муз., спіл), Любляна (369,3) 20:20 Вок. концерт, Берлін (356,7) 17:30 Гречерові пісні, 20:00 Держ. аудіція, промова мін. Гебельса, Гамбург (331,9) 23:35 Шуманові твори, Гайльсберг (291) 21:30 „Дер Шин д фон Марієнбург“ оп. Вагнера, Кенігсгаузер-гавден (1571) 16:00 Розривкова музика, спіл, 19:45 Ралсодія Брамса г-моль, Кельн (435,9) 12:00 Іт. музика, Лийпціг (382,4) 18:25 Нові хор. пісні, 21:05 „Рат-болд“ оп. Бекера, Мінхем (405,4) 17:30 Сонати, Будапешт (350,3) 12:05 Цяг. музика, 18:25 Салон муз., Мільно (363,6) 17:10 Камер. муз. 20:45 „Ріголето“ оп. Верді, Гім (420,8) 17:00, 20:45 Концерт.

Львівське радіо.

Середа, 5. грудня 1934.

6:45 Ранішня ауд., 7:30, 2:00 Реліж. концерт 11:57 Сигн. часу, 12:03 Метеор. вістки, 12:05 Огляд преси, 12:10 Св. Ми-колай (обр. з муз. пісеньками Б. Герца для дітей), 12:30, 13:10 Поранок (спіл, муз.), 13:00 Полудн. денник, 13:05 З рин-ку праці, 13:30 Експорт, 13:35 Біржа, 13:35 Легка музика з гр. пл., 13:45 Лекція фр. мови, 17:00 Театр. Улян: „Азаїс“ фарс Верке, 17:50 Почт. скринька, 18:00 Сіль-ва рерум, реперт. театрів, 18:05 Піхист. вістки, 18:15 Форт. ресіталь, 18:45 Що читати? (белетр. новини), 19:00 Камер. концерт, 19:20 Актуальна гутірка, 19:30 Концерт мадарської музичи з гр. пл., 19:30, 19:35 Спорт. вістки, 20:00 Komun-нат Т-ва дослідів оборона Львова та сх. повстанці, 20:05 Легка музика, пісеньки, 20:45 веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Концерт фінляндської музичи, спіл, 21:45 Критика знання, 22:15 Лекція тан-ку, 22:35, 23:05 Танк. — танка, 22:45 Літ. хвиляни: „Симпатки моря Прон“.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пом.
Конто пост. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місяць 6-50 зол.
Чвертьріччя 15-00 „
Півріччя 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і полур.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Прем. Козловський і мін. Бек їдуть до Будапешту.

Кореспонденти німецьких щоденників пові-
домляють, що прем. Козловський
і мін. Бек виїдуть коло 13. грудня ц. р. до Буда-

пешту. Саме тоді приїде з візитою до Будапешту
австрійський канцлер Шушніг.

Міліярд франків для Бельгії.

БРЮСЕЛЬ. ПАТ. Міністерство фінансів по-
відомляють, що бельгійський уряд дістав у Го-
ландії позичку міліярд франків на дуже корис-

них умовах. Уряд взяв цих грошей на бороть-
бу з безробіттям.

Литовський міністр Лозарайтіс у Фінляндії.

РИГА, 5. 12. ПАТ. До Гельсінгфорсу приїхав
міністр закордонних справ Литви Лозарайтіс не-
гайно по нарадах міністрів прибалтійських дер-
жав у Таліні. Литовський міністр відбув учора
нараду з членами фінського уряду. В розмові з
журналістами заявив, що метою його візиту
приязнь між обома державами. Заявив, що дуже
задоволений з вислідів наради у Таліні. Метою кон-

ференції було зміцнити мир у східній Європі. У
справі східного пакту становище Литви та Есто-
нії не змінилось. Литва ставиться прихильно до
цього пакту. Одночасно хоче вдержати добрі вза-
мини з Францією і СРСР. У справі Мемеля від-
повів вишуканою фразою, а про Вильню мовчав.

Англія дає позичку Німеччині.

Успіхи Німеччини

ЛЬОНДОН, 5. XII. ПАТ. Англійські щоден-
ники повідомляють, що Англійський Банк при-
знав Німеччині новий кредит 750.000 ф. стер-

лінгів. Позичку одержить державний Банк на
сплату німецьких довгів за закуплені товари в
Англії.

Мін. Маршандо в Москві.

МОСКВА, ПАТ. 4. XII. французький міні-
стер торгівлі Маршандо приїхав до Мос-
кви. негайно відвідав нар. комісаря закорд.

торгівлі, якому зложив кондолецію з приводу
вбивства Кірова. Пополудні були перші наради.

Офіційний комунікат про вбивство Кірова.

МОСКВА, 5. 12. ПАТ. Вчора комісаріат вну-
трішніх справ, колишнє ГПУ, оголосив офіційний
комунікат про вбивство Кірова:

В суботу 1. грудня ц. р. Кіров надіслав звіт зі
засідання Центрального Комітету Комуністичної
Партії СРСР, яке відбулося в листопаді ц. р. Звіт
Кіров мав відчитати на сходинах діяльних чле-
нів ленинградської секції партії. При дверях ка-
бінету Кірова, у будинку колишнього Смольного
Інституту, де він приймав зазначені особи, ждав
на нього вбивця Ніколаєв. Убивця підбіг до Кі-

рова і стрілив з револьвера, залучивши в голову.
Вбивця негайно придержали. Смертельно ра-
неного і непритомного Кірова перенесли до кабін-
ету, де лікарі послали негайно з допомогою.
Професори лікарі Добротворський, Діоналідає
і Гесе застали Кірова вже в агонії. Всі заходи лі-
карів як впорскування адреналіну, етеру, камфо-
ри, кофеїну та штучне віддилення не змогли при-
вернути до життя Кірова. В год. 2.12 лікарі пере-
вели секцію трупа і ствердили, що стан здоров'я
Кірова був дуже добрий.

Местник моряків убив Кірова.

Хоча більшовики намагаються скрити тло
вбивства Кірова, особи, які приїхали до Гельсінг-
форсу після вбивства Кірова, повідомляють, що
джерело ферменту є в Кронштадті. Як відомо, в
Кронштадті діяло до бунту моряків на панцир-
нику „Марат“, який криваво здушив Кіров. Він
підписав присуд смерті на провідника моряків,

які збунтувалися проти ескадрної поведінки їх
начальників. Невдоволення моряків у Кронштад-
ті миттю охопило теж робітників у Ленінграді.
Тому Сталін, Ворошилов і Ягода з таким поспіхом
виїхали до Ленінграду на слідство. Ніколаєв був
местником моряків.

Комітет 3-ох про Сарцину.

ЖЕНЕВА, 5. XII. ПАТ. Звіт комітету трьох
у справі басейну Сарі дістануть ще інші члени
Ради Ліги і інші його оголошать. Рада Ліги
прийме звіт мабуть одностайно.

Німецький консуль у Женеві Кравель пе-

редав учора вчором голові комітету трьох
Альойзієві два документи міністра закордон-
них справ Нойрата в справі гарантії для насе-
лення басейну Сарі. Подібну заяву передав
Альойзієві мін. Ляваль.

Передплесбитова боротьба у басейні Сарі.

САРБРИКЕН, 5. 12. ПАТ. Передплесбитова
пам'янка довела до терористичних нападів. До
судиток дійшло минулої ночі в одній з каварень.
Командат поліції Гемелей приказав перевести
численні арештування. На тлі цієї кампанії дій-
шло до збройного нападу на бюро комуністичної
партії у Сарбрикені і на бюро управи Люверталь.
де вкравали важні акти і 25.000 франків. Адміні-
страційна комісія видала строгу заборону викону-
вати акти терору.

У басейні Сарі ведуть широку акцію такі по-
літичні групи й організації: 1) Німецький Фронт,
який має націонал-соціалістичний характер, ве-
де акцію під гаслом „Зворот басейну Сарі до Німеч-
чини в дні 13. січня ц. р. без нічних об-
межень“.

2) Протифашистський фронт комуністів і со-
ціал-демократів під проводом Макса Брауна і
Пфорта.

3) Організація „Вільна Сара“ об'єднує соціал-
демократичну партію і господарський союз.

4) „Чорний Фронт“ об'єднує католиків і про-
тестантів, які є прихильниками адержати теле-
раційний стат.

5) Націонал-соціалістичний рух об'єднує не-
вдоволених націонал-соціалістів, які завзято ви-
ступають проти об'єднання басейну Сарі з Німеч-
чиною. Інші організації поширюють свою діяль-
ність під гаслом: „Зворот басейну Сарі до Німеч-
чини, але не під урядом Гітлера“.

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

30% знижка цін на всілякі блаватні і
вовняні товари у фірмі Галицький
магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

Переляк на Кремлі.

Львів, 5. грудня 1934.

Звістка про вбивство Сергія Кірова, намісника
на Сталіна у Ленінграді, надійшла до Москви в
5. годині попол., а пів години після атентату. Це
було в суботу 1. грудня.

Якраз тоді відбувався у Москві нарада кіль-
кох членів політбюро, скликана виробити нові
інструкції для Литвинова, що мав виїхати до Пари-
жа та до Женевы. Коли прийшло те ляконічне
повідомлення, нараду негайно припинено. Занад-
то велике враження викликав перший, після дов-
гої перерви великий політичний атентат, що його
жертвою впав один з улюбленців Сталіна, зав-
жди йому відданий, завжди в усьому слуханий
Кіров.

Наоспіх видано офіційне повідомлення про
вбивство, при чому обвинника, якого привели
було мабуть ще невідоме, туманно названо —
очевидно — „ворогом пролетаріату“.

Вночі Сталін разом з Ворошиловим та Яго-
дом повсім несподівано виїхав до Ленінграду.
Неочікуваний приїзд Сталіна ще посилює вра-
ження, викликаючи, як завжди в таких випад-
ках, силу різномірних чуток в обох червоних
столицях. У Ленінграді Сталін просто з двірця
приїхав до домівок „Советів“ і зажадав негайно
зрешерувати йому висліди слідства.

І тут совітського диктатора чекало перше
розчарування. Виявилось, що вбивця, Леонід
Василевич Ніколаєв, літ 30, походить з робітни-
ків, був т. зв. висуванцем і як такого кілька літ
тому прийняли до Робітничо-Селянської Ін-
спекції, куди, як відомо, приймають лише членів
партії, людей пролетарського походження і то не
всі люди вже „перевірених“!...

Якщо тоді мотиви вбивства Кірова, цього най-
вірнішого співробітника Сталіна, як це зазначив
спікер радіостанції „Комінтерн“?

На цю тему совітська влада вперто мовчить.
Як відомо, Кіров особливо суворо розправився у
Ленінграді з троцькістами, а ще суворіше з пра-
вими опозиціоністами, так, що дістав за це окре-
му похвалу від Сталіна. Може тут і треба шукати
політичного ґрунту вбивства?

Але в усякому разі встановлено одно: Леонід
Ніколаєв не представник того покоління та не
„дітичного пролетаріату“, що перейшло совіт-
ську школу та було виховане в атмосфері кому-
ністичного впливу, це колишній діяльний член
комсомолу та інших комуністичних організацій.

Це не контрреволюціонер, не монархіст, не не-
поправний ес-ер старих поглядів, як Каплан, що
робили замах на життя Леніна.

У цих то обставинах і полягає грізне межеве
для совітського режиму, для богів та божків чер-
воного Олімпу.

Тому то й мався у Кремлі такий переляк, та-
ка розгубленість, а сам Сталін не втерів і поспі-
шив мерщій на місце кривавого вбивства. Цим і
пояснюється також неясність офіційних совіт-
ських повідомлень, їхня ляконічність та супереч-
ливості, та головне мовчання щодо мотивів і се-
редовища, в якому зродилася думка про атентат.

Якби то Леонід Ніколаєв походив з буржуаз-
ної родини, якби це був контрреволюціонер, а не
пролетар по фаху і походженню та член Робіт-
ничо-Селянської Інспекції, все було гаразд. Те-
пер же всі ці дивні обставини викликають таке
погрозливе враження у комуністичній верхівці,
що не можна вже його навіть затримувати в офі-
ційних комунікатах ТАСС-а.

На арену політичної боротьби в особі Леоніда
Ніколаєва виходить виховане в совітських умо-
винах молоде покоління робітничої класи.

Ось чому страши, що прокуратура і, зокрема, перед Смоленським інститутом, фортеця. Дізнавшись про це, інститут розпочав, мабуть, подвійне змушувальне визнання, стократно значення для Сталіна.

М. Сосницький.

ДОКАЗИ ПАНІЧНОГО СТРАХУ.

МОСКВА, 5. XII. ПАТ. Центральний виконавчий комітет комуністичної партії СРСР оголосив декрет, яким змінив деякі статті кримінального кодексу, щоб краще боротися з терористичними організаціями. І так слідство в тих справах мусить бути закінчене до 10-ох днів. Акт обвинувачення мають доручити підсудному на 24 години перед процесом. На розправі не може виступати ні прокуратор ні оборонець. Декрет забороняє висити касаційні жалоби і прохання звільнити підсудного. Висхіді декрет доручує виконати кару смерті негайно по оголошенні присуду.

Найновіші моти і яли вояні і шокові

по намотуванню цимх поручає ф-ма М. ЕРЛІХОВ, ЛЬВІВ
Сикстуська 13. Тел. 26-43

Примусова праця у Китаю.

ШАНГАЙ, ПАТ. Чан-Кай-Шек видав об'яву до губерторів 16 провінцій притягнути населення до загальної примусової праці для держави. Населення не можна відлучати від праці підчас господарських робіт. Крім того кожна людина китайських військ має збудувати мінімум 30 км. шосе.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Мін. Ляваль через впливом до Женеві відбув нараду з віцемером амбасадором Кестром, з шарж д'афер В. Брантії і ССР.

— У Ризі відбувається залізнична конференція при участі Польщі, Німеччини, Литви, Латвії, Естонії і ССР, на якій обговорять технічні справи транзиту.

— 500 німецьких ліварів за збіли у Фірт встало до мін. Фріва домагання, щоб затвердити зрйське законодавство проти мішаних подруж.

— У Дебліні відборили висвітлювати фільму зі шлюбу мн. Кенту з мн. Марією.

— Мін. Ляваль мав нараду з мн. Бешеном і Бфичом.

10-літній договір нейтральності для Європи.

ПАРИЖ, 5. 12. ПАТ. „Парі Союз“ повідомляє з Риму: Мін. закордонних справ італійського уряду оголосили, що італійський уряд скоротив договір нейтральності між державами Європи і нейтральності. Договір між ними обговорюють на 10 років.

Страйк адвокатів у Румунії.

БУКАРЕШТ, 5. 12. ПАТ. Румунські адвокати рішуче відмовилися брати участь у процесі, який відбувається в Румунії.

Велика панам у большевицькому нафтовому тресті.

Агенція РО повідомляє: Комуністичний часопис „Гудок“ помістив вчорашню статтю про політичний планований панам тресту „Сибирійський нафтовий трест“. Ця стаття була написана в стилі „Лінійного“ і була дуже цікавою. Вона повідомляла, що трест „Сибирійський нафтовий трест“ має в своєму складі 100 000 акцій, які належать державі. Трест має в своєму складі 100 000 акцій, які належать державі. Трест має в своєму складі 100 000 акцій, які належать державі.

Про кооперацію на Лемківщині.

(З приводу статті тижневика „Земля і Воля“ в ч. 45 (346): „Стратегічний відход українців з Лемківщини“).

ДІЙСНА ТА ФІКТИВНА СТАТИСТИКА.

Що втратило на Лемківщині? Тратило ті кооперативи, які є в краківському воєвідстві. Іх є в Українському Ревізійному Союзі 22 в отих селах: Малахові, Паничі, Рихвалді, Ротниця Руська, Висова (пов. Горлиць), Берест, Ястрабик, Котів, Лабові, Лабовець, Лосі, Матієві, Нова Вес, Розтока Велика, Складисте, Шавник, Угрин, Злоцьке (пов. Новий Санч), Явіркі, Шляхова (пов. Новий Торг) та Святкова Велика „Лемко“, Святкова Вел. „Віра“ (повіт: Ясло).

Ревізійний Союз Руських Кооператив вказує на Західній Лемківщині у границях краківського воєвідства 27 кооператив, а саме в селах: Берест, Білники, Климківка, Кункова, Ропна, Незнаєва, Новиця, Перегонина, Присел, Радощина, Усте Р., Воловець, Сквирне (пов. Горлиць), Янкова, Чарна, Криниця-Здрій, Білдрєва, Брунари Вижні, Фальоринка, Криниця-Село, Ситниця, Верхомлі, Ізби (пов. Новий Санч), Дошниця, Кремпа, Свиржова Р., Граб (пов. Ясло).

Виходило би, що москвофіли тратять на 5 кооператив більше, ніж українці. Та запитавмо: хто чув в останніх двох-трьох літах про існування кооператив: у Новій, Фальорині, в Кремній, у Верхомлі? Ті кооперативи вже давно „зникли“, а також нечужий Руський Лемківський Кооперативний Союз в Криниці-Селі, кооператив в Дошнічці — оповідають — ще багато більше інших москвофілівських кооператив; подорожуйте ті, про які певніше знаю. З наших вище поданих кооператив — з винятком: Складистого — всі чинні, отже виходить, що у країні трітять з кооператив на Лемківщині числом, як не більше, то бодай те саме, до 5 москвофілів. Те, що подав „Земля і Воля“, буди то москвофіли тратять проти наших 22-ох своїх 66 кооператив, постільки є неправдою, що тих 66 кооператив вказує Ревізійний Союз Руських Кооператив на терені, починаючи від Турки аж по кінець західної границі нашої етнографічної території, а на тому терені українських кооператив в сумі теж багато більше: кругло числом відношення там на користь українців як 100:66!

ЯКІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ І МОСКВОФІЛЬСЬКИХ КООПЕРАТИВ.

Бажаючи поінформувати про якість кооператив на Лемківщині, найкраще було би подати числа з українських і москвофілівських кооператив: про торги, про пересіч торгів на одне господарство в окрузі ділянки кооператива, що побороли, чого не аспіа побороли, для чого впадли чи падають у боротьбі? Не маємо головних таких даних про всі тутешні кооперативи. Всеж найрішучіше тверджу, що на своїх 20 (можливо менше або дещо більше — помилка може бути) чинних кооператив, які тратять москвофіли на Лемківщині, вони не мають ні одної такої великої обороти і залиши кооператив, як вони „Згода“ в Новій Весі (торг за 1933 рік зокруглено 22 000 зол.), „Єдність“ у Бересті (12 000), „Чина“ в Явірках (12 000), „Лемко“ у Святковій Вел. (10 000), „Єдність“ у Висові (10 000). В інших українських кооперативах, хоч і менші торги, та в пересіч торгів на господарство вийде не раз і більше, ніж у тих, які ми щойно вичислили. А всім же на західній Лемківщині відомо, що осягають у наших українських кооперативах, це в наших умовах недосяжний тут ніколи рівень для москвофілів.

УМОВИНИ ПРАЦІ.

Прваду пишуть панове із „Землі і Воли“, що в верішних умовах ми тут працювали й працюємо! Найактивніший їх партієць в околиці Криниць, п. М. з Шавного, спровадив був напр. бочку нафти і продав її у себе на господарстві по нижчих цінах від собівартості, щоб повалити українську кооперативу. Щоб забрати нам кооперативу в Матієві, приїжджають під проводом адвоката москвофіла в Криниці два автобуси громади, нечленів кооперативу (так вивисли потім окружний суд) і проливають братню кров на загальних зборах, а такі кооператива в Матієві остаеться наша. І. Савчик за сфінгований алом до української кооперативу в тій самій Матієві переслідує (на внесення жандармерії з Новойової) прокураторів, а на розправі чуємо, що кооператива працювала на терені, на якому „львовий русин“ хочуть дати відпир українцям. Діа нашій кооперативі в Бересті зараз після його вибудови спалили так і досі невідомі злощасті. Спалили теж будинок кооперативу в Святковій Великій. Пішли на захід або на примусовий відпочинок всі українські вчителі, які мали бодай найменший зв'язок з українською кооперацією: їх не недвозначно подали до відомо, як причину їхньої долі. На місці тих вчителів українців прийшли денеде вчителі москвофілів, яким усе вільно. Скільки і висота кар з різних титулів та всяких інших благ — це окрема тема.

АРГУМЕНТ ДО ПЕТИЦІЇ НА ПІДМОГУ.

Так є з нами постійно і так все було. Чи можна той стій порівняти з умовами праці кооператив, приналежних до москвофілівського Ревізійного Союзу, коли всі ті Малахові, Гнатішани й Савчакі всю свою життєву кар'єру опирали на боротьбі з українством? Дійшло до того, що тут на Лемківщині поширені відомості про те, що одна висока кооперативна москвофілівська установа подмоує на субвенцію з Варшави, покликана на той аргумент, що скрізь побороло українців на Лемківщині і їх кооперативу. Навіть подяки кооператори з найбільшим принаємством глядять на таких „кооперативних діячів“.

Москвофіли — пише „Земля і Воля“ — улаштували на Лемківщині всілякі імпрези. Значайно: хто має змогу, того обов'язок робити це. Але не в імпрезах річ, а в реальній роботі. А ми і на західній Лемківщині чисельно сильніші, ніж москвофіли. І у найважчих, які можна подумати, умовах, ми вибудували на західній Лемківщині 10 кооперативних домі. Що ж вибудували москвофіли у найважливіших для них умовах? Мали вони прецім, в Горлицях повітовий союз і понад 200 кооператив у тім повіті. Де ж тепер той союз? І де ті кооперативи? Взагалі картина тепер така, що у Новосандеччині, Грибівщині, Горлицьчині взагалі ніде не видно москвофілівських кооператив, а те, що вони вказують, все те майже цілістю — паперове!

ЧИ РЕВІЗОРИ РСУК ЗАМАНЮЮТЬ КООПЕРАТИВИ?

Українці політизували, йшли підступом, хитрими — інститу „Земля і Воля“. Тимчасом самі місцеві українці мають до ревізорів РСУК різні претензії. Напр. у Малахові та Рихвалді через неперезбірну критику від тих ревізорів посягалися навіть деякі товариські зв'язки. У Святковій Малаві ревізори РСУК цілий рік боронили склепця, який голосно говорив, що він москвофіл. У найбільшій кооперативі на західній Лемківщині, а саме у Новій Весі ревізор усунув склепаря С. Щ., не вважаючи на те, що він усе був і є українцем. Управу кооперативу у Складисті при своїх інформув ревізор РСУК, щоб йшли до того Ревізійного Союзу, за яким є більшість членів. На акації в червні 1933 р. у Новій Санці ревізор РСУК сарокований запитом найбільш коректно висловлюється про Ревізійний Союз Руських Кооператив. На рахунок української кооперативної треба записати те, що

прописний ревізором склепар у Злочині згодився згадати, де треба і став першим осудителем читальні ім. Качковського та одним з ініціаторів всіх славних чинів у Злочині. Такий сам українець І. С. в Матіїві розгніваний на українських ревізорів, пішов до Криничі і став найважливішим москвофільським агентом. Отже може бути хіба мовою про надмірну строгість українських кооператорів, що шкодить українцям, а не про якісь хитрощі, якими вони заміняють до РСУКА москвофільські кооперації.

ЧОМУ ЛЕМКО ГОРНЕТЬСЯ ДО УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ?

Хоч так воно було, всеж таки лемко у праці в українських кооперативах зіткнувся перший раз з українським організованим життям і побачив, що рівень тої праці підноситься понад усякі хвилеві пристрасті і понад усяку партійність та вирішив, що в москвофільсько-українських спорі правда таки по стороні українців; бо українці і солідніше працюють, і не ширять

немає до нікого, не знають політиканства, вони власним мозком, а не чужою ласкою будують установи громадського добра.

І руско-православне село Святкова Велика ціле, без ніякого винятку, плачало-сидало, як переносили вчителя-українця Йосифа Звірику, визнаючи його по його ділах. І в Яслі перед владою вся делегація заявила готовність присягти, що за весь час свого 8-літнього побуту в них ніхто ніколи не чув в селі, щоби Звірик „намовляв когось на Україну або агітував за Україною“. Ні, Звірик не декламував, а працював для добра школи, для добра лемка.

„Земля і Воля“ неперемінливі, у нас кажуть „бортаньки“ словами лав Звірика і його праця для лемка. А тимчасом на Лемківщині треба такої праці, яку робив Звірик і українські кооператори, а не брехливої „русскости“ на словах, а в чинах нездарності, брак усякого громадського ідеалізму та розривання зв'язків Лемківщини зі своїми братами, що у результаті веде до повного запропащування Лемківщини. Кооператор з Горличчини.

По смерті Михайла Грушевського.

ОСТАННІ ХВИЛИНИ ВЕЛИКОГО ВЧЕНОГО.

Про останні хвилини М. Грушевського дістаємо отсі інформації: Акад. Михайло Грушевський умер у Кисловодську (на Кавказі), в шпиталі, 25. листопада, в день по другій годі. Хорував м. і. довгий час на карбункул на легені. Робили йому шість операцій і дві трансфузії крові. Однак виснажений організм не міг побороти недуги. Доглядали його ввесь час дружина Марія ур. Вояківська (галичанка) і донька Катерина, відома вчена. Тиждень перед смертю був непритомний, лише зрідка говорив притомно. Кавказ називав великий Небіжчик своєю другою батьківщиною. Кисловодськ любив він особливо, бо в ньому бував у різних порах свого життя, — і в ньому заснув на віки.

ЖАЛІБНА АКАДЕМІЯ В УСРП.

В неділю 2. ц. м. в 6. год. вечором відбувся в домі лівських „Каменярів“ заходом УСРП жалібна академія в пам'ять покій. М. Грушевського. Академію отворив гол. секретар УСРП д-р М. Стахів, реферат про особу й діяльність М. Грушевського виголосив д-р К. Коберський. Після того п. Костюк віддекламував вірш,

присвячений М. Грушевському, написаний ред. О. Павловим-Білозерським. З черги промовляв ще проф. д-р Ст. Старосольський. Академія закінчилась співом „Ви жертвою“ і нац. гимном.

ЖАЛІБНА АКАДЕМІЯ В ЧОРТКОВІ.

З приводу смерті бл. п. проф. Михайла Грушевського відбулася в Чорткові дня 1. грудня ц. р. в год. 8-й вечором у залі Народного Дому жалібна академія. Академія почалася жалі-

Філія Красного Т-ва Охорони дітей і опіки над молоддю і Кооператива „Вогні“ улаштувають дня 9. XII. 1934. в залі С. С. Василянком при вул. Длугоша ч. 17.

„Вечір Казок“

для дітей. — Початок год. 16:30. Після вистави дитячі забави.

ПРОГРАМА:

- 1) Оповідання: Казка про дочку королевої зими.
- 2) Сміхунчик, інсценізована казка.
- 3) Мавка - Калина, оповідання.
- 4) Черлинка, інсценізована казка.
- 5) Царівна - Лебідь, інсценізована казка.

659

На жайбільші невикгоди

надається підлога з гумової шкіри

BERSON-OKMA

хоронить перед пожегою і зимом, незнищальна і не коштує дорожче як підлога зі шкіри.

ГУМОВА ШКІРА

BERSON-OKMA

ним маршем Шопена, що його відіграли п. Струк (скрипка), проф. Ляхович (віолончель) і п. Макарюшкова (фортепіан). Святочну промову виголосив сен. д-р Антін Горбачевський. Хор „Чортківського Бояна“ відспівав дві похоронні пісні: „Тихий вітер“ і Недільського „У дві пари“. Академія закінчилась відспіванням національного гимну.

В суботу, 8. грудня ц. р. в год. 8. вечором виголосить у залі Народного Дому в Чорткові проф. Ляхович реферат під наг. „Наукова діяльність проф. Михайла Грушевського“.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ В РІВНОМУ.

В неділю 2. грудня ц. р. відбулося у рівненському соборі поминальне богослуження по бл. п. М. Грушевському. Пансхиду відправив настоятель собору прот. Яковлєв. Собор не міг умістити всіх вірних, які прийшли віддати поклін великому вченому і першому Президентові України.

ЖАЛІБНІ ЗАСІДАННЯ Й АКАДЕМІЯ В СТРИЮ.

Від 29. листопада до 2. грудня ц. р. переважна частина українських установ у Стрию відбула жалібні засідання з приводу смерті

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 7. ГРУДНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

40

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Баль удався знаменито, та добрі відносини між нами й москвофільською молоддю були тільки переминаючою появою. Наш загаль у Галичині з обох партій бажав згоди, чув її потребу, розумів, що тільки в згоді та єдності можемо ставити відпир полякам і їх нівеляційним змаганням, та до повної, широкій згоді не було основ. „Діло“ фобило багато для народньої справи, отворило багатьом очі і члени москвофільської партії на провінції в переважній частині були готові до спільної акції. Та в інтересі проводу тої партії не лежало до такої акції допустити. Провідники москвофільства мали з одного боку все за головну мету приготувати в Галичині терен на випадок війни з Росією і тому не могли допустити тут ніякого українства. З другого боку їх особисті інтереси вели їх піддержувати розділ і незгоду, бо інакше мусіли би бути в їх рук виключені багаті інституції, які вони мали виключно в своїх руках, як „Народній Дім“, „Стевропівія“, „общество Качковського“, „Общое Рольничое Кредитовое Заведеніє“, акції і матушка Росія, бачучи безплідність їх роботи, могла відвернутися від них і відмовити їм зовсім „пособій“, без яких їх існування було неможливе. Тому з гори йшов дух, щоб до ніякої згоди не допустити. Редактори москвофільських часописів, такі діячі, як Наумович і його гурток, люди, що групувалися біля „Общого Р. Кр. Заведенія“ — це була гвардія, що стояла вірно на сторожі московських інтересів

у Галичині і послідовно виконувала свою задачу. Про око говорили і москвофіли про потребу згоди і назовні навіть не признавалися явно до русофільства і православія. Та пропаганду вели вони далі — і далі деморалізували загаль. Московські агенти звивалися по краю і зєднували прихильників агітацією та грішми. Народовці не були ще як слід зорганізовані і не знали навіть, що коїться поза їх плечима. Організації на провінції не було майже ніякої. Провінція була ще переважно в москвофільських руках. Серед таких відносин прийшов 1882-ий рік.

XVIII. РІК 1882. ПРОЦЕС ОЛЬГИ ГРАБАР І ЙОГО НАСЛІДКИ. ВАСИЛЯНСЬКА РЕФОРМА.

Найважливішою подією в нашій публичній житті в 1882 р. був великий політичний процес проти русофілів, відомий під назвою процесу Ольги Грабар. З кінцем січня 1882 рр. розпочалася арештування русофілів. Причиною їх була московська агітація, ширена скрізь по краю; безпосереднім товчком — перехід на православ'я громади Гнилички в збаражським повіті. Уряд зрозумів, що московська пропаганда переходить границі і стає небезпечною для держави, тому почав слідити, при чому викрито річи, що спричинили ті арештування. Арештовано двох селян, агітаторів із Збаражчини — Залуського і Шпундера, далі Адольфа Добрянського, гофрата і власника дібр на Угорщині, з його донькою Ольгою Грабар, що пересиджувала кілька місяців у Львові і від тут пропаганду на річ Росії, головних пропагаторів русофільства в Галичині: Івана Наумовича, Венедикта Площанського й Осипа Маркова, вкінці сини Наумовича Миколу, студента університету у Відні, Василя Лаголу, студ. унів. у Львові, о. Миколу Огонювського, свящ. в Чеснівцях та Аполлона

Ничая, гимн. учителя у Коломиї. Всіх привезли до карного суду у Львові, де велось слідство. Арештування викликали в краю нечувану конспірацію, особливо серед прихильників москвофільства. Все ходило немов зварене, кожний лякався за власну шкіру. Слідство тигнулося кілька місяців. Вкінці застановили його щодо Лаголи, на яким, хоч був фанатиком на точці „обезнаєннє“, не найшли ніякої вини із становища карного закону. Проти інших вчепено обвинувачення за головну зраду; їм закидали змагання до відірвання Галичини від Австрії в користь Росії.

Розправа розпочалася в червні і тривала два місяці. Зацікавлення нею було колосальне. Тісна зала старого карного суду при Галицькій вул. не могла помістити величезного напливу публіки. Явилася теж багато кореспондентів заграничних часописів. Від розправу дуже зручно й уміло радник Будзівковський, обвинувачував званий зі строгости прокуратор Гіртлер. Боронови адвокати Іскрицький з Сянока, Лубінський зі Станіславова і Дулемба зі Львова, пізніше міністер. Зараз у перших днях розправи увійшов Іскрицький в конфлікт з трибуналом і його в дисциплінарній дорозі усунули від оборони. Лубінський і Дулемба залишилися до кінця. Щоб забезпечитись на всякий випадок, постановив прокуратор присяглим також питання евентуальні в напрямі злочину забування публичного спокою і присягли затвердили лиш ті питання, а заперечили питання щодо головної зради, і то затвердили тільки щодо чотирьох обвинувачених: Наумовича, Площанського, Шпундера і Залуського. Суд засудив першого на вісім, другого на п'ять, двох останніх по три місяці в'язниці; усіх інших увільнив. Засуджені внесли жалобу неважності до найвищого трибуналу. (Далі буде.)

проф. М. Грушевського. Повітовий Народний Комітет УНДО в Стрию відбуде теке засідання дня 29. листопада н. р. Дня 30. листопада відбудеться жазіба сходови місцевого громадянства у Касній. Рішено відправити панахиду в обох церквах вполудне дня 2. грудня. Того дня по

панахиді заходом проведів усіх установ уладжено в Народньому Домі академію. Реферат вголосив бувший ученъ бл. п. Грушевського проф. Евген Форостина. На панахиді в академії співав студентський хор. Імпреди випали дуже святочно і достойно.

Вечір народньої ноші.

Цікава імпреза Української Захоронки в Українського Народнього Мистецтва.

У півторок, дня 4. ц. м. відбулася в залах Народного Дому у Львові заходом рухливих товариств „Українська Захоронка“ й „Українське Народне Мистецтво“ цікава, мабуть перша така у Львові імпреза: Вечір народньої ноші. У програмі його входили пописи хореографічної школи п. Суховерської, народні пісні у виконанні п. Оларки Бандрівської та вісь цілої імпрези — показ народньої ноші з різних околиць нашої землі, з якої окреме журі вибрало типичні українки та принало нагороди за найкращу ношу.

Вечір, добре розрекламований у пресі та окремими мистецькими запрошеннями, привабував своєю оригінальністю на сали так багато добірної публіки не тільки зі Львова, але і з провінції, що в залах Народного Дому просто було важко протиснутися. Це була одинока темна сторінка вечора, що зрештою хав у програмі дуже добрі точки. Такою були м. ін. всі виступи найменших, більших і ще більших учнів хореографічної школи п. Оларки Суховерської, а яких, маленький як горощина, чумак та стилеві старославянські га-улки в оригінальних строях вібрали бурхливі оплески, а „козачок“ п-ни Дари Ніжанковської та „Вілий козачок“ п-ни Соколовської були справжніми архитворами й не даром публіка окликами та оплесками привело виконавців повторити їх.

На високому рівні стояли теж народні та зокрема лемківські пісні, що їх виконала відома наша співачка п. Оларка Бандрівська. Культура її голосу та оригінальна передача народніх мотивів були справжньою насолодою для тих, що люблять рідну пісню і справедливо збирала вона гучні оплески.

Нарешті прийшла найцікавіша точка: показ народньої ноші. Перед публікою, яку попередила про значіння цього показу короткою промовою п. Ірина Гургулієва, перейшли чергою регіональні групи народньої ноші, отже з Великої України,

Покуття, Придністрянщини, Гуцульщини, Бойківщини, Лемківщини, Яворівщини, Поділля, Волині й Полісся — кожна оплескувана захопленою публікою. Колорит тієї ноші, оригінальні форми та мистецькі вишивки (нпр. біла вишивана група Яворів, лемківський стрій п-ни Кузів, тканий білий стрій з Каміня Коширського, яворівський п. Бонковської) творили незабутню картинку та доказували, що ми не знаємо скарбів, які та царина народньої творчості має у собі. Хорові усіх стрій перейшов опісля адруге перед публікою і журі з принах на сали мистців та журналістів, що й визначило три нагороди: групову — угорський групі за її величаві староміщанські стрій (ціле весілля з молодим і молодцем), покутський і яворівський, за оригінальність — бойківський, рогатинський і поліський групі, та за красу — покутський, борщівський і полтавський.

Врешті при допомозі публіки, що голосувала піднесеним рук, вибрало інше журі зпоміж принах на сали типовими українками такі пані: Христю Терлецьку, Аліну Родальську, Оларку Нижанківську, Марійку Чижовичіву, Шухевичіву, Куку Гавдецьку, Іванку Трешневську, Гриняківу, Мициківу, Харинову, Палієву і Бонковську.

Добірний і дешевий буфет, сердечний настрій та веселість зложилися поруч програми на привабливу атмосферу цього оригінального вечора. В який багато праці вложив комітет під пров. п-ї Ірини Павличковської, душі тієї імпрези. Всеж ре-асумуючи вражіння з цього не можемо не відмітити, що такі репрезентативні до деякої міри вечори, на які приїздить публіка з цілого краю та на якій в її до 500 осіб, повинні відбуватися у великих просторах залах. Тоді не мав би він характеру фамільного танцю та бочки на оселці, що таж разів уявсь вечір.

Анатоль Курдидик.

Важне для постійних гостей розривкових льокалів КВАРНА RESTORAN і БАР BELLEVUE ЛЬВІВ, ул. ЛЕГІОНІВ ч. 27

Щодня від год. 10 вечір Надзвичайна Таночна Забава при участі дуже милих і вишкolenних танцюристок, при звуках знаменитого оркестру The Fahrer Band. Кухня чинна без перерви. — Ціни страв, напиків і трунків дуже низькі.

Мистецька вистава в Ужгороді.

МІШАНИНА НАРОДІВ.

Дня 18. листопада відкрили в Ужгороді в сали Торговельного Дому IV. чергову виставу „Товариства мистців на Подкарпатській Русі в Ужгороді“. Нас давно вже цікавила діяльність, склад і мистецьке обличчя цього Товариства і тепер маємо нагоду подати докладніші інформації про нього.

Більшість членів товариства складають чехи, трохи є місцевих наших земляків, далі мадяри, жиди, а навіть бере участь у виставі один росіянин-емігрант. Відповідно до складу членства виглядає і назва, репрезентативна сторона вистави: каталог по чеськи і „кирилицею“, так званою „офіційною“ мішаниною, що значно ближче стоїть до російської мови як української. Не зайве також відмітити, що невелика кількість присутніх гостей на відкритті вистави також здебільша складалася з чехів. Ще трохи було чути мову українську і мадярську, але мало. Звичайно треба пожалувати, що місцеві українці чи то „русини“ — як тут ще і досі себе називає інтелігенція — не виявили більшого зацікавлення виставою, тим більше, що мистецький рівень виставлених праць таки досить високий.

Всі ці думки мимоволі напрошуються на папір, коли свіжа людина, що добре не визнається в місцевих відносинах культурного життя, вперше вступає до виставової сали.

Вистава поміщена у двох невеликих залах, має 26 мистців з 88 працями. Називал вистава

дуже різноманітна щодо вишколу мистців, їх мистецьких напрямків, спрямовання, техніки і манери. Є тут повні вироблені майстри високої мистецької культури, поруч з мистцями-новітцями, а навіть аматорами, які займаються малюванням привабливо, маючи для того відповідний час і... фарби.

Тому поруч з ідеалізованим реалізмом і навіть натуралізмом, бачимо тут імпресіонізм, експресіонізм, а навіть такі мистецькі напрямки, що мають подих найновіших течій.

Серед кращих мистців, що мають свою власну індивідуальність та неабияку мистецьку культуру, є тут: Й. Бокшай, Й. Дави, Я. Ерделі, В. Ерделі, А. Кошка, Б. Ожлізи, Й. Сарконі.

ЗАКАРПАТСЬКІ СЮЖЕТИ.

Цікаво, що більшість мистців дали речі, що мають відношення до життя і побуту Закарпаття, і передовсім чудовий карпатський краєвид переданий в різному аспекті, з силою відмін у підході, світовідчужанні, манері і мистецькій інспірації.

Багато рисунків з побуту, чисто етнографічного характеру, з натуралістичним підходом дав Л. Кайгль. Добре виконані акварелі руїн замку Невизьке коло Ужгороду Й. Мілауцке. Цікаві офорти і акватинти деревляних церков Закарпаття Ожлізи і дуже видала його олія вулиці в Ужгороді, що влучно передає байдужість і сіру одноставність „столичного“, а притім провінціального міста.

На спеціальну увагу заслуговують також олії деревляних церков Я. Ерделі цікаві своєю монументальною формою і широким пензлем.

МИСТЦІ-ЗЕМЛЯКИ.

Не будемо далі спинятися над характеристикою окремих мистців, але вважаємо своїм о-

ЗАЯВА.

Отсим заявляю, що я перестав бути головою і членом секції вистави української книжки при філії Т-ва „Просвіта“ в Кошотий. Коломия, 2. грудня 1934.

О. ОЛЕКСАНДЕР РУСИН.

боязком спинитися над творчістю наших земляків, котрі може не всі і не зовсім ясно до нас признаються, але які вирости і пророзали на власному ґрунті в оточенні рідного народу на Закарпатті — в країні підхмарних гір і розлогих полонин.

Передовсім треба підкреслити творчість проф. Йосипа Бокшай, відомого на Закарпатті педагога і народолюбського діяча. Це вповні вироблений майстер, свідомий свого завдання і свого мистецького „я“. Й. Бокшай належить багато розписів церков та поодиноких образів реалістичного змісту — безсумнівно, найкращих праць того роду на Закарпатті. Виставлена ним велика композиція „Мадона“ на виставі, свід-

Вибагливі плащі 70 ЗОЛОТИХ

сукні 35 ЗОЛОТИХ

Великий вибір. Жіноча конфекція.

ФЕМІНА

Львів, площа Галицька ч. 12 а
І. пов. ріг вул. Баторого. 660

чить, що після шукання стилю в іконописному малюванні і після недавнього „народолюбського“ напрямку у змісті образів, тепер мистець зробив зворот у бік ренесансового малювання, не без впливу ідеалізованого натуралізму.

Добре виконані також „Автопортрет“ і особливо бойківський „Церковник“ — як портретова студія. Але ціла творчість і мистецька фінезія виявилася у прекрасних краєвидах Бокшай, які заступлені на виставі оліями, тоді як раніш були також пастелі. В них пізнаєте цілий чар Карпат, своєрідну рослинність, характер і побут верховинців, сильні контрасти води, лісу і неба, що мають тут глибокі, насичені кольори і суворі тони під сильним соняшним освітленням. Й. Бокшай незрівняно передає добре відчуту буйну рослинність, яскраве проміння гірського сонця, свіжість і суворість хмарного неба, які ви побачите лише в Карпатах.

Творчість мистця вишля, розуміється, з імпресіонізму, але після легкого планеру, у мистця прийшли (може під впливом експресіонізму) глибші тони, більш монументальна форма, насичені, мікні барви, а разом з тим суворіший рисунок, а може навіть більш реалістичний підхід, що часами межує з натуралізмом. Дуже настрочно виконані „Озеро“, „Осінь“, „Парк в Ужгороді“, але найбільше вражіння робить „Осінь в Ужгороді“ — незвичайно майстерно річ чисто малювальної натури. Загалом, осінні мотиви Бокшай своєю настроєвістю, стараним рисунком і багатою кольористикою створюють найбільші здобутки цього заслуженого мистця.

Андрій Кошка належить до новіших післяімпресіоністичних малюв, що шукать монументальної форми і динамічного рисунку. Його праці цікаві, але нерівної вартості. Кращий його портрет „Русини“, дуже цікаво трактований „Цвіт“, живою рисунком та свіжою кольористикою.

Дуже нас зацікавила також В. Ерделі. Це оригінальний майстер, хоч і з сильними впливами сучасного французького малювання. Послугується він синтетичною, але легкою і наскрізь декоративною формою. Дуже вишукана у нього кольористика, а спосіб і манера малювання навіть своєрідні. Майстерно виконані його „Квіти“, „Квіти“ та фігурові, трохи символічно трактовані, композиції, що залишають тривке вражіння справжнього малювання.

Дуже бажано, щоб цих трьох мистців Закарпаття ми могли побачити також на мистецькій виставі у Львові

В. Каміненко.

ФУТРА жіночі від золотих 165
найелігантніші
тільки в **АПІСДОРФА**
Львів, Рутівського 21. в брамі —
Першорядна фахова робітня.
26/81

Дешевий місяць

у **БЛАВАТНОМУ** БАЗАРІ — Львів, Бойків 12.
Усі товари по ревелційним цінам!
Для прикладу: штруси 1:80, флянели 60 сот.
перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

Роковини Марійського Товариства.

В гарно прибраній салі гімназії СС. Василянко вшанувала вчора Головна Управа Марійського Товариства молоді у Львові 350-ліття першої Марійської Дружини. „Prima Primaria“ святою академією, де зібралась добірна й поважна публіка з двома єпископами, великим числом черниць, духовенства та світського громадянства, а понад усе молоді обох полів.

Бо в перших днях грудня всі звеличники Пречистої Діви Марії на широкому світі святкують роковини 350-ліття Марійських Товариств. Початок цього, вже сьогодні величеського товариства, якого метою є поширювати і поглиблювати культ Пречистої Діви був колиш вельми скромний і безголосий. У XVI в. себто в часах реформації молодий учитель єзуїтської колегії, родом бельгійець Жан Леніс постановив заснувати серед своїх учеників товариство, що спільними молитвами, богослужіннями, молебнями, набожною лектурою мало віддавати особливу пошесть Богородиці. Вслід за цим стали засновувати подібні товариства і в інших єзуїтських школах, так, що за кількадесять літ не лиш Італія, але й інші європейські країни, а навіть інші частини світа покритися сіткою цих товариств. Папа Григорій XII підтвердив їх окремою буллою з дня 5. грудня 1584, а першу Марійську Дружину в Римі зв. „Prima Primaria“, зробив праматір'ю всіх товариств, що колись мали заснуватися і на осно-

ві їх законів існувати. Папа Сикст V. поширив їх уповажнення, а папа Венедикт XIV. ще більше причинився до поширення і поглиблення ідеї культу Пречистої Діви.

Марійське Товариство за 350 років свого існування дало католицькому світові близько півсотні святих і блаженних, кількантихтох Са. Отців королів, дож, єпископів, вождів (назвіть Фомі), мистців як Рубенс, Ван Дайк, Торквато Тассо, Лопез де Вега, Кальдерон, а з інших українських родів були там і Веляшин Рутський, рід Чарторійських і Сангушків. Марійське Товариство має у Галичині під цю пору 20.000 членів, згуртованих у 236 організацій. Вчора відсвяткувало воно своє свято. Піднесений настрій, поважна програма, а понад усе якась сердечна і тепла атмосфера склалися на премилій вечір. До співацьких змагань ступили чотири дівочі хори, починаючи від молоденького хору учениць української державної гімназії, що в деяких моментах нагадував гром джук-жоронків, а кінчаючи на злісциплінованих, багатими голосами вивчених хорах фахової школи та гімназії СС. Василянко.

Гарну, дбайливо опрацьовану і глибоко продуману промову виголосив о. Назарко. До появи програми сольові співи Марії Гемелінович (альт дуже шалхотного тембру хоч не вирівнаний) та Іванна Кулик. П. Бріль віткрала браво „Брилянтові варіації“ б-дур Шопен. І п. Дідур (на жаль не числячись з простором і акустикою) виголосила мабуть на не свято написану Уляною Кривченко поезію „Ave Maria“.

В програму вечора входили твори: „Піля Мендельсона, Бортнянського, Лимунького, Страделі, Люччі, Кишакевича і Кудрика.

С. Ч.

Камізелки, пультівери, рукавички і взуття швидкопоручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Боїмів ч. 4. 47/53 21—60

На маргінесі одного процесу.

(Замість судового справоздання.)

Судові процеси все були і в дуже цінним матеріалом для характеристики відносин і людей. Карні політичні процеси є показником політичних відносин, які панують у країні, а значайні карні і цивільні процеси видають характеристичне світло на етичний рівень суспільства і на характер одиниць.

Редактор Дмитро Палів, журналіст у Львові вніс дня 17. березня 1934 р. через адво. Стефана Ганицького до суду праці у Львові позов проти видавця „Нового Часу“ п. Івана Тиктора, і директора Петра Постолюка, як видавців часопису „Новий Час“ за заплату 2.999 золотих. Той позови домагається ред. Палів по причині не а а 3-місячного виповідження і інших претенсій, що мали викликатися зі службового договору. Процес тривав до середи дня 28. листопада 1934. Відбулось кілька судових розправ з переслуханням сторін і свідків. Процес закінчився за судом підлягав на заплату 1.900 золотих з коштами процесу. Сама справа зовсім нецікава, бо кого це з ширшого громадянства може інтересувати скільки і як п. Тиктор має заплатити ред. Паліву. Цікаві шойно куліси справи і деякі подробиці, які хоч неважні для самого процесу, видають характеристичне світло на особу головного героя процесу ред. Дмитра Паліва.

У ч. 7. „Перемоги“ з дня 1. лютого 1934. появилася товстим друком нотатка такого змісту: „Від редакції. Від 23-го січня ц. р. ред. Д. Палів перестав працювати в „Новім Часі“ і від того дня всеціло присвячується редакції „Перемоги“ й організаційним справам „Фронту Національної Єдності“

Деякі читачі і симпатичні так зрозуміли цю нотатку, що ред. Палів Д. є власної волі, для самостійної відносини серед українського суспільства перестав працювати в „Новім Часі“ і всеціло присвятився редакції „Перемоги“ й організації „Фронт Національної Єдності“.

Зовсім інакше і дуже прозаїчно виглядає ця справа сам редактор Д. Палів у своїм позові. Там стоїть написане чорне на білому:

„31. листопада 1933. виповів п. Іван Тиктор праці в редакції „Нового Часу“ Д. Паліву на 3 місяці, а письмом з дня 23. січня 1934 р. повідомив його, що має заперестати працю в редакції“.

Цей уступ, переповідає у звичайній мові говорити: Ред. Д. Палів тому присвятився всеціло „Перемозі“ і „Фронтів Н. Є.“ і став батьком „Батьківщини“, що в редакції „Нового Часу“ мали його досить й усунули з неї подібно як з УНДО. Що більше, це виповідження вважає ред.

Д. Палів „кривотом“ для себе і в позові вимагає від п. Тиктора, щоб виплатив йому платню за 6 місяців від дня виповідження. Так то „кривда“, яку започав п. Тиктор ред. Паліву і боак іншого заняття вплинули в рішачий спосіб на „його нове покликання“.

Позовник Д. Палів в приготуваному письмі з 20. жовтня 1934 р. вимірює справу підлягати своїй платні. Там пишеться: „Ухвали спілчників „Нового Часу“ про підлягати платні для ред. Паліва в 1933 р. з 500 на 600 золотих не запропоновано з розмислу і в порозумінні зі всіми членами управи Спілки тому, що факт підлягати мав бути задержаний в тайні перед іншим персоналом“.

До цього треба ще додати, що в 1932 р. Д. Палів був директором „Нового Часу“, отже був працевлаштований для інших службовиків редакції. На судовій розправі Д. Палів дав близькі пояснення про те, чому мала бути тайною підлягати, а саме тому, що з огляду на матеріальне доложен-

Найкращі торбники на св. Миколая, можна д. стати у фірмі
Львів, Сикстуська ч. 1.

ня „Нового Часу“ передбачувалася обидва платня, а серед таких обставин підлягати платні на чільному редакторі викликала би негодування. А в тому часі платні редакторів „Н. Ч.“ були такі: Д. Палів 500 зол., д-р Мирон Коробальський 300 зол., Осип Волнарович 250 зол., д-р Гр. Лушинський 200 зол., Ярослав Шалляк 200 зол.

Можна повірити, що ред. Д. Палів серед таких обставин хотів задержати в тайні підлягати своїй платні. Дивна не лише, що він не заважався виплатити цієї справи перед судом і демаскувати себе як заперяженого оборонця службовиків.

Редактор Д. Палів все і всюди заявляє, і підчеркує це на судовій розправі, що він на грошових справах не розуміється, що він живе в облаках ідей, а керується у фінансових справах катонською чистотою, а представляє безогляд

Живо! Проживи до відома, що **Меналь** дає тебе. Тобі 4 дні кожного місяця. В а. т. не має більше не епох у малій праці, абаки, у спортних справах, у тожаческих властивостях, а тільки і свободні щодні бо всі легешчості при пероді і упавках **успіває МЕНАЛЬ** ідеально —

Зволіть прихилити до Ваш власний інтерес забезпечити молодість і усю до шкільної старості залежить у найкращій мірі від **Меналю**. — пробу те раз і переконаєтесь, що **Меналь** не єпохальний адолюск. — Продають його в аптеках, аптеках і косметичних салонах — **„МЕНАЛЬ“** Львів, ул. Потоцького 1 а. 379

ність інших у грошових справах. Пан Іван Тиктор пізніше на розправі один характеристичний факт грошового ідеалізму п. Д. Паліва. В 1925. р. отримав ред. Палів від одної української політичної партії 200 амер. доларів для „Нового Часу“. Ред. Дмитро Палів виплатив 100 доларів до власн. „Нового Часу“, а 100 доларів якось не став. На цей закид п. Тиктора ред. Палів не відізнався ні словечком, не заперечив правдивості і не потягнув п. Тиктора до відповідальності за клевету. Суд не розглядав цієї справи, бо вона безсерйозно до процесу не належала.

Ред. Д. Палів пішов на дорогу судового процесу, хоч п. Тиктор давав йому відправу у висоті 1500 зол. Ред. Палів виграв кількисот золотих більше, але в часі процесу прийшов організаційний інцидент. Віритель Олександр Железевський з Гребенова заявив претенсію п. Паліва до Тиктора за свою вірительність до Паліва у висоті 5.507 зол. — Ця вірительність є наслідком одного підприємства, яке свого часу він п. Палів для зарібки. А не може бути одним з доказів на те, що хоч ред. Палів на грошових справах не розуміється, то від зарібкових інтересів не відмовляється.

Розпучлив сигнал летуна.

ЛОНДОН. 5. 12. ПАТ. Вчора вилетів з Америки до Австралії летун Ульма з двома товаришами. Англійські шоденники оголосили розпучливі радієві сигнали Ульми, який взяв за „рятунок“. І так в год. 11.20 летун подав таку вістку: „Я є на південь від Гонконгу, але тепер вертаюсь назад“. В год. 11.25: „Втратав напрям серед хмар і дуже сильних протилежних вітрів. Бензини вистане ще на 15 хвилин. В год. 11.30 осідаю на воду“. В год. 11. 58: „Осів на воді і плану про-

ти вітру. Приїжджайте і рятуйте нас. Міркую, що адержуся на воді два дні“. Описля від Ульми вже не находили вістки. На розшуки Ульми вислано негайно 18 американських гідропланів. Крім того шукає його пасажирський корабель „Кулідж“, 18 підводних японських човнів і три американські торпедовики.

Кали корабель „Кулідж“ приїхав на згоджене місце осідку Ульми, літака не знайшов.

Бунт політичних в'язнів у ССР.

З Гельсінгфорсу повідомляють, що до Фінляндії прибули утікачі з ССР і одоюдають про бунт політичних в'язнів у концетраційних таборах над Білим Морем. Відділи ГПУ були безсилні і тому більшовицький уряд вислав проти пов-

станців військо. На фінляндським кордоні більшовики зміцнили ставиці. Повстанці розбрилися по лісах, які підпалюють, щоби знеможливити погоню війська. Тому сибірські ліси горять на великих просторах.

Мські Театри в четвер 6. грудня 1934.
год 2:30 **Нині у Великим Театрі: СВ. МИКОЛАЙ**
Щини З нагоди такого свята прем'єра
від 30 сот. — 2:50 вистави для молоді
Прем'єра **„Дванадцять тисяч пригод“**
Януша — арнецького
Вечором 7:30 по нормальних цінах
„Розкішна дачина“ Ральфа Бекаського
музична комедія в 2-х діях повна веселості, гумору та найгарніших пісень.

у Театрі Ріжнородностей
Найвища експрес-я в год. 7:30 Пир для при-
авторської гри. клонників театру
„Музичні Іграшки“
песа в 3-ох діях Р. Макензі, збудована на тлі т-
тя англійських нафтарів у гал нафтовім басейні.

Похорон М. Грушевського.

Похорон проф. М. Грушевського відбувся в Києві на Байковому цвинтарі 29-го листопада вчором. Перед тим урані останні виставлені були прилюдно 2 і ціла година в конференційній залі Всеукраїнської Академії Наук.

Виборча реформа у Туреччині.

СТАМБУЛ, 5. 12. ПАТ. Парламентарна група народної партії редила над зміною конституції і виборчої ординації. Предложений парламенту проект передбачує виборче право для всіх громадян обох статей, які скінчили 22 роки; пасивне право матимуть громадяни, які скінчили 30 років. Новий парламент Туреччини матиме тепер 300 членів замість 317.

Вкамінували матір і доньку.

БУЕНОС-АЙРЕС, 5. 12. ПАТ. В Акаете в стейті Пуебля в Мексикі юрба вкамінувала матір і доньку, які хотіли організувати маніфестацію за політичного уряду в релігійних справах.

Недобір бюджету Франції і Швейцарії.

ПАРИЖ, 5. 12. ПАТ. Парламент закінчив дискусію над бюджетом у 14-ох днях. За той час відбулось 34 засідань і виступило 900 промов. Бюджет на 1935 р. має 594.927.461 франків недобору.

БЕРН, 5. 12. ПАТ. Швейцарська Народна Рада прийняла бюджет на 1935. р., якого недобір доходів до 50 мільйонів франків.

Страшна смерть робітників.

РИМ, 5. 12. ПАТ. Щоденники повідомляють, що в тунелі Міліаріна товарний поїзд наїхав на групу робітників, з яких 10 загинуло.

Поворот до нормального життя.

ОВІЄДО, 5. 12. ПАТ. Міністр торгівлі приїхав до Овієда, щоб роз'яснити положення в Асгурії. Міністр заявив, що праця в копальнях значиться в дні 12 грудня ц. р. До праці прийматимуть тільки тих вуглекопів, які не брали участі у повстанні. Робітники мусять пред'явити документи totoжності.

Зол. 1'50

Коштує чвертьрічна передплата гумористичного журналу

„ЖОРНА“

Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА“
Львів, Ринок 10, Конто ПКО. 503.459.

З кінової хроніки.

Фільмова продукція у Франції в останньому сезоні зреалізували у Франції кілька добрих фільмів, які мають на меті підняти мистецький рівень німецької фільми. На першому місці стоїть велика фільма Дівієра п. з. „Людина-звір“, в якій головні ролі грають два відомі актори: Гаррі Бор і Інішієв. Другого песю під оглядом мистецької вартості признали „Московські ночі“ Грановського. Фільма виставля і замітна грою акторів Гаррі Бора і Аннабеллі. На іншій площині ставлять монументальну, майже готову вже фільму п. з. „Голгофта“. Має це бути найбільша фільма, яку колинебудь у Франції накрутили. Сценарій написав канонік Реймон. Песа у найбільш реалістичній та сильній формі відтворює життя й муки Христа. Дія йде у всіх добрах і серед усіх станів. Режисерує фільму Жілієв Дівіє, один з відомої трійки, до якої належать ще Реймонд Бернар і Рене Клер. Фільмова експедиція викінчує саме знімки в Альжирі. Ролу Христа грає невідомий досі актор із характеристичним виразом лица: Роберт Ле Ріжан. Його вибрали зпоміж сотень кандидатів на цю трудну ролу. Окремі будівлі до цієї фільми проектував відомий французький архітект Перріє. У Польщі появляється ця фільма мабуть уже на Різдвяні Свята.

Практичні дарунки на Св. Миколая
це вироби з волічки з фрми

Дім волічки Львів, 57/84 1-15
вул. Сикстуська ч. 3.

Новий командант концентраційного табору у Березі.

Заступника воєвідського команданта поліції у Львові інс. Камалю призначили командантом табору у Березі Картуській. Потепер командантом

НСВІНКИ

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, 1. пов. Тел. 54-46. 539 76-?

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хоружини 3, поручає ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 4—100

— Найкраще випраний ковзирець тільки в українській пральні „Брін“, вул. Бляхарська 21. 18-20 31—?

— Відчит про мистецтво. У суботу 8. грудня в год. 6. веч. у залах „Весіди“ відбудеться другий відчит, який уладжує Українське Т-во Прихильників Мистецтва і АНУМ. Відчитає дир. Музею д-р Мих. Драган п. н. „Головні типи мистецької творчості“ (ідеалізм, натуралізм, експресіонізм). Відчит буде багато ілюстрований. Вступ за добровільними датками. Цей відчит буде підставовим для серії інших відчитів про мистецтво.

— Каталог преси у Польщі. Вже вийшов відомий „Каталог Пресовий Пара“ на 1934/5. Є це список усіх часописів і журналів у Польщі, призначений для різних підприємств і приватних осіб, що хотять мати подробиці інформації. Є тут окрема мапа, що вказує орієнтацію між різними видавництвами і поділ органів на соціальні, фехові, наукові, тощо.

— Папір матовий і листівки у великому виборі: нотеси, олівці, вічні пера та папір у різних сортах поручає „ІТА“ вул. Руська 1 (дім Просвіти, давніше трафіка Полянського). 1-2

— Товариство Допомоги Емігрантам з України у Львові просить усіх високошанованих відборців календаря „Дніпро“ на найближчий 1935 рік протягом місяця грудня переслати Т-ву належність за нього в сумі 2 зол. 658 1-1

— Здоровий гумор пайдете у кожному числі, дотепно редагованого гумористичного журналу „Жорна“. Пішлить листівку по зразкове число до адміністрації, Львів, Ринок 10, а дістатете негайно число wraz з поштовою складанкою. Річна передплата тільки 5 зол. „Жорна“ появляються двічі в місяць. Ціна поодинокого примірника 25 сот.

— Ювілейний відпуст для студентства високих шкіл. Від понеділка, 10. ц. м. протягом чотирьох днів в год. 19.30 відправлятиметься ювілейний молебен з благословенням Найсв. Тайн в церкві св. Духа при вул. Коперника. Участь у тих богослуженнях за диспензою Митр. Ординаріату заступатиме для високошкільної молоді приписані відвідини церкви, потрібні до досягнення повного ювілейного відпусту. До участі в богослуженнях запрошує українське студентство — Академічне Душпастирство.

— Рада Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові пригадує усім членам Т-ва, давнім і новоприйнятим, які ще не вирівняли членських вкладок (місячно 50 сот.) і вписового (10 зол.), щоб не зволікали з їх вплатами.

— Реферат про Федьковича. Як ми вже повідомляли, проф. Микола Матій-Мельник матиме заходом Т-ва Письменників і Журналістів реферат про Федьковича в домі „Молодої Громади“, Косишча 1а. Реферат відбудеться в п'ятницю 7. ц. м., в 7. год. вчором. Вступ вільний.

— Що на це воєвідство? Як відомо, духовна влада розпорядилася, щоб вірні для одержання відпусту у цьому ювілейному році відвідали процесіонально церкви своєї парохії або сусідні, близько положені. Та п. староста в Городку виключив вірних від відпусту й заборонив у своєму повіті відпустові процесії. Чому воно так?

— Присуд у кукурудзній афері. В коломийському процесі у справі зловживань з кукурудзою, призначеною для гуцулів, запов нарастї присуд. Як відомо, урядовець фінансово-рільного бюро в коломийському повітовому відділі, Стефан Богосевич продав чотири вагони кукурудзи жидівським спекулянтам, причому йшли йому на руку віт з Тозмачика Василь Венгрінюк і віт з Винаграду Дмитро Ферлей. Суд признав Богосевича винним зловживання публічним добром і засудив його на 14 місяців в'язниці з припиненням на 5 літ. Крім того засуджено Авр. Креля, алясника млина в Тозмачику і Маркуса Шраєра, збіжжєвого торговця у Коломиї по 8 місяців в'язниці, гривну та позбавлення громадянських прав на 5 літ. Інших уільнено.

— Дентистичні техніки мусять мати іспит. Появився розпорядок міністра суспільної опіки про іспити для дентистичних техніків. Задля цього встановлено при краківському воєвідському уряді іспитову комісію. В речинях від 15.

лютого і від 15. червня будуть допущені до іспитів дентистичні техніки, що одержали дозвіл виконувати самостійно технічно-дентистичні заходи до дня 15. червня 1931 р. Хто не зложить цього іспиту, не зможе виконувати свого звання. Оплата за іспит 60 зол. Програма іспиту об'яв. Оплати за іспит анатомію ротової ями і зубів, має такі предмети: анатомію ротової ями і зубів, фізіологію ротової ями, недуги зубів, лікування і усунення та дентистична техніка. Дентистичні техніки, що зложать іспит, дістануть з міністерства суспільної опіки свідоцтво, що урлявляє вживати титул дентистичного техника. Подання в справі допущення до іспиту слати до міністерства суспільної опіки.

— Охорона бухгалтерів. Польське м-ство промислу та торгівлі та м-ство скарбу опрацьовують проект закону про охорону фаху бухгалтерів. Тому союз бухгалтерів збирає матеріал, щоб устатити скільки осіб, які підпадають під будучий закон і зарядив реєстрацію бухгалтерів і їх помічників у всій державі.

— Влом до церкви. Невідомі злодії вломилися до церкви в Зборові та вкрали кілька вартісних золотих предметів.

— Кара за знайдену муніцію. Аг. „Векуд“ повідомляє: Підчас ревізії у Нестора Олійника в Дараків біля Тернополя знайшли набої до військового кріса. Суд засудив Олійника на сім днів безоглядного арешту.

— Ограбили поштовий віз. Біля Шебрешина пов. Замосте два бандити напали на поштовий віз і застрілили візника Павловського, зрабували 9.000 зол. Гроші вкрали втікли.

— За зловживання в громадській господарці. Перед станіславським судом станув свого часу бурмістр містечка Отиній, Йосиф Паяст за зловживання в громадській господарці. Паяста засуджено на рік безоглядної в'язниці, а що на днях присуд став правосильним, його відставлено до відсиджування кари.

— Святотатство у Львові. Костел Кармелітів у Львові ограбили вночі на 5. ц. м. злодії. Стверджено, що вони далися замкнути в костелі попереднього вечора в вранці, коли отворено двері, атікли. Вкрали різні вота, зняли перстень з руки Матері Божої, дві пари золотих ковчків, золотий годинник і розбили три скарбони з дрібною готівкою.

— Комуністка до дому доправи. Перед судом присяжних у Станіславові відповідала 15-літня дівчина Н. Цімерман за комуністичну пропаганду. Присяжні судді потвердили її вину і трибунал засудив молододу комуністку на дім доправи.

— Церковні вломники під ключем. Слідчий виді у Дрогобичі закінчував шайку злодіїв, що окрадали церкви в повітах рудецькому, городечькому і мостиському. Ще в 1932 р. окрадено церкву в Комарні і Хлопах. Стверджено, що крадіжкі доконали Іван Друшак, Мих. Малик і Влад. Кшесай. Вони теж обікрали церкви в Городеччині і Мостисині. Врешті Кшесак і Друшак рішили позбутися Малика, щоб добичею самим поділитися. Тому його адусили і тіло кинули до річки Ворожниця. Дальші докозження довели до відкриття вкрадених річей. Знайдено їх у стайні дорожжаря Хаїма Коша в Городку Яг. Був це золотий лом ваги 4 кг., схований у мішку і закопаний під гноем. Коша, Друшак і Кшесак арештовано й відставлено до в'язниці в Дрогобичі.

— Краєва хроніка. В Болехові скінчився компрісово страйк робітників, знятих у столарській спілці. — В селі Магерові пов. Рава Руська господар Михайло Волинець убив сокирою Данка Кошана, приловивши його на крадіжці фасолі в stodolі. Волинець арештовано. — На коршму Іар. Брашнітайна в Домброві біля Вишатиц пов. Стрий напало кількох озброєних опришків, але коли домовники счинили крик, напасники побили їх до крови і втікли. — В Саджаві пов. Станіславів побилися два брати, Юрко і Стефан Тихишини, причому Стефан, у дарений лопатом по голові, загинув на місці. — В Школярах біля Жовкви два злодії хотіли вночі дістатися до шкільного будинку й застрілили шкільного сторожа Василя Шмалія, що заступив їм дорогу. — У Мужиліві (пов. Підгайці) застрілилася з причини нещасного кохання учителька Зуля Міжовська. — Дирекція суспільної обезпечальні в Станіславові виповіла службу кільканацятьом службовцям, у цьому 6 лікарям і 5 урядовцям від 1. січня 1935. — Директором державної гімназії в Жовкві іменували Леона Зонтага з Ярославля. — Поліція арештувала Анну Шевчук із Рожнева (Снятинщина) за те, що оставила в лісі свою 8-літню п'єсрбонію. — Суд у Станіславові засудив на 6 місяців в'язниці Бери. Шломенфельда за це, що бляжючи розвестися зі своєю жінкою, представив у рибінаті якусь чужу жінку й так дістав розвід. — Поїзд на шляху Перемишль-Львів біля Герменова наїхав на віз. Коні загинули на місці, візник вийшов ціло.

— З Польщі. Варшавська поліція викрила шайку торговців людським товаром, що мають

спільників у всіх більших польських містах. — В Катовицях застрівився знавний лікар д-р Л. Магера в приступі психічної депресії. Невдачно відобразив собі життя шлезький лікар д-р Блях серед подібних обставин.

— Скарб під липою. Під Берестечком під час корчування кількох сотнітньої липи селяни викопали старинний скарб, зложений з кількох сот золотих і срібних монет із 16 і 17 віку. Закопали їх у цьому місці мабуть давні власники маєтку Порубель. Скарб мають передати до волинського музею.

— Іспит з румунської мови. На Буковині і в Семігороді все вчителство нерумунської національності мусіло піддатися іспитові з румунської мови. В останньому часі оголошено вислід іспитів у Семігороді. Показалося, що 700 учителів і професорів перепало при іспиті. На Буковині випали іспити не краще.

— Згуба на княжому весіллі. Під час вінчання англійського князя Юрія з княжною Мариною наслідниця голландського престолу княжна Юлія згубила бранзолету. Свою втрату змійкувала у вестмінстерській катедрі. Щоби знайти згубу, змобілізовано цілу армію поліції, однак покищо без успіху. Бранзолета представляє величезну вартість і є архитвором ювілерського мистецтва.

— Саранча в південній Африці. З Капштату повідомляють, що цьогорічній зва саранчі прийняла надзвичайні розміри. Потяги приходять з кількох годинним спізненням, бо на шинах, покритих саранчею на 15 см. зверху, сонгаються колеса. Влада організує спеціальні виправи, що нищать саранчу, витроюючи її арсеніком або палачи рухомі купи навісних об'єктів лафтою.

— Ріжні виступи. Грецькі адвокати застрівкували протестуючи проти розпорядку м-ства справедливості, щоб вони виступали в суді тільки в тогах. — В Брит. Гвіані відкрили новий водопад, який назвали в честь сина княгині „Мариною“. — Фабрики відомого фр. фабриканта авт. Сітроена, що помер банкрутом, переходять до другої автової фірми Мішаєн. — В Керелі, в районі Алалахти, знайшли поклади олова. — Помер ізраїльський сенатор Франсіс Мех-Гвіннес, якого в 1920 р. засудили на шибеницю і який встиг утекти. — Помер граф Меттерніх, що 12 літ був німецьким послом у Лондоні. — За тиждень у Франції зросло число безробітних на 7,295 осіб. — У Литві засудили на 12 літ в'язниці журналіста Шілейку, прихильника Вальдемараса, що пробував освободити з в'язниці одного із своїх однодумців. — Пожежа, що вибухла в фабриці фільм „Варненс Бродерс Ферст Нейшенел Пикчерс“ у Болсангу (Каліфорнія), загрожала шкоди на сотки тисяч доларів. При рятіванні було раних 15 осіб. — На Цейлоні лютує малярія. В багатьох місцевостях на малярію померло 90 проц. населення. — На південно-манджурській залізничі заударився два поїзди. Згинуло 12 людей, багато було раних. Згодуються, що до катастрофи дійшло внаслідок саботажу. — Напкінський уряд видав губернаторам розпорядок з дорученням, щоб до трьох мільйонів пообтинали волосся тим особам, які його носять. Розпорядок забороняє жінкам мати гати на нозі залізниці черевки. — У Лондоні помер пресовий потентат Рідель. — У Брюсселі помер полярний дослідник Дегомері.

ДИВОГЛЯДИ.

АМАТОР КОТІВ.

У Рівні ведеться процес проти одного мільонера, що у своїй мешканні збирав сотні бездомних котів і підкупав їх. Сусідні комирники зазначають, що не можуть спокійно спати, а деякі не встигають стертизати котячого лапачу. Мільонер їздить щодня паритою по місті і збирає на вулиці котів, приваблюючи їх усіма видами засобами. Тепер має він їх у себе вже 300.

НЕВІДОМИЙ АВТОР.

У шкільних читанках у Німеччині надалі друкують поезії Гайнего. А що Гайне не належить до аріївців, то порадили собі просто: замість його прізвища написали „Невідомий автор“.

ПОЄДИНОК ПО МЕКСИКАНСЬКИ.

У мексиканському місті Агуас-Калентес мали поєдинок на пістолетах два громадяни: редактор і поліційний урядовець. Наслідок: 3 осіб, що приглядалися раних, три особи збиті, редактор смертельно ранений.

ПАРТІЯ ШАХІВ НА 10 ЛІТ.

У 1924 р. два англійські летуни почали грати в шахи. Їм перешкодили урядові указом що роз'єднали їх. Один із них мусів виїхати до Індії. Розстаючись, обидва вони один одному, що співчать партію шпекторів. Пізніше один із них на довгий час занедужав. Другий знову поїхав до джунглів. Минувло 10 літ, заки один із них встав „м'ята“.

Проти
ревма-
тичних
болів

ASPIRINA

Можна дістати
у всіх аптеках.

ВІДГУКИ ДНІ.

Добре та не так.

Був я вчорі на „Показі народньої нощі“ і був би ні показу ні нощі не бачив, якби мене не запросили до найбільш публічної ролі — читача журі. А цей має обов'язок бачити дещо побачити.

Показ народньої нощі... Хто має більше право робити його і робити в таким успіхом, як не ми? Десятки аразків, сотні відвізів, тисячі нощів — а все те в карбах незмінних правил табірної красоти і зворів, в пристосуванні до околиці, підсоння і характеру племен.

Вчора в залах „Української Бесіди“ зібрала заповнилася рука „Українського Народнього Мистецтва“ великі скарби народньої нощі, щоб дати чистий прибуток „Українській Захоронці“. Зате не дали змоги сотням цікавих і прихильників оглянути ці скарби.

Були танкові продукції учениць ритмічної школи п. Суховерської, я бачив, як крім натовп пересихалися вони на велику сцену, але що там робили — зваю тільки з неочевидних околиць. Переповідав мені один знайомий працівник другого знайомого, якому третій зробив прислугу і на хвилину пішов його до гори, поклад головні частини встановлення, хоч так само злущених.

Згадував, що було на що подивитися. Ліпше було в показом народньої нощі, бо раз — ті, що мали її на собі, ходили сюди і туди, два — організаторки „Показу“ уладили по всіх кім-

натах хорова і впримусили публіку відрізатися на хвилину від буфетів та послати на зразки народньої нощі.

А все таки один професіонал кинувся на мене з докорами:

— Назовили мене приїхати, я питаюся, а чого не бачив. Чому не зробили цього в якійсь театральній селі? Виступи всіх учениць на сцені, показати публіці, пояснити.

— Пояснити.

— Але я не міг ліхатися.

— Театральна селя констатувала великі гроші — борони організаторок. — Захоронка мало заробила.

— Або — або. Як показ, то показ. Це ж величезна пропаганда. Такий один показ більше зробить, як тисячу патріотичних витуків.

Бачте в тих словах було правди, хоч напевно є аргументи, які казали організаторкам зробити так, як робити.

Може не сподівалися такого виступу, а напевно хотіли симпатичний і меткий Захоронці приїхати якийсь грошей.

— На другий раз — казала мені одна пані — зробимо в більшій селі.

Славно! Тоді імпреза буде насправу показом української нощі, а не показом відповідальності українців на горіч і стиск.

Громадянство напевно здохнеться сая. Вони так тепер шукає нагоди, щоб можна було мірити в себе і цінити себе.

Галактіон Чіпка.

ЧИ ВИ ВЖЕ ЗЛОЖИЛИ СВОЮ ЖЕРТВУ
на українських інвалідів? Зложіть її негайно!
Вашої помочі чекають найвірніші сини українського народу.

3 листів до Редакції.

Париж, 26 листопада 1934.

До Високоповажаного Пана В. Мудрого, начального редактора українського щотижневика „Діло“ у Львові.

Високоповажаний Пале Редакторе! В „Ділі“ з 10. листопада п. р. був зміщений „Лист із Праги“, підписаний Ініціалами „Д. О.“, в якому м. ін, сказано, що „Українське Слово“ є „органом париської групи ОУН“. Україна Українського Народнього Союзу у Франції стверджує, що „Українське Слово“, яке виходить у Парижі, є органом згаданого Союзу, отже організації національно-культурної, а не політичної.

З прикладом до Високоповажаного

ЗА УПРАВУ СОЮЗУ:

М. Канустанський, генерал
голова.

Л. Киселіца,
секретар.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.

Виконує швидко і солідно всього роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

3 кіна.

Кіно „Касіно“: „БАСТЕР РОЗДАЄ МІЛІОНІ“.

Цим разом Бастер Кітон виступає у Парижі, між париськими акторами і навіть говорить по французьки. Говорить мало, як личить новачаному меланхолікові, що надбилює на дорозі свого життя всі перепони, починаючи від зір у хідниках, кінчаючи на схожості з відомим бодитом. Перша частина фільму, що відповідає заголовкові нагадує комедії Кітона з його дитньої доби, що мали поважний стиль третинного гумору. Друга же вже фарса за відомим шаблоном: сценічної вистови, куди на місце актора попадає зовсім постороння людина, з бендиксами, що не можуть дати собі ради з актором, нездарним коміком, Чарлі Чапліном довідаючись таких ситуацій уже давно до мистецтва. Зрештою фільм пересічний, що не має більш як два моменти сповзлі комічні.

СПОР

СТАНІСЛАВІВСЬКІ КЛЮБИ
І СПОРТОВЦІ ПЕРЕД ЗИМОЮ.

Спортсмени не переставляють своєї спортивної діяльності ніколи. По сезон літньому не засинають своїм баченням на зиму, а замість лише лезено грише на гімнастичну сцену, футболів черешки на тенісній, тенісному ракету на вінг-понту і т. д. Станіславівські клуби теж приєднуються цим засадам. Всі три клуби в Станіславові (Пролет, УСР і Союз III - Вальдемар) мають уже долашки (Союз III, усея рік) і солідно приготувались до вінг-понтових мистецтв. Пролет уже навіть сівачив внутр. - клубні мистецтва і приготувались до мистецтв дружилових Станіславови в Б-на. С. О. З. Т. С. Тенісній Пролету їздить в н. УСР-у, який, як зауважило, буде сівачив в Колодівці під Станіславом. Може в той спосіб зацікавлять українські спортсмени більше тим прегарним зношенням спорту, який досі ще не дочекався у нас загального припання. Здався би не в Станіславові українська такамола дружина, та на разі нічого про таку не чути. А гасіварі знайшлися всі три в горі нашої дружини жодної зацікавленості — це не під фінансову спроможність тих клубів. Та рішкі „пончани“ не допущають до того! „Враме надія“ — як дехто каже. Зима жовіно перед нами, а з весною застановилося над висадкою праці українських станіславівських спортсменів у зимі.

Б. Л.

З ЧЕХОСЛОВАЦЬКОЇ ЛІГИ.

Висиди з зим. ведді: Савані — Жіденіне 3 : 2; Спарта — Чехіє Карлі 4 : 2; Д. Ф. Ц. — Теплінер Ф. К. 2 : 1; Кладно — Богеміне 3 : 4; Шварен — Простейер 3 : 0; Вікторія Пльзень — Колин 2 : 0.

По цих згадках на чолі таблиці висунулася Славія (16 пунктів). На другому місці опинилася Спарта (13), на третьому місці Жіденіне (13), на четвертому Вікторія Пльзень (12). Далі місця зняли: Теплінер Ф. К. (10), Д. Ф. Ц. (10), Простейер (10), Кладно (9), Пльзень (9), Богеміне (7), Чехіє Карлі (6), Колин (5).

З АСТРІЙСЬКОЇ ЛІГИ.

Висиди з зим. ведді: Ранд — Б. А. Ц. 4 : 2; Вісена — Гавонг 0 : 0; Ф. А. Ц. — Фаворітнер 4 : 1; Д. Сербас — Спортслюб 1 : 0.

Листування Редакції.

Всч о. П. Голіньський, Перевиниш: Висидиш подано у листі в листі з Перевиниш, поштовому н. ч. 328.

Ніхто не обмежує Вашої особистої свободи. Можете підписати довільну сідальність позички Рішій Школі. Кома позичка по 25 зол.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. швед. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРИЮ:
Місячно 5-10 зол.
Чвертьрічно 15-20
Піврічно 30-40
Річно 60-80
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-80 зол., Німеччині 7-80 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 7-80 зол., Австрії 7-80 зол.,
Зимі адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ
—
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Остаточно такі ліцитують маєтки „Народного Дому“!

Дирекція Товариства Кредитового Земельного оголосила другу ліcitaцію маєтків „Народного Дому“ у Львові, яка відбудеться у бюро нотаря Т. Навроцького у Львові, вул. Ягайлонська ч. 4.

На ліcitaцію, що відбудеться 26. січня 1935. р. в год. 9-й рано, приходять такі верухоности: добра Білака, добра Костенів та сільська реаль-

ність у Білці. Ціна виклична означена для Біл-
ки 198.000 зол. для Костенів 37.700 зол., для
дому в Білці — 9.300 зол.

Друга ліcitaція є, як відомо, невідкладна, хіба, що довжик покрити довг. Тільки чи змо-
жуть це зробити ті, що так господарили народ-
нім майном?

Розстріляли 66 осіб.

Масові засуди в Ленінграді і Москві.

МОСКВА, 6. 12. ПАТ. В год. 4. большевиць-
кий уряд оголосив офіційний комунікат про
смертний присуд і конфіскацію майна 37 осіб
зпоміж 39 підсудних за підготовку терористич-
них актів проти представників большевицької
влади у Ленінграді. В Москві засудили на кару

смерті 29 осіб зпоміж 32 підсудних теж за під-
готовку до терористичних актів. Смертні прису-
ди негайно виконали.

Вчора вчором тіло Кірова спалили в кре-
маторії, опісля урну з порохом виставили ще
раз прилюдно.

Перед поворотом Німеччини до Женеви.

Гітлер стріється з Фляндемом.

ПАРИЖ, 6. 12. ПАТ. „Інтрансіжан“ пові-
домляє, що Рібентроп по повороті до Берліну
склав завіт канцлерові Гітлерові зі своєї розмо-
ви з французькими комбатантами і мін. Лява-
лем. У Берліні переконані, що тепер отворені
дорога до дальших переговорів з Францією.
Негайно по плебісциті канцлер Гітлер розвине
широкую кампанію, щоб виказати широку по-
літику Німеччини. Завершенням тієї кампанії
буде стріча канцлера Гітлера з прем. Флянде-
мом враз з міністрами закордонних справ

Франції та Німеччини. Метою тих нарад дове-
сти до порозуміння між Францією і Німеччи-
ною.

Авас повідомляє з Лондону: Англійський
уряд міркує, що ініціатива повороту Німеччини
до Женеви повинна вийти від Франції і Німеч-
чини. Ініціативу мін. Ляваля у справі підписан-
ня східного пакту англійський уряд затвердив.
Одначе згода Англії зводиться до того, що Ан-
глія не візьме на себе ніяких обов'язків, бо не
хоче мішати до політики в Європі.

Міжнародні збройні відділи в басейні Сари.

Суверенність Ліги у басейні Сари.

ЖЕНЕВА, 6. 12. ПАТ. Барон Альойзі склав
Раді Ліги завіт від комітету трьох у справі ба-
сейну Сари. Завіт обіймає 23 сторінки машино-
вого письма і складається з двох частин: 1) по-
літичної і фінансової. В політичній частині завіт
обговорює устрій басейну Сари якби населен-
ня Сари заявившись в дні 13. січня ц. р. за вдер-
жанням теперішнього стану. В такому випадку
Ліга створила би громадянство басейну Сари
для його мешканців, бо дотепер мешканці ба-
сейну є німецькими громадянами. З черги завіт
обіймає гарантії для населення на випадок, ко-
ли прилучать басейн до Німеччини або до
Франції.

Фінансовий завіт обіймає французько-ні-
мецький договір, який підписано в Римі в дні
3. грудня ц. р. у справі торговельних кредитів,
вірительностей французького скарбу, сарських
довгів, французьких та інших грошей і т. д.
Комітет пропонує Раді Ліги скласти заяву, що
на випадок повороту басейну до Німеччини пе-
рехідний час буде тягтись найдовше один
місяць.

По перерві Рада Ліги під проводом мін.
Бенеша радила над ладом у басейні Сари під-
час плебіситу. На початку нарад мін. Ляваля
звернувся до Ради з покликом, щоб вдержала
лад у басейні Сари при допомозі міжнародної
збройної сили. Франція радо згодиться не ви-

силати туди свого війська під умовиною, що
Німеччина теж не вишле туди своїх відділів.

Мін. Іден заявив, що В. Британія згодить-
ся вислати свої військові відділи, коли інші
держави згодяться, а Франція та Німеччина не
будуть протестувати. Таку саму заяву склав
делегат Італії бар. Альойзі.

Заява про висилку міжнародних збройних
відділів для вдержання ладу була несподіван-
кою, бо тільки В. Британія та Італія були за-
далегідь поінформовані про наміри французь-
кого уряду. Цю пропозицію засував мін. Ля-
валя на тайнім засіданні Ради і тому прилюдне
засідання Ради Ліги перервано. Одночасно рі-
шено звернутись до Німеччини зі запитом чи
годиться на таку розв'язку.

Літвінов заявив, що не може нічого сказа-
ти, доки не порозуміється зі своїм урядом, бо
ціла справа виринула вагзо і несподівано. Мін.
Бенеш підкреслив, що Чехословаччина не від-
мовляється від міжнародних обов'язків і прийме
зсі умовини, які подав мін. Іден.

Голова адміністраційної комісії у басейні
Нокс висловива адоволення, що Рада Ліги ріши-
ла вислати до басейну військові відділи з ме-
тою вдержати лад. Тому плебісцит відбудеться
в спокійній атмосфері. Опісля Рада рішила, що-
би комітет трьох розглянув справу і засував
Раді при кінці сесії конкретні пропозиції.

Дволітня військова служба у Франції.

ПАРИЖ, 6. 12. ПАТ. Палата послів прийняла
закон про продовження військової служби на два
роки.

Фінансова комісія палати послів радила вчо-
ра над додатковими кредитами в справі 800 мільо-
нів франків на модернізацію воєнного матеріалу.

Югославія виселює масово мадярів.

БУДАПЕШТ, 6. 12. ПАТ. „Мадяршаг“ пові-
домляє, що уряд Югославії виселив більшу кіль-
кість мадярів, які спивилися покищо в Сегеди-
ні. Кружляють погłosки, що Югославія в най-
ближчому часі виселить 1.600 мадярів. Мадя-
рський посол у Білгороді вийав до Будапешту,
щоб скласти завіт у справі виселювання мадярів.
Посольство інтерв'ювало кількома наворотами
в югославського уряду, але не одержало ніякої
відповіді.

Не думайте,

що виповідженням $\frac{1}{3}$ частини обезпечення
Ваших будинків в ПЗУВ і зголошенням її до
обезпечення на 1935 рік у своєму рідному

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Ви виповнили вже свій народний обо-
в'язок. Ви мусите ще найдалше до 25-го
грудня ц. р. викупити свою полісу у місце-
вого агента „Дністра“!

ПЕРЕД ПЛЕБІСЦИТОМ У САРЩИНІ.

Дві цінні провінції. — Між національним почут-
тям й „історичним матеріалізмом“. — Сього-
днішні господарські привілеї. Віра в німецького
духа.

Львів, 6. грудня 1934.

I.

В 1920 р. втратила Німеччина Сарщину на
літ 15, а в 1921 беззачинно Горішній Шлезьк.
Обі ці втрати болуче вона відчула, бо в обох
випадках шло про провінції, де під землею ле-
жить велике багатство, що складається з чор-
них діамантів, з вугілля. В обох випадках шло
теж про країни, де промисл, особливо залізний,
осягнув дуже високий ступінь розвитку, де жи-
ття шло значно скоріше, ніж в інших, навіть у
промислових районах, не згадуючи районів хлі-
боробських.

Автім — про Сарщину мало ми чули до не-
давна. Те, що її приналежність має вирішити в
15 літ після версаяського диктату всенарядне
голосування, дозволяло німцям спокійно чека-
ти недалекого історичного моменту. Вони не
сумнівались, що Сарщину повернуть державній
Німеччині. Зате повні уха мали ми від німець-
ких негодунів з приводу Гор. Шлезька, який
у третині дістався Польщі. Це не жарт: 76 пр.
шлезьких копалень вугілля, 97 пр. залізної, 82
пр. цинкової і 71 пр. олов'яної шлезької руди,
численні гуті і т. і. — все це безнадійно відпало
від німецької держави. Це й було причиною,
чому так голосно протестували німецький світ
проти рішення Ради Амбасадорів. Хоч на пер-
шому місці ставив він „ревіндикацію“ Поморя,
то проте ні на мент не забував про „скривавлену
країну“, як це називали Шлезьк німецька про-
паганда.

Гітлерівський режим змінив чимало в ні-
мецькій політиці. На відповідний кивок „фіре-
ра“ замовкла німецька пропаганда, перестали
ми чути погрози через Поморя і Шлезьк, зате
дуже голосною стало Сарщина з уваги на неда-
лекий уже день 13. січня 1935 р., коли то плебі-
сит вирішить дальшу приналежність тієї цінної
кітловини. Всі засоби пропаганди пішли в рух,
бо неприхильні супроти нової Німеччини місце-
ві елементи почали витворювати атмосферу не-
певності щодо вислідів плебіситу. До того:
французи, що досі „аспіли“ вже там розжитись,
почали теж нервуватись, а це в сумі дало фер-
мент, у якому дехто добачував навіть поважну
загрозу світового мира. Пишемо „добачувал“,
бо останні дні принесли французько-німець-
ке порозуміння у справах Сарщини, яке до-
зволить без збройної інтервенції одної чи
другої сторони вирішити її приналежність.
Підписання протоколу згоди між Фран-
цією і Німеччиною в усіх спірних точках Сар-
щини під кутом повороту тої країни до Німеч-
чини матиме теж напевне величезне політичне
значіння для загальних франко-німецьких від-
носин.

II.

Щоб зрозуміти місцеві настрої, не вистар-
чить розмежувати політичні симпатії й антипа-
тії тамошнього населення у відношенні до гі-
тлерівського режиму. Немаловажну роль в тих

настроїх грають господарські моменти, а ролі цих господарських моментів у становищі Франції щодо Сарщини майже рішуча. Проста річ: Сарщина — ласий шматок і жаль його віддати. Сарщина вросла до розмірів великої економічної проблеми, яку голосування 13. січня розв'язує тільки формально, а не фактично. На фактичну розв'язку треба часу.

Але не тільки часу треба буде Німеччині, коли вона візьме у своє посідання знову квітловину Сарни, часу на те, щоб вирівняти господарські річки, які повиростали за літ 15. Треба їй буде і багато грошей. Діло в тому, що версальський трактат віддав усі копалини вугілля Сарщини (числом 29) на власність Франції, як відшкодування за знищені копалини у її північних провінціях німецькими військами. Вартість цих копалин доходить до двох мільярдів франків і в теперішній їх ціні оба контрагенти розходяться дуже міцно. Крім того в металургійному промислі Сарщини стам посідання французьких капіталістів сягає майже половини з вартістю майже двох мільярдів франків. А яке це має значіння — вистарчить вказати на Гор. Шлезьк, де Польща, не вважаючи на всі заходи, не може побороти впливів німецьких власників-капіталістів на хід багатьох господарських, а частинно і політичних справ.

III.

Елементи, що протиставляються повороту Сарщини до німецької держави, користуються у великій мірі господарськими аргументами. Вони заявляють просто, що такий поворот означав би руйну всього промислу.

Це, очевидно, дуже поважний аргумент, коли зважимо, що тільки 8,5 пр. населення Сарщини живе з хліборобства. Майже 60 пр. — це робітництво, решта це адміністрація, торговля і споріднені з нею та вільні професії, що теж живуть із промислу. Щоправда — цей промисл має від 1928 р. дійсно рідкий привід, а саме: безмитний вступ на територію як Франції так і Німеччини. Вільний терен експансії в такому розмірі — це в сьогоднішніх часах „залишених дверей“ має подвійну цінність. Завдяки тому Сарщина працює інтенсивно і йказує сильну активність торговельного бізнесу. Нюдна копальня вугілля не стоїть безчинна, куриться 30 високих печей, що вказує на живучість залізного промислу, світової слави кераміки, а також

скляна промисловість не можуть нарікати. Ці факти промовляють дуже міцно і їх легковажити не можна. Тому пронімецька пропаганда має неабияке завдання, щоб цей матеріалістичний протективний підхід до справи, побороти теж матеріалістичними аргументами. Вони стараються це робити, стараються доказати нестійкість „господарської ідилії“. Та здебільша послугується при тому передвоєнними цифрами або малює песнімістично майбутнє (ось — мовляв — знищені в часі війни французькі копальні добувають уже сьогодні 6 млі. тон вугілля більше, ніж до війни і вугілля Сарщини незабаром не буде Франції потрібне)...

Фактично Німеччина рахує на те, що дух патріотизму, почуття національної спільноти й

історичної відповідальності візьме верх над матеріалізмом і що населення Сарщини вискаже 13. січня 1935. року майже одностайно бажання прилучитись до матірнього нп. Речиння невідлєкня і вже незабаром довідаємось про вислід плебісциту. Французькі господарські кола рахуються вже зі стратою цього важного клієнта (Сарщина купує у Франції більше ніж Польща і Мала Антанта разом). На це вказує обмеження речинців кредитування до кінця ч. р., переговори між банками про передачу заступництва, тощо. Таке передбачування перемоги німецького духа при незрівняній національній свідомості вімішів самозрозуміле. Проте після розв'язки політичної проблеми Сарщини, залишиться вона, як проблема економічна. В. Несторович.

Просвіту на вищий щабель!

(3 нагоди свята „Просвіти“.)

В пресі, на парламентній арені, в наукових рефератах соціологів і політиків, на прилюдних дискусійних виступах і т. п. ось уже кілька років підряд дебатується питання про кризу демократії та її причини.

Серед численних думок, висловлених з приводу цієї теми, не можна оминати голосу безпосередніх працівників на культурно-освітньому полі.

Дозволю собі тут подати відомості про те, як саме дивляться на кризу демократії культурно-освітні працівники в Чехословаччині, оскільки цю тему трактували за останні роки в спеціальній пресі та на культурно-освітніх конференціях у різних краях Чехословаччини.

На думку цих працівників, демократія справді стоїть під загрозою не лише дальшого розвитку, але й самого свого існування, але причиною цього явища слід бачити не в кризі демократії, а в кризі демократів. Демократії не буде тоді, поки не буде правдивих демократів, себто, людей демократичного переконання й життя. Демократом не можна родитися, ним лише можна стати. Звідси виходить велике завдання школи й самоосвіти — виховувати людину на демократію. Булоб помилкою зводити освіту й виховання людини лише до прищеплення їй якнайбільше знання та правил зовнішньої поведінки з іншими людьми. Вже Т. Масарик у своїй „Світовій революції“ вказав, що „школи мусять учити думати, мусять привчати до методів і наукового духа“. Тим більше це завдання припадає на пошкільну освіту, бо виховання людини не закінчується по виході її із школи: виховання не анає ні перестанку, ні закінчення.

Позашкільна освіта (у нас для визначення цього поняття прийнято вживати скорочену й сплюблену народом назву „просвіта“) в значній мірі базується на самоосвіті, на самовихованні. Однак не кожний в силі провадити цю працю без чужої допомоги, — більше того, кожний нарід

має цілу верству громадянства, що потребує провду у своїй просвітній праці. Культурний провід у просвітній праці звичайно находитись в руках інтелігенції, себто, тої верстви народу, що визначається більшим розвитком інтелекту в порівнянні з неосвіченою масою.

Кріза демократії, або краще сказати, криза демократії якраз і полягає в тому, що інтелігенція внаслідок різних обставин, втратила і траїть властиві якості, що забезпечують успіх у розвитку демократії. Так, інтелігенція не рідко ставить на перший план не щастя й добробут цілого народу, а вузькі інтереси своєї партії, класу чи групи, а для досягнення цих інтересів не зупиняється вживати недопустимих засобів — брехні, насильства й свідомої демагогії. Якже можна вимагати розвитку демократії, коли нехтування моральними засадами стає звичайним явищем, тоді як демократія, за висловом вже згаданого Т. Масарика, це є моральне відродження в цілому громадянському й приватному житті. Отож нема чого дивуватися тому, що суспільне життя протікає майже скрізь у задушливій духовій атмосфері. Але як людина не може жити без свіжого повітря, так також потребує вона й свіжої духової атмосфери. Відсвіжити задушливу духову атмосферу й в завданням правдивої інтелігенції, що має знов найти контакт із своїм народом, пам'ятаючи, що тільки живий зв'язок з рідним ґрунтом дасть їй не лише міць, але й віру в перемогу духа над фізичною силою.

У боротьбі двох світів, — світу тих, хто культивує силу, і світу тих, хто ширить культуру, — інтелігенція мусить стати лише на бік цього другого світу.

Чи не можна прикласти більшості введених тут думок і до нашої дійсності? Чи не повинні й ми, добре розуміючи, що ніяка соціальна реформа неможлива без реформи інтелектуальної й моральної, поставити також і нашу просвітню діяльність на вищий щабель?

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛО“ З ДНЯ 8. ГРУДНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

41

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Процес той викликав наслідки в ріжнородних напрямках. Наумович стратив парафію, перешов на православ'я і виїхав до Росії, де ще 10 літ переживав усяку долю, аж вкінці помер загадковою смертю на Кавказі. А тимчасом за той час він пропаґанду в користь Росії і вищебрунав для москвофілів у Галичині з Росії ріжні „посібні“, конечні для них особливо тоді, коли збанкрутувало „Общ. Рольн. Кред. Звед.“ і москвофільські партії грозив повний упадок та компромітацією перед народом, а над її менерами висів кримінал. У тих прикрих часах робив для них Наумович у Росії багато, та ролі його в Галичині була цим процесом скінчена.

Дальшим наслідком процесу було усунення з уряду митрополита Йосифа Сембратовича, якого австрійський уряд признав неспосібним до управл. дієцезією. Його вислали до Риму, де львівська митрополія мусіла платити зі своєї дотації на його удержання річно 12.000 ринських. Він прожив там ще понад 10 літ, та не

вернувся більше до краю. Його наслідником став Сильвестер Сембратович, який при цій нагоді зложив урядові і полякам зобов'язання політичної натури, наслідки яких проявлялися в його пізнішій становині й діяльності. Взагалі уряд звернув від того часу на русинів бачне, але неприхильне око, а поляки мали добру нагоду і даліше піддержувати обвинувачення руського народу перед урядом за його непевність політичну і релігійну та спричиняти цим способом ще більше відданя його під їх курателю.

Однак те, що викрив процес у внутрішніх відносинах нашої суспільності, було далеко гірше, як її відносини до уряду. Суспільність була просто заражена, заповітрена. Серед неї панувало не лиш москвофільство, але брали верх на кожному кроці реакційні елементи. Не було ніякої праці серед народу і для народу. Менери служили чужим богам і просто запродували нарід. Московські рублі плали та опинялися в приватних кишенях. У тих сферах, які освітив процес, цвіла продайність та шпінство і це заступало місце національних ідеалів. Такі Гнилички були дійсно вицвітом гнилі. Туди вели нарід рутенські політики, що тримались уряду і за це уряд їх підтримував і вибирав. Показалася правдивість слів Франка в його сатиричній вішівці зперед кількох літ:

Пав міністер усміхаєсь.

Мисли любі му віщують:

Безумович бере гроші,

А рутенці голосують.

Та ті рутенці амліли брати гроші не лиш від австрійського міністра. На газети Наумовича „Наука“ і „Русская Рада“ давав підмоги австрійський уряд, їх передплачували з повітових фондів для громад, повітової ради, а вкінці і „матушка“ також не поскупилася. Була це справді велика штука аж три корови нараз ссати.

Такі страшні річи розкрив процес. Ольга Грабар перед нашою суспільністю, та проте не викликав він результатів, яких слід було надіятися. Правда, Володимир Барвінський кликав у низці статей у „Ділі“ „По процесі“, „бо ляка витати і виполоти, бо ми хорі, дуже хорі і мусимо починати або від основ і на основах чистого національних“, але цей поклик не найшов повного відгону. Тодішні народовці були слабою і мертвою партією, а тут треба було рішучості й сили. Треба було зробити рішучий крок і сильно працювати на всіх полях, щоб потягнути за собою загаль особливо сільського народу, який у значно більшій частині був тоді під впливом москвофілів, і який лиш послідовною витривалою і розумною працею можна було зробити.

Але, щоби підняти просвіту на вищий щабель, необхідно забезпечити „Просвіту“ відповідними духовними й матеріальними силами.

На щастя, наша інтелігенція в більшості своїй ще не порвала зв'язків із своїм народом. Більше того, з петрів нашого народу з кожним днем прибуває нова інтелігенція, що, не відриваючись від фізичної праці — хліборобської чи ремісничої, міцнішає духовно й стає світцем культури у своїй окрузі.

А щодо матеріальних засобів, то їх повинно уділити „Просвіті“ українське громадянство.

Не хочеться припускати тої думки, що на перешкоді розвитку діяльності „Просвіти“ може стати брак мате- ріальних засобів, — це було б лише сумним свідченням нашого нерозуміння ваги й значіння духовної культури для досягнення ідеалів, що ними живе український народ.

Ст. Сірополюк.

По смерті Михайла Грушевського.

ВІДГУК У ПРЕСІ

„Курер Станіславський“ з 5. ц. м. привів статтю з приводу смерті великого українського вченого й діяча.

ЖАЛІВНІ СХОДИНИ В ПОТОЦІ ЗОЛОТІМ.

Дня 2. грудня ц. р. відбулося в салі читальні „Просвіти“ в Золотім Поточі жалібне засідання,

Вбивство короля перед Лігою Націй.

ЖЕНЕВА, 6. 12. ПАТ. Вчора в год. 4-й пополу- дні Рада Ліги Націй під проводом делегата Португалії Висконте-лоса зібралася на тайне за- сідання, на якому рішено одностайно вислати на чергу нарад Ради Ліги жалобу Югославії в спра- ві вбивства короля.

Мін. Бенеш заявив, що зрікається проволу- Ради тому, що Чехословаччина є стороною в спо- рі Югославії і Мадярищини.

Мін. Лявель відбув нараду з мін. Іденом на тему меморіалу Югославії. Політичні кола ка- жуть, що мін. Іден реферуватиме справу ате- нтату у Марселі в Лізі Націй.

БУДАПЕШТ, 6. 12. ПАТ. До Женеви виїхав мадярський міністр закордонних справ мін. Ка- вл, де буде тільки два.

БІЛГОРОД, 6. 12. ПАТ. Преса повідомляє, що Рада Ліги розгляне завтра жалобу Югославії. Дискусію започаткує мін. Бфтич, який зясує меморіал свого уряду. З черги мін. Бенеш і Тіту- зеску складуть записи, висловлюючи солідарність з Югославією. Описав делегат Мадярищини Ек-

Данина на зброєння.

БУКАРЕШТ, 6. 12. ПАТ. На вчорашнім засі- данні ради міністрів прем. Татареску запропону- вав наложити спеціальну данину на оборону Ру- мунії. Рада міністрів прихилилась до пропозиції і доручила міністрові фінансів заархивувати відпові- дний законопроект.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоє- ння духовних потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта“ у Львові, Ринок 101.

Та до такої праці не було ще тоді людей. Горстка професорів, що сиділа на „Бесіді“, хоч мала може добру волю, то просто лякалася всякого почину, лякалася всяких живіших ру- хів. Вона лякалася також і розриву з москво- фільством, бо не чула себе на силах протиста- нити їм в суспільності відповідну силу і працю, а боялася також допустити до участі живіші, поступові елементи, бо стояла все на консерва- тивних основах, які зближали її навіть до москвофілів. Тамало добре, які були нарікання на статті Барвінського „По процесі“, казали, що вони за гострі і Барвінський навіть не скінчив у „Ділі“ тих статей. Ті інертні і недоковані люди не виїли з догідної ситуації витягнути консеквенцій. Вони все лякались ризика, щоб не страшити того, що мали. А тимчасом вони не мали властиво нічого і кожне ризико, кож- ний відважніший крок міг їм принести тільки користь. Та до відважного кроку треба було мати відвагу, а її в тої, у своїм консерватизмі плісничої професорської партії не було зо- всім. Вона ниділа і даліше.

Більш-менш в тім самім часі прийшла васи- ліянська реформа. Заслужений колись чин оо. Василян, який у нашій історії відіграв роль зокрема для піднесення шкільництва і взагалі освіти, підупав зовсім у половині XIX. стол. Ва- силіяни перестали сповняти навіть свої духовні

присвячене пам'яті пок. проф. Михайла Груше- вського. Явилось понад 200 осіб. В обширній про- мові, якої присутні вислухали з великою увагою, представив адвокат Мисевич великі заслуги, що їх поклав М. Грушевський на боці науки як найбільший український історик та вчений і як великий громадянин на полі політичному й орга- нізаційному.

тарт зясує оборону мадярського уряду. В дис- кусії заберуть голос мін. Лявель, Іден, Літвінов і Тевфік Ружд-Бей. Жалобу реферуватиме мін. Іден. Засідання буде прилюдне.

Скоропадщина в світлі дійсності.

ІСТОРИЧНІ ФАКТИ Й ДОКУМЕНТИ.

Служителі бувшого гетьмана Скоропад- ського розпочали тепер безоглядну пропаганду в його користь і стараються нею вмовити в укра- їнське громадянство дивоглядний погляд, що „гетьман є нині найповажнішим чинником полі- тичним“ в українському політичному житті. А безоглядна вона передовсім у фальшуванні фак- тів історії і в нехтуванні основними вимогами національної гідності. Бо ж це вони ввели новий засіб політичної боротьби зі своїми противни- ками: оклеветування й інсинуації противних їм українських політичних груп і осіб на сторінках пресових органів, призначених для чужинців. Пригадати лише наприклад, що не так давно „Investigator“ — (газета Скоропадського, що по- являлася у Льондоні) розписувалась про збо- лшевщення аського українського національного життя в Галичині, що один з прихильників Ско- ропадського, Коростовець, зробив Петлюру по- громщиком в одній своїй німецькій публікації, що в Берліні на сторінках пресового органу, ви- даваного людьми Скоропадського для чужин- ців, заходило на весну цього року порохунок з галицькими політичними чинниками в спосіб, який не можна назвати культурним. І коли те- пер вони продовжують на сторінках чужої га- зети („Бюлетин Поль-Укр.“) поборювати в не- пристойний спосіб усе, що не належить до їх

обов'язки. Монастирі стали прибіжищем сибі- ритів і лінохів, що вели вигідне життя, яке ча- сом ширило навіть згіршення. Нпр. провінціал оо. Василян у Львові, Клим Сареницький, удер- жував собі прилюдно під самим Львовом на фільварку Рясна цаліжницю Броніславу, з якою мав діти. Про це знав цілий світ, про це гово- рили публічно і писали в часописах. Подібні річч діялись і в інших монастирях. Не забуду моєї гостини у василіянськм монастирі в Бу- чачі в 1881 р. Там був тоді учителем при удер- жуванні Василянцями гімназії мій бувший то- вариш Іларій Грабдович, тож я, переїзджуючи через Бучач, відвідав його. Він мешкав у Васи- ліян і був на їх удержанні. Я прийшов до нього передполуднем, тому мене затримали на дуже виставний обід. Та я лишився до вечора. Вечерю подали в рефектарії; були при ній всі черці разом з ігуменом Островерхою, гладким і грубим мушкетером. По вечері відмовлено мо- литви і заріз внесли столики на карти, а з ними цілі батерії пляшок вина. Засівши до столиків, пересиділи ми так до білого ранку серед вели- ких лібацій, при чому о. ігумен бавив нас цілу ніч дуже масними дотепами й історіями та та- кими самими співаними. З зачудуванням гляділи на нашу пияцьку компанію зі стін рефектарія портрети старих ігуменів та інших святих отців.

(Далі буде.)

4-го грудня

4-го грудня

відкрито в львівській кав'ярні „Вітамін“ ресторан „Вітамін“

Новий український ресторан

„Вітамін“

якого управа запрошує відкрито до ласкавих від- відань сільськогосподарського Громадянства

Гарно прибрані кімнати, чиста і шпра обслуга, кухня із заграничною практикою, добрий, здоро- вий та дешевий харч дають повну заповню, ще кав'ярні найвибагливіші гості будуть цілковито адо- волені.

СНІДАННЯ, ОБІДИ, ВЕЧЕРІ до ласкавого вжитку П. Т. гостей.

663 1—3

ЧИСТКА У Г. П. У.

З Москви надійшли вістки, що колишнього шефа ГПУ, теперішнього комісари внутрішніх справ Ягоду усунуть з його становища. Ягода відійде на провідне становище в середній Азії.

Кружляють поговори, що колишніх чекі- стів, теперішню поліцію осадять переселяти до їхні в'язниці з членами особисті.

Камінь, пуд-овези, рушники і повніи шкарпетки поручат фірма

Зигмунт Залеский — Львів, вулиця Боїнів ч. 4.

47/53 22—26

групи, то це послідовне продовження метод, в яких вони вже мають певну практику, а які межують з національною безхребетністю, що її служителі Скоропадського залюбки закидують іншим.

У ході невпинних заходів у напрямі регабі- літації Скоропадського насували його приате- лі докруги федеративного акту стільки фан- тастичних вигадок, що з уваги на те треба усві- домити собі на основі неспальшованих історич- них фактів, яке значіння для української дер- жавності мало проголошення федеративної гра- моти. Коли всім це тепер мають досить відва- ги, аби інтерпретувати її як тріумф української державної ідеї, то це можна розуміти як не- смачний жарт або глузу над самою ідеєю. Вста- не прочитати хочби останні розділи II тому „Літописної історії України 1917—1923“ проф. Д. Дорошенка, написаної в дусі як надто при- хильним для Скоропадського, аби докладно пі- знати, чим був на ділі акт з 14. XI. 1918.

Оправдання, яке черпає вжито на оборону Скоропадського, що гетьман, мовляв, проголо- шував федерацію з неіснуючою Росією, не мо- же ніяк бути справжнім оправданням листопа- дової федерації. Бо хоч формально невелике- видька Росія як окрема держава не існувала, але по суті така Росія, з якою федерувався ге- тьман існувала реально таки на Україні. Це була Росія, яка в останніх місяцях гетьманування Павла Скоропадського почала цілком явно ро- бити з України Піємонт єдиної незлічимої цар- ської Росії; це були ті російські і русофільські елементи, що походили з України, і ті недобит- ки царської Росії, які після большевицького ве- ресвороту в Москві втікали звідти масово на Україну, користали з її гостинності і за це підняли з українською національною стихією та ідеєю української державності боротьбу на життя і смерть саме за гетьманування Скоро- падського. І ція Росія жертвувала Скоропадський українську державність, яку як її гетьман мав о- бов'язок боронити до останнього каналі крові. Тимчасом у своїй сузної пам'яті грамоті він за- кликав українців „стати грудьми на захист“ Росії і це знав він „святим патріотичною спра- вою“. Рівночасно з цією грамотою видав він фактичну владу над Україною тієї на Україні існуючій Росії, закликуючи до керми держа- вою російський кабінет міністрів під проводом Гербеля. Центральним завданням нового прави- тельства стало „праця коло відбудови єдиної Росії на федеративних основах“, як писалося у програмовій декларації цього правительств. Ані в декларації, ані в грамоті нема й найменшо- го натяку на якесь розширення української су- веренності на територію всієї Росії. Такої думки напевно не мав і сам гетьман, бо до її реалізації вела не федерація, тільки безпосадна побіжна війна України так проти больше- як і неболь- шевицької Росії. А такий політиці гетьман був далекий. Висадки про таке розширення можна писати тепер, спекулюючи хіба на мале знання української історії серед своїх читачів. „Прого- лошення федерації“ — пише проф. Д. Дорошен- ко (ІІ том. 416. стор.) — не понадавало гетьману

Дешевий місяць

у **ВЛАДАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Бойків 12.
 3 сі товари по ревелційних цінах!
 Для прикладу: штрукси 1:80, флягеля 60 сот.
 перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

скількинебудь значного числа прихильників зпоміж русифільських елементів, але за то підштовхнуло від нього національно настроєних українців". Або даліше: „Грамота про федерацію була зустріта ними (зн. російськими й русифільськими кругами) як свого роду гасло, що ось тепер то й настане час покінчити з невизнанням для них українським рухом і Українською Державою з її гетьманом. Найближчі дні після 14. листопада показали це зовсім виразно" (419. стор.). Не лише цивільну, а й військову владу передав гетьман цій на Україні існуючій Росії, роблячи 18. XI. 1918 генерала графа Келлера головним командантом усіх збройних сил, якою була підпорядкована як військова так і цивільна адміністрація. А куди змігся Келлер, про це теж згадує Д. Дорошенко: „Уся військова діяльність Келлера виявилася в незаконній спробі визнати себе підлеглим начальником добровольчої армії ген. Денікіну... Нарешті Келлер почав... виявляти намір стати диктатором". Коли він почав ігнорувати гетьмана, його усунули, а на це місце прийшов другий москаль ген. Долгоруков. Отже українську державу зліквідував сам такий її гетьман 14. XI. 1918. розпускаючи український уряд Лизогуба, а покликаючи російський Гербеля. І повстання, яке розпочалося на другий день, було звернене не проти української держави, бо вона вже не існувала, а проти її гробокопателя гетьмана і проти російської влади на Україні, репрезентованої прем'єром Гербелем. Це ж мусів признати навіть так Скоропадському відданий історик, як проф. Д. Дорошенко (див. II. т. 420 ст.): російське офіцerstvo боролось по стороні гетьмана не за Україну, „а за Росію, проти якої тепер виступали українці". Він же признає й національний характер повстання, кажучи: „З тих же національних мотивів прилучився до повстання полковник Петро Болбочан... Сердюки, які склалися з національно настроєної хліборобської молоді з Полтавщини, бились неохоче" під Могозівкою по стороні гетьмана (421 ст.). Чей же хіба досить доказів, такі з гетьманського історика, та це, який національний характер мала гетьманська держава після 14. XI. 1918. Коли в „Нашій Зорі" ч. 84 пише колишній повстанець проти гетьмана, що Антанта дала Україні за есенгуальне заключення пакту федерації не тільки визнання, але й фінансову і мілітарну поміч, то це — делікатно кажучи — очевидна неправда, бо ось цитований вже історик пише: „Праві й ліві російські та зросійшені круги заходжувались за допомогою Антанти... будувати на Україні базу для реставрації єдиної неділимой Росії" (423 ст.). Отже не Україні, а єдиній неділимій помагала тоді Антанта.

Проголошення федерації гетьманом було організаційним звеном в акції російської контрреволюції в напрямі привернення царського режиму. 14. XI. анта гетьман федерційну грамоту а 17. згд. 19. листопада 1918. була розігнана Директорія в Уфі над Волгою, якої головним завданням була боротьба з більшевизмом, рівночасно з тим зроблено сибірський сепаратизм і зліквідовано сибірське правительство. на місце якого прийшов Колчак. Отже проголошення федерації України з Росією відбулося в рамках широкотакроеної акції ліквідування національних сепаратизмів і відбудови єдиної неділимой. Замість проголошувати федерацію повинен був гетьман візвати український народ до оборони власної державності перед Росією. „Тоді — пише д-р Василь Кучабський — автор знаменитої історії українських визвольних змагань — стоїла перед гетьманом боротьба. Може навіть жакхав боротьба, бо гетьманат був би поставлений перед завдання боротися рівночасно проти московсько-більшевицького ворога зі зноні і подвійного внутрішнього ворога: „всеросійської" реакції і интернаціонально настроєної „національно-української" соціальної революції, не здаючи взаємних консервативних, в соціальному відношенні протиревольційних основ. Але відповідно до цього усміхалася й особливо велика воєнна нагорода: або кровю і залізом сотворити наперекір усім супротивностям, а навіть усім соціально-громадським законам держави націю українську, або згинуть з повіваючими прапорами і цим полишити будучим поколінням нестертий, великий геройський чин національний як прообраз боротьби за власну державність. Але цього роду здібностей... зовсім не мав гетьман Павло Скоропадський".

І що тут в обличчі такої історичної минавшини Скоропадського говорити багато про його „різку самостійницьку плятформу"?

(Докінчення буде.)

М. Демкович-Добинський.

Два табори на випадок війни.

Французький тижневик „Вю" оголосив сенсацийний німецький документ з дня 18. липня ц. р. Він обіймає звіт вищих старшин райхсверу а приводу відомих подій в дні 30. червня ц. р. Старшини кажуть у звіті, що німецьке летунство дорівнює французькому. Хемічний промисл Німеччини краще розвинутий ніж французький. Зате з моторизацією німецької армії погано. Німеччина потребує 14 до 18 місяців, щоб надігнати Францію. Вістки з Японії сумні, бо революційні елементи ввійшли до армії. Китай і Манджу-Ко непевні. Крім того між Злученими Державами і СССР існує мабуть порозуміння. Мусимо

за всяку ціну — пішуть вищі старшини — вернутись до потійний на основі договору в Рапалі з большевиками. В противному випадку дійде до війни на два фронти. Основоою закордонної політики повинні бути союз з СССР та Італією. На випадок війни в однім таборі була би Німеччина, Італія, Польща, Японія, Австрія і Мадячина, Італія, Польща, Японія, Австрія і Мадячина, а в другому — Франція, Злучені Держави, СССР, держава Малої Антанти і прибалтійські держави. Заважний Німеччині з Польщею критикують. Війні просять Гінденбург, щоб вітсував під влади Герінга, Геббельса і Гамерштайна.

Німеччина згодилась на висилку міжнародних військ.

ПАРИЖ, 6. 12. ПАТ. Аваз повідомляє, з Женев, що Німеччина згодилась на пропозицію мін. Лавала, щоб до басейну Сарн вислати міжнародні збройні відділи.

ЗАЯВА МІН. САЙМОНА.
 ЛЬОНДОН, 6. 12. ПАТ. Мін. Саймон заявив журналістам, що англійський уряд на випадок потреби, вишле військо до басейну Сарн.

Намагане вбивство японського князя.

ТОКІО, 6. 12. ПАТ. Велику сенсацію викликала вістка про намагане вбивство сеньора японських політиків кн. Сайоні. До його палати на селі зайшов 17-літній молодець, озброєний в шти-

лет. Однак його придержали палатва сторожа і передала поліції. Поліція вийшла з нього документи з обвинуваченням кн. Сайоні.

3 природи й техніки.**ЦЬОГОРІЧНІ ЛЯВРЕАТИ НАГОРОДИ НОБЛЯ.**

Нагороду Нобля з ділянки медицини одержали цього року американці Дж. Мінот, Віліям Мерфі і університету Гарварда та Дж. Віпль з університету Рочестер. Їх заслугою в те, що вони стали продвигати останніх десяти років основниками печінкової терапії одної з дуже важких до лікування недуг крові, а саме т. зв. злосливий анемії. Хоч і сьогодні не можна ще вилікувати зовсім хорого на цю недугу, лаючи йому печінку, то всетаки можна його вдержати при житті. Що споживання печінки може облекшити перебіг цієї недуги, перебігав ще 1911. р. славний дитчий лікар, відець проф. Черни.

Нагороду Нобля з ділянки хемії дістав цього року проф. Гарольд Ц. Юрей з полумбійського університету в Нью Йорку. А саме є він відкривником „важкого" водня, себто водня, якого атом приблизно вдвоє тяжчий від нормального атому водня. Фіанкальві прикмети цього водня дещо інші ніж нормального водня. Так само різниться від звичайної води „важка" вода, сполука „важкого" водня з киснем. І так вона замерзає у температурі 3.8° С (не в 0° С, як звичайна вода), кипить при 101.42° С (замість 100° С), найбільшу густоту має при 11.6° С (замість 4° С) та яв 11% важка від звичайної води.

Найбільш інтересним та загадочним є водня „важкої" води на живі організми. А саме американський біолог Гільберт Льюїс доказав, що у цій „важкій" воді не сходять зерна, мікроорганізми перестають рухатися, фосфоризуючі бактерії перестають світити, а дріжджові грибки змиряють. Дальше Льюїс вказав, що „важка" вода не заспокоює опрати. Американський вчений сподіється, що цією „важкою" водою буде можна спинити розвій ракових клітин на людському організмі.

Тогорічної нагороди з ділянки хемії і фізики не роздали.

КАРЛО Ф. ЛІНДЕ ПОМЕР.

Ця третя (зпоміж девяти) дитина євангеліцького пастора в Бернорф (у північній Баварії) прийшла на світ 11. червня 1942 р. До народної школи та гуманістичної гімназії ходив молодий Лінде в Кемітен (у південній Баварії). Тут уперше побачив великі турбіни та парові машини тамошньої прядільні. Те все так йому подобалося, що з ентузіазмом вступає на політехніку в Ціріху, яка була тоді найліпшою політехнікою світа. Практикантом працював у Борзінг в Берліні, вітак вступив до нової фабрики локомотив у Мінхен, як начальник технічного бюро. З початком 1907. р. перевіз Лінде першу локомотиву нової фабрики на світову виставу до Парижа, де відзначили її золотим медалем. Від осені 1908 р. викладав на політехніці у Мінхен про машини, прядільні та ткальні. Однак випадок хотів, щоб Лінде посвятився зовсім іншій ділянці. А саме взяв він участь у конкурсі, що був розписаний для будови холодильні, потрібної при викристалізовуванні парафіни. В опублікованій у тім часі розвідці займається Лінде основною теорією холодильних машин. Розвідкою звернув на себе увагу багатого мінхенського броварника Седльмаєра, що допоміг до будови першої холодильної машини Ліндо. Другий удішнений примірник своєї машини післяв Ліндо 1877 р. до Трієста до бровару Дрегеда. де ця ма-

шина працювала без зупини до 1908 р. Третій тип Ліндоого холодильні удержався в Європі по нинішній день.

1878. р. Лінде залишав на десять літ мінхенську політехніку, щоб посвятитися всеціло праці у новозакладенім „Товаристві для ледяних машин Ліндоого" у Візбоден. Після 10 років вертається до Мінхен і працює над одержанням низьких температур, а головне над скропленням газів. Уже 1893 р. Лінде одержав своєю новою машиною протягом 1 години 3 літри злианого повітря. Кілька літ пізніше машина Ліндоого достарчала вже 70 літрів злианого повітря на годину!

Наукову вагість технічних досягів Ліндоого оцінили ще за його життя, а саме Лінде був членом баварської та французької академії наук.

ШТУЧНИЙ МУЖЕСЬКИЙ ПОЛОВИЙ ГОРМОН?

Швайцарському хемікові професорові Рупціка пощастило знайти штучно мужеський половий гормон. Після адреналіну та тироксину був би це третій штучно спредарований гормон.

Природний мужеський гормон одержували досі природнім шляхом м. ін із сечі муштини. Його зілляви випробовували деякий час на пастро-

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ
30% знижка цін на всілякі блаватні і новий товари у фірмі **Галицький Магазин** **Могилі** Львів — вул. Галицька ч. 15.

ваних когутах, яким після впорскування природного гормону збільшувався гребінь. Ця спроба допомогла виділити чистий природний половий гормон та визначити його хемічний склад: 16 атомів вугля, 26 атомів водня та два атоми кисня. Тепер не треба було вже довго ждати на штучний, синтетичний мужеський гормон. Виявилося, що він теж впливає на ріст гребеня скастрованого когута так само, як природний гормон.

Якщо вістка про це першорядне наукове відкриття потвердиться, то буде не мати велике практичне значіння для медицини. А саме природним половим гормоном лічили досі різні полові zaburennia, прояви старечости тощо. Однак це лікування було дуже дороге тому, що здаження природного гормону було нелегке. Штучний гормон буде значаю дешевший. Однак слід підждати, чи штучний мужеський половий гормон буде викликати таке саме літчице ділання, що й природний.

925 МЕТРІВ ПІД ВОДОЮ.

Цю глибину досягнув біля островів Бермуда американець д-р Віліям Біб при допоміж спеціально сконструйованого куркового дзвона: „батісфери". Тоді, коли його товариш Бартон фільмував під водою, д-р Біб телефонував до корабля про все те, що він бачив у морських глибинах при світлі рефлектора, що освітлював воду крізь „зануривалась поступенно аж до глибини 700 метрів зрізь зовсім чорну воду, щоб опинитися відтак серед куркусової сизави. Більшість та ніколи сіти дослідників: д-р Біб бачив їх першим".

Д-р Біб не думає занурюватися ще глибше. Це і так неможливе: чей же тиск води в такій

глибині рівний тискові 100 кілограмів на один квадратний сантиметр двотонної залізної кулі, якою й в зурковий дзвін. Д-р Біо хоче тільки обсервувати глибинні звірята.

ІТАЛІЙСЬКІ ЗАПОВІДНИКИ.

Досі створили в Італії три великі заповідники в найкращих та найбільш типичних частинах краю. Їх поверхня рівняється разом 98 тисячам гектарів. Найстаршим із цих трьох заповідників є Гран Парадізо у стіп піємонтських Альп, другий лежить в Абрुццях і знаєчається дуже багатою фавною, третій повстав недавно у південній частині осушених понтиських болот. Четвертий італійський заповідник повстав саме тепер. Був він найбільший з усіх заповідників: його поверхня рівна 84 тисячам гектарів. Обіймає він цілу групу Ортлера, групу Стельвіо та Чезадале над італійсько-австрійською границею. Найвищим верхом заповідника буде Ортлер (3904 м.). Крім нього заповідник буде мати біля 60 шпильів вищих ніж 3000 метрів. Завданням заповідника є хоронити оригінальну флору (різкі в Італії частини дерева!) та фауну, а також особливі геологічні формації та явища. Розуміється, що італійський уряд рихує теж на заграничних туристів. Готелі для них вибудують мабуть поза границями заповідника. А. Л.

Сойм скликали на 11. грудня ц. р.

В дні 11. грудня ц. р. відбудеться засідання конституційної комісії сенату і бюджетової комісії сойму. Сенатська комісія радитиме над проектом нової конституції, соймова комісія розглядатиме презимінар бюджету на 1934-35 р. В дні 11. грудня ц. р. пополудні відбудеться теж засідання сойму, який радитиме над проектами нових законів.

Зл. Держави закінчують новий морський договір.

ВАШИНГТОН, 6. 12. ПАТ. Державний секретар Гул заявив, що Злучені Держави продовжуватимуть далі перегоди з метою довести до нового морського договору, не вважаючи на те, що Японія виповіла вашингтонський трактат. Тому американська делегація залишається даліше в Лондоні.

Застереження Німеччини.

ЖЕНЕВА, 6. 12. ПАТ. Рада Ліги прийняла звіт комітету трьох у справі басейну Сари. Варон Альфонсі повідомив німецького консула в Женеві про рішення Ради в справі висилки міжнародних сил до басейну Сари з метою вдержати лад. Відповідь німецького уряду надійде вечором. Німеччина застерігається проти висилки збройних сил з Чехословаччини, СССР і Бельгії. Згодуються, що збройні сили складатимуться з англійських, італійських та голандських військових відділів.

Стан облоги в Еспанії продовжений.

З Парижа повідомляють, що еспанський уряд продовжив стан облоги ще на один місяць. Уряд побоюється, щоби в Еспанії не дійшло до нових заворушень.

БАРСЕЛЬОНА, 6. 12. ПАТ. Аває повідомляє, що еспанський уряд арозумів небезпеку строгої політики і тому звільнив 26 осіб зпоміж недавніх 49 арештованих. Одночасно звільнено всіх арештованих послів до каталонського парламенту. Сподіється дальших арештувань.

48 годин преці на тиждень викликало обурення робітників металургічного промислу і фабрик самоходів. Робітники оголосять страйк. Побоюється загострення конфлікту.

Похорони Кірова.

Дальші арештування у Москві.

МОСКВА, 6. 12. ПАТ. В год. 1-й вполітне Стазіа, Ворошилов, Молотов і Калінін вислали урну з порошком Кірова з будинку професійних союзів. Доступ до будинку і на прилягали площу неможливий без перепустки. Зловж вулиць, якими переходили жалібний похід, стояли відділи червоної армії.

Надійшли вістки, що до Москви спровадили кілька полків піхоти тому, щоби вдержати лад. Доступ до середини міста замкнуло військо, яке затарасувало вулиці вантажними самоходами. Кожного, хто хотів дістатися до середини міста, військо негайно арештувало.

Жалібний похід вирушив на червону площу, де робітники, представники гарпізонів і делегації віддавали почесь помершому.

По вмуруванні урни з порохами Кірова до стіян Кремля Молотов залочаткувала на червоній площі віче, присвячене пам'яті Кірова.

Kawuska
КРАЄВЕ ПЕРО
зі золотою сталівкою
25 літ гарактії

Розв'язали японський парламент.

До Лондону надійшла в четвер 6. грудня ц. р. сензаційна вістка з Токіо, що японський уряд розв'язав парламент.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Литовська поліція перевела ревізію в голові німецького культурно-освітнього т-ва в Ковні.

— По австралійським летуні Ульмі загинув снід.

— Бурмістра Відня Кароля Зайца випустили на волю.

— Канцлер Гітлер переніс на емеритуру підсекретаря міністерства господарки іняж, проф. Готфріда Федера, творця господарської програми націонал-соціалістичної ідеї.

Літературна нагорода на 1934 р.

Збірка фондів на літературну нагороду на 1934 р. в повному ході. Дальші датки зложили на ту ціль такі жертводавці: Михайло Кисіль, Раковець 1 зол., Константина Малицька, Львів 20 зол., Микита Пристаєш 2 зол., Михайло Терлецький, Львів 50 зол., Гриць Демчишин, Жихли 5 зол., Н. Н., Варшава 20 зол., Гр. Фугуйма, Варенж 3 зол., Микола Малицький, Шляхтинці 100 зол., Земельний Банк, Львів 100 зол., Банк Українських Прив. Службовиків 30 зол., Кооп. „Будучність“, Тернопіль 100 зол., Центросоюз, Львів 100 зол., Т-во „Просвіта“, Львів 10 зол., Т-во „Сільський Господар“, Львів 20 зол., Фабрика пасти „Елегант“ 100 зол., Поезія УНЛО 75 зол., Українська Парламентарна Репрезентація 75 зол., Центробанк, Львів 50 зол.

Усім жертводавцям пиша подяка.

До повної суми, визначеної на нагороду на цей рік, бракує ще 300 зол. Обов'язком українського громадянства й українських установа цю невелику квоту в цім останнім місяці доповнити!

Жертви слати на адресу: Центробанк, Львів, вул. 3. Мая, з допискою „На Літературний Фонд“.

НСРІНКА

— Надзірна Рада Видавн. Кооп. „Червона Калина“ запрошує членів на продовження Загальних Зборів, яке відбудеться дня 7. грудня 1934. в год. 6. вечір у домі „Української Бесіди“ у Львові, при вул. Рутівського ч. 22. 664

— Оп'овістка. „Карпати“, Товариство взаємних обезпечень на життя у Львові, подіє до відома, що на основі дозволу Міністра Скарбу приймає облігації 6 прц. „Позички Народової“ на покриття премій від обезпечень під умовами, устійними розпорядком Міністра Скарбу з дня 21. липня 1934 р. Дз. Р. П. ч. 66, поз. 582. Подрібні умовини прийаття облігацій висилає Товариство на бажання інтересованих.

— Подайте свою адресу і свіго знайомого до Адміністрації гумористичного журналу „Жорна“, Львів, Ринж 10, а негайно дістанете згракове число гумористично-сатиричного журналу, дотепного у слові і рисунку „Жорна“. Передплата на цілий рік тільки 5 зол.

— Два портрети, що їх слід масово поширити. Довідуємося, що вже вийшов в друку і продається портрет Ю. Федьковича по ціні 1 зол. Друкується вже і скоро буде в розпродажі також портрет першого голови Української Держави Михайла Грушевського. Оба портрети видає Т-во „Просвіта“. Можна їх забувати виключно в книгарні „Просвіти“, Львів, Руська ч. 1.

— Дачинг на дохід найбільшніх відбудеться у суботу 8-го ц. м. в саях „Народньої Гостиниці“ в год. 19.

— Успіх „Гриця“. Як нас повідомляють із Перемишля, нововиведена вистава „Ой, не ходи Грицю“ театром „Заграва“ мала такий великий успіх, що багато осіб мусіло відійти від каси без білету. Пасх повторять ще в невідомому н. м.

— Пам'яті д-ра К. Велемінського. 15. листопада ц. р. помер у Празі знаначний чеський член і культурно-освітній діяч д-р Карель Велемінський. Покійний прислужився багато розвитку позашкільної освіти в Чехословаччині як ініціатор законопроектів про народні бібліотеки, як довголітній редактор видань позаочних курсів „Домашня навчання“ і т. п. Ще більше прислужився він шкільній реформі в Чехословаччині своїми літературними працями, особливо двотомною оригінальною працею „Американське виховання“, а також працею в міністерстві освіти, де кермував відділом, що мав своїм завданням студіювати шкільництво в чужих країнах. К. Велемінський був дуже добре ознайомлений також зі шкільною справою в Росії й на Україні, де був останній раз 1928 р. В книжці „Росія вчора й сьогодні“ (Прага, 1929) К. Велемінський підкреслює, що він вірить у перемогу на Україні націоналізму над комунізмом, який є лише зверхньою плівкою на здоровім організмі. К. Велемінський був один з небагатьох чехів, приятелів українського народу. Ст. С.

— Щоби баламуцтво не ширлося, стверджуємо, що у статті п. н. „Про кооперацію на Лемківщині“, поміщеної у попередньому числі „Діла“, вийшло через друкарську помилку невільно, неначеби „Руський Ревізіонний Союз“ мав у горлицькому повіті „понад 200 кооператив“, а тимчасом мало бути: понад 20 кооператив.

— Зимові ферії у шк'олах. Міністерство освіти видало розпорядок у справі щогорічних зимових ферій у школах. Як торіж так і цього року зимові ферії будуть тривати від 22. ц. м. до 15. січня 1935 р. включно.

— Мешканен мораторія для лікарів. Міністерство справедливости видало обіжницю, на основі якого лікарі, позбавалені зарібків, можуть користати з мешканеної мораторії. Торкається вона не тільки лікарів, що втратили посади, але й тих, що не мають великої практики.

— Арештування в Стеніславіві. Вістка, подана про масові арештування серед української молоді, вірна остільки, що арештовано поправді тільки три особи.

— Нові золоті монети. „Вістник законів“ оголосив розпорядок міністерства скарбу про нові 2, 5 і 10-золоті монети. На одній стороні нових монет знаходиться голова марш. Пілсудського, на другій орел з написом: „Ржечпосполіта Польська“. Поруч тих монет залишатися в обігу дотеперішні монети з головою жіжкі.

— Затвердили назви кількості нових вулиць у Львові. Надзірна влада затвердила цілий ряд змін назв вулиць у Львові. У межах старого Львова нові назви дістало 126 вулиць — це вулиці затверджені, та досі не названі. Позва зміна назв вулиць у межах старого Львова торкається 42 вулиць. У бувш. громад. Кривичі назвали повними назвами 31 вулиць, у бувш. громад. Козельники 2 вулиці, в бувш. громад. Кульпарків 7 вулиць, у бувш. громад. Синієвка 31 вулиць, у бувш. громад. Клепарів 59 вулиць, у бувш. громад. Голоско Мале 10 вулиць, у бувш. громад. Замарстинів 49 вулиць, у бувш. громад. Знесіння 52 вулиці. Взагалі в межах Львова 451 вулиць дістало нові назви. З огляду на нечистість інформувати заінтересованих у справі положення нових вулиць і площ дороговий відділ магістрату буде давати подрібні вяснення аж до видання відповідних плянів і списків.

— Присуд на комуністів. Перед львівським судом присяжних відбулася розправа проти п'ятих членів КПЗУ за комуністичну пропаганду. Засуджено Мозеса Шора і Самуеля Маргуліса по 8 літ, Герша Браера на 10 літ в'язниці, а Еву Браер увільнено.

— Новий дім освіти ТШЛ. повстав у Юрійполі (нов. Борщів). У посвяченні йому взяв м. і. участь борщівський староста Васевич і командант батальйону КОУ-у майор Вуйтович.

— Влуге перед судом. Перед судом присяжних у Тернополі відбудеться другий з черги процес Евгена Костецького, студента агрономії, родом з Токів, засудженого свого часу на кару смерті за вбивство постерунокного Глазика.

— Віяна — колективне божевілля. Ньюйорське товариство для етничної культури відбуло недавно, з нагоди дня перемини своє вібощи

М'ські Театри у Львові, п'ятниця 7. грудня 1934.
 Львів **Нині у Великим Театрі**
 у **„СХОПЛЕНА НАРЕЧЕНА“**
 Генріка Ібсена
 правдиво львівський, веселий, повний гумору во-
 девіль в 4-х діях, музика Палістра.

у Театрі Річкордностей
 Нині! **Повна логічного чару комедія**
 Р. Геральді

„Колиб я хотіла“

Й осудило війну як „колективне божевілья та масове вбивство“. Референтом був провідник товариства, Алджернон Д. Блек. Аргументи на- вів м. і. такі: Коли людина любить війну, то чому вона потребує грошей, зусиль, простої брехні і оповідань про страхіття, вивізування прапорів, організування банд, а все на те, щоб викликати ненависть і завзяття до боротьби. І не зважаючи на те все, чому так мало людей добровільно голоситься до війни, а треба аж примусу до військової брехні? Чому навіть на фронтних позиціях воїни братаються зі со- бою не раз так далеко, що старшини мусять їх розділювати? Коли це правда, що війна є при- родною потребою, то чому тільки божевільних між рсненими та фронтниками? Чому так лю- ди тікають з бойової лінії? Чому протинаються військової службі, хоч як примамливо її пред- ставляють? Референт прийшов до висновку, що модерна війна є штучна й її викликають по- страхом перед якимсь ворогом. Щоб недопу- стити до війни, треба ввести етичні засоби за- граничної політики, а загал треба вчити про причини воєн.

— Коли вмирають люди? Лікарська статисти- ка в шпиталях і клініках а також приватна об- сервація стверджують, що більшість хорих у- мирає вночі. Майже вдвоє більше пацієнтів у- мирає вночі, ніж у день. Статистика має на увазі пацієнтів, яких оперовано. Смерть при ін- ших недугах приходить всіяко. Обсервації д-ра Віганда, переведені у 672 випадках, пока- зали, що при недугах шлунка і мозку смерть бу- ває найчастіше вночі між год. 6. веч. і 6. ран- ці, при недугах раку найбільше вмирають в но- чі між 8 і 10, при недугах серця між 10 і 12 а день так само при затроєннях, зате трудних недугах між 4 і 6 год. пополу.

— **Партійна олігархія.** Російська комуністич- на партія перемінюється в олігархію (памуван- ня кількох), як це вказує кореспондент ньюор- ської газети „Геральд-Трибюн“. Сказано там, що перед роком мала комун. партія в СРСР 2 мільйони членів, а мільйон кандидатів на членів. В теперішньому році остало лише 665.000 чле- нів, бо упрва партії розпочала чистку. Чистка йде далі в таких розмірах: 130.000 членів признано за небажаних і їх прогнано з партії цілковито; 40.000 членів zdegradовано і зробле- но з них „симпатиків“ партії. Це зовсім нова назва і нова категорія ніби-членів, якої досі не було. Крім цього ще 57.000 членів поставлено в кандидати до перевірки за те, що вони „полі- тично неграмотні“. Члени комуністичної партії мусять від тепер бути докладно обізнані з по- літикою СРСР і вміти відповісти на такі пи- тання, як: „Чому Росія колективізується?“ — „Яка основна різниця між соціалізмом і кому- нізмом?“ „Чому заходить небезпека оружного нападу на Радянщину?“ і т. п. Найбільше чле- нів прогнано на Україні, Північному Кавказі і в Східній Сибірі, найменше в Ленінграді і Москві. Найменше підлягли чистці члени чер- воней армії й урядові комісаріату внутрішніх справ (недавнього ОГПУ). Коли в Україні та ін- ших областях чистка дійшла до висоти 20 відс., то в армії та ОГПУ вона обняла лише 5 відс. усіх членів партії.

— **Оборона Гавитмана.** Новий оборонець Гавитмана, арештованого у Зл. Державах під закидом убивства сина Ліндберга, робить роз- пучливі зусилля, щоб поставити в некорисно- му світлі твердження стейтвого прокуратора. Діло в цьому, щоб викликати менше ворожий настроїв публіки до Гавитмана, заки рознічнеть- ся розправа в містечку Флемінгтон, де є властив- ий суд для округу, в якій жив Ліндберг перед схопленням його дитини. Зате не спить і про- тивна сторона й її згодами мабуть розпущено такі вісти про оборону Гавитмана: Закидають,

що він видав уже 30.000 дол. на адвокатів та явних і тайних агентів оборони. Якраз тої су- ми не достачає, щоб мати повний окуп у висоті 50.000 дол. виманчених від Ліндберга після ше- звення дитини. Отже, кажуть, що ці гроші були переховані десь інакше і тепер адвокати ними користуються. Перший адвокат Гавитмана, за- жидав 4.000 дол. за свою працю, а теперішній адв. Фишер та його співники будуть коштува- ти ще більше.

— **Річні вістки.** У Парижі помер ананчний маляр Альбер Бенар. — У нім, місцевості Штайнберг відкрили цілющі джерела. — У Ри- мі відкриють 10. ц. м. пам'ятник франц. пис- менника Шатобріана, що був у свій час італій- ським амбасадором; від франц. уряду промов- лятиме Анрі Беранже. — У Метці помер остан- ній член давнього німецького парламенту Люї Пірсон у 88 р. життя, посол з Льотарингії. — Один із совітських учених відкрив випадково дорогий рукопис середньовічного франц. філософа Жана де ля Рошель з XIII. ст. — А- мериканський генеральний штаб робить дослі- ди з нововияденим тайком, що важить 8 тон і робить 96 км. на годину.

— **Звичайні загальні збори** Кружка „Союзу Українок“ на Личакові відбудуться в неділю, 16. ц. м. а год. 5. веч. зі звичайним порядком нарад. — **Виділ.**

— **Музей Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові** (вул. Чарнецького 24) мав у місяці ли- стоспаді 113 каталогових чисел приросту до ч. 25018 включно. В поодиноких відділах прибу- ло предметів: археологія 90 і п'ять збірок че- репа (головно мальована кераміка подільська), побутова старовина 2, історичні пам'ятки 8, графіка 1 (проект П. Ковжуна), репродукції портретів та інші 86, виділки топографічні й портретові 30, альбом репродукцій 1, фотогра- фії 40 (у цьому збірці пам'яток з тернопіль- ської гімназії), монети срібні 2, два аркуші ко- шутівських банкетів, печатка 1, фотокліші з життя УСС 130. Жертводавцями були пп.: проф. Боднар І., інж. Березюк В., інж. Виняр О., Ви- шневська Л., дир. Дорешенко В., Жуківський, учит. Закляський Б., д-р Іванець І., Кінаш, Климів І., Коник Р., арт. Красицький С., д-р Ле- вицький В., ред. Нової Хати, інж. Озаркевич І., д-р Полянський Ю., Рудик, Ставничий О., Ста- росольська Д., Тарнавський В., ред. Таранько М., о. Томашівський І., упр. Чайковський Е. У- права Музею складає всім шире подяку. Виста- ву образів „Т-ва прихильників українського мистецтва“ відвідало біля 400 осіб. На черзі ви- става АНУМ-у.

— **Грипа, дріжки, простуда?** Приймайте Тоголь. Таб- летки Тоголь приносять полегшу в тих терпіннях. Та- кож у ревматичних терпіннях, податрі, нервових болях і болях голови таблетки Тоголь дають добру услугу. Дистанте в найближчій аптеці.

ДИВОГЛЯДИ.

ЖІНКА, ЩО МАЛА 53 ДІТЕЙ.

Недалеко міста Штутгарта, в містечку Бо- бенгайм, прикріпили цими днями в церкві мар- мурову дошку в честь жінки, що мала найбіль- ше дітей з усіх жінок, відомих в історії. Нази- валась вона Барвара Шмоцер, померла у 1504 р. у Бобенгаймі. Документи і свідки, які не підлягають ніяким сумнівам, ствердили, що мала вона 38 синів і 15 доньок.

КОЛИ БІДНИЙ ПЛАТИТЬ ПОДАТКИ.

У південно індійським місті Тірупаті стяга- ли з бідних податки. Коли прийшли до одного бідака він заявив, що не має нічого тільки кілька шкляних цятчок, що нагадують доро- гоцінне каміння. В уряді ствердили, що це

справжні самоцвіти вартості 60.000 рупій. Пі- сля свідства виявилось, що один із предків бі- сля сграбав був колись раджу в Гайдерабаду і акрав йому діаманти. Грабіжника повісили, але діаманти не вийшли. Аж тепер вони верну- лись до державної каси.

НЕ ТРЕБА СПАТИ.

Французький хемік Гастон Лару придумав таблетку, які, як він упевняє, можуть заступити сон. Таблетки мають бути нешкідливі. Одна таблетка рівно у своїй силі 8 годинам сну. Каже винахідник, що заживаючи його лік можна ці- лими тижнями не спати.

3 нових видань.

ЮРІЙ ГОРЛІС-ГОРСЬКИЙ: „ХОЛОДНИЙ ЯР“.
 Львів, 1934. Накл. Сот. Івана Зуба, ст. 173.

Це спомины учасника подій з 1919 р. з одної закутнин української землі так щастливо забса- печеної природою, що могла веза власники, ду- же слабими силами довгими місяцями боронитись перед більшовицькою окупацією. Оборона ця не кінчалася на самому аброрному спротиві, а за- кінтовані у революційній боротьбі отамани, вої- ки та звичайні селяни йшли на всі хитрощі воен- ного ремесла: прикидалися симпатиками ворогів, йшли на чужу службу як шпигуни, переходили з одного фронту на другий, зваблювали у тастку ворога там, де він сподівався найти „своїх“.

Найцікавіша частина книжки та, де автор знайомить нас із настроями „Холодного Яру“. його типами, зовсім своєрідними побутовими від- носинами, що з одного боку пахнуть старосвіт- ською ідилією, з другого чадом революційної вій- ни. Книжка написана живо, енергійною рукою, може занадто першою. Місяцями ситуація затира- ється від надто великої скількості гарячкових слів, що хотять передавати дуже важкі речі: си- лу, розмах, порп, заваяти, все це нараз. Нер- воний стиль, не завжди дозволяє зорієнтуватися у ситуації. Ось зразок такого стилю.

„З хат вибігають і припадують до нас оз- бровні селяни. З протилежного боку села — роз- лягається стрілянина. З горн, з правого боку, за- клекотіло два кулемети. Що це? Невже надопіли дубенці і ворог оточений? До середини села ще з кілометр... Серце нетерпляче рветься. Вибігає- мо за поворот балки і бачимо на горі дві куле- метні тичапки, які б'ють по селі. З села до них під- іймається через город зустрінутий нами роз- бід. Піднявшись на гору, вінотники дали кілька стрілів у наш бік і разом з тачанками — зникли за обрієм. Назустріч нам вибігає група мельни- чан з Черноморцем. Ворожа кіннота, захопивши з собою полонених Петра Чучупака та Солонька — несподівано заграла збірку і виступала з села вузенькою білою доріжкою, що вилася через подвіря й городи і вела на дорогу до мосту через Тисини. Стаємо перед загадкою: як подала ця кіннота до Мельників і заскочила так несподі- вано наших на Кресельцях? Чому виступила з села, не очікуючи, поки знесуть харчі і овес, які замовила селянам знести, покинувши завіль те, що вже знесли, коли ніхто по вій не стріляв?“

Автор хотів змалювати нам жорстокість і жах і це йому вдалося. Хвилинами маємо охоту від- ложити книжку від надміру таких картин. Голов- ний намір автора — надихати читача патріотич- ним порвом, оснований на одному фальшивому психологічному засновку. Забуває він змалю- вувати жорстокість ворогів, що улюблені ним рід- ні герої не стоять хорально вище і користуються тими самими засобами боротьби. Правда, в очах читача завжди виправдані ті дієві особи, що стоять на боці його ідеалів, без огляду на те, як вони ці ідеали здійснюють. Але таке психоло- гічне становище тримається міцно тільки серед некритичної маси; на ньому побудована вся сен- заційна і популярна література. На оборону ав- тора можна сказати хіба те, що він не мав навіть претенсії дати щось більше, як таку популярну змалю.

Цікаве тут іще питання про межі звичайних спомины і літературного твору. Теоретично меж таких нема. Самі спомины, зовсім правдиві, скла-

Найкращий
передсвяточний

ДАРУНОК

**кревнякам,
 приятелям,
 знайомим і т.д.**

**це календар
 „Криниця“
 на 1935 р.**

дені з буденних фактів, можуть стати літературним твором, завдяки талантові автора, коли відтворює живих людей та їх психологію, лінійні поції та атмосферу даної доби. Автими навіть книжки, де автор дає тільки плоди своєї уяви, можуть бути зовсім нелітературні.

У споминах Горліс-Горського є чимало матеріалу на літературний твір, а проте він кинений у надто сирій формі. Втеча автора з в'язниці, арада його любови та її засуд це наче фрагменти справжньої повісті. Велика прикмета цих споми-нів у тому, що вони барвисті, не розтягні, мають ефектовні сцени, одно слово: притягають як лектура. До літературного твору бракує їм тої психологічної тонкості, що каже письменникові дуже обережно поводитися із заг. міркуваннями й особистими переживаннями. Байдуже, в чій уста вкладає автор свої думки про такі важливі речі як смерть, героїзм та любов батьківщини. Чим вища тема, тим вищі мусять бути ці думки. А щодо власних переживань, то література су-проти них так само немилосердна, як люди: ціка-вить їх тільки те, що нове й оригінальне. Від ти-сячі літ читаємо твори про війну та оборону бать-ківщини і недобре, коли при рідних творах за-надто часто нагадується нам лектура з дитячих літ про боротьбу індій за волю.

Тому, що автор прохає на кінці книжки пе-реслати йому свої завваги на приватну адресу, пересилаю туди деякі помічення щодо техніки та мови, яка поруч дуже доброго стилю, засмічена чужою складнею і чужими словами.

Автор має дуже живий стиль, зате мова не відрива від чужої складні, чужих слів і часом заплітається. Ось кілька прикладів: „тиф, яко-го обявилося (!) декілька випадків“; „з жіноцтва перебільшують (себто переважають) дівчата з горщиками“; „посідав ґрунтове знання“; „доно-силися чутки“; „після перехідки“ (проходу); „її переїзд затримався через підготовку поменшаль-для установ“; „голову мені обналив заплі (!) го-рячий подих...“; „розлігся (!) вибух“; „відкрив очі по невидимому ворогові“; „отримати попе-редження про її наближення“; „були спільно зро-з'яшені“; „суд був (!) вібрацій (!)“; „через (!) па-ру сідючих секунд“ або такі недогляди: „Пен-виказували (?) червоноармійцям, де в оберта-ря і вони (хто?) бігли в тім самім напрямку, стрі-ляючи по дорозі в небо“.

Зовсім такий бурян неважко було би виполоти.

М. Р.

3 концертної салі.

ФОРТЕПЯНОВИЙ ВЕЧІР ГАЛІ ЛЕВИЦЬКОЇ.

По півторарічній перерві наша відома пі-яністка виступила знову із самостійним вечором, цим разом у малій салі Т-ва Лисенка. В програ-му були вміщені твори Моцарта, Шопена, Ліста, Гоха і М. Колесси.

Соната ф-дур Моцарта вийшла зпід рук пі-яністки незвичайно прозоро, просто і визна-чалась усіми рисами, яких вимагає моцартівський стиль. Навіть те, що піяністка з самого початку не ввійшла ще була в гру, не пошкодило ні тро-хи Моцартові. Із Шопена почули ми три прелю-дії, в яких концертантка з просто непомилливою інтуїцією відтворила відчула те, що про них го-ворить славний французький піаніст Корто (Cor- tot).

В першій з них фіс-моль ч. 8 Корто харак-теризує інтенцію Шопена так: „Сніг падає, вітер свистить, але в моїм неплотішнім серці ще біль-ший смуток“; другу ф-дур ч. 23 по словам Кор-то Шопен уявляв собі як танок русалок, а в тре-тій д-моль ч. 24 криються самі пристрасти кро-ви, розкоші і смерті. І насправду Галі Левицька і публіка ті всі настрої глибоко пережила. З Шопена заграли нам піяністка ще Баляду ф-дур, яка через свої величезні акордові маси в серед-ній частині — на мою думку — не може вийти досить виразно в малій салі. Але піяністка, впов-ні свідомо того факту, зуміла по мистецьки ту перешкоду побороти, так, що Баляда загально-дуже подобалася. Те саме можна сказати про-дантейську сонату Ліста. Колессіка була дуже добра, інтерпретація великого вальсу Ас-дур доволі оригінальна.

Але всеж львинну частину успіху завдячує Галі Левицька виконанням п'ятих капрічіет Еріста Тоха (сучасний австрійський компози-тор) і скерца Миколи Колесси. До тої точки по-чули ми незвичайно цікаві завваги дир. В. Бар-віньського на тему поступу в музиці і відношен-ня сучасного світа до нових напрямків, а також докладну аналіз і характеристику всіх п'ятих капрічіет Тоха і скерца Колесси. Композиції Тоха, відтворені піяністкою з великим пієтиз-мом, зробили на публіку помітне враження, а скерцо М. Колесси своєю знаменитою форте-п'яновою фактурою, величезним розмахом і впрі-тї також глибоким і цікавим змістом викликало великий ентузіазм, який доявився в довгих о-

важках під адресою присутнього на салі компо-зитора і піаністки. На „біс“ відіграла концер-тантка друге Тоха.

Мала сала Муз. Т-ва виповнена

Роман Савицький.

3 кіна.

КІНО АПОЛЬО: „КАРЮКА“.

Карюка це такий новий танок, що має вийти у моду. Імовірно бразилійський. Дія фільму йде у Ріо де Жанейро і називається в оригіналі „Лет до Ріо“. Вся вона начеб написана для ре-в'язми цього нового танку. Виводять його у двох довгих сценах з великим бюджетом і багатою обста-новкою. Це щось різкіше як колісний мошиний му-ринський „блек-ботом“ і багато трудніший. На-гадує місцями гімнастичні вправи з цирковими штуками. До цієї головної атракції додана лю-бовна пригода й акробатичні штучки танцюри-сток на літаках. Але нині кожний уже знає, що ця смертельно небезпечна акробатика можна робити в кіновім ателіє серед безпечного прилад-дя. Що робить у цій фільмі артистка з іменем До-льорес дель Ріо? Шкірити зуби, кілька разів ви-пинається як кітка і аудиторія так само як ми. Сценарій нагадує найпримітивніші фільми дав-но забутих днів.

Дописи.

РАДЕХІВ.

Свято в честь О. Федьковича. В неділю 4. н. м. влаштувала радехіська Рідна Школа свято-концерт для відзначення 100-ліття уродин Осипа Юрія Федьковича. Свято відкрив голова Кружка Р. Ш. д-р Ярослав Селе-зінка добре продуманою і гарно виголошеною про-мовою. Далше були хорони дитячі Р. Ш., які під солянкою і справною орудою дир. Чучкевича виконали кілька гарних народних пісень. Співні чергувалися з ді-точками деклямаціями. На перше місце між солістами вибилися Ірка Галамай і Наталя Вдовин; між декляма-торами пальму першості добула Вірочка Панасюк. Гарно теж виявилися зі своїх завдань: Зоя Стадниць-ка, Славця Маланка, Степан Охота, Іван Чорний, Сте-фан Марків та інші. Дуже добрий був реферат про жи-ття і творчість Федьковича, виголошений з великим зро-зумінням ученицею VI кл. Ів. Саган. В програму свята входили далі солі фортеп'янової і впрямь вільноруч. Свя-то закінчила імпровізована картина поеми „Король Гу-цул“. Гарні декорації, виконаві проф. Купчинським, світляні ефекти, стилістичні та зразкова режисація ді-творні — все те зложалося на прегарну цілість, яка за-лишила серед численної зібраної публіки якнайкраще враження.

Свято Франка. Для 18. н. м. влаштувала радехі-ське громадянство пам'яті Івана Франка святочним кон-цертом. Вступне слово виголосив д-р Василь Волжак. Опісля співав хор радехіської філії „Прогреси“, що ви-конав бездоганно кілька пісень до слів Франка, як „Пі-сне моя“ Січинського, „Ой ідуть, ідуть тунями“ Яро-славенка, „Пісня життя“ Вахнянина і хорал „Слава Йо-му, слава!“ З теноровими солами виступив як історі-у Радехів Івж. Юрко Шухевич, який зловбув заслужено багато оплесків за відомі пісні: „Місяцю князю“, „Розвійтеся з вітром“ і Лопатинського „Зелений гай, па-хуче поле“. Також гарно виявилася зі свого завдання піяністка, п. Ірина Селезінка, яка відіграла Лілдова „Нок-тюрн“ і Людкевича „Пісня до сходу сонця“. Цікава тема-тика обох композицій, витриманих в тоні східних мо-тивів і мистецьке відігравання передовсім „Пісні до сходу сонця“ зробила на слухачів якнайкраще враження. Крім того була ще деклямація „Каменяри“ у доброму вико-нанні п. Володимира Дибайла. Хором проводив ада-д-р Яр. Селезінка, фортеп'яновий достріб був у руках п. Ірини Селезінки. Незвичайно вдалою треба назвати останню точку святочного вечора, а саме імпровізовану поему „Великі Рокотини“, яку з чуттям і відповідним нагосом віддав п. Михайло Панасюк, що створив справ-жній твір „козак-неміраки“. Артистична обстановка проф. Купчинського була яскравим тлом для великих слів Франка.

СОКАЛЬЩИНА.

Не тільки продавати ліків без дозволу влади. Ста-роста в Сокалі покарав Наталію Кавузу з Ульківки, пов. Сокала, гривною 5 зол. за те, що покарана дня 30. 7. н. р. продала чи відступила своїй односельчанці поро-шок від болю голови. Про це доїс до старости в Со-калі постерунок поліції в Скоморохах. Наталія Кавуза відступила своїй односельчанці порошок з аптечки кружка „Союзу Українок“ в Ульківку що заосмотре-ється в деякі кончені порошки в аптеках, а в потчєбі робить вигоду своїм членам. А скільки то рідних дури-світє ходять до наших сєлах, що не лиш за дорогі гро-ші ошукують наших людей за рідні „ліки“, але при тім і лічать? Але їх ніхто не бачить. Бо не знаємо, чи таким великим проступком є хочби відступлення комусь за фактичну ціну купна в аптеці одного чи навіть більше порошків від болю голови? Чи помагаючи другому без-інтересовно, пововнюємо проступок, за який треба ка-рати? Ми не сумніваємося, що є такий закон, але деко-ли багато річей є людям незрозумілі. А скільки го ча-тємо анонєс по часописах про якісь чудотворні ліки? Чи всі ті продавці мають дозвіл влади, що вєштаються

по наших мєстах і сєлах та продають рідні „чудотвор-ні ліки“ на всі недуги? А чи на терєні сього сокаль-ського повіту нема „лікарів“, що займаються „лєчє-нєм“, до чого не мають нікого права? Чи не знають про це компетентні круги, що такі пікідники для люд-ського здоров'я і життя „лічать і помагають“ на терє-ні сокальського повіту і на сєлій території постерунку держ. поліції в Скоморохах? Бо про це всі знають: і од-носєльчанє, і мешканці сусєдніх сєл, а навєть у Сокалі, а чи не знаєб того поліція в Скоморохах? Далє є пуб-лічною тайною, що в Сокальщині „думє успішно“ у-правляють своє недозволенє „ремєсло“ так зв. фабр-икантки ангєлєвкє, що і фабрикують ангєлєвкє і лічать жінок. Думаємо, що доволі матеріалу до цього можна знайти і на території постерунку поліції в Скоморохах. А скільки залєс матеріальних страг і локалічєнь жінок на все життя, а буває й утрата не лиш здоров'я, але й життя? Та ніхто ще тут не чує, щоб когєнебудь пока-рати за такі „злєдєки“, що дуже сильно колідуєть з кар-ним кодексом та є публічною тайною. Чому воно так?

Погода погода
і волкієть!

КРЕМ NIVEA

змягчує
тверду шкіру.

РОЖНІТІВЩИНА.

Невідрадний стан міської кооперативи у Рожнітєві і Перегінськє. Рожнітєвщина — це один із перших ре-йонів Підкарпаття, що почав переводити кооп. діла в життя. Зате кооп. життя сього Рожнітєва лише бага-то до бажання. Поза складницею П. С. К. з Калуша, яка радше обслуговує сільські кооперативи району, істнує в місті єсього одна маленька кооп. крамничка, у пога-ненькому локалі, що ледки животє. Очевидно, це мо-же навєть рівнятися зі сльм. кооперативою нашого, хоч би й перєсєчного сєла. А вонож має всі завдання сльм. великою міською кооперативою, що задоволює потрєби місцевої і позамісцевої досить численної інтелі-генції, яка підтримує тепер чужих, бо, мовляв, у своїй крамничці нема потрібного товару. Тож адалєсь, щоб місцева інтелігенція, між якими не бракує добрих зна-ців кооп. діла, зацікавилась висхід своєю кооп. крам-ницею і поставили її на відповідному рівні. Цєм і дов-догорого прикладу сєлові є вказанє, щоб показати йому, як під їхнім безпосереднім провідом розвиваєтьсє коо-ператива. До повного успіху цього діла потрібний і від-повідний власний будинок, чого у Рожнітєві нема. — Проблемки поправнє пикзує сусєдне містєчко Перегін-ськє, яке доведєння представляє в кооп. ділянці так само, як і Рожнітє. Понавний крок уперд — це в пер-шій мїрі великий поверховий „Народний Дім“, що нинє саме викінчує „ДПР“. В ньому найдуть пристановище всі місцеві українські установи разом із кооперативою, що далє виснулася у маленькій хатчині. До закінчєння цієї величавої будівлі в центрі Перегінськє причиняєтьсє Митрополит Шєвтицький. Сама кооператива могла би кращє представлятися, ніж це є в дійсности. Але бра-кє відповідних фінансових засобів, які зїли попередні ма-ка, не дозволяє заосмотрити її у такий запас товару, який потрібний на задоволення потреб не лише сього містєчка, але й Підлєтєного, Осмолодє та інших місцев-ностей, положєних у митрополітичєх добрах, у яких по-кищо всєлєдню панує Фішер (великий та одинокий жи-дєвський торговельний склад в Осмолоді). З розвит-ком кооперативи сльм би подумати про філію у Пєлєтє-тому чи Осмолоді, хочби тільки сезонну на літо. Бра-кє крамничї в тих місцевостях відчувують болючє ті літєв-ки й турнєсти, які пам'ятають про гєсло „Сєбє до сєгого“ та не можуть, на жалє, його реалізувати. Зусильє тєлє-рішньої управи кооперативи в Перегінськє повинні їти в напрямі поправнє стану кооперативи під оглядом кіль-кости членів, ліквідации боргів і стигнєння знань, щоби придбати гроші на побільшєння запасу товарів. Без в-них крамничє будє далше клягати, з переходом до по-вого, справді великоміського локалі повинна коопе-ратива притягнути всіх покупців-українців Перегінськє і околиці. Але до реалізування цього треба багато до-брої волі й енергії.

ЗОЛОЧІВЩИНА.

30-ліття чит. „Прогрєсїтє“ в Ремєзівцях. — Районовий концерт. Для 18. XI. н. р. святкувала ремєзєвська ча-талєня „Прогрєсїтє“ 30-ї роковини свого істнування, з за-разом десятиліття пововної діяльности. Це гєсто за-слуговує тимбільше на згадку, що відбулося в єсерєсєтє одного з найбільш замєдбаних і найменш свєдомих за-кутків нашого краю. де перші пованні зусильє в напрямі організованой праці проявились щойно по сльмєній війні. Треба згадати, що читальня-ювілєят-далє лєчки до заснування інших культурно-освітніх та економєчних установ не тільки в сьомєм сєлі, але й у сусєдніх місцев-ностях, залочаткувала з них перший зріз до організа-ції, далє їх своїх режисєрів і диригентів, вишколювала в сєбє їхніх працівників. Такі сєла, як Угорці, Корє-пєць, Чижів, Шиньковєсє, Своєнє залячують сєбє про-будження у величєзній мїрі впливовї читальні в Ремє-зівцях. Впрямі висхід праці не відговідають кількє-сти інтелєктуальної єсєрєції, адєж не була перша чергє ро-

бо не мавши ще теоретичного підґрунтя ріді Шай віднести партію сінга, золотіська філія „Прогресу“ влаштувала в той день районний концерт у Рамзіах, при чому до участі запрошено все громадянство та гром. установи всіх доокрепних сіл. На сцені загострились стрімкий залочіський диван о. шамбелен д-р Ст Юлик з о. Маркелієм, а від філії „Прогресу“ як відозвучили: мей. д-р Михайліа, істр. Викривський і студ. Теніський. Концерт почався в год. 2. попол. виступом регірного хору з Угорень під упр. молодого селянина Романа Лютого. Хор відспівав уалію „Унітеса“, в вітані низку сісень, якими підтвердив свою добру славу. Реферат про діяльність читальні-жовилта виголошен з темпераментом д-р Михайліа, а культурно-освітній реферат абе. фітос. Роман Завадович, піднявши і про-палани читальні в повенних часах. З реферата мали нагоду присутні довідатися, що за одно десятиліття читальні прибрала три хори (міщанський, мужеський і хор ветеранів з р. 1924), два театральні гуртки (згорших і доросту), три сени, бібліотеку в чотирі сотні томів, власну домітку в театр, сцену і власну перепалню, де приймають члени доросту. Цю тяжку камейярську працю оформили у віршованій формі Р. Завадович і під назв. „Десять літ“ продекларував Н на сніт. Серед рожо-

манітних точок програми заслуговав на увагу виступ хору бувших спілків-ветеранів зперед 10 літ, який виступав тільки при більших святах. Він відспівав під орудою Р. Завадович гимн реневіської читальні, що бо-го авадні сам диригент, а музику склонував проф. О-сип Залеский. Національним гимном закінчено це рідке і радісне свято, що, хоч не вибагливе, кишло в серця присутніх жмуток світла й охоти до дальшої праці.

СПОРТ.

СТОЛОВИЙ ТЕННІС (ПІНГ-ПОНГ).

Сокіл IV — Камейярі I-й.

Дня 2. XII. відбулися товариські змагання у столо-ловім теннісі в доміції львівських Камейярів (Міцески-ча 7, II). Змагання закінчилися перемогою Камейярів. Змагання за камейярське мистецтво у столовм теннісі. Від дня 15. XI. п. р. до дня 27. XI. відбувалися у Львові в доміції Камейярів пінг-понгові змагання за мистецтво Камейярів-Львів. Участь брало 17 змагунів. Пер-ше місце взяв Гладкий Роман, 2-е місце Гладкий Володи-мир, 3-е місце Манділооский Дмитро, 4-е місце Мель-ник Володимир.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

НАЗУСТРІЧ. двотижневик. Література, Мистец-тво, Наука, Громадське життя. Ч. 23. Ціна 50 сот. Львів. I. XII. Зміст: Василь Сімонович: Велика індивідуальність. Юрій Котач: В Люксембурзькому городі. Святослав Гор-дінський: Фрагменти на старі теми. Мих. Корчипський: Людина нестоїть праці. М. Рудницький: Тронки фі-лософії. Анатоль Курдидик: Меценат. (Нарис опіцем). Андр. Бергсон: Можливість і дійсність. АНУМ: зготов-ляється до виступу. Іван Керницький: Осін. Тоня Чай-ляська: Шукала в людського серця... В житті треба зна-ти... I. Шериківська-Приймова: Кілька хвилин з ателе-М. Дольницької. О. Дніпровський: Поність з вищої ві-и. Кара і Росит Чапек: Острів сподівань. Фіальова-сторіжка. М. Прохорівський: Український Наддніпря-ський Хор Д. Котка. Літературний Віс-Вам. Летіло 40 сорок...

СОКІЛЬСЬКІ ВІСТІ. Львів, рік VII, ч. 9. Грудень 1934.

НАША УКРАЇНА. Ч. 3. Український Дитячий При-тук у Подєбразах. Подєбрази 1934.

ОГОЛОШЕННЯ

Із оголошення деталі не відзначає

Театри.

Кооператива „Український Театр“, Український Нар Театр ім. Тобілевича Скала п/36р.

7. XII. Іовасіц.
8. XII. Книжка чардша.
9. XII. Задана Острога.
10. XII. Сладкомець.
Театр гратиме від 13. XII. — 16. XII. в р. в Чорткові.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 7. XII. год. 7-40 веч. „Викра-дена наречена“.
Субота, 8. XII. год. 3-30 попол. (Казка) „Дванадцять годин пригод“.
Субота, 8. XII. год. 7-30 веч. „Розкіш-на дівчина“.

Театр Річнородностей.

Пятниця, 7. XII. год. 7-30 веч. „Якби в котла“.
Субота, 8. XII. год. 7-30 веч. „Музичні Іграшки“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Каріока“ (Дольорес дел Ріо).

АТЛАНТИК: „Маскарада“.

ВАНДА: „Маджарське кохання“.

ГРАЖИНА: „Жінка на одну ніч“ та виступ балалайкового хору.

КАСІНО: „Бастер роздає міліони“ (в ролі Бастер Кітон).

КОЛІСЕМ: „Все це жарт“, ревія „Фронтон до Соняшної вулиці“.

КОПЕЧНИК: „Весняна парада“ (Фран-ціза Галь).

МАРУСЕНЬКА: „І шовж далі, сіра лю-дино“ ревія: „Від Обєдла до Каріоки“.

МІРАЖ: „Кло надіс“.

МУЗА: „Сини пустині“.

ПАЛІС: „Пісню в завозовую світ“.

ПАЛІС: „Торговці життям тонаром“ і Влада Буріа.

ПАСАЖ: „Пікета д-ра Фуманчу“ та ревія.

РАЙ: „Пісенькар Варшави“ (Е. Бодо).

СВІТ: „Заборонена незгодія“ з Дюзе Мохією та „Відлий салт“.

СОНЦЕ: „Син джунглі“.

СТІЛІВЕ: „Що мій чоловік робить у ночі“, ревія: „Гуртовня гумору“.

УТІХА: „Сьогодні дивимося“ й ревія.

ХІМЕГ: „Тигр убивини“.

Закордонне радіо.

Пятниця, 7. грудня 1934.

Відень (306,8) 12-00, 13-10 Концерт, 17-15 Іт. п-сні, Кошиці (299,1) 20-00 Кон-церт, Прага (470,4) 12-35 Сальон. музика, 15-35 Виськ. орх., Париж (1648) 13-15 Концерт, 21-00 „Рамунчо“ паса Петра Люті, муз. Перва, Париж (1177) (431,7) 11-30 Опереткова музика, Берлін (356,7) 15-35 Давні піс. сонати, 22-00 Петерові гвори (орх. форт.), Кенігсвустергаузен (1371) 19-00 Іани. муз., Мінхен (303,3) 17-30 Фортелія, Штутгарт (522,6) 20-15 Опереткова муз., Будапешт (350,3) 17-15 Циг. муз., 20-50 Спів, 2-50 Спів. музика, Мліяно (368,6) 11-30 Оркестра, 13-00 Гро, 21-00 Спів. концерт, Рим (410,8) 16-00 Академія св. Сесані, 20-45 „Гарна Ріне-га“ оп. Лео Фалд.

Субота, 8. грудня 1934.

Льондон (342,1) 21-50 „Камей“ оп. Візета Овідень (306,8) 8-35 Літург. пісні, 11-00 Оп. музика, 18-00 18-3 Пісовань, 20-30 „Кінстерблют“ оп. Абалера, бра-тислава (299,8) 9-25 Словацькі пісні, 19-00 Концерт, 19-05 „Миколаєві заручини“ оп. Костада, Прага (470,4) 9-15 Рос хор, Вена АРФІА (1389) 20-30 Театр вечр. Париж (1648) 13-00 Спів. концерт, 16-00 Для дітей, 21-00 „Сухруф“ оп. Іланькета, Берлін (356,7) 16-00 Популярна й легка муз., 0-30 День солідарності (промова мей. Гебелса), Франкфурт (231) 12-00 Концерт, Кельн (435,9) 19-30 Сарські пі-совань, Штут-арт (522,6) 10-45 Пісні Ге-гера та Кнаба, 11-05 Форт. твори Ліста, 1-00 Нічна музика, Садко (тенор) Буда-пешт (350,3) 12-30 Концерт оп. оркестри, 14-00 Циг. музика, Мліяно (368,6) 15-00, 17-10 Легка й танц. музика, Рим (410,8) 20-45 „Ріголето“ оп. Верді.

Львівське радіо.

Пятниця, 7. грудня 1934.

6-45 Ранішня ауд. 7-50, 22-40 Реліг. концерт, 11-57 Сп. часу, 12-3 Метеорол. в стки, 12-05 Огляд преси, 14-10, 13-45 Концерт, 12-45 Мліяна, 13-00 Подуд. дення, 13-30 Експорт, 13-35 Біржа, 15-45 Легка муз., п-совань, 16-45 Ауд. для хо-рих, концерт, 17-15 Камер. концерт (сж. квартет), 17-30 Огляд видання, 18-00 Сільва реруж, реперт. театрів, 18-05 Під Лімановою тому 20 літ, 18-15 Кон-церт солістів в гр. п., 18-45 Мандр. Мох-нальський (1-й роковини), 19-00 Легка муз., 19-40 Акт. гутірка, 19-30 Пісні та пісовань (Зубик, тенор), 19-30, 19-56 Спортіві вістки, 20-00 Польська муз. з гр. п., 20-15 Академія нарш. політехніки в 30-ті роковини праш през. Мосціньского, 20-30 Веч. делни, 21-00 Як працюємо, 21-05 Муз. гутірка, 21-15 Спів. концерт; веч. дення, Як працюємо 22-30 Рецитатії поезії, 23-05 Концерт форт. тріа, скрипка, виолончель, 0-00—1-00 Танц. музика.

Субота, 8. грудня 1934.

9-00 Ранішня аудія, 11-57 Сигнал часу, 12-05 Метеорологічні вістки, 12-09 Як боремос за наш Ідеї, 12-15 Музич-ний поранок; у перерви окола години 13-00—13-15 У країнй руїн, ярів і аку-рудин, 14-00 Стари вальси та популярні п-совань з гр. п., 15-00 Четвергодиня хідробілки, 15-15, 15-35 Гр. п., 15-35 Г-утірка, 15-45 Нові раси та породи в людей, звірів і рости, 16-00 Найновіші гр. п., 16-30 Весела аудія для дітей, 17-00 Му-зика до танку, 17-50 Мистецькі подарки, 18-00 Сільський фейлетон, 18-10 Сільва реруж, реперт. театрів, 18-15 Виолонче-ли, фортепи, 18-45 Серед уважених бактерів, 19-00 Спів у супр. форт, 19-20 Пасечко біля Варшви, 19-30 Концерт ревеларств, 19-50, 19-56 Спорт вістки, 20-00 Концерт симф. орх. сша (Мосочи, бас), 20-45 веч. дення, 20-55 Як працює-мо, 21-00 Спів. твори Сібеліуса, 21-45 Чи та що надавати в літератури через мікрофон, 22-00 Реліг. концерт, 22-15 Янич-оний концерт (гр. п.), 22-40 Арії та пісні в супр. форт., 23-05 Льюжа Гау-лявщи, 23-35, 0-00—1-00 Танц. музика.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІР-МАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШО-МУ ЧАСОНИСІ ТА ПРОСИМО ПОКА-КУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ПРОТЕСТ!

Ми, члени Товариства „Український Інститут для дітей“ в Перемишлі, про-тестуємо проти скликання Загальних Зборів Товариства „Український Інсти-тут для дітей“ у Перемишлі на суботу 8-го грудня в год. 6 чи пак 7, 7 вечір. Цей ретинець на Загальні Збори правдої установи, якою є Товариство „Україн-ський Інститут для дітей“ у Перемишлі є невідповідний для священників загалі з огляду на передвечірні духовні заняття, а для священників з провінції просто неможливі, бо ніхто з них під неаля не може приїжджати на За-гальні збори. Назначення Загальних Збо-рів в суботу уважимо тенденційним, щоб священникам унеможливити участь в Загальних Зборах та поставити їх су-проти заміцни, що священники не інтере-суються діяльністю Товариства. В тій думці утверджує нас і той факт, що ви-діл тенде-ційно від двох літ не приймає зголошених членів священиків. Піднося-чи протест проти такої самозвол. Виділу Товариства „Український Інститут для дітей“ у Перемишлі закликаємо, що у-часті в тих тенденційно скликанні на невідповідну пору Загальних Зборів не возьмемо, ухвалив тих Загальних Зборів уважимо неіснуючими і застерігаємо собі дальші статутівні кроки проти са-моволи виділу Товариства „Український Інститут для дітей“ у Перемишлі. У Перемишлі, дня 28 листопада 1934.

О. Борисевич Андрій, декан радимин-ський і парох в Дрогозів, Борис Кавен, купець, Борис Геодор, купець, о. Волю-нич Петро, декан перемишльський і парох в мігрийці, долянський Мавло, проф. гімна, о. Гарабач Степан, парох в Ма-цьковичах, о. Голінський Петро, катех-іти, о. Гриняк Василь, соб. крилоша-ний і проф. дух. сем., о. Гриняшин Ілля, парох в Бішатицах, Д-р Грицак Євген, проф. гімна, о. Грицелія Микола, поч. крилош і канцлер Сп. Колежисторії, о. Імнтрасевич Молодший, соб. крилош. і ректор дух. сем., Ірегодинський Дми-тро, проф. учит. сем., Ірегодинський Ов-га, проф. учит. сем., Ірех Володимир, проф. гімна, о. Дмитраш Іван, парох в Мавловичах, о. Липічак Віктор, висп. декан і парох в Бідзін, о. Д-р Левин-ський Василь, Мітраг, крилошанин-пра-дат, о. Мариневич Іосиф, поч. крилош, декан добромилівський і парох в Бінську, о. Мірич Михайло, пралат-схоріарх кате-дральної капітули, о. Мліяни Мліяні, ка-тхит, о. Мліяно Василь, Мітраг, кри-лошанин-прадат, Поповський Іван, проф. гімна, Гейнраушч Александер, ем. проп. банку, Госткович Гадей, проф. гімна, о. Смука Молодший, парох в Монастері, о. Чернявський Іван, управ. парохів в га-дичині, Чорняк Степан, управ. і Сп. в До-бромізі, Федевич Михайло, проф. гімна, Федичева Стефанія, проф. гімна, Д-р Хробак Микола, адвокат.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5-28 шорт.
У Варшаві були такі курси: Льондон 26-22, Париж 34-93, Берлін 213-00, Ціріх 171-75, Голандія 358-40, Прага 22-13, Італія 45-23, Ньюйорк кабелі 5-29-75, Нью-йорк чеки 5-29-50

Золото: Долар 3-91—5-93, Франки фр 14-20—34-60, Дукати 81-50—82-00, Корони 35-80—36-30, Рублі 45-30—46-30.

Срібло: Корони 0-90, рублі 1-20, фаль-сони 0-70.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 6. грудня п. р. кооперативам платив за: Льюко Львів.
1 кг. масла десерного 2-40 зод.
1 л. молока 0-18
1 л. сметани 0-70
1 м. сметани 4-00—4-10
Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові 1 літра 26 сот.
Тенденція на масло, молоко і сметану сильна, на яйця вдержана.
Маслосоюз повідомляє, що від 7. грудня п. р. не купує ніякої птиці аж до відкриття.

ПОДЯКА.

Важка, піторічна подяга і вініці смерті забрала нам 31. жовтня п. р. Найдоро-шого Мужа і Батька — бл. п. Остапа Постригача, адвоката в Тернополі. — Усім Своім, Приятелям і Знайомим які так в часі недуги, як і по смерті Цоїїного, несли нам потіху і моральну підтримку в нашому горі, а також усім Тим, що висловили нам своє співчуття, складаємо цю дорогою найщирішу по-дяку. Зокрема дякуємо Вп. П. Д-рові Розенфельдові за дбайливу лікарську опіку, о. кан. Сембасі за духовну об-слугу, Всечесному Духовенству з о. Крилошанином о. Громинським на чолі за проводи тлінних останків на місце вічного спочинку, Вп. П. Д-рові Янич-укові, Вп. Памстау Сікаш, а зокрема Памі Дарі Сікашіві і Памі Олі Шур-ківній за потіху і поміч у найбільшій хвилях перед похороном, Вп. П. П. Паскал Д-рові Баранові і Д-рові Ладі-ні за тежні прощання слова над дош-анином Вп. Ченем хору „Укр. бойна“ і о хестри Г-на „Мілянське Брацтво“ за звеличання похоронів, а Тернопіль-ському Громадянству за численну участь у жалобному поході.

Тернопіль, в листопаді 1934 р.
662 Жінка, дочки і син.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФІУАНКИ — стаові капи та ручної ро-боти — найдешевше — Вирібія Фрай-ліха. Львів, Сикстуська 21. 33/34

ВОРОХІГ, пансион „Черемшина“, отво-рений від 1. грудня — Наталія Сем-люкова. 661 2-2

ОГОЛОШЕННЯ.

Оказійні фотографічні апарати по цінах дуже дешених поручає Іван Буяк Львів, Коперника 4. 5-2

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти.

І мн. однокшпальтовий або його місце в руб-риці оголошень	роз. 0.35	Дрібні оголошення від слова:		Остання сторінка 1/1	роз. 480—
		матримоніальні і приват. кореспонденція по купно, продаж, винаєм і т. п.	роз. 0.15		
однокшпальтовий в тексті і колонках на першій сторінці	0-60	шукаючи працю	0-07	1/2	230—
	0-60	слова товстим друком подійно.		1/4	130—
				1/8	70—

За редакцію відповідає Олександр Костик.

Видав Видавничя Спілька „Діло“.

З авукарні Вид. Спільки „Діло“. Львів, Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II, пов.
Конто почт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5% зол.
Чвертьрічно 15% „
Піврічно 30% „
Річно 60% „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 зол., Німеччині 750 зол.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Поль-
щі 750 зол., Австрії 750 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Традиційний Святомиколаївський Вечір

дня 18-го грудня 1934.

в саях „Почтовців“ — Японська 9.

Початок год. 21.

На Ялинку для українських воєнних вдів і сиріт!

Управа Т-ва „Український Фонд Воєнних Вдовців і Сиріт“ звернулася під кінець жовтня ц. р. з покликом до громадянства вступати у члени Т-ва та жертвувати на підмогу для 220 найбідніших вдів і сиріт по полеглих членах Української Галицької Армії.

Досі на той поклик влинуло 612.37 зол. Ця сума така незначна, що не можна всю обділити навіть дрібної частини з числа всіх воєнних вдів і сиріт хочби й незначними підмогами з нагоди Різдвяних Свят — по однорічній перерві в підмогах. Тому Управа Т-ва приневолена поновити своє прохання-поклики до цілого громадянства:

Вписуйтеся в члени Т-ва „Український Фонд Воєнних Вдовців і Сиріт“ у Львові!

Допоможіть своїми датками, щоб українські воєнні вдови й сироти, що в нужді коротають свої дні, бодай з нагоди Різдвяного дістали підмогу; щоб бодай з нагоди Різдвя Христа могли призабути своє горе!

Жертви на ялинку для українських воєнних вдів і сиріт та членські вкладки просимо пересилати розрахунковими переказами, які заступають складанки П. К. О., просто на адресу Товариства: Львів, вул. Потоцького ч. 48 та виразно зазначувати, що посилка призначена вдовцям і сиротам по членах УГА.

За Управу Т-ва „Український Фонд Воєнних Вдовців і Сиріт“:

О. д-р Л. Глинка, в. р., голова.

О. Степура, в. р., секретар.

Прізвища 66-ох розстріляних.

В Ленінграді розстріляли большевники 37 осіб за „підготовку й організування терористичних актів“ проти большевицької влади. Розстріляні такі особи: Маріна, Хлусова, двох братів Транковських, Богомолова, Кітатца, Петрова, Долова, Лабіцького (Георгієва), двох братів Стоянових, Азусова, Кіранова, Петрова, Єгорова, Смурова, Селіванова, Ключкова, Слатінського-Курганов-Бероговола, Гуріна (Суріна), Фадеева, двох братів Ніколаєвських, Озлія, Владімірова, двох братів Грігієра, Антонова, Ноздрюнова, Дубова, Москаліна і Комарова.

У Москві розстріляли 29 осіб а саме: Васіле-

ва, Румязцева, Познякова, Боброва, Панеяха, Строгонова, Сизоренко, Сідорова, Манухова, Калашенко, Сідоров, Кнушеницького, Голоніка, Ретайліва, Булігінову (жінку), Розенберга, Палюшкіна, Здобнов-Веткова, Севастіанова, Штоколіна, Саша, Нефедькова, Рененка, Прутькова, Сергеева, Карнаухова і Козлова.

Суд пішов устійним, що більшість розстріляних недавно перейшли західні кордони СРСР.

Крім того большевники ведуть слідство проти ляхів осіб, яким теж грозить розстріл. Прізвища тих осіб такі: Чуканов, Чінов, Івановський, Барницький і Хабенко.

Протест проти виселювання мадярів.

БУДАПЕШТ, 7. 12. ПАТ. Мадярська телеграфічна агенція подає даліші подробиці про масове виселювання мадярських громадян з Югославії. До прикордонних станцій приїжджають нові транспортні, переважно по 100 осіб. І так: до станції Мадярболі прибуло понад 100 осіб з південної частини комітату Бараня. До Сегедину приїхало передвчора понад 1000 осіб, між ними старці і незлічні діти. На прикордонних станціях доводиться до зворушливих сцен. Виселенці жадаються на строгу поведінку югославянської влади, якою

вона примусила виселенців покинути Югославію. Дотепер Югославія виселила коло 3.000 мадярів. До прикордонних станцій Суботиці і Сомбор приїхало по 1500 виселенців. Між виселеними є 50 немовлят і багато старців. У багатьох випадках виселювали діти без батьків. 10-літнього хлопця і 8-літню сестру вивезли без батьків, які працюють на югославянській кораблі. З Ульвідек і Сомбат виселили по 1500 людей. З південної частини комітату Бараня виселили 9.000 мадярів. Мадярський уряд вислав протест до Ліги Націй.

Договір між СССР і Францією.

БЕРЛІН, 7. 12. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Женеві, що передвчора між Ляваль і ком. Літвінов заключили договір. Франція і СССР зобов'язалися не вести ніяких переговорів з метою заключити договори з іншими державами без взаємного порозуміння. Політичні

кола перековані, що большевники підписуючи такий договір, намагаються не допустити до порозуміння між Францією і Німеччиною. Цей договір обов'язуватиме обі держави, доки не скінчаться переговори в справі східного пакту.

Швайцарія поборює пропаганду комунізму.

ЖЕНЕВА, КАП. Союзна рада Швайцарії заборонила міжнародній конгрес проти війни і фашизму, який був скликаний на грудень ц. р.

Конгресом мав проводити французький письменник, комуніст Анрі Барбюс.

За обмеження морських зброєнь.

ВАШІНГТОН, 7. 12. ПАТ. Державний секретар моринарки Свенсон заявив, що Злучені Держави згодяться на 25-прц. редукцію морських

зброєнь, коли В. Британія і Японія пристануть на цю пропозицію.

Сенсаційна змова проти японських політиків.

ЛОНДОН, 7. 12. ПАТ. З Токіо повідомляють, що вчорашній арештування викликали сенсаційну змову проти п'ятих японських політиків. Один з арештованих признався, що з двома товаришами хотів убити кн. Сейонджі, гр. Маміно, голову

партії „Сейокай“, Сузукі та інших. Головний змовник має 17 років і був робітником фабрики муніцип. Два його співзмовники мають по 17 років, один 19 років.

Велика залізнична катастрофа.

БЕРЛІН, 7. 12. ПАТ. Недалеко Вагінгера коло Штутгарту посадивший поїзд, який їхав з Паша до Відня, наїхав на автостанційний самохід, який згинув. Локомотив і два вагони перевер-

нулися. Два пасажирів, машиніст і шофер убиті. Покинуто нема нікого з інших жертв катастрофи.

Фабрика хемічних виробів О. Левицька і С-ка

У Львові, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881

поручає в ласні виробни найкращої якості

Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.
Пасту до взуття „Елегант“ воскову
Пасту до підлоги „Французька маса“
Віск комбінований до підлоги
Васеліну до шкіри

Синку до білля

помадкову і коронову

Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смоли шевські.

„Чим більше меншин --- тим краще!“

ЛЬОРД Р. СЕСІЛЬ В ОБОРОНІ ПРАВ 30-ТИ МІ
ЛІОНІВ ЄВРОПЕЙСЬКИХ „МЕНШИН“.

Всю пресу обігла сенсаційна звістка, що Велика Британія добровільно прийме на себе меншинські зобов'язання, коли це покажеся правдою, був би це факт величезного значення, головним чином, що тоді Велика Британія мала би за собою у меншинних справах на міжнародному терені той поважний моральний авторитет, якого їй відмовляють ті держави, що борються проти міжнародної охорони меншин. Нижче наводимо перагнну статтю лорда Роберта Сесіля, одного з найвідоміших англійських політиків-дипломатів, яка появилася два дні тому у „Ніс Вінер Журналу“ (з 4. ч. м.); та стаття характеристична для підходу англійського світа до меншинної проблеми і для того способу думання, який радо вітає саме ті аспекти міжнародного життя, яких північно-західні народи і держави з молодшою традицією і молодшим досвідом.

Багато зпоміж нас інстинктивно відчуває, що є щось неприродного у теперішній тенденції вважати меншини прикрим тигром чи навіть нещастям. Ця тенденція найшла свій вислів у численних промовах, виголошених який місяць тому підчас досить бурхливої меншинної дебати у Женеві. В Англії аудію схилоються до погляду, що „чим більше меншин, тим краще“. Свобода, на нашу думку, це еліксир життя вдоволеної держави. „Єдність у різноманітності“ — ось для англійців правдива дефініція миру внутрі політичного життя, так само, як цього вимагає краса у ділянці мистецтва.

Тому ми англійці згорі схильні застосувати до всього світа, а не тільки до яких 16 держав, висок охоронювати тих, які різняться від більшості співгромадян расою, релігією чи мовою. Це була подекуди мета внеску, що його недавно зголосив був польський уряд та який найшов у 5-й комісії Ліги Націй надзвичайну зручну оборону міністром Рачинським. Чому той внесок скінчився невдачею? Скалалося на це, на мою думку, чимало причин. Передовсім супроводила його зломасна погроза полк. Бека, який як міністр закордонних справ Польщі заявив, що коли не буде скликана конференція для генералізації меншинних зобов'язань, Польща буде ставитись до власного меншинного тракту як до мертвої букви. Ворожа реакція більшості держав стала неминучою, так само, як відмова сер Джона Саймона і його товаришів із Франції та Італії, згодитися на одностороннє виконання договору, який підписали Англія, Франція й Італія. Крім того польський меншинний договір мав своє окреме значення: прийняття його Польщею на підставі 93 ст. мирового трактату було передумовою її незалежності і суверенності. А ця невідлучна частина договору служила, як заявив голова Найвищої Ради

той незвичайний привіт для вашої одинокої ставової організації української паєстри. Іменем Виділу США промовив д-р Кость Левицький та підніс значіння цього незвичайного привіту з душі Нашого Митрополита до душі українського адвоката як громадянина, що в не тільки правним дорадником, але й приятелем українського громадянства і свого народу, як також зазначив

Д'ябетики! Вироблені на незвичайнім сироп, поручаємо прер жні тісточки, чюколади горти дієтично, нія ні від сахарини. „LEBROSE“, Львів, Сихустська ч. 31, телефон 35-60. 350 3-10

Підготовляли переворот в Америці.

НЮ ЙОРК (ва. кор.) Перед конгресовою комісією в Нью Йорку, що розслідує немериканську діяльність у Зл. Державах, зізнався вилужений генерал Смедлі Д. Батлер.

Він сказав, що американські капіталісти пропонували йому диктаторську владу у Вашингтоні. Він мав би був вмаширувати до Вашингтону на чолі пів мільйона ветеранів і силою захопити владу. На це хотіли призначити 3,000,000 доларів.

Батлер тоді з обуренням відкинув план фашистського „маршу на Вашингтон“.

Він сказав, що перші переговори між ним і бізнесменом Джералдом МекГваер, який працює у фірмі Грейсон Мерфі при 52 Бродвеї у Нью Йорку.

Цей зустріч Батлера в Ньюарку, Н. Дж., коли він там був на з'їзді Американського Легіону. МекГваер пропонував йому поїхати до Шикаго і там виголосити промову в пробороні золотого поруки долара. З валізки добув пачку тисячдоларівок і сказав, що це для нього на дорогу до Шикаго. Давав йому 18,000. Батлер сказав, що це забагато на дорогу до Шикаго.

МекГваер відповів:

— Не будьте дурні! Будьте бізнесменом, коли уряд за вас не дає. Беріть приклад з генерала Гарборда (голови Радіо Корпорейшен) та адмірала Симса.

На те генерал Батлер відповів йому, як оповідав перед комісією:

— Забирайтеся геть із вашими грішми, бо викину вас за двері!

Але опісля додав ще: Нехай прийдуть ті, що дають гроші.

МекГваер відповів, що голова його фірми, Мерфі, тоді був в Європі і що прийде його партнер Роберт Кларк.

Той опісля приїхав до дому Батлера в Нютон Сквер біля Філадельфії. Він повторив проєкт МекГваера і додав, що промову про справу золотого підстави долара написав демократ Джав В. Дейвис.

Опісля МекГваер і його партнер Дойлі зустрічалися ще п'ять разів з Батлером. Мек-

ваер показав йому пачку грошей із 64,000 дол. і пропонував план фашистського перевороту. Вони заявили, що є призначені три мільйони доларів, щоб він зорганізував головню з Американського Легіону пів мільйонну армію, яка мала б за рік зібратись у Вашингтоні і там за кілька днів захопити цілий урядовий апарат. МекГваер сподівався, що весь переворот статись без проливу крові.

Митрополит прийняв з вдовolenням відпоручиків США та розпитував про матеріальні відносини наших адвокатів, як також зацікавився справою приступлення всіх наших адвокатів без ріжниць партій до Союзу Українських Адвокатів у Львові.

Гваер показав йому пачку грошей із 64,000 дол. і пропонував план фашистського перевороту.

Вони заявили, що є призначені три мільйони доларів, щоб він зорганізував головню з Американського Легіону пів мільйонну армію, яка мала б за рік зібратись у Вашингтоні і там за кілька днів захопити цілий урядовий апарат. МекГваер сподівався, що весь переворот статись без проливу крові.

МекГваер сказав, що Рузвельт міг би остатись президентом, колиб став фашистом. Дальший переворот мав відбутись „конституційно“. Заступника президента, Гарнера, і державного секретаря Голла, мали примусити, щоб уступили, а тоді президент Рузвельт мав на їх місце призначити фашистів. Якби Рузвельт далі не слухав фашистів так і його примусили б уступити, а його місце заняв би уже фашистський секретар.

Були ще два інші кандидати на становище диктатора Зл. Держав, а саме начальник генерального штабу ген. МекАртур і летун Мек-Найдер, бувший командант Американського Легіону.

МекГваер перед комісією сказав, що говорив з ген. Батлером про Американський Легіон, але не пропонував йому грошей.

При грипі, запаленні озегочної, запаленні мигдалків, катарі верхніх легенів, нежиті носа, горла і гортанки, недугах ух і очей треба пам'ятати, щоб шлунок і кишки були докладно перечищені природною гіркою водою Franciszka-Józefa. Поручають її лікарі.

З українського життя на чужині.

Свята в 150-ліття української гр.-кат. парохії у Відні.

Церква св. Варвари у Відні, атиснена між камениці при вузькій вул. Постгасе, скромна своїм зовнішнім виглядом, а таку важну роль відіграла й надалі буде грати для українців гр.-кат. обряду. Нема багато українців у Відні, але всеж таки буде їх ок. 2,000 душ. Не думаю тут про студентів — вони явище переходове, кінчать студії і відїжджають. Маю на думці тих українців, які вже постійно живуть у Відні та мають діти. Німецька школа, брак нагоди говорити по українськи спричинили, що це перше покоління, на жаль, слабо або й зовсім не говорить своєю рідною мовою. Отже окремішність обряду, змога слухати церковні науки в українській мові не дозволяє на цілковиту асиміляцію з німецьким елементом, хоч та асиміляція таки йде.

містились уже еванг. видавництва і замешкали родини двох душпастирів.

В Озеряках, пов. Товмач, будову еванг. церкви підведено під дах і покрито бляхою. Посвячення тої церкви відбудеться на весну.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У Берліні почались наради правників і професорів міжнародного права при участі делегатів 20 держав.

— У Латаві в м. Тарту відбувається процес проти колишнього міністра війни Кермова і шефа штабу ген. Терканза за продажу двох воєнних кораблів республіці Перу.

— До басейну Сарі вїхав англійський генерал Темперлі з метою обговорити висилку англійських військ. Крім В. Британії вшлють туди військові відділи теж Італія, Голландія і Швеція.

— У Льондоні підписали договір між Антантою і Польщею про поділ ринків збуту для вугілля.

— Держави Малої Антанти рішуче спротивились, щоб Італія ввійшла до комісії, яка розглядатиме меморіал Югославії.

Пожежа в кіні.

ПАРИЖ, 7. 12. ПАТ. Незалежно Перпініан в кіні повстала пожежа. Повстав великий переполох, 56 осіб, головю молоді, а ранених і попарених, 36 особи відвезли до шпиталю.

Уживайте лише

знаменитої цикорії „ЛУНА“
здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ“
і зернистої „СОЛОВОЇ кави ЛУНА“
виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл“ Львів XV,
Церковна 2. тел. 42-97

Нові церкви українських евангеліків.

Станиславівський „Стя“ з 5. ц. м. повідомляє, що будова Українського Евангелічного Дому у Станиславові при вул. Галицькій, придбаного в 1932 р. шляхом купна від чит. „Провсвіт“, поступила так далеко, що в ньому роз-

містились уже еванг. видавництва і замешкали родини двох душпастирів.

В Озеряках, пов. Товмач, будову еванг. церкви підведено під дах і покрито бляхою. Посвячення тої церкви відбудеться на весну.

Кожний господар мусить мати цей календар!

Бо це книга господарського знання, яка вчить мати кращі доходи в господарстві!

Кількадесят статей з ділянки управи ріллі, плекання худоби, безріг, курей, лувівництва, пасічництва, городництва, кооперації і т. д.

Ціна 1*50 зол. (без пересилки).

Пересилка одного примірника коштує 0*50 зол.

Хто зомовляє 10 прим., дістає 11-ий даром і не оплачує пересилки

Адреса:
Сільський Господар, Львів, Ринок 10/II.
Питаєте за ним в українських книгарнях, Окружних Союзах, Р. Молочарнях і Філіях „Сільського - Господаря“.

На щастя, справа не представляється так трагічно. Є ідейні та повні запалу одиниці, які працюють над молодим українським поколінням. Що неділі в Українським Клубі заходом церковного брацтва при церкві св. Варвари є курси навчання рідної мови, співу та українських танків. Української мови вчить проф. Чумака та підготовляє сценічні картини; співу — диригент Гнатюшин, а танків — п-а Залізничак та п. Гарас.

Цього року парохія при церкві св. Варвари святкувала ювілей свого 150-ліття. Свято викидало велике зацікавлення серед віденської публіки. Від 17. до 26. листопада тривали урочисті богослуження, а в неділю 25. листопада відбулося посвячення нової вітрини з ризами св. Йосафата, якого довершив кардинал д-р Іннікер при співучасті великих мас народу. Я бачила величезне зацікавлення особливо серед німецької публіки.

Того самого дня вечером в Українським Клубі відбулося святочне зібрання української гр.-кат. парохіяльної громади та її гостей. В основним та цікавим рефераті о. парох д-р Гурникевич представив історію церкви св. Варвари і загадав про давніх її парохів та їх працю. Дальшу програму виповнили продукції мішаного хору під управою п. Гнатюшина, декламація та сценічна картина „Св. Йосафат на Україні“, відіграна наймолодшими віденськими українцями. Крім того відчитано привіти. Ми почули привіт від Митрополита Шепицького, дуже ширий лист від Преосв. д-ра Бучка, від ректора Богословської Академії д-ра Сліпого, від українських віденських товариств: Родина, Союз Українок, Українська Бесіда та інші. По скінченні офіційальної програми промовляли та бажали дальшого розвитку церкви й парохії привіти на святі: Преосв. д-р Діонізій Нарайн, о. д-р Франц Стржава (місіонар з Моравії), ігумен оо. Василя з Ужгороду о. Мирон Калинець. Іменем віденського академічного Т-ва „Січ“ зложив побажання голова Т-ва Ос. Гридолов, підкреслюючи значіння церкви під національним оглядом.

І. Приймава.

Зразок демагогії у часописній полеміці.

ЩЕ ПРО ВИБОРИ ДО ГРОМАДСЬКИХ РАД.

У ч. 317. „Діла“ появилася стаття п. з. „Батьківщина“ і вибори до сільських громадських рад. У тій статті поставлено ред. Д. Паліва важкий закид, що він пише свої міркування про вибори до сільських громадських рад демагогічно, кидає громи на УНДО, а сам ні перед виборами ні в часі виборів ні навіть по виборах не сказав, як треба було вести вибори під політичним оглядом. Далше підчеркнуто, що найбільше соромним був вислід виборів у гірських повітах Гуцульщини і в Сокальщині.

На статтю „Діла“ відповів ред. Д. Палів у ч. 3. „Батьківщини“ статтею п. з. „Вибори і „Діла“. Ця стаття може бути зразком демагогії у часописній полеміці. Бо прощу подумати собі, що ред. Д. Палів у цій статті ніже словом не вяснює, яка була його політична лінія у справі виборів до сільських громадських рад, лише доказує, що в Коломийщині і Сокальщині випали вибори кепські завдяки компромісам, які заключували Повітові Народні Комітети УНДО. Ні, п. ред. Палів, найгірше випали громадські вибори не в Коломий, яка не є гірським, а підгірським повітом, а в Косові, де ред. Палів як б. посол УНДО розбив організацію УНДО, усуваючи свого часу з неї старих, досвідчених членів, а не творячи на то місце нічого. В Коломийщині, як це доказує заява Повітового Народного Комітету, випали вибори ще найгірше з цілого станіславівського воєводства. Ред. Д. Палів звичайно веде полеміку так демагогічно, що ніколи не відповідає на поставлені йому закиди, лише перескакує на інші слухи. Щож робити, кожний полемізує, як уміє.

У відповідь на останню статтю п. Палів в „Батьківщині“ дістає з Коломий таку заяву: „Заява на нотатку „Веку Нового“ з дня 20. листопада 1934 р. і на статтю „Батьківщини“ з дня 29. листопада 1934. під заголовком: „Вибори і „Діла“.

На запрошення місцевого Староства, зверненого до голови Повітового Комітету, відлучив Повітовий Вибірний Комітет своїх двох членів на конференцію в справі розписаних у Коломийщині на день 20. жовтня ц. р. громадських виборів.

Ця конференція, що відбулася в Старостві в дні 15. жовтня ц. р. мала згідно з інтенцією Повітового Комітету на меті забезпечити легальність зааряджених виборів та уможливити поставлення на лісти радних таких людей, які тішаться авторитетом і пошаною в селі та відно- відують його бажанням, при чім Повітовий Комітет брав під увагу велике значіння цих виборів для нашого села. Ніяких інших питань політичного характеру, а зокрема питання польсько-українських взаємин на терені повіту, делегати на меті не мали і їх не обговорювали, не маючи зрештою на це ніякого мандату.

Представники Комітету отримали на цій конференції забезпечення легального переведення виборів, причім устійнено процентове відношення радних у селах з мішаним населенням.

Згідно з отриманим забезпеченням вибори в Коломийщині переведено дійсно без різних виборчих надужит, а вислід тих виборів сліду- ючий:

На 1896 громадських радних, вибраних з 91 громад вийшло: українців 1437, поляків 399, жидів 45 і німців 15. Згідно з газ. звідомленнями із станіславівського воєводства вислід цих вибо-

рів у нашому повіті виглядає найкорисніше. Більшість громад, а саме около 80 зголосили у чисто українських громадах одну українську компромісову, національну лісту, без огляду на партійну приналежність кандидатів з виключен- ням комуністів. У селах з мішаним населенням заключували місцеві виборчі комітети виборчі компроміси, признаючи полякам, німцям і жи- дам, припадаючи їм після їх числа в громаді від- соткову скількість мандатів, при чому зголо- шувано окремі українські лісти, а поляки і жи- ди зголошували знов окремі, польські лісти.

Діялося це згідно з інструкцією Центр. Ко- мітету Партії і згідно зі змістом обіжника в

3 днем 5. XII. ц. р. Посезонову продажу починаємо:

Легіонів ч. 13. А. Г. В.

шовкових і вовня-
них матеріалів
по значно знижених ц нах
Рештки у великим вибо-
рі за безцін.

Скоропадщина в світлі дійсности.

ІСТОРИЧНІ ФАКТИ І ДОКУМЕНТИ.

(Докінчення.)

Його прихильники часто люблять у його і власній обороні прикриватися цитатами з Липинського, але при тім забувають, або не хочуть бачити, що Липинський — навіть тоді, коли не да- вав історичного образу минушнини, а творив ле- генду гетьманщини, щоби цією легендою вихо- вати самого Скоропадського і зробити його гід- ним його ролі — відносився позитивно лиш до цього періоду гетьманщини, коли „мн-хлібороби під головуванням Лизогуба у владі були“ (Ли- сти стор. 31.). Отже Липинський навіть тоді від- ділював виразно першу добу гетьманщини від останнього її періоду, коли під фірмою гетьмана правили Україною Гербель і ген. Келлер. Липин- ський у розі об'єктивного історика писав: „В кім загориться любов до ідеї возстановлення дійсно- го 1918. року? Цього року — *де в хаосі, глуноці, безхарактерности і безпорадности, були змарно- вані найкращі можливости*“ (Збірник Хлібороб- ської України I. 3. ст.).

Скоропадський сам скваліфікував виразно в резигнаційній заяві свою роль як гетьмана, ка- жучи „Бог не дав мені сил“ справитись зі за- данням вивести Україну з тяжкого положення. Що переложене на більше зрозумілу мову озва- чало: він сам признає, що на гетьмана України не надавався. Тому він, „керуючись виключно добром України“, відмовився від влади. Вся його діяльність на еміграції показує наглядно, що він більше цих сил „від Бога“ не дістає, але мимо цього не похезав охоти отати ще здруге гетьма- ном. Видно, що більше вже не кермується „ви- ключно добром України“.

З еміграційних подвигів пана Скоропадсько- го треба згадати кілька важливіших, які при оцін- ці його, як „найповажнішого політичного чинни- ка“, не можуть бути без значіння. Найбільше „державотворчого розмаху“ виявив він у зна- них „перемовинах“ з Бетлемом про відступлення мандром Підкарпатської Русі за означену скіль- кість тисяч пегів. У його деннику про ці пере- говори є таке місце: „Онъ спросилъ меня, сколько мнѣ нужно денегъ. — Чемъ больше, тѣмъ лучше, я менѣ пятидесяти тысячъ пегів в мѣсяць“. Старий аристократ Бетлем відповів напевно іро- нічно: „Теперь я понимаю“, а Скоропадський нотує це як успіх (Збірник Н. У. I. 25.). Чи так поступав бувший суверен. Крім цього на- мався Скоропадський одержати на цей договір ще й у Берліні гроші за посередництвом політич- ного маклера А., якого Гітлер назвав цього року „наскрізь скорумпованим гохштаплером“. (Збір- ник II. 79.).

Або знов голосна справа зв'язків Скоропа- дського з масонами. Що це масонство, хіба не треба пригадувати. Це таємна Інтернаціональна мафія, яка стоїть на перешкоді всякому здорово- му громадському правопорядкові. Пригадайте ли- ше роль масонів у Ставіскій. Скоропадський сам признавав, що в „льоні бував“; у 1928. році виявилось, що від масонів позичив він в 1918. р. сто тисяч карбованців, що крім цієї грошової залежності від масонів існувала ще й інша. Ан- тимасонська організація в Парижі отримала

Жадайте всюди.

найкращу рідину,
пасту і порошки
до чищення
металів і посуду

Жадайте всюди.

„Сільва“

справі виборів, який розіслав Повітовий Комі- тет до всіх сіл повіту під датою 15. X. ц. р.

Це для пояснення і спростування нотатки поміщеної у „Веку Новім“ з дня 20. листопада ц. р. його коломиїським кореспондентом і для пояснення статті, поміщеної в „Батьківщині“ з дня 29. XI. ц. р. під заголовком „Вибори і „Ді- ло“ п. Паліва.

Коломия, дня 25. листопада 1934.

ЗА ПОВІТОВИЙ НАРОДНИЙ КОМІТЕТ:

Юра Слободян вр.
заст. голови.

Юра Микитюк вр.
секретар.

Його прихильність до масонів. У книжці Свितко- ва („Масонство в русской емиграции“ Париж 1932.) міститься навідиве був. гетьмана Скоропа- дського в світлі дійсних масонів. Цих усіх фактів ні Скоропадський, ні йому віддані не опроркну- ли, їх не спростували, ні не доказали їх неправ- дивости. Їх неарпестовий зміст і некультурні ви- тупки в сторону тих, що ці річі подають до публич- ного відома, лише доказує, що заміти правдиві. Ані Свितкова, ані Н. Кочубея, що писав доклад- но про масонство Скоропадського в II. томі Збір- ника Хлібор. України, ані редактора цього Збір- ника не потягнув ніхто до судової відповідаль- ности; отже це зайвий доказ, що всі ці відомости правдиві. Але мимо таких наявних доказів ма- сонства Скоропадського він не зважався написа- ти до Митрополита Шептицького лист із заявою, що з масонами не має нічого спільного. Його сłu- жителям піла ця справа дуже неприємна; при- тиснені доказами вони признають у приватних розмовах, що їх гетьман надейся до масонів, але тепер умиє її.

Коли Скоропадський почав висвободжувати- ся зпід контролю В. Липинського, користаючи з того, що цей прикований парализом до ліжка, і ви- шити створену Липинським гетьманську органі- зацію, яка обмежувала його свободу в робленні емігрантської політики і почав ломити основні закони цієї організації, озомивши записання і дає ним добровільно Липинському слово, коли тим всім він перемінив організацію, що мала за- данням реалізувати ідею гетьманської власокра- тичної України, в своє персональне підприєм- ство — Липинський був приведений виступи- ти проти нього в обороні ідейности гетьмансько- го руху. Бдиним „аргументом“, який видвигав Скоропадський і його піддані проти Липинського, була вахабна клевета на нього, а саме, що Ли- пинський, мовляв, збожеволів. Це теж один з доказів, на яких етничних основах опирається ор- ганізація служителів Скоропадського.

Або пригадаймо, що перед двома роками поя- вилася в третьорядній провінційній газеті „Вромбергера Цайтунг“ стаття за підписом Ско-

Вже появились в продажі

Тутки „КАЛИНА“
в коробках по 150 штук за 35 сот.

Жадайте всюди!

Жадайте всюди!

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУР- НА МОВА!

Хто хоче навчатись доброї української літератур- ної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорять український за- ред. ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА“

призначений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річ- но, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Європі 9 зл., поза Європою 2 амер. долари. Зраз- кове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції в Адміністрації: Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови“ виходить тризв'яз- ник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ“. — Передпла- та: 3 зл. річно; за границею: в Європі 5 зл., поза Європою 1 амер. долар.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

Прегарні солодкі дарунки
на св. Миколая і на ялинку
поручас фабрика
„ФОРТУНА НОВА“
у Львові, Крамниця: Руска 20.
Купуйте лише українські вироби, бо тим самим
причиняєтеся до розбудови рідного промислу
і зменшення безробіття серед нашого народу.
663 2—9

ропадського, де в мало претенсійній формі говорив він про Україну „моя провінція“. Пресові органи Скоропадського заявили з обуренням, що редакція цієї газети буде потягнена до судової відповідальності за ваджиття імені. Часу на переведення розправи було досить, але й досі не знаємо, що з цим сталося. Як може бувши суверен з претенсіями на майбутнього писати статистики до третейських газеток — це вже таємниця „пава Гетьмана“. Де тут „маскат Монарха“, про який так завзято не раз декламують його служители.

Липинський висловився одного разу про Скоропадського, що йому (Скоропадському) не дають спати „реально-політичні“ успіхи усеверівця. А його берлінські адгеренти не раз нарікали, що у Варшаві не дивляться на них надто ласкавим оком. Тому вони час від часу робили легкі натяки, якими могли би собі по ласкавість зделати. Писали нпр. коротко після розриву з Липинським в „Бюлетині Гетьманської Управи“, що тодішня Польща була за слаба до інтервенції проти польських шевників (проти інтервенції взагалі тоді не було там ні слова); за цей час Польща видно скріпла, бо вже тепер пише одна з підданих Скоропадського в „Бюлетині Поль-Українській“:

„Jesteśmy zdania, że silna Polska musi być naszym sojusznikiem i sprzymierzeńcem, który we własnym interesie dbałby o naszą wolność“ (№ 74).

Докладніше про погляди „гетьманського центра“ на його відношення до Польщі говорять такі слова п. Шемета: „Думаю, нам прийдеється звер-

нути увагу на кола Пилсудського в Польщі і робити заходи, аби знайти з ними якийсь хочби немирий з ігнорного боку компроміс“ (підкреслення моє — М. Д. Д. Збірник II. 68.). Ці заходи вже робить від кількох літ галицький орган Скоропадського „Хліборобський Шлях“. Але тим, які ширять такі політичні погляди, прикриваючись безправно авторитетом Липинського, мусимо пригадати його слова, що в усіх націй, переможених у змаганнях за власну державність, але здатних до державного життя, консерватизм все є елементом ідейно непримиримим; вони переховують у собі до слушного часу неповищення і чистим свій власний національний ідеал.

Тепер, коли Аде повним ходом послідовно ліквідація українства, служителя Скоропадського не лаються ніякого ліпшого заняття, тільки вибілюють його минушину при допомозі абсолютних клевет і перекручувань та фальшування історії на це, аби занепокоєний „гетьман“ міг легше й успішніше робити свою емігрантську політику в стилі булагинської афери, яка, як сказав прок Липинський, „весь пенто ваги з ідеї переносить на троші“ (Збірник I. 10.). Така „політика“ мусить стрітисся з рішучим протестом усіх тих, для яких ідея повноправності українського народу не стала пустою фразою, і яких на тілі а не лише на словах, залежить на тім, щоб наш нарід став ще колись у будучині народом державним. Не став він таким під прапорами Скоропадського в 1918. р., не став би під ними і в майбутньому. Скоропадський після того, як проти нього виступив Липинський, перестав бути серйозним чинником у всякій поважній українській політиці з метою на майбутнє. І тут не поможє ніяке накручування і фальшування історії, хоч як різко і безоглядно беруться до нього його служители.
М. Демкович-Добрянський.

Практичні дарунки на св. Миколая
це вироби з полілки з фрми
ДМ ВОЛЧКИ 1 б. 0, 57/4 0 15
вул. Сикстуська ч. 3.

Із судової салі.

За поминки на гробках українських стрільців.

В останніх часах завелось обвинувачування за висилування могил і відправу панахид над гробами українських стрільців. Такі процеси відбуваються в карно-адміністраційному поступованні та переходять до карного процесу, а бувають випадки, що відносні події з приводу святкування пам'яті покійних кінчаються карними засудами і всякими дальшими наслідками.

Тому треба стерегтися і як слід боронитися, щоб не попасти у прикрі наслідки донесень і посуджувань. Наведу тут один такий випадок, що перед кількома днями був предметом розправи перед окружним судом у Львові.

Парох матірної церкви їхав в понеділок Зелених Свят 1934 р. до прилученої фізичальної церкви, щоби там відправити святочні Богослуження. По дорозі стрінув його поліцей, задержав і став випитувати, яке там має бути Богослуження та звернув увагу пароху, щоби не відправляв панахид, бо з цього вийде демонстрація. На це о. парох, зберігаючи повагу і спокій, відповів поліцаєві, що як по відправі Богослуження зажадають парохіани, щоби відправити панахиду над могилами, то він відправить і не може цього відмовити, бо міг би саме відмовою довести до заворушення і демонстрації. По такій відповіді відійшов поліцей і не показався на Богослуженні в церкві ані на церковному кладовищі, в часі відправи панахид над могилами.

Ось так здавалось би, що все добре скінчилось, бо не було на місці ані провокації ані демонстрації. Але з цього всеж таки вийшло карне донесення на о. пароху, яке зробив поліцей до повітового староства, де визначено карно-адміністраційну розправу і засуджено о. пароху за арт. 18. закону про переступства, а саме за порушення прилюдного порядку, через те, що він відправив панахиду над могилою українських жовнів, поляглих у польсько-українській війні, на гривну в квоті: 200 злот. або на кару одного тижня арешту, значить засуджено священника за відправу панахид. Цього оречення не приймив засуджений, а зажадав, щоби передати цю справу окружному суду у Львові.

Щож має в такому випадку піднести оборонць? Передовсім те, що обвинувачений священник відправив панахиду над могилами українських стрільців, похованих у 1919 р., в часі польсько-української війни; що ці могили не є свідомі висипані, але вони стоять на цер-

ковному кладовищі від 1919 року, та були щоріку весною відновлювані, та що поліцей не мав права заборонювати церковного Богослуження ані панахиди як церковної відправи, бо це належить виключно до компетенції священника, на підставі конкордату, заключеного польською державою з католицькою церквою в 1925 році, що заручив св. боду і ненарушимість церковних відправ, церков, каплиць і кладовищ. А також, що ноторійні відбуваються у нас надгробні панахиди, як легальні обходи, навіть під охороною поліційних органів, — супроти чого не можна посуджувати католицького священника, наче би він відправою панахиди виявив якусь нехоть або легковажність для польської держави.

З цих причин увільнив окружний суд у Львові о. священника від закинутого йому переступства.
К. Л.

Мирові заходи злікв'ювати конфлікт.

ЖЕНЕВА, 7. 12. ПАТ. Аває повідомляє про звертінні заходи дипломатичних кол з метою злікв'ювати конфлікт між Югославією і Мадярщиною. Представники держав Малої Антанти і балканські держави утілювали своє становище. Мін. Ляваль учора ввечером не схищав, що йому вдасться поладнати справу марсельського вбивства.

Тому засідання Ради Ліги Націй пересунує в останній хвилині на попуду на прохання ма-

4-го грудня **4-го грудня**
відчинено в льокалі кооперативного
ресторну „Вітамін“ Львів, Костюшка ч. 3.
Новий український ресторан
„Вітамін“

якого управа запрошує відлично до ласкавих відвідн селмишановне Громадянство

Гарно прибрані кімнати, чепна і шора обслуга, кухар із заграничною прантною, добірний, здоровий та дешеллий харч дають пошну заповуну, що навіть найвибагливіші гості бодуть цілковито доволені.

СНІДАННЯ, ОБІДИ, ВЕЧЕРІ
до ласкавого вжитку П. Т. гостей.

663 2—3

Югослав я за еречує.

БІЛГОРОД, 7. 12. ПАТ. Офіційна телеграфічна агенція Югославії повідомляє:

Делкі закордонні щоденники повідомляють, що на мадярським кордоні сконцентровано югославське військо і деякі відділи перейшли мадярський кордон. Комунікат зазначає, що при кордонні залоги не збільшено ні одним воємком. Навпаки їх зменшено майже на половину, бо воєки дістали відпустки на Різдвину Саята. Неправдиві теж вістки мадярської преси про масове виселювання мадярських громадян. Від 9. листопада ц. р. до нинішнього дня внаслідок безробіття в Югославії уряд не дав дозволу на дальший побут 2.717 мадярським громадянам на загальне число 27.000 мадярських громадян у Югославії.

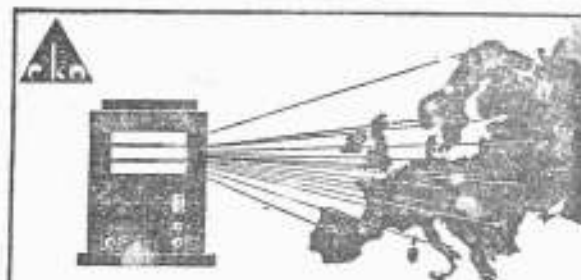
14 ДЕШЕВИХ ДНІВ
30/ знизилі ціни на всілякі блавації і повняні товари у фирмі Галицький
Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

Нема надії врятувати летуна.

ГОНОЛЮЮ, 7. 12. ПАТ. На думку американських метеорологів, нема вже ніякої надії врятувати летуна Ульму з його двома товаришами. Проте їх шукають енергійно далі.

Рішення ради японського цсая.

ТОКІО, 7. 12. ПАТ. Приватна рада цсая повликала комітет з 9-ох осіб, який має зредатувати ноту з відповідженням Вашингтонського трактату.

РАДІО-ПРИЙМАЧАМИ ЕУРОПЕ ВСЮ ЕВРОПУ.

Електротехнічний Відділ
кооперативних інженерських робіт К. Р. Львів
Сикстуська 29. Тел. 1-30 64/ 1-8

Ремісничі молодь у роковини Марка Возча.

Дуже відраним явищем є те, що провід над нашою жіночою ремісничою молоддю спочиває в надзвичайно цєвних, совісних і дбайливих руках добрих виховників і педагогів. Вони гартують молодий жіночий даріст до боротьби з життям, не забуваючи теж про її духовний корм. Вони обізнано помилують наше жіноче ремісничє покоління з датами нашої історії і цим учать їх святкувати свої дні. Дуже приємно було побачити минулої веділі в салі „Окис“ у Львові інсценізацію „Інститутки“ Марка Вовчка (Інсценізація Павлусевича). Звертали загальну увагу костюми. Строї всі виконані у ремісничій школі кооператив Точ (самими виконавчинями цього вєчора) під проводом пані Олесницької. Хоч у народних строях можна було помітити легкі прогріхи проти стиловості (галицькі фалтшки, тунівська фота

замість плахти), але коли брати на утігу скупі грошеві засоби наших ремісничок — можна твердити, що їх змагання до етиловості було подиунідне. Особливо видно це було у аставці, в якій виведено „дівч-вєчїр“ так, як його випроваджуєвали сто літ тому на Україні. На столі видні правдивий коровай. Квітчали деревце, роучісували молоду, наложили їй візон — все те діялось при беззастаних народних приспівях, опісля яких танці. Хоть сама пєса була дєщо за довга — „дівч-вєчїр“ винаяродна терпеливість глядачів, Аматорки-артистки грали і танцювали добре до чого певно причинилась у великій мірі пані Івацька, Лєвицька, їх учителька. Улаштування такого роду імєрез має величезне впливне значіння для жіночої ремісничої молоді.

Меланія Нижниківська.

Фрм М. Гандельман Львів, Лєгіонів 27.

повідомляє, що до відділу білих
виробів, які продає з нагоди

„Передсвяткового Білого Місяця“

зі знижкою від 25 %, до 40 %.

знову надійшли такі артикули:

Полотно шир. 70	в ціні	0-55	зод.	за метр
Перкаліна кол. роже		0-65		
„Прима“ фабрика Шльосер		0-70		
Попеліна у всіх колірах		0-85		
Зелена на жовт. сорочка		1-10		
Попеліна з ф. на жовт. сор.		0-75		
Попеліна у найнов. взорі		1-95		
Дивана на підбитті шир. 80		1-30		
Дивана на підбитті шир. 80		0-65		
Фланель на білому		0-85		
Фланель гладка		0-55		
Простирала кокетт. мереж.		0-70		
Простирала кокетт. ко. ок.		4-50	за штуку	
Простирала кокетт. гаптов.		6-—		
Обуви л. ш. ф. 2 м. дов.		6-50		
Стірки кухонні		3-75		
Стірки чисто льняні		0-35		
Конди патони		0-75		
Конди патони		8-50		
Конди патони з квіт. обгор.		11-50		
Конди патони з обгор.		17-50		

Замовлення з провінції полагодуємо за пошто-
вою післяплатою. 59/84 1-3

Тайна організація нац.-соц.ял. у Відні

ВІДЕНЬ, 7. 12. ПАТ. Тут відкрили центральну націонал-соціалістичну, що в дійсності була широкою розгалуженою шпигунською організацією, яка передавала Німеччині тайні австрійські документи. Посліди орештувала шефа централі Нідергофа та кілька інших осіб.

НОВИНКИ

— Чи дістали Ви вже зразкове число гумористичного журналу ЖОРНА? Якщо ні, негайно напишіть до Адміністрації, Львів, Ринок 10, а дістанете його негайно wraz з поштовою складкою. Річна передплата тільки 5 зод. „Жорна“ публікують двічі в місяць багато ілюстровані та дуже дотепні.

— Нові папіроси „Гель“. Вже є в продажі нові папіроси „Гель“. Ті папіроси, продукуючі з тюбону В'єтні, випустив Польський Тютюновий Монопол для аматорів американських тютюнів. Ціна цих папіросів 7 і пів сот. за штуку, себто 1.50 зод. за пачку, в якій міститься 20 штук.

— Свято-Академія в честь Юрія Федьковича відбудеться в неділю, 9 грудня в 12 год. в полудне, в салі Великого Театру. Програма різноманітна й багата. Промова Б. Лепкого. Хори до слів Федьковича, нові композиції. Рецитатії творів Федьковича (Генрик-Березовський, О. Луцький). Інсценізація хору „Гуляли“, танки, укладу проф. О. Суховерської, виконують учениці її школи. Співачі „Львівський Болі“, „Сурма“, „Бандурист“ та хор учениць гімназії „Р. Ш.“. Всі білети впродаві.

— Пригадуємо, що в суботу дня 8 грудня в 6-й годині вечором відбудеться заходом Т-ва Укр. Мист. і АНУМ в салі „Бесіди“ відчит д-ра Михайла Драгана п. н. „Натуралізм, ідеалізм і експресіонізм“. Це буде вступний відчит до дальших відчитів з ділянки новачасного мистецтва, де будуть розяснені поступово різні напрями в мистецтві, причини їх появи і їх психологічне підлога. Для тих, що хочуть зорієнтуватися бодай дещо в мистецьких напрямках відчит дасть багато інструктивного теоретичного і здорового матеріалу. Буде багато добрих ілюстрацій при допомозі проекційного апарату. Вступ за добровільними датками.

— Український Бюлетен у Парижі, з дня 30 листопада приносить довшу згадку про смерть М. Грушевського, декларацію диктатора Пестішева, арештування у комісаріаті справедливості в Києві та інші невеликі новини з Світового Союзу, про українське життя на Далекому Сході, про ювілей О. Г. Лотоцького, про малярську виставу у Львові і нові видання творів Шевченка, яке почав Український Науковий Інститут.

— Ревеляційна книжка про Павла Скоропадського. Кілька днів тому вийшла з друку у Варшаві, накладом п. Модеста Куніцького, надзвичайно цікава книжка під назвою „Скоропадщина“. Книжка досить обемиста, має 174 стор., і в цілості присвячена особі Павла Скоропадського, особам його найближчих співробітників та державних діячів періоду гетьманату, характеристичні події тієї доби і діяльності Скоропадського на еміграції. Вартість книжки у тому, що вся вона побудована на цитатах з різних споминок і творів російських чільних діячів, здебільша близьких особистих знайомих чи навіть приятелів Павла Скоропадського, та на підставі оголошених даних в таких поважних ви-

М'ські Театри у Львові

на день 8. XII. 1934. субота

3-30 Великий театр

копірова, весела, сх. дна байка для молоді

„12 годин пригод“ Януша Барнецького.

7-30 Музична комедія повна найгарніших

мелодій, танків

„Роскішна дівчина“ Р. Бенедикто.

Два батальони англійських

ЖЕНЕВА, 7. 12. ПАТ. У Лізі Націй переконані, що прихильна відповідь Німеччини на пропозицію мін. Лівалла у справі висилки нестрельних міжнародних збройних в'язнів до басейну Сари закінчить усілякі міжнародні заходи в цій

Демонстрації студентів проти Югославії.

СЕГЕДІН, 7. 12. ПАТ. Студенти уклали вуличні демонстрації проти Югославії. Нині вранці приїхав з Югославії знову 80 осіб тільки з ручними кулками.

ОФІЦІАЛЬНИЙ КОМУНІКАТ УРАДУ ЮГОСЛАВІЇ.

БЕЛГІЯ, 7. 12. ПАТ. Офіційно повідомляють: У Югославії мешкає 25.000 мадярів, які користуються з дозволу уряду у пошукуванні праці. Дозволи підлягають урядові по 3 або 6 місяців. Тепер югославянський уряд відмовив дозволу на дальший побут тому, щоб охоронити своїх робітників і з огляду на внутрішню безпеку. Тому виселено 2.000 осіб і годі говорити про масове виселяння.

даних, як „Історія України“ Д. Доршенка, „Історія Української Революції“ Христюке, у „Раді“ з 1919 року і т. п. Тому, що майже весь матеріал, оголошений у тій книжці, широкому українському загалові в Галичині зовсім невідомий, ця книжка для галичан, баламучених всякою несвідомою пропагандою, просто ревеліційна, бо промовляє фактами, яких ніхто не вислі опроркнути. Хіба книжки, що автор підписався псевдонімом: Святослав Доленга. Очевидно, що до тієї книжки ще вернемося, тим більше, що вона напевне викличе великий шум і на довго стане першорядною книжковою ба навіть політичною „сензацією“.

— Нова міська управа в Дрогобичі. Дня 6. ц. м. відбулися в Дрогобичі вибори президії та міської ради при участі 30 радних. Президентом Дрогобича вибрано знову Раймунда Яроша, віцепрезидентом д-р Л. Тоненбавча. Ассесорами вибрано одногласно чотири особи: адв. д-р Степан Витвицького, Каз. Осінського, д-р Йовх. Гавсмана (сіон.) та інж. Стан. Клея. Вибори підлягають ще затвердженню міністерства внутрішніх справ.

— Озброєння поштових конв'єнтів. ПАТ повідомляє, що з причини нападів на поштові амбуляси, які трапилися останніми часами, м'єство пошт і телеграфів у порозумінні з м'єством внутрішніх справ видало розпорядки, як поштові службовці мають боронитися підчас нападу. М'єство видало вказівки про охорону й користування зброєю поштовців, що доручують грошові посилки. Приготовляють інструкцію для конв'єнтів, які виконують службу при перевозі вартісних поштових посилок, про обережність підчас транспорту і т. д. Щоб належно озброїти конв'єнтів і поштовців, поштові округи й агенції одержали більші запаси револьверів і пістолів і потрібну скількість муніції.

Дешевий місяць

у БЛАВАГНОМУ БАЗАРІ — Львів, Бєлмів 12.

Усі товари по ревеліційним цінам!

Для прикладу: штрукси 1-80, фланель 60 сот.

перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

— У поштовому уряді Турка н. Стрнем завели телефонічну та телеграфічну піанічну службу (від год. 7. до 24.) замість дотеперішньої цілоденної служби.

— Комуністи перед судом. Перед трибуналом присяжних суддів у Львові станули магістер фармації Анна Діша, абсолюент торговельної школи Мордже Кляфтен, студ. політехніки Ан. Авізен, литовець й Озія Румельт, під закидом, що належали до КПЗУ й поширювали комуністичні відозви на Волині. Кляфтен засудили на 6 літ, Румельта на 2 роки. Інших увільнили.

— Фальшиві легіоністи. Як повідомляє „Правда Коломийська“, при верифікації союзу легіоністів у Коломиї виступило з тої організації аж 40 дотеперішніх членів, що не були легіоністами. В союзі залишилися тепер невеличкий гурток членів.

— Провокатор перед судом. Перед коломиїським судом мала відбутися розправа проти Петра Снитковича, якого прокуратор потягнув до відповідальності за те, що перед поліцією в Ба-

Театр д. іжнородностей

Ще тільки кілька разів

лині вечором безперервний сміх на салі

На афіші

„Од прим'єсо зю удрав зю“

Арнольда і Б.жа.

вояків для басейну Саари.

справі. Запевняють, що на прохання уряд В. Британії вишле до басейну Сари 2 батальони військ Італія вишле парабатерів. Можливо, що Голландія і Швеція вишлять теж деякі відділи війська.

ЮГОСЛАВІЙСЬКА СТОРОЖА ПЕРЕХОДИТЬ МАДЯРСЬКИЙ КОРДОН?

СЕГЕДІН, 7. 12. ПАТ. Мешканці прикордонного села Рісєга зізнали, що в літ 26. листопада ц. р. 4-ох югославянських вояків з прикордонної сторожі перейшли кордон 300 м. в глибину Мадярщини. Вчора вранці мешканці бачили, нібито, знову двох вояків, що перейшли мадярський кордон 50 м. в глибину території. Однак дотепер на кордоні не було ніяких сутичок і тому годі припускати вату до тих погрозок. Мешканці прикордонних сіл обурені на виселяння мадярів з Югославії.

ні Березові оскаржив фальшиво чотири особи в належності до ОУН. Щоб своє донесення у правдоподібності, зладив десять лєтучок з протидержавними лєтисами, які аложив своїм жертвам до кишені. Взятий на допити провокатор признався, що свідомо оскаржив невинні особи, хочаби приподобитися поліції, щоб не переслідувала його за крадіж, якої допустився. Розправу відложено, бо не явився один зі свідків.

— Зловживання при війську. Перед військовим судом у Львові відбулася розправа проти Яна Полошиневича, капітана артилерії та підстаршини Йосифа Борєцького, стаціонованих у Станіславові, яких прокуратура обвинуватила в зловживаннях опалом на шкоду полку. Полошиневича засуджено на 3 місяці в'язниці, а Борєцького на 3 місяці твердині.

— Львівська хроніка. Поготівлю рятувкової стації кликали 6. ц. м. аж у п'ятих випадках самовбивств. — На шинях біля товарного двірця положився в самовбивчому намірі 24-літній Софія Рукавєць, написавши наперед якоїсь отруї. Й усунено зоздалегідь і відставлено до шпиталю. — Злодії вкрали в заведенні сиріт при вул. Кадетській 8 плащів, 4 одяги, 3 пари штанив вартості 380 зод. — Із ждальні ліжаря д-р Вол. Бабія при вул. Гетьманській 8 вкрався якась жіноча футро Марії Гришовой. — Видалений з ресторану Лінтнера робітник Біловус вбив шибу вартості 800 зод. у згаданому ресторані, коли йому відмовилися дати залягаючу платню. — При вул. Сикетуській, де тепер є стара камениця ПКО, побудують величезний будинок-хмародер.

— Фальшиві монети. Перед тернопільським судом присяжних відбулася розправа проти 17-літнього парубка Василя Пачошинського і 20-літнього Ярослава Котового з Кутковець. Першому закинуто, що підробив 5 штук 50-гровівок і хотів пустити їх в обіг, другому, що теж хотів пустити в обіг одну фальшиву 50-гровівку. Судді присяжні потвердили їхню вину і трибунал засудив Пачошинського на кару 2-літньої Котового на 7-місячну в'язницю з припиненням кар на 3 роки.

— Автобусова катастрофа склалася на дорозі Коармія-Шівева. На вид автобуса сполошилися селянські коні, а тоді шофер, щоб оминати фіру, скрутив на бік і автобус упав у рів. Сила упадку була така велика, що одна стіна автобуса розбилася в дребезги, причому пасажир Герман Штайнколь, купець з Городенки, тяжко потовкся. Інші пасажири вийшли з катастрофи цілі.

— Краєва хроніка. В Перемишлі появилися у великій скількості старі австрійські срібні гульдени, які ошуканці пустили як 5-золотівки, бо зовсім до них подібні. — У жовківському повіті поліція ліквідувала комуністичну ячейку. Проводила ячейкою жіночка. Арештованих відставили до кариного суду у Львові. — На Рівне приїде до Ворохти гурток німецьких спроторів на лєштарський курс. — У Коломиї абсолюти електричного струму дістануть годинники, які обраховуватимуть скількість зужитої електрики. Досі платили готівково. — З Перемишля відставили в кайданах 22 в'язнів до Рівне. Їх перемишська в'язниця може звалитися.

— Париж приготується до вистави. Париж приготується до міжнародної вистави у 1937 р. Кілька дільниць зовсім змінить свій вигляд, бо їх перебудують. Палату „Трокадеро“, що залишилась досі з вистави 1878 р. хотіли сповсю знищити, але її залишають, тільки закривають. Щоб не паралізувати нормально-го руху міста, в околиці міста Єна вибудують підземельний тунель для авт. Біля Айфлевої вежі вибудують палату на 350 м. завдовжки і 100 м. завширшки. Вся вистава буде розміщена в околиці Айфлевої вежі і Трокадера.

— Ріжні вістки. Уповноваженим при пар. со-віті в Україні призначив „свінарком“ ССРСР. А. М. Петровського на місце Калініна. — У Берліні починають будувати величезну салью „Дайтланд Галле“, що помістить 60.000 осіб. — У Брюсселі помер у 60-ім р. життя бельгійський дослідник підбігунів країн барон Адрієн Герляш. — Один визначний англійський ювелір заявив, що всіх брильянтів у світі є приблизно 10 тон. — Найбільший лось на державній єспнській лотерії 500.000 песет виграв багатий землевласник Кастельос, що негайно дарував усім своїм довжникам довги, зробив бенкет для своїх робітників і дав 100.000 на добродійні цілі. Мексиканський уряд почав енергійну боротьбу з касинами три, перемінюючи деякі на шпиталі. — Занедужали славетні винахідник Марконі і франц. письменник Поль Бурже. — В Амстердамі заарештували двох міжнародних фальшивників банкнотів, що мали своїх спільників у Лондоні і Парижі. — Мадридський уряд призначив окремий великий фонд, щоб залісити за 15 літ 139.000 моргів. — На залізничній лінії Флоренція-Кіові наїхав потяг у тунелю на 5 робітників, що закладали кабелі. Всі згинули на місці.

Філія Українського Краєвого Т-ва Охорони Дітей і опіки над Молодю — улаштує в неділю 12-го грудня Традиційні Св. Андрієвські

Вечерниці

з великою програмою в залах Народного Дому.

— Де була могила Аттилі. Мадяри від довгих літ вели довгі суперечки про те, де знаходилась могила славного короля гунів Аттилі. Саме тепер маляр Торбагі-Новак зробив нові дослідні на підставі давніх малюнків, де була зображена ця могила і ствердив, що вона знаходилась біля міста Фелергаза.

— Ровери для шкільної молоді. Шкільна влада в Англії видала розпорядок на околиці якого громади, що не мають власних шкіл, мусять купити за громадські гроші ровери всім дітям, які ходять до далеких шкіл.

— Памятник для чотирьох президентів. У південній Дакоті працюють уже 7-ий рік над величезним пам'ятником для чотирьох американських президентів: Вашингтона, Джеферсона, Лінкольна і Рузвельта. Бюсти всіх чотирьох будуть вирізьблені в скелі розміром по 230 стій кожний. Кожний гудзик на блузі Вашингтона буде на 6 стій завбільшки. Робітники спочатку розривають граніт динамітом, а потім значать загальні риси обличчя, під проводом різьбяр Борглума. Є це спроба дорівняти величчю пам'ятникам давнього Єгипту.

— Смішний журнал. У Берліні появилася новий сатиричний журнал „Ми добровольці 1914 р.“, що відразу в 1-ому числі різко нападає на теперішнє урядиство, яке обороняє уряд смішними засобами. Журнал покликається на Совіти, що там критика і сатира деяких суспільних форм у гумористичній пресі дозволені (нехай би поприбували сміятись з того, що влучає в уряд!). Журнал заявляє, що виходить за дозволом Гітлера і має обіцяну підтримку міністерства райхсвері. Характеристичне те, що ніодні німецький часопис не помістив досі згадки про цей новий журнал не знаючи як яку ногу стати.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Успокоєння.

Богу дякувати минув сакраментальний місяць листопад, а то були б укрїнці позагризалися. Прийшов грудень, місяць імпрез, відчитів, Андрія, Миколая та підготовки до свят і люди помітно успокоєлися. Вчора в бачив уже двох усміхнених земляків, як попід руки взявшись, ішли кудись. Не чути було про що любенько балакали, але все таки добігли до мене деякі слова.

— Брате — кидав один.

— Друзяко — казав другий.

А ще недавно, може тому тижнів два, не більше, чув я цілу їхню балакучу.

— Ви? Такий неспотріб?! — визнавався один.

— Я! Такий неспотріб, як кажете... Але ще приїдеш Україну! Бо, хоч неспотріб, постарайся звільнити її від такого „потребника“, як ви.

Заносилося на рукопашню, але присутні перешкодили. Оба вороги понесли до редакцій дописи „про одного шкідника на народній виставі“, на щастя так зле написави, що редакції не прийняли.

На шастя для загалу і для них самих. Не зіп-палось би так швидко після того. Хто зна, чи не треба було б жалти аж до святи!

А так — скінчилося на кількох соковитих фразах у чотири очі, в десять вух і в двадцять ланків, найзлілі два тижні після словного двобою.

Тепер ідуть заповіді руку і „брататься“ ти „дружбавать“ аж любю.

Направду не треба занадто трагічно брати листопадні випадки. Я вже писав про це і ще неодн раз після мене напише: місяць листопад — найбільше бурхливий у нашій публіцистичній і приватній житті. Кожна душа, що любить згоду в семействі, віддыхає з полєкшею, як мине врешті

Дописи.

СТАНІСЛАВІВ.

Театральна анкета в Станіславові. З ініціативи Драматичної Студії при „Молоді Громаді“ відбулася в мин. неділю анкета в справі відсвяткування 70-ліття українського театру (правдоподібно в січні 1935). На запрошеннях 30 станіславівських товариств та організацій було заступлено на анкеті лиш 19. І тому нараз на початку анкети виникло питання, чи зібрані мають право рішати, коли більшість не прийшла? Всі бесідники висказались на правому рішати, бо „треба врешті зігнорувати тих, які нас ігнорують, які сплячуть і відстають від праці“ — як це слушно зазначив д-р Хмилевський. З черги представили зібраним дир. Віснєвський цілі анкети, а саме відсвяткування 70-ліття українського театру й заснування постійного аматорського гуртка, який заповнив би ту велику прогалину в нашому місті, що виникла з тою хвилею як театр ім. Тобілевича лусів з життєвими konieczностями переміститися в мадричний театр. По тому короткому висненні дир. Віснєвського почалась дискусія. Всі пропозиції однодушно висловлювались за відсвяткування 70-ліття театру. Не погоджувались всі тільки щодо програми. Одні висказувались за тим, щоб влаштувати вказілку в позудне й виставу ввечір (академія головно для села, вистава для міста), інші передбачували неуспіх такої програми і пропонували, щоб в програму ввійшла лиш відповідна вистава з відповідним рефератом без академії. По довгій і безплідній дискусії передано справу програми комітетові, до якого увійшли, крім Драм. Студії як ініціатора свята, ще п. Рубана, д-р Грушківський і п. Сіачовський. Сага побажати Драм. Студії іншійорантис успіхів у зачаткуванні на станіславівському ґрунті, чи краще — як не зазначив д-р Грушківський — у продовжуванні перерваної на хвиліну ошдесятлітньої театральної нитки. Може властиво Драм. Студії своїм високим рівнем, якого від Драм. Студії домагався прок. Онуферко, зацікавити громадянство театральним мистецтвом, яким воно мало цікавитись, як взагалі й іншими діяннями нашого життя. Драм. Студ. мусять дати собі також справу з того, що стає перед дуже важкими андантами, що буде стрічатися з більшими й меншими перешкодами свого громадянства; та це не повинно й не може й врахувати, а напаша: додавати енергії до розбудування дити, розвивання заскоружлості й байдужості в громадянстві. Зате поможуть Студії у праці всі ті, хто розуміють величезне значіння рідного театру. Б. Л.

Виказ жертв

злочинів на українських воєнних в'язнях і співі по член-вах УГА від 1. X. — 31. XI. 1934 р.:

50 зол.: Центросоюз, Львів; 34.60 зол.: Український Нар. Банк, Збараж; 30 зол.: Машпосоюз, Львів; по 25 зол.: Дайстер, Земельний Банк Гітлов, Львів; 12 зол.: церква, Залізні Нові; по 10 зол.: Ос. Янович, Борщів, церква Камінь Струм, Народня Гостиниця, Союз Українських Купців і Промисловців, Союз Власників Рельностей, Львів; по 8 зол.: парох. уряд, Бережани і Збараж; 7 зол.: сен. О. Касієвська, Коломия, зб.; по 6 зол.: д-р Т. Сопенський, Ст. Самбір, О. і М. Рибачук, Суважик, Теод. Котис, Ходолів, проф. М. Мельник,

На зимовий сезон, убрання, рагляки, лещетарські комплекти
СУКНА Рудольф Сьвітальський
Львів, Сенкевича 5. (за готелем Жоржа).

той місяць, як встане грудень, спокійний діловий і агідливий.

Ще в перших днях грудня не зовсім тихо. Людська психика — не календар і не може так раптовно уговнатись. Десь-не-десь ще спалахне подумя задирнуватості, мальконтентства, критикоманії, оповенства, але швидко потає. Замало кисля у вадусі, а ніхто не дує.

Ясна річ, що цілковитого спокою ніколи нема. Не то в грудні, але навіть у січні, коли, як відомо всім греко-католикам, приходить і Різдво і Новий Рік і Йордан — свята, що від віків пропашують згільливості, любов та мир.

В люди, яким цілого року мало ва „поправу“ суспільности, „санацию“ відносня і тим подібні особисті та неособисті заціпки.

„От них-же перший есьм аз“.

Але я маю таку умову з „Ділом“.

От них-же другий е той, хто забуває, що проповідував тому рік.

От них-же третій — той, хто робив колись сак, а нині бє пошійних тоді до себе.

Наприклад: Був редактором якогось часопису і казав приймати статті про користи з курення і пиття, а нині, коли вже редактором не є, обурюється на поміщення анонсу неукраїнської фірми.

На таких ніякий місяць не має успокоюючого впливу.

Галактіон Чіпка.

Камізельки, пул-овери, рукавички і повняні шакарпанти поручає фірма
Зігмунт Залєський — Львів,
вулиця Боїмів ч. 4. 47/53 53—60

І. Пайліва, Львів, М. Борковська, Ваневичі, М. Маринич, Селіська, Т. Барусевич, Сосновець, пар. уряд Пільне, о. М. Білецький, Падиків, Вігода, І. Болдир, Тернопіль; по 5 зол.: І. Бунда, о. С. Рудь, Львів, П. і Е. Снежкевичі, Рудні, А. Зідецька, Луцьк, хоол. Зоря, Судова Вишня, А. Кулинич, Холорів, М. Тимча, Жабє, О. Коєсик, Познань, пар. Удєвіхо, Тостє і Перєдєльня, І. Логінський, Сколе, Ф. Майстер, Баршана, О. Зятік, Золочів, О. Стефанович, Самбір, А. Жуковський, Підволочиська, Д-р Т. Гвоздецький, Липиця Дол. Філія Союзу Українок Бєла, о. М. Гулей Білогороди, В. Горюнович Скальмєшєць Нові, Е. Шиндєва Самбір, Ю. Клецьцє Підлістриани; 5.60 зол.: о. Я. Школьник Чижиків, 5.47 зол.: пар. уряд Лежайскі, 5.30 зол.: пар. уряд зб. в Пухеничах, 5.10 зол.: учит. П. Даміас, Будзів; по 4.40 зол.: о. М. Коритко зб. Холодів, церква Усте Зєлєсє; по 4 зол.: Д-р Р. Могильницький Рівне, церква Падиків Вігода, о. І. Чолган, Ізана Пустє; по 3.50 зол.: пфр. ур. Стільсько, церква Пнів; по 3 зол.: о. Д-р В. Лєпєцький Перемішль, о. М. Жарський Устрики Дол., емер. Д. Красишох Тисмениця, І. Мєльнич Бєльськє, учит. Д. Стасів Олькуш, М. Блавацька Бібрка, К. Шаповальський Лєвєцут, інж. С. Попович Варшара, о. І. Жостєвський Суходіл, церква зб. Криже, І. Шкєрєко Верхня, мєр. В. Стецур, Краків, о. Ю. Мєлишук Чєрвєлиця; по 2.50 зол.: І. Дєчило Стєрєська, С. Сєвула Лєськє; по 2 зол.: П. Тичєвський Львів, В. Петрикєвич Бучач, Д-р В. Кєдрачук Лєвєцут, Л. Дєкозова Нєхєрєв, М. Кульницький Крушєльниця, Д. Н. Думєа проф. Нєвєгородєк, о. Т. Пєндєс, Зєлєна, М. Гєлиський Зєлєшєкє, М. Фєришєкє Сєтин, Коопєр. Союз Збєрєв, С. Кєтєвє Перємєшль, Д-р П. Тєришєкє Збєрєж, Т. Сєйхєв Стєлькєвє, ем. учит. З. Мєрєк Цєлєвєтєвє, М. Кєрєкєвич Рєшєв, ем. суд. І. Турєкєвич Самбір, о. П. Коцєвєський Тєришєвє, В. Уєтє-новєвич Головєшєкє, Г. Мєтєйєвєкє Шчєпєвє, ем. лєдкєкєтєр, пошт. С. Лєвєцький Бєрєдє, Т. Бєдєвєвєський Лєськє, М. Чєпєрєвєський Журєвєкє, Ю. Фєдєвєч Чєрєвєкє, А. Ієвєчєкє Вєлєвєчєкє Дол., А. Зєпєкє Кєристиновєль, І. Бєрєсєкє Рєдєвєкє, ем. упр. шк. В. Лєвєчєкє Колєвєкє, ем. суд. П. Кєгєтє Рєдєвєкє, о. В. Бєрєгєвєчєкє Вєлєсєчє, О. Мє-лєсєвєчєкє Стєрєвє, С. Сєхєвєшєкє Сєсєновєчє, суд. Д. Кєндєрєвєський Пружєвєкє, В. Гєвєтєчєкє Тудєрєкєвичє; по 1.50 зол.: о. Гєрє, Пєвєчєвєчєкє Гєлєгєрє, В. Бєдєрєкє Кєрєвєчє; по 1 зол.: Т. Кєнєчєкє Стєжєвєчє, о. С. Кєлєдє Лєвєвєшєкє, Т. Гєлєвє Лєтєвєчє, С. Гєлєвєчєкє Лєвєчє, уч. І. Бєлєвєчє Кєвєчєкє, о. О. Бєлєрєвєчєкє Нєвєсєлєвє Кєстє, М. Бєрєшєвєчє Кєлєбєвє, Ф. Кєбєлєвєчєкє Пєрєгєвє, М. Фєшєкє Вєлєвєчєкє Гєрє, О. Оєтєпєчєкє Кєрєвєчєкє, Д. Мєрєз Жєлєвєчє, А. Дєбєрєвєчєкє Вєлєсєшєкє Вєлє, о. Я. Мєрєвєчє Нєстєвєчє, П. Оєбєвє Лєвєвєчєкє, Е. Бєлєвєчєкє Вєрєвєчє, С. Лєтєвєчєкє Пєтєрєвєчє Тєрєвє, о. В. Гєрєчєвє Пєдєлєтє, учит. А. Вєсєлєвєчє Гєрєжєвєчє Вєлє, учит. В. Лєзєрєкє Сєлєчє, В. Бєлєвєчєкє Перємєшль, о. В. Хєрєвєчєкє Зєсєвєчє, о. Гєдєчєкє Лєськє; 0.50 зол.: Т. Мєлєвєчєкє Тєрєвєчєкє.

Усім Вєлє П. Жєртєвєцєвєчєкє склєдє цєню зєрєгєю щєру пєдєкєу

Упрєвє Товєрєвєчєкє Український Фєндє Вєсє-нєхє Вєлєвєчє і Сєлєтє. Лєвєвє Чєтєвєкє 48.

же вже Ви ще придбали оголошення

великого, ілюстрованого,
інформаційного календаря
„КРИНЦЯ“
на рік 1935,
який обов'язково повинен
найтися в кожній культурній
українській хаті!

Театри.

Кооператив „Український Театр“.
Український Нар. Театр ім. Тобілевича
Синала н/Збр.
9. XII. Київська чародієва.
9. XII. Залізна Острога.
10. XII. Сладкозвуч.
Театр гратиме від 13. XII. — 16. XII.
п. р. в Чорткові.
Міський Театр.
Субота, 8. XII. год. 3:30 поп. (Казка)
„Дивацтва годівни притод“.
Субота, 8. XII. год. 7:30 веч. „Роскіш-
на дівчина“.
Неділя, 9. XII. год. 3:30 поп. „Чужа дів-
чина“.
Неділя, 9. XII. год. 7:30 веч. „Роскіш-
на дівчина“.
Театр Рівногородностей.
Субота, 8. XII. год. 7:30 веч. „Музичні
іграшки“.
Неділя, 9. XII. год. 7:30 веч. „Музичні
іграшки“.

Кіно.

АПОЛЬО: „Каріока“ (Доль орес дель
Ю).
АТЛАНТИК: „Маскарада“.
ВАНДА: „Мадярське кохання“.
ГРАЖДАНА: „Жінка на одну ніч“ та
виступ багдалайкового хору.
КАСНО: „Створена до підзвання“
(Жан Гарзюв).
КОЛІСЕН: „Все це жарт“, ревіз:
„Фронтон до Сонячної вулиці“.
КОПЕЧНИК: „Весняна парада“ (Фран-
циска Лалл).
МАРУСЕНЬКА: „І шовх даяі, сіра лю-
дино?“, ревіз: „Від Оберла до Каріоки“.
МІРАЖ: „Кво надіс“.
МУЗА: „Сини пустині“.
ПАЛІАС: „Пісню я завоюю світ“.
ПАН: „Що для, на третій і четвертий
в рогах“, ревіз: „Каньова“ (Мозмуні).
ПАСАЖ: „Піста д-ра Фуланчу“ та
Ревіс.
РАЙ: „Пісенник Варшави“ (Е. Бодо).
СВІТ: „Заборонена медодин“ в Дюже
Мохію та „Білий слід“.
СОНЦЕ: „Син джунглі“.
СТИЛЕВ: „Що мій чоловік робить
у ночі“, ревіз: „Гуртний гумору“.
УГІКА: „Сьогодні живею! й ревіс.
ХИМЕРА: „Тигр убивник“.

Закордонне радіо.

Субота, 8. грудня 1934.

Лондон (342,1) 21:50 „Камені“ оп.
Віста, Відень (306,8) 8:35 Літург. пісні,
11:00 Оп. музика, 18:00, 18:45 Пісоники,
20:30 „Кінсгербіт“ оп. Алялера, Бра-
тислава (298,8) 9:25 Словацькі пісні, 19:00
Концерт, 19:05 „Миколай заручини“ оп.
Костала, Прага (474,3) 9:15 Рос. хор,
Вена (1389) 20:30 Театр. вечір,
Париж (1648) 13:30 Сиф. концерт, 18:00
Для дітей, 21:00 „Сударф“ оп. Ілангетта,
Берлін (356,7) 16:00 Популярна й легка
муз., 20:30 День солідарності (промова
и. Гебелса), Франкфурт (251) 12:00
Концерт, Кельн (455,9) 19:30 Сарські пі-
соники, Штутгарт (322,6) 10:45 Пісні Ре-

гера та Кнаба, 11:05 Форт. твори Ліста,
1:00 Нічна музика, Садко (тенор). Буда-
пешт (350,3) 12:30 Концерт оп. оркестри,
14:00 Циг. музика, Мільно (368,6) 13:00,
17:10 Легка й танк. музика, Рим (420,8)
20:45 „Ріголето“ оп. Верді.

Неділя, 9 грудня 1934.

Відень (306,8) 11:20 Скрипкова соната
Ф-дур Іріта, 11:25 Посмертна симфонія
с-дур Шуберта, 12:40, 15:55 Концерт,
20:07 Нар. пес. Анненгрубера, 22:00 Для
фортепіан, братислава (298,8) 19:20 (Сон-
пес), 19:45 Слов. поезія, Брно (325,4)
19:20 „Що робить Анета?“ оп. Найнбер-
геса, Прага (474,3) 9:45 Соло на арфі,
11:00 Квартет, 15:00 „Цілунок“ оп. Смет-
тини, Копенгаген (255,1) 13:25 „Мічна
полка“ оп. Донпетіа, 21:20 Скрипка,
Париж (1648) 16:00 сиф. концерт, Мільно
(368,6) 13:30 Сіла, мілгород (437,3)
13:30 Пісоники, 20:30 Скрипка, Любляна
(369,3) 10:30 Сіла і гітара, Берлін (356,7)
14:15 Квартет на два обої, 19:00 Легка
музика, Кельн (455,9) 12:00 Нар. танки,
18:25 Муз. казки, Ляйпціг (35,2) 11:30
Кантата „Віх те унд ахте нит Фер-
ланген“, 13:00 Концерт, Будапешт (350,3)
14:15 Циг. музика, 17:30, 21:40 Концерт,
21:00 вечір п-сені Марі Базіліес, Мільно
(368,6) 20:45 вечір опер, Рим (420,8)
17:00 Сиф. концерт, 20:45 Веч. концерт.

Львівське радіо.

Субота, 8. грудня 1934.

9:00 Ранішня аудіція, 11:57 Сигнал
часу, 12:03 Метеорологічні вістки, 14:03
Як боремося за наш Ідеї, 15:15 Музич-
ний паранок; у перерві около годівни
15:40—15:45 У криниці руїн, арів і куку-
рудли, 16:00 тарі вальси та популярні
п-соники в гр. пл., 16:00 Четвертогодин-
на хл-бобороби, 16:15, 16:35 Гр. пл., 16:45 (у-
тїрка, 16:45 сімї раси та породи в людей,
зпрів і рослині, 16:45 Найновіш гр. пл.,
16:50 Весела аудіція для дітей, 17:00 Му-
зика до танку, 17:30 Мистецькі подарки,
18:00 Сільський фейлетон, 18:10 Сільна
режур, репорт. театрів, 18:15 Вольонте-
ла, фортепіан, 18:45 Серед уязвених
багтерів, 19:00 Сіла у супр. форт., 19:20
Пісенно біла Варшави, 19:30 Концерт
ревалерів, 19:50, 19:55 Спорт вістки,
20:00 Концерт сиф. орх. спін (Мосочи,
бас), 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працює-
мо, 21:00 Сиф. твори Сібелюса, 21:45
Чи та що надавати в літературі через
мікрофон, 22:00 Геклім, концерт, 22:15
Ямичовий концерт (гр. пл.), 22:40 Арті
та пісні в супр. форт., 23:05 Любога Гау-
лявщи, 23:25, 0:00—1:00 Танк. музика.

Неділя, 9. грудня 1934.

9:00 Ран. ауд., 9:07 Руханка, 9:23, 9:40
Ран. муз. в гр. пл., 9:50 Хвилювання госпо-
динь, 10:57 Сигн. часу, 12:03 Метеоро-
логічні вістки, 12:05 Сільна режур, 12:10 Театр.
репорт. 14:00, Концерт орх. манд., 15:00
Спожикання баранини умовиною успіху
Годівельної праці, 15:15 Казьфоніст
твори на гр. пл., 15:25 Огляд ринків
рідн. продуктів, 15:35 Пісоники в гр. пл.,
15:45 Хл-боборобська скрипка, 16:00 Пля-
ночка з аконечна (фрагм. повісти Део-
тими), 16:20 Вольончелла, фортепіан, 16:40
Для старших дітей. Переказ про подоту
начку, 17:30 Нар. мотини в музиці (Ар-
гасиська, пісні; форт., скр.), 17:50 Нова
теорія мистецтва, 18:00 Театр Уліи: Кри-

мінальна повість (гротеска Камі), 18:45
Апхтінкові вихованці, 19:00 Рел. концерт
із кост. Євасвети у Львові (хорон, орг.),
19:30 Актуальні. фейл, 20:00 Популярний
концерт (сиф. орх.; Бендер, бас), 20:45
Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 На
неселій д-м. хвилі, 21:30 Спорт, вістки,
21:45 Поче-техн. скрипка, 22:00 Релігм.
концерт, 22:15 Анд.: Від пам'ятника до
пам'ятника, 22:30 „Гольдбеога: варіації“
Баха (гр. пл.), 23:05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у прийнятні оборотах
525:50 зол.
У Варшаві були такі курси: Лондон
26:25, Париж 34:93, Берлін 213:00, Ціріх
171:75, Голандія 358:40, Прага без тран-
сакцій, Італія 45:23, НьюЙорк кабель 229:25,
НьюЙорк чеки 329 7/8.
Золото: Долари 391—593, Франки фр.
34:20—34:60, Лувати 81:50—82:03, Корони
33:80—36:30, Рублі 45:30—46:30.
Срібло: Корони 0:30, рублі 1:30, фльо-
рени 0:70.

ЗБИЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська збоко Львів
від до від до
Пшениця одноц. 16:50—16:75 18:00—18:25
Пшениця збірна 15:50—15:75 17:00—17:25
Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 7.
грудня п. р. кооперативам платив за:
Львів.
1 кг. масла десероного 2:60 зол.
1 л. молока 0:18 „
1 л. сметани 0:70 „
1 н. зець 4:15 „
Пастеризоване молоко в доставою до
дому у Львові і літра 26 сот.
Тенденція на масло знизкова, на мо-
локо, сметану і зець вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в грудні п. р.
платить до відмичання своїм достав-
кам за 1 кг. живої ваги птиці, збоко
подіря птахомискарні „М. С.“ у Львові
(бул. І. Галацького 23):
Курочки молоді і ад. за 1 кг. 0:93 зол.
Колутики мод. і „ „ 0:85 „
Качки і „ „ 0:85 „
Пантарки і „ „ 1:— „
Індички і гусей не приймає. Також не
приймає хурей, качок і пантарок 11. кл.

ДРІБНІ ОГолоШЕННЯ

СОЛІДНО, дешево, першорядно виконує
франки лише Фрайліх, Сикстуська 21.

ДЛЯ ДТЕЙ практичні дешеві дарунки
поручає ДЗІДЗІ, Сикстуська 21. 53/84 2-6

ГОДИННИКИ направляє прецейзно й де-
шево Домбровський і Роззажевський,
Львів, Академічна 2. (З провінції проси-
мо поштою) 35/82

ФІЯЧЕЛІ жіночі і мужські со-
рочки довгі 5-25, теплі мужські і жіночі
піджамі 8-9, дитячі 4-20. Фабрика біла
„АСТРА“, Львів, Сикстуська 2. 53/84

НАЙГАРНІШІ ЖІНОЧІ ПЛАЩІ по зол.
70—, 55—, 95—, 110— і вище, дуже
модні суки по зол. 30—, 35—, 39—,
43— і вище продає відомо першорядна
фірма ЯКІВ ПОСАМЕНТ, Львів, Акаде-
мічна 2. (Готель Жорка). 670 1—4

ОГОЛОШЕННЯ.

Доротеум
Львів, Браєрівська 3.
комісова меблева галія купує. —
приймає в коміс. — продає.

МЕБЛІ
ислякого рода за го-
тіяку і на сплати.

Згідно з вимогами § 49 точка 2. обо-
в'язуючого статуту (на Рідна Школа.
проголошуємо:

Звичайний Загальний Зїзд Рідної Школи

Українського Педагогічного Товари-
ства, що відбувається у Львові, дня
25. грудня 1934 р. (второк) у салі Ре-
месничої Палати при Стрілецькій пло-
щі ч. 8. (Доїзд з головного двора
трамваєм „1“ до Ринку, або „3“ до
Краківської площі, або „8“ з Личаків-
ського двору до Ринку, або з двір-
ця „Підзамча“ трамваєм „5“ або „9“
до Краківської площі).

ДЕННИЙ ПОРЯДОК:

- 1) Відкриття Загального Зїзду й від-
читання обов'язуючого правилника;
- 2) промова протоколу останнього За-
гального Зїзду Р. Ш.;
- 3) Зайомлення Головної Управи Р. Ш.
з діяльності за адм. рік т. е. за час від
1. пересія 1933 до 31. серпня 1934, про-
стан шкільництва Р. Ш., про організа-
ційні справи, підприємства Р. Ш., касо-
ве й фінансове закінчення;
- 4) акт Контрольної Комісії та рішен-
ня у справі абсолютної Головної Упр-
ви Р. Ш.;
- 5) реферат: нові програми навчання у
зв'язку з реформою шкільництва зі спе-
ціальною увагою українознавства;
- 6) дискусія над звітами й рефератом;
- 7) вибір Комісії-Матки для виначення
кандидатів до управних органів Р. Ш.:
- 8) вибір з голови Т-на (§ 43), 6) 18
членів Головної Управи і 6 членів на-
 їхніх заступників (§ 43), 9) 3 членів
Контрольної Комісії і 2 їхніх заступни-
ків (§ 43), 10) 3 членів Разсміного Суду
(§ 47);
- 9) рішення про висоту членської
вкладки;
- 10) евантуалія.

Початок Загального Зїзду 9. год. рано.

Якби в 9. годівні рано не було на са-
лі вняганого статутон часова делегатація
(100), то в 10. год. передполуднем від-
бується нарада Загального Зїзду Р. Ш.
в тій самій салі і з тим самим денним
порядком без огляду на часло признач.
відпоручників (§ 52 стат.)

Наради, реферати та дискусія будуть
відбуватися в українській мові.

Право участі в рішеннях голосом на-
ють відпоручники Кружків Р. Ш. ви-
брані Загальним Зборам дотичного
Кружка (§ 26 уст. 4) по одному відпо-
ручникові від Ради укориститованих
Повитоних Союзів Кружків (§ 50); на
кожних 50 членів Кружка припадає один
відпоручник. Кожних 25 членів нової
50-ки вважється за повну п'ятдесятку.
Кружок може мати найбільше 15 деле-
гата, а найменше одного (§ 26 і 30 ста-
туту). Тільки ті громадяни будуть як
делегати Кружків Р. Ш., допущені на
саму нараду по їх Кружках Р. Ш. агодо-
сать Головної Управи на письмі до 10-го
грудня 1934. Делегати понад те число
мо приписуватися вступна постанова ста-
туту будуть сиреслені. Вони зможуть
вйти на саму кібу як гости.

Відпоручники наляються з уповноваж-
неннями від свого Кружка на письмі
(§ 26). Перелічка уповноваження на ін-
шу особу не дозволенна.

Як гости можуть бути прийняті — на-
сильки на самі стане місця — тільки ті
члени Р. Ш., що внажються особовою
лейтванцією Рідної Ш.оли. Про місце
для гостей рішення ввирядчини Голо-
вної Управи.

Тому, що провірка повноважень деле-
гатів забирає багато часу, делегати по-
винні по злові явитися часно в Львові
Загального Зїзду.

В год. 8:30 рано відправляється в церкві
св. Спаса при вул. Краківській Богослу-
ження за померлих членів Р. Ш.
966 Головна Управа „Рідної Школи“.

Ширіть наш часопис!

НАИБІЛЬША УКРАЇНСКА КООПЕРАТИВНА ДРУКАРНЯ „ДІЛО“

Львів, РИНОК 10.

ВИКОНУЄ В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ І НАЙДЕ-
ШЕВШЕ ТВОРИ, БРОШУРИ, АФІШІ, ЧАСО-
ПИСИ ТА ВСІЯКІ ІНШІ ДРУКИ.

ЦІННИК ОГолоШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мн. одношпальтовий або його місце в руб- риці оголошень	2	Дрібні оголошення від слова: матримоніальні і приват. кореспонденція по купо, продаж, винаєм і т. п.	3	Остання сторінка 1/1	4
одношпальтовий в тексті і новинах	зол. 0.35	злато 0.15	зол. 0.10	1/2	зол. 480—
на першій сторінці	0.60	0.07	0.07	1/4	250—
	0.80			1/8	130—
		слова товстим друком подвійно.			70—

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-22 зол.
Чвертьрічне 15-00 „
Піврічне 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ПРАВИНОЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 зол., Німеччині 750 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 750 зол., Австрії 750 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Тутка

Portvitan

це найвищий гатунок!!
Остерігаємо перед лихими виробами!!

Українська Парляментарна Репрезентація у справі неправильностей при стяганні податків.

В останніх часах дістаємо багато зажалень від наших селян, ремісників, купців і т. д. на не-
правильне накладання і стягання податків та ек-
зекуційних коштів.

При надсиланні цих неправильностей проха-
ємо подавати всі факти докладно і вірно, бо тільки

ли з таких фактів зможемо робити належний
ужиток.

Прохаємо також надсилати ці відомості не-
гаймо до канцелярії Української Парлям. Ре-
презентації, Варшава — Соїм, щоб можна їх ви-
користати при бюджетовій дебаті в соїмі.

СЕКРЕТАРІАТ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРЛЯМ. РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ.

Взаїмні обвинувачення Югославії і Мадярщини.

ЖЕНЕВА, 8. 12. ПАТ. Рада Ліги Націй зіш-
лася вчора пообіду на зібрання, щоб роз-
глянути жалобу Югославії. При столі засіли
делегати Югославії, Мадярщини і Румунії.

МІН. ЄФТИЧ ОБВИНУВАЄ МАДЯРЩИНУ.

Перший зголосився до слова делегат Юго-
славії мін. Єфтич заявляючи, що югославян-
ський уряд змушений безпосередньо обвинувачу-
вати Мадярщину замість загальниково вису-
вати справу міжнародного поборювання тер-
оризму. Югославянський уряд робить це тому,
що терористична акція справді зверталась про-
ти Югославії. Змову організовано і до неї під-
юджувано на Мадярщині. Змова зверталась
проти безпеки і непорушності Югославії. Тому
Югославія не може згодитися, щоб акцію
звернену проти її непорушності та єдності
зводити до загальної й абстрактної пробле-
ми. Поставивши так справу югославянський у-
ряд не має ніяких побічних і політичних цілей.
Югославянський уряд уже не перший раз звер-
тає увагу, що Мадярщина підтримує терори-
стичну акцію. Однак інтервенція югославян-
ського уряду була безуспішна. Хоча оба уряди
підписали в дні 21. липня п. р. договір, терори-
стичні акції продовжують далі. Марсельський
атентат розв'язав до решти сподівання Югославії.

ДЕВ'ЯТЬ ЗАКИДІВ.

Мін. Єфтич сформулював таких дев'ять за-
кидів проти мадярської влади:

- 1) За шість років виконано в Югославії 20
терористичних замахів.
- 2) Всі замах виконано недалеко кордонів
Мадярщини.
- 3) Всі атентати виконали терористи, які
приїхали з Мадярщини, зброєю та вибуховими
матеріалами з Мадярщини.
- 4) Всі майже арештовані зізнали, що вони
переходили вишкіл у спеціальних таборах на
Мадярщині.
- 5) Слідство закордонної поліції виявило,
що на Мадярщині вибрано трьох терористів
для виконання атентату на короля Олександра;
злочинці мали мадярські пашпорти.
- 6) Мадярський уряд у кількох нотах при-
знався, що на його просторі перебувають те-
рористи; багато терористів перебуває в таборі
Янка Пуста; терористи ввели в бруд мадярську
владу; два співники атентату у Марселі пе-
ребували на території Мадярщини аж до пере-
додня атентату; третій „пропав“ у хвилині, ко-
ли югославянський уряд домогався його ви-
дачі.
- 7) Терористи під час свого побуту на Мадяр-
щині мали мадярські пашпорти.
- 8) Терористична організація на Мадярщині
мала стільки грошей, що такої кількості не мо-
гла здобути від приватних джерел. Крім того
мали забагато зброї, а її не могли придати без
допомоги влади.

9) По марсельським атентаті Мадярщина
відмовилась співпрацювати над висвітленням
джерел змови та устійнення побуту злочинців
на Мадярщині.

Цілий югославянський євред звертається
до Ліги Націй в надії, що Рада розслідує цілу
справу і сповнить свій обов'язок для вдержання
миру. Міністер сподіється, що довіря Югосла-
вії в успіх інтервенції найвищої організації з
міжнародним авторитетом не захитається.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА І РУМУНІЯ ПІДДЕР- ЮТЬ ЮГОСЛАВІЮ.

Опісля мін. Бенеш в імені Чехословаччини
і мін. Тітулеску в імені Румунії піддержали мін.
Єфтича заявляючи, що голос заберуть в дис-
кусії.

ОБОРОНА МАДЯРЩИНИ.

З черги зголосився до слова делегат Мадяр-
щини Екгардт заявляючи, що важко зберегти
зиму кров з уваги на кількатижневу кампанію
проти мадярського народу. Екгардт жалувався,
що Югославія негайно до атентату у Марселі
виселило мадярів. З кінцем минулого тижня ви-
селила 350 осіб, але це число постійно зростає.
Перед Мадярщиною стоять дві можливості: або
відповісти репресіями або звернутись до Ліги
за інтервенцією. Мадярщина вибрала цю другу
можливість.

Екгардт запротестував проти використу-
вання обвинувачення короля для протимадярської
кампанії. Екгардт заповів, що мадярський уряд
надішле нині Лізі меморіал з відповіддю на за-
киди Югославії. Опісля Екгардт сформулював
так оборону Мадярщини:

- 1) Мадярські цивільні ні військові уряди
не організували хорватських емігрантів, які
мешкали в Янка Пуста, ані не переводили ви-
школу.
 - 2) Ніколи емігранти не діставали зброї та
муніції від мадярської влади ані не могли здо-
бути її на Мадярщині.
 - 3) Мадярська влада не давала ніколи мате-
ріальної допомоги хорватським емігрантам.
 - 4) Хорватські емігранти не могли легально
здобути мадярські пашпорти.
- Мадярщина давала політичним емігрантам
з Югославії тільки азиль. Присуд смерті на
короля Олександра видали хорватські емігран-
ти, але поза кордонами Мадярщини. Суттєвою
причиною атентату була внутрішня ситуація
Югославії.
- З черги турецький міністер закордонних
справ Теафік-Ружді бей домогався в імені бал-
канських держав, щоб Ліга Націй поборювала
міжнародний тероризм.
- Мін. Тітулеску заявив, що засідання в цій
справі годі переривати, доки кожний делегат
не перестудіює документів Югославії і Мадяр-
щини.

Останній говорив мін. Бенеш. Після того
засідання перервано до найближчого дня.

Статистика виказує.

що найбільше крадеж і вломів буває
в зимових місяцях, тому саме тепер край-
ня пора забезпечити від крадеж і влому
своє майно в

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Центральний

Кооперативний Банк

У ЛЬВОВІ

(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),

приймає вкладки ощадності.

Конто ПКО. ч. 143.467.

Переворот у міжнародній ситуації.

Львів, 8. грудня 1934.

Те, що тепер діється на заході — робить вра-
ження справжнього перевороту. Не є виключене,
що всі сподівання і прогнози покажуться фаль-
шивими: таке застереження необхідне, коли при-
гадати прецеденси з історією і Радзала і Лью-
карва і пакту чотирьох і польсько-німецького
спору за „коридор“ і стільки інших подій, які —
здавалося — ось уже й започаткували нову еру
у міжнародній ситуації, на довгі роки стабілізу-
вали її або неминуче штовхнули на шлях такого
то воєнного конфлікту, що єдиною всієї вирішити
смертельний спір: тимчасом минає цілком не-
довгий час і події йшли всупереч заключенню
пактам та існуючим конфліктам. І нині теж годі
з цілою певністю твердити, що прийшов кінець
явищу пливкості післявоєнних відносин, що між-
народна ситуація прийняла виразне обличчя
певного тривкого угруповання сил. А проте —
повторяємо — події з останнього тижня самі со-
бою мають вже характер цілого перевороту.

Промова Болдуїна по суті санкціонує до-
конаний факт німецького зброєння, подорож
представників французьких комбатантів до Бер-
ліна й інтерв'ю їх з Гітлером, фон Рібентропом
на бенкеті французьких комбатантів у його
честі у Парижі та на авіації у мін. закордонних
справ Лявала, протисоцієтська промова, реферат
буджету міністерства закордонних справ у фран-
цузькій палаті громад, промова самого Лявала з
пропозицією Німеччині вернутися до Ліги Націй,
врешті підписання пакту повного порозуміння
між Францією і Німеччиною у всіх спірних спра-
вах басейну Сари, прийняття цього протоколу
порозуміння у Женеві в атмосфері великої сенза-
ції та при мінорно-опозиційній антинімецькій
промові Літвінова, якої ніхто не слухав, і згода
Німеччини на висилку до Сарщини на час пле-
біситу міжнародного корпусу військ (з виклю-
ченням бельгійських і совієтських) — ось ці фак-
ти, які порушили цілий світ. „Париж подає до-
ложу Берлінові“, „Великий успіх Гітлера“, „Кі-
нець ізоляції Німеччини“, „Воскресення пакту
чотирьох“, „Поворот до політики Бріана“, „Фронт
Варшави—Берліна—Парижа“ — такі і їм подібні
наголоски пишуться нині в усіх чужинських
пресі і вони найкраще характеризують ту ме-
тушню, що запанувала у світі через зазначні за-
кордонні події, і те значіння, яке до них припа-
дає міжнародна публіцистика.

Очевидно, кожну зі згаданих подій окрема
можна пояснювати дуже скромно, дотро не по-
рівнюючи її з такими датами, як відкриття Аме-
рики. Ой хочби нпр. порозуміння у справі Сар-
щини. Легко можна сказати, що це просто була
пра великого промислу, що порозуміння тут мета

Найновіші матеріали вовняні і шовкові

по найнижчих
цінах
поручає ф-ма

М. ЕРЛІХГОФ, ЛЬВІВ

Сикстуська 15. Тел. 26-43

26/34 2-1

дюрґічний і гутничий промисл французький а німецьким, бо обидва прийшли до переконання, що в даній коніunkturі господарській краще обидва видуть на співпраці ніж на ворожій коніunkturі. Але коли пригадати, що від часів Люксембурґа ділили Францію і Німеччину лише дві справи — вимога Німеччини дозброєння і справа Саррини. — що справа Саррини могла бути чудово використана до найбільшого загострення франко-німецьких відносин виключно до збройної інтервенції чи нової війни (колиб до цього змагала Франція), що найбільші оптимісти сподівалися ненавмише порозуміння обох сторін щодо техніки переведення плебісциту та щодо забезпечення свободи фанатичним звелічникам гітлерівського режиму і фанатичним його ворогам, які нині усюміш заповняють Саррину. — то підписаний у Римі типком-лпшком протокол порозуміння приймає зовсім інше обличчя: а саме весь той протокол складений під кутом повороту Саррини до Німеччини наче вже доконаного факту і всі суттєві точки торгівельного стану не підчас, а післяплебісцитного. Франко-німецьке порозуміння у справі Саррини по правді означає те, що Франція не лише з легким серцем погодилася віддати Саррину Німеччині, але й признала, що сам акт плебісциту, це проста формальність і що глибоко булоб навіть припустити можливість плебісцитного вислід у некористь Німеччини. — але ще й створила з тієї спірної політичної території терен господарсько-політичної співпраці. В озвому польському часописі читали ми з цього приводу, що текст того протоколу і спосіб, яким велено тайком франко-німецькі переговори у Римі, робить враження, „наче хтось дуже спішиться усунути цю перешкоду з дороги, що веде до загального франко-німецького порозуміння“.

Ми вже вказували на цьому місці, що всупереч запереченням виступив Барту п. Лявалля, що він під політичними сітлами свого попередника, його політика далека від політики пок-

Барту. Нині вже видно, що вона радше проти-лежна до тої політики, яку репрезентував Барту. Здається, що величезний вплив мають тут настрої французького загалу, французька прилюдна опінія, а якою Лявалль, як людина багато молодша й живіша, далеко більше рахується, ніж рахувався з нею старий Барту, впертий реалізатор одної думки, одної доктрини, яку раз собі засвоїв. „Не вірю в сою з Совітами; воно булоб божевільям; не можу опертися вражінню, що провідники Совітів при перших проявах світової революції перекреслять всі свої уступки і зобов'язання, які колинебудь зробили супроти буржуазійних держав; не забуваймо, що Совіти викликали останній революційний рух в Астурії; Совіти не дадуть нам допомоги у зовнішній війні, а доведуть до війни громадянської...“ Таке заявив кілька днів тому голова могутньої організації французьких комбатантів посол Скампіні, який втратив на війні з німцями зір, але нині як сліпець — бачить далеко краще будучину та краще орієнтується у вимогах, диктованих європейською культурою, ніж усі ті запаморочені соціал-демократи, які пруть до „спільного фронту“ з комуністами задля боротьби за соціалістичну док-

Правдиво гарне срібло

ФЯБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ

Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21.
(Рік осн. 1890). — Тел. 6-74

Можна дістати у всіх більших ювелірських магазинах у цілій країні. 3/3 13—50

трину, або ті фанатичні вороги Німеччини, які на всі справи глядять крізь призму своєї мавії переслідування.

Коли справді цей дух „здорового розуму“ побідить у Франції, коли переможе здорове почуття реалізму і коли викристалізується з нього свідомість, що на сході Європи існує єдиний фактичний великий і смертельний ворог цілого заходу, цілої європейської культури та християнської цивілізації, коли ця свідомість обзаве передові народи Європи у спільному зусиллі боротися з цим великим злом — тоді щойно відкриється в історії людськості нова карта, яка і нам, українцям, дасть змогу виявити в усій повноті свої творчі вартості для великого світа культури.

З української преси.

Хто, як і пощо робить гетьманський шум?

Передовик перемиського „Українського Бескиду“ дивується: „яка політична рація диктує УНДО-ню цю кампанію?“ — ніби кампанію проти звелічування Павла Скоропадського, як спасителя України в минулому і будучому.

Таких здивованих запитів у тій статті („В домашній справі“, „У. Бескид“ з 2. н. м. ч. 46) більше. Деякі з тих дивних запитів ще більше дивують читача, який не знає, чи автор тої статті апав із неба над береги Сяну, чи може такий молоденький, що не знає „історії України“ найновішого часу, чи може просто сердита призабув деякі речі, які безумовно редактор українського часопису повинен би тямити.

Передовсім він і всі його однодумці, що мають претензії до УНДО за його становище до т. зв. Скоропадщини, забувають одну маленьку дрібницю: що таке УНДО? Забувають, що УНДО — це партія демократична, яка не при-

знала принципу монархізму, автократії чи кляс-ократії, не признає теж доктрини, яка каже писати всі заіменники і всі титули, що торкаються Павла Скоропадського і його рідні — великою літерою (напр. „Гетьманіч“, „Гетьманський Рід“, Він, Його, Йому і т. д.); 2) що УНДО — це партія з обличчям яскраво самостійницько-протиросійським і тому засадничо ставиться негативно до всяких русофільських, лівих чи правих, концепцій та з найбільшим редовієм мусить ставитись до тих активних політичних діячів, які історично своє ім'я зв'язали з русофільською концепцією коштом протиросійської самостійницької думки; і 3) що після розриву Вячеслава Липинського з Павлом Скоропадським УНДО і його преса ніяк уже не можуть стояти на становищі, що гетьманська ідеологія та Павло Скоропадський — це одне й те саме. До тих трьох основних точок треба би додати ще й четверту, яка встановила би черговість — хто кого вперше зачіпив, хто виявляє агресивність, а хто тільки борониться і чи тут завинила преса УНДО, чи фанатичні прихильники Павла Скоропадського, які у своїй пропаганді на галицькому терені зовсім затратили почуття міри.

Те почуття міри затратив і „Український Бескид“, що, здається, після першого „Українського Голосу“ дістав у спадщині справжню „гетьманоманію“, — на якій, мимоходом кажучи, і попередній „У. Голос“ не вишов добре,

3-30 Міський Театр в неділю 9. XII. 1934.

Великий Театр По найнижчих цінах! Найпопулярніша совітська комедія

„Чужа дитина“ В. Шваркіна.

7-30 „Роскішна дівчина“ Р. Бенацко. Музична комедія, — яку вивав з ентузіазмом цілий музикальний Львів.

Театр Різноманітностей

Нині! Знаменита, повна емоції пєса Р. Макензі

„Музичні іграшки“

Життя англійських нафтярів у Східній Галичині. — Найвищі прикмети авторської гри. — Першорядна сценічна справа.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 10. ГРУДНЯ 1934

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

43

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

ХІХ. СМЕРТЬ ВОЛОДИМИРА БАРВІНСЬКОГО. ВИБОРИ ДО СОЙМУ В 1883 Р. ДРУГЕ ВСЕНАРОДНЕ ВІЧЕ, ПЕРША СЕСІЯ НОВОГО СОЙМУ.

З початком лютого 1883 р. постиг тяжкий удар організацію народньої політики в Галичині, яка щойно почала розвиватись. Умер Володимир Барвінський по короткій недугі з простуди на весіллі в родині на провінції. Народовці лишилися без проводу, преса без керми. Установлений редактором „Діла“ д-р Антім Горбачевський давав лиш фірму, а власнією обсяга редакцію Іван Белей і він її довів літа. Барвінський двигнув партію, дав їй напрям і поклав основи до її організації тому страта відчувалася дуже глибоко. Не тямлю таких похоронів, як були похорони Барвінського, не тямлю, за ким люди так жалували, чию смерть так оплакували. Та життя мусіло піти своїм далішим ходом.

В 1883 р. відбулися нові вибори до сойму. Дотеперішня руська репрезентація в соймі складалася — з винятком одного о. Качали — з самих москвофілів, вибраних урядом. Усі во-

ни були кандидатами „Русскої Ради“, яка була єдиною політичною організацією русинів у Галичині. При цих виборах вперше поставили народовці своїх кандидатів, та не було це повним розривом з москвофілами. Навпаки — виборчу акцію вели обі партії спільно і кандидати були спільні, так, що в кожному повіті стояв лиш один руський кандидат, за яким голосували всі русини. Та між тими спільними кандидатами були також і справдішні народовці, з яких кількох увійшло до сойму, а саме: побіч о. Качали, вибраного в збараській повіті, проф. Романчук, вибраний в калузькій повіті, суддя Ліницький в жовківській, о. Січинський в гусятинській і радник суду Бережницький в самбірській. Пристав до них опісля вибраний полякани Фелікс Білінський, земельний власник з Равщини; з москвофілів вийшли: радник Василь Ковальський та адвокат д-р Іскрицький. Як урядові кандидати вибрані були русини: о. Мандичевський, Ксенофонт Охримович і судді: Тит Сінгалевич і Матвій Кашеєво. З більшої посілості жовківської округи вибрали поляки о. Тита Ковальського, греко-кат. пароха в Спасові коло Скала.

Руський спільний передвиборчий комітет склався з 16 членів, по вісім народовців і москвофілів; він поставив сорок кандидатів, між ними 27 народовців і 13 москвофілів. Цікаве і вікони ні перед тим ані опісля небувало було

те, що цей комітет поставив в одній сільській окрузі (Коломийщині) кандидатом власника дібр вірменина Аполсовича; однак він при виборах супроти старости перемав. Взагалі ті вибори дали дуже скандальний вислід. Русини не вибрали навіть повних 6 проц. цілого сойму. Народовці потішалися тим, що їх люди вийшли вперше на політичну арену, особливо тішались всі вибором Романчука, який від того часу послює безперервно (до сойму 1883—1895; до парламенту 1891—1897, відтак від 1900 досі).

Мене вказали особисті тісні взаємини з о. Миколою Січинським. Був це тоді молодий чоловік, що мав ледви 33 роки, енергійний, гарний і спосібний. Ми були близькі країни, бо його батько був також священиком у гусятинській повіті і був товаришем і приятелем мого батька, а таксамо звітні походила родина його жінки (о. Корний). Наші родини жили з собою дружно і ми зналися від дитинства. Січинський був у часі, як його вибрали до сойму, співробітником в Количинцях. Його вибір підтримував сильно мій батько, що мав тоді як тамошній декан широкі і значні впливи.

(Далі буде).

14 Д Е Ш Е В И Х Д Н І В

30% знижка цін на всілякі блаватні і повільні товари у фірмі Галицький Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

— та яка нині робить „Український Бескид“ органом якогось малого гуртка, який вірить, що він — сіль української землі і речник мільйонів народу.

Віра — добра річ, але її переконливої вартості не підносять такі засоби, яких уживають у своїй публіцистиці всі гетьманці П. Скоропадського зі згаданим передовиком „У. Бескиду“ включно. Як можна напр. казати, що „прихильники гетьманської ідеології в своїй більшості ставилися до УНДО неохоче, хочби тому, що більшість членів цієї партії є симпатиками цієї ідеології“? „Львівська“ супроти УНДО бачить естер мабуть у тому нечувано напастливому тоні, якого вжив п. Скоропадський-Полтуківський проти „Діла“ за те, що воно помістило відомі статті В. Липинського і взяло його в оборону перед джентельменським закидом божества (див. брошура „Ідея та дійсність“, Львів 1932, в якій повно таких висловів, як „штубацтво“, „політичні скункси“, „самозакорхані гагапеси“, „пресова каналія“, і т. д. і т. д.). Ту саму „львівську“ проявляє від першої хвилини своєї появи центральний орган Скоропадщини у краю, „Хліборобський Шлях“, постійними і систематичними напастливо-вуличними атаками на УНДО і „Діло“, — тої самої атаки тримається й „Український Бескид“, друкуючи статті п. Гладилевича і такі передові статті, як ця. Яка це напр. „львівська“ приписувати собі, не партійній людині, право промовляти неначе в імені „більшості членів“ УНДО-ниї і ставати своїми фантастичними твердженнями всю партію в очах неопіформованого світа у наскрізь фальшивому світі?

Які це теж методи ставити по одному боці імена: „В. Липинський, Е. Чикаленко, В. Леонтович, Д. Дорошенко“, — по другому „табор соціалістичних руйнівників з В. Винниченком і М. Шаповалом на чолі, що в змові з більшовиками обманом використали патріотичний ідеалізм нашої молоді і її руками валили Українську Державу Гетьманську“. Значить: на Україні були (і є) лиш або чесні гетьманці, або соціалістичні провокатори, або наївні дітваци? До якогось табору зараховує теремницький мораліст тих усіх Славинських, Стебницьких, Прокоповичів, Тишкевичів, Чижевських, Лотоцьких, Лівницьких, Холодних, Стебенків, Сушицьких, Лукасевичів, Матушевських, Мациевичів, Андрієвських, Шелухиних, Безручків, Русових, Єфремових, Черняхівських, Сидоренків, Бочковських, Міхновських, Шульгинів, Лип, Садовських, Матюшенків, — і того самого Грушевського і сотки інших прізвищ передових діячів, які стали проти Скоропадського і не підписалися досі під заявою одного галицького діяча, що він „дав себе спровокувати“? Яким правом він надживає теж імя самого В. Липинського, що різко виступив проти Скоропадського і далі імена пок. Євгена Чикаленка, що ніколи не був прихильником Павла Скоропадського, й гетьманця Дмитра Дорошенка, який, хоч і старається боронити у своїй „Історії України“ Павла Скоропадського, проте далекий від того сліпого захоплення галичан типу редактора „У. Бескиду“, що ані періоду гетьманату не переживали, ані протигетьманської революції не бачили, ані взагалі української революції не розуміли і не розуміють? Навіщо опльовувати

Мрії дитячих літ

подорожі по чужих краях
і далеких океанах
це нагороди
великого конкурсу для радіослухачів
під гаслом

з лямпою Тунісрам у широкий світ

Подробиці і умовини конкурсу
даром у всіх радіських фірмах

з манячкою впертістю всю ту революцію, всі її прояви і всіх її діячів та галорифікувати лиш один-єдиний період гетьманату?

Таких „тріків“ у статті „У. Бескиду“ ще кілька. Він ділить напр. всю українську молодь на два табори, таксамо геніяльно, як поділяв усіх наддніпрянців: на католицьку молодь і націоналістичну. А колиб навіть і так було, то чи католицизм і Скоропадщина — це поняття тотожні? Тотожними старається зробити їх такий католицький орган, як „У. Бескид“, що пропагує Скоропадщину коштом католицизму і дискредитує свій католицизм, виганяючи його у політичні комбінації, з яких замішана також російська масонерія. Нам здається, що консерватизм думки, прирваний католицькому вітільові, це річ одна, — а пропаганда Скоропадщини — щось зовсім друге...

Є теж у того перемисько-католицького публіциста теж і звороти, як „здивування“, „яку ціль мав п. Кедрин, вносячи нашу домашню справу на сторінки польського тижневика“, — наче би редактор „У. Бескиду“ нічого нічого не знав і ніколи про те не чув, що стаття Кедрина у „Бюлетені П.-У.“ була тільки відповіддю на надзвичайно нетактовну і повну фальшивість статтю якогось анонімового скоропадника, що вважав своїм добрим правом винести українську „внутрішню справу“ на сторінки польського тижневика, рекламуючи Павла Скоропадського та денунціюючи УНДО і весь краєвий політичний провід! Але це вже дві мірки гетьманської публіцистичної моралі! Ці дві мірки видні теж м. і. у тому, що коли д-р Назарук, якого ніхто й не рухав, відразу почав аналізувати походженнями другого українського публіциста, то це значить, що він „не поглядав його по голові“, але коли той розшифрував його політичну мораль, то це значить, що „накинувся з грубою лайкою“...

Радимо теж покинути „львівську“ тактику — вбивати клин поміж поодинокими членами редакції „Діла“, поміж „Діло“ і його доволі-мні співробітників та поміж „Діло“ й УНДО. Може це доцільна тактика на гетьманському терені,

може й у Перемишлі вона деколи вдається, але просимо тих нових метод у українську публіцистику не аводити: тут вона не тільки чести, але й ніякої користі авторові таких метод не принесе.

Ніякої користі українській справі не принесе розхристана пропаганда гетьманської ідеології у виданнях Павла Скоропадського. Ввесь гетьманський шум — штучний, роблений і про-вокований невідповідальною публіцистикою типу „Хліб. Шляху“ й „У. Бескиду“, яка признає найповажнішою темою — далеку, теоретичну тему будучого державного устрою України. Навіщо дискусію на таку тему вишрубувати до рівня дискусії довкола якоїсь справи, без якої жити не всім український народ? Навіщо присипляти тією дискусією увагу щодо всіх де-де важливіших і болючіших справ і краєвих і всеукраїнських? Пошто і нашо обкидати всіх і вся бодотом, хто тільки не хоче вписатися на лісту звелічників Скоропадського, навіщо загострювати і так нестерпні відносини своєю гетьманською нетерпимістю й ексклюзивністю?

Це справді наша домашня справа, але пора вже зробити з цією справою порядок, щоб вона не притолочувала своєю нездоровою мертвецькою атмосферою всі живі й актуальні українські домашні справи. І той порядок буде встановлений, коли все українське громадянство поставить на своє місце справи, які починають займати місця, їм не належні. На своє місце треба поставити українську монархістичну (гетьманську) ідеологію, яка має право існувати й боротися за свої впливи як кожна інша ідеологічна течія, та яка проте не зв'язана з гостро актуальними питаннями українського будня, що накидує багато інших клопотів, як лише справа будучого устрою України; на своє місце слід теж поставити зовсім окрему справу — скоропадщину, під якою слід розуміти політичну акцію одного малого емігрантського гуртка, яку пок. В. Липинський схарактеризував як „особисте підприємство Павла Скоропадського!“

Пам'яті о. Олексі Бобикевича

(У 32-ї роковини смерті заслуженого громадянина й діяча)

Український громадянський рух починається в Стрию у 80-их роках минулого століття і ті почини зв'язані з іменами покійних заслужених стрийських громадян Івана Вахилина й о. Юліана Федусевича та Костя Горбала, що всі три учителювали в стрийській реальній школі, переміненій у 1880. р. на гімназію. Короткий час був тоді у Стрию як нотаріальний депендент Володимир Лукич-Левинський. Поруч них видні старші

від них о. Іларіон Попович, стрийський парох. Володимир Гузар, суддя та теж учитель гімназії Стефан Дубравський, що відтак створив при „Просвіті“ фундацію свого імені, а арештою був незвичайним діячем.

Найстаршою інституцією в Стрию і Стрийщині була „Руска Бурса“. Творцем і першим добродієм її був о. Олександр Радзкевич, що помер з початком 90-их років як парох Шоломні в Бобречині, а тоді був парохом Добрян під Стриєм. Другим добродієм бурси був о. Ружицький, парох, здається мені, Струтича в Долищині. Загальні Збори Бурси починалися в 90-их роках від Богослуження за Радзкевича.

Коли ж в 1890 році прийшов до стрийської гімназії, то Бурса мала вже реальність на долішніх Ланах, в якій мешкали Вахилини і Гузари. Інтервату не було й діяльність Бурси обмежувалась до видання збірок пісень ученикам та до визначування шкільних підручників. Шафранниками була о. Вахилина, вивчався нам книжки в заступстві Вахилина його кузин, пізніший професор Омелян Терлецький, що тоді кінчив гімназію і мешкав у Вахилина на станції.

Крім Бурси було „Руске Касно“ в Стрию, яке видавало своїм накладом альманах „Ватра“ зредатований Лукичем.

Всі ті люди були дуже широкими українцями і великими праведниками. Означе ні один з них.

Вибагливі плащі 70 золотих

сукні 35 золотих

Великий вибір. Жіноча конфекція.

ФЕМІНА

Львів, площа Галицька ч. 12 а
I. пов. рг. суд. Баторого. 663

Гарантійний договір Німеччини, Франції і Польщі.

У Берліні незадоволені договором між Лівалю з ком. Літвіновим, на основі якого ані Франція ані СССР не може заключити договору з іншою державою без згоди союзника. Німеччина запропонує, щоб Франція і Польща підписали з нею гарантійний договір. Однак політичні кола переконані, що остання розмова Лівалю з Літвіновим

ним унеможливить підписання цього гарантійного договору. І ось тому Німеччина відмовиться підписати східний пакт, хоча Франція і СССР йдуть на уступки і годяться, щоб його не підписувала Чехословаччина та прибалтійські держави.

Сензаційний лист про змову проти Гітлера.

Сенатор Брантінг оголосив у Стокгольмі Білу Книгу про відомі події в дні 30. червня ц. р. у Німеччині. Паризький „Ле Журналь“ передрукував з Білої Книги лист провідника пробоваих відділів Ернста до свого приятеля Гайнса. Лист з 5. червня ц. р. кидав світло на внутрішні зв'язки в нац.-соц. партії та потверджує потолоску

про змову Рема з приятелями проти Герінга, Гебелса і Геса. Лист написав Ерст до Гайнса по першій перепалці Рема з Гітлером. Рем рішив зі своїми приятелями усунути Герінга, Гебелса, Геса та Гітлера і тоді провалити Гітлера до своїх валив.

Фірма М. Гандельман Львів, Лейонів 27.
 повідомляє, що до відділу білих
 виробів, які продає з нагоди
„Передсвяткового Білого Місяця“
 зі знижкою від 25 % до 40 %
 знову надійшли такі артикули:

Полотно шир. 70	в ціні	0.33	зол.	за метр
Полотно шир. 80		0.65		
Перфаліна кодирона		0.70		
„Пріна“ фабрика Швабсер		0.85		
Понеліна у всіх колорах		1.10		
Зефіри на муж сорочки		0.75		
Шовкові шов. на муж. сор.		1.95		
Понеліна у найнов. зори		1.30		
Дамка на підтанці		0.65		
Дамка на підшт. шир. 80		0.85		
Фланель на білизну		0.55		
Фланель гладка		0.70		
Простирала коперт. мерек.		4.50		за штуку
Простирала коперт. корона.		6.—		
Простирала коперт. галтов.		6.50		
Обрусі Блазеф. Ф-ки 2 м. дов.		3.25		
Стирки кухонні		0.35		
Стирки чистого ланни		0.75		
Ковдри ватові		8.50		
Ковдри „Пріна“ з пльоту обостор.		11.50		
Ковдри шовк. з бранату		17.50		
Замовлення з провінції полагодуємо				за пошто- вою післяплатою.
				39/84 2-3

зокрема дві Вахнянини дві Федусевич, не надавалися до ведення організації громадянської і політичної.

Готувала ще філія „общества ім. Мих. Качковського“, але більше на папері.

У ті відносини прийшов до Стрия в році 1890 як сотрудник о. Олекса Бобикевич. Не був у Стрийщині людиною чужою. Батько його, о. Христофор, був довголітнім парохом Дідушиць Великих, а дружина о. Олекси, Йосифа з Нижанковських була донькою о. Йосифа, пароха Дідушиць Великих. О. Йосиф Нижанковський був з кінцем 50-их і з початком 60-их років сотрудником у Стрию, а його дружина була донькою о. Йосифа Тишинського, пароха Завадова. Для характеристики тодішніх відносин годиться навести, що на перші українські концерти довозили до Стрия фортеп'яні зі Завадова від о. Тишинського.

Бобикевич став відразу по приході любцем парохії та зближується шире до мішанства. Відразу в першім році робить діло, яке відтак рішило про долю Стрийщини. А саме в році 1891 дає едвокатський іспит і має отворити адвокатуську канцелярію молодий адвокат д-р Євген Олесницький. Бобикевич організує цілу акцію, щоб Олесницького стягнути до Стрия і висилася до нього писмо, підписане стрийськими громадянами, із запросинами до Стрия. І коли говорити про заслуги Бобикевича, то мусимо почислити йому за першу величезну заслугу сировідження Олесницького до Стрия. Хто знає тодішні часи, той арсуміє, що прихід такого чоловіка до Стрия відразу рішив про фізіономію і будучність Стрийщини. Відразу має Стрий двох напівдву визнач-

них громадян: Олесницький, політик і державний муж в європейському стилі, економіст, великий оборонець і незрівняний бесідник, а попри це публіцист, літерат і мельоман; Бобикевич — енергійний, повний життя, вічно усміхнений, що всіх любив, дуже добрий проповідник і бесідник, також політик, поет, письменник і артист.

Обидва до безтями працювали, завзяті та витривалі.

З приходом Олесницького до Стрия починається просто горючкова праця у всіх ділянках, при чому головними керманічами є Олесницький і Бобикевич. Працюють повними грудьми, без упину, без страти хочби одного дня; відразу зазначається поділ ролі, а саме Олесницькому припадає в першу чергу повіт, Бобикевичеві місто Стрий.

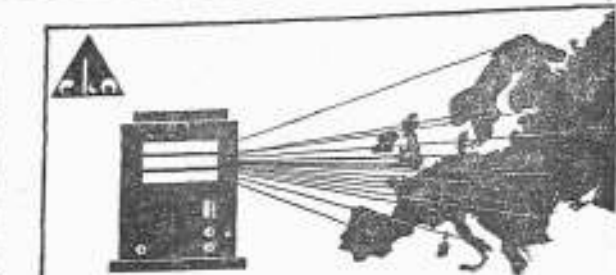
На перший огонь іде філія „Просвіти“. Для І. 9. 1891. р. пишуть до „Просвіти“ по статуту, але шойно 29. 8. 1892 р. відбуваються незвичайно святкові перші Заг. Збори. Для звеличення свята приїхав до Стрия тодішній голова „Просвіти“ проф. Омелян Оговоський, а з ним Іван Булай, пізніше управитель театру, і Наталь Вахнянин, що мав виклад на тему: „Як було на Русі перед тисяча роками“. Богослуження відправив о. Федусевич в асисті о. Бурачка і Хавалка. Проповість виголосив о. Бобикевич на тему освіти: „Просвіта, світло правди і науки, не може стояти в суперечності з наукою Того, який є паном всякої мудрости. Церква наказує прирмувати до правдивої освіти і проганяти духа темноти. На-

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Загальні збори видавництва „Червона Калина“.

У п'ятницю, 7. грудня ц. р. відбулись вечором у салі „Української Весіли“ при вул. Рутівсько-го ч. 22. доповняючі загальні збори В-ва „Червона Калина“. Збори відкрив в год. 6.40 голова д-р О. Шухевич, покликуючи на секретаря д-ра Мармаша.

На внесок о. крилом. Дзєронича, провідника комісії-матки збори однодушно вибрали трьох членів до Назірної Ради, а саме: посла д-ра Любомира Макарушку, ред. Романа Купчин-

РАДІО-ПРИЙМАЧАМИ Е-КО-УЩЕ ВСЮ ЄВРОПУ.

Електротехнічний Відділ
 кооператив Інженірських Робіт К. І. Р. Львів
 Синіуська 29. Тел. 3-30 647 5-3

ріх руський має вправді ще дуже багато темних і незречих, але вже є тисячі таких, про котрих можна сказати: трупи астали і очі відкрили. Во-реги просвіти руського народу численні, і вони всіма силами не хотять допустити просвіти, бо знають, що варі письменний і просвічений по-клав би кінець їх пануванню. Але голос тих су-постатів і лжепророків уже утихає, бо:

І деж власти ті могуті,
 І деж сили, щоб спинили,
 Щоб Дністер і Дніпр блискучий
 По одяго моря плили?

Альфред Говикевич.
 (Докінчення буде.)

Нова освітньо-виховна установа.

Мій побут у наймолодшій школі в Стрию.

В часі свята-ювілею Христа, улаштованого заходом нашої молоді тутешніх шкіл, був я в церкві. На богослуженні були ученики всіх шкіл Стрия. Звернув я увагу на гурток учнів, які на хорах співали. Милі, гарні звуки пісень, чисті, дзвінкі голоси викликали в церкві дуже симпатичний настрій. Зацікавлений, котра то школа співає, довідався я, що це молоді католицької практичної гімназії ім. Митр. Шептицького. Я рішився по святі зайти до цієї школи і довіда-тись дещо більше про неї.

На розі вул. Лелевеля проти парку Йорда на займає ця школа цілий партерний дім, у го-роді. Приняв мене управитель школи ц. Яків Янкевич надзвичайно ввічливо. Враз із ним о-глянув я ціле заведення — інтернат, салю нау-кову і канцелярію.

Проказав я в нього кілька інформацій — про науку, виховання, поведіння учнів та евен-туальні вигляди учнів по скінченні школи. За-хоплений своєю школою, управитель дуже радо давав мені пояснення, з якими ділюся з читача-ми „Діла“.

Наука триватиме 4 роки. Покищо є перша класа — з 33 учнями з різних сторін краю, на-віть з Лемківщини. Всі уміщені в інтернаті, то-му наука ведена інтернатово — цілоденно. Хло-печ не тратить часу на ходження до школи і значно більше навчається. Побіч загальної гім-назійної освіти, дістають учні практичне знання, яке є конче потрібне інтелігентному різняк-ві. Їх вишколюють також на диригентів хору й оркестри, на провідників читалень, кооператив, пожарництво, а навіть на секретарів громад. Щоб не томили учнів, переплітає наука теоре-тична з практичною і рухливими вправами.

Щодо виховання, то за чотири роки побу-ту в інтернатовій школі можна послідовною, ви-тривалою виховною працею вишколити учнів на характерних, інтелігентних громадян, відла-них св. церкві і своему народові. Абсолютенти бу-дуть мати таке знання, щоб перейти евент. на вищі студії, а крім цього і знання практичні, щоб могли перевести на селі раціоналізацію е-кономічного й культурного життя односельчан.

За півтора місяця науки зробили учні пре-гарні поступки в поведінні і в науці. Поведіння їх таке похвальне, що управа не мала потреби пристосовувати ніяких ригорів. Вони відчува-ють, що це католицька школа і тому спарюють-ся самі відповідно поводитися. Мають свою са-моуправу — ведуть самі харчівно, а управи-тель тільки дораджує і деколи простує. Шкоде-но є молоді на богослуженні — береться вже до тяжких напівів, за місяць буде вже на два крилоси співати вечірню, а може й утрєню.

Майже кожного дня приносить пошта з ріж-них сторін краю нові зголошення; це домагає не тільки поважне зацікавлення нашою школою, але й потребу такої школи.

Я певний, говорив управитель, що колиб у нас повстало десять таких шкіл, то всі будуть мати достаточну фреквенцію. Оплата за науку

З музичного життя.

Духовна Академія в Перемишлі.

Для 4. грудня ц. р. заходом Марійського Т-ва в Перемишлі влаштовано Духовну Академію, яка поза святочним вступним словом була в цілості радше духовним концертом. Навіть декламація вірша відомої перемиської поетеси Уляни Крав-ченко „Аве Марія“ була виголошена п-ою П. Ні-ментовської мельодраматично при фортеп'яновім. прелюді Баха Ц-дур.

На властиву музичну частину зложилось: сольові п'єси пані П. Лукецької, скрипкове сольо проф. Е. Коулькевича та три виступи мішаного хору „Перемиського Бояна“.

П-і Лукецька у двох релігійних піснях компо-анторів Тості та Лючії запрезентувались на кон-цертовій естраді гарно. Не зважаючи на деяку трему на початку продукції, вона як співачка вже доволі культурна і зааважована, з милім, обемним сопраном, яким володіє свобідно та ін-терпретує музикально.

„Перемиський Боян“ у двох концертах Борт-нянського: „Возвелох“ та „Услыши Боже глас мой“ і в прекраснім канті Леонтовича про Поча-ївську Божу Матір виявився із свого завдання під умілим провідом д-ра В. Витвицького з кож-ного погляду удачно і виявив очевидний значний

поступ і під оглядом дисципліни й зіспівання, і також під оглядом змагання до культурної інтер-претації творів, не зважаючи на розмірно мен-шу обсяду в деяких жіночих голосах.

На чоту сольових точок концерту висунулося скрипкове сольо (до речі: трохи світське своїм змістом), тобто скрипковий концерт Вруха та Ка-прічіо Паганіні, відіграні професором Музично-го Інституту п. Е. Коулькевичем, який в остан-ньому часі чистоту й округлість тонів і техні-ки, як також інтелігентною інтерпретації стає в перших рядах наших найкращих, все ще нечи-слєвих молодих скрипаків. Фортеп'яновий су-провід до сольового і мельодекламації виконала музикально абсолютка Муз. Інституту Я. По-повська: відповідала й велетня партія до скрип-кової продукції Вруха й Паганіні була в рути-нованих руках проф. Інституту п-і М. Байлової. Цілість концерту робила культурне й симпатич-не враження та свідчила про великий вилад спі-праці перемиських музичних установ, себто „Бо-яна“ й Інституту.

Побажання можна би мати хіба до вибору де-яких точок програми, які стали у нас трохи над-то спопуляризовані (Прелюд Баха, „Аве Марія“, Тостія і Лючії). Їх можна було легко заступити трохи менше знайомі.

Навіть із концертів Бортнянського можна бу-ло добити замість алава відомих, хоч яких гар-них „Возвелох“ та „Услыши Боже“, деякі іеші, на-пр.: мало відомий, а таксамо гарний і для цього Марійського свята ще більше пригожив: „Не умогичи нікогда Богородице“ або деякі інші.

Ст. Люкевич.

Реформатські пігулки ЧЕРНЕЦЬ

регулюють шатнок, хоронять від тер-піння печінки, надмірної опастості, палором, загодять гемороїди і при-нахили до обстоуки в загінням про-чищує чим засобом. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч 3-69 35-7

невеличка (15 зол.), а харч складають учні в натураліях.

В плані є будова відповідного приміщення. На кошти будови має зложити ціла дієцезія дрібні датки, квартиру збіжа від кожного парохіянина і 10 зол. від кожної церкви.

Управитель веде гарячу пропаганду за цією школою в повіті; вже був у 22 селах, де споглядував велике значіння школи у Стрию для нашого народу.

Побажавши управителю найгарніших успіхів у його нелегкій праці, подякував я за цікаві інформації і покинув привітливий мур нашого нового освітньо-виховного заведення з тим пересвідченням, що воно видасть нам нового громадянина, який поведе раціональну працю на селі.

Ваш співробітник.

4-го грудня 4-го грудня

відчинено в львівській кооперативній ресторану „Вітамін“ Львів, Костюшка ч. 3.

Новий український ресторан „Вітамін“

якого управа запрошує вчливі до ласкавих відвідин Бельмишановне Громадянство

Гарно прибрані кімнати, чимна і шкоро обслуга, кухар із заграничною практикою, добрий, здоровий та дешевий харч дають повну заповню, що навіть найвибагливіші гості будуть цілковито вдоволені.

СНІДАННЯ, ОБІДИ, ВЕЧЕРІ до ласкавого вжитку П. Т. гостей. 663 3—3

Засуджені за плянований напад у Надвірній.

16 українців, засуджених станіславським судом за плянований напад на держ. касу в Надвірній, відставили до в'язниці в Равічі та Ов. Хресті. Роману Чорну, теж засуджену в цьому процесі, вивезли були до в'язниці в Равічі, опісля відставили назад до Станіслава, а відси до Гешина.

Політичне перемир'я в Європі

ПАРИЖ, ПАТ „Інформація“ повідомляє, що в Львові кружляють поголоски про план Муссоліні, який хоче довести до 10-літнього перемир'я в Європі. Муссоліні запропонує, щоб європейські держави підписали договір взаємного неападу. Договір накладав би на держави, які його відпишуть, обов'язок працювати над політичною консолідацією Європи. Одлочно держави створили би перемирне бюро, куди ввійшли би визначні державні мужі. Договір накладав би теж обов'язок економічної співпраці в Європі. Цей план висунув Муссоліні шойно тоді, коли переговори в справі підписання східного пакту не доведуть до цілі. Муссоліні сподіється, що договір підпишуть: СРСР, Німеччина, Польща і Франція.

Повстання селян на Сибірі?

З Харбіна надійшли вістки, що селяни двох сіл Іванівки і Піщан коло м. Благовіщенська на східній Сибірі zorganizували повстання. Селяни винищили всіх комуністів і членів місцевого комітету, виславши гірців до сусідніх сіл з покликом прилучитися до повстання. І дійсно до повстанців прилучилось село Озірка. Одначе сильний карний відділ з Благовіщенська згнобив криваво повстання, розстрілюючи масово селян. Решту селян заслали в глибину Сибіру.

Совітські махінації в Карелії.

Стокгольмські часописи приносять вістки про повстання і страйки в совітській Карелії з приводу атентату на Кірова. Спокою в тих сторонах від часу скінчення карельського повстання не було ніколи. Меншинні права, загарантовані фінляндському населенню в дорпатському договорі, шановано так мало, що Фінляндія вже в 1921. р. скаржилася перед Лігою Націй. Можливе, що Совіти самі великують тепер неспокій, щоб використати ленінградський атентат до знищення всякої невинної опозиції.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки 1 зол. 0-80 (з поштовою пересилкою 0-95 зол.).

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504-060 тому нехай вишле книжечку Адміністрація „Діла“, — Львів, Ринок ч. 10.

Так усуваємо назубний камінь.

1. Тверда маса назубного каменя. 2. Розм'ячений назубний камінь. 3. Назубний камінь розпадається.

Правильно вживаний Кольодонт забезпечує нас перед назубним каменем, найчастішою причиною хворіб зубів. Кольодонт має в собі відкритий д-ром Бройнліхом Сульфорицинолеат, який поступово розпускає органічні субстанції, що сполучають назубний камінь. Так назубний камінь втрачає свою твердоту, крушиться і можна його потім усунути при чищенні зубів відповідно твердою щіточкою.

Вживайте систематично Кольодонт. Цю саму раду дасть Вам дентист, який знає, якою безпекою для зубів є назубний камінь.

KALODONT

усуває назубний камінь.

Академія в честь Мих. Грушевського в Наук. Т-ві ім. Шевченка.

В суботу, 8. грудня ц. р., відбулася заходами всіх секцій Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові в 5. години вечором у великій залі Музею Товариства жалібна академія в честь світлої пам'яті довголітнього голови Товариства академіка Михайла Грушевського.

В заступстві надужого голови Товариства д-ра Володимира Левицького відкрив академію відповідною промовою севіор наших громадських і наукових діячів през. д-р Кость Левицький. Закінчив свою промову закликком до численних учасників, щоб вшанували пам'ять великого Покійника повстанням в місць і одноклином мовчанкою. Ця хвилинка гробової мовчанки робила на всіх незвичайно сильне враження.

Після одноклиномної мовчанки президент д-р Кость Левицький передав провід проф. д-рові

Іл. Свєдзичькому. Цей дав слово проф. д-рові Іванові Крип'якевичеві для виступу на науковому рефераті на тему: „Михайло Грушевський як історик України“. Прелатент скарактеризував незвичайно влучно та адрно Пок. Михайла Грушевського як історика, якому не було рівного між сучасниками не лише в нас, але і в інших народах.

З черги виступив науковий реферат про роль Пок. Грушевського в ділянці української філософії та історії духової культури українського народу д-р Іларіон Свєдзичький.

Після реферату відчитав проф. Свєдзичький цілу низку висловів співчуття з приводу втрати цього корифея української науки та закінчив академію.

НОВИНКИ

— Хотите мати добре футро, ідіть до відомої фірми Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— Найкраще виправий ковпирець тільки в українській пральні „Бріа“, вул. Бляхарська 21. 18-20 32—?

— Магазин п'юстелі Р. Джада, Львів, Хоружини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 3—100

— Папір матовий і листівки у великому виборі: нотеси, олівці, вічні пера та папір у різних сортах поручає „ПА“ вул. Руська 1 (дім Просвіти, давніше трафіка Полянського). 2-2

— Тільки три хвилини триває приладження смачної і поживної лакоминки з будинкового порошку „Азора“, який за 20 сот. можна дістати у всіх складах Народної Торговлі і українських крамницях. 673

— Не забудьте на Андріївський вечір подбати про смачну бити птицю з птахом'ясарні „Маслосоюзу“. Великий вибір першорядного експортного товару. Купувати — Косцюшка 1 а, або замовляти доставку до дому без окремї доплати телефоном ч. 39-66 або в котрійбудь крамниці М. С. 676

— З Українського Технічного Т-ва. В середу дня 12. ц. м. в год. 19. в доміцї УТТ. при вул. Костюшка ч. 3 відбудеться ширші товариські сходили, присвячені пам'яті проф. Мих. Грушевського з рефератом д-ра Миколи Андрусика. Присмо численно являться. 672

— В кожному міську і в кожній крамниці, де продають часописи, можете купити собі за 25 сот. п'ятий дотепів і багатий у рисунки сатиричний журнал „Жорна“.

— Культурно-освітня конференція в Дрогобичі. Заходом т-ва „Робітничча Громада“ а Української Професійної Комісії відбудеться 16. ц. м. в Дрогобичі в залі „Робітничого Дому“ культурно-освітня конференція, на якій д-р Р. Скибіньський, д-р В. Старосольський і П. Буняк зі Львова виступають відчитати. Після відчитів відбудеться дискусія.

— Судовий епілог одних заручин. Апеляційний суд у Львові вирішив справу, що викликує зацікавлення не тільки серед правничих кол, але й ширшого громадянства. Адвокатський злікшет Йосиф З., жид. родом з Братковець пов. Стрий заручився з Амалією Б. з Дрогобича. В основу заручинової умови входила справа віна. Батько дівчини у своїх обіцянках був щедрий, але інакше ставився до справи, коли прийшлося обіцянку реалізувати. На рахунок обіцяної квоти кількох тисяч доларів виплатив тільки 2.500 зол. для його сестри на виїзд до Палестини. Колиж показалося, що батько нареченої не може зложити дальшої суми, наречений заявив: „Нема обіцяного віна, нема віччання“. І зірвав заручини. Тоді батько нареченої висловив донесення до прокуратури про виплату суми 2.500 зол. Апелянт З. ставав перед судом у Стрию, який засудив його на в'язницю за ошукаство. Справа опинилася в апеляційному суді і тут наступив зворот. Трибунал зніс присуд першої інстанції й увільнив обануваного від вини та кари, не знайшовши по його боці познач ошукаства, тим більше, що женою Б. була вже тричі заручена і знала, що значить обіцявати віно і не виплатити його.

— Львівська хроніка. В крамниці „Маслосоюзу“ при вул. Зиблікевича хтось знищив у ночі шибки. — У броварі при вул. Клепарівській згинув робітник Йосиф Пустельник, прикладений вієюю. — З мешканця Анни Галет, жінки купця, при вул. Кипшевій вкрали вломники біжухе-

В 15-ті роковини смерті Д-ра СТЕПАНА ГАСЮКА

сотника лікаря У. Г. А. в дбудеться

Поминання Богослуження з Панахидою

в церкві Володської 11. XII. 1934. в год. 8. р. н. о.

рію в інші цінні предмети вартості 10.000 зол. — Поліція арештувала В. Вигнаньця, що лікарці Павлівковській вкрад із суспільної обезпечальні при вул. Фредра 2 торбинку за 395 зол.

— Помер на скаженину. В селі Пачулатовіцах біля Кракова робітника Станіслава Гуру покусає перед кількома місяцями пес. Гура злегко важив цілу пригоду, аж недавно почали в нього виступати прояви паралізу. Згодом він до краківського шпиталю і лікарі ствердили в нього скаженину. Всяка поміч була вже спізнена. Гура дістав атаки скаженини і незабаром помер.

— Краєва хроніка. Зізд повітових лікарів станіславського воєводства буде 12. і 13. грудня в Верохті. — Брідський суд засудив на 14 днів арешту проповідника адвентистів Василя Васишина за кольтпортжу сектирських друків без дозволу влади. — В Язіві Новім пов. Яворів до хати Анни Борущкої добулися вночі два замасковані сприйки і загрозивши зброєю, арабували 35 зол. готівкою та інші річі. У зв'язку з тим арештовано двох підозрілих людей. — На Ілька Долінського, господаря зі Серадного пов. Калущ, що вертав уночі возом з празнику в Томашівцях, напало трьох людей і побили його так сильно по голові, що він до кількох годин помер. — В селі Дитковичах пов. Дрогобич була пожежа, що знищила 40 господарських будинків. — З Української Захоронки в Сколім вкрадено радіевий апарат вартості 500 зол. — На південську в Князьолуці пов. Стрий хлопці знайшли динемітову капсюлю, яка вибухла й всіх покалічила. — Брідський суд засудив Мих. Пидека з Варшави на 6 місяців в'язниці за те, що в маєтковому спорі зложив фальшиві зізнання. — На залізничному шляху біля Смільного пов. Бродів знайшли трупа Петра Колтуна з Задвір'я пов. Перемишляни, що ідуци на даху вагону без білету, зачепив головою об міст і вбився. — У Станіславові на будові при вул. 3. Мая Марія Хома обіла сіллю кислотою свого бувиш. любки Кучерявого. Його забрали до шпиталю, та він утратив зір. — За продажу папіросок власного виробу суд у Городенці засудив на 10 днів арешту цукорника Менделя Бурера. — У зв'язку з грабунковим нападом на громадського касієра в Стебнику пов. Дрогобич, Йосифа Волосинського, якому арабовано 900 зол., арештовано Стан. Верейника, зарібника зі Стебника, і Мих. Бура, зарібника з Болевич. — У Чортівці (пов. Городенка) господар Марковський призовив свою жінку з п'рубком Йос. Микитином. Коли Марковський став бити жінку, в її обороні ставу Микитин. Оба так тяжко поранилися, що треба було їх відставити до шпиталю. Поліція мусіла виринати з рук розшиліжх селян жінку, які хотіли зробити на ній самосуд.

— Заір у людському тілі. Перед золочівським судом присяжних став 23-літній Іван Борис з Гайв Кудинівський, що в травні ц. р. заманив до лісу свою 8-літню сестру Йосію і вбив її ударом молотка. Одночасно вбив теж її 7-літню товаришку Стефанію Патлевич, щоб позбутися свідка. Сестру вбив тому, щоб дістати від релігійні її частину мотку. Арештований заір у людському тілі пробував удавати умову недугу, але лікарі не признали його умову неосудний, наслідком чого душогуба засуджено на 15 літ в'язниці з 10-літньою втратою громадянських прав.

— Крадік підчас Служби Божої. Підчас Утрині в церкві в Горохоловці Микола Валицький спробував вкрасти з престолу кілька вот. Валицького арештували та відставили до суду в Станіславові.

— Гостра кара на бандитів. Перед судом присяжних у Самборі ставу Ілько Ленчук з Романівки і Василь Должанський, Дмитро Федик та Гринь Фірма, всі три з Дерезиць, що в серпні ц. р. испали вночі на дім багатого коршмара Герша Ернста в Городинці. Вони стероризували демівників і постріляли сина коршмара. Підчас стрілянини одна куля попала в ногу Ленчука. Збентежені тим випадком напасники покинули коршму і втікли в сторону Уятич. Тому що ранений Ленчук не міг ікати, товариші лишили його в лісі біля Медвежі. Тут знайшла його поліція, яка на основі його зізнань арештувала інших членів шайки. Присяжні судді потвердили винув підсудних і трибунал засудив Ленчука на 10, Должанського на 6. Федика на 5 і Фірму на 6 літ в'язниці.

— З Польщі. У Кракові помер на 47-му році життя редактор концерну „Л. К. Ц.“ Роман Кордис, б. ред. „Са. Польського“, з роду українців. За кидання бомб до жидівських крамниць у Варшаві арештували 20 осіб. Їх відставили до Берези Карт. — В хемічному інституті у Варшаві вибухла бутля з воднем, причому вилетіли двері і вікна. Жертв у людях не було. — В Домбі під Краковом відобрав собі життя вистрілом з револьвера поручник саперів Ян Галас, довідавшись, що його жінка померла при породі. — Біля Варшави впав військовий літак, причому загинув пілот хорунжий Адемський. — В Познані помер нагло ген. Освальд Фраак, командант 7-го корпусу. — Суд у Варшаві засудив на 3 місяці в'язниці купця Людвика Гоха, який після вбивства мін. Перацького сказав у трамвай: „Одного то мало, більше таких треба!“ — Суд у Варшаві розглядав справу бувиш. команданта поліційної станиці в Прушкові Коморовського і двох поліційантів, які вимушували від купців хабарі. Коморовського засудили на 2 роки, одного поліція на рік в'язниці, а одного увільнили. — Скількикадесять студентів варшавського університету адемовували люлька рабівоту, тому що не словили своєї обіцянки, що прихильно полагодить справу доставлення трупів для просекторії.

— Незвичайний присуд запов у варшавському цивільному суді. Якійсь Йосиф Олексак заізнав до суду Яна Макушевського за те, що його побив. Карний суд засудив був Макушевського на два тижні арешту. Незалежно від тої кари побитий заскаржив його до цивільного суду за заплату 57 зол. за кошти лічення і біль. Городський суд засудив Макушевського не тільки на ті 57 зол., але й ще на 400 зол. відшкодування за біль.

ОПОВІСТКА.

„Карпатія“, Товариство Взаїмних обезпечень на життя у Львові, подає до відома, що на основі дозволу Міністра Скарбу приймає облігації б. прц „Позички Народової“ на покриття премії від обезпечення під умовинами, устійненими розпорядком Міністра Скарбу з дня 21. липня 1934 р. Дз. Р. П. ч. 66, поз. 582. — Подрібні умовини прийняття облігацій висилає Товариство на бажання інтересованих.

— Наперфумована черниця. В Старому Санчі появилася молода черниця і ходила по заможніших домах, збираючи пожертви на монастир. В місті є заведення Сестер Кларисок і тому ніхто не відмовляв їй пожертв, тимбільше, що черниця визнавалася ще й вродою. Але декому видалося дивним, що від молодой, гарної черниці пахло сильно перфумами. Повідомлена поліція придержала арешті підозрілу черницю і ствердила, що це справді фальшива богемільниця, яка подала себе за Гелену Зайончковську, жінку сержанта з Бельська. Фальшиву черницю арештовано, а більшу грошеву суму, яку мала при собі, сконфісковано.

— Залізнична катастрофа. Перед станцією Тарновської Гури на лінії Катовиці-Гдиня розірвався транзитовий вантажний потяг. Коли передня частина потягу з машиною доїждила поволі до стації, задня частина, зложена з 11 відірваних вагонів, вдарила з цілим розгоном на передню. Наслідком удару повстала гора накопичених вагонів, з яких 7 розбилося в дребезги. Находилися в них чеські й малярські товари, різні матеріали і частини машин. Перевернулися також дві цистерни нафти та бензини. Керманчик потягу, остережений сигналами гальмовних, вискочив заздалегідь з машини щастливо, зате один гальмовий вискакуючи поломих собі ноги, а другий гальмовий легко потовквся.

Камізелки, пульвери, рукавички і вовняні шкарпетки поручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Боїмів ч. 4. 47/83 24-60

— Під потягом до Палестини. На чехословацькій граничній стації викрили під вагоном міжнародного поспільного потягу Львів-Відень трьох молодих жінок, що причіпившись під вагоном відбули подорож зі Львова (460 км.). Вони хотіли дістатися до Палестини. Нелегальні пасажери були в жакливному стані, без обуви, в подертих одягах і такі перемерзли та виснажені, що не в силі були промовити слова. Їх відставили назад до Польщі.

— Привязали прокуратора до в'язничних штахет. На прокуратора Мек Емерія, що вийшов на прохід поза Деблін, напало кількох озброєних людей, обезсилили його та заволокли до авта, що стояло на гостинці. Було це в білий день. Привезли вони Мек Емерія до Дебліна та привязали коміть головою до в'язничних шта-

Дешевий місяць

у БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ — Львів, Боїмів 12.
Усі товари по ревеліційних цінах!
Для принаду: штрукси 1-80, флянки 60 сот.
перкаліна 10 сот. Полотна 55 сот.

хет. Опісля обмалали прокуратора смолою та втікли в невідомому напрямі. Тоді саме не було нікого на в'язничному подвір'ї ні перед в'язницею. Шойно за пів години прибігли в'язничні сторожі та відв'язали Мек Емерія. Згодуються, що це була робота членів „фашистської“ ірландської республіканської армії.

— Перед смертю признався до вбивства Ліндбергового сина. Бувиш в'язень американської в'язниці в Сінг-Сінг Роберт Вилдін при свідках признався на смертній постелі, що це він сам один викрав Ліндбергового сина. Коли дитина стала плакати, Вилдін боявся, щоб не побудилися присутні в Ліндберговому домі, стиснув дитину за шийку, щоб втишити її. І зараз переконався, що дитину адушиє. Переляканий всім на найближчій стації до поїзду, а тіло дитини викинув по дорозі.

— Не владаєся штука. На однім італійським кораблі, що виплав з приставі в Гдині, знайшли укритих під чердаком двох пасажирів, що їхали без грошей. Один був Яків Холодний, що походить з Галича, другий Іцко Квартлер з Надвірної. Кажуть, що хотіли дістатися до Неаполя. Обоє відставили до дому.

— Бензина з води. Праські часописи повідомляють, що винахідник Йосиф Вольдан у Глинську відкрив спосіб добувати з води бензину. Подрібні цього винаходу покищо не знає, відомо тільки, що він полягає на домішці деяких елементів до води при вжитті електричного струму. Одна літра такого продукту має коштувати коло 12 сот. Покищо треба ждати на наукове потвердження досвідів Вольдана.

— Є ще на світі країна д'обробу. В часі, коли цілий світ стогне під тягарем безробіття й нужди, єдина Полуднева Африка, держава бурів переходить тепер добу найкращого економічного розквіту. Про це пише в закордонній пресі один очевидець з Йоганнесбурга. Перед двома літами утворено там комісію Карнегія для розсліду причини депресії та нужди. Тоді Юнія Полудневої Америки розпочала десятилітній план розбудови для поборювання нужди. План уложений на широкі розміри на підставі дослідів комісії. Він опирається на християнських засадах під проводом уряду. Його мета така, щоб ні тежнота ні хвилеві угруповання не були причиною нужди. Фермерам дають ханлеву підмогу, а їхніх дітей забирають до шкіл з цілим утриманням. Ті школи нагадують зразкові фарми і вони приспособляють дітей відразу до господарства. По селах їздять безплатні інструктори здоров'я, а це зменшує видатки на шпиталі і підносить видатність праці. Крім цього приготівляються великі проекти для будови домів, щоб забрати людей з перенаселених околиць в сторони з рідшим населенням.

— Рікні вістки. Англійський летун, рекордист у скоку з легкопадом, Джон Транум, хоче скопити з легкопадом із літаку на висоті 13.000 м. у Колпентагені. — До міста Монае у Каліфорнії виїхало тисячі людей шукати золота, бо прийшла звістка, що в тім великій зложі золота. — У Вітебську відкрили державний медичний інститут з 8 клініками. — В Албані (Овієдо) арештували провідника червоної армії в Астурії, Рамон Гонзалес Пена. — За останній рік приїхало до Австрії 1000 індійців; від січня до березня виїжджає з Відня до Індії багато австрійців у подорож. — Суд у Трієсті засудив сина Каруза на півроку в'язниці за злобне побиття селян підчас їзди автом.

— Хто дістане нагороду миру? 10. ц. м. прийде звістка із Осльо про нового лауреата Нобля, заслуженого для мирової справи. Згідно з заповітом Нобля нагороду цю повинен дістати той, хто прислужився найбільше для братерського зближення народів. Мировна нагорода — єдина з нагород Нобля, про яку рішатимуть не у Стокгольмі, столиці його батьківщини, а в Осльо, столиці сусіднього братнього народу, норвежців. 10. грудня це дата смерті Нобля і цього дня призначають цю одну нагороду. Підчас війни тільки одного разу дістав її швайцарський Червоний Хрест. У 1923 і 1924 р. її не призначили, у 1925 дістали її англ. міністр закорд. справ Чемберлен до спілки з ген. Дозом, що збжежив велитенську суму воєнної контрибуції; у 1926 р. дістали її два міністри закорд. справ Штрессман і Бріан. З передвоєнних лауреатів згадаймо німецьку письменницю Бертю Сутнер, австр. журналіста Г. А. Фріда, бельгійського сенатора Ля Фонтена, Ф. Нансена, В. Вільсона і архієпископа Седерборьма. Цього року кандидатів на цю нагороду багато, але справжніх миротворців таки за мало.

Жінко! Будеш нам щиро вільна, якщо при періоді засобишся в МЕНАЛЬ. Також при упавих МЕНАЛЬ віддає ідеальні послуги. Не прибіжуйте, коли скажемо, що жінка сама найближче себе привади, коли не зробила в МЕНАЛЕ проби переходить попри МЕНАЛЬ байдуже або з недовірою — тут треба доклати конче одної тільки проби, щоб не переконатись, що не лише сама буде його живати в відволікненні, але також особисто буде його гаряче поручувати всім своїм знайомим гвоксам. МЕНАЛЬ продають аптики, аптичні і кометичні склади. МЕНАЛЬ, Львів, Потоцького 11 а.

— Водогін Дністер-Одеса. Науково-технічна рада Наркомгоспу УСРР затвердила проект будови нового водогону Дністро-Одеса довжиною 40 км. Буде це велитенська споруда, що будуватиметься 12 років. Уся будова розділена на три черги. Перша черга буде закінчена 1937 року, останні роботи 1948. Тепер Одеса зуживає на рік близько 37 мільонів кубометрів води. В 1948 р. зуживатиме 125 мільонів.

— Самогубство професора медицини. В лікарському світі велику сенсацію викликало самогубство д-ра Вільгельма Тавфера, професора медичного відділу будапештського університету. Проф. Тавфер мав піддатись операції. Хоча сам перевів у своїм житті тисячі операцій, чув тепер непереможний страх перед операцією на собі. Коли роблено приготування, щоб перевести його до клініки, вистрілом з револьвера відобрав собі життя. Мав 84 роки.

— Можна фотографувати думки. Ноблізський лавреат 1932, професор фізіології в кембриджському університеті д-р Адріан, винайшов спосіб фотографувати думки при допомозі реєстрації та зміцнення електричних спонук, які виходять з мізку. Вченому вдалось записати думки на плівці, перетворити їх у звуки і передавати радіом. Ствердив він, що коли людина сидить за кім'яком вигідно з заплученими очима, нічого не думаючи, тоді мозок висилає у простір приблизно 10 електричних „набоїв“ на секунду. Та коли тільки зверне вона увагу на щось, діяльність, тоді число цих набоїв доходить до 2.000. Досвіди вченого обмежені досі головню до тої частини мізку, що контролює зір.

— Похована в летаргу. В місцевості Гавага-Невач у Югославії склався жахливий випадок поховання живої особи. Померла там у старшому віці селянка Музарова, яку за два дні поховано. Кілька годин після похорону грабар почув якісь звуки, що походили із свіжого гробу. Коли при допомозі кількох людей відкрито гроб, стверджено на основі позиції небіжки, що її поховали в летаргу, з якого вона в домовині пробудилася і померла вдувшись.

— Жид Зомбарт проти жидів. У Берліні вийшла нова книжка відомого німецького економіста Вернера Зомбарта „Німецький соціалізм“. 80-літній соціолог цією книжкою переходить рішуче на бік націонал-соціалістів. Він доказує, що жиди шкідливі своїм впливом на заїчя, закони, господарство і мораль. Тимто не досить позбутись жидів із держави; треба ще викоринити весь їх вплив. Зомбарт сам — жид. 20 літ тому оженився він з румунською жидівкою із Ясс і тоді про це його подружжя широко писали. Двоє дітей Зомбарта, рід ясна, неарійців, не має нині прав у Німеччині.

ПОРОШКИ
«KOWALSKINA»
ВЖИВАЄМО
ПРИ ДОШКУЛЬНИХ
БОЛЯХ ГОЛОВИ
КОНЧЕ ЗІ ЗНАКОМ
„СЕРПЦЕ У ПЕРСТЕНІ“
FABRYKA CHEM. FARMAC. A. KOWALSKI WARSZAWA

ДИВОГЛЯДИ.

ЯК ДОВГО МОЖЕ ЙТИ ОДИН ЛИСТ.

Колишній бурмистр міста Пітерборо (Англія) Вільям Сноуден дістав листівку, яку вислали до нього з міста Дертінгема... 28 літ тому. Оба міста віддалені від себе на 50 миль. Це доказ, що на англійській почті нічого не гине.

ПОКИЩО НЕПРИЗНАНЕ ІМ'Я.

До одного париського цивільного уряду прийшов цими днями шасливий батько, що хотів назвати свою новонароджену дитину „Мариною“. Урядовець відмовився записати таке ім'я в книги заявляючи, що офіційно допущене у Франції тільки ім'я „Маріне“, а не „Маріна“. Батько, щоб дістати дозвіл на зміну останньої букви в цьому імені мусить звернутись до суду. Суд, згідно з прийнятим у Франції звичаєм, йому не відмовить, але справу протягнеться.

З ДОРОГИ ЖИТТЯ.

Співак зеленої Буковини.

Вродився поетом... Так було записано між зіздами. Над його коліскою гуляли полонинні вітри, шуміли горді смереки, лопотіли орлині крила. Бо родився в барвінковій країні, де висіли гнізда орлів, бушували громи і потоки. Вслухувався від дитини в дикі думи, що їх співали чорногірські вітри, і як довго був їм вірний, був великим поетом.

І тоді, коли шовковим словом співав:

О, мила, ти мій світе,
Даруй мені два квіти,
Два квіти на весняну
По нашому кохання

І тоді, коли виводив тугу молодого жовніра, що то сів при столику і думав над тим, що:

Мати моя старенькая
Пише ми в одво,
Що там зима та женьская
А їй студено.

Нема, нема їй кому
Врубати дрівець,
Бо їй синок один в дому
Цісарський стрілець!

І тоді, коли мотушному вояводі кидав устамі Довбуша смілий вигук:

Так знай, що нині ще на Чорногорі
Збудуєм орлове гніздо
І або відти вольні повертаєм,

Найкращі дарунки
на св. Миколая,
як торбинки, парасольки
можна дістати у фірмі:

Ноблес

Сикстуська 1. Памятайте „Ноблес“ Сикстуська 1

Або нам ворон пісню заспіває
Вогробу!

Всюди там чути слово і музику великого вітчаного поета — слово повне глибини, краси і сили.

Та над життя його і над його творчість насулулася чорна, трагічна хмара. Пройшов життєву стежку без усміху щастя; його творчість заломилася і схитнулася під непереможним впливом велиття-Шевченка.

Та всеж таки, коли в неділю шануватимемо пам'ять „солов'я Буковини“, неопієного оповідача, заслуженого популяризатора, письменника для дітей, редактора, дорадника села, його наставника, організатора шкільництва, оборонця народньої мови, великого народолюбця — нехай у вітку, який йому складе український нарід, не бракне листка від звелічників Федьковича, як великого ліричного поета.

На червоному цвинтарі дрімає тиха могила зі скромним надгробником — могила людини, що колись будила Буковину до нового життя, а з якої теперішні володарі заборонили святкувати його пам'ять.

Тиберій Горобець.

ВЖЕ Є В ПРОДАЖІ

(АМЕРИКАНСЬКИЙ ТИП)

З кіна.

КІНО КАСІНО: „СТВОРЕНА ДО ПОЦІЛУНКІВ“.

Фільм має на афіші відомі прізвища: Жанн Гарльов, Люїса Стона, Ляйонела Беррімора і Франшо Тона. Заголовна ролля належить відомій „платиновій блондинці“, що крутить собою і крутить голови мужчинам уже не від пині. Краще підходив би цей фільм заголовком: „Хочу вийти за мільонера“, бо в цьому напрямку йдуть усі зусилля гарної, чесної, але дуже нахабної та зручної дівчини. Нахабству її помагає ще сліпий припадок, що зветься щастям. Великі актори Стона і Беррімор не мають у цей фільм відповідної ролі. Франшо Тон, симпатичний партнер Гарльов, закохується у гарній дівчині занадто швидко і занадто просто.

КІНО КОЛІСЕЙ: „ВСЕ ПЕ ЖАРТ“ і ревія „ФРОНТОМ ДО ВУЛИЦІ СОНЯШНОЇ“.

(ет) На сценарій цієї фільми аложилася ціла низка трагікомічних непорозумінь, спричиняючи навісисе для жарту. Симпатична гра симпатичних акторів і фільма, місцями дотепна, бавить. З акторів виражиться Честер Морріс у ролі збиточного архітекта.

Ревія переважана так, що більш як двогодинна програма топить. Є тут кілька добрих скетчів, з яких два надто неприємні. Коли дирекція кіна хоче вдержати у себе вибагливу публіку, тоді того роду речі, як „Зрадливий чоловік“ і гротеска „Амор та неввіжлі дівчатка“ треба відкинути. Інші точки дуже добрі й без закиду. На увагу заслуговують: танцюва картинка „Арленіада“, прегарна була хвилючка пастрова інсценізація „Жітка-шнуга“, а добрий бо якийний

квартет у виконанні кравця, муляра, шевця і маляра, скетч з освідомленою дівчинкою і т. д. З окремих виконавців незрівняна І. Вінарська (знаменита інтерпретація пісеньок), С. Бестіні — особливо у виконанні сляфокса „Бо це звичайно починається так“, Сіціарський і, очевидно, ревелерси „Евгена“. Фінал „Закопане“ місцями пудний, бо за багато в ньому гуральських пісень, усеж завдяки декораціям і світляним ефектам подобався.

СПОРТ.

ЛЕЩЕПАРСЬКІ ЗМАГАННЯ.

В неділю 16 грудня н. р. відбудуться лещепарські змагання в таких конкуренціях: 1) 12 км. мужчин, 2) штафети 4 × 4 км. жінок і юніорів. Збірна змагунів в год. 9. рано біля останнього перестанку трамвая ч. 10 (рогачка захарстінська). Старт змагунів в год. 10. рано. Зголошення до УСС до дня 15. н. ж. (платиля) в год. 19. до 21. ввечером. Виписе від змагунів по 20 сот. від дружини 50 сот. В оголошенні подати: число змагунів зарті й послідку лікарських оглядин. Без послідку лікарських оглядин змагунів не будуть абсолютно до змагань допущені. Любування, поспієння траси й роздача чисел відбудуться в суботу в доміні УСС. Руська ч. 3. 1. нов. в год. 19. ввечером. — Організує змагання У. С. С. К.

Одновременно повідомляємо, що доміва УСС, перенесена до Машинського Брантва при вул. Руській ч. 3. 1. нов.

ОСНУВАННЯ У. С. К. „ГОРИНЬ“ У РІВНОМУ.

В співзальному органі подільського воєводства, ти живеньку „Волонь“, з 2. п. м. находимо таку листку. Під прохолод поєса С. Скрипника відбулися в селі: „Рідної Хати“ організаційні збори, що мали на меть організувати український спортивний клуб. Новозорганізований клуб дістав назву „Горинь“. Організатори записали вироблення його статуту.

Поксильте передплату!

КАЛЕНДАР

КРИНИЦЯ

це книжка, яку мало Вам раз перечитати і відложити. Ви му- сите хоч-не-хоч вертатись до неї багато разів

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення платити не відноділя.

Майже ЗАДУРНО

Фірма „Галицький Магазин Новин“ галицька 15.

:: продає всілякі блаватні товари за безц. н. ::

Для прикладу кілька цін:

Ганцели на білім	0.55	Полотно	0.55
на піджаки	0.65	Димка на підштанці	0.65
у найм. взорі	0.75	Зефір на сорочки	0.75
под рока	0.70	Попеліна на сорочки	1.30
на кашкет, блузет	1.15	Перил на колір	0.75
Бав. двостор.	1.30	Сирій колір шовк	1.20
Вельвет і шотланд	1.70	Хустини до носа	0.10
Вовна на сукні	1.70	Сирветки	0.20
на пляжі	3.30	Стиони	0.35
Шел'оти на убрання	2.45	Вайт. ручники	0.28
Сукно лещетарське	5.50	Купел. ручники	0.30
Ковти	4.25	Виспки	1.—
Пледы	5.40	Позовки	1.95
Кили і обрус	2.30	Простирала коздо.	4.90

Великий вибір шовкових і вовняних матеріалів. — УВАГА: При закупівлі товару від 3 зол. задурно білеті до кін. Палас, Аполло, Атлантик і інших.

Театри.

Кооператива „Український Театр“, Український Нар. Театр ім. Тобілевича Скала М/Збр.

9. XII Задана Острога, 10. XII. Садкоменсь. Театр гратиме від 13. XII. — 16. XII. п. р. в Чорткові.

Недільний Мисливий Театр.

Неділя, 9. XII. год. 3.30 поп. „Чужа дитина“. Цінні найнижчі.

Неділя, 9. XII. год. 7.30 веч. „Російська дівчина“.

Понеділок, 10. XII. год. 7.30 веч. „Російська дівчина“.

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 9. XII. год. 7.30 веч. „Музичні іграшки“.

Понеділок, 10. XII. год. 7.30 веч. „Під примусовою управою“.

Кіно.

АПОЛЬО: „Каріона“ (Дольорес деаз-фіо).

АТЛАНТИК: „Маскарада“.

ВАНДА: „Мадерська похання“.

ГРАЖДА: „Жінка на одну ніч“ та епоси балалайкового хору.

КАСІНО: „Створена до цілування“ (Жан Гарзов).

КОЛІСЕН: „Все це жарт“, ревіз: „Фронтон до Соняшної вулиці“.

КОМЕДИК: „Бесіда парада“ (Франсіска Іалі).

МАРУСЕНКА: „Що ж далі, сіра людина?“, ревіз: „Від Оберга до Каріона“.

МІРАЖ: „Кво надіє“.

МУЗА: „Сини пустині“.

ПАЛІС: „Пісню я заводивую світ“.

ПАН: „Ці два, ця третя й четвертий в ротані“, „Аланова“ (Моржухина).

ПАСАЖ: „Пінста д-ра Фужачу“ та ревіз.

РАЙ: „Пісенька Варшави“ (Е. Бодо).

СВІТ: „Заборонена мелодія“ з Джоже Мохом та „Вільні сніг“.

СОНЦЕ: „Син джунглі“.

СТІЛЕВЕ: „Що ж чоловік робить у нощі“, ревіз: „Гуртний гумор“.

УГІХА: „Сьогодні живемо!“, ревіз.

ХІМЕРА: „Тигр убиває“.

Закордонне радіо.

Неділя, 9. грудня 1934.

Відень (306.8) 11.00 Скрипкова соната Ф-дур Гріга, 11.15 Поематна симфонія Ф-дур Шуберта, 12.40, 13.55 Концерт, 20.00 Нар. песня Анценгрубера, 22.00 Два фортепіано, Братислава (498.8) 19.20 Слов пісн, 19.45 Слов. поезія, Брно (323.4) 19.20 „Що робить Алетта?“ оп. Вайнбер-гера, Прага (470.2) 9.05 Сонго на арфі,

11.00 Квартет, 13.00 „Шуноа“ оп. Смет-тини, Копенгаген (235.1) 13.25 „Дочка полку“ оп. Доніцетті, 21.20 Скрипка, Париж (164.8) 16.00 симф. концерт Атльона (35.1) 3.35 Сніг, Билгород (437.3) 15.30 Пісеньки, 20.30 Скрипка, Лобляна (369.3) 10.30 Сніг і гітара, Берлін (356.7) 14.15 Квартет на два об'єк. 0.00 Легка музика Кельн (455.9) 14.00 Нар. танці, 18.25 Муз. картини, Лейпциг (34.2) 11.30 Каватата Баха „Іх те унд зухе нит Фе-дентен“, 13.00 Концерт, Будапешт (351.5) 12.30 Циг. музика 17.30, 21.10 Концерт, 21.00 і еч. р. сень Марі Вазілідез, Мільно (368.6) 20.45 Вечір опер, Рим (410.8) 17.00 Симф. концерт, 20.45 Веч. концерт.

Понеділок, 10. грудня 1934.

Відень (306.8) 12.03, 13.10 Концерт, 17.30 Арфі та пісн, 19.50 Так любимо від-дівель (пісеньки, симф. орк.), 1.55 Форт. музика, Братислава (293.8) 20.15 Форт. рецитал, Кошиці (259.1) 17.10 Два Закарпаття, 19.30 Концерт, Прага (470.2) 17.55 Скрипка, 20.15 Батько та син (комп. Бенч. і Ная. Завоталь), Париж (164.8) 21.00 „Лили Рук“ хоп. оп. Давіда, Дан-ціг (230.2) 10.15 Вок-муз. анд., Мадрид (274) 19.40 Есп. музика, 19.30 Пісеньки, Атльона (351) 21.35, 2.45 Сніг, Билгород (437.3) 20.00 „Порит“ оп. Желіського, Берлін (356.7) 16.00 Веч. попелудне, 18.30 Пісн, Кенігсвустергаузен (1571) 20.10 Симф. концерт, Мінхен (445.4) 20.10 „Се-ло без дзвону“ оп. Кінеке, Будапешт (350.5) 18.25 Легка музика, 19.40 Бетове-нський вечір, 22.50 Циг. музика, Мільно (368.6) 11.30 Тріо, 17.10, 22.00 Танк. і канер. музика, Рим (410.8) 13.00 Орк., 17.30 Солісти.

Львівське радіо.

Неділя, 9. грудня 1934.

9.00 Ран. анд., 9.47 Руханка, 9.53, 9.40 Ран. муз. в гр. пл., 9.50 Хвилянка госпо-динь, 10.57 Сигн. часу, 12.03 Метеоро-логія, 12.05 Сільва рерум, 12.10 Театр. реперт, 14.00, Концерт орк. маж., 15.00 Словникова баранини уколуюно успіху годівельної праці, 15.15 Копіювання теорії на гр. пл., 15.25 Огляд ринків різн. продуктів, 15.35 Пісеньки в гр. пл., 15.45 Хлобокобська скрипка, 16.00 Шан-ноча в я конечка (фот. повіст Ле-дотини), 16.20 Вольончелла, фортепіано, 16.40 Два старших дітей Переказ про золоту качку, 17.00 Нар. мотиви в музиці (Ар-гасинська, пісн; форт., скр.), 17.30 Нова теорія інстинкта, 18.00 Театр Улан: Кри-минальна повість (Гротеск-а Камі), 18.45 Алухтінські вихованці, 19.00 Рел. концерт із кост. Едизвети у Львові (Хорн, орг.), 19.30 Актуальн. фейл, 20.00 Популярний концерт (симф. орк.; Бендер. бас), 20.45 Веч. денник, 20.55 На попелудне, 21.00 На веселій дів. ханзі, 21.40 Спорт, вістия 21.45 Почт.-техн. скрипка, 22.00 Реклам. концерт, 22.15 Авд.: Від пам'ятника до пам'ятника, 22.30 Гольдбергові варіанти Баха (гр. пл.), 23.05 Танк. музика.

Kawitska

КРАЄВЕ ПЕРО

зі золотою сталівкою

25 літ гарантії

Понеділок, 10. грудня 1934.

6.45 Ранішня аудіція, 7.30, 22.00 Рекл. концерт, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеор-логія, 12.05 Огляд преси, 12.10 Концерт, 13.00 Подуан. денник, 13.05 Польські сти-лізовані пісні з гр. пл., 15.30 Експорт, 15.35 Біржа, 15.45 Оркестра, 16.45 Лекція нім. мови, 17.00 Форт., 17.35 Форт. з оп. Р. Штрауса „Кал-дир Срібної Рожі“ з гр. пл., 17.50 Фотограф, краєзнавство, зина, 18.00 Про розні регіональних д.т. часописів, 18.15 Тріо Гінцбургів (сконья, альта і виолончель), 18.45 Почитай-мо собі (огляд книжкових видань), 19.30 Краєвид Польщі та її культура, 19.50, 19.55 Спорт, вістия, 20.00 Легка й попу-лярна муз. 20.45 Веч. денник, 20.00 Як працюємо, 21.00 Давня муз., 21.45 Умови-ни життя в мист., 22.15 Лекція танку, 22.35 Найславніші тенори світа з гр. пл., 23.05 Танк. музика.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 8. грудня ц. р. кооперативам платити за:

1 кг. масла десерового	2.60 зол.
1 л. молока	0.18 „
1 л. сметани	0.70 „
1 л. масла	4.15 „

Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові 1 літра 26 сот.

Тенденція на масло знизкова, на мо-локо, сметану і яйця піддержана.

Маслосоюз повідомляє, що в грудні ц. р. платити до відличання своїм достав-ним за 1 кг. жиру ваги птиці, льоко подвіри птахомисарії „М. С.“ у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курочки молоді 1 лд. за 1 кг.	0.93 зол.
Котушки мол. 1 „	0.85 „
Качки 1 „	0.85 „
Пантарки 1 „	1.— „

Індиків і гусей не приймає. Також не приймає курей, качок і пантарок 1 лд.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФІРАНКИ дешеві і вибагливі ручно ви-конані. Фрайлік, Сикстуська 21. 33/84 2-7

МИГДАЛИ, ГОРІХИ І РОДИНКИ на свята найдешевше купити у Ориштайна Сикстуська 29. 60/83 1—2

ВОВНА: ПІДШТАНЦІ мужеські 3.90, сист. Егера 3.90, теплі Кафтанки 2.90, жіночі теплі реформи 1.50, поличкові 4.50, АСТРА, Фабрика, Сикстуська 2. 651

ГАРДІАР з високою освітою, практикою і деяким капіталом шукає співзвучних до пущення в рух механічної хромоної гар-барні, Потрібний грошовий вклад а по-двої і торговельна співпраця. — Зголо-шення слати до Комітету Розбудови Українського Промислу при Укр. Техн. Тов. Львів, Костюка 3. 674 1—4

НАЙГАРНІШІ ЖІНОЧІ ПЛЯЦІ по зол. 7.—, 85.—, 95.— 110.— і вище, дуже модні сукні по зол. 30.—, 35.—, 39.—, 43.— і вище продає відома першорядна фірма Якіс ПІОСЛАМЕНТ, Львів, Акаде-мічна 2. (Готель Жорж). 670 2—4

ШВАЙЦАРСЬКІ ГОДИННИКИ продає дешево Добровольний і Розаковський. Львів, Академічна 2. 36/81 9—10

ОГОЛОШЕННЯ.

Вирібня музичних інструментів

Фр. Невчич

Львів, вул. Горо-децька 2Б. Телеф. 23-76. Поручає всілякі музичні ін-струменти, прилад-дя, грамофони, пля-ти і т. п. по при-ступних цінах. — Цінянки на бажання. Приймає напрями. 31/81 9—10

НЕРВОЛЬ

Хеміка д-ра Франкова, одиниий радикальний і випробований за-сіб (напирання) проти

РЕВМАТИЗМОВІ

колюк з причини простуди, по-стрілові, ісхіясові і ін. — всюди можна дістати.

Виріб і головна продаж

АПТИКА МІКОЛЯША

Львів, Коперника 1. 10/82 7—10

Перероблювання

в дешиф. кицю кро-тських сіток, залізних ланок, матраців, о-томок виконус фабрика Закс, Ліндога 6. Тел. 79-99. 12/73 4—10

Ліжка дитячі 25 зол. кухонні 8, полеві 10, сіткові 20, дротніні вилади 18. Оломани 30, розкладані канап-ки 30, матраци з по-душками 14, волосні-ні 40, найновіші тап-чани 75 — Фабрика З а к с, Ліндога 6. Тел. 79-99. 12/73 4—10

Японський доктор медицини

Др. А. Ючоси

спеціаліст внутрішних недуг, епідемія, люес. Лікування япон-ськими зелями. — На провінцію ви-силаю ліки поштою. 671 1—3 Варшава, Нови Сьвят 59, м. 7.

ПРОСПЕР МЕРІМЕ

БЛАКИТНА КІМНАТА

ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ

Переклад із французької мови Василь Софронів. — Ціна 0.95 зол., з почт. пересилкою 1.20 зол.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти.

1 мн. одношпальтовий або його місце в руб-риці оголошень	2 зол. 0.35	Дрібні оголошення від слова: матримоніальні і приват. кореспонденції по	3 зол. 0.15	Остання сторінка 1/1	4 зол. 480—
одношпальтовий в тексті і новинах	0.60	купи, продаж, вишукані і т. д.	0.10	1/2	250—
на першій сторінці	0.80	шукаючи праці	0.07	1/4	130—
		слова товстих друком подвійно.		1/8	70—

За редакцію відповідає Олександр Костик.

Видав. Видавництва Спілки „Діло“.

З розкладні Вил. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто пошт. шодн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТИ В КРІЮ:
Місячно 5:00 зол.
Чвертьрічне 15:00 „
Піврічне 30:00 „
Річно 60:00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді, Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7:50 зол., Німеччині 7:50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. л., Румунії 150 лев., Болгарії 7:50 зол., Австрії 7:50 зол., З інших країн 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-24.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

ПОКЛІН ПОЕТОВІ.

АКАДЕМІЯ В СТОЛІТТЯ НАРОДИН ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА.

Вчорашнє свято-академія з нагоди 100-ліття народина Юрія Федьковича пройшло величаво. Зложились на це різні обставини: добіра, наскрізь оригінальна програма, що відбігала сильно від загальнопривитих трафаретних програм на подібних святах, зразкове її виконання і величезна вишуканість сати Визного Театру, що в найбільшій зацікавленості і глибокому інтелекту до пам'яті найближнього сина української Буковини віддавала за ходом подій нових точок програми. Високий застрій свята збільшив це відчуття серйозного привіт під багатьох українських організацій та установ в Буковині, де, як відомо, взада заборонили навіть такі невинні свята, як свято в честь „буковинського солов'я“.

Займаючись академію знаменито виконавчий хор Т-ва „Сурма“, що відіграв під дириг. І. Охримовича композицію пок. В. Мандичевського до слів Ю. Федьковича „Воскресні Бояне“. Після того проф. Богдан Ленський вголосив промову, в якій скарітеризував Федьковича як поета, громадянина і людини на тлі його доби. Промова, яку сподіємось подати нашим читачам в цілості, і своїм змістом і способом виконання зробила на всіх прилиплих найкраще враження. Ще не встигли оплески публіки в подяку промовцеві, як на сцену виспівалися мавіє цвіт: хор учениць гімназії „Р. Ш.“ в чудових народних і гуцульських строях, що під управою дир. проф. М. Григоровського відіграв дві композиції Е. Мандичевського до слів Федьковича: „Місяцю князю“ і „Зозулька“. За гарне виконання тих пісень збирав хор заслужені оплески. Після цієї точки секретар комітету свята п. М. Духий підчитав запланований привіт буковинських товариств, що зробив на всіх прилиплих величезне враження. Сала оплескувала той привіт кількома хвилинами з очевидним зворушенням. Закінчив першу частину академії п. Юліан Генік-Березовський, що в гуцульському строю і при відповідній декоративній рецитував Федьковича „Довбуша“. Рецитував так, що положив усе село без винятку. У всіх творів, що їх декламував у Львові п. Ю. Генік-Березовський, „Довбуш“ виходить у нього по завершенні знавців найспівніше, просто незрівняно.

Другу частину академії закінчував великий хор студентського т-ва „Бандурист“, що під

диригентурою п. О. Пleshкевича відіграв „Як в браття раз сконав“ Федьковича-Ст. Людкевича та „З окурків“ Федьковича-О. Нижанковського. Хор сильний, зіспіваний, голоси свіжі, зважні, зобіри солісти — все те давало гарну цілість. З перги йшла спеціальна ілюстрація відомої пісні Федьковича-О. Нижанковського „Гуляди-гуляди“ поемису Р. Купчинського, укладу п-ї О. Суховерської, яка вложила у виконання цієї точки не тільки своє фахово знання, але й немало праці. Ілюстрація йшла у виконанні школи п-ї Суховерської всі дівчата та хлопці в гуцульських строях, артиста І. Гринька, хор „Сурма“ й оригінальної гуцульської музики — очевидно при відповідних декораціях. І поемис такої спеціальної ілюстрації і її предцане виведення на великій сцені — все те нове й незвичне в наших відносинах, тому дубавка віддавала за всім із запертим віддихом і по скінченні тої сцени довго-довго не вмовкала оплески. Як чергова точка йшла — знову при відповідних декораціях (Венеція — Палата Дожи) і такому ж освітленні — драматична рецитация „Сонних мар“ Федьковича у виконанні поета О. Луцького, що виступив в уніформі австрійського воїна часів Федьковича. Пок. О. Луцький зважив як першорядний декламатор, не диво, що його рецитация в такій обстановці зробила на всіх присутніх дійсно глибоке враження. Закінчив академію дуже численний мішаний хор „Львівського Бояна“, що під батогом п. І. Охримовича відіграв твір Федьковича „Постова доля“, скомпонований спеціально на це свято композитором Б. Кудриком. Виконання тої точки не лишило нічого до бажання. На закінчення відігравала вся зала національний гімн.

Все це свято-академія мало наскрізь європейський характер: воно стягнуло найдобірашу українську публіку (на жаль, цілі сотні відійшли без білетів!) і тривало точно дві години. А найважливіше: все воно було витримане в стилі й дусі „буковинського солов'я“, тому тим святом українське громадянство Львова віддало гідний поклін пам'яті того Поета.

На закінчення слід ще зазначити, що на сцені красувалась на тлі гір і смерек великий бюст Федьковича, спеціально виконаний на це свято мистцем Коверком.

Жалібна Академія в пам'ять Михайла Грушевського.

З приводу смерті великого українського історика, професора Михайла Грушевського, члена Всеукраїнської Академії Наук у Києві влаштував Український Науковий Інститут у Берліні і Українська Громада в Німеччині Жалібну Академію, дня 7. грудня ц. р. в годині 8. вечором в „Українським Науковим Інституті“ в Берліні

(Брайтенштрассе 36.) з такою програмою: 1) Проф. д-р І. Мірчук: Вступне слово. 2) Доц. д-р В. Крупицький: М. Грушевський — історик України. 3) Проф. д-р З. Кузеля: М. Грушевський і його наукова діяльність у Львові. 4) Д-р М. Антонович: М. Грушевський як історик культури. 5) Доц. В. Леонтович: Мої спомини про М. Грушевського.

Зучасне безбожництво на Радянщині.

В неділю, 9. грудня ц. р., виступив д. проф. д-р А. Ішак: реферат під заголовком „Української Бесіди“ при ауд. Рутковського ч. 22. Це третій з черги реферат з циклу „Академічних Вечорів“. Реферат складався з чотирьох частин. У першій розглянув референт підстави безбожництва, в другій заглядав про опікунів безбожництва, якими є комуністична партія і більшовицький уряд. Описав референт дуже основно зговорив про засоби і методи безбожницької боротьби, яку проводять „Союз воюючих безбожників“. Тепер почнемо цей „союз“ понад 3 і пів мільона членів, які є організовані у „ячейках“. До безбожництва відносять головне преси, „Союз воюючих безбожників“ публікує кільканадесят часописів у накладі коло одного мільона примірників.

Найбільший наклад, бо 500.000 примірників, має часопис „Безбожник“. На сов. Україні виходять два безбожницькі часописи „Безбожник“ — 30.000 примірників і „Воскресні Безбожник“ — 120.000 примірників.

Четверту частину про успіхи і сферу діяльності безбожників референт відложив на пізніше з огляду на спізнання пору, бо реферат тягнувся майже півтора години. Реферат зробив на присутніх потрясаюче враження своєю вишуканою страшиною фактів напр. знищення 14.000 церков, безбожницька боротьба з духовенством і т. п.

Реферат поєднує окремою відбиткою. Дискусії не було, бо ніхто не зголосився до слова. Тому о. проф. Кодрат подякою референту і заклав цей вечір.

Поголоски про смерть б. цесаря Вільгельма.

Агенція Райтера принесла була вістку, що б. цесар Вільгельм помер нагло бувш. німецький

цесар Вільгельм. Поголоска показала неправдивою.

Відгомін убивства мін. Перацького в Лізі Націй.

На суботньому засіданні Ради Ліги Націй в дискусії над югославсько-мадирським спором делегат Польщі мін. Комарницький сказав, що Польща може дивитися на цей спір об'єктивно, бо обі сторони спору вважає державами заприязненими та полученими з Польщею різними міжнародними зобов'язаннями. Польща готова співпрацювати з Радою над виданням рішення в цій справі.

Бесідник зазначив, що після убивства мін. Перацького Польща дістала від сусідньої держави сатисфакцію, бо видали якусь кількість терористів, а це доказує про справданість попередніх польських інтервенцій.

ФРАНЦУСЬКА ПРЕСА ПРО ПОЛЬСЬКУ ЗАЯВУ.

ПАРИЖ, ПАТ. „Пі Паріазен“ пише, що польський делегат Комарницький з огляду на приязнь Польщі з Мадярщиною та Югославією, міг би бути таким об'єктивним, як англійський делегат. Всеж польський делегат не міг опертися спокусі, щоб не випустити стріли в чехословацький уряд і пригадав убивство мін. Перацького. „Журналь“ пише, що польський делегат ствердив, що його край є в дуже трудному положенні. „Евр“ підкреслює, що делегат Польщі сміливо стонує на боці Мадярщини, щоб заатакувати чехів, закидаючи їм толерування терористичних актів і скривання українських збігів, відповідальних за убивство мін. Перацького. „Еко де Парі“ зазначає, що після холодного тушу, яким була для делегатів Малої Антанти промова лорда Ідена, всія були свідками нагальної атаки Польщі. Польський делегат думав, що тисячліття минулих Мадярщини доволі зібє зроблені їм закиди та грози Чехословаччині, що виступить проти неї в процесом у справі українських терористів.

ПРИКАЗАЛИ ВЖЕ НЕ ВИСЕЛЮВАТИ МАДЯРІВ.

ЛОНДОН, ПАТ. Рентер повідомляє з мілгороду, що міністер внутрішніх справ поручив перестати виселювати мадирських горожан, навіть тих, яких дозвіл на подут у Югославію скінчився. Більшість виселені прилискують тут занадто заподатливому пристосуванню закону про чужинців місцевою владою. Здогадуються, що деякі великі держави, головні представники Вел. Британії в Женеві повідомили югославський уряд, що виселювання навіть законно оправдане, може зашкодити Югославії в Лізі.

ПІДПИСАЛИ ФРАНЦУСЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ПРОТОКОЛ.

МОСКВА, 9. 12. ПАТ. Французький амбасадор у Москві повідомляє, що французькі переговори, які велися від 4. грудня, закінчилися задоволенням протоколу, який у присутності амбасадора підписали міністер торгівлі Маршандо та мінісар закорд. торгівлі Розенгольц. Протокол, якого текст оголосять пізніше, передбачує негайне навізання переговорів у справі торговельного трактату й навігаційної конвенції, устійное основу, на якій відновили провізорію з 11. січня ц. р. і стверджує взаїмне зажання розвитку господарських взаємин і торговельної обміни між обома країнами.

Перед відходом Розенгольц приймав міністром мін. Маршандо. Мін. Маршандо в Москві зійшовся крім Розенгольця та Крестинського теж із комісарями фінансів і освіти, віцекомісарем оборони Тугачевським і ген. Буденним.

ПОСОЛКА ВИБИЛА ПОСЛА.

ПРАГА, 9. 12. ПАТ. У парламентській дискусії над урядовим проектом продовження військової служби до двох літ промовляв комуністичний посол Двожак. Президія парламенту скаріфкувала Двожакову промову. Нац.соціалістична посолка Земілова вибила Двожака по лиці. Міністер крайової оборони та багато послів гратулювали пос. Земілові. Закон схвалили.

МІСЬКІ ТЕАТРИ в ПОНЕДІЛОК 10. ГРУДНЯ 1934.

Великий Театр

Нині і в наступні дні

РОСКІШНА ДІВЧИНА Р. Бенацького
Найгарніші мелодії, танок, забава рух, гумор.

Театр Рівнобордостей

ПІД ПРИМУСОВОЮ УПРАВОЮ Арнольда і Баха
Незвичайний сміх на сцені. Найзабавніша пєса сезону

Совіти сидять на вулькані.

Американський журналіст про положення в ССРСР.

Відомий в Америці політичний письменник Ісаак Дов Лавін у довшому повідомленні в деннику „Нью Йорк Американ“ з 15. листопада 1934., пише: „Збірні самогубства, далеко поширені революції, масові розстріли, масакри цивільного населення й убивства комуністичних урядовців, відзначили владу совітської диктатури в цьому році, як подає „Крестросс“ та інші підпольні журналістські агенції, що працюють у совітській Росії.

„Крестросс“ це тайна розвідка служба Селянської Парції Праці, що її провідником є С. С. Маслов, старий революціонер з царських часів. Для інформації у цій статті використаний той часопис „Соціалістичний Кур'єр“, орган російських соціал-демократів, кореспонденції з Росії в часописі „Знамя Росії“, що виходить у Празі, і вісти з газети „За Росію“, що виходить у Боттарії.

„Світ був схвилюваний тому кілька тижнів, коли більше як 1.000 уязвлених в Угорщині мали поповнити збірні самогубство у закопах, домагаючись поправки платні. Але ані одного повідомлення не перепустила совітська цензура про рух серед селян поповнити збірні самогубства через підпалювання себе і своїх родичів.

„Занотовано 18 випадків, що селяни спалили себе і свої родини, підпалюючи свої домівки, лиш за два тижні над долиною Волгою, як подає у довідковій звітності секретар районного комуністичного комітету, Голдін.

„Той совітський урядовець подав ті числа тільки тому, щоби вказати на хвилю самогубств серед селянства. Дописувач газети „Знамя Росії“, котрий передає зміст того повідомлення, пише, що причиною масових самогубств є заграблєвання урядом збіжжя, котрим засуджує їх на повільне виголодження.

„Кіргізьке населення переважно кочівниче і займається майже тільки випасом худоби. З уваги, що селяни в центральній Росії винищили худобу, совітська влада, як пише „Знамя Росії“, хотіла послати кіргізь у „колективи“, щоби плекати худобу. Але кіргізи виступили проти того комуністичного плану. Їх спротив виріс у повстання. Вони убили більше як сто совітських урядовців.

„Червона армія“ виникла зломала революцію. Але Москва мусіла вислати президента Росії (російської федеральної республіки), Сулімова, до Сталінгору, кіргізької столиці. Совітська преса не промовчала і повідомлення Сулімова Кремль не подав до прийнятого відома.

„В дальшій ще Туркестані „червона армія“ мусіла в минулім літі викривати бомбових літаків, щоби збити велике повстання, як повідомляє часопис „За Росію“ у виданні з вересня 1934.

„Племя каракумів виступило проти „колективізації“ і його майже винищили до коріння. Каракуми жили у провінції Каазахік і їх прогнали від меж Туркестану далі на схід. Вони якийсь час держалися в недоступних степах і горах. Совітська влада видала до них пактис, щоб віділати їх. Вони підказались, бо їх перах уже обмарили. Тоді післяли на них відліли бомбових літаків, які несли злищення і нічого не пощадили. Більше каракумів, чоловіків, жінок і дітей, забрали в концентраційні табори. Інші хотіли їх звільнити, а тоді війська виступило і так те племя майже винищили. Лише маленько їх пролісталося до Персії.

„Що більше зростає совітська влада одинокі повстання в районі Берданська. Там „колективісти“ виступили до страйку. Їм забрали засоби пожити і тоді вони домагались харчів від уряду. Уряд на це післяв військом. В „колективі“ зібраних 13 літерів і на місці розстріляти їх без суду. Повідомляє про це місцевий агент „Крестросс“.

„А ще більше проваля екзекуція була, як подає „Крестросс“, у совітській Вірменії, недалеко Сімох Озер. Там білілі посланців працювали на каторзі. Виставник каторги, Вікулов, часто був їх каторгом. Одної ночі його вбили. Совітська влада не хотіла викрити вбивства і тому розстріляла 30 каторжників.

„На Україні самостійницький рух прибрал великі розміри.

„2.800 совітських урядовців на Україні проявили контрреволюційну діяльність. Це роз-

крив за комуністичній конференції в Харкові, Павло Постишев.

„40 процентів їх уязнили, казав Постишев. „З інших українських самостійників, що їх арештували червоні частини, 3.860 заслали на Сибір на каторгу.

„Подібну чистку перевели в українських університетах в Харкові, Києві й Катеринославі, де арештували 312 студентів, що їх вважали за українських самостійників.

„Неспокої на Україні проявились також у нападах частин „червоної армії“ на частини зєднані ОGPU (Чекі). В Херсоні впадали червоноармійці на чекістів. Убили і поранили кількох. За це арештували всіх жовнірів, що були на поліві касарні, відки кинули гранати на чекістів.

„Убивання урядовців ОGPU є часті по цілому краю, але мало про це пише совітська преса. Натомість „Крестросс“ збирає постійно повідомлення про це. Наприклад у Сталінграді убили шефи окружного ОGPU, Маджаєва, недалеко його хати. Така сама доля зустріла лідера Чекі в Баку, Оганесова, якого наїшли з перерізаним горлом у поїзді до Сабунчі. На залізничці Самара-Златоуст, на Уралі, ОGPU післяло свого високого урядовця Сиворцова, на розслі справу убивства трьох комуністичних урядовців. Але Сиворцова там заклали зі світа і навіть слід за ним пропав.

„Так багато в перевірених випадків убивств комуністичних урядовців, що можна подавати їх

довгі списки. Вистарчить тут подати, що за три тижні у прославленім Магнітогорську вбили трьох високих совітських урядовців Варгіна, Колеснікова і Чистякова; у великих заводах Наєжліньськ убили трьох спеціальних ревизорів страйку, що там був у березні, а саме лідера ОGPU Гребанова і його товаришів Колішкіна та Іванюкова; і що директор політичного відділу Московської військової округи, Гамарник, подав у звітності, що за 6 днів там убито чотирьох високих урядовців.

„У Дніпропетровську (Катеринославі) засудили на смерть червоноармійців Богулу й Писаренка за те, що дозволили втікати агітаторові з противобольшевицькою літературою. Одне голові суду, проголошуючи присід, нагло додав: „Але з доручення лідера червоної армії, товариша Ворошилова, засуд змінений на 10-літнє увязнення в концєтавоційному таборі“.

„Недавно став називати в Росії фашистський рух. Влада розкрила амову, щоби повалити комуністичну владу і замінити її націоналістичною. Від той рух відомий революціонер з царських часів Іванов-Разумнік.

„Організація мала багато студентів і „комсомольців“. Її зрадила одна жінка і большевицька влада знищила організацію. Але фашистські гасла остали популярні і тим небезпечні для большевицької влади.

„На розміри убивств вказує хочби кореспондент в газеті „Знамя Росії“, який подає, що в однім місяці червні убили 59 совітських урядовців.

„Загроза голодів в якій вже викликала чимало поважних конфліктів між селянством і совітською владою на Україні, на Західній Сибірі і на Північному Кавказі, як подає кореспондент з Москви до поважного часопису „Соціалістичний Кур'єр“ у виданні з 25. вересня, 1934“.

Камізелки, пальовери, рукавички и івовий шкарпирки поручає фірма

Зигмунт Залєський — Львів,
вулиця Ботнів ч. 4. 47/83 24—60

Пам'яті о. Олексі Бобикевича.

(У 32-і роковини смерті заслуженого громадянина й діяча.)

(Докінчення.)

Збори Філії отворив Євген Олесницький. Крім Вахнянина говорив ще Андронік Могильницький про забезпечення від вогню і Товариство „Дністер“ та Олесницький про економічні справи. Вибрано перший виділ у складі: Степан Дубравський (голова), Євген Олесницький (заступник), о. Олексі Бобикевич, Андронік Могильницький (тоді катехит у Стрию), Андрій Берник (відомий селянин-лікар з Лисятич) і Тома Гутникевич, стрийський міщанин.

Ліста основників філії обимає цілу еліту тодішньої Стрийщини: між іншими підписав лісту також Симеон Романчук, емер. учитель, батько пок. Юліана Романчука.

Зорав після оснування аранжує філія низку публичних викладів. Перший виклад мав 6. XI. 1892 р. Олесницький про реформу валюти, 27. XI. Бобикевич про початки козащини; дальші виклади мали відтак Іван Вахнянин про серце і його ділення, Андронік Могильницький про екакуційну ординацію. Крім відчитів був хор, ведений Яковом Герусом, тоді народнім учителем у Стрию та деклямації; як перша деклямувала донька міщанина Рудницького вірш Антона Могильницького: „Рідна мова“.

Я сплинувся трохи довше над філією „Просвіти“ тому, що ця філія десять років пізніше стала славною в цілому краю, стала гордістю Стрийщини як творець та основник молочарської організації і попередник Молочарського Союзу, що пізніше з неї виділилася.

Постійними членами виділу філії були Олесницький і Бобикевич. У 1900 р. став Бобикевич головою філії. З філії виїшла ініціатива до оснування „Міщанської Бєсїди“, якої першим секретарем був Бобикевич. Т-во розвивалося дуже добре, алаштувало разом з філією „Просвіти“ 50-літні роковини смерті Шашкевича (29. 10. 1893). На запрошення Т-ва дала львівська „Зоря“ аматорську виставу в Стрию „Копраля Тимка“, після якої відбувся в кімнатах „Руского Касина“ і „Міщанської Бєсїди“ концерт, на яким промовляли: перший голова „Бєсїди“ д-р Євген Озєркевич, тоді лікар у Стрию й Андронік Могильницький: іменем львовян говорив Василь Нагірний. Було це 17. XII. 1893 р.

Зазначує своє життя також „Руске Касино“, бо дає 26. I. 1893 р. першу виставу власними силами, а саме Балуцького „О Юзю“ в пе-

рекладі Олесницького і „Школяря на мав дрівці“.

В 1893 р. оснується у Стрию „Підгірська Рада“ і в тому ж році скінчили будову поверхової бурени на площі 565 квад. сажнів простору, купленої за 5.375 зол. ринських. В тім рухливім році оснується ще й комітет будови Народного Дому у Стрию.

Так представлялося громадянське життя у Стрийщині, створене Олесницьким і Бобикевичем.

Чим для повіту був Олесницький, тим для міста Стрия був Бобикевич. Увесь тягар праці в місті лежав на його плечах.

На 1894 рік припадає оснування „Каси Задаткової“ в Стрию, якої першими безплатними директорами стають Олесницький і Бобикевич. Дальші роки — це продовження початої роботи, яка увінчалася торжественним посвяченням величавого Нар. Дому.

Паралельно з тою культурно-освітньою акцією іде незвичайно жива й енергійна праця політична в Стрийщині і сумежних повітах, бо на ті часи припадали словні Бадєнівські вибори до союму і парламенту.

Бобикевич мав також успіх. Бо в 1889 р. організував він вибори до ради міста Стрия і сам здобув з третього кола мандат радного. Однак ті вибори скасовано. Олесницький виїшов у 1900 р. послом до союму з Жидачівщини; однак при слїдуючих виборах, що відбулися 5. 9. 1901, кандидував зі Стрийщини і тут здобув мандат. Бобикевич кандидував у 1897 р. з міста Стрия, однак при виборах перепав, а за те, що виїхався кандидувати, відібрали йому суплєнтуру, що мав її у стрийській гімназії.

Я старався представити образ відносно і зусиль двох великих діячів, що своєю працею зуміли в короткім часі зробити з незнамого повіту відр та висунути його на перше місце в краю. Ця чудова творчість і життєрадісна картина заломлюється в 1901 р. Бобикевич починає хорувати, стає парохом Козьмохова, в котрім вже тільки раз був. Рік 1902 — це рік катастрофи. Олесницький, також поет і мрійник, тратить усміх і радість життя внаслідок несподіваної смерті своєї одинокої доньки Зоні; та прищовши відтак спок-так до душевної рівноваги, розвиває епохальну економічну діяль-

ність у філії „Просвіти“ в Стрию, що обвиняє ткацтво, дахівкарство, молочарство і т. д. Віштак переходить до крайової державної політики та переноситься до Львова, одичає вже фізично і душевно зломаний.

Бобикевич зібрав останки своїх сил та ведений своєю дружиною, потішав Олесницького в його нещасті — своєю долею. А дня 8. XII. 1902. замкнув очі на завжди.

Олесницький і Бобикевич — це метеори на овіді Стрийщини. Метеори великі, ясні та благодатні. І хоч Олесницький був безперечно більший і ясніший, то всеж метеорами були обидва. В місті Стрию Бобикевич, що був парт-

нером Олесницького, а не виконавцем його волі, займає перше місце. Тою діяльністю і працею в Стрию заслужив собі на добру пам'ять як вірцевий організатор міщанства, яке у нас, на жаль, має так мало добрих організаторів.

Теплими словами згадає про пок. Бобикевича Франко у „Літ.-Наук. Вістнику“ за 1903 р. називаючи його невідомим робітником на полі освіти й організації особливо серед стрийського міщанства і талановитим письменником та поетом. Багато шуму наробила свого часу особливо його сатирична комедія „Наостанці“, що ще й нині не стрітила у нас своєї актуальності.

Альфред Говикевич.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ПОЗИЧКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ НАШИХ КРЕДИТОВИХ УСТАНОВ.

Грудневий звіт „Кооперативної Республіки“ приносить II частину статті інж. Ольхового п. н. „Біжучі питання нашого кооп. кредиту“ (I частину ми у свій час реферували). Автор розглядає всі характеристичні риси теперішньої позичкової діяльності наших кредитових установ, стверджує передовсім її послаблення, та зазначається над причинами цього сумного факту. Основну причину невідрадного положення багатьох кредитових кооперативів бачить інж. Ольховий зовсім слушно у високих залеглостях довжників не тільки при сплаті капіталів, але і відсотків. Довжників ділить автор на 3 групи, а саме: а) ті, що платять, хоч з опізненням, б) ті, що платять під натиском суду і в) ті, що не платять без огляду на судову інтервенцію. Не вважаючи на всі труднощі, автор вважає доцільним, не припиняти позичкового активізму і тому ставить як перше завдання проваду кредитових кооперативів розглянутиощадності і вкладкові можливості їхнього району.

Польська хроніка.

ЗА НОВУ ГОСПОДАРСКУ РІВНОВАГУ. — ВИМАГАЮТЬ ЖЕРТВ ВІД ПРАЦІВНИКІВ КАРТЕЛІВ І ДЕРЖАВИ.

Тему: „як добути в Польщі нову господарську рівновагу“ порушують з часта польські економісти, вважаючи, що пасивна реакція для „витримання“ часу кризи веде до ще більшого лиха.

На днях порушив її знову краківський „Час“, якого погляди в господарських справах здебільша дуже слушні. Він пише між іншим ось-що:

„Не хочемо інфляційно оживляти кредитовий ринок, але можемо зменшити натиск скарбу на нього. Бюджет може і повинен мати рівновагу без нових позичок. Не можемо збільшити рентовності зарплат праці шляхом занижки цін, зате можемо обнижати кошти продукції обнижкою платень. У рамках існуючих кредитів, при обниженні платень і при усуненні натиску скарбу на кредитовий ринок, можна досягнути зменшення безробіття і зросту продукції, так, як кредитовою інфляцією. Обнижка коштів продукції дасть мабуть знижку цін, збільшить конкурентну спроможність наших продуктів на світовому ринку. Зменшимо демпінговий експорт і обнижимо картелеві ціни, а це дасть товчок до сильнішої продукції, зменшуючи її кошти. Рентовність експорту дозволить урентити на ліберальнішу кред. політику Поль. Банку без тривоги за валюту і тим самим дасть можливість кредитової інфляції, яка знову оживить госп. життя. А тоді у зв'язку з тим можна буде обнижити ціни монополів і тарифи без страху за рівновагу бюджету, і це буде діяти так, як знижка картелевих цін. Іншими словами треба шукати госп. рівноваги на новому рівні платень і цін. Тоді найде працю весь контингент „без праці“, заграничні обороти будуть сперті не на стратному демпінгу, а на конкурентнійності польських продуктів“.

З усім можна погодитись, колиб не те, що працівники і так уже затирають скільки мога пояс через низькі вже до краю заробітки.

Світова хроніка.

ВІД СОВІТСЬКОЇ СИСТЕМИ РОЗДІЛЮВАННЯ ДО „СОВІТСЬКОЇ ТОРГОВЛІ“. — ПІСЛЯ ЗНЕСЕННЯ ХАРЧЕВИХ КАРТОК.

Коли візьмете київські „Вісті“ до рук, знайдете там уже окрему рубрику про зростаючу торгівлю. Повстають нові крамниці, очевидно державні, але „смерціалізовані“. Тепер, після знесення харчових чи точніше хлібних карток, тих крамниць треба багато. До того вони мусять бути інакше зорганізовані, не так, як „зачинені складниці“.

Про історичну постанову Ц. К. партії до тично карток пише Отмар у „Газеті Поль-

ській“. Пробуємо знайти в нього висвітлення того, які це матиме наслідки в господарському, а може і в політичному житті країни Світі. Чейже появились уже депеші, що в Москві і в Ленінграді прийшло до поважних масових демонстрацій після здержання видачі хлібних карток. Та й Отмар поза здогадами не багато знає. Важко сказати щось конкретне — пише він у своєму дописі (Природна смерть „зачиненого цуклю“). Треба зачекати, доки ця доволі екзотична в умовах совіт. дійсності постановка буде введена в життя. Все таки висказує Отмар здогад, що від реформи потерпить консумент (підвишка ціни хліба на 50, а платні на 10 відс.), а продуцент нічого не скористає, дарма, що обіцяні є кращі ціни для селян за технічні культури (лен, тютюн, соняшник, тощо). Скористає зате держава, яка матиме в ріжниці між зростом ціни і зростом платень нове джерело доходів (консуми, податок).

Скасування карток на хліб, мучу і крупи — пише Отмар — є заповіддю швидкої ліквідації взагалі роздільної системи. Хоч на ділі вона вже зліквідована, бо в останній час тільки хліб розділювали, ніщо більше. 10 тисяч нових торговельних пунктів має повстати за перших 3 місяці 1935 року. Це все вийдеться з труднощами, хоч партійні маси виявляють „кашовний ентузіазм“ через знесення карток, вважаючи це здобутком колективізації. Забувають, що весь світ має хліб без карток, хоч не тільки колективізації, але й революції такої він не зазнав.

ЗА НОВИЙ РІВЕНЬ. — ВАЛЮТОВА ПРОБЛЕМА НЕ СХОДИТЬ З ПОРЯДКУ ДНЯ.

Французько-німецьке порозуміння у справі Сарцини вплинуло на зміщення не тільки франц. франка, але теж голанд. флорена і бельг. Проте в Англії чогось очікують, що ці валюти швидко заомаяться. Доказом, що лондонські біржові кола не вірять у тривалість золотого блоку, може послужити останній виступ біржового „Фінансшль Таймсу“. Між іншим пише він ось-що: Коли правда, що скорше ми пізнаємо валюту золотого блоку, прийде до девальювати і пристосувати до нового рівня долара і штерлінгового блоку, то тоді все говорить за тим, аби це сталося негайно. Після того по необхідності прийде стабілізація валют і загальний поворот до золота.

МІСЯ МІН. ТОРГОВЛІ МАРШАНДО. — ПІСЛЯ ПОЛІТИЧНОЇ ПРИЯЗНИ — ПРИЯЗНЬ ГОСПОДАРСЬКА.

Французький міністр торгівлі Маршандо перебуває в Москві для навізання тісних торговельних взаємин з більшовиками. Відвісто Кирова, яке саме в цей час скоїлось (Маршандо взяв участь у похоронах) мабуть на мент захитало в нього віру в вартість союзів з Москвою, та про це він сам тільки знає. Своєю місією старатись він буде допровадити до кінця, не вважаючи на терор, 66 застрілений без суду, тощо.

Місія ця змістом дуже поважна. Щоправда — торговельний договір заключила Франція з більшовиками ще в січні ц. р. і наслідки договору вже наявні: в 1934 р. Франція збільшила свій вивіз до СРСР на 140 відсотків. Але ставський ринок своїми розмірами і хронічним товарним голодом дозволяє госп. колам у Франції надіятись на ще дуже значний зріст експортної суми. Над значинням того не треба розводитись, бо всім відомі дуже високі ціни франц. товарів і труднощі через те в експорті французів. Ось і вдячне звання Маршандо: він має значно розширити дотеперішні торговельні взаємини, довести до справжньої господарської приязни.

Треба зазначити, що для більшовиків це не буде „інтерес“. Уже січневий договір дав користі тільки Франції, бо совітам ледви вдалось затримати добути позички у їхньому експорті до Франції і то з деяким обниженням глобальної суми. А з кредитами такі справи не налагодяться (фр. промислові вже осторонь!). Але

14 Д Е Ш Е В И Х Д Н І В
30% знижка цім на всілякі блаватні і новітні товари у фірмі Галицький Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

більшовикам потрібна Франція... політично і ради цього всім готові купувати в неї навіть дорожче.

ЕКОНОМІЧНІ АКТУАЛІ.

Кольоніальну конференцію у Парижі („фр. Оттава“) вважають деякі госп. публіцисти зворотним пунктом у госп. ситуації Франції. — Італії грозить економічна катастрофа, не вважаючи на енергійну боротьбу фашистського уряду з безупинно більшовицькими господарськими труднощами. — Преса коментує широко висилку на емеритуру „надворного“ економічного політика націонал-соціаліста, автора деяких доктрин з нац.-соц. програми проф. Г. Федерера. Це один із об'явів зміни господарської політики урядом Гітлера.

В. Навч.

З відчитової салі.

Т-во Письменників і Журналістів ім. Франка: РЕФЕРАТ ПРО ФЕДЬКОВИЧА проф. Миколи Матієва-Мельника.

Дня 7. XII. ц. р. в салі „Молодої Громади“ у Львові відбувся реферат проф. Миколи Матієва-Мельника, улажений Товариством Письменників і Журналістів на тему „Федькович — великий син Гучульщини“. У своїм рефераті обговорив прелегент коротко біографічну літературу, головлю подав деякі свої заваги щодо Максимового життєпису поета (у абрисному виданні творів і матеріалів) та схарактеризував Федьковичеву творчість. Матієв-Мельник старався викласти всі найсуттєвіші проблеми в ліриці п. повістках Поета, в яких підчеркнув автобіографічні моменти, пов'язані з темою: „Гучул воля“. Передовсім на основі матеріалів і творчості старався виокремити стійність поглядів про т. зв. життєвий трагізм Федьковича та про його відношення до простого люду й до сучасної культурної громади. При обговоренні його ліричної творчості та його типових крецій в повістках затронував справу т. зв. Федьковичевої „хлопоманії“, „дівачки“ і старався те все опростити, мотивуючи це тим „іраціональним“, що панувало над творчістю й життям поета. Вкінці підчеркнув конечну потребу нового читання поезії Федьковича, які зближують сучасного „оригіналіста“, віддаючи їм від творів, написаних під впливом Ш. Гюґо, які вилані разом, обнижують в очах читача високу вартість його оригінальної творчості.

Реферат Матієва-Мельника добре обдуманий і солідно оброблений, київ вевдин жмуть світла на грани творчості Федьковича. При загоді хвиленого року поета добре булоб, щоб автор оголосив свій реферат друком, або хоч обіхав з ним більші міста Галичини.

М. К.

З кінової хроніки.

Голівуд недоволенний... Щороку випускає Голівуд кілька фільмів, що мають репрезентативний характер і грать клясу т. зв. „світових пробовів“. Але пробованки минулорічної продукції не оправдали ніяк надій продуцентів. „Червона імператриця“ з Марленою Дітріх не мала сподіваного касового успіху, „Клеопатра“ остаточно клясе, а найновіша сенсация Голівуду, екзотична фільма „Цвітистий килим“ з Гретой Гарбо просто провалилася. Кажуть, що на інавгураційній прем'єрі, на якій були самі критики і діячі-кінематографи, підчас одної сцени, призначеної на драматичний ефект — припадку вибухнули сміхом. Виробництво „Метра“ має надію артувати ще фільму, змінивши найслабші її місця.

Сумерк б'южис. Англійські журнали розписали були недавно анкету на тему, які актори й акторки мають серед англійської публіки найбільше популярності. На відповідь дістали вони рекордове число листів. Список фільмових любимців-чоловіків представляється розмірно до одержаних голосів так: Джордж Арміс, Клері Гейль, Уолес Бірі, Клайф Брук, Роберт Монтомєрі і Рональд Кольмає. Жіночі зірки, що ввійшли в число відомих, такі: Норма Шілер, Мері Дреслер (яке педіжка), Грета Гарбо, Кей Франсіс, Марлена Дітріх і Маргарета Скуллен. Усі вищеслені актори й акторки — американці. Навіть з британських акторів англійська публіка не відмітила нікого. І так відомі актори, що недавно ще блистали славою та популярністю, нині вже перевеліся: Польверс зель Ріо, Вілльям Банні Мені Пік-

Дешевий місяць

У **БЛАГОТВОРИТЕЛЬНОМУ БАЗАРІ** — П'ята. Години 12.
Усі товари по спеціальних цінах!
Для прикладу: шпатель 1-33, фланель 60 сот.
перкаліна 70 сот. Полотно 55 сот.

рора, Рінгера Діке, Даглас Фербенс, Адольф Менжу, ба навіть сам Чаплін (!) не ввійшов у її список. До жести долали були ще питання, хто з акторів і акторок викликує серед кінової публіки нехиті і непонятні враження. Виявляється, що Даймі Кедей і Мей Уест.

«Чаплен» — найбільша совіська фільма. У кінох театрах Москви й у двох найбільших кінках Києва йде тепер фільма «Чаплен», найбільший оскар'юваний совіської продукції останніх часів. Усі радянські часописи переповнені похвальними замітками, рецензіями та й статтями про цю небуденну фільму. У першому дні висвітлювання «Чаплен» дивилося на неї 8.800 глядачів. Є це історична фільма, що воскресила, розповіла про велике, героїчне в боротьбі за свободі. Фільма, перемішана баталістичними картинками, захоплює глядача від першої до останньої сцени.

Фільму створили два брати-режисери Васильєв на основі найглибшої історичної правди, на основі справжнього життя й суворості дійсності. Головна постать фільма, Чаплен, зображений на високій мистецькому рівні, замітив пізньою гаммою характерних рис від сміливості й революційної свавлості починаючи, а кінчаючи на товариській чутливості і виступній шляхотності. Большевизм називають фільму «Чаплен» справжнім святом для цілого радянського мистецтва.

НСРІНКИ

— **Атмосфера планет.** Заходом Астронімічного Клуба при Т-ві наукових викладів ім. П. М. тили відбудеться в понеділок 10. грудня ч. р. відчит проф. З. Зеленого на тему «Атмосфера планет» в залі «Української Бесіди» при вул. Рутівського ч. 22 в год. 7. вчором. Вступ за добровільними дотками.

— **Московська нахабність.** Виленське «Русское Слово» ч. 288, з 8. грудня принесло фейлетон, присвячений пох. Мих. Грушевському п. з. «Апостол ненависти и розни». (Апостол ненависти та роздору). Анонімний автор того фейлетону твердить, що головними причинами політики покійного була ненависть до Росії. Хоч Грушевський вернувся до ССР, сказано далі в фейлетоні, не був він приятелем большевиків, та вроджена обережність, особиста вигода вдали йому надягти маску, яку він носив до смерті. До ССР вернувся він задля матеріальних причин. Цей утилітарний девіз покійний був вчорай до смерті свідомий.

— **Відгомін убивства мін. Перацького.** Бориславські завізничники Іван Кафля та Войтх Пташиский сбалансували зрібника Михайла Берчука, батька трьох дітей, нібито він похва-

лював убивство мін. Перацького. Зобили це тому, щоб Берчук утратив працю. Судова розправа визнала безосновність обвинувачення, тому Берчука увільнили. Боронив адво. д-р Блажкоєвич.

— **Підкопались під шпиталь.** Нічю на вівторок злодії підкопались під заг. шпиталь при вул. П'ярів, щоб обкрасти шпитальну касу. Шпитальний сторож запереміг підозрілий шелест від підвину та повідомив поліцію. Поліція арештувала вломників Ант. Кардана, Андрія Телігу й Ад. Демського.

— **Обікрали журналіста.** Невідомі злодії вломилися до хати співробітника «Нового Часу» Ярослава Курдилика при вул. Сикстуській 64. І акрали і мужеське футро, гардеробу та готівкою 750 зол. Загальна шкода виносить 2.500 зол.

— **Львівська хроніка.** Біля костела св. Анни військове авто вайхало на 12-літ. газетного кольпортера Ем. Бугрійчука та поранило в голову. — Олена Сигур повідомила поліцію, що малярі, заняті в кін. «Касин» зривали в голову кинджалом її чоловіка Ів. Сигура та вбили йому зуби. — У брамі дому Каміана 11. робітниця фабрики цукорків Софія Мазуркевич напилася йодиною. — Робітник зі Знесіння Вінок. Криза кинувся під коліза на шляху Львів-Тернопіль. Згинув на місці.

— **Краєва хроніка.** У Калуші вломилися злодії до крамниці Юди Гляза та акрали товару на 600 зол. — У Станіславові почалася судова розправа проти дентиста д-ра Гарніка за те, що образив та відгрожувався дрові Зайнфельдові й двома іншим адвокатам. За образу ексекютора скарбової палати Гарніка засудили недавно на 4 місяці в'язниці.

— **І за Океаном не набрався розуму.** Багатий торговець дерева Лев Фінкельштайн у Польщі (Надвірнянщина) дістав листа, щоби зложив у визначеному місці 1000 зол. Коли не зложив тих грошей, або повідомить поліцію, згине. Лист був підписаний буквами ОУН. Фінкельштайн повідомив поліцію, а ця порадила йому в означеному місці покласти коверту з вирізками газети. Фінкельштайн так зробив. По гроші прийшов 12-літній синок Василя Марчука. Поліція арештувала хлопця і цей признався, що батько вислав його на це місце за грішми. Арештований Василь Марчук признався, що написав листа до Фінкельштайна, бо хотів так роздобути гроші на поворот до Америки.

— **Помер ред. «Напшуду».** У Кракові помер на 60-му році життя начальний редактор соц. дем. щодняка «Напшуд» Еміль Гекер. Був радним м. Кракова.

— **Морози.** Великі морози навістили північні стейти Зл. Держав. 15 людей замерзло. В ССР. за останні два дні в різних місцевостях занотували велике обниження температури.

— **Матір за вбивство невилічно хворого засудила на смерть.** В Ліде в Англії якась Бранвіл отроїла свого 30-літнього сина, спаралізованого й безжельового, так що дала йому сто таблеток аспірини й отаорила світільний

НА

Андріївські Вечерниці

постарайтесь до буфету про добірну, смачну біту птицю з птвхомясарні «МАСЛОСОЮСУ»

Крамниця: Костюшка 1 а.
Телефон замовлення: 39-66.

газ у його кімнаті. Суд засудив матір на смерть. Коли король не помилює, п. Бранвіл покарають смертю.

ДИВОГЛЯДИ.

ПРОЕКТ ОДНОГО ЗАКОНУ.

У Мінхені закінчили свій з'їзд лікарі-рацісти. Вони прийняли резолюцію, щоб уряд проголосив, що полові зв'язки ариївців з жидами заком уважатиме злочиним. Як держава зможе виконувати контроль такого закону про це лікарі не кажуть.

МІСТО БЕЗ МЕБЛІВ.

Болгарський «Денник» повідомляє, що Болгарський посол у Москві проф. Михалчев живе від 15. вересня в готелі і не може переїхати до дому, призначеного йому на посольство, бо в Москві нема меблів. Меблі замовили для нього аж з... Варшави.

СПОРТ.

ЗА ВХІД ДО ЛІГИ.

ВІЛЬНО. Шлеск — Сьміган 2:0 (1:0).

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ.

КАТОВИЦІ. Рух — Краков 3:0 (2:0).

КАТОВИЦІ. Ф. Ц. Баерн — Гарбарія 3:0 (1:0).

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

БУКАРЕШТ. Чорні (Львів) — Т. К. Роміні 4:1.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

НИВА. часопис присвячений церковним і суспільним справам. Львів, листопад 1934. ч. 11. Р. XXIX. Зміст: Зновий Нагожик: На шлях святого. о. прот. П. Табійський: Сучасний персональний розкол та його прояви, о. Мих. Дунаський: Трагедія Холму, о. д-р Г. Костельник: Епохи в історії Церкви, о. Мих. Бобовник: Звідки, Вісти з Т-ва св. Андрес. Всячина.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛІКА, суспільно-економічний місячник. Львів, 1934. ч. 12. Р. VII. Зміст: На окресу дня. І. Ольховий: Близькі питання нашого кооперативного кредиту. Крій голи: Кооперативне навчання в Польщі. І. Ступницький: Огляд одиорічної праці кооператива з району П. С. К. у Калуші за 1933 рік. Запевд кооперативів в Німеччині. Віктор Доманський: Дослід в соціальної економіки Закарпаття. Господарська хроніка. З преси і життя, Посмертна вгада. І. Витанович: Волод. Навроцький (1847—1883), перший український статистико-економіст у Галичині. ORIENS. Kraków, 1. grudnia. «osznik 2, zeszyt 6.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошенням редакції не відпіндає

Театри.

Великий Мський Театр.
Понеділок, 10. XII. год. 7:30 веч. «Російська дівчина».
Вівторок, 11. XII. год. 7:30 веч. «Російська дівчина».

Театр Радомородностей.
Понеділок, 10. XII. год. 7:30 веч. «Ідія примусовою управою».
Вівторок, 11. XII. год. 7:30 веч. «Мушкетери графині».

Кіна.

АПОЛЬО: «Каріона» (Дольорес дел Ріо).
АТЛАНТИК: «Маскарада».
ВАНДА: «Мадридське похання».
ГРАЖИНА: «Жінка на одну ніч» та виступ балалайкового хору.
КАСІНО: «Створена до підупання» (Жан Гарльов).
КОЛІСЕН: «Все не жарт», ревія: «Фронтон до Сонячної мушкет».
КОМЕДІАНТ: «Невони парад» (Франціза Галз).
МАРУСЕНЬКА: «І мож дати, сіра людина?» ревія: «Вид Оберта до Каріона».
МІРАЖ: «Кво надіє».
МУЗА: «Сини пустині».
ПАЛІС: «Пісню з живоюною світ».
ПАН: «Ці два, на третя й четвертий рогами», «Каліпона» (Мозажухи).

ПАСАЖ: «Пікста д-ра Фуманчу» та ревія.
РАІ: «Пісенька Варшави» (Е. Бодо).
СВІТ: «Заборожена мелодія» в Джоє Модіко та «Білий сад».
СОНЦЕ: «Син джундлі».
СТИЛЕН: «Піднебесні птахи», ревія: «Щось у світу винить».
УНІКА: «Пригода опіаночі» та ревія.
ХІМЕА: «Тигр убиває».

«акордонне радіо.

Понеділок, 10. грудня 1934.
Відень (306,8) 12:00, 13:10 Концерт. 17:30 Арті та пісні, 19:50 Так любить відень (пісеньки, симф. орх.), 21:55 Форт. музика, Братислава (295,8) 20:15 Форт. рестоде, Кошиці (259,1) 17:10 Для Закарпаття, 19:30 Концерт, Прага (470,2) 17:55 Сиринка, 20:15 Батько та син (ком. Венч. і Вяч. Заврталъ), Париж (1648) 21:00 «Ляла Гук» ком. оп. Давіда, Даміг (330,2) 10:15 Вок-муз. акад., Мадрид (274) 19:00 Есп. музика, 19:30 Пісеньки, Мільона (331) 21:35, 22:45 Співа, Білгород (437,3) 20:00 «Порні» оп. Желіньського, Берлін (356,7) 19:00 Вес. пополуудне, 19:30 Пісні, Кенігсштергаузен (1571) 20:10 Симф. концерт, Мінхен (305,4) 20:10 «Село без джунглі» оп. Кімеке, Будапешт (350,3) 18:25 Легка музика, 19:40 Бетовенський вечір, 22:30 Циг. музика, Мільно (468,6) 11:30 Тріо, 17:10, 22:00 Танк. і камер. музика, Рим (410,8) 13:00 Орх., 17:30 Соасти.

Вівторок, 11. грудня 1934.

Відень (306,8) 17:30 Давні хор. пісні, 20:00 «Пародія Дон Карлоса», 21:15 Есп. музика, Кошиці (259,1) 18:00 Для Закарпаття, Мор. Острава (269,3) 17:30 Форт., Прага (470,2) 17:50 Співа, Мільона (331) 20:30 Ком. концерт Давера, 21:45, 22:25 Співа, Берлін (356,7) 12:00, 18:30 Популярна музика, 20:10 «Ляуф іно Гайк» оп. Раймонда, 21:00 Співа, музика, співа, Франкфурт (251) 20:10 Симфонія ч. 3, е-моль Чайковського, Кенігсштергаузен (1571) 17:50 Співа, 18:45 Вимісний концерт П'яцця-Німеччина (нар. пісн.), Кельн (455,9) 16:00 Концерт, 17:50 Музика, співа, Ляйпціг (382,2) 17:30 Пісні в супр. лютні, Мінхен (305,4) 21:00 Монархистський концерт, Будапешт (350,3) 12:05 Військ. орх., 13:30 Циг. музика, 17:30 Арті (сп. Тімко), 18:30 «Валькірія» оп. Вагнера, Мільно (368,6) 17:10 Орх., 2:45 Концерт, Рим (420,8) 23:00 Легка музика, 20:45 Концерт.

Львівське радіо.

Понеділок, 10. грудня 1934.

6:45 Радіошні аудіція, 7:30, 22:00 Рекл. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеор. вістан, 12:05 Огляд преси, 12:10 Концерт, 13:00 Похула. денник, 13:05 Польські стилізовані пісні з гр. пл., 13:30 Експорт, 15:15 Біржа, 15:45 Орхестра, 16:45 Лекція він лоні, 17:00 Форт., 17:15 Фраж. з оп. Р. Штрауса «Кавалір Срібної Рокі» з гр. пл., 17:50 Фотограф, краєзнавство, зима, 18:00 Про ролю регіональних арт.

часописів, 18:15 Тріо Гінцбургів (сиринка, альтика, віолончель), 18:45 Почитаймо собі (огляд книжкових видань), 19:30 Краєвид Польщі та її культура, 19:50, 19:56 Спорт. вістан, 20:00 Легка й популярна муз. 20:45 Веч. денник, 20:00 Як працюємо, 21:00 Давня муз., 21:45 Умовини життя в морі, 22:15 Лекція танку, 22:35 Найславніші тенори світа з гр. пл., 23:05 Танк. музика.

Вівторок, 11. грудня 1934.

6:45 Ран. ауд., 7:30, 22:00 Рекл. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеор. вістан, 12:05 Огляд преси, 12:10, 13:05 Концерт, 12:45 Для дітей: «Про Катруся змеозлочку», «Танцювали два Михайли», 13:00 Пол. ден., 13:30 Експорт, 15:35 Біржа, 15:45 Легка музика Діноу з гр. пл., 16:45 Сиринка ПКО, 17:00 Старофранцузький танк., 17:25 Кутюк мови, 17:35 Співа з супр. фортепіану, 17:30 Почт.-техн. сиринка, 18:00 Сільва реву, театр. репертуар, 18:05 Театр. фея, 18:15 Легка музика, 18:30 Хто слухає радіа в Польщі, 18:45 Найновіший Берентів твір, 19:00 Нар. пісні Тешинського Шлеська (хор), 19:10 Актуальна гутірка, 19:30 Пісеньки Люціани Боєр з гр. пл., 19:50, 19:56 Спортівні вістки, 20:00 На чому ґрунтується музикальність, 20:15 Літературний вечір, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 «Російський дивляме» ауд. на осн. давніх пісеньок уладу Львів Шлєра, муз. Палестра (орх., хор), 22:15 Творчість Карла Шлімановського на гр. пл., 22:45 Радіо-академічний сиринка, 23:05 Танк. музика.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто потт. швед. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-50 зол.
Чвертьріччя 15-00 „
Півріччя 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 8 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Збіра адреси і зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарня: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Святочні бажання за посередництвом „Діла“

Подаємо Шановним Читачам до ласкавого відома, що по традиції минулого року, також з нагоди цього річних Різдвяних Свят отвираємо окрему рубрику святочних бажань для вигоди наших Вп. Читачів.

Надсилані бажання будемо містити в „Ділі“, починаючи з дня 1. січня 1935, а приймаємо найдалі до дня 3. січня, год. 10. рано. — Кошти бажань: 2 золоті до розміру 15 слів та 20 сотників за кожне слово понад 15 слів.

Надіємося, що наше Шановне Громадянство використає цей дійсно вигідний і дешевий спосіб святочних бажань та з нагоди цього річного Різдва пригадається своїм дорогим і близьким: кривцям, приятелям, товаришам, знайомим і т. д.

З висилкою бажань прохаємо не спізнатись, щоб ми могли надсилати нам тексти відповідно упорядкувати і в час проголосити.

Франція не хоче зникнути Німеччини.

СЕНЗАЦІЙНА ПРОМОВА МІН. ГЕСА.

У Бохум виступив у неділю 9. грудня ц. р. мін. Рудольф Гес, заступник канцлера, велику промову до 40.000 слухачів. Мін. Гес заявив, що не вірить, щоб Франція хотіла знищити Німеччину. Ця легенда повстала у Німеччині під час французької окупації Рурського басейну і мін. Гес перший зриває з нею. Промова мін. Геса викликала здивування у французьких комбатантів, які радіють, що їхня акція в пресі і в парламенті знайшла відгук у Німеччині. Французькі комбатанти переконані, що промови

ва мін. Геса влещуть йому переговори з французькими урядовими колами.

ФРАНЦУЗЬКІ КОМБАТАНТИ ЗА МИРОВОЮ ЗМІНОЮ ДОГОВОРІВ.

ПАРИЖ, 10. 12. ПАТ. Конгрес комбатантів-республіканців закінчився прийняттям низки резолюцій. Комбатанти домагаються від уряду, щоб зберіг республіканські свободи та вів мирову політику з народами не лякаючись навіть мирної зміни договорів. Крім того комбатанти домагаються від уряду роззброєння фашистських організацій.

Криваві демонстрації французьких інвалідів.

ПАРИЖ, 10. 12. ПАТ. Вчора пополудні відбулась на бульварах велика демонстрація 1.000 інвалідів, які хотіли дістатися на площу Опері. Дійшло до сутички з поліцією. Трох поліцаїв і трох інвалідів ранили. Хоча падав зливний дощ інваліди не розійшлися аж до пізнього вечора. В год. 6-й ввечері делегація передала секретарі

тареви прем. Фляндена меморіал з домаганнями. Голова інвалідів виступив з промовою на площі Опері заявляючи, що секретар прирік розглянути прихильно домагання інвалідів. Обіця інваліди уладили похід з площі Опері на площу св. Августина. У середу ввечері відбулась друга віче інвалідів.

Югославія погрожує Мадярщині збройною акцією

ЖЕНЕВА, ПАТ. Цілу неділю аж до пізнього вечора відбувались оживлені наради делегатів у справі конфлікту Югославії з Мадярщиною. Мін. Ляваль відбув нараду передполуднем з мін. Ефтичем і Політисом. Кружляють поговори, що мін. Ефтич заявив у розмові, що Югославія відкличе свою жалобу і перейде до безпосередньої акції проти Мадярщини. Делегати великих держав завернулися перед двома днями до Екгарта, шефа мадярської делегації, з проханням, щоб не оголошував цілого меморіалу мадярського уряду та усунув геть усі найбільшчі для Югославії токументи. Екгард згодився, але тепер супроти непримирного становища держав Малої Антанти

Мадярщина рішилась оголосити всі документи.

Крім того довшу нараду відбув мін. Ляваль з бароном Альойзім, описав італійський делегат відбув другу нараду з мадярським міністром закордонних справ Каллоу.

Положення дуже напружене, бо Югославія, Румунія і Чехословаччина з Францією домагаються від Ради Ліги Націй осуду мадярської влади за марсельський атентат і терористичну акцію проти Югославії. Мадярщина, яку піддержує Італія, рішуче протриває такому рішенню. Тому дуже тяжко, щоб дійшло до компромісу в цій справі.

Большевики кажуть, що не було заворушень.

МОСКВА, ПАТ. На основі вісток із усього СРСР московський кореспондент ПАТ-а уповноважений ствердити, що в зв'язку з ленинградським убивством не було ніякого прилюдного протесту урядового виступу, ні навіть порушення прилюдного спокою та порядку. Вістки закордонної преси

си про заворушення або військові бунти після точного розслідування показали неправдивими. Не оголошено жодного формального стану облоги. Військові заарештовані, як замкнення середміського руху, влада мотивує konieczністю обмежити рух під час 3-денних масових жалібних мавіфестацій.

Слідство в Румунії в справі вбивства Кірова.

З Букарешту повідомляють, що слідство в справі вбивства Кірова вестимуть теж у Румунії. Большевицький уряд звернувся до румунського уряду з проханням дозволити двом високим уря-

довцям большевицької поліції приїхати до Румунії з метою вести тут слідство в справі вбивства Кірова.

Большевицьке військо втікає до Манджу-Ко.

„Харбіньское Время“ оголосило радіоприказ начальника команданта большевицької армії на Далекому Сході, який повідомив, що в районі Константинівки пов. Благовіщенська група „роззброєних“ воїнів червоної армії озброєна 15-ма

ручними кісами, одним скорострілом, з 8-ма кінами і військовою мамою втікла у невідомім напрямі. Приказ підписав Зубогін. Частина воїнів червоної армії втікла до Манджу-Ко.

Громадяни!

Зложіть свій гріш у своїй установі і викупіть найдалше до 25. грудня ц. р. полісу за забезпечення 1/2 частини вартості своїх будинків на 1935 р. у місцевого агента

Т-ва Взаїмних Обезпечень „Дністер“ у Львові.

Не блискавичне рішення, лише „Анконда плян“ на Далекому Сході.

ВІД РЕДАКЦІЇ: У нас тепер велике заінтересовання подіями на Далекому Сході. Тому з приємністю вітатимемо на цьому місці статтю великого фахівця на цю тему.

Коли почалися були військові чини на Далекому Сході, писали ми в „Ділі“, що не ходять там тільки про утворення „Манджу-Ко“, або тільки про Виходинську залізницю, але про боротьбу за вплив на величезну масу 300 мільонів жовтого населення на території Китаю, на величезну масу жовтого населення Сибіру, про боротьбу за опанування азійських ринків збуту та за гегемонію білої раси.

Ми вже вказували на те, які сили стоять там перед собою на широких просторах „колиски народів“, що вже висилала у світ Атилю, Тамерлана, Дзінгісхана і що причаїлась уже до катастрофальних змін в історії людства.

Вже тоді, тобто перед двома роками ми писали, що є одна рішуча величина, яка впливатиме на таке чи інше розв'язання конфлікту, що почався на Далекому Сході, а яку тяжко обрахувати: це настрої народних мас у Западі і на території конфлікту, від яких залежати буде, чи цей конфлікт розвинеться у форму отвірної війни між Китаєм і Японією, між СРСР і Японією, чи він піде системою „війни без війни“, системою низки дрібних, майже партизанських акцій, у яких ні одна з ворогуючих сторін, нібито не буде брати участі.

Тоді у 1932 році здавалось, що для Японії, вважаючи на невідомість СРСР до боротьби, кращим є рішення блискавичного удару з напрямку Чити, щоб, відрізавши Забайкалля від СРСР та утворивши з нього нове самостійне державне тіло під своїм протекторатом, назавжди покінчити з загрозою для Манджу-Ко з півночі. Однак активність Китаю викликала перенесення боротьби до Шангаю, на південь, відтягнула рішення на півночі, дала СРСР час, який і використано для організації нового фактора, що знову потягнув за собою відсування рішення: це організація низки повстань здовж течії р. Сунгарі, акції так звані „Червоні Спис“, які були під впливом впливом комуністично-єдинолітницько-китайської пропаганди, джерела якої всі часи, що виходить у Манджу-Ко російською чи українською, чи навіть азійською мовою, дошукуються на території при впливі Сунгарі в Амур. Там виландувало навіть, що військові відділи СРСР „помилково“ опинилися на манджурському березі Амуру.

Знову витривалий час, що його втратили японські війська на припинення акцій „Червоні Спис“ у своєму близькому заплілі, використаний СРСР на закріплення свого становища, чи то збільшенням переносної здатності сибірської залізниці, чи присиланням добування воєнних фабрик у Томську, чи, і то головне, розсердженням величезних повітряних, авіаційних сил у Владивостокі.

Там, що неперебільшеному, адрасується, підрунку ріжних часописів, зосереджено сотки літаків, переважно бомбовозів.

Цей останній фактор буде, на нашу думку, тим підманим який остаточно перетягне до

3 нашої кооперації.

НОВІ ДОРУЧЕННЯ РЕВІЗІЙНИМ СОЮЗАМ.

Кооперативна Рада у Варшаві скликала на 30. м. м. представників усіх Ревізійних Союзів, яким видала дальші доручення у зв'язку з фактичним і територіальним розподілом Союзів. Ці доручення ставлять точку над „і“ та виключають вже всякі надії на якінебудь зміни на краще щодо компетенції на території діяльності Р.С.У.К. А саме, всі Ревізійні Союзи, які з новим роком перестають існувати або втрачають право ревізії на деяких територіях (до тих належить Р.С.У.К.), дістали доручення до 5. грудня ц. р. передати Кооперативній Раді список усіх кооперативів, які надалі не мають підлягати їх ревізії, а до 10. грудня виставити до кожної такої кооперативної письмово з повідомленнями, що з днем 31. грудня викреслюють її зі своїх членів. У цих самих письмах мають ті Союзи доручити таким виключеним кооперативам, щоб вже в грудні приступили до нового Ревізійного Союзу. Копії цих листів мають Ревізійні Союзи переслати негайно Кооперативній Раді. Нові Рев. Союзи мають прийняти ці кооперативи у свої члени з днем 1. січня 1935 р.

Таким способом ліквідація діяльності Р.С.У.К. на Волині, Поліссі, Підляшші та Лемківщині йде дуже бистро.

Представник Р.С.У.К. дир. О. Луцький заявив у дискусії, яка розвинулася після реферату председателя Кооперативної Ради, що хоч Р.С.У.К. і обмежений до трьох воєвідств, однак його завідуючі органи уважають достатнім, щоб всі його дотеперішні члени, отже і зпозатих 3 воєвідств, далі залишилися членами Р.С.У.К. — не для ревізії, а для заспокоєння інших потреб, як пропаганда, видавництво, курси і т. п. Це все Р.С.У.К. зробить для тих кооперативів краще і легше, як інші неукраїнські Союзи.

Председник Кооперативної Ради у своїй відповіді заявив, що на його думку й ті Союзи, які переберуть українські кооперативи, повинні про те, щоб навчання, пропаганду, видавництва і т. д. вести для них в українській мові. Однак Кооперативна Рада врешті може погодитися на подвійне членство в цій виїмковій випадку, однак під умовиною, що адміністраційна влада дозволить помістити відповідну окрему точку про це в новім статуті Р.С.У.К. Паки-

що Р.С.У.К. мусить виключити всі ці кооперативи зі своїх членів. Остаточне вирішення цієї справи буде залежати від адміністраційної влади.

БРУДНА КОНКУРЕНЦІЯ.

Чеський кооперативний двотижневик „Дружественік“ з 14. листопада ц. р. приносить коротку нотатку під наголовком: „Як приватна торгівля конкурує з кооперацією“. В цій нотатці автор обговорює помішувану недавно в „Ділі“ пересторогу „Маслосоюзу“ перед чужим маслом, яке чужі фірми для брудної конкуренції уподібнюють у зверненні вигляді до масла виробу „Маслосоюзу“. В цій пересторозі були подані зразки таких уподібнювальних етикет. Їх докладно наводить також автор статейки, подаючи не як зразки брудної конкуренції чужих фірм ворожо настроєних до української кооперації.

ИДЕМО ДО КРАШОГО:

При всіх перешкодах і труднощах, з якими зв'язана тепер кооперативна праця і торгівля взагалі, приходять з різних місць і бадьорі вістки. Так нині, Повітовий Союз у Сокалі, який в 1932 р. мав поважні бізнесові втрати, що доходили до 50 тисяч зол., з днем 30. вересня ц. р.

Прегарні солодкі дарунки на св. Миколая і на ялинку

поручає фабрика

„ФОРТУНА НОВА“

у Львові,

Крамниця: Руска 20.

Купуйте лише українські вироби, бо тим самим спричинитеся до розбудови рідного промислу і зменшення безробіття серед нашого народу.

633 3—9

прийшов уже до чистої білансової надвишки 5.500 зол. Обіг векселів зменшився в цій році на цілих 37.000 зол., не було теж ні одного протестованого векселя, товару в Союзі є подостатком. Це ще один доказ, що при добрій господарській праці труднощі для кооперації не страшні.

НОВІ УКРАЇНСЬКІ КООПЕРАТИВИ.

Дирекція Р.С.У.К. прийняла дня 19. м. м. в члени Р.С.У.К. такі нові кооперативи: 1) „Єдність“, кзоп. Гай Літковський, 2) „Поступ“, кзоп. Чехи (пов. Броди), 3) Госп.-спож. С-ка „Воля“, кзав. Добриляни (пов. Дрогобич), 4) Госп.-спож. С-ка „Любів“, кзоп. Глинсько (пов. Жовква), 5) „Згода“ кзав. Угорники (пов. Станіславів), 6) „Українська Шалниця“, кзеооома. Сароко (пов. Тереховля), 7) „Українська Райфайз-ка“, кзав. Бушнів (пов. Тернопіль).

В. Л.

Чистка української літератури.

В Києві відбулася нарада українських письменників з командантами червоної армії на Україні, щоб устійвати воєнні теми для літературної творчості. Председник письменницької організації Шупак заявив у своїй промові м. ін., що в

останньому часі переведено енергійну акцію очищення української літератури з націоналістичних елементів. Нарada скінчилася рішенням написати в найближчому часі твори, що славлять подвиги червоної армії.

Італійсько-абісинський конфлікт.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Згідно з вістками з Риму Італійський уряд заперестував в абісинського уряду проти втручання кордону Італійської частини Сомалі. Абісинські воєнки з крісами, скострілами та легкими гарматами перейшли кордон і напали на Італійську кордонну сторожу. Після абісинці обвинувачували Італійців, що переступили кордон. В Абісинії нібито обурені на скергу Італії, що абісинці порушили конвенцію, бо дали іншим державам концесію на управу бавовни й ін. господарські привілеї.

Як повідомляють із Абдіс-Абега Італійські війська посунулися на 75 км. в глибину Абісинії, та треба зазначити, що кордон між Абісинією й Іт. Сомалі досі невизначений.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Абісинський шарже д'арфери у Римі дістав приказ заперестувати в Італійському уряді та зажадати вияснень у справі окупації Італією деяких частин Абісинії. Італійські війська з танками, літаками й артилерією

під командою Італ. старшин напали на абісинську ескортну англо-етіопську комісію в Адіс-Абебі. В сутичці згинуло ок. 60 Італійців, ок. 400 було ранених; абісинці мали ок. 100 ранених.

ІТАЛІЯ ЗАПЕРЕЧУЄ.

РИМ, ПАТ. Оголошили урядовий комунікат. Вістки з Абдіс-Абега про події на кордоні Абісинії неправдиві. Головною метою виступ, начебт. Іт. етежа нарада на ескорт мішаній кордонної англо-етіопської комісії, яка устіймає кордон між Етіопією та британською Сомалі. Неправда теж нібито Іт. війська пішли до Абісинії.

Практичні дарунки на св. Миколая
це вироби з волічки з ф-ми

Дім волічки Львів, 57/84 3—15
вул. Сикстуська ч. 3.

Уживайте лише

знаменитої цикорії „ЛУНА“
здорової підмінки кави „ПРАЖИЇ“
і зернистої „СОЛОДОВОЇ кави ЛУНА“

виробів української кооперативної фабрики

„Суспільний Промисл“ Львів XV.,
Церковна 2, тел. 42-97

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 12. ГРУДНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

44

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

З початком 1883 року, залживши всі державні іспити, вступив я у Львові на однорічну судову практику, маючи намір відтак посвятитись адвокатурі. Січинський, коли приїздив на сесію сойму, мешкав усе в мене і ми живо обговорювали актуальні справи народні і соймові. Я був свідком, як заповідливо доповняв він свою політичну освіту, особливо на полі правно-політичних наук, при чому я, як юрист, помагав йому, вказуючи книжки і джерела, в яких він орієнтувався скоро і бистро. Тамлю, як пильно студював він між іншими „Das österreichische Staatsrecht“ Ullrich-a. — Наші дружні зв'язки тривали аж до його смерті, яка прийшла передчасно в 1894 р.

Щодо складу вибраних послів русинів, то серед соймового періоду зайшли деякі зміни. А саме Василь Ковальський, покликавши на гофрата до найвишого трибуналу, заложив соймовий мандат зі стрийського повіту і на його місце вибрали д-ра Миколу Антоновича. Мандат Іскрицького з Сянока уважався при верифікації сойм, признаючи рівночасно важним мандат його кінтракандидата поляка Жуковського. Був це акт просто брутального на-

сильства польської більшості, проти якого в соймі промовляли навіть деякі польські послы, між іншими Отто Гавзнер. Тому, що вибрано послами безприкладно велике число старостів, то уряд велів деяким з них поскладати мандати, внаслідок чого відбулися доповняючі вибори в Східній Галичині, в Богородчанах і Долині. Тут дали вже русинам змогу вибрати своїх та були вони такі слабкі і незорганізовані, що навіть і з тої нагоди не змігли скористати. В Богородчанах вибраний був знову староста, а в Долині польський панок Гоппен.

Цей останній вибір був просто скандальний, бо вже вдруге упав там наш кандидат такої міри, як д-р Олекс. Огоновський, що міг бути світлим кожному народові. А треба додати, що долиньський повіт є одним з найчистіших українських повітів, де польська й жидівська людність не доходить навіть до 20 проц., а польських дворів нема зовсім. І в такому повіті дожили русини такого сорому. І та соромна прикмета Долиньщини залишилася традиційною, бо — як буде про це мова пізніше — коли в короткім часі Гоппен ще серед того самого періоду помер, перепав там Огоновський ще і втретє, а навіть по 30 роках, при виборах до сойму в 1913 р., які випали для русинів усього дуже добре, „визначилась“ Долиньщина тим, що провадила першого між українськими політиками, Романчука, і то проти звичайного польського ксьондза Заремби.

По виборах до сойму влаштовано знову заходом спільного комітету з обох партій друге всенародне віче у Львові в дні 29. червня 1883 р., яке було незвичайне щодо участі членів, бо зібрало учасників з усіх сторін краю, те слабше щодо змісту промов і резолюцій. Були чотири реферати: економічний Нагірного, шкільний Коринза Устияновича, в справі василіянської реформи Авдиківського і політичний Вахнянина. З рефератів визначився красноріччистію Вахнянин, хоч усе оберталося разом в крузі вічно повторюваних жалоб. Не поставлено засадничих питань і ясної програми, якої вимагала хвилина. Вахнянин, стверджуючи неможливість одного пожиття з поляками в одній провінції, не поставив послідовного домагання поділу краю, ані навіть домагання виборчої реформи на основі загального голосування, хоч відваги цивільної йому не бракувало, чого дав доказ, кандидуючи при останніх виборах у підгаєцький повіт проти намісника Альфреда Потоцького. Вражіння цього віча не було таке сильне, як першого з 1881 р.

В осени 1883 р. скликано новонабраний сойм, але перелетим настала зміна намісника, а саме Альфред Потоцький уступив і прийшов Филип Залеський, до того часу віцепрезидент намісництва. Тамлю той сойм добре, бо я ходив часто на засідання і крім того, товаришуючи з Січинським, який у мене мешкав, знав я добре, що діється в соймі. Становили русини у

По смерті Михайла Грушевського.

ДРОГОБИЧЧИНА ВІДДАЄ ПОКЛІН ПАМ'ЯТИ ВЕЛИКОГО УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИКА Й ДІЯЧА.

В дні 29. листопада вшанувало дрогобичське громадянство пам'ять Михайла Грушевського численними сходинами місцевого громадянства, на яких д-р С. Витвицький виголосив реферат про життя й діяльність Грушевського, як ученого і державного діяча. Подібні сходи́ни за́ряджено по всіх читальнях повіту.

АКАДЕМІЯ ПАМ'ЯТИ М. ГРУШЕВСЬКОГО У ВАРШАВІ.

Дня 6. грудня ц. р. при численній участі місцевого українського громадянства, відбулася в Українському Науковому Інституті у Варшаві академія пам'яті Михайла Грушевського. Академію відкрив довгою промовою директор Інституту проф. О. Лотоцький, зясовуючи велитенське всенародне визнання Михайла Грушевського, як ученого і громадського діяча. Промова проф. О. Лотоцького, що сам добре знав М. Грушевського і довгий час з ним співпрацював, зробила на присутніх велике враження. По промові проф. О. Лотоцького проф. М. Кордуба виголосив науковий реферат на тему: „М. Грушевський як історик. Охоплюючи цілість історичної праці М. Грушевського, проф. Кордуба ствердив, що Грушевський дав початок новій схемі української історії і став основоположником сучасної української історичної науки.

МІЖОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ ПРАСЬКИХ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ДЛЯ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТИ М. ГРУШЕВСЬКОГО.

На заклик Т-ва „Єдність“ у Празі відбулися 4. ц. м. організаційні сходи́ни представників 28 організацій, що зійшлися зі спільною всім метою достойно вшанувати пам'ять М. Грушевського. Після короткого вступного слова голови Т-ва д-ра Меринди, вибрана президія (проф. Л. Білецький — голова, доч. Є. Малик — секретар) вела збори, що після всебічного обговорення ухвалили: 1) організувати Міжорганізаційний Комітет всіх українських організацій у Празі, який має подбати про гідне вшанування великого українця-громадянина, вченого, політика, організатора, що будив українську національну свідомість, керманіча української відновленої державності; 2) надати Комітетові право кооптації інших осіб, що доповнили би склад його від тих організацій, що прилучаються.

Практичні дарунки на Св. Миколая
поручає Дешевий склеп біля
61/83 1-2 вул. Словацького ч. 8.

тим союми було менше, як мізерне. Поминаючи дрібне їх число, яке не давало їм змоги ставити внесення й інтерпеляції, їх поведінка супроти більшості була понижуюча, а ще більше понижуючим було трактування їх більшістю. Маршалок, отираючи сойм з поминання української мови, кинув русинам вірзаву в очі болючу фразу, що вибори дали м-валя, доказ, що руський нарід, не зважаючи на тількилітні підшепти, звернув своє довіря в сторону дворів і польської шляхти, — що руські посла м-вчкн й повірно схвалили до кишені. До кривого виділу не вибрали ані одного русина. З сільської курії вибрали Валеріяна Підласького, що також не викликало протесту.

В тій сесії не було ані одної замітної української промови, ані внесення. Кілька разів забирали руські послы голос при верифікації виборів, з таким успіхом, що польська більшість затвердила всі польські мандати, вибрані насильством і кривдою, що було виказане фактами, а крім того уневажнила вибір Іскрицького, покликуючи рідночасно поляка Усуровського до сойму. І це знесли чемні і терпеливі русини смиренно. При верифікації вибору намісника Потоцького в Підгайцях, проти котрого кандидував Вахнянин, забрав голос Романчук, та виборці русини з Підгайців пішли в свій зобов'язаності так далеко, що відкликали внесення протест. Це очевидно зробило положення Романчука невинним, та проте він пішов за

ся до спільної національної маніфестації з таким розрахунком, щоб були заступлені всі угруповання та ідеологічні течії; 3) Загальні збори обговорили в головних рисах напрямні праці Комітету та прийняли за необхідне влаштувати панакхиду й академію.

Кожна організація має внести найменше кш. 25.— на видатки. Гроші приймає скарбник д-р Т. Пасічник-Тарнавський.

Комітет тогож таки вечора відбув своє перше засідання, розподілив функції поміж окремими членами, прийняв головні точки програми своєї праці та приступив до виконання намічених Загальними Зборами побажань.

Жаліба Академія пам'яті М. Грушевського й панакхиди відбудуться 29. ц. м.

Замкнули кадри праці в Німеччині.

Управа служби праці в Німеччині повідомляє, що до 1. квітня не буде приймати нових людей до кадр праці. Офіційний комунікат пояснює це нестачею місць в організації.

Мадярщина не виселяє югославян.

БУДАПЕШТ, 10-12. ПАТ. Мадярська Тел. Аг. оголосила комунікат: У ріжних югосл. часописах появилися вістки, нібито мадярська влада пристосувала відплатні засоби та видаляє з

Дешевий місяць
у **ВЛАДАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Болків 12.
Усі товари по ревелюційних цінах!
Для прикладу: штрунси 1-80, флякени 60 сот.
перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

Бої моряків з Г. П. У.

Фінляндська преса повідомляє, що між 66-ма розстріляними по вбивстві Кірова більшість творять молоді члени комуністичної партії, студенти вищих шкіл і моряки. У Кронштадті дійшло до кривавих боїв між моряками, до яких пристали воляки місцевої залози і відділи ГПУ.

УСТАНОВА, ШО НЕ ПРЕНУМЕРУЄ „ДІЛА“
для своїх членів, кривить найбільше саме тих членів, бо позбавляє їх найповніших і найточніших інформацій про все цікаве, що діється у нас та в широкому світі.

З польської преси.

„Від русинів до українців і росіян“.

Під повищим наголовком заходимо в останньому числі краківського двомісячника „Орієне“ за листопад—грудень ц. р. надзвичайно гарну і цікаву статтю відомого польського католицького знавця східних церковних проблем о. Н. Урбана. Угдерай формі дає він огляд процесу формування національно-релігійного і церковного обличчя галичан ще від XVIII. ст., зкрема від „весни народів“ у 1848 р. Дуже влучно описує народина галицького москвофільства, яке гуртує не „старорусинів“ лише звеличників Росії.

Правильну характеристику маємо тут щодо народоуцького руху:

„...Інші (в протилежності до москвофілів — Прим. Ред.), здебільша молодші, відвертаються до Москви і Петербурга плечима, як відвернулися вже плечима до Варшави. Хотять бути собою, бажать опертися на народі, який так

страшенно ріжниться мовою і обичаями від народу далекої Москви!..“

Народоуцький елемент меткіший, жвавіший, а їх таборі найшов прибіжнице також суспільний радикалізм, звертаючись вістрям проти польських дворів. Москвофіли („старорусини“) будучи елементом консервативним і більш апатичним виростають на „поржовдних русинів“.

„Зрештою, тут не дуже орієнтувалися у внутрішніх руських спорах, може через незнання преси, друкованої іншою азбукою. Звідсіля і „порядність“ чи непорядність русинів була оцінювана відповідно до ступня їх активності — у відворотному порядку...“

Автор переводить теж, як первісні „тверді“ старорусини, пізніші політичні й культурні москвофіли, погалу ставали цілком москалями:

„У письменстві російська мова витискає давне „язичіє“ з його етимологією, — у публіцистиці поруч із зазіраючим „Галичаном“ піднімала голову чисто російська „Прикарпатская Русь“.

Паралельно з цією національною тезою переводить автор і другу, віроісповідну, а саме, що москвофіли-росіяни у протесі свого наближування до російщини — шораз далі віддалялися від греко-католицизму та наближувалися і тепер наближуються до православ'я, тим більше, що маразм москвофілів втримував парохіян москвофільських парохій „на тому самому ступні свідомості, на якому вони стояли колись, у половині 19. ст.“.

„Зате йшло „освідомлення“ інше. З Житомира, з Почаєва, почали перекрадатися пропагатори православ'я, відкликуючись до давньої спільної православної минушини. Найбільш успіху вийшли на Лемківщині, де уніатський клир був майже весь — староруський. Тій пропаганді, яка саме йшла в роках оживлення російських впливів серед давніх старорусинів, у роках неославізму 1908—13, не міг опертися (може й не хотів?) староруський клир, який чейже звертався і серцем ликув до Росії і до її культури. Як важко було боротися з православ'ям, що в ідеології російській зливалось з національністю і самодержавієм!..“

Стверджуючи, що підчас війни москвофіли тріумфально витали московські війська та масово переходили на православ'я, автор переходить до нинішніх часів і звертає відразу увагу на таку аномалію, що нпр. на Волині українські послы БВ воюють з москвофільськими впливами у церкві і „мають деяку підтримку уряду“, зате в Галичині „зближуються до уряду“ нечисленні послы „старорусини“...“

„Зрештою казати про „старорусинів“ це нині анахронізм. Давніші москвофіли перейшли еволюцію і стали москалями. Із такою „язич-“

далеко, інтерпретуючи відкликання протесту тим, що моваля, виборці хотіли цим показати, що вони до особи Потоцького не мають недовіря.

Так виглядала та опозиція і не диво, коли проти намісника і президента Ради Шкільної Краєвої один учитель кандидував, а другий мав оспорювати його вибір. На додаток єпископ Сильвестер Сембратович, який тоді, заступаючи митрополита, сидів з цього титулу в соймі, голосував при верифікації з поляками, і то в тих, зрештою нечисленних випадках, де з русинами голосували деякі польські послы.

При бюджеті промовляв із русинів Сичинський з темпераментом, хоч загальною, розводячись широко над нуждою народу, та не навів ніяких конкретних вимог і не представив ніякої програми, а що найдивніше — по тім усім голосував за бюджетом.

Взагалі та сесія сойму лишила з руського становища якнайприкріше враження. Наша політика була в цілім того слова значинні ніяка. Як списався нарід при виборах, так списалися в соймі його послы.

Одним відралним фактом з 1883 р. було заснування „Народної Торговлі“, головню заходом Василя Нагірного, який, покінчивши техніку в Ціріху, вернувся до краю і забрався за жорстоку економічну роботу.

(Далі буде).

ція" не залишилось ні сліду. Для народу пишуть місцеву мовою — українці казалиб: українською — навіть живляють зневажливого колись фонетиком. Так видають газетку для простолюду "Земля і Воля", так друкують брошури для читальні ім. Качковського. Але хорони Біг мови тої ніколи не відважались назвати українською; в їх понятті це "малоросійське наріччя" одної, багатой у відмінні, мови російської. Для себе, інтелігенції, пишуть часто по російськи і так говорять між собою. Російським в "Русскій Голос", що виходить у Львові, орган вже не якихось відрізаних від пня старорусинів, але росія, розпорощених по цілій Польщі. Галицькі росіяни належать до загально-російського "Національного Об'єднання". У російській мові появляються теж нечисленні зрештою публікації львівської Ставропігії і "Русская Матица"...

Далі автор доводить, що галицькі москвофіли цілим серцем підтримують православ'я, у католицькому житті участі ніякої не беруть, бо чуттєво сприяють православ'ю. Видно це навіть по їх пресі, яка мерщій нитве вістки з православних свят зпоза Галичини. Ставропігія духом перетворена бути установою католицькою. Серед співробітників "Временника", органу Ставропігії, знаходяться передвоєнні пропагатори православ'я. Католицькі священники-москвофіли йшли навіть разом п'яч-оп'яч, з православними духовниками у спільній процесії під час останнього "талергофського походу", забуваючи про канонічну заборону.

Наприкінці автор намагає до цілком актуальних справ, до зусиль признати для Лемківщини окремого єпископа, і то зпоміж москвофілів, та

про делегацію світських членів Ставропігії до Ап. Візитатора Гудечка. Автор покликують на самих авторів тої делегації, що вважають її "демонстрацією". Від себе ніяких висновків не робить і залишає їх читачеві, але ці висновки аж надто прозорі: хто дбає про католицизм, той не може підтримувати москвофілів, пропагаторів і прихильників православ'я. Ясний теж висновок політичний: хто не хоче мати ще одної меншини в Польщі і більшого національного хаосу — не може підтримувати табору, який пораз більше декларується як частина ніколи в Галичині не існуючого російського народу.

Стаття, як бачимо, справді цікава. А проте, погоджуючись цілком з висновками тої статті, не можемо погодитися з тезою автора, що москвофілів вже нині нема, з'яте є москалі. Правдою є, що одиниці прийняли вже цілком російську мову у своєму приватному житті, ті одиниці, як усі неохоти-рентати, вважають своєю місією ширити це ренегатство словом і письмом, використовуючи наївність "старорусинів". А проте це лише одиниці, свідомі своєї свідомості з москалями, — про ширші кола москвофілів, про старих москвофілів-священників та про москвофілівські села можна лише те сказати, що вони відстають, зупинились у процесі національного освідомлення. Процес кристалізації їх національного обличчя заведе деяку частину безперечно до народу російського, але величезна більшість не вважаючи на всі штучні зусилля, стане національно українською платформою. Та й згодом однієї, які нині відцуралась свого народу, в дальших поколіннях напевне чимало повернеться до українського народу, бо такий закон природи.

Чому вбивство Кірова явилось з різницею Москву?

Таке питання завдає собі В. Стіпчинський у "Кур'єрі Пораннім" (з 8. п. м.) та відповідає на нього дуже цікаво. Доходить до цієї відповіді аналізом настроїв, які запанували у Паризі після вбивства президента Думера, у Берліні після вбивства Рема та нині у Москві, після вбивства Кірова. Слушно теж зауважує автор, що совітська преса писала зі страшим обуренням про масові екакуції Гітлера при здавленні плянованого пучу Рема, а нині впродовж кількох напяти годин большевики розстріляли 66 осіб і заповідають ще дальші екакуції. Зате впр. у Франції, де, здавалось би, відносини хитріші ніж у Совітах, нікому й на думку не прийшло відповісти на один атентат масовою масакрою та дошукуватися масових змов. Ніхто теж не подумав би про якийсь розгалужений заговор у Совітах, якби вони самі цього своїми екакуціями й неясними комуїкататами не розтрубили по всьому світі.

Після таких міркувань автор звертає увагу на психологічну ділянку. Причину наймовірних легенд про "білогвардейські" змови та масових екакуцій треба шукати у психіці диктаторів, а їх почутті безпеки життя і потреби шукати задоволення — після потраплення, викликаного смертю Кірова — у терористичній акції, у креуванні собі противника, щоба знайти пільгу у сатисфакції знищити його.

"Можливо, що доходимо до суті проблеми, якої зміст у тому, що під час коли у свободлюбних режімах причиною неспокою бувають здебільша незаспокоєні аспірації народу, у диктаторських устроях нарід мовчить під тиском терору, зате джерелом загального неспокою стає острах пануючих. Той другий рід неспокою є здебільша багато гірший, тому, що він не є творчий, не випливає з дійсності та зберігає всю небезпеку химерних нервів..."

Письменник обвинувачений у шпигунстві.

РОЗ'ЯСНЕННЯ СПРАВИ СТ. БЖОЗОВСЬКОГО.

Відчит проф. В. Клінгера у Львові.

Дня 7. п. м. приїхав до Львова з відчитом проф. психологічного університету д-р В. Клінгер (якесь проф. київського університету, де викладав теж по українськи) з відчитом про славну в польській літературі справу Станіслава Бжозовського, обвинуваченого у тому, що був на службі царської охрани. Саме 25 літ минуло від часу, коли Бжозовський на партійнім суді у Кракові боронився проти цього закиду, домагаючись доказів і хоча нераз уже у польських літературних колах чути було голоси, що пора візрати суд, що остаточно на правив би кривду пам'яті великого письменника, досі цього не зробили.

В. Клінгер, приятель і вчитель Ст. Бжозовського був одним з перших, що від першої хвилини виступив беззастережно в його обороні, статтями і брошурами, заявляючи, що маємо тут до діла з трагічною помилкою. Він чи не єдиний збирав 27 літ усі матеріали до цієї темної справи і хоча ні словом не натякнув у своєму відчиті про свої заслуги для її висвітлення, нема сумніву, що саме він найбільше причинився до реабілітації невинно обвинуваченого.

Сумна роля преси і суду.

Історія цього обвинувачення дуже цікава. До польської соціалістичної преси попадає у 1907 р. звістка, що відомий російський революціонер Бурцев, має докази, що Бжозовський служив в охроні. Соціалісти візрат Бурцеву. Консервативна і націоналістична преса ненавидить Бжозовського за його завзяту критику Сенкевича, що стоїть тоді на вершці своєї слави і за його соціалізм. Громадянство більше вірить пресі, ніж молодому несповіданому кон-

тикові, що піддає гострій аналізі призначені слави польської літератури. Приятелі Бжозовського домагаються партійного суду: є між ними Жеромський, Оркан, Іжиковський, Ортайн, Л. Бельмонт, В. Морачевський, Р. Бубер.

На суді стає проти Бжозовського колишній агент охрани Бакай, пізніше співробітник Бурцева. Він твердить, що передав раз у Варшаві Бжозовському 75 крб. за якийсь рукопис для охрани і що Бжозовський мав дістати ще вдруге 250 крб. Документів на це не було, але Бурцев обіцяв їх доставити. Скликавши другий суд з таким самим вислідом: документів не було, а Бурцев покликуювався авесь час тільки на достовірність Бакай. Мужі довіря Бжозовського оголосили комуїкат, що вони йому на суді не доказали, а проте у прикладній опінії підтримуваний пресою Бжозовський надалі залишався під питанням звиком провокатора, часописи і видавництва не приймали його творів.

Достовірність агента, поліційні акти.

Проф. Клінгер доводить безспірні факти, що єдиний доказ проти Бжозовського — прізвисько "Бжозовський" у записнику Бакай було без імені і без ніяких даних; що 25. січня 1905 р., коли Бакай мав передавати гроші Бжозовському у Варшаві, Бжозовський був у Закопанім; що Стожипін ствердив в одній своїй довірочній промові, як Бакай уже в ролі революціонера при Бурцеві знову пропонував свої послуги охроні і що це був хабарник.

Та найважливіші докази принесли розшуки в архівах російської поліції та охрани, коли вони стали доступні після революції. Урядовець у польському посольстві в Москві Ст. Дзевець-

Осипа З Федаків Паньківська
внслуж. професор держ. учит. семінарії у Львові.
Померла дня 10. грудня 1934 р.
в 69 році життя.
Похорони відбудуться в середу, дня 12-го грудня 1934. о год. 2-й попол. з дому при вул. Тарнеського ч. 26. на Личаківській цвинтарі.
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
в четвер, дня 3. грудня 1934. о год. 8. рано в церкві „Полоскй" у Львові.
СИНІ І РІДНЯ

кий перешукав усе, що можна було і не найшов ніяких слідів прізвиська Ст. Бжозовського; пізніше Фелікс Кон, член першого совітського уряду у 1920 р. і колишній член партійного суду Бжозовського, заявив у 1927 р., що обвинувачення полягає на помилці; відомий большевиський діяч К. Радек під час своїх відвідин у Польщі заявив, що дав у свій час доручення перешукати всі поліц. архіви у Рад. Союзі і ніде не найшов записок про Бжозовського.

Видавництво, яке не існувало.

Проф. Клінгер подає детальну подробицю у цій справі. На весну 1907 р. звернувся Бжозовський до нього з Фльоренції, щоб він добув гонорар від рос. видавництва у Києві „Серп", яке кілька місяців тому замовило в нього працю про ролю жидів у польській літературі за 300 крб. Бжозовський рукопис вислав на адресу „В-во Серп, Київ", дістав відповідь, що рукопис видавництво дістало, але гонорару досі не міг добитись, не вважаючи на численні свої листи. Виявилось, що такого видавництва нема і що „Серп" це фіктивна фірма — охрани, яка таким робом добула рукопис від Бжозовського, щоб його скомпромітувати. Ані сам Бжозовський, ані ніхто інший не догадувався зв'язку між цим замовленням і пізнішими обвинуваченнями його у зв'язках з охраною.

В очах тих, що ближче стежили за справою Бжозовського, вона віддавна ясна. Але польський загаль живе досі відірваними, неясними її відгуками. Проф. Клінгер є тої думки, що офіційному реабілітацію імені Бжозовського повинна проголосити польська Академія Літератури, якої духовим батьком був Ст. Жеромський, що сам уважав одним із найперших в завдань саме цей виступ в обороні високоїдейного письменника.

З відчитовсі салі.

Заходом Українського Т-ва Прихильників Мистецтва і АНУМ, відчит д-ра М. Драгана: „ГОЛОВНІ ТИПИ МИСТЕЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ" дня 8. п. м. у салі „Бесіди".

Прелегент поставив собі нелегке завдання, вяснити теоретично і на прикладах з історії мистецтва, демонстрованих на екрані, які є головні типи мистецької творчості. Почав він від такого важкого питання як загально поширений погляд, буцімто кожний може оцінювати мистецький твір тому, що має очі і власний смак. Оцінка мистецтва домагається такої самої підготовчої праці як кожна інша ділянка знання. Одною з перших вимог такої оцінки є потреба орієнтуватися у різних підходах до мистецького матеріалу, що здебільша є залежні від різних зацікавлень глядача. Джерело всіх мистецьких напрямків коріниться не тільки в різних впливах даної культурної доби, а передовсім в основних засновках людської психіки.

В історії мистецтва можна виділити три найзагальніші підходи мистця до природи, якої матеріал він перетворює у твір мистецтва: реалізм, ідеалізм та експресіонізм. Термінів цих не треба плутати з мистецькими напрямками різних епох, де вони мають інше значіння. Мистець супроти природи може станути на становищі: яко мога вірного її відтворення, схоплення з неї тільки загальних типових рис даного предмету або різкого підкреслення тих рис, які він, відповідно до свого сюжету, вважає за найбільше характеристичні і мають на меті розворушити чуття.

Кожний із згаданих тут типів має багато родів, що розпадаються на школи, а проте йдучи за таким загальним поділом можемо на прикладах з історії мистецтва показати до якої методи даний твір належить. Прелегент доповнював свої теоретичні виводи такими прикладами з різних епох. Бачили ми по черзі твори грецького мистецтва, візантійського середньовіччя, Ренесансу аж до сучасних західно-європейських і українських мистців.

На сазі було досить публіки. Незвичайно ясна форма викладу і цікава тема залишила між слухачами якнайкраще враження. Неодне, що досі відвідувані маларські вистави певно був приємно здивований, що деякі важкі проблеми, відповідно освітлені, стають ясні і відкривають зовсім нові оазиси. Це був перший у Галичині відчит з чистої теорії мистецтва у такій популярній формі.

Зв'язок української справи з міжнародною політикою

В суботу 8. ц. м. в год. 8. веч. у Великому Лузі у Львові ред. І. Кедрин виголосив реферат на повищу тему, подаючи у популярний спосіб огляд геополітичних відносин у передвоєнній і післявоєнній Європі та генезу тихоокеанської проблеми. Згадав про сутні причини великої війни (морське суперництво Вели. Британії і Німеччини, балканське суперництво осереднєх держав і Росії та сухопутне суперництво Німеччини й Франції) та про ситуацію, створену версальським договором. Ширше зупинився на поділі держав Європи на ревізіоністичні й пропрізіоністичні та на т. зв. версальській системі французьких союзів. З черги вказав на задомання тієї лінії після перемоги націоналістичних течій в Італії і Німеччині та з моментом японського наступу на Далекому Сході, що підхитував Совітам зміну своєї політичної тактики. Міжнародній огляд закінчив увагою про вступлення Совітів до Ліги як активного чинника в європ. політиці, польсько-німецьке порозуміння, вагання Франції та взагалі шукання нової рівноваги сил.

Потребу цікавитися закордонними справами і точно за ними слідкувати мотивував автор тісною залежністю будучини української справи у її самостійницькій площині від розвитку міжнародних справ, точніше — від устійнення спільноти інтересів українських та інтересів тих міжнародних чинників-великодержав, які недоволені нинішнім станом на Сході Європи. Аналізуючи можливість реалізації української державності чи то в площині соборності чи на котрійнебудь із чотирьох українських етнографічних земель, що знаходяться у складі чужонаціональних держав, ширше презентував зупинився на міжнародній позиції Совітів, їх успіхах та на можливостях ізоляції Совітів. Поставив тезу, що українцям треба вести самостійну українську політику у всеукраїнському розмірі, не попадати у скрайність фальшивою інтерпретацією гасла „віри у власні сили“ (новітня історія не знає прецеденсу визволення недержавного народу виключно його силами) та шукати собі приятелів у протисовітському міжнародному таборі. Найкраще українці вибудували, колиб світ поділявся на русофільський габор і антиросійський чи антибольшевицький і колиб центральною міжн. проблемою стало питання большевизму та його організ. й ідеологічного московського центру. У цьому напрямку повинна теж працювати українська інформаційна служба супроти всіх чужинців.

Відчит тривав поверх одну годину при повільній сазі.

Протнальгогольний реферат.

У неділю 9. 12. відбувся в домі „Камеярів“, вул. Міцкевича 7/П. протнальгогольний реферат з нагоди 25-літ. ювілею „Відродження“. Реферат виголосив представник „Відродження“ п. В. Романовський. По рефераті відбулася дискусія, у якій забирали голос: пп. Стахів, Прокопів, Федак і ін. Присутніх ок. 40 осіб.

При цій нагоді слід замітити, що „Камеярів“ від заснування стоять на протнальгогольному становищі, відбувають всі свої імпрези без алькоголю та забороняють своїм членам вживати алькогольних напінків. Крім того пропонує адержаність від курення тютюну.

Видалені селяни.

БУДАПЕШТ, 10. 12. ПАТ. Мадарська Тел. Аг. повідомляє, що нова партія виселених, 272 осіб, що приїхали на кордонну стазію Сегед, це

Проти чужинних робітників у Бельгії.

БРЮСЕЛЯ, ПАТ. Королівський розпорядок уповноваженого міністра праці устійнювати в кожній царині промислу процентний контингент

Польський бальон осів у ССССР.

МОСКВА, 10. 12. ПАТ. Польський бальон „Торунь“ осів на території хліборобського кохозу ім. Тельмана. гомади Калінін. О-

Міські Театри у віаторок 11. грудня 1934
ВЕЛИКИЙ ТЕНТР
Нині танці, спів, гумор і забава,
бо розсіває свій чар

„Роскішна дівчина“ Ральфа Бенацко.

Найбільше мейодійна і до-епна з усіх муз. комед. Я.

Я цікавий що буде у Великім Театрі на Сильвестра? Сильвестер вже за 3 тижні!

3 організаційного руху. ЗОЛОТОПОТІЧЧИНА.

Дня 5. грудня ц. р. відбулася в сазі читальні „Просвіти“ в Зол. Поточі нарада в справі виборів солтисів і підсолтисів. На нараді явилися вибрані громадські радні всіх громад, які входять до волости Золотопотіччини в числі 160 осіб.

На нараді виголосив адвокат Мисевич обширний реферат, в якому докладно пояснив постанови виборчого регуляміну в справі недалеких виборів солтисів і підсолтисів. Доказом зацікавлення громадянства Золотопотіччини виборами було м. ін. і те, що на нараду явилось велике число громадян околицьних сіл, які не ввійшли підчас останніх виборів у склад громадських рад.

Учасник.

Поїздка мін. Геса до Парижа.

Берлін, 10. ПАТ. „Базелер Нахріхтен“ повідомляє, що мін. Гес вийде в середу 12. грудня ц. р. до Парижа. Його візита матиме приватний характер і міністр замешкає в готелі, а не в німецькій амбасаді. Мін. Гес у розмові з французькими комбатантами буде переконувати французів, що націонал-соціалістична Німеччина не пригтовляє відплатної війни проти Франції. Метою німецької політики заключити союз, який обіймав би Німеччину, Францію та Польщу. Німеччина заключить з Францією своєрідний договір про ненапад подібно як з Польщею і згодиться на кожний речинець, який подасть Франція. Франція домагається обмеження зброєнь.

Непримирне становище Мадящини.

ЖЕНЕВА, 10. 12. ПАТ. У понеділок ціле передпоудне велись переговори над зладженням резолюції, яка вдовольняла би Югославію і на яку погодилась би Мадящина. Переговори мін. Ляваль, барона Альфонсія і мін. Ілена не довели до успіху. Франція запропонувала таку резолюцію, яка осуджувала би терор, пригадувала 10 статтю пакту Ліги Націй про пошанування незайманості території і політичної незалежності чужих держав та накладала обов'язок на мадарський уряд перевести слідство та покарати деяких винних урядовців.

Одначе цю пропозицію відкинула мадарська влада. Всеж таки в Женеві перековані, що вдасться знайти компроміс.

Чехословацьчина підпише східний пакт.

ЖЕНЕВА, 10. 12. ПАТ. Чехословацький уряд повідомив офіційно Францію і ССССР, що підпише проєкт східного пакту і приступить до договору між Францією і ССССР, який підписали в Парижі 5. грудня ц. р. мін. Ляваль і ком. Літвінов. Тому мін. Бавеш обмінюється нотами з мін. Лавалем і ком. Літвіновим.

Вигнали єпископа за комуністичну акцію.

АТЕНИ, 10. 12. ПАТ. Преса повідомляє, що грецька влада приказала вірменському єпископові в Атезах покинути негайно Грецію. Влада мотивує своє рішення тим, що єпископ адержував зв'язки з комуністичною організацією та її провідником.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ
дає нині одно зайцініших творів Рональда Макензі

„Музичні іграшки“

Глубока емоційноуча, песа де маємо нагоду побачити знамениті авторські креції. — Місце події це Схілна Галичина в Нафтовім Басейні

Мудра людина наперед передбачує. — Чи не час подумати про си-вестра!... У Великім Театрі... але про це ще ша...

НОВИНКИ

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, 1. пов. Тел. 54-46. 539 77-?

— Магази п'остелі Р. Джала, Львів, Хорущини 3, поручає: килими, матраци по найдешевших цінах. Переробляє килими по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 6—100

— Зізд Отців-Проповідників Марійських організацій відбудеться у Львові в днях 26. і 27. грудня ц. р. В програму зїзду входить цикл рефератів з методики праці в Марійських організаціях. Кошти дводенного удержання з призначенням 5 зол. Зголошення слати найдалше до 24 грудня на адресу: Марійське Товариство Молоді, Львів, вул. Сикстуська 39а. 677

— Чергове засідання Комісії нової історії України при Історичній Секції НТШ. відбудеться в неділю 16. грудня ц. р. в год. 10. у Бібліотеці НТШ. з рефератом д-ра Миколи Андрусак п. н.: „Юрій Веняшин Остерман і його збірка матеріалів до галицької історії в XIX ст.“

— Увійшли в Берези Картуської. Дня 5. XII. повернувся по 5-місячному побуті у Березі Картуській дпр. Совик Степан з Рави Руської. З вивезених у тому часі до Берези з равського повіту лишився ще м-р Волод. Петришин.

— Вийшли на волю. 8. грудня вийшли на волю з кременецької в'язниці, відбувши кару 2 і пів роки в'язниці, Юрій Козубський, Микола Медвеський і Петро Львович, засуджені рівенським окружним судом за приналежність до орган. „Юнак“ (ОМН.) на 2 і пів роки в'язниці та позбавлення прав на 6 років.

— На виставі АНУМ, що має бути за тиждень влаштована у Львові, будуть виспалені останні праці наших мистців з Праги: М. Бутовича, О. Лятуринської і Г. Мазепи. Бутович виставляє між ін. серію проєктів вертепних ляльок. Мазепа свої олійні праці, Лятуринська різьби. Інші емігрант-мистці заступили на виставі — це Масюгин з Берліна, Грищенко з Парижа, П. Холодний з Варшави.

— Черновецький український щоденник „Час“ не виходив від 27. м. м. до 8. XII. В числі з 8. м. м. редакція повідомила на першому місці лякоічно, що „денник „Час“ не появачся 13 днів з причин незалежних від видавництва“. Довідуємося, що румунська влада припинила була „Час“ на 10 днів за одну статтю.

Львівська філія Краєвого Т-ва охорони дітей і опіки над молоддю

улаштує в середу 12. грудня 1934

Традиційні Андріївські Вечерниці в саях „Бесіди“ і „Народнього Дому“

ПРОГРАМА:

1) Балтарович: Андріївський фокстрот — соль оспів п. Любки Сабатанові. 2) Скеч п. Р. Савчака. 3) В. Барвінський: „З мініатюр“ — сольовий танок п. Галі Толау-Бовської-Балтарович. 4) Ревеларсен Енгена. 5) Скеч п. Е. Масляна (відіграють артисти арт. сценки під проводом артиста п. П. Сороня. 6) Балтарович: Андріївський вальс — сольовий п. Любки Сабатанові. 7) Штланс: „Вальс“ — сольовий танок п. Толау-Бовської-Балтарович. 8) Ревеларсен Енгена

Джез Яблонського. — Початок 8-30 вечором. Після вистави танці дозволені ординаріатом.

— Десятиліття Українського Клубу у Варшаві. В п'ятницю, 7. ц. м. святкував Український Клуб у Варшаві десяти роковини свого існування та одночасно відкриття нового приміщення. В прегарній сазі та численних менших кімнатах Клубу (вул. Хмільна 3.) зібралось біля 250-ти гостей — між ними й чимало представників чужих культурних та товариських кругів, яких привітав голова Клубу д-р М. Ковалевський, підчеркнувши у своїм короткій вступнім слові чисто товариський характер Клубу. В артистичній частині вечора, яку започаткував Український Нап. Хор під дпр. С. Сологуба, приготувано гостям правдику несподіванку: виступ п'і Марії Соки і Антона Рудницького, які якраз були в переладі через Варшаву. Їх оваційно привітала сазя, а з кожною виконаною піснею та арією ентузіазм ще більшав. Після концертної частини почались танці, які протались до білого ранку. Управі Українського Клубу можна аложити ширі гратуляції як за прибудова такого приміщення, так і а такого початку. — Присутній.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0.80
(з поштовою пересилкою
0.95 зол.).

Хто надішле належність складанню П. К. О. 504.060
тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Ді-
ла“, — Львів, Ринок ч. 10.

— З життя Пластиряту при СУПЕ. 30 ж. м.
відбулися у Празі другі сходили Пластиряту.
До цього часу Пластиряту нараховує 72 членів.
Збори відмітали заслуги для організації ниніш-
нього голови П. д-ра Н. Білика. На сходинах
зібрали кв. 400 для ржевницьких українських
пластунів на улаштування микол. вечірки. (У. Т.)
— VI. Звичайний З'їзд Союзу Українських Пла-
стунів Емігрантів (СУПЕ) відбувся 2. ц. ж. у Пра-
зі при участі делегатів усіх куренів СУПЕ і ге-
стей. Обрано нову Команду в складі: проф. Р.
Лісовський — командант, інж. Е. Курілюк —
заст. ком. і реф. економ. та зв'язку, О. Голуби-
ка — секретар, д-р А. Курілюк — орган. рефер.,
Ст. Росоха — рефер. преси і пропаг., Р. Федчук,
А. Чернявський; кооптовано на скарбника д-ра
О. Леонтович-Пачеєву. Заступники: В. Безе-
нів і Б. Рубинович. Рев. ком.: П. Богацький, інж.
Р. Каратницький, І. Посацька; заст.: А. Хмарук,
М. Сорока. З'їзд вислав привіти: президентові
Масарикові, мін. Е. Бенешові — старості Сою-
зу чл. пластунів, ген. Клеандові, проф. С. Сой-
сікові — нач. Союзу чл. пласт., Митроп. А. Шеп-
тицькому, б. команд. У. П. У. проф. С. Левниць-
кому, б. команд. СУПЕ інж. Е. Кульчицькому та
краєвій пластовій старшині в Ужгороді.

Самізерки, пульверки, рукавички і вовняні
шкарпетки поручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Боїмів ч. 4. 47/83 25—60

— Влом до церкви. Дня 3. XII. рано скійсь не-
відомий злодій вломився до церкви у Раві Русь-
кій і вкрав одну чашу вартості 100 зол. Вломни-
ка дотепер не зловили.

— Львівська хроніка. В ратушевій брамі зімлі-
ла безробітна і бездомна Аня Мудрейко, що
від кількох днів нічого не їла. — Під муrom жи-
тиського цвинтаря на Янівським знайшли ос-
танки діточого трупа, якого роздзобали воро-
ни. — Покінчила самогубством гімназ. учителька
д-р Іда Лютрінгер, що в ванні з теплою водою
перетяла собі жилу та випила отруї. Вона вже
кілька разів намагалася покінчити з життям та
тоді її відратували. — З канцелярії адвоката
д-ра Дреневича при вул. Шопена 4 вкрав дві
машини до писання вартості 1.000 зол. —

Зв'язок зі світом

„ДІЛО“

за 5 зол. місячно.

— Краєва хроніка. До мешкання Альфреда
Венцковського в Ордові пов. Радехів добулися
вночі вломники і зрабували срібло та гардеро-
бу загальною вартості 4.500 зол. — Під потяг,
що їхав з Тернополя на Підзамче кинувся
якийсь чоловік, якому колеса відтяли голову. —
В Стрию зачавився на смерть під час купелі у
власній лазничці Влад. Дмитрук, підстаршина
53 п. п. — В Рівному арештовано ревізента бух-
галтерії місцевої скарбової палати, Андрусика
у зв'язку з викритими зловживаннями. — В До-
бромилі убив Антін Лазор свою тещу Анастасію
Лазор під час сварки за маєток.

Вже надійшли

найновіші моделі позолудневих, печеревих
і балеєвих суконь

Брати Штавер

Львів, пл. Марійська 6-7. 1—

— Злодійська спілка. В селі Писарівцях пів-
Сянік була злодійська спілка, що допустилася
багато крадіжок в околиці. Спілка була зоргані-
зована на кооперативний лад, веда бухгалтер-
і розділювала відповідно до вложеної „пра-
ці“ зиски між своїх членів. Магази злодійської
спілки находився в пивниці одного дому в Пи-
сарівцях, а вхід був старанно закритий перед о-
ком поліції. Велика камінна плита накривала
пивничний отвір, а на плиті були зложені дро-
ва. Члени спілки могли несли доходи. На гостин-
ці зі Сянока до Коросня є кілька заїздів, де від-
почивають фірманки, що везуть товари з одно-
го міста до другого. З возів під час постою ще-
вали різні товари, як мішки з овком і м'якою

З дороги життя.

Через різні шкла.

Через різні шкла дивляться люди на світ і на
життєві події і різно до них підходять, різно на
них реагують.

Тому нерідко дивуюся, чому в нас таке безробі-
ття, безвіддячності в ділянці драматичної твор-
чості, хоч ми наріз із зародком і з нахилом до
драми.

Б. нпр. у письменницькій професії неформаль-
ність, називається плагіат. — Б. це чужий твір,
власний власним іменем. Щось таке, якби на
чужий плагіатори дати свій монограм. Трагедія
в цьому нема, але може з цього бути.

Написав колись Клим Полішук повість п. з.
„Отаман Зелений“. Проф. Леонід Білацький ви-
казав як на долоні, що це плагіат повісті
Андерсена.

Не забуду тої днини. Прийшов Полішук до
„Атласа“ зломаний, пригноблений. Хотів покін-
чити зі собою. Я став його заспокоювати; переко-
пував, що в такому випадку найкращий лік —
горілка і вино, наперемінно, поки одно не допоможе.

Попили ми до вечора, а як наблизилася ніч,
Полішук пішов у хату, зажив якусь делікатну
отруту і пробував умирати. Жінка позвала рятун-
кове поготівля, лікар випомпував отруту, горі-
лку і вино і всі дари божі пішли на марне.

Та був у цьому зародок драми.

Як інакше повів себе в аналогічному випад-
ку член іншої нації. Видав під своїм іменем по-

або скрині з чобітьми. Перед кількома тижнями
один господар з Посади Яцьмирської, Радван-
ський женив свого сина. В коморі приготува-
ли весілля все, отже нові вбори, два кожухи, ці-
лу виправу та харчі. Вночі закрилися злодії і
все забрали. Під селом Юриві один опришок
напав на вчителя, що вертав зі сусіднього села.
Вчитель був сильний і мав грубу палицю. Од-
ним ударом звалив напасника на землю і при-
неволив до втечі. В останніх днях поліції вла-
лося арештувати цілу шайку, зложену з кіль-
камазних членів.

— З Польщі. В Лодзі було в одному дні сім
випадків, де жінки відобрали собі життя. Одна
з них кинулася під потяг, п'ять зажило отруї, а
одна застрілялася. — На село Дзергеле пов.
Гродно напала велика тічня вовків і коли люди
поховалися до хат, вовки вхопили 16 овець і
поснесли в ліс.

— Клюб нещасливих подруж повстав тому два
роки в Парижі. Недовго оголосив він брошуру
зі звітом із своєї діяльності, що має чималий при-
днувати нових членів. За тим звітом клуб має
1.900 членів і ділиться на дві секції, з яких одна
обіймає 1.200 членів мужчин, друга 700 членів
жінок. Але не треба думати, що в Парижі нема
жодного таких, що нещасливо подружжися.
Є їх більше, лише в брошурі голова клубу з
еμφазою, і мусить бути, бо всюди чути нарікан-
ня на нещасливі подружжя. А коли читати книж-
ки, написані великими авторами, приходимо до
висновку, що взагалі нема щасливих подруж.
Завданням клубу є не тільки зміцнити нещасли-
ві подружжя, але й радити їм і звільняти від ду-
шевного тягара. При виконуваних тих завдан-
нях клуб зустрічається з великими труднощами.
Більшість нещасливих пібраних мужчин і жінок
не може покинути дому, щоб відвідувати клуб,
в якому лихий партнер подружжя бачить
свого ворога. Тому першим завданням клубу
довести своїх членів до клубових засідань. Ча-
сто треба вживати дуже рафінованих способів,
при яких службовці клубу мусять виявити неа-
бачку відвату та переживати різні пригоди. У
звіті наведені з цього приводу п'янітні випад-
ки. Дальшим завданням клубу є робити своїх
членів вільними і наново женити, очевидно ще-
сливіше. Клуб має задля цього власне бюро по-
середництва, яке переводить психотехнічні до-
сліддя, виготовляє графологічні перере, сло-
вом живає найновіших наукових метод, щоб
людину здемаскувати. Навіть графологією по-
слугуються при подружжю посередництві. Хто
з клубових членів перейде такий іспит, сказано
у звіті, не може попасти на неважливого парт-
нера. До тої частини клубової діяльності нема
покищо статистичного матеріалу.

— Річні вістки. 1. січня 1935 мине 150 літ від
засновин „Таймса“; тоді вийде ювілейне число
цієї найбільшої англійської газети з історією
демократії в Англії і 1-ий том „Історії Тайм-
са“ до 1841 р. — Німецька цензура сконфіскува-
ла число париського „Журналь“ з ревеляціями
про підпад райхстагу. — Макензен святкував
своє 85-ліття; Гітлер у супроводі ген. Барлоу
берга складав йому побажання від нім. народу.
— У Брюсселі святкували 25-ліття виконання
обов'язків бурмистра Макса, що вславився сво-
єю гідною поведінкою під час німецької окупа-
ції. — Населення Японії зросло за останній рік
до 956.300 осіб і тепер дійшло до 68 міль. 194.000

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

зниження цін на всілякі блаватні і
повинні товари у фірмі Галицький
Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

вість і зладно фільмовий сценарій п. а. „Черво-
ний блазень“. Пок. редактор „Напшоду“ Кміч
Гекер розкрив безсердечно тайну цього твору.
Доказав, що це переклад повісті німецького авто-
ра „Дер роте Нерр“, де змінено тип одну особу,
заступаючи її урядовцем сусідського міністерства
законодавчих справ.

Приймав відшифрований автор до Львова і
теж зайшов до „Атласа“. (Всі дороги ведуть не-
тільки до Риму). Без моєї поради знав, що на
журбу одинокий лік — горілка і вино.

Попили ми здорово. Один лавреат Львова те-
ж не віддержав і спитав:

— Як там поправді стоїть справа з тим, що
тобі закладають плагіат?

— Річ зовсім проста — відповів добродушно
автор „Червоного блазень“. Знаю, що багато лю-
дей жило з плагіатів, а не чув досі, щоб хто че-
рез плагіат умер...

Це була відповідь правдивого філософа. Не
можна вмирати від того, з чого хочемо жити. Але
треба теж (моя рада) йти за прикладом найбільш-
шого плагіатора Шекспіра і дати плагіат кра-
щий від оригіналу.

Тиберій Горобець.

душ. — У 69 р. життя помер один із найбільших
часописних видавців Англії лорд Рідделл. —
На місці, де трагічно загинув бельгійський ко-
роль Альберт, знайшли його пенсне. — У Брюссе-
лі мав відчит франц. маршал Франше д' Еспере
на тему: „Король Олександр, мій військовий то-
варись“, — Американський летун Ліндберг зно-
ву відлітає до Європи. — Совітська влада зміни-
ла назву міста Вятка на Киров для вшанування
вбитого большевицького діяча, що походив
звідтам.

— Боротьба з людодіями в Африці. Уряд у
Папуа (Африка) розпочав безпощадну бороть-
бу з людодіями, що належить ще до значай-
у західних племен Гайяля. Задля цього став-
лено між ріками Фле і Кікорі поліційну стани-
цію, що буде висилати стежі й слідкувати за ви-
падками людодіства.

— Справлення помилок. У статті-спомині Аль-
фреда Говикевича п. н. „Пам'яті о. Олексі Бо-
бикевича“, поміщений в „Ділі“ ч. 333, прохаємо
справити такі коректорські помилки: В першо-
му уступі після Андрійка Мотильницького
вставити: о. Євген Громницький (тоді катехит
у Стрию). У 12-ому уступі має бути: Бобикевич
мав також успіх. Бо в 1899 р. (не 1889 р.) органі-
зував він вибори до ради м. Стрия і сам зловив
з третього кола мандат радного.

З нових видань.

ПЕТРО ДЕРЕШ: „КАРИСЬКА ГРЕБЛЯ“,
Львів, 1934, ст. 186.

Мав це бути сатира на всякі політичні орієн-
тації, головню радянськості, також і на смішні
типи з галицького життя. Дереш відомий на
львівському ґрунті з того, що змів у каварзі осмі-
вати все і глузувати з усього. Навіть друковані
ним „Оповідання“ у „Нових Шляхах“ можна
було вночі уважати сатирою на радянців то-
ді, коли радянці вважали його „своїм“.

Ця книжечка це збір усіх виразів з ча-
сописів, правдивих і фіктивних, галерія дійсних
і уявлених осіб, трохи дотелів і напів злобних
рефлексій про людей і події. Та все це кинене без
зв'язку, а натаяками не засіди зрозумілим, осо-
бами, відомими тільки для дуже тісного гуртка
осіб і то не типами, а так собі принагідними зна-
йомими. Маємо враження, що автор не знав сам,
що зробити з призабираним матеріалом: чи напи-
сати політичну полемічну брошуру, чи літера-
турний памфлет і так усе це залишило до кінця.
Книжечка нагадує згублений зшиток із усіх
беззв'язними записками і питаннями для приват-
ного вжитку, покинуто необробленими і до друку
непридатними. Не тому, що є там злобні „пор-
тети“ деяких осіб або пам'ятки їх осмішнити.
Саме того, чого шукаємо у такій книжці: сатири
і гумору тут дуже мало, а літературного хисту
ще менше.

Згадує між іншим Дереш про одного такого
смішного критика, який в кожній своїй критиці
пригадує, що треба було дати якийсь коментар
поправити. Які страшні обставини, правда? Ав-
тори не знають у нас досі, що не все те, що на-
писано дома, можна вести просто до друку. Щоб
книжки Дереша, то даремно було би давати її
комусь, щоб виправив. Мусів би хіба написати
весь текст назово.

М. В.

ДИВОГЛЯДИ.

Острови радяться щороку.

Голландська статистика стверджує, що в останньому столітті щороку появляється на поверхні моря пересічно 6 нових островів. Найбільше їх на просторі архіпелагу Сунда, чимало теж на Пачібіку. Острови ці не є більші як на 500 метр, завдовжки і шезають після кількох тижнів або кількох днів.

Карлик несподівано виріс.

Суд в Амстердам має рішати небуденну справу. Один церковний карлик Петер Муер, подав у суд свого лікаря за те, що той зіпсував йому всю кар'єру. Карлик занедужав на грипу. Його лікар позанисував йому різні ліки, завдяки яким карлик не тільки выздоровів, але ще і виріс. Виріс так, що за рік став нормального росту людиною. Наслідком цього втратив він заробіток. Винен усьому лікар.

СПОРТ.

З КАРПАТСЬКОГО ЛЕЩЕТАРСЬКОГО КЛЮБУ.

Видя К. Л. К. подає до відома, що у найближчих днях починаються лещетарські тренінги і курси, які організує К. Л. К. Зголошення приймають у вівторок і п'ятницю в домі Клубу при вул. Костюшка 3, партер лівого (Гехічне Т-во).

Рівночасно повідомляємо членів К. Л. К., що ширші сходили в дідуватися у вівторок 11. ц. м. в 6 год. в домі Клубу. З огляду на намічену ширшу споту діяльність Клубу присутність усіх членів лещетарів кончна.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ПРОЛОМ — двотомник, вишів окремою книжкою Львів, жовтень — листопад 1934. Ч. 7—10. Зміст: Др. Н. Колпаченко. Шляхом раба (причини до історії нашого блукання). Підолля. (Голошення. Стор. 48. ф. 16) Ціна 45 сот. для передплатників.

Д-р Кость Кисілевський: ДИКТАТИ, методичний підручник для читальні. Львів 1933. Накладом автора. Стор. 41, ф. 16-а.

Девис Лукінович: ДВА ДОКУМЕНТИ ДО ЖИТТЯ НАТАШ ОЗАРКЕВИЧ-КОБРИНСКОЇ. Львів, 1934. Стор. 20. Ф. 8-а.

Др. Роман Домбчевський: ЗА ПРАВО МОВИ. Львів, 1934. Накладом Союзу Українських Адвокатів. Стор. 88. ф. 8.

ЖУРНАЛИ.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, міжгосподарський місячник, орган Краківського Молочарського Союзу. Львів, 1. грудня 1934. Ч. 12. Р. IX.

ПЛАСТУН, часопис пластової молоді. Свіжолі, 1. грудня 1934. Ч. 8. Р. XIV.

ПЛАСТОВІ ВІСТІ, орган Союзу Українських Пластових Емігрантів. Прага, IX—X. 1934. Ч. 5—6.

ЖИВАЯ МЫСЛЬ, карпатський журнал політики і культури. Прага, жовтень 1934. Ч. 3.

PEOMYK, Warszawa, Nr. 17. P. 19.

PEOMYCEK, Warszawa, Nr. 17. P. 19.

Всі зложимо „Дар Просвіті“ — всі своїми власними силами висуємо кращу долю нації.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Український Театр „Заграва“:

від артист. проводом Н. Блаванського.

Судова Вишня:

11. XII. „Рай без жінок“.

12. XII. „Ой не ходи Грицю“ (в новій постановці Н. Блаванського).

13. XII. „Гарас Бульба“.

14. XII. „Сніте подуми“.

Зі Судової Вишні театр їде до Городна.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 11. XII. год. 7:30 веч. „Російська дівчина“.

Середа, 12. XII. год. 7:30 веч. Концерт в користь „Сирітської Родини“.

Театр Рівнородностей.

Вівторок, 11. XII. год. 7:50 веч. „Мушкетери грама“.

Середа, 12. XII. год. 7:30 веч. „Під орхусовим зарядом“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Каріока“ (Дольорес деаль-Ріо).

АГЛАНТИК: „Маскарада“.

БАНДА: „Мадридське похання“.

ГРАЖДИНА: „Жінка на одну ніч“ та виступ баладійного хору.

КАСІНО: „Створена до цідування“ (Жан Гарзоль).

КОЛІСКИ: „Все це жарт“, ревіз: Фронтон до Соняшної вулиці“.

КОМЕРСІК: „Весняна парада“ (Франціска Галь).

МАРУСЕНЬКА: „І шов далі, сіра людина“ ревіз: „Від Оберка до Каріоки“.

МРАЖ: „Кво валде“.

МУЗА: „Сини пустині“.

ПАЛІЯС: „Піснюю я завоюю світ“.

ПАН: „Ці два, ця третя й четвертий в рогами“ „Каланова“ (Мозжухин).

ПАСАЖ: „Пікста д-ра Фуманчу“ та ревіз.

РАЙ: „Пісенькар Варшави“ (Е. Бодо).

СВІТ: „Заборонена мелодія“ в Дюже Мохіно та „Вільні сліди“.

СОНЦЕ: „Син джунглі“.

СТИЛЕВ: „Піднебесні птахи“ ревіз „Щось у світу пишнє“.

УЛІКА: „Пригода олімпіонки“ та ревіз.

ХИМЕРА: „Тигр убиває“.

Закордонне радіо.

Вівторок, 11. грудня 1934.

Відень (306,8) 17:30 Давні хор. пісні, 20:00 „Мародія Дон Карлоса“, 21:15 Есп. музика, Кошиці (359,1) 18:00 Для Закарпаття, Мор. Острва (269,5) 17:50 Форт, Прага (470,2) 17:30 Спіл, Агльона (531) 20:30 Комп. концерт Днастра, 21:45, 22:25 Спіл, Берлін (356,7) 12:00, 18:30 Популярна музика, 20:10 „Лур інс Галі“ оп. Раймонда, 21:00 Спіл музика спіл Франк-фурт (251) 20:10 Симфонія ч. 3. е-моль Чайковського, Кенігсвустерганзен (1571) 17:50 Спіл, 18:45 Вимішаний концерт Шлещі-Нісечина (нар. пісн), Кельн (455,9) 16:00 Концерт, 17:00 Музика, спіл, Ляйпціг (392,2) 17:30 Пісні в супр. дуети, Лінхен (402,4) 21:00 Моцартівський концерт, Будапешт (35,5) 14:05 Військ. орх., 15:30 Циг. музика, 17:30 Арті (сп. Імко); 18:30 „Вальсирія“ оп. Вагнера, Мільно (368,6) 17:10 Орх., 2:45 Концерт, Рим (420,8) 23:00 Легка музика, 20:45 Концерт.

Середа, 12. грудня 1934.

Відень (306,8) 17:05 Творін Ол. Буртштелера, 20:00 Поезія та музика, 22:00 Форт. квінтет а-дур Дюнкака, 22:55 Есп. пісні, Братислава (295,8) мич. квінтет, Кошиці (359,1) 17:05 Для Закарпаття, Мор. Острва (269,5) 11:05 Військ. орх., Прага (470,2) 10:15 Салон. музика, 19:30 Італ. пісні й арті, 20:00 Симф. концерт, Париж (1648) 21:00 Камер. музика, Панді (230,2) 19:30 Міннар. пісні, Мадрид (274) 22:00 Спіл, танк. музика, Агльона (531) 20:30 Білгород (437,3) 16:00 Пісеньки, Любляна (369,3) 20:00 Вок. концерт, Рига (314,1) 18:30 Лотяські пісні, Берлін (356,7) 15:25 Нові пісні, 18:30 Різдвяні пісні й музика, Гайльсберг (291) 21:35 Швабські пісні, Кенігсвустерганзен (1571) 15:15 Дітоті пісеньки, 19:00, 21:00 Спіл, музика, Кельн (455,9) 24:00 „Ді дотісеп Музікант“ муз. ком Гофмана, Ляйпціг (35,2) 18:05 Ісландське село, Будапешт (35,5) 14:05 Квінтет, 17:30 Циг. музика, 20:35 Концерт, Мільно (368,6) 11:00 Легка музика, 13:10 Оркестр, 17:10 Камер. муз., Рим (420,8) 20:45 Оп. вечір.

Львівське радіо.

Вівторок, 11. грудня 1934.

6:45 Ран. ауд., 7:50, 22:00 Редк. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеорол. всти, 12:05 Огана преси, 12:10, 13:05 Концерт, 12:45 Для дітей: „Про Катрусу змеза-люють“, „Галицька дівка Михайла“, 13:00 Пол. ден., 15:30 Експорт, 15:35 Біржа, 15:45 Легка музика Дітоті з гр. пл., 16:45 Скрипка ПКО, 17:00 Старофранцузькі танки, 17:25 Кутюк мови, 17:35 Спіл у супр. фортепиан., 17:50 Почт.-техн. скрипка, 18:00 Салон. реру, театр. репертуар, 18:05 Театр. фея, 18:15 Легка музика, 18:30 Хто слухав радіо в Польщі, 18:45 Навішній Берестів твір, 19:00 Нар. пісні Геминського Шлещя (хор), 19:00 Актуальна гутірка, 19:30 Пісеньки Люціана Боєр на гр. пл., 19:50, 19:55 Спортові вісти, 20:00 На чому ґрунтується музичальність, 20:15 Літературний вечір, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 „Розсвітаний дивляме“ аудна осм. давніх пісеньок укладу Льва Шлєра, муз. Шлєстра (орх. хор), 21:15 Теорія Карла Шмідтовського на гр. пл., 22:45 Радона есперантська скрипка, 23:05 Танк. музика.

Середа, 12. грудня 1934.

6:45 Ранішн ауд., 7:50, 22:15 Редк. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеорол. всти, 12:05 Огана преси, 12:10 Концерт, 13:00 Полудн. денник, 13:05 Дрібні форт. та скр. твори Гаманінова, Крайзера, Горовіца з гр. пл., 15:30 Експорт, 15:35 Біржа, 15:45 Театр. фрагменти, 16:00 Концерт, 16:45 Для ст. дітей: Король Пуші та Король-Людина, 17:00 Скрипка в супр. форт., 17:25 Десять роковини декларатії пров дитини, 17:35 Транскрипція відомих творів у инк. орх. фортепиан. (Аннорі-Кіс) гр. пл., 17:50 Спорт. поради-ня, 18:00 Лекція стенографії, 18:15 Салон. реру, 18:15 Камер. концерт, 18:45 Відк. Лодзь на ринках світа, 19:00 Пісні (Ст. Мід-рова) в супр. фортепиан., 19:20 Актуальний фея, 19:30 Есперантський балет-Людина з гр. пл., 19:50, 19:55 Спорт. всти, 20:00 Концерт (Гурел), форт; Гайнова, мепосопр., 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Шопенівський концерт, 21:30 На відпир недолі (инк. Янпольський), 21:40 Польські нар. пісні (Шабранська) в супр. форт., 22:00 Причини боротьби з релігією, 22:30, 23:05 Танк. музика, 23:00 Комунікати.

Ширіть наш часопис!

Велика знижка цін

видань Видавничої Спілки „Діло“

Евген Чикаленко:	Спогади	ціна пересилки	платити
Частина I, II, III.	Окрема частина по зол 150	450 зол.	050
Ст. Левинський:	З японського дому	150	025
М. Рудницький:	Між ідеєю і формою	150	030
Е. Бронте:	Буревісник, переклад М. Рудницький	150	050
Проспер Мерме:	Блакитна нічката та інші опові-данія, переклад Василь Софронів	095	025
Альфред Додэ:	Маціцький, із французької мови переклад М. Рудницький	100	050
Володимир Островський:	Сміх землі	030	015
Микола Матвій Мельник:	Крізь дим і згар	030	015
Гордій Брасюк:	Безпутні	050	015
Михайло Возняк:	Щебенко і книжки Репніна	080	015
Михайло Возняк:	Белей і Кониський	050	015
Др. Ст. Баран:	Новий самоуправний Закон	080	015

Дістати можна у Видавничій Спілці „Діло“ Львів, Ринок 10 або в книгарні „ПРОСВІТА“, Львів, вул. Руська ч. 1.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 528 — зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 26:25, Париж 34:95, Берлін 212:80, Ціріх 171:60, Голландія 358:40, Прага 22:12, Італія 45:32, НьюЙорк кабелі 3:30:25, НьюЙорк чеки без трансації.

Золото: Долари 891—893, Франки фр. 34:20—34:60, Дуати 81:50—82:00, Корони 35:80—36:30, Рублі 45:30—46:30.

Срібло: Корони 0:80, рублі 1:20, фальсони 0:70.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 10. грудня ц. р. кооперативна платив за:

	Львів.
1 кг. масла десероного	260 зол.
1 л. молока	018 „
1 л. сметани	070 „
1 к. верш	415 „

Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові 1 літра 26 сот.

Тенденція на масло знижувана, на молоко, сметану і яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в грудні ц. р. платити до віддання своїм доставкам за 1 кг. живої ваги птиці, львоно подіяра птахомисарі „М. С.“ у Львові (вул. Б. Глоцького 23):

Курочки молоді 1. кл. за 1 кг. 093 зол.

Котутки мол. 1. „ „ 085 „

Качки 1. „ „ 085 „

Пантарки 1. „ „ 1—

Індиків і гусей не приймає. Також не приймає курей, качок і пантарок II. кл.

ОПОВІСТАН.

Нюдяк. Найширшу подаку складаю цією дорогою усім тим Високоповажаним Громадянам і Громадкам, які в часі мого 5-місячного побуту у Березі Карпатській несли мені поміч як моральну так і матеріальну. Рада Руська, 8. XII. 1934. Степан Сошик.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФІРАНГІ куплена у Фрайліха при-строїть вибагливе мешання. Сикстуська 21. 53/84

Дві великі саді на вистави, ревіз, забави і дасієги до аніяну. Зголошення Оссолиських 10 під 4—5 поп. 678

ДЛЯ ДТЕЙ практичні дешелі дарунки поручає ЛЗІДЗІ, Сикстуська 21. 55/84 3-6

НАЙГАРНІШІ ЖІНОЧІ ПЛАЩІ по зол. 70—, 85—, 95— 110— і вище, дуже модні суки по зол. 30—, 35—, 39—, 45— і вище продає відома першорядна фірма Яніс ЦОСАМЕНІ, Львів, Академічна 2. (Готель Жоржа). 670 3—4

ЗОЛОГО, СРІБЛО купує і платить най-вищі ціни Домбровський і Розважівський. Львів, Академічна 2. 36/82 10—10

ОГОЛОШЕННЯ.

„Христос наша сила“

це найбільший популярний часопис, присвячений релігійно-моральному життю українських родин, виходить двічі в місяць.

Х. Н. С. За рік свого існування поширився в рекордовому числі між читачами, а то тому що є цікавий, багатий ілюстраційно і приносить вісти, що обімають потреби шлого життя.

Х. Н. С. є найдешевшим часописом, бо коштує цього одно число 10 сотиків. — Передплата місячно 20 сот., піврічна 120, річно 240.

Тому не отягайтесь, а шліть передплату на Х. Н. С.

Адреса редакції і Адміністрації: Львів, Японська ч. 7., тел. 94-56. конто П. К. О. Львів 505,024 524

Оназіяні

фотографічні апарати

по шинах дуже пешежак

поручає

Іван Буяк

Львів, Коперника 4.

6—7

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: з текстов. шпальти. 4 оголошення. шпальти.

1 км. одношпальтовий або його місце в руб-

риші оголошень зол. 0.35

„одношпальтовий“ в тексті і новинах 0-06

„на першій сторінці 0-80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніальн.: примат. кореспонденція до зол. 0.15

купо, продаж, аннаси . т. п. 0-10

шуваючі праці 0-07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1

1/2 зол. 480—

1/4 250—

1/8 130—

70—

За редакцію відповідає Олександр Костик.

Видає Видавничя Спілка „Діло“.

З лужарні Вид. Спілки „Діло“ Львів, Ринок 10.

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шлях. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-50 зол.
Чвертьріччя 18-00 „
Шаріччя 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 100 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зимна адреса 1 год.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Англія обстоює виконання меншостевих зобов'язань.

Справа української меншости в Польщі не перестає живо цікавити англійську палату послів. Невдовзі тому запитував про неї посол Ріс Дж. Дейвис, а дня 27. листопада вніс другий запит посол Джозеф Мендер (ліберал). Він звернувся до міністра закордонних справ із запитом, чи уряд Великої Британії готов обстоювати виконання меншостевих зобов'язань Польщею. Полк. Колвіл (в імені сер Джона Саймона) заявив, що уряд Великої Британії надалі буде при держуватись постанов меншостевого договору.

Для кращого зрозуміння подаємо переклад запиту й відповіді:

„Посол Мендер запитує міністра закордонних справ, чи він звернув увагу на те, що під час засідання Асамблеї Союзу Народів у Женеві дня 13 вересня п. Бек, польський міністр закордонних справ, заявив, що польський уряд змушений відмовитися в будучому від усякої співпраці з

міжнародними установами дотично нагляду над виконанням Польщею меншостевих зобов'язань? З огляду на те, що до Союзу Народів напливають часто петиції від української й інших меншостей в Польщі, і що Велика Британія є одним із сигнатарів меншостевих договорів, запитую, в який спосіб задумує уряд поступити, щоб ті договори були виконані?“

В імені міністра закордонних справ, сер Джон Саймон, відповів полк. Колвіл:

„Щодо першої частини запиту, то зверну увагу дост. п. посла на відповідь, яку дістав п. посол Ріс Дж. Дейвис дня 14. листопада (ми подали й зміст в попередньому повідомленні). Дотично другого запиту повідомляю, що виконання зобов'язань, які означені в меншостевих договорах, лишаються надалі правосильними.“

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Міжнародна конвенція для боротьби з тероризмом.

ПРОЕКТ РАДИ ЛІГИ НАЦІЙ.

На засіданні Ради Ліги з 10-ц. м. президент Васконцельос подав до відома, що дістав від мін. Лявалла меморіал із правилами, на яких повинна опиратись міжнародна конвенція для боротьби з політичним тероризмом. Ця конвенція торкатиметься:

а) замахів на життя голов держави, членів уряду, політичних та адмін. зборів, судових органів, урядовців і приватних осіб, що займають політичні становища, б) замахів на публичні будинки, залізничні, кораблі та інші комунікаційні засоби, в) зборів осіб, які збираються з метою виконати такі вчинки, г) посідання зброї й муніції та вибухових засобів, щоб виконати такі вчинки, д) заохоти до таких вчинків або їх збільшення.

ОКРЕМИЙ МІЖНАРОДНИЙ ТРИБУНАЛ.

Держави мали би зобов'язатись поборювати такі вчинки та наміри до них і порозуміння з такою метою навіть тоді, коли такі затії будуть спрямовані проти інших держав і чужих громадян. Тут прийняти би за підставу конвенцію з 1924 р. про боротьбу з фальшивими грошми. Такі злочини підпадали би карі поодиноких держав, однак крім цього створили би теж міжнародний трибунал, складений з 5 членів. Цей постійний трибунал збирався би тільки тоді, коли передавали би йому справи, приналежні до його компетенції. Такий трибунал судив би обвинувачених у таких випадках:

Коли обвинувачений сковався би до іншої країни, а ця країна замість його видати воліє передати його міжнародному трибуналові. — Далі, коли країна, на території якої виконали злочин уважає за відповідне зрестись судового процесу проти злочинця.

ОКРЕМИЙ КАРНИЙ ЗАКОН.

Згаданий меморіал додає, що треба би устійшити карний закон, на підставі якого мали би судити. При кожному присуді трибунал визначив би державу, яка мала би виконати присуд. Право помилувати злочинця, коли міжнародний карний трибунал видав присуд, матиме тільки Рада Ліги на внесок держави, проти якої злочин виконали, або держави, де мали виконати присуд або держави, якої громадянин має бути засуджений. Конвенція повинна мати теж зобов'язання щодо фальшування печатей і підписів чужої влади. Поза конвенцією треба би доручити членам Ліги влучити до трактатів клявузії, що виключають такі політичні злочини, що не дають підстави, щоб видавати злочинця.

Кожна лентка на „Дар Просвіті“ з нагоди 66-их роковин її безупинної праці — це цеглинка під величю будову українського духа.

ВИСТУП ТІТУЛЕСКУ ПРОТИ МАДЯРСЬКОЇ.

На засіданні Ради Ліги Націй у справі югославської скарги промовляв мін. Тітулеску. Він заступав ту думку, що ця скарга не порушує честі Мадярщини, а прохає помочі від Ліги та Мадярщини, щоб покарати відповідальні органи влади. Мадярщина задовольняється заявою, що не бере відповідальності за те, що сталося, але це доказ, що влада ставить до діяльності терористів байдуже. Краще було би, якби Мадярщина для добра миру призналась до адміністраційних прогріхів, ніж заперечувала всі свої помилки.

Тітулеску у справі ревізії кордонів покликуювався на те, що у світі є більше держав задоволених своїми кордонами, ніж незадоволених і що не можна змінити кордонів без згоди інтересованих сторін.

УКРАЇНСЬКІ ЕМІГРАНТИ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

При загальній дискусії мін. Бенеш давав теж відповідь про українську еміграцію в Чехословаччині. Чехословаччина прийняла українських емігрантів з гуманних почувань. Щодо офіційних скарг, що українці зловживають правом азилу у Чехословаччині, то Бенеш заявляє, що такі зловживання обмежені до нечислених випадків: 1) щодо першої скарги з листопада 1928 про замах українця на польського посла у Празі, то винуватця засудили і покарали, передаючи його польській владі і польський уряд дякував за таке становище. 2) у 1934. домагалась польська влада, щоб прогнати з 15 емігрантів, які зловживають, як твердив польський посол, правом азилу. Це домагання чеська влада заспокоїла і польський уряд подякував. Зрештою українська терористична акція загрожувала теж деякій частині території Чехословаччини.

Делегат Польщі мін. Комарніцький заявив, що польський уряд сформулює ще деякі закиди, які Чехословаччина виконавши вдовольнить Польщу.

Мін. Бенеш додав, що польський уряд дістав сатисфакцію, коли його жалоби об'єднані.

СЛОВНА ПЕРЕПАЛКА.

Тоді польський делегат вдруге зголосився до слова кажучи, що інтервенція польського уряду в Празі не все кінчилась успіхом. Однак подробиць покищо не подасть. Заяву мін. Бенеша Польща розуміє так, що чехословачський уряд розвине акцію не тільки за доконані злочини, але також заборонить діяльність організації, які ведуть таку акцію. Крім того заборонить поширювати впливи, які звернені проти цілості Польщі.

Фабрика хемічних виробів О. Левицька і С-ка

У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЬЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 303-881

поручає власні вироби найкращої якості

Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.
Пасту до взуття „Елегант“ воскову
Пасту до підлоги „Французька маса“
Віск комбінований до підлоги
Васеліну до шкіри

Синку до білля

помадкову і коронову

Шварц до чоюї. — Віск шевський. — Смола шевська.

Передвиборча сесія союму.

Львів, 11 грудня 1934.

Після місячної перерви збирається нині у Варшаві сойм — в атмосфері повної байдужості, при глухій мовчанці преси, в якій ще вчора, напередодні цієї події, годі було найти хочби дворядкову зазвдку, — при браку найменшого зацікавлення соймом і в широких кругах громадянства і в самих послах. Місяць тому перше одоодення засідання цієї соймової сесії робило на присутніх таке прикре враження, що виривали рефлексії, пощо взагалі ця установа існує. Здається, що тепер цей образ формалістики й марезму виступає у ще аскравіших рисах. Поглибиться теж загальний настрій невпевності щодо справ, найтісніше зв'язаних з питаннями самої екзистенції парламентаризму в Польщі: як виглядатиме нова конституція, як виглядатиме нова ординація виборча (або чи залишиться стара) і коли буде розв'язаний цей сойм та коли будуть розписані нові вибори. Тайність усіх цих справ і замірів на кілька місяців перед часом, коли вони вже повинні бути у практиці стосовані, — паралізує активність усіх політичних груп і таборів у Польщі та знеохочує до діяльності у цій останній передвиборчій сесії.

Підкреслюючи розсіяння та марезм загального громадсько-політичного життя в Польщі, маємо на увазі передовсім сам санаційний табір для якого підблизилі вибори це ще більший зліз запити, ніж якогонебудь іншого політичного угруповання. Рішення та, що коли опозиційні партії можуть пригадуватися над можливостями міжпартійних „бляків“ та над виглядами чисельних ослів малядів, — у санаційному таборі річ іде про справу поважнішу — про ціле обличчя настунової репрезентації, про її ідеологію, про вирішення спору, який від місяців товчється у санаційній пресі та який від місяців є центральною проблемою внутрішнього польського життя. Санаційний зліпок „від князя Радзівіла до Санойди“ (з Вісліцьким і Петью Певним посередні) давно перестав захоплювати санаційну верхівку, а вслідом цих настроїв в пресовій дискусії і закулісній суперечки: чи втримати нинішню організаційну платформу клубу ББ — всі і вся укупі, без окремих програм і без спільної програми, — чи розбити будучий клуб на поодинокі ідеологічні гурти, пов'язані найширшою платформою (вірність маршалові, сильна влада і т. п.). Річ теж іде про те, чи наблизитися більше до соціальної лівиці (людовців) і навіть зовсім вилікувати з санаційного табору великовласницьку й аристократичну консервативну групу, чи дозволити їм суперничати у рямцях спільного бляку. І акція найважливіша справа: як таке чи інше рішення про реорганізацію ББ перевести технічно у виборах, чи втримати принципи одної листи, чи дозволити навіть на деяке суперництво прогрудних лист.

Очевидно, що від рішення всіх цих питань залежить у величезній мірі обличчя цілих найближчих виборів, — це вже така дійсність, з якою не можна не рахуватись тим більше, що

кружляють поголоски, що від вирішення тої внутрішньої сацанції справи залежить навіть вигляд будучої виборчої організації.

Таким робом ця остання сесія не викликує захоплення і не спонукає до праці тому, що вона — остання, — з другої боку не виконує початкової ролі як передостання підготовча стадія до чергових виборів тому, що — ніхто нічого про ті вибори не знає. Осередком якого-якого зацікавлення буде, здається, сенатська конституційна комісія, в якій на чергу нарад входить конституція, що її з таким тріумфом привів був клуб ББ у сеймі, та про яку потім, після таємничого періоду мовчання, досить скептично висловився сам голова того клубу. Що з неї залишиться — ще невідомо, — єдине певна річ, що відпаде з неї нефортунний помисл „елітарного“ добору сенаторів.

Там, де прокидається український нарід.

Вражіння з подорожі по Підкарпатській Русі.

II.

Попробуйте ще сьогодні поставити запит будякому, пересічному свідомому українцеві в Галичині, або й на Волині:

— Де, в якій державі, на Вашу думку, має український нарід найбільше конституційних прав і найбільше можливостей вірного організованого розвитку? — А дістанете відповідь:

— На Закарпатті, в Чехословаччині.

Так. Маємо сентимент до чехів. Глибокий та умотивований. Вони ж то, найбільше дружньо подали руку нашій політичній та військовій еміграції, вони ж дали українській науці, вони ж ділом посвідчили вірність ідеї всеславянського братерства.

І — що найважливіше — вони створили республіку, в якій українці мають конституційно загартований вплив на державні справи, є одним з трьох рівноправних господарів цієї серди європейської Швайцарії і мають не обмежені можливості політичного, господарського і культурного розвитку.

Льогічно без закиду.

Тим більше, коли взяти під увагу з статтю Конституції Чехословачької Республіки з дня 28. лютого 1920 р. Прочитаймо її терпеливо ще раз разом:

„Територія чехословачької республіки творить собою одну і неподільну цілість, якої не можна змінити лише конституційним шляхом.

Неподільною частиною тої цілості є на підставі добровільної злуки, по думці договору заключеного між союзними великодержавами та чехословачькою республікою в Сан-Жермен-ан-Лей, дня 19. червня 1919 року — автономна країна Підкарпатської Русі, якій буде надана найширша автономія, згідно зі засадою цілості Чехословачької Республіки.

Підкарпатська Русь має власний Сейм, який вибирає свого президента.

Сейм є повноважений утілювати закони в межах, відрізнених, самостійних а також в інших справах, які будуть йому передані законодавством Чехословачької Республіки.

Пригадуємо, що коли розпочиналася ця соймова каденція, у кулуарах сойму про ніщо інше не казалося, як про Береста і галицькі події, — тодішній найактуальніший події. Ні на одному засіданні сойму так теж не тріщала галерія сойму, як на засіданнях, присвячених опозиційним внескам у цих двох справах. На цій останній сесії найактуальнішою подією є справа Береста, — дотичні внески найшлися уже в комісії, де йтиме боротьба за те, щоб вони мерці вийшли на плівку. Поза цією справою не видно ні одної більшої, якою цікавився би загальнотіло і неоплаканий у Польщі, бо бюджетом давно люди перестали цікавитися.

Під такими невеселими виглядами починається остання передвиборча сесія польського сойму, що має закінчити невеселе його платіття життя.

Закони ухвалені Сеймом Підкарпатської Русі, яких президент республіки своїм підписом їх затверджує, будуть оголошені в окремому збірнику — підписує їх губернатор.

Підкарпатська Русь буде репрезентована в парламенті Чехословачької Республіки відповідною кількістю послів (сенаторів), по думці існуючої чехословачької виборчої організації.

На чолі Підкарпатської Русі стоїть губернатор, іменованний президентом Чехословачької Республіки на внесення уряду та відповідальний також перед Сеймом Підкарпатської Русі.

Урядові Підкарпатської Русі будуть іменовані в міру можливості споміж її громадян.

Подробиці, в першу чергу те, що торкається виборчої організації до Сейму будуть устійнені окремими законами.

Ухваза парламенту, що устійнить кордони Підкарпатської Русі, буде зачлена в конституцію.

Коли взяти під увагу декларативні, державноправні постанови всіх держав, де живуть українці, то третю статтю конституції Чехословачької Республіки перевищує ліберальністю, хіба лише конституція Союзного Союзу, яка допускає можливість колишнього відлучення Сов. України від цілості Союзного Союзу. Тільки конституція Сов. України є фікцією, а конституція Чехословачької Республіки тою фікцією не є!

І тут саме починається капітальна загадка. Автономний ребус Підкарпатської Русі, якого не розниже найбільш льогічно голова. Підкарпатська Русь, одна з основних, складових частин чехословачької республіки, тої зразкової республіки демократії та конституціоналізму, — до сьогодні не має автономії!

— Вже скоро її дістане! — запевняв мене у розмові, яку даліше докладно опишу, краєвий президент Закарпатської Русі, д-р Розенвальд.

А коли я повторив, описав і слова своїм землякам в Ужгороді, читали сумно головами. — Знаємо, знаємо!

Бо досі Підкарпатська Русь лише тратила те, що здобула в перших роках існування Республіки. Шезли десь українські написи на залізничних вагонах, шезла урядова українська (чи пак там руська) мова в більшості державних установ, зменшилось число держ. урядовців українців після відібрання громадянства т. зв. емігрантам та перенесення невинних позв. територію Підк. Русі. В краю шаліє москвофільська агітація, перехрещується з новим „тутешнім“ курсом краєвої чеської влади, з обі. ненавистю за тихим порозумінням, гальмують всіми силами стихійний національно-український рух в народних масах.

Мимохіть насовується настирлива, злизова на думку: — чому?.. Чому чеська влада Підкарпатської Русі веде вперто найбільш хаотичну, найбільш нелогічну національну політику в тому краю?.. Чи хоче підтримати хаос, щоб переконати Прагу про неможливість автономії? Чому наперед підтримувалося тут українську політично-культурну роботу, опісля москвофільську агітацію, а тепер відумано концепцію створення „тутешньої“, цілком окремої, нової нації... карпаторосів, тих самих, що їх пропагувала колись Мадярщина?

Відповідь на ці питання діставав я доволі просту, хоч цілком несподівану:

— Чехи бояться українського Закарпаття. Бояться, щоб Підкарпатська Русь не відлучилася колись і не увійшла в склад майбутньої української держави. Тому волині якийсь час бачити Підкарпаття обмосковленим. Коли згодом московська агітація почала заломжуватися і наспірі в краю все більше вульканизувалася, — краєвий уряд знову змінив курс. Придумав нову, тутешню, „карпатороську націю“.

— А коли справа з „тутешніми“ також задохнеться?

— Тоді піchnуть наново, мабуть від москвофіль.

Коли підходити до розв'язки міжнародних політичних проблем лише з точки погляду страху, то безперечно така аргументація має свої підстави. Коли виключається можливість розумного міждержавного компромісу в майбутньому між двома братніми народами тоді можна... тратити голову сьогодні. І можна допомогти комусь боліше розчаруватися, щоб опісля здивовано питати: „Проч нас не май раді?“

Приїхавши на Закарпаття я — на жаль — сильно розчарувався. Між останнім моїм побутом там у 1926 р. і сьогодні найшов я велику різницю в зовнішньому характері краю. Кожний

ПОРОШКИ
«KOWALSKINA»
ВЖИВАЄМО
ПРИ ДОШКУЛЬНИХ
БОЛЯХ ГОЛОВИ
КОЖЕ ДІ ЗНАКОМ
СЕРЦЕ У ПЕРСТЕНІ
FABRYKA SOLT. FARMAC. A. KOWALSKI WARSZAWA

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 13. ГРУДНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

45

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

XX. ПОДІЇ РОКУ 1884. ДАЛЬШИЙ РОЗВИТОК
ВАСИЛІАНСЬКОЇ СПРАВИ. ВІЧЕВИЙ РУХ
І МАНДРІВКА МОЛОДІ СОЙМ. ДАЛЬШИЙ
КРАХ МОСКВОФІЛІВ.

Дрімота й апатія в публічному житті, якою визначався рік 1883, перенеслась і на черші місяці 1884 р. Шойно у травні рушилась знову василіанська справа, коли єзуїти сягнули до другого монастиря, у Лаврові. Це спричинило скликання віча у Львові 4. травня, на якому промовляв Романчук, Добрянський, Вахнянин і Король. Ухвалено протест і вибрано делегацію до уряду до Відня, зложеною з д-ра Омеля Огоновського і купця Михайла Димета, яка мала їхати разом з делегацією Ставропігії, зложеною з Володислава Федоровича і проф. Шараневича. По тім виборі митр. Сильвестер Сембратович покликав Ом. Огоновського до себе і ставляв його як священника відмовити від участі

в депутації, не зважаючи на те, що Огоновський був у першу чергу проф. університету і то на світським ґрунті. Це не вдалося. Огоновський рішуче заявив, що мандат народу мусить виконати.

Літом розпочалися перші на провінції політичні віча, злучені також зі звітами деяких послів. Розпочав їх Романчук вічем у Калуші, даліше відбулися віча в Долині при участі Романчука, Олекс. Огоновського і Франка, опісля в Гусятині і Копичинцях, скликані Січинським. На тих вічах порушувалося переважно льокальні справи головно економічного характеру, та мали вони велике значіння і впливали сильно на розбудження політичного життя та громадянської і національної свідомості. Ті віча дали почин до вічевого руху на провінції, який відтак кріпшав з кожним роком аж до часів виборчої парламентарної реформи 1906. і соймової 1914 року.

Рівночасно з цим рухом шов також і другий рух, розбуджений мандрівакою університетської молоді на Підгір'ю, який скінчився загально-академічним вічем у Коломиї. І цей рух мав також своє значіння й позитивний вплив. Молодь

улаштувала скрізь по дорозі вечерниці, концерти, відчитувала гуртувала провінційальну публіку, оживляла її, вносила рух і життя. Це мало вплив на товариське і посередньо й на національне життя найдавших закутків провінції, відтатої від світа, розносило в ті закутки українську пісню і рідне слово, а знову молоді давало нагоду приглянутися до життя земляків на провінції. Академічне віче відбулося поважно. Порушили на нім справу українських катедр у львівському університеті і прав нашої мови взагалі в університетах у Львові й Чернівцях, отже питання вже дуже зближені до справи українського університету, даліше справи організації молоді товариської, наукової і матеріальної; при тім нагоді молоді з різних університетів пізналася з собою і навязала взаємні зв'язки. Земляки приймали молоді всюди щиро й гостинно. Мандрівка лишила гарні спомини для обох сторін.

(Далі буде.)

Канізелки, пультівери, рукавички і новинні шкарпетки поручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Батіска — 4.
47/83 26—6

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

30% знижка цін на всілякі благодатні і вогняні товари у фірмі **Галицький магазин Новин** Львів — вул. Галицька ч. 15.

з нас українців любить чеську мову, але й там сьогодні рішуче трохи за багатом.

На залізничці — кондуктори відповідали мені виключно по чеськи, або по словацьки. В готелі — „метр-дотель“ виправдується, що він уміє тільки „по чеськи, по словацьки або по малярськи“. Від біди по німецьки. На пошті не можу знайти урядовця „русина“. Поліціянти на вулиці пояснюють мені чимно по чеськи. Я шукаю, але в державних установах натрапив лише на суддів та в краєвий президій на одного урядовця, що говорив по „руськи“, що зрештою допомогло мені ствердити, що „русська тутешня“ й українська мова є ідентичні. Можливо, не перечу, що отих „карпатосів“ більше, але чому їх не показують? На цьому терпить репрезентативний характер адміністрації, родяться прикрі сумніви...

А настрої?

Чому такі переполохані настрої, що аж відчувається їх у повітрі?...

Коли я приїхав до готелю і записав на карті зголошення, що приїжджаю з Будапешту, порт'єр зробив великі очі і попросив про мій пашпорт:

— Краще оставте мені його до завтра, пошто мають Вас будити пшоночі!...

Ніде не оставляв я готелярам свого пашпорту ні в Берліні, ні в Басейні Саари, ні в Празі, ні у Відні, ні в Будапешті, але аж... в Ужгороді.

— Нервово ваше місто! — кажу другого дня до одного з наших загонців-земляків і переповідаю йому низку дрібних спостережень.

— А, першове. Будапешт, Варшава... знаєте, щось не те! А ще й українська ірредента...

— Що таке?

— Українська ірредента.

— Тут! Якаж тут можлива ірредента?...

— Взагалі так. Український рух.

Справді, я був примушений весь час дивуватися. Довідувався і перевірював речі, про які мені й не снилося.

Я приїхав саме в час, коли вся публічна українська думка була огірчена і порушена розпорядженням, що його видав підчас неприємності краєвого президента, краєвий земський інспектор Вондрачек — забороняючи надіти: вивішувати краєвий жовто-блакитний прапор. Цей прапор мав доосі повні права нарівні з державним прапором і вивішувано його завсіди з нагоди всіх державних чи краєвих свят.

Оляви до вогню долила ще друга несподіванка: — відібрано поштовий дебіт Збірникові Наук. Т-ва за слово „Закарпаття“, що вийшло у статті проф. Філарета Колесси п. н. „Матеріал старовинних пісень“.

Такі речі, досить дивоглядні звірі у нас, настроїли мене досить скептично.

І зки пішов я безпосередньо до президента Розсипала, ходив я по людях і питаю зацікавлено:

— Чому?...

Здебільша відповідали мені вининякчо. Згадували про дуже строгий закон: „Охорони Республіки“ і про те, що держ. урядовця у його зарядженнях не вільно критикувати.

І про... українську ірреденту!

Недармо аграрний „Весел“ саме тоді писав про українців, нацькуючи на них адміністрацію:

„та то прубойні а іредентотішке заальме на раса“...

Таблю!

А опісля слухав я, наче казку:

„Це вже так не від сьогодні! В селі Рахов засуспендували вчителів за те, що навчали дітей

співати: „Іхав стрілять на війзоньку“... а саме за слова: „на Україну дилку“... Ірредента. Треба було шойно доказувати, що не на „Україну“, але „окраїну“...

„За пластову листівку, на якій була брама пластового табору зі стилізованим трікубом, тягнеться процес вже три роки. Всіх співучасників видання тої листівки тримали по кілька днів у слідчому арешті та обвиняли у порушенні закону про „охорону Республіки“. Пізніше змінили обвинувачення в напрямі: „розповсюдження гербів, заборонених міністерством внутр. справ“.

„Ученик четвертої класи берегівської гімназії Ключурак, дістав місяць в'язниці і виключено його зі всіх шкіл за те, що на одній листівці до батька, написав: „Ясіня З. У. а на іншій „П. У.“ („Зах. Україна“ і „Підкарпатська Україна“ — як це інтерпретувала влада)“.

І далі, і далі...

Ніяк не можу повірити, щоб праський уряд знав про всі ті факти. Не можу повірити,

Інтерпеляція в англійській Палаті Послів у справі голоду на Україні.

Українське Бюро в Лондоні у своєму (англійському) пресовому повідомленні ч. 37. з 14. листопада звернуло увагу англійського загалу на рапорт Навсенівського Міжнародного Бюро для втікачів про страшне положення жінок-втікачів а баш. Росії, які перебувають у Шангаю. Рівночасно звернуло увагу й на те, що не вважаючи на страшні злиди, в яких ті втікачі перебувають, все таки мають вони ще змогу слати пакети з ївою для своїх, приміраючи з голоду криваків у Світах. Це повинно спонукати Союз Народів звернути увагу на жаліве положення в Світах, де на самій Україні і Північному Кавказі, як подають достовірні джерела, вимерли з голоду около три мільйони людей.

Для 28. листопада поставив посол Ловат-Фрейзер (нац. л.) в тієї самій справі ще запит у палаті послів до міністра закордонних справ, а саме, чи він звернув увагу на звіт, виданий Навсенівським Міжнародним Бюром для втікачів до Союзу Народів про положення жінок-втікачів а баш. Росії, в Шангаю? Чи він знає, що багато з тих жінок, не вважаючи на важке положення,

що в інтересі чехословачької державної рації лежить тактика, яка є водою на млині ворогів Республіки. Чеська преса писала, що в школах Братислави арештували малярських емісарів, що розбуджували протичеську, малярську ірреденту серед населення. А чому не арештує чеських урядовців, що своєю поведінкою на Підкарпатті розбуджують і підсичують ту саму ірреденту?...

Закарпатська Русь має всі конституційні і праводержавні дані, щоб стати справжнім філаром нерозривності і сили Чехословачької Республіки. Щоб дати відсіч всім ревізіоністичним спробам. Тільки теорію параграфів треба замінити практикою фактів. А підкарпатський гімн: „Підкарпатський русине остав ти глибокий сон“... слід грати не лише тоді, коли організується протест проти ревізії кордонів, але все і при кожній нагоді. Щоб чув його кожний підкарпатський українець.

А також і ми!

(Докінт. буде.)
Роман Голян.

По смерті Михайла Грушевського.

ЖАЛІБНЕ ЗАСІДАННЯ, ПАНАХИДА Й АКАДЕМІЯ В ТЕРНОПОЛІ.

На засіданні Повітового Народного Комітету УНДО в Тернополі 28. листопада ц. р. переліченим порядком заст. голови цього комітету п. Василь Болюх виголосив коротку промову, присвячену праці й заслугам покій. М. Грушевського, котрої присутні вислухали стоячи. Після того рішено дати почин до вшанування пам'яті великого Покійника через влаштування при співучасті всіх українських національних партій і місцевих українських установ панахиди й академії. Такі сходили відпущанків повних організацій та установ відбулися 30. м. м., де по зreferуванні справи пос. д-ром Ст. Бараном рішено влаштувати панахиду й академію в неділю 9. ц. м. і вибрано діловий комітет у складі: проф. Іл. Брикович, пос. д-р Ст. Баран і пос. д-р Дм. Ладика та усталено програму академії.

7. ц. м. на надзвичайних заг. зборах філії Учительської Громади в Тернополі проф. д-р Яким Ярема обговорив діяльність М. Грушевського передовсім на полі шкільництва, зокрема як основики Т-ва „Учительська Громада“ у Львівні й його працю в цьому Товаристві.

В неділю 9. ц. м. вполудне відбулася в парохіальній церкві у Тернополі панахида з приваду смерті М. Грушевського, яку відправив о. кан. Вол. Громицький в окруженні місцевого духовенства; співав муж. хор „Тернопільського Бояна“. На панахиді, заповіджену передтим великими клепсидами, явилися маси українського громадянства, що виповнили вщерть церкву і церковний майдан.

Безпосередньо після панахиди відбулася жалібна академія в селі Мішанського Брацтва. Сала Міш. Брацтва, одна з найбільших наших сал на провінції, не змогла помістити всіх, що прибули віддати поклін найбільшому сучасникові Української Землі. Явилася вся місцева інтелігенція світська й духовна під проводом о. кан. Вол. Громицького, міщанство, робітництво та молодь. Академію отворив відповідною промовою проф. Іларій Брикович, проголосивши в часі промови одомінуту мовчанку, що прийняті перевели стоячи. З черги проф. д-р Никифор Гіряк відчитав реферат про наукову діяльність і заслуги покій. М. Грушевського на полі української літератури. Опісля мішаний хор „Тернопільського Бояна“ під орудою п. Вол. Меницького відспівав Ст. Людкевича „Ой Морозе, Морозенку. Як останній виголосив пос. д-р Ст. Баран промову на тему: Мих. Грушевський як громадянин і політик Академію, що випала справді величаво, закінчено відспіванням національного гімну.

Цілу неділю 9. ц. м. на всіх будинках українських установ на знак жалоби повішали чорні прапори.

Вкінці треба згадати, що й місцева гімназія Р. Ш. вшанувала пам'яті М. Грушевського окремим зібранням всієї молоді й учительства, на котрому проф. д-р Ник. Гіряк виголосив відповідний реферат.

СТАНІСЛАВІВ — МИХАЙЛОВІ ГРУШЕВСЬКОМУ.

Смерть голови Центральної Ради подли українськ культурно-освітній товариства „Славівському громадянству до відома великим клепсидами, що їх розліплено по місті. і ви-

Арештування на совітській Україні після вбивства Кірова.

МОСКВА, 11. 12. ПАТ. ТАСС повідомляє, що в дні 10. грудня ц. р. передано найвищому воєнному трибуналові 37 білогвардійців, яких ареш-

тували за підготовку терористичних актів проти більшовицьких урядовців на сов. Україні.

Затягають слідство за вбивство Кірова.

МОСКВА, 11. 12. ПАТ. Центральний виконавчий комітет комуністичної партії рішив продовжити ретинець слідства в справі вбивства Кіро-

ва до 20. грудня ц. р. тому, що цього бачав комісаріат внутрішніх справ, себто ГПУ.

Італійсько-югославянський мур.

Італійський уряд почав будувати мур 3.1 пі метра високий та один метр широкий зловж італі, що ділить фіюме від Сутинку, будучи італійсько-югославянською границею. Будова цього

муру викликала в Югославії велике невдоволення. Бо мур унеможливує всяку комунікацію в цьому місці між населенням обох держав.

ставленням чорних хоругв на всіх українських установах.

У п'ятницю 7. грудня в год. 6. вечором відбулася у великій залі Нар. Торговлі жалібна маніфестація. Салю вилкована по береги українська інтелігенція і міщанство. Все в чорних строях. Жалібне свято створива промовою адв. д-р Юлій Олесницький, якого промови вислухали всі стоячи. По промові слідувала одноквиленна мовчанка. Це була новість для нашого громадянства, яка саме тому зробила на всіх дуже помітне враження. Відтак історик, дійсний член Наук. Т-ва ім. Шевченка, проф. Олег Целевич вголосно добре випрацьований виклад про Покійного як історика і громадянина. Маніфестація закінчилася короткою промовою д-ра Ю. Олесницького і відспіванням усіма присутніми національного гімну.

Ю. С. О.

ЖАЛІБНА АКАДЕМІЯ В БЕРЛІНІ.

З приводу смерті Михайла Грушевського уряду Український Науковий Інститут у Берліні й Українська Громада в Німеччині жалібну академію 7. грудня ц. р. в год. 8-й вечором в Українському Науковому Інституті в Берліні (Брайтштрассе 36) з такою програмою: 1) Проф. д-р І. Мірчук: Вступне слово, 2) Док. д-р Б. Крупицький: М. Грушевський — історик України, 3) Проф. д-р З. Кузеля: М. Грушевський і його наукова діяльність у Зах. Україні, 4) Д-р М. Антонович: М. Грушевський як історик культури, 5) Док. В. Леонтович: Мої спомини про М. Грушевського.

ХТО МАВ ПОЧЕСНУ ВАРТУ ПРИ ДОМОВИНІ ГРУШЕВСЬКОГО? І ХТО ПРОМОВЛЯВ НАД ЙОГО МОГИЛОЮ.

З більшовицької преси довідуємося, що при домовині М. Грушевського в конференційній залі Академії Наук мали почесну варту при останній її зміні: Порайко, комісар освіти Затонський, акад. Богомолець та акад. Паладин. Похоронні обряди почалися 29. м. м. в год. 13. Домовину внесли: Порайко, Затонський, акад. Богомолець, акад. Паладин та акад. Корчак-Чечурківський. Над могилою на Байковому цвинтарі промовляли Затонський і голова ВУАН акад. Богомолець. Віжки зложено від місаріату освіти, Всеукраїнської Академії Наук і деяких інших організацій.

„ПРОСВІТА“ ТВОРИТЬ НОВЕ ЖИТТЯ. ДОПОМОЖІТЬ ЙІ, СПІШІТЬ З „ДАРОМ ПРОСВІТИ“!

Сенсаційний процес у Ковні.

Німеччина сягає по Мемель?

У понеділок, 10. грудня ц. р., почався в Ковні великий процес проти 126 німців під закидом замаху на революцію в Мемелі з метою прилучити цю пристав до округу до Німеччини. Акт обвинувачення обіймає 500 сторінок машинного письма. Вихідною точкою для акту обвинувачення було поширення протилитовської пропаганди в Мемелі і в окрузі негайно по приході Гітлера до влади в Німеччині. Тоді то, себто в 1933 р. у Мемелі повстали дві німецькі політичні організації — „Християнсько-Соціалістичне Арбайтсгемайншафт“ під проводом пастора Цаса, родом з Гейдельбергу і „Соціалістичне Фольксгемайншафт“ під проводом ветеринарного лікаря з Мемеля д-ра Наймана. Обі політичні партії були зорганізовані на зразок німецької націонал-соціалістичної партії.

В оселі 1933. р. положення в Мемелі дуже загострилось. Тому литовський уряд призначив з 23. листопада м. р. губернатором Мемеля д-ра Новакоса, який почав накладати адміністративні карни на німців. Одне з цих засобів завели. Тому в дні 6. лютого ц. р. оголошено закон про „охорону народу і держави“ і литовська поліція перевела негайно численні ревізії та арештування обох провідників у домівках обох політичних партій. Тоді арештували між іншими д-ра Наймана, провідника молоді Лайнса та Бутіса, який був провокатором і його пізніше вбили.

Поліція забрала багато зброї і документів про тісну співпрацю обох партій з Берліном. Ці документи, мовляв, виявили, що партії підготували повстання в Мемелі з метою прилучити цілу округу до Німеччини. Цією акцією кермували нібито заступники генерального німецького консула у Мемелі. Слідство тягнулося 6 місяців і закінчилося владженням акту обвинувачення проти 126 осіб, з яких 16 успіло вже втікти з валініці за кордон. Акт обвинувачення ділить усіх підсудних на 6 груп.

Перша група обіймає 34 підсудних з пастором Цасом, бароном Ропом і студентом берлінського університету Люткусом. Їм закидає прокurator

З польської преси.

Знову чорносотенний курс церковної політики на Волині?

В останньому (49) числі „Вісника П.-У.“ з 9. ц. м. знаходимо під наг. „Новий курс церковної політики на Волині“ надзвичайно цікаві відомості про поворот на Волині російсько-чорносотенної течії у церковно-православних відносинах. Редакція часопису, друкуючи ті відомості на відповідальність свого інформатора, додає у примітці, що ті інформації походять від автора, апаного редакції як поважний діяч на терені Волині.

Відкаючи у вступі на „неадоріві, інколи просто неймовірні відносини“ у православній церкві в Польщі, автор меланхолійно стверджує, що „при розгляді церковного життя найбільшої православної єпархії — волинської — впродовж останніх 8—6 літ в над чим пригадуватися“...

Описавши ширше зупиняється на особі архієп. Олексія та його первісному українізаційному курсі церковної політики на Волині, що проявився у номінації п. Власовського на членів волинської консисторії, у відомому розпорядку про мову внутрішнього листування та в деяких персональних змінах у сільському і міському духовенстві.

„Але останні розпорядки (читаємо у статті) архієп. Олексія — кажучи нецерковною мовою — цілком перемишляли карти і примушували згадуватися, що в політиці архієп. Олексія зайшов якийсь радикальний зворот. Бо чейже нічим іншим не можна вяснити доручення відповідальної праці у волинській єпархіальній управі у характері членів дух. консисторії таким особам, як протопрей Борецький і Яковлев, або іменування оспаленого Перетрухіна на становище волинського єпархіального місіонера?“

Постать прот. Борецького відома не лише на терені волинської єпархії, але й у цілій митрополії, тому нема потреби ширше про неї писати. Досить згадати, що Борецький неодноразово займав становища не тільки члена волинської консисторії, але й варшавської. З тих посад його усували наслідком неприхильної церковної опінії супроти нього та під ятиском урядових чинників.

Так само і прот. Яковлев відомий вже з попереднього свого становища у духовній консисторії на Волині, припинений потім у діяльності вищою церковною владою. А єпархіального місіо-

наря Перетрухіна недавно сам архієп. Олексій „визволив“ від його функцій. Та ось усі ті люди випливають знову на високі посади в єпархіальній управі.

„Б над чим пригадуватися. Особливо, коли взяти під увагу, що з переходом цих людей на ті високі посади, безперечно зміниться вся церковна політика на Волині. Не слід забувати, що прот. Борецький, прот. Яковлев і місіонар Перетрухія є прихильниками синодально-консисторських форм у православній церкві і рішучими противниками соборності. Покликання їх на відповідальні становища церковне громадянство вважає рівним зірванням з соборним змаганням і поворотом до найгірших часів Пободоносцевщини та Саблерівщини. (Підкресл. автора).“

„Щиком нам тепер незрозуміла роль нового єпархіального секретаря, прихильника соборності п. Власовського, на якого стільки надій покладала група посла Певного... Борецький і Власовський! Появлять, яке не вміщається у найскромнішому умі. І чи не тому, щоб ослабити значіння і вплив Власовського на становищі секретаря духовної консисторії, іменовано в характері його заступника п. Вітенка? Пізнаємо теж, яке становище займе в цій справі уряд, якого згода на ці призначення необхідна? І що можна теж сказати про групу посла Певного, яка так недавно ще складала „меморіали“ до пп. міністрів зовнішньої і внутрішньої справ? Чи послі в БУ не були поінформовані про нову лінію у церковній політиці на Волині і чи пос. Певний і його „Українська Нива“ заключила з протопреем Борецьким „пакт неагресії“? Пізнаємо теж річ, як до тих змін поставиться Синод православної церкви у Польщі, якого сесія починається 14. ц. м. і якого апробати вимагає православною тих справ?“

Закарпаття.

БОРІТЬБА ЗА ПРАПОР.

В справі переслідування жовто-блакитного прапора на Закарпатті внесла відповідно умотивований меморіал до чл. уряду Перша Руска Народна Рада (народовецьке Володимирів Рад). Меморіал підписав як предсідник о. А. Волошин, як секретар д-р М. Долиняк.

ЗІЗД ЧЕСЬКИХ НАРОДНИХ СОЦІАЛІСТІВ В УЖГОРОДІ.

Дня 2. грудня відбувся в Ужгороді зізд чеських народних соціалістів. З Праги прибув на той зізд посол Мовдри. Ми вже в літі цього року писали, що чеські народні соціалісти бажали своєї впливи поширити й на інші народності та втягнути їх до цієї партії. В літі відбулися сходини в Братиславі, де прийняли до партії й мадярів. Тепер та партія робить старання, щоб і наші русини до цієї партії вступали. На вище згаданому зізді в Ужгороді вибрано головою д-ра Пейшого, до управи увійшов між іншими й учитель Василенко. Нам зрозуміло, що хтось належить до соціал-демократичної партії, яка ніби не знає національних обмежень, до аграрної і тим подібних партій, але як може належати „руський“ до чеських народних соціалістів? — це загадка, можлива тільки на Підкарпатській Русі! Чи чеська нац.-соц. партія зробила розумний крок, вжучися з трупам — не наше діло. (Українське Слово.)

ПРИГОТУВАННЯ ДО КОНГРЕСУ КАТОЛІКІВ

У днях 28—30. червня 1935 р. відбудеться державний конгрес римо- і греко-католиків з цілою ЧСР. у Празі, на котрім буде заступлений кожний нарід республіки від окремим своїм національним проводом. Для підкарпатських українців буде утворений окремий комітет в Ужгороді. В цій справі відбулися 26. XI. в муж. учит. сем. в Ужгороді наради з участю членів прасякого підготовчого комітету д-ра Рікля й о. Гопка, пароха прасякого гр.-кат. приходу. На нарадах появилось багато духовної і світської інтелігенції, а як слухачі взяли участь також богослови та вищі класи наших учительських семінарій. Головував Преосв. А. Стойка, який в гарній промові пояснював значіння цього конгресу для римо- і гр.-кат. та для християнства взагалі. По промові єпископа д-р Рікля пояснював технічне переведення організаційних праць і також самого конгресу. На нарадах виступали ще промовці: о. Гопко з Праги, о. Хира Олександр, ректор богосл. сем. в Ужгороді, д-р Йосиф Кізак з Пряшева, о. Авг. Волошин, д-р М. Брашайко, д-р Гаурило Чопей з Ужгороду, Михайло Лемко з Миколаєва, учителька

Ромжова з Великого Бичкова, про. Попович з Хуста. На початку і при кінці нарад співав хор богословів церковні пісні. На нарадах панувало велике одушевлення.

ПАМ'ЯТИ ФЕДЬКОВИЧА.

Дня 25. XI. відбулася академія на честь О. сина Юрія Федьковича, яку влаштувала жіноча секція при Т-ві „Просвіта“ в Ужгороді в салі того Т-ва. Наше громадянство взяло численну участь у цьому святі, так що зала була заповнена по береги. Програма була дуже гарна та поважна. Проф. д-р Панкевич прочитав реферат дуже річевий та по мистецьки опрацьований, чим звеличав академію. Особливе враження зробив наш відомий пиїст Юрій Маврамматі зі своїм партнером д-ром Ржезачом, котрий грав на чельо. П-на Тесловичівна співала з великим чуттям. П-і Романова своєю мейольеклямацією вигодосила бездоганно. П-на Божуківна декламувала дуже добре.

Зміни на становищах воєводів.

Зачувати, що ще перед святами наступлять зміни на становищах воєводів лодзького, краківського і станіславського.

Діабетики!

Вироблені на незрівнянній сиропі поручаємо прер жні тісточки, коколяди, торт, дієтичні, мілні від сахарини, „LEBROSE“, Львів, Сикстуска ч. 31, Телефон 35-60. 560 9-10

Засідання сойму.

У вівторок 11. грудня ц. р. почалося в год. 4-й попол. пленарне засідання сойму. Найбільше зацікавлення викликають наради конституційної комісії сенату і бюджетової комісії сойму, яка радить над прелімінарем бюджету. Нареди конституційної комісії сенату відкрив сен. Твардовський і до голосу прийшов генеральний референт проекту конституції сен. проф. Розтворовський. Сен. Возніцький (Людвиг Клауб) зголосив внесок, щоб сенат відкинув законопроект конституції без дискусії, бо сойм приймає його з порушенням постанов теперішньої конституції і регулює наради сойму. Внесок перемає більшістю голосів.

ВАРШАВА, 11. XII. ПАТ. Референт сен. Розтворовський запропонував таку поправку до проекту конституції: Сенат буде складатися зі сенаторів, з яких 1/3 покладе президент, 2/3 вийдуть з виборів. Каденція сенату починається і кінчається з каденцією сойму. Виборча ординація до сенату означає число сенаторів, спосіб призначування та означає особ, які матимуть активне і пасивне право вибору. Крім того референт запропонував скреслити з проекту про вибори до сойму прикметники „пропорціональний“, а залишити прикметники: загальний, тайний, безпосередній і рівний.

Пам'ятник кор. Олександра над мадярським кордоном.

БІЛГОРОД, 11. 12. ПАТ. 17. грудня ц. р. в місцевості Горгош над югославсько-мадярським кордоном відкривають перший пам'ятник короля Олександра-Обединителя.

Заступник аташе франц. морярки — шпiон.

ЛОНДОН, 11. 12. ПАТ. „Дейли Телеграф“ повідомляє з Токіо про викриття сенсаційної шпiонської афери. Підозрюють у шпiонажі заступника французького аташе морярки підпор. Дікро. Підпоручника Дікро переслухувала кілька разів поліція. Влада арештувала теж 20 молодих жінок, дочки японських службовців. У Токіо вивезли, що підпор. Дікро давав їм жінкам прикази, щоб доставляли йому військові тайни, описи арсеналів і дані про фабрикацію зброї і муніції. Одна з японок з якоюгати зізналася, що старшина французької морярки домагався від неї, щоб вдержувала взаємини зі старшинами японської морярки з метою здобути військові тайни.

Дешевий місяць

у ВЛАДІСЛАВІ — Львів, Болісін 12. Усі товари по ревелюційним цінам! Для прикладу: штрукси 1-30, флякеля 60 сот, перкаліна 70 сот, Полотна 55 сот.

Масові арештування торговців наркотиками.

БАЛТИМОРЕ, 12. 12. ПАТ. Американська поліція арештувала 750 торговців наркотиками, між ними 188 жінок. При ревізії забрали більшу кількість наркотиків.

„ДІА ПРОСВІТІ“ — ЦЕ ПОСИЛЕННЯ КУЛЬТУРНО-ВИХОВНИХ ЗМАГАНЬ.

III М СЬКІ ТЕАТРИ В СЕРЕДУ 12. XII. 1934. III

У Великій Театрі: Концерт Сирітської Родини.

Позір:

Якщо залежить тобі на власному щасті, подумай вже нині про... Сильс-С-РАІ пам'ятай, що найкраще проведемо його у... Театрі... Рішися заздалегідь, позбудешся клопоту думання.

Театр Різнородностей.

Найчистіший екстракт сміху! Найліпший лк на меланхолію!

„Під примусовою управою“

знаменита повна гумору фарса Ернольда і Баха.

Продовження німецько-більшевської угоди

БЕРЛІН, 11. 12. ПАТ. У висліді виміри пот між СРСР і німецьким урядом у справі угоди, що торкається управління платничих оборотів

між обома країнами, умову цю, що перетя була продовжена до 1. грудня, продовжили до 31. січня 1935. р.

3 природи й техніки.

30-ЛІТТЯ НАУКОВОЇ ПРАЦІ ПРЕЗ. МОСЦІЦЬКОГО.

Науковий світ Польщі святкував 7. ц. м. 30-літній ювілей наукової праці през. Мосціцького. Бо саме 30 літ тому нинішній президент Польщі опублікував першу свою працю п. з. „Досліди над вдержністю діелектриків“ у виданнях Польської Академії Наук у Кракові.

Головними ділянками зацікавлення през. Мосціцького були теми з теоретичної хімії, електрохімії, електротехніки та електрофізики а також теми, зв'язані з перерібною нафтовою ропи та земних газів.

Теперішній президент Польщі скінчив технічні студії на славній політехніці у Ризі та вивчав внаслідок політичних переслідувань у 1892. р. до Лондону, де працював по фабриках. 1897. р. став асистентом польського фізика проф. Я. Веруша Ковальського на університеті у Фрибурзі. До найважливіших праць цього часу належать праці, що займалися методами й апаратурою для продукції азотного kwasу з повітря. З цього часу походить новий тип кондензаторів, конструкторів през. Мосціцького. У 1905. р. конструує нинішній президент новий модель електричної печі для продукції азотного kwasу. 1908. р. постав у Швайцарії велика фабрика азотного kwasу у місцевості Шіппі згідно з проектами през. Мосціцького.

1912. р. през. Мосціцького іменують звичайним професором фізичної хімії і технічної електрохімії на львівській політехніці. У тім часі опрацював він проекти цілої низки фабрик (азотного kwasу, ціяняків заліза тощо). Після світової війни зголосив кільканаять патентів, що відносилися до дистиляції ропи, витворювання газоліну і ін. 1921. р. одержує титул почесного доктора львівської політехніки. Рік пізніше урухомлює фабрику азотних сполук у Хожові, перебрану від німців. Вибраний 1925. р. ректором львівської політехніки, переїздив на катедру до варшавської політехніки. У червні 1926. р. обраний президентом Польщі, причинився у великій мірі до будови фабрики азотних сполук у Мосціцах. Сьогодні працює над цікавою проблемою витворити у замкненом локалі кліматичні умовини, подібні до умовин у горах.

За свою наукову діяльність през. Мосціцький одержав багато почесних відзначень.

МОССУЛЬСЬКА РОПА ПЛИВЕ ДО СЕРЕД-ЗЕМНОГО МОРЯ.

Передно-азійська плита (Ірак і Сирія) може похвалитись повним великим технічним здобутком: 20 тисяч робітників поклало підвійні ропопроводи довжини 3 тисяч кілометрів від роподайних покладів біля містечка Керкук (у Мезопотамії на півд. схід від Моссуля) аж до берегів Середземного Моря. А саме оба ропопроводи покладені з початку рівнобіжно від джерел через Тигр аж до Галілі над Евфратом. Тут ропопроводи розходяться: північний (французький) веде звідси на захід до пристані Тріполіс у Сирії, південний (англійський) веде на південний захід до Гайфи у Палестині. Будова обох ропопроводів, а особливо південного англійського, була незвичайно важка. Не лише треба було повести ці ропопроводи через Тигр і Евфрат, але також пробитись крізь високі до 1000 метрів вулканічні гори, щоб влізти натрапити на ріку Йордан, по положена майже 300 метрів нижче морського рівня! Правий беріг Йордану теж не малий, знов треба влізти яких 300 метрів до гори, а звідси вже легкий, повільний спад до самого моря, до Гайфи. Розуміється, що при таких великих рідкостях рівнів треба було збудувати аж 15 помпових станцій, помпи яких помпують ропу до відповідного рівня.

Крім проводів та помп треба було збудувати шляхи для автомобілів, гаражі, контрольні пункти, летовища, телеграфічні лінії, радіові станції тощо. Також у повстаннях Тріполісі та Га-

йфі треба було збудувати нові портові улаштування для прийому великих кількостей ропи та повірфінерії. Нерафіновану ропу будуть перевозити до Італії та Франції, де вибудовано вже величаві рафінерії (у Франції м. ін. біля Марсільї та в Нормандії).

Власниками керкуцької ропи в майже у 50 відсотках англійці, по 25 відсотків мають французі й американці, решту має славний німецький нафтовий король Гюльбенкіян. Загопопальні ропи на захід від Тигру в власність англійсько-французько-італійсько-німецької спілки. Ця спілка постановила негайно вибудувати третій ропопровід із джерел на захід від Моссуля аж до пристані Александрет у французькій північній Сирії. Третя, чисто англійська, спілка має свої лінії ропи на іраксько-перській границі, біля міста Ханікін. Звідси поведуть мабуть четвертий ропопровід аж до пристані Ель Акаби, що лежить над Червоним Морем. Цього домагється м. ін. й команда англійських морських сил, щоб її кораблі на Червоному Морі мали свою ропу навіть тоді, коли Червоне Море буде з обох сторін замкнене.

Покищо пливе повними ропопроводами з Керкуку до Середземного Моря 4 мільйони тон ропи річно. Незадовго буде ним плисти аж 6 мільйонів тон річно. Третій ропопровід до Александрет дасть ще 4 мільйони тон ропи, разом 10 мільйонів тон ропи річно.

ЛЮТЕМБЕ.

Європейським туристам, що оглядають озеро Вікторії в Африці, показують тубильців біля містечка Кампала величезного крокодила. Тамешні хлопці вміють викликати цього довгого на 5 метрів крокодила з води та заманюють його аж на беріг таким робом, що держать йому перед самою пащею гарні й смачні риби. „Лютембе“ (бо під такою назвою знають цього крокодила усі від кільканаятих років) обжиряється на березі до сходу так, що не може відтак власними силами вернутись до озера і тубильці мусять його туди занести. Оповідють, що на південній беріг озера Вікторія біля міста Муанзи виходив дуже часто гіпопотам і преспокійно пасся на пасовиську, не звертаючи уваги на людей.

НАЙДОКЛАДНІШИЙ ГОДИННИК СВІТА.

Двом німецьким фізикам Шайбе і Адельсбергерів з Державного Фізикального Технічного Завдання у Берліні вдалося сконструувати дуже прецизійний годинник. Він своєю зверхньою формою зовсім не нагадує звичайного годинника, бо не має ні колісиків ні інших порушних частей. Є це прямо кристал кварцу, що виконує 60 тисяч дрогань на секунду. Щоб хід цього „годинника“ не змінювався, треба було покласти про незмінну температуру кварцу протягом дня і ночі. Тому, що кількість дрогань на секунду цього „годинника“ за велика для наших нормальних годинників, відповідні прилади зменшують кількість дрогань кварцу до 333 дрогань на секунду, а ця кількість вистарчає уже, щоб порушити синхронічний мотор, який що 9 секунд дає відповідний сигнал.

Описаний кварцовий годинник має бути найдокладнішим годинником світа. Після порівняння цього годинника з прецизійними годинниками астрономічних обсерваторій виявилось, що протягом кількох місяців хід кварцового годинника змінювався ледви на одну двохтисячну частину секунди, коли механічні прецизійні годинники вказують в хіді протягом одного дня різницю одної тисячної частини секунди. Згадані дослідники зладили недавно другий, ідентичний кварцовий годинник, що служить до порівняльних помірів.

А. Л.

Тільки освітою, культурою і вихованням адо-бвемо кращу долю. Не жаліймо датиди на скоплення освітніх змагань.

„Мадярщина під контролею“.

БІЛГОРОД, 11. XII. ПАТ. Вся югославська преса принесла обширний звіт із учорашніх нарад Ради Ліги Націй та друкує повну промову мін. Тітулеску й Бенеша. Текст резолюції Ради Ліги „Време“ подає п. з. „Мадярщина під контролею Ліги Націй“.

В. Британія відмовляється платити довги.

ВАШИНГТОН, 11. XII. ПАТ. Секретар британської амбасаді передав державному департаменту ноту свого уряду. В. Британія повідомляє, що в дні 15. грудня ц. р. не заплатить чергової сплати воєнного довгу.

Франція не приготує позички.

ПАРИЖ, 11. XII. ПАТ. Часописи повідомляють, що 10 грудня появився на паризькій біржі комюнікат міністра фінансів, який рішучо заперечує, начеб уряд приготує позичку для фінансування нової збіжжової акції.

Хочуть заборонити спроваджувати до Франції чужі товари.

ПАРИЖ, 11. XII. ПАТ. 10 грудня були в Парижі збори президентів усіх французьких хліборобських палат. Ухвалили низку резолюцій, що м. і. домагаються від уряду, щоб заборонити привозити до Франції всякого роду живий інвентар, свіже й морожене м'ясо, консерви, товсті завірюхи та рослинні, дріб, дичину і т. д. Рівночасно палати зажадали, щоб призначили різні пільги для хліборобства, головню, щоб подешевіли кошти транспорту.

КОМПРОМІС У ЖЕНЕВІ.

ОСУД УБИВСТВА У МАРСЕЛІ.

На пісній засіданні Рада Ліги одногласно прийняла резолюцію в справі конфлікту між Югославією і Мадярщиною. Рада висловлює жаль з приводу вбивства короля Олександра і мін. Барту, осуджує вбивство і домагається кари для всіх винуватців. Рада пригадує, що всі держави не сміють підтримувати на своїй території терористичної діяльності для політичних цілей. Югославський уряд не отримав повної сатисфакції, бо діяльності терористів поза Югославією як слід ще не устійнено. Рада стверджує, що деякі мадярські власті відповідають тому, бо занедбали припинити підготовку до марсельського вбивства. Тому мадярський уряд покарає винних урядовців.

Міжнародне право покищо не кодифіковане для поборювання терористичної акції і тому рішено створити комітет знанців, який опрацює проект міжнародної конвенції для боротьби з політичним тероризмом.

Мін. Іден додав, що Рада Ліги не є судовим трибуналом і не має засобів вести слідство. Задаванням Ліги помагати членам у зацікавленні політичних взаємин. Тому що деякі держави заважали, мін. Іден радить, щоб мадярський уряд перевів слідство і повідомив Радю про кари на урядовців.

З черги промовляли ще мін. Лявалє і барон Альоїзі.

Опісля провідник Ради Васкоцельєс замкнув засідання заявляючи, що Ліга Націй сповнила свій обов'язок.

Кредити на будівельну акцію.

Банк Краєвого Господарства призначив на кредитово-будівельну акцію в найближчому році 47 мільонів зол. З тої суми припадає на приготування державних теренів під всякі будівлі 4 мільйони, на робітничі будівлі 7 міль. і на безпосередню кредитово-будівельну акцію 36 міль. З тих 36 міль. зол. призначених на будівельні позички на будову великих бльокових помів 15 міль. 875 тисяч, на дрібне будівництво 18 міль. 625 тисяч і на ремонт 1 міль. 500 тисяч. При розділі контингенту взято під увагу 214 міст. Найбільшу суму, бо 8 міль. дістане Варшава, Гдиня 3 міль. 500 тисяч, Львів 1 міль. 550 тисяч. З інших міст для Станіславова призначено 575 тисяч, Рівного 300 тисяч і т. д. Максимальна висота кредиту на один будинок для бльокового будівництва устійнена у Варшаві, Львові і Гдині на 30 проц. коштів будови, для дрібного будівництва, збірного в тих містах 2,000 тисяч, для індивідуального на однокімнатні будинки 3 000 зол. Норми для дрібного будівництва можуть бути піднесені на 50 проц. від кожного дальшого мешкання з тим, що загальна сума кредиту не може перевищати 50 проц. коштів будови.

Спішім усі з „Даром Просвіти“ з нагоди 66-их роковин її безупинної праці для народу.

Розенберг амбасадором у Туреччині?

У римських дипломатичних колах розійшлася чутка, що канц. Гітлер хоче віддати становище німецького амбасадора в Туреччині Альфредові Розенбергові начальному редактору „Фелькішер Беобахтер“ і рівночасно керівничеві закордонного відділу нац. соц. партії. Ті кола кажуть, що німецький уряд хоче так усунути напруження між Ватиканом і Німеччиною, а Розенберга, як відомо, вважають головним пропагатором неопоганського руху в Німеччині.

МИРОВІ НАГОРОДИ НОБЛЯ.

Мирові нагороди Нобля за роки 1933. і 1934. одержали англійський журналіст і пацифіст Норман Альджаль і предсідник розбройної конференції Артур Гендерзон. Оба належать до англійської робітничої партії. Висота нагороди переходить суму 7,000 фунтів стерлінгів. Нагороди вручено лавреатам 10. ц. м. в інституті Нобля в Осло в приваті війничих державних достоїнств. Торік мирової нагороди Нобля не призначили нікому.

9.000 емігрантів до Палестини.

У зв'язку з признанням палестинським урядом нових еміграційних контингентів для жидів, центральний палестинський уряд у Варшаві рішив вислати в найближчих трьох місяцях по 9,000 жидів до Палестини. В січні виїде два транспортні емігрантів, один на Констанцу, другий на Триєст.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧА. СОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— Приклад до наслідування. Службовики Массоюму зложили з нагоди іменин своїх обох директорів Андріїв 200 зол. Соколов-Батькові на дальше викупили Українського Горду у Львові.

— З радів. Львівська радіостанція передає в четвер 13. грудня гутірку з Варшави п. з. „Лісом і водою“ (про Полісся, з музикою та співом). Початок в год. 12.10.

— Традиційні Андріївські Вечерниці. У зв'язку з оголошенням („Діло“ ч. 334 з 12 грудня) про андріївські вечерниці, які улажує Львівська Філія Охорони дітей і опіки над молоддю в салях Бесіди 12. грудня, зазначаємо, що сольоспів виконає не п. Любка Сабатівна, а лише Соботівна.

— 25-ліття літературної праці Галини Журби. У Празі в Т-ві Українських Письменників і Журналістів відбулося 28. X. зібрання, присвячене 25-літтю літературної праці Галини Журби. Павло Богачицький у своєму рефераті дав образ Галини Журби як письменниці й людини. Цитував багато з її кореспонденцій до нього, яка освітлює характер творчості ювілянтки. Тво після ювілянтці привіт.

— Академія пам'яті М. Заньковецької у Празі. відбулася 1. ц. м. з великим успіхом при співучасті значного числа українських пратьких організацій. Дуже причинилася до цього Студія Драматичного Мистецтва, члени якої при участі п. Н. Дорошенкової, прочитали дві її драми Тобілевича „Безталанна“. Цей перший виступ Студії найшов у найширших колах дуже похвальну оцінку, бо навіть і подив на високого мистецького рівня виконавців. Проф. Д. Антоса в обширній викладі засував значення великої нашої артистки Заньковецької і місце її в історії українського театру. Український хор заспівав пісню та „Вічну Пам'ять“ (У. Т.)

— Пам'ятник Т. Шевченкові на селі. В селі Будках на Кременеччині повстав серед молоді ініціативний гурток, який рішив поставити на площі серед села пам'ятник Т. Шевченка.

— Зїзд духовенства і мирян Волині. 27. грудня ц. р. в Кременіці має відбутися скликаний архієп. Олексієм Волинським зїзд православного духовенства і представників парохій Волині, на якому мають обмірковувати сучасне положення православної церкви на Волині й виладити план оздоровлення церковного життя, здеморалізованого попереднім господарюванням на Волині митропол. Дениса та його приспівників.

— Кременець Грушевському. 30. листопада ц. р. в Кременіці відбулися жалібні збори представників організованого українського громадянства для вшанування пам'яті проф. Михайла Грушевського. Ухвалено: вислати кондольний телеграму на імя Наук. Т-ва ім. Т. Шевченка у Львові; відправити в Кременіці 9. грудня панакхиду за упокій першого голови Української Держави і влаштувати 19. грудня ц. р. академію в його честь.

— Гостинні виступи Марії Сокіл у Познані і Варшаві. Як довідуємося, М. Сокіл виступила 1-го ц. м. (до речі: закінчивши попереднього дня свої виступи в Берліні) у познанській опері в своїй виступі в партії Мімі. Вона віднесла такий великий успіх, що дирекція опери негайно зобов'язала її до дальших гостинних виступів, а саме в „Шквіній Дамі“ (Ліза) і „Льогенгріні“ (Ельза). Крім того п-і Сокіл виступить разом з Антоном Рудницьким — з концертами в радіях львівському, краківському, познанському і варшавському. У Познані виступили одночасно з Марією Сокіл в „Богемі“ — також гостинно — наш відомий співак Зенон Дольницький в партії Марцеля.

— Академія в честь А. Міцкевича. З нагоди 100-літньої річниці виходу в світ „Пана Тадеуша“ Міцкевича українська гімназія в Кременіці влаштувала академію, що складалася з реферату проф. варшавського Ін-ту д-ра Р. Смалю Стоцького, декламацій з „Пана Тадеуша“ в українському перекладі Максима Рильського і хорového співу українських народних пісень.

— Коли працедавець може вимовити працю у мовому робітничові. Найвищий Суд видав постанову, на основі якої працедавець може негайно розв'язати умову з умовим робітником. Постанова ця така: „Недостача належного фахового знання, кснечного для виконання праці, до якої робітник зобов'язався в умові, є поважною причиною негайного розв'язання умови“. В умотивуванні постанови суд зазначив, що хто при прийнятті посади впевняє, що має потрібне фахове знання та знає дну царину праці, той за таку недостачу мусить покутувати.

— Новий дім людові. У Білці Шляхотський (Перемишлянщина) посвятив в неділю 9. грудня новий дім людові. У посвяченні м. і. взяв участь львівський повітський староста Еккардт.

— Відділ Видавництва шкільних книжок у Львові. Заінтересовані установи, уряди, книгарні та підприємства одержали офіційне повідомлення, що у Львові отримують відділ Видавництва шкільних книжок для львівської та волинської шкільної кураторії.

— За летючки ОУН. Перед трибуналом присяжних суддів у Львові станув 28-літній Василь Макарик з Домашева пов. Рава Руська, у якого в часі ревізії знайдено кілька летючок ОУН. Поліція зв'язала їх з фактом зрізання кількох телеграфічних стовпів і намаганнях підпалити в околиці, де теж знайдено подібні летючки, наслідком чого Макарика потягнуто до судової відповідальності за злочин державної зради і кольтеріажу протидержавних летючок. Макарик виперся перед судом всякої вини.

— За вічеву дискусію. В окружному суді у Львові відбулася розправа проти Павла Крохмального, студента прав, родом з Чижикова, за те, що на звітному вічу посла С. Хруцького, забравши голос у дискусії, сказав: „польські наїзники загарили українську землю“. Акт обвинувачення закинув йому наслідком того провину проти публічного порядку з арт. 152 к. з. Після переведеної розправи Крохмального засуджено на 6 місяців арешту.

— Затвердження кари на поліція. Перед карним трибуналом у Львові станув 13. жовтня ц. р. постеруковий державної поліції Станіслав Белень з Камінки Волоської пов. Рава Руська за те, що вночі на 20. червня ц. р. в селі Лізариків стріляв без причини до селянина Івана Кочана і 5 крісовими кулями поклали його трупом. Описав поклачив трупа гострим знарядом у п'ятьох місцях і повідомив повітку команду поліції в Раві Руській, що, мовляв, тої ночі dokonано на залізничному шляху зподаль стайні саботажу уложенням поперек стайні дерева. По правді він сам те зробив, щоб оправдати безправне вжиття пальної зброї. Суд прийняв, що обвинувачений допустився тільки переступлення границі конечної оборони і за те засудив його на 7 місяців арешту, за локалізвання тіла на 4 місяці, а за введення влад в блуд фальшивим саботажом також на 4 місяці, разом на загальну катору одного року в'язниці. На днях розглядав справу апеляційний суд, який затвердив присуд першої інстанції.

— Петарда на львівському університеті. У понеділок 10. грудня ц. р. ввечері відбулася на львівському університеті турнір «краснорічності». Підчас промови декана виділу прав і директора дипломатичної студії проф. Ераха невідомі справники вибили вікно і кинули до сарі слізу смердючу петарду. В першій хвилині між публікою повстав переполох. Колиж переконалися, що нема жертв, сарі провітрено і турнір відбувся далі. На вістку про цю демонстрацію приїхав ректор Чекановський і був на турнірі до кінця. Справники втікли. Поліція веде слідство.

— Самогубство студента політехніки. У ліску на Знесінні робітники знайшли трупа молодого чоловіка. Слідство ствердило, що це Жигмунт Іван Михайло Сіма, студент IV. р. політехніки. Він отруївся.

— Львівська хроніка. Перед судом присяглих у Львові станув Іван Іванусів з Камінки Струм. під замітом поширювання фальшивих 20-золотих і доларових банкнотів на просторі повітів: жовківського, равського, радехівського і камінецького. — Трамвай ч. 10 переїхав 10-літню дівчину Ірину Найман (вул. Замарстинівська ч. 38). Тяжко поранену дівчину відвезли до шпиталю. — З крамниці при вул. Городецькій ч. 72 злодії вкрали дикий кабана. Поліція арештувала Ясінського В., Гонтівського, Бека і Е. Федореня. — На вул. Бляхарській злодій вирвав Олені Махемовій, вдові по лікарі, торбинку з більшою готівкою.

— Новий поділ районів поліцейських постерунків у тернопільському воєвідстві. Тернопільський воєвода скасував район залізничного поліцейського постерунку в Чорткові. Той район, себто громади Вигнанка Горішна й Долішча та присілки Переходи, Чорний Ліс, Вавринів, Добровідка, Пастуше й Вільховець приділили до залізничного поліцейського постерунку в Чорткові. Скасували теж район залізничного поліцейського постерунку в Копичинцях та приділили весь цей район до поліцейського постерунку в Копичинцях. Скасували район поліцейського постерунку в Соколицях у скалатському повіті та приділили з того району громади: Вавеліаку, Пізнанку Гнилу та Пізнанку Гетьманську до району поліцейського постерунку в Грималові, а громади Магдиліаку та Текліаку до постерунку в Колодівці, пов. Скалат.

— Краєва хроніка. У Городецькій Дмитро Вінтоник найшов на самотній подвір'ї відтату голюку ок. 30-літнього чоловіка, яку вже надгризли собаки. — У Сасові відкрили пам'ятник короля Івана Собіського.

— За зловживання в ягольницькій фабриці тютюну. В Чорткові відбувся процес проти кількох десятків осіб, вмішаних у зловживання у фабриці тютюну в Ягольниці. Засуджено інж. Чеслава Лещинського на рік в'язниці, Павла Зюлковського на 2 роки, Юрія Дмитка на півтора, Вольфа Бука на 10 місяців і Яна Чернецького на 8 місяців в'язниці. 10 обаннувачених увільнено.

— Бандита Мачугу засудили на смерть. Перед судом присяглих у Рівне відбулася двоєдина розправа проти відомого бандита Золотислава Мачуги, який має на совісті кілька десятків грабункових нападів і вбивств. Одиче прокуратор прийняв його до відповідальності тільки за вбивство о. Хмуровича вночі 8. червня 1933 р. у Приблшівцях, за грабїж убитому 150 зол., кількадесять срібних монет і золотого годинника. Судді присягли потвердили 12-ма голосами винуватості бандита і тому трибунал засудує Мачугу у вікторок 11. грудня ц. р. на кару смерті на шибениці. Оборонець зголосив касацію.

— З Польщі. Суд у Познані засудив на кару смерті Франца Лянге, званого „опирем Познаня“, який допустився трьох грабїжницьких душогубств і матримоніальних ошуканств.

— 150 осіб у скарбниці катедрі. До Праги приїхала прогуляка 150 осіб, яка відвідала теж катедрі св. Віта. У хвилині коли в скарбниці катедрі прогуляковці оглядали дорожнечини, нагло хтось замкнув двері і прогуляковці опинились у великій опанційованій кімнаті, якої стіни грубі на пів метра. Між прогуляковцями повстав переполох, який побільшували жінки і діти тим більше, що з прогуляковцями замкнено провідника з одним ключем. По довгих зусиллях вдалось передати ключ кустосові, але цей не міг відчинити дверей. Шойно поліція закликала спеціального механіка до панційних кас, який по 3-х годинах випустив прогуляковців на волю.

— Напад піратів. Батага 20 піратів, що вдевіла пасажирів, закралася на китайський корабель, що курсує між Ніппо і Нучав. Коли корабель вийшов на море, розбішки звязали капітана й членів залоги та ограбили всіх пасажирів, після чого перенесли добуток на човни. Пірати взяли зі собою капітана та 20 пасажирів і членів залоги.

— Боротьба з воробцями. В деяких сторонах Німеччини появилися масово воробці, що сталися для мешканців міст і сіл справжньою язвою, з якою влада розпочала безоглядну боротьбу. Громадські уряди наказали населенню нищити воробців масово. Кожда родина має доставити в означеному часі 10 убитих воробців або заплатити 50 фенігів. За кожного вбитого воробця громада платить 1 феніг.

— Поворот з підбігунових сторін. Як повідомляють совітські часописи, недавно вернувся до Москви Мінеєв, управитель т. зв. коаю Вран-

ВІДУКИ ДНЯ.

„Не випадає“.

Галичина — країна вузьких доріг, а ще вузьких поглядів. Нема — кажуть філософи — на те ради, брак далеких горизонтів, свідомість 300 кілометрової території, знайомість усіх з усіми — витворює атмосферу подвіря більшій камениці, а в найліпшому разі ринку малого містечка.

Має воно свої прикмети (направду, братя зва, Збруча!) і свої хити (направду, братя зперед Збруча!).

Нині про хити. Ввійшло в нашу кров сакраментальне слово „не випадає“ і так у крові загнідилося, що ніяким ліком його не вигнати.

Спробує хтось у радні-годи, а кров як збуриться, як зашумить, — горічка на три степи! до гори і біда готова.

Тоді той, хто пробував — махав на все рукою і вже більше не береться до лікування. Мало того. З часом сам дістає бацили „не випадає“. Знаю таких людей, які свого часу дуже радо, кажучи популярно: „робили з себе варята“ перед публікою, а непопулярно: робили з себе жертву для загального добра. Підійдіть ви тепер, щоб вони де-небудь виступили.

„Я?! Що вам?!... Минули добродію ті часи! Нема дурних. Маю зрешті сяку-такую посаду і мені не випадає“.

Так-так, Шановні Родимці... Чимраз менше буде таких людей, а й ті, що будуть, то хіба молоді, найвище двадцятилітні, яким ще далеко до посади і які не посіли мудрости галицької землі: „здавай посаду“.

Перед кількома днями відбувся концерт-продемія в честь Федьковича і кілька днів їде вже дискусія на тему: випадало послові Луцькому виступати в інсценізації „Сонних мар“. В мундурі австрійського старшини, з шаблем... Ух!...

Павлі надрадника і пані надодфіціал, пів професор і пані надінспектора — на гербачці в

гля, що знаходиться на північ від устя ріки Об. Він перебував у тих далеких сторонах разом з жінкою 5 літ. Протягом того часу він зібрав велику кількість підбігунової флори та фауни. Випхані звірята і птахи збагатять збірки московського природничого музею. Обое працювали теж над виладженням докладної мапи тої країни, що тягнеться на просторі 3 тисяч кілометрів. Мінеєв каже, що в тім часі він убив по-верх 600 медведів. Живуть там ескімоси, не маючи ніяких звязків з цивілізованим світом. Хоча не мають ніяких комунікаційних засобів, життєві умовини ескімосів на думку Мінеєва значно поправилися.

— Вуйко чотирьох королів. Неоднє читаючи справоздання з весілля англ. князя з княжною Марією міг дивуватися, яке почесне місце займав там старий данський князь Вальдемар. Цей князь посвоячений з усіма королівськими домами в Європі, майже єдиний. Він наймолодший син пок. данського короля Христіана IX. Його сестра, княжна Александра, вийшла заміж у 1863 р. за князя уельського, пізнішого короля Едварда VII. Друга сестра, Дагмара, була жінкою царя Олександра III. Таким робом князь Вальдемар є рідним вуйком Юрія V і Миколи II. Два сини його брата, Фредерика це — Христіан X, що сидів на шведському престолі і Гаакон VII, нинішній норвеський король. Один із братів князя Вальдемара займав у 1863 р. грецький престіл з іменем Юрія I, княжна Марина — його вуйчка. Князь Вальдемар оженився з донькою князя Шарпурського, княжною Марією Орлеанською і так посвоячився з французьким королівським домом. Одна із його сестриць це мама бельгійської королеви. З цього ясно, що князь, якого називають „вуйком чотирьох королів“ мав виняткове місце на цьому весіллі.

— Ще про фільму „Чапаєв“. У звязку з кінозою хронікою в 332. числі „Діла“, де писали ми м. ін. про найновішу совітську фільму „Чапаєв“, повідомляємо, що через недогляд випали два останні рядки в дотичній замітці, у яких ми зазначили, що передаємо її оцінку майже дослівно з київських „Вістей“ з дня 27. листопада ц. р. Там тієї фільмі присвячена майже ціла сторінка з нагоди висвітлювання „Чапаєва“ у двох найбільших кінотеатрах Києва, що — як видно — є одною з найбільш тенденційних фільмів совітської продукції.

— Наука модерних танків на карнавалі по приватних домах. Зголошення з поданням адреси слати до адм. „Діла“ під „Скоре навчання“.

Приймайте передплату!

СУКНА На зимовий сезон, убрання, рагланні, лещетарські комплекти
Рудольф Сьвітальський
Львів, Сєнкевича 5. (за готелем Жоржа).
54/84 3-10

павлі наддиректорської обговорювали цю справу досить докладно.

— Подумайте, посол...
— І директор...
— Ну і загалом, чоловік знавний, асортиментний і поважаний...
— В бізмі кабаті.
— Направду? Бо я не була... А як же до того публіка?

— Публіка... Що публіка! Їй би лиш гарне. Воля в нюансах же визнається. А це прецінь не випадає.

— Ррація...
— Певно...
— Очевиста, пале-дію.

І ніхто ні словечком про татлику особисту культуру, про готовість послужити добрій справі, про відвагу з огляду на все вище сказане.

Говорив до мене один поляк, який був за святи:

— Направду, мені це імпронус.
Але цього, на жаль, не чуло товариство, зібране на гербачці в пані наддиректорської. Медоб було змінити погляд, ні, але кажу! — напевно було змінити...

А так — не аминьте.
Боюсь, що ще депо більше розвідає. Ото тоді буде.

Адже наш визначний учений, поважний громадєнин, професор Сімович був на тому святі за суфлера.

Подумайте, Панство: за звичайного суфлера! І сидів у будні...
Слово дар!

Галактіон Чіпка.

ДИВОГЛЯДИ.

ДАРУНОК ДЛЯ СТАЛІНА.

Американець Мак Верлей лишив заповіт, яким розділює своє майно як старий чудак. Між іншими записав він 1000 доларів для Сталіна. Але Сталін грошей не прийняв. Дістають їх діти чудака.

ЯК ЧИСТИТИ ВУЛИЦІ?

В околиці міста Самари місцевий совет скликав конференцію для важного питання: тигієни міст. На першому місці стояла справа чистення вулиць, на яких було завсіді багато бодота і пиду. Зібралось чимало замітатів. На конференцію приїхав навіть делегат із Самари, славний вулицний замітат. Він вистолосив промову і сам показав, як треба замітати вулицю. Заграла оркестра. На другий день у пресі були великі справоздання на тему „геть із брудом“. А у великому місті Самарі, як і раніше, вулиці такі самі брудні як на провінції.

З кіна.

КІНО „СТИЛЕВИЙ“: „ВЛАКИТНІ ПТАХИ“ і режія „ЩОСЬ У СНІГУ ПИЩІТЬ“.

(ет) Ревія, диведена силами відомих уже акторів, зробила миле вражіння на численно зібрану публіку. З окремих точок визначилися: „Гаванська гротеска“ Місєвича й Рибчєвської, танково-співоча інсценізація „Мала Японка“ й „вогністе“ танго танкового дуєту Лебандовських, які й збирали найбільше оплесків. Звеличчєники Федорівної мають вагду дістати від неї цінний дарунок: знимки, які вона роздає мужчинам на салі. Інші точи без закиду.

На екрані добра фільма австрійської продукції, якої оригінальний заголовок звучить: „Невдні противники“ і йшла у свій час в „Аполло“.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Святослав Догенга: „СКОРОПАДШИННА“. Варшава, 1934. Накладом Модеста Куницького. Ст. 174. ф. 16.

Інж. Василь Баричко: „ЯК НИЩІТИ шнїдї, земліні блохи, слимаки, дрозаники, борошніні медведики, жинї, шурї, хомїєни та сусалики“. Львів 1934. Накладом автора. Ціна 60 сот. Стор. 64, ф. 16-о.

Jean Martin et Pierre E. Briquet: „L'U. R. S. S. A. GENEVE. Genève 1934.“

ЖУРНАЛИ.

ТЕХНІЧНІ ВІСТІ, орган Українського Технічного Товариства. Львів, 1. грудня 1934. ч. 6. Р. X.

НОВА СКИБА, вістник філії „Сідовського Господаря“ в Луцьку. Луцьк. 13. листопада 1934. ч. 11. Р. I.

Тільки 1-80 30 Л.

коштує
великий,
ілюстрований,
інформаційний
календар
„КРИНИЦЯ“
Порто 30 сот.

ДАРОМ

додаємо оди
календар кожному
хто пришле гроші
на п'ять календа-
рів, при чому оп-
лачуємо самі пор-
то цілої посылки.

Театри.

Український Театр „Заграва“:
під артист. проводом В. Блазакського.
Судова Вишня:

17. XII. „Ой не ходи Гриню“ (в новій постановці В. Блазакського).
18. XII. „Тарас Бульба“.
19. XII. „Святе поління“.

3: Судової Вишні театр їде до Городка.

Міський Театр.

Серед. 12. XII. год. 7:30 веч. Концерт
„Ворони“ (Синісая Родина).
Четвер. 13. XII. год. 7:30 веч. „Роскіш-
на дівчина“ Абон. 9.

Театр Радничих Інтересів.

Серед. 12. XII. год. 7:30 веч. „Під
прим. сонних зарядок“.

Четвер. 13. XII. „Музичні іграшки“
Абон. 11.

Кіно.

АПОЛЬО: „Каріока“ (Дольорес дель
Віо).

АТЛАНТИК: „Маскарада“.

ВАНДА: „Сестра Анжеліна“, „Ліци-
тійні кохання“.

ІРАЖІНА: „Королева Богемі“, „Ві-
да леї“.

КАСІНО: „Створена до цілування“
(Жан Гарльєр).

КОЛІСЕН: „Все це жарт“, ревія:
„Фронтон до Соняшної вулиці“.

КОНЕРНИК: „Весняна парада“ (Фран-
сіска Галь).

МАРУСЕНЬКА: „Тіні Бродяго“, ре-
вія „Історія сміху“.

МІРАЖ: „Прокurator Азиса Гори“,
„Ночі над Востором“.

МУЗА: „Сини пустині“.

ПАЛІС: „Пісню я заповую світ“.

ПАН: „Ці два, ці треті й четверті
і рогани“, „Камілова“ (Мозжухин).

ПАСАЖ: „Пісня д-ра Фуманчу“ та
ревія.

Р.Н.: „Пісеньяр Варшави“ (Е. Бодо).

СВІТ: „Пісня пісень“, „Година з то-
бою“.

СОНЦЕ: „Сині джунглі“.

СТИЛЕНЕ: „Піднебесні птахи“, ревія
„Шо в світу пишуть“.

УІХА: „Пригода олімпіади“ та ревія.

ХІМЕЛ'А: „Тигр убиває“.

Закордонне радіо.

Серед. 12. грудня 1934.

Відень (5068) 17:05 Творч. Ол. Бур-
дета, 20:00 Поезія та музика, 22:00
Форт. клінкет а-дур Дюна, 22:55 Есп.
пісні, Братислава (398,8) (мич. квартет,
Кошми (359,1) 17:05 Для Закарпаття,
Мор. Острава (269,3) 11:05 Військ. орх.,
Прага (470,2) 10:15 Сальон. музика, 19:30
Італ. пісні й арії, 20:00 Сімф. концерт,
Париж (1618) 21:00 Камер. музика, Пан-
ан (330,2) 19:30 Мюзик. пісні, Мадрид
(174) 22:00 Спів, танц. музика, Атльона
(331) 20:30 Вілгород (337,3) 16:00 Пісона-
ли, Любляна (369,3) 20:00 Вок. концерт,
Рига (313,1) 18:30 Латвійські пісні, Берлін
(356,7) 15:05 Нові пісні, 18:3 Ріндліні
пісні й музика, Гайльсберг (291) 11:35
Швабські пісні, Кенісгаузергаузен
(1571) 15:15 Дітотні пісеньки, 19:00, 21:00
Спів, музика, Кельн (455,9) 24:00 „Ді-
люстїген Музікантен“ муз. ком. Гофмана,
Лейпциг (35,2) 18:05 Іспанська есео,
Будапешт (550,5) 12:05 Квінтет, 17:30
Циг. музика, 20:35 Концерт, Мільно (363,6)
11:40 Легка музика, 13:10 Оркестра, 17:10
Камер. муз., Рим (430,8) 20:45 Оп. вечір.

Четвер. 13. грудня 1934.

Відень (5068) 12:00, 13:10 Концерт,
7:15 Спів (Ст. онська, сопр.) 19:55 Оп.
музика, Брюн (332,4) 16:45 Байки, 16:55
Муз. явління для дітей, 20:30 Хоо, Ко-
шми (359,1) 17:20 Циг. музика, 18:00 Для
Закарпаття, Прага (470,2) 10:15 Сальон.
музика, 15:35 Військ. орх., Париж (1618)
15:00 „Скулар“ пом. Молієра, 21:45 Евр.
концерт Данціг (230,2) 11:30 Концерт,
Атльона (331) 20:00, 21:20, 22:15, 22:35 і піс-
ня, музика, Берлін (356,7) 17:35 Конц.
концерт Гайса Шейн-Петі, Франкфурт

(231) 21:30 Скрипка (Ем. Теллеман), Ке-
нісгаузергаузен (1571) 20:00 Спів (Ро-
залинда Шірах), Кельн (455,9) 16:00 Кон-
церт, 17:50 Кам. музика, 20:45 Гайднові
твори (муз. спів), 20:45 „Музика й коха-
ня“ оп. Мазса, 23:00 Боамсові твори,
Лейпциг (352,2) 15:10 Фонтеня, 19:30
Сімф. концерт, Мінхен (505,4) 17:50 Ре-
гепопі пісні 19:35 „Веселі кумоньянї в
Віндсочт“ ком. оп. Нікола Штутгарт
(332,6) 17:30 Певі 22:30 Фонтеня, Буда-
пешт (550,5) 12:05 22:55 Циг. муз., 17:30
Арфа, Мільно (363,6) 11:30, 13:05, 17:10
19:00 Музика 20:45 Вечір опер. Рим (430,8)
17:00 Вок.-інстр. концерт, 20:45 Сімф.
концерт.

Львівське радіо.

Серед. 12. грудня 1934.

6:45 Ран. шк. ауд. 7:50, 20:15 Радян.
концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:05 Метеор.
вістки, 12:05 Огляда преси, 12:10 Концерт,
13:00 Подуми денника, 13:05 Дрібні форт.
та еск. твори Рахманінова, Крайзера,
Горовіца з гр. пл., 15:30 Експорт, 15:35
Вірка, 15:45 Театр. фразменти, 16:00
Концерт, 16:45 Для ст. дітей: Король
Пумі та Король-Людина, 17:00 Скрипка
в супр. форт., 17:15 Десять роковин де-
карації пров. дитини, 17:35 Транскрипція
відомої творч. у вик. орх. фортепіано
(Айвори-Кіс) гр. пл., 17:50 Спорт. порад-
ни, 18:00 Лекція стенографії, 18:13 Сіль-
ва реор., 18:15 Камер. концерт, 18:45
Віда. Моза на ринках світа, 19:00 Пісні
(Ст. Міл-рона) в супр. фортепіано, 19:20
Актуальний феєр., 19:30 Єврейський ба-
лет-Людзіні з гр. пл., 19:30, 19:35 Спорт.
вістки, 21:00 Концерт (Гурель, форт.,
Гайнова, мейосопр.), 20:45 Веч. денник,
20:55 Як працюємо, 21:00 Шпенієвський
концерт, 21:30 На відбір ведої (мич.
Яппольський), 21:40 Польські нар. пісні
(Шабранська) в супр. форт., 22:00 При-
чини бешкетів в реаліст., 22:30, 23:05
Танк. музика, 23:00 Комунікати.

Четвер. 13. грудня 1934.

6:45 Ран. шк. ауд. 7:50, 20:30 Радян.
концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:05 Метеоро-
вістки, 12:05 Огляда преси, 12:10 Лісові і водою
(гутірка про Полісся з музикою та пі-
совідами), 12:30, 13:10 Концерт (музика,
спів), 13:40 Подуми денника, 13:05 З елек-
ку прані, 13:40 Експорт, 15:45 Год легкої
музички, пісеньки, 16:45 Лекція фр. мови,
17:00 Театр Улан: „Трагедія Сократа“,
ч. I. Платона „Екстафрон“, 17:30 Лісти
та програми, 18:00 Сільна реор., 18:05
Самі нестерпні ріки, 18:15 Фонтеня,
18:45 Що читати, 19:00 Концерт маюдо-
лістів 19:20 Актуальна гутірка, 19:30
Спів у супр. форт., 19:30, 19:35 Спорт.
вістки, 20:00 Легка муз., пісеньки, форт.,
20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо,
21:00 Концерт симф. орх., 21:30 Транс-
Европ. концерт з Парижа (муз., сп.),
22:45 „Екс Польський юск“ (Що польська
думка дала для світу), відч. в англ. мові,
23:05 Танк. музика.

Ширіть наш часопис!

Велика знижка цін

видань Видавничої Спільки „Діло“

Евген Чикаленко:	Спогади	платова	ціна пересилки
Частина I. II. III.		4:50 зод.	0:50
Окрема частина по зод. 1:50			
Ст. Левинський:	З японської домі	1:50	0:25
М. Рудницький:	Між ідеєю і формою	1:50	0:50
Е. Бронте:	Буревісник, переклад М. Рудницький	1:50	0:50
Проспер Мерме:	Блажіння кімнати та інші опові- дання, переклад асиль Софроні	0:95	0:25
Альфонс Доде:	Маціцький, із французької мови пе- р. М. Рудницький	1:00	0:50
Володимир Островський:	Сміх землі	0:30	0:15
Микола Матвій Мельник:	Крізь дим і згар	0:50	0:15
Гордіт Брасюх:	Безпутні	0:50	0:15
Михайло Возняк:	Шевченко і княжна Реліна	0:80	0:15
Михайло Возняк:	Белай і Кониський	0:30	0:15
Др. Ст. Баран:	Новий самоуправний Закон	0:80	0:15

Дістати можна
у Видавничій Спільці „Діло“ Львів, Ринок 10
або в книгарні „ПРОСВІТА“, Львів, вул. Руська ч. 1.

ЦІННИК ОГолошень у шоденнику „Діло“.

Розмір часопису: з текстовою шпальти 4 оголошень: шпальти.

1 м. одношпальтовий або його місце в руб- риці оголошень	зод. 0:35	Дрібні оголошення від слова: матримоніальні і приват. кореспонденція по- купи, продаж, винайм. т. п.	зод. 0:15	Остання сторінка 1/1	зод. 480—
„одношпальтовий в тексті і новинках на першій сторінці“	0:60	шукаючи праці	0:10	1/2	250—
„	0:80	слова товстим друком подвійно.	0:07	1/4	130—
„				1/8	70—

За редакцію відповів Олександр Костик

Видав Видавничої Спільки „Діло“.

3 друковані Вих. Спільки „Діло“, Львів, Ринок 10.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах
5:28 50 зод.

У Варшаві були такі курси: Лондон
26:22, Париж 34:92:50, Берлін 21:60, Швейц.
17:45, Голландія 338:40, Прага 22:12:50,
Італія без трансакцій, Нью-Йорк кабель 3:30,
Нью-Йорк чеків 3:29:75.

Золото: Долари 8:91—8:93, Франки фр.
34:20—34:60, Дукати 81:50—82:00, Корони
33:80—36:30, Рублі 45:50—46:30.

Срібло: Корони 0:30, рублі 1:20, фльо-
реані 0:70.

ЗБИЖЕ.

Ціни паритас Підволочиська з Львом Львів

від до	від до
Пшениця одноц.	16:75—17:00 18:45—18:50
Пшениця збірна	15:75—17:00 17:25—17:50
Жито одноц.	12:75—13:00 14:50—14:75
Жито збірна	12:25—12:50 14:00—14:25
Сімч. одноц.	26:50—27:00

Інші курси незмінні.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 11.
грудня п. р. кооперативна платня за:

1 кг. масла	2:60 зод.
1 л. молока	0:18 „
1 л. сметани	0:70 „
1 п. яєць	4:15 „

Пастеризоване молоко з доставкою до
дому у Львові 1 літра 26 сот.

Тенденції на масло знизюва, на мо-
локо, сметану і яєць вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в грудні п. р.
платити до відликання своїм достат-
ням за 1 кг. живої ваги північ. львоно
подвіря птахомасло „М. С.“ у Львові
(вул. Б. Глозальського 23):

Курочки молоді I кл. за 1 кг.	0:93 зод.
Курочки хол. I „	0:85 „
Качки I „	0:95 „
Пантарки I „	1:— „

Індиків і гусей не приймає. Також не
приймає курей, качок і пантарок II кл.

ДРІБНІ ОГолошення

НОВОЧАСНО укладає кимати одинокі
вирібні кап. фіранок Фрайліх, Сиксту-
ська 51. 53/54

НАЙГАРНІШІ ЖІНОЧІ ПЛАЩІ по зод.
70—, 85—, 95—, 110— і вище, дуже
модні сукні по зод. 30—, 35—, 39—,
43— і вище продає відомо першорядна
фірма ЯКІВ ПОСАМЕНТ, Львів, Акаде-
мічна 2. (Готель Жоржа). 670 4—4

ХТО схотів би позичити університ. опла-
ту Зв'язот. Згод. до Адм. „Діла“ від
„Студентське слово“.

СОНЯШНИЙ покій, кухня перший по-
верх, електрика, вода. Богданівка, Орля
11. 682 1—5

Ляльки, забавки по найнижчій
цінці — пошуче
КЛИМКА ЛЯЛЬОК — СТАНИСЛАВ ШЕТЕР
Львів, (штукатурка 3 (готель „Шти“) 63/83

„АСТРА“, Фабрика Вілля Львів. Сиксту-
ська 2, до м'ри виконує фатово нольке
біла по вишнєво-ніжних цінах. 651

РЕСТОРАЧ і покій до снідань відкритий
при вул. Писудського 11 а. Добірний бу-
фет. Чеське пиво 1/4 л. 20 сотників. 651

ІСПИТОВНИЙ дик. добрий актор і
і організатор, багатор., жонатий, владе-
ний з державної посади, шукає заняття.
Зголошення слати: Іван Мриглад у Ро-
звалові н/Д. поч. Миколай н/Д. 1—1

ОГолошення.

49-ті Звичайні Загальні Збори
Членів

„Народної Торговлі“

Красного Союзу Споживчого
кооператива з відповідальністю
уділами у Львові

відбудуться дні 31. грудня 1934. (поне-
ділок) в год. 10-їй зранка в залі Т-м
„СОКІЛ“ у Львові при вул. Руській ч. 20
з осьляти порядком дня:

1) Відкриття Загальних Зборів Членів
(\$ 93 стат.).

2) Верифікація протоколу 48-их За-
гальних Зборів Членів з дня 30. грудня
1933 (\$ 94. стат.).

3) Звіт з діяльності і бізнес Народної
Торговлі за адм. рік 1933/34.

4) Звіт Головного Контрольного Ко-
мітету \$ 110 стат. і його внесення до-
точно ухвалення абсолютної Дирекції і
Надзірної Раді за адм. рік 1933/34 (\$ 112.
стат.).

5) Звіт з ревізії Народної Торговлі,
перевіреної від РСУН. (\$ 96. т. 7. стат.).

6) Доповнючий вибір членів Надзір-
ної Раді і їх заступників (\$ 65, 66 і 96.
стат.).

7) Зміна статуту Народної Торговлі
(списання §§ 109—114 дотично Го-
ловного Контрольного Комітету).

8) Означення найнижчої суми зобов'яз-
ань, які Народна Торговля може за-
являти (\$ 96. т. 11. стат.) і означення
найнижчої суми кредиту, який може На-
родна Торговля ухвалити одному членові
Союзу (\$ 96. т. 12. стат.).

9) Означення висоти преземційної на-
рди для членів Надзірної Раді (\$ 96. т. 2.
стат.).

10) Внесення членів (\$ 92. т. 2. стат.).

і запити \$ 92. уст. 4. стат.).

Річне звідоування, рахунок і бізнес
за адм. рік 1933/34 виконані в до пере-
гляду Ви. Членами в доміні Народної
Торговлі у Львові, Ринок 36/1, в годи-
нах урочистих центрального бюро, себто
від 8-їй рано до 15-їй пополудні від
найближчого дня після оповіщення За-
гальних Зборів аж до останнього дня
перед Загальними Зборами (\$ 89 і 142.
стат.).

Загальні Збори Членів Народної Тор-
говлі досягають правосильний комплет,
коли в них возьме участь така кіль-
кість членів, яка репрезентує 1/20 части-
ни суми уділів або 1/10 частини членів
Народної Торговлі.

Якщо до одної години після часу, на
який Загальні Збори Членів скликані,
такий комплет не явиться, Загальні Зо-
ри Членів є правосильні рішати всі
справи, поставлені на порядку дня, без
огляду на висоту репрезентованої на
них суми уділів і без огляду на кіль-
кість присутніх на них членів (\$ 91.
стат.).

За Надзірну Раду
Народної Торговлі, Красного Союзу Спо-
живчого, кооператива з відповідальністю
уділами у Львові.

Др. Степан Федан в. р. президент.
Володимир Целевич, в. р. секретар.
Львів, дні 12. грудня 1934.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто пошт. шадн. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полученням.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРІЮ:
Місяць 5-го зод.
Чвертьріччя 15-00 :
Півріччя 30-00 :
Річно 60-00 :
За ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зод., Німеччині 7-50 зод.,
Швейцарії 8 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 7-50 зод., Австрії 7-50 зод.,
Збірна адреса 1 зод.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ
—
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Криваві події в Ленінграді.

Ревеляції англійського щоденника.

„Дейлі Експрес“ одержав від свого спеціаль-
ного кореспондента цікаві повідомлення про по-
дії в Ленінграді і Москві, що склалися наслід-
ком атентату на Кірова. Після вбивства Кірова
Сталін рішив перевести основну чистку в ДПУ.
З Москви вислано до Ленінграду спеціальний
відділ чекістів, щоб арештували передових дія-
чів ленінградської комуністичної округи. Коли
відділ увійшов до будинку ленінградської чеки,
повитали його стрілами. Повстала стрілянина,
що перемінилася в завзяту боротьбу.

В Ленінграді був тоді Ворошилов. Дізнав-
шись про події в будинку чеки, він заареш-
тував гарнізон і вислав на місце відділи війська.
Послугуючись скорострілами і гранатами, вій-
ськові відділи зломали опір чекістів. Серед
стрілянини впало 10 найважливіших діячів мос-
ковської і ленінградської чеки.

Коли про ці події дізнався Сталін, усунув
негайно шефа чеки Ягоду, що допустив до та-
кої деморалізації своєї установи. Причиною
бунту ленінградських чекістів була поголовка,
що уряд хоче обмежити їхні повноваження й зре-

дукувати їм пенсії. Сталін стратив уже всяку
віру в давню чеку, а теперішній наркомундел
може рахувати тільки на червону армію.

З наказу диктатора приступлено негайно
до строгого покарання бунтівників. Вистріляно
коло 200 людей, між якими знайшлися атентат-
чик Ніколаєв, його жінка, сини, мати й 14 виз-
начніших чекістів. Присуди виконано в 5 минут
після проголошення.

У зв'язку з тими подіями стягнуто змінені
військові відділи до Москви і Ленінграду. До
Москви приєзжено спеціальними потягами
50.000 вояків. Кремлю боронить 3-тисячний від-
діл. На похороні Кірова особливу увагу звер-
тав вигляд Сталіна. Диктатор, незвичайно блі-
дий, з втомленим лицем, робив враження хорю
людини. Командант червоної армії Ворошилов
виголосив перед старшинами московської зало-
ги промову, яку закінчив словами: „Ми всі го-
тові умерти за Сталіна. Клянусь на військову
честь, що до нового року всі вороги Сталіна бу-
дуть у гробі!“

Большевики протестують.

МОСКВА, 12. 12. ПАТ. Оголошено поту боль-
шевицького генерального консула в Харбіні з
протестом проти дальшого в'язнення 150 больше-
вицьких громадян у в'язницях Маньчжу-Ко. Нота
закидає тортурування в'язнів, яке закінчилося

смертю 4-ох в'язнів. Большевики не вірять одне-
решенням уряду Маньчжу-Ко і допомагаються не-
гайного звільнення арештованих та покарання
своїх урядовців.

Боротьба з комунізмом врятує світ перед хаосом.

БЕРЛІН, 12. 12. ПАТ. Розенберг, керівник
уряду закордонних справ націонал-соціалістич-
ної партії уладив бенкет для дипломатів і пред-
ставників закордонної преси. На бенкеті були
марш. Макензен, ген. Вільомберг та німецькі міні-
стри. Прем. Герінг виголосив промову про бо-
ротьбу з комунізмом у Німеччині. Герінг під-
креслив, що виступаючи проти комунізму не хо-
че ображати сов. Росії, бо комунізм є внутріш-

ньою російською справою. Німеччині вільно побо-
рвати комунізм у своїх межах. Проти комуні-
стичної ідеї висувало націонал-соціалістичні на-
родні аспірації. Герінг признав, що боротьба в
перших днях революції не можна було вести в
рукавичках. Тому треба відкрити концентрацій-
ні табори у Німеччині. Вкінці мін. Герінг під-
креслив, що боротьба Німеччини з комунізмом
врятує цілий світ перед хаосом

Автономія для Каталонії.

МАДРИД, 12. 12. ПАТ. Кортеси радили вчора
над урядовим проектом тимчасового устрою для
Каталонії. Більшістю 133 голосів проти 32 по-
сли відкинули внесок монархістів скасувати авто-
номічний статут для Каталонії. Перед голосу-

ванням прем. Леру домагався заяви довіря за-
значаючи, що центральний уряд матиме право
призначувати свого репрезентанта у Барселоні
та привернення автономічної влади Каталонії.

Ще два співники вбивника короля.

БЕРЛІН, 12. 12. ПАТ. Німецьке Інформаційне
Бюро повідомляє з Парижа, що коло Тульозу
арештували двох підозрілих югославян Мірка
Кляока і Стулюновича, членів хорватської теро-
ристичної організації. При арештованих знайшли

вирізки з часописів з описами вбивства короля.
Після їх арештування згоріла коронна, в якій
оба арештовані мешкали. Влада здогадується,
що корону підпалили тому, щоб знищити обтя-
жуючі документи арештованих

Без комунізму нема страху перед фашизмом.

НЮ ЙОРК, Н. Й. 30. листопада. (Вл. кор.) —
Вілліам Рендолф Герст, видавець цілої низки
часописів у Злучених Державах, оголошує у
своїх ньюйорських газетах свої погляди на фа-
шизм в Америці. Це його відповідь на недавній
акад. студентів університету в Принстоні, Н.
Дж., начеб він винирав відповіді у справах фа-
шизму.

Отже каже Герст таке.

Тепер ще нема у Злучених Державах справж-
нього фашистського руху. Коли ми перебільшу-
ємо оті ловини про т. зв. фашистські заговори,
то ми лиш відвертаємо увагу від ворога в сусід-
стві. Справжньою небезпечкою в Америці є розви-
ток комунізму. Не буде американського фашиз-
му, поки до цього не приневольить Америку ко-
мунізм.

Якраз небезпека комунізму в Європі зродила
фашизм. Інакше там не було ні причини ні потре-

би фашизму. Фашизм це рух спрямований до по-
борювання комунізму, а з тим до запобіження
такому руху, щоб керму держави захопили най-
менше здібні і довірливі елементи. Отже і в Аме-
риці фашизм прийде аж тоді, коли постане не-
безпека, що комуністи можуть захопити у свої
руки державну адміністрацію.

Рада проти того така: Не даймо комуністичній
розростись до таких розмірів, щоб віа загрожу-
вав американському державному ладові. Тепе-
ршня комуністична партія складає в більшій
частині з агітаторів, жадних влади, становить і
маєтку, а нездібних добути те все іншою дорогою
як хіба насиллям. Притому вони неспосібні ве-
сти владу для загального добра. Політика кому-
ністів намагається завести розбещеність на місце
праці. Проти цього всього американці мусять
боронитися

Любій жіночці,
коханому чоловікові,
братові, сестричці,
приятелеві, товари-
шеві, знайомому
не забудьте

на Миколи
додати ще й календар
„КРИНИЦЯ“.

Тільки тоді.

якщо заплатите негайно, а найдальше до
25. грудня ц. р. премію за забезпечення 1/
частини вартости Ваших будинків у місце-
вого агента

Т-ва Взаїмних Обезпечень „Дністер“

у Львові, Ваші будинки не будуть обез-
печені в 1935 році на повну вартість в ПЗУВ.

Устрій Польщі на підставі сенатського проекту.

Варшава, 11. грудня 1934.

Справа зміни польської конституції, започа-
тована частинно ще після травневого перевороту
в 1926. р. поширенням прав президента, найшла
свій вислід в ухваленні сеймовою більшістю з ББ
в січні ц. р. відомих тез відмаршала Цара. При-
нята послани з ББ при „ексодусі“ сеймової опе-
рації редакція конституції не мала зовсім ха-
рактеру аповні скодификованого закону. Були
там тільки засади, які треба було щойно вбрати
у кодексову форму, а працю цю полишено сенат-
тові. Очевидно, була це зова формальність, бо ті,
що ухвалювали в сеймі тези п. Цара, а радше сей-
мова еліта з ББ з пп. Славеком і Царом на чолі,
мали змогу дальше впливати на остаточну редак-
цію конституційного проекту після зпробування марш.
Пілудського. Він мав рішучий голос, але тут і
вийшло лихо: минали довгі місяці, а цей рішучий
свогочасний в Польщі членник мовчав як заклятий.
Щойно осіню ц. р. проурядова преса пусти-
ла вістку, що Бельведер не є вдоволенний з дея-
ких тез п. Цара, та зокрема противиться тому,
щоби лише маленький гурток людей з найвищи-
ми військовими відзначеннями, себто дуже нечи-
сленна й у собі замкнена т. зв. еліта, рішала сама
про склад сенату, якого права в додатку по-
ширено.

Напрямні нового конституційного проекту
зредатовано остаточно у тісному гурті, надано їм
уже те форму тез, але вигляд, скодифований з
поодиноких розділах і статтях, — отже форму
викінченого законного проекту, чого не зроблено у
сеймі. На світло дня новоскодификований проект
появився нині на конституційній комісії сенату,
при чому референт сен. Ростворовський узагалю-
вав устно нововведені зміни, що арештують і на-
друковано як вступ до проекту.

На цьому засіданні комісії крім її членів на-
ли участь теж і запрошені знавці — проф. д-р Ст.
Стажінський зі Львова, проф. д-р Комарницький,
проф. і відмаршал сейму Микольський, презес
ББ Славек та сеймовий референт проекту від-
маршал Цар. Проф. д-р Добжанський з Кракова
виголосив негучою своєю цензурністю. Україн-

П р и с и л а й т е п е р е д п л а т у !

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

30%

знижка цін на всілякі блаватні і
поясніть товари у фірмі Галицький
Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

сний Сенацький Клуб не має свого представника в конституційній комісії і тільки по довших заходах голови цього клубу сен. д-ра Горбачевського допущено до цієї комісії і українського представника, якого делегував клуб в особі сен. Павликовського. Однак цей останній наслідком ведуть до Варшави не приїхав, а заступав його сен. д-р Горбачевський, що ходитиме й на даліші засідання конституційної комісії та забере слово в генеральній дискусії — мабуть вже в четвер 13. ц. м. й опісля у дискусії спеціальній над поданнями статті проекту і поставити відповідні поправки. Сен. д-р Горбачевський при голосуванні в комісії не бере участі, формально не будучи її членом.

Після засідання комісії, на якому явилось багато сенаторів і послів, розпочалося від внесення сен. Возницького з Львівського Страніцтва з демонстраційним характером на відкинення безрозкладу перестановки сенатові проекту конституційного закону тому, що сейм ухвалив його суперечливо з постановами обов'язуючої конституції і регуляційну нараду сейму. Цей внесок більшість БВ. очевидно, відкинула.

З черги промовив реф. сен. Ростворовський. На вступі підкреслював, що праці над ревізією конституції йшли дуже повільно, а цей факт використала опозиція для агітаційних цілей. На його думку, опозиція була переконана, що конституційне питання було лише виборчим гаслом, яке не буде здійснене в житті. Цьому заперечила ціла низка заяв марш. Пілсудського, що не лишали ніякого сумніву, що конституційна проблема буде розв'язана. Переповідавши історію праць над зміною конституції почавши від 1926. р., зокрема в попередній каденції, приступив до характеристики тексту, ухваленого сеймовою більшістю в січні ц. р.

Проект у своїх підставах державного польського будівництва зривав з дотеперішнім поділом влади, стоячи на становищі, що держава влада є одноцілою і неподільною та зосереджується в особі президента. Управління президента в згармонізовані діяння начальних державних органів. З цієї причини проект розрізняє дві групи державних прав президента: першу таку, що не потребує ніякої контрастигації, і другу, що мусить бути контрастигатурована. Тут ворується проект у великій мірі на управління президента злучених Держав Північної Америки. Зокрема президент Польщі матиме конституційне право самостійного декретування всіх справ, що торкаються зверхництва збройних сил і організації державної адміністрації. Очевидно, сейм і на будуче матиме право передавати й інші справи своїй компетенції до декретування президентів, як це було правилом і досі. Президенту

ві держави прислуговувати буде і право вета проти законів, ухвалених сеймом і сенатом.

Зате проект обмежує значно дотеперішню незайманість членів законодавчих установ.

Остається і на будуче поділ на сейм і сенат. Сейм буде виборний на територіальній основі, при чому в майбутній виборчій сеймовій ординації усунеться пропорційність голосування, задержуючи і на даліше загальність, рівність, безпосередність і тайність. При цьому піднесеться вік управлених до голосування як теж і вік послів. Право ініціативи будуть мати тільки посли: сенатори цього права не будуть мати.

Компетенцію сенату дещо поширюється. Буде він складатися у двох третинах з виборних членів і в одній третині з номінантів президента. Спосіб вибору і номінації визначить окрема ординація. Рівнож і спосіб вибору нових послів визначить окрема виборча ординація, що буде вирішена сеймом ще у цій сесії.

Дуже характеристичне в у проекті, пропонуваному сенатові референтом Ростворовським, счеркнення окремого розділу про самоуправу, де говориться загально, що самоуправа буде триступнева: воєвідська, повітова і волосна. Отже сенат перечеркує у новій конституції і те, що існував був закон з 22. вересня 1922. р. щодо автономії воєвідств: львівського, станіславського і тернопільського, якого поява була тоді подиктована тодішніми інтересами польської акордонної політики. Це казав теж, що сучасні рішення чинники в Польщі дуже далекі відомості потреби вирішити справу національних територі-

альних меншин шляхом територіальної автономії. Очевидно, що таке їх становище не причиниться зовсім до припинення національної боротьби на т. зв. східних окраїнах.

На закінчення підвів реф. Ростворовський, що проект уникає радикальних устроєвих розв'язок і не запозичується ідеологічно у ніякої крайньої сучасної течії — маючи тут на думці устрої, що панують в СРСР, Італії чи Німеччині. Теперішній проект дозрівав літами та йшов до конструкції цілості емпіричним шляхом, себто шляхом практичного досвіду. На думку референта, пропонуваного проект не вичерпав остаточною точкою в організації державного устрою в Польщі, а тільки одним з етапів до дальшого правильного розвитку на шляху ще ліпшої державної конструкції.

Стільки сказав референт. Дискусії не було і відложили її на чергове засідання комісії. Вона буде в четвер 13. ц. м., на якому прийдуть до слова аваші, після яких розпочнеться загальна і спеціальна дискусія. Потребує вона до половини слідуючого тижня і тоді відбудеться пленарне засідання сенату. Можливо, що позного засідання сейму перед святами вже не буде, бо увага уряду присвячена працям над конституцією в сенаті.

Нині відбулося засідання Українського Сеймового Клубу під проводом д-ра Дм. Левицького, на якому обговорювали теж в привіт сен. д-ра Горбачевського справу конституційного проекту та справу виступу нашого речника на засіданні цієї комісії.

Д-р Степан Баран.

Віденець про голод на Сов. Україні.

(Допис з Відня.)

Недавно вернувся до Відня з Світів, після довголітнього там перебування, інж. Отто Александер. На запрошення старшини Українського Клубу у Відні інж. О. Александер дав дня 2. грудня ц. р. відчит для української колегії про голод на Україні, ілюструючи його фотографічними знімками, що їх він сам поробив, відбуваючи подорож по Україні.

Презент підкреслював насамперед, що голод був планово організований. Московський уряд боявся організованого опору українського населення проти більшовицького панування, тому ринив виголодити українське село, аби його населення було несподівано ставити якийсьбудь опір проти остаточного закріпощення, при допомозі так званої колективізації. Це й є причиною масового вимирання населення України.

Щоби провести першу п'ятирічку, яка мала поставити СРСР на одно із перших місць серед індустріальних держав світа, совітський уряд пакував гроші в розбудову промислу, особливо тих його галузей, які стоять в якійсьбудь звязку з виробом воєнних матеріалів. Про вибір річок, потрібних для заволодіння консуційних

потреб широким мас населення совітське правительство зовсім не дбало.

Важалі Совіти найбільше дбають про своє мілітарне поготівля, зосібна про червону армію, якій ставлять старе завдання — у відповідному моменті запалити світову революцію! Вояки регулярної армії та відділи Г. П. У., як також совітська бюрократія добре відживлювані, одіті й обуті, їм нічого не бракує. Це перша найбільш упривілеєна класа совітського населення.

Другу класу совітського населення творять робітники. Вони живуть у значно гірших умовах, ніж члени армії, Г. П. У. та бюрократія. Але уряд й про них трохи дбає, це значить, що вони мають що їсти, інколи дістають якусь одіж, обуть та інше.

Практичні дарунки на Св. Миколая

це виробн з волічки з фірми

Дім волічки Львів, 57/84 4-15
вул. Сикстуська ч. 3.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 14. ГРУДНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

46

СТОРИНКИ
З МОГО ЖИТТЯ.

В осени був знову скликаний на коротку сесію сейм. Не ріжнися він щодо загального характеру від сейму в попереднім році, хіба тим, що з руської сторони піднесено деякі конкретні справи, а саме Романчук поставив внесення в справі викладової мови в школах народніх і середніх, а Січинський у справі зміни дорожнього закону. Ті внесення відповідали живим інтересам народу і викликали зацікавлення у сеймі і в краю. Та поза цим усе йшло по давньому і ніщо не нарушувало характеру.

Засуджені в 1882 р. москвофіли яких засуд затвердив найвищий трибунал, відсиділи в тім році кару в'язниці, після чого Наумович і Площанський виїхали на довшу проїздку в Росію; тимчасом Наумович вніс рівночасно відклик до Риму в справі наложеної на нього екскомуніки. Подорожі у Росію старалися вони використати також і в інших напрямках для своїх односторонніх у Галичині.

На москвофілів у Галичині прийшла тяжка година. Головна їх опора „Общ.-рольн. Кред. Заведеніє“, збанкрутувало, підірване „Зеленка-

ми“ з усіма жидівськими та чеськими спекулянтами, як Кіндлер, Хувес і Міхалко. Застановлено виплати. Прийшов рун шадничого відділу. Нарід, що складав там у довіру свої ощадності, підняв крик. Вмішлася влада, почалися арештування, навіть Добрянському грозило арештування. Почалася гонитба за грішми і за кредитами. Придуману таку нову штуку, щоби для рятунку „Заведенія“ заложив „Народній Дім“ свій маєток під гіпотечку. Скликано з тою метою загальні збори „Народнього Дому“, щоб на це зажадати від них ухвали, та перед тими зборами збіглася до „Народнього Дому“ сила русинів, які не були членами, особливо молоді; вони заняли супроти членів таку грізну поставу, що ті не могли зважитися на таке рішення. Найбільше кричав і грозив Андронік Могильницький, тоді студент університету, пізніше сеймовий посол. Він станув перед дверми до салі, куди входили члени і гукав: Ніхто з вас звідсіля живий не вийде, як запродасте „Народній Дім“ тим розбишакам! Отже внесення не було ухвалено.

Та катастрофа цим не була ще усунена. Аж вкінці Наумович вніс у Росії „пособія“, при допомозі яких москвофіли почали переводити ліквідацію „Заведенія“. Але багато людського гроша пропало, багато селянських господарств поліцитувано. Фінансова політика

москвофілів обанкрутилась на все. Вибори з 1879 р. забили ту партію політично, банкрутство „Заведенія“ — економічно. Та народовці ще й тепер не мали сил і енергії, щоб завдати москвофілівській політиці остаточний удар.

З початком 1884 р. скінчив я односторонню судову практику і вступив на практику до адвоката у Львові. Маючи по моїй покійній матері оділичених кількасот золотих ринських, розпочав я видавати „Русько-українську Бібліотеку“ на взір „Universalbibl.“ Reclam-a у випусках по 12 крейцарів і публікувати в ній твори української літератури давніших і сучасних письменників. У першій випуску видав я Нечуя „Запорожці“, в другій Володимира Барвінського „Сонні мари молодого питомця“. Видавництво було взагалі прийняте дуже симпатично, особливо серед молоді і вишувало гарну будучність, та польська преса дуже на мене накинута за поміщення „Запорожців“. Появилась і така стаття в „Gazet-i Narodow-ij“ з наведенням місця, де польська шляхта представлена як повзачі гадюки і це звернуло увагу прокураторії на моє видавництво.

Як третій і четвертий подвійний випуск видав я оповідання Олексія Стороженка і ті випуски сконфіскувала прокураторія за невинну анекдоту про Каньовського „Голка“, добачаючи в ній підбурювання проти шляхти. Я зажа-

Дешевий місяць

у **ВЛАЗГНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Воїнів-12.
З ці товари по ревелюційних цінах!
Гля прикладу: шпруків 1-80, флікеля 60 сот,
перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

Остання, третя класа совітського населення — селянство. Його доля під совітською державою байдужа. Селянство працює на дві перші класи, а само живе у страшній нужді і масово гине. У нього совітська влада силою відбирає збіжжя й інші продукти різного господарства, а в заміну нічого не дає.

Голод на селі пограв великі маси селянства до міст, у пошукуванні за кусником хліба. Але й тут, замість хліба, знайшли вони традиційну російську горівку. Прелегент показував фотографічні знімки з Харкова, на яких видно зовсім порожні криниці. Купити в них можна лише горівку, вірніше 40-відсотковий картопляний спирт. На виставах цих крамниць видно пірамідки пляшок з горівкою, або портрети большевицьких діячів — Сталіна, Ворошилова й інші. Горівка горівкою, як і вся торгівля, є державним монополем і держава має з цього величезні доходи.

Вже два роки Україна не бачила кави, перцю та ін. продуктів, за які треба платити чужою валютою. Натомість большевики купують за валюту різні частини тяжких гармат, крісів, чарків та ін., щоб колись ушастивити при їх допомозі „соціалізмом“ ще й інші країни Європи.

Розбудова червоної армії, а головне Г. П. У. має ще другу ціль, а саме, боротьбу проти внутрішнього ворога. Цей внутрішній ворог є український селянин. В останні роки вибудували большевики цілий ряд касарень у різних містах України, концентруючи тут багато російського війська, щоб найменшу загрозу проти совітської влади заражає в страшний спосіб здавити. В самому Харкові одних танків є коло 2000, а всіх танків Світи мають коло 8000.

Крім касарень будують большевики ще величезні будинки для центральних установ, як наприклад палату індустрії в Харкові. Коло цієї палати вибудовано ряд будинків для вищих урядників партійного і державного апарату, для офіцерів червоної армії і ГПУ. Робітників там не заводять. Вони живуть на передмісті „Холодна Гора“, переважно у землянках, що їх самі побудували.

Землянки є різні. Найпримітивніша є така, що збудована із 4 паликів, на які наложена світка мешканця. Це є перша хата, в якій мусить жити селянин, коли він шукає роботи в місті. З часом розбудовуються ті землянки і є навіть такі, що мають піч, на якій можна щось зварити. Але це вже є люксус. Дістати мешкання в будинках зовсім виключено річ. В Харкові на одну людину приходиться пересічно 4 кв. м. і це рахується вже панське мешкання. Є кімнати з площею 16 кв. м., у яких живе по 25 осіб. Та вони всі щасливі, бо спати під голим небом ще гірше.

дав апеляційної розправи і боронив інкримінованих уступів, виступаючи осьтак уперше публічно в суді. Виступ випав дуже добре. Трибунал признав мою оборону дуже світлою і висказався з великим признанням про мою кваліфікацію на оборонця, однак зніс конфіскацію лиш щодо деяких інкримінованих уступів, а деякі затвердив; цим способом увесь випуск був пошкватаний і я мав шкоду на кількасот ринських. Це відразу підтягло моє підприємство.

Та проте я видавав далі. Видав поезії Юлії Шнайдер, оповідання Франка, Мордовцева, повість Ковинського „Юрій Горовенко“ і Свидницького „Люборадські“, комедію Цеглинського „Лихий день“, Нечуя „В Карпатах“, поетичні твори Рудавського і ще деякі інші. Та вкінці видавати далі було неможливо головне через недостачу кольпортажі. Української книгарні в краю не було, а з польськими і жидівськими книгарнями на провінції не міг я дати собі ради. Знову ж приватні розпродавці, переважно ученики по гімназіях, на котрих руки розсилали я брошури по містах, у значній частині ж оказалися неточними платінками. З тої причини мусіло видавництво по двох роках перервати свою працю зі шкодою особливо для молоді, яка всюди розхолоджувалася книжками і серед якої цим способом ширилася різна література.

(Далі буде.)

В Харкові й інших містах України знадає в очі величезна маса старих жебраків, які сидять на вулицях і простягають руку. Це не є, як хтось може подумати, буша буржуазія. Ні, це були робітники, нібито „пони“ держави, яких „правительство робітників і селян“ примушує в такий спосіб „заробляти“ собі на старість шматок хліба.

Повнення цього явища є таке: всі робітники дістають „забезпечення“, коли вони мають більше ніж 60 років, у висоті одної чвертьгони їхньої колишньої платні. А що робітник зроб-

ляє пересічно 130 рублів на місяць, то це „забезпечення“ вносить коло 30 рублів. Огін півперовий рубель вартий 12 сот., отже робітник, який працював ціле своє життя для держави, дістає на свої гроші 3 зол. 60 сот. на місяць. Живи, як знай!

Так виглядає життя по містах. Доведене до жебрачого стану населення, очевидно, нестерпиме на поважний опір проти большевицького насильства.

(Кінець буде.)

Ю. С.

Рідношкільне свято у Львові.

посвячення нового будинку дівочої гімназії „Рідної школи“.

ДЕЩО ІСТОРІЇ.

При вул. Г. Моджеевської ч. 9 починається гарний двоповерховий будинок дівочої гімназії „Рідної Школи“ з написом: „Фундація Рідної Школи імені Іллі й Івонни Кокорудзів“. Цю будівлю збудував цього року дружина покійного голови „Р. Ш.“ дир. Іллі Кокорудза Івонна згідно з завіщанням покійного чоловіка, на власній площі та зі своїх фондів. З початком нового шкільного року 1934-35 дівоча гімназія „Рідної Школи“ скінчила мандрівку по чужих, найменших будинках у Львові і вигідно розмістилася у своїм новім будинку, збудованім згідно з найновішими вимогами техніки та гігієни, положенім в здоровій і спокійній частині міста. Дім будував кооператива інженерських робіт „КІР“.

АКТ ПОСВЯЧЕННЯ БУДИНКУ.

В середу 12. грудня ц. р. в год. 9-й ранком Преосвященний Кир Іван в асисті о. мітрата Базюка, о. пралата Куніцького, о. радн. Громницького, о. крилош. Лабі, о. катех. Горчинського, о. Василя й о. Каштанюка та чотирьох питомців довершив акту посвячення нової рідношкільної будівлі. Простору рухливому салю, прикрашеному квітами, зеленню, образами й кидимани виповнили вшестер: представники усіх наших центральних установ з головою і членами Головної Управи „Рідної Школи“, рідношкільним учительством, делегатами місцевих кружків „Р. Ш.“, урядовцями та представниками батьківського кружка гімназії. На свято прийшов теж представник львівської шкільної кураторії радн. Т. Гумеліч. Акт посвячення закінчено многолїтствім м. ін. для присутньої фундаторки Івонни Кокорудзи.

ПРОМОВА ПРЕОСВЯЩЕНОГО КИР ІВАНА.

Єпископ о. д-р Іван Бучко, виступаючи як перший промовець, ширими і теплими словами висловив радість, що в нинішніх часах важкої скрути і страшного лихолїття українська нація видає таких світлих людей, якими є фундатори цього прегарного будинку гімназії. Це дає надію, що нація виконає свою місію. Преосвященний радн. цим новим нашим здобутком і в тієї нагоди складає божання Головній Управі „Рідної Школи“, дирекції й учительству та молоді гімназії. З черги єп. о. д-р І. Бучко звертається до вчителівства з покликком, щоб вони сповнили ті надії, які на нього покладає нація у вихованні молодого покоління. „Учіть молоді любити Бога, жертвенної праці, якої найкращий зразок дали фундатори цієї гімназії. З минулого нашої нації підкреслюйте все те, що добре, що буде і підтримує націю. Навчіть молоді добре і правильно оцінювати теперішнє положення цілої української нації, а в першу чергу страшне положення нашого народу за Збручем, який стоїть в пугах большевизму. Слід пам'ятати, що большевизм, це не випадкове явище, тільки природний наслідок того морального розкладу, який охопив був російські й українські землі. Ці наслідки большевизму побідило тоді, як вернемо до Христа“.

Благословенням нового дому закінчив єпископ свою зворушливу і палку промову.

ПРОМОВА ГОЛОВИ „Р. Ш.“ ПРОФ. ГАЛУЩИНСЬКОГО.

З черги вголосив промову проф. І. Галушчинський:

Високопреосвященний Владико, Високодостойний Гості й Ти дорога Молоде!

У ряді днів, що наступали після смерті бл. п. голови „Р. Ш.“, радника й директора Іллі Кокорудзи, належало очікувати такої хвилини, коли остаточно воля покійного фундатора прийме завершені матеріальні форми й стане діяти. Воно вже й сталося! Завдяки невстигній залопадливості й трудам дружини Співфундаторки Впов. П. Радникові Івонни Кокорудзи й Покійного, а також і членів будівельного Комітету Високопреосв. о. Мітрата Н. Базюка. Впов. П-в

Професора Гн. Павлюха і Ваврика й редактора д-ра Мир. Кеновальця воно сталося в цю хвилину, коли молодь цієї рідношкільної гімназії вступила пераз перший в мури цього будинку.

Було це 21. серпня 1934 р.

Нинішнім святом звеличуємо цю подію, ці благородні замисли й волю фундаторів, подію розпочатого діла-праці, звеличуємо цю подію, як слід звеличувати людям і членам української нації. Почали молитвами — завершуємо глибоким признанням і публічним-прилюдним вшануванням завершеного вчинку та його творців-фундаторів.

Бо чи можна уявити собі щось більше благородне, як оце завіщання?..

Бл. п. Покійний Ілля Кокоруда, лагодячися у далеку дорогу, у вічність, вже лише Україну мав на думці, її долю, й Тебе, дорога Молоде, як її осягну майбутність, — щоб рідношкільним вихованням — Твою душу ублагородити!

„Ейс зей!“... По вічні часи!... Суб спеціє етернітатіс!“..

Так! Бо лише високі ідеї-думки, лише великі замисли, лише благородні почування й діла носять на собі знак вічності і з тим знаком переходять од рода в род у пам'ять поколінь і як спонукать нових діл у їхнє діюче життя!

В імені „Рідної Школи“ переймаю це завіщення як дар для української нації. Вплітаємо його, як цінну ланку в нашу рідношкільну організацію, поміщуючи в цьому будинку школу, що її колишнім директором був покійний фундатор.

Дорога Молоде!

Виростај і виховуйся у тих високих ідеалах, виростај і плекај ці благородні почування, що ними руководився цей високо-розумний педагог, цей великодушний і благородний громадянин, даючи матеріальну основу під оце виховне заведення, віддаючи його по вічні часи на власність і опіку Рідній Школі. Вір, визнавай і проповідуй, що лише гаряча й свята любов батьківщини, — а не сапа ненависть чужинця, — що лише самопосвята й перемога над собою, — а не рабська лют і злоба, — що лише бажання добра, — а не жажда крові й пімсти, — освітять твоє героїство, настальть та загартують твою волю, додадуть тобі сил гідно, сміло, гордо, з радістю й усміхом на лиці і з самосвідомістю виконаного обов'язку перемогти дійсність і наперекір злим людям і злидням, аспереч надії, — надіятися!..

„Ін гок сігн вінець!“..

І до Вас звертаюся Високоповажані Пані й Панове Товариші, члени Учительського Збору!

Знаю, яку велику й важку працю, яке тяжке завдання виконує в нинішні часи, в часи духовного переходу й морального занепаду, вчителів-виховників. Але велику трагедію переживає єдині душа українського інтелігента... Тому Ваша праця, Ваше завдання виховників української інтелігенції трині важче у ті часи нашого народного лихолїття у часи великої української трагедії! Нехайже Ваше високе становище, Ваше посланництво, Ваше фахове знання й Ваш виховно-мистецький хист і змисл, підслені любов'ю Батьківщини й самопочуттям національ-

Вибагливі плащі 70

ЗОЛОТИХ

сукні 35

ЗОЛОТИХ

Великий вибір. Жіноча конфекція.

ФЕМІНА

Львів, площа Галицька ч. 12 а

І. пов. ріг вул. Баторого.

660

вої гідності, стануть керманічем у Вашій дуже відповідальній праці серед трійливого апарату нашої дійсності.

Дуже важке наше завдання, але в тій самій мірі воно й почесне!

Нам українським виховникам, українським учителям, рідному українському народові й рідній українській школі призначає доля історичну місію виховати таке нове покоління, що своїм гордим і радісним самовідреченням, своєю благородною самопопеченням для великої майбутності повинно би світ здивувати!

Вірю, що ми до цього здібні, і в тій мірі поручаючи вам нашу виховну справу й опіку нашу до рогу Молоді!

ІНШІ ПРОМОВИ.

Потім промовляв ще дир. дівочої гімназії Винар і голова батьківського кружка п-і Н. Терлецька.

ПОСВЯЧЕННЯ ПРОПАМ'ЯТНОЇ ТАБЛИЦІ.

Після того єпископ о. д-р Бучко в асисті духовенства і гостей перейшов на перший поверх, де голова „Р. Ш.“ відкрив пропам'ятну мармурову таблицю з бронзовим погруддям фундатора бл. п. Іллі Кокорудза, проекту відомого мистця І. Труша та виконання пп. Брилинського й арт. Коверка. На таблиці видніє напис: „Фундаторові Вячана Молодь“. (На жаль на таблиці нема вирітної дати ані смерті Покійного ані дати звинищення будинку). При цій нагоді голова „Р. Ш.“ проф. І. Галушинський присвятив кілька поетичних фраз пам'яті фундатора, якого діла уявляв чл. ця таблиця: „І хоча дотепер тіло, улягаючи природним законам, безповоротно минулося, то проте безсмертний дух не перестав діяти!... захопив він своїх найближчих, дружину, рідню, друзів, спонукав до праці конструктивний зміст архітекта-інженера, напружив мязи десятків робітників, порушив цілими сотнями сотня матеріалу, двигнув мури кузатурної станиці. І відси на невидимих хвилях етерних тремтінь торкнувся кристалічних душ дітей, що віргнувшись гармонійним згуком найчистіших почувань життєвої необхідності діяльності...“

ПАНАХИДА ЗА ДУШУ ФУНДАТОРА.

Тоді Преосвященний Кир Іван відправив панахиду за душу пок. Іллі Кокорудза.

ЗАЯВА УЧЕНИЦІ.

Під пропам'ятною таблицею С. Янович, уч. VIII кл. заявила від молоді, що вона піде слідом свого фундатора.

Це мило свято закінчилось відспіванням національного гімну. Весь час співав гарно вишколений хор учениць „Р. Ш.“ під орудою проф. І. Гриневецького.

Наприкінці свята єпископ, представники установ і гості вписувались до пропам'ятної книги.

Кожна лепта на „Дар Просвіти“ з нагоди 66-их роковин її безупинної праці — це цеглинка під величню будову українського духа.

Закарпаття.

ФЕНЦИК СУСПЕНДОВАНИЙ.

„Рускій Нар. Голос“ з 11. ц. м. повідомляє, що єпископ Стойка суспендував д-ра Фенцика, який — як відомо — є греко-католицьким, але вже від кількох літ не виконує обов'язків священника. Фенцик суспендований, мовляв, за свою теперішню діяльність в Америці.

МУЗИЧНИЙ ВЕЧІР.

В неділю 2. грудня в Ужгороді в помешканні пп. Дністрянських відбулася продукція гри на фортеп'яні учнів п-і Софії Дністрянської. Спочатку виступали маленькі початкуючі учні — Долишська, сестри Чехови, Андрій Рихло, які незвичайно мило і добайливо виконали свої задачі. Зі старших і середніх учнів виступали: Дубізна, Устияновичина, Павлюх, Гарасевич, Роман Рихло, які показали вже високий рівень техніки й експресії. На численних присутніх гра учнів п-і Дністрянської зробила дуже приємне враження.

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ В МУЖ. УЧИТЕЛЬСЬКІЙ СЕМИНАРІІ.

Марійська Конгрегація при муж. учит. семінарії в Ужгороді, улаштувала дня 4. грудня ц. р. в гімнастичній залі семінарії святочну академію. В програму входили хоріві співи, промови, деклямації, народні танці, музичні точки (гра на скрипці, фортеп'яні, гітарі) і комедія на 1 дію „Які хорі, такі доктори“. Всі точки академії були добре дібрані і виконані бездоганно. Кожний знав свою роль добре. На цій академії панував широкі народний дух. Публіка з повним задоволенням відходила з академії.

НОВИЙ ШКІЛЬНИЙ ІНСПЕКТОР.

Шкільним інспектором до Волового призначений Юрій Пшахуніч, що досі був приданий до шкільного реферату в Ужгороді. Новий інспектор є добрим педагогом, був визначним урядовцем і дає повну заповню, що буде також добрим, енергійним і справедливим інспектором. Відомий він також, як отвертий, всеосягаючий і широкі патріот.

По смерті Михайла Грушевського.

КРАКІВ ВІДДАЄ ПОКЛІН ПАМ'ЯТІ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО.

Дня 4. грудня ц. р. відбулося у Кракові в залі Т-ва „Просвіта“ жалібно засідання при численній участі старшого громадянства та студентства. Жалібно засідання отворив коротким вступним словом голова „Просвіти“ радн. О. Падкань. Проф. Богдан Лепкий заснував незвичайно яскраву всесторонню діяльність пок. М. Грушевського. Згадав про його побут у Львові, часи Центральної Ради, 4-ий Універсал, еміграцію, поворот до Києва. Смерть його — це новий болючий удар. Згадуватимуть, а може вже й згадують батьки своїм дітям про смерть цього Великого Всеукраїнця: „Молись, молись сику, за Україну Його замучили колись“ — закінчив слово проф. Лепкий. Проф. І. Зілинський вказав на заслуги, які поклав М. Грушевський майже в усіх українських установах у Львові; одначе найбільше уваги присвятив М. Грушевському, як голові Наук. Т-ва ім. Шевченка. Згадав і багатство наукових праць, котрі вийшли з його редакцією. Спадщину Грушевського як історика-дослідника і як історика української літератури представив коротко студ. Т. Сташко. Школа тільки, що вороги не дали докінчити Грушевському багато наукових праць і загнали його передчасно в могилу. Проф. Фещенко-Чопівський, що перебуває тепер у Катовицях, не могучи прийти на це жалібно засідання, прислав листа, повного споминів про Великого Покійника.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ДОДАТОК ДО „УКРАЇНСЬКОГО СЛОВА“.

Ужгородський тижневик „Українське Слово“ об'єднує з днем 1. січня 1935 р. видати окремий літературний додаток за доплатою 10 ч. к. річно. Той додаток заступить покищо самостійний український журна, якого потреба дається на Закарпатті доволі сильно відчувати.

СЕЛО ШАНУЄ ПАМ'ЯТЬ ГРУШЕВСЬКОГО.

Кружок „Рідної Школи“ в Джурині, пов. Чортків, відбув 2. ц. м. широкі сходини своїх членів з приводу смерті М. Грушевського. Отворив сходини голова Кружка сел. Ів. Братків, реферат про життя, працю й заслуги Грушевського анголюсь п. Сидір Нагаєвський. Учасники розійшлися зі сходини в дуже поважному настрою.

Камізоли, пальові, рукавички і вовняні шкарпетки поручає фірма **Зигмунт Залеский — Львів**, вулиця Боїнів ч. 4. 47/83 27—60

Масові смертні присуди в ССР.

МОСКВА, 12. 12. ПАТ. Найвищий військовий трибунал у Мінську судив 12 білогвардійців за організування терористичної акції на просторі ССР проти представників влади. Трибунал засудив 9 підсудних на кару смерті і конфіскацію майна. Присуд виконано негайно. Проти трьох ведуть ще додаткове слідство.

У Сталінграді скінчився процес проти 43-ох підсудних за зловживання на залізницях і тартах. Трьох засудили на кару смерті, 17 по 10 років в'язниці.

„Просвіта“ — це перший і найкращий вартівний українського духа. Спішіть з „Даром Просвіти“.

Напад на англійського консуля.

ТЕГЕРАН, 12. 12. ПАТ. По дорозі з Мешеду до Буздад на кордоні Персії і Белуджистану девідомі справники напали на англійського консуля. Дружина консуля і двоє шоферів ранені.

Справників вдалося відогнати. Напад мав політичний підклад і його виконали наслані люди зброю кордонів Персії.

Уневажнена конфіскація і поновна конфіскація.

Небувалий випадок у судовій практиці.

З кінцем 1928 р. вийшла в Тернополі історична повість Андрия Чайковського під наголовком „До Слави“ накладом видавництва „Чар Зілля“, яку тернопільське староство заклало постановою з 3. січня 1929. до ч. 863/29. На внесок окружної прокуратури в Тернополі окружний суд у Тернополі постановою з 9. січня 1929. р. до Пр. 1/29 затвердив повищу конфіскацію по причині знамені злочину заворушення публичного спокою з § 65. австр. карного закону, поповненого змістом десяти сконфіскованих уступів, бо автор ширить ненависть і погорду до польської держави і польського народу, що сьогодні підпадає під знамена проступку з арт. 152. польського карного кодексу. Слід зазначити, що повість дотикає відносин на Україні з першої половини 17. стол. з часів гетьмана Петра Конашевича Сагайдачного. Крім цього прокуратура вивела кара-судове слідство за злочин з § 65. австр. карного закону проти автора, відомого письменника д-ра Андрия Чайковського, адвоката в Коломиї і проти видавця та редактора п. Василя Семчишина з Тернополя з приводу написання й оголошення друком повищої повісті і слідчий суддя переслухав їх обох як обвинувачених за повищій злочин.

Проти згаданої постанови окружного суду зголосив д-р Андрия Чайковський широку мотивовану спротив, заводячи дослівні цитати різних польських істориків, які послужили йому за тло до написання повісті „До Слави“, з домаганням розписання устної розправи. Така розправа відбулася в червні 1929 р. перед оріакуційним трибуналом окружного суду в Тернополі під проводом окр. судді Островського. На розправі явився автор д-р А. Чайковський і його повновласник адвокат д-р Степан Баран. По рефераті заправ слово д-р А. Чайковський і вголосив двогодинну промову, у якій на основі польських авторів, що їх відчитував з оригіналів, вказав, що в пред-

ставленні відносин з першої половини 17. віку на Україні не пішов далше у своїй повісті як цитовані польські історики. Крім того історичні відносини з 17. віку не можна мірити параграфами карного закону з 20 століття. Опісля промовив пос. д-р Ст. Баран, вказуючи з правного боку нестійність конфіскації. Трибунал по нараді проголосив вирок, яким уневажнив у цілості конфіскацію книжки „До Слави“ і приказав видати заарештований наклад. Прокуратор не вніс зажадання до апеляційного суду і вирок трибуналу окружного суду в Тернополі з червня 1929. р. до Пр. 1/29 став правосильний. На тій основі тернопільське староство видало цілий наклад і книжка „До Слави“ напшлася в книгарському обізі та в руках читачів. Слідчий суддя в Тернополі припинив також у цілості карне поступовання проти д-ра А. Чайковського і Вас. Семчишина за повищу справу до ч. Вр. 174/29 за злочин з § 65 к. з. і цілу справу уморено.

Тимчасом в одній з читалень „Просвіти“ в збаржському повіті поліція сконфіскувала вала цю повість „До Слави“ д-ра А. Чайківського на внесок староства в Збаржі з 2. вересня 1933. ч. Б. 46/33 прокуратура в Тернополі сконфіскувала цю повість „До Слави“ д-ра А. Чайківського, видану в Тернополі з кінцем 1928. р., якої конфіскацію окружний суд в Тернополі своїм правосильним вирок з червня 1929. р. Пр. 1/29. ухи-

Найновіші матеріали вовняні і шовкові

по важливих цінах поручає фірма **М. ЕРЛІХГОФ, ЛЬВІВ**
Сикстуська 15. Тел. 26-43. 46/34 3—4

лив у цілості. Прокуратор окружний в Тернополі, не оглядаючися на зазначений правосильний вирок окружного суду, постановив вносек з 4. вересня 1933. до С 21/33 на затвердження конфіскації по причині знамен проступку з арт. 152 к. к., бо книжка „До Слави“ „Iży i wyszydza naród polski“ — а то по думці § 459 австр. карної процедури і на заваз II розповсюдження по думці § 493 австр. кар. процедури.

Окружний суд в Тернополі у складі: віцепрезидент д-р Вендриховський і окр. суддя д-р Кобяцький на певному засіданні 6. вересня 1933. прийняв постанову до Пр. 20/33, якою вирішив, що „treść druku p. t. „Do sławy“ powieść historyczna Andrzeja Czapkowskiego, wydana w Teropolu nakładem „Czar Zilla“ w 1929 r. zawiera w swej treści znamiona występku z art. 15 k. k., albowiem Iży i wyszydza Naród Polski i zarządza zniszczenie całego nakładu oraz zakazuje dalszego rozpowszechniania tego druku“.

Повинну постанову окружного суду в Тернополі з 6. вересня 1933 до Пр. 20/33 оголошено в „Моніторі Польським“ з 12. вересня 1933. ч. 209.

Тут слід теж зазначити, що віцепр. Гостковський був у складі трибуналу, що в червні 1929. видав правосильний вирок до Пр. 1/29, котрим ухвалено в цілості конфіскації книжки „До Слави“.

Вкінці зауважується, що мотивація першої постанови окружного суду в Тернополі з 9. січня 1929. до Пр. 1/29 є зовсім ідентична з мотивацією постанови того ж суду з 6. вересня 1933. до Пр. 20/33, а тільки кара кваліфікація була тоді як аточна з § 65. австр. карного закону, а тепер це скваліфіковано як проступок з арт. 152. польського карного кодексу.

Ця конфіскація для юристів дуже цікава і посила д-р Степан Баран, що в рівночасно повновласником автора і видавця — щодо конфіскації цієї книжки, має вести інтерпретацію в софм до міністра справедливості в справі вияснення повної конфіскації, яку перед тим правосильно ухвалив і то формальним судовим вирок.

Святочна бабля муситься вдати

Якщо вжисте Пані до печення знаменитого порошку **Дави**, який не залишає прикрого посмаку в тісті. — Впечена бабка зберігає свіжість цілий тиждень.

Дієтична фабрика **Dr. A. Wander, s. a.**

88/4

Краків - Варшава.

1-1

Відложення інтерпеляції пос. д-ра Барана.

На засіданні сойму 11. ч. м. пос. д-р Степан Баран і тов. оголосили інтерпеляцію до міністра справедливості в справі повної конфіскації тернопільським окружним судом в 1933. в дні 6. вересня 1933. до Пр. 20/33 історичної повісті Андрия Чайківського під наз. „До Слави“ не вважаючи на те, що той сам суд у Тернополі своїм правосильним присудом з червня 1929. до Пр. 1/29

скасував в цілості конфіскацію цієї повісті, перевелу старостом в Тернополі з 3. січня 1929.

При кінці засідання при відчитуванні внесків і інтерпеляцій маршал сойму д-р Світальський заявив, що відкладає інтерпеляцію посла д-ра Барана і тов. до наступного засідання, щоби передтим порозумітися з інтерпелянтами.

Проти навчання православної релігії в польській мові.

„Відомості Українське“ повідомляють, що у Варшаві відбувся з'їзд деканів і катехитів з варшавсько-холмської дієцезії, який тривав три дні. З'їзд радив над навчанням православної релігії в школах варшавсько-холмської дієцезії. З'їздові проводив митр. Денис, єпископ Сава, протодіаконом Теодорович, секретарювали о. Мечук і о. Гаврилків. Виголошено п'ять рефератів, описали декан складали звіти про навчання релігії в поодиноких парохіях. Декан підкреслювали, що в деяких повітах як Віла, Томашів, Грубешів

шкільна влада домагаться вчити православну релігію в польській мові. По широкій дискусії з'їзд прийняв внаслідок резолюції і вибрав делегацію у складі єпископа Сава, оо. митратів Грушки і Бонельського та о. Мечука. Делегація була в дні 10. грудня ц. р. на аудієнції у міністра освіти, якому передала меморіал з домаганням про навчання православної релігії в матерній мові, а не польській мові. Делегація домагалася, щоби міністр дозволив викладати релігію теж нестатовим священникам

Румунський міністр торгівлі у Варшаві.

ВАРШАВА, 12. 12. ПАТ. Нині пополудні приїхав до Варшави румунський міністр промислу і торгівлі Манолеску. Остринга з послом до парламенту Георгіу

і торгівлі Манолеску. Остринга з послом до парламенту Георгіу

ПРАВНІ ІНФОРМАЦІЇ.

Промислові свідоцтва і реєстраційні карти.

Найdaleше, бо до дня 31. грудня ц. р. слід викупити в касі скарбового уряду промислове свідоцтво і реєстраційну карту.

ПРОМИСЛОВІ СВИДОЦТВА.

Промислові свідоцтва мають обов'язок викупити:

- 1) Торговельні і промислові підприємства для кожного свого окремого закладу.
- 2) Кожне підприємство обчислене на зиск.
- 3) Кожне промислове заняття, обчислене в тарифі до статті 23. закону про промисловий податок.

РЕЄСТРАЦІЙНІ КАРТИ.

Кожне підприємство, яке має окремі склади, обов'язане викупити для них реєстраційні карти. І так коли фабрика мала продає свої вироби, тоді дирекція зобов'язана викупити крім промислового свідоцтва ще реєстраційну карту для цього свого складу.

Промислові і торговельні підприємства зобов'язані викупити промислові свідоцтва і реєстраційні карти заки почали свою діяльність. Після обов'язані викупити їх найdaleше з грудня на кожний черговий податковий рік.

Підприємства, які працюють у живих, кліматичних оселях або започаковують свою діяльність перед 1. липня, купують піврічні свідоцтва.

ЗАЯВИ І СКАРБОВІ УРЯДИ.

Промислові і торговельні підприємства викуповують промислові свідоцтва і реєстраційні карти в касах тих скарбових урядів, на просторі яких існують фабрики, підприємства і склади. З тією метою виконують для кожної фабрики.

підприємства, складу і промислового заняття заяви, які даром дають скарбові уряди. В заяві слід подати:

- 1) Ім'я і прізвище, назву або фірму і мешкання підприємця.
- 2) Рід фабрики, підприємства, складу або заняття і так слід подати: кількість кімнат, кількість власників, членів рідні, урядовців і робітників, кількість і якість машин, моторів і приладдя продукції.
- 3) Місцевість, де є підприємство.
- 4) Місцевість, в якій є окремі склади.
- 5) Тарифову ціну свідоцтва і
- 6) Власноручний підпис особи, яка складає заяву.

Директор скарбового палати може в деяких випадках доручити управам містечок і сіл, торговельно-промисловим, ремісничим і хліборобським палатам продажу таких промислових свідоцтв і реєстраційних карт. Це трапляється рідко, бо каса скарбового уряду дає собі раду з продажу свідоцтв і карт.

ЦІНА, ПОДІЛ НА ГРУПИ І КЛАСИ.

Ціна промислових свідоцтв вагається в різних містах, містечках і селах тому, що закон ділить їх на такі чотири класи. І так місто Варшава творить для себе окрему групу і там промислові свідоцтва найдорожчі.

До першої класи зачислені міста: Львів, Краків, Бидгош, Катовиці, Сосновць, Хожів, Лодзь, Люблін, Познань і т. д.

До другої класи: Борислав, Дрогобич, Ярослав, Ясло, Коломия, Перемишль, Радивів, Рівне, Станіславів з Книгиничами селом і колонією, Стрий, Тернопіль і т. д.

Сенатор Най про в'їну.

Сенатор Злучених Держав Джеролд Най, з Норт Дакоти, промовляв на сьяті у квейпсській кондукційній академії Свартмор Каллелі, у Свартморі, Па., недалеко Філадельфії. Він говорив про працю сенату у Вашингтоні, діяльність муніципального промислу в Злучених Державах, а далі сказав:

Японія оправдана у своїм страху перед Америкою з уваги на наші важкі збройні сили для воювання на велику віддаль.

Комісія сенату для розсліду муніципальних справ, якої я головою, зажадав нових фондів для продовження своєї діяльності.

Америка сьогодні перша у збройних в цілому світі, бо коли інші держави збільшили цього року свої бюджети на 40 проц., то ми збільшили на 197 проц.

Він промовляв до 1.000 студентів, студенток та гостей, раз і працю ради мира при тисемозі політичної акції. Світ — казав він — тепер ближчий війни, ніж це було 30 днів перед вибухом світової війни в літі 1914 року.

ПО ПІПРОКОМУ СВИТІ.

— Французька палата послів разила підв під наз проєктом уряду в справі оздоровлення збіжжового ринку. Уряд згрозив, що розвяже палату на випаток відкинення проєкту.

— До басейну Сари В. Британія рішила вилати 1.500 воєнів, Італія 1.300. Голандія і Швеція по 250. Командантом збройних відділів буде ген. Вріад.

— Мадярські посли рішили скласти по 10 пенго на прожиток мадярських виселенців з Югославії.

— Рада Ліги Націй зкінчила свої наради. Чергова сесія відбудеться 11. січня ц. р.

— Члени японської партії „Сейкай“ різко виступають проти голови партії „Сейтукі“. Політичні кола сподіються розколу в партії.

— У Лісбоні та інших містах повині згоріли яничке положені вулиці. Порт в Оporto замкнений тому, що лютує буря. 4 особи потонули.

— „Попольо д'Італія“ заперечує наче би Італійський уряд думає зменшити платні урядовцям, зменшити комірне та обвантати вартість ліра.

До третьої класи: Городек, Яричів Новий, Яворів, Ланцут, Мостиська, Перевоцьк, Рава Руська, Самбір, Сянік, Сокаль, Жовква, Борщів, Броди, Бережани, Бучач, Чортків, Долина, Калущ, Камінка Струмилова, Підгайці, Перемишляни, Рогатин, Сятин, Тереховля, Заліщики, Золочів і т. д.

До четвертої класи зачислені закони містечка і села, які не є вчислені в одній з трьох перших клас.

Ціна промислових свідоцтв за 1935 р. для Львова для різних груп така:

Торговельні підприємства:									
Група	Скарб.	Самоуп. пром.	Торг. пром.	Рем. Пал.	Шко-ла	10 %	Додаток	Разом	
I.	2.000—	950—	400—	15%	25%	200—	3.550—		
II.	350—	74-25	66—	—	8-50	33—	585-75		
III.	65—	14-63	13—	—	16-25	6-50	115-38		
IV.	25—	5-63	3—	—	6-25	2-50	44-38		
II B.	150—	33-75	30—	—	37-50	15—	226-25		
III A.	50—	11-25	10—	—	12-50	5—	88-75		
IV A.	100—	22-50	20—	—	25—	10—	177-50		
V A.	50—	11-25	10—	—	12-50	5—	88-75		
VI.	15—	3-38	3—	—	3-75	1-50	26-63		

Промислові підприємства:									
Група	Скарб.	Самоуп. пром.	Торг. пром.	Рем. Пал.	Шко-ла	10 %	Додаток	Разом	
I.	6.000—	1.250—	1.200—	—	1.500—	600—	10.650—		
II.	4.100—	900—	800—	—	1.040—	400—	7.100—		
III.	2.000—	450—	400—	—	500—	200—	3.550—		
IV.	600—	134—	120—	—	150—	60—	1.054—		
V.	200—	45—	40—	—	50—	20—	355—		
VI.	100—	22-50	20—	—	25—	10—	177-50		
VII.	50—	11-25	10—	—	12-50	5—	88-75		
VIII.	15—	3-38	3—	—	3-75	1-50	26-63		
Карта реєстраційна.	10—	2-25	2—	—	2-50	1—	17-75		

Засадничі ріжниця промислових свідоцтв для інших міст і містечок така:

Торговельні підприємства:				
Група	Місцевість			
II.	270	200	150	
III.	50	40	25	
IV.	20	15	10	

Промислові підприємства:				
Група	Місцевість			
VI.	80	60	40	
VII.	40	30	20	
VIII.	10	6	4	

Слід згадати, що самоуправні оплати будуть різні, залежно від місцевості. Крім того для промислово-торговельних палат 20 проц., для професійних шкіл 25 проц. і навчальний додаток в висоті 10 проц.

При викупі промислових свідоцтв VII і VIII групи відпадає 20 проц. оплати для промисловоторгівельних палат; зате дочисляється 15 проц. для ремісничих палат.

КАРИ.

Коли до 31. грудня керівництво підприємства не викупить промислового свідоцтва, тоді пла-

тити грошову кару (гривну) до 20-кратної висоти за промислове свідоцтво. Коли викупить промислове свідоцтво, але іншої групи, тоді платити грошову кару до трикратної висоти. Хто не викупить реєстраційну картку платити кару у трикратній висоті. Крім цієї кари треба ще викупити свідоцтво або реєстраційну картку.

— О —

Театр Ріжнородностей.

Одна з останніх нині вистав знаменитої пєси

Рональда Макензі „Музичні іграшки“ що зворушують не менше змістом але і незвичайною шляхою грою ансамблю артистів.

Треба зачасу і добре приготувати Сильвестра. Безсумнівно, що найліпше почати від театру. — Силиний чи Ріжнородностей — це питання.

до чимало адміністративних громадських кар. — Знову ж дня 4. грудня відпало до вжитку дорого-бнишких вірних відрізану василіянську церкву св. Петра і Павла по вул. Стрийській, яка досі була закрита. У зв'язку з цим замістити треба, ще польське духовенство й польські організації розвинули в цьому році живу акцію за будовою костелів. Отже побудовано в цім році нові костел в Гаях Вижниц, Летні і в Дрогобичі на Війтівській Горі, поруч якого поставили свій монастир польські черці.

НОВИНКИ

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54 46. 539 78-?

— Магазин поштів Р. Джала, Львів, Хоружини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 7—100

— Найкраще випраний ковнірєць тільки в українській пральні „Брін“, вул. Бляхарська 21. 18-20 33-?

— Зїзд Отців-Провідників Марійських організацій відбудеться у Львові в днях 26. і 27. грудня ц. р. В програму зїзду входить цикл рефератів з методики праці в Марійських організаціях. Кощи дводенного удержання з приміщенням 5 зол. Зголошення слати найдаьше до 24. грудня на адресу: Марійське Товариство Молоді, Львів, вул. Сикстуська 39а. 677

— Лещетарі — увага! Вибираючися на прогульки, не забувайте взяти зі собою смачну й поживну білу птицю з птахомислярні Масло-союзу. Набувати — Косцюшка 1 а, або замовляти тел. 39-66, чи устно в будьякій крамниці М. С. Достава додому без окремої доплати. 683

— З Українського Лікарського Товариства. У суботу, дня 15. ц. м. в год. 19. відбудеться у доміні Т-ва при вул. Підвалля ч. 7/1 відчит д-ра Л. Максимовька: Новітні методи підбирання окулярів. 689

— На карнавал учу модерних танків по приватних домах. Зголошення з поданнями адреси слати до адм. „Діла“ під „Скорі навчання“.

— Чергова імпреза Української Захоронки. В неділю, 16. ц. м. в салі театру Ріжнородностей (вул. Рутівського 22) відбудеться чергова інтересна імпреза, яку улаштують Українська Захоронка і жіноча промислова кооператива „Труд“. В програму входить в першу чергу показ модерних жіночих одягів, виконаних в робітні „Труд“, а також мистецькі виступи пань Лени Голіницької, Івонни Лозинської-Гинилевич та учениці п. Суховерської. Покази мод улаштовані горік „Трудом“ спільно з „Союзом Українок“, опісля з „Українською Захоронкою“, стягнули велику скількість публіки, спеціально з кіругів нашого жіноцтва. Цьогорічна імпреза має тижбільше вгледів на повний успіх, що свою участь прирекли відомі артистичні сили і що відбудеться в гарній, великій салі, а управителька робітні „Труд“, п. Олесницька, подбала про гарні модні зразки жіночих одягів. Дохід призначений на яликку для дітей і харчівні, зорганізованої Укр. Захоронкою при вул. Горлицькій ч. 95, де під цю пору харчується 160 найбільших шкільних дітей.

— Посвячення і відкриття Українського Народного Музею „Гуцульщина“ ім. о. Йосафата Кобринського в Коломиї відбудеться 31. грудня ц. р. Відкриття Музею зачнеється Службою Божою в парохіальній церкві в год. 9. і закінчиться спільним обідом. Участь у відкритті зголошувати на адресу: Музей „Гуцульщина“ в Коломиї, Народний Дім, Косцюшка 25.

— Посвячення нового костела відбулося 9. ц. м. в Одаях коло Марковець, пов. Станіславів. Посвячення довершив єп. Базяк зі Львова, який передім вступив теж до місцевої церкви, де вголосив коротку проповідь.

— Телефон у Львові подорожіє? Як відомо у Львові мають автоматизувати телефони. З Варшви приходять вістки, що телефонічна оплата у Львові подорожіє.

— Магараджа на ловах у митрополічних добрах. На ловах в митр. добрах у Скілщині прийшли зголошення із закордону, м. і. з Єгипту, Бельгії, Німеччини, Австрії, ЧСР. В Горанах був на ловах магараджа Оф Коч, гр. П'єло Пальфі з Мадярщини, проф. Гасс з Відня, гр. Вурмбрандт із Югославії, кн. Шенбург з Чехословаччини і барон Андрій Іке.

— Хто виграв на лотерії? В нинішнім тижневі Держ. Класової Лотерії впали виграні на такі числа: 10.000 зол. на ч. 161256, 5.000 зол. на ч. 8778, 66774, 81490, 169379, 2.000 зол. на ч. 88353, 95426, 1.000 зол. на ч. 42419, 75438, 107535, 500 зол. на ч. 25167, 26203, 51112, 58735, 76124, 87124, 104816, 105469, 136615, 176098, 400 зол. на ч. 3972, 22586, 29369, 50376, 68195, 77320, 78824, 86867, 88135, 92257, 96956, 110871, 137390, 143809

Великий Театр, нині

„Роскішна дівчина“

Рол. Бенацького

у польським перекладі І. Тузіма.

Музична комедія, яка штурмом здобула серця всіх любителів театру. Гарні мелодії, танок, гумор, дотеп.

Відложили розправу Е. Костецького.

У вівторок 11. грудня ц. р. інж. Євген Костецький з Токів став увчре: перед судом присяжних у Тернополі, якого прокуратор притягнув до відповідальности за принадлежність до ОУН. І за намову до вбивства поліцейя Главака. Перший раз трибунал у Тернополі засудив підсудного на кару смерті, але Найвищий Суд цей присуд скасував.

На початку розправи обор. д-р Ст. Шухевич поставив внесок, щоби трибунал відложив розправу тому, що заступник президента суду Л. Вендриховський видав усі рішення і постанови

до тієї другої розправи, хоча стаття 41 § 1. к. к. забороняє виразно виконувати якунебудь зинитьбу такому судді, що його присуд скасував уже Найвищий Суд. Суддя Л. Вендриховський проводив якраз трибуналові, який засудив підс. Костецького на кару смерті.

Трибунал по півгодинній нараді під проводом судді Густковського відложив розправу аж до чергової каденції. Тому розправа проти Е. Костецького відбудеться щойно в лютому або березні 1935 р.

З життя Дрогобиччини.

Просвітянські курси популярної освіти. — Кооперативні курси. — Громадські вибори в повіті. — З міської ради.

З початком ц. р. зорганізувала була тутешня філія „Просвіти“ на пробу курси популярної освіти для сільських читальників. Курси ті тривали від половини січня до кінця березня і були одночасно пробом та приготуванням правильної і на дальшу мету закрової освіти-виховної праці. Проба вдалася, викликала викликалі незвичайне зацікавлення у слухачів, яких було понад 150 осіб. Після того виділа філія „Просвіти“ приступив у листопаді ц. р. до улаштування постійної освітньої установи, якої цьогорічні курси мають бути першим ступнем. Після основної дискусії на філіяльній виділї, виробив дир. Бараник у порозумінні з учителями тут. української гімназії та інших тутешніх середніх шкіл подрібну програму викладів, а саме про: історію України, українське письменство, природу, загальну географію, фізику, хемію та зв'язану з тим протилетунську і протигазову охорону, устрій шкільництва в Польщі, польське земельне законодавство, акції про великі світові держави після війни.

Дня 12. листопада ц. р., відбулось отворення курсів. Відкриваючи їх, голова філії д-р Ст. Витвицький вказав у коротких словах на їх ціль та значіння, зокрема, що їх завданням буде радше виховання, як наука, на що вказуватиме спосіб навчання. Отже напр. українське письменство буде викладатися в той спосіб, що учитель разом із слухачами прочитуватиме та обговорювати вибрані твори письменників; виклад української історії буде радше оглядом історії національної культури; а все те — пояснював голова філії — буде передане слухачам так, щоби думки, почування і діла творців національної історії й культури були всім зібраними разом не так вивчені, як пережиті і таким чином стали основою виховання молодого українського громадянина, який почував би себе спадкоємцем національного минулого, відповідальним за дальший успішний розвиток української духовної сили.

Після отєї короткої інавгурації зараз-же почалися виклади. На викладах буває правильно наймееше 50—100 учасників. На лекції українського письменства обов'язані учні приносити зі собою книжки читаних письменників, а коли потрібних книжок нема, то філія „Просвіти“ досилає учням відбитки прочитуваних творів. З курсів зв'язаний теж випік провідників самоосвітніх гуртків.

Одночасно ведеться тут кооперативно-торгівельний курс, зорганізований Дирекцією Повітового Союзу Кооператив. Поруч викладів з ділячки кооперації, науки торгівлі та кооперативного законодавства підбувають теж для учасників курсу агрономічні лекції. Викладають члени Дирекції, урядовці ПСК та Іжжнір агрономії. Учасників курсу є 45. Завданням цих викладів є в однаковій мірі приготувати та виховати кваліфікованих кооператорів, як і приватних купців для сільської торгівлі.

Філія „Сільського Господаря“ заангажувала для праці в повіті нового інженіра-агронома в особі п. Каплістого та разом з тим підняла жи-

вшу різничо-господарську акцію в повіті. На останнім своїм засіданні рада філії рішила погодитись на участь членів своїх сільських кружків у сільсько-господарських курсах, улажених Рільничою Палатою.

Громадські вибори переведені вже у всіх 72-ох громадах повіту, за винятком Трускавця і Східниці, які мають стати волосними громадами. Для приготування виборів улажив Повітовий Народний Комітет дві наради представників усіх громад, а крім того передвиборчі віча: в Гаях Нижніх, Кропилинику Старім, Волоші, Сільці, Доброгостові, Попелях, Рихтичах і Лішні, на яких реферували його відпоручники. Виборчі компроміси з польською стороною заклjučували українські виборчі організації в порозумінні з П. Н. Комітетом все на основі повної рівности і свободи в добірї своїх кандидатів. Без голосування переведено вибори в 58 громадах, голосовано в 14 громадах. Мірою обов'язковости в обороні громадської самоуправи в повіті є 19 виборчих протестів (на всіх 28), внесених українськими виборчими організаціями. Висхід дотеперішніх виборів у 72 громадах, беручи під увагу і ті висліди, які оспореві протестами, в повіті ось-який: на 1570 радних вибрано 1220 українців — 77.7 проц., з того урядова статистика начислає 150 „старорусинів“, 253 поляків — 16.1 проц., 67 німців — 4.3 проц., 30 жидів — 1.9 проц.

Нова міська рада Дрогобича відбула дня 29. листопада ц. р. перше ділове засідання. На 32 радних українці впровадили 6 своїх представників (відповідно до скількості населення належалося найменше 7). Українське представництво під проводом о. ігум. Бараника квалітативно, себто добором людей, представляється в новій раді чи не найкраще. Предметом агаланих нарад був м. ін. проєкт зміни будівельного закону, зокрема приписів про оплати від дозволів на будову. Той проєкт присланий воєвідством підвищує утроє дотеперішні оплати від будови малих робітничих і передміщанських домів, не пристосовуючи тої прогресії до більших будівель. Спершу і голова міста і радні поляки стояли на становищі, що такий проєкт є недоторкеним порученням, яке має бути в цілости прийняте без ніяких змін. Під впливом аргументів представників Українського Клубу рада змінила те становище і на внесок тогож Клубу ухвалила одностайно, що на будуче буде побирати від будови одно і двокімнатних домів, будованих для замешкання їх власниками, оплати на 50 проц. нижчі, як поручав згаданий проєкт.

Дня 18. м. м. відбулося в Липівці, в яким українське населення творить тільки одну третину, посвячення нової церкви, поставленої завдяки ініціативі і трудові своєчасного адміністратора парохії о. Шумського, як також м. ін. завдяки фінансовій допомозі тутешнього „Народного Дому“. В посвяченні взяло участь численне духовенство, представники дрогобичького громадянства та кількатишечна громада народу. Замітна річ, що в часі будови церкви на українських господарів Липівця посипалося бу-

169620, 175792, 176856, 179632, 300 зол. на ч. 7582, 30962, 32351, 33741, 34770, 36555, 51136, 57598, 62457, 63159, 63610, 79992, 82033, 89232, 91007, 92729, 93163, 94378, 99378, 127153, 127530, 136615, 159674, 166919, 168978, 170304, 176933.

— **Пересторога.** По селах Жовківщини ходить пийний осібняк, що легітимуються паперами Броніслава Коцуя за Львова, пл. Голуковського ч. 9, і забирає з церков відпалки свічок до перетоплення. Забирає, але не приносить готового світила. Цікаво, що при пл. Голуковського у Львові нема ч. 9, бо тамошня хата розібрана. Треба перестерігти бо парохів через таким комерсантом. Він високий, блондин, віку коло 40 літ. Був у Глинську, Жовкві, Крехові і інших місцевостях Жовківщини; також у Городишкві.

— **Стежні листи.** Недавно в Станиславові арештували студента медицини в Граці Ореста Макогоня, під звинуваченням, що він кинув на завазі поліцаєві гальбою в голову. Тепер слідчий суддя розписав стежні листи за товаришем Макогоня студентом медицини Богданом Чайковським.

— **Язва вовків у східних Карпатах** прийняла щораз більші розміри. До відома ширшого загалу дістаються тільки поодинокі випадки, подані пресою, поправдіж вовки у східних Карпатах стали загальними шкідниками, що днями й ночами нищать гущама масово худобу. В кожному гірському селі пропало протягом осені кілька десятків а то й кількості овець, телят, лошаків і т. п. На полонинах гущама держали окремі озброєні варті, що відганяли вовків від худоби. Бували випадки, що пастух відбивав нападнику візю, а вовк виживав їй бік. На Попаді люди валили голодного вовка бичами, а він все ще не хотів тікати. На Мотузі в Карпатах господареві Гавушаків вовки пожерли 30 овець. В останніх часах вони заходять в долини партії гір і на Підкарпаття. В околиці Микучичина пожерли цього року поверх 500 овець, багато телят, ялівника і лошаків. В Брустурах шість вовків у білий день пожерло ялівку. Під Рокетою біля Білих Ослів недалеко Делятина вовки пожерли 7 овець, а 11 штук покалічили на смерть. В околицях Космача і Жабої волохитися стара кулева вовчиця з п'ятьма вовками, які в останньому році пожерли 300 овець. На основі даних, зібраних тільки доривочно у східних Карпатах, список щогорічних страт перевищує вже 1500 овець, 50 штук рогатої худоби, 30 лошаків і кільканадцять коней. На деяких полонинах вовки знищили всі лошаки. Коли рахувати тільки поверховно, втрати гущулів доходять до кільканадцяти тисяч зол, а до весни вони певно подвоються. Крайня пора, щоб справою зайнялися компетентні чинники й організували масову боротьбу з вовчою лавою. Вимагають цього не тільки інтереси бідного гірського населення, але й туристи та зимового спорту.

Лещета: комплти від зол. 44-50
Санки: найбільший вибір
Забавки: і дарунки поручає **КОНЕВИЧ**
Баторого 12. — Власна виробка — ціни фабричні — 64/85

— **Італія стягає із заграниці своїх поляглих воїнів.** Зі всіх сторін Румунії стягають тепер до Букарешту тліні останки італійських воїнів, що полягли в часі світової війни. В люлі 1935 р. відійде звідси транспорт, обчислений на 2000 домовин, до Італії.

— **44 роки почта** глядала за адресатом. Бельгійська почта в Шарльруа доручила недовис олій торговельній фірмі картку, яку вона вислала одному своєму клієнтові 24. вересня 1890 р. Картка вернулася до фірми з допискою „зніхав не залишивши адреси“. Була спрямована до місцевості Суасон, що знаходиться в Бельгії. Отже почта шукала за адресатом 44 роки. Тимчасом картка перемандрувала докола світа. Зі Суасону переслали її найперше до Нью-Йорку, бо туди виїхав адресат. Та поки вона туди дійшла, адресат находився вже в Мексику. Тимчасом почта пильно вишукувала його адреси, бажаючи конче картку доручити. Дальші печатки, які на ній находяться, вказують, що з Америки вислано її до Японії. Тут мусіла спочивати довгі літа, бо дальша поштова печатка має дату аж з 1908 р. Можливе, що протягом того часу почта перешукувала місця замешкання адресата. Дальша печатка походить з Конго, який картка перейшла кілька разів здовш і попереку. Тимчасом торговельна фірма зі Шарльруа глядала також за своїм клієнтом і показалося, що почта остаточно викрила того адресата. Одне картка спізнилася, бо прийшла два роки після його смерті. Це й було причиною, що почта звернула її нарешті назад на давнечі з допискою „зніхав не залишивши адреси“. А що надалець і ад-

ресат уже не живуть, то картку доручено спадкоємцям надавати.

— **Ріжні вістки.** У Стамбулі маніфестувало турецьке жіноцтво влячне для Мустафи-Кемаля за те, що він признав йому нові політичні права. — Еспанський уряд повідомив, що тепер у справі бунту проти уряду сидить у барселонській в'язниці 1200 осіб, на кораблі „Уругвай“ 545 і в інших ріжних в'язницях приблизно 2000.

— У Ліоні померла 92-літня жінка Оде, що записала 5 міль. фр. на шпиталь св. Євгенія для боротьби з сухотами. — Відомий автомобіліст Карачіола побив дотеперішній рекорд швидкості у перегонах, астановлений американцем Гарісом з 234,846 км. на годину на 311.96 км.; т. зв. абсолютний рекорд англійця Кемпбела (414 км.) досі непобитий. — У Берліні покінчив самогубством письменник Віллі Штайнберг, автор відомих опереток. — За рік зросло у Франції на 117,347 безробітних; хоча від 16. листопада до 1. грудня до Франції приїхало 36 чужинних робітників, а виїхало з неї 1109 безробітних таки зросло. — У Франції пічне виходить новий монархістичний журнал „Королівський Кур'єр“ за редакцією князя Гіза; на одній сторінці будуть новини з життя королівського двору кандидатів до франц. престолу. — Злучені Держави навістили морози. В Шинго температура вносить 24 ст. Ц. П'ять людей замерзло. — Три великі трансатлантичні кораблі „Межестик“, „Вашингтон“ і „Париж“ повідомили Нью-Йорк, що на Океані хуртовина. Кораблеві „Асворт“ грозить небезпека.

— **Трагічний лет над океаном.** З Нью-Йорку повідомляють, що американські кораблі й гідроплани перестали глядати за відомим легуном Ульмом, який вилетів з двома товаришами крізь Тихий Океан до Австралії і пропав без сліду. Глядали за ним цілий тиждень без успіху. Море було цілий час сильно розбухало, так що гідроплан, який наслідком дефекту мотору мусів спуститися біля Гавайських островів, не міг довго вдержатися на поверхні води.

— **Гарія Софія музеєм.** Турецький уряд зачинив 8. ц. м. славнозвісну мошею Гарія Софія в Царгороді, перемінюючи її в музей старинностей. За кілька тижнів новий музей буде отворений для публіки.

— **Жахлива пожежа готелю.** В Лянсіну в північно-американському степі Мічиген згорів великий люксований готель, причому загинуло кілька десятків осіб. Вогонь повстав з невідомої причини в год. 3 досвіта, коли всі ще спали. У готелі находилося коло 200 гостей, між ними багато членів степового союму, що приїхали на сесію. Вогонь поширився незвичайно швидко, так що за 15 минут згорів цілий галь, за дальших десять минут горів уже цілий дах. Число жертв годі устїлювати, бо всі готельні книги згоріли. Гости вискакували з вікна і збивалися. Деякі падали в ріку, що пливе попід готель і потопилися. Коло 30 осіб, що попеклися легше, відставлено до шпиталю.

— **Жебрачка лишила маєток.** У Брукліні померла 79-літня жебрачка Люїза Герле. В її мешканні знайшли маєтку грошми і цінними паперами на 525 тисяч доларів. Гроші були вложені на 79 щадничих книжочках у банках.

— **Пра-пра-правнучка.** В Індіанолі, в ст. Міссісіпі, прийшла на світ дівчинка Керрі Елізабет Бінка, якої мама має 19 літ, бабуля 40, прабабка 59, пра-прабабка 74, пра-пра-прабабка 99 літ. Всі вони живуть і здорові та мешкають в сусідстві в Індіанолі.

— **Розчарована американка.** Між дарунками, які дістала з нагоди весілля нова англійська княжна Марина прийшов теж лист багатой американки Коррігон, жінки славного промисловця. Вона повідомляла, що писала до одної славної фірми мод у Парижі чек з тим, що княжна „може замовити собі два футра по вподобі“. Американка була здивована, коли дістала відповідь з відмовою. Вона не знала, що членам англ. королівської рідні не вілжно приймати ніяких дарунків від нікого, крім своїх. Далі вона сподівалася, що за такий жест — її запросять на весілля.

3 листів до Редакції.

У СПРАВІ ЗБІРНИКА НА ПОШАНУ О. ЛОТОЦЬКОГО.

В.Пов. Пане Редакторе,

З огляду на категорично висловлене проф. О. Лотоцьким бажання, щоб припинити збірку коштів на видання збірника, який проектувалося видати на його пошану з приводу його ювілею, цим заскаво дозволяю оголосити у Вашому виданні, що збірка грошей на згадку цієї припиняється і комітет, створений для цієї цілі під моїм головуванням, ліквідується.

З правдивою пошаною

В. Біднов.

14. грудня 1934.

Найкращі торбинки на св. Николая,

можна дістати у фірмі

Л Ї В І В, С И К С Т У С Ь К А ч. 1.

НОВЛЕС

ВІДПОВІДЬ НА ДЕЯКІ „РЕВЕЛЯЦІЇ“ П. КОРОСТОВЦЯ.

Високоповажаний Пане Редакторе,

У відповідь на статтю п. Коростовця в „Хліборобському Шляху“ вислав я спростування, якого „Хліборобський Шлях“ не опублікував. Тому прошу Вас дуже в інтересах загального громадського добра, оголосити на сторінках Вашого щоденного денника повний текст цього спростування:

Льондон, 30. листопада 1934. р.

До Вл. П. Редактора „Хліборобського Шляху“, Львів, вул. св. Тереси 2. ц. II. пов.

Високоповажаний Пане Редакторе,

У ч. 43. „Хліборобського Шляху“ з дня 19. ц. м. була поміщена стаття п. Володимира Коростовця під заголовком „Англія й українська проблема“. Тому, що стаття поєє твердження, які не годяться з правдою, прохаю помістити слідує спростування:

1) Неправдою є, немов би то керівником Українського Бюро в Лондоні був „англійець, полковник Л. Естринг Мальон“ — натомість правдою є, що він ним ніколи не був, ані не є.

2) Неправдою є, бутьо би політикою Українського Бюро в Лондоні було „відвертати увагу англійців від страхів на Радянській Україні, концентруючи їх зацікавлення на утисках українців у Польщі“. — Натомість правдою є, що Українське Бюро в Лондоні все і на кожному місці у всіх своїх виданнях в першу чергу звертало увагу англійського загалу на жалівні відносини на Світській Україні.

3) Неправдою є, бутьо би Українське Бюро в Лондоні „організувало“ протести „проти порушень Польшею статуту“ і т. д. „які були підписані членами Незалежної Робітничої Партії, яка в осені минулого року постановила приєднатися до Третього Інтернаціоналу“. — Натомість правдою є, що таких протестів Бюро ніколи не організувало.

4) Неправдою є твердження в справі лекції „одного канадійського українця... в Королівському Інституті для закордонних справ“ (у Лондоні). Сподіюся, що на запити відповість сам лектор, д. адв. П. Лазарович з Елмонтону.

5) Неправдою є, бутьо би Українське Бюро „у тих же англійських консервативних колах, де український національний Гетьманський Рух придбав вже вагу, поширювалися зв'язками цього бюро чутки, немов би вони, тоб-то „Українське Бюро“ приїде в тісному контакті з Гетьманом“. — Натомість правдою є, що з причини ріжних компромітуючих українську справу акцій гетьманського представника в Лондоні, Українське Бюро в Лондоні було примушене видати до англійських кол осібну заяву (виславу дня 19. грудня 1933 року), що не має нічого спільного з тою акцією.

6) Неправдою є, бутьо би у своїх бюлетенях „обмежувалося в більшості тільки до даних з радянської часописної самокритики“. — Натомість правдою є, що у своїх „Звідмленнях для преси“ (вийшло дотепер 85 чисел) Українське Бюро в Лондоні ані одного разу не подавало „даних з радянської часописної самокритики“, в інших своїх виданнях (як „Огляд преси“) Бюро подавало теж і переклади з совітської преси, (але не в „Більшості“, тільки в подавляючій „меншості“), бо часом і попри строгі совітську цензуру приходять вістки, що вказують на жахливе положення Сов. України.

7) Неправдою є, бутьо би Українське Бюро „спіталося“ з „єдинонеділимцями“. Натомість правдою є, що Українське Бюро ніколи не „спіталося“ з ніякими „єдинонеділимцями“, ані управитель Бюро ані ніхто з урядовців ніколи не стрічали п. Бакайлова, шляху Пенського, Білібіна і т. п., яких п. Коростовець наводив, не говорили з ними ані не відбували жадних конференцій, ані не знають як вони виглядають.

8) Про „Єдиний Фронт“ почуло Бюро перший раз від п. Коростовця. Ані управитель Бюро ані ніхто з урядовців не мали і не мають жадного контакту чи то з білими чи червоними москалями. Твердження п. Коростовця є злобною вигадкою і розминається з правдою.

Остаю з пошаною,

Д-р В. Ю. Кисілевський.

управитель Українського Бюро в Лондоні.

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЕ! ДОПИЛЬНУЙ ЗБІРКУ „ДАРУ ПРОСВІТИ“!

З кіна.

КІНО „МАРУСЕНЬКА“: „ТІНІ БРОДВЕЮ“.
Ревія „ІСТОРІЯ СМІХУ“.

Одна з тих фільмів, які падають нам багато інших і які вміють відірвати одну від одної. Молода дівчина хоче зробити кар'єру на сцені, але професійному Бродвею — очевидячки на сцені. Краса і доброту не мало. Складається так, що робить вона знайомість з одним гангстером. І тут — о, диво! — гангстер закохується в неї не тільки широким, але і чесним. Та і це тут неважко. Важче те, що дівчина, щоб зробити кар'єру, мусить багато разів виступати на сцені і режисер має при цьому нагоду показати всі свої балети. Деякі з них варієтні зовсім удатні і приємні для ока. Постійних відомостей фільма не захопить.

На сцені ревія, що зладжена під знаком паролів. Найкращою точкою був живий фокстрот, у виконанні танкової пари Богдана і Морен. Добра була Руновська і паролів провінційного кабаре. (ет).

Листування Редакції.

О. Пумп, Кенігсберг. Можете прислати якийсь фільм, загалом на передплату.

ДИСГЛЯДИ.

МУЗЕЙ ПРИМАР

У Філадельфійському музеї тепер новий музей проти пересудів. Є така ліга, що бореться з пересудами і хоче людей відлучити від деяких страхових. Є в тому музеї фотографії „духів“ себто насправді всяких мряк, дерев та інших предметів, що лякають людей з хорошою уявою. Окрема селя посорбює пересуди щодо лихвісних чисел як нпр. 7 або 13, інша спосіб, якими злочинці використовують людську заборони.

ДІМ ІЗ КОРОБОК ВІД СІРНИКІВ.

Біля Лондону вибудував собі один безробітний власний дім назбиравши коробки із сірників на вулицях міста і в добрих людей. Збирав коробки довго, а будувати з них дім два роки. Тепер цей дім став атракцією для лондонців. Що не ділі люди ідуть оглядати його. Власник дому назначив скромний вступ і показує гостям свою домівку зсередини. Заробив уже так багато, що рішив за ці гроші побудувати собі новий дім.

ГРУДЕНЬ — МІСЯЦЬ „ПРОСВІТИ“ — МІСЯЦЬ „ДАРУ ПРОСВІТИ“.

СПОРТ.

З ЧЕХОСЛОВАЦЬКОЇ ЛІГИ.

В минулому тижні закінчилися осінні турніри чех. мистецтва копаного м'яча. Наслідки такі: Спарта — Тепліце 2:0, Жидеціне — Колин 1:0. Кладно — Пильзен 2:0, Чехіє Карлін — Богемієнс 4:0. В таблиці Спарта (17 п.); на другому місці в Славії (16), на третьому Жидеціне (15), на четвертому, Вікторія (14). Далі місця заїмає: Кладно (11), Д. Ф. Пильзен (10), Простебнов (10), Тепліце (10), Чехіє Карлін (8), Богемієнс (7) Колин (2). Таблиця може бути ще в деякому зміненні, бо до розіграшу залишилися ще змагання Славії — Кладно і Колин — Кладно.

КОПАНІЙ М'ЯЧ У СССР.

Сезон копаного м'яча в СССР скінчився. Як виходить з більшовицької преси, в цьому році брало участь у змаганнях понад 30.000 активних копунів. У порівнянні з державами середньої і західної Європи це число дуже дрібне.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Василь Софронів: ЛІПНІСЬКА ОТРУТА та інші оповідання. Львів 1934. Накладом Видавничої Спілки „Ліло“. Стр. 128. форм. 8°. Мистецька окладка книги С. Гордієвського.

Андрій Жук: КРЕДИТОВА КООПЕРАЦІЯ Й ОРГАНІЗАЦІЯ ОЩАДНОСТЕЙ. Львів, 1934. Накладом В-ва „Ошадність“. Стр. 64, форм. 16°.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошенням платити по відомостях

Театри.

Кооператива „Український Театр“.
Український Нар. Театр ім. Тобілевича
Чортків:

13. XII. „Товарищ“.
14. XII. „Княжна Чардаша“.
15. XII. „Спадкоємство“.
16. XII. „Зализна Історія“.
З Чорткова їде театр до Бучача.

Український театр „Заграва“:
під арт. пр. проведом. В. Блавацького.
Судова Вишня:

13. XII. „Лавас Буаба“.
14. XII. „Святе поху“.
З Судової Вишні театр їде до Городка.

Великий Миский Театр.
Четвер, 13. XII. год. 7:30 веч. „Російська дівчина“ Асон. 9.

П'ятниця, 14. XII. год. 7:30 веч. „Російська дівчина“.

Театр Ринковостей.
Четвер, 13. XII. „Музичні іграшки“ Асон. 11.

П'ятниця, 14. XII. Нечинний в причини генеральної проби „Будиний боксер“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Карієка“ (Дольорес дел'Ріо).

АТЛАНТИК: „Масарада“.

ВАНДА: „Сестра Анжеліна“, „Ліпні-тання“.

ГРАЖИНА: „Королева Богемі“, „Біла ледя“.

КАСІНО: „Створена до плавання“ (Жан Гарзоль).

КОЛІСКИ: „Все це жарт“, ревія: „Фронтон до Соляної пудри“.

КОМІЧНИК: „Весняна парада“ (Франціска Галь).

МАРУСЕНЬКА: „Тіні Бродвею“, ревія „Історія сміху“.

МІРАЖ: „Прокуратор Алісія Горі“, „Ночі над Босфором“.

МУЗА: „Пісня пана Іс“.

ПАЛАС: „Револьюція сміху“ в год. ро-ві Шерат Темпа.

ПАН: „Збешчена“, „1032 ніч“ із Моз-музіком.

ПАСАЖ: „Пісня д-ра Фуманчу“ та ревія.

РАЙ: „Життя Генріха VIII“.

СВІТ: „Пісня пісень“, „Година з то-бою“.

СОНЦЕ: „Син джунглі“.

СТИЛІВЕ: „Піднебесні птахи“, ревія „Що у світу пам'ятає“.

УІІХА: „Пригода опівночі“ та ревія.

ХІМЕА: „Тигр убивця“.

Закордонне радіо.

Четвер, 13. грудня 1934.

Відень (506,8) 12:00, 13:10 Концерт, 17:15 Співа (Стропська, соп.) 19:55 Оп. музика, Брно (335,4) 16:45 Байки, 16:55 Муз. аудіо для дітей, 20:30 Хор, Ко-

шниця 259 1) 17:20 Циг. музика, 18:00 Для Закарпаття, Прага (470,4) 19:15 Салом. музика, 19:55 Військ. орх. Париж (1645) 18:00 „Скупар“ ком. Моцарта, 21:45 Евр. концерт Давид (330,3) 11:30 Концерт, Ляйпциг (331,20-00, 31:20, 22:45, 22:45, пісн. музика, Берлін (356,7) 17:35 Конц. концерт Ганса Шехт-Петі, Франкфурт (251) 21:30 Скрипка (Ем. Телеман), Ке-нігсвустергаузен (1571) 20:00 Співа (Ро-залинда Шпак), Кельн (455 9) 16:00 Кон-церт, 17:50 Кам. музика, 20:15 Гайднові твори (муз. співа), 20:45 „Музика й кохання“ оп. Мілера, 23:00 Брамові твори, Ляйпциг (382 2) 13:10 Фортеліан, 19:30 Симф. концерт, Мінхен (45,4) 17:30 Ре-гепові пісні, 19:35 „Веселі кумовий з Віндсору“ ком. оп. Ніколя Штутгарт (322,6) 17:30 Пісні, 22:30 Фортеліан, Буда-пешт (530,5) 12:05, 22:50 Циг. муз., 17:30 Арфа, Мільно (365,6) 11:30, 13:05, 17:10 19:00 Музика, 20:45 Вечір опер, Рим (420,8) 17:00 Вок.-інстр. концерт, 20:45 Симф. концерт.

П'ятниця, 14. грудня 1934.

Відень (506,8) 15:40, 17:15 Для дітей, 17:40 Фортеліан, 19:15 Комади 21:55 Співа, Братислава (298,8) 15:45 Концерт (муз. співа), 17:10 Співа, Прага (470,4) 1:35 Сал. музика, 17:00 Квартет, Вєжа Айфля (1359) 20:30 Солоїсти, Давид (330,3) 16:00 Кон-церт, Білгород (435,3) 16:30 Пісеньки, Любляна (509,3) 21:00 Вок. концерт, Бер-лін (356,7) 18:30 Бургстайерів пісні, 19:00 Пісні й музика з часів рококо, Гамбург (331,9) 20:15 „Лас Лід фон дер Ізолье“ муз. авд. Шлара, муз. Далера, Гамльс-берг (291) 19:10 Моцартові твори, Кельн (455,9) 17:45 Солоїсти, Будапешт (530,5) 12:05 Концерт на екот. інструментах, 18:35 Співа, 20:10 Сим. концерт, 23:00 Циг. музика, Мільно (365 6) 17:10 Вок. концерт, 21:00 Симф. концерт, Рим (420,8) 13:00 Легка музика, 20:45 „Кл. цирківна“ оп. Кальмана.

Львівське радіо.

Четвер, 13. грудня 1934.

6:45 Ран. ауд., 7:30, 22:30 Рев. концерт, 11:37 Сигнал часу, 12:05 Метеорол. всти, 12:05 Огляд преси, 12:10 Лекція з водою (гутірка про Польщу з музикою та пісеньками), 12:30, 13:10 Концерт (музика, співа), 13:40 Подули денник, 13:05 З ринку праці, 13:40 Експорт, 13:45 Год. легкого музика, пісеньки, 16:45 Лекція фр. мови, 17:00 Театр Уяви: „Трагедія Сократа“, ч. І. Платона „Естафрон“, 17:50 Листи та програми, 18:00 Сільва реорум, 18:05 Самі нестерпні річі, 18:15 Фортеліан, 18:45 Що читати, 19:00 Концерт мандо-ліниста, 19:20 Актуальна гутірка, 19:30 Співа у супр. форт., 19:30, 19:56 Спорт. виступи, 20:00 Легка муз., пісеньки, форт., 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Концерт симф. орх., 21:30 Франси. Евр. концерт з Парижа (муз., спі.), 22:45 „Екс Полониза жок“ (Що польська думка дала для світу, віда. в англ. мові, 23:05 Танк музика.

П'ятниця, 14. грудня 1934.

6:45 Ранішня ауд., 7:30, 22:40 Рендія. концерт, 11:37 Сигнал часу, 12:05 Метеор.

виступи, 12:05 Огляд преси, 12:10, 13:05 Концерт, 12:45 Щоденна косметика, 13:00 Подули денник, 13:05 Експорт 15:35, Бї жка, 15:45 Образи з приводи (камер. оркестра), 16:45 Авд. для хорів, концерт, 17:15 Концерт солов'я (фортеліан, співа: Ром. Габонієвський, баритон), 17:50 Огляд періодиків, 18:00 Камелар, 18:10 Сільва реорум, театр. реперт., 18:15 Сал. муз. з гр. пл., 18:45 Автот. по Персії, 19:00 Співа у супр. фортеліан, 19:20 Акту-альний фейл, 19:30 Джек. муз. з гр. пл., 19:30, 19:56 Спорт. виступи 20:00 Сільва ре. ум. 20:05 Муз. гутірка, 20:15 Симф. концерт; у перерві: Веч. денник, Як працюємо, 22:30 Рецитатії поезій, 23:05 Танк музика.

БІРЖА.

ГРОШ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5:28 50 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 26:24, Париж 34:93, Берлін 212:65, Ціріх 171:53, Голландія 358:23, Прага 22:12, Італія 45:21, НьюЙорк набель 5:29 7/8, НьюЙорк чен без трансакцій.

Золото: Долари 8:91—8:93, Франки фр. 34:20—34:60, Дунаї 81:50—82:00, Корони 35:80—36:30, Рублі 45:50—46:30.

Срібло: Корони 0:30, рублі 1:20, фльо-рени 0:70.

ЗБИЖЕ.

Ціни паритас Підволочиська львоу Львів від до від до
Пшениця еднот. 17:00—17:25 18:30—18:75
Пшениця збірна 16:00—17:25 17:50—17:75
Жито еднот. 13:00—13:25 14:75—15:00
Жито збірна 12:50—12:75 14:25—14:50
Інші курси незмінні.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 12. грудня ц. р. кооперативам платити за:

львоу Львів.
1 кг. масла десерового 2 65 зол.
1 л. молока 0 18 „
1 л. сметани 0 70 „
1 к. верш 4 15—4 20 „

Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові 1 літра 26 сот.
Гевденція на масл. вицїкуючи, на мо-локо сильна, на сметану і інші вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в грудні ц. р. платити до відхилення своїх достав-ляти за 1 кг. живої ваги птиці, львоу підтвердіть птахомисарні „М. С.“ у Львові (ауд. В. Глоцького 23):

Курочки молоді 1. кл. за 1 кг. 0 93 зол.
Курочки мол. 1. „ „ 0 85 „
Качки 1. „ „ 0 85 „
Пантарки 1. „ „ 1— „

Індички і гусей не приймає. Також не приймає курей, качок і пантарок 11. кл.

ОПОВІСТАН.

Шкільні сходини ф.лі. Союзу Украї-нок відбудуться для 15. ц. м. (субота) в год. 6-тій вечір в домашній фільм при муз. Сіндульській 44. В програмі сходина ре-ферат п. п. осадки Мілени Рудницької.

Замість квітків на свічку могли нашо-го члена бї п. О. Паньківської складає-но 20— зол. на Вакаційні Оселі, а 10— зол. від п. Скопальської на бідну дівчину ділової школи ім. Шевченка. Львів, для 12. XII. 1934. Старшина Кружка ім. Ган-ни Барвінок. 685

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НАЙКР-ШЗ, найдешевша декоративна кім-нат, СІТКИ, індикатори, всі коаліри, ФРАГІЛІХ, Снігустська 21. 53/84

ВІДОМІ УКРАЇНСЬКА БРОНЗОВИЧА РОБІТНИ Фединського Степана у Льво-ві, Ринок ч. 9. виконує всяку церковну посудину з бронзи і срібла та відновляє чаші і т. п. по найближчих цінах. 94 20—2

ГАРБАР з високою освітою, повністюю і деяким капіталом шукає співзвучия до-пущення в рух механічної хромової гар-бери, історичний грошовий вказів, а по зможі і торговельна співпраця. — Зголо-шення слати до Комітету Розбудови Українського Промислу при Укр. Техн. Тов. Львів, Костюшка 3. 674 2—4

ДЛЯ Д-ТЕІ практичні дешеві дарунки поручає ЛІДІЗІ, Снігустська 21. 53/84 4-6

ІСПИТОВНИЙ лан, добрий директор і організатор, баритон, жонатий, видале-ний з державної посади, шукає заняття. Зголошення слати: Іван Аригдоод у Ро-звадові н/Дн. поч. Миколаїв н/Дн. 2—3

СОНЯШНИЙ покій, кухня перший по-верх, електрика, вода. Богданівка, Орля 11. 682 2—5

ГОДИННИКИ направляє прецизійно й до-шево Домбровський і Розважівський. Львів, Академічна 2. (З провінції прося-мо поштою) 36/82

НАЙКРАЩИМИ СВЯТОЧНИМИ ДАРУН-КАМИ є виробні еднот. мистецько-кера-мічної роботи „ОЛО“. Львів, цитопско-го 58 а. Тел. 5-60, 51-40. 68, 1—2

„ЦІЯНА“ косметичний кабінет Тетлині Геріак-Богачевської, Ієвартська 6. 1—5

ПОЗАРЖНЕ аскураційне товариство шу-кає агентів для елементарних і випадко-вих обслуговування. Добрі заробітки. Зголо-шення до Алія. під „Обслуговування“.

ОГОЛОШЕННЯ.

ОЯЖІНА

першорядні по знижених цінах на доглядні умо-винах. Купно про-дажа. Зам на ужи-ваних інструментах

Новацький, Пільсудського 17. 689 1—55

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошення шпальти.

1 мн. одношпальтовий або його місце в руб-риці оголошень	зол. 0.35	Дрібні оголошення від слова: матримоніальні і приват. кореспонденція по кущю, продаж, винами і т. п.	зол. 0.15	Остання сторінка 1/1	зол. 480—
одношпальтовий в тексті і поминах на першій сторінці	0.60	шукаючи праці	0.10	1/2	250—
	0.80	слова товстим друком подвійно,	0.07	1/4	130—
				1/8	70—

За редакцію відповідає Олександр Костик.

Видає Видавничі Спілки „Ліло“.

З друкарні Вил. Спілки „Ліло“. Львів, Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. швед. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місяць 5-10 зол.
Чвертьріччя 15-20 „
Півріччя 30-40 „
Річно 60-80 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 8 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

В день Імянин Митрополита Андрея.

В четвер, 13. грудня п. р., у день св. Андрея, в само полудне зародилося на Святотроїській Горі від великого числа передових українських громадян. Це представники львівських центральних установ зішлись, щоб припідати з Імянини та зложити ширі побажання найвищому Достойнові нашої греко-католицької Церкви Виресов. Митрополитові Кир Андрею.

У великій салі митрополитичої палати, прикрашеній портретами пілого ряду попередників Митр. Андрея на владичому престолі, зібралося поверх пів сотні громадян і громадян, до яких зивезли на фотелі-візку Достойного Соленізанта. Від усіх присутніх промовив до Митрополита голова УНДО й УПР посол д-р Дмитро Левицький.

У своїй промові сказав він на великі заслуги Митр. Андрея для греко-католицької Церкви й українського народу, зокрема підкреслив важку й відповідальну його роль в українському національно-громадському й культурному житті. Велика пошана й заручна любов до Митрополита Андрея в найкращим висловом широго признання за жертвенну працю. З нагоди ширшого свята промовив зложив Виресов. Митрополитові побажання не тільки від присутніх, але й від усього українського громадянства.

Митрополит подякував за побажання і заохочував усіх до дальшої витрепаної праці в надії, що вона дасть багаті успіхи.

Адмірал Осумі про морські зброєння Японії.

Міністр моринарні адмірал Осумі виступив довшою промовою на засіданні державної ради про бюджет моринарні. Адмірал Осумі підкреслив, що бюджет дає змогу додержати Японії переговори в зброєнні. Японія має 90.000 моряків, Злучені Держави 50.200 моряків. По виповідженню ва-

шингтонського договору Японія зможе будувати нові військові кораблі без усування старих кораблів. Адмірал Осумі підкреслив, що Японія не вичеється мандатних островів на Тихому Океані. По типовідженні морського договору Японія запропонує скликати нову морську конференцію.

Великі маневри у Сінгапурі.

Зі Сінгапуру повідомляють, що в четвер 13. грудня п. р. починаються великі маневри на суші і на морі, які протянуться 3 дні. У маневрах візьмуть участь теж літаки. Порт у Сінгапурі замкнута на кілька годин для авіаційних і пасажирських кораблів. У Сінгапурі залоза воєн-

них кораблів складається з 20 кораблів, одного корабля „Ігла“ з летовищем для літаків, один круїзник і 16 контрторпедовців. Маневри викликають у військових колах велике зацікавлення тому, що вони мають виказати користі і вартість морської бази в Сінгапурі для Б. Британії.

Відложили морські наради.

ЛЬОНДОН, 13. 12. ПАТ. Морські наради в Лондоні відложили аж до того часу, коли прем'єр Мендональд вважатиме за вказівку скликати нову нараду. З цим рішенням британського уряду погодилася американська делегація, яка в найближчих днях покидає Лондон. Наради від-

ложено тому, що теперішнє положення перед виповідженням Японією ваппингтонського трактату буди корисніше, ніж воно буде після того. Деякі члени японської делегації лишаються в Лондоні, щоб вдержувати зв'язки з британською адміністрацією.

Перед союзом Японії з Китаєм.

Японсько-китайська конференція у Шангаю.

Китайська преса повідомляє, що в Шангаю відбудеться в найближчих днях господарська японсько-китайська конференція з метою наладити господарські і політичні взаємини між обома державами. Конференція має поладнати теж багато інших важких, але не вирішених проблем між Японією і Китаєм. З Нанкінгу повідомляють, що закордонна політика Китаю на-

магається довести до повного порозуміння з Японією. Представники обох держав ведуть оживлені переговори на цю тему вже від кількох тижнів. Ці переговори викликали велике зацікавлення на Далекому Сході тому, що від повстання Маньчжу-Ко нанкінський уряд переговорив офіційно з японським урядом.

Германофільська політика Мадярщини.

БУДАПЕШТ, 13. 12. ПАТ. Легітиміст посол Грігер заявив, що закордонна політика прем. Гембеша невдачно провалилася і тому уряд повинен витягнути висновки. Прем. Гембеш відповів, що веде германофільську політику, бо Німеччи-

на, не одна з найбільших і найсильніших суєдиних держав. Німеччина веде прихильну політику для Мадярщини давніше і тепер. Канцлер Гітлер виконуватиме ідеї Бісмарка.

Перед поїздкою мін. Ляваля до Риму.

ПАРИЖ, 13. 12. ПАТ. Французька преса широко розписується про зближення між Францією та Італією. Олівпраця Англії, Франції та Італії в Женеві і французько-італійські свята витворили настрої прихильні до переговорів. „Пті Парізієн“

оголосив розмову з мін. Лявалем, який заявив, що ще не визначив дати виїзду до Риму. Тепер міністр Ляваль студіює матеріали, потрібні до переговорів з Мусолінієм.

Большевицькі обіцянки Франції.

ПАРИЖ, 13. 12. ПАТ. Митва комісія сенату запропонує ратифікувати французько-большевицький торговельний договір, який вівчється 31. грудня п. р. Міністр промислу і торгівлі Маршандо вів у Москві переговори з метою продов-

жити теперішній договір. Большевики прирекли закупити у Франції текстильних виробів за 250 мільонів франків за обсяжку мита на большевицькі товари лан, металі, шарту і т. д.

Перед новими заворушеннями в Парижі.

ПАРИЖ, 13. 12. ПАТ. Прем'єр Фландел і міністр емеритур Ріволь відбули нараду з воєнними інвалідами, які домагаються підвищені рент. Уряд призначив на підвищену рент 108 мільонів франків. Пізнішча відбудеться в тобих еталах

від 1. січня 1935. до 1. січня 1936. Делегація інвалідів дуже недоволена рішенням уряду, бо інваліди домагалися підвищення 370 мільонів. Сподіються, що інваліди владжуватимуть залі до монастирщині в Парижі.

Прегарні солодкі дарунки
на св. Миколая і на ялинку
порукає фабрика

„ФОРТУНА НОВА“
у Львові, Крамниця: Руска 20.
Купуйте лише українські вироби, бо тим самим
причинитеся до розбудови рідного промислу
і зменшення безробіття серед нашого народу.

Плятонічний осуд тероризму --- і промовчання його причин.

Вислід надзвичайної сесії Ради Ліги Націй:
резолуція, що всіх задовольняє і нічого не
полагоджує...

Львів, 13. грудня 1934.

Остання надзвичайна сесія Ради Ліги Націй оправдала ще раз приповідку про малий дощ із великої хмари і не адискредитувала традиційної фірми своєї установи. Щоправда ніхто собі особливо до серця не брав грізного тому югославянської ноти і її речників у Женеві, тероризованих сербськими націоналістами. А проте продовжування крику довкола марсейського атентату всетаки могло довести до поважніших наслідків у міжнародній ситуації, хочби тому, що паралізувало всякі інші справи та силоміць атягало туди всі інтересовані і неінтересовані чинники. Край цьому криком покляла, як відомо, резолюція Ради Ліги, яка — як завжди — ляврує між Сциллою і Харідою. Яде трохи на уступки тому, що найголовніше кричить, але не зражує собі і другій стороні, полагоджує справу поверховно та появляється взагалі під рішачим впливом чинників третіх, які мають на увазі справу, що з марсейським атентатом, югославянсько-мадярським спором і проблемою тероризму нічого не мають спільного.

Рада Ліги висловила своє „співчуття“ з приводу замаху і висловила „домогання“, щоб всі винуватці були покарані; „пригадала“ обов'язок держав не толерувати терористичних організацій та ствердила, що югославянський уряд може з деяких моментів слізства, введеного за кордоном, недовольний. Колиж мова розпочалась уже поіменно про Мадярщину, то стили резолюції є вершком дипломатичного круїзства: щоб аовк був ситий і коза ціла. Вправді „деякі мадярські власти“ „лязли на себе піпноміальність“ — болай через занедбання — з приводу виників, зв'язаних з підготовкою до марсейського атентату, але Рада не бере на себе ролі судді, тільки поручає самій Мадярщині покарати винуватих. „Яких вина будабу устійнена“. А щоб дати доказ, що Рада цією справою дуже перейнялася і хоче з неї витягти якусь користь про фотуро — рішено покликати „комітет знавців“ для виготовлення „передпроектів міжнародної конвенції, яка апелувала би поборювання злочинів, виконуваних для цілей політичного тероризму“. Словом, скінчилося на ще одному комітеті для аладження ще одної конвенції. Річ ясна, що заки до неї прийде секретаріат Ліги витратити ще стирти паперу на списування протоколів і передпроектів.

І — як завжди у таких випадках — всі такові розважкою справи відволоні. Югославянська (чи вірніше сербська) преса підкреслює дискредитацію престижу мадлярської держави і її адміністративних органів влади, мадлярська преса має право глумувати з югославянських надій на якийсь хрестоносний похід проти мадляр чи хочби їх політичну ізоляцію, — у Парижі питали повертаючого Ляваля, як тріумфатора і славили його вірністю югославянському союзництву, у Римі радли, що Італія не покинула Мадярщини на погладу Малій Антанті, а англійська преса скромно зазначила, що соломонова резолюція Ради в успіхом дипломатичного хисту мін. Ляваля.

Так чи інакше, пугучо витворюване маревно вірний презло. Резолуція Ради Ліги є теж закопа-

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

30% знижка цін на всілякі блаватні і повні товари у фірмі Галицький Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

ним фактом, який при всьому своєму м'якому характері матиме подвійні наслідки: внутрішньо-і зовнішньо-політичні. В Югославії і на Мадярщині ту резолюцію використовуватимуть і прихильники і противники теперішніх урядів, однак і тут і там дає вона чималу зброю в руки самим урядам і мабуть їх режим на довгий чи короткий час стабілізує. У міжнародно-політичній діяльності виявилось передовсім, що з одного боку нині не так легко справа довести до повної ізоляції якоїсь держави, а з другого боку навіть у вій стислізації було неможливо одностороннього поста-ча Ради Ліги, якщо в останній хвилині не були прийняті успішного звороту італійсько-французькі переговори у справі поділу північної Середземного Морем. Показалося ще раз, як при всьому престижному горюженні держав М. Атланти все-таки ні одна з них не в силі перевести справу, на яку не погодились би великі держави, і то у такому вигляді, як не їм вигідно.

Виринуло теж при цій нагоді у Женеві українське ім'я. Щоб відзначити свого нового приятеля Мадярщини, польський делегат заатакував Чехословаччину за злочинне погублення українським протипольським терористам на чехословаччій території. Виявилось, що в цій справі ще у 1930 році польський уряд предпоставив у Празі широкій меморіал-протест. У світі цієї роботи не було, стає теж справа останніх репресій проти деяких українських політичних емігрантів у Чехословаччині.

Але це все справи зрібілі, другорядні. Суть проблеми залишилась незмінною — ані в офіційній резолюції, ані у промовах женецьких дипломатів. Цєю суттю є джерело існування і діяння терористичних організацій. Якщо навіть держава, найбільш загрожена діянням таких організацій, доведуть до того, що повстане міжнародна конвенція для боротьби з тероризмом, якщо навіть вийде в життя проект мін. Дена про міжнародний трибунал чи навіть про обов'язок видавати політичних злочинців даній державі, то суті справи це теж не розв'яже. Уже нині право політичного азилу на ділі так як не існує, а політичні емігранти мусять боротися з безліччю труднощів і звичайно паражени на найвищій прикормі, вилучено з утратою свободи. Збільшені і, так мовити, легалізовані репресії не викорять лиха, як ніякі репресії взагалі ніякої проблеми ніколи ще не розв'язали. Боротьба з тероризмом це боротьба з наслідками лиха, це лікування тільки зовнішніх проявів язуги. У Женеві не поставили ділитися тієї язуги і тому всі заходи міжнародного світа проти явного тероризму мусять на практиці скінчитися невдачею. Повторяю сказане недавно з нагоди зголошення югославської спарті тероризм, як міжнародна проблема, існуватиме так довго, як довго терором послуговуватимуть окремі держави у своїй внутрішній політиці. Коли не буде причин до реакції — щезне й потреба боротися з її проявами. Обитва являється апарати з собою органічно і ніяка сила їх взаємно не віділлє.

Темний вибух.

БОСТОН, 13. 12. ПАТ. Вчора ранком у чотирьох театрах у Бостоні майже одночасно дійшло до темних вибухів, які спричинили великі матеріальні втрати. Поліція і судді ведуть слідство, бо здогадуються, що злочинці свідомо підложили пекельні машини.

Брандштедтера

до прикраси медівники, фігурки і бомбонери в багатім виборі по цінах дуже приступних.

відомі від 52-ох літ цукри — чоколяди пл. Голуховських 5. — Філія Легіонів 43. на св. МИКОЛАЯ і ЯЛИНКУ, 1-5

Страшна катастрофа на концерті.

ЛІВЕРПУЛЬ, 13. 12. ПАТ. Вчора ввечері дійшло до страшної катастрофи. В салі школи св. Кліментія під час концерту завалилася підлога і 400 осіб впало в глибоку па 12 м. Коло 300 осіб перевезли до шпиталю. З цією метою влада зарекувала в місті всі самоходи. Перед будинком школи довозило до абсурдних сцен. Ма-

тері переривали кордон поліції, щоб відшукати свої діти. Більшість жертв катастрофи легко ранені. Між раненими найбільше дітей. Загальне число ранених 150 осіб, три особи тяжко ранені. Рятункову акцію веде поліція і пожежна сторожа.

Закон проти воєнних доробкевичів.

ВАШИНГТОН, ПАТ. През. Рузвельт скликав конференцію з метою зладити закон проти доробкевичів, які тягнуть користь з війни. Вже найближчий час — заявив Рузвельт — оголосити

закон проти осіб, які тягнуть зиски з війни. Конференція зладить закон тепер тому, що на опиті нема найменшої воєнної хмаринки

Там, де прокидається український нарід.

ВРАЖІННЯ З ПОДОРОЖІ ПО ПІДКАРПАТСЬКІЙ РУСІ.

III.

РІЗМОВА З КРАЄВИМ ПРЕЗИДЕНТОМ ДРОМ РОЗСИПАЛЕМ.

Про мій приїзд до Ужгороду була місцева чехословацька влада добре поінформована. Краше, ніж я сподівався.

Тому, коли я з'явився в будинку краєвої президії і зголосив дижурному урядовцеві, що прошу хвилини розмови з краєвим президентом д-ром Розсипалем, покликаючи при цьому на обіцяне мені ще у Варшаві візю чехословацького посольства та консульату в Львові, — дістав я чимну відповідь:

— Зараз зголошу вас.

Не питали мене при цьому ні про прізвище, ні про документи. Я сам дивувався, що справа йде так легко, хоч ужгородські земляки дуже сумнівалися, чи вдасться мені добитись аудієнції.

І ось уже виходжу до кабінету д-ра Розсипала. Старий, високий пан у глибокій просторій кімнаті за бюро відкладає повільно долучку на довгому цибусі й уважно дивиться на мене. Підіймається з місця досить нервовим рухом, підходить на середину кімнати і виставляється.

— Прошу.

Сідаємо у глибоких фотелях і оба, здається, почувалось досить ніяково. Д-р Розсипаль не радо говорить з журналістами, як взагалі не радо говорить на аудієнціях, де треба уважати на кожне слово в тій своєрідній атмосфері підкарпатської дійсності.

Тому починаю сам. У першу чергу прошу вибачення, що не говорю по чеськи, але тої мови, на жаль, майже не знаю. Зрештою сподіюся, що українська мова не робить труднощів президентові Підкарпатської Русі.

Зачинаю по українськи, але скоро орієнтуюся, що мій співрозмовець не так легко може слідувати за ходом моїх думок. Тому все чітніше переходжу на німецьку мову. Зисовую мету мого приїзду. Говорю про дійсні, великі симпатії галицьких українців до Чехословаччини. Потворюю аргументи, наведені мною в попередній статті. А описля цілком широким торкаюся найприкріших моментів.

— Річ у тому, — говорю — що події останніх місяців, як взагалі дивовижна, комплікація відносин на Підкарпатській Русі, починають переважно непокоїти українську публічну думку не лише в Галичині та на Волині.

— Що саме? — питає нервово президент.

І я відповідаю. Без обиняків, дого, вичерпуюче реасумую свої враження, мотивую фактами незрозумілу, невчасно вливно залутану політику краєвої влади.

— В хаосі важко вимагати ясності. — перебиває мене президент.

— Хтож створює цей хаос, пане президенте?

— Хто? — питає з негодуванням президент.

— Емігранти! Російські та українські. Вони всьому винні. Народ атягнуто в політичну і релігійну боротьбу. Ми самі стоїмо перед проблемою, як зліквідувати цю суматоху. Від мене вимагають рівного трактування всіх громадян і щоб був спокій у краю.

Звертаю увагу президентові, що — наскільки знаю — ніяких політично активних українських емігрантів на Підкарпатті нема. Є жінка колишніх галичан, але вони мають чехословацьке громадянство.

Мою звагу починає президент мовчанкою. Мабуть неприємно йому, що так вибухнув.

У своїх питаннях переходжу описля до справи політичної деморалізації населення московськими зайдами, вже дійсними емігрантами, які не знати чому мають підтримку в деяких керуючих чеських колах, зокрема в аграрній партії. Питаю мого співрозмовця, чи не стихійним рухом український рух на Підкарпатті є стихійним рухом населення, яке йде до національної самосвідомості, підчас коли москвофільська агітація вже заломилась і є лиш диверзією, обрахованою на наживу.

— Не можу Вам тут конкретно відповісти, хоч бачу по стороні українців більше рації. В нашій республіці панує демократичний принцип. Москвофіли, як політична, ідеологічна група, мають також свої симпатії серед населення. Коби Ви бачили, які тут речі діються! Буває таке, що українська делегація йде у своїй справі до Праги. Їй вдається переконати уряд. Але вже вслід за нею йде в тій самій справі москвофільська делегація, що протестує і ставить зовсім протилежні домагання. Обі делегації твердять, очевидно, що мають за собою все населення.

— Думаю, пане президенте, що в кожній державі, а ще в таких виняткових ситуаціях, як тут, національну політику регулює уряд. У випадку Підкарпатської Русі хіба не може бути різниці поглядів у тому, що місцеве автохтонне населення є українське, чи пак руське, але в ніякому разі російське. Для експерименту пробував я говорити з місцевими селянами по російськи, але нічого з того не вийшло. Зате по українськи прекрасно ми порозумілися. Зрештою, що торкається „тутешньої мови“, то в цій матерії хіба вже досить ясно висказалась чеська Академія Наук. Мова Підкарпаття — це українська мова з такими самими діалектичними відхиленнями, як чеська мова на Мораві супроти чеської мови з околиць Пільні. По дині тої мови повинна йти, логічно беручи, національно-культурна політика уряду.

— Вона вже йде по тій дині.

— А підтримування московських емігрантів?

— Воно вже скінчилось. Уряд прийшов до висновку, що слід підтримувати не московську і не українську течію, а народній карпаторуський рух. Самі автохтони нехай рішають!

— Отже поворот до малярської передвоенної платформи. Тільки, чи не надто далеко, о-кружна дорога, від кінця якої такі стоїть українське самовизначення народу. Бо куди може завести одна мова?..

— Можливо. Я вам шире цього бажаю.

— Але одночасно все українське називається тут ірредентизмом.

— Не все українське, але тільки ті прояви, що є дійсно ірредентистичні. Держава не може толерувати пропаганди ідеї соборної України, коли туди малаб увійти ще й Підкарпатська Русь. Інспірувати незорієнтовані маси такою ідеєю — це найчистіший ірредентизм, дуже небезпечний для кожної держави. В інтересі держави є мати громадян, що думають в її державно-політичному напрямі.

— Отже уряд боїться українського націоналізму?

— Уряд нічого не боїться, але ірреденти не хоче.

— Значить, уряд не утворює українського руху з ірредентизмом?

— Я вже сказав, що ні. Всякий політичний рух має в нас право свободного розвитку, якщо не йде в розріз з державною рацією.

— Чи не згідні Ви, пане президенте, в цьому, що наділення Підкарпатської Русі автономією помогло би відразу скрісталізувати дійсні настрої та національні тенденції населення?

— Підкарпатська Русь автономію дістане.

— Коли?

— Вже незадовго.

— Це „незадовго“ триває вже п'ятнадцять років.

— Шож Ви хотіли? Чи Ви знаєте, що коли ми прийшли сюди, то побачили, що автономії нема кому дати! Щоби правити собою, треба мати свою свідому і зрілу інтелігенцію. А тут, крім маляронів, майже не було національно свідомої карпаторуської інтелігенції. Тепер вже інакше. Ця інтелігенція росте, назриває.

— Але в державних установах її не видно. Всюди чути лише по чеськи.

— Бо мови нема ще, мій пане! Народня мова тутешнього населення не має ще своєї громад-

тики, бракує їй безліч технічних слів та номен-
клатури.

Дивуюся:

— Яке, хіба нема української граматики?
— Є різні граматики, але ні на одну не рі-
шилися. Немає репрезентативного тіла, яке що
справу вирішило б. Ось тут саме заворожене
коло карпаторуського мовного питання! Чи Ви
знаєте, як учать тут в ужгородській, руській
лімназі?.. Підійть послухати! Один учитель ви-
кладає по українськи, другий — по московськи,
третій по „лутешньому“ на основі власних грама-
тичних правил. Уявляєте собі, як діти на цьому
терплять?

— Слухаю цих аргументів і чую, як у голо-
ві починає мені мішатися. Вертатись до аргу-
ментів літературної української мови? Пошто?..
Пошто, супроти тої нової, дивовижної концеп-
ції „карпаторуського народу“, тожкої безнадій-
ної і такої поразливої своєю примітивністю?
Говорю даліше отверто:

— А попри ту суматоху повстає тут на Під-
карпатській Русі все більше чеських шкіл.
Шістьсот чеських учителів працює вже тут у
чеських школах...

— Чеські школи засновано лиш там, де їх
домагається населення. Їх дуже мало. Зрештою
Ваші інформатори забули, що тут на Підкар-
патті живе 40 тисяч чехів, а їм потрібні хіба
чеські школи. Порахуйте кількість клас у тих
школах, то переконаєтеся, що тих учителів від-
ком не забагато.

— Шож робить тут тих 40 тисяч чехів?
— Прийшли люди, коли не було ким обсади-
ти крайової адміністрації. Однак це не значить,
щоб ми не робили місця для карпаторусів. Ось
недавно примістив я в жандармерії, де визна-
ється непересічних кваліфікацій, 16 підкарпат-
ських русинів.

— Але 90 відсотків посад заняті чехами?
— Ті посади тут вже всім нам остогидли! —
кинувся нетерпеливо мій співрозмовець. — Ми
всі тут чекаємо менту, коли зможемо звідси за-
братися. Чи Ви знаєте, що коли тут був міністр
Бенеш, то вилучили сотки подань місцевих чесь-
ких урядовців, які прохали перенесення? Вирі-
шити тут, у цих умовах, це мука!

— Вернімся ще, пане президенте, на хвили-
ну до політики місцевої адміністрації, — якщо
дозволите. Як маєтись на ділі справа зі заборон-
ною крайового, жовто-блакитного прапору?

Мій співрозмовець скривився з невдоволен-
ням.

— Ось Вам черговий клопіт. Заборону виш-
ищення того прапору видано без мого відома.
На ділі, правно, Підкарпатська Русь не має ще
свого прапору. Ухвалення його залежить від
майбутнього союзу. Дотепер були з тої причи-
ни лиш величезні ускладнення. Єпископ каже,
що це його прапор, магістрат Ужгороду, що це
його, українці називають його своїм національ-
ним прапором, а москвофіли, що мають за со-
бою також частину населення, протестують про-
ти його вивішування.

— Але під цим жовто-блакитним прапором
стояв президент Масарик. Там, де нема писаних
постанов і законів, там має силу звичаєве право,
а в тому випадку це право санкціонує 15-літ-
ня державна практика! Чи рахується, пане пре-
зиденте, з фатальним відгуком тої заборони?

Президент на хвилину задумався, нервово
втираючи очі.

— Зрештою, — промовив звільна — я вже
вирішив ту справу. Заки прийде остаточне рішен-
ня з Праги, жовто-блакитний прапор може ви-
сїти поруч із державним.

— Але на провінції жандармерія здирає ті
прапори...

— Це було непорозуміння, яке вже не по-
вториться.

— Ще хвилину, пане президенте! Як справа
з губернатором?

— Я виконую його обов'язки, — відповів
здивовано мій співрозмовець.

— А губернатор не буде взагалі вже імено-
ваний?

— Чому? Буде!

— Коли?

— Це вже запитайте в Празі.

— Пане президенте! Наскільки знаю, дер-
жавний денник законів видається в мовах: чесь-
кій та словацькій і в урядовому перекладі на
мадярську, німецьку та польську мову. Поляків
на цій Підкарпатській Русі є скільки триста!
Але руського перекладу для пів мільона підкар-
патських русинів — взагалі нема. При цьому
кожна громада мусить передплачувати той ден-
ник.

Президент помітно здивувався.

— Як то, нема руського перекладу? Ви по-
миляєтесь. Зараз побачите.

За хвилину увійшов викликаний президи-
альний секретар.

— Покличте, прошу, редакторів зехми за-
конів.

Святочні бажання за посередництвом „Діла“.

В доповідненні до нашого комунікату в справі святочних бажань за на-
шим посередництвом подаємо Шановним Читачам до ласкавого відома, що
належитости за бажання приймаємо також поштовими марками.

При цій нагоді пригадуємо, що бажання до 15 слів коштують 2 зол., а кож-
не слово понад 15 слів коштують 20 сотиків.

Секретар попросив мене до свого кабінету.
Я піднявся.

— Вже все? — запитав президент підійма-
ючись і собі зі свого фотеля і зітхаючи з поміт-
ною полехістю. — Вже все, чим я міг Вам са-
жити?

— Властиво не все, пане президенте, — від-
повів я неохоче, дякуючи і прощаючись, —
мені цікаві булиб ще господарські справи кра-
їни. Як борється уряд з голодом на Підкарпатті?
Знову зливовий вигляд:

— З яким голодом? Хто це такий сказав
Вам про голод? Ніякого голоду нема. Останньо-
го року ми навіть експортували до Чехії!

В кабінеті секретаря показали мені декіль-
ки законів. „Uredni Noviny“ і „Zemsky Vestnik“
Один і другий мав паралельний російський
текст, тільки наголовок першого звучав: „Ур-
ядова Газета земського уряду для Подкарпат-
ського краю в Ужгороді“, а другого: „Земський
Вістник для Подкарпатської Русі“. В обох тек-
стах майже російський, безумовно незрозумілий для
підкарпатського села. Дата першого: Ужгород,
15. листопада 1934, другого: 1. септембрі 1934.

Але не в тому річ. Я попросив не краєвих,
але державних денників законів та їх урядових
перекладів. Секретар викликав ще одного уря-
довця, референта тієї справи, і дуже також зди-
вувався, коли довідався від того ж урядовця, що
урядового перекладу денника законів на руську

Камізелки, пульттери, рукавички і повняні
шкарпанти поручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Ботніва ч. 4. 47/83-18-60

мову — нема. Взагалі не перекладають його для
пів мільона підкарпатських русинів, підчас і для
для... поляків — перекладають.

— Не вимагають! — пояснив мені преші-
секретар і почав розмову на тему невирішеного
мовного питання на Підкарпатті.

Не дивно було мені, що нема того нещасно-
го перекладу. Я це перевіряв і знав заздалегідь.
Тільки дивно було, що крайовий президент і пре-
зидіальний секретар того не знали.

Дивно, бо все є дивне в тій чудовій та бід-
ній країні. Дивною є тактика адміністрації, див-
ною — політична лінія уряду.

А тимчасом національна свідомість карп-
торуського люду росте. Повстають все нові че-
тальні „Просвіти“, росте збуд української преси
та книжки. А з другого боку росте недовдово-
лення з чеської національної політики на Підкар-
патті. Потаєрдується старий закон білорусії,
що стихійних процесів гальмувати не можна.
Однак до вогню доливає тяжкий господарський
статус Підкарпаття і самоволя нижчих органів ад-
міністрації на місцях. Все це створює таку дуже
помітну на Підкарпатській Русі атмосферу нер-
вовості і неясного вичікування.

— Щось буде! — кажуть люди.

А чейже, — повторюю — є всі дні, щоб че-
хословацька республіка стала кричуще-чужим
державним організмом. Триєдиним. Посунуся
навіть до твердження, що в національній, укра-
їнській ідеї Підкарпаття є значно більше елемен-
тів державно-творчої, тривкої співпраці з Пра-
гою, як напр. — у словацькій національній іде-
альності.

Тільки треба хотіти це добачити.

Роман Голіан.

Віденець про голод на Сов. Україні.

(Допис з Відня.)

(Докінчення.)

Політика большевиків на селі прямувала до
того, щоби знищити цілковито стан вільного
українського селянства і перетворити його на
сільський пролетаріат. Щоби здійснити цей
план, треба було позбавити життя кілька мільо-
нів людей. Це робилося цілком планово. Напе-
ред були зменшені в страшний спосіб ціни
аграрних продуктів. Нпр. за 1 кг. картоплі пла-
чено 4 коп. (біля пів сот), а пара червонів 150
рублів. Звичайно селянин не міг купувати по-
трібні йому індустриальні вироби і тому почав
знову виробляти своє власне полотно, ходити
в постолі і взагалі обмежуватись домашніми
виробами. А землі почав обробляти стільки,
скільки йому треба було для прожитку його
родни.

Українське село почало відгороджуватися
від міста і від большевицької влади та вести
засклеплене життя. Для совітської влади ви-
творилася величезна небезпека. При такому
поступованні селянства міста і індустриальні
центри могли лишитись без хліба. Це одно.
А друге, сільське населення, живучи без жад-
ного контакту з радянською владою і тому без
її впливу, ворожо настроєне до тої влади
могло зрости в таку силу, що на випадок війни
мають добре зорганізовані відділи ГПУ і чер-
вона армія не моглиб дати собі з ним ради.
Тому Москва рішила в підступний спосіб зни-
щити вільне українське селянство.

В осесні 1932 р. большевицька влада почала
натискати на селян і їх всякими обіцянками за-
добрювати, аби вони жертвували свої запаси на
зиму і засіяли якнайбільшу площу землі, щоби
найповніше забезпечити хлібом і себе і цілу
країну. Щодо прожитку, то правительство зо-
бавлялося дати селянам підмогу. Селяни ше
раз повірили большевицьким обіцянкам і в на-
дій на підмогу в зимі, засіяли побільшену пло-
щу землі. План був виповнений на 100 проц.

А як прийшло до виповнення обіцянок, вла-
да раптом про все забула. Більше того, У пер-
шій половині 1933 р. якийсь час були спинені
перевози збіжжя на українських залізницях і
було заборонено посылати на Україну посылки
з продовольством. Такі і подібні заохочення влади

штучно поширювали голод на Україні. Кілька
мільонів українців вимерли з голоду. Москва
тріумфувала. Небезпека активного виступу у-
країнського селянства проти московсько-
большевицького панування була усунена.

Страшні картини бачили мешканці міст, до
яких почали в літі 1933 р. прибувати селяни, у
пошукуванні за хлібом. Уряд видав наказ, що
всі селяни, які шукають у місті роботи, є шкід-
никами держави і їх треба нищити. Супроти
того мешканці міст навіть боялися ділитись із
голодними селянами своїми „достатками“. Без-
помічні, виснажені блукали вони по вулицях
Харкова, Києва, Полтави і ін. міст, заки смерть
не визволяла їх із голодових мук. Першими
вмирили чоловіки, потім жінки, а накінець
діти. Показував прелегент фотографії з міста
Харкова, на яких видно умираючих з голоду
людей, у всіх фазах їхніх мук. А мешканці мі-
ста проходили мимо них і навіть не дивлялись
на умираючих.

У перших місяцях голоду транспорт трупів
у Харкові ще не був зорганізований. Бракува-
ло автомашин, які пізніше спроваджено з Кур-
ська. Відтоді кожного ранку і ввечора їздили
автомашини по вулицях Харкова і збирали
трупні. Червень і липень 1933 р. були найстраш-
ніші. Кожного дня вмирили сотні селян на ву-
лицях міста і ніхто не наважувався їх рятувати,
бо вони були проголошені „ворогами держави“,
яких треба було нищити.

По приблизним обчисленням в одному Хар-
кові померло коло 120,000 селян. Їх похо-
рено на Холодній Горі, в масових ямах
по 15 трупів у кожній. На заперезентованих
прелегентом фотографіях було видно багато
маленьких горбків, без хрестів, під якими спо-
чили жертви большевицького варварства.

На провінції, головнорік на селах, голод був
ще страшніший. З голоду їли родичі своїх ді-

Дешевий місяць

у ВЛАДАТНОМУ БАЗАРІ — Львів, Ботніва 12.
Усі товари по революційним цінам!
Для прикладу: штруки 180, флякеля 60 сот.
перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

Поминання Богослуження

за душу бл. п.

Осипи Паньківської,

довголітнього члена Управи Товариства
Ваканційних Осель відбудеться дня 16. XII.
в неділю в год. 12-тій в полудне в Успен-
ській Церкві. УПРАВЛ. Т. В. О.

тей, щоб кілька днів пізніше самим також умерти. Прелегент бачив сцени, яких не можна описати. Проїздив він через села, в яких не було ні одної живої душі, лише пару псів і котів, які їли людські трупи.

А засіяні поля вродили того року дуже добре, тільки в багатьох місцевостях не було кому врожаю збирати. Щоб врятувати хоч частину врожаю, змобілізувала влада всіх учеників середніх і високих шкіл для помочі тим решткам сільського населення, якому вдалося пережити той страшний час. Але перша робота, яку ці ученики мусіли виконати, це поховати трупи, що лежали на вулицях, гнилі й загрозували повітря. Ріжні пошесві хороби поширилися через голод на Україні і також причинилися до смерті багатьох людей.

Виклад інж. О. Александра зробив на присутніх потрясаче враження. Під його впливом зібрані на викладі віденські українці ухвалили резолюцію, в якій висловлюють своє обурення проти московсько-більшовицьких методів вивчення українського народу та стверджують, що краще майбутнє українського народу можливе тільки в власній українській державі.

Ю. С.

Парцеляція в Італії.

РИМ, 13. 12. ПАТ. Парламент прийняв закон про парцеляцію великої земельної власності і створення середніх і малих господарств. Метою закону зробити пастухів і найбідніших рілних робітників власниками сільських господарств. Більшим земельним власникам, які добровільно переведуть парцеляцію, держава зверне 1/3 коштів. Власникам, які не схочуть добровільно парцелювати своїх земель, держава забере землю за відшкодуванням.

Українська пропаганда в Англії.

Значіння закордонної пропаганди.

Таорення національної держави з недержавного народу іде кількома шляхами. Треба в першу чергу викликати почуття національної свідомості та бажання незалежності в самій масі народу. Треба створити вірну й жертвенну провідну верству народу, яка повела би відважну боротьбу. Треба врешті викликати закордоном зацікавлення державницькими змаганнями нації, витворити прихильну opiniю, позискати моральну або й навіть матеріальну підтримку до здійснення планів та досягнення цілей. Ці завдання вимагають від нації незвичайної витривалості і великих зусиль.

Приєднання для себе прихильності закордоном, придбання прихильців у державах, які можуть бути помічниками при будові молодій державі, це атути, якими не сміє ніяка нація нехтувати.

Ніяка новітня держава не повстала виключно своїми силами. Всі вони спиралася з більшої або меншої міри також на дипломатичну, моральну, чи навіть матеріальну підтримку якоїсь великої держави, або групи держав. Так повстала незалежна Сербія, Болгарія, Румунія, всі повенні держави включно до Польщі, яка донедавна ще у всьому спиралася на Францію, доки не стала на власні ноги і не вибрала власної незалежної політики.

Греція повстала завдяки дипломатичній та матеріальній підтримці Англії. Італійська держава повстала не виключно завдяки героїчному Гарібальді, але також завдяки дипломатичній справності Маджії й Кавура і завдяки військовій підтримці Франції.

Орієнтація на власні сили — це дуже добра девіза, бо вона примушує націю, яка бореться за свої ідеали, напружувати всі сили, а не ждати пасивно, щоб щось готове впало з неба. Рівночасно провідники нації повинні пам'ятати, що симпатії та поміч із зовні це власне ті чинники, які переважають остаточно, визначають. На поміч і підтримку від чужих може не державна нація надіятися тоді, коли: 1) власною організованістю й силою докаже, що вона пригодована до самостійності і її бажань; 2) переконана світ про справедливості своїх дома-

Заснування „Чесько-Українського Товариства“ в Младі Болеславі.

Досить численна українська колонія в Младі Болеславі, що складається головню з робітників, колишніх стрільців УГА, спільно з чехами прихильниками українців, відбула 17. м. м. організаційні сходи Чесько-Українського Т-ва.

Сходами проводив композитор Догнал; привітавши присутніх, він передав слово О. І. Бочковському, що у рефераті на тему: „З історії чесько-українських взаємин у минулому та сучасному“ підкреслив стародавність та різноманітність цих взаємин. Особливо інтенсивні і приятельські вони були в першій половині XIX. ст. Чеські „будителі“ — Палацький, Л. Рігер, К. Гавлічек, П. Шафарик добре знали українську справу; визнавали цілковиту самостійність українського народу та його мови; захищали українців перед зазіханнями та нападами з польського й московського боку. Цікаво, для них був безсумнісним український національний характер Підкарпаття.

Все це змінилося після австро-угорської угоди 1867. р. Загрожені германізацією та мадяризацією чехи і словаки кинулися без застережень в обійми русофільства. Викятком був реалізм проф. Т. Г. Масарика та наур. „Слав. Школад-у“ Ад. Червого.

Підчас світової війни і власне після революції 1917. р. чесько-українські взаємини відновилися. На Україні повстали чеські легіонери. Відволіка Українська Держава випала Чес. Національну Раду. Однак, після IV. Універсалу шляхи чеської та української політики знову розійшлися.

Після нового повернення України Чехословаччина виявила велике й добре зрозуміння трагічної долі української еміграції.

Тепер чеський загальний вернувся до русофільства і дехто не виявляє симпатій до української справи. Мовляв, на перешкоді Підкарпаття. Алеж українська „Ірредента“ на Підкарпатті — це реально-політичний консенс. Українці хотять зацікавлення не політичним, а національною справою Підкарпаття. Вони проти зайвого московщення цієї країни, яку вже чеські велитні XIX. ст. справедливо визнали національно українською.

Отже не в Підкарпатті річ, але в українській самостійності. Українці певні, що Чехословаччина, яка сама виборола свою самостійність, не може й не повинна заперечувати права на самозначення українського народу. І тут обвідує гасло Гавлічка: „Я — пан, ти пан!“ і на цьому шляху нема перешкод до близьких взаємин між цими, зрештою, близькими народами.

Другий промовець та головний ініціатор Чесько-Українського Т-ва п. Падцак у ширій і гарній промові мотивував потребу чесько-українського зближення, ознайомлення з долею українського народу; з його змаганнями й бажаннями. Новозасноване Т-во має в першу чергу закласти курс української мови і то негайно. Далі алаштовувати інформаційні виклади на чесько-українські теми; писати про ці справи до місцевої преси і т. п.

Збори ухвалили проект статуту й обрали тимчасову Управу в складі: п. Падцак — голова, п. Бельзенький — заст. гол. п. і п. Жегачков, проф. Емановський з чеського боку та д-р Грицей, п. Брандтшиц, д-р Маска — з українського — члени Управи. Акціями запросили до Управи п. Догнала.

В Українським Т-ві на другий день відбулися сходи, на яких були і чехи. О. І. Бочковський анголосив реферат про сучасне положення в українську справу. В обговоренні реферату взяли участь п. Падцак, п. Шиманова та інші.

По рефераті зібрані забавлялися співом українських пісень і танцями.

(У. Т.)

Університет
„Доброго поведіння“
відкрито у Парижі.

У нас ще того нема. — Однак
можна культурно збагатити
душу, придбати собі знання.
Поспішть замовити собі книжку

„Добре поведіння“

(38 ілюстрацій, сторінок 128)

В-на „Самозит“ у Перемишлі,
Голушка 7, 6, тільки за квоту
зол. 1-95.

Набути можна у всіх книгарнях
або просто у Видавничій пе-
реславчій ченом П. К. О. (на книжку з ознакуванням і
переславчій) квоту зол. 1-95. на конто: Михайло Ку-
695 ридо, Перемишль, ч. 504.943. 1-1

Корисний подарунок на св. Миколу і на ялинку.

У навечеря св. Андрея.

Заходом учениць гімназії й фахової школи СО. Василіянок відбувся дня 12. грудня в залі гімназії при вул. Дрогоша традиційний концерт для вшанування дня іменни митрополита Шептицького, як великого добродія й опікувача цих шкіл та їх молоді.

На вступі залучені хори відспівали „многостісний“, після учениць Сітницька перечитала записаний реферат про дотеперішню життєву дорогу нашого Владики та його великі заслуги для нації, який він дав стільки просвітло-культурних і гуманітарних огнищ.

Два діючі хори учениць (гімназії й фахової школи) виконали наперемінно кілька поважних творів Гензля, Форе, Шуберта й Кудрика.

Та найбагатша й найсимпатичніша частина програми це були сольові виступи двох співачок, двох піаністок та одної скрипачки. В сумі продукції ці свідчили налядаво, що в школах СО. Василіянок є музичні гарні й надійні таланти, які при дещошій умілій праці дійдуть певно до високих досягнень. Така п. Врізь чи Вишневська і Запаліва є вже сьогодні помітними задатками на майбутні артистки. Таксамо п. Богонович і Сенишин мають прегарний голосовий матеріал, що при вирівнанні та справленні диції, могли би волинь співати як солісти.

Сильне враження зробила поезія М. Матіве-Мельника п. з. „Провідль Іларіона“, що її виголосила уч. Леонтович.

Гарно теж випала введена на закінчення містерія св. Андрійської ночі, а момент, коли за сценою відкривається хор, а на сцені з'являється св. Андрій був просто захопливий.

Фортепіанний дострій вели проф. д-р Кудрик та учениці Тершаковець і Оришин.

Публіки було багато з Владикою Микитком на чолі. Не було лише самого митрополита, що колись залюбив приходить на концерти учениць. Сьогодні він „прикований до крісла“ та думками і серцем був певно серед тої літвори і благословив її.

С. Ч.

Присилайте напередплату!

По смерті Михайла Грушевського.

ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ „ПРОСВІТИ“ ГРУШЕВСЬКОМУ.

У вівторок 11. п. м. відбулося засідання Головного Виділу Т-ва „Просвіти“ у Львові. Перед приступленням до денного порядку присвятив голова Т-ва д-р І. Брик відповідь агадку покій. М. Грушевському, якої всі присутні вислухали стоячи. Після промови вишановано ще пам'ять Грушевського 1-хвилинною мовчанкою.

ВІДГУК У РОСІЙСЬКІЙ ЕМІГРАНТСЬКІЙ ПРЕСІ.

Російський тижневик „Новое Слово“, що виходить у Берліні, помістив у ч. 14. з 2. п. м. на першій сторінці замітку про смерть Грушевського

під назв. „Ще одна жертва“. У ч. 15. з 9. п. м. привів той самий тижневик дуже добре й об'єктивно написану статтю про покій. українського вченого й діяча пера Ч. Нивальського п. н. „Вольшевики і Грушевський“.

ВІДГОМІН У БІЛОРУСЬКІЙ ПРЕСІ.

Віленський білоруський „Родны Край“, ч. 26. з 8. грудня 1934. року, привів статтю п. з. „Смерть Михайла Грушевського“. Стаття підписана ініціалами К. М.

Тільки освітою, культурою і вихованням збудемо кращу долю. Не жаліймо датків на скріплення освітніх змагань.

Злучені Держави виселяють японців.

ТОКІО, 13. 12. ПАТ. Представник японського міністерства закордонних справ заявив, що зі сторони Арізони виселяють далі японців і всі дипломатичні заходи Японії безуспішні. Однак

Японія сподіється, що американський уряд відкаже свої розпорядки в інтересі добрих взаємин між обома державами.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Уряд Куби припинив конституцію на 40 днів для кращої боротьби з терором.

— До басейну Сарі виїхало 9 старших і 3 підстарших, щоб підготувати квартири для британських військ.

— Воєнський трибунал у Старій Загорі засудив 25 комуністів на кару в'язниці від 1 до 12 літ.

— Кошицький еспанський міністр Гордон Орлас оголосив у кортежах інтерпретацію про нечужані заушання війська і поліції під час боротьби з повстанцями в Астурії.

— Над рікою Ріо дель Муєте в Південній Америці індіанці вбили двох місіонерів салезіанців.

— Міністерства закордонних Франції та Англії погодилися на летунську комунікацію з Капштагом та Індіями. Дорога веде через Париж і Марсель.

— Провідник організації „Вогняного Хреста“ полк. де ля Рок заявив, що його організація не є політичною і є прихильником змирення Франції з Німеччиною.

Арештували 29 японців за шпionaжу.

ТОКІО, 13. 12. ПАТ. Преса повідомляє, що в Злучених Державах арештували 29 японців за шпionaжу.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛО“ З ДНЯ 15. ГРУДНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

47

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

XXI. ПРОБИ УРЯДОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІД ЄПІСКОПСЬКИМ ОМОФОРОМ. НОВІ ВИБОРИ ДО ПАРЛЯМЕНТУ В 1885 Р. ЗАСНУВАННЯ „НАРОДНОЇ РАДИ“. СПРАВА ЛЬВІВСЬКОГО „НАРОДНОГО ДОМУ“. ДАЛЬШІ ПОДИ В СОЙМІ. ПОЧАТКИ МОЄЇ ШИРШОЇ ПУБЛИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Рік 1885 зазначився родею, яку в ньому відіграли в нашій публичній житті єпископи. Не була це роля з кожного огляду надто почесна і на кожний спосіб інакша, як та, що грали її у нас єпископи від початку конституційного життя. В 1885 р. були обсажені два єпископські престоли — митрополитський у Львові д-ром Сильвестром Сембратовичем і новозаснований у Станіславові єпископський д-ром Юліаном Пелешем. Про Сильвестра Сембратовича кружили заздалегідь вісти, що він завдячує своє іменування польській протекції і що у заміну за це прийняв він супроти поляків, і то ще в часі перед усуненням Йосифа Сембратовича, деякі зобов'язання. Йосиф Сембратович був тихий, спокійний і не відгравав у політиці ніякої ролі, то зате не міг народній справі багато по-

шкодити. Його консерватизм і вперта пасивність не могли подобатись русинам, які очікували від свого владики ініціативу і ширшого погляду. І тому був час, коли самі русини апелювали до нього, щоб уступив з престолу і зробив місце Сильвестрові, якого уважали людиною більше поступовою, здекларованим народовцем і через те прив'язували до нього великі надії. Писав у тім напрямі Данило Танич-кевич у своїх брошурах, які видавав під псевдонімом: Обачний. Опісля показалося, що на тих надіях наш загаль дуже завівся.

Рівночасно з обняттям престолу почав митрополит Сильвестер творити партію консервативно-клерикально-урядово-польовофільську і задовів при допомозі уряду й поляків політичний орган „Мир“, видаваний у тих напрямках. Був це орган крайню обскуний, а проба тої урядової політики найогидніша з усіх в тім напрямі роблених у нас експериментів. Причинявся до того немало вибір осіб, що їх поставлено на чолі видавництва. Головному управу того органу мав з початку крилошанин Олександр Бачинський, опісля о. Онуфрій Лепкий, а шефом редакції був поставлений головний співробітник „Нового Пролома“ Орест Авдіковський. Отже всю справу віддано в руки саме крайніх москвофілів, які робили проти свого переконання, лиш за гроші, або для кар'єри. Не було в тому всьому ані крихти якоїсь ідейності, тільки „гешефт“ і тому така газета не могла нікого зацікавити, ані промовити до читачів переконання. Тому не прийшло називати

Найкраще наляються на святочні дарунки ви-
роби єдиної Мистецько-керамічної робітни-
„ОКО“ 11 фотоцьного 58 а.
681 а 1—3 Тел. 5-60, 51-40.

Літвінов у Берліні.

ПАРИЖ, 13. 12. ПАТ. „Журналь“ повідомляє, що ком. Літвінов приїде до Берліна, де спиниться 49 годин. Кружляють поговори, що Літвінов відбуде нараду з мін. Нобратом на чому підписаного перед кількома днями договору між Францією і СРСР та більшовицькою концепцією східного пакту

Пакт шістьох.

ЛОНДОН, 13. 12. ПАТ. „Дейли Геральд“ повідомляє, що Мусоліні виступить небаром із проектом пакту шістьох. Цей пакт відповідатиме пактові 4-ох, а належатиме до нього теж Польща та СРСР.

Засудили чотирьох македонців.

СОФІЯ, 13. 12. ПАТ. Військовий трибунал видав присуд на чотирьох членів македонської терористичної організації. Одного підсудного засудили на кару смерті, трьох на беззачинні тяжкі роботи. Підсудних судили за те, що побили македонського купця за поручу хоста.

Меблі гнуті і бюрові

в найкращій виборі власного ви-
Лещета і санки робу поручає,
Коневич, Баторого 12. Цини фабричні п'ясе-
ні припорушення виконуємо негайно.

Канцлер Шушніґ виїхав до Будапешту.

ВІДЕНЬ, 13. 12. ПАТ. До Будапешту виїхав новий канцлер Шушніґ з міністром закордонних справ Бергер-Вальденгою. Канцлер заявив, що політична орієнтація над Дунаєм не змінилася.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“

Львів, Ринок 10. Тел. 29-25.

Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи

по найдешевших цінах!

до формального заснування якоїсь хочби мізерної, партії.

Поклик „Мира“ в програмових статтях „Зречись шумного знамені народного ідеалу!“ викликав усюди просте обмерання. Тому, що саме надходили вибори до державної ради, почав митрополит сам у порозумінні з урядом і центральним польським комітетом іменувати митрополитичних кандидатів, підтримуваних усюди поляками та урядом. Проти них ставив своїх кандидатів спільний руський комітет, зложений по половині з представників обох партій. Митрополитичні кандидати об'єднали при тих виборах полякам дуже їх виборчу боротьбу, бо наступила боротьба між самими русинами, незалежними і митрополитичними. Була така комбінація сил: з одної сторони русини-народовці і москвофіли, з другої уряд, поляки жиди і митрополит. Отже виявилася страшно деморалізуюча боротьба, до якої причинився головний митрополит. Відіграв він тут крайню нікчемну роллю і, крім горстки лизунів, настроїв усіх супроти себе. Наші часописи не щадили його, особливо „Зеркало“, яке я підписував тоді, як редактор, уживало собі на нім так, що вкінці прокураторія конфіскувала його за кожний дотеп, спрямований проти митрополита, надаючи цим останньому атрибуцію урядової особи. Я домагався при кожній конфіскації апеляційної розправи й уживав собі на митрополиті з судової трибуни; з тої причини приходила на ті розправи численна публіка і слухала із захопленням моїх промов. (Далі буде.)

год. 7-30

Великий Театр

Нині в п'ятницю

Нині

НАПРАВДУ „РОСКІШНА ДІВЧИНА“

яка здобула собі серця львовян.

Нині

Театр Ріжнородностей

начинний

з приводу генеральної проби

„Блудного Боксера“

Завтра

фарса Вл. Смульського

премієра

„Блудний боксер“

Справа українських інвалідів у соймовій комісії.

Внески пос. Великановича.

ВАРШАВА, 13. 12. ПАТ. Соймова бюджетова комісія радилась нині над прелімінарним емеритур, допомогти інвалідним пенсіям. Справу бюджету реферував пос. Вагнер. Видатки на емеритури і допомоги зменшено тому, що приписано вісім емеритур, з чого обговорив бюджетові видатки на інвалідські пенсії. Референт пояснив, що в річний скрутний період не має змоги збільшити видатки на пенсії. Пекуче питання розв'язує, на думку референта розпорядок президента з 28. жовтня 1933 р., який накладає обов'язок на кожне підприємство дати працю 3 проц. інвалідам. Тепер дістає пенсію 72.000 інвалідів. Видатки на пенсії інвалідам поступово будуть зменшувати.

ся. Референт домагався сцентралізувати опіку над інвалідами в одній ресорції.

В дискусії промовляв між іншим теж пос. Великанович, домагаючись, щоб уряд призначив пенсії українським інвалідам.

Описав відповідно віце-міністр скарбу Лехицький. У відповідь послові Великановичеві віце-міністр заявив, що ця справа з пенсіями для українських інвалідів ще раз розглянуть. Уряд буде виконувати закон по своїй змозі.

Після того прийнято бюджет емеритур, допомог та інвалідських пенсій з поправками референта.

VI. Вистава Асоціації Незалежних Українських Мистців.

Відчиняється вона в неділю, 16. грудня в 12. год. у залу в саях Музею Вук. Т-ва ім. Шевченка. Буде це 6-а з черги вистави цього мистецького гурту. У виставі бере участь понад 30 мистців із понад 200 творами. Як звичайно, розбудує вона ціле націнавлення, бо можна буде

на ній бачити твори т. зв. першових напрямків. Організатори її видали гарний каталог з 12 ілюстраціями. Вступ на виставу 1 зол., для молоді 50 сот., для груп по 20 сот. Відчинена буде щодня від год. 10. до 3. попол.

— 0 —

Еміграційні справи.

КОЛЬОНІЗАЦІЯ В АРГЕНТИНІ.

Регістрація родин на виїзд на колонії в Аргентині відбувається далі. Можуть їхати тільки родини.

На колонію в Кордобі, де землю дають на селяти, допускають найбільш членів родини: чоловік, жінка, їх діти, їхні родичі до 60 р. життя та брати або сестри. Дальших свояків не допускають і жадануть від них, щоб окремо завадатували для себе наділ землі.

На колонію в Тукумані, де набуто землю й інвентар відроблюється, можуть їхати також і дальші свояки. Зовсім чужі особи не можуть бути допущені до родин.

Всі, що бажають їхати на колонії повинні зголошуватися в Т-ві Опіки над Українськими Емігрантами, де дістануть усі інформації та поучення. Зареєстровані в цьому Т-ві дістануть перед виїздом поручаючі листи, крім цього Товариство подбає, щоб українські родини поселювали разом, а не в суміш з колоністами інших країв.

ЧИ МОЖЛИВИЙ ВИЇЗД ДО КАНАДИ?

До Канади можна їхати лише на основі перміту, що його виставляє член родини, який перебуває вже в Канаді. Для хлопців повніше 18 літ такий перміт важко дістати. В обмеженій кількості можуть їхати хліборобські родини на закупню фарми. Щоби прийшли які позекші у справі виїзду до Канади, покищо нема найменших надій.

ФРАНЦІЯ ЗАГОСТРЮЄ ІМІГРАЦІЙНІ ПРИПИСИ.

Досі єдиним способом, щоб дістатися до Франції на роботу був контракт праці або завізання. Тепер появився новий розпорядок французького уряду, що кожний контракт праці мусить емігрант предявити в Місії французького Міністерства Праці і шойно, коли Місія прихильно поставиться до контракту, можна на його основі виїхати.

Так само поіменні завізання для жінки чи дітей, надіслані з Франції мусять бути предявлені в французькому консулаті, консуль переводить допит, який триває з місяць і шойно тоді видає або дозвіл або заборону.

У всіх еміграційних справах заінтересовані повинні звертатися до Т-ва Опіки над Українськими Емігрантами у Львові, вул. Вишневецьких ч. 4. І поверх, де дістануть цілком безплатно всі потрібні вказівки, поради та поучення. На листовну відповідь треба додати поштову марку за 50 сот.

ХОЧЕТЕ ОРГАНІЗОВАНО НЕСТИ ТОМІЧ

українським інвалідам? Впишіться в члени Українського Т-ва Допомоги Інвалідам! Річна вkladка 6 зол., або 50 сот. місячно. Для робітників, селян і студентів вkladка знижена до половини.

Кожна лепта на „Дар Просвіти“ з нагоди 66-их роковин її безупинної праці — це цеглинка під величю будову українського духа.

Хто вийшов на волю з Берези Картуської?

11. грудня вийшли на волю з табору в Березі Картуській такі українці:

1) Івж. Михайло Кравців зі Стрия; 2) Дмитро Сивчак з Ямниці коло Станиславова; 3) Богдан Михалевський з Коломиї; 4) Богдан Дейчаковський з Ямниці коло Станиславова; 5) Любомир Прокопович з Рогатина; 6) Євген Цибик з Коломиї; 7) Михайло Сивчак з Ямниці коло Станиславова; 8) д-р Володимир Горбович з Долини; 9) Роман Халупінка з Тосмача і 10) Осип Грицулик зі Станиславова.

Крім названих звільнили цим разом на волю також одного жидо-комуніста.

Досі спровадили до табору в Березі Картуській загалом 231 осіб.

12-го грудня було в таборі 147 осіб, в тому 72 проц. українців, 18 проц. комуністів і 10 проц. євдеків.

НОВИНКИ

— Школа танців „ХОРОВІД“ улаштує продовжену лекцію в суботу дня 15. ц. м. в Нар. Домі, П. пов. (Руське Касино). Початок год. 5.30 веч. 692

— Традиційний Святомиколаївський Вечір улаштує дня 18. грудня 1934. У. С. К. ім. сот. Ф. Черника в саях „Почтовців“ при вул. Японський 9. Початок год. 21. Запрошення в кооп. „Пласт“, Сикстуська 29. від год. 18—19. 1-2

— Ревія мод. що відбудеться в неділю 16. грудня в год. 11.30 в салі театру Ріжнородностей вул. Рутівського ч. 22, викликує загальне зацікавлення в колах львівського жіноцтва. Багатий перегляд наймодніших туалет (45 зразків) дає змогу підібрати для себе найвідповідніші моделі і тимчасим поладжувати для себе закупна і замовлення туалет практично і доцільно із заздалегідь обдуманим планом. Карти вступу від 45 сот. до 2 зол. в „Союзнім Базарі“ вул. Руська ч. 20. 698

— „Наш Вертеп“. Адміністрація „Нашого Вертепу“ подає до відома, що з причини від неї незалежних, вистава „Нашого Вертепу“ в п'ятницю 14. ц. м. не відбудеться. Речинець вистави буде цими днями відповідно оголошений. 697

— Відчит про мистецтво. Заходом Українського Т-ва Прихильників Мистецтва і АНУМ відбудеться в суботу 15. ц. м. в год. 6. веч. у салі „Бесіди“ відчит мистця Михайла Осінчука на тему „Техніка і пластичне мистецтво“ з численними фотографіями на екрані. Вступ за добровільними латками. 698

— Виступ театру „Заграви“ у Львові. Як довідуємось, труп театру „Заграви“ приїжджає на два дні до Львова 22. і 23. ц. м. Гратиме у театрі „Ріжнородностей“ і виставить „Ой не ходи Грицю“ та песу англійського письменника Могема „Сяте полумя“. Ой не ходи

Грицю“ у зовсім новій переробці мала великий успіх у Перемишлі; грали там двічі при битком набитій салі.

— У справі збірних творів Т. Шевченка у 16 томах. Адміністрація цього видання Українського Наукового Інституту звертається до нас із проханням поінформувати деяких передплатників, що досі появилася тільки II-ий том цього видання і що I-ий, який міститиме життєпис поета вийде аж пізніше. Взагалі томи не будуть появлятися у черговому порядку, а відповідно до того, як вони будуть підготовлені до друку співробітниками. Нпр. найближчий з черги том буде VII-ий.

— В перший празник у новій церкві св. Андрія на Клепарові, що відбудеться в неділю 16. ц. м., П'ягосв. єп. Будка рукоположить там у часі архиєрейської Служби Божої, яка зачнеється в год. 10. трьох неопрезвитерів.

— Концерт Марії Сокол у Тернополі на „Рідну Школу“. На просьбу „Рідної Школи“ у Тернополі Марія Сокол, яка на короткий час приїхала до краю, згодилася виступити там в неділю 16. ц. м. з власним концертом (з Антоном Рудницьким при фортеп'яні), якого часта доходу призначена на тернопільську „Рідну Школу“. Патрістична ціль, імена артистів і зовсім нова програма, у Тернополі ще не виведена, стягнуть певне на концерт все тамошнє українське громадянство.

— Артистка Л-ча Голіцинська, що з таким успіхом виступала свого часу в театрі Тобіаєвича, а в 1929 р., відвідуючи рідню на Великій Україні (її мати відома артистка Борисоглібська), виступала цілий сезон у Харкові, завітала тепер до Львова. Наша публіка матиме змогу побачити її 16. ц. м. в год. 11.30 у театрі Ріжнородностей на імпрезі Української Захоронки.

— З Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. Жалібно засідання Етнографічної Комісії НТШ з приводу смерті проф. М. Грушевського з рефератом акад. Філарета Колесни: „Грушевський як дослідник українського фольклору“ відбудеться в понеділок 17. ц. м. в год. 18 у Бібліотеці НТШ.

— В Укр. Наук. Інституті в Берліні виголошать 14. ц. м. ред. І. Витвицький виклад на тему: Сиріць України й європейська господарка.

— Роздача піврічних свідоцтв у народних і середніх школах буде в суботу 22. грудня. Цього ж дня починаються зимові ферії, що триватимуть до 15. січня 1935 включно. Шкільна наука після ферій почнеться 16. січня.

— Великі аванси учительства. Кураторії шкіл округ виготовляють списки учителів середніх і вселюдних шкіл, що мають від нового року перейти до вищих пенсійних груп. Аванси обіймають автоматично 24.800 осіб. До вищих груп будуть посунені вчителі, що в часі останнього перегруповування втратили один ступінь, оскільки до 31. грудня ц. р. скінчать вимагане число служби. Крім того аванс має обняти також учителів, які вправді залишилися при перегруповуванні в дотеперішніх групах, але цього року кінчать речинці, що управнюють до авансу.

— Російський професор проти М. Грушевського. Слованський Інститут у Празі влаштував 29. XI. ц. р. виклад б. проф. одеського університету А. Флоровського на тему „Зміст російської („русської“) історії“. Референт критикував погляди М. Грушевського на уклад історії східних слов'ян, як мовляв, „однобічний“, подав огляд російської совітської історіографії і спинився на історичних працях рос. емігрантів, А. Флоровський відкидає означення „історії Росії“ і радить уживати означення „русская історія“, що обіймала би й історію „Малої, Білої, Червоної, Чорної і Карпатської Руси“. В обговоренні реферату взяли участь: П. Савицький, П. Мілюков, С. Гессен, Хітьков, Я. Бібло (чех), а з українців П. Феденко. Останній зазначив, що погляди М. Грушевського вже прийняли найвищі російські історики Сов. Росії — Пресняков, Любавський та інші, що шукають кореня історії рос. народу не на Україні, а в самій такій Московщині й уважають, що продовженням Київської Держави була Литовсько-Руська. П. Феденко підкреслив імперіалістичну тенденцію реферату Флоровського і висловився за те, щоб рос. історики вивчали не історію держави, але її народів, з самого імені „Русь“ не можна ще виводити спільність національну українців і „московських людей“. Справа не в імені, але в суспільно-національній свідомості. З Московщиною у нас була спільна віра (та й то з деякими застереженнями) та одна династія потомків Флоровського треба було би й історію чехів визнавати за частину німецької історії, бо ж і чехи мали одну віру й династію (Габсбургів) з німцями. Флоровський у своїй післяслов'ї заявив на запит П. Феденка, що він твердо стоїть на погляді єдності руського народу“.

(У. Т.)

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-60 зол.
Чвертьрічно 15-00
Піврічно 30-00
Річно 60-00
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і захід.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 120 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Кого арештували большевики на Україні.

У київських „Вістях“ з 11. грудня находи-
мо на другій стороні на видному місці таку ви-
мовну замітку:

У НАРОДНОМУ КОМІСАРІЯТІ ВНУТРІШНІХ
СПРАВ СОЮЗУ РСР.

Справи заарештованих останнім часом бі-
логвардійців по обвинуваченню у підготовці
терористичних актів проти працівників радян-
ської влади:

По Українській Соціалістичній Радянській
Республіці:

1) Крушельницького А. В.; 2) Бачинського
Ю. А.; 3) Крушельницького І. А.; 4) Крушель-
ницького Т. А.; 5) Сказинського Р. Ф.; 6) Лебе-
динця М. М.; 7) Шевченка Р. І.; 8) Карабута А.
Ю.; 9) Сідорова П. І.; 10) Мисика В. А.; 11) Ле-
вицького В. І.; 12) Скрипи-Козловської А. І.;
13) Косинки-Стрілець Г. М.; 14) Фальківського
Д. Н.; 15) Оксамита М. Г.; 16) Шербина А. Г.;
17) Терещенка І. П.; 18) Бурезового К. С.; 19) Ко-
вальова Л. В.; 20) Гельмера-Дідушок П. Ф.; 21)
Влизька А. Т.; 22) Дмитрієва Є. К.; 23) Богдано-
вича А. А.; 24) Бутузова П. І.; 25) Бутузова І. М.;
26) Пятиниці В. А.; 27) Блаценка Я. П.; 28) Ступі-
на Г. К.; 29) Полевого Д. І.; 30) Хоптира І. А.;
31) Борещького П. Н.; 32) Лукіянова-Светоза-
рова Л. І.; 33) Півненка К. І.; 34) Проценка Г.
Н.; 35) Матіяша С. Я.; 36) Лященко А. К.; 37)
Філіпського А. І. — передані 10. XII 1934 р. на
розгляд військової колегії Найвищого Суду
Союзу РСР.

Під цією заміткою поміщена отся нотатка:

ХРОНІКА.

За клопотанням народного комісаріату
внутрішніх справ СРСР слідство у справі про
вбивство т. Кірова продовжено президією ЦВК
Союзу РСР до 20. грудня 1934 року.

ПРИСУД СМЕРТІ НА 29 УКРАЇНЦІВ?

З Варшави прийшли в останній хвилині ві-
сти, що головний совітський військовий трибунал
розглядав на внізній сесії в Києві справу ри-
числених вгорі 37 громадян Польщі й України,
обвинувачених в організації терористичних ак-
тів проти совітського уряду. Зпоміж 37 обвину-
вачених засудили на смерть і розстріляли 29 ос.
У тому числі мають бути м. і. проф. Антін Кру-
шельницький та оба його сини Іван і Тарас, далі
Оліян Бачинський, б. директор радіостанції в
Харкові Левко Ковалів, старшина червоної ар-
мії Лебединець, проф. Шербина, письменник
Терещенко, б. старшина УСС Петро Дідушок
і інші, що поголовно належали до комуністич-
ної партії. Потвердження цієї останньої вістки
ще не маємо.

ЗМІНИ В КРИМІНАЛЬНОМУ КОДЕКСІ УСРР.

У „Вістях“ з попереднього дня (10. XII.)
находимо таку постанову Всеукраїнського
Центрального Виконавчого Комітету про вне-
сення змін до кримінально-процесуального ко-
дексу УСРР:

І. Всеукраїнський Центральний Виконавчий
Комітет постановляє: доповнити кримінально-

Найкращим дарунком

на св. Миколая
ялинуку і Новий Рік

є вкладкова книжечка враз з пушкою
ошадности

Кооперативного Банку „ДНІСТЕР“

У ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

За територіальну автономію.

ПРОМОВА ГОЛОВИ УКРАЇНСЬКОГО СЕНАТСЬКОГО КЛЮБУ СЕНАТОРА Д-РА АНТОНА
ГОРБАЧЕВСЬКОГО НА ЗАСІДАННІ КОНСТИТУЦІЙНОЇ КОМІСІЇ СЕНАТУ ДНЯ 13. ГРУДНЯ
Ц. Р. У ЧАСІ ГЕНЕРАЛЬНОЇ ДИСКУСІЇ НАД ЗМІНОЮ КОНСТИТУЦІЇ.

Виходячи з заложення, що кожний нарід тво-
рить самостійний, суцільний організм і що тому
повинен рішати сам про себе, сам для себе тво-
рити права й укладати конституцію, тобто основ-
ний закон, який пормував би ціле життя — ми
вимагаємо тих прав і для українського народу.

По світовій війні український нарід воскрес-
нув був власне свою незалежну державу і
таким чином здійснив своє право на самоозна-
чення. В обороні своєї незалежності український
нарід аложив на вітарі своєї Батьківщини жер-
тви крові і посвятив, але в боротьбі за власне
державне буття не встоявся супроти переможних
сил сусідніх держав, а між ними і сил Річипо-
сполитої Польської. Таким чином у границях
польської держави вайшлося несповна 7 мільонів
українського населення, що замешкують суціль-
ною масою українську національну територію,
яка побільшила простір польської держави май-
же на 137.000 квад. кілометрів.

Український нарід, як органічна цілість сві-
дом свого призначення і своїх прав, що засе-
лює понад одну третину території польської дер-
жави і творить понад одну п'яту частину її насе-
лення — не зрікаючися права на свою незалеж-
ність — вважає не тільки своїм правом, але й
своїм обов'язком супроти теперішніх і май-
бутніх поколінь змагатися до того, щоб здобути в
конституції Польської Річипосполитої основні
права, які при теперішній дійсності забезпичи-
ли би всесторонній розвиток тієї частини україн-
ського народу. Дотеперішні практики польської
держави, стосовні до нашого народу, що живе в
межах польської Річипосполитої, свідчать про
консеквентне заперечування українському на-
родові права на вільний розвиток.

Така політика польської держави супроти
українського народу є суперечна з міжнародними
договорами, а навіть із польськими законами,
які попереджували остаточну апробату інкорпо-
рації українських земель до польської держави,
що її рішила Рада Амбасадорів у Парижі дня
14. березня 1923. р. Згідно з духом тих правних
актів польська держава зобов'язана трактувати
український нарід в обсязі своїх границь як сво-
єрідний організм, управлений до власних устро-
євих форм. Однак до чинішнього дня не введено

в життя загарантованої нам законом з дня 26.
вересня 1922. р. територіальної автономії, а по-
літичні зарядження польської влади з останніх
часів роблять вражіння, що прямується до того,
щоби наше політичне, культурне і господарське
життя, яке нарід розвивав своїми власними сила-
ми, довести до остаточної ліквідації.

Український нарід відсунений від державної
адміністрації, від самоврядування, позбавлений
власного шкільництва і спроможності розвивати
науку у власних високих школах, позбавлений
незалежного впливу в законодавчих палатах, по-
ставили поза скобки публічного життя. Він не
є ані його підметом ані предметом. Відповідаль-
ність за наслідки такого трактування нашого на-
роду паде на польську державу. Проектована змі-
на конституційного закону польської держави не
лише не прямує до усунення цих аномальних
відносин, але, зовсім навпаки, змагає до дальшо-
го вкорочування природних прав українського
народу, загарантованих і дотеперішніми закона-
ми польської держави і її міжнародними зобо-
в'язаннями.

У такій ситуації Український Сенатський
Клуб вважає за свій обов'язок від цілої Україн-
ської Парламентарної Репрезентації в польській
законодавчій палаті і від цілого репрезентова-
ного нею українського народу зложити таку
заяву:

Поминаючи форму проведення конституції
в соймі, проголошуємо врочистий протест про-
ти тез конституції польської держави, які пря-
мують до дальшого вкорочення прав україн-
ського народу в польській державі і домагаємо-
ся уможливити українському народові свобод-
ний, самостійний розвиток. У тій цілі Україн-
ський Сенатський Клуб зголосить внесення, що-
би влучити до конституційного закону поль-
ської держави постанови, які признають для зе-
мель, заселених у більшості українським на-
родом, територіальну автономію з краєвим сой-
мом, урядом, адміністрацією, судництвом,
шкільництвом, скарбом і територіальною
збройною силою. Границі й устрій тієї автоном-
ної територіальної одиниці означити окремий
закон, що буде творити інтегральну частину кон-
ституції польської держави.

процесуальний кодекс УСРР (З. З. УСРР 1927
р. № 36-38, ст. 168) статтями 113^а, 225^а, 238^а, 315^а
в такій редакції:

113^а. Слідство в справах про терористичні
організації й терористичні акти проти праців-
ників радянської влади слід закінчити у речі-
нець не більший 10 днів.

225^а. Винувальний висновок у справах про
терористичні організації і терористичні акти
проти працівників радянської влади слід вру-
чати винуваченому за одну добу до розгляду
справи в суді.

238^а. Справи про терористичні організації
і терористичні акти проти працівників радян-
ської влади слід слухати без участі сторін.

315^а. Касаційне оскарження вироків, як і по-
дача клопотань про помилування в справах про

терористичні організації і терористичні акти
проти працівників радянської влади, не припу-
скається. Вирок до вищої міри покарання в цих
справах виконувати негайно по ухваленні ви-
року.

II. Цю постанову видається на виконання
постанови Центрального Виконавчого Коміте-
ту СРСР з 1. грудня 1934 р. „Про внесення змін
до чинних кримінально-процесуальних кодек-
сів союзних республік“.

Голова Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету

Г. Петровський.

Секретар Всеукраїнського Центрального
Виконавчого Комітету

Ю. Войтехівський

Київ, 9. грудня 1934 р.

Проект нової конституції у вогні критики.

У сенатській конституційній комісії перепелено вчора дискусію над новим проектом конституції, чи радше над змінами до тез, прийнятих соймом у січні п. р., які реферував сен. Ростковський (про те була у нас позавчора мова у статті посла Ст. Барана).

Представник Людового Клубу, б. „визволенець“, сен. Возницький і різко звернув увагу, що в Польщі „сірого чоловіка позбавили всього, що йому обіцяли ще під час визвольницьких боїв. Його свобода обмежена, обмежено контролю діяльності властей парламентом, підважено незалежність судівництва, обмежено судову контролю. Діяльність адміністративної влади щораз більше поширюється, отже можливі й надужиття. Тимчасом адміністративного судівництва не розбудовується здалі і громадянина, не бачучи можливості боронитися перед ефемерними рішеннями адміністрації, почне шукати протекції або помагати собі кабарями...“ Сен. Возницький заповів, що буде настоювати на відкиненні конституційного проекту в цілому.

В імені ППС промовляла сен. Клаушинська, яка жалілася, що „сиди, які діють внаслідок держави, намагаються прикрити конституцію до своїх потреб. У теперішній програмі згубилася засаднича підстава, а саме, що зверхня влада Річпосполитої належить до народу, а на першому плані виступає президент з величезною владою. Не віддає це доброї прислуги президентів, тому, що це не він буде правити, а бюрократія. Референт заявив, що піраміда мусить мати шпиль. Тверджу, що передовсім піраміда мусить мати підставу, а чи матиме шпиль, чи буде зрізана, це справа дискусії“. Знову представник ендеї сен. Гломбінський мотивував виїзну мислію мислію польського громадянства тим, що „де не шанують конституції, де обходять, або порушують право, байдужим стає, яка є конституція...“ „Навіть королі потребують контрастивати своїх актів. Можливо, що президент буде виконувати свої функції довше ніж 7 літ, після чого той володар з божої ласки вернеться як звичайний рядовик до щоденної праці. За якийсь час намножиться тих суверенів, а кожний з них честиме відповідальність за зовсім інший політичний напрям. Такої системи ніде нема. Президент має право виставити війну: якщо вона скінчиться щасливо, то добре, але коли нещасливо, то залишиться тільки його відповідальність перед Богом і історією, а шкоди ніхто не виправить...“

Останнім промовляв представник Українського Клубу сен. А. Горбачевський.

Його заяву подаємо окремо на першій сторінці. — крім того до неї ще вернемося, з уваги на її засадничий характер.

Із Клубу ВВ ніхто голосу не забрав, чим Клуб той підкреслив своє солідарне становище з поглядами референта. Тому після названих промовців польської та української опозиції до голосу прийшли запрошені фахівці, професори конституційного чи державного права.

Першим промовляв проф. Станіслав Старжинський з Кракова. Його виступ викликав тим більшу сенсацію, що він заявив себе безпартійним, а проте новий проект ВВ гостро критикував. Сувереном держави признав він царя, — держава, це лише форма. Тому найтісніше виступив проф. Старжинський проти суверенності президента. Дивується запропонованій ерархії державних органів. До ерархії не належить ані сойм, ані сенат, ані суд. Впорядкування такої ерархії під зверхністю президента вказувало би на те, що президент має приказуючу владу супроти сойму, сенату і суду. Тимчасом він має владу порядку. Промовець критикує засаду загального голосування на президента. Радить реактивувати Ряду Оборони Держави з 1920 р. а не давати президентові виключного права виповідати війну. Не погоджується з обмеженням контрастигнатур міністрів. Право президентського вета йде задалеко. Треба асистувати застереження, що закон отав важним тільки після згоди обох законодавчих палат. Не розуміє теж промовець, чому обмежується сесія сойму до 4-ох місяців річно. На оклик п. Цара, що практика показала, що той час вистарчаючий, — промовець авернув увагу, що нині в комісіях перебивають законопроекти зі шкодою для їх меритуму. Так само промовець вважав невідповідною реформу державного трибуналу, який є установою з політичним значенням, себто судейський чинник повинен там бути обмежений. Промовець висловлює жаль, що ввійшло в звичай легковажити шаблонними фразами особисті права і права населення. Сильна держава, це не велика скількість приказів та суворість розпорядків, лише їх доцільність, слушність і згідність з поняттями етики та громадською мораллю.

Жадайте всюди

найкращу рідину,
пасту і порошки
до чищення
металів і посуду

Жадайте всюди!

„Сільва“

Три дні на Буковині.

Вражіння з дороги та побуту у Чернівцях.

До тієї прогулянки не мав я щастя. Вийд був заповіджений на 6. п. м., я зголосився третього, але шестого у піздень ще не знав, чи їду, хоч узяв гроші в Редакції на дорогу та з п'ятнадцять разів промовляв у телефон до „Франкополя“ і поодиноким його урядовців. Врешті-решт „Франкополь“ списався: за шестим побуту у його бюрі я дістав „карту участі“ з перерисованим прізвисьмом якогось Леа Фрайдіга, який мабуть захворів — і заплативши замість оголошених на афішах 20 золотих 26.50 — менше, більше міг мати надію, що якщо не буде цагло-го землетрусу, зірвання дипломатичних зносин чи інших перешкод, так я побачу Румунію.

А бачити цю країну хотіло мене здавна. Д-р Сімович, „Час“, що приходив до редакції, вічні нарікання адміністратора на черновецьких кольпортерів, недавній побут румунської оркестри у Львові, що не мала щастя і через дощ не грала — все це манило мене чарами закордон, екзотики й небаченого. І ось маючи карту участі в кишені та значок прогулянки у кляпі блузи — я обіцяв собі, що від головного двірця у Львові, цілу дорогу, матиму відчинені очі й напугі вуха, що Румунію мушу намотати собі на вус та награти на душу, як на грамофонову плиту, просто тому, щоб моїм львівським друзям та читачам „Діла“ оповісти про неї багато-багато. Зокрема присягнув я собі, що на кліші спогадів відфотографую як можна найточніше українське життя на Буковині й у Чернівцях, відвідаю в тій столиці Ольгу Кобилянську, всі установи й могили Федьковича, словом — я мав плянів більше ніж грошей і тремтів від нетерплячки, як молода перед шлюбом: перший раз! У Румунії! На Буковині!

ПОЇЗД. — ІРЦЯ. — „КУМА ФІФІ“.

Вибачаю фатальному „Франкополеві“ всі до візду, під час їзди й на повороті неприємності за одне: за 72 число у вагоні Б. Коли я найшов те число, що було на моїй карті участі, на ньому справді ніхто не сидів і не було нічийого лапунку. Втім випадку „Франкополь“ перездгонив наші концерти, коли звичайно над одним кріслом стає двоє і троє людей з білетами, що мають число крісла. Я міг з полехною кинути свою валізу на полицю (важка була!), завісити плащ на гачок та викинути зі себе атмосферу Львова і праці в редакції. Ідемо!...

Год. 1.05 вночі. В купе крім мене їде двох студентів, один грубий і нервовий, другий із зовсім непольським носом, якийсь поважний добродій (як потім виявилось — дезертир з румунської армії, що має маму в Румунії і їхав туди зі страхом), старша пані семітського вигляду, така сама панночка, що їхала на студії до Черновців і від Львова почала позіхати, врешті одна мішанка і панна Ірця. Обі останні — українки: мішанка їхала до свого чоловіка, що служив у 5-му полку (3 комп. гранічерів) румунської армії, а панну Ірцю покищо залишим на боці, хоч вона стала віскою зацікавлення цілого переділу. Переділ, як бачите, символічний і заступлений в ньому всі меншини і більшини.

За вікнами не було чого оглядати й ми мусіли дивитись одне на одного. Панна Ірця тягнула всі очі до себе. Маленьке личко, чорні очі, майнітькі губки і зуби, як у миші. Сміх і мова — дитинні. Пізні година пліла оливою по жилах. Студент з непольським носом (недурно Фелікс Йолес) пояснював нам румунську мову і звички, мавив душу зявами дешевого вина, тютюну й помаранч. Обі пані (семітки) слухали, потім почали кліпати очима (одна, як згадаю, зівала зразу) і врешті стали подібні до сплячих королів: кивали головами як коні пів години, а тоді загорнулись у плащі й захропіли, одна альтом, друга — низьким баритоном.

— Бачите, панове, ми нецікаві! — сказав хтось з нас.

Сивий пан махнув байдуже рукою. Нас цікавила панна Ірця, бо з нею склалася пригода: мішанка, що їхала до чоловіка (3 комп. гранічерів) вийшла кудись і панна Ірця, що говорила з нею, залишилася сама. Вона сиділа праворуч мене (між нею і мною пан дезертир) тихо, з пероніакою в руці, у плащик з футром, в шапочці, з похилою головою. Волосся побурхане злетіло їй на чоло. Мішанка не верталася й не верталася. Нараз дивлюся: панні Ірці по личку сльозинка горошком кить!, друга кить! — Ов? „Що вам панно Ірці? Що пані єст?“ Нема відповіди, тільки сльози одна за одною, намістом.

Ми опустили руки. Сплячі королівни збудилися. Всі закрутилися коло Ірці, а вона ні не рушиться, ні руки до очей не підійме, тільки сльози горохом і шльохає.

В той трагічний момент вніс нам трохи життя „Франкополь“. Прийшов якийсь пан, казав показати собі карти участі і просто-напросто доплатити по сім золотих.

— Не плаче — заявив просто з моста студент з непольським носом.

— Чому ви не сказали цього у Львові, аж тепер? — забурчилась пані з семітським виглядом. — Я ні мог і шлюс.

Сивий пан (дезертир) обіцяв доплатити, як і його сусід-грубий студент: у Чернівцях. Мені дозволили доплатити тільки 1.50 зол., зівачій панні — нічого, бо мала паспорт. Так з нашого купе вибухнув представник „Франкополя“ тільки моїх півтора золотого і добру копу шльаків, холер та здогадів, навіть їм ці гроші.

— На горівку! — інтерпретував сивий пан.

Панна Ірця не відповіла на вимгані від неї гроші нічого. Ми зрозуміли, що мішанка забрала їх і — може атікла? На таку заввагу Ірця зарева ще дужче — трагедія авійшла знову. Я відважився гладити розплакану дівчину по го-

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Хто хоче навчатися доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорить український зярид. ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА“

призначений всебічному навченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Європі 9 зл., поза Європою 2 амер. долари. Зразкове число 50 гр. Ковто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови“ виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ“. — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Європі 5 зл., поза Європою 1 амер. долар.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

Вже появились в продажі

Тутки „КАЛИНА“

в коробках по 150 штук за 35 сот.

Жадайте всюди!

Жадайте всюди!

лові. Заспокоював, був би пригорнув, але це не помагало й неможливо було зробити.

Потім — мішанка нагло входить. Обурена. Переслала „Френкполдів“ свій документ і гроші, документ пропав, карти участі нема. „Френкполд“ дістав ще одну порцію шаяків, кольок і чортів. Потім мішанка сіла, панна Ірча кинулася до неї, заридала сильніше як досі. Пестил-ся, обіймала мішанку за голову, сміялася крізь сльози. „Маме, я тебе люблю!“ — видушила так щиро, що ми всі були зворушені.

— А бачите, панно Ірчо, а я не казав, що все буде добре? — вкинув я свої три грейцери і нагло — панна Ірча при всіх, розхлипана, закинула мені руки на шию і прилягла на мент вогкою від сліз щокую до моєї. Всі зазирнулися. Я був би себе почував теж ніяково, якби не те, що панна Ірча не могла мати більш як 5 літ.

За той час поїзд лінув як птах, десь не десь зупинився і лінув знову. Я витягнув подушину й задрімав, а коли пробудився — сіріло. У вагоні говорили голосно. Я вийшов на коридор і глянув у вікно: за ним тягнулися кільканадцятьма шнурками темні комплети румунських вантажних поїздів зі знаком „С. F. R.“. Під вікном добачив я якогось вояка, в зеленій шинелі і такій шапці, подібній до поліцейської.

Я перейшов на другий кінець коридора, відчинив двері і хотів злізти. Навіть зліз і пустився йти в напрямі станції. Та ось до мене підходить якийсь вояка у заведеному темнозеленому плащі, стисненому ремнем у поясі, темнозеленому кашкеті і черевиках з фачами.

— Кума, Фіфі, ревізію! — оце були менш-більш слова, що він сказав їх до мене, показуючи рукою. З руки, більш, як зі слів, зрозумів я, що треба вернутись.

Ми були в Румунії.

(Далі буде.)

Анатоль Курдилик.

ПОХОРОНИ

влаштує найкраще по цінах найдешевших

БРАТСЬКЕ

ПОХОРОННЕ

ЗАВЕДЕННЯ „ХАРІС“

Львів, — вул. КОРНЯКІВ Ч. 3, (В НАРОДИН ДІМ).

Все похоронне приладдя на складі. — Експлуатація на перевозі власним санітарним автот.

648

По смерті Михайла Грушевського.

ХОЛМЩИНА В ЖАЛОБІ.

Холмщина, довідавшись про смерть М. Грушевського, який уважав завжди Холмщину своєю батьківщиною, покритася жалобою, бо в особі Покійного втратила не тільки свого земляка, але й великого висловника переживань українського народу Холмщини і Підляшя. Грушевський, як вірний син Холмщини, не забував за неї ні в своїх творах, ні в дійсному житті. Загально відомо, що в 1917 р. з ініціативи Грушевського відбувся Народний З'їзд Холмщини і Підляшя в Києві, на який зібрались сини тих двох земель, що були тоді розсіянні війною по безмежних просторах усієї Росії. Працями того З'їзду кермував Грушевський особисто і робив, з огляду на гасло самоозначення народів, усілякі можливі тоді заходи, щоб принаймні поліпшити долю населення Холмщини і Підляшя, знищеного тоді дуже сильно і здештованого війною та її наслідками. В тому ж часі Грушевський покликавав до Центральної Ради, в якій він головував, членів і їх заступників зпоміж представників зорганізованої Холмщини і Підляшя та завжди підбадьорював їх у їх праці для добра їх вужчої Батьківщини і гартував їх духа.

Постать великого вченого й діяча, його вічність супроти всіх і глибока віданість своїй рідній Холмщині врізались сильно в пам'ять холмщаків. І тому самозрозуміло, що вільні холмщаки заповнили 4. грудня ц. р. щиріть одиноку в Холмі церкву св. Івана Богослова, де о. мітраг Стефан Грушко відслужив панахиду за душу бл. п. Мих. Грушевського в українській мові. Присутні при запалених свічках молились зі сльозами в очах за спокій душі Великого Покійника, відчувуючи всією душею, що Холмська Земля втратила в особі М. Грушевського свого найбільшого опікуна й покровителя.

ЖАЛБНІ СХОДИНИ В ПОЧАЄВІ

З приводу смерті Грушевського Українське Культ.-Освітнє Т-во спільно з філією „Союзу Українок“ у Почаєві відбуло дня 2. грудня ц. р. жалбні сходи своїх членів. Зібрані на заклик голови Т-ва шанували пам'ять Покійного постанням з місць і зхилившись зворушливою мовчанкою. По рефераті про життя і творчість Великого Сина України закінчено академію відспіванням „Заповіт“.

Яке право мав Літвінов виступати проти терору.

АТЕНТАТ У МАРСЕЛІ І БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ТЕРОР.

„Осерваторе Романо“ оголосило довшу статтю про виступ ком. Літвінова проти терористичної акції під час дискусії в Раді Ліги Націй над жалобою Югославії в справі вбивства короля Олександра. Офіційний орган Ватикану пише, що вже хто, як хто, але ком. Літвінов, не повинен був забирати голос в цій дискусії. Саме Літвінов був членом ватаги, яка в 1907 р. напала у Тифлісі на транспорт грошей одного банку, абила 35 осіб і загарила 250.000 рублів. Після в Парижі силів у в'язниці за поширення фальшивих банкнотів. Об'єктивно беручи, терор за царських часів блідше перед большевицьким терором. Большевицька мораль не знає різниці між індивідуальним і збірним злочинцем. Відрізнення позитивного терору від зайвого оправдує політичні злочини.

І саме тоді, коли Літвінов осуджував терор перед женецьким аеропомом, большевицькі відділи в Москві і в Ленінграді розстріляли 66 осіб,

які — як відомо — не були співниками збивника Кірова. Вони видавалися тільки небезпечними для диктатури Сталіна. Нинішня дійсність доводить, що в большевицьких республіках судять на основі звичайних доносів, видають при суді без сліdstва і права оборони підсудних, масово розстрілюють і висилають на Сибір.

Коли СССР приймали до Ліги Націй, делегат Швайцарії д-р Мотта заявив: „Можемо сподіватися, що большевицтво еволюціонує до цивілізаційних метод, але не можемо в це вірити. І дійсно факти підтверджують цю ворожбу, бо комунізм шодня топче зобов'язання, від збереження яких узалежнено прийняття СССР до Ліги. Міжнародна большевицька акція, підтримана урядом, веде далі свою розкладову роботу серед різних народів. Докладом большевицької пропаганди повстання в Асирії і поширення цих впливів в інших державах.“

Підчас злої погоди... Аспірина.

Скоріше позбудешся простуди, катару і грипи, якщо в пору зажиєш Аспірину.

Аспірину мусите мати завжди дома.

Існує лише одна!

ASPIRINA

МОЖНА ДІСТАТИ У ВСІХ АПТЕКАХ.

Справа українських інвалідів у сеймі.

На найближчий бюджетний рік призначено у прелімінарі 152.000.000 зол. для емеритів, яких крім власі і сиріт є в Польщі понад 50.000. Опозиційні промови критикували цю частину бюджету дуже гостро та стверджували, що усувається зі служби молодих людей передчасно і обтяжується державний скарб тільки з політичних причин. Щодо інвалідських рент, то новий закон відбирає ренту численним інвалідам та їх рідням. Прелімінована сума на допомогу інвалідам виносить на найближчий рік 97.820.000 зол. і крім цього для польських повстанчих ветеранів 900.000 зол. та на ордерові платні 1.500.000. У дискусії промовець з БВ закинув м. ін. еседекам, що якраз були їх міністри Здеховський і Грабський найбільше нашкодили інвалідам. Той же промовець ствердив, що мін. Грабський, щоб піти жидом на руку здержав на кілька літ справу урегулювання концесій в дусі інтересів інвалідів.

Від Українського Клубу промовляв пос. Д. Великанович.

Він порушив дві справи, які найбільш актуальні для деяких верств українського громадян-

ства, а саме: емеритальне забезпечення т. за зльовантованих цивільних і військових урядовців-українців зпід австрійської займанщини, та справу рент для інвалідів УГА.

У справі урядовців промовець ствердив, що це аномалія, щоб уряд одним урядовцем дав посаду і зарахував їм довірені літа до емеритури, а другим відмовив посади та ще й відібрав права до емеритури, яке прибув інтересований у колішній державі. Промовець ствердив, що не хоче покликуватися на матеріальні права, що повстали наслідком перебрания майна польською ліквідаційною комісією від Австрії з емеритального фонду, — на міжнародні трактати чи красні закони, а покликується на звичайну гуманність кермуючих чинників. Вже хочби з обов'язку на суспільстві забезпечення уряд повинен тими, так неслухняно гнобленими людьми зайнятися. Промовець зауважує, що знає, як за мін. Матушевського опрацьовано детально справу забезпечення зльовантованих урядовців: треба на це в цілому яких 4.000.000 зол. Бесідник апелював до уряду, щоб це раз справу розглянув та позаднав у хосен покращення. Він зазначив також, що як довго ця справа не буде починатися з моментом внесення наш Клуб буде її пригадувати.

У справі рент для інвалідів УГА промовець ствердив, що неспотрібно журитися „Кур'єр Львовський“, наче закон про ці ренти захитав державною рівновагою, бо до цієї пори ніхто український інвалід ренти не дістав і ледви чи дістане. Наперед треба було довго чекати на введення закону в життя. Спершу ухвалено, що до рент мають право інваліди від жовтня 1932. р. Однак в дорозі декрету цей речинець змінене в той спосіб, що закон обов'язує від лютого 1933. р., — а право до рент починається з моментом внесення прохання. Відтак треба було довго чекати на виконуваний розпорядок. Коли остаточно і це сталося та інваліди почали вносити прохання, — тоді виникли нові труднощі. Повітова влада ждала нелегально стемплів за 11 зол., чого нема в інших інвалідів. З черги заборалися до прослідкування в першій мірі т. зв. „злов'язності“ і сталося те, що ми передбачували: нема критерія поняття злов'язності і тому поліція стверджує всім, що є незлов'язні, бо вони служили в українській армії! З тих усіх фактів виходить, що уряд хоче штучним способом викрутитися від прийнятого зобов'язання.

На цю промову посла Великановича відповідав віцеміністр скарбу і референт пос. Вагнер.

Віцеміністр скарбу Лехніцький заявив, що до поклику у справі заосмотрення зльовантованих ставиться позитивно і ще раз весь матеріал розгляне та, оскільки це буде можна погодити з обов'язуючими законами, подбає облекшити долю зльовантованих.

Пос. Вагнер відповів у справі рент для інвалідів УГА так:

Проводиться справа виплати рент інвалідам УГА не зі своєї волі уряду, а тільки через величезний навал праці в інвалідських комісіях. Б. коло 11.000 справ, а можна впродовж року погодити не більше як 2.500. Щодо інших справ, порушених пос. Великановичем, то, заявив референт, що їх регулює розпорядок міністра, оголошений в деякому законі ч. 18.

Вже надійшли

найновіші моделі попудневих, вечорених і балетних суконь

Брати Штаббер

62/63

Львів, пл. Марійська 6 7.

2-3

СУКНА На зимовий сезон, убрання, паглини, лежачарські комплекти
Рудольф Сьвітальський
 Львів, Сенкевича 5. (за готелем Жоржа).

Новий податок.

Нові податки теперішній сойм ухвалює дуже скоро та надзвичайно спрашно. 12. грудня 1934. міністр фінансів зажадав скликати скарбову комісію на день 13. ц. м. для справи нового податку до податку від цукру у висоті 5 зол. за 100 кг. Звичайно комуністичний законопроект дістає одна з членів комісії до аргументування на засіданні комісії. Цим разом скликає комісію без підготованого чи хочби вибраного комісією референта. Представник комісії заявив, що він порозумівся з одним послом з БВ, який аргументує цю справу. Референт зробив те, що йому доручили. Прочитав назадалегідь „випрацьований“ повликаними чинниками реферат і ствердив, що новий податок є koniecznością і мусить бути прийнятий. Бо повинен об'єднувати вже від дня 1. січня 1935. р.

В імені Українського Клубу пос. З. Пелеский і забрав голос і вказав, що уряд хвалиться тепер ливком цін на цукор. В дійсності та ливка цін не стоїть у ніякому відношенні до теперішнього господарського положення. Особливо цієї ливки ціни не відчувало наше село, бо для нього цукор був і є аллопат. При теперішній ситуації села цукор, цей колючий артикул споживання, є люксом. Виробі уряд заявляє, що цей новий податок будуть платити продуценти, однак нема ніякої гарантії, що ті самі продуценти знову не піднесуть цін знову, замість їх даліше подати об'єктивні. З тих причин Український Клуб буде голосувати проти нового податку.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 16. ГРУДНЯ 1934.

Д-Р. ВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

48

СТОРИНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

При виборах ставлено в деяких повітах русина проти русина, що дуже деморалізувало і баламутило нарід, який привик був досі при виборах бачити русинів у гурті. Та найгірше обурення в цілім краю викликало поставлення в окрузі Калущ-Долина-Бібрка проти Романчука каноніка Сінгалевича і фортування його терором та всіми штучками галицьких виборів. Романчук був уже тоді найважливішим руським політиком у соймі. Порушені ним шкільні справи викликали загальне зацікавлення і загальну дискусію в краю; а Сінгалевич був лиш каноніком і поза цим людиною зовсім незнамою та без найменших спосібностей. Тому за його кандидатуру мусіло стрінути митрополита не подільне й безмежне обурення русинів.

Серед таких обставин мусів очевидно вислід виборів бути дуже відемний. Навіть не треба було великих зловживань, бо акцію виборчих комісарів і виборчих гієн перейняв на себе руський митрополит і виконав її дуже успішно. З кандидатів незалежного комітету вишло лише двоє: Василь Ковальський та о. Іван Озар-

кевич. З митрополітич: Сінгалевич, Мандичевський та Охримович. Вислід і квантитативний і квалітативний більше як мізерний. В окрузі Тернопіль-Скалат-Збараж поставлений був від незалежного комітету Барвінський, який опісля зрікся в користь Січинського; та Січинський перепав проти Грохольського. Так само попадали всі інші незалежні кандидати і зпоміж москвофілів і зпоміж народоців.

Головними діями при виборах були у нас досі священники. Та тут паралізувала їх діяльність спілка митрополита з протинною стороною. З пріємністю мушу тут зазначити, що в повіті гусятинським станув на чолі незалежного виборчого руху мій старенький, бо вже сімдесят-літній батько, який хоч був деканом і крилошаєном, не пішов за стороною митрополита, а за покликом незалежних виборців. Завдяки його ініціативі й акції дістав кандидат незалежного комітету в гусятинським повіті значно більшу кількість голосів, а не перейшов лиш тому, що дуже але списався теребовельський повіт, який разом з гусятинським творив одну виборчу округу. Стверджує це з признанням звіт з виборів, поміщений в „Ділі“ ч. 73. з 1885 р.

Вислід виборів отворив усім очі на характер і місію митрополита Сильвестра і його органу „Мир“; тому цей останній не міг уже довго одержатися. Тим менше міг митрополит довести до утворення партії, або хоч до згуртуван-

Конфлік між ССРР. і Манджу-Ко.

Напад на большевицького урядовця.

МОСКВА, 14. 12. ПАТ. З Хабаровська повідомляють, що в Харбіні напало двох росіян на урядовця генерального большевицького консуляту Ровенка. Приголомшенного урядовця завели самоходом до якоїсь лавини за містом і там його кільканадцять людей тяжко побили. Напасники заявили Ровенкові, що є членами організації „Русская Правда“ та випитували його про низку справ з приводу діяльності консуляту. І так напасники питали, які урядовці консуляту є чекістами, чи в будинку є підземелля з надачою радіостанцією для зв'язку з Москвою і хто з тих осіб, які приходять до консуляту, хоче вернутись до ССРР і прийняти большевицьке громадянство.

Ровенко пізнав між напасниками поліцей, який має стерегти консулят. На цій основі большевицький консулят у Харбіні стверджує, що напад відбувся за згодою поліції. Напасники приказали Ровенкові мовчати про цілу подію, бо його вб'ють з родиною. Лікар з доручення консуляту оглянув побитого і ствердив, що Ровен-

ка тяжко побили. Тому генеральний консулят у Харбіні вислав до уряду Манджуко ноту з гострим протестом. Нота пригадує, що п-ліція розвела охорону консуляту, проти чого консулят не раз уже протестував тому, що обсервацію переселили російські емігранти, які працюють у поліції. Службовики консуляту побили члени білогвардійської організації. На діяльність цієї організації большевицький консулят звертає увагу манджурській владі. Большевики скидають відповідальність за цю подію на уряд Манджуко, домагаються слідства і каєн для винуватників та інспіраторів.

Уживайте лише
 знаменитої цикорії „ЛУНА“
 здорової підмінки кави „ПРАЖИЇ“
 і зернистої „СОЛОВОЇ“ кави „ЛУНА“
 виробів української кооперативної фабрики
 „Суспільний Промисл“ Львів XV.
 Церковна 2. тел. 42-97

Збройні сутички на кордоні Афганістану і Персії.

ТЕГЕРАН, 14. 12. ПАТ. Перська агенція повідомляє, що афганістанські повстанці під проводом державних урядовців напали на прикор-

донну перську оселю Зурабал. Повстанці спалили 25 сіл, вбили трьох перських жандармів і забрали в полон 2.000 перських селян.

Союз Японії, Китаю і Манджу-Ко.

Адмірал Такагаші заявив, що на його думку, вже найближчому часі Японія, Китай і Манджу-Ко створять спільний фронт для оборони миру на Далекому Сході. Надійшов час, щоби

Велика Британія і Злучені Держави зріклися своїх планів гегемонії — додає японський адмірал.

Конфіскують маєтки провідників катальонців.

БАРСЕЛЬОНА, 14. 12. ПАТ. Еспанський уряд конфіскує маєтки провідникам катальонців за участь у жовтневій революції. І так уряд конфіскував маєток арештованому президентові Каталонії Компанісові, членом його уряду, пре-

зидентові міста Барсельони та кільком катальонським старшинам. Ген. Батет лигвовав робітникам строгими карами, коли не працювали на 48 годин праці на тиждень.

Большевики приготовані до війни на Дал. Сході.

З Харбіна повідомляють, що ген. Вліхер, начальник командант большевицької армії на Сході, виголосив велику промову у Хабаровську про оборону большевицьких кордонів на Далекому Сході. Вліхер згадав про переведену інспекцію

відділів червоної армії на Далекому Сході, яка доказала, що: 1) Технічна підготовка армії без закиду і тому східні кордони ССРР „замкнені тепер наглухо“; 2) На випадок потреби червона армія приготована до воєнної акції.

Загострення конфлікту між Мадярщиною і Югославією.

БІЛГОРОД, 14. 12. ПАТ. „Време“ повідомляє, що малярська влада веде акцію проти югославських громадян на Мадярщині та інтерв'ювала православних священників у монастирі коло Се-

геду і замикає православні церкви. Крім того малярська влада конфіскує маєтки югославських громадян. Пошкоджених замикають у спеціальних таборах.

ня коло себе якогось значнішого гуртка людей. Експеримент угодової політики з Сильвестром Сембратовичем не вдався. Не мав він до того навіть спосібності: крім слабого характеру не було в нього до такої акції ніяких прикмет, а опершись на москвофілів, потубив він її відразу. Тож і поляки пізнали, що з такою слабою головою нічого не адіють і, переболівши ту невдачу, почали оглядатись за іншими, до цього спосібнішими людьми. Бо еуртувати серед русинів і викликувати серед них угодові партії було все головним тактичним засобом польської політики.

З уваги на таку зраду найвищого церковного достойника і нову велику катастрофу при виборах признали народовці за конечне ольніше зорганізуватись, а саме через заснування краевого політичного товариства. Було це зрештою лиш доказом великого занедбання і браку ініціативи в теперішній організації, що такого товариства досі не було; бо воно повинно було бути основане разом з появою політичного органу; тут народовці спізналися щонайменше на п'ять літ. Отже заложено тепер „Народню Раду“. Між основниками виступили на першому місці Іван Борискевич, основник „Головної Руської Ради“ з 1848 р., і даліше Качала й Заячківський; цим зазначено зв'яз цієї акції з акцією 1848 року. До завазання „Н. Р.“ причинився молодий тоді діяч, д-р Кость Левицький, який випрошовав статут і від початку

Кого розстріляли на Білорусі.

У найновіших київських „Вістях“ знаходимо такий комунікат:

Вироки військової колегії найвищого суду Союзу РСР у м. Мінську в справах білогвардійців-терористів:

11. грудня ц. р. у м. Мінську винятною сесією військової колегії Найвищого Суду Союзу РСР у складі: голови — Матулевича І. О. та членів колегії: Голякова І. Т. та Рутман Я. Я. були розглянуті справи по обвинуваченню: 1) Федоровича М. С.; 2) Статкевича Ф.; 3) Статкевича В.; 4) Корбута О.; 5) Сосновського С.; 6) Гетмана О.; 7) Чубкова О.; 8) Корзуна В.; 9) Шаймана С.; 10) Кабанова І.; 11) Азаронка П.; 12) Кирпиченка А. в організації і вчиненні на території БСРР ряду терористичних актів проти працівників радянської влади.

Суд встановив, що більшість обвинувачених, у тому числі Федорович, Статкевич Ф., Сосновський, Гетман проникли в СРСР через Польщу з терористичними завданнями, маючи при собі револьвери і ручні гранати.

Керуючись постановою ЦВК Союзу РСР з 1. грудня ц. р. в арт. 68, 70 і 76 кк. БСРР, винятку сесія військової колегії Найвищого Суду Союзу РСР присудила:

1. Федоровича Миколу Спіридоновича,
2. Сосновського Степана Казіміровича,
3. Статкевича Федора Деметрієвича,
4. Статкевича Володимира Герасимовича,
5. Корбута Олександра Антосовича,
6. Гетмана Олександра Івановича,
7. Корзуна Василя Ісаковича,
8. Чубкова Олександра Фроловича,
9. Шаймана Симона Мойсевича —

РОЗСТРІЛЯТИ.

Майно всіх конфіскувати
Вироки виконати.

Справи: Кабанова Івана Меркуловича, Азаронка Петра Кузьмича і Кирпиченка Архипа Радіоновича — військова колегія Найвищого Суду Союзу РСР, зважаючи на те, що виявилися нові обставини, — ухвалила направити на додаткове слідство.

На Св. МИКОЛАЯ і ЯЛИНКУ приготували ми тисячу гарних дарунків в наших 20 бранжових відділах. — За дешеві гроші можна кожному зробити приємність.

**ВІДВІДАЙТЕ
Товаровий Дім
ТРУСТ**

Львів, Гетманська 12
і вул. Городецька 85

Для Батьківських кружків і захоронок значний рабат. 67/85 1-3

Міські Театри в суботу, дня 15. грудня 1934.

Великий Театр
Нині: **„РОСКІШНА ДІВЧИНА“**
Музична комедія Ральфа Бенацького.
Танки, повні пісні, гумор, жива акція.

Театр Різноманітностей
Спорт! Молодість! Гумор!
Сьогодні прем'єра польської спортової фарси
„БЛУДНИЙ БОКСЕР“ Вл. Смольського.

25-ліття читальні „Просвіти“ в Замарстинові.

З нагоди 25-тих роковин з дня оснування читальні „Просвіти“ в Замарстинові (1909. р.) місцеве громадянство святкуватиме на днях ювілей своєї читальні.

„Просвіта“ в Замарстинові від початку свого існування з успіхом змагається за українськість і культурність дільниці. Замарстинівське передмістя, колись у більшості заселене українцями, поволі стало затрачувати своє українське обличчя.

був секретарем Товариства. Головою Товариства поставлено д-ра Олекс. Огоновського. Замування: „Народньої Ради“ піднесло престиж народівців.

Вічевий рух, що розпочався на провінції в 1884 р., не проявлявся в 1885 р. Зате продовжалась і в тім році мандрівка академічної молоді, а саме на Поділля, почавшись від Тернополя аж до Буковини. Я був учасником прийняття молоді у мого батька в Говиліві, де студентів антав щиро наряд і звідки вони винесли найкращі опомини.

Щодо руху на провінції, то і в тім році стояв на першому місці Тернопіль і Тернопільщина, організуючися щораз краще і проявляючи щораз більше доказів на почуття своєї національності.

В моїх особистих відносинах той рік приніс також дещо нового. З початком року перенісся я до канцелярії, яку отворив у Львові д-р Корнило Сушкевич, що перенісся на пенсію з прокураторії скарбу і присвятився адвокатурі. Була це людина тяжко недужа, тож я вів власноруч самостійно канцелярію і був задоволений тим, що можу працювати у свого чоловіка. Та де не тривало довго. Його недуга погіршалася скоро і він у червні нагло умер, розмовляючи зі мною. Я був кілька місяців без місця, вкінці дістав місце в канцелярії д-ра Попеля у Львові, на якому залишився вже аж до покінчення практики. (Далі буде.)

ча. Люди — як це звичайно діялося головне по містах — кидали націю і для хліба переходили у чужий табір. Темпо денационалізації було загрозливе. Коли ще до того додати, що ряди славолюбної замарстинівської „батарії“, яка виступила проти нас у 1918 р., поповнювались мажором українцями — то легко зрозуміти, що український Замарстинів стояв над пропастю.

Вирятувала Замарстинів читальня „Просвіти“, що по своєму оснуванні стала осередком і живчиком національного пробудження й культурного життя дільниці. І те, що тепер на Замарстиніві існують і проявляють діяльність, крім читальні, Соціал. Кружок „Р. Ш.“, Українська Шадничо-Позичкова Каса, Союз Українок, Парохіяльна Рада, Братство доброї смерті та три секції при читальні; що склало 100 українських родин освідмлені національно; що в домі читальні згуртовано ок. 60 робітників і ремісників — все те можна залучити тільки праці читальні.

Освоєння читальні „Просвіти“ на Замарстиніві зберегли для нації Замарстинів і хоч багато ще треба зробити, всьтаки львівна частина роботи зроблена. „Просвіта“, як зрештою скрізь у нашому житті, стала на Замарстиніві піоіром національного освідмлення, культури й освіти. Тому з радістю треба повітати тамешне пам'ятне свято.

Ювілей мав відбутися в минулому місяці, але з причин від Відділу читальні несаможних, відбудеться щойно незабаром.

Митрополит російської православної церкви в Америці.

В Клівленді, Огайо, відбувся церковний собор російської православної церкви в Америці. В соборі взяло участь 127 уповноважених делегатів, духовних і мирян, з Америки й Канади.

Собор вирішив, що російська православна церква в Америці має бути тимчасово залежна (від синода в Москві) і привілей має добути в Америці. Митрополитом на місце покійного Платона вибраний однодушно Теофіл, єпископ зі Сан Франціско, Каліфорнія.

Новий митрополит родом з України. Його ім'я Федір Миколаєвич Пашковський. Має 60 літ. Скінчив духовну академію в Києві. До Америки вперше прибув в 1895. році. Вернувся до Росії перед війною. У війні служив як священник на

Бійка в віденській опері.

Підчас вистави в віденській опері прийшло до авентюри, коли при пульті диригента з'явився Краус, який несамовито диригував у берлінській опері. Частина публіки стала свистати „а кричати „Тьфу!“ Між гостями дійшло до бійки й вистава не могла початися. Щойно поліція, що прийшла з гумовими палицями, привернула порядок.

40 мільонів на боротьбу зі скрутою.

БЕРН, 14. 12. ПАТ. Мін. Шультес на засіданні Союзної Ради знамовав у чорних красках тяжке господарське положення Швайцарії. Швайцарський промисл заломився, великі підприємства і готельний промисл у скрутному положенні. Союзна Рада прийняла проект закону, який признав 40 мільонів швайцарських франків на публічні роботи, щоб поборювати скруту.

Командант збройних відділів у Сарцині.

Головний командант міжнародного корпусу, який вислани у Сарцину, англійський генерал-майор Бринк приїхав у п'ятницю рано париським поїздом до Сарбрікен. Мешкає в президентській правлячій комісії Нокса.

Фірма **М. Гандельман** Львів
Леопольдів 27

повідомляє, що до відділу білих виробів, які продає з нагоди

„Передсвяткового Білого Місяця“ зі знижкою від 25 %, до 40 %.

знову надійшли такі артикули:

Позовно шир.	в ціні	0-55 вод.	за метр
Полотно шир. 80	0-65	„	„
Перкаліна „код рока“	0-70	„	„
„Прима“ фабрика Шльосер	0-85	„	„
Попеліна у всіх кодрах	1-10	„	„
Зефрі на муж. сорочки	0-75	„	„
Шовкові зеф. на муж. сор.	1-95	„	„
Попеліна у найнов. взорі	1-30	„	„
Димка на підтанці	0-65	„	„
Димка на підшт. шир. 80	0-85	„	„
Флінеда на білий	0-55	„	„
Флінеда гладка	0-70	„	„
Простирала кофет. мереж.	4-50	„	за штуку
Простирала кофет. ко. оня.	6-—	„	„
Простирала кофет. гаптов.	6-50	„	„
Об. usc. ольвеф. ф. ки 2 м. дов.	5-75	„	„
Стирки кухонні	0-35	„	„
Стирки чисто „львни“	0-75	„	„
Ковдри ватові	5-50	„	„
Ковдри „лірня“ в в'язоту об'єстор.	11-50	„	„
Ковдри тов. в б'язоту	17-50	„	„

Замовлення з провінції полагодуємо за поштовою післяплатою. 59/84 3-5

Вибір президента Швайцарії.

БЕРН, 14. 12. ПАТ. На зборах Союзної Ради вибрали президентом Швайцарії на 1935 р. радн. Рудольфа Мінгера, заступником президента радн. Маєра.

Практичні дарунки на Св. Миколая

порукає **Дешевий склеп б. ля**
61/85 2-2 **вул. словацького ч. 8.**

Практичні дарунки на св. Миколая порукає Фірма

Адольф АВЕРБАХ
Львів, централь. Ринок 20, філія Боїмів 5. 69/86 1-2

З НАШИХ ІМПРЕЗ.

Андріївські вечерниці.

Львівська філія Українського Краєвого Т-ва охорони дітей і юніки над молоддю влаштували андріївські вечерниці, проведені з ревією, виставленою молодими аматорами. На програму ревії, що почалася з поведлинним опізнанням, алогічним: виступ п. Л. Соботівної, що відповідала кілька пісеньок до танців (м. ін. окремо на цей вечір уложений фокстрот Балтаровича „Антоїяко“), танцювальний п. Голубовської-Балтаровичевої, а також графічно виконав Штраусовий вальчик і два веронасисні скетчі. Актуальний був скетч п. Р. Сивчака, написаний на спортивну тему: для юніків дівчат шире кохання і посвяти нічим у порівнянні зі спортивними осягами. Скетч мав кілька добрих дотепів, шкода тільки, що аматори слабо вивадилися зі своїх ролей. Оливковий Яблонський у ролі незалежного ідеаліста вносив гумор і розсмішував публіку, тільки чи не за старий він був на учні восьмої класи? Скетч Малаля теж дотепний, але залишив враження чогось нескінченного. З виконавців незрівнянний був п. Сорока в ролі директора театру. Найбільше подобався виступ режисерів „Евгеєв“, що серед негавуючих оплесків відспівали кілька пісень. Цей виступ завершив усі точки програми.

По ревії почалися вечерниці, що пройшли серед дуже доброї настрою до рана. Грав відомий джез Яблонського, якого публіка нагороджувала за кожний новий танцювальний пробованк. (ст.)

Як запобігти, щоб не було прикрого посмаку в тісті?

Вспоміть Пані раз тісто на порошок „DAWA“ Fr. Wanda а на буваєте вже ніколи вживати жадного іншого. ДАВІ вживають господині на цілім світі, що є найбільшим доказом його знаменитості. 89/4

Закон про охорону Німеччини і

БЕРЛІН, 14. 12. ПАТ. Німецький кабінет прийняв закон про охорону держави і націонал-соціалістичної партії. За проступки проти партії можуть судити тільки за дозволом міні. Геса.

При розладді травлення, болях шлунка, запорі, блжвоті, палороках, болях голови, миготінню перед очима, подразненні нервів, безсонні, загальній виснаженні, неохоті до праці природна гірка вода **Franciszka - Józefa** побуджує до випорожнення і улежнує кровобіг.

Стягають червоних старшин до Москви.

З Москви повідомляють, що з приводу організації воєнної ради завізвали до Москви багато молодих командантів червоної армії на Далекому

нац'онал-соц'ялістичної партії.

заступника канцлера. За безправне членство однострою і партійних відзнак каратимуть двоголотною або досмертною вироком або теж карою смерті. Крім того прийнято закон про відшкодування за втрати населення під час народної революції. Закон про добровільну службу праці, яку виконує тепер пів мільона молодих мужчин, постановляє, що праці не можна покинути перед означеним речинцем. Кабінет прийняв теж кілька інших законів і вже перед святами не зійдеться на наради.

Мін. Гебельс про релігійну боротьбу в Німеччині.

БЕРЛІН, 14. 12. ПАТ. У Тревирі вголосив довшу промову мін. Гебельс торкаючись теж церковних справ. Націонал-соціалізм признається тільки до позитивного християнства і лояльно ставиться до протестантської і католицької церкви. Однак вимагає, щоб духовенство не втручалось до політики. Молодь може свободно ходити до церкви, але виховання належить до державних організацій. Згадуючи про конфлікт у протестантській церкві Гебельс підкреслює, що може надійти хвилинка, коли держа-

Сході. Їх приймає сам Сталін. Старшини відіждуть уже групами до Москви

—О—

Медівники, Андрути

лише у фірми БРАТИ **МІХОТЕК**
Львів, АСЦІАН К 10. — Тел. 79-39. — Домагайтесь у всіх харчевих крамницях і кооперативах. 70/86

Корабельні катастрофи.

МАРСЕЛЬ, 14. 12. ПАТ. Від понеділка нема вістки про вантажний корабель, який їздив між Марселем і Альжиром.

Недалеко Марсель рибаків побачили рештки рятувочних човнів та грубу версту оливи. Корабель віз 1.800 тон вантажу, залога складалася 21 місяців.

АТЕНИ, 14. 12. ПАТ. Минулої ночі на грецькій кораблі „Ніколас“, який віз бензину, відбулася пожежа. Залог врятувалася, корабель згорів.

При святкових орудках прошу не забути вступити до харчової **Д. ДРУЖБЯКА**, Львів, Ринок ч. 40.

СПОРТ.

Відбиванка.

14. XII. Ольдбой-Плай 2:0 (16:14, 15-6).
Змагання товариські.

НОВИНКИ

— ВЖЕ ПРОДАЮТЬСЯ ПОРТРЕТИ: М. Грушевського (розм. 35 x 42 см) 0.70 зол.; Ю. Федьковича (розм. 35 x 42 см.) 1.00 зол., які можна дістати виключно в Книгарні „Просвіти“, Львів, Руська 1. 702

— Робітни футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46. 539 78-2

— Магазин п'єстелі Р. Джала, Львів, Хоружини 3, поручає: килими, матраци по найдешевших цінах. Переробляє килими по 5 золотих, матеріали по 7 зол. 639 7—100

— На кіриавал учу модерних танків по домах. Зголошення з поданням адреси слати до адм. „Діла“ під „Скорі навчання“.

— Свято-Миколайські дарунки. Багато клопоту мають родичі кожного року з добром відповідних дарунків, які має приятель дитвори — Святий Миколай принести їх дітям.

Дешевий місяць

у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Боліва 12.
Усі товари по ревелюційних цінах!
Для прикладу: штруси 1-80, фланель 60 сот, перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

Бо вся її увага зосереджена довкола подій представлених на образках у книжечці, а образки — це властива мова і спосіб думання дитини. Тому звертаємо увагу родичів, щоб при тогорічних закупах дарунків на Св. Миколаї і на дитинку — не забували теж і про книжку для дітей! Нехай книжечка від райної молодості стане приятелем кожної дитини! Пам'ятайте про це, родичі!

О. Т. Вінклера Син

Львів, Ринок 28. Тел. 19-96.
ПОРУЧАЄ НАЙДЕШЕВШІ

Фарби Гмалі Фарби сухі Фарби анілінові Фарби олійні Фарби аргентинні Золото і срібло прав- диве Щітки	Пендалі Гумові вузли Домашні господарські предмети Взори до шилочкових робіт Взори до мальовання Патрони до мальовання Витражі до в кон
---	---

72/86 ПЕРФУМЕРІЯ — КОСМЕТИКА. 1-5

За упокій душі бл. п. НИКОЛАЯ РУСИНА

б. майора 95. п. п. австрійської армії і б. отамана У. Г. А., помершого у Ічелі, на Поморю дня 16. липня 1934 р. в 54-тм році життя, відбудеться вівторок дня 18 го грудня 1934 р. в годині 9-ї рано в Успенській (Золоській) Церкві у Львові

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА
на котру товаришів зброї і знайомих По-
койного запрошує РОДИНА.

— Шкільні ферії. Міністерство освіти рішило додатково, що зимові шкільні ферії розпочинаються не 22, але 21. грудня ц. р. після роздачі свідоцтв. Кінчатся ферії 14. січня, так що 15. січня 1935 р. має розпочатися наука.

Стефан Скоробогатий

вислужений професор державної учительської семінарії у Львові і член усіх українських культурних товариств упокоївся по догній і тяжкій недузі по прийнятті Найсв. Тайн дня 14. грудня 1934 р. в 76-тм році життя.

Похорони відбудуться в неділю 16. грудня 1934 р. в год. 2-їй по пол. з Крипта ОО. Бернардинів на Личаківській цвинтар.

На цей сумний обряд запрошують Товаришів і Знайомих Покойного горем прибита

ЖІНКА І ДІТИ

— Хто Виграв на лотерії? В нинішнім тягненні Держ. Класової Лотерії впади виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 80949, 20.000 зол. на ч. 60649, 20.000 зол. на ч. 133655, 169314, 10.000 зол. на ч. 86230, 88476, 10.000 зол. на ч. 49238, 35805, 177856, 5.000 зол. на ч. 47644, 99835, 103467, 5.000 зол. на ч. 6412, 78826, 135217, 2.000 зол. на ч. 30953, 59351, 134196, 2.000 зол. на ч. 27354, 32910, 40110, 79527, 136366, 1000 зол. на ч. 75218, 103847, 107476, 153632, 166845, 1000 зол. на ч. 6272, 20190, 37022, 51351, 89875, 100920, 104560, 121861, 147280, 500 зол. на ч. 33406, 38801, 61262, 76949, 83304, 78810, 103250, 129219, 138281, 500 зол. на ч. 1401, 2252, 46048, 47208,

Великий вибір

першоїякісної експортної
битої птиці

знайдете в Птахомясарні Масло союзу
Косіюшка 1а.

Постави до дому без окремої доплати на
тел. замовлення (тел. 39-86), або усно в будь-
якій крамниці „М. С.“

53979, 69661, 129366, 157018, 166230, 400 зол. на ч. 20754, 35993, 45261, 45222, 59069, 59838, 74356, 88602, 92682, 133760, 143602, 400 зол. на ч. 8210, 6555, 13077, 22989, 24613, 29105, 42641, 45264, 96521, 103643, 118442, 138291, 140342, 144704, 155271, 161805, 176944, 300 зол. на ч. 7438, 11692, 21788, 35723, 36458, 54909, 65741, 70135, 99736, 123420, 132973, 134258, 135385, 144283, 168259, 168590, 171109, 172959, 300 зол. на ч. 47938, 57127, 58098, 61548, 80383, 81027, 88188, 99776, 101212, 109032, 109574, 112763, 119281, 120073, 127378, 131304, 149235, 154534, 164183.

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

30% знижка ціни на всілякі блаватні і нові товари у фірмі **Галицький** і магазин **Новин** Львів — вул. Галицька ч. 15.

— Поляк кравець для обманства вдавав українця. У станіславському суді відбулася розправа проти 26-літнього кравця Франца Кшишовського, поляка, що здавав українця, якого пошукує поліція у зв'язку з викриттям в Кракові лабораторії бомб. Натягнув так на різні суми 60 українців. Одна з пошкодованих повідомила поліцію й ця арештувала обманця. Суд засудив Кшишовського на 10 місяців в'язниці.

Лещета: комплекти від зол. 44-50
Санки: найбільший вибір

Забавки і дарунки
Баторого 12. — Власна виробля — ціни фабричні
64/82 2-3

— Краєва хроніка. Львівський суд засудив 72-літнього селянина Михальчука на 3 і пів р. в'язниці за вбивство свого сина, студента прав.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ

Іван Петренко: ПРИГОДИ ЮРКА КОЗАКА з ілюстраціями Петра Андрусів. Львів 1934. Накладом "Рідної Школи". Стор. 80, ф. 16^р.

Іж. агр. Василь Созавський: ПАРНИКИ. Стриб 1934. Накладом Кривого Городицького Товариства, Український Городище. Стор. 48, ф. 16^р.

Денис Лукінович: СПІВЕЦЬ ГУЦУЛЬСЬКИХ ГІР ЮРИЯ ФЕДЬКОВИЧ. Львів, 1934.

Антін Лотошків: ПАСТУШОК З НАЗАРЕТУ — оповідання з дитячих літ Ісуса Христа. Образки 11. Львів, 1934. Накладом Видавництва "Світ Дитини", серія "Дитячої Бібліотеки" ч. 114. Стор. 64. Ціна 60 сот. Форм. 16^р.

ЖУРНАЛИ

СВІТ ДИТИНИ ч. 4 за грудень. Вийст: Зина Іде. Мандріюки Петруся Пиріжика, сценка Богдана: "Св. Миколай між школярами". "Стрілочка" — дитячі пісні при фортепиановій супроводі. Українська мова — популярна розвідка про мову. Хитра Леся — сміховника. Летушський турнір "Чалендж" на рік 1934. Нові сценки. Із щоденника Сльоза Віроного — актуальні лангання про антиміністерства "Сайта Дитини". Забілі горбок. Про слона Мару. Зимові радощі — вірники з образками. Безплатна ізда залізанннми в Польщі. Зайчик на стіні. Відповіді на "Шквалі дитини П". Знає чому — сміховника. Юнілей 20-ліття Панамаського Кавказу. Картини зі "Світкового Альбому". Століття будівника доріг. Він злізе коли — сміховника. Нові острови виринуть з води. Образкова записка до розважн. Жаль йому лишити —

сміховника. Зимові співачка. Шквалі відомості з образками. Кіннати забали. Мора звірят. III. Шквалі питання. 400-ліття відкриття Канади. Як ростуть хвощі і ділчата? Ой, ти котик, малий (вірник для найменших). Гра до снів. Загадки. Обильні перепишки з читачами. Виказ новозробованих книжок укр. для шкільних бібліотек. Лист "Світника" до всіх читачів та багато дотепних сміховників доповнює цілості цього числа. — Річна передплата 5 зол. Для заграниці 1 долар. Адреса Видавництва — Львів, вул. Зіморевича ч. 3.

ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ. Львів, 16 грудня 1934.

Ч. 6.

НОТИ.

Безкорозайний: КОЛЯДИ на малюний хор. Тернопіль-Львів. Стор. 10, ф. 8^р.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Театри.

Кооператива "Український Театр" Театр "Агрофа".

Львів. Театр "Ріжнородностей":

Субота, 15. XII. год. 7:30 веч. "Ой не ходи Грицю".

Неділя, 16. XII. год. 3:30 поп. "Ой не ходи Грицю".

Неділя, 16. XII. год. 7:30 веч. "Святе полум'я".

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:

Чортків:

15. XII. "Спадкоємство".

16. XII. "Залізний містога".

З Чорткова іде театр до Бучача.

Великий Миський Театр.

Субота, 15. XII. год. 7:30 веч. "Російська дівчина" Абон. 9.

Неділя, 16. XII. год. 12 впол. "Дванадцять годин пригод" назка.

Неділя, 16. XII. год. 4:30 поп. "Людина та надлюдина".

Неділя, 16. XII. год. 7:30 веч. "Російська дівчина".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 15. XII. год. 7:30 веч. "Будинний боксер" Абон. 11.

Неділя, 16. XII. год. 3:30 поп. "Щодня при мусовому управлінні".

Неділя, 16. XII. год. 7:30 веч. "Будинний боксер".

Кіно.

АПОЛЬО: "Каріола" (Доллорес дель Ріо).

АТЛАНТИК: "Весняний навіс" (муз. Штрауса) і "Зоря і Гарді".

ВАНДА: "Остра Анжеліка", "Ліпнати кохання".

ГРАЖИНА: "Королева Богемі", "Віда зели".

КАСНО: "Погона за тінею" (реж. Ван Дайка).

КОМІСІЯ: "Пропасть життя", ревія "Львів сміється знов".

КОМЕДИК: "Весняна парада" (Франциска Галь).

МАРУСЕНЬКА: "Тіні Бродвею", ревія "Історія сміху".

МІРАЖ: "Прокуратор Алісія Горні", "Ночі над Босфором".

МУЗА: "Пісня пана Іска".

ПАЛАС: "Револуція сміху" (в год. ро. Шері Темпа).

ПАН: "Збешшена", "1032 піс" із Мозжухіном.

ПАСАЖ: "Двійник", (Кеп Мейнард) і реж. д.

РАЙ: "Життя Генріха VIII".

СВІТ: "Пісня пісень", "Година з тобою".

СОНЦЕ: "Сня дитинство".

СТИЛЕВ: "Піднебесні птахи", ревія "Що у світу пишнеть".

УГІХА: "Пригода опівночі" та ревія.

ХИМЕ: "А: "Тигр убивчик".

Закордонне радіо.

Субота, 15. грудня 1934.

Відень (306,8) 11:00 Пісеньки, 19:05 Вок. муз. концерт, Братислава (298,8) 17:25 Есп. в арієнтських піснях, 21:05 "Паризьке життя" оп. Офенбаха, Кошниця (259,1) 17:45 Для Закарпаття, Прага (470,2) 11:05 15:55 Сальон. й легка муз., 17:05 Спін, Прага II. (249,2) 14:30 Нар. пісні, Париж (164,8) 21:00 Пісеньки муз., Штрасбург (349,2) 18:00 Спін. концерт, 21:30 "Соноре 100%", оп. Шалаля, Барселона (293,3) 22:30. 23:00 Спін, фортепиан. Мадрид (274) 19:20 Спін. концерт, Атілїона (331) 20:30 "Аїда" оп. Верді, Білгород (437,3) 16:30 Пісеньки, Берлін (356,7) 18:20

Дер церброхене Конф* паса Берген-грінга, 19:05 Саринка, Гамбург (331,9) 16:00 Ол. і опереткова музика, Гайльсберг (291) 19:30 Спін, Лайпциг (382,2) 16:00 Оп. музика, Будапешт (350,5) 13:30 Тріо, 17:40, 18:20 Музика, 19:45 Шені, Мільно (368,6) 20:45 "Аїда Джовінепа" оп. Петрі, Рим (430,8) 13:05 Легка музика, 20:45 "Приятель Фріц" ком. оп. Маскані.

Неділя, 16. грудня 1934.

Відень (306,8) 11:00, 19:20 Спін. концерт, 15:45 Квартет Е-моль Бетовена, 20:30 Муз. всячина, Братислава (298,8) 8:30, 16:00, 19:55 Концерт, Прага (470,2) 10:00 Камер. муз., 15:35 Спін, 20:00 Спін. концерт, Париж (164,8) 18:30 Спін. концерт, 21:00 Фестиваль оп. муз., Берлін (356,7) 14:15 Фортепиан. на 4 руки, 16:00 Концерт, Франкфурт (251) 19:00 Розвиваючий концерт, Гайльсберг (291) 17:50 Спін, Кенісхустергаузен (1571) 18:00 Нар. пісні, 19:05 Легка муз. на два форт. Кельн (455,9) 18:00 Греческі пісні, Лайпциг (382,2) 15:00 Камер. муз., Бресля (315,8) 12:20 Концерт, Будапешт (350,5) 12:30 (спін. концерт, 18:15, 19:40 Сальон музика, Мільно (368,6) 17:15 Ганк муз., 20:45 Вечір опер. Рим (430,8) 17:00 Спін. концерт, 20:45 Нар. вечір, 22:30 Ганк музика.

Львівське радіо.

Субота, 15. грудня 1934.

6:45 Ран. ауд., 7:50, 21:00 Реч. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеоро. в стн, 12:45 Огляда преси, 12:10 Конк. т, 13:00 Поауди. денник 13:05 Пісеньки з гр. пл., 15:30 Експорт, 15:35 Біржа, 15:45 Найновіш. гр. пл., 16:30 Театр Уніи: Перемога Завіші Чорного (для дітей Еске-Хойнського), 17:00 Роздача нагород міжнар. летунських турнірів і змагань за чашу Бенета, 17:15 Ч. орт. гр. пл., 17:50 Радіо помагає батькам виховувати дітей, 18:00 В. евр. Голівуд, 18:10 Будит. і мист. життя, 18:15 Сонати (с-р, форт.), 18:45 Як працюємо, 19:00 Веч. концерт надкантора варш. синагоги в супр. форт., 19:20 Город Гевея — Станіславів, 19:30 Оп. фантазія з гр. пл., 19:50, 19:55 Спорт. вістки, 20:00 Легка музика (орк. форт.), 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Концерт симф. орк., спін, 21:45 Сьогоднішній мист. і літер. Люблін, 22:15 24:00 Ганк музика, 23:00 Комунікати, 24:05 Львова Глумили: Пінцхний гумор (Юл. Тушма), 23:35 Сальон. муз. з гр. пл.

Неділя, 16. грудня 1934.

9:00 Сигнал часу, 9:05, 9:23, 9:40 Муз. з гр. пл., 10:00 Пісн. Карловича з гр. пл., 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеоро. вістки, 12:45 Сльва речу, 12:10 Реперт. театроі, 12:15, 13:15 Муз. поранок (орк. форт.) у перерві оп. 13 год. У пастивському монастирі на Дол Шлесску, 14:00 Легка музика з гр. пл., 15:15 Табон на гармонію (сольо) з гр. пл., 15:35 Пісеньки хору Юранда (гр. пл.), 15:45 Львова сиринька, 15:00 Гутірка приятелів (із пов. Роговича: Спокуса в сукерку), 16:20 Скринка, форт., 16:45 Загадки, 17:00 Нар. пісня (хор, Ялішевський і Яновський, теор.), Нові книжки, 18:00 Театр Уніи: "При домі Гавла Авергайнера, Гельста, Реслера, 18:15 Польська молоді на еміграції при кінці 19 стол.; 19:00 Транс орт. концерт з Аквітану (нім. і фанк. композитори XV і XVI ст.), 19:35 (анброві пісні з фільми "Мрій кохання" (гр. пл.), 19:45 Актуальний фільм, 20:00 Польські мелодії, танки (орк. тоо дівчат), 20:30 Весела муз. у вик. 3-х фортепиан (гр. пл.), 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 На веселій льв. хвалі, 21:30 Спорт. вістки, 21:45 Почт.-техн. сиринька, 22:00 Реклам. концерт, 22:15 Гутірка про податки, 22:30 Концерт, джаз. орк., 2 форт., спін, 23:05 Танк музика.

Майже ДАРОМ

Фірма "Галицький Магазин Новин" галицька 15.

:: продає всілякі блаватні товари за безцн. ::

Для прикладу кілька цн:

Флякелі на біблі	0:55	Подотро	0:55
" на п'яжани	0:65	Димка на підтанці	0:65
" у найн. взорі	0:75	Зефір на сорочках	0:75
" кол рова	0:70	Попеліна на сорочках	1:30
" на лешет. блюзи	1:15	Перкаліна колдр.	0:75
Бав двостор.	1:30	Спінний колдр. шови	1:20
Недвєсти і штуркси	1:70	Хустини до носа	0:10
Вонна на сукні	1:70	Сервети	0:20
" на пласі	5:50	Стірані	0:35
Шев'оти на убранні	2:45	Варш. ручники	0:28
Сукно асцетарське	5:50	Купел. ручники	0:30
Коци	4:25	Всипи	1:—
Палади	5:40	Пошепки	1:95
Капи і обрусн	2:50	Простирала колдр.	4:90

Великий вибір шовкових і вовняних матеріалів. — УВАГА: При закупні товару над 5 зол. задурно білеті до кін. Палац, Аполло Атлантін і інших.

БІРЖА.

ГРОШІ

Долар у Львові у приватних оборотах 528:50 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон 86:20, Париж 34:93:97, Берлін 212:65, Шірк 171:53, Голландія 358:25, Прага 22:12, Італія 45:31, НьюЙорк кабеля 5:30 1/8, НьюЙорк чеків без трансакцій.

Золото: Долари 8:91—8:93, Франки фр. 34:20—34:60, Дулати 81:30—82:00, Корони 35:80—36:30, Рублі 45:30—46:30.

Срібло: Кор. опн 0:30, рублі 1:20, фальс-рени 0:70.

ШНИ "МАСЛОСОЮЗУ".

"Маслосоюз" повідомляє, що в дні 14. грудня ц. р. кооперативам платня за:

1 кг. масла десероного	2:60 зол.
1 л. молока	0:17 "
1 л. сметани	0:60 "
1 к. верш	4:10 "

Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові і літра 25 сот.

Гендення на масло вибілююча, на молоко, сметану і ялія знижова.

Маслосоюз повідомляє, що в грудні ц. р. платити до відлікання своїм доставним за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіри птахомасоноі "М. С." у Львові (вкл. 5. Глоанського 23):

Курочки молоді і. кл. за 1 кг. 0:93 зол.

Курочки мод. I. " " 0:85 "

Кавки I. " " 0:85 "

Пантарки I. " " 1:— "

Індиків і гусей не приймає. Також не приймає курей, каток і пантарок II. кл.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

КОЗДРИ, бокати, нахидки майже задурно. Варіюба ф'янок Фрайліха, Сикська 21. 53/84

ДЛЯ ДІТЕЙ практичні дешеві дарунки поручая ЛЗІДЗІ, Сикстуська 21. 55/84 5-6

СОНЯШНИЙ покій, кухня перший поверх, електрика, вода. Богданівка, Орля 11. 682 4-5

"ДІЯНА" косметичний кабінет Тетяни Гіряк-Богачевської, Пекарська 6. 3-5

ФІРМА Я. І. Х. ШЛФФ, Львів, Трибунальська 16, поручає по цінах стисло фабричних у величезному виборі людські й звіринні наски та прикраси на яннику. 701 1-3

"АСІРА" фабрика білля, Львів, Сикстуська 2. Флякелі нічні жіночі і мужські сорочки довгі, 5-25, теоді мужські і жіночі п'яжани 8:90, дитячі 4:20. 651

ПРОДАМ мужське футро, пілліно, ріжні річи. Новий Світ 3, правий партер.

ШВИЦАРСЬКІ ГОДИНИКИ продає дешево Домбровський і Розважєвський. Львів, Академічна 2. 36/92 10-16

ОГОЛОШЕННЯ.

Доротеум

Львів, Браєрівська 3. комкова меблева галія купує, — приймає в ком.с — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за го-тівку і на сплати.

Японський доктор медицини

Др. А. Ючоси

спеціаліст внутрішніх недуг, еп-лє-сія, лєос. Лікування японськими зелями. — На провінцію висилаю ліки поштою. 671 2-3

Варшава, Нови Сьвят 59. м. 7.

693

Журнали, Взори Манекіни, Крої

Р. Ляндау

:: ЛЬВІВ, ЧАРНЕЦЬКОГО 3. ::

ПРОСПЕР МЕРІМЕ

БЛАКИТНА КІМНАТА

ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ

Переклад із французької мови Василь Софронів. — Ціна 0.95 зол., з почт. вересилкою 1.20 зол.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЯ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ "ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошення шпальти.

1 мн. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зод. 0.35	Дрібні оголошення від слова:	зод. 0.15	Остання сторінка	1/1	зод. 480—
одношпальтовий в тексті і поминах	0:60	натриноміальні і приват. кореспонденція по	0:10	"	1/2	250—
на першій сторінці	0:80	кушно, продаж, винаєм і т. п.	0:07	"	1/3	130—
		шукаючи праці		"	1/4	70—
		слова товстим друком подвійно.		"	1/8	

За редакцію відповідає Олександр Костик.

Видав Видавництва Спілька "Діло".

З довканої Вид. Спільки "Діло". Львів, Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЇЮ:
Місячно 5-60 зод.
Чвертьрічно 13-00
Піврічно 23-00
Річно 40-00
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зод., Німеччині 7-50 зод.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бу-
гарії 7-50 зод., Австрії 7-50 зод.,
Зміна адреси 1 зод.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Прохаємо не забути,
що Ваші кривні, зна-
йомі, приятелі, това-
риші — та всі Вам
близькі нетерпеливо
шукатимуть за свя-
точними бажаннями
від Вас на сторінках
„ДІЛА“.

Найкращим дарунком

на св. Миколая,
ялину і Новий Рік

є вкладкова книжечка враз з пушкою
ошадности

Кооперативного Банку „ДНІСТЕР“
У ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Центральний Кооперативний Банк

У ЛЬВОВІ

(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
приймає вкладки ошадности.

Конто ПКО. ч. 143.467.

Справа Берези Картуської перед соймом.

Пленарне засідання сойму.

Пленарне засідання сойму визначив маршал
сойму на вівторок 18. грудня ц. р. на 4 год. по-
полудні. На черзі наряд проєкти законів про
додатки до податків, додаткові кредити, чоти-
ри наглі внески і справа Берези Картуської.

Три концентраційні табори в Іспанії.

МАДРИД, 15. 12. ПАТ. Іспанський уряд о-
голосив декрет про відкриття трьох концен-
траційних таборів, в яких замикатимуть волюн-
терів.

Саботажисти на совітських поштах.

Як повідомляють совітські часописи, у Во-
роніжці викрито контрреволюційну діяльність
почтових і залізничних урядів. Арештовано 17
осіб з начальником пошти Гжибівським і на-
чальниками руху Валюшковичем та Радановом.
Закидують їм, що саботували совітські газети,
нищили пересилки і не допускали газет до рук
читачів. Так знищили коло 2 мільйонів примір-
ників „Ізвестій“, „Правди“ і т. п. Саботажистам
грозиє кара смерті.

Акція Японії в Монголії.

З Пекіну повідомляють, що японці ведуть
оживлену акцію в Монголії. Головним осеред-
ком є місто Дольовор, де приміщується штаб
японських військ у провінції Джагар. Японці
постійно збільшують свою армію в Монголії,
будують нові шосе, які мають велике стратегі-
чне значення.

Китайська преса пише, що японці наложи-
ли податки на населення і тому дійшло уже до
суперечок між монголами і японськими відді-
лами.

Тутка

Normitan

це найвищий гатунок!!
Остерігаємо перед лихими виробами!!

Пропамятна вистава У. С. С.

В неділю 23. ц. м. відбудеться в залах Націо-
нального Музею у Львові святочне відкриття ви-
стави, улаштованої в 30-літній ювілей вистави
Українських Січових Стрільців. Вистава, на яку

складалися стрілецькі пам'ятки, збережені у збір-
ках Національного Музею, Музею ІТШ та в при-
ватних руках, заповідається як виїмкова імпреза
культурно-історичної ваги.

Справа територіальної автономії.

Львів, 15. грудня 1934.

На засіданні конституційної комісії польсько-
го сенату дня 13-го грудня ц. р. сенатор д-р Ан-
тін Горбачевський, голова Українського Сенат-
ського Клубу і заступник голови Української
Парламентарної Репрезентації, зложив звіт про
вже нашим читачам із вчорашнього числа „Ді-
ла“ з'явився в справі висесення до польської консти-
туції відповідних постанов, які признавали тер-
риторіальну автономію для всієї території, засе-
леної більшістю українського народу в границях
Польщі. У цій заяві загальною накреслені й розмі-
ри тієї автономії. Докладно означити границі й
устрій тієї автономної територіальної одиниці —
казав сен. Горбачевський — окремий закон, що
має творити інтегральну частину польської кон-
ституції.

Справа територіальної автономії для україн-
ців у Польщі є нова. Вона вже має свою історію.
Ця історія ідентична до деякої міри з історією
пошукування за найвідповіднішою політичною
тактикою в межах польської держави. Вперше,
як відомо, висували були галицькі політичні чин-
ники постулат автономії в Польщі на з'їзді Тру-
дової Партії в травні 1923. р. у Львові. Висував
тоді автономію резолюцію пок. д-р Володимир
Охримович. Він і мотивував її потребу оглядами
тактичної натурі. Було це після відомого ріше-
ння Ради Амбасадорів з 14. березня 1923. р., яким
інкорпоровано Сх. Галичину до польської держа-
ви під умовиною, що Польща надасть їй автономію.
Польща на це годилася, що виразило видно з тек-
сту цього паризького рішення. Дотичний його
уступ звучав: „Польща признала, що дотично
Сх. Галичини етнографічні умовини роблять ко-
нечним автономічний устрій.“ Але не тільки це
рішення вказує на те, що Польща добровільно
зобов'язалася надати Сх. Галичині автономію. Ще
вимовами в закон польського сойму з дня 26.
вересня 1922. р., яким Польща надавала т. зв. во-
євідську автономію для трьох східно-галицьких
воєвідств. Цей закон був саме на те ухвалений,
щоби ним продемонструвати Раді Амбасадорів
свою добру волю в напрямі надання автономії і
таким чином позискати Раді для корисного по-
лякам вирішення справи Сх. Галичини. Словом,
закон з 26. вересня 1922. р. фактично спричинив
рішення Ради Амбасадорів з 14. березня 1923. р.

Пок. д-р Володимир Охримович зрозумів тоді,
після цього історичного рішення в Парижі, полі-
тичне положення нашого народу і замахався
свою резолюцією на конгресі Трудової Партії по-
ставити українську національну політику в
Польщі на реальні основи. Очевидно це йому не
підлягло, бо хоч його резолюція пройшла на з'їзді,
то після з'їзду в громадянстві повстала велика
констиernaція. Резолюцію поборювала загалом т.
зв. незалежна група Трудової Партії, на чолі якої
стали д-р Ізидор Голубович, Аркадій Малецький,
д-р Ф. Евян, пок. О. Ол. Стефанович та інші. Т.
зв. незалежна група переважала потім провіз пар-

тії, але не зуміла тієї організації ні спонсоризува-
ти ні заквітцувати. Партія фактично тоді розсо-
палась. А політичний час був такий, що саме
вимагав якнайбільшої суцільності українських
національно-громадських сил. Загалом не зрозумів
далекосяного тактичного маневру пок. д-р Во-
лодимира Охримовича. Його резолюція вправді
пішла в забуття, але її тодішні противники не бу-
ли в силі поставити на її місце нічого такого, що
могло б її в тодішніх умовах заступити. Загалом
громадянства, що жив ще вчорашніми спогадами
про влиску державність, не бажав ніхто сприйня-
ти нової дійсності і все жив надіями на щось та-
кого, що горі дном переверне тодішній фактичний
стан і створить для нас перспективи нового дер-
жавно-політичного буття. Ясно, що гасло пок. В.
Охримовича „боротьба за автономію“ було нимале
перетягало.

У 1925. р. повстало Українське Національно-
Демократичне Об'єднання. Воно проголосило на-
ціонально-державницьку і соборницьку платформу
і справи боротьби за автономію українських
земель у Польщі не порушувало. За рік воно ви-
кристалізувало і скомпанувало свою програму в
душі минулорічної платформи. Тактику партії
нормували резолюції, що їх ухвалювали партій-
ні конгреси. Такими резолюціями нормовано між
іншим таку важку справу як відношення партії
до Совітської України. І коли в платформі партії
з 1925. р. було, що Сов. Україна є „етапом“ на-
 шляху до української незалежної держави, то
вже на першому з'їзді партії, на якому ухвалюва-
ли програму, справу про Сов. Україну як „етап“
української національної держави перенесено до
резолюції та сформульовано відношення партії до
УССР як негативне. Тим самим поставлено цю
справу в площину політичної тактики.

Справа боротьби за автономію українських зе-
мель у Польщі в партії не рухано аж до 1932. р.
Тоді то на партійному конгресі УНДО ця справа
стала осередком нарад. На конгресі висунуто ре-
золюцію, яка звучала:

„Народний З'їзд доручає партійному проведо-
ві вповні використовувати у політичній боротьбі
всі конституційні та легальні можливості і не
зриваючи найвищої національної мети, вимага-
ти від Польщі виконання прийнятих нею міжва-
ровітських зобов'язань супроти українського народу.
Народний З'їзд розуміє це так, що доручає партій-
ному проведо-ві домогтися від Польщі як і
від інших сигнатарів договору з 14. березня 1923.
р. введення на всій українській етнографічній тер-
риторії в межах польської держави такого устрою,
який покривався би зі змістом статуту, проголо-
шеного Найвищою Радою Мирової Конференції
для Сх. Галичини в листопаді 1919. р.“

Запропонована резолюція, як сказано, була
осередком політичної дискусії на з'їзді. Мала ве-
лику кількість засадничих противників, які
твердили, що вона, маючи своїм змістом стоїть
у суперечності з програмою УНДО. Мотивував і

Дешевий місяць

у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Бойків 12.
Усі товари по ревелюційних цінах!
Для прикладу: шпрукси 1-80, флякелі 60 сот.
перкаліна 70 сот. Полотно 55 сот.

обороняв цю резолюцію на з'їзді підписаний. Інша група її противників ставила справу інакше, а саме вола пропонувала, тоді усталим ред. Д. Паліва, таку постанову: „Народний З'їзд приймає до відома становище проводу партії й УПР, які на законній арені і в польському союмі висулюли як тактичний засіб вимогу виконання Польщею міжнародних зобов'язань, що лягли в основу признання Польщею українських земель“.

Тут слід пригадати, що справа автономічної резолюції була в партії широко обговорювана перед з'їздом. На з'їзді працювала д'яль місяців окрема політична комісія Центрального Комітету. Тричі рази над нею Центральный Комітет і прийняв її у вище цитованому вигляді. На з'їзді цю резолюцію ставили підписаний від Центр. Комітету. Оскільки на з'їзді партії в 1932. р. все одно її не ухвалено так само, як не ухвалено і резолюції ред. Паліва, що фактично нічого не прецизувала та інших конкретних завдань для реальної політичної боротьби не давала.

Але політична дійсність була неможлива. Політичні дії за політиками, а в жовтні 1932. р. вплинули до Ліги Націй петиція англійських політиків у справі автономії для Сх. Галичини. Вона відома. Її текст був друкований на сторінках „Діла“. Автори петиції стали в обороні автономії, яку Польща зобов'язалася ввести у Сх. Галичині на основі постанови Ради Амбасадорів з 14. березня 1923. р.

Після цієї петиції авторилася дуже прикра політична ситуація. Народний З'їзд з березня 1932. р. остаточно не поладнав цієї справи, а тільки її відсунув до чергового з'їзду, а англійські політики вважали цю справу на міжнародній арені.

На найближчій сесії польського союму голова УНДО і голова УПР пос. д-р Дмитро Левицький, виголошуючи свою промову в часі загальної бюджетової дискусії для 3. листопада 1932. р., саявив у свій про справу автономії авторитативно таке:

„Ми все стояли і стоїмо далі на становищі, що польська держава має обов'язок виконати свої міжнародні зобов'язання супроти українського народу. Зокрема Рада Амбасадорів у своїй постанові

віз дня 14. березня 1923. р. признала Польщі Сх. Галичину під умовиною надання цій країні автономічного устрою. Ми домагаємося від польської держави, щоби візшло з ухвалою Ради Амбасадорів виконала свої зобов'язання міжнародного характеру в виді територіальної автономії. Вимагаємо тільки, щоби автономія була поширена на всі українські землі в межах польської держави. Від цього домагання не можемо відступити, хоч знаємо, як важким є це домагання до реалізації в часі, коли польський уряд знімає навіть рештки автономічних улаштувань, що лишилися з австрійських часів, щоби таким чином перекреслити постанову Ради Амбасадорів. Це становище Українського Клубу цілковито не стоїть у суперечності з правдо-державною декларацією Українського Клубу, яку я мав честь зложити на засіданні союму для 29. березня 1928. р. Висуваючи домагання автономії, український народ не ризикне з гасла про самозначення народів, яке завадило президентові Вільсону здобути собі право громадянства в цілому світі“.

У цій заяві голова УНДО справа поставлена ясно і недвозначно. Справа боротьби за автономію українських земель у Польщі стала таким чином одним із найважливіших і найосновніших завдань нашої практичної політики в Польщі.

Зовсім ясно, що український народ не може бути, коли в Польщі підготовляють нову конституцію, ставитися до справи основної зміни устрою індуферентно. Живучи в польській державі, не можемо бути байдужими до того, що кують тепер польські законодавчі установи і для нас. Бою нова конституція буде обов'язувати і нас. А тим більше не можемо виявляти тієї байдужості тоді, коли вістря нової польської конституції спрямоване між іншим і на те, щоби вкоротити і без то-

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ

Д. Л. Найман Львів, Кокановського ч. 21.
(Рік осн. 1890). — Тел. 6-74
Можна дістати у всіх більших ювелірських магазинах в цілому краю. 3/3 14—50

Францусько-німецька співпраця врятує світ перед хаосом.

ПАРИЖ, 15. 12. ПАТ. „Пті Журналь“ оголосив інтерв'ю з фон Папенем, який заявив, що вбивство канцлера Дольфуса було одним з таких

Найкраще надіються на святочні дарунки виробити єдиної **Мистецько-керамічної роботи „ОКО“** Потоцького 50 а. 681 а 2—3 Тел. 5-60, 51-40.

го вже дуже вкорочені права нашого народу в Польщі. І саме тому наша Парламентарна Репрезентація запропонує устанам сенатора д-ра А. Горбачевського зголошення внеску на те, щоби реставувати до нової конституції постанови, які з українських етнографічних територій у Польщі створили окрему автономну країну з власним союмом, урядом, адміністрацією, судівництвом, шкільництвом, скарбом і територіальною збройною силою.

При нинішніх обставинах і при теперішньому відношенні сил у польських законодавчих установах не можна мати ніяких виглядів на те, щоби такі постанови могли знайти в польській конституції. Але такий стан відносин не дає нам ніякого права на те, щоби ми не борилися за наші максимальні права в Польщі і щоби ми ризикували з того, що нам належить ся не тільки з титулу нашої боротьби, але й з титулу цих міжнародних зобов'язань, які прийняла Польща. Перед нами велика й затяжна боротьба, але вона не є безвиглядною і ніколи такою не може бути. Колеса історії котяться бистро та скоро. Ніхто не може тепер передбачити, що принесе нинішня політична констеляція у дарунку вже завтрашній день. У політиці все рахувалися й рахуються із усіма несподіванками, але реальні, тверезі політики не рахують виключно тільки на них. Вони з дня на день роблять свою роботу, використовують кожну нагоду й кожну змогу на те, щоби свій народ скріплити та якнайбільше можливого для нього в даних обставинах досягти, не спускаючи ніколи з ока остаточної мети. Це мали всі відповідальні політики все на увазі. Мають це на оці і тепер, коли підняли прапор боротьби за територіальну автономію українських земель у Польщі на терені законодавчих польських установ.

Василь Мудрий.

Мін. Гебельс про політику Німеччини.

БЕРЛІН, 15. 12. ПАТ. Вчора ввечері мін. Гебельс виголосив велику промову на партійній з'їзді берлінської округи, в якій згадав про нинішні проблеми закордонної і внутрішньої політики Німеччини. Міністр згадав, що 1933 рік закінчився перемогою, 1934 рік закріпленням впливів націонал-соціалістичної партії в державі. Революція в Німеччині була необхідна. Однак вона вже невідкладно скінчилася і період революції перейшов в добу еволюції. Деякі німці — казав він — закидають нам, що не вміємо вести закордонної політики. Як при грі в шахи шахісти не виявляють своїх ходів, так і ми не можемо виявити своїх заходів.

ВИСТУПЛЕННЯ З ЛІГИ НАЦІЙ.

Згадуючи про виступлення Німеччини з Ліги Націй Гебельс підкреснив, що уряд добре зробив. Коли Німеччина не покинула Ліги, її члени-держави були би погодилися і виступили проти Німеччини.

БУНТ РЕМА.

Міністр гостро осудив тих, які критикують уряд за відомі події з червня ц. р. з приводу бунту Рема. Уряд сподівався бунту і мусів його жорстоко здушити, щоби в найближчій столітті ніхто не відважився робити приватних переворотів і порушувати мир. Шоймо хід дельших подій переконав про правильну поведінку під час замаху Рема. У протилежному випадку під час подій в Австрії і по смерті през. Гінденбурга були би на нас напад і тоді дійшло би до замаху. Світ на нас нападає і називає варварам. Але такі самі події в СССР виправдують державною konieczністю.

ГОСПОДАРСЬКА І ВІРОЇСПОВІДНА ПОЛІТИКА.

З черги мін. Гебельс обговорив господарські справи і віроїсповідні проблеми. Гостро виступив проти протестантської церкви зі закидом, що мішається до політичних справ. Уряд вимагає, щоби церква займалася тільки церковними справами і залишила урядові політичні справи. Міністр звертає увагу, що до протестантської церкви масово вступають комуністи... Хай опозиція вважає і не втягає церкви до політичної боротьби. Гебельс заявив, що не має наміру критикувати поодиноких князів католицької церкви за їх відношення до націонал-соціалізму, тільки за їх становище до колишньої партії центру. Католицьке духовенство дозволило на те, щоби та партія, яка довела до заложення німецького народу, могла безкарно свою акцію.

З черги Гебельс торкнувся „культурного конфлікту“, підкреслюючи, що рішальний голос у цих справах мусить мати держава, не одиниця.

СПІВПРАЦЯ ДЕРЖАВИ, ПАРТІЇ І ВІЙСЬКА.

Всі три чинники: держава, партія і військо працюють для народу. Нині ніхто не сміє мати іншої політичної волі ніж її репрезентує партія. Характер тієї партії соціалістичний і робітничий.

ВЕРСАЙСЬКИЙ ТРАКТАТ — ЧОРТІВСЬКИЙ ДОГОВІР.

Німеччина бажає миру, бо тільки тоді може працювати. Однак Німеччина домагається безоглядної рівноправності. Єдиним її бажанням, щоби версайський трактат, цей чортівський договір, зник з поверхні світа. Згадуючи про плебісцит у басейні Сарн Гебельс висловив сподівання, що плебісцит закінчиться успіхом Німеччини.

Закінчивши промову, міністр довідався, що поїзд, яким їхав канцлер Гітлер, задержався зі самоходом. Міністр вернувся на трибуну і поінформував присутніх, що Гітлер випувався з катастрофи. Присутні подякували вістку божими блаженствами.

Практичні дарунки на **Св. Миколая** це виробити з полічки з ф-ри

Дім волічки Львів, 57/84 6—15
вул. Синьуська ч. 3.

За океаном.**ЮВІЛЕЙНЕ СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ У ЗЛ. ДЕРЖАВАХ**

Тому 50 літ бл. п. о. Іван Волянський оснував першу українську греко-католицьку церкву на землі Вашингтона, в гірській місцевості Шенандо, у Пенсильванії. Ювілей з приводу цих роковин відсвяткувала парохія в Шенандо дня 21. листопада, в празник св. Михаїла, в день храму місцевої церкви, святочним обходом, заходами парохіа о. Івана Оргинського і парохії. На свято прийшло 14 священників з околиці. Службу Божу відправив о. Дмитро Добровір в оточенні о. Льва Чепельського й о. Володимира Довговича. Діякували о. Ярослав Скроцький та о. Андрій Рудакевич. Дуже гарну проповідь виголосив о. Мирон Задітас. Відслужено теж панахиду за бл. п. єпископа Сотера Оргинського і всіх священників та вірних, що померли за 50 літ дотеперішнього існування нашої Церкви в Америці. До панахиди станули всі 14 священників. Опісля було водосвяття. Увесь час богослуження в церкві співали дуже гарно доокладні дяковчителі, котрі склали на роком на це свято мужеський хор. На свято прийшла ціла громада і гості з околиці.

СВЯТОЧНЕ ВІДКРИТТЯ ЗАБАВОВОГО МАЙДАНУ БІЛЯ КАТЕДРИ У ФІЛЯДЕЛФІ.

Українська католицька парохія у Філядефії вирішила розвільнити три старі кам'яниці від 8-ої вулиці біля катедрі і на тому місці поставити забавовий майдан для шкільної молоді. Це вже сталося. Майдан вже викінчений. Цілий майдан вкритий сильною цементовою долівкою і від 8-ої вулиці побудований високий мур. Уладження майдану коштувало близько 3.000 дол. Майдан буде відданий на забави для шкільної дітвори і для хлопців та дівчат Українського

Найновіші матеріали вовняні і шовкові

по найнижчим цінам
поручає ф-ма **М. ЕРЛІХГОФ, ЛЬВІВ**
Синьуська 15. Тел. 26-43 58/84 4—4

Католицького Сиротиння. Крім діточих забав можуть грати там теніс та уладжувати катювали. Святочне відкриття майдану відбулося в мін. неділю ввечері, зграя після Служби Божої. На святі відкриття було кілька промов. Українські громадяни явилися на святі дуже численно.

НОВА ВЕЛИЧАВА ЦЕРКВА.

В м. Маріон Гайнс у Канаді вибудували українці греко-католицьку велику і дуже гарну церкву в нашому стилі. Ця нова церква поруч церкви св. о. Николая в Шикаго — це одна з найкращих наших церков в Америці.

УКРАЇНЕЦЬ З КИТАЮ ПРИЇХАВ ДО КАНАДИ.

Вінніпегський тижневик „Український Голос“ повідомляє: До Вінніпегу, Манітоба, Канада, загостив наш земляк, п. Т. Бутенко, що останніх вісім літ живе постійно в Китаю, в місті Шангаю. Він має там звання пра-муніципальній управі міжнародної колонії і є головою тамешньої Української Громади. П. Бутенко оповідає багато цікавих річей про Китай та про совітську Росію, де вже двічі після війни бував. Його гостина у Вінніпегу не сходить із оглядин міста, ані на забавках, а на сходах, де оповідає про чужі краї та свої власні переживання. А тих переживань було у нього немало. Коло 30 літ тому, ще молодим парубком він приїхав до Канади з Таращі, в київській губернії. Жив якийсь час у Вінніпегу, відтак у Ванкувері, підчас війни вписався в Сіатлі до американської армії, служив у Франції, відтак на мексиканській границі, двома наворотами відвідав совітську Росію й остаточно осів у Шангаю.

Великі банкові зловживання в Совітах.

Як повідомляють з Москви, комісія найвищої контролі ССРР перевела інспекцію у всеукраїнській організації під назвою „Госбанк“. Інспекція викрила величезні зловживання в центрі та у відділах. У зв'язку з тим арештовано директорів Певснера-Перновича і Сушенка. Потім теж до відповідальності головного директора Певанерова. Втрати, які потерпів державний скарб, обчислюють на мільон рублів.

Назубний камінь зникає без сліду.

Щоби охоронитись перед небезпекою назубного каменя, — вживайте постійно пасту Кальодонт! Лише вона має успішний засіб проти назубного каменя, винаходу д-ра Бройнліха. Сульфорицинолеат, складник Кальодонту, без шкоди для зубів і устної ями розпускає поступнево органічні субстанції, що сполучають назубний камінь, внаслідок чого тратить він свою твердоту, крушіє і можна його потім усунути, коли миємо зуби відповідно твердою щіточкою. Кальодонт запевнює нас здорові і міцні зуби.

KALODONT

усуває назубний камінь.

Залізнична катастрофа у Німеччині.

БЕРЛІН, 15. 12. ПАТ. Вчора полотною недалеко Вердену коло Гановеру зударився поспішний поїзд зі самоходом, яким їхали артисти. До катастрофи дійшло тому, що серед мряки самохід наїхав на заперу і вїхав на залізничний шлях. Саме тоді наїхав поспішний поїзд з Бремені з Гет-

лером. Канцлер вертався з посвячення нового пасажирського корабля „Шарнгорст“, містоти 19.000, призначеного для комунації Німеччини зі Східною Азією. Наслідки катастрофи страшні, 14 осіб убитих, 15 тяжко ранених відвезли до шпиталю. Пасажири поїзду врятувалися, ушкоджена тільки локомотива. Канцлер вернувся вночі до Берліна. На двірці Лертербангоф витали його особистий ад'ютант Брікнер, міністр внутрішніх справ Фрік і шеф тайної поліції Гімлер. На питання журналістів м. Фрік відповів, що до катастрофи дійшло внаслідок мряки. Залізнична обслуга оберігає мовчанку і відмовляє відповідей серед яких обставин дійшло до катастрофи.

150-тки Пріма Аїда є незрівняні.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 17. ГРУДНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

49

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

При тому став я щораз більше займатись журналістикою. Від початку 1885 р. підписував як редактор „Зеркало“ і став час до часу також до нього писати так, що в пізніших роках я став дійсно його редактором. „Русько-українську Бібліотеку“ видавав я далі, а в часі року звернувшись до мене редакція „Діла“ з пропозицією, щоб я увійшов в її склад. Я прийняв те пропозицію і працював відтак у „Ділі“ аж до мого виїзду зі Львова, себто аж до 1890 р., отже повних п'ять літ. В перші роки вів я наразі рубрику політичного перегляду, перекладав фейлетони, писав статі про правничого змісту і театральні рецензії; та вже в дальших роках став я писати статі економічні і навіть студії з цієї ділянки, а вкінці і вступні статі. В тім часі працювали в „Ділі“ як фахові журналісти, що лиш тієї праці віддавалися, Іван Белей і Кирило Кахникевич, далі якийсь довгий період часу Іван Франко, а крім того, попри постійні фахові заняття, крім мене також Горбачевський, Романчук, Вахнянин і Масляк. Власником „Діла“ була спілка основників, що складалася з кількох десятків осіб і пізніше перетворилася в товариство заробково-господарське. Адміністратором і душею товариства все був Дам'ян Гладилевич.

В тім самім році порушена була також по довгих роках мовчанки, справа львівського „Народного Дому“. Ту установу загартували

москвофіли виключно в свої руки і зробили її огнищем московської пропаганди. З народівців не приймали нікого. Дійшло до того, що цісарська даровизна стала огнищем протидержавної акції на шкоду держави й українського народу. Це відчували всі від довгих літ і безважностно на це нарікали, та ніхто не здобувся на якийсь крок. Аж у 1885 р. зробив у тій справі почин адвокатський кандидат Василь Дідошак, що видав брошуру, в якій, виказавши, що цісарська даровизна зроблена була *der ruthenischen Bevölkerung der Stadt Lemberg*, став на становищі, що місто Львів і його магістрат повинні улітнутися за цей маєток і він повинен бути відданий під їх управу та живиний згідно з тенденціями акту даровизни для цілей руської науки і літератури. Брошура наробила великого галасу. Москвофіли дуріли з тією. Дідошака називали Злодушак, п'янували його в часописах останніми словами як зрадника і трохи не збили. Та вкінці магістрат Львова таки зацікавився цією справою і порішив своїй правничій комісії, щоб про це громадській раді реферат з відповідними внесеннями. Та коли справа станула на денному порядку ради, забрав голос д-р Олександр Огоновський, що був тоді радним і зажадав, щоб ту справу зняти з денного порядку, бо вона торкається тільки внутрішніх міжпартійних руських відносин, тому найліпше буде, щоб рада в ті внутрішні відносини не мішалася. Польська рада згодилася на це, бо, здається, і сама не мала ні охоти, ні інтересу зражувати собі москвофілів та підтримувати народівців і для людей з дальшим поглядом вже й тоді було ясно, що перші будуть неба-

ком польським союзниками проти других. На кожний спосіб на цей раз урятував справу для москвофілів — українець. На мій погляд було це нерозумне і Дідошак стояв на становищі більш раціональним та для народньої справи кориснішим. Бідошака не довів рішення тої справи.

На осінній сесії союму 1895 р. здобувся Романчук на відвагу і сміливо заінтерпелював при отворенні союму намісника й маршалка, чому не вжили в інавгураційних промовах також і руської мови. На це ніодня з них не відповів ані слова, однак не помогло це нічого, бо в слідуєчій році повторилася знову та сама історія. Деякі успіхи хотіла принести русинам тепер сама доля та і з цього не змінили вони знові скористати. Умерли два польські послы, що вийшли з українських повітів: Валеріян Подлевський, член виділу краєвого з сільської курії і посол Гонпен з Долиниці. На місце першого вибрано до краєвого виділу по довгих заходах вкінці русина Бережницького, та при доповнюючих виборах в Долині перепав знову д-р Олександр Огоновський проти поляка Мазарського; отже перепав уже втретє у тій каденції, очевидно через руське хунівство, яке в тім повіті піднялося вже до землі. А руські часописи писали все таки про нашу моральну перемогу. Справді: незвичайна то перемога — триразова утрата мандату в одній каденції з найчистішого українського повіту. Вибір Бережницького до краєвого виділу був по правді успіхом, бо давно вже не було в краєвім виділі русина зовсім, а крім цього був Бережницький людиною характерною і спосібною.

(Далі буде).

Несамовита спілка.

НАЗАРУК, ПАЛІВ, ГЛАДИЛОВИЧ І ГРЕГОЛИНСЬКИЙ У СПІЛЬНОМУ ФРОНТІ.

Дістаємо таку сензаційну інформацію:

В понеділок 10. н. м. відбулася у Львові нарада, на якій устійнено спільний фронт таких пресових органів: „Перемога“ і „Батьківщина“ (ред. Д. Палів), „Нова Зоря“ (ред. д-р Осип Назарук), „Український Бескид“ (ред. Дмитро Грегoliniнський) і „Хліборобський Шлях“ (ред. Іван Гладилевич). Завданням цієї конференції було обговорити й намітити спільну акцію, звернену проти УНДО. Безпосередній вислід наради: спільний фронт згаданих часописів проти У.Н.Д.О. і його пресових органів...

Ця автентична вістка, отримана з цілком певного джерела, є тільки потвердженням тих поголосок, які вже від давшого часу кружили між нашим громадянством про зв'язок Дмитра Паліва з гетьманцями Скоропадського, зокрема про тісний зв'язок з Осипом Назаруком і партією „У. Н. Обнови“. Ми вже теж звертали увагу на зворушливий зворот у взаємній оцінці редакторів „Перемоги“ і „Нової Зорі“.

Як Галичина Галичиною і мабуть як світ світом — такої спілки ще не було! Бувають допускальні, інколи необхідні і високо позитивні міжпартійні блокни, накладаючи вищою konieczністю, але підставою таких компромісів, що на задній план кажуть відсунути дотеперішню взаємну боротьбу і суперництво, буває завжди спільна вища позитивна ідея, спільна вища ідея-ціль. Ясно, що у даному випадку у таких протилежних, взаємно заперечуючих себе ідеологіях, як Палів і Назарук, не можуть бути ніякі спільні позитивні політичні цілі, — може їх лунати хіба лише негачія, і то негачія супроти різних організованих сил, спільна „ідея“ боротьби проти організованого українського національно-політичного життя.

Як класичний зразок, як ще зовсім недавно думали один про другого Палів і Назарук, пригадаємо лише „засадничу“ вишину думок тих двох діячів після появи першого числа „Перемоги“. Д-р Назарук тоді писав: „Перемога“ — це перемога над розумом“. На те Дмитро Палів щиро-сердечно відповів: „Перемога“ — це перемога над розумом Назарука“. (Гл. „Перемога“ ч. 2 з 15. XI. 1933). Впевняв теж тоді Дмитро Палів, що та перемога „буде повна“: тому було надзвичайно цікаво довідатися, хто кого тут „вповні“ переконав і переміг. Якщо взяти атаманські кваліфікації „крісмагуранта“ (улюблена характеристика Паліва), викрадача Назаруком) з одного боку, та життєвий досвід На-

зарука на кільканадцять „ідейних“ службах у Старому і Новому Світі, — то здається таки, що Назарук полівся Паліва.

Тех чи інакше настав „єдиний фронт“ поміж пропагатором українського націоналізму (гасла „тези“ Ф. Н. Є. у 1-му числі „Перемоги“) та пропагатором „активної лояльності“ супроти Польщі, яку поручає духовий батько У. Н. О. Палівщина і воюючий клерикалізм, Палів під команду Назарука і Грегoliniнського і то саме підчас наступу станіславської „Скалки“ на „Просвіти“ й кооперацію! Доборовся палівський націоналізм до самого краю...

Коли ми назвали особу п. Грегoliniнського то слід і їй присвятити кілька пояснюючих слів, дарма, що діяльністю того діяча на перемиському ґрунті займаємося ширше окремо. Тепер пригадаємо тільки, що саме п. Дмитро Грегoliniнський був ще недавно лідером найбільш неперемінливої кампанії проти нинішнього перемиського Владки, — ба навіть заперив раз всю редакцію „Діла“ до Перемишля, щоб її мобілізувати проти тамтешнього єпископа і рад був змобілізувати проти нього все лівівське громадянство, що йому проте не дуже вдалося. Тепер той пач має відвагу виступати знову в ролі довіреного злочника перемиського Владки і свою діяльність намагається покривати його авторитетом. Що більше, п. Грегoliniнський представляється ніби як представник аполітичної Католицької Акії: добре було б довідатися, що дійсно спільного має Католицька Акія з п. Грегoliniнським і його політичними інтригами.

Не менш цікавим було недавнє відношення ред. Грегoliniнського до теперішнього його союзника Паліва. Ось напр. у 1929 році п. Грегoliniнський написав в „Укр. Голосі“ статтю, що звеличувала Павла Скоропадського та зневажала Січових Стрільців, яких він брав за „руйнівників української державності“; у зв'язку з тою статтею Дм. Палів оголосив в „Новім Часі“ статтю п. н. „Окаянні“, в якій були й такі симпатичні версайські звороти під особою адресою Грегoliniнського: „Переконали ви мене тільки розумом. Дурневі ви дайте, скільки і які хочете аргументи, все одно на біле він твердитиме, що воно чорне. Тому гої категорії людей не слід переконувати... Хіба в головах кретинів могло — родитися таке очеркнення такого факту... Обкидування болотом їх (себто Стрільців — Прим. Ред.) пам'яті через Грегoliniнських і Сп., людей, що в час будови україн-

Фірма **М. Гандельман** Львів Лейонів 27

повідомляє, що до відділу білих виробів, які продає з нагоди

„Передсвятчного Білого Місяця“ зі знижкою від 25% до 40%

знову надійшли такі артикули:

Позовно шир.	в ціні	0.55	зод.	за метр
80	0.65	0.71	0.85	0.95
Перевална холрова	0.71	0.85	0.95	1.10
„Пріма“ фабрика Шльосер	0.85	0.95	1.10	1.25
Попеліна у всіх подрах	1.10	1.25	1.40	1.55
Зефрі на жукі сорочки	0.75	0.85	0.95	1.10
Шелкові шиф. на жукі сор.	1.95	2.10	2.25	2.40
Попеліна у найнов. взорі	1.30	1.45	1.60	1.75
Динка на підм'ястці	0.65	0.75	0.85	0.95
Динка на підм'яст. шир. 80	0.85	0.95	1.10	1.25
Фавієла на білому	0.55	0.65	0.75	0.85
Фавієла гладка	0.70	0.80	0.90	1.00
Простирала коперт. мереж.	3.50	3.75	4.00	4.25
Простирала коперт. корон.	6.00	6.50	7.00	7.50
Простирала коперт. галтов.	3.75	4.00	4.25	4.50
Обруси Вілзеф. ф-ки 2 м. дов.	0.35	0.40	0.45	0.50
Стірки кухонні	0.75	0.85	0.95	1.10
Стірки чисто льняні	8.50	9.00	9.50	10.00
Ковдри ватові	11.50	12.00	12.50	13.00
Ковдри „Пріма“ з квітоту обостер.	17.50	18.00	18.50	19.00
Ковдри шовк. з бранату	17.50	18.00	18.50	19.00

Замовлення з провінції полагоджуємо за поштовою післяплатою. 59/84 4-5

ської держави сидіти по місяцях дірах, їх світлій пам'яті не пошкодить. Бо псам можна і на Бога гавкати“ (гл. „Новий Час“ ч. 125 з 6. XI. 1929).

Пан Грегoliniнський, який був тоді членом УНДО, віднісся до партії з домаганням перевести партійний суд між ним та Дм. Палівом. Очевидно, президія партії прихилилася до бажання Грегoliniнського і передала справу судові, про що повідомила Палів. Однак ред. Палів партійному судові не піддався, мотивуючи це тим, що „з такими...“ (тут слідувало відповідне нецензурне означення ред. Грегoliniнського) він на партійний суд не піде“. Наслідок того інциденту був такий, що ред. Грегoliniнський зголосив тоді свій виступ з партії. Нині, на платформі боротьби з УНДО, Грегoliniнський і Палів признали себе видко взаємно себе вартими. — що дійсно відповідає правді.

Про четвертого із того союзу, п. Гладилевича, буде ще теж окрема мова.

Цих кілька характеристичних моментів для осудження цієї нової події в нашому політичному житті думаємо вистарчити. На кожний випадок ця конференція буде мати цю користь, що вона надзвичайно прояснює атмосферу нашого політичного життя.

По смерті Михайла Грушевського.

ЗГАДКА ПРО СМЕРТЬ ПРОФ. М. ГРУШЕВСЬКОГО В АНГЛІЙСЬКІЙ ПРЕСІ.

Українське Бюро в Лондоні подало до англійської преси вістку про смерть проф. Михайла Грушевського. Найповажніший англійський щоденник „Таймс“ з дня 8. н. м. помістив таку замітку:

„До Лондону наспіла вістка, що дня 23. листопада помер у Москві проф. Михайло Грушевський, найбільший і найвизначніший український історик.

„Побачив він світ у році 1866 в Холмі. Університетські студії покинув у Києві і вже в році 1894 був іменований професором історії у львівському університеті. Довгі роки був він головою українського Наукового Товариства ім. Шевченка та видавав як один з редакторів багато наукових журналів у Києві й у Львові. Його монументальним твором є величезна Історія України в дев'ятих томах, яку він довів до року 1657, за сорок літ труду. Його праці переведено на багато чужих мов.

„Підчас незалежності України, в році 1917, був він одноголосно вибраний головою Центральної Ради, як один з найвизначніших політичних провідників, але й тоді не покидав своєї наукової праці. Коли Україна втратила свою незалежність, продовжував свою наукову працю на еміграції, у Відні та Празі. В році 1924 запросила його Українська Академія Наук у Києві, щоб повернувся з чужини і продовжував наукову працю в Києві. Він став членом Академії Наук у Києві і налагодив працю історичного відділу. В році 1929 вибрала його в члени також ленинградська Академія Наук, а в Києві став він на чолі історичної секції Академії. В році 1930 совітська влада не подобалась його чисто науковій праці, йому закинули, що він звертає занадто увагу на марксистичну сторону науки, врешті закинули йому просто національ-

Спільний фронт Чехословаччини, Румунії, СССР і Туреччини.

ПАРИЖ, ПАТ. Пертінакс пише в „Еко де Парі“, що в Женеві спільний фронт представників Чехословаччини, Румунії, СССР і Туреччини довів до дискусії, яка закінчилась перемогою Югославії. Спільні виступи цих чотирьох держав по-

тягнули за собою мін. Левала, застрашили мін. Ідена і бар. Альойзія. Пертінакс побоюється, що Франція залишить цих своїх союзників ради взаємин з Німеччиною, В. Британією та Італією.

Викрадали документи для Німеччини.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Віденська поліція відкрила в чотирьох дільницях тайну націонал-соціалістичну централю. Слідство виявило, що воний австрійського уряду Ріглер забирає урядові акти, які

переписували і висилали за кордон. Ріглер признався до вини. Поліція арештувала кілька осіб, між ними державного урядовця. Викрадані акти не мали великого значіння.

Нагінка японської преси на Францію.

ТОКІО, 15. 12. ПАТ. Французький амбасадор інтерв'ював у японських міністерств закордонних справ з приводу нагінки японської преси на Францію після арештування заступни-

ка французького морського аташе за шпигунство. Мін. Гірога заявив, що японський уряд не має змоги впливати на пресу.

Бельгія не заплатить воєнного довгу.

ВАШИНГТОН, 15. 12. ПАТ. Бельгійський уряд повідомив, що не заплатить в дні 15. грудня ц. р. чеповної суми воєнного довгу урядові Зв'

чених Держав. Дотепер тільки Фінляндія повідомила, що заплатить свою сплату воєнного довгу.

Університет „Доброго поведіння“ відчинено у Парижі.

У нас ще того нема. — Однак хочна культура людини мусить придбати собі не знання. Поспішіть замовити собі книжку

„Добре поведіння“ (38 ілюстрацій, стор. 128)

В-на „Самозаїт“ у Перемишлі, Голувак ч. 6., тільки за квоту зод. 1.95.

Набути можна у всіх книгарнях або просто у Видавничій пересилаючій чехов П. К. О. (38 книжок з описанням і пересилкою) квоту зод. 1.95. на конто: Михайло Куріло, Перемишль, ч. 504.943. 2-2

Корисний подарунок на св. Миколу і на ялинку.

Реформацькі пігулки ЧЕРНЕЦЬ з маркою (Zakonnik).

регулюють шлунок, хоронять під терпіння печінки, надмірної опастистости, паморок, лагодять гемороїди і при нахилі до обструкції в латинних прохищуючому засобом. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч.

34/69 36-7

ний ухил і заслали до Москви, де він проживав у великій нужді аж до своєї смерті".

При цьому додамо, що Українське Бюро в Лондоні робило старання через англійські академічні кола, щоб проф. Грушевського спровести в Москви до Англії. Одна з англійських

університетів погодилася був навіть прийняти його як професора історії, але справа наразі ла на переломі з совітської сторони і проф. Грушевський так і залишився в СРСР.

(Укбюро Лондон.)

Міські театри у Львові на неділю 16-го грудня 1934 р.

3-30 Великий Театр
величава вистава для молоді, повні казко-
вого чару
„12 годин пригоди“
Януша Вернецького.

7-30 Музична комедія Ральфа Бенациного
„Роскішна дівчина“
танці гарні мелодії, гумор, жива акція.
Сильвестер у Міських Театрах!

Театр Ріжнородностей

Нині друга вистава знаменитої спортової фарси
з студентського життя

„Блудний Боксер“ В. Смульського
розмах молодості, знамениті типи, божевільні
ситуації.

Жінки пригадуйте чоловікам!

Чому Вільсон виповів війну Німеччині.

Морган фінансував світову війну.

НЬЮ ЙОРК, 15. 12. ПАТ. Сенатор Ані заявив журналістам, що сенатська комісія для розсліду торгівлі зброєю і муніципалітет буде розглядати справу фінансування світової війни банком Морган, який був агентом британського уряду у Зауценіх Державах. Сенатор агадав, що має сенсацийний документ, яким є телеграма американського амбасадора в Лондоні до президента Вільсона в

дні 5. березня 1917. р. Телеграма повідомляє про недалеку кризу і скрутне положення банку Морган. Тому радить виповісти війну Німеччині, бо тільки воля не допустить до переполоху і абереже торговельні впливи Злучених Держав. І дійсно през. Вільсон зажадав від конгресу дозволу виповісти війну.

Поділ кольоній за співпрацю з Францією.

ПАРИЖ, 15. 12. ПАТ. Французька преса широко обговорює недалеку подорож між. Лівалю до Риму. „Матен“ пише, що темою римських розмов будуть три справи, а саме: правне положення у французькій Тунісі і зміна кордонів у Лівії, Сомалі та Еритреї. Франція відступить Італії

в Лівії смугу своїх кольоній, широкую на 500 км. Італія дістане простір до озера Чад. Крім того дітде до зміни кордонів в Еритреї і Сомалі. Франція сподіється, що за уступки Італії здобуде ширшу і безоглядну співпрацю Італії для вдержання мира.

Перед вписами до хлібороб. ліцею з українською мовою навчання.

Предложения на директора ліцею.

Як відомо, з початком шкільного року 1934-36 починається навчання в державному хліборобському ліцею з українською викладавкою мовою. Тому, що справа кунна відповідного земельного маєтку з належними й потрібними для школи будівництвом та улаштуваннями, в добромуні комунікаційному осередку, є майже закінчена, будуть, як довідуємося з вірності джерела, вже в найближчих днях проголошені вписи учнів.

Навчання в ліцею триватиме три роки. До першої класи ліцею, згідно з тими інформаціями, можуть бути прийняті кандидати, що: 1) покінчать у календарному році 17 літ, але не пересягнуть 21-ого року життя; 2) пропонують свідчення повінчення принаймні в 6 клас середньої загально-освітньої, або іншої школи, яку Міністерство Освіти признає за рівноградну; 3) пропонують доказ, що відбули одворічну, організовану хліборобську практику, признану шкіль-

ною владою; 4) мають належний фізичний розвиток; 5) адекватно вступний іспит, саме у залуку з вілбутою практикою.

Проголошення вписів і прийняття учнів уже тепер, хоч навчання починається в осіни, відбується тому, щоб уможливити їм практику на шкільному маєтку ліцею, або в тих маєтках, які знаєже управа ліцею.

Рівночасно довідуємося, що Кураторія Львівської Шкільної Округи запропонувала на директора ліцею інж. д-ра Михайла Холєвчука, тепер члена дирекції Краєвого Господарського Товариства „Сільський Господар“ у Львові, відомого зі своєї догладитиної наукової та практичної праці в ділянці сільського господарства, зокрема зі своєї праці в хліборобських школах у краю та у високій школі ветеринарної медицини у Брні на Моравії.

Чим займається представник „Батьківщини“?

(3 листів до Редакції.)

Перед кількома днями прибув до села Джурин, пов. Чортків, п. Бабяк, представник „Видавництва „Батьківщина“, „Студ. Шлях“ та „Українська Культура“. Від Видавництва „Батьківщина“ продавав він м. ін. брошуру „Молоде село“. Прийшовши до кооперативи, де було повно людей, п. Бабяк витягнув картину Собору у Володимирі і сказав: „Це є церква, в якій хрестився св. Йосафат, той найбільший хрунь“. Ті слова представника Паліївської „Батьківщини“ викликали серед присутніх страшне обурення і він дістав від них належну відправу з місця, бо місцеві селяни свідомі у-

країнці-католики, маючи щодня до діла з мискофілами і їх випадками проїї нашого святого, знають добре, хто такий св. Йосафат і яка його роль у відродженню нашої Церкви. Але яку деморалізацію ширить, яку отруту пускає між нарід такий представник „Батьківщини“ у тих селах, де нема свідомих людей, де нема кому зареагувати як слід на таку злочинну роботу? І чи це має бути завдання представника „Батьківщини“ й „Української Культури“?

Сидір Нагаєвський,
абсолютно богословія.

Джурин, 11. XII. 1934.

БРАНКА БОНА

75/86

1-26

Повний успіх нашої нової
ЧОКОЛЯДИ! КАКАО.

Залізнична катастрофа на сов. Україні.

З Москви надійшли вістки, що минулої ночі зударилася на Сов. Україні два товарні поїзди. Згинуло двох урядовців, кількох залізничників тяжко ранених. Комунікат не подає блискитих подробиць.

Атеїстат на комуніста на соціалістичній Україні.

З Москви надійшли вістки, що у сільським колективі Красний Луг коло Одеси невідомі справники віддали кільканадцять стріл. крізь вікно до комуніста Кари, голови сільської ради. Написники втікли. Комуніст Кара тяжко ранений. До Красного Лугу приїхало кілька вищих урядовців ГПУ на слідство. Чекісти перевели численні арештування. Слідство виявило, що замах має політичне тло. Тому арештованих розстріляють.

Після вбивства Кірова розстріляли 109 осіб.

З Москви надійшли вістки, що апоміж 39 осіб, арештованих на Сов. Україні більшовики розстріляли 29 осіб, про що „Діло“ повідомляло вже вчора. Дотепер після вбивства Кірова розстріляли в Москві і Ленінграді 88 осіб, на Сов. Україні 29, в Мінську 9 і в Самарканді 5 осіб, разом 109 осіб. Крім того багато арештованих сидить ще по в'язницях.

Син президента перед судом.

ПАРИЖ, 15. 12. ПАТ. Перед повним судом у Мадриді станув учора син президента еспанської республіки вістун Ніцето Замора, обвинувачений за несубординацію. Прокуратор домагався 12 років в'язниці. През. Замора домагається, щоб його сина судили як усіх інших громадян.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0-80
(з поштовою пересилкою
0-95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 54.060 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла“, — Львів, Ринок ч. 10.

НОВИНКИ

— Пригадка. Звичайні Загальні Збори Видавничої спілки „Діло“, кооперативи з обм. відповідальністю у Львові відбудуться у понеділок 17. грудня 1934. в год. 16.30 в приміщенні Редакції „Діла“, Ринок 10. II.

— Хотите мати добре футро, ідіть до відомої фірми Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54-46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— Найкраще випраний ковнірець тільки в українській пральні „Бріл“, вул. Бляхарська 21. 18-20 34-?

— На святомиколаївські дарунки надаються найкраще порцелянові товари фірми „Кераміка“, під управою О. Ониська, Львів, Руська 18, тому, бо є і практичні і найдешевші. Загляньте на Руську 18. а переконаєтесь. 707 1-2

— Традиційний Святомиколаївський Вечір з танцями за дозволом Митрополитичого Ординаріату улаштує 18. грудня 1934. У. С. К. ім. сот. Ф. Черника в залах „Почтовців“ при вул. Японський 9. Початок год. 21. Запрошення в кооп. „Пласт“, Сикстуська 29. від год. 18-19.

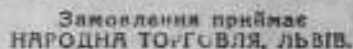
— Відїзд апостольського візитатора до Риму. У понеділок 10. грудня ц. р. апостольський візитатор о. Іван Гудечек закінчив візитацію перемиської дієцезії і відїхав до Кракова, а звідтіля до Риму.

— На вистави театру „Заграва“, що відбудуться 22. і 23. ц. м. у „Театрі Ріжнородностей“ продаватимуть білети від 17. ц. м. в „Союзнім Базарі“ вул. Руська.

Найбільша і тому
найдешевша українська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“

виконує в найкоротшому часі
твори, брошури, афіші та всілякі
інші друки. — Ціни дуже низькі.
АДРЕСА: Львів, Ринок 10.

— Жажлива їзда на паровозі. Біля Лукова під Люблінном потяг вайхав на віз і відкинув його на бік, причому візник і чотири купці, що їхали на ярмарок до Межирича, впали в рів. П'ятий пасажир, 21-літній Шльома Калинка дістався на платформу паровозу і так переїхав кілька кілометрів. Біля станії Безволя машиніст зауважав недомогання паровозу. Задержавши потяг, побачив на помості паровозу раненого Калинку, що ледви дихав зі страху. Його перевезли до люблінського шпиталю, де він помер.

ГЕМОРОІДИ

є причиною злого самопочуття, надмірної нервовості, браку гумору і т. д. Треба безумовно усунути ці дошкульні терпіння. — У тієї цілі вживати

Anusol
-Goedecke-

ДІСТАНЕТЕ В АПТИКАХ.

— Як розкрадають Румунію. Румунський часопис „Люпта“ повідомляє, що за урядовою статистикою в Румунії в часі від 1924 до 1928 р. укарано в судовій дорозі 1.409 урядовців за спронеження державних грошей. Сума спронежених ними грошей сягає до 4 мільярдів левів.

— Новий спосіб на алькоголіків придумала берлінська поліція. Коли один з налогових п'яниць вернувся в суботу вчором зовсім п'яний, почав авантуватися і залишив жінку та діти на цілий тиждень без удержання, до мешкання увійшла поліція й арештувала п'яницю. На поліції прив'язали йому на шиї напис „Я пропив увесь свій зарібок“ і водили опісля вулицями міста.

Найдешевші дарунки на Миколая і ялинку
порукає магазин білля
73/86
Львів, Коперника 28 а. **Фрухтмана**

— 90 жертв готелевої пожежі. Число вбитих підчас жорликої пожежі готелю в Лансінґ (Мічиген) зросло до 30 осіб. Крім того 60 осіб пропало без сліду.

Камізелки, пультівери, рукавички і пов'язки шкарпетки порукає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Ботнів ч. 4. 47/83 30—60

— Річні вістки. Число безробітних у Німеччині зросло за листопад на 86.000 більше, в Англії на 1150. — Із державної галерії у Штутгарті вкрали мініатюрну копію Рафаєлової Мадони на слоновій кості і рисунок Готгарда Міллера. — В еспанському місті Каласенте вибухла у кінці пожежа підчас сеансу; наслідком паніки 8 осіб задушили на смерть у натовпі, 8 тяжко ранили. — Турецький уряд зачинив славний мечет Ая-Софія для вірних, бо рішив перемістити його на музей візантійського мистецтва. — Голандський і шведський уряд згодилися вислати якусь кількість свого війська до басейну Сарі, щоб там утримувати лад. — У Берліні радла міжнародна конференція повітряного плавання, що займалась теж питанням, щоб обнизити ціни білетів для пасажирів літаками. — З Відня вибирається наукова експедиція, що переїде атом Азію від Сирії до Китаю з метою знайти вигідний шлях між Індією і Китаєм. — У Гамбурзі вкрали злодії в одній фабриці вічних пер на 40.000 м. писального приладдя.

ПОРОШКИ
„KOWALSKINA“
ВЖИВАЄМО
ПРИ ДОШКУЛЬНИХ
БОЛЯХ ГОЛОВИ
КОЖЕ ВІЗНАКОМ
„СЕРПІС ПЕРСТЕНІ“
FABRYKA CHEM. FARMAC. J. KOWALSKI WARSZAWA

ДИВОГЛЯДИ.

ВЕСІЛЛЯ БЕЗ ГОТІВКИ

Женяться люди без грошей, але коли роблять весілля мусять мати щось у кишені. У Барклі, в Каліфорнії, одна молода дара дала приклад, як можна відсвяткувати весілля не виплативши ні сотики. Вона мала на складі товар і цей товар обміняла на обід, музичку та священика. У країні високо розвиненого промислу вертаються люди до способу торгівлі, що віддавна панує у чисто хліборобських країнах.

ФАБРИКА ЧАРОДИВНИХ ПАЛОЧОК

У Варі (Італія) заснували першу фабрику, що виробляє чародійні палочки, які відкривають поклади різних металів, джерела нафти, політощо. Основник цієї фабрики сам уживав такої палочки віддавна, а тепер рішив, що краще продавати таке чудо іншим, ніж шукати самому підземних скарбів.

Відгуки дня.

Каріока.

Я ще ніколи не був такий цікавий на карнавал, як цього року. На тому, що перший раз, відколи світ світом, відбудуться вечеринці української преси (9. лютого, Японська вулиця!), а тому, що умами і ногами всіх танцюючих сотряс один чародійний згук: Каріока.

— Чи ви танцюєте „Каріоку“? — питала мене одна модна пані.

— Ні, пані. Кадриля, вальса, давніше коломийки...

— А онстеп, тустеп, фокстрот, кемельтрот?...

— Ні.

— То ви вже насправду старі!..

— Не перече. За молоді витанцювався і тепер тільки дивлюся. Хоч — до речі кажучи — нема на що. Ці всі передсмертні судороги від такт муринського джезу не дають ніякого здорового відволікнення.

— Зажиліть, побачите Каріоку... Ах! — і завернула очима. — Божеський танець!

Мене це заінтригувало. Може й справді... Мистецтво рагалою тепер помітно вдоволює, може й танець пішов тією дорогою!..

Як тільки появилися кінові афіші в оповіщенням, що в кіні „Аполло“ Дольорес дель Ріо вадивує лівівський світ новим, геніальним, нечувано-невиданим танком „Каріока“, я зараз побіг подивитися.

Подивився і — тепер страшенно цікавий на наш карнавал. Яя наші лівівські, а за ними провінційальні танцюристи витанцюють Каріоку. Той божеський, геніальний, нечувано-невиданий танок, що зродиться в гарній, хоч трохи муринській, головці Дольорес дель Ріо, на радість її імпресарія і всіх учителів модерних танців.

Короткий опис: Пані і пан спираються на себе головами і голкають, подрігують, притупцюють аж серце цвіте. Час до часу обертуються довкола спільної осі, що в полученням танкового хисту з цирковою зручністю.

На фільмі ні Дольорес дель Ріо, ні інші її партнери та партнерки ніразу не споткнулись і не гримнули на землю, але я цікавий, як воно вплине на балетів салі у наших добрих старім Львові, чи в ще ліпший і старший Теребовлі?

Панна Якасґамська, наприклад, менше як низенька, пан Забувляк грубо більше як високий

Найкращі бомбонери, смачні цукри та чоколади

74/86
Е. ДУДЕКА на св. Миколая
дистанеш у цукорні
пл. Маріїська ч. 5.

З кіна.

КІНО „КАСІНО“: „ПОГОНЯ ЗА ТІНЮ“.

Фільм кримінальний з детективом, але не таким, якого знаємо в дотеперішніх фільмах, що нагадує Шерлока Гольмса або звичайного поліцейника. Це детектив веселого типу, з дуже веселою молодістю жіночкою мільонеркою, яка розуміє всі його примхи, навіть вибачає йому пиячоту. Найбільша окраса фільму це веселі сцени цієї дивної подружжя пари, що весь час стоїть у сильнім контрасті до досить поважного сюжету. Шукать таємного вбивника одної жінки і адогади глядача, як повинно бути в такій кримінальній історії, звертаються по черзі до різних дівчих осіб. У головних ролях дуже добрі Віліям Патель і Мирза Ллой.

Літературний куток.

НАГОРОДА „ГОНКУРІВ“.

За традиційним обідом у ресторані призначили цими днями найважливішу річну літературну премію Академії Гонкурів. Склад цієї Академії такий: Роні — старший, Роні — молодший, Жан Ажальбер, Поль Неве, Раваль Поншон, Леон Деле, Родян Доржделас, Гастон Шеро, (ці були присутні), Люсієв Декав і Леон Еннік голосували листовою. Зараз у першій черзі голосування 7 голосів дістав Роме Версель за повість „Капітан Кован“, 2 голоси дістав Юбер де Лягард і один Ігнат Лограв.

Новий лауреат уродився у 1894 р. Мандрував багато підчас і після війни. Тепер він учитель гімназії в Дінані. Для його повісті відбувається на Балкані підчас окупації французької армії.

Того самого дня призначили теж другу замітну нагороду „Теофраста Ренодо“ Люї Фрежісові за повість „Вліт“. Автор має 34 роки, теж багато подорожував по Європі й Азії і теж учителює в гімназії. Ця його повість в Альпах.

Коли

ВЖИВАЄМО

В ревматичних терпіннях, подагрі, болях нервів і голови, грипі і перестуді віддають таблетки Тогаль добрі послуги. Таблетки Тогаль приносять полекшу в цих терпіннях. Можна набути в найближчій аптеці.

— танцюють Каріоку. Зближається пан Забувляк до панни Якасґамської і наставляє лоб. Дівчинка не тікає, не кричить, не кличе маму на поміч, а зривається з місця і собі наставляє голову. Віда тільки з ростом, ніяк не можуть залучити голів. Але врешті і це вдається...

А чарівна музика пливе і пливе...

Починається танець. Спершу ще сяк так. То дриг, то гон, то туп. Аж приходить оборот довкола спільної осі, яка, на жаль, існує тільки в теорії. Коби це було щось реального, ким тичка від фоксоді, пластова плічка, держак від мітли — все в порядку. А так — тримайся не знає чого, коли руки мають бути „по швам“. Одне голівка вишпелюється на ліво, друга на право, лансерка — мала, якось задержується, але тансер дає оторчака і лежить як довгий.

А чарівна музика пливе і пливе...

Тансер зривається, обтірає одяг і знову наставляє лоб. Ніхто не дивується, бо це не перший випадок, а кожний, хто починає танець, приготувався на упадок.

А чарівна музика пливе...

А по кутках ідуть розмови:

— Напроваду гарний танець. Де-де наш ковачок! Дивий, смішний і головна річ — такий несаляновий!..

Каріока — от краса!

Галактіон Чіпка.

Дописи.

ЧОРТКІВЩИНА.

Просвітянський концерт у честь Федьковича в селі Джурині. Дня 9. XII. п. р. відбувся в селі Джурині, пов. Чортків, концерт у 66-ліття Т-го „Просвіти“ та в 100-ліття уродни О. Ю. Федьковича, співа зведеної Букварини. Свято було підготоване незауважно обійшлося та вишло дуже гарно. В програму входили хоромі продукції: Боже Великий, Привіт „Просвіти“, Учітеся, брати мої, Дзвони, Не вісайте існі зорі, Україно мати і Гімн „Просвіти“. Дуга оркестра відіграла везанку пісень. Мандоліновий терпет в гітарам випав також гарно. Була теж гра на бандурах п. Нагаєвського і його дружини, що загальною подобою. Гарно випали також декламації творів Федьковича: Довбуш, Сему тому, хто цурався свого дому, Україна. Декламували: Анна Квасинна, Андрій Сисак і Роман Кошак. Оригінально виглядало, як реферати про Федьковича вголосували селянин Пліска, убраний в селянському костюмі. Здавалося, невідомо сам поет, якого портрет висів у гунульському сіраку, бачив собі того. Свято закінчилося відспіванням національного гімну. Оркестру підготував студ. Дмитрівський, хор п. Нагаєвський. Публіка прийшла зі свята вдоволені і окріплена на душі.

Вибагливі плащі 70
сукні 35 ЗОЛОТИХ
Великий вибір.

Жіноча конфекція

ФЕМІНА

Львів,
площа Галицька 12 а.
І. пов. ріг вул. Баторого. 660

Листування Редакції.

Всч. о. М. Б. в Д.: Письмо передати до Нар. Канцелярії, згідно з Вашим бажанням. У „Ділі“ використано те, що буде можливе.

Вп. І. Стронський, Перемишль: Прислану оцінку помістимо.

Всч. о. В. Вергун, Краснополя: Матеріали передати до Нар. Канцелярії.

Вп. д-р М. Янів, Маймонце: Обі статті підуть у своїй часі. Тепер ми перервані матеріальним матеріалом. Щодо бажаних нот, то ми звернулися до дир. І. Охримовича, згідно з Вашим бажанням.

Він освіти залежить майбутність — нехай кожний зложить „Лав Просвіти“.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 143.922.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-30 зок.
Чвертьрічно 18-00 „
Щорічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-60 зок., Німеччині 7-60 зок.,
Швейцарії 8 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 7-60 зок., Австрії 7-60 зок.,
Зміна адреса 1 зок.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-25.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

VI. Вистава Асоціації Незалежних Українських Мистців.

У неділю, 16. грудня в год. 12. вполудне в саль-
лах Наук. Т-ва ім. Шевченка відкрили VI-у з
черги виставу АНУМ. Хоча одночасно в тій са-
мій будівлі виводили „Різнорідностей“ „Показ
модерних жіночих одягів“, що виповнило сажу по
береги, на мистецтві виставі теж було більше
публіки, ніж можна було сподіватися. Вистава не
перевантажена експонатами і зайняти спробами,
всі розкладена з великим смаком, наглядно, так,
що творів того самого мистця не треба шукати в
різних залах і місцях.

Крім членів АНУМ і спихатків у виставі
бере теж участь краківська мистецька група „За-
рево“. Ось імена всіх мистців: Н. Білецька, С.
Борачок, М. Бутович, О. Буцманюк, В. Гаври-
люк, М. Гарасовська, М. Глушенко, С. Горди-
нський, О. Грищенко, Л. Гед, М. Дольницька, Д.
Іванцев, Н. Кисілевський, М. Кміт, О. Климко, А.
Коверко, Я. Красневич, В. Ласовський, О. Лі-
шівський, Я. Лукавський, О. Лятурицька, В.
Масютин, Г. Мазепа, Н. Мілян, В. Протас, Р.
Сельський, О. Сорохтен, П. Холодний (молодший).

Найбільшою атракцією вистави є один образ
О. Грищенка, що мав цього року великий успіх
в „Осінньому Салоні“ у Парижі. Крім цього має

він образи із своєї подорожі по Європі. Теж з
Еспанії і півд. Франції виставив свої речі М. Глу-
шенко. С. Борачок має образи витримані оригі-
нально кольорово, що були на деяких європей-
ських виставах. Бутович прислав, як звичайно,
прегарні гротески, в яких переплітається україн-
ський гумор. З образів П. Холодного (сина) звер-
тає увагу один портрет: М. Дольницька, що збо-
була собі імя вже на чужині, має серію емайлів, Р.
Сельський великі барвисті полотна.

Із молодших В. Ласовський має праці вико-
нані у Парижі, Гаврилюк теж експериментує у
модерному дусі. С. Гординський має образи з
останньої подорожі по Греції, Єгипті, Палестині та
Царгороді, Галина Мазепа вміє брати монумент-
альний характер зок. евр. типу з українським
духом.

Різьба має славних представників: О. Ляту-
рицьку з досконалими речами, Н. Мілянську з
портретами і композиціями, гіпо і мармур Ко-
верка.

Організатори вистави видали гарний кат-
алог з 12 ілюстраціями і вступним словом П.
Ковчука.

Первісна людина в світлі найновіших дослідів.

Четвертий з черги візит з цилію „Академі-
чних Вечорів“ під загальним наголовком виступив
проф. д-р Ю. Полянський у неділю 16. грудня ц.
р. у саль української „Бесіди“ при вул. Рутів-
ського ч. 22. Великий цікавий реферат ілюстров-
аний світляними образами стигнув багато публі-
ки. Прелегант розглядав наукові теорії про похо-
дження людини і дійшов до висновку, що первіс-

на людина у світлі найновіших дослідів науки
нічим не різниться від теперішньої людини. Те-
орії Дарвіна та інших учених антропологів, які
виводили людський рід від човорікоподібних
мапи, провалилися.

Дискусії не було. Візит тягнувся від год.
6.10 до год. 7.25 вечором.

Новий фінансовий скандал у Франції.

Надужиття на 200 мільонів.

ПАРИЖ, ПАТ. У Капнах арештували ланца
Мелера, що мав у Парижі т-во верховностей, а в
інших містах 15 фінансових підприємств. Ствер-
дили, що Мелерові пасива вносять 200 міль. фр.
Щі втрати потерпіли головні міські самовряду-
вання та дрібні рентієри. Мелер уже свого часу

дістав був приказ покинути Францію та завдяки
впливовому політикові остався. Тепер виявило-
ся, що то був держ. підсекретар у м-стві війни
Осоля з радикальної партії, який домер тому два
роки. За цю прислугу Осоля дістав 100.000 фр.

Кровава подія в Сарцині.

ПАРИЖ, ПАТ. Аварс повідомляє зі Сарбріке-
ну: Офіцер чужинської поліції, яку недавно по-
кликана сарська комісія, англієць Джостіс пере-
їхав автома. Прохожі кинулися на офіцера.
Офіцер вистрілював у юрбу та зранив одного робіт-
ника. Юрба, около 30 людей, знову заатакувала
офіцера, хотіли його розібрати та побити тяжко.
Раненого робітника й офіцера забрали до шпи-
тальні.

Німечке Інф. Бюро повідомляє, що офіцер

Забарикадувалися в фабриці з 3 службовцями.

СОЛЮНЬ, ПАТ. 400 робітників одної з фаб-
рик тютюну 4 дні не кидають фабрики, домагаю-
чись підвищення платні. Між робітниками багато
мірок. Страйкарі забарикадувалися та затрима-

був підпільний, а перехізна жінка була вагітна.
Юрба оточила авто та приказала офіцерові, щоб
не рухався з місця. Офіцер думав, що йому гро-
зить небезпека й вистрілював у юрбу.

ЛОНДОН, ПАТ. Президент правлячої комі-
сії Нокс приказав розігнати справу кровавої
події в Сарбрікен. Появиться небаром урядовий
комунікат. В Англії уважають цю подію дуже
прикрою, що може створити неприємний на-
стрій для англійських відділів у Сарцині.

ли зі собою 3 службовців дирекції. Поліція
оточила фабрику. На знак солідарності інші
фабрики теж страйкують.

Скандалозна гуманітарна акція в Америці.

Змареновано величезні засоби харчевих продуктів.

Як повідомляють з Нью Йорку, президент місь-
кої ради ствердив великі непорядки при розділі
харчів для бідного населення. Стійтові влади,
яких надавання є теж підкуповані голодним на-
селенням, просто засипали Нью Йорк харчевими
засобами. Тимчасом між союзними властями, їх
ньюйорською експлуатурою і міським добродійним
урядом повстали спори за компетенцію. В ре-
зультаті прислали за багато харчів, а не поділили
про персонал до розділу між бідних. Тому багато
харчів зіпсувалося. В Нью Йорку накопичено впр.
масу бараболь, яка вистарчила би на прохарчу-
вання всіх мешканців міста на кілька тижнів. Не-

лика скількисть тих бараболь вже зігнила, а реш-
ту чекає те саме. На складах лежить велика
скількисть яблук і інших овочів, що теж гниють.
Крім того валяється багато м'яса і м'ясних кон-
сервів. Тому, що нема кому все те розділити, ба-
гато м'яса не дістається до рук голодного на-
селення. Американська преса стинила у зв'язку з
тим великий крик.

Канізелки, пультівки, рукавички і нові
шкарпетки поручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Ботмів ч. 4. 47/83 31—60

СЕНАТ.

На четвер скликали засідання сенату, пер-
ше в теперішній сесії. Денний порядок оголо-
сять пізніше, однак відомо є, що м. і. буде на
порядку заповіджена зміна конституції.

СКІЛЬКИ ЗІБРАЛИ В ДЕНЬ „НАЦІОНАЛЬНОЇ СОЛІДАРНОСТІ“ У НІМЕЧЧИНІ?

Німечке міністерство пропаганди повідом-
ляє: „Вже є остаточний вислід збірки „Дня на-
ціональної солідарності“. Звідусіль приходили
за той тиждень жертви, так що загальна сума
вносить 3.874.834.16 марок.

НАСЛІДНИК КІРОВА ПЕРЕВЕДЕ „ЧИСТКУ“.

Управа комуністичної партії поручила чле-
нові центрального комітету Чудову взяти на се-
бе обов'язки начальника лєнінградської партій-
ної організації, як провізоричного наслідника
Кірова. Чудов не один із найстарших членів
партії. Досі він у різних сторонах СРСР був
партійним начальником а також представником
уряду. Чудов запівав, що переведе „чистку“ в
усій лєнінградській партійній організації.

ГІТЛЕР НЕ ХОТІВ ПЕРЕГОВОРЮВАТИ З ЛІТВИНОВОМ.

В дорозі з Женєви до Москви Літвінов при-
був до Берліна, щоб перевести переговори в
справі східного пакту. Однак Гітлер велів йо-
му сказати, що переговорювати зі совітським
урядом може аж після німечко-французьких
переговорів. Літвінов, поінформований про від-
повідь Гітлера совітською амбасадю в Берлі-
ні, удався в дальшу дорігу.

У ТУРЕЦЬКІЙ МОВІ ВСЯКІ БОГОСЛУЖЕННЯ.

Жид. Тел. Агенція повідомляє зі Стамбулу,
що тепер у Туреччині йде агітація, щоб бого-
служення всіх віроісповідань відправляли в ту-
рецькій мові. Асимілятори серед турецьких жи-
дів віддавна агітують, щоб гебрійську мову з
гітурії заступити турецькою мовою.

ІТАЛІЯ ЕЛЕКТРИФІКУЄ ЗАЛІЗНИЦІ.

Італійська преса повідомляє про рішення
итал. уряду електрифікувати всі залізниц-
і. Через електрифікацію залізниці мають так
побільшити свою швидкість, що будуть най-
швидшими залізницями у світі. Нові електрич-
ні потяги будуть складатися з чотирьох нероз-
дільних одиниць і осягнуть швидкість 160 км.
на годину.

ВТОНУЛИ В КАНАЛІ.

БЕРЛІН, ПАТ. На шляху Цосен-Мігенваль-
де біля Берліна наслідком мряки авто, яким
їхав власник ресторану, офіцер поліції та ку-
пець, впало в канал. Усі пасажери втопили.

ВІСК ГОРІВ НА ВУЛИЦІ.

НЬЮЙОРК, ПАТ. У фабриці воскових свічок
з Ельмсфорд біля Ньюйорку гарячий віск роз-
лився на вулицю та поширив пожежу на кілька
сусідніх домів. Мешканці загрожених домів
ледви врятувалися, продираючись крізь горю-
чий віск.

ТЕАТР ГРЕТИ ГАРБО.

Артистка виступить у Стокгольмі у своєму
театрі.

„Берл. Тгт.“ повідомляє з достовірних дже-
рел, що Грета Гарбо хоче виступати як театраль-
на артистка. Тепер вона вертається до Швеції,
щоби, як шороку, провести Різдво в рідному
краю. Шведсько-американський представник
Грети Гарбо приїхав уже до Стокгольму, щоби
купити найбільший концертний будинок „Ав-
діторіум“. Будинок цей перебувають на те-
атр і тут Грета Гарбо вперше виступить сама.
Вона гратиме ролі Стріндбергових пєс.

Колиб це справділося, то це було б найбіль-
ша сензація у фільмовому світі. Вже відомо
відомо, що Грета Гарбо втомилася фільмами,
впевняє, що після стільки різних перемін на е-
крані для неї нема вже можливостей. Також
інші артистки зробили подібно, впр. Аста Ніль-
сен мала величезні успіхи теж на театральній
сцені.

П р и с и л а й т е п е р е д п л а т у !

Компромітація Літвінова у Женеві.

Женева, 12 грудня 1934.

Колиб хтось запитав — „де згода в семействі?“, то йому можна булоб слушно відповісти, що саме в Женеві. Небезпечну суперечку між Відгородом та Будапештом на тлі марсельського атентату розв'язано, задовольнивши всіх учасників справ, великих і малих, посередніх і безпосередніх. А в першу чергу саму Югославію та Мадярщину. Про це вже була мова у редакційній статті „Діла“ і годі над цим довше зупинятися.

Женевські дебати характеристичні тим, що суд над учасниками в марсельському атентаті перед женевським трибуналом перетворився фактично у двобій між противниками та оборонцями ревізіонізму. А коли спли по одній та другій боці показались досить рівними, то цілу справу перенесено на ґрунт досить теоретичного осудження терору. Чекати нових конфліктів на цьому ґрунті між державами, заступленими в Женеві, нема чого, бо кожна з тих держав готова в найбільш рішучий спосіб осудити терор... на папері.

Слушні політичні вимоги повезених націй можна і треба осягнути без терору. Відповідальні представники українського громадянства все виступали проти терору, як засобу здійснення українського політичного ідеалу.

Вислідом дебат над марсельським атентатом українці можуть бути справді здволені більше ніж інші нації. Ці дебати викликали дуже гострий осуд московського терору, хоч і не в самому Союзі Народів, то у всякому разі у швейцарській пресі.

Пан Літвінов мусів би справді пам'ятати, що хто має шасло на голові, той не повинен виходити на сонце. Його спроби осудити „реакційний“ терор, та виправдати большевицький терор, наблизили справді різну відправу у швейцарській пресі.

„Журнал де Женев“ пише з цього приводу: „П. Літвінов забув школу тероризму ГПУ, вибух у софійській катедрі, вбивство чехословацького міністра фінансів Рашіна, вбивство дітей царя та масові еказекуції останнього тижня. Чи п. Літвінов гадає, що ці факти в Женеві невідомі? Терпелівість Союзу Народів можна порівняти хіба з його чепістостю“.

Не менш рішуче виступає проти московського уряду і „Нос Ціріхер Цайтунг“, яка пише між іншим:

„Хоч які великі різниці існують між державами та їх політичними системами, а всеж безодня між ними та Совітським Союзом безмірно глибша.“

При дебатах у Раді, в яких беруть участь і представники СССР, що зачисляє себе до великих держав, мусіла виявитися раніше чи пізніше неможливість поєднати засади, на яких спи-

рається держава в сучасній Росії та в інших країнах. Це й сталося дійсно в останніх днях у Женеві при обговоренні югославянських скарг проти Мадярщини. Тут виступив Літвінов з промовою, якої цинічна отвертість не залишає багато до балаганя.

П. Літвінов скаржиться, що сучасний тероризм „з більшості відомих нам випадків кермований реакційними ідеями“. Коли большевики скаржаться на індивідуальний терор у випадках, коли він звертається проти них самих, то проти інших форм терору, які видаються нормально думуючим культурним людям чимось найбільш огидним, вони не мають ніяких моральних чи політичних закидів.

Вони отверто проголосили терор та насильство у початках свого панування. Терор став нормальним складником їх урядової практики. Але у відповідь на напад на когось з пануючих кол совітської держави вони уживають розстрілу і шибениці суєроти закладників тузінками і сотками, несправді яких не впливає найменшого сумніву.

Про форми цього терору п. Літвінов не сказав у Женеві ні одного слова. Дипломатична дискреція та чепістість охоронили його перед відповілю, яка йому належала: перед вказанням на події останніх днів в Росії, де по смерті Кірова вбито кількадесять в'язнів, що були в руках поліції.

Найкращі торбинки на св. Миколая,

можна дістати у фірмі

ЛВВІВ, СІКСТУСЬКА Ч. 1.

НОВЛЕС

Французький уряд розв'яже напів військові організації.

ПАРИЖ, 16. 12. ПАТ. Правна комісія салати послів змінила основний новий закон про публічні маніфестації. Комісія вставила до закону статтю, що уряд може розв'язати організації і товариства, які будуть організувати збройні прилюдні маніфестації, або без дозволу міністра війни будуть

На св. МИКОЛАЯ і ЯЛИНКУ приготували ми тисячу гарних дарунків з наших 20 бранкованих відділів. — За дешеві гроші можна кожному зробити приємність.

ВІДВІДАЙТЕ Товаровий Дім

ТРУСТ

Львів, Гетманська 12 і вул. Городецька 85

Для Батьківських кружків і захоронок значний рабат. 67/85

„Тому це парадокс, коли представник тої системи сидить як рівноправний з представниками інших держав, яких союз оснований на засаді права“.

Коли швейцарська, а очевидно і преса інших держав, виступає проти московського терору у самій Московщині, то оскільки рішучіше повинна вона виступити проти московського терору на землях повнезволених націй. Коли цей терор на Московщині є внутрішньою московською справою, то на Україні є він засобом московського уряду нищити населення чужої повнезволеної нації: терором у міжнародних відносинах, проти якого протестує європейська преса з нагоди марсельського атентату.

На жаль, у Женеві грає роль сила, якою ми ще не можемо похвалитися.

М. Данько.

Брандштедтера

відомі від 52-ох літ цукри — чоколяди пл. Голуховських 5. — Філія Легіонів 43.

63/85

на св. МИКОЛАЯ і ЯЛИНКУ, с—с до прикраси медівники, фігурки і бомбонерки в багатім виборі по цінах дуже приступних.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 18. ГРУДНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

50

СТОРИНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

В зимовій соймовій сесії взяв уже участь новоіменованій станіславський єпископ Пелеш. Вступив він до сойму саме тоді, коли велася дебата над внесенням Романчука про вищадову мову в народніх і середніх школах. Дебата була горяча. Забирав у ній голос Качала, доказуючи історичними даними, як поляки кривдили русинів, при чому висказався, що Польща накинута нам унію, через що унія опісля упала. З другої сторони виступили сильно проти русинів поляки Торосевич і Голієвський закидаючи їм, передовсім духовенству, наклон до Росії і схизми. Пелеш, збравши голос, виголосив велику промову, в якій звернувся передовсім проти Качали, полемізуючи з його словами, що унія була накинута й упала, а відтак з великою силою ударив на Торосевича і Голієвського. Промова зробила велике вражіння — Пелеш був у соймі предметом великої уваги і та справа розійшлася широким гомоном по краю.

Такий виступ єпископа, особливо супроти сервілістичного становили такого манекіна,

яким був Сембратович, мусів очевидно зробити вражіння і серед русинів, хоч знову не було причини до такого „восторгу“, що тоді проявився серед нашої суспільності, а найменше вже до проклямування промови Пелеша промовою. Адже в ній не було ніякої програми, тільки заява, що буде стояти вірно при Римі й Австрії і на основі малоруської народности; це політичною програмою не могло уважатися. Та русини в подібних випадках не знають ніколи міри; тому й тепер носили Пелеша на руках і зробили його інтронізацію на престіл у Станіславові родом великого національного святого, хоч опісля показалося, що та його промова була його одинокою діяльністю, бо зрештою він закін зовсім надії. Розпочав шумно, а скінчив сумно як єпископ, русин і людина.

Рік 1886 не приніс на весні нічого важного, крім розрухів на Мазурах, які грозили повторенням 1846 р. та вкінці утихомирилися, і великої пожежі Стрия, що знищила була ціле місто, але завдяки небувалій допомі всієї держави причинилася фактично до його подвигнення і піднесення.

В літніх місяцях розпочався знову вічевий рух на провінції. Було віче в Косові при участі Романчука і д-ра Дорундяка, в Коломиї при участі Романчука, д-ра Окуневського й Іларія Герасимовича, в Станіславові при участі також Романчука, Белея і д-ра Северина Даниловича. Реферати оберталися — правда — в сфе-

рі справ конкретних місцевих, однак були опрацьовані дуже дбайливо, особливо економічні реферати Даниловича в Станіславові і Герасимовича в Коломиї. Останній говорив про промисл, з яким було в зв'язку заснування гуцульської спілки в Коломиї. На кожний спосіб ті реферати дотикали живіших і ближчих народів справ, як у попередніх роках. Косієвське віче розв'язав комісар за життя Романчуком слова „пани“, уважаючи це підбурюванням проти клас. Ось за що розв'язувано у нас віча — і на це не було ради!

На осінній сесії сойму поставив Романчук внесення на заснування української гімназії в Перемишлі. Шкільну акцію він він послідовно й уміло не даючи нашій справі зійти з денного порядку сойму. Та польська соймова більшість послідовно усувала всі його внесення, послідовно відкидала їх, не хочаючи ні на волос допустити до поширення прав русинів, відданих на ласку й неласку соймові. Отже відкинула і внесення на заснування гімназії в Перемишлі. Та при кінці 1887 р. дозволив уряд царською постановою відкрити при існуючій перемиській гімназії, почавши від шк. р. 1888/9, поступово поодинокі паралельні класи з українською викладовою мовою, при чому вони мали стояти під окремою управою. Таким способом уряд обійшов закон з 1867 р. що вимагав до отворення руської гімназії ухвали сойму, вводячи її під покривкою паралельнок.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ПОТРІБНА ВІДПОВІДНА АКЦІЯ НА МІСЦЯХ!

Справа ревізійного права РСУК-а на північно-західних землях і на Лемківщині — як відомо — пересуджена у негативному змісті. Іде тепер про те, щоб РСУК бодай удержався на тих землях, як центр ідеологічний та інформаційний. До цієї справи повернемося в окремій статті. Тут хочемо тільки згадати про те, що листи до Редакції, хочби з найкращими аргументами, менше допомагають. Зате ті, що їх пишуть повинні на місцях у відповідний спосіб виявляти голосно свою думку і повести акцію так, щоб компетентні чинники її почули і щоб єдність національної кооперації втримана була бодай на відтінку культурної опіки.

КРЕДИТОВА КООПЕРАЦІЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ ОЩАДНОСТЕЙ.

Під такою назвою появилася брошура п. Андрія Жука, як відбитка з „Г. К. Ч.", накладом Т-ва „Ощадність“. Обіймаючи цілість шаденчої справи у нас, хоч і зясовану дуже коротко, брошура може віддати неоцінені услуги для поширення ідеї масових ощадностей. Дає вона теж багато матеріалу для популярних рефератів. Тому в першу чергу мусить вона найтись у руках просвітих і рідношкільних діячів та організаторів. Текст брошури зілюстрований багатьма цифрами, що вказують, які ми ще біліє в ділянці кредитової кооперації.

Польська хроніка.

ВИКОНАННЯ „ВІДДОВЖЕНЕВИХ ДЕКРЕТІВ“.

Виконавчий розпорядок до „віддовжених декретів“ уже готовий. Подамо тут із нього дещо про засади конверсійних договорів.

Конверсійні договори в групі А (до 50 га) розкладають сплату довжної квоти на 14 літ, а у групі Б (до 500 га) на літ 10. Відсотки платні згори, а капітал буде платний у піврічних рахунках здолу. Скаля сплати довжного капіталу для господарств у групі А є ось-так: в 1-ому році 2 проц. довжного капіталу, в 2-ому 3 проц., від 3-го до 7-го включно по 5 проц., в роках 8—14 по 10 проц. У групі Б ця скаля виглядає ось-так: у 1-ому році 2 проц., у 2-му 3 проц., у 3. і 4-ому по 5 проц., у 5. і 6-ому по 10 проц., у чергових трьох по 15 проц., в останнім році 20 проц. Конверсійні договори з арендаторами повинні сягати тільки до часу важности аренди, однак з тим, що мусять обіймати не менш, як 5 літ, призначених для сплати довгу і не більше, як літ 10. Спосіб сплати має окреслити Акцепт. Банк. Про групу Ц не пишемо, бо вона найменше цікавить наше населення.

ПОЛЬЩА НА НОВИХ РИНКАХ ЗБУТУ.

Господарська польська преса із задоволенням нотує, що господарська експансія Польщі

Цим способом дійшло дійсно до утворення української гімназії в Перемишлі. Викликало це велике обурення поляків, та було першим кроком до заспокоєння наших пекучих потреб на полі шкільництва і першою перемогою політики Романчука, яку він розпочав на місці дотеперішньої безпланової блукання рутенських політиків у репрезентативних тілах. Отся цісарська постанова була, правда, слабим, але все таки певним доказом, що уряд не зовсім ще лишив нас полякам і що бодай час до часу пригадує собі наше існування.

Доказ цього дала також подекуди подорож архієпископа Рудольфа до Галичини 1887 р., котрий на кожнім кроці і при кожній нагоді, навіть там, де був між самими поляками, як у Кракові й Величці, зазначував, що в краю є два народи і згадував про них рівноправно (Es sind zwei Kulturvölker). А при закладанні угодного каменя під гр. кат. семінарію у Львові підніс оклик: Gott segne und schirme das ruthenische Volk und seine alte heilige Kirche! „Mnohaža lita!“ Були також русини допущені всюди до участі в його повитанні, а заманіфестувалося це особливо в Тернополі, де влаштовано етнографічну виставу з сільським весіллям та обжинками і де ціле чорняття архієпископа мало переважно, коли не виключно, український характер, так, що архієпископ мусів бачити, що він є на українській землі і серед українського народу.

(Далі буде.)

щораз сильніше переноситься на інші континенти (Америка, Азія й Африка). Все таки відсотково заморська торгівля Польщі ще дуже мізерна в порівнянні до експортних польських цифр в Європі.

Світова хроніка.

ПРАКТИЧНІ ВИСЛІДИ РИМСЬКОГО ПАКТУ. ГОСПОДАРСЬКА СТОРІНКА КОНЦЕПЦІЇ МУСОЛІНІЯ.

Усім відомі нитки, що в'яжуть політично три держави: Італію, Мадярщину й Австрію. Та римський пакт, у якому ті нитки щасливо пов'язані, містить у собі по суті господарський зміст, який, хоч і торкається у першу чергу цих трьох держав, то проте залишає двері відчинені кожній державі середущої Європи, що схоче користатися з цього господарського змісту. Схоже, то може до цього пакту приступити. Замітне те, що вже дотеперішній бізнес взаємних господарських користей є для всіх трьох згаданих союзників великий, дарма, що це тільки початок, що пакт має бути значно поглиблений і преференційна система розширена. В тій цілі поїхав тепер австрійський канцлер Шушніг до Будапешту.

Дотеперішній практичний вислід виявляється в тому, що в одній зі союзних держав збільшився значно туристичний рух, другий союзник збільшив свій вивіз сіль.-господарських продуктів, а третій — промислових виробів. Значіння того всього тим більше, що подібні пакти інших держав, — як ось „золотого блок“ — мають здебільша паперову вартість. І так напр. франц. статистика вказує, що за 9 місяців цього року зменшився ввіз польських товарів на 23 міль. фр. фр...

ПЕРЕБУДОВА ГОСПОДАРСЬКОГО ЖИТТЯ У ФРАНЦІЇ.

Перебудова політичного устрою Франції не вдалась, хоч важка передбачити, які зміни можуть зайти у дальшому часі. Зате перебудова господарського життя намічена вже на найближчий час. Міжміністерський економічний комітет випрацьовує плани, яких реалізація — як подає франц. преса — може спричинити глибокі перемини в господарській структурі Франції. Криза дошкульне все більше населенню Франції, тому є в проєкті виняткові закони на час кризи (напр. примусові організації продуцентів), які регулюватимуть продукцію кожної галузі. У плані теж реорганізація міністерства торгівлі.

ВОЄННИЙ ПРОМИСЛ І ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТ. — ЛЮДСЬКА КРОВ ДЛЯ ДЕКОГО ЗОЛОТОМ.

З уваги на величезні доходи, що їх мають деякі торговці зброєю, през. Рузвельт видвигнув на днях справу воєнних анісків, як одну з найважливіших. Американський кабінет має розглянути го-сподарську сторінку мобілізаційного промислу і видати відповідні заборони. Є теж вістка, що Рузвельт звернувся з тим до європейських держав. Переслухання сенатської комісії для дослідів над торгівлею зброєю дали високоцифрні висліди доходів, що їх тягне багато промисловців з воєнного „інтересу“.

Читаючи це, стає перед вашими очима замітна постать такого „воєнного промисловця“, як Василь Загаров, з його вічними турботами за те, щоб людство якнайбільше кривавилося у взаємних війнах. В нього і йому подібних одна тільки думка: якнайбільше „баритів“. Якаж благородна в порівнянні з ними постать Нобля, динаміка динаміти, що свій нещасливий для людства винахід ставився скомпенсувати королівським даром для людського духа, даром, з якого черпають щорічно великі творці духа без огляду на їх національність!

СОВІТСЬКИЙ „КАЛИМ“. — ПЕРЕД ПІДПИСАННЯМ ФРАНЦУСЬКО-СОВІТСЬКОГО ТОРГОВЕЛЬНОГО ДОГОВОРУ.

Телеграми з Парижа принесли заяву Маршандо, який щойно повернувся з Москви, що за п'ять днів приїде до Парижа сов. делегація для підписання заключеного в Москві договору.

Ми вже попереднім разом писали, що цей договір, корисний для французів, а менше корисний для большевиків, вимушений політикою. Це доказували ми цифрами. Потвердження цієї думки наїшли ми в кореспондента варшавської „Газети Польської“, який у дописі „Ранальський страхан“ пише: „Маріяна (себто Франція) не тільки не думає дати посату (якого сподівався СССР),

але хоче сама дістати щось у роді східного „калиту“, покінчи у формі корисного торговельного договору. Якщо можна вносити з московських настроїв, то „калим“ буде запланований, аби тільки адержати французьку любов перед принадами спішу берлінської сирени, яким, як відомо, охотно підставляє вуха Франція на велике й нескриване невдоволення Москви.

ЕКОНОМІЧНІ АКТУАЛІ.

Ригористичну контролу Італії на фінансовому і валютному ринку вважають згачько початком кінця трівкості італійської валюти. — Господарська преса обговорює широке новий німецький закон дотично спілкових лаванд і вважає це частинною конфіскацією приватного майна. — Невдачно покінчена міжнародна збіжова конференція в Будапешті буде продовжувана з березня в Лондоні.

В. Н.—вич.

Діабетики!

Вироблені на незрівнянній сиропі поручаємо преріжні тісточки, чоколяди, торти, дієтичні, пісні від сахарини, „LEBROSE“, Львів, Сикстуська ч. 31, Телефон 35-60. 360 10—10

„Не випадає“.

На веселу тему з поважної дійсности

У вчорашньому малому фейлетоні Галактіон Чіпка порушив веселу тему, яка від недільного Федьковичівського концерту хвилює різних українських достойників, стрівожених, що посол О. Луцький нарушив олімпійську повагу їхнього стану своїм виступом на сцені у мундурі австрійського старшини зперед пів століття. Для характеристики вартости тих обурених громадян, які мають цілком фальшиві погляди про те, що лицько, а що не лицько і неоднократно жермуться тут моральністю Дульських, можна навести цікаву подію з останніх днів у Берліні.

Ішла в цілій Німеччині збірка грошей на бідних, загрозених ще дужче зимою. У Берліні та всіх містах збіркою зайнялися найвищі державні достойники. Не рескриптами і за посередництвом підлеглого їм апарату, лиш безпосередньо, на вулиці з пушкою в руках. Перед готелем „Адлон“ у Берліні стояв инр. кілька годин міністр Гебельс та „робив із себе публіку“: тисячі прохожих товпилися, щоб побачити популярного діяча. І виключно тому, рахуючись з моментом тієї популярности та особистого авторитету, а також тому, щоби своєю присутністю й активною участю у збірці підкреслити вагу справи. Гебельс і цілий гурт інших міністрів та найчільніших діячів сучасної Німеччини стояли годинами з витягнутою рукою, давали себе з усіх сторін обштовхувати, не мали дилевне в цьому ніякої приємности. За винятком почуття виконуваного доброго діла, виконуваного громадського обов'язку. Чи не було тих діячів ніким заступити? Безперечно можна було на кожного з них найти сотні рядових громадян чи навіть „фахових“ збіркиків. Вислід „аматорського виступу“ Гебельса у даному випадку був багато кращий: його пуща миттю заповнилася і він взявся за дотепний спосіб: анімав маски з поліціанта, що стояли обч, а публіка силала туди дрібні лепти. Зібрав у той спосіб сам один 25.000 марок. І корона йому з голови не впала, і не обнижив тим своїм виступом престижу свого міністерського становища, навпаки, не лише собі, але й цілому режимові придбав більшу популярність.

Так діється на культурному заході. Ніхто не гіршиться у Парижі, коли на т. зв. святі вечери чи в день 14. липня у вуличних забавках беруть участь найповажніші діячі зі світа політики і культури. Навіть в Англії, країні традиційних церемоній, на футбольні змагання чи кінні перегони приїждять король і сім'я між публіку як значайний собі громадянин, що цікавиться спортом, і буває тоді найвищим нетактом нарушувати його добрий настрій „сірого чоловіка“ якимись маніфестаціями вірогідної вірности. Найбільша довголітня повага мистецька Відня і всієї Європи, Лео Слезак, будучи на вершинах слави як „ламаральний співак“ віденської „Гогофер“, не цурався виступати на добродійних імпрезах у ролі — старих жидів, з монольогами і куплетами. — і ні трішки це його мистецькій повазі не пошкодило. Відомі теж щорічні футбольні змагання на добродійні цілі поміж членами держ. опери й „Бург-театру“ у Відні й Будапешті і ніхто там не гіршиться, що напр. такий Пікавер виступав як воротар, або Геблінг чи Аслан — як „бик“.

А світова мистецька слава, гордість культури Відня і найбільша зоря Метрополітен Опери в Нью-Йорку, — Марія Бріда, — ходила недавно разом з іншими солістами віденської опери по двірках віденських каміниць і солкала як вулиці

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ
30% знижка ціни на всілякі блаватні і вовняні товари у фірмі Галицький
Магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

на снівачка, збираючи ось так дати на добродію ціль: сипалися з вікон дрібні ленти, жорба на реду товаришила їй від дому до дому, а вона з усмішкою приймала заявки подиву від т. зв. „офіційної“ публіки. Чи можливо увести собі до лібу імпрезу у наших гордовитих обставинах?

Bon Marché'

Львів, пл. Маріївська ч. 5. 79/57 — поручає на св. „Кінолора“ трикотажні вироби і сукні.

ВБИЛИ ДВОХ АВСТРИЙСЬКИХ ПОЛІЦАІВ.

ПАРИЖ, ПАТ. Аг. Аваас повідомляє з Відня, що на баварсько-австрійському кордоні вбито двох австрійських поліцаїв. Вбили їх мабуть два члени австрійського легіону. Австрійська і баварська поліція шукає вбивників.

ДАЛІ ВИСЕЛЮЮТЬ ПОЛЬСЬКИХ РОБІТНИКІВ.

ЛОНДОН, ПАТ. Останніми часами помітна скріплена адміністраційна контролія в відношенні до робітників з Польщі. Робітників, які мають карти, що управнюють до праці на рільні, а працюють у промислі, негайно відправили. Хто не має карти ідентичності навіть хвилю, на того накладають адміністраційні карні або й виселяють.

ХСРІНКИ

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, 1. пов. Тел. 54 46. 539 80-7.

— Магазин п'юстелі Р. Джада, Львів, Хоружини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матерію по 7 зол. 639 9—100

— Нострифікація лікарських дипломів. Рада лікарського відділу львівського університету скриняла 35 подань лікарів, що стараються за нострифікацію заграничних дипломів. До нострифікації буде допущених по 7 кандидатів річно, отже остання сімка зможе приступити до нострифікації аж в 1939 р.

— Локатори м. Львова до прем'єра Козловського. 15. грудня відбулися загальні збори т-ва охорони локаторів і сублокаторів, які зажадали мораторії для всіх тих, що наїшлися в такій скруті, що не можуть платити комірного. Поручили управі опрацювати меморіал до влади, щоби розглянули справу ексмісії та щоби не перводжено руманії, коді не можуть дати ексмітованому людському пристановища. Вибрали делегатів із різних ділянок міста, які мають інтервеніювати в кожному мешканцевому нещасті.

Нині в Театрі Ріжнородностей

знаменита спортова фарса з студентського життя ц. і. сміх і забава.

„Блудний Боксер“

В. мультського — Знамениті типи, божевільні ситуації. Памятайте про Сильвестра в Миських Театрах

— Новий людський дім побудували поляки в Косові заходом Т. Ш. Л. На днях його посвячено і віддано до вжитку.

— Львівська хроніка. В неділю дісталися злодії до сніданкового льокалю Новака при Галицькій площі, вирізавши філюнки в дверях від вул. Валової. Забрали 80 зол. готівкою та напері вартості 100 зол. Як забиралися до буфету, хтось сполошив злодіїв і вони втікли. — При вул. Дзятинських 7. зажила кілька масонних пастильок італійка Больцано-Рей, яка недавно приїхала з Риму, де розвелася з чоловіком. Забрали її до шпиталю.

— Засудили матримоніального посередника. У Надвірній віз матримоніальне бюро Карла Михайлини. Від клієнта брав за маніпуляційні кошти по 5 зол. Так звербував 555 мужчик і 1000 жінок, від яких узяв теж ріжні суми на якісь реєстрації та зголошення. Коли ошуканство виявилось справа опинилася в суді, який засудив Михайлину на рік в'язниці.

— Таємна людська голова, знайдена на подвір'ю в Городенці, стала предметом поліційних докохань. Стверджено, що 8. листопада виділилася з Городенки робітниця місцевої цукроварні, Казимир Бродович, родом з Пелкині пов. Ярослав. Він хотів женитися з Михайлиною Дрогобицькою і тиждень передтим дав був на заповіді. Хто його вбив і відрізав йому голову, поки що не знають.

— Катастрофа військового літака. На полях біля Жвеси недалеко Торуня вліав літак з двома офіцерами. Літак розбився в дребезги, причому пор. Захарівич загинув на місці а пор. Дубаневич так тяжко потовкся, що незабаром помер. Причина катастрофи невідома.

— Жахлива пожежа магазину з хемікаліями. В магазині хемікалій при вул. Пйотрківській в Лодзі скоїлася експлозія, наслідком чого цілий поверховий будинок став у незабаром у вогні. В магазині залишилося трохи робітників. Один з них вискочив на подвір'я й тяжко потовкся. Два інші згоріли на вугіль, заки пожежна сторожа до них дісталася. Магазин згорів до тла.

— Земля неспокійна. Сейсмографи в цілій Європі занотували великий землетрус у віддалі коло 6.900 км. Здогадуються, що центр землетрусу лежить десь в англійських Індях. Одночасно відчували землетрус на островах середньої Америки.

Дописи.

ДРОГОБИЧ.

Посвячення відновленої церкви. У вівторок 2. грудня ц. р. відбулось у нас посвячення відновленої церкви св. Василія при вул. Стрийській коло шинку. Акту посвячення доконав о. Готра, секретар Галицької Провінції Ч. С. В. В., а асисті численного духовенства. Принагідно проповідь ангелослов о. Баранки, ігумена монастиря оо. Василіян у Дрогобичі. В середині Дрогобича вже давно відчувалась потреба ще одної церкви, головно для молоді. Справді парохіяльна церква доволі простора і що-неділі правиться в ній 5 Служб Божих, але всеж таки не могла вона примістити всіх вірних. Тому св. Василіян під проводом о. ігумена Баранки при допомозі інтелігенції, міщан і робітників відновили замкнену і зрушену церкву при вул. Стрийській, яку має найкраще положення з усіх 7 церков у Дрогобичі. Відновлена церква призначена в першу чергу для шкільної молоді української гімназії і семінарії СС. Василіанок. Крім того має вона стати реколекційним осередком для обнови душ.

Дешевий місяць

у ВЛАДІСЛАВІ БАЗАРІ — Львів, Воїнів 12. Усі товари по ревелюційних цінах! Для прикладу: штрукси 1-80, флянелі 60 сот. перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

СПОРТ.

ШЛЕСЬК ВХОДИТЬ ДО ЛІГИ

ЛІГНИ. Вчора відбулися остаточні змагання за вход до Ліги між дружинами Шлеськ — Напшуз. Перемі Шлеськ у відношенні 2:1 (2:0) і так увійшов до Ліги.

ГАКІВКА.

У Празі переміг мистець Чехословаччини ЛТЦ казайську дружину Вембді Канадіанс у відношенні 2:0

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Т. Дончак: ДИВНА ПЕРЕМІНА — казочка з 7 об'язками Петра Андрусів. Львів. „Діточа Бібліотека“ книжечка ч. 159. Накладом Видавництва „Світ Дитини“. Стор. 24. Ціна 26 сот. форм. 16.

Микита Магар: СВ. МИКОЛАЙ НА СЕЛІ — сценічна картина в 3 діях для дитячого шкільного театру. Львів, 1934. „Діточа Бібліотека“ книжечка ч. 113. Накладом Видавництва „Світ Дитини“. Стор. 16. Ціна 30 сот. форм. 16.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошенням редакції не відповідає.

Театри.

Кооператива „Український Театр“ Театр „Заграва“.

Львів. Театр „Ріжнородностей“: Субота, 21. XII. год. 7-30 веч. „Ой не ходи Грицю“. Неділя, 23. XII. год. 3-30 поп. „Ой не ходи Грицю“. Неділя, 23. XII. год. 7-30 веч. „Святе подружжя“.

Великий Миський Театр. Понеділок, 17. XII. год. 8-15 Інавгураційний Симфонічний концерт Львівської Філармонії. Вівторок, 18. XII. год. 7-30 веч. „Роскішна дівчина“.

Театр Ріжнородностей. Понеділок, 17. XII. год. 7-30 веч. „Блудний боксер“. Вівторок, 18. XII. год. 7-30 веч. „Мушкетерські ігришки“.

Кіно.

АПОЛЬО: „Каріока“ (Дольорес дель Ріо). АТЛАНТИК: „Весняний вальс“ (муз. Штрауса) і „Львовель і Гарді“.

ВАНДА: „Сестра Ангеліна“, „Ліцитація юхання“.

ІРАЖИНА: „Королева Богемі“, „Біла дівчина“.

КАСІНО: „Погода за тіною“ (реж. Ван Дайна). КОЛІСЕЙ: „Пропасть життя“, ревія „Львів сміється знов“.

КОМЕРСІЯЛ: „Весняна парада“ (Франціска Галь). МАРУСЕНЬКА: „Тіні Бродячих“, ревія „Історія сміху“.

МІРАЖ: „Прокуратор Алісія Іорі“, „Ночі над Босфором“.

МУЗА: „Мінста лана Іас“.

ПАЛІС: „Револуція сміху“ (в год. ролі Шері Темпа).

ПАН: „Збешчена“, 1033 міч із Мозжухіном.

ПАСАЖ: „Двій м“, (Кен Мейнард) і ревія.

РАЙ: „Життя Генріха VIII“.

СВІТ: „Пісня пісень“, „Година з тобою“.

СОНЦЕ: „Син джунглі“.

СТИЛЕВЕ: „І величність преса“ та ревія.

УТІХА: „Дольорес — жінка смерті“ та ревія.

ХИМЕРА: „Тигр убивник“.

Закордонне радіо.

Понеділок, 17. грудня 1934.

Відень (306,8) 12-00 Концерт, 16-10 Цитра, 17-45 Кларнет, 19-25 Опера, Братислава (298,8) 19-50 Арп, романси, 21-20 Концерт, Брно (323,4) 21-45 Фортенія, Кошиці (299,1) 16-55 Байки, 17-10 Для Закарпаття, Мор. Острва (269,3) 21-30 Для Фортенія, Прага (470,2) 12-35 Сал музика, 17-45 Хор, Париж (1648) 21-00 Писоньки, 21-45 Камер. муз., Барселона (293,5) 2-30, 22-40 Спіл, Берлін (356,7) 13-45 Солісти, 18-30 Фортенія, Франкфурт (251) 20-30 Твори Пуччіні, 22-30 Ілар. пісні, Кенігсвергавзен (1571) 19-30 Овкель Фріц авс Найрупп, вес. авд., 20-15 Музика ріжних народів, Ляйпціг (382,2) 16-00 Концерт, 22-20 Пісні, Мінхен (403,4) 13-25 Популярна муз., 17-50 Спіл, 19-15 Цитра, 19-30 Форт. концерт д-моль База, Будапешт (350,3) 13-30 Музика, 16-00 „Фавст“ оп. Гунода, Мільно (305,6) 11-30 Тріо, 22-00 Камер. музика, Рим (420,8) 17-30 Фортенія.

вівторок, 18. грудня 1934.

Відень (306,8) 12-00, 13-10, 16-00, 21-15 Концерт, 17-25 Фортенія, Братислава

(298,8) 12-35 Концерт, 17-05 Камер. муз., 19-55 Військ. орх., Кошиці (299,1) 11-05 Концерт, 18-00 Для Закарпаття, Прага (470,2) 17-50 Спіл, 19-10 Другий концерт, 20-45 Сімф. концерт, Париж (1648) 13-00 Легка муз., 21-45 Вес. вечір, Даниціг (230,2) 19-10 Солісти, Мадрид (274) 16-30, 20-30 Концерт, 22-00 Спіл (Тораль, бар.), Білгород (438,3) 20-00 Оп. арп, Берлін (356,7) 17-20 Конт. концерт Маша, 18-30 Вес. концерт, 20-45 Оп. музика, 22-20 Моцартові твори, Гамбург (331,9) 20-45 Солісти, Гайльсберг (291) 13-30 Для дітей, 20-45 „Антигона“ поема на осн. Софокла, Кенігсвергавзен (1571) 19-00 Фортенія, Кельн (425,9) 17-20 Спіл, муз., 21-00 „Фавст“ сімф. Ліста, Ляйпціг (382,2) 17-20 Фортенія, Мінхен (403,4) 14-20 Солісти, Будапешт (350,3) 17-30 Медьодії на форт., 19-30 Концерт хорів, Мільно (305,6) 20-45 „Фраскіта“ оп. Легара, Рим (420,5) 17-10 Легка музика.

Львівське радіо.

Понеділок, 17. грудня 1934.

6-45 Ран. шні аудіція, 7-50, 22-00 Рел. концерт, 11-57 Сигнал часу, 12-03 Метеор. вісти, 12-05 Огляд преси, 12-10 Концерт, 13-00 Полудн. денник, 13-05 З опер Мусорського (гр. пл.), 13-30 Експорт, 13-35 Біржа, 15-45 Легка музика, пісоники, новельоні, 16-45 Лекція нім. мови, 17-00 Равель. форт. тріо (скр. віольончеля, форт.), 17-25 Модя, 17-35 Концерт із гр. пл. вибраних радіослухачами, 17-50 Гутір-ка Вр. Вінавера, 18-00 Десять хвилин у читальні, 18-15 Фортенія, 18-45 Для ст. дітей: Над Голлом, 19-00 Бавовняна стоянка Польши, 19-50, 19-56 Спорт. вісти, 20-00 Концерт оркестри, Лучницький, тенор, 20-45 веч. денник, 20-55 Як працює, 21-00 Істор. концерт польської музики з XVI. ст. (хор, лютні, скр., адет, мюла, віольончеля), 21-45 Життя на кордоні суходолу, 22-15 Лекція танку, 22-35, 23-05 Танк. музика, 23-00 Комунікати.

Вівторок, 18. грудня 1934.

6-45 Ран. ауд., 7-50, 22-15 Рел. концерт, 11-57 Сигнал часу, 12-03 Метеор. вісти, 12-05 Огляд преси, 12-10 13-05 Концерт, 13-45 Для мол. дітей: „Казьо, табличка чехоліді й я“, 13-00 Полудн. денник, 13-30 Експорт, 13-35 Біржа, 15-45 Старі вальси, забуті медьодії з гр. пл., 16-45 Скрипка ПКО, 17-00 Спіл, 17-25 Заробіток безробітних, 17-35 Російські пісні (Кузнецова, сопран) у супр. форт., 17-50 Почт.-техн. скрипка, 18-00 Турист. бюлетен, Сільва рерум, 18-05 Вистава графіків, 18-15 Моцарт: Концертантес квартет (обой, кларнет, валльдорн, фогот у супр. форт.), 18-45 Власні й нужда Кор Нольтера, 19-00 Трансм. з варшави: Концерт українського хору ім. Лисенка, 19-20 Акт. гутірка, 19-30 Що буде модне тому 5 літ (салон. розривкова муз.), 19-50, 19-56 Спортівні вісти, 20-00 „Вільний мазур“ оп. Легара, в перерві: Веч. денник Як працюємо, 22-30 Музика з гр. пл., 22-45 У найстрашнішій закутці Балкану, 23-00 Комунікати, 23-05 Бельгійський квартет (форт. скр., альтівка, віольончеля) гр. пл. з подяченнями.

ОГОЛОШЕННЯ.

СОЮЗНИЙ БЛАНР, Львів, Руська ч. 20 поручає по знижених цінах великий вибір практичних дарунків для молоді і старших осіб з нагоди св. МИКОЛАЯ і ЯЛИНКИ, а саме: гуцульські арт. вироби, альбоми фотографічні, пам'ятники, вічки пера, листони папери, мила туалетні, окраси на ллянку, граф. планти „Супин“. З окрема поручає найбільший склад святкових листівок всіх наладів, в ціні по 10 сот. При гуртових закупках окремі ціни. 709 1—4

Ширіть наш часопис!

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шад. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-50 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 8 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Земля адреса 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

До всіх Філій і Читалень Т-ва „Просвіта“ в краю!

Виділи Філій і Читалень прискорять висна-
жку зібраного „Дару Просвіти“ разом зі збірко-
вими листами і списком збірників. Завертаємо у-
вагу, що наложений на Філіяльні і читальні
райони контингент „Дару“ мусить бути покритий.
Бракуючу квоту до повного контингенту
вкривають Читальні датками зі „Світ Просві-
ти“, які можна відбувати до кінця місяця лю-
того 1935 р. Виказ усіх жертв подати своєчас-
но до прилюдного відомо.

Кінчиться рік. Крайня пора вкрити член-
ські вкладки до Т-ва „Просвіта“. В місяці січні

1935 р. Читальні виготовлять звідомлення з ці-
лорічної діяльності за 1934 р. і відішлють до
всіх Філій, а ці найдалі до кінця місяця люто-
го відішлють їх разом зі звідомленнями з своєї
діяльності за 1934 рік до Централі.

Просимо мати на увазі розбудову читаль-
ничих бібліотек згідно з нашими зарядження-
ми. Книжки замовляти тільки в книгарні Т-ва
„Просвіта“. Допомогти виконання усіх
справ, порушених в обіжнику Т-ва „Просвіта“
з серпня 1934 р. до ч. II-4430/34.

Канцелярія Т-ва „Просвіта“.

Проти спустошення летунсько-газової війни.

ПАРИЖ, 17. 12. ПАТ. На конгресі для обо-
рони миру під проводом президента союзу
комбатантів Пішота обговорювали небезпеку
летунсько-газової війни. Проф. Лянжевен
пригадав страхи летунської війни підкреслю-
ючи, що всі засоби оборони себто газові маски
та захисти не встиг врятувати життя людей
через ділення трійливих газів. Міжнародна
конвенція, яка забороняє летунам бомбардува-
ти, не сповнило свого завдання. Тому Лянжевен
радить поширювати ідею розброєння і миру.

Колишній міністер летунства Кот домагався
віддати летунство під контроль міжнародної
влади. Тоді міжнародне летунство заступило
би летунство в поодиноких державах. Слід бу-
ло би zorganizувати теж міжнародну летунську
поліцію. На конгресі прийнято низку резолюцій
з вимогами до французького уряду, щоб на
розбройній конференції домагався усунути не-
безпеку летунської війни. Інша резолюція дома-
гається, щоб всі держави вели мирову пропа-
ганду між молодим поколінням.

Затіснення порозуміння між Мадярщиною і Австрією

БУДАПЕШТ, ПАТ. Мадярська телеграфічна
агенція повідомляє, що під час дводенної візиту
в Будапешті австрійський канцлер Шушніг і мі-
ністер закордонних справ Бергер-Вальденег від-
були кілька разів з прем. Гембешом і міністром
закордонних справ Канею. Державні мужі обо-

врили низку господарських справ і всі політич-
ні проблеми, які цікавлять обі держави. Народи
велись у сердечному тоні і згідно зі засадами
римських договорів та довели до затіснення поро-
зуміння між обома державами.

Большевики боронять терору.

МОСКВА, ПАТ. „Ізвестія“ накинудись на
„Таймс-а“ за статтю про страшний терор і пи-
шуть, що репресії себто масові розстріли в
СССР, є актом самооборони. Больш. офіцій-
ний орган закидає англійським агентам співу-

часть у протибольшевицькій терорі в перших
днях революції. „Ізвестія“ пишуть, що больше-
вики не вийшуться до внутрішніх справ інших
держав і не видвигают у Женеві справ терору
у Німеччині.

Комуністичний рух у Німеччині.

БЕРЛІН, 17. 12. ПАТ. В останніх днях німець-
ка преса все частіше подає вістки про засуди ко-
муністів у цілій Німеччині.

У Каселі відбулася розправа проти 23-ох ко-
муністів з Франкфурту н. Майном за поширю-

вання комуністичних летючок. Суд засудив трьох
підсудних на кару від 9 до 5 років в'язниці, 8 на
два і пів року в'язниці. Суд у Вуперталі засудив
25 комуністів на 23 роки тяжкої в'язниці і на 28
років злижньої в'язниці.

Півтора мільярда доларів жедобору.

ВАШИНГТОН, 17. 12. ПАТ. Видатки уряду
Злучених Держав в дві 1. грудня ц. р. дійшли

до трьох мільярдів доларів. Недобір сягає
1.490.791.000 доларів.

Демонстрації інвалідів і сутички з поліцією.

ПАРИЖ, 17. 12. ПАТ. Тисячу інвалідів з пра-
порами пішли походом під Тріумфальний Лук,
де на гробі незнаного воєнки поклали вінець. Опи-
сля інваліди пішли перед пам'ятник Клемансо.
Інваліди несли транспаренти, на яких написано

найважливіші домагання інвалідів. Між інвалідами
і поліцією дійшло до кривавих сутичок. Чотири
поліцейські ранені. По промові голови союзу інвалі-
дів під пам'ятником Клемансо демонстранти ро-
зійшлися додому.

Під час світової війни повстало 47 мільонерів.

Громадянство 34. Держав все більше схи-
ляється за през. Рузвельтом, який домагається
контролі уряду над виробом і торгівлею зброї
і муніції. Сенатська комісія для розсліду зброї
і торгівлі зброєю та муніцією ствердила,
що будівельне товариство кораблів тягнуло ве-
ликанські зиски з війни, які доходили до 362
прц. Фабрика зброї „Юнайтед Стейтс Стіль“,
яка платила в 1914 р. своїм акціонерам 3 прц.
дивіденди, вже в 1915 р. підвищила дивіденду
на 10 прц., в 1916 — 23 прц., в 1917 р. — 35 прц.,

в 1918 — 28 прц. Під час світової війни повста-
ло 47 нових мільонерів. Промова през. Рузвель-
та, що „воєнки в стрілецьких окопах на війні ді-
ставали одного долара денно, а робітники на
фабриках зброї від 8 до 10 доларів денно“, ви-
звала велике враження. Головою урядової
комісії, яка буде контролювати вироб і торгів-
лю зброєю, буде сенатор Бернард Барух, ген.
Джонсон і двоє сенаторів. Сподіюється, що у-
ряд не буде конфіскувати капіталу мільонерам,
який вони osiąгнули під час світової війни.

Вбили японських і манджурських старшин.

МОСКВА, ПАТ. Большевицькі джерела по-
відомляють про бунт монгольської кінноти в
провінції Гінган. Збунтовані повбивали япон-
ських і манджурських старшин і йдуть на місто
Тун-Лао. Для здавлення бунту вислали японську
карну експедицію з панцирними азіатами.

Тільки тоді,

якщо заплатите негайно, а найдалше до
25. грудня ц. р. премію за обезпечення 1/
частини вартості Ваших будинків у місце-
вого агента

Т-ва Взаїмних Обезпечень „Дністер“

у Львові, Ваші будинки не будуть обез-
печені в 1935 році на повну вартість в ПЗУВ.

Чергова хвиля терору на Україні.

Львів, 17. грудня 1934.

Те лихоліття й гора, що їх переживає укра-
їнська нація під диктатурою російських комуні-
стів на Великій Україні, не мають ніякої анало-
гії ні в нашій ні в чужій історії. Переживали ми
татарське лихоліття, переживали ми славетні
часи т. зв. рубіж, але ніколи не повстала була
над нами загроза фізичної загибелі. Аж тепер,
у двадцятому столітті комуністична диктатура
довела своєю політикою, своїм режимом, теро-
ром і голодом до того, що над тридцять мільо-
нами наших наддніпрянських братів повисло
мерево фізичної загибелі. Вже знаємо тепер,
між іншим, із кровожадних уст Постишева, що
на Україні на місце вимерлих з голоду україн-
ських селян, поселяють москалів, жидів і кого
хочете іншого, щоб лише не українців.

На цілій нац. українській території шаліє боль-
шевицький терор без перерви вже понад 15 літ.
Він мав кілька знаменних етапів. До першого ета-
пу враховуємо час громадянської і національної
визвольної української війни. Тоді большевиць-
кі чекісти розстрілювали без розбору всіх укра-
їнських свідомих громадян, яких захоплювали
на місцях. Українських воєнків на фронті боль-
шевики в полон не брали, а розстрілювали пого-
ловно всіх, кому не доводилося в час покинути
своїх позицій. Найтрагічнішим моментом тих
часів була масакра української молоді больше-
виками під Крутами. У тих часах убили боль-
шевицькі чекісти між іншими талановитого укра-
їнського поета Гр. Чупринку, далі Єфремову
й інших видатних громадян.

Коли скінчилась українсько-большевицька
війна в 1920 р., тоді большевики ліквідували
ще довгий час повстанців, яких теж не щадили,
тільки потім розстрілювали. Самих пов-
станців отаманів, переважно інт лігінських і сві-
домих українських громадян розстріляли понад
сорок до осені 1922 р. Про ц. пише між іншим
історик КП(б)У на Україні Попел. Гадяних по-
встанців, теж свідомих національно і повних по-
святи для справи українського визволення, роз-
стріляли понад 10 тисяч у тому самому часі. На
той час припала між іншим страшна тарагелія
Базару. Під кінець 1922 р. прийшов великий го-
лод, особливо на Лівобережжя і він теж потяг-
нув у свою пащу великі тисячі жертв споміж у-
країнського населення.

Часи воєнного комунізму минули, і тоді
прийшов другий етап. Большевики ввели в жит-
тя т. зв. нову економічну політику, окремими
декретами закріпили на Україні на дев'ять літ за
селянами землю та допустили приватну ініці-
ативу в торгівлі. Зокрема на Україні почали то-
ді новий т. зв. національний курс у політиці.
Проголосили українізацію, почали й від украї-
нізації преси, почали видавництва українських
книжок і перевидання українських класиків,
допустили організацію українських письменни-
ків в окремі товариства, почали давати підтрим-
ку Укр. Академії Наук і стигати до праці в її
видатних учених і з еміграції. Тоді вернувся на
Україну і пок. Мих. Грушевський. Було тоді до-
волі таких українців, які повірили, що больше-
вики шире бажають дати змогу розвинути у-
країнській національній культурі. Багато верну-
лося тоді з еміграції на Україну. Вернулися тіл-
ки культурні діячі, але й політичні та військові
як Ніковський та Тютюнник.

П р и с и л а й т е п е р е д п л а т у !

Найкраще назавжди на святкові дарунки ви-
робити єдиної Мистецько-керамічної роботи
„ОКО“ Поточного 58 а.
881а 3—3 Тел. 5-60, 51-40.

Одначе скоро виявилось, що все те був тільки зручний більшовицький маневр. Так як у цілому СРСР нова економічна політика дала більшовикам змогу в скорому часі виловити та зліквідувати всіх т. зв. неприємів, тобто цілу купецьку верству, яка виявила себе в часі нової економічної більшовицької „толеранції“, так на Україні т. зв. нова національна політика дала змогу більшовицьким чекістам стягнути багато українців зпоза кордонів УССР, і що найважливіше, то взяти „дні мушкетерів“ і в реєстр „класових ворогів“ усіх тих, що стали активно до праці над розбудовою української національної культури. У 1926 р. з появою відомих тез про українізацію в червні, цей другий етап більшовицького збирання українських живих сил закінчився.

Ці тези поставили відразу всю українську національно-культурну й літературну творчість та працю під знак запиту. В них комуністи виразили й ясно заявили, що їм української національної культури не треба. Українізацію вони ведуть тому, що українська мова потрібна їм для повного опанування українського населення „інтернаціоналізмом“, тобто російським комуністичним духом. Цілковите винищення національного почуття та почуття національної відрубності від москалів в українському народі — ось головне завдання комунізму на Україні на культурному й політичному фронті. Комуністична критика почала обстрілювати українську літературну творчість, а також і українську науку за націоналістичні ухили. Першою жертвою того обстрілу впавав український письменник Хвильовий, член комуністичної партії. На відтинку науки попав під обстріл теж комуніст галичанин Яворський Матвій, автор т. зв. марксистської історії України. На політичному відтинку жертвою комуністичного обстрілу впавав комісар народної освіти УССР Шумський і його найближчі співробітники. Тоді повстала ціла теорія т. зв. шумськizmu, якому російські більшовики закидали пачкування українського націоналізму „критим штихом“.

Шумського заступив старий більшовик Микола Скрипник, товариш Леніна, співтворець Союзного Союзу. Він мав уявляти за роги українську націоналістичну гидру. Допоміг йому в тому славетний процес Спілки Визволення України. Скрипник фактично зруйнував Українську Академію Наук як оплот української науки та зробив її податним інструментом у руках комуністичної партійної агітки. Скрипник зробив спустошення і на літературному фронті. Він зловив талановитого Хвильового. Та він все таки обороняв перед Москвою конституційні права УССР — це треба об'єктивно ствердити. І саме на цьому відтинку його чисто політичної діяльності вирилася його індивідуальна трагедія. Масова колективізація кривавими засобами на Україні і

масове винищення та вивожження українських селян — противників колективізації, поза межі України спричинили масовий голод на Україні. Не зважаючи на голод, Москва обдирала Україну. Це переповнило чашу гора і Скрипника і його однодумців у партії, які почали саботувати Москву й московські господарські розпорядки. Москва була сильніша. Скрипник полагав на себе руку. І цим скінчився третій етап більшовицького нищення України.

Коли в першому етапі більшовики гримли та розстрілювали національних діячів, то в другому етапі збирали їх рештки та відкривали нових. Їм досі малознаних адептів націоналізму. Зате третій етап заміняв тим, що в ньому комуністи апочаткували свою „національну“ політику винищення українського населення на сільсько-господарському відтинку та мордування українського національного духа на культурному відтинку.

По смерті Скрипника прийшла постпіншівщина як четвертий та останній покищо етап нищення української нації. Вона почала криваво обґрунтовувати московську політику викорінення всього українського на Україні розстрілами „скупниківів“, а між ними і галичан. Згинули під постпіншівщини Бадав, Ерстенюк, Букшований та інші. На заслання опинилися крім Мих. Грушевського (ще за часів Скрипника) д-р Ст. Рудницький, д-р Микола Чайковський, д-р Михайло Лозинський, Лесь Курбас, Гірняк, поет Іжицький і багато інших не тільки галичан, але й тамонах уродженців.

Постпіншівщина наложива на Україну на все життя важкі наслідки і безнастанно та систематично веде й веде акцію в напрямі винищення всіх культурних українських сил, які там ще лишилися, або які туди прибули зноза меж СРСР. Найновішим кривавим подвигом постпіншівщини були останні арешти 37 українських більшовицьких діячів, а між ними тріох Крушельницьких (що недавно туди приїхали з Галичини

Жадайте всюдн!

Жадайте всюдн!

найкращу рідину,
пасту і порошки
до чищення
металів і посуду

„Сільва“

Три дні на Буковині.

Вражіння з дороги й побуту в Чернівцях.

(Продовження.)

ОСТРОВЕРХІ ШАПКИ. — „ОТВОРИТИ“. — ВАРЯТ!

Румунія? Не хотілося вірити: Над чорними вагонами літали такі самі як польські, воронь сива груднева мряка так само тулилася до землі по цьому й тому боці кордонних стовпців. І про те, що ми на чужій землі, нагадувала лише тарілковата шапка румунського вояка, що снувався по під наш вагон. Одномаїтно, настирливо, як муха, та гомін подорожних у вагонах. Всі зазирали у вікна, всі ходили сюди й туди по коридорі, а під дверима стояв „кумафіфі“ — і не пускав вікно.

Ті, що їздили вже цим шляхом, зокрема студент з непольським носом, вияснили нам: Ми були на кордонній стації Грігоре-Гіка Вода. Стація була десь уперелі і з нашого вікна годі було добачити. Зате бачили ми ріг якогось залізничного магазину й поста-вояка біля нього. У високій кудлатій шапці, такій самій, як носять наші селяни, з крісом на рамені й руками в кишенях, він тупав завзято ногами й робив вражіння якогось бідняги й недотепи. Така шапка абсолютно не для війська.

— Він отак стоїть і салютує крісом кожний поїзд, що проїздить — пояснював непольський ніс.

Ми не хотіли вірити. По пероні снувалося ще кілька таких, як цей вояк, постатей з високоверхими шапками, в темнозелених мундурах. Подобали на дядьків, що приїхали в ліс по дрова. Невідомо: гранічери, сігуранца, чи військо.

Нечаяно збоку попері наші вікна вантажний поїзд. Важкі квадрати пролетіли поза шибю. Два останні вагони були зі свиньми. Коли вони пробігли поза нас, наш зір спинився на „постаті“, що стояв виструнаний і держав привітально кріса в руках. Непольський ніс мав рацію.

Ми стояли на місці. Чому не їдемо? — на те питання ніхто не міг дати відповіді, навіть кондуктора не було. Хтось бомкнув щось про митну й паспортну ревізію. Може бути. Я й так не віз нічого, крім двох-трьох каністр, одного примірника „Назустріч“ і катару. І я спокійно привітав панів, що з двох боків увійшли до ва-

Вже надійшли

найновіші моделі попелудневих, вечор ових і балетних суконь

Брати Штаббер

62/85 Львів, пл. Марійська 6 7. 3-3

По смерті Михайла Грушевського.

СПІЛЬНЕ ЗАСІДАННЯ УКРАЇНСЬКОГО Т-ВА ПРИХИЛЬНИКІВ КНИГИ й Т-ВА УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ й ЖУРНАЛІСТІВ у ПРАЗІ.

В пам'ять М. Грушевського влаштували 12. XII. спільне засідання Українське Т-во Прихильників Книги й Т-во Українських Письменників й Журналістів. Збори почав д-р В. Січинський короткою промовою й закликком повстанням з місць віддати шану Покійному. Пр^ф. Л. Білецький у рефераті „Видавничі діяльності М. Грушевського“ вказав на геніальні організаційні здібності М. Грушевського, що подав зразки й програму наукової праці нашому народові. В своїй видавничій діяльності Грушевський завжди був всеукраїнцем та однаково дбав про всі українські землі. В другому рефераті д-р В. Січинський накреслив образ Грушевського-бібліофіла, що з найбільшим ентузіазмом і безкомпромисово дбав про форму своїх видань. Грушевський належав до тих рідких серед українців видавців, що радо вміщували ілюстрації і вмів їх підбирати у своїх працях. Як-бібліограф М. Грушевський дуже важко рецензував, давав їм багато місця у своїх виданнях. Власними рецензіями Грушевський залишив нам досконалі зразки щодо їх методологічної форми.

ЩО ПІДГОТОВЛЯЄ УКРАЇНСЬКЕ ІСТОРИЧНО-ФІЛЬМОЛОГІЧНЕ Т-ВО у ПРАЗІ.

Історично-Фільмолог. Т-во у Празі ухвалило присвятити по Різді кілька своїх засідань докладному розглядові багатой і різносторонньої наукової діяльності Мих. Грушевського. На програму цих засідань складуться вже зголошені виклади членів Товариства на такі теми: 1) М. Грушевський як організатор української науки, 2) — як історик України, 3) — як історик української літератури, 4) Праця М. Гр-го в галузі української історіографії, 5) Археографічна праця Гр-го, 6) Праця в галузі економічної історії України, 7) Праця в галузі українського мистецтва, 8) для історії релігії і церкви на Україні, 9) для історії „Просвіти“, 10) Праця в галузі археології, 11) в галузі історії українського права, 12) Історіософія М. Грушевського, 13) Праця М. Гр-го в галузі етнографії й етнології, 14) в галузі давньої історії, 15) в галузі всесвітньої історії, 16) Погляди М. Грушевського на спірні питання української історії, 17) М. Грушевський як белетрист, 18) Редакторська праця М. Грушевського. Товариство планує видання цих рефератів окремим збірником (У. Т.)

гону: у звичайних плащах, тарішковатих зелених кашкетах з великими рожами й кольорових, сорокатих шаликах. По всьому було видно, що хотіли вдавати елєгантів і робити враження. Мабуть тому й кожний з них мав на лівій руці рукавичку — жовту або білу. Обличчя чорні, смагляві, широкі, справді румунські.

— Прощу отворіті! — ввійшли в наше купе. — Отворіті!

Мешканці нашого купе, що підчас мого сну збільшилися ще одною панєю меценасовою. (Панове любите бріджа? Ах, я пропадаю за тією розкішною грою, як можна цього не грати у 20 столітті?...), кинулися знімати валізи. Сорокати шалики ледви кинули ласкаво оком, а в гармідері зовсім і не знімав своєї валізи з полиці.

— Дякую! — і пальці до кашкета. Коли йде про враження, то ці репрезентували Румунію краще, як „кума-фіфі“. Можна було везти не кільки, а сто кіля товару — й ці толєрантні юнаки булиб не запримітили.

Пішли. Стоїмо далі. Зіваємо, сідаємо й виходимо на коридор. Починаємо нерува́тись. Є пята година, стоїмо вже більш як годину. Потім коридором проходить якийсь цивільний

тип (нагадує нашого маломістечкового трафікента) і кричить на коридорі:

— Хто везе більш, як 150 зол., нехай згодосить!

— Варят! — кидає хтось у відповідь.

— Має гумор!

А проте були такі, що зголошували. Якийсь пан зі сусіднього купе зголосив 370 зол. і 75 доларів. Навіщо це зголошення і що воно кому помагає — не знаю. Постараюся довідатись годі, коли матиму більш як 150 зол.

„ПОЛІЩИСТА“ В ЗЕЛЕНИХ ПАНЧОХАХ. — ПОМАРАНЧІ. — „ЯК СІ НАЗИВАЄ?“

Хтось, мабуть, нервовий студент, кидає думку, що коли ми вже після ревізії — так ходім на стацію. Ходім! Чому не зарискувати? Трьох нас зіскажує зі східців. Приваба гарячого чаю міцніша, як страх перед „кума-фіфі“. Але кума-фіфі — нема. На його місці ходить якийсь неоголений старший тят з вусями Вільгельма II, в гостроверхій шапці й вилинялій, обстріпаній низом накидці-мантії. Поста́ть абсолютно не репрезентативна, тим більш, що на ногах мала зелені волічкові каміші, як грачі „України“.

— Ревізію була? — спитав нас, і ми притакнули. Він всміхнувся і мені чомусь хотілося йому щось сказати.

— Ви що? Вас зінд зі?

— Я поліщиста. Поліщиста! — потакнув ще раз, ніби певний, чи знаємо ми, що це таке й зеленими волічковими ногами потюпав далі. Що я подумав собі на вид цього поліщиста — не скажу. До сусідніх держав я настроєний толєрантно.

На двірці адарили нас в очі перш за все реклєями Румунії, виконані добрими малярами. Всі темносині й у вітінках. Одне таке наш гупц з Ясенова або Криворіччя грає на тримбі-

Важне для Л. Т. Духовних!

Повідомляємо, що фірма

„Вінімпорт“

з вул. Краківської ч. 7. перенесла свої склади на вул. Гетманську ч. 6.

Поручає оригінальні виноградні вина для літургічних цілей по найнижчих цінах.

Висліка в харчевих пачках по 3, 5 і 10 фляшок. — Харчеві картки можна дістати в кожному поштовім уряді по 5 сот. 80/87 1—3

СВЯТОЧНЕ БАЖАННЯ

на Різдво і Новий Рік в „Ділі“

коштує 2* — золоті до 15 слів та 20 сотників кожне слово понад 15 слів.

Належність можна теж висилати поштовими марками.

ту. Поруч голова жінки з занежаними очима. „Льотерія ді статє“. „Шішіті Універсуль“. Оголошення про внутрішню позичку.

У буфеті декілька людей. На стіні портрет старого короля Фердинанда і мабуть його дружини (або я знаю?) в золотих речах, проти короля Карло і під ним син Михайлик. На шклянній ляді чудові червоні яблука й помаранчі. Під шклом шоколяди з медведем „Урзус-Сінай“.

— Що коштує помаранча? — питаю по німецьки.

— Пять лей.

Це 20 сот. За таку я нас треба дати щонайменш 60 сот Яблуко? 10 сот. В нас на стації здерляб 25.

Випили чай по 15 сот за шклянку (— дві!) й захотіли курити. Коробка з румунських папіросок „Regale“ (бордо зі золотим написом) на столі не давали мені спокою. Я витягнув 20 сот. і підійшов до буфету.

— Прощу папіросок.

— Яких?

— Чи я знаю? Щоб було чотирь.

— Гірші будуть.

— Так давайте три. Два.

Це були „Спеціаліте“ з коротенькою тютювою й довгим, аж за довгим тютюном. Смакував екзотично — отже незале. Я купив ще яблукко й вернувся.

В вагоні ждала нас несподіванка. Якийсь „домнуле комісар“, відземистий хлопище з розбитою губою, в курті й капелюсі переглядав документи. Витягав здоровенну лапу й питав:

— Як сі називає?

За ним йшло п'ятьох якихсь інших „домнулів“ і кожний мав одну лісту з масового пашпорту нашої прогульки. На цих лістах

БЕЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 19. ГРУДНЯ 1934.

МИКОЛА ГОЛУБЕЦЬ.

VI-та ВИСТАВА АНУМ.

(Слово, виголошене на відкритті вистави дня 16. XII. ц. р.)

„Висіло там, одна біля одної, три тисячі чарівних картин, три тисячі мистецьких сиріт, що їм заклопотана публіка могла пожертвувати хіба мимолітним перелетним поглядом. З німим бодем допитувалися крихітки спочуття, теплого кутка в серці. Даремне! Серця були переповнені рідною власних почувань і не було в них ні місця ні страви для чужих. Вистава подобала на сирітський захист, на збірку дітей, зігнаних з рідних вулиць, чужих собі й неспоріднених. Цілість викликала враження безомічності, неповноліття й молодечої розсіяності“.

А далі:

„Кожний маляр малює тепер на власну руку й на власний рахунок. Злоба дня, примха багати́в, або й власна рознуздана фантазія, дає мистецям матеріал. Палітра позичає найблискусіших фарб, а полотно терпеливе. Кожний старається малювати відмінно від іншого, або як тепер кажуть, змагає до вияву своєї самобутності“.

Колись було інакше.

„Зовсім відмінне почування охоплює нас на самому порозі Італійської галєрії картин. Не як сироти-знайди мандрують вони в холодний світ, але як діти одної спільної матері, живуть одною великою сімєю, згідною і задоволеною, а хоча не завжди послуговуються спільним словом, але говорять одною мовою“.

Так було колись, але в 1831 році, сто літ тому, коли Га й Ріх Га й не писав звітності з осінньої вистави в париському Люврі, така родинна ідилія належала вже до безповоротного минулого.

Геніальний німецький лірик і комбатант лінивої революції, був усеж консерватистом у мистецтвознавстві. Вічний революціонер в житті й поезії, тужив за родинною ідилією в образотворчості, супроти якої ніколи не дійшов до інтимного відношення. Чим було би велике французьке малювство без плеяди романтиків — Шефера, Верне, Делакроа, Делароша, що виставляли в Осінньому Салоні 1831. р. й не викликали захоплення не тільки в геніального Гайнго! Вони малювали один відмінно від другого, змагали до вияву своєї самобутності й тому замість захоплення своїм новаторством, розбуджували серед публіки тугу за старими, добрими часами, заостенілої у овому академічному манеризмі „італійської школи“.

Так було тому сто літ, так є й тепер. Людська душа завсіди однака мов пес — вона сарчить, коли наближується незнайомий.

Пригадує собі теплу, дружню атмосферу, що ще так недавно, еднала публіку й мистецтво, підчас перших вистав Гуртка Діачів Українського Мистецтва. Мистці й публіка порозумівалися тоді спільною мовою. За час війни й революції мистецтво стояло на місці, публіка мала змогу його наздігати. Вирівнялися й зажили як в ідилії. Але вже перші повоєнні роки поспунали гармонію. Хто з мистців охляв і пияів загальним признанням, хто рвався вперед й не мочучи пірвати за собою публіки, йшов уперед самотою. Публіка розгубилася, взаємне нерозуміння росло в чимраз глибоку прірву поміж мистцем і публікою. Правда, час до часу ніби виповнював ту прірву спобієм ігнорантів. Ті, що не мали ніякого відношення до образотворчості, але мали амбіції, прикидалися більшими папами, як сам папа, старалися „вияснити“ публіці те, чого ні зуб не розумів, що більше, вони збивали з правильної дороги навіть професійних мистців. Прірва поміж мистцем і публікою почала заповнюватися крутішем безамітосних фраз і витертих комунілів. Одні мистці творили й рвалися вперед зазвустіч якимсь фобам і засобам виразу, інші

збивалися зі шляху, опанілі фразою й легкістю хвилявого успіху. Поглиблювала кризу безконтрольність естетичних критеріїв, зважувалася межа поміж творчістю й шарляманством.

Так було тому сто літ, так є й тепер. Служба мистецької жандармерії була тяжка тому сто літ, як нелегка вона й сьогодні. Зрештою не критика, не реклєма й не автореклєма створює й закріплює мистецькі цінності. Не лагодить, а загострює й поглиблює кризу — розпаношаний снобізм. Мистецькі цінності тривкі, запліднює талант і праця, 20 процент таланту й 80 процент праці, впертої, муравлиної й безоглядної.

Перед вами успіхи тієї праці. Далекий від того, щоби упереджувати чи настроювати публіку, застерігаючи собі слово для оцінки вашої вистави в пресі, я можу з притиском зазначити: VI. вистава АНУМ-у є найсильнішою з вистав, які улаштувавз дотеперішній гурт. А хоч і на ній, так би сказати, „з незалежних від аранжерії причив“ найшлися речі непробоєвого й нерепрезентативного характеру, то її ядро творить суцільну главу розвоєвого етапу нашої образотворчості.

І може, як сто літ тому якийсь геніальний поет а слабкий мистецтвознавець покладе нашим виставцям у вину, що кожен старається малювати чи різбити відмінно від другого, виявляючи тим свою самобутність, то я певен у тому, що перед нами твори мистців тої міри, без яких дальший розвиток українського мистецтва не можна би собі уявити.

Не заїмпоував колись Париський Салон Гайнгому. Він адався йому сиротиною, дарма, що на ньому були такі „кити“ вже не фраздуського, а світового мистецтва, як Шефер, Верне, Делакроа і Деларош.

Експонати VI-ї вистави АНУМ-у ставлять наше провінціоальне мистецтво на порозі європейського, світового. Про це можуть Шаноні Гості перековатися самі, що ми докладаємо їм притиском ділчершено в оцінках.

— 0 —

Вже є відчинені

сальони ЖІНОЧОГО І МУЖЕСЬКОГО
ФРИЗІЕРСТВА,

улажені з найбільшим комфортом при
вул. Сикстуській ч. 14.

Поручаюся надати ласкавий увазі
моїм Влов. Клієнтам і віддати прощу

Теодор Кутковський

давніше пл. Марійська ч. 4. (Європейський Готель)
і Бляхарська 11, тел. 106-18. 81/87

прізвища були виписані будьяк і коли „домну-
ле комісаро“ відбирав документ та викрикував
ваше перекручене прізвище своїм помішником,
ці обидва свої листи і заявляли „нешті“,
„найн“, „міма“, поки котрийсь не находив на
цій листі числа вашого прізвища. Це прізвище
виписували на документі, забираючи його,
і „домнуле комісаро“ питало далі:

— Як сі називає?

Так залагоджували одного пасажера на
кілька минут, а знаючи, що нас іде до 600, мож-
на було у перспективі вдурити: заждемо три
години. А ми маємо бути в Чернівцях в 6.30
вранці.

Я курив лютій другого й останнього „Спе-
ціальте“. Нерувава мене ще й поліцей- наш та-
ки, рішний, що коло „домнуле“ носив і свою
лісту і теж щось черкав. Ного постать ніяк не
гармонізувала з синім як годуб ранком, а мрія-
ми про Румунію, екзотикою стайного буфету
та „як сі називає?“ пана „домнуле комісаро“.

2000 ЛЕЇВ НА „ЧЕРВОНІЙ ХРЕСТ“.

Але три години ми не ждали. Ми ждали 7
годин. Ревізія паспортів скінчилася в пів де-
вятої, але поїзд не рухався з місця. Нашу мі-
шанку, що йшла до чоловіка-гранічера і який
„Франкополь“ загубив документи, забрали ку-
лись на стайню. Ірця плакала знову. Квадран-
си, пів години, години котилися поволі по чер-
вах і розчавлювали їх. Я переліз увесь поїзд
і побачив, що іду не сам. Іде дир. Сінгалевич,
д-р Пастернак, проф. Фотинюк, проф. Кавуля,
п-і Нижанківська і п-і Герасимовичева. Отже
солідна землячка компанія. Потім був щерас на
стайні. Купив яблуко шані меценасовій, що вже
почала діставати мігрень.

І довідався: Нашу мішанку і ще якісь дві
пані „домнуле комісаро“ затримало з браку до-
кументів. „Комісаро“ погрожувано, що цілий
поїзд заверне до Львова, телефонувало й тупа-
до ногами.

Знову тягнулися, як довгі мотузи, хвилини,

чверть години. Година 10. Пів одинадятої. Не-
ма зміни, ні виглядів. Нудьгуємо всі і позі-
хаємо.

Нагло входять якісь жидки.

— Зараз поїдемо! Зараз поїдемо! Прошу
дві шість! — і насталяють капалюк.

— Навіщо?

— На „Червоний Хрест“, бо так вимагає
пан комісар — підморгує.

Здвигаємо плечима й даємо. Золотого да-
мо, щоб тільки їхати. В сусідніх купе давають
гроші. Пішли.

За пів години вертаються ті самі жидки
поверні купе!

— Ідемо! Ідемо!..

І справді. Поїзд виїждить в три на першу.
Всі зітхають. Пів дня з триденної прогульки
втрачено. Наша мішанка входить розплакана,
червона, аденерована. Клене Румунії, „Фран-
кополеві“ — всім. Ірця хлипає.

А за вікном, на пероні, стоїть „домнуле
комісаро“ і вмихаючись бе пальцями до дашка-
Дивиться нам в очі.

„Домнуле комісаро“ дає за 2000 леїв,
що їх дістав... на Червоний Хрест

Ідемо до Черновець.

(Далі буде).

ПРО „БРАТСТВО ТВЕРЕЗОСТІ“.

З ПРИВОДУ 25-ЛІТТЯ ТОВ. „ВІДРОДЖЕННЯ“.

I.

Українське Протияльогольне Товариство
„Відродження“, сповіщаючи про святкування
свого 25-ліття на дні 25. листопада ц. р., тільки
згадало, що воно продовжує прізвию почату вже
перед сотнею літ. Кажу: тільки згадало. А шко-
да, що бодай кількома реченнями не повчило,
хто саме й коли дав у нас почин протияльо-
гольній акції. В ювілейному році від Тов. „Від-
родження“ можна було навіть сподіватися яко-
сь історії протияльогольного руху на наших
землях, яка не тільки визнає заслуги поперед-
ників сьогоднішнього „Відродження“, але й бу-
ла б в певній важній причині до історії
нашого національного відродження в минулому
столітті.

Легко здогадатися, що маю тут на думці
наші „Братства Тверезості“, для яких найбіль-
ші заслуги покладає передовсім наше духовен-
ство. Та ледви чи відчув хто, як воно прикро,
що навіть із круга того духовенства ніхто досі
не подбав про зацікавлення ширшого загалу
тим „Братствами Тверезості“, які для нього
колись відкрили вільне поле праці й заслуг. Бо
пригадати, що в одному чи другому селі вже пе-
ред 90 роками було „Братство Тверезості“, або
й згадати два-три пастирські листи галицьких
владик у справі тих братств, зв'язані з ними мі-
сії чи спроби літературної пропаганди й заці-
кавлення всім тим кількох австрійських урядо-
вців з одного боку, а вероґі відруки заінтересо-
ваних у тому всьому жидів та власників гора-
лень із польської шляхти з другого боку, — це
швидко історичний матеріал, який аж доповне-
ний і відповідно освітлений — зможе викласти
справдішню вагу наших „Братств Тверезості“,
чи взагалі протияльогольної акції.

Доторкалися нашої теми вже нерва, особ-
ливо під кінець минулого століття, але завіди
тільки принагідно, найчастіше у посмертних згад-
ках осіб, що були причастні до праці „Братств
Тверезості“. Недавно доторкнувся цієї самої
теми о. Осип Годунько („Братство Тверезості“
в давніх часах“ у часописі „Христос наша сила“
1933, ч. 9). Та подав він лиш виписки з „Księgi
wstrzemięźliwości“ одного з перших „Братств
Тверезості“ в Дубні ланцугського павіту з 1845
р. і як саму поезію того братства в 1845 р. при-
йняв він за щось надзвичайне, так і поборювання
його не лиш заохочені поляками рекрутами, але
й панським екзотизмом видалися йому чимось та-
ким звичайним, що навіть не стрібував поясню-
вати це ближче. Дізнає далше й те, що заціка-
вившись дубенським „Братством Тверезості“, о.
Годунько не зустрівся бодай з глухим споглядом
про того дубенського дяка Михайла Охничу,
що побіч свого пароха о. Ів. Качковського був
хіба одним з кращих сподвижників тверезості,
коли змія промовити за нею навіть дотепним
віршованим словом. Довшу його „поему“ п. н.
„Кваторочка — лекла дочка“ надруковано в „30-
рі Галицькій“ з 1849 р. (ч. 77—79). Якщо нею
хтось зацікавиться, вдячний буде о. Годунькові
й за його виписки з дубенської книги, бож вони
поможуть пізнати середовище, в якому могли
вироснути й такі народні поети, як Охнич і йому
подібні. А й позатим, для докладного пізнання
зросту й сили протияльогольної акції в пер-
ших роках розповсюдження її, бажаним було б
мати таких книг зібраних разом як найбільше,
— зібраних разом хочби в нашому „Національ-
ному Музеї“. Знайдеться в них чимало мате-
ріалу й до історії місійних праць нашого духо-
венства, тісно зв'язаних з поширюванням твере-
зості й засновуванням „Братств Тверезості“,
про що згадується вже і в дубенській книзі.

На інший і важніший документальний мате-
ріал до історії „Братств Тверезості“ звернув у-
вагу о. Теод. Богачевський („Роль гр. кат. духо-
венства в боротьбі з алькоголізмом“ в „Меті“
з 1933 р., ч. 27—31). Він уважає таким першо-
рядним матеріалом зовсім слушно пасьма й по-
учення гр. кат. владик, що вже у XVIII ст. зви-
вали духовенство та вірних ширити тверезість.
На жаль, згадавши еп. Шумлянського, називає
з XVIII ст. тільки одного еп. Білянського, хоч
міг би був назвати їх більше, хочби у зв'язку з
рівнож не згаданого (вельми антисемітською
енциклою папи Бенедикта XIV, з 1751 р. („De
his, quae vetita sunt Hebraeis“), яку особляво
в Польщі обов'язані були подати до відома вір-
ним усім кат. владики. Оправданям тут буде хі-
ба те, що в нас, як про повну бібліографію, так
і про повну збірку пастирських листів досі ні-
хто не подбав. А зуб часу зробив уже своє на-
стільки, що латинської енциклої папи Бенедик-
та XIV, передрукованої у Львові в друкарні Св.
Трійці 1752 р., навіть не занотовано в Bibliogra-
fi polskich druków lwowskich (Львів 1928), а ви-

Фірма **М. Гандельман** Львів Legionia 27

повідомляє, що до відділу білих
шпирів, які продає з нагоди

„Передсвятчного Білого Місяця“ зі знижкою від 25% до 40%.

знову надійшли такі артикули:

Покотно шир.	в ціні	0-55	за метр
80	0-45	„	„
Пердаліна кол'рова	0-70	„	„
„Прима“ фабрика Шльосер	0-85	„	„
Попеліна у всіх колірах	1-10	„	„
Зефрі на муж. сорочч.	0-75	„	„
Шовкові зеф. на муж. сор.	1-25	„	„
Попеліна у найнов. зборі	1-30	„	„
Димка на підштанці	0-65	„	„
Димка на підшт. шир. 80	0-85	„	„
Фланель на білі	0-55	„	„
Фланель гладка	0-70	„	„
Простирала коперт. мерс.	2-30	„	за штуку
Простирала коперт. корон.	0-—	„	„
Простирала коперт. гаптов.	6-50	„	„
Обрус. Відеф. ф-ки 2 м. дов.	3-75	„	„
Стирки рухоні	0-35	„	„
Стирки чисто льняні	0-75	„	„
Ковдри ватоні	8-50	„	„
Ковдри „Прима“ з хатьоту обостор.	11-30	„	„
Ковдри шовк. з бродату	17-50	„	„
Замовлення з провінції полагоджуюмо за пошто- вою післяплатою.		39/84	3-5

даний в зв'язку з нею пастирський лист еп. Льва
Шептицького з 1752 р. згадано там також лиш
на основі якогось глухого переказу. Обаж ті
друки важні для історії нашої протияльоголь-
ної акції. Бо як панська енциклоїка, осуджуючи
всі зв'язки християн з жидами, вважає їх най-
більшим джерелом деморалізації, так пастир-
ський лист еп. Льва Шептицького передовсім
духовенству забороняє брати в арендарів-жидів
напитки на кредит, подаючи рівночасно аренда-
рям-жидом до відома, що довгі з духовних осіб
не матимуть права стягати без дозволу відпо-
відних оо. деканів. Безперечно є це поважні го-
лоси остороги проти поширення грішства, але
звернені вони особливо до тих, що повинні да-
ти народові приклад у поширенні тверезості,
а не до самого народа. Так само й на початку
XIX ст., в 1804 р. еп. Ангелович передовсім ду-
ховенство визнає, щоб воно своїм прикладом та
й іншими середниками, при допомозі привітель-
ства, повело до тверезості вірних! (Д. 6.:
Василь Шурат.

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

30% знижка цін на всілякі блаватні і
повняні товари у фірмі Галицький
магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

З відчитової салі.

Українське Т-во Прихильників Мистецтва і А.Н.
У.М. Відчит М. Осінчука: „Техніка і плястичне
мистецтво“. (Саля „Бесіди“, 15. XII.).

Відомий наш малляр вибрав на тему свого
відчиту чисто фактові інформації про техніку
малювання. Навіть аматори мистецтва, що за-
любко оглядають образи і купують їх незвідні
задають собі справу, яка різниця між деякими
загально відомими способами малювання, „Фре-
ска“, „темпера“, „гуаш“, „мідерит“, „дерево-
рит“, „гравюра“ нерідко переплутуються у роз-
мові так як у розмовах про поезію „верлібр“,
„канцона“ або „октава“. Попросту терміни ці
майже невідомі і вживані тільки професіона-
лами.

М. Осінчук обмежився, як це значив на
вступі свого викладу, до тих родів техніки, що
належать до найдавніших часів і прийшли до
нас подекуди іще з передісторичної доби. Тому,
що у малярстві найважливішу роль грає фарба, то
саме фарбі присвятив прелегент якнайбільше
уваги. Неодного мусіла вразити та звава, що
в давнину, коли мистці самі приготували собі
фарбу і знали її складники, твори їх могли про-
тривати віки і збереглися досі тоді, як сучасні,
купуючи готові фабричні фарби, не знають, я-
ким матеріалом орудують; не диво, що першо-
рядні сучасні твори линяють або тріскають по
кількадесяти роках.

Мистці стародавнього Єгипту, Греції, Риму
та Візантії добували широку гаму колірів із
кількох простих фарб, які приготували з зем-
них або рослинних сирівців. Чималу роль гра-
ла тут теж штука приспособляти клей, що на-
давав фарбам тривкість, відблиск і прозору яс-
ність. Прелегент подрібно пояснював деякі ро-
ди техніки та ілюстрував їх відповідними при-
кладами з історії мистецтва. Саме ці приклади
розяснювали цікавий факт, яким робом мистец-
тво дійшло до такого недосяжного технічного
розвитку вже в добі Ренесансу і що рівень цей
не можна було вже пізніше перевершити.

Прелегент говорив спокійно та дуже ясно,
може тільки занадто поволі так, що в годинині
вигляді не міг охопити багато матеріалу.

Вибагливі плащі 70
сукні 35 Великий
золотих вибір.

Жіноча конфекція

ФЕМІНА

Львів,
площа Галицька 12 а.

І. поз. р.г. вул. Бат. орого. 660

О. Т. Вінклера Син
 Львів, Ринок 28. Тел. 19-96.
 ПОРУЧАЄ НАЧИНЕННЯ:

Фарби Емалі Фарби сухі Фарби анілінові Фарби олійні Фарби артистичні Золото і срібло прав- дивне Штукки	Пензлі Гумові вузли Домашні господарські предмети Взорні до підсочкових робіт Взорні до мальовання Патрони до мальовання Вітражі до вкон
---	--

86/72 ПЕРФУМЕРІЯ — КОСМЕТИКА. 2-3

Наше жіноцтво і мода.

ПОКАЗ МОДЕРНИХ ОДЯГІВ.

В неділю дня 16. ц. м. відбулося в залі театру Різнородностей перша частина цікавої імпрези: „Показ жіночих модерних одягів“. Перша частина тому, що друга, з різними епілогами, буде напевно пізніше, коли ті жінки повернуться домів та домагатимуться від мужів реалізування тих всіх бажань, які мали оглядаючи ті прекрасні одяги, котрі українська робітниця „Труд“ в особі п. Елі Олесницької, що провадить кравецьку роботу, показувала на сцені. А дивитися було дійсно на що. Від шалфроків і піджамок до шлюбних суконь, все це було на високому мистецькому рівні й у роботі хоча б найскромнішої сукески пізнати було руку фахівця.

Щоби урізноманітнити цей показ і дати п'яним прийти до себе після захоплення окремими моделями, організаторки показу подбали і про малу програмку, підчас якої гарні моделі перебиралися в нові суконки. При тій okazji публіка мала змогу побачити відому з вистав нашого театру п. Голіцинську, яка легким і дотепним вступом про жіночу лінію впровадила видців у цей зачарований світ шалфроків, свегерів і різнородних суконь з робітні „Труду“, та футер з відомої фірми Глушевського. П. Голіцинська була така мила у своїх двох гротесках переодягнена в креноліну, що публіка подарувала їй навіть те, що говорючи про свою лінію зменшила собі пару кілограмів. Пісні п. Гинилевичової суперничали з її гарними сукнями, а учениці п. Суховерської п. Нижанківської і п. Соколовської виконали прегарні танок.

При кожній моделі п. Елі Олесницька давала пояснення, що їх назви пані слухали з ве-

ликим зацікавленням. Деякі сукні викликували на селі оклики захоплення. Наскільки можна було зрозуміти з тих таємних шептів, то це були сукні: чорна з велюр-шіфону, зелена зі срібною лямою, бронзова, синя прибрана біжутерією з оригінальними рукавами, стилева з тафти лілля убрана фіялками і біла шлюбна. Дуже гарну цілість творила попеласта сукня і футро з кертців. Та у цих справах забере напевно голос на сторінках „Діла“ котресь з пань, яка опише цей показ з фехової сторінки. Ціла та імпреза була приготована дуже дбайливо і робила гарне враження. В кожному разі не заздрю тим мужам, які понеситимуть далі наслідки цієї імпрези. Тішуся, що мене це нещастя омине, хіба що моделька булаб дуже гарна. Але й то для обережності не подаю свого прізвища.

Парубок.

А СВ. МИКОЛАЯ І Я ЛІНКУ приготували ми тисячу гарних дарунків в наших 20 бранжових відділах. — За дешевої гроші можна кожному зробити приємність.

ВІДВІДАЙТЕ
ТОВАРОВИЙ ДІМ

Trust

Львів, Гетманська 12
вул. Городецька 85

Для Батьківських дружок і захоронок значний раба т.

Пален уступає

ЛОНДОН, 17. 12. ПАТ. „Девіл Мейл“ повідомляє, що німецький посол у Відні фон Пален уступить і буде комісаром німецького уряду у басейні Сари.

ХТО ДУМАЄ ПРО ЗАВТРА — ДУМАЄ ПРО „ПРОСВІТУ“.

Найкращі дарунки на Св. Миколая,
як торбинки, парасольки можна дістати у фірмі:

Сикстуська 1. Памятайте „Ноблес“ Сикстуська 1.

Ноблес

З української преси.

Палітв, Скоропадський і — вибори.

„Єдиний фронт“ несамовитої спілки Дмитра Палітв—Назарука—Григорієвського—Гладилонича викликає, як можна було сподіватися, враження „сензації“ навіть серед людей, які не мали великих ілюзій щодо чистоти „націоналістичного“ світогляду Дмитра Палітв. Люди, які не чітають того, що від деякого часу випускає Палітв, дивуються. Але ось перед нами останнє число „Ватківський“ й останнє число „Хліборобського Шляху“. Яка подиву гідна гармонія тих двох органів, із котрих один є популярним органом „Фронту Національної Єдності“ Дмитра Палітв, а другий є центральним органом скоропадщини.

Отож Дмитро Палітв, сам за своїм повним підписом речення: „агадуючи вже у нас готову книжку „Скоропадщини“, Речення на відставі... обертки, не торкається ні одного річевого звинувачення, а змислу книжки, аложеної з самих документів, а закидається на автора, що він опоганив... українська історична минула! Всі, мовляв, „робили помилки“ — „і Центральна Рада“ і Гетьман і Директорія і Уряд і Диктатор ЗУНР“. А далі читаємо прізвище Павла Скоропадського посередній поміж прізвищами Грушевського, Петлюри й Петрушанча, а період гетьманщини врахований Палітвом до періоду національної революції, причому „помилки“ Павла Скоропадського ставити він на одну дискусійну дошку з помилками... Січових Стрільців! Дивне диво: Павло Скоропадський, людина наскрізь зросійшлена, що слова її українськи не знала в моменті української національної революції, царський генерал, який свій корпус українизував під примусом, під натиском російського штабу, що гадав в той спосіб краще зберегти беззастатність російської армії, людина, яку використали чужонаціональні елементи проти української національної революції і яка всією своєю політикою промочувала шлях відродження російської єдиної деполітичної імперії, та людина раптом в очах „українського націоналіста“ Дмитра Палітв стає повзавартним і рівноряд-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 19. ГРУДНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

51

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

XXII. МОЯ УЧАСТЬ У ПУБЛИЧНИХ СПРАВАХ В РОКАХ 1886-1890. ПУБЛІЦИСТИКА. ТЕАТР. НАУКА. ЗАГАЛЬНИЙ ОБРАЗ НАЦІОНАЛЬНОГО РУХУ У ЛЬВОВІ І В КРАЮ.

В роках 1886-1890 почав я брати в публічному житті і в справах українців щораз більшу участь. Передусім публікував я тоді в „Ділі“ деякі розвідки, що виходили вже поза границі звичайних часописних статей і мали більше науковий характер. Між іншими оголосив я в 1887 р. праці: „Краєве дорожнє законодавство в Галичині“ і „Краєвий консумційний податок як средство зменшення недобору в краєвім фонді“, а в слідуючій році: „Примусова асекурація“ і більшу студію „Право пропінанції в Галичині“, надруковану відтак в окремій книжці. На ті мої праці економічного змісту звернули тоді загальну увагу; раз навіть згадував про них петербургський „Край“, а кілька разів висказував мені з цієї причини своє призначення Іван Франко.

Рівночасно працював я як член виділу „Руської Бесіди“ у Львові для справи народнього театру, а коли Григорія Цеглинського покликали на управителя руських паралельок до Перемишля, виділ „Руської Бесіди“ покликав мене на референта справ „Народнього Театру“ і цей обов'язок виконував я аж до відходу зі Львова, себто до року 1890. Будучи завжди великим прихильником „Народнього Театру“, я віддавав його справам з охотою

й ревністю. Застав я його під дирекцією Григоровського і Біберовича, а по смерті першого — самого Біберовича. Були це добрі часи театру, — оба директори працювали щиро і зі зрозумінням вимог мистецтва. Особливо Гриневецький був артист цілою душею. Розумів мистецтво і для нього жив. Як артист, особливо в характеристичних ролях, був знаменитий, а рівного йому режисера не мала наша сцена ніколи. Він умів дідратів відповідні пєси і виставити їх так, що не були гірші від вистав на столичних сценах. На тій точці був великим знавцем. Зпід його рук виходили вправні, рутинізовані артисти. Розумівся також на музиці й умів вишколити дідбраний вокальний персонал. З Гриневецьким вважали мене щирі, дружні відносини. Я радо відвідував театр і серед його мандрівок по провінції мав усе в евіденції його справи й потреби; як референт докладав я всім старань, щоб їти дирекції на руку. З другого боку старався я також моїми дружніми відносинами до дирекції впливати на її відносини до артистів, лагодити між ними спори й непорозуміння, без яких — як усюди в театрі — не могло обійтися. Оба директори були свідомі українці, а було багато таких і між артистами, тому трупа не робила враження провінційальної збиранини, а громади своїх щирих людей і це улекшувало мені задачу. Та були у нас також артисти й артистки поляки, яких не вважало ніщо зі сценою, хіба побирана гажь. З ними був часто клопіт, особливо зі співаками та співачками, які, привчившись на нашій сцені, утікали на польську столицю, як найшли там тільки дещо кращі умовини. Однак були між ними й такі, що по довгих роках зживалися з нашою сценою так, що уважалися вже зовсім своїми. Серед персоналу були тоді замітніші сили:

Гриневецький, обоє Біберовичі, обоє Стефураки, Стечинський, обоє Осиповичі, Янович, обоє Клішевські, обоє Керницькі, Плошевський, опісля Гембійський, Ольшанський, два брати Підвисоцькі, Ляковський, дві сестри Радкевич. Це були сили вишколені і рутинізовані, з якими можна було виставляти всі народні пєси та й багато більших пєс з чужих літератур і зі столичного репертуару.

За моїх часів давали все, що лиш появлялося в драматичній українській літературі як у Галичині й Буковині, так і на закордонній Україні, почавши від Котляревського, Квітки й Кухаренка, аж до Кропивницького, Старицького, Карпенка Карого. З галицьких і буковинських творів не сходили з репертуару твори Данила Млаки (Ізидора Воробкевича), Григорія Григорієвича (Цеглинського), як також історичні драми Корнила Устияновича, Омеляна Огоновського й Осипа Барвінського, який щойно тоді виступив і якого „Павло Полуботок“ здобував тоді правдиві тріумфи. Прі тім ішло багато творів, перекладених з літератури російської, польської і німецької. Отже давали твори Шіллера, Фредра, Островського й інших. Перекладали, або й переробляли багато самі артисти, особливо Гриневецький, Біберович, Стечинський, Ляковський, Підвисоцький, а деякі з них, особливо тріє останні, пробували при тій нагоді писати й оригінальні пєси, які — правда — не мали більшої літературної вартості, але часто подобалися на сцені.

Я в тім часі перекладав також значніше число драматичних творів для нашої сцени, між іншими комедію Фредра „Пан Бенет“ римованим віршем, драми Потехіна „В сітні судиби“, Вільбранда „Донька Фабріція“, Ясичника „Лена“.

(Далі буде.)

НОВИНА!

За зол. 1-40 гарний дарунок
на святого МИКОЛАЯ

ЛИПНЕВА ОТРУТА

оповідання Василя Софронюка,
обгортуна С. Гордицького.
Дістанете в Адмін.стр. Діла: Львів, Ринок 10.
або в українських книгарнях.

НОВИНА!

НОВИНА!

Димісія промисловця Крупа.

БЕРЛІН, 17. 12. ПАТ. Відомий німецький промисловець Крупа фон Болен унд Гальбах, голова професійної організації німецьких промисловців, уступив зі свого становища. Одночасно звільнив головування в організації ремісничої групи, яка входила в склад професійної організації промисловців.

На прохання Крупа звільнив його міністр господарки Німеччини д-р Шахт.

У прощальній листі д-р Шахт згадує, що Крупа уступив на власне прохання і підкреслює його заслуги для націонал-соціалістичної держави. Д-р Шахт сподіється, що Крупа буде далі співпрацювати з націонал-соціалістами. Провід ремісничої групи обирає президент торговельної палати у Ганновері Евальд Гекер.

Знамените тісто і тісточка,

впечете Пані тішки
на порошку до печення „DAWA“,
який не залишає прикрого посмаку в тісті
1-5
Дієтична Фабрика
Dr. A. Wander, A. C.
КРАКІВ - ВАРШАВА.

Бувш. міністр Морачевський каже
що в Бересті не били.

У варшавському суді йде розправа „Вечору Варшавського“, обвинуваченого бувш. міністром Морачевським у цьому, що назвав його моторійним клеветником. Як свідок зізнався бувш. міністр скарбу Здзеховський, на обставину, що Морачевський робив йому несправедливі закиди, м. ін., що в ПКО були векслі Здзеховського, як він був членом наглядової ради ПКО. Мін. Морачевський закидував теж Здзеховському, що як міністр скарбу заключив некорисну угоду з фірмою Гіше. Здзеховський свого часу заявляв був, щоб Морачевський відкликав твердження в справі згаданих векслів інакше вважатиме його клеветником.

Бувш. міністр Морачевський у зізнаннях торкнувся м. ін. Берестя. Каже, що його обвинувачували, нібито він радів, що в Бересті били. Стверджує, що ніколи не вірив у биття та не міг радіти тим, чого не було. А що в Бересті не били, на це має такі докази: ніхто з бувш. в'язнів не виступив із такою скаргою перед сеймовою комісією та не сказав: „У Бересті били“. Ніхто з бувш. берестейських в'язнів не виступив зі скаргою до прокуратури. Вовводу Костек-Бернацького свідок добре знає. Раз мучив його дві години та візанти, чи не били в Бересті. Пробував з цього боку, з того боку його притиснути до мору. Костек Бернацький то людина твердої руки, та він не бреше. На всі запити відповідав: „Ні“ і „ні“.

Відкритий лист
до французьких комбатантів.

„Газета Польська“ помістила відкритого листа генерала Гурецького в імені польських комбатантів до французьких комбатантів. Лист виписує всі прогріхи Франції супроти Польщі, які довели до охолодження взамиш між обома державами.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого
роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Голова адміністраційної комісії Нохе оголосив комунікат, що веде слідство у справі побиття англійського старшини. До закінчення слідства старшини припинили у виконуваних обов'язках.

— До Ковна приїде начальний вождь латвійської армії рев. Беркіс. Литва і Латвія будуть вимінювати своїх старшин.

— Протестантський тиждень „Райхботе“ влада skonфіскувала за відповідь віртемберського єпископа Мар-Аренса мін. Фрікові.

— З Югославії далі виселяють мадярських громадян. До Сегеду приїхало в неділю 8 родин з 31 осіб.

— З Будапешту відіхав французький інспектор поліції Бартельот, який вів слідство в справі збивства у Марсєль.

§19.

Львів, 17. грудня 1934.

До Івана Олександра Костика, відповідального редактора „Діла“ у Львові, Ринок ч. 10., II. пов.

СПРОСТУВАННЯ.

На підставі § 19. § пресового закону, прошу помістити в найближчому числі, на тім самім місці і тими самими черенками, як стаття п. н.: „Несамовита спілка“, яка появилася в ч. 338. „Діла“ з дня 17. грудня 1934. р., спростування такого змісту:

Неправдою є, що в понеділок, дня 10. ц. м. або колинебудь перед тим чи теж після того дня, відбулася янмарбуль нарада, на якій устійнене спільний фронт пресових органів: „Перемога“ і „Батьківщина“ (ред. Д. Паліїв), „Нова Зоря“ (ред. д-р Осип Назарук), „Український Бескид“ (ред. Дмитро Грегоришинський) і „Хліборобський Шлях“ (ред. д-р Іван Гладилевич).

Натомість правдою є, що ніколи не було ніякої конференції, у якій брав участь ред. Дмитро Паліїв, або якийнебудь представник Редакції „Перемога“ чи „Батьківщина“ з представниками вищислених пресових органів.

Даліше правдою є, що про згадану конференцію Редакції „Перемога“ і „Батьківщина“ довідалися зі статті в „Ділі“.

Нач. Ред. „Перемога“ і „Батьківщина“.
Дмитро Паліїв.

З польської преси.

НЕ ЗА СОВІСТЬ А ЗА СТРАХ...

„Газета Польська“ з 16. ц. м. приносить на передовому місці нову кореспонденцію свого московського кореспондента Отмара п. н. „Спокій у Москві“. Стаття надзвичайно цікава, так мовити „технікою писання“. Уважний читач відразу зміркує, як важко писати авторові, що сидить у Москві у дні повороту хвилі червоного терору, до газети у Варшаві, — як важко писати ще й на тему того терору, як єдино актуальної справи у Світах і єдиної справи, якою нині цікавляться у світі щодо Світів. Так і почувається, що автор ступав наче по шклі: хотів би може подати до відома цікаві подробиці кривавого терору, і того страху, що опанував Кремль, і тої атмосфери, в якій можливі масові масакри невинних людей — ніби у відплату за збивство одного більшовика. А з другого боку — страх: страх кореспондента, щоб не написати одного слова такого, яке вистарчило би, щоб опинитися самому на лісті „білогвардейських змовників“.

І п. Отмар під впливом того страху пише, наче під диктатом: про повний спокій у Москві, проте, що сов. уряд ні на мент „не перестав павувати над ситуацією“, „що совітський режим був і є надзвичайно тривіий“, що робітничі збори з привозу збивства Кірова відзначалися „глибиною болю і повагою жалоби“, що ніхто ніколи виїмкового стану у Москві не проклямував, що внаслідок щезнуть ослаблені „очереді“ аперед харчевних крамниць і т. д. і т. п. Аж гідко читати, що людина може виписати під впливом страху за власну шкіру.

А проте, як сказано, між рядками можна відкрити зовсім іншу правду: цікаві напр. уваги автора про „соціалістичне змагання“ між власними безпеки у різних районах СРСР: хто проявляє більше ревності і справності у викриванні контрреволюційних заговорів, но і очевидно, хто зуміє більше „білогвардейців“ вислати приспіненим темпом на другий світ...

НОВИНКИ

— На святомиколаївські дарунки надаються найкраще порцелянові товари фірми „Кераміка“, під управою О. Ониська, Львів, Руська 18, тому, бо є і практичні і найдешевші. Загляньте на Руську 18. а переконаєтесь. 707 42

— Для елегантних пань. З огляду на близький карнавал поручаємо відвідати відомий магазин жіночої конфекції фірми Брати Штанбер. пл. Марійська 6—7. 62/85

— Св. Миколай в Музичнім Інституті ім. М. Лисенка. В середу, 19. ц. м. загостить до малої сали Музичного Інституту ім. М. Лисенка (Шанкевича ч. 5), Св. Миколай. Для дітей початок в год. 18-тій, для старших в год. 20-тій. Після роздачі дарунків забава з танцями. Дешевий буфет, Джем-бенд. Дарунки можна приносити в середу від 3-тої год. до кляси ч. 7. Дохід призначений на поміч незаможним учням Вищого Музичного Інституту ім. Миколи Лисенка.

Bon Marché

Львів, пл. Марійська ч. 5. 79/87
перунає на св. Миколая трикотажні вироби і сукні.

Масово звільнюють політ. в'язнів.

БАРСЕЛЬОНА, 17. 12. ПАТ. Еспанський уряд масово звільняє політичних в'язнів коло 200 осіб денно тому, що надходить зима і нема відповідних приміщень. На волю виїшов 70-літній ректор і всі декани, які дотепер сиділи у в'язниці.

По-Андріївські міркування.

Що правда, була вже в „Ділі“ згадка про андріївську імпрезу, влаштовану Товариством Т. О. М. Одне хоч тут докинути ще кілька думок, які пастирливо оволоділи мною в часі програми вечора.

Андріївський вечір має свою традицію, своєрідний характер, навіть свої, можна сказати, обряди, які мають у собі багато правдивого гумору, дотепу та помисловості, а при цьому і романтики, яка, що правда, тепер не в моді, але час до часу є потрібна. Думаю, і я певна, що наші молоді автори скетчів могли були найти велику скількість напівправдивих та повних здорового гумору поміслів у тих Андріївських збірках та зборках. Чому ми маємо взоруватися на скетчах з кінових ревій? Я є великою противницею того, щоб кормити публіку дешевими дотепами; адже слова, які падають зі сцени, мають більшу силу, а тици зі сцени нерідко переходять у життя. Пошто вчити молоді сміятися наприклад при сцені, як спортсменка дає штовхаєць своєму адораторові? Для мене вона ніколи не буде типом спортсменки, а але вихованою дівчиною.

Пішучи ці слова, не хочу ними вразити авторів; навпаки — мушу признати, що вони виказують хист у сценічній творчості. Але нехай краще той талант ужитковують у цікавішому сюжеті. На мою думку, слід було дати привабливим річ дотепну, що стояла б у якомусь зв'язку з обрядовістю С. Андріївського Вечора.

І. Приймоча.

Дешевий місяць

у ВЛАДАТНОМУ БАЗАРІ — Львів, Ботміа 12.
Усі товари по ревелайційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1-80, флянеля 60 сот.
перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

Великий Театр Міські Театри на 18. XII. 1934.

Нині 7-30
"РОСКІШНА ДІВЧИНА"
 повна розмаха, гарних мелодій, танків
 і гумору Ральфа Бенацко.

Пам'ятайте про Сильвестра у Великім Театрі — Несподіванки — Сніх.

В Театрі Ріжнородностей

7-30
"МУЗИЧНІ ІГРАШКИ"
 песа Рональда Макензі
 величавий концерт авторської гри.

Прегарні солодкі дарунки
 на св. Миколая і на ялинку
 поручає фабрика
"ФОРТУНА НОВА"
 у Львові, Крамниця: Руска 20.
 Купуйте лише українські вироби, бо тим самим
 сприятимете до розбудови рідного промислу
 і зменшення безробіття серед нашого народу.
 653 5—0

— 3 радія. Львівська радіостанція передає в середу богослуження з Волозької церкви у Львові. Початок богослуження год. 9.40 перед полуднем.

— Редакція двотижневика „Назустріч“ прохає нас ласкаво повідомити через наш часопис передплатників і читачів цього журналу, що 24. число „Назустріч“ дістануть вони з дводенним опізненням тому, що до цього числа буде доданий зміст цілого річника.

— Останнє 24-е число „Жорен“ приносить на 1-й сторінці Св. Миколая такий цього річного, на другій поясняльний вірш, чому Святий приятель дітвори має такі труднощі дістатись до нас і актуальну рубрику „Кажуть, що...“ 3 ударних рисунків заслуговують на увагу інсценізація Федьковичевого „Гуляли, гуляли...“ на львівський лад, виступ посла Луцького на сцені, засідання пролетарських письменників і авдієнція у Сталіна, ще й відвідання франц. міністра закорд. справ Ляваля, що конче хотів бачити міністра Бека у Женеві. Крім сотні дрібних дотепів і трьох ілюстрацій „з чужого гумору“ маємо чотири дрібні фейлетони на актуальні теми.

— Могла проф. Івана Пулюя у Празі забезпечена на десять літ завдяки жертвенності д-ра Малінського (Чрноушек, Чехія). Започаткована Т-вом українських інженерів акція помалу розвивається, однак зібраних грошей ще не вистачає на збудування надмогильного пам'ятника і Т-во цим закликає наше громадянство до надсилання жертв на його рахунок у праській поштової шалунці ч. 205929.

— Українська пісня на чужині. В Туреччині організується мішаний український хор з метою популяризації української пісні на Близькому Сході. Ініціатори просять Хв. видавництва та земляків, співчуваючих поширенню разом із піснею української ідеї, надсилати ноти українських пісень на адресу Української Громади в Туреччині (для хору) — № 128 — 952 Stambul—Turquie.

— Поліським віцевоєводою в Бересті над Бугом іменували новгородського віцевоєводу Філію. Поліського віцевоєводу Вітковського іменували келецьким віцевоєводою.

— Но́ва радіостанція. В Торуні орухомлено 15. п. м. нову радіостанцію, що працює на хвилі 304.3 м. і покищо надає трансмісії з рашинської радіостанції.

— До Берези Картуської. Дня 2. грудня п. р. арештувала поліція на Лемківщині Володимира Поливку, якого весною п. р. як підозрюваного в трималезності до ОУН арештовано і який провів у в'язниці 4 місяці, поки прокуратор не припинив проти нього слідства. Тепер його арештували знову та вивезли до Рашева, а відси до Берези Картуської.

Зв'язок зі світом

дає **„ДІЛО“**
 за 5 зол. місячно.

— Затвердження присуду на священика. У львівському апеляційному суді відбулася розправа проти о. Петрицького з Таврова (Бережанщина), якого суд у Бережанях згідно з актом обвинувачення засудив за ударнення поліційної ревізії на 18 місяців в'язниці. Апеляційний суд цю кару затвердив.

— Політичні процеси. Перед золочівським судом присяжних відбулися два політичні процеси. За приналежність до ОУН і кольторату протидержавних летючок засуджено б. гімназиста Євгена Паламаря з Вороняка на 5 літ в'язниці і торг. помічника Степ. Біловуса з Фільварків на 2 роки в'язниці. У другому процесі засуджено Осипа Безпалка, прив. урядовця, на 5 літ, Романа Кравчука, абс. гімн. на 5 літ, гімназиста Мик. Бідецького на 5 літ, Мик. Кулішку і Мик. Курпіту по 2 роки в'язниці з припиненням кар на 4 роки.

— Львівська хроніка. На забаві при вул. Курковій пробили ножем у живіт фільмового спеціатора Жигм. Дзеконського. На рятуковій стації Дзеконський не хотів сказати, хто його пробив. Забрали його до шпиталю. — Військовий окружний суд у Львові засудив пор. Лютенберга Лятурського з б. полку гарматників на 7 місяців в'язниці, деградацію і усунення з війська за присвоєння 700 зол. Засуджений зголосив касацію.

— Крайня хроніка. Під потяг біля Білогорсько-го лісу під Львовом кинулася 30-літня Ангеля Крукова, зарібниця зі Сигнівки, яку в тяжкому стані відвезено до львівського шпиталю. — В Городку Яг. Іван Гавришавин пробив ножем на смерть Андрія Смулку. Душогуба арештовано.

— Стріляв крізь вікно. Ар. „Всхлуд“ повідомляє: „Невиявлений досі винуватець вистрілів із пістолі до вікна канцелярії лісничівки в Білавінцях біля Чорткова, коли в канцелярії був лісничий Корней та практикант Мазур. Одна куля прошила навіть Мазурову маринарку та відбилася об раму лісничого Корнея. Оба вийшли цілі. Стріляючий був на дворі та стріляв у пітьмі до освітлених вікон.“

— За 71 злочинів і крадіж актів засудив окружний суд у Станіславові Яна Пйонтковського, вольного городського суду. Суд засудив за кожний випадок надужиття влади по 6 місяців в'язниці себто на 35 років. Спільну кару визначив суд на 3 роки в'язниці.

— Живцем похована. В селі Гроєц біля Освенціма померла 12. п. м. 25-літня жінка, Єдзевета Комендєра, родом із Заборжа. Смерть її потвердив оглядач небіжчиків із Заборжа і після чотирьох днів небіжку поховали на місцевому цвинтарі. Коли грабар закопував гроб, почув нараз жекливий зойк і стукіт у домовину. Почувши це теж люди, що залишились ще біля гробу. Всі повтікали з цвинтаря і щойно за якийсь час повідомили про все священика. Він звелів відкопати домовину. Показалося, що нещасну жінку поховали в летаргічному сні, з якого вона пробудилася в домовині. Мала здерту шкіру і покривавлені руки, якими пробувала рятуватись. Покликалий лікар ствердив, що небіжка вмерла з нестачі повітря.

— Домагаються фільмової цензури. Заклик віденського кардинала Ініцера створити добру фільму викликав не тільки в Австрії, але й за кордоном прихильний відгомін. Як повідомляє віденська преса, всі австрійські культурно-освітні установи виступили теж з домаганням: Хочемо доброї фільми! Союз фільмових промисловців вислав до канцлерського уряду письмо з домаганням фільмової цензури.

— Упадок трамваїв. Зі зростом комунікаційного руху при допомозі автобусів по великих містах щезають електричні трамваї як непрактичні і за коштовні. На 120 трамваєвих ліній в Парижі 67, отже більше як половину скасовано і заступлено автобусами. Нема сумніву, що й решта париських трамваїв буде скасована. Тепер має Париж 2.800 автобусів, що визначаються далеко більшою відпорністю ніж трамваї, бо трамвай вимагає репарації, проїхавши 10.000 км., а автобус щойно після 80.000 км.

— Коли комусь над'їла політика. Колишній редактор тижневика, видаваного в Індіях, Бенгалі, рішив відтягнути від політичного життя й посвятитися зовсім контемпліції, зберігаючи абсолютну мовчанку. Щоби заповнити собі додержання тої постанови, звелів зішити собі губи дротиком, залишаючи тільки малий отвір, яким приймає поживу.

— За оздоровлення кін. На засіданні державної фільмової палати в Берліні віцепрезидент Ретер поставив представникам фільмового виробництва ультимативне домагання. Він сказав, що міністр пропаганди д-р Гебельс сильно завісив у сподіваннях, які мав до фільмової індустрії. Завданням націонал-соціалістичної фільмової політики є погодити мистецтво з господарськими інтересами. Тому державна фільмова палата рішила розв'язати чисте господарське організації між ними й союз фільмового промислу та союз фільмових випозичальців, й оснувати тільки один союз фільмового виробництва. Міністр пропаганди поставив ультимативне домагання: або творити добрі фільми або щезнути!

— Ріжні вістки. Румунська преса повідомляє, що Мадярищина має тепер армію на 150.000 людей і 600 літаків. — На час Різдвяних Св'ят у Німеччині припинили податок 1000 марок для німців, що виїжджають до Австрії; але ця зміна торкається тільки деяких категорій подорожників. — У Злучених Державах настали великі морози; 7 людей замерзло. — У Лондоні помер відомий мистець Доулан у 83 р. життя. — Кардинал Гаспарі записав увесь дохід із своїх творів Ватиканові. — Португальський диктатор Салазар виступив у Лізабоні з промовою, вносячи, що в Європі щезнуть неблизько всі парламенти. — Протягом десятих місяців п. р. відві-

дало Італію 2 мільони 788 тисяч чужинців. — Недалеко Формози затонув підчас бурі японський вантажний корабель „Томе Мару“ з 29 моряками.

— Чи читали Ви вже Миколаївське число „Жорен“ ч. 24? Можете купити його за 25 сот. у кожній тирафіці і кіоску.

— Коли вживаємо Тоголь? В ре-матичних термінах, подярі, нервових болях і болях голови, грип і простуді таблети Тоголь віддають добрі послуги. Таблети Тоголь повинні приносити пожеху в цих термінах. Дістанете в найближчій аптеці.

ДИВОГЛЯДИ.

ПОДОРОЖ ЛИСТА З ПРАГИ ДО ЛЬВОВА.

Два наші автори М. Галій і Б. Новизький видавши у Празі книжку „Геть маску! Національна політика на Рад. Україні в світлі документів“ вислали її 8. IX. під опсяскою одному з наших громадян до Львова. На львівській пошті (як вони нас повідомляють) перекреслив хтось назву „Львів“ і написав „Київ“. У Києві дописали „адресат невідомий Польща“. Книжка прийшла назад до Львова і тут удруге написали на адресі „Югославія міжез Праге“. Книжка пішла до Білгороду. Тамешні поштові урядовці не сильні в політиці і географії дописали „С.С. С.Р.“. Книжка поїхала до Москви. Але тут мабуть рішили, що книжка про національну політику Світів повинна їхати просто до Ленінграду; туди її і післали. У Ленінграді наліпили клантчик чистого паперу на печатки і післали її на Мурманськ, де сидять наші земляки за національну політику. Є там якась місцевість „Львовин“ чи щось подібне. Але є теж люди, що знають Львів, а може і з самого Львова і написали: Польща (Східна Галичина) Львів. Книжка вернула до Львова і аж за цим разом дописали на ній адресу автора М. Галія і відослали її до Праги. 12-го грудня дістав її п. Галій назад. Перепакував і післав її ще раз, питаючись, чи за цим разом дійшла. Так, дійшла!

3 театру.

ТЕАТР „РІЖНОРОДНОСТЕЙ“: „БЛУДНИЙ

БОКСЕР“, комедія на 3 дії В. Смульського.

Не має ця песа нічого спільного з літературою. Звичайна напів-аматорська фарса, що нагадує стару „Гільтайську трійку“. Історія про те, як білі студенти радять собі з довгачами і любощами. Старі дотепи, не зовсім нові ситуації, тили теж шаблонні, але коли судити по публіці (а про такі песи вона єдина рішає), то бачилась вона дуже добре. Дуже добрі були: Качмарський у головній ролі, Важенська і Леліва у побічних.

М. Р.

СПОРТ.

З ДІЯЛЬНОСТІ К. Л. К.

Видів К. Л. К. подіє до відома, що лешетарські тренінги будуть відбуватися у середу й суботу. У неділю відміняє К. Л. К. буде організувати лешетарські прогульки у ближчій й далій околиці Львова. Час і місце тренінгів та збірки на прогульки будуть подані кожного разу на таблиці оголошень у доміні К. Л. К.

Підчас святкових ферій К. Л. К. організує у Славську лешетарські курси для початкуючих і завансированих. Зголошення приймають в урядових годинах у доміні К. Л. К. Окремі курси відбудуться для нерешених. Рівночасно просимо членів К. Л. К., щоби, в огляду на сподіваний великий наплив гостей на святкові ферії до доміні в Славську, замовляли скорше вітліги у скрабника Клубу.

Пригадуємо членам, що урядові години є у вітлір-ки і святині від 19—21. у доміні при вул. Козацька 3, партер ліворуч (Технічне Т-во).

Видів К. Л. К.

МЯЧЕВІ ЗМАГАННЯ ЗА КОРДОНОМ.

БЕРЛІН, ПАТ. У Дебліні відбулися мячеві змагання між репрезентаціями Мадярищини та Ірандії. Перемогла Мадярищина 4:2. Видів 25.000.

ПАРИЖ, ПАТ. У неділю 16. грудня відбулися мячеві змагання між репрезентаціями Фінляндії та Югославії. Перемогла французів у відношенні 3:2.

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

БЕРЛІН, ПАТ. У гакіжкових змаганнях за члуду Європи німецький клуб Б. С. Ц. несподівано здобув перемогу 0:0 з клубом Вембл Каналіан.

З о л.

„КРИНИЦЯ“

Перто 30 сот.

ДАРОМ

додаємо оди
календар кожному
хто пришле гроші
на п'ять календа-
рів, при чому оп-
лачуємо самі пор-
то цілої посылки.

З друкарні Вид. Спілки „Ціло“, Львів, Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шлях. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-60 зол.
Чвертьрічно 18-00 „
Піврічно 32-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і дешир.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зима адреси і зол.

Телеф. Редації: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Офіційальне потвердження вістки про розстріли на Світській Україні.

МОСКВА, 18. 12. ПАТ. Агенція ТАСС пові-
домляє з Києва, що на сесії колегії найвищого
військового суду УССР розглядали справу 30
(?) терористів, обвинувачених за підготовку за-
махів проти большевицьких урядовців. Суд у-
стійлив, що підсудні приїхали зза кордону з ме-
тою виконати терористичні акти на Світській

Україні. Підчас арештування викрили, що біль-
шість підсудних мала револьвери і ручні грана-
ти. Суд засудив 28 підсудних на кару смерті і
конфіскації майна. Присудив смерги виконали.
Проти решти підсудних ведуть додаткове слід-
ство.

За розстрілами йде висилка на Сибір.

БЕРЛІН. Найближча рідня 66 розстріляних
в Петрограді у числі 200 осіб, на основі поста-

нови наркомун внутр. справ, вислана в Сибір. Ре-
чинець заслання від 3 до 10 літ.

ІМЕНУВАННЯ АПОСТОЛЬСЬКОГО ВІЗИТАТОРА НА ЛЕМКІВЩИНІ.

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, ПАТ. Декретом
конгрегації для справ східної церкви папа при-
значив О. ВАСИЛЯ МАСЦЮХА, догенерально-
го пароха в Горожанні Великій, пов. Рудки, а
постольським візитатором для Лемківщини.

Номінація та є — делікатна, кажучи — не-
сподіванкою для всього українського громадян-
ства, яке висловилося і через своїх легітимован-
них представників, і через численні селянські
депутації, і в пресі ясно й недвозначно проти
тої номінації, як і взагалі проти креування о-
кремого лемківського єпископства.

Коли Закарпаття дістане автономію.

Як повідомляють з Лондону, на засіданні
палати громад депутатів Роберт Говер оголо-
сив до міністра закордонних справ запит, що чу-
вати з виконанням Чехословаччиною постанови
трактатів у Ст. Жермен про надання автономії на
Закарпатті. Мін. Саймон відповів на письмі,
що статті трактатів Ст. Жермен про автономію

Закарпаття внесено в цілості до статті 3. чехосло-
вацької конституції та що урядовці на Закар-
патті покликують з місцевого населення. Вико-
нання статей про автономію чехословацький
уряд відкладає до часу, коли ця країна зможе
економічно справитися з дипломатич у зв'язку з
автономним ладом.

Конгрес фашкетів про боротьбу з жидами.

БЕРЛІН, 18. 12. ПАТ. У Монте відбувся
конгрес послів фашкетів з 16-ох держав під про-
водом італійського посла Косельші. Метою нарад
створити міжнародну фашкетівську організацію.
В дискусії вирішили суперечки між представни-
ками північних і середземноморських держав.
Делегати північних країв підкреслювали зна-
чіння традиції і культури північних народів,
проти чого виступили делегати південних країв.
Провідник Косельші заявив, що ніхто не легко-
важить вартості культури північних народів.
Метою нарад устійнити боротьбу з парламента-
ризмом, лібералізмом і марксизмом. Кожен на-
рід повинен зберігти при співпраці свої питомі
народні прикмети. Конгрес одностайно рішив

вислати до Мусоліні привітну телеграму як
творця фашизму. Конгрес вівся поширювати
ідею корпоративного устрою у всіх державах. На
внесок французької, бельгійської і норвежської
делегатії залишено кожній державі свободу рі-
шати у справах преси і моральності. Рішено не
оголошувати загальної боротьби з жидами. Слід
боротися тільки в тій групі жидів, які шко-
лять матеріальним інтересам тих держав, в яких
мешкають і творять державу в державі та під-
держують революційний рух.

На домагання мін. Тітусеску, який замешкан
у тім самім готелі, що румунський делегат фа-
шкетівської організації „Залізна Гвардія“ поліція
перевезла в делегації ревізю.

Прихильники Зіновєва найбільшими ворогами комуністів.

МОСКВА, ПАТ. Московські партійні органі-
зації на своїх сходинах ствердили, що атентат у
Ленінграді на Кірова організувала колишня
опозиційна група Зіновєва, якої членом і вико-
навцем був убивець Кірова Нікозєв. Резолюції
називають терор цієї організації фашкетівським
і білогвардійським засобом боротьби. В листі до
Сталіна московські комуністи запевняють про
свою вірність і заповідають невідступно боротьбу
з ворогами партії. Комуністи називають прихиль-

ників Зіновєва найбільшими ворогами СССР.
Організація Зіновєва поствала в 1925. р. у Ле-
нінграді й її очолював Кіров за лівий ухил.
Хоча Нікозєв був членом опозиції, в мотивах
усіх присудів, видаваних по обвинувачу Кірова, на-
зивається засуджених білогвардійцями, які при-
їхали частинно зза кордону. Преса підсудила, що
участь в атентаті брали закордонні чинники. На
Зіновєва, який перебуває в Москві, не поспі-
ли покищо ніякі репресії.

Викидають з партії арештованих чекістів.

БЕРЛІН, ПАТ. Ленінградська партійна орга-
нізація рішила усунути з окружного партійного
комітету ОГПУ Медведя, його заступника Поміна

та інших чекістів, яких арештували негайно по
вбивстві Кірова за недостаточну охорону урядо-
вців. Арештованих чекістів перевезли до Москви.

У Ленінграді арештували 3.000 робітників

З Риги повідомляють, що в Ленінграді ГПУ
закладає велику контрреволюційну організа-
цію, до якої належали головні робітники тютю-
невих фабрик. ГПУ перевело масові арештуван-
ня між робітниками, яких число доходить до

3.000 осіб. Нова організація намагається створи-
ти нову політичну партію під проводом колиш-
нього провідника комуністів Орського, який тепер
перебуває поза кордонами СССР.

Перед зміною уряду в Югославії.

БІЛГОРОД, ПАТ. Політичні кола сподіються,
що уряд Узуновича подасться у відставку до ли-
стопада. Хто буде його наступником ще невідомо.
Кандидатури мін. Ефтіча як майбутнього шефа

уряду не беруть в останніх днях під увагу. Най-
більші висиди статі премієром має ген. Жівко-
вич, але його політику викликає теж завади.

„ОСНОВА“

БАВИТЬСЯ 9-го БЕРЕЗНЯ 1935 Р.
В СЛЯХ „ПОЧТОВЦІВ“
ПРИ ВУЛ. ЯПОНСЬКІЙ 9.

Фабрика хемічних виробів О. Левицька і С-ка

У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО 503-881
поручає в ласні вироби найкращої якості
Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.
Пасту до взуття „Елегант“ воскову
Пасту до підлоги „Французька маса“
Віск комбінований до підлоги
Васеліну до шкіри

Синку до білля

помадку і коронову
Шварц до чоку. — Віск шевський. — Смола шевська.

Два табори

європейської політики

Прага, грудень 1934.

Як кожного разу, так і тепер головний інте-
рес дипломатів, що зібралися на засіданні Ради
Союзу Народів, не обмежувався лише до тих
питань, які були на порядку денному. Світо-
вим, а головном європейським дипломатам
йшло не лише про вирішення двох таких важ-
ливих для теперішньої європейської ситуації пи-
тань, як сарське питання та питання жалоби Ю-
гославії проти Мадирщини за марсельський
атентат. Іх балачки, хоч правда не безпосеред-
ньо на форумі Союзу Народів, торкались теж
ще декількох відкритих європейських питань,
а саме тих, яких пиняє вирішування безпосе-
редньо аумовляє непевну, тяжку ситуацію в Єв-
ропі.

До чогож довели ці їхні балачки? Про кон-
кретні їх висліди годі нині сказати щонебудь
певного, але на основі того матеріалу, який
нам подають женецькі кореспонденти європей-
ської преси й на основі деяких дипломатичних
виявів чи там потягнень можна виробити собі
доволі докладний образ сучасного стану полі-
тичної ситуації в Європі і теперішнього укладу
політичних сил. А виглядає цей уклад ось як:
На горизонті міжнародного життя Європи за-
рисувалося два головні табори. Один із них, на
чолі якого стоїть Франція, прямує до вирішен-
ня всіх відкритих європейських питань шляхом
відомих вже нам планів французької диплома-
ції. Основою цих французьких планів є т. зв.
Східне Льюкарно і середземноморський пакт,
що мав би бути логічною консеквенцією май-
бутнього італійсько-французького зближення.
Суди належать теж рішучі стадії французько-со-
вітського зближення, якого остаточна концеп-
ція задежить від вирішення проблеми східного
Льюкарна.

На чолі другого табору стоїть Італія, а по-
декуди й Англія. Його політика змагає до того,
щоб „старими методами найти нові шляхи“ для
розв'язки всіх найбільше кучуких питань міжна-
родного життя Європи. Є загальна думка, що
Італія йде передовсім про зреагування, в якій-
це не булоб форми — давного плану пакту чоти-
рьох і то навіть за ціну вступу до нього Поль-
щі та СССР, а Англія що раз то більше виразно
виходить зі своєї резерви і починає проявляти
щораз активнішу діяльність у т. зв. континен-
тальній політиці. Змушує її до цього розвиток
французько-совітського зближення з одного бо-
ку, а питання озброювання Німеччини з друго-
го. Чому Мусоліні вертається знову до пограба-
ної концепції пакту чотирьох, на те склалося ба-
гато причин, з рішучим моментом є те, що при
сучасному укладі політичних сил в Європі Італія

Дешевий місяць

у **ВЛАДНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Бойків 12.
Усі товари по ревіляційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1-80, флякелі 60 сот.
пераліна 70 сот. Полотна 55 сот.

бойться ізоляції в рамках т. зв. римських протоколів з Угорщиною й Австрією. На скоре зближення з Францією Італія не може розраховувати — Ляваль якось не зовсім йде слідами Барту й не дуже квапиться до Риму, а пробні балони, що їх випускає Німеччина для зближення з Францією, цим разом своїми власними силами і без якогонебудь посередництва Італії, ще більше ослаблюють позицію Італії в міжнародній ситуації Європи. Панує загальна думка, що відновлення концепції пакту чотирьох це для Італії одиникий вихід, щоб вдержати своє місце в майбутньому укладі політичних сил Європи. Тактика англійської дипломатії в деїм наближується до планів Муссоліні, але вживає таких засобів, які декше моглиб довести до повороту Німеччини до концерту європейської політики і яких кінцева ціль призначення німецьких зброєнь. У Женеві вже навіть говорилось про те, що Англія спробує облекшити Німеччині поворот до Союзу Народів, а тоді мала би бути скликана зараз конференція сингнатарів договору з 11. грудня 1932 в Женеві, де міністри Зауценних Північно-Американських Держав, Німеччини, Англії, Франції й Італії погодилися на основах урівноваження Німеччини. Це становище Англії посилюється годіщо тим, що розбройна конференція не виправдала покладених на неї надій. Ця конференція пати держав мала би встановити який рівень озброєння мав би бути призначений Німеччині. Після цієї т. ск. підготовчої конференції, що малоб відбутися в Лондоні, зібралась би розбройна конференція в Женеві, якої завданням було би вирішити вже остаточно всі найбільше складні й досі спірні питання.

Переведення в життя такого плану само собою не давало би Франції нічого, а зате вимагало би від неї лише багато уступок. Як рекомпензату за те Англія мала би заручити Франції, що Німеччина приступить до Східного Льюкарна.

Чи все це є лише плани деяких дипломатів, чи конкретні конструкції для нового і тривалого уложення сил в міжнародному житті Європи, покажуться шоймо в часі січневих нарад у Женеві.

Женевський кореспондент „Лідових Новин“, який в одній із своїх останніх дописів аналізує усі ці плани і комбінації, звертає увагу на те, що оскільки всі вони не рахуються з ролю й позицією ані Малої Антанти ані Балканського союзу, не можуть ніколи рахувати на зреалізування. Франція ніколи не погодиться на те, щоб з рішучого вирішування найважливіших європейських проблем виключувати Малу Антанту. Відношення Франції до Малої Антанти є зовсім іншого характеру, ніж відношення Італії до Мадярщини і цього Італія у всіх своїх комбінаціях не сміє забувати. Далі цей самий кореспондент звертає увагу ще й на те, що якщо тільки почнуть говорити про нове зброєння Німеччини, будуть мусіти заговорити і про зброєння Мадярщини й Австрії, а це у своїй конжеквенції мусить зачіпати й ці міжнародні договори, які теж підписала Мала Антанта.

М.ч.

Дискусія в сенаті над зброєннями Франції

ПАРИЖ, 18. 12. ПАТ. Вчора почалась в сенаті дискусія над бюджетом міністерства війни. Референт сен. Сарі заявив, що сенатська комісія ніколи не відмовляла кредити на народню охорону. Франція не має наміру воювати, але мусить боронити свої кордони. Тому зорганізувала оборонну армію, яка складається тепер з 460.000 воєнів, з чого 130.000 боронить колонії. Німеччина має 800.000 воєнів, 700.000 резервістів. Крім того в 1.400.000 резервістів зі старших річників. Спраді в 1933. р. французька армія буде більша ніж в 1934. р., але вже в 1936. р. військовий стан буде зменшуватися внаслідок меншого числа уродин зі світової війни.

Сен. Лемері, колишній міністр справедливости підкреслює, що чисельний стан французької армії не перевищує стану з 1870 р. Німеччина має

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ

сплати своїх зобов'язань супроти „Діла“ на пізніше, тільки вирішуйте негайно ваш довг і ширіть „Діло“ в крузі своїх знайомих!

105 мільонів на прилюдні роботи.

ВАШИНГТОН, 18. 12. ПАТ. През. Рузвельт-ві пропонує спеціальний комітет велитепський для прилюдних робіт на 25 міль. До спеціального

ДОБРИ ВИСЛІДИ ПРОТИБОРГОВОЇ АКЦІЇ.

Управа Окр. Союзу Кооператив у Коломиї відбула в останнім часі 120 поїздок по кооперативах у справі припинювання боргів. Вислід цих поїздок такі, що на 70 кооператив 66 вдержало вже боргування і тільки 4 боргує ще даліше. Стягання заборгованих боргів йде теж поволі вперед. 57 кооператив поменшило вже свої борги на 11 тисяч зол. Можна сподіватися, що коли протиборгова акція піде даліше тим темпом у коломиїській районі, то цей залушений досі район скоро стане на ноги й отрясетися зі зморі боргів, яка досі висисала з кооператив усі оборотні капітали.

ЗАКРИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАТИВНІ У РІВНОМУ.

В Рівному існувала ще від 1931. р. споживча кооператива „Українське Хліборобсько-Торгов. Т-во“. Кооператива розвивалася добре і не мала ніяких замітів від адміністраційної влади. Попсувалося все з хвилиною, коли в Рівному заснував свою „Районову Кооперативу“ п. Волощук-ловський. Попри натиск адміністраційної влади, були неофіційні пропозиції щодо фузії „Українського Хліб.-Торг. Т-ва“ з „Районною Кооперативною“. Колиж це не вдалося, рівнянське староство закрило з днем 1. листопада ц. р. крамницю кооперативу „Українське Хліб.-Торг. Т-во“, мо-

Найдешевший дарунок під ялинку!**за зол. 1'40,**

дистанете вже в Адміністрації „Діла“ Ринок ч. 10.
Нові оповідання Василя Софронюка п. з **Липнева отрута**; прегарну обертку до них нарисувала С. Гордишський.

„Партія веде“... літературу.

Генеральна лінія большевицької партії передбачує керування всім життям Союдації в Москві. Всі нац-республіки — це передаточні інстанції. Коли виявиться якась нова справа, ще проводом партії не рішена, вони стоять на периферії безраді.

Поет Рильський, ще поки в Москві не ліквідували Шоловського, був досить авторитетний. Нині, на творчій нараді з питань великої прози, звертався до аудиторії з верозв'язаним для нього досі питанням: чи придатні формальні засоби символізму (яких Рильському трудно позбутися) для відображення героїчної доби будівництва соціалізму? (з доносом: „І. Кулик „Література УСРР до віда““).

Москва обертає совітські літератури в літератури колоніальні. Ініціативна творчість стає привілеєм метрополії. Недавні большевицька величчя у Харкові, Коряк, видумав теорію про „перших хороших“. Теорія ця проголошувала фундаторами пролетарської (не змішувати з робітничою!) літератури на Україні кількох письменників, що не були большевиками. Большевицький начотник Попов боронить первородства

творюючи закриття й невідповідність локалі та небезпекою для життя і здоров'я покупців з огляду на стан будинку, в якому міститься крамниця. До речі: в тім самім будинку мешкають найспокійніше в світі його локатори.

ОБЕЗПЕЧУВАННЯ КООПЕРАТИВ ВІЛ ВЛОМІВ.

На 2.800 українських кооператив у Галичині обезпечено в „Дністрі“ всього 542 кооперативні від крадіж та вломів. Це дуже невелика кількість, тимбільше, що вломи та крадіж по кооперативах стали просто поместю в останніх часах. Ми вже подавали про масові вломи до кооператив у Коломиїшніні. В жовківській повіті було літом цього року 11 вломів до кооператив, у стрийському і самбірському повіті 20 вломів, у львівському 10. Досі виплатив „Дністер“ нашим обезпеченням кооперативам понад 275.000 зол. відшкодування.

НОВА КООПЕРАТИВНА ФАБРИКА.

„Кооператива Інженірських Робіт“ у Львові урухомила на днях свою власну фабрику електричних батарей марки „ЕКО“. Фабрика виникла у все потрібне улашнення та досвідну електричну лабораторію. Це новий крок у нашій кооперативній промислі. Фірма „КІР“ дає запоруку, що виробі будуть солідні та будуть дорівнювати чужим виробам.

КУРС КРАМАРСТВА ЦЕНТРОСОЮЗУ.

В днях 10.—17. ц. м. відбувся у Львові заходом Центросоюзу курс крамарства, у якому взяло участь 88 осіб з львівського повіту, в тім 8 діячат. На курсі викладали фахові сили з Центросоюзу та Ревіз. Союзу Українських Кооператив.

В. Л.

— москалів. Питається Коряк: „якже вони могли бути фундаторами пролетарської літератури, виникнення, існування і розвиток якої можливі виключно за керівництвом партії большевиків?“ Людина думала прислужитись. Та московські хорти вибухали, що так говорить... український націоналіст!!!

За такі речі запроторили десь Кулика. Про пале їх більше за подібні ухили. Щасливий Кулик (він теж цю теорію підпирав) лишивсь якось на волі. Описав їх імена, та зі страху, всі з малої бучки. Історію переказую, як приклад, що вважають большевики за український націоналізм. А то у нас багато людей у цей термін вилаєвав зміст „буржуазний“.

За комуністичною теорією національні літератури створила Москва. Про всяку морлву та чуваців може це і правда. В українців справа складніша. З пролетарською літературою ми вже бачили як собі раду дали. Але, що робити з Шевченком, Франком та Коцюбинським (до речі, приятелем М. Горького)? „Особливо складно стоїть на Україні питання про... класиків. Після того, як ми викирили шовіністів-літературознавців, нам частенько доводилося визначати на ново, ким же треба визнавати за класиків, визначати справжнє місце кожного із них. Буржуазні літературознавці намагалися переконати нас, що мало не кожен український націоналіст, який страждав на пристрасть пописувати на дозвіллі і встиг своєчасно вмерти, має бути проголошений за класика“. Бездарні класики! Ніяк не можна сказати, що їх не було. Були, тільки Кулик викриє, що часто у всіх їх писаннях „не знайти ні одного співзвучного з вашою епохою, з нашими цілями рядка!“

Виятково в обох пунктах згоджуємось з большевиками: зраїницької „пролетарської“ літератури наші письменники не творили, а ту, яку творили — та Москві ворожа. Москвофільство на Україні штучна, чужою силою прищеплювана орієнтація. Сталін добре бачить „слабость коренних комуністических кадров на Українє“ („Марксизм и национальный вопрос“ ст. 173). Комуністи у нас: зайді та хруні.

Москва підкується своїми, особливо молодими, письменниками таксамо, як військом та промислом. Московського писака В. Ставського (чи чули ви коли за такого генія?) післали вчити... Тичину, Рильського, Панча, Гордієнка... гаїгографії комуністів. Зібрав хахлов і меле всяку чепуху. Але, позір. Каже, що Кремль нову (стару самозрозуміло) московську літературу знає „краще тут присутніх“. Не звертаймо уваги на різку, якою поре змівовіліація. Звернімо увагу на обставини на Україні. Ось Кулик доповідає „укра-

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

Знижка цін на всілякі блаватні і повсякденні товари у фірмі Галицький магазин Новин Львів — вул. Галицька ч. 15.

Літературним потенціалом про працю української письменницької молоді. Із нас ще багато хто, але... працюють студії, видається чимало книжок молодих авторів тощо. А на це, прошу, подос із президії: „Яка їхня якість“? (Р. Л. ч. 2/3 ст. 219). Шо їм Гекуба...

Щоб здвигнути українську літературу заподіає Кулик... зменшення видань. По українськи будуть видавати тільки архіватори!

Московські письменники дбають за добірну мову у своїх творах. Останні націоналістичні події в Європі мали вплив і на московських націоналістів комуністів. Мову вичищують від усіх варваризмів, вульгаризмів і т. п. Згадаймо хоч виступ М. Горького про пурим у мові! А на Україні? І. Кулик білється ото перед своєю начитаною президією: „Зрізаний конус“ нас змушували писати „статий стіжок“, перпендикуляр, — адже це інтернаціональне слово, — змушували писати „сторг“, екватор — рівноденник і т. д. Це був навіть не український класний патріотизм а патріотизм польської контррозвідки“ (Р. Л. ч. 2/3 ст. 221). Кулик нагадує мені оту Бімба-хон з „Роману Міжгір'я“ І. Ле. Ця „студентка“ раз дуже дивувалась, що білі говорять і... по французьки. Вона думала, що всі білі говорять тільки по московськи. Так і кортить спитати І. Ле: Чи не з Кулика це часом портрет? (Примітка для тих, що не зміють „по інтернаціональному“, а виховувались в Європі: перпендикуляр — нормаля).

У „Радянській Літературі“ (редактор тов самий І. Кулик) якийсь теплеуповець (зізнаю рима: комуніст — чекіст) почав Ледянка: Хіба ти не знаєш, не чув на кораблі, що таке а таке то явиш: на морі по московськи звється „лачка“. Замість по українськи, — Ледячко ухвиць нео-добрізму, — український критик, прошу, радить писати по московськи! Відомо, що у нас лачка — моск. утка.

В своїй творчості український письменник мусить бути дуже обережний. Зали напише яке слово, мусить спершу добре обдумати його всякі значіння. Трапилось Остапові Вишні, що зачав підлабузюватися до червоного Криму. І написав щось таке, що він бачив Крим покритий червоною чадрою. І — біда. Якийсь чекіст від літератури в „Р. Л.“ репетує: чадра? Це ж образ якогось там повезовення! О. Вишня каже, що Крим покритий червоною чадрою. Ergo: Остап Вишня образно назначав, що більшовики повезовують радянський Крим. Результат такий логічних фігур: „король українського гумору“ під замком, чи ще живий? На Україні і оди небезпечно писати.

Тим паче щось критикувати. Зберуть москалі якусь там нараду. Просять товаришів письменників ширю покарятися, що їм перешко-

джає в їхній творчості. О. Слісаренко, добрий поет, але поганий політик, виліз на трибуну і лавай викладати, що спеціально йому стоїть у його творчості на перешкоді... совітська влада. Мудра янась Д. Галушка, що про це нам розповіла, іменує О. Слісаренка „писарем українських фойєстів“.

Назар Гнатюк.

30 бомбових замахів.

ГАВАНА, 18. 12. ПАТ. Минулої ночі виконали в Гавані 30 бомбових замахів. Багато осіб ранених.

Димісія мін. Єфтича і Коїча

БІЛГОРОД, 18. 12. ПАТ. Поголоски про зміни в уряді Ухуновича потверджуються. Нині оголосили свою димісію міністр закордонних справ Єфтич і міністр хліборобства Коїч. Причиною димісії розходження тих міністрів з більшістю членів кабінету за внутрішню політику.

Всі як один зложимо великий „Дар Просвіті“ на її велику працю

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Канцлер Гітлер прийняв на довгий розмові лорда Ротеміра в присутності Рібентропа.

— Мін. Саймон заявив, що британські військові відділи в басейні Сарі не мають нічого спільного зі старшиною, змішаним у заворушення в Сабрікен. Інцидент зі старшиною не матиме ніяких наслідків.

— „Ліберте“ звесняє, що на кордоні Чехословаччини і Литви німецька молодь від 18—25 років що суботи і неділі вправляється в стрільні зі скорострілів та в кидає гранатами.

— Італійський посол в Абіссинії вїхав до Риму. Італія надіслала відповідь до секретаріату Ліги Націй на ноту уряду Абіссинії в справі збройного конфлікту між італійськими та абіссинійськими військами.

— У Віробіджані відбувається конгрес совітської автономної жидівської республіки.

— У Светезьорах застрілили начальника поліції Грінтенаса.

— Китайські комуністи вбили кількох японських місіонерів.

ПОРОШКИ
‘KOWALSKINA’
ВЖИВАЄМО
ПРИ ДОШКУЛЬНИХ
БОЛЯХ ГОЛОВИ
КОМБІ ЗІ ЗНАКОМ
СЕРЦЕ У ПЕРСТЕНІ
FABRYKA SIEN FARMAC. A. KOWALSKI WARSZAWA

Вісти з Рідної Школи.

ЗБІРКА НА КОЛЯДУ РІДНІЙ ШКОЛИ.

Львівське Воевідство прислало до Головної Управи Р. Ш. своє рішення з 18. XII. 1934. ч. ВР. 4/464/34, яким дозволяє на переведення прикладної збірки у грошах і натураліях у громадах своєї області в часі від 6-го до 13-го січня 1935.

Тому, що ця збірка становить найголовніше джерело доходу Рідної Школи, звертаємося з проханням до всіх громадянських чинників, у першу чергу до наших Кружків Р. Ш., щоб вони підготували місцеве громадянство на те, що з огляду на зріст видатків Рідної Школи цього річний вислід коляди має бути дійсно видатний. У місцевих кругах треба заздалегідь побіркувати всякі пропан недисциплінованості, а головне не допустити до розділу збірки на інші, хоч би які корисні, але нерідношкільні цілі. Імена громадян, що будуть у даній місцевості перевозити цю збірку, треба подати негайно до від-

ма Кружкові Р. Ш. в повітовому місті для підписання потрібних уповноважень у місцевому старостві. Всі потрібні друки перешлемо ними днями виключно до Кружків Р. Ш. у повітових містах.

Ближчі вказівки подамо на письмі Повітовим Союзам (Кружкам) Р. Ш.

ЗАЛІЗНИЧА ЗНИЖКА ДЛЯ ДЕЛЕГАТІВ НА ЗАГАЛЬНИЙ ЗІЗД Р. Ш.

Повідомляємо, що як Дирекція Залізнич у Львові, так і Міністерство Комунікацій у Варшаві відмовило залізничної знижки на переїзд з місця осідку делегатів до Львова і назад. Однак ця обставина не повинна зражувати вибраних делегатів. Усі як один повинні з'ясувати свій громадянський обов'язок і явитись на Загальному Зізді Р. Ш.!

Головна Управа Рідної Школи.

Велика змова комуністів у Болгарії.

АРЕШТУВАЛИ 500 ОСІБ.

СОФІЯ, 18. 12. ПАТ. Поліція викрила в Гаскові комуністичну організацію і арештувала 325 цивільних осіб і 175 військових. Підчас ревізії в помешканні арештованих поліція знайшла склади зброї, муніції і вибухових матеріалів.

Змовники хотіли викликати в касарнях бунт, арештувати старшин і озброїти цивільне населення. Підчас арештувань не було ніяких інцидентів.

Масові арештування комуністів на сов. Україні.

МОСКВА, 18. 12. ПАТ. Контрольна комісія партійних організацій у Дніпропетровську викликала з партії багато похильників Троцького і

Зіновєва. Всіх ув'язнених з партії ГПУ арештувало

DERBY ОБУВА, КАЛЬОШІ, СНІГІВЦІ
по конкурентційних цінах — Львів, пл. Капітульна 3. 82/87 (напроти катедрі).

ПРО „БРАТСТВО ТВЕРЕЗОСТИ“.

З ПРИВОДУ 25-ЛІТТЯ Т-ВА ВІДРОДЖЕННЯ.

II

На основі таких пастирських записів міг би хтось догадуватися, що в XVIII ст. певно духовенство найбільше віддавалося алкоголізмові. Такий здогад був би бодай з огляду на наше духовенство актом пониження його. Воно ж завжди стояло осторонь тих великопанських кругів, які в першій половині XVIII ст. у зв'язку з масонськими льожами організували „Братства ворогів тверезости“, напевне не втягали туди наших духовних осіб, як не втягали їх сто літ пізніше на Україні до „Товариства мочемордіа“ (гл. К. М. Morawiecki: „Bractwo wrogów wstrzemięźliwości“ в Kwartalnik-u historyczn.-im 1934/III). Колиж наші єпископи, промовляючи в справі тверезости, зверталися передовсім до священників, то вони робили це згідно з прийнятим у Польщі з давни давня значаєм мати тут на оці не так низи, як передовсім верхи суспільности.

На поведенні своїх верхів залежало громадянству ще у XVIII ст. без порівняння більше, ніж на поведенні низів — мужицтва. Знайшло це свій вираз і в польській літературі XVII—XVIII ст. Залишаючи на боці скучні речі, пригадаємо хочби дуже популярну бо аж гримі в першій половині XVII ст. друковану брошуру Петра Відавського-Венжика п. н. „Lekarstwo na uzdrowienie Rzeczypospolitej“ (Краків 1649). Є це правда, сатира. Алеж предметом популярної сатири буває по справедливості минувше, що сталося загально відоме. Отож у тій сатирі подано між іншим „Uniwersał poborowy“, де між іншим читається: „Naprzód aby żadnego pijanicy do rady nie brano, ani mu urzędu nie dawano“, бо пияному ані судити ближнього годиться, ані йому таємницю до відома подавати не вказано. „A tak każdy, który się opije, aby dał poboru złotych dziesięć, to jest, kiedy winem, malmazyą. A kiedy gorzałką, złotych piętnaście. Bo panom senatorom sromota pić gorzałki. A kiedy piwem, złotych pięć... Szlachta nie może się też upić, tylko co najmniejsz, y to, któryby się zbyt upił, powinien poboru dać złotych dwa. A który, upiwszy się, zwadę czyni złotych dwanaście. Który żonę siłczo, upiwszy się, złotych sześć. Ci zaś, co kmienci nie mają, a pieniędzy do tego, niechay wina ani malmazyey nie pią, chyba kiedy przy wielkich Paniech pożywić się mogą“.

Ціла острота перед панством звернена сатириком, як бачимо, виключно до польського панства, з якого згодом виключилось „Братство ворогів тверезости“. Мужиком, хочби він і на смерть запивався, сатирик не журився. Не журився ним ніхто і в XVIII ст. Він міг завсіди пити й пив, бо кудиж мала подіватися та горівка, що її доставляли ті панські горальні, без яких у нас тоді не могло обійтись. по обрахунку Юл. Качковського, ні одно містечко (гл. „O fabrykach i rękodzielnach w dawnej Polsce“ в „Przegląd-i bibliogr.-archeologiczn.-im Warszawa 1881). Противитися тому, що мужик, панський підданий, не горівку й призивав його до тверезости було би те саме, що шкідити панським інтересам, підкопувати їх маєтковий стан, словом — піднімати бунт. Тимто й пояснювати собі можна здержливість кат. духовенства XVIII ст. у поширюванні тверезости серед народа. Тому й місці наших оо. Василіян, покликаних до праці на українських землях Франциском Салезієм Потоцьким перед Коліаційною з 1763 р. хоч не легковажили собі боротьби з пиянством народа й намічували її в програмі своїх проповідей (гл. „Methodus Missionum O. S. B. M.“. Почаїв 1772), мусіли почуватися в тій боротьбі не вповні свободними й не могли досягнути пожаданих успіхів своєї 20-літньої праці. Коли в 1783 р. оо. Василіян заборонено уладжувати в Галичині якінебудь місця й почало планувати їх світське духовенство, воно поза плани не йшло; тільки й сліду лишило по собі, що книжку п. н. „Naczątki życia niebiańskiego na ziemi“ (без місяця й року видання), яка є перекладом польської книжки кс. Шамона Майхровича, надрукованої в другому виданні в Бердичеві 1778 р. п. н. „Początki życia niebieskiego na ziemi“.

III

На те, щоб не пан, але мужик удостоївся поклонання до храму тверезости, треба було дочекатися аж наслідків французької револю-

ції. Що-йно вони привернули мужицькому народові людське достоїнство, вчинили його побут предметом студій, недавньому сміхованню визначили поважну роль в письменстві й заставили визначних представників інтелігенції думати про поліпшення його долі. Та більше всього невдачі перших польських повстань для відискання утраченої державності повчили організаторів їх, що без притягнення простого народу до участі в повстанні — воно ніколи не властиться. Отож і почали вони працювати в тому напрямі вже в 30-тих роках мин. століття.

Призначуючи для справи повстання простий наряд по селах, треба було поступати дуже обережно. Треба було берегтися не лиш чужих, себто поліційних органів заборчої держави, але часто й своїх, що противилися повстанням. А на щож здалася й найбільша обережність, коли обдарований повиним довірям мужик зараз на другий день по пляну в коршмі похвалився всім, що тільки знав? От і прийшло висланникам революційних організацій на галку наперед брати з намічених осіб присягу на тверезість, а шойно потім довірливо говорити з ними й притягати їх до революційних братств тверезості. З недовірям могло дивитися на те правительство, але виступити проти самої пропаганди тверезості було ніяково, бож не виступали проти неї інші держави. Бентежила несподівана тверезість народа власників великих горалень, алеж зараз і почули такі від своїх, що це їм справедлива нагорода за їх байдуже відношення до народної справи. Так і росли революційні братства тверезості як гриби по дощі в цілій Галичині, почавши від околиць Кракова й Валович, а скінчивши на округах Бережан і Тернополя. Завдяки зростові тих братств виростає щораз вище й авторитет тих духовних осіб, що ставали на чолі кожного братства. А це вже могло декому більше не подобатися.

На основі довірливих звідомлень вдовицького староства з місяця червня 1844 р. львівське намісництво набрало переконання про небезпеку братств тверезості, заснованих польським духовенством. Тодішній намісник архієпископ Фердинанд д'Есте вразі скористав з нагоди з'їзду всіх галицьких владик на Постулятовий з'їзд до Львова й порішив з ними протидіяти польським братствам тверезості засновуванням такихже братств у всіх парохіях обох обрядів під контролею церковних властей і за їх відповідальністю. Ось тут джерело нової антинальоговської акції й наших українських владик; тут причина видання митрополитом Мих. Левицьким в 1844 р. поучення для душпастирів, як вони мають поступати при оснуванні по парохіях братств тверезості й при записуванні парохіян на тверезість. Колись о. Богачевському, котрий писав про той

почин митрополита Левицького, невідомий був зв'язок між тим почином і постановою австрійського правительства, то не дивиння, що й пізніше зацікавлення стрийського староства пропагандою тверезості видалося йому чимось незвичайним. Вонож буде самоозрозуміле й невинковне, коли скажу, що постановою уряду були зобов'язані всі парохі не лиш організувати братства тверезості, але й подавати урядові через консисторію докладні звіти з досягнень своєї організаторської праці й оправдувати всякі замешкання [„Aus Galizien“, Липськ 1851].

Як якась пошесть — каже барон М. Сала — поширилися тоді братства тверезості по всіх західних сторонах Галичини з нечуваною шкватою, коли навпаки поширенню їх у східній Галичині гр.-кат. духовенство присвячувало значно менше енергії, наслідком чого й мало менші успіхи. [M. Freiherr v. Sala: Geschichte des polnischen Aufstandes vom Jahre 1846, Відень 1867]. Нас це не повинно дивувати. Між польським населенням західної Галичини вже перед 1844 р. вели жваву пропаганду тверезості польські революціонери, а в 1844 р. вони її тільки зміцнили, не дуже оглядаючись на невдоволення панів ділчів, дарма, що там за ними ставали й державні установи, нерідко розв'язуючи вже в 1845 р. польські братства тверезості. [Dr. O. Barański: „Krwawy rok“, Biblioteka Powszechna W. Zukerkandla, ч. 202—

206]. У Східній Галичині відома діяльність у крайського населення до 1844 р. спиноувала його перед приставанням до братств тверезості, осноуваних поляками, а й гр.-кат. духовенство почувалося не в порівнянні більше залежним від власників горалень, польських ділчів, тож і не дуже важилося без спонуки правительства починати боротьбу з алькоголем.

Як там воно й не було, офіційно-церковні братства тверезості здержали українських селян від участі в тім кривавім русі 1846 р., що так і зветься кривавим роком мазурщини („Polnische Revolutionen. Erinnerungen aus Galizien“, Прага 1863). Після того руху, чи — краще сказати — після тої різні, що її австрійське правительство в цілі здавлення польських революційних починів руками таки польського селянства виконало, братства тверезості явилися вже зайвими. В Австрії для них почалася доба занепаду, а в Росії, де їх завсіди підозрівалося в революційній роботі, вони зустрілися з гострими заборонами правительства особливо перед вибухом нового повстання з 1863 р. Там докмикувалися навіть на неперевірених вислів якогось галицького старости, що мав сказати: „Такі братства, коли їх політично оцінювати, ледви чи пожадані; вони же творять роздор серед населення. Одніють, другі ні!“ [„Roczniki Polskie“ т. IV., Париж 1865].

(Кінець буде.)

Василь Щурат.

3 ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Загальні Збори Видавничої Спілки „Діло“.

В понеділок 17-го грудня ц. р. в год. 5. пополудні відбулися чергові звичайні загальні збори Видавничої Спілки „Діло“, кооперативи з обмеженою порукою у Львові. Збори відкрив головою Надз. Ради п^{ос}. д-р Дмитро Левицький. На вступі присвятив згадку двома помершим у цьому році членам Спілки, а саме, пок. акад. Михайлові Грушевському і радн. Романові Сосновському. Цю згадку вислухали присутні стоячи. Потім ствердив правильне скликання зборів і перейшов до наміченого денного порядку, покликавши на секретаря зборів інж. д-ра Євгена Храпливого.

По відчитанні протоколу з минулорічних загальних зборів, який збори апробували, прийшов до слова о. крил. Дам'ян Лопатинський для вложення справоздання з діяльності за минулий рік. Потім відчитано звідомлення контрольної комісії разом із внесенням на уділення абсолюторії уступуючій управі за минулий діловий рік.

Над звідомленням із діяльності відбулася дуже річева й поважна дискусія, в якій забира-

ли слово: дир. Лесь Кульчицький, д-р Михайло Волошин, дир. Ярослав Колтушок, о. Дам'ян Лопатинський, інж. Юліан Мудрак, п. Михайло Стефанівський, ред. Василь Мудрий, д-р Євген Бурачинський, д-р Степан Федак та інші. По дискусії загальні збори уділили абсолюторію Управі та затвердили прелімінар бюджету Спілки на черговий діловий рік.

До Надзірної Ради вибрали збори на основі нового Статуту Спілки дев'ять (передтим було 7) членів, а саме: д-ра Дмитра Левицького, д-ра Костя Левицького, д-ра Михайла Волошина, інж. Юліана Мудрака, Володимира Целевича, Володимира Кузьмовича, інж. Євгена Храпливого, Михайла Стефанівського і Михайла Галібея.

На заступників вибрані: д-р Ст. Біляк, д-р Михайло Терлецький і Дмитро Великанович.

До Контрольної Комісії ввійшли: през. Володимир Децикевич, Михайло Таранько й Онуфрій Папак.

В год. 8-й вечором збори закінчилися.

—o—

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛО“ З ДНЯ 20. ГРУДНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

52

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Багато успіху мали на сцені особливо вокальні твори, з яких давали досі співні комедії або оперетки, та оригінальних в репертуарі нашого театру було небагато; переважно були старі м'єльодрами, що уважалися вже тоді анахронізмом і не підходили під смак публіки. До вистави опери не було у нас тоді сил, — ставили лиш одну: Артемовського „Запорожця за Дунаєм“; та і для „Запорожця“ сили значаю не вистачали.

В польським театрі у Львові, якого репертуар був звичайно міродатним для цілого краю, ставили комічні опери або оперетки, що мали велику симпатію в публіки і давали знамениту касу. Це задумав ввести також і в нашій театрі Гриневецький; і поставив дійсно кілька опереток з дуже добрим успіхом, бо ходила на них громадно також польська і жи-дівська публіка. Не було це ані з національного, ані з мистецького становища пожаданим придбанням для сцени, та Гриневецький виходив з того погляду, що, побіч незначних касових оглядів, промовляє за ним і те, що цим способом зуміє він вишколити сили для опери. Цієї мети не довелося йому досягнути, бо зійшов у молодім віці зі світа, та за його наслідників, найперше за Бібєровича, особли-

вож за Стадника, почали виставляти у нас дійсно поважні опери, і то деякі навіть з дійсно гарним мистецьким успіхом. Мені це становить Гриневецького промовляло до переконання під умовиною, щоби з тих опереток виставляти лиш такі, що мають справді музикальну стійність, за що він і дійсно старався.

На його прохання виготовив я переклад і підклад під музику з трьох опереток: „Барон Циганський“ Штрауса, „Мікадо“ Сулівана і „Лицар щастя“ Чібульки. Уважаю цю роботу за гріхи моєї молодості, що трапляються кожній людині. Рівночасно старався я вже за дирекції Бібєровича довести до вистави Лисенкової „Різдвяної ночі“. Ще в 1888 р. листувався я в тій справі з Лисенком, який прислав мені зладжений під його наглядом у Києві відпис нот. Відтак близько два роки тривала наука, над якою ввесь персонал працював у поті чола. Вкінці виставлено цю оперу в перших днях 1890 р. в Станиславові. Показалося, що її виконання переходило сили нашої сцени і що опера є дійсно незвичайно трудна та вимагає незвичайно рутинованих сил. Повторювали її в нашій театрі і в тім році; в пізніших, тоді, як уже театр давав і інші опери, але виконання „Різдвяної ночі“ не могло ніколи бути вповні вдоволююче. Сили нашого театру, що зуміли сяк-так вивести такі опери, як „Фавст“, „Жидівка“, „Евген Онегін“, „Мадам Батерфлі“, не могли побороти труднощів у „Різдвяній ночі“.

Ще одну річ хотів я в тім часі перевести, а саме — приєднати на гостинні виступи Заньковецьку. Та це не вдалося. Велика артистка

ставила умовини безперечно не за великі на її галант, та неможливі з огляду на тодішні відносини нашої сцени, вимагаючи по сто рублів від вечора, крім коштів подорожі. Того наш театр тоді не міг дати і ми мусіли з жалем розпрощатися з цією думкою. Побачили ми Заньковецьку у нас за кілька літ, як дирекцію нашого театру обняв Садовський.

В 1890 р. зложив я театральний реферат з щирим жалем і моїм, і самого театру, до якого я задержав на все своє життя велику зичливість та зацікавлення.

В часі, як я був театральним референтом, зайшов дуже характеристичний епізод для оцінки тодішніх відносин і понять серед нашої суспільності. Театр був в осени 1889 р. в Перемислі, звідки на зиму мав приїхати до Львова В. Перемисль віддав дирекції, яку він тоді Бібєрович, Григорій Цеглинський до вистави свій свіжо написаний твір, комедію „Аргонавти“. Зміст її був з життя священників, а саме представлено там питомців, що спекулюють на віна, звідки й назва „Аргонавти“. Поза цим життя священничих родин представлено там з найкращої сторони, а побіч питомців-аргонавтів введено також таких, що дивляться на подружжя з чисто ідеальної сторони. Розвязка пєси лежала в тім, що посажна панна, донька священника, прихильється саме до ідеально настроєного жениха, а аргонавти дістають обдизна.

Комедія написана була в зовсім приличнім тоні і не могла діткнути навіть дуже дразливих. Та вже сам факт виведення священників і їх ро-

Учительство і неполітична громадянська діяльність.

У справі уможливлення громадянської праці учительству „Рідної Школи“ істервенівав у Кураторії ЛШО представник Головної Управи „Р. Ш.“ інсп. В. Кузьмович і дістав висношення, яке оголошуємо:

Учительство „Р. Ш.“ і взагалі учительство, отже й державне, може брати участь у неполітичній громадянській діяльності на культурно-

освітньому, економічному і кооперативному полі і за те не можна потягати його до якоїсь службової відповідальності. Це висношення подано до відома відповідним органам державної шкільної адміністрації.

ПРЕЗИДІЯ ГОЛ. УПРАВИ „РІДНОЇ ШКОЛИ“:
Іван Галуциньський, Д-р Мирон Коновалець,
голова, секретар.

Про фронт Палієва зі скоронадщиками і нараду з 10 ц. м.

Редактор „Перемог“ і „Батьківщини“ Дмитро Палієв прислав нам на підставі § 19. спростування, яке ми теж вчора негайно помістили. Зробили це тим радше, що те спростування нічого не спростувало. А саме п. Палієв заперечує, наче би він був на нараді редакторів газет Скоропадського, що відбулася 10. ц. м. у Львові. Тимчасом ніколи ми не твердили, що на тій нараді Дмитро Палієв особисто був. Допускаємо теж, що він про цю нараду й не знав. Колиж ми твердили, що на тій нараді „устійнено спільний фронт“ кількох часописів, між якими й назвали агадані часописи Дмитра Палієва, то це правда: бо Дмитро Палієв сам уже перед тим до такого фронту перся.

Суть не у тому, чи Дмитро Палієв на якійсь нараді був чи ні, але у тому, що пишуть, чорним по білому, від чим підписуються і за що як редактори латих часописів відповідають. Це єдино мірорадне і воно саме свідчить про факт існування несамоантної спілки Палієв—Назарук—Греголнський—Гладиллович. Вчора ми цитували вступну статтю з останнього числа „Батьківщини“ з палкою обороною Павла Скоропадського та одночасно другу велику редакційну статтю з останнього числа „Хліборобського Шляху“: і тут і там наче одна рука писала міркування на ту саму тему, яка донедавна бачила Дмитра Палієва й Івана Гладилловича на двох протилежних бігунах.

Дальші інформації в справі вписів

до хліборобського ліцею з українською мовою навчання.

В продовженні інформацій, які ми подали в ч. 339 „Діла“ з 17. грудня ц. р., подаємо дальші подробиці про ліцей та вписи до нього, які приносять агенція „Всхуд“.

Ліцей має для цілей практичного виховання власне господарство філіварного типу з ділянками ріллянчою, годівельною, городничою та зарстатами. Навчання відбуваються засадничо в українській мові, при чому окремий розпорядок визначають, які предмети будуть викладати по польськи.

Основу програми ліцею творить ширше і глибше ведена практична й теоретична наука: ґрунтознавство, управління рілля й угноєння, управління рослин, городництва і садівництва, управління лук і пасовищ, основ лісівництва, годівлі тварин, сільського будівництва, ріллянних меліорацій, організації сільських господарств філіварочних і селянських під оглядом технічним, адміністративним і торговельним. Програма бере під увагу життя села і його організаційні еле-

менти. Крім цього вчитимуть загальноосвітніх предметів.

До першої класи ліцею, як ми вже подавали, можуть бути прийняті кандидати, які в календарнім році покінчать привільніше 17 літ життя, а не переступили 21 літ, представляють свідоцтво покінчення щонайменше 6 клас загальноосвітньої середньої школи, або іншої школи, призначеної за рівноправну міністерством освіти, представляють доказ відбитої, організованої, хліборобської практики, призначеної шкільною владою, викажуть належний фізичний розвиток та здадуть іспит у зв'язку з відбитою практикою.

Кандидати мають внести подання в справі прийняття до ліцею найдальше до дня 10. лютого 1935 на руки Кураторії Львівської Шкільної Округи.

Німецькі творчі сили в розвитку Польщі.

Dr. Kurt Lück: DEUTSCHE AUFBAUKRÄFTE IN DER ENTWICKLUNG POLENS. Forschungen zur deutsch-polnischen Nachbarschaft im ostmitteleuropäischen Raum. Ostdeutsche Forschungen herausgegeben von V. Kauder. Bd. 1, Plauen im Vogtland (друк. в Познані) 1934, 8° XVII + 680 стор. з 10 мапами й 45 ілюстраціями.

I

Для українського читача не буде зайвим пізнати працю молодого німецького дослідника д-ра Курта Ліка (Lück) про німецькі творчі сили в розвитку Польщі, що появилася наглядом Гінтера Волфа (Günther Wolff) у Плявель (Фортланд, південно-західний округ Саксонії), як перший том видання Віктором Кавдером „Охіднонімецьких Дослідів“. Своєю працю присвятив автор німецькому Історичному Товариству в Познані з приводу п'ятидесятиліття його існування, передмову до неї крім видавця написав ще й президент данцізького сейату д-р Герман Раєшинг.

В першу чергу обговорює автор німецько-руські взаємини до 1840 р. та стан Польщі в тому часі. Слід зазначити при тому, що автор тримається строго історичних назв нашого народу: для його означення в князів добі живає середньовічний німецький вислов „Reussen“, для новіших часів — сучасної нашої національної назви і про те, що Україна в середньовіччі називалася Русь, інформує в початковій примітці своїх читачів. Для означення росіян уживає спершу назви „Moskowiter“, для новіших часів „Russen“.

Автор вичерпно джерела й літературу і тому можна піднести тільки незначні замітки з приводу сміливого вирішування автором спірних або нерозв'язаних ще питань у дотеперішній історіографії. Однак і цієї помилки не робить автор самовільно, тільки під впливом неоснованих не джерел думок інших істориків. Ось так пише Лік, що галицький князь Ярослав Осмомисл (1153—1187) піддався від зверхності цесаря Фридриха Барбаросси (с. 9), а в примітці вясняє, що історики В. Абрагам і С. Томашівський уважають згаданого в німецькій хроніці т. зв. „Gesta Friderici“ (Mon. Germ. SS. XX, 492) під роком 1168 руського князя за Ярослава Осмомисла і

хоча М. Грушевський сумнівається в цій справі, він прилучується до думки двох перших. Справді на основі лясної хронікарської вістки „Rex Bohemie quendam de regulis Ruthenorum sue presentie obtulit, eiusque illum ditioni subiecit“, Абрагам (Powstanie organizacji kociola Jacińskiego na Rusi, Львів 1904, I, 90) висловлює думку, що тим руським князем, який прибув разом з чеським королем у 1165. р. на віденський з'їзд, щоб зложити чолобитну цесареві був правдоподібно галицький Ярослав. Але Грушевський (Історія України-Руси, II, 2-ге вид. Львів 1905, с. 442) дотично цієї хронікарської вістки пише: „Це взагалі занадто загальне, а можна думати, що галицького Ярослава не означували би такими неясними і малозначними словами, як quidem regulus Ruthenorum. Тому ця палка, висловлена Абрагамом, лишається гіпотетичною“. Томашівський, який не мав інших джерельних даних, написав у своєму марсі „Української Історії“ (I, Львів, 1919, с. 79) ось що: „Незвані нам ближче причини приписи Ярослава у близькі зносини з цесарем Фридрихом I. (1152—1190), які довели до того, що він признав над собою лясну зверхність Гогенштауфа (1163)“.

Томашівський, що видав свій підручник історії в часі наших останніх державних змагань, виявив у ньому тенденцію вказувати лясну залежність княжої галицької держави від німецької династії Гогенштауфів. Він висловлює ще один здогад, що Роман Мстиславич, займаючи Галичину, мабуть відновив стару лясну зваз з цесарем“ (с. 88). На основі цього здогаду приймає д-р Лік (с. 10) без ніяких застережень лясну залежність Романа від Гогенштауфів. Тимчасом у хроніках з XIII. стол. титулюється Роман так

дні на сцені видався декому порушенням поваги того стану. Особливо тяжкі замітки піднесли серед москвофілів та їх преси, яка добачувала в тім навіть „нігілізм“ — і сипнула цілим арсеналом іди в сторону театру. Його управи „Руської Бесіди“ і взагалі народівців. Коли опісля театр прийшов до Львова, вирішало питання, що робити з „Аргонавтами“ у Львові: ставляти їх чи ні? Рішати це мав виділ „Бесіди“. Я як референт був безумовно за виставленням, та у виділі були дуже перелякані люди, особливо ж голова д-р Целевич вітрив усюди якусь небезпеку і був уже статтями москвофільської преси дуже перепуджений. Вкінці видумав виділ більшістю голосів ось-оську штуку: піддати „Аргонавтів“ духовній цензурі і в тій цілі зааранжувати виставу при замкненні дверей з доступом лише для членів виділу і знавців, запрошених зпоміж духовенства.

Це сталося. Одного вечора зааранжовано виставу в салі товариства „Frohsinn“. На криїв виставу засіли каноніки, ректорат семінарії, катехити і ще деякі з духовенства. По скінченні пєси мали духовні видати свій осуд до якого мало пристосуватися рішення виділу „Руської Бесіди“. Осуд випав відомо і пєса „Руської Бесіди“. Осуд випав відомо і пєса „Руської Бесіди“. Осуд випав відомо і пєса „Руської Бесіди“. Осуд випав відомо і пєса „Руської Бесіди“.

(Далі буде).

Кіно Атлантик

Як святиня програма поминається на екрані нашого кіна найновіша світова фільма нагороджена на міжнародному конкурсі у Венеції, що є революцією в кінематографі —

„Петербурські ночі“

само, як і царя Филиппа Гогенштауфа (1195—1205). Хроніка Альберіка з Труа-Фонтен називає його „Rex Russie Romanus“ (Mon. Germ. SS. XVI, 585), подібно, як Гальберштадська хроніка згадує, що „rex“ Филип Гогенштауф приїздив собі на поміч проти Оттона IV, а д. Вальфів чехів та інші народи (ibid. XXIII, 116). На основі цієї пістинки можна здогадуватися, що Роман вживав з польським князем Лешком, який держався Вельфів, як союзник Филиппа Гогенштауфа, але ніяк не можна будувати твердження про ленту залежності Романа від Филиппа.

З інших спірних питань в історії галицько-волинського князівства, яких торкнувся д-р Ліка, порушує тут справу згодної підмоги, що її дав начебто король Володислав Локтик мазовецькому князеві Болеславу Троїденовичеві, коли він здобував для себе галицько-волинську державу. Німецький історик стверджує на основі відомої йому літератури, що після смерті останніх Романовичів (1323 р.) виправився Володислав Локтик разом з малярами на Русь, і — як приймає польська історіографія в протиставленні до української — посадив на княжому престолі у Володимирі Волинському Болеслава Троїденовича, сина червоного князя на Мазовії (с. 46—47). Здавалося, що історик при своїх дослідках кермується національними почуттями й відповідно до них виокремлює собі історичні події. Але так не є: польська львівська дослідниця д-р Ева Малечинська в основній студії про взаємини між мазовецькими князями й польськими королями (Książęstwo lenno mazowieckie, Львів 1929, с. 13—20) вказує, що в 1320—1328 рр. були ворожі взаємини між Володиславом Локтиком і мазовецькими князями (між іншими Троїденом, батьком галицького князя Болеслава-Юрія II). Через те Локтик не

тільки не помагав Троїдену, а й Троїдену не допомагав здобути галицько-волинське князівство, але ще й виправлявся з малярів. В 1324—25 рр. на Русь, щоб його туди не допустити. Як бачимо, новіші польські історичні дослідники підтверджують те, до чого дійшли українські історики. Автими строга аналіза джерельного матеріалу виказує цілковиту безпідставність тверджень польських істориків А. Прохаски, Я. Домбровського, Г. Пашкевича й інших.

Одначе з того приводу ще можна робити докорів авторів, що зразково піє методологічним оглядом обговорює властиву тему. Але не треба думати, що досі ніхто не порушував у літературі питання ролі німців в історичному процесі Польщі. Праця д-ра Ліка опирається на дослідках визначених польських учених, як проф. д-ра П. Домбровського, покійних д-ра Прохаски і проф. д-ра Я. Пtasнїка, з молодших д-ра Й. Сючка й багатьох-багатьох інших. Заслуга Ліка лежить у зібранні й доповненні багатим джерельним матеріалом дотеперішніх історичних дослідів у цьому напрямі; попри те він позначає своїх німецьких земляків з думками польських істориків про німецький елемент у Польщі. Тому віденські голоси про наукову цінність праці Ліка деяких польських публіцистів, як варшавського германіста З. Лемпінського („Kurjer Polski“, 1934, ч. 252) і письменника А. Гжимали-Смольського („Kurjer Warszawski“, 1934, ч. 284) промовляють за те, що агадані польські рецензенти не тільки не знають стану дотеперішніх польських історичних дослідів у тому напрямі, але навіть не перепитали як слід праці німецького історика, що дуже часто наводить думки польських учених.

Д-р Микола Андрусак.

Знову два присуди смерті.

МОСКВА, 18. 12. ПАТ. В самарській окрузі засудили на кару смерті двох терористів за вбивство двох членів комуністичного союзу молоді.

НСРІНКА

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, 1. пов. Тел. 54 46. 539 81-?

— Магазин п'єстелі Р. Джала, Львів, Хоруси-ни 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 10-100

— Бушні учениці, їмощі, учительки і інші громадянки шліть на ярмарок Кружка Р. Ш. ім. Ганни Барвінок, Львів, Мокнацького 12 до дня 31. грудня ц. р. дріб, дичину, набіл, печиво або гроші, а дохід з ярмарку допоможе удержати давню Вашу школу ім. Т. Шевченка у Львові, якою опікується Кружок. Старшина Кружка ім. Ганни Барвінок. 1-2

— Чому не загостив до Вас Миколай довідається із гумористично-сатиричного журналу „Жорна“ ч. 24. Число тільки 25 сот. Купити можна у кожному кіоску.

— Вїзд о. Кладочного до Берези. В четвер вечором (20. XII.) вїзджая, як довідуємося, зі Львова до Берези Картуської за дозволом міністерства внутрішніх справ капелан українських в'язнів о. д-р Осип Кладочний.

— Комуністичний процес. Перед судом присяглих у Львові станули під закидом комуністичної пропаганди Йосиф Райтет, студент політехніки, Суля Дінер, робітниця фабрики „Бранка“, Хуна Ротбаам, кімнатний маляр, Ляіб Шух, шлюсар і Йонас Беріц, абсолювент гімназії.

— Ще одна кукурудзяна афера. Перед окружним судом як відкличною інстанцією в Станіславові відбулася карна розправа як епілог кукурудзяної афери в Надвірнянщині. На лаві обвинувачених засіли Ляіб Бреслер, Дмитро Кіндратюк, Микола Кузяк, Авраам Гарц, Ілько Оленюк і Василь Худяк із Зеленої пові-Надвірна. Торік підчас гострої зими, коли селід гуцульського населення панував голод, старства гірських повітів приділяли по знижній ціні вільну від привозового мита румунську кукурудзу для найбільшого населення. Обвинувачені, використовуючи важке положення населення, набули значну кількість тої кукурудзи по знижній ціні від гуцулів, щоби відпродати даліше по ринковій ціні. Суд за-твердив присуд першої інстанції, на основі якого дістали: Бреслер 1 рік в'язниці, Гарц 8 місяців в'язниці, а інші на кару арешту по 6 місяців кожний.

— Краєва хроніка. В Літині пов. Дрогобич арештовано чотирьох робітників, Федька Лавдира, його брата Петра, Дмитра Садового й Онуфрія Пігута, які напали свого часу на трьох купців з Літині й зрабували їм 380 зол. — В Станіславові при вул. Зофіївка 29-літній механік Петро Зигот стріляв п'ять разів з револьвера до 38-літньої каварній танцерки Гізели Ричель, ранивши її смертельно. — У городській суді у Дрогобичі відбулася розправа проти Миколи Одинака і Юлії Брінгсвіної з Ясениці, яких батько жицівочки Брінгсвіної заскаржив за крадіж 600 зол. і 400 доларів. Коли Брінгсвіна не могла взнавати від батьків згоди на подружжя з Миколою Одинаком забрала згадану квоту грошей батькові і втікла зі своїм любчиком до Борислава, а звідтіля до Хирова Розправу відложено.

— Бандити удавали поліцію. В Балинцях пов. Коломия на дім Петра Семотюка напали вночі прищипи і пробували дістатися до середини, причому подали себе за поліцію. Семотюк освітив їх електричною ліхтаркою, а тоді напасники дали до нього кілька стрілів, ранивши його в ногу. Домівники почали кричати і напасники мусіли занехати грабунок. Відходячи підпалюючи стодолу.

— Вбивство начальника суду. Перед судом присяглих в Ряшеві розпочалася розправа проти 82-літнього волюнця Габрієля Чехури, що вбив Станіслава Кшоса, начальника суду в Тарнобжегу. 4. листопада вечором зійшов Кшос до пивниці свого дому, щоби зачинити віконницю. Коли довший час не вертався, зачепкоєна жінка вислала доньку до пивниці, й почувла якийсь шелест. Думаючи, що це злодій, побігла до судового будинку, положеного напроти дому, і поклікала в'язничного сторожа і секретаря Дукета. Коли вони зійшли до пивниці, побачили неживого Кшоса, що лежав у калюжі крові, а побіч нього заковану

МІСЬКІ ТЕАТРИ В СЕРЕДУ

Великий Театр Нині год. 7-30 веч.
Правдивий артистичний пир!
Ця вшанування століття вистава цього архитвору
„Пімста“ Александра Фредра
(першорядна обсада. — Зовсім нова, оригінальна інсценізація.)

Театр Ріжнородностей Нині год. 7.30 веч.

Весела студентська фарса

„Блудний боксер“
Вл. Смульського.

З природи й техніки.

ДВА НОВІ МОСТИ-ВЕЛИКАНИ.

Перша пристань американського заходу Сан Франціско, що після жахливого землетрусу у 1906 р. дуже швидко відбудувалася і має сьогодні біля півтора міль. мешканців, лежить на північній кінціку маленького півострова. Цей півострів так положений, що замикає собою прегарний залив і дозволяє йому тільки вузьким, порівнюючи, проливом т. зв. „Золотими Воротами“ полукитися з Великим Океаном. І саме цей чудовий, замкнений залив враз із „Золотими Воротами“ є великою перешкодою для комунікації. Бо, щоби дістатися автом з Сан Франціско на східний беріг заливу або й північ на другий, північний беріг проливу „Золотих Воріт“ треба стратити 6—8 годин часу. Щоби усунути цю аномалію, почали американці будувати два величезні мости: один із Сан Франціско до Окленд, другий на північ понад „Золоті Ворота“ до міста Савсаліто.

Цей другий міст буде на 2682 метри довгий. Він складається з трьох частей. Дві величезні аєжі, що вистають з води на 224 метри, мають вдержати середущу частину моста, довгу на 1319 метрів. Поверхня мосту лежить 68 метрів понад рівнем води так, що попід мостом можуть сміливо переїжджати навіть найбільші вітрильні кораблі. Ширина мосту має 28 м.; з цього 19 м. призначених на їзду, а решта на два хідники по обох сторонах їзди. Протягом 24 год. може переїхати мостом 283 тисячі авт. Кошти будови цього мосту рівні 33,5 міль. дол. Міст має бути готовий 1. січня 1937 р.

Кошти будови першого мосту, що має полукити Сан Франціско з східним берегом заливу, себто з містом Окленд, передбачені на 77 міль. дол. Цей міст-великан буде мати два шляхи і то один над другим. А саме горішній шлях мосту, широкий на 18,25 м., призначений для легких авт. Зате довший шлях мосту призначений для вантажних авт та для трамваїв. Протягом 1 год. зможе переїхати цим мостом ек. 16 тисяч авт. Цей міст будують так, що наперед вибудують одну його частину, а саме від Сан Франціско до острова Еоба Бвена Айленд,

що лежить у заливі. На цій скалистій острові міст поведуть крізь подвійний (горішній і довший) тунель, довгий на 170 м., широкий на 21 м. і високий на 16,5 м. Відтак шойно побудують другу частину моста від острова до Окленд. При будові цього моста буде зайнятих 12 тисяч робітників. Викінчення його передбачене теж на 1. січня 1937 р.

ЯК ПОВОДЯТЬСЯ ПТАХИ ПІДЧАС ЗЕМЛЕ-ТРУСУ?

Американець М. П. Скіннер обсервував поведінку птахів підчас землетрусу, що навістив 10. березня 1933 р. місцевість Лонг Біч (на південь від Голівуду у Каліфорнії над Тихим Океаном) та трівав там з малими лавзами продовж 30-годин. Зі заходом сонця осіла ще перед землетрусом громада птахів, зложена зі 100 сосів, на групі дерев. Безпосередньо перед землетрусом Скіннер заприхитив у косів щораз більший неспокій. Підчас найсильнішого потрясіння птахи піднялись спіральним лотом за висоту 50 метрів. Як тільки цей сильний тряс устат, птахи осіли знов на деревах і не реагували на менші і слабші потрясіння. А. Л.

ХТО ЩЕ НЕ ДАВ „ДАРУ ПРОСВІТИ“, СПИШИТЬ, БО ЧАС НЕ ЖДЕ!

Сойм видав 9 послів судам.

ВАРШАВА, 18. 12. ПАТ. Бюджетова комісія союму розглянула нині прелімінар бюджету міністерства суспільної опіки. Реферував посол Зовіньський, який підкреслив, що видатки міністерства менші на 7,5 мільонів від минулорічного бюджету міністерства.

Регулямізова комісія союму на внесок прокуратора рішила по довший дискусії видати судам таких послів: Пала, Павловського і Врону (Строїніцтво Людове), Войцеховського і Гонсьора з БВ, Вахнюка з української радикальної партії, Фіделюса — дикого посла, Соху і Ласоту послів ексеків. Справу видачі посла Ретера з ППС на домагання міністерства відложено на пізніше.

Камізець, пуговиці, рукавички і вовняні шарованки поручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
 вулиця Воїнів ч. 4. 47/83 31—60

СПОРТ.

СТАНІСЛАВІВ. ПРОЛОМ — РАДА СИРОТИНСЬКА
 В СТОЛОВОЙ СИТКІВЦІ (ПІНГ-ПОНГ)

Перші змагання Пролому з лівівською дружиною за мист. Б-ка, закінчилися нічиєю 4:2 для Пролому. Технічні виследи: Андрійшич П. — Кіршич 17:21, 10:21; Лискевич Б. — Роттер 21:19, 14:21, 21:8; Атанасюк — Роттер 21:17, 21:10; Клиновський — Пушман 19:12, 18:21; Смола — Віттер 21:8, 21:10; Новицький — Гайман 21:13, 19:21, 21:14. (Літ.)

Шістьма Пролому станда в своїх перших мист змаганнях на висоті завдання. Всі грати амбітно й жорстоко. Найкраще грав Атанасюк (мист Пролому) з Новицьким; одначе останній мусить позбутися гри легкою рукою, через яку страждає зовсім неспроможного одного сета. Найтяжче боротьбу, хоч і програє, зміг Клиновський, який часто за одну точку борючись 15 мінут. Наслідок: добре заграв Смола, а Андрійшич П. і Лискевич Б. виконали своє завдання зовсім успішно. Публіка багато, стільки скільки могло поміститися в залі.

Пролом П. — Рада Сир. 3:3. Змагання принт. Пункти для Пролому здобули: Голінський Л. і П. та Куліба. Найкраще грав Куліба. Пролом П. мигті змагання виграти 4:2, та резервний Монах не витримав нервово і програє з протинником, від якого був ліпший.

ЗМАГАННЯ У. С. С.

Зимовий змагальний сезон зачався в У. С. С. приватески змаганнями між У. С. К-ом і Соколом (Бельведер) у столовій ситківці (пінг-понг). Змагання

закінчилися заслужено і сподівано виграною У. С. К-у (5:1). Виследи (У. С. К. на першому місці): Кома — Новаківський 21:16, 17:21, 17:21; Раліч — Фуряк 21:17, 21:19; Андрійшич П. — Мусій 21:9, 21:14; Андрійшич П. — Токарик 21:13, 21:12; Мусій — Калічук 21:13, 21:16; Данько — Перейма 17:21, 21:13, 21:8. До найкращих змагальників належали грав Андрійшич П. з Мусієм. Андрійшич П. перемігся повед до своїх колишніх форм. Найтяжче боротьбу ввели Кома і Новаківський, а останній нісид заграв до останніх ударів ракетки. Індивідуально найбільше грав Данько (У.), після Мусія (С.). В складі У. С. К-у, як бачимо, бракує Соки П. й Остановича, які, здається, грати в У. С. К-у не будуть. Б. Л.

І. Ляврук

паршорядний
 склад виробу
 н о ж і в

Львів, ул. Галицька 6. — Телефон 35-72. 83/87 1-2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення платити на відношення.

Театри.

Кооператива „Український Театр“
 Театр „Заграва“.

Львів. Театр „Річкоростей“:
 Субота, 22. XII. год. 7-30 веч. „Ой не
 годи Грипо“.

Неділя, 23. XII. год. 3-30 поп. „Ой не
 годи Грипо“.

Неділя, 23. XII. год. 7-30 веч. „Саме
 полюби“.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича
 Бучач:

19. XII. „Задана Острога“.

20. XII. „Спадковий“.

3 Бучача їде театр до Монастириськ.

Великий Мисливий Театр.

Середа, 19. XII. год. 7-30 веч. „Пікста“

А. Фредра. Прем'єра.

Четвер, 20. XII. год. 7-30 веч. „Російсь
 на дівчина“.

Генер Річкоростей.

Середа, 19. XII. год. 7-30 веч. „Баудай
 боксер“.

Четвер, 20. XII. год. 7-30 веч. „Баудай
 боксер“.

Кіно.

АДРІЯ: „На париському бруку“ та
 „Маска обдури“.

АПОЛЬО: „Каріола“ (Дольорес де
 Ріо).

АТЛАНТИК: „Весняний вальс“ (муз.
 Штрауса) і „Лорель і Гарді“.

ВАНДА: „Сестри Анжеліна“, „Літ-
 тарний пошук“.

ГРАЖИНА: „Королева Богем“, „Бі-
 ла деї“.

КАСІНО: „Погода за тією“ (реж.
 Ван Дайк).

КОМІСЕЙ: „Пропасть життя“, реж.
 „Лівий сміється зноз“.

КОМЕДІЯ: „Весняна парада“ (Фран-
 циска Ізла).

МАРУСЕНЬКА: „Тореадор і жінки“
 (А. Мейжур, реж. „Веселе шазини“).

МІРАЖ: „Моя жінка то ти“ (Лілія Гар-
 шей).

МУЗА: „Пікста пана Ісє“.

ПАЛІС: „Резолюція сміху“ (в год. ро-
 ці Шері Темпа).

ПАН: „Збешчени“, „1000 віч“ із Мос-
 мухном.

ПАСАЖ: „Дай-як“, (Кем Мейнард)
 і реж.

РАЙ: „Життя Генріха VIII“.

СВІТ: „Пісня пісень“, „Година з то-
 бою“.

СОНЦЕ: „Син джунглі“.

СТИЛІЕН: „Піснюк і прачка“ і реж.

УТІХА: „Дольорес — жінка смерті“
 та реж.

ХІМЕРА: „Тигр убиває“.

Закордонне радіо.

Середа, 19. грудня 1934.

Відень (306,8) 17-10 Солов'ї, 21-45 Сміч-
 варет, 22-30 Концерт, братислава (308,8) 17-45 Кларм музика, 22-35 Фор-
 брио (323,4) 19-00 „Переклад про Кітєжу“
 ов. Гінського-Корсакова, Кошиці (329,1) 16-55
 Для дітей, 17-05 Для Закарпаття, Прага (470,4) 10-15
 Салом. музика, Прага II. (349,2) 14-25 Салом. музика, 15-35
 Для фортепіано, Варшави (348,5) 13-15 Кон-
 концерт, 19-25 Тристан Вернер неох мис-
 фоном, 21-00 „Не піди до Жардин“ до-
 оп. Грізери, Барсальона (283,5) 19-00
 Опера, Мадрид (474) 22-00 Сінв (Отеп,
 сопр.), Агльона (331) 20-40, 21-20, 21-50
 Сінв, 22-35 Нар. музика, Ковно (193,9) 17-20
 Сінв, Ума (514,1) 17-10 Сарина, 19-40
 Лотиски пісні й танці, 21-25 „Рі-
 годето“ оп. Верді, Берлін (356,7) 18-30
 Рід. пісні, 21-10 Муз. вок. концерт, Гам-
 бург (331,9) 17-30 Нар. пісні, Лейпціг
 (382,2) 14-50 Рідзана муз., 15-10 Оп. му-
 зика, Мінхен (405,4) 14-20 Колан, 17-30
 Невідомі Шубертові пісні (Фаніп, бар-
 ритон), Штутгарт (322,8) 14-35 Фор-
 т. 15-00 Давні й нові колади, Будапешт
 (350,5) 13-30, 22-45 Пінг й танц. музика,
 17-00 Сінв, 21-25 Концерт. Мільно (368,6)
 12-10 Оркестра, 17-10 Камер. музика,
 20-45 Сінф. концерт, Рим (430,5) 13-00
 Легка музика, 20-45 Оп. немір

Четвер, 20. грудня 1934.

Відень (306,8) 12-00, 13-10 Концерт,
 16-20 Аріа та пісні, 17-40 „Замовлена ко-
 ролева“ оперетка Бродського, 19-20 Вок-
 дути, 19-15 Славянська музика, Кошиці
 (329,1) 18-00 Для Закарпаття, Прага (470,4) 11-05
 Салом. музика, 19-30 Військ. орк., 21-15
 Хор, Прага II. (349,2) 18-20 Салом. музика,
 Париж (1648) 21-45 Сінф. кон-
 концерт, Барсальона (283,5) 20-00 Форте-
 піан, 22-30 Сінв, Агльона (331) 21-30
 Форте. солю, 22-15 Сінв, Берлін (336,7) 9-45,
 13-25 Для дітей, 17-30 Форте. твори,
 тирольські пісні, 19-00 Штраусові твори
 форте. орк.), Кемігсустергаузен (357,1) 10-15
 Нар. пісеньки, 18-10 Норм. музика, 20-40
 Сінф. музика Кельн (453,9) 19-10 Нар. пісеньки,
 17-47 Абтові пісні, Лейпціг (382,2) 18-35 Норм. нар. пісні,
 Будапешт (350,5) 12-05 Саломона орк.,
 20-00 Рідка ораторія Баха, 22-15 Пінг. музика,
 Мільно (368,6) 11-30 Легка муз., 16-45
 Для дітей, 19-10 Популярна музика, Рим
 (430,5) 13-45 Легка музика, 17-00, 20-45
 Вок-листр. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 19. грудня 1934.

6-45 Ранішня ауд., 7-50, 21-00 Реклам.
 концерт, 9-45 Богослуження з Воло-
 совою церквою у Львові, 11-40 Нова музика
 з гр. п., 11-57 Сигнал часу, 12-03 Метеоро-
 логіч. вісті, 12-05 Огляд поезії, 12-10
 Концерт, 13-00 Подуми. денник, 13-05
 Діагно. твори на відпочинок та сиринку
 з гр. п., 13-30 Експорт, 15-35 Біржа, 15-45
 Пінг й танц. муз. вітру від моря, 15-50
 Театр. фрагменти, 16-00 „Стріча“ муз.
 образів, 16-45 Листи від дітей, 17-00
 Органовий реєстр, 17-05 Шо купити д-там
 на вилку, 17-55 Гуральські пісеньки з гр. п.,
 17-50 Спорт. новоріччя, 18-00 Наука
 стенографії, 18-15 А. д. реж. театр. реперт.,
 18-15 Пісні (Рейхан, баритон), 18-35
 Легка музика з гр. п., 18-45 Перебудована
 седа в Польщі, 19-00 Дуети (Гадельська
 сопр., Братинська мепосопр.) в супр. форте.,
 19-30 Твори в нин. орк. Кольом-
 бо з гр. п., 19-50, 19-55 Спорт. вісті, 20-00
 Легка пісенька й мелодія, 20-45 Веч.
 денник, 20-55 Як працюємо, 21-00
 Шопенівський концерт, 21-30 Ланітут
 (фейт), 21-40 Пісні в супр. форте., 22-15
 Авд. присвячена творчості Каспрівича,
 22-45, 23-05 Танц. музика, 23-00 Комунікати.

Четвер, 20. грудня 1934.

6-45 Гейнад, 6-52 Радіанка, 6-50, 7-08,
 7-25 Ранішня ауд. з гр. п., 7-15 Ран. денник,
 7-35 Хвилювання господарів, 7-50, 20-00
 Реклам. концерт, 11-57 Сигнал часу, 12-03
 Метеоролог. вісті, 12-05 Огляд поезії, 12-10
 Рідзана ауд. в хресті кави для дітей, 12-30
 Муз. мон. дорочок, 13-04, 13-10 Подуми
 денник, 13-05 З ринку праці, 13-30 Експорт,
 15-35 Біржа, 15-45 Легка музика, пісеньки,
 16-35 Легка музика, 16-50 Театр. Умні: Гратеди
 Софрата II. ч. „Матом: Острога Сократа“,
 17-50 Листи та програми, 18-00 Сінф. режур,
 реперт. театру, 18-15 Значення знаменних
 колацій для дітей, 18-15 „Варіанти Гольдберга“
 Н. С. Баха (гр. п. з полонезами), 18-45
 Бельтр. новини, 19-00 Концерт дилантистів,
 19-25 Акт. гутіра, 19-30 Легка музика з гр. п.,
 19-50, 19-55 Спорт. вісті, 20-00 Легка музика
 (орк. вокальний квартет), 20-45

Веч. денник, 20-55 Як працюємо, 21-00
 Концерт польської музики, 21-45 Дипло-
 матія та протокол на дворах польських
 королів, 22-15 Ленція танку, 23-35, 23-05
 Танц. музика, 23-45 Відповідальність шо-
 фера за авт. випадки.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах
 5-28 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон
 26-17, Париж 34-23-50, Берлін 212-95, Прага
 171-30, Голландія 358-10, Прага 22-12-50,
 Італія 39-32, Нью-Йорк кабель 3-29-75, Нью-
 Йорк чеки 5-29-50.

Золото: Долари 8-91—8-93, Франки фр.
 34-20—34-00, Дунаїти 81-20—83-00, Корони
 33-80—36-30, Рублі 45-50—46-30.

Срібло: Корони 0-30, рублі 1-20, фльо-
 рени 0-70.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підвочиська львоко Львів
 від до від до
 Сінв конопляне 24-50—25-00
 Висілки дити 7-50—7-75 7-50—7-75
 Висілки шен-гр 7-75—8-00 8-30—8-75
 Висілки пш. мілі 8-50—8-75
 Висілки ячмінні 8-00—8-12 9-50—10-00
 Інші курси незмінні.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 17.
 грудня п. р. кооперативам платити за:

Львівське	Львівське
1 кг. масла десерового	2-60 зол.
1 л. молока	0-17 "
1 л. сметани	0-60 "
1 л. кефі	3-90—4-00 "

Пастеризоване молоко в доставку до
 дому у Львові і дитра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану
 здержана, на ялиця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що в грудні п. р.
 платити до відлікання своїх достав-
 чам за 1 кг. живої ваги птиці, львоко
 полівія птахокарні „М. С.“ у Львові
 (вул. Б. Голубовського 23):

Курочки молоді	1 кг. за 1 кг.	0-93 зол.
Курочки мод.	1 "	0-85 "
Качки	1 "	0-85 "
Пантарки	1 "	1- "

індиків і гусей не приймає. Також не
 приймає курей, качок і пантарок II. кл.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІР-
 МАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШО-
 МУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИ-
 КУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ОПОВІСТКИ.

Ширші сходни членів Кружка Р. Ш.
 ім. Галич Барлінок відбулися в пят-
 ницю дні 21. грудня п. р. год. 6. веч.
 а доміні при вул. Мохнатого 12. На
 порядку нарад відчит проф. Снітка
 „Вражнина з подорожі по СССР у 1933
 році“. — Приявність членів обов'язкова.
 Гостям раді! 653 1—2

До Українського Громадянства мі-
 ста Львова! Як кожного так і цього
 року з приходом Різдва Христового
 злившись в наших татах ялиця на вітху
 своїх батьків, а надю всього народу. —
 Появляється також на наших столах тра-
 диційна українська кутя. А щоб при-
 чий нагоди скористала саме та установка,
 який найбільше на серці лежить отця
 братів-дітворів, — себто Рідна Школа —
 зорганізували бунші члени УГА, а те-
 першій безробітні, продаж ялицю, під-
 ставок до них і шматки, з якої значна
 частина доходу призначена для Рідної
 Школи. Тому Рада Повітового Союзу
 Кружок Рідної Школи у Львові по-
 руху тих продавців та просить робити
 закупів тих річей по знозі тільки в них,
 бо з тої продажі скористає також і Рід-
 на Школа. Покази усі, що все й вси-
 ди даємо про Рідну Школу! Рада По-
 вітового Союзу Кружок Рідної Шко-
 ли у Львові. Микола Настовський
 п. р. Голова. Микола Кос п. р. Секретар.

Старшина Кружка Рідної Школи ім.
 Галич Барлінок починається до милого
 облявку зложити сердечну подяку Усім,
 що причинилися до звесичання снєта
 в студії роковини уродин поета О. Ю.
 Федьковича а саме: ВП. П. Др. Василь-
 є Сімонович, проф. О. Ціпановський,
 Стеф. і Галич Левіцький, Ірині Гургулі-
 ній, Евг. Заричий, др. Борисові Куд-
 рикові та хоромі „Сєрма“ під проводом
 директента Ів. Охримовича. Дякуємо теж
 Впр. СС. Васильянам за відступлену
 садо. 714

НОВОЧАСНО улажує кіннати одинокі
 виробні кап, фіранок Фрайліх, Сністусь-
 ська 21. 53/84

НСТРА фабрика бляд, Львів, Сністуська
 ч. 2. До міри виконуємо факхою іслєвє
 бляд по винятково низькій ціні. 651

ДІЯНА косметичний кабінет Тетани
 Гіриля-Потачевської, Пекарська 6. 1—5

Велика знижка цін

видань Видавничої Спілки „Діло“

Евген Чикаленко:	С погади	ціна	платова
	Частина I. II. III.		пересилки
	Окрема частина по зол 1-50	4-50 зол.	0-50
Ст. Левинський:	З японського дому	1-50	0-25
М. Рудницький:	Мій ідею і формою	1-50	0-50
Е. Бронте:	Буревішні, переклад М. Рудницький	1-50	0-50
Проспер Мерме:	Блакитна кімната та інші опові- данні, переклад Ласлі Софронія	0-95	0-25
Яльфонс Цоде	Маційський, із французької мови пе- реклад М. Рудницький	1-00	0-50
Володимир Островський:	Сміх землі	0-30	0-15
Микола Матієвський:	Кризь дим і згар	0-50	0-15
Гордіт Брасюк:	Безпутні	0-50	0-15
Михайло Возняк:	Шевченко і князь Радніна	0-80	0-15
Михайло Возняк:	Белєй і Кониський	0-50	0-15
Др. Ст. Баран:	Новий самоуправний Закон	0-80	0-15

Дістати можна
 у Видавничій спілці „Діло“ Львів, Ринок 10
 або в книгарні „ПРОСВІТА“, Львів, вул. Руська ч. 1.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису. з текстов. шпальти. з оголошення. шпальти.

1 м. однопальтовий або ного місце в руб- риці оголошення	204 0-35	затримовидані і примат. кореспондентів до зулино, продаж, мінані Т. п.	204 0-15	Остання сторінка 1/1	204 480—
однопальтовий в тексті і новинах на першій сторінці	0-60	музичні праці	0-10	1/2	230—
	0-80	слова товстим друком подвійно.	0-07	1/4	130—
				1/8	70—

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-50 зол.
Чвертьріччя 15-00 „
Півріччя 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарня: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

С о й м.

ПОДАТОК ВІД ЦУКРУ.

На засіданні сойму у вівторок референт гос. Мочульський (ББ) сказав, що наслідком знижки ціни сірої соли та податку від нафти скарб матиме менші доходи. Тому уряд проектує додаток до податку від цукру та вище оподаткування цукру в головах і кістковому. Додаток від споживного податку внісимо 5 зол. від 100 кг. Цукор у головах і кістковий — на думку референта — це люксус, тому проект улюблений міністра скарбу належить на цей рік цукру додаток від податку у висоті 3 і пів зол. за 100 кг. Скарб сподіється доходу з тих податків 14,700.000 зол. Референт впевняє, що цей податок не вплине на детальну ціну цукру.

Закоз принази в обох читаннях.

ПОДАТКОВІ КРЕДИТИ НА ПРОТИПОВЕНЕ-ВУ АКЦІЮ.

Дальше йшла дискусія над проектом податкових кредитів на протиповену акцію в сумі пів мільйона зол. Пос. Рихар (сод.) пригадав, що

галицький сойм і тодішній краєвий виїзд у Львів далеко успішніше поборювали небезпеку повені. Соціалісти та ліворучні голосували за додатковими кредитами на протиповену акцію.

БЕРЕЗА КАРТУСЬКА.

З черги пос. Чапівський (ППС) мотивував важливість клобу в справі Берези Картуської та Святохресної тюрми. Стверджує, що Береза суперечить постановам конституції, тому треба зліквідувати цей табор і притити до відповідальності тих, що там малюють людей. Соціалісти не можуть домагатися зліквідування табору тому, що там є комуністи, українці й ОНРівці, а роблять це передовсім із мотивів людяності. Береза це ніщо, лише акт партійної пімсти, а Берестя, Береза та Луцьк це вислів системи.

У голосуванні нагадисті внесення відкинули. При обговорюванні нагадисті внесення був міністр внутрішніх справ Косцялковський та міністр справедливості Михалковський.

Міністерство суспільної опіки та українське населення.

Із соймової бюджетової комісії.

У середу соймова бюджетова комісія ранила далі над бюджетовим проєктом м-ства суспільної опіки. Пос. Великийович стверджує, що українське населення не має майже ніякої опіки від м-ства. Із 5 міль., призначених на опіку над дітьми і молоддю, все переважно йде на міські діти, а опіка над сільськими дітьми майже зовсім занедбана. Для українських захворілих субвенції не перевищують 6 тисяч зол. Основування українських діточих садків натрапляє на величезні перепони з боку алади. Матеріальне подороження українського сільського населення, головне в підгірських околицях просто катастрофічне. Усувається українських лікарів, а до школи доглядачок не приймають українок. Далі бесідник обговорює справу опіки над інвалідами української армії, яка боролася проти большевиків і справу опіки над українськими емігрантами. У зв'язку з промовою пос. Ротенштайха признає, що й життєве населення терпить голод і нужду.

Пос. Санойца (ББ) вимагає жалі представника українців і жидів про усування лікарів і про кривди в діяльності суспільної опіки робленням закладів опіки, які на солі комісії нема.

Пополудні промовляв міністер віроісповідань і освіти Єнджевич. Він стверджує, що досі перевели 11.000 учителів до вищої групи, щоб їм забезпечити кращу долю, а від 1. січня 1935 одержать вищу рангу 20.000 учителів. В 1935 р. закінчиться перебіг впр. шкіл під програмним оглядом, потім прийде змін під формальним оглядом, так що їх зарахують до 1, 2 і 3 степеня. В середньому шкільництві в 1935 р. зліквідують 5. класу теперішньої гімназії, а відкривають 3. класу нової системи. В 1936 р. зліквідують 6. класу і створять 4. класу нового типу, 1937 р. на місце 7. і 8. класів старого типу створять 1. і 2. ліцеальну класу. На цьому скінчиться період здійснювання нової шк. реформи. В діяльності фахового шкільництва відкриють різничий ліцей. Ці напрямки польської освітньої політики торкаються всіх горожан держави без різниці національності та віроісповідань. Що

торкається шкільництва для української молоді, то вже міністри попередники ввели деякі корективи. Та ці корективи можна робити лише в атмосфері відваги від роздряття та недовіри, без висування завищених домагань. Основною напрямною політики міністра в цій сфері освіти є не признавати барикад між горожанством і державою. Хочу, щоб між усіма національностями в Польщі було переконання вірне зі законом, що всі позитивні виступи та внесення в царині шкільництва не можуть оправдувати виступів проти добра держави. Виходячи з того, міністер поручив почати праці над розгляденням можливостей конкретних коректур. Докажем, що уряд зрозумів деякі справді істотні потреби українського населення в царині піднесення хліборобської культури є постановою створення в 1935 р. хліборобський ліцей з українською мовою навчання в одному із південно-східних повітів. Факт цей не виходить поза межі міністрогового способу розуміння справжніх і істинних потреб, які в цьому випадку промовляють за окремішністю та не суперечить із заг. домаганнями уряду створити матеріальні й моральні умовини, які забезпечили б взаємне довіря поодиноким національним груп до польського народу, що лучить наче цемент поодинокі ділянки держави в єдину державну організацію. Вкінці міністер обговорив віроісповідні справи та ствердив, що всі віроісповідання, признані державою мають своє правне положення управлінське польськими законами.

ТЕРИТОРІАЛЬНА АВТОНОМІЯ У СЕН. КОНСТИТУЦІЙНІЙ КОМІСІЇ

У середу в сенатській конституційній комісії при дискусії над 1. уступом сен. Горбачевський пригадав своє внесення, щоб доповнити уст. 4., а тепер повторює це внесення, яке торкається територіальної автономії для земель у яких живе українське населення.

Прелідник сен. Таргонський відповів, що над внесенням голосуватимуть про кімні парібної дискусії.

Текст пакту між СССР і Францією.

ЛОНДОН, ПАТ. „Стар“ оголосив текст адогального пакту між СССР і Францією, який Літвінов і Ліваль заключили в Женеві 22. листопада. Торговельна умова, що її парафували в Москві 10. грудня, це вислід того пакту. Військовий союз заключили на 5 літ, а можна його продовжити на дальших 5 літ. Союз зворотний проти Японії та Німеччини. Уст. 3. 4. передбачує співпрацю СССР і Франції в технічно-військовій ділянці, головне детвстві. Уряд СССР має почати будувати

фр. летувальних моторів під управою фр. інженерів. Уряд СССР має приготувати авіон фр. величезний танк до своїх місцевих потреб. Задля цього вишлють до СССР 400 таких фр. танків. Буде теж постійний радіальний зв'язок між французьким і большевицьким ген. штабом.

В уст. 5. сказано, що коли Японія нападе на СССР, Франція має дати негайно для СССР матеріальні кошти для ведення війни за 4 мільярди авн. На шпате французько-німецької війни

Якщо Ви не заплатили би

найдалше до 25. грудня премії за забезпечення 1/3 вартості Ваших будинків у місцевій агенції

Т-ва Взаїмних Обезпечень „Дністер“

у Львові, Ваші будинки не будуть у 1935 році знову обезпечені в цілості в ПЗУВ.

СССР дасть Франції збіжжя за 4 мільярди фр. Франція та СССР зобов'язуються не заключати двосторонніх угод із Німеччиною, себто, що не можна виконувати рапальського трактату. Французько-большевицька умова не передбачує висилання військ із одної країни до другої. Та ця остання справа поладується пізніше після виспівня становина Польщі супроти обох сигнатарів

ПОЛЬЩА ДАЛА ВІДПОВІДЬ ФРАНЦІЇ.

„Таймс“ повідомляють із Варшави, що мін. Бек дав на авдієнції амбасадорові Лярошеві відповідь польського уряду в справі останньої ноти Франції про східне Львокарно.

ГІТЛЕР РАНЕНИЙ В АТЕНТАТІ?

„Лінкер Фольксблат“ приніс вістку, нібито дочка надрезидента німецького Шлеська Брікнера, після того, як її батька арештували, поїхала до Берліна, наняла авто та їхала слідом за Гітлеровим авто. В одній хвилині штриліла до Гітлера кілька разів і зранила його. Членів СА, що їхали з Гітлером стріляли також і вбили цю дівчину та шофера авто, що везло дівчину.

АТЕНТАТ НА ЕСП. ПРЕМ'ЄРА?

На еспанського прем'єра Леру та його членів кабінету, що їхали залізницею до Севільї, планували бомбовий атентат. Цивільна гвардія, що була в поїзді, застрілила біля зал. шляху кількох підозрілих людей. До них стріляли, а поїзд зупинився, змовники втікли після перестрілки. Оглянули зал. шлях і майшли невелику машину. Після півтора год. перерви поїзд поїхав до Севільї.

СКАРГА КОРОЛЕВИ МАРІЇ В СПРАВІ ВБИВСТВА КОР. ОЛЕКСАНДРА.

ПАРИЖ, ПАТ. Преса повідомляє, що югославська королева Марія виступить із цивільною скаргою проти спільників убивства короля Олександра. Справи королеви заступатиме бувш. міністер закордонних справ Поль Бонкур.

ЄВТИЧ ТВОРИТЬ УРЯД.

БІЛГОРОД, ПАТ. Міністер Євтич одержав місію створити уряд. Має він мабуть необмежені повноваження, щоб довести до створення концентраційного уряду.

ТРІОМФ „ЦЕПЕЛИНА“.

В повороті з різдвяної подорожі до Півд. Америки „Граф Цепелін“ летів «онад Францією і так зробив 1.000.000-ий км, за 6 літ. Досі айдом повітряний корабель не зробив стільки дорог. Ця віддала оплетіла би майже 24 рази землю. За 6 літ (від 11. жовтня 1928). „Цепелін“ відбув 423 подорожі, в цьому 90 разів перелетів океан за 9.815 годин. Без нещасливих випадків перевіз 27.700. більше як 5,5 міль. почтових посилок, 32.000 кг. клунків.

Міністер повітряної комунікації Герінг прислав залози та співробітникам будівництва повітряних ліній.

ЗАЗЕЛЕНІЛОСЯ ВІД ПАПУГ.

Із Аделаїди повідомляють, що внутрішню Австралію, яка щойно відітхнула після вани саранчі, навистало нове нещастя. Мільони зелених папуг летять від границі зах. Австралії на схід. Вони летять такою густою масою, що земля, де вони садуть, як далеко й широко, зазеленіється. Папуги роблять воду непридатною для людей та звірят. Як день так ніч бережуть джирела перед папугами. Побойються, що як папуги дістануться до фарм, яких їм не анімація, зніщать засіви й ягоди.

Українська пропаганда в Англії перед війною.

Перед війною українська пропаганда в Англії, можна сказати, не існувала зовсім. Були спроби, як вгадувалося, знайомлення чужинців з українськими привуваннями, але ці спроби не виходили поза межі домагання тих прав, які тепер пристовують усяким національним меншинам. Навіть перед самою світовою війною, отже п'ятого цілком літ перед створенням Української Держави, домагання українців були аж надто скромні. „Меморандум“, виданий в 1914. році заходом паризького „Серія де Україна“ та лондонського „Юкраїн Коміті“ (автором цього „меморандуму“ був Ярослав Федорчук) виправді вгадує, що український народ змагає до досягнення самостійності, але це була тільки музика далекої будучності. Конкретні домагання українців 1914. року були такі („Меморандум“, ст. 8):

„Українці в Росії жадають: 1) Щоби російський уряд перестав уважати їх ворогами імперії та щоби покінчив жорстокі спроби русифікації України.

2) Щоби російський уряд офіційно признав їх за окрему націю, відрубив від москалів. Щоб українцям давалося потрібні до розвитку волі, а саме, щоби забезпечено їм незоторкованість особи й хати, свободу преси, свободу прилюдних зборів, право творення товариства та всяких політичних, економічних і наукових організацій.

3) Щоб їхню мову допустити до шкіл, як початкових так і середніх, а також до університетів, які є на Україні.

4) Щоб у всіх урядах на Україні приймали тільки тих осіб, які родилися на Україні.

5) Щоб українці одержали мінімум національно-політичних прав, без яких жадна нація не може розвиватися і поступати вперед.

6) Особливо, щоби російська влада заперестала теперішні дрібні переслідування, як наприклад карання шкільних дітей за те, коли вони заговорять до себе пару слів у рідній мові, або коли заспівають яку народну пісню; щоби українські книжки не дивилися з підозрінням і щоб їх не конфіскували.

7) Щоби поштовий уряд перестав „перевіряти“ листу передплатників українських часописів, як це діється з передплатниками селянами, і щоби доставка тих часописів не була здержувана.

8) Щоби Богослуження не відправлялися на чужій для українського населення мові.

9) Щоби т. зв. „Російська Національна Партія“, яка вповні складається з українських ренегатів, не була офіційно признавана як заступниця української нації в Думі та перед урядом.

10) Щоби українці мали свої власні інституції: центральні, провінційальні та громадські представництва; щоби ті бажання здійснити, Росія повинна змінити свою централістичну і бюрократичну систему і перемінитися у федеративну державу, в якій всі національності мали б повну самоуправу“.

Домагання *галіцьких українців* зводяться в тому „меморандумі“ до дуже вузьких рамок. Поділ Шкільної Ради на дві частини, польську і українську, заснування українського університету, українських учительських семінарій, назначення суддів-українців і щоби тільки вони судили українців, врешті політичний поділ Галичини на дві частини, східну українську і західну польську.

Ще менші домагання ставитися до угорської влади. Для *угорських українців* вимагається, щоби „королівська угорська влада покинула де-націоналізацію українського населення через мадяризацію церкви й школи, які передано в руки мадярів“. Ось і все.

Про українців (русинів) появлялися в англійській пресі дуже різкі та коротенькі етати, принагідні спостереження. Щойно війна видвинула несподівано мало знає українське питання перед широким світом. Українці почали ставити перші кроки інформативної праці на англійському й американському терені. Появилася деяка література, хоч дуже окупа, але все таки корисна. Український Народний Союз у Нью-Йорку видав книжечку „Право України до незалежності“ (Нью-Йорк 1915, ст. 125), а скоро потім появилася переклад географії України проф. С. Руїницького.

Врешті, по революції 1917. року та по проголошенні незалежності України вислано до Лондону також дипломатичну місію, яка мала „проломити лід“ та причинитися до визнання Української Держави.

Події на Україні змінили положення. Західні українські землі напалися в Польщі, приліпленську Україну завняли більшовики. Діяльність української місії в Лондоні припинилася і про українські справи інформували Англію знов виключно російські та польські пресові джерела.

Д-р В. Ю. Кисілевський.

14 Д Е Ш Е В И Х Д І В
30% знижка цім на всілякі блаватні і новинні товари у фірмі **Галицький Магазин Новин** Львів — вул. Галицька ч. 15.

польську мову. Що з того, що ця постановка була перекресленням тих ідеологічних позицій, що їх висував митрополит у боротьбі з ідеєю живої мови у богослуженні? Як відомо, митрополит проти цієї ідеї живої мови у богослуженні висував ідею „священної“ мови. Церковно-славянську мову, очевидно, з московською змовою урочисто називалось „Божественним судом“; смертельним гріхом проголошували пробу землі її на живу, українську. І нагло — переклад на польську мову таї ще без жалісцького бажання вірних...

Відні фанатичні оборонні церковно-славянщини — всі ті протестанти Рогаські, Картовські, Сайковичі, Теодоровичі та „стовпи православ'я“ у Галичині — Бендасюки, Павлишини й інші! Зрадили вас, спрофанували ваші святощі! А на Холмщині духовенство й особливо: наріз заплкали: цеж для українців Холмщини з ініціативи її пастиря перекладаються богослужбові книги на польську мову. Навіть єзуїтський „Орієнс“ не має ніяких сумнівів щодо цього.

ТАКТИКА МИТРОПОЛИТА ДЕНИСА СУПРОТИ АРХІЄП. ОЛЕКСІЯ.

Це одна частина тактики митрополита Дениса. Друга — привула до того, щоб ослабити сили противника, а саме архієп. Олексія. Архієп. Олексій мав, як здавалось, опору у волинського воеводи Юзефського. Також українське громадянство — одні в більшій, інші в меншій мірі — покарало надії на архієп. Олексія, що він приступить до оздоровлення національно-церковного життя на Волині.

І ось митрополит Денис задумав дискредитувати архієп. Олексія в очах і воеводи Юзефського й українського громадянства. Він добре знав вдачу архієп. Олексія. Архієп. Олексій — це людина м'якої вдачі, зі слабкою волею. Це — боязлива натура, що залюбки стосує тактику „хитрого малоросса“. У його характері є ще й деяка доза сентиментальності. Митрополит — мій духовний батько: він був моїм ректором у семінарії та він висвітлював мене в єпископи — все було говорив архієп. Олексій. Нарешті, архієп. Олексій, хоч українець з роду, виріс в атмосфері російської культури, в своїх студентських роках находився під впливом ідеології російського чорносотенства та переняв традиції московсько-царського єпископства. Здається, ще не скінчився процес його національно-церковного осявідомлення. Тому архієп. Олексій щиро бажав жити в згоді з митрополитом. Він не розумів аж до останніх днів змісту тієї боротьби, яку довгими роками веде українське громадянство з митрополитом Денисом. І певно несподівано був заскочений тією кампанією, яку повів проти нього митрополит останніми місяцями.

ЯК МОСКАЛІ ЦЬКУЮТЬ ПРОТИ АРХІЄП. ОЛЕКСІЯ.

Справді, архієп. Олексій заходився в думках, чого властиво хоче від нього митрополит, чого лютує. Адже він — Олексій — нічогісінько ще на Волині не зробив тай щодо грошевих субвенцій для Митрополії умовився з митрополитом. Правда, говорив він проповіді по українськи, але й раніше часом це робив на приказ митрополита. Ще видав наказ, що внутрішньо-урядовою мовою в церкві на Волині має стати замість російської мови — українська. Але цей же ще 10 літ тому вишлов закон Грабського Тугута, що не признавав в Польщі існування російської мови та забороняв її вживати в публичних інституціях! Правда, 10 літ митрополит Денис у живі очі кпив собі з того закону, але й він останніми часами авів до урядування своєї Варшавсько-Холмської Єпархії українську мову. І нагло — кількамісячне постійне цькування проти Олексія цілою російською пресою. Майже щодня листи з Варшави — зіднані, а погрози й образи. А там — самозванці делегації до митрополита з проханнями про поворот на Волинь... Відтак — явний бунт високопоставлених священників із заявою про вихід з юрисдикції свого архієрея. Далі — просьба дубенської соборної парафії (читай: місцевих москалів) до митрополита про надання їй прав Ставропігії. Пізніше — революційно-анархічний виступ у тому ж Дубні.

У суботу 1. XII. та в неділю 2. XII. замкнули російський собор і не впустили до нього для відправ богослуження 2-го давнього дубенського священника о. Ноола. А самі — грімляльно „на знак протесту проти політики арх. Олексія“ — пішли до церкви уніятської дух. семінарії і в російській пресі негайно оповістили про свої подвиги та явмо грозять... переходом на війну. Чу-

Боротьба за Волинську Єпархію.

(Кореспонденція з Волині.)

Стаття у „Ділі“ (ч. 323) під наголовком „Анархічна ролі росіян у Прав. Церкві“ викликала сочисту лайку у російській пресі. Але автори тих лайок не пробували збити хочби один із закидів на адресу росіян. Щож можна сказати проти фактів, а не фактах, всім відомих, була чейже оперта ціла стаття Денисенка в „Ділі“. Зрештою, для успокоєння московських борзописак можемо подати, що й відомий зі своєї поваги та об'єктивності орган „Орієнс“ у головному таксамо, хоч не так вичерпуюче, аналізує причини церковної розрухи на Волині.

Лють московських церковних і світських кругів пояснюється тим, що стаття Денисенка розкрила карти митрополита Дениса. З Волині має відійти нижшій її ординарій, архієп. Олексій, і волинська катедра в цей чи інший спосіб мусить вернутися до митрополита — ось мета митрополита Дениса. Нині можемо подати подробиці тактичних ходів митрополита в цій справі.

Пляни й ходи митрополита ДЕНИСА.

Митрополит Денис змагав до того, щоб на сесії Св. Синоду, що цими днями від 14. 12. до 16. 12. відбула свої засідання, змусити архієп. Олексія „добровільно“ зголосити свою просьбу про перенесення до Вільни. На Волині мав би бути створений екзархат. Цим екзархом, цілком зрозумілим від митрополита, став би архимандрит Теофан (Протасевич), гордий білорусин російської культури. Невідомо лише, що мало би статися з нинішнім стареньким Теодозієм вильнським. Правдоподібно він став би заступником митрополита або навіть „пішов би на покой“.

Якби не було, в православних церковних кругах багато розмов викликала поїздка до Вільни директора департаменту віроісповідань п. Потоцького. Звертали на себе увагу також часті візити директора Потоцького в митропо-

лито. Це все дало підстави до підозріння, чи плянів митрополита Дениса не піддержує департамент віроісповідань. Монархістично-централістичні тенденції у церковній політиці митрополита могли подобатись директору Потоцькому, що є ревним католиком та належить до польської загінатської консерви.

Митрополит Денис старався для своїх плянів скаптувати і другого достойника, що займається церковними справами. Це — начальник Сухенек-Сухецький. П. Сухенек мріє про цілковиту польонізацію Прав. Церкві, як це видно з його публікацій в церковних справах. І ось, щоб здобути ласку у п. Сухенка, митрополит Денис видає наказ про співання в церквах „Боже, цюсь Польскен“ та заходиться коло перекладу літургічних книг на польську мову.

Щодо співу „Боже, цюсь Польскен“, то митропол. Денис властиво витягнув з архіву давню постанову Синоду, яка благословляла спів у церквах „Боже, цюсь Польскен“ там, де цього бажатиме саме населення. Він тільки змодифікував цю стару постанову Синоду, що не вдержала проби життя, надавши їй форму наказу до всіх архієреїв та зараджуючи співати „Боже, цюсь Польскен“ у всіх церквах без огляду на бажання вірних. Митрополит Денис одним стрілом забивав двох зайців: заскарблював собі прихильність передових чинників та одночасно реалізував свій анархічно-диктаторський приказ ч. 1. Пригадуєте собі, що цей приказ прямував до того, щоб позбавити єпископів-ординаріїв їх юрисдикції. Митрополит добре знав, що в умовах польської дійсності ніхто з архієреїв не відважиться на спротив цьому наказові.

ДВІ МІРКИ.

Другим тактичним ходом, що мав приєднати митропол. Денисові симпатії уряду, була постановка про неоеклад богослужбових книг на

ете, панове Бендосюк, Паванишин, Лелівські та інші?

А у Кремні ще гірше. Кажуть, що кілька московських опричників обстріляли непристойною лайкою арх. Олексія, коли він з собору вертався до своїх кімнат.

Розпеліся москалі до краю і показали своє правдиве московсько-азійське обличчя.

АРХИЄП. ОЛЕКСІЙ ЗАЛОМНИВСЯ.

Уявіть собі тепер, як це перманентне непорочне в засобах цитування дала на архієп. Олексія! Особливо, коли він довідався, що все це робиться з благословенства митрополита. І ось несподівано приїхав з Варшави до Кремні ангел мира, делегат митрополита, з пропозицією миру та згоди. На крилах радощів полетів арх. Олексій до Варшави. Там стрінули його зі сльозами в очах. Повіряв у ті „крокодиличі“ слізи змучений бідолоха архієп. Олексій. Два дні тривало ласково-розкішне прийняття, аж нагло митрополит приставив ніж до горла архієп. Олексія. Зажадав від нього підписання номінації на членів консисторії прот. М. Борського і прот. Яковлева та на єпархіального місіонера п. Перетрухіна.

Не витримав архієп. Олексій, заломився, згодився. „Піду на цю останню жертву задля церковного мира“ — зродилась думка в змученій душі.

ВІДКЛИКАННЯ НОМІНАЦІЙ.

Щойно як вернувся на Волинь, зрозумів, що пішов за далеко, що підірвав сильно довіру українського громадянства та спростував його.

Меблі гнуті і бюрові

в найбільшій виборі 64/12 3-5

Лещета і санки власного виробу поручає:

Конєвич, Баторого 12. Цини фабричні, писемні припорушення виконуємо негайно.

Три дні на Буковині.

Вражіння з дороги й побуту в Чернівцях.

(Продовження.)

ФРОНТАШІ. — ХУСТКУ ВКРАЛИ!

Мені не хотілося вірити, що їдемо. Я думав — сплю. А проте ми їкали. За вікном пробігав засніжений, рівний, знову не румунський, краєвид. Наші гуцульські хатки, головати верби, ліс. Попід шибку від коридору просунулися кондуктори в округлих, ніби давніх студентських, шапках з червоною перепаскою. Сама думка, що їдемо закордонною землею — настроювала. Не дивуюся, що всі святочно мовчали.

— Можеб ми так заграли бріджа? — заговорила пані меценасова, але це була така святотатська пропозиція в цьому настрою, що я моментально замкнув очі. Вдавав, що сплю.

Але грати й нікому нікому не хотілося. Маю вражіння, що всі були розміряні. І тільки Ірча сміялася дрібненькими губами:

— Мій тату зуміє! Має ауса!..

Який міг бути той „тату-зумієль“ — це ми могли уявити собі хочби з тих, що ми бачили. Один з них їхав зрештою з нами й коли я вийшов з грубим студентом на коридор, попросив нас воюю. Мав перешиті пагонці золотою стрічкою.

— Кіа шаржа? — спитав мій кумпан, трясучи його польською папіроскою.

— Фронташі.

— Генерал! — моргнув мій кумпан. Фронташі (ст. стрілець) цікаво розглядав папіроску.

Поезд минав якусь стацію. Я хотів перечитати нарис — не міг. Побачив тільки синьожовту волячку будку й виструненого воюка з крісом в руках. Здоровий нас від тієї країни, де на стації стоять воюки, як у світову війну і де вже другий рік від вбивства прем'єра Дуки, є надзвичайний стан. В державі, що...

— Галю! Хустку вкрали! — біжить коридором якась жінка.

— Не виділи ви, панство, щобн хто ніс.

І я і мій кумпан адвигнули раменами.

Випадок — але дуже характеристичний, коли на порозі чужої держави до якої я все таки маю сантимент. Власне за те, що романтику має і що не європейська.

ЧЕРНІВІ. — ДЕФІЛЕТ. — СТЕМПІЛІ.

Але оце ми вже доїздили до Чернівців і починається те, що завжди в таких випадках:

Дешевий місяць

у ВЛАДІСЛАВІ БАЗАРІ — Львів, Баторого 12.

Усі товари по ревелюційних цінах!

Для прикладу: штурми 1-80, фланеля 50 сот.

перкаліна 70 сот. Полотно 55 сот.

го релігійно-національні ідеали. Наразився і воєводи Юзефському. Арх. Олексій відкинув свої номінації. Зрозумів московський підступ, а за кілька днів переконався, що даремна була й ця остання жертва.

Митрополит попередив сесії Синоду зажадав такий від нього резигнації з волинської катедри. Зрозумів арх. Олексій, що — ніде правди діти — він як не як скомпромітувався і в очах українського громадянства і в очах воєводи Юзефського — та й саме попередив сесії Синоду. А в „Українській Ниві“ появилася громовая стаття проти арх. Олексія пер. О. Ковалевського, та й перед воєводою Юзефським мусів дати пояснення арх. Олексій...

ЩО БУДЕ ДАЛЬШЕ?

Так оце виглядають події останніх днів у житті Прав. Церкви в Польщі. Як вони будуть розвиватися далі, трудно з певністю сказати. Не знаємо, яка буде політика урядових чинників; не знаємо, як буде поводитися сам арх. Олексій. Дуже правдоподібно, що урядові чинники доб'ються (лиш позірною) замиріння в Церкві: митрополит Денис залишиться на митрополитському престолі, а волинську катедру даді збереже арх. Олексій. В інтересі відомих чинників, згідно з концепцією єдиного католицького круга, є підтримувати внутрішню боротьбу в Прав. Церкві.

Щож до арх. Олексія, то не відомо, чи перестане він сидіти на 3-х стільцях, чи зрозуміє істинний зміст церковної боротьби на Волині та чи знайде в собі досить гарту духа і сили, щоб далі вже ясно й виразно повести боротьбу з російсько-чорносотинними кругами за оздоровлення національно-церковного життя на Волині. Від самого арх. Олексія залежить, яка буде постава до нього українського громадянства. Бо одного можна бути певним: митрополит Денис боротьби не заверстане.

Всі кидаються до валіз, плашіть і до дверей. Поки я міг в суматосі рук і ніг дістати свій, ми вже відлимо на перон.

— До побачення! — стискаємо собі всі руки і представляємося. Ми — добрі знайомі. Пережили і горе і сміх разом і маємо спільні спогади.

З поїзду вихочується чорна маса людей, що мурваліщем заливає рейки й перон. Хтось звертає нам увагу, що треба мати білет, які роздавав в інших вагонах представник „Франкополь“.

Знову „Франкополь“. Ця фірма має до нас, а може ми до неї, пеха. В нашій купе ніхто ніякого білета не дістав. Люті їдемо до того представника, що стоїть, як Наполеон після перемоги гордо на пероні і — маю вражіння — вважає нас своєю армією.

— Чому ми не дістали білетів?

— Ми купили за мало. Але це не потрібне.

Чорті! Як не потрібне, так нависо купував для інших, якщо потрібне, чому купив за мало? Годі зрозуміти цю філософію — але лаятись за нашу кривду з „Франкополем“ нема часу. Хай уже йому Господь заплатить за все! — і я плюну з досади і пішов у браму.

За двірцем — перше вражіння — пустка. Вулиця, що пнеться вгору і по ній рейки. Під двірцем юрба фіакрів, самоходів. Є самоходи окремих готелів (нього й у нас нема!). З усіх боків обступують вас.

— Може до готелю?

— Пан добродій фіакер?

— Авто?

Хтось впирає мені в руку карточку. Рекламка ресторану Германа Векслера по румунськи, німецьки й польськи. Не цікава, якби не те, що обертаю її в руках і — стемпелі. Жовтий з портретом короля Карла. „10 бані — Тімбру Фіскаль“.

Стемпелі на лєтучці? Вже лєтучки остемпелюють?

Другу лєтучку я взяв сам. Читаю: „До польських гостей! Поручаю найбільший виріб ручних румунських робіт, дешевих, як всюди. Близькі сорочки, серветки, сукомоти для дітей. Індустрія Націонала Романа Емануель Шпіннер, Чернівці, Пляца Унірі 5. Текет з одного боку по польськи, з другого по румунськи.“

Пан Шпіннер (такий румун як я) зміє робити інтерес.

Але й на ція лєтучці стемпелі за 10 бані і перездрукований. Тобто — стемпелюють уже пані, призначений на лєтучку.

Перша екзотика закордону.

РУМУНСЬКА ТАБАКЕРКА. — „ДО ВІНАЙМУ“. — „ПРОШУ“.

Заїздить трамвай. З числом на округлій білій табличці на верху. Цікаво, що не тямлю жодного копіру. Мабуть — вишневий. Такий маленький, що здається — не для людей, ані кидаються до нього. Релігую з нього, тим більше, що в ньому високий для нього (1.86 м!) і з задією напружуються на вулицю. Піду пішки!

Вулиця пнеться під гору. Знаю одну адресу: Час, Петровіч страда 4. Зайду. На маленьких домиках, що ніби з нашого Тернополя, або Жолчинця, повно шильдів. Румунських. Колєрових. Вистави — зразу провінціоніальні, потім країні. На одному вікні напис „Zu vermieten“, Далі таких написів більше. Тобто — і тут криза.

Роздизаю цікаво крамниці. Якесь оригінальні цукорки. Тут — тропон. На шильді написано: „Tutun“ За вікном — прегарна табакерка з румунським візором. Мушу купити. Вхожу. Говорю по німецьки.

— 15 лєй.

— Витягаю 500 лєй у банкноті, що виміня у Львові. Купець дивується.

— Ви тутешні? — Ні — правда?

— Ні. З чого питаєте?

— Такий гріш!

Такий гріш — це 18.75 зол. Але табакерку купив. Дістав решту: Великі 100-лєй срібні, ніби наші 5 зол., менші по 20, 10 і 5 лєй — мілші і по 1—2 лєй — нікєві. Чому менші нікєві, а більші мілші, як в Європі — не знаю.

Друга екзотика закордону.

Якогось „поліциста“ питаю по німецьки дорогу.

— Пуйде пан — і далі доказує мені по українськи. Вгору, потім віддете на Ринж, а там спитаєте.

Дивлюся йому в очі. Обличчя типового гуцула. Мундур чужий, лагони лискучі.

— Дякую щиро.

Всміхається і салютує.

— Прощу.

Українець „поліциста“ — третя екзотика. Анатоль Курдилик. (Далі буде).

ПРО „БРАТСТВО ТВЕРЕЗОСТІ“.

З ПРИВОДУ 25-ЛІТТЯ Т-ВА ВІДРОДЖЕННЯ.

IV

Після авіш 20-літній доби занепаду, братства тверезости в Галичині діяли знову свого нового розвитку. Зали досіди в державних архівах дозволять нам викрити, які то факти з області внутрішньої й заграничної політики спонукали австрійський уряд пригадати собі занедбану протинагольну акцію, можливо тільки адогадуватися, що після програної війни в прусами під Садом 1886 р. й перед загостренням сусідських зв'язків з Росією під кінець 1870-их рр., причин до того було досить. У всякому випадку скріплений авторитет львівського гр. кат. духовенства міг урядові придатися. Вже від 1870. р. почавши лавні братства тверезости оживають, нові засновуються, а від 1874. р., коли то митрополит Понсиф Сембратович у своєму писемі „О високім достоїнстві чоловіка“ звернувся з закликом до духовенства, щоб воно взялося знову до утвердження пароду, праця в тому напрямі почала дала в короткому часі основу для пізнішого розвитку читальні „Просвіти“, громадських кас, крамниць і інших організацій культурного й політичного характеру. Правда, братства тверезости, причинившись до повстання агаданих організацій, самі опісля покористувалися їх підмогою. Але до ерсту їх найбільше причинився аложелій в 1874. р. кружок наших місіонерів, що завдяки енергійній праці ініціаторів, од. Мох, Залозецького, Мардаровича й Струтинського порушив майже цілу Східну Галичину сильнішою, ніж могли б це зробити не знати які політичні віца. (Н. Гешовський: „Рудольф Мох“ в „Калєндарі Общ. ім. М. Качковського на 1893. р.“; Гр. Тр.: „Пам'яті Рудольфа Мох“ в „Галицькій Русі“, Львів, 1892, ч. 98—99). На наслідки несподіваного зросту протинагольної акції востім веденого треба було здати. Вже в 1875. р., як це зазначив о. Богачевський, львівське памісництво, не без інтервенції діячів і архієрів, виступило проти переселі в пропаганді тверезости по селах. Одначе, щоб воно могло мати якийсьбудь зв'язок із усуненням митрополита Йосифа Сембратовича з його становища в 1882. р., як пише о. Богачевський, можна сумніватися. Інші важливі причини тоді завалили, а протинагольну діяльність митрополита не придбала йому в праві потрібних оборонці. Спинений в родині розвиток братства тверезости не ослаб. Він дєється бачити ще й сьогодні, хоч серед безлічі нових народних організацій не всіма

стануть вище всіх, і тому часто з онду вступається. Ідейною спадкоємницею його належить вважати нове протипалькогонне товариство „Відродження“, яке вже тепер має 25 літ праці за собою.

V.

Короткий нарис історії наших братств тверезості не може виступити поза історичною студією. Не одне тут ще непросліджене; не одне з простішого вже недоповідане. Та не згадати бодай акції одного з дуже поважних середників акції отверезіння народу, не згадати протипалькогонного письменства було б невідбачливо.

Зв'язано з братствами тверезості протипалькогонне письменство не дорівнює ані мистецтвом, ані богатством мотивів алкогольному пияцтву. І навіть це друге не є в нас так давнє, як нпр., у поляків, де Юл. Тувім з XVII—XVIII ст. підробив уже цілу антологію, що її невдовзі мають надрукувати. Давнішим матеріалом у нас можна вважати хіба чималу кількість популярних серед народу пияцьких пісень, яким не можна відмовити навіть мистецьких прикмет. Їх між ними й такі, що осуджують пияцтво, навіть дуже гарні, але не зв'язані вон з організаціями протипалькогонної акції й тому тут лишаємо їх на боці.

Перед 1844 р. популяризувалося в нас не одне з протипалькогонної польської літератури, але ново давно вже призабуте, бо не все було друковане. Переслідуючи польські братства тверезості в першій половині XIX ст., австрійське правительство не дозволяло друкувати й літературних творів зв'язаних з ними. Під рукою в мене надрукував, предложений львівський в 1837 р. рукопис такого твору п. н. „Przedmowa zmarłego Biberiusza“, Насміх над пияцтвом, що його названо псевдонімом, якого уживаво вже 100 літ раніше в польським „Bractwa wrogów wstrzeźliwości“, не порушує нічим ані лояльності, ані моралі. А таки цензор Яблонський написав на рукописі: „Non admittitur“ — не допускається!

Після 1844 р. в нас протипалькогонна література стає доволі багата. Не спиняючи уваги на протипалькогонній проповіді, якої не зраховував би, лише згадати одну з перших, виголошену о. Дм. Зиблікевичем дня 26. жовтня 1844 р. в катедральній церкві в Перемишлі й там же того ж року надрукованій п. н. „Наука духовна мовлена з поводу впровадження Общества Воздержности“. Замітне в ній те, що проповідник знає сказати дещо про початки протипалькогонного руху в Америці й в Європі, де спеціально признає великі заслуги ірландському монахові Матеву, котрому рівночасно

й наш історик Деніс Зубрицький присвятив окрему статтю у львівських „Rozmaitościach“ п. н. „Książka Mathew, Apostoł wstrzeźliwości“. Писань світського змісту, віршом і прозою, найбільше можна назбирати щойно в наших часописах, починаючи з „Зорі Галицької“. В ній уже в 1849 р. читається вірші Рудольфа Моха, Гр. Савчинського, згаданого вже Мих. Охничі з Дубецька й аноніми. Найцікавіші між ними драматичні віршовані фрагменти Моха: „Розлука арендарська“ й „Терпен спасен“, що в цілому було відгране аматорським театром уже в травні 1849 р. Та вже й перед 1849 р., перед появою першого нашого часопису, Лука (з Ракова) Данкевич подав до II частини „Вісника Русинам на обжинки“ (Відень 1847) свій драматичний фрагмент віршом п. н. „Besida o gorilici“, що його раніше вже грали аматори-актори по селах і містечках при весіллях, хрестинах і інших нагодах. Другий, там же поміщений вірш Данкевича п. н. „Должник жидівський“, зважковий опісля в 1849 р. в „Зорі Галицькій“ в новій переробці п. н. „Запомага у жидів“ — без підпису автора. Третім віршом Данкевича в „Віснику“ є „Шагана Жада“, чи краще, як у мойому раншому рукописі, списаному латинкою, читається „Szatofiska Rada“.

Списувати все, що в зв'язку з ширенням братств тверезості було написано й друковано, було б задачею окремої студії; тут можна хіба з мізніших писань згадати Наумовичеві, особливо його найпопулярнішого „Луця Заливця“ (Коломия, 1872). Всі подібні писання, чи не друковані, а тільки переписувані, були довго вичувані народом на пам'ять. Найважливішими для нас остануться найранші — згадані вище.

Василь Шурат.

НОВИНКИ

— З Українського Лікарського Товариства. У п'ятницю, 21. п. м. в год. 19. відбудеться у домі Товариства при вул. Підвалля ч. 7/1. відчит д-ра Л. Максимовича: Нові методи добирання окулярів.

— „Гриць“ на сцені театру „Різнородностей“. В анонсованому на суботу 22. п. м. і неділю 23. п. м. пополудні відновлені „Ой не ходи Грицю“ в новій, оригінальній постановці В. Блаватського беруть участь пані: Кривішська, Блаватська, Совачева, Істоміна, Степова і Сердюкова; ланове: Боровик, Паздрій, Короник, Романчук, Данилко і і. Музичний провід: К. Оперман. В цікавій пєсі Могема „Святе Полум'я“, що йтиме в неділю 23. п. м. ввечері беруть теж

участь найкращі сили театру. Щоб уникнути наговпу біля каси слід раніше подбати про білети.

— Озимини жовкнуть. З краю повідомляють, що тепла і безсніжна зима спричинює великі втрати в озиминах. Вегетація рослин продовжилася над міру, а наслідком нічних приморозків змерзали і поживкли озимини. В деяких сторонах жовтнуть всі поля. Одночасно на полях і городах розмножилися миші та інші шкідники. Навіть хрущі вилазять із землі.

— Тернопільського воєводу перенесуть. Польська преса принесла вістку, нібито тернопільського воєводу Марушевського перенесуть на такеж становище до Познаня.

— Замах на поїзд? ПАТ повідомляє, що при вїзді з Ягольниці на 16. км. на дороговому переїзді наступило нагале потрясіння поїзду. Здержали поїзд і виявилось, що невідомі люди поклали 12 каменів вагою 6—20 кг. в один стіс. Усунули перешкоду і поїзд поїхав далі після 7-хв. опізнення.

— Краєва хроніка. В лісі біля Борислава напали на Бена Гошовського з Дрогобича два грабіжники і відобрали йому 27 зол. — Михайла Лемеха з Городка Яг. ограбили під містом ватага бандитів і побивши його тяжко лишили на дорозі. Поліція арештувала двох підозрілих людей. — На станції в Синевідську Вишньому придавили буфори вагонів кондуктора Андрія Коцуркевича. Він помер по дорозі до шпиталю.

— Маєток жебрачки в капцях. В Бересті над Бугом вибухла з одним домом при вул. Ягйлонській пожежа. З хати вибігла якась жінка і почала кричати, що горить цілий її маєток. Тоді один пожежник скочив до середини і почав виносити деякі речі. Жінка видячи, що нема її скарбу, побігла до середини сама і незабаром винесли її напів зімліду з вогню. В руках держала капці, які почали вже горіти. Показалося, що жінка держала в тих капцях значний маєток. Було там 2.200 зол. і 4.500 доларів. Вогонь знищив їй 27 стозолотих банкнотів, 30 доларів і бляшану баньку з золотими рублями. Гроші були власністю старухи Єсімової, яка зводилася цілими днями під церквою і жебрала. Таким чином вона збрала маєток коло 30.000 зол.

— Хрущі в грудні. В лісах Яскрів біля Ченстохови появилася масово молоді хрущі. Обсіли молоді гони та листаті дерева.

Камізелки, пучковізи, рукавички і вовняні шкарпетки поручає фірма Зигмунт Залеский — Львів, вулиця Боїмів ч. 4. 47/83 34—66

ОГЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає.

Театри.

Кооператива „Український Театр“ Театр „Заграва“.

Львів. Театр „Різнородностей“:

Субота, 21. XII. год. 7:30 веч. „Ой не ходи Грицю“.
Неділя, 23. XII. год. 3:30 поп. „Ой не ходи Грицю“.
Неділя, 23. XII. год. 7:30 веч. „Святе полум'я“.

Великий Міський Театр.

Четвер, 20. XII. год. 7:30 веч. „Господи на дичина“.
П'ятниця, 21. XII. починає з причини рев. проби „Пасторали“.

Театр Різнородностей.

Четвер, 20. XII. год. 7:30 веч. „Блудний боксер“.
П'ятниця, 21. XII. год. 7:30 веч. „Блудний боксер“.

Кіно.

АДРІЯ: „На паризькому бруку“ та „Маска обдур“.

АПОЛЬО: „Каріона“ (Дольорес дель Ріо).

АТЛАНТИК: „Весняний вальс“ (муз. Штрауса) і „Льбеліа і Гарді“.

ВАНДА: „Д-р Джексон і мис Тер Гайд“, „Бунт у Шангаї“.

ГРАЖИНА: „Маскарада“.

КАСІНО: „Погода на тещу“ (реж. Ван Дайна).

КОЛІСЕЙ: „Кохання без слів“, ревія „Огляд пробованих“.

КОМЕДИАНТИ: „Весняна парада“ (Франциска Галь).

МАРКУСЕНКА: „Тореадор і жінки“ (Ад. Менжу), ревія „Весело шаліти“.

МІРАЖ: „Моя жінка то ти“ (Лідія Гарвей).

МУЗА: „Пінста пави Іно“.

ПАЛІНО: „Револьюція силу“ в год роу Шерла Тейла.

ПАН: „Збещешена“, „1012 ніч“ іа Мозжукіном.

ПАСАЖ: „Двійник“, (Кем Мейнард і ревія).

РАЙ: „Життя Генріха VIII“.

СНІГ: „Пісня пісень“, „Година з тобою“.

СОНЦЕ: „Син джунглі“.

СТИЛЕВ: „І високість праця“ і ревія.

УТІХА: „Дольорес — жінка смерті“ та ревія.

ХІМЕРА: „Пісня козака“ (Джозе Мохіна).

Закордонне радіо.

Четвер, 20. грудня 1934.

Відень (506,8) 12:00, 13:10 Концерт, 16:20 Арі та пісні, 17:40 „Залюблена королева“ оперетка Бродського, 19:10 Вок. дуети, 19:15 Славянська музика, Кошиць (359,1) 18:00 Дая Закарпаття Прага (470,2) 11:05 Сальон. музика, 19:30 Військ. орх., 21:15 Хор, Прага II. (349,3) 18:20 Сальон. музика, Париж (1438) 21:45 Симф. концерт, Барселона (293,5) 20:00 Фортепія, 22:30 Спін, Атілона (531) 21:30 Форте. солю, 22:15 Спін, Берлін (356,7) 9:45, 12:25 Для дітей, 17:30 Форте. твори, тирольські пісні, 19:05 Штраусерн твори (орх.), Кенігсштергаузен (1571) 10:15 Нар. пісеньки, 18:00 Народ. музика, 20:30 Симф. музика, Кельн (455,9) 10:10 Нар. пісеньки, 17:47 Адотів пісні, Ляйпциг (352,2) 18:35 Народ. нар. пісні, Будапешт (550,3) 12:05 Сальонна орх., 20:00 Різдв. ораторія Баха, 23:15 Циг. музика, Мільно (368,6) 11:30 Легка муз., 16:45 Для дітей, 19:10 Популярна музика, Рим (40,8) 13:45 Легка музика, 17:00, 20:45 Вок-інстр. концерт.

П'ятниця, 21. грудня 1934.

Відень (506,8) 12:00 Концерт, 17:30 Соціаліст. (муз. сп.), 20:00 „Фредундс оп. Шілдта, орно (355,4) 18:20 Нм. анд: ССР. — Чорне Море — Київка (із гр. па), Прага (420,2) 12:15 Сальон. музика, Пост Парізіс (312,8) 13:05 Пісеньки, 21:15

„Фальси“ оп. Шульца, Париж (1645) 19:30 Поезія, 21:00 „Трагедія“ ком. А. Вальєра, Данціг (230,2) 17:30 Форте. музика Барселона (293,5) 19:00 Фортепія, Мадрид (274) 23:05 Концерт піаністів, Рига (314,6) 19:35 „Країна усміху“ арі та пісні з оп. Лєгара, Берлін (356,7) 12:00 Труба орх., 17:45 Спін (Кадрала, бас), 22:20 Три гми Р. Штрауса, Гайльсберг (291) 16:00 Концерт, 21:00 „Дас Христелін“ оп. Пфіндлера, Кельн (455,9) 17:30 Коляди (дир. хор), Мінхен (405,4) 17:50 Суч. пісні, 19:15 „Пори року“ орк. Гайдла, Будапешт (550,3) 12:05 Сальон. муз., 18:15 Форте, 22:30 Циг. музика, Мільно (368,6) 21:00 Симф. концерт, Рим (40,8) 16:00 Академія св. Сесилія, скрипка, 20:45 „Корнелівські дзвони“ оп. Плінікета.

Львівське радіо.

Четвер, 20. грудня 1934.

6:45 Гейнал, 6:52 Руханка, 6:50, 7:08, 7:25 Руханка музика з гр. пл., 7:15 Рад. денник, 7:35 Хвилянка господарів, 7:50, 8:00 Руханка. концерт, 11:37 Сигнал часу, 12:03 Метеоролог. вісти, 12:05 Огляд преси, 12:10 Різдво в країнах кави (для дітей), 12:30 Муз. вок. поранок, 13:00, 13:10 Полудн. денник, 13:05 З ринку праці, 13:30 Експорт, 13:35 Біржа, 13:45 Легка музика, пісеньки, 16:35 Лежачи фр. мови, 16:50 Театр Уяви: Трагедія Сократа ІІ. ч. „Шакто: Оберона Сократа“, 17:30 Листи та програми, 18:00 Сільна реперм, реперт. театри, 18:05 Значини зимових коловій для дітей, 18:15 „Варіанти Гольдберга“ ІІ. С. Баха (гр. пл. з поясненнями), 18:45 Белстр. жонини, 19:00 Концерт мандоліністів, 19:20 Акт. гутірка, 19:30 Легка музика з гр. пл., 19:50, 19:56 Спорт. виступи, 20:05 Легка музика (орх. вокальний квартет).

П'ятниця, 21. грудня 1934.

6:45 Гейнал, 6:50, 7:08, 7:25 Рад. музика з гр. пл., 6:52 Руханка, 7:15 Рад. денник, 7:35 Хвилянка господарів, 7:50, 8:00 Гейнал. концерт, 11:37 Сигнал часу, 12:03 Метеоролог. вісти, 12:05 Огляд преси, 12:10, 13:05 Концерт, 12:45 Чим є сусп.

обезпечення для жінок, 13:00 Полудн. денник, 13:30 Експорт, 13:35 Біржа, 13:45 Легка музика, пісеньки, 16:45 Акт. для хорих. концерт, 17:15 Макс Регер: Смітро А-моль оп. 71, 17:50 Огляд періодиків, 18:00 Подіфонія щоденного життя та музика галасу, 18:10 Кузьм. й мист. життя Львова, 18:15 Концерт із піанідо: Нестенові сонати, 18:45 У столиці шахів, 19:00, 19:20 Легка музика, 19:40 Актуальна гутірка, 19:50, 19:56 Спорт. виступи, 20:00 Як прожести свята, 20:05 Муз. гутірка, 20:15 Симф. концерт; у перерві: як працюємо, 22:40 Репітації ред. пісень, 23:05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШ.

Доля у Львові у приватних оборотах 3:26—5:27 зол.

Нім. марка 190—200, фр. франки 34:80—35:00, шв. франки 171:25—171:75, фунти стерлінги 26:10—26:25, австр. шлілінги 98:50—99:50, чеські корони 21:70—22:00, рум. лея 35:00—36:50, іри 45:40—46:80.

ЗВІЖЕ.

Цінні парітас Підволочиська львоу Львів від до від до Ячмінь однопілля 14:25—14:50 Ячмінь на млино 13:25—13:50 14:50—14:75

ОПОВІСТКИ.

Ширші еходини членів Кружка Р. Ш. іа. Галич Варіанок відбудуться в п'ятницю для 21. грудня п. р. год. 6. веч. з доміні при вул. Мохнацького 12. На порядку налад відчит проф. Сімна „Вражіння з подорожі по ССР. у 1934 році“. — Прийомність членів обов'язкова. Гостям раді 6:5 2—2

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ

Для Д. Г. Е. практичні дешеві дарунки поручає ДЗІДЗІ, Смістуська 21. 55/84 6-6

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок № 10, II. пов.
Конто почт. шлюх. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не повертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5.00 злот.
Чвертьрічно 15.00 „
Піврічно 30.00 „
Річно 60.00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар, Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7.00 злот., Німеччині 7.50 злот., Швейцарії 8 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 лей, Бельгії 7.00 злот., Австрії 7.00 злот. — Зміна адреси 1 злот.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарів: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИКІРНИКА
20 сот.

Вирок військової колегії Найвищого Суду Союзу РСР у Києві в справах про терористів-білогвардійців.

В числі 290. київських „Вістей“ з 18. грудня ц. р. поміщений осьтакій комунікат:

13—15. грудня ц. р. виїзна сесія військової колегії Найвищого Суду Союзу РСР під головуванням т. Ульріх В. В., у складі членів колегії т. т. Ричкова Н. М. і Горичева А. Д. розглянула в м. Києві справи: 1) Крушельницького А. В., 2) Бачинського Ю. О., 3) Крушельницького І. А., 4) Крушельницького Т. А., 5) Сказінського Р. Ф., 6) Лебедянцева М. М., 7) Шевченка Р. І., 8) Карабута А. Ю., 9) Сидорова П. Я., 10) Мисика В. О., 11) Левинського В. І., 12) Скрипа-Козловської Г. І., 13) Косинку-Стріальця Григорія Михайловича, 14) Фальківського Д. М., 15) Оксамита М. Г., 16) Шербина О. Г., 17) Терещенка І. П., 18) Бурелого К. С., 19) Ковальова Л. Б., 20) Гельмер-Ділушюк П. Ф., 21) Влизька О. Ф., 22) Фіницького О. І., 23) Дмитрієва Є. К., 24) Богдановича А. А., 25) Бутузова П. І., 26) Бутузова І. М., 27) Пятниць В. В., 28) Благоченка Я. П., 29) Струїна Г. К., 30) Полевого Д. П., 31) Хоптяр І. О., 32) Борейського П. М., 33) Лукінова Л. І., 34) Проценка Г. М., 35) Півненка К. І., 36) Матяша С. Я., 37) Ляшенка О. К. — по обвинуваченню в організації підготовки терористичних актів проти працівників радянської влади.

Суд встановив, що більшість обвинувачених прибула в СРСР через Польщу, а частина — через Румунію, маючи завдання по вчиненню на території УСРР ряду терористичних актів.

При затриманні у більшості обвинувачених забрані револьвери і ручні гранати.

Керуючись постановою президії ЦВК Союзу РСР з 1. грудня ц. р. й арт. 51—8 та 54—11 КК УСРР, виїзна сесія військової колегії Найвищого Суду Союзу РСР присудила:

1. Сказінського Романа Федоровича,
2. Крушельницького Івана Антоновича,
3. Крушельницького Тараса Антоновича,
4. Лебедянцева Михайла Мойсеевича,
5. Шевченка Романа Ілліча,

6. Карабута Анатолія Юрьевича,
7. Сидорова Петра Йосиповича,
8. Косинку-Стріальця Григорія Михайловича,
9. Фальківського Дмитра Никоноровича,
10. Оксамита Михайла Гавриловича,
11. Шербина Олександра Гавриловича,
12. Терещенка Івана Петровича,
13. Бурелого Константина Степановича,
14. Влизька Олексія Федоровича,
15. Дмитрієва Євгенія Кузьмича,
16. Богдановича Адама Адамовича,
17. Бутузова Порфирія Івановича,
18. Бутузова Івана Мойсеевича,
19. Пятниць Володимира Васильовича,
20. Благоченка Якова Павловича,
21. Полевого Домініка Йосифовича,
22. Хоптяр Івана Онуфрієвича,
23. Борейського Петра Миколаєвича,
24. Лукінова Леоніда Івановича,
25. Півненка Константина Івановича,
26. Проценка Гаврила Микитича,
27. Матяша Сергія Яковлевича,
28. Ляшенка Олександра Корнійовича.

РОЗСТРІЛЯТИ.

Майно всіх конфіскувати.
Вироки виконати.

Справа: Крушельницького Анатолія Володимировича, Бачинського Юліана Олександровича, Мисика Василя Олександровича, Левинського Вас. Івановича, Скрипа-Козловської Ганни Івановни, Ковальова Леоніда Борисовича, Гельмер-Ділушюк Петра Федоровича, Фіницького Олександра Івановича і Ступіна Герберта Карловича — військової колегії Найвищого Суду СРСР, зважаючи на те, що виявились такі обставини, — постановила направити на допиткове слідство.

(ТАРС.)

Продовження морських переговорів за два або три місяці.

Промова мін. Саймона і Проти.

ЛОНДОН, 20. 12. ПАТ. Мін. Саймон виголосив учора в радіо промову про вступні морські переговори між В. Британією, Зауєченими Державами і Японією. Мін. Саймон заявив, що завдяки зусиллям британського уряду вдалось бути відновити морські переговори за два або три місяці. Міністр подав історію цих переговорів і вгадав про користи Вашингтонського трактату, який обмежував озброєння. Для вдержання миру необхідне порозуміння в справі морських справ тих великих держав, які мають спеціальні інтереси на Далекому Сході. В інтересі миру ці переговори повинні співпрацювати з усіми народами світу. В Британії прийнята зобов'язання, з яких вона вивається.

Мін. Нойрат про французько-німецькі взаємини.

БЕРЛІН, 20. 12. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро оголосило інтерв'ю міністра закордонних справ Німеччини Нойрата з кореспондентом „Мессенджера“. Мін. Нойрат заявив, що коли б ніяка громад у басейні Сарри голосувало за вдержанням теперішнього стану і з цих громад створено

бу окрему державу з 1000 мешканців, тоді Ліга Націй віддала б їй ліху прислугу миром. Така мале держава була б кінцем незгоди між суєдиними державами. Другу частину інтерв'ю міністр присвятив східному питанню, в якому висупив становище Німеччини до нього.

Вбивають масово представників большевицької влади.

МОСКВА, 20. 12. ПАТ. Большевицька преса пише, що в останніх днях виконано кілька терористичних актів проти представників влади. В Дагестані доведено нападу на цілу большевицьку податкову комісію. Прокуратор убитий, керма-

нич фінансового районного відділу ранений. У селі Кромозі виконано револьверний атентат на голову сільської ради. До обох сіл направили спеціальні слідчі комісії.

СВЯТОЧНЕ БАЖАННЯ

на Різдво і Новий Рік в „Ділі“

коштує 2* — золоті до 15 слів та 20 сотників кожне слово понад 15 слів.

Належність можна теж висилати поштовими марками.

3 історичної перспективи.

(Ще з приводу лемківської Апостольської Адміністрації).

Львів, 20. грудня.

Передучора подали ми коротку телеграму ПАТ-а про іменування о. Василя Мисюха, парохом Горожанки Великої, апостольським адміністратором Лемківщини.

Пригадаємо, що вістка про Апостольську Адміністрацію для Лемківщини, себто створення з 9-ти деканатів перемиської Єпархії окремої церковної одиниці, закінчила наше громадянство при кінці лютого ц. р. Тоді це громадянство довідалось теж про призначення о. дера М. Нагорнянського апостольським адміністратором. Безперечно, це не лиш закінчило українську прилюдну опінію, але й дуже її схвилювало. Дня 25. березня ц. р. надрукували ми в „Ділі“ листа Апостольського Нунція у Варшаві, адресованого до Експ. Митрополита Андрія, з якого українське громадянство довідалось, що при створенні Апост. Адміністрації Апостольська Столиця „жермувалася виключно великим принципом, який є мотивом і ціллю всіх її ділань, а саме — „Salus animarum suprema lex esto“. Ми довідалися теж з того листа, що під оглядом церковно-правним Адміністрація „лиш завішує на згаданій території юрисдикцію перемиського єпископа і таким чином перемиська Єпархія залишається під правним оглядом неподільна; ненарушена стве також єрархічна єдність Церковної Провінції“.

В короткому часі о. Нагорнянський зрезигнував і, не зважаючи на натиск рішучих церковних чинників, своєї резигнації не відкликав. Заходи вийти з незручного положення тривали кілька місяців. За той час українські відповідальні чинники старались перекопати рішучі церковні кола, що урухомлення лемківської Апостольської Адміністрації краще було б відложити, якщо не можна її зовсім понести. Ці старання, як бачимо, не покінчилися успішно.

Коли ми до цієї справи повертаємось ще раз, то вважаємо доцільним на цьому місці підкреслити, що не торкаємось ані релігійної ані літургійно-образовної сторони концепції Апостольської Адміністрації. Нас обходить тут виключно ті національно-політичні моменти, які вона силою свого заступництва викликала. І тут наше засадниче становище, яке ми зайняли до справи самої Адміністрації, незалежно від її персональної обиди, не змінилось. Це становище ми представили в статті „Обережно з експериментами!“ з дня 1. березня ц. р. і сьогодні, не піддаючи ж сумнівів релігійних мотивів Апостольської Столиці, які лягли в основу створення лемківської Адміністрації, можемо наше становище повторити: віддання і піддання безпосередньо Ватиканові частини української церковної території є потягненням — у наслідках — наскрізь політичним, хоч у мотивах створення воно мало неподільний, релігійний цілі. А саме, воно стало потягненням, яке йде в розрив із національно-релігійними змаганнями української нації і тому є помилковим. Помилково вважаємо — як і апріорно все українське грома-

П р и с и л а й т е п е р е д п л а т у !

Дешевий місяць

у **ВЛАДІСЛАВНОМУ БАЗАРІ** — Львів. Бойків 12.
Усі товари по ревелюційних цінах!
Для прикладу: штрукси 1-80, флакелі 60 сот.
перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

дінство — кожен таке потягнення церковної влади, зроблене для вірних українців, що входять у колізію з національними інтересами тих вірних. Не добре є, думаємо, створювати такі ситуації, де національні почуття могли би виходити з релігійними у конфлікт.

Як відомо, на Лемківщині перехреснюються три тенденції: 1) українська національно-політична стихія населення Лемківщини, яка по своїй природі прямує до того, щоб злитися під релігійним, культурним і господарським оглядом з рештою українського народу; 2) змагання польської державної політики — поглибити лемківський сепаратизм, отже не допустити туди українських національних організацій зпова Лемківщини, а наслідком цього витворити якийсь національно-перехідний, окремішний тип лемка, що мав би бути підставою „лемківського людку“, відірваного від українського лян, а не дочіпленого ще до польського. Цей тип врешті став би, на думку польських політичних практиків, пригожим елементом для дальшого, другого ступня — для польської національної асиміляції. Врешті: 3) змагання галицьких москвофілів, які стараються „відбитись“ на Лемківщині і віданскати бодай частину втрачених у сюди впливів. Таким робом лемківський сепаратизм є на руку і польській державній політиці і москвофілам, зате він іде в розріз з українськими національними змаганнями.

У світлі цих наших розважань всяка акція, яка може мати в своїх наслідках розбиття чи ослаблення зв'язку Лемківщини з рештою української національної території, йде проти природних змагань населення Лемківщини і всього українського народу. Окрема церковна одишля ослаблює без найменшого сумніву церковно-організаційну та релігійно-обрядову суцільність Галицької Провінції і тимсамим іде по лінії тих спроб, які сьогодні цю суцільність — з національно-політичних мотивів — ослаблюють. Осв тому — хочби й у супереч первісним мотивам, а навіть волі Апостольської Столиці — це потягнення з лемківською Адміністрацією є потягненням — у наслідках — політичним, суперечним з природними тенденціями української нації. Тому також зрозумілий тріумфальний голос Агенції „Всхд“, піднесений з нагоди утворення лемківської Адміністрації. Мовляв, „інтерес католицької церкви, бачений з найвищої точки контролю Апостольською Столицею та державний (польський — Ред.) зійшлися разом і тому концепцію іменувати апостольського адміністратора на Лемківщині мусять державні чинники повинати з найбільшим признанням“. Тим прикрийше було для українців-католиків почути, що до цього голосу приєднався й К. А. П.

(Католицька Агенція Пресова), яка стоїть у зв'язках з офіційними церковними польськими колами. Ця Агенція виділа комунікат з дати 7. березня 1934, який має знамену жспірованого і є відповіддю на нашу статтю з 1. березня ц. р. У тому комунікаті читавмо, що лемки, „як відомо, хотять, щоб їх уважали за людність окрему від українців, затримуючи назву русинів“. Цей радісний хор „прихильників“ лемківської Адміністрації не лиш підтверджує нашу тезу про політичність цього потягнення Апостольської Столиці, але й скріплює підозріння, якого досі ми прилюдно не виявляли. А саме підозріння, що кумани при народинах ідеї Апостольської Адміністрації були: віроповідний департамент міністерства освіти, політичний департамент міністерства внутрішніх справ і національний відділ львівського воєвідства...

Сьогодні справа лемківської Адміністрації ускладнюється ще особою нового номіната. Залишаємо політичну фізіономію о. В. Масюха на боці. Може бути, що поголоски про його москвофільські переконання перебільшені. Врешті не сумніваємося, що він найде стільки такти і матиме стільки розваги, що не буде ділати проти інтересів рідного народу і не стане знаряддям у руках посторонніх чинників, заінтересованих у Лемківщині. Його номінація ускладнена прилюдними запитами посла Гр. Тершаковця, піднесеними на його адресу. О. Д-р Масюх з тих замітів прилюдно не очистився. Є для нас тайною, як він зумів з них очиститись перед тим чинниками, що рішали про його номінацію. Нам відомо теж, що пос. Тершаковець мав ще, крім піднесених прилюдно, інші заміти, які не

редав безпосередньо церковній владі. Тому іменування єпископом людини, яка стоїть під такими поважними прилюдними закидами, без одначасного вияснення чи опрокинення тих закидів, уважаємо — делкатно висловлюючись — непотрібним утруднюванням становища — хочби самого о. Масюха.

Стільки аважали ми потрібним піднести в інтересі самої справи. Зберігаємо спокій і не будемо розогнювати пристрастей, свідомі тих (не наших) помилок, яких не хочемо розкривати. з яких куліс нам відомі. В теперішньому менті Лемківщини, подібно, як Холмщини й Підляшя, вважає польська держава зиском із виграної війни. Апостольська Адміністрація, з москвофільською авізією чи без тої авізіє, є лиш конвенціональним оправданням для зрезізування цього зиску, подібно, як лиш оправданням політичного напору, а не релігійною потребою, було при кінці XIV. століття, отже після упадку Західно-Української Держави, покладення оснвоєв під римо-католицьку церковну організацію на західно-українських землях. Отже Апостольська Адміністрація попала у крутіж перехідної конюнктури і не є оправдана історичною перспективою, тимбільше, що православний рух автоматично занепадає на терені Східної Галичини зі зростом української національної свідомості. Історична перспектива каже, що в часі, коли на сході заломилося православ'є і тамтї землі можна під релігійним оглядом назвати „res nullius“ — що в тому часі ослаблення українського народу і греко-католицької Церкви є неважким. А до такого ослаблення може довести саме нова лемківська Адміністрація.

Плян паневропейського пакту.

Прага, грудень 1934.

На міжнародному овиді щораз яскравіше виступають два табори європейської політики — один із них на чолі з Францією, другий з Італією та подекуди Англією. Що такі два табори вже різко зарисувалися, а радше, що такі два напрямки сучасної європейської політики вже себе виразно виявили, це було видно вже подекуди в дебаті над югославянською жалобою проти Мадярщини за марсельський атентат, а вже зовсім недовольно помічалось це з вісток, які прийшли з Женеві до Англії про плян нового європейського пакту, що його автором є Муссоліні.

Новий плян Муссоліні має обіймати чотири головні точки:

- 1) Паневропейський договір про непад.
- 2) Дорадний міжнародний пакт.
- 3) Пакт, зложений з різних двосторонніх договорів.
- 4) Договір про господарську співпрацю європейських держав.

Які вигляди має цей плян?

Хоч італійський плян паневропейського пакту ще не зовсім сформульований і не поданий формально до відома поодиноким європейським державам, то всетаки вже з того, що про нього знаємо з європейської преси, можна сказати, що його головна ціль спаралізувати всі заходи щодо т. зв. Східного Льюкарна.

Само собою розуміється, що така концепція зустріне гострий спротив Франції і СССР — бодай так довго, як довго не вичерпається цілої програми східно-європейського пакту, а далі сильний спротив Малої Антанти й балканського союзу. Літвінов зовсім виразно заявив представникові агенції „ТАСС“, що женевські протоколи, підписані заступниками Франції й СССР, зобов'язують обі ці сторони не вести ніяких переговорів про якінебудь пакти, які мали би застосувати східно-європ. пакт і що ці протоколи мають бути наглядним доказом на те, що ніякі спроби не зможуть звести Францію і Совіти з раз визначеного шляху їхньої політики, яка веде до закінчення Східного Льюкарна. Таке саме становище

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 22. ГРУДНЯ 1934.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

35

СТОРИНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

З титулу мого становища як референта і члена виділу Іздив я в 1887 р. як делегат „Руської Бесіди“ на ювілей Данила Млаки до Черновців у товаристві Олександра Барвінського і тоді вперше бачив Чернівці. На бенкеті, влаштованім по святочнім вечорі в нашій театрі, що гостив тоді в Чернівцях, познайомився я з майже всіми визначнішими буковинськими земляками; на ругий день гостили ми оба з Барвінським у домі д-ра Смаля-Стоцького, що був тоді безперечно душею черновецької української громади і першим її діячем.

Крім цих проб моїх сил у публичнім житті, в журналістиці і товариствах, старався я не заведувати також і фахового вишколення. Мене цікавила особливо вже від університетських часів політична економія і в тій ділянці я працював дуже радо. Думка моя була присвятитися спеціально економічним студіям і з часом есентуально галіюбуватися. Та на це не було в мене засобів і я мусів дбати передовсім про працю задля хліба, отже працювати передовсім в адвокатурі. Автім відносини були такі, що вступивши раз на поле публичної праці, треба

було розшибитися на різні сторони і не було змоги та спокою присвятитися в однім напрямі строгій науці. Та проте, працюючи в журналістиці, я з особливим замишуванням опрацьовував економічні теми, хоч ті мої праці не мали зовсім наукового характеру. В 1889 р. розпочали ми в трійку: я, д-р Кость Левицький і д-р Антін Горбачевський видавати першу правничу фахову газету в українській мові під заголовком „Правнича Часопись“ у місячних випусках: в тій газеті обняв я економічний відділ і був спіредактором „Пр. Час.“ так довго, як довго жив у Львові. Рівночасно написав я для „Просвіти“ популярний підручник „Шкільна конкуренція“, що його „Просвіта“ й видала.

Загальний образ наших національних відносин, як у Львові, так і в краю представлявся під кінець 80-их рр. на кожний випадок краще, як у попереднім десятилітті. Великим поступом по стороні українців було вже те, що мали вже тепер свою пресу, своє політичне товариство, своїх послів у соймі. Тепер ставали вони вже дійсно головною руською партією, а москвофіли сходили на другий плян, хоч мали ще, особливо на провінції, багато в своїх руках. Та проте про тривалі організації не було ще тоді мови, а відносилось це до всіх ділянок публичного життя.

У Львові гуртувалася літературна і наукова проця коло „Просвіти“ і нечисленних тоді

літературно-наукових видавництв. Товариство ім. Шевченка не було ще тоді науковим та обмежувало свою діяльність виключно лиш на веденні друкарні. Воно перемінилось в наукове щойно в початках 90-их рр., а стало справді науковим з приходом проф. Грушевського.

В тих часах подибуємо на тій ділянці ледви кілька імен, передусім Івана Франка, роботу кстроого спиняв острацизм, який пристосували до нього народовці; внаслідок того він працював у їх видавництвах час до часу, був з ними в безнастанних спорах і для уможливлення літературної екзистенції мусів заробляти по польських часописах. Даліше слід назвати Омеляна Огоновського в ділянці фізіології. Коцовського, Калитовського, Целевича, Грабовича і Масляка (цих двох, як авторів слабоньких поезій) і Цеглинського (драматична література). Строго наукову діяльність проявляв д-р Олександр Огоновський на полі цивільного права, однак писав свої праці по німецьки і друкував у Ляйпцигу. Праці ті, як „Oesterreichische Ehegüterrecht“, мають високу наукову стійкість і цитовані є в найзнаменитіших творах з цивільного права. Д-р Олександр Огоновський помер дуже вчасно, бо в 1891 р. в 42-ому році життя, та він найшов достойного наслідника на катедрі і в науці в особі д-ра Станіслава Дністрянського.

(Далі буде).

I-ма Лещетарський комплет зол. 88" — та всілякі предмети поручас

AMERICAN HOUSE

адреса фірма 84/87 1—3

Львів

Коперника 5.

завважала і Чехословаччина, прилучаючись до цього женецького протоколу. Крім цього женецький кореспондент „Лідових Новин“, звичайно дуже добре поінформований про головні напрями закордонної політики Чехословаччини, аналізуючи італійський план паневропейського пакту лише: „Мала Антанта в цілому цьому поділ європейських сил на два табори стоїть безумовно на боці Франції. Для Чехословаччини, яка хоче приступити до східно-європейського пакту, без огляду на сильний спротив Польщі, не мають ніякого більшого значіння плани, побудовані на таких широких основах, що для араствізування цих планів потрібні були б цілі роки тяжких переговорів. Чехословаччина в за вужчим, більш конкретним планам в концепціями, які легше і певніше забезпечили б тривання миру в Європі.

Є ще один рішучий чинник в реалізації цього далекого італійського плану. Це Англія. Думки щодо її становища покищо поділені. Одні гадають, що Англія стане на боці паневропейського пакту, щоб тим не допустити до надто

великого і тісного зближення між Францією й СССР. Другі думають навпаки: Англія буде далі підтримувати плани Східного Льюкарна, бо саме в той спосіб вона зможе паралізувати це надто тісне французько-совітське зближення, до якого пре Францію й СССР ніщо інше, як лише сильний спротив Польщі і Німеччини.

З усього того бачимо, що нині ще надто швидко говорити щось більш певного про те, як розвипеться далі європейська міжнародна ситуація у зв'язку з італійським планом.

Покійно ясним є вже одно, а саме, що зачнетесь нова „випина думок“ між Францією, Англією, Італією, Німеччиною, Польщею та СССР і т. д. і т. д., що будемо знову свідками великого дипломатичного двобою, який буде ще одним доказом на те, що — найтісний вихід а теперішньої політичної ситуації в Європі і привести її до нової рівноваги дуже й дуже важко, як довго не прийдуть до повного голосу всі політичні сили нашого континенту, досі того голосу позбавлені.

М.—м.

Складні шляхи пресової інформації про Совіти.

КІРОВ, АТЕНТАТ НА НЬОГО І НАСЛІДКИ АТЕНТАТУ В ОСВІТЛЕННІ П. ОТМАРА

(Кореспонденція з Варшави.)

Варшава, 17. XII. 1934.

Вбивство Кірова, що викликало таке сильне враження в політичному світі, знайшло також чималий відгомін і в польській пресі. Присяжним референтом совітського устрою в проурядовій частині польської преси є, як відомо, московський кореспондент ПАТ-а і „Газети Польської“ Отмар. Його статті в „Газеті Польській“, а також телеграфічні повідомлення поширювані за допомогою ПАТ-а в цілій польській пресі, завжди були прихильні для совітського режиму.

Так і в цьому випадку п. Отмар в довгій кореспонденції з Москви, надрукованій у „Газеті Польській“ з 8. XII, доказував, що атентат на Кірова викликав ширший жах у широких верствах населення Ленінграду і Москви і що маніфестації обурення та співчуття зовсім не були політично зарежисеровані. Отмар характеризовав Кірова, як людину надзвичайно позитивну та як великого прихильника польсько-совітського зближення.

Сам атентат, як каже Отмар, здається, не мав політичного підложа. Вихваляючи особисті прикмети Кірова, Отмар вкільки значив, що не можна навіть говорити тепер про якийсьбудь фермент у комуністичній партії, який міг би змінити розподіл політичних сил СССР.

Поза цією кореспонденцією надійшла з Москви депеша ПАТ-а, автором якої є також п. Отмар. Ця депеша демонструє теж є категоричний спосіб всякі поголоски про те, ніби то в цілому СССР є якийсь фермент і неспокій. Навпаки депеша стверджує, що на теренах Совітського Союзу панує цілковитий спокій. Оптимістичний тон цих тверджень про ситуацію в СССР по атентаті на Кірова був посунений так далеко, що часом здавалося, читаючи повідомлення ПАТ-а, ніби ПАТ є побратимчою установою московського ТАСС-а.

Якже зареагувала московська преса на ці такі більшовицькі потрібні та корисні для совітської пропаганди виступи п. Отмара?

Ось тут саме й починається те найцікавіше і найпідприємливіше. Московські „Известия“ і „Правда“, цитуючи повідомлення ПАТ-а, що в СССР панує цілковитий спокій, надають цьому такі заголовки: „Бюлет отбой“, „отступают“. Отже іронічні заголовки й уваги під адресою польської проурядової преси та офіційного ПАТ-а.

„Газета Польська“ з цього приводу образилась і 15. грудня, цитуючи іронічні уваги московської преси, називає їх „диріжизми“ і закидає керівництвом московської преси, що вони за були про звичайну звичливість.

Але в цій же замітці „Газети Польської“ є місце, яке не може не викликати певні йменні здивування. „Здається нам — пише „Газета Польська“ — що це не дуже то подібне до європейських метод, коли хто попросить кого щось

зробити, а по виконанні цього, візьме та й вилає“.

З цієї недискреції „Газети Польської“ виходить, що п. Отмар в Москві „допросили“ спростувати поголоски про фермент і неспокій у СССР, що п. Отмар в повній мірі і виконав навіть двома дорогами і як кореспондент „Газети Польської“ і як кореспондент ПАТ-а.

Але за те виконання совітського бажання польська преса дістала відповідну „подяку“, а що ця „подяка“ була лайкою, то „Газета Польська“ і пише про „диріжизми“ з прихристію та дивується, яка мало подібна до європейської така метода поступовання Москви.

Є ще в усякому разі цікава справа на тлі атентату в Ленінграді. Вона кидє правдиве світло на вартість інформації п. Отмара і ПАТ-а, бож напевно не один раз „допросили“ в Москві п. Отмара дати таке збо інше освітлення подій у СССР.

Одначе до бочки меду п. Отмара вкинув ложку дьогтю „Людсьовани Курер Цодзеини“, який оголосив про Кірова не дуже то добрі інформації. Вони цілком заперечують ті ідеалістичні риси Кірова, про які писав п. Отмар у „Газеті Польській“. Автором цих інформацій є колишній польський консуль у Тифлісі Маєвський, що ще перед революцією мешкав на Кавказі, де чав з Кіровим неприємний інцидент.

Кіров був тоді співробітником владикавської газети „Казбек“ (очевидно не комуністичної, а ерхибуржуазної). Деякий час у тій газеті Кіров систематично атакував Маєвського, що був тоді власником фірми меблів. Згодом Кіров звернувся до Маєвського з домаганням, щоб той дав йому безплатно меблі для цілого мешкання і що тоді, мовляв, припиниться і неприємна для Маєвського кампанія в газеті.

Маєвський звернувся був до того адвоката, щоб той ужив відповідних судових кроків проти Кірова, але адвокат поради подарувати Кірову меблі і тим зліквідувати неприємну для Маєвського пресову кампанію. Маєвський так і зробив. За кілька років Маєвський був призначений до Тифліса польським консулом і там знову зустрівся з Кіровим, тодішнім совітським послом у Грузії. Маєвський звернувся тоді до Кірова з проханням заплатити за меблі, але Кіров не заплатив.

Пізніше Маєвський звертався до Кірова, що вже перебував у Ленінграді, подаючи йому рахунок на меблі, звертався і через варшавську совітську амбасадю. Не треба додати, що Кіров і тоді не заплатив.

Таким чином інформації, оголошені в „Людсьовани Курері Цодзеини“ дуже і дуже розходяться з тим ідеалістичним образом Кірова, який намалював п. Отмар.

М. Сосн—

Зі сойму.

СПРАВА ВСЕСВІТНЬОГО ЗІЗДУ ПОЛЯКІВ І БЕРЕЗИ КАРТУСЬКОЇ.

Варшава, 19. XII. 1934.

Останнє передсвяткове засідання сойму. А саме засідання вчорашнього дня заповідалось цілком інше, а цілком інше скінчилось. Всі були переконані, що засідання буде тривати несповна дві години. На порядку нарад були вправді наглі внески і то один між ними в справі Берези Картуської, але всі знали, що при наглому внеску внесковцям з ППС буде вільно говорити лише 5 минут. І тому всі думали, що інші „менше важні“ справи теж пройдуть скоренько.

Тими менше важними справами була „солонка“ точка, а саме новий податок від цукру та додаткові кредити для уряду між якими був кредит у висоті 300.000 на покриття коштів, зв'язаних з цьогорічним великим зїздом у Варшаві поляків з заграниці. Справа податку не забрала більше часу як сподівались і його голосами ББ ухвалено. Цукор нібито й потанів, але тепер приходиться новий податок і можна з певністю ствердити, що найдуться нові причини для його подорожіння. Несподівано дуже багато часу забрали кредити для вище згаданого зїзду.

Польський уряд уже від довшого часу уважав за свій обов'язок організувати всіх поляків, що живуть поза межами Польщі, а живе їх поза Польщею 8 міль. Потрапивши уряд розуміє дуже добре значіння організованої еміграції і її впливи серед чужих народів на відношення до Польщі. Тому в 1929 р. організував у Варшаві перший зїзд, який не був такий імпозантний як цьогорічний. На цей зїзд приїхало до Варшави 12.000 поляків із цілого світу, а головню з Америки — зі Зєднених Держав. Через останні літа відвідували польську еміграцію найвишараніші ділячі теперішнього режиму як цивільні так і військові. Із них ген. Гурський, ген. Дрешер, маршал сенату Рачкевич та інші. Так організований всесвітній зїзд поляків у Варшаві мав їм показати силу відродженої Польщі, а ще більше доказати, що теперішній уряд має за собою піддержку цілого польського громадянства.

Та не так сталося, як бажалося. Виявила це дискусія в соймі, в якій взяли участь усі польські опозиційні партії. З дискусії вишло, що поляки з заграниці дуже скоро зорієнтувалися в дійсності, мимо того, що пороблено всі заходи і старання, щоб про дійсність довідалися якнайменше. У соймі відчитано інструкції, які були дані впорядникам зїзду на те, як вони мали поводитися зі своїми земляками з заграниці, щоб все було „в порядку“. Одначе найбільша несподіванка скінчилася на зїзді в моменті, коли мала бути проголошена опільна декларація всесвітнього зїзду поляків. Делегати американських поляків, себто найчисленнішої еміграції, яка налічує 4 мільони, відмовилися підписати цю декларацію, а тим самим асудити до всесвітнього союзу поляків. Своєю відмовою, як сказано, у соймі мотивували тим, що не можуть цього зробити тому, бо вони є громадянами Америки, а зміст цієї заяви не дозволяє їм, щоб були на цій заяві їх підписи. Не помогли ніякі переконання, ані гострі прикази. Отже скінчилось розвиттям на таку широку скалю задуманої організації. Цей факт був великим ударом для організаторів цього зїзду. Вони прив'язували до нього велику вагу і сподівалися через нього здобути безоглядний вплив на цілу польську організацію.

Коли би покликані чинники були знали, що ця справа викличе в соймі таку велику дискусію і відкриве куліси організації цілого зїзду, то напевно були би не приходили перед соймом з домаганням додаткових кредитів на ту ціль, а були би найшли покриття так само, як знаходять і на інші справи без окремої ухвали сойму.

Комуніст Дімітров дістав село.

Потверджується вістка, подана закордонною пресою, що Сталін приймає болгарського комуніста Дімітрова, відомого з процесу за підпал німецького райхстагу, до нової більш чинної дія-

льної шляхти. За його заслуги для „світової революції“ дали йому в домертні комуністичні діла село і немальовим добрами.

Вибірливі плащі 70
Золотих
сукні 35
Золотих
Зеликий
вибір.
Жіноча конфекція
ФЕМІНА
Львів,
площа Галицька 12 а.
Т. 122. 2-й вул. бат орго. 660

Теодора зі Савчинських Стефанович

вдова по судовій раднику
померла дня 20-го грудня 1934 по довгій і
тяжкій хворобі в 69-ім р. життя.
На похорони, що відбудуться в суботу
22-го грудня в год. 14. з дому жалоби при
вул. Чернецького ч. 26. на Личаківський
цвинтар, запрошують всіх рідних і зна-
йомих.

На піднесені заміти польської опозиції, старався відповісти один посол із ББ. Однак ця відповідь вийшла дуже м'якою. Він у більшості підтверджував висновки опозиції. Коли слухалося тієї дискусії, як то всі в один голос говорили, що треба хоча б займатися польськими меншинами за кордонами Польщі, то приходило на думку питання, чому так інакше говорять ті самі панове про т. зв. меншини Польщі, про їх права та обов'язки. Ця дискусія була дійсно повчальною і напевно треба буде її не раз тим панам пригадати.

Дальші точки соймових нарад пішли скорим темпом. Ще тільки точка про Березу Картуську зробила на всіх велике враження. В короткій, бо 5-хвилинній промові, пос. Чапінський викладав незгідне з законом і конституцією створення цього табору, та зажадав покликати до відповідальності тих, що його створили і тих, що ним тепер кермують. Відповіді на Березу чинили, а з ними і всі посліди прийняли ці висновки гробовою мовчанкою. За нагальністю внеску з'явилися лише всі опозиційні партії союму. І тому справа Берези Картуської перестала бути нагою та пішла як звичайна справа до комісії. Тепер питання, чи комісія буде мати „час“ її розглянути і прийняти з нею перед сойм. Знаючи дотеперішні практики можна в цьому сумніватися.

Так закінчив сойм свої передсвяткові праці.
З. П.

Італійський плуг і меч.

При посвяченні нової італійської провінції Літорії на змелюваних понтийських багнях Мусоліні вголосив промову, в якій заявив, що хоча доконав велитенського діла, завдяки якому там, де тому три роки простягалися непрохідні багна, сьогодні біліють будівлі Літорії, то асфальт залишилось ще багато роботи і решта багнів вимагає ще дев'ять літ праці. Щоби це діло довершити, сказав Мусоліні, нація мусить бути дуже сильна мілітарно, бо коли плуг оре скибу, охороняє її меч.

З української преси.

„Нова Зоря“ про нараду з дня 10. грудня 1934 р.

У „Ділі“ з 17. грудня ц. р. ми писали: „В понеділок 10. ц. м. відбулася у Львові нарада, на якій устійнено спільний фронт таких органів: „Перемога“ і „Ватиківщина“, „Нова Зоря“, „Український Бескид“ і „Хліборобський Шлях“. Завданням цієї конференції було обговорити й намітити спільну акцію, звернену проти УНДО. Безпосередній вислід наради: спільний фронт агаданих часописів проти УНДО і його пресових органів“.

Ред. Паліва прислав нам на основі § 19. пресового закону спростування, яким заперечив свою участь у тій конференції. Ми це спростування повільно опублікували, не зважаючи на те, що ми зовсім не твердили, що ред. Палів брав особисто участь у тій конференції. Віс не потребував у ній брати участі, бо на тій конференції рішали без нього про спільний фронт т. зв. католицької преси проти УНДО, або іншими словами рішали вести ту саму акцію проти УНДО, яку вже давно веде ред. Паліва.

Повне підтвердження вірності наведеної нашої інформації находимо у передовій статті „Нова Зоря“ з дати: Львів, 20. грудня 1934. Стаття має назву „З внутрішніх справ. — Про нараду редакцій 4 консервативних органів нашої преси“. У тій статті вичитуємо, що 10. грудня ц. р. відбулася нарада чотирьох редакцій, а саме „Нова Зоря“, „Правда“, „Хліборобського Шляху“ і „Українського Бескида“ при участі 12-ти співробітників названих газет. „На денний порядок — читаємо там дослівно — була головна справа устійнення їх політичної тактики супроти деяких нових внутрішніх української політики, викликаних очевидно зовні. І так наперед обговорювано справу нападів на гетьманський рух, до котрих ужито шпальт „Польсько-Українського Бюлетеню“ і „Діла“ та двох окремих брошур...“

За розбудову українського приватного шкільництва.*)

Зовсім несподівано виступив п. І. Стронський у ч. 328 „Діла“ з 6. грудня ц. р. з особистим проектом „об'єднання“, себто ліквідації двох шкіл Р. Ш. у Львові, наводячи аргументи грошевої натурі. Редакція, поміщуючи ту статтю, заважала у своїй замітці зовсім слушно, що це не вистарчає, бо бо „ш. автор залишив на боці всі інші аргументи...“ і тому для висвітлення справи обіцяла дискусію дати місце на сторінках „Діла“. Користаючи з того, хоча звернути увагу на ті „інші аргументи“, що викликали потребу творення й удержування українського приватного шкільництва, отже мають для нас основне значіння, та критично розглянути проект п. І. Стронського.

УКРАЇНСЬКІ ПРИВАТНІ ШКОЛИ ПЕРЕД ВІЙНОЮ.

Довгі літа перед війною боролися провідники українського народу за українське державне шкільництво в Галичині, а коли „не йшло“, то радили собі так, що при чужих школах, а де були свої, то й при своїх, закладали бурси. Не мало ще тоді відваги засновувати й удержувати власними засобами українські приватні школи, бо боялися, що нарід не видержить такого великого постійного тягару. Однак коли всі спроби переломити нехиті пануючої тоді в Галичині олігархії до українського шкільництва завели, а боротьба за поодинокі українські школи тривала роками й коштувала непомірні жертви на інших ділянках, тоді зроблено неоміліву спробу з українськими приватними школами. І тут показалося наглядно, як провідники не доцінювали свого власного народу. Бо нарід з захопленням підтримував свої власні рідні школи, заповнив їх своїми дітьми й на удержання їх не жалувал гроша.

ЗНАЧІННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРИВАТНИХ ШКІЛ ПО ВІЙНІ.

Коли вже перед війною справа українського приватного шкільництва була актуальна, то після війни ця справа стала просто питанням життя і смерті нації, особливо ж тепер, коли з передвоєнних 2600 українських приватних шкіл у Галичині залишилось зазедви 123 державних шкіл з українською мовою навчання, дарма — до того не раз з учителем неукраїнської народності.

Важко покутуємо тепер за те, що прийняті до села, ми за пізно і за мало звертали увагу на Львів та інші міста. Якщо ми завчасу зро-

зуміли б були як слід вагу міст в еманципційних змаганнях нації і — не оглядаючись на нікого й на ніщо — своєчасно були б по містах позакладали свої приватні школи і стягнули до них всю українську дітвору, то й характер Львова та інших міст був би інший, як нині. Бо ж школа має не тільки непереможний вплив на шкільну дітвору, але посередньо також на її родичів та на ціле оточення.

Кожна українська школа, особливо ж у селі Галицької Землі, у Львові — це неоцінена виховна й освітня станиця для цілих поколінь, це тверда позиція у боротьбі за український характер міста. Їх не забагато, але навпаки — рішуче за мало.

ФРЕКВЕНЦІЯ ШКІЛ Р. Ш. У ЛЬВОВІ.

Фреквенція існуючих всенародних шкіл Р. Ш. у Львові є загалом дуже добра. Всі класи переважно вщерть заповнені (деякі поділені) і лиш кілька клас на цілий Львів могли б помістити ще трохи дітей. Та причиною того не є недостатня української дітвори у Львові. Українські діти є, але чимало з них ходить до неукраїнських шкіл, і то не тільки діти з мішаним подружжям та з сірою масою національно невідомих низів, але — на превеликий жаль! — бувають такі випадки і між нашою інтелігенцією. А п. І. Стронський замість того, щоб дати раду, як ті розгублені українські діти стягнути до української школи, — користує з хвилевої обіймки фреквенції і радить... ліквідувати школу!

Та, наводячи числа дітей у поодиноких класах чотирьох шкіл Р. Ш. ім. Шевченка й Грінченка, не бере п. І. Стронський під увагу величини клас і того факту, що вже тепер у кожній названій школі перші і другі класи вчить тільки одна учительська сила. Таким чином у І. і ІІ класі хлопчачої школи ім. Шевченка є: $17+28=45$ учнів, у дівочій школі ім. Шевченка: $35+19=54$ учениць; у хлопчачій школі ім. Грінченка: $24+20=44$ учнів, у дівочій школі ім. Грінченка: $28+20=48$ учениць. Отже щодо теперішнього числа дітей, то класи примірної величини і при коєдукації не припадало б більше дітей на одну учительську силу. До того ж розміри класних шкіл загалом невеликі. Тільки деякі класи можуть помістити поперх 40 дітей, інші містять зазедви 20—30 і з цим треба рахуватися. Значить — зроблено все, щоб якнайбільше господарно використати всі чотири школи, а коли до того вернутися ті „блудні сини“, що тиняються ще по чужих школах, і взагалі зросте число дітей (а до того постійно йде!), то треба буде поважно подумати над прибудівкою або взагалі над будовою нових шкіл, очевидно — вже з більшими кімнатами.

ПІД ЧУЖОЮ ГІПНОЗОЮ.

А тепер мушу торкнутись дуже цікавого психологічного моменту у наших незвичайних відносинах. Не раз нарікаємо на такі чи інші зарядження влади, називаємо їх недоцільними, ба, навіть шкідливими або кривдливими, але коли прийдемо в аналогічне положення, то безкритично наслідуюмо такіж зарядження, ба, навіть покликуємось на державу... Перед цією психологією не зумів устерегтися й п. І. Стронський. Він пише: „Наша Рідна Школа не повинна дозволити собі на те, на що не може собі дозволити державний скерб...“

В чому річ? — Держава піднесла число дітей до 38 т. 65 на одного вчителя, — отже авалогічно піднести би число дітей і по школах Р. Ш. Та п. І. Стронський не сказав усього. Держава тільки теоретично встанила такі цифри, а фактично вони значно вищі. Причина проста і ясна: уряд потребує багато грош, на засоби оборони держави і тому на школи не стає.

По обчисленнях Станіслава Ромера („Ідеї видає Польська на освітлені“) щороку прибуває 200.000 дітей. На будову нових 60.924 класів треба би 4 мільярди зол., а на вчительські платні кожного року по 20.000.000 зол. більше. Очевидно — Польщу не стати на ті видатки. „Якщо хто радить, щоб урвати від війська і дати на школи, то такі ради — каже л. С. Ромер — не є ані мудрі, ані практичні і ніякий уряд не підійметься їх виконання“.

Вслід за тим державний шкільний бюджет замість рости в міру зросту числа дітей, корчиться з року на рік. В 1929. р. шкільний бюджет був поперх 460 мільонів (точно: 462.888.052 зол.), у 1932. р. вже тільки 324 мільонів, у 1933/34 всього 320 мільонів, а на 1934/35 р. предікують 311 мільонів, у тому на народне шкільництво всього 195 мільонів, себто 35 мільонів менше, як у 1933.

*) З приводу статті п. І. Стронського: „За об'єднання двох шкіл Р. Ш. („Діло“, ч. 328 з 6. XII. 1934).“

р. Отже маємо такий парадокс, що в тому часі коли число дітей у Польщі зросло більше як на 20 прц, видатки на освіту зменшилися на 40 прц!

Внаслідок того по всьому світу школах першого і другого ступня припадає фактично на одного учителя 100—150, а то й більше дітей. Нападати приклади по місцевостям можна навести на підставі останнього міністерського поштового шкільного на 1930/31 рік. Від того часу нині відносини багато погіршилися.

Очевидно, того роду шкільних відносин на можна назвати нормальними, ані на них воруватися. В Чехословаччині припадає на одного учителя 45 дітей, у Німеччині 40, у Бельгії 35, у скандинавських державах 30, ба навіть у Румунії не більше, як 47 дітей! Якщо більше, то класи ділять.

НОРМАЛЬНИЙ ТИП КЛАСИ.

Воно ясно, що при нормальних відносинах на 1 учителя не повинно би припадати більше, як 30—40 дітей. Чому? — Прилято, що в сучасній педагогії і годин, науки триває 45 минут. З того яких 5 минут на заповнення непрацездатних, на перероблення домашніх вправ, на уміщення загальні поучення то-що, а чейже що-найменше повинен учитель мати болей 1 до 2 минут часу зайнятих індивідуально дитиною. Як класи переповнені, як на 1 учителя припадає 60 або й більше дітей, тоді це не школа, але „хайтер“. Знаю це з власного досвіду, бо в 1900-их роках деякі класи в академічній гімназії мали поперех 50 дітей, а це дуже векорисно відбивалося на навчаннях і вихованні. В середніх школах держава обмежила нині число учнів одної класи до 40, але щодо народних шкіл, то — видко „до іншого“. Та я спитаю: чи вчити напр. в першій класі дитину читати, писати, рахувати і т. д. можна шаблону, не провіряючи її індивідуально? Ні, це неможливо! Навпаки: я сказав би, що в нар. школі треба навіть більше звертати увагу на індивідуальне навчання, ніж у середній школі, куди приходить молодь розмірно більше розвинена і краще дібрана, бо після вступних іспитів (отже слабші відпадає).

(Докінчення буде.)
Микола Ластовський.

Заворушення з приводу мурина.

СЕЛБИВІЛ (стейт Тенесі), ПАТ. Юрба старалася вдерти до будинку суду, де відбувалася розправа, проти мурина, обвинуваченого в тому, що зачепив 14-літню білу дівчину. Не допустивши юрби нап. гвардія, яка її розігнала. Було кілька ранених. Юрба намагалася злізнути з мурина у в'язниці. Поліція вдаремилася на слізах бомбами. Підчас стрілянини збили одну особу, дві тяжко ранили. Різаний теж брат тої дівчини. Опісля юрба старалася висадити в повітря судовий будинок. Щоби охоронити мурина перед німстою юрби, мусіли його вивести атом до іншої в'язниці.

НЮ-Йорк, ПАТ. вкідеси, які вчор. влізли в опанувати в Селбівіл, повторилися нині ще

Розрив недавньої приязни.

Перед торговельним сенатом варшавського окружного суду відбувся сенсаційний процес, в якому місто Варшава домагалося унезаконичення умови з місцевим електричним підприємством, що у 85 прц. знаходиться в руках французьких і 15 прц. німецьких капіталістів. Управління Варшави зажадала перед мериторичним розгляданням справи негайного зв'язання всього рухомого і нерухомого майна підприємства, що представляє вартість 600 мільйонів зол.

Інавгураційний концерт Львівської Фільгармонії.

Заповнена зала Великого Театру, настрій публики, який панує на добрих концертах зробили, що можна сподіватися доброго гарного розвитку Львівської Фільгармонії. Інавгураційний концерт пройшов під орудою диригента В. Бердяєва. Бердяєв зміє в лагідний спосіб опанувати оркестр своєю волею. Може часами надто сентиментальний, але що програма обіймала твори славянської музики, то міг собі на це дозволити. Під оглядом музики, то міг собі на це дозволити. Під оглядом динамічних ефектів, головне фразування веде оркестру цікаво. Можна було відчувати деякі недоліки в групах дутих інструментів, що певно зникне при дальших виступах. Програма заложила ардуно, твори контрастували своїм характером та засобами вираженості. Симфонічна поема Ружницького „Ангелі“ пастельними барвами передавала містичну ідею драми. Оркестра ілюструє реалістично цілу гаму почувань аломаної то аномі обшуканої душі. „Суйт“ на малу оркестру Стравінського зводило слухачів у неспокійний настрій. Твір цей, музичний смілий дотеп, селлий настрій. Твір цей, музичний смілий дотеп, аде у агаментній формі. Слухачи його мають

Німецькі творчі сили в розвитку Польщі.

II

Характер часописної статті не дозволяє мені обговорити докладно зміст праці д-ра Ліка в тому обмеженні до тих питань, що цікавлять українського читача. Яка користь з того, що український читач довідається про німецькі творчі сили в розвитку Польщі? Це справа німецько-польських взаємин, яку нас, українців, не обходить — подумав дехто, галузю на наголовок праці. Тимчасом у цій праці багато місця присвячено таким питанням, якими в першу чергу повинні цікавитися українці.

Те, що сьогодні наша політична національна територія над Вислоном є спольщена, наші міста, головні Львів, мають польський характер, зміцнення польського елементу на Холмщині, — те все завдячує польки прилизові численних німецьких поселенців, що зголом спольщилися (с. 98, 220, 372, 439—440). Уже польські історики на основі імен і прізвищ осіб та назв місцевостей у документах виказували, що навіть серед польської шляхти, яка прибула після опанування Польщею галицької держави, була перевага непольського елементу, головне німецького, що опанував усі галицькі міста (с. 108—112). Лік подає реєстри прізвищ і назв німецького походження; правда, часом може перепоруче, як ось для прикладу прізвище „Козар“ виводить від німецького „Koser“ (с. 137).

Також католицьке духовенство для пропаганди католицизму на Україні-Руси було німецького походження, що вже виказували Абрагам, Домбковський, Фіалек та інші. Німецьку жертвенність на католицькій святині у Львові вихваляє польський літописець Львова в XVII ст. В. Зіморонич (с. 122—123). Після обговорення ролі німецького елементу в ширенні та зміцненні католицизму на Україні коротко агадує Лік про берестейську унію 1596 р. Тут неаручно висловлюється автор про унію як викликану зовнішніми силами проти волі руського народу (с. 123.).

Хоча й була унією пропаганди зовні, апочаткована в XVI ст. Бендиком Гербестом, що — на думку автора — був німецького походження (Гербст), то все таки православних влиди, що підвали в кінці XVI ст. справу церковної єдності, ніхто до унії не змушував; спонукали їх до того нестерпні обставини, серед яких виявилася руська (українсько-білоруська) православна церква, почасті власні прикрих для влади зараджув царгородського патріарха.

Один з цікавіших фактів, наведених ватором, є той, що „герой зпід Грунвальду“ Зиндрам з Машковича був німецького походження; зновж з приводу грунвальдської перемоги король Ягайло оснував у Любліні монастир з церквою св. Бригіди, в якому поселилися німецькі черці й черниці, очевидно задля браку польських (с. 64—65).

„Найбільші гордоші Польщі перед світом“ — різьбар Вит Сташ (з німецького Stosz) і вчений Микола Коперник були німці (с. 159—162), а далі з новіших часів німецького походження „батько польського міщанства“ Іван Декерт, історик Йоаким Лелевель (прізвище його батька Карла писалося ось так: Loelhoevel), поет Вікентій Поль (Pohl), геройський диктатор січмевго повстання Ромуальд Траугут (с. 367), вчені: брати Бандтке, Лінде, Йохер, Естрайхер, Гельцель, Шмітт, Ліске, Бальцер, Фінхель, Кольберг, Гальгер і багато-багато інших (с. 377—412).

Для українців варт знати, що один з українських пограничних старостів, які почали організувати козаків для оборони краю перед татарами, відомий Претвич, був з походження німцем (Bernhard von Prittwitz) (с. 242—3). За Грушевським агадує Лік також і відомого архимандрита Печерської Лаври в XVII ст. Інокентія Гізеля, що походив з пруської кальвінської родини. Але авторові невідомо розвідка д-ра І. Лоського (Українські студенти в Ростоку й Кілю, Записки ЧСВВ, IV, 326—9), який подає, що в січні 1635 р. вписався на студії у ростоцькому університеті Олександр Гізел — русин із Києва. Врешті слід вілімітити згадку д-ра Ліка про те, що Почаївська Лавра будувалася 1771—1792 рр. Готтфрід Гофман з Бреслава; помічниками йому в будові були також німці (с. 317).

Автор розглядає культурні подвиги німців на українських землях, що належали до Польщі (с. 162—173) та спольщення німецьких поселенців на них і через те зміцнення польського елементу (с. 176—181). Видиґає, що після розгрому Богданом Хмельницьким польських військ німецькі міщани оборонили Львів і зложили значну суму викупного сьтманом окупу. Так само заслужилися німці при обороні Перемишля й Замостя перед козаками в 1648 р. та з боєм під Збаражем, Зборовом і Лоевом у 1849 р. (с. 248—250). При тому признає, що бранденбургсько-прусська держава завдячувала свій розріст у XVII ст. в значній мірі козацькому шарпанню Польщі зі сходу (с. 237—240).

В часі занепаду польських провідних верств у XVIII ст. уважає Лік німців однією елементом поступу в Польщі (с. 296—323). Німці причинилися до розвитку польського промислу в XIX ст. (с. 331—362), при чому автор ажаує на німецький характер польських промислових міст, між іншими у першу чергу Лодзі (с. 361). Видиґає участь німецького елементу в творенні польської новочасної інтелігенції та міщанства (с. 367—376), при чому подає реєстр німецьких прізвищ у польських міщан (с. 372—4). Також подає реєстр німецьких матерей славянських поляків (с. 376). Окремий розділ присвячує автор німецькій спільнотності в польському культурному русі XIX ст. (с. 377—412). Відтак обговорює автор селянське поселення німців у Польщі, Галичині і північно-західних українських землях у XIX ст. (с. 413—442). При цій нагоді слід вілімітити, що автор усе визнає, коли обговорює німецьку колонізацію на українській національній території (с. 300, 414—434, 439—442).

Автор простудіював крім польської також багато української історичної літератури й добре знається в наших відносинах до наших сусідів. Дві тільки помилки зробив автор під впливом лектури праць українських учених, написаних у російській мові, а саме подав відомого

14 ДЕШЕВИХ ДНІВ

30% знижка ціни на всілякі блаґатні і новинки товари у фірмі Галицький Маґазин Новини Львів — вул. Галицька ч. 15.

І. Приймоча.

історика Володимира Антоновича (с. 179) й економіста Костянтина Воблого (с. 307) як ро- сіян. Сподіємось, що цю помилку справить ав- тор у другому виданні цієї праці, яке вже за- повідається. (Таке явище у нас неможливе, щоб наклад обемистої наукової праці вичер- пався за час одного року).

Наприкінці своїх уваг не можею помянути мовчанкою кінцевого слова автора, яке є ди- сонансом до його строго наукової праці. Ав- тор неначе старається згладити висновки своєї праці з одною хвилевою політичною кон- юктурою, при чому для „джерельного“ обгрун- тування цього післяслова наводить цитат із публіцистичної статті відомого польського письменника Болеслава Пруса (Гловацького). На мою думку ця цитатова прикраса зовсім зайва при кінці наукової праці, як також сен- тиментальний висновок автора про право бать-ківщини (Heimatrecht) німців у Польщі за їх чесну працю в цьому краю. Строго науковий висновок із праці д-ра Ліка був би ось такий: Зайшли до Польщі і на окупованій нею україн-сько-білорусько-литовській землі німці причини-лися дуже багато до її культурного, економіч-ного й великодержавного розвитку, але попри те ці німці, відірвані від свого рідного ґрунту, винародовлялися масово (й далі винародовля-ються — можна додати на маргінесі цього висновку) з користю для державного народу.

Д-р Микола Андрусак.

Камізельки, пультівери, рукавички і шовням- шкарпанти поручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Ботнів ч. 4. 47/83 35—60

Перед появою бібліотечного закону.

Шкільництво перед соймовою комісією.

ВАРШАВА, 20. 12. ПАТ. Бюджетова комісія сойму радила нині далі над бюджетом міністер-ства освіти. Міністр заявив, що високий рівень дискусії принесе успіхи. Уряд шукає форм, які вможливили б ввести в життя бібліотечний за-кон без обтяжування самоуправи новими ви-датками. Відповідаючи посольці Мілені Руд-зицькій міністр заявив, що до утратистичних шкіл ходить польських дітей не 2 проц., але 16,7 проц. у польсько-східних воєводствах. Українські шкільні підручники подешевіють в найкоротшо-му часі. Щоби піднести їх рівень міністр покли-кав спеціальну комісію, в склад якої ввійдуть українці і поляки. Міністр привів, що в остан-ньому часі атмосфера на просторі південно-схід-них воєвдств покращала і тому у шкільництві буде можна направити помилки в українській справі.

Останні рішення уряду не мають на меті ослаблювати господарського значіння Львова. Навішні Створення хліборобського ліцею в Дуб-лявах і ліцею лісового промислу матиме позитив-ні наслідки для господарського розвитку Львова.

Міністр ствердив, що тепер не ходить до шко-ли 337.000 дітей. Цього року зросло число дітей на 30.000, тож шкіл на 489. В найближчій році число дітей зросте коло 90.000. Від висліду шкіль-ної ланки міністр узагальнює призначування нових учителів. Цього року призначено 2 мільйони на будову народних шкіл.

По промові референта посла Стровського бу-де прийнято з поправками референта.

Найближче засідання комісії відбудеться аж по святах

Торговельний договір між ССРСР і Францією.

МОСКВА, 20. 12. ПАТ. В Москві оголошено текст французько-більшовицького торговельного протоколу, який підписали в дні 9. грудня ц. р. у Москві французький міністр Маршандо і комі-сар закордонної торгівлі Розенталь. Протокол передбачує, що в найближчому часі обі держави вестимуть переговори з метою закінчити торго-вельний договір, який вступить тимчасовий тор-говельний договір з 11. січня ц. р. Новий договір має вирішити такі справи:

1) Франція має признати ССРСР відповідні кредити, за які більшовики закуплять товари у Франції.

2) Коли нового договору не закінчать до 1. січня 1935. р. тоді тимчасовий договір з 11. січ-ня ц. р. буде обов'язувати аж до часу, доки не підпишуть нового договору. Одночасно французь-кий уряд уділить експортні кредитові гарантії.

ЩЕ ДВА СМЕРТНІ ПРИСУДИ.

МОСКВА, ПАТ. У самарській окружній засудили на смерть 3 терористів, обвинувачених в вби-стві двох членів совпоз комун. молоді.

Арештували колишнього прези-дента.

НЮ ЙОРК, 20. 12. ПАТ. На домагання гене-рального консуля Куби поліція арештувала ко-лишнього президента республіки Куби, члена уряду Машади, ген. Альберта Гереру. На вістах про домагання консуля Куби Герера поїхав до американського уряду. По дорозі самохід пере-кинувся і Герера тяжко ранений. Не зважаючи на те, уряд приказав арештувати його і передати урядові Куби

ПЕРШІ АНГЛІЙСЬКІ ВОЯКИ В САРБРИКЕНІ.

САРБРИКЕН, ПАТ. Прийшов тут перший відділ 150 англійських вояків і їх зараз відісла-ли до касарень.

Весна в зимі.

З Лондону повідомляють, що зима цього ро-ку в Англії загнінша як на Рівері. У грудні ц. р. випало в Англії більше дощу, як у травні, червні та липні разом. Поля зеленіються, хлібороби ви-ганяють худобу на пасу. В огородах цвітуть ро-жі й інші цвіти. На базарі можна дістати свіжий агурст, капусту і т. д. і то не з іспектів, а з го-родів і з поля. Дощі спричинили повені в різних околицях.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У Тегерані згоріла фабрика сірників. При-чина пожежі невідома.

— Ком. Літвінов вернувся до Москви.

— Військовий відділ зі Швеції виїхав нині ввечері до басейну Сарі. Перед відїездом король перевів перегляд відділу.

— Вже в березні 1935. р. відбудеться перед судом присяжних у містечку Екс-Ан-Прованс роз-права проти трьох спілзників вбивства короля Олександра і мін. Вардута.

— У Парижі відбудеться в початку січня 1935. р. великий процес проти 340х осіб з шпи-гунства.

— У французькій Мароку поліція перевела масові арештування серед комуїстів за агітацію проти Франції між тубильцями.

— Ірландський парламент прийняв 51 голо-сами проти 38 проект закону про громадянство Ірландії.

НОВИНКИ

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капитульна 3, 1. пов. Тел. 54-46. 539 82-2

— Магазин п'остелі Р. Джада, Львів, Хоруши-ни 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матра-ци по 7 зол. 639 11-100

— Бушні учениці, імосці, учительки і інші громадянки шліть на ярмарок Кружка Р. Ш. ім. Ганни Барвінок, Львів, Мохнацького 12 до дня 31. грудня ц. р. дріб, дичину, набіл, печиво або гроші, а дохід з ярмарку допоможе удержати давню Вашу школу ім. Т. Шевченка у Львові, якою опікується Кружок. Старшина Кружка ім. Ганни Барвінок.

— З огляду на виставу „Ой, не ходи Грицю“, що відбудеться у салі театру Ріжнородностей в суботу 22. ц. м., вкклад д-ра М. Драгана про ім-пресіонізм, заповіджений на цей день перенесе-ний на другу суботу.

— Від посла Дм. Великановича дізнаємо до поміщення отсі рядки: Дійшло до того відомо, що наші установи в Турції а. С. створили комі-тет для відсвяткування його 50-ліття в дні 27. ц. м. Тому, що в нинішніх важких часах годі ме-ні погодитися з фактом помешення матеріаль-них жертв, а й тому, що моя скромна особа за-мала до збирання прилюдних признань, — я прижеволений відмовитись від цієї почеси і просити представників установ та Достойних ініціаторів вибачення за мою відмову. — Жер-тви, які мали бути зроблені на ту ціль, прохаю передати місцевій українській захоронці. — Дмитро Великанович, посол. — Варшава, дня 17. грудня 1934 р.

— З Берези Картуської андустили по трьох тижнях побуту побуту на волю молодого поета й б. редактора „Вістей“, п. Богдана Кравцова зі Львова. До Станіслава повернувся з Берези п. Осип Грицуляк, увільнений перед кількома днями.

— Новий польський часопис зачне виходити на днях у Львові заходом воєвідської ради пар-тії ББ. Часопис п. н. „Нові Часи“ буде редакту-вати д-р Вацлав Мейбав, колишній редактор „Слова Польського“, сценарій до й описів сена-ційного. Головою видавничого комітету є посол з ББ, Вілям Горжица.

— Дальша обнижжа ціни нафти. Згідно з по-становою міністерства внутрішніх справ львів-

ський магістрат обнизив з днем 20. грудня ціну нафти в роздрібній продажі на 38 сотиків за 1 літру. За побирання вищої ціни передбачена гривна до 3.000 зол. або арешт до 6 тижнів.

— Нові ціни хліба. Організація пекарських майстрів у Львові повідомляє, що з днем 21. грудня обов'язують такі ціни хліба (в роздрібній продажі): 1 кг. хліба з житньої темної муки 24 сот., 1 кг. хліба з житньої 55 проц. муки 28 с.; 1 кг. хліба з житньої 55 проц. муки, т. за. лок-сусового 33 с., 1 кг. пшенично-житнього хліба (на дріжджах) 38 с.

— Військова служба вчительських кандидатів. Міністр військових справ на внесенні міністра освіти розпорядив пересунути новобранцям ка-тегорії А учням 4-го курсу вчительських семі-нарій, речинців військової служби до 1. жовтня 1935 р. Хто з кінцем шкільного року 1934-35 предложить свідоцтво переходу на 5. курс се-мінарії, одержить автоматичне пересунення ре-чинця військової служби до 1. липня 1936 р. Цей розпорядок стоїть у звязку зі ступневою ліквідацією вчительських семінарій.

Найкращим дарунком

на ялинку є правдивий килим Хамули. Буде весело у Вашому мешканні — а Ви станете більше задоволені.

723 1—2 Килими Хамули мистецькі і вічні. Склад: Львів, Рутівського 1. (біля Марійської пл.)

— Будова вселюдних шкіл. З фондів Т-ва під держки будови вселюдних шкіл вибудовано, як подають польські газети, 1.485 шкільних сал, в яких побирає науку коло 90.000 дітей. Сума призначених субвенцій і позичок переходить 2.520.000 зол. Школи будуються переважно в корінній Польщі, а саме: в окрузі краківській 517 шкіл, познанській 53, варшавській 165, ви-ленській 166, люблінській 200, львівській 218 і волинській 182 шкіл.

— Вибори до львівської лікарської палати. Дня 16. ц. м. відбулися вибори до ради окружної лікарської палати у Львові. Вибрані д-ри: Ф. Бардах (Львів), Г. Беглайтер (Львів), Г. Боднар (Перемишль), Т. Бурачинський (Львів), С. Бін (Львів), С. Хмура (Винники), Е. Даманський (Львів), Е. Ельстер (Львів), Т. Фалькевич (Львів), Л. Ексельборт (Львів), К. Фліс (Рудки), Л. Гор-чинський (Борислав), Л. Гершель (Тернопіль), Р. Гінец (Ряшів), С. Калинович (Коломия), І. Ко-хай (Станіславів), З. Котірс (Львів), В. Крайс-берг (Дрогобич), М. Кжижановський (Львів), Т. Марціняк (Львів), С. Майзельс (Львів), С. Мо-сор (Самбір), І. Мостович (Бережани), М. Музи-ка (Львів), В. Новіцький (Львів), І. Ноц (Львів), С. Островський (Львів), Р. Пяце (Львів), А. Пе-лех (Сокаль), І. Пенер (Львів), А. Погорельський (Львів), З. Радський (Яричів Малий), А. Рав-ський (Стрий), Л. Сальпегер (Львів), І. Зом (Пе-ремишль), М. Шнац (Ярослав), Б. Стронський (Львів), Т. Валікевич (Львів), М. Васунг (Золо-чів), Л. Венжиновський (Львів), І. Зелінський (Львів) та 22 заступників членів ради. Рада у-конституується в половині лютого.

— Львівська хроніка. З мешкання гр. Вісню-вського при пл. Домбровського ч. 1 вкрадено срібну заставу вартости 3.000 зол. — Суд при-сяжних засудив 22-літню хрвачину Симу Шай-нігер за комуїстичну агітацію на 7 літ в'язни-ці. — Суд засудив на 8 місяців в'язниці шофера Ів. Гайдучевича, що на Академічній площі пере-їхав на смерть старшу жінку. — Наймичка Мих. Кохановська вкрала своєму господареві Мих. Сярчинському (при вул. св. Михайла 22) 16 зол. і втікла.

— Батько ув'язнений від закиду заморду-вання сина. Дня 12. VII. 1933 р. помер у львів-ському шпиталі Степан Савицький, 4-літній си-нок Дениса Савицького, господаря з Городи-славич, повіт Бібрка. „Добрий сусід“ доміс по-ліції, що малий Степан помер через побиття попереднього дня його власним батьком. Дня 29. листопада м. р. відбулася розправа перед окружним судом у Львові, де засудили Діоні-зія Савицького за злочин з арт. 230 § 2 на кару 3-літньої в'язниці. Обжалований вніс апеляцію і 20. ц. м. відбулася апеляційна розправа у Львові, на якій після переведення всіх доказів, які подала оборона трибунал у складі: судді Янушевського, Хмельовського і Квасіка скасу-вав присуд і суду і звільнив Савицького від вини і кари. Обжаловував прок. Єжевський, бо-ронив д-р Лев Ганжесвич.

— За обікренку товарного вагону. Перед стрийським окружним судом як вїздовим у Сколім відбулася карна розправа проти шістьох людей зі Синевицька Вижного, які 14. жовтня ц. р. розбили на станії угорський вагон, з яко-го вкрали 300 кг. сушених сливок і 160 літрів угорського вина загальної вартости 1.500 зол. і брали участь в розпродажі цього вантажу. За-суджено Дригонюка і Янишина по рокові без-оглядної в'язниці, а Булика, Мицика, Грінбер-га і Шидл по 6 міс. з приминенням на 4 роки.

3 театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „ПОМСТА“, комедія на 3 дії А. Фредра.

Відновили цю одну з найславніших польських комедій — або як деякі польські критики впе-
вляють найкращу — у 100-літній проковини. Неодн-
твір, як деякі столітні старці, дійшовши до такого
віку, відомолюються. Кажуть, що Фредра не
могли розуміти у романтичній добі, що вся була
настроєна на боєву трагедію, а не на ідилічну ко-
медію. Та що в ній такого, щоб розуміти її нині?

Дивимось на цю сварку двох шляхетських
кавалерів як на фарсу і хочемо якнайбільше
сміятись. Правила гри тут ті самі, що в Мольє-
ра. Можна або створити типи, що навіть своєю кар-
икатурністю нагадують живих людей, або пере-
творити все у барвисту гротеску. Львівська юпи-
лейна вистава застрягла наполовині. Модерна
декорація сварилася із ролями у класичному сти-
лі, а гротескова гра не завжди аливалась гармо-
нічно із класично старосвітським розміром вір-
ша. Важко було зрозуміти, чому впр. сцену бій-
ки між двома ворожими домами тільки „марку-
вали“ пересуваючи її за куліси.

Найбільша біда, коли глядачі на сцені при-
думують собі таку псу в давніми великими арти-
стами, що створили неослабні традиції. Так було
і тут. Великий актор Влошинський не почував
себе добре в ролі Мільча; Страхоцький не пере-
конав нікого в останній дії, що вмирає затро-
нений; молода пара закоханих була ідеально ша-
блонна, як накручені ланки.

Ще один приклад старої правди: лекше сто-
разів повторити, що якийсь твір — безсмертний,
ніж зробити з нього виставу цікаву для сучасних.
М. Р.

3 кіна.

КІНО „МАРУСЕНЬКА“: „ТОРЕАДОР І ЖІНКИ“
Ревія „Веселе шаління“.

Фільм ця зроблена на те, щоб показати нам
звичі бій з биком на мексиканській арені. Пра-
да: в ролі тореадора не виступав якийсь відомий
матадор, тільки відомий кіновий артист Джордж
Райт, що грає дуже добре гангстерів та авантю-
ристів. Так заступлена ролі відібрали нам остан-
ню дрібку ілюзії, що побачимо справжню амазо-
ну тореадора з биком, хоч ця бійка нас зовсім
не захоплює і хоча всі явні сценарії стоять на
боці бідної звирини. У цьому досить невинуватому
товаристві має теж свої (і то першорядну) ролі
сальоновий лев Адольф Менжу, що зіграв уже
на ролі джентельменів-бандитів. Фільм виглядає
так, якби мала з 10 літ і пам'ятала ці кращі по-
го часи. Краще від тореадорів і бандитів танцює
тут невідома досі артистка Францеа Дрейк.

Ревія кіна „Марусенька“ має добрі скетчі,
танці і кілька веселих куплетів.

Прегарні солодкі дарунки НА ЯЛИНКУ

поручає фабрика

„ФОРТУНА НОВА“

у Львові,

крайниці: Руска 20.

Купуйте лише українські вироби, бо тим самим
причинитеся до розбудови рідного промислу
і зменшення безробіття серед нашого народу.

653 6-9

3 нових видань.

Василь Софронів: ЛИПНЕВА ОТРУТА. О-
повідання. Львів 1935. Ст. 128.

Книжка В. Софроніва — великий крок уде-
ред у розвитку скромного й тихого молодого
автора, що розкинув досі чимало своїх на-
рисів у пресі, видавши досі тільки одну збірку.
Великий вплив на його уяву мала остання вій-
на; він завертав до неї як до резервуару сю-
жетів, але картини оживлені ним нагадували біль-
ше спомини, розсіяні записки, ніж новелі. В. Со-
фронів увесь захопаний у півтонах, нюансах і
так начеб лякався занадто оповідної історії. Він
і не дуже журився про ту оповідну нитку, тим
то його нариси мали трошечки сіренький тон,
інколи дуже приємний, але на тлі якого важко
було відрізнити саторське обличчя.

Гадаємо, що переклади, які робив Софро-
нів із Меріме і Мопассана, розбудили в ньому
смак до анекдоту у розумінні фавули і вагу сти-
лю. Саме під їх впливом міг він перейти ту по-
відну еволюцію, яка характеризує талант дозрі-
лий до свідомості своїх зисів. Остання збірка
Софроніва є доказом такої ледви помітної,
а всеж рішучої еволюції. Автор, що визнається
від своїх особистих переживань і передітих
вражень на те, щоб звернути більшу увагу на
барвисті, цікаві конфлікти — йде за одною з
найважливіших девізів реалістичної французької
школи, в якій мистецтвом став Флюбер. незворуш-

Міський Театр в п'ятницю 21. грудня 1934.

Театр Різнородностей.

Весела, повна гумору і несамопитих ситуацій
студенсько-спортова фарса

„Блудний Боксер“

Влад. Смульського

яке дочекалася на сценах інших театрів числен-
них вистав, при комплетах.

3 дороги життя.

Коли ще звірі говорили...

Хтолебузь любить почесати і рванти, агадує зі
зворушенням добу покійної Австрії. Згадаю і я
ті часи. Було це давно, дуже давно, коли ще сві-
това війна почалась і ще звірі говорили!

Який далекий і приємний споми! Іще досі
люди співають про ці часи:

А щобілка добра була,
Хоч сварку любила,
Всіх манила, всіх горнула,
Всіх благословляла.
Обіпла всім короноу,
Щироту разу,
А в тодіні свого скопу
Обернулася зозду.

Бо мала одну слабкість старенька. Родіти-
ла щедро титули й відзначення. Наволодила вся-
ких ратів та видумала відзначень сила-силенна.
Був один місяць у змій, коли ті відзначення си-
налися як з рога. Амазетей, а то й спазали, як
дош.

Того року, коли президентом міністрів був
Бисепеленція Цигенбок, зіпшлася Рада, щоб розда-
ти заслуженим для держави людям титули й від-

Великий Театр з приводу ген. проби нечинний.

Пам'ятай про Сильвестра, хоча часу засоби
у білети до Міських Театрів.

значення. Іменувавши 1234 гофратів, 2345 регі-
руєратів, 3456 кайєратів, 4567 баєратів, 5678
бавратів, 6789 шувратів і 12 тисяч інших ратів.
Коли стали роздавати відзначення, щось
стунуло об двері, „коли вони відчинилися, всту-
пила до кімнати гарний наштабований коник.

— Чого він тут хоче? — спитав сухо преан-
дент Цигенбок.

— Належить мені відзначення — відпові-
воник спокійно — я внук тої, що носила в собі
начального вождя імперсько-королівських зброй-
них сил.

Справа була корисно подогоджена.

З деякий час явилася королева з тим самим
доматанням; мовляв, П урядова офіційна пар-
тія безсердечно доїть.

Вкінці явився осел.

— Чого тут осел хоче? — крикнув знівно
президент міністрів.

— Я прийшов просити відзначення — від-
павува смирно осел.

— За що?

— Бо я перший підписав австрійську воєнну
позичку.

І мусіли відзначити всіх кандидатів налетато-
во і надпрограмово. Чим це все скінчилося —
знаємо.

Тиберій Горобець.

Найдешевший дарунок під ялинку!

за зол. 1'40,

дістанете вже в Адміністрації „Діла“ Рикон ч. 10.
Нові оповідання Василя Софроніва п. з **Липневої
отрути**; прегарну обгортку до них нарисунні
С. Гординосний.

ного обов'язку в місті й довілі повинні були б бути тоді
в церкві. Ще більше вражало, що того самого дня на
згаданій збірці „Подільсько-Української Згоди“ вийшло ба-
гато українців, нічч мігомедина до Мексики...

СТРИЙ

Свято в честь Митрополита Шептицького в като-
лицькій гімназії. Дістан в записках 13 грудня в день
імени Митрополита, якого ми носимо католицька гім-
назія, на академію, улажену учнями тої школи у влас-
ній доміні. Плзучи на не свято, думаю а, що застину
скромну мідрезу, бож школа іступає щойно три місяці
— а знав я з оповідання учнів, які читали при вступ-
нім іспиті, що кандидати до тої школи прийшли із ма-
лим знанням: деякі слабенько зміли читати й писати. І
яким велика несподіванка стрінула мене! Учні виконали
цілу програму у всіх точках своїм силами, направи-
гарно. Вступне слово Лопицького, виголошено сил-
речево й інтелігентно, реферат Мельника про життя й
діяльність Митрополита, дошній, переданий з пам'яті,
був зовсім поправний, декламації віддані із зрозумін-
ням — хорі направили майже по мистецтвним віддані.
Найгарніше декламував Болеста довгий вірш Лепкого
„На Святоюрській Горі“. Він з таким чуттям і зрозумін-
ням віддав зміст і патрістичні моменти, що викликав
сльози в очах слухачів. З хоральних точок піднести тре-
ба пісню „Витай, нині, Архирею!“ і католицький гимн.
Оба ті твори відспівав хор під проводом проф. Котви-
ча так прегарно, що й найкращий хор не міг би їх ліп-
ше виконати. Тому слушно слухачі нагородили учнів
бурею оплесків, за що мусіла молодь відспівати цілу
ялинку пісень. Свято закінчив управитель ш. Якевич Я-
кія. Він аказав учням на особу Митрополита, післаного
нам у часі найбільшого лихоліття Провидіння, на про-
відника й оборонця всіх українців, на його горючу лю-
бов до українського народу і волю його наслідувати.
Плзучи його словами, діждемося перемогти правди. Ми-
ла несподіванка спонукала о. Цурковського піднести за-
слуги п. Якевичу як управителя катоц. гімназії. Він
казав на його мурашину працю і свою промову закін-
чив словами: „Клонимо голови перед його працею і ві-
рою, що довела до розбудови школи на 600 учнів“. При-
сутні гості вислали з концерту телеграму в чолобитню
до Митрополита. — Одинок цього типу школи у нас
дуже мні потрібні, тому повинні зійти більше зрозу-
млення принаймні у духовенстві. Та хоч на й розбу-
дову Ординаріат горючо поручити від кожної церкви пе-
реслати ленту 10 зол. річцо, та хоч і переведено збірко-
ву андію по чарці аерія, та хоч великим накладом тру-
ду і коштів вислано тисячі аеточок, то — як довідуюсь
— все те принесло до день 1. грудня цього 619 зол. Су-
ма та не покриває навіть портриту і чеків, не кажучи
вже про друк. Тому треба би викласти більше доброді-
аол, щоб таку хоронив установу конче удержати а
розбудувати

Учасни.

Дописи.

ТУРКА п. С.

В 66-літні „Просвіти“. В неділю 2. 12. було заре-
віджено на Службі Божій у місцевій церкві, що 8. 12.
в год. 8.30 відбулася в тієї ж церкві традиційна Служ-
ба Божя на Інтенцію Т-ва „Просвіти“ і його живучих
членів, а також парастас за померлих членів. Згідно з
цим відбулася в суботу 8. 12. в год. 8.30 Служба Божя
й парастас, що їх відправив голова філії „Просвіти“ о.
Іван Феделич. Підчас Служби Божої співав гарно місце-
вий музичний хор „Просвіти“ під батуту А. Горечка.
З жалем треба зазначити, що на Сл. Божій бракувало
місцевої української інтелігенції, особаюю тих осіб,
що вже зі становища свого національно-представителів-

СПОРТ.

КОМУ ЧКАТ ЛЬВІВСЬКОГО РЕФЕРАТУ.

Анкета спорту товариства «Львівський відбудувач» для 23. ст. м. в год. 17-й у домі УСС-у (Руська 3/Д.) Товариствам, що вирішили всі грошові заборгованості, прислати поштою внаслідок по двох делегатів.

З ПІЯЛЬНОСТІ ФІЛІ К. Л. К. У ВОРОХТІ.

IV. Загальні Збори Філі К. Л. К. у Ворохті відбулися 18. ст. м. На зборах промовляв на тему «Спорт і виживання характеру» студент пров Роман Динтерко і Василь Мочерняк. Філія об'єднала тепер 50 членів і за час 3-днівнього свого існування встигла перевести ліквідаційну справу організованих дещо амагана і гей-дів з митної зими мала навіть короткий час новонабраного тренера, що вчинив дещо скандально. Новий Надія Філі Збори вибрала через амаганацію в такому складі: голова — Мочерняк Василь, заст. голова — Бойчук Микола, секретар — Динтерко Роман, справник — Ткачук Олександр і господар — Попович Іван.

Лещета: комплекти від зол. 44-50
Санки: найбільший вибір

Забавки і дарунки КОНЕВІЧ

Баторого 12. — Власна виробнича — ціни фабричні.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Денис Лукіянович: СПІВЕЦЬ ГУЦУЛЬСЬКИХ ГІР ЮРІ ФЕЛЬКОВИЧ. Львів, 1934. Стор. 31. Ф. 16.
Д-р Володимир Лисенко: ЗАКОН ПРО ВІДВОДЖЕННЯ СЕЛЯКІВ з повсякдення. Львів 1934. Накладом «Громади» у Львові. Стор. 84, ф. мала 16-о.
Улас Санчук: МАРІЯ Хроїна одного життя. Львів, 1934. Накладом Івана Ткачука. Стор. 144, ф. 16.
Микола Угрина-Богришанський: ЛІЦІАРІ, ЗАЛІЗНОЇ ОСТРОГІ. Песа з життя У. С. С. у трьох діях. Юнацьке видання 1914—1934. Рогатин, 1934. Стор. 64, ф. 16.

ЖУРНАЛИ.

НАЗУСТРІЧ, ч. 24. Двопівдення. Література, мистецтво, наука, громадське життя. Львів 15. XII. 1934. Ціна 30 гр. Зміст: Л. Бурчаківська: Відродили народи! А. Курдюк: Візія. Габі Лазаревський: Коли Грушевський працював найкраще. Іван Цурковський: Сфинкс Тургенєва — Марко Вовчок. І. Тургенєв: Досить. Роман Голуб: З ярмарків передчуття пуги. Молода німецька поетеса Герберт Бенне: Лангенмарк. Ганс Шварц: Марієнбург. Арета: Ол. Віктор Гюго: Ватерлоо переїхав. С. Гордієвський: Юсиф Сталин. З останніх ліній Рубчаківської. Галина Лашенко: Гості. Людмила Боніфасовська: Манастир мовчання (Переклад о. ф. М. Рудницького). З фабрики У. З. Е. Моріс Метерлінк: Наші сніги й будучина. Наші сніжки серед чужих. Замітки й рецензії. Конкурси для наших читачів. Листівка 4. сороч.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО. Львів, грудень 1934 ч. 12. Р. 11.

ЖІНОЧА ДОЛЯ, часопис для українського жіноцтва, Коломия, 15. грудня 1934 ч. 24. Р. X.

ЖІНОЧА ВОЛЯ, Безплатний додаток до часопису «Жіноча Доля» для сільського жіноцтва. Коломия, 1934. Ч. 24. Р. III.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ, Львів, січень 1935. Р. XIV. ч. 6. ПРАКТИЧНИЙ ПОРАДНИК, ілюстрований дво-тижневик. Львів, 15. грудня 1934. Ч. 1. Р. I.

TURYSTA W POLSCE. № 2. R. I. Warszawa, grudzień 1934.

ПЛОМУК, tygodnik, dla dzieci i młodzieży Warszawa 17. grudnia 1934. № 18. Р. XIX.

ПЛОМУЦЗКА, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa 17. grudnia 1934. № 18. Р. 19.

НОТИ.

Яр. Смеречанський: «ЧЕРВОНА КАЛИНА», нар. пісня на мш. хор 1. «ЧОРНІ ХМАРИ НАЛІТАЮТЬ», нар. пісня на мш. хор.

Яр. Смеречанський: НАРОДНІ ПІСНІ в репертуару У. С. С. на мш. хор.

Український народ! Пам'ятай, що від Тебе залежить національна свідомість наших братів на далекому Сході і Заході, тому шли датки і дарові книжки на адресу Т-ва «Просвіта у Львові».

ОГОЛОШЕННЯ

На оголошеннях платити по відсотку.

ЕАТОМ.

Кооператива «Український театр» Львів театр «Ріжгородностей»:

Субота, 2. XII. год. 7:30 веч. «Ой не ходи Гриню».
Неділя, 3. XII. год. 3:30 поч. «Ой не ходи Гриню».
Неділя, 23. XII. год. 7:30 веч. «Святе полум'я».

Міський Міський Театр.
Пятниця, 21. XII. веч. 7:30 веч. «Пастораль».
Субота, 22. XII. год. 7:30 веч. «Пастораль».
Неділя, 23. XII. год. 7:30 веч. «Пастораль».

Театр «Ріжгородностей».
Пятниця, 21. XII. год. 7:30 веч. «Будинний обсерватор».

ІННА.

АДРІЯ: «На париському бруку» та «Маска обдурити».

АНОЛЬО: «Каріоха» (Дольорес дель Ріо).

АТЛАНТИК: «Весняний вальс» (Муз. Штрауса) і «Вальс» (Муз. Штрауса).

БАСИДА: «Д-р Джексон і містер Гайд» (булет у Шангаю).

ІРАЖИНА: «Маскарада».

КАСНО: «Могони за тією» (реж. Ван Данна).

КОЛІСКИ: «Кохання без слів», реж. «Огляд пробоєв».

КОПЕЛІН: «Весняна парада» (Франціза Галь).

МАРУСЕНЬКА: «Торедор і жінка» (Ад. Менжу), реж. «Маскарада».

МІРАЖ: «Моя ірля то ти» (Нікія Гарвей).

МУЗА: «Пінста пана Іва».

НАЛІС: «Револьюція сміху» (в год. ро. Шерат Теміа).

НАН: «Королева Християна» (Грета Гарбо).

НАСАЖ: «Невидний чоловік» і реж. РАЙ: «Життя і сиріха Уїл».

СВІТ: «Пісня пісень», «Година з тобою».

СОНЦЕ: «Син джунглів».

СПІДІВЕ: «Високість праця» і реж. АТІХА: «Дольорес — жінка смерті» та реж. ХІМЕРА: «Пісня козака» (Джозе Мотіна).

Закардонне радіо.

Пятниця, 2. грудня 1934.

Відень (306,5) 12:00 Концерт, 17:30 Сонет (муз. со.), 20:00 «Фредульс» оп. Шмідта. Брно (325,4) 18:20 Нім. ауд.: СССР. — Чорне Море — Каміаз (а тр. па), Прага (320,2) 12:35 Сальон. музика, Пост Парізіан (312,8) 13:05 Сонет, 21:15 «Фальс» оп. Шульца, Париж (163,5) 19:30 «Пісня», 21:00 «Гратальдабас» (ком. А. Вакерин, Данціг (230,2) 17:30 Форт. музика Берсольона (223,5) 19:00 Фортепіано, Мадрид (274) 23:05 Концерт піаністів, Рига (314,6) 19:05 «Країна усміху» арії та пісні з оп. Легара, Берлін (356,7) 12:00

Трубіна арх. 17:40 Спів (Кадролі, бас) 12:30 Три сони Р. Штрауса, Гайльсберг (391) 16:00 Концерт, 21:00 «Дас Христелі» оп. Шфіне з. Кельн (355,0) 17:30 Коляда (дв. хор) Мінхен (403,4) 17:40 Суч. п. сн 19:15 «Пісня» оп. Гайльсберг (35,5) 17:05 Сальон. муз. 18:15 Форт. 12:40 Циг. музика. Мінхен (363,6) 21:00 «Пісня» концерт, Рим (421,6) 16:00 Адаптація оп. (вспілі, скрипка, 20:45 «Корветський диван» оп. Пляшкетта.

Субота, 2. грудня 1934.

Відень (306,5) 16:00 Концерт, 18:15 Нар. пісня, 19:15 Концерт хору Вінер Зенгер Клабен, Братислава (293,8) 17:20 Сальон. нар. пісні, 19:55 «Молодий чоловік» оп. Франца. Кошиці (259,1) 11:05 Нім. орк. 17:40 Сальон. пісні, 18:00 Для Закарпаття, Прага (474,2) 11:05 Сальон. музика, 12:45 Дуети на сир та форт., 19:30 Нар. пісні, Прага 14. (349,2) 14:30 Спів, Париж (143,5) 21:00 «Лялька» оп. Делібеса «Мадрид» (274) 19:00 Симфонія ч. 9. Бетовена, Рига (314,6) 17:10 «Світло» пос. дуети, Франкфурт (351) 20:10 «Сонет» (світальне) оп. Р. Вагнера, Кельн (455,9) 19:00 Нар. музика, 19:30 Нар. пісні, Мінхен (403,4) 20:10 Оп. музика, Будапешт (350,5) 17:25 Нок. коңде т., 22:00 Циг. музика, Мінхен (363,6) 13:30 Орк., 17:10 Танкова музика, Рим (420,5) 22:00 Скрипка.

Ф і р м а

„Рад.с-Екграvox“

(давніше Ліндого 1)

перенесена до нового льо-налю при вул.

Академічний ч. 11.

Львівське радіо.

Пятниця, 21. грудня 1934.

6:45 Гейнад, 6:50 7:08, 7:23 Ран. музика з гр. пл., 6:52 Рухавка, 7:15 Ран. денник, 7:45 Хвилина господарки, 7:50, 12:40 Реклам. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеорологічні вистки, 12:05 Огляд преси, 12:10, 12:05 Концерт, 12:45 Чим є сусп. забезпечення для жінок, 13:00 Полудні денник, 13:30 Експорт, 13:35 Біржа, 13:45 Легка музика, пісеньки, 16:45 Ауд. для хорих, концерт, 17:15 Макс Регер: См. тр-о А-жоль оп. 71, 17:50 Огляд періодичн., 18:00 Полудня щоденного життя та музика галазу, 18:10 Пульс. й мист. життя Львова, 18:15 Концерт із циклоу: Ветенової сонати, 18:45 У столітні шахів, 19:00, 19:10 Легка музика, 19:20 Актуальна гутірка, 19:50, 19:56 Спорт. вистки, 20:00 Як провести святка, 20:05 Муз. гутірка, 20:15 Спінф. концерт; у перерві: як працюємо, 21:00 Репитатії ред. пісень, 22:05 Танк. музика.

Субота, 22. грудня 1934.

6:45 Ранішня ауд., 7:50, 22:00 Реклам. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеорологічні вистки, 12:05 Огляд преси, 12:10 Концерт, 13:00 Полудні денник, 13:05 По одній пісонеці з гр. пл., 15:30

Експорт, 15:35 Біржа 15:45 Найновіш гр. пл., 16:30 Театр Уман: Свят Вечір пана Скупаря для дітей, 17:00 Японські пісні з супр. форт., 17:00 Форт. твори, 17:50 Трохи нових — або старі і нові, 18:00 Наші книжки, 18:10 (Львів реоум, 18:15 Соната Г-дур оп. 13 на сар. і форт., 18:45 Репортаж із СССР, 19:00 Англі: ре-зель си з гр. пл., 19:20 Гамбоке (міста й містечка), 19:30 Гр. пл. (театр Заринського та Желенського), 19:30, 19:36, Спорт. вістки, 20:00 Легка музика, вес. монолози, 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Концерт орк. спл., 21:45 Люс (Синклер і ам. полість, 22:15 Розв'язання муз. загадки, 22:35, 23:05 Муз. репортаж, 23:00 Комунікати, 23:35, 24:00 Сальон. й танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШ.

Доход у Львові у приватних оборотах 5:28 год.

У Варшаві були такі курси: Лондон 2677, Париж 349350, Берлін 21290, Ціріх 17159, Голландія 35810, Прага 221230, Італія 4535, НьюЙорк кабель 52930 і 5/8, НьюЙорк чеки 52250.

Золото: Доход з 91—893, Франки фр. 3430—3460, Дукати 8150—8200, Корони 3620—3650, Рублі 4530—4630.

Срібло: Корони 032, рублі 125, флорени 075.

ШНИ „МАСЛОСОЮЗ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 20. грудня п. р. кооперативна платня за:

1 кг. масла десероного 260 зол.
1 л. молока 017
1 л. сметани 060
1 л. верш 390—400

Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові і літра 25 сот.

Генденція на масло, молоко і сметану здержана, на цінах знизкова.

Маслосоюз повідомляє, що в грудні п. р. платять до віддання своїх достав-лях за 1 кг. живої наги птиці, льоко подвіра птахомисарні „М. С.“ у Львові (муз. Б. Гаванського 23):

Курочки молоді І. кл. за 1 кг. 093 зол.
Курочки мол. І. „ „ 085 „
Качки І. „ „ 085 „
Пантарки І. „ „ 1—

Індиків і гусей не приймає. Також не приймає курей, качок і пантарок ІІ. кл.

ОПОВІСТІ.

Загальний бір фінанс Т-ва Просвіта в Самборі відбудеться в дні 26. грудня 1934 р. в години 10-ти передполуднем у салі Т-ва Бесіда. До участі будуть допущені тільки ті фізичні члени і делегати таких інтелекту, які зацатали членську владку до матернього Т-ва і до фінанс до 1934 року включно. Видл.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІР-МАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИ-КУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НАЙКРАЩІ ШІ, наддешевша декорація кімнат, СІТКИ, ілюстрації, всі копії, ФРАЙЛІХ, Сивстуська 21. 53/84

ВІДОМІ УКРАЇНСЬКА БРОНЗОВИЧА РОБІТНИ Фединського Степана у Львові, Ринок ч. 9. виконавця всяку перекладу посудину в бронзі і срібля та відновляв чаші і т. п. по найвищих цінах. 94 21—7

ДІЯНА косметичний кабінет Тетини Грива-Богдановської, Почарська 6. 3—5

НАЙКРАЩІМИ СІТКАМИ ДАРУН-КАМИ виводили саразі мистецтво-кера-мічні роботи, ФРАЙЛІХ, італія, ілюстра-го 23 п. Тва 3-60, 51-11. 684 2—5

СОЮЗНИЙ ВЕНЯТ, Львів, Руська ч. 20. поручає по знижених цінах великий вибір практичних дарунків для молоді і старших осіб з нагоди Д. І. І. Н. К. І. а саме: гравюльні артистичні виробу, альбоми фотографії, пам'ятники, ічки пера, листові палери, мила туалету, окарси на ланку, грам. плати „Сурин“. З окрема поручає найбільший склад святочних листівок всіх нагадів, в дні по 10 сот. При гуртових за-купках окремі ціна. 709 4—5

ПОКІЙ до знайду, Чарнецького ч. 26 п'ятер д. І.

ОГОЛОШЕННЯ.

Оказиїні!

фотографічні апарати

по цінах дуже дешевих

поручає

Іван Буяк

Львів, Коперника 4. 9—7

першорядні по знижених цінах на довідних умо-винах. Купно про-дажа. Зам на ужи-ваних інструментів

Новацький, Пилсудського 17. 689 3—55

Кожний на селі і в місті повинен купити книжку Імж. В. Барич-ка, п. з.: „Як вижити кшци, земледі, блоги, салмаки, дотинни, боронячі, медведки, миші, шурі, косяки та сусла-ки?“ — 64 сторінки друку, в численних ображках. Ціна книжечки всього 60 гр., а почт. пересилкою 70 гр. — Хто замов-ляє 10 примірників на одну адресу, цей не оплачує порта і дістає і прих. дарон.

Замовляти: Імж. Василь Баричко Львів 15, Окредна 100. Надаються вилучувати на чекове conto ПКО, число 505.184. — Виснається тільки за готівку.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: з текстові шпальти і з оголошенні шпальти.

Дрібні оголошення від слова:

матрихоніальні і приват. кореспонденції по

купоно, продаж, поштом і т. п.

шувачи праці

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1

1/2

1/4

1/8

зол. 480—

250—

130—

70—

За редакцію відповідає Олександр Костик.

Вилія Виліявич Спілка „Діло“.

З доуказові Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТИ В КРАЮ:
Місячно 5-60 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Шорічно 30-00 „
Річно 60-00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Тутка

Portvitan

це найвищий гатунок!!
Остерігаємо перед лихими виробами!!

Зміняємо дату часопису.

Користаючи з двох днів свят, рішили ми від понеділкового числа змінити дату „Діла“ за прикладом усієї львівської преси, що перестала вже антидатовувати свої щоденники. У неділю число „Діла“ не появиться, а те, що вийде в понеділок уранці, матиме понеділкову дату 24-го, а не 25-го грудня.

Проти большевицького терору на Україні.

Резолюції Президії У. Н. Д. О. й У. П. Р.

Президія Центрального Комітету Українського Національно-Демократичного Об'єднання й Української Парламентарної Репрезентації на спільному засіданні дня 20. грудня ц. р. прийняла у зв'язку з подіями на Східній Україні такі постанови:

1. Російські большевики, окупувавши збройною силою в рр. 1919 і 1920 всю Наддніпрянську Україну, ввели там режим начуваного терору й насильства над усім українським населенням.

2. У часі війни з Українською Армією большевики розстріляли сотні тисяч українських громадян без суду, а по війні весь час аж по нинішній день продовжують супроти всіх українців терор і переслідування, доказом чого є часті політичні моштрови.

3. Своєю економічною політикою, зокрема насильним ввведенням колективізації спричинили большевики перманентний голод на Україні. Під покривом опору колективізації вислали поза межі України на далеку північ або на Сибір понад мільона українських селянських родин, які переважно вигнали на примусових роботах при копанні каналів або при важких лісових роботах. Крім того мільони селян вигнали на Україні в голод, бо комуністична Москва обдирає Україну з усього врожаю, щоби в першу чергу прокормити українським хлібом північні промислові осередки й армію. На місці вивезених і вимерлих з голоду Москва почала поселявати на українській землі чужинців, переважно москалів.

4. У політичному відношенні большевики знищили всі ті мінімальні автономні права, які Україні належали на основі конституції СРСР, з 1923 р., централізуючи всі ділянки життя московському осередкові та усуваючи систематично з адміністрації на Україні всіх людей, що мали за собою якенедуб українське національне минуле, хочби це були й кому-ністи.

5. На культурній ділянці большевики акоротили права української мови в школі й уряді, заважали наукову роботу в галузі дослідів над українством, спалили літературний український рух, вичистили всі наукові заведення з українського педагогічного еле-

менту та повели криваву нагілку на українську національно свідому молодь.

6. Вершнем такої жорстокої політики супроти українства є систематичне винищування некомуністичної в останніх часах також партійної комуністичної української інтелігенції, а саме: учених, письменників, поетів, мистців і громадських діячів. Доказом на те масові застрелення найкультурніших українських сил і такі фактично безсудні розстріли, як останній розстріл 28 українських комуністичних письменників і культурних діячів у Києві дня 15. грудня ц. р. Всім їм закидали терористичну діяльність, хоч увесь український світ знає, що вони з тероризмом нічого спільного не могли мати.

7. Головна ціль такої большевицької політики — винищити цілу провідну, інтелігентну і найкультурнішу аерству українського народу, щоби над ним потім тим легше панувати та не допустити його до здійснення своїх вольних змагань.

Діється це в тому часі, коли представник ССР у Союзі Народів Литвінов протестує як на гаум проти терору і закликає весь світ до боротьби з тероризмом.

8. Президія УНДО. й УПР. з найбільшим обуренням п'ятує й осуджує таку жорстоку людську політику насильства і терору червоною московською окупантів на Україні і закладає перед цілим культурним світом найагітративніший протест проти систематичного винищування українського народу большевицькою Москвою.

Президія Центрального Комітету Українського Національно-демократичного Об'єднання:

Голова: Д-р Дмитро Левницький.
Заступники голови: Василь Мудрий, о. Леонтій Куницький, інж. Юліан Павлюковський, Гриць Тершаковець.

Секретарі: Володимир Целевич, Д-р Любомир Макарушка.

Президія Української Парламентарної Репрезентації:

Голова: Пос. Д-р Дмитро Левницький.
Заступники голови: сен. д-р Антін Горбачевський, голова Сенатського Клубу, пос. д-р Володимир Загайкевич, пос. Остап Луцький.
Секретар: пос. Дмитро Великанович.

Зїзд православних місіонарів на Лемківщині.

У селі Святковій Великій, пов. Ясло, відбу-
ється в днях 24. і 25. грудня ц. р. зїзд право-
славних місіонарів з Лемківщини п. прихотів

о. протоєрея Криницького. На зїзд приїдуть усі
православні священики з Лемківщини

Центральний Кооперативний Банк У ЛЬВОВІ

(у власному домі при вул. Третього Ман ч. 15)
приймає вкладки ощадності.
Конто ПКО. ч. 143.467.

Не вистарчить,

що ви виповіли в ПЗУВ обезпечення 1/2 ча-
стини вартости своїх будинків і її обезпечили

В Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Ви ще мусите найдалше до 25. груд-
ня ц. р. викупити свою будинкову полісу на
1935. рік у приналежній агенції „Дністра“.

„NEM, NEM, SOHA!“

РЕПОРТАЖ З ПОЇЗДКИ ПО МАДЯРЩИНІ.

— „Hat morodhat ez ily?“ („Чи може всьо
так лишитись?“)

— „Nem, nem soha!“ („Ні, ні, ніколи!“)

Такий запит і таку відповідь стрінете всюди, де лише повернетеся на Мадярщину. Ті слова — це протест проти теперішніх кордонів Мадярщини, безпощадно обкритої у відомому трактаті в Трієні-у 1920 році.

Протест, що, здається, увійшов вже в кров нації.

Дійсно, сучасна Мадярщина живе духом ревізіонізму. Її пропаганда протесту перед цілим світом переведена дуже розумно і виглядає справді импозантно. Шаленія публіцистичної пропаганди за кордоном відповідає також сама інтензивна пропаганда в краю. Здовж усіх залізничних шляхів, якими їздять чужинці, здовж усіх доріг, що ведуть до Будапешту, чи до Дебrecина, чи до Токса, побачите писану та образову пропаганду цього протесту. Побіч більших залізничних станцій укладено на зеленях, позначену камінчиками та різноколірними квітами, малу моранову Мадярщину. „Такі були наші кордони колись, такі є сьогодні!“ — говорять квіти кривавою червию своїх пелюстків.

А в пригосинних селах, на кожній хаті, на кожних воротах, побачите пропагандивні написи: „Hat morodhat ez ily?“

І ту саму розвучливу відповідь:

„Nem, nem, soha!“

Встриваючи в розмову з людьми, всюди відчуваєте нервовість вицікування. Бці вони перешагують почуттям великої неспокійної національної „ризи“, яка мусить бути направлена. В тому напрямі одної думки є селечі, міщани, робітники, інтелігенція. А скільки ненависти до сусідів, що збагатилися територіальними надбавками Мадярщини!

Ось їду здовж північного кордону Мадярщини, по правому боці Дунаю, на шляху Відень-Будапешт. Переїздиво біля Комарна, колишнього мадярського Комором. Мій співпасажир, купець, мадярський жид, що весь час перекопував мене про конечність ревізіонізму, простягає руку і каже:

— Гляньте. Тут Дунай перерізує один з найбільш трилітніх границьних пунктів. Залізнична станція Комаром лишилась по лівому боці, а по другому, чехословачському, — лишилось місто. Ще й вимусили на нас віддати частину двірця чехам!

— Ажж Комарно словацьке місто?

— Що? Деякідесять візготів мадяр? На-
да землі там мадярська!

Велика знижка цін!

на вовняні матеріали, на сукні, плащі на шовкові матеріали на сукні бальні і візитові.

ДІМ МОДИ

Львів, Марійська пл. 4.

Європейський Готель.

787

Обслуга в українській мові
Великий оборот, малий зиск.

І у пориві семітського темпераменту про-
стятину пастук в сторону чехословачького кор-
дону і запінається:

— Але ми ще їм покажемо, чим трусливим
грабіжникам!

Независть до чехів на Мадярщині велика.
Може й більша, як до сербів чи румунів. І з того
боку сподіються ще найскоріш ревізії кордонів.

Що торкається ревізійністичних претензій
Мадярщини, — вони великі. Передвоєнна Ма-
дярщина мала 282.870 кв. км. Мадярщина мала
сьогоднішня Мадярщина має тих кілько-
метрів всього 92.963! Менше, як одну третю ко-
лишньої величини. Сама Румунія відірвала від
Мадярщини 103.063 кв. км. Населення
мала Мадярщина перед війною 18 мільонів; ки-
ні є його ледви 8 мільонів 600 тисяч. Триан-
ський трактат відірвав Мадярщині діли і гори
з багатими копалинами (в Семігороді добували
навіть продуктивно золото!), а лишив мадьяр-
ську хітловину, пушту, змеліоризовані частини
мояки та 43 проц. колишньої орної землі. Ма-
дьярський промисл нестаслений вперед війни на
такі сирівці, як залізо, дерево, вояна, що їх ді-
ставав з гористих окраїн, — лежить сьогодні на
лопатках. Нема соли, недостає вугілля. Імпорт
за кордону треба було сильно обмежити з о-
гляду на рівновагу торговельного білансу, а в-
рештою девізові обмеження і трансфера мара-
торія на Мадярщині не викликають неадміра-
ної охоти до торговельних зносин за кордону з тією
державою.

Мадьярський господарський організм є вслід
за цим у стані затяжної недури, на яку одним
ліком є... ревізія кордонів, або митна унія з ін-
шою, відповідно рівноважною, під господар-
ським оглядом доповнюючою, сумісною дер-
жавою. Обі ці евантуальності є істинні обся-
гом практичної можливості.

Тому Мадярщина не живе, а животіє. І про-
тестує. І чекає.

Але пужда не чекає. Вона йде все глибше,
все грізніше. Будапешт зробив на мені вражі-
ня сучасного Відня, хоча контрасти виступають
тут сильніше. В Будапешті є все ще більше ба-
гатих людей, ніж у Відні і люди живуть тут з
більшим темпераментом. Різно, дуже різко від-
межуються тут два світи: ті, що мають ще
щось і бавляться, — і ті, що не мають вже нічо-
го і голодують. На головних вулицях, як Андра-
ші чи Ракоці утца, на Ансній тер чи Ерцберг-
корут, чи врешті на узбережній променаді коло
Дунапальота, видно елегантну чубанку, казар-
ні, бари, ресторани — повні. Але водночас біль-
ша половина Будапешту йде вже в 9-й годині
вечора спати, а вулиці положені даліше від цен-
тру, — порожніють. Тривало мені вертатися
раз з бургу в год. пів дев'ятого вечора до Пешту.
Ні повірте, що ціла Буда вже спала! Таке са-
ме, несомовите, кризове вражіня мав я тиждень
скоріше у Відні, коли переходив в таку пору до-
рогою від ратуша до парламенту. Два хорі сіо-

лині одної, великої колісь, багатої і гордої дер-
жави...

Sic transit...

Першим, кого я стрів у вийшовши перед
східний двір у Будапешті, був старший муж-
чина, інтелігентного вигляду, в приношеній на-
гортці, що просив мене, дати понести мою ва-
лізку. Жертвувався нести за десять філерів.
Скільки це — десять філерів?.. Десять сотиків!
Просив, просто з руки рвав.

А даліше, на Ракоці утца бачив я людей, що
коло трамваєвих перестанків вибирували недо-
гарки папіросок. Ішли краєм пішходів і згор-
бившись, шукали... Що вони з цим роблять? Ку-
рять самі, чи здобутий в цей спосіб тютюн пе-
реробляють на нові папіроски і перепродують
такій же бідноті, як вони самі, — щоб мати на
хліб?...

Будапешт — місто двох контрастів. Але для
того, хто любить докладно приглянутися ціло-
сти міського життя, — контраст нужди сильні-
ший.

Недовго приглядався я побутові сучасної
Мадярщини, але маю вражіня, що бачив бага-
то. Мадьярське село переживає куди гострішу
кризу, ніж нпр. наше, галицьке. З огляду на рід-
ку сітку міст в сучасній Мадярщині та дуже об-
межений експорт, збут сільськогосподарських
продуктів є куди менший, ніж навіть у нас. На
селі поголовно нема чим світити, нема чим па-
лити, нема в що одягнутися. Всюди автаркія,
доведена до трагікомізму. А при тому, — само-
всіла концернія. Таке напр. молоко! На селі, кіль-
ка миль від Будапешту, літра молока коштує 6
філерів, — у Будапешті 32 філери! Сільський
робітник працює як віл за 40 філерів у день без
будяжних претензій на 8-годинний день праці,
щасливий, що здобув ту працю! Бо навіть при
таких умовах праці працю дуже важко.

Інституції соціальних забезпечень, фонду
безробіття, допомоги на випадок безробіття, —
на Мадярщині не знають!

У тій справі поставив я між ін. запит до од-
ного з визначніших урядовців міністерства за-
кордонних справ:

— Але нужда у вас дійсно поражалюча. Стіль-
ки безробітних! Скажіть будь ласка, чи дійсно
нема у вас фонду допомоги безробітним?

Мій співрозмовець кинувся:

— А такі! Не даємо грошанх запомог без-
робітним, бо не думаємо їх деморалізувати. За-

ПОХОРОНИ

влаштовує найкраще по цінах найдешевших

БРАТСЬКЕ

ПОХОРОНИ

ЗАВЕДЕННЯ

„ХАРІС“

Львів, — вул. КОРНЯКІВ Ч. 3. (В НАРОДНИЙ ДІМ).

Все похоронне приладдя на складі. — Експлуатант

на перевози власним санітарним автотом. 648

плата за безділля це найкращий підклад для
большевизму. Безробітним даємо раз на день
теплу страву в кухнях для бідних, а далі допо-
магаємо їм херцями. Але не дірчи! Кожний без-
робітний, якщо хоче користати з суспільної до-
помоги, мусить віддати тій суспільності деяку
скількість днів своєї праці, також безплатно.
Працює при публичних роботах магістрату,
тощо.

Ця система має, на погляд урядових мадьяр-
ських кол, зберігати суспільну мораль у грома-
дянстві. Має вчити людей шукати праці і не пу-
ратися її, без огляду на її рід. Але трагізм ситу-
ації лежить саме в тому, що тої роботи, якаб во-
на не була, нема! Подача робучих рук за Мадьяр-
щині є величезна, куди більша від попиту!

Вертаючись раз з периферії Будапешту, го-
ворив я в трамваї з кондуктором, що сак-так
розумів по німецьки. Виявилось, що він маши-
новий інженір, женатий, батько дітям. Вже тре-
тій рік оре трамваї, щасливий, що має тих 70
пенге (один пенге — один золотий) в місяць.

Багато є таких, як ви? — питаю.

— Коби приймали! Не приймають. Щоби лі-
татися сиди треба величезної протекції.

Безробіття серед мадьярської інтелігенції
страшне. І не диво. З двох третів колишньої ма-
дьярської території відплинуло на нову Мадьяр-
щину безліч професійної інтелігенції, політич-
ної еміграції. Це люди, які втратили все, і яким
державою допомогти як слід не в силі. А крім цьо-
го надпродукція інтелігенції, нормальна вреш-
тою в цілій Європі. Все це живе лише надією...
на ревізію кордонів. Взагалі вигода ревізії кор-
донів є незвичайно помічна урядові в боротьбі з
понуриним настроєм мас. І навпаки:

— Хто винен, що є але сьогодні на Мадьярщи-
ні, що душимося під тигаром господарської кризи?

— Уряд не винен. Винні ті, що загарили ма-
дьярську землю, наші бітаттєв, а оставили нам
нужду.

— Отже?

Замовлення приймає
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ, ЛЬВІВ.

— Отже мусимо відібрати назад те, що наше.
І відберемо!

Такий спосіб думання є нині питомий для
кожного мадьяра. Є в ньому і крик розпучки, і не-
навість, і жагода пімсти, і надія...

Є крицевий, ревізійністичний фронт цілої
нації.

Буб я також у робітничій дільниці Будапеш-
ту в околиці західного двірця. Водна межа туди
одна випадковий знайомий, дрібний міський
урядовець. Ми заходимо до кількох хат, а влас-
тиво конур. Страшно! В одній кімнатці, в піва-
лі, гнідяться три, чотири, п'ять родин. Двацять
осіб, мужики, жінок дітей, лежить покоем серед
латірок та липкій доміви, при блідому блиску
катанця на розвалений печі. Бруд і сонух. Той
квадратово-млявий сопух людської нужди. Гамір
слів грізних, незрозумілих і плач дітей. Очі з га-
рячковим блеском, може голоду, може недури, а
може й... ненависти. До цього чужинця зі запи-
нкою в руці, що збирав сензації для своєї газе-
ти, але сьогодні напевно тепло обідав і буде веч-
еряти, — нині і автра, і позавтра... А при тому
цікавий та людська нужду.

Так ніяково, як підчас цих відвідин, непро-
шених і нахабних, відвідин людського горя, — не
почувався я, здається, ще ніколи в житті. Навіть
цих кілька пенге і трохи дрібної зіркової монети,
що витрусив я зі свого гаманця і передав старій,
роахрісненій жінці для роздачі, не вивели мене
з несамовитого настрою збентеження і неочерк-
ного сорому.

Коли ми виходили, кивув у слід за нами
якийсь низький голос, низькою незрозумілих для
мене слів.

— Що він сказав? — питаю мого супутника.

— Казав, щоби ви написали, що вони жи-
вуть як пси!

— Цікаве, що серед таких обставин не ки-
дається серед вас большевизм? — заважав я
лісіла хвилини мовчанки.

— Большевизм? — глузливо засміявся мій
товариш — ми вже мали тут большевизм. У 1919.
році. Бєля Кує. Чули? Розстрілювали і грабили,
як довго було ще трабати. А потім дохвали з го-
лodu. Ні! Большевизм, щоби існував потребує
невичерпаних багатств. Таких, як в Росії.

— Отже який вихід?

— Є лише один.

— Ревізія кордонів? Привернення колишньої
Мадьярщини?

— Так.

Роман Голія.

(Далі буде).

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУР- НА МОВА!

Хто хоче навчитися добрій українській літератур-
ної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто
хоче довідатися, як де говорять український за-
ріа. ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА“

призначений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф.
др ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річ-
но, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею:
в Європі 9 зл., поза Європою 2 амер. долари. Зраз-
кове число 50 гр. Конто чекове П. К. О. число
число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:
Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови“ виходить тижневик
„БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ“. — Передпла-
та: 3 зл. річно; за границею: в Європі 5 зл., поза
Європою 1 амер. долар.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

Вже появилися в продажі

Тутки „КАЛИНА“

в коробках по 150 штук за 35 сот.

Жадайте всюди!

Жадайте всюди!

Між розстріляними в Києві молоді письменники.

Передаючи вчора в останній хвилині доставлений текст присуду колегії Найвищого Суду СРСР за кінвськими „Вістями“, не мали ми змоги

Камізелки, пультосери, рукавички і пов'язки шкарпінки поручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Ботніва ч. 4. 47/83 36—60

звернути увагу на те, що між розстріляними належить трьох наших талановитих молодих письменників, а саме *Грицько Косянку, Дмитро Фальківського й Олексія Власюка*. Всі вони перш у своїх есеях і поезіях оспівували ту „радісну революцію“, яка не для них одних закінчилась таксамо, як і почалась: кривавим терором і мученичою смертю.

„За три хвилини будеш розмовляти з Леніном“.

„Делі Експрес“ подає ось такі характерні подробиці про масові розстріли в дні 5 грудня ц. р. у найбільшій в'язниці Лубянки в Москві. Між 66-ти розстріляними було 5 чекістів і двоє старшин червоної армії. Один з них відзначений орденом „Червоного Прапора“. Засуджених розстрілювали по 10 осіб чекісти, озброєні

револьверами. Чекістами командував Вишинський. Один зпоміж засуджених закричав: „Я не контрреволюціонер, відведіть мене до Сталіна, я йому все розповім“. Чекіст з глухим відповів: „За три хвилини розповіш самому Ленінові“. Тієї розстріляних перевезли в московський аеродром.

Поїздка о. Василя Масцюха до Варшави.

ВАРШАВА, 21. 12. ПАТ. Міністр внутрішніх справ Зигмунт-Косціалковський прийняв утора о.

Василя Масцюха, нового апостольського адміністратора для Лемківщини.

Протест проти терору на Східній Україні.

Культурно-освітній з'їзд українських робітників у Дрогобичі

В неділю 16. ц. м. відбувся у Дрогобичі численний з'їзд делегатів „Робітничої Громади“ та Професійних Союзів. Заступлені були майже всі осередки робітничого руху Східної Галичини. Приймали також представники УСДП й УСРП та представники Центральної Комісії Професійних Союзів під проводом посла Жулавського і радного міста Львова п. Певяги.

З'їзд відкрив іменем Головної Управи „Робітничої Громади“ й Української Професійної Комісії п. П. Буляк. У своїй вступній промові п. Буляк згадав про смерть на заслання проф. Михайла Грушевського і тої частини його промови присутні вислухали, встаючи з місць. Далі п. Буляк обширно представив останні події та страшний терор на Східній Україні. Іменем українських соціалістичних організацій заохочує віт рішучий протест проти знищення українського елементу на Східній Україні та проти нового, посиленого терору.

Протест ухвалено одностайно, серед неможовних оплесків і ворожих для русотинського уряду окликів.

До цієї маніфестації приєднались: представники Центр. Комітету Професійних Союзів пос. Жулавський, Центр. Ком. УСРП ред. Павлів та Центр. Ком. УСДП д-р Р. Домбчевський.

І КОМУНІСТИ „ПРОТЕСТУЮТЬ“.

На з'їзд вдерлися спроваджені зі Львова комуністи, здебільша... мовсевого віроісповідання. Їх метою було розбити з'їзд українських робітників. У часі промови, присвяченої проф. М. Гру-

шевського та про страшний терор на Східній Україні, комуністи почали ревіти та „протестувати“ проти „нападу“ на русотинський уряд Радянщини. Той „протест“ спроваджені зі Львова жидівських комуністів та кількох їх „українських“ і польських прислужників покінчився тим, що українські робітники з місця викинули їх із сали, не жалючи своїх тяжких, сирацьованих п'ястків...

Свято українського міщанства.

Перед 50-літнім ювілеєм „Зорі“.

Велике свято, що відбудеться — як про це вже ми писали — 30-го грудня ц. р. з нагоди 50-літнього ювілею „Товариства українських ремісників, промисловців і торговців „Зоря“ у Львові“, — це буде в першу чергу поклін світлим тіням піонерів, що п'ятдесят літ тому клали підвалини під цю сьогоднішню організацію українських міщан. Але разом з тим це свято буде показом, яку будівлю вибудували пізніші покоління на тих підвалинах, буде воно переглядом тієї муравьиної праці, що за п'ятдесят літ повернула наші наші цілу верству, яка мало що булаб безслідно розлилася в чужому морю.

Далі пригадаємо трохи історії. На початку 80-х років минулого століття, коли то український ремісничий стан самостійно майже не існував, коли не тільки у варстатах, але й у хатах українських ремісників не було чути рідної мови, коли і старше покоління і ремісничі молодь були в чужих ремісничих організаціях: тоді дехто зпоміж наших ремісників почав думати про те, щоб припинити денационалізацію тієї нашої, а необхідної для кожного народу верстви. А взялася та думка з того, що саме перед тим і тоді ще йшов стихійний рух нашого національного відродження. Творилися нові культурні цінності, прокидалися зі сну та наростали цілі верстви, як ось інтелігенція. Тільки міщанство й ремісництво переходило і далі в чужий табор, ослаблюючи несвітою основу відродженої нації. І бачили це ті нечисленні одиниці зпоміж наших ремісників, що ще не затратили національного почуття, і хоча самі були членами чужої ремісничої організації, то всеж вони вже дошкульно відчували потребу створити власну станову організацію.

Коли раз зродилася така думка, то вона вже не заглухла. Підхопили її ті, що в тому часі взагалі будували у всіх напрямках нашу національну будівлю — наші інтелігенти — прийшли з допомогою ремісникам і спільними зусиллями та спільною працею повстало „Товариство українських ремісників „Зоря“. З наших інтелігентів великі заслуги біля засновників організації мають єдиний арх. Василь Нагірний та Юліян Романчук, а з живучих д-р Кость Левницький та багато інших. З ремісників вложили вже багато праці переплетники Михайло Сембратович і Михайло Спужарський та лікарки Лев Качоравський і інші.

Коли при засновниках Товариства вписалося і члени тільки 34-ох ремісників, то в найближчих роках те число значно зросло і праця

Коли вживаємо

В ревматичних терпіннях, подагрі, болях нервів і голови, грипі і перестуді віддають таблетки Тогаль добрі послуги. Таблетки Тогаль приносять полекшу в цих терпіннях. Можна набути в найближчій аптеці.

Новий устрій на Литві.

БЕРЛІН, 21. 12. ПАТ. Конгрес Тавінінкія, який відбудеться в дні 2. січня 1935. р., буде рідити над реорганізацією литовського союзу. Найбільше прихильників матиме проект створення на Литві нового представництва на корпоративних основах на зразок теперішнього італійського парламенту.

Не хоче вертатися до Москви.

БЕРЛІН, 21. 12. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: Большевицький уряд візначив одного з азіатичних співробітників закордонної торгівлі в Уругвай Абрама Каплана, щоби склав звіт зі своєї діяльності. Однак Каплан відмовився вертатися до Москви. Большевицький уряд закликає Каплана присвоєння 200.000 рублів.

Вибагливі плащі 70 золотих
сукні 35 золотих
Великий вибір.
Жіноча конфекція
ФЕМІНА
Львів,
площа Галицька 12 а.
І. пов. рг вул. Баторого.

Перед упадком еспанського уряду.

МАДРИД, 21. 12. ПАТ. Хоча кортези вибрани провідником трибуналу гарантії конституції кандидата уряду Фернандо Гаседа, прем'єр і уряд невдоволені з ходу голосування, бо 11 членів аграрної партії голосувало на його кандидата. Крім того аграрні носії голосували проти міністра освіти. Тому сподівалися, що теперішній уряд подасться до дімисії.

Вкинуті вбивства Кірова.

БЕРЛІН, 21. 12. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Москви: Генеральний секретар Мануйльський заявив, що Віновцев, Каменев і Сирнов відповідалі за вбивство Кірова. Партія дотепер диннала їх в спокою з уваги на їх колишні заслуги. Тепер нема для них нікого помилування.

шла певним ходом. Завдяки широкій ініціативі провідників „Зоря“ стала найрухливішим українським товариством в тому часі. Щоденні сходили членів, реферати та виступи, освітні курси й забави, аматорські вистави, фестивалі й інші прилюдні виступи, все те з одного боку приєднувало Т-ву нових членів, з другого зводило симпатії і прихильність громадянства. Всього бувало з Товариством за тих п'ятдесят років. Були часи високого лету, але й були часи цілковитого занепаду, як ось в часі війни — розуміється з причин незалежних від Товариства. Та одне треба признати, що коли іспити обставини не були такі, що цілком придушували працю Товариства, то воно зміло боротися з усіма перешкодами й труднощами, щоби таки вижити переможною рукою. Сьогодні „Зоря“ — це вже не тільки ремісниче товариство: вона організує крім ремісників також промисловців, тобто цілий міщанський стан. „Зоря“ — це відродження міщанського стану, того стану, що без нього ми не будим повною і суцільною нацією. І власне у тому вся вага зорянської організації.

Найбільша робота, яку Товариство робить сьогодні не те, що воно організує ремісничу школу, оті-кадри молодого ремісництва, які будуть для нас певною запорукою, що майбутність нашого міста не загрозить ніякої небезпекою. Львівська „Зоря“ організувала біля 800 осіб ремісничого доросту. Яке це велике число в порівнянні з тими 34-ома ремісниками українцями, що були осередками „Зорі“!

За весь час існування львівської „Зорі“ вилла зилана безупинна праця в тому напрямі, щоби організувати українських ремісників у цілій країні. Львівське Товариство вислало своїх делегатів до різних міст, де тільки зродилася думка заснувати ремісничу організацію, служило своїм працівниками й порадами й сьогодні може похвалитися великим успіхом: впродовж двадцяти філій Товариства „Зорі“, що на місцях організують українських ремісників, промисловців і купців, та підхоплюють міщанський доріст.

І сьогодні, в ювілейному році п'ятдесятилітнього існування, ми можемо побачити „Зорі“ тільки одного: хай члени і провідники Товариства не покидають дотеперішню енергію й дотеперішню звазяття. А як це станеться, то „Зоря“ належить виконувати своє велике завдання, що його нацхркнули зорянські піонери.

Дешевий місяць

у **БЛАВЯТНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Ботівів 12.
Усі товари по релігійних цінах!
Для прикладу: штруси 1-80, флянки 60 сот.
перкаліна 70 сот. Полотно 55 сот.

Нова автономна партія в Ельзасі.

ШТРАСБУРГ, 21. 12. ПАТ. Повстала нова автономна партія п. н. „Регіональна Ельзаська Партія“, яку заснував відомий автономіст Гайль.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У Ризі підписали польсько-більшовицьку угоду про суспільні забезпечення для громадян обох держав.

— Політичний процес проти провідників німецького фронту у басейні Сари, який призначено на 21. грудня ц. р., відложили на невідомий час.

— Воєнний трибунал у Хіоні буде судити 7.347 осіб за участь у повстанні в Астурії.

— У Москві закінчилась нарада з представниками польських державних залізниць. На нараді вирішено про безпосередню залізничну комунікацію між Польщею і СРСР на шляхах Львів—Одеса і Львів—Київ через Підволочиська та Жмеринку, а Прагою і Віднем через Негорелов і Варшаву.

— Канцлер Гітлер прийняв на спеціальній аудієнції голову французьких комбатантів полк. Пішо і генерального секретаря полк. Ранду.

— Бельгійський уряд наважув торгівельні переговори зі Злученими Державами. Бельгія буде першою державою, яка буде переговорювати з Америкою.

— Румунський уряд призначив більшу частину грошей з внутрішньої позички, яка дала 3 мільярди і 400 мільонів лейв, на озброєння, меншу частину на поправу санітарних відносин на селі.

— В дні 13. січня 1935. р. вімецькі урядовці і службовики дістануть платні відпустки, щоб могли голосувати у басейні Сари.

— Уряд Перу подався до Лимісії.

— Над сусідньою Волгою створено автономну совітську республіку для моравців простором 26.400 км² і 370.000 населення.

— У Гуернавака в Мексику невідомі справники знищили статую Матері Божої гваделупської в 1772. р. Між населенням велике обурення. До міста напливають юрби населення. Уряд стягує поліцію. Побойються заворушень.

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ

Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21.
(Рік осн. 1890). — Тел. 6-74

Можна дістати у всіх більших ювілейських магазинах у цілій країні. 3/3 15—30

Внутрішня політика Югославії.

Труднощі міністра Ефтича при створенні новоного уряду.

БІЛГОРОД, ПАТ. Міністер закордонних справ Югославії Ефтич з доручення регенційної ради піднявся створити новий уряд. Мін. Ефтич задумав притягнути до уряду теж представників опозиційної партії. Тому конферував з представниками опозиції Стоядіновичем і Мілітичем, провідником народної партії словінців о. Коромешом і провідником хорватської народної партії д-ром Мачеком. Тому, що на основі теперішньої конституції політичні партії не існують, згадані політичні провідники увійшли би до уряду не як представники партій. Мін. Ефтич має підтримку військових кол, яких довіреною особою є ген. Жівкович, швагер мін. Ефтича.

По нараді виявилось, що опозиція виступає спільним фронтом. Провідник сербських радикалів Стоядінович, демократів Доллович, магметан Спало, словінців о. Коромеш і хорватів д-р Мачек рішили на спільній нараді, що відома згадана політична партія не увійде до уряду. Згадані партії уповважили заступника

Видатки на суспільну опіку та українці.

Промова пос. Дм. Великановича при бюджетовій дебаті 18. грудня 1934 р., з приводу бюджету Міністерства Сусп. Опіки.

ПОТРЕБИ БІЛЬШ — БЮДЖЕТ МЕНШИЙ.

Хоча господарський стан і умовини добуття праці не поправилися і мабуть не скоро це зміниться на краще, — хоча населення з року на рік прибуває — а з тим і прибуває число тих, що не мають вартості праці, — то ствердити мушу, що бюджет Міністерства Суспільної Опіки з року на рік маліє. Коли в р. 1932-3 цей бюджет виносив суму 111.297.502 зол., то на цей рік прелімінується вже лише суму 57.502.000 зол., отже бюджет змалів майже на 50 проц. Правда, це міністерство диспонує ще „фондом праці“, передбаченим на 1935-6 у сумі 93.200.000 зол., — але цей фонд не підпадає під усі відділи суспільної опіки, а має радше односторонній бо інвестиційний характер.

Приглядаючися бюджетові М. С. О. мушу ствердити, що український нарід неспропорційально мало до свого числа і лихого матеріального вивинування користується добром того ре-сурсу.

В розділі 10 § 13. під заголовком „Опіка над молоддю і дітьми“ нахожжу преліміновану суму 4.850.000 зол. З цієї суми користають головні діти по містах. Сільські діти взагалі та українські зокрема, позбавлені тої опіки, хоча відсоток смертності між дітьми на селі значно більший як у місті. На селі більший відсоток дітей хорувє, дегенерується і амирає якраз через нужду. Щоби не бути голословним зацитую кілька прикладів неприхильного трактування українських громадських установ, що опікують-ся дітьми.

ЗАХОРОНКИ.

На підставі зібраного матеріалу від управ наших закордон в р. 1934 бачимо, що субвенції на українські заборонки не переступають цифри 3.000 зол. Приймим, що я помиляюся на 100 відс., то навіть цифра 6.000 зол. далекою є відсотково від числа близько п'яти мільонів зол., прелімінованих на ту ціль у бюджеті. Як виглядали допомоги з державної каси для поодиноких українських закордон, наведу кілька прикладів. А саме:

Захоронка СС. Службениць в Коломиї в готівці 150 зол., натурою 160 зол.; у Долині 230 зол.; у Турці 100, натурою 278 зол.; у Вишнівці — нічого; в Словуті (від 1919) гот. 50; в Тернополі — нічого; в Снятині 160, нат. 480 зол.; в Сколім (де дім обдовжений на 12.000 зол.) 40 зол.; в Яворові — нічого; у Львові (оо. Студитів) 250, нат. 200 зол.; в Станіславові (має 86 сиріт) — нічого; Ремісничя бурса у Львові — нічого, ще мусить платити кризовий податок; бурса у Снятині 300, нат. 515 зол.; одна літня колонія дітей 100, нат. 30 зол.

Не називаю навіть менших закордон, яких є багато та які майже в цілості позбавлені всякої помічі Міністерства Сусп. Опіки.

ДІТОЧІ САДКИ.

Наша суспільність допінюючи вагу виховання найменших, забралася інтенсивно до організування диточих садків — і Рідна Школа організувала в р. 1933 — 255 диточих садків, що гуртували 10.580 дитворів. Зважалося би, що алада повинна прийти в допомогу в організуванні тих гарних шкілок. Тимчасом старости в Сокалі, Жидачеві, Золочеві, Камініці, Долині, Зборові, Калущі, Мостиськах, Радеківі в Сяноці взагалі не допустили до їх організування, — а причиною тої заборони були навіть такі мотиви, як „поширювання антидержавної думки“ (Сокаль) ...між 3—4 літніми дітьми!!

ОПІКА НАД НЕЗДІБНИМИ ДО ПРАЦІ.

В розділі 10 § 14. означено на ту ціль 565.000 зол. Мушу з жалем ствердити, що ледви чи знайдеться десять українців, які користали би з цього фонду: в той спосіб ставляться до наших петентів адміністраційні органи. Громадянка з Жидачева Марія Дідиж через воєнні події втратила 2 пальці, а наслідком цього і здібність до праці. Вона внесла прохання на ренту і дістала на нього відповідь від 3 інстанцій, стже й від Міністерства Суспільної Опіки, що на основі „дослідів“ вона втратила пальці при роботі на січкарні та що її батько має 20 моргів поля і як муляр заробляє 40 зол. (!) денно. Не помогла присяга 4-х свідків в суді, що бачили, як вона втратила пальці від гарматного стрільна та опінія громади, що її батько має ледви 5 моргів поля і сезонно заробляє денно не більше, як 2—3 зол. Щойно Адміністраційний Трибунал уневажнив оречення Міністерства Суспільної Опіки. Цей присуд видано в 1932 р., але досі влада не перевела нового слідства і пошкодована даремне вичікує справедливого поладнання її петиції.

НУЖДА НА СЕЛІ.

В розділі 10 § 23. прелімінується на доплати до забезпечки на випадок безробіття 17 міль. зол., а в цьому на працю для безробітної молоді 6.600.000 зол. До цієї цифри треба ще додати таку саму суму з фонду праці. При цій позвиці мушу заважити, що ті цифри раптово спадають, а саме: коли в р. 1932-3 було преліміновано 72.245.347 зол., то вже на 1935-6 р. прелімінується суму 17.000.000, себто четвертину попередньої суми.

Більшість цих грошей йде на допомогу зареєстрованим безробітним професійним робітникам і то головню по містах та фабричних центрах. Зате не добачують компетентні чинники мільонів безробітних хліборобських робітників на селі. Хто має сякий-такій зв'язок з селом, той знає тамашню нужду. Недостача одєжі, опалу та фабричних виробів першої потреби не раз більш доскулюють ніж голод. Неодина з нас, хто в зимові дні стрічає на селі дитвору, бачить такий образ: босі, бліді, голодні живуть ці малі людські істоти мов звірята і не показують носа поза стіни неопаленої хати. До школи приходять сільська дитвора з одною бульбою в торбинці, призначеною на сніданок, без ложки теплої страви та очікує світлик слів учителя про культуру, ідеали людськості та обов'язки супроти держави. Найгірша ситуація у гірських околицях. Перед віною довозили туди постійно харчеві продукти на кошті держави і ратували цих нуждарів від голоду. В винищю лору при гірших можливостях дістати харчі при недостатці заробітків і важкій системі різних оплат — гірське населення сходить до життєвого ступня нижче первісної людини. Тут вже не можна о-

Фабрика хемічних виробів

О. Левицька і С-ка

У Львові, вуль. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881

поручає в ласні вироби найкращої якості

Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.

Пасту до взуття „Елегант“ воскову

Пасту до підлоги „Французька маса“

Віск комбінований до підлоги

Васеліну до шкіри

Синку до білля

помадкову і коронову

Шварц до чофті. — Віск шевський. — Смолю шевську.

Перед стрічею мін. Саймона з прем. Флянденом і мін. Лявалем.

ЛЬОНДОН, 21. 12. ПАТ. Мін. Саймон з дружиною виїжджав в суботу 22. грудня ц. р. до Кани в французьку Рів'єру, де проведе святя.

ПАРИЖ, 21. 12. ПАТ. Французька преса ли-

ше, що мін. Саймон зустрінеться у Парижі з прем. Флянденом і мін. Лявалем. „Л'Евр“ пише, що темою нарад буде заяв. през. Рузвельта про свободу моря.

Японія зміцнює свої склх на Сахаліні.

ТОКІО, ПАТ. Начальник поліційних японських сил в Сахаліні заявив, що з уваги на напруженість на Далекому Сході японське міністерство війни рішило зміцнити поліційні відділи

на Сахаліні. Крім того уряд візвав усіх мужчин у віці від 16—42 років у військових хеміках випалити зброєю.

Важке для Л. Т. Духовних!

Повідомляємо, що фірма

„Вінпорт“

з вул. Краківської ч. 7. перенесла свої склади на вул. Гатманську ч. 6.

Поручає оригінальні виногради вина для літургичних цілей по найнижчих цінах.

Висилка в харчевні пачках по 3, 5 і 10 флашом. — Харчевні картки можна дістати в кожній пачковій уряді по 5 сот.

перувати цифрами проф. Рибарського про безробітних 6 мільйонів, а треба вже говорити про маси, що потребують допомоги. Найбільше терплять нужду мешканці гір в повітах: Лисько, Турка, Дрогобич, Стрий, Долина, Калуш, Коломия, Косів, Надвірна і то до тієї міри, що сума 5.600.000 зол. на безробіття вистарчить хіба на заспокоєння нужди в гірських селах, а де ж державної допомоги? Важко заплутане з признанням піднести, що п. віце-міністр Пешинський має зрозуміння для нужди в гірських околицях і дав цьому докази в минулому році, та на жаль від весни ц. р. до повіту Турка здержано цілковито довіз харчевих продуктів.

Коли говорю про безробіття серед українського робітництва, то мушу ще зазначити прикрий факт, що в наші сторони спроваджуються робітники з західних околиць, а українських робітників від цієї праці відсувають.

ЛІКАРСЬКА ОПІКА — ШПИТАЛІ.

У зв'язку з поганим відживлюванням і недостатньою заробітків стоїть стан здоров'я громадян. Селянське населення западає на різні недуги та через недостатню грошей не може користуватися ані порадою лікарів ані купити ліки. Шпиталів мало, а ті, що є, не вистарчають на нинішнє число населення, їх живильність теж у високій мірі недостатня. До того утримання і лікування хворих у шпиталях при теперішніх господарських відносинах за коштовне і наше селянство не може з нього користуватися. Найбільшу кризу переживають тепер шпиталі т. зв. комунальні, що колись були на опіці б. Краєвого Галицького Виділу. Вправді до бюджету вставлено суму 39.000 зол. на субвенції для тих пожиточних станиць, та на жаль ця сума така мала, що вона вистарчала би для яких 2—3 шпиталів, а не для всіх комунальних шпиталів у Польщі. Добачую у бюджеті 400.000, призначених на оплати лікарських оглядів новобранців і вважаю, що ці кошти повинно нести мін. військ. справ, а названу суму треба призначити на субвенції для комунальних шпиталів для покриття лікування незаможних селян.

ЛІКАРІ.

Коли говорю про лікарську опіку не можу поминути мовчанкою справи прийняття лікарів-українців до Кас Хворих. Пос. Ротшистрах жалувався, що звільняють з праці лікарів-жидів; я мушу додати, що українців не звільняють тому, що їх майже нема на офіційних становищах. Відома історія з усуненням з Кас Хворих д-ра Фіаса — лікарів у Львові. Наших лікарів і ветеринарів майже зовсім не приймають до фізикату — хоча лікарі-українці відомі з своєї солідності у виконуваних обов'язках, та великого знання свого фаху. При редукції лікарів взагалі в Касах Хворих і їх перевантаженні різними санітарією-статистичними роботами, небагато користуються потрібними і бідні з-поміч лікарів при убезпечальнях.

САНІТАРКИ, ДЯКИ І ВІДБУДОВА.

Встановлено до бюджету квоту 64.000 зол. на субвенції для шкіл санітарок „(пеленг-рек“) у Варшаві і Кракові. Не маю нічого проти удержання тих шкіл, але мушу з того місяця застеретися проти того, що до цих шкіл не приймають кандидаток-українок. (Міністер заявив, що в тій школі у Варшаві є одна інструкторка-українка).

До цієї пори не упорядковано справи оплат на обезпечення церковної послуги. Обезпечальня в Бережанах наложива на о. Юрія Колодія.

пароха в Словіті, обов'язок платити по 3 зол. місячно за дяків в 2 церквах і 3.10 за служницю. Стверджую, що це протизаконне тому, що наші дяки сповняють свій обов'язок здебільшого побічне заняття та в кожному разі неслухняно спадає цей тягар на парохів. Прошу п. міністра, щоби упорядкував цю справу так само, як справу амушувати до примусового обезпечення служби на селі.

Є ще ціла низка наших громадян по селах, що потратили будинки в наслідок воєнних полій і до нині не могли відбудуватися. Вважаю, що коли з фонду праці побудовано сотні нових хат по містах для бездомних, то тим більше право до помочі з того фонду мають наші селяни.

СПРАВА ДОПОМОГИ УКРАЇНЦЯМ ЕМІГРАНТАМ З НАДНІПРЯНИНИ.

На кінець хочу ще порушити одну справу лелікатнішої натури, а саме: Від 1920 р. коли наші брати аза Збруча мусіли покинути батьківщину й опинилися в межах польської держави, польський уряд, маючи на увазі за-

О. Т. Вінклера Сич

Львів, Ринок 28.

Тел. 19-96.

ПОРУЧЕ Н ІДЕШЕШІ:

Фарби
І малі
Фарби сухі
Фарби анлінові
Фарби олійні
Фарби артистичні
Золото і срібло прав-
диве
Шітка

Пендалі
Гумові вузли
Домашні господарські
предмети
Ворки до підчочкових
робіт
Взори до мальовання
Патрони до мальовання
Вішальні до вим

86/28

ПЕРФУМЕРІЯ — КОСМЕТИКА.

3—5

БРАНКА БОНА

75/86

2—26

Повний успіх нашої нової
ЧОКОЛЯДИ! КАКАО.

служити армії УНР для Польщі під час боротьби з більшовиками, прийшов тим емігрантам з матеріальною допомогою. Українцям інвалідам армії УНР признано постійний інвалідський приенок, який виводив спершу ок. 80.000 зол. Рівночасно признав грошеву допомогу для табору українських комбатантів в Калуші суму ок. 70.000 зол., та для безробітних емігрантів, згуртованих в Центральному Українському Комітеті суму коло 70.000 зол. Ці гроші неодноразово покинув рідну землю, облекшили можливість екзистенції в рідню. На жаль, з року на рік ці жертви в бюджеті обмислювано, а через те погіршувалося і подолання так військових, як і цивільних емігрантів. На рік 1935-36. знову обнижено в повсякній мірі контингент допомог для всіх 3-х емігрантських категорій. Не бачу найменшого оправдання, чому янраз треба було зменшити цю суму, коли число емігрантів не зменшилося, а збільшилося через приріст дітей та і за зарібки для них шораз важче.

Промовць кінчає на пригладку голови комісії, що минув його термін промови.

За розбудову українського приватного шкільництва.

(Докінчення.)

КОЕДУКАЦІЙНА ПРОБЛЕМА В НАШИХ ВІДНОСИНАХ.

П. І. Стронський дуже захвляється коедукцією, бо при її помочі наліється зліквідувати дві школи. Засадничо проти коедукції не можна мати нічого. Однак в цій справі не слід поступати по доктринерськи і без розбору валити існуючі добрі хлопчачі і дівочі школи, але треба числитися з особливими обставинами і в добре зрозумілому інтересі української школи й нації не форсувати коедукції.

При цій нагоді заважкую, що в тих громадах, де є окремі хлопчачі й окремі дівочі школи, польські батьки якось не дуже одушевляються коедукцією. Осв. один з найновіших прикладів: „Кур'єр Львовський“ з 1. грудня ц. р. привносить такий характеристичний допис з Коросна:

„Коросно має дві всеародні школи: хлопчачу й дівочу. Поява новий дух часу — напрям коедукції, себто вчаснішого освоювання хлопців з дівчатками. Отже відкомандировано якесь число хлопців до дівочої школи і дівчат до хлопчачої. Однак в школах не все в порядку: нема відповідного числа виховців і наслідок такий: В часі перерв перед кончим виходом стоїть довга черга. Досить часто буває, що діти полагоджують фізюлогічні потреби в коридорах „до ваніт у саних на очах інших. Як коедукція, то коедукція! — Відні батьки виготовили петицію до Кураторії, щоби скотіла вплинути в ті відносини і привернути давній тип шкіл“.

Т. навдивніше те, що пропонується „об'єднання“ хлопчачих і дівочих шкіл Р. Ш. в коедукційні. П. І. Стронський похвалюється на державну коедукційну 7-класову школу ім. Шанкевича і на новоутворені коедукційні класи при українських хлопчачих гімназіях у Львові й Перемишлі. Таж це не сталося по думці українського громадянства. Навпаки. Українці Львова під проводом пок. о. Стефановича десятиками літ боронили саме з, розділ школи ім. Шанкевича у Львові на хлопчачу й дівочу, — та жаль — безуспішно. Також на місце зліквідованих з будинків українських дівочих учительських семінарій доматилися окремі державні дівочі середні школи!

Отже і в цьому випадку аналогія до державних шкіл невлучна, а до того ж хід подій і фактів зовсім не промовляє за коедукцією п. І. Стронського.

НЕБЕЗПЕЧНИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ.

Ліквідація якоїсьбудь української школи небезпечна ще з тої причини, що раз втрачені позиції в теперішніх відносинах не так легко можна відновити наново. Як тільки досягнуті нові компетенції на українські школи, показує факт, що вже роками стоїть спеціально вибудована школа з цілою шкільною обстановкою, з усіма приладами до

навчання, з бібліотекою для дітей та вчителів і т. п., а учительські сили, а діти — а компетенції як нема, так нема... Отже самому ліквідувати свої власні школи — це дуже небезпечний експеримент.

Тому всі існуючі наші школи треба берегти як ока в голові, збити про якнайчисленнішу в них фреквенцію, розбудувати їх і спільною працею, спільними зусиллями всіх нас (і наших верств та установ) забезпечувати їх матеріально.

ЯК СТАВИТЬСЯ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО ДО СВОЇХ ШКІЛ?

Цю справу треба доконче вивчити, бо п. І. Стронський на підставі одної анкети з 11. листопада ц. р. твердить, що українське громадянство відносношійними справами не цікавиться і тому — на його думку — одинока рада: школи ліквідувати — наразі частинно. При цій нагоді п. І. Стронський посилає і деякі фальшиві інформації про анкету, що слід сравити. Отже фактом є, що розіслано не 400, тільки до 200 запрошень, а на анкету явилось не 30, тільки 50 учасників, крім Старшин Коужків ім. Шевченка й ім. Галицького Барвінок. Т. це лиш мимохолом, бо на підставі одної анкети тоді кидалися на все „українське громадянство з інтелігентною на чолі“, що, мовляв, не цікавиться відносношійними справами.

Отже можея вивчити п. І. Стронського, що зі злітністю врукків Р. Ш. взагалі і Кружка Р. Ш. ім. Шевченка зокрема не обмежується виключно

Майже ДАРОМ

Фірма

„Галицький Магазин Новий“,
ГАЛИЦЬКА 15.

продает всілякі бляватні товари

:: за безціни ::

Для прикладу цінах п. н.:

Фаласка на біли	0.55	Подолно	0.22
на шпани	0.65	Диван на підтанці	0.65
у найн. ввора	0.75	Зелір на сорочках	0.75
кол рона	0.70	Попеліна на сорочках	1.20
на леш. блузи	1.15	Іскра на ввора	0.75
Бая двостор.	1.00	Сирин колор. шовк	1.20
Недвостор. і штруси	1.70	Хустини до носа	0.10
Вонна на сукні	1.70	Сирети	0.20
на плаши	2.50	Стрижки	0.30
Шелюти на убранні	2.45	Вара. ручники	0.25
Сукно лещетарське	2.50	Купеа. ручники	0.50
Копи	4.25	Вони	1.00
Цвєли	2.40	Пішени	1.05
Капи і обрус	2.50	Простирада колор.	4.00

Великий вибір шовкових і вовняних матеріалів. —
УВАГА: При закупівлі товару від 5 зол. задурно біасти до кіна Палеа, Аполло Атлант і інших.

Реформацькі пігулки ЧЕРНЕЦЬ

регулюють шлунок, хоронять від терпіння печінок, надмірної опастости, памором, лагодять гемороїди і при нахилі до обстоуїтї є лагідний прочищуючий засобом. Виваати 1 до 2 пігулок на ніч.

31/69 37—?

ПОДЯКА.

Одним почуваюся до обов'язку зложити подяку Товариству взаємних обезпечень на життя „КАРПАТІЯ“ у Львові за скорі й без зайвих труднощів виплати повної обезпеченої суми по моєму бл. п. батьку о. Романі Кордасевичу, пароху в Тучапах.

Скорі й акуратні виплати обезпеченої суми амер. доларів 800.— уповажняє мене поручити це одному українському Товариству обезпечень на життя „Карпатія“ у Львові, найширшим кругом української суспільності.

528 ВОЛОДИМИР КОРДАСЕВИЧ.

до збирання фондів (хоч, це одне з найважливіших завдань). Вистан, переглянути звіт з діяльності Старшини І ІІ секцій (батьківського комітету, жіночої секції), поцікавитися конференціями батьків, переконатися про іншу різнопланову працю Старшини і зацікавлених членів Клуба, а можна переконатися, що Клуб не змарнував таланту. Н, жаль, п. І. Стронський не поінформовався як слід про стан справи, а повинен був це зробити, виступаючи прилюдно.

Також цифри — як на нашій вілосині — не такі, щоб ними треба соромитися. Бо стягнути 12.000 зол. на рік — це вже щось значить! Очевидно, що цифру можна подвоїти, але до того треба живої співпраці всіх людей доброї волі.

ЧИ НАРОДНІ ШКОЛИ МОЖУТЬ БУТИ САМО-ВИСТАРЧАЛЬНІ?

П. Стронський вимагає, щоб народні школи були самовистарчалні так, як неоприклад окремі школи СС. Василіанок, себто, щоб могли удержуватися з власних шкільних оплат. Очевидно — до того треба прямувати і як мого наближуватися до такого ідеального стану. Одначе треба мати на увазі, що ніде на світі народні школи, що мають загальний характер і стелять під свої крила не тільки дітям маючих батьків, але й бідноті, — не є самовистарчалні, як самовистарчалніми не можуть бути фахові й ремісничі школи, закоронні, дитячі садики і т. п. Це фактично зовсім інша справа. Бо ж неможливо викидати зі шкіл Р. Ш. тих, що їх не то не стати на шкільну оплату, але й на харч і на убрання та обуву! Всіх їх мусить пригорнути Рідна Школа і не тільки дати їм безплатну науку, але ще й допомогти доживлюванням, убранням, шкільним приладам тощо.

В тій цілі Старшина Клуба та ІІ секції збирають гроші і дати в натурі, підшукують „опікунів“ — і то не без успіху. Бо — річ ясна — якщо не зробимо того ми, то зроблять це інші, але українська нація не матиме з того потіхи. І до цієї великої, благородної і в засідках далекосяжної різношкільної праці, до необхідних жертв спонукаємо притягнути всіх без винятку, не виключаючи й тих матеріалістів, що „люблять Русь, як кусок сала“... А в між вами такі, що десятки пускають у ваг, сотки пропивають, „скільки пускають з лямом! За ті гроші можна не одну слезу білому отерти, а школи Р. Ш. вивільнити з усіма вимогами сучасної педагогії та матеріально їх забезпечити. Мало того: чимало людей відмовляється прийняти опікунство над бідою українською дитиною, але годують у себе по кілька котів, тримають пси й одлачують за них потішки. ба, є й такі, як на нашій вілосині двоєзці, що удержують платних тренерів для своїх собак! Невжеж не можна без того обійтися? Невжеж не краще було б ті гроші дати на Рідну Школу?

ДОШЛЯНІ РЕЗОЛЮЦІЇ.

І саме тим печучим життєвим різношкільним справам були присвячені ті 12 резолюцій, що їх всі присутні на анкеті 11. листопада ц. р. одногласно ухвалили. Всі вони (справ, шкільних оплат, опікунів, і прц. датків скарбонек по установах і приватних помешканнях, патентів, протиположених карт, провінцій бльчків, приватних датків, підготовки коляди, позички і т. д.) зонільні й необхідні на підставі довголітнього досвіду.

І хоча п. І. Стронський сумнівається, чи їх вистеє арсалаувати — то ми, що безпосередньо працюємо на різношкільній нині, віримо твердо, що так воно станеться. Бо чейже кожний арозуміє, що в боротьбі за життя і кращу майбутність нашої мусить кожний член нації і кожна українська установа взяти діяльну участь і не сміє відмовитися від матеріальних жертв! Усі мусимо пайтися на різношкільній позиції, бо не найважливіша справа з усіх справ дуже важких — це наблизити накаа часу!

Микола Ластовецький.

МІСЬКІ ТЕАТРИ У ЛЬВОВІ 22. ГРУДНЯ.

„ПАСТОРАЛКА“

режис-рія Ел. Краснощевського. — Музичний провід Й. Муш. — Декорації Отто Рекс. — Н-й гарніша вистава. — Чудові старі коляди. — Чар святочних традицій.

Кіно АТЛАНТІК

Прем'єра найновішої революційної російської фільми „ПЕТЕРБУРСЬКІ НОЧІ“

відбудеться у вівторок 25-го грудня в год. 12-їх полудне.

Палка дискусія в сенатській комісії.

ВАРШАВА, 21. 12. ПАТ. В сенатській конституційній комісії йшла далі дискусія над проектом нової конституції, головню над розділом IV. (сойм). По оголошенні поправок сен. Ростворовським, зголосився до слова сен. Возьвіцький (Стр. Люд.). Промовець виступив проти обмеження прав сойму в кермуванні державою, скасуванні засади пропорціональності й обмеження посольської незайманості.

Сен. Левенторц з ББ підкреслив, що соймові дієсно не буде вільно кермувати державою. Однак ця постанова, на думку промовця, згайшла прихильний відгук не тільки в Польщі, але навіть за кордоном, нар. у Франції. До травня 1926. р. сойм дійсно правив державою і тоді за нещільних сім років упало 14 урядів, 150 міністрів і 32 міністрів скарбу. Однак Польща з огляду на своє географічне положення мусить мати сильний уряд з великим авторитетом.

По промові сен. Охавовича замкнено засідання комісії, яка зійдеться в. дальшу нараду коло 7. січня 1935. р.

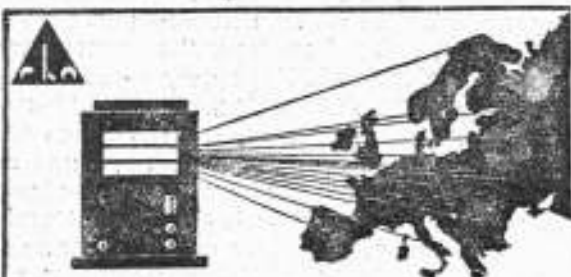
ПОДЯКА.

Усім, що з приводу смерті нашої Матері оказали нам тільки співчуття, — складаємо сердечну подяку.

КОСТЬ І ПОГДАН ПАНЬКІВСЬКІ.

Перехідний уряд в Югославії.

БІЛГОРОД, 21. 12. ПАТ. Переговори між БФтича з опозицією розбилися тому, що опозиція домогалася зміни виборчої ординації і скликати скупштина. Всеж таки опозиція рішилась вислати деяких своїх людей до тимчасового уряду та одночасно продовжувати далі переговори. Преміером і міністром закордонних справ тимчасового уряду стане мін. БФтич, міністром військових справ ген. Жікович, міністром фінансів Стоянович, міністром внутрішніх справ Попович. Політичні кола сподіються, що регенція, рада призначить міністрів уже в найближчих годинах. Між журналістами кружляють погослоски, що в регенційній раді нема згоди на створення тимчасового уряду і тоді мін. БФтич мусів би зректися своєї місії.

РАДІО-ПРИЙМАЧАМИ „Е-КО“ ЧУЄТЬСЯ ВСЮ ЄВРОПУ.

Експлуатаційний відділ кооператива інженерських Робт К. І. Р. Львів Сикстуська 29. Тел. 3-30. 647 6-5

Наради протестантських єпископів.

БЕРЛІН, 21. 12. ПАТ. Вчор, почалися наради протестантських єпископів і представників німецьких християн. Уряд і партію репрезентує надпрезидент Східної Прусії Кох, який заявив, що уряд бажає єдності і згоди у протестантській церкві. У Берліні кружляють погослоски, що на випадок компромісного позадання спору про урядовий єпископ Мілер уступити. Ного наслідком буде єпископ Гановеру Маревс.

Опасні люди мають без труду сильне і задовільне випорожнення, ажываючи відповідно і регула, но природної гіркої води Franciszka - Józefa. Поручають й лікарі.

Бомбовий замах на суддю.

ПРЕБС, 21. 12. ПАТ. Минулої ночі невідомі справанки кинули бомбу на дім присялого судді, який візьме участь у процесі за замах на Венієльоса. Вибух завдав великі шкоди. Процес починається завтра.

По сесії Св. Синоду.

„Відомості Українське“ повідомляють: Ос тавні офіційні висліди сесії св. Синоду покищо не відомі. Українські православні кола засеєняють, що у справах волинської дієцезії дійшло до такого компромісу: всіх членів консисторії, крім о. прот. Тучемського, звільнено і доручено архієпископові Олексієві предложити кандидатів до затвердження Синодові підчас чергової сесії. Крім того кружляють погослоски, що о. прот. Видьбиду-Руденка призначили членом виленської консисторії.

НОВИНКИ

— ДО ВПОВ. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ! До цього числа долучуємо складання П. К. О., яким просимо надсилати передплату на рік 1935. Місячна передплата зол. 5.— чвертьрічна зол. 15.— піврічна зол. 30.

— Хочете мати добре футро, ідіть до відомої фірми Юліяна Глушевського. Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— Магазин п'юстелі Р. Джаля, Львів, Хоружини 3, поручає: килими, матраци по найдешевших цінах. Переробляє килими по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 12-100

— Приймаю як давніше в моїм заведенні від 9—1 і 3—6, в неділі і свята від 9—10. Львів, Сикстуська 17. — Насс. 725 1-3

— Українські грамофонові плити. Вже появились давно очікувані плити „Сирена-Електро“ з побутовими і святочними наспівами відомого українського хору „Сурма“ під диригентурою п. Івана Охримовича. Одною з найкращих частин є коляди і щедрики. Появу нових українських плит треба повитати з найбільшим задоволенням. 730

— З приводу двадцятиліття Українського Січового Стрілецтва „Червона Калина“ уложила зі своїх видань для широкого збуту по знижених цінах три роди бібліотечок з творів виключно воєнно-історичного змісту в ціні зол. 62.50, зол. 40 і зол. 25. Для вшанування великої річниці Стрілецтва закупили ці бібліотечки крім през. д-ра Дм. Левицького, про що вже було оголошено, ще такі громадяни: Впрп. о. Мітрат Т. Войнаровський 7 бібл. за зол. 444. з призначенням для взнав і бібліотек на Лемківщині та в інших околицях краю, дир. І. Тиктор три бібл. за зол. 200. для читальні „Просвіти“ в Банялюці в Босні і для двох бібліотек в краю, посол д-р Л. Макарушка три бібл. за зол. 200 для студентських бібліотек поза границями краю. 731

— Хто хоче прийняти провести вечір, хто хоче відлихнути в кожній хвилині дня та покрити себе доброю кавою, чоколядою, какао чи чаєм — нехай іде до знаної нам добре цукорні Ц. Стецьків'ова при вул. св. Миколая напроти старого університету. Там зможе осолодити собі хвилини дозволами і пампушками і пиріжками й іншими солодощами, які є незрівняні.

— Гр. Смольський, один з найталановитіших наших малярів молодшої генерації, що вийшов зі школи артиста Олексі Новаківського, виїжджає на дні до Парижа для поглиблення малярських студій. Молодому, надійному мистцеві бажаємо на дорогу найкращих успіхів.

— Вистава стрілецьких памяток у Нац. Музею. В неділю 23. 12. в год. 12.30 впол, відбудеться відкриття стрілецької вистави, що її влаштовано з приводу 20-ліття вимаршу в поле У. С. С. Вистава ця зложена з портретів, батальних образів, рисунків і графіки: Буцманюка, Геца, Іванця, Куриласа, Кульчицької, Ю. Назарака, Перфещького, Сорохтея, Холодного, різьб Коверка та рисункових портретів польського арт. маляря Гавеля, великої збірки фотографій та річевих памяток, як олягу, зброї, записок і військових відзнак. Вистава надзвичайно богата й цікава. Вступ добровільні датки. Ціна ілюстров. каталогу 50 сот. Вистава в залах Нац. Музею триватиме до кінця січня 1935.

— Совітська фільма у Львові. Кіно „Аполло“ починає позавтра висвітлювати у Львові нову картину „Союзфільму“ п. з. „Пітербурські ночі“. Текст і співи російські. У головних ролях Вера Тарасова, Л. Орлов, М. Добронравов і М. Доронін, відомі добрі артисти.

— За похвалювання вбівства мін. Перацького та за образу польської держави станіславський суд засудив столяря з Нижнева Пимона Зборовського на 8 місяців в'язниці.

Найкращі дарунки на ялинку

як торбинки, парасольки можна дістати у фірмі:

Сикстуська 1. Памятайте „Ноблес“ Сикстуська 1.

Ноблес

— Краєва хроніка. Перемиський суд розглядав справу шофера Івана Пиха, що за матримоніальні обіцянки андурих від п'ятих польських наймичок у Парижі 6.000 фр. За це засудили були Пиха на 2 місяці та вислали із Франції. Тепер перемиський суд засудив Пиха за ті проступки на рік в'язниці. — При розбірці старої рудери в Ярославі, що була колись заїздним домом, знайшли під підлогою кістки жінки, що лежав там кільканадцять літ. — В Березові застріляв Каз. Пйотровський зі села Грабовиця сепарського повіту Йосифу Гавсхект, жінку господаря Михайла наслідком заведеної любови. — В санаторії в Ворохті отруївся хорий на туберкульоз 26-літній. Йос. Борер із Кор. Гути. — В Зимній Воді під Львовом гімн. абсолювент Лев Трофим бився так незручно револьвером, що застріляв 19-літнього Йосифа Дмитровича з Рудна. — На дорозі з Тухлі до Великих Очей пов. Ярослава ограбили трьох напасників пекаря Шляфа з готівки 50 зол. Арештовано І. Крука, М. Хруника і М. Швама з Тухлі, яким частину грошей відібрано. — У Львові арештовано 25-літнього Франца Кіларя, сина 100-моргового господаря в Туринці, жовківського повіту, що доконав влому до одного sklepu в Жовкій.

Жадайте всюди!

найкращу рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуду — та смар до лещат. 440.1—2

„СІЛЬВА“

Львів, Бандурського 5

— Дванадцять літ удавав лікаря. На терені повіту Гарволін люблинського воєводства виринув якийсь Леон Козьолковський, що 12 літ вів лікарську практику в Желехові, подаючи себе за доктора медицини. У зв'язку з наказаною в останньому часі урядовою реєстрацією лікарів д-р Штразменн зажадав від нього лікарського диплому, якого він між іншими своїми документами не пред'явив. „Доктор“, бачучи, що земля йому усувається з під ніг, шев без сліду. Цікава річ, як хтось міг протягом 12 літ лікувати людей і ніхто не питав його, чи має до цього кваліфікацію.

Коли хочете

записати себе у серіях найдорожчих — подаруйте правдивий КИЛИМ ХАМУЛИ — Склад: Львів Рутівського 1. (біля Марійської пл.) Взорн килимів висилаємо на бажання. 723

— Засудили редактора. У варш. суді закінчилася розправа проти відповід. редактора „Вечора Варшавського“ Матушак за знеславлення бушш, міністра Морачевського. Матушак засудили на 2 місяці арешту, гривни 300 зол. та судові кошти. На основі амністії кару подували.

ВІД НИНІ ПІЛЬКИ „АРОЗА“ БУДИНИ.

— Кілько мешканців має Варшава? На основі обчислень статистичного відділу варшавського магістрату в дні 1. листопада ц. р. у Варшаві жило 1.217.560 осіб. За останній рік населення Варшави зросло на 23.120 осіб.

Уживайте лише

знаменитої цигорії „ЛУНА“ здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ“ і зернистої „СОЛОВОЇ Кави ЛУНА“ виробів української кооперативної фабрики „Суспільний Промисл“ Львів XV, Церковна 2, тел. 42-97

— Ошукали большевицьку торговельну місію в Варшаві. Купці Давид Вільденбаум, Абе Зискінд і Меч. Майснер оснували торговельну спілку „Нафхем“ і взяли від варшавської торговельної місії товарів більше як на мільон золотих. Заплатили векслями із фальшованими підписами, або що їх підписали прошки за заплатою 50 сот. Товари купці продали зараз за готівку нижче ринкових ціл. Поліція поведла слідство та арештувала лише Вільденбаума, Майснера не можуть арештувати, бо він тяжко хорий, тому при його ліжку сидить поліцай, а Зискінд утік до Ланцу.

— Населення Праги, столиці Чехословаччини, дійшло з кінцем 1933 р. до 897.250 осіб. Перед десяти роками начисляли його на 788.951 осіб, отже протягом десятих літ зросло на 14 пр.

— Комуністи вбили американських мільонерів. З Пекіну повідомляють, що китайські комуністи стали кількох американських мільонерів, а їх тіла залишили непогребані на полі. Комуністи заявили, що це перший крок до акції, яка має на меті винищити всіх чужинців.

При святкових орудях прошу не забути вступити до харчівні.

Д. ДРУЖБЯКА, Львів Ринок ч. 40.

— Масові саботажі на совітських залізницях. Совітська „Правда“ з 16. ц. м. у статті п. н. „Завести порядок на лініях доїздової і головної залізничної лінії Єкатеринск“ подає, що на тій лінії невикриті винуватці доконали різних саботажових замахів, наслідком чого державний скарб потерпів великі шкоди. Протягом цього року висаджено із шин кількадесят товарних потягів і ушкоджено 25.000 вагонів. Втрати у зв'язку з тими саботажами доходять до 3 мільонів 500 тисяч рублів. Далше зазначає автор статті, що в 1933 р. не було теж краще, бо за цілий рік ушкоджено наслідком висадження зі шин 42.200 вагонів. Висаджено теж 100 потягів з вуглем, деревом і харчевими продуктами. Торішні втрати з причини залізничних катастроф досягли суми 3.000.000 рублів. Вкінці автор статті звертає увагу, що від 1932 р. на агаданих лініях не переведено ніякої інженерії.

На зимовий сезон, убрання, рагляни, лещетарські комплекти

СУКНА

Рудольф Сьвітальський

Львів, Сикевича 5. (за готелем Жоржа).

— Ріжні вістки. В Лондоні повішено 42-літню Етель Меджор, засуджену на смерть за отруєння чоловіка. — Італійський уряд розпочав будову великого залізнично-бетонного мосту, щоб злучити острів Градо зі суходолом. — У Білгороді відчинили нову установу „Балканський інститут“, що має на меті вести пропаганду зближення між балканськими державами і народами. — У Франції обиділо на 7,5 пр. осіб, яких уряд скарбовий увільнив від доходувого податку. — 15. ц. м. тільки єдина держава в Європі заплавила в означений речини свій довг супроти Зл. Держав. — Редактор „Дейлі Мейл“ лорд Ротермір після подорожі по Сарським басейн заіхав, що нема сумніву щодо успіху голосування тамошнього населення в користь Німеччини. — За мин. рік у 5000 німецьких театрах було 250 мід. відвідувачів. — Двох московських робітників, що самовільно виїхали на прогулку державним авто засуджені на 10 літ в'язниці. — Японська імператрица пожертувала білизну і теплу одіж 16.000 дітям у півні. провінціях, де панує біда. — Скількисть послів у новім турецьким парламенті буде збільшена до 120 членів. — Американські гангстери погрожують сов. консулеві Толоконському, що пірають його 7-літню доньку. — Франц. парламент призначив 30 мід. фр. на перебудову будинку колишньої австротурської амбасад, куди перелітуть бюро президента міністрів. — У Лондоні помер у 77 р. життя лорд Грінвей, основник великого концерну „Англо-перське нафтове т-во“. — Німецька преса сильно критикує і нападає на славного мистця Макса Лібермана, колишнього голову Академії мистецтв, з нагоди його вистави. — Австр. автомобілейний клуб вибрав своїм почесним членом — кардинала д-ра Т. Інніцера. — У м. Сотебі біля Лондону продали шоденник Марії Люїзи, жінки Наполеона, 133 сторінок малого записника за 490 фунт. шт. — Австр. архикнязь Отто Габсбургський прислухувався шим днями нарадам франц. парламенту; преса підкреслює його чечність: коли до нього ввійшла дама, він відступив йй своє місце. — Головою союзу чужих журналістів у Франції вибрали П. Милокова, заст. голови А. Руссо, бельгійця і А. Віндінга, данця.

— Заперти. Дослідні переведені в калінах для внутрішніх медет виказують, що приподна гірша пода FRANCISZKA - JOZEFA є знаменитим перечислянням засобом, що приносить велику користь.

З нагоди СВЯТ продаємо понижче фабричних ціл всілякі блаватні товари, новинки і близанки Галицький Магазин Новин. — Львів, Галицька 15.

ДИВОГЛЯДИ.

СТОЛІТНІЯ ЛЕТУН

Англійський фермер Коннеді скіпчивши 99 літ рішав вибратись у дальшу подорож на літаку і перелетів 1400 миль.

ХТО КУПИВ ДІМ „ПРОСВІТИ“?

У ч. 6. „Батьківщина“ довідуємось про цікавий історичний факт, а саме: „Дім „Просвіти“ купив тодішній голова товариства, український діяч, Володимир Федорович“. Легко виступити в ролі санатора ншого нашого національного життя, але важче знати історію рідного краю.

ДВОЄ ДІТЕЙ МАЄ ВЛАСНУ МОВУ.

У малім шведським селі зиховалось двоє дітей, 3 і 6-літні, що розмовляли тільки однією мовою, без ніякого іншого товариства. Вони вперше собі власну мову, якої ніхто не розумів, з якою розмовляли як рідною. Шведської ще не знають. Лікарі стердали, що діти повсім нормальні і можуть легко навчитись по шведськи, коли попадуть у товариство.

† ПОСМЕРТНІ ЗГІДКИ.

ВОЛОДИМИР ВАСИЛЬ БАРАН.

помер у Львові, дня 21. грудня ц. р. у 36. році життя. Зійшов зі світа один з тих тихих, незаметних синів українського народу, яких серця горіли на його славу. Ще будучи малім хлопцем, Попійний зловив собі ногу і наслідком цього на все життя став каліком. Проте, коли прийшов 1918 рік, 20-літній студент прав Володимир Баран зголосився до Української Галицької Армії і коли не міг бути через свою ногу на фронті, то вступав боєвиком у військовий пансіонарці. В УГА служив від 1918. до 1920. року і швидко інтервально повернувся додому. Домашні злидні і допити змусили не дати змоги злізному студентові спізнити правничих студій. Зате вже в 1925. р. як лшч зважалося Організація Українців міста Львова, потунна він до Організації і з повною посвятою в смішно пильку місечку виборозду працював у ній до останніх днів свого життя. І останні його думки вже на смертному ложі були лиш про Організацію, щодо якої в магчєнні дала увесь час ліжє зорятження. Попійний залишив двоє стареньких родичів і безробітну сестру, які були майже зовсім на його удержанні.

Похорони підбудуться в неділю 23. грудня ц. р. в год. 2-їй пополудні в мірменської трипти на Личаківський цвинтар. В. П. П.

КРАЩА ВІД ЛІКУ

ЛИПНЕВА ОТРУТА

найновіші оповідання
Василь СОФРОНОВ

Можна купити: в Адміністрації „Діла“ Львів, Ринок 10. — і у всіх українських книгарнях.

Ціна зол. 1-40

Дописи.

ПЕРЕМІШЛЬ.

Вечір пісн. Жіноча гімназія „Українського Інституту для дівчат“ у Перемислі ухвалила „Вечір пісн“ дня 18 XII. Виступили хором всіх клас гімназії під проводом учениць із своєї класи. Перед хороними виступали уч. V. кл. Михайлишин зголосила реферат про пісню, від її прозвення, подала розніток піснї в ішних народів, та закінчила заслугами українських композиторів з Великої України й Галичини для нашого народу. Реферат був змістовий і цікавий. Хорі відсінвали різні піснї, були тут коломийки, козацькі піснї й ін. лекції і тинчі, на одні, два і три години, різних українських композиторів: Людкевича, Колесси, Березовського і т. д. Вечір піснї зробив дуже приємне вражєння, годилося своєю оригінальністю, порядком і дбайливим виконанням. На піснї свині спеціально змішено рядок нот і слова піснї: „Ябни ми піснї не миди.“ На стінках уміщено портрети українських композиторів, прикрашені українськими рушниками й вишивками. Все те доповнювало цілість симпатичного вечора. Дирігентки були: І. кл. Л. Нахиченко, II. кл. І. Дюпенко, V. кл. А. Маринювич, VI. кл. О. Піх, VII. кл. Л. Галань і VIII. кл. Л. Круша. Вивчаються вони в міру своїх сил, живий ірарне. Загальна підготовка була в руках проф. спілку гімназії Марії Данилевич, яка поклала багато праці і внаслідок цього повне призначення. Маєє хваляження до наймолодших: хоч тяжко довгий час бути спокійним на сцені, але тобда над собою панувати і не обертатись.

П. 15

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення платити не відмовляйтесь.

Еатон.

Кооперативна „Укринський Театр“
Театр „Аграва“.

Львівський Театр „Життєвостан“:

Субота, 22. XII. год. 7:30 веч. „Ой не
завжди Гриню“.
Неділя, 23. XII. год. 7:30 веч. „Ой не
завжди Гриню“.
Неділя, 23. XII. год. 7:30 веч. „Святе
вроду“.

Кінематичний Театр.

Субота, 22. XII. год. 7:30 веч. „Пастор-
рада“ Л. Шалера (Кремень).
Неділя, 23. XII. год. 7:30 веч. „Пастор-
рада“.Неділя, 23. XII. год. 7:30 веч. „Повста“.
Понеділок, 24. XII. Театр вечірній.

Театр „Життєвостан“.

Понеділок, 24. XII. Театр вечірній.

Кіно.

АДІЯ: „На шарискому бруку“ та
„Маска обману“.

АЦЕЛЮ: „Каріона“ (Дольорес дель

Іза).

АТЛАНТИК: „Весняний вальс“ (муз.

Штрауса) і „Морель і Гарді“.

БАСІДА: „Д-р Ліванска і мистер Гайд“.

Дуні у Шангаю.

ІГАНІНА: „Маскарада“.

КАСІО: „Острів скарбів“ (Волес

Бері).

КОЛЕСИ: „Богиня без снів“, режис.

„Огляд по обличчю“.

КОМІК: „Весільна парада“ (Фран-

ціза Іза).

МАРСЕЛЬКА: „Тореадор і жінки“

(Ад. Менжу), режис. „После шашини“.

МІРАЖ: „Моя жінка то ти“ (Нізіні Гар-

вен).

МУЗА: „Пісня пана Іс“.

НАЛІС: „Револьвон сміху“ в гол. ро-

ля Шері Телла.

НАН: „Королева Христия“ (Ірета

Гарбо).

НАСАЖ: „Невідомий чоловік“ і режис.

РАЙ: „Гадюка година“, М. М. Маас.

СВІТ: „Чи людина то дитина?“

СОНЦЕ: „Сніг джунглів“.

СТИЛЕВ: „Висока праця“ і режис.

ТАХА: „Дольорес — жінка смерті“

та режис.

НИМЕРА: „Пісня кохана“ (Джозе Мо-

ста).

Закордонне радіо.

Субота, 22. грудня 1934.

Відень (306,8) 16:00 Концерт, 18:25 Нар-
исовані, 19:15 Концерт хору Вінер Зей-
тер Клубен, Братислава (298,8) 17:20
Слов. нар. пісні, 19:35 „Королева волон-
тер“ оп. Фрида, Кошиці (259,1) 11:05 Німеч-
ка, 17:20 Слов. пісні, 18:00 Для Закар-
паття, Прага (470,2) 11:05 Сальон, музика,
19:35 Дуети на скри. та форт., 19:30 Нар-
исовані, Прага II. (260,2) 14:30 Спів, Париж
(145) 21:00 „Міжкоп.“ оп. Делібеса ма-
арид (274) 19:00 Симфонія Ч. 9. Ветово-
на, Рига (314,6) 17:10 „Гітара“ вол. дуету,
Франкфурт (231) 20:10 „Голландсь-
ка“ оп. Р. Вагнера, Кельн (355,9) 19:00
Канер. музика, 19:30 Нар. пісні, Мінхен
(405,4) 20:10 Оп. музика, Буда-
пешт (350,5) 17:25 Нок. концерт, 22:00
Циг. музика, Милано (365,6) 18:30 Орх.,
17:10 Танкова музика, Рим (420,5) 22:00
Скрипка.

Неділя, 23. грудня 1934.

Відень (306,8) 11:00 Спів. концерт,
12:30 Німечка, 17:35 Канер. музика, 19:10
„Радіо Аристотель в альян. сел.“ муз. обр.
І. Мотца, 20:00 Соната на скри. і форт.
Пфіннера, Кошиці (259,1) 18:00 Для За-
карпаття, Прага (470,2) 11:30 Муж. хор,
19:30 Фотографія театру, муз. ауд., Па-
риж (145) 14:00 Популярна музика 16:00
Концерт, Данціг (260,2) 14:45 Вес. тесон-
на, Вільгорт (420,2) 13:15 Німечка, 20:00
Форт., сн. (314,1) 15:10 Лютиски пісні
20:10 Італ. оп. музика, Берлін (355,7)
14:15, 16:00 Концерт, 20:00 „Івас і Гану-
са“ муз. казка Гумпердіна, Франкфурт
(231) 18:30 Спів, Кенісгаузергаузен
(157) 11:30 Анд. в честь Гольберга (муз.
відч.), Кельн (455,9) 17:30 Спів, 20:10
Танк. та пісн. давних добрих часів,
Ляйпциг (352,2) 22:00 „Християн“ оп.
Пфіннера, Мінхен (405,4) 19:00 Фортені,
Будапешт (350,5) 17:25 Симф. концерт,
17:30 Сольо на таргата, 18:35 Арфа,
22:20 Циг. музика, Будапешт (327,1) 19:40
Спів, Милано (365,6) 21:45 Концерт на-
містан Джіні Гранд, Рим (420,5) 17:00,
22:00 Концерт.

Понеділок, 24. грудня 1934.

В день (306,8) 12:30 Орх. концерт, 18:00
Хор, 19:10 Вес. концерт, Братислава
(298,8) 11:05 Сальон, музика, Кошиці
(259,1) 21:15 Бажаючи піднятися-их ді-
тей, Прага (470,2) 10:15 Концерт орх.,
12:35 16:10 Сальон, музика, Париж (164,8)
21:45 Концерт, Берлін (355,7) 13:15 Музи-
ка для дітей, 16:00 Радіока музика,
Гамбург (331,9) 11:30 Концерт, 19:00 „Івас
і Гануса“ муз. казка Гумпердіна, Ке-
нісгаузергаузен (157) 18:00, 23:00 Вес.
різдвяна авандя, 21:20 „Івас і Гануса“
муз. казка Гумпердіна, Ляйпциг (352,2)
18:45 Радіо музика, Будапешт (350,5)
13:30 Фортені, 13:00 Вольончези, Мил-
но (365,6) 2:00 Канер. музика, Рим (420,8)
12:40 Кінтер, 17:30 Солоїсти.

Львівське радіо.

Субота, 22. грудня 1934.

6:45 Ранішня ауд., 7:50, 22:00 Реклам.
концерт, 11:57 (сигнал часу, 12:03 Метео-
рологічні вісти, 12:05 Огляд преси,
12:10 Концерт, 13:01 Подуди, денник,
13:05 По одній піснці з гр. пл., 13:40
Експорт, 13:55 В.ска 15:45 Найновіші
гр. пл., 16:30 Театро Уані: Свят Вечір
пана Скупаря для дітей, 17:00 Японські
пісні в супр. форт., 17:40 Форт. твори,
17:50 Троїх івасів — або стил і вчню,
18:00 Наші книжки, 18:10 (Ізв.а реути,
18:15 Соната І-дур оп. 13 на скри. і форт.,
18:45 Репортаж із СССР, 19:00 Анг. ре-
велі сн. і гр. пл., 19:20 Глибине (міста й
містечка), 19:30 Гр. пл. (твірні Баріцького
та Желенського), 19:50, 19:56, Спорт. ві-
сти, 20:00 Легка музика, пес монодій,
20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо,
21:00 Концерт орх. спів, 21:45 Лю с. Спін-
клер і ам. повість, 22:15 Розважання муз.
загадки, 22:45, 23:05 Муз. репортаж, 23:00
Комунікати, 23:25, 24:00 Сальон. й тави.
музика.

Неділя, 23. грудня 1934.

9:00, 11:57 Сигнал часу, гейнал, 9:05,
9:23, 9:40 Ранішня музика з гр. пл., 9:07
Руханка, 9:20 Ранішній денник, 12:03 Ме-
теорологічні вісти, 12:05 Сільва перум,
12:10 Театр. репертуар, 12:15, 13:15 Муз.
паранок; у перерв. оп. 13. год. „У полі-
ських хуторах“, 14:00 Легка музика з гр.
пл., 15:00 Підсудна годівнина гутірна
нескопозських сезнів, 15:15 Гаври на
тавайську гітару з гр. пл., 15:25 Огляд
ринків різних продуктів, 15:35 Народні
співки з гр. пл., 15:45 Упорядкування
донга власних дійних сільських гос-
подарств, 16:40 Вітер в очі (фр. із пові-
сти М. Домбровського), 16:30 Скрипка
в супр. форт., 16:45 Ядичка Радіа для
бідних дітей, 17:40 Камубські пісні (Ка-
менська сопран, Рой тенор), в повисе-
ваннях, 17:30 Дрібні твори на скрипку й
виолончель, 17:50 Життя починається
після сорока, 18:00 Театро Уані: Пра-
гедія Сократа III. ч. „Критон“, 18:45 Га-
лишська молодь після повстання, 19:00
Популярні і улюблені твори (орх. форт.),
19:30 Актуальні фейли, 20:00 Концерт
симф. орх. під дир. Бердана. спів (Пра-
га), 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо,
21:00 Івасі веселі львівські ханли,
21:30 Спорт. вісти, 21:45 Поч. технік.
скрипка, 22:40 Реклам. концерт, 23:15
Заняття для приятелів, 23:40, 23:05 Танк.
музика.

Понеділок, 24. грудня 1934.

6:45 Сигнал часу, гейнал, 6:45, 7:07,
7:25 Ран. муз. з гр. пл., 6:52 Руханка,
7:15 Ран. денник, 7:35 Хвил. господарств,
7:50 Рек. концерт, 11:57 Сигнал часу,
12:03 Метеорологічні вісти, 12:10 Концерт,
13:00 Подуди, денник, 13:05 Популярна
музика з гр. пл., 16:10 „В убогій стаїні“,
16:40 Поч. скрипка, 16:50 Свят концерт
із Лодзі (муз. хор, 17:30 Радіо — свя-
то хорих гутірна з хором), 17:20 Орх.
музика з Билья, 17:40 Льв. фільмовий
огляд, 17:50 На Крайньому ринку (св.
авд. з Кракова), 18:10 Сен Саяс: Ора-
торія Радла Христового (м.ш. хор,
орх. солісти), 19:00 Кошиця ауд., 19:35
Радіока гутірна для самітних, 19:40 Ко-
ладкова авандія, 21:15 Свят-вечірня про-
мова, 20:25 Колади, 20:40 Перед Янінко-
ва шаласом (нар. авд., гуральські пі-
сеньки, танк. музика) 21:15 Перший Свят
Вечір в стрілецьких ронах, 21:30 Шлясний
коладник, 22:10, 23:00 Гр. пл., 24:00 Бо-
гослуження в ченстоховського монастиря

БІРЖА.

ГРОШ.

Доказ у Львові у приватних оборотах
3:27:20 зол.У Варшаві були такі курси: Лондон
26:16, Париж 34:94, Берлін 212:80, Циріх
171:64, Голландія 358:18, Прага 22:13,
Італія 45:33, НьюЙорк кабеля 5:29:23,
НьюЙорк чеки без транзакцій.Золото: Докази 8:91—8:93, Франки фр.
44:30—44:60, Дукати 81:50—82:00, Корони
35:20—35:50, Рублі 42:50—43:20,
Срібло: Корони 0:32, рублі 1:25, фльо-
рени 0:75.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 21.
грудня ц. р. кооперативна платив за:

1 кг. масла десероного	2 60 зол.
1 л. молока	0 17 „
1 л. сметани	0 60 „
1 к. верш	3 90—4 00 „

Пастеризоване молоко з доставкою до
кону у Львові і дитра 25 сот.Тенденція на масло, молоко і сметану
здержана, на ліпша знизювана.Маслосоюз повідомляє, що в грудні ц. р.
платити за віддання своєї достав-
ки за 1 кг. живої ваги птиці, дуюко
подвіря птахомиасові „М. С.“ у Львові
(вул. Б. Гловацького 23):

Курочки молоді І. кл. за 1 кг.	0 93 зол.
Курочки жол. І. „	0 85 „
Качки І. „	0 85 „
Пантарки І. „	1 — „

Індиків і гусей не приймає. Також не
приймає курей, качок і пантарок II. кл.

ПОДЯКА.

Львівська філія Кр. Т-ва Охорони Ді-
тей і Опки над Молодою почувалася до
милого обов'язку подякувати всім Паням
і Паням за ласкаву участь в виконанні
програми на щорічних Андрійських
Веч. випах, а саме: Ів. П. Галі Голу-
бовській-Балтарончій, Любці Соботівній,
В. Балтарончій, В. Червонькому, П.
Сороху, хором Ревелерській і всім тим,
що причинилися до успіху вечера.

ПОДЯКА.

Завдяки великодушній жертовності
бл. п. Голови Рідної Школи, Ізлі Кокоруд-
за та його Достойної Доучкини Іванди,
— Товариство Рідної Школи, а з нею
й український Львів збагатилися в одну
нову величаву домітку при вул. Модже-
вської, з призначенням на призначення
для дівочої гімназії Р. Ш. Дня 12. гру-
дня 1934 р. відбулося посвячення цієї до-
мітки й передача її до призначеного
вжитку. Цю хвилю зваляв зваляти
Пресвященній Кир Іван довершуючи
особисто чини посвячення й зголошу-
ючи при цій нагоді глибокозмістовну
промову Почуваємося до милого обяза-
нку зложити цюю домогою його Пресвя-
щенству нашу найшановнішу подяку за
труд. При цій нагоді щиро дякуємо Все-
чеснійшій ОО. Ірадотні А. Куницько-
му, Д-рові В. Лаби, Совітником Громи-
цькому, Совітником А. Каштанюкові, Ол.
Горчинському, о. Ст. Василю за участь
у величавому обряді посвячення, а Все-
світланому Ректорові Богословському А.
кадемі за приділення Питоніце до ас-
сти. Неменше щиро подяку складаємо
ВІІ. Представникам українських Установ
і Преси, ВІІ. б. Директорам і Вчителям
той школи та всім тим, що своєю при-
власною звалячили це небуденне Свято
Рідної Школи.За Головну Управу Рідної Школи
й Заряд Фондаций Ім. Іллі й Іванди
Кокорудзів.Іван Галушницький Д-р Микрон Коновалов
Голова Секретар.

ОПОВІСТКИ.

Надзвичайні загальні Збори Кружка
Р. Ш. в Тернополі відбулися в неділю
дня 30. грудня ц. р. в год. 5:30 після по-
лудня в залі „Української Бесіди“ в Тер-
нополі в такому денний порядок: 1. Ви-
читання протоколу з попередніх Надзвичай-
них Заг. Зборів. 2. Вибір Старшини
Кружка. 3. Внесені і запити. На випадок
непрямності виявленої складності чле-
нів, Збори відбулися з одностайним
означенням без огляду на складність при-
даних членів. ВІДІЛ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФРАНКИ дешеві і вибагливі ручно ви-
конані. Фрайх, Сикстуська 21, 53/54-2-7ГОРОЮ БІЛЛЯ фабрики „Астра“ Львів,
Сикстуська 2, претарні жіночі сорочки
колірові і білі 1:50—2:90, ячні у квітні
2:90—3:90, теплі реформи 1:50—2:25. 651ДІЯНА косметичний кабінет Тетяни
Григорівни Богачевської, Пекарська 6. 3—5ПОЯВИЛАСЯ в друку новела до по-
писів про судові кошти обов. від 1. 1.
1933 р. в опрещенні адв. д-ра Ягало-
жа Ціна 2 зол. Можна дістати у всіх
книгарнях. 9/35СОЮЗНИЙ БИЗЯР, Львів, Руська ч. 20.
поруває по знижених цінах великий ви-
бір практичних дарунків для молоді і
старших осіб з нагоди Я. І. І. Н. К. І.
а саме: гуральські артистичні ви-
робн. альбоми фотографічні, панатинки,
вічні пера, листові папери, жила туалет-
тові, окраси на яничку, грамоф. плати
„Сурин“. З окремих поруває найбільший
склад святкових листівок всіх напад-
ків в ціні по 10 сот. При гуртових за-
купках окремі ціни. 709 4—4

Доротеум

Львів, Братівська 3.
Комісова меблева галія купув. —
приймає в ком. — продає.МЕБЛІ всілякого рода за го-
тінку і на сплату.

Японський доктор медицини

Др. А. Ючоси
спеціаліст внутрішніх недуг,
епілепсія, люес. Лікування япон-
ськими засадами. — На провінцію
висилає ліки поштою. 671 3—3

Варшава, Нові Сьвіт 59. м. 7.

Перероблювання

з дешиф. київ. дро-
тінних сіток, залізних
ліжок, матеріалів, о-
томан виконус фабрика Закс, Лядого 6.
Тел. 79-99. 12/73 6—10Ліжва дитячі 25 зол.
кухонні 8, полеві 10,
сітвові 20, достатні
випали 18. Отоман
30, розкладані канап-
ки 30, матеріали з по-
душками 14, волосін-
ки 40, найновіші тап-
чани 75 — Фабрика Закс, Лядого 6.
Тел. 79-99. 12/73 6—10

НЕРВОЛЬ

Хеміка д-ра Френцова, одиникий
радикальний і випробований за-
сіб (напирання) проти

РЕВМАТИЗМУ

колько з причини простуди, по-
стрілу, іхтісу і ін. — всюди
можна дістати.

Вибір і головна продаж

АПТИКА МІКОЛЯША

Львів, Коперника 1. 40/52 9—10

ПЯНИНА

першорядні і
познижених цінах
на довідних умо-
винах. Купно про-
дажа. Зам на ужи-
ваних інструментів

Новацький, Пільсудського 17.

689 4—55

Вс. лян. кольоніальні
товари і вина поруває
по найнижчих цінах

Яків Маселко

Львів, Львів Сапін 22. тел. 1-42.

Кожний на селі і в місті

повинен купити книжку Івж. В. Барич-
ко, п. 3:1 „Як нищити жмш, землі,
блоти, сльмаки, дотанниці, борошняні,
медведки, жмш, шур, хомки та сусли-
ки?“ — 64 сторінки друку, з численними
образками. Ціна книжечки зсього 60 гр.
і почт. пересилкою 74 гр. — Хто заво-
лає 10 примірників на одну адресу, цей
не оплачує порта і дїстає і прил. дарок.
Замовляти: Івж. Василь Баричко,
Львів 15, Окрежла 100. Належитість
виплачувати на чекове конто ІІКЮ, чиело
505.184. Висилається тільки за готівку.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: з текстові шпальти з оголошення шпальти.

1 лн. одношпальтовий або його місне в руб- риці оголошень	зол. 0.35	Дрібні оголошення від слова:		Остання сторінка 1/1		зол. 480—
		матриконіальні, і приват. кореспонденції по аудію, продаж, ліжкам, т. п.	зол. 0.15			
одношпальтовий з тексті і повніях	0.40	шукаючи прац	0.10			250—
на першій сторінці	0.80	слова товстим друком подвійно,	0.07			130—
						70—

Ва редакцію відповідає Олександр Костик.

Видає Видавничий Спілка „Лілія“

З доуказові Вид. Спілки „Лілія“. Львів. Ринок 16.

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Лісьчю 3-й год.
Частіше 15-00
Щорічно 30-00
Річно 60-00
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Латв.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.
Швейцарії 5 ш. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. фр., Румунії 150 лей, Бог-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.
Залив адреса і год.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Відкриття Пропагатної Вистави Українських Січових Стрільців.

В неділю, 23. гр. м., в год. 12.30 в залі Національного Музею у Львові відбулося відкриття Пропагатної Вистави У. О. С. Формальну сторінку свята започаткував коротким вступним словом директор Національного Музею д-р І. Євгенієвич, після якого д-р Б. Гнатівич виголосив довшу промову-відчит про ідеологію стрілецького руху, його важкі початки, велике діло і ту його велику спадщину, якою є героїська традиція. Промовець звернув увагу на шкідливий вплив передвоєнних пацифістичних течій на формування української нації та на важкі обставини, в яких прийшлося проти полі обмежувати число різного визвольницького легіону УСС.

Перетинаючи ленту — відкрив виставу д-р Степан Шухевич.

Вистава розташована у 3-ох кімнатах 1-го поверху та у східній клітці. Ця остання прибрала майже виключно фотографічними знімками, однією більшою гуртових сцен. У II-й залі переважали великі олійні портрети чільних УСС-ів: кисти П. Холодного (ст.), О. Куриласа, Бучманюка й ін., та олійні й акварельні малюнки з воєнної тематики (кисти О. Кузьмицької, І. Іванця, І. Перфецького). Там теж — габляти і стрілецькими відзнаками.

У черговій залі, найбільшій, пахотом знову кількадесят фотографій, але й рисунків (найбільше І. Іванця), акварель (Перфецького і Гецца), карикатур (Сорохтея), плакату в дереві (А. Корнєва) та декілька мундирів і пам'яток зброї. Війни в останній залі — чорні й кольорові рисун-

ки (Обаля, Гецца, Куриласа), акварелі (Бутонича, Куриласа), дереворити (О. Кузьмицької) і знову серію карикатур О. Сорохтея.

Відкладаючи фахову оцінку на пізніше, слід зазначити, що перше враження — це дбайливість і пестливість, з якою вся вистава улагоджена. Треба разити, що виставки зберіглось у ладній стільки преціканих фотографічних знімків та оригінальних тогочасних рисунків і що організатором вистави вдалося зібрати таку велику експозицію експонатів: самих стінних експонатів знамчено у каталозі 345 штук!

Більшість фотографічних знімків побільшено до розмірів великих образів, — класифікація й розташування експонатів аражує фахово-мистецьку руку. І справді — величезну працю у цю виставу вклав арт. мар. д-р І. Іванець, якому належить глибока подяка за це творче діло.

Можливо, що мистецька сторінка вистави може навіть дещо притоміть виставу. Очевидно, що дивувати тут і пані бліні уможливи, серед яких годі було нар. постявити ряд воєнних фігур у мундирі різних років зброї та військових ступнів УСС. Вважаю, що мистецька сторона історичної зброї, — але не теж не в нашій силі.

Публіки було на відкритті страшенно багато. Треба було „партиями“ відсидіти людей до салі. Бачили ми чільних представників громадства, м. ін. Просяк, арт. д-ра Бучна, голову УПР д-ра Дмитра Левицького, багато посів і т. д. Вже майже го було видно молоді, дорослі, що так багато і так гомоско говорять воля — про легендарного героя.

Вийшли з Берези Картуської.

У минулу п'ятницю, 21. грудня, вийшли з Берези Картуської на волю такі українці:

1) Повзанюк Володимир, Львів; 2) Сушко Василь, Жовква; 3) Дмоховський Іван, Жовква; 4) Демчина Григорій, Жовква; 5) Ласка Михайло, Красне; 6) Оленчук Теодор, Устрики Долішні; 7) Онисчук Євген, Коломия; 8) Цап Степан, Городок Яг.; 9) Погода Михайло, Сокаль; 10) Котис Мирослав, Сокаль; 11) Балій Петро, Грубешів; 12) Левчук Степан, Грубешів; 13) Сень Євген, Грубешів; 14) Рушак Михайло, Збараж; 15) Перешлюга Дмитро, Скалат; 16) Мончук Василь, Підгайці; 17) Чопик Микола, Яворів; 18) Харамбура Семен, Яворів; 19) Криско Іван, Дро-

гобич; 20) Повх Іван, Перемишль; 21) Рибак Норберт, Миколаїв; 22) Долішнюк Іван, Броди; 23) Баран Василь, Сокаль; 24) Шмігель Василь, Рогатин; 25) Гарич Юрко, Ходорів; 26) Ошито Іван, Рогатин.

Крім тих випустили ще з Берези Картуської п'ятьох українців, та їх рівночасно відставили до в'язниці, а саме до Бригідок у Львові: 1) Старуха Ярослава; до в'язниці в Тернополі: 2) Пастушенка Василя; 3) Кордубу Теофіла; 4) Корчового Юліяна та до в'язниці в Чорткові: 5) Войтовича Петра.

Рівночасно випустили на волю 9 поляків і 11 комуністів.

Громадські вибори у станіславівському воєв'дстві.

Остаточний апелід виборів до громадських рад у станіславівському воєв'дстві представлений так:

Вибори відбулися у 559 громадах. Число мандатів до обсяження 17.661. Українці здобули 13.050, поляки 3.795, жиди 415, інші 356 манд.

Поодинокі політичні угруповання здобули мандатів: УНДО 4.953, безпартійні 3.702, УСРП 1.635, ББ 1.158, старорусини 455, євоністи 154, людова партія 139, українські націоналісти 49, ортолони 67, комуністи 69, НПС 38, халеки 19, євоністи 13.

Брандштедтера

по прикраси медівники, фігурки і бомбоньки в багатім виборі по цінах дуже приступних.

відомі від 52-ох літ цукри — чоколяди
пл. Голуховських 5. -- Філія Легіонів 43.
на ялинку,

65/85

3-5

Зіновєв і Троцький організували переворот у ССР?

ОФІЦІЙНИЙ КОМУНІКАТ ПРО ВБИВСТВО КІРОВА.

Офіційний комунікат повідомляє: Комісаріат внутрішніх справ, колишній Г. П. У. закінчив слідство проти вбивства Кірова Леоніда Ніколаєвича. Слідство — каже комунікат — виявило, що ініціатор на Кірова організувала негальна організація, зближена до кол. Зіновєва і Троцького. Організація рішила терором замусити партію. Організація рішила політику в ССР і вв'язати політику згідно з планами Зіновєва і Троцького. Організація рішила вбити Кірова тому, що він переслідував негальну партію всіма

можливими способами. Провідником організації був комуніст Каталінов, Г. П. У. арештувало 15 осіб. Між арештованими є такі визначні комуністичні провідники: Шаський, колишній генеральний секретар комуністичної організації молоді в ССР, Румянцев, колишній комисар хліборобства і Левін. Всі арештовані є членами комуністичної партії. Деяких викликали в партії, але опісля прийняли їх в'язати. Арештованих арештували передали колегії найвищого воєнного суду.

З нагоди СВЯТ

продамо понижче фабричних цін всілякі
благородні товари, воєнні і білизняні Галиць-
кий Магазин Новин. — Львів, Галицька 15.

Розправа проти Ніколаєва і його гвардійців відбувається вже в найближчих днях. Нема сумніву, що їх засудять на кару смерті.

Розправа відбувається при замкнених дверях. Таким чином, урядовий комунікат підтвердив вістки, що Кірова вбив член комуністичної партії; що членами негальної організації були визначні комуністичні діячі, члени більшовицького уряду, які творили „еліту“ комуністичної гвардії.

МОСКВА, 23. XII. ПАТ. Аг. ТАСС повідомляє, що 16. грудня органи нар. комісаріату внутрішніх справ арештували в Москві в зв'язку з убивством Кірова ряд осіб, що належали до бунт. групи Зіновєва. Арештовані: Харов Куклін, Файзілов, Залуцький, Горчанин, Булак Євдокімов, Каменев, Фелоров, Сафаров Костян, Акти справи Фелорова, Сафарова, Зіновєва, Варзіна, Каменєва, Залуцького та Євдокімова, в справі яких слідство не виявило достаточних доказів, щоб проти них повести розправу, перетали спеціальній комісії для розсліду. Інших арештованих перетали комісаріатові ан. справ, який має рішити про заставу адміністративним шляхом. В справі інших арештованих ведуть слідство далі.

Камізаляки, пульверери, рукавички і воєнні
шкарпетки поручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Ботнік ч. 4. 47/83 37—60

Амністія в Австрії.

ВІДЕНЬ, 23. 12. ПАТ. Соціалістичний президент д-р Міклас оголосив нові амністії для політичних в'язнів. На її основі прийняли юрне слідство проти 2.000 осіб, які брали меншу участь у революції. До Нового Рену мають прийняти слідство ще проти кількох тисяч осіб. Крім того оголосили амністію для торгів, т. зв. різьбачу амністії. Вона вперше торкається тем політичних в'язнів. На основі цієї амністії політичним в'язням позбавляють кар, коли вони відсиділи половину варту та поволілися у власній арештатор. З цієї амністії скористалися ок. 300 осіб, м. ін. 170 політичних в'язнів, із того 83 засуджених на участь у лютевій революції а 77 за участь у липневій революції. В концентраційному таборі у Велерсторфі є ще 740 осіб. Ця амністія та суботнішня амністія позбавляють осіб із Велерсторфу винятково не лише звільняти в громадській думці. Уряд сподіється, що його заарештовані причиняться до успокоєння умів в Австрії. Та урядовий комунікат, що повідомляє про амністії, відповідає безоглядну боротьбу проти тих, що намагалися би похитати в Австрії політ неспокій.

ПОВІСИЛИ В АВСТРІЇ ТРЬОХ НАЦ. СОЦІАЛІСТІВ.

ВІДЕНЬ, 23. 12. ПАТ. У Граці трибунал засудив на кару смерті на шибениці трьох нац. соціалістів за бомбові атакати. Потім трьох інших обвинувачених засудили від 4—10 літ тяжких робіт.

ЗЛУЧИЛИ ТРИПОЛІТАНІЮ ТА КИРЕНАІКУ.

РИМ, 23. 12. ПАТ. Триполітанію та Киренаїку злучили вчора в одну колонію з містом Триполі як столицею.

АМЕРИКАНСЬКІ НІМЦІ ПРИЇХАЛИ ГОЛОСУВАТИ В ПЛЕБІСЦИТІ.

САРБРІКЕН, 23. 12. ПАТ. У неділю ртн. приїхало тут 352 німців із Америки, що візьмуть участь у плебісциті. Німців тих населення вишло опісля.

«ТО ШЕ НЕ ДАВ „ДАРУ ПРОСВІТИ“. СПИШІСЬ, БО ЧАС НЕ ЖДЕ!»

Складаймо пожертви на викупно „Українського Городу“ у Львові!

В 1911. р. постановив Сокол-Батько придбати власну площу. Проф. І. Боберський як голова Сокольської Організації купив гасло: *Добудьмо для себе самі українську площу у Львові!* Купив гасло і взявся до праці, започинаючи акції викупу „Українського Городу“. Гасло це рушило українське громадянство Львова, краю та на еміграції, перетрівало всевітню савірюху, а по війні знову оживало в Сокол-Батьку, гуртуючи нових людей, які продовжували працю, що її почав проф. І. Боберський. Гасло це змусило своєю життєвістю старенького емеритованого надрядника суду, бт. п. Стахія Стеблещного, заст. голови Сокола-Батька, арезигнувати з добре заслуженого відпочинку на старі літа, які він присвятив асцидло — аж до останньої хвилини — акції викупу „Українського Городу“ у Львові, чим заслужив собі на щире визнання усього українського громадянства, в першу чергу української молоді.

Добудьмо для себе самі українську площу у Львові! Гасло це і сьогодні актуальне, і то не лиш для Української Сокольської Організації, але й для всього організованого українського громадянства, яке, поступаючи у своєму організаційному розвитку великими кроками вперед, щораз то більше відчуває певну потребу мати свою власну площу у Львові, яка називалася б і на найбільші національні свята. (Нпр.: Свято „Українська Молодь Христові“, Ювілейне Свято Української Кооперативної, щорічні краєві свята молоді Рідної Школи і багато інших).

В четвер 20. ц. м. відбулася пресова конференція, скликана Старшиною Сокола-Батька в справі акції дальшого викупу „Українського Городу“ у Львові. Ввесь простір землі, званої „Українським Городом“ у Львові, має 11 моргів 514 сажнів. Сокол-Батько вже є власником 14/20 цілої площі. А саме: 2/20 подарував один український громадянин, який не бачав виявлення свого імені, 9/20 викупив Сокол-Батько за гроші, що їх дістав частинно зі збіркової акції і частинно покривав власними фондами. Дальші 3/20 площі закуплено з кінцем 1931. р. за ціну 5.700 ам. дол. З того 1.700 ам. дол. заплачено готівкою, а решту (4.000 ам. дол.) розділено на 10 амортизаційних рат, платних що пів року. Остання рата платна 1. VII. 1936. р. До цих рат дорховуються ще відсотки на загальну суму 550 ам. дол. Вже виплачено 5 рат н. суму 2.400 ам. дол. З шостої рати, платної 1. VII. 1934. р. в сумі 450 ам. дол.,

заплачено покищо тільки 300 ам. дол., так, що дотепер заплачено вже разом 2.700 ам. дол. Лишаються ще до закінчення 4 рати на суму 1.700 ам. дол. та ще решта з шостої рати 90 ам. дол. Отже разом треба ще заплатити 1.790 ам. дол.

З представленого на згаданій акції дром І. Федорим стану бачимо, що до цієї пари Сокол-Батько вписувався зі своїх зобов'язань добре. Та вже обсервуючи способи плачення шостої рати (з 1. VII. 1934. р.), мусимо пригадуватися над тим, чи Сокол-Батько й надалі зможе вивязуватися зі своїх зобов'язань як слід. В останніх роках фонди Сокола-Батька, з яких черпано гроші на викупно „Українського Городу“, помітно зменшилися. Доходи Сокола-Батька, які мав з винайму салі та площі, сильно впали через те, що з року на рік відходять старі, поважні піднаємці, як: філія української державної гімназії у Львові, державна семінарія, вімецька школа і т. п., а на їх місце тяжко в часі нинішньої округи підшукати нових. — Тимсаме збіркова акція, ведена Соколом-Батьком, з кожним роком дає щораз то менші висліди, про що наглядно свідчать цифри останніх років: у 1931. р. зібрано 5.531 зол., за 1932. р. — 5.068 зол., в 1933. р. — 4.170 зол. В 1934. р. по день 20. XII. зібрано тільки 3.700 зол.

В світлі цих цифр бачимо, що акція викупу „Українського Городу“ зачинає ослабати. Однак не можемо за це винувати Сокола-Батька, бо він виклав н. викупно „Українського Городу“ з власних фондів величезні суми, ослаблюючи частіше через те організаційну сокольську акцію. — А велика площа у Львові потрібна не тільки Сокольській Організації. Потребують її й інші спортивні організації, користають з неї українські культурно-освітні установи, користає українська кооператива. „Український Город“ потрібний усьому організованому українському громадянству. І все українське громадянство Львова, краю, а навіть на еміграції обов'язане дбати, щоб акцію викупу „Українського Городу“ довести до успішного кінця.

Все українське громадянство обов'язане своїми датками допомогти Соколові-Батькові виконати це важке завдання і на ньому тяжить відповідальність за висліди цілої акції.

Практичні дарунки на ялинку
це вироби з волічки з фірми
Дім волічки Львів, 57/84 7-13
вул. Синюська ч. 3.

Розгул і розвал.

Дістаємо до поміщення такий заклик:
Чесні люди! Рускі патріоти!

Коли по наших селах поспішали протести векселеві та накази заплатити за довги, які наші господарі давно поспішували, а зате директори „Защити Землі“, „Центрального Союзу Кооператив“ та інших руских провінціальних кооператив за хлопські гроші ґрунти і камені собі купували, векслі на подвійні суми в обіг пускали, добре бавились, попивали, — то тяжко стало на серці, сумно на душі!

Упадок духа був тим більший, що галицькі часописи писали, як рускі патріоти свідомо та планово нищать усі рускі товариства й інституції, як руйнують народний маєток, шкодять матеріально своїм людям, знають лише власні кишені та кар'єри, — а патріоти на все те мовчали, не очистилися перед судом, не доказали, що вони невинні, що мають чисті руки.

Як уже згадувалося, що асьому кінець, на весну цього року повстав рух по селах, появились давно невидані пани зі Львова, які намовляли, щоб всі їхали на „талергофський зїзд“ до нашої столиці, задокументувати, що Галицька Русь живе, що руска ідея на нашій землі кріпне, що починається нове політичне життя. Тішилися люди, що зіхалося до Львова кілька тисяч народу, ніхто не питався, скільки зїзд коштував, скільки нових довгів зроблено, на скільки наше народне майно обтяжено! Всі вірили і радувалися, що настала нова ера в політичній та економічній житті нашого народу.

Від зїзду очікували багато, а в дійсності діждались лиш того, що на торжественній академії зїзду виступив з промовою той сам посьол М. Бачинський, що як комісар „Народного Дому“ довів його своєю господарською до руїни. „Народний Дім“ вже давно виставлено на ліквітацію і він для нас пропавший. Коли зважимо, що маєток „Народного Дому“ представляв вартість 8 до 10 мільонів, які при ра-

ціональній господарці і скромних 4 до 5 процентах річно далиб чотириста до п'ятьох тис. зол. річно, то зрозуміємо, скільки наших людей могли би найти в нім свій хліб, скільки позиточної праці могли би зробити.

По „талергофським зїздам“ буимто зворохобилися рускі молодики, почали по селах основувати читальні ім. Качковського і кооперативи „Ревіз. Союзу Руских Кооператив“. Гадали наші господарі, що справді настали ліпші часи, що чесних людей допущено до праці на народній ниві, що будуть зорганізовані наші кооперативи, санована „Защита Землі“.

Скільки то господарів підписували в добрій вірі векслі, давали їх до своїх кооператив, сплачували довги в терміні платності, прислали тяжко запрацьовані гроші, а директори собі їх присвоювали та ще від селян дальші векслі брали! З часом центральні банки векслі протестували, біди селяни руйнувались, бо мусіли платити величезні суми, яких не були винні! Продавали останню корову, не мали малій дитині ложки молока дати... Ба, і то не вистарчило, мусіли самі з торбами йти!

Скільки вкладів ощадності пропало і то якраз для тих найбільшніх, що мали зашпарованих кількадесять зол. на чорну годину!

Немало господарів мусить останній кусок поля, а навіть свій власний дім продати, щоб заплатити кількесот золотих порук за уділ!

Молодики по селах обіцяли золоті гори, твердали, що не тільки „Защиту Землі“, сянницький „Бескид“, „Ризницю“ і т. д. вирятують і скривдженим селянам гроші назад віддадуть, але взагалі всі рускі товариства спасуть. Минали місяці за місяцями, а з обіцянок нічого нема. Всі рускі товариства зруйновані, „Народний Дім“ на ліквітації, Ставропігія залізає в щораз то більші довги, скоро і на неї прийде ліквітація, доля „общества ім. М. Качковського“ також рішена!

Дешевий місяць
у **ВЛАДНОМУ БАЗАРІ** — Львів, Ботмів 12.
Усі товари по реведційним цінам!
Для прикладу: штрукси 1:30, флянеля 60 сот.
перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

Марнуються по селах наші здібні та працюючі діти, які при чесній господарці в наших товариствах моглиб безплатно в наших бурсах жити, а потім в наших інституціях свій хліб заробляти та чесно для свого народу трудитися. Немає вчитися, нема для кого трудитися, бо — правду сказати — все наше народне майно вже давно знищене.

Спихали патріоти вини один на другого, на показ вибирали одного або двох людей, що не мають голосу ні значіння, до виділів наших інституцій, — і сміялись над легковірними селянами!

В дійсності всюди сидять ті самі люди, що так добре господарювали!

І так у „Народнім Домі“ дальше панують Бачинський і Слезюк, що довели його до руїни.

В „Ревіз. Союзу Руских Кооператив“ сидить дальше директор Ганасевич зі своїм помічником Плешкевичем. Ганасевич ще в 1931 році, по переведеній ревізії в „Защиті Землі“ знав, що там діються зловживання, міг запобігти банкрутству „Защити Землі“, але він не повідомив про фактичний стан ані членів виділу „Рус. Ревіз. Союзу“, ані членів надзірної ради „Защити Землі“. Мало того: як секретар „общества ім. М. Качковського“ підписав він для „Защити Землі“ гарантійні векслі (даю гарантію на загальну суму 140.000 зол.) і не звернувши уваги ані членів виділу, ані того „общества“ на небезпеку, яка внаслідок того по-встала. Тимсамим наніс він смертельний удар тому народньому освітньому товариству.

Ганасевич і Плешкевич навмисне кілька літ не подають зіставлення білянів підвладних кооператив „Ревіз. Союзу Руских Кооп.“, щоб ніхто не міг переконатися, наскільки руска кооператива знищена, що не має буквально ніяких власних капіталів та жне тільки з тих „дособій“, що діставала з „Народнього Дому“, та з інших субсидій.

В Ставропігії бачимо дальше цих самих панів, що в мин. роках, як Гулау, Сивуляка, Ваврика, Цебринського, Ганасевича, Плешкевича, Крижановського й інших. Теперішній віцесейор Ставропігії, Сем. Білінкевич, купив собі незгірші реальності, чим доказав, що вміє добре господарювати. Він то знав, що в „Защиті Землі“ діються зловживання, та не запобіг тому, щоб Ставропігія дала 40.000 зол. гарантії для „Защити Землі“, бавився добре з директором тої „Защити“, та завчасу заасекуровався, щоб не потерпіти в ній страт, як ті найбільшні люди, що стратили свої вклади.

В „обществе Качковського“ пересиджує дальше демагог Цебринський, що багато говорить про честь і патріотизм. Разом з ним сидять йому подібні робітники. Без сумніву, булоб ліпше, колиб Цебринський звався продуктивною, позиточною працею. А такою „общество Качковського“ похвалитись не може. Не знати, на що воно тепер взагалі існує... Що воно дає для селян? В чім слідна його реальна, освітня праця? Чи в тім, що раз на рік видає один календар, який нічого не варта? Чи та так виглядає освітня праця у культурних народів, які дійсно стараються про свою будучність, про всестороннє вишколення і виховання підрастаючих поколінь, про приготування кадрів заірцевих господарів та фахових працівників на кожній ділянці народньої праці?

Подібні відносини, як у згаданих товариствах, панують і в інших руских інституціях: всюди робиться великий галас, але лиш на те, щоб закрити сіру, трагічну дійсність.

Чесні господарі й інтелігенти!

Ви жертвуйте на народні цілі, несете свої гроші в рускі кооперативи, вірите в солодкі слова провідирів, а не знаєте, на що ваш кривавий гріш обертається! Так знайтеж, що чесних, енергічних та ідейних людей за малими винятками з руских товариств давно вже усунули, знайте, що ваше народне майно давно вже знищене! Замість того, щоб вам справді допомогти, ваші провідирі лише виціплюють вам ненависть до українців, щоб ви не бачили, як українська кооператива дає тисячам людей, інтелігентів і робітників, хліб насущний, а сотки тисяч наших селян, що доставляють через неї молоко й інші продукти, заребили вже за останніх 10 літ мільонами золота! Також не можна забувати, скільки дітей навчилось читати і писати в школах „Рідної Школи“, скільки дістало середню освіту!

Чимже може похвалитись наш обанкрутований „Дністроян“, чим „Русская Школа“? Чи має вона хоча одну олинкову школу?

академічних стипендій з державного фонду. Вищі школи налідали позанайм 6,652 студентів, прихильно погоджено 2,239 позанайм, причому призначено загальною 1,381,800 зол. і 227,400 зол. на стипендіальні позички, які займає деканати. Студенти вищих шкіл у Львові дістають 246,500 зол. При роздачі стипендій брали під увагу, як сказано в урядовому комунікативі, усього позанайм здібних студентів, що в цілому виразило інтересування для наукових праць.

— **Виплата пенсій бонами.** Міністерство внутрішніх справ вислало до воєводів і президентів міст обійчик у справі виплачування урядових пенсій бонами Інвестиційного фонду. Вже 1 січня 1935 р. урядовці дістануть 10 пр. пенсій бонами, а решту грошми.

— **Присуд на комуністів.** За приналежність до КПЗУ та комуністичну агітацію на терені ковальського повіту луцький окружний суд на вніздовій сесії в Ковлі засудив Гр. Ваасюка, Ф. Крисюка, Вол. Лукіничука, Анаст. Мирончука, Як. Чепеюка, Анд. Вовчука і Мих. Лукашука по 4 роки в'язниці.

— **Рік в'язниці за припинення за застрілення пастуха.** В окружному суді у Львові відбулася картина розправа проти гаявого з Карова пов. Рава Руська, Йосифа Лютого, за вбивство людини. Гаявий хотів зайняти коні, що паслися в лісі. Це викликало конфлікт з пастухами, в часі якого Лютий стріляв, кладучи трупом Трусевича. Розправа скінчилася засудженням Лютого на один рік в'язниці за припинення.

— **Трагічна смерть студента.** В паталогічній анатомії у Львові два студенти, заняті при секції, скалічилися. Спершу оба не привизували до того уваги, але згодом показали, що тих скалічень не повинні були легковажити. Оба занедужали на тиф і один з них, Азам Лехман незабаром помер. Стверджено, що він секціонував небіжчика, який помер на тиф. Другого студента К. мають надію вдержати при житті.

— **Обікрав священика й віддав портфель.** На головному дворі у Львові злодій вкрав портфель із більшою готівкою та документами й залізничним білетом о. праратові дрові Ол. Русиніві, що їхав до Коломиї. Коли о. Русиніві всім до поїзду, побачив на лавці причеплену записку від злодія, в якій повідомляв, що довівся, що обікрав священика, тому портфель викнуз до поштової скриньки в Ходорові. о. Русиніві після негайно із поїзду та вступив до поштової агенції на дворі. Ця поручила з'ясувати поштовою скриньку і дійсно знайшли там портфель, однак без грошей.

— **Львівська хроніка.** На вул. Гетманській злодій вкрав Софії Терняк із Камінки Стр. валику з гардеробом вартості 60 зол., як оглядала виставу. — Іванові Стожикові з Ракович злодій вкрав кошик із товарами вартості 21 зол. 30 сот. Коли селянин пустився за злодієм, другий злодій здер із селянина баранкову шапку. Всеж селянин зловив злодія, та не повадив юрби бити його. Другого злодія, що вкрав шапку, не зловили. — На білогорському шляху аударилися дві локомотиви. Обі машини ушкодилися, жертв у людей не було. — На пл. Барнадинській ч. 14, з крамниці Блясбальга злодії вкрали нічю 100 кг. ванілії, 115 кг. чаю та 60 кг. родзинок. Загальна шкода 6.800 зол. — У пустім мешканні каменниці при вул. Сикстуській ч. 43 д. сторож Микола Соболь зсунував після малювання кімнати т. зв. фаєрками. При тому заснув і помер наслідком затроєння газом з коксового вугля.

— **Грабункова сцена.** На Брон. Фрухтманову, власнику гаялтерійного склепу при вул. Корберника 12, напало на сходах венором, коли вона верталася з грошми до дому, двоє грабіжників і відобрали їй торбину з грошми. Ограблена наразі крику, викликаючи чого грабіжникам заступив дорогу каменничий сторож і замкнув браму, не випускаючи їх на вулицю. Розпочалася сіпіння і білка, а рівночасно кричала о. граблена Фрухтманова. Почули це на вулиці два поліцейські, які через подвір'я сусідньої каменниці дісталися до сіней й зрештували обох грабіжників, відбираючи їм зрабовані гроші. Показалося, що одним з бандитів є 23-літній Йосиф Селаский, монтер із Збоїс, а другим 24-літній Бронислав Луків, фриз'єр з вул. Б. Гловинького. Арештували теж 20-літнього друкарського помічника Ринш. Тепер, що улаштував напад.

— **Краєва хроніка.** На залізничному шляху біля Яголинич пов. Черків хтось уложив на шинках купу каміння. Машиніст здержав потяг в останній хвилині і тому обійшлося без випадку. — У лісі біля Латковець, пов. Борщів, знайшли трупа тамошнього війта, Мих. Долінського, який повісився в зв'язку з надужиттями в гром. касі.

— **Загадка відтяти голови** в Городенці почасті вже розв'язана. Як відомо, голову знайдено на подвір'ю господаря Вітонника, куди приніс заїдиків П. пс. Після невдачних глядзів за кодовою невідомого небіжчика вжити вжиті до помічі тогож пса. Його пустили на волю, а за ним слідував поліцейний пс. Отже пс Вітонника завів людей в скалисту околицю за містом, але тут згубився всякий слід. Тоді поліція збирала більше людей і при їх допомозі перешукала крок за кроком всі яри і дебри довкола. За кілька годин знайшли справді людське тіло, порізане на дрібні кусинки, а даліше подерте вбрання, прикрите травою. В іншому місці знайшли ноги в черевиках, а врешті кашкет. Але хто був жертвою темного злочину? Стверджено, що недавно счез з Городенки робітник Казимир Бродович, родом з Пелжині пов. Ярослава, який був зайнятий в городенській цукроварні і був заручений з багатого селянкою Михайлкою Дрогобицькою. Але вона не могла пізнати порізаного тіла. Тоді оповідаючи з Пелжині брата Бродовича і той вправді не пізнав змисакрованого лица, але ствердив, що черевик належали до його брата. Тепер поліція глядає за таємним душогубом, який заманив Бродовича в безлюдне місце і там його вбив. Нема сумніву, що злочин стоїть у зв'язку з жениханням Бродовича.

— **За знущання над шкільними дітьми.** У понеділок відбудеться в Березові розправа проти управ. школи у Близному Фр. Богащевича, якого гром. рада обвинувачує, що цілує маленькі дівчатка, вживає коршемих слів і бє діти в школі.

— **Скандальні банкові зловживання.** Варшавський апеляційний суд розглядає справу Сергія Кошика, урядовця Торговельного Банку в Лодзі, що відповідає за опроневерення 25.000 зол. Справа викликає в банкових колах сенсацію, бо слідство викрило, що банк управляв лихав, беручи від клієнтів по 4 проц. місячно. Крім того стверджено, що біляси банку вилажували не згідно з правдою, ведено фікційні конта, виставлено фальшиві чеки і ведено легководушні інтереси, які стягали на клієнтів поважні втроти. Коли банкові грозило виявлення тих зловживань, голова надзірної ради велів спалити касові книги. Викрито теж, що банк мав окремий фонд 300.000 зол., призначений на перекуплювання скарбових урядовців. Фондом управляв

Кошик, на якого дирекція звинуватила вину взагалі за всі зловживання.

— **Величезні зловживання на залізниці.** Під час інспекції на станції в Ловичу, в окрузі варшавської залізничної дирекції викрито величезні зловживання, наслідком яких державний скарб стратив поверх мільон зол. Арештовано шістьох залізничних урядовців.

— **Засудили трьох поліцаїв.** Окружний суд у Лодзі на вніздовій сесії в Ленчині розглядає — як повідомляє „Газета Варшавська“ — перед кількома днями цікаву справу. В Паранчеві від Ленчицею відбувався ярмарок і населення величезного натовпу поліція почала розганяти людей, при чому командант постерунку Лушинський ударив селянина Яне Гжелевського. Коли Гжелевський хотів замотувати собі число поліцаїв, той прихилив двох інших постерункових і звелів їм відвести селянина на постерунок. Там Лушинський з поліцаїми Вісневським і Гашевським побили Гжелевського до крові, опісля звелів йому виплати закривавлену сорочку і приневоливши селянина, щоб вложив на себе мокру сорочку, вигнали його з постерунку. Гжелевський вніс скаргу до суду, який засудив Лушинського на півтора року, а Вісневського і Гашевського по 1 року і 3 місяці в'язниці.

— **Спалив батькові долари.** Девятилітній Стан. Ковнар на хуторі Ядзюнка в громаді Язвінській знайшов підчас вабави пачку банкнотів, які кинув у вогонь. Показалося, що хлопець спалив 1.700 доларів, які були власністю батька. Довідавшись про це, розлючений Ковнар хотів спершу вбити сина, опісля відобрати собі життя. На щастя домовики до цього не допустили.

— **Велика летунська катастрофа** склалася на сирійській пустині. Голандський пасажирський літак, що летів з Амстердаму до Батаві на острові Джаві, пропав на сирійській пустині, вилетівши з Каїра до Багдаду. На літаку находилися залоза з 4 людей і трьох пасажирів. Останній вістка, яку одержано від нього радіотелеграфічною дорогою, звінчала, що літак попав у піскову завіруху і находиться в дуже важкому положенні. На допомогу загроженому літакові вибралося з Єгипту кілька літаків і самоходів. Вислід їхніх глядзів був жахливий. Голандський літак згорів на пісках Аравії зі всіми людьми. Згодаються, що катастрофа склалася від удару грому, а не підчас осідання, бо терен, на якому його знайшли, є зовсім рівний. Катастрофа сповила жалобою все голандське громадянство. На всіх будинках висішено чорні хоругви. Між пасажирами згинув нідійсько-голандський магнат Корт, директор пресової агенції в Батаві. Цікаве, що цей літак здобув свого часу другу нагороду за повітряні перегони з Англії до Австралії.

— **Ріжні вістки.** Біля Мургарту особовий потяг аударився з потягом, що їхав до Штутгарту, наслідком чого кілька осіб згинуло, а кільканацять тяжко потовклося. — В особовому потязі на лінії Кельн-Кобленц у переділлі П. класи знайшли 26-літ. сільського господаря з кулею у грудях. Ранений, як відставлено до шпиталю, оповів, що підчас їзди напав на нього якийсь бандит і постріляв в револьвера, вкрав йому готівку 2.000 марок.

Листування Редакції.

Вп. Д-р Р. Домбчевський, Стрий: Прислав під а найближчих днях.

Вп. Дописувачеві в Мостиськах: Лякуємо за прислане. Прохавмо писати частіше.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.
Понеділок, 24. XII. Театр нечинний.
Театр Річвородностей.
Понеділок, 24. XII. Театр нечинний.

Кіно.

Нечинні.
Закордонне радіо.
Понеділок, 24. грудня 1934.

Відень (506,8) 12:30 Орх. концерт, 18:00 Хор, 19:10 Веч. концерт. Братислава (208,8) 11:05 Сальон, музика, Кошиці (259,1) 21:15 Бажання піднарпачських дітей, Прага (470,2) 10:15 Концерт орх., 12:35, 16:10 Сальон, музика, Париж (1642) 21:45 Концерт, Берлін (356,7) 13:15 Музика для дітей, 16:10 Різдвяна музика, Гамбург (331,9) 11:30 Концерт, 19:00 „Івас і Гануса“, муз. казка Гумперліка, Кеніссуєргавзен (1571) 18:00, 23:00 Веч.

різдвяна авдіція, 21:20 „Івас і Гануса“ муз. казка Гумперліка, Ляйпциг (382,2) 18:45 Різдв. музика, Будапешт (350,3) 13:30 Фортепья, 18:00 Вільомчела, Міляно (368,6) 21:00 Камер. музика, Рим (420,8) 12:40 Квінтет, 17:30 Сольсти.

Вівторок, 25. грудня 1934.

Відень (506,8) 12:30, 13:35 Музика, 19:00 Арія та пісні, 20:00 „Нія у Венеції“ оп. Штрауса, Кошиці (239,1) 18:00 Дія Закарпаття, Париж (1643) 21:45 Оп. музика, Білгород (437,3) 17:00 Пісні, 19:55 „Казка Гофмана“ оп. Оффенбаха, Берлін (356,7) 16:00 Концерт, 21:30 Легка музика, пісоньки, Гамбург (331,9) 11:00 Музика та рецитаци, 20:00 „Маленька Доріт“ муз. ком. Кінеке, Кеніссуєргавзен (1571) 13:10 Весела свят. музика, 13:10 Давні й нові коляди, Кельн (455,0) 25:15 „Циркульник із Багдаду“ ком. оп. Корнеліуса, Будапешт (350,3) 12:40 Оп. музика, 15:30 Сиринка, 16:35 Цит. музика, 18:15 Тап. музика, Міляно (368,6) 20:45 „Фра-скіта“ оп. Легара, Рим (420,8) 17:10 Ганс і популярна музика, 20:45 Веч. концерт.

Львівське радіо.

Понеділок, 24. грудня 1934.

6:45 Сигнал часу, гейнал, 6:45, 7:07, 7:25 Ран. муз. з гр. пл., 6:52 Руханка, 7:15 Ран. денник, 7:35 Халд. господня, 7:50 Релл. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеорол. вістки, 12:10 Концерт, 13:00 Полудн. денник, 13:05 Популярна музика з гр. пл., 16:10 „В убогій стайні“, 16:40 Почт. скринька, 16:50 Свят. концерт із Лодзі (муз. хор), 17:05 Різдво — свято хорих (гутірка з хорни), 17:20 Орг. музика з Вільня, 17:40 Лял. фільмовий огляд, 17:50 На Краківському ринку (скаля з Кракова), 18:10 Сен. Салес: Ора-торія Різдва Христового (мш. хор, орх., солісти), 19:10 Волицька авд., 19:35 Різдвяна гутірка для санітних, 19:50 Колядкова авансія, 20:15 Свят.-вечірня промова, 20:25 Коляди, 20:40 Перед Янінкоюм шаласом (нар. авд., гуральські пісоньки, танц. музика), 21:15 Перший Свят Вечір в стрілецьких ровах, 21:30 Шалескі колядники, 21:50, 23:00 Гр. пл., 24:00 Богослуження в ченстоховського монастиря

Вівторок, 25. грудня 1934.

9:00 Сигнал часу й коляда, 10:00 Коляди з гр. пл., 11:37 Сигнал часу, гейнал, 12:03 Гр. пл., 13:00 Околиці Кракова з лету птаха, 13:15 Польська популярна музика з гр. пл., 14:00 Концерт, 15:00 Сільська авд.: Свят Вечір у Вуйціні, 15:30 Нар. музика з гр. пл., 16:00 „У нас інакше“, 16:20 Різдво в музичці (форт.), 16:45 Справа чести (гумореска), 17:00 музика до танцю (сільська орх., співа), 17:30 Ціцко й Тонько в Бабюха (сільська авд.), 18:05 Князь мусить бавитися (легка авд.), 18:45 Дія дітей: Чуда-дівка під хлиноком, 19:35 Коляди (муз. хор із Польши), 19:50 Фейл: Самоцит Польщі — Поморя, 20:00 Велике віденське популяр (хор, сольо, орх.), 20:45 Історія польської коляди, 21:00 Мир для людей доброї волі, 21:00, 23:30 Легка і танцюва музика з гр. пл.

Оголошуйтеся в найстаршій укр. щоденнику „ДІЛО“!

За редакцію відповідає Олександр Косиш.

Видає Видавничя Спілка „ДІЛО“.

З друкарні Вид. Спілки „ДІЛО“ Львів, Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ш. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТИ В КРАЮ:
Місячно 5-60 зод.
Чвертьріччя 15-00
Шорічно 30-00
Річно 60-00
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зод., Німеччині 7-50 зод.,
Швейцарії і ш. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зод., Австрії 7-50 зод.,
Земля адреси 1 зод.

Телеф. Редації: 29-41.
Друкарі: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Тутка

Fortvitan

це найвищий гатунок!!
Остерігаємо перед лихими виробами!!

Поможім найнещасливішим!

Український Комітет Допомоги Хорим у Львові звертається до милосердних сердець нашого громадянства, з гарячим проханням, щоби з нагоди надходячого Св. Христового Різдва своєю вловною лептою помогло хорим та білим нашим братам.

Комітет, крім хорих у місцевих шпиталях, по змозі помагає і хорим, що мешкають приватно, а які крім своєї обложної хвороби знаходяться в крайній нужді, в голоді й холоді без ніякої опіки й помочі. А таких Комітет має в своїй евіденції до 50.

Від жертвенности нашого громадянства буде залежати, чи ті 50 нещасливців у ту велику хвилину Різдвних Свят забудуть на свою важку долю. Нехай того вечор, огріється їх помешкання і заспокоїться їх голод. Нехай вони знають, що мають братів, які відчули їх таке терпіння і радо прийшли їм а помічу! В надії, що наші слова найдуть відгук у людей доброї волі, складаємо актори за наших хорих сердечне Спаси Біг.

Ласкаві жертви чи то в грошах, чи в печиві, чи в інших натуральних прохачемо складати в „До-старі“, вул. Руська.

КОМІТЕТ.

Фронтіві вояки доведуть до згоди м ж Францією і Німеччиною.

ПАРИЖ, 24. 12. ПАТ. „Фелькішер Беобахтер“ оголосив заяву колишнього французького міністра летунства Пієра Кота на тему покращання взаємин між Францією і Німеччиною. На питання як може до цього дійти, Кот

заявив, що ризикнувши ролю відіграють колишні фронтіві вояки обох держав, які повинні довести до зацієнення взаємин між Францією і Німеччиною.

Перед упадком румунського уряду.

БУКАРЕШТ, 24. 12. ПАТ. У політичних колах розійшлися поголоски, що міністр закордонних справ Тітулеску оголосив димісію. Головною причиною його димісії це усунення ген. Антонеску зі становища шефа генерального штабу і промова мін. Іманді в парламенті, який заявив, що в Семигороді деякі міста є меншостеві і ніколи не

були румунськими. З цього приводу прем. Татареку був на аудієнції в короля. Після цього король запросив на аудиєнцію лідера ліберальної партії Константина Братіану. Сподіються змін в уряді або створення нового уряду під проводом Братіану. Урядові кола заперечують ці вістки.

Спільна протияпонська політика Злучених Держав і В. Британії.

ПАРИЖ, 24. 12. ПАТ. „Матен“ повідомляє, що негайно по вповідженні вашингтонського трактату Лондон і Вашингтон узгіднили свою акцію. Вчора пополудні уряд Злучених Держав оголосив офіційно напрямні своєї політики, яку вестиме у майбутніх морських переговорах. Засади цієї політики такі: 1) Примирливе становище, щоби не дразнити японських націоналістів. 2) Тісна співпраця Злучених Держав і В. Британії у всіх морських проблемах на Далекому Сході. 3) Поширення цієї співпра-

ці на спільну боротьбу проти домагань Японії, яка бажає рівноправности в морських узброєннях. 4) Будова нових кораблів в американських водах, щоби збільшити флоту Злучених Держав до найбільших дозволенних меж. 5) Зберігати спокій супроти преси і прилюдної опії на випадок висліду переговорів між Злученими Державами і В. Британією. 6) Продовжувати дипломатичні переговори з Японією з метою вдержати відношення морських сил В. Британії, Злучених Держав і Японії у висоті 5:5:3.

Чому Японія виповіла вашингтонський трактат?

ЛОНДОН, ПАТ. Кола міністерства морської справи оголосили причини, чому Японія виповіла вашингтонський трактат. Головні причини такі: наглий поступ у конструкції кораблів, прискішений розвиток зброї і далекосяглі змі-

ни міжнародного положення за останніх кількох років. Тому морський трактат підписаний у Вашингтоні виявився перестарілим. Однак Японія бажає заключити нове морське порозуміння.

Половина бюджету на зброєння.

ЛОНДОН, ПАТ. Японський уряд устійнив прелімінар бюджету на 1935/36 на 126 мільйонів фунтів штерлінгів. Прелімінар бюджету перевищує щогорічний бюджет на 5 мільйонів фунтів. Видатки на моринарку сягають 31 мільйонів

фунтів. Видатки на військові зброєння постійно збільшуються від 5 років. Коли в 1930/31 видатки на військо сягали 27 пр., видатки теперішнього прелімінаря бюджету 46,5 пр. зальних видатків.

Арештували японського старшини.

МОСКВА, 24. 12. ПАТ. ТАСС повідомляє з Хабаровська, що в дні 21. грудня ц. р. у Верхній Никольській арештували над берегом ріки Уссури японського старшини з чурою. При арештуванні старшини знайшли декілька фотографій. Старшини

мав револьвер і шабля. Арештований заявив, що шукає за 7 літнім хлопцем, який утік перед кількома днями від одного китайця до Верхньої Ніжньоської.

Прегарні солодкі дарунки НА ЯЛИНКУ

поручає фабрика

„ФОРТУНА НОВА“

у Львові, Крамниця: Руська 20.
Купуйте лише українські вироби, бо тим самим спричинитеся до розбудови рідного промислу і зменшення безробіття серед нашого народу.

СУТНІ СПРАВИ НА ПЕРШОМУ ПЛЯНІ.

Кілька думок перед річним Зїздом „Рідної Школи“.

Львів, 24. грудня 1934.

Щорічний Зїзд „Рідної Школи“, це безсумно речові подія, яка має велике громадське значіння. Але не з огляду на організаційні чи фінансові аспекти й вигоди тієї установи. Тут іде річ про установу, яку ціле громадянство кладе в осередок свого зацікавлення і яка справді у наших часах заслуговує на те. Справді не те важке, чи „Рідна Школа“ оскувала одну або дві школи більше, чи має на одну або дві сотні молоді більше чи менше в мурах своїх шкіл. На підставі підрахунку відомо, що всієї молоді в народних школах „Рідної Школи“ — не цілий і проц. всієї української дітвори нашої території. Отже не організаційні досягнення та не матеріальний стан шкіл і молоді є тим моментом, що перш усього цікавить наше громадянство, а те, що „Рідна Школа“ зберігає цінности, яких не можна зміряти скількистю чи вагою.

Тимчасом, як зачуваємо, куліся сьогоднішніх Зборів „Рідної Школи“ гомінік від справ зовсім другорядних: персональних. Ми не чули, щоби там ішли пристрасні дискусії дозволу справ, які дійсно мають для „Рідної Школи“ суттєве значіння. Ми не чули, щоби були спроби підготувати ці справи на Зїзд для дискусії, а навіть для ідейних суперечок чи боротьби. Іншими словами, передзвіздові метушня у тій установі спихає її у сутівки інтриг і дрібничкових підходів, які напевне перейдуть і на аїзд та розсіятимуть увагу громадянства, — зі шкодою для самої установи, для цілого рідношкільного виховання.

Хотілось би, щоби зїзд подумав над питаннями під сьогоднішню пору надзвичайно важкими, яких ми не чуємо звичайно на зборах „Рідної Школи“, ба навіть у прилюдних пресових дискусіях з приводу рідношкільних питань. До таких справ зараховуємо перш усього вплив на душу молоді. Нашу молодь сьогодні під двома непереможними впливами, екстремного націоналізму і сірого, звичайного матеріалізму, яким є життєва забота. З одного боку це гасла самовинищування, а другого психологія відчаї хліба. Тієї середини, яку заповнює молодечий конструктивізм, та який виявляється у пошуках, добутті, самоорганізації, суперинтенті — у нас немає. У нас нема організації, в яких находила би відливи молодеча енергія. Школа тут з одного боку безрадні, а другого під таким непереможним чужим натиском, що просто наче спована. Тут для громадянства отирається велика перспектива, — громадянство повинно боляй подумати, що робити.

Нам загрожує не лише соціальне зацітє, але і моральний прорив поміж двома поколіннями, з яких одне хоче передати у спадщині свої цінности чи досвід — а не бачить кому.

Другою справою, яку вже ми пера заторкували, та якою повинен зацікавитися зїзд, це соціальний вигляд для абсолютів середніх і вищих шкіл. На цю тему у нас дуже багато писалося і говорилося, але дуже мало робилося. Прилюдна опінія для організації громадської чи господарської самовистарчальности вже підтоплена. Нема лише відповідної установи, яка кінчить досі гасла вміло би здійснити. Не кажемо, що має робити аїзд „Рідної Школи“, або й навіть сама „Рідна Школа“. Однак думаємо, що соціальна

З нагоди СВЯТ

продаємо понижче фабричних цін всілякі блаватні товари, ковнини і білизни Галицький Магазин Новин. — Львів, Галицька 15.

вартість українського приватного шкільництва і соціальні спроможності українського організованого життя повинні бути одною з проблем, яка так повинна цікавити всіх. З'їзд „Рідної Школи“ повинен подати щонайменше ініціативу до розв'язки тих проблем.

Врешті такі питання, як подачу деяких необхідних суттєвих владівок Управі „Рідної Школи“, як, щороку змінюється і ніколи не може трішки наладити своєї праці, повинні нарешті покласти щорічні З'їзди. Адже гасла безперервності праці, відповідного добору провідних людей на начальних місцях тієї установи — вже не раз дис-

кутовано, — і все безуспішно. Не чуємо, щоб ця справа, справ, верховного апарату „Р. Ш.“, була предметом спеціальної підготовки. Зате заходили до нас вістки про гарячі бої — з „опортунізмом“, чи „принципіалізмом“ діячів „Рідної Школи“.

Також час би поважно пригадуватися, чи не авернутий „Рідній Школі“ більша увага на позапільне виховання, на лектури для молоді, пресу для молоді, прибутки бібліотеки для дітей і молоді і т. п. Це все речі, яких вирішення диктує нам теперішня хвилина, — речі багато поважніші від заходів добути право прилучення для окремих шкіл.

Ось звика питання, які хотілоб наше громадянство почути на З'їзді: думаємо, що делегати в останній хвилині накинуть З'їздові зацікавлення тими поважними справами і не допустять до звикання сутнього зациннє та поваги щорічного Загального З'їзду „Рідної Школи“, цієї найвищої української шкільної організації.

INDEIRA?

ЩЕ ПРО ПРИЧИНИ І НАСЛІДКИ ВОЮЮЧОЇ СКОРОПАДЩИНИ.

Останніми часами поведи редактори „Нової Зорі“ та „Хліборобського Шляху“ непереставали і зловисли нагику на „Діло“ і його редакторів. Роблять вони це тому, що „Діло“ не хоче стати на послуги т. зв. скоропадщини, а далі ще й тому, що „Діло“ не хоче виступити проти Українського Бюро в Лондоні. Крім того мають вони ще й третю причину безупинних атак на „Діло“, а за таку вважають книжку „Скоропадщина“, що недавно появилася на книгарському ринку і яка на основі документів та фактів виявляє правдиве національне й політичне обличчя п. Скоропадського, якого і Назарук з „Нової Зорі“ і Гладилевич з „Хліборобського Шляху“ вважають „легальним гетьманом“ українським. Всю свою лютю за появу цієї книжки вони виливають чомусь на „Діло“ та його редакторів, хоч вони неповинні ні в тому, що вона взагалі появилася, ні в тому, що вона так знаменито розкрила всю правдиву суть скоропадщини.

Але не про ту книжку ми хочемо писати, бо щоб зрозуміти всю лютю пп. Назарука, Гладилевича і тов. з привдою її появи, то треба її прочитати. А це зроблять собі читачі самі, без нашої допомоги та без переповідавання її змісту. Ми бажаємо на цьому місці зайнятися першими двома причинами сконцентрованого наступу католицьких органів скоропадщини проти „Діла“.

П. Назарук написав в одному числі „Нової Зорі“, що „Діло“ „атакує“ не тільки особу Ско-

ропадського, але й „саму засаду монархізму“. Пишучи це, п. Назарук написав свідомо неправду. Передовсім ми в „Ділі“ скоропадщини не „атакували“. Ми все тільки відповідали на атаки, які допускали на нас пресові органи скоропадщини. Розуміється, ми хотували теж про заграничні подвиги скоропадщини ті вістки, які приносила чужинна преса, або пресові агенції, з яких ми користуємося. Проти скоропадщини виступав натомість дуже сильно у жовтні 1930 р. на сторінках „Діла“ творець українського монархізму і його ідеолог пок. Вячеслав Липинський. Крім того виступали на сторінках „Діла“ проти скоропадщини і ті українські монархісти, що були вірними ідеологією покійного В. Липинського та протиставились „політичній спекуляції“ скоропадщини. „Політичний спекуляцією“ назвав свого часу т. зв. реально-політичні подвиги скоропадщини пок. Липинський.

І саме тому, що на сторінках „Діла“ мали змогу борснити чистоти своєї монархічної ідеології пок. В. Липинський і його однодумці, Назарук написав, що „Діло“ атакує саму „засаду монархізму“. Отже не атакувало її, хоч з нею не погоджується, але було до її міри толерантне, що давало змогу і монархістам боронити свою ідеологію на його сторінках. (Нехай би який національний демократ або радикал попросив боронити своєї ідеології на сторінках „Нової Зорі“ або „Хліборобського Шляху“ —

Всі купуємо солідарно!

всілякі жіночі і мужеські матеріали в найліпших гатунках по цінах насправду конкурентних тільки у фірмі

Дім Моді

Львів,
Марійська пл. ч. 4.
Европейський Готель.

Обслуга в українській мові.

тоді переконуєся би, що „католицька мораль“ і „християнська толеранція“ Назарука та Гладилевича показали йому двері). Тому даймо спокій „засаді монархізму“. Нічого не маємо проти того, щоб вона собі жила й росла, але будемо все протиставитися скоропадщині, бо вона з засадою українського монархізму, якого творцем був Липинський, нічого спільного не має, дарма, що намагається прикривати свої політичні подвиги іменем Липинського.

Пок. Липинський, який на еміграції намагався реабілітувати Скоропадського, прийшов скоро до пересвідчення, що Скоропадський не варт того. Він не дотримав даного Липинському слова, що не буде вести ніякої політики на еміграції і тому Липинський оголосив відомий комунікат на сторінках „Діла“ в жовтні 1930 р. проти скоропадщини. В тому комунікаті між іншим він писав, що компромітуючі політичні вчинки скоропадщини дають йому змогу:

„1) Запротестувати самим рішучим способом проти заяв цих панів (прибічників Скоропадського! — Ред.), що вони „мої учні“, і ствердити, що вони намагались мою науку тільки використати для зовсім чужих цій науці і її ворожих цілей; 2) урочисто, як теперішньому, так і будучим поколінням Української Землі заявити, що ні я, ні мої однодумці з таким „українським монархізмом“, який робиться тепер п. Павлом Скоропадським і його прибічниками з Ванзее, ні в ділах, ні в помислах наших не мали, не маємо й не будемо мати нічого спільного. Колиб такий „монархізм“ під проводом Павла Скоропадського, чи іншого подібного „гетьмана“, мав колинебудь на Україні повстати — коли „гетьманцями монархістами“ стануть звать себе люди, в яких довголітня політична розпуста й мандрівки по різних політичних партіях, виснажили всю віру, всю ідейність, дисциплінованість, товарицькість і оставили в душі лише згарища, повні злоби, задрости, перфідії і заичок до політич-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛО“ З ДНЯ 25. ГРУДНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

36

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Політичний провід у Львові був у руках Романчука. Головою „Народної Ради“ був — правда — д-р Олександр Огоновський і виконував дуже совісно зв'язані з цим обов'язки, однак фактичним політичним провідником був Романчук. Від 1884 р. брав він у вічевім русі на провінції участь і багато причинився до розбудження політичного життя в краю. Побіч нього вироблявся вже тоді д-р Кость Левницький. „Народна Рада“ стояла головно його діяльністю. Був він уже тоді значною силою, визначався совістю і великою працьовитістю, незвичайною у нас, яку проявляє у всьому житті. В радикальних органах брав участь, крім тих, що тому присвятились виключно, себто Івана Белея, Кирила Кахнжєвича і — як вище згадано — час до часу Івана Франка, також побічно при своїх фахових заняттях Романчук, Вахнянин, Горбачевський, я і Масляк. Економічна організація стояла тоді ще зовсім відлгогом. Перший крок на тій ниві поставив у тих часах Василь Нагірний, даючи почин „Народній Торговлі“. Організацій кредитових ще тоді у нас не було, тим менш господарських і продукційних. Каси, банки, союзи, „Дністер“, організації господарські і продукційні — це все прийшло вже шойно в пізніших десятиліттях.

Були вже тоді намагання вести економічну роботу при „Просвіті“ і відповідно до цього змінено навіть статут „Просвіти“ з наміром наблизити її до польських „Kółek Rolniczych“ але перші кроки в тім напрямі почали робитися шойно з кінцем 90-их рр.; та й вони не довели до значніших успіхів, а проєктовані радикалами „Народні Спілки“ не прийняли зовсім.

Організації на провінції не було, як сказано, ніякої. В часі виборів давав центральний комітет зі Львова наказ, та його слухали лиш там, де були свідомі одиниці, бо загальної нац. дисципліни не було. Поза те робилося в кожному повіті, або й не робилося зовсім, відповідно до пануючих там обставин і людей. Постійних органів якоїнебудь організації не було. З поодиноких більших осередків у краю найживіший був безперечно рух у Тернополі, а саме просвітний в руках Барвінського і політичний, що його піддержував Микола Січинський зі Збаражчини. Перемишль у тому часі був ще мертвий і переважно в москвофільських руках. Народовці розпочали тут роботу шойно в 90-их рр. за Цеглинського і Кормоша, після чого Перемишль вибився на перший план. В Станиславові був рух слабкий. Просвітну організацію розвів був там Желєхівський, який саме в тих роках помер, через що вона значно припинилася, політичний рух піддержував там д-р Теофіл Окуневський, що був у Станиславові довгі роки адвокатським конципієнтом. Зрештою небагато було там охочих до праці людей. Заснування єпископства не причинилося до скріплення національного руху. Єпископ Пелеш стояв від нього осторонь, а навіть як

скликані були до Станиславова центральні загальні збори „Просвіти“, то він виїхав на цей день умисно зі Станиславова... Коломня не мала також у тому часі живішого руху. З народовців у місті старався як-так піддержувати цей рух проф. Теофіл Грушкевич і з другого боку горстка радикалів: Павлик, Іларій Герасимович та дуже ще тоді молодий Кирило Трильовський; але між ними не було добрих взаємин і не була можлива якабудь організація. В пізніших роках зблизився більше до українців д-р Теофіл Дембський, головно за починком д-ра Леся Кульчицького; зате прийшов туди москвофільський штаб з амбасадором Дудикевичем і рівночасно отаборився центр радикалізму з Трильовським. Розпочалася боротьба між трьома партіями, які дерлися між собою за впливи в місті й повіті. І так уся та область стала ареною довголітніх міжусобиць, серед яких неможлива була якабудь позитивна робота. Тягнулася та боротьба аж до часів загального голосування, а виграли остаточно справу радикали, що здобули й забезпечили звідти мандати для своїх провідників. Про Стрий писати буду далі ще обширніше. Сняйчина була глуха, хоч уже тоді розпочиналася і там і на сусідній Лемківщині підземна москвофільська агітація, яка мала перемінити ту частину нашої землі в найсильнішу московську позицію.

Так ангажували відносини на склоні 80-их рр. Народовці йшли очевидно в гору, та прийшли дві справи, які їх знову ослабили. З одної сторони формація радикальної партії, з довгої майже рівночасно нова ера.

ного круїтства — коли такі люди, через своє використання й озлобленість, підуть служити якомусь гетьману отаманові, — то заявляю, що такий монархізм буде найгіршою формою правління, яку тільки Україна може мати, і що прокляття за такий монархізм нехай не спадає на мою голову, бо я перед ним остерігався і проти нього боровся. — **Вячеслав Липинський**.

Так очинив скоропадщину В. Липинський. Прочитавши ті пламенні слова, мимоволі насувається цікава аналогія:

В 1918 році, коли тодішній гетьман України Скоропадський проголосив федерацію з Росією, очевидно із старою російською Росією, яку тоді репрезентували Денікіни, Колчаки, Юденичі та Келлери, тоді проти нього повстали всі без винятку укр. патріоти на Україні, без огляду на їх парт. приналежність. Гетьмана повалили і проголосили його тоді актом Директорії з дня 17 грудня 1918 р. зрадником українського народу та поставили поза законом. Між тими, що це робили, був тоді і Назарук, який був членом уряду Директорії, тобто міністром. У 1930 р. В. Липинський, творець укр. ініційного монархізму, що бажав за довгі роки праці зреабілітувати Скоропадського в очах українського громадянства, був примушений проголосити його відступником від ідеології українського монархізму наслідком негідних політичних вчинків екс-гетьмана. Становище В. Липинського поділяють і поділяють усі свідомі українці, в тому числі і всі ідейні монархісти, за винятком прибічників Скоропадського, серед яких є і Назарук і Гладилевич.

Тут аж просить пригадати ще одну цікаву річ, а саме: Свого часу Назарук, як член уряду Директорії, вів таку „конструктивну роботу“, що його мусіли з уряду скоро позбутися. Він перейшов тоді до уряду З.У.Н.Р. і там вів усе своє життя до України „конструктивну“ роботу в напрямі розбудовки уряду З.У.Н.Р. Вкінці еміграції і звідти мусіли його позбутися. Він перекочував до гетьманців ще за часів, коли провід гетьманського руху був у руках В. Липинського. Одне з його „конструктивних“ робота була серед гетьманців така, що його звідти викинули. Шойно коли В. Липинський виступив проти Скоропадського, тоді Назарук вийшов з уряду Скоропадщини. Тепер він, як бачите,

крім „конструктивної“ праці над „консолідацією“ греко-католицької церкви і єрархії, працює ще над „консолідацією“ скоропадщини. Нехай-же „працює“!

Поміж, як відомо, помагає п. І. Гладилевич, редактор „Хліборобського Шляху“, який на львівському терені є, так сказати, офіційним агентом чи представником скоропадщини. Те, що наліпше в „Хліб. Шляху“ проти „Діла“ і його редакторів Гладилевич, передруковує з поспіхом Назарук у „Новій Зорі“. У 47 числі „Хліборобського Шляху“ Гладилевич повиписував на мене і мого редакційного товариша такі не пристойні та вульгарні лайки і такі цинічні клевети, що аж тиль бере. Не хочеться вірити, що їх автор пише себе ревним католиком. З того можна хіба сміятись, бо воно насправді смішне. Але воно рівночасно і трагічне, бо так пише довільно, як поважає психічно, чи як то кажуть, нервово переохорувалась. Недавно Гладилевич перебував поважну психічну недугу, яка мала і прилюдні трагічні свої вияви. Правда, він лікувався, але, видно, недуга і досі мабуть його зовсім не залишила, коли він пише такі невідповідні статті, як ті, що ми їх стрижемо у „Хліборобському Шляху“. Навіть скоропадщині можна співчувати, що має такого пробоевика.

Маємо надію, що такими засобами боротьби з „Ділом“ та з МНДО-м ні Назарук ні Гладилевич далеко не зайдуть. Вони мають повну свободу „воювати“ так далі. Ми не будемо вигадати від них ніколи, щоб вони нас хвалили так, як вони від нас вимагають, щоб ми хвалили скоропадщину.

Та є ще один цікавий воєвник за єдиності-саємисті скоропадщини для української нації. Це п. Коростовець, що намагався прищепити скоропадщину серед англіїців у Лондоні. Він зробив у „Хліборобському Шляху“ великий алярм, що, мовляв, українська „державницька“ справа пропадає в Лондоні через діяльність лондонського Українського Бюро. За ним підхопив це Гладилевич і давав лаяти „Діло“ за те, що воно публікує пресові інформації того бюро і навіть містить спростування керівництва того бюро д-ра В. Кисілевського. В діяльності того бюро додає він ні більше, ні менше, а большевицьку інтригу. П. Коростовець не завагається облити своїми помиями навіть кількох англіїців, що віддані щиро українцям, а за ним пішов тими самими слідами і Гладилевич.

Тимчасом Українське Бюро в Лондоні, засноване й утримуване багатим американським українцем п. Макогоном, веде на лондонському ґрунті під умілою кермою певного й надійного українського патріота д-ра В. Кисілевського, свого нашої сенаторки п-ї О. Кисілевської, зовсім добру й корисну з національного боку ро-

Коли вживаємо

В ревматичних терпіннях, подагрі, болях нервів і голови, грипі і перестуді віддають таблетки Тогаль добрі послуги. Таблетки Тогаль приносять полекшу в цих терпіннях.

Можна набутти в найближчій аптеці.

боту. На жаль і горе скоропадщини, воно प्रतिставлялося і протиставлялося „діяльності“ п. Коростовця, яка проявилася була свого часу тим, що він у знаному нашим читачам „Інвести-гейтері“, який мав інформувати англіїців про українські справи, називав був усю галицьку інтелігенцію большевиченою. Ясно, що таку „правду“ мусіло бюро відповідно вивисити, тобто ствердити, що це неправда. Крім того це бюро взагалі яких 80 відсотків своєї праці спрямовує проти большевиків, на що ми маємо цілу низку документів у формі комунікатів та статей про положення українського народу під большевиками, призначених для англіїців і видрукованих в англіїській пресі. Коли так, коли ця установа робить корисну роботу для української національної справи, то чому ми мали її валити і чому ми мали б кидати камінем на людей, що в тій установі працюють і її утримують? Тому, що так хоче п. Коростовець і п. Назарук? А деж є той критерій оцінки подій і фактів, на підставі якого можна мати певність, що, скажім, Назарук буде все до них ставитися однаково? Таж він не так дуже давно був повстанцем проти Скоропадського і проголосив його національним зрадником, а нині твердить, що Скоропадський був... найбільшим українським патріотом, бо хотів з України поширювати, мовляв, суверенність на всю Росію! Та чи тільки на тому полі він зве нині білим те, що ще вчора було для нього чорне?

Ясно, що „Діло“ ніколи не може йти слідами Назаруків, щоб ширити політичну розпуку та розхристаність. „Діло“ все було органом національно-демократичної думки і таким залишиться. „Діло“ ніколи не замикало своїх сторінок і для тих, що інакше політично думали. Воно все гостило на своїх сторінках і їхні думки, якщо вони мали на оці добро української нації. Зате „Діло“ все поборювало і буде поборювати всяку політичну безвідповідальність, всяке політиканство отаманів-самозванців і всяких рвабівачів української національної сили.

Тепер, коли українська нація має у себе сотні пильних і незвичайно пекучих справ, збирання політично скоропадщина намагається насильно вдергнись на арену нашого громадського життя та паралізувати громадську енергію, таку необхідну для інших актуальних і невідкладних справ. З яких причин і в ім'я чого це робиться? Нехай Назаруки і Гладилевичі бажать таким чином взагалі загвоздити наше життя? Воюючи скоропадщина — це в нинішніх часах національний скандал. Її руйнівницька робота в найвищій мірі підозріла і кермовити мабуть якоюсь ворожою для нашого народу рукою, бо інакше важко собі пояснити її воєвничі „подвиги“.

На сліпу ненависть і люту злобу нинішніх Назаруків, Скорописів і Гладилевичів ми зовсім не маємо в будучині охоти реагувати. Але нехай нам наші читачі вибачать, коли ми будемо коли-небудь до того примушені.

Василь Мудрий.

Вибагливі плащі 70 золотих
сукні 35 золотих
Великий вибір.

Жіноча конфекція

ФЕМІНА

Львів,
площа Галицька 12 а.
1. пов. ріг вул. Баторого.

(Далі буде).

Жадайте вуди! Жадайте всуди!
с м а р
до лещат „Сільва“
Львів, ул. Бандурського ч. 5.

XXIII. НОВА ЕРА. П ГЕНЕЗА І НАСЛІДКИ. ПЕРШІ БАДЕНІВСЬКІ ВИБОРИ.

В 1888 році розпочалася в Галичині політична акція, що, довершена в осіні 1890 р. підчас соймової сесії, знала в нашій політичній історії під назвою „наної ери“. Творить вона в історії того десятиліття рішучий пролом у нашій політиці, якого наслідки тягнуться довший час, а під деякими оглядами сягають аж до нинішніх часів. Під знаком нової ери стоїть на кожний спосіб ціле десятиліття 1890—1900 р. Часи ті пережив я як безпосередній, подекуди класичний свідок подій, що в них довершувалися, тож може цікаві будуть мої записки з того періоду.

Головним героєм нової ери був Олександр Барвінський. Про його попередню діяльність писав я вже вище, тут хочу з усією об'єктивністю зілюструвати його діяльність та участь у новій ері. Барвінський був вірним сподвижником і співробітником свого покійного брата Володимира. Між ними не заходили найменші різниці. Програма й діяльність Володимира були дороговказом для Олександра, тож і ціле політичне становище останнього в часах, доки жив перший, не може підпадати ніякому замітові. Та вже в хвилині смерті Володимира зайшли події, які під ним оглядом принесли деякі зміни. Тямлю той прикий днів смерті Володимира. Кінчив він життя в малій кімнатці редакції „Діла“ при вул. Баторія 24, в якій мешкав. У другій редакційній кімнаті завесь день товпилися члени львівської громади, вичікуючи зі стисненим серцем близької катастрофи, яка на основі опечення лисаві була немін-

нуча. Був там і я передпоз. і пополудні та відійшов околo третьої години, а коли ок. 3. вечором прийшов знову навідатися, що діється, застав Володимира Барвінського вже помершим.

Я лишилася там до пізної ночі і тоді оповідав мені Гладилевич, дуже поіритований, таку історію. Громада хотіла забезпечити правильне безперерпне видавання „Діла“ і тому зладжено кодичиль, яким Барвінський записав „Діло“ на власність д-ра Антона Горбачевського. З цим пішов Гладилевич ще з деякими людьми до недужого і представив йому справу, а коли він на це згодився, дав йому підписати кодичиль при свідках і він його підписав. Було це околo п'ятої пополудні, та в якийсь час опісля перед вечором Олександр Барвінський взяв цей кодичиль і поніс його до недужого в друге, питаючи, чи він знає, що йому казали підписати; на це Володимир дав нібито Олександрові заперечуючу відповідь. Свідків при тій відповіді не було, та Олександр Барвінський, прийшовши до сусідньої кімнати, ствердив, що амраючому братові підсунули до підпису акт, що не відповідав його волі.

Так оповідав мені тоді Гладилевич, дуже занепокоєний та обурений тим, що Олександр Барвінський хоче тим способом присвоїти собі жакісь права власності до „Діла“, хоч Володимир не був ніколи його власником і ніколи ніяких прав не підносив. Знаю також, що відтак були довший час спори між видавництвом „Діла“ та Олександром Барвінським і що одна сторона нарікала на другу.

Заслання на Сибір.

МОСКВА, 24. 12. ПАТ. Вістку про арештування 15 провідників колишньої опозиційної групи Зіновєв, і заслання на Сибір 7 арештованих з Зіновєвим і Каменєвим большевицька преса помістила на останніх сторінках. Арештовані прихильники Зіновєв, не брали участі в терористичній змові. Однак їх вважали моральними спричинниками вбивства Кірова і тому їх заслали на Сибір. На численних вічах робітників „ухвалюють“ резолюції з домаганням гострих кар для членів опозиції.

Чергова „чистка“ на Україні.

МОСКВА, 24. 12. ПАТ. На університеті в Дніпропетровську на Сов. Україні відкрили націоналістично-троцькіську організацію. З цього приводу поспішалися репресії на керівників місцевої партійної влади за політичну „сліпоту“. Багато урядовців усунули з посад. У Ростові усунули професора хліборобської академії Володими́рова за широкі троцькістські пропаганди.

Знову п'ять присудів смерті.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Москви: Суд в Іваново засудив п'ятьох урядовців харчового тресту на кару смерті через розстріл за спекуляцію і діяльність на шкоду держави.

Оттон Габсбург про устрій Австрії.

ПАРИЖ, ПАТ. Оттон Габсбург заявив представникові „Птї Журналь“, що в Австрії слід ввести корпоративний устрій згідно з вказівками Мусоліні. Оттон є прихильником корпоративного устрою та виступає проти корпоративного парламенту, який веде до торгів і коаліцій інтересів.

сів. Головою держави повинен бути монарх, бо на нього не мали би впливу ніякі політичні партії. На питання чи поворот монархії в найближчих роках можливий в Австрії Оттон відповів, що більшість австрійського народу бажає повороту монархії, а мирові договори цього не забороняють.

Арештували 3 священників в Бесарабії.

КИШІНЬВ, ПАТ. На основі приписів про стан облоги місцева влада на приказ військової влади арештувала трьох священників російської меншинної церкви. Їх закидають, що відправляли безправно богослуження без дозволу тутешнього митрополита. Російську меншинну церкву створили разом із ве-

денням нового стилю румунською церквою. Висвятив священників цієї церкви православний єпископ російської еміграції в Відні Серафим. Арештовані відповідатимуть перед військовим судом. Ризи та всякі церк. предмети влада skonфіскувала.

Наступ італійських військ на Абісинію.

ЛОНДОН, 24. 12. ПАТ. „Дейлі Експрес“ повідомляє, що італійські війська посуваються далі вглибину абісинської території Вольваль. Іта-

лійські війська бомбардують важливі стратегічні місцевості. Число убитих і розміри шкід невідомі.

Большевицькі відділи і літаки в Манджу-Ко.

З Харбіна повідомляють, що на території Манджу-Ко ввійшов відділ червоних військ, а над твердинями літали большевицькі літаки.

ТАСС заперечує ці вістки і додає, що їх поширюють ці кола Манджу-Ко, які хочуть загострити взаємини між СССР і Японією.

Летунська катастрофа на Океані.

МАЗАТЛЯН, (Мексика), ПАТ. Літак, що вилетів із Мазатляну до Ля Паз у Болівії з 7 пасажирами впав до Океану.

ЛЬОС АНДЖЕЛЬОС, ПАТ. Один із ам. летунів загорів на Океані плаваючий літак і з

сіб на його крилах. На думку летуна літак зможе здержитися на поверхні ще один день і то лише тоді, як море буде спокійне. Летун здогадується, що то літак, який вилетів із Мазатляну в Мексика.

Серед земляків у Будапешті.

(Репортаж з Малярщини.)

У Будапешті є греко-католицька парохія. До неї належить дві церкви, а властиво парохіяльна церква при Розсак тере та каплиця в Буді.

Рішаюся відвідати. Так якось затужив за своїми в тому великому і чужому місті. Ще у Львові інформували мене, що тутешнім парохом є о. Гавриїл Крайняк, свідомий українець з Підкарпаття і що в Будапешті є теж досить велика українська колонія.

Отже шукаю. Розсак тере — це тихий, гарний майданчик, недалеко вул. Ракочія. Багато на ньому голубів і дуже мало людей. Між будинками захована церквуля, що робить враження костела. Обіч, під числом 10, парохіяльний уряд.

Знаю, що тут мене чекають. Мої нові знайомі в Будапешті ще попереднього дня телефонували до парохії, повідомляючи про мій приїзд, а ранком пригадували мені, щоби туди зайти.

Дві просторі кімнати у партері. В першій канцелярія, в другій кабінет пароха. Півсальон, півбюро. За бюрком молодий священник.

Я входжу з шумом, радісно, весело.

— Нарешті! — кажу від порога, — нарешті бачу своїх!

Священник піднімається поволи від бюрка і підходить мені на зустріч. Подає мені руку, усміхається стурбовано і каже кілька слів по малярськи, з яких розумію лише одне:

— Нем тудом.

Я оstownів. Як це „нем тудом“, чому „нем тудом“?

— А по німецьки розумієте?... „Дойч, ферштеген зі, гохвірден?“ — говорю по хвилині, протверезівши від захоплення.

— Я, ферштеге, веніг, нур ді Бетонірунг іст шлехт.

Господи! Якжеж я з цим землячком порозуміюся? Але пробую.

— Вибачте, ваше призвище, отче?

— Станкай; о. д-р Станкай Андор. Со-

трудник.

— Ви українець?

— Я русин, українець, значить. Малярський українець.

— І не говорите по нашому?

— Забув.

— А про українську націю теж забули?

— Ні, але вона так далеко.

— Де ви кінчили богословські студії, отче?

— В Ужгороді.

— А ви самі звідки родом?

— З Новоселиці, на Буковині. Мої батьки переселилися звідти в земплінський комітат.

— І ви не відчуваєте потреби навчитися по українськи?

Хвилинка чергового збентеження. Врешті промовляє тихо, неначе задумано:

— Пощо?... Пощо мені вчитися по українськи?... З ким буду тут тою мовою говорити?..

— Хіба нема українців у Будапешті?... А ваші батьки?

— Всі говоримо вже по малярськи.

І в один мент оживлюється:

— Через те, що говоримо по малярськи зберігли ми свою церкву. Ми такі самі громадяни, як маляри. Наші люди є на визначних урядових ставищах...

Бачу, що не розуміюся. Поняття засадничих елементів національного „я“ тут затерте, викривлене. Коби хоч сказав, що він маляр! Але ні! Він малярський українець, що говорить виключно по малярськи. Його цікавість до українських справ, до нашого бездольного життя, чисто конвенціональна, хоч випитує мене багато. А при тому твердить, що українцям на Малярщині ще найкраще живеться. Показує мені часослов, требник, — все по малярськи.

Виходимо оглядати церкву. Чепурна, чистенька. Натяк на іконостас. Всі хрести односторонні.

— Трьохраменних христів у вас нема?

— Трьохраменних?... Цеж схизматичські!

— Відколи ця церква в руках греко-католиків?

— З 1905 року. Тепер мабуть дістанемо ще одну! — говорить чванькувато.

— Скільки є греко-католиків у Будапешті?

— Двадцять тисяч.

— Малярів?

— Так. 127 записалося підчас перепису русинами.

Наша розмова ведеться весь час доманою німецькою мовою, при чому мій співрозмовець помагає собі в тяжких моментах руками рук, пальців, тощо. Дуже багато говоримо образів.

Питаю, коли прийде о. парох.

— Зараз повинен прийти. Відновлюємо церкву і його викликали на нараду.

Вертаємось до парохіяльної канцелярії. Оглядаю портрети на стінах, фотографії. Мою увагу звертає одна група.

— Це наш перший церковний комітет, що в 1905 р. перебрав ту церкву — пояснює мені о. Станкай.

Інформуюсь про особи. Чую призвища:

— Новак, радник міністерства.

— Маляр?

— Руський маляр.

— Бачинський Володимир...

— Маляр?

— Руський маляр.

— Прокуратор, д-р Медвідь...

— Маляр?

Виходить, що самі „руські маляри“. І радник Данько і Якович і д-р Ширилло і Демянович і Чопей.

— Чи живе ще хто з них?

— Майже всі.

— Я дуже радо хотів би з ними поговорити.

Чи не могли би допомогти мені в цьому?

— Чому ні. Але всі вони не говорять по українськи. По малярськи...

Зрікаюсь свого наміру. Наш розмова зривається, бо саме входить отець парох.

Витаємось тепліше, в очах о. Габора веселі блиски. Але говоримо, як по груді. До моїх ух доходить обривки української мови, змішані зі старослов'янщиною.

— Забувається рідна мова! — говорить тихо о. Крайняк, а мені нагадується прекрасна новела Свинкевича: „Вспоминая з Маріпоси“.

О. парох — людина в силі віку. Вже двадцять років серед малярів. Був час забути. Спочатку втримувалося звязки, а згодом все менше і менше. Аж зовсім урвалося.

— Все у вас малярське... — кажу і прикро мені, що це кажу.

— Щож, чуже море довкола нас. Така доля кожної еміграції, що не має сильного державного плія.

— Дистаєте українські часописи?

— Ні одного. Зрештою, тяжко читати. Я не зрозумію сьогодні української газети.

Дешевий місяць

У БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ — Львів, Боїмін 12.

Усі товари по ревелюційних цінах!

Для прикладу: штрукси 1-80, флянеля 60 сот.

перкаліна 70 сот. Полотно 55 сот.

Слухаю оповідання про українську колонію в Будапешті. Одинок українська колонія, що не свариться між собою, бо... не живе зі собою. Загибав. Топиться, розпливається на очах в мадлярському морі.

О. Крайняк змуге відвідини львівського єпископа-помічника Кир Івана в Будапешті минулого року.

— Дуже енергійного маєте єпископа! — говорить з призиванням. — Так приємно, так свіжо з ним говорилося... Але шов, був і поїхав...

Говоримо ще довго про галицькі князів справи і про загально-українські. Мін співрозмовень слухав з великою увагою і відрізняв охоту приймати до Львова з відвідинками.

— Мушу поїхати! Хоч раз глянути, як ви там живете.

Запрошую. Розмову нашу перебиває дзвінок телефону. Прислухують розмові, якої не розумію і навпричуд чути згадане мов призивання. Говорять довго.

Нарешті о. Крайняк вітатиме слухачів — Питають за вами з Ревізіоністичної Ліги. Мусите туди негайно їхати. Чекають вас.

Привіт! Маю ще бути в Лізі. Але чому така довга розмова про мою особу?...

Парох усміхається:

— Шов, вони також цікаві...

Прощаємося. Вже при відчинених дверцятках зата, підчас коли шов поїхав в рух мотор, о. Крайняк, стискаючи мені міцно руку, питає, не має собі щось нагадує:

— А росіяни у вас багато?

— Яких росіян? В нас нема взагалі росіян.

— Але були?

— Москвофіли, думаєте?

— Так, так, москвофіли.

— Вмирають.

І показую сять пальців (рахую на штуки).

Авто двинуло вперед. І бачу огля Габора, як все ще стоїть на краєчку хіміка, задуманий та усміхнений. Ось махає рукою...

— До побачення у Львові!

(Докінчення буде.) Роман Голіан.

Камізелки, пультосети, рукавички і повняні шкарпетки поручає фірма **Зігмунт Залеский — Львів, вулиця Богдана Ч. 4.** 47/83 38-60

Вимоги Німеччини.

БЕРЛІН, 24. 12. ПАТ. Повноважний канцлер для справ басейну Сари Бірхель вислав до президента адміністраційної комісії Нокса листа з домаганням усунути політичних емігрантів з поліції у басейні Сари. Бірхель покликається на статут басейну Сари, який забороняє приймати до поліції чужих, або неприхильно настроєних до населення людей. Німеччина погоджується на присилку збройних відділів до басейну Сари для вдержання ладу зробила дуже багато для зладження міжнародних взаємин.

Тисячі осіб у льохах Г. П. У.

Фінляндська преса подає багато сенсаційних подробиць про жорстоку акцію ГПУ проти згодних революціонерів після вбивств Кірова. Дотепер більшовики розстріляли 109 осіб. У брудних в'язницях ГПУ мучиться понад тисячу осіб, які ждуть т. зв. процесу і присудів. ГПУ веде свою акцію на просторі цілого СРСР, щоби виявити діяльність опозиційної групи Зіновєва. Кровава акція ГПУ буде тягнутися довгий час.

Фінляндський часопис „Турун Саномат“ пише, що вбивство Кірова мало особистий підклад, а не політичний, як запевняє більшовицький уряд і преса. Ніколай убив Кірова, тому, що він звів гарну жінку вбивника.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Австрійські емігранти у Югославії переїхали частинно до Німеччини і їх приміщено в концентраційному таборі у Шульц. Між емігрантами в Югославії панує нуджа тому, що німецький консул у Загребі не дає ніякої підмоги.

— До Кан-я, французький Рівєрі прийхав мін. Саймон з дружиною.

— У Кенігсбергу перестане виходити один з найстарших східно-прусських щодеників „Ост-проейсше Цайтунг“.

— Союз резервових старшин заперотестував проти рішення палати послів про розбюрення старшин. Прем. Флянден заперив делегатів, що уряд не введе в життя цього рішення.

— Від листопада ц. р. відбуваються двотижневі курси для провідників пробовних відділів, бо без їх закінчення неможливі тепер аванси.

— Прем. Флянден заперив надзвичайну сесію парламенту, який прийняв бюджет на 1935. р. і всі проекти законів, які пропонує уряд.

Міські Театри у Львові в латинськ' сята.

Беличий Театр
Вівторок 26. XII. год. 7-й
„РОСКІШНА ДІВЧИНА“
значенита музична комедія Рольфа Бенаццо.
Середа 27 XII три вистави
12. год. містерина вистава „ПАСТОРАЛКА“
Л. Шелле з найкращими польськими колядами.
3-30 комедія Девала „ТОВАРИЩ“
по найкращих цілах.
7-30 веч. „РОСКІШНА ДІВЧИНА“
Рольф Бенаццо.

театр Ріжкордонностей
вівторок, 26. XII. 7-30 „БЛУДНИЙ БОКСЕР“
середа 27. XII. дві вистави
3-30 по найнижчих цінах
„ПІД ПРИМУСОВОЮ УПРАВОЮ“
фарса Арнольда Баха.
7-30 „БЛУДНИЙ БОКСЕР“
фарса Вл. Смульського.

Шкільництво. якого нема...

Промова пос. М. Рудницької, виголошена на бюджетовій комісії сойму у дискусії над бюджетом міністерства освіти дня 20. грудня 1934 р.

АТМОСФЕРА ГАРЯЧКИ І НЕДОВІР'Я.

У вчорашній своїй заяві в справі українського шкільництва сказав п. міністр, що „вже його попередники пробували перевести в цій ділянці деякі коректури, однак ці спроби не увінчалися успіхом“. Вину за невдачу тих згодних спроб приписує п. міністр українському громадянству, а саме попередній атмосфері розгорякування і недовіря, в якій знаходимося, подруге надто великим нашим домаганням, що обчислені буцим на політичні торги.

Дозвольте, п. міністре, що спробую проаналізувати ближче до Вашо вчорашню заяву та зроблю її вихідною точкою моїх м'ркувань про освітню політику уряду супроти українського населення.

Протимосковський зб'їрник.

Видавництво „Журнал де Жеве“ видало книжку під наг. „СССР у Женеві“. В це збірник статей головного редактора п. Ж. Мартена і редактора для зовнішньої політики п. П. Бріке, спрямовані проти московського уряду та прийняті його до Союзу Народів. Частина тих статей подала українська преса цілком чи у витягах, але цілість їх робить на читач, безмірно більше враження. Всі вони перейняті великою ідеєю обопоні поневолених націй СРСР проти московського уряду, ідеєю зміцнення їх сил в боротьбі проти московського центру більшовизму. У передмові Едуард Шапроа пише: „Совітський уряд тримає під своєю владою землі, яких населення в числі 50 мільонів жадає волі і незалежності. Самі українці числять 35 мільонів, Кавказ 10 мільонів і Туркестан 14“. Він згадує далі про попередні та останні заходи перед вступленням Совітів до Союзу Народів оборонити поневолені нації від московського уряду і стверджує зі смутком: „Все це забулося. Як Україна, фактично колись визнана, так само Грузія лишаються у неволі“.

В цілій європейській пресі знайдеться збагато таких рішучих, послідовних та обґрунтованих висловів в обороні поневолених націй СРСР, яким є цей збірник. Значна частина його присвячена Україні, він починається статтею — „Україна невральгічний пункт“, написаною 26. VIII. 1933. і кінчиться українським меморіалом, поданим до Зборів С. Н. 10. IX. 1934. та спільним протестом поневолених націй, переданим до Союзу Народів 18. IX. 1934. р. Самий український справі присвячено в збірнику 5 статей. Але і в інших статтях говориться про Україну як чинник вирішальний в загальній боротьбі проти московського центру більшовизму. З великою уважністю та знанням справи пишуть автори збірника також про Грузію. А в статті з 17. VIII. 1934. виступає П. Бріке і зокрема в обороні поневолених націй Совітської Азії. Проблему поневолених націй зокрема українську справу, ставить збірник в загальноєвропейському масштабі: „Український селянин не хоче комуналізму, от факт, а яким Європа мусить числятися“, писав п. Бріке в статті з 19. V. 1934. У статтях збірника піднесено вперше з поважної трибуни в Європі думку про фатальне значіння СРСР для розвитку світової крпан, думку, якої перемога могола викликати небувале досі зосередження політичних сил Європи проти Московщини. Для тих чужинців, що займаються справою поневолених націй в СРСР, збірник „Ж. де Жен.“ є невичайно цінним джерелом ідей і фактів. З цього погляду його можна палко поручити всім українцям на чужині, що стараються давати чужинцям інформації про становище на Україні та про її політичне значіння для Європи.

За мужню і розумну оборону України та інших націй під московським пануванням авторам збірника належить найціннішу подяку. (Книжку можна набувати в Редакції „Журнал де Жеве“, Женева, СЮІС).

(УКБЮРО ЖЕНЕВА)

Хоча у словах п. міністра імпліцит є признання, що теперішній стан не дається вдержати на довшу мету, а проте дозволює собі зазначити, що вислів про „деякі коректури“, яким послуговувався п. міністр, є хіба за слабкий і не свідчить про зрозуміння тієї катастрофи, тієї повної руїни, до якої впродовж 10 літ освітня політика уряду довела наше шкільництво. Сміливіше про ті речі говорив тому рік тодішній міністр, коли жив вислову „помилки“ та сказав, що вже пора ці помилки направи. Ще правда, від тої заяви бувшого міністра освіти, який був тоді також шефом уряду, минує рік, однак ми досі даремно ждемо, щоби уряд почав направляти свої помилки супроти українського населення в освітній ділянці.

Пан міністр вияснював цю провокацію атмосферою гарячки і недовіря. Не ми, пане міністре, є відповідальні за стан гарячки і недовіря українського громадянства. Ця гарячковість і це недовіря хіба аж надто узасаднені об'єктивними умовами, в яких живемо. Не тому відібрали нам вшні права, не тому зруйнували нам наше шкільництво, не тому зробили нас громадянами II-ої чи III-ої класи, що ми недовірчливі й огірчені, але навпаки: наше огірчення і наше недовіря мають своє джерело в трагічній дійсності, яка нас отичує. А одна зі складових частин цієї дійсності і саме дуже важка — це шкільна політика уряду.

ВИМОГИ, ЩО НЕ ПІДЛЯГАЮТЬ ТОРГАМ.

Не можемо також прийняти до відома другого закиду п. міністра, а саме, наче ми ставимо надто великі вимоги, обчислені на торги за майбутні концесії. Виховання нашого молодого покоління в національному українському дусі та розвитку української освіти і культури ніколи ми не вважали за предмет політичних торгів. Це наше домагання, від якого ми ніколи не відступимо і з нього нічого не „спустимо“ та на якікі уступки в цій ділянці не підемо тому, що це було би рівнозначне з відреченням власної нації.

Мушу ствердити, що не вважаючи на твердження п. міністра, саме уряд тримає справу нашого шкільництва виключно у площині політичних торгів. Відзискання того, що ми в тій ділянці мали або оснування нових шкіл на місцях втрчених у наслідку нового шкільного устрою, уряд вважає не як restitutio in integrum або як належну нам рекомпенсату, але як концесію, як уступку, як дарунок, який є залежний від становища українського громадянства до держави. Що це значить у практиці, про це зявє говорити. Кожний дозвіл на приватну українську школу, кожне право навчання для вчителя українця стає для шкільної влади предметом політичних торгів з нами.

Пан міністр ствердив далше, що тепер настало в атмосфері деяке відпруження — та що воно дозволяє перевести деякі коректури. Однак смію ствердити, що навіть без яскравих надужит, навіть коли шкільна влада старається триматися букви законів та зберігає вигляди правості і безсторонності, стан української освіти і шкільництва є сьогодні без порівняння трагічніший ніж тому кілька літ.

„ВСЕ МАЙЖЕ ДО ТЛА...“

На перший погляд могло би здаватися, що в мому твердженні є деякий парадокс. Могло б здаватися, що все в порядку, бо коли не школиються нас спеціальними розпорядженнями, ко-

Уживайте лише

знаменитої цинкорії „ЛУНА“
здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ“
і зернистої „СОЛОДОВОЇ кави ЛУНА“
виробів української кооперативної фабрики
„Успільний Промисл“ Львів XV,
Церковна 2, тел. 42-94

На ялинку

даруйте високоартістичні картини ХАМУЛИ.

Їх вартість далеко більша від їхньої ціни.

Склад: Львів, Рутівського 1.
722 1 — (біля Марійської площі).

ли не ліквідується українських шкіл, то ми повинні сидіти тихо і бути вдоволені.

Не ліквідується і не польонізується українських шкіл, бо вже нема що польонізувати ні ліквідувати. Впродовж минулих 10 літ знищено все майже до тла, знищено передовсім широко розбудоване українське народне шкільництво, яке Польща застала на українських землях, сьогодні стоїмо на руїнах і не можемо вдовольнитися тим, коли нас лишається в спокою.

З другого боку цей стан руїни залегісовано і петрифіковано новими законами та правовими перешкодами, які унеможливають освоювання чи радше відбудову українського шкільництва так державного, як приватного. Відомо напр., що закон про приватне шкільництво через усікі формальності і кошти робить просто неможливим оснування української приватної школи в українському селі. А закон про перестрій шкільництва ліквідує вже не українські школи, як це зробив закон Грабського з 1924 р., але ліквідує загалом освіту, ліквідує студіюючу молодь — тому, що утруднює їй в нечуваній спосіб доступ до шкіл.

Однак кардинальний гріх освітньої політики уряду супроти нас, це те, що уряд не трактує українського громадянства як окремої і суцільної національної особовості, з власним культурним обличчям та власними політичними змаганнями, — не як організм, що має право жити власним національним життям, навпаки: він робить усе, щоб не допустити до інтеграції і кристалізації нашого національного життя.

Чи це не характеристичний прояв, що п. міністр вжив учора вислову: „молодь українського походження“, а боявся говорити не то про „український наріз“, але навіть про „українське населення“ або „українську національність“. Прошу прийняти до відома, пане міністре, що ми є не тільки *gente Ukraini* але й *natione Ukraini* та ними залишимося.

РІЛЬНИЧИЙ ЛІЦЕЙ.

Пан міністр заповів учора дві речі, які бажав перевести як „необхідну коректуру“. Перша — це зміни у мовнім законі, друга — це рільничий ліцей.

Що торкається цього останнього, то ми приляжи з вдовolenням до відома рішення уряду креувати український рільничий ліцей, однак не можемо вважати його за якийсь надзвичайний здобуток, а тільки за логічний вислід реформи шкільного устрою, якої суть лежить чейже у тому, що старі форми шкільництва перемінюються поступово на нові. Тратимо внаслідок цього державних гімназій, тратимо дві державні жіночі вчительські семінарії, за те все дістаємо по-вищо один рільничий ліцей. Це хіба не надто багато!

ЧИ БУДЕ ЗМІНА УТРАКВІСТИЧНОГО ЗАКОНУ?

Переходжу тепер до згадки п. міністра про намірені урядом зміни в утравквістичному законі, бо думаю, що так треба розуміти його слова, що він — мовляв — „доручив розпочати праці над дослідом можливостей в мовному законодавстві необхідні корективи“.

Останніми часами доходили до нас чутки, що уряд має намір змінити шкільний закон з 31. VII. 1924. Зрозуміла річ, що ціле українське громадянство зустріло би з радістю скасування закону, який став можливу українського шкільництва. Однак рівночасно доходять до нас вісті, які наповняють нас новою журбою і тривогою. А саме довідуємося, що цей проєктований новий закон, який має замінити дотеперішній закон Грабського, зберігає далі принципи утравквізму. Ціл, ріжниця лежала би в тому, що замість шкільного публіцизму про викладову мову школи рішала би урядова національна статистика населення даної місцевості, при чому польське населення було би упривілежене в порівнянні з українським.

ПРОТИ УТРАКВІЗМУ.

Ми хотіли б довідатися, чи ці чутки є правдиві. Якщо так, то чому уряд закриває такою тайною справу, яка затримує наші найбільші життєві інтереси? Рівночасно хочемо застерегтися як найбільш рішуче проти утравквізму, якийнебудь його форма. Якщо новий закон буде побудований на утравквізмі, він зустріне такий сам одноступний протест цілого українського громадянства, який викликав закон Грабського. Вірте мені, панове, що ніякого іншого закону не відчу-

ває наше населення так діймаюче, як кризду, пі-кний інший не розуміє в шкільних українських користях такої живої пелюхи до того, що польське, як той шкільний закон, що скасував українську школу, а на її місце дав школу утравквістичну, яка в практиці є полська.

Знаємо, що справді утравквізму зродилася в Польщі виключно і тільки на політичному ґрунті. Однак практика повинна нас була переконати, що утравквізм як політичний засіб зовсім не веде до цілі, радше викликає наслідки протилежні від тих, що були намірені. А що торкається педагогічних оцінок, то знаємо, що утравквізм не витримує ніякої критики. Він не рахується зовсім зі законами психічного розвитку дитини і з ролю, яку в інтелектуальному розвитку дитини грає мова. Не тільки шкільна практика, не тільки переднаукова емпірія, але й докладні експериментальні досліди, переведені в останніх двох десятиліттях педагогією, доказами понад усякий сумнів, що двомовність у шкільній науці зупиняє умовний розвиток дитини. Пригадаю вам, панство, що Женевське Міжнародне Бюро для Справ Виховання склало було тому кілька літ (весною 1929. р.) окремий міжнародний конгрес, присвячений питанню утравквізму. На основі дуже прецизних дослідів і матеріалу, зібрано-

го в утравквістичних школах Валії, Каталонії і Фландрії, цей конгрес, в якому взяли участь фахівці педагогіки і психології різних націй, осудив одноступно утравквізацію та підкреслив значіння науки, веденої в одній мові, а саме в матірній мові учня. Треба ще додати, що цей конгрес мав на думці утравквізм справедливий, утравквізм переведений в ідеальних умовах переведений учителями, які володіють бездоганно обома мовами і щож говорити про цю пародію утравквізму, введenu в Польщі, якої провідна думка це нечуване упривілеження польського елементу на користь українського.

Також бюджетові мотиви не грають тут ролі тому, що — як відомо — утравквістична школа на українських землях існує не для польської і української дівчорі, а тільки для української, — тоді, коли польські діти мають окрему польську школу.

Повторю ще раз: українське громадянство не погодиться ніколи з утравквізмом. Вважимо його не тільки зверхнім винародоулення української дівчорі, але й засобом їх умовного окалічування. Не можемо також погодитися з тим, щоб про одну з найважливіших ділянок нашого національного життя рішали без нас.

(Кінець буде.)

По смерті Михайла Грушевського.

ПАНАХИДА В ЛУЦЬКУ.

Дня 16. 12. ц. р. відслужено в Чеснохресній церкві в Луцьку панахиду за спокій душі бл. п. Михайла Грушевського. Панахиду відслужив єпископ Полікарп в оточенні численного духовенства. На панахиді було багато людей з Луцька й околиць.

ЖАЛІБНА АКАДЕМІЯ В УЖГОРОДІ.

Дня 8. грудня відбулася в Ужгороді академія, алаштована в пам'ять Михайла Грушевського. Перший реферат виголосив інж. Василь Мурашко, що подав перегляд життя найбільшого українського історика і першого президента Української Народньої Республіки. Другий реферат був д-ра В. Бирчака про наукову і літературну діяльність М. Грушевського. Рефератів вислухала численна публіка і було б бажане, ко-либ подібні академії влаштували українці і в інших містах Підкарпаття. (Українське Слово).

ЖАЛІБНИЙ КОНВЕНТ С.У.С.О.Д-а В ДАНИЦІ.

Заходом Союзу Українських Студентів „Основа“ в Данцігу відбувся дня 18. 12. в українській студ. салі жалібний конвент С.У.С.О.Д-а, присвячений пам'яті першого президента У. Н. Р., найбільшого українського вченого та батька української історіографії — Михайла Грушевського. В програмі конвенту входив між іншим добре опрацьований відчит студ. Савина Дудрика про життя, працю й заслуги, що їх поклав Польський для української нації. На конвенті були присутні всі члени С.У.С.О.Д-а. М. Р.

ЖАЛІБНІ СХОДИНИ У ПРАЗІ.

На пошану М. Грушевського відбулися 11. п. м. жалібні збори Українського Педагогічного Інституту з промовою проректора Л. Білецького і внакладом „М. Грушевський як історик“ доц. П. Феденка. Тогож дня на зборах Українського

Повне банкруцтво колхозів.

МОСКВА, 24. 12. ПАТ. Центральний комітет комуністичної партії і рада народніх комісарів рішила відписати позички колхозам, які вони за-тягнули до 1. січня 1933. р. на загальну суму понад 435 мільонів рублів.

Вбили 4 священиків.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Прийшли тут вісті з Токіа, що мешканці острова Аміомотіца, (150 км. на південь від острова Кіюшію) забили на членів католицької місії, що там є від 2 літ. Напасники вбили 4 французьких священиків, іншим 12 місіонарям вдалося втікти вітрильником.

На слідах вбивника Кутепова.

З Парижа повідомляють, що голосна справа царського генерала Кутепова виясниться мабуть уже небагом. Кутепова вивезли невідомі люди 26. січня 1930. з Парижа. Успійшли лише, що шофер авта, яким вивезли Кутепова, звався Галі. Тепер прийшла до Парижа вістка, що Галі арештували на Мадері, де він приїхав тому кілька місяців із любовницею. Як Галі привезли до поліційної станції в Фунчалі, він вискочив крізь вікно та пустився втікати. Кількохнаць поліцаїв пустилося за Галем і аловили його.

Соц. Клубу, присвячених Грушевському, промовляли: Н. Григорій (Грушевський як державник і політик), А. Животко (Провина М. Грушевського на основі звідомлень совітської преси), доц. Е. Малик (Сподини з 1917-19 рр.), доц. П. Феденко (Грушевський як історик і державний муж). Український Вільний Університет відбув жалібні збори 22. п. м. з порядком: 1. Відкриття зборів ректором проф. дорош. Гобачевським. 2. Реферат проф. Д. Дорошенка „Грушевський як історик України“. 3. Реферат проф. Білецького „Грушевський як історик української літератури. Міжорганізаційний Комітет українських організацій в ЧСР видав листівку з портретом М. Грушевського.

ВІДОМІН У ВАРШАВСЬКІЙ ПРЕСІ.

В доповненні рубрики в „Ділі“ п. н. „По смерті М. Грушевського“ подаю до відома, що про покійного прислали статті також два варшавські тижневики, а саме: „Бюлетин Польської Української“ в ч. 48 (з 2. грудня) подав коротку замітку, підписану буквами І. С. враз з портретом ученого, а в ч. 50 (з 16. грудня) простору статтю проф. М. Кордуби „Міхал Грушевський як історик“. Літературно-суспільний тижневик „Пон“ у ч. 51 (з 22. грудня) подає п. наг. „Міхал Грушевський“ загальну характеристику Грушевського як організатора наукової роботи, ученого дослідника й політика, написану також проф. Кордубою.

НОВИНКИ

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капитульна 3, І. пов. Тел. 54-46. 539 83-7

— Магазин п'єстелі Р. Джада, Львів, Хорушніна 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 13-100

— Приймаю як давніше в моїм дентистичнім заведенні від 9—1 і 3—6, в неділі і свята від 9—10. Львів, Сикстуська 17. — Насс. 725 3-2

— Митрополітний Ординаріат поручає свічки „Керос“. 739

— З Вистави А. Н. У. М. VI. Вистава Асоціації Н. У. М. проходить зі значним успіхом. За перший тиждень відвідали її всі представники польської львівської преси, а також і позалівської, та значна кількість чужих гостей. Прочані деякі речі таких авторів: Бутовича, Борачка, Грищенка, Глушенка, Гордінського і Білецької. У неділю 30. XII. будуть давати пояснення і відповіді на всі запити мистці Ковжун, Осінчук і Ласовський. За попереднім зголошенням групи дистануть провідника — одного з цих мистців.

— Зізд оо. провідників Марійських Дружин починається в середу, 26. ц. м. в год. 9. у доміці Мар. Т-ва Молоді, вул. Сикстуська 39 а. До участі уповаженні всі священики, що цікавляться дружинним рухом.

— Вистава УСС провокацією? В салі технологічного інституту у Львові відбулися збори членів Союзу оборонців Львова. В часі наради порушено м. і. справу ново відкритої вистави Українських Січових Стрільців, що обіймає пам'ятки з часів 1914—1934. Зазначення цієї дати на афішах збори назвали „провокацією“. Коім того обновилися прийняттям до міської

СОВКІНО МОСКВА

КІНО АТЛАНТІК

**Петербурзькі
ночі**

СВЯТОЧНА ПРОГРАМА

СОВКІНО МОСКВА

Де буде осідок лемківського епексколства?

Зачувати, що новоіменований апостольський адміністратор для Лемківщини буде резидувати не в Риманові, бо там нема греко-кат. церкви, а в Сяноці. Для нього та трьох крижаних вишай мали вже дім на помешкання та канцелярію від 1. січня 1935 р.

Провідник хорватів на волі.

Амністія в Югославії.

Прем'єр Югославії Бутич поставив собі метою консолідацію суспільності. Першим кроком до того було помилування провідника хорватів д-ра Мачека, засудженого за три роки в'язниці за протидію владі. Мачек відсиджував кабу в Сремській Митровиці, а що захорів, перевезли його за дозволом короля до санаторії в Загребі. Першу вістку про помилування подав Мачекові

лікар, опісля потвердив її комісар поліції. Небагом прийшла до Мачека родина та забрати його до дому. Звідусіль приходять до Мачека багатини.

Виконуючий хорватський комітет під проводом Радіча ухвалив налязати взаємні з урядом задля співпраці. Мужем довіря нового уряду буде міністр фінансів Стоянович.

1-ма Лещетарські комплекти

AMERICAN HOUSE

та всілякі предмети поручає
відома фірма 81/87 2-3
по найнижчих цінах
Львів
Коперника 5.

бовим. Чотири вагони ушкоджені, два розбиті. Жертв у людях не було, бо всі подорожні особового поїзду були висіли. — У Татрах зі шпилью Свістувка коло Закопаного впав поляк із Берліна Шамотульський та згинув на місці. — Директора промислових заведень у Згежі "Згежанка" засудили за самовільну знижку робітничих зарібків на місяць безоглядного арешту та 1000 зол. кари. — Пустили на воду трансатлантичний моторний корабель "Пісудський". — У Торуні закінчилася розправа за надужиття в кінах на шкоду магістрату. Обвинувачені, директори кін, службовці кін і магістрату, разом 9 осіб, допускалися надужити так, що в рр. 1927—1930 продавали білети остемпльовані фальшивою магістратською печаткою. Сімох обвинувачених засудили на кару від 5 літ до 8 місяців в'язниці та на грошові кари.

— Лікар у руках божевільних. В заведенні для божевільних у Варші біля Серада сталася незвичайна подія, яка мало що не скінчилася трагічно. В кухні були заняті два легкі варяти з помічниками. Перед кількома днями, коли до кухні увійшов лікар, всі кинулися на нього і стали кричати, що мусять зварити з нього росіл. Зловили його за руки та ноги і справді хотіли кинути в котел з горючою водою. Надяканий лікар пробував рятуватись і почав їм пояснювати, що чайже не можуть варити його разом з черевками. Коли божевільні здержалися на хвилину, міркуючи над цією завагою, лікар кинувся до вікна і вискочив. Божевільні пустилися за ним наздогін, аж служба заведення зловила їх і зв'язала.

— 200 кістяків у підземеллях. З Києва повідомляють, що спеціальна наукова комісія найшла в Старопечерській Лаврі підземні в'язниці, що має поверх сто келій. В тих келіях найдено людські кістяки, приковані ланцюгами до мурів. Кістяків було поверх 200. Комісія устійнула, що в'язниці походять із 17. століття.

— Щурі і миші заатакували місто. Совітська преса повідомляє, що місто Дніпропетровськ (Катеринослав) навістила страшна язва мишей і щурів, які виїдають всі харчеві засоби. Наслідком того вночі місто виглядає неначе ілюмінване. Всі харчеві крамниці і магазини є цілком темні, з харчів не лишилося сліду. Преса з того приводу нарікає, що совітська влада не робить нічого, щоб охоронити населення перед тою язвою.

— Реванж за Рим. Гуси врятували колись Рим а канадійське місто Черч Фері, врятувало гусей. Сотні тисяч диких гусей летіли з північних сторін на південь і коли знайшлися вчором над тим містом, освітлені блеском світла, стали на-

дати масово на дахи, дерева і вулиці. Під їхнім тягарем валилися вазання дахів і переверталися з корінням дерева. Врешті магістрат звелів погасити світла і тоді хмари гусей знялися знову в повітря, щоб продовжувати свою подорож.

— Болшевики вальть будинок, щоб поставити пам'ятник. Як повідомляє совітська преса, совітський уряд рішив поставити великий пам'ятник Кіровові в Ленінграді. Пам'ятник має своїми розмірами перевищити навіть Америку. Висувено два проекти: збудити мармурову палату на Марсовому полі або монументальний будинок б. головного штабу царської армії, щоб дістати відповідну площу під будову пам'ятника.

— Націоналізація ірландської мови. Здобувши майже повну самостійність, Ірландія скидає зі себе все, що нагадує Англію, отже й англійську мову. Вихідце її не тільки з урядів, шкіл та інших установ, але й з приватного життя, вводять мову ірландську, якою є мова давних кельтів. Означне націоналізація в цій ділянці стрічається з поважними перешкодами, бо мало є людей, що знають ірландську мову. Покищо уряд дозав свою акцію до того, що в державних школах 35 проц. учительства говорять вже по кельтійськи, при чому дітям до дев'ятих літ не відіно сказати в школі ні одного англійського слова. Власні шкільних ферій уряд влаштує курси кельтійської мови. Ірландська церква оснувала кельтійську семінарію, в якій заборонена англійська мова.

— Задля піднесення моралі. Мадярська влада рішила завести в Будапешті жіночу поліцію задля охорони суспільної моралі. В найближчих місяцях будуть вишколені поліцистки, які вже в літі розпочнуть службу.

— Ірландія відпадає від Англії. Парламент вільної держави Ірландії 51 голосами проти 30 прийняв остаточно проект закону, на основі якого, громадяни вільної ірландської держави, що мешкають на території Ірландії, вважаються громадянами ірландськими а не англійськими.

— Французькі фабрики самоходів банкрутують. Велика французька фабрика самоходів фірми Сітроен знайшла в важкому фінансовому положенні. Довги фірми доходять до двох мільярдів 200 мільйонів франків. За самі залегаті оплати від суспільного забезпечення фабрика винна 40 мільярдів франків. Фабрика zatrudнює в самій Парижі 20.000 робітників. Крім того має кілька сот заступників у краю. Тому що французький уряд відмовився дати більші кредити, фабрика оголошує незабаром банкрутство. Для поладнання претенсій вірнети мировий суд установив трьох ліквідаторів. Крім того збанкрутувала інша французька фабрика самоходів Бонета. Пропаз основний капітал у сумі 35 мільйонів.

бетонарні українця. Вагаєли наради мали часам бурхливий характер.

— Бандитський напад на читальників. Пишуть нам: 16. ц. м. ок. 10. год. вночі напало около 50 типів на прилюдній дорозі в Косові на членів чит. "Просвіти" з Шешор, які верталися зі свята "Просвіти" з Косова до дому та побили їх камінням так, що 20 осіб потерпіло тяжкі і лекші рани. Про цей випадок повідомлено негайно державну поліцію.

— Польський правопис ще не устійнений. Кураторія шкільної округи в Лодзі вислала до дирекцій середніх шкіл обіжник, яким заборонила вживати в школах новий польський правопис. видаджений торік польською академією наук. Кураторія зазначила, що в усіх школах обов'язує ще давний правопис з 1918 р., бо у справі нового правопису відбудуться ще конференції в міністерстві освіти і шойно після устійнення нових правописних норм вийде спеціальний обіжник до всіх шкіл.

— Відділ Еміграційного Синдикату в Бразилії. З Варшави виїхали урядовці, щоб заснувати в Ріо де Жанейро бюро Синдикату, якого метою буде повідомляти людей осілих у Бразилії про змогу спроваджувати своїх зі старо-го краю та давати вказівки й поради про формальності, яких вимагає бразилійський уряд.

— Найближчий транспорт до Зл. Держав відіде з Варшави 3. січня 1935 р., а корабель "Пуласкі" відпливе із Гдині 7. січня.

— Грабіжницький напад, що не вдавсь. Дентистичний техник з Тернополя, Сімон Шапіра, рішив незвичайним способом дійти до маєтку. Він поїхав до Варшави, винаймав під фальшивим прізвищем кімнату, подаючись за студента політехніки і почав надавати до себе на пошту дрібні грошові суми. Листоноша, який приносив йому ті гроші, частував папіросами і випитував, коли буде мати більшу готівку. Це викликало у поштовця підозріння і він повідомив про все поліцію. Коли листоноша приніс Шапірі знову гроші, впала до кімнати поліція й арештувала його. Знайшла при ньому набитий револьвер, призначений очевидно до замаху на листоношу. Подія, яка нагадує вже кілька подібних випадків з останніх років.

— Львівська хроніка. Невідомі злодії закралися по драбині на балкон до хати Герм. Вагнера при вул. На Байках 42, звідси до кімнати та вкрали кримське футро й біжутерію вартості 1.500 зол. — На залізничному дворі невідомий злодій перетяв кишеню Ір. Гільбертові з Количинець і вкрав портмонець, в якому м. і. був дорогий платиновий перстень. — У поїзді, що їхав зі Львова до Станиславова біля станції Персекивка помер лікар д-р Кререр, що їхав на свята до своїх.

— Краєва хроніка. В злісі біля села Уйкович пов. Перемишль найшли останки людського тіла. З одяжі можна догадуватись, що це був жєбрак, який замерз по дорозі, а тіло рознесли пси та ворони. — В Ласківцях пов. Тереховля хтось вчором убив колом господаря Кирила Кривого.

— Засуджений, що хоче більшої кари. Перед судом в Катовицях станув 18-літ. Ян Круль з Кротошина, обвинувачений за крадіж. Походить з бідної селянської родини і пустився у світ шукати зарібку. А що не міг ніде найти праці, рішив допуститися крадіж, щоб пере-зимувати у в'язниці. Перша крадіж йому вдалася, бо вирвав швидко одній пані торбинку з грішми. Спробував другої крадіж, при якій дістався в руки поліції. За те засуджено його на місяць арешту. Тоді Круль заявив, що то за мало і зі слезами в очах просив, щоб дали йому кілька місяців, бо не хотів вертатись на село. Означне суд рішив відставити його після відсидження кари до місця уродження, бо в'язниця не може бути захистом для бездомних.

— Масова скаженнина серед псів. В селі Блєдав біля Соснівця вибухла скаженнина серед псів і викликала переполох серед населення в цілій околиці. Скажений пес покусав коло 40 псів, які знову покусали коло 30 осіб і розбіглися довкола. Влада вжила поліції та війська, щоб вистріляти псів, однак ще багато псів є на волі. Мешканці бояться виходити з хат.

— З Польщі. На залізничному дворі Торунь-Передмістя зударився вантажний поїзд із осо-

Найбільша і тому
найдешевша україн-
ська кооперативна

ДРУКАРНЯ "ДІЛО"

виконує в найкоротшому часі
тисня, брошури, афіші та всілякі
інші друки. — Ціни дуже низькі.
Адреса Львів, Ринок 10.

ДИВОГЛЯДИ.

ХРИСТОС — ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛ-СОЦІАЛІСТ.

Виходить у Берліні журнал „Religiöse Revolution“. Редагує її Артур Дінтер, голова „лівої німецької церкви“. В останньому числі цього журналу знаходимо статтю з доказами, що Христос був першим і найбільшим націонал-соціалістом. Наполемо цей уступ дослівно:

„Яка причина лівихівського релігійного розриву? Не інша як той факт, що німці перші обох обрядів, католицька і протестантська і всі їх вірні т. є. сестри т. є. німецьких християн не проповідують правдивого християнства, тільки фальшиве. Бо вони проповідують не первісну чисту науку, яку 2000 літ тому приніс людству ариєвський герой Ісус Христос, тільки те, що жил і рабів Павло сам із неї поєднав собі, тому, що не жил, не був він усміх схибити з неї найглибшого ариєвського змісту. Бо чиста первісна наука

відповідає нашій німецькій крові і суті. Вона наспівала ариєвсько-германська. Ісус був першим і найбільшим націонал-соціалістом усіх часів“.

Якби не було відруковане, ніхто не повірив би.

ВЕСІЛЛЯ ЦІЛОЇ РІДНІ

Бостенські мільйонери Фонтербей улаштували собі весілля в той сам день: 3 пар відразу. Женили 70-літній удовець, голова роду з 25-літньою своєю секретаркою. Його діти: донька і три сини, всі понад сорок, мали теж відповідну пару. Донька — пілота, найстарший син — кольпортерку, двоє інших — фільмову артистку і стенографістку.

СПОРТ.

МІЖНАРОДНІ АТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ В БЕРЛІНІ.

Від 2-го листопада н. р. в ширку Бунда у Берліні відбуваються міжнародні змагання за титул чемпіона світа (середньої ваги) в французькій боротьбі. Заступити майже всі нації світа, які послали найкращих

змагунів. Між ними бере участь у змаганнях і наш краєвий Тиміш Омелеченко. З числа 36 представників різних націй тепер до остаточної розв'язки змаганнях невелика кількість — сім едіт: чемпіон світа Клей (Нім.), Грінайсен (Швейц.), Віхтовер (Фінл.) Черулін (Рос.), Круль (Чех), Крайзе (Люксемб.), Сакорський і Бадерський (Нідерл.), Мозік (Нім.), і Штубе (Нім.). Вся організація змагань стоїть під гострим оглядом на висоті, головне тому, що німці спробували організувати всіх своїх змагунів в одну організацію і тим самим нівелювати змагання змагунів різних націоналізмів, а разом з тим і „шайндів“. Найкращим доказом, що з погляду спортивного й організаційного поставлено змагання на висоті, є те, що від самого початку аж дотепер усі місця (а їх понад 5 тисяч) впродовж. Наприкінці слід згадати про двох вернальних організації „Лайтшер Фербауд Фір Веруфсінтер“, а саме шт. Віллі. Гагена і Вернера Ідзена, великих прихильників укладіння, задоволення котрим наших краєв. як Гаркавенка, Омелеченка та інших, постійно запрошують на всі змагання в Німеччині.

Про остаточний вислід змагань напишемо окремо.

К.

Ширіть наш часопис!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошенням (станом на 1-го грудня 1934).

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:

Товмач:

27. XII „Товаріст“.

28. XII „Залізна Острога“.

Тисменинська:

29. XII „Товаріст“.

30. XII „Залізна Острога“.

Неакий Миский Театр.

Вікторок, 23. XII год 7:40 веч. „Рос-тиска дівчина“.

Середа, 26. XII год 12. вночі. „Пасторалка“.

Середа, 26. XII год 3:30 поп. „Товаріст“.

Середа, 26. XII год 7:00 веч. „Росквіт дівчини“.

Вікторок, 23. XII год 7:40 веч. „Буд-ний боксер“.

Середа, 26. XII год 3:30 поп. „На-принусовою управою“.

Середа, 26. XII год 7:30 веч. „Буд-ний боксер“.

Кіна.

АДРІЯ: „На паризькому бруку“ та „Маска обдур“.

АПОЛЬО: „365 жінок короля Писола“

АТЛАНТИК: „Пітербурзька ніч“.

ВАНДА: „Д-р Лексис і мистер Гайл“, „Бунт у Шангаї“.

ГРАЖИНА: „Маскарада“.

КАСІНО: „Острів скарбів“ (Волод Бері).

КОЛІСЕН: „Хороший хлопець“, ревія „Дівчина та дівчачко“.

КОМЕДИК: Казка про лісовиків-добрівит (колірова фільм), „Весняна парада“.

МАРУСЕНЬКА: „Тепер і все“, ревія „Гін, гін, ура!“

МІРАЖ: „Моя мрія то ти“ (Нілія Гар-вей).

МУЗА: „Тарзанове кохання“.

НАЛІС: „Уаїнські шлюбні“.

ПАВ: „Королева Християна“ (Грета Гарбо).

ПАСАЖ: „Чортини“ та ревія.

РАЙ: „Радісна година“, М. М. Мавс.

СВІТ: „Чи Людина то дівчина?“

СОНЦЕ: „Сніг дівчат“.

СТІЛІВЕ: „Гріх“ ревія „Листе для вас“.

ТАХА: „Дольорес — жінка смерті“ та ревія.

ХІМЕРА: „Пісня кохання“ (Джозе Мо-діка).

Закордонне радіо.

Вікторок, 25. грудня 1934.

Відень (306,8) 12:20, 13:35 Музика, 19:20 Арті та мист, 20:00 „Ніч у Венеції“ оп. Штрауса, Кошиці (259,1) 18:00 Для За-карпаття, Париж (161,5) 21:45 Оп. музика, Відгород (337,3) 17:00 Пісні, 19:35 „Казки Гофмана“ оп. Оффенбаха, Берлін (336,7) 16:00 Концерт, 22:30 Легка музика, Пі-соньки, Гамбург (331,9) 11:00 Музика та ретинати, 20:00 „Маленька Доріт“ муз. кон. Відень, Кенігсгаузергаузен (1571) 13:10 Весела світ. музика, 15:10 Давні й нові козачки, Кельн (435,0) 20:15 „Ци-рульничка із Багдаду“ ком. оп. Корнеліуса, Будапешт (350,3) 12:40 Оп. музика, 13:30 Скрипка, 18:30 Циг. музика, 18:15 Ганк музика, Мільно (368,6) 20:45 „Фра-снїта“ оп. Лєгара, Рим (420,8) 17:10 Танк. популярна музика, 20:45 Веч. концерт.

Середа, 26. грудня 1934.

Відень (306,8) 16:30 Різдво та зима в музиці, 12:30 Популярна музика, 18:35 Сентет ес-дур Бетовена, 19:35 „Вічний юнак“ ком. А. Енгеля, Братислава (298,8) 9:35 Рос. подзиди, 17:40 Нар. слованські пісні, Кошиці (259,1) 17:40 Нар. чеські пісні, Прага (470,2) 11:00 Ферстерівський концерт, 17:55 „Нірберська дилка“ ком. опера Адама, Париж (1648) 19:35 Трістан Бернар перед мікрофоном, 21:00 Канер. концерт, Білгород (438,3) 20:00 Опера Любляна (569,3) 19:30 Слованські пісні, 20:00 Опера, Берлін (336,7) 11:30 Нар. пісні, 14:15 Скрипка, 15:40 Веч. музика, Кенігсгаузергаузен (1571) 16:00 Цигу-лярна муз. Ляйпциг (332,2) 11:00 Квартет оп. 74 Габдла, 18:30 Бразиліанські твори, Мін-хен (405,4) 10:30 Баварські й тирольські козачки, Будапешт (350,3) 12:30 Писоньки, 17:05 „Вісунка дівчина“ балет Пабра, Будапешт II (327,1) 19:00 „Івася і Гану-ел“ оп. Гунтерліха, 19:10 Сніг, 21:00 Фортепіано, Мільно (368,6) 20:45 „Орфей“ оп. Монтеверді, Рим (420,8) 17:10 Легка музика.

Львівське радіо.

Вікторок, 25. грудня 1934.

9:00 Сигнал часу й кохиди, 10:00 Кохиди з гр. пл., 11:27 Сигнал часу, гейна, 12:13 Гр. пл., 13:00 Околиці Кракова з легу пуха, 13:15 Польська популярна музика з гр. пл., 14:00 Концерт, 15:00 Сільська ява: Свят Вечір у Вуйніні, 15:30 Нар. музика з гр. пл., 16:30 У нас нашко, 16:20 Різдво в музиці (форт.), 16:45 Справа чести (гумореска), 17:00 музика до танцю (сільська орк., спіл), 17:50 Щепко й Товкьо в Бабіноха (сільська ява), 18:05 Князь мусить банити (легка ява), 18:45 Для дітей: Чудодива під ланкою, 19:25 Коляда (муж. хор із Познаня), 19:30 Фейл: Солопінт Подліш — Помори, 20:00 Велике віденське попу-рі (хор, сольо, орк.), 20:45 Історія поль-ської козачки, 21:00 Мир для людей доб-рої волі, 21:00, 22:30 Легка і танкова музика з гр. пл.

Середа, 26. грудня 1934.

9:00 Ранішня аудіо, 11:00 Реліг. і по-пулярна музика з плути, 11:57 Сигнал ча-су, 12:03 Метеорол. вістки, 12:35 Сільва рекур, 12:10 Гепертур театрів, фільмо-вий огляд, 12:10 Муз. поранок; в перер-ві ок. 13:00—13:15 год. Лешетарський шляхом через Горгани та Чорногору, 13:00 Сальво, муз. з гр. пл., 13:00 Шасли-ного Нового Року (гукірка), 13:15 Дрібні скрипкові та фортепіанові твори з гр. пл., 13:45 Четвергодина життя-лабороб-ни, 16:00 Мітрат і мляни, 16:20 Сніг (Ем. Мосасовський) в супр. фортепіано, 16:40 Про такого, що грає лангоша (ява для дітей), 17:05 Музика до танку (нар. ка-пела), 17:30 Про книжку Гокса: Дина природи, 18:00 Театр Улан: Друге сло-го на Тарліку, 18:45 Життя молоді, 19:00 Легка та популярна музика (орк., гітара, 19:50 Фейл: Палочка марш Пі-судського в столиці, 20:00 Пес і бурло, гумореска, 20:10 Концерт симф. орк., скрипки, 20:45 Веч. денник, 2:35 Як працює, 21:00 Шопенівський концерт, 21:30 Відчит, 21:40 Концерт хору Дана, 22:00 Почт-тези, скрипка, 22:15 Река. концерт, 22:30, 22:31 Спортні вістки, 22:45, 23:05 Танк. музика.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІР-МАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШО-МУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИ-КУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Велика знижка цін

видань Видавничої Спілки „Діло“

	платити	платити
Евген Чикаленко: Спогади	ціна пересилка	
Частина I, II, III.	4.50 зол.	0.50
Окрема частина по зол 1.50		
Ст. Левинський: З японського дому	1.50	0.25
М. Рудницький: Мій ідеал і формою	1.50	0.50
Е. Бронте: Буревісник , переклад М. Рудницький	1.50	0.50
Проспер Мерме: Блакитна кімната та інші опові- дання , переклад Ласка Софронія	0.95	0.25
Альфред Додэ: Маціцький , із французької мови пе- реклад М. Рудницький	1.00	0.50
Володимир Островський: Сміх землі	0.30	0.15
Микола Матвій Мельник: Кризь дим і згар	0.30	0.15
Гордія Брасоха: Безпугні	0.50	0.15
Михайло Возняк: Шеащенко і княжна Реліна	0.50	0.15
Михайло Возняк: Белей і Кошицький	0.50	0.15
Др. Ст. Баран: Новий самоуправний Закон	0.80	0.15

Дістати можна у Видавничій Спілці „Діло“ Львів, Ринок 10 або в книгарні „ПРОСВІТА“, Львів, вул. Руська ч. 1

оповістки.

Пригада! Ширш сходиш членів Со-кола-Батька в справі авції дальшого ви-ступу „Українського Гораду“ у Львові відбудуться в середу 26 н. г. год. 17 (3 поп.) в домі Сокола-Батька, Руська 20.

Канцелярія Сокола-Батька.

За Миколаївський дарунок „Нової Фортуни“ для дітей львівських народних шкіл Р. Ш. в загальній вартості 70 зон. складаємо ширю подяку.

Гол. Управа Рідної Школи.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФІРАНКА кушана у Фрайліха прикра-сить вибагливе мешкання, Сикстуська 21.

„UNDERWOOD“ український і „Adler“ українсько-польський оканійно: „Машин“ новополь“ Сикстуська 9. 740 1—2

ВІСНІ ПЕРА золоті та їх направа найде-шевше: „Машинополь“ — Сикстуська 9. 740 1—2

ДІЯНА косметичний кабінет Тетяни Гіряк-Богачевської, Пекарська 6. 4—5

ГОРІХИ волоссяні зол. 11—, бжільний жід 12:50, ясків, жураційний 15. Питьвіделі пакунки франко пісалпата. Лібанський, Залішки. 737 1—2

ПОПЕЛІНОВІ найкращі знаменито євро-п. муж. сорочка 6.90, шовково-попеліно-ві 9.50, мочі шифонів дуже тресали 4.80—6.50, зимові підштанті подвійні еді-ни у кроці 2.50—3.25. Фабрика білиз „АСТРА“, Львів, Сикстуська 2. 651

Доротеум

Львів, Браєрівська 3. комісова меблева галя купує — приймає в коміс — продає. МЕБЛІ великого роду за го-тівку і на сплату.

„Христос наша сила“

це найбільший популярний часопис, присвячений релігійно-моральному життю українських родин, виходить двічі в місяць.

Х. Н. С. За рік свого існування поши-рився в рекордному числі між читачами, а то тому що є цікавий, багато ілюстро-ваний і приносить вістки, що обіймають потреби цього життя.

Х. Н. С. є найдешевшим часописом, бо коштує всього одно число 10 сотників. — Передплата місячно 20 сот., піврічна 120 річно 240. — Тому не отагайтеся, а шайть передпла-ту на Х. Н. С.

Адреса редакції і Адміністрації: Львів, Японська ч. 7., тел. 94-56.konto П. К. О. Львів 505,024 524

Оказійні фотографічні апарати по цінах дуже дешевих поручає Іван Буяк Львів, Коперника 4. 708 10—4

Конкурс. „Суспільний Промисл“ кооп. в від. уділ. у Львові спільно з філією „Сільського Господаря“ в Жовкві розписують кон-курс на ставлення повитового агронома при філії „Сільського Господаря“ в Жов-кві для ведення агрономічної праці і по-віті із окремою увагою для управи пл-корі. Подання з описом життя і відписом сидюти з дотеперішньої праці треба надіслати на адресу „Суспільний Про-мисл“ кооп. в від. уділ. Львів-Богданів-ка 2. найдальше до дня 15, січня 1935 р. Відмовно полагоджені подання зади-шуться без відповіди. 736

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

І ми одношпальтовий або його місце в руб-риці оголошень	зод. 0.35	Дрібні оголошення від слова: натриновідомі і принят. кореспонденція по купів, продаж, винаєм і т. п. шукаючи прац	зод. 0.15 0.10 0.07	Остання сторінка	1/1 1/2 1/4 1/8	зод. 480— 250— 130— 70—
---	-----------	---	---------------------	------------------	-----------------	-------------------------

За редакцію відповідає Олександр Костик. Видає Видавничі Спілка „Діло“. З доукарні Вил. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пом.
Конто пост. шлях. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТИ В КРАЮ:
Місяць 30-коп.
Чвертьріччя 10-00
Півріччя 20-00
Річно 40-00
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Євро-
пі Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.
Швейцарії 3 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. ш., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.
Зміна адреси 1 год.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні 29-26.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

ПРОТЕСТ

українських письменників і журналістів проти розстрілів на Східній Україні.

Рада Товариства Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові відбула 22. грудня 1934 р. окреме засідання у справі чергової хвилі терору на Східній Україні. Рада Товариства у своєму повному складі одностайно рішила:

запротестувати якнайрешучіше проти кривавої більшовицької системи збірної відповідальності, якої жертвою падають зовсім невинні люди, громадяни СРСР, особливо чільні українські інтелектуальні сили. Плямовий терор окупантів Великої України супроти всього українського громадянства найшов свій проречистий вислів після вбивства Кірова, дарма, що вбивником був комуніст-москаль у далекому Ленінграді. У списку 28 розстріляних громадян УРСР у Києві 15. грудня 1934 знаходяться назви відомих українських письменників-комуністів чи довголітніх симпатиків комунізму. Це ще один доказ на те, що червона Москва нищить українську культуру без огляду на її форму та ідеологічний характер. Хоча

деякі з розстріляних письменників за час свого побуту в Галичині активно боролися з національною лінією нашого Товариства і цілого українського громадянства Галичини та Півн.-Зах. Земель. Товариство протестує проти їх розстрілу, бо вони працювали, хоч на свій спосіб і по своєму розумінню, але для української культури.

Рада Товариства Письменників і Журналістів у Львові звертається з покликом до всіх українських установ видати збірний протест проти нечуваного в культурному світі фізичного винищення письменників і мистців на Східній Україні.

РАДА ТОВАРИСТВА ПИСЬМЕННИКІВ І ЖУРНАЛІСТІВ
ІМ. І. ФРАНКА:

Роман Купчинський — голова, д-р Матвій Стахів — заст. голови, д-р Мирон Коновалець — секретар, І. Кедрин і Василь Софронія — члени, д-р М. Гнатюк і І. Класиня — заст. членів.

З Картуської Берези.

У зв'язку з недавнім звільненням кількох сотень осіб з Картуської Берези „Газета Варшавська“ стверджує, що до ізоляційного табору заслано досі 252 особи, в цьому 167 українців, 44 євреїв і 41 комуністів (30 жидів, 4 українців, 4 білорусів і 3 поляків). Досі звільнено з ізоляційного табору 152 особи, з яких 95, з того одна особа знаходиться в шпиталі в Бересті.

Життєві умови засланих до Берези не

змінюються. В таборі об'єднує той сам строгий режим, при чому карається за найдрібніші провини. Інтерновані працюють кожного дня на публічних роботах, як напр. при напаві доріг, вивезенні терену і т. п. Удержують жорстко, не даючи з родинами, але дуже ласкаво. Вільно їм приймати пакки з одією. Після візиту в таборі їм, Кавецького з міністерства справедливості в'язням призначено додатковий порцій хліба по 200 гр. на особу.

Представники церков годяться на реформу календаря.

НЬЮ-ЙорК, 5. 12. (Вл. кор.). „Нью-Йорк Таймс“ привносить звіт з конференції представників церков в Лейтон Окей про реформу календаря. В конференції брали участь делегати від католицької, протестантської і православної груп. Предметом нарад було встановлення постійного дня для Великодня, а з тим і для рухомих свят. Делегат з Нью-Йорку, д-р С. Паркес Кадмен, повідомив зібраних, що справа календаря була вже предметом нарад усіх церков світу і відповіді на це питання вже виходять з відповідної комісії Ліги Націй. Вислідом цього буде устаткування одних днів для Різдва і Великодня в цілому християнському світі. Ще нема урядово проголошеної відповіді католицької церкви, але, оскільки відомо, вона також прихильна реформі календаря.

В Німеччині нема опозиції.

ЗАЯВА МІН. ГЕРІНГА.

В берлінських колах велике враження викликає заява мін. Герінга, висловлена в розмові з представником бюро Райтера. Торкуючи внутрішніми справами Німеччини Герінг підкреслює, що не може бути мови, щоб повторилися події з 30. червня, бо штурмові організації стоять вірно при Гітлері. Також найменше 90 проц. виборців по стороні теперішнього уряду. В Німеччині нема тепер ніякої опозиції, а як довго націоністсько-соціалісти при владі, нема небезпеки комунизму. Ті зміж емігрантів соціалістів, що не допустилися злочину державної зради, можуть спокійно вернутись до краю. Спори в євангелічній церкві не мають глибокого значення. Уряд не мішається до внутрішніх справ церкви.

В останньому часі — говорив мін. Герінг — арештовано деяких членів партії та штурмовиків. Сталося це не з політичних причин, але з причини порушення цивільного кодексу. Колишнього надпрезидента Шахського Брікнера усунуто за моральні а не політичні провини. Даліше промовець заверчив рішучо всієї поголоски про непорозуміння внутрішнього урядового кабінету. Нема в ньому ніяких непорозумінь — говорив Герінг — завжди пошукайте там порока співпраці між євангелічними племенами і новим довіря до наци. Поголоску про якийсь конфлікт між Гітлером і Геббельсом назвав безліччю брехнею.

Добрі відсотки
Найбільшу певність
Інтрактивний інтерес
Споконну голову
Тріве опроцентування
Естетичну книжечку
Резерву на старість

будете мати — складаючи свої ошадности
в Кооперативному Банку „Дн.стер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Удар для кооперації і необхідність злагодити його.

Львів, 25. грудня 1934.

Коли два місяці тому у статті п. д. „Необхідна ревізія“ була на цьому місці мовля про кооперативні справи, було ще невідомо, що рішення Кооп. Ради в справі обмежень компетенції РСРК-а, а перш за все поділу нашої національної території в Польщі остаточний і що новий стан річей таки втримається. Ми догадували тоді недовірливість такого поділу, але це не нашло нікого проуміння серед відповідальних польських чинників та в не звертали вони на це певне ніякої уваги, дарма, що наші думки набули відомості у польській пресі. Опроцентування їх м. ін. урядова партия „Газета Польська“, але також лише мабуть в реєстраційних цілях.

Розпорядком Кооп. Ради став праросійський і РСРК повідомив усіх своїх членів знова меж тихох схильно-галицьких зовідств про викреслення їх зі свого реєстру. Всі кооперативи з Лемківщини і з північно-західних земель — якщо хочуть існувати — мусять вступити до польських Союзів і піддатись їхній ревізії.

Таким робом цей рік, який ось-ось скінчиться, означився новим болючим ударом. Ми втратили змогу навіть у даний такий суто-економічний, який є ділення економічне, шкідливі до організації єдності і хоч би в той спосіб зумовити національну енергію та пасорозковати національні амбіції. Коли знавимо, що цей рік приніс також земновиснаву бучвар і номінацію о. Маслоха виступити планатором, пріміє ще міцнішу ізоляцію Волині і інших північно-західних земель, та знівиродне шкідливість до числа 123, то певсім слушно можна вважати 1934. рік „управлінням“ роком позбавлення післявоєнної української діяльності. Це тим більше, що і в інших державах, де живе наш народ, потерпіли ми в цьому році самі втрати.

Та без огляду на ті чи інші втрати й удари ми жити не тільки мусимо, але й жити хочемо і будемо. І жодні тут і там з приходу останніх подій зустрічаємо об'яви дефіциту, зустрічаємо браки віри в перемогу, то це або об'ява слабости дуже нечисленних одиноків, або просто критичним супроти метод тактики, браки віри в доцільність одних шляхів і шування за шляхами новими, кращими.

Це останнє зустрічаємо тепер серед кооператорів. Скептична оцінка кооперації, як форми нешої господарської еманіпации зродилась у нас сапжок того стану річей, що настав після найближчої реформи кооперативної організації в Польщі. Не тільки змалювались кооперативні талмудисти, добуваючи в цій реформі тільки справляний, відносно кооператив. Складовались теж маси кооператорів-практиків, добуваючи в цій реформі одночасно велику національну небезпеку, а саме спробу зробити з кооперації асиміляційний засіб у користь державної нації. Тому — мовля — треба, шукати інших, некооперативних шляхів для розвитку нашого національного господарства, шляхів, на яких не бував би жоден урядовий диктатор.

Ніхто але знає й із воляків не перечесть, що реформа кооперативної організації в Польщі

Фабрика хемічних виробів
О. Левицька і С-ка
 у Львові, вул. Кордецького ч. 51.
 Телефон 60-04. ПКО 303-881
 поручає власні вироби найкращої якості
 Пасту до изуття „Елегант“ терпентин.
 Пасту до взуття „Елегант“ воскову
 Пасту до підлоги „Французька маса“
 Віск комбінований до підлоги
 Васеліну до шкіри

Синку до білля

помадкову і коронову

Шари до чобіт. — Віск шевський. — Смола шевська.

Пенсильванський Конгрес „Братніх Організацій“.

ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО „ПРОВІДІННЯ“ НА КОНГРЕСІ.

Нью-Йорк, 5. грудня 1934.

Минулого тижня, в п'ятницю 30. листопада і в суботу 1. грудня, відбувся в місті Ленкестер, біля столичного міста Гаррисбурга в стейті Пенсильванія, „Пенсильванський Братній Конгрес“, як його офіційно називають в англійській мові. На ділі це було 23-є річне зібрання допомогівих організацій в стейті Пенсильванія. Ці організації злучилися у вільний союз, що його називали „Конгресом“. Конгрес збирається кожного року для перегляду праці складових організацій, для вибору нового виконного комітету та для обговорення програмових справ. Програма останнього конгресу складалася з 28 точок, а зпоміж них 23 реферати, вже разом з привітними промовами.

Після першого дня нарад у п'ятницю відбувся вечором в готелі „Бронсвик“ святковий бенкет, складений з делегатів конгресу й запрошених гостей. Головним почесним гостем був заступник губернатора стейту Пенсильванія, Едвард С. Шенон. Крім нього іншою знать, як члени пенсильванської легіслятиви, стейтські сенатори і т. п. Майор міста зложив привіт при отворенні конгресу і на бенкеті не був. Зате були конгресмени з околиці й вищі урядовці міста та стейту. В часі бенкету виголошено цілу низку промов, що відносилися до самого конгресу та до стейтових справ.

В конгресі взяли цього року участь і українці, делегати „Провидіння“ з Філадельфії, а то й Теодор Чермерис, фінансовий секретар „Провидіння“ і д-р С. Демидчук, як співробітник органу „Провидіння“, газети „Америка“. Слід згадати, що є ще друга українська організація, член цього конгресу, а то пітсбурська „Народна Поміч“, але її делегати на з'їзд не прибули. Зі звіту передсідника, Еллену П. Какса, довідалися ми, що до конгресу приступило доспер 47 організацій, а за останній рік прибуло 11 нових. Між організаціями ведуть перед старі американські організації і вони дають кандидата на предсідника, але важну роль грають славянські організації, які мають свій осідок у стейті Пенсильванія. Відомо, що стейт Пенсильванія має марку головної коліски славянських допомогівих організацій.

Для нас, українців, цікаво знати, що до конгресу належить аж 18 славянських організацій, а між ними стрічаємо такі імена: „Соєдиненіє руських Греко-Католических Братів Америки“. По англійськи ця назва звучить зовсім виразно: „Грі-Католик Юніон оф Рошес Бротергуд“. Це відома організація наших братів з Підкарпаття. Друга їхня організація називається „Собрание Греко-Католических Обществ“, а по англійськи: „Юнайтед Сосаєтис оф Грі-Католик Ріліджес оф Америка“. Однє й друга були добре заступлені на конгресі, а голова „Собрания“, адв. Фран-

ко Талтич, не лише виголосив знаменитий реферат, але ще й вибраний його другим заступником предсідника на наступний рік. Із „Соєдиненія“ був д-р Жидик і його вибрали в члени езекутивного комітету на внесок Талтича.

З інших славянських організацій замітні такі: „Хорватська Братня Єдність Америки“, „Пенсильванська Словацька Єдність Греко- і Римо-Католиків“ і „Жіноча Словацька Єдність Греко- і Римо-Католиків“, а крім цього ще 5 інших словянських „єдностей“. З „руських“ належать до конгресу дві організації, обидві складені з членів тільки українського походження. Польських є дві і обидві мають в назві слово „Полиш“. Є ще словянські, чеські і одна „полуднево-славянська“ (в англійській мові „Савт-Славоник“ не „Савт-Славин“) організації. Отже гарна славянська мозаїка. Пізнали було, як славяни мимохіть сходилися разом, при чому „угро-руси“ завзято дебатували у приватних стрічах з українцями. А тема до розмови невичерпана.

Яку ціль має той „Пенсильванський Братній Конгрес“? З кожного реферату, з кожної промови слідно було одати арію: Братні допомогіві організації грають величезну роль в суспільному житті Пенсильванії. Їх цілю не є життєва безпека, як дехто помилково думає, але об'єднання активних громадян для взаємної допомоги. Обезпечення є лише одним із засобів до цілі. Тому, що між великими асекураційними підприємствами і допомогівими братніми організаціями йде безупинно конкуренція; тому, що асекураційні компанії незвичайно сильні фінансово і мають вплив на законодавство Америки та поодинокі стейти; тому, що братні допомогіві організації потребують тепер особливого опіки й поради, як поширити свої впливи — конгрес змагає до об'єднання всіх пенсильванських братніх організацій для оборони своїх інтересів та для протидії конкуренційним впливам асекурацій.

Отже треба дуже слідкувати за законодавством Вашингтону, щоб не допустити до переведення некорисного для братніх організацій закону; треба від себе вносити відповідні законопроекти, і на ділі теперішній братній конгрес виготовляє цілий кодекс, що його брали під увагу зібрані делегати. Позаяк те треба дбати про зв'язок з подібними конгресами в інших стейтах і через національний братній конгрес змагати до тісної співпраці всіх братніх організацій в Америці. На ділі вже й існує національний братній конгрес, що має свої наради кожного року. Найближче зібрання буде в 1935-му році у Пітсбургу.

При кінці нарад вибрано новий уряд конгресу і назначено місце нарад наступного року. Вибір упав на місто Скрентон.

Варта згадати про бенкет з нагоди конгресу. На ньому явилися делегати конгресу з відзнаками й запрошені гості. Всіх осіб було коло 400. Сердечний настрій між усіма. Яких 125 осіб прибуло з Філадельфії омнібусами (60 ам. миль), щоб висловити своє признання для уступаючого голови. Це майже самі члени братньої організації, котрої делегат саме кінчить урядування як голова конгресу. Промови, привіти, подарунки для уступаючого голови. Говорять про політику, Уступаючий заступник губернатора, хоч належить до переможеної республіканської партії, вивав всіх громадян дати якнайбільшу поміч новому уряду, складеному з його політичних противників, демократів. Ціла низка промовців говорить з зав'язаними на тям збратами, начеб це була якась пожеволена нація. А тут мова про витревалість в часі країни! А таланти-ж то таланти оті промовці! Аж зависть бере, що американці мають тільки і таких вироблених людей. Чому то ми не зміємо пописатись згідним діланням навіть тут, та чужині!

А яке символічне закінчення конгресу в суботу! Після проголошення новим предсідником, що конгрес закінчений, давній предсідник закликає всіх делегатів (їх було 62) стати разом, взятися за руки і спільно заспівати братерську пісню. З дитячою наївністю беремося за руки і сміємося, співаємо наче наші гагальки. А потім сердечно прощаємося: „До побачення на другий рік!“

Семен Демидчук.

рішньому вмісті містять у собі політичні тенденції. З ними тем іншим не обійшлася реформа таї ріко і так безцеремонно, як з нами. Ніццям патилили вона єдність на всіх територіях Польщі, де вони спят-так компактно живуть, жидом залишили всю Польщу, тільки нашу кооперативну організацію, адвенту тої великим аусіалям, територіально обмежено і підпорядковано центром, чужим духом і нашої кооперативі.

І тут виникають питання: чи в інтересі Польщі лежить відлучення наших мас від кооперативної ідеї? Чи в інтересі Польщі лежить, щоб наш шорід почав бачити у кооперативі інструмент денационалізації? Чи претити в її інтересі лежить знищення господарської самопомічі українських мас, тої самопомічі, що досі дає господарські цінності не тільки нам, але й державі, її господарству, як цілюсті?

Українська кооператива „Лемківщині і на півні-західних землях“ домогається права залишитись при Рев. Союзі У. К. у Львові, для корисного з його культурної й інструкторської служби. Такої служби не зможуть сповняти як слід чужі духом і мовою центри, до яких ця кооператива відтепер мусить належати зазв'язку рахунових ревізій. Постулять, що його висуває тепер відірвана від свого львівського осередку наша кооператива, в якому єдиний. Підтримав його РСУК і підтримує його вся наша преса, все громадство. Бо цей постулат має направити частинно велику кривду, що її завдала кооперативна реформа нашому народові в Польщі. Його сповнення аргументує кооперативну думку серед нашого народу, скомпромітовану політичним змістом реформи. Скомпромітовану, поданого вище, буде рівночасно запереченням також питань, сказаних вище під адресою польського уряду, та причиниться до встановлення схвалюваних умів.

В. Н.

Килим Хамули

с подарунком, якого вартість ніколи не минає. — Лучить у собі красу весни і тріскість заліза.

Килими Хамули — Львів, Рутівського ч. 1.
 (біля Марійської площі). 722 1—2

Нові большевицькі святощі.

Московський Союз разом з виконним комітетом і московськими діявничевими комітетами ВКП рішив переназвати: 1) замоскворіцький район в Кірівецький район; 2) дати фабриці „Дінамо“ імя Кірова; 3) назвати Мясницьку вулицю іменем Кірова і 4) станцію метрополітена Мясницькі ворота Кіровською станцією.

В Петербурзі: 1) Нарвський район назвати Кіровським; 2) фабрику „Червоний Путиловець“ Кіровським; 3) вулицю Червоних Зір (б. Камінно-островську) Кіровським проспектом; 4) остро-

ви Крестовський, Слагін і Камінний Кіровськими островами; 5) міст Рівности (б. Троїцький) Кіровським мостом і 6) місто Хібіногорськ Кіровським.

В 1935. р. в Ленінграді поставлять пам'ятник Кірову.

Камізелки, пульвери, рукавички і повняні шкарпінки поручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
 вулиця Боїмів ч. 4. 47/83 39—60

ФАШИСТИ В АМЕРИЦІ.

НЬЮ-ЙОРК, 16. грудня. (Вз. кор.) В часі переслухання конгресової комісії для неамериканських партій, що відбувалося в нью-йоркській адвокатській палаті під проводом конгресмена Дікстіна, відзначав як свідок спенсіонований генерал морського війська „маринав“. Смерті Батлер. Його звинувачення викликали небувалу сенсацію, бо він зоріс повністю звинувачення, що в Нью-Йорку є готовий завазок фашистської організації задля скинення президента Рузвельта вже на рік і встановлення американської диктатури. Це мало би відбутися зовсім конституційним ладом. Руз-

вельт перед своїм „добровільним“ зреченням іменував би іншого секретаря закордонних справ. На підставі конституції, коли зрікається уряду президент і віцепрезидент, його місце заступає секретар закорд. справ.

Цей заговор відкрив Батлерові бровар з Велл Стріту, Мак Гайр. Він буди то був посередником між тайною організацією і Батлером, щоб запропонувати Батлерові команду фашистської армії в силі пів мільона людей. Цей рух, як каже Мак Гайр, підтримує Морган, його спільник Ламонт і багато інших фінансистів. — Всі ті особи рішуче заперечили твердження Батлера, коли появилася вістка в газетах. Не зважаючи на те, конгресмен Дікстіна хоче поставити на свідків цілий ряд визначних мужів з політичного та економічного світу

Практичні дарунки на ялинку
 це вироби з волічки з фірми

Дім волічки Львів, 57/84 8—15
 вул. Сикстуська ч. 3.

Дешевий місяць

у ВЛАДІМІРНОМУ БАЗАРІ — Львів, Боїмів 12.
 усі товари по революційним цінам!
 Для прикладу: штрукси 1-80, флянели 60 сот.
 перкаліна 70 сот. Полотно 55 сот.

Три дні на Буковині.

Враження з дороги й побуту в Чернівцях.

(Продовження.)

УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ ВЧАТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ СТУДЕНТИ.

— Що ж сталося далі зі святом Федьковича? — Комітет мусів зрезигнувати зі свята і вирішив увіковічнити ювілей Федьковича іншим: Створити першу й одну на Буковині українську школу.

— Хіба українських шкіл на Буковині нема? „Запоріжці“ переглядаються, мовляв, жартую з них, чи що?

— Державної ніодної. Є ще кілька шкіл, де поруч румунської мови вчать по українськи. Але такої, де вчилиб виключно по українськи, нема. І приватних нема.

— А як бачивши шкіль „Української Школи“, коли входив сюди — кажу, — що це за товариство?

— Таке, як ваша „Рідна Школа“ — відто відать, — тількиж обсяг її праці худі менший. Покищо збирає часів та фонди, бо от виявилось, що навіть задуману Федьковичівську приватну школу нема чим удержати й заснувати, не кажучи вже про клопоти з дозволом на неї.

— Справа шкільництва у нас дуже печуча — каже інший. — Дітям кажуть молитись по румунськи і треба просто вести курси української мови, щоб вчити їх говорити та молитись по-своєму. Кілька літ тому такі курси робили ми...

Одні з „Запоріжців“ кидається до стін, „а який повно світлин і здіймає кілька ризичів.“

— Прошу, оце наші курси.

На святинях буковинські найменші українці. Такі самі, зовсім такі самі, як наші Івасі й Марусі й така сама їх доля. Посеред них студент, або і два — це ті, що на українській землі мусіли вчити українську дитину говорити по-українськи. Такі!...

— Тепер і на ці курси важко дістати дозвіл. Пробуємо засновувати секції „Української Школи“, покищо на передмістках Чернівців, досі є таких чотири. А крім цього пропаганда йде в тому напрямі, щоб будувати по селах Народні Доми. Мин. року вибудували села кілька десятків — мусіли чути, ні?

— Знаємо про це з буковинської преси. А як у вас кооператив?

— Гм! Ви певні, що так, як у вас. Ми як читємо про кооперативний рух у Галичині, так

задріст не дає нам спати. В нас валяхко валяхко заснувати українську кооперативу, бо й село не таке ще свідоме і конкуренція жидів велика і чудний ревізійний союз. Але проте кооперативні рости. На Буковині їх уже з 70—80 буде.

Вістки невеселі, але цікаві й бадьорі. Коли запитати, що буковинські умовини праці — не галицькі, гордіємо, що й тут ставляться перші кроки.

БУКОВИНСЬКИЙ „ЕЛЕГАНТ“ І „МАСЛО-СОЮЗ“.

— Ви про український промисл у Галичині чули мабуть. Чи у нас не було спроб створити щось таке? — питаю.

Кажуть, що так. Але жидівська конкуренція в Чернівцях і на Буковині далеко міцніша, як у нас. Молочарської кооператив нема, споживча слаба, людей, зокрема з вищою освітою, прибуває. Стараються, шукають. Кілька спроб було, але всі невдачі. Тепер з українських виробників є фабрика пасти „Сте-мас“. Це батюхо одного з „Запоріжців“ має. Показують мені того товариша. Потім є велика молочарська спілка „Між“, яка має всі можливості розвинути в повсякний продуктивний вартості. „Між“ має не тільки кілька крамниць у Чернівцях та інших містах, але й села охоплює своїми металевими станціями. Нагадні, ця фірма, що стоїть під кермою одного молодого інженера, має велике майбутнє.

Розмова йде цікаво, швидко минає час. Говоримо, як два брати, що довго не бачились і цікаві дізнатись, що в кожного з них доброго і злого. Мені всі ці їх завдання й описи незвичайно цікаві. Бо вадрилося в груди з виявленням кількох осіб — багато знаємо про працю і нездачі, віхи й горе наших братів по той бок Північної і Південної.

— А як з тими з вас, товариші, нащо доміняєте себе так назвати, що скінчили вищі студії?

Це інша історія. Вони по собі знають, що вчуться безцільно. Виглядає дістати будьяку посаду українцями з вищою освітою нема. Хіба, що зручуниться зовсім, навіть не признаються до своїх, а прізвище перевернуть і закінчить якимсь „еску“ чи „уль“. Є такі. Є доводі наших людей у приторії, на залізничних, на

СВЯТОЧНЕ БАЖАННЯ

на Різдво і Новий Рік в „Ділі“

коштує 2- золоті до 15 слів та 20 сотників кожне слово понад 15 слів.

Належність можна теж висилати поштовими марками.

пошти, в поліції — але все це на нижчих становищах, абиж такі, що й не говорять дома по українськи. Становище української студентської молоді на Буковині незавидне, але рух вона не зложить. Буде творити собі вартості праці, як у нас.

— Оце на канікулі виберусь до Львова — каже мені одне юнацьке обличчя. — Буду просити в „Маслосоюзі“, щоб прийняв на безплатну практику, підучуюсь і спробую на Буковині.

— Приїдзіть — кажу й не можу надіятись на розсмілені завзяття очі.

ЯК ГУБИТЬСЯ МОЛОДЬ?

Оповідають мені і про те, що українців на університеті в Чернівцях багато, але сиринді українців не більш 2—3 сотень. Ці належать до корпорацій, працюють, сходяться. Інші порозбивались по румунських студентських корпораціях. Є в Чернівцях напр. румунсько-бесарабська корпорація, навіть має свій прегарний ділок, де членів її можуть мешкати й харчуватись. Одні з „Запоріжців“, сам з Бесарабії, має кількох своїх товаришів з гімназії, ще інші належать до тієї корпорації, в якій є зокрема жидівська, румунська й російська секція — і навіть по українськи з собою не говорять. Деморалізація, мовляв, хто українець — той ірелентист і погроза не дістати освіти в горах — викривляє багато молодих. Прикро, але Боже мій!...

Хіба не переживали ми ще гірших втрат? хіба річ у кількості?

Вони самі визнають це. Це обиднує тих, що вже подали собі руки — це міцніше. І вони марнують а перекидів і халуїнів.

— Може і їх коли входить? — сміються й дивуються, коли шевцяю їх, що на почті, залізничній і в поліції в Галичині українців — нема.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 26. ГРУДНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

37

СТОРИНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

В 1911 р. появилася в „Ділі“ стаття під заголовком „Наші християнські суспільства“, в якій згадано про цей інцидент при смерті Володимира Барвінського. На не відповів Олександр Барвінський в „Руслані“, в підтексті в своїх „Споминах“ з великим обуренням і застеречив факт зовсім. В короткім часі потім, однією в 1912 р., зговорились ми про це з пою Володимиром Шухевичем, котрий сказав: „Дивуюся, як може Барвінський так рішуче перекривати, коли я сам був при тім усім, що діялося при смерті Володимира і можу як класичний свідок ствердити, що в статті „Наші християнські суспільства“ написана була жива правда“. На тім справо станула. Так з одної сторони стоїть стаття „Наші хр. сусп.“ і два класичні свідки, Гладкович і Шухевич, останній плахтер Олександр Барвінського, отже близька йому людина, з другої — категоричне заперечення Барвінського самого.

Не беруся рішати цієї суперечності, а згадую цей факт, бо він характеристичний для дальшої діяльності Барвінського і дається пов'язати з іншими актами тої діяльності. Визначивши також на те, що вже у 80-их рр. була у Барвінського тенденція вести окрему політику і добиватись ролі провідника. Не бракувало і інших познач цього. В 1885 р., або 1886, дивістав я був однім почі від Барвінського з Тернополя експресовий лист, в якому він попросив мене,

щоб я негайно доїжджався в палаті Санітія у Львові, де перебуває тепер князь Адам Саліга і де зараз з ним можна бачитись. Я негайно доїжджався, що Саліга є в Краківі і зателефонував не Барвінському, не відозріваючи нічого. Та описав показалося, що ті нагаї взаємний Барвінського з Санігою мали трохи глибше значіння.

Вліті 1888 р. приїхав Барвінський до Львова і запросив мене до себе на конференцію. Представляв мені, що треба нам коначно заснувати українського органу в ролі ланьної „Правди“, який лучив би нас з закордонною Україною і був спільним речником України по обох боках кордону. „Діло“ пішло за залогом і солідарності з москвофілами і не може сповняти ролі такого органу, тому треба відмовити „Правду“ як місячник літературно-науково-політичний. Він подбав уже про матеріал до цього місячника, порозумівся з людьми за кордоном і має від них обіцяну поміч. Отже є готовий приступити до видання, але тому, що мешкає в Тернополі і є учителем, не може підписувати редакції. Тому пропонує мені, щоб я як редактор підписував „Правду“. Я вірив у Барвінського як у Бога, в тому, що і справа була мені симпатична, відрізу пристав. Ми приступили до ангажментів зарав з початком осені. Я не був лише „штроханом“, а брав участь у редакції і писав статті до „Правди“, а при цьому він також адміністрацію. При цій нагоді сказав мені Барвінський, що буде до редакції заводити, яка мистає в коїй хаті часом Іванків Телешинський, полка, що симпатизує з нашою справою і має зв'язки в російській Україні. Він буде при нагоді своїх частих поїздок за кордон перевозити на границю „Правду“, яка до Росії не

мала доїти. Отже треба звертатись до нього в довір'я і давати йому відповідне число примірників, скільки буде потребувати. Після того Барвінський відїхав до Тернополя і переслав звітати поштою дальші матеріали до друку.

У Львові почала „Правда“ не викликала коначе симпатичного враження. Гладкович був невдоволений тим, що я прийнявся редакції і відчував мені, що буду мати з цієї причини неприємності, бо Барвінський має свою політику, з якою не все буде можна погодитись. Та ми на це не звертали уваги. За кілька тижнів вийшов перший випуск „Правди“ і я став займатись приготуванням до другого.

Саме в тім часі зайшла зміна намісника Заслужений уступив і на його місце прийшов Казимир Бадені. Коли він обняв урядування, пішли представники українських установ, щоб йому представитись. Був і я між ними як делегат „Руської Бесіди“. Провідник делегації Омелян Огоновський повітав намісника промовою, серед якої прийшло до непорозуміння. Огоновський пізніє у своїй промові, що русин-пародовці стоять на основі своєї програми з 1848 р. На це замітив Бадені, перериваючи йому, що основою нашої конституції є закони з 1867 р., а інших основ він не признає. Ожеле Огоновський замисив і не міг собі з цим дати ради; прискочив йому на поміч шойто Олександр Огоновський, стараючись вяснити Бадені ріжницю між державною конституцією й основами національної програми русинів. Описав відбулося представлення координатних членів делегації. А коли після представлення Бадені як редактора „Діла“, представлено з черни мене, як делегата „Руської Бесіди“, Бадені замітив: „А протієт нас до Огоновського такте

— Ну, так ми дамо вам! — жартують.
Втихаємо. Ми проговорили більш дві години. Накурили, аж сіро. Якщо маю вернутись в шестій — треба йти.
— А тепер, панове, заведіть мене десь на добрий обід до якогось українського ресторану й опісля скомунікуйте з ред. Сербінюком. Добре?
— Добре.

Мені приділяють чотирьох молодих друзів. Двох з них мешкає недалеко ред. Сербінюка. Один їде в той бік, де ресторан.
— До побачення в шестій!
Стискаємо собі руки. Міцно. Як брати. В такий стиск даремно пробують ухватись кордонні ставпи.

Анатоль Курдик.
(Далі буде).

По смерті Михайла Грушевського.

ПАНАХИДА В ГОРОХОВІ.

У неділю 16. п. м. заходом Українського Аматорського Гуртка в Горохові відправлено в місцевій соборі поминальну панахиду на убогій душі першого президента Української Держави, бл. п. Михайла Грушевського. Панахиду відправив о. протоєрей Ю. Мельник, попереджуючи її гарною промовою, в котрій подав біографію бл. п. Мих. Грушевського і описав на заслуги, які він

постав для українського народу. На закінчення своєї промови о. прот. Ю. Мельник згадав про страждання голоду на Східній Україні, як також про терор більшовицького уряду, спермований проти українського народу. Підчас панахиди співав дуже гарно місцевий хор під орудою о. М. Корнича.

Шкільництво, якого нема...

Промова пос. М. Рудницької, виголошена на бюджетовій комісії сейму у дискусії над бюджетом міністерства освіти дня 20. грудня 1934 р.

(Продовження.)

ШКІЛЬНІ ПРОГРАМИ.

Хочу сказати тепер кілька слів про програмові праці міністерства освіти, ведені в останньому році, яких велике значіння підкреслював тут учора пан міністр. Я хотіла розглянути бодай побіжно, чи і в якому ступені міністерство освіти зайало в цих програмових працях під увагу потреби українського народу. Погляньмо, як виглядає зміст шкільної науки, яким кормить українську дитину і молодь.

Як відомо міністерство освіти оголосило в останньому році нові програми навчання для вселюдних шкіл 3-го ступня і для 4-літньої гімназії нового типу та на основі цих нових програм відбувається вже наука у школах нового типу.

Збирайте латки і дарові книжки для заспокоєння духовних потреб наших заточених і шліть на адресу Т-ва „Просвіта“ у Львові, Ринок 101.

„ЗАБУЛИ...“

Отже мушу ствердити, що в тих міністерських програмах забули цілком про українську мову та про історію і географію України.

Цілий культурний світ признав і приймає за собою, що наукові програми мусять спиратися на джерелах рідної культури та що т.зв. рідні предмети, а саме мова, література, географія й історія мусять займати у шкільній науці центральне місце. Це правда така загально відома і признава, засада майже банальна, що аж сором її пригадувати. Застосувало її теж і міністерство освіти, але тільки супроти польського учня. Осередком науки у польських школах зробили зовсім правильно науку польської мови, інші предмети та передовсім історія і географія мають оставати в повній кореляції з наукою рідної мови. А основою цієї останньої повинна бути, як кажуть програми: **Польща і її культура.**

Чому українська дитина має бути винята згід цього принципу, признаного і введенного в

життя цілим культурним світом? Чому українська дитина не має права домагатися, щоби освітою її навчання і виховання була рідна культура, культура українська?

ПРЕДМЕТ Є, ПРОГРАМИ НЕМА...

Отже, як я згадала, міністерські програми забули про українську мову, історію і географію України. Що торкається історії власного народу і географії рідного краю, то українська дитина загалом не має спроможності в шкільній науці придбати собі бодай примітивне знання в цих ділянках тому, що ні програми вселюдної школи, ні програми середньої школи (навіть українських приватних шкіл) не беруть під увагу предметів. А що торкається української мови, то ситуація така абсурдна, що предмет навчання існує, але програми навчання нема. Шкож має робити той учитель, що вчить української мови? Коли міністерство не подумало про те, щоби дати вчителів програм предмету, якого каже йому вчити, то моглоб здаватися, що цей учитель має право догадуватись, що програма української мови зовсім аналогічна до програми польської мови. Себто, що наука української мови для української дитини має спиратися на двох ідеях: **український народ і його культура.** — та що українська мова має бути осередком, довкруги якого концентруються всі інші предмети. А проте, як цей учитель може зробити Україну центральною віссю шкільної науки, як він може примістити принцип кореляції між рідною мовою та історією і географією, чого домагаються від нього програми, — коли учень український загалом не вчиться цих предметів?

МІЗЕРНІ ПІДРУЧНИКИ.

Крім цього міністерство чи радше державне видавництво шкільних книжок, не підбало за видачу підручників української мови для вжитку нового типу шкіл. Оскільки мені відомо то підручники української мови для вжитку 4-літньої гімназії є, але вони лежать у манускрипті у державному видавництві та даремно ждуть апробати. Ті підручники, яких уживають, дуже слабкі, перестарілі, часто ще з передвоєнних часів. У нових їх виданнях уведено тільки такі зміни, що додано статті з польської історії та викинено статті з української історії.

Крім недостатків читанок дає відчуватися також недостача підручників української граматики, повна недостача дешевих видань творів української літератури для шкільної лектури, — у вселюдних школах нема карти для ведення мовних вправ, до науки історії нема історичних картин, для науки географії нема мап (як відомо, шкільна влада зобов'язана вживати мап України).

redaktorem. Pan przecież redagujesz „Prawdę“ — додав, звертаючись до мене з дуже приємним усміхом, при чому вираз його лиця зраджував очевидно задоволення з факту, що цей часопис існує.

Це дуже мене здивувало, що Бадені звернув саме найбільшу увагу на мене, як редактора невеликого часопису, який щойно почав виходити і я почав роздумувати над причинами цього. Та ще більше здивувала мене друга подія. В короткім часі по тім візбраєся сейм. Тодішні руські сеймові посланці окликали до Львова всенародне віче, яке відбулося в „Народнім Домі“ під проводом члена крайового відділу Бережницького. Віче мало різко опозиційний характер проти поляків. Бережницький, відкриваючи віче, ужив у відношенні до поляків слів „чужі люди“. Тих слів поляки не могли йому ніколи забути і з цієї причини не допустили вже більше його вибору до сейму. Я був на вічу весь час та очевидно солідаризувався з його настроєм і рішеннями. Того самого дня вечором прийшов до мене інж. Тележинський, якого я знав досі дуже мало. Він спитав мене, коли вийде друге число „Правди“ а коли я сказав, що в короткім часі, заявив мені просто, що я мушу в тім числі помістити статтю проти нинішнього віча. Мене це дуже застало й обійшло, тому я спитав Тележинського, звідки він приходить давати мені подібні поручення і яке має право вливати на напрям часопису. На це він сказав: „Nie udawaj pan, że pan nie wiesz, bo przecież cały stosunek musi być panu dobrze znany“. А коли я з іще більшим здивуванням запитав, про який „stosunek“ тут іде, він виїхав з коротким аргументом: „Kto płaci, ten ma prawo dyktować“.

Я скочив, мов опарений. — Кто płaci? Pan płaci na „Prawdę“? Тоді Тележинський побачив, що я не плаю, а дійсно неосвідомлений і заявив мені, що він — правда сам не платить, однак „Правда“ виходить за гроші князя Адама Сапіги, якого він є повновласником, і має на цілі пропагувати польсько-руську угоду, отже ділати в напрямі просто протилежнім, як нинішнє віче.

Я остовпів, почувши це і просто не міг прийти до себе та більше не дав уже Тележинському ніякої відповіді. Щойно по його відході став я над цим роздумувати, а яку халепу я попав і як погано надужив Барвінський мого назвища і мого довіря. Правда, не був я тоді ще ніякою фірмою, був лиш молодим чоловіком, та моє ім'я не було досі нічим сплямлене і переді мною стояла будучність, стояла праця для суспільности, в якій я почав був уже вправлятися. Я був противником усяких політичних угод з поляками і вести таку акцію без мого відомого під моїм іменем було справді погано і то дуже погано. І це зробила людина, якій я свято вірив і яку високо поважав.

Я відразу рішив вірвати ті накинени мені підступно зв'язки, зложити негайно редакцію „Правди“ і відпекатись її раз на все. Я хотів ще того самого вечора написати лист до Барвінського, та був усім тим так приголомшений, що не міг уже найти до того сил і відложив на слідуючий день. Та слідуючого дня, коли я вполудне вернувся з канцелярії додому, застав я в себе картку Олекс. Кониського з Києва, в якій він повідомляв, що приїхавши з Києва і не заставши мене дома, просить прийти до нього до варшавського готелю. Я пішов зараз попохвний. Він став мене розпитувати

про „Правду“, при чому я спостеріг, що він також далеко більше втямничений в аркани цього видавництва ніж я і тому, не бажуючи гні на хвилину бути в неясній ситуації, я просто запитав його, чи відомо йому, що „Правда“ видається за польські гроші. На це Кониський відповів мені загальником: „Ось, бачите, як іде гро добра справа, то я беру гроші з усіх боків! Від поляків, від німців, від жидаів!“ Цієї відповіді було мені доволі і я далі вже не питався, зрозумівши, що в тій справі Кониський їде на однім коні з Барвінським.

Прийшовши додому, написав я зараз рішучий лист до Барвінського, в яким вивів йому дальшу участь у редакції „Правди“ і застерігся проти дальшого надуживання мого імені і моєї особи. Барвінський відписав мені зараз коротко, заповідаючи свій приїзд до Львова та запевняючи, що у відносинах його до поляків нема нічого компромітуючого, навпаки — вони виходять лиш на нашу користь, бо „коли ляхи прихилиються до нас, то народний інтерес велить з цього користати“.

За кілька днів приїхав Барвінський до Львова і тут стався мене всіми можливими способами і сам, і в спілці з Кониським, задержати при редакції „Правди“. А коли це не вдалося, стався приєднати до цього д-ра Миколу Шухевича, опісляж д-ра Андрія Коса. А коли й вони відмовились, вишукав собі „штрмана“ в особі народнього учителя Івана Стронського, який став від того часу підписувати „Правду“ як відповідальний редактор.

(Далі буде.)

Всі як один зложимо великий „Дар Просвіти“ на її велику працю.

НЕМА УКРАЇНИ, ЯК КРАЮ І НАРОДУ...

Пригляньмося тепер тенденції нових підручників історії і географії, призначених для польської молоді та якими з кінечності послуговуються також українські учні саме тому, що нема для них окремих програм і підручників. Отже в імі справедливості треба ствердити, що в порівнянні з попередніми підручниками є велика зміна. Нема вже в них цього рода висловів, як „гайдамацька дич“, „дикі орди“ і т. і., автори поминають усіх т. зв. дразливі питання, як напр. історію боротьби за Львів, стараються не дразнити і не образувати безпосередньо національних почувань українських дітей. Одначе поруч з тим проявляється в усіх цих нових підручниках зовсім ясно тенденція, про яку я згадувала на вступі, а саме непризнання нас як окремої нації з власним історичним минулим, з власними ідеалами. Шкільні програми в 1934 р. говорять щоправда на 285 сторінці дуже гарно про те, що „відомості про історію і культуру національних меншин мають прокинути в польській молоді пошану для цих культур та готовність до громадянського співжиття з меншинами в рамках державного життя“. Одначе вибір тем у програмах і опрацювання їх у підручниках не дають безумовно ніяких даних до розбудження пошани для української культури. Навпаки, ми бачимо в підручниках історії зовсім ясну тенденцію, яка змагає до того, щоб доказати, що український народ впродовж цілої своєї історії не міг ніколи жити самостійним життям, не міг обійтися без польської культури. Програми і підручники географії не признають одного суцільного українського народу. Українці живуть тільки в Східноєвропейському Союзі, зате в Польщі, Румунії і Чехословаччині живуть русини, „русинський народ“. В умі дитини не сміє поєднати поняття суцільної території Україна, цілості українських земель. Навпаки, навіть ту частину українського народу, що живе в Польщі, розбивається на регіональні племена.

19 РЯДКІВ ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ.

Візьмим напр. підручник Хсаубінської і Янішевського „Географія Європи“ для II. класу гімназії нового типу. Чого довідується молоді з того підручника про українські землі поза кордонами Польщі? Уступ про Східноєвропейський Союз займає повних 17 сторінок (82—98 стор.), але про Україну говориться там дослівно в 9 рядках, тоді, коли про Японію говориться на 3 сторінках, коли Литви, Латвії і Естонії присвячено по 2 сторінки, коли навіть Альбанія має 18 рядків, а Монако 4 рядки! Скільки рахує українське на-

селення у Східній Європі, про це автори не згадують, одначе не забули подати, що поляків живе там поверх один мільйон. Стаття про СССР має 10 ілюстрацій у тексті, а там беріг Волги, Кремль у Москві, є пристань у Ленінграді, є навіть тип кіргіського кочевника, зате нема ніякої ілюстрації з України, з життя українського народу!

Про українців у Чехословаччині є мала згадка в одному рядку: „Карпатські краї Чехословаччини замешкують на сході русини“, більше про Закарпаття ні слова. Але про поляків у Чехословаччині говориться на повних 2 сторінках. Про українські землі в Румунії, себто про Буковину і Бессарабію, нема найменшої згадки, зате полякам, що живуть у Румунії, присвячується більший уступ. Коли так трактується українські етнографічні землі, то хіба нема нічого дивного, що підручник не подає ніяких відомостей про українську заморську еміграцію або еміграцію на Далекому Сході.

СУМНІВНІ ПІДСТАВИ ПОШАНИ.

Ще кілька слів про програми історії. Програма історії на III. класу гімназії нового типу не дає ніякої теми, присвяченої зокрема українським справам, а чейже хронологічно до цього періоду належить Мазепа і боротьба козаччини з Московією, національне відродження України та розвиток української культури в XIX ст. У програмі IV. класу не нашлося місце навіть на згадку, що повстала нова українська держава, що вона втримувала з Польщею взаємини та що віддала Польщі великі прислуги у важких для Польщі часах, а саме у війні з більшовиками. Отже на якій основі молоді польська має забути згадки і пошану українців, як це поручають програми?

ЦІНИ ПІДРУЧНИКІВ.

Візьмемо кілька слів про ціни підручників. Пан міністр твердив учора, що нові шкільні підручники дуже дешеві. Для українських шкіл видає державне видавництво досі тільки 3 підручники, а саме підручник латини для I. і II. класу нового типу і підручник німецької мови. Мусу зазначити, що не невеличкі переклади підручників призначених для польських шкіл і не відповідають потребам української молоді. А що торкається цін, то підручник латини для I. класу польських шкіл коштує 1.60 зол., той сам підручник для українських шкіл коштує 2.10 зол., для II. класу: для польських шкіл 1.60, для українських 2.80 зол., підручник німецької мови для польських шкіл 1.60, для українських 3.80 зол. (Докінчення буде.)

Загальний З'їзд Рідної Школи.

Загальний З'їзд „Рідної Школи“ відбувся у вівторок 23. грудня ц. р. в залі Ремісничої Палати. Перетрим уранці в год. 8.30 відправив о. крилошанин д-р Василь Лаба у Преображенський монастир заклопотаний Службою Божу за померлих членів. На богослужбів явилися члени Головної Управи і деякі делегати.

ВІДКРИТТЯ ЗІЗДУ.

Велику залу і галерію Ремісничої Палати при Стрілецькій площі вповнили зверх делегати Кругів і рідношкільні діяти та учительство. З'їзд відкрив голова Р. Ш. проф. Іван Галущинський в год. 10.30. Голова згадав на вступі про смерть проф. Михайла Грушевського, найбільшого історика і першого президента Української Держави, взиваючи вшанувати пам'ять Покійного одохвалити мовчанкою і постанням з місць. Опісля відчитав низку поганих померлих членів і рідношкільних діячів, пам'ять яких присутні вшанували постанням з місць. Секретар д-р Мiron Ковалевець відчитав правильник, що його прийняв минулорічний З'їзд Р. Ш.

На секретарів покликав голова проф. д-р І. Біланюк, проф. Я. Кузьмова і М. Станнічого — всіх трьох зі Львова.

На внесок Л. Ясінчука рішення не відчитувати протоколу з минулорічних Загальних Зборів. Для його перевірки З'їзд вибрав перевірку комісію, до якої ввійшли: д-р Іван Романків з Жовкви, Франц Ковалковський зі Сокаля, Іван Сосенко і Василь Матейко зі Львова та Іван Далеко з Підгайців.

На внесок студ. Атаманика З'їзд рішив стягнути з порядку нарад реферат п. н. „Нові програмні навчання у зв'язку з реформою шкільництва зі спеціальним угляданням українознавства“.

ПРОМОВА ГОЛОВИ.

З черги голова Т-ва відчитав довгу промову-реферат, у якому подав деякі суттєві пояснення до звіту з діяльності Т-ва за час від 1. вересня

1933. р. до 31. серпня 1934. р., видрукованого в журналі „Рідна Школа“ ч. 23. і 24. п. р.

Голова згадав, що Головна Управа згідно з рішенням резолюції попередніх З'їздів збирала статистичний матеріал, розробила подрібний план розбудови шкільництва на українських землях у Польщі і передала його урядові з відповідним меморіалом, як вимогу українського громадянства на полі шкільництва. Службовою прагматикою для рідношкільного учительства й урядовців ще не зладжено. Ріжні правлі сумішні спонувають засягати опінії правників і тому праці над прагматикою поступають дуже поволі наперед. При найістотнішій праці прагматику опрацює Головна Управа найскорше за пів року. Доволі часу забрало Г. У. у разі уложення правильника діловодства і функція службовців можлива, але тільки в деяких відділах.

Згадуючи про доматиння усунути зпоміж своїх рядів негідні одиниці, голова підкреслює, що Головна Управа ніколи не приймала до служби негідних осіб. У конкретних випадках Головна Управа переводила слідство й усувала негідних людей.

Одначе ці справи правильника, прагматики і т. зв. чистки не були суттєвими справами. Тому найбільше часу присвячено організаційній та програмній діяльності „Р. Ш.“. Висліли організаційної праці дуже гарні. Тепер Т-во обіймало свою організацію вже майже весь простір Східної Галичини і на числіве 1900 Кругів з 72 тисячами членів.

У діловому році число членів зросло на 20 тисяч. У новий рік слід нам йти з гаслом: здобути першу сотисіачку членів.

ПРОГРАМОВА ДІЯЛЬНІСТЬ Т-ВА.

Програмова діяльність Т-ва — це національне виховання молодого українського покоління. Йому формувати статут, традиції, рішення Загальних З'їздів, фінансова спроможність, активність і настановлення громадянства та зовнішні умови. Ці останні неохочими і не всіма з однакою на-

тугою ділають. У якому напрямі йти їхня акція, про це можуть делегати переконатися зі звіту і з діяльності на місцях.

Успішність діяльності Т-ва залежить від активності і характерності громадян на місцях. Те, що в одному повіті на внутрішню позичку Р. Ш. вилучено кілька тисяч, а в багатому декілька разів менше — це вина громадянства до свого повіту.

Головна Управа безумовно і послідовно працювала над новими формами і способами виховної діяльності Р. Ш., щоб як слід виконати своє виховне завдання. І хоч як обмежена нині виховна діяльність приватних рідношкільних загальноосвітніх середніх шкіл, то проте сам факт згуртування молоді в Рідній Школі дає такі користи, що треба дуже обережно поступати та не обезцілювати несовісною критикою цих шкіл. При оцінці матеріальної сторінки Т-ва слід пам'ятати про ці засоби, що ними розпоряджає ціле Т-во і ті засоби, які стали до диспозитиву Головної Управи. І хоч нормальні доходи Т-ва (не вчисленими позички) постійно зменшуються, головне з Америки, то проте на потреби Р. Ш. вилучає наше краєве громадянство в діловому році значно більше, ніж минулого року. С. р. Головна Управа замикла діловий рік незбором. Але це рік не новий і дивне булоб, якби було іншим. Щоторічний звіт був би більший, якби службовики Головної Управи й учителі львівських шкіл Р. Ш. не були зреклись односторонньої плати. Одначе слід послідовно працювати до фінансової рівноваги бюджету Головної Управи. До цього дійдемо редукування особових і річних вилатів та придумування нових джерел доходу. Не вільно відтягати від праці та опускаючи руки, коли щось відразу не впадає.

ВНЕСОК КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ.

В імені Контрольної Комісії п. Методій Геб у с. поставив внесок признати Головній Управі абсолютну. Він згадав, що доходи з внутрішньої позички дуже невеликі. Дир. О. Радловський додав, що доходи з позички йшли здебільша на вилатки Гол. Управи, а не на сплату довгів.

ВИБІР КОМІСІЇ-МАТКИ.

З черги З'їзд вибрав на внесок а. д-р Трояна комісію-матку з 7-ох членів у такому складі: о. Ганас (Збоїська), д-р Мiron Ковалевець, ред. Володимир Целевич, проф. Омелян Терлецький, дир. Августин Домбровський, Іван Олексій і Марія Цимбаліста — всі зі Львова. Листа студ. Михайла Коржана не перейшла.

КОМІСІЯ ДЛЯ ПРОВІРКИ РЕЗОЛЮЦІЙ І ВНЕСКІВ.

На внесок дир. Л. Ясінчука З'їзд вибрав комісію для перевірки резолюцій і внесків у такому складі: Іван Герасимович (Львів), дир. Микола Волонос (Рогатин), дир. Володимир Нарожняк (Стрий), Іван Корчинський (Галич), дир. Степан Червонокоз (Козичинці) і Василь Рудько (Львів).

ДИСКУСІЯ.

Над звітом, який делегати дістали заздалегідь до рук видрукований, почалася дискусія. До перерви промовляли здебільша студенти: Рудько Василь, Атаманик Михайло, Коржан Михайло і Пришляк Ярослав, які гостро критикували Головну Управу за її діяльність, нападаючи здебільша на поодинокі істотні найважливіших рідношкільних діячів (ж. м. В. Кузьмовича). Промовці свідомо не придержувались постанов правильника, який дає промовцеві час 5 хвилин на дискусію і за кожним разом відкликувались до Загальних Зборів, коли президія хотіла перервати їх промову. Крім того промовляли ще селянин М. Матискевич (Синевідсько) й учит. Приймак Михайло (Стрий), які затворкували фінансові казюти та інші болотки Т-ва.

По короткій перерві забирали голос у дискусії: Микола Новак (Коломия), який домагався зладити прагматику для службовців і говорив про значіння Союзу Повітових Кругів.

Степан П'охмурський (Львів) опротестував фальшиві погляди про діяльність та поведінку рідношкільного учительства і підкреслював його позитивну громадянську працю.

Ченіль Степан (Винники) промовляв за творінням Союзу Повітових Кругів.

П. Константина Малицька (Львів) опротестувала наклепи, начеби Головна Управа прикувала учительству підписувати обійми в справі інсп. Кузьмовича.

Сілезький (Самбір) промовляв теж у справі Союзу Повітових Кругів.

Адв. д-р Рибак (Перемишль) обговорював справу позички і радить продовжити субсидуцію до 30 червня 1935.

П-і Баранова (Львів) обговорює справу підручника для діточих садків Р. Ш. і позашкільне виховання. Вчительство Р. Ш. не бере участі в культурно-громадянській праці.

Адв. д-р К. Троян (Холорія). — Не вважає можливим усе обговорити й вирішити на З'їзді Рідної Школи.

Червоношківа Стефанія (Копичинці). Стверджує ідейність і працю вчительства Р. Ш. Кулик (Дрогобич). — В'їзді Повісних Кружків і Кружках повинні працювати чесні й характерні люди.

Ред. Володимир Целевич (Львів) дає належну відправку промовним студентам, які атакували ісп. Володимира Кузьмовича за його поїздку до Варшави в справі рідного шкільництва. Коли промови згадав, що на всестудентській з'їзді у Львові виступав проти ісп. В. Кузьмовича: той студент, який саме завдяки інтервенції ісп. Кузьмовича здав іспит зрізисті — студенти очиняють галас та крик і переривають обличчям давшу промову.

Посол Дмитро Великанович згадає про катастрофічне зменшення числа учеників по середніх школах і зменшення середніх шкіл. Радить, щоб делегати повели акцію по селах пошукати діти до середніх шкіл, бо українській нації загрожують цілковитий заник інтелектуальний. Звертає увагу, що з кожним днем стає все важче організувати позашкільне виховання. Тому при кружках „Р. Ш.“ слід організувати курси українства для молоді. Радить закласти бурси для удержання середньошкільної молоді.

Студенти Атанасюк і Волошин спростовують деякі уступи з промови ред. Целевича.

П. Сиротюк говорить про видатичну діяльність „Р. Ш.“ та накликає творити бібліотеки при кружках, бо коли появиться закон про бібліотеки, вже буде запізно.

Посол Дмитро Великанович заявляє, що ред. В. Целевич не промовляв тут як генеральний секретар УНДО, тільки як член кружка „Р. Ш.“ і звідси йому було критикувати.

Ісп. В. Кузьмович працює після своїх сил і згоди і не для ніяких матеріальних користей. Заявляє у відповідь студ. Волошинів, що сам ніколи не був головою Р. Ш. і ним не хоче бути.

Адв. д-р Бемко (Бережани). Головна Управа слід вибрати не на рік, але на 3—5, щоб Головна Управа могла перевести свій план у життя. Висказує ісп. В. Кузьмовичеві прихильно похвалу, бо завдяки його інтервенції вдалося протримати українську школу в Бережаних. Накладає молоді співпрацювати зі старшими, бо цього вимагає страшне наше положення.

Описав промовцями: сел. Шуровський (Золочів), Тусевич і проф. Буцавук (Львів) про створення відновленого осередка для плесання нашого мистецтва. Дискусія закінчилася Михайло Матчак (Дрогобиччина) в год. 3.30 пополуночі, ака тинувся понад 4 години.

Вичерпуючі візиріли промовцям давали у фінансових справах скербник дир. О. Радловський і в організаційних справах дир. Л. Ясичук.

Описав голову проф. І. Галушинський висказав, що Головна Управа рішила на своєму засіданні згідно з прийнятою резолюцією миттєвості рішучого Загального З'їзду вислати ісп. В. Кузьмовича до Варшави. Особисті зв'язки з урядовими колами необхідні. За цю поїздку ісп. В. Кузьмовича бере повну відповідальність Головна Управа. Не було там ніякого обличчя у справі ісп. В. Кузьмовича. Це наклеп. Дякую, що дотепер еміграція з Америки не піднялася ні одної позички.

УДІЛЕННЯ АБСОЛЮТОРІЙ.

Замішавши дискусію, голова віддав під головування пресом Контрольної Комісії признати абсолюторію Головної Управи.

Загальний З'їзд одностайно ухвалив абсолюторію Головної Управи.

ДВІ ЛИСТИ.

В імені комісії-матки проф. О. Терлецький запропонував на голову Т-ва „Рідної Школи“ проф. д-ра Івана Раковського.

Одначе проф. д-р І. Раковський заявив, що не прийме ні сру серед таких обставин, які панують на З'їзді. Одностайно студ. Масляк зголосив другу листу пропонуючи на голову проф. Івана Галушинського. По гарячій дискусії за листом комісії-матки впало 69 голосів, на другу листу впало 90 голосів. Одначе проф. Галушинський заявив, що вибору на голову Т-ва не прийме, бо голову з'їзд повинен вибрати одностайно. По промові проф. Данила проф. Іван Галушинський згодився стати головою Т-ва.

ВИБІР ГОЛОВНОЇ УПРАВИ.

Тому, що на обох листах були деякі ті самі особи, відбулися ще два голосування. Вибірні виборили 93 голосами проти 80 Голову Управу в такому складі: Голова — проф. Іван Галушинський. Члени: проф. д-р Іван Раковський, о. мітр. Олекса Базюк, посол Дмитро Великанович, д-р Митрон Коновалець, дир. Орест Радловський.

Найбільша і тому
найдешевша українська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“

виконує в найкоротшому часі
твори, брошури, афіші та всілякі
інші друки. — Ціни дуже низькі.
Адреса Львів, Ринок 10.

проф. Микола Ластовенський, Іван Олексин, посол д-р Степан Біляк, д-р Юлія Корлюк, Констатина Малицька, ісп. Володимир Кузьмович, о. ігумен Северин Баранчик (Дрогобич), проф. д-р Яким Ярема (Тернопіль), д-р Володимир Бемко (Бережани), д-р Іван Чолянський (Станіславів), Дмитро Кудлатий (Збойськ), студ. Микола Атаманюк і учит. Іванна Скопникоса.

Заступники Головної Управи: дир. Степан Похмурський, проф. Юлія Камеєцький (Рогатин), студ. Михайло Коржан, Іванна Полігоса, проф. Ілля Гриневський та Іван Коляцький.

Контрольна Комісія: Дир. Іван Філіпович, Методій Гебус, Василь Кубаєвич, Ростислав Волошин, Іван Стернюк.

Заступники: Микола Бонковський, і Сильвестр Троцький.

Миревий Суд: Іванна Кокорудзона, о. Олександр Бучацький, радн. Зенон Луквєцький, дир. Микола Заячківський і проф. Гнат Павлюк.

Правління комісії звернуло протокол з минулорічного З'їзду.

Членські вкладки залишив З'їзд по гарячій дискусії у дотеперішній висоті.

З черги в імені комісії резолюцій і внесків відчитав Іван Корчинський низку резолюцій.

З'їзд рішив продовжити рішення внутрішньої позички до того часу, доки громадянство не виплатить позички до висоти 250.000 зол. Доручено Головій Управі організувати доріст молоді та подати справу платень з учительством за ваканційні місця.

В год. 6.10 вечором голова закінчив З'їзд.

НОБІНКИ

— Приймаю як давніше в моїм дентистичнім заведенні від 9—1 і 3—6, в неділі і свята від 9—10. Львів, Сикстуська 17. — Насс. 725 3 3

— Всі кооперативи продають лише свічки „Керос“.

— Вісті Музею Визвольної Бороти України мають стати періодичним виданням і будуть виходити квартално. Цей орган міститиме відомості з життя й праці Музею, інформує про розвиток акції Українського Дому і т. п. Музей розсилає свої „Вісті“ безплатно редакціям часописів, українським установам і окремим особам. Хто досі не одержав „Вістей“, а бажає їх діставати, нехай подасть Музеєві свою адресу. Адреса Музею: Ukrainské Museum, Praha, Žitkov, Karlova 14. Czechoslovakja.

— Книжка про Український Далекій Схід. Накладом „Маньчжурського Вістника“ появляється друком у російській мові книжка відомого харківського журналіста І. В. Салта під назв. „Український Дальній Восток“. Книжка має кільканадцять ілюстрацій і коштує 20 фенів.

— Московські з'їзди. В днях 25. і 26. ц. м. відбуваються у Львові з'їзди московських установ: 25. XII. з'їзд „общества Качковського“, 26. XII. з'їзд „Русской Сел. Організації“. Оба з'їзди відбуваються в селі Народного Дому при вул. Рутівського. Учасників на з'їзді „общества Качковського“, як ми ствердили, дуже мало. Варто зазначити, що міністерство комунікацій признало учасникам тих з'їздів 50-пр. залізничну знижку, якої відмовлено учасникам Заг. Зборів „Рідної Школи“.

— Передсвяточний торговельний рух у Львові у зв'язку з латинським Різдвам був під знаком господарської скрути. Торговля не відрізнялася ніякого оживлення в дотеперішньому застою, хоча дозволено продавати навіть в неділю. Загальний брех гроша не дозволяє на більші святочні закупи. Тільки в Ринку було повно крику, зеленого чатиння і трохи ре-б. Одначе вуличні життєві торгівлі більше кричали (не було кому трохи позатихати їм зати), ніж торгували. Не мали торгу також деякі, що знесли цього року цілі ліси до Львова, щоб роздобути якусь готівку, але

тірро завелися. Більша частина молодих явиць і смерек лишилася нерозпродана. А були навіть такі підприємці, що привезли свій крам аж з Карпат. Забули чи не знали, що полозна мешканців Львова з релігійно-обрядових причин тепер не святкують, а багато виїхало на свята за провінцію. Але потішаються ще надією на українське Різдво, хоча торговельна кон'юнктура буде та сама. Зрештою львівських українців забезпечить яликами, кутею і т. п. Рідна Школа, про що кожному треба пам'ятати.

— 9 мільонів жертвам повені. Головний Комітет допомоги жертвам повені оголосив звіт з дотеперішніх вислідів збірки для них. Збірка принесла 9.168.000 зол.

— Потоцького рятують перед банкрутством. Відомий польський магнат гр. Маврикій Потоцький зажадав судового нагляду над його маєтком і відложення платності його довгів до 1936 р. Довг гр. Потоцького перевищує 3 міль. зол. Торговельний відділ варшавського окружного суду признав відложення виплат до 1. липня 1936. Іменуючи судовим наглядачем Ст. Білінського, президента роземного суду для рільництва на варшавський повіт.

— Пенсія 200.000 зол. місячно. У зв'язку з реформою варшавської електризації, яку відібрали французьким капіталістам, виявилось, що її директори брали фантастичні пенсії. Місячні побори деяких директорів доходили до 150.000 а навіть 200.000 зол. Нова управа електрики домагається президентського декрету, що устатковує їм висоту винагород в акційних сплахах. Однозначно постановлено би в місті електрика.

— Душогубство в театрі. З Ріо де Жанейро повідомляють, що італійського диригента Франка Паольантоніа застрелив член театральної оркестри Порто, щоб помститися за своє звільнення. Звільнений музикант дістався підчас проби „Федери“ до театру, підійшов до оркестри і стріляв кілька разів до диригента. Коли диригент упав, Порто стріляв ще кілька разів, убиваючи одного члена оркестри, а другого тяжко ранив. Тимчасом Паольантоніо умер. До вбитого диригента Порто стріляв ще раз, аж зрешті його розстріляли. Паольантоніо був одним з найвизначніших італійських диригентів і диригував у Ла Скала в Мілані, куди мав незабаром вернутись з Америки.

— У двох днях до Індій. Англ. уряд виготовляє великий план повітряної комунікації, що лучитиме миттєвою з її далекими домініями. Розвиток комунікацій буде йти в трих напрямках: у скороченні часу їзди, в поліпшенні служби та перенесенні поштового руху в повітря. Щоб швидше йти до Індій передбачено два дні, для східної Африки півтора дні, для Капштату і Сінгапуру по чотири дні, а для Австралії сім днів. Чотири або п'ять разів на тиждень буде влаштований лет до Індії, тричі на тиждень до Сінгапуру і східної Африки, а двічі до південної Африки та Австралії. Покищо Англія не має ще єдиної лінії до цього літаків, ані пілотів. Головна річ збудувати відповідну кількість летунських приставей, потрібних до поштового й особового руху, а на це треба ще довгого часу.

— Ріжні вістки. П'ятьох замаскованих бандитів впало на бюро електричного товариства у Філадельфії, вбили дижурного урядовця і вкрали мішок з 45.000 доларів. Грабіжники зтікли без сліду. — В Сухумі на Кавказ. п'ятер один селянин, що прожив 152 роки.

— Що робити в процесу? Вогне і зливе по втілі споживаюча більша поступати як зливе, але суха пожежа. З цієї причини в теперішній святій році простуда і грип будуть часті. Навіть те, що одяга не забезпечує нас достатньо. Якщо тільки спостережимо певні прояви як: ознобленість, болі, поодинокі члени і т. д. і головні лег у горло і кашлю, треба зараз по-літисся до ліжка і до часу, поки не надійде лікар, зживати відпочинок доканий засіб себе таба-ти. Асиріани й перси об'являли заповідь від відомої недуги і скоротити час кожного нежити.

Підсилайте передплату!

СУКНА На зимовий сезон, убрания, рагляни, лещетарські комплекти
Рудольф Сьвітальський
Львів, Сикевича 5. (за готелем Жоржа)

3 театру.

САЛЯ ТВАТРУ „РІЖНОРОДНОСТЕЙ“: ТЕАТР „ЗАГРАВА“: „ОП, НЕ ХОДИ ГРИЦЮ“ драма на 5 дій Александрова-Старицького.

„Гриць“ — один з найсильніших коєнів нашого репертуару постарівся після війни дуже. Та ті нові, будні то сучасні веси, що пробували його заступити, мали всі хви старости, а ні одної прикмети молодости. Ось чому треба було відмодифікувати таку самоту „Гриця“.

У чому новина спроби зробленої реж. В. Блавацьким у театрі „Заграва“? Монольоги — скасовані, перша дія перемінена щодо місця дії і тут уведена вперше „баба“ Хоми, відьма, про яку чуємо тільки з натяків: кінцеві сцени в поодиноких діях відповідно змінені для сильнішого ефекту; гуртові сцени підпорядковані принципам геометричної конструкції, у декораціях прикладені деякі експресіоністичні елементи, дві головні ролі — Гриць і Хома інтерпретовані зовсім інакше, як досі.

Пічемо від деяких застережень. Стара, побитована, декорація дивиться сильним злом на ті модерні її частини, що викладають як п'яні. Не бентежить нас ні трохи хата без дверей і стін, але у повітрі завішене вікно, що весь час хвилюється, коли за нього зачіпають дієві особи, могло би висіти в іншому місці. Двері посередині хати, що ділять її на дві кімнати, ледви чи потрібні для дії і для ока.

Не знаємо, чи режисер свідомо так підійшов до ролі Гриця і Хоми, як ми їх бачили. Можна би вивести Гриця всуціль усім дотеперішнім поглядом про нього: немолодого, негарного, несентиментального, а навіть... демонічно. Дон Жуанового типу. Це був би експеримент і актор мусів би показати нам, чому так, креція цікавіша. Але коли взяти актора, що не має всіх давніх прикмет Гриця і відної нової оригінальної, то що тоді лишилося? Саме те, що ми бачили. П. Пандрія не має зовсім зверхніх даних на Гриця — він немолодий, негарний і попросту суперечить тому, що чуємо — що дівчата за ним пропадають. Дістав він цю роль імовірно тому, що має голос, хоч теж зовсім пересічний. Це мало. Паві н, сазі, дуже компетентні, казали, що швидко вийшли би заміж за Хома.

Хома був досі в „Оп, не ходи“ — карикатурою. Щастин, це думка зробити його більш людською ростити, але п. Боровик позавидів успіхів Грицеві за сильно. Нічного сивого волосся, ні зморшок, потуманений вір, вує майже не в фіктуру. Ні, не так уявляємо собі його прототип — Яга з „Отелла“, з якого наш автор узяв головні риси характеру.

Боровик дав у грі дискретний тип інтриганта, виправдовуючи провісну думку всієї пєси, яка могла називатись теж „Інтрига і кохання“. Совачева була прегарна, у п'яній сцені: дуже добре була Сердюкова в ролі свахи-хитруні, симпатичні Степова і Блавацька, меткий і веселий М. Дірко; такі, як Коралик у ролі Потапа не мали часу „розізнатись“.

Гриць — не мав темпераменту, сили, пориву і зійшов до пасивного, пригнобленого парубка поруч Марусі, що металась, терпіла і здобувала Гриця до останньої хвилини. Не маємо нічого проти експерименту показати нам Гриця зовсім іншого, як досі, але важко уявити собі його нам не як „першого аманта“, такого, якого знаємо з театру і життя. Найсильніші прикмети, якими поділює він жіночі серця: це гарний мужеський тип, а поривом, енергією.

Дехто бажав собі бачити Марусю молодшою. Сара Бернар і Сесіль Сорель грали молодельких жонайменьше до 60. р. життя. Якби Криницька була, грала тільки в одній останній дії, то і ця дія змала би заступити всі інші. Бачив я неодну велику Офелію на чужих сценах, а всеж божевільна Маруса в інтерпретації Криницької не стояла від тамтих ніяк.

Загальне враження з пєси: великого зусилля, щоб ласу обновити. Від довгого часу вистави „Гриця“ йшли у нас за старим шабльоном. А всеж режисер і тут змалював багато залишив ще давнього тексту. 4-годинна вистава зв'язка на наші нерви. Побутові сцени і IV. дію можна би перелозовити і надати їм живішого темпа. Публіка оплескувала найбільше ті сцени, що виставляли ставі часи „пробовного“ Гини.

М. В.

ВІДГУКИ ДНЯ.

В країні споминів.

В Національній Музеї стрілецька вистава. З нагоди 20-ліття виходу УСС-ів на світову війну. Три кімнати і сходи обвішані пам'ятками з тих часів.

Різно до різних людей говорять вони. Одним — що колись було в нас щось, другим — що таки замало було, третім...

Третім кожний образочок, кожна знімка, кожний папірець, кожна віданка — оповідає, пригадує, витягає знід пороку забуття події, лина, краєвиди...

Гудуть від астрів засніжені карпатські бори, розтинає морозну тишу ніч сотиссячню „Гурра!“, багрить білу скатерть смігу тепла людська кров, колишуться подільські збіжжя, засухані у бальору стрілецьку пісню, хлюпочуть об береги лінива Стрипа, говорять з осіннім вітром невисока, але яка грізна, яка пам'ятна гора — Лисоня.

Маленький окіл чорніється на знімці. Для одних окіл як окіл, але для тих третіх... Там хорунжий Ясеський ариштував отамана Лисня-ка з рук москалів, а трохи на ліво від нього хорунжий Кліш агитув героїською смертю.

Під купом тернини — скоростріл, готовий до бою. Де воно було? Коли?... Ах, та це під Бурла-новом, як Стрільці підходили до Стрипи!..

З кіна.

КІНО „КАСІНО“: „ОСТРІВ СКАРБІВ“.

Фільм на підставі славної повісті Стівенсона, одного з найкращих творів для молоді. Одна з тих нечислених фільмів, де нема навіть натяку на кохання — жіночих ролей, коли не рахувати перших сцен з мамою молодого героя. Головні ролі поділені між Волеса Біррі і його невідступного партнера у фільмах із малим хлопчиком Джекі Купером, відомим із пробовива „Серце велитня“. Виправа корабля з піратами за таємним скарбом повна барвистих сцен і цікавих типів. Волес Біррі створює тип подиву гідний: знаючи, що він розбишча, не тратимо разом із молодим хлопцем ні на хвилину симпатію для нього і завдяки цьому стежимо з незвичайним напруженням за ходом усієї акції. Ля-лонель Беррімор дав тип старого паливоли та пияка і Люїс Стоун непохитного англійського капітана.

ДИВОГЛЯДИ.

ЖІНОЧІЙ ПРОРОК

В Америці виступав від якогось часу пророкня Еме Мекферзон. Проповідає вона цілком „модернізовану“ релігію. В її святинях грають джазбендові оркестри, тавцюють варіоку та накручують фільми. „Пророкня“ вже не раз мала конфлікти з поліцією. Її подвиги в Монте Карло, Парижі та Нью-Йорку найшли широкі відгомін у пресі. Тепер п. Мекферзон думав вліхати до Африки й проповідувати до своїх вірних а вершка піраміди Хеопса. Якою мовою буде вона там промовляти і чи її ввіди почують не знаємо.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

ЧАЧКОВСЬКА МЕЛАНІЯ,

вдова по пок. парохів Товстого о. Михайлові Чачковському, померла дня 22. грудня ц. р. в домі о. Івана Іванчука, теперішнього пароха в Товстім і грималівському деканаті. Покійна була все життя працьовитою матір'ю і громадянкою, що живо інтересувалася всім нашим життям до останніх своїх днів. В. І. П.

З нагоди СЬЯТ
продаємо понижче фабричних цін всілякі
блакитні товари, повняні і білизни Галиць-
кий Магазин Новин. — Львів, Галицька 15.

Дописи.

БЕРЕЖАНИ.

Загальні Збори Кружка „Р. Ш.“. В перших днях грудня ц. р. відбув Кружок „Р. Ш.“ в Бережанах Загальні Збори. Присутніх ок. 140 членів. У звіті з діяльності Старшини був яскравий загальний розвиток школи, як єдиної і найважливішої мети Кружка. З двох класів школи з 40 дітьми та двома вчительськими силами на початку — сьогодні має школа гарне приміщення, 6 класів, 210 дітей, 6 учительських сил та одну практикантку. Школа має потрібний інвентар та научне обладнання. Втримується школа частково з шкільних оплат, датків та доходу з майна Кружка. З кожного звідомлення виходить, що школа має ок. 10.000 золотих долів що по-

І так одне за другим, одне за другим. — усе знайоме, знане, пам'ятне.

Зі стін дивляться знайомі лиця отаманів, сотників, поручників, четарів — товаришів тяжких боїв, далеких походів, радощів і смутків.

Гей, гей! Як мало їх вісталося в живих. Рідке сито мала господня війна, мало хто остався, більшість пересіяла. Добрих, незабутніх друзів повиєвала вона і в Карпатах, і над Дністром і на Галицькій Подолі і на цілій Забручанській землі.

Тільки пам'ятки по них, що якесь знімка, відзнака чи зброя і — спомин. Сірі будні життя затирають спомини про них, на щастя щось ще знаялось, що відовіжує спомини.

А були такі люди, що казали: „Тепер не час на дурниці!“ Себо: на фотографії, записки, малюнки.

Та, Богу дякувати, були й такі, що не слухали тамтих. В першу чергу Іван Боберський. Збирали, що далося, ховали, де далося і так — хоч десята часть зберілася.

Тепер у двадцятьліття ходимо по кімнатах Національного Музею і переносимось у країну споминів.

Не для кожного вони однакові, але для кожного дорогі. В там те щось, що остається в кожній розритій могилі, чого не можна ні на стіні повісити, ні на столі покласти, ані очима оглянути.

Це можна тільки відчувати.

Нехайже ідуть туди і ті, що можуть згадувати і ті, що можуть жити в бувальщину.

Нехай ідуть і відчують! Галактіон Чіпка.

встав паслідком видатків у зв'язку з більшим ремонтом дому в першу чергу, а дальше у зв'язку з видатками на вивільнення школи. Як скрізь, так і тут з приводу крив жервенності, тинканим і доходи змаліли. З ініціативи президи Кружка створено повітовий комітет позички „Р. Ш.“. Збрано доі на позичку в департаменті 4.010 зол., готівкою 2.770.50 зол. Кружок виконує обов'язки й агенди повітового кружка. Усіх Кружків у повіті 42. По прискій дискусії ухвалено уступаючи Старшин, аборнаторію з висловом признання. Головою новонабраної Старшини лишилася в дальше д-р Володимир Бемко.

Свято „Просвіти“. Дня 8. грудня святкувала Філія „Просвіти“ роковини існування „Просвіти“. Свято почалося Службою Божою та панахидою в парохіальній церкві. Співав читальний хор з Глиноч. В добу тогож дня відбулася академія. На програму ввійшло вступне слово голови читальні „Просвіти“ у Урбані п. Льва Наконечного, виступи читальних хорів і декламції. Вечором тогож дня на закінчення цілого свята мішанська читальня „Просвіти“ в Бережанах улаштувала „Свято книжки“. Вступне слово про значіння книжки вголосив м-р Вол. Логус.

Загальні Збори Філії „Просвіти“. Дня 11. грудня відбулися Загальні Збори Філії „Просвіти“. Прибутків 130 членів, переважно селянство. Зі звітів виходить, що всі читальні у повіті є 58. Філія удержує постійного урядовця, діловодство ведеться добре. Всі читальні відбули нормальні річні загальні збори. Декілька читальні були завішені в діяльності. Вислові відкрити спричинили прихвильності діяльності.

В 100-ліття уродин Фельковича. Дня 16. грудня співаче товариство „Боян“ і „Р. Школа“ святкували століття уродин О. Ю. Фельковича концертом. Концерт почався прегарним рефератом про літературну діяльність поета, що його вголосив проф. д-р Василь Левинський. Хоромі точки під диригентурою с. проф. д-ра Ф. Побігущки випали бездоганно. Декламція „Пуга“ була вголослена з повним відчуттям п. Славою Загальні-Целівською.

Гостина св. Миколая. Дня 18. грудня влаштувала „Рідна Школа“ св. Миколая для дітвори та старшого громадянства. Всі дітвори дістали від школи й громадянства дарунки, білизна також дещо з одягу.

ГОРОХІВ.

Вдатна аматорська вистава. Дня 16. грудня п. р. Український Аматорський Гурток у Горохові відіграв комедію в 3-ох діях „Живі покійники“. Вистава почалась точно в год. 8-йй вечора. Вона випала дуже гарно. Найбільшу увагу звернули на себе своєю повною комізною грою Антін Скібинський (Дестинатів) і Микола Радванський (Дементів). Чистий дохід призначено на місцеву православну церкву.

РОГАТИНЩИНА

Як відбулися вибори в Сернях Середніх. Дня 18. грудня п. р. відбувалися в наших селі вибори соціалістичні. Виборами проводив Степан Підлеснюк (колись український), місц. управитель школи. По голосуванні (таємній) проголосив п. Підлеснюк вислід, котрий порушив до живого ціле село, бо він був якразом сфальшований. Радні звернулися негайно до влади і на другий день приїхав у село окружний виборчий комісар та командант поліції; вислід виборів, оголошений п. Підлеснюком унезвичено і на підставі докозень та актів оголошено комісар правдивий вислід. Огірчення до особи учителя Підлеснюка в селі нелише. Авторочет школи, на чолі котрої стоїть вже давно недоблена, а тепер сильно скопромітована особа учить. Підлеснюк, сильно підупав. Просімо шкільну раду, аби дозволити замінити його тим паною. Громадяни.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Микола Винаград: **ВУЛЬКА І ТА ЗЕМЛЕТРУС** (22 образки). Львів, 1934. Наказом фонду „Учтес, брати мої“, 1 тор. 64, ф. 10.
Насиль Вершинон: **УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА** (догана на її історичний розвиток в образах). Наказом „Аноніміст“ Львів 1934. Стр. 40, ф. 10.
Д-р К. Zagajewski і Д-р W. Gottlieb: **DER KAUFMÄNNISCHE SCHRIFTVE KENN** (Musterbriefe u. Übungen). 1. Teil. Львів — Варшава, 1934. стр. 77, ціна 2-10 зол.
Д-р A. Dąbrowski: **DEUTSCHER HANDELSBRIEFVERKEHR IN LEHRE UND BEISPIEL**. Львів 1934.
Разом із практичним значенням купецького листування зросли також янгола, які сьогодні стануть до нього. Торговельний кореспондент мусить тепер багато вчитися, щоб виконувати свій належний обов'язок:

не тільки репрезентувати свою свою фірму, іменем якої говорять, але також осягнути бажані результати. Діло в тому, що лист виписав сьогодні у продавці товару на перше місце. Лист промовує шлях до підбори.
Особливі труднощі стають перед кореспондентами, коли він має оформити свої думки письменно для заграничного адресата. Бо до нього він сказав доходить ще: необхідність знання чужої мови, чужих звичаїв чи пак традицій ну й чужої техніки листування, яка перш за все добром відповідей висловів надає листові виного ділового тону.
В наших обставинах найважливішою можею стати новою для листування з закордонною мовою німецька. Львів далі тількиш торговельним козам Польщі аж два підручники в меншого листування яких повні заголовки ми виписали вище. Оба вони дійсно добрі, писані з великою знанням річ та пристосовані до яког сучасної техніки листування, себто до анормалізованого тону вишту і анормалізованої форми

Ріжнина між обома книжками та. що у книжці д-ра Загаєвського і д-ра Готліба, крім короткого вступу є біля кожної групи листів відповідні коментарі, що розяснюють суть змісту, і роблять дотичні листи приступнішими, тоді, коли д-р Домбровський попереджує ведену колекцію листів (числом 230) широким вступом (57 сторінок), який зрештою теж дуже приступно впроваджує читача в зокази кореспонденційного знання. Поділюючись на відповідні листи а доу-гій половині книжки. Грета зазначити, що праця д-ра Домбровського вже закінчена, а праця згаданих перших авторів є тільки I-ю частиною цілості.
Ми не маємо змоги на сторінках політичної газети обговорити докладніше змісту обох книжок і мето-дичного підходу авторів до свого завдання. Ми хоті-либ тільки звернути на них увагу тих, хто з профе-сійного обов'язку повинен правильно листуватись у німецькій мові.
В. Несторович.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення платити за підпискою.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:
Говмач:
27. XII. „Товариш“.
28. XII. „Залина Острога“.
Тисименція:
29. XII. „Товариш“.
30. XII. „Залина Острога“.
Великий Міський Театр
Середа, 26. XII. год. 12. впол. „Пастор-разка“.
Середа, 26. XII. год. 3-30 поп. „Тона-рив“.
Середа, 26. XII. год. 7-30 веч. „Роскіш-на дівчина“.
Четвер, 27. XII. год. 7-30 веч. „Роскіш-на дівчина“.
Театр Рівногородності.
Середа, 26. XII. год. 3-30 поп. „Під прихиском управом“.
Середа, 26. XII. год. 7-30 веч. „Буд-ний бонсер“.
Четвер, 27. XII. год. 7-30 веч. „Музичні іграшки“.

Кіна.

АДРІА: „На париському бруку“ та „Маска обману“.
АПОЛЬО: „365 жінок короля Погода“.
АТЛАНТИК: „Петербурзька почта“.
ВАНДА: „Д-р Джексон і мистер Гайд“.
„Бунт у Шангаї“.
ІРАЖІНА: „Диснарада“.
КАСІМО: „Остри скарбів“ (Водес Бері).
КОЛІСІЙ: „Хоробий хлопець“, ревія „Милини та дівчини“.
КОМІКІНІК: Казка про дівчинку-дубовит (колісова фільма), „Беснича нарада“.
МАРУСЕНЬКА: „Тепер і все“, ревія „Гін, гін, ур!“.
МІРАЖ: „Моя віра то ти“ (Ліліан Гар-вей).
МУЗА: „Тарзанове позання“.
НАЛІНО: „Уланські шлюб“.
ПАН: „Королева Христинна“ (Грета Гарбо).
НАСАЖ: „Чортівня“ та ревія.
РАЙ: „Гадюка година“, М. Кі-Мавс.
СВІТ: „Чи Людина то дівчина?“
СОНЦЕ: „Сня джунгли“.
СТІЛІВЕ: „Грих“ ревія „Листе для нас“.
А ПІХА: „Довгонос — жінка смерті“ та ревія.
ХІМЕРА: „Пісня кохана“ (Джозе Мо-тіца).

Закордонне радіо.

Середа, 26. грудня 1934.
Відень (306,8) 14-30 Різдво та зима в музиці, 12-30 Популярна музика, 18-35 Сентет ес-дур Ветовена, 19-35 „Вічний юнак“ кон. А. Енгла, Братислава (298,8) 14-35 Рос. колядки, 17-30 Нар. слованські пісні, Кошиці (159,1) 17-30 Нар. чеські пісні, Прага (470,2) 11-00 Ферстерівський концерт, 17-35 „Ніриберська дівка“ кон. опера Адама, Париж (1618) 19-35 Трістан Бернер перед мікрофоном, 21-00 Канер, концерт, Вілгород (438,3) 20-00 Опера, Люблін (369,3) 19-30 Слованські пісні, 20-00 Опера, Берлін (356,7) 11-30 Нар. пісні, 14-15 Саринка, 15-40 Веч. музика, Конігсгаустергаузен (1571) 18-00 Попу-лярна муз. Ляйпціг (382,2) 11-00 Квартет оп. 71 Гайдла, 18-30 Брамсові твори, Мін-хен (305,4) 10-35 Банарські й тирольські коляди, Будапешт (550,5) 12-30 Пісоники, 17-05 „Вішнік дівка“ балет Баєра, Будапешт II. (227,1) 15-30 „Інась і Гану-ля“ оп. Гуївердіна, 19-10 Спіл, 21-00

Фортепи, Мільяно (368,6) 20-45 „Орфей“ оп. Монтеверді, Рим (420,8) 17-10 Легка музика
Четвер, 27. грудня 1934.
Відень (306,8) 12-00, 13-10 Концерт, 23-30 Танк. муз., Братислава (298,8) 17-20 Слов. пісні Кошиці (159,1) 17-20 Форте-пи, 18-00 Для Закарпаття, Прага (470,2) 10-15, 15-35 Легка музика, 17-20 Фортепи, 20-30 Спіл, 22-30 Популярні пісні, Париж (1618) 13-30 Музика, 21-45 Симф. концерт, Берлін (356,7) 17-30 Різн. музика, 20-45 Танк. вечер, Гамбург (331,9) 23-00 Пісні габс. композиторів, Конігсгаустергаузен (1571) 18-00 Пісні в супр. фортепиану та флету, 23-00 Гайднові та Штравсові тво-ри, Кельн (455,9) 17-35 Фортепи, 20-45 Канер, музика, 21-15 Шубертові пісні (сп. форт.), Ляйпціг (382,2) 16-00 Концерт, 17-20 Веберові твори на гітару, Мінхен (405,4) 18-50 Бетовенові твори, Штутгарт (522,6) 13-05 Бисеноні пісні, 13-10 Форт. тріо, Будапешт (550,5) 17-35 Фортепи, 17-45 Сольо на табогато, 22-30 Шп. муз., Будапешт I. (227,1) 20-15 Саринка, Міль-яно (368,6) 17-10 Канер, муз., Рим (420,8) 20-45 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 26. грудня 1934.
9-00 Ранішня аудія, 11-00 Реліг. і по-пулярна музика з пачт, 11-37 Сигнал ча-су, 12-03 Метеоро. вістки, 12-5 Сільва реву, 12-10 Репертуар театрів, фільмо-вий огляд, 12-10 Муз. поранок: в перер-ві он. 13-00—13-15 год. Мететарським шляхом через Горгани та Чорногогу, 14-00 Салон. муз. з гр. пл., 15-00 Шасла-ного Нового Ріку (гугірка), 15-15 Дрібні скрипки та фортепианні твори з гр. пл., 15-45 Четвергодинна живн-хлібороб-ки, 16-00 Міжрат і війни, 16-20 Спіл (Ег. Мосаковський) в супр. фортепиану, 16-40 Про такого, що грав ягода (авд. для дітей), 17-05 Музика до танку (нар. ка-пелі), 17-50 Про книжку Гокса: „Діна природи“, 18-00 Театр Уїні: Друге свя-то на Таріпаку, 18-45 Життя молоді, 19-00 Легка та популярна музика (орх. гітара, 19-30 Фейд „Шаша нарш Ша-судського в слозини“, 20-00 Пес і бюрро, гумореска, 20-10 Концерт симф. орх., скрипки, 20-45 Веч. денник, 2-35 Як працюємо, 21-00 Шонен-вський концерт, 21-30 Відчит, 21-40 Концерт хору Дана, 22-00 Почт-теки, скрипки, 22-15 Легка концерт, 22-30, 22-41 Спортіві вістки, 22-45, 23-45 Танк. музика.

Четвер, 27. грудня 1934.

6-45 Ранішня аудія, 7-30, 22-00 Река. концерт, 11-37 Сигнал часу, 12-03 Метео-рологічні вістки, 12-5 Огляд преси, 12-10 Для молодших дітей „Гей коляка, коляка“ Балачка, Коляди, 12-30, 13-10 Муз. поранок (орх., скр.), 13-00 Популя-денник, 13-05 З ринку прани, 13-30 Есе-порт, 13-35 Віржа, 15-45 концерт із ви-браних гр. пл., 17-00 Театр Уїні: Сокра-тона трагедія ч. IV „Хмари“, 17-30 Листи та програми, 18-30 Життєві часопи-си, 18-15 Форт. ресітали Татіани Давен, 18-45 Що читати (белетр. повини), 19-00 Те саме, а всеж що іншого (гр. пл.), 19-20 Актуальна гугірка, 19-30 Пісоники Ерікенового хору з гр. пл., 19-50, 19-55 Спорт. вістки, 20-00 Легка музика, септ, 20-45 Веч. денник, 20-55 Як працюємо, 21-00 Концерт симф. орх., віолончези, 21-45 Відч: Прондти напуги, 22-15 Ле-ція танку, 22-35, 23-05 Танк. музика, 22-45 Пастива говорять (збірка авд. лів. пля-стиків), 23-00 Кохунати.

Дрібні оголошення

КОВДРИ, бронтати, навіжки, майже-да-ром. Вирізня фіранок, Фрайліх, Сиксту-ська 21.

ДІЯНА косметичний кабінет Тетани Гіряк-Богачевської, Пекарська б. 5—5
ГОРІХИ волосські вол. 11—, бжальний мід 12-50, жоний куратиний 15. П'ятькілеві пакунки франко післяплата. Лібанський, Залишки. 737 2—2
„UNDERWOOD“ український і „Adler“ українсько-польський оказійно: „Машин-нопол“ Сикстуська 9. 740 2—2
ВІЧНІ ПЕРА золоті та їх напрана найде-шевше: „Машиннопол“ — Сикстуська 9. 740 2—2
Ширіть наш часопис!

СЕНЗАЦІЮ викликали плити „СИРЕНА-ЕЛЕКТРО“ з наспівами коляд і щедрівок славного львівського хору „СУРМА“ під диригентурою п. І. Охримовича. 1—2
Зроби радість своїй родині і при-дбай таку плиту! Ціна зол. 3—.
Поручаємо також великий вибір укра-їнських народних пісень у виконанні хору „Сурма“, хору „Бандура“ Івана Сайка і сольо на бандурі М. Телігн.

Книжки на ялинку!

РОДИЧ! Не жалійте гроша на книжечку для своєї дитини! Нехай під ЯЛИНКОЮ найде кожна дитина відповдну для себе книжечку! Цей дарунок буде для неї найкращий і пожиточний, а для Вас найдешевший. Нехай у віт Різдва Христового стане в наших РОДИН-Х святом ДУХОВО! ОБНОВИ, нехай оуде сячмомом народним СВІТЛА І ПРАВДИ, яких видним знаком є КНИЖКА! — Видавництво „СВІТ ДНІМ ЛН“ Львів, ул. Зіморо-вича 4, має великий вибір прагарних книжок для дітей. Каталогів висилється безплатно.

Майже ДАРОМ

Фірма „Галицький Магазин Новин“, галицька 15.

:: продає всілякі блаватні товари за безцін ::

для прикладу ціна ціни:			
Фланель на біля	0-55	Полотно	0-35
„ на пажки	0-65	Дивка на підштанці	0-65
„ у найн. взорн	0-75	Зефір на сорочан	0-75
„ кол рона	0-70	Попеліна на сороч	1-30
„ на деш. блузні	1-15	Перкаліна колір	0-75
Бая двоштор	1-30	Сирій коар шови	1-20
Вельвети і штруски	1-70	Хустини до носа	0-10
Вовна на сукні	1-70	Сервети	0-20
„ на платі	3-30	Стіран	0-35
Шел-оти на убрання	2-45	Вафа, ручники	0-28
Сукно дешетарське	3-30	Купел. ручники	0-30
Коци	4-25	Восни	1—
Палани	5-40	Помешки	1-25
Капи і обрусн	2-50	Простирада кодр.	4-90

Великий вибір шовкових і вовняних матеріалів.
УВАГА: При закупні товару від 5 зол. задурно біачи до кіна Палас. Апо-льо Атланти і інших.

Велика знижка цін

видань Видавничої Спілки „Діло“

Евген Чикаленко: Спогади		почтова ціна пересилки	
Частина I. II. III.	4-30 зол.	0-50	
Сюжета частина по зол 1-50			
Ст. Левинський: З японського дому	1-50	0-25	
М. Рудницький: Маж ідею і Формою	1-30	0-50	
Е. Бронте: Буревісник, переклав М. Рудницький	1-50	0-50	
Проспер Мерме: Велика кімната та інші опози-данія, переклав Василь Софронів	0-95	0-25	
Альфред Доде: Маціцький, із французької мови пе-реклав М. Рудницький	1-00	0-50	
Володимир Островський: Сміх землі	0-30	0-15	
Микола Матія Мельник: Кризь дим і згар	0-50	0-15	
Гордіт Брасок: Безлуги	0-50	0-15	
Михайло Возняк: Шеаченко і князь Релліна	0-80	0-15	
Михайло Возняк: Белея і Конський	1-30	0-15	
Др. ст. Баран: Новий самоуправний закон	0-80	0-15	

Дистати можна у Видавничій Спілці „Діло“ Львів, Ринок 10 або в книгарні „ПРОСВІТА“, Львів, вул. Руська ч. 1

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти, 4 оголошення шпальти.		Остання сторінка 1/1		зол. 480—	
Дрібні оголошення від слова:		1/2		250—	
натримоніальні і приват. кореспонденція по		1/4		130—	
купи, продаж, виписи з т. д.		1/8		70—	
вказуючи прани					
слова текстів друком подвійно,					

За редакцію відповідає Олександр Костик, Видає Видавничі Спілка „Діло“, З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шлях. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописи не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-30 зол.
Частіше 15-00 „
Щорічно 30-00 „
Річно 80-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді, Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. л., Румунії 150 лей, Бельгії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол. — Залив адреса і зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарі: 29-25.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИКІРВКА
20 сот.

Передконгресові наради українських політичних партій.

Дня 24. грудня ц. р. почалися у Львові наради 7-ох українських політичних партій у справі скликання Всеукраїнського Національного Конгресу. В нарадах беруть участь:

- 1) Українське Національно-Демократичне Об'єднання (учасники: Дм. Левицький, Вас. Мудрий, О. Луцький, М. Рудницька і Любомир Махаришча);
- 2) Українська Соціалістично-Радикальна Партія (учасники: О. Навроцький, М. Матчак, М. Стахів і М. Вахнюк);
- 3) Українська Соціалістично-Демократична Партія (учасники: Волод. Старосольський, П. Буняк, І. Квасниця);

4) Українська Народна Обнова (учасники: О. Назарук, Р. Гайдук, І. Дурбак, Ст. Годованний і Павло Кравець);

5) Українська Партія Соціалістів-Револьюціонерів (учасник: Н. Григорій);

6) Українська Радикально-Демократична Партія (учасник: К. Мацієвич);

7) Українська Соціалістично-Демократична Робітнича Партія (учасник: Іс. Мазепа)

Наради відбуваються рано і пополудні в домі Українського Національно-Демократичного Об'єднання.

Відїзд василіянських місіонерів до Бразилії.

Дня 12. ц. м. відїхали зі Львова через Раву Руську до Варшави о. Венедикт Володимир Мельник, ЧСВВ (родом із Небелова к. Перегінська) і о. Іпатій Іван Майка, ЧСВВ (родом із Тернополя). З Варшави відїхали 16. ц. м. до Марселя (у Франції), відти 20. ц. м. кораблем „Флоріда“ до Сантос у Бразилії, опісля до міста Прудентополіс,

із Ужгороду (в Підкарпатській Русі) відїхав через Неаполь до Бразилії о. Посиф Роман Мартинець, ЧСВВ, б. редактор ужгородського „Благовістника“. Бажаємо згаданім священикам якнайшвидших успіхів у місіїній праці між нашим народом у Бразилії. (Л.)

Перед поїздкою прем. Фляндена і Ляваля до Лондону.

„Еко де Парі“ повідомляє, що мін. Саймон підчас розмови з прем. Флянденом і мін. Лявалем у Парижі запросив обох державних мунів Франції приїхати в січні 1935. р. до Лондону. Поїздка обох перманентів французької політики до

Лондону відбулася швидко по закінченні в багетній Саврі і наладнанні вагонів між Францією та Італією. У Лондоні Флянден і Ляваль обговорюватимуть з мін. Саймоном проблему розброєння і поверот Німеччини до Ліги Націй.

Гітлер хоче запропонувати Франції мировий пакт.

Віденський „Н. Вр. Журнал“ довідується з добре поінформованих кол у Берліні, що Гітлер з кінцем січня 1935. р. після остаточного поладнання сарської справи планує пропозицію до сусідніх держав, перш усього під адресою Франції. Буде ця пропозиція вважатися віковичною ворожнечу між Францією і Німеччиною покінченою. Задля цього буде побажаний пакт приязни між обома державами, подібний до того, який Німеч-

чина заключила з Польщею. Але при відомій французькій неохоті до таких умов треба втягнути також інші сусідні держави до запропонованого пакту, що обважував би довший час. Берлінські політичні кола бажали би такого пакту на 10 а не змозі її на 30 літ. Що перед здійсненням такої пропозиції треба би наперед поконати величезні політичні труднощі, про це в Берліні не сумніваються.

Італія домагається від Абїсинії сатисфакції.

Агенція Стефані оголосила дощу заяву італійського уряду про сутичку біля Уалюаль 3. ц. м., де м. йн. сказано: „Уалюаль не є відокремленим епізодом, але найновішою спробою етїопських правлящих і несправжніх відділів порушити пограничну смугу між Етїопією та Італійським

краєм сомалів і спровокувати італійські війська. Італійська влада має на це багатий доказовий матеріал. Етїопський уряд мусить дати відповідну сатисфакцію, щоб привернути порушене право, яке випливає з умови між обома інтересованими державами та з пакту Союзу Націй.

Більшовицький терор у Ташкенті.

Після виголодження України прийшла черга на центральн-азійську совітську область Ташкенту. Там росте бавовна і тамешні селяни заважають тепер такого лиха, як назвала Україна. Кореспондентка з Москви каже, що совітський Постинцев в Ташкенті, В. В. Квібишов, вживає всіляких терористичних засобів, щоб приспівити

ти продукцію бавовни. Дотепер промано 31 управителів колхозів і інших урядовців з комуністичної партії, але чиства йде ще далі. На смерть призначено 22 людей, між ними управителів колхозів. Шість людей багало помилувано в Центральнім Екзекутивнім Комітеті в Москві, але ніщо не допомогло. Їх розстріляли.

Шкідливість пропаганди учителів.

НЮ ЙОРК, 5-го грудня. (Вл. кор.) Сьогодні починається конвенція Національного Товариства Фабрикантів. З цієї нагоди видало товариство брошуру, що в ній висловлює свій догляд на причини теперішнього перелому. Головне вістрян авертається проти „дестеріалізмних реформаторів“, а відтак проти комуністів-гоєнтелів. Одночасно дісталася також і учителям, що займаються пропагандою комунізму під заставою академічної свободи. Тких учителів називає брошура шкідниками суспільности. Основною американською

доктриною — кається в брошурі — є спільний інтерес усіх класів. Цю доктрину тепер захитують радикалістичні агітатори і їх прихильники. Вони хочуть ще погіршити і так важке положення і в той спосіб надіються довести до руїни усього, що американцям дороге. Комуністична пропаганда тепер більше шкідлива ніж коли інше тому, що багато безробітних людей має час слухати агітаторів, а крім цього люди в нужді схильні шукати рятунку з якоїнебудь сторони.

Матеріали на мужеські убрання

спортові, візитові, фрак і смокінги з найліпших Бельських фірм, як такі оригінальні англійські у величезному виборі — поручає

Дім Моді

Льв. п. Марійська пл. 4. Європейський і отель

Обслуга в українській мові.

Після Загального Зїзду „Рідної Школи“.

ВРАЖІННЯ ОЧЕВИДЦЯ.

Львів, 26. грудня 1934.

Про хід нарад цьогорічного Загального Зїзду „Рідної Школи“ та його висліди — вибір нової Головної Управи — наші читачі вже знають з вчорашнього „Діла“. Словом, зіхались делегати, висловили свої жаги, пригадали відомі серед нашої дійсности болячки і розіхались більше чи менше вдоволені, що нова Головна Управа далі нестиме тягар відповідальности за цілість українського приватного шкільництва та особливо буде клопотатись про необхідні матеріяли: засоби для вдержання своїх шкіл та забезпечення нужденного життєвня учительству й урядовцям. Але саме тут скривається суть нашої вчорашньої дійсности. В чому діло? Просто — наші побоювання, висловлені два дні тому на цьому місці, здійснилися і найшліше чимало учасників Зборів, які гальмували хід наради та зводили їх на рівень пристрасним тоном промов та їх несуттєвим змістом. Словом, ми мали вчора знову трафаретний образок т. зв. боротьби за установи, веденої націоналістичним табором. Це був образ дуже сумний і жалюгідний.

Поза поданням формальних статутів справ, як признання абсолютної уступачої Головної Управі та вибором нової і палкої дискусії про „опортунізм“ чи „принципіалізм“ деяких наших рідношкільних діячів, Загальний Зїзд не вирішив ні одного з тих важливих рідношкільних питань, про які була мова у позавчорашнім „Ділі“ напередодні цьогорічного Зїзду. І чи не є парадокс, що єдиний реферат п. н. „Нові програми навчання у зв'язку з реформою шкільництва зі спеціальною увагою на українство“ Зїзд стигнув на внесок одного студента (найбільш гомикого „лідера опозиції“) з порядку наради? Тимчасом реферат міг дати основу до дискусії про виховання молоді, про необхідні практичні висновки для української національної педагогії з нових урядових розпорядків. Замість призадуматись над цією засадничою проблемою, молодечі „опозиціоністи“ нахиливалися на старих і заслужених рідношкільних діячів, оперуючи — як звичайно — здебільша інсинуаціями.

Шойно поважна дискусія над новою програмою шкільництва могла видвинути напрями для діяльности не тільки нової Головної Управи, але в першу чергу низових рідношкільних діячів. Якраз кожночасний Зїзд „Рідної Школи“ повинен присвятити найбільше уваги програмовій діяльності установи, на яку наше громадянство покладає такі великі надії. А тимчасом навіть не доконала організаційних й фінансових справ, а доконала немилых націоналістичним крикунам осіб крутилася піла дискусія, яка збрала понад 4 години (!) дорогого часу. Коли відомі поважні наші громадяни і діячі заторкували катастрофічне положення нашого шкільництва, зменшення числа шкіл і застрашуючий упадок молоді головно по середніх школах — ці переважні справи не находили майже ніякого відгуку. Те саме було з порушенням питань про комплектування на борзі діточих бібліотек при

П р и с и л а й т е п е р е д п л а т у !

Кружках „Рідної Школи“, маючи на увазі швидко появу бібліотечного закону, який перекине тільки нові татари на наше громадянство. Користі з таких бібліотек, складених з чужих книжок по громадах, не буде ніякої, хіба тільки шкода — і заздалегідь треба їй небезпечно протидіяти. Але і ця „дрібниця“ не вийшла зрозуміння у „принципалів“. Тому вчорашні Збори різко висунули потребу реорганізації Загальних З'їздів, потребу іншого ведення нарад, зокрема потребу і продовження каденції Головної Управи бодай на три роки. Про актуальність цього питання свідчать саме голоси деяких делегатів, які впади на вчорашньому З'їзді перед закінченням дискусії. Ці голоси були не тільки затором відрухом на безплідну дискусію, але виявом журби за долю установи. Коли вже на плечі членів Головної Управи складається вирішення суттєвих справ, слід дати змогу цій Управі не тільки опрацювати до найменших подробиць план діяльності, але теж відповідний речинсь на переведення в життя такого плану. В той спосіб заповнилося би теж безперервність праці членів Головної Управи. Коли навіть на основі закону про товариства Загальний З'їзд мусить уже відбутися, тоді слід би на місце відьосованих або померлих членів Головної Управи вибрати нових, активних, але в першу чергу фахових людей. Крім того З'їзд слід розбити на кілька комісій, як організаційну, фінансову, дошкільного і шкільного виховання, видавничу і т. д., які вели би дійсно ділову працю. У кожній комісії делегати мали би змогу вирішувати ці справи, на яких найбільше визнаються і тільки фаховість, життя справи, досвід та громадянський стаж дають змогу працювати у тих комісіях і кандидувати до Головної Управи.

Тимчасом і на Загальний З'їзд „Рідної Школи“ попадають цілком випадкові одиниці і цілком випадково беруть вони участь у вирішенні суттєвих рідношкільних справ. Діється це через

аздалегідь підготовлювану збірку націоналістів та байдужність старшого громадянства, яке не допильнує особистого складу делегатів від Кружків. Це єдина причина, чому на Заг. З'їзді раптом являється таке велике число молоденьких крикунів, які приходять на збори з метою перекласти політичні порахунки. Вважаємо найбільшою аномалією, що саме деякі такі одиниці, нічим для рідношкільної справи досі незаслужені, попадали до нової Головної Управи, як члени чи заступники. Можна теж висловити

жаль, що провід вчорашніх Зборів не стояв на належній висоті.

Вчорашні явища не сміють повторитися. Націоналістичні студенти змушують зживати інших засобів оборони національних установ. До тих засобів належить більше дбайливе підготовка всіх з'їздів і загальних зборів та кращого ведення нарад. Для добра установи, добра нації, — для добра самої молоді, що криком і демагогією не втримає та не розбудує існуючих національних цінностей.

„Мирним шляхом хочемо ревізії кордонів!“

(Репортаж з Мадярщини.)

(Продовження.)

В Будапешті, в найрухливішому центрі міста, недалеко парламенту, простягнувся прекрасний, світлий майдан, названий „майданом іреденти“. Посередині, олушений на пів щогли, мадярський національний прапор в жалобі, в далі квітник, що представляє собою географічну карту Мадярщини, — колось і сьогодні: Червона смуга квітів, — це трианонські кордони. А довкола напис: „Вірю в Бога, вірю в Батьківщину; вірю в справедливість Божого Провидіння; вірю, що Мадярщина буде могутньою, — Амінь!“

Оце молитва народу, що стала могутнім засобом мадярської ревізійної пропаганди, молитва, якою захопився англійський король преси лорд Ротемір, як Байрон колись Грецію.

А з чотирьох боків майдану, — чотири алегоричні статуї, на зразок алегоричних постатей на площі „Де ля Конкорд“ в Парижі. Персоніфікації втрачених земель: Хорватії, Семигороду, Словаччини і... Підкарпатської Русі. Алегорія

підкарпатська дійсно страждальна: закований у крайський селянин, простягає благально руки до Мадярщини...

Ось власне. Підкарпатська Русь в програмі мадярського ревізійізму, — це була саме головна причина задля якої приїхав я до Будапешту. І задля якої сходив я всі доступні для мене, компетентні установи, почавши з міністерства закордонних справ, а скінчивши на визначних ревізійоністичних діячах.

В міністерстві закордонних справ прийняли мене дуже ввічливо, хоч з помітним здивуванням. У тому здивуванні була може й дрібка... недовіри.

— Український журналіст?... Зі Львова?... З польської Східної Галичини?...

— Панове дваєтеся?

— Ні, що-ж би! Але ви перший український журналіст, якого бачимо в Будапешті!

Начальникові пресового департаменту викладаю відразу на стіл всі свої подорожні документи.

— Але-ж дякую, не треба!

— Але-ж прошу!

Проте приглядається до моїх паперів, досить уважно. Щойно коли йому передаю поручаючого листа з мадярського посольства у Варшаві, всі сумніви остаточно розвіваються.

— Дуже радо вітаємо, — говорить усміхнено — чим ви цікавитесь, пане редакторе?

— Всім, що докруги бачу. Але в першу чергу ревізійоністичною проблемою.

Мій співрозмовець втискає в око могокль і сягає по велику мапу Мадярщини.

— Будь ласка. Ось вам кордони нашої держави. Ось наші кордони перед Трианонським договором і тепер.

Говорить досить довго. Слухаю доволі переконуючих під господарським оглядом аргументів, які відомі мені зрештою вже з мадярської пропагандивної літератури і які коротко засував я ще на початку мого репортажу.

— Проблема, яка не дається вичерпати в одній розмові, — закінчує мій співрозмовець. — Чи ви не відмовились прийти до міністерства по полудні? Можна буде спокійніше і довше поговорити.

Очевидно погоджуюся. І тогож дня по полудні, в год. 3-тій сидимо вже разом в ватпінному кабінеті, при чому бере мене в особливу опіку радник міністерства п. Павло Липовіцки, старший добродій зі сивавою борідкою, спеціаліст по справам ревізійізму. Прислухуюсь до трівища і зацікавлено питаю:

— Вибачте, пане раднику, ви українець?

Усміхнувся:

— Ні, я мадяр. Мої предки жили колись на Підкарпатті. Знаю Закарпаття, знаю Галичину. Колись служив у Львові при австрійських уланах.

Говоримо по німецьки.

— Отже ревізійізм вас цікавить, редакторе? — Власне. Стільки шуму через нього в Європі. Оженився:

— У вас також?

— Ясно! Марсель, хорватська авантюра в Союзі Народів, атака Бфтича і протест Еккарда... Махнув зневажливо рукою:

— Інтрига. Зрештою ми з Хорватії зрезигнували. Не хочемо.

— Хорватія була чейже складовою частиною мадярського королівства? — заважаю.

— Безперечно, але вповні автономною.

— Все-ж таки!...

— Хорвати злучилися зі сербами. Хай самі рішають між собою.

— Значить, воно так, як я думав. Мадярщина не підтримує хорватського іредентизму?

— Боже хорони! Крім признання права анілю політичним емігрантам, що його дає пожна держава, не маємо нічого спільного з хорватським іредентизмом.

— В Янка Пушпа був очевидно лише звільний табір?

З нашої кооперації.

РОЗПУЧЛИВІ ЛИСТИ ДО РСУК.

Кооперативи, які силою нинішніх розпорядків міністра скарбу змушені вступити до польських Ревізійних Союзів, головню кооперативи з Волині, Полісся та Холмщини, пишуть до РСУК розпучливі листи, в яких заявляють своє бажання не зривати зв'язків з РСУК, і надалі у якій-небудь формі до нього належати. РСУК, робить ще старання, щоб ті кооперативи могли належати до нього не для ревізії, а для ідейного зв'язку. Хочемо вірити, що це вдасться.

РСУК, мусів вичеркнути зі своїх членів, на основі агадуваного вже не раз обкращення компетенцій та території діяльності, 424 кооперативи і крім того 156 новооснованих кооператив, які були в свіденні РСУК, але не стали ще формально його членами. Разом 580 кооператив утратило опіку рідного Рев. Союзу.

Директор РСУК, пос. О. Луцький у своїй статті в „Госп. Кооп. Часописі“ під наг. „Щож будемо робити?“ пише між іншим:

„В деяких листах до нас пишуть нам кооперативи, які мають перейти під іншу ревізію, що радше звільнюють себе, ніж відстануть від РСУК. Розуміємо добре цей вибух жалю, однак по зрілій розвазі з цілою рішучістю відповімо на це: Не ліквідуйте себе, не опускайте рук! Дума й розум цілого нашого народу вже ціпко зрослися з гаслом: „Рідна земля й рідна кооператива!“ На цих двох основах будемо нашу кращу долю. Довголітня праця переконала нас, що такі кооперативи, які основує РСУК, добрі й конечні для нас. Боронім цієї нашої основи всіми силами! Ніякі тяжкі умовин нехай не виводять нас з рівноваги!“

„Дальша приналежність до РСУК, для всіх справ поза ревізією дасть нашим кооперативам на північ і захід від Львова доказ, що ще

вільно нам мати свою рідну душу. А навіть, якби й ця ниточка урвалася, РСУК, ще жие і всім українським кооперативам все буде вільно вдержувати з ним найсильніший моральний зв'язок. Кооперація — це не тільки купівля-продаж і рахунок. В кооперації мусить бути жива душа, а душі ніхто ще й ніде не скував у такі кайдани, щоб для неї виходу не було. Гому не попадайте в розлуку і не ширіть паніки! Хто живий, нехай живе думає!“

УКРАЇНСЬКА КООПЕРАТИВНА МЯСАРНЯ У ЛЬВОВІ.

Після великих перешкод удалося Центросоюзові винаймати при вул. Жовківській льокаль на великий м'ясарський варстат з вуджарнею і ледівнею. Для збуту виробів з цього варстату отворить Центросоюз з початком січня три м'ясарські деталічні крамниці у Львові.

ДОБРИ ВИСЛІДИ ДРІБНОЇ ОЩАДНОСТІ.

За доказ, як з дрібної, але масової ощадності збираються великі капітали, які у формі дешевих кредитів ідуть на службу народові, може послужити ощадністєва секція при У-країнбанку в Городку. Цю секцію засновано в грудні 1931 р. Її члени й окремі збірщики почали енергійно збирати дрібні ощадністєві вкладки навіть по кілька сотиків тижнево. Уже в грудні 1931 р. зібрали в той спосіб 214 зол. В 1932 р. зібрали 4.671 зол., в 1933 р. — 5.473 зол., а в 1934 по день 11. листопада 5.475 зол. Разом з дрібних сотиків, але постійних вкладок зібрано досі в Городку 16.835 зол. Це добрий приклад для інших міст і містечок. В. Л.

Камізельки, пульвери, рукавички і вовняні шкарпетки поручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Боїмів ч. 4. 47/53 40—60

ВОРОЖНЕЧА МІЖ НІМЕЦЬКИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ В АМЕРИЦІ.

НЬЮ ЙОРК, 13. грудня. (Вл. кор.). З нагоди вересня Гітлера в Німеччині організувалося велика частина ньюйорських німців в „Товариство Приятелів Нової Німеччини“ і розпочала наступ на елементи ворожі гітлеріадам. Коли від американського конгресу приїхала до Нью Йорку комісія для прослідження „неамериканських затії“ ріднями організаціями, Т-во Приятелів Нової Німеччини стало в першу чергу предметом ворожечі поліції та громадянських установ. Через те цілий німецький рух почав набирати марки ворожої американському урядові. Для протидіяння „приятелям“ розпочали активність давні німецькі організації, що стоять на ґрунті лояльності до Америки. Під проводом Т-ва ім. Штай-

беля вони почали відпекуватися всяких зв'язків з „приятелями“, а це викликало серед них негодування та обжалування в зрадні німецьких інтересів. Штайбеністи, або по американськи стюбеністи скликали велике віче, на якому остерігали німецьку молодь перед нелояльними виступами „приятелів“, отже симпатиків німецького нацизму та гітлерізму. На це відповіли нацисти зібраними в серці мім. дільниці в Брукліні і на ньому поспішали погрози в бік стюбеністів, що вони, нацисти постараться розлазати та знищити організацію стюбеністів. При цій нагоді очевидно дісталося і жидом, а то адвокаторів Унтермєрові та конгресменові Дикстїнові на їх протинацистичні виступи. —

— Менше, як табір! Була ферма, був фільварок, на якому працювали різні люди — політичні емігранти. Малий фільварок серед пущи.

— І такий великий крик!

Сміємося.

— Отже чого хоче Мадярщина? — питаю далі.

— Чого? Нічого більше, як лише ревізії Трианонського договору. Пам'ятаючи ціле практичне безглуздя того договору, є ще чисто правні підстави для його уневажнення. Держави, яким призначено частини нашої території, прийняли на себе низку міжнародно-правних зобов'язань. Тих зобов'язань не виконано. А невиконання альянсу договору — річ ясна — уневажнює цей акт!

— Як уявляє собі малярський рід, пан раднику, таке переведення ревізії Трианонського договору?

— Мирно. Тільки мирним шляхом. В теперішній політичній констеляції ділимось європейські держави на: прихильні для нас, байдужі і ворожі. До прихильних нам, від яких надіємося підтримки в досягненні цілі, належать: Італія, Німеччина, Англія, Туреччина та Польща. Ворожі:

до нас є: Словенія, Румунія, Чехословаччина і Югославія.

— А Франція?

— Франція є індиферентна.

— Як уявляє собі панове практично це перекладення ревізії кордонів?

— Цілком просто. Натиск наших приятелів у деяких складних міжнародних ситуаціях, може зробити багато! Крім цього господарське положення деяких держав, само собою зробить їх більше уступливими.

— Наприклад?

— Наприклад Чехословаччина. Підкарпатська Русь і південна Словаччина робить чехам більше турбот, як користі. Але повернім до менторичних справ трианонського договору. Справа ревізійистичної акції не належить на ділі до resortu міністерства закордонних справ. Вона майже всеціло в руках громадських, патріотичних чинників, згуртованих в першу чергу в Ревізіоністичній Лізі. Якщо захочете, можемо тих панів завтра відвідати.

Треба було погодитися. Ми перейшли на загальні теми.

(Докінчення буде.)

Роман Голіян.

Від деклямації до доказів.

Волинська, грудень, 1934.

I.

Луцький часопис „Wolyn“, реферуючи наш лист з приводу статті тогож „Wolynia“ під назвою „Про чесну оцінку фактів“ (ч. 47.), вкладає в наші слова цілковито чужий нам зміст (про промову в соймі д-ра Д. Левицького); дозвольте коментувати наші слова про те, що лише ми, українці Волині, знаємо свої болячки (а не хто інший); аде, що нічого не знає про вибори 1930 р.; перескажу на особисті справи і т. д.

На все це ми не реагуємо. В кожного свій смак і методи. Зрештою, є це для нас річчю маловажною.

Перед нами до болю пекуча українська справа, розв'язання якої в силу фактів залежить також і від польської сторони. Тому то ми не можемо обійти мовчанкою останнього слова „Wolynia“ який намагається обернути українську проблему в жарт і деклямацію.

Хоча — в дійсності є трохи інакше і гірше для „Wolynia“

II.

Через те, що правда волинського життя відбивається на сторінках „Wolynia“ не зовсім правильно, ми, щоби змусити редакцію задуматися над тими неблизьцями, які вона пропонує, і зро-

зумити великі шкоди для справи під її освітлення дійсності, запропонували (хоча згорні аналіз, що це дарма) поїхати з нами по селах Волині, придивитися до цієї дійсності й почути на власні вуха, що кажуть про свої болячки „задоволені“ й „оптимістично настроєні“ волинські маси.

Розуміємо добре, що така пропозиція, як кажуть, припірає до муру: або їдь і признай нам рідю, або не їдь, себ то „спасуй“ і теж признай рідю.

I „Wolyn“ спасував.

Сказавши: „п. Senex нагадує й не раз промову Редакції „Wolynia“ „сильну поїздку з метою пізнання настроїв мас“, — ніякої відповіді не дає і зараз перескажує до нашого другого речення. Колиб „Wolyn“, ідучи цим самим шляхом далі, сказав ще, в яких ділянках життя є але, то вважить можна, булоб дискутувати, та видає:

„Не перший раз Senex намагається почати з „Wolyniem“ дискусію. Проте вважаймо її за не доцільну.“

Знаємо, що „веномільні“ дискусії не приймають. На Волині таких „веномільних“ дуже багато. Чи зараховує себе до них і редакція „Wolynia“ — не знаємо. Зате всі знають, що не тільки в політичному, але й у науковому світі

дискусія вважається за засіб, що може допомогти висвітленню правди та наближенню до неї. Навпаки, ухилення від дискусії в таких болючих справах, як українська, можна вважати за признання слухності протилежній стороні.

Маючи по своєму боці правду життя, ми свідомо викликували „Wolyn“ на дискусію, вимагаючи доказів того, що ним проголошується, а саме: фактів і цифр. Коли „Wolyn“ ухиляється, знову таки маємо право думати, що поза пасує і тим самим признає нам рідю.

III.

Важитований уступ з „Укр. Ниви“ (ч. 37.) можна лише вважати за деклямацію. Але питання польсько-українських відносин на Волині надто важливе й складне, щоби можна спекулювати його деклямаціями про „оптимізм українського громадянства“. Доказовим матеріалом можуть лише бути факти й цифри.

До такого доказового матеріалу кожний український громадянин повинен поважати. Докази пропорційності (до кількості українського населення) організацій різного характеру, участі в законодавчих органах самоуправи і т. д. безумовно причислялись би до вияснення українського питання на Волині.

Ухилення від річової дискусії не можемо інакше трактувати, як „пасуванням“ перед нашим голосом.

Senex.

Мировий заклик папи.

В авті ватиканської консисторії прийняв Євangelі Отець 24. ч. м. в ориві архієпископів, прелатів і державного почоту святошні побажання зібраної кардинальської колегії, висловлені кардиналом Гравіто Пінятелі. У своїй рідчавній промові папа Пій XI, звернувся з мировим закликом до всього світу. Він укавав на минулий святі рік і говорив описав про мир, що є все на думці й найбільшим бажанням церкви та її голови. Кажуть, що хто хоче миру, мусить мир приготувати, а зброєння це тільки охоронні засоби перед війною і гарантія миру. Папа хоче в те вірити, бо впевнений, що стояла би в суперечності з цим бажанням, була би жаклива. Тому папа молиться за мир.

Але якби всетаки знайшовся хтось, що в самогубному або потубному для інших намірі во-лів би війну між мир, тоді мусимо до Всевишнього молитися: Об'єднай народи, що хочуть війни. А одночасно хочи в серці і на устах зберегти іншу молитву і висулути на Ваші побажання: Слава Богу на висоті і мир людям на землі!

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛО“ З ДНЯ 27. ГРУДНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

58

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Тоді пірвалися мої відносини до Барвінського. Я почав дивитись іншими очима на його особу і його політику, якої я став рішучим противником. Я переконався, що Барвінський, може в добрій вірі, але проти волі народу, веде політику з поляками та що та спілка з ними, правда, дуже догоджує інтересам поляків, та зате дуже шкодить інтересам нашого народу. Тепер зрозумів я ті дуже пильні інтереси його з Сапігою і той приязний усміх Баденія до мене, як редактора „Правди“.

Так клялися перші основи до нової ери. „Правда“ не мала далі успіху серед української суспільності. Уважали її польською реплікою і такою лишилася вона до кінця свого існування.

В 1889 році відбулися нові соймові вибори. Перевагу їх спільний виборчий комітет, зложений з народівців і москвофілів. Всюди були поставлені і цим комітетом затверджені спільні кандидати. Замітне те, що таким кандидатом з Тернопільщини був Олександр Барвінський і в цьому видно, що бажання відіграти політичну роль, він не гордився мандатом і з консолідаційних рук. Однак це не вдалося, бо він перепав проти поляка. Тому в рік опісля повів він політику в інший бік, яка просто протилежною дорогою мала довести його до цілі.

Вибори з 1899 р. були перші, переведені під Баденієм, однак не були ще ще властиві Бадені-

нівські вибори, якими стали щойно вибори до сейму в 1895 р. і парламентарні в 1897 р. І при цих виборах були зловживання, та ще не такі „допійочі“, як пізніше. В багатьох випадках завинило і власне хунівство русів, не менше від зловживань урядів; та назагал ті вибори випадки ще несоріше. Між виборцями був підем духа, єдність, солідарність і дисципліна як результат спільної акції. Коли в 1883 р. вишло до сейму всього 9-ох руських послів, то тепер вибрано їх 16-ох, отже загальне число підмоцно з 6 прц. на 10 прц. цілого сейму. Між вибраними було 7-ох народівців: Романчук, Окуневський, Гурик, Гаморак, Савчак, Січинський і Телішевський і сімох москвофілів: Антоневич, Барабаш, Микола Герасимович, Денис Кулачковський, Король, Рожанковський і Сівко та двох урядових: Мандичевський і Охримович.

Соймова сесія, заінагурована цими виборами, підняла доволі високу руську справу і немало затревожила поляків. Була це одна з кращих епох нашої політики. Правда — в репрезентації сейму були і москвофільські послі, але москвофільство не було ще тим, чим є нині і чим стало опісля. Правдиве, свідоме москвофільство було лиш у незначних числах лівівських менерів, а загал т. зв. староруської партії не любив правду українців, особливож фонетички, та фактично стояв у значній частині на українських національних основах і був готовий схилуватись до тих, що дійсно для народу працювали і в політиці за його права боролися. Українські послі вибилися в соймі відрізом на фронт. При виборі президії клубу намагалися москвофіли, правда, переперти вибір на голову Рожанковського, як неутраально-

го, однак акції згодилися на вибір Романчука; його заступником вибрано Антоневича, секретарем Окуневського. Отже провід у клубі мали в дійсності українці, а москвофіли йшли вже за нами сліпо й солідарно.

Сесія зачалася від знаком поважної праці і завзятої боротьби. Почавши від 1886 року не було такої сильної сесії, як отся. Руські послі засипали відразу сойм життєвими й пекучими справами, в яких порушили всі найважливі справи того часу. Їх внесення і промови були дуже різкі й рішучі і при тому дбайливо оброблені; особливо відзначалися тим послі Романчук, Січинський, Телішевський і Король. В соймі доходило до дуже сильних розправ між руськими послами і поляками.

При кінці соймової сесії дійшло до дуже бурхливих сцен при нагоді, як Романчук хотів промовляти як референт комісії по руськи. Це викликало брутальні крики поляків, які спровокували різних послів до таких самих гострих виступів. Ситуація загострювалася з дня на день. Вкінці дійшло між послі Окуневським і шляхтичем з Сокальщини, Томіславом Розвадовським, до словесних зневаг, яких вислідом був поєдинок між ними, що скінчився побідно для Окуневського.

Інцидент цей викликав у краю нечуване одушевлення і зєднав дуже багато симпатії для українців. Українська партія збільшалася щоденно новими прихильниками, а москвофільська тратила симпатії і колиб наша тактика з тим напрямом тривала далі, колиб українська сторона проявляла була послідовно неустрашимо-опозиційний настрій проти поляків, то москвофільська партія була би певно в коботім часі засимілювалася і сплилася з нею.

Світ Божий гарний та широкий.

Різдвяна промова кардинала Інніцера.

У навечеря Різдва Христ ового кард. д-р Інніцер виступив у віденському радіо промову, в якій м. і. сказав:

Світ Божий гарний та широкий має доволі просторів і доволі хліба для всіх. Чому ж стільки горя та плачу стрічає світом? Чому тисячі й десятки тисяч стоять у розпучі супроти життєвих питань. Чому стільки неспокою в світі?

Тому, бо ми допустили до того, що ріжнці, які з природи є між людьми, штучно поглиблюються та поширюються. Протиненства, що повстали з ріжнці плу, віку, стану, освіти

чароду й раси, ріжнці, які виводяться із стану посідання або становища в людській праці, а які повстають наслідком змінної черги долі, асі ті ріжнці ми сильно збільшили, вмовляючи в себе, що мусимо стати напроти себе як вороги, які зі собою не мають нічого спільного.

Всюди, де створюються ріжнці, ми лише не повинні брати верх бажання суперечки і боротьби, а передовсім треба сказати слово: хочу бути доброї волі! Передовсім обов'язує мене приказ любови. Хочу бути доброї волі й оставити іншому його права, хочу підкреслювати мою готовість мира не лише супроти членів родини, сусідів, супроти співробітників у вартаті та бюрі, а супроти всіх тих, з якими щодня стрічаюся.

Не лише одиниці, а й цілі народи та держави повинні бути тої самої думки. Коби в цього річчя свята засіяло світло найгарніших зірок справедливости та любови.

Найкращим дарунком

на ялинку є правдивий килим Хамули. Буде весело у Вашому мешканні — а Ви станете більше вдоволені.

722 2—2 Килими Хамули мистецькі і вічні.
Склад: Львів, Рутівського 1. (біля Марійської пл.)

Шкільництво, якого нема...

Промова пос. М. Рудницької, виступлена на бюджетовій комісії сойму у дискусії над бюджетом міністерства освіти дня 20. грудня 1934 р.

(Докінчення.)

ПОЛІЦІЙНІ МЕТОДИ А ПЕДАГОГІЯ.

Вкінці хотіла би я торкнутись одного незвичайно болючого і дразливого питання, про яке ми, українські посланці, говорили вже не раз і на пленумі й у соймових комісіях, а саме про методи, якими урядові чинники поборюють впливи нелегальних організацій серед шкільної української молоді.

Ніколи не заперечували ми, що державна влада має право боротись із конспірацією на терені школи, а проте ми мали і надалі маємо дуже поважні застереження щодо метод, якими і шкільні і поліційні чинники користуються у тій боротьбі з молоддю.

Передовсім не можемо погодитись з тим, що до тих проявів, які дуже часто не є нічим більшим, як молодечею романтикою, ставляться органи влади виключно зі становища поліційного, а не з педагогічних засновків, і що поборюють їх виключно поліційними репресіями, а не лікують їх виховними засобами, основаними

на знайомості молодечої душі. На підставках психології молодечого віку, його замишування до таємности, перебільшування, його нахилами до опозиції, негачі та бунту, можна оперти дуже позитивні та гарні речі, (напр. на зрозумінні тих інстинктів молоді опертий скаутинг), але можна також неамілою поведінкою зробити з них ґрунт до революційної організації.

Стоїмо на становищі, що такими проявами, або коли волієте вибриками, повинна зайнятись передовсім педагогія, а не поліція.

ДВІ МІРКИ РИГОРУ.

Далі не можемо апробувати незвичайно ригористичного підходу до тих справ шкільної влади. У 1933-34 шк. році більш як сотню учнів і учениць українських середніх державних і приватних шкіл припинили в ученичих правах. Таке „припинення“ приходить завжди автоматично, коли арештують якогось учня, навіть тоді, коли органи безпеки випускають його на дру-

Дешевий місяць

у БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ — Львів, Ботмія 12.
Усі товари по ревелюційних цінах!
Для прикладу: шпрукс 1-30, флямеля 60 сот.
перал'на 70 сот. Полотна 55 сот.

гий день на волю і коли виявляється, що прештування основане на помилці. Теоретично учень припинений в ученичих правах має право старатись, щоб знову прийняти його до школи, однак це вдається тільки у виняткових випадках, так, що припинення в дійсности, стає однозначним з виключенням.

Знаю, що і на терені польських гімназій трапляються всілякі протиурядові демонстрації чи так сказати вибрики, а проте підходять до них без порівняння лагідніше, тоді як репресії супроти української молоді не стоять у ніякій пропорції до провин. Напр. в одній польській гімназії у Львові була демонстрація підчас іменин маршала Пілсудського: знищили там портрет, після чого один учень викинений, тоді коли в нас за зовсім аналогічні речі усунули з українських гімназій 21 учнів.

Домагається, панове, від українського громадянства, щоби ми самі поборювали і викоринювали конспірацію на терені українських шкіл. Але як воно можливе, коли ви вилітнували з українських шкіл всякий громадський чинник, коли ви зізолювали українську школу від впливів власного громадянства? Якщо я добре пам'ятаю, то п. міністр у своїй промові на Державній Раді Освіти говорив про „принцип переваги школи над родинним домом в організуванні виховних питань“. Батьківські кружки, що існують при школах, мають, як відомо, дуже обмежені компетенції (здебільша тільки до справ доживлювання), отже в який спосіб можемо мати вплив на шкільну молодь, коли не маємо ніякого впливу на школу, що цю молодь виховує? Всі інші заходи дістати дозвіл на організацію українського Пласту, не дали вислідів, а чейже це був найкращий засіб протиділати небажанам явищам, це був вентиль безпеки для енергії нашої молоді.

КОНФІДЕНЦІОНАЛІЗМ І ПРОВОКАЦІЯ.

Вкінці найбільш поважні наші застереження торкаються справи користування владою на терені школи конфіденціоналізмом і провокацією. На нашу думку система втягання молоді на службу конфідентів і провокаторів захитує всіми основами етики і почуття правоссти серед громадянства, а для молоді вона має такі

Це було страшно для поляків. Страшний був для москвофільства також настрій у краю, викликаний тою завзятою боротьбою, а то тим більше, що саме тоді стало заноситися на війну з Росією і в інтересі Австрії не лежало шальше наражувати собі русинів; навпаки — треба було їх в деім заспокоїти. Тодішній міністер закордонних справ граф Кальнокі зачав просто звертатися до русинів. Звернулися до них також з військових кругів, а й у Німеччині звернули увагу на українське питання, головню завдяки статті про київське князівство, якої автором був Гартман, а інспіратором Бісмарк. Настала хвилина, яку можна було використати хочби в часті у тому напрямі, щоб держава увійшла з русинами в безпосередній зв'язок і говорила з ними просто, не через поляків. І не підлягає сумнівові, що колиб руські посланці витревали були на становищі солідарної опозиції, то уряд був би почислився принайменше з їх найпідільнішими домаганнями. Того боялися поляки і тому намісник Бадені старався розбити солідарну руську опозицію та втворити між русинами партію, яка дала би зловитися польським політикам на угодові гропоозиції, через що уряд згодився би і надаліше полишити руську справу в Галичині, як домашню квестію до полагодження полякам.

Щоби zorganizувати таку партію, звернувшись Бадені очі на Олександра Барвінського, і плодом тої акції була „нова ера“. Приготував ту акцію Барвінський критим штихом, зєднуючи координуючих людей у Львові і на провінції, представляючи їм великі користи такої акції, а багатьох втягаючи терором, що йшов від органів влади, які патрунували цій справі. Агітція за новим напрямом під багатьма огляда-

ми натрапляла на податний ґрунт. Москвофільство допекло вже всім до живого, тож неодному усміхалася перспектива повного його знищення, а таке обіцював Барвінський, представляючи собі стан річи зовсім інакше, як він дійсно мався. Багатьом була пожадана така партія, до якої можна було признаватися, не наражуючись на шикани й переслідування з гори, а тим більше така, якаб навіть тішилася прихильністю вищих урядових кругів і їх ласками; а ті ласки обіцював Барвінський і цим особливо зєднував залежних людей, як урядовців та учителів. Під цим оглядом важив голос Барвінського багато, бо він давав усе, чого досі не давав ніякий з інших політиків. Тому його слова находили у багатьох послух. Барвінський приготував собі терен у краю й у Львові, куди його перенесли в 1889 р. близько два роки.

Покінчивши в 1890 р. практику адвокатського конціпіента у Львові, виїхав я був літом на кілька місяців на провінцію, щоби приготуватися до адвокатського іспиту і не був у Львові тоді, як була проклямована „нова ера“ в соймі. Та приїжджаючи передтим майже щомісяця до Львова, бачив я тут живу агітацію на користь „нової ери“. Бачив зєднування і приготування публічної опії, чув, які гравізувано до „нової ери“ надії, чого люди вичікували і надіялися.

Останній раз перед проголошенням її у соймі був я у Львові з нагоди зборів „Народньої Торговлі“ в дні 1. листопада 1890 р. Тогож дня передполуднем були довірочні збори на „Бесіді“, в яких взяло участь кількадесят людей зі Львова і з провінції. Предметом нарад була сучасна політична ситуація і сучасна на-

ша тактика. Та ті наради ведено в той спосіб, щоб виказати konieczність звороту в наші політиці в напрямі зближення до краєвого уряду, і поляків. Учасники з провінції були переважно цьому противні та стояли за продовженням різкої опозиції, яку від соймовий клуб; вони підносили, що лиш така політика зєднує і потягає за собою загаль та може скріпити значіння і становище нашої партії в народі. Зате учасники зі Львова, особливо з професорських кругів, стояли за зміною політики, мотивуючи її головню надією знищення москвофілів і взагалі мотивами, що їх ширили Барвінський і його прихильники. „Нова ера“ висіла вже у воздухі.

Вкінці прийшли рокові дні в листопаді 1890 р. Романчук проголосив у соймі промову того змісту, якого бажав Бадені. Напередодні відбулася вечором конференція у Бадені, на якій все уложено. Замітна річ, що Романчука на ту конференцію не просили. Були там лиш Барвінський, митрополит Сембратович, д-р Олександр Огоновський, Мандичевський, Телішевський і Кость Левницький. Знаю, що ася акція відбулася в тайні перед Романчуком, якому щойно в останній хвилині подиктовано, що має говорити і чому має дати фірму. Він дав її проти своєї волі, чого опісля часто каляся; був це крок з його сторони незвичайно хибний і недостойний поважного політика. Його стероризували мотивом на інтерес партії і він тому зробив це без запиту. Та саме з огляду на інтерес партії, коли він мав значити добро української справи, повинен він був найти в собі тільки сили, щоб не піддатись нашептам і терорі.

(Далі буде.)

З нагоди Свят

продаємо понижче фабричних цін всілякі блаваги, товари, воєнні і блізняні. Галицький магазин Новик. — Льв. в. Галицька 15.

погубні наслідки, що вони не осталися у ніякій пропорції з небезпечною, яка грозить державі від читання нелегальних лєтучок або спізу заброньованих пісень.

Минулого року ми подали до відома уряду цілу низку безспірних доказів на те, що поліція вживає учнів як конфідентів. Маємо основи твердити, що ті практики продовжуються дельше. Дам панам ось які два приклади.

Один учень, якого арештували і потім судово арегастували, старався безуспішно, щоб його назад прийняли до гімназії. Зсі 'нтервенції в кураторії не дали бажаного вислідку. Після якогось часу цього учня прийняли до школи і цей хлопець, син бідних батьків, нагло розкидає

гроші, що звернуло увагу товаришів і вчителів. Маємо всі основи догадуватися, що цього учня прийняли за протекцією поліційних чинників.

Другий випадок. В одній українській гімназії в часі шкільного свята один учень почав співати пісню, яку вважають протидержавною. Цей факт мав для школи дуже прикрі наслідки. Маємо дуже умотивоване підозріння, що цей учень є на службі поліції. Не домагається ж мене, панове, щоб я вам подала докладніші дані, тому, що не хочу, щоб хлопці йшли через мене до Берези. Минулого року я прочитала в соймі зізнання одного учня, Петра Войтовича, як його намовляли на поліційну службу і цей хлопець сидить тепер у Березі. Чи потягли до відповідальності того комісара поліції, який вербував учня на конфідента, не знаємо.

БОРІТЬБА ЗА ДУШУ МОЛОДІ.

Тих кілька прикладів нехай вистане, щоб зліструвати, як виглядає політика уряду на відтинку боротьби за душу української молоді.

Замах на стародавній характер Ставропігії.

Правдою є, що Ставропігія давним-давно втратила вже своє первісне величезне значіння культурного, переловсім церковно-культурного осередка. Як усе те, що залишилося в руках москвофілів, — відстала від життя, заскорузла, перестала грати активну творчу роль в житті народу і його духовних цінностей та обмежилася до ролі одної з гальванізаційних станиць москвофіліства. Тільки при москвофільському верховодстві можливий нпр. такий куріос, як перебування в установі, що є власником греко-католицької церкви, в установі, яка після приєднання до Унії була одною з підвалин греко-католицизму — на становищі урядовця з немалим голосом у ріжних ділових справах — п. Бендасюк, колишнього греко-кат., тепер голови брагства львівських православних при прав. церкві!

А проте справедливості вже признати, що попередній сеніорат під головуванням п. Третьака, та ще раніший під головуванням п. Сиваляка, бодай не мішався до політики, дбав за церкву, томи, цікавився радше господарськими справами. Але відколи сеніором став п. Гулла — завелася у Ставропігії „велика політика“ і то під гаслом цькування на українців та українську греко-католицьку церковну єрархію.

Серед такої „діяльності“ не під смак ставропігійським політикам стало те, що Ставропігія під правним оглядом, як товариство чи церковне братство, підлягає формально надзорові єпископа. Статут Ставропігії ніколи не вимагав затвердження світською владою. І ось, в своєму засліпленні, привносячи тільки один критерій у всіх своїх ділах — ненависть до українців, — нинішні політичні мейери Ставропігії зважились на замах на стародавній, з цілою традицією установи і всім її характером зв'язаний статут у тому напрямі, щоб його відтепер затверджувало львівське воєводство.

Пан Гулла тишком-нишком підготував зміну статуту, конферував у цій справі у воєвідському виділі безпеки і вже навіть слав цілий воєвий статут. Щоб справу мерщій перепачкувати і поставити церковні кола та все громадянство перед докованим фактом — сеніор Гулла скликав нагло на 21. грудня ц. р. Загальні Збори Ставропігійського Інституту і поміж ріжні йші точки скромно вставив точку про зміну статуту. А щоб пообутися опозиції, навмисне не запрошено на Збори замісцевих членів, яких є втроє більше, ніж місцевих, — зате запрошено „для контролю“ пп. Михайла Ватинського і Олєзюка, які ніколи досі у Зборах Ставропігії участі не брали: їх присутність мала тепер вплинути (або просто важучи — залякати) на деяких членів, які ніколи не мають власної думки і коряться перед авторитетом таких достойників, як названі москвофільські можновладці.

Але п. Гулла таки перерахувався. Після його реферату виступив передовсім історик проф. д-р Адриан Колістятський та вказав на велику вагу справи і значіння Ставропігії як церковного братства, найстаршого не лише в Галичині, але й у цілій Польщі. Його підтримали старші члени Ставропігії д-р Т. Залць, Сосенко і радн. Третьак, які перестерігали перед наглою показаним вирішуванням такої всесвітньої історичної справи, що могло б у дальших наслідках довести навіть до повної затрати установи.

Висновки згаданих промовців, міяких особливих симпатиків українського національного руху, але поважних і тверезих людей, незаинтересованих у „високій політиці“, — зробили вражіння на „мезрачків“. Не помогла і присутність достойників в Народньому Дому. Остаточну рішучість більшістю 13 голосів проти 9 вибрати комісію,

яка має основною перевірити справу евант, зміни статуту, потребу такої зміни і її доцільність та скласти звіт на нових зборах, скликаних при участі членів з провінції.

Думаємо, що цією справою повинні зацікавитися наші церковні кола і сам Митрополитий Ординаріат, бо це не така собі значайна справа, коли зважити, що Ставропігія як церковне братство випроводж 400 літ підлягала спершу єпископові, потім патріярхові, врешті прямо Апостольському Престолові, і в тому характері мала право забирати голос у церковних справах. Тому слід протиставитися зовсім невідповідальним звичкам одиниць, які руйнують історичні культурні цінності, — запаморочені ненавистю до братів одного народу та заскорузли у своєму партійницькому гетті.

Вибагливі плащі 70 золотих
сукні 35 золотих
Великий вибір.
Жіноча конфекція
ФЕМІНА
Львів,
площа Галицька 12 а.
І. пов. рг вул. Баторого. 660

Як виглядає колгосп?

Зразок комуністичної господарки.

В кирсанівському районі вороніжської округи є колгосп, що має грізну назву „Пролетарська воля“. Як пише кореспондент „Соц. Земледеля“, відразу видно, що в колгоспі нема господарського ока і запоздалого руки. Стіни конюшні плетені і вимазані гліною, але глина відстала і в стінах світять діри. Дах на п'ять метрів покритий залізною бляхою, а самий верх соломою. В конюшні темно, долаки нема, зліаний вітер гуляє сабодіно.

На дворі порозкиданий колгоспний інвентар: вози, колеса, скрині, машини. Машини до сортування за літо й осінь так вросли в землю, що годі їх відріжнити від млинка. Плуги порозкидані по всьому подвір'ю, деякі лежать горі лемішами, переди з колісними валляються з боку. Перед воротами понижені вози. Колеса валиються окремо, деякі вози лежать горі колесами. В куті подвіря зложені сани, а власиво не сани, тільки дроти. Літо вони пролежали на сонці, дощак і вітрах й обиди потріскали.

За рікою, на телюці, стоять три стогні сіна. Довкола одного з них лежить чердак телят і корів індивідуального вжитку. Вони дують і ноцують там, користуючись дармовою п. шею. Боки стогів такі обгризені, що телята знаходяться там як під дахом, ховаючись від вітру і холоду у вигризенних норках.

На тоці купи вівса і пррса, неіакриті зерну, тинють від дощів, так само і на озимому тоці, за рікою. Стодола непокрита і пуста. Цічне збіжжя розкидане всюди.

Весь прибуток каси в сумі 9.129 рублів виданий до останньої копійки. На колгоспі нічого не побудували і не придбали. Кудиж розішлася гроші?

— На нафту, на дьоготь, мотузку і „щиломло“ — поясняє голова колгоспу.

†
У перші роковини смерті бл. п. адвоката
Д-ра Івана Км циковича
відбується дня 29. грудня (субота), в год. 8-й рано у солеській церкві
Поминальне Богослуження
з панахидою.
ЖІНКА.

За океаном.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ВИДАННЯ УКРАЇНСЬКОГО БУКВАРЯ В АМЕРИЦІ.

Дня 8. м. м. відбулося засідання єпархіальної шкільної комісії в домі і під проводом єпархіального шкільного референта, о. Володимира Лотовича, в Джерси Сіті. На доручення цієї комісії гром. Теодосій Касків, учитель з Ньюарку, Н. Дж., зладив буквар для українських парохіальних шкіл в Америці. Він предложив цю працю до одобрення комісії. Буквар переходили подрібно крім автора ще також проф. Микитяк і д-р. С. Демидчук. Буквар прийнято в цілості з дрібними змінами. В основу взяли тут взірці букварів американських і в інших мовах, при чому українську мову принорували до потреб української дітвори в Америці. Як показується, гром. Касків обняв увесь матеріал дуже влучно і дав працю, якої ще в Америці не було. Тепер лиш іде про фонди на видання букваря, щоб можна випустити його для вжитку українських парохіальних шкіл уже з початком найближчого шкільного року.

УКРАЇНСЬКА МАРІЯКА ПО ПОЛЬСЬКИ.

Від 1. грудня виставляє театр „Кеміо“ в Нью Йорку фільму з гуцульського життя „Марійка прибула“. Фільму розголошено і в українських газетах і тому багато цікавих українців пішло до театру побачити її. Перед очима пересуваються знані українські картини з гуцульського життя, включаючи і весілля. Коли так фільм не була звукова, то можна було мати, що це справді українська фільма. Тим часом польська мова в устах гуцулів дуже дивно звучить для українського вуха. А вже неприємно бачити гуцулів, що безупинно ариваються до бійки. В цій фільмі не то, що не можна ніде завважити, що це фільм з українського життя, але навпаки, вона має на цілі показати американцям, що гуцули — це польське племя. Відповідно до цього уложені й англійські наліси з поясненнями.

Одночасно з „Марійкою“ виставлено також частину польської опери „Галька“ Монюшка, фільмові картини з часів повені та із зйзду полків із заграниці. При цій нагоді показано й силу польської армії.

ЧАСОПИС У СТОЛИЦІ АРГЕНТИНИ ЦІКАВИТЬСЯ ЖИТТЯМ УКРАЇНСЬКОЇ КОЛЬОНІ.

Газета „Українське Слово“ з Буенос Айрес, столиці Аргентини, повідомляє: У виданні з 27. Х. щоденник „Ла Пренса“ (виходить у Буенос Айрес) присвятив цілу сторінку додатку товариства „Просвіта“ в Буенос Айрес. Поміщено сім знімок: школа з Алсіна, школа на Док Суді, два маленькі танцюристи (Б. Манзія і П. Балаюк) у національних строях, хор при центральному товаристві й окремо жіноча група української дітвори і виділ „Просвіти“. Всі фотографії вийшли дуже гарно. Вишнений також коротенький текст з кількома словами про товариство. Фотографи й репортер „Ла Пренси“ зробили значно більше знімок підчас своїх відвідин і треба сподіватися, що вони їх також використають при іншій нагоді.

Чи Ви пили вже
Чай **E. W. I. G.**
?
Поп-обуйте!!

Болівія виставляє нову армію.

Болівійський уряд покликав 23. ц. м. під зброю всіх мужчин від 18 до 44 року життя. Військова команда хоче спробувати останнього опору проти наступу перувійської армії. Уряд надіється поставити 150.000 свіжих воїків до бою за територію Глан-Нако.

З польської преси.

Новий часопис: „Проблеми“.

У редакції „Бунту Молодих“ прийшло до розвагу. Здається, що причини, як звичайно у таких випадках були двоїстої натури: різниця темпераментів поодиноких редакторів і співробітників та різниця поглядів на сутні справи, в даному випадку на справу тих ферментів, які бувають у житті польської молоді. Словом, чільні співробітники „Бунту Молодих“ — б. львівський і познанський воявода Пйотр Дулін-Борковський, брати Бохенські (Олександр і Адольф) та брати Прушинські (Ксавері і Мечислав) виступили з того часопису й осмислили власний двотижневик — „Проблеми“. У 1-му числі з датою 15. грудня ц. р. пишеться motto: „Треба ставити крапки над і, коли всі пропускають їх, треба досказувати те, чого інші не допонімають, треба нам тим голосніше думати, чим тихіше говорять інші“. Те будучине motto заповідає річ виїзикавішу, яка може бути в якійнебудь газеті: темперамент і сміливість думки.

У першому числі справді слідче зусилля авторів виправдати введення заповіді. Виходить, що головною темою часопису будуть справи польської молоді, трактовані проте не з погляду студентських спорів, а з погляду тих впливів, які діють на нинішню — польську й непольську — молодь. Зараз вступна стаття п'ятує фашистські симпатії молодих елеків однаково, як кому-підійде течія санацийного „Легіону Молодих“, — доказуючи, що на одних впливає сучасна ідеологія Берліна, на других Москви. У тому числі взагалі підкреслене протиросійське обличчя нового часопису. Надзвичайно цікава величезна стаття Адольфа Бохенського п. н. „Русифікація сучасної Польщі“, в якій він з великою цивільною відвагою доказує тезу, що „нині русифікацію внутрішнього устрою Польщі роблять люди, яких головним щитом є заслуги, придбані у політичній

боротбі з Росією“. А називаючи людей і факти по імені, автор доходить до висновку, що „злітаємо впромагу у пропасть, на якій дні знаходиться повний підліт Позьні російською культурою“. Автор протиставляє системі призначування військовиків на всі можливі посади, на які не мають ніяких фахових ані психічних даних, і добуває саме у тому дусі воєнщини на громадських становищах джерело наслідування російських метод.

Надзвичайно живо й відважно написаний теж „огляд преси“, в якому автор, той самий А. Бохенський, п'ятує плазуство деяких польських кол. і штучне аранжування проурядових маніфестацій, і похалявання по вказу згорі таких явищ як Бересті, пацифікація з 1930. р. чи Береза. У тому самому огляді в теж слушна лекція під адресою ославленого Клядімуса Грабика, який „дає, що ще не розуміє, що дотеперішня українська політика уряду скінчилася повним фіяском“. Автор апелює до Грабика, щоби мав відвагу перевести ревізію анахроністичних енциклопедичних поглядів на українську справу і шляхи її можливої розв'язки у Польщі (очевидно, — це плем дезідеріум, бо й під найгрубшою санацийною фарбою ендецька душа не змінилася).

П. Дулін-Борковський в обширній статті п. н. „Важке 8 літ тому, неможливе нині“, займається проблемою галицької крайової автономії. Автор, як відомо, є послідовним прихильником автономічної концепції на курйальній системі. Бачучи труднощі (чи — як каже — неможливість) нинішньої її реалізації, всетаки не ставить точки над „і“ та те каже, що повинен робити уряд та чим грозить політика інша. Признає, що Леон Василевський не може дати відповіді „що слід діяти“, — але це не виправдує такого практичного політика, як п. Борковський, щоб і він не знав, яку дати пораду.

Історична література для малих дітей.

Книжечки „Історія України“ В-ва „Світа Дитини“ — це зерна любови батьківщини у серцях дітвори!

Наука рідної історії є найсильнішим засобом національного виховання. Придбання історичних відомостей відбувається шляхом оповідання, лектури та сценічного представлення. У шкільних програмах для шкіл народних і середніх наука рідної історії займає перше місце. Очевидно, кожна держава добає про патріотичне навчання у свому дусі, і тому в усіх школах Польщі перше місце займає польська історія. Про те, яке місце займає тут історія України та що може довідатись українська дитина згідно з офіційним шкільним планом — була мова в українських часописах широко з приводу оголошення того плану навчання.

У літературі державного народу аж роється від історичних шкільних підручників та історичних оповідань, в котрих нерідко невірно представлена історична минушина. Українських шкільних підручників до української історії нема, бо, як сказано, нема у програмах навчання науки української історії.

Дуже вбога теж українська історична література, призначена для молоді до позашкільного навчання. І тому треба нам радіти, що рухався видавництво „Світ Дитини“, таке заслужене для нашої дітлової літератури, випустило чергову 11-ту книжечку за листопад для наших найменших, під наг. „Історія України для дітей“.

Є це книжечка, якої у нас досі не було. Як перша частина обіймає історію київського князівства до упадку Києва. Написана дуже популярно, так, що можуть її читати і розуміти діти вже від другої класи. Прикрашена 28 гарними ілюстраціями роботи Михайла Фартуха та навізана патріотичними історичними віршиками Юри Шкрумеляка. Коштує лише 40 сот.

Аж ось появилася вже і друга частина, що обхоплює історію галицько-володимирського князівства до Уей Люблінської. Знову безліч рисунків, розважаючи віршики, історичні факти подані у найбільш приступній формі цікавого оповідання, а цілість — 64 сторінки великого читкого друку — стає найкращою, наймилішою і найкориснішою лектурою для малих українських дітей.

Як третя частина буде історія козаччини до зруйнування Січі. А четверта — Україна в неволі до р. 1914. З найщирішим серцем і повною відповідальністю можна поручити ті книжечки всім, кому дорога наша дітвора, будучність народу, хто дорожить її національним вихованням. Отже звертаюся з покликом до нашого духовенства, світської інтелігенції, свідомих мі-

щон і осяян, щоби подбали про масове шквернення цієї книжечки.

Це ніяка „реклама“ для видавця — це реклама потреби національного виховання дітей. Ці книжечки — це зерна любови Батьківщини, які падають у серця маленьких читачів. Заможніші громадяни, свідомі величезної ваги його патріотичного завісу у діточих душах, повинні би власним коштом поширювати таку бібліотечку серед бідних, найбільш на денационалізацію наражених дітей! Це дійсно поважна справа і поважно її потрактуймо!

І. Стронський.

НОВИНКИ

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капитульна 3, 1. пов. Тел. 54-46. 539 84-?

— Магазин п'юстелі Р. Джала, Львів, Хоружини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 14-100

— Приймаю як давніше в моїм дентистичнім заведенні від 9—1 і 3—6, в неділі і свята від 9—10. Львів, Сикстуська 17. — Насс. 725 2-3

— 3 Українського Лікарського Товариства. У п'ятницю 28. ц. м. в год. 19. відбудуться у домі Г-ва при вул. Підвалля ч. 7/1. сходина членів з рефератами з актуальної медичної літератури. 741

— Найбідніші просять українське громадянство не забути про них на свята. Вони сподіються, що як минулими роками так і цього року про них будуть пам'ятати. Дарунки (мясо, печиво, солодощі, цукор, чай) треба складати від 28. XII. 1934 р. до 5. I. 1935 р. як минулими роками.

— Часопис „Жіноча Доля“, що від 1925 р. виходить у Коломиї під редакцією сенаторки Ол. Кислевської, починає в цьому році одинадцятий рік видання. З тої нагоди для підкреснення заслуг „Жіночої Доли“ на полі організації й освіти та освіднення українського жіноцтва, редакторка його іменована почесним членом „Жіночої Громади“ у Чернівцях, „Жіночої Ради“ у Празі й „Союзу Українок“ у Рівному на Волині. Крім двотижневика „Жіноча Доля“, під тотож редакцією виходить і двотижневик для сілських господарів „Жіноча Воля“, а для жіночої молоді „Світ Молоді“.

— Підкинула діти в городському суді. В коридорі карного відділу городського суду у Львові найшли підкинутих двоє дволітніх дітей. З листа, що його найшли при дітях, виходить, що їх мати, Целінська, не може дітей удержувати, бо чоловік її відсиджує тепер кару на основі присуду тогож суду.

— Затроєння алкоголем і вломи підчас лат. св'ят у Львові. Цьогорічні латинські Різдвяні свята записалися хронікою вломів і крадіжей. Було теж кілька затроєнь денатурованим спиртом, у яких інтервеніювала рятункова станція. М. і затроєного найшли неспритного біля Личаківської рогачки 28-літнього робітника Василя Тросінського, на вул. Ставовій 38 Івана Чучмана. Затроєному алкоголем Чучманові невідомий чоловік пробив грудну клітку. На вул. Мишкевича перед домом ч. 12. найшли затроєного алкоголем чоловіка невідомого назвища. Сам зголосився у рятунковій станції Каз. Бобер, якого підчас п'ятки пробив ножем у голову. Всім їм рятункова станція перевезла рани та перевезла до шпиталю. Невідомі злодії вкрали з хати разника жидівської віросповідної громади Гірштіта при вул. Хмелівського ч. 3. мужеське футро та срібну заставу вартости 560 зол., а його наймичці Катерині Шпідек 200 зол. у готівці. З хати емеритованого поліциста Фр. Садловського під його неприсутність при вул. Сухій 5. вкрали злодії гардеробу, Файзі Табак (Шпитальна 44) вкрали верх Зінгерівської машини до шиття і кількадесят метрів полотна, заг. вартости 400 зол. З хати суд. апіканта Ад. Цімера (Пелчинська 31) вкрали мужеську гардеробу й легітиміацію пошкоданого. З ресторану Давида Ленчина при вул. Сонішній 27. вкрали 40 крісел і 35 скатертей вартости 500 зол., з хати Маєра Файгенбаума при вул. Сербській 17. вкрали гардеробу та срібну заставу вартости 800 зол. Іс. Глазові (Яківська 50) вкрали зі стриху біла вартости 200 зол. З крамниці Вольфа Мараша при вул. Макавеїв злодії забрали 260 кг. жидівської волосіні, 35 кг. шитини, 6 лисячих шкірок, дві видри, три нурки і 37 шкірок тхорів, заг. вартости 2.400 зол.

— Львівська хроніка. На вул. Овочевій арештували Соломона Вольфа Шварца, що вимагав собі лице саджею та вибирався на влом. — З кіоску Йосифа Бодєка на Краківській площі Ів. Галушка акрав почтових марок вартости 200 зол. Галушку арештували. — На Богданівці пєс покрав Йосифа Славця. Казимира Ямбріка та Антона Гусака. Пєса застрілили.

— Душогубство. В Красові біля Львова нічо застрілено 31-літн. селянина Пилипа Тібеля. Збивши стріляв до Тібеля крізь вікно з кріса. Як підозрілого в убивстві арештували 21-літн. Василя Садловського, що допустився вбивства тому, що Тібель не хотів оженитися з його сестрою.

— Пожежа. В Соколовіцях пов. Золочів в год. 3. нічо на понеділок вибухла пожежа. Згоріло шість жидівських домів у ринку.

— Відтяв дитині руки. В Броварках під Лодзю склалася жахлива подія. Владислав Дельонжжа продав на ярмарку дві корови та свині і приніс до дому коло 500 зол. банкнотами, які положив на столі в хаті і пішов випрягти коні від воза. Тимчасом 3-літній син його Стась взяв до рук образки, яких ніколи не бачив, почав дерти на павки і палити. Коли майже всі гроші були знищені, вернувся батько і бачучи, що зробив його син, закричав несамовито і захопивши сокиру, обтяв дитині обі руки повне ліктів. На крик дитини надбігла мати і коли вона станула в обороні дитини, Дельонжжа розбив їй сокирою голову. Надбігли сусіди і придержали батька, якого відставили до заведення божевільних. Дитина емерла до кількох годин, а Дельонжжову відставили в тяжкому стані до шпиталю.

— Летючки замість селедків. Поліція в Гродні придержала вночі на вулиці віз, що віз чотири мішки з конюшиною і бочку, в якій, як казав візник, знаходилися селедкі. В одному мішку і в бочці знайшли комуністичні відозви. В мешканні візника знайшли теж більшу кількість такої літератури.

— Папські гроші. Уряд ватиканської держави рішив видати папські срібні, ніклевні і мідяні монети в загальній вартости одного мільона лірів. Вони мають дату 1934 і число XIII як рік понтифікату. Крім того вийдуть золоті монети по 100 лірів на суму 5 мільонів лірів.

— Катастрофальна мряка в Лондоні. Від довшого часу над Лондоном і цілою південною Англією ллє густа мряка, яка в останні дні прийняла катастрофальні розміри. Ціле летунство замерло, припинився теж корабельний рух на долішній Тамізі, бо кораблі з причини темряви, проти якої безсильне всяке світло, не можуть рушитися з пристіві. Невозможний теж самохідний рух поза містом. Самоходи їдуть

крок за кроком, причому наперед їде провідник і показує дорогу. Безробітні влаштували спеціальну охоронну службу і стоять на рогах вулиць з великими ліхтарями, накидаючись проїзним самоходом за провідником. Все ж таки склалося 1.253 легких і кількадесять тяжких нещасливих випадків, причому не обійшлося без жертв у людях.

— **Богатий пролетар.** Максим Горький, що проголосив себе пролетарським письменником і використовується більшови́змом, одержав торік прибутку з продажі своїх творів 7 мільонів рублів. Давніше подивалися в Москві, що Максим Горький одержує від совієтських урядових видавництв річно 1.200.000 золотих рублів. Можливо, що 7 мільонів рублів числять за паперові рублі, які впали у вартості проти золотих. Або можливо, що його прибутки зростають. В кожному разі пролетар Горький не голодує.

— **Нагорода за діти.** У зв'язку з „днем матери і дитини“, який відбувся в Римі, Муссоліні призначив у венеційській палаті 94 найплідніші матері, що приїхали зі всіх провінцій Італії. Вони вродили разом 910 дітей. Промовляючи до зібраних жінок, зазначив, що вони сповнили свій обов'язок супроти батьківщини і повинні бути приміром для інших італійських матерей. Кожній з учасниць той авдієнції Муссоліні дав нагороду у висоті 4.000 лірів. Вагзал Рим визначив для найплідніших матерей пів мільона лірів.

— **Бідний дім для дітей найкращий.** Недавно говорила до радів пані Рузвельт, жінка американського президента, про виховання дитини. На її думку легше виховати дитину в домі бідних людей, ніж незалежну людину, ніж у багатих. Однак вона пояснила, що під словом „бідний“ вона не розуміє нуждарів, що їм брак засобів до щоденного життя, а людей, що працюють і таким способом здобувають все, що потрібне для життя. При тім такі люди стають ошанованими, дорожать усім набутих і приносять дитині до навчання та приставання на малому. Тверде життя виховує характерних людей, тому не треба так дуже нарікати на недостаток, якщо лише людина зможе пов'язати кінці разом. Добре є — казала пані президентова — привчити дітей вставати пів години скорше, принести топлена, огріти піч, вичистити азуття, позамітати хідник коло дому; привикати змалку до самостійності. Гірше для дітей, що домаються всяких послуг від батьків, бо не мають нагоди заправитися до самостійного життя.

— **Приймає ім'я жінки.** Нью-Йоркський адвокат Джон Сервіс має суджену міс Машинг. Вони донька бувшого майора з Олбей і має 53 літ, він удовець. Адвокат зрікається свого імені і приймає ім'я судженої не для продовження фами́лійного імення, а для бізнесу. Він дістав уже дозвіл від суду перемінити своє ім'я на Машинг.

— **Шаховий турнір.** В Гастінгсі відбудеться в часі від 27 грудня до 5 січня шаховий турнір при участі визначних англійських і закордонних мистців. Запрошення до турніру прийняли: Капаблянка, Флор з Праги, Ліліентааль з Відня, Ботвінік з Москви, др Ойве з Німеччини й інші.

— **Радіоактивність нафти.** В радіологічному інституті в Празі переведено цікаві радіоактивні поміри, яких предметом були нафтові джерела в Гбелі на Словаччині. Дослідні дали позитивний вислід, що буде цінним висновком щодо положення і походження нафти.

Від освіти залежить майбутність — нехай кожний зложить „Дар Просвіти“.

3 нових видань.

ФРАНЦ КОКОВСЬКИЙ: „**ЛЮДСЬКА ВДЯЧІСТЬ**“ та інші веселі оповідання. В передмові М. Голубця. Львів, 1934. В-во „Українська Бібліотека“, ст. 128.

Книжка ця має 28 маленьких образів, з яких одні нагадують (досить фальшиво) Стефанікові дрібні нариси, другі (досить вірно) гострі феєлетонові анекдоти. Ті з них, що наближуються до літературних річей адебільша читати належить, бо вони написані лемківською говіркою. „Людська вдячність“, „Ліки“ та „Злодії“ — побутові гуморески, мало мають характеристичних рис лемківського побуту; такий сюжет можна би знайти в будь-якому нашому селі і не конче нашому. „Злодії“ — дуже добрий сатира на бюрократичну інтерпретацію законів; добре тут схоплений здоровий селянський розум, що дає собі раду з такими клопотами.

В у абірці два-три нариси, які можна би було перетворити в новелу. „Приховок“, що має в основі трагікомічну подію між білими та чорними оповідачними, повний сильних контрастів і почувань. Та тут це тільки весела картинка, в якій немає трагізму події і доміє ситтєвості. Так само нещасно-

ристані добрі теми „Мігран Каробетіан“, „Хитрий Бойчик“ і „Приймає“. Автор кількома реченнями обував характеристику герою і не зміг додати „диріж“ там, де його треба. Тут переселив, там недоселив.

До цієї збірки не можна мати ніяких претензій, бо це от такі собі гуморески, які делікатно феєлетони, призначені на так довге життя, як довго треба пообіда дитину. Гумореску заступило чисте випадкове анекдот, не дуже високої якості. Нпр. ті, які бережанські учні оговдають від 30 літ про своїх давніх учителів-тудаків, ми чули вже перш за столом вранця.

Збірка написана легкою, чистою мовою.
ж. р.

3 театру.

САЛЯ ТЕАТРУ „**РІЗНОРОДНОСТЕЙ**“. ТЕАТР „**ЗАГРАВА**“: „**СВЯТЕ ПОЛУМ'Я**“, п'єса на 3 дії Сомерсет-Могема.

На що посу йшли ми до нашого театру з деяким острахом. Бачили ми її на столичній сцені в першорядних артистах і могли мати сумніви, чи вона під силу нашим. Це дуже добре завуальована драма з гострою моральною проблемою. Драма обов'язку: кожна з семи осіб має власне розуміння обов'язку і хоче його виконати у згоді зі своєю совістю; тимчасом це виконання ударилося з волею інших. Нема тут чорних типів; усі люди чесні, а характером, тимто конфлікт став ще важчий.

Проблема тут гостра: всесвітній мініміст суд радить над нею і йде по лінії давніх законів, які життя вже випередило. Автор вводить перед нами людей, що зміють розуміти чужі психологічні мотиви і зможуть страшний конфлікт розв'язати між собою. Оповідати в чому його суть не слід з огляду на тих, що хотіли би це псу побачити на сцені. П'єса складена так, щоб глядач разом із діючими особами на сцені міг шукати головного винуватця.

Сомерсет-Могем — один із кращих сучасних англійських драматургів, привабливий до старої форми психологічної драми і дуже чутливий до питання сучасної доби. З професії лікар, знавець чужих країн і культур, уміє він підхопити тіпливі поняття, що кестеніють у деякі суспільні канони. Його п'єси йдуть із великим успіхом на різних чужинних сценах, його повісті дійшли до шияткової популярності в Америці.

„Святе полум'я“ — п'єса палка. Грати в ній найкращі члени ансамблю. В. Власович у ролі нещасливого летуна політично вразивши цікавої людини, що серед недух лямі збавити неарозумілий гумор; Привішча, як завжди, коли треба дати сильну драматичну постать — кохала і терпіла, агідно з бажанням автора; глядачі і не заперечували, що вона після нещасливого припадку за кулісами має перев'язану вранню ногу. Ближнє застереження щодо інтерпретації її ролі треба би зробити таке: героїня не повинна робити вразливу безоглядно чесною і примоділіною, щоб глядач міг мати оправдані відчуження щодо її злочину. Боровик і Паздрій були дуже добрі — природні, свободні, поважно зажурені родинною трагедією; Королів бездоганний. Соватова дала таку зворушливу крецію, що на сцені жінки під час останньої дії дискретно обтирали сльози. Найсильнішою постаттю була Степова в ролі сестри милосердя; виразиста діяльність, певні рухи, вся як із криш. Був це великий усіх цієї артистичної, дові в нас ласкав неопієною.
ж. р.

ДИВОГЛЯДИ.

СТРАХ ПЕРЕД ПОЧЕСТИМИ.

У французькій місцевості Ліфре повісила дім Діваль. Причина омигубства та, що поставили його на листу кандидатів міської ради. Діваль ціле життя відчував панічний страх перед теллю громадською відістю. Коли довідався, що сусіди хочуть його зробити радним, із розпущеним підібрав собі життя.

Дописи.

РАДЕХІВ.

Просвітницька анкета. Заходом Філі „Просвіти“ відбулася дня 1. ц. м. в Радехові просвітницька анкета для читальні радехівського повіту. На анкеті були присутні делегати 22 читальні у кількості 2—5 від кожної читальні та відпоручники всіх устнов Радехова. Анкету отворив і проводив нею голова Філі ім. Герасимович, який на вступі загадав про всі актуальні справи і повідомлення нашої просвітницької організації в повіті. Добре продуманий реферат про зміст освітньої праці по читальнях і про обов'язки виділу кожної читальні під теперішню пору виголосив відпоручник Головного Товариства зі Львова п. Володарський. З черги секретар Філі Михайло Панахук обговорив зазвичай справи, а саме: спосіб переведення збори на дор „Просвіти“, спільку-

Сумні осінні, та довгі зимові вечорі, весело перебудете, — якщо замовите собі

„**Ж О Р Н А**“.

сатирично-гумористичний журнал

„Жорна“ малює дачі в м. свід. Ціна прим. 25 сот.

Вишліть 1'50 зол. на адресу:

„Жорна“ Львів, Ринок 10,

а будете мати заплачено на один чвертьрі.

вання роковин „Просвіти“ в дні 8. грудня, влаштували свята „Просвіти“ і роковини Федьковича, справи бібліотечні, членство до Головного Товариства і відношення Філі „Просвіти“, а голова Філі представив їх довгими виступами співрочи читальні з іншими установами в селі. В дискусії збирали слово п. Ніна Селезінкова, Іван Лиски з Ужню, проф. Іван Головчук зі Сущина, Казим Олійник з Ганушина, Василь Костів з Дмитрова, Микола Вдовик з Хмільна, Василь Палак зі Стопана, Іван Фортун з Виткова й інші; п. Володарський дав повне пояснення до порушення тем. Після дискусії зібрані рішення: зібрати на дор „Просвіти“ визначений філією грошевий контингент, відвезти в кожній аталній в грудні свята „Просвіти“ в роковини Федьковича і додати з цих ім през віддати „Просвіти“, — збільшити число книжок читальних бібліотек через придбання 50 тис. доходу на ту ціль, — містити виділових всіх читальні у повіті до обов'язкового вступлення в члени Головного Товариства. Далі доручено виділовим читальні сплатити Філі всі довги на позбаві книжки і зрешті постановлено, що для кращого організування цілої освітньої роботи в повіті філія прийме постійного урядника; на якого удержання читальні платитимуть 1—2 зол. місячно. Заплановано до виконання всіх порушених справ, яких виконання має стати предметом ударної кампанії на найближчу зиму; голова Філі зачитав анкету, після чого зібрані віддали національний гимн.

В роковини заснування „Просвіти“. Дня 8. м. ж. в 86-ті роковини заснування Товариства „Просвіти“ відправили місцевий парох о. Михайло Зіжкович поминальне богослужіння за померлих членів Товариства з панахидою, по котрій виголосив гарну проповідь, у якій акцентував історичну роль „Просвіти“ і мігав громадянство до жертвенності. На богослужінні були присутні представники всіх устнов, інтелігенція і міщани.

Кооперативне свято. Заходом Філі „Союзу Українок“ і Філі Кооперативного Союзу в Радехові відбулося дня 9. ц. м. кооперативне свято в Радехові, прегарно, оригінальна програма якого на догоду буде в пам'яті учасників. Свято відкрив хор Філі „Просвіти“, який під проводом ади. дри Селезінки відіграв „Кооперативний гимн“ і „Ми курим тей пробошній“. Після хору відбулася промова п. Ніна Селезінкової, яка, навізуючи до сая кооперативного гимну, сказала, що ми „шлях до союзу“ — в наших твиз руках і що національна свідомість не спирається на монто-базилітних хоругвах, тільки на сповненні кожним обов'язку, бо тільки тоді зростає рух і сила нації і тільки тоді досягнемо нашу мету. Від К. С. в Союзі зложив привіт ади. дри Хонітський, зазначаючи, що українська кооперативна ідея зростає народомі преламію моральні і матеріальні користі. Далі в програму свята уайшли: скотковий сольо п. Чорного і хорова дічаток, що прегарно виконали „Галаки“ й народні танки. Опісля був ще реферат про ошанність, виголошений дри. Герасимович і аскляція п. Саганіної. Правильною атравією вечора була ревія українського кооперативного і приватного громадств, яку вивела дітворці місцевої Рідної Школи. Це була для зібраних нагода побачити наші осяги на господарському фронті й почути рекламу, виведену в мистецькій формі. На сцену аходили малі „представники“ кооперативної організації, фабрик чи інших підприємств, прибрали з відповідей костюми, і відігравали в супроводі фортеп'яну й оркестру спеціально до того зложені пісні, які своїм змістом рекламували поодинокі виробы. В цей спосіб перейшли перед публікою виробы: Маслосоюз, Центросоюз, Фабрика „Благант“ Міка, Каліні, Луки, Нової Фортуни, Азбже, Достан, Керосу, Труду і Народного Мистецтва, Рою, Робітні Імаалді, Плату, Арози і т. д. На перше місце вибрав Маслосоюз, який зі своїми виробами змігав антом на сцену, а найкраще зарекоменувала союу фабрику п. Ірка Галамай, що спінала пісню про муштарду Мису. Цю оригінальну і мабути уперше в краю анязеву ревію заади і вичия дри. Р. Ш. Роман Чучкавич, а костюми й декорації виголосили учат. Р. Ш. Яр. Куличинський. До дитячих танків, до скринькового сольо і до всіх пісень акомпаніювала на фортеп'яні п. Ірина Селезінкіна разом з оркестром мандолиніста. Свято закінчили аматорський гурток, який під управою Михайла Панахука відіграв спільну картину „Обнова“ Ів. Блаженничевої. В окремих кімнатах Народного Дому була улаштована вистава рідного виробництва, яку відвідали учасники свята. Сала зазначити, що в святі взяли участь представники з усіх повітів і сая була битком набита.

Свято Федьковича. В попередній дописі про свята Федьковича в Радехові пропущено через недовід, що фортеп'яновий сольо на тому святі виконала бездоганно п. Сина Славутіна. Зокрема відіграли п. Славутінов композиція „Пробудження весни“ зробила на помітні ошанність вичия.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто пост. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 6-50 зод.
Чвертьріччя 15-00 „
Півріччя 28-00 „
Річно 48-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зод., Німеччині 7-50 зод.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зод., Австрії 7-50 зод.,
Зінна адреса 1 зод.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАЙСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Протест українських політичних партій проти терору на Україні.

Представники українських політичних партій, зібрані на спільній нараді, розглянувши останні події на Великій Україні, прийняли таку постанову:

Познайомившись з останніми подіями на Великій Україні, нарада українських політичних партій стверджує, що окупаційна влада большевиків уже 15 років проводить на Україні політику нечуваного терору й насильства над українською людністю.

Нарада стверджує, що московська комуністична влада, навіть аступивши до Союзу Народів і протестуючи там проти політичних терористичних акцій, на теренах Світового Союзу не тільки не привернула досі найелементарніших громадських свобод, але далі проводить супроти своїх громадян режим жорстокого терору, щоб утриматись при владі.

Зокрема на Україні, як давніше так і тепер, в очах комуністичної Москви є підозрілим „контрреволюційним“ усе те, що має якенбудь відношення до українського національного руху. При всякій нагоді, а також при нагоді непорозуміння серед комуністичної партії, винищується українських культурних діячів. Цим лише пояснюється остання кривава розправа над 28 українськими комуністичними культурними діячами 15. грудня ц. р., яких розстріляно нібито за терористичну діяльність.

Тому зібрані на нараді українські політичні партії, осуджуючи рішуче всяку систему

терору як засіб політичної боротьби, а тим більше як засіб державного правління, з обуренням п'януть цей новий урядовий терор московської комуністичної диктатури на Україні, хоч він вимірений у даному разі проти наших ідеологічних противників, і перед цілим культурним світом якнайрішучіше протестують проти свідомого винищування української людности большевицькою Москвою.

Львів, 26. грудня 1934.

ЗА УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНЕ ОБ'ЄДНАННЯ:

Пос. Др Дмитро Левицький.

ЗА УКРАЇНСЬКУ СОЦІАЛІСТИЧНО-РАДИКАЛЬНУ ПАРТІЮ:

Др Матвій Стахів.

ЗА УКРАЇНСЬКУ СОЦІАЛ.-ДЕМОКРАТИЧНУ ПАРТІЮ:

Др Володимир Старосольський.

ЗА УКРАЇНСЬКУ НАРОДНЮ ОБНОВУ:

Др Осип Назарук.

ЗА УКРАЇНСЬКУ РАДИКАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНУ ПАРТІЮ:

Проф. К. Мацієвич.

ЗА УКРАЇНСЬКУ СОЦІАЛ.-ДЕМОКРАТИЧНУ РОБІТНИЧУ ПАРТІЮ ВЕЛИКОЇ УКРАЇНИ:

Проф. І. Мазепа.

ЗА УКРАЇНСЬКУ ПАРТІЮ СОЦІАЛІСТІВ-РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ:

Проф. Н. Григорій.

З Новим Роком КООПЕРАТИВНИЙ БАНК „ДНІСТЕР“

Львів, Руська 20, видає знову

премійні ощадності книжечки, для яких призначені нагороди від 25 — 100 золотих. — Подорожці в окремих проспектах, які на бажання Банк висилає безплатно.

ROMA LOCUTA.

ЩЕ З ПРИВОДУ ЛЕМКІВСЬКОЇ АДМІНІСТРАТУРИ.

Roma locuta і створення на території греко-кат. перемиської єпархії окремої апостольської адміністрації стало вже довершеним фактом. Історія створення цієї нової церковної одиниці в межах галицької греко-кат. провінції не датується вчорашнім днем. Думка повстала вже раніше, коли зі зміною державних кордонів галицька провінція в цілості найшла в межах польської держави. Кожна новачка держава хоче виконувати повноту влади на своїй території і мати нагляд над всіми проявами життя і організації — навіть і у церковній діяльності. Тому зі зміною державних границь ділено і доперішні католицькі єпархії та творено нові і той спосіб, щоб границі єпархій покривалися з границями держави. Як переходову стадію творено апостольські адміністрації, що після переговорів з даною державою в короткому часі ставали окремими самостійними єпархіями. Так нпр. створено на Горішньому Шлеску окрему єпархію в Катовицях, виділяючи її територію з римо-кат. архієпископства у Бреславі та приділяючи до неї кілька місяців тому польську територію колишнього австрійського Шлеська, що входив тоді до складу бреславської архієпархії по німецькій стороні. На сході знову з частини колишньої житомирсько-луцької римо-кат. єпархії з осідком у Житомирі створено нову луцьку римо-кат. єпархію для тих земель Волині, що припали Польщі.

Такий поділ був і у нас рівно перед 50 літами, коли створено окрему греко-кат. станиславівську єпархію з підлеглими їй частини львівської архієпархії. Однак мотиви були тоді інші як сьогодні. А саме, причиною поділу був надто великий простір львівської архієпархії і з великим у ній число вірних, — отже причини чисто річового, а не політичного характеру. В додатку за такий поділ старалися зважити у Відні та у Ватикані самі керівники галицької греко-кат. провінції, і наша публічна опінія прийняла це розпорядження Апостольської Столиці, а не лише очевидно в порозумінні з австрійським урядом, як поважний церковно-національний аспект.

Інакше з Лемківщиною. Тут грав роль не лише інтерес самої католицької Церкви — згорна перед наступом православ'я, яку чейже можна повести і перевести неконче адміністраційно-церковним поділом найстаршої галицької греко-католицької єпархії, існуючої (коли врахувати її незалежні часи) ще від початку 13 стол., від першого історичного єпископа Антонія Ядренковича. У нинішньому акті причини були наскрізь політичної натури і то не коїче навіть церковно-політичного характеру. Лемківська Адміністрація не висіла співпраці й порозуміння Ватикану й Варшаві без участі і проти волі українських греко-католицьких вірних і відповідальних чинників.

Оскільки знаємо, сталося це навіть без угоди теперішнього перемиського ординарія — єпископа Йосафата Коцизавського, безпосередньо і особисто заінтересованого. Ані йЕ. митро-

Запит в англійському парламенті про Закарпаття.

Після загально-українських справ, порушувалих в англійському парламенті, піднесено для 14. грудня ц. р. справу автономії Підкарпаття. Подано доповідь зміст запиту посла сер Роберта Гюера та відповідь на нього міністра закордонних справ сер Джона Саймона.

Сер Роберт Гюер: запитую п. міністра закордонних справ, що зробила чехословацька держава для того, щоб виконати зобов'язання, перебрані нею згідно з умовою, підписаною для 10. вересня 1919. р. в Сан-Жермені-ан-Лай між Британською Імперією, Злученими Державами Америки, Францією, Італією, Японією з одного боку та Чехословаччиною з другого боку, яка зобов'язалася створити в українській території, знайомій загально під ім'ям Підкарпатська Русь, окрему автономну одиницю в межах чехословацької держави, а окремим союзом та урядовцями, яким ставало по згоді головню лати словян місцевого населення; та коли ці зобов'язання не виконані, то чи розпочато якісь заходи в цій справі, або чи маєтись на увазі їх розпочати?

Сер Джон Саймон, міністр закордонних справ, відповів: Розділи 10. до 13. того договору, про який ставовний лат посол говорить і який відноситься до автономії Підкарпатської Русі, включено до 3. параграфу конституції Чехословацької Республіки. Розділи 12. і 13. адіновено вже, урядовцям вибирається справді по можливості зможі місцевого населення, також адідовено заступництво Підкарпатської Русі в чехословацькому парламенті. Чехословацький уряд признає отверто, що досі він не мав змоги виконати зобов'язання означені в розділах 10. та 11., але декілька разів виявляв готовість виконати їх, коли тільки край матиме господарчу змогу нести тягар автономної управи. Цю справу розглядала кілька разів комісія мейтінг-них справ Ради Союзу Народів, а останнього разу в грудні 1930. р. Заг, який видав комісія, висловлює переконання, що на чехословацький уряд можна чистити, що він виконає допичні точки договору, коли тільки будуть усунені теперішні перешкоди, яким є біднота краю та його відсталість.

(УКВЮРО ЛЬОНДОН.)

Несподіваний поворот мін. Ляваля до Парижа.

ПАРИЖ, 27. 12. ПАТ. Мін. Ляваль, який мав вернутись до Парижа щойно вийти, приїхав до Кел'Орсел вже вчора, себто на другий день свят. Преса здогадується, що приїзд прискорили францусько-італійські переговори, які приспівають

вийїд мін. Ляваля до Риму. „Нті Парізієн“ догадується, що мін. Ляваль відіде до Риму в найближчих днях. Крім того мін. Ляваль поїде до Лондону, щоб заіснити відносини з британськими колами.

Приготовляли нове повстання в Астурії.

ПАРИЖ, ПАТ. З Мадриду повідомляють, що поліція перевезла в Астурії масові ревіції. Недалеко Ов'єдо поліція викинула склад зброї і забрала 140 осіб, 5.000 гранат і 82 пачки з динамітом.

Поліція арештувала 47 осіб, у Барселоні суд за судив поручника гвардії за змову зброї на те, що те повстання трапилося в Астурії до нової революції.

Дешевий місяць

у **БЛАВАТНОМУ** **БАЗАРІ** — Львів, Бойків. 12.
Усі товари по ревелюційним цінам!
Для прикладу: шпрукс 1-80, фляхель 60 сот.
перкал на 70 сот. Полотня 55 сот.

полит Шептицький, ані Превс. еп. Коциловський не могли реконструвати проти звершеного факту з огляду на церковно-канонічну дисципліну, пануючу в католицькій Церкві.

Ще під час перших підготовчих кроків польського уряду в цій справі, за часів пок. мін. Перашко, появилися були характеристичні коментарі не тільки у москвофільській, але теж і у польській проурядовій пресі, що зовсім ясно цю справу висвітлювали і не залишали ніяких сумнівів щодо її політичної сторінки. Чи справді Ватикан, польська національна політика і москвофільський табор, спільно зацікавлені й активно співпрацюють у цій справі, — зроблять на ній „добрий інтерес“ — покаже щойно майбутність. Покищо москвофілам здається, що вони вповні виграли кампанію на терені Лемківщини проти українців і перемиського владики, бо кандидатами на нове церковне становище були священники, яких вони причисляли до своєї групи і які мали би вести їхню політичну лінію. Однак завелися вони вже на першому номінації на Апостольську Адміністрацію — о. д-р Наторяньському, що не прийняв номінації, не хотів бути мячем в руках ріжних політичних гравців та особисто не сподобався добра з цієї гри для нашого народу і греко-кат. Церкви.

Минули місяці і прийшов новий кандидат — сьогодні вже номінат — о. д-р Василь Масцюх, парох в Горожанні Великій, пов. Рудки. Людина серед нашого громадянства, як різнож і серед москвофільських кругів, майже зовсім невідома, не вважаючи на свої 62 роки життя. Сын селян лемків з Нової Веси, новосандецького повіту, скінчив гімназію в Новому Санчі, де не мав змоги вчитися української мови, літератури й історії. Не вивчив теж і не знає московської мови. Нашу літературну мову опанував щойно на богословському факультеті і по українськи видав перед війною підручник з ділянки церковного права. Докторизувався у Відні, був потім професором у богословському лицю в Перемишлі і доцентом на богословському відділі львівського університету. З початком світової війни потрапив на якийсь час до табору в Талергоф, звідки вернувся до Перемишля в 1915 р., а в 1916 пішов до австрійського війська як польовий духовник. По війні не вернувся до Перемишля на свою учительську посаду, хоч не мав ніяких перешкод від Ординаріату, пішов на сільського пароха до Горожанни Великої, де проживає вже 14 літ.

В громадянському житті ні по одній стороні не брав досі буквально ніякої участі — і то навіть у своїй парохії. Є цілком незаписаною картою. Москвофілом у звичайному розумінні — не був і не є. Не пристав теж і до національно-активного українського табору, хоч, очевидно, він з роду українець.

Нині став особою, на котру звертаються очі нашого громадянства з німим запитом: що зробить на новому становищі?

Остаточно о. д-р В. Масцюх досягнув мету своєї особистої кар'єри і має в руках номінаційний декрет, що його дістав недавно з рук нунція у Варшаві. Складе там і офіційні візити міністрам віросповідань і освіти та внутр. справ, а свого ординарія еп. Коциловського повідомить тільки сухим урядовим письмом про своє нове призначення. Зате зложив візиту у свого нового характері митроп. Шептицькому і еп. Бучкові. На днях виїжджає до Риму, звідки вернеться невдовзі з митрою та приступить до виконання своїх нових обов'язків.

На основі папської буллі виділено з перемиської єпархії 9 деканатів. Кажуть, що число їх має бути збільшене і обняти теж і всі деканати на території політичних повітів сяниського і ліського, які досі ще не входять у склад нової апостольської адміністрації, а територія яких наїшлася недавно у краківській судовій апеляції та має прийти до краківського новодіста.

По повероті з Риму о. д-р В. Масцюх має знятися зложенням свого церковно-адміністративного апарату, якого осідком — як донесли вже часописи — буде Сянік. З найближчим роком займеться теж і творенням духовної семінарії для Лемківщини, якої пнтюмі мають бути приписані при богословському польському ліцею в Тернові або при богословському польському факультеті у Кракові, щоби відділити їх

від впливів Перемишля чи Львова. Зрештою, подібні інструкції має він дістати в Римі.

Чи і коли прийде створення окремої самостійної греко-кат. єпархії на Лемківщині, чка фігурує навіть в титулатурі перемиського владики, що має титул єпископа перемиського, самбірського і сяниського — покищо не знати. Наразі є тільки завішені юрисдикційні права перемиського ординарія на території вилучених деканатів, де вся юрисдикція належить апостольському адміністраторові, що ним є о. д-р В. Масцюх. Польські чинники покладають на нього великі надії. Чи ті всі надії здійсняться та у якій мірі, очевидно годі тепер передбачити.

Проти нового експерименту у ділянці нашої церковної політики наші відповідальні політичні кола, як також і наша громадянська опінія, рішучо застерігалися, що і плітис у останній промові голова Укр. Парл. Репрезентації пос. д-р Д. Левницький. Ми тепер ждемо на факти з діяльності о. д-ра В. Масцюха і відповімо до них буде йти наша дальша оцінка.

Мотив Ватикану „salus animarum“ поданий у листі апост. нунція Мармаджія до митрополита Андрея, не конче мусить бути у практиці використовуваний проти національних інтересів українського народу.

Тут ще слід тільки пригадати, що експерименти нашим противникам не завжди адавалися і не пішли по їх національно-політичним намірам. Доказом цього хочби історія реформи Васильяньського Чинув зперед пісотної літ!

ш Д-р Степан Баран.

Резолюції Загального З'їзду „Рідної Школи“.

Загальний З'їзд Рідної Школи з 25. грудня 1934. р.:

- 1) стверджує, що ідея рідного шкільництва й виховання, яку переводить в життя і репрезентує „Рідна Школа“, охоплює щораз ширші маси;
- 2) висловлює признання всім тим, що несуть в якийсь спосіб труди й жертви в боротьбі за рідне шкільництво й виховання та визнає їх цінність для нашої держави;
- 3) визнає все українське громадянство розбудувати рідношкільні станиці і подбати, щоб у кожній українській громаді повстав діяльний Кружок „Р. Ш.“;
- 4) звертається з покликком до цілого українського загалу, а зокрема до всіх культурно-освітніх і економічних організацій підтримати морально й матеріально „Рідну Школу“ в усіх її змаганнях.
- 5) Щоб українська молодь, що кінчає школи, могла в істотних умовах стати творчим чинником у житті українського народу, Загальний З'їзд доручає Головній Управі розпочати ще в цьому році переорганізування рідношкільних виховання й навчання у напрямі достроєння до наших господарських потреб.
- 6) В тій цілі Головна Управа зорганізує відповідні курси для перевишколу рідношкільного

вчительства, щоб воно могло повести виховання української молоді в напрямі вимог сучасного господарського життя.

7) Вжити всіх зусиль для організації нових фахових шкіл.

8) Ті загально-освітні середні школи, що внаслідок малої фреквенції підпадають, поступово перебудувати на такі фахові школи, що в даній місцевості є найбільше потрібні.

9) Там, де це можливо, творити при загально-освітніх середніх школах популарні фахові школи і курси.

10) Для потреб села творити майстерні курси для навчання й організації домашнього промислу і ремесла.

11) Врахуючи вищий освітній рівень народу передумовою його дальшого розвитку, Загальний З'їзд закликає весь український загал посилати свої діти до українських приватних і українських державних шкіл усіх родів і ступнів.

12) Для уможливлення українській молоді доступу до шкіл Загальний З'їзд кладе на Головну Управу обов'язок подбати про скоршу організацію будів у кожному місці, де існують вищеступові народні школи, загально-освітні і фахові.

13) З огляду на надзвичайно важке положення українського шкільництва й виховання Загальний З'їзд доручає Головній Управі скликати в найкоротшому часі, однак безумовно в діловому році, нараду найталановитіших рідношкільних діячів та педагогів з метою:

а) розглянути теперішню шкільну і виховну ситуацію на українських землях,

б) застановитися над найбільше певними потребами українського шкільництва й виховання і над способами їх розв'язати та

в) випрацювати можливості й напрямки шкільної і виховної діяльності на майбутнє.

14) Рідношкільна організація всіх ступнів буде дбати у своїй діяльності передовсім про виховний зміст. Тому

а) треба поширити і скріпити розбудову започаткованої акції дитячих садків і передшкіль;

б) з огляду на те, що дитяча бібліотека є одною з найважливіших форм національно-громадянського виховання молоді й одночасно найдешевшим засобом виховання, Загальний З'їзд визнає організувати при кожному Кружку „Р. Ш.“ чинні рідношкільні бібліотеки для дітей і дорослих;

в) опираючися на обов'язуючий закон про товариства, що допускає гуртування молоді у товариствах, мають Кружки „Р. Ш.“ присвятити якнайбільше уваги на те, щоб український доріст об'єднати в „Рідній Школі“ і повести серед нього діяльність згідно з постановами виданого „Рід-

Коли хочете

записати себе у серцях найдорожчих — подаруйте правдивий КИЛИМ ХІМУЛИ — Склад: **Львів Рутівського 1.** (біля Марійської пл.)
Взорн килимів висилаємо на бажання. 722

Процес убивника Кірова.

ПІДГОТОВЛЯЛИ АТЕНТАТ НА СТАЛІНА.

МОСКВА, ПАТ. Перед колегією найвищого військового суду у Ленінграді відбувається процес проти убивника Кірова Леоніда Ніколаєва та 13 товаришів. Акт обвинувачення каже, що підсудні були членами в роках 1933 і 1934 тайної терористичної організації під назвою „Ленінградський Центр“, яка поширювала гасла „опозиції“ Зіновєва і Троцького. Провідниками цієї групи були: Колетинов, 29-літній студент, Шатський, 35-літній інженір, Румянцев, 32-літній урядовець, Мандельштам, 38-літній урядовець, Мязников, 34-літній урядовець, Левін, 37-літній урядовець, Сошицький, 35-літній урядовець, Ніколаєв, 30-літній урядовець. Крім того членами організації були такі підсудні: Соколов, Звєздов, Юскін, Антонов, Ханік і Толмазов. Всі підсудні були членами комуністичної партії. Деяких усунули з партії за опозицію, але пізніше крім б-ох останніх і Шатського прийняли назад. Провід терористичної організації поширював між своїми прихильниками такі думки, що ціле лихо в СССР походить від теперішнього проводу комуністичної партії себто від Сталіна, Молотова, Кагановича і Кірова. Найбільшим прихильником терористичної боротьби з провідниками СССР був Толмазов.

Ніколаєв зізнав, що змовники вхопились терору, бо не вірили, щоби методами партійної демократії вдалось відсунути Сталіна. Молотова та інших від керівн. Змовники сподіва-

лись, що вбивство Кірова буде сигналом до внутрішньої боротьби в СССР, проти партії і большевицького уряду.

ІНТЕРВЕНЦІЯ ЧУЖИХ ДЕРЖАВ ЗНИЩИТЬ БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ УРЯД.

Брат Ніколаєва зізнав, що убивник Кірова сподівався інтервенції чужих держав. Свідкові заявили, що буде допомагати кожній державі, яка нападе на СССР, бо большевицький уряд можна скинути тільки інтервенцією. Слідство устійнило, що Ніколаєв з Колетиновом відвідували декількома наворотами одного консуля в Ленінграді чужої держави. Цей консуль нібито дав Ніколаєвові 5.000 рублів і радив увійти у взаємини з Троцьким.

Акт обвинувачення запевняє, що цілі і методи організації зіновєвців були одностійні з цілями і методами білогвардійців. Члени організації ділилися на дві групи. Першою кермував Колетинов, другою Шатський. Обидва підготували самостійно атентат на Кірова, описав атентат на Сталіна. Ніколаєв та інші підсудні, крім Шатського, призналися до приналежності до організації. Частина підсудних запевняє, що не знала про терористичний характер організації і не брала участі в зорганізуванні атентату на Кірова. Ніколаєвові закидає акт обвинувачення вбивство Кірова. Іншим підсудним закидають державну зраду і підготовку та організацію терористичних акцій проти большевицьких урядовців.

З ЮРКЕВИЧІВ ДОМІЦЕЛЯ ПОДЛУСЬКА

громадянка міста Перемишля
прийшла св. Гайни, упокоїлася після дов-
гих і тяжких терпін, дня 29 грудня 1934 р.
в 79-й році життя.
Похорони відбулися 26-го грудня на місце-
вий цвинтар.

ЗАУПОКІННЕ БОГО ЛУЖЕННЯ відправи-
ли у Катедральній церкві в Перемишлі —
27-го грудня.

ною Школою" правління Гуртів Доросту при
Кружках РПШ.

15) З уваги на те, що всестороннє виховання
без фізичного виховання неможливе, Загальний
З'їзд виває Головну Управу:

а) випрацювати при допомозі фахівців план та
інструкції фізичного виховання в Гуртках До-
росту „Рідної Школи“;

б) наложити на всі рідношкітські клітини обо-
в'язок плекання фізичної культури;

в) вивести всі рідношкітські організації і клі-
тини, щоб по змоці подбали у себе про руханкові
майдани і морально й матеріально допомогли
справі виконання Українського Городу Соко-
ла-Батька у Львові.

16) Загальний З'їзд виває Головну Управу
творити даліше в міру потреби на місцях Повіто-
ві Союз Кружків РПШ.

17) Загальний З'їзд проловжує речинаць вну-
трішньої позички РПШ до часу досягнення повної
суми 250.000 злот. та виває всіх тих, що ще не
підписали і не вилатили позички, виконати свій
національний обов'язок.

18) Загальний З'їзд пригадує, що обов'язком
всіх Кружків, шкіл і установ РПШ є безумовно
передплатувати журнал „Рідна Школа“.

19) Загальний З'їзд пригадує даліше, що обо-
в'язком всіх Кружків, шкіл та установ РПШ є за-
куповувати книжки та шкільне і канцелярське
приладдя тільки в книгарні „Рідної Школи“ у
Львові, вул. Сикстуська 20., бо дохід з цієї кни-
гарні йде на потреби „Рідної Школи“.

20) Загальний З'їзд висловлює щиру подяку
всім тим кругам, що в зрозумінні ваги „Рідної
Школи“ підтримували цю інституцію морально
й матеріально. Зокрема дякує Найдостойнішому
Проводові Львівської гр.кат. Архидієцї за її
княжий дар та українській пресі і нашій емігра-
ції за визначну підтримку „Рідної Школи“.

ДЕЗИДЕРАТИ.

1) Готова Управа РПШ розглядає можливості,
щоб у шкільному році 1935-6 зорганізувати і ве-
сти в життя одну фахово-мистецьку промисло-
ву школу у Львові.

Всі Кружки РПШ, що мають на своєму удер-
жалі школи, повинні концентрувати в себе всі
господарські впливи свого району на утримання своїх
шкіл та 10 від. всіх впливів відсилати Головній
Управі РПШ.

3) Загальний З'їзд доручає Головній Управі
по змоці прихильно розглянути справу платення
учителям фахових шкіл у Львові за мистець-
кі шкільні ферії.

Практичні дарунки на ялинку

це вироби з волічки з фрм

Д'м волічки Львів, 57/53 9-13
вул. Сикстуська ч. 3.

Довкола збройного конфлікту Італії й Абіссинії.

РИМ, ПАТ. У понеділок ц. р. міністр закор-
донних справ Абіссинії надіслав до секретаріату
Ліги Націй третю телеграму з протестом проти
бомбардування італійськими літаками шосе з
Вардайру до Адо і Геральдубі на території Абі-
ссинії. Крім того італійські війська обсадили мі-
стечко Афлуб недалеко Вардайру. Уряд Абіссинії
енергійно протестує проти дальшої окупації абі-
ссинської території італійськими військами.

Італійський уряд надіслав у середу 26 груд-

ня ц. р. до секретаріату Ліги ноту заявляючи,
що на італійську залозу в Уальуазь несподівано
напали в дні 5. грудня ц. р. абіссинські зброй-
ні. Італійський літак кинув дві бомби недалеко міс-
та Заребе тому, що абіссинські війська його об-
стрілювали. Вкінці італійський уряд заявив, що
гедітськи на означення італійсько-абіссинського
кордону під умовиною, що Абіссинія дасть сатис-
факцію за напад на італійське військо в Уаль-
уазь.

тим, що забороняється його почитання в като-
лицьких церквах. Як спротив проти такої полі-
тики конференція „Лидарів Колумба“ рішає:
Припинити терор в Мексику; всіми засобами ро-
зголосити серед населення Америки всі акти на-
сильства над церквою в Мексику; безпосередньо
запротестувати проти інтервенції американського
уряду в мексиканських справах, або посередно
проти підтримки революції; розпочати бойкот
мексиканських виробів.

Щоби перевести в життя ці постанови, ріше-
но скликати цілу низку привідних молодих
„боні“.

Ще один крок вперед.

Життя і діяльність українського сокілства за кордоном. — Академія для вшанування 40-ліття
Сокола-Батька. — III. З'їзд Союзу Українського Сокілства за кордоном. — „Все вперед, всі
враз“.

(Кореспонденція з Праги).

Не вважаючи на те, що матеріальне і прав-
не по-життя української еміграції на цілому
світі в останній добі почало раптово ще більше
погіршуватись, наші соколи на чужині виявля-
ють шораз більшу активність. Зростає скіль-
кість гнізд і членів Союзу Українського Сокіл-
ства за кордоном і постійно піднімається в гору
рівень української сокілської праці. Основні
сокілської праці служать систематичні рухан-
кові вправи, що потіснюють гартують духа і
безпосередньо зміцнюють її розвивають тіло.
Наше сокілство за кордоном у своїй праці не
має жодних субвенцій чи іншої матеріальної до-
помоги від неукраїнських чинників і діяльність
свою веде передовсім при допомозі членських
вкладок і дрібних переважно датків від прихиль-
ників української сокілської справи. За 1934
рік скількість членів Союзу Українського Со-
кілства за кордоном принаймні вдвоє збільши-
лась і повстали нові українські сокілські гнізда
не тільки в Чехословаччині (в Ліберці), але
напр. і в китайському Шангаї. Проф. Іван Бо-
берський є для Союзу Українського Сокілства
за кордоном (СУСЗАК) не тільки „батьком укра-
їнських соколів“, але й духовним провідником
і постійним дорадником. Прищеплена на арген-
тинському ґрунті серед темної української
еміграції українська сокілська справа дає добрі
наслідки. Власне в 1934 р. — році найбільшої
кризи, почали йти аргентинські соколи видава-
ти свій ілюстрований часопис (на 16 сторінках)
під назвою „Український Сокіл“. Під тією са-
мою назвою видає і свій орган СУСЗАК, якого
найновіше (7-е з черги) число закінчує річник
1934.

Дня 8. ц. р. відбулася в Празі з великим у-
спіхом урочиста академія СУСЗАК-у, влашто-
вана для вшанування 40-ліття діяльності Соко-
ла-Батька. Протекторат над академією перебра-
ли на себе ректор Українського Університету в
Празі акад. проф. д-р Іван Горбачевський та а-
кад. проф. д-р Степан Смаль-Стоцький. До по-
чесного комітету академії увійшли з українців:
інж. А. Галька, проф. Д. Дорошенко, проф. д-р
О. Колесса, ген.поручник М. Омелянович-Пав-
ленко, проф. Софія Русова та ін., а з чехів — го-
лови та деякі інші члени управи сокілських то-
варистів у Празі („Прага“, „Лідер“, „Нусле“) і в
Ржевницях. Почесний комітет складався з 24
осіб. Видатна з мистецького і руханкового боку
програма академії складалася з: I. частини —
відспівання сокілського гимну (Я. Ярославенка)
Українським Хором під батутною доц. П. Россе-
невич-Шуровської; символічних вправ (уложив
побр. Франтішек Коргань, колишній член Соко-
ла-Батька — чех), виконаних побратимами з
празького гнізда; сольного співу („Степ“ Я.
Степового й „Огні горять“ М. Лисенка) О. Са-
моліновича; вправ вільноруч сестер з ржевниць-
кого гнізда і руханкових вж, виконаних побра-
тимами з празького гнізда та з II. частини —
відспівання хором низки народних пісень (О. Ко-
шиця); вправ побратимів на поручках; сольного
співу Іванни Смиренської-Іванницької („Прийди“ Н.
Нижанківського, слова О. Олесь, „Вечірня піс-
ня“ К. Стеценка і І. арія Маржейки з опери „Про-

дана наречена“ Б. Сметани); плястичних вправ
сестер — „Журавлі“; народних танків (коломий-
ка й козачок) і деклямації Н. Дорошенковської
 („Каменяр“ І. Франка і „Вітайте“ А. Курди-
ка). Академія закінчилася відспіванням (Укр. Хо-
ром) чеського, словацького й українського гим-
ну. Після академії відбувалися до 3 год. ранку
сокілські вечорини з танцями, на яких м. ін.
опіаночі представили побратимам дуже успішну
гумористичну сцену (уложив побр. Фр. Коргань)
 „На світові руханкові змагання“.

III. З'їзд Союзу Українського Сокілства за
кордоном відбувся у Празі 9. грудня ц. р., а то
в дусі проголошеного Управою Союзу з'їздово-
го гасла — „не словами, а ділом“ і тривав усього
три години. Після вступної промови старости
Союзу інж. П. Цісаря вислухав З'їзд деяких пи-
семних і телеграфічних привітів від чеських та
українських організацій. Особливо бурхливі о-
плески заслужили собі довші та широчердні
привіти від старости закордонної жупи Чехо-
словацького Сокілства — побр. Зики і від Со-
кола — Брно І. та зокрема телеграма від Філії
Українського Всепрофесійного Робітничого Со-
юзу в Терезині. Серед виголошених привітних
промов гостей особливо уважно вислухали при-
сутні річової і ядерної промови був. командан-
та Українських Армії ген. М. Омелянович-Пав-
ленка, що преречисто доводив повну доціль-
ність сокілського виховання і гарту. Симпатич-
не враження зробив на присутніх виступ з при-
віттом і побажаннями українському сокілству
представника Союзу підкарпатських украї-
нських студентів Степана Росохи, що в той го-
лово праської „Просвіти“.

Пошану помершим соколам та українським
громадянам, передовсім — покійному був. пер-
шому президентові Української Держави акад.
М. Грушевському, віддали учасники З'їзду пів-
станням з місць і хвилинною мовчанкою.

З черги був відчитаний реферат побр. проф.
Івана Боберського („Куди дорога“), в якому со-
кілський батько майстерно засував підставові
напряжки бажаного і найдоцільнішого мораль-
ного й фізичного виховання українського на-
роду.

Після звітів, ухвалення абсолютної та дис-
кусії з приводу звітів обрано отсих побратимів:
інж. Платон Цісар — старостою, інж. В. Прохо-
да — I. заст. старости (і рівночасно культ. осв.
референтом), проф. М. Любинецький — II. заст.
старости, інж. Гудилів — начальником, інж. В.
Дараган — справником, І. Лозовик — господа-
рем, інж. В. Морданів — головою Ревізійної
Комісії, інж. А. Галька — головою Мирового Су-
ду та ін. і сестра І. Посацька — начальницею.

У „біжучих справах“ вирішено м. ін. спра-
ви: 1) поширення українського сокілського ру-
ху на чужині. 2) ходу III. Краєвого З'їзду Укра-
їнського Сокілства у Львові, 3) внесення щодо
зміни українського сокілського однострону
та ін.

З'їзд закінчився відспіванням українського
сокілського гимну. Переважена підчас З'їзду
збірка на Український Майдан у Львові прине-
сла 95 кч.

Адреса старости Союзу: інж. П. Цісар. Пра-
га — Панкрац, вул. Подліпного, 1033.

Найприємнішим фактом у розвитку украї-
нського сокілського руху на еміграції є поміт-
но зростаюче плекання нашими соколами справ-
жнього побратимства. Гасло „Все вперед, всі
враз“, як уже часто свідчить дійсність, починає
органічно прийматися серед українців. Одиничні
з ріжнородними світоглядями і політичними пе-
реконовинами приязно і широко співпрацюють з
„Соколами“, як здається, в ніякій іншій організації.

А вже справді найважчий час, щоби ми йшли
„все вперед і всі враз“!

Побратим.

Католицькі організації проти подій у Мексику.

НЮ ЙОРК, 15-го грудня. (Вл. кор.) В Бруклі-
ні зібрався представники 67 відділів католиць-
кої організації „Лидарів Колумба“, щоби наради-
тися, яке їм вжити становище супроти найпогір-
ших подій в Мексику. Вони прийняли програму з
чотирьох точок в такому напрямку: Треба звер-
нути увагу американського уряду на те, що він
посередньо чи безпосередньо підтримував мекс-
иканський уряд а його протикатолицькою політи-
кою. Через те вийшов скомпромітований амери-
канський загал, який все стоїть за волю релігії
і за рідністю людини, як Божого сотворіння. Че-
рез те союзна в Мексику заперечується Бож-

тим, що забороняється його почитання в като-
лицьких церквах. Як спротив проти такої полі-
тики конференція „Лидарів Колумба“ рішає:
Припинити терор в Мексику; всіми засобами ро-
зголосити серед населення Америки всі акти на-
сильства над церквою в Мексику; безпосередньо
запротестувати проти інтервенції американського
уряду в мексиканських справах, або посередно
проти підтримки революції; розпочати бойкот
мексиканських виробів.

Щоби перевести в життя ці постанови, ріше-
но скликати цілу низку привідних молодих
„боні“.

З нагоди СВЯТ

продаємо покиньче фабричних цін всілякі
близькі товари, вовняні і бавовняні Галиць-
кий Магазин Новин. — Львів, Галицька 15.

Позичка для Болгарії.

СОФІЯ, 27. 12. ПАТ. Міністр фінансів Тодорев
і заступник президента Народного Болгарського
Банку Бозидар перулились в Лондон до Софії, де
вели переговори у справі нової позички для
Болгарії.

Новий ілюстрований, літературний український двотижневик

„Назустріч“

мав за 1934 рік 100 співробітників і кілька сот ілюстрацій.

ПЕРЕДПЛАТА:

місячно 90 сот.; чвертьрічно 2 зол. 70 сот.; піврічно 5 зол. 40 сот.; річно 10'— золотих.

Л В І В, Р И Н О К Ч. 10.

Масові арештування в Німеччині.

„Ле Жур“ повідомляє, що перед латинськими святами тайна поліція перевела масові арештування у Берліні і в деяких містах у Німеччині. Число арештованих доходить до 3.000. Між арештованими знаходяться здебільша колишні комуністи, які негайно по приїзді Гітлера до влади вступили до націонал-соціалістичної партії. Крім того арештовано багато провідників пробоєвих відділів і кількох вищих старшин райхсвері. Влада не видала ніякого комунікату про ці масові арештування. „Матен“ пише, що в останній хвилині вдалось викрити змову проти Гітлера. Змовники планували захопити будинок міністерства райхсвері у Берліні. Тому військо і поліція обсадила будинок міністерства райхсвері. Причиною невдоволення є розбюрокшання пробоєвих відділів.

Револуція в Альбанії?

ЛЬОНДОН, 27. 12. ПАТ. З Атен надійшли вістки, що вчора пополудне в Альбанії вибухла революція під проводом одного з ад'ютантів альбанського короля Ахмеда Зогу. Повстанці одбули місцевість Дівру в південній Альбанії.

ТИРАНА, 27. 12. ПАТ. Урядово повідомляють, що вістки закордонної преси про вибух революції в Альбанії зовсім безосновні. В усьому краю зовсім спокійно.

Будова 900 л'таків.

Горячкові зброєння Злучених Держав.

ВАШИНГТОН, 27. 12. ПАТ. Міністерство війни рішило створити велику повітряну флоту з 900 літаків, яка кожної хвилини буде готова до акції. Флоту буде підлягати безпосередно шефові генерального штабу.

3 нагоди виступу п. Коростовця проти англійців.

Дешо про занепад пристойности в органах преси прихильників п. Скоропадського.

У „Хліборобському Шляху“ з 18. листопада 1934. р. оголошена довга стаття п. Володимира Коростовця під назвою „Англія й українська проблема“.

Не будемо вводити в оцінку цієї статті по суті, можна тільки загальною сказати кілька слів про методу, що її уживав автор, доводячи неминучість перемоги прихильників незалежності України над її противниками. Вражає анахронічний поділ світа в уяві п. Коростовця, на зорігів і прихильників більшовизму. Ці категорії міцно засіли в голові п. Коростовця, і він ними „воює“ при кожній нагоді.

Як показали події, його метода оцінки явищ і подій міжнародної політики цілком фальшива, неправильна. Всі прогнози і здогади п. Коростовця щодо політики світових держав у відношенні до СРСР не можна інакше назвати, як дуже фантастичними. Але не цей бік інтересує нас у статті п. Коростовця. Вражає в його інформації з Лондону те, що він безоглядно, зовсім не по джентельменськи, намагає на всіх, хто міг з тих чи інших причин йому не подобатися. Всіх, хто йому не до вподоби в Англії, п. Коростовець називав просто більшовиками або „спільниками Москви“.

Наперед п. Коростовець висуває „тяжку артилерію“ проти „Українського Бюро“ в Лондоні, що засноване, як відомо, американським українцем п. Я. Макогоном 1931. р. Щоб уявити собі рівень „критики“ п. Коростовця, наведемо з його статті уступ: „Для боротьби з національно-державницькою українською працею (читай — з напрямком п. Скоропадського) організує Москва в Лондоні українські групи“. До цих „українських груп“ зачисляє п. Коростовець, як п. Макогона так і відомого приятеля українців б. посла до англійського парламенту полковника Мальона! Без обиняків пише п. Коростовець, що, мовляв, полк. Мальон „в Англії закликав до агитивного комунізму і був за це посаджений у в'язницю; ще й тепер стоїть він на чолі багатьох організацій для допомоги більшовицьким в'язням у капіталістичних країнах“. Усе те висіє з пальця. В тім ні слова правди*.

Імя і політична фізіономія полк. Мальона досить відомі українському громадянству, і не п.

* Довідаємося, що полк. Мальон віддає справу наклепів „Хлібор. шляху“ до суду. Р е д.

Коростовцеві виступати з очорюванням англійського приятеля українського народу. Але що втратить від того п. Коростовець? Йому цілком усе байдуже. Зате, що деякі визначні англійські прихильники України не хотіли мати діла з такою неприємною особою, як п. Коростовець, він починає в сліпій злобі всіх їх називати більшовиками або більшовицькими агентами.

Але цими „джентельменськими“ нападами на Українське Бюро п. Коростовець не обмежується. Він з доброго дива неприємно атакує, не називаючи імені „одного канадського українця, приятеля керівництва цього бюро (Українського Бюро — Ред.) п. Кисілевського“. Цьому канадському українцеві, що виступав з рефератом у Королівському Інституті в Лондоні п. Коростовець ставить закид, що він у своєму рефераті обстоював ідею віддання українських земель „через війну проти Польщі, Румунії, Чехії“. Правда, із статті п. Коростовця видно, що він не був на тому рефераті „одного канадського українця“, бо, мовляв, — „організатори цього відчиту зробили все можливе, щоб не допустити на вібрания й дискусії представників державницько-націоналістичного українського руху“. (Так величає п. Коростовець своїх однопартійників зліди стягу п. Скоропадського!).

Це не є темниця, що тим „одним канадським українцем“ був п. Петро Лазарович, адвокат в Едмонтоні, людина, що виявила у своїй діяльності і в публичних виступах розвагу й об'єктивність. З ненависті до Українського Бюро в Лондоні п. Коростовець кидає інсинуації на п. Лазаровича, бож дивно ніякої війни п. Лазарович у своєму відчиті в Лондоні не промовував. На рефераті п. Лазаровича п. Коростовець не був, і вся його інформація — це матеріал „виссаний з пальця“. Ці методи й поведінка п. Коростовця примушують як українців в Англії, так і англійців, що цікавляться українською справою, обмінати товариства цього „репрезентанта гетьманського руху“. П. Коростовець каже, наприклад, що лорд Чарльз ухилився від зустрічі з ним в „незвичайно невпорядкованій для англійця спосіб“. Що ж тут дивного?

Сам п. Коростовець у своїй статті дискваліфікує себе, як репрезентанта „державницько-націоналістичного українського руху“. Бо при всяких обставинах кожна людина, що відповідає за свої

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 28. ГРУДНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

59

СТОРИНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Це на кожний спосіб лишилося плямою в політичному житті Романчука. Вина „нової ери“ тяжить на нім таксамо, як на Барвінським. Сама заява Романчука нічим незамітна. Зложив він її при генеральній бюджетовій дебаті в дні 25. листопада 1890 р., висказуючи як програму русинів самостійність національну, вірність для держави і греко-кат. церкви, уміркований лібералізм і старання про розвій селянства і мішанства. До цієї програми приступив виразно у тій самій дебаті митрополит Сембратович. Московіфільські послы підняли проти того заміти, що програма Романчука не була ухвалена в клубі та що українські послы продали себе за десять-гульденів мандати до парламенту. Бадені нібито заявив прихильність для цієї програми, однак з тим застереженням, „żeśmy sobie nic nie obiecali i nie przyrzekli“; значить: Бадені отаєрто заявив, що зробив інтерес з нашими послами.

„Нова ера“ викликала в краю великий заколот. Виступили проти неї не тільки москвофіли, але й значна частина народошів, яка дивилася глибше в справу і розуміла, що та політика принесе українській справі велику шкоду. І так було дійсно. Нова ера, в якій опинилося, вірячи Барвінському, багато наших дійсно чесних, та політично невинуватих людей, була для української справи, зокрема для української народошівської партії, великим не-

щастям і рівночасно великою перемогою для поляків і для Баденія. Поминувши вже факт, що серед розбиття солідарности й сили руської опозиції утратили русини змогу належно поставити українську справу супроти держави, визискати положення і здобути дійсні користи політичні. — утратила народошівська українська партія те значіння і ту силу, до якої вже була дійшла, ту симпатію, яку мала серед народу майже неподільно. З партії, що стояла принципово по стороні громадських свобод, зійшла вона на становище не то вже угодової, але обдуреної при угоді, незручно і несподібно поведіння. Зате москвофільська партія, яка вже була близько ліквідації, набрала нових сил, як партія опозиційна, що оберігала права народу. Нова ера, левно проти інтенцій О. Барвінського, оживила цю партію, надала їй сили і рівночасно загострила її тон.

Фатальні наслідки нової ери показалися швидко. Від неї відскочило все, що було дійсно чесне і в дійсно добрій вірі. Лише з самого початку викликала була нова ера в деяких народошівських кругах „телячий восторг“. Виявилось це особливо на зборах „Народньої Ради“ 25. грудня 1890 р. Явилися на тих зборах усі єпископи з капітулами, очевидно, на приказ Баденія, бо досі цього не бувало. Між тими членами капітули були також рянні москвофіли, напр. Литвинович зі Станиславова, які на збори „Народньої Ради“ з власної волі не були ніколи пішли. Прийшло також багато людей, про яких досі ніхто не знав, що вони русини. Спалили там багато кадила, виголосили багато славословій. Відтак почали з провінції надсилати адреси до Романчука а признанням. Виси-

лали головні священники масово, не з іншої причини, як тому, що за тою політикою стояв митрополит та єпископи.

Та це захоплення проминуло скоро. Показалося, що система в краю не змінилася, що Бадені шойко тепер почав на добре гуляти. Показалося це вже в 1891 році при виборах до парламенту, а відтак прийшли славні Баденівські криваві вибори в 1895 і 1897 рр. Усьому загальові отворились очі. Нова ера стратила рішучо своїх прихильників. Лишилися при ній тільки нечисленні оліїшні під проводом Барвінського, як відстрашаний приклад, як не слід політики робити, а далі Січинський, Телішевський, почасти Савчак. Романчук, Барвінський і Телішевський дістали мандати до парламенту, а Телішевський крім цього дохідний нотаріат у Бучачі; Січинський, якого участь у новій ері була для мене дуже прикрою несподіванкою, дістав дохідну парохію — *regie collationis* у Стопчатові.

Я був від самого початку рішучим противником нової ери. Вона розєднала мене з Барвінським, не зважаючи на стількилітню приязнь. І на тому становищі стояв я все.

Вислідом нової ери була політична консолідація українців з москвофілами, що мала на цілі спільну опозицію проти поляків, а перед усім спільну виборчу акцію. Та консолідація в очах Барвінського і його сподвижників і досі смертельним гріхом діяла національно-демократичної партії та головною зброєю проти них. Тимчасом та консолідація була конечністю, бо нова ера стягнула на весь загаль народошів марку угодовости і запродання полякам та ще й без ніяких користей. Отже з цієї

вчинки, не роблячи того, що собі дозволяє п. Коростовець, який, наприклад непристойним способом нападає на відомого слависта, германіста Славянского Інституту в Лондоні проф. Перса та члена парламенту Локера Лампсона.

Нечуваним способом нападає п. Коростовець на відомого оборонця недержавних націй лорда Діксона. Цьому визначному англійському політикові та полк. Матіоні п. Коростовець закидає, що вони, мовляв, пускають „брехливі чутки“ на допомогний комітет „під головуванням Вельможної Панни Гетьманівни Єлисавети“ Скоропадської, що працює в Берліні.

Можна було би назвати полімі „е-еганті“ устуні з писанини п. Коростовця без тінця. Власне ціла стаття переповнена від першого до останнього рядка інсинуаціями, вигадками, ганебними підозріннями і нікчемними обвинуваченнями. Читачи ці всі публіцистичні вправи п. Коростовця, думаєш собі: кому й яка користь від такої „пропаганди“? Чи хоче п. Коростовець навіть тих нечисленних англійців, що мають симпатії до української справи, знеохотити й примусити сказати, що взагалі українці ще не досі до культурної, розумної і чесної політики? Чи може п. Коростовець сподіватися, що його приймачі муть із розпростертими обіймами і лорд Діксон, і полк. Матіон, і проф. Перс і інші після того, як він усіх їх у своїй статті назвав „большевизмичними агентами“?

Щоби це питання зрозуміти, звертаємось до особи самого п. Коростовця. Бо хтож сам той „критик“, що так безапеляційно роздає нагороду й осуди на право й назіво? Хто такий п. Коростовець?

Канадійська українка, що була 1934. р. на Українському Жіночому Конгресі у Станіславеві, членка Г. Романчук, оповідала на публічному рефераті в одній європейській столиці про п. Коростовця, що він зробив на неї враження „пів-француза, пів-українця“, бо не міг з нею навіть заговорити по-українськи. П. Коростовець кинувся на українському обрії в зв'язку з нещасливим „гетьманським органом“ в Англії „Інвестигейтор“. Це не „брехливі чутки“ (згідно з елегантним виразом п. Коростовця. — Ред.), а чиста правда, що той „Інвестигейтор“ виходив до кінця січня 1934. коштом такої особи як п. Мовлі Грегори, якого за шахрайство англійський державний суд засудив до в'язниці а потім позбавив права британського громадянства! І ціла акція п. Коростовця в Лондоні „дупсула“ після того, як викрито аферу його спільника — п. Мовлі Грегори.

Тепер п. Коростовець мусів тікати від своїх кредиторів з Англії. Отже, на прощання, цей

причини стали народовці тратити в краю грунт під ногами на користь москвофільської партії. Консолідація була таким чином конечною реакцією проти нової ери; і в наслідок, а коли в ній були також і злі сторони, то вина за це спадає передовсім на тих, котрі цю конечність спричинили, отже на самого Баранського. Та до цього питання вернуся ще нераз пізніше.

З початком 1891 року відбулися вибори до парламенту. Всі надіялися, що з огляду на нову еру вибори відбудуться легально, без більших зловживань та що русини зможуть добути трохи приличніше число мандатів. Перед новою ерою агітували й прихильники також і тим, що вказували на приречення Балеї в цих напрямках з огляду на ті вибори. Та приречення це не сповнилося. Вибори ті переведено так, як і дотепершні, хоч не було таких „вопючих“ насильств, як у 1895 і 1897 рр. Переводжені були ті вибори не спільно з москвофілами, але окремо від них. Москвофільські кандидати ніде не вийшли, одначе народовцям не помагав ані уряд, ані поляки. Вийшли тільки Романчук, Баранський, Телішевський, Охримович, Мандичевський; значить: нова ера не принесла й тут ніякої користі.

Не зважаючи на те, що гаслом було переводити вибори окремо, без москвофілів, то на провінційні вибори самі від себе лучилися разом і ставали спільних кандидатів проти поляків, або „правительственників“. Так напр. в окрузі Стрий, Дрогобич. Жидачів народовці і москвофіли поставили спільно кандидатом Миколоу Герасимовича, начальника суду в Миколаєві, проти правительственного кандидата Ксенія фонта Охримовича, який був вибраний. Романчук мусів у Біблії перейти через постидний

Міські Театри в п'ятницю 28. грудня 1934.
Великий Театр
Нині год. 7-30
„ПОМСТА“ Алекс. Фредра
архитеір польської літератури в новій інсценізації.

Думайте уже про Сильвестра!!

„джентельмен“ по своєму розправляєється з немилими йому українськими і англійськими діячами в Лондоні.

Коли ті люди, що проголосили в 1918. р. „федерацію“ з Росією, тепер стають у позу єдиних на цілий світ українських самостійників і державників, то це робить тільки високо комічне враження. Коли ті самі „гетьманці“ за якусь там суму мадярських сенті визнають „історичні кордони Мадярщини“ разом з українським Закарпаттям і одночасно кричать про „соборність“, то це кожна поважна людина зустрине тільки, як істмачний жарг.

Колиж п. Коростовець, після того, що він на коїх у Лондоні, варіає на англійських політиків за те, що вони його омивають, і в пімсти за те називає їх „большевицькими провокаторами“ і

Театр Ріжнородностей
Нині год. 7-30
„ПАСТОРАЛКА“ Л. Шіллера
народна містерія. — Найгарніший вертеп на світі

Найгарніший і найвеселіший у Велик м Театрі,

„англійськими вайчними московського інтернаціоналу“ (Так!), то це вже перекопуть мені смішного. Це вже паталогія!

П. Коростовець повинен би знати, що то в Англії означає чесна гра. Англії всіх партій і напрямів не люблять, не переносять нечесних методів політичної боротьби. Тому зі своїми оригінальними, азійськими методами п. Коростовець у Лондоні не має і не буде мати успіху.

„Пошкребайте росіянина, а знайдете татарина“. Ця французька приказка характеризує якнайкраще ново-наверненого до українства п. Коростовця. Чи досягне він цієї татарською тактикою користі для себе та для т. зв. „гетьманського руху“? Досвід п. Коростовця в Англії показує протилежне.

М. Галькевич.

Свята української державності за кордоном.

Українські закордонні часописи доходять до нас у дуже рідких випадках. З коротких вісток, які дійшли до нас посередньою дорогою, довідуємося, що вся українська еміграція відсвяткувала цього року в місяці листопаді Свята Української Державності концертами й академіями та богослужіннями за покійних борців за волю України.

Листопадові Свята між іншими відбулися (крім тих, про які в „Ділі“ вже були дописи):

В Злучених Державах:

Бріджпорт і Кемден, Па. — заходами українських церковних громад (Карпо Мошук).
Гемтремк, Міч. — зах. IV. Округу Союзу гетьманців-державників та українських товариств (Й. Косіа).
Елмайра, Н. Я. — зах. Української Громади (П. Базарнишкий).
Едвардсвіл, Па. — зах. Української Церкви св. Володимира (М. Цебрич).
Йонгстаун, Ог. — зах. Церковної Громади (о. Ів. Забава).

Сидней, Н. Ш. — зах. Української Католицької Парохії.

Шікаго, Іл. — зах. Союзу гетьманців-державників (д-р О. Тарнавський).

В Канаді.

Бінфейт, Саск. — зах. українських націонал. товариств (І. Пантелюк).

Брендон, Ман. — зах. чит. „Просвіти“ (Од. Мушій).

Вінніпег, Ман. — зах. українських просвіт.-но-культурних організацій (Д. Будка).

Едмонтон, Алта. — зах. Союзу гетьманців-державників і Народного Дому (Іл. Мазуркевич).

Монреал, Кв. — зах. Т-ва „Просвіта“ ім. Т. Шевченка (І. Ониськів).

Монреал, Кв. — зах. Т-ва ім. Драгоманова, Молодих Каменярів і Т-ва ім. О. Басараб (А. Писарський).

Пойнт Ст. Чарлс — зах. Братства Українців Гр. Католиків.

Сарнія, Онт. — зах. Т-ва „Просвіта“ ім. Т. Шевченка (Сем. Аронець).

Торонто, Онт. — зах. Українського Народного Дому (Н. Хабаль).

В Аргентині:

Буенос Айрес — зах. Комітету Листопадового Свята Т-ва „Просвіта“ і „Сокола“ (П. Кузьмич).

У Франції.

Геттанж — зах. української робітничої ко-лонії. Участь у Святи взяло понад 40 сусідніх українських колоній (Масляк).

Лонгвілль — зах. Т-ва „Просвіта“ (С. Іванюх).

На всіх позиціях Святи аранжери й присутні пам'ятали про українських інвалідів, уладили збірки жертв і відіслали їх до УКОДІ, Львів, Потоцького 48.

Прегарні солодкі дарунки НА ЯЛИНКУ

поручає фабрика

„ФОРТУНА НОВА“

у Львові,

в приміщенні Руска 20.

Купуйте лише українські вироби. Кої тим самим спричинитеся до розбудови рідного промислу і зменшення безробіття серед нашого народу.

ПО ШІРОКОМУ СВІТІ.

— Японські делегати на морську конференцію в Лондоні Матсудайра й адмірал Ямамото одержали в Токіо нові вказівки. Згодається, що діжде до нової стрічі японських і англійських делегатів.

— Литовська преса пише, що незабаром міністр закордонних справ Лозорайтіс підпише з урядом Данії договір про видавання в'язнів.

— Коло Турірова на Далекому Сході большевики арештували двох китайців під замітом шпіонажів. Завданням арештованих було довідатись про розміщення большевицького війська, стану доріг, будови касарень і т. д.

— Мадярський міністр закордонних справ Кіня заявив, що Мадярщина веде мирову політику і радо приступить до співпраці паз попавшою допомогою в Європі.

Найбільша і тому
найдешевша українська
кооперативна

ДРУКАРНЯ "ДІЛО"

виконує в найкоротшому часі
твори, брошури, збірки та всілякі
інші друки. — Ціни дуже низькі.
Адреса Львів, Ринок 10.

Загальна військова служба в Німеччині.

ГЕН. БЛЬОМБЕРГ ПРО ЗБРОЄННЯ.

БЕРЛІН, ПАТ. Міністр райхсверу ген. Бльомберг в інтерв'ю з представником „Esochieted Press" заперечив усіх вістки про тайні німецькі зброєння, переобладнання зброї і літаків та магазинування вибухових матеріалів. Про стан теперішніх зброєнь Німеччини відмовився бачити вилупів кажучи, що їх може дати тільки сам Гітлер. Франція спроваджує літаки з Америки, щоб їх наслідувати.

По відомих політиках з 30. червня ц. р. у Німеччині „забави в військо" пробовали відіграти закінчилися. На бажання Гітлера збройну силу німецького народу репрезентувати тільки райхсвер. Міністр підкреслює, що особисто в прихильником загальної військової служби в Німеччині. Однак тим не хоче сказати, що виступає проти дотеперішньої діяльності професійної армії. Військо

Ніяка установа

НЕ МОЖЕ

обійтись без „Діла“.

Компромітація Комінтерну.

Чому Зіновєва і Каменєва не розстріляли?

Французький щоденник „Журналь" оголосив сенсаційні подробиці з розмови Зіновєва зі Сталіном безпосередньо перед його арештуванням. Зіновєв заявив Сталінові, що з Каменєвом задав обемистий меморіал, де подав компромітуючі ревіляції про методи III. Інтернаціоналу за кордоном. Цей меморіал передав до редакції одної зі закордонних часописів, яка його оголосить негайно на випадок розстрілу Зіновєва або Каменєва. Ця вістка зашочила Сталіна і тому обох визначених комуністичних вождів не розстріляли, але вислали на Сибір на довічне заслання.

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відкрити, товариські сходження, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Ааміністрація „Діла“.

— Видавництва: „ДНПРО" й „ХОРТИЦЯ" звертаються з великим проханням до Вс. відборців календаря „Дніпро" на 1935 р. і повісти А. Чайковського „Полковник Кричевський" вирішити належність за ці книжки. 747

— Приймаю як давніше в моїм дентистичнім заведенні від 9—11 і 3—6, в неділі і свята від 9—10. Львів, Сикстуська 17. — Насс, 725 3-3

— Пригадуємо, що в суботу, 29. XII, в год. 7. веч. у салі „Весіли" відбудеться черговий відкрит д-ра Михайла Драгана п. н. „Імпресіонізм". Дуже цікава і актуальна для любителів мистецтва тема буде докладно висвітлена з мистецької і технічної сторони на тлі мистецького руху цілого XIX. ст. Відкрит буде ілюстрований відповідними ілюстраціями на екрані. Вступ за добровільними датками.

— Зібрання Фільмобоготії Секції Н. Т. III. відбудеться в суботу 29. грудня в 18. годині в Бібліотеці НТШ. для реферату І. Свенціцького про працю А. Стендер-Петерсена: „Варязькі саги в староруських літописах". Після реферату вибір нових членів.

— Вистава УСС, яку відкрили 23. ц. м. стріпулася із загальним зацікавленням та прихильністю. Рахуючися з тим, що найбільше гостей буває в святкові дні, в неділю 30. ц. м. будуть відбуватися оглядини вистави при поясненнях колишніх активних учасників поліції. Зокрема

для півців в школах творення характерів. Пробови відіграти і табори праці мають спеціальні завдання. Їх члени привчаються до послуху, дисципліни, ладу і товарищескості. Воїнами стануть щойно тоді, коли їх вишкочать у рядах армії.

ГОЛОСИ ФРАНЦУСЬКОЇ ПРЕСИ.

Інтерв'ю ген. Бльомберга знайшло живий відгук у французькій пресі. „Пті Журналь" пише, що між райхсвером і пробовими відділами ведеться глуха боротьба. Її ведуть теж крайні націонал-соціалістичні елементи з німецькими консервативними. В уряді кипить теж боротьба між його членами. Тому в Німеччині незабаром дійде до нових подій. Однак коли навіть дійде до масових арештувань і розстрілів райхсвера не допустять, щоб вони прибрали завелні розміри.

„Ер Нувель" пише, що райхсвер допомогла Гітлерові прийти до влади. Тому зажадала від канцлера, щоб він політику дозброєння. З цією метою у Німеччині пропагують загальну військову службу. І нема вже двох думок, що так ставиться.

впорядника вистави д-ра Іванця. Салі вистави огріті.

— Українські стипендісти. У львівському університеті одержали ц. року державні стипендії студенти українці: 1) відділ права: А. Дромирецький, А. Гладилонич, М. Костецький, І. Стерник; 2) гуманістичний відділ: В. Годис, Ів. Керницький, Катерина Матейко, В. Пачоський; 3) математичний відділ: Л. Гела, В. Скиба, Т. Микитка. Крім того одержали стипендії абсолювентка Клядія Стефанюкіна і докторанти мгр. Ол. Монікович і мгр. Яр. Рудницький. В порівнянні з польськими студентами відсоток українців мінімальний.

— Не вчать релігії. Пишуть нам з Косова б. Коломій: В обох наших народних школах, хлопчиків і дівочій, вже другий рік нема греко-кат. катехита й українські діти уже другий шкільний рік не вчать своєї релігії, хоч у місті маємо двох наших священиків. Батьки, що посилають своїх дітей до цих шкіл, робили старання, щоб їх діти, так само як жидівські і польські, вчилися своєї релігії. Однак ці старання не дали досі бажаних успіхів, а теперішній стан веде на млин місцевих євангелістів і комуністів. Зацікавлені запитують цим прилюдно кураторів і церковні чинники: коли нарешті скінчиться ця примусова безконфесіональність нашої дітвори? — Батько.

— Відновлення рільничої еміграції до Канади. Як повідомляють з Варшави, з початком 1935 р. буде відновлена рільнича еміграція з Польщі до Канади. Після чотирнадцятирічної перерви канадський уряд згодився знову допустити переселенців з Польщі до колонізаційних теренів у Канаді. Однак емігрувати можуть тільки заможніші хлібороби, що викажуть готівкою бодай 1000 доларів. Перша група осідинків, зложена зі 40 родин, виїде до Канади вже з початком нового року.

— Звільнення від оплат. М-ство скарбу звільнило на 1935 рік від оплат із титулу ведення продажі спирту й алкогольних напійків д-тайлічні крамниці, які є в місцевостях, що мають до 2.000 населення.

— Вдруге засуджений. У Львові скінчилася друга судова розправа проти власника маєтку Брєди Рудрофа і товаришів, яким закинуто перекупство державних урядовців, фальшування відписів і т. п. Рудрофа, засудженого вже на 3 роки в'язниці, засуджено додатково на дальші 3 роки в'язниці. Другий обвинувачений Р. Гордиський, вішедиректор спілки Бродів, дістав 1

рік і 4 місяці, нотар з Коломиї Едв. Фастнахт 6 місяців, адв. Кап 10 міс., В. Пильовський 5 міс., Ян Гельштай 5 міс., Т. Гордильський (всі чотирі зі Золочева) 1 рік в'язниці. Всі зголосили касацію.

— Велика пожежа. В перший день латинського Різдва вибухла в промислових заведеннях Ілж. Романа Журовського в Лешкові пов. Сокаль пожежа, що знищила млин, горільню, фабрику сукна і будинок, де знаходилася поштова агенція. Вогонь повстав від опалового матеріалу, зложеного біля фабричної печі. Шкода значна, але всі будинки були обезпечені.

— Вбивство в Городенці вчинилось. В справі вбивства робітника Казимира Бродовича в Городенці поліція арештувала Владислава Мігаса, в якого Бродович мешкав. Мігас пробував спершу звалити вину на двох інших робітників, але врешті признався, що він сам загубив Бродовича в казиноломи, вбив його малотомом і огрібав.

— Львівська хроніка. До суду завізвали на розправу Василя Качмара з Лисневич, обвинуваченого в тому, що образив поліцейця Демеля. Качмар на розправі заявив, що не знає чому його визнали, коли за це засудив його вже суд у Городку Яг. на три тижні арешту й цю кару він відсидів. Заява обвинуваченого викликала в суді сенсацію і суддя відложив розправу для висвітлення справи. — До шпиталю забрали напівживу проститутку Марію Урбанец, що спала в Єзуїтському городі та шлюсаря Володимира Гнатовича, що в самогубному намірі написав денатурату. — Невідомі злодії вибили шибку в ресторані Ліхта при вул. Гродзіцьких ч. 5 і забрали горілок вартості 200 зол.

— Краєва хроніка. У Братківцях (Станіславщина) втонув півторалітній Мих. Мартинюк у ямі глибкої на п'ятдесят метрів. — На Святий Вечір повісилися у Станіславові возний дорожньої управи Ол. Натконський з жалю, що його покинула любовниця. — У Станіславові змаскували ножами плетенового II. п. легкої артилерії Меч. Романковського в хаті розведеної Марії Луценної. Романковського в безнадійному стані забрали до шпиталю. — На святковий гостині в вахмайстра пожежної сторожі в Станіславові Йос. Бялого плетеновий сторожі Йос. Здунок поранив ножом Фр. Грабіцьку, каваряну тивечницю, Михайла Трука й Дмитра Голинського. Ранених забрали до шпиталю. До шкільної канцелярії в Суходолі пов. Кросно вломився злодій, розпороли залізну касу й забрали готівку 381 зол. та урядові значки вартості 90 зол.

— Невдада втеча з в'язниці. У в'язниці в Ряшеві находитися голосний бандит Мачуга, засуджений недовго на кару смерті за грабіжницькі вбивства. Сидів закований з двома іншими в'язнями. Другого дня лат. Різдва вони розкули його і кинулися на в'язничного дозорця, якого зловили до келії. Тимчасом скористав з того Мачуга, вбів крізь коридор до мешкання начальника в'язниці, отворив вікно і вискочив з першого поверху на подвір'я. Заїдсіль викиз швидко на високий в'язничний мур і скочивши на вулицю, побіг в сторону міста. Коли з вул. Підзамче хотів дістатися крізь плит на вул. Крашевського, дігнав його в'язничний сторож і стріливши з револьвера, ранив його в руку. Тоді Мачуга скрутив до недалекого дому, видусив шибку до в'язниці і хотів там сховатися. Однак тут дігнав його другий в'язничний сторож і вистрілом з револьвера ранив його тяжко в живіт. Мачуга впав на землю і стогнучи просив, щоб його добили. Його перевезли до в'язничного шпиталю, де заопікувалися ним лікарі. Це вже друга втеча Мачуги з ряшівської в'язниці. Тому рік він утік шаліше і будучи на волі до листопада ц. р. допустився різних нових злочинів.

— 3 Польщі. Підчас латинського Різдва у Варшаві 9 осіб хотіло отруїтися, з того 5 жінок і 4 мужчин. Одночасно рятувальне поготівало рятувало 20 жертв бійок і нападів, 10 осіб, переїхалих самоходами і 6 людей поранених ножами. — В Познані застрілили бандити поліцейя Шалковського, що хотів їх уночі придержати. — В лісі біля Волі Гервольської якийсь дикий стрілець постріляв смертельно двох селян, що прийшли збирати ялину, а він взяв їх за звірину. — На залізничному шляху Вильно-Новоулейка знайшли тіло нежаного чоловіка з відтатою головою.

— „Гайль Гітлер" заборонене в Чехословаччині. Міністерство почт у Чехословаччині наказало вилучити з поштової комунікації всі картки з написом „Гайль Гітлер". Торкається це головне карток зі святковими і новорічними побажаннями.

— Непереверена статистика. Совітська преса розписалася на днях про т. зв. Совітську Україну у зв'язку з 15-ми роковинами її загарбання та прилучення до СРСР. При тій нагоді згадує теж про жидівські погроми на Україні. Президент т. зв. української республіки Гр. Петровський пише в „Звєстіях", що білогорішні спе-

підлізувалися в улаштуванні життєвських погромів. В часі від 1917 до кінця 1921 р. було по містах і містечках на Україні 1295 погромів, з яких 226 приписано армії Денікіна, 206 (?) Петлюри (?) і 834 всяким ватагам. В тім часі збито на Україні 100.000 життів. Забув відняти, що найбільше погромів робили більшовики, які теж найбільше хрещеного і нехрещеного міру виправили на той світ.

— Контроль фільмової продукції в Італії. Муссоліні підпорядкував фільмові справи підсекретаріату преси й пропаганди під проводом свого зятя гр. Геласцо Чано. Щоби піднести краєву фільмову продукцію, підсекретаріат має пильно контролювати заграничні фільми і якщо вони стоять на нижньому мистецькому рівні від італійських, відкидати їх. Одночасно уряд старатиметься створити умовини для розвитку краєвого фільмового виробництва.

— Завіщення пресового магната. В Лондоні відкрили завіщення власника великого пресового концерну лорда Ріделя, що вмер перед кількома днями. Небіжчик лишив маєток вартості 2 мільйонів фунтів, причому більшість цього маєтку записав журналістичним фундаціям і співробітникам своїх часописів.

— Габсбург пільотом. Б. архикнязь Альбрехт видержав на летюському майдані в Будапешті з відзначенням практичний і теоретичний іспит на пільота. В найближчому часі він стане виконувати практично своє нове звання.

— Смерть годинників. Окрасою палати французьких королів у Фонтенебльо було 500 рококових годинників. Що 60 минут нагадував їхній хор про старі, добрі часи, колито в мурах Фонтенебльо жили могутні королі, горді князі й гарні князівни. Тепер всі годинники замовкли. Паризький магістрат не є в силі оплачувати окремого урядовця, що дотепер накручував і регулював 500 годинників палати у Фонтенебльо.

— Вогонь на кораблі. Амер. корабель „Австралія“, що має бензинові мотори, згорів через радіо, що на чердаку вибухнув вогонь. Причиною пожежі, вибух мотору. Кілька годин пізніше телеграма з корабля принесла заспокоєну вістку: Вогонь вдалося зальюкалізувати. „Австралія“ на власних силах пливе до найближчого порту.

— Смертоносні звуки. Чи знаєте, що існують смертоносні звуки хвилі? Останні дослідження показали, що коли тремтіння повторяться частіше як 40.00 разів на секунду, стають вони небезпечні для життя дрібніших тварин, можуть навіть убивати рибу.

— Тигровий двобій. Під час транспорту вантажів з двірця Риму до звіринця цього міста, вибухли між тиграми страшна боротьба. Не вважючи на всі зусилля сторожі тигр-пар роздер на шматки свого товариша бенгальської породи.

— Пошесть на Цейлоні. На Цейлоні поширюється в страшний спосіб малярія. В останніх 3 днях згинувло на цю хворобу коло 200 осіб. Влада стягнула на zagrożені терени тисячі лікарів з цілих Індій. Їхня праця вельми важка, бо доводиться боротися з хворобою в місцевостях, де нема ні одної незараженої людини. До того губильна людина створюється з невинністю до своїх спасителів, бо бачить у них спричинників гніву богів. Хіжину — незаступлений лік при малярії — спроваджують на Цейлон літаками.

— Незвичайний хлопець В повіті Коїнс, на території міста Нью Йорку, живе 6-літній синок одного жителя крамничника, з незвичайним талантом. Його імені не оголошують, щоб не зіпсувати хлопчини. А розповідають про нього так: Як хлопець мав 18 місяців, умів говорити. У 18-му місяці навчився азбуки, а незабаром умів вичислити всі букви з кінця до початку. Йому дали діточу азбуківку, 70 шестиграних кісток з буквами на кожному боці. Він глянув на одну букву і відгадав інших 5. В другому році життя вмів сказати на пам'яті цілий тузін телефонічних номерів своїх знайомих. Як мав 1 роки, навчився читати. Тепер йому 6 літ і він читає багато книжок. Його післали до школи, але він не міг всидіти, щоб заждати, аж всі інші діти навчатимуться писати цифри. Отже післали його до педагогічної клініки при Каледж оф Нью Йорк. Там ствердили, що хлопець має співчинник 196, значить на десять точок вище ніж мавок Дарвіна, а лише 9 точок нижче від Айнштейна. Зрештою хлопець зовсім нормально розвинений, добре збудований і не має ніяких недомогань. Його батько в часі народження хлопця мав 32 роки, а мати 35. Тепер віддали незвичайно талановитого хлопчину до приватної школи.

— Річні вістки. На Різдво в Злучених Державках докотно 26 душогубств, 12 осіб потонуло, 88 осіб згинувло від самоходів. Крім того було 7 зетиских катастроф. — Ковабель „Еміль

Франкіль“ вислав сигнали поспішити з допомогою, бо потопав. Корабель виходиться кілька миль на південний схід від пристані Галіфаксу. — Біля місцевості Гарвей у стейті Ілінойс поспішний потяг впаав на самохід, причому згинувло 7 осіб. — В середніх і західних стейтах Зл. Держав панують сильні морози. — Під час лат. Різдвяних свят в Англії було 18 смертних випадків. — У Глестові вибух бунт в'язнів, що знищили внутрішню обстановку. Порядок привернула поліція. — В північній Італії падають дощі.

3 нових видань.

МИКОЛА УГРИН-БЕЗГРИПНИЙ: „ЛИЦАРІ ЗАЛІЗНОЇ ОСТРОГИ“, історично-побутові картини з життя „Українських Січових Стрільців“ у 3-ох діях зі співами й танцями. (Ювалейне видання 1914—1934.) Рогатин, 1934., ст. 60.

Книжечка ця йде під знаком ювілею і то ювілею неабиякого: 20-ліття великого стрілецького поряту. Саме з пошани для такого величного спомину краще було би не згадувати про такі проди сліворождливої Музи. Та цей плід виступає з такими претенсіями, що дехто пообавлений гомору, може його взяти поважно.

Автор брав участь у романтичній виставці деяких Січових Стрільців, що збиралися в себе організацію лицарського ордену на зразок середньовічних братів. Були між аранжерами такої забави люди дуже дотепні, що змішували зручно єднати повагу такої організації із гротесковим видовищем. Бували випадки, що дехто із членів „Залізної Остроги“ згодом зовсім загірив відчування, що його поштом весело бавились інші.

Автор цієї буди-то поеки хоче оживити кілька веселих картин з тієї доби і записує те, що пам'ятає. Нема тут ані якоїсь акції, ані типів, ані гумору, а попросту обривки великих розмов, які чомусь повинні мати вартість тому, що колись це-хтось при якійсь нагоді сказав. Коли автор у ролі „Князя Угусу“ розмовляв колись із австрійським архикнязем і не знав, чи вважати його „Цісарською Високістю“, чи звичайним товаришем-сотником, то це могла бути прекомітна сцена. Нині, у його власній десь, вона спожаління гідна своєю наївністю.

„Кіпцеве слово“, що пояснює (коли так можна висловитись) історію цього елябурату каже, що одну дію з цієї комедії відіграв драматичний гурток читальні „Просвіти“ в Рогатині у 1925. році і що „тоді ця частина зробила сильне враження і загально стрінула похвалу“. Коли аудиторія в Рогатині від цього часу не змінилась, то треба би порадижити всім воикам, що пробують своїх сил у драматичній продукції, щоб поспішали свої твори туди. Доводиться читати всілякі рукописи великих авторів, починаючи від гімналістів і лічачучи на провінціальних чудачках, що псують папір так само, як діти, коли не мають вільного простору, щоб вимахувати руками. Вже від довгого часу не доводилось мати перед очима такої безнадійно неталановитої речі, як „Лицарі Залізної Остроги“. Попросту з дна виходить, що не мав автор довкола себе нікого, хто мав би сміливість сказати йому щире слово про вартість такої спроби.

Щоб написати комедію, мусить автор мати бодай почуття гумору. Там, де Угрин-Безгріпний пише поважно — сміємось, а там, де він уявляє собі, що пише щось веселе — хотіли би сміятись, але не можемо. Прикро, ніяково і глумо.

М. Р.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

МАТИ ЛУКІЯ ЧСВВ.

Харитина з Охримовичів Теодорович, донька бл. п. о. Йосифа Охримовича, гр. кат. пароха в Візлогородах, повіт Зборів, і бл. п. Антоніни Петрушевич, доньки бл. п. о. Дмитра Петрушевича, гр. кат. пароха в Чистиліві, і жінка бл. п. о. Миколая Теодоровича, гр. кат. пароха в Пробіжній, повіт Гусятин.

уроджена 31. липня 1854. р. після 17-літнього тихого чернечого життя, упокоїлася в своєму Босі 11. грудня 1934. р. в 7. годині вечором в монастирі Пресв. Трійці в Підмихайлівцях.

Похорон відбувся 14. грудня 1934. р. при участі найближчої рідні в оточенні Інокентія і Воєч. духовенства та адвиту побожного місцевого народу.

На цьому місці складають вияви сердечної подяки за звеличення похоронних обрядів і за теплі слова привітань отримованих передо всім Всеч. Отців. О. сов. Дмитрові Семківському в Колокуліна, о. совітників Сайкевичеві в Васючина, о. Мирославі Липинському в Журова й о. капеланові Миколасі Галушанові.

ДІТИ, ВНУКИ І ПРАВНУКИ.

Жадайте всюди!

найкращу рідину, пасту і порошок до чистнення металів і посуду — та смак до лещат. 4002-7 Львів, Бандурського 5.

„СІЛЬВА“

Дописи.

КОПИЧИНЦІ.

Свято „Просвіти“ і Федьковича. Дня 16. п. м. відбулося в Копичинцях свято „Просвіти“, полюблене в свято 100-літніх уродин Юрія Федьковича. Свято розпочав мішаний хор місцевого „Бонна“ просвітанським гимном. Вступне слово вголосив п. Пенчак Василь, директор П. С. К. Промова була дбайливо підготовлена і приступно вголослена. Дві декламації: „Празник у Такові“ і „Довбуш“, вголосили були бездоганно, а чутним і арозумілим. Першу вголосила п. Марійка Сафійніна, другу п. Осип Білинський. Хлопчик обох декламацій було за тихе вголослення, бо він з перших рядів губився слова і не полиняв у слухачів відповідного враження. Як хороша точка свята вхопили ще в програму отці пісні: „Ковчарські похорони, Гей по горі по анкоїй, Напримі мічка і Вечеринці“. Ця остання в супроводі оркестри. Пісні п. відіграв хор „Копичинського Бонна“ під управою п. Біланові, учительни Р. III, а останньою диригував п. Кравчук. Дві пісні: „Запідняли дівчатонька“ і „Вилітайте туси“ відіграв селянський хор читальні „Просвіти“ з Оршанським, проводив Йому п. Осип Білинський. Ці пісні були вдало виведені. Копичинський хор треба тільки в будучинні чисельно доповнити. Чейже ажур і то співучих найдеться тут доволі! Програму свята доповнила й одна точка дутої оркестри місцевого Бонна, яка дає найкращі надії на недалеку будучинність. Треба тільки пильно датише над нею попрацювати. Змагання диригента п. Кравчука поспішно кісцеве громадство піддержати, поди вже спроводило на такий великий видаток, як інструменти. — З програми свята відняв реферат про життя і творчість Федьковича — точка, яка зробила велику прогалину в святі, бо сама була виповнена переважно молодими громадянством сел і передмість Копичинців, якому мабуть зовсім, або дуже слабо, знавний Федькович. Щось подібне не повинно мати місця при таких нагодах. — У святі взяла громадну участь і місцева інтелігенція. Свято улаштував виділ Філії „Просвіта“. Я.

Камізелки, пальовери, рукавички і вовняні шкарпетки поручає фірма

Зигмунт Залеский — Львів, вулиця Боїнів ч. 4. 47/83 11—80

КРАКІВ.

Краківське громадянство Федьковича. Заходок усіх українських громадянських і студентських товариств у Кракові улаштувало в неділю 16. п. м. в залі Таа „Просвіта“, в столітні уродин Осипа Юрія Федьковича, святочний концерт. Прегарне вступне слово сказав Богдан Лепкий, в якому змалював постать спитих Буховини в усій його величч. В чудовій поетичній формі представив Федьковичеву пісню, що в ній оспівував він свою зелену Буховину, гуцульську славу кервалу, що сплав, як то тяжко гуцульському серцю під цисарським кабатом; про пісню загворили, що легла аж гєм до Дніпра, Запорожжя, до Чорного Моря, де серчалася з піснями Шевченка й оновіданими Маринички. Невеличкий шматок землі промовив устами Федьковича, але промовив так гарно, що всіх захопив, що всіх счарував... У соті роковини складає ввесь наряд великому поетові подяку й поклон — західний Богдан Лепкий. Обширний реферат про життя і творчість Федьковича вголосив студ. Матчинин. Незвичайно гарно, адуманно, з чутним, по мистецьки вишита рецитация студ. Ольги Крижаківної „Трупаря“ Федьковича. Рецитаторка знаменито опанувала техніку рецитаци; рецитувє спокійно, безпретенційно, в висліді чого надзвичайне враження і гарний ефект; побажати рецитаторці на цьому полі якнайкращих успіхів. Очарувала публіку своєю рецитациєю „Довбуша“ знаний зі своїх виступів у Львові рецитатор Юліан Генрик-Березовський. Віддав „Довбуша“ так гарно й так по мистецьки, що годі краще... Хороші точки випали теж бездоганно. Хори — мішаний під проводом Р. Солтикевича, мужеський під проводом Р. Стецури — виявлялись як мога найкраще. Оба диригенти доклали всіх старань, щоб як слід виколити свій хор. Дуже гарно, в повному мистецькому виконанні відіграв муж. хор: „З окружків“ Федьковича-Нижанковського, „Гуляли-гуляли“ та „Молоді сини“ Леницького-Важнянина, а мішаний „Туман хвилями зягас“ Лисенка. Сольові місця відігравали: д-р Ярослав Генрик-Березовський і Роман Граб. Гарне враження тилила за собою гра на цитрі А. Клеандрівної і гра на гітарі І. Костинівної. Симпатично, настрійно вигукнула сцена, пристроєна солідним і прічшовитим господарем Т-ва „Просвіта“ п. П. Мацелюхом. Серед зелені й явинок пишався на сцені портрет Федьковича в гуцульському строї — роботи молодого надійного мистця А. Никоменюго. Годиється наприкінці зазначити, що в концертів, що їх улаштувало краківське громадянство та студентство в цьому році, концерт у честь Федьковича випав чи не найкраще.

Т. Ст.

Всі як один зложимо великий „Дар Просвіти“ на її велику працю.

Дня 2-го ц. м. відбулося в Рівному на Волинці 3-го Галицького полку «Союзу Українок» для Волині. На цих зборах іменували почесними членами Т-ва три українські громадянки: проф. Софію Русову з Іржави, сестру й редакторку «Жіночої Діли» Ол. Кисіленську в Коткові й голову «Союзу Українок» у Львові постолю Мілану Рудницьку. Головою «Союзу Українок» у Рівному обрано єврейку, діячку осередку того ж Союзу, п. П. Багрянську.

КОСІВ. Сяго «Просвіти». Заходом філії Т-ва «Просвіта» в Косові відбулося дня 16. XII. ц. р. в селі «Рідної Школи» в Косові «Свято Просвіти». В програму входили: вступне слово, яке виголосила голова філії д-р Петро Рондик, реферат оповідачів і відчитаний з-ром Поштинський, пісні, декляції та сценічні образи. З хорів виступали: мішаний хор спіл. драм. гуртка «Народного Дому» в Косові під батогом студ. урв. п. Виблічка та муж. хор чит. «Просвіти» в Мокшівці під диригентурою п. Кішчука. Продукції хорів

випалили дуже добре. Замітна була в них дисципліна, якої нам так дуже бракує. Хористи, що були в національних строях, презентувалися дуже добре. Побажанням було, щоб наші хористи виступали на таких і подібних святах завжди в національних строях. Спеціальний образ «Свати в читальні» підіграв дуже добре а-маторський гурток при чит. «Просвіти» в Шимові. Відомим явищем було те, що сама була виповнена по берегах, і то не тільки місцевими громадянами, але також громадянами доочинних сіл. На закінчення свята з-брали спонтанно відіграти гімн «Ще не вмерла України», а потім, після відвідної промови д-ра П. Рондика та на його заклики, ушанували пам'ять нещодавно померлого й дітя Микола Грушевського одним нитовим мовчанкою.

Гість.

Нові книжки й журнали.

Олена Цегельська: ВЕЛИКА МОЧАНКА. Львів, 1933. Накладом «Літературної Бібліотеки» Стр. 48, ф. 162.

СПОРТ.

КОМУНІКАТ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВОГО СОЮЗУ.

Український Спортивний Союз організує на «нагірній» Запорізького Роду денетасний рейд з славських гір на тривалість два дні. Рейд почнеться дня 7. січня 1935. в год. 8-й рано в Дубині коло Славського, (збірка на залізничній станції), звідси учасники перейдуть верхами до Гребенюва, а на другий день до Славська. Лещетарі, яких так само ставити на збірці в Дубині можуть того самого дня вечером долучитися до рейду в Гребенюві. Нічліги в Гребенюві або Зехемні і Славську в ціні 30—50 сот., запасники лещетарям, що згодяться свою участь у рейді найдалше до 1. січня 1935. Рейд закінчиться у Славську дня 9. січня відомим бігом до Ізясла. Зголошення до бігу приймають на місці. Кожен учасник рейду мусить мати зі собою теплий кофт та харчі на два дні.

—0—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення радянське не відносять.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича: Товмач:

28. XII. «Залізна Острога».

Тисменницька:

29. XII. «Товариш».

30. XII. «Залізна Острога».

Великий Миський Театр.

П'ятниця, 28. XII. год. 7:30 веч. «Помста».

Субота, 29. XII. год. 7:30 веч. «Роскіш на дівчину».

Театр Рівногородностей.

П'ятниця, 28. XII. год. 7:30 веч. «Пастораль».

Субота, 29. XII. год. 7:30 веч. «Будиний боксер».

Кіно.

АДРІЯ: «На париському бруку» та «Маска облути».

АПОЛЬО: «365 жінок короля Песоля».

АТЛАНТИК: «Петербурзькі ночі».

ВАНДА: «Д-р Джексон і містер Гайд».

«Бунт у Шангаю».

ІРАЖИНА: «Маскарада».

КАСІНО: «Острів скарбів» (Волес Бері).

КОЛІСЬКІ: «Хоробий хлопець», ревія «Милих та дівчинки».

КОПЕРНИК: «Казка про лісовиків-добрів» (копіровка фільму), «Весняна ларда».

МАРУСЕНЬКА: «Тепер і все», ревія «Діти, гіп, ура!».

МІРАЖ: «Моя жінка то ти» (Лілія Г'арбо).

МУЗА: «Тарапанове кохання».

ПАЛІС: «Уланські шлюби».

ПАН: «Королева Христина» (Грета Г'арбо).

ПАСАЖ: «Чортиня» та ревія.

РАЙ: «Радісна година», М-кі-Мано.

СВІГ: «Чи Людина то дівчина?».

СОНЦЕ: «Син джунглів».

СТИЛІВЕ: «Гріх» ревія «Лише для вас!».

УТІХА: «Довблес — жінка смерті» та ревія.

ХІМЕРА: «Пісня козака» (Джозе Мотіка).

Закордонне радіо.

П'ятниця, 28. грудня 1934.

Відень (306,3) 12:00, 13:10, 19:45 Концерт, 17:35 Солов'ї, братислава 19:10 Історія Словаччини в пісні, Кошиці (259,1) 13:35 Концерт, Прага (470,2) 10:15, 11:05 Солов'ї, музика, 21:45 Квартет Одрічка, Прага II. (492,3) 14:35 Рум романси, Париж (1693) 21:00 Вечір пісень, Берлін (356,7) 16:00 Світ звірів — концерт орк., 18:45 Нова родинка муз., 22:30 Веселі мелодії, Кенісвустергазен (1571) 17:45 Рел. пісні, 19:00 Ганя музика, 21:00 Симф. концерт, Кельн (355,0) 10:30 Твори А. Сікста, 17:00 Валди Лева, 21:00 Моцарт дер Кельнер пест. радіоспівачка, Мінхен (405,4) 12:35 Легка муз., 17:50 Спіл. Будапешт (550,5) 12:45 Дізна на два фор., 19:35 Спіл. 20:30 Моль і Дур, вес. муз. вечір, Будапешт II. (227,1) 20:40 Арі та пісні Мільяно (363,6) 11:30, 13:00, 19:00 Легка музика, 21:00 Симф. концерт, Амфітеатрон, відомі члени, Рим (420,8) 16:00 Солов'ї, 20:45 Розривковий концерт.

Субота, 29. грудня 1934.

Відень (306,8) 17:45 Нар. пісеньки, 19:10 Мандриана по Європі (муз. обр.), 21:25, 22:45 Концерт, Братислава (298,8)

17:30 Нар. словацькі пісні, Брно (325,4) 17:05 Дітвчий хор, 19:15 Любоні пісні Двомака. Кошиці (259,1) 17:45 Дім Закарпаття, Мор. Острава (269,3) 10:15 Війська орк., 18:45 Музика суч. часів, композиторів Прага (470,2) 11:05 Легка музика, 17:05 Оп. ар. І, Париж (1693) 12:00 Концерт, 16:00 Для дітей, 19:50 Трістан Бернар перед мікрофоном, 21:00 «Ім'я ти шансон де гоце» муз. ком. Каско. Мадрид (144) 22:00 Спіл. Білгород (478,3) 13:45 Пісні, 17:30 Шопенові твори, Любляна (569,3) 22:00 Словінські пісні, Берлін (356,7) 16:00, 19:00 Легка й вес. муз., 20:10 Вес. вечір, Кенісвустергазен (1571) 11:40 Хлопці, об. гомоти, 1:30 Для дітей, 18:40 Баласка нао. муз., Кельн (355,0) 13:45 Війська марші, 19:30 Нар. пісні басейну Сарн, Лейпциг (363,2) 17:15, 19:05 Нар. й камер. музика, Мінхен (405,4) 20:10 Царевич оп. Лейтара, будапешт (550,5) 17:30 Пісеньки, 22:20 Чит. музика, Мільяно (363,6) 17:10, 20:45 Ганя музика, ввечеря, Рим (420,8) 20:45 Концерт.

Львівське радіо.

П'ятниця, 28. грудня 1934.

6:45 Ранішня аудіція, 7:30, 22:40 Рел. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеорологічні виступи, 12:05 Огляд преси, 12:10, 13:45 Концерт, 12:45 Проходи дітей до 7-х, 13:00 Полудн. денник, 13:00 Експорт, 13:35 Бірка, 19:45 «Ніч у Мадрид» концерт камер. орк., 16:45 Авд. для хорів, концерт орк., 17:15 Дуети Скарверська, сонран, Каніска, медіоспіл. у супр. фортепіано, 17:25 Фор. респіталь, 17:30 Пінг-понг, 18:00 Сд-ва рекур, репертуар театру, 18:05 Театр. фелетон, 18:15 Рухливі: Спінч. квартал оп. 49, 18:45 М-ж Ієреїю в Іракові, 19:00, 19:30 Легка музика, 19:20 Актуальна гутрина, 19:36, 19:36 Спорт. виступи, 20:00 Кутюк красавицього т-ва, 20:05 Муз. гутрина, 20:15 Симф. концерт; у перерві Веч. денник, Як працюємо, 22:30 Коалдкові поезії, 23: Комунікати, 23:05 Ганя муз.

Субота, 29. грудня 1934.

6:45 Ранішня аудіція, 7:30, 22:00 Рел. концерт, 11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеорологічні виступи, 12:05 Огляд преси, 12:10 Концерт 13:00 Полудн. денник, 13:05 Легка муз. з гр. на, 15:15 Солов'ї авд. для дітей, 15:30 Експорт, 15:35 Бірка, 15:45 Муз. повинні з гр. на, 16:30 Театр. Ланч: авд. для дітей «Ім'я проба вертепу», 17:00 Легка муз. Дізна. орк., вес. новолітні, 17:35 Трохи краси, або сіл і пісні, 18:00 Гутрина з Масгрольдом (фел.), 18:12 Сд-ва рекур, театр. реперт, 18:15 Спр. респіталь Коханського в супр. фортепіано, 18:45 Перетини планів С.С.Р., 19:00 Ігор Страшніський: Фрагменти з балету «Метус» у анжон. париської орк. з гр. на, 19:20 Королівське місто вч. додем похоронено, 19:30 Концерт виласяних реперторів, 19:30, 19:30 Спорт. виступи, 20:00 Легка муз. (орк., спіл.), 20:45 Веч. денник, 20:55 Як працюємо, 21:00 Концерт симф. орк. фор., (у поєднанні Бетовен), 21:45 Літ. бігос у шпалетчині, 22:15, 23:35, 24:00 Ганя муз., 23:00 Комунікати, 23:05 Львова Гуманіція.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5:27 зол.
У Варшаві були такі курси: Лондон 26:11, Париж 14:93, Берлін 21:90, Ціріх 171:50, Голландія 358:10, Прага 22:13, Італія 45:33, НьюЙорк набель 5:29:25, НьюЙорк чеки 5:28 7/8.
Золото: Долари 3:91—3:93, Франки фр. 34:40—34:60, Дузати 81:50—82:40, Корони 36:20—36:50, Рублі 45:30—46:30.
Срібло: Корони 0:32, Рублі 1:23, Фльорени 0:75.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 27. грудня ц. р. кооперативна платія та:

	Львів.
1 кг. масла десерного	2:60 зол.
1 л. молока	0:17 „
1 л. сметани	0:60 „
1 п. яєць	4:00—4:10 „

Пастеризоване молоко в доставку до дому у Львові і дітя 25 сот.

Тенденція на масло та інші вдержана, на молоко і сметану слаба.

Маслосоюз повідомляє, що в грудні ц. р. платити до віддання своїх доставок за 1 кг. живої ваги птиці, львівського підпорядкування „М. С.“ у Львові (бул. І. Глозського 23):

Курочки молоді 1 кл.	за 1 кг.	0:93 зол.
Курочки мод.	1 „	0:85 „
Кваки	1 „	0:85 „
Пантарки	1 „	1:— „

Індиків і гусей не приймає. Таких не приймає курей, качок і пантарок II кл.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

СОЛІДНО, дешево, першорядно виконує фінанси листе Фрайлх. Силетуська І.

АПЛІКАНТ з адвокатським іспитом гад-де праці у адвоката. Зголошення: Северин Тузін, Янів коло Львова. 744

ЗРЕДУКОВАННИЙ УЧИТЕЛЬ прийме заняття порепетитор, приватного учителя з підготовки і вищих класів гімназій, або інкасента. — Зголошення про-тись слати під адресою: Степан Шульган, у Ірстані оп. Мости Великі. 2—2

Оказійні фотографічні апарати
по цінах дуже дешевих поручає
Іван Буяк
Львів, Коперника 4.
11—?

Книжки на ялинку!

РОДИЧ! Не жальте гроша на книжечку для своєї дитини! Нехай під ЯЛИНКО О найде книжка дитина відпов. дню для себе книжечку! Цей дарунок буде для неї найкращим і приємним, а для нас найкращим! Нехай свято Різдва Христового стане в наших РІДІЧ-Х святком ДУХОВНО-ОБНОВИ, нехай буде святом народних САНІТАРІА І ПРАВДИ, яких знаємо знаменем К. І. ККА: — **Видання т-ва „СВІГ ДИМІ ІМ“** — Львів, ул. Зіморівська 2, має великий вибір прекрасних книжок для дітей.

Каталоги висилаються безплатно.

Вже вийшов! Вже вийшов!

Другий наклад

Календаря „Сільський Господар“!

Те, що перший наклад розійшовся за два місяці свідчить, що це необхідна книжка для господаря.

Ціна 1:30 зол. (без пересилки).

Пересилка одного прим. ринка коштує 0:50 зол. Хто замовляє 10 прим. ринків дає 11-й даром і не оплачує пересилки. — **Адреса:**

„Сільський Господар“, Львів Ринок 10/1. Питайте за ним в українських книгарнях, Окружних Союзах, Р. Молодарних і Філіях „Сільського Господар“.

Хто ще не має, нехай його негайно купить!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти: 4 оголошення шпальти.

1 км. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	2 км. одношпальтовий в тексті і новинах на першій сторінці	Дрібні оголошення від слова: матримоніальні і приват. кореспонденція по кулю, продаж, винаєм і т. д. шукаючи праці	Остання сторінка 1/1	2/2	3/3	4/4	5/5	6/6	7/7	8/8	9/9	10/10
зол. 0:35	0:60	0:15	1/1	1/2	1/3	1/4	1/5	1/6	1/7	1/8	1/9	1/10
		0:10										
		0:07										
		0:07										

За редакцію відповідає Олександр Костик.

Видає Видавничий Спілка „Діло“.

З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт швед. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТИ В КРАЮ:
Місячно 5% зод.
Чвертьрічно 15%
Піврічно 30%
Річно 40%
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 3 ш. фр., Чехословач-
чині 30 % к. Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редації: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Спростування помилки.

У „Протесті українських політичних партій проти терору на Україні“, поміщеному на цьому місці у вчорашньому числі „Діла“, пропущено через коректорський недогляд два слова в останньому реченні четвертого уступу („письменниками і неписьменниками“). Дотичне

речення має виглядати так: Цим лише пояснюється остання кривава розправа над 28 українськими комуністичними письменниками і неписьменними культурними діячами 15. грудня ц. р., яких розстріляно нібито за терористичну діяльність.

Протест львівських робітників проти терору на Східній Україні.

Ми нижче підписані українські поступові робітники та робітничі городецької ділянки м. Львова, об'єднані в місцевих робітничих установах, зокрема в „Українському Робітничому Союзі“, закладаємо перед всією робітничою класою свій рішучий протест проти планового і варварського винищення культурно-наукових та громадських робітників української національності на Радянській Україні московськими сатрапами, які зловживають облудно визвольними гаслами пролетаріату.

Одночасно закликаємо всіх інших поступових робітників та робітниць у Львові і краю

гнати геть від себе доморослих „червоних“ агентів, явних ще вчора капальських чорноштенців, моральних спричинників трагічної загибелі між іншим кількох б. наших членів, як ось двох із числа останніх жертв у Києві.

Львів, у грудні 1934 р.

Зубач Антін, Заклінський Іван, Гуралевський Олександр, Іванів Марія, Костів Петро, Пурий Григорій, Петришин Іван, Юськевич Володимир, Медвідь Ева, Скицький Іван, Андрушак Василь, Андрійчук Микола.

Дальше слідує 72 підписи.

Плямували відірвати Східну Україну від СССР.

До Лондону надійшли вістки, що більшовики викрили нову акцію, метою якої було відірвати Східну Україну від СССР. Тому більшовицький уряд приказав перевести негайно чистку в окружних більшовицьких партійних організаціях. Вістки, які надходять з Риги, підтверджують англійські вістки. Тому у Дніпропетровську перевели таку основну чи-

стку між професорами університету і студентами.

МОСКВА, ПАТ. Робітничі організації на Східній Україні домагаються від уряду, щоб змінити назву міста Зіновівськ (колишній Єлизаветград), бо місто не може називатись прізвиськом зрадника партії і робітничої класи.

Масові арештування на Східній Україні.

„ЧИСТКА“ КОМУНІСТІВ ЗА НАЦІОНАЛІСТИЧНИЙ УХИЛ.

У Москві оголошено офіційний комунікат про „чистку“ між членами окружного комітету комуністичної партії в Дніпропетровську на Україні. Багато службовиків усунули з їх становищ. На університеті в Дніпропетровську усунули майже всіх професорів за національний сепаратизм і троцькізм.

Румунська преса повідомляє, що на Східній Україні Г. П. У. перевело масові арештування українських комуністів за сепаратизм. На просторі цілого СССР Г. П. У. арештує масово професорів, лікарів, студентів, червоних старшин, директорів фабрик і секретарів комуністичної партії.

Сотні тисяч комуністів усунуть з комуністичної партії.

„Чистка“ обіймає півтора мільона комуністів.

Кореспонденти французьких часописів повідомляють з Москви, що після арештування Зіновєва і Каменєва Сталін приказав перевести нову генеральну „чистку“ у Москві, Ленінграді, Києві, Харкові, Ростові й Доном і інших більших містах СССР. „Чистка“ обійме половину всіх членів комуністичної партії СССР себто коло 1.500.000 осіб.

Новий статут для колхозів.

КАГАНОВИЧ І ЖДАНОВ ПРО ПОЛОЖЕННЯ В СССР.

МОСКВА, ПАТ. На партійних зборах у Москві і в Ленінграді виступили Каганович і Жданов промови, заявляючи, що скасування хлібних карток збільшить купчу силу рубля і заробітні платні. Обидва промовці підкреслювали, що роль гроша в СССР є інша ніж у буржуазних державах, де він є знаряддям буржуазної економіки. Каганович підкреслює, що скасування карток на харчі збільшить видаєність праці. Кожний хто

більше буде заробляти, зможе все купити за гроші. Згадав, що між селянами зі самостійними господарствами уряд буде вести акцію, щоб приступили до колективних господарств. У січні 1935 р. відбудеться у Москві конгрес „дарників“ з колхозів з метою опрацювати новий організаційний статут для хліборобських колективів. Каганович запевняє, що більшовицький уряд є паном положення в СССР.

Наради японського парламенту.

ТОКІО, ПАТ. У середу 26. грудня ц. р. мікадо відкрив чергову сесію парламенту. На черзі наради парламенту справа політики Японії в Маньчжу-Ті-Кво, допомога хліборобам і

проект самоуправи для острова Формоза. Парламент радитиме теж над відповідним міжнародним трактатом.

Пригадка.

Пригадуємо Вп. Членам, що Загальні Збори Членів Народної Торговлі відбудуться в понеділок дня 31. грудня 1934. година 10-та рано в салі Сокола - Батька при вул. Руській ч. 20.

Того самого дня година 8-а рано відбудеться в церкві св. Спаса (Преображенській) при вулиці Краківській.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ за померлих членів Народної Торговлі.

Гінець соціалістичної комедії.

Двама найповажнішими подіями внутрішнього життя СССР в останньому часі було скасування карток на хліб і муку та вивіщення Кірова. Як єдине, так і друге є величезні боротьби між московським урядом та неспокійними мешканцями Східної України народів. Коли вивіщення Кірова викликало зрозумілий величезний розголос за кордоном, то приготування до скасування карток на хліб та муку, що має статися 1. січня наступного року, змусило властво непомітно.

Тимчасом саме цей розпорядок московського уряду має величезне значіння і може мати дуже поважні наслідки. Картки на хліб і муку та інші засоби поживи та предмети першої потреби в СССР мають цілком інше значіння, ніж мали наприклад в часі війни в Німеччині та Австро-Угорщині. У тих державах вони були засобом регулювання поділу невиспартіальних товарів між цілим населенням, в СССР ж вони привласнює вищої класи — робітничий, бюрократичний, військовий. Хлібна картка була не лише видатком зноскою того привілею, а й дійсною основою „пролетарської держави“, основою, на яку спиралися „пролетарська влада“. Московський уряд використовував у цілій немоті цей привілей в боротьбі проти українського, а відтак і проти самого московського селянства.

Тепер московський уряд каже, що він переміг і повсюдне селянство так само остаточно, як і робітництво. Тепер Сталін каже, що наступний час скавати своєму пролетарському „мужикові“ зневажливо: „Мурин свою роботу зробив, тепер він може відійти“. Скасуванням хлібної карток московський уряд каже упрямлеване становище робітництва та ставить його фактично на один рівень з селянством, а навіть з позбавленими громадянських прав „лішеними“.

Коли дотепер кожний робітник мав свою забезпечену скількість хліба, за яку він майже нічого не платив, то від першого січня він матиме не більше того, що заробить у безартістичних соціалістичних рублях, що хитаються під 1,60 до 1,64 частини золотого рубля.

Ціна хліба устаткована для городських районів, що охоплюють переважну більшість населення СССР, приблизно 1 руб. за кількісним. Можна також припустити, що уряд впадує з селян досить збіжжя, щоб постачати його приблизно тим 40—50 мілісіам, що діставали досі хліб по картках. Але продати більше хліба як 2 кількісних одиниць особі буде заборонено. Як влада переводитиме кількість купленого хліба кожною особою без карток, покищо не говориться. У всякому разі про цілком вільну продаж хліба та муки покищо не може бути й мови.

У зв'язку з підвищенням дотеперішніх цін хліба по картках має бути підвищена сума зарплатової платні. В якому відношенні буде підвищена платня до підвищення цін хліба, покищо невідомо. Але не підлягає найменшому сумнівові, що робітництво буде примушене віддавати за хліб без порівняння більшу частину своєї зарплатової платні ніж дотепер. В цьому й поля-

Вовняні матеріали 100 см від 4.80 до 6.10
шовкові Serge Sergi " від 7.00 до 8.50
 " C ere Mouze " 6.80
Ліонський шовк (чист. шовк) 3.60
Лявобль (авант. до прання) 6.20
 та всілякі жіночі матеріали по цінах від не-
 давна дуже низьких у найбільшій виборі —
 тільки у фірмі

Дім Моді **Львів,**
 Марійська пл. ч. 4.
 Європейський Готель.
Обслуга з української мови.

гає ціле значіння скасування карток на хліб та муку для робітництва та тих, зрештою нечисленних частин селянства, які мусіли обробляти виключно буряки, бавовну, тютюн та інші технічні рослини.

Цього значіння „реформи“ уряд „пролетарської держави“ зрештою і не скривав. „Ізвестія“ з 8. грудня так пишуть про скасування карток: „Є це зворот від системи нормованого розподілу до системи розгорнутого совієтського торгу; від безперсональної орієнтації на пересічного споживача до вивчення зрізаних потреб...“

У перекладі, коли не на людську, то бодай на звичайну більшовицьку мову це значить: Працюю як „ударник“, чи голодую. Досі пересічний совієтський робітник працював якраз стільки, щоб його не викинули з фабрики як злісного саботажника. Те, що він діставав за півдурно по картках на поживу, вистарчало для його півголодного існування в брудних переповнених мешканнях. Виснажувати себе надмірною „ударною“ працею він трохи не оплачувався, бо при цінах на вільному торзі нічого властиво купити не було можна. Наслідком цього видайність праці совієтських робітників була незвичайно низька і всі підприємства наскрізь нерентовні.

Поки з села можна було ще щось видушити, московський уряд не наважувався тиснути надмірно робітництво. Але колективізація село пішло зруйнувала. Після голодової смерті кількох мільонів селянства України та інших поневолених націй, а навіть самого московського селянства в деяких районах, московський уряд мусів признати, що з селянства можна видушити не багато більше того, що необхідно треба для прогодування міст, бюрократії та війська.

З огляду на те, що грошей московський уряд тепер потребує більш ніж колись для несамовитих зброєнь та реорганізації армії, не лишається йому нічого іншого, як збільшити експлуатацію робітництва та селянства зайнятого в технічних галузях хліборобства. Збільшити експлуатацію їх можна лише в той спосіб, що загрозиться їм голодовою смертю через скасування хлібних карток, які забезпечували їм досі їх необхідне мінімум існування.

Повстає справді питання, на кого хоче опертися московський уряд у майбутній боротьбі проти селянства та робітництва, залучених відтепер спільною долею та спільним урядовим визиском? Очевидно на силу армії, поліції та нову більшовицьку аристократію, „знатних“ людей по містах та селах.

Поліції та армії може справді вистарчити на якийсь час, щоб тримати населення в послузі в часі миру. Шкоди до нової аристократії, то в порівнянні зі старою вона має той слабкий бік, що не має постійного складу. Збільшувати її безмірно, не обтяжуючи надмірно державної каси удержанням партійних галаасів, не можна. Для тогож, щоб вабити колективний та фабричний „актив“ надією дістатися до „знатних“ людей та до партії, треба їх щоразу розвантажувати чистками, щоб дати місце новим. Але певність такого існування, постійна небезпека бути викинутим з партії та бюрократичного а-

На ялинку

даруйте високоартістичні килими ХАМУЛИ.
 Їх вартість далеко б'є лиш від їхньої ціни.
 Склад: **Львів, Рутівського 1.**
 722 2-2 (біля Марійської площі).

парату, незвичайно деморалізує їх, спонукує кожного більшовицького бюрократа забезпечитися своєчасно, поки його не викинула партійна влада. Наслідком цього між більшовицькою бюрократією розвинулась справжня московська корупція, з якою московський уряд не може дати собі ради, не звважаючи на всі терористичні заходи проти службовиків.

Скасування карток на хліб це дуже ризикозна спроба направити совієтські фінанси та примусити працювати совієтських невільників по містах та селах. Є воно безсумнівним кінцем комедії „диктатури пролетаріату“ та очевидним зворотом до отвертих форм державного невільницького капіталізму. Що цей зворот так легко перевести не дасться, про це свідчить між іншим і зріст самої більшовицької опозиції та зокрема вбивство Кірова. Будемо сподіватися, що поруч з розкладом московського табору аристократичної еліти в боротьбі поневолених націй проти Москви.

М. Данько.

„GENS FIDELISSIMA“.

(Репортаж з Мадярщини.)

(Докінчення.)

Коли другого дня прибув я до обширних приміщень Ревізіоністичної Ліги при вул. Зрінія ч. 1., мене вже чекали. Мій „опікун“ п. Липовицьки, член президії барон Арпана і бар. Павло Форстер. Вітаючись зі мною, бар. Ферстер (відкритий незадоволення до централі мадлярський посол у Відгороді) зауважив зібни жартівливо:

— Але з Польщею, пане редакторе, хочемо добре жити...

Я поважно здивувався:

— При чому тут Польща, ексцелленце?

Всі засміялися.

Але проте я зрозумів як слід інтенцію цієї заваги мадлярського дипломата. Це не вперше мав я нагоду ствердити, що українців уважають

за кордоном страшними іредентистами. Може я нарівні небезпечним як хорвати. І становить українського журналіста за кордоном настільки трудніше від становця його товаришів з інших державних народів, що адебітша вважають його іредентистичним пропагатором. Думають, що не він хоче чогось довідатися, але сам шукає терору для своєї пропаганди і то обов'язково проти когось.

Я рішився відразу приступити до справи і запитав бар. Арпана:

— Отже в ревізіоністичну мадлярську програму входить також і Підкарпатська Русь?

— Очевидно — відповів. — Відкретися країні, що 800 літ була з нами, співтворила мадлярську історію, було б нам незвичайно важко, а навіть, скажу щиро, неможливо!

— Як, панове, уважаете собі спосіб привертання до Мадярщини Підкарпатської Русі?

— Ліпше мирним шляхом. Хочемо довести до всенароднього голосування на Підкарпатті, як взагалі на землях, що їх взяли від час Чехословаччини. Ми лемі для себе більшості голосів, а на Підкарпатті навіть 90 прц.

— Чи не надто оптимістично, пане бароне?

Брандштедтера

відомі від 52-ох літ цукри — чоколяди
 пл. Голуховських 5. -- Філія Легіонів 43.
на ялинку,

до прикраси медвіники, фігурки і бомбонерки в багатім виборі по цінах дуже приступних.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 29. ГРУДНЯ 1934.

Д-Р ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

60

СТОРИНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

XXIV. ПЕРШІ РОКИ ПАНУВАННЯ БАДЕНІЯ (1888-1891). СТАН БЕЗПРАВНОСТІ В КРАЮ. НАШІ ВНУТРІШНІ ВІДНОСИНИ.

Обнявши в листопаді 1888 р. управу Галичини, розпочав Бадені з одної сторони нову еру, з другої — еру правдивих шляхотських „szlachów“, що пригадувала часи давньої Польщі. В Галичині стало замовкати всяке право і панувати шляхотська була й самоволя. В урядах, зокрема в адміністрації, стали множитися щораз більші зловживання, на які не було ради. Зловживання ті проявлялись особливо при нагоді виборів. Баденієвські вибори стали історичними.

Виборчі зловживання ішли поступово. При перших соймових виборах 1889 р., про які вже вище була згадка, удалося — правда — залученням сил русинів переперти 16-х посів, та й тут не обійшлося без великих зловживань, якими повалено кандидатури д-ра Олекс. Огоновського в Рогатині і Долині, Бережницького в Самборі, Вахнянина в Сокалі, Белея в Городені, Барвінського в Тернополі. Д-р Олекс. Огоновський, безперечно найбільше кваліфі-

кований кандидат, голова „Народньої Ради“, який у попередній каденції перепав тричі в Долині, упав тепер знову двічі, себто в Долині й Рогатині. Долина „вславилася“, позавлявши його за дві каденції чотири рази. Очевидно, були тут у грі не лиш самі зловживання, але й феноменальне хунівство, яким традиційно відзначався цей повіт. В Тернополі улаштовано формальні бандитські оргії. Вночі перед виборами напала шайка бандитів на льокаль, де містилися руські виборці і розбила їх фізичною силою. Багатьох чинно зневажено, або навіть поранено, між іншими Антоном Гарасимовом, укинченого правника, що почував з виборцями. Виборці порозбігалися зі страху і польський кандидат, маршалок Коритовський, вийшов безпечно. Замітне те, що такого розбишачького способу вжито саме супроти кандидатури Олекс. Барвінського, який в рік пізніше виступив як головний партнер Баденія в новій ері. Справді не знати, которого з них більше треба подивляти! Це була виборча прем'єра Баденія.

В рік опісля, в лютім 1890 р., прийшов другий його виборчий виступ. В окрузі Підгайці-Рогатин відбувалися доповнюючі вибори до парламенту на місце покликаного до палати панів гр. Романа Потоцького. Русини поставили Романчука. І тут пущено в обіг усі засоби разом. В окрузі заборонено всі віча і збори вже оголошені й розписані. Навіть збори, що їх скликав до Підгайці тамплий соймовий по-

сеа і член краевого виділу д-р Савчак задля зложення посольського звіту, закрито. Романчукові, який був постарався про відпустку з Шк. Ради, щоб поїхати представитися виборцям, відпустку ту Бадені завериув і крім цього переказав йому через старосту Пуницького, що був шварфом Романчука: „Powiedz pan swemu szwagrowi, że ja go zganię“. Очевидно, Романчук упав, а вийшов польський шляхетч, „dzierzawca“ Zarembo.

Загальні громадські права, свобода особи і свобода дому перестали в Галичині зовсім існувати. В 1889 р. ув'язнено в літі кількох студентів українців з Києва, між ними молодого Кистяковського і дві студентки-росіянки Дегеніні, що приїхали на ферію в галицькі гори. З ними ув'язнено також Франка і Павлика. Тримали їх усіх два місяці у в'язниці і відтак випустили, не найшовши ніякої підстави до якихнебудь карноправних кроків. В знімі 1890 р., в часі підгаєцьких виборів, розпочалися в тім повіті й в сусідніх небували досі сикатури і переслідування, звернені проти селян і священників. Так нап. підгаєцьке староство потягло до відповідальності священників за те, що не зголошували один одного, коли до нього з найближчого сусідства „приїхав у гостину. В Коломиї розважав комісар староства Пшибиславський дня 28. серпня 1890 р. загальні збори, скликані центральним відділом „Просвіти“, подавши за причину, що на повітовій лінійці ліжбито бракувало означення години.

— Нітрохи. Ми знаємо настрій Підкарпаття так, як знаємо його нужду. Що чехи обіцяли поселенню, а що дали? Де автономія Підкарпатської Русі? А зрештою чи в нашім інтересі виплати на поправу господарського положення в цій країні? Для нас Підкарпаття є одною з передумов існування, для чехів лиш тягарем. Чехи не потребують сировини Підкарпаття, не потребують його мінеральних скарбів, бо мають їх дома у себе. Не з іншої причини, як саме з тої, зніжділа копалинна продукція на Закарпатті, немерена експлуатація сировини. Не було би сьогодні безробіття на Закарпатті, якби чехи хотіли дійсно експлуатувати природні багатства тої країни. Але вони цього зробити не можуть в інтересі власної продукції. Одно, до чого можуть допустити — це грабіжницька господарка, без інвестицій і без плану.

— Ще одне! — вмішався п. Липовицький. — Чехи не інвестують також з другої причини. Вони знають, що Закарпаття при них не лишиться!

— Гаразд, але як, панове, уявляєте собі таку угоду чехословацького уряду на плебісцит?

— Вони погодяться, бо будуть такі міжнародні умовини. Чому, на ваш погляд, чехословацький уряд дотепер не дав автономії Підкарпатській Русі?

— Не хочу висказуватися — говорю пиминаюче, — зрештою аргументи чехословацького уряду відомі з недавньої промови мін. Бенеша в Ужгороді.

— Тоді ми вам скажемо! — вмішався мій співрозмовець. — Чехословацький уряд боїться дати автономію, бо боїться підкарпатського союму. Той союм у своїй більшості висказався би за поворотом до Мадярщини.

— Невже промадлярські настрої на Закарпатті такі сильні, на вашу думку? — сумніваюся.

— Ви їдете туди, правда? — вмішався знову п. Липовицький. — Підіть між нарід і запитайте. Але без свідків! Запитайте про Бгана. Запитайте, які були заробітки селян перед війною в Мадярщині! Вони приходили на мадлярські доли масами, давали нам своє дерево, свою вовну і свою працю, а забирали хліб, сало і гроші.

Я знову дозволю собі на заувагу:

— Це під господарським оглядом може й правильно, — кажу — хоч не забуваймо, що часи були тоді економічно куди кращі в цілому світі. Але під політичним оглядом, під культурним, положення Підкарпаття, на жаль, було дійсно жахливе саме під Мадярщиною!

Мій співрозмовець зовсім не збентужився.

— Не перечу — сказав бар. Арпан — але низький культурний рівень був перешкодою для селянства усієї Мадярщини. Думаєте, що достатньої кількості шкіл не було лиш на Закарпатті? Що не в цілій Мадярщині Церква зі своїми церковними школами виручала державу?

— А мадляризація?

— Вибачте, але це вина, якщо так можна назвати, вищої культури. Так само як польська, німецька чи французька культури асимілювали й асимілюють чужоплемінців, що живуть в їх орбітах, так і в нас мадляризувалася деяка кількість українців, словаків, німців чи румунів, що були під впливом мадлярської культури. В Польщі, чи нпр. в Німеччині, зустрієте аденационалізованих мадлярів і ми з тої причини претенсії мати не можемо.

— Гаразд, але мадлярам закидають у нас, що вони вели масову і плішову мадляризаційну політику.

— Неправда! Хіба ви думаєте, що колиб так дійсно було, то ми не в силі булиб за 900 літ аденационалізувати пів мільона підкарпатських українців? При їхньому низькому культурному рівні? При повній відсутності національної свідомості? Відповідна низка мадлярських шкіл з відповідним асиміляційним планом у передвоєнних умовах перебрала би цю роботу за 50, а не за 500 років! Хто з нас чи з чехів цікавиться нпр. у 1880 році Підкарпаттям? Ні, в нас не було асиміляційного плану, була лиш атракційна сила державного мадлярського народу.

— Це проблема, яка входить у дітянку конституційних прав, етики народів і т. д., пане бароне. Її обговорювати й булоб перемелюванням актів та виправдань минулого, а це сьогодні для нас неактуально, — говорю і ставлю чергове питання:

— Перейдім до сучасного. Приймім, панове, такий факт, що Чехословацьчина дійсно без війни, мирно, під натиском обставин, погоджується на ревізію тріанонського договору. Відбувається плебісцит і населення... не погоджується на злуку Підкарпаття з Мадярщиною.

— Але ж добре! Ми хочемо лише плебісциту, нічого більше. Під чехами населення напевно не схоче лишитися! Крім чесної колонізації Прага дотепер нічого не дала Підкарпаттю.

— А Мадярщина що далаб?

— Все, чого населення захоче.

Я не міг стриматися від усміху.

— Я вас розумію — усміхнувся також мій співрозмовець. — обіцувати взагалі дуже легко. Але повірте, що говорю зовсім щиро. В нас нема інтенції, на випадок повороту Підкарпаття до Мадярщини, лишити Підкарпаття. Колиб навіть хотіли ми, — що згорі запоречу, — то часи асиміляції народів уже давно минули. Нам іде про Підкарпаття, як про органічну частину нашої господарської системи. Чи те Підкарпаття захоче бути автономне, чи ні, — це для нас справа без значіння.

— Я це про асиміляцію! — вмішався п. Липовицький. — Як думаєте, пане, чи словаки та чехи не намагаються асимілювати підкарпатських українців? Те, що в нас булоб сьогодні вже незвичайно важко, — це може вдатися куди легше племенію близьким чехам, а в першу чергу словакам.

— Зараз покажу вам, як віраються словаки у вашу етнічну масу на Підкарпатті, — перебив бар. Арпан і виїшов до другої кімнати. За хвилину вернувся з етнографічною мапою Чехословацьчини, незвичайно оригінальною. Підкарпаття було на ній відзначене лунковим, червоним написом, населення не „русини“, але „українці“. В трьох мовах. І цей напис „українці“ переходив ще й на суміжну територію Східної Галичини.

— Дуже цікаво! — признав я, розглядаючи мапу, — чи панове признаєте вже офіційно назву: „українець“ для населення Підкарпаття?

— А чому ж би ні? Це ж абсурд вважати адміністративними заборонами з назвою. Якщо вона

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРА НА МОВІ

Хто хоче навчитися доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче довідатися, як де говорять український зарід, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА“

призначений особливому вишенню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Європі 9 зл., поза Європою 2 змр. долари Зразкове число 60 гр. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10.

Як додаток до „Рідної Мови“ виходить тримісячник „БІБЛІОТЕКА РІДНОЇ МОВИ“. — Передплата: 3 зл. річно; за границею: в Європі 5 зл., поза Європою 1 змр. долар.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДИН ПРАВОПИС!

Коли вживаємо

В ревматичних терпіннях, подагрі, болях нервів і голови, грипі і перестуді віддають таблетки Тогаль добрі послуги. Таблетки Тогаль приносять полекшу в цих терпіннях. Можна набути в найближчій аптеці.

нежиттєва, то сама провалиться, але з назвою „українець“ цього не передбачую — усміхнувся португальцю з мій бік. — Зрештою ми, — протестував — лише ведемо пропаганду якоїсь проблеми, то мусимо знати її найлікше і найоб'єктивніше. Від цього залежить успіх.

— Отже, кінець-кінців, панове такі надієтеся на мирну розв'язку проблеми кордонів Мадярщини? — закінчив я, встаючи і дякуючи за розмову.

— Обов'язково миру! — вставив мене бар. Форстер, що весь час розмови завзято мовчав.

Серед інших розмов на ревізіоністичні теми, що я відбув їх в Будапешті, доволі оригінальна була та розмова з бар. Жигмонтом Перені, головою Мадлярського Національного Союзу. Барон Перені, що є одним з найвищих достойників Мадлярщини („сторож королівської корони“), парламентарист та вишачий ревізіоністичний діяч, був перед війною мармарошським надкупаном. Ще тепер має він на Підкарпатській Русі свої земельні посілости.

Прийняв мене весело, майже радісно. Старший, сиваний добродій, незвичайно панський і тому незвичайно чемний та безпосередній.

— Вітаю вас, дуже тішусь! — промовив, прохаючи роздятися і сідати. — Був саме в мене редактор „Фігаро“ і говорив, що бачився з вами в Ревізіоністичній Лізі. Ви з Галичини? Зі Львова? Сусід? Цікавитесь Підкарпатською Руссю?

— Так, експеленція. Українці замешкують Підкарпатську Русь.

— Значить, справа актуалізується, коли вже й ви приїхали сюди. Правда, мусимо дістати назад цю землю!

— Знаєте Підкарпатську Русь, експеленція?

— Чи я її знаю! Пане, як був мармарошським надкупаном! А селяни, ваші люди не називали мене ніколи „надкупан“, а тільки „наш пан“ (Оба ці слова сказав по українськи). Чудесний нарід, мій пане! „Gens fidelissima!“ Нам, мадлярам, для наших найкращих людей!

— Але собі не дав їх, експеленція.

Глянув одкровенно на мене:

— Собі? А чияж це була держава, як не їхня і наша? Чи ми звертали коли увагу на племенне походження?...

„L'horreur o. Станіала“ — прошибнуло мене крізь мінок, а вслід за цим думка: „Пити — пропало! Не перекопавши, а зіпсуєш інтерв'ю!“ Тому пробую зайти з іншого боку:

— Експеленція, хочу... пожалуватися перед вами...

???

В міністерстві закордонних справ і в Ревізіоністичній Лізі взяли мене за дитину.

Розсміявся. Якже так?

— Сказали мені, що вірять у ревізію тріанонського договору... мирним шляхом.

Знову усміх.

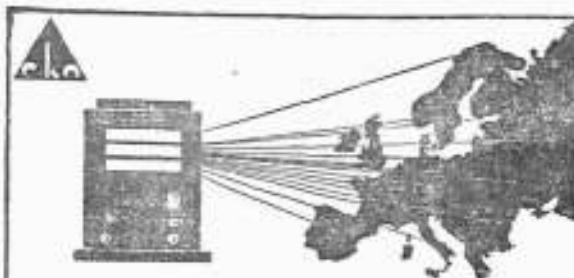
— Ви з цього боку! Та, ніби вірити інакше офіційно не вільно, Союз Народів забороняє. Але я, якщо маю вам щиро сказати, також не вірю в ті мирні шляхи.

— Значить: війна?

— Не так гаряче, мій пане! В першу чергу Мадярщина не думає навіть про війну. З чим? З 35-тисячною армією гонведів, без літаків, без танків, проти 360 тисячної армії ворожих сусідів? Пане, нас є 6 і пів мільона, а довкола нас 40 мільонів ворогів. Війну буде робити хто інший.

— Хто?.. Італія, Німеччина, Польща?..

— Не знаю, мій пане. Ви повинні краще за мене орієнтуватися. Скажу вам лише, що Чехословацьчина в теперішніх межах втриматися не в силі. Держава національностей, в якій одна нація хоче панувати над іншими. І здається, панує, бо ні словаки, ні підкарпатські українці не в одушевлені тою ідеєю. Проте сміливо подумати:

РАДІО-ПРИЙМАЧАМИ ЕКОЧУЄ ВСЮ ЄВРОПУ.

Електротехнічний відділ
кооперативи інженерських Робт К. Р. Львів
Синьська 29. Тел. 3-33. 647 7-8

чехи вже разом з моравцями творять усього 49 прц. населення тої держави, а проте хочуть попинити всім свою волю. Чехословацька держава на рачіє є на ділі чеською національною рачією. А це не обов'язує. Самі себе дорівають своєю національно-імперіалістичною, експресивною політикою.

— Експресивно, прошу вибачити мій звинувачення, але чи Мадярщина рахує на підтримку Польщі на міжнародній арені?

— Цю підтримку від неї вже маємо в Женеві і віримо, що вона нам допоможе в потребі також у майбутньому. Так Польщі, як і Мадярщині потрібна опільна границя. Крім цього Польща розуміє нас, бо переживала в своїй історії вже те саме, що ми тепер. Польща дуже сильна держава, а П'ясецький геніальна людина. Бачить далеко.

А хто з інших держав має інтерес у наступі на Чехословаччину?

— Інтерес створює коніктура. В Празі знають це краще, як у нас, тільки що тяжко орієнтуються, бо вірять у параграфи і святість миро-

вих договорів. Розлучливо того тримаються, а розпуща — алий дорадики.

— Значить, ексцеленце, ви вірите в поворот Підкарпатської Русі до Мадярщини.

— Вся Мадярщина в це вірить і на Підкарпатті також вірять.

— А колиб так сталося, то в якому характері малаб утіяти Підкарпатська Русь у склад Мадярщини?

— В рється до батыківщини.

— Мадярської?

— А якже інакше!

— Без плебісциту?

— Може бути й плебісцит. Але чехи ніколи на це не погодяться. Був уже олий плебісцит в Шопроні і вишшов у нашу користь.

— Отже колиб якимсь збігом обставин Підкарпатська Русь дісталася таки Мадярщині, чи тоді дісталаб автономію?

— Якщоб населення хотіло, очевидно! Це показує би.

Я піднявся і почав прощатися. Варон Перені візпроводна мене аж до дверей.

— До побачення в кращих, бійте реальних умовинах — промовив, стискаючи мою руку. — І не пишть але про нас, бо ми вам приятелі. Із Польщею і з вами хочемо добре жити. А свій часопис, де надрукуєте свої враження, пришліть!

— Пришлю.

З дивним почуванням вишшов я з палати. Пшов і не знав, коли зупинився на „Маддані Іреденті“. Просто мене в соняшному промінні полудня стояла статуя — алегорія нашого Підкарпатті. Український селянин простягнув закопані руки до алегорії Мадярщини.

Gens fidelissima!

Роман Голіан.

Пакт шістьох європейських держав

ЛОНДОН, ПАТ. „Дейлі Телеграф“ повідомляє, що в кількох столицях європейських держав обмірковують нову систему безпеки в центральній Європі. Пакт шістьох підписали би Франція, Італія, Німеччина, Югославія, Мадярщина і Чехословаччина. Головною метою пакту загарантувати непорушність і незалежність Австрії. Головними ініціаторами пакту в Франції та Італії. Переговори в цій справі закінчаться уже в найближчих двох тижнях. Цей пакт підпишуть після налагодження взаємин між Францією та Італією і Югославією та Мадярщиною.

Уживайте лише

знаменитої цукорії „ЛУНА“
здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ“
і зернистої „СОЛОДОВОЇ кави ЛУНА“
виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл“ Львів XV.
Червоная 2, тел. 42-97

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 29. ГРУДНЯ 1934.

Д-Р МИХАЙЛО ДРАГАН.

VI-та Вистава АНУМ.

16. XII. 1934 — 14. I. 1935.

Здавалось би, що в наших невідрадних обставинах, капарстві і бідності годі навіть думати про ширше закреслену мистецьку діяльність. Приємно ствердити, що зусуєреч тому всьому ідемо на мистецький полі вперед. Помазу, але йдемо. Кожна чергова мистецька вистава АНУМ виразно це показує. Може не ростемо ще дуже в глибину, але певно розростаємось в ширину. Майже кожна вистава приносить нові обличчя в мистецтві. Тай відомі вже мистці не сидять з зжогженими руками. Вже маємо поважну громаду мистців, що без зневіри, з думкою про краще завтра витривало працюють над собою. Та найважливіше, що не вважаючи на розворощення наших мистців по всьому світі — всі вони стоять у постійній зв'язку зі своєю рідною землею і на перший зазвк посилюють свої праці на осуд своєму рідному громадянству. З їх листів пераз вичитуємо їх горячі бажання, щоб їх праці залишилися на завісді між своїми.

Головною прикметою останньої вистави АНУМ є її різноманітність. Майже кожний з мистців старється усталити свій власний стиль. Це дуже відрадне явище. Одні з них вже знайшли напрямки у своїй творчості, другі, перелусім молодші, ще в стадії експериментів, але вже на дорозі свого самостійного ви-

слова. В цих останніх бачимо добрі завдатки на те, що вони не загубляться в хаосі сучасного мистецького кипіння. За старших уже зовсім нема чого лякаться; вони свідомі своїх завдань і шораз більше удосконалюють свої засоби і поганблюють вислів своєї творчої думки. Правда, пересічний рівень вистави ще не зовсім дорівнює заграничним мистецьким виставам, але з декілька найкращими творами нійшньої вистави можна би сміло ставати до конкуренції навіть на найбільше анбагливих виставах. В кожному разі вже від довшого часу не дорівнюють польські вистави у Львові нашим. Здобуваємо Львів? Може.

Безперечно козирем вистави є Грищенко „Пейсаж з Кап-Мартену“, це найкраща річ, яку ми бачили досі в Грищенка. Досконало дібраний кольорит, приємна темпераментна фактура, з якої мистець сильно і безпосередньо промовляє до чуття. Виразно чути з картини, що мистець перейшов довгу дорогу шукань, піпюрядкував собі всі здобутки новочасного мистецтва і лийні певною і твердою ходою йде своїм власним шляхом до поставленої цілі. Решта праць Грищенка на виставі це акварелі з подорожі до Іспанії. Добрий рисунок і добра техніка азраджують доброго майстра. Все таки ми воліємо його олійні речі або акварелі з Константинополя.

Другий наш париський мистець Глушенко, один з наших кращих імпресіоністів, виставив цим разом речі депо недотягнені чи атомлені, немов лиш підмальовані. Чогось посіріла його така завасді субельна гама барвних вальорів. Чи може надіслав лише свої випадкові рачі? Яке дисунки його, як аавасді, досконалі.

Корупційна афера в Ялосії.

ТОКІО, ПАТ. Замічилось слідство проти 17 вишних урядовців на корупцію і ексцел з ахціями штучного шовку. Перед судом стануть: колишній міністр торговлі Накамаму, колишній міністр зазіанців Мітсуші, колишній віцеміністр фінансів Курода, колишній президент банку Формоза Шімада і директор фабрики штучного шовку Такабї.

Військова змова в Атеках.

З Атен повідомляють, що грецький уряд викрип військовою змову, до якої належали прихильники ген. Пластїраса. Міністр війни ген. Ковділіс заявив, що уряд видав строгі розпорядки, щоб не допустити до державного перевороту.

Другим представником імпресіонізму, а радше неоімпресіонізму (поентілізму) на виставі є С. Борачок. Наскільки досі ми мали деякі застереження до цього мистця, нині з приємністю можемо ствердити, що Борачок потрацював над собою. Зникла з його картин ця збаналізована фіолетова закраска, яка стала була для імпресіоністів новим „сосоом“ на місце старого брунатного. Цим фіолетовим сосоом заливала слабші мистці всі браки і діри у своїх картинах. Борачок випогіднів і висубельняв вальори. Його лагідний зі смаком агармонізований кольорит є дуже милий для ока. З кращих річей на виставі є Пейсажі і Город.

Окреме місце на виставі займають праці Петра Хо-Холодного (мол.). Залюбелний в старім мистецтві, передусім у східній мініатурі для нам своєрідні перлини, передані педлантичною каліграфією. Холодний вміє поєднати старі здобутки мистецтва з новочасним мистецьким заданням. Самі не знаємо що подивляти у нього: чи досконалу техніку, чи композицію, чи вироблений смак. „Пані з котом“ усім залишиться в пам'яті.

Нераз ми вже писали про Бутовича і нині тяжко ще щонебудь докинути нам до характеристики цього расового українського мистця. Ніхто його не може перевищити в його погідним гуморі і гротесках. (Костюми до українського вертепу і Ілюстрації до колядок). Його нариси підкарпатських церков є теж дуже культурні і смілі.

Так само вже мають усталену вартість в українському мистецтві праці Гординського, який найкраще вміє висловлюватись у графіці.

Проти самолівдації шкіл „Рідної Школи“.

(Стаття дискусійна).

Недавно поміщена була в „Ділі“ (ч. 328) стаття п. н. „За об'єднання двох шкіл Р. Ш. у Львові“ за підписом п. І. Стрельського. Тому, що в згаданій статті автор порушив дуже багате питання, а саме питання фінансової самовистарчальності двох чи п'яти чотирьох шкіл Р. Ш. на терені Львова, видвигаючи проект об'єднання тих шкіл, дозволю собі як один з громадян висловити теж публічно свою думку у повній справі.

ЗА ВДЕРЖАННЯ РІДНОШКІЛЬНОГО ШКІЛЬНОСТВА.

Немає мабуть нікого свідомого українського громадянина, якому не лежало б на серці і совісті не тільки вдерження нашого рідношкільного шкільництва, але й дальша його розбудова, особливо в міських осередках. Для нас, недержавного народу, має це неабияке значіння, коли зважити хочби на те, що саме місто відіграє тепер рішальну роль в житті всіх народів.

Проте одна справа — серце, совість, національний обов'язок, а зовсім інша — матеріальна спроможність, об'єктивні умовини. Бо школи Р. Ш. загрожено головним чином з матеріального боку. І через те, пишучи ці рядки, мусимо мати на увазі цей болючий факт. З огляду на згадане не було б, здається, найменшого змислу підносити будь-які заміти проти новітніх, раціональних закликів до господарської самовистарчальності, тим більше в умовах суспільно-громадських, що є надбанням, здобутком загальному чи всьому народові. Засаду строгої фінансової самовистарчальності, самовистарчальності за всяку ціну згідний і я бороню, але застерігаюся — в умовах торговельних, господарських. Зате, говорячи про установи культурно-освітні та шкільні, треба, гадаю, підходити обережно з питанням фінансової самовистарчальності, вже хочби з таких міркувань, що таке ставлення справи розминеться різко з духом та завданнями школи, тимпаче школи народної, що в засаді дає навчання безплатно. Школа — це не господарське підприємство, але — скажімо ясно й відверто — дефіцитова під господарським оглядом установа, на потреби якої матеріальні засоби дає в першу чергу держава, громада, якщо це школи державні, або багатші одиниці-фундатори чи загал громадян на школи приватні. Наші шкільні заведення Р. Ш. адані, як відомо, майже виключно на матеріальні засоби, що походять з добровільних жертв усього українського громадянства. Але — раз вони мають існувати та сповняти свою ціль, то всетаки мусять бути „самовистарчальними“, або інакше — мусять примувати до зрівноваження свого бюджету. Розходження може бути в цьому, хто має за-

безпечити фінансову самовистарчальність перед згаданих шкіл Р. Ш. Чи виключно українське громадянство стрийської і галицької ділянки має забезпечити самовистарчальність шкіл ім. Шевченка, а громадянство городенької ділянки — шкіл ім. Б. Грінченка, чи може в разі потреби повинно забезпечити з матеріального боку існування названих шкіл українське громадянство Львова або і краю взагалі?

РИЗИКОВНА І НЕБЕЗПЕЧНА СПРАВА.

Для ілюстрації, що навіть у сучасних господарських умовах не стосують шкільному вузько-локальній самовистарчальності, пригадаю, відомі зрештою, практики в торговельних установах, що мають в одній місцевості по кілька філій, з яких не всі є самовистарчальні і що дефіцит одної покривається чи пак зрівнюється надвишкою другої. Проте не ліквідують таких підприємств, при чому фінансово-торговельного боку справи не беруть свідомо під увагу, але в гру входять тоді інші, важливіші моменти, нпр. морального характеру. Не буду старатися переконувати тут читача такими, згугнаними мені особистими фактами, як те, що в піан. Чехії (де чеський народ за кілька останніх століть став національною меншістю) є засадою оснєвувати приватні чеські школи у всіх місцевостях, де є вже 7—10 чеських дітей у шк. віці. При нашому ма-

Камісельні, пальові, рукавички і пов'язки швейцарки поручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Ботинів ч. 4. 47/63 43—64

Найкращі торбинки
на ялинку

КОВБАС

можна дістати у фірмі

Львів, Сикстуська ч. 1.

теріальному убожеству — це був би дійсно можемо зокре. Але йде мені про зовсім що інше, а саме: ризиковано, а то й небезпечно рішуче вважати пропагувати фінансову самовистарчальність шкіл Р. Ш. у змислі, що якраз, партікуларному, себто, що кожна школа мусить обов'язково роздобути матер. засоби для свого існування на терені тієї ділянки чи громади, де вона (школа) знаходиться. Якщо покласти засаду самовистарчальності пропагувати торговель, то не ще зрозуміло, але якщо робитиме те саме освітній діяч та педагог, тоді треба дивуватись. Бо де в такому разі згугнука, що менше відомо частини українського громадянства не зрозуміє таких гасел саме в негативному змислі? Де є заповідь, що нпр. менше свідомий громадянин з К., замість жертви на Р. Ш., не відповість просто а моста: „У нас в К. немає ніякої Р. Ш., а якщо є такі у Львові, то нехай спомогають їх пани зі Львова!“

Та вертаюся до наших 4-х шкіл у Львові. Не є асим фінансово самовистарчальні, тоді, згідно з одним проектом ш. н. автора статті про об'єднання, треба їх залучити у дві колективні, щоб ще якийсь час, додам від себе, могли вегетувати. А тепер запитаймо себе: Що буде, коли в об'єднанні вже школи внаслідок слабкої фрекції не будуть знов, або перестануть бути самовистарчальними? Львівський висновок — о! ато не диктує об'єднання, колективізації шкіл!

Павло Банах.
(Докінчення буде.)

Протибольшевизьке повстання у Туркестані.

КАІРО, 28. 12. ПАТ. З Кабулу надійшли вістки про повстання в совітським Туркестані. Повстанці одержали зброю і мушкету з Монголії і ведуть партизанську боротьбу з червоною армією. Большевицькі війська жорстоко карають селян,

яких багато розстрілюють. Їхні села зрівнюють з землею. Військи з Туркестану відікають до Персії, Афганістану і Монголії, де їх приймають дуже гостинно.

Важкий запит з приводу вбивства Кірова.

З приводу акції нового совітського представника в Парижі, Петромкіна „Журналь“ пише: „Завданням наслідника Довгалевського представити в Парижі як уряд заміщення ту саму владу, яка щойно на днях розстріляла поверх сто осіб т. зв. білогвардійців, щоб помститися за вбивство

одного із своїх людей, і яка тепер несподівано відкрила, що Кіров узяв жертвою ривалізації між своїми, большевиками. Чому мовчать ті, що свого часу так обурювалися вбивством царату?“

З природи й техніки.

НОВЕ ЧИСЛО „ТЕХНІЧНИХ ВІСТЕЙ“.

6. число органу „Українського Технічного Товариства“ має дві статті: інж. Е. Науменка „Автомобілізм та дорожнє господарство“ і інж. М. Дерев'янка „Нова моторіака з рушієм (мотором) Заврер-Дізел“, реферати та звідомлення „Українського Технічного Товариства“. У першій статті поданий стан шляхів у різних частинах світа (зокрема в Європі) та можливий розвиток автомобільних шляхів. Зі статті ясно виходять значіння і роль автомобільної комунікації в сучасній економічній житті. У другій статті описаний новий моторний вагон кулацької залізничної та його прикмети. У „Рефератах“ подані публікації членів „Українського Технічного Т-ва“, замітка про промисл Закарпаття (переліковуємо її у цілості на іншому місці) та одна рецензія. Доповнюють це число спис нових книжок, потрібних інженірові, та надісланих книжок і журналів.

ПРОМИСЛ ЗАКАРПАТТЯ.

Після світової війни настали значні зміни в закарпатському промислі. Скляні гуті, яких було три на території Закарпаття, по черзі перестали працювати. Виріб тяжких корабельних ланцюгів треба теж було здержати, фабрики залізних виробів працюють дуже слабо, зате сильно розрослись тартаки. Разом усіх біль-

ших промислових і ремісничих підприємств є 187, а вони можуть дати працю 7600 робітникам. Короткий перегляд поодиноких галузей промислу дає нам осьякий образ:

Цеголень з круговими печами є 14, з того 2 в Ужгороді, 1 в Горинах, 4 в Мукачеві, 3 в Берегові, 1 в Севлюші, 2 в Хусті і 1 у Великій Бичкові. З них є лиш одна цеголень нова (з 1929 р.), а це поставлена в Ужгороді. За винятком двох, усі мають машинове улаштування.

Великі каменоломи є в Радванці н. У., Фрідешові, Шелестові, Севлюші, Верній і Рокосові. Крім того є багато малих.

Копальня каоліну, в якій працюють на більшій розмірі, є в Квасові.

Фабрику мармурових виробів ставлять в Тринові над Терешвою.

Фабрики залізних виробів. Ливарні заліза є у Фрідешові. Ковбильський Полані та Берегові. З них друга експортує до Румунії. Четверта ливарня була в Довгій. Тепер вона не працює. Лопати роблять у Ковбильській Полані, а в 1931 р. були також у Фрідешові. При ливарнях у Фрідешові та Ковбильській Полані є механічні відділи, які виробляють помпи, преси, печі, заліза і т. і. Новий механічний паростат заклали в 1929 р. в Перечині. Бляшані та шлюсарські вироби, дрітні сітки і залізні кухонки робить одинока того роду фабрика в Ужгороді. В 1929 р. заклали в Ужгороді також фабрику дрітних пвяхів.

Ливарні дзвонів існують в Горинах і Великій Бичкові. Багато праці мали після війни, тепер менше.

Тартаки. В часі перевороту було на Закарпатті 16 більших і 3 малі тартаки. Пізніше поставили 46 нових більших і великих тартаків. З того 5 погоріло, а один припинили. В декотрих місцевостях є навіть по кілька тартаків, у Воловіч і Терешві по 3, в Богданю і Ясеню по 5.

І дрібних композицій і нарисах гвашевою технікою. Ціла серія дуже приємних нарисів з пейзажів до Палестини, Єгипту і Греції дає нам багато доказів його помисловості і досконалого компоновання. Одна краша від другої. На тім самім рівні стоїть його прикладна графіка (окладники, обгортки, ескізи). Не здоволяють нас лиші речі олійні, вони недостатні.

Не виходить на здоровля провінціоальна глуша Львови Гецови, безперечно талановитому і продуктивному мистцеві. Мистецьке осамітнення непотрібно звертає його в сторону дешевої сантиментальності. На його недавній збірній виставі бачили ми не багато речей з чисто малярським розмахом. Ці були найкращі. Надто велике стилізування рисунку в картинах перемінює їх непотрібно у графіку. На теперішній виставі є така його „композиція“. Два урбаністичні пейзажі з Дніпру були би зовсім добрі, коли були зроблені більше відважно.

Аж дивно стає, що інший мистець, який живе на провінції без ближчого контакту з мистецьким рухом, зберіг таке досконале мист. вчуття. Це О. Сорохтей. Приємно повітати його поворот до мистецтва після довшої мовчанки. Треба бути сильною духовою конструкцією і мати багату мист. душу, щоб після довшої перерви, живучи в оточенні повної байдужності до мистецьких справ, з'явитись знов до праці. Сорохтей дуже добрий рисівник експресіоністичного покрою. Дуже привабливий також його акварелі в легких тонах Дешо за тяжкі і тьоплі є лиші його олійні речі в кольориті. (Докінчення буде.)

ПОХОРОНИ

влаштовує найкраще по цінах найдешевших

БРАТСЬКЕ

ПОХОРОННЕ

ЗАВЕДЕННЯ

„ХАРІС“

Львів, — вул. КОРНЯКІВ Ч. 3., (В НАРОДНИЙ ДІМ)
Все похоронне приладдя на складі. — Експертна, на перевозі власним санітарним авт. 648

Фабрики меблів є в Ужгороді, Нижнім Бистрім, Пасіці (погоріла 1931 р.), Мукачеві (3) і Хусті (2). Крім того є 11 великих столярських застатів, що крім будівельних робіт виробляють також меблі.

Фабрика паркетів є у Сваляві, а фабрика бонітарського дерева в Требушанах.

Килими роблять в Арданові, Ганичах, Липецькій Полоні та в Сільцях. Плетарня в Мукачеві. Фабрика паперових виробів є в Ужгороді.

Малини. Великі млини є в Ужгороді, Мукачеві, Буштині і Терешаї. Крім того є 8 малих середньої величини та кількості малих.

Горальні є в 17 місцевостях. Рафінерії є в 7 місцевостях, а того 4 при горальнях, а 4 самостійні. Бронар є в Підгір'ях.

Цукор роблять від 1921 р. в Ужгороді. Там закладають тепер також фабрику штучних товців. Мило робить менша фабрика, założona в 1929 р. в Берегові. Вона робить також крист. соду і глянберську сіль. Одинокі більша фабрика свічок була в Горьках, але вона не вдержалася. Сіринки робить фабрика в Чинадьові.

Фабрики на суху дистиляцію дерева (роблять: метилевий алькоголь, формальдегід, ацетон, оцтову кислоту і ін.) були в Перечині, Сваляві, Великій Бичкові і Турі Бистрім. Остання перестала працювати в 1932 р.

(„Технічні Вісти“.)

СКРОЧЕННЯ МОРСЬКОГО ШЛЯХУ МІЖ СХІДНОЮ АЗІЄЮ І ІНДІЄЮ?

Появилися поговори, що японський уряд звернувся з проханням до сіамського уряду відступити йому концесію на будову каналу, що скоротив би значно морський шлях між східною Азією й Індією. А саме цей канал мав би перетяти малайський півострів у його найвужчій місці — шийці біля міста Кра. Довжина каналу була б рівна 42 кілометрам. Таким робом японці оминули б малайський пролив над яким панує досі англійська морська твердиня Сінгапур. До будови цього каналу Кра приступили японці щойно тоді, коли на великій флототівній конференції у 1935 р. не сповняли їхнього домагання демілітаризації та знищення укріплень Сінгапура.

ПРИЯЗНЬ КОТА З МИШЕЮ.

Чорний кіт одного франкфуртського ремісника не бачив ще ні одної миші у своїм житті. Тому ремісник казав своєму хлопцеві зловити живу миш і принести її перед кота. Одне кінце кіт не кинувся зовсім на бідну миш, а лиш налякався і втік одним скоком на руки бача доми. Отже миш залишилась жива і стала вірним товаришем забав кота, вганяючи разом з ним то всіх кімнатах. Мешканцям дому було цього за багато. Тому владили для миші „хатку“ з маленького шкляного корита, накритего дротяною сіткою. З того часу кіт дуже часто пересиджував перед шкляною „хаткою“ миші, а навіть перевертав її, щоб тільки дальше бавитись з мишею. Миш дуже добре це розуміла і пхалася все якнайближче сітки. Коли пізніше миш згинула і її трупа забрали, кіт „висловлював“ голосно свій жаль, шукаючи розради у кожного члена ремісничої родини.

А. Л.

Несподіванка на Свята і Новий Рік

КУПОН на 10%

боніфікації з рекламних цін і на гарні дарунки при купні кольонської води, парфуми і ін. предметів в парфумерії

С. Федер

Львів, ул. Сикстуська 7, філія Кооператива ч. 15 а. (побіч палати гр. Потоцького). Тільки за зворотом цього купону. 81/27 1-9

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Усі французькі щоденники, які надійшли учора до Берліна, сконфіскувала політична поліція.

— Летувський майдан з Фрідріхсгафен перенесуть в околицю Франкфурту над Майном.

— Австрійський ген. Кернер, командант військових відділів Шумбунду під час кривавих лютневих заворушень у Відні вийшов з арешту на волю.

— У Пекіні спалили прилюдно 10.000 комуністичних книжок.

— Число безробітних у Франції сягає 395.680 осіб.

— У Ковні відбувається далі процес проти 123 німців з Мемелю, який перервався на кілька днів з нагоди латвійських свят.

— Японська преса оголосить у неділю текст декларації уряду в справі винищення пашинітського трактату

Японсько-турецький договір.

Японський уряд ратифікував японсько-турецький торговельний договір, на основі якого Японія буде ввозити до Туреччини тютюн, бавовну та інші товари на суму 10 мільйонів єв.

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ

сплати своїх зобов'язань супроти „Діла“ на пізніше, тільки вирішуйте негайно ваш довг і ширіть „Діло“ в крузі своїх знайомих!

Франція заборонила ввозити масло

ПАРИЖ, 29. 12. ПАТ. Міжміністерська комісія під головуванням прем. Фландела ухвалила контингенти ввозу на перше чвертьріччя на 1935 р., які не перевищать контингентів за останнє чвертьріччя ц. р. Тому, що скрута далася в зв'язі з хліборобством комісія заборонила ввозити деякі хліборобські товари, між ними масло.

Пси заперті стільця, перекровавленні підчерев'я, болях у крижах і в боках, бракові віддику, биття серця, мігрень, шуми в ушах, паломороках і загальним поганим самопочуттям природна гірка вода **Franciszka-Jozefa** дає видає і багате випорожнення і зник попередніх тривожних проявів. Поручайте її лікарі.

Комерс у честь гостей зза кордону.

У четвер, 27. грудня ц. р., гостили львівські політичні організації, які беруть участь у передконгресових нарадах, своїх співтоваришів пресці, що приїхали зноза кордону, святочною вечерею. У вечері взяло участь около 70 передових львівських громадян і громадинок. У часі вечери вистав

Ювілейне свято українського міща с за

Ювілейне Свято Товариства українських ремісників, промисловців і торговців „ЗОРЯ“ у Львові з нагоди п'ятидесятилітніх роковин відбудеться в неділю 30. грудня ц. р. з такою програмою:

1) Год. 7.30 рано: Вихід учасників Свята з зомівки Т-ва „Зоря“ до арх. церкви св. Юра.

2) Год. 8.15: Архиер. Служба Божа і посвячення прапора.

3) Година 9.30: Поворот до садів „Народного Дому“ і відвідини цвинників в пром. шит.

4) Година 12.30: Святочна Академія з такою програмою: 1) Відкриття — промова голови „Зорі“. 2) Франко-Степенко: „Єдиний мій“ — мішаний хор „Зорі“. 3) Святкова промова — виголосить перший секретар Т-ва: през. д-р Кость Левинський. 4) Федькович-Нижанківський: „Зокрушків“ — муж. хор „Зорі“. 5) Візчитання привітів. 6) Богдан Чорногор: * * * — змкл. — М. Чомосівна. 7) Чортків-Ярославський: „Зорянська пісня“ — мн. хор „Зорі“. 8) Оркестр „Зоря“.

5) Год. 4 ввечері. Квітки в садках „Нар. д. м.“ „Гостиниці“.

НОВИНКИ

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46. 539 85-7

— Магазин п'остелі Р. Джала, Львів, Хоружини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 15-100

— Всі кооперативи продають лише свічки „КЕРОС“.

— Фризійські сальони для панів і панів та косметичні — Т. Кутковський, Сикстуська 14, тел. 106—88. 85/87 1—15

— Прикраси на ялинку. Нас повідомляють, що прикраси на ялинку роботи шкільної дітвори продаються виключно у школі ім. ки. Льва у Львові, вул. Круперська ч. 15, в днях 31. грудня і 1. січня 1935 р.

— В справі пільгових промислових свідомств для кооператив. Ревізійний Союз Українських Кооперативів (правий відділ) повідомляє, що пільги щодо промислових свідомств на 1935 р., мають повне застосування до кооперативних підприємств. Кооперативи повинні вповноважити декларації на пільгові свідомства, а скарбові уряди зобов'язані видати свідомство тої категорії, яке зазначено в декларації кооперативу. Ніхто з кооперативів не смі відмовитися від тої пільги. З огляду на труднощі, які роблять деякі скарбові уряди на місцях, зауважуємо, що вище подане висноження поділяє скарбова палата.

— Заприсяження президії м. Львова. Дня 27. ц. м. вечером відбулося в ратушевій залі у Львові перше засідання нової міської ради, на якому члени нової президії міста зложили урядову присягу на руки воеводи Беліні-Празмювського. На дальшому засіданні міська рада м. і підняла податки та оплати від пів.

— Нотарі не можуть бідніти. Як зачувати з Варшави, міністерство справедливости задумує скасувати нотаріати, які не приносять доходу більше 1.000 зол. місячно. Тим способом хоче не допустити до дальшого зuboження нотарів.

— Унесаження виборів. Львівський воевода уневажнив громадські вибори переведені 18. листопада в 4. окрузі в Перемишлі. Нові вибори відбудуться 20. січня 1935.

— Будова людських домів і каплиць у Зборівщині. У Зборові був зїзд презесів і віцепрезесів будови людських домів і каплиць. Повітовий староста Коцул сказав, що під теперішню пору є в кураторії будови людських домів 32 подання локальних комітетів у справі помочі для будови людських домів. Зїзд ухвалив, щоб кураторія будови домів і каплиць піддержала старання 14 комітетів.

— Львівська хроніка. З хати Сам. Готліба (пл. Стрілецька 3) злодії вкрали нічну біжутерію та столову заставу вартости 4.000 зол. — При вул. Мохнацького 4 намагався втрюїти карболом 28-літній Адам Міксевич, син ем. службовця пов. виділу. Забрали його до шпиталю. — На вул. Жовківській біля млина Аксельсада трамвайний

віз переїхав на смерть 66-літню Хану Рос. — При вул. Кордецького померла на серце Марія Борнік після суперечки з Ол. Климком, із яким на спілку продавала на Ринку ялинки. — На вул. Ландого злодій вирвав торбинку Ельзі Аер, Злодій Антона Кріпа, заволоді. — Гранична сторожа викрила в хаті Йос. Подгорця й Іс. Каца при вул. Сонішній 28 нелегальну фабрику оуту.

— Пожежа в костелі. В місцевості Феліціенталь коло Скольного вибухла з невідомої причини пожежа в костелі. Згорів вітар і бічна частина костела. Вогонь згасила пожежна сторожа.

— Бомба у млині. В Ожарові вибухла в млині Ліпшица бомба. Сила вибуху була така велика, що мішки з мукою і збіжжям викинуло на кілька метрів високо. Млин згорів. Бомбу підложила якась тайна організація. Сталося це в часі свят, тому жертв у людей не було.

— Краєва хроніка. Побережники застали „Лубяниці (Стрийщини) Степ. Турчина вбив невідомий чоловік, мабуть відомий стрілець. — Перемиський суд засудив на 2 роки в'язниці шинкаря Ейду Лям, яка продавала горілку якомусь Мацурі, що спричинила його сліпоту. — Три замасковані й озброєні бандити напали на хату Йосифа Козака в Забереському пов. Бережани, один із них вистрілив у лампу та зажадали видачі 1000 зол. Коли Козак сказав, що грошей не має, перешукали хату та забрали 12 австрійських корон і ніклевий годинник. — Валентин Короня, пов. Підгайці, гр. Ст. Бадені листав лист із погрозою смерті, коли в означеному місці над рікою не зложить 2.000 зол. Обсервація місця не виявила автора листа. — На Городищі в Бориславі згорів один дім „Галиць“ наслідком короткої лучби. — Над томашівським повітом лютілася сильна буря і м. і, перевернула кілька десятків телеграфічних стовпів при дорогах. — В Любіні Вел. під Львовом невідомий напасник у війшов вечером до коршми М. Йолеса і вистрілом з револьвера положив його трупом. — Із Дрогобича втік іще 23. грудня 12-літній Зеном Горунь, тому що дістав лху ноту. — З Ходорова втік батькам 13-літній Сал. Рачес. — У Майдані (Ярославщина) в латинський Святий вечір замасковані злодії напали на хату Андрія Мили під його несприятливості і забрали 2.100 зол. і 30 доларів. Гроші ті прислав був емігрант Мих. Дуля на купно ґрунту.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“

Львів, Ринок 10. Тел. 29-26. Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи по найдешевших цінах!

— Промова, якої слухав увесь світ. Англійський Король Юрій V виголосив традиційний радіопривіт з приводу Різдва із сендрінгемського замку, де королівська родина проводить свята. В кабінеті короля встановлено три мікрофони: о-

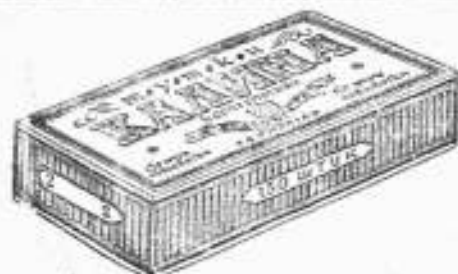
дин перед кріслом, другий праворуч, третій ліворуч. Зробили це тому, щоб сила голосу не змінювалася, коли король обертає голову. Описав король разом з техніками перевірює апарат. Спердивши, що все в порядку, всі виходять із кабінету. Лишається один король і жде, щоб засвітилася червона лампочка: тоді він починає тихим голосом читати свій різдвяний привіт. Чого слухають громадяни британської держави та її країв в Європі, Африці, Азії, Америці та Австралії.

— Газова атака на Париж. На таку тему майже 21. ст. м. в Парижі ген. Нісель виклад перед тисячами слухачів. Німеччина — гоарив — має велику повітряну флоту, зложеною з 1.200 літаків. Половину з них може вжити до воєнних цілей, з того 200 перемінити на бомбокиди. Протигазова оборона, значно вдосконалена в останніх роках і неминучі контратаки на Майні, Кельн та інші нідренські міста з багатим воєнним промислом, — ось з чим прийдеється протиповітряно захищатися, заки заризикує свою атаку на Париж. Однак якби він всетаки не рішився, його зустрінуть французькі гармати, що стріляють вдвоє вище ніж давніше, скоростріли, що бють на 3.000 метрів вгору замість давніших 800, та газові хмари, що даються розмістити на висоті 7.000 метрів замість давніх 1.200. Щоб охоронити населення перед газовими бомбами, влаштовують захисти, що не представляє більших труднощів. Маски є охороною засобом для військ і санітарної служби, але не для населення, що назагал не вміє користуватися масками. Успіх боротьби з газовою небезпечкою залежить від підготовленості до цієї боротьби. При першій газовій атаці, коли ніхто її не сподіється, з 15.000 воїків погинуло 5.000. В 1913 р. при газовій атаці на цілий корпус, яким командував ген. Нісель, потерпіло всього 800 осіб, а 240 відставлено до шпиталю, де вмерло тільки 5 осіб. Виходить, що газова атака може скінчитися катастрофою, коли одна сторона її ще не готова, але може спричинити дуже малу шкоду, якщо переведено як слід оборону.

— Катастрофа. В Голландії впав автобус з 9 пасажирами до каналу Емен, наслідком чого загинуло 7 пасажирів. — На ріці Тахо в Іспанії перевернувся пором, причому втопився самохід з 4 особами. — В Монтгомері в західній Вірджинії експлуатовав паровіз робітничого потугу, причому загинуло кількадесять осіб.

— Ноу зорю відкрили астрономи в сузір'ї Геракла. Блеск її помітніший ніж тепер її світло рівняється зорям Великої медведиці (воза). Її можна бачити голим оком у північно-західній частині неба, невисоко над горизонтом біля сузір'я Вега. Причиною появи нової зорі є мабуть якийсь космічний катаклізм: удар зорі-сонця з мандрівним небесним тілом, нагріве підвищення температури від переходу крізь шкуру космічного пилу і т. ін. Коли така астра має свою сонячну систему, як наше сонце, то увесь той світ гине. Якби напр. наше сонце дістало сильніший блеск і вищу температуру, то наша земля розтопилася на пливку масу, якою є у своїм внутрі. Подібне було б і іншими планетами, залежно від їхньої віддалі від сонця. Можливе, що така драма розіграється або вже розігралася (бо світло доходить до нас після довгого часу) в сузір'ї Геракла там, де появилася нова ярка зоря.

— Найбагатша дитина на світі. В родині нізана Гейдарабада, одного з найбагатших монархів Індії, що оженився з донькою б. турецького султана Абдул-Гаміда, народився син. Це найбагатша родина на світі, бо їй припадає кілька мільонів фунтів штерлінгів, не рахуючи копалень золота Голконди і безчисленних земель. Покищо дитина ледви чи адовола своїм положенням. Згідно зі звичаєм пеленки і бізля наслідника гейдарабадського престолу зроблені з важкого золота. Як підростає його відвезуть до Англії, до славної ітонської коледжі, де він змінить одяг на довгі штани і традиційний циліндр ітонських учнів.

Вже появилася в продажі

Тутки „КАЛИНА“
в коробках по 150 штук за 35 сот.

Ждайте всюди!

Ждайте всюди

Міські Театри в суботу 29. грудня 1934.

Великий Театр

Нині год. 7-30

„Роскішна дівчина“

музична комедія Р. Бенацко, — Гумор, повні віденського чару гарні мейодії, дотеп і сатира.

Театр Різнородностей

Нині год. 7-30

„Блудний Боксер“ Вл. Смуляського.

Несамовиті ситуації, гумор, змішані типи. Гарантія сміху на цілий вечір.

Сильвестрова ніч у Великім Театрі.

Сильвестра треба пережити весело. Гарантію веселого, а що важніше дешеного Сильвестра дає тільки Великий Театр „Роскішна дівчина“ в год. 11 в ночі. На поантанки Нового Року численні несподіванки.

Відгуки дня.

Заморський лист.

Пишуть мені з Парагваю:

„Не маєте поняття, до чого вже в нас дійшло. Маємо тут одну поважну українську установу „Прихильники самоосвіти“, яка відбуває щорічно загальні збори, арештом так само, як у нас і в цілому світі. Але не в тім сує. Установа від літ хромає через брак грошей і роздумує, як цей брак усунути. Установа про це думає, але не загальні збори. Вони приносять політичними переконаннями діячів тої установи, а пляя її праці — пуста річ. Наша молодь уваляє собі, що щойно від неї починається історія Парагвайської України і відно з тим увалянням поступає. Наприклад: а нічим не рахується, не бере під увагу жалких обставин, а просто з моста: „Не хочемо такого голови, такого секретаря, такого референта, а хочемо інших“ (і вичисляє!). Після того починає агітацію, аргументацію і тим подібні історії. Це йде довгий час і доходить до слуху старшого громадянства, яке, до речі, не агітує і не аргументує, бо на лавровім листі добре часом і адрімається. Почувши про заходи молоді, приймає це до відома і дещо бере під увагу. Треба, мовляв, піти на стрічу молодим. Молоді проти голови — всемо іншого. Секретаря також, а референта нехай вже нам лишать. Обміркувавши все як слід, ідуть до одного-другого старшого громадянина і просять: „Будь ласка, ради загального добра погодіться з цією головою“. „Чому ж не має бути давній

голова?“ — питається один-другий. „По-молодь його не хоче, а ми повинні трохи“... і т. д.

Кандидат тричі відмовляється (як казали на Сичі), врешті погоджується. „Тільки я не хотів би компрометуватися“ — каже кандидат. „Алеж, пане дію, мови нема! Ми за вами, а ми... ми знаємо!“ Після того старші на лаврові листи, а молодші в народ. Давний голова перечує це та те і далі до молодших. Голіна, дві конференції і вже молодші змінили на нього погляд. Приходять загальні збори, молодь як почне лаяти, аж духа впають. Старші сідають, дехто слухає, а всі думають: „Нехай... Треба молодим вибалакатися... Зате ми маємо комісію-матку і все буде гаразд“. Комісія-матка виходить, радить, приє, арешті „виносить“ рішення. „Головою той то і той“ — і дивляться на молодших, мовляв: Але ми вас наскочили! „Хто на тим?“ — Молодь проти того і кандидат старших перепалає. А тоді хтось з молодших на вість комісії-матки: „Я ставлю давнього голову на голову“... І давній виходить. Старші роблять великі очі, молодші прижмурюють, негнбравний кандидат пласкає, а вибраний теж.

Кажу вам, що вже маю досить тих зборів і більше на них не буду ходити. Віт праці не відкажусь, але не хочу дивитися на цю громадянську гірлянку. Скажіть мені, чи в Вас, там у Старім Краї так само?“

Дорогий мій парагвайський Друже! У нас на щастя, зовсім не так. Кожен збори відбувається поважно, дискусія жвава, але на високому рівні і — дуже ділова.

Коли не віриш — читай арешті ці збори у старокраєвих часописах! Галактіон Чіпка.

— Критичний вік. Представник агенції Райтера говорив з чором Вороновим, що прибув до Калькути. Приблизний вік людини є 140 літ — сказав Воронов — „я надіюсь, що колись люди доживатимуть цього віку. Кожен, хто змирає у віці 70 і 90 роками, відчуває себе. Все завдання лікарів і вчених зводиться до того, щоб знайти спосіб проти такого самоубства. Критичним віком людини є період між 60 і 70 роками. Воронов вибирається на Джава, щоб робити наукові дослідні над orangутанами. Звідси переїде до Індокитаю, щоб досліджувати гібонів

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО“: „365 ЖІНОК КОРОЛЯ ПОСОЛЯ“

Фільм позначена з відомої повісті французького письменника Пера Люка. Як до неї вдалось режисерам завантажувати такого актора як Яннінгс, не знаємо. Має Яннінгс і тут своє обличчя, чарівний усміх і жести, коли не зовсім королівські, то бодай великопанські.

Майже 400 (порахувати важко) претензійних літчат вештається бігає, кричить, купується, танцює і робить революції на ті чудових саль і краєвицях. Але весь сценарій страшенно бізвільний. Нарізь бізет і танцюристи іграшки не нові, банальні. Рятую фільму дуже добрий комік Арман Берно, що викликає у глядача кілька разів ширю усмішку.

КІНО КОЛІСЕН: „ВІДВАЖНИЙ ХЛОПЕЦЬ“ та ревія „ЯЛІНКИ ТА ДІВЧАТКА“

(ет) Трагедія чоловіка, якого покидає жінка на те, щоб з другим волочитися по степах Арізони. Сюжет не новий, але тло, серед якого йде акція фільму, кольорові картини дикого заходу Америки й чудова гра малого актора, Джимі Купера — складаються та цікаву та ясну цілість. Фільм має кілька зворушливих моментів та гаселних епізодів.

Остання ревія, якою актори провади лавіську публіку, мала кілька ефектних точок. Були і дарунки, що їх при допомозі куплетів роздавали зльвівським установам та гостям. Добра була інсценізація святкового у багatego магната, шляхтича, міщанина, різнюча й немилею жабрачки. Жива гротеска п. а. „Вітчимі а Росії“. З інших точок найкращий еретч „Прочистіть“. Делним найбільше подобався „пняццаний“ фінал, три кінці якого роздають актори на салі еманну торіну (фільм дістав) в готових місцях.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

О. Михайло Пристай, священник-чернець оо. Релігатористів у Станиславові, помер 15 ст. м. Зломиж складу черців монастиря оо. Релігатористів у Станиславові, що тісниться у нас серед громадянства загальним признанням за свою ревну працю, помер 15. грудня і похоронений 18. грудня ст. р. молодий ще, бо 30-літній священник, о. Михайло Пристай. Був не ревний священник, добрий проповідник, працьовитий і вірний слуга Бога та свідомий син свого народу, що своєю повагою і тактом здобув собі пошану і признання. Тяжкою місієюю працював на Волині підірвавши собі здоров'я. До Станиславова прибув уже з невилічимою недугою в грудях, а проте ширю сповідував свої обов'язки до самої смерті. Ще на Зелені Святи ст. р., не зважаючи на загрозливі лікарі, взяв участь у похороні на панитар, уважаючи потрібним сповістити свій обов'язок супроти Бога й народу. Похорон відбувався при співучасті численного духовенства під проводом оо. проґотумена де Вохта й ігумена Ван де Мале. З сумним обрядом взяв участь дуже численно станиславське громадянство. Земля Помером!

З нагоди СВЯТ

продамо понижче фабричних ціл всілякі блаватні тонари, повняні і білизни: Галицький Магазин Новин. — Львів, Галицька 15.

Дописи.

СТАРОСЯМБІРЩИНА.

Театральна вистава. Осінній сезон культурно-освітньої праці в Старім Самборі започаткував драматичний аматорський гурток при Г-ні „Українська Бельєла“, що під умілою режисурою артиста українського театру Лавра Кемпе виставив для 11. XI. п'єсу зі співаками й танцюями М. Станіславського „Циганка Аза“. Вистава пройшла під знаком величезного зацікавлення місцевого міщанства і привнесла значний дохід, який призначено на рини культурно-освітньої дія. Театральну сажу місцевої філії „Прогресу“ битком наповнила публіка, яка з великим захопленням прислухувалась і подивлялась гру наших акторів та нагороджувала їх рясними оплесками. На першому місці слід згадати дуже добру гру п. Кемпе (циганка Аза), п. Юлі Кухутинної (Горділа), п. Стефана Тисовського (Гад), п. Лавра Кемпе (Араш), п. Теофіла Володимирського (Василь), п. Михайла Володимирського (Слопух), п. Мірослава (Сенет) (Опанас) та інших. Хори мужелів й жінок, солоні партії акторів і їх танки, не менш гуртовий танок циганів були виконані дуже добре і з першого Місцева симфонічна оркестра під плулою диригентом

Дешевий місяць
у **БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ** — Львів. Ботівів 12.
Зсі товари по ревелційних цінах!
Для прикладу: шпунет 1-80, флягел 60 сот.
пернал'на 70 сот. Полотно 55 сот.

в якого дисидента п. Мансевича Магурського достро-
ювалося гармонічно до введення цілої пєси. Нагад-
ли вистава мислила і подивилася на собі трізнара вра-
жіння і спогляд серед старосибірського громадянства,
що з петербурзькою вишкідом далішніх інше: того
роду. Старосибірський драматичний гурток мис давню
трагичну істину оновлює 30 років і життя знов мисне-
ного громадянства вишкідом драматичні і співзвучні си-
ли, згадали хоча б п. Юлію Кархтінну (сопраністну-
солістку), п. Теофіла Володасяського (солиста-тенора)
і інших, які могли бути оверсю і цінним набуток
наших професійних театрів, коли б вони могли дати
своє артистам яку-таку життєву екзистенцію. Драма-
тичний гурток у С. (Самборі) не обмежується тільки
ришенням нашого мистецтва, він змалював наворотами
і ро 1933 і 1934 має гостинні виступи в Дрогобичі
(Ой не ходи Гриню), „Запорожень за Дунаєм“, „Ніч
під Івана Купала“ і „Лісова пісня“ Леся Українки).

в Самборі („Лісова пісня“) і в Турні („Гри“) з висту-
пів у сентиментальній принах мисневого гро-
мадянства, але за кожним разом дитини виконують са-
ме щоб переконались, що год для й виповнилася праця
над виконанням миснею і може зрозуміти рівень мис-
тарських вистав і вистави професійних театрів.
Самі члени побачили, щоб близько 30-х років по-
вину вложили у старосибірське миснество цілий гурт
інтересних робіт: і на народній нині, як Осип Бі-
лоброд, (Леопольд Гуммель), Юлія Кархтінна (Лісова
пісня, гурт) і останніми часами Володимир і Марко
Кеєве та інші, не повинні були, щоб вона довше про-
носила осп дозвільня нашому мисланству, серед якого
так багато завдатків на добрих співачок та авторів.

СПОРТ.

ДО ПРИХИЛЬНИКІВ УКР. І СЬКОГО СПОРТУ!
Соціалістична Лемківська Секція при Соколі-Батьку
у Львові звертається до широкого загалу прихильни-
ків українського спорту зі запитом: складати усе не-
потрібне чи навіть зужите спортове приладдя та
одяг, у певній мірі приладдя лемківське і совітське,
яке когосьбудь було в ужитку, а тепер лежить
у хаті як непотрібний баласт. Таке приладдя по на-

праві і докомпівуванням опиниться нашім убо-
гому і початуючи від не мають, згоді придба-
ти собі відомішого вироби чи обладнання.
Приклад приймас наприклад в С.-Б. Львів, Руська
ч. 20, подія від 8—12 і 13—20 год. вечором. Якщо ста-
сам не має би змоги доставити приладдя то прийма-
в якийсьбудь спосіб пошкодити канцелярію С.-Б. і
не прикладді постараться сама відобрати.
Законом Соціалістичної Лемківської Секції при Со-
колі-Батьку в найближчих днях інструкторський лемків-
ський курс для зв'язаних з соціалістичним у-
чнівським гурт. Класич. інформації в канцелярії С.-Б.
в урядових годинах.
Після цього повідомляємо, що С. Д. Секція при Со-
колі-Батьку до направи й монтування лежить. За мис-
нею миснею миснею, а мисне все направлено.
Від 15-го п. м. почалися для урядовців Красної
Молодеческого Союзу „Маслосоюзу“ члени С.-Б. в про-
дмові-мисленні руханкові вправи які відбуваються
щодня в часі обідньої перерви від год. 11-00—11-15
в окремім сазі. Вправи веде побр. О. Вальчик.

ВИ НЕ МУСИТЕ ПІДПИСУВАТИ ЗАЯВУ НА ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ, ЯКЩО ВПЛАТИТЕ ВІДРАЗУ ГОТІВКОЮ.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошенням рішати не відмовляти.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:
Гісменніця:

29. XII. „Товариш“.
30. XII. „Задіяна Остерга“.
Великий Мисський Театр.
Субота, 29. XII. год. 7-30 веч. „Роскіш-
на дівчина“.
Неділя, 30. XII. год. 12 впол. Концерт
Львівської Філармонії.
Неділя, 30. XII. год. 3-30 поп. „Чужа
дитина“.
Неділя, 30. XII. год. 7-30 поп. „Роскіш-
на дівчина“.
Театр Риннопродуктив.
Субота, 29. XII. год. 7-30 веч. „Будиний
боксер“.
Неділя, 30. XII. год. 3-30 поп. „Музичні
іграшки“.
Неділя, 30. XII. год. 7-30 веч. „Будиний
боксер“.

Кіна.

АДРІЯ: „Чайні на війні“, „Прибула“.
АПОЛОН: „303 жінки вб'єть Лиса“.
АТЛАНТИК: „Петербургський мис“.
ВАНДА: „Д-р Джексон і мисстер Гайд“,
„Бунт у Шангаї“.
ГРАЖДА: „Маскарад“.
КАСІО: „Острів скарбів“ (Велес
Сері).
КОЛІСЕЙ: „Хороший хлопець“, ревія
„Мавки та дівчинки“.
КОМЕРІК: Кавка про Лисовичів-
дробяків (копірива фізика), „Весняна
парада“.
МАРСУСЕНЬКА: „Тепер і все“, ревія
„Гіт, гіт, ура“.
МІРАЖ: „Дічка в Будапешті“ з Фран-
цискою Галл.
МУЗА: „Тарзанове кохання“.
ПАЛІС: „Уманські шахи“.
ПАН: „Королева Христия“ (Грета
Гарбо).
ПАСАЖ: „Чортиня“ та ревія.
РАЙ: „Радісна година“, М. Мі-Мав.
СВІТ: „Чи Людина то дівчина?“
СОНЦЕ: „Син джунглі“.
СТІЛЕВЕ: „Гріх“ ревія „Ліше для
нас“.
АТІХА: „Долб'єс — жінка смерті“
та ревія.
ХІМЕРА: „Пісня козача“ (Джозе Мо-
діка).

Закордонне радіо.

Субота, 29. грудня 1934.

Відень (306,8) 17-45 Нар. пісеньки,
19-10 Мандаринка по Європі (муз. обр.),
21-25, 22-45 Концерт, Братислава (298,8)
17-20 Нар. слов'янські пісні, Брюн (325,4)
17-05 Деточий хор, 19-10 Любонні пісні
Двожана. Кошниця (359,1) 17-45 Для За-
карпаття, Мор. Острва (269,3) 10-15
Німецьк. орк., 18-05 Музика суч. чеських
композиторів Прага (379,3) 11-05 Легка
музика, 17-05 Оп. арф, Париж (1648) 13-00
Концерт, 16-00 Для дітей, 19-30 Трістан
Бернар перед мікрофоном, 21-00 „Я пів
шансон де гом“ муз. ком. Клерга, Ма-
дрід (474) 22-00 Співа, Відгород (438,3)
13-15 Пісні, 17-00 Шопенові твори, Лю-
бляна (369,3) 22-00 Слов'янські пісні, Бер-
лін (356,7) 16-00, 19-00 Легка й веч. муз.,
30-10 Вес. вечір, Кенігсвергавген
(1571) 11-40 Хлопчиків гомів, 1-30 Для
дітей, 18-40 Ваварська нар. муз., Кельн
(455,9) 13-15 Військ. марші, 19-30 Нар.

пісні Басейну Сарі. Ляйпціг (382,3) 17-15,
19-05 Нар. й камер. музика, Мінхен (405,4)
20-10 Цісевич оп. Лейгара, Будапешт
(359,3) 17-10 Пісеньки, 22-20 Цісевич музика,
Міліно (368,6) 17-10, 20-45 Танк. музика
вечерня, Рим (420,8) 20-45 Концерт.

Неділя, 30. грудня 1934.

Відень (306,8) 11-20 Сімф. концерт,
19-30 Від Штраса до Лейгара, Братисла-
ва (298,8) 17-30 Пісні (хор) Кошниця (159,1)
21-45, 19-15 Концерт, Прага (470,2) 15-00
„Чорт і Катруся“ оп. Двожана, 20-30
Сімф. концерт, Париж (1648) 7-45 Кон-
церт, 21-00 „Мадон Хризанте“ ком. оп.
Месажера, Відгород (457,3) 18-30 Солов'ї,
Берлін (355,7) 18-10 Вес. мисланство, 19-30
„Студент промис“ оп. Мілзена, Лан-
бур (331,9) 11-30 Молоді солісти, 15-00
Музика, 19-00 Пісеньки Кенігсвергав-
ген (1571) 11-30 Давни камер. музика,
19-40 Чар гарних голосів (пос. авд.),
Кельн (455,9) 17-30 Вес. концерт, 21-00
„Веселі музичні“ муз. ком. Гюфмана, Мін-
хен (405,4) 13-00 Муз. поранок, Міліно
(368,6) 17-15 Танк. музика, Рим (420,8)
20-45 Офенбахів вечір.

Львівське радіо.

Субота, 29. грудня 1934

6-45 Ранішній аудіо, 7-30, 22-00 Рекл.
концерт, 11-57 Сигнал часу, 12-03 Метеоро-
логічний виступ, 12-05 Огляд преси,
12-10 Концерт, 13-00 Подули денні,
13-05 Легка муз. з гр. пів., 15-15 Солов'ї
авд. для дітей, 15-30 Експорт, 15-35 „Р-
жа, 15-45 Муз. новини з гр. пів., 16-30
Театр Юлія: авд. для дітей „Лес проба-
пертену“, 17-00 Легка муз., 17-05 Оп. ав-
вес. мисланство, 17-30 Трох. красн., 18-00
стіва мисно, 18-00 Гутірка з Мисрогавден
(фед.), 18-12 Сільва реру, театр реперт.
18-15 Сар. ревія, 18-45 Мисланство і супр.
фортепіану, 18-45 Мисланство і супр.
19-00 Ігор Стравінський: Франкенти і
балет, 19-30 „Петру“ у мисно. париської
орк. з гр. пів., 19-30 Корольська мис-
ланство до мисланство, 19-30 Концерт
вільськ. ревелерів, 19-30, 19-30 Спорт.
виступ, 20-00 Легка муз. (орк. спів), 20-45
Веч. денні, 20-55 Як працює, 21-00
Концерт симф. орк., форт. (у програмі
Бетовен), 21-45 Лис. бігос у мисланство,
22-15, 22-45, 24-00 Танк. муз., 23-00 кому-
нікати, 23-05 Ляжжа Гаудіанція.

Неділя, 30. грудня 1934.

9-00 (п. пал часу та мисланство, 9-05, 9-23,
9-40 Ран. музика з гр. пів., 9-47 Руханка,
9-50 Ран. денні, 9-45 Хмиланство госпо-
динь, 11-57 Сигнал часу, 12-03 Метеоро-
логічний виступ, 12-05 Сільва реру, 12-10 Театр.
репертуар, 16-15 Муз. поранок, спів,
18-00 Сальон музика з гр. пів., 18-00 Жу-
ра за мисні звірота — Іх охорона, 18-15
Говори на орк. Вуржнєра з гр. пів., 18-25
Огляд ринку вільних продуктів, 18-35
Німецьк. Астона з гр. пів., 18-45 Ще про
бараніну, 18-00 Вечірній на сел. (фр.
та Гейммонтових „Мужиків“), 18-20 Форт.
ревія, 18-45 Руханка денні (для ст.
дітей), 17-00 Польська нар. музика (орк.),
17-30 Острія мисла і виступ, 18-40 Театр
Юлія: „Ліжжя вечір у своєю гурт“, 18-45
Міжжя молоді, 19-05 Ант. фейлстон,
19-30 Муз. інтратор Світ у мисні (з гр.
пів.), 19-30 Від Штраса до Лейгара, муз.,
спів, (транск. з Відень) 21-10 Веч. денні,
21-20 Як працює, 21-25 На веселій ані-
малі, 22-00 Ночт. техн. скринька, 22-15
Рекл. концерт, 22-30 Спорт. виступ,
22-45 Мисланство симф. творів фр. мис-
ланство і з гр. пів., 23-05 Концерт симф.
оркестру.

Комунікат

для тих, що мають облігації
Народньої Позички.

Письмом L. U. U. 4150/1/34 з 30. листопада ц. р. уділило Міні-
стерство Скарбу (Державний Уряд контролю забезпечень) Товари-
ству Обезпечень на життя „ФЕЛІ“ дозвіл на роблення обез-
печень на підставі 6 процентової Народньої Позички.
На тій підставі перепродаж с тепер „ФЕЛІС“ широкі
обезпеченеву акцію, деючи з угу тим, що мають облігації Н. П.
корисно обезпечитись на життя, за що складки можна покривати
облігаціями Н. П. в ріжній формі і комбінаціях, які відповіда-
ли би бажанням і спроможності обезпеченого.
Обезпеченевий капітал буде виплачений у хвилині реалізації
обезпечення в цілому в готівці.

Більші інформації дає дирекція Т-ва „ФЕЛІС“
в Льв., пл. Марійська 7. Телефон 57-29 і 18-03.

БІРЖА. /рош.

Ціна у Львові у приватних оборотах
2-27 зод.
У Варшаві були такі курси: Лондон
26-12, 1-000 54-93, Берлін 21-12, Ціх
17-12, Гамбург 355-90, Прага 22-12,
17-12 45-31, Нью-Йорк кабаль 2-28-75,
Лондон чені 5-18 1/2.
Золото: Долари 2-91—5-93, Франки фр.
54-30—54-63, Дукати 81-50—82-00, Корони
36-30—36-50, Рублі 45-00—46-30,
Срібло: Корони 0-32, Рублі 1-25, Фінля-
ндські 0-75.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 28.
грудня ц. р. кооперативна платня за:

Львів Львів.
1 кг масла десерного 2-60 зод.
1 л. молока 0-16 „
1 л. сметани 0-60 „
1 л. кефіру 1-00—1-10 „

Пастеризоване молоко з доставкою до
дому у Львові і дитра 35 сот.
Тенденція на масло та інші мисланство,
на молоко і сметану слаба.

Маслосоюз повідомляє, що в грудні ц. р.
платити до відрахування своїм достая-
ням за 1 кг. жиної ваги птиці, львів
подаря птахомастерні „М. С.“ у Львові
(веса. 5. Ізювського 25):

Курочки молоді 1. кл. за 1 кг. 0-93 зод.
Кочутини мод. 1. „ 0-85 „
Качки 1. „ 0-85 „
Пантарни 1. „ 1-— „

Індички і гусей не приймас. Також не
приймає курей, качок і пантарон 11. кл.

ОПОВІСТІ.

П. Г. Фр. М. Вавирєб і Ска, Львів,
муз. Костюшка 7, за медрей дар 100—
зод. а. Фр. М. Дізендорф, Львів, Со-
мисина 2, за дар 50—зод. на поміч бі-
лий дитячий діючої школи ім. Шевченка,
широ подякує складас старшина Кружка
„Р. III“ ім. Ганни Баранок. і Скоп-
кова, голова, М. Вудрикова, секретар.

ПРОСПЕР МЕРІМЕ

БЛАКИТНА КІМНАТА

ІН ІНШІ ОПОВІДАННЯ

Переклад із французької мови Василь
Софронів. — Ціна 0-35 зод., з пошт.
пересилкою 1-20 зод.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошення шпальти.

1 км. одношпальтовий або його місце в руб- риці оголошення	2 км. одношпальтовий в тексті і новинах на першій сторінці	Дрібні оголошення від слова:		Остання сторінка 1/1	
		натрикопійний і принят. кореспонденція по купоно, продаж, винайм. і т. п.	зод. 0-15 0-10 0-07	1/2	250
		зод. 0-15 0-10 0-07		1/3	150
				1/4	75

За редакцію відповідає Олександр Костик.

Видає Видавничий Спілка „Діло“.

З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт шлал. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТИ В КРАЮ:
Місто 6-ти год.
Часотрим 15-00
Місечна 30-00
Річна 60-00
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Євро-
пійській, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 дол., Німеччині 7-50 дол.
Швейцарії 5 ш. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 дол., Австрії 7-50 дол.
Зміна адреси 1 дол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГРОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИКІРНИКА
20 сот.

Тутка

Normitan

це найвищий гатунок!!
Остерігаємо перед лихими виробами!!

Конференція українських політичних партій у справі Національного Конгресу.

У часі від 24. до 28. грудня 1934 р. відбува-
лася у Львові конференція представників 7-ох
українських політичних партій, а саме Україн-
ського Національно-Демократичного Об'єднан-
ня, Української Соціалістично-Радикальної
Партії, Української Соціал.-Демократичної
Партії, Української Народної Обнови, Укра-
їнської Партії Соціалістів-Револуціонерів, У-
країнської Радикально-Демократичної Партії
і Української Соціал.-Демократичної Робітни-
чої Партії (з Великої України), у справі скли-
кання Всеукраїнського Національного Конгресу.
Учасники конференції вели підготовчу пра-
цю до Конгресу на пленарних засіданнях та в

комісіях програмовій, організаційній і тех-
нічній.

Конференція устійнула політичну плат-
форму Конгресу, яка буде обов'язувати всіх
його учасників, програму праці на ньому і під-
готувала схему організації та учасництва в
Конгресі.

Конференція рішила скликати Конгрес
найпізніше до кінця вересня 1935 р. й обго-
ворювала справу місцевості, в якій відбудеть-
ся Конгрес.

Для здійснення своїх постанов конферен-
ція покликала до життя Підготовчий Конгре-
совий Комітет.

Коляда Рідн й Школі на області станіславівського воєводства.

Воєводство в Станіславові дало рішенням
в 27. XII. 1934, ч. СП. П. 9/129/34 Рідній Школі
дозвіл на переведення збірки датків при помо-
чі збіркових листів на час від 11. до 20. січня
1935. У місті Станіславові дозволило перева-
сти збірку до скарбонки дня 13. січня 1935.
Збіркові листи і потрібні уповноваження ви-
слала Головна Управа Р. Ш. в суботу 29. грудня
1934 до всіх Повітових Союзів Кружків і Пос.
Кружків Р. Ш. у місцях осідку староства,
зокрема до Повітових Кружків у Галичі, Деля-
тині і Скольому для дотичних відношківних
округ

Як видно — святочні дні Різдва вилучені
від збірки. Тому, якщо не можна було вико-
ристати для цієї збірки будних днів, то треба
її зосередити на Шедрівку, на свято Богоявлен-
ня. На всякий випадок ніхто не заборонює
ніякій українській установі аложити свою „ко-
ляду“ Рідній Школі з нагоди Різдва. Гаслом
цього святих святкових днів мусить стати:
кожна українська інституція, кожна організа-
ція, кожна Церква складає зичливі різдвя-
ний дар Рідній Школі.

Головна Управа Рідної Школи.

Внутрішнє положення Німеччини.

БЕРЛІН, 29. 12. ПАТ. З нагоди нового року
державні мужі Німеччини висловили свої погля-
ди про теперішнє внутрішнє положення. Міністр
закордонних справ Нейрат заявив, що консоліда-
ція німецького народу доведе до того, що вже в
недалекій майбутності сподіватися німецького на-
роду здійсниться. Новий рік урочається таким
успіхом, як зворот Німеччині басейну Сари. Слід
теж сподіватися, що заворожена політика Німеч-
чини закінчиться порозумінням між народами і
забезпеченням миру.

Міністр легістива ген. Герінг підкреслює, що

Офіційний комунікат про арештування у Німеччині.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро
оголошило, що вістки закордонної преси про ма-
сові арештування і розстріли в Німеччині не
правдиві. Справа арештували 300 осіб, але на
деморальність. 200 осіб уже вишло на волю, 100

свідать далі в арешті. Непрезидент Шлесинг
Брікнер лежить у шпиталі в Берліні. Неправдиві
теж вістки французької преси про арештування
шефа штабу армійських підділів Гітлера

Пам'ятайте,
що лише в складах
Народної Торговлі

дістанете всі, потрібні
на РІЗДВЯНІ СВЯТА,
товари 840 1—6
в найкращій якості
і по низьких цінах.

Від 1-го січня 1935 р. всі розумні мамі
і господині порадять своїм дітям і своїй
домашній прислузі складати свої ощадно-
сти на премійні книжечки

В Кооперативному Банку „Дністер“

Львів, вул. РУСЬКА ч. 20., на які по році
можуть припасти нагороди від 25—100 зол.

Центральний Кооперативний Банк У ЛЬВОВІ

(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15).
приймає вкладки ощадності.
Конто ПКО. ч. 143.467.

Політика Польського Радія.

Львів, 29. грудня 1934.

Кілька днів тому у бюджетній комісії Сей-
му посол Хрушчак звернув увагу на шовіні-
стичну політику Польського Радія. Справу ту по-
тигувала вже українська преса не раз, але від-
повідальні керівники тої установи досі на всі
наші аргументи глухі. Вони просто змушують
українців-абонентів Радія до гострих засобів
самооборони своїх інтересів, а з іншими політи-
ками Польського Радія, абсолютно не рахуються, —
вони диктують теж відповідне становище всім
тим, які раді би стати абонентами і не можуть,
з також українським відповідальним політич-
ним колом, які обов'язані діяти за пошанування
українських прав в усіх ділянках громадсько-
державного життя Польщі.

Політика Польського Радія постійно дивні-
ша, що це чейсь комерційне підприємство, —
дальше: підприємство, охороняє на найшир-
ший круг, буквально на найширші верстви всьо-
го населення держави. Коли радіо перестане го-
ти ролію приятеля, який бачить, розважає і
вчить, а стає постійним і владним режисером
наскрізь політичних тенденцій, ворожих всій
природі слухача, тоді — очевидно — той слу-
хач мусить зрештись прийняти платити за ре-
чі, які лише червуть його, серцяють, які свідко-
мо обривають на його шкоду.

Річ така, що в умовах, які створили від-
повідальні керівники Польського Радія, зокрема
керівники і програмові референти львівської
висхідної станції, навіть мови не може бути про
те, щоб українська преса, українські просвітні
інструктори, українські кооперативні станції,
українське духовенство, словом усі ті, які ма-
ють постійний безпосередній зв'язок з на-
родом масами, могли пропагувати радіо, як пред-
мет не дискусії, а просто щоденної потреби
культурної людини. Засадом, що лягла в осно-
ву програмової політики Поль. Радія взагалі та
зокрема львівської висхідної станції, не рахунок
виключно на польських абонентів, і то — мило-
холом кажучи — людей невисоких артистичних
вимог. Національна статистика земель, які ле-
жать в обсягу хвилі львівського Радія, для на-
шої із того Радія не існує так само, як не існує
для них моменти навіть простої пристосован-
ості. Зате раз-ураз граються в радіоіграх Поль-
ського Радія висидки не то образливі, а навіть
провокують, як ось наведені послом Хруш-
чаким прикладі рекламизації українських арті-
стичних сил як сил польських, або оперування
сидячою фразеологією при згадці історич-
них подій 1918-9 і т. п.

Політика Польського Радія ще яскравіше
виглядає при порівнянні з політикою закордо-
них радіостанцій. Наприклад радіостанції у Пра-
зі і Моравській Остраві щоденно надіють од-
ну німецьку годину. Що більше — радіостанція у
Богатиславі надає щоденно одну годину мадя-

Велика знижка цін!

на повсякні матеріали на сумні, плащі, на шовкові матеріали на балери і візантійські сумки

Дім Моді

Львів, Марійська пл. 4.

Европейський Готель.

727

Обслуга з української мови**Великий оборот, малий зиск.**

ську. — І ніяка шкода від нього Чехословаччій Республіці: навпаки, чехи вважають, що німецькі й мадарські постілії годили не тільки не скріплюють ревізіоністичних тенденцій, лише ослаблюють їх, бо відбирають повільний аргумент мадарській і німецькій протидержавній агітації! Мило того: чехословацька радіостанція у Кошицях 4 рази тиждень надає одну годину спеціально для Підкарпатської Русі, а що на програмі тої години мають вплив москвофіли, то це вже наслідок ненормальних відносин на Закарпатті і тамтешньої боротьби. Так само мадарське радіо у Будапешті надає спорадично програми у юрторуській пристойній говірці. А у цілій низці радіостанцій американських українські програми є постійним явищем: у Шикаго і Нью-Йорку українські надії частіші, ніж у Львові!

Україні, які творять більшість населення тої території, на які діє львівська радіостанція, постійно домагаються, щоб: 1) існували постійні години з українськими програмами, 2) щоб у виконуваних загальних мистецьких програм були затрудовані також висококваліфіковані фахові українські сили і 3) щоб й у загальній програмі були використовувані переважно українська тематика. Але для програмних референтів Польського Радіо не існує ані українська тематика — історія, література, музика, спів і всі інші роди мистецтва, — вони знають, що польським і непольським слухачам Польського Радіо цікавіше слухати про венку екзотику з другої півкулі світа, ніж про нарід і його цілющість, який живе тут же та про який ті слухачі нічого ніколи не знають. Для них не існують теж українські відбиті та мистецькі сили, які виступають лише у виняткових випадках, кожний раз після довгих заходів. Коли вже ангажують українців до виконання програми, то це діється лише з першорядними мистецькими силами з провідним ім'ям у своїх і чужих, за-

те зпоміж виконавців поляків і жидів маємо у львівських радіопрограмах безліч просто аматорів дилетантів, диліків і всяку міриоту, яка взагалі до мистецького світа не належить. Доступ до львівського радіо та взагалі до Польського Радіо заперено їм їхня націоналістичність і персональні зв'язки з владою імушми, — так само, як українські справді мистецькі і наукові чи літературні сили мають туди загорожений доступ через свою націоналістичність. Лише „на показ“ від часу до часу варшавська станція надає українські відбиті тамтешніх українських учених, членів Українського Наукового Інституту. У Львові ми навіть не знаємо, коли був якийсьбудь український відбит на якусьбудь тему. Українська мова просто проскрибована! Навіть за на-

Килим Хамули

є подарунком, якого вартість ніколи не минає. — Лучить у собі красу весни і тріскісті заліза.

Килими Хамули — Львів, Рутівського ч. 1. (біля Марійської площі).

723 2-2

ПРИЛЮДНЕ ЗВІДОМЛЕННЯ**Фундації Рідній Школі ім. Іллі й Іванни Кокорудзів.**

Будівельний Комітет Дівочої Гімназії Рідної Школи Фундації Іллі й Іванни Кокорудзів надіслав нам своє звідомлення, з якого виходить:

Завіщенням з 6. червня 1932 р. назначив бл. п. Ілля Кокорудз виконавцем своєї останньої волі дружину Іванну Кокорудзову. На будинок дів. гімназії залишив бл. п. Покійний: Площу при вул. Моджеєвської ч. 9, готові плани школи й готівку на будову, ульоквану в банках, а то 6.082.97 ам. дол. і 11.297.76 дол. Пані Кокорудзова переважувала ці долари на золоті ще під час високого курсу і так з відсотками дали вони квоту 47.938.93 зол. Коли до цього дійшла сума запису в золотих з відсотками, що виносил 13.095.31 зол., увесь запис Небіжчика був — 61.034.24 зол.

Пані І. Кокорудзова почала негайну реалізацію запису. Комітет будови школи під проводом тодішнього заст. голови Р. Ш. о. мітр. Ол. Базюка, аложений з 5 осіб, вирішив вже у 1933 почати будову. Будівельну площу, що була земаля, поширено завдяки Наук. Т-ву ім. Шевченка, що згодилося прилучити до неї частину з іншої фундації, а згодом прийнято оферту КІР-у, що за планами радн. інж. І. Ча-

Реформацькі пігулки ЧЕРНЕЦЬ

з маркою (Zakonnik).

регулюють шлунок, хоронять від горічів печінки, надмірної опасистости, паторок, загостять гемороїди і при нахилі до обстоуяні і загострим про-чищуючим засобом. Вживати 1 до 2 пігулок на ніч.

34/69 35-7

зачу греко-кат. богослужень прийшлося перевести цілі „пертрактації“, у висліді яких раз чи двічі у рік, на найбільші свята, надають Службу Богу з одної з львівських церков, коли тимчасом польське богослуження надають що-неділі і що-свята.

Пригадуємо, що завязався був український комітет для справ радн. На жаль, в останні часи не чуємо нічого про його діяльність. Тимчасом крайня пора, щоб повести енергійну масову акцію проти того легковажно-образливого становища, яке послідовно займає Польське Радіо супроти українських абонентів та взагалі всього українського народу.

ковського, широго дорадника Комітету, згодилася вибудувати школу за готівкову суму 65.000 зол. Деякі уліпшення в часі будови коштували додатково суму 4.690.90 зол., магістратські оплати 1.604.55 зол. Разом сума видатків виносил 71.295.45 зол., а що запис виносил 61.034.24 зол., то до нього треба було доложити 10.261.21 зол., що і зробила п. І. Кокорудзова з інших записів.

Так повстав двоповерховий будинок, в якому міститиметься гімназія й ліцей. Школа має не лише вигідні шкільні салі, але й кабінети, акварій, бібліотеку, конференційну салю, канцелярію для управителя, зрешті руханкову салю, в якій є й вітатр. В сутерних будинку є шатня й купальня з зимними й теплыми тушми.

Вже цього року приміщено в цій будівлі гімназію й жіночі фахово-доповняючі курси Кружка ім. Б. Грінченка.

Запис бл. п. Іллі Кокорудза опирається на зкремовані статуті і творить фундацію, а за постановами статуту не можна буде будинку й ліцею ні пролати ні обложити. Так має цей статут на меті забезпечити школу перш лихою господаркою.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 30. ГРУДНЯ 1934.

Д-Р. ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

61

**СТОРИНКИ
З МОГО ЖИТТЯ.**

(Докінчення.)

Та не лиш загострилися відносини між народницями і москвофілами. Загострилися вони також між народницями і радикалами. Вже в дні 25. березня 1890 р. прийшло на комерсі по Шевченківських вечерницях до сінці між групою радикальною зпоміж академічної молоді і старшими народниками. З перших виступив Евген Левицький, торікуючи народників за те, що кладуть між перші точки своєї ерограми, ідею національності, яка на його думку не має вартости, бо є лиш формою. Дійшло до заколоту. Я для йому з місця належну відправу, після чого його прихильники покинули комерс. Та започаткована буча продовжувалася у пресі і в краю аж вкінці у пересні 1890 р. прийшло до формального заснування радикальної партії, яка проголосила дві програми: максимальну, зовсім ідентичну з програмою соціальної демократії і мінімальну, дуже зближену з програмою народників, що майже нічим не ріднилася від проголошеної десять літ пізніше програми партії національно-демократичної. Як основники цієї партії виступили Франко, Палах, Евген Левицький, Северин Данилович і Роман Ярославич.

Дальші Баденівські вибори, а саме до державної ради, відбулися з березня 1891 р. Передвиборча організація була знесін інша, як завжди досі. Комітет народників був окремим. Складався з делегатів „Народної Ради“, кло-

бу соймових послів і трьох єпископів. Москвофіли були організовані окремо. На чолі їх організації стояла „Русская Рада“. Передвиборча агітація була дуже рухлива і бурхлива. Та не йшло тут уже так про вибори, як раніше про партійні порахунки з нагоди нової ери, тож усе завзяття виладовувалося серед боротьби між противниками і прихильниками нової ери. Поляки мали легку роботу, побиваючи при допомозі одних — других. Поляки й уряд мали підтримувати кандидатів нової ери, однак підтримували їх тільки там, де не могли перелерти поляка. Всюди інде вибирали поляків. Тому перепали прихильники, а навіть сподвижники нової ери, як Січинський у Тернополі, Вахнянин у Сокалі або кандидат під її фірмою Чайківський у Бережанах: вийшли тільки з русинів: Романчук, Баранський, Телішевський, безбараний досі Адольф Підляшський з Коломиї і Брилінський з Жовкви та історичні „правительственники“ Мандичевський і Охримович. Перемога зовсім не спітла. Де йшло про польського кандидата, були такі самі зловживання, як і при попередніх виборах.

В краю поліпшили ті вибори нечуваний неспок і кольосальний розвал між русинами.

Так виглядала Баденівщина в перших роках свого панування. Поодинокі подрібні факти, подрібні зловживання і крияд — не можна навіть списати. До важливіших політичних актів з тієї епохи, що були в програмі Баденія і спрямовані були на загинбел русинів, треба зачислити факт іменування д-ра Михайла Божинського віцепрезидентом галицької Ради Шк. Кр. і віддання в його руки всього шкільництва. На тій ділянці тодішній він де-

впав і послідовно кільканадцять літ переважали із залізною послідовністю польонізацію краю. Був це alter ego Баденія, хоч може в іншій формі, для русинів тим більш небезпечний, що мав більше розуму.

До страт того часу треба зарахувати смерть Стефана Качали в осени 1888 р. і д-ра Олекса Огоновського, що помер у молодім віці, бо ледви в 42-ім році життя, в січні 1891 р.

До сенсацийних подій того часу треба зарахувати аферу Кукизівську в 1889 р., що кинула друге характеристичне світло на етичну сторону польської суспільної ерархії і рівночасно через уліжняючий присуд на відносини галицького судівництва.

Весь той час брав я дальше живу участь у всіх актуальних подіях публічного життя. Зокрема працював я в „Ділі“, де помістив у тім часі отсі праці політично-економічного змісту: „Примусова асекурація“, „Кілько нас коштують польські бещирки?“, „Новий податок від цукру і його економічно-політичне значіння“, „Новий податок від горівки й інтереси пропінанції“, „Міжнародна валюта“, „Володимир Навроцький і його значіння“, „Право приватне й інтереси убогих клас на основі праці д-ра Менгера“. А вкінці помістив я обширну студію, що зійшла відтак окремою книжкою під наголовком: „Право пропінанції в Галичині“.

В 1889 р. розпочав я разом з д-ром Костем Левицьким і д-ром Антоном Горбачевським видавати періодичну публікацію під наголовком „Часопис Правничий“.

ВІД РЕДАКЦІЇ: На цьому зичиться І. частина злочинів пов. Е. Олесницького. Другу частину по почінає нову добу в його діяльності, а саме працю у Стрийщині, помістив на сторінках „Діла“ в перших числах 1935-ого року.

Проти самоліквідації шкіл „Рідної Школи“.

(Докінчення.)

СПРАВА З ПОГЛЯДУ НАЦІОНАЛЬНО-ГРОМАДСЬКОГО.

Та чи така торговельна калькуляція, чи так раціоналізація шкільного „лідириства“ виправдує себе з іншого боку, от хочби зі становища національно-громадського? Без сумніву ні! Гадаю, що не вільно нам у важливіших місцях принаймні осередках, а вже зовсім ні на терені Львова, в справах рідношкільної політики йти по лінії найслабшого опору. Бо дозброєна ліквідація — це не лікарство на недугу, тільки симптоми зневіри, занепадницьких настроїв, або просто кажучи — рецепта, в якій написано: „Не тратьмо, куме, сили, спускаймося на дно“. Нема нічого лекшого, як звинуватити одним чи другим школу, але дістати дозвіл на відкриття нової ледви чи було б можливо. Вправді, можна з бідною і в остаточних випадках погодитись і на об'єднання шкіл, якщо не можна вдержати ніяким чином їхньої самостійності. Проте автор статті „За об'єднання“... не виклав зовсім цих можливостей. Об'єднання 4-х шкіл у дві колективні — це на ділі повна ліквідація двох з них. А нежеж у Львові так багато їх маємо? Ми переконані, що в порівнянні з числом українського населення їх рішуче за мало. Українських дітей у шк. віці маємо у Львові не менше як 5—6 тисяч, а чого не більше як 35 пр. ходить до всіх українських нар. шкіл, враховуючи сюди й дітей в держ. школі ім. М. Шашкевича. Українське населення Львова — це в 9/10 частинах найбідніша в економічному відношенні суспільна група (домашня служба, робітники, ремісники, нижчі службовики, тощо). Через те українські діти, за незначним винятком, не мають спроможності ходити до середніх і вищих шкіл (поминаючи перешкоди іншого порядку), в яких би могли гартувати свій національний світогляд. Зновже позбавлені змоги вчитися у рідній мові вже в народних школах, тим легше і швидше підпадають у дальшому житті серед чужонаціональної більшості денационалізації.

Шкож торкається фінансового ефекту при об'єднанні 2-х чи пак 4-х шкіл Р. Ш. (2-х Шевченка і 2-х Грінченка), то й він не такийто вже поважний, як це на перший погляд могло б здаватися. На основі моїх обчислень можна вощадити вправді річно кілька тисяч зол., але втратити рівночасно кількасот дітей, що їхні батьки не згодились на колективізацію. Крім того шкільна влада не згодиться на неповні школи напр. з класами від V.—VII., бо школи

мусять бути повні 1., 2. або 3. ступня. Зрештою залучення вгорі названих шкіл зокрема обидвох шкіл В. Грінченка, натрапилоб ще й на чималі перешкоди технічного характеру, в першу чергу на відсутність належного призначення для вської і мішаної школи.

НЕВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА Й МЕТОДИ ПРАЦІ.

Вкінці вертаючись ще раз до питання фінансової самовистарчалості 4-х шкіл Р. Ш. у Львові, навіть у розумінні вузько-локальному, думаю, що й ця справа не є ще така безгладна і недосконала. Хочу звернути увагу тут наприкінці на не зовсім раціональний дотепер спосіб й методи праці для забезпечення тим школам потрібної матеріальної бази та невикористання одного з можливих матеріальних джерел. Першодовсім треба повести енергійну, планову і систематичну пропагандивно-освітлюючу роботу серед українського громадянства дотичних ділянок за збільшенням фреквенції шкіл Р. Ш. Праця в тому напрямі повинна відбуватися не тільки за посередництвом Кружків „Р. Ш.“, але й усіх інших культурно-освітніх і громадських організацій, не виключаючи й релігійних (чит. „Просвіти“, „Соколи“, „Луги“).

На ЯЛІНКУ приготували ми тисячу гарних дарунків в наших 20 бражних відділах. — За дешевої гроші можна кожному зробити приємність.

ВІДВІДАЙТЕ Товаровий Дім Trust

Льв. в. Гетманська 12
вул. Городецька 85

Для Батьківських кружків і захоронок значний раб ат.

В неділю 30. XII. крамниця відчинена від год. 13 — 18.

Рішальні розмови між Італією і Францією.

РИМ, ПАТ. До переговорів французького амбасадора Шамбрана з Мусолініем політичні кола приваляють велике значіння. Амб. Шамбрен писав своєму урядові широкий авіт з розмови з Мусолінієм. У Римі сподіються, що французький уряд уже в суботу 29. грудня ц. р. надішле відповідь у справі пакту, який гарантував би незалежність Австрії.

ПАРИЖ, 29. 12. ПАТ. „Л'Експрес“ здогадується, що коли до 48 годин дійде до порозуміння між Францією та Італією, мін. Ліваль вийде вже найближчого тижня до Риму. „Пті Жур-

наль“ пише, що в цій справі дійде до остаточного рішення до 24. вийдальше до 48 годин. Тоді мін. Ліваль би до Риму вже 2. січня ц. р.

Ліваль залишився би у Римі 3 дні. Два дні ради би з Мусолінієм, третього дня прийав би його папа на окремій аудієнції.

Камізелки, пульвери, рукавички і вовняні шкарпетки поручає фірма

Зигмунт Залеский — Львів, вулиця Богдана ч. 4. 47/83 43—60

Реформа державного устрою у Франції.

ПАРИЖ, ПАТ. „Фігаро“ пише, що прем. Фландел підчас парламентарних ферій задумав опрацювати проект реформи держави, який пропонує парламентові вже на найближчій сесії. В дві 12. січня ц. р. прем. Фландел виго-

сить велику політичну промову про реформу устрою на базі „Демократичного Союзу“ департаменту Сени.

„Фігаро“ здогадується, що прем'єр обмежить право ініціатииви парламенту до фінансових справ. Щоби усунути уряд, палата послів і сенат мусять одночасно висловити заяву недовіри. Крім того проект передбачує радикальну реформу адміністрації, бо тепер урядовці зорганізовані у синдикатах творять незначну державу в державі.

Практичні дарунки на ЯЛІНКУ
це вироби з волічки з фірми

Дім волічки 37/84 10—15
вул. Сикстуська ч. 3.

Розправа проти вбивника Кірова при замкнених дверях.

Розправа проти Леоніда Ніколаєва та його 13 товаришів почалась у п'ятницю у Москві перед воєнним судом. Розправа відбувається при замкнених дверях і тому не допущено не тільки представників закордонної преси, але навіть більшовицької.

„Дейлі Експрес“ пише, що відсутніх привели на розправу зі скочаними руками та ногами.

Ніколаєв на запит прокуратора відповів, що вбив найвікчемішого членів в СССР. Інші цілуть його слідами.

Акт обвинувачення каже, що вбивство Кірова мало бути гаслом до повстання проти більшовицького уряду і комуністичної партії.

„Обсервер“ повідомляє з Москви, що більшовицький уряд переноситиме діяльність троцькістів на Союзній Україні. Сталін сподівався, що опозиція Зінов'єва до його „покарання“ замість ліквідації. Тому признає Ніколаєва, що він убив Кірова на приказ зівовицької групи, щоб скинути сов'єтський устрій, викликавши червоних в Москві.

БРАНКА БОНА

75/86

1—26

Повний успіх нашої нової чоколяди і КАКАО.

кооперативні, тощо). Така акція мусить мати загальний характер і бути скоординована. Самій праці Кружків „Р. Ш.“ необхідно надати живіше темпо, а на 2—3 місяці перед шкільними виписами улаштувати не тільки через всю національну пресу, але — щонайважливіше — живим словом активніших членів Кружків і свідомих громадян взагалі спеціальні кампанії за притягненням якнайбільшого числа українських дітей до шкіл Р. Ш.

Зорганізувати під гаслом допомоги загрозленим школам в обидвох ділянках здорові торговельно-споживчі кооперативи, в яких й покупці яких притягнати найперше батьків, що їхні діти вчать у школах Р. Ш., а там і загаль українського громадянства тих ділянок. Кооперативи такі, морально узаалежені і зобов'язані перед своїми школами, що до того тісно співпрацюватимуть з Кружками Р. Ш., могли б яку частину зі своїх доходів віддавати правильно на потреби тих шкіл.

Є ще й інші джерела і способи матеріального забезпечення рідношкільних заведень, не зважаючи на всі супротивні хвилі і арестації злидні. Перечисляти їх в цій статті годі. Більшість їх випливає в самій практичній роботі і висуває їх само життя. І тому єдиним нашим гаслом, проектом і разом в нинішній виїмковій порі мусить бути вперта, свідомі мети і повна віра в перемогу праці, але ніяким чином — резігнація і відворот.

Павло Банах.

Мін. Бек поїде до Парижа?

„Фігаро“ оголосив союзнаційну вістку про подорож мін. Бека до Парижа. Мін. Бек перебуває тепер у Данії, звідки має поїти до Парижа.

Масові арештування комсомольців.

„Дейлі Телеграф“ повідомляє, що в Москві і Ленінграді ГПУ арештувало 43-ох комсомольців, у віці 14—16 років, а привезло вбивства Кірова.

Стріча Мусоліні з мін. Саймоном.

ЛОНДОН, 29. 12. ПАТ. „Дейлі Телеграф“ повідомляє, що найближчого тижня Мусоліні зустрітись з мін. Саймоном в одній з прикордонних міст. Мін. Саймон на питання кореспондента англійського видання не повернувся цієї вістки. Додав, що в суботу вийде до Монте Карло.

Ганді страйкує з робітниками.

БОМБАЙ, ПАТ. В Амелабаді діяло до страйку тому, що промисловці обіцяли платити робітникам. Страйкує 200.000 робітників. До страйкарів приєднався Ганді.

Зброєння Греції.

З Атен повідомляють, що грецький уряд радить над збільшенням воєнних матеріалів. В урядових колах сподіються, що збільшення зброєння потягне видатки 500 мільонів драхм.

Реорганізація британської армії.

ЛОНДОН, 29. 12. ПАТ. „Дейлі Телеграф“ повідомляє, що в січні уряд розгляне план реорганізації армії, метою якого пристосувати оборону Лондону та околиць до сучасних здобутків воєнної техніки. Уряд створить 100 нових військових формацій, які будуть озброєні протилетунськими гарматами і рефлексорами. Нові відділи потягнуть 40.000 воєнків.

Філіппіни домінією.

ПАРИЖ, 29. 12. ПАТ. Комісар сенату Злучених Держав запропонував Філіппінам, щоб з огляду на положення на Тихому Океані приїхали незалежності і згодилися на статут окремої домінії. Президент філіппінського сенату згодився на цю пропозицію під умовою, що Злучені Держави дадуть фінансову допомогу Філіппінам. Комісія американського сенату покинула не дала своєї відповіді на цю пропозицію.

Три дні на Буковині.

Вражіння з подорожі й побуту у Чернівцях.

(Продовження).

Ідемо на місто. Вулиці вже освітлені, морозом скляться тротуари. Публіка позастигла у футра і плащі, тоді, як у Львові віздяє ще майже, можна сказати — немаломірним бодогом.

— Де підемо?

Кидують кількама пропозиціями, з чого вибрати, що ресторанів українських у Чернівцях — кілька. Нарешті до Бачинського.

Темна кімната, тизький, аж округлий сивий ресторатор і так само його жінка — ніби з фільма. Мої знайомі вітаються широким перемем до кеспи. В таких випадках і в Чернівцях доручають ту саму рецептуру.

— Випіємо!

Румунсько-горілка! Чоловік знову настроєний.

Смак добрий, кате закує така, що не ризикую: зелена напівка, ще щось — і в закусу, як львівський патріот, талішнім кабаносом.

За обідом розбідкались. Ім росіа, волоньє мясо, якусь легумену, товаришіють чаша. Зи у видяте собі! Це все за 36 лейв (1.50 зол.).

ЗА 36 ЛЕЙВ!

— Чи у вас, панове, бувають теж такі випадки, що, скільки, панночка з вищою освітою виходить заміж за подібну чужинку?

Чому ні. Це потрохи одразове. Наших, що малиб посиди, мало, отже й не передбачають. Виходить і за сигураністін і за границі і найбільш за офіційну румунів. Тоді — пропада. Румунка з неї гірша, як знів Букурешті. І форт його знає, що їм у них подобається. Це такі темники, ямальовні мужеські куртизанки. (Мені ще у Львові наша адміністраторка казала: Іде-те до Румунії, там мужики малюються, отже майтеся вже тепер, пане редакторе!) і гоштантери, що — хто його знає, це хіба жінки може щось таке подібати. Немає так і в Галичині?

— Є. Але наші дівчата всеж мають яку-таку працю. Деся у захороні, деся у кооперації. І — сміюсь — ми холодніші: більш на північ від вас.

— Ну, в нас ні одного, ні другого, а горячіші то ми є!...

Господар пильно прислухується до нашої розмови. Колиж ми пемо мовчки чай, він закладає руки на плечі і пробує навязати розмову.

— Чи пан редактор не знають, де пробуває Держа Макогонівна?

Не знаю. Довідуся що господарі знають її дуже добре і з п. Макогонами живуть добре, так як і давніше жили — тоді, коли панна Дара була ще Дарія і мала суконки, як у дядьки...

— Може будете колись бачити кого з них, пездоровіть від нас — просять обоє старенькі, аж розяснилися й розмірялися від спогадів.

Обіцяю. Передню до далесого Лисидону — до дорогого. Це буде скоріше, як ждати — по-ам побачи їх. Правда, пане Бачинський?

— А тепер: Скільки плачу?

Господар лічить точніськю і врешті каже.

— 36 лейв.

Дивлюся на товаришів. Може хтось щось не подиктував?

— Ні, в нас так платять...

Розмінюю 100 лейв. Дістаю таку купу гроша, що трудно зорієнтуватися. Приглядаюся до кожного так, що мої побратими помагають мені.

— Ну, й ці ваші гроші. Веселі.

Один з них шолопає у калитці і подає мені аж мінімальний обарінок — грів з діркою.

— А такі ви бачили?

Це шукко, 50 бані — міже 2.5 нашого гроша. І головне — вигода. У шкарпиту не треба ховати: Насидяеш на вушурок і підперешся. А в кожній крамрині, все одно — дами не дами — розперезуйся.

— Ідемо, панове?

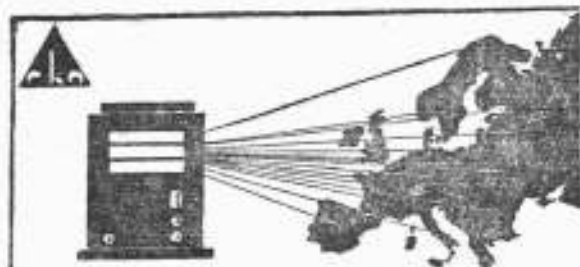
„СТУДЕНТЕНФУГТЕР“ І ГРИГОРЕСКУ.

— Ну, а тепер затягаймо ноги!

Витягаємо. В морозну ніч, аж тротуари скриплять.

— Чекайте — зупиняє нас один з товаришів — а можеб ми так перейшлися попри університет?

— Може — притакую.

РАДІО-ПРИЙМАЧАМИ, ЕКОЧЕТЕ ВСЮ ЄВРОПУ.

Електротехнічний відділ
кооперативу інженерських Робт К. І. Р. Львів
Синьсучка 29. Тел. 3-30. 647 8-5

Ідемо вул. Флампдор. Це був якийсь радник чи бурмістр міста й вулиця його — сьогодні керсо. Від вивісок, що освічені вибігають на вулицю і здебільша писані згорі вниз, як японські, вона аж вузича здається. Тут і каварні й бари. „Корсо“, ще якась, дотім „Максім“. Тамите фільму „Дама від Максіма“?

Варто було перевірити, чи дами від чернювського Максима такі, як ті з кіна — але Боже ти мій! Хіба раз рада душа до раю?

— Купіть курити! — просять товариші й сам біжу під протилежне вікно, де цікаві для мене цукорки. І справді: є якась дивовижна „Ніколей“ — мішанка з великих, збитих з дрібного чорного й червоного цукрового маку, кульок (ніби ежени й малини), асуміш з меншими, що в них глярета (я чоловік, еге! І до Львова довіз, еге!) Поруч — Студентенфутгер, мішанка з родзників, волоських і діскових товчених горіхів, помаранчевих шкiрок та цикади (теж дуже добре!). Помадки й кармеліки різні, дуже ефектно поковані, у трикутних пачечках помер чогось, що ніби довші кольорові коралки з гердану. Аж кортить спитати.

(— Дурень, скажете. У Чернівцях за цукорками німає. А вино? А румунки?)

— Куріть — простягає тимчасом один з моїх „чичернів“ тонесенькі папіроски. В нас такі називають „егіпеські-сухітніки“. Другий цигорончик упевнює, що це погані, тамтой боронитись.

— Шість за три лей, ви яких ще не курили?

— Ні. Спробуємо.

Є в нас такі виглядом і такі ціною. „Ванди“. Ці з престижевого огляду я не курив би. Румунські закури і не жалю. Добрі.

Минаємо Півну Умірі. Вик непорушно розголючує орла джлі.

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРІВІВ

Д. Л. Найман

Львів, Кохановського ч. 21.

(Рік осн. 1890). — Тел. 6-74

Можна дістати у всіх більших ювелірських магазинах в цілм краю.

3/3 16-50

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 30. ГРУДНЯ 1934.

Д-Р МИХАЙЛО ДРАГАН.

VI-та Вистава АНУМ.

16. XII. 1934 — 14. I. 1935.

(Докінчення.)

Групу модерністів на виставі творить Сельський, Ласовський і Габрієлю. Сельський і Габрієлю — це культурні мистецтва з диспертним сирреалістичним настроєм. Тематика його картин побавляється літературою — це чисто мистецька тематика, яка лише має алязання патетики на темі асоційній, а весь аспект — алязаний на формальну і фактурну сторіну твору. Персичний алязач, який передовсім шукає на літературою, може не добачити його мистецьких тенденцій, але це не перешкоджає єдиним ленто зорієнтованим в мистецьких тенденціях мистецтва, побачити в Сельському початку мистецьку силу.

В. Ласовський. Молодий, початковий мистець, який в головах прируч у творі сирреалістичні експерименти. Нахвильється він ще в боротьбі зі самим собою і з формальними справами мистецтва. Не випадки виходять від цієї боротьби побачити, але праці його речі (портрет і композиція дівчини, що пише) показують талановитого мистця, який відчуває в чому справа. Безкомпромісний, той же не досвід, можуть бути ціла правдиві великі твори нових мистецьких напрямків — металізм, початковим мистецтвом не тільки загубитись і ждати в елітих вулицях.

В. Габрієлю не того самого складу мистець, що Ласовський, може навіть талановитий. Його „пейсаж“ є дбайливо опрацьований, але цієї композиції сирреалістичної на тегурі не треба було взагалі виставляти. Це дивна справа, щоб вбити час і для експерименту.

Удереже алязання перед очима глядача на виставі праці В. Масютина, Р. Маєни, Н. Білець-

кої і О. Жиницького. Маєю тин це першорядний графік, відомий у цілій Європі. На виставі маємо його два дереворити історичних портретів Б. Хмельницького і І. Мазени. Це передовсім пописова техніка, просто не хочеться вірити, що це дереворити. Про ці його портрети ми висловили вже свою думку в одному із чисел „Назустріч“. Сподіваємось його інших праць на днях з чергових вистав.

Троє інших це дебютанти на виставі. Дебют обох маярок Білецької і Маєни впливов досвід добре. Більше алязавшасяною в Білецької, що дала три речі (діти, пейзаж і мертва природа), але більш талановитою є мабуть Маєні, передовсім почуття польову є в неї добре. Українська свідомість досвід не заносить етнографією, але зміло влетіла в модерні мистецькі проблеми.

О. Літні і Сельський — добрий рисувальник, полюбляє також добре акварельною технікою, все тини самого мистецтва в його справах не мало, а збагато інтелекту. Його сюжети радше вигадані, як пережиті. Всетаки до майбутньої творчості він має добрі підстави.

Досить добру і скромну річ показав О. Клімко (у ірвинії), друга це відомий одиного чепорозуміння в мистецтві, що називалось „Літнеською сесією“.

В старім, академічно-реалістичнім жанрі є добрий оліїний старий портрет Ю. Буцманича. Бракує йому лише тла.

Ще до педана на наших виставах майже не було різьби, на теперішній її подостатком. Ковчез з кожним роком щораз більше добуває стилю у своїх різьбах. За собою лишив він натуралістичне опрацювання форми і інші сумаричним упрощенням умів більше промовити, як нагромадженням подробиць. Під тим оглядом добрі є його голова, терсо і змагунка. Бронзова планета була би навіть дуже добра, ніби на ній було лише дві перші голови. Спроба кубістичного експерименту (портрет у дереві) не доведена до якоїсь позитивної розвази.

Залпансованою різьбаркою є також О. Літні і Сельський. „Пастух“ і „Діти“ претарво скомпоновані. Не можна того сказати про проект пам'ятника „Голова“ не проста натуралістична статуя.

Дуже талановитою різьбаркою є також М. Міляні, про що передовсім можна зорієнтуватися з її композиції „Мадонна“. Досконале розміщення осіб і використання цілої площі на плоскорізній „Голові“ мають добре вилобугу форму і переконливий вираз.

Через різні митні пастощевини не маємо змоги оглядати досконало української емалерки М. Дольницької. Хто знає великі трудові емалієвої техніки, той може шкити ці незвичайні багаті ефекти, які вишвані дісно в чисто живописним смаком. Її емалі не першими вистави — побіжних капітальний „Рибалка“ (терракота) Бутовича у „Бутовичівським“ стилі.

Окремою групою в окремій кімнаті висте праці учнів Ірківської Академії, що зорганізувались у групу „Зарево“. Всі без винятку по-яно на порозі своєї творчості і ще невідомо, що з них може випрости.

Виставлені праці більш як скромні. Властиво цікавить було побачити їх академічні праці, аніж ці несподівані самостійні спроби. Найфатальніше випадає речі з плитним і безнадійно найшим патріотизмом в етнографічних сюжетах (Гарасовська, Наконечний). Патріотизм ніколи не може заступити дісного знання і дісного мистецтва. Патріотизм гарні річ, але в мистецтві мистецтво мусить бути на першому місці. До цих, які вже зраджують боляй трохи якогось вироблення, належить Д. Іванцев, Я. Луквєцький і В. Продан. Але взагалі всім їм треба ще дуже багато працювати, зрезигнувати зі скорого осягнення „слави“ і прозуміти, що на початковому знанні мистецтва їм таланту треба дуже і дуже багато праці. Ці слова правди не пишмо на те, щоб охолодити їх молодечі завали, але щоб остеретти їх в майбутності перед ще гіршим розчаруванням.

— А погляньте! Це склянина румунських малярів. І оце вам пастелими озног з крапих (еґе, затиште це прізвисько). Наші перхви постійно рисує. А оце? Дивіться, справжній Грігореску!

— Хіба що? — не розумію захоплення.

— Найбільший румунський маляр. Оце я вам показав би його репродукції. Чуде мій! — і молодий чічероне захоплюється широким. — По-спузилиб ви?

— Цікаво з тим Грігореску. Вперше чую це прізвисько. Можна купити його репродукції? Іру-муні мають мідяство?

— Мають. Є Верона, Грігореску, Вінтілеску.

— Не думав — признаєся «іро».

Анатоль Курдизин.
(Докінчення буде.)

Тайна умова між Англією, Францією та Італією?

ЖЕНЕВА, ПАТ. Лондонський кореспондент „Джурналь де Женев“ подає догодоку про здогачу тайну умову між Англією, Францією та Італією в справі евант. поділу Абисинії на три сфери впливів. Побожуються, що колиб справу абисинсько-італійського спору внесли до Ліги Націй, то випадала би справа існування цієї тайної умови. Тому Італія боїться передати справу до Женев.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Японський уряд заперечує наче би хотів купити від большевиків північний Сахалін, Владивосток і прибережні провінції на схід від Сахаліну.

— У Парижі почалися переговори Італії з Францією в справі нового торговельного договору.

— Японський посол у Вашингтоні передає у суботу 29. грудня п. р. державному секретареві Гулелі ноту про відмову від вивозу вантажів з Вашингтонського трактату.

— У Бордо почалися наради міжнародного комітету міжнародного союзу студентів.

— Німецький уряд відмовився від двох найбільших швейцарських німецьких щоденників.

— Командант міжнародної поліції у басейні Сарн майор Гемелер покинув Сербію і виїхав до Швейцарії.

— У Ризі закінчили слідство проти членів фашистської організації „Перконіст“. Розправа виявила велике зацікавлення.

Несподіванка на Свята і Новий Рік КУПОН на 10%

боніфікації з рекламних цін і на гарні дарунки при купні кольонської води, перфуми і ін. предмети в перфумерії

С. Федер

Львів, ул. Синьуська 7, філія Кооперника ч. 15 а.
(побіч палати гр. Потоцького).
Тільки за зворотом цього купону. 81/37 2-9

Зміни в адміністративному поділі України.

У 296. числі київських „Вістей“ находимо постанову президії Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету про зміни в адміністративному поділі УСРР. На підставі цієї постанови ліквідується прокурівський і кам'янецький райони. Натомість перетворюється кам'янецьку і

прокурівську міські ради на міські ради, що будуть відпорядковані безпосередньо обласному виконавчому комітетові з тим, що обом тим міським радам будуть підпорядковані ще відпорядкові території та сільські ради ліквідованих районів.

Перенесення осідку волинського архієпископства.

Агенція „ВУ“ довідується, що міродатні чинники рішили перенести осідок прав. волинського ординарія і консисторії в Кременець. В тому випадку до Кременця був би перенесений осідок вікаріарного єпископа Подкарпа.

Та сама агенція повідомляє, що при кінці січня 1935. року відбудеться відправ. духовенства й вірних волинської діоцезії. У тому відділі візьмуть також участь усі послані й сенатори й групи Півного.

Звільнили провідників катальонського повстання.

МАДРИД, 29. 12. ПАТ. Найвищий трибунал андал. присуд, яким звільнив політичного прем'єра Азая і колишнього міністра та письменника Люї Велью від звинувачення в катальонському

повстанні Трибунал рішив, щоби обох випустили на волю. Проти цього рішення заперечував прокуратор.

Процеси проти націонал-соціалістів в Австрії.

ВІДЕНЬ, 29. 12. ПАТ. У Граці засудив військовий суд 13 націонал-соціалістів на кару в'язниці від 1 до 15 років. Трибунал видав від липня цього повстання 82 присудів на націонал-соціалістів.

У половині січня 1935. р. відбудеться у Відні кілька політичних процесів. Перед військовим

судом стануть брати От за державну зраду тому, що хотів сховити в липні п. р. президента Міллеса. Крім них перед судом стане директор фабрики обр. Гамбургер, який дав обр. націонал-соціалістам. Слідство проти Рінгелена ще не скінчен.

Таємна місія бурмістра Відня в Парижі.

„Л'Евр“ повідомляє, що до Парижа приїхав бурмістр Відня, колишній віцеканцлер д-р Шміц на переговори з прем. Фаянцком і мін. Лявазем.

Д-р Шміц вислав австрійський уряд на переговори у справах внутрішньої і зовнішньої політики Австрії.

В обороні наших англійських прихильників.

Відповідь фундатора Українського Бюро в Лондоні п. Я. Макогонна п. Коростовцеві.

Чим більше значіння приймає українська справа в Європі, чим більше розвивається акція „Українських Бюро“ на міжнародному терені, тим частіше йде вона всупереч бажанням та інтересам різних чинників, як українських так і чужинських. Наслідком цього появляються напади на Бюро та на мене. Не згадуємо попередніх нападів, але в останньому часі майже одночасно з'явилися статті в „Дер Сляніше Остен“ в Берліні, в „Ді Штунде“, у Відні, та в тижневику „Хліборобський Шлях“ у Львові і т. д.

Колиб ми бажали на це все реагувати та ще й може позивати до суду, то на іншу діяльність не вистарчило би ані сил ані засобів. Але й полишити ці всі напади без уваги не можна.

Сказати цілу правду перед широким загалом ще не прийшов час, і невідомо чи скоро зійде. Всіх аргументів, фактів і документів навести ще не можна, не наражуючи на небезпеку втрати всього того, що досі з таким трудом досягнуто.

Виступаючи безоглядно у власній обороні проти наклепів, треба булоб назвати імена зованих чужинців, з якими Бюро працюють, ізолати довірчність спільної акції, отже фактично відмовитися від дальшої праці з ними. Зробити це без шкоди для української справи неможливо, отже взагалі неможливо.

Говоримо лише про те, що ніяким чином українській справі в краю та на міжнародному терені пошкодити не може, а навідворот може допомогти.

А ціла акція ця переходить перед очима українського громадянства. Розпочалась вона і тяжкий і критичний час „пацифікації“, якої я сам був свідком, і яка пересвідчила мене про потребу для української нації українських Бюро на кордоні. Що зроблено тоді для краю і на чужині українському громадянству повинно бути відоме. Відомо також українському громадянству через його пресу, що між англійськими політиками, які співпрацювали з українським Бюром, радянських нема. З радянськими ж Бюро не тільки не працювало, а навіть остерігало перед ними представників краю.

Проти шкідливих для укр. справи впливів московської еміграції Бюро не лише виступали і найбільш рішучий спосіб, але й закликали до боротьби багато разів українське громадянство у статтях у „Ділі“, в „Часі“ та інших часописах.

Не може бути і сумніву щодо наскрізь самостійницького та соборницького ставлення „Української справи Бюро“ на міжнародному терені зокрема в Лондоні та Женеві.

Справу цю ставилося все на загально-українську платформу. Галичину все представлялося авангардом української нації в бороть-

бі проти Москви і всіх виступах Бюро, публікаціях Бюро в англійській, французькій та німецькій мові, та в українській пресі.

Те, що Бюро зробили в справі розвитку боротьби проти Москви в краю та за кордоном, зокрема у протиголодній акції, український загал дуже добре знає, що Бюро виступали тут дуже часто разом з відпорядкованими краєвими чинниками.

І саме тут представник колишнього гетьмана нападає на мене та на Бюро. Для представлення тої методи якою він провадить ці напади на працю Бюро та на ті особи, які з ними працюють, хоча подати кілька прикладів, які добре засовують вартість і стійність всіх інших нападів. Маю на увазі тут останній виступ офіційного гетьманського представника, п. В. Коростовця у „Хліборобському Шляху“ з дня 18. листопада п. р. Він намагається відскредитувати працю Бюро, ведену людьми, що працювали для України вже тоді, коли п. Коростовець не мав до неї ще ніякого відношення. Але що головне, він робить негідні наклепи на англійців, які дбають про українську справу, як про свою власну.

Стаття п. Коростовця має титул „Українці спільники Москви“. В четвертому її розділі лише він про Українське Бюро в Лондоні каже:

„Правдивимже керівником його являється англієць полковник Л. Естранж Мальон, що підчас загального страйку в Англії закликав до активного комунізму і був за це посаджений у в'язницю; ще й тепер стоїть він на чолі багатьох організацій для допомоги большевиським в'язням в „капіталістичних краях“.

Полковник Мальон не є керівником Українського Бюро в Лондоні і ніколи ним не був. Управителем Бюро від самого його заснування є д-р В. Ю. Кисілевський, якого поручили до тої праці покійний сеніор українців в Америці та найчесніший український партіот, якого в стрічав колись у своєму житті, д-р В. Сіменович, з Шікаго. Я звернувся до полковника Мальона за поясненням щодо зроблених проти нього закидів і дістав відповідь, що підчас генерального страйку в Англії полк. Мальон був 6000 миль віддалений від Англії, на Далекому Сході, де й перебував більшу частину того року. Виїхав з Англії довго перед загальним страйком, а вернувся, коли страйк був покінчений. (Число пенітентського часопису із статтею та портретом полк. Мальона з того часу редакція одержала. — Прим. Ред.). Полк. Мальон у ніякому страйку участі не брав і ні до чого не „давався“, і не був „посаджений у в'язницю“! Полк. Мальон ніколи не був ані не є „ще й тепер“ на чолі якоїсь організації „для допомоги большевиським в'язням у капіталістичних краях“.

Коли вже говорю про полковника Мальона, то уявляю своїм обов'язком доповісти про нього те, що п. Коростовець промовчав: а саме, що полк. Мальон займав дуже високі посади в англійській дипломатичній службі, був членом міністерства як парламентарний секретар міністра пенсії (по страйках!); що у 1931 р. прем'єр Мекдональд запропонував йому міністерську теку в новому міністерстві (про це було в англійській пресі), якої він не прийняв і що минає, серпня в домі найближчої його рідні гостиня королева Вел. Британії). (Редакція дістала допис: і часописний витиск. — Прим. Ред.).

Здається це вистарчає. Українське громадянство повинно цінити приязнь такої людини, а не кидати на неї наклепи.

Пан Коростовець каже, що Бюро має дуже просту політику:

„Відвертати увагу англійців від страхіть на Радянській Україні, концентруючи їх заці-

Вибатливі плащі 70 золотих
сукні 35 золотих
Жіноча конфекція
ФЕМІНА
Львів,
площа Галицька 12 а.
І. пов. ріг вул. Баторого. 600

каплення на утисках українців у Польщі. Формально пояснюється це тим, що не можна підняти в англійському парламенті питання про Радянську Україну, бо Англія не має права втручатися у внутрішні справи Радянщини.

Пан Коростовець розмішався в дружок. Писавши, Боро на кожному проці чергав увагу англійського парламенту на можливе становище на Союзній Україні, на тамешній ситуації українців: про це помітно досить отвертих листів в англійській пресі, писало деякі пресових відомостях та ін. — але о. Коростовець того або не бачить, або ж шобі причина позаяк фальшиві відомості.

Боро робить і робить своєю інформаційною працюю не можливо, щоб українську справу порушувало в англійському парламенті. Як тільки не робити, домагає ним наведений лист про один з таких запитів в українській справі, доставляє нам до розважливості. (Помилу цього листа і різницею роста і затю Редакції має. — Прим. Ред.) Як не такій:

„Палата Печів“

(адреса і дата)

„Українці при Союзі Палати Печів (ті, що приймають інтерв'ю) — моя прим.) підмовляють прийняти одну з інтерв'ю, яку Ви переслали, що інші побачити на залученому друку.

„Запити мені, що не може бути прийнята ніяка інтерв'ю, яка була б на втручання в справи інших держав. Може змінило її в той час, щоб лист на втручання в Великій Британії і Союзом Народів.“

(Підпис.)

Це було перше прийняттям Союзів до Союзу Народів. По прийнятті появилося вже рад запитів — і то не запити нахолом п. Коростовець.

Пан Коростовець каже далі, що „Організовані свого часу протести порушень Польшею статуту, що має захищати права мезлин, були висунені й підписані членами Незалежної Робітничої Партії, яка в осні минулого року постановила призначити до Третього Інтернаціоналу“.

— мали та цілі спомогти українців.

П. Коростовець знов сплюскає дезорієнтує український загаль своїми неправдивими інформаціями.

Петицію до Союзу Народів у справі „підписанці“, яку між іншим підписали члени Незалежної Робітничої Партії, ввела дня 30 грудня 1930. р. Унія Демократичної Контролі завдяки перед насліданням Українського Бюро в Лондоні (його засновано в квітні 1931. р.), коли в саме перебував у Злучених Державних Півн. Америки.

Петиції, які внесені вже за час існування Бюро, були підписані послани і членами всіх партій (за винятком комуністів) та такими знаменитими, європейської слави людьми, як професор Гільберт Моррай та інші, про яких годі сказати, що вони належать до „близькознайомих англійських політ“. Список осіб, які підписували в Англії петиції за час існування Бюро, був оголошений в повідомленнях окремих відомостей Бюро (примірники цього відомості одержала редакція). Він був свого часу оголошений на сторінках „Діла“. — Прим. Ред.)

(Докінчення буде.)

Д. Макоєв.

Від нині тільки **„АРОЗА“** будині

Нешаслива пригода найславнішого лещетаря.

ЦІРІХ, ПАТ. Один із найславніших лещетарів, швейцарець Данил Цог, що всесвітньо як найкращий європейський лещетар у змаганнях бігах, узяв участь тренінгу так нещасливо, що страє собі мозок і поранився тяжко. В гіршому стані перевезли його до шпиталю. Її мала надія втерати його при житті.

Не продають „Цепеліна“ Японії.

БЕРЛІН, ПАТ. В інтерв'ю з представником Аг. Райтера д-р Еккер заперечив чути нібито Цепелін Л. З. 129, що його тепер будуть, мають продати Японії та ввезти до Маньчурії. Д-р Еккер стверджує, що „Л. З. 129“ уживають до політичної комунікації в Півн. Америці. Перетин відбуде він кілька років до 31. Держав, наві не починають будувати тангару в Ріо де Жанейро.

З нагоди СВЯТ

продаємо нижче фабричних ціл всілякі блакити, товари, воєнні і білизни Галицький Магазин Новин. — Львів, Галицька 15.

Міські Театри в неділю 30. грудня 1934.

Нині
Год. 3:30 поп. **Великий Театр**
Знаменита комедія В. Шкваркіна
„Чужа дитина“
по найнижчих цінах
Год. 7:30 веч. **Мальодійна, весела, жива, дотепна**
„Роскішна дівчина“
Ральфа Бенцацього.

Театр Ріжнородностей
3:30 Вперше по найнижчих цінах знаменита песа
Ральфа Макензі **„Музичні Іграшки“**
знаменита і концертна гра артистів.
Першорядна обсада.
7:30 Енергійний, молодечий, без турботний
„Блудний Боксер“ Йди подивись,
а переконаєшся як добре будеш бавитися.

На Сильвестра — всі до Великого Театру, щоб послухати новорічних побажань при гарних мелодіях „Роскішної дівчини“ в год. 11. початок.

Нові солтиси.

ЛВІВ, ПАТ. Вибори солтисів і підсолтисів у львівському повіті є на вибіленні. В багатьох повітах вибори ці дефінітивно скінчені, в інших повітах лише в незначній кількості громад не перевели ще виборів. Вибори солтисів і підсолтисів стали правосильними в таких повітах: 1) Березів, 2) Геродок Яг., 3) Кольбушова, 4) Ніско, 5) Ярослав, 6) Переворськ, 7) Сянік і 8) Тарнобжець.

Висліди виборів у тих повітах такі:
Березівський повіт: вибрано 55 солтисів, у цьому 52 поляків (48 БВ), 2 Стр. Люд., 2 Стр. Нар. і 3 старорусинів.

Геродокський повіт: вибрано 68 солтисів, у цьому 29 поляків (всі БВ), 18 українців (9 УНДО і 9 безп.), 14 старорусинів і 7 німців.

Кольбушівський повіт: вибрано 51 солтисів (усі поляки) в цьому 41 БВ, 6 Стр. Люд. і 4 безп.

Пов. Ніско: вибрано 37 солтисів, у цьому 35 поляків (44 БВ, 6 Стр. Люд. 5 безп. і 2 українців).

Ярославський повіт: вибрано 106 солтисів, у цьому 57 поляків (51 БВ, 6 Стр. Люд., 30 симп. БВ), 14 старорусинів і 5 українців.

Переворський повіт: вибрано 45 солтисів, у цьому 42 поляків (26 БВ, 7 Стр. Люд., 3 Стр. Нар., 3 Сел. Стр. Рілля, 4 безп.) і 3 українців.

Сяніцький повіт: вибрано 125 солтисів, у цьому 67 поляків (54 БВ, 7 Стр. Люд., 3 Стр. Нар., 3 безп.), 31 старорусинів і 10 українців (УНДО 8 і 2 безп.).

Тарнобжецький повіт: вибрано 69 солтисів (усі поляки) у цьому 46 БВ, 6 Стр. Люд., 1 Стр. Нар. і 16 симп. БВ.

Аг. Вехул повідомляє: У виборах солтисів і підсолтисів у залочівському повіті в 94 громадах вибрали солтисами 65 поляків, 19 українців, 18 старорусинів і 2 німців. Підсолтисами: 43 поляків, 34 українців, 16 старорусинів і 1 німця. В трьох громадах вибори були 18. і 19. грудня.

Помер голова гаського трибуналу.

ГАГА, 29. 12. ПАТ. Вчора пополуночі помер на 63-му році життя після довгої недуги, голова гаського міжнародного трибуналу, Адаві

Нсвинки

— Хотите мати добре футро, ідіть до відомої фірми Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— Вже вийшов виборчий регулярій до волосних рад і появився в опрацюванні ред. Володимир Целевич в „Свободі“ з дня 30. грудня 1934 р. ч. 50.

— Вистава У. С. С. отворена щодня від 10—14 год. Нині в неділю 30. п. м. оглядини з поясненнями активних учасників подій. Пояснення в год. 11, 12, 13.

— В цукорні Д. Стецькова при вул. св. Миколая може в нинішніх гірких часах найкраще і найвпевніше осолодити собі боді кілька хвилин кожного Васолого будня не тільки цукорками, піріжками й іншими солодощами, але й до бірним чаєм, знаменитою чеколодою і незрівняним какао. При тому не забувайте перед сном, що цукорня Д. Стецькова — це одинока українська цукорня у Львові і до того першорядна під олядом своїх виробів.

— Баль Української Преси. Товариство письменників і журналістів, яке — як ми вже повідомляли — улажує у найближчому карнавалі перший у нас Баль Української Преси, енергійно заходиться біля організації цієї репрезентативної і забавової імпрези, яка буде безперечно найбільш величавим вечором у карнавалі. Відбулося вже перше засідання Ділового Комітету, на якому розділено реферати. Рішчо зазначають дві українські оркестри. Декорацією балових саль займуться першорядні наші мистецькі сили. Баль Української Преси відбудеться 9. лютого 1935 року в одній із найкращих і найвигідніших саль Львова.

— Числа гімназій „Рідної Школи“. М-ство освіти устійнило в справі одностроїв молоді шкіл „Рідної Школи“ такі числа: ч. 632 коедукційна гімназія ім. Ос. Маковця в Яворові, ч. 347 жіноча гімназія у Львові, ч. 661 коедукційна гімназія ім. Шевченка в Городенці, ч. 663 жіноча гімназія в Коломиї, ч. 666 коедукційна гімназія в Рогатині, ч. 671 жіноча гімназія в Станіславові, ч. 676 коедукційна гімназія ім. Марк. Шашкевича, ч. 684 гімназійні класи при приватній жіночій учительській семінарії в Стрию, ч. 683 гімназійні класи при учительській жіночій семінарії в Самборі.

— Марія Сока і Антон Рудницький в радіо. Е понеділок 31-го п. м. львівська радіостанція передаватиме на всі польські радіостанції концерт Марії Соки і Антона Рудницького. В програмі концерту „екзотичні“ твори європейських композиторів, а саме: 1) К. Василенко: Малайська серенада, Гаур, Маорійська любовна пісня; 2) І. Скот: Країна льотосу (фортеп'яно); 3) Марк: Японська дешева пісня, Римський-Корсаков: Східна пісня; 4) В. Німан: Старорусинський обрядовий танок (фортеп'яно); 5) Римський-Корсаков: Індійська пісня, Рахманинов: Грузинська пісня. Концерт починається в год. 6.15 веч. і триватиме півгодини.

— Чай подорожів. Наслідок підвищення мита на дешевші роди чаю ціна чаю в детальній продажі значно піднялася. Останніми днями нстували замість 11.50 зол. — 11.80. а навіть 12.00 зол. за кг. дешевого чаю.

— „Мекка“ — так зветься новостворене українська крамниця з цукорками, овочами, печивом, набілом та вудженняю, при вул. Руській ч. 1. „Мекка“ збуває в першій мірі вироби українських фабрик та старється задовольнити клієнтів першорядним і дешевим товаром та солідною обслугою. „Мекка“ — має окрему кімнату на чай, де можна завітати та поспіяти. „Мекка“ — власністю п. Л. Г. Крушельницької.

— Львівська хроніка. Поліція уладила обзаву на прошаків, арештували 12 прошаків білих костелів. Ствердили, що більшість прошаків це молоді люди. — У конфекційнім магазині Чоп па при Капітульній пл. вибухла пожежа. Вогнева сторожа вийшла до магазину в масках, та товару врятовано небагато. Шкода дуже велика.

Електричні інсталяції

виконує скоро, дешево і на догідні сплати

УКРАЇНСЬКЕ

КОНЦЕСІОНОВАНЕ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

Лев Надрага

ЛВІВ, УЛ. ВАЛОВА ч. 23. ТЕЛЕФОН 59-49.

Направки світла ламп і дзвінків числимо 50 сотників. Ошадності жерівч по 1 золотому. Лампи, батареї, акумулятори, радіо-апарати найдешевше у Львові. 758 1—7

— Краєва хроніка. Під особовий потяг біля Зимної Води під Львовом кинувся 27-літній Аксель Ернс з Богданівки і згинув на місці. — Лікаря з Бариша повіт Бучач д-ра Ригля засудив чортківський суд за зневагу марш. Підсудного на 7 місяців в'язниці з припиненням кари на 5 літ. — В Заліщиках убився вояк граничної сторожі Вацлав Шота, впавши на купу каміння з воза, навантаженого соломою. — На Янівській шосі між Рясною Руською і Козичами наїхав незнайний автомобіль на віз Івана Параняка, господаря зі Ставок і вбив одного коня, а другого покалічив. Поліція шукає за шофером. — Слідство виявило надужиття в залочівському магістраті, що датуються ще з 1927 р. Буде судова розправа. — Захадилася родина робітника Павла Ундера в Озирній. Робітника та його жінку врятували, 5-літній синок і 4-літня дочка померли.

— Поліцаї хабарниками. До варшавського окружного суду вплинув акт обвинувачення проти 7 постерункових і 2 агентів за те, що

СУКНА

На зимовий сезон, убрання, рапшини, лещетарські комплекти

Рудольф Сьвітальський

Львів, Сенкевича 5. (за готелем Жоржа)

брали хабарі від готелів, де відбувалася розпуста, повідомляючи про плановані ревізії санітарної поліції. Хабарі доходили до 200 зол. місячно від кожного обслугованого.

— **Коморник дефранданти.** Перед окружним судом у Варшаві станув коморник Мечислав Свєдзіцький за спронеження 37.000 зол. Він мав один з найбагатших ревізів у місті і заробляв коло 70.000 зол. річно. Почав вести розгульний спосіб життя, побудував собі віллу в Мільнівку, а коли зарібки зменшилися, програв великі суми на перегонах. Опісля став затягати позички, а далі користуватися гріншми, які висканкував від клієнтів. Знайшовшись у безвихідному положенні, зголосився добровільно на поліції й признався до всього. Його засудили на 3 роки в'язниці.

— **Женячка при допомозі фільми.** В Нью-Йорку повстало перше на світі бюро посередництва для тих, що шукають жінки або чоловіка при допомозі фільмових знімків. Мужчини або жінки, вписуючись на листу кандидатів до подружжя, везуть себе сфільмувати. Опісля бюро висвітлює ті знімки за оплатою тим, що хочуть женитися або вийти заміж. Це дуже практичний виявлях, бо відразу можна висвітлювати особу бачити, чути її голос, пізнати рухи та інші прикмети, навіть довідатися про янсоту віна, оскільки кандидатка хоче його зрадити.

— **Банкротство європейського короля самоходів.** Банкротство найбільшої французької фабрики самоходів фірми Сітроєн звернуло увагу на особу її засновника Андрія Сітроєна. Він належить до людей, що зробили мільйонний мазеток на світовій війні. Походить з жидівської родини Цитронів з Лодзі. Перед війною був нікому незваним інженером у Парижі. З вибухом війни дістався до технічного відділу міністерства військових справ, де визначився при моторизації деяких військових груп. Опісля при допомозі багатих приятелів закупив за 600 тисяч франків малу фабрику самоходів, що знайшлася у фінансових клопотках. Сітроєн розбудував її швидко і за кілька літ його самоходи здобули французький ринок, опісляж увесь світ. У Парижі всі таксіви мають його фірму. Ще кілька літ Сітроєн випускає новий модель своєї машини, старуючись побити своїх конкурентів дешевістю і вигодою. Не жалував при цьому на справні американську рекламу. Витрачав велику суму на триох найвищих її поверхнях умістив величезні 8-метрові букви, що блискаві цілий вечір ярким світлом. Пів року цілий Париж глядів шодня на цей здалека видний напис „Купуйте Сітроєни!“ Фабрика працювала без утиху, цугля виходила з неї сотні нових дешевих самоходів. Аж врешті не стало покупців, французький ринок був вичислений. Ситуація погіршувалася з кожним місяцем. Не помогли кредити бензинового картелю і великого виробництва гумових опон. Ще тому пів року Сітроєн звернувся до міністра фінансів за більшою позичкою для рятування підприємства. Переговорі затягалися, з тимчасом Сітроєн мусів оголосити банкрут. Закриття фабрики Сітроєна позбавило хліба близько 50 тисяч людей. Зачувати, що фабрика має перейти в руки американських капіталістів. В Парижі говорять про переговори з Фордом, який купивши фабрику Сітроєна, позбувся би в Європі найгіршого конкурента.

— **Грипа, аріжак, простуда?** Пийте Тоголь. Таблетки Тоголь приносять полегшення в тих термінах. Також у ревматичних термінах, подягрі нервових органів і болях голови таблетки Тоголь дають добру услугу. Відстанете в найближчій аптеці.

О. Т. Вінклера Син
Львів, Ринок 28. Тел. 19-96.
ПОРУЧАЄ НАДИСЛАШЕ

Фарби	Пензлі
Емалі	Гумові вуки
Фарби сухі	Домашні господарські предмети
Фарби анілінові	Взори до плочкових робіт
Фарби олійні	Взори до мальовання
Фарби артистичні	Патрони до мальовання
Золото і срібло правдиве	Витражі до в кон
Щітки	

86-22 ПЕРФУМЕРІЯ — КОСМЕТИКА.

3 кіна.

КІНО „ПАЛАС“: „УЛАНСЬКІ ОБІТИ“.

3 кіни та маневрів провела поїмка Ірланд. Тут і піднята грама патріотизму, але досипавих дискретно, щоб не обтяжували історії. Така собі ніби-то романтична історія про двох патріотів, які в перших роках війни роблять шпигольство з ділянкою й її ескадри. Відома, темні та жорсткі хитрощі, відрізняє спомини. Кінома дуже добрих і симпатичних авторів. Веселі сцени і дуже круто виконані. Фільм по мал високій мистецької вартості, але жига та бартіста.

КІНО „СТИЛЕВЕ“: „ГРИХ“ і фільм „ТІЛЬКИ ДО НАС“.

(с) Фільм складена на основі епопеї Сомерсет Могема, з якої в той епічний перерібок „Грих“ і „Паро-Паро“, що йшла тож на нашій сцені. Бримо тут думку метаморфозу гриху. Метаморфоза цілком в інтерпретації такої відомої артистки як Джон Кроуфорд. Фільм серйозний, хоч має мистецьку гру героїв. Анція слаба.

В режі виконані також „Каріока“ у виконанні дуету Лавандовських. У сільських піснях добрі були Федорівна й Івановський. Програма дечого, має кінома веселих сцен, дотепів та інсценізації. Публіка в режі вкочована.

Дешевий місяць

у БЛАВАТНОМУ БАЗАРІ — Львів, Ботміа 12.
Усі товари по реалізаційним цінам!
Для прикладу: штруси 1-80, флікелі 60 сот.
перкаліна 70 сот. Полотна 55 сот.

Із судової салі.

КАРА ЗА СЯТО МОГИЛ.

На панітарі в Тернополі є кількадесят могил У. С. С. та членів У. Г. А. й армії УНР, що померли від рах чи від недуг у місцевих шпиталях. Могилу опікується місцева філія Товариства Охорони Військових Могил, які асна упорядкувала тривало коштом кількох тисяч золотих і які творять скрему суцільну частину цвинтаря. Згадане Товариство щорічно влаштовує першого дня Зелених Свят прощальний похід з участю духовенства і всього українського громадянства на ті могили, де відправляється панахида з проповіддю одного зі священників. Адміністраційна влада ставила

ріжні застереження, але остаточно таке свято могил відбувалося щороку від 1921 р. й увійшло вже в традицію.

Відбулося воно і в р. 1934 в неділю Зелених Свят 27. травня. Процесійний похід з участю кількох тисяч вірних з Тернополя й околиці вийшов під проводом духовенства з місцевим парохом о. Крилошанином Вол. Громницьким на чолі з парохіальною церквою на цвинтар, де відбувалося панахида, після якої виголосив проповідь на тему релігійного культу померлих о. Петро Івахів, парох зі Зарудя, тернопільського повіту, очевидно за згодою о. Вол. Громницького.

Остаточне свято скінчилося без пригод, одначе поліція виготовила до староства допосення на о. Петра Івахова за зміст його проповіді, допаникувшись у війні проступку з арт. 18-права про проступки (легковаження і неохота для польської держави) і повітове старство в Тернополі карним уреченням з 17. липня 1934 К 152/34 укарав о. Петра Івахова за згадану проповідь гривною в квоті 500 (пятьсот) золотих, зі злівою у випадку неможливості її стягнути на кару 14-денного арешту.

Оборонець о. П. Івахова пос. д-р Ст. Баран вів сиротів проти повісного карного уречення, прикладаючи дослівний текст проповіді о. Івахова на доказ, що там нема зовсім знамен зазначеного обвинуваченому проступку та покликуючи на ствердження змісту цієї проповіді свідків: о. Вол. Громницького та Івана Лепя і Михайла Кордубу з Тернополя, що саме злиштовували це свято. Дні 26. жовтня 1934 відбулася в окружному суді в Тернополі карно-адміністративна розправа проти о. П. Івахова до Е. Кол. 567/34, на котрій представник староства, агадний вгорі д-р Новик, відкинув оспорене старостівське уречення, внаслідок чого суд видав у вичинючий присуд.

Знавалося би, що на тому все скінчилося. Одначе так не було. Те саме старство в Тернополі віддало друге карне уречення у війні справ з дня 11. грудня 1934 р. К. 173/34, котрим о. П. Івахова укарав гривною 500 (пятьсот) золотих або двотижневим арештом — як переліше — до

Тільки

до 3-го с. чия 10. год.
пер. пол. приймаємо
святоточні бажання до
поміщення в „ДІЛ“.

коштує 2* — золоті до 15 слів
та 20 сотників кожне слово
понад 15 слів.

Малежність можна так ви-
силати поштовими марками.

проступок з арт. 7 закону про збори, за те, що він дні 27. травня 1934 на панітарі в Тернополі, а часі панахиди, котру влаштовував релігійним союзом (вибожжям) як релігійне зібрання і підхід традиційно усталений без дозволу влади виголосив промову з маршитою (північ) поштиним і демонстративним змістом, що могло би мати місце тільки у випадку опарювання до збору влади на зібрання під голім небом“.

Для повноти наведемо дослівно арт. 7. закону про збори: „1) Зібрання під голім небом може відбуватися тільки за дозволом влади. 2) Подання про такий дозвіл треба вносити до влади вважати найпізніше на 3 дні перед зібранням“.

Не беремся критикувати повного дуже характеристичного уречення тернопільського староства.

Стерджено там, що свято мало релігійний характер і похід (процесія) була у формах традиційно усталених — а це не потребує дозволу адміністрації і влади і не можна його тямсним уважати за зібрання під голім небом без дозволу влади з арт. 7. закону про збори. Кору мотивується тільки змістом проповіді, за яку те саме старство викар раз дні 17. липня 1934 укарав о. П. Івахова, а опісля о. Івахів відкликало свої мотиви, признаючи юридичну нестійкість.

Тому, що і друге карне уречення тернопільського староства щодо того самого факту і той самої особи не має правного уоснування, аджекат д-р Ст. Баран зголосив іменем о. П. Івахова як його оборонець другий спротив і справу цю є вже на воканді тернопільського окружного суду. З уваги на брак всякої юридичної основи до засуду, треба і тут сподіватися урівноважачого судового присуду.

СПОРТ.

З ДІЯЛЬНОСТІ К. Л. К.

К. Л. К. подіє до відомо, що його філія в Ворохті буде організувати в лещетарський сезон такі змагання та імпери:

- 1) 30. XII або 27. I змагання за спринтерів на 12 км.
- 2) 8.—9. I, святоточна прогулянка на Голосраме.
- 3) 19.—20. I, рейд до Космича на 35 км.
- 4) 3. II, рейд до Микучини на 14 км. за мандрівну нагороду д-р. Панькова.
- 5) 24. II, лещетарський день ювілею.
- 6) 3. III, змагання з Лисичи на 1600 м. і далі.
- 7) 8. III, змагання за містечко Ворохти у сльвомі.
- 8) 9. III, змагання за містечко Ворохти у збодовому бігу.
- 9) 9. III, змагання за містечко Ворохти у сльвомі за мандр. нагороду д-р. Пензюковського.
- 10) 10. III, змагання штафет 4x10 км. за містечко Ворохти.

Виді К. Л. К.

Ужгород. С. К. „РУСЬ“ — УМТЕ 3:1 (2:0).

Користуючись з доброї погоди, розгрався ужгородський Русь 22. XII, товариський змагання козацького мису з УМТЕ на спом. гринці. Русь мала північ час перемогти і виграти заслужено. Голи для Русі стріляли: Ковал, Ковал, І. і Сукопенний. Судде Бабіца не аривав ще четвертого голи, стріляного теж Сукопенним. Видів 400.

Фабрика хемічних виробів

О. Левицька і С-ка

У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 563-881

порукає в ласі виробу найкращої якості

Пасту до изуття „Елегант“ терпентин.
Пасту до изуття „Елегант“ воскову
Пасту до підлоги „Французька маса“
Віск комбінований до підлоги
Васеліну до шкіри

Синку до білля

понадкову і коронову

Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смола шевська.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення і вартість не відшкодується.

Майже ДАРОМ

Фірма „Галицький Магазин Новин“, галицька 15.

:: продає всілякі блаватні товари за безц'н ::

Для прикладу ціна цін:

Фланель на білизну	0.55	Подоліно	0.55
на підштанці	0.65	Дамка на підштанці	0.65
у найм. явори	0.75	Зефір на сорочку	0.75
козирова	0.70	Попеліна на сорочку	1.30
на лези, блузи	1.15	Перкал на сорочку	0.75
Бав. двостор.	1.30	Сирій колір шовк	1.20
Педьети і штруси	1.70	Хустини до носа	0.10
Порка на сукні	1.70	Сервети	0.20
на плани	2.50	Стирки	0.35
Шейкові на убрания	2.55	Шаф. ручники	0.28
Сукно демітарське	2.50	Купел. ручники	0.50
Кили	4.25	Вени	1.—
Плед	5.40	Постельні	1.25
Кили і одруси	2.50	Простирала колір.	1.90

Великий вибір шовкових і вовняних матеріалів.

УВАГА! При закупівлі товару від 5 зол. надрукується довіда Палас, Апола, Атлантис і інших.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:

Тисячелітній:

30. XII. Заїзана Остерога.

Великий Мський Театр.

Неділя, 30. XII. год. 12.00. Концерт

Львівської Філармонії.

Неділя, 30. XII. год. 3.30. Кон. „Чужа

дитина“.

Неділя, 30. XII. год. 7.30. Кон. „Російсь-

на дитина“.

Понеділок, 31. XII. год. 3.30. Кон. „Ля-

нашеть година припад“.

Понеділок, 31. XII. год. 7.30. веч. „На

причусовою убрания“.

Понеділок, 31. XII. год. II. год. II. год. II. год. II.

Театр Рівногородностей.

Неділя, 30. XII. год. 7.30. Кон. „Мушкет

трапи“.

Неділя, 30. XII. год. 7.30. веч. „Будний

бонсер“.

Понеділок, 31. XII. год. 7.30. веч. „То-

варин“.

Кіна.

АДІЯ: „Чайка на війні“, „Прибула“.

МОУБІО: „Кружон Кордонський“ (Обо-

рота „Честолюбив“ з Кар. Адвентистич-

АДІЯНІК: „Петербургськй веч“.

ВАНДА: „Рік 1913“.

ГРАМІНА: „Маскарад“.

КАСІО: „Остри скарби“ (Волод

Тері).

КОУСЕН: „Хороший хлопець“, ревіл

„Милий та дивний“.

КОУСЕН: Казка про дівчинку-д

дівчинку (колірова фільм), „Вечерня

нарада“.

МАР'СЕНЬКА: „Тепер і все“, ревіл

„Гли, гли, ура“.

МІРАЖ: „Дівка з Будапешту“ з Фран-

цезом Ладі.

МУЗА: „Гарзаноше кохання“.

ПАЛІС: „Уланські обіти“.

ПАН: „Королева Христина“ (Грета

Гарбо).

ПАСАЖ: „Чортівня“ та ревіл

РАП: „Надана година“, Мей-Мавс

СВІТ: „Чи дитина то дитина?“

СОНЦЕ: „Сон дитини“.

СТІЛІВЕ: „Грих“ ревіл „Ліше до

нас“.

ТАХА: „Доліверес — жінка смерті“

та ревіл.

ХІМЕРА: „Пісня цюлата“ (Джозе Мо-

діна).

Закордонне радіо.

Неділя, 30. грудня 1934.

Відень (15.55) 11.20 Сирф. концерт,

19.30 год. Штрауса до Логара, Братисла-

ва (20.55) 17.30 Іван (хор), Кошиць (19.1)

2.45, 19.15 Концерт, Прага (19.2) 15.00

„Чорт і Катрус“ оп. Двошкіа, 20.30

Сирф. концерт, Париж (16.15) 17.15 Кон-

церт, 17.00 „Мадьяр Архангел“ ком. оп.

Месакера, 17.00 „Мадьяр Архангел“ ком. оп.

Месакера, 17.00 „Мадьяр Архангел“ ком. оп.

Месакера, 17.00 „Мадьяр Архангел“ ком. оп.

Месакера, 17.00 „Мадьяр Архангел“ ком. оп.

Месакера, 17.00 „Мадьяр Архангел“ ком. оп.

Месакера, 17.00 „Мадьяр Архангел“ ком. оп.

Месакера, 17.00 „Мадьяр Архангел“ ком. оп.

Месакера, 17.00 „Мадьяр Архангел“ ком. оп.

Месакера, 17.00 „Мадьяр Архангел“ ком. оп.

Месакера, 17.00 „Мадьяр Архангел“ ком. оп.

Месакера, 17.00 „Мадьяр Архангел“ ком. оп.

Месакера, 17.00 „Мадьяр Архангел“ ком. оп.

Месакера, 17.00 „Мадьяр Архангел“ ком. оп.

Месакера, 17.00 „Мадьяр Архангел“ ком. оп.

Месакера, 17.00 „Мадьяр Архангел“ ком. оп.

Месакера, 17.00 „Мадьяр Архангел“ ком. оп.

Месакера, 17.00 „Мадьяр Архангел“ ком. оп.

Месакера, 17.00 „Мадьяр Архангел“ ком. оп.

Месакера, 17.00 „Мадьяр Архангел“ ком. оп.

Понеділок, 31. грудня 1934.

Відень (15.55) 1.00, 13.10 Концерт,

17.05 Солісти (муз. спл), 18.55 „Пісня

дитина“ оп. П. Штрауса, 22.30 Сильвестро-

вий концерт, Братислава (19.55) 15.55 Кон-

церт, Прага (19.2) 17.45 Вольфганг.

Прага II. (19.2) 15.30 Анг. спл, 15.10

Легка музика, Париж (16.15) 13.00 Музика,

17.15, Голландія 15.15, Прага, 22.10

Сильвестрова анд., Берлін (15.67) 18.00

Вес. анд. 19.45 Новорічна промова мн.

Ієбеліса Кенігсбургер (15.71) 16.00

Концерт, 19.10 Анд. для сімейних (Бран-

сові пісні, Кельн (15.55) 11.00 Пісні, му-

зика, Лейпциг (15.25) 18.10 Танці та пісні,

Мюнхен (15.3) 15.10 Пісні (Львівськ. бас-

бар, Кри-Гайгольд, козирок, сонран),

17.30 Новорічний пісн., Мільно (15.6)

11.30 Трю, 17.10, 23.00 Танк. й камер. му-

зика, Рим (15.8) 17.30 Шовеніський

концерт, 20.45 Сирф. концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 30. грудня 1934.

9.00 Сп. над часу та колада, 9.05, 9.22,

9.10 Рад. музика з гр. п., 9.07 Руханка,

9.30 Рад. денник, 9.45 Хвалитна госпо-

диня, 11.57 Сп. над часу, 1.03 Метеоро-

логія, 12.05 Сильна рерун, 12.10 Театр.

репертуар, 16.15 Муз. поранок, спл,

(14.0) Сильна музика з гр. п., 15.00 Жу-

ра за паші звірята — Іх озорона, 15.15

Ізори на орт. Курієра з гр. п., 15.25

Огляд ринку різних продуктів, 15.35

Пісеньки Астона з гр. п., 15.45 Іде про-

даний, 16.00 Вечорини на селі (Фр.

на Геймонтавіч „Мужина“), 16.20 Форт.

ресталь, 16.45 Ростуча дитина (для ст.

дитини), 17.05 Польська нар. музика (орк.),

17.30 Острих мряк і ширин, 18.00 Театр

Узиви: „Гити північ у своєму гурт-у“,

18.45 Життя молоді, 19.05 Анг. фелетон,

19.20 Муз. інтратор. Спін у пісні (з гр.

п.), 19.30 Від Штрауса до Логара, муз.

спл, (транск. з Бліна), 21.40 Веч. денник,

21.20 Як працює, 21.25 На веселій дит-

ина, 22.00 Почт. тех. скринька, 22.15

Реклам. концерт, 22.30 Спорт. вістак,

22.45 Мадьярські симф. твори фр. компо-

зиторів із гр. п., 23.45 Концерт симф.

оркестри.

Понеділок, 31. грудня 1934.

6.45 Раннє аудію, 7.50, 22.00 Рад.

концерт, 14.37 Спін над часу, 12.05 Метео-

рологія, 12.15 Огляд прес, 12.30 Форт.

ресталь, 12.45 Концерт джаз орк. (два форт.),

13.10 Полуд. денник, 13.25 З олер Пучніа

(гр. п.), 15.30 Експорт, 15.35 Вирки, 15.45

Концерт (муз. країн Півночі), 15.45 Лекція

півночі, 17.00 Форт. ресталь, 17.25 Ка-

дітєх-гуртара, 17.35 Сильна музика

з гр. п., 17.50 Сильна музика з гр. п.,

Боротьба та злочин серед рости, 18.00

Фелд., Новорічні прикази марш. Пів-

судського, 18.15—18.45 Концерт солістів:

Марія Сокил-Рудницька (спів), Антін

Рудницький (форт.), [Василеко: 1)

Малаяська серенада, 2) джаз, 3) Лю-

бована пісня, сп. мар.я Сокил-Рудни-

цька: Кир. Скот: Країна лотосу, вик

Ант. Рудницький: м. Маркс 1) япон-

ська дощова пісня, 2) Коми-Кіші: Кон-

та: Яп. нар. пісня, 3) Марія Сокил-

Рудницька в супр. форт.: Салт. Ні-

ман: Старогипетський святинний та-

нок, вик. Ант. Рудницький: Римський-

Корсаков: Орієнтале, Рахманінов: І ру-

зичська пісня, вик. Марія Сокил-Руд-

ницька в супр. форт.: Резерва: (ру-

зичська пісня), 18.45 „Рік за роком, як

вода в потоці“ для дітей, 19.00 Пісеньки

з гр. п., 19.25 Сильна рерун, 19.30 Коан

на грин року достигають понарачч,

19.50, 19.55 Спорт. вістак, 20.00 Галайські

гітари, 20.45 Веч. денник, 20.55 Як пра-

цюємо, 21.00 Концерт симф. орк. спл,

21.45 „Ліше вперед“ (фелд.), 22.15 Ак-

торська автолюбіа, Том I. Рік 1934,

22.45, 23.05 Пробовники та медоді з 1934

р (гр. п.), 23.10 Кохуніати, 23.55 „Ма-

зур“ із оп. Монюшка „Галька“, 24.00 Го-

динки бе, 00.10 Анд. для заход. подвій,

0.35 Танк. музика, 1.00 Сильвестрова

андія „Суд над 1934 роком“, 2.40 Танк.

музика з гр. п.

БІРЖА.

ГРОШ.

Дялар у Львові у приватній обороті:

5.27 1/2 зол.

У Варшаві були такі курси: Лондон

26.11, Париж 34.91.50, Берлін 212.85 Цірк,

171.35, Голландія 357.95, Прага, 22.10

Італія 45.31, Ньюйорк набель 5.28 3/8,

Ньюйорк чеки 5.28 3/8.

Золото: Долари 8.91—8.93, Франки фр.

34.30—34.60, Дукати 81.30—82.00, Корони

36.20—36.50, Рублі 45.30—46.30,

Срібло: Корони 0.32, Рублі 1.25, Фльо-

рени 0.75

ЗБИЖЕ.

Ціни парітас Півдольського львоу Львів

від до від до

Пшениця однок. 16.75—17.00 18.25—18.50

Пшениця збірна 15.50—15.75 17.00—17.25

Варабола промс. 5.00—5.25

Сіма попопдане 22.75—23.25

Інші курси незмінні.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 29

грудня ц. р. кооперативна платня за:

1 кг. масла десерового 2.60 зол.

1 л. молока 0.15 „

1 л. сметани 0.60 „

1 л. масла 4.00—4.10 „

Пастеризоване молоко з доставкою до

дому у Львові і дитра 25 сот.

Гендерція на масло та яйця здержана,

на молоко і сметану слаба.

Маслосоюз повідомляє, що в грудні ц. р.

платить до віддавання своїх достав-

ним за 1 кг. живих ваги птін, львоу

подвійні птахомисарні „М. С.“ у Львові

(муз. б. Голандського 25):

Курочки молоді 1. кл. за 1 кг. 0.93 зол.

Курочки хол. 1. „ 0.85 „

Качки 1. „ 0.95 „

Пантарки 1. „ 1.— „

Індиків і гусей не приймає. Також не

приймає курей, качок і пантарок II. кл.

ОПОВІСТІ.

Всі грошові, посянки, вкладки, латки

і т. п. для „Українського Класового

Т-ва охорони дітей і опки над моло-

дью“ (Головний відділ) просимо переся-

дати з днем 1. I. 1935 по адреси напера

Т-ва п. Ірини Бонковського, Львів, муз.

Слованського 14. Земельний Банк Пів-

дольський, а всі писма до рук секретаря

Т-ва Д-ра Р. Маршала, Львів, муз. Гу-

ська 20, „Дністер“. Головний Відділ.

Замість квітів на могилу Найдорожчо-

го Сина і Брата Олеса Кузінця у пер-

шій суній роковині смерті — складає 20

зол на таксі для українських Студентів

Родина.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Зїзд делегатів РСО.

Як ми вже коротко повідомляли, 26. ц. м. відбувся в залі Нар. Дому у Львові зїзд москвофільської „Русскої Селянської Організації“ (РСО). Делегати дістали 50 пр. залізничну знижку, тому приїхало людей досить багато (асіх присутніх було ок. 200 осіб). Політичний реферат виголосив голова РСО, сеніор Ставропігійського Інституту, А. Гулла. Він не мав нічого кращого заванти, як те, що „відноситься безкомпромісово і негативно до українського сепаратизму“ (!) та з грубою лайкою накинувся на голову УІР д-ра Дмитра Левницького за його соймову промову. Призначення о. д-ра Масицюха лемківським Ап. Візитатором назвав „положитивним успіхом“, супроти полівів склав урочисту заяву львівчани та ладко застерігався, що „єдинство руського народу“ не має нічого спільного з „політичною іредентою“. Про „Народний Дім“ висловився дуже коротко, що „власти терплять створення положення, хоти оно наносит не тільки матеріальний ушерб галицько-руській обществу, но і підриває моральний престиж властей“ (цитат за „Землем і Волею“). Такою „малоросійською“ тарбарщиною велася взагалі нарада зїзду: тільки запрошення на зїзд були розіслані у чисто московській манері, зрештою ледви чи трьох присутніх могло би говорити по-московськи).

Всіх точок зїзду було аж 12. Референтами були м. і. Марко, редактор „Землі і Воли“ (комунізаційного органу РСО), адв. з Жовквар д-р Хиллак і і. Але найцікавішою точкою була 8-а, про яку саме звіт у „Землі і Воли“ промовує: дискусія. Бо в дискусії показалося, що двобічна гра яку веде п. Гулла і комп., який назовні відмежовується від Михайла Бачинського і його господарки в Нар. Домі, а на ділі є його політичним приятелем і робить з ним усілякі „сделки“ навіть на терені Ставропігії, що та гра „опозиції“ супроти Бачинського і найтіснішої співпраці з ним та користання з його услуг як посередника до львівського виділу безпеки і міністерства внутрішніх справ — членом РСО не дуже подобається. Один делегат з Лемківщини назвав Бачинського „Юдою Іскаріотом“.

а та назва стрінулася з загальним признанням: відзивалися голоси „на гак“ і „до криміналу“. Колиж о. Палій старався боронити Бачинського м. і. такими аргументами, що „хто виступає проти пана посла Бачинського, той виступає проти польського правительства“ — скінчилася така буря, що головуючий Гулла мусів відібрати йому голос. Один з промовців, Курдидик, заявив, що він вніс недавно особисто у Варшаві на руки польських офіційних чинників скаргу на Михайла Бачинського і Слезюка за їх господарку у Нар. Домі, і це дуже присутнім сподобалося.

Остаточно до „центрального совіту“ вибрали майже всіх із попереднього складу. Отже головою став знову Гулла, членами Цібринськи, Марко, Ганасевич, Луцки, Хиллак, Гнатюшак з Криніні і інші москвофільські „стовпи“. Перемога Гулли всетаки дуже сумнівна, бо по суті його політику зїзд осудив. Невідомо теж, як надалі „предсідатель“ РСО ставитись буде до Михайла Бачинського і його адлятуса Слезюка та на кім схоче опортися. В усякому разі новий „совіт“ РСО не дає ніякої гарантії, що та партія буде шире й активіше протиділати господарці Бачинського і що старатимься санувати відносини у старих установах, заблагнені пп. Бачинськими. Проти-українські резолюції, прийняті зїздом, свідчать теж дуже сумно про розуміння сутньої сучасної національної і міжнародної ситуації: волюнтізм у хвості російської реакції, одночасно зиркати у сторону московсько-комуністичного імперіалізму і підлезуватися польській владі не і неприємна і дуже хитка „платформа“ РСО. Крайня пора, щоби чесні одиниці зпоміж москвофільського табору, які не затратили ще почуття глузду, порвали з тими анахроністичним спекулянтам і шукали виходу з ситуації у співпраці з українським національним табором для добра народу.

Камізелки, пульвери, рукавички і шовкни! шкарпінки поручає фірма
Зигмунт Залеский — Львів,
вулиця Боїмів ч. 4. 47/83 43-60

Три дні на Буковині.

Вражіння з подорожі й побуту у Чернівцях.

(Докінчення.)

ВАЖНІШІ БУДІВЛІ ЧЕРНІВЕЦЬ.

Мистецтво мистецтвом, а мороз таки докучав. Площею, що жбути має назву Рибної і на якій жилики обгужовали свої помаранчі, виюград і яблука ганчірками, ми шпарко перейшли під університет.

— Це нічого собі будинок. Але щоб ви бачили. (Будинок сірий, одноманітний, скажім: каменистий Наук. Т-ва ім. Шевченка). Цей збоку — новий будинок, вже за румунської влади. Вже коштую мільон левів, а ще вікна і дверей нема. А що бачу на горі? Бачите? Астрономічна. Мала за плянем обертається, але не хотіла. Двічі розбирали. Тепер, кажуть, крутиться...

Мороз не дозволяє захоплюватися будівництвом бані, що не крутиться, довго.

— А оце театропера.

— Це сте. до львівського подібний — дивно мені. — Меньший, але стиль і вигляд той сам. Отже є у нас опера?

— Є. Доволі часто грають. Приїждять іноді з Букурешті. Тільки люди ходити бояться...

— Чому?

— Є в нас такі кузисти, „залізні гвардія“ — рашисти. Здебільша студенти. Жидів не люблять. Іноді уліряться досерезини й дають віче: Гет. жидів! До Палестини! — і криками з галерій аргументують. Хто піде? Ідуть офіцери і то зі зброєю.

— А поліція?

— Поліція іноді не допустить. Були випадки, що не допустили, так у театрі крочили вікна комінимом. Це, зрештою, в кузистів не вперше і не новина. Поліційний наряд.

Мороз і кузисти неспокійними робить. Таких казок слухав би до вечора, як приїжд Карпа Мая. Подібні.

— Поще не так є з захоплення.

— Це резиденція митрополита, Румунського. Проти нас виростає капітальний комплекс будівель, побудований у формі квадрату без ніжного боку. Увесь з червоної цегли, з розкішними гангсами й колонами дами. Довгі черги вікон перепливають величезні вежі й башти церков. Інодість така потужна, велична, настроєва й по-

важна, що ради неї варта до Чернівців їхати (маю світлинку, урядую щодня 10—14, приходить!).

— В оцім парку в ті чудові квітки й рожі. Ця сая напроти — ... — займає оцей цілий поверх. Повно малярів. Ах, шкода, що ми не поступили до проф. Лінецького, був би веселіше. Має ключ.

— Це кустові?

— Ні, український маляр у Чернівцях, що малював портрет митрополита.

— Український маляр у Чернівцях?!

Прошу не дивуватися. Ще більше охлоків ставили після цього питання фахові малярі й мистці у Львові, коли я показував їм світлинку одного його мистецького портрету. Сам артист —

В обороні наших англійських прихильників.

Відповідь фундатора Українського Бюро в Лондоні п. Я. Макогона п. Ко-ростевцеві.

(Докінчення.)

П. Коростовець каже:

„В тих же англійських консервативних колах, де український національний Гетьманський Рух придбав уже вагу, поширювалися агентами цього Бюро чулки, що немов би вони, тобто „Українське Бюро“ працює в тісному контакті з Гетьманом!“

Справа виглядає зовсім навпаки. Акція п. Коростовця в Лондоні принесла українській справі стільки шкоди, що треба було від неї відмежуватися і видати до „тих же англійських консервативних кол“ особну заяву, що Бюро не має нічого спільного з тією акцією. (Редакція одержала копію комунікату з дня 18. XII. — 33 у цій справі. — Прим. Ред.).

Не менше рішучо відмежувалося Українське Бюро вже на самому початку своєї діяльності від особи п. Коростовця. Може це також одна з причин його заслуженої недовіри проти Бюро. Вкінці липня 1931. року заявив п. Коростовець у Лондонському Бюрі, попередивши палкими порученнями гетьманських вол і виявив при-

такий унікат, що можна дивуватися. І з того, як і що він творить із того, що про нього мало хто знає.

СПОГАДИ ПРО ЗІЗД 1914 р. — КАЛЕНДАР, ЯКИЙ Я ХОТІВ...

Буду скорочуватись. Цікавого матеріалу з подорожі є безліч, але списати його нем. живлю вже цього року. Залишається на те ще лише це число. Отож — залишимо цифри і статистику: Будемо слідкувати за тим, що і їх створило — буденним життям.

Ред. Сербінюка, що мешкає на Роші, передмісті, до якого стрімголов вулиця по під парк, не застав я дома. Треба було умовитись на ве-чір, а покищо, йти завітати до того товариша, що мешкає недалеко. Це той, якого батько ви-робляє пасту і якому цю дорогою дякую за привіти, що їх недавно від нього дістав.

Пішли. Мати товариша — колишня Січовичка, навіть не адвигу в 1914 р. була. Батько теж Січовик, але його не було в хаті. Згадувала Львів і „ті“ часи.

— Не те, що тепер. Така от вам моя сусідка каже: Випишіть сина з „Запорожців“, а от йому заборонила ходити.

Я пив перше буковинське вино і слухав. Вино було, як ці спогади: солодке, плянке й густе, як мід. Відпитися годі було, а крешко я потім вже не пив. Пив ще і друге хатнього виробу, теж славе. Подав би я адресу матері того товариша всім, що відвідують Чернівці, але — що мені тоді залишиться?

Товариш найшов для мене грубу історію румунської літератури (що ми знаємо з неї? Душа Чара, Панайт Істрати, королева Марія — а вона досить груба!) і показав мені календар „Мінерван“ з 1908 р., з безліччю репродукцій картин Грігореску, що святкував тоді свій ювілей. Приймаюся шире: Я мав охоту той календар вкрасити. Не зробив цього з двох причин: 1) Дружка сам дорожився ним і 2) обіцяв мені такий роздобути. Маю його світлинку і жду до сьогодні.

ПАЛКІ ОЧЕНЯТА. — Д-р БОЙЧЕНКО. — ІДУ!

Ми вернули до Нар. Дому. В „Запорожці“ дожидали нас. Я стиснув яких 30 козацьких правич і 15 ручок. Пішла розмова, точніше — говорив тільки я, бо мої господарі ставили мені забагато питань. Тишилося всіма нашими успіхами. Оповідали дещо зі свого.

Під кінець розмови увесь час з сусідньої кімнати гудів спів. „Буковинський Кобзар“ робив пробу. Я хотів конче побачити її, але проти мене було забагато палких очей і симпатичних оченят, щоб їх можна було легко покинати. Колиж зрешті мені це і вдалося і безаючи якнайтіснішого контакту з Буковиною, я запросив усіх запорожців приїждити до Львова та шукати мене — після втихла, а на коридорі зустрінули ми тільки хористок, що виходили. Водночас дві пролозиції:

1) Проф. Лінецький просить до себе.

2) Хотіте бачити д-ра Бойченка?

На візиту йти — пізно, отже хоту бачити д-ра Бойченка, відомого диригента й композитора.

Стоїть з розясненими очима, у смужковій шапці і дзвінкою мовою:

— Так це ви!

Ми умовилися на позавтра на обід до нього. Водночас зацікавили мене з адв. Е. Масієвичем, поважним театральним діячем Буковини.

А тепер — до ред. Сербінюка. Я обіцяв прийти піз до девятої, є піз одинадятої. Іду!

Анатоль Курдидик.

свідкові велику готовість взяти посаду у правителя Женевського Бюро, воли йому було звязано, що віспе управителя Лондонського Бюро вже заняті. Тому, що п. Коростовець заявив — „але попереджаю Вас, що я дуже дорожю“, кандидатура його відпала, бо в Українських Бюрах працюють для ідеї, а не для грошей.

Тісна співпраця п. Коростовця та гетьманських кол з Маввіді Грегорі (бувш. видавцем „Гвай Гол Гавет“), якого засуджено за недозволені „сделки“ на два місяці арешту і грошеву кару, належно свідчить про них. Маввіді Грегорі був свого часу головою „Гетьманського Антлю-Українського Товариства“.

П. Коростовець каже:

„В своїх бюлетенях, подаючи критику радянських вчинків на Україні, це „українське“ бюро обмежується в більшості тільки до даних з радянської часописної самокритики...“

Це знов вказує на те, що п. Коростовець навіть не завдає собі труда перечитати бюлетени та пресові заїдомлення Українського Бюро в Лон-

дони. Колиб він перечитав їх, то побачив би, що переважна частина цих інформацій про Совіти не є „радянська часописна самокритика“, але інформації, зібрані на підставі звітів англійських журналістів, подорожних та з інших достовірних джерел, як інтерв'ю з втікачами і т. ін. В „Оглядах польської, совітської та іншої преси“ подається витяги з преси. Кожен знає, що між рядками совітської преси трапляються інформації, які яскраво свідчать про становище в краї, і які для закордонного читача мають величезне значіння. Даві совітської преси бачить московську політику дошкульніше навіть ніж чужа критика.

П. Коростовець каже далі про Бюро:

„Ці пани разом з одним антибольшевицьким фронтом, сиділи з Славянським Інститутом, що ним керує англ. проф. Пірс (має бути Перс — моя прим.) неамериканець незалежності України і білорусії, єдинослов'янський, ніж самі єдинослов'янці...“

Для докладнішого ознайомлення українського загалу додам повне ім'я, якого п. Коростовець не подає, а саме, що професор сер Бернард Перс є головою, себто деканом славянського факультету Лондонського університету. І що видання цього славянського факультету (його правління називає Школа Славянських і Східно-європейських Студій) вітаються високою популярністю у науковому світі.

П. Коростовець може того не знає, що з професором Персом „спілкувалися“ і тісно співробітничали такі знамітні українські світові громадники, як проф. Іван Мірчук, що належить до блискучих гетьманських кол у Берліні, проф. Дмитро Дорошенко, д-р Василь Кучабський та інші.

А в однім з видань того факультету (з грудня 1931 р.) фігурують одночасно побіч себе імена професора Івана Мірчука і А. В. Байдалова, того, що навіть не признає існування української мови. Того Байдалова з яким мало сплестись Бюро і я. Тепер можу відповісти також на запит п. Коростовця:

„Ми запитаємо, як може „Українське Бюро“, що немов би виступає за Самостійну Україну, знайти з такими протекторами єдинослов'янської Росії, як Байдалов, що не признає навіть існування української мови?“

Ані я, ані Бюро не єдиналися з „такими протекторами єдинослов'янської Росії як Байдалов“ з тої дуже простої причини, що ані я, ані уряд Бюро, ані хтось з урядовців Бюро ніколи п. Байдалова не зустрічали, не говорили з ним ані одного слова, не писали жодного рядка, а навіть нікого не знає, як він виглядає. А ціле твердження п. Коростовця про „відбування багато разів нарад“ не звичайна брехня, як і інші його твердження.

Щодо Комітету допомоги голодним у Лондоні, то цей Комітет насправді гуманітарний та стоїть у тісному зв'язку з Комітетом П. Е. кардинала Інніцера, у Віні, з українськими допомоговими комітетами у Львові, Празі, Парижі і т. д. Від довгого часу посилає він правдиво харчеві посли для осіб та Совітській Україні, про що добре поінформовані всі українські допомогіві Комітети. Всі зібрані гроші виплачують виключно для допомогової акції. Члени Комітету не дістають ніякої винагороди за свою працю. Комітет має всі повноваження від тих, що дістали пакети з продовольством на Україну.

Не говоримо про п. Коростовця як такого, його особа мало його цікавить і на його поведінку не варто булоб звертати уваги, але він є офіційним представником п. Скоропадського, що всея кілька місяців стоїть на чолі української держави. Як він приїждив до влади, як її виконував, і як полишив її, не друга справа.

Між українськими партіями та угрупованнями все були менше та більше гострі суперечки, та й де їх нема. І Українським Бюром та їх співробітникам доводилось часом терпіти різні безосновні нападні, на які одолювала вони не звертали уваги. Але треба ствердити з признанням, що ніхто з українців ніколи не виступав з нападами проти чужинців, прихильників української нації і справи.

Представник п. Скоропадського був справді перший, що здобув цю суцільну славу, виступивши в незвичайно неслухняний і некультурний опосіб проти чужинців, що пористувались заслуженою повагою в цілому культурному світі, проти англійців різних політичних напрямків, але звідки широка прихильність до України та її незалежних змагань.

Осуджуючи цю дійсно злочинну акцію представника колишнього гетьмана Скоропадського, посилаємо самому українському громадянству, бо воє еміграція, не Українським Бюром, але краєвий та його відділяльний провід зможе видати належний осуд.

Я. Макогон

Ширіть наш часопис!

Сильвестрова програма Міських Театрів на понеділок 31. грудня 1934.

Великий Театр год. 3-30

„12 годин пригод“

год. 7-30

„Під примусовою управою“

Вечером в год. 11.

Весела Сильвестрова вистава — „Роскішна дівчина“

Святоче повитання Нового Року!

Несподіванки!

Театр Різнородностей

Незрівняний, новий дотепу

„Товарищ“

ДЕВ'ЯТЬ.

Ще про вибори у Сокальщині.

З листів до Редакції.

Хвалюва Редакції!

В 5. ч. час. „Батьківщина“ з дня 29. листопада 1934. появилася стаття п. Дмитра Паліза м. і. про вибори до сільських громад у Сокальщині, на яку ми негайно післали спростування до редакції „Батьківщини“ на підставі § 18. пресового закону. Тому, що „Батьківщина“ до вини не помітила нашого спростування, з приводу чого йдемо на судову дорогу, просимо помістити ласкаво це спростування на сторінках „Діла“ для поінформування нашого громадянства про фактичний стан справи.

„Неправдою є, паче би різні люди на грунті Сокальщини старалися допровадити до створення одного українського виборчого комітету і паче би ми заявили, що „УНДО само буде переводити вибори“, зате правдою є, що лише п. Кость Мигаль звертався до нас в тій справі іменем Ф. Н. Б., а ми йому заявили, що з людьми, з якими через особисті на нас нападні, змусові були відрізати всі зв'язки, — не можемо творити спільного комітету.

„Неправдою є, паче би в тій самій справі звертався до д-ра Хоминського п. Семен Мороз і паче би д-р Хоминський заявив йому „якщо вибори програє, то я на тому не потерплю“, а зате правдою є, що д-р Хоминський тих слів не вжив і вжити не міг, бо п. Семен Мороз перед виборами посів до нього не звертався, а звернувся доперва до нас по виборах з проханням інтерв'ювати і внести зазначення на спосіб переведення виборів. Цієї помочі ми йому не відмовили.

„Неправдою є, паче би „давоче Перфецький і Хоминський заключили отой славний повітовий компроміс і вони оба їздили до сіл, які не годилися на шкідливий компроміс (Хороброві) і перепирали компроміс“, зате правдою є, що ніякого повітового компромісу ми не заключували, по селах їздили ми не для перепирання шкідливого зрештою повітового компромісу, а для допильнування на місці належної підготовки виборів, вислідом чого було, що в багатьох селах довели ми до збільшення українських мандатів. Зокрема до Хороброва їздили ми на задоволення місцевого виборчого комітету для рятункування загрозлених 3 українських мандатів, що нам і вдалося.

„Неправдою є, паче би ми, не зважаючи на обійчик УНДО-ня, щоби приймати тільки час-

ні компроміси, заключили інший компроміс, зате правдою є, що нечесні компроміси заключено лише в кількох селах і то таких, які до нте у справах виборів не зверталися або ніколи рази не послушали“.

До повищого спростування додаємо, що висліди виборів у Сокальщині ніяк не можемо вважати „найгіршими“ ні „середніми“, коли порівняється поданий у газеті „Земля Сокальська“ та передрукований в „Ділі“ вислід виборів з віроісповідною офіційною статистикою Сокальщини.

На підставі „Відомості статистичних“ д-ра І. Вайнфельда з р. 1925 і 1926 — нових статистичних даних не мємо — нараховувала офіційна статистика 64.9 проц. греко-католиків у сокальському повіті. Українців нараховує ця статистика тільки 36.9 проц. і тому беремо під увагу лише віроісповідну статистику, як більш зближену до фактичного стану речі.

Колиж порівняємо цю віроісповідну статистику з цифровими вислідами останніх виборів до сільських громад у Сокальщині, які вказують, що на 1730 загального числа радних виборців українців 1070 і „старорусинів“ 110, то покажеється до счислення українських і „староруських“ радних, що вибрано 1180 і тих радних, а це відповідає 68.09 проц. загального числа радних!

Вправді подане в „Земі Сокальській“ число наших радних з 1927 р. більше ніж у 1934 р., то треба взяти під увагу збільшення від 1927 р. польського населення сокальського повіту спротивом з заходу колоністами, складність нової виборчої ординації і регуляцію та інші обставини, серед яких відбулися теперішні вибори.

Вкінці зазначаємо, що оголошені офіційно висліди виборів зі східно-галицьких воєвідств наглядно вказують, що сокальський повіт зовсім не потребує стидатися висліду останніх виборів, а навпаки належить до тих повітів, в яких вибори випали для нас розміром чужакше.

З високою пошлюю

Д-р Роман Перфецький, Д-р Лев Хоминський
Сокаль, 26. грудня 1934.

Всі як один зложимо великий „Дар Просвіті“ на її велику працю.

„Архів славянської музики“.

З діяльності музиколога п. Х. Стешка у Празі.

Чеська Академія Наук у Празі рішила мин. місяця видати між своїми виданнями розвідку з діяльності музикознавства доцента Високого Українського Педагогічного Інституту та лектора Вільного Українського Університету у Празі, Хведора Стешка, під наголовком „Чеські музики в українській церковній музиці“. Згадана праця вийде вже в початках наступного року, як одна з наукових розвідок у випусках Академії Наук „Rozprawy“.

Праця українського вченого павляється дорічком його довголітніх студій даного предмету в Празі та обоснована джерельно відчас його побуту в Галичині в 1931—32 рр.

Чеська преса підносить вартість цієї праці, як поважного наукового вкладу в чеське музикознавство. Наскільки ця праця важлива для нашого музикознавства і згадувати не треба. Водночас, названому проф. Ф. Стешкові, доручив Славянський Інститут у Празі оснувати і вести „Архів славянської музики“, в якому теж вміщатиме й український відділ.

„Архів славянської музики“ у Празі, буде обіймати спершу біографічний та бібліографічний кабінет. Згодом поширений буде, як каже чеська преса, й на інші ділянки музикознавства. Особа Ф. Стешка дає надію, що український відділ „Архіву“ стоїтиме не тільки на належній висоті, але що праці „Архіву“ будуть застосовані до потреб української науки.

Д-р С. Т. Лісовська.

НОВИНКИ

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, 1. пов. Тел. 54-46. 539 8-2

— Магазин п^остелі Р. Джада, Львів, Хоружини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 16-100

— Фриз'єрські салони для пань і панів та косметичні — Т. Кутковський, Сихтєвська 14, тел. 106—88. 85/87 2—15

— Конфіскація. Луцьке повітове староство заняло ч. 11 місячника „Рідний Колос“ за статтю „Націоналізм, інтернаціоналізм і космополітизм“. Часопис видає агроп. п. Дибенко, б. професор української гімназії в Луцьку. Одночасно та сама стаття знята й в календарі „Рідний Колос“ того самого видання.

— Подешевіють пивденні овочі. У зв'язку з тим, що ввійшов в життя польсько-єспанський торговельний трікват польське міністерство скарбу з 28. грудня обнизило ціно на помаранчі та мандаринки, спроваджені морським шляхом на Гдиню з 200 зол. на 40 зол. за 100 кг. У зв'язку з тим, як обнизило міністерство

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0-80

(з поштовою пересилкою

0-95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 5-4.060 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла“. — Львів, Ринок ч. 10.

З товариством Вид. Спілки „Діло“: Львів. Ринок 10.